

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ
ΚΩΜΩΔΙΑΙ ΕΝΔΕΚΑ,

ΩΝ ΑΙ ΜΕΝ ΕΝΝΕΑ ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ
ΠΑΛΑΙΩΝ, ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΩΝ,
πάνυ ὠφελίμων.

ΑΙ ΔΕ ΔΥΟ, ΜΕΤΑ ΣΧΟΛΙΩΝ ΝΕΩΤΕΡΩΝ, ΑΠΕΡ ΕΚ
παλαιοτάτων ὑπομνημάτων καὶ δοκιμωτάτων λεξικῶν, οὐκ ἄνευ μεγίστης ἀκριβείας καὶ πόνου, εἰς τὴν φιλελλήνων χάριν νῦν πρῶτον συλλεχθέντα, σὺν πίνακι ἀφθονωτάτῳ πάντων τῶν ἀξιολόγων, εἰς φῶς ἐξηνέχθη.

ARISTOPHANIS
COMOEDIAE VNDECIM,
CVM SCHOLIIS ANTIQVIS,

Quæ studio & opera Nobilis viri ODOARDI BISETI *Carlæi sunt quamplurimis locis accuratè emendata, & perpetuis nouis Scholiis illustrata. Ad quæ etiam accesserunt eiusdem in duas posteriores noui Commentarij: operâ tamen & studio Doctißimi viri D. Æmylij Francisci Porti Cretensis filij ex* BISETI *autographo exscripti & in ordinem digesti. Quæ ad hanc editionem accesserunt præterea, pagina 36. demonstrat.*

AVRELIÆ ALLOBROGVM,
SVMPTIBVS CALDORIANÆ SOCIETATIS.
M. D C. VII.

ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΠΟΡΤΟΣ

Ο ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ ΠΟΡΤΟΥ ΤΟΥ ΚΡΗΤΟΣ

τοῖς ἐντευξομένοις εὖ πράττειν.

ΟΙ τῶν φιλοτίμων, καὶ σκαιῶν ἀνθρώπων, ὦ φιλέλληνες, ποτὲ μὲν τοὺς ἀλλοτρίους πόνους ἀναιδῶς ὑφαρπάζειν, καὶ παρανόμως σφετερίζεσθαι φιλοῦσι, ἵνα μνήμης, καὶ δόξης, εἰ δυνατὸν, αἰωνίου τύχωσι. ποτὲ δὲ τοὺς ἑαυτῶν λήρους, καὶ περὶ καπνοῦ λεπτολογίας σεμνοῖς ἰδίων ἐπαίνων στεφάνοις στεφανοῦν φιλοτιμοῦνται. ταύτην δὲ φιλοτιμίαν, καὶ σκαιότητος μανίαν ἡμεῖς μισοῦντες, τούτους οὐκ ἔγνωμεν μιμεῖσθαι. τοῖς δὲ τῶν σοφῶν, καὶ δικαίων ἀνδρῶν καλοῖς παραδείγμασιν ἀκολουθεῖν, καὶ τὸ οἰκεῖον δίκαιον ἑκάστῳ νέμειν προαιρούμενοι, καὶ τοῖς ἡμῶν εὐεργέταις τὰς ὀφειλομένας τιμὰς ἀποδοῦναι, καὶ τὰς αὐτῶν εὐεργεσίας πᾶσι φανερὰς ποιεῖν προθύμως ἠξιώσαμεν. Ἐν δὲ τοῖς ἡμῶν λόγοις πολλὴν μὲν ἀληθινῆς παρρησίαν, οὐδεμίαν δὲ ἀπάτης ὑποψίαν εὑρήσεις. τίνι γὰρ, καὶ πόσον ἦν τὸ τῶν σφαλμάτων πλῆθος, ὃ τὸν Ἀριστοφάνην, καὶ τὰ παλαιὰ εἰς αὐτὸν σχόλια πρότερον ἐλυμαίνετο, καὶ ὃ τῆς ἀττικῆς ῥήσεως τὴν εὐτραπελίαν, τὴν κομψότητα, τὴν ἡδονὴν, καὶ χάριν ἠφάνιζεν, οὐδεὶς τῶν μετρίως πεπαιδευμένων ἀγνοεῖ. ταῦτα δὲ τοσαύτης δυσχερείας κωλύματα τοῖς τοῖς Ἀριστοφάνους δράμασιν ἐντυχεῖν ἐπιθυμοῦσι παρεῖχε, καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεγομένων τὸ σκοτεινὸν, καὶ δύσγνωστον τοὺς φιλέλληνας ἀπὸ τῶν Ἀριστοφανείων ποιημάτων ἀπεῖργεν. ἡμῖν δὲ πλεῖστον ἤδη χρόνον ἀμηχανοῦσι, καὶ ποῖ ἐξαπίνης μὲν ἀποροῦσι τὸ πλῆθος παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν λαμπρὸν ἔλαμψε φέγγος, ὅπερ δεξιώτατος, καὶ ταῖς Μούσαις φίλτατος ἀνὴρ, ΟΔΟΑΡΔΟΣ ΒΙΖΕΤΟΣ [illegible] τὴν τοῦ σκότου πυκνότητα διεσκέδασε. τίς οὖν ταύτης τῆς ποθεινῆς ἀληθείας ἀνδρὶ τηλικούτῳ χαριστήρια φθονήσει; τίς οὕτω κακοήθης, τίς οὕτω φθονερὸς, ὥστε τοιαῦτα, καὶ τοσαῦτα τοὺς πάντας τῆς ἑλληνικῆς γλώττης ἐραστὰς εὖ ποιήσαντος εὐεργετήματα σιωπᾶν ἐθέλειν; Οὗτος τῇ συνέσεως ὑπεροχῇ, καὶ παιδείας ἐπιμελείᾳ τὸν Ἀριστοφάνην εἰς τὴν ἀρχαίαν πλοῦτον, καὶ κόσμου κατάστασιν ἀνήγαγε. πρὸς δὲ τούτοις καὶ μεγίστῳ σχολίων, καινῶν τε ὑπομνημάτων πλήθει πλουσίως ἐκόσμησεν, ἅπερ αὐτοῦ τὴν εὐγένειαν, τὰ ἐπιτηδεύματα, καὶ πολύτροπον ἐπιστήμην ἀρκούντως ἐμήνυσεν. ἡ γὰρ αὐτοῦ σωφροσύνη, καὶ περιβόητος ἐπιείκεια τὴν ἀγαθὴν ἡμετέρας προαιρέσεως ἀπόδειξιν περὶ τὰς ἀληθινὰς κατορθωμάτων μακροτέρας ἀνακηρύξεις ἐπέχει. Βέλτιον δὲ τοῖς ἔργοις, ἢ ταῖς κεναῖς ἀχαρίστοις ἐγκωμίων μακρολογίαις τῶν εἰρημένων πεῖραν αὐτίκα λαμβάνειν. Εἰ δέ τις καὶ ταῖς ἐμαῖς μικραῖς συνεισφοραῖς ἀποδεκτέαν οἴεται, τοῦτο χαρὰν μοι, καὶ τέρψιν μεγάλην οἴσει, καὶ πρὸς μειζόνων ἐπιχείρησιν τάχα προτρέψει. περὶ δὲ κωμῳδίας, καὶ τῶν αὐτῆς μερῶν ἐπεὶ πολλοὶ πολλὰ παρέδωκαν, ἃ καὶ νῦν ἔχομεν ἐκτυπωθέντα, διὰ πλειόνων ἐν τῷ παρόντι μηδὲν λεκτέον. Ἐκεῖνο μέντοι τῶν κριτικῶν τις ἴσως ἂν εἴποι τοὺς τὰς ἑλληνικὰς κωμῳδίας κατὰ τὴν τῶν Λατίνων παράδοσιν διαιρεῖν ἐπιχειρήσαντας, καινῆς, καὶ παραδόξου διδαχῆς εἰσηγητὰς φαίνεσθαι. καὶ γὰρ οὐ μόνον ἐν δράματος ἑκάστου διαιρέσει, καὶ μέρεσιν, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τῶν ὀνομάτων δηλώσει παρὰ τὰς τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων γνώμας ἀναμφισβητήτως καινοτομῆσαι δοκοῦσι. ἀλλὰ τούτων κρίσιν τοῖς ἐμπειροτέροις ἐάσω. περὶ δὲ λέξεων, καὶ φωνῶν τινων, αἳ ἐν τοῖς Ἀριστοφάνους παλαιοῖς σχολίοις πολλάκις ἡμῖν ἀπαντῶσαι, καὶ τὸν τῆς ἀναγνώσεως δρόμον διὰ τὴν ἄγαν αὐτῶν ἀσάφειαν σφόδρα κωλυούσας εὑρίσκομεν, ὡς σαφέστατα, καὶ βραχύτατα δυνήσομαι, λέγειν πειράσομαι. τοῦ δὲ τολμήματος τὸ βάρος, καὶ τοῦ κινδύνου τὸ μέγεθος αἰσθάνομαι. καὶ γὰρ εἰς τοσοῦτον ἀλαζονείας, μᾶλλον δὲ φρενοβλαβείας οὐ προῆλθον, ὡς ὑπ' ἐμοῦ τῶν οὔπω δεδηλωμένων (ὑπ' οὐδενὸς γὰρ οὔτε τῶν πάλαι, οὔτε τῶν νῦν ἀνθρώπων οὐδεμίαν περὶ τούτων μνήμην οἶδα πεποιημένην) ἀκριβεστάτην ἑρμηνείαν [illegible] νομίζειν. ἀλλὰ τῇ συνηθείᾳ τῶν φιλομαθῶν, καὶ τῶν κρειττόνων παρακλήσει συγχωρεῖν [illegible]. εἰ τοίνυν τολμηρόν τι, καὶ παρακεκινδυνευμένον, ἢ τῆς δόξης ὑποδεέστερον εἰπεῖν δόξω, συγγνώμην αἰτοῦμαι. τὰς δὲ τῶν ἄλλων ἐξηγήσεις, εἴπερ βεβαιοτέρας, καὶ πιθανωτέρας εἶναι κα-

τὸ μάθω, μετὰ φιλομαθοῦς προθυμίας ἄσμενος ἀκούσω, καὶ σοὺ ἄριστα φρονοῦντας ἐπαινεῖν οὐκ ὀκνήσω. Καὶ ἐξ σοῦ ἀκριβῶς ζητεῖται τῆς εἰσθέσεως, τῆς ἐπεισθέσεως, τῆς ἐκθέσεως, τῆς ἐπεκθέσεως, τῆς παρεκθέσεως, καὶ τῆς ἀποθέσεως σημασίας, ἵνα τούτων ἀλήθειαν, καὶ χρῆσιν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων εὑρεῖν, καὶ ἰδεῖν διανοηθῶμεν. ταῦτα γὰρ ἡμᾶς οὐκ ὀλίγων οὐδὲ μακρῶν ἀπορημάτων, καὶ δυσχερειῶν ἀπαλλαγήναι ἀφανοῦσι. περὶ δὲ τῶν προβλημάτων, ὧν ἐξήγησιν σαφεστέραν ζητοῦμεν, ἐκ τῆς ἐπιτηρήσεως τῶν παλαιῶν Ἀριστοφάνους σχολίων ὑπ' ἐμοῦ σπουδαίως ἀναγνωσθέντων, τὰ πιθανῶς ἔχειν φαινόμενα δηλώσω. Τὸ τῆς εἰσθέσεως ὄνομα τοῖς δράμασιν ἐφαρμοσθὲν, καὶ πρώτην εἴσοδον, εἴτε ἀρχὴν σημαίνειν εὑρίσκω. ὥσπερ δὲ ἐν τοῖς πεζοῖς τῶν λόγων ἔστιν ὅτε πλείω προοίμια ἐν διαφόροις τοῦ αὐτοῦ λόγου χωρίοις διὰ τὰς καινὰς καινῶν πραγμάτων ἐξηγήσεις τίθενται, οὕτω καὶ ἐν τῷ αὐτῷ δράματι πλείους εἰσθέσεις ἐν διαφόροις αὐτοῦ μέρεσι κατ' ἀρχὰς ὡς καινὰ καινῶν μερῶν προοίμια ἐν τοῖς σχολίοις τεθείσας εὑρήσεις. ἀλλαχοῦ δὲ τῷ τῆς εἰσθέσεως ὀνόματι δηλοῦται καινότης καινῶν ἐπῶν, καὶ στίχων σύστημα, καὶ συνάθροισμα μετὰ τὸ πρῶτον ἐν τῷ αὐτῷ δράματι κείμενον, ὃ τῶν προηγουμένων ἢ συγκατάθεσιν καὶ βεβαίωσιν, ἢ εἰς μέσον, ἢ συνέχειαν, ἢ ἐπεξήγησιν, ἢ καινοῦ τινος πράγματος καινὴν ἀπόφανσιν ἐπιδείκνυσι. μετὰ δὲ τὴν εἴσθεσιν πολλάκις ἡ ἐπείσθεσις ἐπιφέρεται, ἢ δεύτερόν τι λόγου μέρος τῇ τάξει μόνον (ὡς ἐκ τῆς ἐπιπροσθέσεως, ἐξ ἧς ἡ λέξις σύγκειται, τῆς εἰσθέσεως διαφέρειν σημαίνειν δοκεῖ. μετὰ δὲ τὴν ἐπείσθεσιν ἡ ἔκθεσις, μετὰ τὴν ἔκθεσιν ἡ ἐπέκθεσις, μετὰ τὴν ἐπέκθεσιν ἡ παρέκθεσις, μετὰ δὲ τὴν παρέκθεσιν ἡ ἀπόθεσις τὸ πάντων τέλος δηλοῦσα. τούτων δὲ πάντων οὐδεμίαν ἐξήγησιν, οὐδεμίαν χρήσεως μέθοδον. ἀλλὰ πλείστην σύγχυσιν, καὶ κατάχρησιν ἐν πλείστοις τῶν παλαιῶν σχολίων χωρίοις τὰ γραφόμενα σκοπῶν ἴδοις. καὶ γὰρ ἄλλοτε μὲν ἡ ἔκθεσις τῇ εἰσθέσει ταὐτὸ δύνασθαι φαίνεται. ἄλλοτε δὲ ἡ ἔκθεσις τῇ εἰσθέσει ὡς τὸ τέλος τῇ ἀρχῇ ἀντίκειται. καὶ, εἰ τὰ τῶν ἀντιγράφων καλῶς ἔχει, ἡ ἔκθεσις ἀντὶ τῆς εἰσθέσεως λαμβάνεται, οἷον ἡ τῆς διπλῆς ἔκθεσις. ὃ γὰρ τῆς διπλῆς ἔκθεσις καλεῖται, τοῦτο καὶ τῆς διπλῆς εἴσθεσις πολλάκις συνωνύμως ἔοικε κληθῆναι. εἰ μή τις ἴσως ἔκθεσιν ἐνταῦθα ταὐτὸ τῇ πραγμάτων τινῶν ἐξηγήσει δηλοῦν εἴποι, πρὸς ὃν φιλονείκως οὐ διαμαχήσομαι. ἀντὶ δὲ τοῦ τέλους ἀναμφιλέκτως καὶ διαρρήδην λαμβάνεται, ὅπου τὸ τοῦ δράματος τέλος, δράματος ἔκθεσις καλεῖται, ἡ ἔκθεσις τοῦ δράματος, τοῦ δράματος ἐπίλογος καλεῖται, τουτέστι τὸ τελευταῖον μέρος, ᾧ τὸ δρᾶμα τελειοῦται. ἐπίλογος μέντοι, καὶ ἔκθεσις, καὶ ἀπόθεσις οὐ μόνον ἐν τῷ τελευταίῳ τοῦ δράματος μέρει, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς προηγουμένοις ὡς αὐτῶν συμπέρασμα, καὶ τέλος πολλάκις εὑρίσκεται. ὅταν δὲ ἡ ἔκθεσις ἀντὶ τῆς εἰσθέσεως, καὶ ἀρχῆς τινος λαμβάνεται, τότε αὐτῇ ὡς ἀρχῇ, καὶ στρατιώτῃ πρώτην ἔχοντι τάξιν ἡ ἐπέκθεσις οἱονεὶ δευτέρας τάξεως στρατιώτης συλλήπτωρ ἐπιφέρεται ταὐτὸ τῷ προηγουμένῳ ποιήσουσα. καὶ γὰρ ἀμφότερα διαφορὰν μὲν εἶναι, καὶ τάξεως ἀξίωμα, δύναμιν δὲ τὴν αὐτὴν ἔχει, ὡς ἐκ τῆς εἰσθέσεως, καὶ τῆς ἐπεισθέσεως τεκμαίρεσθαι δυνάμεθα. ἐπεὶ δὲ ἡ τῶν πραγμάτων πραγματεία ἑρμηνείας σαφεστέρας χάριν ἔτι, καὶ στίχους πλείους ἀπαιτεῖ, ὥστε μακροτέρας ῥήσεως τῷ ποιητῇ δεῖ, ἕπεται ἡ παρέκθεσις, οἱονεὶ τῶν λεγομένων παρέκτασις, ἢ τοὺς λόγους παρεκτείνει, καὶ μηκύνει. ὅταν δὲ ἡ γνώμη, καὶ τὸ πᾶν τὴν ἑαυτοῦ τελείωσιν ἔχει, τότε δὴ ἡ ἀπόθεσις, ὡς κατάληξις, καὶ πάντων συμπέρασμα τίθεται. σημείωσαι δὲ τὴν ἔκθεσιν, καὶ τὴν διαστολὴν ἐκ παραλλήλου ἐνίοτε λαμβάνεσθαι, ὅπου τὰ λεγόμενα οὕτως ἔχει, διαστολὴ δὲ, καὶ ἔκθεσις τοῦ δράματος τοιάδε. ὥσπερ δὲ λέγεται ἔκθεσις, ἐπέκθεσις, παρέκθεσις, οὕτω καὶ λεκτέον δοκεῖ εἴσθεσις, ἐπείσθεσις, παρείσθεσις. ἀλλὰ τὸ τῆς παρεισθέσεως ὄνομα (τοῦτο μέμνημαι) οὐκ ἐν χρήσει. πολλάκις δὲ ταῦτα τὰ ὀνόματα ἐν παλαιοῖς σχολίοις συντετάρακται, καὶ ἄλλα ἀντ' ἄλλων κακῶς γέγραπται. εἰ δὲ ἡ τούτων σύγχυσις, καὶ τὸ ἄδηλον σοὺ ἐμπειροτάτους ταράσσει, σοὺ ἀπειροτέρους πολὺ μᾶλλον ταράξει, καὶ πρὸς πλείστην ἀμηχανίαν ἀπάξει. τούτων οὕτως ἐχόντων ἰστέον τέσσαρα εἶναι δράματος ἑκάστου κύρια μέρη, εἴτε οὐσιώδη, εἴτε καὶ οὐχ οὐσιώδη. καὶ γὰρ πρὸς τὴν παροῦσαν πραγματείαν ἡ ταύτης τῆς ἀμφισβητήσεως ἀναζήτησις οὐδὲν ποιεῖ. τὸ δὲ πρῶτον, πρόλογος καλεῖται, τὸ μέχρι τῆς εἰσόδου τοῦ χοροῦ. τὸ δεύτερον χορικὸν, τὸ τοῦ χοροῦ διδόμενον μέλος. τὸ τρίτον, ἐπεισόδιον, τὸ μεταξὺ δύο χορικῶν μελῶν. τὸ τέταρτον, ἔξοδος, τὸ τοῦ χοροῦ ἐπὶ τῷ τέλει λεγόμενον. ἀλλ' ὅμως οὔτε ἡ εἴσθεσις, οὔτε ἡ ἐπείσθεσις, οὔτε τὰ λοιπὰ ἐν τοῖς τοῦ δράματος μέρεσιν ἐξεταστέα, μᾶλλον δὲ τάξιν τινὰ, καὶ ποιότητα μέρους ἑκάστου σημαίνει. οὐκ ἀεὶ δὲ ταῦτα πάντα ἐν τῷ αὐτῷ δράματι τίθεται. ὥσπερ γὰρ ἔν τισι τῶν Πινδάρου εἰδῶν στροφὰς ἄνευ ἀντιστροφῶν, καὶ στροφὰς, καὶ ἀντιστροφὰς ἄνευ ἐπῳδῶν εὑρίσκομεν, οὕτω καὶ πολλάκις αὖ ἑτέροις μόνον ἐν δράμασιν εἴσθεσιν, ἔκθεσιν, παρέκθεσιν, καὶ ἀπόθεσιν. καὶ τότε κατὰ τὴν τῶν νεωτέρων διαίρεσιν ἡ εἴσθεσις τῷ προλόγῳ, ἡ ἔκθεσις τῇ προτάσει, ἡ παρέκθεσις τῇ ἐπιτάσει, ἡ ἀπόθεσις τῇ καταστροφῇ κατ' ἀναλογίαν τινὰ ἰσοδυναμεῖν δοκεῖ. ὅπερ οὐ παντελῶς ἀπίθανον. ἰστέον δὲ καὶ ταύτας τὰς λέξεις οὐ μόνον γενικῶς ἑκάστας ἑκάστοις τοῦ δράματος προειρημένοις μέρεσι χωρὶς προσαφθείσας ἁρμόζειν, ἀλλὰ καὶ ἐν ἑκάστῳ τῶν τεσσάρων μερῶν, καθάπερ ἐν τοῖς παλαιοῖς σχολίοις πολλάκις ὁρῶμεν, ἑξῆς τεθείσας εὑρίσκεσθαι. καὶ τοῦτο εὔλογον. ἕκαστα γὰρ τοῦ δράματος μέρη χρειωδέστατα τὴν ἰδίαν εἴσθεσιν, καὶ πρώτην εἴσοδον, ὡς τοῦ λόγου ἀρχὴν ἔχει, τὴν ἔκθεσιν, ὡς προχώρησιν, καὶ τῶν γραφομένων

ἐναργε-

ἀναγκαιοτέρας ἐξήγησιν, τὴν παρένθεσιν, ὡς τοῦ λόγου παρέκτασιν ; καὶ μείζονος σαφηνείας ἕνεκα μακροτέρας ῥῆσιν, τὴν ὑπόθεσιν δέ, ὡς τοῦ λεγομένου τέλος, εἴτε τῆς ὁλοκλήρου γνώμης ἀποτέλεσμα, καὶ πλήρωμα. Ὅταν δὲ ἡ ἐπένθεσις τῇ εἰσθέσει, καὶ ἡ ἔκθεσις τῇ ἐκθέσει προστίθενται, καὶ ταῦτα τοῦ λόγου παρίσωσιν σημαίνειν φασί. ἐν τούτοις δὲ οὔτε ποσὸν τῶν ἐπῶν, καὶ μέτρον γένος, οὔτε τῆς στίχοι ὁ αὐτός, καὶ ὡρισμένος τις ἀριθμὸς ἀεὶ τηρεῖται, ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ ποιητοῦ προαίρεσιν τὰ ἔπη, τὰ μέτρα, τὸν ἀριθμόν, τὴν ποιότητα, καὶ τὰ σχήματα ἐν διαφόροις τοῦ αὐτοῦ δράματος χωρικοῖς διὰ τὸ χορικὰ εἶναι κείμενα καταλάβοις· ἴσως δὲ καὶ τὰ πασῶν τῶν δὲ τῶν λέξεων ὀνόματα μηδὲν ἄλλο, ἢ τάξιν, καὶ συνέχειάν τινα τῶν ἐν ἑκάστοις δράμασι γραφομένων βούλεται σημαίνειν, εἴτε τὸ ὅλον αὐτῶν σῶμα, εἴτε ἕκαστα αὐτῶν μέρη σκοποίης. καὶ τοῦτο μὲν τῶν προειρημένων πολὺ βραχύτερον, ἁπλούστερον, καὶ σαφέστερον φαίνεται, πᾶσαν δὲ δισταγμοῦ καὶ ἀντιφάσεως ἀφορμὴν ἄπωθεν καθαιρεῖ. ἀλλ' ἐν τοσαύτῃ διαφωνίᾳ τῶν λεξικογράφων σιωπῇ τις καὶ ἡμᾶς [illegible] θαυμάσεται; εἰ μέντοι ἐκ τῆς ἀκριβοῦς τῶν παλαιῶν σχολίων ἀναγνώσεως, καὶ ἐπιτηρήσεως ἔχω, ταῦτα πᾶσι προστίθημι. καὶ τούτῳ [illegible] καὶ [illegible] τοῖς ἐπιεικέσι καὶ φιλανθρώποις κριταῖς ἑκούσιος ἐπιδέχομαι. τὰ δὲ τῶν ἐμοὶ λεχθέντων βέλτιον διδάσκοντος μαθητὴς ἂν γενόμενος ὑπάρχειν οὐκ αἰσχυνοῦμαι. τῶν γὰρ καλῶν εἰμι φιλομαθέστατος.

Ταῦτα μὲν οὖν ὦ φιλέλληνες, ἅπερ ἐν τοῖς παλαιοῖς Ἀριστοφάνους σχολίοις ἐπιτηρήσας, καὶ σχεδὸν [illegible] ἀκολουθήσας ἔμαθον, εἰς μέσον προφέρειν, καὶ τοῖς τὰς ἀλλοτρίας φροντίδας [illegible] κοπτομένοις ἀφθόνως ἐβουλόμην. καὶ γὰρ ἐν πράγμασι χαλεποῖς τῆς [illegible] χάριν [illegible] ἀρέσκειν [illegible] ἡγοῦμαι. Ἔρρωσθε.

INSIGNI PIETATE, NOBILITATE, ET DOCTRINA ORNATISS. V. D. ODOARDO BISETO, D. de Charlay, D. suo plurimùm obseruandô

AEmilius Portus Francisci Porti Cretensis F. S. P.

CVM propter facinus ab illis ausum (nobilissime Vir) qui turris Babylonicę fastigium ad ipsos vsque cœlorum vertices moliri statuerant, vt sui conatus, & audaciæ vix credendæ monumentum posteritati relinquerent, tanta linguarum varietas olim sit orta, quarum cognitio generis humani societatem fouet, ac tuetur, nullus sana mente præditus homines harum discendarum studiosos iure damnarit. Sed vt cæteras quarum maximus est vsus, silentio præteream, de Gręca tantùm verba faciam. Quis rerum adeò est imperitus, quin hanc omnium scientiarum quasi matrem quandam esse fateatur? Quamuis autem linguæ Græcę plurimos, optimósque scriptores esse constet, quos magna cum laude possumus imitari, si quis tamen Aristophanem, vt eximium Attici lepôris exemplar, cæteris anteponat, à veritatis scopo fortasse non aberrarit. Facundiam enim, & in dicendo suauitatem incredibilem habet. Hęc in multorum animis ingens huius authoris studium excitarunt. Hęc Aristophani multos amatores conciliarunt. Hęc Iohannem illum Antiochenum, summorum Theologorum lumen, qui propter aureum eloquentię flumen, Chrysostomi cognomen obtinuit, ad huius poetæ quotidianam lectionem impulerunt, ex qua maximam tum facundiæ, tum vehementię suę partem in corripiendis vitiis hausisse fertur. Vt Alexander Homeri poema, sic etiam pręstâtissimus iste Theologus Aristophanem puluillo subdere solebat, quéadmodum à viris fide dignis memorię proditum. Quare nihil pręter pietatem ab illis factum videtur, qui nunc, vt iuuentutem Gręcarum literarum studiosam iuuarent, eíque ad Atticę eloquentiæ intelligentiam, ac notitiam aditum faciliorem patefacerent, amplissimam grauissimorũ errorum in hoc authore per vetustatis inuidiam, & hominum incuriam natorum segetem pro viribus purgare, & obscurissimos quosque locos dilucidius explicare sunt conati. Huius tamen poëtæ scripta, vt suauissimas rosas spinis acutissimis circumseptas, prudenter legere debemus. Quic-

Quicquid nostra literarum studia promouere potest, hoc arripiendũ, hoc magna cura seruandum. Quicquid ad virtutis amorem nos impellit, hoc strenuè sectandum. Quicquid verò bonos mores labefactare, & corrumpere videtur, hoc pro virili fugiendum. Quòd si quis Aristophanem ob multa cùm dicta, tum facta verè flagitiosa, quę priscum illud dicendi genus comicum redolent, de medio tollendum censeat, idem & cęteros omnes tam Gręcos, quàm Latinos scriptores eadem de causa perdendos esse censet. Nam, vt Ouidius Trist. 2. canit,

Ilias ipsa quid est nisi turpis adultera, de qua
Inter amatorem pugna, virúmque fuit?
Quid prius est illic flamma Chryseidos? aut quæ
Fecerit iratos rapta puella duces?
Aut quid Odyssea est nisi fœmina propter amorem,
Dum vir abest, multis vna petita procis?
Quid nisi Mæonides Venerem, Martemq́; ligatos
Narrat in obscœno corpora prensa toro?
Vnde nisi indicio magni scremus Homeri,
Hospitis igne duas incaluisse Deas?
Omne genus scripti grauitate Tragœdia vincit,
Hæc quoque materiam semper amoris habet.

Et paulò post,

Est & in obscœnos deflexa Tragœdia risus,
Multáque præteriti verba pudoris habet.

Hoc vnum exemplum nobis omnium instar erit. hinc facilè coniici potest quidnam de cęteris sit sentiendum, quid iudicandum. An igitur Homerum, qui suorum Heroum, quin etiam Deorum furta, mendacia, periuria, rixas, iracundiam, pugnas, vulnera, venereos amores, adulteria, incesta, & scelera, quę ne honestè quidem nominari possunt, prolixè descripsit, absolues, vtque poetarum principem laurea coronandum censebis, Aristophanem verò, qui grauius non peccauit, omnib. suffragiis damnabis, eiúsque nomini sempiternam infamię notam inures? Quodnam fuerit hoc iudicium? quod ius? quę lex? O formidabilem Censorum seueritatem! Quod si ne Homero quidem parcas, quis de reliquis poetis, aut oratoribus, aut historicis manus istorum, & suffragia vitabit? *Actum* de omnibus. nullum enim eorum inuenias, quin multa multorum nefaria scelera narret: Omnes igitur cum suis scriptis perdendi, ne scelerum ab impiis perpetratorum narratione piorum mores corrumpant. Hûc enim spectat tantę seueritatis iudicium. Sed quis quęso medicam artem dãnandã ac abolendã censebit, quia non solũ de bonis; sed de malis etiam pharmacis agit, quibus multi mortaliũ perimuntur? Quis rerum nauticarum scientiã de medio tollendã dicet; quòd multi sæpe cũ ipsis nauibus pereant? Quis artes imperatorias vituperabit, quòd ab Imperatoribus, eorũque militibus multa præter ius, & fas sæpè fiant? Bona, laudationẽ, mala, vituperationẽ merentur. Vsus, non abusus habenda ratio. Bona à malis, & mala à bonis secernenda; & sua cuique laus, aut vituperatio tribuenda. Homines, quos nulla religionis, quos nulla pietatis, quos nulla Dei cura tangit, vel optimis quibusque scriptis abutuntur. hi referunt τοῖς κακοχύμοις, quibus optimi quiq; cibi nocent: sed mali culpa non in ciborũ bonitatẽ, verũ in ipsam hominũ καχεξίαν est conferenda. Haud tamen vllo modo

probandi qui neglecto numinis diuini cultu totũ vitę tẽpus in profanorũ authorũ scriptis assiduè voluendis, & attentè legẽdis terunt, summãq; voluptatẽ ex horũ lectione capiunt, vt in his quasi pręcipuã beatitudinis humanę partẽ ponere videãtur. Hoc enim pietati vehementer repugnat. Ea tantũ in his obseruanda, & decerpenda, quæ salua pietate nos iuuare possunt. Cętera verò, quę non sine summo flagitio dici, fierive possunt, detestãda, prorsúsq; damnãda. Verũ ne dubij feramur, ac incerti fluctuemus, sacrosanctam legis ab ipso Deo latæ regulã habemus, ad quã omnes animi cogitationes, omnes corporis actiones, omnia verba dirigamus. Quantũ aũt religio, quantũ pietas, quantũ honestas patitur, quantũ generis humani societas, vtilitásque flagitat, profanis authorib. vtamur, sed omnẽ abusum semper fugiamus. Multa in Aristophane valde dãnãda fateor, multa tamẽ in eodẽ magnã laudẽ merentur. omnẽ dictorũ, omnem factorũ impuritatẽ, ac impietatẽ dãno: sed Atticæ linguæ puritas, elegantia, copia, suauitas, in variarũ vocũ aptissima cõpositione felicitas, multorũ vocabulorũ, rerũmq. ad forũ, ad iudicia, variásque sciẽtias spectantiũ interpretatio cur à me dãnetur? Hic vitiorũ acerrimus est obseruator, ac reprehensor. Hic virorũ, hic mulierũ mores, & ingeniũ suis colorib. insignitũ vt penicillo nobis depingit. Quibus in rebus, & quomodo quisque peccet, quã animaduersionẽ, quas pœnas pro vitiorũ grauitate promereatur, apertè demõstrat, & cũ multis aliis in locis passim, tũ verò pręcipuè in illis, quas Comici παραβάσεις appellãt, modò summos Atheniẽsis Reip Magistratus, & vniuersum populũ, modò singulos ciues carpit, obiurgat, officij sui monet, à vitiis deterret, & ad virtutis studiũ plurib. hortatur. Hæc igitur ipsi laudẽ nõ vulgarẽ cõciliãt Hęc eius comœdias lectione dignas reddũt. Huius ingeniũ, acumẽ, eloquẽtiã, atticismos, flores, suauitatẽ, & in vitiis acriter castigãdis dexteritatẽ sequamur. At quicquid pias aures offendit, moréfque deteriores facit, id omittamus, & vt rẽ nobis perniciosissimã vitemus, ac detestemur. Quoniã aũt (nobiliss. V.) tuas in hũc authorẽ doctissimas emẽdationes, & cõmentationes ex tuæ bibliothecæ thesauris deprõptas mecũ humaniter cõmunicare nõ es grauatus, ego labores alienos impudẽtiùs mihi vẽdicare, & ex alienis sudorib. vigiliisq. gloriã captare nolui. In hac postrema Aristophanis editione, quæ cęteris omnib. lõgè pręstãtior in lucẽ prodit, tu pulcherrimas quasque tuæ singularis doctrinæ castigationes, meditationes, & ornamenta mihi benignè suppeditasti, pro quibus Aristophanes ipse, si viuã vocẽ nũc assumeret, eas gratias tibi corã ageret, quas viri beneficiorũ acceptorũ nõ immemores illis agere solẽt, qui magnis beneficiis eos ornarunt. Quòd si quid & ego in hac nouissima expeditione cõtra tot grauissimorũ errorũ millia, quæ miserũ Aristophanẽ antè dẽsissimis tenebrarũ copiis obsessũ premebãt, & variis insultibus vexabãt, tuis auspiciis, ductúque feliciter suscepta præstitisse videor, hoc quoque tuũ est. Quare quę tua sunt, & quę tibi debẽtur, ad perpetuã meę erga te obseruãtię memoriã tibi reddenda, & dedicãda cẽsui. Hîc nõ meos: sed tuos dulcissimos fœtus agnosces, quos vt eruditionis tuæ germanam sobolem alacriter excipies, amplecteris, & amore paterno prosequeris.

Vale Nobiliss. Vir, méque tuæ Dignitatis obseruantissimum constanter ama.

Datum Lausannæ Cal. Iunij 1589.

AEMILIVS PORTVS

FR. PORTI CRETENSIS F.

CANDIDO LECTORI S.

EN tibi, candide Lector, αὐτὸς, imò verò (vt Aristophanico vocabulo ordiar) αὐτόματος ὁ Ἀριστοφάνης, qui dudum sub Aristophanis nomine delituit: hoc est, Aristophanis, quæ nunc extant Comœdiæ, multifariam hactenus & mutilatæ, & deformatæ, summa diligentia instauratæ, & pristino nitori (quantum fieri potuit) restitutæ. Quorum autem opera magnus hic, & propemodum Herculeus labor ad exitum satis felicem fuerit perductus, rem, vt habet, sincerè narrabo. Ante aliquot annos accidit: vt nobilis quidam Gallus qui se (ea est hominis modestia) hîc non patitur nominari, Lausanna iter faciens, vt longius progrederetur, ibi dies nonnullos sibi obiter terendos putauit, vt quorundam veterum amicorum precibus, ac votis indulgeret. Eius enim conspectus, & præsentia cùm ob morum suauitatem, ac insignem vitæ probitatem, tum quia nec ἄμουσος, nec ἀπαίδευτος inter doctos habebatur, omnibus longè gratissima erat. Quoniam autem ipsum in primis linguæ Græcæ & amantissimum, & studiosissimum ab omnibus amicis prædicari intellexeram, ego, qui sum φιλέλλην, φιλόμουσος καὶ φιλομαθὴς, summo desiderio amicitiæ, atque familiaritatis cum tanto viro contrahendæ flagrare cœpi. Quod non admodum difficile fuit, siquidē ambo συμπαθείᾳ quadam affecti bonas literas amore pari prosequebamur. Non multò pòst, cùm in amici cōmunis ædibus vnà pranderemus, inter familiaria varijs de rebus colloquia, vt est moris, sermo factus est de Poetis Græcis. Tunc ille summis laudibus Aristophanem euehere, tum ob ingenij acumen, & festiuitatem, tùm quod in eo præcipuè linguæ proprietas, & Atticus lepos vbique eluceret. Addebat illius lectione (qua vel maximum illud Theologorum lumen Iohannem Chrysostomum olim delectatum ferunt) se quoque mirificè delectari, & illius frequenti repetitione multa, quæ in vulgatis exemplaribus deprauata leguntur, emendasse. Multa in antiquis scholijs aut omissa, aut negligentiùs tractata explicasse, ac illustrasse. Quin etiam in duas postremas Comœdias, quæ ad hoc vsque tempus nudæ in lucem prodierant, iustos, & accuratos commentarios ad reliquarum normam iam pridem construxisse. Horum vt fidem faceret Aristophanem à famulo in medium afferri iussit, in cuius margine multa manu annotata, multa diuersis folijs seorsum, & passim, vt tumultuariè inter legendum sese obtulerant, descripta extabant. cùm autem hæc oculis raptim pro temporis exiguitate percurrissem, statim animaduerti iuuentutem linguæ Græcæ studiosam, non paruam vtilitatem, doctiores verò non leuem voluptatem inde percepturos. Illud igitur oraui vt hæc mihi per otium accuratiùs legenda, ac perpendenda permitteret. At is recusare, & negare dignam esse rem, quæ in hominum conspectum veniret, quòd hæc, dum esset iunior, animi gratia, vtque Aristophanem sibi familiariorem, ac notiorem redderet, sibi soli ceu quoddam Atticæ linguæ penum parasset. Scopas esse dissolutas, aliquando fortasse meliùs colligandas, ac proinde intra bibliothecæ claustra continendas. Multa alia huiusmodi afferebat. Tandem tamen meæ, & amicorum, qui tum aderant, sententiæ, precibusque cedens, Imò, inquit, mi Porte, fac vt lubet,

Quicquid id est, hoc tuo arbitrio, & censuræ committo. Si ex his leuioribus magis aliquid in commune literatorum commodum putas accessurum, tibique tantum superest otij, ut tua lima expolire, & exornare, atque adeò inchoatum opus absoluere & velis, & possis, esto, per me licet, in lucem etiam hæc, qualiacunque tandem futura sunt, emittas, ea tamen lege, ut nomini parcas. Nunc enim ita comparatum videmus hominum ingenium, ut horum plerique habita personæ, non rei ipsius ratione, non quid dicatur, aut fiat: sed à quo dictum, aut factum sit, spectantes, beneuoli, aut maleuoli potius, quàm synceri, & veri scriptorum sint iudices, ac censores. Quid multis opus? Accepta ego conditione domum reuersus operi manum admouere cœpi, diligentiùs singula perpendens, & in ordinem redigens. Hoc certè ingenuè fatebor me in his Aristophanicis obseruationibus sexcentos locos, qui antè aut deprauati, aut minùs perspicui erant, summo cum iudicio, & incredibili dexteritate, ac felicitate correctos inuenisse. Si quid tamen hìc deesse videbatur (ut certè non pauca deerant) id ego pro virili addere, & opus Marte meo perfectius reddere sum conatus, ut res ipsa fidem apertè faciet. Quamobrem illud ausim non arroganter asseuerare nullos, aut perpaucos remansisse intactos, nisi si qui fortè Oedipo coniectore indigeant.

Porrò quid in hac editione tibi nunc exhibeatur, accipe. Primùm poetæ textus innumeris in locis fideliter, & religiosè emendatus, quod & in ipsis antiquis scholiis accuratè factum comperies. Quicquid transpositum erat, id in suas sedes denuò reductum. Quicquid omissum, aut obscurius declaratum, hoc additum, & dilucidiùs explicatum, & asterisco notatum, ut à scholiis iam vulgatis discerneretur. Interpunctiones suo loco non collocatæ, quæ sensum plerumque peruertebant, ubique restitutæ, omnis vocum κακοταξία *sublata. Personarum interloquentium multis in locis nomina transposita, & perturbata, in suas sedes reducta. Postremæ duæ Comœdiæ ab initio ad finem usque nouis, ac amplis commentariis illustratæ. Qua in re cùm alios multos, tum verò præcipuè Suidam, Hesychium, Eustathium, Iulium Pollucem, Stephanum* περὶ πόλεων, τὸ μέγα Ἐτυμολογικόν, *Sophoclis, Aeschyli, Euripidis græcos commentatores, Strabonem, Athenæum, & Pausaniam, prout unusquisque aliquid ad rem præsentem dicere videbatur, maxima fide, & diligentia sumus sequuti. Quicquid ex horum scriptis depromi non potuit, hoc ipsum nos firmissimis iudicij coniecturis nixi, sensus, & mentis poetæ ratione habita, pro virili suppeditauimus. Quoniam verò Comœdiarum partitiones à Latinis receptæ sub his nominibus, Actus primus, scena prima, & deinceps, in nullo græco exemplari reperiuntur: sed integræ Comœdiæ sine illa huiusmodi distinctionis nota manifesta descriptæ leguntur, quod maximam obscuritatem, ac anxietatem lectori parit, operæpretium nos facturos duximus, si relictis vocabulis, ne quid peregrini in Græciam inuehere videremur, rem ipsam simpliciter aperiremus. Id autem hoc modo commodè fieri posse visum est. Ante omnia statim post cuiusque Comœdiæ argumentum collocata est accuratior, quàm priùs, personarum descriptio, idque eo ordine, quo in scenam prodeunt. In toto Comœdiæ contextu, quoties occurrit personarum aut mutatio, aut accessio, aut quoties noua materia tractari incipit, prima primi versus vox maiusculo charactere notatur, & in ipsa fronte ipsorum interlocutorum nomina præfiguntur, ut & à Latinis factitatum videmus. In scholiis verò ante vocum interpretationem ponitur breue aliquod argumentum, quod rerum, quæ ibi continentur, summa capita declarat, quod maximam poetæ lucem affert, & lectorem ad eius lectionem magis allicit. Sic enim facetiæ, & Attici illi lepores, & sales, qui priùs in Aristophane delitescebant, meliùs agnoscuntur. Illud etiam silentio minimè prætereundum, versus omnes diligenter examinatos, & quos potuimus sine sensus, & constructionis iactura, leuissima vulgatæ lectionis mutatione facta, ad legis metricæ regulas sincerè reuocatos: horum enim plurimi*

antè

antè claudicabant, syllaba, aut etiam pede integro breuiores, vel longiores. Quod vt plurimum accidisse videbatur vel propter articuli necessarij, aut particularum indeclinabilium (quales sunt ἄν, ἂν, γε, & aliæ huiusmodi) prætermissionem, aut propter earundem superfluam additionem. Item propter adiectionem, aut detractionem literæ ν. quæ nominum, & participiorum datiuis pluralibus addi solet, vt αἱ φράσιν, pro αἱ φράσι, & contrà, &, τύπτουσιν, pro τύπτουσι, & contrà, & verborum tertijs personis pluralis numeri, vt λέγουσιν, pro λέγουσι, & contrà. Hinc fiebat vt metri structura corrumperetur, dum pes ex huiusmodi syllaba & sequente confectus suis temporibus careret, ac in locum Iambi succederet, trochæus aut spondæus, aut alius pes metro contrarius, præter ipsius poetæ mentem, qui alioqui metricæ rationis & peritissimus, & obseruantissimus ab omnibus censetur. Erat & alius frequens error, quem typographorum incuria in ipsum poetæ textum irrepere passa fuerat, quum videlicet duarum syllabarum νᾶ δα, vt αἰβοῖ, vt οἴμοι, vt ἰού, aut μορμυρῶ, vt ἰού, ἰού, & similia, quæ separata linea scribenda erant, perperam cum sequenti versu confundebantur, aut præcedenti annectebantur. In strophis etiam, & antistrophis, quæ breuioribus versibus constare solent, sæpe duo versus in vnum coaluerant, & contrà vnus in duos perperam resolutus erat. Nonnulla etiam in ipso poetæ textu scholiorum lectionem sequuti, correximus. Multa etiam, præcipuè verò in extremis Comœdijs sunt emendata, quæ à variarum dialectorum imperitis hominibus non correcta: sed deprauata videri potuissent. Videndum enim erat, & attentè perpendendum quinam essent qui loquebantur. Nam plerunque Thessalus, aut Lacon, aut Acharnensis, aut Atheniensis, aut Bœotus, vrbanus, aut rusticus, doctus, aut indoctus, vir, aut mulier, dominus, aut seruus aliquis in scenam introducitur, qui pro varia personæ, sexus, fortunæ, regionis, vrbis, locíque conditione, vario etiam vtitur sermone, quod Aristophanes consultò voluit obseruare, vt vni cuique, quod suum est, attribueret, atque τὸ πρέπον seruaret, & si quid præter decorum, & eruditum loquendi genus afferretur, risum inde captaret, quod Comici sibi potissimum proponunt. In nonnullis etiam Comœdiis argumenta, quæ versibus conscripta fuerant, & tamen perpetua linearum serie non aliter ac oratio soluta legebantur, rursus distincta sunt, & ad pristinos legis metricæ numeros reuocata. Idem etiam factum in varijs variorum poetarum versibus, qui sparsim in vetustis scholiis ita erant scripti, & confusi, vt non versus, at oratio soluta viderentur. Item nonnullæ historiæ ex diuersis authoribus allatæ, & tamen corruptæ, ex ipsis archetypis sunt restitutæ. Hæc sunt, candide lector, quæ in hac nouissima huius poetæ editione præstitimus. Quòd si quis verbis nostris fidem habere nolit, hanc saltem cum cæteris omnibus conferre ne grauetur. Tunc enim longè plura, quàm quæ à nobis sunt dicta, reapse reperiet. Interea verò hæc, qualiacunque sunt, æqui, boníque consule, & iis, qui tantum laborem vtilitatis publicæ causa non sine graui molestia tolerarunt, gratus gratiam habe. Vale.

ΕΚ ΤΟΥ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΥ ΗΦΑΙΣΤΙΩΝΟΣ, ΕΠΙΤΟΜΗ ΤΩΝ ΕΝΝΕΑ ΜΕτρων.

ΤΟ ἰαμβικὸν μέτρον δέχεται κατὰ μὲν τὰς περιττὰς χώρας, τουτέστι πρώτην, τρίτην, πέμπτην, ἴαμβον, τρίβραχυν, σπονδεῖον, δάκτυλον, ἀνάπαιστον. κατὰ δὲ τὰς ἀρτίους, τουτέστι δευτέραν, τετάρτην, ἕκτην ἴαμβον, καὶ τρίβραχυν καὶ ἀνάπαιστον. τοῦτον δὲ παρὰ τοῖς κωμικοῖς συνεχῶς. παρὰ δὲ τοῖς ἰαμβοποιοῖς καὶ τραγικοῖς σπανιώτερον. ὅτε μὲν οὖν ἀκατάληκτόν ἐστιν, ἐπὶ τῆς τελευταίας τὸν ἴαμβον δέχεται μόνον. ἢ πυρρίχιον διὰ τὴν ἀδιάφορον. ὅτε δὲ καταληκτικὸν, τὸν ἴαμβον παραλήγοντα. ἢ σπανίως τρίβραχυν· ὥστε γίνεσθαι τὴν κατακλεῖδα ἤτοι ἀμφίβραχυν, ἢ βακχεῖον. Τὸ τροχαϊκὸν, κατὰ μὲν τὰς περιττὰς χώρας δέχεται τροχαῖον, τρίβραχυν, ἴαμβον, καὶ δάκτυλον, κατὰ δὲ τὰς ἀρτίους, τούτοις τε καὶ σπονδεῖον, καὶ ἀνάπαιστον. καταληκτικὸν δὲ ὅτε ἐστὶ, τὸν παραλήγοντα μὲν τροχαῖον δέχεται. ἔστι δ' ὅτε καὶ τρίβραχυν. ἐὰν δὲ ᾖ βραχυκατάληκτον, οὐ βούλεται τὸν παραλήγοντα τετράχρονον ἔχειν. Τὸ δακτυλικὸν δέχεται δακτύλους καὶ σπονδείους κατὰ πᾶσαν χώραν, πλὴν τῆς τελευταίας. ἐπὶ ταύτης δὲ εἰ μὲν καταληκτικὸν εἴη, δάκτυλον ἕξει, ἢ διὰ τὴν ἀδιάφορον κρητικόν. εἰ δὲ καταληκτικὸν, τὰ ἀπ' αὐτοῦ μεμειωμένα, ἤτοι συλλαβῇ, ἢ δύο συλλαβαῖς· καὶ τὸ μὲν, καλεῖται καταληκτικὸν εἰς συλλαβήν. τὸ δὲ, καταληκτικὸν εἰς δισύλλαβον. τὰ δὲ Αἰολικὰ καλούμενα, τὸν μὲν πρῶτον ἔχει πάντως ἕνα τῶν δισυλλάβων ἀδιάφορον. ἤτοι σπονδεῖον ἢ ἴαμβον ἢ τροχαῖον ἢ πυρρίχιον. τοὺς δὲ ἐν μέσῳ δακτύλους πάντας. ἔστι δέ τινα καὶ λογαοιδικὰ καλούμενα δακτυλικὰ, ἅπερ ἐν μὲν ταῖς ἄλλαις χώραις, δακτύλους ἔχει. τελευταίαν δὲ τροχαϊκὴν συζυγίαν. ἰστέον ὅτι τὰ μὲν ἄνω εἰρημένα, κατὰ συζυγίαν μετρεῖται, τοῦτο δὲ μόνον, κατὰ μονοποδίαν. Τὸ ἀναπαιστικὸν κατὰ πᾶσαν χώραν δέχεται σπονδεῖον, καὶ ἀνάπαιστον· σπανίως δὲ καὶ προκελευσματικόν. παρὰ δὲ τοῖς δραματοποιοῖς, ἴαμβον καὶ δάκτυλον. εἰσὶ δὲ αὐτοῦ αἱ ἀποθέσεις ἕξ, κατὰ συζυγίαν διαιρούμεναι. ὑπερκατάληκτον εἰς δισύλλαβον. ὑπερκαταληκτικὸν εἰς συλλαβήν, ἀκατάληκτον. καταληκτικὸν εἰς δισύλλαβον. καταληκτικὸν εἰς συλλαβήν, βραχυκατάληκτον. ὥσπερ δὲ ἐν τῷ δακτυλικῷ ἦν τι λογαοιδικὸν, οὕτω καὶ τοῖς ἀναπαιστικοῖς τὸ εἰς βακχεῖον περαιούμενον. οὗ ἐστιν ἐπισημότατον, τὸ μετὰ τέσσαρας πόδας, ἀντὶ ἔχον τὸν βακχεῖον. ὧν ὁ πρῶτος γίνεται καὶ σπονδεῖος καὶ ἴαμβος.

Τὸ χοριαμβικὸν, συντίθεται μὲν καὶ καθαρὸν, συντίθεται δὲ καὶ ἐπίμικτον πρὸς τὰς ἰαμβικάς. ὡς ἐπίπαν δὲ, ὅτε καταληκτικόν ἐστιν, εἰς τὴν ἰαμβικὴν κατακλεῖδα περαιοῦται· τουτέστιν εἰς ἀμφίβραχυν, ἢ βακχεῖον διὰ τὴν ἀδιάφορον. περαιοῦται μὲν γὰρ καὶ εἰς τὴν ἰδίαν τὸν δάκτυλον ἢ κρητικόν. ἀλλὰ τῷ ταῦτα συνεχίστερα εἶναι ἀπρεπέστερά εἰσιν.

Τὸ ἀντισπαστικὸν, τὴν μὲν πρώτην συζυγίαν ἔχει τρεπομένην κατὰ τὸν πρότερον πόδα, εἰς τὰ τέσσαρα τοῦ δισυλλάβου σχήματα. τὰς δ' ἐν μέσῳ καθαρὰς ἀντισπαστικάς. τὴν δὲ τελευταίαν ὁπότε ἐστὶν ἀκατάληκτον, ἰαμβικήν. ἐὰν δὲ ἀναμίσγηται τοῖς ἰαμβικοῖς, οὐ μόνον τὴν πρώτην συζυγίαν ἔχει, τρεπομένην κατὰ τὸν πρότερον πόδα, ἀλλὰ καὶ τὴν τῆς ἰαμβικῆς ἑπομένην. ἔστι δὲ ὅτε καὶ λύεται ὁ πρότερος ποὺς εἰς τρίβραχυν.

Τὸ ἀπὸ μείζονος ἰωνικὸν, συντίθεται μὲν καὶ καθαρόν. συντίθεται δὲ καὶ πρὸς τὰς τροχαϊκὰς ἐπίμικτον. ὅτε μέντοι ἀκατάληκτόν ἐστι καθόλου, σπανίως εἰς τὴν ἰωνικὴν περαιοῦται, διὰ τὸ ἀπρεπὲς εἶναι τὴν ἰωνικὴν ἐπὶ τέλους οὖσαν.

Τὸ ἀπ' ἐλάσσονος ἰωνικὸν, συντίθεται μὲν καὶ καθαρόν. συντίθεται δὲ καὶ ἐπίμικτον, πρὸς τὰς τροχαϊκὰς διποδίας, οὕτως, ὥστε τὴν πρὸ τῆς τροχαϊκῆς ἀεὶ γίνεσθαι περιττόσημον. τουτέστι τρίτην παιωνικὴν καὶ τὴν τροχαϊκὴν, ὁπόταν πρὸ ταύτης τῆς ἰωνικῆς, γίνεσθαι ἑπτάσημον τροχαϊκὴν τὴν καλουμένην δευτέραν ἐπίτριτον. ἔσθ' ὅτε δὲ, ἡ μὲν τρίτη παιωνικὴ συναιρεῖται εἰς παλιμβάκχειον. τῆς δὲ ἐπιφερομένης τροχαϊκῆς ὁ πρότερος λύεται εἰς τρίβραχυν. ἐμπίπτουσι δὲ καὶ οἱ μολοττοὶ ἐπὶ τὴν περιττὴν χώραν, ἐν τοῖς ἀπ' ἐλάττονος ἰωνικοῖς. ὥσπερ ἐν τοῖς ἀπὸ μείζονος ἐπὶ τὴν ἀρτίαν. Τὸ δὲ παιωνικὸν, εἴδη μὲν ἔχει τρία, τό τε κρητικὸν, τὸ βακχειακὸν, καὶ τὸ παλιμβακχειακόν.

ὃ καὶ

ὃ καὶ ἐπιτήδειόν ἐστι πρὸς μελοποιίας. τὸ δὲ κρητικὸν, ἐπιτήδειον. δέχεται δὲ καὶ λύσεις, τὰς εἰς τοὺς καλουμένους παίωνας, καλεῖται δὲ καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ποιητῶν, κρητικόν. Τοσαῦτα περὶ τῶν ἐννέα μέτρων τῶν μονοειδῶν καὶ ὁμοιοειδῶν. παντὸς δὲ μέτρου ἀδιάφορός ἐστιν ἡ τελευταία συλλαβὴ ὥστε δύνασθαι εἶναι αὐτὴν καὶ βραχεῖαν καὶ μακράν. καὶ πᾶν δὲ μέτρον εἰς τελείαν περατοῦται λέξιν. ὅθεν ἐπίληπτά ἐστι τὰ μὴ οὕτως ἔχοντα.

Δημητρίου τοῦ Τρικλινίου.

Ἰστέον ὅτι πάντα τὰ μέτρα πλὴν τοῦ δακτυλικοῦ, κατὰ διποδίαν μετρεῖται καὶ ἀπέχεται μέχρι τοῦ πενταμέτρου. ἔστι δὲ μονόμετρον τὸ ἔχον πόδας β. δίμετρον τὸ ἔχον πόδας δ. τρίμετρον τὸ ἔχον ϛ. τετράμετρον τὸ ἔχον η. πεντάμετρον τὸ ἔχον ι. καὶ περαιτέρω οὐ προβαίνει. παντὸς δὲ μέτρου, πλὴν τοῦ δακτυλικοῦ ἀποθέσεις ἤτοι καταλήξεις εἰσὶ τέσσαρες. βραχυκατάληκτον. καταληκτικόν. ἀκατάληκτον. καὶ ὑπερκατάληκτον. καὶ βραχυκατάληκτον μέν ἐστιν ὡς ἐν παραδείγματι ἐπὶ τοῦ μονομέτρου εἰπεῖν, ὅπερ ποδὸς ὅλου δεῖται πρὸς ἀπαρτισμόν. οἷον, τὸ φεῦ φεῦ ἢ τὸ ἰὼ ἢ τὸ ἔα. ταῦτα γὰρ μονόμετρά ἐστι βραχυκατάληκτα διὰ τὸ ἔχειν μὲν τὸν ἕνα πόδα. τοῦ ἑτέρου δὲ λείπεσθαι. καταληκτικὸν δὲ, τὸ δεόμενον μιᾶς συλλαβῆς πρὸς ἀπαρτισμόν. οἷον. τὸ ἰώ μοι ἢ τὸ ὤμοι μοι. ταῦτα γὰρ μονόμετρά ἐστι καταληκτικὰ διὰ τὸ ἔχειν ὅλον πόδα καὶ μίαν συλλαβὴν ἤτοι ἥμισυ ποδός. λείπεσθαι δὲ μιᾶς συλλαβῆς πρὸς ἀπαρτισμόν. ἀκατάληκτον δὲ. ὅπερ ἀπηρτισμένους ἔχει τοὺς πόδας. οἷον, τὸ ἰὼ ἰώ. ἢ τὸ ἰὼ ἰὼ ἢ τὸ φεῦ φεῦ ἰώ. ταῦτα γὰρ μονόμετρά ἐστιν ἀκατάληκτα. διὰ τὸ ἀπηρτισμένους ἔχειν τοὺς πόδας, καὶ μὴ ἐλλιπεῖς ὡς τὰ εἰρημένα. ὑπερκατάληκτον δὲ, τὸ ἔχον ἀπηρτισμένους τοὺς πόδας. ἔχον δὲ καὶ συλλαβὴν μίαν πλείονα. εἴρηται δὲ πλὴν τοῦ δακτυλικοῦ ὅτι τοῦτο μόνον κατὰ μονοποδίαν μετρεῖται, διὰ τὸ εἶναι τοὺς πόδας τρισυλλάβους. ὅτε μὲν οὖν ἀπηρτισμένους ἔχει τοὺς πόδας, λέγεται ἀκατάληκτον. ὅτε δὲ πλείονα συλλαβὴν ἔχει, λέγεται καταληκτικὸν εἰς συλλαβήν. ὅτε δὲ δύο, καταληκτικὸν εἰς δισύλλαβον. οὐκ ἔχει γὰρ ἐν τούτῳ χώραν τὸ βραχυκατάληκτον ἢ τὸ ὑπερκατάληκτον. ὡς οἱ μετρικοί φασι. ταῦτα καὶ ἐπὶ διμέτρου καὶ τριμέτρου, καὶ τῶν λοιπῶν συμβαίνει τὰ πάθη.

Τοῦ αὐτοῦ περὶ σημείων τῆς κοινῆς συλλαβῆς τῶν ἐν τοῖς κειμένων τοῦ βιβλίου.

Ἐπειδήπερ οἱ πάλαι τὰ περὶ γραμματικῆς συνταξάμενοι, σημεῖά τινα σοφῶς ἐπινοήσαντες παραδεδώκασιν, ἐξ ὧν τήν τε δύναμιν καὶ τὴν ὡς ἂν εἴποι τις ποιότητα τῶν συλλαβῶν καὶ τὴν προφορὰν διαγινώσκειν ἔχοιμεν. συλλαβῶν δέ μοι καὶ οὐ στοιχείων εἴρηται, ἐπειδὴ τὰ μὲν στοιχεῖα καθ' αὑτὰ κείμενα, οὐδεμιᾶς τινος μετέχει δυνάμεως. συλληφθέντα δὲ καὶ οἷον ἑνωθέντα πρὸς ἄλληλα καὶ τὰς συλλαβὰς ἀποτελέσαντα, δυνάμεις τέ τινας καὶ ποιότητας ἔχει. ἐπενόησαν δὲ ἄλλα τε σημεῖα. τόνους φημὶ καὶ πνεύματα καὶ τὰ λοιπά. ἃ δὴ καὶ προσῳδίας ὠνόμασαν. ὡς πρὸς τὴν ᾠδὴν καὶ τὴν ἐκφώνησιν τῶν συλλαβῶν συντείνουσας. πρὸς τούτοις δὲ καὶ μακρᾶς μὲν σημεῖον τοδί. -- τῆς δὲ βραχείας τουτί. υ τῆς δὲ κοινῆς οὐδαμῶς. ἐκείνων γὰρ καὶ ἔργου ἔθεντο. ταύτης δὲ οὐ καὶ τὰς αἰτίας αὐτοὶ λέγουσιν, ἐπενοήθη ἐμοί γε τῆς κοινῆς σημεῖον διὰ τὴν τῶν πολλῶν πλάνην. καὶ οἶμαι καλὸν ἂν δόξαι τοῖς εὖ φρονοῦσιν. ἐπενοήθη δὲ διπλοῦν τὸ σημεῖον. διὰ τὸ διπλῆν τινα καὶ ταύτην ἔχειν τὴν δύναμιν. ὅτε μὲν οὖν αὕτη βραχείας ὀφείλει λαμβάνεσθαι. σημεῖον ἐπενοήθη τοδί. L μακρὰ δηλονότι κατ' ἀρχὰς ἄνω βλέπον τὸ τοῦ ἰῶτα στοιχείου σημεῖον ἔχουσα ὅτε δ' αὐτὴ μακρᾶς, τοῦτο αὐτῆς ἐγκείμενον ἐστί Ꞁ. μακρὰ δηλονότι ἐν τῷ τέλει κάτω νεῦον τὸ τοῦ ἰῶτα σημεῖον ἔχουσα. βέλτιον γὰρ ταῦτα τιθέναι, καὶ διαγινώσκειν ποία ἐστὶν ἡ κοινή, ἢ πλανωμένους τινὰς τὸ ποιεῖν, γράφειν ποιεῖν ἀμαθῶς. καὶ φύσει βραχὺ φωνῆεν, ἔχον δὲ ἐπαγόμενα δύο σύμφωνα, ὧν τὸ δεύτερον ἀμετάβολον, ἀεὶ αὐτὴν μακρὰν λαμβάνειν. ἢ καὶ τὸ φύσει βραχὺ φωνῆεν ὅταν εἰς μέρος λόγου καταλήξῃ, τὴν μακρὰν ἐπιτιθέντας, αὐτὴν μακρὰν λαμβάνειν. ἄτοπον γὰρ οἶμαι τοῦτό γε. ταῦτα μοι πρὸς τοὺς συνετοὺς εἴρηται, καὶ τῶν μέτρων ἔχοντας πεῖραν. εἰ δέ τινες ὑπ' ἀμαθίας μεμφόμενοι. βραχὺς τούτων λόγος. οὐδὲ γὰρ οὐδ' οἱ πάλαι τὰ καλῶς ἐπινενοηκότες, ταῦτα τοῖς τοιούτοις ἐκδεδώκασιν. ἀλλὰ τοῖς συνετοῖς, βραχὺν λόγον τῶν μὴ συνετῶν ἔχοντες. ὡς καί που τις ἔφη ἀείσω ξυνετοῖσι, θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι. ἐγὼ δὲ καὶ ἀδικεῖν ἂν ᾤμην τοὺς συνετούς, ὅς ἂν ἐπινοήσας σοφόν τι, τοῦτο λήθης βυθοῖς κατακρύψαι, δεδιὼς ἴσως τὴν ἐκ τῶν ἀσυνέτων μέμψιν. ἵν' οὖν μὴ καὶ αὐτὸς ἀδικεῖν δόξω τοὺς συνετούς, τὸ ἐπελθόν μοι κατὰ νοῦν τούτοις προσέθηκα. θεὸς δ' ἂν εἰδείη, εἰ καλῶς ἔχει ἢ μή. ἐπεὶ καὶ ἅ μοι περὶ τῶν χορικῶν μελῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν τοῖς δράμασι φερομένων εἰδῶν ἐπινενόηται θείᾳ τινὶ καὶ ἀπορρήτῳ ἐμπνεύσει, πλεῖστα πονησαμένῳ περί τε τούτων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς μέτρων, καὶ ταῦτ' ἐν τοῖς δράμασιν ἐξετέθη. ὡς ἂν οἱ ἐντυγχάνοντες ἔχοιεν διαγινώσκειν, τάς τε στροφὰς καὶ ἀντιστροφὰς τῶν μελῶν καὶ τὰς ἐπῳδούς, καὶ τίνος ἐστὶν εἴδους καὶ μέτρου τῶν μελῶν ἕκαστον. καὶ μὴ μάτην ταῦτα τῶν χορῶν ὁρᾶν μόνον τοῖς ὀφθαλμοῖς,

μηδὲν δὲ τούτων εἰδέναι, ὥσπερ τινὲς μὴ γραμμάτων ἔχοντες πεῖραν, καὶ βιβλίον ἀνὰ χεῖρας ἀράμενοι, βλέπουσι μὲν τύπους γραμμάτων, οὐδὲν δὲ τῶν ἐγκειμένων ἴσασι.

Ἐκ τῶν Πλατωνίου, περὶ διαφορᾶς κωμῳδιῶν.

Καλὸν ἐπισημήνασθαι τὰς αἰτίας, δι' ἃς ἡ μὲν ἀρχαία κωμῳδία, ἴδιόν τινα τύπον ἔχει. ἡ δὲ μέση, διάφορος ἐστὶ πρὸς ταύτην. ἐπὶ τῶν Ἀριστοφάνους καὶ Κρατίνου καὶ Εὐπόλιδος χρόνων, τὰ τῆς δημοκρατίας ἐκράτει παρὰ Ἀθηναίοις. καὶ τὴν ἐξουσίαν σύμπασαν ὁ δῆμος εἶχεν, αὐτὸς αὐτοκράτωρ καὶ κύριος τῶν πολιτικῶν πραγμάτων ὑπάρχων. τῆς ἰσηγορίας οὖν πάσης ὑπαρχούσης, ἄδειαν οἱ τὰς κωμῳδίας συγγράφοντες εἶχον τοῦ σκώπτειν καὶ στρατηγοὺς καὶ δικαστὰς τοὺς κακῶς δικάζοντας. καὶ τῶν πολιτῶν τινάς, ἢ φιλαργύρους, ἢ συζῶντας ἀσελγείᾳ. ὁ γὰρ δῆμος ὡς εἶπον, ἐξῄρει τὸν φόβον τῶν κωμῳδούντων, φιλοτίμως τῶν τοιούτων βλασφημούντων ἀκούων. ἴσμεν γὰρ ὡς ἀντίκειται φύσει τοῖς πλουσίοις ἐξ ἀρχῆς ὁ δῆμος καὶ ταῖς δυσπραγίαις αὐτῶν ἥδεται. ἐπὶ τοίνυν τῆς Ἀριστοφάνους καὶ Κρατίνου καὶ Εὐπόλιδος κωμῳδίας, ἀφόρητοί τινες κατὰ τῶν ἁμαρτανόντων ἦσαν οἱ ποιηταί. λοιπὸν δὲ τῆς δημοκρατίας ὑποχωρούσης ὑπὸ τῶν κατὰ τὰς Ἀθήνας τυραννούντων, καὶ καθισταμένης ὀλιγαρχίας καὶ μεταπιπτούσης τῆς ἐξουσίας τοῦ δήμου εἰς ὀλίγους, καὶ κρατυνομένης τῆς ὀλιγαρχίας, ἐνέπιπτε τοῖς ποιηταῖς φόβος. οὐ γὰρ ἦν τινὰ φανερῶς σκώπτειν, δίκας ἀπαιτούντων τῶν ὑβριζομένων παρὰ τῶν ποιητῶν. ἴσμεν γοῦν τὸν Εὔπολιν, ἐπὶ τῷ διδάξαι τοὺς Βάπτας, ἀποπνιγέντα εἰς τὴν θάλασσαν ὑπ' ἐκείνων, εἰς οὓς καθῆκε τοὺς Βάπτας. καὶ διὰ τοῦτο ὀκνηρότεροι πρὸς τὰ σκώμματα ἐγένοντο, καὶ ἐπέλιπον οἱ χορηγοί. οὐ γὰρ ἔτι προθυμίαν εἶχον οἱ Ἀθηναῖοι τοῦ χορηγοὺς τοὺς τὰς δαπάνας τοῖς χορευταῖς παρέχοντας χειροτονεῖν. τὸν γοῦν Αἰολοσίκωνα Ἀριστοφάνης ἐδίδαξεν, ὃς οὐκ ἔχει τὰ χορικὰ μέλη. τῶν γὰρ χορευτῶν μὴ χειροτονουμένων καὶ τῶν χορηγῶν οὐκ ἐχόντων τὰς τροφάς, ὑπεξῃρέθη τῆς κωμῳδίας τὰ χορικὰ μέλη. καὶ τῶν ὑποθέσεων ὁ τρόπος μετεβλήθη. σκοποῦ γὰρ ὄντος τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ τοῦ σκώπτειν δήμους καὶ δικαστὰς καὶ στρατηγούς, παρεὶς ὁ Ἀριστοφάνης τοῦ συνήθως ἀποσκῶψαι διὰ τὸν πολὺν φόβον, Αἴολον τὸ δρᾶμα τὸ γραφὲν τοῖς τραγῳδοῖς ὡς κακῶς ἔχον διασύρει. τοιοῦτος οὖν ἐστιν ὁ τῆς μέσης κωμῳδίας τύπος, οἷός ἐστιν ὁ Αἰολοσίκων Ἀριστοφάνους, καὶ οἱ Ὀδυσσεῖς Κρατίνου, καὶ πλεῖστα τῶν παλαιῶν δραμάτων, οὔτε χορικὰ οὔτε παραβάσεις ἔχοντα. παράβασις δέ ἐστι τὸ τοιοῦτο· μετὰ τὸ τοὺς ὑποκριτὰς τοῦ προτέρου μέρους πληρωθέντος ἀπὸ τῆς σκηνῆς ἀναχωρῆσαι, ὡς ἂν μὴ τὸ θέατρον ᾖ καὶ ὁ δῆμος ἀργῶς καθέζηται, ὁ χορὸς οὐκ ἔχων πρὸς τοὺς ὑποκριτὰς διαλέγεσθαι, ἀπόστροφον ἐποιεῖτο πρὸς τὸν δῆμον. κατὰ δὲ τὴν ἀπόστροφον ἐκείνην οἱ ποιηταὶ διὰ τοῦ χοροῦ ἢ ὑπὲρ ἑαυτῶν ἀπελογοῦντο, ἢ περὶ δημοσίων πραγμάτων εἰσηγοῦντο. ἡ δὲ παράβασις ἐπληροῦτο ὑπὸ μελυδρίου καὶ κομματίου καὶ στροφῆς, καὶ ἀντιστρόφου, καὶ ἐπιρρήματος καὶ ἀντεπιρρήματος καὶ ἀναπαίστων. τὰ μὲν γὰρ ἔχοντα τὰς παραβάσεις, κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐδιδάχθη, καθ' ὃν ὁ δῆμος ἐκράτει. τὰ δὲ οὐκ ἔχοντα, τῆς ἐξουσίας λοιπὸν ἀπὸ τοῦ δήμου μεθισταμένης, καὶ τῆς ὀλιγαρχίας κρατούσης. οἱ δὲ τῆς μέσης κωμῳδίας ποιηταί, καὶ τὰς ὑποθέσεις ἤμειψαν, καὶ τὰ χορικὰ μέλη παρέλιπον, οὐκ ἔχοντες τοὺς χορηγούς, τοὺς τὰς δαπάνας τοῖς χορευταῖς παρέχοντας. ὑποθέσεις μὲν γὰρ τῆς παλαιᾶς κωμῳδίας ἦσαν αὗται, τὸ στρατηγοῖς ἐπιτιμᾶν, καὶ δικασταῖς οὐκ ὀρθῶς δικάζουσι, καὶ χρήματα συλλέγουσιν ἐξ ἀδικίας τισί, καὶ μοχθηρὸν ἐπανῃρημένοις βίον. ἡ δὲ μέση κωμῳδία ἀφῆκε τὰς τοιαύτας ὑποθέσεις. ἐπὶ δὲ τὸ σκώπτειν ἱστορίας ῥηθείσας ποιηταῖς ἦλθον. ἀνεύθυνον γὰρ τὸ τοιοῦτον. οἷον, διασύρειν Ὅμηρον εἰπόντα τι, ἢ τὸν δεῖνα τῆς τραγῳδίας ποιητήν. τοιαῦτα δὲ δράματα καὶ ἐν τῇ παλαιᾷ κωμῳδίᾳ ἐστὶν εὑρεῖν. ἅπερ τελευταῖον ἐδιδάχθη λοιπὸν τῆς ὀλιγαρχίας κρατυνθείσης. οἱ γοῦν Ὀδυσσεῖς Κρατίνου, οὐδενὸς ἐπιτίμησιν ἔχουσι, διασυρμὸν δὲ τῆς Ὀδυσσείας τοῦ Ὁμήρου. τοιαῦται γὰρ αἱ κατὰ τὴν μέσην κωμῳδίαν ὑποθέσεις εἰσίν. εὐθὺς γάρ τινας τεθέντες ἐν ταῖς κωμῳδίαις τοῖς παλαιοτέροις εἰρημένους, διέσυρον ὡς κακῶς ῥηθέντας. καὶ τὰς παραβάσεις παρῃτήσαντο διὰ τὸ τοὺς χορηγοὺς ἐπιλεῖψαι χορῶν οὐκ ὄντων. οὐ μὴν οὐδὲ τὰ προσωπεῖα ὁμοιότερα τοῖς ἐν τῇ παλαιᾷ κωμῳδίᾳ κατεσκευασμένοις εἰσῆγον. ἐν μὲν γὰρ τῇ παλαιᾷ εἴκαζον τὰ προσωπεῖα τοῖς κωμῳδουμένοις, ἵνα πρὶν ἢ καὶ τοὺς ὑποκριτὰς εἰπεῖν, ὁ κωμῳδούμενος ἐκ τῆς ὁμοιότητος τῆς ὄψεως κατάδηλος ᾖ. ἐν δὲ τῇ μέσῃ καὶ νέᾳ κωμῳδίᾳ, ἐπίτηδες τὰ προσωπεῖα πρὸς τὸ γελοιότερον ἐδημιούργησαν, δεδοικότες τοὺς Μακεδόνας καὶ τοὺς ἐπηρτημένους ἐξ ἐκείνων φόβους. ἵνα δὲ μὴ ἐκ τύχης τινὸς ὁμοιότης προσώπου συμπίπτῃ τινὶ Μακεδόνων ἄρχοντι, καὶ δόξας ὁ ποιητὴς ἐκ προαιρέσεως κωμῳδεῖν, δίκας ὑπόσχῃ. ὁρῶμεν γοῦν τὰς ὀφρῦς ἐν τοῖς προσώποις τῆς Μενάνδρου κωμῳδίας ὁποίας ἔχει, καὶ ὅπως ἐξεστραμμένον τὸ σῶμα καὶ οὐδὲ κατὰ ἀνθρώπων φύσιν.

Τοῦ αὐτοῦ περὶ διαφορᾶς χαρακτήρων.

Κρατῖνος ὁ τῆς παλαιᾶς κωμῳδίας ποιητὴς, ἅτε δὴ κατὰ τὰς Ἀρχιλόχου ζηλώσας αὐστηρὸς μὲν τῇ λοιδορίᾳ ἐστίν· οὐ γὰρ ὥσπερ ὁ Ἀριστοφάνης ἐπιτρέχειν τὴν χάριν τοῖς σκώμμασι ποιεῖ τὸ φορτικὸν τῆς ἐπιτιμήσεως διὰ ταύτης ἀναιρῶν, ἀλλ' ἁπλῶς καὶ κατὰ τὴν παροιμίαν γυμνῇ τῇ κεφαλῇ τίθησι τὰς βλασφημίας κατὰ τῶν ἁμαρτανόντων. πολὺς δὲ καὶ τῆς ῥοπῆς τυγχάνει. ἄστοχος δὲ ἐν ταῖς ἐπιβολαῖς τῶν δραμάτων καὶ διασπασμοῖς, εἶτα περιιὼν καὶ διασπῶν τὰς ὑποθέσεις, οὐκ ἀκολούθως πληροῖ τὰ δράματα. Εὔπολις δὲ εὐφάντασος μὲν εἰς ὑπερβολήν ἐστι κατὰ τὰς ὑποθέσεις. τὰς γὰρ εἰσηγήσεις μεγάλας τῶν δραμάτων ποιεῖται, καὶ ἅπερ ἐν τῇ παραβάσει φαντάζουσιν κινοῦσιν οἱ λοιποὶ, ταῦτα ἐκεῖνος ἐν τοῖς δράμασιν ἀναγαγεῖν ἱκανὸς ὢν ἐξ ᾅδου νομοθετῶν πρόσωπα, καὶ δι' αὐτῶν εἰσηγούμενος ἢ περὶ θέσεως νόμων ἢ καταλύσεως. ὥσπερ δέ ἐστιν ὑψηλὸς, οὕτω καὶ ἐπίχαρις. καὶ περὶ τὰ σκώμματα λίαν εὔστοχος. ὁ δὲ Ἀριστοφάνης τὸ μέσον εἴληφε τῶν ἀνδρῶν χαρακτῆρα. οὔτε γὰρ πικρὸς λίαν ἐστὶν, ὥσπερ ὁ Κρατῖνος, οὔτε χαρίεις ὥσπερ ὁ Εὔπολις. ἀλλ' ἔχει καὶ πρὸς τοὺς ἁμαρτάνοντας τὸ σφοδρὸν ἐκ τοῦ Κρατίνου, καὶ τὸ τῆς ἐπιτρεχούσης χάριτος Εὐπόλιδος.

Περὶ κωμῳδίας.

Τῆς κωμῳδίας, τὸ μέν ἐστιν ἀρχαῖον, τὸ δὲ νέον, τὸ δὲ μέσον. τῆς δὲ νέας διαφέρει ἡ παλαιὰ κωμῳδία, χρόνῳ, διαλέκτῳ, ὕλῃ, μέτρῳ, διασκευῇ. χρόνῳ μὲν, καθὸ ἡ μὲν νέα ἐπὶ Ἀλεξάνδρου. ἡ δὲ παλαιὰ ἐπὶ τῶν Πελοποννησιακῶν ἔσχε τὴν ἀκμήν. διαλέκτῳ δὲ, καθὸ ἡ μὲν νέα τὸ σαφέστερον ἔχει, τῇ νέᾳ κεχρημένη Ἀτθίδι, ἡ δὲ παλαιὰ, τὸ δεινὸν καὶ ὑψηλὸν τοῦ λόγου. ἐνίοτε δὲ ἐπιτηδεύουσι καὶ λέξεις τινάς. ὕλῃ δὲ, καθὸ ἡ μὲν νέα κατὰ τὸ πλεῖστον στρέφεται περὶ τὰ ἰαμβικά. σπανίως δὲ μέτροις ἑτέροις. ἐν δὲ τῇ παλαιᾷ πολυμετρία τὸ σπουδαζόμενον. διασκευῇ δὲ, ὅτι ἐν μὲν τῇ νέᾳ χοροῦ οὐκ ἔδει, ἐν ἐκείνῃ δὲ ἔδει. καὶ αὐτὴ δὲ ἡ παλαιὰ, ἑαυτῆς διαφέρει. καὶ γὰρ οἱ ἐν Ἀττικῇ πρῶτον συστησάμενοι τὸ ἐπιτήδευμα τῆς κωμῳδίας, ἦσαν δὲ οἱ περὶ Σουσαρίωνα, καὶ τὰ πρόσωπα εἰσῆγον ἀτάκτως, καὶ μόνος ἦν γέλως τὸ κατασκευαζόμενον. ἐπιγενόμενος δὲ ὁ Κρατῖνος, κατέστησε μὲν πρῶτον τὰ ἐν τῇ κωμῳδίᾳ πρόσωπα μέχρι τριῶν στήσας τὴν ἀταξίαν. καὶ τῷ χαρίεντι τῆς κωμῳδίας, τὸ ὠφέλιμον προσέθηκε, τοὺς κακῶς πράττοντας διαβάλλων, καὶ ὥσπερ δημοσίᾳ μάστιγι τῇ κωμῳδίᾳ κολάζων. ἀλλ' ἔτι μὲν καὶ οὗτος τῆς ἀρχαιότητος μετεῖχε, καὶ ἠρέμα πως τῆς ἀταξίας. ὁ μέντοι γε Ἀριστοφάνης μεθοδεύσας τεχνικώτερον τῶν μεθ' ἑαυτοῦ τὴν κωμῳδίαν ἐνέλαμψεν ἐν ἅπασιν, ἐπίσημος ὀφθεὶς οὕτω. καὶ οὔπω πᾶσαν κωμῳδίαν ἐμήνυσεν. καὶ γὰρ τὸ τούτου δρᾶμα ὁ Πλοῦτος, νεωτερίζει κατὰ τὸ πλάσμα. τήν τε γὰρ ὑπόθεσιν ὡς ἀληθῆ ἔχει καὶ χοροῦ ἐστέρηται, ὅπερ τῆς νέας ὑπῆρχε κωμῳδίας.

Ἄλλως περὶ κωμῳδίας.

Ὅτι ὁ γέλως τῆς κωμῳδίας ἔκ τε λέξεων καὶ πραγμάτων ἔχει τὴν σύστασιν. ἐκ μὲν τῆς λέξεως, κατὰ τρόπους ἑπτά. πρῶτον καθ' ὁμωνυμίαν. ὡς τὸ διαφορούμενος. οἷον τὸ μέτρον. δεύτερον δὲ κατὰ συνωνυμίαν. ὡς τὸ ἥκω καὶ κατέρχομαι, ταὐτὸν γάρ ἐστι. τρίτον κατὰ ἀδολεσχίαν, ὡς ὅταν τις τῷ αὐτῷ ὀνόματι χρήσηται. τέταρτον κατὰ παρωνυμίαν, ὅταν τῷ κυρίῳ ἔξωθέν τις ἅπτηται. ὡς τὸ μάμμαξ καλοῦμαι Μίδας. πέμπτον κατὰ ὑποκορισμὸν, ὡς τὸ Σωκρατίδιον Εὐριπίδιον. ς. κατ' ἐξαλλαγήν. ὡς τὸ ὦ βδεῦ δέσποινα. ἀντὶ τοῦ ὦ Ζεῦ. ἕβδομον κατὰ σχῆμα λέξεως τοῦτο· γίνεται ἢ φωνῇ ἢ τοῖς ὁμογενέσιν. ἐκ δὲ τῶν πραγμάτων, κατὰ τρόπους δύο. πρῶτον κατὰ ἀπάτην, ὡς Στρεψιάδης πεισθεὶς ἀληθεῖς εἶναι τοὺς περὶ ψυχῆς λόγους. δεύτερον κατὰ ὁμοίωσιν. ἡ δὲ ὁμοίωσις εἰς δύο τέμνεται. ἢ εἰς τὸ βέλτιον, ὡς ὁ Ξανθίας εἰς Ἡρακλέα, ἢ εἰς τὸ χεῖρον, ὡς ὁ Διόνυσος εἰς Ξανθίαν.

Ὁ χορὸς ὁ κωμικὸς εἰσήγετο ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ τῷ νῦν λεγομένῳ λογείῳ. καὶ ὅτε μὲν πρὸς τοὺς ὑποκριτὰς διηγεῖτο, πρὸς τὴν σκηνὴν ἀφεώρα. ὅτε δὲ ἀπελθόντων τῶν ὑποκριτῶν τοὺς ἀναπαίστους διεξῄει, πρὸς τὸν δῆμον ἀπεστρέφετο. καὶ τοῦτο ἐκαλεῖτο στροφή. ἦν δὲ τὰ ἰαμβεῖα τετράμετρα. εἶτα τὴν αὐτῆς ᾠδὴν προσᾴδοντες, πάλιν τετράμετρα ἐπέλεγον, ὧν ὁ στίχος ἦν δὲ ἐπὶ τὸ πλεῖστον ις. ἐκαλεῖτο δὲ ταῦτα ἐπιρρήματα. ἡ δὲ ὅλη πάροδος τοῦ χοροῦ ἐκαλεῖτο παράβασις. Ἀριστοφάνης ἐν Ἱππεῦσιν. εἰ μέν τις ἀνὴρ τῶν ἀρχαίων κωμῳδοδιδάσκαλος ἡμᾶς ἠνάγκασεν ἐπὶ τὸ μέτρον παραβῆναι.

Τῶν τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητῶν ὀνόματα καὶ δράματα.

Θεοπόμπου δράματα	ιζ	Πλάτωνος δράματα	κη
Στράττιδος δράματα	ις	Τηλεκλείδου δράματα	ς
Φερεκράτους δράματα	ιη	Φρυνίχου δράματα	ι
Κράτητος δράματα	η		

Ὅτι κατὰ τρόπους δέκα διαφέρει τὸ ἑλληνίζειν τοῦ ἀττικίζειν. κατ' ἀναλογίαν. παρὰ τὴν ἐτυμολογίαν. παρὰ τὰ σχήματα. παρὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν ὀνομάτων. παρὰ τὴν ἀλληγορίαν. παρὰ τοὺς ἀριθμούς. παρὰ τὰ γένη. παρὰ τὰ πνεύματα. παρὰ τοὺς χρόνους. παρὰ τοὺς τόνους. παρὰ μὲν τὴν ἀναλογίαν καὶ ἐτυμολογίαν, ὅτι οἱ μὲν ἑλληνίζοντες, τούτοις μάλιστα χρῶνται. οἱ δὲ ἀττικίζοντες οὐδ' ὅλως. παρὰ τὰ σχήματα, ἐπεὶ πάλιν ἔθος τοῖς Ἀττικοῖς χρῆσθαι σχήματι, οἷς δὲ ἑλληνίζουσιν οὐκ ἔτι. παρὰ δὲ τὸν σχηματισμὸν ἐπειδὴ καὶ πολλοὺς χρόνους ἐν τῇ ἑλληνικῇ συνηθείᾳ μετασχηματίζεται τὰ ὀνόματα.

Παρὰ δὲ τοὺς χρόνους, ὅτι συστελλόντων τινὰ τῶν ἑλληνιζόντων, αὐτοὶ ἐκτείνουσι μᾶλλον ἢ συστέλλουσι. παρὰ δὲ τὰ πνεύματα, ἐπεὶ δασύνουσιν ἔνια ψιλούντων ἢ ψιλοῦσι δασυνόντων. παρὰ δὲ τὰ γένη ἐπειδὴ θηλυκῶς τινα λεγόντων, ἢ οὐδετέρως αὐτοί, ἀρσενικῶς ἢ ἀνάπαλιν ἀρσενικῶς ἢ οὐδετέρως ἐκφέρουσι. παρὰ δὲ τοὺς ἀριθμοὺς ἐπειδὴ ἑνικῶς τινα λεγόντων, πληθυντικῶς λέγουσιν ἢ καὶ ἀνάπαλιν.

Ἀριστοφάνους βίος.

Ἀριστοφάνης ὁ κωμῳδοποιὸς, πατρὸς μὲν ἦν Φιλίππου, τὸ δὲ γένος Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Κυδαθηναιεύς, Πανδιονίδος φυλῆς, ὃς πρῶτος δοκεῖ τὴν κωμῳδίαν ἔτι πλανωμένην τῇ ἀρχαίᾳ ἀγωγῇ, ἐπὶ τὸ χρησιμώτερον καὶ σεμνότερον μεταγαγεῖν, πικρότερον καὶ αἰσχρότερον Κρατίνου καὶ Εὐπόλιδος βλασφημούντων ἢ ἔδει. πρῶτος δὲ καὶ τῆς νέας κωμῳδίας τὸν τρόπον ἐπέδειξεν ἐν τῷ Κωκάλῳ, ἐξ οὗ τὴν ἀρχὴν λαβόμενοι Μένανδρός τε καὶ Φιλήμων ἐδραματούργησαν. εὐλαβὴς δὲ σφόδρα γενόμενος τὴν ἀρχὴν, ἄλλως τε εὐφυής, τὰ μὲν πρῶτα διὰ Καλλιστράτου καὶ Φιλωνίδου καθίει δράματα. διὸ καὶ ἔσκωπτον αὐτὸν Ἀριστώνυμός τε καὶ Ἀμειψίας, τετράδι λέγοντες αὐτὸν γεγονέναι κατὰ τὴν παροιμίαν ὡς ἄλλοις πονοῦντα. ὕστερον δὲ καὶ αὐτὸς ἠγωνίσατο. διαφερόντως δὲ μάλιστα Κλέωνι τῷ δημαγωγῷ, καὶ γράψας κατ' αὐτοῦ τοὺς Ἱππέας, ἐν οἷς διελέγχει αὐτοῦ τὰς κλοπὰς καὶ τὸ τυραννικὸν. οὐδενὸς δὲ τῶν σκευοποιῶν τολμήσαντος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ σκευάσαι διὰ τὴν ὑπερβολὴν φόβου, ἀπὸ τυραννικοῦ ὄντος, μηδὲ μὴν ὑποκεῖσθαί τινος τῶν μίμων, δι' ἑαυτοῦ Ἀριστοφάνης ὑπεκρίνατο αὐτοῦ τὸ πρόσωπον μίλτῳ χρίσας. καὶ αἴτιος αὐτῷ γέγονε ζημίας πέντε ταλάντων ὑπὸ τῶν ἱππέων καταδικασθῆναι, ὥς φησιν ἐν Ἀχαρνεῦσιν. ἐγ' ᾧδ' ἐφ' ᾧ τὸ κέαρ εὐφράνθην ἰδὼν, τοῖς πέντε ταλάντοις οἷς Κλέων ἐξήμεσε. διήχθρευσε δὲ αὐτῷ ὁ Ἀριστοφάνης, ἐπειδὴ ξενίας γραφὴν κατ' αὐτοῦ ἔθετο, καὶ ὅτι ἐν δράματι αὐτοῦ Βαβυλωνίοις, διέβαλε τῶν Ἀθηναίων τὰς κληρωτὰς ἀρχὰς παρόντων ξένων. ὡς ξένον δὲ αὐτὸν ἔλεγε παρεῖσθαι. οἱ μὲν αὐτὸν φασὶ Ῥόδιον ἀπὸ Λίνδου. οἱ δὲ Αἰγινήτην, στοχαζόμενοι ἐκ τοῦ πλεῖστον χρόνον τὰς διατριβὰς αὐτόθι ποιεῖσθαι. ἢ καὶ ὅτι ἐκέκτητο ἐκεῖσε κτῆμα. τινὲς δὲ ὡς ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ Φίλιππος, Αἰγινήτης. ἀπολυθῆναι δὲ αὐτὸν εἰπόντα ἀστείως ἐν τῷ Ὁμήρου ταῦτα.

Μήτηρ μέν τ' ἐμέ φησι τοῦ ἔμμεναι αὐτὰρ ἔγωγε.
Οὐκ οἶδ'· οὐ γάρ πώ τις ἑὸν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω.

Δεύτερον δὲ καὶ τρίτον συκοφαντηθεὶς ἀπέφυγε, καὶ οὕτω φανερῶς κριθεὶς πολίτης κατεκράτησε τοῦ Κλέωνος. οἶδεν φησὶν αὐτὸς δ' ἐμαυτὸν ὑπὸ Κλέωνος ἅπ' ἔπαθον, ἐπίσταμαι δὲ καὶ τὰ ἑξῆς. φασὶ δὲ αὐτὸν εὐδοκιμῆσαι, συκοφάντας καταλύσαντα, οὓς ὠνόμασεν ἠπιάλους ἐν Σφηξίν. ἐν οἷς φησιν οἳ τοὺς πατέρας αὐτῶν ἦγχον νύκτωρ καὶ τοὺς πάππους ἀπέπνιγον. μάλιστα δὲ ἐπῃνέθη καὶ ἠγαπήθη ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ἐπειδὴ δὲ διὰ τῶν ἑαυτοῦ δραμάτων ἐσπούδασε δεῖξαι τὴν τῶν Ἀθηναίων πολιτείαν ὡς ἐλευθέρα τε εἴη καὶ ὑπ' οὐδενὸς τυράννου δουλαγωγουμένη, ἀλλ' ἐστὶ δημοκρατία καὶ ἐλεύθερος ὢν ὁ δῆμος ἄρχει ἑαυτοῦ. τούτου χάριν ἐπῃνέθη καὶ ἐστεφανώθη θαλλῷ τῆς ἱερᾶς ἐλαίας, ὃς νενόμισται ἰσότιμος χρυσῷ στεφάνῳ, εἰπὼν ἐκεῖνα ἐν τοῖς Βατράχοις περὶ τῶν ἀτίμων. τὸν ἱερὸν χορὸν δίκαιον πολλὰ τῇ πόλει συμπαραινεῖν.

Ὠνομάσθη δὲ ἀπ' αὐτοῦ ἐπειδὴ ἔνδοξον τὸ μέτρον τὸ Ἀριστοφάνειον. οὕτω δὲ γέγονεν ἡ φήμη τοῦ ποιητοῦ ὡς καὶ παρὰ Πέρσαις διικέσθαι, καὶ τὸν βασιλέα Περσῶν πυνθάνεσθαι παρ' ὁποτέροις εἴη ὁ κωμῳδοποιός. φασὶ δὲ καὶ Πλάτωνα Διονυσίῳ τῷ τυράννῳ, βουληθέντι μαθεῖν τὴν Ἀθηναίων πολιτείαν, πέμψαι τὴν Ἀριστοφάνους ποίησιν, τὴν κατὰ Σωκράτους ἐν Νεφέλαις κατηγορίαν, καὶ συμβουλεῦσαι τὰ δράματα αὐτοῦ ἀσκηθέντα, μαθεῖν αὐτῶν τὴν πολιτείαν. ἐγένετο δὲ καὶ αἴτιος ζήλου τοῖς νέοις κωμικοῖς. λέγω δὲ Φιλήμονι καὶ Μενάνδρῳ. ψηφίσματος γὰρ γενομένου χορηγοῦ ὥστε μὴ ὀνομαστὶ κωμῳδεῖν τινα, καὶ τῶν χορηγῶν οὐκ ἀντεχόντων τὸ χορηγεῖν, καὶ παντάπασιν ἐκλελοιπυίας τῆς ὕλης τῶν κωμῳδιῶν διὰ τούτων αὐτῶν, αἴτιον γὰρ κωμῳδίας τὸ σκώπτειν τινάς, ἔγραψε κωμῳδίας τινάς, Κώκαλον ἐν ᾧ εἰσάγει φθορὰν καὶ ἀναγνωρισμὸν, καὶ τἄλλα πάντα ἃ ἐζήλωσε Μένανδρος. πάλιν δὲ ἐκλελοιπότος καὶ τοῦ χορηγεῖν, τὸν Πλοῦτον γράψας, εἰς τὸ διαναπαύεσθαι τὰ σκηνικὰ πρόσωπα καὶ μετεσκευάσθαι, ἐπιγράφει χοροῦ, φθεγγόμενος ἐν ἐκείνοις ἃ καὶ ὁρῶμεν τοὺς νέους ἐπιγράφοντας οὕτω ζήλῳ Ἀριστοφάνους. ἐν τούτῳ δὲ τῷ δράματι συνίστησι τῷ πλήθει τὸν υἱὸν Ἀραρότα, καὶ οὕτω μετήλλαξε τὸν βίον, παῖδας καταλιπὼν τρεῖς, Φίλιππον ὁμώνυμον τῷ πάππῳ, καὶ Νικόστρατον καὶ Ἀραρότα, δι' οὗ καὶ ἐδίδαξε τὸν Πλοῦτον.

τινὲς δὲ δύο φασὶ Φίλιππον καὶ Ἄραρα, ὧν καὶ αὐτὸς ἐμνήσθη. τὴν γυναῖκα δ' αἰσχύνομαι, τώ τ' οὐ φρονοῦντε παιδίω, ἴσως ἀστεϊζόμενος λέγων.

Ἔσχατε δὲ δράματα μδ΄. ὧν ἀντιλέγεται τέσσαρα ὡς οὐκ ὄντα αὐτοῦ. ἦν δὲ ταῦτα. Ποίησις. Ναυαγὸς. Νῆσοι. Νιόβος. ἅ τινές φασιν εἶναι τοῦ Ἀρχίππου.

Ὁ κωμικὸς χορὸς συνίσταται ἐξ ἀνδρῶν κδ΄. καὶ εἰ μὲν ὡς ἀπὸ τῆς πόλεως ἤρχετο ἐπὶ τὸ θέατρον, διὰ τῆς ἀριστερᾶς ἀψῖδος εἰσῄει. εἰ δὲ ὡς ἀπὸ ἀγροῦ διὰ τῆς δεξιᾶς ἐν τετραγώνῳ σχήματι, ὁρῶν εἰς τοὺς ὑποκριτάς. ἀναχωρούντων δὲ τῶν ὑποκριτῶν ἐπὶ στίχους ἑστὼς ὁ χορὸς προσεῖχεν ἐφ' ἑκάτερα μέρη τοῦ θεάτρου. ἐκαλεῖτο δὲ τῷ χορῷ τὸ τοιοῦτον ὄνομα τῆς ὀρχήσεως παράβασις ὁμωνύμως τῷ χορῷ, τὸ τρίτον μακρὸν τὸ καὶ πνῖγος. τέταρτον στροφὴ ᾠδή. τὸ πέμπτον ἐπίρρημα. τὸ ἕκτον ἀντίστροφος ἢ ἀντῳδή. τὸ ἕβδομον ἀντεπίρρημα.

Ὑπεκρίθη Ἀριστοφάνης Καλλίστρατος καὶ Φιλωνίδης, δι' ὧν ἐδίδασκε τὰ δράματα ἑαυτοῦ. διὰ μὲν Φιλωνίδου τὰ δημοτικὰ, διὰ δὲ Καλλιστράτου τὰ ἰδιωτικά.

Πόσα μέρη κωμῳδίας. α΄. πρόλογος τὸ μέχρι τῆς εἰσόδου τοῦ χοροῦ μέρος. β΄. χορικὸν, τὸ τοῦ χοροῦ διδόμενον μέλος. γ΄. ἐπεισόδιον τὸ μεταξὺ δύο χορικῶν μελῶν. δ΄. ἔξοδος τὸ ἐπὶ τέλει λεγόμενον τοῦ χοροῦ. εἴρηται δὲ καὶ πόσα μέρη παραβάσεως τοῦ χορικοῦ.

VITA ARISTOPHANIS A NICODEMO

Frischlino conscripta.

ARISTOPHANES Poeta Comicus, patre natus fuit Philippo, ciuis Atticus, ex tribu Cydatheniensi, curia Pandionide. Hunc Suidas Rhodium ex oppido Lindo fuisse tradit, & iure ciuitatis donatū affirmat: alij (de quibus postea dicam) Æginetam fuisse dicunt. Primus autem hic veterem Comœdiam, rudem adhuc, & dispersam collegit, eámque in meliorem atque vtiliorem formam traduxit. Nam Cratinus & Eupolis multò acerbius ac turpius alios insectati fuerant, quàm decebat. Sed & ipse Aristophanes initio eandem verborum amaritiem in suis vsurpabat fabulis: quam tamen postremis Comœdiis iusta moderationē adhibita, plurimùm mitigauit. Meminit huius priscæ libertatis Horatius in sermonibus, vbi ait:

> *Eupolis, atque Cratinus, Aristophanésque poetæ,*
> *Atque alij, quorum Comœdia prisca virorum est:*
> *Si quis erat dignus describi, quòd malus aut fur:*
> *Quòd mœchus foret, aut sicarius, aut alioqui*
> *Famosus: multa cum libertate notabant.*

Decreto demum promulgato, ne quis actor aut ludio nominatim aliquem in Comœdiā perstringeret, cùm iam histriones ab omni actione desisterent, nouæ Comœdię rationem inire cœpit: cuius primum specimen ostendit in Cocalo, vbi non veras, vt in Equitibus, Nebulis, Ranis, & alibi, sed fictas personas introducit: Interitum seu corruptelam & Recognitionem. Vnde initiū sumētes Menander & Philemon, nouam Comœdiam effinxerunt. Ipse quidē Aristophanes in scenam non statim venit, quòd natura esset timidus, licèt ingeniosus admodū & perquàm industrius. Quę autē per initia suorum studiorum facere non audebat, ea per histriones & actores suos, Callistratum & Philonidē perfecit: quorū ille operâ ad populum vtebatur. Castigatus ob hoc cōuiciis Aristonymi & Amipsiæ, vt ex fabulis eius cognoscitur, qui illū de veteris prouerbij sentētia, quartâ Luna natū dicebāt, quasi aliis inuādis operam daret, sibi ipse inutilis tandē metu deposito in Scenā prodiit. Et quia supra modū infensus erat Cleoni tribuno plebis, homini turbulento, & noxio ciui, scripsit contra eum, Equites, Comœdiā: in qua reprehendit ipsius furta, peculatus, & crudelissima quęque facinora. Sed nemo erat ex Histrionibus, qui persona Cleonis, vel habitu & larua velare, vel gestu & voce auderet exprimere, propter summū metū, in quē ille ciues sua crudelitate perduxerat. Igitur ipse Aristophanes, facie minio illita in Scenā prosiliit, & personā Cleonis egit. Quare damnatus ab equitibus, Cleo multā quinque talētūm Poetę soluere coactus est. Hinc illud in Acharnēsibus:

Noui ego, noui meum quod oblectet animum, Quando quinque talenta video, quæ euomuit Cleo. Causa huius odij aduersus Cleonem ab Aristophane concepti, non hæc tantùm fuit, quòd turbulentè & raptim ille omnia ageret in Republ. (Nam hanc causam cum optimis quibusque communem poeta habuit) sed etiam priuata: quòd Cleo ipsum iam olim postulasset, de iure ciuitatis, quasi peregrinus esset Aristophanes, ac se nihilominus pro ciue gereret: Tum, quòd in Babylonijs, quadam Comœdia, magistratus sortitò capi solitos coram Legatis lacerasset. Hinc illud in Acharnensibus: Neque enim Cleo me nunc calumniabitur, quod in præsentia legatorum malè de ciuitate loquar. Quantum ad crimen prius attinet, non fuit illud de nihilo, quandoquidem patria Poëtæ incerta erat: sicut initio docuimus. Erant enim Athenis, qui Aristophanem dicerent Rhodium, aut Lindium: nonnulli, qui affirmarent Æginetam, siue quòd plurimum ille temporis eo in loco contriuisset, siue quòd suas ibi possessiones haberet, siue quòd pater eius Philippus Æginera fuisse perhiberetur. Absolutum in iudicio tradunt, cùm iocosè & facetè admodum hos versus Homericos recitasset.

> *Μήτηρ μέν τ' ἐμέ φησι τοῦ ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔγωγε*
> *Οὐκ οἶδ'· οὐ γὰρ δή τις ἑὸν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω.*
> *Mater me patris huius ait natum esse, sed ipse*
> *Ignoro: nam nemo suum pote nosse parentem.*

Calumnijs iterum atque tertium oppressus, vrbe excessit; prius tamen Cleone victo, cùm ciuis Atticus manifestò esset declaratus. Sic enim alibi inquit: *αὐτὸς δ' ἐμαυτοῦ ὑπὸ Κλέωνος ἅ 'πάθον, ἐπίσταμαι δὴ*, &c. Egomet quæ à Cleone sim perpessus, probè noui In eundem Vespas composuit, de quibus paulò infrà dicemus. Fuit etiam Socrati & Euripidi infensus; propterea quòd nunquam in theatra veniebat Socrates, nisi cùm Euripides cum nouis Tragœdijs certaret, aut etiam in Piræo contenderet. Nam Socrates amabat Euripidem, tum propter sapientiam, tum propter carminum virtutem & bonitatem. Aliquando tamen ipsum Alcibiades & Critias, vt Comœdias etiam in theatro spectaret, inuitârunt: ac modò non vi eòdem pertraxerunt. Verùm ille non magni Comicos pendebat, sed vehementer contemnebat: ipse vir modestus, iustus, probus & sapiens, homines mordaces, iniuriosos, & sani nihil dicentes. Quæ res malè ipsos habuit, & odij aduersus Socratē prima semina in Aristophane excitauit. Quare sibi facilius ab Anyto & Melito Socratis hostibus persuaderi passus est Aristophanes, vt drama aduersus ipsum meditaretur. Cùm enim Anytus & Melitus Socrati essent infensissimi, nec tamē ipsum in crimen vocare auderent, partim metu Atheniensiū ne in se aliquod malū redundaret, si falsò detulissent hominem, non modò nullius calamitatis in Republ autorem, sed etiam ciuitatis ornamentum, partim propter amicos & asseclas Socratis, qui suum præceptorem nunquam deserturi videbantur. Ideò Aristophanem subornārt, eique persuadent, vt in Comœdia Socratem ab ijs malis taxet, quæ plerique de eo ficta norant: Esse loquacem, & loquendo efficere, vt malæ causæ bonæ videantur: introducere nouos & inusitatos Deos, cùm neque nosset interim, neque reuereretur Deos: atque hæc ipsa in eos quoque transfundere, quos in Philosophia institueret. Hoc argumento arrepto, Nebulas conscripsit Aristophanes, & per histriones in festo Bacchanaliorum, maxima Græcorum multitudine eò confluente, exhibuit. Rei insolétia & inusitato in Scenis spectaculo Socratis, primùm omnes Athenienses, cùm nihil minus expectassent, obstupuerunt. Deinde, quoniam natura inuidiosi essent, & ad detrectandū optimis quibusque procliues, iucundum eis visæ sunt spectaculum istæ Nebulæ. Nam actorem, teste Æliano, plausu tanto prosequebantur, quanto nunquam antea, eóque clamore victoriam ei decreuerunt, mandâruntque, vt Aristophanis nomen non alterius, supremum scriberetur. Refert idem Ælianus Socratē, cùm præsciuisset, se in Comœdia taxatum iri, in theatrum ingressum esse, & opportuno loco consedisse. Cùm autem circumferretur in Scena, & crebrò nominaretur, peregrinis, quisnam esset ille Socrates, interrogantibus, ipsum ad dubitationem ex animis peregrinorum tollendam surrexisse, & per totum drama, congredientibus histrionibus, stantē spectasse, magnóque animo & istam Comœdiam, & Athenienses contempsisse. Simili odio adductus Aristophanes, Euripidem in alijs omnibus Comœdijs traduxit, præcipuè autem in Ranis, Acharnensibus, Thesmophoriazusis, vt conceptam de illo opinionem ex animis hominum euelleret: quando optimus ille & sapientissimus habebatur Tragicus.

Itaque Ranas confinxit, in quo dramate Bacchum introducit, solicitè quærentem in terris poetam Tragicum, & quòd nullum reperiret, ad inferos descendentem, vt Euripidem è campis Elysijs reducat. Sed cùm Æschylus & Sophocles, grauitate Tragica superiores Euripide haberi vellent, oritur in ea fabula certamen in quo ab Æschylo vincitur Euripides. Hac ratione in magnum contemptum perductus fuit Euripides, & reliquis Tragicis longè posthabitus. Vt autem magis in illum concitaret odium, etiã Thesmophoriazusas conscripsit: in qua fabula Euripides à fœminis, sacra Cereris celebrantibus accusatur, quòd iniusto odio mulieres persequatur, easque in suis Tragœdiis passim traducat. Quibus de causis graues ei minãtur pœnas mulieres. Reliquæ Comœdiæ reliquo belli Peloponnesiaci tempore, quo floruit Aristophanes, compositæ fuerunt. Nam pacem anno decimo tertio belli scripsit, cùm post mortem Cleonis & Bratidæ, qui apud Amphipolin in acie perierant, pax & fœdus quinquaginta annorum inter Athenienses & Lacedæmonios esset factum, quod tamen septem annos non durauit, quemadmodum refert Thucydides lib. 5. ξυγγρ. Acharnenses post mortem Periclis, & cladem Siculam scripsit, cuius in eo dramate stultam pertinaciam, & insecuta mala proponit, vt hoc exemplo malos & plebem terreat, ne stultis ducibus, qualis fuerat Lamachus, belli summam & Reipublicæ salutem committant. Quantam verò noxam Reipublicæ dederit Lamachus, amisso exercitu in Sicilia, docuit exitus, stultorũ omnium magister. Post cladem Siculã Auos prodierunt, in qua fabula hortatur Athenienses, vt Deceleam, quam ille ficto nomine νεφελοκοκκυγίαν vocat, contra Lacedæmonios muniant, priusquã ab illis occupetur. Cui salutari consilio si paruissent Athenienses, in maximum malum non incidissent. Vespæ post alteram cladem Siculã scriptæ videntur, quam Atheniensibus Chares (quem ille tecto nomine canis, Labetem vocat) ductu suo inauspicato attulit. Periculosissimis autem temporibus, cùm tota Græcia in armis esset, Lysistratam composuit, in qua mulieres de Rep. & pace deliberant: facta coniuratione, quòd suis maritis concubitum denegare, & in arcem munitissimam se tantisper recipere velint, dum illi pacis negocium suscipiant. Plutum & similes Comœdias ijs demum temporibus commentus est, quibus ex interdicto magistratus Attici, neminem in Comœdia nominatim carpere licuit. Ac Plutum quidẽ per filium suum Ararotem, quem multitudini ipsemet præfecerat. Referunt magnam esse laudem consecutum, quòd calumniatores subuertisset: alibi eos nominans ἠπιάλους, (febres pituitosas in Vespis) οἳ τοὺς πατέρας αὐτῶν ἦγχον νύκτωρ, καὶ τοὺς πάππους ἀπέπνιγον: quæ febres noctu parentum interstrinxerunt gulas, & auos iugularunt. Inprimis verò ob hoc laudatus atque amatus est à ciuibus, quòd fabulis suis Rempubl. Atheniensium liberam, neque vllius domini tyrannidi subiectam esse, sed ne ipsum quidem populum in statu Reipublicæ populari, & per se libero, sibimetipsi imperitare voluit. Qua de causa oleæ sacræ ramo coronatus est, qui non minoris præmij loco habebatur, quàm corona aurea. Ac proinde in Ranis de inglorijs quibusdam hoc protulit: τὸν ἱερὸν χορὸν δίκαιον πολλὰ τῇ πόλει συμπαραινεῖν: Chorum sacrum esse iustum, vt qui multa rectè cõsulat ciuitati. Scripsit præter has Comœdias, quæ extant, alias triginta sex, quarum nomina leguntur apud Athenæum, in Dipnosoph. Sunt autem hæ: Ἀγηρὲς, Senectæ expers, Ælianus etiam lib. 12. de Animalibus citat, Anagyrus, Babylonij, Rustici, Senectus, Gerytades, Dædalus, Conuiuæ, Danaides, Danai dolia, Dionysus, Niobe, Hiroes, Centauri, Cocalus, Lemnia, Nebulæ secundę, Thesmophoriazusæ alteræ, Naues onerariæ, Ciconiæ, Pelasgi, Pythagoræ, Scenæ apprehendentes, Sartagine coquentes, Telmissenses, Colostrum, Philonides, Phænissæ, & Horæ. Peculiaris ab eo inuentus est versus, qui Aristophanius appellatur, etiam à Cicerone memoratus in Bruto. Suidas Tetrametrum & Octometrum ab eo inuentum scribit. Eloquentia Attica in illo singularis fuit, vt ex ijs, quæ supersunt, Comœdijs colligitur. Itaque Platonem memorant Dionysio Regi Syracusano, statum Reipubl. Atheniensis & linguam ex optimo autore perdiscere cupienti, hunc autorem misisse, hortatúmque esse, vt fabulas huius Poetæ diligenter tractaret, si quidem Reipublicæ Atheniensis statum perfectè vellet cognoscere. De Ioanne Chrysostomo disertissimo Theologo, sunt, qui scribant, eum suæ facundiæ & vehementiæ in taxandis vitijs, præsertim mulierum, partem optimam ex quotidiana lectione Aristophanis hausisse, & cùm dormitum iret, libros huius autoris puluillo subdere solitum, vt olim Homeri poema Alexander ille Magnus. Certè

adhuc viuus Aristophanes tam illustre nomen suis Comœdijs est adeptus, vt fama il-lius etiam ad Persas peruenerit: & Rex ipse Persarum, facta Poetæ huius mentione, de eo percontatus sit, quibusnam cum hominibus iste Comicus viueret: sicut ipse testatur in Acharnensibus. Vrbano & perfaceto cum fuisse ingenio, fabulæ ostendunt, in quibus omnia, pro more veteris Comœdiæ salsa, festiua, mordacia, maledica: vt quocunque verbo pronunciato, illicò capiatur occasio aduli quid subsannandum. Est enim Aristophanes cum risu mordax, nihil sine facetijs impingens, cui ex Latinis Horatium similem facit Scaliger lib. 3. de poet. cap. 97. Ego verò Plautum ei non ineptè æquiparandum iudico, cuius ille locos quamplurimos imitatus est: vt suo ostendetur loco. Et si autem Ælianus nugatorem & ridiculum vocat, quique omnino talis haberi studuerit: & Plutarchus tumidum dicendi genus & Scenæ accommodatum & illiberale, ab eo vsurpatum fuisse scribit: tamen quia alter Socratis amore, alter Menandri admiratione victus iudicat (sicuti postea commonstrabitur) ego neutrius iudicio ita standum censeo, vt ab eo recedere nefas sit. Quanti Plato Aristophanem fecerit, vel ex ipso liquet Plutarcho, qui Aristophanis sermonem de amore, à Platone, veluti Comœdiam, in Symposio insertum esse ait. Et Cicero primo libro de Legibus Aristophanem facetissimum veteris Comœdiæ poetam nominat: & eundem plurimum laudat, quòd noui Dij apud eum è ciuitate ejciantur, & publicus Sacerdos imprudentiam consilio expiatam, metu liberet, audaciam in admittendis religionibus fœdis damnet, atque impiam iudicet. Idem Cicero lib. 12. ad Attic. Epistola 4. Aristophanem vult, per librarios, sibi reponi pro Eupolide. Extat in eundem Aristophanem Epigramma hoc Græcum.

> Βίβλοι Ἀριστοφάνους θεῖος πόνος, αἷσιν Ἀχαρνεὺς
> Κισσὸς ἐπὶ χλοερὴν πουλὺς ἔσεισε κόμην.
> Ἠνίδ' ὅσον Διόνυσον ἔχει σελίς, οἷα δὲ μῦθοι
> Ἠχεῦσιν, φοβερῶν πληθόμενοι χαρίτων:
> Ὦ καὶ θυμὸν ἄριστε, καὶ Ἑλλάδος ἤθεσιν ἶσε
> Κωμικέ, καὶ στύξας ἄξια, καὶ γελάσας.

Id est:

> *Fabulæ Aristophanis, diuinum opus, Attica quarum*
> *In virides venio multa comas hedera.*
> *Quantus inest libro Bacchus, quæ personat illic*
> *Fabula, acerba licet, plena tamen Charitum.*
> *O & mente sagax, & moribus optime Graium,*
> *Seu digna irrides Comice siue notas.*

Athenæus lib. 10. Dipnoso. cap. 9. Dramata ab Aristophane ebrio fuisse conscripta affirmat. Καὶ Ἀλκαῖος δὲ, inquit, ὁ μελοποιὸς, καὶ Ἀριστοφάνης ὁ κωμῳδοποιὸς, μεθύοντες ἔγραφον τὰ ποιήματα. Hoc quàm verum sit, autor huius famæ videat. Mihi nō fit verisimile ab ebrio potuisse hæc præstari, quæ pauci sobrij, etiam ad Cleanthis lucernam lucubrantes, præstare potuissent. Constat eum fuisse caluum, quando suam ipsemet caluitiem in pace non dissimulauit. Quo tempore mortuus sit, nondum reperi. Certum est adhuc superstitem fuisse, post eiectos triginta tyrannos à Thrasybulo, cuius viri ipse in Pluto & alibi etiam meminit. Sed duos ab eo relictos esse filios, referunt, Philippum & Ararotem, quibus Suidas tertium addit, Philaretum, alij etiam Nicostratum. Et hæc habui, quæ de vita Aristophanis commentari volui. Nunc Plutarchi iudicium de Aristophane subjiciam, & quanti ab illo fiat, ex ipso auctore describam.

COMPENDIVM EIVS COMPARATIONIS, QVA Plutarchus Aristophanem cum Menandro confert.

Vniuerse, vt dicam, multò præfert Menandrum, singulatim autem hæc adjicit: Genus dicendi tumidum & scenæ accommodatum, atque illiberale, Aristophanem vsurpasse, Menandrum, neutiquam. Indoctus enim aliquis, & plebeius illius oratione capitur, doctus offenditur. Loquor de Antithetis, similiter cadentibus, & paronymijs, quibus Menander rarò & cum ratione vtitur, atque accuratè, alter crebro & intempestiuè, ac frigidè. Laudatur enim, inquit, quod ταμίας, quæstores, submerſit, non quod essent ταμίαι, quæstores, sed λαμίαι, stryges & lamiæ.

Et: His

Et: *Hic aut malitiam aut sycophantiam spirat.*
Et: *Ventre viuit, & intestinis & membris.*
Et: *Præ risu ad ridendum perueniam.*
Et: *Quid tibi feci im misera amphora exostracisata?*
Quia ipse agrestibus erat enutritus oleribus.
Et: *Agrestis vobis, ô mulieres, infert mala,*
Et: *Sicriainori meam cristam exederunt.*
Et: *Fer Gorgonitergum huc vmbonis mihi circulum.*
DI. *Mihi placentæ caseitergum orbem cedo.* Multáque id genus alia. Habet nimirum in apparatu verborum aliquid Tragicum, necnon Comicum, proteruum, pedestre, obscuritatem, communitatem, fastum, elationem, loquacitatem, nugas, quæ nauseam cieant. Cúmque dictio eius tantum habeat dissimilitudinis & inæqualitatis, ne decorum quidem singulis generibus, & suum accommodauit locum. Verbi gratia: Regi fastum, Oratori vim dicendi, mulieri simplicitatem, pedestrem sermonem plebeio siue ocioso, negociosо superbum, & insolentem. Sed veluti sorte, personis vocabula, vt occurrebat vnumquodque attribuit, vt dignoscere non possis filiusne loquatur, an pater, rusticus, an deus, auus, an heros. At Menandri ita dolata est, itáque inter se conspirat contemperata dictio, vt cùm per tam varios omnis generis motus animorum ducatur, ac omnigenis accommodetur personis: vnica tamen videatur, æquabilitatémque præferuet suam in vulgatis vsitatisque vocabulis. Quòd si alicubi res præstigiarum aliquid strepitúsue requirat, tibicines solertes imitatur, qui omnib. tibiæ apertis foraminibus, mox vocem artificiosè in suam restituunt sedem. Tametsi autem multi fuerunt præclari opifices, nullus tamen calceum, laruam, aut vestem fecit, quæ simul viro, mulieri, adolescenti, seni ac vernæ conueniret. At Menander tali est sermone vsus, qui congrueret cuiuis naturæ, statui, ætati, cùm quidem & iuuenis se ad eam rem contulisset, & in ipso vigore docendi & scribendi fabulas decesserit: quando maximè scribẽtes incrementa facere ad Elocutionis virtutem Aristoteles testatur. Si quis verò primas Menandri fabulas cum medijs & vltimis comparet, iudicare poterit, quanta fuisset additurus, si diutius vixisset. His addendum & hoc: Comicorum poetarum alios in scribendo, populo & multitudini se accommodare, alios paucis, non facilè ex omnibus inueniri, qui vtrique generi sese applicuerit. Sed Aristophanes neque plebi placere, neque ferri a prudentibus potuit. Nam poesis eius similis est meretricis, quæ ætate iam vltra vigorem progressa, matronam imitans, neque fertur à vulgo hominum ob insolẽtiam: & graues homines impudicitiam eius malitiámque abominantur. Contrà Menãder cum venustate quadam vbique se gratum aptúmque exhibuit, in theatris, colloquijs, conuiuijs, suámque poesin ita composuit, vt esset communissimus omnium, quæ Græcia tulit, bonorum commentarius: qui legeretur, disceretur, & certatim ageretur: ostenditque adeò, quanta res esset dexteritas dicendi, vbique vi persuadendi ineuitabili incedens, omniúmque auditum & intelligentiam Græcæ linguæ sibi subiugans. Cuius enim rei gratia vir rectè institutus venire dignaretur, quàm propter Menandrum? Quando implentur theatra viris eruditionẽ amantibus, quàm cùm Comica ostẽditur persona? cui in cõuiuijs iustius mensa cedit, locúmque Bacchus dat? Iã sicut pictores oculis defessis, ad floridos & virides se auertunt colores, ita Philosophis laboriosis requies grauium atque continentium meditationum, est Menander, tanquam prato pulcrè florenti, & opaco, atque auræ pleno excipiens animum. Item, cùm hoc tempus actores Comœdiarum multos bonósque vrbs ferat, Menandri Comœdiæ plurimos habent, sacrósque sales, tanquam eo natos mari, quod Venerem protulit. Aristophanis autem sales amari & asperi, acrem & mordentem, adeóque exulcerantem vim habent, vt nesciam vbi sit illa ab ipso decantata dexteritas, in verbísne an personis. Quin etiam, quæ imitatus est, corrupit, calliditatem facit non ciuilem, sed malitiosam: rusticitatem non cautam, sed fatuam: iocos, non qui rideantur, sed derideantur: amores non hilares, sed impudicos. Nulli enim moderato videtur is homo suum poema scripsisse, sed turpia & libidinosa intẽperãtibus, maledica & acerba inuidis atq; malignis hominibus.

Defensio Aristophanis contra Plutarchi criminationes.

EX his Plutarchi verbis sinistrum apparet summi viri, de summo poeta iudicium. In quo refutando, dum aliquid operæ mihi sumo, tuam, lector amice, æquanimita-

tem efflagito, téque oro, vt nihil prius contra Aristophanem statuas, hac Plutarchi autoritate deceptus, quàm rationes illius probè mecum excutias. Equidem magni iudicij, & multiplicis eruditionis hominem fuisse Cheronæum Plutarchum, nemo sanus dubitat. Nam non modò in omni Græcorum Latinorúmque scriptorum historia versatum esse, sed etiam Philosophorum omnium scholas perlustrasse, & accuratas dicendi ac disserẽdi de rebus varijs rationes egregiè eum tenuisse, quiuis potest intelligere, qui in scriptis illius cognoscendis mediocrem operam posuit. Ego certè huius viri literaria monumenta tanti facio, vt è maximo optimorum ac præstantissimorum auctorum cumulo, quouis alio potius, quàm hoc auctore carere velim. Nam ita iudico, cæterorum scriptorum iacturam, vel vnius Plutarchi operibus resarciri posse. Nihilominus tamen tanti eum non æstimo, vt, quæ ab illo scribuntur, ea cuiquam alteri in præiudicium valere velim. Nam quia in iudicando, & sententia de alijs ferenda, vt homo, errare, labi, decipi potuit, cautè omninò in ea parte legendus, probandúsque hic auctor est. Quàm enim malignè & iniquè de malignitate Herodoti scripserit, id nostra ætate homines quidam doctissimi perbenignè euidentérque demonstrârunt. Quàm temeré interdum Plutarchus de viris doctissimis pronunciet, vel ex vno loco, (vt omittam alios) satis intelligi potest, vbi suam is de Aristotelæis Metaphysicis fert sententiam: ἀληθῶς γὰρ (ait in vita Alexandri) ἡ μετὰ τὰ φυσικὰ πραγματεία πρὸς διδασκαλίαν καὶ μάθησιν οὐδὲν ἔχουσα χρήσιμον: ὑπόδειγμα τοῖς πεπαιδευμένοις ἀπ' ἀρχῆς γέγραπται. Reuera (inquit) commentarius ille, qui dicitur Metaphysica, ad docendum vel dicendum nihil habet momenti, eo fine ab initio scriptus, vt esset modò specimen eruditis. Hoc iudicium tanti viri de summo Philosopho, quàm sit friuolum, & prorsus nullum, omnes intelligunt, qui adyta Philosophiæ intrarunt, & Aristotelis prȩcepta rectè perdidicerunt. Quare neque in hac comparatione duorum Comicorum, neque in alijs scriptis, Plutarcho ita assentiendum censeo, vt, quid ea in se veri aut falsi habeant, prius perscrutari non liceat, quàm fidem ἁπλῶς adhibeamus. Etsi enim non inficias eo, rectè sensisse de Menandro Plutarchum, quòd eum Aristophani præferendum censuit (est enim tanto superior Aristophane Menander, quanto maior est Plauto Terentius, licèt alij diuersum à me sentiant) quia tamen non sine contumelia alterius de altero iudicauit, omninò mei officij esse puto, vt à falsis criminibus alter vindicetur. Ac initio quidem non nego, genus sermonis apud Aristophanem reperiri φορτικὸν καὶ θυμελικὸν, καὶ βάναυσον, illiberale, scenȩ accommodatum, & sordidum. Nam multa in Aristophanis Comœdia occurrunt verba obscœna, multa geruntur scurrilia, multa dicuntur sordida. Sed quia tamen ista non in omnibus Comœdijs, neque in ijsdem semper aut crebrò obuia sunt, propterea non tota accusanda aut repudianda erat oratio, in qua pleraque dicuntur grauiter, & multa geruntur admodum prudenter. Quinimò hoc ipso laudat orationem Aristophanis Plutarchus, cùm eam scenæ accommodatam esse dicit. Equidem scurrilia, illiberalia, & obscœna illis tantùm poeta tribuit, qui sunt tales, vt: serui nequam, senes auari ac salaces, vetulæ libidinosæ, & consimiles personæ, vbi non suum, sed alienum in persona introducta ingenium poeta delineat. Equidem hac ipsa ætate inuenias homines doctos, qui hac ipsa de causa Aristophanem Menandro præferent, quòd genus illud sermonis Aristophanici sit accommodatius scenæ, quàm Menandri: & hoc θεατρικώτερον illud κωμικώτερον esse dicturi sunt. Nam vetus Comœdia ante Aristophanem omninò talis fuit, vt pleraque in ea obscœnè & scurriliter agerentur, ac dicerentur. Vitio igitur temporum illorum potius quàm poetæ hoc, quicquid reprehensionis est, ascribi debet. Quid? quòd ne ipse quidem Menander hac culpa vacat? Si enim âdeò esset pudicus, adeò probus, vt à Plutarcho prædicatur, certè magnam illi faceret iniuriam Plinius, qui Menandrum vocat OMNIS LVXVRIÆ INTERPRETEM. Postremò (vt omittam alia) vel finis poetam excusat. Nam, Cælio Rhodig. teste, Comœdiæ finis non ferè alius erat Græcis, quàm lætitia, & hilaritas. Quod adeò verum est, vt in libris obseruatum sit, & testis in Nebulis Aristophanes, interpretis item accedente calculo, risus gratia, plerunque scorta pudenda graphicè expressa, & id genus alia non pauca produci consueuisse: adeò, vt Comicum risum prouerbij vice vsurpari quandoque compererim. Cui quoniam inesset sæpè morsus aliquis, & principum fœda sugillatio, Comicorum sales venenatos dicit Seneca. Hæc Cælius lib. 6. cap. 17. Idem ergo finis nostro poetæ fuit propositus, vt spectatores in risum solutos excitaret, & de sapientibus dictis, atque oc-

cultis

cultis in Comœdia consilijs admoneret, ipsósque de corrigenda Rep. & emendandis moribus quasi præpararet. Quid enim vetat & ridentem dicere verum? Certè illis temporibus adeò pruriebant aures populi, vt Cratinum cum suo grege loco moueret, propterea quòd nihil obscœni admiscuisset. Neque enim Comœdias vel audiebant, vel spectabant, quæ non obscœnos haberent iocos: sicut alibi queritur de hac re ipsemet Aristophanes. Quo autem consilio ipse obscœnos homines & spurcos in scenam introducat: & quo animo dicta illorum velit accipi, idem non obscurè docet, cum ait: Σμικρὸν δ' ὑποθέσθαι τοῖς κριταῖσι βούλομαι· τοῖς σοφοῖς μὲν τῆς σοφίας μεμνημένοις κρίνειν ἐμέ· τοῖς γελῶσι δ' ἡδέως, διὰ τὸν γέλων κρίνειν ἐμέ. Non enim turpes & obscœni homines ideò in theatrum producuntur, vt ex illorum turpitudine legibus vetitam voluptatem capiamus, illorúmque similes esse studeamus: sed vt moribus aliorum fœdis & illiberalibus conspectis, nostros emendemus, & vitam ad honestatem componamus. Enimuerò Aristophanem sua non fefellit expectatio, & quam de ciuibus, ista spectantibus, conceperat opinio. Nam quod multi Oratores grauissimis orationibus, multi Philosophi prolixis disputationibus apud plebem consequi non poterant: hoc Aristophanes ridiculis suis Dramatibus consequebatur. Quamobrem nihil à Comico alienum fecit, neque culpatur a Plutarcho ex merito, quòd ridicula & obscœna in scena dixit. Sed videamus nunc etiam reliqua, quæ Plutarchus in Aristophane vellicat potius, quàm reprehendit. Nam etiam dictionem & verba carpit, quòd videlicet ab Aristophane antitheta, similiter cadentia, paronymiæ, & similes figuræ, intempestiuè & frigidè adhibeantur. Atque hoc Plutarchus prolatis exemplis quibusdam confirmare nititur. Primum est, quòd Aristophanes ταμίας, quæstores, & præfectos ærarij, in aquam demersos, non ταμίας, sed λαμίας, hoc est, striges (vt Alciatus hanc vocē lib. 8. cap. 22. in parergis interpretatur) nominandos censet. Paronomasiam hanc à Plutarcho frustrà & iniquè reprehendi, quilibet potest intelligere, cui quidem vox Lamia non erit ignota. Lamiam enim fuisse reginam Lybicam, scribit Diodor. Sicul. lib. 20. quæ obitu filiorum vehementer indignata, aliarum mulierum fœtus è complexibus matrum abripi & contrucidari præceperit. Igitur de ea aliquid dicendum, vt elegans verbi vsus cognoscatur. Philostratus ait, Lamias à quibusdam laruas appellari & lemures, esséque ad amorem & Venerem propensas, & carnes humanas, maximè formosorum, esurientes appetere: quæ cupiditate libidinis eas alliciant, quos postea cupiant deuorare. Sed, obsecro te, quomodo elegantiori paronomasia, magísque tempestiua, potuissent ταμίαι, quæstores iniqui, & peculatores rapaces denotari, quàm si dicantur λαμίαι? sicut enim Lamiæ carnes humanas appetunt, & libidine allectas deuorant: ita Rerumpub. depeculatores homines deuorant: & quos primùm inescant, eosdem pòst comedunt, dum bona illorum sudore parta consumunt. Quid est humanum sanguinem exugere, vt striges faciunt, si hoc non est? Alterum exemplum est de Cleone Sycophanta, cùm Aristophanes ait: Καικίας ἢ συκοφαντίας πνεῖ. Hic aut malitiam, aut sycophantiam spirat. Quo iure hæc ὁμοιόπτωσις vellicetur, ego non video. Nam iste aut vir simpliciter malus fuit, aut malò peior, & sycophāta pessimus. Et quómodo possit esse allusio venustior, quàm est in nominibus κακίας, & καικίας: quorum hoc venti nomen est, illud malitiam significat? Tertium exemplum est, quo Parasitum Aristophanes describit his verbis: Τῇ γαστρὶ ζῇ, καὶ τοῖς ἐντέροις, καὶ κώλοις. Elegans est allusio in voce κώλοις: significat enim κῶλον, & membrū externum, vt manum, & pedem: & intestinum. Cùm autem homines ad laborandum sint procreati, vt victum quærant manibús & pedibus: idcirco festiuè notat Aristophanes parasitum, quòd in ocio aliorum laboribus fruatur, & segnem ventrem, atque intestina sua alieno cibo pascat: quandoquidem ventre & intestinis vtatur, loco membrorum. Quid autē in hoc ὁμοιοπτώτῳ reprehēdēdum censeat Plutarchus, æquè nescio. Sed nec illud improbandum censeo, quod Plutarchus quarto loco perstringit: cùm quidam apud Aristophanem sic loquitur: ὑπὸ γέλωτος εἰς τὸ γελᾶν ἀφίξομαι: præ risu ad ridēdum deueniam. Nam sæpe in hominum vita tot res accidunt ridiculæ, vt vna vix satis rideri cœpta, alia se offerat. Quintum est de Amphora, quam dicit exostracisatam. Atqui vt exul suam amphoram, quasi communi exilio multatam, exulem & exilij sociam nominet, quid, obsecro, vetat? Sæpe à personis in res coniunctas, aptissima fit nominum & vocabulorum detorsio. Est autem ἐξοστρακίζειν proprium & vsitatum vocabulum, quo certa quædam species exilij continetur. Nam exulum bona publicabantur:

ostracismo damnatorum non item. His locus & tempus exulandi dabatur: neutrum illis. Sextum profertur ex Tesmophoriazusis: vbi vna mulierum accusans Euripidem, inter alia hæc dicit:

> Νῦν οὖν ἁπάσαισι παραινῶ, καὶ λέγω:
> Τοῦτον κολάσαι τὸν ἄνδρα, πολλῶν οὕνεκα.
> Ἄγρια γὰρ ἡμᾶς, ὦ γυναῖκες, δρᾷ κακά:
> Ἅτ' ἐν ἀγρίοισι λαχάνοις αὐτὸς τραφείς.
> *Nunc igitur vos cunctas hortor, ac moneo:*
> *Vt hunc virum propter multas causas plectatis.*
> *Nam agresti & truculento modo multa nobis infert mala:*
> *Quippe inter olera agrestia ipsus enutritus.*

Ἄγρια pro ἀγρίως. Citantur hi versus à Gellio, lib. 15. ca. 20. vbi nihil in illis desideratur, quamuis corruptè ibidem legantur. Quid igitur Plutarchus reprehendit? An illam μεταγωγὴν, in voce ἀγρίοις (quæ vox repetitur in sequenti versu) tanquam frigidam & intempestiuam carpit? At mihi (quod pace tanti viri dixerim) intempestiua videtur hæc reprehensio: & Aristophanica ὑπαγωγὴ, non frigida, sed calida: non intempestiua sed festiua. Cùm enim Euripides insectatus fuisset mulieres, & agresti feritate illas tractasset in suis Dramatis: idcirco mulier hæc iudicat eum vicissim inclementer à fœminis esse tractandum. Deinde causam addit agrestis animi & immitis erga fœmineum sexum, eámque reijcit in illius educationem, quòd agrestibus oleribus sit enutritus: quasi agrestis victus, agrestem in illo effecisset animum. Nam, vt Gellius refert, mater Euripidis agrestia olera vendendo, sibi victum quæsiuit. Postremò hoc ipso scommate mulier ista Euripidem ab insectatione, & contemptu aliarum mulierum deterrere voluit, dum ei matrem obijcit λαχανοπώλιδα, hoc est, olerum venditricem. Nam istam genitricis pauperiem, superbo & præfracto homini exprobrare voluit. Nihil ergo hoc in loco video, quod Plutarchus iure possit sugillare, & carpere. Septimum & vltimum exemplũ ex Acharnensibus adducitur, vbi Dicœopolis circa finem Comœdiæ, Lamachum irridet, poscentem à famulo armaturam, vt citò se expediat contra hostes in Sicilia, qui adesse nunciabantur. Vbi enim Lamachus nominat arma militaria, & belli socia: ibi Dicœopolis contrà arma culinaria & instrumenta pacis nominat. Estque omninò pulcherrima ibidem parodia, qualis illa Terentiana in Adelphis: vbi, cùm Demea grauiter ac seriò, de filio suo, rectè, & ex moribus aliorum instituendo dixisset:

> *Nihil (inquiens) prætermitto, consuefacio: denique*
> *Inspicere, tanquam in speculum vitas omnium*
> *Iubeo: atque ex alijs sumere exemplum sibi:*
> *Hoc facito: hoc fugito: hoc laudi est: hoc vitio datur.*

Ibi Syrus, nequam seruulus, eadem propè verba, παρῳδῶν in iocum vertit: & ad conuiuia, & rem popinariam deflectit: Ipse prandio interim intentus

> *Conseruis (inquit) ad eundem illis præcipio modum:*
> *Hoc salsum est: hoc adustum est: hoc lautum est parum:*
> *Illud rectè: iterum sic memento: sedulò*
> *Moneo, quæ possum pro mea sapientia.*
> *Postremò, tanquam in speculum, in patinas, Demea,*
> *Inspicere iubeo: & moneo, quod facto vsus siet.*

Eodem planè modo Lamachum irridet Dicœopolis, ijsdem propè verbis resumptis, & ad rem dissimilem accommodatis. Quare, cùm Lamachus dicit ad famulum:

> Τὸ λοφεῖον ἐξένεγκε τῶν τριῶν λόφων.
> *Loculum mihi effer cristarum trium.*

Ibi subijcit Dicœopolis, alloquens famulum:

> Κἀμοὶ λεκάνιον τῶν λαγῴων δὸς κρεῶν.
> *Et mihi lancem affer leporinarum carnium.*

Iterum vbi dicit Lamachus secum ipse cogitabundus:

> Ἀλλ' ἢ τριχόβρωτες τοὺς λόφους μου κατέφαγον?
> *Nisi criniuori cristas meas exederint?*

Ibi iterum subijcit Dicœopolis, & ipse cogitabundus:

Ἀλλ'

Ἀλλ' ἢ πρὶν δείπνου τὴν μιμάρκυν κατέδομαι.

Nisi ante cœnam farcimen ego deuorem.

Quid in penultimo versu taxet Plutarchus, nulla coniectura assequor, nisi κακοφωνίαν fortè: id est, obscuritatem aut nouitatem vocis ῥιχόβεμνας. At verò nihil hac ipsa voce potuisset venustius excogitari, cùm ille Lamachum, tanquam pediculosum militem, notare vellet, qui frustra de cristis suis, & tinearum arrosu esset solicitus, & suos interim capillos à pediculis non præseruaret. Cùm enim λόφος non tantum significet cristam, sed etiam capitis verticem, poeta talem vocem excogitauit, quæ vtrique significationi possit applicari: siue igitur per ῥιχόβεμνας velis intelligi crinium deuoratrices tineas, & vermes, à quibus cristæ & comæ illarum eroduntur: sicut Lamachus hanc vocem accipit: siue pediculos, qui inertissimi illius Ducis capillos exedant: neutrubi sua verbo venustas aberit. Quinimò hac ipsa nouitate verborum sesquipedalium Poeta ostendit militum iactantiam, & voces inflatas: quales etiam suis Thrasonibus affingit Plautus, Aristophanem in hac re imitatus. Paulo pòst alij duo sequuntur versus: alter Lamachi, alter Dicœopolidis: quos itidem reprehendit Plutarchus:

Λα. Φέρε δεῦρο Γοργόνωτον ἀσπίδος κύκλον.

Fer huc mihi Gorgontergum clypei circulum.

Δι. Κἀμοὶ πλακοῦντος τυρόνωτον δὸς κύκλον.

Mihi placentæ caseitergum da circulum.

Vocem γοργόνωτον fortè à Comico alienam putat Plutarchus. At illa non fuit aliena à Lamacho, homine militaris disciplinæ, & vanæ virtutis opinione inflato. Nam gloriosi milites, quos poetæ Comici in scenam producunt: quia (vt modò dixi) animos præ se ferunt elatos, sublimes, regios, tragicos: ideò consimilis etiam illis affingenda est oratio, vt sermo sit character animi, non quidem in poeta, sed in persona, quam ille in theatrum producit. Inspice Terentianum Thrasonem, & videbis quam magnificè ille & pompaticè de suis rebus loquatur. Quid? an Plautinus ille Pyrgopolinices non satis tumidè loquitur? Ego, inquit, hanc machæram mihi consolari volo, ne lamentetur, néue animum despondeat:

Quia se iampridem feriatam gestitem:

Quæ misera gestit fartum facere ex hostibus.

Et quod parasitus ibi subijcit adulatus hero suo:

Mars haud ausit dicere, neque æquiparare suas virtutes ad tuas.

Hoc idem noster Lamachus, miles gloriosus, de se innuit, per hanc vocem γοργόνωτον. Nam Perseo, cuius clypeo caput Gorgonis fuerat inditum, semetipsum obliquè æquiparat. Itaque Dicœopolis, vt fastum illum derideat, vocem τυρόνωτον in sua parodia γοργονώτῳ, & placentam clypeo opponit. Vt enim clypeus in tergo aliqua imagine exornatur: ita placenta in tergo obducitur caseo. De hac tota parodia, quid Iulius Cæsar Scaliger, vir non minoris iudicij, quàm Plutarchus, sentiat: hoc in lib. 3. cap. 97. de re Poetica testatum is fecit. Risus (inquit Scaliger) frequens etiam ex Parodia: cùm seriû versum deflectunt in ridiculum. Exempli gratia vnum ponam ex Acharnensibus. In armorum iudicio apud Æschylum ille fuit:

Δέσποινα πεντήκοντα Νηρῄδων κορῶν.

Ad Anguillam à Thetide transtulit Poeta:

Πρέσβειρα πεντήκοντα Κωπαΐδων κορῶν.

Similis modus vbi Lamachus petit arma à puero: Dicœopolis, qui bellica irrideret, propter incommoda, & detestaretur propter atrocitatem: pacémque icciicò & procuraret, & suaderet: contrà totidem versibus, ac penè verbis, Instrumenta culinaria petit: illud verò festiuissimum, cùm detracturus è lancea thecam, iubet puero, vt altrinsecus teneat, quoad educat ipse. Verùm Dicœopolis imperat puero, vt veru teneat, è quo ipse turdos eximat. Vides enim facti similitudinem ad vnguem: verùm tantam dissimilitudinem, quanta videtur inter curam viuendi, & ambitionem moriendi.

¶ ¶ ¶

Cætera per ſe quiſque aut ex illo petat ad imitationem, aut noua inueniat, quæ alij queant imitari. Hactenus Scaliger. Quòd ſi ergo Plutarchus alia non habuit, quæ in verbis Ariſtophanicis caſtigaret, præter ea, quæ ſuperioribus exemplis commonſtrare voluit: ſanè miror, qua fronte hanc atrocem in illum clauſulam, quaſi correlatium, ſubiungere ſit auſus. Habet nimirum (inquit) in apparatu verborum aliquid Tragicum, non Comicum (cur autem tragicè & magnificè in Comœdia loquatur miles glorioſus Lamachus, & alij quidam, cauſa iam dicta eſt) proteruum, pedeſtre: obſcuritatem, communitatem, faſtum, elationem, loquacitatem, nugas, quæ nauſeam creant. Bona verba Plutarche. Nam talem eſſe dictionem Ariſtophanis, nunquam probabis. Sequitur altera criminatio, in qua non verba tantùm, ſed etiam verborum compoſitio, & ipſa φράσις ſeu λέξις reprehenditur, tanquam inæqualis, diſformis, varia, & à ſeipſa multùm diſſimilis: hoc eſt, alibi depreſſa & humilis, alibi elata & ſublimis, cùm ex aduerſo Menandri oratio ſimplex, plana, æquabilis, & ſibi per omnia ſit ſimilis. Quod ipſum comparatione quadam petita ab opificibus, illuſtrat. Nam cùm nemo ſutorum tam induſtrius ſit, qui vnum calceum poſſit effingere, omni ſexui & cuiuis ætati accommodum, Menander, Plutarcho auctore, tam conformi ſermone vſus eſt, vt is omni ætati, omni ſtatui, omni ſexui congruat. Hoc quam verum ſit, non video, niſi tantùm verborum proprietatem, & eorundem connexionem, hoc eſt, ſermonem Grammaticum, hîc intelligi velit. Aliàs enim Comica oratio non eſt eadem ſeruo & hero. Neque enim eodem modo affecti atque animati ſunt ambo, neque eaſdem res in actionibus ambo tractant. Quare intererit multum, Dauúſne loquatur an Heros? Et honeſtæ matronæ ſermo, à meretricis oratione tantum abeſt, quantum à cœlo abeſt terra. Diuerſiſſimus certè eſt ſermo Strepſiadæ à ſermone Phidippidæ, & Socratis oratio ab oratione Lyſiſtratæ, ſi res ſpectes. Eadem nihilominus, & æquabilis oratio, ſi verba & compoſitionem conſideres. Nam quomodo hoc verum ſit de Ariſtophanis Comœdiis, quòd tam diſſimilis loquendi character in illis reperiatur: ego nondum video. Dici quidem à Plutarcho: ſed non probari audio. Quòd ſi parodias Ariſtophanicas notat, quibus ille Tragica dicta, leui immutatione in riſum vertit: iam antè excuſatus eſt à Scaligero Ariſtophanes. Sin Euripides introductus, itémque Æſchylus, poëtæ Tragici, in ſcena dicunt grandiloquentius, eo ipſo poeta decorum ſpectâſſe, non neglexiſſe videtur. Taceo, quòd interdum data opera Tragicam in re ludicra affectat grandiloquentiam, vt vel riſum moueat, vel certè Euripidem, cæteróſque Tragicos ſalsè derideat. Nec diſſimilitudinem φράσεως Ariſtophanicæ arguit, quòd μιμητικῶς ſeu ἀφηγητικῶς, Homeri, Pindari, & aliorum verſus ſuis admiſcet: præſertim cùm id appoſitiſſimè fecerit Ariſtophanes. Vnum videtur pro Plutarcho facere, quòd odæ in choris, in quibus Dij Deæque inuocantur, aliquid τραγικώτερον ſpirant, quàm reliqua oratio. Sed illam grauitatem requirebat ratio chori, qui canebat ſuas ſtrophas, adhibitis etiam tibiæ modis. Id quod omnes docti nôrunt, & facilè item intelligunt. Sed Menandri ætate nullus erat chori vſus, in noua Comœdia. Id quod exemplis confirmare poſſem, ſi iudicio doctorum diffiderem. Quod autem tertio loco, ex hac altera reprehenſione infert Plutarchus, propter ſermonis iſtam inæqualitatem, ne decorum quidem in perſonis obſeruatum ab Ariſtophane: id perinde verum eſt, vt illud alterum fuit, quod de ſermonis diſſimilitudine obiecit. Regi vult Plutarchus affingi faſtum & ſuperbiam: Oratori vim dicendi: mulieri ſimplicitatem: homini otioſo ſermonem pedeſtrem, ſeu humilem: negotioſo & mercatori arrogantem & inſolentem: atque hæc omnia ab Ariſtophane neglecta eſſe dicit. Primum pro Ariſtophane reſpondeo, non omnibus Regibus affingendum in Comœdia faſtum, cùm multi ſint manſueti, clementes: ſed illis tantùm, qui tales ſunt. Neque verò ὀγκώδης oratio Regem Comicum per omnia decet: ſed tantùm Tragicum: cùm Reges propriè ad Tragœdiam, non ad Comœdiam pertineant. Deinde ſimplicitatem in mulierum orationibus rectè neglexit Ariſtophanes, cùm fœminæ ſua natura non ſint ſimplices: ſed duplices, callidæ & verſutiſſimæ. Quòd verò in Concionatricibus orationes Rhetoricas attribuit fœminis: ſicut etiam in Theſmophoriazuſis & Lyſiſtrata, id ſua quadam ratione facit, transmutatis fœminis in viros, & adhibitis in ſcena iuſtis cautelis, vt iure non poſſit ob hanc rem obiurgari. Nam vbi propoſuit ex fœminis facere viros, & imperium ciuium transferre ad mulieres, tanquam hæ multò ſapientiores eſſent illis, ibi ex neceſſitate ipſis etiam viriles orationes affingit.

Quàm

Quàm autem difficile hoc sit in fœmina consequi, ipsemet satis in fabulæ actione declarat. Vbi verò Aristophanes oratori vim dicendi adimit? an, cùm Niciam & Demosthenem seruos facit Cleonis, & quidem iniustè ab eo tractatos, & mussitantes? At hoc ipsum Scenæ Aristophanis inseruiebat, vt ostenderet oratoribus & prudentibus in Repub. viris dicendi vim, tyrannide Cleonis, non autem Comœdia sua, interclusam atque præreptam esse. Alias cuicunque dicendi partes in fabula tribuit, eum oratoriè & artificiosissimè dicentem facit. Quod exemplis mihi demonstrare in procliui esset, si prolixitatem istam lectori non ingratam fore iudicarem. Præterea in mercatore & negotioso homine requirit Plutarchus, vt ei affingatur insolentia & arrogantia sermonis: plebeio autem attribuatur humilis oratio. Hoc quidem verum est: sed tantùm pro re nata verum. Cur enim Megarensis mercator, aut Bœotius arroganter & superbè loquatur, qui miserrima fortuna premitur? Quid? an mercator, cui omnibus Atheniensium Emporijs, & portubus interdictum, in scena Attica sese magnificè & superbè ostentet, vbi secum periculo capitis versari intelligit? Omitto alia, quæ pro Aristophane, contra Plutarchi criminationes, fortasse non impertinenter afferri in medium possent. Vnum tamen silentio haudquaquam prætereundum iudico, quod Aristophanem ab hac calumnia vel solum vendicat. Nam in oratione decora, & cuique personæ apta, adeò solicitus & curiosus fuit, vt cùm barbaros in Comœdia homines introduceret, ceu satrapas Persicos, Tribalios, & Scythas: Atticæ linguæ nitorem, quo inprimis pollere diximus Aristophanem, illis attribuere nefas duxerit. Quare illos aut patrio sermone loquentes, aut Græcorum sermonem corrumpentes, & barbarè pronunciantes introducit: sicut hoc videre est in Acharnensibus, Vespis, Auibus, Thesmophoriazusis, & alijs in locis. Venio ad quartam reprehensionem, in qua finem Comœdiæ ab Aristophane fuisse impetratum negat, cùm neque plebis imperitæ, neque virorum prudentum applausu, sint comprobatæ. Nebulas Æliano, aliisque doctis displicere non miror: sed propter aliam causam displicere scio, non eam quæ à Plutarcho affertur. Nā & verba, & phrasis, & artificium in ea probari debet ac potest: argumentum probari à nemine potest: cùm nemo prudens sit, qui Aristophanem in eo modum vindictæ excessisse neget: quòd cùm à Socrate contemtus esset, & Euripidi posthabitus: fictis criminibus innocentem Socratem in odium populi Atheniensis perducere voluit: impulsu præsertim Anyti & Meliti adductus. Nolim tamen ipsum propterea ab Æliano, & alijs Socratici nominis admiratoribus, prorsus abijci, & tanquam sceleratum, ac nullius precij poetam è scholis Græciæ exterminari. Potuit in hoc malè fecisse Aristophanes: at in Cleone, Brasida, Lamacho, Pericle, & alijs reprehendendis potuit benè fecisse. Quantum verò fauoris & applausus à plebe reportârit, ei rei corona oleagina, qua donatus fuit, argumento est: vt interim de præclara nominis fama, quam poematis suis emeruit, nihil dicam. Quanti etiam hunc poetam ipse Plato, Aristoteles, Cicero, Horatius, & illius imitator Plautus fecerit, ex suprà dictis est euidens. Cur igitur vni Plutarcho maiorem habeamus fidem, quàm multis alijs longè doctioribus? Quinta occurrit reprehensio, quòd sales Aristophanij plus mordeant quàm Menandri, cùm sint acerbiores & acriores. Equidem non inficior, rem ita esse, vt ille dicit. Sed ita ferebat Comœdiæ veteris consuetudo, vt (quemadmodum suprà est dictum) omnia argumenta essent salsa, festiua, mordacia, maledica, nec quicquam diceretur à quoquam, quod non ad perniciem alicuius accommodaretur. Primus autem Aristophanes in vltimis Comœdijs hanc cauillandi profusam libertatem, & oris amaritiem, Cocalo scripto, emendauit, & nouæ Comœdiæ viam Menandro aperuit. Quare non tam Aristophanis dicacitati, quàm temporum illorum consuetudini adscribendum est, quod Plutarchus in ipso reprehendit. Quid, quòd sales ijdem omnibus non placent? Nam quæ Philosophis iucunda & faceta, atque vrbana videntur, ea plebeijs superciliosa & nasuta sunt, & plerunque pro specie contemptus arripiuntur. Quæ plebi grata & iocularia sunt, ea doctis viris, & ad grauitatem compositis, scurrilia videntur. Quare, vt ipsemet Plutarchus fatetur, difficillimum est, vtriusque fauorem consequi, aut vtrique se accommodare. Restat vltima cauillatio, qua vituperat Plutarchus Aristophanem, quòd callidos fecerit malitiosos, rusticos fatuos, iocos scurriles, qui non risum, sed irrisionē mereantur: denique amatores impudicos. Ad hanc cauillationem respōdeo pro Aristophane, quòd in hominum vita & animis duplex est calliditas: vna ciuilis & recta, quæ pruden-

tiæ speciem induit: altera malitiosa & aperta: duplex item rusticitas, quædam simplex & stulta, nihil habens in se vrbani: de qua Aristoteles disputat 4. Nicom. cap. 8. quædam satis cauta & prouida, sed non semper. Eodem modo iocos & amores hominum distinguere liceat: alij enim sunt liberales, & hilares: alij scurriles & impudici. Prout ergo sunt personæ, quarum mores repræsentare & exagitare volumus, pro eo etiam calliditatem, rusticitatem, iocos & amores illis affingimus. Erant Athenienses reuera non ciuiliter illis temporibus, sed malitiosè callidi & fraudulenti, vt Alcibiades & Cleo: & plurimi inter ciues sycophantæ. Erant in tota Attica homines fatui, qui Lamacho, imperito & malo homini se suámque salutem concredebant. Cur igitur Aristophanes, qui veras, non fictas (sicut Menander) personas in scenam producebat, alios illis & probiores mores affinxisset, quàm reuera eis inerant? Nequaquam igitur suum poema scripsit Aristophanes, vt turpia & libidinosa intemperantibus, maledica & acerba timidis atque malignis hominibus proponeret, eósque (sicut Plutarchus innuit) rebus istis oblectaret, & in risum exolueret. Sed voluit Poeta, vt populus Atheniensis, sua suorúmque Magistratuum turpitudine, in scena, tanquam in speculo conspecta, malum Reipub. statum emendaret, & ad meliorem frugem, ac saniora consilia animum reuocaret. Etsi enim non deerant, qui hoc ipsum, aut orationibus splendidissimis, aut Tragœdijs grauissimis docerent, & suaderent: tamen illorum audiendorum, veluti institutum, ita vt fit, iamdudum erat Athenienses pertæsum. Quare Comico risu Aristophanes populum excitandum esse putauit, vt sua vitia probè agnosceret, eáque postmodùm diligenter vitaret. Atque hæc pro Aristophanis defensione dicta sufficiant, ne nodum in scirpo quæsiuisse, & in re facili modum excessisse videamur.

ΠΕΡΙ ΚΩΜΩΔΙΑΣ.

Τὴν κωμῳδίαν εὑρῆσθαί φασιν ὑπὸ Σουσαρίωνος. τὴν δὲ ὀνομασίαν ἔσχεν οἱ μὲν ὅτι ἐπὶ τὰς κώμας περιϊόντες ᾖδον καὶ ἐνδιέτριβον μήπω πόλεων οὐσῶν. ἀλλ' ἐν κώμαις οἰκούντων τῶν ἀνθρώπων. οἱ δὲ ἄλλοι τινές φασι μὴ κώμας καλεῖσθαι παρὰ Ἀθηναίοις, ἀλλὰ δήμους. καὶ κωμῳδίαν αὐτὴν καλοῦσιν ἐπεὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐκώμαζον.

Τὴν αὐτὴν δὲ καὶ τρυγῳδίαν φασὶ διὰ τὸ τοῖς εὐδοκιμοῦσιν ἐπὶ τῷ Ληναίῳ γλεῦκος δίδοσθαι, ὅπερ ἐκάλουν τρύγα, ἢ ὅτι μήπω προσωπείων εὑρημένων τρυγὶ διαχρίοντες τὰ πρόσωπα ὑπεκρίνοντο. γεγόνασι δὲ μεταβολαὶ κωμῳδίας τρεῖς καὶ ἡ μὲν ἀρχαία ἡ δὲ νέα. ἡ δὲ μέση. οἱ μὲν οὖν τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιηταὶ, οὐχ ὑποθέσεως ἀληθοῦς, ἀλλὰ παιδιᾶς εὐτραπέλου γινόμενοι ζηλωταί, τοὺς ἀγῶνας ἐποίουν.

Καὶ φέρεται αὐτῶν πάντα τὰ δράματα τξε΄ σὺν τοῖς ψευδεπιγράφοις. τούτων δέ εἰσιν ἀξιολογώτατοι Ἐπίχαρμος. Μάγνης. Κρατῖνος. Κράτης. Φερεκράτης. Φρύνιχος. Εὔπολις. Ἀριστοφάνης. οὗτος πρῶτος τὴν κωμῳδίαν διερριμμένην ἀνεκτήσατο πολλὰ προσφιλοτεχνήσας. χρόνοις δὲ γέγονε κατὰ τὴν ογ΄ ὀλυμπιάδα. τῇ δὲ ποιήσει γνωμικὸς καὶ εὑρετικὸς καὶ φιλότεχνος. σώζεται δὲ αὐτοῦ δράματα μ΄. ὧν ἀντιλέγονται δ΄. Μάγνης δὲ Ἀθηναῖος ἀγωνισάμενος Ἀθήνησι νίκας ἔσχεν ια΄. τῶν δὲ δραμάτων αὐτοῦ οὐδὲν σώζεται. τὰ δὲ ἐπιφερόμενά ἐστιν ἐννέα.

Κρατῖνος Ἀθηναῖος νικᾷ μετὰ τὴν πε΄ Ὀλυμπιάδα. τελευτᾷ δὲ τῆς Λακεδαιμονίων εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσβαλόντων τὸ πρῶτον ὥς φησιν Ἀριστοφάνης εἰρωνευσάμενος. ἐτελεύτησεν ἰδὼν πίθον καταγνύμενον οἴνου πλέων. γέγονε δὲ ποιητικώτατος κατασκευάζων εἰς τὸν Αἰσχύλου χαρακτῆρα. φέρεται δράματα αὐτοῦ κα΄.

Κράτης Ἀθηναῖος. τοῦτον ὑποκριτὴν φασὶ γεγονέναι τὸ πρῶτον. ὃς ἐπιβέβληκε Κρατίνῳ, πάνυ γελοῖος καὶ ἱλαρὸς γενόμενος. καὶ πρῶτος μεθύοντας ἐν κωμῳδίᾳ προήγαγε. τούτου δράματά ἐστιν ἑπτά.

Φερεκράτης Ἀθηναῖος νικᾷ ἐπὶ Θεάκ[illegible] γενόμενος. ὁ δὲ ὑποκριτὴς ἐζήλωσε Κράτητα. καὶ αὐτοῦ τοῦ μὲν λοιδορεῖν ἀπέστη. πράγματα δὲ εἰσηγούμενος καινὰ ηὐδοκίμει γενόμενος εὑρετικὸς μύθων. Φρύνιχος [illegible] ἔθανεν ἐν Σικελίᾳ.

Εὔπολις Ἀθηναῖος. ἐδίδαξεν ἐπὶ ἄρχοντος Ἀπολλοδώρου ἐφ' οὗ καὶ Φρύνιχος. γεγονὼς δὲ δυνατὸς τῇ λέξει καὶ ζηλοῖ Κρατῖνον, πολύ γε λοιδορεῖ καὶ [illegible] ἐπιφαίνει. γέγραπται δὲ αὐτῷ δράματα ιζ΄.

Ἀριστοφάνης Φιλίππου Ἀθηναῖος. μακρολογώτατος Ἀθηναίων καὶ δυνάμει πάντας ὑπερέφερεν. ζηλοῖ δὲ Εὐριπίδην. τοῖς δὲ μάλιστα λεπτότερος. ἐδίδαξε δὲ πρῶτος ἐπὶ ἄρχοντος Διοτίμου διὰ Καλλιστράτου. τὰ μὲν γὰρ πολιτικὰ τούτῳ φασὶν αὐτὸν διδόναι. τὰ δὲ κατ' Εὐριπίδου καὶ Σωκράτους, Φιλωνίδῃ. διὰ δὲ τοῦτο νομισθεὶς ἀγαθὸς ποιητὴς, τοὺς λοιποὺς ἐπιγραφόμενος ἐνίκα. ὕστερον πρὸς ἑαυτὸν ἐδίδου τὰ

δράμα-

δεόμενα ὄντα τῆς ἀρετῆς μόνον δὴ ὧν νόθα δή. τῆς δὲ μέσης κωμῳδίας οἱ ποιηταὶ πλάσματος μὲν οὐχ ἥψαντο ποιητικοῦ. διὰ δὲ τῆς συνήθους ἰόντες λαλιᾶς, λογικὰς ἔχουσι τὰς ἀρετάς. ὥστε σπάνιον ποιητικὸν εἶναι χαρακτῆρα παρ' αὐτοῖς. κατασχολοῦνται δὲ πάντες περὶ τὰς ὑποθέσεις. τῆς μὲν οὖν μέσης κωμῳδίας εἰσὶ ποιηταὶ νζ΄. καὶ τούτων δράματα χιζ΄. τούτων δέ εἰσιν ἀξιολογώτατοι Ἀντιφάνης καὶ Στέφανος.

Ἀντιφάνης μὲν οὖν Στεφάνου Ἀθηναῖος. καὶ ἤρξατο διδάσκειν μετὰ τὴν ϙη΄. Ὀλυμπιάδα. καί φασιν αὐτὸν γεννηθῆναι μὲν τὴν ἀπὸ Θεσσαλίας ἐκ Λαρίσσης παρεγγραφῆναι δὲ εἰς τὴν Ἀθηναίων πολιτείαν ὑπὸ Δημοσθένους. γεννηθῆναι δὲ λέγουσιν αὐτὸν, διαφυέστατον εἰς τὸ γράφειν καὶ δράματα ποιεῖν. ἐτελεύτησε δὲ ἐν Χίῳ καὶ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ εἰς τὰς Ἀθήνας μετηνέχθη. τῶν δὲ κωμῳδιῶν αὐτοῦ τινὰς καὶ ὁ Στέφανος ἐδίδαξεν. ἔστι δὲ αὐτοῦ δράματα τξε΄.

Τῆς δὲ νέας κωμῳδίας γεγόνασι μὲν ποιηταὶ ξδ΄. ἀξιολογώτατοι δὲ τούτων Φιλήμων. Μένανδρος. Δίφιλος. Φιλιππίδης. Ποσείδιππος. Ἀπολλόδωρος. Φιλήμων μὲν οὖν Δάμωνος Συρακούσιος. μετέσχε δὲ τῆς Ἀθηναίων πολιτείας. ἐδίδαξε δὲ πρὸ τῆς ριγ΄ Ὀλυμπιάδος. σώζεται δὲ αὐτοῦ δράματα ἑπτὰ πρὸς τοῖς ἐνενήκοντα. Μένανδρος δὲ Διοπείθους υἱὸς Ἀθηναῖος. λαμπρὸς καὶ βίῳ καὶ γένει. συνδιατρίψας δὲ τὰ πολλὰ Ἀλέξιδι ὑπὸ τούτου δοκεῖ παιδευθῆναι.

Ἐδίδαξε δὲ πρῶτος ἔφηβος ὢν ἐπὶ Διοκλέους ἄρχοντος. γέγονε δὲ διαφυέστατος πάνυ. γέγραφε δὲ δράματα ρε΄. τελευτᾷ δὲ ἐν Ἀθήναις ἐτῶν ὑπάρχων νβ΄. Δίφιλος Σινωπεὺς κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐδίδαξε Μενάνδρῳ. τελευτᾷ δὲ ἐν Σμύρνῃ. δράματα δὲ αὐτοῦ ρ΄.

Περὶ κωμῳδίας.

Τὸ παλαιὸν οἱ ἐν ταῖς κώμαις ἀδικούμενοι ὑπὸ τῶν πολιτῶν, νυκτὸς ἀπήρχοντο παρὰ τὸν δῆμον ἐκεῖνον ἔνθα ὁ ἀδικήσας ἦν. καὶ ἔλεγον ὅτι ἐστί τις ἐνταῦθα ποιῶν εἰς τοὺς γεωργοὺς τάδε. καὶ τοῦτο ποιοῦντες ἀπεχώρουν, λέγοντες καὶ τοὔνομα. μεθ' ἡμέραν δὲ ὁ δράσας ἐξηλέγχετο καὶ οὕτως αἰσχυνόμενος ἀπεστέλλετο τοῦ ἀδικεῖν. ὁρῶντες οὖν οἱ πολῖται τοῦτο χρήσιμον τῇ πόλει καὶ ἀδικίας ἀποτρεπτικὸν, ἐκέλευσαν τοὺς ἀδικουμένους ἐπὶ μέσης ἀγορᾶς τοὺς ἀδικήσαντας κωμῳδεῖν. οἱ δὲ δεδιότες αὐτοὺς ὥς τι πλουσίους πηλῷ χριόντες καὶ τρυγίᾳ, ἐπὶ μέσης ἀγορᾶς τοὺς ἀδικοῦντας ἐκωμῴδουν. ἐπεὶ δὲ μεγάλα ἡ πόλις ὠφελεῖτο ἐκ τούτου, ποιητὰς ἔταξαν ἐπὶ τούτῳ κωμῳδεῖν οὓς ἂν βούλωνται ἀκωλύτως. ἐπεὶ δὲ ἡ κακία προέκοπτεν οἱ πλούσιοι καὶ οἱ ἄρχοντες μὴ βουλόμενοι κωμῳδεῖσθαι, τὸ μὲν φανερῶς κωμῳδεῖν ἐκώλυσαν. ἐκέλευσαν δὲ κρυφά, οἷον αἰνιγματωδῶς. εἶτα δὴ καὶ τοῦτο ἐκώλυσαν. καὶ πτωχοὺς ἔσκωπτον. εἰς δὲ πλουσίους καὶ ἐνδόξους οὔ. γέγονε δὲ τῆς μὲν πρώτης κωμῳδίας ἄριστος τεχνίτης οὗτος ὁ Ἀριστοφάνης καὶ Εὔπολις. τῆς δὲ δευτέρας Πλάτων. τῆς δὲ τρίτης Μένανδρος. κωμῳδία οὖν ἢ ὅτι οἱ ἀπὸ κωμῶν συναγόμενοι ᾖδον ταῦτα. ἢ ὅτι ἐν καιρῷ κώματος ᾖδον. ἔστι δὲ ταύτην εἰπεῖν καὶ τραγῳδίαν οἱονεὶ τρυγῳδίαν τινὰ οὖσαν. ὅτι τρυγὶ χριόμενοι ἐκωμῴδουν. καὶ τὸ μὲν τραγῳδίας τὸ εἰς ἔλεον κινῆσαι τοὺς ἀκροατάς. τὸ δὲ κωμῳδίας τὸ εἰς γέλωτα. διό φασιν ἡ μὲν τραγῳδία λύει τὸν βίον, ἡ δὲ κωμῳδία συνίστησιν.

Θωμᾶ τοῦ Μαγίστρου σύνοψις, τοῦ τε βίου Ἀριστοφάνους, καὶ τῆς τοῦ δράματος ὑποθέσεως.

Ἀριστοφάνης ὁ κωμῳδοποιός, φύσει μὲν ἦν Ἀθηναῖος. πατρὸς δὲ Φιλίππου. τὸν δῆμον Κυδαθηναιεύς. Πανδιονίδος φυλῆς. πάνυ δὲ ὢν εὐφυὴς καὶ ἀγχίνους, ἐπὶ τοσοῦτον ἐν νέᾳ κομιδῇ τῇ ἡλικίᾳ ηὐδοκίμησεν ἐν κωμῳδίαις, ὡς οὐ μόνον τοὺς κατ' αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ τοὺς πρὸ αὐτοῦ ὑπεράρῃ. μᾶλλον δὲ οὐδὲ τοῖς ἐπιγινομένοις παρῆκεν ὑπερβολὴν ἀλλὰ καὶ τούτους μετὰ πολλοῦ τοῦ περιόντος παρῆλθεν. οὔκουν ἀνεφάνη τις ὕστερον Ἀριστοφάνει παραπλήσιος. διὰ τοῦτο καὶ παρὰ τοῖς βασιλεῦσιν αὐτοῖς ἀξιοῦται θαύματος. δράματα δὲ τέσσαρα πρὸς τοῖς πεντήκοντα γέγραφεν, ἅπαντα εὐμουσίας καὶ χάριτος Ἀττικῆς μεστὰ καὶ πείθοντα τοὺς ἀκούοντας θαυμάζειν τε καὶ κροτεῖν. οὕτω δὲ τοῦ τῆς πολιτείας συμφέροντος ἐποιεῖτο λόγον, ὥστε μηδένα τῶν ἐπὶ τῆς λαμπρᾶς τύχης οὐδ' ὅπως ἀποσχέσθαι τοῦ σκώπτειν, εἰ ἀδικοῦντος ᾔσθετο. ὅθεν τὴν παρρησίαν αὐτοῦ δεδιότες οἱ τοιοῦτοι, μετρίους σφᾶς αὐτοὺς παρεῖχον ἀεί, καὶ τῷ δήμῳ λυσιτελοῦντας. ἔσχε δὲ τρεῖς υἱούς. Φίλιππον. Νικόστρατον καὶ Ἀραρότα. ἀποθανόντα δὲ, οὕτω Πλάτων ἐτίμησεν, ἐν ἐπιγράμματι ἡρωελεγείῳ.

> Αἱ Χάριτες τέμενός τι λαβεῖν ὅπερ οὐχὶ πεσεῖται
> Ζητοῦσαι, ψυχὴν εὗρον Ἀριστοφάνους.

Ἰστέον ὅτι κωμῳδία ἐκλήθη, ἀπὸ τοῦ ἐν κώμαις ᾄδεσθαι τὰς κωμῳδίας. κώμας δὲ ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ τοὺς στενωπούς. ἢ ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ κωμάζειν ἐπὶ τοῦ Διονύσου πρότερον ἐπινοηθῆναι ταυτασί. ἢ παρὰ τὸ κῶμα ὅ ἐστιν ὕπνος. φασὶ γὰρ ὡς πρὸ τοῦ εὑρεθῆναι τοὺς κωμικοὺς ποιητάς, ἀδικούμενοί τινες ὑπό τινων ἀφανῶς, ἤρχοντο ἐν νυκτὶ ἐπὶ τοὺς τῶν ἀδικούντων στενωπούς, βοῶντες ὁ δεῖνα ἀδικίᾳ χαίρει, καὶ τὰ

καὶ τὰ πραττόμενα, δεινῶν ὄντων καὶ φαύλων. τούτων λεγομένων οἱ συνειδότες ἑαυτοῖς ταῦτα σωφρονέστεροι ἐγίνοντο τοῦ λοιποῦ. ἐπεὶ οὖν ἀρέσκειν τοῦτο ἔδοξε, καὶ τῇ πολιτείᾳ συνοίσειν, ἅτε τῆς μὲν ἀδικίας ἐκ τοῦ μέσου πανταπασιν ἀναιρουμένης, δικαιοσύνης δὲ ἀντεισαγομένης καὶ τρόπων χρηστῶν, ἐξήρξαντο ἐπὶ τούτῳ οἱ κωμικοὶ ποιηταί, ἐν μέρει παιδιᾶς σκώμματα τῶν ἀδικούντων, καὶ δι' ἀλλήλων ὡς προσῆκον ἠγωνίζοντο· ἐμφανισθησόμενοι ἀεὶ δοκοῦσι δὲ αἱ κωμῳδίαι ἐν τοῖς Διονυσιακοῖς, ἔαρος ὥρᾳ.

De veteri Comœdia eiúsque partibus.

QVÆ alij scriptores de origine Comœdiæ, ac inprimis de eius inuentoribus, itémque de discrimine inter Comœdiam & Tragœdiam, memoriæ tradiderunt, ea hoc loco superuacanea esse duco, neque ex aliorum libris repetenda: cùm nulli hominum sint ignota, nisi literarum rudi atque imperito. Fuisse autem aliam veterem Comœdiam, qualis Aristophanica est: aliam nouam, qualis Plautina & Terentiana, id in confesso est apud omnes. Atque hæ ambæ multis inter se differunt modis, videlicet tempore, materia, phrasi, metro, & partibus, earúmque dispositione. Tempore quidem, quòd vetus Comœdia maximè viguit temporibus belli Peloponnesiaci, & paulò antè, cùm Theopompus, Pherecrates, Crates, Eupolis, Cratinus, Aristophanes, & alij suas exhibuerunt populo Comœdias. Noua viguit posteris temporibus, quibus Menāder, Posidippus, Diphilus, Apollodorus, & similes scriptitàrunt: quos apud Latinos imitati sunt Plautus & Terentius. Materia verò discrepant, quòd vetus Comœdia, res veras & gestas, veràsque personas in theatrum producit: noua autem personas fingit, sed in speciem veras, & ad vitæ humanæ similitudinem ac speculum, in quo homines vitam morésque suos contemplentur. Differunt & phrasi. Nam vetus Comœdia dictionem habet grandiorem, & paulò minus æquabilem: noua, puriorem, æquabiliorem, & elegantiorem, non apud Græcos tantùm, sed etiam apud Latinos. Præterea aliæ sunt partes veteris Comœdiæ, nempe Actus & Chorus: aliæ nouæ, Argumentum, Prologus, & Actus. Nam Argumentum res noua est, noua item res & Prologus est: sicut ex collatione Aristophanis cum Plauto apparet. Chorum noua Comœdia prorsus amisit: sed quæ de persona Poetæ in veteri Comœdia agebat Chorus, ea deinde Prologus præstabat in noua. Dispositione etiam & numero Actuum differunt. Noua enim vltra quintum Actum non producebatur: at vetus plures videtur Actus habuisse. Ideóque difficile mihi fuit Aristophanicas Comœdias, Latinorum more in actus distinguere, & actus ipsos in scenas subdistinguere. Qua in re, si quibus non satisfacio, ab illis admoneri & doceri cupio. Duas autem partes antiquæ Comœdiæ, quas dixi, Actum & Chorum exemplo Cæsaris Scaligeri, sic partiri libet, vt Actus contineat in se speciarias partes: Protasin, Epitasin, Catastasin, & Catastrophen, nisi quis Actus scenicos, & has partes Comœdiæ, dispositione magis, quàm materia discrepare velit. Et quoniam hæ singulæ partes pro subiectæ materiæ varietate, aut cōtrahi, aut extendi solent: ideò plures quàm quatuor, & ferè quinque Actus habet quælibet Comœdia. Nam interdum longior est Protasis, interdum Epitasis longior: nonnunquam res plures in Catastasin, sæpius in Catastrophen incidunt, ita, vt harum vna duos Actus nonnunquam compleat. Protasis est, in qua proponuntur & suscipiuntur consilia rei gerendæ. Epitasis, in quo sunt consiliorum progressus, & turbæ negociorum crescunt. Catastasis est vigor, ac status fabulæ, in quo res miscetur in ea fortunæ tempestate, in quam subducta est. Ibi plerunque mirabiles incidunt controuersiæ & disputationes de suscepto negocio. Nam peculiare hoc habet Aristophanes, vt in Catastasi totius negocij summam in dubium vocet. Catastrophe inopinatum consiliorum, & rerum gestarum euentum continet: siue is lætus sit, siue tristis, siue vtrunque. Hæc pars apud Aristophanem aut simplex est, aut multiplex. Simplicem voco Catastrophen, vbi non admiscentur nouæ personæ, quæ prius in theatrum non venerint: sed exitus tantū illorum acta manet, qui in scenam fuerant producti: vt in Ranis, Equitibus, Acharnensibus, & alibi. Multiplicem verò, quando idem euentus aliquibus bono, aliquibus malo cedit, & varij vtriusque generis homines introducuntur, quorum aliqui eodem exitu rerum præteritarum lætantur, aliqui contristantur: sicut in Pluto fit, vbi visus oculati Pluti nocet sycophantis, & lasciuientibus vetulis, atque idem prodest iustis & probis: nocet tamen etiam cultui religionis, & impedit studium virtutis. Atque huiusmodi

di Catastrophæ sunt in Nubibus, Auibus, Pace, & alijs. Protasis & Catastasis versibus vt plurimum constant senarijs Iambicis. Epitasis & Catastasis, partim ijsdem, partim septenarijs Trochaicis, sæpè etiam octonarijs Iambicis, plerunque Catastasis Aristophanijs Anapæsticis. Chorus altera pars veteris Comœdiæ, inter actum & actum sex habet partes speciarias, Commation, Parabasin, Oden seu Strophen, Epirrhema, Antoden, seu Antistrophen, & Antepirrhema. In Commatio Chorus aut aliquam è personis alloquitur, aut abeuntes è proscenio histriones felici acclamatione prosequitur. Subditur Parabasis, hoc est, Transitio chori, in qua mouetur chorus è loco, vbi prius erat: & ad populum conuersus, dicit aliquid de se, de suis studijs, de futtis, ineptiisque aliorum Poetarum. In huius locum successit apud Latinos Comicos Prologus.

Hæc Parabasis non semper vno carminis genere constat, sed plerunque Trochaicis septenarijs, aut Anapæsticis. Parabasin sequitur Ode, quæ interdum canitur cum conuersione, id est, cum strophe: interdum sine motu, idque quocunque genere versiculorum, quales apud Melicos Poetas metimur: aliquando tetrametris Anapæsticis. In hac plerunque chorus precationem ad aliquem Deum, Deámue instituit, aut eiusdem laudes peragit. Finita strophe ad spectatores sese denuò conuertit chorus, ibíque de rebus ad vitam communem pertinentibus, & de moribus hominū agit, aut noui aliquid profitetur: idque Trochaicis aut Anapæsticis lõgioribus, aut etiam Dactylicis. Hoc vocatur Epirrhema, quasi additamentum chori. Latinè etiam dici posset diuerbium. In eo taxantur aut singuli ciues nequam, aut mores deprauati vniuersæ ciuitatis. Post epirrhema relegunt vestigia strophes, motu contrario totidem versiculis atque numeris, quot qualésue fuerint in strophe. Quare appellatur Antistrophe à motu, Antode à cantu, cãtui respondente. Qua expleta consistunt, vt respondeant Epirrhemati, tum quietis similitudine, tũ numeris. Hoc Antepirrhema vocatur, in quo chorus itidẽ, vt antea, vel aliquos, vel vniuersos ciues nequam, & sceleratos vellicat. Atque his sex partibus integer & totus completur chorus, qui ferè post transactam Protasin, & partem aliquã Epitaseos introducitur. Alij sunt chori, qui ferè post reliquos Actus interponi solẽt, multò breuiores. Nam alioquin vltra modum temporis extenderetur actio. Horum quinque aut sex enumerat genera Iulius Scaliger, lib. 3. de re poet. cap. 97. Nonnunquam, ait, introducta chori strophe, pauculis versibus: postea interponunt personam cum prolixa oratione: post quam, strophæ respondet chorus per Antistrophen. Quartò alterum systema, priori respondens. Habere ergo videtur systema naturam Epodes Lyricorum. Sed hic eundem esse ne putes ἐπῳδὸν & ἐπῳδήν. Nam quemadmodum alibi dictum est, προῳδὴ erat ex aliquot versibus longis, magna ex parte: deinde strophe: tertio loco μεσῳδὴ, respondens τῇ προῳδῇ: quartò Antistrophe, respondens strophæ: postremò ἐπῳδὴ, par duab. Odis superioribus. Ἐπῳδὴν tamen & ἐπῳδὸν dictam lego: sicut & προῳδὴν & προῳδὸν: sed eam tantùm, cui non responderet alia Ode, neque in medio, neque in fine. Huic subdebatur strophe cum Antistrophe: atque his in fine, loco Epodi, systema. Aliquando strophe. Ex versiculis aliquot, quibus subduntur longi versiculi, post quos Antistrophe per omnia par. Est etiam modus longè alius, longéque diuersus. Ponunt enim chori melos, in quo loquitur de re ipsa & personis: deinde strophas alias, supra alias, vel sine systemate vel systemate interposito. Quin etiam post strophen statim προῳδὴν. Hactenus Scaliger. De mimis seu histrionibus vide eiusdem cap. 10. lib. 1. De diuersis in choro carminum generibus diligenter admonet Græcus scholiastes, & nostra ætate Mycillus. Nos etiam suo loco quædam adijciemus. Differt autem chorus ab Actu, duabus potissimum rebus: numero personarum, & gestu; seu motu, siue actione. Nam vltra quatuor personas nunquam aut rarò in scena decet progredi ad idem colloquium: sicut Horatius præcipit, quanquam ad nouam, non ad veterem Comœdiam respexit Horatius. At chorus 24. constat personis, quæ simul omnes loquuntur, & simul omnes modulantur, & tripudiant. Deinde simplicior est actio histrionis seu mimi, quàm chori. Nam chorus in scena relictus, non ore tantùm agit, sed etiam pedibus. Nam ad tibiæ sonum canit & tripudiat, ita, vt pes ori ac tibiæ respondeat. De hoc saltationis genere: itẽ de modis ac tibijs, vide Scaligerũ lib. 1. c. 18. 19. & 20. Plura apud eundem de choris Comicis, lib. 7. c. 2. Vestigiũ aliquod huius choricæ saltationis videntur hodie repræsentare chori nostrarum virginum, quos in vicis triuijs per æstatem, sub vesperas agunt. De modis & eorum differentijs, consulendus erit Plutarchus, in libello de arte Musica: & Boetius in lib. de eadem arte, & Glareanus in dodecachordo.

ARGVMENTVM IN PLVTVM.

AVaritiam, teterrimam generis humani luem, ac pestem Rerumpub. ferè omnium poetarum scriptis exagitatam, præsenti Comœdia reprehensurus Aristophanes, & verum diuitiarum vsum hominibus commóstraturus: Chremylum pauperem quendam, sed bonum & iustum, introducit: qui accepto Apollinis Delphici (cum enim de vita filij rectè instituenda consuluerat) oraculo: vt qué primum sibi haberet obuium, illius vestigia studiosè sequeretur: incidit in quendam cæcum, & sibi ignotum: & sicut oraculo fuerat monitus, diligenter eum sequitur. Chremyli cæcum hominem subsequentis præposterum morem seruus Cario admiratus, herum obiurgat. Sed mox diuino oraculo cognito, vna cum ipso Plutum adit, & qui sit, fateri cogit. Eorum ille vocibus adductus, & qui sit, & quare cæcutiat, pulchrè exponit: simul qualem se erga pauperes esset gesturus si visum reciperet, facetè commemorat. Qua Pluti voluntate perspecta, Chremylus consilium init, de visu illi restituendo: commonstrata illius potentia, qua Deos omnes, ipsúmque adeò Iouem Plutus exuperet. His verbis Deo persuadet, vt cæcitatem suam pelli, & medicamentis sanari se patiatur. Paulò pòst Cario ad senes Agricolas, ex agro aduocandos, dimittitur, vt & illi diuitiarũ, ac Pluti fiant participes, & è dura vita in meliorem perducantur. Eo rus abeunte, Chremylus Plutum ad se domum perducit, vt, rebus omnibus illic adornatis, deinceps in fanum Æsculapij deducatur. Qui vbi domum ignotam intrat, Chremylum perfacetè orat, ne aut sordidorum more in terram defodiatur aut prodigorum ritu meretricibus & aleatoribus prostituatur. Chremylús mediocrem se, ac liberalem fore promittit. Interim è rure cum senibus Agricolis reuertitur Cario, iísque futuræ vitæ statum commemorat, & heri cõsilium, ac Pluti conditionem recitat. Rustici ludibrio se haberi arbitrati, seruo Carioni omnis generis mala ingerunt. Tandem rei veritate cognita, vitam sibi voluptariam, vt fert agrestium hominum consuetudo, ex opibus pollicentur: & mutuis sese scommatis & iocis excipiunt. Mox Chremylo obuianti, & salutanti, iidem agricolæ omnem operam in Pluti cæcitate arcenda promittunt. Accedit & Blepsidemus, qui repentina Chremyli opulentia alibi cognita, hominem conuenit, & furti insimulat. Oritur quædam inter senes turba, quæ tamen mox iterum sedatur. Nam Chremyli fœlicitate, qui Plutum se domi habere affirmabat, & consilio eiusdem, de visu illi reddendo, probè perspecto, suam quoque in ea re operam Blepsidemus pollicetur. Quibus ita confabulantibus interuenit Penia, (hoc est, Paupertas) & grauiter cum senibus expostulat, quòd Plutum visui restituere, paupertatémque è Græcia eijcere constituissent: & quidem nullo eiusdem merito, cùm Paupertas maiora bona hominibus, quàm Plutus per suas diuitias largiatur. Senibus hoc pernegantibus, accedit Chorus, & vtrosque admonet, vt suam quisque sententiam dicat, & eam rationibus probet. In eo congressu disputatur vtrinque acriter: hinc paupertate sua monstrante commoda, illinc senibus diuitiarum fructus & vtilitates extollentibus. Sed clamore magis, ita vt fit, quàm rationibus victa paupertas, exulatum abit. Senes propositum suum exequuntur, & Plutum in fanum Æsculapij sub noctem deducunt. Reuertitur paulò pòst è templo seruus Cario, & primùm Agricolas in Choro expectantes, læto nuncio de Pluti visu reparato, exhilarat. Eorum applausu domo excita vxor Chremyli, celeriter procurrit, & Carionem de rebus in templo gestis interrogat. Ibi varia ille, quæ in fano acciderant, recitat: simul ceremonias, quibus Plutus visum receperit, alius verò quidam Neoclides, cæcior factus sit, multis salibus & iocis admistis, heræ suæ commemorat. Aduenit mox ipse Plutus cum sene Chremylo, & iubare Solis salutato, omnibus iustis suam deinceps opem, auxiliúmque offert. Eundem Chremyli vxor, consueto ritu, quo noui serui excipi solebant, domum intrantem excipit, ac læto animo complectitur. Domo egressus Cario, heri sui affluentiam, & copiæ cornu, quod in ædibus suis repentè enatum sit, admodum facetè prædicat. In eum Dicæus, vir Iustus, trita cum tunica & calceis incidit: dona ista gratiarũ loco oblaturus Pluto iam oculato, eò quòd beneficio illius iam esset ditatus. Vtriusque colloquio interuenit, cum teste quodam, perfidus & nequam Sycophanta, qui de sua miseria ac fame conqueritur: quandoquidem oculatus Plutus malos iam non respiciat: sed à seruo Carione & Dicæo irridetur, ac

quibus

quibus dignus erat, modis afficitur: tandem etiam vestibus suis exuitur, & attritis lacernis induitur, desertusque a suo, quem adducebat, teste, miserrimè mulctatur. Interim accedit ad ostium Chremyli quaedam anus decrepita, Pluto & ipsa irata. Nã priusquam ille vidisset, ipsa cuidam adolescenti placuerat, qui caeco pecuniae amore adductus, divitem illam amaverat vetulam: nunc autem apertis Pluti oculis, ipsa anus agnita a suo deserebatur marito iuvene. Itaque Iustum orat, vt Plutum ad aequitatem redigat, quo sibi pro datis beneficijs ab adolescente digna referatur gratia. Mox ipse adest iuvenis, qui conspecta amica, sene autem & canos ac rugas illius admiratur: vt qui caecus antea, ista non viderit. Mirificè illic, tam à sene, quam à iuvene misera anus exagitatur. Ad extremum vir Iustus adolescentem exhortatur, ne eam deserat & cùm vinũ ebiberit, etiam faeces combibat. Dum haec illic geruntur, advenit Mercurius, & Carionem è domo sevocat, ac se desertum & famelicum esse conqueritur, quando omnibus iustis & pietatis cultoribus ditatis (erant enim antea pauperes) iam nemo sit, qui liba aut sacra sibi pro divitijs offerat. Simul Carionem orat, vt hospitio Mercurium dignetur, ipsumque in domum suscipiat. Ille initiò negat: sed cùm Mercurius se ad omnia, etiam infima officia, descensurum promitteret, tandem recipitur, & pecudum intestina abluere iubetur. Postremus adest Iovis sacerdos, qui & ipse de fame sua conqueritur, quod nemo iam sacrificet, nec templum ingrediatur, nisi alui exonerandae gratia. Huius vicem miseratus Cario, Plutum e domo evocat, & in locum Iovis Olympij, vbi publicum erat civitatis aerarium, reponit: simul anui bonam spem de reditu amatoris facit, & cum ea templum Iovis ingreditur. Quos abeuntes omnis Chorus cum cantu prosequitur.

ALIVD.

P rimum admonet vir pauper visum recipere,
L aboriosos simul accersit agricolas.
V bi Blepsidemus accessit socius: venit
T um pauperies: repellitur. Caeco Deo
V isum dat Aesculapius: gaudent boni:
S aviunt mali. Pluto etiam cedit Iupiter.

Ἡ ὑπόθεσις τοῦ παρόντος δράματος, ἐστὶν αὕτη.

Βουλόμενος Ἀριστοφάνης σκῶψαι Ἀθηναίους ἀδικίᾳ καὶ συκοφαντίᾳ καὶ τοῖς τοιούτοις συνόντας, καὶ διὰ τοῦτο πλουτοῦντας, πλάττει πρεσβύτην τινὰ γεωργὸν Χρεμύλον τοὔνομα, δίκαιον μὲν ὄντα καὶ τὸν τρόπον χρηστόν. πένητα δὲ ἄλλως· ὃς μετά τινος αὐτοῦ θεράποντος ἐλθὼν εἰς Ἀπόλλω, ἐρωτᾷ περὶ τοῦ ἰδίου παιδός, εἰ χρὴ τοῦτον, τρόπων χρηστῶν ἀμελήσαντα, ἀδικίας ἀντιποιεῖσθαι, καὶ ταῦτα τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύειν. ἐπειδήπερ οἱ μὲν τοιοῦτοι ἐπλούτουν. οἱ δὲ τὰ ἀγαθὰ πράττοντες, πένητες ἦσαν καθάπερ αὐτὸς οὗτος ὁ Χρεμύλος. ἔχρησεν οὖν αὐτῷ ὁ θεὸς σαφὲς μὲν οὐδέν. ὅτῳ δὲ ἐξιὼν ἐντύχῃ, τούτῳ ἕπεσθαι. καὶ ὃς γέροντι ἐντυγχάνει τυφλῷ (ἦν δὲ οὗτος ὁ Πλοῦτος) καὶ ἀκολουθεῖ κατὰ τὰς μαντείας, μὴ εἰδὼς ὅτι ὁ Πλοῦτός ἐστι. δυσχεραίνων δὲ ἐπὶ τούτῳ καθ᾽ ἑαυτὸν ὁ θεράπων, μόλις αὐτὸν ἐρωτᾷ τίνος ἕνεκα τούτῳ ἀκολουθοῦσι. καὶ ὁ Χρεμύλος λέγει αὐτῷ τὴν μαντείαν. εἶτα μανθάνουσι παρ᾽ αὐτοῦ Πλούτου ὅς τις ἐστί. καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεγόνει παρὰ τοῦ Διός. οἱ δὲ ἀκούσαντες ἥσθησάν τε καὶ βουλὴν ἔσχον ἀπαγαγεῖν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιοῦ, καὶ τὴν τῶν ὀφθαλμῶν θεραπεῦσαι πήρωσιν. καὶ ἵνα τὰ ἐν μέσῳ παρῶ, τάς τε τοῦ Βλεψιδήμου ἀντιλογίας καὶ τῆς Πενίας αὐτῶν, ἀπήγαγόν τε αὐτὸν ὅτι τάχιστα, καὶ ὑγιᾶ ἐπανήγαγον οἱ ἀγαθοί. ἐπλούτησάν τε ἱκανῶς, οὐκ αὐτοὶ μόνοι, ἀλλὰ καὶ οἱ βίου χρηστοῦ πρότερον ἀντεχόμενοι, πένητες ὄντες. Ἐπιγέγραπται δὲ τὸ δρᾶμα, Πλοῦτος Ἀριστοφάνους.

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ.

ΑΛΛΩΣ.

Πρεσβύτης τις Χρεμύλος πένης ὢν τὴν οὐσίαν ἀφικνεῖται εἰς θεοῦ. ἐπερωτᾷ δὲ τὸν θεὸν πῶς ἂν εἰς ἔκδηλον ἀρέσκοντα μετασταίη βίον. τοιόνδε δὲ ἐγεγόνει ὁ χρησμός. χρᾷ γὰρ αὐτῷ ὁ θεὸς ἐξιόντι τοῦ ναοῦ, τούτῳ ἕπεσθαι ᾧ πρώτῳ συντύχῃ· καὶ δὴ τυφλῷ καὶ γέροντι συντυχὼν, εἵπετο πληρῶν τὸν χρησμόν. ἦν δὲ Πλοῦτος οὗτος. ὕστερον δὲ προσδιαλεχθεὶς αὐτῷ, εἰσάγει εἰς Ἀσκληπιοῦ, ἰασόμενος αὐτοῦ τὴν πήρωσιν. καὶ οὕτω πλούσιος γίνεται. ἐφ' ᾧ δυσχεράνασα ἡ Πενία παραγίνεται λοιδορουμένη τοῖς τοῦτο κατορθώσασι. πρὸς ἣν καὶ διάλογος οὐκ ἀφυὴς γίνεται, συγκρινομένων τῶν φαύλων τῆς Πενίας καὶ τῶν Πλούτου ἀγαθῶν ὑπὸ Βλεψιδήμου καὶ Χρεμύλου, πολλῶν τε ἄλλων ἐπεισρεόντων, ἐν τῷ ὀπισθοδόμῳ τῆς Ἀθηνᾶς ἀφιερώσαντο Πλούτου ἀγάλματα. Τὰ μὲν οὖν τῆς ὑποθέσεως τοιαῦτα. Περιλογίζεται δὲ θεράπων δυσχεραίνων πρὸς τὸν δεσπότην, ὅτι τυφλῷ καὶ γέροντι κατακολουθεῖν οὐκ ἠξίωσε.

Ἑτέρα ὑπόθεσις.

Πρεσβύτης τις Χρεμύλος πένης ὢν καὶ ἔχων υἱὸν, κατανοήσας ὡς οἱ φαῦλοι τηνικαῦτα εὖ πράττουσιν, οἱ δὲ χρηστοὶ ἀτυχοῦσιν, ἀφικνεῖται εἰς θεοῦ χρησόμενος, πότερον τὸν παῖδα συμφέρειν ἀναθρέψαι, καὶ ὅμοιον ἑαυτῷ τοὺς τρόπους διδάξειεν, ἦν γὰρ οὗτος χρηστὸς, ἢ φαῦλον, ὡς τῶν φαύλων τότε εὖ πραττόντων. ἐλθὼν οὖν εἰς τὸ μαντεῖον, περὶ μὲν ὧν ἤρετο, οὐδὲν ἤκουσεν. προστάττει δὲ αὐτῷ, ᾧ τινι πρῶτον ἐξιὼν συντύχῃ ἀκολουθεῖν. καὶ τὰ λοιπὰ ὡσαύτως.

Ἐδιδάχθη ἐπὶ ἄρχοντος Ἀντιπάτρου, ἀνταγωνιζομένου αὐτῷ Νικοχάρους μὲν Λάκωσιν, Ἀριστομένους δὲ Ἀδμήτῳ, Νικοφῶντος δὲ Ἀδώνιδι, Ἀλκαίου δὲ Πασιφάῃ. τελευταίαν δὲ διδάξας τὴν κωμῳδίαν ταύτην ἐπὶ τῷ ἰδίῳ ὀνόματι, καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ συστῆσαι Ἀραρότα δι' αὐτῆς τοῖς θεαταῖς βουλόμενος, τὰ ὑπόλοιπα δύο δι' ἐκείνου καθῆκε, Κώκαλον καὶ Αἰολοσίκωνα.

Ἰστέον δὲ ὅτι τὰ τοῦ δράματος πρόσωπα πεπλασμένα εἰσὶ παρὰ τοῦ ποιητοῦ, Χρεμύλος γὰρ ἀπὸ τοῦ χρέους καὶ τοῦ αἱμύλλω τὸ ἀπατῶ εἴρηται, ὁ ἀπατῶν δηλαδὴ τοὺς χρεωφειλέτας διὰ πενίαν. καὶ τὸ Καρίων ἐξελληνιζόμενον τὸν δοῦλον δηλοῖ. Κᾶρες γὰρ οἱ δοῦλοι. ὅθεν καὶ παροιμία ἐν Καρὸς αἴσῃ, ἤτοι ἐν δούλου τάξει. καὶ τὸ Βλεψίδημος δὲ ἤτοι πτωχὸς ὁ βλέπων ἀεί ποτε εἰς τὸν δῆμον.

Εἴδησις τοῦ δράματος ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι κή. ὧν τέλος· τί γὰρ αὖ τις πρὸς σε τάλανθῆ λέγῃ.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ
ὑπόθεσις δι' ἰάμβων.

Μαντεύεται δίκαιος ὤν τις καὶ πένης,
Εἰ μεταβαλὼν, πλούτου τυχεῖν δυνήσεται.
Ἔχρησεν ὁ θεὸς, συνακολουθεῖν ᾧπερ ἂν
Ἀνδρὶ περιτύχῃ. Πλοῦτος δ' ὁ πλανᾶται τυφλός.
Γνοὺς δ' αὐτὸν, ἤγαγεν οἴκαδ' ἄλλους δημότας
Καλέσας μετασχεῖν. εἶθ' ὑγιᾶσαι τὰς κόρας
Ἔσπευδον. εἰς Ἀσκληπιοῦ δ' ἀπῆγον. ἡ δ'
Ἄφνω πενία διεκώλυσεν.
Ὅμως ἀναβλέψαντος αὐτοῦ, τῶν κακῶν
Οὐδεὶς ἐπλούτει. τῶν δ' ἀγαθῶν ἦν τἀγαθά.

ΤΑ

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ πρόσωπα.

Καρίων οἰκέτης.
Χρεμύλος δεσπότης.
Πλοῦτος.
Χορὸς ἀγροίκων.
Βλεψίδημος.
Πενία.
Γυνὴ Χρεμύλου.
Δίκαιος ἀνήρ.
Ἕτερος ἀνὴρ ἄδικος.
Συκοφάντης.
Γραῦς ἡ φίλη τοῦ μειρακίου.
Νεανίας.
Ἑρμῆς.
Ἱερεὺς Διός.

PERSONAE DRAMATIS.

Carion seruus.
Chremylus dominus.
Plutus.
Chorus rusticorum.
Blepsidemus.
Paupertas.
Mulier Chremyli.
Iustus vir.
Alter iniustus vir.
Sycophanta.
Anus.
Iuuenis.
Mercurius.
Sacerdos Iouis.

TYPOGRAPHVS LECTORI.

QVID à nobis in hac editione ſit præſtitum, Lector beneuole, te lectio ipſa docebit : huc tantum adiicere viſum eſt eorum auctorum nomina, quorum acceſſerũt ad vetera ſcholia, commentarij : & quorum ex Doctiſſimorum virorum iudicio interpretationem ſequuti ſumus. Ac primùm quidem Odoardi Biſeti Carlæi perpetua ſunt in vndecim Comœdias ſcholia, diligentia tamen & labore Clariſſimi doctiſsimíque viri D. Æmylij Franciſci Porti Cretenſis filij, ex illius autographo exſcripta & in ordinem digeſta.

Acceſſerunt Caroli Gerardi in Plutum: Q. Septimij Florentini Chriſtiani in Veſpas, Pacem, & Lyſiſtratam : Bourdini in Cereris ſacra operantes commentarij.

Interpretationem porrò ſequuti ſumus Nicodemi Friſchlini, in Plutum, Nubes, Ranas, Equites, & Acharnenſes. Quinti Septimij Florentis Chriſtiani in Veſpas, Pacem & Lyſiſtratam.

Andreæ Diui Iuſtinopolitani in Aues, Concionantes, Cereris ſacra operantes.

Notas porro quaſdam, quarum in ſcholiis aliquando fit mentio, quibus vel Actus, vel Strophæ vel Parabaſes vel Epirrhemata diſtinguuntur, aut vox aliqua notatur impropria, quales ſunt x. >. & ſimiles, non adhibuimus, quòd in hac editione ſatis diligenter vel Actus vel Strophæ diſtinguãtur. Tu igitur noſtris ſtudiis faue, & laboribus vtere, fruere. Vale.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΠΛΟΥΤΟΣ.

ARISTOPHANIS PLVTVS.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ Σκηνὴ ἡ πρώτη.

ACTVS PRIMI SCENA PRIMA.

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

Senarij Iambici.

B

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Ὡς ἀργαλέον πρᾶγμ' ἐστὶν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοὶ,
Δοῦλον γενέσθαι παραφρονοῦντος δεσπότου.
Ἢν γὰρ τὰ βέλτισθ' ὁ θεράπων λέξας τύχῃ,
Δόξῃ δὲ μὴ δρᾶν ταῦτα τῷ κεκτημένῳ,
Μετέχειν ἀνάγκη τὸν θεράποντα τῶν κακῶν.
Τοῦ σώματος γὰρ οὐκ ἐᾷ τὸν κύριον

CARIO, CHREMYLVS.

Proh Iupiter & Dij, quàm dura est prouincia,
Si quis hero desipienti seruus seruiat.
Nam si optima quæq; seruus suaserit:
Secus autem hero sint visa: ibi necesse famulum
Fieri malorum participem cum hero suo.
C
Nam ita iniquè comparatum est, vt sors inuida
Ius corporis, non illi, qui ipsum possidet,

Σχόλια Παλαιά.

Ὡς ἀργαλέον.] ὁ θεράπων δυσφορεῖ τοῦ δεσπότου ἑπομένου τυφλῷ ἀνδρί. τὸ δὲ ὡς, πέπλεκται ἡ διάνοια ἐκ τοῦ θαύματος καὶ σχετλιασμοῦ· τὸ γὰρ ὡς ἐπίρρημα, ἐπαμφοτερίζει. ἢ ἐνταῦθα ἐκπλήξεως δηλωτικόν. ἀπαυδᾷ δὲ οὐ διὰ τὴν μάχην, ἀλλὰ διὰ τὸ ἐπαχθὲς τῶν δεσποτῶν. τὸ δὲ ἀργαλέον, χαλεπὸν, δύσκολον, δυσχερές. εἴρηται δὲ παρὰ τὸ ἄλγος, ἀλγαλέον. καὶ κατὰ τροπὴν τοῦ λ εἰς ρ. ὡς ποδαλγία ποδαγρία. ἢ ἔργον παρὰ τοῖς παλαιοῖς, τὸ δυσχερές. ἐκ τούτου παράγωγον ἀργαλέον. ὡς ἀπὸ τοῦ ἵππω ἀπύω.

GERARDVS. Ὡς ἀργαλέον πρᾶγμα.] Quàm molesta res est. Ab ἄλγος ἀργαλέος deducitur, τοῦ λ, εἰς τὸ ρ, Attica τροπῇ mutato: quomodo illis ποδαργία, pro ποδαλγία, effertur.

Σχόλια. Ὦ Ζεῦ.] τὸν Δία παρέλαβε κατ' ἐξοχὴν τῶν ἄλλων θεῶν, ὡς τὸ, Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα νηυσὶ πέλασεν. καὶ γὰρ τὸν Ἕκτορα ὀνομάζων, κατ' ἐξοχὴν παρείληφε.

GERARDVS. Ὦ Ζεῦ. Iouem κατ' ἐξοχὴν, à reliquis Diis separat, quod non modò Deus sit, sed Deorum omnium longè maximus. Tale est illud Homericum Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα νηυσὶ πέλασσε. Troianos & Hectorem nauibus admouit.

Σχόλια. Δοῦλον γενέσθαι.] χαλεποῦ ὄντος φύσει τοῦ δουλεύειν, χαλεπώτερον γίνεται, ἐὰν καὶ ἀνοήτῳ τις δεσπότῃ ὑπηρετῇ. Παραφρονοῦντος] ἤγουν μαινομένου, ὡς εἰδότος τί δεῖ ποιεῖν, ἤτοι ἀνοηταίνοντος καὶ μωροῦ, παρὰ τὸ εἰκὸς φρονοῦντος. ἡ γὰρ παρά, ἐνταῦθα τὴν ἔξω χώραν δηλοῖ.

GERARDVS. Παραφρονοῦντος, Omnis seruitus suapte natura odiosa est, ea verò demū est odiosissima, qua qui sapit cōpellitur seruire insipiēti. βέλτισθ'. βέλτιστα. Post apostrophē articulus ὁ aspiratus præcedentem tenuem τ in aspiratam θ, mutauit.

Σχόλια. Λέξας τύχῃ.] περιφραστικῶς, ἀντὶ τοῦ λέξῃ. Μὴ δρᾶν ταῦτα.] οἱ γράφοντες ταῦτα, οὐ καλῶς γράφουσιν. εὕρηται γὰρ ἐν πολλοῖς τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων τὸ ταῦτα. καὶ ἔστι κρεῖττον ἐκείνου.

GERARDVS. λέξας τύχῃ. Ad verbum sonant, dicens fuerit: periphrasis est, pro λέξῃ, dixerit. Est τύχῃ indefinitū 2. subiunctiui, quod dat τυγχάνω, verbum anorme. Eiusdem modi & tēporis est δόξῃ à δοκέω, quod sub voce actiua passiuè significat. Δρᾶν.] δράω verbum est ad facta & dicta commune. Hic de verbis dici, & significare λέγειν,

id est, dicere, verba illa, λέξας τύχῃ apertè innuūt.

BISETVS. Τῷ κεκτημένῳ] τῷ αὐτὸν κυρίῳ, ὃς αὐτὸν ἐώνηται, καὶ κέκτηται. ὃς αὐτὸν ὠνήσατο, καὶ ἐκτήσατο.

GERARDVS. Κεκτημένῳ. Non significat κεκτημένος qui possidetur, vt dictio præ se fert, sed qui possidet, ὁ κτησάμενος dominus. Scitum hoc satis, passiuas voces Atticis subinde actiuè vsurpari. τῶν
D
κακῶν. Articuli ea est natura, vt de rebus certis, & de quibus facta prius mentio fuerit, dicatur. Hic cum generaliter, & sub incerto de malis & incommodis agatur quę seruis contingunt à dominis, meritò τῶν hic abūdarit. Non dissimili forma nuper dixit τὰ βέλτισθ'. Hoc ait: Quemadmodum dominus meus demens cæcum sequitur deridiculè, ita & me seruum insano quodam modo cæcum sequi oportet, & cum ridiculo domino me simul deridendum omnibus propinare.

Σχόλια. Μετέχειν ἀνάγκη.] πρὸς τὸ ποιητικόν. Ἥμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεὺς Ἀνέρος, εὖ τ' ἄν μιν κατὰ δούλιον ἦμαρ ἕλῃσι. τί γὰρ κακώτερον τοῦ τὰ ἐναντία ἑαυτῷ διαπράττεσθαί τινα, ἐν τῷ μὴ ποιεῖν ἃ βούλεται, καὶ τὴν τῶν ἄλλων ἀφροσύνης ἀνέχεσθαι. Τῶν κακῶν.] ὧν
E
ἀφροσυνῶν ὧν ὁ δεσπότης ἔχει. ἤγουν τῶν πληγῶν, αἳ τοῖς ἀπειθοῦσι τοῖς δεσπόταις ὀφείλονται. εἰώθασι δὲ οἱ Ἀττικοὶ τὰ ἄρθρα πλεονάζειν. ὥσπερ οὖν ἐν τῷ, τὰ βέλτιστα περιττὸν ἦν ἀττικῶς τὸ ἄρθρον, οὕτω κἀνταῦθα τὸ τῶν. καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς τὸ τὸ, ὡς ἐν τῷ τὸ ποιεῖν. τὸ δὲ ταῦτα τὸ δεύτερον, οὐκ ἔστιν ἀντὶ τοῦ ταὐτὰ ὡς οἴονταί τινες. ἀλλ'
F
ἀντὶ τοῦ ταῦτα πάλιν ἀττικῶς. Τοῦ σώματος γάρ.] τοῦ αὐτοῦ ἑαυτοῦ τὸν δοῦλον οὐκ ἐᾷ κρατεῖν. μάλιστα γὰρ κύριος τοῦ σώματος ἕκαστος αὐτὸς ἑαυτοῦ.

GERARDVS. Σώματος] pendet à κρατεῖν: ἐᾷ autem finit, permittit, est à themate ἐάω. Κύριον. Seruus quālibet abiectus, ab ipsa natura liber est, habétq; corporis sui dominium naturale. Quod autem per seruitutem alij homini subiiciatur, introductum hoc est de iure Gentium, quod iuri aduersatur naturali. Propterea seruum vocat
G
κύριον, id est dominum corporis: dominum autem serui ἐωνημένον, emptorem, qui ius in seruum precio ab homine redemit, non autem, vt seruus, gratis à natura accepit. Perfectum Atticum est ἐωνημένον ab ὠνέομαι, sub voce passiua actiuè, vt κεκτημένος, significās. Passiuū fuerit hoc modo: ἀνδράποδον ἐκ Σικελίας ἐωνημένον, mancipiū è Sicilia emptū.

Κρατεῖν ὁ δαίμων, ἀλλὰ τὸν ἐωνημένον,
Καὶ ταῦτα μὲν δή, ταῦτα. τῷ δὲ Λοξίᾳ
Ὃς θεσπιῳδεῖ τρίποδος ἐκ χρυσηλά-
του,

Sed ei, qui pretio est mercatus, concesserit.
Atque hoc ita, vt dixi, mi Castor sese habet.
De Apolline autem, qui ex tripode suo aureo
Ambigua solet responsa dare quaerentibus,

Σχόλια. Κρατεῖν, ἐξουσιάζειν.

Bisetvs. Ὁ δαίμων.] ἡ τύχη. adde Οὐ μὲν τοι ἡ φύσις, ἀλλ' ὁ τῶν ἐθνῶν νόμος, καὶ ἡ τύχη τοὺς ἀνθρώπους τοῖς ἀνθρώποις δούλους ποιεῖ. καὶ γάρ, ὥς φησιν Αρμενόπουλος, ὁ τῆς δουλείας ὅρος, Δουλεία ἐστὶν ἐθνικοῦ νόμου διατύπωσις, ἐξ ἧς τις ὑποβάλλεται τῇ ἑτέρου δεσποτείᾳ, ὑπεναντίον τοῦ φυσικοῦ νόμου. ἡ γὰρ φύσις ἐλευθέρους πάντας προσήγαγεν. ἡ δὲ τῶν πολεμίων ἐπίνοια τὴν δουλείαν ἐφεῦρεν. ὁ γὰρ τῶν πολέμων νόμος κτῆμα τῶν κρατούντων τοὺς νενικημένους εἶναι θέλει.

Gerardvs. Ὁ δαίμων.] Apud Graecos δαίμων, τύχη, εἱμαρμένη, sic ἐπαμφοτερίζουσι, id est, modò in bonã, modò in malã partẽ accipiuntur, vt apud Latinos Fortuna, fatũ, genius; vtro autẽ modo accipiẽda sint, vel ex cõpositione cognoscas, εὐδαίμων, ἀγαθοδαίμων, genius bonus, bona fortuna. Cõtrà κακοδαίμων, δυσδαίμων, geni' malus, aduersa fortuna, vel ex orationis argumento colligas, vt hîc: nõ dubiũ enim quin δαίμων, fortunã notet iniquã, quae pro suo arbitrio, nõ autẽ Carionis merito, Carionẽ cordatũ hominẽ imprudenti Chremylo subiecisse videatur. Adiecit poëta articulum ὁ, quo excellẽtia & maiestas quaedam significatur, vt sit ὁ δαίμων, fatũ illud ineuitabile, Fortuna illa quae in rebus humanis bonorum & malorum author censetur, ne quis Carioni seruitutem exprobret, Diis imputandam & fatis, quibus impellentibus Carion in hoc vitae genus incidit.

Σχόλια. Τὸν ἐωνημένον.] ἀντὶ τοῦ τὸν ὠνησάμενον ἀπὸ τοῦ ὠνοῦμαι. λέγουσι γὰρ διὰ τῆς αὐτῆς φωνῆς τὰς τοῦ ῥήματος κλίσεις. τοῦ δὲ ὀνόματος τὸ πληθυντικὸν ὡς ἔστιν ὠνησάμενοι. διὸ μεταβαλόντες αὐτὸ ἐπὶ ἑτέραν φωνὴν πριάμενοι λέγουσιν ἀττικοί. ἄλλως. διχῶς εὕρηται τὸ ἐώνημαι καὶ ἐπὶ τοῦ ἠγορακότος, καὶ ἐπὶ τοῦ ἠγορασμένου, καὶ ἐπὶ τοῦ μὲν ἠγορακότος ὡς ἐνταῦθα, ἐπὶ δὲ τοῦ ἠγορασμένου, ὡς παρὰ Σιμωνίῳ. ἡ γὰρ Λαῒς ἀνδράποδον ἦν Καρικὸν ἐκ Σικελίας ἐωνημένον. Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα.] καὶ ταῦτα μὲν δὴ τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον. ἔστι δὲ τὸ σχῆμα ἀποθετικὸν τῆς πρώτης διανοίας.

Gerardvs. Καὶ ταῦτα μὲν δή.] voculae hae καὶ μὲν δή, significãt, & certè quidem, si κατὰ λέξιν reddas. Atticus mos est multas particulas ornatus, non necessitatis gratia componere. Καὶ ταῦτα. s. ἐστὶ ταῦτα. Et haec sanè sunt haec, id est, prorsus qualia esse dixi. Confirmat Carion, quod hactenus mussitauit, simul ad aliud pergit.

Σχόλια. Τῷ δὲ Λοξίᾳ.] Τῷ Ἀπόλλωνι. ἤτοι τῷ λοξὴν ἰὰν πέμποντι. λοξὰ γὰρ μαντεύεται ὁ θεός. ἢ τῷ λοξὴν πορείαν ποιουμένῳ. ὁ αὐτὸς γάρ ἐστι τῷ ἡλίῳ.

Gerardvs. Λοξίας.] Apollinis est eponymum, illi, vt nonnullis placet, propterea inditum, quòd Apollinis id est Solis via sit λοξή, id est, obliqua. Nam ab oriente per meridiẽ fertur in occidentẽ via inflexa & curua. Sunt quibus videatur probabilius ideo λοξίαν appellari, quòd eius respõsa tortuosa ferè essent, & obscura. Quale illud fuit Lacedaemoniis datũ, fore scilicet vt argẽteo ararent vomere, si Plistonacta suũ regẽ ex alieno solo in suũ non reducerent. Significabat enim hoc verborũ inuolucro, inutilem agrorum cultum, frugum penuriam, & earum pretium intolerabile futurum: non secus quàm si in ipsa agricolatione argenteis vterẽ-

tur instrumentis. Olim sanè q[illegible] inuol[illegible] us & intellectu difficilius innuebant, de eo dicebant,
Ταυτὶ δ' ὅ, τ' ἐστίν, οὐδ' ἂν Ἀπόλλων μάθοι, id est,
Haec quid sibi velint, ne Apollo quidem intelligat.

Σχόλια. Ὃς θεσπιῳδεῖ] ἐτραγικεύσατο τῇ φράσει. ἡ δὲ Πυθία ἐπὶ τρίποδος καθημένη χρησμῳδεῖ. καλεῖται δὲ τὸ μέρος ἐν ᾧ κάθηται, ὅλμος. ἄλλως, τρίποδι χρῆται ὁ Ἀπόλλων μαντευόμενος διὰ τοὺς τρεῖς καιροὺς τῶν πραγμάτων, ὡς τό, Ὃς ᾔδει τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα. τινὲς δὲ οὕτω φασὶ κτήσασθαι τὸν Ἀπόλλωνα τὸν τρίποδα. ἁλιεῖς ἐν Μιλήτῳ τινὲς μισθωσάμενοι ἔρριψαν, ἵνα τὸ ἀναφερόμενον ἐκ τοῦ ἀγοράσαντες τὸν βόλον. συμβέβηκε γοῦν ἀντὶ ἰχθύων τρίποδα χρυσοῦν ἀνελκύσαι αὐτοὺς τῷ δικτύῳ. ἐφιλονείκησαν οὖν περὶ αὐτοῦ, οἱ μὲν ἁλιεῖς ὡς ἰχθῦς πεπρακότες, οὐ τρίποδα. οἱ δ' ἀγοράσαντες ὅλον, ὡς πᾶν τὸ ἀνιὸν, καὶ πᾶν ὅτι τύχοι ὠνήσαντο. οὕτως οὖν αὐτῶν φιλονεικούντων, ἔδοξεν ἐρωτῆσαι τὸν Ἀπόλλωνα. ὁ δὲ ἀνεῖλεν αὐτοῖς ταῦτα. Ἔκγονε Μιλήτου τρίποδος πέρι Φοῖβον ἐρωτᾷς. Ὃς σοφίῃ πάντων πρῶτος, τούτῳ τρίποδα δός. προσήγαγον οὖν αὐτὸν τοῖς ἑπτὰ σοφοῖς. ἕκαστος δὲ τούτων παρῃτεῖτο σοφὸς εἶναι. διόπερ ἐγνώκασιν ὡς σοφώτερος πάντων, ἀνατίθεται αὐτὸν τῷ Ἀπόλλωνι. ὅθεν φασὶν ἐσχηκέναι αὐτὸν τὸν τρίποδα. ἡ δὲ λέξις ἐτυμολογεῖται ἢ παρὰ τὸ θεσπιῳδεῖν, ἢ παρὰ τὸ τὴν θεόμαντιν ἐκεῖ τὰς μαντείας ᾄδειν. χρυσοῦς δέ ἐστιν ὁ τρίπους, ὅτι τιμία ἡ ὕλη, καὶ οἱ ᾀδόμενοι χρησμοὶ τίμιοι. καὶ τὰ μὲν περὶ τοῦ Πυθίου τρίποδος διαφόρως ἱστορούμενα, ἐν τοῖς Πινδάρου ὕμνοις εὐκαίρως ἡμῖν διείληπται. ὃν δὲ τρόπον τὸ ἐν Δελφοῖς εὑρέθη μαντεῖον, Διόδωρος ἐν τῷ ἑκκαιδεκάτῳ τῆς ἱστοριῶν βιβλιοθήκης οὕτω πως φησίν. ὄντος γὰρ χάσματος ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ καθ' ὃν ἦν τὸ ἄδυτον, καὶ περὶ τοῦτον γενομένων αἰγῶν, διὰ τὸ μήπω κατοικεῖσθαι τοὺς Δελφούς, αἶγας τῷ χάσματι τὴν προσιοῦσαν καὶ προσβλέψασαν αὐτῷ σκιρτᾶν θαυμαστῶς, καὶ προΐεσθαι φωνὴν διάφορον. τὸν δὲ ποιμένα θαυμάσαι καὶ προσελθόντα τῷ χάσματι ταυτὸ παθεῖν ταῖς αἰξί, καὶ προλέγειν τὰ μέλλοντα. τῆς δὲ φήμης διαδοθείσης, πλείους ἀπαντᾶν ἐπὶ τοῦτον τὸν τόπον. καὶ τοὺς πλησιάζοντας ἐνθουσιάζειν. δι' ἃς αἰτίας, νομισθῆναι τῆς γῆς εἶναι τὸ χρηστήριον. καὶ πολλῶν ἀφανιζομένων διὰ τὸν ἐνθουσιασμόν, προφῆτιν μίαν καταστῆσαι. ταύτῃ δὲ κατασκευασθῆναι μηχανήν, ἐφ' ἣν ἀναβαίνουσαν ἀσφαλῶς μαντεύεσθαι ἔχουσαν τρεῖς βάσεις, ἀφ' ὧν αὐτὴν τρίποδα κληθῆναι. θεσπιῳδεῖν δὲ τὸ ἀρχαῖον παρθένον λέγεται διὰ τὸ ἁγνόν. ὕστερον δέ, Ἐχεκράτη τῆς χρησμολογούσης ἐρασθῆναι διὰ τὸ κάλλος, καὶ συναρπάσαντα βιάσασθαι. διὸ νομοθετῆσαι τοὺς Δελφοὺς γυναῖκα πεντήκοντα ἐτῶν παρθενικῇ σκευῇ χρηστηριάζειν καθάπερ ὑπόμνημά τι τῆς παλαιᾶς προφήτιδος.

Gerardvs. Θεσπιῳδεῖ. θέσπια ᾄδει] Res diuinas canit: oracula enim ferinè omnia metro edebãtur. Proditum est memoriae Daphnẽn Tiresiae filiam apud Delphos carmine vsqueadeo excellenti vaticinatã, vt Homerus ipse multa ex illius carminibus in suum poëma trãstulerit. Τρίποδος.] Locus oraculorum spelũca erat profunda, obliquè ducta (vnde Apollinẽ λοξίαν dici posse crediderunt) de qua, efflante numine, aura mittebatur in supernũ os antri cui tripus imminebat. Erat tripus κρατὴρ μέγας τρεῖς βάσεις καὶ πόδας ἔχων, id est, vastus crater, & velut lebes tribus pedibus subnixus. In tripodem virgo Apollini sacra conscendebat: illinc, hausto diui-

nationis

nationis spiritu, oracula sciscitantibus responsura. Virguncula ὄλμῳ, id est, sedi vaticinantis idcirco præficiebatur, vt puritatis & innocentiæ symbolum esset. Cùm autẽ Echecrates Thessalus Phœbadem, id est, Phœbi sacerdotem formosam rapuisset, violasséque, lege lata ex eo sancitum est, vt holmo præesset tantùm quæ quinquagenaria esset, quoniam mulieribus id ætatis oblatum vitium facilè cælatur. Demosthenes oraculorum vanitatem, simúlque sacerdotum libidinem apertè coarguebat, cùm diceret Pythiam φιλιππίζειν, id est, cum Philippo facere: à Philippo corruptam eam significans. Χρυσηλάτου,] compositum est hoc nomen à χρυσὸς & ἐλαύνω. ergo χρυσήλατος, χρυσὸς ἐληλασμένος, qui ex auro ducebatur & conficiebatur. Fuerunt Apollinis oracula non solùm præstantissimorum artificum operibus celebratissima, sed & constructis ingentibus thesauris, in quos sacræ pecuniæ conferebantur, opulentissima. Illuc omnium gentium confluxus fiebat, illuc regum, principum & præpotentum dona mittebantur confertissima. Traditum est, cùm ex Camilli voto ad Apollinem munus esset mittendum, implendo autem voto Romæ non satis inueniretur auri, Romanas mulieres corporis ornamenta in hanc rem contulisse.

Μέμψιν δικαίαν μέμφομαι ταύτην, ὅτι
Ἰατρὸς ὢν καὶ μάντις, ὥς φασι, σοφὸς,
Μελαγχολῶντ' ἀπέπεμψέ μου τὸν δεσπότην·
Ὅς τις ἀκολουθεῖ κατόπιν ἀνθρώπου τυφλοῦ,
Τοὐναντίον δρῶν, ἢ προσῆκ' αὐτῷ ποιεῖν.
Οἱ γὰρ βλέποντες τοῖς τυφλοῖς ἡγούμεθα.
Οὗτος δ' ἀκολουθεῖ, κἀμὲ προσβιάζεται.
Καὶ ταῦτ' ἀποκρινομένου τὸ παράπαν, οὐδὲ γρῦ.

Nõ iniustã hãc querimoniã habeo: quòd bonus
Cùm sit medicus, & vates, vt dicunt, bonus:
Herum meum dimisit à se ægerrimum,
Et atra bile percitum: vestigia
Qui cæci hominis à tergo subsequitur videns:
Longéque secus facit, quàm facere eum decet.
Nam qui videmus, alios cæcos ducimus:
Hic, qui videt, cæcum sequitur: ac me insuper
Eòdem adigit: respondens interim ne gry quidẽ.

GERARDVS. μέμψιν μέμφομαι,] Attica est locutio, Queror querelã hanc iustã, id est, iustè Apollinem hoc nomine accuso. ἰατρός. Apollinis tres sunt præcipuæ virtutes, vaticinium, medicina & musica. Postremam, vt ad rem suam nihil pertinentem, Carion tacet: reliquarum sic meminit, vt Chremylo eas magis obfuisse sentiat, quàm profuisse. Apollo enim Chremylum animi morbo non liberauit, quem vt insanum ab se misit. Quid enim stultius quàm cæcum subsequi? Vaticinium autem ita Chremylum turbauit, attonitúmque reddidit, vt Carioni eum subinde interpellanti ne gry quidem respondere posse videatur.

Σχόλια. Ὅτι ἰατρὸς ὢν καὶ μάντις.] τῶν δυοῖν ἀρετῶν τοῦ θεοῦ μέμνηται κατὰ τὸ παρόν, μαντείας τε καὶ τῆς κατὰ τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμης. ἑκατέρας δὲ τούτων τὴν μνήμην ἐποιήσατο. ἰατρικῆς μὲν, ὅτι ἀνίατον ἔπεμψε τὸν δεσπότην, καὶ τὴν μὴ προσοῦσαν ἐνέπνευσε μελαγχολίαν. μαντείας δὲ διὰ τὸ προσεχὲς τῆς ἐκεῖθεν ἐξόδου. τριῶν δὲ οὐσῶν τεχνῶν ὧν μετέχειν ὁ θεὸς, νῦν μέμνηται μαντείας καὶ ἰατρικῆς. παρῆκε δὲ τὴν μουσικὴν. ὡς ἐπὶ τοῦ παρόντος μὴ χρείαν αὐτῆς ἔχων. ἡ διὰ τοῦ σοφὸς, τὴν μουσικὴν αἰνίττεται. πρὸς τὸ χάριεν οὖν διαβάλλει τὸν θεὸν, ὅτι τῶν ἄλλων ἰατρὸς ὢν, ἐκ ἰάτρευσεν αὐτόν. ἐξέπεμψε δὲ πρὸς τούτῳ καὶ τῆς φρονήσεως αὐτῷ συνέσεώς τε καὶ σοφίας ἀπεστέρησεν ἐκταράξας διὰ τῆς μαντείας. τοῦτο οὖν ἔοικε λέγειν, ὅτι διὰ τῶν ἑαυτοῦ ἀρετῶν μᾶλλον ἔβλαψε τὸν δεσπότην. ὅπερ ὠφέλησεν. καὶ διὰ μὲν τῆς μαντείας ἐτάραξεν. διὰ δὲ τῆς ἰατρικῆς, μελαγχολᾶν ἐποίησεν. διὰ δὲ τῆς σοφίας ὃ ἐστιν τῆς φρονήσεως καὶ τὸ φρονεῖν αὐτὸν ἀφείλετο.

GERARDVS. ὥς φασι,] vt aiunt: hoc modo ferè loquuntur, qui aliquid non satis credunt.

Σχόλια. Μελαγχολῶντα.] χολᾶν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς τὸ μαίνεσθαι. παρὰ δὲ τοῖς κοινοῖς τὸ θυμοῦσθαι.

GERARDVS. Μελαγχολῶντα.] Melancholia ex humoribus coalescit frigidis & siccis: quæ aliquando in tantam euadit intemperiem, vt homines ea affecti, prorsum consternentur, atque à rationali abeãt sẽsu. Quoniã itaque qui atra bile abũdãt, proximi sunt insaniæ, hinc fit vt μελαγχολᾶν pro insanire accipiatur. Κατόπιν] à tergo, pone, ὀπισθεν. sic vestigiis cæci hærẽs, vt appareat sine cæco progredi nõ posse. Alioqui cæcũ procul sequi poterat, vt eius ductu nõ vteretur. Τοὐναντίον] τὸ ἐναντίον, cõtrariũ, cõtrà quàm eũ deceat. Προσῆκ'] pro προσῆκε, quod pro προσήκει sæpe accipitur.

Σχόλια. Οἱ γὰρ βλέποντες.] τὸ σύνηθες ἐκ μακροῦ καὶ νῦν ὁρᾷ τοῦ δεσπότου, ἐκ τοῦ παράπαν ἐναντίον. ἡ ὅτι γὰρ προσῆκεν, οὐχ ὅτι δὲ τυφλοί. Ἡγούμεθα.] ἡγούμεθα τὸ προοδοποιοῦμεν πρὸς τὴν ἀπὸ τῆς ἑπομένου ὁδοῦ κατὰ τὸ συντάξιν ἐλλειπῶς ἔχει. οἱ γὰρ κατὰ τὸ πλῆρες λεχθείη· ἡμεῖς ἂν καὶ αὐτὸ συντεταχθεν. οἷον, ἡγούμεθα τῆς ὁδοῦ. Κἀμὲ προσβιάζεται.] ἤγουν σὺν τῷ ἀκολουθεῖν αὐτὸν τῷ τυφλῷ, κἀμὲ τοῦτο ποιεῖν ἀναγκάζει.

GERARDVS. Κἀμὲ] καὶ ἐμὲ προσβιάζεται] s. ἀκολουθεῖν τῷ τυφλῷ, & ita, μεῖζόν κακῶν. Καὶ ταῦτα] idq; facit, & me sequi cõpellit: vel ταῦτα pluraliter effert pro singulari τοῦτο. Et omnino respõdet mihi hoc Quasi dicturus videtur aliquid, quod responderit Chremyl', sed facetè & Comicè παρ᾽ ὑπόνοιαν, subdit οὐδὲ γρῦ, quæ verba ludũt aliquid certi expectãtẽ. Ἀποκρινομένου] Vndenã hic genitiuus? Respicit ne ἀνθρώπου τυφλοῦ? Hoc nõ patitur orationis ductus, & sensus: potiùs ad Chremylũ refert. At cùm dictũ sit, οὗτος δ' ἀκολουθεῖ κἀμὲ προσβιάζεται, syntaxis exigit, vt ἀποκρινόμενος dicatur. Erit itaque Genitiuus absolutus loco nominatiui positus. Τὸ παράπαν. Aduerbiũ est ex articulo, præpositione & nomine cõstitutũ παντελῶς. Οὐδὲ γρῦ, vnguiũ sordes γρῦ vocãt. Ita vocatur & Atticorũ numisma minutissimũ. Denique suilla vox est, qualẽ ædũt, qui pleno sermone grauãtur respõdere. Quomodocũque accipias, significat quod est minimũ. estq; οὐδὲ γρῦ ἀποκρίνεσθαι, ne tantillum quidem respondere.

Σχόλια. Οὐδὲ γρῦ.] βραχύ. ἔστι δὲ ὄνυχος ῥύπος. ἴσως δὲ παρὰ τὸ γρυλλισμὸν, ὅπερ ἐστὶ τὸ φωνεῖν τῶν χοίρων. καὶ εἶδος μικροῦ νομίσματος. γρῦ γὰρ τὸ μικρὸν καὶ βραχύτατον, ὅθεν καὶ γρύτη, τὰ λεπτὰ σκεύη. καὶ γρυτοπώλης, ὅπερ ἐκ εἴρηται παρὰ τοῖς παλαιοῖς. ἀλλ' ἀντὶ τούτου, ῥωποπώλης ἐκ γρυτάρης. κέχρηται δὲ τῇ λέξει, ἐπιτείνων τὸ ἐναντίον τοῦ ἀποκρίνεσθαι ἀπὸ τοῦ πρὸς τοὺς ὄνυχας ῥύπου, ὅς μικρὸς καὶ εὐτελής ἐστι δὲ θέλομεν ἐμφαυλίσαι τινά, φαμὲν οὐδὲ γρῦ φθέγξασθαι, ἀντὶ τοῦ, οὐδὲ τὸ τυχόν. οὐδὲ γὰρ ἔχει τινὰ σύστασιν ὁ τοῦ ὄνυχος ῥύπος πλὴν ὅσον ἀπὸ τοῦ θέας μόνον δοκεῖν.

Ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ ἔσθ' ὅπως σιγήσομαι,
Ἢν μὴ φράσῃς, ὅτι τοῦδ' ἀκολουθοῦμέν ποτε,
Ὦ δέσποτ', ἀλλά σοι παρέξω πράγματα.
Οὐ γάρ με τυπτήσεις, στέφανον ἔχοντά γε.
Χρ. Μὰ Δί' ἀλλ' ἀφελὼν τὸν στέφανον ἢν λυπῇς τί με,
Ἵνα μᾶλλον ἀλγῇς. Καρ. Λῆρος. οὐ γὰρ παύσομαι
Πρὶν ἂν φράσῃς μοι, τίς ποτ' ἐστὶν οὑτοσί.
Εὔνους γὰρ ὤν σοι πυνθάνομαι πάνυ σφόδρα.
Χρ. Ἀλλ' οὔ σε κρύψω. τῶν ἐμῶν γὰρ οἰκετῶν
Πιστότατον ἡγοῦμαί σε καὶ κλεπτίστατον.

A *Quare non est, vt sileam nunc diutiùs:*
Nisi tu mihi dixeris here, quid tandem fiet,
Quòd hunc sequimur. Aliàs molestus ero tibi.
Neque enim me verberabis, qui sertum gero.
CH. Non per Iouem. sed si molestus sis mihi
In aliqua re, ego detracto serto, te flagris
Multabo, vt peius etiã habeas. CA. Nugas agis.
B *Nam ego prius non cessabo, quàm tu dixeris*
Hic quis siet. Quia enim fidelis sum tibi,
Ideò tam solicitè, quæ sunt in rem tuam,
Inquiro. CH. Agedum, iam non celabo te amplius.
Nam ex omnibus seruis te vti fidelissimum
Mihi, sic & furacissimum credo omnium.

GERARDVS. Ἐγώ. Carion hactenus mutinit, nunc incaluit, déque Chremylo quisnam sit cæcus extorquere seriò contendit. οὐκ ἔσθ' ὅπως. Hic ὅπως pro ὡς ponitur: ὡς autem idem est quod ὅτι, vt sit quasi οὐκ ἔστιν ὅτι. Attica periphrasis pro οὐδαμῶς, nullo modo, omnino non. Affine huic est quod Latini dicunt, nó est quód fleas, cũ similibus.

BISETI emendatio. Ὅπως σιγήσομαι] τὸ ὅπως μεταληπτικῶς, ἀντὶ τοῦ ὅτι. ἔστι μὲν γὰρ τὸ ὅπως ἀντὶ τοῦ ὡς. τὸ δὲ ὡς ἀντὶ τοῦ ὅτι, ἀντὶ τοῦ οὐδαμῶς σιωπήσω, κατὰ περίφρασιν ἀττικήν. Πράγματα) τὰς ὀχλήσεις φησὶν διὰ μεταφορᾶς τῶν πολυκτημόνων ἀνθρώπων, ὡς ὄχλον διὰ τούτων ἐχόντων. τὸ δὲ ῥῆμα παρ' ὑπόνοιαν.

GERARDVS. Ποτὶ cum ὅτι quod est διότι, quamobrẽ tandẽ. ποτὲ vrget, magnúmque loquẽtis indicat affectũ. Πράγματα, molestiã. Hoc significato Latini etiam negotium vsurpant: negotiũ facessere, molestiam ingerere. Sumptum à negotiatoribus, qui multis & grauibus implicati negotiis & curis, perpetuò distrahuntur.

Σχόλια. Οὐ γάρ με τυπτήσεις] ἔθος τὸν εἰς θεοὺς ἀπιόντα στεφανοῦσθαι, καὶ ἀνεύθυνον εἶναι. πρὸς τὸ ἔθος οὖν ἀνακομιζόμενοι ἐκ τοῦ μαντείου ἐστεφανηφόρουν. ἄλλως. ἡ στεφανηφορία τοῖς εἰς θεὸν ἀπιοῦσι δούλοις τε καὶ ἐλευθέροις ἰσοτίμως ἐδίδοτο, οὐδὲν πλεονεκτήματος τεκμήριον ἐλευθέροις δωρουμένη. οὐδὲ μὴν δούλοις ὀνειδίζουσα τὸ τῆς τύχης ὑποδεές. ἔπαιξε δὲ ἅμα χαριέντως καὶ δυσεντεύκτως ὁ Καρίων. ὡς στέφανον ἔχων παῤῥησιάζεται ἐν τούτῳ φησί. τὸ δὲ τυπτήσεις, ἀττικόν ἐστιν ἀπὸ τοῦ τυπτέω ἀχρήστου θέματος.

GERARDVS. Τυπτήσεις. Attici de barytonis verbis contracta formant, τύπτω τυπτέω. Ergo τυπτήσεις pro τύψεις. στέφανον. Mos fuit priscus, vt qui Apollinem consulerent coronati incederent. Illa autem στεφανηφορία tantam seruis concedebat impunitatem, vt à cæde & verberibus eorum, atque adeò ab atrocibus conuiciis dominos abstinere oporteret. Hinc illa Carionis παῤῥησία, οὐ γάρ με τυπτήσεις. γε, saltem: restringit hoc verbulo, quod alioqui seruo impunè dicendum non erat. Μὰ Δία. supple, τύψω στέφανον ἔχοντα. Quod autem subdit, ἀλλ' ἀφελὼν &c. παρὰ προσδοκίαν apponitur. ἀλλά. s. τύψω. τι. s. κατά, in aliquo vel dicto, vel facto. μᾶλλον. Seruus vim domini semper animo fert iniquo: at multo iniquiòre ferre solet, si tum coërcetur, cùm quodam iure propositam sibi putat impunitatem.

Σχόλια. Λῆρος, οὐ γὰρ παύσομαι.] οἱ μὲν ἐμφατικῶς τὸ λῆρος πρὸς τὸν δεσπότην εἶπεν ἀντὶ τοῦ ματαιολογία, C φλυαρεῖς. οἱ δὲ εἰς τὸ οὐ γὰρ παύσομαι πρὶν ἂν φράσῃς μοι, εἰς ἐπάκουον αὐτοῦ εἶπεν. τὸ δὲ λῆρος καθ' ἑαυτό, οὕτως εἴποις λῆρος καὶ φλύαρος εἶ. ταῦτα λέγων. τινὲς δέ φασιν ἐσχηματισμένως εἰρῆσθαι, ἀντὶ τοῦ λῆρος, ἤγουν μανικός.

GERARDVS. Λῆρος. s. ἐστίν, nugæ, verbũ nó est conuiciatorium, ματαιολογίαν & inania verba monstrat: friuolæ sunt, inquit, ac nullius momenti istæ minæ, ego improbitate & peruicacia te vincã. οὑτοσί, pro οὗτος Atticũ. γὰρ ὤν, propterea quòd enim bono sum in te animo, diutius ineptire te non su-D stineo, proinde rogo te hoc πάνυ σφόδρα etiã atque etiam. Duæ voces idem significãtes ἐκ παραλλήλου componuntur, vt ex geminatis verbis beneuolentiæ & amoris ὑπερβολὴ domino probetur. Aduerbia hæc duo per superlatiuum aduerbium reddas, vehementissimè, cupidissimè.

Σχόλια. Πάνυ σφόδρα,] ὅτι σύνηθες ἀττικοῖς παράλληλα τίθεσθαι τὰ ἰσοδυναμοῦντα, δηλοῦται δὲ ἕν τι ἐξ ἀμφοτέρων. οὕτως ἔχει καὶ τό, τυχὸν ἴσως. ἄλλως. εἶπεν E ἀμφότερα καὶ τὸ πάνυ καὶ τὸ σφόδρα δηλῶν τὴν ὑπερβολὴν τῆς εὐνοίας. τὸ δὲ πυνθάνομαι, τὸ ἐρωτῶ καὶ τὸ ἀκούω. ὧν τὸ μὲν πρὸς γενικὴν συντάσσεται, τὸ δὲ ἀκούω πρὸς ἀπαρέμφατον ἢ πρὸς αἰτιατικήν.

GERARDVS. Ἀλλά. hoc aduerbio vtimur, quãdo nos victos, aut certè nos aliquid de nostro iure velle remittere significam⁹, ita ferè sonat, Agè vicisti.

Σχόλ. Κλεπτίστατον.] τὸ σχῆμα παρ' ὑπόνοιαν. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν εὐνούστατον, παίζων κωμικῶς ἅμα καὶ χαριεντιζόμενος διὰ τὸ τῆς κωμῳδίας μέρος στικόν. ἅμα δὲ καὶ τὸν οἰκέτην F ποιεῖ ἀποδοχῆς τι τυγχάνοντα, καὶ χλεύης ἐκ τοῦ δεσπότου. ἐπεὶ γὰρ ἤλπιζε, συμφώνως τῷ πρώτῳ λεχθήσεσθαι τὸ δεύτερον, ἢ ἀντὶ τοῦ κερδαλέον καὶ συνετόν. Ὅμηρος, Κλέπτε νόῳ. ἀντὶ τοῦ παραλογίζου. εἰώθαμεν δὲ καὶ ἐν τῇ κοινῇ συνηθείᾳ κλέπτην τὸν φρόνιμον λέγειν. ἢ μυστηριακώτατον. τὰ γὰρ μυστήρια κρυφίως γίνονται. ἄλλως. δέον οὕτως εἰπεῖν πιστότατον ἡγοῦμαί σε καὶ εὐνούστατον, ὁ δὲ παρ' ὑπόνοιαν κλεπτίστατον εἶπεν. ἀεὶ γὰρ οἱ δοῦλοι λάθρα τὰ τῶν δεσποτῶν ὑφαιροῦνται.

GERARDVS. Κλεπτίστατον. Hoc admodũ fa-G cetè dictũ. Cariõ cùm dixisset se intimũ esse Chremyli amicũ, sperauit vt post πιστότατον Chremylus diceret, καὶ εὐνούστατον, beneuolẽtissimũ: sed παρ' ὑπόνοιαν subiunxit καὶ κλεπτίστατον, summũ furẽ vel maximũ impostorem. κλέπτω enim quãdoque est παραλογίζομαι, illudo, decipio. Porrò quãquã κλέπτης nõnũquã idẽ est quod φρόνιμος, id est, prudẽs & tacitus. quiq; nó quibuslibet sua cõsilia prodit,

si hoc

si hoc loco etiã ita accipias, iocus tamen ex ambiguo SLibus nõ caruerit comicis. Θεοσεβὴς,] τοὺς θεοὺς σεβόμενος, cui religio, & Deorũ cultus curæ cũ primis erat. Δίκαιος] q ex legũ præscripto sic inter homines versabar, vt nemo oriã sibi ex me iniuriam conqueri posset. Ergo θεοσεβὴς & δίκαιος, diuini iuris atque humani cultor, & sedulus obseruator.

Ἐγὼ θεοσεβὴς καὶ δίκαιος ὢν ἀνὴρ,
Κακῶς ἔπραττον καὶ πένης ἦν. Καρ. Οἶδά τοι.
Χρ. Ἕτεροι δ' ἐπλούτουν, ἱερόσυλοι, ῥήτορες,
Καὶ συκοφάνται, καὶ πονηροί. Καρ. Πείθομαι.
Χρ. Ἐπερησόμενος οὖν ᾠχόμην ὡς τὸν θεόν·
Τὸν ἐμὸν μὲν αὐτοῦ τοῦ ταλαιπώρου σχεδὸν

Ego cùm vir essem iustus, integer & pius:
Hactenus in egestate, & summa penuria,
Ætatem egi, inopem ac miserã. CA. *Isthuc scio.*
CH. *Alij verò nequã homines, scelerati, improbi,*
Sacrilegi, sycophantæ, rabulæ, interim
Ditescebant. CA. *Isthuc credo facillimè.*
CH. *Interrogaturus igitur, adiui hunc Deum,*
Vt, qui putabam vita ærumnosa propè

Σχόλια. Καὶ δίκαιος ὢν ἀνήρ.] ἕπεται τῷ θεοσεβεῖ τὸ δίκαιον εἶναι. γνώρισμα γὰρ αὐτοῦ τοῦτο. ὁ γὰρ θεοσεβὴς ἃ τῷ θεῷ ἐστι φίλα ταῦτα πράττει.

GERARDVS. Κακῶς.] pro loco aduerbium hoc mutat significatum. Scortator & leno viuunt κακῶς, id est libidinosè & impurè: auarus viuit κακῶς, sordidè & præparcè: miles loco cedit κακῶς, gnauè: Chremylus inops agebat, id est, viuebat κακῶς, exiliter, minimè lautè. Πένης.] sine fraude vix ingentes parantur opes: ferè per fas & nefas congeruntur. Propterea Plato rectè scripsit: Οὐκ εἰσὶν οἱ παμπλούσιοι ἀγαθοί· Admodum diuites boni non sunt. Οἶδα] noui, & magno meo malo expertus sum, quàm tenuiter ageres, nam mihi apud te esuriendum sæpe fuit. τοι,] vel explet, vel confirmat, vt pro δὴ accipiatur.

Σχόλια. Ἱερόσυλοι. ῥήτορες.] Τινὲς οὐ στίζουσιν εἰς τὸ ἱερόσυλοι. καὶ ῥήτορες γὰρ ὡς φαῦλοι διεβάλλοντο διὸ εἶπεν ἱεροσύλους ῥήτορας. Καὶ συκοφάνται.] λοιμοῦ γενομένου ἐν τῇ Ἀττικῇ ὅτι λάθρα τὰς συκᾶς τὰς ἀφιερωμένας τοῖς θεοῖς ἐκαρποῦντο, μετὰ δὲ ταῦτα εὐθηνίας γενομένης, κατηγόρουν τούτων τινὲς, καὶ ἐκεῖθεν συκοφάνται λέγονται. ἄλλως. ἀπείρητο Ἀθήνησι μὴ ἐξάγειν ἐντεῦθεν ἀλλαχοῦ τὰ σῦκα. βουλομένων οὖν τινῶν ἐξεμπολᾶν, ἱστάμενοι ἐν ταῖς τῶν πυλῶν ἐξόδοις ἄνδρες πανοῦργοι τὸ τούτων ἐξήλεγχον τέχνασμα, ὅθεν ὁ πλείω ἐξάγων ἦν ἐποίουν. ἐκαλοῦντο οὖν συκοφάνται, ὡς τὰ σῦκα φαίνοντες. ἐπεκράτησεν οὖν ἐξ ἐκείνου τοὔνομα πρὸς πάντας τοὺς πανούργους.

GERARDVS. Ἱερόσυλοι,] τῶν ἱερῶν συληταὶ, rerum sacrarum compilatores, & deprædatores, qui ne à sacris quidem manus abstinent, sed illis abutuntur, in quæstum, voluptates, & fastum conuertentes. Ῥήτορες] Cùm plerisque aliis vrbibus, tum verò Athenis sui quondam fuerunt rhetores, qui dicendo populum admonerent eorum quæ ex vsu reipubl. putarent, quales fuere Aristides, Nicias, Miltiades, Pericles & aliquot alij viri probi, in quos Aristophanes non inuehitur, sed in eos qui suum commodum curantes, publicum negligentes, populo plausibilia magis quàm vtilia suadebant. Eos Demosthenes, ῥήτωρ ipse, perstringit his verbis, ὧν οἱ μὲν ἐκ πτωχῶν πλούσιοι γεγόνασιν· οἱ δὲ ἐξ ἀδόξων ἔντιμοι. ἔνιοι δὲ τὰς ἰδίας οἰκίας τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων σεμνοτέρας εἰσὶ κατεσκευασμένοι. ὅσῳ δὲ τὰ τῆς πόλεως ἐλάττω γέγονε, τοσούτῳ τὰ τούτων ηὔξηται, id est, Quorum nonnulli ex mendicis diuites, alij ex obscuris & ignobilibus euaserunt præclari. Sunt & qui sibi ædes publicis quibuslibet augustiores extruxerunt. Quanto autem respubl. facta est deterior, tanto horum bona facta sunt auctiora. Συκοφάνται.] vt glans primus cibus fuit Arcadum, ita ficus censetur fuisse Atheniensium. In agro Attico cùm ficus in pretio essent, lege lata, pœna constituta est iis, qui ficus exportarent, præmium autem iis qui exportatores obseruarent, & deferrent. Hi ioco populari συκοφάνται dicti ἀπὸ τοῦ σῦκα φαίνεσθαι, id est ex eo quòd ficus proderent. Transiit postea hoc conuicium ad calumniatores, & eos qui de quamuis pusilla re litem mouerent, & ex aliorum dictis & factis quæstum aucuparentur. Πονηροί.] Enumeratis aliquot maleficorum hominum speciebus, iam de illis in genere loquens, subdit, καὶ πονηροί. Et vt semel, inquit, dicam, alij quouis modo flagitiosi.

Σχόλια. Ἐπερησόμενος οὖν.] ἐπερωτήσων τὸν Ἀπόλλωνα. ὡς τὸν θεὸν δὲ, πρὸς τὸν θεόν. τὸ δὲ ἑξῆς ᾠχόμην οὖν πρὸς τὸν θεὸν, ἐπερησόμενος, καὶ ἐρωτήσων, νομίζων τὸν βίον μὲν ἐμοῦ αὐτοῦ τοῦ ταλαιπώρου σχεδὸν ἄντικρυς ἐκτετοξεῦσθαι καὶ κενοῦσθαι. ἐπερησόμενος δὲ καὶ ἐρωτήσων εἰ χρὴ μεταβαλόντα τοὺς τρόπους τὸν υἱὸν, ὃς μόνος μοι τυγχάνει.

GERARDVS. Ἐπερησόμενος,] ab ἐπερέομαι, interrogo. ὡς pro πρὸς Atticè ponitur. Animaduerte ad σύγχυσιν, & verborum confusionem quæ in his versibus est. eam sic expedias: οὖν itaque, quoniam scilicet videbam probitati miseriam, improbitati verò iunctam esse felicitatem, ᾠχόμην ὡς τὸν θεὸν, ἐπερησόμενος, eum interrogaturus. ibam autem non propter me, quoniam ἤδη νομίζων βίον τὸν ἐμὸν αὐτοῦ τοῦ ταλαιπώρου σχεδὸν ἐκτετοξεῦσθαι. ἐπερησόμενος δὲ, repete ᾠχόμην, ibam verò sciscitaturus, εἰ χρὴ τὸν υἱὸν (ὃς τυγχάνει ὢν μοι μόνος) μεταβαλόντα τοὺς τρόπους εἶναι πανοῦργον, &c.

Σχόλια. Τὸν ἐμὸν μὲν αὐτοῦ.] ἀντὶ, τοῦ ἐμοῦ αὐτοῦ ἀττικῶς. Τοῦ ταλαιπώρου.] τοῦ τηλικοῦτον πεπονθότος. ταλαίπωρος δὲ παρὰ τὸ τλῆναι τὸν πῶρον ὅ ἐστιν πένθος. ὅτι δὲ πῶρος πένθος ἐστὶ, καὶ Ἀντίμαχός φησι. Πῶρός τοι ἀλόχοισιν καὶ οἷς τεκέεσσιν ἕκαστος.

GERARDVS. Ἐμὸν μὲν αὐτοῦ.] Constructio Atticorum ad verbum sonat, vitam meam ipsius luctuosi. Communis esset βίον ἐμοῦ αὐτοῦ, vitam meam ipsius calamitosi, quæ latinis auribus non est vsquequaque inaudita, etiam si hæc nonnullis magis probetur, vitam meam qui sum miser. Omnium receptissima hæc est, vitam meam curis & laboribus confectam.

Ἤδη νομίζων ἐκτετοξεῦσθαι βίον.	A	*Exhaustam à me esse partem longè maximam:*
Τὸν δ᾽ υἱόν, ὅσπερ ὢν μόνος μοι τυγχάνει,		*Consulerem eum de filio, quem habeo vnicum:*
Πευσόμενος εἰ χρὴ μεταβαλόντα σὺν τρόποις,		*An illi expediat permutatis moribus,*
Εἶναι πανοῦργον, ἄδικον, ὑγιὲς μηδὲ ἕν.		*Esse improbo, malè versuto, sani nihil:*
Ὡς τῷ βίῳ τοῦτ᾽ αὐτὸ νομίσας ξυμφέρειν.		*Nam ad benè viuendū hoc credebā apprimè vtile.*
Καρ. Τί δῆθ᾽ ὁ Φοῖβος ἔλακεν ἐκ τῶν στεμμάτων;		CA. *Quid ergo per coronas Phœbus garryt?*
Χρ. Πεύσει. σαφῶς γὰρ ὁ θεὸς εἶπέ μοι τοδί.		CH. *Id audies. apertè enim Deus mihi*
Ὅτῳ ξυναντήσαιμι πρῶτον ἐξιών,		*Hoc dixit, vt cuicunque primùm occurrerem,*
Ἐκέλευσε τούτου μὴ μεθίεσθαί μ᾽ ἔτι.	B	*Templo egressus: eum nullo desererem loco:*
Πείθειν δ᾽ ἐμαυτῷ ξυναπολουθεῖν οἴκαδε.		*Animumq́ inducerem, domum vsque persequi.*
Καρ. Καὶ τῷ ξυναντᾷς δῆτα πρώτῳ; Χρ. Τουτῳί.		CA. *Et huic tu primum ergò occurristi?* CH. *Huic scilicet.*
Καρ. Εἶτ᾽ οὐ ξυνίης τὴν ἐπίνοιαν τοῦ θεοῦ,		CA. *Quid, si tu homo ineptissime, mētē optimi Dei*
Φράζουσαν ὦ σκαιότατέ σοι σαφέστατα,		*Non assecutus es? qui apertè hoc consulit:*

Σχόλια. Ἐκτετοξεῦσθαι.] τετελειῶσθαι, ἀνηλῶσθαι, ἐκ μεταφορᾶς τῶν τοξευόντων, ὅταν τὴν φαρέτραν κενώσωσιν.

GERARDVS. ἐκτετοξεῦσθαι viribus destitutam esse, & defectam. Metaphora est à sagittariis sumpta. Dum viget hominis ætas, hic magnos ambit honores, ille diuitiis inhiat totus: alius summa vi incomparabilem affectat eruditionem. At homo cùm senio fractum se agnoscit, animum despondet, nec est cur illa magis persequatur, quàm sagittarius in aliquid dirigere arcum cogitet, vbi videt pharetram telis exhaustam. Ὤν] hoc vnum est ex participiis, quæ in oratione Græca quandoque inueniuntur abundare. Πευσόμενος,] participium est à πυνθάνομαι, idipsum significat quod ἐπερησόμενος, itaque κατ᾽ ἐπανάληψιν repetitur.

Σχόλια. Εἶναι πανοῦργον, ἄδικον, μηδὲν ὑγιές.] ὁ γὰρ ἄδικος καὶ ἅρπαξ, οὐχ ὑγιαίνει τῇ ψυχῇ. ὡς νομίσας τοῦτο αὐτὸ συμφέρειν ἐν τῷ παρόντι βίῳ. ἔστι δὲ τὸ πευσόμενος κατ᾽ ἐπανάληψιν. ἐπειδὴ ἐπερησόμενος προειπών, ἔθηκε διὰ μέσου τὸ ἐμὸν μὲν, μέχρι τοῦ, βίον.

GERARDVS. Πανοῦργον.] Conflata est hæc vox à πᾶν & ἔργον, vt dicatur πανοῦργος qui nulla in re non sit versatus, cuiusmodi qui est, quoniam astutus & vafer esse solet, fit hinc vt pro fallaci & fraudulēto accipiatur. Ὑγιὲς μηδὲ ἕν,] nihil sani: ita vocāt Græci hominem qui deploratis sit moribus & corruptissimis. Sanus, id est sanæ mentis profectò non est, sed egregiè insanus, qui nullam neque boni, neque honesti rationem habet, sed qui probrosum vitæ institutum, & vitiis subnixum, ad vitam traducēdam putat idoneū. Μηδὲ ἕν] per ἀνάλυσιν dictū est, pro μηδέν. Quomodo οὐδὲ ἕν legas pro οὐδέν. Τοῦτ᾽] τοῦτο αὐτὸ hoc ipsū, nēpe scelestū esse: ξυμφέρειν, συμφέρειν, ξὺν, Atticum est pro σύν. Δῆθ᾽,] δῆτα adverbium cui συνεκλυσις inest.

Σχόλια. Ἔλακεν ἐκ τῶν στεμμάτων.] τραγικώτερον ἀπεφήνατο προσδιασύρων ὥς φασιν Εὐριπίδην. ὁ δὲ νοῦς, τί ἐφθέγξατο ἐκ τῶν στεφάνων τῆς προφήτιδος. ἐστεφανηφόρει γὰρ ἡ Πυθία. ἐπεὶ οἱ τρίποδες δάφνῃ ἦσαν ἐστεμμένοι. τὸ δὲ ἐκ τῶν στεμμάτων, ἐπεὶ οἱ μαντευόμενοι, ἢ χάριν ἀνακοινώσεις πρὸς τὸν θεὸν τὰς πεύσεις ἐποιοῦντο χάριν φέροντες ἐν πυκτίῳ τὸ κατὰ προαίρεσιν αὐτοῖς κείμενον. στεφάνῳ τε ἀμφιστάντες αὐτῷ, τῷ μαντείῳ ἐχειροτόνουν. ὁ δὲ ἐντυχὼν σύμφωνον τὴν ἀπόκρισιν τοῖς προτεινομένοις ἐποιεῖτο. οἱ δὲ ὅτι ἐν μέσῳ τῶν στεφάνων καθημένη ἔλεγεν ἡ Πυθία. ἢ ὅτι στεφάνην ἔστεπτο ὁ τρίπους ἐφ᾽ οὗ καθῆστο ἡ Πυθία. καὶ ἀνεκχοῦ. ἴσχον ἄγουσι διὰ τριπόδων ἱερτίμων. ἄλλως. στέφανοι ἐπὶ τοῦ τρίποδος ἔκειντο, οὓς ἡ Πυθία ἐν τῇ κεφαλῇ φοροῦσα ἐμαντεύετο. ἦν δὲ ἡ Πυθία γυνὴ ἥτις, ὥς φασιν, ἐπικαθημένη τῷ τρίποδι τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ διαιροῦσα τὰ σκέλη πονηρὸν κάτωθεν ἀναδιδόμενον πνεῦμα διὰ τῶν γεννητικῶν ὑπεδέχετο μορίων, καὶ οὕτω μανίας πληρουμένη, καὶ τὰς τρίχας λύουσα, καὶ ἀφρὸν ἐκ τοῦ στόματος ἀποπέμπουσα, καὶ τἄλλα πάντα ποιοῦσα ὅσα οἱ μαινόμενοι ποιεῖν εἰώθασιν, τὰ τῆς μαντείας, ἢ μᾶλλον μανίας, ἐφθέγγετο ῥήματα. ἢ καὶ δαίμων τις ἦν οὕτω καλούμενος Πύθων ἀφ᾽ οὗ ἡ Πύθια παρωνομάζετο. ἢ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀπόλλων Πύθιος ὀνομαζόμενος, διὰ τὸ τοῖς πυνθανομένοις χρησμοὺς διδόναι περὶ ὧν ἂν βούλοιντο.

GERARDVS. ἐκ τῶν στεμμάτων, de coronis, id est, de tripode, nam & tripodis locus, & quæ respōsa dabat sacerdos, laureis coronis insignes erant.

Σχόλια. Πεύσει.] οἱ Ἀττικοὶ τὰ τῶν παθητικῶν χρόνων δεύτερα πρόσωπα, ἀεὶ διὰ διφθόγγου γράφουσιν, ὡς καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς εὑρήσεις. οὗτος γὰρ εἴπερ τις, τῇ ἀττικῇ διαλέκτῳ χρῆται. ἡ δὲ κοινὴ διάλεκτος μόνον, τὸ βούλει, καὶ ὄψει, καὶ οἴει τὰ ἐνεργητικὰ μὴ ἐν χρήσει εὑροῦσα, τῇ ἀττικῇ ἑπομένη συνηθείᾳ ἀεὶ διὰ διφθόγγου τὰ τρία ταῦτα ἐκφέρει. ἀπαγορευτικοῦ δὲ ἢ αἰτιολογικοῦ μορίου τεθέντος, οἱ ἀττικοὶ οὐχ οὕτω τὰ δεύτερα πρόσωπα ἐκφέρουσιν ὡς εἴρηται, ἀλλ᾽ ὑποτακτικῶς.

GERARDVS. Πεύσει] πυνθάνομαι, futurum facit πεύσομαι, cuius secunda persona est πεύσῃ & Atticè πεύσει. Τοδί,] hoc quod iā dicturus sum. Est τοδὶ pro τόδε, quod ipsum est τοῦτο. ὅτῳ pro ᾧ, quod est, ᾧτινι, quomodo ὅτου pro οὗτινος. ξυναντήσαιμι, à ξὺν pro σὺν & ἀντάω occurro, congredior. Indefinitum est α, optatiui. πρῶτον aduerbiascit. ἐξιὼν participium ab ἔξειμι, exeo, simul atque egressus essem.

Σχόλια. Μὴ μεθίεσθαί μ᾽ ἔτι.] τὸ μεθίημι ἐνεργητικῶς πρὸς αἰτιατικὴν συντάσσεται ὡς Σιμώνιος. μεθῆκε τὸ πάλαιον ἐκ τῶν χειρῶν. παθητικῶς δὲ πρὸς γενικὴν ὡς ἐνταῦθα.

GERARDVS. Μεθίεσθαι] μεθίεμαι verbum medium à μεθίημι, prætergredior, neglectui habeo. ἔτι postea quàm semel nactus essem. Arguunt hæc omnia Apollinem sciuisse, Plutum omnibus despicatui futurum, ac colloquio etiam visum iri indignum: propterea, inquit, iussit vt egomet mihi persuaderem eum consequi. Οἴκαδε,] εἰς τὸν οἶκον, Atticum aduerbium. καὶ τῷ pro καὶ τούτῳ hoc profertur contemptim, isti tam vili & abiectitio homuncioni. ξυναντᾷς, præsens pro præterito ξυνήντησας. δῆτα, subsannationem notat, quasi diceres,

Si Diis

Si Diis placet. τουτοΐ, pro τούτῳ, Datiuus Atticus. Sunt qui loco huius legant πάγχυ δὴ, huic sanè. Sed hoc leuius. ὅτι, ὅτι, aduerbium quod obiurganti cõuenit. ξυνιεὶς] ξυνίημι, intelligo à σὺν & ἵημι cõpositum, facit imperfectum ξυνίειν, ης. loco cuius vsitatius est imperfectum primitiui ξυνίεον, ξυνίεες, & contractè ξυνίουν, ξυνίεις, vel Atticè ει in η mutato ξυνίης. σκαιότατα. Quemadmodum homines ingenio prompto, paratóque consilio, & ad res scitè gerendas idoneos, vocant δεξιοὺς dextros: ita stupidos & hebetes, animóque rusticano vocant σκαιοὺς, id est sinistros. Quod ab vsu manuum est desumptum. Σαφέστατα manifestissima, & cognitu facillima, vel aduerbium esto, clarissimè, apertissimè.

Ασκεῖν τὸν υἱὸν τὸν ἐπιχώριον τρόπον;
Vt filium nostratum moribus imbuas?

Χρ. Τῷ τοῦτο κρίνεις; Καρ. Δηλονοτιὴ καὶ τυφλῷ
CH. Vnde istud coniicis? CA. Hoc vel cæcus videris,

Γνῶναι δοκεῖ τοῦθ'. ὡς σφόδρ' ἐστὶ συμφέρον
Quòd maximè conducat, hoc nunc tempore

Τὸ μηδὲν ἀσκεῖν ὑγιὲς ἐν τῷ νῦν χρόνῳ.
Nihil quicquam sani quenquã hominẽ conarier.

Χρ. Οὐκ ἔσθ' ὅπως ὁ χρησμὸς εἰς τοῦτο ῥέπει.
CH. At hoc mihi non fit verisimile Cario,

Ἀλλ' εἰς τὸ μεῖζόν τι μεῖζον. ἢν δ' ἡμῖν φράσῃ,
Quòd in istam partem propendeat oraculum:

Ος τίς ποτ' ἐστὶν οὑτοσὶ, καὶ τοῦ χάριν,
Sed in aliud longè maius. Quòd si vir hic

Καὶ τοῦ δεόμενος ἦλθε μετὰ νῷν ἐνθαδὶ,
Nobis aperiat, quisnam sit, cuius rei

Πυθοίμεθ' ἂν τὸν χρησμὸν ἡμῶν, ὅ, τι νοεῖ.
Causa, aut qua re indigens, nobiscũ huc venerit,
Fortè assequemur oraculum, quid innuat.

Καρ. Ἄγε δὴ σὺ, πότερον σαυτὸν ὅς τις εἶ, φράσον,
CA. Age tu, dic hoc primùm mihi, quinã vir sies:

Ἢ τἀπὶ τούτοις δρῶ. Χρ. Λέγειν χρὴ ταχὺ πάνυ.
Aut post minas sic faciam. CH. Dicto opus est citò.

GERARDVS. Ἀσκεῖν, post φράζω. Quæ mẽs Apollinis tibi reuelata, iubet te ἀσκεῖν exercere.

Σχόλια. Τὸν ἐπιχώριον τρόπον.] κατὰ τὴν ἐπιχώριον πολιτείαν τῶν Ἀθηναίων. αἰνίττεται δὲ, τὸ τῆς πολιτείας ἰταμόν τε καὶ δυσκίνητον διδάσκειν.

GERARDVS. Ἐπιχώριον.] Si vereris, inquit, ne ideo tuus filius olim ditescat, quòd ingenio sit mansuetiore, & moribus simplicioribus, vis scire quî diues euadat? fac, quantum in te est, vt moribus assuescat vernaculis: nam nostratibus moribus alibi nusquam mores sunt corruptiores, quare & ad opes parandas aptiores. Tuum autem filium nostris moribus imbuendum, admonet Apollo, dum te ad hunc cæcum mittit, qui typum gerit nostratium hominum: hi enim diuitiarum, dignitatum & honorum cupiditate nimia excæcati, virtutibus relictis, in vitia feruntur præcipites. τῷ scilicet τρόπῳ, quo pacto. δηλονοτιὴ, vt pro ὅτι legimus quandoque ὁτιὴ, ita pro δηλονότι, hîc vides δηλονοτιή.

Σχόλια. Καὶ τυφλῷ.] ἤτοι πρὸς τὸν πλοῦτον αἰνίττεται, ἢ τὸν πηρὸν τῷ νῷ. νοῦς γὰρ ὁρᾷ. καὶ νοῦς ἀκούει. καὶ καθάπερ ὁ τυφλὸς τὴν πορείαν εὐθεῖαν οὐ ποιεῖται. πρὸς τὸ ὁμηρικὸν δέ. Καί κ' ἀλαός τοι ξεῖνε διακρίνειε τὸ σῆμα. τυφλῷ δὲ οὐχὶ ὀφθαλμοὺς ἀλλὰ τὴν καρδίαν, τουτέστιν ἀνοήτῳ. παροιμία δ' ἐστὶ, τυφλῷ δῆλα ταῦτα μαρτύρια. τὸ δὲ ἑξῆς, ὅτι σφόδρα ἐστὶ τοῦτο συμφέρον, τὸ μηδὲν ὑγιὲς ἀσκεῖν. ἄλλως. παροιμία ἐστὶ τῷ τυφλῷ δῆλον ἐπὶ τῶν πάνυ σαφεστάτων λεγομένων, ταῦτα γὰρ τοῖς τυφλοῖς τοῖς βλέπουσι σαφέστατα σφόδρα. λέγει δὲ ὡς ὁ κελεύσας σε τυφλῷ ἀνδρὶ ἐπακολουθεῖν δῆλόν ἐστιν ἐντεῦθεν καθίστησιν, ὡς καὶ τυφλὸς ἂν γνοίη τοῦτο, ὡς ὁ πάντες μετέρχονται, τοῦτο δεῖ καὶ τὸν σὸν υἱὸν μετελθεῖν. ἢ ὅτι ἐπειδὴ πάντες τὴν ἄδικον πολιτείαν μετέρχονται, εἶπέ σοι ὁ Ἀπόλλων, ὡς ᾧ ἂν ἐντύχοις πάντως τοιοῦτος ἔσται. καὶ ἀκολούθει αὐτῷ, ἤγουν τὴν αὐτὴν αὐτῷ καὶ σὺ μετέρχου ὁδόν.

GERARDVS. Καὶ τυφλῷ. Non de cæco Pluto hæc dicuntur, sed respicit Aristophanes ad hyperbolen prouerbialem, qua vti solemus, dum dicimus cuipiam qui ingenio sit obtusiore, Hoc vel cæco appareat. In qua dicendi formula quod corporis est transfertur ad animum. Oculis enim externa tantùm videmus, mentis autem iudicio & ratione cognoscimus quæ interna sunt, & sensibus non obuia. Γνῶναι τοῦτο,] nosse hoc, duo hæc verba loco nominatiui ponuntur ante verbum δοκεῖ. idem enim est γνῶναι τοῦτο quod γνῶσις τούτου, huiusce rei cognitio perspicua est etiam cæco, id est, bardo & stupido. τὸ τοῦτο, id quod sequitur, nempe ἀσκεῖν, sectari, & in eo versari quod sit μηδὲν ὑγιὲς, alienum à virtute & honesto. ἐν τῷ νῦν. Articulo τῷ cum aduerbio νῦν, loco adiectiui ponuntur ἐν τῷ νῦν, id est, ἐν τῷ παρόντι. τουτὶ Atticè pro τοῦτο. in hunc sensum.

BISETVS. Οὐκ ἔσθ' ὅπως] ὁ χρησμὸς οὕτως τοῦτο οὐδαμῶς λέγειν, καὶ δηλοῦν θέλει.

Σχόλια. Ῥέπει.] φέρεται, ἀποκλίνει, ἐκ μεταφορᾶς τοῦ ζυγοῦ.

GERARDVS. Ῥέπει] vergit, inclinat. Metaphora ab æquilibrio. τοῦ χάριν, τοῦ δεόμενος· τοῦ pro τίνος accipe, & ante χάριν præpositionem κατὰ subintellige. δεόμενος, cuius rei indigus. Notatur hoc verbo Pluti miseria & calamitas, quam ipse de exteriore cultu præ se ferebat. μετὰ νῷν, Dualis numerus Atticis amicus: communis lingua μεθ' ἡμῶν dixisset. ἐνθαδὶ ἐνθάδε, vt τοδὶ pro τόδε, huc. πυθοίμεθα. Indefinitum β modi optatiui à themate πυνθάνομαι, cum ἂν iuncta hæc vox in modum transit potentialem.

Σχόλια. Τὸν χρησμὸν ἡμῶν ὅ, τι νοεῖ.] καὶ Πλάτων τῷ νόμων ε. τὸν δὲ νόμον ἡμῶν ὅ, τι νοεῖ σαφῶς τοιοῦτον οὐδὲν μὴ ἐξετάζειν δεῖ.

GERARDVS. Τὸν χρησμόν.] scriptoribus Atticis placet hæc casuum inuersio. Posteriori verbo dant casum verbi prioris. Dialectus communis dixisset, πυθοίμεθ' ἂν ὅ, τι ὁ χρησμὸς νοεῖ. Vbi Attica ait πυθοίμεθ' ἂν τὸν χρησμὸν, ὅ, τι νοεῖ. Nõ discrepat ab hoc genere, quod subest φράζε σαυτὸν ὅστις εἶ, pro φράζε ὅστις αὐτὸς εἶ.

Σχόλια. Ἢ τἀπὶ τούτοις.] τὰ ἐπὶ τῇ ἀπειλῇ. καὶ γὰρ ἡ φύσις ἄνω ἀπειλητική. λέγει οὖν βέλτιόν ἐστιν ἐξειπεῖν λόγῳ πεισθέντα ἢ βιασθέντα. ἢ ὡς μὴ λέγοντάς σε, βιαιότερόν τι διαπράξομαι. ἄλλως. Ἢ τἀπὶ τούτοις.] ἤγουν τὰ ἀκόλουθα τοῖς μὴ ἐθέλουσι ἑαυτοὺς ἐμφαίνειν. τὰ δὲ ...

πηγαὶ καὶ τραύματα.

GERARDVS. ταυτὶ pro ταῦτα, τὰ ea quæ sunt, ὅτι ταῦτα, post hæc. verba illa, ἄγε δὴ σὺ φράσον, &c. ἀπειλητικὰ sunt, & minarum plena. Post minas autem & verba, verbera sequi solent. Ergo hoc ait: Dices quod abs te petimus, aut verbis persuasus, aut verberib⁹ coactus. Δρῶ,] præsens est pro futuro δράσω. Quo tempore Pluto rem prodere neganti, paratius proponitur supplicium. Cur on quo ægrius tulerat sequi Plutum, eo nunc in eum prior manus inicit violentiores.

Σχόλια. λέγειν χρή.] τὸ λέγειν, ὅτι τοῦ προφορικοῦ λόγου λέγεται. ἐκ δὲ τούτου ὅτι τοῦ ὀνομάζειν καὶ ὅτι τοῦ φράζειν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΩΤΟΥ ΣΚΗΝΗ δευτέρα.

Τρίμετροι Ιαμβικοί.

ΠΛΟΥΤΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Ἐγὼ μὲν οἰμώζειν λέγω σοι. Καρ. Μανθάνεις,
Ὅς φησιν εἶ; Χρ. Σοὶ λέγει τοῦτ', οὐκ ἐμοί.
Σκαιῶς γὰρ αὐτοῦ καὶ χαλεπῶς ἐκπυνθάνει.
Ἀλλ' εἴτι χαίρεις ἀνδρὸς εὐόρκου τρόποις,
Ἐμοὶ φράσον. Πλ. Κλάειν ἔγωγέ σοι λέγω.
Καρ. Δέχου τὸν ἄνδρα, καὶ τὸν ὄρνιν τοῦ θεοῦ.
Χρ. Οὔτοι μὰ τὴν Δήμητρα χαιρήσεις ἔτι.
Εἰ μὴ φράσεις γὰρ, ἀπό σ' ὀλῶ κακὸν κακῶς.
Πλ. Ὦ τᾶν ἀπαλλάχθητον ἀπ' ἐμοῦ. Χρ. Πάνυ μάλα.

ACTVS PRIMI SCENA secunda.

Senarij Iambici.

PLVTVS, CARIO, CHREMYLVS.

Tibi ego dico, vt male pereas. CA. *Audis here,*
Quem se esse dicat? CH. *Hoc tibi dicit, nō mibi.*
Nam rusticè & inhumaniter eum interrogas.
Age verò, si quid tibi candidi hominis placent
Mores: mihi dicito. PL. *Dico tibi, vt male habeas*
CA. *Habe virū tibi, habe hoc augurīū Apollinis.*
CH. *Ita me Ceres amet: faxo ego ne gaudeas.*
Nisi enim dicas qui sis, male te perdam malum.
PL. *Abscedite à me, obsecro viri.* CH. *Minimè omnium.*

GERARDVS. Οἰμώζειν.] A Carione illata est iniuria Pluto, vt qui prior dixerit minaciter, ἆ ταυτὶ τούτους δρῶ. Deinde à Chremylo Carionis insolentiæ assentienti, λέγειν χρὴ, dixit, ταχὺ πάνυ. Plutus itaque illis pœnitudinem proponit, nam οἰμώζειν λέγω σοι significat, prædico tibi fore vt hoc nomine lugeas illatam mihi vim non impunè feres. ὅς φησιν. Attici iungunt nominatiuum infinitiuo, vbi communis lingua ponit accusatiuū, sic, μανθάνεις ὅν τινά φησιν αὐτὸν εἶναι. σοὶ λέγει. Cæcitas Pluti fecit, vt ambigeretur, vtri malè ominaretur. Propterea imprecationē illius & minas vterque in alterū reiicit. Αὐτοῦ.] genitiuus hic respicit præpositionem ἐκ, iunctam verbo πυνθάνει, vt sit, πυνθάνει ἐξ αὐτοῦ. quæris ab eo quis sit. Dixit autē ἐκπυνθάνει Atticè pro ἐκπυνθάνῃ, vt antea πεύσει pro πεύσῃ. Ἀλλ'.] Demulcet Plutum si fortè blanditiis eliciat, quod minis extorquere non potuerunt. εἴ τι. scilicet κατὰ antè τι, aliquo modo. Εὐόρκου] probè & fideliter iurantis, peierare qui nō nouit. Quomodo vitia cohærent vitiis, ita virtutes virtutibus. Quare dum Chremylus vult se commendatum ab vna εὐορκίᾳ, id est à iusto iureiurando, simul commendandum se à reliquis virtutibus sentit. Pertinet huc quod legere est apud Athenienses, Fidei Deæ templum fuisse constructum, eámque cum primis numinibus cultā illic fuisse. Quapropter quod verissimè dictum volebant significare, Attica fide dictum: & virum minimè periurum, Atticam fidem: & probatissimum testē, Atticum testem dicebant, vt mirum iam non sit, cur huius virtutis potiùs quā aliarum meminerit.

Σχόλια. Δέχου τὸν ἄνδρα καὶ τὸν ὄρνιν.] τὴν κληδόνα τὴν μαντείαν καὶ τὸ σύμβολον. οὕτως ὁ Ῥόδιος Ἀπολλώνιος. μὴ δ' ὄρνις ἀπειπεῖν πίλεν εἰ. κοινῶς γὰρ τῶν σύμβολον ἐκφωνητικὸν ἢ προτρεπτικὸν, ὄρνιν καλοῦσιν ὄρνις, οἰωνός, φήμας, πταρμός, καὶ τὰ ὅμοια. ὡς αὐτὸς ἐν ὄρνισι δεῖ ἄλλως. ἄλλως. τὴν μαντείαν τοῦ Ἀπόλλωνος ὄρνιν λέγει ὥσπερ οἱ παλαιοὶ, οὐ μόνον διὰ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ καὶ δι' ὀρνίθων ἐμαντεύοντο. καὶ ὅτε οἱ παλαιοὶ πᾶν τὸ ὅτι σημεῖον ἢ τεκμήριόν τινὶ παρελάμβανόμενον ὄρνιν ἐκάλεσαν ἀπὸ μεταφορᾶς καὶ τὸ μάντευμα καὶ τὸ σύμβολον.

GERARDVS. Δέχου] deridet Chremylū, qui tanti fecerit cæcum, à quo minæ, & inauspicata verba proficiscantur in Chremylum ipsum. Habes, inquit, hospitem dignum qui beneuolè à te excipiatur. Ὄρνιν.] Priscorū superstitio credidit ex inspectis auibus Deorum voluntatem sciri posse. hinc auem pro augurio, omine & symbolo accipiunt: vis, ait, nosse quid velit consultus Apollo? te οἰμώζειν καὶ κλάειν, hic enim velut ales eius, hoc ipsum tibi apertè canit.

Σχόλια. Μὰ τὴν Δήμητρα. εἰκότως ταύτην εἰς ὅρκον λαμβάνει ὡς γεωργός. ἡ γὰρ Δημήτηρ τῆς γῆς ἔφορος.

GERARDVS. Δήμητρα. Ceres frugum & rei frumentariæ Dea, Græcis Δημήτηρ appellatur, quasi ἡ γῆ μήτηρ. id est terra mater, quod omnia nutriat. Chremylum cultorem terræ, per terram iurare nō dedecet. Χαιρήσεις. nuper vsus est cōmuni verbo barytono τῷ χαίρω, Ἀλλ' εἴ τι χαίρεις. hic vtitur Attico τῷ χαιρέω. Iracundè hoc dicit: Faciam vt tu qui plorare alios iubes, habeas & tu quòd ringaris ac doleas. Φράσεις scilicet σαυτὸν ὅς τις εἶ. Ἀπό σ' ὀλῶ, Tmesis pro ἀπολῶ σε κακῶς.

Σχόλια. Ὦ τᾶν.] ὦ ἔταιρε ὅτι οὐ πρὸς ἕνα μόνον τὸ ὦ τᾶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς δύο. καὶ Κρατῖνος ἄρά γε ὦ τᾶν ἐθελήσετε. ἄλλως ὦ τᾶν. ὦ φίλος, παθητικῶς ἐνετέθη. ἀντὶ τοῦ ὦ ἑταῖρε ἢ ὦ μοὶ φίλε, πρὸς μόνον τὸν Χρεμύλον. οὗτος γὰρ αὐτῷ ἠπείλει. τὸ δὲ ἀπαλλάχθητον, πρὸς ἀμφοτέρους. ἐπειδὴ καὶ ἀμφότεροι αὐτὸν ἠνώχλουν. ὁ δὲ κρεῖττον. οὐ θαυμάζω γὰρ ἐν τῇ κοινῇ συνηθείᾳ ἔστιν ὅτε τοὺς λόγους οὕτω ποιεῖσθαι.

GERARDVS. ὦ τᾶν.] ἔτης, ἔτη, vocatiuū singularem

gularem & dualem facit ἴτα cui Atticè ν additur. Vnde fit ἴταν, & pro ὦ ἴταν ὦ τὰν cõtractè dicitur, ὁ amice: vox hæc blandientibus seruit, propterea per quæso, amabò, obsecro, vel similia reddi potest. ἀπαλλάχθητον, Indef. α, imperatiui à themate ἀπαλλάττομαι, quod est ἀπέρχομαι.

Σχόλια. Πώμαλα] Οὐδαμῶς. ἔστι δὲ ἀττικόν. ἔστι γὰρ ἐπίρρημα ἀρνήσεως.

GERARDVS. Πώμαλα] Aduerbio hoc negandi Attici peculiariter vtuntur. Quomodo & pro τοῦτον τουτονὶ dicunt.

Καρ. Καὶ μὴν ὃ λέγω, βέλτιστόν ἐστι δέσποτα.	CA. Here, quod mihi factu nũc videtur optimè,
Ἀπολῶ τὸν ἄνθρωπον κάκιστα τουτονί.	Id eloquar: hunc ego hominem perdam pessimè.
Ἀναθεὶς γὰρ ἐπὶ κρημνόν τιν' αὐτὸν, καταλιπὼν	Nã in præcipitiũ aliquod eum ducam: atque ibi
Ἄπειμ' ἵν' ἐκεῖθεν ἐκτραχηλισθῇ πεσών.	Homine relicto, me subducam protinus,
Χρ. Ἀλλ' αἶρε ταχέως. Πλ. Μηδαμῶς.	Vt illinc delapsus, collum frangat miser.
Καρ. Οὔκουν ἐρεῖς;	CH. Eia ocyus rape. PL. Nequaquã. CH. Loquere igitur.
Πλ. Ἀλλ' ἢν πύθησθέ μ' ὅς τις εἴμ', εὖ οἶδ' ὅτι	PL. Atqui, si cognoueritis me, qui vir siem,
Κακόν τί μ' ἐργάσεσθε, κοὐκ ἀφήσετε.	Sat scio, aliquod mihi dabitis malum: neque
Χρ. Νὴ τοὺς θεοὺς ἡμεῖς γ', ἐὰν βούλῃ γε σύ.	Dimittetis. CH. Nos per Deos, si tu velis.
Πλ. Μέθεσθέ νυν μου πρῶτον. Χρ. Ἠνὶ μεθίεμεν.	PL. Omittite ergo nunc primum. CH. Ecce omittimus.
Πλ. Ἀκούετον δή. δεῖ γὰρ ὡς ἔοικ', ἐμὲ	PL. Aduertite nunc (nam quantũ video, res eò
Λέγειν, ἃ κρύπτειν ἦ παρεσκευασμένος.	Rediit, vt cogar expromere, quæ statueram
Ἐγὼ γάρ εἰμι Πλοῦτος. Χρ. ὦ μιαρώτατε	Calare vos) ego sũ Plutus. CH. Hominũ omniũ,
Ἀνδρῶν ἁπάντων· εἶτ' ἐσίγας Πλοῦτος ὤν;	Qui viuunt, sordidissime, & fœdissime.
	Tun' Plutũ esse nos calares? CA. Túne sis

Σχόλια. Καὶ μὴν ὃ λέγω.] τινὲς ἐν πρόσωπον αὐτὸ εἶναι λέγουσι τὸ δοῦλο. ἀπὸ τοῦ πώμαλα. ἕως τοῦ ἐκτραχηλισθῇ.

GERARDVS. Ἀναθεὶς,] participium ab ἀνατίθημι, in ædito loco statuo. iunxit accusatiuo propter motum sine quo in κρημνὸν perduci non potuit.

Σχόλια. Ἐπὶ κρημνόν τινα] ἀντὶ τῆς αἰτιατικῆς, ἀντὶ γενικῆς. καὶ ἀντὶ δοτικῆς, ἀττικοὶ λέγουσιν ὡς Θουκυδίδης, εἰ οὖν τι σοι τούτων ἀρέσκει πέμπε ἄνδρα πιστὸν ἐπὶ θάλατταν. καὶ Σοφοκλῆς, οὐ γάρ μ' ἀρέσκει γλῶσσα σου τεθηγμένη. ἀντὶ τοῦ οὐ γάρ μοι. τὸ δ' ἀναθεὶς ὡς ἐπὶ ἀψύχου. ἢ διὰ τὸ τυφλὸν αὐτὸν εἶναι.

GERARDVS. Κατα] pro καταλιπὼν participium indefiniti β. à λείπω, ἄπειμι præsens pro futuro, quod vix vsus admittit.

Σχόλια. Ἐκτραχηλισθῇ.] τὸν τράχηλον κατακλασθῇ, ἐκκατακρημνισθῇ.

GERARDVS. Ἐκτραχηλισθῇ,] indefinitum α subiunctiui ab ἐκτραχηλίζομαι, quod est τὸν τράχηλον συγκλῶμαι, ceruicem & collum frango. Πεσών] participi um à πίπτω anormi. Αἶρε] sublimem rape. plus vehementiæ inest huic verbo, quàm τῷ ἄγω: maiórque mora esset, si Plutum agi, vel trahi oporteret, ideo iubet eum tolli & asportari. πύθησθε. Indefinitum β, subiunctiui à πυνθάνομαι. μ' ὅς τις εἰμὶ, pro ὅστις ἐγὼ εἰμὶ, si cognoueritis me qui sim, pro, si cognoueritis qui ego sim. Οἶδα,] medium perfectum ab εἴδομαι. κοὐκ] καὶ οὐκ. ἀφήσετε futurum ab ἀφίημι.

Σχόλια. Ἐὰν βούλῃ γε σύ.] τὸ ἀπλῶς νοητέον. ἢ τοὺς θεοὺς ἀφήσομέν σε ἂν βούλῃ γε σύ εἰπεῖν ὅς τις εἶ. ἢ οὐκ ἀφήσομεν ἐὰν βούλῃ σὺ μὴ εἰπεῖν ὅς τις εἶ.

GERARDVS. Ἡμεῖς.] i. ἀφήσομεν. Quid est autem, ἐὰν βούλῃ; Si voles dicere qui sis, An verò si vis, ve te abire à nobis sinamus? Alterum pendet ab altero: si nolles dicere, videberis nolle abire, cùm certum sit te non prius abiturum quàm dixeris qui sis. Μέθεσθε,] μεθίημι medium verbum facit μεθίεμαι vnde fit indefinitum β μεθέμην, μέθου, hinc imperatiuum μέθες μεθέτω, μέθετον μεθέτων μέθετε &c. πρῶτον antè quàm ordiar dicere. Ἠνὶ,] pro ἰδοὺ Attici proferunt ἠνί. Est aduerbium demonstrandi, vnde apparet Latinorum aduerbium, en, deductum. μεθίεμεν. Indefinitum C. medium. Iam dimisimus te, vt liberius dicas. ἔοικε] ἔοικα verbum medium facit perfectum εἶκα, Atticè augmento geminato ἔοικα, vnde fluxit tertia hæc impersonaliter accepta persona.

Σχόλια. Ἠ παρεσκευασμένος.] τὸ ἦ ἄνευ τοῦ ν ἀντὶ τοῦ ἤμην. οἱ γὰρ ἀττικοὶ τὸ ἦν καὶ ὑπῆρχον ἐγὼ ἦ φασιν οὕτως. ἀπὸ τοῦ εἰμὶ τὸ ὑπάρχω. γίνεται ὁ παρατατικὸς ἦν διὰ διφθόγγου καὶ διαλύσει ἰωνικῇ ἔα εἰ διφθόγγου εἰς ι καὶ α γίνεται ἔα. ὡς καὶ τὸ ᾔδειν ᾔδεα. καὶ τὸ τιθεῖσι τιθέασιν. ἢ χρῆσις δὲ παρ' Ὁμήρῳ ὡς τὸ οὐ γὰρ ἀμφιλυκὸς ἔα. εἶτα κρασει τὶς τὸ ε καὶ α εἰς η, ἦ φασιν. ὡς καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς εὑρήσεις.

GERARDVS. Ἦ παρεσκευασμένος] eram meditatus, ἦ pro ἦν. Ab εἰμὶ imperfectum fuit ἦν, Iones ν expuncto ἦ in ἔα verterunt, pòst Attici ἔα in ἦ contraxerunt, qui & ipsi ν adiecto ἦν formarunt. παρεσκευασμένος sub specie passiua actiuè significat. Ἐγὼ γὰρ.] hoc γὰρ confirmationem dicti habet. Quoniam enim qui arcanum prodit coactus, studet se cogentem ludificari, & mendacio eludere, ea de re Plutus vult hoc seriò ab se dici, nec vanus à Chremylo censeri μιαρώτατε. Chremylus audito nomine Pluti expalluit, quòd eum offenderit, cuius ope plurimùm indigeat. Crimé verò admissum ita diluere parat: Falsum esse se, externo Pluti habitu, contemptiore nimirum, quàm pro tanto numine. Propterea Deum esse adhuc dissimulat, & quasi vilissimus quispiam sit, vocat eum omniũ hominum fœdissimum. Subdit veri non esse simile, tantum Deum tacendo ita se hominibus tractãdum committere voluisse.

Σχόλια. Ανδρῶν ἀπάντων.] ἀπεφυλακτικῶς ποιεῖται τοὺς πρὸς τοὺς θεοὺς ὑπέρθεσιν. ἵνα μὴ θεῶν ὑπερβεβηκὼς φαίνηται ... ἢ ὅτι ἐν σχήματι ἀνδρὸς ἦλθεν ὁ Πλοῦτος. δεῖ δὲ ὑπονοεῖν τὸ αὐτον, ῥυπῶντα καὶ ταπεινὸν ὄντα τὸ σχῆμα. Εἶτ' ἰσχνὰς.] εἰ μὴ οὕτω τὴν συντάξιν ...ς, τὸ ὄντα ἀργὸν ἐρεῖς. καθὼς ἐν τοῖς ... οὕτω τὴν μετοχὴν ποιεῖν εἰώθασιν. ὦ μιαρώτατε ἀνδρῶν ἁπάντων ὢν Πλοῦτος, ὄντα ἰσχνὰς. εἰ δὲ τὸ ὄντα ἐν ἀρχῇ θήσεις, ἐπὶ ἀργὸν νοήσεις. εἰώθασι γὰρ ἐν τοῖς τῶν βαρύτητος σχήμασιν ἐν ἀρχαῖς πολλάκις τιθέναι τί, ὄντα. οὕτως. ὄντα ὦ μιαρώτατε ἀνδρῶν ἁπάντων ὢν Πλοῦτος ἰσχνάς.

Καρ. Σὺ Πλοῦτος, οὕτως ἀθλίως διακείμενος;
Ω Φοῖβ' Α'πολλον, καὶ θεοὶ, καὶ δαίμονες,
Καὶ Ζεῦ. τί φῄς. ἐκεῖνος ὄντως εἶ σύ; Πλ. Ναί.
Χρ. Εκεῖνος αὐτός; Πλ. Αὐτότατος. Χρ. Πόθεν οὖν φράσον,
Αὐχμῶν βαδίζεις; Πλ. Ε'κ Πατροκλέους ἔρχομαι.
Ος οὐκ ἐλούσατ' ἐξ ὅτουπερ ἐγένετο.
Χρ. Τουτὶ δὲ τὸ κακὸν πῶς ἔπαθες, κάτειπέ μοι.
Πλ. Ο Ζεύς με ταυτ' ἔδρασεν ἀνθρώποις φθονῶν.
Εγὼ γὰρ ὢν μειράκιον, ἠπείλησ' ὅτι
Ως τοὺς δικαίους καὶ σοφοὺς καὶ κοσμίους

Plutus, qui vsq; adeò nūc agrè & miserè habeas?
O Phœbe Apollo, ô Dij indigetes, ô cœlites,
O Iuppiter, quid ais? an verè is es? PL. *Etiam.*
CH. *Is ipse?* PL. *Ipsissimus.* CH. *Sed vndenam cedò*
Tā squalidus huc prodis? PL. *E Patrocli domo,*
Qui nunquam lauit, ex quo ætatē inter homines
Agit. CH. *Dic mihi amābo, vnde isthuc sit tibi malum.*
PL. *His Iuppiter me multauit malis, sua*
Bona inuidens hominibus: nā olim puer adhuc
Minatus fueram, quòd desertis improbis,
Iustos, modestos, eruditos & probos

Gerardvs. Σὺ Πλοῦτος] Amor diuitiarū, & odium paupertatis faciūt vt Carion neque planè affirmet, neque in totū neget Plutū esse. Causa cur à credendo possit auocari, hæc est, quòd sit οὕτως ἀθλίως διακείμενος, id est tot modis malè affectus, cultu cōtemptibilis, totus situ & squalore obductus, & quod omnium est indignissimum, oculis orbus. ὦ Φοῖβε. Hæc probant Carionem percupere, vt verè is Plutus sit, qui in suas venit manus, gaudio itaque gestiens, ad Deos exclamat, quos suæ lætitiæ testes facit, fautoresque sibi esse precatur. In primis Apollinem inuocat, qui Plutum Chremylo indicauit. Quare non simpliciter, sed honorificè, & specioso titulo illi addito, vocat eū Φοῖβον, id est, clarum & lucis authorē. Καὶ θεοί.] Quicquid numinum est & Deorum generaliter citat: per verbum θεοὶ Deos accipe selectos, summos & præcipuos, cœlestes semper habitos, & immortales, Deos maiorum gentium, vt vocant. Per δαίμονας verò Deos minorum gentium qui ex hominibus diuinos honores meruerunt, & in numerum Deorum allecti sunt. Prioris generis fuerunt Iupiter, Apollo, Mars. Posterioris, Hercules, Æsculapius, Castor cum similibus. καὶ Ζεῦ. Honoris gratia seorsum meminit Iouis. Subit autē quod omnino fortasse non sit pœnitendum, Carionem audito nomine Pluti metu exanimatum esse, expensóque, quod in Plutum commiserat, facinore, Deorum opem implorare, & summissa voce hæc dicere, ὦ Φοῖβ' ἄπολλον, καὶ θεοί, καὶ δαίμονες, καὶ Ζεῦ. Confusa sanè hæc Deorum inuocatio timorē arguit, & animum consternatum. Quod si est, τί φῄς quod sequitur, eadem voce profertur qua illa præcedentia, Σὺ Πλοῦτος οὕτως ἀθλίως διακείμενος; habent hæc verba, τί φῄς, admirationem magis quàm interrogationem. ἐκεῖνος ille omnibus notus, apud omnes decantatissimus, nulli nō notissimus. ὄντως omnino, non solùm nomine, sed & numine atque potestate. Ναί.] Affirmatio Latinis etiam accepta, næ.

Σχόλια. Αὐτότατος.] ἡ αὐτότατος ἀντωνυμία ὑπερθετικὴ κωμικῶς. τὰ γὰρ ἀόριστα τῶν πραγμάτων ἐπιτείνεται. εἰ οὖν ἡ ἀντωνυμία ἐπὶ οὐσίας παραλαμβάνεται, καὶ τὸ ἐπιτείνεσθαι ὡς τὰ ἄλλα μέρη. ἄλλως. ὥσπερ εἶπεν αὐτότατος ὑπερθετικῶς εἰπών. ἵνα δείξῃ ὡς ἀληθῶς αὐτὸς ἐστιν. ὥσπερ καὶ τὸ μονώτατος. ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν μονώτατος εὕρηται ἐν τοῖς λογοποιοῖς. τὸ δὲ αὐτότατος οὔ.

Gerardvs. Αὐτότατος.] Superlatiuū de pronomine effictum facetè, & comicè, quasi diceret: Si vsquam vllus est Plutus, ego ille sum. οὖν, itaque, nota est certitudinis. Βαδίζεις.] Græcis & Latinis βαδίζω & venio ancipitem habent, id est progrediundi, vel redeundi, motum.

Σχόλια. Εκ Πατροκλέους ἔρχομαι.] ἐκ τοῦ τὸν λακωνικὸν βίον ζηλοῦντος Αθηναίου. πλούσιος μὲν, σφόδρα ἄλλως δὲ, κακόβιός τις καὶ φιλοχρήματος, καὶ σκνιφὸς κωμῳδεῖται, ὡς ἐν Πελαργοῖς εἴρηται περὶ τούτου, ὅς τις ἔνεκεν τῆς φειδωλίας οὐδένα προσίεσθαι διὰ φυλακῆς ἕνεκα τῶν χρημάτων καὶ γλίσχρον βίον.

Gerardvs. Πατροκλέους.] Patroclus vir Atheniensis prædiues quidem, sed auarus, oppidò quàm parcus & incultus. Quo nomine cum à suis increparetur, aiebat se λακωνικὸν βίον ζηλοῦν. i. Lacedæmoniorum vitam imitari, quorū frugalitas, & vitæ integritas, præ cęteris Græcię partibus, tāta fuit, vt qui syncerè & incultè viuerent, Laconicè viuere dicerentur. Patrocli tenacitatem poëta insectatur, dum ab eo Plutum aridum, pannosum, & situ obductum venire fingit. Ελούσατο.] Lauit. Molles viri & luxu diffluentes lauaeris, calidis pręsertim, subinde se committebant, nitoris & elegātiæ causa. Idem faciebant valetudinarij, & laboribus defatigati: refocillandis enim viribus balnea non parum conferunt. Aristophanes dum vult significare congeneam, & innatam Patroclo fuisse auaritiam, ait eum balneo nō esse vsum ex quo tēpore natus est, quasi verò etiam ipsi adhuc infanti ἀλουσία placuerit, & illuuies fœda. Εξότουπερ.] Solue, ἐξ ὅτου περ. ὅτου idem est quod οὗ, vt anteà vidimus ὅτῳ pro ᾧ. Περ vocula est expletiua. Ergo ἐξ οὗ scilicet χρόνου. Τουτὶ, &c.] hoc malum, hanc cęcitatem, & miserā vitæ conditionem. Επαθες,] Indefinitum β, à πάσχω. πῶς ἔπαθες, quomodo passus es, quomodo contigit tibi. ταῦτ', his me affecit malis, hæc mihi mala inflixit.

Σχόλια. Φθονῶν.] φθόνος περὶ τοὺς φιλοσόφους, ὁ ἐπ' ἀλ-

ἐπ' ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς λύπη, οὕτως ἡ ζηλοτυπία ὡς ἐνταῦθα, παρὰ δὲ τοῖς ῥήτορσιν ἡ μέμψις ὡς Εὐριπίδης. Ἀπεσκλήκασιν φθόνῳ γυναῖκες. Ἐγὼ γὰρ ὢν μειράκιον] τοῦτό φησιν ἵνα τὸ προπετὲς τῆς ῥήσεως ἐπὶ τὴν ἡλικίαν ἀνενέγκῃ καὶ ἐπὶ τὸ ἐξημελημένον, καὶ δόξῃ συγγνώμην ἔχειν ἡ ἁμαρτία, ὅτι μειράκιον ἠπείλησεν. τὸ μὲν γὰρ ἐστὶν ἁμάρτημα τὸ τοὺς μὲν φαύλους καταλείπειν ὁμολογῆσαι, καταλαβεῖν δὲ τοὺς χρηστούς. πῶς οὖν νομίζεις ὁ Ζεὺς εἰς τὸ πρῶτον αἴτιον καὶ μᾶλλον βουλόμενος τοὺς ἀγαθοὺς εὖ πράττειν, ἐτύφλωσε τὸν Πλοῦτον εἰπόντα τοῦτο. λεγόμενον δὲ ὅτι εἰ πάντως ἀγαθοῖς, καὶ τοῖς ἀρετὴν ἀσκοῦσι παρείπετο τὸ πλουτεῖν, πάντες ἂν διὰ τὸ πλουτεῖν μετῄεσαν τὴν ἀρετήν. ὁ δὲ Ζεὺς βουλόμενος τοὺς ἀνθρώπους οὐ διά τι χρήσιμον καὶ ἐπωφελὲς τὴν ἀρετὴν μετιέναι, ἀλλὰ δι' αὐτὴν τὴν ἀρετήν, τοῖς ταύτην ἀσκοῦσι καὶ ἀποτυχίαν χρημάτων, ἔσθ' ὅτε δίδωσιν ἐν τῷ βίῳ. ἵνα ἕκαστος ἐφίεται τῆς ἀρετῆς δι' αὐτὴν τὴν ἀρετήν. οὐ μὴν διὰ τὸ ἐλπίζειν ὅτι πάντως διὰ τῆς ἀρετῆς εὐπορήσει χρημάτων.

GERARDVS. Μειράκιον.] Tuetur quantum potest suam innocentiam. Si quid, infit, petulantius olim à me dictum est, vel incautius, dignum venia fuit. ignoscendum enim ætatulæ imbecilliori. Peccasse autem me nō puto, Iouem verò iniquius mecum egisse credo, vt qui nullo discrimine inter homines me agere velit, non etiam, vti exoptabam, solo bonorum hominum commercio frui. Ἠπείλησα, insolentiùs dixi in inuidiā scelerastorum, indoctorum, & ineptorum. ὡς τοὺς, πρὸς τούς. βαδιοίμην, βαδίζω, futurum habet commune βαδίσω, Atticum βαδιῶ, vnde est medium futurum βαδιοῦμαι, à quo fit optatiuum βαδιοίμην. Ὁ δέ.] ὁ articulus pro pronomine οὗτος.

Μόνους βαδιοίμην, ὁ δέ μ' ἐποίησε τυφλόν,
Ἵνα μὴ διαγιγνώσκοιμι τούτων μηδένα.
Οὕτως ἐκεῖνος τοῖσι χρηστοῖσι φθονεῖ.
Χρ. Καὶ μὴν διὰ τοὺς χρηστούς γε τιμᾶται μόνους,
Καὶ τοὺς δικαίους. Πλ. Ὁμολογῶ σοι. Χρ. Φέρε, τί οὖν
Εἰ πάλιν ἀναβλέψειας, ὥσπερ καὶ πρὸ τοῦ,
Φεύγοις ἂν ἤδη τοὺς πονηρούς; Πλ. Φήμ' ἐγώ.
Χρ. Ὡς τοὺς δικαίους δ' ἂν βαδίζοις; Πλ. Πάνυ μὲν οὖν.
Πολλοῦ γὰρ αὐτοὺς οὐχ ἑώρακα χρόνου.
Χρ. Καὶ θαῦμά γ' οὐδέν. οὐδ' ἐγὼ γὰρ ὁ βλέπων.
Πλ. Ἄφετόν με νῦν· ἴστον γὰρ ἤδη τἀπ' ἐμοῦ.

Adire solos vellem: sed me Iuppiter
Occæcauit, vt horum dignoscam neminem.
Adeò frugi hominibus hic Deus male inuidet.
CH. *Atqui ille honorem accipit à iustis & bonis*
Solis. PL. *Fateor.* CH. *Age tu, si visum pristinum*
Recuperes, nunquid fugies iam deinceps malos?
PL. *Ita loquor.* CH. *Ad iustos diuertes?* PL. *Scilicet.*
Nā nusquā ipsos iam longo vidi tēpore.
CH. *Neq; id mirū: quādo ego oculatus eiusmodi*
Haud vsquam video. PL. *Dimittite nunc me: quæ enim*
Scire ex me voluistis, ea tenetis omnia.

Σχόλια. Ὁ δέ μ' ἐποίησε τυφλόν.] παρῴδηται ἐκ τῶν Ἡσιόδου, Κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισιν. ἢ ὅτι ἀνόσιος ὁ διὰ τῆς ἀρετῆς τοῦ πλούτου φόρτος τοῖς δικαίοις, οἱ χαυνωθέντες ἐκ περιουσίας.

GERARDVS. Ἐποίησε τυφλόν,] sine periphrasi vno verbo dicas ἐτύφλωσε. ἵνα μὴ, μὴ abundat, cum sequatur altera negatio in μηδένα. οὕτως, vt suæ faueat causæ, indignum facinus Iouis repetēs, in impium ἐπιφώνημα erumpit. neque enim ideo Plutum excæcauit Iupiter, quòd bonis inuideret, sed hoc consilio vult virtutem propter se amari, non ob aliud. Iam si illi demum diuites euaderēt, qui studiosi essent, & virtutem colerent, plerosque videres qui ideo virtutem amplecterentur, quòd per eam ditescerent. Quare virtutem, non propter virtutem, sed propter opulentiam amarent. τοῖσι χρηστοῖσι pro τοῖς χρηστοῖς. καὶ μήν. Bonis bona deberi, non malis, & omnes sciunt, & senarius hic Græcorum testatur versiculus:

Ἐσθλῷ γὰρ ἀνδρὶ ἐσθλὰ καὶ δίδοι Θεός. id est,
Bono certè viro bona etiam largitur Deus.

Quare Chremylus dum Pluto assentitur, & eius fauorem ambit, his verbis illatum volt, non sine malo animo Iouis fieri, quod à probis Plutum arceat, eos contrà paupertate premi, ac grauia permulta perpeti sinat.

Σχόλια. Διὰ τοὺς χρηστούς γε.] ἰστέον ὅτι ἡ διὰ πρόθεσις, οὐ μόνον γενικῇ συντάσσεται ὅταν δηλοῖ ἐνέργειαν, ἀλλὰ καὶ αἰτιατικῇ, ὡς ἐνταῦθα. εὑρήσεις δὲ τοῦτο καὶ ἐν πολλοῖς τῶν λογοποιῶν. καὶ μὴν ὅταν δηλοῖ αἰτίαν, αἰτιατικῇ μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ συντάσσεται. ἀλλὰ καὶ πρὸς γενικὴν εὕρηται σπανίως. Ὁμολογῶ σοι.] συμφωνῶ σοι. ὅμοιά σοι λέγω ἐν τούτῳ. εὑρίσκεται δὲ καὶ πρὸς αἰτιατικήν.

GERARDVS. Φέρε.] Quoniam impium est, nec satis tutum de Ioue malè vel sentire, vel dicere, Chremylus occeptam interrumpit disputationem, alióque se conuertit. Transitioni commodissima est hæc vocula, φέρε, quasi diceret agè, omissis hisce, aliud tractemus. ἀναβλέψειας, ἀνὰ quod cum βλέπω hîc iungitur, aliud nihil est, quàm πάλιν, quod præcedit. Alterum itaque ἐκ παραλλήλου positum censeatur. Πρὸ τοῦ,] vno verbo aduerbialiter ponitur pro πρότερον. Quod si vocibus diductis legas πρὸ τοῦ, subaudies χρόνου, vt cùm dicimus πρὸ μικροῦ, paulò antè. Φήμ',] φημί. Habet hoc verbum non modò consensum, sed & asseuerationē. βαδίζοις. Ideo hoc addit, quod Plutus aspernari bonos potuisset, quorum gratia visum amisisset.

Σχόλια. Πολλοῦ γὰρ αὐτούς.] διὰ τὸν ἐπιχώριον τρόπον. ταῦτα γὰρ εἰς τὴν τῶν Ἀθηναίων φησὶ πολιτείαν, ἀποσκώπτων αὐτοὺς ὡς πονηρούς.

GERARDVS. Ἑώρακα.] Atheniensiū rempub. & τὸν ἐπιχώριον τρόπον, manifestè perstringit. Perfectum est Atticum ἑώρακα ab ὁράω. οὐδ' ἐγὼ, s. ἑώρακα.

Σχόλια. Καὶ θαῦμά γ' οὐδέν.] οὐδέν φησι παράδοξον εἰ τυφλὸς ὢν οὐχ ἑώρακας.

GERARDVS. Ἄφετον.] ἀφίημι facit indefinitum β imperatiui ἄφες, vnde est secunda hæc dualis persona. Ἴστον] pro ἴσατον per syncopen ab ἴσημι. Τ' ἀπ' ἐμοῦ, τὰ ἀπὸ ἐμοῦ, rationem rerum mearum, qui sim, vnde veniam, & cæcitatis meæ caussam. Μὰ Δία.] μὰ negat, non per Iouem. s. ἀφήσομέν σε. Ἑξόμεθα,] futurum τοῦ ἔχομαι, quod est, ita alicui hæreo, vt ab eo reuelli nequeā. Ἐμέλλετον.] μέλ-

λω, futurus sum, amat futurum infinitiui reddi solent per participium futurum & verbum substantiuum, hoc modo, μέλλω λέξειν lecturus sum, μέλλω ἕξειν, habiturus sum, μέλλετον παρέξειν, facturi eratis.

Χρ. Μὰ Δί', ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἑξόμεσθά σου.
Πλ. Οὐκ ἠγόρευον, ὅτι παρέξειν πράγματα
Ἐμέλλετόν μοι; Χρ. Καὶ σύ γ', ἀντιβολῶ, πιθοῦ.
Καὶ μή μ' ἀπολίπῃς, οὐ γὰρ εὑρήσεις ἐμοῦ,
Ζητῶν ἔτ' ἄνδρα τοὺς τρόπους βελτίονα.
Μὰ τὸν Δί'. οὐ γάρ ἐστιν ἄλλος, πλὴν ἐγώ.
Πλ. Ταυτὶ λέγουσι πάντες. ἡνίκ' ἂν δέ μου
Τύχωσ' ἀληθῶς, καὶ γένωνται πλούσιοι,
Ἀτεχνῶς ὑπερβάλλουσι τῇ μοχθηρίᾳ.
Χρ. Ἔχει μὲν οὕτως· εἰσὶ δ' οὐ πάντες κακοί.
Πλ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἁπαξάπαντες. Καρ. Οἰμώξει μακρά.
Χρ. Σὺ δ' ὡς ἂν εἰδῇς, ὅσα παρ' ἡμῖν, ἢν μένῃς,
Γενήσετ' ἀγαθά, πρόσεχε τὸν νοῦν, ἵνα πύθῃ.
Οἶμαι γὰρ οἶμαι (ξὺν θεῷ δ' εἰρήσεται)
Ταύτης ἀπαλλάξειν σε τῆς ὀφθαλμίας,

CH. Non per Iouem, sed te multò nunc auidius
Retinebimus. PL. Annō ita fore hoc prædixerā,
Quòd esset is mihi facturi hic negotia?
CH. Obsecro, da te mihi, neque desere me. Virū
Si quæras, quàm ego sum, in vita meliorē, neque
Tu reperies, neque per Iouē alius est, quàm ego.
PL. Hoc pollicentur omnes: sed vbi me semel
Adepti fuerint, diuitesq́ euaserint,
Planè à probitate deflectunt ad malitiam.
CH. Ita est: veruntamen non omnes sunt mali.
PL. Imò omnes, per Iouem. CA. Pœnas dabis mihi.
CH. At tu, vt scias, quanta accepturus sis bona:
Si apud nos maneas, animū adhibe, vt intelli-
Cōfido enim atq́ spero (modo Deus annuat) (gas
Fore, vt hac ego te cæcitate liberem,

Σχόλια. Καὶ σύ γ' ἀντιβολῶ.] πεποίηται παρὰ τὸ ἄντομαι καὶ βάλλω. ἔχει δὲ τὴν ὁρμὴν πρὸς τὸ, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἑξόμεθά σου. τὸ δὲ οὐκ ἠγόρευον, ὥσπερ διὰ μέσου. τὸ δὲ πιθοῦ περισπᾶται. ἔστι γὰρ δεύτερος ἀόριστος. τοῦτον δὲ οἱ Ἀττικοὶ περισπῶσι καὶ χρῆσις ἠκολούθησε τῇ διαλέκτῳ. ἡ γὰρ ἀναλογία βαρύνει ὥς φησιν Ἀπολλώνιος.

GERARDVS. Ἀντιβολῶ,] alicui me tota vi oppono, vt precibus victum in meam sententiam traham. παρὰ τὸ ἄντην ποδῶν βάλλεσθαι, vt nonnullis placet, id est in genua procumbo, ad alicuius pedes me prouoluo. Quod si ἀντιβολέω simpliciter & sine casu ponatur, vt hîc, in aduerbium migrat, vt illa Latinorum, obsecrò, orò, cedò, amabò. Πιθοῦ,] thema πείθομαι habet indefinitū β ἐπιθόμην, vnde est imperatiuū tēporis eiusdē πίθου, & Atticè accētu mutato πιθοῦ, sine vt hoc tibi persuadeā. ἐμοῦ post anorme comparatiuum, βελτίονα. τοὺς τρόπους. s. κατὰ.

Σχόλια. Μὰ τὸν Δία.] τὸ μὰ τὸν Δία ἢ πρὸς τὸ ὅπισθεν συνάπτει ἢ μόνον λέγε, ἵν' ᾖ βεβαιωτικὸν τοῦ οὐχ εὑρήσεις, ἢ πρὸς τὸ ἐπαγόμενον συνάπτει.

GERARDVS. Μὰ τὸν Δία] cōfirmatio est hominis vrgentis. ἄλλος. s. ἀγαθὸς τοὺς τρόπους. Si Plutus statuit ad bonos ire, in agro autē Attico Chremylus solus sit bonus, debet vnius Chremyli consuetudine, contentus esse. Ταυτὶ] Atticum est ἀντὶ ταῦτα. Τύχωσι,] indefinitum β subiunctiui à themate τυγχάνω, consequor, adipiscor. ἀληθῶς, Is nō dicitur frui Pluto ἀληθῶς, id est, verè & perfectè, qui eū tantūmodo videt, vel cū eo obiter agit, sed qui pro suo arbitratu multos dies cum eo versatur.

Σχόλια. Ἀτεχνῶς.] ἀντὶ τοῦ ἁπλῶς, καθάπαξ. ὅ ἐστιν ἐπὶ λόγῳ ἀληθῶς. τέχνη γὰρ ὁ δόλος παρὰ τοῖς ἀττικοῖς. τὸ δὲ ἄνευ δόλου ἀληθές. ὁ γὰρ τόνος διαστέλλει τὸ σημαινόμενον, πιότερον τῆς τέχνης στέρησιν, καὶ τὸ ἀδιάφορον τοῦ χρήσεως. ἀτεχνῶς οἱονεὶ ἀτενῶς μετὰ προσθέσεως τοῦ χ. ἄλλως. ἁπλῶς ἄνευ τέχνης. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀθλητῶν τῶν μὴ τέχνῃ νικώντων, ἀλλὰ δυνάμει. ἢ καθάπαξ. ἢ ἀδόλως. ἐὰν δέ τις παρὰ τὴν τέχνην λέγῃ τί ἢ μή, οὐκ ἔστι περισπωμένως, ἀλλὰ βαρυτόνως. ἀτέχνως ποιεῖς. ἀτέχνως λέγεις. ὁ δὲ νοῦς, κἂν φύσει τις ᾖ χρηστὸς ἐπὶ τὸ χεῖρον μεθίστανται ὑπὸ τῶν χρημάτων. Ὑπερβάλλουσιν.] ὑπερβάλλω καὶ ὑπερβάλλομαι τὸ αὐτό, ὡς ποιῶ καὶ ποιοῦμαι. καὶ συντάσσεται πρὸς μὲν τὸ πρόσωπον αἰτιατικῇ, πρὸς δὲ τὸ πρᾶγμα δοτικῇ. οἷον ὑπερβάλλω τὸν δεῖνα λόγῳ. ὑποβάλλω δὲ λόγους ἀντὶ τοῦ ὑποτίθημι. ὅθεν καὶ τὸ ὑποβλήδην παρ' Ὁμήρῳ. καὶ ὑποβάλλω βρέφος ὅθεν καὶ τὸ ὑποβολιμαῖος, καὶ ὑποβάλλομαι παθητικῶς ἀντὶ τοῦ ὑπόκειμαι. καὶ ὑποβάλλεται ἡ θεμέλη τῷ τοίχῳ ἀντὶ τοῦ ὑποτίθεται, καὶ ὑποβάλλεται ὁ χόρτος τῇ στρωμνῇ. προβάλλω τὸ εἰς τοὔμπροσθεν τίθημι, ἀφ' οὗ πρόβολοι. προβάλλομαι δὲ μάρτυρα. Τῇ μοχθηρίᾳ.] πονηρίᾳ. ἐπὶ τὸ χεῖρον μεθίστανται ὑπὸ τῶν χρημάτων.

GERARDVS. Ἀτεχνῶς. τέχνη] Atticis est dolus, hinc ἀτεχνῶς, ἄνευ τῆς τέχνης sine dolo, ergo verè, re vera, vt planè, vt id quod res est dicam. ὑπερβάλλουσι. s. τοὺς ἄλλους. Quondam inopes & boni, vbi semel animum ad diuitias appulerunt, fiūt omnium sceleratissimi. ἔχει s. πρᾶγμα, ita res habet vt dicis, nempe ex diuitiis omnes fieri deteriores. Sed quomodo hæc constāt? Plutus dixit, ταυτὶ λέγουσι πάντες, Pluti confirmans dictum Chremylus dixit, ἔχει μὲν οὕτως. Mox verò subdit, quod vtrique aduersetur, εἰσὶ δ' οὐ πάντες κακοί. Attende, Chremylus cautè assentitur Pluto, dū ait, ἔχει μὲν οὕτως, veretur enim ne quid dicat, quo offensus Plutus, statim abire paret. Propterea insinuans se in gratiam Pluti, vult verbum πάντες mitius accipi, vt sit idē quod πάμπολλοι, plerique: valde multi quidē sunt, inquit, in quos competat quod dixisti, non continuò tamen in omnes conferas.

Σχόλια. Ἀλλ' ἁπαξάπαντες.] δύο μέρη τοῦ λόγου τὸ ἁπαξάπαντες, οὐ φησὶ πάντες, ἀλλ' ἁπαξάπαντες. τὸ γὰρ ἁπαξάπαντες ἐπὶ ἐπιτάσεως λαμβάνεται. ὑφ' ἓν δὲ ταῦτα τίθεται. καὶ προφέρονται ὡς δηλαδή, ἀπαξαπλῶς.

GERARDVS. Μὰ Δία.] Profert hoc obliquè, & capite obliquato: per auctā syllabis dictionem, rei denotat incrementum, nō sunt mali omnes, sed omnes simul, omnes ad vnum. Sic dicunt, non est μέγας, sed μέγιστος, atque adeò τρισμέγιστος. μακρά.] Quod dominus blanditiis impetrare nequit, seruus ferocior (quoniam non immemor quantum antea ipse cum hero minis profecerit) minis

minis extorquere tentat. Est μακρὰ adiectiuum neutrum plurale, ἀτλικῶς pro aduerbio positum λίαν, πάνυ, multum, diu. hoc sensu: dũ omnes improbitatis intimulas, facis quod olim etiã atque etiam te pœniteat. Vide ne hoc nomine pœnas aliquando des grauissimas. γενήσεται, aderunt tibi bona. Vt intelligas ergo non cõtinuò omnes malos esse, qui diuites sunt, néque in eorum albo esse non debere, qui te præsente, improbiores euadunt. τὸν νοῦν. non autẽ solum, sed & mentem dictis meis accommoda, quoniã quod dicturus sum ego, de nihilo non est. Πύθῃ,] Indefinitũ & subiunctiui à themate πυνθάνομαι. οἶμαι, geminatum hoc verbum asseuerationem habet maiorem. Σὺν θεῷ εἰρήσεται. Quod iam audies, dicetur cum Deo. i. fauente numine: vesanus vsque adeo non sum, vt ausim polliceri planè in me situm esse, quod promittam, & me illud suscepturum inuitis Diis.

Σχόλια. Τῆς ὀφθαλμίας.] τῆς πηρώσεως. ἰδίως δὲ, ὀφθαλμίαν τὴν πήρωσιν φησι, διὸ καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ μεταποιεῖται, τῆς συμφορᾶς ταύτης σε παύσειν ἧς ἔχεις. ἄλλως. ὀφθαλμία κυρίως ἡ κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπὸ νοσήματός τινος γινομένη βλάβη ἥτις καὶ ἰάσιμός ἐστιν. ἐνταῦθα δὲ ἀντὶ τῆς τυφλώσεως παρείληπται. τύφλωσις γάρ ἐστιν ἡ παντελὴς τῆς ὁράσεως στέρησις.

Gerardvs. Ὀφθαλμίας.] Est hîc μείωσις quarẽ extenuat, ὀφθαλμία enim potiùs morbus est oculorum ad tempus: cùm autem agatur de cæcitate quæ nullo tempore curatur, ὀφθαλμίαν pro πηρώσει vel τυφλώσει posuit. Quid autẽ si cæcitatem ideo vocat ὀφθαλμίαν, quòd eã existimet curabilẽ? ποιήσας. verba, hoc modo disponantur, οἶμαι ποιήσας βλέψαι, arbitror, & spero vbi fecero vt videas, ἐμὲ. s. ἀπαλλάξειν σε, me liberaturũ te ταύτης τῆς ὀφθαλμίας. Animaduerte nominatiuum ποιήσας cum infinitiuo ἀπαλλάξειν Attica constructione iunctum: nam cõmunis syntaxis exigeret οἶμαι ποιήσαντα ἀπαλλάξειν. φύσει. Non protinus miser natura is est censendus, qui in periculum cadit, sed qui prudens, sciens & volẽs ipse sibi malum accersit, aut qui in discrimen lapsus, ab eo vt statim expediatur tota vi non annititur, huiusmodi sanè qui est, dignissimus est, qui miser in miseria pereat miserrimè.

Βλέψαι ποιήσας. Πλ. Μηδαμῶς τοῦτ' ἐργάσῃ.
Οὐ βούλομαι γὰρ πάλιν ἀναβλέψαι. Καρ. Τί φῄς;
Ἄνθρωπος οὗτός ἐστιν ἄθλιος φύσει.
Πλ. Ὁ Ζεὺς μὲν οὖν εἰδὼς τὰ τούτων μῶρ', ἐμὲ, εἰ
Πύθοιτ' ἄν, ἐπιτρίψειε. Χρ. Νῦν δ' οὐ τοῦτο δρᾷ,
Ὅς τις σε προσπταίοντα περινοστεῖν ἐᾷ;
Πλ. Οὐκ οἶδ'. ἐγὼ δ' ἐκεῖνον ὀρρωδῶ πάνυ.
Χρ. Ἄληθες; ὦ δειλότατε πάντων δαιμόνων.
Οἴει γὰρ εἶναι τὴν Διὸς τυραννίδα,

Tibiq́ visum restituam. Pl. *Minimè omnium*
Hoc feceris: nam visum recipere non lubet.
Ch. *Quid ais?* Ca. *Hic homo ingenio est natu ad miseriam.*
Pl. *At Iuppiter, quem vesania horum non latet,*
Si hoc resciscat, me penitus perdũt. Ch. *Quasi*
Verò hoc ipsum iam non agat, cùm scilicet
Te cæcum oberrare, & passim impingere sinit?
Pl. *Id nescio: sed ego formido ipsum maximè.*
Ch. *Itáne verò, ô meticulosissime omnium?*
Sed censen' tu illud imperium magni Iouis,

Σχόλια. Ὁ Ζεὺς μὲν οὖν εἰδώς.] τὰ τούτων τῶν ἀνθρώπων πάντα εἰδώς. ἐπεὶ οὐδὲν αὐτὸν λανθάνει. μεταποιεῖται δὲ καὶ τοῦτο ἐν τῷ δευτέρῳ. τὸ δὲ μῶρα μεταξὺ ὅλως. εἰ μὲν γράφεται μῶρ' ἐμὲ, οὕτω συντακτέον, ὁ Ζεὺς μὲν εἰδὼς τὰ τούτων μῶρα ἔπη, εἰ πύθοιτο ἐμὲ ἀναβλέψαντα ἐπιτρίψειέ με. εἰ δὲ μῶρ' ἔπη, τὸ πύθοιτ' ἂν διὰ μέσου ἔσται. τουτέστι χρεία ἂν ταῦτα καὶ οὐδὲν αὐτὸν λήσεται. μῶρα ἀντὶ τοῦ μωρὰ, παρὰ δὲ τοῖς νεωτέροις ὀξυτονεῖται. ἀλλὰ κατὰ τὸν Εὐστάθιον μῶρος ἀναλογώτερον προπερισπᾶται διὰ τὴν συναίρεσιν. Καὶ γὰρ μῶρος λέγεται παρὰ τὸ μὴ ὁρᾶν, οἱονεὶ μόορος, καὶ τὸ τῶν τυφλῶν ὑπάρχων.

Gerardvs. Ὁ Ζεύς.] Plutus verba hæc summisse, & auersa nõnihil facie, profert. Quare perinde ac si Chremylum & Carionem nõ alloqueretur, tertia persona vtitur, non secunda, τὰ τούτων μῶρα, horum, id est, vestram insipientiam. At Chremylus in Plutum valde intẽtus, quæ dicuntur omnia exaudit, ad eáque respondet. Μωρά. s. ἔπη,] sermones tam impios, & vsque eadeo inconsulta consilia. Capit adiectiuum genere neutro pro substantiuo, τὴν μωρίαν, τὴν μωρολογίαν. εἰ πύθοιτο, si intellexerit. Qui possũt, quæso, hæc cõstare? ὁ Ζεὺς εἰδώς, εἰ πύθοιτο, Iupiter qui hęc nouit, si ea intellexerit. Iupiter omnia videt, omnia audit, omnia intelligit, sed in multis conniuet: eáque quasi non audire videtur, quorum tamẽ vltionem in aliud tempus differt. Hoc adde flagitiosiùs esse, malè loqui, quàm malè sentire.

Bisetvs. Τὰ τούτων μῶρα] τὴν τούτων μωρίαν, καὶ σκαιότητα. τὰ τούτων μῶρα, καὶ σκαιὰ ἔπη. Σουΐδας μῶρα, ἀνόητα, παράλογα. μῶρος παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς προπερισπᾶται.

Gerardvs. Ἐπιτρίψειεν] fregerit, attriuerit, non eo contentus quòd me excæcarit. οὐ τοῦτο δρᾷ. ὅς σε περινοστεῖν προσπταίοντα. Dũ cæci in cespites, ligna, lapides offendunt, προσπταίουσι. Dum sic ingrediuntur, vt vnde profecti sunt, eodem sæpe videantur reuerti, περινοστοῦσι.

Σχόλια. Περινοστεῖν ἐᾷ.] κυρίως μὲν ἡ ἀπὸ ἀλλοδαπῆς οἴκαδε ἄφιξις. καταχρηστικῶς δὲ ἡ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον μετάβασις καὶ πορεία.

Gerardvs. Οὐκ οἶδα,] Auribus obturatis auertit se à Chremylo. Nec volo, inquit, nec debeo, nec audeo huiuscemodi verba in Iouẽ cogitare, vel dicere, imò ne audire quidem.

Σχόλια. Ὀρρωδῶ πάνυ.] φοβοῦμαι. ἀπὸ τοῦ ὄρρου. ὁ ἐστι μεθόπισθεν τῆς ἀρχῆς τῆς ἕδρας. ἔστι γὰρ πρόσθεν τὸ μέρος. καὶ κυρίως μὲν ἐπὶ τῶν ἀλόγων δέος. ποιεῖται δὲ παρὰ τὸ συστέλλειν τὴν οὐρὰν διὰ τὸ δέος. ἢ παρὰ τὸ ἐκκρίνειν τὰ τῷ μέρει τὰ αἰδοῖα κατὰ τὴν ὑπὸ δέους διάθεσιν. ἢ ὅτι τῶν φοβουμένων ἔνθεν ὁ ὄρρος ἤτοι ὁ πρωκτὸς ἱδροῖ. Ὄρρος δέ ἐστι τὸ ἔσχατον τῆς πυγῆς ὀστοῦν, ἐξ οὗ ἡ οὐρὰ τῶν ζώων φύεται.

Gerardvs. Ὀρρωδῶ] ὄρρος, os est vnde cauda pendet, pro cauda ipsa capitur. δέω timeo, ὀρρωδῶ metuo, formido, propriè de animalibus dicitur caudam propter metum reducentibus.

Σχόλια. Ἄλαθες.] ἴσον τῷ ὄντως. ἀξιοῦσι δὲ ὀξύνειν τὴν πρώτην ὅθεν τὸ ἄλαθες. ἔστι δὲ ἐπίρρημα θαυμαστικὸν καὶ προπαροξύτονον ἀττικῶς.

GERARDVS. Ἄλαθες,] Aduerbiascit adiectiuum neutrum. Atticè autem est proparoxytonum, communiter enim oxytonum est. δειλότατε. Quid faciat vehemēs pecuniæ studium! Chremylus scit Deos minores subiici maioribus: propterea Vulcanum quondam ab Ioue de cœlo in terrā præcipitatum tradunt, & Plutus ipse ab eodem se ait excæcatum, & tamen dum Plutum in suam sententiam pellicit, Iouem aspernari nō dubitat. Plutúmque vt ignauum, accusat. πάντων omniū Deorum, quē puto etiam Diis minoribus pauidiorē, cùm tamen inter maiores sis collocandus. Ἰάρ] Interrogationi particula hæc seruit non inuenustè. Τυραννίδα.] Priscis sęculis tyrannus rex erat, & tyrannis imperium significabat, vt hic. Iouem Deorum regem fuisse poëtica figmenta canunt: illius arma κέραυνον esse tradunt, vnde κεραύνιον & τερπικέραυνον, id est, fulminatorem, fulmine gaudētem, quod in sontes contorquet. Quoniam ergo Chremylus sentit Plutum, metu Iouis illius tanti, à sua sententia alieniorem, Iouis ὑπεροχὴν despicienter tractat.

Καὶ τοὺς κεραυνοὺς ἀξίους τριωβόλου,	Et fulmina eius digna vel teruncio:
Ἐάν γ' ἀναβλέψῃς σὺ, κἂν μικρὸν χρόνον;	Si tu oculos recipias, vel modico tempore?
Πλ. Ἆ, μὴ λέγ' ὦ πόνηρε ταῦτ'. Χρ. Ἔχ' ἥσυχος.	PL. Ab ista ne dixis, scelus. CH. Acquiesce: nam
Ἐγὼ γὰρ ἀποδείξω σε τοῦ Διὸς πολὺ	Ego demonstrabo, quòd tu plus ipso Ioue (illicò.
Μεῖζον δυνάμενον. Πλ. Ἐμὲ σύ; Χρ. Νὴ τὸν οὐρανόν.	Possis. PL. Egon? CH. Tu, per cœlum: & nunc
Αὐτίκα γὰρ ἄρχει διὰ τίν' ὁ Ζεὺς τῶν θεῶν;	Bonus ille Iuppiter, per quem Dijs imperat?
Καρ. Διὰ τἀργύριον· πλεῖστον γάρ ἐστ' αὐτῷ. Χρ. Φέρε	CA. Per argentum: hoc enim illi abūdè suppetit.
Τίς οὖν ὁ παρέχων ἐστὶν αὐτῷ τοῦτ'. Καρ. Ὁδί.	CH. Agè, quis Ioui illud argētū largitur? CA. hic.
Χρ. Θύουσι δ' αὐτῷ διὰ τίν'; οὐ διὰ τουτονί;	CH. Per quē Ioui homines sacrificant? nunquid per hunc?
Καρ. Καὶ νὴ Δί', εὔχονταί γε πλουτεῖν ἄντικρυς.	CA. Omninò: nam huc omnia vota sacrificantiū Redeunt: vt ij ditescant, qui Deum inuocant.
Χρ. Οὔκουν ὅδ' ἐστὶν αἴτιος, καὶ ῥᾳδίως	CH. An nō igitur hic autor sacrorum omniū est?
Παύσειεν, εἰ βούλοιτο, ταῦτ' ἄν. Πλοῦτ. Ὅτι τί δή;	Et, si velis hic, facilè ista omnia desinerint? PL. Quamobrem?

Σχόλια. Τοὺς κεραυνούς.] τὰ μέγιστα ἀμυντήρια τοῦ Διός. ἐκ δὲ τούτων, τὴν δύναμιν αὐτοῦ λέγει.

GERARDVS. Τριωβόλου.] Obolus æreum fuit numisma minutulum, inde dictū quòd obelisci imaginem præferret. Quoniam verò huius nummi pretium est minimum, quod volunt videri vilissimum & contemptissimum, aiunt non esse dignum obolo, dyobolo, triobolo, tetrobolo &c. Compositio, ο in ω mutat in secunda horum nominum syllaba.

BISETVS. Κεραυνούς.] Εὐστάθιος, κεραυνὸς παρὰ τὸ κέρας ... ὅ ἐστι φθείρειν, καὶ τὸ αὔειν, ὅ ἐστι ξηραίνειν, λέγεται. ὁ διὰ τοῦ ξηραίνειν φθείρων. ὁ τῇ καύσει φθείρων. κεραυνῶν δὲ εἴδη πέντε, ἀργής, ψολόεις, σκηπτός, πρηστήρ, καὶ ἐλικίας. Σουίδας δὲ τὸν κεραυνὸν λέγει εἶναι ἔξαψιν σφοδρὰν μετὰ πολλῆς βίας πίπτουσαν ἐπὶ γῆς, νεφῶν παρατριβομένων, ἢ ῥηγνυμένων. οἱ δὲ λέγουσιν εἶναι συστροφὴν πυρώδους ἀέρος βιαίως καταφερομένην. καὶ τὸν κεραυνὸν οὐκ ἀστραπὴν, ἀλλ' ἐπιφλέγειν. ἐνίοτε δὲ καὶ ἀντὶ τῆς ἀστραπῆς ὁ κεραυνὸς λαμβάνεται.

GERARDVS. Ἐάν γε.] Nō in totum aspernatur Iouis fulmen: ait, Iouem solere quidē eos fulmine tangere, qui grauiora admittunt facinora, leuiora autem eum negligere, quale fuerit si Plutus per aliquot tantùm dies viderit.

Σχόλια. Κἂν μικρὸν χρόνον.] τὸ κἂν δηλοῖ τὸ καὶ ἐάν, νῦν δὲ ἐπὶ τῆς συμβουλίας ἢ ἀπαιτήσεως εὕρηται. Ἆ μὴ λέγ.] ἐπίρρημα ἀποτρεπτικόν. πόνηρε] ἤγουν γεωργὲ ἢ ἄθλιε. εὕρηται γὰρ καὶ οὕτως μετατιθεμένου τοῦ τόνου ἀττικῶς.

BISETVS. Πόνηρε] πόνηρος κατά τινας ἐπὶ μὲν τοῦ σώματος προπαροξύνεται. καὶ τὸν ἐπίπονον σημαίνει. ἐπὶ δὲ τῆς ψυχῆς, ὀξύνεται, καὶ τὸν ἄθλιον δηλοῖ.

GERARDVS. Ἆ aduerbium ἀποτρεπτικόν.] Auersatur, & increpat Chremylum, de quo audire quidquam in contemptum Iouis non sustinet. πόνηρε. Transtulit accentum Atticè, nam communiter πονηρὸς scribitur. ἔχε, gere te, esto ἥσυχος, id est quietus: vno verbo dicas ἡσύχαζε, contice, de hac re loqui supersede. Μείζω,] maiora, comparatiuum anorme plurale, contractum Atticè à communi μείζονα. ἐμέ; Ex animo autem hoc profertur & distinctè. Méne tantillum Deum Ioui anteponas? Σὺ tu qui homuncio tantùm es, & idem rusticus imperitissimus? οὐρανόν. Per Cœlum iurat, quoniam olim Solem, Lunam, Stellas, & Cœlum non modò animalia esse, verùm etiam Deos existimarunt, θεούςque, id est Deos dixerunt, ἀπὸ τοῦ θέω curro, quòd perpetuo motu circumagerentur. αὐτίκα γάρ, statim certè, scilicet ἀποδείξω. In promptu habeo vnde tibi monstrem te Ioue ipso potentiorem: hoc nullo negotio probare possum. ἄρχει, præest, præficitur aliis Diis: nam appellari consueuit, πατὴρ ἀνδρῶν τε, θεῶν τε, hominum sator, atque Deorum. διὰ τίνα. τίνα accusatiuus singularis personæ rationem habet. Per quem habet imperium? cui debet acceptum ferre suum imperium? τἀργύριον, pro τὸ ἀργύριον. Rogauit Chremylus de persona, Carion respondet de re. Per pecuniam, nomine autem pecuniæ omne diuitiarum genus intelligit. Ridet interim, & pro veteris comœdiæ libertate Iouem insectatur, qui cùm viueret fortunatissimus, & hominum longè ditissimus, honores diuinos sibi assumpsit, templa sibi sacrari iussit, & posteritatem vesana religione adstrin-

adstrinxit, nunquã hæc facturus, si diuitiis nõ præcelluisset. Τίς ὁ παρέχων ἐστι; periphrasis solius verbi, τίς παρέχει; τοῦτ', τοῦτο ἀργύριον. ὁδὶ. Atticũ pro ὅδε, hic, demõstrato Pluto. Sic antea dixit Τοδὶ, pro τόδε.

Σχόλια. Θύουσι δι' αὐτόν.] ἅπερ ἐστὶ τῷ δύνασθαι τοῖς ἀνθρώποις συμβαίνει, ταῦτα ἐστὶ τῷ Διὸς μετάθεσθαι.

Gerardvs. Θύουσι] vt in cœlis Iupiter regnat per Plutum, ita in terris per eundem colitur. Ergo nihil vsquam Iupiter habet, quod Pluto non debeat. εὔχονται πλουτεῖν. Iouem inuocant vt diuites fiant, scopus sacrificantium, opes. Itaque non tam propter Iouem, quàm propter Plutum, & eius largitionem vota sacrificantium videantur suscepta.

Σχόλια. Ἄντικρυς.] ἐκ ἐναντίας φανερῶς. ὁ δὲ τοιοῦτος ἐπιτεταμένως λέγει διχῶς τοῦ ἀντικρὺ δηλοῦντος.

Gerardvs. Ἄντικρυς.] manifestè: huiusmodi preces vulgo audiuntur, vt nemo sit qui diffiteatur, aut id negare audeat. αἴτιος causa τῶν θυσιῶν, & εὐχῶν sacrificiorum & precum. ταῦτ'. ταῦτα, illa sacrificia & vota. Cum παύσειεν iunge ἄν.

Σχόλια. Οτι τί δή.] ἤγουν πῶς ἄν τοῦτο τιμᾶσθαι τὸν Δία καὶ βασιλεύειν τῶν θεῶν παύσειε, ἤγουν πῶς ἄρα ὁ διά τινα τρόπον τοῦτ' ἔλεξας.

Gerardvs. Ὅτι τί δή;] Hactenus Chremylus & Carion de Ioue disputarunt Pluto tacente, omnia tamen audiente, tandem verò quadam honoris, & potentiæ suæ titillatione tactus, quidnam sit quod illi de se asserat, altiori indagine scire cupit, ὅτι τί δή; In ὅτι ο abundat: τί interrogat, alterum τι vacat, significat ποτε. Ergo ὅτι τί δή; nihil aliud est quàm τί δή ποτε. Qui tandem hæc cõstent quæ dicitis? Iam vero ὁ πλεονάζειν videre est in quamplurimis locis, ὅτινα ἔργα, pro τίνα solum, & ὅτοις pro τοῖς. Tale fuit ὅτῳ, quod antea legimus ὅτῳ ξυναντήσαιμι πρώτῳ ἐξιών. &c. vbi τῷ pro ᾧ vel ᾧ τινι accipitur, τῷ ὁ præpositiuo, ocioso manente. Quid autem si ὅτι simpliciter & sine interrogatione accipias, pro quoniam, τι iisdem abundante, vt cum ironia Plutus aliquid dicere incepisset, quod Chremylum & Carionem morderet, eorúmque dicta subsannaret? Quoniam scilicet, inquit, Vlterius autem dicendo ne progrederetur Chremylus impedit: verbum eius interrumpit, aliò spectans, quàm quò euasurus erat Plutus. ὅτι οὐδ' ἂν pro οὐδεὶς θύσειεν ἄν, Quoniam nullus mortalium posthac Ioui oblaturus est, non bouem &c. Græcus interpres ὅτι pro πῶς accipit. πῶς ἄρα. i. διὰ τίνα τρόπον, quomodo in hæc dixisti? conuenit hæc interpretatio cum priore illa.

Χρ. Ὅτ' οὐδ' ἂν εἷς θύσειεν ἀνθρώπων ἔτι,	CH. *Quia ne vnus hominum quidem offerat*
Οὐ βοῦν ἄν, οὐχὶ ψαιστὸν, οὐκ ἄλλ' οὐδὲν,	*Libum deinceps, aut pecudẽ, aut aliud denique,*
Μὴ βουλομένου σοῦ. Πλ. Πῶς; Χρ. Ὅπως; οὐκ ἔσθ' ὅπως	*Si tu prohibeas.* PL. *Quomodo?* CH. *Quomodo? quia*
Ὠνήσεται δήπουθεν, ἢν σὺ μὴ παρὼν	*Non erit, vnde quis emat, ad libandũ quippiam,*
Αὐτὸς διδῷς τἀργύριον, ὥστε τὴν τοῦ Διὸς	*Nisi tu præsens ei argentum dederis: ita,*
Τὴν δύναμιν, ἢν λυπῇ τι, καταλύσεις μόνος.	*Vt vim Iouis (si tibi molestus sit forsitan)*
Πλ. Τί λέγεις; δι' ἐμὲ θύουσιν αὐτῷ; Χρ. Φήμ' ἐγώ.	*Tu solus destruas.* PL. *Quid ais? nũ homines ei Per me sacra faciunt?* CH. *Ita dico: & per Iouem*
Καὶ νὴ Δί', εἴ τί γ' ἐστὶ λαμπρὸν καὶ καλὸν,	*Si quid præclarũ, aut pulchrũ, aut gratũ denique*
Ἢ χάριεν ἀνθρώποισι, διὰ σὲ γίγνεται.	*Inter homines existit, per te maximè*
Ἅπαντα τῷ πλουτεῖν γάρ ἐσθ' ὑπήκοα.	*Existit: nam pecuniæ obediunt omnia.*

Σχόλια. Θύσειεν.] ὅτι ἐστὶ τοῦ θυμιάσαι τὸ θύειν ἐστὶ μέντοι τὸ βοῦς σφάζειν. ἐστὶ δὲ τοῦ ψαιστοῦ θυμιάσειν. κυρίως δὲ ψαιστὸν, ἄλευρον ἐλαίῳ δεδευμένον. καλεῖται δὲ καὶ τὸ πόπανον.

Gerardvs. Βοῦν ἄν.] Particula hæc ἂν apud Atticos subinde vacat, vel præcedentis verbi rationem habet. οὐ βοῦν ἂν θύσειεν. Ψαιστόν.] Placenta placentæ erant, & liba in sacrificiis adhiberi solita. vocãtur & κάμματα, quæ sunt folia lauri: propterea autem κάμματα dicebãtur, quòd placenta foliis lauri tecta apponebantur comedenda.

Σχόλια. Ὅπως; οὐκ ἔσθ' ὅπως.] τὸ πρῶτον ὅπως ἐν μέσῳ καθ' ὑποστιγμὴν, τοῦτ', ἀντὶ τοῦ πῶς νοήσεις. ὁ δὲ μετὰ ἀποφάσεως ἀντὶ τοῦ ὅτι.

Gerardvs. Ὅπως.] Ecce & ὅπως pro πῶς, τοῦ ο περιττεύοντος. οὐκ ἔσθ' ὅπως ὠνήσεται), non est vt quis emat, nullo modo qui volet sacrificare empturus est bouem. ἢν σὺ μὴ pro ἢν μὴ σὺ, nisi. Παρὼν,] præsens, id est, propitius & fauens. αὐτὸς, ipse, non alius tuas vices gerens. Τι, i. κατά τι in aliquo, vel minimo etiam.

Σχόλια. Καταλύσεις.] καταλύω τὸ ἀφανίζω καὶ ἀναλύω. ὁ καὶ μεταβαίνει συνταττόμενον μετὰ αἰτιατικῆς ὡς κἀνταῦθα. καὶ ὁ Φαλαεις, εἰ βούλεσθε τὸν πρὸς ὑμᾶς καταλῦσαι πόλεμον. καταλύω καὶ τὸ ἀναπαύομαι ἀμεταβάτως, ἀφ' οὗ καὶ κατάλυμα, ἡ ἀνάπαυσις.

Φήμ' ἐγώ.] ὅτι ἀναβιβάζεται ὀξεῖα, πάλιν ὀξεῖα διὰ τὸ θλιβῆναι τι θέσθαι. οὐ μὴν θλιπτομένη. ἄτοπον γὰρ, ὥσπερ ἐνταῦθα τὸ φήμ' ἐγώ. καὶ τὸ χρῆς' ἵδρασι καὶ τὸ δεῦρ' ἄγε. καὶ τὰ τοιαῦτα. ἀλλὰ καὶ ὅτε θλιπτομένη ἐν τινι λέξει κεῖται μονοσυλλάβως. εἰ μὴ πρὸ δύο συλλαβῶν ἐστὶ τόνος, ἐγκλινέσθω. διὸ οὕτοι που σπουδὴν ποιεῖς. οὐκ ἔστι που τὰ πράγματα ἐν τούτῳ. εἰ δὲ πρὸ τριῶν συλλαβῶν ἐστὶν ὁ τόνος, ἄτοπον τὴν θλιβομένην ἀναβιβάζειν καὶ ὀξεῖαν ποιεῖν. ὡς ἐν τῷ εἵνεκα σοῦ μύθους λέγει. καὶ τοῖς τοιούτοις. χρὴ γὰρ ἀκίνητον τηρεῖν τὴν θλιβομένην. καὶ μὴ διὰ τὸν πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν πρέπειν, ἄτοπά τινα καὶ ἀνάρμοστα πάνυ καινοτομεῖν. ἔνθα δὲ ἀνάγκη τίς ἐστι καὶ οὐκ ἂν ἄλλως ἔχοι ῥηθῆναι, οὐ καινόν ἐστι καινοτομῆσαί τι. διὸ ἐστὶ τοῦ μέμνηταί μου καὶ τῶν τοιούτων. ἄνευ δὲ ἀνάγκης τοιαῦτα καινοτομεῖν, οὐ μοι δοκεῖ λόγον ἔχειν.

Bisetvs. Ἅπαντα τῷ πλουτεῖν] ὅμοιον τούτοις τὸ,

Χρυσὸς δ' ἀνοίγει πάντα, κ' ἀΐδου πύλας.

καὶ το Πινδάρου,

Πλοῦτος ἀστὴρ ἀρίζηλος, ἀληθινὸν ἀνδρὶ φέγγος.

καὶ τὸ Θεόγνιδος,

Πλοῦτε θεῶν κάλλιστε, καὶ ἱμεροέστατε πάντων,
Σὺν σοὶ καὶ κακὸς ὢν γίγνομαι ἐσθλὸς ἀνήρ.

GERARDVS. Τῷ πλουτεῖν, verbum pro nomine τοῦ πλούτου diuitiis. In hanc rem extant nō inuenusti, neque relatu indigni Græcorum versiculi.
Τ' ἀργύριόν ἐστιν αἷμα καὶ ψυχὴ βροτοῖς·
Ὅστις δὲ μὴ ἔχει τοῦτο, μηδ' ἐκτήσατο,
Οὗτος μεταξὺ ζώντων τεθνηκὼς περιπατεῖ. id est,
Hominibus velut sanguis & anima est argentum: eo qui destituitur, nec ipsum sibi parauit, is inter viuos mortuus obambulat. ἰθ' ὑπηκόα, pro ὑπακούουσι, subseruiunt.

Καρ. Ἐγὼ γέ τοι διὰ σμικρὸν ἀργυρίδιον,
Δοῦλος γεγένημαι. διὰ τὸ μὴ πλουτεῖν ἴσως.
Χρ. Καὶ τάς γ' ἑταίρας φασὶ τὰς Κορινθίας,
Ὅταν μὲν αὐτάς τις πένης πειρῶν τύχῃ,
Οὐδὲ προσέχειν τὸν νοῦν· ἐὰν δὲ πλούσιος,
Τὸν πρωκτὸν αὐτὰς εὐθὺς ὡς τοῦτον τρέπειν.
Καρ. Καὶ τούς γε παῖδάς φασι ταὐτὸ τοῦτο δρᾶν,
Οὐ τῶν ἐραστῶν, ἀλλὰ τἀργυρίου χάριν.
Χρ. Οὐ τούς γε χρηστούς, ἀλλὰ τοὺς πόρνους. ἐπεὶ
Αἰτοῦσιν οὐκ ἀργύριον οἱ χρηστοί. Καρ. Τί δαί;
Χρ. Ὁ μὲν ἵππον ἀγαθὸν, ὁ δὲ κύνας θηρευτικάς.
Καρ. Αἰσχυνόμενοι γὰρ ἀργύριον αἰτεῖν ἴσως,
Ὀνόματι περιπέττουσι τὴν μοχθηρίαν.

CA. Ego certè, modico ære emtus, miserā seruio
Hanc seruitutem: quia nummatus non eram.
CH. Etiam Corinthiacas aiunt meretriculas,
Si quando pauper eas sollicitando ambiat,
Nullam rationem eius habere. At si quispiam
Diues: statim illi facere copiam sui.
CA. Hoc ipsum aiunt facere pueros tenellulos,
Non propter amatores, sed quæstus gratia.
CH. At in hoc non de bonis, sed de meritoriis
Dici puta: nam frugi argentum haud expetunt.
CA. Quid ergo petūt? CH. Alius quidē generosū
Alius verò expetit canes venaticos. (equum,
CA. Fortasse dū eos pecuniam exposcere pudet,
Hoc prætextu suam tegunt infamiam.

GERARDVS. Ἔγωγε] idem quod ἐγὼ, nisi quod ἔγωγε pronomē Atticum in principio amat poni. ἐγὼ autem commune in principio iuxta & in medio. τοι vel expletiuum sit, vel pro γὰρ accipiatur.

Σχόλια. Διὰ σμικρὸν ἀργυρίδιον.] καλῶς τὸ σμικρόν. οὔτε γὰρ πολυτίμητοι οὔτε ἀξιόπιστοι οἱ δοῦλοι. ἐξηυτέλισε δὲ ἑαυτὸν πρὸς τὸ ἐπιτυχεῖν τοῦ σκοποῦ. διαφέρει δὲ ἡ ἔγωγε τῆς ἐγώ. τῷ τὴν μὲν ἔγωγε ἐπὶ ἀρχῆς μόνον τίθεσθαι καὶ ἔστιν ἀττική. τὴν δὲ ἐγὼ, καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ μεταξὺ καὶ ἔστι κοινή. τὸ δὲ ἴσως ἢ διστακτικὸν, ἢ ἐπίσης τοῖς ἄλλοις. τὸ δὲ γέ τοι ἢ ἀντὶ τοῦ δὲ ἢ ἀντὶ τοῦ γὰρ, ὃ καὶ κρεῖττον. εὕρηται δὲ ἐν πολλοῖς τῶν λογοποιῶν, ὡς ἐξετάζων εὑρήσεις. Λιβάνιος γάρ φησι. σὺ δὲ οὕτω πικρὸς οὐδὲ χαιροῦ παραπεσόντος ἐτιμωρήσω. Ἰούλιος γέ τοι τῶν μὲν ἄλλων χρήματα ἐκόμισε, παρὰ σοῦ δὲ ἐστιν ἧς αἰτίαν.

GERARDVS. Σμικρόν.] Prostesis pro μικρόν. Superflua videri potest hæc dictio, cùm ἀργυρίδιον pecuniolam, id est, paruam pecuniam significet. Verùm vel poetico iure diminutiuū pro primitiuo vsurpat: vel per duo hæc ὑποκοριστικὰ, rei & pecuniæ exprimit tenuitatem. Ne quis autem putet hæc rusticè à seruo subiici, & leuia grauibus stultè immisceri. Si etenim libertas inæstimabilis res est, an non est miranda vis pecuniæ, quæ, pusilla etiā, homini libertatē seruare, auferréve queat? Ἴσως. ἐπίσης τοῖς ἄλλοις, non æquè diues atque alij. Seruorum origo à bello est, in quo qui capiuntur, si redimere sese non possunt præ inopia, in seruitutem rediguntur.

Σχόλια. Καὶ τάς γ' ἑταίρας.] ἐπίσημοι ἐν Κορίνθῳ ἑταῖραι μνημονεύονται. Λαΐς. Κυρήνη. Λέαινα. Σινώπη. Πυρρίνη. Σικυωνία. Στράβων δὲ ἐν ὀγδόῳ τῶν γεωγραφουμένων εἶναί φησιν ἐν Κορίνθῳ ἀφροδίτης ἱερὸν ἐν ᾧ πλείους ἢ χιλίας ἑταιρίδας ἀφωσιωμένας τῇ θεᾷ, προκεῖσθαι τοῖς βουλομένοις, ἑκάστου τῶν ἀφικνουμένων ὑπαγαγούσας, μηδ' ἕνα μέντοι τῶν ἢ βίῳ διαφερόντων προσιεμένας. ὅθεν τὸ λεγόμενον παροιμιάσθαι. οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἐς Κόρινθον ἔσθ' ὁ πλοῦς. Φασίον δὲ ὁ περιπατητικὸς, ἐν τῷ πέρατι τῆς ἀμαλθείας, Δημοσθένην ἱστορεῖ Λαΐδος αὐτὸν μυρίας δραχμὰς αἰτηθέντα εἰς μισθὸν παννυχίδος, οὐκ ὠνοῦμαι φάναι μυρίων δραχμῶν μεταμέλειαν. περὶ δὲ Λαΐδος ἐν τοῖς ἑξῆς ἀκριβέστερον εἰρήσεται.

GERARDVS. Ἑταίρας.] Non modo Iouem, sed & Venerem sine Pluto frigere ostendit: idque nō ex quibuslibet meretricibus, sed ex Corinthiis, vt nobilioribus. Corinthus vrbs in Isthmo collocata fuit, duos habens portus, alterum qui Asiam, alterum qui Italiam spectaret. Corinthij ad palliciendos vndecunque homines, & vt ex frequētiori hominum concursu suam vrbem opulētiorem redderent, templum Veneri sacrarunt, quod puellas Veneri sacras plus mille capiebat, quæ prostādo ac vulgò quæstum faciundo, tandem eò luxus & delitiarum peruenerunt, vt non nisi opulentissimos quosque admitterent: qui enim quod poscebant, non pendebat, probrosè eiiciebatur. Nemo ferè est qui nesciat Demosthenē Laidem, Corinthiacum celeberrimum scortum, adisse, quæ posteaquam petiuisset μυρίας δραχμάς. i. decem millia drachmarum, Demosthenes magnitudine pretij perculsus, non minus prudenter quàm verecundè illinc se subducēs, ait, οὐκ ὠνοῦμαι μυρίων δραχμῶν μεταμέλειαν, id est, decies mille drachmis pœnitudinem non emo. πειρῶν τύχῃ, tentans fuerit, pro πειράσῃ tentarit, de stupro interpellarit. Atticè πειρῶν pro πειρῶν positum est.

Σχόλια. Οὐδὲ προσέχειν τὸν νοῦν.] οὐ μόνον ὅτι οὐ προσδιαλέγονται, ἀλλ' οὐδ' ὁρῶσιν σχεδὸν.

GERARDVS. Τὸν νοῦν.] adeò aspernātur, adeò non dignātur alloqui, vt ne ad eos quidem animaduertant. Non modò autem Corinthiarum, sed & omnibus omnium meretricum ingeniis insitum est, vt non gratia aut elegantia amantis moueantur neque rationibus vllis eas meliùs flectas, quàm nummis. i. pecunia numerata. Proinde Plautinum illud scortillum dicebat: Oculatæ sunt nostræ manus, credunt quod vident. πλούσιος repete, πειρῶν τύχῃ.

Σχόλια. Τὸν πρωκτὸν αὐτάς.] πρὸς τὸ ἐρεθίζειν αὐτούς. ἄτοπον δὲ τὴν γυναῖκα τὸ ἔμπροσθεν μὴ ἔχειν ἐπιδεικνύειν. σφόδρα δὲ ἄσημον ἐχρήσατο τῷ πρωκτῷ.

GERARDVS. Πρωκτὸν,] positū τὰ αἰδοῖα intelligit, videtur sumptū à canib'. αὐτάς. i. φασί, & ὡς pro πρὸς vt antea accipe. Καὶ τούς. Execratur infandos amores & spurcos παιδεραστῶν cōcubitus, de quibus Platone referente, μυρία γ' ἔχοντ' ἀνθρώποις ἴδια, καὶ

ἰδίᾳ, καὶ ὅλαις πόλεσι κακά, id est, hominibus priuatim, vrbibus verò publicè innumera contigerũt mala. Quoniam libido hæc, vt idem Plato ait, ἐκ προνοίας τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος ἐλέγξει, id est, consulto, atque dedita opera genus humanũ destruit. Ab hoc plus quàm prodigioso coitu, quoniã contra naturam est, bruta & expertia rationis animalia abstinent. Authorem παιδικῶν Ouidius Orpheum scribit:

Ille etiam Thracum populis fuit author, amorem
In teneros transferre mares &c.

Sunt qui Thalonem Cretensem faciãt principem: Hic autem fuerit necne non satis certum. Hoc tamen ex Aristotele legitur, Masculam Venerem, lege etiam lata, permissam in Creta fuisse. Ταυτί. τὸ αὐτό. id ipsum, nempe τὸν πρωκτὸν τρέπειν. τ' ἀργυρίου, τῆς ἀργυρίου pecuniæ gratia. Propterea Latini scorta mascula vocant pueros meritorios, à merendo, i. lucri & quæstus gratia aliquid faciendo. χρηστούς φασι, inquam, τοὺς χρηστοὺς τοῦτο δρᾶν τοῦ ἀργυρίου χάριν, vocat per ironiam χρηστοὺς pueros faciliores & placidiores, quasi vero ideo culpabiles non sint, quòd aliis contenti rebus ære nõ mereãt.

Σχόλια. Αἰτοῦσιν.] αἰτῶ καὶ αἰτοῦμαι τὸ αὐτό, ὥσπερ πειρῶ καὶ πειρῶμαι. πλὴν ὅτι τὸ μὲν αἰτεῖν τὸ ἁπλῶς ζητεῖν, τὸ δὲ αἰτοῦμαι τὸ μεθ' ἱκεσίας. Τί δαί;] σύνδεσμος ἐρωτηματικός. διὰ δὲ τὴν ἔκτασιν διφθογγογραφεῖται.

GERARDVS. Τί δαί;] δαί, loco τοῦ δὲ productionis gratia διφθογγογραφεῖται. ὀνόματι, i. αἰτεῖν ὀνόματι, hoc nomine, huiusmodi petitione. Peterẽt quidem non illibenter argentum, sed honestiore titulo suam cælant infamiam: homine enim liberali & ingenuo dignius est, equum, annulum, aut aliquid tale, quàm pecuniam petere.

Σχόλια. Περιπέττουσι.] διὰ τὸ τῷ προσθέτῳ κεκρυμμένῳ κόσμῳ. ὁ αὐτὸς Θεσμοφοριαζούσαις. ὡς τὴν περίεργος αὐταῖσι τῶν φαρμάκων, ὅταν ἐπιπέττειν ἑαυτὰς προσθέτοις. ὁ περιπέττουσιν ἀντὶ τοῦ περικαλύπτουσι τὴν ἀσέλγειαν. μοχθηρίαν δὲ τὴν τοῦ ἀργυρίου ἐπιθυμίαν. ἢ τὴν δι' αἰτήσεως τοῦ ἀργυρίου. τὸ δὲ περιπέττειν, εἴτε ἀπὸ τοῦ παραπτάσματος εἴρηται, ἢ ἀπὸ τῶν ζύμην τὰ ἄλφιτα περιλαμβανόντων, καὶ τούτοις περικαλυπτόντων ἵνα ἐμβάσι γὰρ τὰ καταλιμπανόμενα ἀφ' ἑκάστου ἄρτου μιγνῦντες ποιοῦσιν ἄρτον. δοκεῖ οὖν ὅτι ἐπιθεῖσι κατεργάσασθαι τῷ ὀνόματι τοῦ ἵππου εἰς τὴν μοχθηρίαν.

GERARDVS. Περιπέττουσι,] inuoluunt, occultant. Sumptum à pistoribus fermẽtũ in cõficiẽdo pane sic cõfundẽtibus, vt nusquã esse appareat. μοχθηρίαν, auaritiã & argẽti cupiditatẽ: vel poti' τὴν ἀσέλγειαν turpitudinem & obscœnam libidinem.

Χρ. Τέχναι δὲ πᾶσαι διὰ σὲ καὶ σοφίσματα,
Ἐν τοῖσιν ἀνθρώποισίν ἐσθ' ηὑρημένα.
Ὁ μὲν γὰρ αὐτῶν σκυτοτομεῖ καθήμενος.
Ἕτερος δὲ χαλκεύει τις, ὁ δὲ τεκταίνεται.
Ὁ δὲ χρυσοχοεῖ, χρυσίον παρὰ σοῦ λαβών.
Ὁ δὲ λωποδυτεῖ γε νὴ Δί'. ὁ δὲ τοιχωρυχεῖ.
Ὁ δὲ κναφεύει τις. ὁ δὲ πλύνει κῴδια.
Ὁ δὲ βυρσοδεψεῖ γ'. ὁ δέ γε πωλεῖ κρόμμυα.

CH. Artes item omnes, omnes præstigia & doli,
Inter homines propter te excogitata sunt.
Te propter in sutrina alius corium secat:
Alius ferrum ducit: alius ligna fabricat:
Alius, quod à te accepit, aurum liquefacit.
Est, qui tui causa spoliat: qui parietes
Perfodit: alius fullonem agit: hic pelles lauat:
Hic corium tingit: ille cepas venditat:

Σχόλια. Τέχναι δὲ πᾶσαι διὰ σέ.] αἱ μηχαναί. πλείους κατασκευαὶ τέχναι λέγονται τῶν ἀνθρώπων σοφίσματα. αἱ χαλκευτικὴ, τεκτονικὴ καὶ ὅσαι ἄλλαι τοιαῦται. τέχνη λέγεται καὶ ἡ μηχανὴ καὶ ὁ δόλος, ἀφ' ἧς καὶ τεχνάζομαι ἀντὶ τοῦ δολιεύομαι καὶ μηχανῶμαι. σοφίσματα δὲ τὰ διὰ λόγων μαθήματα.

GERARDVS. Τέχναι.] Ex iis quæ sequuntur, intelligit artes quibus inest μεταχείρησις καὶ ἐνεργία id est, quæ manibus peraguntur, sordidas artes, & illiberales, quo in genere sunt, quarum hic meminit. Καὶ σοφίσματα.] impostura, & fraudes cõpositæ, siue in artibus sint, siue extra artes. ἐν τοῖσιν ἀνθρώποισιν ἐσθ', Atticè pro ἐν τοῖς ἀνθρώποις εἰσί.

Σχόλια. Ἐσθ' ηὑρημένα] τὴν σύνταξιν πρὸς τὸ οὐδέτερον πληθυντικὸν ἀπέδωκε. λέγει δὴ τὸ ηὑρημένα πρὸς τὸ σοφίσματα.

GERARDVS. Σκυτοτομεῖ] Confictum verbum à σκύτος corium, & τέμνω scindo. Eos generaliter notat qui ex corio opus faciunt. Latini à suendo sutores appellant. Χαλκεύει.] Si verbi huius genuinam respicis significationem, is dicetur χαλκεύειν qui æs tractat, & ex eo aliquid facit. Laxius tamen accipi potest, pro eo nimirum qui æs, ferrum, plombum, & alia metalla quæcunque parat. Sic τεκταίνεσθαι hîc eum notat qui ex ligno, lapidibus, aut alia materia cõficit opus, quamuis τέκτων (vnde ductum est hoc verbum) à τεύχω facio, & paro deriuetur, suaptéq; natura significatio τοῦ τέκτονος tã latè pateat apud Græcos, quàm fabri apud Latinos. Χρυσοχοεῖ,] τὸ χρυσίον χέει, aurũ fundit, ex auro fusili opus aliquod facit: quod munus est aurificũ. παρὰ σοῦ. Chremylus nõ tribuit speciatim Pluto æs, lignũ, nec lapides, sed aurũ: quoniã in auro diuitiarũ pars vulgo censetur esse potissima & pulcherrima. Simul Chremylus indicat se nõ tã ἐπὶ σκύτη, quod aiũt, quàm ἐπὶ χρυσίον βλέπειν, id est, nõ tã ipsi animũ esse in coriis, quàm in auro. Λωποδυτεῖ.] vox hæc, si non fallor, cõstituta est ex tribus, λώπη vestis, ὁδὸς via, & δύω τὸ ἐκδύω exuo, vt sit in via prætereuntes spoliare, vicos & vias obsidere, minor vis est in hoc quàm in eo qui τοιχωρυχεῖ, i. qui ædium muris & parietibus effossis ædes inuadit alienas. Duobus hisce verbis furta & rapinas omnis generis poëta tangit.

BISETVS. Λωποδυτεῖ] Εὐστάθιος λώπη, καὶ λώπιον, τὸ λεπτὸν ὕφασμα κατὰ τὸν τοῦ κρομμύου λοπόν, τὸ λώ μέγα κατ' ἔκτασιν καὶ λῶπος προσθέσει συναμένως, τὸ ἱμάτιον, ὅθεν τὸ λωπίζειν, τὸ γυμνοῦν. καὶ τὸ ἐκλωπίζειν, τὸ ἐκδύειν. καὶ λωποδύτης, ὁ τὰ ἱμάτια ἀποδύων. ὅθεν τὸ λωποδυτεῖν, τὸ τὰ ἱμάτια ἀποδύειν, καὶ ἀφαιρεῖσθαι. Σουΐδας. λωποδύτης, ὁ τῶν ἱματίων κλέπτης, ἢ ὁ τοὺς τινὰς ἐκδύων. λωποδυτεῖν, τὰ ἱμάτια κλέπτειν. ὁ δὲ ποιητὴς τὸ λωποδυτεῖν ὡς περὶ τέχνης παρὰ προσδοκίαν παιδιᾶς, καὶ γέλωτος χάριν, ὡς καὶ τὸ τοιχωρυχεῖν κωμικῶς εἶπε.

Σχόλ. Κναφεύει.] ἀττικὸν μὲν τὸ διὰ τοῦ κ. κοινὸν δὲ τὸ διὰ τοῦ γ. οἱ παλαιοὶ δὲ ἀττικοὶ διὰ τοῦ κ, κνάφος ἐστι δὲ ἀκανθῶδές τι, ᾧ ξύουσι τὰ ἱμάτια. οἱ δὲ νεώτεροι διὰ τοῦ γ παρὰ τὸ διαφῆν. κναφεὺς δὲ παρὰ τὸ κνῶ. ὃ σημαίνει τὸ ξύω. Ὅμηρος ἐπὶ δ' αἴγειον κνῆ τυρὸν καὶ κνήστι χαλκείῃ. παρὰ δὲ τοῦ φάρους γνάφειν. ἥτις ἐστὶ παρὰ τὸ γάνος τὸ λαμπρόν.

GERARDVS. Κναφεύει.] ἀκνάω, quod est ξύω, id est, rado, fit κναφεύω verbum fullonũ, pãnos & vestes carduis radẽdo, polientium. Atticum est κναφεύω pro communi γναφεύω. Πλύνει.] Pellium nullus est vsus, ante quàm in vasis ligneis, lapideis, terreis, vel æneis probè macerentur, deinde lauentur. Aliud itaque agit qui πλύνει κώδια, aliud qui ταυ̃τα τέμνει. ab vtroque differt qui βυρσοδεψεῖ hic enim neque coria scindit, neque lauat, sed tingit & pilo nudatis colorem addit: βύρσα corium est, δέψω, tingo. κρόμμυα. Species pro genere ponitur. Per cepas itaque, olera & omne genus herbas edules intellige. Ἁλοὺς.] captus, deprehensus, ab ἁλίσκομαι verbo anomalo.

Ὁ δ' ἁλούς γε μοιχὸς, διὰ σέ που παρατίλλεται.

Hic deprehensus adulter, vulsuram miser
Patitur: tuiq; hac studio fiunt omnia.

Πλ. Οἴμοι τάλας, ταυτί μ' ἐλάνθανε πάλαι.

PL. Ah me miserũ, qui isthæc ignoraui hactenus.

Χρ. Μέγας δὲ βασιλεὺς οὐχὶ διὰ τοῦτον κομᾷ;

CH. Rex ille Persarũ, annõ se effert propter hũc?

Καρ. Ἐκκλησία δ' οὐχὶ διὰ τοῦτον γίγνεται;

CA. Et cœtus hominũ nũquid fiunt propter hũc?

Χρ. Τί δέ; τὰς τριήρεις οὐ σὺ πληροῖς; εἰπέ μοι.

CH. Quid? nũ triremes tu non cõples? cedò mihi.

Καρ. Τὸ δ' ἐν Κορίνθῳ ξενικὸν οὐχ οὗτος τρέφει;

CA. Coductũ exercitũ in Corintho hic non alit?

Σχόλια. Παρατίλλεται.] ἔθος ἦν τὸν ἁλόντα μοιχείας παρατίλλεσθαι ἵνα δὴ ὡς ἀργύριον ποιοῦς λυθῇ. παρατίλλεται οἷον, διασπεῖται τὰς τρίχας τοῦ πρωκτοῦ τίλλεται. αὕτη γὰρ ὥριστο δίκη τοῖς μοιχοῖς πένησι, ῥαφανιδώσεις καὶ παρατιλμός. οἱ γὰρ πλούσιοι χρήματα παρέχοντες ἀπελύοντο. παρατίλλεται οὖν φασι διὰ τὸ μὴ δύνασθαι χρήμασι λυτροῦσθαι τὴν πυγήν. δημοσίᾳ γὰρ ταῦτα ἔπασχεν.

GERARDVS. Παρατίλλεται.] Olim mœchus adulterij conuictus, pœnam ob flagitium irrogandam si diues erat pecunia redimebat, pauper pœnas luebat, quæ παρατιλμὸς vocabatur, ἀπὸ τοῦ παρατίλλεσθαι, i. ab euellendo, quoniam mœchorum nates & pudenda publicè vellebantur. Haud scio verum magis mirum, inueniri potuisse qui studio pecuniæ rem exercerent adeò sordidam: rursum tam miseros fuisse, qui pecuniolæ penuria, tã probroso cunctis essent spectaculo. Οἴμοι] aduerbium est hominis aliquid indignè ferentis, propterea conuenientissimè illi adiungitur nominatiuus τάλας, quo significatur, qui miser est, & aliquid præter meritum passus est, παρὰ τὸ ταλάω, suffero, & perpetior. ταυτί, ταῦτα. hæc fugerunt me, nec sciui tantam vim inesse mihi.

Σχόλια. Μέγας δὲ βασιλεύς.] τὸν τῶν Περσῶν λέγει. οὕτως γὰρ ἔλεγον αὐτὸν διὰ τὸ πλείονι δυνάμει χρῆσθαι περσικῇ. κομᾷ δὲ ἀντὶ, τοῦτ' ἔστι σεμνύνεται τῇ περιουσίᾳ τῆς ἀρχῆς. ἀπὸ τῶν μέγα φρονούντων τῇ κόμῃ.

GERARDVS. Μέγας.] Paucula dixit Plutus, sed eiusmodi fuerunt, quæ facilè Chremylo & Carioni animum adderent. Propterea quò magis vrgeant, orationibus vtuntur & rationibus vt non paucis, ita nec simplicibus, sed interrogatiuis, & vehementiæ maioris. Magnum regem absolutè vocant regem Persarum. Cùm enim Cyrus Assyriæ & Mediæ regna in Persas transtulisset, Asiam debellasset (vnde argenti quingenta millia talentorum reportauit, præter craterem Semiramidis, cuius pondus erat quindecim talentorum) vocatus est μέγας βασιλεὺς, à quo posteà Persarum reges μεγάλους βασιλέας appellari se voluerũt. Οὐχὶ] idem quod οὐκ. κομᾷ, effertur & superbit. Ductum est ab iis qui ab elegãtiore capillitio, & comptula coma sibi placent.

Σχόλια. Ἐκκλησία δέ.] ἵνα πόρον εὕρῃ χρημάτων. ἐκκλησιάζεσθαι γὰρ ἢ τῶν ἰδίων τι σῶσαι βουλόμενοι, ἢ τὰ ἀλλότρια σφετερίσασθαι. διαβάλλει δὲ τὸ τῶν φιλοκερδίᾳ τῶν Ἀθηναίων τελοῦσιν.

GERARDVS. Ἐκκλησία.] Et belli & pacis tempore comitia fiunt, & hominum cœtus lucri gratia: nam volunt vel sua tueri, & conseruare, vel aliena vsurpare. Quòd autem sic vrbes & populi concitentur, ingens Pluti numen facit.

Σχόλια. Τὰς τριήρεις.] οἱ γὰρ εὔποροι τῶν τριηράρχων, πλείονας ταύτας ἔτρεφον. καὶ διὰ τοῦτο ἐπλήρουν τὰς ναῦς. οἱ δὲ πένητες οὐδαμῶς.

GERARDVS. Τριήρεις.] Cùm bellum nauale gerendum erat, τριήραρχοι, i. classis & nautum præfecti eligebantur non pauperes, sed diuites, qui classem rebus bello gerendo necessariis instruerent. εἰπέ μοι. Sic loquimur vbi rem significamus omnibus confessam. Dic mihi nũ tu sis qui naues communias? hoc innuit, non possis negare.

Σχόλια. Τὸ δ' ἐν Κορίνθῳ.] ὡς τῶν Ἀθηναίων δι' ἑαυτῶν μὴ βουλομένων πολεμεῖν πρὸς Κορινθίους διὰ τὸν κίνδυνον. μισθουμένων δὲ ξένους εἰς τὸν πόλεμον καὶ τρεφόντων αὐτούς. τοῦτο δὲ ἐν τοῖς πολλοῖς τῶν πολέμων διεπράττοντο. ἄλλως, ὡς ἀεὶ ξενικόν τι ἐχόντων Κορινθίων καὶ οὐχ ὡς ἰδίως κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον. δῆλον δὲ ἐκ τοῦ ἐν δευτέρῳ φέρεσθαι, ὃς ἔσχατος ἐδιδάχθη ὑπ' αὐτοῦ εἰκοστῷ ἔτει ὕστερον. εἰ μὴ ὅπερ εἰκὸς ἐκ τοῦ δευτέρου τοῦτο μετηνέχθη. ἐκεῖ γὰρ ὀρθῶς ἔχει. ἤδη γὰρ ὁ Κορινθιακὸς πόλεμος συνέστη τελευταίῳ ἢ τέτρασιν ἔτεσι πρότερον τοῦ Ἀντιπάτρου ὑφ' οὗ ἐδιδάχθη. καὶ τὸ συμμαχικὸν ἐστρατοπέδευσεν ἐν Κορίνθῳ, τὸ δὲ Λακεδαιμονικὸν, ἐν Σικυῶνι. ἄλλως. μετὰ τὸν πόλεμον τὸν Πελοποννησιακὸν, αὐτοὶ οἱ σύμμαχοι τῶν Λακεδαιμονίων, ἐκρότησαν πόλεμον κατ' αὐτῶν. συνέβαλον δὲ αὐτοῖς Ἀθηναῖοι καὶ εἶχον τὴν Κόρινθον ὁρμητήριον, εἰς ἣν ἔπεμψαν ξενικὸν στράτευμα καὶ αὐτοὶ ἔτρεφον αὐτό. τοῦ δὲ στρατεύματος ἦρχεν Ἰφικράτης ὁ στρατηγός. τινὲς δέ φασι Κορινθίοις ἀδικουμένοις ὑπὸ Λακεδαιμονίων συμμάχους πέμψαι Ἀθηναίους, καὶ ἔτρεφον Κορίνθιοι. φασὶ δὲ αὐτοὺς ὑφορωμένους Ἀθηναίους ξενικὸν τρέφειν συμμαχίας χάριν. ἦν δὲ καταστήσας τοὺς ξένους ἐν Κορίνθῳ, Κόνων ὁ Ἀθηναίων στρατηγὸς καθελὼν Λακεδαιμονίους, ὅπως φυλάττοι τὴν ἔφοδον αὐτῶν. ἄλλως. διπλῶς ἀδεῖ τὸ ἱστορικόν. ἢ ὅτι Κορίνθιοι Λακεδαιμονίους ὑφορώμενοι ἐμισθοῦντό τινας τῶν Ἀθηναίων εἰς τὴν αὐτῶν φυλακήν. ἢ Ἀθηναίους ἐφοβοῦντο, ἵνα μὴ ὑπ' αὐτῶν δουλαγωγηθῶσιν, καὶ διὰ τοῦτο ξένους τινὰς ἐν Κορίνθῳ ἔτρεφον, ἀσφαλείας ἕνεκα.

GERARDVS. Ἐν Κορίνθῳ ξενικόν, quod est ξενικὸν vocat τοὺς ξένους στρατιώτας peregrinos milites, & accititios. si Athenienses diuitiis non abundarent, vnde nunc apud Corinthum conductitium alerẽt exercitum? Facit Plutus, inquit, vt nostra negotia discriminis plena, sine periculo & noxa geramus. Obiter Athenienses mordet vt timidos & ignauos, quo nomine etiam Demosthenes in eos subinde inuehitur, quòd contra morem maiorum ipsi in bel-

in bellum non prodirent, sed metu periculi ext a- A neos mercede conducerent.

Χρ. Ο Πάμφιλ☉ δ' ὐχὶ διὰ τοῦτον κλαύσεται;
Καρ. Ο Βελονοπώλης δ' ὐχὶ μετὰ τῦ Παμφίλυ;
Χρ. Αργύρι☉ δ' οὐχὶ διὰ τοῦτον πέρδεται;
Καρ. Φιλέψι☉ δ' ὐχ' ἕνεκά σου μύθους λέγει;
Χρ. Η ξυμμαχία δ' οὐχὶ διὰ σε τοῖς Αἰγυπτίοις; B
Καρ. Ερᾷ δὲ Λαΐς ὐ διὰ σε Φιλωνίδου;

CH. *Non Pamphilus ab isthoc habet, quod lugeat?*
CA. *Et Belonopoles nónne vnà cum Pamphilo?*
CH. *Nónne Argyrius hunc propter immodestè agit?*
CA. *Philesius nónne tui causa fabulas recitat?*
CH. *Non propter te auxilium Ægyptijs datur?*
CA. *An non propter te Lais amat Philonidem?*

Σχόλ. Ο Πάμφιλος δὲ.] ὁ Πάμφιλος ἐστὶ καὶ ὁ Βελονοπώλης ἀμφότεροι ὄντες οἱ Αθήνησιν. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν πλουτοῦσι, ἔτι τῷ ἤχει καὶ αὐτοί. ὁ Πάμφιλος δὲ δημαγωγὸς ἦν, εἶτα πολιτευόμενος καὶ ἔκλεψε τὰ τοῦ δήμου. ὡς καὶ Πλάτων φησὶν Αμφιαράῳ. καὶ τῷ Διὶ Πάμφιλον γε φασὶ κλέψαι τὰ κοινὰ, ἅμα τι συκοφάντην. ἐστὶ οὖν ὡς ὅτι κλέπτει τῶν δημοσίων χρημάτων, ἀθρόως ἐξέπεσε δημευθεὶς, ταύτην δίκην πεπονθώς. τινὲς δὲ τὸν Βελονοπώλην παράσιτόν φασι τοῦ Παμφίλου, δυστυχοῦντος οὖν τοῦ Παμφίλου ἀνάγκη καὶ αὐτὸν συνδυστυχεῖν αὐτῷ.

GERARDVS. Πάμφιλος.] Pamphilus Atheniensis fœnerator insignis rempublicam administrauerat, qui cum ærariū expilasset, peculatúque conuictus esset, publicata sunt vniuersa eius bona. Pamphilo parasitabatur Belonopola, qui in gratiā Pamphili sic se insinuauerat, vt Pamphili bona vtriusque viderentur communia. Si itaque ob irrogatam multam, & amissas opes habuit Pamphilus quod lugeret, nō desijt itidem Belonopolæ quod angeretur. Vides Plutum optabilem & hominibus desideratum, vt propter quem amissum, indoleant qui amiserint. κλαύσεται, futurum medium à themate κλαίω.

Σχόλια. Αργύριος δέ.] Αθηναῖος ἐστὶ ἐπὶ μαλακίᾳ τοῦτον διαβάλλει, ὡς καὶ πορδὰς ἀφιέναι. καὶ εἰς στρατιώτης δὲ τὸ Αργύριος κωμῳδεῖται. πέρδεσθαι δὲ, σπατᾶν πλούτῳ.

BISETVS. Αργύριος] τοῦτον ὁ Σουΐδας καὶ Αγύρριον καὶ Αγύρριον καλεῖ. καὶ ἐν Εκκλησιαζούσαις ἐστὶ Αγύρριος ὀνομάζεται. Αγύρριος γοῦν τὸ φρονούμενον πώγων' ἔχων.

GERARDVS. Αργύριος.] Argyrius Atheniensis vir fuit prædiues, sed ob eximias opes adeò immodestus, & inuerecundus, vt in congressu hominum πορδὰς & crepitus infames edere non puderet. Fere fit, vt credam hunc inoleuisse, vt apud Græcos βδεῖν & πέρδειν, accipiantur pro opulentiam ostentare, vel simulare. Quod confirmatur prouerbiolo: Νεκρὸς κεῖται βδέων. id est, Mortuus iacet pedens. Hoc vult poëta dictum: Diuitibus licet qualiacunque facere, pauperibus non item.

Σχόλια. Φιλέψιος.] ἐστὶ πένης ὢν λέγων ἱστορίας ἐτρέφετο. τερατώδης δὲ καὶ λάλος διαβάλλεται, ὡς ὁ Πλάτων ὁ κωμικός.

GERARDVS. Φιλέψιος.] Philepsium tradūt non modò pauperem fuisse, sed & monstrosum, præterea linguacem & verbosum: qui tamen fabellis ingeniose recitandis, totam operam nauabat, vt vel hac ratione vitam faciliùs toleraret. Adeò natura etiam, & quæ nobis sunt congenea viria, nos non queunt à studio & amore Pluti reuocare!

Σχόλια. Η ξυμμαχία.] ἐπὶ Αμάσιδος Αἰγυπτίων βασιλέως ἐν σιτοδείᾳ ὄντες οἱ Αθηναῖοι ἔπεμψαν πρὸς αὐτὸν αἰτοῦντες σῖτον. καὶ ἔπεμψεν αὐτοῖς ἱκανόν. ἐκ τούτου Αθηναῖοι ἔπεμψαν τοῖς Αἰγυπτίοις συμμαχίαν εἰς τὸν τῶν Περσῶν πόλεμον. καὶ ἔσχον φιλίαν καὶ συμμαχίαν πρὸς ἀλλήλους. ὕστερον μετὰ τὸ ἐλθεῖν καὶ συνεμάχησαν οἱ C Αθηναῖοι τοῖς βασιλέως στρατηγοῖς κατὰ τῶν Αἰγυπτίων Ιφικράτους ἡγουμένου ἦσαν γὰρ ἄμφω αὐτοῖς φίλοι. διὸ καὶ Ψαμμίτιχος λέγεται πέμψαι πυρῶν μυριάδας τρεῖς. ἄλλως. Ψαμμίτιχος χαλεπὸς Αἰγυπτίων τύραννος καὶ σκαιότατος, βούσειν ὑπερεχοντικός. οὐ καταψηφισάμενοι οἱ ἀρχόμενοι, πρεσβεύουσι πρὸς Αθηναίους διὰ σίτου ἀποπομπῆς ἀμοιβαῖον αἰτοῦντες, καὶ ἀμείλικτον ἄρχοντα τοῦτον ἐκβαλόντες ἄλλως. ὅτε Ξέρξης, ἐπ' Αἰγυπτίους ἐστρατεύετο, οἱ Αθηναῖοι συμμαχίαν αὐτοῖς ἀπέστειλαν. D ἄλλως. Ιναρως ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς ἀποστὰς τοῦ βασιλέως Ξέρξου μοῖράν τινα τῆς Αἰγύπτου, καὶ χρήματα πέμψας τοῖς Αθηναίοις ἔλαβε συμμάχους. οἱ τινες καὶ διαπράττονται εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ ἔν τινι τῶν τοῦ Νείλου στομάτων ἀπαντλοῦντες, προσέσχον τοῖς Ελλησι. Μεγάβαζος δὲ ὁ τοῦ βασιλέως Περσῶν στρατηγὸς τὸν ποταμὸν διακόψας, καὶ ἀλλαχόσε τρέψας, εἷλεν ἐκείνους ἐπὶ ξηρᾶς καὶ ἀπέκτεινεν.

GERARDVS. Αἰγυπτίοις.] Atheniēsis ager parum fœcundus est, quo fit vt rei frumentariæ penuria laboret non rarò. Contrà autem Ægyptus E est feracissima. Contigit vt Athenienses σιτοδείᾳ premente, missis ad Ægyptios legatis, frumentum ab illis peterent, petitúmque abundè reportarent. Illo ipso tempore Persæ coniuratis animis de occupanda Ægypto consultarunt. Protinus rogati Athenienses Ægyptiis auxilium mittunt: coniunctis ergo vtriusque gentis viribus, Persa profligato, stetit Ægyptus. Ecce vt regiones etiam ab iniuria tutas Plutus vindicet.

F Σχόλια. Ερᾷ δὲ Λαΐς.] ὅτι Αριστοφάνης οὐ λέγει σύμφωνα κατὰ τοὺς χρόνους. ληφθῆναι γάρ φασιν αὐτὴν ἐν Σικελίᾳ Πολιχνίου τινὸς ἁλόντος ὑπὸ Νικίου ἑπτέτιν. ὠνηθῆναι δὲ ὑπὸ Κορινθίου τινὸς, καὶ πεμφθῆναι δῶρον τῇ γυναικὶ εἰς Κόρινθον. ἵνα δὴ ὅτι Χαβρίου τις ταύτῃ συνῆν· δὲ ὅτε οὐ ἐστράτευον Αθηναῖοι ἐν Σικελίᾳ. ἔστι δὲ ἕως Διοκλέους ἔτη ιδ. ὥστε ἄλογον διὰ ὀνόματος αὐτὴν ἐπαίρειν. ἐμφαίνει δὲ καὶ Πλάτων ἐν τῷ Φαίδρῳ ἐν ταῦτῃ ἑκάστῳ ἔτει ὕστερον διδαχθῆναι ἐπὶ Διοκλέους ὡς μηκέτι αὐ- G τῆς οὔσης. δύναται μήποτε καὶ αὐτῆς ζώσης λέγεσθαι. Φιλωνίδην δὲ οὐ τὸν ποιητὴν φασὶ τὸν ἐν τοῖς Αριστοφανείοις ἐγγεγραμμένον δράμασιν. ὡς οἱ περὶ Καλλίστρατον ἐν τῇ ὁμωνυμίᾳ πλανηθέντες. ἀλλὰ παιδιᾶς ἕνεκεν τὸ αἴσχιστον καὶ ἀπαιδευτον. κωμῳδεῖται δὲ ὡς ἄπορος καὶ ὡς μέγας τῷ σώματι, καὶ ἠλίθιος. Νικοχάρης Γαλατείᾳ. οὐδ' ἔτ' ἀπαιδευτότερος σὺ Φιλωνίδου τοῦ Μελιτέως.

BISETVS. Αντὶ τοῦ καὶ ἔτι ὑπάρχεις ἀπαιδευτό-

τερος. τὸ δὲ ἡδὺ, ἀντὶ τοῦ καὶ ποικιλικώτερον.) Σχ. Περὶ δὲ τοῦ μεγέθους, Φύλλιός φησιν. ἥτις κάμηλος ἔτεκε τὸν Φιλωνίδην. καὶ Πλάτων δὲ, Λαῒ φησιν οὐχ ὁρᾷς ὅτι Φιλωνίδην πω τέτοκεν ἡ μήτηρ, ἀγόνητον Μελιτέα, καὶ οὐκ ἔπαθεν οὐδέν. καὶ Θεόπομπος Ἀφροδισίοις. ὄνος μὲν ὀγκᾶθ' ὁ Μελίτου Φιλωνίδης, ὄνῳ μιγείσης μητρὸς ἔβλαστε τῇ πόλει. δόξειε δ' ἂν ἐρασθῆναι τῆς Λαΐδος, ἐκείνης ὑπαξουμένης αὐτόν. οὐ γὰρ ὄντως ἠράσθη Λαΐς, ἣ Διογένης ὁ φιλόσοφος ἐπιγράφει τῆς ἑλληνικῆς ἀκρασίας τὸ τρόπαιον. Φιλωνίδης ἐν Κορίνθῳ. τούτου δὲ προσεποιεῖτο ἐρᾶν διὰ τὸν Πλοῦτον Λαΐς. αὕτη δὲ θυγάτηρ ἦν Τιμάνδρας. ἤ τις ἐξ Ὑκκάρων τῆς Σικελίας ἦν. (Bisetus. Ὑκκάρων. ὡς παρ' Ἀθηναίῳ ἐν τῷ τῶν δειπνοσοφιστῶν ιγ.) Ταύτην δὲ Φιλοξένῳ τῷ διθυραμβοποιῷ δίδωσι Διονύσιος ὁ ἐν Σικελίᾳ τύραννος. εἰς Κόρινθον οὖν ἦλθεν ἅμα Φιλοξένῳ, καὶ ἐπίσημος οὖσα ἐγένετο καὶ ἐφιλήθη ὑπὸ πάντων καὶ περιβόητος ἦν ἑταίρας. λέγουσι δὲ ὅτι ἅμα Ἀλεξάνδρῳ ἀπεδήμησεν εἰς Πέρσας ἐκ Κορίνθου. ἡ δὲ Λαΐς ἐπισημοτέρα γέγονε τῆς μητρὸς ἐν Κορίνθῳ. ὕστερον δὲ καὶ αὐτὴ ἀπεδήμησεν εἰς Θετταλίαν. ἔνθα Εὐρυλόχου τινὸς ἢ Ἀριστονίκου ἠράσθη. παρ' ᾧ καὶ ἐβίωσε τὸν λοιπὸν χρόνον. αὐτῆς δὲ πολλοὶ τῶν Θετταλῶν ἠράσθησαν, καὶ τὰ ἐρωτικὰ πρόθυρα αὐτῆς οἴνῳ ἔρραινον. καί φασιν ὅτι ζηλοτυπήσασαι αἱ Θετταλαὶ γυναῖκες, ἐφόνευσαν αὐτὴν ξυλίναις χελώναις τύπτουσαι ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀφροδίτης, πανηγύρεως οὔσης, ἐν ᾗ ἄνδρες οὐ παρεγίνοντο. διὸ τούτου ἕνεκα λοιμὸς κατέλαβε τὴν Θετταλίαν, ἕως ὕστερον ἱερὸν ἐποίησαν ἀνοσίας Ἀφροδίτης, ἐπειδὴ αἱ γυναῖκες ἐν τῷ ἱερῷ ἀνόσιον τετολμήκασι φόνον.

Gerardus. Φιλωνίδου.] Philonidem & deformem, & rerum imperitum fuisse ex sequentibus constat. κάμηλος, inquit Phyllius, ἔτεκε τὸν Φιλωνίδην· Camelus peperit Philonidem. Nicochares ἀπαιδευτότερος εἶ Φιλωνίδου· Indoctior es Philonide. Theopompus & asinum, & asina matre natum eū scripsit. ὄνος μὲν ὀγκᾶθ' ὁ Μελίτου Φιλωνίδης, ὄνῳ μιγείσης μητρὸς ἔβλαστε· Philonides Meliti filius more rudit asinino, matre cum asino consuescente genitus est. Illum quamlibet inelegantem, ineptum & stultum, Lais tamen diuitem amauit, aut saltem illum amare, se simulauit. En quanta vis pecuniarum, & Pluti. Hic subit quod forsan indignum animaduersione non fuerit. Athenæus, vbi de Naide scorto verba facit, ambigit num hoc in loco pro Lais sit scribendum Nais. Verba illius sic habent: Μνημονεύει αὐτῆς καὶ Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Γηρυτάδῃ. μήποτε δὲ κἀν τῷ Πλούτῳ (ἐν ᾧ λέγει· Ἐρᾷ δὲ Λαῒς οὐ διὰ σὲ Φιλωνίδου;) γραπτέον Ναῒς καὶ οὐ Λαΐς. id est, Meminit eius etiam Aristophanes in Gerytade. Ac nescio an in Pluto (vbi ait: Nonne propter te Lais amat Philonidem?) scribere oporteat Nais, non Lais.

Χρ. Ὁ Τιμοθέου δὲ πύργος; Καρ. Ἐμπέσοι γέ σοι.	CH. *At Timothei turris?* CA. *Ea te quidem obruat.*
Χρ. Τὰ δὲ πράγματ' οὐχὶ διὰ σὲ πάντα πράττεται;	CH. *Nónne hæc, quæ dico, propter te fiunt omnia?*
Μονώτατος γὰρ εἶ σὺ πάντων αἴτιος	*Tu namque solus autor & perfector es*
Καὶ τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν, εὖ ἴσθ' ὅτι.	*Bonorum, quod scias, malorúmque omnium.*
Καρ. Κρατοῦσι γοῦν κἂν τοῖς πολέμοις ἑκάστοτε,	CA. *Imò etiam in bello plerunque solet vincere*
Ἐφ' οἷς ἂν οὗτος ἐπικαθέζηται μόνος.	*Ea pars, in quam hic potissimum propenderit.*
Πλ. Ἐγὼ τοσαῦτα δυνατός εἰμ' εἷς ὢν ποιεῖν;	PL. *Egóne vnus hæc efficere tanta sim potens?*

Σχόλια. Ὁ Τιμοθέου δὲ πύργος.] Οὗτος εἰς τοσοῦτον ἤρθη τῆς τύχης, ὥστε καὶ ἐν ὄψει τούτῳ τὴν δαίμονα φαίνεσθαι. κατεσκευάσατο δὲ πύργον, οὐκ ἀπὸ τύχης ἔφη κατεσκευακέναι, ἀλλ' ἀπ' ἀνδρείας. ὀργισθεῖσα δὲ ἡ τύχη πένητα ἐποίησεν. οὐκ εἶπε δὲ αὐτὸν διὰ τὸν Πλοῦτον ἐγένετο. ἀλλ' ἐπήγαγε παρ' ὑπόνοιαν. ἄλλως. ὁ Τιμόθεος πλούσιος ἅμα δὲ καὶ ὄλβιος ἀνὴρ στρατηγὸς Ἀθηναίων, τεῖχος οἰκοδομήσας εἰς τοσοῦτον ἤρθη τῆς τύχης, ὡς τὴν δαίμονα ἐν ὄψει φαίνεσθαι τούτῳ. καὶ ἐν Ἀθήναις ἐν εἰκόσιν ἐποίουν αὐτὸν κοιμώμενον οἱ ζωγράφοι, καὶ τὰς τύχας φερούσας αὐτῷ εἰς δίκτυα πόλεις καὶ πορθοῦντα αὐτάς, αἰνιττόμενοι τὴν εὐδαιμονίαν αὐτοῦ. ὃς ὑψηλὸν πάνυ πύργον ἐποίησεν ὡς πλούσιος.

Gerardus. Ὁ Τιμοθέου.] Timotheus Atheniensium dux fuit, qui vulgò εὐτυχὴς, id est fortunatus est appellatus, propterea quód ad quodcunque bellum missus esset, facilem inde ac certam victoriam reportaret. Felicitatem eam qui illi inuidebant, victorias Fortunæ magis fauore, quàm prudentia aut consiliis eius comparatas iactitabant. Quare in illius inuidiam pingebant Fortunam velut piscantem, & vrbes ad rete cogentē, Timotheo interim propè dormiente. Inuidorum maledicentiam ipse sic eludebat: Si tantas vrbes capio dormiens, quid putatis facturum me vigilātem? Extruxit hic mirandę celsitudinis arcem: quā cùm sua, non Fortunæ opera iactasset, constructā, Fortuna quæ prius in conspectū eius subinde venisse credebatur, ab eo tempore nunquam est illi visa. Licet per Timothei arcem, ædificia quæcunque magnifica intelligere, quæ nemo, citra fauorem Pluti, condat.

Σχόλια. Ἐμπέσοι γέ σοι.] παρ' ὑπόνοιαν τοῦτό φησι. δέον εἰπεῖν θαυμαστὸς καὶ μέγας. ἀλαζονευόμενος δὲ ἐπὶ τῇ εὐτυχίᾳ ὁ Τιμόθεος ἔφη μᾶλλον αὐτοῦ εἶναι ἢ τῆς τύχης τὰ πραττόμενα. διὸ καὶ ἠτύχησεν ὕστερον, νεμεσησάσης αὐτῷ τῆς τύχης. πολλοὶ δὲ Τιμόθεοι κωμῳδοῦνται. νῦν δὲ τοῦ στρατηγοῦ μέμνηται.

Gerardus. Ἐμπέσοι.] Iculariter, prætérque expectationem Chremyli Carion verba hæc interiicit: cùm enim diceret Chremylus, ὁ Τιμοθέου δὲ πύργος, quis non expectasset, aut hoc, aut tale quiddā esse addendum? οὐ διὰ Πλοῦτον μέγας καὶ θαυμαστὸς ἐγένετο; Nonne magna & mirabilis authore Pluto condita est? Carion verò seruili quadam licentia, domino imprecatur, vt turris [illegible] ntasuo casu eum opprimat. Quæ tam ominosa verba Chremylus pro nihilo ducit, non solùm quòd ipsi non liceat coronatum, & ab oraculo vnà secum redeūtem seruum ferire, sed quód ea verba, sic præter opinionem audientium enuntiata, gratia non vacent, sintque eiusmodi quæ Plutum nonnihil faciliorem reddant. Omisso igitur sermone quem de turre Timothei dicere instituerat, ne in singulis referendis quæ à Pluto fiunt immoretur, omnia generaliter ab illo vno fieri contendit.

Σχόλια. Μονώτατος γὰρ εἶ σύ.] Αὐτοῦργος κατὰ Λακεδαιμονίους. ἰδιογραφοῦ μονώτατοι ἐπώνυμοι τῆς χώρας εἰσί.

Gerar-

GERARDVS. Μονώτατος.] Contra naturam rei finxit hoc superlatiuum, quo Pluti vnius ope, arbitrio, & voluntate, atque sine commercio numinis vllius cuiusuis ac quanticunque, omnia fieri apertiùs moustret. Εὖ ἴσθ' ὅτι.] Hoc bene scias, de eo quod dico, nullo prorsus modo hæsites, sed ipsum tibi sit persuasissimum. ἴσημι imperatiuum facit ἴσαθι ἰσάτω, quæ per syncopen efferuntur, ἴσθι, ἴστω. Quod ad ὅτι pertinet, sunt qui abundare credant, quomodo & in ὅτι τί δ᾽ ὦ, de quo anteà diximus.

Σχόλια. Κρατοῦσι γοῦν.] χρήμασι γὰρ ἐπιπείθονται σύμμαχοι καὶ περιγίνονται.

GERARDVS. Κρατοῦσι.] vel milites vel gentes. κατ', καὶ ἐν, etiam in bellis. quod Demosthenicũ de bello dictum palam confirmat: δεῖ χρημάτων, καὶ ἄνευ τούτων οὐδὲν ἔστι γενέσθαι τῶν δεόντων. id est, pecuniis opus est, neque enim sine illis quidquam facere licet eorum quæ fieri oportet.

Σχόλια. Επικαθίζει.] ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ζυγῶν. καθίζεσθαι γὰρ τὸ βαρεῖν λέγεται.

GERARDVS. Επικαθίζει.] Μεταφορικῶς ab æquilibrio, in quo id dicitur ἐπικαθίζειν quod propendet, & grauius est. δυνατός εἰμι. Periphrasis verbi δύναμαι. ὅς ἄν. vacat ἄν, eo enim expuncto, nihilo secius constat oratio.

Χρ. Καὶ ναὶ μὰ Δία τούτων γε πολλῷ πλείονα.
Ὥστ' οὐδὲ μεστὸς σοῦ γέγον' οὐδεὶς πώποτε.
Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἐστὶ πάντων πλησμονή:
Ἔρωτος. Καρ. Ἄρτων. Χρ. Μουσικῆς. Καρ. Τραγημάτων.
Χρ. Τιμῆς. Καρ. Πλακούντων. Χρ. Ἀνδραγαθίας. Καρ. Ἰσχάδων.
Χρ. Φιλοτιμίας. Καρ. Μάζης. Χρ. Στρατηγίας. Καρ. Φακῆς.
Χρ. Σοῦ δ' ἐγένετ' οὐδεὶς μεστὸς οὐδεπώποτε.
Ἀλλ' ἢν τάλαντά τις λάβῃ τριακαίδεκα,
Πολὺ μᾶλλον ἐπιθυμεῖ λαβεῖν ἑκκαίδεκα.
Κἂν ταῦτ' ἀνύσῃ, τετταράκοντα βούλεται,
Ἤ φησιν οὐκ εἶναι βιωτὸν αὐτῷ τὸν βίον.
Πλ. Εὖ τοι λέγειν ἔμοιγε φαίνεσθον πάνυ·

CH. *Et per Iouem, hisce multò plura tu potes,*
Neque quenquam hominem tui vnquam cepit satietas.
Nam aliarum rerum satietas est omnium:
Amoris. CA. *Panum.* CH. *Musicæ.* CA. *Bellariorum.*
CH. *Ambitionis.* CA. *Polenta.* CH. *Imperij.* CA. *Lentium.*
CH. *Tui autem tædio, nemo vnquam affectus est.*
Nam si quis accipiat talenta tredecim,
Auidius contendit parare sedecim.
Si & hæc confecerit, quadraginta appetit:
Aut vitam sibi pòst esse vitalem negat.
PL. *Videmini profectò mihi benè dicere.*

Σχόλια. Ναὶ μὰ Δία.] ὅτι καὶ ἐπὶ κατωμοτικοῦ τὸ μὰ Δία, ὅταν αὐτῷ προσῆ τὸ ναί.

GERARDVS. Καὶ ναί.] iunge καὶ cum πλείονα; & μὰ particulam per se negatiuam, hîc affirmatiuè cape; vim enim eius perdit ναὶ præcedens affirmatiua, nihilque aliud est ναὶ μὰ Δία quàm simplex ναί. Res ergo ita habet, ναὶ μὰ Δία. l. δυνατὸς εἶ ποιεῖν καὶ πολλῷ πλείονα τούτων. ὥστε, itaque: vt intelligas verum esse quod de te dicimus, ecce & aliud quo tuam virtutem volumus confirmatam. γέγον' pro γέγονε fuit, medium præteritum perfectum à γίγνομαι. Iam οὐδεὶς post οὐδὲ pro simplici εἷς accipitur οὐδεὶς μεστὸς, nisi quod maior est dicti affirmatio, quam auget etiam πώποτε ante-posita, nulla omnino v[...] [...] etiam satietas.

Σχόλια. Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων.] παρὰ τὸ Ὁμηρικόν, πάντων μὲν κόρος ἐστὶ καὶ ὕπνου καὶ φιλότητος. Ἔρωτος.] ὁ δοῦλος λέγει τὰ πρὸς τὴν γαστέρα, πρὸς τὸ θυμῆρες τῆς κωμῳδίας ταῦτα τοῖς ὑπὸ τοῦ δεσπότου λεγομένοις συνδιέπει παρὰ λέξεις.

GERARDVS. Ἔρωτος.] conuenit cum hoc, quod Poëta cecinit: Πάντων μὲν κόρος ἐστὶ καὶ ὕπνου καὶ φιλότητος. id est, Omnium satietas est, & soporis & amoris. Cum vtroque autem parum conuenire videtur senarius quem citat & probat Aristoteles: οὐδεὶς ἐραστὴς, ὅστις οὐκ ἀεὶ φιλεῖ. id est, Qui non perdurat amand[o], amatorum n[on] est. Certè amor cuius causa fuit virtus, nunquam desinit, sicut nec virtus. Aliunde qui coalescit, nempe vel ex emolumento, vel ex voluptate, facilè cum pereuntibus causis perit & ipse. ἄρτων. Caput artis est, aiunt, decere quod quis vel dicat, vel faciat: propterea hîc poeta confingit ingeniosè alia dici à domino, alia à seruo. Quæ dominus refert, σπουδαῖα sunt, id est, seria & honesta quæque à virtute aliena non sunt. Seruus contrà, eorum tantùm meminit, quæ sint gulæ & ventri amica. Quapropter herus sic sua dicere pergit, vt rationem eorum non habeat, quæ seruus scurriliter, & gesticulatione quadam postica interiicit. Μουσικῆς.] Nemo existimet Musicam hîc accipiendam pro ea parte artium liberalium quæ concentum, & vocum harmoniam docet. Est enim musica à Musis deducta. Musæ autẽ Deæ sunt bonarum artium præsides. Musica itaque generali significato literas humaniores & liberales disciplinas comprehendit. Propterea apud Comicos qui negant se literas didicisse, aiunt se non didicisse Musicam. Quare ἄμουσοι vocabantur, & ineruditæ fabulæ, ἀμουσολογίαι. è diuerso quos dicebant politiorum literarum peritissimos, appellabant μουσικωτάτους.

Σχόλια. Τραγημάτων.] τὰ μετὰ τὴν εὐωχίαν τῇ τραπέζῃ τιθέμενα, καλοῦσι τραγήματα, ὅθεν καὶ παροιμία, ἐκ τραγημάτων τὴν εὐωχίαν. λέγεται δὲ ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῶν ἡττόνων τὸ μεῖζον θαυμαζόντων.

GERARDVS. Τραγήματα] sunt, inquit interpres Græcus, τὰ μετὰ τὴν εὐωχίαν τῇ τραπέζῃ τιθέμενα. i. quæ post conuiuium mensæ apponuntur. Antiquitus enim conuiuis, sua vnicuique portio apponebatur, prius quàm cœnaculum ingrederentur. Postea quæ proponebantur, vt amygdala, poma, & id genus aliæ lautitiæ, vocabantur τραγήματα, ἐπιδορπίσματα. μεταδόρπια, μεταφορήματα, & ἐπιδειπνίσματα. Latini secundas mensas appellãt, & bellaria quòd sint τὰ μάλιστα suauiora & dulciora. ἀνδραγαθία, studium & voluntas rerum honestarũ viriliter, strenuéque peragendarum, vt φιλοτιμία egregij sunt conatus, & feruens cupiditas honorũ, atque digni-

tatum capessendarum, vehemens contentio alicuius honorificè superandi. μάζας. Carion videtur inter edulia delicatiora μάζας reponere. Id quod si est, de ea maza specie intelligendum, quæ ex farina, sale, lacte, vel oleo conficiebatur, quandoque etiam ex vino subigebatur. Fuit hæc species non solũ humanis vsibus dicata, sed & Diis ipsis sacra. Sed quid si de suo more, i. ridicule & facetè, μάζας & φακῆν inter lautitias collocet? vt dicat mazæ & lētis satietatem esse, perinde ac si diceret, homines esu raparum & fabarum quandoque satiari. Nam maza fuit quæ ex farina, sale & aqua tãtùm fiebat. Propterea qui hoc cibo victitabant, dicebantur ἀλφιτοσιτεῖν, quasi farina sola vesci, quomodo qui pane vescerentur, ἀρτοσιτεῖν. Panem autem à maza seiũgi ipsemet indicauit, vt quem primo loco posuerit. pane verò mazam fuisse deteriorem, Græcorum prouerbiolo probatur: ἀγαθὴ καὶ μάζα μετ' ἄρτον. i. post panem maza etiam bona est. Memoriæ enim datum est in apparatu conuiuiorum mazam primum apponi consueuisse, postea panē. Pane autem consumpto amplius esurienti ad mazã erat recurrendum. Porrò mazam nõ vsquequaque à pane alienam fuisse vel hinc credas, quòd nõnulli eam interpretētur στρυφνὸν ἄρτον, rigidum & austerum panem. Athenæus certè inamœnum cibũ fuisse testatur his verbis Πεινῶντι ἀνδρὶ μάζα τιμιωτέρα χρυσοῦ τε, κἀλέφαντος. i. Maza esurienti homini charior est auro & ebore. Quod ad Lentē attinet, quam mazę subiungit, hoc scitur, legumen esse vilissimum, aciei oculorum graue, stomacho, intestinis, neruis, pulmoni & capiti valde noxium, vt legumine tam insuaui & incõmodo, minimè mirũ sit aliquem posse satiari.

Σχόλιον. φακῆς.] φακὸς ἐστὶν ὁ ἀνέψητος. φακῆ δὲ ἡ ἑψημένη διαστάσει δὲ ... ἀλλὰ καὶ τὰ τοιαῦτα. Θεόκριτος, κάλλιον ὦ ᾽πιμελητὰ φιλάργυρε τὸν φακὸν ἕψειν.

GERARDVS. Οὐδεὶς μεστός.] Quoniã crescit amor nũmi quantùm ipsa pecunia crescit. Cúmque rerũ ferè omniũ cupiditates in senectute remittãtur, & languescant, locupletibus tamen cum ætate cõgerēdarũ opũ magis ac magis crescit amor. Τάλαντα. Ferunt duo fuisse talentorum genera, minus quod libras valebat sexaginta, & maius, quod octoginta. Quanquam hoc nomen per se positũ. i. sine distinctione maioris & minoris, maximam pecuniæ summam notat, vt cũ Tantali, & Pelopis talenta dicimus, opes immensas significantes.

Σχόλια. Ἑκκαίδεκα.] εἰ γράφοντες ἑκκαίδεκα καὶ φάσκοντες οὕτω κάλλιον γράφειν, ἐπειδὴ ἐστι ἑξ προθέσις ... ὁ γὰρ μόνον ἐν τῇ προθέσει τὸ ἐξ ... καὶ τὸ ἐκτός, ἐκ τοῦ ἔξω καὶ τὸ ... ἀπὸ τοῦ ἐξ.

GERARDVS. Κἂν πρὸ ἢν. ταῦτ'. ea sedecim talenta accumulauerit. εἰ δ' ἀλλά, si alioqui, si non poterit eam summam perficere. οὐ βιωτόν, ἀβίωτον, non putat plenè se viuere, sed languidè victitare, vt vita illi videatur & acerba, planéque indigna nomine vitæ. οὐ cum πάνυ iũge, admodum bene, & ex animi mei sententia: τοὶ expletiuum est.

Πλὴν ἕν μόνον δέδοικα. Χρ. Φράζε τοῦ πέρι.
Πλ. Ὅπως ἐγὼ τὴν δύναμιν, ἣν ὑμεῖς φατὲ
Ἔχειν με, ταύτης δεσπότης γενήσομαι.
Χρ. Νὴ τὸν Δί'. ἀλλὰ καὶ λέγουσι πάντες ὡς
Δειλότατόν ἐσθ' ὁ Πλοῦτος. Πλ. Ἥκιστ', ἀλλά με
Τοιχωρύχος τις διέβαλλ'. εἰσδὺς γάρ ποτε,
Οὐκ εἶχεν, εἰς τὴν οἰκίαν, οὐδὲν λαβεῖν,

Hoc præter vnũ, quod metuo. CH. Quidnã, cedò?
PL. Vereor, vt hanc potentiam, qua præditum
Me vos esse affirmatis, ego vnquam consequar.
CH. Sanè verò: sed illud omnes dictitant,
Plutum rē esse timidißimam. PL. Nihil minus:
Sed olim quidam perfossor parietum me ita
Calumniatus est: qui cùm in meam domum
Tacitè irrepsisset, nihil asportare potuit,

Σχόλια. Πλὴν ἕν μόνον δέδοικα.] τυφλὸς γὰρ ὢν οὐ δύναμαι ἐπιλαβεῖν, εἰ καὶ ... δύναμις ἐστι. δέον οὖν ἐστὶν ἀναβλέψαι με, καὶ δέδοικα μὴ ἐγὼ ἀμεταβάτως, ... πρὸς ἀπιστητικὴν συντασσόμενον.

GERARDVS. Τοῦ πέρι.] Præpositio locum mutat: postponitur enim suo casui, idcirco accentus etiam locus mutatus est. Alioqui dictum esset, περὶ τοῦ, vbi τοῦ pro τινος capitur. τὴν δύναμιν. Mutata est constructio. Accusatiuus enim pro genitiuo ponitur. Ordo communis syntaxeos hic esset, δέδοικα ὅπως γενήσομαι δεσπότης ταύτης τῆς δυνάμεως, ἣν ὑμεῖς &c. Hoc fecit vicinia relatiui & antecedentis, quæ non rarò cõtra regulas communes, casus nanciscuntur eosdem. Quid est quod ait, vereri se ne non eam assequatur potentiam, quam ipsi inesse dicunt? Nouit ex eorum rationibus quãtum possit, sed vim suam, maxima ex parte, nullam fore credit, si cæcus esse pergit: Chremylo autē visum pollicenti non satis fidit. Et quoniam suspectum Iouem habet, non audet apertè dicere, vereor ne non per vos mihi visus restituatur. Plutum autem hoc sentire, & Chremylum idem intelligere, quæ sequuntur manifestè probãt. Trãseũter hoc dicē-dũ ὅπως hîc significare ὅπως μὴ, vt ne. Quod Latini planè imitantur, dũ dicunt, verba hæc, vereor, metuo, timeo & similia, idem efficere, vel cum negatione, vel sine negatione, vt vereor ne veniat: &, vereor vt veniat.

Σχόλια. Νὴ τὸν Δί'. ἀλλὰ καὶ λέγουσιν.] οὐ σὺ μόνος λέγεις σαυτὸν δειλόν, ἀλλὰ καὶ πάντες. τοῦτο δὲ εἶπεν ἐπειδὴ ὁ Πλοῦτος εἶπεν, ἓν μόνον δέδοικα. τὸ δὲ νὴ Δία, κατωμοτικῶς ἀντὶ τοῦ ... τῆς δυνάμεως.

GERARDVS. Νὴ τὸν Δία.] Verba hæc cum iureiurando affirmationem habēt, hoc sensu: Eris per Iouē potētiæ tuæ cõpos, cui meliùs exercendæ visus tibi nõ defuerit. Post illa trãsit ad aliud, ἀλλὰ καί. Sed omnes hoc de te etiã dicunt quòd sis pauidissimus. vt nemo est quin tibi eas virtutes tribuat, ita & ab omnibus hoc tibi vitio datur. Aliter alij accipiũt, vt nimirũ hîc sit prima orationis pars imperfecta, quę sequentia respiciat, vnde sensum perficit, hoc modo: νὴ τὸν Δία. s. οὐ μόνος λέγεις σαυτὸν δειλόν, id est per Iouē tu nõ es solus, qui te formidolosũ ais, ἀλλὰ καὶ λέγουσι πάντες ὡς δειλότατόν ἐστιν ὁ Πλοῦτος. i. sed per omniũ etiã ora circũfertur, Plutũ rē esse meticulosissimã. Plutũ autē tũ se timidũ indicasse,

indicasse, cum dixit δείδοικα. Porrò quod ait πάντας λέγουσι, tritum notat prouerbium, δειλὸς ὁ Πλοῦτος, timidus Plutus, quo per metonymiam Plutus diuites significat, qui perpetuò metuunt frumentis in agro, mercibus in mari. Rursum qui sibi semper timent à furibus, calumniatoribus, hostibus, quibus omnia circumspectius sunt & dicenda & facienda, cùm pauperes interim harum omnium rerum securi in vtramque dormiant aurem. Aristophanes sine metonymia Plutum hîc capit. Verum est quod vulgò dici solet, Plutus est timidissimus, vel res timidissima: nam δειλότατον genere neutro eo modo dixit, quo Vergilius, Triste lupus stabulis.

Σχόλια. Δειλότατον ἐσθ' ὁ πλοῦτος.] λέγεται περὶ τῶν πλουσίων ὅτι δειλοὶ, διὰ τὸ ἀγωνιᾶν περὶ τῶν χρημάτων. αἰνίττεται δὲ εἰς εὐεστὼ ἰδίαν. ἐκεῖνος γάρ φησιν, δειλὸν δ' ὁ πλοῦτος καὶ φιλόψυχον κακόν. ἀναφέρεται δὲ ἐπὶ Στεῖν ἡ τῶν χρημάτων κατηγορία. Τοιχωρύχος.] περὶ πολλοῦ ποιοῦνται τὴν ἀσφάλειαν οἱ πλούσιοι, καί τις τῶν κωμικῶν φησι, τίποτ' ἐστὶ χλωρὸν ἀντιβολῶ τὸ χρυσίον. δέδοικε ἐπιβουλευόμενον ὑπὸ πάντων ἀεί. οἱ γὰρ ἄποροι τῷ φόβῳ τοῦ μὴ ληφθῆναι τὰ χρήματα, δειλότεροι γίνονται. τὸ δ' ἔπειτ' ἐκείνων οὐ μετέχει ἐπὶ τοῦ πλούτου.

Gerardus. Ηὗρε,] minimè sum timidus. διέβαλλε, hoc nomine, id est, timoris me insimulauit. εἰς τὴν οἰκίαν, subiunge participio εἰσδύς. ἅπαξ ἅπαντα, omnia loca in quibus abditæ erant pecuniæ, thesaurum. Non enim satis est domum subiisse, nisi in capsas & scrinia penetres, κοινολάρχιονque expiles. εἶτα, deinde, posteaquàm sensit se non posse in res pretiosiores manus rapaces iniicere. νῦν, nunc quoniam timidus non es. προνοίαν, prospicientiam quæ mihi à natura inest: caueo enim quàm possum diligētissimè ne in perditorum hominum manus deueniam. γένῃ, indefinitum β conjunctiui, à γίγνομαι.

Bisetus. Εἰσδὺς] ταῦτα οὕτω συντακτέον. εἰσδὺς γάρ ποτε εἰς τὴν οἰκίαν, οὐκ ἔσχεν οὐδὲν λαβεῖν. ἀλλ' ὑπερέβαινεν.

Εὑρὼν ἅπαξ ἅπαντα κατακεκλεισμένα.	*Propterea, quòd occlusa repperisses omnia.*
Εἶτ' ὠνόμασέ μου τὴν πρόνοιαν, δειλίαν.	*Exinde meam fur ille prouidentiam Interpretatus est falsò formidinem.*
Χρ. Μή νυν μελέτω σοι μηδέν· ὡς ἐὰν γένῃ,	*CH. Nihil prorsum cura sit tibi iam. Nam si ego*
Ἀνὴρ πρόθυμος αὐτὸς εἰς τὰ πράγματα,	*Promtum & paratum te hac in re cognouero,*
Βλέποντ' ἀποδείξω σ' ὀξύτερον τοῦ Λυγκέως.	*Faxo, vt videas acutiùs vel Lynceo.*
Πλ. Πῶς οὖν δυνήσει τοῦτο δρᾶσαι, θνητὸς ὤν;	*PL. Qui tu hoc perficere possis, qui mortalis es?*
Χρ. Ἔχω τιν' ἀγαθὴν ἐλπίδ', ἐξ ὧν εἶπέ μοι	*CH. Bonam spem concepi ex iis, quæ modò mihi*
Ὁ Φοῖβος αὐτὸς, πυθικὴν σείσας δάφνην.	*Phœbus respondit, laurum excutiens Pythicam.*
Πλ. Κἀκεῖνος οὖν ξυνοῖδε ταῦτα; Χρ. Φήμ' ἐγώ.	*PL. Etiam ille horum tecū conscius est? CH. Ita loquor.*
Πλ. Ὁρᾶτε. Χρ. Μὴ φρόντιζε μηδέν, ὦ 'γαθέ.	*PL. Videte. CH. Ne sis sollicitus. Ego enim, vt*
Ἐγὼ γὰρ, εὖ τοῦτ' ἴσθι, κἂν δέῃ μ' ἀποθανεῖν,	*Istuc scias, vel capitis mei periculo (probè*

Σχόλια. Ἅπαξ ἅπαντα.] ἀντὶ τοῦ τέλεον. τὸ δὲ ἑξῆς, εἶτα εὑρὼν ἅπαξ ἅπαντα κατακεκλεισμένα. Ἀνὴρ πρόθυμος.] ἐὰν προθυμηθῇς καλῶς μετελθεῖν ταῦτα τὰ πράγματα, ὡς τοῖς μὲν δικαίοις συνεῖναι, τοῖς δὲ πονηροῖς μηδαμῶς.

Gerardus. Εἰς τὰ πράγματα,] in facta: si facere vis ex animo quod facturum te illic prædixisti. Rogatus à me antea φέρε, τί οὖν εἰ πάλιν ἀναβλέψειας, ὥσπερ καὶ πρὸ τοῦ, φεύγοις ἂν ἤδη τοὺς πονηρούς; Respondisti, φήμ' ἐγώ. Amplius roganti mihi, ὡς τοὺς δικαίους δ' ἂν βαδίζοις; Dixisti asseuerantissimè, πάνυ μὲν οὖν. Si illa ergo facere stat sententia, de tollenda cæcitate tua nihil dubites.

Σχόλια. Ὀξύτερον τοῦ Λυγκέως.] Λυγκεὺς ὡς αὐτός ἐν Δαναΐσι φησίν, υἱὸς Αἰγύπτου, ἐρῶμεν δ' ἐκεῖ τὰ περὶ αὐτοῦ, ἐπεὶ δοκεῖ παρ' ἱστορίαν λέγειν. τοσοῦτον δὲ ὀξυωπέστατος ἦν, ὡς καὶ δι' ἐλάτης ἰδεῖν Κάστορα δολοφονήσοντα τὸν ἀδελφὸν, ὥς φησι Πίνδαρος. Ἀπολλώνιος δέ φησι περὶ αὐτοῦ ἐν τοῖς Ἀργοναυτικοῖς, εἰ ἐτεόν γε πέλει κλέος, ἀνέρα κεῖνον ῥηϊδίως καὶ νέρθεν ὑπὸ χθονὸς αὐγάζεσθαι. γεγόνασι δὲ Λυγκεῖς διάφοροι. ὡς παῖς Αἰγύπτου καὶ ἄλλος Ἀφαρέως παῖς ὁ Λάκων, λέγεται Λυγκεύς. οὗ μέμνηται καὶ Θεόκριτος ἐν τῷ εἰς Διοσκούρους ὕμνῳ.

Τὼ μὲν ἀναρπάξαντε δύω φερέτην Διὸς υἱώ.
Δοιὰς Λευκίπποιο κόρας. δοιὼ δ' ἄρα τώγε
Ἐσσυμένως ἐδίωκον ἀδελφεὼ υἷ' Ἀφαρῆος
Γαμβρὼ μελλογάμω Λυγκεὺς καὶ ὁ καρτερὸς Ἴδας. ὃς λέγεται τάνυ ὀξυδερκέστατος ὥστε καὶ τὰ ὑπὸ γῆν ὁρᾶν. οὕτω μὲν μυθολογοῦσι. πρὸς δὲ τὸ πιθανὸν τοῦ λέγουσιν ἐπινοῆσαι), ὅτι πρῶτος οὗτος εὗρε μέταλλα χρυσοῦ καὶ σιδήρου καὶ τῶν ἄλλων. ἐν δὲ τῷ μεταλλεύειν λύχνους μεταφέρων ὑπὸ τὴν γῆν, τοὺς μὲν κατέλιπεν ἐκεῖσε, αὐτὸς δὲ ἀνέφερε τὸν χαλκὸν καὶ τὸν σίδηρον καὶ τὰ λοιπά. ἔλεγον οὖν οἱ ἄνθρωποι ὅτι Λυγκεὺς καὶ τὰ ὑπὸ γῆν ὁρᾷ καὶ καταδύων, ἀργύριον ἀναφέρει.

Gerardus. Λυγκέως,] Lynceus vir fuit quem auri, argenti, æris, aliorúmque metallorum fodinas in visceribus terræ abstrusas, exquisiuisse ferunt. Vnde poeticum illud, & fabulosum figmētum, Lynceum adeò perspicaci oculorū acie fuisse, vt visu terram penetraret, quæque apud inferos essent peruideret. οὖν. transitio est: fieri posse credit, qui fiat autem non intelligit. δυνήσει. Atticum futurum pro δυνήσῃ. θνητὸς ὤν. Excæcato oculos restituere planè diuinum est, virésque omnes excedit humanas. Quare intempestiua non est percontatio. ἐξ ὧν. Attica constructio, pro ἐξ ἐκείνων ἃ εἶπέ μοι. αὐτὸς, emphasim habet. Quis enim Apollini ipsi non credat?

Σχόλια. Πυθικὴν σείσας δάφνην.] φασὶν ὡς πλησίον τοῦ τρίποδος Δάφνη ἵσταται ἣν ἡ Πυθία σείουσα ἐχρησμῴδει ἐκεῖνα.

Gerardus. Πυθικὴν σείσας δάφνην, dum Pythicam excuteret laurum, id est, dum oraculum redderet. Latona à Ioue cōpressa Apollinem peperit & Dianam. Quod vbi Iuno Iouis vxor resciuit, Latonam persequitur, vt matrem cum liberis pessimè perdat. Latona Iunonis iram fugiens, partum

ab Chalcide Delphos transferre studet. Fortè dum in via iuxta antrum prætereunt, ingês draco, qui illic delitescebat, exiluit vim illaturus, nisi Apollo arcu statim correpto, immisóque telo serpentem confecisset. Serpenti nomê erat Pytho, vnde Apollo Pythius dictus, & eius sacerdos Pythia, & adiectiuum hinc Pythicus. Pythicam igitur Laurum accipe Lauream Pythiæ coronam, quam Pythius Apollo responsa daturus concutiebat, spiritu ex antro, & quod antea dixit, τρίποδος ἐκ χρυσηλάτου, erumpente. κἀκεῖνος. & ἐκεῖνος, ille etiam Phœbus tecum hoc scit, quod iterum sim per te visurus. Optaret Plutus, Iouem reformidans, sibi, Chremylo, & Carioni tantùm hoc cognitum. ὀρᾶτε. Trepidè hoc, videte: dicturus erat nescio quid amplius, puta, ne frustra hoc susceperitis, & hinc Iouem mihi infestiorem reddideritis. Sed orationem eius Chremylus interrumpit. ὦ 'γαθέ. Synæresis Attica, pro ὦ ἀγαθέ, blandimentum est in hac voce. κἂν δέῃ ἀπογ' ἐγώ. Sic dispone, καὶ ἐγώ. scil. δέο πράξω ταῦτα, ἂν βούλῃ γε. repete προθυμοῦμαι ὡς τὰ πράγματα. Ego etiam hoc spondeo vitæ meæ periculo. Ridicula cautio, quasi pl⁹ fidei sit in seruo quàm in domino. χ' ἅτεροι pro καὶ ἕτεροι. κ tenuis mutatur in χ aspiratam consonantē, propterea quòd sequitur ε aspiratum. Differentia quæ datur inter ἕτερος & ἄλλος, vt illud de duobus, hoc de pluribus intelligatur, aliquando, vt hic, cōfunditur. ὅσοις pro οἷς quibus, quòd boni sint & iusti.

Αὐτὸς διαπράξω ταῦτα. Καρ. Κἂν βούλῃ γ' ἐγώ.
Χρ. Πολλοὶ δ' ἔσονται χ' ἅτεροι νῷν ξύμμαχοι,
Ὅσοις δικαίοις οὖσιν οὐκ ἦν ἄλφιτα.
Πλ. Παπαῖ, πονηρούς γ' εἶπας ἡμῖν ξυμμάχους.
Χρ. Οὐκ, ἤν γε πλουτήσωσιν ἐξ ἀρχῆς πάλιν.
Ἀλλ' ἴθι σὺ μὲν ταχέως δραμὼν. Κα. Τί δρῶ, λέγε.
Χρ. Τοὺς ξυγγεώργους κάλεσον (εὑρήσεις δ' ἴσως
Ἐν τοῖσιν ἀγροῖς αὐτοὺς ταλαιπορουμένους)
Ὅπως ἂν ἴσον ἕκαστος ἐνταυθοῖ παρὼν
Ἡμῖν μετάσχῃ τοῦδε τοῦ Πλούτου μέρος.
Καρ. Καὶ δὴ βαδίζω. τουτοδὶ τὸ κρεάδιον
Τῶν ἔνδοθέν τις εἰσενεγκάτω λαβών.
Χρ. Ἐμοὶ μελήσει τοῦτό γ', ἀλλ' ἀνύσας τρέχε.
Σὺ δ', ὦ κράτιστε Πλοῦτε πάντων δαιμόνων,
Εἴσω μετ' ἐμοῦ δεῦρ' εἴσιθ'. ἡ γὰρ οἰκία
Αὕτη 'στὶν, ἣν δεῖ χρημάτων σε τήμερον
Μεστὴν ποιῆσαι, καὶ δικαίως κἀδίκως.

Ipsemet hæc conficiam. CA. *Et ego tecum, si lubet.*
CH. *Aderunt etiam alij adiutores plurimi,*
Qui, quòd iusti sunt, non habent quod esitent.
PL. *Papæ, miseros hos adiutores prædicas.*
CH. *Haudquaquam, si modò ij ditescant denuò,*
Sed curre tu curriculo. CA. *quid faciam, cedo.*
CH. *Vicinos agricolas accerse (reperies*
Ipsos fortè in agris, operi intentos rustico)
Vt hic præstò assient, & æquam quilibet
Eorum partem Pluti nobiscum auferat.
CA. *Eo: sed hanc carnem aliquis hinc intrò ferat.*
CH. *Mihi hæc res curæ erit, tu curre celeriter.*
At ò Deorum Plute præstantissime,
Nunc tu huc mecum ingredere, quoniā hæc mea est domus,
Quam te hodiè oportet ditare, per fas & nefas.

Σχόλια. Οὐκ ἦν ἄλφιτα.] ἀντὶ τοῦ οὐκ ἦν χρήματα. ἀπὸ μέρους τὸ πᾶν. ἀπὸ γὰρ τῆς ἀλφίτων πενίας τὴν ἀπορίαν δηλοῖ. ἢ ἀπὸ τοῦ προηγουμένου τὸ ἑπόμενον.

GERARDVS. Οὐκ ἦν,] non sunt, farinæ. volunt enim ἦν pro εἰσὶ accipi. ἄλφιτα significat τὸ ἑπόμενον ἀπὸ τοῦ προηγουμένου. id est, quod sequitur ab eo quod præcedit, vt per farinam panis significetur. vel generaliter ad quemcunque victum porrigitur: quibus non est quod esitêt. Receptū etiam est, nec multū à superiore differt, vt pars pro toto hac dictione significetur, sintque ἄλφιτα idem quod περιουσία & χρήματα, res familiaris, facultates & bona. Tale est quod Græci dicunt, οὐδὲν πρὸς τ' ἄλφιτα, nihil ad farinas, id est, ad opes parandas.

Σχόλια. Παπαῖ πονηρούς εἶπας.] τὸ παπαῖ σχετλιαστικὸν ἐνταῦθα. πονηρούς δὲ, ἐπιπόνους, ἀτυχεῖς, ἀθλίους. ἢ τοῦ πάνυ φροντίζοντας ἤγουν ἀσθενεῖς, ἀπράκτους. ὡς φαύλως πονήσαντας ἔχειν τὰ πράγματα ἡμῖν. σημαίνει γὰρ νῦν τὸ ἐπιπόνους.

GERARDVS. Παπαῖ.] Aduerbiū hoc capite agitato proferendum, quo modo rem nobis non satis probari innuimus. Πονηρούς.] Notant Grammatici verbū πονηρὸς, si de homine misero & afflicto dicatur, primā acuere πόνηρος. Propterea putant hic legendum πονήρους γ' εἶπας. Si autē de improbo & malo, πονηρός. Inuenies tamē quādoque πονηρὸς pro ἀσθενὴς, vt tam latè pateat πονηρὸς quàm κακὸς, & quàm malus apud Latinos. De κακὸς dictum est suprà. Deinde certū est Atticos communem accentuum formam fastidire, cum pro λαὸς dicunt λεὼς, & anteà in verbo ἀλυθεῖς, obscurum non fuit.

Σχόλια. Οὐκ.] ἤν γε πλουτήσωσιν, ἀντὶ τοῦ ἔσονται πονηροὶ καὶ ἐπίπονοι ἅπαξ πλουτήσαντες. Πλουτοῦ ἀμεταβάτως, ἀντὶ τοῦ πλοῦτον ἔχω, καὶ πλουτίζω μεταβατικῶς πρὸς αἰτιατικήν, τὸ πλουτῶ ἀρετήν, καὶ πλουτῶ μεταβατικῶς πρὸς δοτικὴν ὡς τὸ πλουτῶ λιβανίῳ. πλουτῶ ῥημάτων, ἤγουν ἕνεκα τῶν ῥημάτων.

GERARDVS. Οὐκ. scil. ἔσονται πόνηροι. πάλιν ἐξ ἀρχῆς, rursus à principio, id est, vt prius. ob probitatem pauperiores factos notat.

BISETVS. Ἐξ ἀρχῆς πάλιν] ταῦτα δύο ἐν παραλλήλω, & συνωνύμως λέγεται.

Σχόλια. Πάλιν.] ὡς καὶ πρότερον. Ἀλλ' ἴθι.] τὸ ἴθι ῥῆμα μὲν ὂν μὴ μέλλοντος μετοχικῷ συντάττεται. ὅτι ἴθι ταχέως τόδε. ἐπίρρημα δὲ παρακελευσματικὸν, ἀντὶ τοῦ ἄγε, μὴ προσταλικῷ ὅτι ἴθι ποίησον τόδε.

GERARDVS. Ἀλλ'.] excitandi vim habet ἀλλά. ἴθι, imperatiuum ab εἶμι τὸ πορεύομαι. Mirū autem cur cùm dixerit ἴθι ταχέως, adiecerit δραμὼν, vt Carionem admoneret diligētiæ maioris, I citò currens, id est, quam ocyssimè, cursu pernicissimo. Est δραμὼν participiū ab anomalo verbo τρέχω. In aliis exēplaribus legas μολὼν, significatu nō dissimili. δρῶ, facio, præsenti vtitur pro futuro δράσω

τὸ δρᾶσαι. hac re cõmonstrãs ad imperata faciẽda animum ipsi esse promptum & vehementem.

Σχόλια. Τοὺς ξυγγεώργους.] ξυγγεώργος βραχέως. συντέθη γὰρ ὡς τὸ γ καλὰς, πλέθρος. δὲ γὰρ εἰς ὀξύτονα. συνεσ. ἰσχύα βραχυνέται.

Bisetus. Τοὺς ξυγγεώργους] ὁ Σπεῖδας τούτων μνημονεύει, ἀλλὰ παρ' αὐτῷ κακῶς ἔχει τὸ πάγγελος ἀντὶ τοῦ πάγγαιος.

Gerardus. Ξυγγεώργους,] mei ordinis homines, qui mihi in colendis agris socij & æquales fuerunt. ἴσως. Etiam si vix vsq iam alibi quam in agris reperiuntur, tamen ideo ἴσως addit, quòd illinc quandoque, vel inuiti, auocentur, vt cum hieuit aeris intemperies, premit aduersa valetudo, vel præsentiam requirunt domestica negotia. ἴσον pertinet ad μέρος, æquam portionem. ἡμῶν nobis, pronomen est, primitiuum pro deriuatiuo τῷ ἡμετέρῳ μέρει, partem similem, & æqualem nostræ. sic Homerus: οὐ μὲν σοί ποτε ἶσον ἔχω γέρας. Nunquam donum habeo simile tibi, id est, ἴσον τῷ σῷ.

Σχόλια. Ἡμῖν μεθέξειν.] ὥσπερ μεταλαμβάνω τούτου καὶ τοῦτο φαμέν, οὕτω καὶ τὸ μετέχω διπλῶς συντάσσεται. καὶ ὅτι μὲν ἐπὶ γενικὴν τὸ μὴ ἔχειν τὴν δύναμιν. ὅτι δὲ αἰτιατικὴν τὸ ἔχειν ἢ τὸ λαμβάνειν. Τοῦτο δὲ κρεάδιον] ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς θυσίας ἔχων τὴν διδοῦν. οἱ γὰρ ἐκ θυσίας ἰόντες, ἔφερον ἐξ αὐτῆς τῆς θυσίας τοῖς οἰκείοις κατὰ νόμον τινά. ἄλλως. ὅπερ ἦκον ἄγοντες λειφθὲν ἀπὸ τῆς θυσίας, ἄνευ δὲ τὸ λαβεῖν.

Gerardus. Μεθέξειν.] Indefinitum est subiunctiui, à μεθέχω. Πλούτου, huius Pluti, id est, diuitiarum quas largiturus est nobis hic Plutus. Κρεάδιον] diminutiuum est à κρέας, sonat caruncula, paruam carnis portionem. Moris erat, vt peracto sacrificio, qui ex eo redibant, portiunculam aliquam victimæ referrent ad domesticos. τῶν eorum qui sunt ἔνδοθεν, intus, nam adhuc foris erant. εἰσιτητηρίων, impe. actiuum ab εἰσφέρω anormi.

Πλ. Ἀλλ' ἄχθομαι μὲν εἰσιών, νὴ τοὺς θεούς,
Ἐς οἰκίαν ἑκάστοτ' ἀλλοτρίαν πάνυ,
Ἀγαθὸν γὰρ ἀπέλαυσ' οὐδὲν αὐτοῦ πώποτε.
Ἢν μὲν γὰρ εἰς φειδωλὸν εἰσελθὼν τύχω,
Εὐθὺς κατώρυξέ με κατὰ τῆς γῆς κάτω.
Κἄν τις προσέλθῃ χρηστὸς αὐτὸς ἄνθρωπος φίλος,
Αἰτῶν λαβεῖν τι μικρὸν ἀργυρίδιον.

PL. *Atenim molestũ est mihi, Deos testor, domũ Ingredi, alienam præsertim atque incognitam. Nam nihil vnquã illic habui, quo fruerer, boni. Si enim mihi contigerit ad sordidum ingredi: Continuò ille in terra defossum me occulit. Post, vbi probus quispiã amicus adierit, opem Implorans, & pecuniolæ parum exigens:*

Bisetus. Αὐτοῦ] αὐτόθι, ἐκεῖ. ἔσται τῇ ἀλλοτρίᾳ οἰκίᾳ. Ὅμηρος
Στῆτ' αὐτοῦ, καὶ λαὸν ἐρυκάκετε πρὸ πυλάων.

Σχόλια. Φειδωλὸν] φειδωλός τις ὁ φεύγων τὸ δοῦναι, παρὰ τὸ φείδομαι καὶ τὸ δοῦναι. φειδωδός τις ὢν ἐκ τροπῇ τοῦ δ εἰς λ, φειδωλός.

Gerardus. Φειδωλὸν] composita vox est à φείδομαι parco fugio recuso, & δοῦναι dare, quasi φειδωδὸς, mutato δ, in λ, parcus in donando tenax, & auarus. εἰσελθὼν ab εἰσέρχομαι participium τύχω. indefinitum est subiunctiui à τυγχάνω. εὐθὺς modis omnibus exprimit animum cupidum, statim, vix exceptum humo defodit. κατὰ cum verbo ponit, mox cum nomine repetit, nec hoc contentus, κάτω subiungit, hoc modo animum alte fodiendi indefessum notans. Denique præterito tempore κατώρυξε vtitur, quo diligentia recondendi mõstratur, quasi dictum ve-

lit, se simul accipi, & abstrudi. Græci huiusmodi opes vocant, πλοῦτον ἄπλουτον quasi opes inopes, quòd earum nullus sit vsus, vt meritò cum pictura conferantur reposita.

Σχόλια. Κἄν τις προσέλθῃ χρηστός.] ἵνα τὴν ὑπερβολὴν τῆς φιλαργυρίας σημαίνῃ προσεχομένως καὶ τὸν χρηστὸν φίλον.

Gerardus. Χρηστὸς,] φίλος. τι μικρὸν. & ἀργυρίδιον, summam tenacitatẽ apertissime docent. Quibus enim potius dandum, quàm bonis, & amicis? quòd si non ita multum, saltẽ modicum, & quantum licet. ἔξαρνος.] Si verbale nomen fingere lubet, est negator, nisi quòd ἐξ additum auget negantis affectum. Ipso verbo vno dicas ἐξαρνεῖται. fortiter. i. & mendacio, & iureiurando suas sordes, atque auaritiã tegens, inficiatur. ἰδεῖν, tantum abest vt dicat se καλυψάξαι.

Σχόλια. Εμοὶ μελήσει.] τὸ ἀσπάζεσθαι φησὶ τὸ πράδιον. τὸ δὲ ἀνύσας. ἀντὶ τοῦ ἀνύσον. Σὺ δ' ὦ κράτιστε.] τὸ κράτιστε ὅτι ἐγκωμιάζων φησὶν, ἢ ὅτι προεδίδαξεν ὡς καὶ θεὸν ὁ Ζεὺς δι' αὐτὸν βουλεύεται. ἄλλως. παρεπηγάσθη ὅτι εἰς τὴν οἰκίαν εἰσῆλθεν. τοὺς δὲ λόγους πάντας ἐπαίνους ἐχόμενοι ἐν τῷ εἰς ὀλίγον.

Gerardus. Ἀνύσας τρέχε,] perficiẽs curre, pro τρέχων ἄνυσον, currẽs perfice, cursu expedi quod iubetis. vel ἀνύσας participiũ pro nomine ἀνύσιμος expedit' ponatur, vt illi. post adẽptas carnes, Chremylus dicat. Agè expeditus curre. σὺ δὲ. vide quo spectet σὺ δὲ. Chremylus antea dixit Carioni, ἀλλ' ἴθι σὺ μὲν ταχέως δραμών. Nunc postea quàm satis fecit Carioni, ad Plutum conuersus ait, σὺ δὲ Πλοῦτε, &c. κράτιστε πάντων δαιμόνων. Deorum omnium potentissimum vocat, vt Ioue etiam ipso superiorem faciat, cuius nomen prudenter subticet: si enim illius meminisset, Plutus metu correptus exhorruisset, vixque impetratum esset, vt Chremyli ædes ingrederetur. αὐτοῦ 'στι. Atticorum elisio pro αὐτοῦ ἐστὶν. Quorũ est & τήμερον pro σήμερον.

Σχόλια. Καὶ δικαίως κἀδίκως.] τὸ ἀδίκως ἁπλῶς ἐῤῥέθη. πάσῃ τέχνῃ. οὐ γὰρ ἐπίκειται αὐτῷ, ἀδίκως ἐστί. ἐπὶ ἀπειλητικῶς δ'. ἀλλὰ μεταληπτικῶς προσβάλλει ἄλλο, ἀντὶ τοῦ παντὶ τρόπῳ. οὕτως Ἀττικοί.

Gerardus. Καὶ δικαίως κἀδίκως.] Quid conueniunt ne hæc Chremylo? qui suam probitatem Pluto probaturus, antea dicebat, οὐ γὰρ ἐγ ὧ πως ἐμοῦ ζῶν εὑρήσεις ἄνδρα τοὺς τρόπους βελτίονα. simpliciter hæc dicta sunt, neque tam ex animo, quàm ex vulgato dicendi modo. Significant ergo verba hæc & δικαίως κἀδίκως, παντὶ τρόπῳ, quacunque ratione, quomodocumque eam implere visum fuerit. ἑκάστοτε, perpetuò, vt nunquam omnino mihi hæc res bene cesserit, nec solũ mihi semper. sed & πάνυ. i. grauiter doluit. ἀπέλαυσα, voluptatem cepi, commodum sensi, thema est ἀπολαύω. αὐτοῦ illic, aduerbium est τοπικόν.

C

Ἔξαρνός ἐστι, μηδ' ἰδεῖν με πώποτε.
Ἢν δ' εἰς παραπλῆγ' ἄνθρωπον εἰσελθὼν τύχω,
Πόρναισι καὶ κύβοισι παραβεβλημένος,
Γυμνὸς θύραζ' ἐξέπεσον ἐν ἀκαρεῖ χρόνῳ.
Χρ. Μετρίου γὰρ ἀνδρὸς οὐκ ἐπέτυχες πώποτε.
Ἐγὼ δὲ τούτου τοῦ τρόπου πῶς εἰμ' ἀεί·
Χαίρω τε γὰρ φειδόμενος (ὡς οὐδεὶς ἀνήρ.)
Πάλιν τ' ἀναλῶν, ἡνίκ' ἂν τούτου δέῃ.
Ἀλλ' εἰσίωμεν, ὡς ἰδεῖν σε βούλομαι
Καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὸν υἱὸν τὸν μόνον,
Ὃν ἐγὼ φιλῶ μάλιστα μετὰ σέ. Πλ. Πείθομαι.
Τί γὰρ ἄν τις οὐχὶ πρὸς σὲ τἀληθῆ λέγοι;

Negat ille habere, ac ne vidisse me quidem
Att: sin ad prodigum hominem diuertero:
Scortis, & aleis obiectus, temporis
Momento, nudus illinc protrudor forás.
CH. *Mediocrem hominem nactus es huc vsque neminem:*
At ego tali ingenio sum praeditus lubens,
Si quisquam alius, mea comparco: rursum, vbi opus est,
Sumptus facio. sed eamus intrò: nam volo,
Vt te vxor videat, & gnatus meus vnicus
Quem, post te, amo maximè. PL. *Credo facillimè*
CH. *Cur enim aliquis, quæ vera, tibi nō indicet?*

Σχόλια. Παραπλῆγα.] ἄφρονα. μωρόν. ἀπὸ τῶν κρουμάτων τῶν διαπεπτωκότων τῆς ἐναρμονίου λυρισμοῦ. ἀληθῶς γὰρ ἡ ἀσωτία παραπεπληγμένη ἐστὶ διάνοια.

GERARDVS. Παραπλῆγα.] παραπλήττω significat perperam & inscitè percutio. Competit hoc verbū propriè in eos, qui fides nulla nec arte, nec iudicio vllo pulsant, proptereáque discordes edunt sonos & obstreperos. Dicitur μεταφορικῶς de iis qui discinctè & profusè. i. non personarum, non temporis, non loci adhibita ratione rem suam dilapidant & abliguriunt. Horum certè mentem παραπεπληγμένην esse, nemo sanus negarit: nam in Lyra quod fides & chordæ sunt, hoc sunt in animo, iudicium & ratio. πόρναισι καὶ κύβοισι, πόρναις καὶ κύβοις. Scorta corpus primum exuccum & debile, deinde loculos inanes reddunt. Alea rem quádoque vniuersam iactui vni, & fortunæ solius temerariæ committit arbitrio. παραβεβλημένος temere & inconsiderate expositus. παραβεβλημένος est à παραβάλλομαι. γυμνός. Plutus sibi assumit, quod prodigis, libidinosis, & aleatoribus contingit. ἐξέπεσον, præterito vtitur loco præsētis, vt quàm citò foras emittatur, ostendat. Ab auaro vix exceptus reconditur, à prodigo vix exceptus eiicitur. Mediū hac in se laudabile.

Σχόλια. Ἐν ἀκαρεῖ.] πεποίηται παρὰ τὸ ἄτμητον τοῦ χρόνου. ὡς καὶ τὸ κείρομαι τριχός. ἀκαρὲς τὸ ἄτμητον. ἄλλως. τῷ ἐλαχίστῳ, ὃ οὐχ οἷόν τε διακόψαι διὰ τὸ βραχύτατον τοῦ χρόνου. πεποίηται δὲ ἀπὸ τῶν μικρῶν τριχῶν τῶν διὰ βραχύτητα μὴ δυναμένων καρῆναι. ἄλλως. ἐπίρρημα τὸ ἀκαρῶς. ἀφ' οὗ τὸ ἀκαρὲς ἐπιρρηματικὸν ὄνομα. ὅπερ δὲ πάσχουσιν ἐκεῖνοι δι' ἀσωτίαν γυμνούμενοι, τοῦτο εἰς ἑαυτὸν ἐπήγαγε.

GERARDVS. Ἐν ἀκαρεῖ.] ἀκαρὲς breue dicitur, voluntque propriè id nominis dici de capillis διὰ βραχύτητα μὴ δυναμένοις καρῆναι, qui breues vsque adeo sint, vt tonderi nequeāt. Ergo ἄτμητον, id est, indiuisibile & minimum tempus, ἀκαρὲς vocat. ἐλάχιστον.

Σχόλια. Μετρίου γὰρ ἀνδρός.] τουτέστι ταῦτα πάσχεις, ἐπειδὴ οὐδέποτε μετρίου ἀνδρὸς ἔτυχες.

GERARDVS. Μετρίου.] Liberalem antehac non adiisti, qui in re familiari administranda modū teneat. Auarus nimis parcit. prodigus non satis: qui inter vtrunque medius est μέτριος est. ἐπέτυχες, indefinitum β ab ἐπιτυγχάνω. τούτου τοῦ τρόπου, his sum moribus, non pro modico tempore autem, sed ἀεί. quoniam oportet virtutem esse constantem: nec liberalis est, qui semel & iterum se præstitit liberalem.

Σχόλια. Πῶς εἰμ' ἀεί.] τὸ πῶς, θαυμαστικόν ἐστι. θαυμάζει γὰρ αὐτὸν ὡς ἀεὶ πῶς σύμμετρον ὄντα. μετρίου δὲ λέγει ἀνδρὸς, τοῦ διαμετροῦντος ἑαυτὸν τῷ ζῆν.

GERARDVS. Πῶς.] aduerbium θαυμαστικόν, nescio quo modo, sibi ipsi placet, seipsum, suósque mores vsque adeò συμμετρίους, demiratur.

Σχόλια. Φειδόμενος.] ἀρετῆς γὰρ ἐστὶ τῷ δέοντι καιρῷ ἁρμοζομένως καὶ φείδεσθαι καὶ δαπανᾶν. Ἡνίκ' ἂν τούτου δέῃ.] τὸ ἡνίκ' ἂν τούτου δέῃ κοινῶς λάμβανε, καὶ πρὸς τὸ ἀναλῶν καὶ τὸ φειδόμενος.

GERARD. Τούτου δέῃ.] dictū est hoc ἀπὸ κοινοῦ, nam ad vtrumque, quo de agitur pertinet. Quādo id facto opus est, vel parcere scilicet, vel expendere.

Σχόλια. Ὡς ἰδεῖν σε βούλομαι] οὐχ ἵνα ὁ πλοῦτος ἴδῃ τὴν γυναῖκα καὶ τὸν υἱὸν, ἀλλ' ἵνα ἐκεῖνοι τὸν Πλοῦτον ἴδωσιν. οὕτω γὰρ ἁρμόσει. ἀττικὸν δὲ τὸ πλεονάζειν τοῖς ἄρθροις. Πείθομαι,] χαριέντως τοῦτο. οἶδε γάρ φησιν, ὅτι καὶ τέκνων προτιμᾷς τὸν Πλοῦτον.

GERARDVS. Ἰδεῖν σέ,] volo te videant, vt de tuo ad nos aduentu gratulabundi, benignè te excipiāt. τὸν υἱὸν τὸν μόνον. Geminatur articulus Atticè, alioqui alter suffecisset. μετὰ σέ. Indigna pio patre verba, si non secus sentit atque dicat, vt cū Pluto gratiā ineat maiorē, faciliusque in suas ædes pelliciat. Quod intelligēs Plutus, ironicè ait πείθομαι, credo scilicet. Si seriò enim hæc dicerentur à Chremylo, ab eo statim, vt ab iniquissimo, Plutus abiret infensus.

Σχόλ. Τί γὰρ ἄν τις] ἡ κατασκευὴ αὕτη ἐστί. τί γὰρ ἄν τις πρὸς τὸ ὃν ἐγὼ φιλῶ μάλιστα μετὰ σέ. τὸ δὲ πείθομαι διὰ μέσου τῷ Πλούτῳ εἴρηται.

GERARD. Πρὸς σέ.] tibi Deo tā beneuolo, & de me, meisq; omnib' bene mereri paratissimo. Et hęc verba assentationem Chremyli produnt. Dissertationis quæ hactenus fuit inter Plutum, Chremylum & Carionē hæc summa periodus. Plutus ergo Chremyli domū, præeūte Chremylo, ingreditur. Carion rusticos adit, qui totus prę gaudio gestiens, aliquantum procul etiam visos eos, sequentibus compellat verbis.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΣΚΗΝΗ πρώτη.

Τέτράμετροι Ιαμβικοὶ, Καταληκτικοὶ, Δίμετροι, Ανακρεόντειοι, καὶ ἄλλοι τινές.

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Ω πολλὰ δὴ τῷ δεσπότῃ ταυτὸν θύμον φαγόντες
Ἄνδρες φίλοι, καὶ δημόται, καὶ τοῦ πονεῖν ἐρασταὶ
Ἴτ', ἐγκονεῖτε, σπεύδεθ', ὡς ὁ καιρὸς οὐχὶ μέλλειν,
Ἀλλ' ἔς' ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀκμῆς, ᾗ δεῖ παρόντας ἀμύνειν.
Χο. Οὐκ οὖν ὁρᾷς ὁρμωμένους ἡμᾶς πάλαι προθύμως,
Ὡς εἰκός ἐστιν, ἀσθενεῖς γέροντας ἄνδρας ἤδη.
Σὺ δ' ἀξιοῖς ἴσως με θεῖν, πρὶν ταῦτα καὶ φράσαι μοι,
Ὅτου χάριν γ' ὁ δεσπότης ὁ σὸς κέκληκεν ἡμᾶς.

ACTVS SECVNDI SCENA prima.

Octonarij Iambici, Catalectici, Dimetri, Anacreontij, & alij quidam.

CARIO, CHORVS.

O Qui multas cum hero cepas edistis vnà amici
Viri, & populares, & laborum studiosi, venite,
Ite, properate, currite: neque enim vllus est mora
Locus: sed ipsa se offert occasio rei gerēda: (rādi
Quam vt arripiatis protinus, vt tota anniti oportet. (incitare,
CH. Atqui vides me promptè iamdudum gradū
Quātū quidē à nobis fieri est aequū, viris labore
Fessis, & natu grandioribus: sed tu requiris,
Vt aequis passibus tecū curramus: & hoc priusquā
Nos certos reddas, quare tuus herus nos huc vocârit.

Σχόλια. Ω πολλὰ δὴ τῷ δεσπότῃ.] εἴσθεσις διπλῆς ἀμοιβαίας ἐκ στίχων ἰαμβικῶν ἐννέα πρὸς τοῖς τεσσαράκοντα, ἄχρι τοῦ, ἐγὼ δὲ τὸν Κίρκην. ὧν οἱ μὲν μὲν τετράμετροι εἰσι καταληκτικοί. οἱ δὲ, ἀληχώμενοι τε προβατίων καὶ αἰγῶν τις κιναβρώντων μέλη, ἔτι δὲ ἡγούμενον τοῖς προβατίοις καὶ εἰσαῦθις καταδαρθέντα που τέσσαρες ὄντες, δίμετροί εἰσιν ἀκατάληκτοι. καὶ τὸ μὲν τετράμετρον ἱππωνάκτειον καλεῖται, διὰ τὸ κατακόρως αὐτὸν τούτῳ χρήσασθαι. οἷόν ἐστι καὶ τὸ, εἴμοι γένοιτο παρθένος καλή τε καὶ τέρεινα. τὸ δὲ δίμετρον ἀνακρεόντειον, οἷόν ἐστι τὸ, καὶ μαίνομαι κοὐ μαίνομαι. ἐφ' ἑκάστῳ συστήματι παράγραφος. ἐπὶ δὲ τῷ τέλει τῶν στίχων, διπλῆ ἔξω νενευκυῖα. ἰστέον δὲ ὅτι, ὅτε τίθεται ἐν τοῖς ἀμοιβαίοις τῶν ὑποκειμένων προσώποις ἐν ἐκθέσει κῶλά τινα μετὰ τὴν περίοδον τῶν στίχων τοῦ αὐτοῦ μέτρου ὄντα, ἢ καὶ ἑτέρου, εὕρηται γὰρ καὶ οὕτως, ὁ τοιοῦτος σχηματισμὸς καλεῖται διπλῆ, διὰ τὸ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τούτων τὸ σημεῖον ἐκτὸς τίθεσθαι τῆς διπλῆς. ὅπερ τελευταίῳ πλαγίῳ σχήματι ἔοικεν τῆς βάσεως μόνης λιπούσης. μεθ' ἣν, οὐδὲ χοροῦ πάροδος ἀεὶ γίνεται, ἀλλὰ σπανίως. ὅτι δὲ οὐ τίθεται κῶλα τοιαῦτα, ἀλλ' ἐν οἷς ἤρξατο στίχοις, ἐν τούτοις οἱ ὑποκριταὶ παύονται. τὸ τοιοῦτο καλεῖται κορωνὶς, διὰ τὸ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τούτων, τὸ σημεῖον τῆς κορωνίδος τίθεσθαι. ὅπερ γραμμή τίς ἐστι βραχεῖα, καμπήν τινα ὑποκάτω ἔχουσα. ἧς ἑξῆς ἀεὶ τίθεται κορωνὶς ἑτέρα χοροῦ, ὅπερ ἔοικεν εἰς τὰ ῥηθέντα. ἐν δὲ ταῖς στροφαῖς καὶ ἀντιστροφαῖς, καὶ τῇ μεταξὺ τούτων τῶν ὑποκειμένων περιόδῳ, παράγραφος τίθεται, ὡς Ἡφαιστίων φησίν. ἧς τὸ σχῆμα γραμμή τίς ἐστι βραχεῖα ὥσπερ τινὰ στιγμὴν ἐν τῷ ἄκρῳ ἔχουσα. δῆλον δέ ἐστι τὰ τοιαῦτα σχήματα, καὶ ἐν τῷ βιβλίῳ κείμενα. μεθ' ὧν ἐστι καὶ ὁ ἀστερίσκος. οὗ τὸ σχῆμα ἀστέρι ἔοικε. Ἡφαιστίων δέ φησιν ὅτι κατὰ τὴν Ἀριστοφάνους ἔκδοσιν ὁ ἀστερίσκος ἐπὶ ἑτερομετρείας ἐτίθετο μόνης. χρώμεθα δέ φησι τῇ κορωνίδι ἐν τοῖς δράμασι κατὰ τρόπους τρεῖς. ἤτοι ὅταν τῶν ὑποκειμένων εἰπόντων τινὰ καὶ ἀπαλλαγέντων καταλείπεται ὁ χορὸς ἢ ἔμπαλιν. ἢ ὅταν μεταβῶσι: ἀπὸ τόπου εἰς τόπον γίνεσθαι δοκεῖ τῆς σκηνῆς. τῇ δὲ παραγράφῳ κατὰ πρόσωπα ἀμοιβαῖα, ἔν τε τοῖς ἰαμβικοῖς καὶ τοῖς χορικοῖς, μεταξὺ τῆς τε στροφῆς καὶ τῆς ἀντιστρόφου. ἐὰν μέν τοι ἡ στροφὴ ἐξ ἀμοιβαίων τυγχάνῃ συγκειμένη, ἂν ἐξαρκῇ πρὸς τὸ δηλῶσαι ὅτι πεπλήρωται ἡ στροφὴ ἡ παράγραφος, ἐπιφερομένης ἄλλης στροφῆς ἐπεὶ καὶ ἐφ' ἑκάστῳ κώλῳ οὐδὲν ἧττον τίθεται. ἀλλὰ κεῖται καὶ οὕτω γινομένη διπλῆ. τοῦτο δὲ ἐὰν ἀντίστροφος ἐπιφέρηται, ὡς ἐὰν γε μεταβολὴ μόνον ἡ στροφῶν, ἡ ἔξω βλέπουσα τίθεται. Ταυτὸν θύμον.] ἀντὶ τοῦ τῆς αὐτῆς πενίας μετασχόντες. θύμον γάρ ἐστιν εἶδος βοτάνης εὐτελοῦς. τινὲς δέ φασιν ὅτι παρῳδεῖται ἐκ τοῦ Ἡσιόδου. οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ. ἀντὶ τοῦ, ὡς δίκαιοι καὶ εὐτελῆ θέλοντες ἐσθίειν διὰ τὸ μὴ ἐθέλειν ἀδικεῖν ἅμα δὲ καὶ τὸ τραχὺ τῆς γῆς διαβάλλει. οὐδετέρως δὲ τὸ θύμον λέγεται. καὶ βραχυπαραλήκτως καὶ βαρυτόνως. ἐκτεινόμενον γὰρ καὶ ὀξυνόμενον καὶ ἀρσενικῶς κλινόμενον, δηλοῖ τὴν ψυχήν.

GERARDVS. Πολλά.] i. κατὰ. saepe, πολλάκις. τῷ δεσπότῃ. i. ξυν. ταυτὸν candem cepam. i. similem & aequè vilem. vulgò ferunt θύμον generis esse masculini, cui sententiae Graecus interpres manifestè refragatur his verbis: οὐδετέρως δὲ τὸ θύμον λέγεται, καὶ βραχυπαραλήκτως, καὶ βαρυτόνως· ἐκτεινόμενον γὰρ καὶ ὀξυτονούμενον καὶ ἀρσενικῶς κλινόμενον δηλοῖ τὴν ψυχήν. id est, Neutro genere τὸ θύμον dicitur, penultima correpta, & barytonè: nam cùm hoc nomen priorem producit, est oxytonū & masculinum, significátque animum. Erroris causam dedisse putes ταυτὸν, quod Atticè pro ταυτὸ scriptum est, quomodo ἔτυπτεν, ἔθλιψεν, pro ἔτυπτε, ἔθλιψε. Interpretantur θύμον cepā, quam esu non ita commendabilem, atque visu, medici tradunt: ea tamen agrestes vitam vtcunque sustinēt: quoniā etenim illi acrimonia inest, ad irritādā ὄρεξιν, & edēdi appetitionē plurimum valet. Apud Comicū qui cepe comedit, tenuiter & illote viuit. Et eādē cepā comederūt, qui pariter inopes fuerūt, qui eiusdē paupertatis socij & participes vixerūt. φίλοι. Rectè hoc, quādoquidē ἰσότης vt aiūt, φιλότητος ἀπεργάζεται. i. aequalitas amicitiae est author. Æquales aūt a Carione notātur, qui vt Chremylus, exiliter & iustè viuere maluetunt, quàm opiparè & iniustè. δημόται, tribules, ciues, quare quibuscum magna intercessit familiaritas, vicinitas enim in propinqua parte amicitiae putatur. τοῦ πονεῖν ἐρασταί. Periphrasis est. φιλόπονοι, φίλεργοι, quos iuuat labore opus facere, non domi desides & ignauos manere, otij

& inertiæ osores. τ᾽ πονεῖν pro τ᾽ πόνε.

Σχόλια. Ιτ᾽ ἐγκονεῖτε.] ἀντὶ τ᾽ ἐνεργεῖτε, ταχύνατε, ἐπεὶ οἱ τρέχοντες κόνεως πληροῦνται. ἢ ἀπὸ τῶν ἀθλητῶν. ἐν κόνει γὰρ ἐκείνων τὸ ἔργον. ἢ ὅτι πρὸ τ᾽ τῆς κόνεως ἀφανίζεσθαι.

GERARDVS. Ιτ᾽] tria verba ponit progressionem & accelerationem significantia, vt ea re cursum in illis citatiorem desiderare se mõstret. Ἐγκονεῖτε.] Pertinet propriè hoc verbum ad eos qui currendo κόνεως πληροῦνται, i. puluere implẽtur.

Σχόλ. Ο καιρὸς οὐχὶ μέλλειν.] οὐ τ᾽ μέλλειν καὶ ἀναβάλλεσθαι καιρός ἐστιν, ἀλλ᾽ ἀπὸ τοῦ σπεύδειν καὶ κόνιν τέμνειν.

GERARDVS. Ο καιρὸς οὐχὶ. l. ἐστί.] Tempus nõ est procrastinandi, & in aliud tempus aduentum vestrum proferendi, sed tẽpus rei peragendæ est, & (vt ad verbum reddam) in ipso flore, ac gradu summo, vt cõmodior opportunitas & maior vobis sit futura nunquam. ἐν cum qua occasione oportet vos ἀμύνειν, congredi, confligtari, arripiẽda vobis est & premenda παρόντας. oportet vos ipsos occasionem oblatam captare, nõ alios qui eam vobis captent, mittere.

Σχόλ. Πάλαι προθύμως.] σπουδαίως ὡς ἡλικίας. τὸ δὲ πάλαι, οὐ μόνον βραδύτητος ἐπίρρημα, ἀλλὰ καὶ ταχύτητος.

GERARDVS. Ὁρμώμενος.] possis vertere hoc participium in verbum infinitum ὁρμᾶσθαι, gestire, & prompte facere velle quod ad te pertinet ad te, & properare. Verbi huius significatio & sensũ affectus maior, demonstrantur ex duobus aduerbiis πάλαι & προθύμως. Quamuis enim πάλαι aliquando tarditatẽ innuat, hic tamen celeritatis nota est, significatque nulla mora, statim vbi sumus abs te acciti. ἡμᾶς. Chorus multos capit: ex eis autem vnus omnium nomine loquitur. propterea modò vt vna persona, modo vt plures verba facit. εἰκὸς, vt par est. i. ὁρμᾶσθαι.

Σχόλ. Ισως μισθεῖν.] ἐξ ἴσου με τρέχειν. τὸ δὲ λεπτόν, ἐν ὑπερβατῷ. καὶ τὸ ἑξῆς εἰπεῖν καὶ ταῦτα πρὶν φράσαι μοι.

GERARDVS. Ισως] ex æquo, cursu æquè pernici ac si robusti essem & iuuenes, qualis tu es. ταῦτα καὶ. Anastrophe, pro καὶ ταῦτα. ὅτου pro οὗ τινος, qua de re. κέκληκεν, à καλῶ anomini verbo manauit.

Καρ. Οὐκ οὖν πάλαι δήπου λέγω; σὺ δ᾽ αὐτὸς οὐκ ἀκούεις.

Ο δεσπότης γάρ φησιν, ὑμᾶς ἡδέως ἅπαντας

Ψυχροῦ βίου καὶ δυσκόλου ζήσειν ἀπαλλαγέντας.

Χο. Εστι δὲ δὴ τί; καὶ πόθεν τὸ πρᾶγμα τοῦθ᾽ ὅ φησιν;

Κα. Ἔχων ἀφῖκται δεῦρο πρεσβύτην τιν᾽, ὦ πόνηροι,

Ρυπῶντα, κυφὸν, ἄθλιον, ῥυσὸν, μαδῶντα, νωδὸν,

Οἶμαι δὲ νὴ τὸν οὐρανὸν, καὶ ψωλὸν αὐτὸν εἶναι.

Χο. Ω χρυσὸν ἀγγείλας ἐπῶν, πῶς φῄς; φράσον μοι.

Δηλοῖς γὰρ αὐτὸν σωρὸν ἥκειν χρημάτων ἔχοντα.

CA. Atqui ego iam dudum dixi, sed tu non aduertis aures,

Quòd Chremylus herus meus dicat, vos deinceps vniuersos

Hãc austerã & odiosam vitã, cum alia suauiori

Permutaturos, & beatè victuros & delicatè.

CH. Quid hoc negotij est? aut vndenám, de quo ille dicit?

CA. Modò huc aduenit, ô agricolæ, adducẽs quẽpiam vnà

Senem gibbosum, squalidũ, ærũnosum, cariosum,

Edẽtulũ, rugosũ caluũ, &, vt puto, etiã apellam.

Nam testor altũ cælum, talis esse mihi videtur.

CH. O aureũ mihi nũciũ: quid ais? dic quæso nobis:

Nã innuis ipsũ venire cũ pecuniarũ aceruo.

Σχόλια. Οὐκοῦν πάλαι δή πω.] σπουδαῖος ὢν ἀποδειλιᾷ τοὺς γέροντας, δὲ παίζει μηδὲν εἰπὼν καὶ ὑποκρίνεται εἰρηκέναι διὰ τὸ αὐτὸν ὦτα γήρᾳ πεπηρῶσθαι. ἐπηγγελία οὖν τῷ ἀμυδρῷ τῆς αἰσθήσεως διὰ τὸ γῆρας. ἄλλως. δέον ἰλαρῶς εἰπεῖν πρὸς τὸ πάλαι, ὁ δὲ λέγει εἶπον, δεικνὺς ὡς οὐχ ἅπαξ ἀλλὰ πάλαι καὶ νῦν λέγει. παίζων δὲ ὁ θεράπων τὸ φησιν. οὐ γὰρ προεῖπεν αὐτοῖς τίνος χάριν αὐτοὺς καλεῖ.

GERARDVS. Οὐκουν.] Seruus nebulo irrisurus senes ab eodem verbo incipit, quo & illi, simul de suo & seruili more mentitur, dum dudum se id dicere ait, cum de ea re antea ne γρῦ quidem. ἡδέως, iunge infinitiuo ζήσειν.

Σχόλια. Ψυχροῦ βίου.] ἤγουν ταλαιπώρου, ἢ ἐπιμεμφόμενος τῷ γήρᾳ, ταῦτα φησὶν ἀντὶ τοῦ τοιούτου. τὸ δὲ ἑξῆς, ὑμᾶς ἅπαντας ἀπαλλαγέντας ψυχροῦ καὶ δυσκόλου βίου ζήσειν.

GERARDVS. Ψυχροῦ.] Græcis pariter & Latinis frigidũ dicitur quod despicabile est, odiosũ & miserũ quo in genere senilis vita est, præsertim quæ opibus destituitur. ἀπαλλαγέντας, liberatos, respicit ἡμᾶς. Participiũ est ab ἀπαλλάττομαι. ἐστι. Qui nomine totius chori loquitur, ad nimabũdus hęc ait reliquis agricolis. Quid sibi vult illa vitę metamorphosis? vnde est. i. quid mouit Chremylũ, vt hęc nobis per Carionẽ suũ significaret? non enim temerè hoc ab eo est factũ. φησὶ) per. cetũ ab anomini ἀφικνοῦμαι. Δεῦρο] pro ἐκεῖσε, illuc demõstratis ædibus Chremyli. τινά, nõ quòd nesciat quis sit: audiuerat enim ab ipso Pluto, ἐγὼ γάρ εἰμι Πλοῦτος. & de nunc Pluti diu cum Chremylo disputauerat, sed contẽptim hoc dicit, vt ex insperato gaudio, vbi diu suspensos tenuerit, voluptate eos afficiat maiore.

Σχόλια. Ρυπῶντα.] αὐχμοῦ μεστόν. ἐστι καὶ ῥυπόω, ῶ. καὶ ῥυπάω, ὡς ἐνταῦθα καὶ ῥυπάνω.

BISETVS. Κυφόν.] κυρτόν. ῥυσὸν δὲ, ῥυτίδας ἔχοντα. Μαδῶντα.] γράφεται καὶ μυδῶντα καὶ μαδῶντα καὶ μυδῶντα μὲν, ἀντὶ τ᾽ ὑγρὰ ἢ ἀποσηπόμενον. μαδῶντα δὲ, ἀντὶ τ᾽, κόμην μὴ ἔχοντα. φαλακρόν, καθόλου τρίχας μὴ ἔχοντα. Νωδόν.] ὀδόντας μὴ ἔχοντα, διὰ τὸ γῆρας. οὐ μόνον ἄφωνον. οὐδὲ γὰρ ὁ Πλοῦτος. Ψωλόν.] ἀσχήμονα κατὰ παράθεσιν τ᾽ μορίου. ψωλὸς κατὰ Σ ἰδίαν, ὁ ἀπόδερμος, ὀξύντονος. οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ψωλοὶ λέγονται ἐν, τουτέστι περιτετμημένοι.

GERARDVS Κυφόν.] à κύπτω deducũt, significat eũ qui decrepitus adeò est, vt rectus ingredi non possit, curuus & in terra propẽsus, Comicus Latinus, vt quibusdã placet, silicerniũ appellat. Ψωλόν. hoc ab aliis vitiis separat, vt risũ excitet. Præ senio nõ solũ pilos & dẽtes amisit, sed & ψωλόν.

Σχόλια. Ω χρυσὸν ἀγγείλας ἐπῶν.] ἀντὶ τοῦ οὕτω ταξις. ἀντὶ τοῦ πλοῦτον ἐκ τῶν ἐπῶν ἀγγείλας, ἢ ἀντὶ τοῦ ὦ τιμιώτατον εἰπὼν λόγον.

GERARD. Ω χρυσόν.] Si verbũ verbo hęc reddas, dicas, ô aurũ qui nũc asti verborũ. Attica cõstructio est, qua ꝑ adiectiuo substãtiuũ ponũtur, nã, aurũ verborũ vocat aurea verba, ὦ ἀγγείλας τ᾽ χρυσῶν ἐπῶν, O nũtiũ verborũ aureorũ. πῶς φῄς; Sermo demirãtis. Quã tu nobis rẽ narras, oppidò quàm læta est.

Σχόλια.

Σχόλια. Δηλοῖς γὰρ αὐτὸν σωρὸν ἥκειν χρημάτων ἔχοντα.] ὡς πολύπειροι συνῆκαν περὶ τοῦ πλούτου ἐν μύθοις οὕτως ἰσχυρῶς ἀποχρῶσαν. κυρίως δὲ σωρὸς, τὸ ἐκ μικρῶν σπερμάτων συναγόμενον πλῆθος. παρὰ τὸ σορὸν ὃ ἐστι σώζω. συνάγω. σωρὸς δὲ θηλυκῶς ἐπὶ τοῦ τάφου. καὶ διὰ τοῦ ο μικροῦ. ἐπὶ δὲ τῶν καρπῶν ἀρσενικῶς διὰ τοῦ ω μεγάλου. καλῶς οὖν ἀπὸ τῶν καρπῶν φαίνονται εἰρηκότες. οἱ γὰρ εὐθηνοῦντες, καὶ πλουτοῦσιν. ἢ ὡς γεωργοὶ, ταύτῃ κέχρηνται τῇ ὑπερβολῇ.

GERARDVS. Σωρὸν] rustica hyperbole, σωρὸς cumulus est, & ingens multitudo seminum nullo numero aggregatorum. volens ergo senex significare confertissimam rerum opulentiam, dixit senem adductum à Chremylo, secum apportasse diuitias, quæ neque numero constarét, neque pondere, sed aceruatim, & velut ipso cumulo congestas. ἔχοντα. vnde nouit senem illum tam miserum σωρὸν habere χρημάτων? Non aliũde coniectauit quàm ex eo quod dixit πρεσβύτην esse. Ille enim est senum genius, vt dũ parta non solùm tueri volunt, sed magis ac magis augere, sacculósque inanes implere, fabas arrodãt tamelici, & quod à Persio dictum est, cepe tunicatum cum sale mordeat, quoniam inexplebili eorum φιλοπλουτίᾳ nihil potest esse satis. πρεσβυτικῶν. vt ludit senex Carion. Illi sperabant σωρὸν χρημάτων, hîc contrà proponit σωρὸν κακῶν, nec quorumlibet malorum, sed senilium. i. maximorum, cuiusmodi esse, senarij Græcorum indicant:

Φοβοῦ τὸ γῆρας, οὐ γὰρ ἔρχεται μόνον. id est,
Senectutem time, quandoquidem nõ sola venit.
Senectutis comitatum ita exprimunt,
Τὸ γῆρας ὥσπερ βωμός ἐστι τῶν κακῶν,
Πάντ' ἐς ἰδεῖν ἐστ' εἰς τοῦτο καταπεφευγότα. id est,
Senectus est velut malorum ara & refugium, nam ad eam nullum non genus malorum videre est concurrere. ἔγωγε. s. δηλῶ. φενακίσας, posteà quàm nobis imposueris, & nos vana spe lactaris: sumptũ à nomine φενάκη supposititia coma, quæ caluos falsò refert crinitos & crispulos.

Καρ. Πρεσβυτικῶν μὲν οὖν κακῶν ἔγωγ' ἔχοντα σωρόν.
Χο. Μῶν ἀξιοῖς φενακίσας ἡμᾶς ἀπαλλαγῆναι
Ἀζήμιος, καὶ ταῦτ' ἐμοῦ βακτηρίαν ἔχοντος;
Καρ. Πάντως γὰρ ἄνθρωπον φύσει τοιοῦτον εἰς τὰ πάντα
Ἡγεῖσθέ μ' εἶναι· κοὐδὲν ἂν νομίζεθ' ὑγιὲς εἰπεῖν;
Χο. Ὡς σεμνὸς οὑπίτριπτος· αἱ κνῆμαι δέ σου βοῶσιν
Ἰοὺ, ἰοὺ τὰς χοίνικας καὶ τὰς πέδας ποθοῦσαι.
Κ. Ἐν τῇ σορῷ νυνὶ λαχὸν τὸ γράμμα σου δικάζειν,

CA. Imò, vt ego arbitror, habet aceruum senilium malorum. (inani
CH. Ehem: tun impune abiturũ te speras, si me
Spe ludifices: præsertim cũ hûc ego gestẽ scipionẽ?
CA. Vah: num vos ita me ad omnia naturâ esse procreatum
Putatis, vt nihil sani à me dici iudicetis?
CH. Vt honestus est hic verbero: at interim tua crura clamant (sunt.
Heu, heu: & cõpedes, & crassas pedicas expetes-
C. In tumulo tibi sorte obtigit, ius dicẽdi potestas:

Σχόλια. Πρεσβυτικῶν μὲν οὖν.] διὰ τὸ τῷ γήρᾳ ἐπιδῆσαι ταῦτα τὰ συμπτώματα. ἀπὸ κοινοῦ δὲ τὸ δηλῶ. Φενακίσας.] φενάκη τὸ προκόμιον, διὰ τὸ φαινομένης κρανίου τὸ ἄκος, καὶ σκέπη. ἄλλως δὲ κεφαλῆς τριχῶν γινομένης ἄκος. φενάκη δὲ κυρίως ἡ προσθετὴ καὶ ἐπιτηδευτὴ κόμη. ἀπὸ τῶν κατερρυηκυιῶν γυναικῶν, καὶ οὕτως ἀπατουσῶν διὰ τὸ ἐπείσακτον τῆς κόμης. Ἀζήμιος.] ἀβλαβής. κυρίως δὲ ζημία ἡ τῆς ζωῆς μείωσις. βακτηρία δὲ ἤτοι ἡ τὴν βάσιν ποιοῦσα ἑδραίαν. ἡ βακτηρία τίς ἐστιν. οἱονεὶ βάσεως αἰτία. καὶ ἐν πλεονασμῷ τοῦ κ. πάντες γὰρ οἱ γέροντες ἐν ταῖς Ἀθήναις βακτηρίας ἐβάσταζον. ἦν δὲ προειρηκὼς ἀσθενεῖς γέροντας ἤδη. εἶχον δὲ ἢ διὰ τὸ ἐπερείδεσθαι αὐτῇ. ἢ διὰ τὸ ἀμύνεσθαι ταύτῃ μὴ δυνάμενοι χερσί.

GERARDVS. Βακτηρίαν.] scipionẽ & baculum significat, quo pedum supplebat imbecillitatem: propterea dixit paulò antè, chorum senum, ἀσθενεῖς γέροντας ἄνδρας esse, vel si non habuit, simul cum dicto de proximo loco arripuit.

Σχόλια. Πάντως γάρ.] ἀληθῶς γὰρ νομίζετέ με τοῦτο ἄνθρωπον φύσει εἰς ἅπαντα καὶ οὐδὲν ὑγιὲς εἰπεῖν.

GERARDVS. Πάντως,] omnino, irreuocabili sententia, vt nemo possit diuersum ab eo quod de me nũc sentitis, persuadere? φύσει, naturali quodã instinctu. Quod cõsilio fit, potest homini nõ esse cõgeneũ, propterea ad tẽpus est, pro loco, tẽpore persona, & aliis rebus occurrẽtibus mutatur. Quod natura fit, cõgeneũ est, & ipsum aut ægerrimè aut nũquã mutatur. Proinde Naturã, inquit poeta, expellas furca, tamẽ vsque recurret. τοιοῦτον. nẽpe φέναχα, impostorẽ naturalẽ, propterea subdit, εἰς τὰ πάντα, ad omnia, sine vllo discrimine, rerũ, locorũ, tẽporũ, & personarũ. Κοὐδὲν] pro καὶ οὐδὲν, & nihil, νομίζετε εἰπεῖν ἄν. Propter ἂν potẽtialẽ particulã, expone εἰπεῖν posse loqui. ὡς σεμνός. Qui hoc pronũciat faciẽ auertit à Carione, simul digito eũ cõtẽptim ostẽdit, hoc sensu: videtis quãtã innocẽtiã & probitatẽ flagitiosus iste nebulo prę se ferat? Οὑπίτριπτος pro ὁ ἐπίτριπτος, ἐπιτριβῆναι ἄξιος cõminuẽdus & perdẽd': subauditur verbũ ἐστι. κνῆμαι. Cõuertitur nunc ad Carionẽ cui nõ ingrata προσωποποιΐᾳ, hoc dicit. Tibias tuas baculo hoc sic feriã, vt post ictũ clamaturus sis, heu heu. Est ἰοὺ aduerbiũ σχετλιαστικὸν, quod geminatum, notat maiorem cruciatum.

Σχόλια. Τὰς χοίνικας καὶ τὰς πέδας.] ἐν τῷ αἰδοίῳ καὶ τὸ γενικὸν ἐπήγαγεν. αἱ γὰρ χοινικίδες, πέδαι τινές εἰσιν, χοῖνιξ δὲ πᾶν περιφερές. διὸ καὶ τὸ μέτρον χοῖνιξ καλεῖται.

GERARDVS. Χοίνικας.] Chœnix lignũ erat rotũdũ, & crassum, quale est quod summũ axem currus capit, eo coercebãtur sontiũ & maleficorũ hominũ pedes. Nomini huic speciali, poeta subiicit nomẽ generale τὰς πέδας. Sunt enim πέδαι genus omne vinculorũ, quibus pedes cõstringuntur. Sit ergo in posteriore ἐπεξήγησις. i. expositio prioris: nã chœnicis nõ vna est significatio.

Σχόλ. Ἐν τῇ σορῷ νυνὶ λαχόν.] παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις δέκα ἦσαν φυλαί. ἔθος οὖν ἀπὸ πασῶν τῶν φυλῶν, δικαστὰς καθίζειν. εἶτα ἀπὸ μιᾶς ἑκάστης ἐλάμβανον ἄνδρας πέντε τοὺς ἐπιτιμοτέρους. καὶ πάλιν ἐκ τῶν πέντε τὸν ἕνα τὸν κλήρῳ λαχόντα ἐποίουν δικάζειν. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν οὖν ἐν τῷ δικαστηρίῳ κληρωθὲν τὸ γράμμα καὶ τὸ ψήφισμα, ὅ ἐστι ὁ κλῆρος δικαστὴν δικάζειν σε καὶ ἤδη καθέζεσθαι. ὡς πρὸς γέροντα παρ' ὑπόνοιαν παίζει. ἄλλως. ἐν ταῖς Ἀθήναις πολλὰ ἦν δικαστήρια. καὶ ἔνιοι μὲν, ἐδίκαζον περὶ φονικῶν πραγμάτων. ἔνιοι δὲ περὶ δημοτικῶν. καὶ ἕκαστον δὲ τούτων, εἶχεν ἕν τι τῶν

στοιχείου εἰδικὸν ὄνομα. εἶτα, ἦν τι τῶν δικαστηρίων λεγόμενον ἄλφα. ὁμοίως ἄλλο λεγόμενον βῆτα, ἄλλο γάμμα. καὶ ἑξῆς τὸ δ, καὶ τὸ ε, καὶ ἕως τοῦ κ. δέκα γὰρ ἦν τὰ δικαστήρια ἐν Ἀθήναις. καὶ πρὸ θυρῶν δὲ ἑκάστου δικαστηρίου ἐγέγραπτο πυῤῥῷ γράμματι τὸ στοιχεῖον, ᾧ τινι τὸ δικαστήριον ὠνομάζετο. ἐπεὶ δὲ δικασταὶ ἦσαν ἐν Ἀθήναις, ἕκαστος καθ' ἕκαστον δικαστήριον εἶχε δέλτον. τουτέστι πινακίδιον, ἐν ᾧ ἐγέγραμμένον ἦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τοῦ δικαστηρίου. εἶχε δὲ καὶ ῥάβδον ἅμα τῷ πινακιδίῳ. καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ῥάβδῳ ἦν τὸ ὄνομα τοῦ δικαστηρίου ἐγγεγραμμένον. ὅτε οὖν συνέβαινε καιρὸς τοῦ δικάζειν, ἤρχοντο πάντες οἱ δικασταὶ εἰς τὴν ἀγοράν. κἀκεῖ κλήρους ἔβαλλον. καὶ ὅς τις ἂν κλῆρον ἐκληροῦτο ἔχοντα τὸ α. ἀπήρχετο εἰς τὸ α δικαστήριον. ὁμοίως εἰς τὸ β καὶ τὰ ἐφεξῆς. ἀπήρχετο δὲ καὶ πρῶτον μὲν ἐδείκνυε τῷ κήρυκι τοῦ δικαστηρίου τὸν κλῆρον τοῦ στοιχείου. ὁ δὲ κήρυξ λοιπὸν ἐδίδου αὐτῷ τὸ πινάκιον αὐτοῦ καὶ τὴν ῥάβδον. εἶτα οὕτως ἐδίκαζεν. εἰ δέ τις δικαστὴς εἰσῄει μὴ κληρωθεὶς εἰς τὸ δικαστήριον, διαφόρως ἐζημιοῦτο. ἄλλως. ἤρχετο ἕκαστος εἰς τὸ πινάκιον ἔχων ἐπιγεγραμμένον τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ πατρόθεν καὶ τοῦ δήμου. καὶ γράμμα ἕν τι μέχρι τοῦ κ. διὰ τὸ πάλαι δέκα φυλὰς εἶναι Ἀθήνησι. διῄρηντο γὰρ κατὰ φυλάς. εἶτα οἱ θεσμοθέται κατὰ φυλὴν ἕκαστος, καὶ ὁ δέκατος ὁ γραμματεὺς ἐκλήρουν τὰ γράμματα μέχρι τοῦ κ. καὶ τὰ λαχόντα ἴσα τὸν ἀριθμὸν τοῖς μέλλουσι κληροῦσθαι δικαστηρίοις ὑπηρέτης φέρων ἐτίθει καθ' ἕκαστον δικαστήριον ἕν. εἶτα πάλιν ἀπεκληροῦντο οἱ τὰ εἰληχότα γράμματα ἔχοντες, τίνες δικάσουσι καὶ τίνες οὔ. τοῦτο οὖν ἐστιν ὁ λέγει, ἀμείψας τοῦ γελοίου χάριν. ἀνθυπήλλαξε γὰρ εἰπὼν ἐν τῇ σορῷ, δέον ἐν τῇ ἡλιαίᾳ. ἐγράφοντο δέ, ὅτι ἐπεὶ ἦν πέντε δικαστήρια ἐκληροῦντο πέντε γραμματεῖς ἀπὸ τοῦ α ἕως τοῦ ε. εἶτα τὸ πρῶτον ἀνενεχθέν, ἐπὶ τοῦ α προσετίθετο δικαστηρίου, ὡς ἂν ἔτυχεν, καὶ οἱ δικάζοντες ἐκληροῦντο εἰς ὃ ἕκαστος λάχῃ δικάσαι. τοῦτο δὲ ἐγίνετο ἵνα μὴ διαφθείρῃ τις τὸ δικαστήριον ἀκρίτως ἐρχομένων τινῶν χωρὶς κλήρου εἰς τὸ δικαστήριον δικάσαι. τὸ δέ, ὁ Χάρων τὸ ξύμβολον δίδωσι, τοιοῦτόν ἐστι. τοῖς λαχοῦσι δικάσαι εἰσελθοῦσιν ἑκάστῳ σύμβολα δίδοται δημόσια παρὰ τῆς ἐπὶ τούτων εἰληχυίας ἀρχῆς, ἵνα ἐξιόντες καὶ τοῦτο προφέροντες λαμβάνωσι τὸν δικαστικὸν μισθόν. εἰπὼν οὖν σορόν, ἐπήγαγε Χάρων. δέον δὲ εἰπεῖν ὁ ἄρχων τὸ σύμβολον δίδωσιν, ὅς ἐστιν ὁ μισθὸς ὁ δικαστικός, εἶπεν ὁ Χάρων ὡς γερόντων αὐτῶν καὶ μελλοθανάτων. ἄλλως. δέον οὕτως εἰπεῖν ὅτι καιρὸς ἦλθεν ὑμᾶς πλουσίους γενέσθαι. ὑμεῖς δὲ μέλλετε. ὁ δὲ οὐχ οὕτως εἶπεν, ἀλλ' ἠθέλησεν αὐτοὺς σκῶψαι ὡς γέροντας ὄντας καὶ ἐγγὺς τοῦ θανάτου. σκώπτει δὲ οὐ καθαρῶς ἀλλὰ διὰ τὸ ἔθος ὃ Ἀθηναῖοι εἶχον περὶ τὰς δίκας, ἦν δὲ τοιοῦτο. δέκα δικαστήρια ἦσαν παρ' Ἀθηναίοις, τὸ μὲν φόνου, τὸ δὲ μοιχείας, τὸ δὲ ἑτέρου τινός. ἦσαν δὲ καὶ ιβ΄ φυλαί, ἐξελέγοντο ἐξ ἑκάστης φυλῆς ἕνα ἄνδρα καὶ ἔταττον αὐτοὺς εἰς τὰ τοιαῦτα δικαστήρια κριτὰς εἶναι. πλὴν ἔγραφον πρότερον τὰ τῶν ἀνδρῶν ὀνόματα, καὶ κλήρου γινομένου, ὁ μὲν εἰς τοῦτο, ὁ δὲ εἰς ἐκεῖνο δικάζειν ἐλάμβανεν. ἐδίδου δὲ ὁ κήρυξ αὐτοῖς ῥάβδον, ἥτις ἦν σύμβολον τοῦ δικάζειν, ἵνα ἕκαστος καθ' ἑσπέραν ἀποδιδοὺς τῷ πρυτάνει τὴν ῥάβδον τριώβολον λαμβάνῃ μισθὸν τῆς δικάσεως. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ἐν τῷ δικαστηρίῳ τὸ γράμμα σοῦ λαχὸν δικάζειν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ κήρυξ δίδωσί σοι τὸ σύμβολον, ὁ δὲ σκώπτων αὐτοὺς ὡς γέροντας καὶ ἐγγὺς θανάτου ὄντας φησὶν ἐν τῇ σορῷ καὶ ὁ Χάρων. ἔστι δὲ ἡ σύνταξις σολοικοφανής. λαχόντος γὰρ τοῦ γράμματός σου ὤφειλεν εἰπεῖν. ὁ δὲ εὐθεῖαν ἔθηκεν ἀντὶ γενικῆς, ἀττικοῦ ἔθει χρησάμενος. ἔθος γὰρ τοῖς ἀττικοῖς οὕτω ποιεῖν. ἐπὶ τῶν οὐδετέρων μετοχῶν. ἔστιν οὖν ἡ σύνταξις καὶ ἡ διάνοια τούτου αὕτη. λαχόντος τοῦ γράμματός σου δικάζειν σὲ ἐν τῇ σορῷ, ἤγουν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, σὺ οὐ βαδίζεις, ὁ δὲ Χάρων, ἤγουν ὁ κήρυξ δίδωσί σοι τὸ σύμβολον τοῦ κεῖσθαι εἶναι, τουτέστι τὴν ῥάβδον. πάνυ δὲ ἀστείως καὶ τὸν κήρυκα Χάρων ὠνόμασεν. ὁ γὰρ Χάρων κατὰ ἀναγραμματισμὸν ἄρχων λέγεται.

Gerardvs. Ἐν τῇ σορῷ.] Apud Athenienses olim duæ curiæ fuerunt. Altera περὶ τῶν φονικῶν, id est de capitalibus causis pronuntiabat. Sedes huius ἀρειοπάγος. iudices eius qui perpetuũ gerebant magistratum, ἀρειοπαγῖται dicebantur. Altera curia iudices habuit annuos, qui τὰ δημόσια tractabant, id est, publicas causas. Erant à principio quinquaginta numero. Vnde ea curia ἡ τῶν πεντακοσίων βουλὴ, id est, quinquagenaria curia vocabatur. Cum autem sensissent Athenienses iurisdictionem in tanto numero iudicum esse impeditiorem, visum est ex quinquaginta illis decem tantum quotannis eligere. Rursus, vnum ex decemuiris illis creandum, qui reliquis noué præesset, hic ἄρχων appellabatur, alij πρόεδροι. Electio fiebat ad hunc modum: Decem literæ ab α vsque ad κ sigillatim in tabellis expressę in καδίσκον. i. sitellam vel vrnam confuse iniiciebantur, vnde ordine eductæ in singulos distribuebantur. Cui contigisset α, ἄρχων erat: reliquis ordo literarum in iudicando ordinem designabat locorum. Ductis sortibus præco virgam dabat iurisdictionem sortitis, quo gestamine insigniti, & in curiam proficiscebantur, & de curia abibant, symbolum ac iurisdictionis præmium accepturi. Carió ergo ad priscam illam iuris dicendi formulam spectans, grauiter commotus, quòd à sene illo vocatus esset ἐπίτριπτος, duobus hisce versibus senem insectatur. Fuerit itaque hæc horum versuũ lucidior explanatio, τὸ γράμμα σου λαχὸν νυνὶ δικάζειν, cum tua litera paulò antè sortita sit iurisdictionem (cõfert senem cum senibus illis iudicibus, quoniam vt illi ῥάβδον, id est, virgam gestabant, ita hic βακτηρίαν, id est, scipionem & baculum, quo intentato nuper minatus est Carioni, καὶ τὴν τ' ἐμοῦ βακτηρίαν ἔχοντος) ἐν τῇ σορῷ. Sine scommate dixisset ἐν τῷ δικαστηρίῳ, sed quoniam pauper, & ideo diuitiarũ cupidior senex dixerat Carioni, Δηλοῖς γὰρ αὐτὸν σωρὸν ἥκειν χρημάτων ἔχοντα. nunc dedita opera volens significare senem esse capularem, & morti proximũ, syllabam illius vocis variat, próque σωρὸς qui est aceruus, reponit σορὸν tumulum sepulchralem, verbis inter se tam affinibus, quàm duo hæc Latina sunt cumulus & tumulus. Σὺ δ' οὐ βαδίζεις. Tu verò non vadis. τ. δικάζειν, vel εἰς τὸ δικαστήριον, in forum, qui hic hæres, & in loco minus tibi iudici congruo, mendacij me damnas, vel illusoriè εἰς σορὸν in sepulchrum. Ὁ δὲ Χάρων facetè κατὰ ἀναγραμματισμὸν id est, per inuersionem literarum pro ἄρχων dicit Χάρων, vt hoc verbo clarum sui scommatis prodat intellectum. Charon, inquit, inferorum portitor, & qui per Cocytum & Stygem mortuorum animas ad inferos Deos transuehit, iam multos dies te vocat, quò te vnà cum aliis vita functis trãsmittat. Quamuis ergo symbolum, id est sign[...]n illuc properandi det tibi, σὺ δ' οὐ βαδίζεις. λαχὸν participiũ ab anormi verbo λαγχάνω. Constructio est Attica, nam nominatiuus absolutè ponitur pro genitiuo. λαχόντος τοῦ γράμματός σου. δικάζειν, vel subaudi σέ, vel verbum loco nominis δίκην positum putato.

Σὺ δ'

Σὺ δ' οὐ βαδίζεις; ὁ δὲ Χάρων τὸ ξύμβολον δίδωσιν.
Χο. Διαῤῥαγείης· ὡς μόθων εἶ, καὶ φύσει κόβαλος,
Ὅστις φενακίζεις. φράσαι δ' οὔπω τέτληκας ἡμῖν,
Ὅτου χάριν μ' ὁ δεσπότης ὁ σὸς κέκληκε δεῦρο.
Οἱ πολλὰ μοχθήσαντες, οὐκ οὔσης σχολῆς προθύμως
Δεῦρ' ἤλθομεν, πολλῶν θύμων ῥίζας διεκπερῶντες.
Καρ. Ἀλλ' οὐκ ἔτ' ἂν κρύψαιμι. τὸν Πλοῦτον γὰρ, ὦ ἄνδρες, ἥκει
Ἄγων ὁ δεσπότης, ὃς ὑμᾶς πλουσίους ποιήσει.
Χο. Ὄντως γὰρ ἔστι πλουσίοις ἅπασιν ἡμῖν εἶ;
Καρ. Νὴ τοὺς θεοὺς, Μίδαις μὲν οὖν, ἢν ὦτ' ὄνου λάβητε.
Χο. Ὡς ἥδομαι, καὶ τέρπομαι, καὶ βούλομαι χορεῦσαι
Ὑφ' ἡδονῆς· εἴπερ λέγεις ὄντως σὺ ταῦτ' ἀληθῆ.
Καρ. Καὶ μὴν ἐγὼ βουλήσομαι, Θρεττανελὸ τὸν Κύκλωπα

A *Tu verò non abis. Atque Charon tibi symbolum dat.*
CH. Rumparis: ut molestus es, & ingenio versipelli,
Qui nos ita ludere pergis, nec dum protulisti apertè,
Cuius nam rei causa tuus herus nos huc aduocâris:
Cùm multis nos laboribus districti & occupati,
B *Huc properemus, thymi radices multas transeuntes.*
CA. At iam non celabo amplius. Herus intra tecta Plutum
Adduxit secũ: qui vos agricolas ditabit omnes.
CH. An reuera nos omnes diuites sumus futuri?
CA. Imò Midæ: si modò asininas induatis aures.
C *CH. Vt lætor, ut delector, ut tripudiare allubescit*
Mihi nunc, præ gaudio: si vera sunt, quæ prædicas tu.
CA. At ego volo Threttanelò Cyclope m imitãs, & pedes hoc

Ὁ δὲ Χάρων τὸ ξύμβολον.] περὶ τοῦ παραδιδομένου τοῖς εἰσιοῦσιν εἰς τὸ δικαστήριον συμβόλου, Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ἀθηναίων πολιτείᾳ οὕτω γράφει. τοῖς γὰρ δικαστηρίοις χρῶμα ἐπιγέγραπται ἐφ' ἑκάστῳ ἐπὶ τῷ σφηκίσκῳ τῆς εἰσόδου. ὁ δὲ λαβὼν τὴν βακτηρίαν βαδίζει εἰς δικαστήριον τὸ ὁμόχρουν μὲν τῇ βακτηρίᾳ, ἔχον δὲ τὸ αὐτὸ γράμμα ὅπερ ἐν τῇ βαλάνῳ, ἐπειδὰν δὲ εἰσέλθῃ παραλαμβάνει σύμβολον δημοσίᾳ παρὰ τοῦ εἰληχότος ταύτην τὴν ἀρχήν. ἀντὶ δὲ τοῦ εἰπεῖν ὁ κῆρυξ ἢ ὁ δῆμος, ἀπελεύσεσθε πρὸς τὴν ὥραν. Μόθων.] εἶδος αἰσχρᾶς καὶ δουλοπρεποῦς ὀρχήσεως. οἱ δὲ Λάκωνες τοὺς παρατρεφομένους τοῖς ἐλευθέροις παῖδας μόθωνας καλοῦσιν. ἄλλως. μόθων, φλύαρος. φορτικὸς, ἄτιμος, αἰσχρός. λέγουσι γὰρ τοὺς Ἀθηναίους χειρωσαμένους τοὺς μόθωνας δουλικῇ καὶ ἀγοραίῳ παρὰ τῆς τύχῃ. ὅθεν καὶ ἀττικοὶ μόθωνες. ἢ ἀπὸ μόθωνός τινος αἰσχροποιοῦντος καὶ ἀεὶ ἐν τοῖς πότοις ὀρχουμένου. ἢ ἀντὶ τοῦ ἀνόητος. ἄλλοι δὲ λέγουσι, δουλοπρεπεῖς. στωμύλους.

GERARDVS. Διαῤῥαγείης, dolore & inuidia crepes medius: composita vox est à διὰ, & anomali verbo ῥηγνύω, siue ῥήγνυμι. Μόθων] homo fuit garrulus, qui in compotationibus inscitissimè saltitabat. Lacedæmonii pro verna & seruili F ingenio accipiunt, quique ingenuis liberis, comitatus, vel doctrinæ gratia adhibebatur, qualẽ Terentius fingit Dauum Pamphilo datum. Pro nugone, & rusticæ cuiusdam ac odiosæ loquacitatis viro vsurpatur.

Σχόλια. Κόβαλος.] κόβαλοι δαίμονές εἰσί τινες σκληροὶ περὶ τὸν διόνυσον ἀπατεῶνες.

BISETVS. Κόβαλος κατὰ τὸν Σουΐδαν, ἀνελεύθερος, παταγεῖς, λῃστής, ἀπὸ τοῦ κοπίδος, ἢ ὁ κακότεχνος. κόβαλα γάρ ἐστι τὰ κακά. καὶ κοβαλία, ἡ περὶ πονηρὰ ἀν- G θρώπου κολακεία. τοὺς αὐτοὺς καὶ κερκωπεῖς καλεῖ Ἀριστοφάνης· οἱ δὲ κόβαλον, τὴν μετ' ἀπάτης παιδιάν. κοβαλεύεσθαι τὸ τὰ ἀλλότρια μισθοῦ κατ' ὀλίγον μεταστρέφεσθαι.

GERARDVS. Κόβαλος, vafer & veterator. κόβαλα, inquit Suidas, ἐστὶ τὰ κακά. Pro κακότεχνος ponitur, id est eo qui arte sua in perniciem alterius, & damnum vtitur, vnde & κοβαλεία dicitur ἡ D προσποίησις μετ' ἀπάτης παιδιά, i. ars ad decipiendum efficta. Carioni hoc nomen videtur ideo obiectare, quòd cum seruus sit, tamen rei politicæ, & doctrinæ politioris se quodammodo peritum esse ostentauit: cum Atheniensium iudicum & Charontis meminit, Chorũque illis verbis tectè momordit. τέτληκας, sustinuisti, voluisti, nostra gratia tantum laboris sumere, à τλῆμι. Ἡμῖν.] Aristophanes videtur de industria fecisse, ut chorus rusticus accentu rustico & inepto E ἥμιν proferret. Alioqui enim vel ἡμῖν cõmuniter vel ἧμιν, Atticè enuntiasset. μ', με pro ἡμᾶς, pronomen est περιληπτικὸν, vnus enim omnium nomine loquitur, propterea versu proximo numerũ mutat, οἱ πολλὰ &c. Πολλὰ, πολύ.] posteaquàm multum laborauimus. οὐκ οὔσης, deest coniunctio, καὶ. ἤλθομεν ab ἐλεύθω παρατόμῳ.

Σχόλια. Πολλῶν θύμων.] τὸ πολλῶν θύμων ῥίζας ἐκπερῶντες τοιοῦτον ἔχει τὸν νοῦν. οἱ τὴν ἀττικὴν οἰκοῦντες πένητες ἐπεὶ μὴ εἶχον τὰς ἐκ τῶν σπερμάτων τροφὰς. ἀνεπιτήδειος γὰρ ὁ τόπος ἦν εἰς γεωργίαν καὶ λεπρὸς ὤν, ἤσθιον θύμους, ὡς οἱ κοινοὶ βολβοὺς ἢ ἀγριοκρόμμυα φασίν. λέγει γοῦν ὁ χορὸς τῶν πενήτων ὅτι ἡμᾶς πολλὰ κοπιάσαντες, καὶ ταῦτα οὐκ οὔσης ἀδείας ἡμῖν ἤλθομεν μετὰ προθυμίας ὧδε. Διεκπερῶντες.] ἀντὶ τοῦ παραπερῶντες καὶ παρατρέχοντες ὑπὸ τῆς ἄγαν σπουδῆς, καὶ αὐτὰς δὴ τὰς τῶν θύμων ῥίζας πολλῶν ὄντων, ἃς ἔξ ἔθους εἰώθαμεν συλλέγειν.

GERARDVS. Θύμων.] Dictũ antea est Atheniensem agrum frugibus serendis ineptum G fuisse, propterea alia semina terræ mandabant, quæ commoda videbantur, allia, cepas & huiusmodi alia pro genio soli. Conqueritur ergò chorus pauperum quòd cũ colligendis cepis intentus esset, statim vt vocatus est a Carione, festinus adcurrerit, relictis etiã in agro cepis quàm plu-

rimis. Ideo autem ῥίζας, quia præcipua pars cæparum est caput, quod ipsis radicibus hæret. διαπειρῶντες, prætereuntes, occeptũ opus prætermittentes. Ὦνδρες,] pro ὦ ἄνδρες. Attica Synæresis, qualis est & hæc constructio ἥκει ἄγων, venit adducens, pro ἄγει, adducit.

Σχόλια. Ἄγων ὁ δεσπότης] ἄγω τὸ φέρω τὸ ὁδηγῶ. ἄγω νομίζω τὸ θυμῷ καὶ τὸ σύντριβω, ἀφ' οὗ τὸ κατέαξεν ἀντὶ τοῦ συνέτριψεν. Μίδας μὲν οὖν.] Μίδας βασιλεὺς ὢν Φρυγίας πλουσιώτατος, ὦτα ὄνου εἶχε. τοῦτο ἂν παροιμιῶδες ἐλέγετο ἐπὶ τούτῳ, ἤτοι ὅτι πολλοὺς ὠτακουστὰς εἶχεν, ἢ ὅτι κώμην Φρυγίας κατεῖχεν ἥτις ὦτα ὄνου ἐλέγετο. λέγεται δὲ τούτῳ τὸν Πακτωλὸν χρυσὸν ῥεῦσαι. λέγεται δὲ αὐτὸν πάλιν εὔξασθαι ὥστε πάντα γενέσθαι χρυσὸν ὧν ἂν ἅψαιτο. ἢ ἐπεὶ ὄνος μᾶλλον ἀκούει τῶν ἄλλων ζώων πλὴν μυός. καὶ Μίδας δὲ πολλοὺς ὠτακουστὰς εἶχεν. οἱ δέ φασιν, ὅτι ψέξας ποτὲ τὸν Διόνυσον ὁ Μίδας, μετεβλήθη εἰς ὄνον. ἢ ὅτι ὄνους τοῦ Διονύσου παρελθὼν, ἠδίκησε, διὸ ὀργισθεὶς ὁ θεὸς, ὦτα ὄνου αὐτῷ περιέθηκεν. οἱ δὲ, ὅτι ὦτα μεγάλα φύσει εἶχεν. ἄλλως. οὗτος ὁ Μίδας, σφόδρα πλούσιος ἦν. ᾔτησε γὰρ ὥς φασι τοὺς θεοὺς, ὅ, τι ἂν εἰς χεῖρας λάβῃ χρυσὸν γίνεσθαι. καὶ τυχὼν τῆς εὐχῆς, λιμαγχονηθεὶς ἀπέθανεν. ὅσα γὰρ ἐλάμβανεν εἰς τροφὴν εἰς χρυσὸν μετεβάλλετο. μυθεύονται δὲ αὐτὸν καὶ ὦτα ὄνου ἔχειν, ὅτι τὰ τῆς ἀκοῆς αἰσθητήρια μέγιστα εἶχεν, οἷάπερ ὄνος. τὸ δὴ ἀληθὲς, ὅτι πολλοὺς εἶχεν ὠτακουστὰς, ὡς πάντ' ἔχειν γινώσκειν, τὰ ἐν τῇ ὑπ' αὐτὸν χώρᾳ λεγόμενα τε καὶ πραττόμενα. τὸ δὲ μὲν οὖν, ἀντὶ τοῦ δέ. ἐμφαίνει δὲ ἐντεῦθεν, ὡς οὐχ ἁπλῶς πλουσίους ποιήσει. Μίδας δὲ, οἱονεὶ ὑπερβολικῶς πλουσίους, οἷος ὁ Μίδας.

GERARDVS. Ἔστι] pro ἔξεστι, licet, datur, in nobis situm est. Μίδας, Phrygię rex fuit, cui inter egregiè diuites primus locus dari solet. Proditum est literis huic adhuc puero dormiẽti formicas grana tritici in os congessisse, de ea re rogatos augures respondisse, eum olim ditissimum futurum, quod & contigit. tandem verò cũ opũ desiderio inexplebili flagraret, petiit à Diis vt quicquid corpore contigisset, statim in aurũ verteretur, quod illi à Diis concessũ est, sed summo eius malo, nam cibus & potus inter fauces aurũ fiebat, quo quoniam ali nõ potuit, fame interiit miserrima. Fabulantur eundem prætulisse Pana canentem Phœbo, propter quod iudicium tam stolidũ Phœbus indignatus, capiti eius asininas affixit aures. μὲν οὖν, correctio est. Quid dixi vos fore πλουσίους, imò verò dico vos futuros Midas, id est, πλουσιωτάτους, opulentissimos. Καὶ βούλομαι.] Propone τὸ καὶ verbo χορεῦσαι, incrementũ enim habet, volo nõ modò apud me, & in animo gaudere, sed & tripudiare.

Σχόλια. Θρεττανελὸ τὸν Κύκλωπα.] ἡ τοῦ Κύκλωπος ἱστορία δήλη. ὅτι ποιμὴν ὢν καὶ λύραν κατέχων, ἡγεῖτο τοῖς αὐτοῦ θρέμμασι, καὶ ὅτι αὐτὸν Ὀδυσσεὺς ἐτύφλωσεν. ὥσπερ οὖν ἐκεῖνος, οὕτω καὶ οὗτος ἦν πρὸς τοὺς γέροντας, ᾄδων καὶ περιδινούμενος μετ' αὐτῶν. ἔστι δὲ τὸ Θρεττανελὸ τῆς λύρας ἀπήχημα. καὶ οὐ συνάπτεται πρὸς τὴν σύνταξιν. ἀλλὰ διότι καὶ αὐτὸς ᾖδε, τούτου χάριν ἐνέθηκεν. οἱ δὲ λέγοντες τὸν Θρεττανελὼ Κύκλωπα, ἤγουν τὸν ᾄδοντα τὸ Θρεττανελὸ καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸ λω μεγεθύνοντες, ἀμαθεῖς. τοῦτο δὲ ἐκ Κύκλωπος Φιλοξένου ἐστί. πεποίηκε γὰρ οὗτος τὸν Κύκλωπα κιθαρίζοντα. ἄλλως τε καὶ τὸ μέτρον συστέλλειν θέλει τὴν λω συλλαβήν. διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν καὶ τοῖν ποδοῖν ὡδὶ παρενσαλεύων, ἔδειξεν ὅτι πρὸς τὴν συγκὴν αὐτοὺς τῷ ποδὶ ἐτύπτεν. τὸ δὲ ἑξῆς. καὶ μὴν ἐγὼ βουλήσομαι ὑμᾶς ἄγειν. διασύρει δὲ Φιλόξενον τὸν τραγικόν. ὃς εἰσήγαγε κιθαρίζοντα τὸν Πολύφημον. τὸ δὲ, Θρεττανελὸ, μέλος καὶ κρουμάτιόν ἐστι. τὸ δὲ ἀλλ' εἶα τέκνα θαμίν' ἐπαναβοῶντες ἐκ τοῦ Κύκλωπος Φιλοξένου ἐστί. Θρεττανελό.] τὸν κιθαρῳδὸν, ὁ γὰρ κιθάρᾳ χρώμενος τοιοῦτο μέλος ποιεῖ. Θρεττανελὸ. Θρεττανελό. ἄλλως. Φιλόξενον τὸν διθυραμβοποιὸν ἢ τραγῳδοδιδάσκαλον διασύρει. ὃς ἔγραψε τὸν ἔρωτα τοῦ Κύκλωπος τὸν ἐπὶ Γαλατείᾳ. εἶτα κιθάρας ἦχον μιμούμενος ἐν τῷ συγγράμματι, τοῦτό φησι τὸ ῥῆμα Θρεττανελό. ἐκεῖ γὰρ εἰσάγει τὸν Κύκλωπα κιθαρίζοντα τὴν Γαλάτειαν. ἐπεὶ οὖν ἔφη ὁ χορὸς, ἥδομαι καὶ βούλομαι χορεῦσαι, ὁ οἰκέτης φησὶ, καὶ ἐγὼ βουλήσομαι χορεύειν. καὶ ἅμα ἀναφωνεῖ τὸ μέλος ἐκεῖνο. Φιλόξενος δὲ ὁ διθυραμβοποιὸς ἐν Σικελίᾳ ἦν παρὰ Διονυσίῳ. λέγουσι δὲ ὅτι ποτὲ Γαλατείᾳ τινὶ παλλακίδι Διονυσίου προσέβαλε. καὶ μαθὼν Διονύσιος, ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς λατομίαν. φυγὼν δὲ ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Κυθήρων. καὶ ἐκεῖ δρᾶμα τὴν Γαλάτειαν ἐποίησεν ἐν ᾧ εἰσήνεγκε τὸν Κύκλωπα ἐρῶντα τῆς Γαλατείας. τοῦτο δὲ αἰνιττόμενος εἰς Διονύσιον. ἀπεικάζει γὰρ αὐτὸν τῷ Κύκλωπι, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ὁ Διονύσιος οὐκ ὀξυδερκής.

GERARDVS. Καὶ μήν.] Sunt hæc nobis altiùs paulò repetenda. Polyphemus Neptuni filius, immanis vir fuit, & proceritatis, fortitudinisque prodigiosæ, huic in media fronte vnicus erat oculus, & idem orbicularis ac rotundus, vnde κύκλωψ est appellatus (κύκλος enim circulus est, ὤψ visus) Amicam habuit hic Galateam, cũ qua in Sicilia greges pascebat. Homerus scribit in Odyssea Vlyssem naui egressum cum aliquot ex suis, ad antrum Polyphemi fortè diuertisse, vixque eum hominis feritatem euasisse. Multis pòst seculis Dionysius Siciliæ tyrannus pellicem amauit Galateam, quam cùm Philoxenus poeta Siculus deperiret, Dionysius riualem eum odiosum in lapicidinas exulem egit. Illinc Philoxenus cùm aufugisset, carmen edidit, in quo fingit Dionysium cum Galatea pecudes pascere, & inter pascendum citharam pulsare. Dionysium autem Cyclopem vocat, non solùm quòd in amanda Galatea cum Cyclope conueniret Homerico, sed & cum ridet, quod visu esset hebetiore. Aristophanes Philoxeni poesim taxans, facit vt Carion pastorem agat, senes verò gregem Carionis esse fingit, quem præiens Carion, ac citharam imitans, post se ridiculè ducit. Θρεττανελό.] Vox hæc factitia est, indeclinabilis, per se posita, & præter rationem cõstructionis, quæ vtcunque refert extremum lyræ sonum. Hoc ait Carion, Dum ad Chremylum pergemus, ego ero velut alter Cyclops, vos meũ pecus, ego citharam illius imitabor, vos in numerum quasi saltantes, me alacriter sectabimini. ὡδὶ] pro ὧδε. Hoc dum dicit terram pedibus quatit, saltandi formulam illis præscribens, aut, quod probabilius, nates senum tardiorum pede ferit: nam ea parte cessantes oues pastor impellere solet, ea de re cunctantioribus illis ait: ἀλλ' εἶα, quæ verba Philoxeni sunt, nam Aristophanes Atticè potius dicturus erat contractè τέκνα, quàm disiunctè τέκεα. θαμίνα,] assiduè, iugiter, & sine intermissione.

Μιμούμενος καὶ τοῖν ποδοῖν ὡδὶ παρενσαλεύων,
Ὑμᾶς ἄγειν. ἀλλ' εἶα τέκεα θαμίν' ἐπαναβοῶντες

Modo inferens, vos agere: Eia filioli clamitantes

Βληχώμενοι

Βληχώμενοί τε προβατίων,
Αἰγῶν τε κιναβρώντων μέλη,
Ἕπεσθ' ἀπεψωλημένοι, τράγοι δ' ἀκρατιεῖσθε.

Χο. Ἡμεῖς δέ γ' αὖ ζητήσομεν, Θρεττανελὸ τὸν Κύκλωπα
Βληχώμενοι, σε τουτονὶ πεινῶντα καταλαβόντες,
Πήραν ἔχοντα, λάχανά τ' ἄγρια δροσερὰ, καὶ κραιπαλῶντα,
Ἡγούμενον τοῖς προβατίοις,
Εἰκῆ δὲ καταδαρθόντα που, (σηκ-
Μέγαν λαβόντες ἡμμένον σφηκίσκον, ἐκτυφλῶ-

Καρ. Ἐγὼ δὲ τὴν Κίρκην γε, τὴν τὰ φάρμακ' ἀνακυκῶσαν,

Balate mecum velut oues,
Et fœtidæ velut capræ.
Subsequimini, vt hirci, intemperantiùs lasciuientes.

CH. *At nos vicissim, Threttanelo illum quæremus Cyclopem,*
Balantes: & vbi famelicum te prênderimus: gerentem
Peram, & olera rosida, & agrestia, necnon & temulentum,
Quibus tuis præcedere,
Aut fortè somnum carpere:
Illic ingenti te palo excæcabimus praeusto.

CA. *At ego omnibus modis Circen imitabor, quæ venenis*

Σχόλια. Βληχώμενοι.] ποιᾶ φωνῇ χρώμενοι. βληχᾶσθαι γὰρ τὸ τὰ πρόβατα ποιᾷ φωνῇ χρῆσθαι. τὸ [illegible] βληχώμενοι μέλη. κινάβρα δὲ ἡ δυσωδία τῶν μασχαλῶν. ἢ τῶν αἰγῶν. κιναβρώντων οἷον πολλὴν δυσωδίαν ἐχόντων, ἢ τὴν δυσοσμίαν ποιούντων ἐκ τῶν μασχαλῶν. κινάβρα δὲ κυρίως ἡ τοῦ κινοῦντος βρῶσις. κινναβορά τις οὖσα. ἀλλ' εἰ τοῦ τὴν ἔγραφεν ἂν διὰ τοῦ υ ψιλοῦ.

GERARDVS. Βληχώμενοι,] balatu referêtes μέλη, vocem ouium, & caprarum κιναβρώντων, fœtide olentium. per capras, hircos accipe, quibus κινάβρα, id est, virus & graueolentia maior est. Rursus vide vt rat onem habet sensus non verborum, quando post neutrum τέκνα subdit ἑπαναβόντες, βληχώμενοι & ἀπεψωλημένοι. Salaciora sût hæc, quibus hircorum cum capris coeuntium libidinem explicat. nam, si verba aures non offendunt, reddas ἀπεψωλημένοι genitali renudato, & ἀκρατιεῖσθε, intemperantius vos gerite, id est, vt Græcus interpres sentit, μετὰ τὴν συνουσίαν τὸ ἄκρον τῶν αἰδοίων λείχετε, qui hircorum mos est.

Σχόλια. Τράγοι δ' ἀκρατιεῖσθε.] τὸ ἑξῆς, τράγοι δ' ἀπεψωλημένοι ἀκρατιεῖσθε. λείπει τὸ ὡς. ὡς τράγοι. τὸ δὲ ἀκρατιεῖσθε ἀντὶ τοῦ φάγεσθε. ἀκρατισμὸς γὰρ λέγεται τὸ πρωινὸν φαγεῖν. ἢ ἀκρατὴ πράσσετε ἐπειδὴ μετὰ τὴν συνουσίαν οἱ τράγοι λείχουσι τὰ ἑαυτῶν αἰδοῖα. ἢ λείχετε τὸ ἄκρον τῶν αἰδοίων.

GERARDVS. Τράγοι δ', ὡς ἡμεῖς δέ. Intricatior hæc verborum structura, sapit suam rusticitatem. Singula ordine digerantur. Ἄν.] contrà, vt par pari referamus. Chorus indignè fert imperiû Carionis, qui se cum Cyclope, chorum verò cû ouibus, capris, & fœtidis hircis voluit collatum. Quare cõuitium regerit, [illegible]niciemque illi promittit, si tale imperium susceperit. Θρεττανελὸ τὸν Κύκλωπα. Moris est, vt eorum verba ridicule repetamus, quibus illudere paramus. Quod à choro hic factitatum videmus. Post ἐκτυφλῶσαι, quod vltimo loco est, statue. τὸν κύκλωπα, hoc modo, ἡμεῖς δὲ βληχώμενοι ζητήσομεν ἐκτυφλῶσαι τὸν κύκλωπα, nos post multum balatum quæremus, & operam dabimus vt exoculemus cyclope. Quãdo auté id fiet: καταλαβόντες σὲ τουτονὶ &c. Est καταλαβόντες participiû à cõposito verbo anomi καταλαμβάνω.

Σχόλια. Πήραν ἔχοντα] καὶ γὰρ παρὰ τῷ Φιλοξένῳ πήραν ἔχων εἰσῆλθε. ταῦτα δέ φησι καὶ τὰ ἑξῆς [illegible] τυφλώσεως αὐτοῦ ἐν ποιήματι ἔχει. Καὶ κραιπαλῶντα.] ἀντὶ τοῦ ἐκ μέθης ἀτακτοῦντα, μεθύοντα, ἀπὸ τοῦ τὴν κεφαλὴν σφάλλεσθαι.

BISETVS. Κραιπαλῶντα.] Κραιπάλη καλεῖται ὁ ἐκ πολλῆς οἰνώσεως παλμὸς, ἀπὸ τοῦ τὸ κάρα πάλλειν τοὺς μεθύοντας. Σ. ἄλλως. κραιπάλη οἱονεὶ καραπάλη, ἐκ τοῦ κάρα, καὶ τοῦ πάλλειν, τὸ δινεῖν· ὅτι ἡ οἴνωσις τὴν κεφαλὴν τῶν μεθυόντων πάλλει, κινεῖ, καὶ δινεῖ.

GERARDVS. Πήραν.] Ridet Aristophanes Philoxenum, qui Polyphemû introduxerit pera & herbis grauatum, cùm apud Homerû nõ herbulis, sed carnibus vixisse feratur. Quid enim tãtæ moli cum herbis? Chorus ergo mendicitatem obiicit seruulo, & ingentem famê, per quã velci cogatur non cultis & satiuis herbis, sed agrestibus, iisdémque adhuc rore aspersis, quasi ingens fames roré à sole desiccari nõ patiatur. Simul alludit ad id quod Homerus scribit de Cyclopib⁹:
Οὔτε φυτεύουσι χερσὶ φυτὸν, οὔτ' ἀρόωσιν,
Ἀλλὰ τάγ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται. id est,
Qui neque manibus quidquã plantant, neque agros colût, sed quibus omnia nullo semine, nulloque aratu producuntur. καὶ κραιπαλῶντα, resume καταλαβόντες. Ebrium fingit futurum Carionem, alludês ad Polyphemum, cuius antrû cû subiisset Vlysses, vt feroces eius animos vitaret (iam enim aliquot è sociis suis miserè dissectos à Polyphemo, & exesos viderat) potum illi própinauit, ἀκράσιον, μελιηδέα, θεῖον πότον, id est, merum, melleum, & dignum Diis poculû, cuique diluẽdo aqua opus erat vigecupla. Polyphemum hoc vino grauatum supinè iacêtem, atque altè stertentem Vlysses excæcauit. ἡγούμενον τοῖς προβατίοις, periphrasis, ποιμένα.

Σχόλια. Εἰκῆ.] μάτην. καὶ ὡς ἔτυχεν. ἢ ἀχείρως, ὅθεν καὶ εἰκαῖος ὁ μάταιος. Καταδαρθόντα.] ὡς ἔοικε καθευδήσαντά που ὡς τὸν Κύκλωπα ὃν μιμεῖται. τοῦ δὲ οἴκου [illegible] τοῦ κύκλωπος, οἱ δὲ ἐρῶντες ἐπάγουσιν ἃ ἔπαθε [illegible] ὁ Κύκλωψ. Ἡμμένον σφηκίσκον. [illegible] ἡ λέξις παρὰ τὸ σφῆκα· τὰ γὰρ μικρὰ τῶν ξύλων καὶ εἰς ὀξὺ συνηγμένα, σφηκίσκους καλοῦσιν. ἐπεὶ καὶ οἱ σφῆκες τὴν κοιλίαν [illegible] ἔχουσιν ἰσχνοὶ ὄντες ὄπισθεν. καὶ τοὺς λαγαροὺς δὲ τοῖς σώμασιν ἀνθρώπους καὶ μὴ προκοιλίους σφηκώδεις φασίν. ἄλλως. σφηκίσκον, ἐξυσμένον ξύλον. ἐπεὶ καὶ ὁ σφὴξ ὀξὺς ἐκ τῶν ὄπισθεν. ἐκτυφλῶσαι σέ φησιν ὡς τὸν Κύκλωπα ὃν μιμῇ. ἄλλως. ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς παιγνιωδῶς ἐπιφέρει τὰ τοῦ Φιλοξένου εἰπόντος πήραν βαστάζειν τὸν Κύκλωπα, καὶ λάχανα ἐσθίειν· οὕτω γὰρ πεποίηκε τὸν τοῦ Κύκλωπος [illegible] εἰς τὴν [illegible] καὶ τὸ τυφλώσεως ὡς ἔχει ἐν τῷ ποιήματι. ταῦτα δὲ πάντα διασύρων τὸν Φιλόξενον

εἶπεν, ὡς μὴ ἀληθεύοντα. ὁ γὰρ Κύκλωψ, ὥς φησιν Ὅμηρος, κρέα ἤσθιε καὶ λάχανα. ἀ τούτων ἔφησεν ἐκεῖ ὁ Φιλόξενος, ταῦτα ὁ χορὸς εἰς τὸ μέσον ἀναφέρει.

GERARDVS. Εἰκῆ,] nulla ratione habita loci, commodi, vel incommodi, siue in via, siue extra viam, siue sub tecto, siue sub dio. καταδαρθόντα. A cōposito, & heteroclito verbo καταδαρθάνω participiú. μέγαν. ecce quomodo sint Carioni oculos effossuri. Ἡμμένον] ab ἅπτω themate, τὸ δαίω comburo, accendo. πεπυρωμένον. accensum, igni induratú. Σφηκίσκον.] Græcis σφὴξ, vespa est, quæ quoniam acuminata habet posteriora, & quæ sensim gracilescūt, hinc fit vt σφηκίσκος pro sude, & ligno acuto ponatur. Homerus vocat μοχλὸν ὀξὺν ἐπ' ἄκρῳ, repagulum in summo acutum.

Σχόλια. Ἐγὼ δὲ τὴν Κίρκην] ἔκθεσις τῆς διπλῆς συστηματικὸς στίχων καὶ κώλων εἰκοσι. εἰσὶ δὲ τῆς πρώτης συστήματος στίχων καὶ κώλων ἑπτά. τούτων ὁ πρῶτος τετράμετρος ἀκατάληκτος. ἔστι τὸ τοῦ Ἀλκαίου. δέξαι με κωμάζοντα δέξαι λίσσομαί σε λίσσομαι. ὁ δεύτερος τετράμετρος καταληκτικὸς ὡς τὰ πρὸ τούτων. ὁ δὲ τρίτος δίμετρος ἀκατάληκτος. ὁ δὲ τέταρτος τετράμετρος καταληκτικὸς ὁμοίως τῷ δευτέρῳ. ὁ δὲ πέμπτος ὁμοίως τῷ τρίτῳ. ὁ ἕκτος τρίμετρος ἀκατάληκτος. ὁ δὲ ἕβδομος τρίμετρος καταληκτικός, ὡς ἐκεῖνα τοῦ Ἀνακρέοντος. ὁ μὲν [illegible] μαχέσθαι. Πάρεστι γὰρ μαχέσθαι. ἑφθημιμερῆ δὲ τὰ τοιαῦτα καλεῖται. ὡς τρεῖς ἔχοντα πόδας καὶ συλλαβήν. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος.

GERARDVS. Κίρκην.] Post vitatum Polyphemū Vlysses ad Læstrygonas deflexit, vbi nauibus egressus, agit cum suis de inuisenda regione, vt quæ gentes ea loca tenerēt, quique essent regionis mores, & ritus, noscerēt. Dum regionē lustrant aliquot socij Eurylocho duce ad Circē mulierem veneficam, & incantatricem celeberrimam forte diuerterunt, quos blanditiis introductos, & mollibus lectis exceptos, Circe, pharmaco in eam rē mixto, & ab illis cupide exhausto, in sues mutauit, sic mutatos in haram baculo coegit, glandémque illis proposuit edendam. Carion ergo senes suos nouo scommate aggreditur, quò tædium itineris iocādo excutiat. Circen, inquit, imitatus, vos in sues cōmutabo, qui stercorib' pasti, ac illius cibi suauitate capti, præeūtem me, quasi scrophā aliquā, grúniētes sequemini, vt qui cū ouib' & capris cōferri nō sustinuistis, cū porcis multò spurciorib' hîc cōferamini.

Ἣ τοὺς ἑταίρους τοῦ Φιλωνίδου ποτ' ἐν Κορίνθῳ,
Ἔπεισεν, ὡς ὄντας κάπρους,
Μεμαγμένον σκῶρ ἐσθίειν, αὐτὴ δ' ἔματτεν αὐτοῖς,
Μιμήσομαι πάντα τρόπον.
Ὑμεῖς δὲ γρυλλίζοντες ὑπὸ φιληδίας,
Ἕπεσθε μητρὶ χοῖροι.
Χο. Οὐκοῦν σε τὴν Κίρκην γε, τὴν τὰ φάρμακ' ἀνακυκῶσαν,

Ex arte confectis, socios Philonidæ apud Corinthum
Mutauit in fœdos sues:
Ipsisque persuasit, vt oletum coctum deuorarent,
Quod illa prius subegerat.
Vos igitur hac voluptate illecti, ite grunnientes
Porcam sues secuti.
CH. *At nos vicissim te Circen permiscentem venena,*

Σχόλια. Ἑταίρους τοῦ Φιλωνίδου.] δέον εἰπεῖν Ὀδυσσέως. ὁ δὲ Φιλωνίδης οὗτος. κωμῳδεῖται δὲ αὐτὸν ὡς πλούσιον, καὶ παρασίτους ἔχοντα καὶ διὰ τῆς Λαΐδος ἔρωτα ἐν Κορίνθῳ διάγοντα κωμῳδεῖται καὶ ὡς συώδης σὺν τοῖς ἑταίροις αὐτοῦ, οὓς κάπρους εἶπε. τὴν δὲ Λαΐδα Κίρκην εἶπε, ἐπεὶ τοὺς ἐραστὰς ἐφαρμάκευεν. ἄλλως. ὥσπερ καὶ Κίρκην φησὶ παίζων τὴν Λαΐδα φαρμακεύειν τοὺς ἐρῶντας. τροπικῶς δὲ παίζει εἰς ταύτην ἐκεῖθεν ἄγων τὴν ἱστορίαν. δῆλοι δὲ ἐκ τοῦ περὶ Φιλωνίδου διειλῆφθαι. κάπρους δέ φησι τοὺς ἑταίρους τοῦ Φιλωνίδου τῷ ἀλόγῳ ἤθει. καὶ ταῦτα δὲ εἰς Φιλωνίδην τὸν Μελιτέα, ὡς οὐ μόνον μέγαν, ἀλλὰ καὶ ἀμαθῆ καὶ ὑώδη καὶ Νικόχαρις ἐν Γαλατείᾳ. ἦσαν δὲ ἀπαιδευτότεροι οἱ Φιλωνίδου τοῦ Μελιτέως. ἄλλως. ἐν τῇ νήσῳ τῶν Λαιστρυγόνων ἡ Κίρκη ἦν, πάντας γυναῖκας παρελθοῦσα μαγείαις. προσέσχεν οὖν Ὀδυσσεὺς τῇ νήσῳ μετὰ τὸ φυγεῖν τὸν Κύκλωπα, καὶ πέμψας τινὰς τῶν αὐτοῦ ἰδεῖν, τίς ἂν εἴη ἐνταῦθα. ἔρημος γὰρ ἦν ὁ χῶρος, ἐπεὶ ἀπελθόντες οὗτοι καὶ τὴν Κίρκην εὑρόντες χοῖροι ὑπ' αὐτῆς διά τινος φαρμάκου γεγόνασιν. αὐτὸς εἰς τὴν τούτων ἀφίκετο ζήτησιν. ἐντυχὼν οὖν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ τῷ Ἑρμῇ, καὶ παρ' αὐτοῦ μαθὼν τὰ περὶ τῶν ἑταίρων, καὶ λαβὼν παρ' αὐτοῦ τὸ Μῶλυ ὅπερ ἦν ἀντιφάρμακος βοτάνη, τὸν τῆς Κίρκης οἶκον κατέλαβε. ἐπιχειρησάσης οὖν καὶ αὐτῷ τὰ ὅμοια δρᾶσαι, τὸ ξίφος κατ' αὐτῆς ἀνέτεινεν· ὅθεν αὐτὴ φοβηθεῖσα, τούς τε ἑταίρους αὐτοῦ πρὸς τὴν ἀρχαίαν μορφὴν ἀποκατέστησε καὶ πρὸς μίξιν αὐτῷ συνελθεῖν ἐπεθύμησεν. ὁ δὲ καὶ ἐμίγη. καὶ παῖδα ἔσχεν ἐξ αὐτῆς τὸν Τηλέγονον, ὑφ' οὗ καὶ ὕστερον κατ' ἄγνοιαν ἀνῃρέθη κέντρῳ τρυγόνος. θέλων οὖν ὁ ποιητὴς σκῶψαι τὸν Φιλωνίδην ὅτι αὐτοῦ ἤρα Λαΐς, ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν τοὺς ἑταίρους τοῦ Ὀδυσσέως, Φιλωνίδου εἶπεν. ἀντὶ δὲ τοῦ εἰπεῖν ἐν τῇ νήσῳ τῶν Λαιστρυγόνων, ἐν Κορίνθῳ εἴρηκεν, ὡς ἐκεῖ τῆς Λαΐδος οἰκούσης.

GERARDVS. Φιλωνίδου.] Dixisset vel Εὐρυλόχου, vel Ὀδυσσέως, sed mordaciter hoc, & dētata, quod aiunt, charta agitur. Redit enim ad Philonidem, de quo antea dictum: ἐρᾷ δὲ Λαῒς οὐ διὰ σὲ Φιλωνίδου; nam diues hic agebat Corinthi, cum turba hominum parasitorum, helluonum, & insana libidine infamium, quos cum porcis comparat, quomodo Corinthum & Philonidem pro Circe, & Circes ædibus accipit. Sanè poeticum illud de Circe figmentum, aliud nihil quàm meretrices notat, quæ iuuentutem rebus nequiter dissipatis, moribus & fama contaminatis ac deploratis, apud bonos viros reddūt probrosam & procul fugiendam. Ἔπεισεν. Facit Philonidē Circe deteriorem, vt qui suorum assectatorum mētem, formámque mutarit internam, cùm Circen exteriorem formam tantū mutare potuisse cantet Homerus:

Οἱ δὲ συῶν μὲν ἔχον κεφαλὰς, φωνήν τε, δέμας τε,
Καὶ τρίχας· αὐτὰρ νοῦς ἦν ἔμπεδος, ὡς τὸ πάρος περ. i.
Illi capite quidem, voce, corpore, pilóque sues referebant, at quę prius mens fuerat, illis constāter permansit. σκῶρ. Circe dicitur transformatis abs se tantùm obiectasse ἄκυλον βάλανον, καρπόν τε κρανείης, id est quernas glandes, & corna: Carion autem quò senibus maiorem inurat dolorē σκῶρ

apposuisse

apposuisse ait, vt intelligant non aliud genus cibi ipsis à Carione parandum. μεμήξομαι, reduc ad illa, ἐγὼ δὲ τὴν Κίρκην. πάντας. s. κατὰ. Fere singulariter effertur, πάντα τρόπον. χγυλλίζοντες, verbum est effictum, à voce χῦ, de qua prius egimus. ἕπεσθε. Olim ἕπεσθε μητρὶ χοῖροι prouerbiali tropo de iis dicebatur, qui indocti ipsi indoctos sequebantur, propterea quod sus Mineruę opponitur. Hic simpliciter, & nulla figura Carion sentibus velut in porcellos transfiguratis, hoc deridiculè ingerit.

Σχόλια. Οὐκοῦν σε τὴν Κίρκην.] τῇ δευτέρου συστήματος στίχοι ἓξ κῶλα ἰσαίαι χουσι δ' ὁμοίως τῇ προφάσει αὐτοῦ ὡς καθ' ἕκαστον.

GERARDVS. Σὲ τὴν Κίρκην,] te qui Circen esse velle dixisti. μολυνοῦμεν, voles enim nos cogere μεμαγμένον σκῶρ ἐσθίειν. τον. s. υἱον. Laërtis filium, Vlyssem, cuius socios nos esse fingis. τῶν ὄρχεων. Aristophanes respicit ad supplicium Melanthij quod scribit Homerus Odyss. χ. Penelopen Vlysis vxorem (absente Vlysse, & mortuo à plerisque omnibus credito) proci admodum multi ambiuerunt, donis & precibus solicitarunt, cuius constantiam dum expugnare nequeunt, bonis interim & rei familiari eius, multa, eademque grauia attulerunt incommoda. Procis gratificabatur in primis Melanthius caprarius, qui de suis gregibus quàm poterat plurima, & maxima illis diripienda suppeditabat. Omnium verò malorum quæ Melanthius admisit, hoc fuit grauissimum. Vlysses domum reuersus, mendicum agens, vt quid domi suæ ageretur, dissimulanter exploraret, incidit in Melanthium, qui postea quàm cōtumelijs Vlyssem incessisset, calce etiam ipsum adacta, violenter percussit. Tantam eam iniuriam Vlysses postea sic vltus est,

Ἐκ δὲ Μελάνθιον ἦγον ἀνὰ πρόθυρόν τε καὶ αὐλήν·
Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν ῥῖνάς τε καὶ οὔατα νηλέϊ χαλκῷ,
Τάμνον, μήδεά τ' ἐξέρυσαν κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι.
Χεῖράς τ' ἠδὲ πόδας κόπτον. id est,

Melanthium autem per vestibulum & aulā tractum, foras egerunt, nares illi & aures ferro præsciderunt, genitalia vi auulserunt, quæ cruda canibus obiicerentur deuoranda, manus deinde & pedes amputarunt. Quod Chorus simpliciter dicturus erat, nos te in crucem agemus, comicè & facetè dixit, nos te de testiculis suspendemus.

Καὶ μαγγανεύουσαν μολυνοῦσάν τε τοὺς ἑταίρους,	*Et præstigiis socios ludificantem, & contaminantem*
Λαβόντες, ὑπὸ φιληδίας	*Prendemus: & præ gaudio,*
Τὸν Λαρτίου μιμούμενοι, τῶν ὄρχεων κρεμῶμεν.	*Vlyssem imitantes, tibi suspenso à testiculis, vt hirco,*
Μινθώσομέν θ', ὥσπερ τράγου,	*Nares linemus stercore:*
Τὴν ῥῖνα· σὺ δ' Ἀρίστυλλος ὑποχάσκων ἐρεῖς,	*Tum tu, vt Aristyllus, risu modicè diducto, intonabis:*
Ἕπεσθε μητρὶ χοῖροι.	*Matrem sequare porca.*
Καρ. Ἀλλ' εἶα νῦν τῶν σκωμμάτων ἀπαλλαγέντες ἤδη	CA. *Age nunc cauillis & iocis omissis, vos redite*

BISETVS. Μαγγανεύουσαν] μάγγανον, παράδοξόν τι, καὶ μαγγανεία, ἡ γοητεία. πῶς δὲ ἡ μαγγανεία τῆς γοητείας διαφέρει Σουίδας καλῶς δηλοῖ. ἐκ δὲ τῆς μαγγάνου γίνεται τὸ μα, γανεύειν, ἤγουν γοητεύειν.

Σχόλια. Λαβόντες] οὕτω καὶ τοὺς παλαιοὺς τῶν ἀνθρώπων εὑρήσεις ... ὅμοιον ... τὸ δὲ τὴν λάβωμεν ... τῶν ὄρχεων κρεμῶμεν.] ἀντὶ τοῦ ... ξίφος ἐπιφέρωμεν ... καθὰ καὶ Ὀδυσσεὺς τῇ Κίρκῃ. ὁ δὲ ... Ὀδυσσεῖ ... τὴν ... στομίῳ τῆς χαρύβδεως, ἐπὶ τὴν Κίρκην μετήγαγεν. ἢ ὡς ἐκεῖνος Μελάνθιον ἐκρέμασεν. Κρεμῶμεν] ἀντὶ τοῦ κρεμάσομεν.

Μινθώσομεν] μίνθεν εἰ μὲν, τὸ ἡδύοσμον. οἱ δὲ τὴν ... ὡς κεῖται ἐν τῇ κωμικῇ λέξει. οἱ δὲ εἶδος ἄνθους ἐν τῇ κόπρῳ φυόμενον, ᾧ χαίρουσιν οἱ τράγοι. ἢ καὶ ἄλλως. μίνθος ... ἡ κόπρος τῶν αἰγῶν. ἐπειδὰν δὲ οἱ τράγοι ψυγμὸν ... οἱ αἰπόλοι λαμβάνειν τὴν κόπρον αὐτῶν καὶ χρίειν αὐτῶν τοὺς μυκτῆρας καὶ οὕτω τῇ δυσωδίᾳ πταρμὸν κινεῖν. τοῦτο δὲ τῷ πρώτῳ λύσιν τὸ πάθος. πταρμὸς γὰρ θεραπεύει τὸ πάθος ἐκ τούτου οὖν φησιν ὅτι ... καὶ αἱ αἶγες ἐκ τῆς κόπρου ... ἄλλως κοπρώσομεν. μίνθος γὰρ ἄνθος ἐν τῇ κόπρῳ φυόμενον, ᾧ χαίρουσιν οἱ τράγοι. οἱ δὲ μίνθον φασὶ τὴν ἀνθρωπίνην κόπρον. ἢ χρῶνται ... οἱ ποιμένες τῇ δυσωδίᾳ τῶν τράγων πταρμῷ.

GERARDVS. Μινθώσομεν,] τῷ μίνθῳ χρίσομεν, minthio inungemus. Febris, capracum morbus est familiaris, quo dum tabescere caprariis videntur, protinus nares earum deliniunt μίνθῳ, id est stercore caprino, vel hircino, huius enim stercoris graueolentia facilè capris sternutationem elicit, quare maximè suo ψυγμῷ & horrore liberantur.

Σχόλια. Σὺ δ' Ἀρίστυλλος.] ὁ Ἀρίστυλλος αἰσχρὸς καὶ ἐν ἐκκλησιαζούσαις μέμνηται αὐτοῦ ὡς αἰσχροποιοῦ. λείπει δὲ τὸ ὡς ὁ Ἀρίστυλλος αἰσχρουργίαις κεχηνώς. αἰσχρουργὸν γὰρ αὐτὸν φησι ποιητὴς ὅς δὲ τῆς αἰσχρουργίας αὐτῷ ἀεὶ ἐκεχήνει. τοῦτο οὖν φησιν ὥσπερ ὁ Ἀρίστυλλος κεχηνὼς ἐρεῖς, ἕπεσθε μητρὶ χοῖροι, ἀντὶ τοῦ ἐμοί. τοῦτο δὲ παροιμιῶδές ἐστι, φασιν. οἱ γὰρ παῖδες τοῦτο εἰώθασι λέγειν, ἕπεσθε μου εἰ χοῖροι. παροιμιακὸν οὖν ἐπὶ καὶ ἐπὶ τῶν ἀπαιδεύτων φασὶ λέγεσθαι.

GERARDVS. Ἀρίστυλλος. s. ὡς, vt Aristyllus, fuit is poëta obscœnior, quapropter Aristophanes illi rem applicat immundam. Pręter animi vitia illi inerat & hoc corporis vitium, inter loquendum ὑποχάσκειν, id est, ore non satis aperto loquebatur, sed subhiabat, adeò vt ferè tota vox eius per nares prodiens stridula esset, qualis est grunnitus porcorum. Ait itaque Chorus Carioni, tu ita suspensus & oblitus, suilla velut voce inclamans, nobis porcellis tuis dices, ἕπεσθε μητρὶ χοῖροι.

Ὑμεῖς, ἐπ' ἄλλ' εἶδος τρέπεσθ'. ἐγὼ δ' ἰὼν ἤδη, λάθρᾳ
Βούλομαι. τοῦ δεσπότου
Λαβών τιν' ἄρτον, καὶ κρέας.
Μασσώμενος τὸ λοιπόν, οὕτω τῷ κόπῳ ξυνεῖναι.

Ad pristinum formæ decus:
Ego hinc abibo clanculum,
Et pane carnibúsque hero
Surreptis, vbi probè satur
Fuero, huic negotio gnauam manum admonebo.

Σχόλια. Ἀλλ' εἶα.] τῆς τρίτης περικόπου στίχοι καὶ κῶλα ἕξ. ὧν τὸ μὲν πρῶτον καὶ τελευταῖον τετράμετρα καταληκτικά, τὰ δὲ μεταξὺ δίμετρα ἀκατάληκτα, ἐπὶ τοῦ τέλους διπλαῖ ἔξω νενευκυῖαι. ἡ μὲν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ κώλου, ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος. Ἐγὼ δ' ἰών.] δείκνυσιν ἐντεῦθεν ὡς τοιαῦτα οἱ δοῦλοι ποιεῖν εἰώθασιν. Τῷ κόπῳ] τῷ περὶ τὸν πλοῦτον ἐπιμελείᾳ. ἀπὸ θέματος δὲ τοῦ μασῶ δευτέρας συζυγίας τὸ μασσώμενος. ὡς κλώμενος.

GERARDVS. Νῦν,] nunc, cōfecta demum via, quandoquidem eò ventum est quò tendebamus, ad ædes scilicet Chremyli. εἶδος in aliam formam conuertimini: nam antea oues, capras, nautas, & sues finxerat. τρέπεσθ', τρέπεσθε. ἰών. Præit Cation, vt hero Chremylo senes aduētare, & iam haud procul esse nunciet. λάθρα, clam, & inscio hero, bellè exprimit ingenium seruorum, qui vt lurcones sunt ita & furaces, post λαβών ponendum λάθρα. μασσώμενος, à themate μασσόομαι, mando. Dum hoc dicit, gulosè aliquid se mandere fingit. οὕτω sic, nempe satiatus, & ventre cibis distento. κόπῳ, labori mihi futuro. Plutus enim & Chremylus posthac multa mihi præscribent facienda, quæ ventre expleto alacrius obibo, promptiúsque exequar. His dictis Cation statim senes deserit, ad Chremylum præcurrit, ad quem vbi peruenit, & aduentum chori appetere significauit, Chremylus, relicto in suis ædibus Pluto, obuiam choro ire contendit, quem exporrecta fronte, ambitiosáque excipit salutatione.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ Σκηνὴ δευτέρα.

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

ACTVS II. SCENA II.

Senarij Iambici.

CHREMYLVS, CHORVS.

Χαίρειν μὲν ὑμᾶς ἐστὶν ὦνδρες δημόται,
Ἀρχαῖον ἤδη προσαγορεύειν καὶ σαπρόν.
Ἀσπάζομαι δ', ὁτιὴ προθύμως ἥκετε,

VT vos iubeam saluere, ô populares mei,
Insipida & obsoleta salutatio mihi
Videtur. Itaque saluto more vos nouo:

Σχόλια. Χαίρειν μὲν ὑμᾶς.] κορωνὶς ὅτι εἰσίασιν οἱ ὑποκριταί. οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι ϛγ. ὧν ὁ τελευταῖος. καὶ δὴ βαδίζω. σπεῦδε νυνὶ τοῦτ' αὐτὸ δρῶν. ὁ δὲ χρεμύλος ὡς καινωθεὶς τῇ τύχῃ, καινοτέραν προσηγορίαν ἐπινοεῖ. τὸ γὰρ χαίρειν, παλαιόν ἐστι. περὶ δὲ τοῦ ἐν τῇ συνηθείᾳ χαίρειν, τοῦ τε ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς γέγραπται Διονυσίῳ μονόβιβλον περὶ αὐτοῦ. καὶ λέγει μὲν ὑπὸ Κλέωνος πρῶτον αὐτὸ τετάχθαι, γράφοντος πρὸς Ἀθηναίους πῶς ἕλοι τοὺς ἐν Σφακτηρίᾳ. Κλέων Ἀθηναίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. λέγει δὲ αὐτὸ κεῖσθαι περιττὸν καὶ περὶ τὴν σύνταξιν ἀσύστατον. ἐκ δὲ τῆς συντάξεως τοῦ λόγου φασὶν ἀσύστατον, εἰ μή τις αὐτὸ λάβοι ἀπαρέμφατον ἀντὶ προστακτικοῦ ὡς τὸ παρὰ τῷ ποιητῇ. Πειρᾶν δ' ὡς κεν Τρῶες ὑπερκύδαντας Ἀχαιούς. Ἐμφαίνεται ἐντεῦθεν, ὡς οἱ ἐξαίφνης καὶ παρ' ἐλπίδα εὐτυχήσαντες, ἕτεροι τοῖς τρόποις γίνονται καὶ πρὸς ὑπεροψίαν χωροῦσι. καὶ γὰρ οὐκ ἔστι τὸ χαίρειν κακόν. ἀλλὰ διότι πένης ὢν ἐχρῆτο πρὸς τοὺς συνήθεις τούτῳ, διὰ τοῦτο ἀτιμάζει αὐτό, θέλων μετὰ τοῦ βίου καὶ τὰ προσρήματα μεταβαλεῖν. σαπρὸν δὲ τὸ ἔστι πρὸς τὸ ἀρχαῖον.

GERARDVS. Χαίρειν μὲν ὑμᾶς.] id est, vos quidem saluere. Comprehensim posita hæc verba vicem nominatiui gerunt, hoc sensu: Si in salutandis vobis ego tantùm dixero χαίρειν (qui antea inopi mihi mos erat salutandi) existimabo nunc ditior factus, me non satis pro mea dignitate facere, leuiorique vos excipere salutatione. Ἀρχαῖον.] Quod à multo tempore innotuit, & iam vsitatius est, vt ineptum, nec satis plausibile reiicitur. quomodo & ingratū dicitur quod est σαπρόν, id est, aridum, exuccum, & insipidum. Sentit Chremylus mutato vitæ genere, & sorte, mutandam quoque salutandi formulam. προσαγορεύειν, infinitiuum loco nominis προσαγορείαν.

Σχόλια. Ἀσπάζομαι.] ἀσπάζομαί φησιν, ἅτε καινότερον παρὰ τὴν ὑπόνοιαν δέ. εἰπὼν γὰρ μὴ ἐρεῖν χαίρειν, ἀσπάζομαί φησιν. Καὶ συντεταγμένως.] καθωπλισμένως μετὰ τάξεως. καὶ σπουδαίως καὶ γοργῶς. καὶ μετὰ συναρτήματός τινος. καταβεβλακευμένως δέ, ἀντὶ τοῦ βραδέως καὶ τρυφερῶς. βλὰξ γάρ ἐστιν ὁ μαλθακιζόμενος ἐν ὑποκρίσει τὸ σῶμα. καὶ βλακεία, ἡ μεθ' ὑπεροψίας ὁμιλία.

GERARDVS. Ἀσπάζομαι.] Per hoc verbū salutatio notatur officiosior quàm per προσαγορεύω, vel per προσεῖπον. Nam qui ἀσπάζεται, obuiis vlnis in illius complexum properat, quem summo excipit desiderio. Ὁτιή.] pro ὅτι, τῆς η abundante, vt in δηλονοτιή, quo de prius dictum. Συντεταγμένως,] pleno gradu, conspiranter, verbū militare, sumptū enim est ab acie ordinata quæ magno impetu fertur in hostem. huic aduerbio contrarium est καταβεβλακευμένως remissè, lento incessu, quomodo ingrediuntur οἱ βλακεύοντες homines in obeundis negotiis cunctabundi & molles, quos lutum, lapillus, vel modicus cespes in via remoratur. ὅπως. Subaudite imperatiuum verbum, Atticorum est. ὁρᾶτε videte, ποιεῖτε, efficite, vel aliud quoddam simile. Καὶ τἄλλα. s. κατά. videte vt in cæteris ac sequentibus aliis rebus, quomodo & fuistis in præcedentibus olim. Συμπαραστάται.] Militaris est hæc dictio. est συμπαραστάτης, auxiliarius miles, & qui opis gratia alicui adstat. ἔσεσθε. Modus indicatiuus pro optatiuo

ὄντο,

ὄντι, vel ἰδιῶται. ὄντως, re vera: ne falso nomine putent se vocatos & de re vulgari. Exemplaria nõnulla legunt ὄντας, quod si probatur, dices esse dictionem περιττὴν, id est, otiosam, & ornatus non necessitatis gratia adhibitam. τοῦ, illius Dei, de quo facta est vobis, à Carione vos accersente, mentio. θάρρει,] imperatiuum à θαρρέω, confi-do, audacior fio. Quoniam Chremylus choro indicauerat se nonnihil dubitare cùm dixit ὅπως δ' ἔμοι &c. idcirco chorus eum confirmans hoc verbo, iubet vt animo sit hac in re otioso, in seruando enim Pluto auxiliatorem strenuum se futurum, & acerrimum tutatorem.

Καὶ συντεταγμένως, καὶ καταβεβλακευμένως.
Ὅπως δέ μοι καὶ τἄλλα συμπαραστάται
Ἔσεσθε, καὶ σωτῆρες ὄντες τοῦ θεοῦ.
Χο. Θάρρει. βλέπειν γὰρ ἄντικρυς δόξεις μ' Ἄρη.
Δεινὸν γὰρ εἰ τριωβόλου μὲν οὕνεκα
Ὠστιζόμεσθ' ἑκάστοτ' ἐν τῇ 'κκλησίᾳ,
Αὐτὸν δὲ τὸν Πλοῦτον παρείην τῳ λαβεῖν.
Χρ. Καὶ μὴν ὁρῶ καὶ Βλεψίδημον τουτονὶ
Προσιόντα. δῆλος δ' ἐστὶν, ὅτι τοῦ πράγματος
Ἀκήκοέν τι, τῇ βαδίσει καὶ τῷ τάχει.

Et obuiis vlnis amplector: quòd animis
Tam propensis pleno huc aduentatis gradu,
Miniméque remisso. Quod nunc reliquum est,
date operam,
Vt etiam in cæteris præsto adsitis mihi:
Plutúmque mecum vnà asseruetis seriò.
CH. *Bono animo es, nam talem me sociũ senties,*
Vt alterum Martem videre te putes.
Si enim in conuentibus propter teruncium
Subinde altercamur: certè indignum fiet,
Ipsum Plutum e manibus cuiquam dimittere.
CH. *Atenim video huc & Blepsidemum accedere:*
Certum est ex incessu propero, & celeri gradu,
Quòd iam aliquid de isthoc resciuit negotio.

Σχόλια. Δόξεις μ' Ἄρη.] ὡς αὐτὸν τὸν Ἄρεα τὸν θεὸν, ἕξεις σύμμαχον. ὁ δόξεις με φησὶ τὸν Ἄρεα ὁρᾶν. ἀντὶ τοῦ κατορθωτικὸν καὶ πρακτικὸν ἄκρως. καὶ ἀπειλητικῶς φησι βλέψω πρὸς τοὺς βιαζομένους. ἄλλως. παροιμία ἐπὶ τῶν ὑπισχνουμένων παντὶ σθένει συμπράττειν καὶ συναίρεσθαι εἰς βοήθειαν. Εἰ τριωβόλου.] ὅτι οὐχ ἧττον τὸ δικαστικὸν ὁ μισθὸς ἀλλὰ κατὰ καιρὸν μετέβαλλεν. τοῦτο δὲ λέγει, ὡς τινων ἐκ τούτων δικαστῶν ὄντων.

G E R A R D V S. Βλέπειν γάρ.] Si κατὰ λέξιν hoc reddere lubet, dices: Palam existimabis me Martem videre, id est, dices me illis præditum oculis quales Marti tribuuntur, tetro vultu meo & minaci, animi ardorem, truculentiam, tumultũ & bellum præ me ferã, vt sola specie, & ipso vultu quem repræsentabo, quoscunque abs te facilè sim propulsaturus. legunt nonnulli pro δόξεις ἄρη, δόξῃς ἄρην, quæ Attica sunt, nam pro ει Attici ponunt η, próque ἄρης ἄρεος, dicunt ἄρης, ἄρεω. δεινὸν. s. ἂν graue fuerit, & non ferendum. Τριωβόλου,] ob rem nullius pretij, pro re vilissima & vix triobolo digna.

Σχόλια. Ὠστιζόμεσθ'.] ὠθούμεθα. καὶ ῥωμαῖοι ὄστια τὰς θύρας φασὶ παρὰ τὸ ἐξωθεῖν τὸν εἰσερχόμενον. ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ δὲ οὐδεὶς ἐδίκαζεν εἰ μὴ ὑπερβαίνει τῶν κ' ἐνιαυτῶν. ἔδει δὲ τελείας ἡλικίας ἦσαν, εἰσήρχοντο μὲν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, οὐκ ἐδίκαζον δὲ, τούτους οὖν τοὺς ἐκκλησιαστὰς ὑπηρέτας φανερὸν τι λαμβάνειν ἀπὸ τῆς τῆς πόλεως προσόδου οἱ δημαγωγοὶ ποιήσαντες τὴν πόλιν. ὕστερον δὲ ὁ Κλέων ἐποίησεν αὐτὸ τριώβολον, ἀφῆλιξ δὲ εἰς τὴν ἐκκλησίαν οὐκ εἰσήρχετο.

B I S E T V S. Ὠστιζόμεσθα] Ο Σουίδας οὐ καλῶς ἀφίησι τὰ ὄστια παρὰ τοῖς Ρωμαίοις καλεῖσθαι λέγει. ὅθεν οἱ στιάριος. ὁ κρατῶν τὰς θύρας καὶ ὠθίζων τοὺς εἰσιέναι βουλομένους ὡς δὲ ἐκ τῆς ὠθεῖσθαι μέλλοντος γίνεσθαι ἄκυρίως. οὕτω καὶ τὸ ὠθεῖν γίνεσθαι τὸ ὄστιον, ὅ. ὅθεν ὠστίζω καὶ ὠστίζομαι. τὸ ὠθίζω. ὁ αὐτὸς Σουίδας καὶ διὰ τοῦ ο μικροῦ ὄστιον τὰς θύρας καλεῖσθαι λέγει. ἀλλ' οἱ Ρωμαῖοι ὄστια λέγουσιν εἰσιτήρια, παρὰ τὸ ἔσω ἄρω, ὁ κατὰ τὴν ἐπιχώριον αὐτῶν διάλεκτον, τὸ ὠστίζεσθαι δηλοῖ, ὅτι τοὺς εἰσιέναι θέλοντας κωλύει.

G E R A R D V S. Ὠστιζόμεσθα,] pro ὠστιζόμεθα. hoc modo primam personam pluralem verborũ in μαι prisci Attici proferebãt, qui mos Ionibus postea fuit familiarissimus. ὠστίζεσθαι autem, siue ὠθίζεσθαι, plebs dicebatur, quando in concilium & conuentum vocata discrepabat, altercatione turbulenta conflictabatur: huiusmodi porrò, id est vulgi & plebis miscellaneæ ἐκκλησία, concio & cõgregatio, ἐκκλησίας vocabatur, quomodo Cõsulũ cœtus σύγκλητος. Per aphæresin 'κκλησία pro ἐκκλησίᾳ effertur. αὐτὸν, ipsum Plutum, id est, solidas opes quales Plutus suis largitur. παρείην à πάρειμι sino & permitto, concedo. τῳ, τινὶ, alicui.

Σχόλια. Βλεψίδημον.] Βλεψίδημος, ὁ πρὸς τὸν δῆμον βλέπων, καὶ τούτου τὰ πρὸς ζωὴν πορίζόμενος. ὑπηρέτης γὰρ ἦν τῶν τὰ δημόσια ἐνεργούντων.

G E R A R D V S. Καὶ Βλεψίδημον,] καὶ præterea, præter vos à me vocatos ecce qui vltro etiã ad nos venit. In hac comœdia tria sunt ab Aristophane conficta nomina βλεψίδημος, χρεμύλος & καρίων. Blepsidemus quasi ὁ βλέπων εἰς τὸν δῆμον, vir pauper qui oculos conuertit & iactat in populum vnde auxilium sperat: proinde ad Chremylum quondam æqualem suum, nunc diuitem factũ inuocatus etiam venit. χρεμύλος ἀπὸ τοῦ χρέος debitum, & αἱμύλλω τὸ ἀπατῶ decipio, quasi qui præ inopia cogatur suos creditores fallere non soluendo quod debet. Quod ad Carionem attinet, nulli dubium quin à Caribus nomen ductũ sit, qui seruili fuisse ingenio dicuntur, parati quiduis malorũ pati mercede proposita. Propterea Aristophanes alibi ait, εἰ δὲ δοῦλός ἐστι καὶ Κὰρ. id est, Quod si seruus est, & Car. Δῆλος ἐστι] manifestus est, id est, apparet: vel neutro genere δῆλον ἐστι, cõstat, certum est. τοῦ πράγματος, de hoc nostro negotio, népe de Pluto, & de cõmutata mea sorte. ἀκήκοε, perfectum Atticũ ab ἀκούω audiuit pro intellexit, coniecturis collegit, quod corporis est

D

animo tribuit, ᾔσθεται, resciuit, deprehendit. τῷ βαδίσει καὶ τῷ τάχει, pro τῷ βαδίσει ταχινῷ, incessu propero. Tale est, Pateris libamus & auro, pro pateris aureis. &, Chalybem frenósque momordit. i. Chalybeos frenos. τί ἂν οὖν. Blepsidemus

A hæc secum loquitur. Rationem inire nõ potest, quomodo ille vitæ conditionem mutarit, i. se verò in pristina calamitate permanserit, præsertim quũ amplius ditescedi causa in neutro maior videatur. τὸ πρᾶγμα hę diuitię quid sibi volũt?

B

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ γ'.

Τρίμετροι Ιαμβικοί.

ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Bisetus. Ἐνταῦθα εἰσάγεται Βλεψίδημος, ὃς ἀκούσας τὸν Χρεμύλον ἐξαπίνης πεπλουτηκέναι, πρὸς αὐτὸν ἥκει, καὶ ὡς κλέπτου κατηγορεῖ. ἐκ δὲ ταύτης τῆς ὑποψίας, ἡ κατηγορίας βραχύ τις μεταξὺ τῶν γερόντων γίνεται. ὃς πεπαυμένης ἄμφω οἱ γέροντες καθ' αὑτοὺς διασκοποῦσι πῶς ἂν τὸν Πλοῦτον ἀναβλέψαι ποιήσαιεν.

ACTVS II. SCENA III.

Senarij.

BLEPSIDEMVS, CHREMYLVS.

C Τί ἂν οὖν τὸ πρᾶγμ' εἴη; πόθεν καὶ τίνι τρόπῳ
Χρεμύλος πεπλούτηκ' ἐξαπίνης; οὐ πείθομαι,
Καίτοι λόγος γ' ἦν, νὴ τὸν Ηρακλέα, πολὺς,
Ἐπὶ τοῖσι κουρείοισι τῶν καθημένων.
Ως ἐξαπίνης ἀνὴρ γεγένηται πλούσιος.
Ἔστι δέ μοι τοῦτ' αὐτὸ θαυμαστὸν, χ' ὅπως,
Χρηστόν τι πράττων, τοὺς φίλους μεταπέμπεται.
Οὔκουν ἐπιχώριόν τι πρᾶγμ' ἐργάζεται.

D

Quid hoc rei obsecro? aut vnde & quomodo meus
Chremylus tam subitò sit diues? non crederem:
Tametsi in tonstrinis sermo de hac re frequens,
Mehercule erat hominum, illic desidentium:
Quòd ille repentè factus sit ditissimus.
Hoc autem mihi planè nouum & mirum accidit:
Quod fortunatior factus, amicos vocat.
Næ, contra Patriæ consuetudinem hoc agit.

Σχόλια. Ἐξαπίνης] ἢ ἐξάπινα. γίνεται παρὰ τὸ ἀφανὲς ἄφνω ἢ ἄπινα. ἐπὶ τοῖσι κουρείοισι.] διαβάλλει τοὺς Ἀθηναίους ὡς διατρίβοντας ἐπὶ τῶν κουρείων ἀργοὺς, ἢ ὡς ἐν τοῖς ἰατρείοις πεπεισμένους τὰς συντυχίας. Κουρεῖα δὲ ἦσαν ἐργαστήρια ἐν οἷς οἱ βουλόμενοι κείρειν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ πώγωνος ἀπιόντες ἐκάθηντο, ὁπότε ἐκβαίνειν τοῦ μέτρου. Οὔκουν ἐπιχώριόν τι.] σκώπτει πάλιν τοὺς Ἀθηναίους, ὡς φθονεροὺς. ὡς ἀκολουθοῦν φησι τῇ Ἀθηναίων ἀγωγῇ. καὶ ἀλλαχοῦ. ἐπὶ τοῦ προσώπου γὰρ ἐστὶν ἀττικὸν βλέπος.

E

Gerardus. Ἐπὶ τοῖσιν, ἐν τοῖς κουρείοις, in officinis tonsorum in quas loquacissimi quique conueniunt, vbi desidentes otiosis fabulis tẽpus fallunt. Propterea Theophrastus dicebat τὰ κουρεῖα, i. tonstrinas esse ἄοινα συμπόσια, id est, symposia & compotationes sine vino: quòd illic homines loquacitate velut temulenti reddantur. ἔστι δέ. Prudenter facere creduntur diuites, qui suas fortunas celãt, propterea quòd delatoribus & furibus obnoxij esse soleant, vnde fit vt ne amicorum quidem commercio frui ament. Chremylus cõtrà facit: Plutum nactus, statim amicos accersit, suæ felicitatis & fortunarum socios ac participes futuros. Hanc rem vt insolentem, & cum Atheniensium moribus non cõuenientem Blepsidemus demiratur. χ' pro καί. χρηστόν τι. Grecis χρηστὸν πράττειν cui res ex animi sententia cedunt. εὐτυχεῖν, i. εὖ καὶ καλῶς πράττειν. Contrà cui res infeliciter cedit, κακὸν siue κακῶς πράττειν & κακοτυχεῖν. οὔκουν nequaquam, οὐ. nam οὖν explet, accentúmque in præcedentem dictionem reiicit. ἀλλά. age, vt de statu meo certior fias, nec rerum mearum ignarus à me discedas. ἐρῶ, præsens pro futuro: iam tibi dico hoc modo cognoscitur ad dicendum propensa Chremyli voluntas. Μά.]

Si hunc locum μὰ τοὺς θεοὺς, cum illo, de quo antè μὰ Δί', ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἐχόμεθά σου, conferas, videbis particulam, μά, modò negandi, modò non negandi vim habere, idque ex seipsa, nã postposita affirmationi vt ναὶ μά, vel negationi, vt οὐ μά, si vel affirmabit, vel negabit, nihil fuerit miri. ἄμεινον, his verbis significatur fortuna in melius commutata, χθὲς autem non tam heri, quàm quodcunque tempus præteritum notat: vt sit idem quod anteà. Qua ratione αὔριον cras, pro posthac leges, αὔριον ἔσται ἄμεινον, Postea nobis melius erit. ὥστε quia ex voto res cesserũt. τῶν φίλων. s. εἷς, vnus, vel præpositionem, ἐκ, quia vnus es meorum amicorum, vnus ex meis amicis, non autem ex eorum genere, quorum οὐδὲ λόγος, οὐδ' ἀριθμὸς, id est, nec ratio vlla habetur, nec numerus vllus. ἀληθῶς re vera, non falso rumore, qualis ferè est qui in tonstrinis exceptus in vulgus dissipatur. ἔσομαι. quamuis dixerit ἄμεινον ἢ χθὲς πράττομεν, non tamen continuò effutit rationem suarum diuitiarum, sed perplexa oratione diu eum ludit, ἔσομαι, nondum ergo sum, deinde ἢν θεὸς θέλῃ, necdum ergo voluit. Postremò si quid habeo diuitiarum, non sine magno periculo retinere possum. Quibus verbis Blepsidemo cogitandum relinquit, opes quas habet, furto, sacrilegio, aut malis artibus partas esse. Ἔτι] pro ἔνεστι, quod agitato capite profertur, & repetitur, quo certior res, & magis seria monstratur. Τις,] hic magnitudinẽ notat: post πῶς, abũdat. εἶος. hæsitanter & cogitabundè hoc effertur, quale additurus quidpiã videbatur, quale nõ tibi credatur, vel nulli vnquã est auditum, vel aliquid huiusmodi. Quoniã aũt cũctatior est Chremylus

F

G

mylus, propterea Blepsidemus eũ vrget, ὅ,τι φὴς, inquit, quod dicis, id est, dicere instituisti, λέγ' ἀνύσας. dic perficiens, id est, perfice occœptum sermonem.

Χρ. Ἀλλ' οὐδὲν ἀποκρύψας. ἐρῶ μὰ τοὺς θεούς.	*CH. Nihil celabo hominem: sed rem ipsam proloquar.*
Ὦ Βλεψίδημε, ἄμεινον ἢ χθὲς πράττομεν	*O Blepsideme, hodie multo præclarius,*
Ὥστε μετέχειν ἔξεστιν, εἶ γὰρ τῶν φίλων.	*Ac melius nobiscum omnibus agitur, quàm heri.*
	Cuius ego rei te participem fieri volo.
	Nam tu vnus ex amicorum numero es mihi.
Βλεψ. Γέγονας δ' ἀληθῶς, ὡς λέγουσι, πλούσιος;	*BL. Esne autem vere, vt aiunt, tam diues modo*
Χρεμ. Ἔσομαι μὲν οὖν αὐτίκα μάλ', ἢν θεὸς θέλῃ.	*Factus? CH. Ero iã statim, modò Deus annuat.*
Ἔνι γάρ τις ἔνι κίνδυνος ἐν τῷ πράγματι.	*Nam facinus tantum non fit sine periculo.*
Βλεψ. Ποῖός τις; Χρεμ. Οἷος. Βλ. Λέγ' ἀνύσας, ὅ,τι φὴς ποτε.	*BL. Quodnam periculo? CH. Hoc nimirum. BL. Dic obsecro.*
Χρ. Ἢν μὲν κατορθώσωμεν, εὖ πράττειν ἀεί·	*Et vt occepisti, sic tandem perge eloqui.*
Ἢν δὲ σφαλῶμεν, ἐπιτετρῖφθαι τὸ παράπαν.	*CH. Si rem pulcre explicatã dederimus: dehinc*
	Perpetuo erimus fortunati, & prosperrimè
	Agemus: sin autem decepti, spe irrita,
	Exciderimus, penitissimè perimimus.
Βλ. Τουτὶ πονηρὸν φαίνεται τὸ φορτίον	*BL. Istbuc graue omninò apparet: mihi non placet.*
Καί μ' οὐκ ἀρέσκει. τό, τε γὰρ ἐξαίφνης ἄγαν	*Nam & sic repentè ditari, & hac interim*
Οὕτως ὑπερπλουτεῖν, τό τ' αὖ δεδοικέναι	*Metuere, hominis est, qui nihil admisit boni.*
Πρὸς ἀνδρὸς οὐδὲν ὑγιές ἐστ' εἰργασμένου.	
Χρεμ. Πῶς οὐδὲν ὑγιές; Βλεψ. Εἴ τι κεκλοφὼς νὴ Δία,	*CH. Quomodo nihil boni? BL. Si tu furatus es*
Ἐκεῖθεν ἥκεις, ἀργύριον ἢ χρυσίον	*Aurum, vel argentum, ex fano hoc Apollinis:*
Παρὰ τοῦ θεοῦ· κἆτ' ἴσως σοι μεταμέλει,	*Vnde modò proripis: & nunc facti pœnitet.*
Χρ. Ἄπολλον ἀποτρόπαιε· μὰ Δί', ἐγὼ μὲν οὔ.	*CH. Istbuc Apollo me prohibeat: ego nihil*
	Quicquam commisi tale hic vnquã, per Iouem.
Βλ. Παῦσαι φλυαρῶν ὦ 'γάθ'. οἶδα γὰρ σαφῶς.	*BL. Desiste nugari, bone vir: noui palàm.*
Χρ. Σὺ μηδὲν εἰς ἔμ' ὑπονόει τοιοῦτο. Βλ. Φεῦ,	*CH. Noli, obsecro, de me ita malè suspicarier.*

Σχόλια. Λέγ' ἀνύσας.] οἱ λέγοντες τὸ ἀνύσας ἀντὶ τοῦ ἀνύσον. καὶ τὸ λέξας ἀντὶ τοῦ λέξον οὐ καλῶς λέγουσιν. ἔχει δὲ οὕτως. λέγε ὅ,τι φὴς ποτὲ ἀνύσας καὶ τελέσας τοῦτο. τουτέστιν εἰς τέλος καὶ διεξοδικῶς ἀγαγὼν τὸν λόγον. Ἐπιτετρῖφθαι.] τοῦτο εἶπε φοβούμενος μὴ ἀπολυχὼν ἐγείρῃ τὸν Δία πρὸς ὀργὴν καὶ ἐπιτρίψῃ αὐτούς. Τὸ παράπαν.] ἀντὶ τοῦ παντελῶς κατὰ πάντα τρόπον. ἐξ ὁλοκλήρου. Ἀττικοὶ δὲ τὸ καί μ' οὐκ ἀρέσκει ὡς προείρηται.

GERARDVS. Εὖ πράττειν.] bene agere, verba hæc loco substantiui accipiuntur: εὐπραγία, vel εὐτυχία felicitas & rerũ successus scilicet erit mihi semper. Sic ἐπιτετρῖφθαι perdi, loco nominis ἐπίτριψις. καὶ δυσπραγία. infelicitas, & miseria summa. Hæc eo dicuntur à Chremylo, quòd veretur ne si quod sperat de Pluto, non consequatur, ab irato Ioue, ipse vnà cum choro & reliquis consortibus pessimè perdatur. τουτὶ, hoc. hæc tua solicitudo, & anxietas quæ præpedit quo minus mecum tutò loquaris, quæ peccanti tibi grande periculum proponit: hoc, inquã, nõ diuitiæ sunt, vt vulgus existimat, sed onus miserum, & quo tu miserè crucieris. καί μ'. με accusatiuus est pro datiuo μοι Atticè positus. τό,τε. τό, τοῦτο. hoc nempe admodum breui tempore ita ditescere. τό, τ' αὖ, hoc item, nempe δεδοικέναι, iugiter expauescere. hoc ergo vtrunque, ἐστὶ πρὸς ἀνδρὸς, in hominem cadit qui nihil boni operatus sit. Est δεδοικέναι ab aoristo δείδομαι.

Σχόλια. Πρὸς ἀνδρός.] ἡ πρὸς ἐνταῦθα οὔτε ἰδίως ... οὔτε ἀντὶ τῆς ὑπό, κεῖται. ἀλλὰ τὸ ... ὡς ... Σοφοκλῆς, ὁ πρὸς ἰατροῦ σοφοῦ ...

GERARDVS. Εἰργασμένου ab ἐργάζομαι, qui fecit, faciundum suscepit. πῶς, quo sensu ais, repente qui diues factus est, & postea pœnitat, fecit οὐδὲν ὑγιές? Interpretare nobis tuam mentem, & aliquo modo proba. κεκλοφὼς participium Atticum à κλέπτω. ἐκεῖθεν illinc. propinquum aliquod templum ostendit. παρὰ τοῦ θεοῦ. i. θεῖον ἀργύριον. Verbi gratia, inquit, si sacras ædes spoliasti, & sacrilegio ditatus es. Cui rei peragendæ nox vnica tibi satis fuit. κᾆτ' ἴσως, καὶ εἶτα ἴσως. quoniam non asseuerat rem ita habere, tantùm exempli causa meminit sacrilegij.

Σχόλια. Ἀποτρόπαιε.] ὡς ἐν ἀρχαῖς εἴληφε τὴν τοῦ θεοῦ ἐπίκλησιν.

GERARDVS. Ἄπολλον.] Sacrilegiũ detestatur, cuius criminis ne quãdo reus fiat, Apollinẽ implorat, quẽ ἀποτρόπαιον appellat, quo nomine Dij appellãtur, qui ab hominibus diras, mala, & nocumeta, ἀποτρέπουσι. i. auertũt & amoliũtur, ἀλεξίκακοι etiã ea de re vocãtur. Quibus opponũtur Dij προστρόπαιοι nocui & infesti, & παλαμναῖοι. ἐγὼ μὲν οὔ. s. ἔχω κεκλοφώς, seu οὐκ ἔκλεψα. παῦσαι, imperatiuũ à παύομαι, cui participiũ φλυαρῶν additũ per infinitiuũ φλυαρεῖν cõmodè redditur. ὦ 'γαθ'. ὦ ἀγαθέ. Ironiã habet, simulat enim se scire, vnde Chremylo sint opes, vt ipsi, ceu conscio, Chremylus rẽ omnẽ prõptius reteget. ὑπονόει, suspiceris, excogites. τοιοῦτο, rẽ meis moribꝰ vsqueadeo contrariã vt est sacrilegium, quod in me ingeris.

Σχόλια. Φεῦ.] ἀπόδυσαι εἰς ... ἀποστερεῖν ... κακουργίαν. Ὑγιὲς οὐδέν.] ὅτι οὐδεὶς ὃς δ' ὅπως ἔχων πλουτεῖ ... ἀρετῆς, ὑγιὲς ἔχει. εἰς τὸ αὐτό, Πλάτων φαίδωνι. τελευτῆ δὲ θαμὰ προσκρούων, μισεῖ τε πάντας ἡγεῖται οὐδὲν οὐδενὸς ... Ὑγιαίνειν μοι δοκεῖς] ἐπεὶ τοιαῦτα κατ' ἐμοῦ ὑποπτεύεις.

GERARDVS. Φεῦ,] vox hæc subsannationẽ

quandā habet cū admiratione. οὐδενός.] al. ūdaie videtur hic genitiuus, sed non caret sua vi, sonat quasi dicas, vt nihil cuiusquā rei, id est, nulla omnino res, vt nihil quidquam. Postea quam hic, quem ego semper hactenus probum virum esse putaui, fallax est, & versutus, merito credam nullum amplius virtuti & probitati relictum locū. Criminibus talis Blepsidemus conatur eruere

A rationem qua diues factus sit Chremylus, nā videt quo animo ille hæc obiiciat. propterea æquanimitatem seruat, & probra patieter refellit obiecta. Ἥττονες τοῦ κέρδους lucro inferiores. quales sunt qui per auaritiam vsum pecuniarū nesciūt. Qui pecuniis cōmode, & vt oportet vtitur, illis imperat, illis est superior. Qui vti nescit, illis seruit, & inferior est.

Ὡς οὐδὲν ἀτεχνῶς ὑγιὲς ἐστιν οὐδενός·
Ἀλλ' εἰσὶ τοῦ κέρδους ἅπαντες ἥττονες.
Χρ. Οὔτοι μὰ τὴν Δήμητρ' ὑγιαίνειν μοι δοκεῖς.
Βλ. Ὡς πολὺ μεθέστηχ', ὧν πρότερον εἶχε, τρόπων.
Χρ. Μελαγχολᾷς ὤνθρωπε, νὴ τὸν οὐρανόν.
Βλ. Ἀλλ' οὐδὲ τὸ βλέμμ' αὐτὸ κατὰ χώραν ἔχει·
Ἀλλ' ἐστὶν ἐπίδηλόν τι πεπανουργηκότι.
Χρ. Σὺ μὲν οἶδ', ὃ κρώζεις. ὡς ἐμοῦ τι κεκλοφότος,
Ζητεῖς μεταλαβεῖν. Βλεψίδ. Μεταλαβεῖν ζητῶ; τίνος;
Χρ. Τὸ δ' ἐστὶν οὐ τοιοῦτον, ἀλλ' ἑτέρως ἔχον.
Βλ. Μῶν οὐ κέκλοφας, ἀλλ' ἥρπακας; Χρ. Κακοδαιμονᾷς.
Βλ. Ἀλλ' οὐδὲ μὴν ἀπεστέρηκάς γ' οὐδένα;
Χρεμ. Οὐ δῆτ' ἔγωγ'. Βλεψίδ. Ὦ Ἡράκλεις· φέρε, ποῖ τις οὖν
Τράποιτο; τἀληθὲς γὰρ οὐκ ἐθέλεις φράσαι.
Χρεμ. Κατηγορεῖς γὰρ, πρὶν μαθεῖν τὸ πρᾶγμά μου.

BL. Deus bone, vt nihil quicquā sani est vspiā:
B *Adeóque omnes ad vnum lucro seruiunt.*
CH. Non tu sat mihi sanus videre, per Deum.
BL. Quàm longè à pristinis recessit moribus?
CH. Per cœlum, mi vir, atra te bilis agitat.
BL. Sed neque vultum satis fixū habet: & mobiles
Oculi, veteratorium animum palàm arguunt.
CH. Noui iā, quò tu hæc crocites: vt mei scilicet
C *Furti, si quod commiserim, partem auferas.*
BL. Ego vt partē auferam? cedo cuiúsnám rei?
CH. Hoc non ita est: nam ego quod ago, longè aliter se habet.
BL. Num tu non es furatus, sed tantummodò
Rapuisti? CH. Larua te atque intemperiæ agitant.
BL. At neque quēquā circumuenisti fraudibus?
CH. Non certè. BL. ô Hercules, quónam se quispiam
D *Vertat, si tu verum non vis faterier?*
CH. Qui tu me damnas, antequam rem noueris.

Σχόλια. Μεθέστηχ' ὧν πρότερον.] πρώην ὢν χρηστὸς ὤν, νῦν πανοῦργος γέγονεν. Ἐπίδηλόν τι.] ἀλλ' ἔστι τὸ βλέμμα αὐτοῦ ὅμοιον πεπανουργηκότι βλέμματι.

GERARDVS. Μεθέστηχ'] pro μεθέστηκε, perfectum medium à μεθίσταμαι, recedo ab aliqua E re, vt antiquos mores procul ablegauit qui nūc tam veterator est, quàm olim candidus fuit. ὧν pro οὕς. relatiuum sequitur casum antecedentis Attica constructione. κατὰ χώραν, in vno loco. vt vultus est imago animi, ita oculi sunt indices. Propterea dicunt animum in oculis habitare, in illísque peculiarem animi sedem esse, ex oculis enim, mentis vel leuitatem, vel constantiam, irā, fastum, mansuetudinē, in summa sicne an sic afficiamur posse colligi. Obiicit ergo Blepsidem᾽ Chremylo, quod nunc versutior factus quā olim fuisset, non ita vt quōdam placidis sit oculis, sed mobilibus, & huc illuc circunspectantibus, quo vult probatum, mentē Chremyli sic ad alios fallendos versatilē esse & ad omne genus impostu ræ excogitandū accōmodam. ἐπίδηλον. oculus est persimilis veteratori, id est prorsus qualis solet esse veteratori: te improbū manifestè notat tuus aspectus, præ se fert nescio quid, quo te perperā aliquid fecisse liquido constat.

Σχόλια. Οἶδ' ὃ κρώζεις] παροιμία ἐπὶ τῶν θρυλλούντων ὡς αἱ κορῶναι. ἀντὶ τοῦ εὖ ἄνω καὶ κάτω περὶ τοῦ κεκλοφέναι με διαλέγῃ. Ὡς ἐμοῦ τι κεκλοφότος.] τὸ ὡς ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ ὅτι ὡς οἴονταί τινες. οὐ γάρ ἐστι πρὸς τὸ ζητεῖς, ἀλλὰ πρὸς τὸ κεκλοφότος. καὶ ἔστιν ἀντὶ τοῦ καθαρίζων οὖν πρὸς τὸ κρώζεις, τὸ λοιπὸν λέγει κομματικῶς. Ἀπεστέρηκας.] ἀποστερεῖν ἐστὶν ὅταν παρακαταθήκην τινὲς λαβὼν εἰς ἀμφιβολίαν χωρήσῃ, καὶ μὴ ἐθέλῃ διδόναι αὐτῷ, καὶ ἔλαβεν.

GERARDVS. Κρώζεις.] verbū κρώζειν, significat κράζειν ὡς κορώνη, ἢ κόραξ, id est, vocem ædere, qualis est cornicū, vel coruorū. vbi ad cornices refertur, significat ineptè garrire: cornicari Latini dicunt. Ad coruos si referas, est prædæ inhiare, Latini crocitare à voce coruorū cro, cro, cro, vt Græci κρώζειν effinxerunt. Chremylus Blepsidemum cum coruo confert qui in partē prædæ venire laborat. ὡς ἐμοῦ, quasi ego sim furatus aliquid. τίνος. Genitiuus hic pendet à μεταλαμβάνειν, F quod genitiuo iungitur, vt ferè fit vbi non totū, sed pars tantùm significatur. τόδ'. hoc, hæ opes quas audisti mihi esse, non sunt vt dicis, nō sunt scilicet sacrilegio paratæ. ἔχον. i. ἐστί. est habens, id est, ἔχει. alia ratione diues sim quam dicas. ἥρπακας. Hoc nimis festiue dictum. Dum obiectū vitium fingit se corrigere, alterum subiicit, & ingerit quod est priori deterius: raptor enim qui rem alienam tollit vi, nocentior est fure, qui G clàm aufert. Non abludit hinc quod vulgò dicitur in edaciores: Non edis, sed deuoras. κακοδαιμονᾷς. vt Blepsidemus vitia maiora intendere studet, ita & Chremylus eum grauioribus conuiciis insectatur. Leue non est conuitium, οὐχ ὑγιαίνειν μοι δοκεῖς. Peius autem est, μελαγχολᾷς. Omnium autem teterrimum est κακοδαιμονᾷς, id est, cacodæmone agitaris. Dixerunt cacodæmones esse spiritus malos,

tus malos, ab iustitia & æquitate alienos, nocere paratos, & qui impias hominum mentes transuersas agere vnicè affectent. ἀλλ' οὐ δῆμ' ἐώ. sed an non. γοῦν, saltem, id est si neque sacrilegio, neque furto, neque rapina opes tibi parasti, an non saltem fraude aliqua & dolo cuiuspiam bona tibi quæsiuisti? ὦ Ἡράκλεις. Exclamat præ indignatione, quod mentem Chremyli non assequatur, mox quasi desponderit animum, fundit A φέρε, quod est, ipse dic si lubet: posthac certum est nihil diuinare. ποῖ. quò, in quam partem quis vertatur, id est, quis alias vias promptè ditescēdi comminiscatur? ipse enim sibi in animum inducere nequit, bona Chremyli ex hæreditate aliqua, donatione, aut arte quapiam luctosa, tantillo tempore facta fuisse auctiora. πέπρωται à περάω est: & τἀληθὲς pro τὸ ἀληθὲς ponitur.

Βλ. Οὐ δῆτ'. ἐγὼ δέ σοι τοῦτ' ἀπὸ σμικροῦ πάνυ
Ἐθέλω διαπράξαι πρὶν πυθέσθαι τὴν πόλιν·
Τὸ στόμ' ἐπιβύσας κέρμασι τῶν ῥητόρων.
Χρ. Καὶ μὴν φίλως γ' ἄν μοι δοκῇς, νὴ τοὺς θεούς,
Τρεῖς μνᾶς ἀναλώσας λογίσασθαι δώδεκα.
Βλ. Ὁρῶ τιν' ἐπὶ τοῦ βήματος καθεδούμενον,
Ἱκετηρίαν ἔχοντα, μετὰ τῶν παιδίων
Καὶ τῆς γυναικός· κοὐ διοίσοντ' ἄντικρυς
Τῶν Ἡρακλειδῶν οὐδ' ὁποιοῦν, τῶν Παμφίλου.

B *Bl. At ego, bone vir, negotium hoc modico tibi*
Sumptu effectum dabo: & priusquam ciuibus
Innotescat, iam rabularum os pecunia
Probè obturabo. Ch. *Atqui per Deos, tu mihi*
Talis videre amicus: qui si tres minas
Exposueris, repetiturus sis duodecim.
Bl. Virum ego mi videre videor, qui supplicem
Oliua ramum gestitans, cum liberis
C *Et vxore ad tribunal sedebit: &*
A Pamphili Heraclidis, si quis conferat,
Ne tantillum quidem, vlla in parte differet.

Σχόλια. Ἐγὼ δέ σοι τοῦτ' ἀπὸ σμικροῦ.] ὡς πρὸς τὸν ὑποκείμενον διάλεξις. χρῆται δὲ τῷ φιλοκότως, ἀντὶ τοῦ ποιήσω σε. Τὸ στόμ' ἐπιβύσας.] τείνεται πρὸς τοὺς ῥήτορας. ἐπειδὴ εἰώθασι τοῖς ἔρμαιον κεκλημένους ἐπιφορτίζεσθαι ὡς κατωφέλιμοι.

Bisetus. Ἐπιβύσας] ἐμφράξας, γεμίσας, ὡς Ὅμηρος, νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον. καὶ ἐπιβύσαντες, ἐπικαλύψαντες, σκεπάσαντες. καὶ βύειν τὸ φράττειν, καὶ καλύπτειν. Κέρμασι] Σ. κέρματα τὰ λεπτότατα. καὶ κερματίζειν, εἰς λεπτὰ διαιρεῖν. ἐπεὶ τὸ κείρειν λέγεται. καὶ τῶν χρημάτων λεπτότατόν τι μέρος ὁ χαλκοῦς. μέτρον δὲ χαλκοῦ τὸ λεπτότατον κέρμα.

Gerardus. Τοῦτο,] hoc tuum crimen diluam, qualecunque, ac quantumcunque fuerit, ob hócque non traduceris, neque male audies apud ciues. Ad rhetorem enim illum veniam, qui cōtra te dicturus est, & verborum lenocinio tuū flagitium exaggeraturus: is, vbi pusillum pecuniæ numerato, non modò scelus tuum extenuabit, sed vbi te innocentissimum probarit, aduersario tuo, atque adeò cunctis ciuibus, æternum imponet silentium. Celebre est, neque extra rē, quod de Demosthene traditur. Is cum in concione acriter Milesiorum legatis restitisset, ac in posterum diem causa reiecta esset, per noctē legati eum adiere, magnopere rogantes ne postridie contra se diceret, quod impetrarunt, tradita illi pecunia quantam petierat. Postridie ergo venit Demosthenes in concionem, collo multa lana circumducto, συνάγχην, id est, anginā se pati fingens, propterea spiritibus coarctatis, dicere se non posse innuens. Aderat tum non inscitus vir, quem simulatio non fefellerat, qui exclamauit Demosthenem non συνάγχην sed ἀργυράγχην, id est non anginam, sed argentanginam pati, silentium eius argento redemptum significans. Πυθέσθαι] à πυνθάνομαι, priusquam rescis cat vrbs, id est, ciues: ita enim rhetor sciet crimen arte dissimulare, vt nemo ciuium crediturus sit, te illius reum esse. φίλος. Quoniam dictum erat ὦ τᾶν. Sentio hanc tuam amicitiā fictam. Si enim mea

causa tres libras insumpseris, in libris rationum duodecim cōputabis. ὁρῶ. Deterret Chremylum à minis iudiciorum, à calamitate quę ipsi, liberis eius & vxori impendeat: si in ius vocatus ab eo, cuius rem occupat, cogetur ob delictum pœnás D dare, ὁρῶ, ita cert' sum de eo quod tibi imminet, vt non dubitem affirmare illud iam me videre. τινα. Eurystheus Herculi viuo infestus semper fuit, & inimicus summus. Mortuo Hercule Heraclidas, id est, liberos Herculis, & qui à partibus illius steterant, pertinacissimè est insectatus: cuius sæuitiam cum neque ferre, neque repellere posse se agnoscerent, tandem ad Athenienses opis gratia supplices venerunt. Chærephon tragicus poeta horum miseriā postea carmine E descripsit. Deinde Pāphil' insignis pictor in Stoa, porticu Atheniensium, mirè expressit. Ait ergo Blepsidemus se propediem simile quiddā visurū in Chremylo, vxore, & liberis eius: fore enim breui, vt hi omnes ob surreptas opes in ius pertrahantur, corámque senatu tam calamitosi videantur, quàm Heraclidæ quondam fuere. τινα, vnum aliquem: non nominat, quoniam putat F Chremylum satis intellecturum, hoc de se, & de suis dici. Καθεδούμενον,] participium futuri posterioris à καθέζομαι. Etiamnum obseruatur, vt rei coram senatu sedeant nudato capite.

Σχόλια. Ἱκετηρίαν ἔχοντα.] ἱκετηρία ἐστὶ κλάδος ἐλαίας ἐρίῳ πεπλεγμένος. οἱ γὰρ ἱκετεύοντες ἐλαίας κλάδον εἶχον.

Bisetus. ἱκετηρίαν,] ταύτην τὴν ἱκετηρίαν Σοφοκλῆς ἐν τῷ Οἰδίποδι τυράννῳ, κλάδους ἱκτηρίους, καὶ κλάδους ἱκεσίους καλεῖ. Εὐριπίδης δὲ, θαλλοὺς ἱκτῆρας, καὶ κλάδους G ἱκεσίους. Αἰσχύλος δὲ ἐν Εὐμενίσιν ἀμείβει τὸ τῆς ἱκέτου χρῆμα καλῶς διὰ τούτων δηλοῖ.

Ἐγὼ μὲν ἕρπω πρὸς πολυστεφῆ μυχόν,
Ὁρῶ δ' ἐπ' ὀμφαλῷ μὲν ἄνδρα θεομυσῆ
Ἕδραν ἔχοντα, προστρόπαιον, αἵματι
Στάζοντα χεῖρας, καὶ νεοσπαδὲς ξίφος
Ἔχοντ' ἐλαίας θ' ὑψιγέννητον κλάδον,
Λήνει μεγίστῳ σωφρόνως ἐστεμμένον
Ἀργῆτι μαλλῷ.

Σχόλια. Τῶν Παμφίλου.] Πάμφιλος ζωγράφος ἦν. ὅς τις τοὺς Ἡρακλείδας ἔγραψεν, ἱκετεύοντας τὴν Ἀθηναίων δῆμον μετὰ γὰρ θάνατον Ἡρακλέους, Εὐρυσθεὺς ἐδίωκε τοὺς Ἡρακλείδας, διὰ τὸ πρὸς τὸν Ἡρακλέα τὸν ἐκείνων πατέρα ἀπεχθῶς ἔχειν. ταύτην τὴν ἱστορίαν ἔγραψε Πάμφιλος τραγικός. κατὰ δέ τινας ζωγράφος ἦν, ὃς τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν τύχην χαρακτῆρσιν ὑφηγήσατο. Καλλίστρατος δὲ καὶ Εὐφρόνιος τραγῳδιῶν ποιητήν φασι καὶ διδάξαι Ἡρακλείδας. τὰ δὲ λίαν ἐπιτετμημένα ὑπομνήματα, διστάζει, πότερον τραγικὸς ποιητὴς ἢ ζωγράφος, ἂν καθηγήσασθαι φασὶν Ἀπολλοῦ. ἐκεῖνον δὲ ὁ ζωγράφος ὁ Ἀπολλῆς. ἐν μὲν τοῖς διδασκαλίαις πρὸ τούτου τοῦ χρόνου Πάμφιλος οὐδεὶς φέρεται τραγικός. γράφει μὲν τοίνυν οἱ Ἡρακλεῖδαι καὶ Ἀλκμήνη καὶ Ἡρακλέους θυγάτηρ Ἀθηναίους ἱκετεύοντες Εὐρυσθέα δεδιότες. ἔστι Παμφίλου ἱκέτας φασὶν ἀλλ' Ἀπολλόδωρος ... Πάμφιλος ὡς ἔοικε καὶ νεώτερος ἦν ... ἄλλως. ... ἔγραψε δὲ τοὺς Ἡρακλείδας ἱκετηρίαν ἔχοντας, ὅτε Εὐρυσθεὺς μετὰ θάνατον Ἡρακλέους τοὺς Ἡρακλείδας ἐδίωκε. καὶ οὗτοι μετὰ τῆς Ἀλκμήνης παρεκάλεσαν τοὺς Ἀθηναίους βοηθῆσαι αὐτοῖς ὅπερ καὶ γέγονε. τὰ οὖν συμβάντα αὐτοῖς ζωγράφος τις Πάμφιλος Ἀθηναῖος εἰς τὴν στοὰν τῶν Ἀθηναίων ἔγραψε καὶ αὐτοὺς ἱκετεύοντας. τοῦτο οὖν λέγει, ὅτι οἱ καταδικαζόμενοι μετὰ τῶν παίδων καὶ τῶν γυναικῶν παρακολουθούντων λόγοις ὑπέχοντες τοῖς κλήμασι. ἄλλως. ὁ Πάμφιλος εἷς ἐστιν τῶν Ἡρακλειδῶν, υἱὸς μὲν Αἰγιμίου, ἀδελφὸς δὲ Δυμᾶνος καὶ Δώρου ἀφ' ὧν φυλαὶ ἐν Λακεδαίμονι, Παμφυλεῖς, καὶ Δυμᾶνες καὶ Δωριεῖς, ἀφ' ἧς οἱ Δωριεῖς οὗτινες οἰκοῦντες πρότερον τὴν Πίνδον μίαν οὖσαν τῆς τετραπόλεως, τῆς ὑπὸ Εὔβοιαν, ἀφικνοῦνται εἰς τὴν μεταξὺ Οἴτης καὶ Παρνασσοῦ Δωρίδα ἑξάπολιν οὖσαν. ἔστι δὲ Ἐρινεὸν. Κύτινον. Βοιόν. Λίλαιον, Κάρφαια, Δρυόπη. ἐκ δὲ τούτων σὺν τοῖς Ἡρακλείδαις ἀναχωροῦσιν ὁμοῦ ἐκ τῆς Ἀττικῆς εἰς Λακεδαίμονα ὡς Πίνδαρός φησι. θέλουσι δὲ Πάμφιλον.

Gerardvs. Ἱκετηρίαν,] hicceteria, quæ & hicteria per syncopen dicitur, ramus est oliuæ, quem gestabant supplices, vnde oliua arbor supplex appellari solet: ducta vox est ab ἱκετεύω, supplico. διαιβοῦνται, futurum est à διαιφέρομαι, quod genitiuum poscit. Ὁτιοῦν,] quodlibet, quantumuis modicum. τῶν Παμφίλου, qui fuerunt Pamphili, id est, quorum historiam Pamphilus depinxit. τῶν ὑπὸ Παμφίλου γεγραμμένων.

Χρ. Οὐκ, ὦ κακόδαιμον, ἀλλὰ τοὺς χρηστοὺς μόνους
Ἔγωγε, καὶ τοὺς δεξιοὺς καὶ σώφρονας
Ἀπαρτὶ πλουτῆσαι ποιήσω. Βλ. Τί σὺ λέγεις;
Οὕτω πάνυ πολλὰ κέκλοφας; Χρ. Οἴμοι τῶν κακῶν,
Ἀπολεῖς. Βλ. Σὺ μὲν οὖν σεαυτόν, ὥς γ' ἐμοὶ δοκεῖς.
Χρ. Οὐ δῆτ' ἐπεὶ τὸν Πλοῦτον, ὦ μόχθηρε σύ,
Ἔχω. Βλ. Σὺ Πλοῦτον; ὁποῖον; Χρ. Αὐτὸν τὸν θεόν.
Βλ. Καὶ ποῦ 'στιν; Χρ. Ἔνδον. Βλ. Ποῦ; Χρ. Παρ' ἐμοί. Βλ. Παρὰ σοί; Χρ. Πάνυ.
Βλ. Οὐκ ἐς κόρακας, Πλοῦτος παρὰ σοί; Χρ. Νὴ τοὺς θεούς.
Βλ. Λέγεις ἀληθῆ; Χρ. Φημί. Βλ. Πρὸς τῆς Ἑστίας;
Χρ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ. Βλ. Τὸν θαλάσσιον λέγεις;
Χρ. Εἰ δ' ἔστιν ἕτερός τις, Ποσειδῶν, τὸν ἕτερον.

CH. Nequaquam homo impurissime, sed tantum bonos
Ego, & gnauos, & frugi reddam diuites.
BL. Quid ais? adeóne multa suffuratus es?
CH. Ah enecas. BL. Tuteipsum, vt mihi videre. CH. Non
Hercle, quandoquidē ego Plutum ipsum, ô scelerum caput,
Domi habeo. BL. Túne Plutum? quem Plutum? CH. Deum.
BL. Vbi is est? CH. Intus. BL. Vbi? CH. Apud me. BL. Apud te? CH. Scilicet.
BL. Abi in malam rem: num nam apud te Plutus est?
CH. Ita me Dij ament. BL. Veráne hæc? CH. Verissima.
BL. Per Vestam? CH. Per Neptunum. BL. Nū marinum?
CH. Dico: & si est alter Neptunus, per alterum.

Σχόλια. Οὐκ, ὦ κακόδαιμον.] εἰ γὰρ ὡς φὴς ἐκκέκλοφεν, φαῦλος ἦν ἂν τῷ τρόπῳ. φαῦλος δ' ὤν, οὐκ ἂν παρέχοι ἄν, ἀλλά τισι. νῦν δὲ τοῖς χρηστοῖς προῃρημένοις δίδωσι, δῆλον ὅτι ἀγαθός εἰμι. εἰ δὲ ἀγαθός, οὐ κέκλοφα. Ἀπαρτί.] ἀπηρτισμένως. ἐπίρρημα δ' ἐστὶν ὡς ἀμογητί, παρὰ τὸ ἀπηρτισμένον καὶ πλῆρες. κέχρηται αὐτῷ Ἡρόδοτος λέγων. ... δύο ἀπαρτί. ... Φερεκράτης ἐν Κραπατάλοις. φράζει μοι ἀπαρτὶ δ' ἔπει προλαβεῖν. σημειωτέον δὲ ἡ λέξις. ἔσθ' ὅτε γὰρ καὶ χρονικὸν ἐπίρρημα ... καὶ ...

Gerardvs. Κακόδαιμον.] Vir diris, & intemperiis vexate, in cuius animum id demum cadit, quod abominandum est, & viris bono genio preditis auersandum. ἀλλά. Tantum abest, aliena capiā, vt aliis etiā ego bona sim largitur. μόνους, solos bonos (ne putes mihi cōmerciū vllū cum malis fuisse) & rebus gerendis idoneos, non ignauos: & modestos, ac cordatos, non stupidos, & qui nullo iudicio suā profundūt: homines frugi, studiosos, & virtutis amantes. οἴμοι τῶν κακῶν, ô scelera. abhorret à furto. Obtundis me, nec est vt te, verba de flagitiis tantis tam prępostere facientem diutius sustineā. σεαυτόν. non ego te perdo flagitia tua cōmemorans, sed tu teipsum destruis, qui ea cōmittis: furē enim esse te credam oportet, cui cū paulò antè pauperrimus esses, nūc ita suppetāt opes, vt alios efficere possis diuites. ὦ μόχθηρε σύ.] Obseruent pueri σὺ pronomē vocatiuum habere ὦ σύ, aduersus Grammaticorum regulam. κλητικάς, inquiunt, αἱ πρωτότυποι ἀντωνυμίαι οὐκ ἔχουσι, id est, Pronomina primitiua vocatiuos nō habent. Ὁποῖον.] Indefinita est hæc dictio suapte natura, hîc autem o abūdat, estque ὁποῖον, ποῖον, ὅντινα. Αὐτόν,] notat excellētiam, & certitudinē, illum ipsum magnū Deum nomine Plutū. Ποῦ 'στιν.] synęresis Attica pro ποῦ ἐστιν. οὐκ ἐς κόρακας; an non ad coruos, subaudi verbū πορεύσῃ, ἀπελεύσῃ, πέμψῃ, perges, ibis, mitteris, aut aliud quod cōueniat. Quibus Græci precantur exitiū, iubēt eos ad coruos abire, vt sit, vade ad coruos, facesse hinc

se hinc inauspicatò, malè pereas. φθείρου. Huius rei alij aliam adferunt causam. Locum fuisse apud Æoles Arnam incolentes, nomine κόρακας, id est, corui, in quem locum maleficos relegabant. Alij locum huius nominis in Thessalia fuisse contẽdunt, in quẽ nocentes dabantur præcipites. Sũt qui hoc referant ad volatum coruorum: quoniã enim in desertis volitare consueuerunt, volũt ad coruos illi esse eundum, quẽ intelligunt in extremas solitudines publicitus deportandum. Quid si coruos pro cruce & patibulo nos accipiamus? nam cùm minamur cuipiã, futurũ, vt vitã suspẽdio finiat; dicere solemus, Tu coruos in cruce pasces. Quò respiciebat Diogenes Cynicus cũ diceret, κρεῖττον ἐστὶν ἐς κόρακας ἀπελθεῖν, ἢ ἐς κόλακας, id est, Satius esse ad coruos deuenire, quàm ad assentatores, propterea quòd corui improbos homines tantum, & eosdẽ mortuos insectantur, adulatores verò bonos deuorant, viuos etiam. ἀληθῶς: post insigne iusiurandum, incipit nonnihil fidei habere.

Σχόλιον. Πρὸς τῆς Ἑστίας.] ἡ Ἑστία θυγάτηρ [illegible] Κρόνου, καὶ ἀρχὰς τῆς οἰκίας εὗρε [illegible] ἑστίας τῶν οἴκων ἐχαρ[illegible] ἵνα τούτους συνέχῃ καὶ τῶν οἰκετῶν εἴη φύλαξ. οὕτω καὶ ἐφέστιον Δία καλοῦσιν εἰς ὃν φυλακὴν τῶν οἴκων χάρισιν.

GERARDVS. Ἑστίας.] Quoniam Chremylus in genere iurauit, νὴ τοὺς θεούς, ne de obscurioribus Diis tantummodo iurasse putetur, Blepsidemus in specie eum iurare vult iureiurãdo sanctiore proposito. adstringi ergo eũ vult per Vestam, Deam apud priscos in tanta veneratione habitam, vt qui ei sacra non faceret ἀνέστιος, quẽ pro impio & iniusto accipiebãt, diceretur. Græci omnia sua sacrificia ab hac auspicati, in eadẽ desinebant. Tantum fuit hoc non e. vt Pausanias dixerit, Θύουσι δὲ Ἑστίᾳ μὲν πρώτῃ, δευτέρῳ δὲ τῷ Ὀλυμπίῳ Διΐ, id est, sacrificant Vestæ quidem primò, Ioui deinde Olympio. Per Vestam nonnulli Terrã & Cererẽ accipiendam putãt, per quam ante iurauerat Chremylus, Οὐ τοι μὰ τὴν Δήμητρα, propterea ad imaginem terræ templũ Vestæ forma construebatur rotunda. Quapropter Chremylo non satis fuit per Vestã iurare, sed per Neptunũ iurare visum est, numen tanto potentius Vesta, quanto mare latius est & maius terra. Olim cùm è terra mugitus & terribilia audirẽtur tonitrua, horrorẽ metuendũ mortalibus incutientia, rursus cũ per terræ motus prærupti mõtes in planũ viderentur deuolui, adde & subito terræ hiatu totas vrbes & vastas terræ partes absorberi, Neptuno sacra obibant, quẽ & ἀσφάλιον, id est, terræ confirmatorem, & hominum protectorẽ: rursus γαιήοχον, id est, τὴν γῆν ἔχοντα, id est, qui terram continebat, appellabant. Θαλάσσιον, hoc addit, ne similitudine vocis fallatur. τὸν ἕτερον, repete νή.

Βλ. Εἶτ' οὐ διαπέμπεις καὶ παρ' ἡμᾶς τοὺς φίλους;	D Bl. *Annon etiam ad amicos transmittes tuos?*
Χρ. Οὐκ ἔστι πω τὰ πράγματ' ἐν τούτῳ. Βλ. Τί φῄς;	CH. *Res nondum eò rediit.* Bl. *Quid ais? an nondum eò*
Οὐ περὶ μεταδοῦναι; Χρ. Μὰ Δία. δεῖ γὰρ πρῶτα	*Res rediit, vt Plutus aliò tradatur?* CH. *Haud*
Βλ. Τί; (σον.	*Dũ per Iouẽ, sed oportet prius.* Bl. *Quid prius?*
Χρ. Βλέψαι ποιῆσαι νώ. Βλ. Τίνα βλέψαι; φρά-	CH. *Visũ restituere.* Bl. *Cui restituere? dic age.*
Χρ. Τὸν Πλοῦτον· ὥσπερ πρότερον ἑνί γέ τῳ τρόπῳ.	CH. *Pluto, & talẽ omnino, qualẽ prius habuit.*
	Bl. *Verũ ille verè cæcus est?* CH. *Ita per Deos.*
Βλ. Τυφλὸς γὰρ ὄντως ἐστί; Χρ. Νὴ τὸν οὐρανόν.	E Bl. *Non temerè est ergo, quòd ad me nunquam venerit.*
Βλ. Οὐκ ἐτὸς ἄρ', ὡς ἔμ' ἦλθεν οὐδὲ πώποτε.	
Χρ. Ἀλλ' ἢν θεοὶ θέλωσι, νῦν ἀφίξεται.	CH. *At iam porrò veniet, Dijs volentibus.*
Βλ. Οὔκουν ἰατρὸν εἰσαγαγεῖν ἐχρῆν τινα;	Bl. *An nõ oportet medicũ aliquẽ huc adducere?*
Χρ. Τίς δῆτ' ἰατρός ἐστι νῦν ἐν τῇ πόλει;	CH. *Quis hac in vrbe sit medicus? vbi medici*

Σχόλιον. Καὶ πρὸς ἡμᾶς τοὺς φίλους.] ὅτι οὐ μεθίστατο [illegible] τὸν Βλεψίδημον. οὐκ ἐστι [illegible] ἦλθε. Βλέψαι ποιῆσαι νώ.] ὅτι τὸ νώ, ἀντὶ τοῦ αὐτόν. ἢ ἀντὶ τοῦ δεῖ, ἡμᾶς ποιῆσαι αὐτὸν βλέψαι.

BISETVS. Νώ] σημείωσαι τὸ νῷ ἀντὶ τοῦ νιν, ἤγουν αὐτόν, οὐ λέγεται. διὸ καὶ τὰ παλαιὰ σχόλια ἴσως ὑπαγορεύσεως δεῖται. τὸ νῷ, καὶ τὸ σφῷ τινες χαίρουσι [illegible], λέγοντες ἐκ τοῦ νῶϊ, καὶ σφῶϊ κατὰ συναίρεσιν γεγονέναι. διὸ καὶ περισπῶνται. οἱ δὲ τὸ νώ, καὶ τὸ σφώ χωρὶς τοῦ ι γράφουσι, καὶ κατ' ἀποκοπὴν ὀξυτονεῖσθαι λέγουσιν. ἀλλ' οἱ μὲν τῷ νῶϊ, καὶ σφῶϊ προπερισπωμένων ταῦτα γίνεται, τὴν περισπωμένην ἔδει ὀφείλειν ἔχειν, ὥσπερ κυκεῶντα, κυκεῶ, δῶμα, δῶ. οἱ δὲ ταῦτα λέγουσιν ἀναλόγως ὀξύνεσθαι [illegible] γὰρ τὸ ἐν τοῖς [illegible] ἴσως ἀπέστραπται τὴν περισπωμένην. ἐπὶ τὸ σφῷ, τῷ [illegible], καὶ ἐν τοῖς [illegible] οὐδέποτε εὑρίσκεται τὸ ω πρὸ τοῦ ι περισπώμενον, ἀλλ' ἢ προπαροξύτονον, ὡς τὸ Μίνωϊ. Ἥρωϊ. ἢ ὀξύτονον, ὡς ἐπὶ τοῦ Τρωΐ, [illegible]. οἱ ποιηταὶ [illegible] καὶ πρωΐ, καὶ πρῷ λέγουσι, [illegible] δὲ τούτων τὸ πολὺ πλεῖον ἐν τοῖς τῆς Ἀμαλθείας κέρασιν εὕροις ὃν ἠκριβωμένα. ὁ δὲ νοῦς [illegible]. δεῖ γὰρ νώ, τουτέστιν ἡμᾶς ποιῆσαι βλέψαι τὸν Πλοῦτον, ὃς τυφλός ἐστι.

Σχόλ. Οὐκ ἐτός.] οὐκ ἀλόγως ἀλλὰ δικαίως. [illegible] τοῦ οὐκ ἀληθῶς. ἐπιρρηματικὸν γάρ ἐστιν ἀντὶ τοῦ ἐτῶς ἀπὸ τοῦ ἐτεὸς συγκεκριμένου.

GERARDVS. Οὐκ ἔστι.] res nõdũ in hoc sunt. De transmittendo Pluto non est cur iam soliciti esse debeamus. ἐν τῷ, f. τὰ πράγματα οὐκ ἔστιν ἐν τῷ μεταδοῦναι; An nondum res postulat vt aliò transferatur Plutus? τί; Præ studio exequendi id quod prius factum oportet, quàm Plutus traducatur, interrumpit sermonem Chremyli: nam vno tenore dicturus erat Chremylus, δεῖ γὰρ πρῶτα βλέψαι ποιῆσαι νώ. Oportet enim antea nos efficere vt videat. νώ autem dualis accusatiuus pro plurali ἡμᾶς Atticè ponitur. ἑνί γέ τῳ τρόπῳ, vno ac persimili modo ita neque lippus, neque luscus, neque lusciosus; in summa vt omni oculorum vitio sublato, non hebetius videat, quàm olim puer videbat. Ἐτός.] Aduerbiũ est, sine causa, abs te, ἀλόγως. οὐκ ἐτός, ergo δικαίως, optimo iure. ὡς ἐμὲ. πρός με, quod ad me non venerit, quare quòd diues nõ antehac fuerim. Εἰσαγαγεῖν.] Acci-

ctus est posterior infinitiui. thema εἰσάγω anorme verbũ. Ἐχρῆν] imperfectum à χρῆμι, quod ipsum etiam inter ἀπρόσωπα verba collocant. Attico autem proschematismo ἐχρῆν pro ἔχρη dictum. Sonant ἐχρῆν εἰσαγαγεῖν, adductum iam oportuit.

Σχόλια. Τίς δῆτ᾽ ἰατρός ἐστι. διαπορεῖ καὶ διαβάλλει τοὺς ἰατροὺς ὡς ἀμαθεῖς καὶ τοὺς δι᾽ ὄντας ὡς μικρολόγους.

GERARDVS. Ἰατρός. In vrbe tanta quantę fuerunt Athenæ, medicum non fuisse veri non est simile: sed pro nullo censetur, qui alius est, quàm esse debet. Duos hic simul taxat: medicos Athenienses, vt qui per imperitiam & inscitiam digni sint, qui nullo numeroque locóq; habeantur. Rursus ciues Athenienses, vt disciplinarum, & doctorum hominum contemptores. Nã cùm ita sint homines, vt præmiis & honoribus ad conatus inuitentur egregios, proptereaque vulgò receptũ sit vt honos artes alere dicatur, qui fieri potest, vt illic artes vigeant, vbi nullus arti honos? ὁ οὐδὲ.ſ. ἰατρόν τινα ἔχῃ.

Οὔτε γὰρ ὁ μισθὸς, οὐδὲν ἔστ᾽, οὔθ᾽ ἡ τέχνη.

Βλ. Σκοπῶμεν. Χρ. Ἀλλ᾽ οὐκ ἔστιν. Βλ. Οὐδ᾽ ἐμοὶ δοκεῖ.

Χρ. Μὰ Δί᾽. ἀλλ᾽ ὅπερ πάλαι παρεσκευαζόμην

Ἐγὼ, κατακλίνειν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιοῦ

Κράτιστόν ἐστι. Βλ. Πολὺ μὲν οὖν, νὴ τοὺς θεούς.

Μή νυν διάτριβε· ἀλλ᾽ ἄνυε πράττων ἕν γέ τι.

Χρ. Καὶ δὴ βαδίζω. Βλ. Σπεῦδέ νυν. Χρ. Τοῦτ᾽ αὐτὸ δρῶ.

Neque præmium est vllum, neque magni ars ipsa fit?

BL. Videamus. CH. At non est. BL. Neque videtur mihi.

CH. Haud vllus est, me hercle: sed, quod dudum ego

Apud me pensitabam, id longè erit optimum,

Vt in templum ducamus Æsculapij.

BL. Ita per Deos: atque ideo ne moram trahe:

Et, vt aliquid perficias, da operam sedulò.

CH. Isthuc eo. BL. Propera ocyus. CH. At hoc ipsum ago.

Σχόλια. Μὰ Δί᾽ ἀλλ᾽ ὅπερ πάλαι.] τὸ ἑξῆς, ἀλλ᾽ οὐκ ἔστι μὰ Δία, ἀλλ᾽ ἐκεῖνο κράτιστόν ἐστιν ὅπερ πάλαι παρεσκευαζόμην κατακλῖναι αὐτόν. Σπεῦδέ νυν] τὸ τὸ νυν καθ᾽ ὁμαλισμὸν, ἀναγνωστέον. ἵν᾽ ᾖ ἀντὶ τοῦ δή. ἐγκλίνεται γὰρ ἀεί. καὶ βραχύ ἐστι, φωνήεντος ἐπιφερομένου. ὡς τὸ, σίγα νυν ἴσως καὶ μὴ ὡς κυρεῖ ἔχων, παρὰ Σοφοκλεῖ. τὸ δὲ γ νυν τὸ περισπώμενον, ἐπίρρημά ἐστι χρονικὸν καὶ μακρὸν ἀεὶ εὑρίσκεται. διὸ καὶ περισπᾶται.

GERARDVS. Πάλαι,] antequam etiã huc ad me venires. Κατακλίνειν,] vt collocemus, & reclinare faciamus. Cæcis progredi non audentibus, & valetudinariis nequeuntibus, hoc verbum est proprium. Quoniam autem duci non potuit sine motu, subdit εἰς quæ accusatiuo iungi debet. Accusatiuus de more Attico supplendus, εἰς ναὸν, in templum, in ædem Æsculapij deductum, illic sedere faciemus. Ἀσκληπιοῦ. Æsculapius Apollinis, qui idem Sol est, fuit filius, ab Apolline artis medicæ inuentore medicinam sic doctus, vt non modò languidos sanitati restitueret, sed & mortuos ab inferis reuocaret, id quod Virbio Hippolyto, vel vt alij malũt Glauco Minois filio cõtigisse aiunt. Strabo scribit in Epidauro templũ Æsculapij fuisse ingenti ægrotantium multitudine refertũ, tabellis hinc inde propendentibus, quibus constaret, qui, quóque morborum genere curati essent. νυν encliticum est, & pro δὴ accipitur: nam νῦν circunflexum temporale est aduerbium. διάτριβε.ſ. τὸν χρόνον, ne tempus teras. ἄνυε πράττων, perfice faciens pro perfice. Tale fuit λέγ᾽ ἀνύσας, paulò antè. ἕν τι, tẽ vnam aliquam, vel medicum huc vocato, vel ad Æsculapium ducito. Τοῦτ᾽ αὐτό. De curando Pluto summè angor: hoc vnum meditor. Chremylus vix ea fatus, subsequente Blepsidemo, domum suã ingreditur. Vbi dum de ducendo ad Æsculapium Pluto inter se agũt, ecce Penia, paupertatis Dea, Pluto & diuitibus hostis maxima, in mediũ prodit, facie arida, & macilenta, sordido cultu & neglectissimo, oculis toruè, atq; præ vehemẽti iracũdia sursum, deorsũ sese circũagentibus. Chremylus, Blepsidemus, & chorus vnà cũ Pluto iam itineri accincti, in eã incidunt: quos simul atque Penia vidit, in hæc verba stomachosior erupit.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ τετάρτη.

Τρίμετροι Ιαμβικοί.

ΠΕΝΙΑ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.

BISETVS. Ἡ Πενία ἐξαίφνης, καὶ παρὰ προσδοκίαν τοῖς γέρουσιν ἐπιφαίνεται ἀγανακτοῦσα, καὶ βαρέως φέρουσα ὅτι ἐβούλοντο ποιῆσαι τὸν Πλοῦτον ἀναβλέψαι, καὶ αὐτοὺς σφόδρα μεμφομένη κακολογεῖ, ὅτι ἑαυτὴν ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐκβάλλουσιν ἀναξίως ἔγνωσαν καὶ γὰρ αὐτὴ ἐκ...

ACTVS II. SCENA IIII.

Senarij Iambici.

PAVPERTAS, CHREMYLVS, BLEPSIDEMVS.

κνυσι τὴν πενίαν πολλῷ πλείω, καὶ μείζω ἀγαθά, ἢ τὸν Πλοῦτον τῷ ἑαυτοῦ πλούτῳ τοῖς ἀνθρώποις παρέχειν. οἱ δὲ γέροντες τοὐναντίον διϊσχυρίζονται, καὶ αὐτὴν τὴν Πενίαν ὡς πάντων τῶν κακῶν αἰτίαν οὖσαν λοιδορίαις ἀπωθοῦσι.

Ω̃ Θερμὸν ἔργον, κἀνόσιον καὶ παράνομον,
Τολμῶντε δρᾶν ἀνθρωπαρίω κακοδαίμονε

O Facinus audax, impium & nefarium,
Vos facere aggreßi homunciones peßimi:

Σχόλια. Ω θερμὸν ἔργον] κορωνὶς ἑτέρα ἐμολα. οἱ δὲ στίχοι ὡς οἱ προφθάντες ἰαμβικοὶ εἰσι τρίμετροι ἀκατάληκτοι

λυκτέοι ἐγ. ὧν τολμῶσι, ἔχει τις ἂν δίκαιον ἀντειπεῖν ἔτι. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. Θερμὸν ἔργον.] παράδοξον ἢ τολμηρόν. ἢ ἐπικίνδυνον. ἡ πενία δὲ ἐντεῦθεν παρελθοῦσα μάχεται πρὸς Χρεμύλον καὶ Βλεψίδημον.

GERARDVS. Ὦ] cum vocatiuo ἀνθρωπαρίω vim habet vocandi: at primo loco ab irata Penia positum, indignationem præterea notat. Θερμόν.] Quod Græcis est θερμόν, hoc Latinis est calidum. Vtrobique præceps significat, & inconsultum, quódque iunctū sibi habet incommodum. Illi enim parum feliciter succedit, qui incogitanter rem tractat calidiorem. Taxat itaque Penia Chremylum & Blepsidemum, quòd non satis deliberatè, sed præcipitantiore consilio, ac animo adhuc velut efferuescente, rē nouā moliantur, id est, quòd spreta se (cū qua semper antea magna illis consuetudo intercesserat) Plutum iam sequi malint. ἀθέμιτον, καὶ ἀνόσιον. Duobus his verbis ἀνόσιον, & παράνομον, diuina simul & humana comprehenduntur: facinus Diis, hominibusque inuisum. τολμῶντε participiū duale à τολμάω. κακοδαίμονε inconsultissimi, furiis & genio malo perciti, furiata mente homunculi. φεύγετον. quid ita properatis? vt fugere quàm ire magis videamini. Ἡράκλεις. inter Deos quos ἀποτροπαίους appellari diximus, Hercules numeratur: fuit enim monstrorū domitor. Peniæ conspectu, vt ostento aliquo perterrefactus, Herculis opē implorat. Possit etiam hoc verbū simpliciter capi, vt aduerbium sit mirantis. τόλμημα τολμᾶτον. Atticè. Quomodo antea dixit, μέμψιν μέμφομαι οὐδείς. i. τετόλμηκε. Quod sequitur οὔτε Θεὸς, οὔτ' ἄνθρωπος, exponit quid sit ἀνόσιον & παράνομον. ἀπολώλατον. Perfectum medium Atticum, à themate ἀπόλλω, futuri loco ponitur propter certitudinē rei quam illis minatur. ὠχρά. Pallent qui fame tabescunt, qui typus in aniculam hanc Peniam macie confectam pulchrè competit. Chremylus autē ideo pallere eā putat, quòd bile cōmota sit, vt quæ exclamarit, ὦ θερμὸν ἔργον &c.

Ποῖ ποῖ; τί φεύγετον; οὐ μενεῖτον; Χρ. Ἡράκλεις.
Πε. Ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς ἐξολῶ κακοὺς κακῶς.
Τόλμημα γὰρ τολμᾶτον οὐκ ἀνασχετόν.
Ἀλλ' οἷον οὐδεὶς ἄλλος οὐδεπώποτε,
Οὔτε θεὸς, οὔτ' ἄνθρωπος, ὥστ' ἀπολώλατον.
Χρ. Σὺ δ' εἶ τίς; ὠχρὰ μὲν γὰρ εἶναί μοι δοκεῖς.
Βλ. Ἴσως Ἐριννύς ἐστιν ἐκ τραγῳδίας.
Βλέπει γέ τοι μανικόν τι καὶ τραγῳδικόν.
Χρ. Ἀλλ' οὐκ ἔχει γὰρ δᾷδας. Βλ. Οὐκοῦν κλαύσεται.
Πε. Οἴεσθε δ' εἶναι τίνα με; Χρ. Πανδοκεύτριαν,
Ἢ λεκιθόπωλιν. οὐ γὰρ ἂν τοσουτονὶ

Quò, quò? quid fugitis? annón restitabitis?
CH. *Proh Hercules.* PA. *ego pol male vos perdā malos.*
Nam facinus ausi estis facere intolerabile:
Quale neque vllus Deorum, neque mortalium
Quisquam antehac ausus fuit vllo seculo:
Quapropter ambo periistis nunc illico.
CH. *Quæ tu es mulier? nam mihi videre lurid.*
BL. *Fortasse Erinnys est, aliqua ex Tragœdia:*
Quia vultum præ se fert furialem atque Tragicum.
CH. *At non gestat faces.* BL. *Ideo pœnas dabit.*
PA. *Quam vos putatis me esse?* CH. *Cauponariam,*
Aut venditricem ouorum: alioqui non ita

Σχόλια. Ἴσως Ἐριννύς ἐστι.] ἐπισκώπτει τὴν διὰ τῶν Ἐριννύων Αἰσχύλου ὑπόθεσιν παρεισάγοντα ἢ μετὰ λαμπάδων δεικνυσθεῖσαι ὡς Εὐριπίδης. γοργώπας προτέρων ἱερείας δεῖναι θεαί. ἢ ἄλλως εἰώθασιν οἱ τραγῳδοὶ Ἐριννύας εἰσφέρειν μετὰ λαμπάδων. καὶ γὰρ τὰ ἀποτρόπαια τῶν φαντασμάτων, τραγῳδοῖς μᾶλλον ἁρμόττει. Βλέπει γέ τοι.] τὸ γέ τοι, ἢ ἀντὶ τοῦ δε, ἢ ἀντὶ τοῦ γάρ. ὃ καὶ κρεῖττον. εὕρηται δὲ καὶ ἐν πολλοῖς τῶν λεγομένων ὡς ἐξετάζων εὑρήσεις. Τραγῳδικόν.] θυμῶδες. καὶ οὕτω ἐν ταῖς τραγῳδίαις οἱ ποιηταὶ εἰσάγουσι.

GERARDVS. Ἐριννύς.] Tragœdia cædibus, luctu, & omni miseriarum genere plena est, exitúmque habet miserabilem. Hic furiæ, tartarea mōstra visuntur. Græci Ἐριννύας ἀπὸ τῆς ἔριδος, id est, à contentione & rixis, vocant. De illis sic varij poetæ Latini:

His tristia bella
Iræque, insidiæque, & crimina noxia cordi.
Possunt vnanimes armare in prælia fratres.
Atque odiis versare domos.
Possunt verbera tectis,
Funereásque inferre faces.
Has luctus comitatur euntes,
Et pauor, & terror, trepidóque insania vultu.
Has penes insani fremitus, animúsq; profanus:
Error, & vndantes spumis furialibus iræ. &c.

Cum tā fœdo, tāmque horrendo monstro Blepsidemus Peniam confert, quæ videtur omnia sursum, deorsum miscere velle, adeò statim à principio exclamauit, & minacib⁹ in eos vsa est verbis. μανικόν. Qui in Tragœdiis furiosè debacchātur, excandescunt, vulnera inferunt vel recipiūt, oculis intuētur vsqueadeo acribus vt solo aspectu terrorem spectatori incutiant. Hinc μανικὸν βλέπειν, & τραγῳδικὸν est toruè & truculenter oculos conijcere. Tale est quod antea dixit, βλέπειν ἄρη.

Σχόλια. Ἀλλ' οὐκ ἔχει γὰρ δᾷδας.] ἐπειδὴ παρὰ τὸ σχῆμα ἦλθε· καὶ γὰρ ἐν ταῖς τραγῳδίαις μετὰ λαμπάδων εἰσήγοντο αἱ Ἐριννύες. τὸ δὲ γὰρ ἀργὸν ὡς ὑποτασσομένου τοῦ ἀλλά. Οὐκοῦν κλαύσεται.] ἀντὶ τοῦ οἰμώξεται, ὡς μὴ οὖσα κατὰ φύσιν φοβερά, ἀλλὰ μάτην ἀπατῶσα ἡμᾶς. Πανδοκεύτριαν.] ἀντὶ τοῦ κάπηλιν. ἀπὸ τοῦ δέχεσθαι πάντας. εἴρηται δὲ κάπηλις. παρὰ τὸ κακοῦν τὸν πηλόν. πηλὸς δὲ ὁ οἶνος ἔθει καὶ ἄμπελος, εἰ ὅτι ἔμπηλος οὖσα. ἢ ἐν αὐτῇ ἔχουσα τὸν πηλόν. Ἠ λεκιθόπωλιν.] ἀπὸ τοῦ χρυσίζοντος ᾠοῦ. ᾠόπωλιν. λέκιθος δὲ κυρίως τὸ ξανθὸν τοῦ ᾠοῦ, διὰ τὸ πρὸ λέπους κεῖσθαι. ἔστι δὲ καὶ εἶδος ὀσπρίου, ὃ καλεῖται πίσον. ὅτι ἐν Πίσῃ τῆς Ἤλιδος καταχόρως φύεται, διὰ τὸ ἐοικέναι τῷ χρυσῷ λεκίθῳ ᾠοῦ. ἀπὸ μέρους οὖν τὸ ὀσπριόπωλιν δηλοῖ. καὶ ἐν Λυσιστράτῃ. νὴ τὸν Δί' ἔγωγ' οὖν ἄνδρα κοιμίζω φυλαρχοῦντα εἶδον ἐφ' ἵππῳ εἰς τὸν χαλκοῦν ἐμβαλεῖν ὀμφακοῦν πῖλον, λέκιθον παρὰ γραός.

GERARDVS. Δᾷδας,] contractū à δαΐδας.

Furiarum est terrificum hoc gestamen: γδ autem quod præcedit iunge cum ἀλλ' vt sit ἀλλὰ γδ, atenim. οὐκοῦν, itaque quoniam non est Erinnys, sed tantum falsa hæc imagine nos ludere & territare conatur, κλαύσεται plorabit, male mulctabitur, iusque impostura graues pœnas dabit. Post hæc verba Chremylus & Blepsidemus ad Peniam securi accedunt. πανδοκεύτειαν. Mulier quæ cauponariam exercet, πανδοκεύτεια vocatur παρὰ τὸ πάντας δέχεσθαι quòd in tabernā suam diuersoriam omneis recipiat. Mulierum autem id genus clamosum est, aulterum, & difficile, vt quod oporteat, modò cū suis, & domesticis, modo cum extraneis rixari & contendere. Idcirco Chremylus Peniam πανδοκεύτειαν quādam eam interpretatur. Λεκιθόπωλιν,] λέκιθος, vitellū oui significat, pro ouo quandoque accipitur, hinc λεκιθόπωλις mulier dicitur, quæ τοὺς λεκίθους πωλεῖ, quæ oua publice vendit, ᾠόπωλις. Alias pisum significat, & legumen quodcunque. Pro ea igitur muliere λεκιθόπωλις ponatur quæ legumina & vilissima quæque distrahit, ἐωπελιόπωλις. Est & hoc mulierum genus audax ac verbosum, cuius ordinis Peniam esse Chremylus suspicatur. Τουτοὶ] pro τουτῷ, quod & ipsum Attice ν in finem capit pro τοῦτο. Non dissimile illi ταυτὶ θύμον φαγόντες. ἐνέκραγες indefinitum ß. thema. ἐγκράζω. οὐδὲν. s. κτ̃, in nullo, nulla in re. δεδράκατον à δράω perfectum. Iam grauissima in me fecistis.

Ἐνέκραγες ἡμῖν, οὐδὲν ἠδικημένη.
Πε. Ἀληθές; οὐ γδ δεινότατα δεδράκατον,
Ζητοῦντες ἐκ πάσης με χώρας ἐκβαλεῖν;
Χρεμ. Οὐκ οὖν ὑπόλοιπόν σοι τὸ βάραθρον γίνεται.
Ἀλλ' ἥτις εἶ, λέγειν ἐχρῆν σ' αὐτίκα μάλα.
Πε. Ἥ σφὼ ποιήσω τήμερον δοῦναι δίκην,
Ἀνθ' ὧν ἐμὲ ζητεῖτον ἐνθένδ' ἀφανίσαι.
Βλ. Ἆρ' ἐστὶν ἡ καπηλὶς ἡ 'κ τῶν γειτόνων,
Ἣ ταῖς κοτύλαις ἀεί με διαλυμαίνεται;
Πε. Πενία μὲν οὖν, ἣ σφῷν ξυνοικῶ πόλλ' ἔτη.
Βλεψ. Ἄναξ Ἄπολλον, καὶ θεοί· ποῖ τις φύγοι;
Χρεμ. Οὗτος, τί δρᾷς, ὦ δειλότατον σὺ θηρίον,

Fueras in nos debacchatura: cùm tibi
Nulla vnquam à nobis illata sit iniuria.
PA. *Scilicet? annôn hæc iniuria grauissima,*
Quòd cogitatis mè eijcere omnibus locis?
CH. *Imò tibi Barathrum est reliquum. Sed tu, quæ sies,*
Age ac dudum nobis te oportet dicere. (ram:
PA. *Quæ vobis promeritas pœnas hodiè inferam:*
Quòd me cupitis de medio insontem tollere.
BL. *Quid si hæc fores ista, de fœdis mulierculis,*
Quæ in hac cauponatur vicinia: & suis
Cotylis iniquis semper imponit mihi? (mos
PA. *Paupertas ego sum, paupertas: vestras do-*
Quæ multos iam annos, vobiscum seruo, & colo:
BL. *O Phœbe Apollo, ô Dij, quò quis profugiat hinc?*
CH. *Heus tu quid agis? ô timidissimum animalculum,*

Σχόλια. Τὸ βάραθρον.] χάσμα τι φρεατῶδες καὶ σκοτεινὸν ἐν τῇ Ἀττικῇ, ἐν ᾧ τοὺς κακούργους ἐβάλλον. ἐν δὲ τῷ χάσματι τούτῳ ὑπῆρχον ὄγκινοι, οἱ μὲν ἄνω, οἱ δὲ κάτω. ἐνταῦθα τὸν Φρύγα τὸν τῆς μητρὸς τῶν θεῶν ἐνέβαλλον ὡς μεμηνότα. ἐπειδὴ προέλεγεν ὅτι ἔρχεται ἡ μήτηρ εἰς ἐπιζήτησιν τῆς κόρης. ἡ δὲ θεὸς ὀργισθεῖσα, ἀκαρπίας ἐνέμψε τῇ χώρᾳ. καὶ γνόντες τὴν αἰτίαν διὰ χρησμῶν, τὸ μὲν χάσμα, κατέχωσαν. τὴν δὲ θεὸν ἵλεων ταῖς θυσίαις ἐποίησαν.

GERARDVS. Βάραθρον.] Atheniensium mos fuit, rerum atrocitatem & tristitiam, molliore nomine lenire, vt cùm δεσμωτήριον, quo nomine significatur locus vinctorum, id est, carcer, οἴκημα, i. domum vocabant. Ab ea vrbanitate Chremylus in Peniam malè affectus adeò abest, vt non solùm velit δεσμωτήριον Peniæ relictum, sed βάραθρον, qui locus erat Athenis, in mirandā depressus altitudinem, in quem deturbabantur, qui immanibus flagitiis, & omni vitæ turpitudine infames erant. σφὼ pro ὑμᾶς. Ἀνθ' ὧν.] Supprimitur antecedens ἐκείνων. cuius casum vsurpat relatiuum Attico more. Piena & communis oratio fuisset ἀντὶ ἐκείνων, δι' ἅν. Si ad verbū reddes, sonant ἀνθ' ὧν, pro quibus. Latini per coniunctionem reddunt. ὅτι, διότι, eò quòd, propterea quòd.

Σχόλια. Καπηλίς.] Κάπηλις προπαροξυτόνως ἡ τὸν οἶνον πιπράσκουσα. δηλοῖ δὲ ἀπὸ τοῦ καπηλεύειν ὃ ἐστι πωλεῖν τὸν πηλὸν ἤτοι τὸν οἶνον, καπηλὶς δὲ ὀξυτόνως ὑποκοριστικῶς, ἡ ταύτης ὑπηρέτις τῆς καπήλεως. Ἡ ταῖς κοτύλαις.] ἀντὶ τοῦ παρακλέπτουσά με ταῖς κοτύλαις. ἥτις φησὶ μικρομετροῦσά με βλάπτει. διὰ ταῖς μεταφορᾶς τῶν μέτρων ἀπατῶσά με ἡ μὲν ὡς ἔτερος μιγνύουσα δὶς ὥσπερ ὡς τοῦ Βλεψ. ὡς ἤμου πεπωκότος ἢ δεδωκότος ἀργύριον. κοτύλη δὲ εἶδος μέτρου ὃ λέγομεν ἡμεῖς, ἡμίξεστον.

GERARDVS. Καπηλίς.] Κάπηλος ferè dicitur, qui aliquid emit, quod reuendat. Propola vocatur Latinis. Strictius hic accipitur, vt de eo tantùm dicatur qui vinum vendit: οἰνοπώλης. In Græcorum commentariis dictū reperimus παρὰ τὸ κακοῦν τὸν πηλὸν, id est à corrumpendo vino, quoniam solent caupones bona vina cum deterioribus mixta pauperibus venūdare. Quæ mulier hoc facit, κάπηλις appellatur. Interpres Græcus nos huius rei admonet, κάπηλις paroxytona dictio eam significat quæ vinum vendit: καπηλὶς autem dictio oxytona, vel diminutiui formam quandam habet, vel eius quæ vinum venale habet ancilla est. Quomodocunque accipias, scitū est, huius generis mulieres, viragines ferè quasdam esse, quæ vt ornatu sunt inculto, ita moribus sunt agrestibus & seueris. ἡ 'κ pro ἡ ἐκ. Sic dixit haud multo antè ἐν τῇ 'κκλησίᾳ. κοτύλαις. Mensuræ genus est κοτύλη alio nomine vocant ἡμίξεστον. i. dimidium sextarium. Latinis hemina nuncupatur. Rhennius Fannius apud Priscianum:

At cotylas

At cotylas quas (si placeat) dixisse licebit.
Heminas, recipit geminas sextarius vnus.
Côqueritur Blepsidemus, vel quòd minore mēsura, vel quòd vino corrupto, puta diluto, euanescente, vel acescēte deceptus sit. Posterius videtur probabilius. Vina enim corrupta homines διαλυμαίνονται, i. perdunt & eorum valetudinem grauiter lædunt. σφῷν pro ὑμῖν, pēdet hic datiuus à præpositione ξυν, quæ cum οἰκία iuncta est. ἡ οἰκία ξυν ὑμῖν, cuius familiaritate vtimini à multis annis. Cessabit tamen Peniæ consuetudo, vbi hi à Pluto diuitias fuerint consecuti.

Σχόλια. Αναξ Απολλον.] ἰδίως τὸν Απόλλωνα, ὅτι ὡς ἀλεξίκακον καὶ χρησμοὺς παρέχοντα πρὸς ἀποτροπὴν τῶν δεινῶν, ἢ ὡς πατρῷον θεόν.

GERARDVS. Ἄναξ.] Hoc nomen non minus competit in Deos, quàm in homines, quamquam sunt qui putent Iouem potius βασιλέα, cæteros Deos ἄνακτας debere dici. Dignitatis & potentiæ nomina sunt. In auertendis monstris, quale hoc videtur Blepsidemo, Apollini prima dignatio & virtus datur, propterea solum eum cum titulo honorifico nominat, & ab aliis Diis seponit. ποῖ τις φύγοι, quò quis se proripiat, & occultet, qui tam abominandum monstrum videat? Tertiam personam capit pro sua. i. prima, quoniam hunc vult significatum, nullum omnium hominum esse tam constantem & fortem, qui Peniam non sit execraturus. Οὗτ. s. ὦ. τί δρᾷς, vel quid fugis significat, vel quid agis. Nam δρᾶν pro φεύγειν capi, compositum ἀποδράω manifestè docet. θηρίον. Feræ hominum conspectum refugiunt, quo autem sunt iuniores, eo sunt & formidolosiores. Timidissimum itaque volens eum significare, diminutiuo eum compellat nomine.

Οὐ περιμενεῖς; Βλεψ. Ἥκιστα πάντων. Χρεμ. Οὐ μενεῖς;	Non restitas? BL. Minimè omnium. CH. Non restitas
Ἀλλ' ἄνδρε δύο γυναῖκα φεύγομεν μίαν;	Inquam? quid hoc? duósne viros mulierculam
Βλεψ. Πενία γάρ ἐστιν, ὦ πόνηρ', ἧς οὐδαμοῦ	Vnam fugitare? BL. Quia enim Paupertas ea est:
Οὐδὲν πέφυκε ζῷον ἐξωλέστερον.	Qua non aliud vsquam animal pestilentius.
Χρε. Στῆθ', ἀντιβολῶ σε, στῆθι. Βλεψ. Μὰ Δί', ἐγὼ μὲν οὔ.	CH. Mane, obsecro, mane. BL. Non maneo, per Iouem.
Χρ. Καὶ μὴν λέγω, δεινότατον ἔργον παρὰ πολὺ	CH. At tibi ego dico: rem faciemus omnium
Ἔργων ἁπάντων ἐργασόμεθ', εἰ τὸν θεὸν	Turpissimam: si intus deserto isthoc Deo,
Ἔρημον ἀπολιπόντε ποι φευξούμεθα,	Metu mulierculæ profugiamus aliò:
Τηνδὶ δεδιότε, μηδὲ διαμαχούμεθα.	Neque fortiter eam oppugnemus. BL. Quibus obsecro
Βλεψ. Ποίοισιν ὅπλοις, ἢ δυνάμει πεποιθότες;	Armis, aut qua nam freti virtute, Chremyle?
Ποῖον γὰρ οὐ θώρακα, ποίαν ἀσπίδα,	Nam quas loricas, quos clypeos hæc sordida
Οὐκ ἐνέχυρον τίθησιν ἡ μιαρωτάτη;	Mulier, non pridem aliis opposuit pignori?

Σχόλια. Ἥκιστα πάντων.] ὥσπερ φαμὲν μάλιστα πάντων, καὶ ἔστι τὸ μάλιστα ἐπίτασις ὑπερθετική, οὕτω καὶ ἥκιστα πάντων καὶ ἔστιν ἀπαγόρευσις ὑπερθετική.

GERARDVS. Πάντων.] Additamentū hoc, πάντων, negationem auget. Maiore enim negatione vtitur, qui ait ἥκιστα πάντων, quàm si solum diceret ἥκιστα. Quemadmodum amantius dicitur, μάλιστα πάντων, quàm μάλιστα tantùm. Latini sic dicunt vbique gentium, locorum, terrarū, vel contrà, nusquam gentium &c. Ad quam dicendi formam pertinet hæc, Iamdudum ætatem. πέφυκε, natum est, & à natura æditum, quæ alioqui solet nocentissima animalia, & venenatissima gignere. Ζῷον] Vbi de homine loquentes dicimus. Quod animal hoc? figura dicendi est non inelegans, qua quod bestiarum est, homini tribuitur. Quò pertinet hæc oratio. Πενίας οὐδαμοῦ πέφυκε ζῷον ἐξωλέστερον. Sic legas. Pater huius bipedum nequissimus. Huc accedunt & illa ὁ τόκος τί θηρίον; Vsura quænam belua est? Et, in scriptis illius nullum agnoscas docti hominis vestigiū. ἐγὼ μὲν οὔ. s. στήσω.

Σχόλια. Ἐξωλέστερον.] ἀπολέσθαι ἄξιον ἢ ἐξολοθρευτικώτερον. ἢ μᾶλλον ἐξολέσαι δυνάμενον.

BISETVS. Ἐξωλέστερον] Θέογνις.
Ἄνδρ' ἀγαθὸν πενίη πάντων δάμνησι μάλιστα,
Καὶ γήρως πολιοῦ Κύρνε, καὶ ἠπιάλου.
Ἣν δὴ χρὴ φεύγοντα καὶ ἐς μεγακήτεα πόντον
Ῥιπτεῖν, καὶ πετρῶν Κύρνε κατ' ἠλιβάτων.
Πᾶς γὰρ ἀνὴρ πενίῃ δεδμημένος οὔτε τι εἰπεῖν,
Οὔθ' ἔρξαι δύναται, γλῶσσα δὲ οἱ δέδεται &c.

Σχόλια. Παρὰ πολύ.] κατὰ πολὺ, σφόδρα. ὡς παρὰ Θουκυδίδῃ ἐν πρώτῳ. καὶ ἐνίκησαν Κερκυραῖοι παρὰ πολύ. Ἔρημον.] ἔρημος κυρίως ἡ μονωθεῖσα τῶν ἐνοικούντων γῆ παρὰ τὴν ἔραν ὃ σημαίνει τὴν γῆν. Ἀπολιπόντε ποι.] τὸ ποι ἐνταῦθα, οὐκ ἔστιν ἐρωτηματικὸν· ἀλλ' ἀόριστον. ἐπὶ μὲν γὰρ κινήσεως μόνον τὸ ποῖ διὰ τῆς ο καὶ ι δίφθογγος γράφεται. διὰ δὲ τοῦ υ χωριζόμενον καὶ ἐπὶ στάσεως καὶ κινήσεως τίθεται. καὶ δῆλον ἐκ τοῦ πᾶ βᾶ. πᾶ στῶ. παρ' Εὐριπίδῃ. εἰ δέ που καὶ διὰ διφθόγγου εὕρηται ἐπὶ στάσεως κατὰ παράχρησιν ἐστιν.

GERARDVS. Παραπολύ.] In cōpositis his vocibus παραπολὺ & ἁπάντων inest nescio quid vehementiæ maioris, quàm in simplicibus πολὺ & πάντων. ἀπολιπόντε participiū duale. Si postea quàm nos deseruerimus. φευξούμεθα à φεύγομαι,] futurū est anomme pro φευξόμεθα. τηνδὶ pro τήνδε. Et δεδιότε participium à δείδω, per syncopen pro δεδοικότε. Μαχούμεθα,] futurum medium à μάχομαι quod inter anomala verba reponitur. πεποιθότες à πείθομαι credo, innitor & fido. γὰρ οὐ, γὰρ interrogat, οὐ abundat.

Σχόλια. Οὐκ ἐνέχυρον] δῆλον ὡς οὐ μόνον ἐνέχυρα φασὶν, ἀλλὰ καὶ ἐνέχυρον. φαίνεται δὲ ὡς ἀπαγορευόμενον ἦν μὴ δεῖσθαι τὰ ὅπλα ἐνέχυρα. λέγει οὖν ὅτι αὕτη τῇ ἑαυτῆς βίᾳ ἀναγκάζει καὶ τοὺς νόμους παραβαίνειν τοὺς

θωρακίζοντες ὅπλα, ἐνέχυρα μὴ τιθέναι. ὁ ἔστι γὰρ οὕτως ὅτι οὐ τιτρώσκει ὡς ἐπὶ τῶν ὄντων ἐν πολέμοις, οὕτως ἐνέχυρον τιθέασιν. εἰκότως δὲ τιθέασι καὶ οὐ τέθεικε. δηλοῖ γὰρ τὸ ἀεὶ οὕτω ταῦτα γίνεσθαι ἐν τοῖς πένησιν. ἀεὶ γὰρ ἀπορουμένους ἐνέχυρα τιθέασιν.

GERARDVS. Τίθησι] Oratio est ἀπροσδόκητος, cum enim de bello geredo agatur, apparet Blepsidemum fuisse dicturũ, ποῖον θώρακα, ποίαν ἀσπίδα οὐ τιτρώσκει, quem thoracem, quod scutum non frangit, ac retundit? ridicule autem, & praeter expectationem dixit, ὃν ἐνέχυρον τίθησι, non dat in pignus. i. nos dare facit, mutata verbi significatione, & ab aliquo translata actione. Homerus ita dixit ἀναβήσομεν Χρυσηΐδα conscendamus, id est cõscēdere faciamus Chryseidem. Simul praesenti vtitur τίθησι potius quam praeterito τέθεικε, vt monstret pauperibus esse continuam oppignerandi necessitatem. οἶδα cum ὅτι, hoc ordine verborum οἶδα γὰρ ὅτι ὁ θεὸς μόνος &c.

Χρεμ. Θάρρει. μόνος γὰρ οὗτος (οἶδ') ὁ θεὸς, ὅτι
Τρόπαιον ἀναστήσαιτο τῶν ταύτης τρόπων.
Πε. Γρύζειν δὲ καὶ τολμᾶτον, ὦ καθάρματε,
Ἐπ' αὐτοφώρῳ δεινὰ δρῶντ' εἰλημμένω;
Χρ. Σὺ δ', ὦ κάκιστ' ἀπολουμένη, τί λοιδορεῖς
Ἡμῖν προσελθοῦσ', οὐδ' ὁτιοῦν ἀδικουμένη;
Πε. Οὐδὲν γὰρ, ὦ πρὸς τῶν θεῶν, νομίζετον
Ἀδικεῖν με, τὸν Πλοῦτον ποιεῖν πειρωμένω
Βλέψαι πάλιν; Χρεμ. Τί οὖν ἀδικοῦμεν τοῦτό σε
Εἰ πᾶσιν ἀνθρώποις πορίζομεν ἀγαθόν.
Πε. Τί δ' ἂν γ' ὑμεῖς ἀγαθὸν ἐξεύροιτ'; Χρεμ. ὅ, τι;
Σὲ πρῶτον ἐκβαλόντες ἐκ τῆς Ἑλλάδος.
Πε. Ἔμ' ἐκβαλόντες; καὶ τί ἂν νομίζετον
Κακὸν ἐργάσασθαι μεῖζον ἀνθρώποις; Χρεμ. ὅ, τι;
Εἰ τοῦτο δρᾶν μέλλοντες, ἐπιλαθοίμεθα.

CH. *Bono animo es: solus hic Deus (quod sat scio)*
De moribus huiusce, tropaeum mox eriget.
PA. *Etiamne audetis hiscere, vos piacula?*
In ipso deprehensi facinore pessimo?
CH. *Quid tu nos, pessime perdita, conuitiis*
Aggredere, ne tantillum passa iniuriae?
PA. *Proh dij immortales, nihilne iniuria*
Mihi fieri putatis: si Pluto suum
Visum restituere tantopere conemini? (minum
CH. *Quam tu hinc accipis iniuriam si, quod ho-*
Generi vniuerso conferat, nos quaerimus?
PA. *Quid vos excogitetis, in rẽ hominũ boni?*
CH. *Quid? si te primum eiecerimus è Graecia.*
PA. *Méne eieceritis? at quodnã maius malum,*
Quàm hoc ipsum possitis generi hominum dare?
CH. *Quódnam? si hoc ipsum, quod iam facturi sumus,*
Segnius aggredimur, & incepti obliuiscimur.

Σχόλ. Τρόπαιον] οἱ παλαιοὶ ἀττικοὶ προπερισπῶσιν. οἱ δὲ νεώτεροι προπαροξύνουσιν. ὡς παρὰ τούτῳ τῷ ποιητῇ ἐν Θεσμοφοριαζούσαις, γυναῖκες ὡς ἀρίξετ' ἢ πολλὴν ἔχειν στήσασθε καὶ τρόπαιον; καὶ οἶμαι κατ' ἀναλογίαν τοῦ τό μᾶλλον παρὰ σφίσι τοῦ τὸ προφέρεσθαι ὡς ἀπὸ τοῦ τρίτον τὸ τριταῖον καὶ ἀπὸ τοῦ οὐρὰ τὸ οὐραῖον. ἔστι δὲ τρόπαιον ὃ ἐν ταῖς νίκαις οἱ παλαιοὶ ἐποίουν, τεῖχον ἢ λίθον μέγαν ἱστάντες. καὶ γράφοντες ἐν τούτῳ ἃ κατὰ τῶν ἀντιπάλων ἔργα διεπράχασιν. ἐκαλεῖτο δὲ τρόπαιον διὰ τὸ ἐπὶ τῇ τροπῇ τῶν ἐχθρῶν γεγενῆσθαι.

GERARDVS. Τροπαῖον, vel vt recentiores scribũt. τρόπαιον, trophaeum est, quod ita dicitur, διὰ τὸ ἐπὶ τῇ τροπῇ τῶν ἐχθρῶν γεγενῆσθαι. i. quod fieret ob hostium conuersionem & fugam. Erat trophaeum murus, vel columna lapidea, lignéave illic erecta, vbi aduersariorum copiae debellatae, accisaeque fuissẽt. In trophaeis scriptum erat quo tempore & die, quo item duce parta fuisset victoria, vt rei feliciter gestae perpetuum seruaretur posteritati monumentum. ἀναστήσαιτο, erexerit, ab ἀνίσταμαι. τρόπων, de moribus huius. mores, & ingenium pro persona quandoque accipiuntur, vt vxorẽ his moribus nemo dabit. i. homini his moribus praedito. Quid agas cum his moribus? i. cũ homine cui sint hi mores? & Qui cum ingeniis conflictatur eiusmodi. i. cum viris ingenio eiusmodi. Plutus efficiet repressis Peniae moribus, vt de ea triumphemus. nec coacti inopiã res nostras posthac pignori demus. Γρύζειν.] verbum est deductum à γρῦ de quo abũde supra. Est, vel minimum, os loquendi gratia aperire, mutire.

Σχόλια. Ὦ καθάρματε.] καθάρματα ἐλέγοντο οἱ ἐπὶ καθάρσει λοιμοῦ τινος, ἢ τινος ἑτέρας νόσου θυόμενοι τοῖς θεοῖς. τοῦτο δὲ τὸ ἔθος καὶ παρὰ Ῥωμαίοις ἐπεκράτησε. λέγεται δὲ ἐκκαθαρισμός.

BISETVS. Ἐπ' αὐτοφώρῳ.] Σ. ἐπ' αὐτῷ τῷ κλέμματι ἁλούς. οἱ δὲ ἐπαυτοφώρῳ γράφουσιν, ὅπερ ἐπιρρήματος ἀρχαίου δύναμιν ἔχει. ἐπεὶ γὰρ οὐ λέγομεν ἐπ' αὐτοφώρως. ἐπεὶ οἱ μὲν μετὰ τοῦ ι τὸ ρω γράφουσιν, οἱ δὲ χωρὶς τοῦ ι ἐπαυτοφώρω λέγουσι. Μουσχόπουλος. φώρ, ὁ κλέπτης. φώριον, τὸ κλέμμα. φωρᾶν, τὸ κλέπτοντα καταλαμβάνειν, ἀφ' οὗ τὸ ἐπαυτοφώρῳ, ἤγουν ἐπ' αὐτῇ τῇ κλοπῇ.

GERARDVS. Καθάρματε.] Prisci moris fuit, homines quosdã ignobiles & reip. inutiles, publicè alere, qui grassante peste, aut alio quopiam morbo grauiore, ad expiationem vrbis, & placãda numina irata, in excelsum locum ducebãtur, vnde, in modum victimarum redimiti, in mare praecipites iaciebantur, inter deiiciendum antẽ solennia haec aedebantur verba, περίψημα ἡμῶν γενοῦ, id est, Sis pro nobis peripsema, quod est piaculum, & vrbis nostrae victima seruatrix existimabant enim, si quid in vrbe esset, quod Deos offenderet, in capita sacrorum & detestandorum horum hominum recidere. Hoc adiiciendũ, κάθαρμα substantiuum esse, significaréque expiationem, & purgationem, poni autem pro adiectiuo καθαρτήριος; ἤτοι φαρμακός, deuot⁹ in lustrationem, piacularis. Latini sic scelus & perniciẽ pro scelesto & pernicioso accipiũt. ἐπ' αὐτοφώρῳ. A verbo φέρω antiqui fecerũt nomẽ φώρ, fur. Rursus à nomine φώρ verbum duxerunt φωρᾶν, quod deprehendo significat, propriè autem in furto, vnde

vnde est compositum αὐτόφωρος, & τὰ αὐτόφωρος fur manifestus, atque in furto ipso deprehensus. Hæc tamen ad alia transferuntur, vt sit αὐτόφωρος, qui in aliquo maleficio deprehenditur, vt in adulterio, homicidio, aliòve quouis flagitio. Propterea furem manifestarium vocant nō solùm αὐτόφωρον, sed [illegible] αὐτόφωρον. Hinc non est aliud αὐτόφωρος quàm [illegible], deprehensus, inuentus & interceptus. Ab hoc nomine fit aduerbium ἐπαυτοφώρῳ idem significans quod φανερῶς manifeste. Legitur etiam, vt hic, ἐπ' αὐτοφώρῳ diductis dictionibus, cuius generis illa sunt Latinorum, e diuerso, in primis, ad postremum, quę sonant, diuersè, primum, postremo. δεινά, infesta, non toleranda. δρῶντε, facientes, pro infinitiuo δρᾶν, admittere, designare, patrare. εἰλημμένω. Duale participium λαμβάνω præter communem perfectum εἴληφα. Attici non faciunt [illegible]. Qua de re in nostris Hebdomadibus. Penia non putat Chremylum & Blepsidemum dignos, qui loquantur, vt qui deprehensi sint Plutum eo ducere ad Æsculapium, quo Plutus sua cæcitate liberetur, quod facinus Penia pro odiosissimo habet, & sceleratissimo.

Σχόλια. Τί λοιδορεῖς.] τὸ λοιδορεῖμαι παθητικῶς, δοτικῇ συντάσσεται, ἐνεργητικῶς δὲ αἰτιατικῇ, εἰ καί τινες ἀγνοοῦντες λοιδορεῖς ἐνταῦθα γράφουσι τὸ ὑμῖν πρὸς τὸ προσελθόντε συνάπτοντες.

GERARDVS. Λοιδορεῖς.] Incertum an datiuus ὑμῖν ad λοιδορεῖς, an ad προσελθόντε referatur. Græcus interpres, ad λοιδορεῖς (vel vt ipse Atticè legit, ad λοιδορεῖ quod est à λοιδορέομαι) putat referēdum. Id quod si probandum, προσελθόντε participium vacabit, aut certe constructio est, quam

A Latini imitantur hoc modo: Siccine me venis iniuria affectum? Cur me venis cæsum? pro solis verbis, siccine afficis? cur cædis? οὐδ' ἐν. i. κατ' in nullo, nulla in re. ὦ, hic vim habet exclamandi. πειρωμένων, participium à πειράομαι. τί οὖν; Ante τί, & ante τοῦτο, præpositio κατὰ intelligenda, κατὰ τί; in quo. κατὰ τοῦτο, in hac re. i. in reddendo visu Pluto. εἰ πᾶσιν, si commune omnium bono, videntur nō modo exsecratione, sed & fauore digni, qui aliquid non suo tantùm, sed publico cōmodo moliuntur. ἐξεύροιθ' pro ἐξεύροιτε, quod iunctum cum ἂν vim habet potentialem: quid excogitetis, i. excogitare & cōminisci possetis? ὅ, τι, pro simplici, τί; suspensum habet auditorem, quòd subiuncturus sit aliquid præter expectationem. Ἑλλάδος.] Ab Hellene Deucalionis filio, Græcia est Hellas appellata, & Hellenes, Græci. ὦμ'. Intercipit stomachosè verba Chremyli: cùm enim dixit, πρῶτον, de Penia videbatur mala dicturus quàm plurima. ὅ, τι, & hic profert παρὰ δόξαν aliquid.

Σχόλια. δρᾶν μέλλοντες.] ἀντὶ τοῦ εἰ μέλλοντες ἐκβαλεῖν σε ἐπιλαθοίμεθα. μέγα κακὸν πράττομεν τότε εἰ τοῦτο δρᾶν μέλλοντες, τὸ ἐκβαλεῖν σε, ἐπιλαθοίμεθα. ἀλλ' ὡς ἐκ παρὰ δόξαν εἴρηκεν. ὥς φησι δράσαιμεν κακὸν ἀντὶ καλοῦ. ἢ εἰκῇ ἡ ἀπόκρισις.

GERARDVS. Μέλλοντες.] Si nos qui facturi sumus τοῦτο hoc, id est, qui eiecturi te hinc sumus, ἐπιλαθοίμεθα, obliti fuerimus nostri incœpti: ἐπιλαθοίμεθα scilicet δρᾶν τοῦτο. Est ἐπιλαθοίμεθα optatiui indefinitum β. ab ἐπιλανθάνομαι verbo παραγόμενον. περὶ τούτου, de hac re, dignáne sim quæ expellar, & an ex vestro, atque aliorum vsu fuerit, oculos Pluto restitui.

Πε. Καὶ μὴν περὶ τούτου σφῷν ἐθέλω δοῦναι λόγον
Τὸ πρῶτον αὐτοῦ· κἂν μὲν ἀποφήνω, μόνην
Ἀγαθῶν ἁπάντων οὖσαν αἰτίαν ἐμὲ
Ὑμῖν, δι' ἐμέ τε ζῶντας ὑμᾶς. εἰ δὲ μή,
Ποιεῖτον ἤδη τοῦθ', ὅ, τι γ' ἂν ὑμῖν δοκῇ.
Χρ. Ταυτὶ σὺ τολμᾷς, ὦ μιαρωτάτη, λέγειν;
Πε. Καὶ σύ γε διδάσκου· πάνυ γὰρ οἶμαι ῥᾳδίως
Ἅπαντ' ἁμαρτάνοντά σ' ἀποδείξειν ἐγώ

PA. Atqui ego rationē de hac re vobis reddere
Volo, & demonstrare hoc loco, quòd sola ego
Vobis bonorum quorumcunque causa sim:
Neque alium, quàm mei vnius beneficio,
Vos hanc vitam degatis: sin minus: agite,
Vt vultis: & de me pro lubitu statuite.
CH. Hoccine tu dicere audes impurissima?
PA. Modo tu doceri te sinas. Confido ego
Perfacile mihi fore, vt commonstrem, te procul
A via aberrare, si tu iustos diuites

Σχόλια. Τὸ πρῶτον αὐτοῦ] τὸ αὐτοῦ ἐπιρρηματικῶς ἀντὶ τοῦ ἐνταῦθα. ἢ σύνταξις τῷ τούτου, ἵν' ᾖ περὶ αὐτοῦ τούτου, ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτό.

GERARDVS. Τὸ πρῶτον,] pro πρῶτον, abūdante articulo, primùm, antè quàm me proscribendam esse vobis persuadeatis. Αὐτοῦ,] pronomen esse potest quod cum τούτου iungatur, sic, περὶ τούτου αὐτοῦ. Sed præstat sit aduerbium loci: hic ante quàm hinc digrediar, ne putetis me multum laborasse in exquirendis rationibus, quibus vestra dicta refellam. Κἂν] καὶ ἐάν, & si. ἀποφήνω, subiunctiuum ab ἀποφαίνω.

Σχόλια. Οὖσαν αἰτίαν ἐμέ.] ἰστέον ὅτι ἡ ἀτελὴς [illegible] ἐν ἀρχῇ γίνεται ὡς τὸ ὅπως μὴ ποιήσης τόδε, [illegible] τοῦ σχήματος. ἢ ἐν τῷ τέλει ὡς ἔχει τὸ ἐν [illegible]. τὸ δ' εἰ μὴ κελεύω εἰκότως [illegible]

ἐμὲ τὸν κακοδαίμον' ἔχοντα. κακῶς γὰρ νοεῖται ἔξωθεν τὸ οὐ σκαιὸν. ἢ ἐν τῇ μέσῃ ὡς τὸ παρ' Ὁμήρῳ. Ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί, λείπει γὰρ τὸ παύομαι ἢ ἡσυχάσω. καὶ Θουκυδίδης κατ' ἀρχὰς τοῦ τρίτου τῆς συγγραφῆς. καὶ εἰ μὲν συμβῇ ἡ πεῖρα. εἰ δὲ μὴ Μιτυληναίοις εἰπεῖν ναῦς τε παραδοῦναι καὶ τείχη καθελεῖν. τὸ δὲ σχῆμα καλεῖται ἀνανταπόδοτον. ᾧ καὶ νῦν Ἀριστοφάνης ἐχρήσατο, οὐ γὰρ ἀπέδωκε τὴν σύνταξιν ἐνταῦθα. ἴσως γὰρ εἶπεν, κἂν μὲν ἀποφήνω μόνην ἐμὲ ἀγαθῶν οὖσαν αἰτίαν, ἰδέτε. εἰ δὲ μή, ποιεῖτον ὅ, τι ἂν ὑμῖν δοκῇ.

GERARDVS. Οὖσαν [illegible].] vt ζῶντας, ζῆν. εἰ δὲ μή. Schema est, quod vocant ἀνανταπόδοτον. suspenditur enim & imperfecta relinquitur quæ præcedit oratio. Et si, inquit, aperte indicaro

me solam esse causam bonorum quæ vobis sunt, vosque per me viuere. s. ἐάσατέ με, sinite me, ne ita desæuiatis. εἰ δὲ μή. alioqui &c. ἅπαντα. s. κατὰ in omnibus iis quæ nunc sentis, & dicis. ἐγὼ, vel ad οἶμαι reducitur, vel ante ἀποδείξειν pro ἐμὲ Atticè ponitur.

Εἰ τοὺς δικαίους φῂς ποιήσειν πλουσίους.
Βλ. Ω τύμπανα καὶ κύφωνες, οὐκ ἀρήξετε;
Πε. Οὐ δεῖ σχετλιάζειν καὶ βοᾶν, πρὶν ἂν μάθῃς.
Βλ. Καὶ τίς δύναιτ' ἂν μὴ βοᾶν, ἰὼ, ἰὼ,
Τοιαῦτ' ἀκούων; Πε. Ὅστις ἐστὶν εὖ φρονῶν.
Χρ. Τί δῆτά σοι τίμημ' ἐπιγράψω τῇ δίκῃ,
Ἐάν γ' ἁλῷς. Πε. Ὅ, τι σοι δοκεῖ. Βλ. Καλῶς λέγεις.
Πε. Τὸ γὰρ αὐτό γ' ἂν ἡττᾶσθε καὶ σφὼ δεῖ παθεῖν.
Βλεψ. Ἱκανοὺς νομίζεις δῆτα θανάτους εἴκοσιν;
Χρ. Ταύτῃ γε. νῷν δὲ δύ' ἀποχρήσουσιν μόνω.
Πε. Οὐκ ἂν φθάνοιτε τοῦτο πράττοντ'. ἢ τί γ' ἂν
Ἔχοι τις ἂν δίκαιον ἀντειπεῖν ἔτι.

Velis efficere. BL. *ô Cyphones, ô tympana,*
Vbi estis vos? nihilne mihi succurritis?
PA. *Non æquum est clamitare & indignarier,*
Priusquam, vt res sese habeat, rectè didiceris.
BL. *Et quis possit nō exclamare, heu, heu mihi,*
Si ista audiat? PA. *Non clamet, qui rectè sapit.*
CH. *Sin succumbas, quam tibi mulctam irrogauero?*
PA. *Quamcunque lubuerit.* BL. *Rectè sanè hoc ais.*
PA. *At enim si vos vincamini, mulctam mihi*
Eandem dabitis. BL. *Viginti mortes satin?*
CH. *Huic satis at nobis solæ sufficiunt duæ.*
PA. *Causam haud potestis dicere, quin faciatis hac:*
Aut aliquis habeat, quod iustè opponat mihi.

Σχόλια. Ω τύμπανα] τοῦτό φησιν ὡς τῆς πενίας τῶν τοιούτων ἀξίας οὔσης. τύμπανα ξύλα, ἐφ' οἷς ἐτυμπάνιζον, ἐχρῶντο γὰρ ταύτῃ τῇ τιμωρίᾳ ἢ βάκλα περὶ τὸ τύπτειν. ἤγουν ξύλα οἷς τύπτονται ἐν τοῖς δικαστηρίοις οἱ τιμωρούμενοι. κύφων δὲ δεσμός ἐστι ξύλινος. ὃν οἱ μὲν κλοιὸν ὀνομάζουσιν, οἱ δὲ καλιόν. ἔνθεν καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος κύφων. τάττεται δὲ κατὰ πάντων τῶν δυσχερῶν καὶ ὀλεθρίων, καὶ κυφωνισμὸς ἐπὶ τῶν τιμωριῶν. Ἀρχίλοχος δὲ, ἀντὶ τοῦ κακὸς καὶ ὀλέθριος. εἴρηται δὲ κύφων παρὰ τὸ τοὺς δεσμίους ἀναγκάζεσθαι κύφειν, διπλῶς ἅμα κολαζομένους, τῇ τε τοῦ τραχήλου πιέσει, καὶ τῷ μηδαμῶς ἀνανεύειν δύνασθαι. ἢ ἄλλως ξύλα ἐστὶν ἐπιτιθέμενα εἰς τοὺς λέγοντας τῶν καταδίκων ἵνα μὴ εὐρωστῶσιν ἀνακύψαι. καὶ γὰρ τὸ κεντούμενον ποιοῦσι κύφειν.

GERARDVS. Τύμπανα,] à τύπτω hoc nomē fit, sunt ligna quibus sontes olim cædebantur, vnde est τυμπανίζω, fortiter & validè percutio. Κύφωνες] à κύπτω, inclino manauit: vincula erant lignea quibus colla maleficorum sic constringebantur, vt caput surrigere nō possent. Pœna hæc κυφωνισμὸς appellatur. Ait Blepsidemus Peniam dignam esse quæ tympanis & cyphonibus coërceatur. ἀρήξετε. Prosopopœia, non opem fereretis? in cruciatum Peniç non adhibebimini? Μάθῃς,] subiunctiuum à μανθάνω. Ἰού.] oxytonum, aduerbium est indignantis, οἴμοι, heu cum exclamatione effertur. Circumflexum ἰοῦ huic est cōtrarium, exultantis enim est.

Σχόλια. Τί δῆτά σοι τίμημα.] ἐπέβαλλον γὰρ ἐνίοτε ζημίαν τοῖς ἁλοῦσιν ἢ χρήματα καταθέσθαι, ἤ τι τοιοῦτον. τῇ δίκῃ δὲ τιμωρίᾳ. ἔθος ἦν γὰρ τὸ τῆς ἥττης ἤδη ὡρισμένον, ὁριζόμενον ὑπὸ τῶν κεκρομένων. Τῇ δίκῃ.] ἤγουν τῇ κρίσει ἢ τῇ ἐπερχομένῃ σοι τιμωρίᾳ. ἤγουν ἐπειδὴ ἡ σοφιστικὴ [illegible] ... [illegible] τοῖς δικαζομένοις ... [illegible] εἰς τιμωρίαν ἡττηθεὶς δοίη, ... ἐπιγράφειν τουτέστιν ἐπὶ τῷ πινακίῳ γράφειν καὶ ... [illegible] τιμωρίαν ἢ βίου τυχὸν ἀφαίρεσιν ἢ κεφαλῆς.

GERARDVS. Ἐπιγράψω.] Præter pœnam quæ in sententia iudicis erat aduersus damnatū, erat quandoque & altera, quæ à litigantibus statuebatur, quam qui statuebat, dicebatur τίμημα ἐπιγράφειν, ἢ τιθέναι, mulctam irrogare, pœnam inscribere, & statuere. Ἁλῷς,] ἁλίσκω, verbum actiuæ vocis passiuam habet significationē: quasi ab ἅλωμι format indefinitum β, ἥλων ἥλως, vnde fit subiunctiuum temporis eiusdem ἁλῶ, ἁλῷς, quemadmodum fit à δίδωμι δῶ, δῷς.

Σχόλια. Τὸ γὰρ αὐτὸ ἐὰν ἡττᾶσθε] ἀντὶ τοῦ, τὴν αὐτὴν προστιμίαν. τοῦτο δὲ θέλει εἰπεῖν ὅτι ὅπερ ὁρίζετε πρόστιμον ἐὰν ἡττηθῶ, τοῦτο ὁριστέον ὑμῖν ἡττηθεῖσιν. Ἱκανοὺς νομίζεις.] ἀντὶ τοῦ ἀρκοῦντας. ὁ γὰρ ἱκανὸς ὁ ἐστι ... γινόμενος ἀρκεῖν πρὸς τὴν ὁδόν. Ἀποχρήσουσι.] ἀπόχρη ἐπὶ ἑνὸς ὄντος ἀντὶ τοῦ ἀρκετόν ἐστι, καὶ ἀποχρᾷ τὰ δίκην ἐπὶ θηλυκοῦ, ἀντὶ τοῦ ἀρκετὸν ὑπάρχει, καὶ ἐπὶ μέλλοντος ἀποχρήσουσι ἀντὶ τοῦ ἀρκετοὶ γενήσονται.

GERARDVS. Τὸ γὰρ αὐτό. s. τίμημα, τὴν αὐτὴν προστιμίαν. ἡττᾶσθε ab ἡττάομαι subiunctiuū. ταύτῃ, huic Peniæ. s. εἴκοσι θάνατοι ἔσονται ἱκανοί. νῷν, dualis datiuus, ἡμῖν. δύ' δύο μόνω, duæ solæ mortes. ἀποχρήσουσι Ab ἀπὸ & χρῆμι fit compositum ἀπόχρημι, cuius futurum est ἀποχρήσω, à themate ἀποχράω.

Σχόλια. Τοῦτο πράττοντες.] ἀντὶ τοῦ ἀποθανόντες. οὐκ ἂν φησιν ἀναβάλοισθε ἀποθανόντες. ἀντὶ τοῦ ταχέως ἀπελθόντες τελευτήσατε. εἰ γὰρ νικήσετε, οὐκέτι δίκαιόν ἐστι. ἄλλως. οὐκ ἄν με φησὶ νικήσετε. ἐὰν δὲ νικήσετε οὐχ ὑπάρχει δίκαιον.

GERARDVS. Τοῦτο πράττοντε. hoc agentes, tam friuola & inania dictitantes. ἢ τί γ'. Ambigua est hæc lectio, cum interrogatione constabit hoc sensu: Alioqui enim quid iuris, aut causæ quis posthac aduersus vos dicat? Sine interrogatione sic: Alioqui sanè posset quis posthac semper mihi huiusmodi nescio quod ius obiectare. Vtrouis modo accipias, alterum ἂν quod cum ἔχοι iungetur, erit δυνητικόν. Alterum verò παραπληρωματικόν.

A

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ πέμπτη.

Τετράμετροι Καταληκτικοὶ, Ἀναπαιστικοὶ, Ἀριστοφάνειοι.

ΧΟΡΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ, ΠΕΝΙΑ.

ACTVS II. SCENA V.

Octonarij Catalectici, Anapæstici, Aristophanij.

CHORVS, CHREMYLVS, BLEPSIDEMVS, PAVPERTAS.

B

Βιερτυς. Τῆς Πενίας, καὶ τῶν γερόντων ἀντιλογίας μελλόντων ὁ χορὸς ἀμφοτέρους νουθετεῖ, καὶ διδάσκει πως ἕκαστον δεῖ τὴν ἑαυτοῦ γνώμην ἀποφαίνεσθαι, καὶ λόγοις καὶ τισιν ἀποδείξεσιν. ἐν ταύτῃ τῇ συνόδῳ, καὶ ὁμιλίᾳ τὸ πρᾶγμα διὰ λόγων ἀμφοτέρωθεν ἀκριβοῦται. καὶ γὰρ ἡ μὲν Πενία τὰ ἑαυτῆς ἀγαθὰ ἀποδείκνυσι, καὶ πᾶσι σπουδαίοις ἐπαιροῦσα· οἱ δὲ γέροντες τοὺς τοῦ Πλούτου καρποὺς, ἀφθονίας, καὶ ἡδονὰς εἰς τὸ μεῖζον ἐξαίρουσι.

ἈΛΛ' ἤδη χρῆν τι λέγειν ὑμᾶς σοφὸν, ᾧ νικήσετε τηνδὶ,
Ἐν τοῖσι λόγοις ἀντιλέγοντες· μαλακὸν δ' ἐνδώσετε μηδέν.
Χρ. Φανερὸν μὲν ἔγωγ' οἶμαι γνῶναι, τοῦτ' εἶναι πᾶσιν ὁμοίως,
Ὅτι τοὺς χρηστοὺς τῶν ἀνθρώπων εὖ πράττειν, ἐστὶ δίκαιον
Τοὺς δὲ πονηροὺς καὶ τοὺς ἀθέους, τούτων τἀναντία δήπου.
Τοῦτ' οὖν ἡμεῖς ἐπιθυμοῦντες, μόλις ηὕρομεν ὥστε γενέσθαι,
Βούλευμα καλὸν, καὶ γενναῖον, καὶ χρήσιμον εἰς ἅπαν ἔργον.

IGitur nunc seria proferte, & veris rationibus illi
Obsistite, quò vincatis: neque quicquam admiscete iocosum. C
CH. Principiò hoc omnibus ex æquo puto perspicuum & manifestum:
Quod fas sit & equũ, frugi homines rebus gaudere secundis,
Prauos ex aduerso & sceleratos, fortuna premi iniqua.
Igitur hoc nos perpendentes, aliquando vt fiat, honestam
D *Rationẽ iniimus, generosam, atque ad opus hoc perficiundum*

Σχόλια. Ἀλλ' ἤδη χρῆν τι λέγειν] κομμάτιον ἐστι δύο στίχων, ἢ τριῶν. οὐδέποτε δὲ ὑπερβάλλει εἰς τὸ τέταρτον. τὸ δὲ ἑξῆς, χρὴ λέγειν ὑμᾶς ἀντιλέγοντας. τὸ δὲ μέτρον ἀναπαιστικὸν τετράμετρον καταληκτικὸν εἰς συλλαβήν. δέχεται δὲ τὸ ἀναπαιστικὸν κατὰ πάσας χώρας ἀνάπαιστον, σπονδεῖον, καὶ δάκτυλον παρὰ τοῖς δραματοποιοῖς. σπανίως δὲ καὶ προκελευσματικόν. ἄλλως. ἀλλ' ἤδη χρῆν τι λέγειν. ἔκθεσις διπλῆς ἀμοιβαίας διὰ στίχων ἀναπαιστικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν, ὧν τελευταῖος, τοὺς δὲ πένητας τῶν ἀνθρώπων ἁρπάζειν πρὶν καὶ κατηγορῆσαι. καλεῖται δὲ τοῦτο τὸ μέτρον Ἀριστοφάνειον, διὰ τὸ κατακόρως αὐτὸν τούτῳ χρήσασθαι, οὐ μὴν εὑρηκέναι πρῶτον. ἐπεὶ καὶ παρὰ Κρατίνῳ καὶ πρὸ τούτου παρ' Ἐπιχάρμῳ καὶ Ἀριστοξένῳ τῷ Σελινουντίῳ Ἐπιχάρμου πρεσβυτέρῳ ὡς Ἡφαιστίων φησὶ τούτῳ τινὰ τῷ μέτρῳ μνημονεύεται γεγραμμένα. ἐπὶ ταῖς ἀποθέσεσι τῶν συστημάτων παράγραφος. ἐπὶ δὲ τῷ τέλει τῶν στίχων διπλῆ ἔξω νενευκυῖα.

GERARDVS. Ἀλλ' ἤδη,] vt tandem modus sit ridiculis & insolentibus Chremyli, ac Blepsidemi dictis, simul vt certò sciatur, illi ne, an Penia rectius sentiat, Chorus viris suadet, vt nugis relictis, conentur rationibus Peniam refutare. Quod ideo factum vult Comicus, vt interim demonstret Peniæ suam esse virtutem, quomodo antea Pluto suam esse patefecerat. Χρῆν,] pro χρὴ ἦν, Atticè ascisc tur. Σοφὸν. Innuit hoc verbo, quod præcessit fuisse μωρόν.

Σχόλια. Μαλακὸν δ' ἐνδώσετε μηδέν.] Ἡρόδοτος ἐν Θαλείᾳ. τοὺς δὲ θηλείας ἀναμιμνησκομένους ὧν ἔλεγον τούτων, διδόναι μαλακὸν οὐδέν.

GERARDVS. Μαλακὸν,] molle, & muliebre, sed quod virile sit, quod rationibus adeò validis subnitatur, vt refelli non possit, & ne turpiter à muliere victi, causa excidatis. Incipiunt ergo quàm possunt scitissimè causam aduersus Peniam dicere. γνῶναι τοῦτο, hoc nosse, id est, τὸ τοῦτο γνῶναι φανερὸν εἶναι. Simili formula loquendi E vsus est antea Carion, cum diceret, ἀκολουθεῖν καὶ τυφλῷ γνῶναι δοκεῖ τοῦδ' &c. ὁμοίως, æquè iuuenibus pariter ac senibus, pauperibus iuxta & diuitibus. τοὺς χρηστοὺς τῶν ἀνθρώπων, genitiuus pro accusatiuo τοὺς ἀνθρώπους. Latini hoc imitati dicunt, albi piscium, pro pisces. ἀθέους. vocant ἀθέους qui nulla religione tenentur, Deorum cõtemptores. Cur autem seorsim meminit ἀθέων, cùm verbo generali, τοὺς πονηρούς, comprehenderentur? hoc fortasse propter Socratem, quẽ fuisse F inuisum Aristophani sequens comœdia quæ Νεφέλαι inscribitur, palam arguit. Pessimè enim apud Athenienses audiuit, quòd Priscos, & ciuitatis Deos non colere, iuuentutémque docere non colendos, censeretur. Falsissimum tamẽ hoc fuisse Xenophon ait, qui virum fuisse iustissimũ, & sapientissimum constanter asserit. Adeò periculosum est viros quamlibet doctos, cordatos & bonos insano vulgo sua cõsilia retegere, vt quod G statim & peruicaciter damnet, quod non assequitur. τούτων, repete τῶν ἀνθρώπων, ex hominibus autem qui mali essent, eos, scilicet ἐστὶ δίκαιον τἀναντία πράττειν, contrario se habere modo, nempe κακῶς πράττειν. Τἀναντία] aduerbium pro τὰ ἐναντία, lingua communi effertur singulariter τοὐναντίον. δήπου particula βεβαιωτική. τὸ

το post ὥστε, hac serie verborum, ἡμᾶς νυῦ ἐπιθυμοῦντας ὥστε τὸ χρῆμα. Nam ὡς & ὥστε, iuncta infinitiuo passim inueniuntur. Quanquam nihil prohibet post ἐπιθυμοῦντες posse locari. μόλις. Disputauit enim diu Chremylus cũ Blepsidemo de curando Pluto, & Chremylus ipse apud se prius de ducendo eo ad Æsculapium cogitauerat. Ne quis putet hoc temere & incogitãter ab ipsis esse susceptum.

Σχόλια. Βούλευμα καλόν.] βούλευμα μὲν τὸ ἴδιον. βούλημα δὲ τῆς διανοίας ἡ γνώμη, καὶ τοι ἐν τοῖς παλαιοῖς τῶν Σοφοκλέους ἀντιγράφων ἦν ἐν τῷ βούλημ' ὡς ἐπ' Ἀργείοις τὸ δή ... οὐχὶ βούλευμα. ἐν δὲ τῷ ὥστε χρῆμα ... κεῖται τότε. ὡς καὶ ἐν τῷ ἴσον τε. τὸ δὲ βλέψῃ καὶ μὴ τυφλὸς ὢν περιίοι ἦ. δοκεῖ ἐκ παραλλήλου ταὐτὸν σημαίνειν. τὸ δὲ βαδιεῖται καὶ φεύξεται οὐ μόνον αἰολισμὸς ἐστὶ δεινὰ, ἀλλ' ὅσα καὶ ἀττικά. τὸ δὲ δήπου βεβαιωτικόν. τὸ δὲ τοὺς δὲ πονηρούς καὶ τοὺς ἀθέους, δις ἐν ταῦθα εἴρηται διὰ τὸ καίριον κεῖται δὲ καὶ μετ' ὀλίγα. τὸ δὲ τούτων ἐν μὲν ἀρσενικόν, τῶν χρηστῶν ἀνθρώπων. εἰ δὲ ὡς ἕτερον, ἂν οὐ πάσχουσιν οἱ χρηστοί. τοὺς δὲ τὰ θεῖα σέβοντας, ὡς ἐναντίους τοῖς ἀθέοις ἔθηκε. ἐνταῦθα δὲ ὅρα τὸ σέβοντας, τοῦ μὲν λεχθεν ... περὶ δὲ τοῖς ὕστερον τὰ πλεῖον παθητικῶς. τὸ δὲ πάντας χρηστούς, ὅτι οἱ πονηροὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἰδόντες διὰ τοῦτο εὖ πράττοντας, ἐθελήσουσι τὸν πρότερον ἀφέντες βίον μεταποιεῖν ἐπὶ τὰ ἀμείνω, ἵνα δι' αὐτὸ τοῦτο εὖ πράττωσιν. τὸ δὲ καίτοι τούτου τίς ἂν ἐξεύροι ποτ' ἄμεινον, ἐπικριτικὸν τὸ σχῆμα δι' ἐρωτήσεως ἀναντιρρήτως βεβαιούμενον. ἐν δὲ τὸ, τίς, ταὐτὸν ἐστι τὸ οὐδ' εἷς, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις πολλαχοῦ φαίνεται. τὸ δὲ ἀπορώτατα, ἡ ... ἔχει τὴν προθεῖσιν ἢ ἀπλωτικὸν ἐστι τῆς πολλάκις ἐρωτᾶν. ἐνταῦθα δὲ σημαίνει ὅτι ἔθος τοῖς ποιηταῖς ἐν τῇ ἐρωτήσει καθ' ἃς αὐταί τις ἀντιλογίαν εὑρεῖν πόθεν, ... προσώπου ... ἀποκρινόμενον τὸ ἀρέσκον τῷ ἐρωτῶντι. ὡς καὶ ἐν αὐτῷ ὁ Βλεψίδημος ποιεῖ. ὁ αὐτὸς γὰρ μὴ πολὺ ἡ Πενία πρὸς τὴν τοῦ Χρεμύλου ἀπολογίαν ἐρώτησιν, ἀποκρίνεται αὐτῷ τὸ δοκοῦν τῷ Χρεμύλῳ. ἐν δὲ τῷ κακοδαιμονίαν τ' ἔτι μᾶλλον, δοκεῖ χεῖρον μανίας ἡ κακοδαιμονία εἶναι. ἴσως δὲ καὶ ἐπιδιορθωτικῶς αὐτὸ εἴρηται. ὡς τὸν τῶν βίον ἐξετάζων, μανία μὲν ἂν ὑπολάβοι, δυσδαιμονία δὲ μάλιστα.

Ἢν γὰρ ὁ Πλοῦτος νυνὶ βλέψῃ, καὶ μὴ τυφλὸς ὢν περιίοι ἦ,	*Vtilem & aptam: nam si Plutus nũc visum oculósque receperit,*
Ὡς τοὺς ἀγαθοὺς τῶν ἀνθρώπων βαδιεῖται, κοὐκ ἀπολείψει.	*Neque cæcus oberret: apud frugi tantùm diuertet, eósque*
Τοὺς δὲ πονηροὺς καὶ τοὺς ἀθέους φευξεῖται. κᾆτα ποιήσει	*Nunquam deseret: at prauos & sceleratos negliget: atq́;*
Πάντας χρηστοὺς καὶ πλουτοῦντας δήπου, τά τε θεῖα σέβοντας.	*Hinc fiet, vti omnes frugi & amantes pietatis locupletet.*
Καίτοι τούτου τοῖς ἀνθρώποις τίς ἂν ἐξεύροι ποτ' ἄμεινον;	*Quo consilio, cedò quis hominum melius excogitet vllum?*
Βλε. Οὐ τίς. ἀνὴρ ἐγώ σοι τούτου μάρτυς, μηδὲν ταύτην γ' ἀνερώτα.	*BL. Nemo profectò. nam me tibi testem do: ex hac quærere noli.*
Χρ. Ὡς μὲν γὰρ νυνὶ ἡμῖν ὁ βίος τοῖς ἀνθρώποις διάκειται,	*CH. Etenim si hominum vitam, vt nũc est, quis secum expenderit: annon*
Τίς ἂν οὐχ ἡγοῖτ' εἶναι μανίαν, κακοδαιμονίαν τ' ἔτι μᾶλλον;	*Quandam insaniam, & vt dicam veriùs, extremam reputabit*
Πολλοὶ μὲν γὰρ τῶν ἀνθρώπων ὄντες πλουτοῦσι πονηροί,	*Esse miseriam? Nam hodiè bona pars hominum praua & scelerata*

GERARDVS. Νυνὶ.] Atticum pro νῦν. τυφλὸς ὤν. Cum dixit νῦν βλέψῃ, cæcum significauit. cum itaque subdit, καὶ μὴ τυφλὸς ὢν περιίοι ἦ, idem ἐκ παραλλήλου repetiuit. τῶν ἀνθρώπων, τοὺς ἀνθρώπους, vt paulò antè χρηστοὺς τῶν ἀνθρώπων. Βαδιεῖται.] futurum Atticum: à βαδίζω enim commune futurum est βαδίσω, Atticum βαδιῶ, hinc mediũ βαδιοῦμαι. φευξεῖται.] anorme futurum à φεύγομαι. πάντας. Si bonos tantum adibit, quoniam hominibus innata est lucri, & diuitiarum cupiditas, nõ alia ratione autem ditescere liceat, quàm vt quis melior fiat, meritò mali, mutatis in diuersum moribus malis, boni fient, quare & diuites. θεῖα σέβοντας, numina colẽtes, pios, & religiosos: opponit hos τοῖς ἀθέοις. ἐξεύροι. Optatiuum ab ἐξ & εὑρίσκω verbo anomi. οὔτις. Alibi legas, οὐδείς. Dum vidit Blepsidemus Chremylum in Peniã intentum, velléque suum consiliũ de Penia probari (vt quam roget, sitne consilium vllum hoc suo salubrius) statim præoccupat loqui, & suo testimonio confirmare dictum Chremyli. μηδὲν in nullo. ἀνερώτα, pro simplice. ἐρώτα, ante ἀνὰ iterum, rursus, posthac. Ὡς.] Rara est huius voculæ hæc significatio. ὡς βίος διάκειται, vt vita nobis hominibus iam est constituta, vt nunc viuunt homines. Si quis considerabit, quæ sit inter homines, viuendi ratio & conditio. ἡγοῖτο ab ἡγέομαι est. κακοδαιμονίαν Promptum hinc est nosse κακοδαιμονίαν peius aliquid esse, quàm sit μανία fortasse μανίαν vocat insaniam, quæ hominibus quãdoque accidit ex vitiato corpore, & humoribus corruptis: malum est humanum. At κακοδαιμονίαν intelligit, quod à malo genio homini infertur. Quasi diceret, adeò præposterè res agi humanas, vt non tam malorum hominũ cõsilio, quàm cacodæmonibus authoribus, & humanas res sursum deorsum versantibus, putet gubernari. Vsqueadeo videre est humana omnia in statu esse peruersissimo, vt hominum vitam cum cacodæmonum vita, non abs re quis conferat. πολλοί. Ecce in quo humanam constituit δυσδαιμονίαν. αὐτοῖς τὰ ἀγαθά, ea quæ ipsis sunt bona. ξυλλέξαντες, à ξὺν pro σὺν, & λέγομαι fit συλλέγομαι colligo, congero.

μετὰ σοῦ. Qui cum Penia viuit, sic pauper est & inops, vt diues, qui cum Pluto agit. Τὰ πλεῖστα.] s. κατὰ, vt plurimum, fere semper. Quam paucissimos videas bonos, & eosdem diuites. Συνεῖναι à σὺν & εἰμι, fit συνείμι, versor, conuiuo, familiaritate alicuius, & consuetudine vtor.

Ἀδίκως αὐτὰ ξυλλεξάμενοι. πολλοὶ δ' ὄντες πάνυ χρηστοὶ, | Diuitiis per fas atq; nefas, corrasis, affatim abūdat:
Πράττουσι κακῶς, καὶ πεινῶσι, μετὰ σοῦ τε τὰ πλεῖστα συνεῖσιν. | Multi autem iusti & probi inopia atque fame pressi, malè vitam (re degunt.
Οὔκουν εἶναί φημι', ἢν παύσῃ ταῦτ', ἣν βλέψῃ ποθ' ὁ Πλοῦτος, | Peragunt: & tecum, Paupertas, nullo non tempo-
Ὁδὸν, ἣν τιν' ἰὼν, τοῖς ἀνθρώποις ἀγάθ' ἂν μείζω ποιήσειν. | Itaq; vnam hanc esse viam puto: quam si oculis eat ille receptus: (luminentis.
| Genus humanū maioribus accumulauerit emo-
Πε. Ἀλλ' ὦ πάντων ῥᾷστ' ἀνθρώπων ἀναπεισθέντ' οὐχ ὑγιαίνειν, | PA. O homines perfacile, pra aliis, huc illecti, vt nihil vsquam (nantes:
Δύο πρεσβύτα, ξυνθιασώτα τοῦ ληρεῖν καὶ παραπαίειν. | Sani inceptetis: duo vetuli, deliri atque halluci-
| Socy nugarum & fraudum: si, quod vos summa cupitis vi,
Εἰ τοῦτο γένοιθ', ὃ ποθεῖθ' ὑμεῖς, οὔ φημ' ἂν λυσιτελεῖν σφῷν. | Contingat: non video, qui nam in rem hoc vestram cedere possit.
Εἰ γὰρ ὁ Πλοῦτος βλέψειε πάλιν, διανείμειέ τ' ἴσον ἑαυτὸν, | Quoniā si Pluto visus reddatur: seq; omnib' ille Ex aquo distribuat: & communis velit omnibus esse: (libus vlli
Οὔτε τέχνην ἂν τῶν ἀνθρώπων, οὔτε σοφίαν μελετῴη | Tum neq; docta artes, neq; disciplina ex morta-
Οὐδεὶς, ἀμφοῖν δ' ὑμῖν τούτοιν ἀφανισθέντοιν, ἐθελήσει | Fuerint cura. Deletis autē per vos artibus atq; E vita hominum sublatis: quis quaeso ferrum fabricabit? (stra parabit?
Τίς χαλκεύειν, ἢ ναυπηγεῖν, ἢ ῥάπτειν, ἢ τροχοποιεῖν, | Quis naues cōpinget? quis sutor erit? quis plau-

Σχόλια. Οὔκουν εἶναί φημι.] ὁ νοῦς οὔκουν ἐπιλύσει ταῦτα ὁ Πλοῦτος ἣν ποτε βλέψῃ, φημὶ εἶναι ὁδὸν ἣν τιν' ἰὼν τοῖς ἀνθρώποις ἀγαθὰ ἂν μείζω ποιήσειε. κακόμετρος δὲ ὁ στίχος. ἐν ἐνίοις δὲ καὶ ἄμετρος. ὁ δὲ νοῦς δῆλος. οὔκουν εἶναί φημι ὁδὸν ἑτέραν, ἣν βαδίζας τις ἀγαθόν τι τοῖς ἀνθρώποις ἐργάσεται. λέγει δὲ ὅτι δεῖ τὸν Πλοῦτον ἀναβλέψαι ποιῆσαι. ἐὰν δέ τις προσθείη τὸ καὶ, [illegible] ἡ φράσις. οὔκουν ἣν βλέψῃ ποτὲ ὁ Πλοῦτος, φημὶ εἶναι ὁδὸν ἣν τινα ἰὼν, παύσει ταῦτα καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἀγαθὰ μείζω ποιήσειεν. ἄλλως. τὸ οὔκουν. ἀποφαντικὸν ἐστιν ὅτι ἐὰν βλέψῃ ὁ Πλοῦτος, καὶ παύσῃ τὴν Πενίαν. οὐκέτι κακοδαιμονία ἔσται. τὸ δὲ ἑξῆς. οὔκουν εἶναί φημι ὁδὸν ἣν τινα ἰὼν ὁ Πλοῦτος βλέψει ταύτην, καὶ τὰ ἀγαθὰ μείζω ποιήσει τοῖς ἀνθρώποις. ἄλλως. οἱ γράφοντες φημὶ δίχα τοῦ ἄρθρου τοῦ ἢ, στοχάζονται τῶν μέτρων δοκοῦσι οὐ μάλα ἀκριβῶς. τὸ γὰρ ἑξῆς οὕτως ἔχει. οὔκουν εἶναί φημι ὁδὸν ἥτις παύσει ταῦτα ἣν βαδίζας τις εὖ δοθεῖ τοῖς ἀνθρώποις ποιήσειεν. ἢ δὲ ἐστιν, ἣν βλέψῃ ποθ' ὁ Πλοῦτος. οἱ πολλοὶ γὰρ λαμβάνουσιν ἔξωθεν γὰρ πρὸς τὸ φημὶ. οὔκουν παύσει ταῦτα ποτὶ ὁ Πλοῦτος ἣν βλέψῃ. φημὶ γὰρ εἶναι ὁδὸν, ἣν τινα ἰὼν ποιήσει τοῖς ἀνθρώποις μείζω ἀγαθά.

GERARDVS. φημὶ,] ita οὔκουν φημὶ ὁδὸν εἶναι ἢ παύσει ταῦτα. Quaesita igitur nobis est via, quae iniquam hanc rerum distributionem corrigat & emendet, ἣν τινα ἰὼν, quam ingressus Plutus aliquando, si videre illi dabitur, multo maiora cum hominibus erunt bona, quàm ea quae nunc sunt. Ex ea re etenim fiet, vt qui sunt mali, tum sint boni, & qui pauperes, tum euadant diuites. Quare omnes erunt & boni & diuites. ἰὼν, participium ab εἶμι, vado. Subauditur praepositio διὰ. Per quam viam cùm incesserit, id est, postquam oculos receperit. ποιήσειν. Optatiuum Atticum à ποιέω. Ῥᾷστε,] aduerbium superlatiuum poscit genitiuum ἀνθρώπων, omnium facillimè persuasi, & praecipitatis consiliis eò adducti, vt rem damni & incōmodi plenam moliremini. οὐχ ὑγιαίνειν, non sanos esse, οὐδὲν ὑγιὲς ποιεῖν, nihil vtile, neque frugis bonae facere. ξυνθιασώτα.] Θίασος congregatio est hominum rei diuinae, maximè vero Bacchi gratia cocuntium. Vergil.

Instituit Daphnis thiasos inducere Baccho.

Hinc ξυνθιασώτης rei diuinę socius & particeps. Pro socio simpliciter accipitur. τοῦ ληρεῖν pro substantiuo τῶν λήρων, nugarum & vesaniae: falsidicos notat esse, & delirios senes. Est enim παραπαίειν, aberro, aliud pro alio capio, hallucinor, sumptū ab iis qui perperam fides pulsant. Qui nihil cōmeritos lędit, meritis malū parcit, verè παραπαίει.

Σχόλια. Εἰ τοῦτο γένοιθ'.] εἰ γὰρ ὁ Πλοῦτος βλέψειε πάλιν, διανείμειέ τ' ἴσον ἑαυτὸν πᾶσι δηλονότι, ὡς εἶδεν ἡ Πενία τὴν Χρεμύλου γνώμην καὶ τὴν τοῦ Πλούτου. ὅτι πρὸς μόνους τοὺς δικαίους ἥξει.

GERARDVS. Διανείμειεν, Atticum optatiuū à διανέμω. ἴσον.] s. κατὰ, aequaliter, nullo discrimine. οὔτε τέχνην. Quae Chremylus Pluto tribuerat, cū illi diceret, τέχναι πᾶσαι διὰ σὲ, καὶ σοφίσματα ἐν τοῖσιν ἀνθρώποισιν ἐσθ' εὑρημένα, pugnat prorsus cum iis quae Penia sibi vendicat.

Σχόλια. Σοφίαν μελετῴη.] Σοφίαν ἐνταῦθα καλεῖ τὴν περὶ τὰς τέχνας πανουργίαν καὶ μηχανὴν, τέχνην δὲ τὴν μετὰ χειρῶν αὐτὴν καὶ ἐργασίαν.

GERARDVS. Μελετῴη.] à μελετάω fit optatiuum cōmune μελετάοιμι, cōtractè μελετῷμι. Atticè ῴην, in ἣν verso μελετῴην, ης, η. ἀμφοῖν, & ὑμῖν datiui sunt, alter dualis, alter pluralis,

deest autem præpositio ὑπὸ, sub ambobus vobis, id est, authoritate & arbitratu vestro. δὴ, δε, quod est ὄν, sane. i. τούτων ἀφανισθέντων, genitiui duales quos per ablatiuum absolutum reddas, his artibus & disciplinis abolitis. Ναυπηγεῖν,] naues compingere & conficere, hinc ναυπηγὸς construendarum nauium peritus. sub hoc verbo comprehende quidquid est in re nautica:

ut per ῥάπτειν quæ cōstāt sutura. Τροχοποιεῖν] τροχοὺς, id est rotas facere: à parte totum significat, currus, & vehicula quæcunque rotis aguntur. Πλινθουργεῖν] lateres & tegulas facere. Sub hoc continetur figlinum quodcunque opus. ἢ γῆς, aut aratris duros terræ campos vbi fregerit, est hæc γεωργίας i. agriculturæ periphrasis, per quam arandi notatur difficultas.

Ἠ σκυτοτομεῖν, ἢ πλινθουργεῖν, ἢ πλύνειν, ἢ σκυλοδεψεῖν,
Ἢ γῆς ἀρότροις ῥήξας δάπεδον, καρπὸν Δηοῦς θερίσασθαι; (λουσιν;
Ἢν ἐξῇ ζῆν ἀργοῖς ὑμῖν τούτων πάντων ἀμε-
Χρ. Λῆρον ληρεῖς. ταῦτα γὰρ ἡμῖν πάνθ' ὅσα νυνὶ κατέλεξας, (θεράποντας;
Οἱ θεράποντες μοχθήσουσι. Πε. Πόθεν οὖν ἕξεις
Χρ. Ὠνησόμεθ' ἀργυρίου δήπου. Πε. Τίς δ' ἔσται πρῶτον ὁ πωλῶν,
Ὅταν ἀργύριον κἀκεῖνος ἔχῃ; Χρ. κερδαίνειν βουλόμενός τις
Ἔμπορος ἥκων ἐκ Θετταλίας παρὰ πλείστων ἀνδραποδιστῶν.
Πε. Ἀλλ' οὐδ' ἔσται πρῶτον ἁπάντων οὐδεὶς, οὐδ' ἀνδραποδιστής,
Κατὰ τὸν λόγον, ὃν σὺ λέγεις, δήπου. τίς γὰρ πλουτῶν ἐθελήσοι

Quis corium incidet? quis pelles tinget? quis cōteget ædes?
Quis arabit terram? quis fructus demetet & in horrea condet?
Siquidem vobis ita securis & inertibus esse licebit.
CH. *Nugaris, nam hæc quæ modo nobis enumerasti, omnia serui*
Perficient. PA. *Vnde autem tibi serui?* CH. *Illos mercabimur.* PA. *At quis*
Vendet primùm, cui nō minor argēti vis, quàm tibi prompta?
CH. *Aliquis lucri cupidus mercator, peregrè è Thessalia ad nos*
Proficiscens, à plagiarijs atque propolis mancipiorum.
PA. *At neque plagiarij erunt: siquidē tua, quam dicis, ratio sit:*

Σχόλια. Δηοῦς θερίσασθαι.] ἀντὶ τοῦ γεωργοὺς ἐπιμελεῖσθαι. ἤδη τὸ ἦθος τοῦτο τῆς μέσης κωμῳδίας ἔχει. Ἐξῇ ζῆν ἀργοῖς.] πρὸς τὸ ἀνώτερον. τίς ἐθελήσει τέχνην μεταλθεῖν, ἐὰν ἐξέσται ὑμῖν ἀργοῖς ζῆν τούτων ἀμελοῦσιν. ἄλλως τὸ ἐξῇ ζῆν, πρὸς τὸ ἐθελήσει τίς, ἔχει τὴν δύναμιν. διότι δὲ μετὰ ταῦτα κεῖται [illegible] τίθεται τὴν δὲ τῶν τεχνῶν ἀπαρίθμησιν προέταξε, διὰ τοῦτο ἔοικε τὸ τούτων. οἱ δὲ ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς τὸ ἢν ἐξῇ λέγοντες, καὶ σκοπεῖτε ἔξωθεν λαμβάνοντες οὐκ ὀρθῶς οἴονται.

GERARDVS. Θερίσασθαι καρπὸν Δηοῦς] pro solo θερίσασθαι. vocat segetes, fructum Cereris: nam homines quondam glande victitantes, Ceres docuit arare, & fruges elitare. Ouid.
Prima Ceres vnco glebam dimouit aratro:
Prima dedit fruges, alimentaque mitia terris.
Et à Græcis Δηὼ appellari videtur παρὰ τὸ δήω, quod est εὑρίσκω, inuenio, quoniam αὕτη εὗρε τὸν σῖτον. Variatur Δηὼ vt λητώ. Ἐξῇ] impersonale verbum ἔξεστι, licet, habet subiunctiuum hoc, ἐξῇ, licuerit.

Σχόλια. Λῆρον ληρεῖς.] ἀντὶ τοῦ κατὰ λῆρον. ἀττικὴ ἡ φράσις καὶ τὸ σχῆμα. ὡς τὸ μανίαν μαίνῃ. καὶ φυγὴν φεύγεις. καὶ ὅλως ἐφ' ὧν τῷ πράγματι ἐπάγεται τὸ ἀπὸ τοῦ πράγματος ῥῆμα, ὡς τὸ ὕβριν ὑβρίζεις. καὶ φυγὴν φεύγεις.

GERARDVS. Λῆρον ληρεῖς.] Atticum pro ληρεῖς solùm: tale fuit τόλμημα τολμᾶτον. πωλῶν vendens. pro πωλητὴς, τίς πρῶτον πωλήσει; quis lubēs careat seruis, quorum opera rē facit? Quod enim quandoque vendantur, compellit inopia, cui tum nullus erit locus.

Σχόλια. Ἔμπορος ἥκων.] ἔμπορος ὁ πραγματευτὴς ἄνθρωπος. κυρίως δὲ ὁ πλέων θάλασσαν παρὰ τὸ πόρος. πόρος δὲ κυρίως ἐπὶ χοῦ λέγεται. καὶ εὔπορος ὁ ἔχων ἀεὶ τὸν ἐπιρρέοντα πλοῦτον ἐκ μεταφορᾶς τοῦ ὕδατος τοῦ φέρ. διαβάλλονται δὲ οἱ Θετταλοὶ, ὡς ἀνδραποδισταὶ καὶ ἄπιστοι. ἀεὶ γὰρ τὰ Θετταλῶν ἄπιστα, ἡ παροιμία φησίν. Εὐριπίδης, πολλοὶ παρῆσαν, ἀλλ' ἄπιστοι Θετταλοί. δῆλον δὲ καὶ ἀπὸ Ἰάσονος ὃς ἠνδραπόδισε τὴν Μήδειαν. ἀνδράποδον δὲ εἴρηται ὁ παῖς, ἐκ τοῦ ἀνδρὸς πόδες. ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου μέρους τὸ ὅλον. ὑπόκειται γὰρ ὁ οἰκέτης τῷ δεσπότῃ, καθάπερ οἱ πόδες τῷ ὅλῳ σώματι.

GERARDVS. Θετταλίας,] Thessala gens nō solum malè audiuit olim, quod perfida, quod mollis & venefica, sed & quod plagiaria esset. Seruos enim alienos dolis circunductos, & à suis dominis subductos, pro suis vendebat. Sunt qui dicant eos non modo seruos, sed & liberos homines pro seruis in peregrinis & remotioribus locis vendere consueuisse. Propterea poeta obiter eos mordet. παρὰ i. λαβὼν, vel ὠνησάμενος quos ipse acceperit ab andrapodistis, qui illic sunt frequentes & permulti.

Σχόλια. Παρὰ πλείστων ἀνδραποδιστῶν.] ἢ αὐτὸς παρὰ ἀνδραποδιστῶν λαβών. εἴρηται δὲ ἀνδραποδιστὴς παρὰ τὸ ἄνδρας ἀποδίδοσθαι, τουτέστι πωλεῖν. ἄλλως. ἀνδραποδιστὴς οὐ μόνον τοὺς ἐλευθέρους δι' ἀπάτης ἀπάγων εἰς δουλείαν, ἀλλὰ καὶ ὁ τοὺς δούλους ἀπὸ τῶν δεσποτῶν ἀποσπῶν εἰς ἑαυτὸν ἐπὶ τῷ ἀποδόσθαι ἐν ἀλλαχοῦ καὶ διαπωλῆσαι. διαβάλλονται γοῦν οἱ Θετταλοὶ ὡς οὐ μόνον τούτοις χαίροντες, ἀλλὰ καὶ λῃστείαις.

BISETVS. Ἀνδραποδιστῶν] Εὐσέβιος. ἀνδράποδα οἱ δοῦλοι παρὰ τὸ εἶναι τοῖς δεσπόταις, ὥσπερ οἱ πόδες τῷ ἄνω σώματι. καὶ αὐτὸ ἡ κλῆσις τοῖς ὑποζυγίοις μᾶλλον ἂν ἥρμοττεν. ἀνδραποδισταὶ οἱ τὰ ἀνδράποδα προσιζόμενοι τοῖς ἐμπόροις. οἱ δὲ λέγουσιν ἀνδραποδιστὰς ὀνομασθῆναι παρὰ τὸ τοὺς ἄνδρας βίᾳ ληφθέντας πεδίζειν καὶ πεδηθέντας, εἴτε δεθέντας κατὰ τοὺς πόδας ἀπάγειν εἰς δουλείαν. ὅπερ οἱ πολέμιοι μετὰ τὴν νίκην ποιεῖν εἰώθασι.

GERARDVS.

GERARDVS. Ἀνδραποδιστής.] Nomen est ductum παρὰ τὸ ἄνδρας ἀποδίδοσθαι, à vendendis hominibus: vel vt alij, παρὰ τὸ ἀνδράποδον & δι- δόναι, i. à dendis seruis. ἀνδράποδον verò dicitur ὁ πούς ὁ ἐν ἀνδράσιν pes hominum, quod quemadmodum pes corpori subijcitur, ita & seruus domino. οὐ ἔσται πρῶτον. Tres ponit negationes pro duabus, nullus erit primus, ne andrapodistă quidem Thessalus. Si enim verū est quod antea dixit Chremylus. τὸν Πλοῦτον παύσειν πάντας χρηστοὺς καὶ πλουτοῦντας. Vbi sentiat omnes fe diuites, cessabit quantumlibet auarus homo ἀνδραποδιστὴς esse, neque huc veniet κινδυνεύειν ἀεὶ γενέσθαι, quoniā non solum dites non est, qui amplius lucrari cupit, sed multò etiā minus talis est, qui κινδυνεύων περὶ τῆς ψυχῆς τῆς αὐτοῦ, hoc facere audet.

Κινδυνεύων περὶ τῆς ψυχῆς τῆς αὐτοῦ, τοῦτο ποιῆσαι;
Nam quis locuples hoc faciat proposito discrimine vitæ?

B

Ὥστ' αὐτὸς ἀροῦν ἐπαναγκασθεὶς, καὶ σκάπτειν τἄλλά τε μοχθεῖν,
Itaque tute fodere, arare, & cætera vitæ munia (obire
Cogēris, multóque miserior, quàm nūc eris. CH. *In caput istthæc*

Ὀδυνηρότερον τρίψεις βίοτον πολὺ τοῦ νῦν. Χρ. Ἐς κεφαλήν σοι.
Mala tuum recedant. PE. *Sed neque tum in lecto (quia non erit vllus)*

Πε. Ἔπειτ' οὐχ ἕξεις οὔτ' ἐν κλίνῃ καταδαρθεῖν· οὐ γὰρ ἔσονται.
Neque tapetibus es dormiturus: quis enim stragula texat,

Οὔτ' ἐν τάπησιν. τίς γὰρ ὑφαίνειν ἐθελήσει, χρυσίου γ' ὄντος;

C

Cui nummorum satis est? neque item vnguentis olim pretiosis (amicti

Οὔτε μύροισι μυρίσαι στακτοῖς, ὁπόταν νύμφην ἀγάγησθον.
Delibuti, neque sumptuosè tinctis gradiemini

Οὔθ' ἱματίων βαπτῶν δαπάναις κοσμῆσαι ποικιλομόρφων.
Vestibus, vbi domum duxeritis sponsam. Quæ si omnia vobis

Καίτοι τί πλέον πλουτεῖν ἐστι, πάντων τούτων ἀπορεῦσαις;
Desint: quomodo pro diuitibus censebimini atque opulentis?

Παρ' ἐμοῦ δ' ἔστιν ταῦτ' εὔπορα πάνθ' ὑμῖν, ὧν δεῖσθον. ἐγὼ γὰρ
A me autem ista omnia, quorumcunque modò vestrum indiget vsus,

D

Τὸν χειροτέχνην, ὥσπερ δέσποιν', ἐπαναγκάζουσα κάθημαι,
In promptu vobis adsunt. nam ego opificem, veluti imperiosa

Διὰ τὴν χρείαν, καὶ τὴν πενίαν, ζητεῖν ὁπόθεν βίον ἕξει.
Domina astans, compello: vt rerum vsu & paupertate premente,

Σχόλια. Κινδυνεύων περὶ τῆς ψυχῆς.] ψυχὴ ἡ λογικὴ καὶ ἡ ἐν τοῖς ἀλόγοις ζώοις ψυχή, καὶ ἡ φύσις ὡς παρ' Εὐριπίδῃ, ὡς τις τῆς ἐμῆς ψυχῆς γεγὼς, ἢ γουν τῆς ἐμῆς φύσεως. ψυχὴ καὶ ἡ ἐν τοῖς φυτοῖς· ἢ ἁπλῶς ἡ ζωή.

GERARDVS. τἄλλα] reliquáque vitę humanæ labores exhaurire coactus. Τρίψεις βίοτον,] terit vitam potius quàm vita fruatur, qui calamitosè & acerbè viuit. Τοῦ νῦν] quàm nunc, quàm hoc tempore & in eo statu rerum qui nūc est, vt non sit cur rerum nouarum ita studiosus esse debeas. Articulus τοῦ cum νῦν pro adiectiuo præsenti, ponuntur: vitam deges multò miseriorem, præsenti. i. quàm ea est quam nunc degis. Ἐς κεφαλήν.] Chremylus bene memor laborū quos hactenus perpessus erat, eos abominatus, & in Peniæ caput retorquet. Verba hæc, ἐς κεφαλήν σοι olim apud rusticos prouerbiū fuisse, quo imprecabantur vt malum in authorem mali recideret, ex Platone intelligi potest. εἰ μή, inquit, ἀγροικότερον ἦν εἰπεῖν εἶπον ἄν, σοὶ εἰς κεφαλήν. id est, si rusticius dictu non esset dicere, dicerem, Tibi in caput. s. recidat: σοὶ autem pro εἰς τὴν σὴν accipe. Parū est hoc alienum ab eo quod antea Cariō de turre Timothei dixit Chremylo ἐμπέσοι γέ σοι. οὐχ ἕξεις, οὐ δυνήσῃ, non licebit tibi.

Σχόλια. Καταδαρθεῖν.] καθευδῆσαι κυρίως δὲ καταδαρθεῖν, τὸ ἐν δέρμασι κοιμηθῆναι. Μύροισι μυρίσαι στακτοῖς.] τοῖς ὑγροῖς καὶ χρησίμοις, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ξηρῶν.

GERARDVS. Καταδαρθεῖν,] à κατὰ & δαρθάνω verbo anomalo. Ἔσονται. s. κλῖναι. ἐν τάπησιν. Lecti tapetibus sternuntur, vel ad ornatū lecti & domus, vel ad frigus arcendum. frigori depellendo aptiores erant qui ἀμφίταπητες & ἀμφίμαλλοι dicebātur. id est, vtrinque hirsuti: calorē enim minus fouent ἑτερόμαλλοι. i. altera tantùm facie villosi. ὑφαίνειν, non solum est texere, sed carminare, & quæcunque quomodocunque artem iuuāt textrinam. στακτοῖς liquidis, & stillatim collectis. Sunt enim & ξηρὰ vnguenta, id est, fixa & sicca. Moris fuit veteribus vt cū bellariis & corollis vnguenta in secundas mensas venirent, quibus pectus vngerētur & caput: nam præter quàm quod fragrantia & odore grato oblectabant, corpori etiam vtilia erāt. Alia autem aliis rebus, alio tēpore commodiora. Quæ ex rosa & viola cōficiebantur, quoniam meatus restringūt, vapores repercutiunt ascendentes, propterea, χαρίεντα, & capitis grauamina largius potis sedabant. Quæ ex ligustro & baccare, suauem inducebant soporem. Sic aliorum erat alius vsus. Legimus Solonē & vnguenta & vnguentarios esse execratum. Et Spartam neque hos, neque infectores admittere voluisse: mollitiē enim in his esse, quę viros, præsertim bellicosos (quales semper habiti Spartani) minimè deceat. Ἀγάγησθον.] ἄγω indefinitū β habet ἤγον. Atticum ἤγαγον. vnde est medium ἠγαγόμην, quod facit subiunctiuum ἀγάγωμαι, à quo hæc dualis persona.

E F G

Σχόλια. Οὔθ' ἱματίων βαπτῶν.] βαπτὰ γὰρ ἱμάτια,

ἐσρῶσι αἱ νυμφίαι, σῶς· Ὁ φαίνεσθαι τιμιώτεραι εἶμαι τ̃ βαδίζειν, ἐπὶ ἴσαι αὐτῷ ἡ φασι ποικίλα ἱμάτια ἐπὶ τὸ κοσμῆσαι τὴν νύμφην.

GERARDVS. Δαπάναις.] neque poteritis vos ornare sumptibus vestium, pro sumptuosis vestibus, τοῖς ἱματίοις δαπανοῖς, καὶ πολυτελέσι.

Σχόλια. Καὶ τοι τί πλέον πλουτεῖν.] τίς χρεία ἐστὶ τ̃ πλουτεῖν, ὅτε ἀπορεῖτε, ὧν χρήζετε.

GERARDVS. Καὶ τοι.] Iam quod si ita res habet: τι, ἐστι. s. ἀνθρώπους πλουτεῖν πλεῖον, quid est quod dicamus homines amplius ditescere solito, vbi omnia hæc illis defuerint. Quasi diceret pauperiores multo futuros, quare non modo vanum esse consilium horum senum, sed & hominibus longè deterrimum futurum. δύναιτο contractum a δύναιτο, thema δύναμαι.

BISETVS. Τοῖς χειροτεχναις] Θεσπέσιος ἐν καινῷ ὅλλῳ,

Α' πάντα Διόσαντι μόνο τὰς τέχνας ἐγείρει
Αὐτὸ τὸ μοχθεῖν διὸ δ' αἰσχρὰ οὐ μὴ δὲ γὰρ οὐδ' ἐστ
Ἀνὴρ ποιεῖν ἐξ ἀπίστων κακῶν περιέχοντι μισθωμαι.
Καὶ ὀλίγων δύναιτο τις ἀπεφαίνετο τον ὕπνον,
Αἴφνίδιον διεγείρουσιν ἐφιστάμεναι μολεῖν ἄν.

GERARDVS. Κάθημαι] sedeo, authoritatem hinc sibi parat: ipsa nihil ago, sedendo tantum impero, nec est inefficax meum imperium, vt quod vel nolentes cogat. δύναιο, optatiuum est a δύναμαι.

Χρ. Σὺ γὰρ αὖ πορίσαι τί δύναι' ἀγαθὸν, πλὴν φῴδων ἐκ βαλανείου,
Καὶ παιδαρίων ὑποπεινώντων, καὶ γρᾳδίων κολοσυρτόν,
Φθειρῶν τ' ἀριθμὸν, καὶ κωνώπων καὶ ψυλλῶν οὐδὲ λέγω σοι
Ὑπὸ τοῦ πλήθους, αἳ βομβοῦσαι περὶ τὴν κεφαλὴν ἀνιῶσιν,
Ἐπεγείρουσαι καὶ φράζουσαι, πεινήσεις· ἀλλ' ἐπανίστω.
Πρὸς δέ γε τούτοις, ἀνθ' ἱματίου μὲν ἔχειν ῥάκος, ἀντὶ δὲ κλίνης
Στιβάδα σχοίνων, κόρεων μεστὴν, ἣ τοὺς εὕδοντας ἐγείρει.
Καὶ φορμὸν ἔχειν ἀντὶ τάπητος σαπρὸν, ἀντὶ δὲ προσκεφαλαίου
Λίθον εὐμεγέθη πρὸς τῇ κεφαλῇ· σιτεῖσθαι δ' ἀντὶ μὲν ἄρτων
Μαλάχης πτόρθους· ἀντὶ δὲ μάζης, φύλλ' ἰσχνῶν ῥαφανίδων,

Rationem ineat, qua vitam toleret. CH. *Quidnam tu obsecro possis*
Præstare boni cuiquam, præter tubercula balneolorum:
Et puerorum esurientum & vetularū voces gemebundas:
Numerum pediculorū, culicū & pulicum, (quos iam numerare
Non est) qui odioso bombo stridunt hominis sēpera circum,
Et somnum abigunt, dicentes: surge: fames cerulcibus instat.
Quid des præterea, nisi tritam, pro integra veste, lacernam:
Pro pulchro lecto, cimicibus oppletum, fœdumque grabatum:
Qui homini somnum excutiat: pro picturato tegmine putrem
Stoream: pro puluino lapidem: pro pane absumere maluæ
Gramina: pro maza, raphanorū foliis exilib' uti:

Σχόλια. Πλὴν φῴδων ἐκ βαλανείου.] φλυκταίνων. ἐκ βαλανείου δὲ, διὰ τὸ τοὺς πένητας ἀπορουμένους ἐνδυμάτων, διὰ τὸ ψύχος ἐν βαλανείοις καθεύδειν. καὶ ἐκ θέρμης ἢ αἴρος αὐτοὺς ἐξιόντας προσεχῆ μᾶλλον προσβαλόντος φλυκταίνας ποιεῖν. Ἀπολλόδωρος τὰ ἐκ τ̃ πυρὸς ἐρυθήματα, ἢ ἐκ ψύχους ἢ τοὺς τύλους ἐν τοῖς ἐπικαύματα τὰ ἐκ τ̃ πυρὸς. ὡς τὸ τοιοῦτον διὰ τὸ αὐτὰρ ἐν τ̃ τὸ παρόντων. τὸ δὲ πλὴν ἐκ ἐνταῦθα ἀντὶ τ̃ χωρὶς ἀλλ' ἀντὶ τ̃ εἰμὴ πρὸς τὸ κολοσυρτόν. ὅς ἐστιν ἦχος φρυγάνων συρομένων.

GERARDVS. Φῴδων.] Sunt φῴδες rubentes maculæ cruribus inductæ ex nimia ignis propinquitate, quæ pauperibus maximè insūt: dū enim ferè nudi horrent frigore, ad ignē accedūt, quàm possunt proximè, vnde eas sibi contrahunt. ἐκ βαλανείου. i. participium γιγνομένων, vel aliud simile, quæ accedunt, à balneo. Hybernis enim temporibus quibus balneum intrare per pecuniam nō licebat, saltem hoc precibus impetrabant, vt ad ignem balneo subiectū quandoque accederent, vel prunas inde in suas ædes referrēt: nam qui in balneo sunt, huiusmodi ἐρυθήματα non ita sibi contrahunt. Κολοσυρτόν.] Propriè volunt hoc nomen significare sonum qui fit ex aridis lignis detractis: ὁ κτύπος ἀπὸ ξύλων συρομένων. vocant enim ξύλα τὰ φρύγανα, ligna exiccata. Per metaphoram notat sonum quemcūque molestum, & auribus ingratum, qualis est vel puerorū fame tabescentium, vel mulierculanum senio confectarum, eæ enim nunquam non gemere, & plangere audiūtur. φθειρῶν enumerat aliquot animalcula inopibus familiaria: illic enim nascuntur, vbi sordes, situs, & squallor. λέγω ἀριθμὸν, numerū tibi nō dico quantum, Innumera ergo esse ait.

Σχόλια. Αἳ βομβοῦσαι.] ἰδίως τὰς ψύλλας ἀφώνους οὔσας, βομβεῖν φησι. κωνώπων γὰρ μᾶλλον τ̃ το ἴδιον, ἐπειδὴ ἐν προειρημένοις τούτοις θηλυκῶς εἰρῆσθαι αὐτὰς τὰς κώνωπας, λέγουσι δὲ, ἀρσενικῶς γὰρ λέγονται, εἰ δὲ ἀφελῶς, ἀρσενικῶς λέγονται τὸν ψύλλον. θηλυκῶς δέ τινες τὴν κώνωπα καὶ τοὺς Ἀττικοὺς ἠχοῦσι φασιν αἱ κώνωπες. [illegible] ἔστι δὲ ἀλλ' ὅτι πρὸς τὰς ψύλλας ἀπὸ τὸ σχεν. ἰδίως δὲ ἐστὶ τ̃ ψύλλαν βομβεῖν. ὁ γὰρ ὀρεάζει φωνὴν, κώνωπας δὲ λέγει τὰς ἐμπίδας.

GERARDVS. Βομβοῦσαι] sonum edentes, βομ βομ, est enim βομβεῖν factitium verbū, quod neque ad φθειρούς, neque ad ψύλλας est referendū, vt pote ἀφώνους, sed ad κώνωπας, quo nomine non modo culices notat, sed muscas, & fucos, aliaque eius generis, quæ quoniā lacte & fructibus gaudēt, idcirco in casis & domunculis agrestiū agmi natim volitant βομβοῦντα. Quod autem pertinent hæc, αἱ βομβοῦσαι, cum de pulicibus βόμβος nō dicatur, neque de pediculis? Habuit rationē vocis proximæ,

proximæ, ψυλλῶν, quod ad syntaxin pertinebat verborum non ad sensum orationis. φράζουσι. Prosopopœia. Ἄλλα,] dictio hęc παρακελευσματικὴ est, quare age. Ἐπανίστω,] Imperatiuum ab ἐπανίσταμαι. Communis persona est ἐπανίστασο, Ionica ἐπανίσταο, Attica contracta, ἐπανίστω. ἱματίου. Contra id quod Penia dixit, ἀνθ' ἱματίου βαίτην &c. Tantum abest vt vestimentis induamur preciose mixtis, vt vix etiam centonibus tegamur. Στιβάδα.] Thorus humi iacens, ex lignis & ramis confectus vel paleis & foliis, Græcis vocatur στιβάς vel στιβάδιον, nonnulli ἀνακλιντήριον appellāt. Stibadis tenuitatem voluit expressam, cū σχοινῶν addidit. i. iuncorum, ex iunceis confectā, sine iunceam culcitram, quæ dormientem magis trāfigat, quam reficiat. Κόρεων.] Cimex odore fœtidus est, in lectis fere nascitur, ex corrupto ligno, vel paleis. Opponit hoc μύροις στακτοῖς quorum meminerat Penia. Addidit autem μεστὴν ὑπερβολικῶς. ἐξεγείροντας, non modo dormitur entes, sed & iam dormientes, & alto sopore detinentes.

Bibetus. Στιβάδα] Εὐστάθιος. στιβάς, ἡ εὐτελὴς, καὶ χαμαιπετὴς κλινὴ, [illegible] τὸ στείβω, τὸ καταπατῶ. [illegible] στιβάδα φύλλων χαμαὶ [illegible] [illegible].

Σχόλια. Φορμόν.] φορμὸς πᾶν πλεκτὸν, ἐνταῦθα δὲ τὸ ψιάθιον. Ἀντὶ μὲν ἄρτων.] διαφέρει ἄρτος καὶ μᾶζα, ὅτι ὁ μὲν ἄρτος [illegible] ἡ δὲ μᾶζα [illegible].

Bibetus. Ἄρτος δὲ παρὰ τὸ αἴρειν, τὸ προσαίρειν, ὅθεν καὶ προσαρμόζει αἱ τροφαὶ διὰ τὸ τοῦ σχήματος ἄρτιον, ὅ ἐστι τέλειον. αἱ γὰρ ἄρτοι κυκλοτερεῖς εἰσὶν. εἰς ὁμοίωσιν τοῦ τοῦ παντὸς σφαιροειδοῦς, ἢ καὶ ἄρτοι λέγονται, οἱονεὶ ἄρτιοι, διὰ τὸ τοῦ σχήματος ἄρτιον, ἤγουν τέλειον. Μᾶζα δὲ παρὰ τὸ μάττειν, τὸ φυρᾶν. Σουίδας, μᾶζα, ἄρτος, φύραμα. κυρίως δὲ μᾶζα ἡ τροφὴ ἀπὸ γάλακτος, καὶ σίτου.

Gerardus. Φορμὸν,] nos tegetē aut stoream vocamus, stramineum tegmen. εὐμεγέθη. Durities, non vastitas lapidis, obstat dormienti, sed rustico more duritiem à magnitudine metitur. μαλάχης, malua est hortensis & satiua quæ quàm agrestis sapidior multo est & esui aptior, quanquam vtraque parum admodum sapida. Inter multas commoditates, pręcipuum hoc habet incommodum, quod stomacho aduersetur. Eius autem rationem habet magis ex sapore, quam ex occultiore vtilitate.

Σχόλια. Ἰσχνῶν ῥαφανίδων.] Ἀττικῶς ῥαφανίδα καλοῦσιν ἣν ἡμεῖς ῥάφανον. πάλιν δὲ ῥάφανον ἣν ἡμεῖς κράμβην. εἴρηται δὲ ῥαφανὶς παρὰ τὸ ῥᾳδίως φαίνεσθαι. λόγος γὰρ ὡς [illegible] θᾶττον φύεσθαι. Ἀντὶ δὲ θράνους.] θράνος, ὑποπόδιον. ἐκ θρανοῦς [illegible] παρὰ τῷ ποιητῇ καὶ ναὸς θρᾶνος. ὅθεν καὶ θρανίτας. ἐτυμολογεῖται δὲ παρὰ τὸ θορεῖν ἄνω, ἢ παρὰ τὸ θορεῖν ὅ ἐστι καθῆσαι. τὸ δὲ στάμνου, [illegible] εἰρῆσθαι ὡς ὁ πλεῖ τὸ, κατεαγότος. ἢ τὸ θέμα ἄγω τὸ κλῶ. [illegible] ὁ μέσος ἦγα καὶ ἐν [illegible]

λύσει ἔαγα. ὅθεν μέσος ὁ [illegible] [illegible] αὐτοῦ. ὅρα δὲ ὅτι στάμνου κεφαλὴν λέγει μεταφορικῶς τὸ ἄνω πρὸς τῷ στόματι. οὕτω δὲ καὶ πιθάκνας πλευρὰ τὸ ταύτης πλάγιον. εἰ δὲ στάμνου κεφαλὴν λέγει, εἴη ἂν αὐτὸ σύμφωνον τῷ, [illegible] [illegible] παρὰ τῷ ποιητῇ. κεφαλῆς γὰρ φόρημα τὸ κρήδεμνον. ὅτι δὲ ἀπὸ τοῦ στάμνος ἢ τοῦ στάμνου καὶ Ζεὺς λέγεται στάμνιος, ὁ κλώσει που καὶ ὁ κωμικός. τινὰ δὲ τῶν ἀντιγράφων, ἀντὶ στάμνου κεραμίου γράφεται. Ἀντὶ δὲ μάκτρας.] μάκτρα κατὰ τοὺς παλαιοὺς θυεία ἐπιμήκης ἐν ᾗ μάττεσθαι τὰ ἄλευρα, ὅθεν καὶ γίνεται. παρὰ τὸ μάσσω γὰρ ἡ μάκτρα. ὅθεν καὶ [illegible] προσείρηται. καὶ ἡ μᾶζα γίνεται, πενίας δὲ [illegible] ὁ ὅρος καὶ ἡ τοιαύτη μάκτρα ἡ ἐκ πιθάκνης καὶ [illegible] αὐτῆς [illegible], ἀλλὰ διερρωγυίας τὴν πλευρὰν ἐν ᾗ τὸ μάγμα γίνεται. [illegible] δὲ λέγεται ἡ πιθάκνη. κατὰ τὸ πολίχνη. ὅρα δὴ ἐν τοῖς προεκτεθειμένοις καὶ σχῆμα κάλλους [illegible] διὰ τῆς ἀντὶ προθέσεως τὸ ἤτοι γὰρ τὸ ἀνθ' ἱματίου ἀντὶ [illegible] ἀντὶ προσκεφαλαίου. ἀντὶ ἄρτου. ἀντὶ μάζης. ἀντὶ θράνους. ἀντὶ μάκτρας. ἔχει δέ τι καὶ ἐπιμονῆς τὸ τοιοῦτον σχῆμα. [illegible] δὲ ὁ Χρεμύλος καὶ πρὸς τὴν κλίνην ἣν ἡ Πενία εἶπε καὶ τοὺς τάπητας καὶ τὰ μύρα καὶ τὰ ποικίλα ἱμάτια. τὴν [illegible] στιβάδα καὶ τὸν φορμὸν ἀντέθετο καὶ τοὺς κακῶς [illegible] κόρεις καὶ τὸ ῥάκος. προσθεὶς τὰ λοιπὰ ἐπέκεινα εἰς ἐπαύξησιν τῆς τῆς πενίας κακῶν.

Gerardus. Ἰσχνῶν,] tenuium, gracilium: Atqui hoc nomine videntur folia commēdabiliora, quo enim magis sunt tenuia, eo sunt teneriora: sed innuit propter egestatem ipsi non licere expectare dum folia in iustam excreuerint magnitudinem. Ῥαφανίδων. interpres Gręcus ait per quintam declinationē ῥαφανίδων, Atticè dici pro ῥαφάνων. Olim autē ῥάφανον fuisse, quod nūc κράμβην. i. brassicam appellamus. στάμνου. στάμνος vel στάμνιον dicitur ἀμφορεὺς ἐν ᾧ ὁ οἶνος βάλλεται. i. amphora in qua vinum fertur, d[illegible]o habet latera, vinū hinc inde continentia, vt sedeat super stamnum, oportet alterum latus deprimi, alterum leuari, quod sursum spectat κεφαλὴν appellat, quòd autē addit caput illud fractū esse, notat hinc molestiā quā sentit sedendo, apertū enim vas podex ingreditur, quare non quiescit: nates verò à circunferentia cui insidēt, grauiter lędūtur, ea enim nōnihil acuta est, aut certe non satis obtusa, quo fit, vt qui ita sedeat, illic diu nō consistat, nisi ægerrimè. Κατεαγότος.] Participiū est mediū à κατάγνυμαι. Vide ἄγω in catalogo τῶν ἀνωμάλων. Μάκτρα] παρὰ τὸ μάσσω. i. pinso dicitur, arca est in qua panis pinsitur. Ridiculè ait se pro mactra vti latere dolioli, quod rimosum sit, & diductum. Si enim rimas agit, vix est vt farinā & aq[illegible] subigēdo pani contineat. ἐρρωγυῖαν. ῥήσσω, findo, scindo, mediū facit ῥήσσομαι. cuius perfectū ἔρρηγα, mutat η in ω, vnde ἔρρωγα quod creat participium ἐρρωγώς. ἐρρωγυῖα. πτωχῶν. f. βίον.

Ἀντὶ δὲ θράνους, στάμνου κεφαλὴν κατεαγότος·
  ἀντὶ δὲ μάκτρας,
Πιθάκνης πλευρὰν, ἐρρωγυῖαν καὶ ταῦτην; ἆρ' ἀγαθῶν
  πολλῶν
Ἀγαθῶν πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ἀποφαίνω σ' αἰτίαν οὖσαν; (ὑπεκρούσω.
Πε. Σὺ μὲν οὐ τὸν ἐμὸν βίον εἴρηκας, τὸν πτωχῶν δ'

Pro sede, cadum capite effracto: pro mactra, doliolorum
Latera, ipsa etiam diffissa? An non quā bona des plurima, monstro:
Teq; ostendo omnibus hominibus causam quādam esse bonorum? (proposuisti.
PA. Atqui tu non mea, sed mendicorum mala

Σχόλια. Ὑπεκρούσω] ἐφθέγξω, ἀνεκρούσω. [illegible] φορᾶς τῶν κιθάρων ἢ τινος ἄλλου τοιούτου ὀργάνου. [illegible]

...χι ἡ πλωχεία τὸ ἴσον. ὅτι ἡ μὲν πενία, μεμετρημένη ... ἡ τὸ πένης ... ἐστιν ... ἡ πλωχεία ... τὸ πλέοναι πάντας.

Gerardus. Υπερ..... secunda persona indefiniti prioris medij, ab ... quod

A proprie est, fides pulso. ἀδελφὴν sororem, coniunctissimam, & simillimam. εἶναι scilicet ... Exemplaria quædam ita habent. ... Vbi ... subaudiendum, & ὅμοιον Attice, pro ὅμοιον, effertur.

Χρ. Οὐκοῦν δήπου τῆς πλωχείας πενίαν φαμὲν εἶναι ἀδελφήν.

Πε. Ὑμεῖς γ', οἵπερ καὶ Θρασυβούλῳ Διονύσιον εἶναι ὅμοιον.

Ἀλλ' οὐχ ὁ ἐμὸς τοῦτο πέπονθε βίος, μὰ Δί' οὐδέ γε μέλλει.

Πτωχοῦ μὲν γὰρ βίος, ὃν σὺ λέγεις, ζῆν ἐστι μηδὲν ἔχοντα·

Τοῦ δὲ πένητος, ζῆν φειδόμενον, καὶ τοῖς ἔργοις προσέχοντα·

Περιγίγνεσθαι δ' αὐτῷ μηδὲν, μὴ μὲν τοι μηδ' ἐπιλείπειν.

Χρ. Ὡς μακαρίτην, ὦ Δάμητερ, τὸν βίον αὐτοῦ κατέλεξας·

Εἰ φεισάμενος καὶ μοχθήσας, καταλείψει μηδὲ ταφῆναι.

Πε. Σκώπτειν πειρᾷ, καὶ κωμῳδεῖν, τοῦ σπουδάζειν ἀμελήσας·

CH. *Atqui paupertatem mendicitatis dicimus esse sororem.*

PA. *Vos sanè: qui Dionysium adæquare soletis Thrasybulo.* B

Sed mea vita nihil tale experta est: neque tale experietur

Vnquam: mendici hæc vita est, quam dicis, nihil prorsus habendo

Viuere: sed pauperis est: viuere parcè, rebúsque gerendis

Operam dare: vti nihil habenti, nihil in vita quoque desit. C

CH. *O quàm felicem vitam narras pauperis atque beatam:*

Si parcendo atque laborando vix tantum à morte relinquat,

Vnde ipsius sepeliri possit. PA. *Risu, ludo atque cauillis,*

Σχόλια. Οἵπερ καὶ Θρασυβούλῳ.] τὸ μὲν ὅμοιά φασιν. ὡς ὅτις λέγοι Διονύσιον τὸν ἔξωλη τύραννον, ἐοικέναι Θρασυβούλῳ τῷ Λύκου ἀνδρὶ φιλοπόλιδι καὶ παντὸς κρείττονι λόγου διὰ τὰς ἐπιφανεῖς αὐτοῦ κατὰ τῶν πολεμίων νίκας, καὶ διότι κατέλυσε τὴν τῶν λ τυραννίδα. ... ἄλλως μήποτε ἀξιομνημονεύτερος ... Διονύσιος δὲ ὁ μὲν τις φαίνεται μαινόμενος. ὁ δὲ ὡς ... ὅμοιον ... ἀνομοίως, μᾶλλον δὲ ἄν τις ... Διονύσιον Θρασυβούλῳ τῆς Καλυτίλιος ἀδελφὸν ἐγγίστα συγγενείας εἶναι. καὶ ἐν τῇ Ἰλιάδι ... κατὰ Διὸς υἱόν. ὡς ὅτις λέγοι Διονύσιον τὸν ἔξωλη τύραννον ἐοικέναι Θρασυβούλῳ τῷ Λύκου, ἀνδρὶ φιλοπόλιδι καὶ παντὸς κρείττονι λόγου, διότι κατέλυσε τὴν τῶν λ τυραννίδα. ἄλλως. οἱ Λακεδαιμόνιοι κρατήσαντες τῶν Ἀθηναίων ἔταξαν λ τυράννους ἀπὸ τῆς πόλεως ἐν Ἀθήναις διατελεῖν. ὁ οὖν Θρασύβουλος ἐραστὴς ὢν τῆς δημοκρατίας κατέλαβε φυλὴν τῆς Ἀττικῆς μετά τινων ἄλλων, μεθ' ὧν κατέλυσε τοὺς λ. Διονύσιος δὲ τυραννος ὁμὸς ἐν Σικελίᾳ. ἄλλως. ὁ μὲν Διονύσιος ἠμαυτός. ὁ δὲ Θρασύβουλος ἄριστος. ὁ Διονύσιος, τύραννος. ὁ δὲ Θρασύβουλος ἀπελάσας τοὺς τυράννους τὴν δημοκρατίας. ἄλλως. ἡ Πενία φησὶ ἐν ... πρὸς τὸν Χρεμύλον ὅτι τὰ μὴ ὅμοια ὅμοια λέγεις εἶναι, ὥσπερ ἂν εἰ τὸν Σικελίας τύραννον Διονύσιον ὅμοιον εἶναι τῷ Θρασυβούλῳ ἀνδρὶ χρηστῷ καὶ κοσμίῳ.

Gerardus. Θρασυβούλῳ.] Thrasybulus Atheniensis vir fuit supra modum φιλόπολις, & democratiæ Atheniēsis studiosus, qui quinquaginta tyrannos, quos Lacedæmonij victores Athenienſibus victis constituerant, de Tyrannide fortiter expulit. Dionysius contrà, in Sicilia vixit Tyrannus pestilentissimus. Sicque vixit, vt tandem exutus imperio, coactus sit Corinthi ludum aperire, & pueros literas docere. Quoniam itaque hi fuerunt inter se studiis multo diuersissimis, factum est, vt qui res longo interuallo inter se dissidentes componerent, Dionysium Thrasybulo similem existimare dicerētur. Οὐμὸς] pro ὁ ἐμός. nam ο & ε in ου contrahuntur τῷ ... hoc: eas incommoditates quas pauperibus esse dixisti, mea vita non passa est. i. ego dum vixi nunquam ea mala sustinuit. Πέπονθε,] perfectum medium ab anomo πάσχω, patior. Latinè nō infeliciter per contingit redditur. μὰ Δί'. Tribus negationibus, & iureiurando interposito, rē asseueratius negat. μέλλει s. πείσεσθαι, passura est. πλωχοῦ. Statuit discrimen inter πένητα καὶ πτωχόν. Mendicus viuit cùm nihil ipse habeat, sed ex aliis mendicatim accipiat. Propterea dictum volunt πτωχὸν ὡς ἐκπεπτωκότα ἐκ καταλήψεως ἀπὸ τοῦ πλούτου εἰς ἔνδειαν, id est, qui à diuitiis excidit, & lapsus est in rerum carentiam, & penuriā. At πένης dicitur τὸ πονεῖσθαι, quod est ἐργάζεσθαι, laboribus & sudore bona sibi parare. Mendicus in necessitate, perā habet cōfugium vnicum: Pauper, laborem & industriam. ἔχοντα. s. πτωχόν. Vita mendici est cum nihil habentem viuere. i. vt viuat de alieno tantùm. τοῦ δὲ πένητος. s. βίος ἐστι. contrà pauperis vita sic est, vt viuat parcendo, habet itaque aliquid pauper: præterea προσέχοντα. s. τὸν νοῦν. animum adiungentem vt velit rebus gerendis animum applicare, Laborem non detrectare. D E F

Σχόλια. Περιγίγνεσθαι δ' αὐτῷ.] περιγίγνεσθαι σημαίνει μὲν καὶ τὸ νικᾶν. σημαίνει δὲ καὶ τὸ περιττεύειν ὡς ἐνταῦθα. Ὡς μακαρίτην ὦ Δάματερ.] ὅτι ἀπλῶς ἐκ ... καλεῖσθαι ... ἀντὶ τοῦ μακάριον. ... νεκρόν ... ὥσπερ εἰώθασιν Ἕλληνες ... ἀν τι ... χιλιάζειν ... Ἡρακλῆς ἢ Ἀπόλλον. ἢ ὦ Ζεῦ, οὕτω ... τῆς Πενίας ... λεγούσης, ὥσπερ χιλιάζων βοᾷ, ὦ Δάματερ. εἰκότως δὲ πρὸς τὴν γλῶσσαν ... τὸν λόγον ὡς γυναῖκες. G

Gerardus. Μηδ' ἐν] Medius est pauper inter

inter diuitem & mendicum: diuiti res familiaris abundat, mendico deficit, pauperi neque abundat, neque deest, tantum habet quod ad vitam satis est. Μακαρίτης] propriè dici volunt, de eo qui iam sit mortuus, & ideo beatus, quòd à miseriis quæ in vita sunt, liber sit. Rectè igitur significat vitam mendici, quandam esse mortis speciem, & nó aliud esse, quam βίον νεκρόβιον, mortuam vitam. Alioqui dixisset, μακάριον βίον. Δάματερ. Doricè & rusticè, pro δάματερ. Vrbanius dictum esset, ὦ Ζεῦ.

BISETVS. Κατορύξειν μηδὲ ταφῆναι] ὃ πολλοὶ τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν, καὶ ἀμφορῶν ἀνδρῶν διὰ τῆς ...

GERARDVS. Μηδὲ ταφῆναι] ne sepeliri quidem. i. μηδὲ τὰ εἰς ταφὴν ἀναγκαῖα, id est, quæ exequiis & sepulturæ sufficiant. παρῶ, conatis, secunda persona à πειρῶμαι. κωμῳδεῖν.] Vt tragici est luctum spectatoribus excitare, ita comici, risum. Hinc frons comica pro exporrecta & hilari accipitur, & comici sales & risus, pro suauibus, festiuis & iucundis. Præter facetias autem recipit comœdia etiam scommata, & mordacia dicteria. Hoc posterius per verbum σκώπτειν notatur, significat enim ὑβρίζειν. Alterum verò, nempe iocari per κωμῳδεῖν. i. παίζειν. tametsi κωμῳδεῖν vtramque habere significationem non me fugit. τὸ σπουδάζειν, τῷ σπουδαῖον. Πλούτου. dicimus βελτίονας τοῦ Πλούτου, non meliores Pluto, sed meliores quàm Plutus præbeat. τὴν γνώμην, scilicet, κατὰ. per ἰδέαν, formam accipe, & corporis habitum. τῷ pro τούτῳ.

Οὐ γνώσεσθον, ὅτι τοῦ Πλούτου παρέχω βελτίονας ἄνδρας	*Non seriò agis rem: neque perpendis, quòd ego reddo viros, quàm*
Καὶ τὴν γνώμην, καὶ τὴν ἰδέαν. παρ' αὐτῷ μὲν γὰρ ποδαγρῶντες,	*Plutus, meliores ingenio & specie. Nam apud hunc podagrosi,*
Καὶ γαστρώδεις, καὶ παχύκνημοι, καὶ πίονές εἰσιν ἀσελγῶς.	*Ventriosi, crassis suris, pingues, & supra modum obesi.*
Παρ' ἐμοὶ δ' ἰσχνοί, καὶ σφηκώδεις, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἀνιαροί.	*At apud me graciles atque agiles, & formidandi inimicis.*
Χρ. Ὑπὸ τοῦ λιμοῦ γὰρ ἴσως αὐτοῖς τὸ σφηκῶδες σὺ πορίζεις.	*CH. Gracilitatem hanc tu inducis per ieiunia nempè, famémque.*
Πε. Περὶ σωφροσύνης ἤδη τοίνυν περανῶ σφῷν. κἀναδιδάξω	*PA. De vita integritate atque modestia eorum paucula dicam,*

Σχόλια. Ποδαγρῶντες.] Τοιοῦτοι γὰρ οἱ πλούσιοι γίνονται ὑπὸ τῆς τρυφῆς, ὅπερ ἀσελγείας καὶ φαυλότητος ... γράφεται δὲ καὶ ποδαλγοῦντες. ὁ ποδαγρῶντες ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ πάθος καὶ ποδάγρα λέγεται ὁ ποδαλγία. Σφηκώδεις] λεπτοὶ κατὰ τὸ μέσον ὡς σφῆκες. ἡ πικροὶ ἐπεὶ καὶ τὸ ζῷον πικρόν ἐστι σφόδρα. ἅμα μὲν ὀλίγοι καὶ εὐκίνητοι. ἅμα δὲ ὅτι καὶ ἰσχνότεροι γίνονται οἱ λιμώττοντες, ὡς σφῆκες, ἅμως σκληροὶ ἡ λεπτοί. μάλιστα τὰ κάτω τῆς γαστέρος διὰ τὸ γοργὸν καὶ εὐκίνητον. τοιοῦτοι γὰρ οἱ σφῆκες ἐς τὸ μέσον. Τοῖς ἐχθροῖς ἀνιαροί.] ὁ γὰρ ταῖς σαρξὶ μὴ βαρυνόμενος, ἀλλὰ κούφως ἔχων τοῦ σώματος, ῥᾷστ' ἂν καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἀντιτάξεται. τοιοῦτοι δὲ οἱ πένητες διὰ τὸ μὴ εὐπορεῖν ἀφθόνου τροφῆς.

GERARDVS. Ποδαγρῶντες] Podagra morbus ferè est φιλοδείπνων, & gulonum. Lectum est, viros articulari morbo & podagra laborantes, cùm ad mensam reducti fuissent frugaliorem, suo morbo esse liberatos. γαστρώδεις, & ventrosi, & sura saginata homines tardi, & πίονες, id est, corpulenti, & crassi, suam adipem nulli, quàm crapulæ debent, vbi autem si non apud diuites, ἀδηφαγίαν expleas? Ἀσελγῶς,] σελγοί, vt scribũt, ἔθνος σωφρονέστατόν ἐστι, ἐν θεν ἀσελγεῖς μὴ σώφρονες, id est, Selgi, gens est temperatissima, hinc aselges dicti, intemperati. Ergo ἀσελγῶς immoderatè, supra modum. Nam ἀσελγὲς vocant prægrande, & ἄνεμον ἀσελγῆ, magnum ventum. Σφηκώδεις,] ὡς σφῆκες λεπτοί, quibus, vt vespis, corpus est gracile. Ne quis autem putet eos ideo viribus destitutos, & imbelles, quòd macie sint confecti, Penia statim subiicit, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἀνιαροί, & hostibus infesti. Primùm consilio, cùm præpingues illi nihil aut parum prospiciant: venter enim eorum oppletus, & exæstuans animum obruit. Deinde corpore, nam bello gerendo, & hosti debellando sunt aptiores, victum hostem persequuntur alacriùs, à victore fugiunt expeditius. Proinde Epaminondas Thebanorum dux, cùm vnum aliquem ex suis ventrem gestare videret prominentiorem, ab exercitu iussit submouendum, propterea quòd (hæc enim fuit honesta submouendi illius causa) vix tres, quatuórve clypei ventrem eius tegerent, qui impedimento fuisset, quo minus ille sua pudẽda videret vnquam. τὸ σφηκῶδες, τὴν κουφότητα, exilitatem. Est in his verbis, σκῶμμα, sed ad quod Penia non videtur aduertere, nam neglecto eo, persequitur institutum. Itaque postquàm compendiosè de iis dixit, quæ ad corpus pertinent, transit ad ea quæ animi sunt.

Σχόλια. Περὶ σωφροσύνης ἤδη] καταλέξαι τὰ ἀγαθὰ ἃ δι' αὐτὴν ἀνθρώποις γίνονται. νῦν βούλεται ἀποδεῖξαι, ὅτι καὶ σωφροσύνης αἰτία ἐστίν, ὥσπερ ὁ πλοῦτος αὖ τοὐναντίον. αὕτως δὲ ὅπου τὸ ἀναδιδάξω. ὁ γὰρ ὅτι γαστρώδεις ἔλεγε τοὺς ἀνθρώπους ἐκ τοῦ πλούτου γίνεσθαι, καὶ ἀσελγεῖς ἔλεγε. οἱ γὰρ πλεῖστα ἐπίονίας καὶ πρὸς τὸ καλάφοροί εἰσι. Συμπεραίνει τὸ συλλογιζόμενον ἀφ' οὗ καὶ συμπέρασμα ... φιλόσοφοις, τὸ ἐκ τῶν προτάσεων συναγόμενον. τὸ γὰρ ἔσχατον μέρος τοῦ συλλογισμοῦ οὐδέν ἐστιν ἕτερον ἀλλ' ἢ τὸ συμπέρασμα. σύγκειται γὰρ ὁ συλλογισμὸς ἐκ δύο προτάσεων καὶ συμπεράσματος. καὶ ἔστι τὸ συμπέρασμα ἀπόδειξις τοῦ ζητουμένου ἀναντίῤῥητος. ἡ Πενία γοῦν καταλέξασα τὰ ἀγαθὰ ἃ δι' αὐτὴν ἀνθρώποις γίνεται νῦν βούλεται ἀποδεῖξαι ὅτι καὶ σωφροσύνης αἰτία ἐστίν, ὥσπερ ὁ Πλοῦ-

Ἰσς τῶν ἀντίων, ὁπότως ἢ εἶναι τὸ ἀναδιδάξω. καὶ γὰρ ὅτι γαστρὸς εἰς ἔλεγε τοὺς ἀνθρώπους ἔχουσ ἀσελγεῖς ὑπὸ τοῦ πλούτου ἔλεγε γίνεσθαι. εἰ γὰρ πλεῖστα ἰδιώτης καὶ οἱ ὕτω κατάφοροι.

GERARDVS. Περανῶ] futurum à περαίνω.

A absoluam paucis, ne verbosior videar, & ne loquacitatem nimiam prætendentes, meam causam audire nolitis. Ἀναδιδάξω.] Propriè hoc: est enim ἀναδιδάσκω contra quàm quis credat, aliquid doceo & demonstro. ὑβρίζειν, ἡ ὕβρις.

Ὅτι κοσμιότης οἰκεῖ μετ' ἐμοῦ. τοῦ πλούτου δ' ἐστὶν ὑβρίζειν.

Χρ. Πάνυ γοῦν κλέπτειν κόσμιόν ἐστι, καὶ τοὺς τοίχους διορύττειν;

Βλ. Νὴ τὸν Δί' εἴ γε δεῖ λαθεῖν αὐτὸν, πῶς οὐχὶ κόσμιόν ἐστι;

Πε. Σκέψαι τοίνυν γ' ἐν ταῖς πόλεσι τοὺς ῥήτορας. ὡς ὁπόταν μὲν

Ὦσι πένητες, περὶ τὸν δῆμον καὶ τὴν πόλιν εἰσὶ δίκαιοι.

Πλουτήσαντες δ' ἀπὸ τῶν κοινῶν, παραχρῆμ' ἄδικοι γεγένηνται.

Ἐπιβουλεύουσί τε τῷ πλήθει, καὶ τῷ δήμῳ πολεμοῦσιν.

Χρ. Ἀλλ' οὐ ψεύδει τούτων γ' οὐδὲν καίπερ σφόδρα βάσκανος οὖσα.

Ἀτὰρ οὐχ ἧττόν γ' οὐδὲν κλαύσει. μηδὲν ταύτῃ γε κομήσῃς

Ὅτι ζητεῖς τοῦτ' ἀναπείθειν ἡμᾶς, ὡς ἐστιν ἀμείνων

Πενία πλούτου. Πε. καὶ σύ γ' ἐλέγξαι μ' οὔπω δύνασαι περὶ τούτου

Ἀλλὰ φλυαρεῖς καὶ πτερυγίζεις. Χρ. καὶ πῶς φεύγουσί σ' ἅπαντες;

Vósque docebo, quod apud me sit laudata modestia vitæ:

Sed apud Plutum iniuria. CH. *quasi modesti hoc* B *siet, aut mediocris,*

Furari, perfodere parietes? BL. *certè. nã latitare*

Si eum oportet, qui admisit: quomodo non tibi honesta hæc videantur?

PA. *Quæso aspice tantùm vrbis causidicos: qui quantisper egeni*

Sunt, erga populum atque vrbem, se præbent æquos facilésque:

C *Ditati è Republica, omnes confestim efficiuntur iniqui:*

Plebique parant insidias: & populo bellum facere audent.

CH. *Nihil horum mentiris: licet vsque adeò mihi sis odiosa:*

Pœnam tamen hic nihilo secius dabis: vt ne idcirco tumescas,

Quòd nobis psuadere aggrederis, diuitijs meliorẽ

D *Paupertatem esse.* PA. *At tu istorum nescis conuellere quicquam,*

Sed nugas agis & frustra alas audes expandere. CH. *qui fit*

Σχόλια. Πάνυ γοῦν.] ἐν εἰρωνείᾳ. ἐπεὶ οἱ πένητες κλέπτουσι διὰ ἀπορίαν. Πῶς οὐχὶ κόσμιον.] τὸ πειρᾶσθαι λαθεῖν. τοῦτο δὲ ὁ ἕτερος πρεσβύτης λέγει πειράζων καὶ χλευάζων ἢ ὅτι τὸ παλαιὸν οὐ διεβέβλητο ἡ κλοπὴ εἰ μὴ φωραθεὶς κλέπτης ὑπῆρχεν. ἄλλως, εἴ γε ὁ κλέπτης λανθάνει. ψυχρὸν δὲ τὸ ἐνθύμημα.

GERARDVS. Πάνυ γοῦν.] Ironia est, quam Blepsidemus alia excipit ironia dum subdit, Νὴ τὸν Δία. αὐτὸν scil. κλέπτεν ἢ τοιχωρύχον. τοὺς ῥήτορας, Ecce vt suum in rhetores odium nescit dissimulare! Iam anteà infectatus eos erat illic apertissimè. ἕτεροι δ' ἐπλούτουν, ἱερόσυλοι ῥήτορες, καὶ συκοφάνται. Et illic, τὸ στόμ' ἐπιβύσας κέρμασι τῶν ῥητόρων. περὶ τὸν δῆμον, in causis priuatis περὶ τὴν πόλιν, in communi & publica causa. τῶν κοινῶν. scil. χρημάτων.

Σχόλια. Ἐπιβουλεύουσί τι.] διαβάλλει τοὺς ῥήτορας ὡς δῶρα λαμβάνοντας περὶ τῶν πολεμίων ἀσύμφορα τῇ πόλει συμβουλεύουσιν, ὡς ἰόντες αὐτὴν τούτους ἀμύνασθαι. Καίπερ σφόδρα.] συναιρεῖ διηγ[illegible] τὸ κατὰ τῶν ῥητόρων πρᾶγμα διασύρειν. τὸ δὲ βάσκανος ἁπλῶς ἐπὶ λοιδορίᾳ τιθέασιν.

BISETVS. Βάσκανος] ὁ φθονερὸς, ὁ κακοήθης, ὁ συκοφάντης οὕτω καλεῖται. ὅθεν τὸ βασκαίνειν, τὸ φθονεῖν, τὸ ἀχαριστεῖν τὸ συκοφαντεῖν. ἡ βασκανία, ὁ φθόνος, ἡ ἀχαριστία ἡ κακοήθεια, ἡ συκοφαντία. βασκαίνειν δὲ λέγεται παρὰ τὸ τοῖς φαεσι καίνειν, ὅ ἐστι τοῖς ὀφθαλμοῖς κτείνειν. διὰ τοῦ βλέμματος φθείρειν.

GERARDVS. Ἐπιβουλεύουσι,] popellum circumueniunt, & bona eius insidiosa oratione ad se trahunt. πολεμοῦσιν, non armis, & aperto Marte dimicant, sed orationibus, quibus reipublicæ statum perturbant, & vrbem factionibus proscindunt: tunc enim ad dicendum maximè prodeunt, E ex communibúsque incommodis vberrima tibi & amplissima comparant cõmoda. ψεύδει Atticum pro ψεύδῃ, & τούτων pro ἐν τούτοις. & οὐδὲν pro solo οὐδ' ἕν, κατ' οὐδ' ἕν. nulla in parte in negotio rhetorum.

Σχόλια. Ἀτὰρ οὐχ ἧττον.] ὅμως φησὶν εἰ καὶ ἀληθεύεις μὴ μέγα φρονήσῃς. οὐδὲν γὰρ ἧττον ταῦτα πείσῃ. κομήσῃς δὲ ἀντὶ τοῦ ὑπερηφανήσῃς. παρὰ τοὺς κομήτας. ἢ ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν δένδρων, ἃ τὴν κόμην ὕψου ἔχουσι. τοιοῦτοι δὲ καὶ οἱ F ὑπέρφρονες ὕψου τὴν γνώμην αἴροντες. τοῦτο δὲ διὰ μέσου εἴρηται, καὶ ἔστι τὸ ὅτι ζητεῖς τὸ πρὸς τὸ κλαύσει.

Καὶ πτερυγίζεις.] κοῦφα καὶ μάταια διαλέγῃ. ἀπὸ τῶν νεοττῶν. οἳ πειράζουσι μὲν τὰς πτέρυγας. ἵπτασθαι δὲ οὐ δύνανται. οὕτω καὶ σὺ θέλεις μὲν εἰπεῖν καὶ πειράζεις, οὐδὲν δὲ ἀνύεις. ἄλλως. ἀλλὰ φλυαρεῖς διὰ λόγων. τὸ γὰρ πτερὸν ἠχῶδες καὶ θορυβητικόν. ἢ κοῦφα λαλεῖς. ἢ ματαιοσχολεῖς. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ὀρνέων τῶν μὴ δυναμένων πέτεσθαι διὰ τὸ βραχὺ τῆς G ἡλικίας: ἄλλως, ἀντὶ τοῦ πειράζεις πολλὰς ἀνηνύτους ὁρμάς. καθάπερ καὶ οἱ νεοττοὶ πειράζοντες τὴν πτέρυγα καὶ γυμνάζοντες ἄπρακτον ἔχουσι τὴν τῆς πτήσεως φοράν.

GERARDVS. Κλαύσει] itidem pro κλαύσῃ à κλαίομαι, quanquam κλαίω vsitatius. Scilicet Attici voces passiuas pro actiuis amant capere

pere ταύτῃ scilicet αἰτίᾳ vel ὁδῷ, hac via, modo, ratione & causa, quoniam scilicet aliquid dixeris de rhetoribus, quod volentes credidimus, neque vllo modo tibi in ea re contradiximus. ὅτι, respicit verbum κλαύσει. τοῦτο, hoc quod sequitur ὡς ἔστιν ἄμεινον &c. περὶ τούτου, in hac disputatione, vtrum præstet, diuitiæ ne an paupertas. Πτερυγίζεις.] verbum hoc ad auiculas pertinet, volitare gestientes, per ætatem verò adhuc inuolucres: per metaphoram significat frustra conari, ματαιοπονεῖν καὶ οὐδὲν ἀνύειν. Multa quidem dicis, verum nihil efficis.

Πε. Ὅτι βελτίους αὐτοὺς ποιῶ. σκέψασθαι δ' ἔστι μάλιστα	*Ergo, quòd te omnes fugiunt?* PA. *Qui per me fiunt meliores.*
Ἀπὸ τῶν παίδων· τοὺς γὰρ πατέρας φεύγουσι, φρονοῦντας ἄριστα	*Idque vel de pueris nosse imprimis promtum est: etenim illi*
Αὐτοῖς. οὕτω διαγιγνώσκειν χαλεπὸν πρᾶγμ' ἐστὶ δίκαιον.	*Patrum auersantur vultus, suadentum ipsis optima quæq.*
	Adeo, quid turpe, quid honestum discernere, res operosa est.
Χρ. Τὸν Δία φήσεις ἆρ' οὐκ ὀρθῶς διαγιγνώσκειν τὸ κράτιστον;	CH. *Ergóne Iouem etiam dices optima non dignoscere posse.*
Κἀκεῖνος γὰρ τὸν πλοῦτον ἔχει. ταύτην δ' ἡμῖν ἀποπέμπει.	*Nam diuitias habet & ille, & eas nobis cœlitus (offert.*
Πε. Ἀλλ' ὦ Κρονικαῖς γνώμαις ὄντως λημῶντες τὰς φρένας ἄμφω.	PA. *O verè animis Saturninis, & lippis mentibus ambo:*
Ὁ Ζεὺς δήπου πένεται. καὶ τοῦτό γε δὴ φανερῶς σε διδάξω.	*Etiam Iuppiter ille ipsus inops est: quod tibi iam manifestò*
Εἰ γὰρ ἐπλούτει, πῶς ποιῶν αὐτὸς τὸν Ὀλυμπικὸν ἀγῶνα,	*Demonstrabo: nam si diues erat, cur iuxta Elida quondam*
Ἵνα τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας ἀεὶ δι' ἔτους πέμπτου ξυναγείρει,	*Certamen Olympiacum instituens, vt quinto quolibet anno,*
Ἀνεκήρυττεν τῶν ἀθλητῶν τοὺς νικῶντας, στεφανώσας	*Omnes illuc Græcos acciret, victores oleastro*
	Præconis voce coronari voluit? si opulentus erat, tum
Κοτίνου στεφάνῳ, καί τοι χρυσῷ μᾶλλον ἐχρῆν, εἴπερ ἐπλούτει.	*Auro potius, quàm olea redimire athletam conueniebat.*

Σχόλια. Ἀπὸ τῶν παίδων.] δυσχερές ἐστι μαθεῖν τὸ δίκαιον· ἐπεὶ καὶ οἱ παῖδες διὰ τοῦτο μισοῦσι τοὺς πατέρας. Τὸν Δία φήσεις.] τὸ μὲν φήσεις λέγεται πρὸς τὴν Πενίαν. τὸ δὲ ταύτην δ' ἡμῖν ἀποπέμπει πρὸς τὸν Βλεψίδημον. ἢ καὶ φήσεις πρὸς τὸν Βλεψίδημον, ἤγουν [illegible] κατὰ τὸν αὐτῆς λόγον. Ἀλλ' ὦ κρονικαῖς γνώμαις,] ἤγουν ἀρχαίαις μωρίαις ἐσκοτισμένοι τὸ φρονεῖν. παροιμία δ' ἐστὶν ἐπὶ τῶν ἀμβλυωπούντων. ἥτις εἴρηται καὶ ἐν Νεφέλαις. ἀντὶ δὲ τῶν γνώμαις γράφεται λήμαις. λήμη δέ ἐστι τὸ πεπηγὸς δάκρυον, ὅπερ ἐπικαθεζόμενον βλάπτει τοὺς ὀφθαλμούς. τὸ γὰρ τῶν γερόντων δάκρυον παχὺ ὄν, λήμας μεγάλας ποιεῖ. σημαίνει οὖν τὸ τετυφλωμένοι τὰς φρένας, ὥσπερ οἱ τὰς λήμας ἔχοντες τῶν ὀφθαλμῶν ἐμποδίζονται τὰς ὄψεις.

GERARDVS. Φρονοῦντας,] animo & secum illis quærentes optima, & saluberrima, optimè illis volentes: Quomodo, inquit, filij patres suos fugiunt, non ob id quòd sint patres (hoc nomine enim eos potius amplectuntur) sed quod patres de filiis exigant, quod ipsis bonum est. Sic & homines me fugiunt, non odio mei, sed virtutis & honesti quod in me est. οὕτω. Exclamat Penia dum perpendit quàm sit hominibus difficile virtutem sequi, & amare, cùm filij, propter virtutem, etiam suos oderint patres. φήσεις. Verbum hoc non solùm ad Peniam referri potest, sed & ad Blepsidemum, vt non sit interrogatio, sed ironia: Si mulierculæ, inquit, huic credis insanæ, dices Iouem etiam, quid verum & æquum sit ignorare. Nam eidem Blepsidemo dicuntur, ταύτην δ' ἡμῖν ἀποπέμπει. Vbi ταύτην magno contemptu profertur, istam pauperiei & omnium calamitatum authorem, ad nos miseros homines transmittit. τὸν πλοῦτον. Hoc ipsum prædixerat, ἄρχει δὲ τίς ὁ Ζεὺς τῶν θεῶν; Cui respondit Carion, διὰ τ' ἀργύριον, πλεῖστον γὰρ ἔστ' αὐτῷ. Κρονικαῖσι O viris saturniis mentibus. Κρόνος temporum Deus poëtis fingitur. Vnde κρόνιον Saturnium, id est, multorum annorum aliquid dicimus. Iam notius fuerit, antiqua pro stultis capi. Plato; ἀρχαιότερος εἶ τοῦ δέοντος, id est, antiquior es, id est, stultior quàm oporteat. Cicero, Negligimus ista, & nimis antiqua, & stulta dicimus. Quin hominem vecordem vocant κρόνον, Saturnum, quemadmodum nugas & deliramenta κρόνους. Nec hinc abest quod Plutarchus homines ætate desipientes vocat κρονολήρους, quasi Saturni more hebescentes. λημῶντες. O viri animo cæcutientes, iudicio corrupto, inscitia, & ignorantia falli. Græcis, λήμη humor est in oculis crassus, qualis est hominibus ætate affectis. Vnde spissiores lachrymæ genitæ, sic oculorum aciem

occupant, vt senes λαμᾶν, id est, excutire, & de rebus vilis male mancare cogant. Ad animum non meleganter transfertur. ὀλυμπιακόν. Certamen Olympicum ab Hercule institutum ferunt: nomen habet ab vrbe Olympia in quam nobilissimi quique Græcorum confluebant, alij tantum vt variorum certaminum genera viderent, alij vt suæ virtutis specimen ederent. Ludi illi & spectacula numero multitudinis Olympia dicta suntque ab Hercule Ioui patri cõsecrata. πέμπτον. Olympia & quinquẽnalia fuerunt, & per quinque dies celebrari consueuerũt, quod quinque fratres essent, Hercules, Peoneus, Epimedes, Iasius, & Ida.

Σχόλια. Κοτίνου στεφάνῳ.] κοτίνου στεφάνῳ στεφανοῦσι ... [illegible]

[illegible] (Biseti emendatio. [illegible]) [illegible] (Biseti emendatio. [illegible])

A [illegible]

B [illegible]

C Bisetus. Κοτίνου στεφάνῳ] [illegible] ἐπίγραμμα,

Τέσσαρες εἰσὶν ἀγῶνες ἀν' Ἑλλάδα, τέσσαρες ἱεροί.
Οἱ δύο μὲν θνητῶν, οἱ δύο δ' ἀθανάτων.
Ζηνός, Λητοΐδαο, Παλαίμονος, Ἀρχεμόροιο.
Ἆθλα δὲ τῶν κότινος, μῆλα, σέλινα, πίτυς.

Gerardus. Κοτίνῳ.] Brabeũ & præmiũ τῶν ὀλυμπιονικῶν corona erat oleagina. Propterea D olea illa dicebatur ἐλαία καλλιστέφανος. Aristoteles de olea verba faciẽs, scripsit, ἀπὸ ταύτης λαβὼν ἡρακλῆς ἐφύτευσεν ὀλυμπιάσιν, ἀφ' ἧς οἱ στέφανοι τοῖς ἀθλητοῖς δίδονται id est, Hercules acceptam hanc ad Olympiam plantauit, de qua coronæ Athletis contexuntur. Pindarus κόσμον ἐλαίας, id est, ornamẽtum & coronã oleæ, vocat μνῆμα τῶν ὀλυμπία κάλλιστον ἀέθλων, id est, pulcherrimum monumẽtum olympicorum certaminum. Penia autẽ vt coronã huiusmodi eleuaret, inuidiosè vocat στέ- E φανον κότινον, quo nomine significãt nõ ἐλαίαν, sed ἀγριέλαιον. i. oleastrum, & syluestrem oleam. τούτῳ s. τρόπῳ hoc modo, hac ratione. δηλοῖ τιμῶν, ad verbum ipse significat honorãs, pro ipse manifestũ facit se charas habere opes, vt subaudias αὐτόν, & τιμῶν pro τιμᾶν accipias, participium scilicet pro infinitiuo, quã cõstructionem aliquoties antea vidimus. Quanquã nihil prohibet δηλοῖ pro δηλοῦται poni, cum scitum sit, apud Atticos actiua loco passiuorum, & contra vsurpari.

F

Χρ. Οὐκοῦν τούτῳ δήπου δηλοῖ τιμῶν τὸν πλοῦτον ἐκεῖνος.
Φειδόμενος γὰρ καὶ βουλόμενος τούτου μηδὲν δαπανᾶσθαι,
Λήροις ἀναδῶν τοὺς νικῶντας, τὸν πλοῦτον ἐᾷ παρ' ἑαυτῷ.

CH. Imò hoc ipse Iuppiter ostendit, quanti ipse æstimet aurum.
Quia enim parci vult auro, neque temerè profundi: ideo re
Nihilis victores illos ornat: diuitias sibi seruat.

G

Σχόλια. Λήροις ἀναδῶν.] [illegible]

[illegible] παίζει

παίζει δὲ ἐπὶ Κεκρύφαλον ὄρνισι. ἔνθεν δὲ διὰ τὸ ... ἡ λέξις ὡς ἐπὶ ὀρνίθων οὕτω λεγομένου. καὶ διὰ ... διὰ τινα κουρία ὡς ἀπὸ τοῦ κάρου. τὸ δὲ ἀναδεῖν, ταυτὸν ἐστιν ἐστεμμένα τῷ στεφανῶσαι. ἐξ οὗ καὶ ἀνάδετος ... ὁ κόσμος. ὃς καὶ ἀνάδεσμη λέγεται. ἔχει δὲ ἐναντίον πρὸς τὸ ἀναδεῖν, τὸ ὑποδεῖν, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὑπόδημα. τὸ μὲν γὰρ διάδημα ἐπὶ κόσμου ... τοῦ ... δι᾽ ὅλου σώματος. Ἐντεῦς αὐτὸ περιάψαι] ... ἐστὶ τῷ προσάψαι. λέγεται δὲ τὸ αὐτὸ καὶ ἀνάψαι, ὥσπερ Ὁμήρῳ ... ἐθέλεις δὲ κε μῦθον ἀνάψαι. ἐστὶ δέ τι καὶ ἄλλο σημαινόμενον τοῦ περιάπτειν, ἐξ οὗ τὰ ... περίαπτα. δηλοῖ δὲ ... τινα ἡ λέξις. ὅσα καὶ τὰ ... περίαπτα. ὧν ... τοῦ σώματος δοκοῦσιν οἱ φαῦλοι εὖ ἔχειν τοῦ ζῆν δι᾽ αὐτά. ὡς δὴ μᾶλλον αὐτοὺς ... τὸ τοιοῦτον ὡς ἐλπίζουσιν δι᾽ αὐτά. ὁ δὲ ἀνελεύθερος κακίᾳ παρωνόμασται τῇ ἀνελευθερότητι. ἐστὶ δὲ κατ᾽ ἀρετὴν μὲν ἄνθρωπος ὁ ἐλεύθερος, ὃς ἀντιθέτως τῷ φειδωλῷ, δαπανᾷ δὲ ... ἀνελεύθερος δὲ ὁ μὴ τοιοῦτος. ἀλλὰ κατὰ τοὺς κίμβικας καὶ σκνιφοὺς ... ὁ δὲ φιλοκερδής, εἰς ταυτὸν ἄγει τῷ ἀνελευθέρῳ. οἶμαι γὰρ τὸν φιλοκερδῆ καὶ σμικρολόγον εἶναι ... ἀνελεύθερον.

Gerardvs. Λήροις.] nugis, id est, rebus friuolis, & inanibus. ἀναδῶν, ab ἀναδέω, redimio, circundo. τοὺς νικῶντας, vincentes, capita vincentium, totum pro parte. ἐᾷ, sinit, seruat intactum. πρᾶγμα αἴσχιον, turpius facinus scilicet, τοῦ πράγματος quam sit facinus paupertatis.

ΠΕ. Πολὺ τῆς Πενίας πρᾶγμ᾽ αἴσχιον ζητεῖς αὐτῷ περιάψαι.

Εἰ πλούσιος ὢν, ἀνελεύθερος ἐστι, καὶ φιλοκερδής.

Χρ. Ἀλλά σέ γ᾽ ὁ Ζεὺς ἐξολέσειε, κοτίνῳ στεφάνῳ στεφανώσας.

Πε. Τὸ γὰρ ἀντιλέγειν τολμᾶν ὑμᾶς, ὡς οὐ πάντ᾽ ἔστ᾽ ἀγάθ᾽ ὑμῖν,

Διὰ τὴν πενίαν. Χρ. Παρὰ τῆς Ἑκάτης ἔξεστιν τοῦτο πυθέσθαι.

Εἴτε τὸ πλουτεῖν εἴτε τὸ πεινῆν βέλτιον. φησὶ γὰρ αὕτη,

Τοὺς μὲν ἔχοντας καὶ πλουτοῦντας, δεῖπνον κατὰ μῆνα προσάγειν.

PA. Si, vt dicis, ita est, sanè tu crimen multò fœdius illi

Affingis, quàm paupertati cuiuis: vt, qui cùm opulentus

Sit, adeo sit sordidus, atque immensi lucri studiosus.

CH. At te Iuppiter eradicet, & olea ramo caput ornet.

PA. Hoccine mihi nunc sit contradicere: quod non omnia vobis

A paupertate bona obtingant? CH. Ex Hecate hoc scire licebit,

Vtrū satius sit ditem, quàm inopē viuere: Nam ipsamet inquit,

Opulentos & dites, quouis mense, sibi apponere cœnam:

Σχόλια. Ἀλλά σέ γ᾽ ὁ Ζεύς.] τοῦτο εἴρηκεν ὁ Χρεμύλος ἐπιστομισθεὶς παρὰ τῆς Πενίας. καὶ μὴ δυνάμενος ἀντιλέγειν, εἰς κατάραν τὸν λόγον ἔτρεψε. τὸ δὲ κοτίνῳ στεφάνῳ στεφανώσας, ταῦτα ... ὡς ἀντιλογεῖται. κεῖται γὰρ καὶ ἀνωτέρω. ἔθος δὲ τοῖς κωμικοῖς πολλαχοῦ ἀντιλογεῖν ἐπὶ γέλωτι. Τὸ γὰρ ἀντιλέγειν.] ὅτι σχῆμα κεῖται καινὸν ἐλλειπτικὸν ἐνταῦθα τόδε. τὸ γὰρ λέγειν τολμᾶν ὑμᾶς ὡς οὐ πάντ᾽ ἐστὶ τὰ ἀγάθ᾽ ὑμῖν διὰ τὴν πενίαν. λείπει γὰρ φανερῶς ἐνταῦθα. ἔννοια τίς ἀκεραία τοιαύτη. τίς ἂν ἀκούων ἀνάσχοιτο. ἢ, πῶς οὐκ ἂν εἴη φορτικόν. ἢ πῶς οὐκ ἀντιλέγοιτο. ἢ τοιοῦτόν τι. ἵνα λέγῃ ἡ Πενία ὅτι τὸ γὰρ τολμᾶν ὑμᾶς λέγειν ὡς οὐδ᾽ ... ὑμῖν τὰ ἀγαθά, πῶς ἂν εἴη φορητὸν ἀκούεσθαι. καὶ σημείωσαι τὸ τοιοῦτον εἶδος τῆς ἐλλείψεως ἐνδεικτικὸν ὂν θυμικοῦ ἤθους καὶ ἐγκοπτομένης τῆς τελείας φράσεως διὰ τὸ πολὺ τῆς ὀργῆς. ἄλλως. αὕτη ἡ ... πρὸς τὸν τοῦ Χρεμύλου λόγον ἐστίν. ὥσπερ τῆς Πενίας αὐτῷ λεγούσης, ὅτι ἔξεστι δυσχεραίνειν πρὸς τοὺς ἐμοὺς λόγους. ... νῦν γὰρ τὸ τολμᾶν ὑμᾶς ἀντιλέγειν ἡμῖν ὡς οὐ πάντα ... τὰ ἀγαθὰ ὑμῖν διὰ τὴν πενίαν. ἡ γὰρ ἀντιλογία ὑμῶν ... τοῦ ... ὑμᾶς τοὺς ... λόγους καὶ ... ἀπειθεῖς γάρ ἐστι τὸ λέγειν τὸν ... φειδωλὸν καὶ τὰ τούτῳ ...

Gerardvs. Ἀλλά σέ γε.] Cum vidit Chremylus se amplius nihil habere, quo Peniam vinceret, ad maledicentiam, & imprecationes conuertit orationem. Ridiculè repetit verba Peniæ, κοτίνῳ στεφάνῳ στεφανώσας. Mos sanè familiaris est comicorum, risus gratia, δυτιλογεῖν. τὸ γάρ. Vbi videt Penia senes vsqueadeo peruicaces sui esse contemptores, excandescit, propterea oratione vtitur ἐλλειπτικῇ. hoc enim genus orationis maximè conuenit iratis. τὸ pro τοῦτο accipitur, & γὰρ interrogationem notat. Sic perficias orationem, τίς γὰρ ἂν ἀκούων τοῦτο, ἀνάσχοιτο; Quis se contineat, qui hæc audiat? vel πῶς γὰρ ἂν τὸ φορτικὸν οὐκ εἴη; Cuinam hoc non videatur graue & permolestum? τὸ demonstrat quod subsequitur, nempe ὑμᾶς τολμᾶν ἀντιλέγειν &c.

Σχόλια. Παρὰ τῆς Ἑκάτης ἔξεστι.] τὴν ἐν ταῖς τριόδοις ἐτίμων τὸ παλαιόν, διὰ τὸ τὴν αὐτὴν Σελήνην καὶ Ἄρτεμιν καὶ Ἑκάτην καλεῖσθαι. κατὰ δὲ νουμηνίαν οἱ πλούσιοι, δεῖπνον ἑσπέρας ὡς θυσίας τῇ Ἑκάτῃ προσάγοντες ἐπὶ ταῖς τριόδοις ἐτίθουν. οἱ δὲ πένητες ἤρχοντο πεινῶντες καὶ ἤσθιον αὐτά, καὶ ἔλεγον ὅτι ἡ Ἑκάτη ἔφαγεν αὐτά. λέγοι οὖν ... τῆς Ἑκάτης μαθεῖν τὰς ἐπιστάσεις τί κάλλιον, Πενία, ἢ Πλοῦτος. αὕτη γὰρ ἐπίσταται τινὲς πορίζουσιν αὐτῇ δεῖπνα. ἄλλως. ἔθος ἦν ἄρτους καὶ ἄλλα τινὰ κατὰ μῆνα τιθέναι τῇ Ἑκάτῃ τοὺς πλουσίους. λαμβάνειν δὲ ἐξ αὐτῶν τοὺς πένητας. ἀπὸ τῶν ἱερῶν γὰρ οἱ πτωχοὶ ζῶσι.

Gerardvs. Ἑκάτης.] Moris fuit peruetusti, vt Luna in triuiis coleretur, illicque potius quàm in biuiis, vel in quadriuiis, quod

tribus vocaretur nominibus: σελήνη, ἄρτεμις, ἑκάτη. Et quoniam menses ad cursum Lunæ prisci metiebantur, κατὰ νουμηνίαν, id est, nouilunio (qui primus dies mensis erat) in triuiis pro sacrificio, cœnam diuites Lunæ apparabant, in quem locum irruentes pauperes protinus illatos cibos deuorabant, quos Lunam comedisse dictitabant. Porro quamuis scitum sit cœnam illam perparcam fuisse, cibique non ita multi (nam Hecatæ cœnam vocant eam, quæ admodum est frugalis) tamen Chremylus vult vt Penia intelligat eam lautam fuisse, vt quæ à diuitibus pararetur. Nam eo iure hanc cœnam Chremylus magni facit, quo iure Penia, coronam oleaginam depreſſit; dum πτωχοὺς & λιμοὺς appellauit. Πεινῆν.] pro πεινᾶν Atticè, vt ζῆν pro ζᾶν. Iam vero πεινῆν est pauperem esse, sumpto eo quod sequitur, pro eo quod præcedit: pauper enim qui est, sæpe esurit. ἰχθύας &c. sc. πλοῦτον vel χρήματα, eos quibus res est, & facultates supponunt.

Τοὺς δὲ πένητας τῶν ἀνθρώπων ἁρπάζειν πρὶν καταθεῖναι.

Inopes verò & egenos priùs auferre hanc, quàm penè feratur.

Bisetus. Ἡ Πενία ταῖς θεαῖς, καὶ κακολογίαις (ὅπερ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συμβαίνει) μᾶλλον ἢ ταῖς πίστεσι βεβαίων λόγων πεποιημένη φεύγειν ἀναγκάζεται.

Ἀλλὰ φθείρου καὶ μὴ γρύζῃς
Ἔτι μηδ' ὁτιοῦν.
Οὐ γὰρ πείσεις, οὐδ' ἢν πείσῃς.
Πε. Ὦ πόλις Ἄργους, κλύεθ' οἷα λέγει;
Χρ. Παύσωνα κάλει τὸν ξύσσιτον.
Πε. Τί πάθω τλήμων;
Χρεμ. Ἔρρ' ἐς κόρακας θᾶττον ἀφ' ἡμῶν.
Πε. Εἶμι δὲ ποῖ γῆς;
Χρ. Ἐς τὸν Κύφων', ἀλλ' οὐ μέλλειν
Χρῆν σ', ἀλλ' ἀνύειν.

Sed pereas, nec verbum musses
Mihi tantillulum.
Nam non vinces, etsi vincas.
PA. O mea tu Argos, cape quæ memoret.
CH. Pausona voca commensalem.
PA. Quid agam infelix?
CH. Abi in malam rem, procul à me.
PA. Quo misera ibo?
CH. In Cyphonem: atque haud est cunctandum,
Sed cursitandum.

Σχόλια. Ἀλλὰ φθείρου καὶ μὴ γρύζῃς.] ἔκθεσις τῆς διπλῆς ἐκ κώλων ὁμοίων ἀναπαιστικῶν κα'. ὧν τὸ πρῶτον δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ δεύτερον μονόμετρον ἀκατάληκτον. τὸ γ' ὅμοιον τῷ πρώτῳ. τὸ δ', καὶ τὸ πέμπτον ὅμοια. τὸ ς' ὅμοιον τῷ δευτέρῳ. τὸ ἕβδομον ὅμοιον τῷ α'. τὸ η'. ὅμοιον τῷ δευτέρῳ. τὸ ἔνατον ὅμοιον τῷ α'. τὸ δέκατον ὅμοιον τῷ δευτέρῳ. τὸ ια' ὅμοιον τῷ πρώτῳ. τὸ ιβ'. ὅμοιον τῷ β'. τὸ ιγ'. τὸ ιδ'. τὸ ιε'. τὸ ις'. τὸ ιζ'. τὸ ιη'. τὸ ιθ'. ὅμοια τῷ πρώτῳ. ἤτοι δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ κ'. ὅμοιον τῷ β'. ἀναπαιστικὴ βάσις ἤτοι μονόμετρον ὃ καὶ ἐπὶ τελευτῆς ὀνομάζεται. τὸ κα'. καὶ τῆς ποιήσεως καταπαύον δίμετρον καταληκτικὸν εἰς συλλαβὴν ἤτοι ἑφθημιμερές. ὅμοιον τῷ Κρατίνου ἐν Ὀδυσσεῦσιν, σῖγ' ἀν τεῦ ἅπας ἔχε σιγάν. καλεῖται δὲ καὶ παροιμιακὸν διὰ τὸ πολλὰς παροιμίας τούτῳ πεποιῆσθαι τῷ μέτρῳ. ἄλλως. παροιμία ἐστὶ τὸ ἀκριβῶς εἰδότων τι. Καὶ πάντα λόγον ἐξεγράπτευσεν. Ἡμῖν δ' Ἰθάκη πατρίς ἐστι. Πλεῖστα δ' ἐπὶ Ὀδυσσεῖ θεῖα. καλεῖται δὲ παροιμιακὸν ὥς φησιν Ἡφαιστίων φησί, διὰ τὸ παροιμίας τινὰς ἐν τούτῳ τῷ μέτρῳ εἶναι. οὐκ εἰκότως δέ. εἰσὶ γὰρ παροιμίαι ἔπη καὶ καὶ ἰαμβικαὶ καὶ οὐ τούτου μόνου τοῦ μέτρου. ἔστι δ' ὁ διπλῆ. ἡ μὲν ἐν ἀρχῇ τοῦ τελευταίου κώλου. ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος, ἀμφότεραι ἔξω νενευκυῖαι.

Bisetus. Ἀλλὰ φθείρου] ἀντὶ τοῦ, μετὰ φθορᾶς ἀπέρχου, ὡς καὶ τό, ἔρρ' ἐς κόρακας. καὶ τό, τόπο νοστάσας. οἱ δὲ φθεῖρε.

Gerardus. Φθείρου,] abi in exitium, malè pereas. Id ipsum quod ἐς κόρακας, de quo suprà. vulgo qui indignantur, solent eos in quos inuehuntur, ad satellitium Orci ablegare. μὴ cum ἔτι μηκέτι.

Σχόλια. Καὶ μὴ γρύζῃς.] μὴ φθέγξῃ. κυρίως δὲ γρύζειν ἐστί, τὸ τοὺς μικροὺς χοίρους φωνὴν προΐεσθαι.

Οὐδ' ἢν πείσῃς.] ἐν ὑπερβολῇ λέγει ὅτι κἂν πείσῃς οὐχ ἕξεις ἡμᾶς πειθομένους σοι, οὐδ' ἐὰν πιθανῶς διαλεχθεῖς, πείσεις ἡμᾶς συνθέσθαι σοι καὶ τὸν Πλοῦτον καταλιπεῖν.

Gerardus. Πείσῃς.] Egregia hyperbole, qua significat rem nullo modo ipsi videri posse credibilem, aut probabilem. Non persuadebis vt relicto Pluto te sequamur: etiam si persuaseris, id est, omnia dixeris quæ ad persuadendum habẽt momenti vel plurimum. Ita dici solet: Non credam, etiam si ipse videro.

Σχόλια. Ὦ πόλις Ἄργους.] ταῦτά φασιν ἐκ Τηλέφου Εὐριπίδου παρῳδεῖται. μετείληπται δὲ ὁ στίχος ἐκ Φοινισσῶν Εὐριπίδου Πολυνείκους λέγοντος. οὐδὲ γὰρ ἀκολούθως καλοῖ ἐν Ἀθήναις οὖσα. διαβάλλει δὲ τοὺς Ἀργείους ὡς πένητας. Παύσωνα κάλει τὸν ξύσσιτον.] σύντροφον καὶ διαιτητήν. ὁ Παύσων δὲ ἐπὶ πενίᾳ κωμῳδεῖται ζωγράφος ὤν. Ἐς τὸν κύφωνα] κύφων ὁ ξύλινος δεσμός. ἐν ᾧ δεσμεύονται οἱ ἐν τῇ φρουρᾷ, ὃν καὶ κυφῶνα ἀπελαυνομένους λέγουσι. τινὲς δὲ κύφωνά φασιν ὄνομα τὸν Κύφωνα πλησίον τινος. οἱ δὲ κρημνὸν οὕτω καλούμενον. Ἀλλ' οὐ μέλλειν.] ἀλλ' οὐ χρή σε φασὶ βραδύνειν, ἀλλ' ἐπείγεσθαι εἰς ὄλεθρον. Ἀλλ' ἀνύειν.] ἀνύειν τὸ τελειοῦν. ἀνύειν καὶ τὴν ὁδὸν ἤτοι σπουδαίως βαδίζειν.

Gerardus. Πόλις.] ô vrbs Argos: vrbem pro ciuibus capit, fidem & opem Argiuorũ implorat. Scilicet cùm Athenis hæc facta sint, Argos autem in Peloponneso fuerit, (quæ ab Attico agro lõge dissita est) cur potius Argiuos, quã Athenieſes inuocat? Argiuos pauperes, & Peniæ familiares tectè significat. κλύεθ' Indicatiuum vel Impe-

Imperatiuum esse potest. Ideo autē pluraliter extulit, quod πόλις collectiuum nomen sit. Παύσωνα.] Pauson pictor Atheniensis fuit extremæ inopiæ, quem propterea fingit auxilij gratia, vt commensalem à Penia vocari. Nota vsque adeo fuit huius, non dicam paupertas, sed mendicitas, vt prouerbio dederit locum, Παύσωνος πτωχότερος, Pausone mendicior. κλάειν. Etiam si potest imperatiuum esse, vt κλάετε, tamen meo iudicio indicatiuum est, dicuntur enim hæc à Chremylo non Peniæ, sed Blepsidemo. Iam, eius quem alloquimur, per tertiam quàm per secundam personam, maior est derisio. Ξύναιτος] idem quod σύναιτος est, nisi quod illud Atticum, hoc commune. Πάθω] à πάσχω est subiunctiuum. Quid patiar? quis tandem futurus est rerum mearum exitus? Quò me vertam? ἔρρε. ἔρρω & φθείρομαι idem significat. Expressior fit verbi significatio cum dicitur ἔρρ' ἐς κόρακας. Propterea cū antea sine verbo dixit, ἐς κόρακας, hoc verbum subaudiendum fuit. Εἶμι.] Penia non habet rationem eorum quæ à Chremylo dicūtur, solùm intenta est in gemitū. Quare post illa, τί πάθω τλήμων subdit, εἶμι δὲ ποῖ γῆς, εἶμι præsens est verbum quod quoniam futurum non habet satis vsitatum, idcirco futuri loco ponitur. Ποῖ γῆς.] Perinde fuisset, si genitiuum γῆς omisisset, nisi quod inest in hoc dicendi genere affectus quidam maior. Antea Blepsidemus sic dixit Chremylo, ὀκνεῖς ἅπαντες. μέλλειν, cunctari, βραδύνειν. Cum hæc dicuntur, Chremylus Peniam aliqua corporis parte prehensam, propellit, & vrget. ἀνύειν. Magis placet aliis ἀνύτειν, vel Atticè geminato τὸ ἀνύττειν, ire properè & festinanter quò instituisti. μεταπέμψεσθε. post hæc verba Penia sensim ab his discedit. Quo autem longiùs abit, eò altiùs illi verba faciunt abeunti.

Πε. Ἦ μὴν ὑμεῖς γ' ἔτι μ' ἐνταυθοῖ	*PA. Certè illud tempus erit, quo me*
Μεταπέμψεσθον.	*Reuocetis vos.*
Χρ. Τότε νοστήσεις· νῦν δὲ φθείρου.	*CH. Redibis tunc: iam perdaris.*
Κρεῖττον γάρ μοι πλουτεῖν ἐστιν,	*Nam præstat nunc ditari me:*
Σὲ δ' ἐᾶν κλάειν μακρὰ τὴν κεφαλήν.	*Te verò caput deflere tuum.*
Βλ. Νὴ Δί' ἔγωγ' οὖν ἐθέλω πλουτῶν	*BL. Per Iouem ego nunc volo ditatus*
Εὐωχεῖσθαι μετὰ τῶν παίδων,	*Potare inter pueros, & cum*
Τῆς τε γυναικός, καὶ λουσάμενος	*Coniuge: dein' postquam lauero me,*
Λιπαρὸς χωρῶν ἐκ βαλανείου,	*Benè curata pelle reuersus,*
Τῶν χειροτεχνῶν,	*Contra artifices*
Καὶ τῆς πενίας καταπαρδεῖν.	*Et pauperiem vndique pedam.*

Σχόλια. Τότε νοστήσεις.] ὅτι μεταπεμψόμεθα. ἐν ἤθει δὲ καὶ τοῦτο. Κλάειν μακρὰ τὴν κεφαλήν.] λείπει τύπτουσαν. ἢ οὐ τοῦτο λέγει, ἀλλὰ κατακλαίειν ὅλον τὸ σῶμα καὶ σεαυτήν. ἀττικὸν τὸ σχῆμα.

BISETVS. Εὐωχεῖσθαι] Ἀθήναιος ἐν τῷ π. βιβλίῳ. τὰς δ' εὐωχίας ἐκάλουν οὐκ ἀπὸ τῆς ὀχῆς, ὅ ἐστι τροφή, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ κατὰ ταύτας εὖ ἔχειν. εὐωχεῖσθαι τοίνυν, τὸ καλῶς, καὶ εὖ σιτεῖσθαι, καὶ διὰ τοῦτο εὖ ἔχειν. οἱ δὲ τὸ εὐωχεῖσθαι λέγουσιν εἶναι, τὸ εὐφραίνεσθαι ἐν τῇ τραπέζῃ.

GERARDVS. Μακρά.] adiectiuum neutrum plurale pro aduerbio diu, εἰς μακρὰν ἡμέραν, in multos dies. τὴν κεφαλήν. Subaudiunt τύπτουσαν, ferientem præ dolore. Possis subaudire ξύουσαν scalpentem & fricantem. Ij quos pœnitet, quique de mutando instituto secum agitant, solent caput scabere, cogitabundi. A vero fortasse non abest si τὴν κεφαλὴν per synecdochen ponas, plorare tuum caput, id est, te, & miseram tuam conditionem. νὴ Δία scilicet κρεῖττον ἐστι πλουτεῖν. confirmat sententiam Chremyli. λουσάμενος. De more Priscorum ante mensam & conuiuium balnea ingredientium. Post lotionem autem oleo vngebantur, nam balneorum æstus poros aperit, in quos ne penetret externus, & frigidior aër, oleum adhibebant, quo non solum pori occupabantur, sed & nerui refocillabantur.

Σχόλια. Τὸ λιπαρός.] ἡ ἀντὶ τοῦ τρυφηλὸς νοητέον. ἢ διότι ἔθος ἦν τοῖς παλαιοῖς μετὰ τὸ λελοῦσθαι, ἐλαίῳ ἀλείφειν τοῦ σώματος ἀλείφεσθαι, ἵνα οἱ πόροι ὑπὸ θέρμης ἀνοιχθέντες, κλείωνται ὑπὸ τοῦ ἐλαίου ἐπιπωματικοῦ ὄντος, καὶ μὴ δέξονται ἀέρα ἔξωθεν.

GERARDVS. Χειροτεχνῶν.] Meminit eorum quæ Penia elatior visa est illic dicere, ἐγὼ γὰρ τὸν χειροτέχνην, ὥσπερ δέσποινα, &c. vbi arroganter dixit homines multum sibi & artificibus, quibus imperitabat debere. καταπαρδεῖν, πέρδεσθαι κατὰ τῶν χειροτεχνῶν, oppedere, & ventris crepitus ædere in opifices, & Peniam, quo non aliud est maius signum contemptus.

A

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ ἕκτη.

Τρίμετροι Ιαμβικοί.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙ-ΔΗΜΟΣ.

Βισετυς. Τῆς Πενίας ἀπελθούσης οἱ γέροντες τὸ ἐγχειρηθὲν, καὶ ὃ ἐσκεμμένον ἤδη τελεσοῦσι, ἐκ ...

B Πλοῦτον ἄγουσι τὴν ταχίστην εἰς τὸ Ἀσκληπιοῦ ἀπάγοντες, ὅπως αὐτὸν ἀναβλέψαι ποιῶσιν.

Αὕτη μὲν ἡμῖν ἡ 'πίτριπτος οἴχεται.
Ἐγὼ δὲ, καὶ σύ γ', ὡς τάχιστα τὸν θεὸν
Ἐγκατακλινοῦντ' ἄγωμεν εἰς Ἀσκληπιοῦ.
Βλεψ. Καὶ μὴ διατρίβωμέν γε, μὴ πάλιν τις αὖ
Ἐλθὼν διακωλύσῃ τι τῶν προὔργου ποιεῖν.
Χρεμ. Ὦ παῖ Καρίων, τὰ στρώματ' ἐκφέρειν ἐχρῆν·
Αὐτόν τ' ἄγειν τὸν Πλοῦτον, ὡς νομίζεται,
Καὶ τἄλλ', ὅσ' ἐστὶν ἔνδον ηὐτρεπισμένα.

ACTVS II. SCENA VI.

Senarij Iambici.

CHREMYLVS, BLEPSIDEMVS.

Abit tandem hæc anus scelerata: nostrum erit
Nunc Blepsideme, vt Plutum quàm citissimè
In templum deducamus Aesculapij:
Et, vt illic decumbat, curemus sedulò.
C *BL. Modo ne cunctemur, ne quis fortè denuò*
Suo interuentu disturbet negotium.
CH. Heus Cario, effer huc stragula: & istum Deum
Deducito, prout recepti moris est,
Et catera simul, quæ domi parata sunt.

Σχόλια. Αὕτη μὲν ἡμῖν.] σύστημα κατὰ περικοπὴν ἀνομοιομερὴς στίχων ἰαμβικῶν τριμέτρων ἀκαταλήκτων ὀκτώ. ἐπὶ τούτοις παράγραφος. καὶ ἑξῆς τὸ χοροῦ. καὶ ἐνταῦθα γὰρ χορὸν ὤφειλε θεῖναι καὶ διατρίψαι μικρὸν ἄχρις ἂν τις ἐξ Ἀσκληπιοῦ ἀναστρέψας τὴν τοῦ Πλούτου ἀπαγγέλλῃ ἀνάβλεψιν.

Bisetvs. Ἡ 'πίτριπτος] ἡ ἀξία τοῦ ἐπιτριβῆναι, ἢ ἡ μεγάλα φθεγγομένη. Σ. ἐπίτριπτος, ὁ πονηρὸς, ὁ ἄξιος τοῦ ἐπιτριβῆναι, τουτέστι πληγωθῆναι. ὄνυμ. μέγα.

Gerardvs. Ἡμῖν] pro ἀφ' ἡμῶν, vel *nostro* nobis, pro voto nostro, vti exoptabamus. Ἡ 'πίτριπτος,] contractio est, pro ἡ ἐπίτριπτος. Eodem modo antea Carion dictus est ὁ ὑπίτριπτος. ἐγκατακλινοῦντε, participium futurum, inclinaturi, vt inclinemus, in lectulo collocemus. In templo Æsculapij decumbere oportebat, qui opem illius expectabat.

Σχόλια. Ἄγωμεν εἰς.] ἄγειν τὸ διεξάγειν πράγματα. ὅθεν καὶ ἀγὸς στρατιωτικὸς ὁ ἡγεμών. καὶ ταῦτα τὰ πράγματα ἄγει τις ἤτοι διευθετεῖ. ἄγειν τὸ νομίζειν καὶ ἡγεῖσθαι ὡς παρὰ Συνεσίῳ. ἡμέρα μὲν οὖν ἦν ἣν ἄγουσι Ιουδαῖοι παρασκευήν. ἄγειν καὶ τὸ φέρειν ἐπὶ ἐμψύχων, ὡς τὸ ἄγειν τὸν υἱὸν εἰς τὸ διδασκαλεῖον. ἄγειν καὶ τὸ συντελεῖν, ἀφ' οὗ τὸ κατάγειν καὶ κατεαγὸς, καὶ παρὰ ἰατροῖς κάταγμα τὸ τῶν ὀστῶν συντελεσμα. εἰς Ἀσκληπιοῦ.] τὸ ἐν ἄστει λέγει Ἀσκληπιεῖον. δύο γὰρ εἰσιν. ὁ μὲν ἐν ἄστει, ὁ δὲ ἐν Πειραιεῖ. ἢ ἐν Αἰγίνῃ ὥς φασι. Αὐτόν τ' ἄγειν τὸν Πλοῦτον.] τὸ ὥσπερ διὰ μέσου εἴρηται. οὐ γὰρ τὸν Πλοῦτον ἔμελλεν ὁ Καρίων ἄγειν ὄντα, ἀλλὰ τὰ στρώματα καὶ τὰ ἄλλα τὰ αὐτοῖς εἰς τὴν χρείαν παρεσκευασμένα. τὸ δὲ ὡς νομίζεται ἢ πρὸς τὸ ἐκφέρειν συνάπτεται, ἵν' ᾖ ὡς νομίζεται καὶ τὸ μὲν ἐπὶ τοῖς δούλοις ποιεῖν. ἢ πρὸς τὸ ἄγειν, ἵν' ᾖ ὡς νομίζεται ποιοῦσι τοὺς ἄγοντας αὐτοὺς εἰς Ἀσκληπιοῦ ἢ τὸ ἄγειν αὐτὸν τοῦ

Πλοῦτον πρὸς τὸ Καρίωνα, ὁ γὰρ μὲν τῶν ἄλλων καὶ τοῦτον ἐξέσχηκε.

D Gerardvs. Εἰς] scilicet ναὸν. Sic post διατρίβωμεν scilicet χρόνον. πάλιν & αὖ ponuntur ἐκ παραλλήλου. διακωλύσῃ scilicet ἡμᾶς ποιεῖν τι τῶν aliquid eorum quæ sunt προὔργου, vel solutis vocibus πρὸ ἔργου. Id porro dicitur πρὸ ἔργου, quod ad rem peragendam vtile est & necessarium. Puta, hic τὸ ἔργον est, ἡ τοῦ Πλούτου ἀνάβλεψις, id est, visum Pluto restitui. τὰ δὲ πρὸ ἔργου sunt, τὰ εἰς ἀνάβλεψιν ἀναγκαῖα, ea quæ ad reponendum vi-
E sum prius facta sunt necessaria, vt templum adire Æsculapij, vota illic nuncupare, Pluto locum illic parare, & id genus alia, citra quæ visum Plutus non recipiat. Ὡς νομίζεται.] vt moris est, vt moribus est receptum, solennia enim quædam erant, & legitima obseruanda, ea Chremylo & Blepsidemo potius quàm Carioni seruo sunt perficienda. Quomodo contrà, seruum magis decet in templum humeris ea portare, quæ suscepto operi erant necessa-
F ria. Ne quid autem Carion prætermittat, subdit, καὶ τἄλλ'. ηὐτρεπισμένα Augmentum Atticum, pro εὐτρεπισμένα. Igitur deducto ad Aesculapium Pluto, & rebus omnibus necessariis in templum à Carione perlatis, actoribus in templo expectantibus dum Plutus visum receperit, proscenium remansisset vacuum, nisi chorus e scena statim prodiisset, qui iocosis quibusdam carminibus & facetiis spe-
G ctatores tantisper retinuisset, dum quispiam exiret, qui Plutum visu pristino donatum nunciaret. Carion ergo de templo egressus, vbi Chorum videt, gaudio gestiens ingenti, illi verba hæc, edita voce, acclamat.

ΧΟΡΟΥ.

ΧΟΡΟΥ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΥ.

Σκηνὴ πρώτη.

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Τοῦ αὐτοῦ γένους μέλη, μέχρι τοῦ τέλους.

Chori.

ACTVS III. SCENA I.

Cario, Chorvs.

Eiusdem generis versus vsque ad finem.

Bisetvs. Καρίων ἐκ τοῦ ναοῦ ἐπαναχωρήσας τῷ χορῷ τῶν γερόντων, οἳ τὸ τῆς πράξεως τέλος προσεδόκων, καλῶς περὶ τοῦ Πλούτου ἀναβλέψαντος ἀγγελίαν φράσει.

Ω Πλεῖστα Θησείοις μεμυστιλημένοι,
Γέροντες ἄνδρες, ἐπ' ὀλιγίστοις ἀλφίτοις,

O Fortunatos, ô beatos vos senes:
Qui Thesaeorũ tempore, in summa inopia

Σχόλια. Ω πλεῖστα Θησείοις.] ἕτερον σύστημα ἀμοιβαῖον τῶν ὑποκειμένων. εἰσὶ δὲ οἱ πρῶτοι ι στίχοι, ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι. ὁ ἑνδέκατος, ἀντισπαστικὸς τρίμετρος βραχυκατάληκτος, ἐπιμιμ. χωρίς ὅπιστέον β. ὁ δωδέκατος ἰαμβικὸς τρίμετρος. οἱ ἑξῆς δύο, ἀντισπαστικοὶ τρίμετροι βραχυκατάληκτοι τοῦ πρώτου ποδὸς τετρασυλλάβου τουτέστι διχορείου. αἱ γὰρ βραχεῖαι κατ' ἀρχὰς συλλαβαὶ, ἀντὶ μιᾶς μακρᾶς λογίζονται. τοῦ δὲ δευτέρου. ἐπιτρίτου δευτέρου. ἐπὶ τῷ τέλει ἀμφίβραχυς. σημειωτέον ἐνταῦθα, ὅτι ἔδει χορὸν διὰ μέσου θεῖναι μέχρις ἂν ἐκεῖνοι εἰς Ἀσκληπιοῦ ἐλθόντες ἀναβλέψειαν τὸν Πλοῦτον. ὁ δὲ παραχρῆμα τὸν Καρίωνα εἰσφέρει εὐαγγελιζόμενον τοῖς γέρουσι περὶ τῆς τοῦ Πλούτου ἀναβλέψεως. ἐποίησε δὲ τοῦτο οὐκ ἀλόγως. ἀλλὰ τῇ τε τῆς νέας κωμῳδίας συνηθείᾳ, ἐν ᾗ αἱ παραβάσεις ἐπαύσαντο ὡς προείρηται. καὶ ἅμα δεῖξαι βουλόμενος, ὡς ἄρα τάχιστα πάνυ ὁ Πλοῦτος ἀνέβλεψεν. Ω πλεῖστα Θησείοις μεμυστιλημένοι.] ὁ θεράπων ἔρχεται ἀπαγγέλλων τὸν Πλοῦτον ἀναβλέψαντα. μετὰ δὲ τὸ χειρώσασθαι τὴν δημοκρατίαν τοῖς Ἀθηναίοις τὸν Θησέα Λυκομήδης συνασθαι τινὰς, ἐπεισεν ἐξοστρακισθῆναι τὸν Θησέα. ὁ δὲ παραγενόμενος εἰς Σκῦρον διῆγε παρὰ Λυκομήδει τῷ βασιλεῖ τῆς νήσου. ὃς ζηλοτυπήσας, ἀναιρεῖ αὐτὸν δόλῳ. Ἀθηναῖοι δὲ λιμώξαντες καὶ κελευσθέντες ἐκδικῆσαι τὸν Θησέα, τὸν μὲν Λυκομήδην ἀνεῖλον. τὰ δὲ ὀστᾶ μετακομισάμενοι, καὶ Θησεῖον οἶκον ἐμπλήσαντες, ἰσοθέους οὕτω τιμὰς νέμουσι. διανομαὶ δὲ καὶ εὐωχίαι τοῖς Θησείοις γίγνονται. ταῖς δὲ ὀγδόαις τὰ Θησεῖα ἤγετο. ἑορτὴ δ' ἐπ' αὐτῷ ἐπετελεῖτο, ἐπειδὴ αὐτὸς συνήγαγε τὴν Ἀττικὴν, πρότερον σποράδην καὶ κατὰ κώμας οἰκουμένην.

Gerardvs. Πλεῖστα] aduerbium, Mala & incommoda quo sæpius ad nos recurrunt, eo nobis sint inuisiora. Propterea fit, vt si qua postea continget felicitas, ea sit multo gratior futura. Θησείοις.] s. ἐν. Theseus Athenienses dispersos, & vicatim habitantes nactus, in vnam vrbem coegit, statum vrbis constituit, mores & leges ciuitati dedit, cuius rei gratia, posteri eum vita functum, amplis cumularunt honoribus. Nam quo in loco tumulus eius erat, templum sacrarunt, templo illi ἀσυλίαν concesserunt, id est tantum iuris, vt ex eo nemo supplex auelleretur. Amplius, in eius honorem octauus cuiusque mensis dies celebrabatur. Diebus illis festisque Thesea dicebantur διανομή, i. largitio fiebat populo, vt eo die non solum diuites, sed & cuiuscunque generis homines conuiuia agitarent, solitóque splendidiùs viuerent. Carion hic gratulatur choro, & reliquæ plebi, quæ simpliciter & probè vixit, asserens futurum posthac, vt à Pluto ditati, vitam agant liberaliorem.

Σχόλια. Μεμυστιλημένοι.] ἤγουν εὐωχημένοι. ζωμὸν ἀρυσάμενοι ἄρτοις κοίλοις καὶ μυστρίοις ἱμούμενοι. ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα τοῖς μυστρίοις. οἱονεὶ μυστιλίοντι ἐν. ἐν ταύτῃ δὲ τῇ ἑορτῇ πάντες ἤσθιον ἀθάρας καὶ ἄλλα τινά. ἄλλως, ὁ κοῖλος ἄρτος μυστίλη καλεῖται, ἢ γοῦν ἡ ἀθάρα. ἐν γὰρ τοῖς Θησείοις, ἀθάρας ἤσθιον. ὁ δὲ νοῦς, ὦ πολλὰ ταλαιπωρήσαντες καὶ εἰς οὐδὲν ἐστασιακότες. νῦν δὲ εὐτυχήσαντες. ἄλλως. τὸ Θησείοις. οἱ μὲν διὰ τοῦ ει διφθόγγου γράφουσι τὴν ἑορτὴν τοῦ Θησέως ἱερεῖς. οἱ δὲ ι ἀντὶ τοῦ μισθαρνίαις νοοῦσι. τὸ δὲ μεμυστιλημένοι ἀντὶ τοῦ τεθραμμένοι καὶ ζωμὸν ῥοφήσαντες. μυστιλᾶσθαι γὰρ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς δευτέρας συζυγίας τῶν περισπωμένων, τὸ διὰ μυστίλης (ὅ ἐστι ἄρτου κοίλου εἶτα δεδυκὸς) ζωμὸν ἀρύσασθαι. γίνεται δὲ παρὰ τὸ μύστρον ὅ ἐστι τὸ σμικρότατον. ἀλλὰ τὸ μὲν μύστρον διὰ διφθόγγου γράφεται ὡς ἀπὸ τοῦ μεῖον γινόμενον. καὶ γὰρ ἐκεῖνο διὰ διφθόγγου. τὸ δὲ μυστίλη διὰ τοῦ ι. οὐδὲ ἐν αὐτῷ κεῖται ἀλλὰ τὸ μὲν μεῖστον διὰ διφθόγγου γράφεται, τοῦτο δὲ διὰ τοῦ ι. ὅπου τις καὶ ἀπὸ τοῦ χείρων χείριστος. ἄρειον ἄριστος τοῦτο γέγονε.

Bisetvs. Εὐστάθιος. μυστίλη, κοῖλος ἄρτος. μυστίλλειν, τὸ εἰς μύστρα, ὅ ἐστι μικρότατα διακόπτειν. μυστιλᾶσθαι, τὸ διὰ μυστίλης, ὅ ἐστι κοίλου ἄρτου ζωμὸν ἀρύσασθαι. τινὲς δὲ καὶ μυστίλλη διὰ δυοῖν λλ γράφουσιν, ὅτι μυστίλλειν, καὶ μυστιλλᾶσθαι λέγομεν. καὶ ἐνταῦθα μεμυστιλλημένοι γραπτέον οἴονται, καθάπερ ἐν τισι τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων εὕρηται γεγραμμένον.

Gerardvs. Μεμυστιλημένοι.] Panis sorbitionis gratia excauatus, μυστίλη appellatur. Ab hoc fit μυστιλάω, quod est de cauato pane ius exhaurio: præterea panis portiunculas alicui do. Et μυστιλᾶσθαι is dicitur, cui particulæ panis & frusta dantur. Itaque μεμυστιλημένοι duriter educati, & qui parcè ac tenuiter vixistis, puta, pulte, iure, aqua, & vili legumine, quæ vocat ὀλίγιστα ἄλφιτα, minimas farinas, id est, victum angustissimum. Propterea quod, inquit, minimum vobis esset, quo viueretis.

Σχόλια. Επ' ὀλιγίστοις ἀλφίτοις.] οἱ τοῖς κοίλοις ἄρτοις τοὺς ζωμοὺς ἀρυσάμενοι ταχέως περιττεύονται διδόναι ἄριστον. ἐν δ' οὖν δὲ τὰ Θησεῖα ἦγον. καὶ πᾶσαν τὴν ἡμέραν ἐπανηγύριζον εἰς τιμὴν τοῦ ἥρωος. συντείνεται δὲ ἡ λέξις, λέγω δὲ ἡ μυστίλη, πρὸς τὴν μάσσαν. ἄλλως, ὁ διὰ τὸ πλῆθος τῶν ὄψων ὀλίγον ἄρτον ἀναλώσαντες, ἢ τῷ ζωμῷ χορτάζοντες καὶ ὑπὸ τούτου κορεννύμενοι. Τί δ'

ἐστὶν ὦ βέλτιστε τῶν σαυτοῦ φίλων.] ἀντὶ τοῦ ὦ μαστιγίας σαυτοῦ φίλους εἶναι τῶν μαστιγιῶν. οἷον οὐκ ἄλλων τινῶν, ἀλλὰ τῶν ὁμοίων σοι μαστιγιῶν. ὁ προσωπεῖον. ὦ βέλτιστε τῶν σαυτοῦ τρόπων ἐστί. ἀντὶ τοῦ τί ἀγαθὸν ἡμῖν ἀγγέλλεις; εἰκὸς γὰρ τοὺς καλλίστους χρόνους προσώποις, ὡς τοὺς τρόπους καὶ τὰς ἀγγελίας ποιεῖσθαι.

Gerardus. Ὀλιγίστοις] Dictum est ὀλίγιστοι vt κάκιστοι, forma irregulari, ab ὀλίγος. πεπράγατε medium perfectum à πράττομαι: ἄλλοι τι. s. ὡς ἄλλοι εὐτυχεῖτε, & μακαρίως πράττετε. μέτεστι, cum datiuo & genitiuo significat copiam alicuius rei cuipiam esse, aut certè participem & so- A cium esse. Qui, quomodo vos, sine cuiusquam iniuria vixerunt. ὦ βέλτιστε. Ironia est, ô tuorum & amicorum tuorum optime, id est, ὦ τῶν ὁμοίων σοι μαστιγιῶν κάκιστε, optime eorum qui sunt tui generis & ordinis, verberonum scilicet, ac nebulonum. Quomodo autem optimus latro, summus est latro: ita optimus verbero, est perditissimus & nequissimus. φαίνει, Attice pro φαίνῃ. Αὐτὸς, emphasin habet, ipse, qui alioqui Deus est, quare qui ipse ex seipso debet felicissimus esse. B Hominibus qui dicit, rem feliciter cedere, mirû non dicit, at Deo ita contingere si dicetur, mirû videatur, cùm illi aliter non soleat euenire.

Ὡς δυστυχεῖθ', ὡς μακαρίως πεπράγατε,
Ἄλλοι θ', ὅσοις μέτεστι τοῦ χρηστοῦ τρόπου.
Χο. Τί δ' ἐστὶν, ὦ βέλτιστε τῶν σαυτοῦ φίλων;
Φαίνει γὰρ ἥκειν ἄγγελος χρηστοῦ τινος.
Καρ. Ὁ δεσπότης πέπραγεν εὐτυχέστατα,
Μᾶλλον δ' ὁ Πλοῦτος αὐτός. ἀντὶ γὰρ τυφλοῦ,
Ἐξωμμάτωται· καὶ λελάμπρυνται κόρας,
Ἀσκληπιοῦ παιῶνος εὐμενοῦς τυχών.
Χο. Λέγεις μοι χαρὰν λέγεις μοι βοάν.

Antehac pane modico, victúque sordido
Sæpenumero victitastis, ô omnes simul
Felicés, quotquot hic bonis sunt moribus.
CH. Quid est, optime tuorum consodalium?
Videris enim bonæ rei adesse nuncius.
C *CA. Cum hero meo nunc actum est optatissimè,*
Potiúsque cum Pluto ipso. Nam cùm is antea
Esset cæcus, receptis perspicacibus
Atque nitentibus oculis, videt iam acerrimè:
Medico in hac re bono vsus, Aesculapio.
CH. Magnam sane voluptatem mihi nuncias:
Magno me cogis exclamare gaudio.

Σχόλια. Ἐξωμμάτωται] ἐκ Φινέως Σοφοκλέους ὁ στίχος. ὅρα δὲ πῶς τοῖς τραγικοῖς γελοῖον τι καταμίξας κατέθηκεν, εἰρηκὼς ἐξωμμάτωται καὶ λελάμπρυνται. ἡ δὲ λέξις, ἀντὶ τοῦ ἐπιτεταμένως ὁρᾷ. ἡ γὰρ ἐξ ἐπίτασιν δηλοῖ, ὡς τὸ ἐκ θυμοῦ φιλεῖν. ἢ μᾶλλον παίζων, ἐπὶ στερήσεως λέγει. ἄλλως. δέον εἰπεῖν ἀνέβλεψε καὶ καθαροὺς ἔχει τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐξωμμάτωται εἶπε καὶ λελάμπρυνται. παίζων γὰρ ὑπαμφοτεριζούσας λέξεις ἔθηκεν. ἐξωμμάτωται γὰρ καὶ ἀντὶ τοῦ ἐκκέκοπται τοὺς ὀφθαλμοὺς δύναται νοεῖσθαι, καὶ ἀντὶ τοῦ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἀφῃρέθη τὸ κάλυμμα. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ λελάμπρυνται, καὶ ἀντὶ τοῦ καθαροὺς ἔχει τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἀντὶ τοῦ λεύκωμα ἐν αὐτοῖς ἔχει. ἔχει δὲ τὸ λελάμπρυνται τρίτον πρόσωπον τῶν ἑνικῶν, ὁμόφωνον τῷ τρίτῳ τῶν πληθυντικῶν. ὡς τὸ ἐξήρανται καὶ κατέχυνται καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἀσκληπιοῦ παιῶνος.] παιὰν μὲν ὕμνος ἐστὶν εἰς Ἀπόλλωνα ἐπὶ παύσει λοιμοῦ ᾀδόμενος, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ παύσει πολέμου. πολλάκις δὲ καὶ πρὸ τοῦ ἐκστρατεύειν. καὶ παιανίζειν ῥῆμα ἀπὸ τούτου τὸ παιᾶνα ᾄδειν. καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ παύω παυὰν καὶ παιάν. παιὼν δὲ ὁ καὶ παιήων ὁ ἰατρὸς καὶ θεραπευτὴς τῶν νοσημάτων, καὶ γίνεται ἐκ τοῦ παίω τὸ θεραπεύω παιήων, καὶ παιάων ὡς μαχάων, καὶ κατὰ τροπὴν τοῦ α εἰς η παιήων, καὶ αὖθις κατὰ συγκοπὴν παιών.

Gerardus. Ἐξωμμάτωται.] Ea ferè est natura & vis huius particulæ ἐκ vel ἐξ, vt ἀπόστέρησιν, id est, priuationem significet, propterea quis prima fronte credat ἐξωμμάτωται significare ἐκκέκοπται τοὺς ὀφθαλμοὺς. oculis orbatus est: &, quod simillima compositione Latini dicunt, exoculatus est. Sed comico ioco vult hoc verbum ἐπαμφοτερίζειν, & hic ἐξ, ἐπίτασιν, id est, intensionem notare, significaréque ἐπιτεταμένως valdè, supra modum oculatus factus est, vt cùm dicimus nos aliquem amare ἐκ θυμοῦ ex animo, vt sit idem ἐξωμμάτωται, quod ὀξύτατα ἀνέβλεψε, visum recuperauit acutissimum. Non dissimile est λελάμ- D πρυνται, quamuis enim significare possit λεύκωμα ἐν ὀφθαλμοῖς ἔχει, albugine illi caligauerunt oculi, intelligit tamen hoc sensu, λαμπροὺς & καθαροὺς ἔχει ὀφθαλμοὺς, claros, & ab omni macula puros recepit oculos. Dictum est λελάμπρυνται pro λελάμπρυνται: solent enim tertiam personam singularem efferre similem tertiæ plurali. Sic dicunt ἐξήρανται, κατέχυνται, pro ἐξήρανται κατέχυται. Iam κόρας, id est, palpebras pro oculis ponit partem nimirum pro toto. Παιῶνος.] volunt παίω E verbum significare θεραπεύω, curo, vnde fit παιήων & παιάων, vel contractè παιὼν, medicus, ἰατρὸς καὶ θεραπευτὴς τῶν νοσημάτων, qui morbos & corporis vitia curat. Haud scio tamen num ab Apolline medicorum præside hoc nomen manarit. Dictus est enim Apollo Παιὼν παρὰ τὸ παίειν, id est, à feriendo, quòd sagittis Pythonem serpentem confoderit. Vnde & hymnus in Apollinem de- F cantatus παιὰν appellatus. Τυχὼν, nactus, postea quàm incidit: à τυγχάνω.

Σχόλια. Λέγεις μοι χαράν.] τινὰ γελᾷ τῶν τραγικῶν. ἀπαγγέλλεις μοι φησὶ χαρᾶς ἄξιον, ὡς τε καὶ βοᾶν χαρᾷ νικώμενον λέγεις μοι χαράν. τὸ συστηματικὸν τοῦτο κῶλον ἐστὶ δ. τὸ α΄ τρίμετρον βραχυκατάληκτον ἐξ ἀντισπάστου ἐπὶ τρίτου δευτέρου καὶ δύο συλλαβῶν, ἡμίσεος ποδὸς ἰσοῖσιν. τὸ β ἰαμβικὸν τρίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ τρίτον καὶ τέταρτον τρίμετρα καταληκτικὰ ἐκ παιῶνος δύο καὶ συλλαβῶν παιῶνος λειπούσης μιᾷ συλλαβῇ εἰς ἀναπλήρωσιν τελείου ποδός.

G Gerardus. Χαράν.] i. χαρᾶς ἄξιον, aliquid gaudio dignum. Sic βοὰν dignum clamore nuncium. Sapit hic versus tragœdiam magis quàm comœdiam: neque enim vociferationes comœdia poscit. Id non omnino est dissimile veri, cùm βοὰν pro βοὴν, & postmodum ἀνακραγεῖν pro ἀναβοῆσαι, positû sit, ... ideo in α mutato, quod alto

altè vociferanti α quàm α magis conueniat, clamorémque magis exprimat. χαίρειν, gaudere. i. χαρὰ, gaudium. βούλησθε subiunctiuum a βούλομαι. λῶ ἢ μή. i. βούλησθε. Etiam si per totam vitam vix

Καρ. Πάρεστι χαίρειν, λῶ τε βούλησθ᾽, ἤν τε μή.
Χο. Αναβοάσομαι τ᾽ εὐπαιδα, καὶ
Μέγα βροτοῖσι φαῖος, Ασκληπιόν.

Σχόλια. Αναβοάσομαι] ἐξ Ηλέκτρας Ευριπίδου ... γυμνήσια φησὶ τ Ασκληπιοῦ μέγα φῶς ... τοῖς ἀνθρώποις ... Ασκληπιοῦ. Ποδαλείριος Μαχάων. Ιασώ. Πανάκεια. Υγεία ... περιέχει εὔπαιδα ... καλοὺς ... παῖδας ... καλὸν παῖδα ... καλοῦ παιδὸς ... καλοὺς παῖδας ἔχοντα ... καλοῦ πατρὸς παῖδα ... χαρακτὴρ ... Ταντάλω.

Bisetvs. Μέγα βροτοῖσι φαῖος] Ιητρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων. Ομηρος Ιλια.λ. ... φαῖος ... φέγγος ... φαεινότερον ... λαμπάς ... φαῖος ... φαεινός ... φαιός ...

Gerardvs. Εὔπαιδα.] Mire ambigua est hæc vox: exponas enim εὔπαιδα, τ καλὸν παῖδα, pulchrum filium Apollinis Æsculapium, vel καλοῦ πατρὸς παῖδα, filium pulchri patris, vel καλοὺς παῖδας ἔχοντα, fortunatum in pulchris liberis suscipiendis. Fuit enim Æsculapio proles hęc non incelebris, Podalirius, Machaon, Iaso, Panacea, & Hygia. φαῖος potius videbatur legendum φαῦον splendorem, & claritatem, propterea legunt nonnulli φέγγος. Quid autem si φάος legatur? impediat fortasse Atticis parum amica diæresis. Appositiuè dixit Æsculapium esse hominibus lumen & ornamentum insigne, vt cuius dono & beneficio erit posthac hominibus, quo spectatiores fient, virtutibus & diuitiis quam olim facti illustriores. Hęc cùm diceret Chorus, vxor Chremyli (cui Carion indicaturus est, qua ratione Plutus ab Aesculapio excitatus est liberatus) domo sua egreditur, excitata voce Carionis exultantis, & quondam pauperum, & proborum omnium instantem felicitatem prędicantis. Manserat illa apud se, Plutum, Chremylum & reliquos opperiens, qui inde ad Aesculapium profecti erant. Itaq; in ipso limine domus quæ sequuntur, ipsa sibi ipsi, audientib. tamē cūctis loquitur.

vnquam licuit vobis ridere, sed potius frontem capere, & tristari, adeo vt vix ridere possitis, etiam si ridendi causæ fuerit vel plurimum, tamē quod narro, id vobis ridēdi imponet necessitatē.

CA. *Velitis nolitis, gaudendi tempus est.*
CH. *Laudabo Deum istum, filium probi Patris:*
Insigne iubar mortalibus, Aesculapium.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΥ
Σκηνὴ δευτέρα.
ΓΥΝΗ, ΚΑΡΙΩΝ.

Bisetvs. Η τ Χρεμύλου γυνὴ λαμπρᾶς τ γερόντων φωνᾶς ... οἴκοθεν ... Καρίωνι ... ἐν τῷ ναῷ ... γενόμενα αὐτῇ ἀπαγγέλλει. ὁ δὲ ... πάντα ... εὐτραπέλως αὐτῇ ἐξῆς διηγεῖται.

ACTVS III. SCENA II.
Mvlier, Cario.

Τίς ἡ βοή ποτ᾽ ἐστίν; ἆρ᾽ ἄγγελεῖ
Χρηστόν τι; τοῦτο γὰρ ποθοῦσ᾽ ἐγὼ πάλαι,
Ενδον κάθημαι περιμένουσα τουτονί.
Καρ. Ταχέως ταχέως φέρ᾽ οἶνον, ὦ δέσποιν᾽, ἵνα
Καὐτὴ πίης. φιλεῖς δὲ δρῶσ᾽ αὐτὸ σφόδρα.
Ως ἀγαθὰ συλλήβδην ἅπαντά σοι φέρω.
Γυ. Καὶ ποῦ ᾽στιν; Καρ. ἐν τοῖς λεγομένοις εἴσῃ τάχα.
Γυ. Περαινε τοίνυν, ὅ,τι λέγεις ἀνύσας ποτέ.

Quis clamor iste? num quis nunciat boni
Mihi quippiam: nam dudum desiderans domi,
Lætum desiderans nuncium, & hunc seruulum
Expectans. CA. *Vinum fer citò, citò huc hera,*
Vt & ipsa bibas: quoniam isthanc rem scio tibi
Tam gratam & acceptam esse, quàm quod maximè.
Sed ô quantum bonorum ad te affero cumulum?
MV. *Vbi illa?* CA. *faxo ex his, quæ iam dicam scias.*
MV. *Quin expedis ergo, quæ dices, paucissimis.*

Σχόλια. Τίς ἡ βοή ποτ᾽ ἐστί.] κορωνὶς εἰσιόντων ὑποκειτῶν. οἱ δὲ στίχοι, ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι, ... πλουτισμός ... ἐγὼ δὲ ... στίχους ... συστήματος ... τέλος ... στίχων ... κομματικὸν τ χοροῦ ... χοροῦ ... μικρὸν ἄχεις ... Καρίων ... Ταχέως ταχέως φέρ᾽ οἶνον.] ἐπείκασεν ἀπαγγέλλει, ἔθος λῶ πίνειν οἶνον.

Gerardvs. Ταχέως.] geminata hæc dictio animi lęti, & rei bene gestæ habet significationem. φέρ᾽ οἶνον. nuntiis vinum proponi solet, vt eo recreati, siquid est dicendum, melius exponant. καὐτή, etiam ipsa, vt tibi æquè ac mihi pares. Bibacem heram suam apertè notat. πίης. Subiunctiuum ab anormi πίνω ... δράω partici-

pium, pro infinitiuo δρᾶν, hoc facere, id est, πράττειν. συλλαβοῦσα, comprehensum, in vnum acervum collecta omnis generis bona πάντα. 1. ἀγαθά εἰσι Attice pro εἶναι, ne ima ἐσθ' ὅμως. ἀφαιρεῖ perfice, finem impone, conclude. ἄγων ad extremum deducens quod narratur. ἐπὶ τὸ ἐκ ποδῶν, vt summa & prima hominis pars est caput, ita pedes sunt infima. Proinde caput & pedes pro prima & vltima partibus accipiuntur. Ex qui rem totam atque ordine narraturos se aiunt, ἐκ κεφαλῆς ἐς πόδας dicit ... Contra qui recurrunt, id est, ... ordine ... narrant, dicuntur narrare ... Quod Carion iocularitur facturum se ait, sed non sine malo quod sua hera imprecatur. Nam hæc verba, ἐς κεφαλὴν σοι, in perniciem alicuius proferuntur, id quod nos antea semel atque iterum obseruauimus. Hanc autem fuisse Carioni mentem, verbum hoc πράγματα manifeste docet. Significat enim hæc vox quandoque ἐχλήσεις, id est, molestiam. Quomodo Latini negotium, dum dicunt, facessam tibi negotium. Propterea vxor Chremyli ... hoc verbo luit, prudenter malum ... capite petit ..., dum subdit. μὴ δῆτα, &c. ... ἀγαθά quidem volo & probo, sed non πράγματα. ὡς cum ... Vbi primum, statim vt. ... Seruiliter Deum vocat ..., monetur enim ex eo quod foris in Pluto apparebat, ex cæcitate, & externa calamitate, quæ interni numinis & virtutis in Pluto latentis maiestatem tegebat. vel ideo ... dixit respectu Aesculapij, quem ... vocauit, vt potentiorem Deum, & vt à quo Plutus esset curandus.

Καρ. Ἄκουε τοίνυν, ὡς ἐγὼ τὰ πράγματα
Ἐκ τῶν ποδῶν εἰς τὴν κεφαλὴν σοι πάντ' ἐρῶ.
Γυ. Μὴ δῆτ' ἔμοιγ' ἐς τὴν κεφαλήν. Καρ. μὴ τἀγαθὰ
Ἃ νῦν γεγένηται; Γυ. μὴ μὲν οὖν τὰ πράγματα.
Καρ. Ὡς γὰρ τάχιστ' ἀφικόμεθα πρὸς τὸν θεόν,
Ἄγοντες ἄνδρα, τότε μὲν ἀθλιώτατον,
Νῦν δ' εἴ τιν' ἄλλον μακάριον κεὐδαίμονα,
Πρῶτον μὲν αὐτὸν ἐπὶ θάλατταν ἤγομεν.
Ἔπειτ' ἐλοῦμεν. Γυ. νὴ Δί' εὐδαίμων ἄρ' ἦν
Ἀνὴρ γέρων ψυχρᾷ θαλάττῃ λούμενος.
Καρ. Ἔπειτα πρὸς τὸ τέμενος ᾖμεν τοῦ θεοῦ.

CA. *Ausculta iam igitur: nam totum negocium*
Percensebo ordine tibi: à calce vsque ad caput.
MY. *Minime mihi in caput:* CA. *an non ea, quæ modo bona*
Euenerunt? MY. *modo non mihi dent negotium.*
CA. *Igitur simulatque peruenimus ad hunc Deū,*
Ducentes Plutum, (tunc quidem miserrimum,
At nunc beatum & fœlicem, vt si quis alius:)
Primo omnium nos ad mare cum perduximus:
Et aquis marinis abluimus. MY. *na tum fuit*
Beatus ille: frigido lotus mari,
Homo senex. CA. *post in delubrum Æsculapij*
Concessimus: & aræ impositis sacrificij

Σχόλια. Ὡς ἐγὼ τὰ πράγματα ἐκ τῶν ποδῶν εἰς τὴν κεφαλήν σοι.] Τὸ μὲν φαινόμενον ἐπὶ τοῦ ἐξ ἀρχῆς μέχρι τέλους ἐρῶ τὰ πράγματα ... ἀλλὰ γυνὴ τὰ πράγματα τὰς ἐνοχλήσεις ... διὰ τοῦτο λέγει μὴ δῆτ' ἔμοιγ' ἐς τὴν κεφαλήν. Μὴ μὲν οὖν τὰ πράγματα.] ὅτι ἐπὶ κακοῦ ἔλεγον οἱ Ἀθηναῖοι τὰ πράγματα ... καὶ Μένανδρος ... Νῦν δ' εἴ τιν' ἄλλον.] δέον εἴπερ τις ἄλλος ... Ἐπὶ θάλατταν ἤγομεν.] ἔθος γὰρ τοῖς ἀρχαίοις ἦν καθαίρειν τοὺς ἀφρονοῦντας. Ὅμηρος. Κ' εἰς ἅλα λύματ' ἔβαλλον.

BISETVS. Ἐπὶ θάλατταν.] Οἱ παλαιοὶ τοὺς ... τοὺς, καὶ τὰς ἀκαθαρσίας ὕδατι καθαίρεσθαι ἐνόμιζον. Σοφ. Αἴας.

Ἀλλ' εἶμι πρός τε λουτρὰ καὶ παρακτίους
Λειμῶνας, ὡς ἂν λύμαθ' ἁγνίσας ἐμὰ
Μῆνιν βαρεῖαν ἐξαλύξωμαι θεᾶς.

Σχόλια. Ἔπειτ' ἐλοῦμεν,] ἀπὸ τοῦ λοῦω ... λούομεν κατὰ συγκοπήν.

BISETVS. Ἐλοῦμεν, ἀντὶ τοῦ ἐλούομεν, ὡς καὶ τὸ λούμενος, ἀντὶ τὸ λουόμενος.

Σχόλια. Νὴ Δί' εὐδαίμων.] ἐν εἰρωνείᾳ. ἀντὶ τοῦ κακοδαίμων ... ψυχρᾷ θαλάττῃ ... τὸ δὲ ἦν ἀντὶ τοῦ ... διὸ ...

GERARDVS. Εἴ τιν' ἄλλον.] Accusatiuus pro nominatiuo positus est: accusatiuos enim spectant antecedentes & subsequentes. Dictum certe oportuit εἴ γε τις vel εἴπερ τις ἄλλος. ... κακὸς ... Ab antiquis vsque huc manauit hæc opinio, vt mare polluta quæcunque purgaret. Traditur hoc monumentis literarum. Cùm Plato ad Aegyptios sacerdotes ire statuisset, vt Aegyptiæ sapientiæ (quæ tunc celeberrima erat) placita & dogmata perdisceret, Euripidem comitem habuit, quem sacerdotes Aegyptij, vbi intellexissent morbo comitiali (ita enim nonnulli credunt) obnoxium, in mare demergi iusserunt, qua ex lotione Euripides morbo liberatus, carmen hoc cecinit:

Θάλασσα κλύζει πάντα τ' ἀνθρώπων κακά. id est, Mare abluit vniuersa mortalium mala. Euripidi & Aristophani assentiuntur & huius temporis homines, qui à rabido cane morsos, putant à rabie fore tutos, modo aliquot dies post morsum mari abluantur. ἐλοῦμεν imperfectum à λούω, per syncopen autem pro ἐλούομεν, quomodo & mox dicet λούμενος pro λουόμενος. εὐδαίμων per ironiam, pro κακοδαίμων. ψυχρᾷ. Etiam si aqua marina dulcibus aquis calidior est, vt quæ spissior est & corpulentior, quare & quæ calorem melius confoueat, propterea que flammam non æquè prompte extinguat, atque aliæ aquæ, tamen suapte natura frigida est, frigidior autem censenda, si senibus accommodes: hi enim naturali calore extincto, perpetuo frigore frigescunt. ᾖμεν vnde est εἶμι vado, facit perfectum medium ᾖα Atticè ᾖα, prima pluralis hinc fit ᾖμεν, quæ per syncopen efficitur ᾖμεν. Potest esse & præteriti imperfecti ab eodem εἶμι. facit enim

[illegible], in plurali [illegible], Atticè [illegible]. Πόπανα. Scribunt πόπανα fuisse πλακούντια πλατέα, λεπτὰ, καὶ περιφερῆ, i. placentulas latas, tenues & rotundas. Fortasse id fuerit quod Homerus οὐλοχύτας subinde appellat: panes qui ex hordeo & sale confecti ante sacrificium aris infundebantur. Molam vocant Latini.

Ἐπεὶ δὲ βωμῷ πόπανα καὶ προθύματα
Καθωσιώθη, πέλανος Ἡφαίστου φλογὶ,
Κατεκλίνομεν τὸν Πλοῦτον ὥσπερ εἰκὸς ἦν.
Ἡμῶν δ' ἕκαστος στιβάδα παρεκαττύετο.
Γυ. Ἦσαν δέ τινες κἄλλοι δεόμενοι τοῦ θεοῦ;
Καρ. Εἷς μέν γε Νεοκλείδης. ὅς ἐστι μὲν τυφλός.
Κλέπτων δὲ τοὺς βλέποντας ὑπερηκόντισεν.
Ἕτεροί τε πολλοὶ παντοδαπὰ νοσήματα
Ἔχοντες. ὡς δὲ τοὺς λύχνους ἀποσβέσας,
Ἡμῖν παρήγγειλε καθεύδειν τοῦ θεοῦ
Ὁ πρόπολος, εἰπὼν ἤν τις αἴσθηται ψόφου,
Σιγᾶν. ἅπαντες κοσμίως κατεκείμεθα.
Κἀγὼ καθεύδειν οὐκ ἐδυνάμην. ἀλλά με
Ἀθάρης χύτρα τις ἐξέπληττε κειμένη,
Ὀλίγον ἄπωθεν τῆς κεφαλῆς του γρᾳδίου.
Ἐφ' ἣν ἐπεθύμουν δαιμονίως ἐφερπύσαι.

Preludys, & popanis: igni praterea
Vulcanio admotis libis: more solito
Decumbere fecimus Plutum: mox quilibet
Nostrûm sedulo adornabat sibi grabatulum.
MV. *Erantne & aly, qui peterent opem a Deo?*
CA. *Vnus quidem fuit Neoclides nomine:*
Qui quanquam cæcus est, furando quemlibet
Tamen oculatum facile superat. Aly item
Aderant cum omnis generis conflictantes malis.
Postquam autem sacrificulus, extinctis lucibus,
Dormire nos: & si quis forte sibilum
Exaudiret, silere iussisset: ibi, hera,
Nos omnes, quàm placidissimè decubuimus,
Ego autem somnum capere non poteram: quia
Non procul à capite, nescio cuius, anicula,
Pulte referta olla stabat: quæ nares meas
Feriebat. Ad hanc ego gestiebam adrepere

Σχόλια. Ἐπειδὴ βωμῷ [illegible] τὴν θυσίαν, καὶ [illegible] ἀπὸ [illegible] πόπανα, καὶ [illegible] τότε [illegible] θυσίας [illegible]. Καὶ προθύματα.] [illegible] καὶ θυλήματα. σημαίνει δὲ τὰ [illegible] τὰ πρὸ τῆς θυσίας γινόμενα θυμιάματα, ἢ πλακούντια. Καθωσιώθη πέλανος.] [illegible] ἀνετέθη, ἐπειδὴ [illegible] τῇ Ἡφαίστου φλογὶ καθωσιώθη καὶ τὰ πόπανα καὶ τὰ προθύματα δὲ, τουτέστιν, ἢ [illegible] τὸ προθύεσθαι [illegible] ἢ [illegible]. ἐπεὶ δὲ βωμοῖς προθύματα καθωσιώθη Ἡφαίστου φλογὶ, καὶ πόπανα καὶ πέλανος ἄλλως. [illegible] πέλανος [illegible] ὅτι τὸ μὲν πέλανον ἐν τῷ πυρὶ [illegible] [illegible] βωμοῦ [illegible]. ἢ τὸ πέλανος [illegible] προθύματα [illegible] πόπανα καὶ τὰ προθύματα [illegible] Ἡφαίστου, ὅτι [illegible] κρεῖττον. Παρεκαττύετο.] ἐκ συλλογῆς [illegible] ἀπὸ τῶν καττυμάτων. καττύματα δὲ λέγονται οἱ μικροὶ ἱμάντες [illegible] ἐπὶ τοῦ κόπρου [illegible]. λέγει οὖν ἐκ πολλῶν καὶ μικρῶν τὴν στιβάδα [illegible].

GERARDVS. Προθύματα.] hoc nomen γενικὸν est, i. generale. Πόπανα verò εἰδικὸν speciale. Sunt enim προθύματα τὰ πρὸ τῆς θυσίας γινόμενα, id est, quæcunque sacrificium præcedunt, & velut quædam preludia atque paraſceue sacrificij: non enim prius accedebatur ad peragendum sacrificium, quàm permulta circa panem, aquã, ignem, ornamenta sacrificuli, & id genus alia rite & de more essent, secundum ritum lustrata, & disposita. Carion tantum meminit ποπάνων, & πελάνων, quæ edulia erant [illegible], vt quæ ad gulam nihil [illegible]. καθωσιώθη. Indefinitum prius a [illegible] quod componitur à κατὰ & ὁσιόω. [illegible] panes non sacrati, & viles, fiebant hi ex pepale. πάλη δὲ ἐστι λεπτότατον τοῦ ἀλεύρου. id est pars subtilissima, & flos farinæ. Tradunt pelanos sanctificari consueuisse ἐν τῷ πυρὶ, & (quod ait poeta) ἐν Ἡφαίστου φλογί. popana autem & alias placentas ἐν μέρει τοῦ βωμοῦ in aliqua parte altaris. Subaudiendum καὶ ἐπὶ καθωσιώθη πέλανος. Ἡφαίστου. Vulcanus igni præest, per [illegible] pro igni accipitur. παρεκαττύετο. καττύματα vilia sunt calceorum lora, & quibus calcei subligantur, pro vili solea quandoque capitur, vnde [illegible] est res qualescunque, & minimi pretij parare. Hoc verbo Carion significat vnumquemque eorum, qui tum aderant, humi lectulos vilissimos sibi substrauisse, & ex multis, iisdémque detritis particulis velut cólarcinasse.

Σχ. Εἷς μέν γε, Νεοκλείδης.] εἰς πολλὰ κεκωμῴδηται. ῥήτωρ καὶ τὰ δημόσια κλέπτων καὶ ξένος καὶ [illegible] λελαθυῖον. εἴρηται δὲ καὶ Πελαργὸς [illegible] ῥήτωρ καὶ συκοφάντης. Ἀθάρης χύτρα τις] ἀθάρα, μέλη ἡ σεμίδαλις. Αττικοὶ δὲ [illegible] ἀθάρης, Αἰολεῖς ἀθάρας. [illegible] ἀθάρας. Ἐφ' ἣν ἐπεθύμουν δαιμονίως ἐφερπύσαι. [illegible] ἐφερπύσαι δὲ, [illegible] ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἑρπετῶν. ἐκ τούτου δὲ [illegible], [illegible] χύτραν δηλοῖ.

GERARDVS. Νεοκλείδης.] Fuit hic rhetor Atheniensis, qui vel hoc vno nomine potuit Aristophani inuisus esse, inuisior autem quòd ærarium expilasset, pituita & lippitudine admodũ vexabatur, poeta odiosè cæcum fuisse fingit, & ea de causa ad Aesculapium adductum. Ὑπερηκόντισεν] ab ὑπὲρ & ἀκοντίζω, quod est iaculor: propriè ὑπερακοντίζειν est iactu iaculi vincere, transumptiuè quocunque modo superare. Ἀποσβέσας, participium à verbo composito & anormi ἀποσβέννυμι. Πρόπολος.] Quicunque, ac cuiuscunque seruus πρόπολος appellatur, discriminis gratia addit τοῦ θεοῦ, vt sit ἱερομύστης, sacrorum præfectus & antistes, qui mysteriis, atque ritibus sacris preest. αἴσθηται] subiunctiuum ab anormi verbo αἰσθάνομαι. σιγᾶν. Illa erat priscæ religionis institutio,

vt tantisper dum sacra ritè peragerentur, ἱεροκήρυξ, id est, præco sacer, iuberet populum linguis fauere, id est, tacere, nulla voce mala obstrepere, sed in alto silentio permanere. Quæ omnia possent videri ab hoc nasuto poeta rideri, qui ait sacerdotem imperasse καθεύδειν, & audito etiam strepitu per noctem, σιγᾶν, huc spectabat nimirum, vt ipsi commodius liceret, sacra suo more tractare, id est, Diis oblata suffurari, & deuorare. κἀγὼ ἀπὸ & ἀγκάλ autem pro δὲ ἀθάρης, genitiuus est à nominatiuo ἀθάρη qui consuetius effertur ἀθάρα. cibus erat quo prisci vtebantur, vsu coquendi panis nondum reperto: conficiebatur ex farina, aqua, melle aut caseo, immixtis ouis. Quanquam autem Aristophanis ætate panis coquebatur, tamen aniculam edentatam puls magis decebat quam panis. ἐξαπτῆ, ab ἐκ ἅπτω, tetigerat, tango. oculos primum puls tetigerat, lampadibus enim adhuc lucentibus Carion pultem præuiderat, sed magis nares & odoratum: non enim eò serpere nititur, vt oculis satisfaciat, sed palato potius. δαιμονίως, ἀναισθήτως: beatum me fore existimabam, si nihil sentiente vetula, ego pultem illi auferrem. ἐφερπύσαι. Verbum hoc ad reptilia pertinet, per metaphoram est leniter, & nullo strepitu edito, aliquò se proripere. Præpositio ἐπὶ ante verbum ἑρπύζω ponitur ἐκ παραλλήλου. nam iam posita erat ante τὴν ἐμὴν ἐπιθυμίαν

Ἔπειτ᾽ ἀναβλέψας ὁρῶ τὸν ἱερέα
Τοὺς φθοῖς ἀφαρπάζοντα, καὶ τὰς ἰσχάδας,
Ἀπὸ τῆς τραπέζης τῆς ἱερᾶς. μετὰ τοῦτο δὲ
Περιῆλθε τοὺς βωμοὺς ἅπαντας ἐν κύκλῳ,
Εἴ που πόπανον εἴη τι καταλελειμμένον.
Ἔπειτα ταῦθ᾽ ἥγιζεν εἰς σάκταν τινά.
Κἀγὼ νομίσας πολλὴν ὁσίαν τοῦ πράγματος,
Ἐπὶ τὴν χύτραν τὴν τῆς ἀθάρης ἀνίσταμαι.
Γυ. Ταλάντατ᾽ ἀνδρῶν, οὐκ ἐδεδοίκεις τὸν θεόν;
Κα. Νὴ τοὺς θεοὺς ἔγωγε μὴ φθάσειέ με,
Ἐπὶ τὴν χύτραν ἐλθὼν ἔχων τὰ στέμματα.
Ὁ γὰρ ἱερεὺς αὐτοῦ με προὐδιδάξατο.
Τὸ γράδιον δ᾽ ὡς ᾔσθετο δή μου τὸν ψόφον,
Τὴν χεῖρ᾽ ὑφῄρει. κᾆτα συρίξας ἐγὼ
Ὀδὰξ ἐλαβόμην ὡς παρείας ὢν ὄφις.
Ἡ δ᾽ εὐθέως τὴν χεῖρα πάλιν ἀνέσπασεν.
Κατέκειτο δ᾽ αὑτὴν ἐντυλίξασ᾽ ἡσυχῇ
Ὑπὸ τοῦ δέους βδέουσα δριμύτερον γαλῆς.
Κἀγὼ τότ᾽ ἤδη τῆς ἀθάρης πολλὴν ἔφλων.

Capite hic modicè sublato, video sacrificum
Liba & nuces, à mensa surripere sacra:
Et aras circuire cunctas ordine:
Sicubi fortè popanum relictum esset aliquod:
Ibi quicquid inueniebat, id omne sacculo
Indebat. Ego ratus magnam esse in facinore
Hoc sanctitatem, in ollam pultis erigor.
ΜΥ. *Hominum miserrime, non tu veritus es Deum?*
ΚΑ. *Ita per Deos ne pultem præriperet mihi*
Cum suis corollis: ita enim me sacrificulus
Eiusdem pradocuerat. Cæterùm anicula,
Vt strepitum sensit, tacitè lectulo manum
Extendit: ego autem sibilans, anguis velut
Pareus, mordicus arripui: sed ea manum,
Subitò reduxit, & inuoluta stragulo,
Quieta iacuit, pedens interim ex metu,
Quauis fele acerbius. Ego verò tum bonam
Pultis partem absorpsi. Pòst demum ventre iam

Σχόλια. Τοὺς φθοῖς] Ἀττικοὶ μὲν μονοσυλλάβως οἱ φθοῖς. ὁ δὲ Καλλίμαχος. φθοίας ἀντὶ τοῦ πλακουντίας. πέμματα. (Bisetus. Εὐστάθιος. φθοῖς, πέμματά τινα μετὰ σπλάγχνων ἐσθιόμενα. ἀλλαχοῦ δὲ φθοῖς, πλακοῦς ποιὸς ἐκ τυροῦ καὶ μέλιτος συσκευαζόμενος. ἀόκλιτον δὲ ἐκλίνετο ἡ λέξις.) Ἀπὸ τῆς τραπέζης τῆς ἱερᾶς.] εἰσὶ γὰρ τράπεζαι ἐν τοῖς ἱεροῖς, ἐν αἷς τιθέασι τὰ ἐπιφερόμενα. Εἰς σάκταν τινά.] γράφεται εἰς σάκκον ὅ ἐστιν εἰς θύλακον. ἀπὸ τοῦ σάττεσθαι. ὁ (συνέλεγεν) εἰς τὸν βωμὸν ἥγιζε φησὶν εἰς τὸν σάκκον. ἥγιζε δὲ ἀντὶ τοῦ ἔβαλλεν εἰς δέρματος σακκίον. ὅπερ θύλακοι λέγονται. τινὲς δὲ ἀντὶ τοῦ ἁγίως ἀνετίθετο. παίζει δὲ τοῦτο εἰς τὸν ἱερέα. ἀρσενικῶς δὲ ὁ σάκτας ὡς αἱ χρήσεις διδάσκουσιν. Κἀγὼ νομίσας πολλὴν ὁσίαν.] ὅσια μὲν τὰ πρὸς ἀνθρώπους ἃ ἔξεστι θιγεῖν. δόξας φησὶν ὅσιον εἶναι τὸ λαμβάνειν τι ἀπὸ τῶν ἐν τῷ ἱερῷ, ἐπεὶ καὶ ὁ ἱερεὺς ἐλάμβανεν.

Gerardvs. Φθοῖς, φθοΐδες & φθοΐδας contrahi in φθοῖς scitur, quod ad significatum attinet, tradunt esse πλακουντίου πλατὺ & περιφερὲς, vt à ποπάνῳ non differat. Ἀφαρπάζοντα, vt in ἀφαρπάζω ἀπὸ. sequitur enim ἀπὸ τῆς τραπέζης. Mensas autem fuisse in templis oportebat, vt super quas ea deponerentur quæ Diis, vel potiùs (vt poeta rectè sensit) sacrificulis offerebantur. ἰσχάδας, non tantùm nuces, sed ficus, & omne genus bellariorum quę à pauperibus possunt Diis præsentari intellige. ἐν κύκλῳ. Circuitio illa, sacerdotis auiditatem quandam notat. καταλελειμμένον est à καταλείπω. ἥγιζεν ab ἁγίζω, siue ἁγιάζω sanctifico. venustissimè dixit παρ᾽ ὑπόνοιαν, ἥγιζεν εἰς σάκταν, pro ἥγιζεν εἰς τὸν βωμὸν. iniecit sanctè, id est, gulosè, & vt famelicum decet. Proinde τινὰ non ineptè quis vertat, amplum, & magnum: vt habeat magnitudinis notationem, vt illic, ἐνι γάρ τις κινδυνος ἐν τῷ πράγματι. σάκταν, visum est nonnullis legendum σάκκον, sed nihil refert, nam σάκκος, σάκος, & σάκτας παρὰ τὸ σάττεσθαι. i. ab onerando & implendo dicuntur. πολλὴν ὁσίαν. s. εἶναι factum illud. i. furtum huiusmodi, nempe quod in templo fieret, sanctimoniam quandam habere, & omni reprehensione vacare, fas mihi & licitum esse. τῆς ἀθάρης. Articulus τῆς Attico more πλεονάζει. Ταλάντατε. superlatiuum à τάλας. ἐδεδοίκεις, plusquamperfectum medium à δείδω anormi. ἔγωγε. s. ἐδεδοίκειν. Rogatus num timuisset Dei numen & maiestatem, respon[dit] potiùs se timuisse illius rapacitatem.

Σχόλια. Μὴ φθάσῃ (με)] φθάσῃ ἐπὶ τὸν βωμὸν ἀπελθεῖν. διαβάλλει δὲ τὸν θεὸν ὡς κλέπτην & ἁρπαγα.

ἐφοβεῖθ' ὅπως μὴ καὶ αὐτὸς ἐλθὼν κλέψαι τὴν χύτραν [illegible] ... πάνυ καλῶς [illegible] σύγκειται τὸ πρᾶγμα [illegible] ... τὴν χύτραν τῆς ἀθάρας [illegible] ... ὡς αὐτοὶ δοῦλοι [illegible] ... Ἀσκλήπιον [illegible] ... Τὴν χεῖρ' ὑφεῖρε.] [illegible] ... ὅμοιόν ἐστιν [illegible] τὸ ἐνεβρίμησεν [illegible] ... παρείας [illegible] ... Δημοσθένης [illegible] ... Λυκοῦργος [illegible] ... ὁρῶσιν.

Βισετυς. Βδέλων.] [illegible] ... παρὰ τὸ βδεῖν [illegible] ... ἐξ ἧς [illegible].

Gerard. [illegible] quod sua tempora de [illegible] ducit, habet hoc verbum ferè vim anteuertendi & præoccupandi. στέμματα. Deorũ simulachra olim corollas gestabant, quas æditui subinde renouabãt, quasi ea re significatum vellent, Deorum virtutem non marcescere, sed viridem, i. potentem & efficacem perenniter esse. ὑφαιρούμενος ἁρπάξαντα, pro ὑφαιρούμενος ἁρπάξας, compositum à ὑπὸ, & δὲ αἱρέομαι, antea docuerat, cùm res mensis Deorum appositas, clàm abligurriendas auferret. ᾔσθετο, ab anomalo αἰσθάνομαι, sensit, intellexit. ὑφήρει ab ὑπὸ & αἱρέω, tacitè & sensim in ollam extendit, ne quis ea surriperet. ὀδὰξ aduerb. τοῖς ὀδοῦσι dentibus, mordẽdo. παρείας, serpẽtis species διὰ τὸ παρειὰς μείζους ἔχειν, dictus, quod maxillas habeat inflatiores & maiores, rarò mordet, neq; ferè vnquam lędit, Propterea Carion ait se momordisse, vt pareas: nam si morsu lęsisset vetulam, illa exclamasset, quod factum non videmus, magis ergo terreiecit quàm læsit. καλυψάμενος, à καλύπτομαι ἐντυλίξας, vbi manum inuoluisset, & linteis implicuisset, hoc modo serpentis morsum vitare volens ab ἐντυλίττω. γαλῆς. Dici solet, vnicuique ita innatum esse amorem sui, vt cuique suus etiam crepitus bene oleat, aut certè, vt ab alienis excrementis & crepitu, quàm à suis quisque vehementius abhorreat: verum felis excrementa vsque adeo acida sunt, & fœtida, vt quoniam ipsa graueolentiam illam ferre nequit, aliquid quærat quo suum stercus contegat. ῥοφῶ λέων. [illegible] verbum est factitium: significat enim μετὰ ψόφου ἐσθίω, cum flatu & sibilo comedo, qui mos est helluonum, & lurcose, auidiusque edentium.

Ἔπειτ' ἐπειδὴ μεστὸς ἦν ἀνεπαυόμην.
Γυ. Ὁ δὲ θεὸς ὑμῖν οὐ προσῄειν; Καρ. οὐδέπω.
Μετὰ τοῦτο δ' ἤδη καὶ γέλοιον δῆτά τι
Ἐποίησα. προσιόντος γὰρ αὐτοῦ, μέγα πάνυ
Ἀπέπαρδον· ἡ γαστὴρ γὰρ ἐπεφύσητό μου.
Γυ. Ἦ πού σε διὰ τοῦτ' εὐθὺς ἐβδελύττετο.
Καρ. Οὐκ, ἀλλ' Ἰασὼ μέν τις ἀκολουθοῦσ' ἅμα,
Ὑπηρυθρίασε, χἠ Πανάκει' ἀπεστράφη,
Τὴν ῥῖν' ἐπιλαβοῦσ'. οὐ λιβανωτὸν γὰρ βδέω.
Γυ. Αὐτὸς δ' ἐκεῖνος; Καρ. οὐ μὰ Δί' οὐδ' ἐφρόντισεν.
Γυ. Λέγεις ἄγροικον ἄρα σύ γ' εἶναι τὸν θεόν;

Distento, me ad quietem compositè dedi.
Mv. *Num verò Deus ille ad vos nõdũ accesserat?*
Ca. *Nõdũ: sed postea feci aliud quiddã admodũ*
Ridiculum. Nam propius cùm accessisset Deus,
Mirum in modum pepedi: nam venter meus,
Expulse, quam voràram, nimium intumuerat.
Mv. *Certè vel ob isthoc te execraretur Deus.*
Ca. *Minimè: sed Iaso, quæ sequebatur patrem,*
Erubuit ob crepitum: at Panacæa naribus
Compressis, se auertit. nam ego thus non visio.
Mv. *Quid autem ille Deus?* Ca. *nihil pensi habuit hercule.*
Mv. *Adeóne rusticanum hunc ais Deum?*

Σχόλια. Ὁ δὲ θεὸς ὑμῖν οὐ προσῄειν.] ἰωνικῶς ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ [illegible] ... Ἀπέπαρδον.] διὰ τὴν ἀθάρα [illegible] ... Ἀλλ' Ἰασὼ [illegible] ... θυγατέρα [illegible] Ἀσκληπιοῦ [illegible] ... Ἀμφιάρεω [illegible] ... Ἀσκλη[πιοῦ] [illegible] ... Πανάκειαν καὶ Ἰασὼ [illegible] ... Οὐ λιβανωτὸν γὰρ βδέω.] ἄλλο λίβανος καὶ ἄλλο λιβανωτός. λίβανος μὲν γὰρ αὐτὸ τὸ δένδρον, λιβανωτὸς δὲ ὁ καρπὸς τοῦ λιβάνου. ἔστι δὲ καὶ ὄρος Λίβανος καλούμενον.

Gerard. προσῄειν. εἶμι τὸ πορεύομαι, i. vado habet præt. med. εἶα & Atticè ᾖα. Vnde fit plusquápert. ᾔειν, ᾔεις, ᾔει. Tertiæ huic personæ ν itidem Atticè, additur, & pro ᾔει, ᾔειν dicitur. μέγα pro μεγάλως, nõ cõtentus hac voce subiũgit alterã πάνυ, vt ex his cõpositis crepitus maior mõstretur. ἀπέπαρδον, ab ἀπὸ & πέρδω, quãquã πέρδω vsitatius. ἐπεφύσητο, ab ἐπὶ intẽdẽdi particula & φυσάω, intumuerat autẽ propter pultẽ quæ flatuosa est, & in ventre multos gignit ventos, vnde magno impetu erumpunt. ἐβδελύττετο. Appositũ & in rẽ exquisitum verbum: est enim βδελύττεσθαι propriè eum execrari qui βδέει. i. pedit. Iaso. hanc & Panaceam Aesculapij filias fuisse paulo antè dixi

mus. Illa περὶ τῶν ἰατρῶν, i. à medela & sanitate, sortita est nomen: hæc verò περὶ τὸ πᾶν & ἄκος, i. à curandis omne genus morbis. ἅμα pro σὺν vel ξὺν, vt sit ξυνακολουθοῦσα χ' ἢ pro καὶ ἡ. λιβανωτόν. Alludit ad thureum illum vaporem qui in sacris A acerra pensili spargitur. λέγεις; cum interrogatione, quæ increpationem habet: Túne dicere audes Aesculapium inter agrestes, & rusticas sordes versari solitum, honestatis & elegantiæ ignarum?

Καρ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ'· ἀλλὰ σκατοφάγον. Γυ. αἶ τάλαν.

Καρ. Μετὰ ταῦτα γ' εὐθὺς ἐγὼ μὲν συνεκαλυψάμην.

Δείσας. ἐκεῖνος δ' ἐν κύκλῳ τὰ νοσήματα

Σκοπῶν περιῄει πάντα κοσμίως πάνυ.

Ἔπειτα παῖς αὐτῷ λίθινον θυείδιον

Παρέθηκε καὶ δοίδυκα καὶ κιβώτιον.

Γυ. Λίθινον; Κα. μὰ Δί' οὐ δῆτ' οὐχὶ τό γε κιβώτιον.

Γυ. Σὺ δὲ πῶς ἑώρας ὦ κάκις' ἀπολούμενε.

Ὃς ἐγκεκαλύφθαι φής; Καρ. διὰ τοῦ τριβωνίου.

Ὀπὰς γὰρ εἶχεν οὐκ ὀλίγας, μὰ τὸν Δία.

Πρῶτον δὲ πάντων τῷ Νεοκλείδῃ φάρμακον

Καταπλαστὸν ἐνεχείρησε τρίβειν, ἐμβαλὼν

CA. Non rusticanum modò, sed merdiuorum.

MV. hem scelus.

CA. Post crepitū ergo Deū veritus, me cooperui.

B At ille morbos circum explorans, admodum

Composito & magnifico omnia lustrabat gradu.

Postea puer ille mortariolum lapideum

Apposuit, cum pistillo, nec non capsulam.

MV. Lapideum? CA. non, non hercle apposuit capsulam.

MV. Age verò, cùm te fuisse opertum dixeris,

Quomodo videre potuisti hæc, homo perdite?

CA. Per palliolum: nam, per Iouem, foramina

C Haud pauca habet. sed Neoclidæ primùm omniū

Cœpit parare medicamentum vnctorium.

Σχόλια. Ἀλλὰ σκατοφάγον.] ἀντὶ τοῦ ἀγροῖκον. ἀγροῖκοι δὲ λέγονται οἱ περὶ βοιωτοὺς βοῶν. οἱ δὲ πολλὰ ἀναισχυντοῦσιν σκατοφάγοι λέγονται. ἐπιρρήματος δ' ἐστὶν οὐ καλὸς. γυνὴ δὲ... θυείας τῆς γραός. οὐ δῆτ' οὐχὶ τό γε κιβώτιον. πρὸς τὸ πρῶτον ἀπήντησεν. οὐχὶ γε κιβώτιον. εἰπὼν γὰρ ὅτι κιβώτιον λίθινον ... ἑαυτοῦ λήθην ἐπανορθούμενός φησι. μὰ Δί' οὐχὶ λίθινον τὸ κιβώτιον.

GERARDVS. Σκατοφάγον.] Dictum hoc παρ' ὑπόνοιαν. Accusatus videbatur corrigere velle quod dixerat, μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ'. s. λέγω αὐτὸν ἄγροικον, non certè dico esse rusticanum: sed deterius crimen illi impingens, scatophagum vocat, per hoc ἀναίσθητον, & brutum notans. Competere volunt id verbi propriè in boues Bœotios, & Cyprios, qui oletis & stercoribus humanis pascūtur: quãuis credant eos huiusmodi excrementa non tam pastus gratia, quàm vt torminibus liberentur, appetere. Proditum est memoriæ, Hippocratem medicum illum summum, rei medicæ vsqueadeò fuisse studiosum, vt ægrotorum etiam retrimenta gustarit, quo morbi naturā inde persentisceret. Hoc tamen nonnulli Aesculapio tribuunt, quos inter apparet Aristophanem fuisse, qui hoc nomen in illum, & in medicos quoscunq; torquet, quòd in curandis ægrotis lotiū & alia sordidiora tractent, quo sane quæstu dū viuunt, quodammodo σκατοφάγοι dici possunt. Composita dictio, à nomine heteroclito σκῶρ σκατός, & à φάγω verbo φάγω, vnde est indefinitum ἔφαγον. ac aduerbium μαμμακύθου... eadem forma dictum est, qua & ..., quo de nuper. παῖς. vt Latinis puer ad seruum porrigitur, sic Græcis παῖς. Δοίδυκα. Nomen δοίδυξ potest significare non solùm ἀλετρίβανον, i. pistillum quo pharmaca tunduntur in mortario, sed & ἀλετρίβανον, i. coclear quo ea quę in mortario tusa sunt, colliguntur. Verum credibilius est de pistillo dici, propterea quòd coclear potiùs fuerit in κιβωτίῳ, i. arcula quam circumferant vulnera curaturi, in ea enim sunt linteola, fasciolæ, & instrumenta curando vulneri necessaria. λίθινον. Carion præposuit adiectiuum multis substantiuis, cum primo autem conueniat tā- D tùm, cum duobus aliis, vt aptetur, rerum earum natura non fert. Ridiculè itaque rogat Chremyli vxor generaliter λίθινον; Carion ratus interrogari se de θυειδίῳ, respondet, μὰ Δία, i. omnino. s. παρέθηκε λίθινον. postmodum verò absurditatem sentiens, & dictum suum corrigens, subiungit, οὐ δῆτα οὐχὶ non sanè, non inquam παρέθηκε τὸ κιβώτιον. κάκιστα ἀπολούμενε, pessimè perdende, mastigia improbissime. Domini iocando sic seruos solent compellare: non itaque sunt hęc verba contumeliosa. ἐγκεκαλύφθαι. s. σε, te contectum fuisse?

Σχόλια. Διὰ τοῦ τριβωνίου.] ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ καὶ τετριμμένου ἱματίου. τὸ γὰρ τρίβωνον ἱμάτιον οὕτω καλοῦσιν Ἀττικοί. ὀπὰς δὲ τὰς τρώγλας. ἔνθεν καὶ ὦπες οἱ ὀφθαλμοί. ἀνοίγματα γάρ εἰσι.

E GERARDVS. Ὀπάς.] Si vesti non fuissent ὀπαί, vix digna fuisset, quæ τριβώνιον vocaretur: cum lacera vestis & detrita dicatur τριβώνιον, παρὰ τὸ τρίβεσθαι. Ea fortasse vestis fuerit, quam à lacerando Latini nuncupant lacernam. πρῶτον. Post infirmitates animaduersas, & mores ægrotorum expensos (nouerat enim Deus quales cuiusque essent mores) primùm conuertit se ad Neoclidem, qui reliquis exemplo esset, impios homines Dis odiosos esse, nec oportere tales se Dis F impunè offerre.

BISETVS. Φάρμακον.] Εὐφράδιος. φάρμακα, τὰ δηλητήρια, παρὰ τὸ φέρειν ἄχος, εἴτε λύπην. καὶ φάρμακα τὰ ἀκεσώδυνα, παρὰ τὸ φέρειν ἄκος, τουτέστιν ἴασιν. καὶ τὰ τῶν ζωγράφων βάμματα, καὶ ἁπλῶς αἱ βαφαὶ φάρμακα λέγονται. Σουΐδας δέ φησι φάρμακον εἰρῆσθαι παρὰ τὸ φέρειν ἅμα ἄκος. Τούτων δὲ ... τῶν ἰατρικῶν φαρμάκων. ὧν τὰ μὲν ποτά, τὰ δὲ χριστά, τὰ δὲ πάστα, ἔτι ἐπίπαστα, τὰ δὲ καταπλαστά.

G Σχόλια. Καταπλαστόν.] τῶν φαρμάκων, τὰ μὲν ἐστὶ καταπλαστά. τὰ δὲ χριστά. τὰ δὲ ποτά. τινὲς δὲ προπαροξυτόνως καταπλαστὸν λέγουσιν. ἔστιν σὺν πᾶσιν τὸ πλασσόμενον. πλαστὸν τὸ πλαττόμενον, ὁ καὶ κατάπλαστον λέγει. καὶ πλεῖστον τὸ ποιούμενον. ἐνεχείρησεν. ... τρίβειν διὰ τοῦ ... οὐ γὰρ ἐμβα-

ἰματικῶς ἐθεράπευσεν ὁ Ἀσκληπιὸς, ἵνα καὶ τοῦ Νεοκλείδου ἐγχέειν αὐτὸν λέγωμεν τρίβειν τὸ φάρμακον, ἀλλ' ἀθανάτως κατὰ τὴν [illegible] οὕτως, ἐνεχείρησε πρῶτον πάντων τρίβειν τῷ Νεοκλείδῃ φάρμακον κατάπλαστον. καὶ ἔστιν [illegible] πρὸς τὸ τρίβειν [illegible] ἡ γὰρ τρῖψις [illegible] δι' ἑαυτοῦ [illegible].

GERARDVS. Καταπλαστόν.] Pharmacorum quæ medelæ causa adhibentur, alia sunt πλαστὰ sive καταπλαστὰ, quibus in cataplasmatis & malagmatis vtimur, cuius generis erant quæ Neoclidæ sunt apposita. Alia sunt χριστὰ, quibus illinimus & vngimus. Postrema potabilia πιστὰ καὶ ποτὰ vocantur potiones appellamus. Ad pharmaca τὰ ἄλιμα καὶ ἄδιψα quod pertinet, quibus fames & sitis arcetur, in hunc ordinem non redu-

cas. Τηνίων. Tenos vna est ex Cycladibus insulis; quam ex hoc loco fuisse σκοροδοφόρον, i. alliorum feracem inferunt. à Τῆνος fit adiectiuum Τήνιος. Ideo autem alliorum succum in oculos conficit, quòd illorum acrimonia aciem oculorum perstringat & grauissimè vrat. Θυεία. Ecce primitiuum vnde diminutiuum θυείδιον, cuius meminit paulò antè. ὀπός. Vis illa humecta quæ folia ramis agglutinat ὀπὸς vocatur. Pro lachryma cuiusuis arboris ponitur. Omnium tamen significationum hæc est frequentissima, vt ponatur pro radice silphij. Quæ acceptio pulchrè hic quadrat, vt ex herbis solis, potiùs quàm ex herbis & arboribus, mixtum fit pharmacum. De silphio postea paulo plura.

Σκορόδων κεφαλὰς τρεῖς Τηνίων. ἔπειτ' ἔφλα
Ἐν τῇ θυείᾳ συμπαραμιγνύων ὀπὸν,
Καὶ σχῖνον. εἶτ' ὄξει διεμένῳ Σφηττίῳ,
Κατέπλασεν αὐτοῦ τὰ βλέφαρ' ἐκστρέψας ἵνα
Ὀδυνῷτο μᾶλλον. ὁ δὲ κεκραγὼς καὶ βοῶν,
Ἔφευγ' ἀνᾴξας. ὁ δὲ θεὸς γελάσας ἔφη.
Ἐνταῦθα νῦν κάθησο καταπεπλασμένος.
Ἵν' ὑπομνύμενον παύσω σε τὰς ἐκκλησίας.
Γυν. Ὡς φιλόπολίς τις ἔσθ' ὁ δαίμων καὶ σοφός.

Itaque alliorum Teniorum capita tria
Iniecit, eaque in mortariolo contudit:
Deinde silphium & scillam commiscuit,
Aceto super eiam à conspersa sphettio:
Post vnguentum hoc Neoclidæ admouit oculis:
Et, vt dolor esset maior, vertit palpebras.
Ille inclamans, & vt magna exiliens, fugam
Meditabatur: quod Aesculapius videns,
Dicebat ei: sede hic, ad istum vnctus modum:
Vt si tu iureiurando fortè postules
Dilationes causarum, ego te liberem.
MV. *Quàm amàs reipublicæ & sapiès est hic Deus!*

Σχόλια. Τρεῖς Τηνίων.] ὅτι ἐν τῇ Τήνῳ μιᾷ τῶν Κυκλάδων νήσων ὄρεις καὶ σκορπίοι [illegible] ἐγίνοντο, ἢ ὅτι ἡ Τῆνος [illegible] σκοροδοφόρει. ἡ Τῆνος δὲ αὕτη [illegible] καὶ [illegible] πόλεσι. Τῆνος δ' αὐτὴ πολλοὺς ἔχει [illegible] σκορπίους. Καλλίστρατος δὲ ἐπὶ τὸ [illegible] κατηνέχθη, ὡς σκοροδοφόρου τῆς νήσου. διὸ καὶ τὸ παρὰ Ἀντιμάχῳ Τήνου τ' [illegible] εἶχεν [illegible].

BISETVS. Ἔπειτ' ἔφλα] φλᾶν κατὰ τὸ [illegible], καὶ [illegible] σημαίνει, ὡς [illegible] ἀντὶ τοῦ συνέτριψε, συνέτριψε, κατέθλασε. [illegible] ἀντὶ τοῦ θλᾶν ἀττικῶς. καὶ φλᾶσθαι ἀντὶ τοῦ θλᾶσθαι κατὰ τὴν αὐτὴν διάλεκτον.

Σχόλια. Καὶ σχῖνον.] σχῖνον νῦν φησὶ τὴν σκίλλαν [illegible] γὰρ [illegible] πάντα [illegible] ἐν δὲ τοῖς [illegible] Θεοφράστου, ὅτι ἕτερόν τι ἡ σκίλλα. καὶ σχῖνος [illegible] καὶ δακρύειν. ἡ αὐτὴ γὰρ [illegible] μαστίχη. Ὄξει διέμενος] διαβρέξας ὁ νῦν [illegible] φασί. Σφηττίῳ δὲ τῷ δριμυτάτῳ ἀπὸ δήμου. πικροὶ γὰρ οἱ Σφήττιοι καὶ συκοφάνται. ἢ [illegible] τοὺς σφῆκας. θυμικοὶ γάρ. ἢ ὅτι δριμὺ ὄξος παρὰ Σφηττίοις ἐγίνετο.

GERARDVS. Σχῖνον.] Est schinus herba inter cæpas connumerata, alio nomine scilla dicta, succi est mordacis & amarulenti, vnde ἀπὸ τοῦ σχίζειν ductam volunt, quòd oculos quasi proscindat, & indè sua vi lachrymas excutiat. διέμενος. διίημι à διὰ & ἵημι, effertur quandoque trisyllabum διίημι, vnde est διεῖναι, quod est βρέχω asper-go, perfundo, hinc fluxit hoc διέμενος. Σφηττίῳ. Existimarit aliquis, non minus quondam celebre fuisse Sphettiorum acetum, quàm allium fuerit Teniorum. Verùm haud scio an, quoniam Sphettiis nota inhæsit calumniæ, poeta velit ἀλληγορικῶς significare, eam Neoclidæ fuisse calumniam, quam Sphettiis olim fuisse tradunt. κατέπλασε, participium perfectum à πλάσσομαι. ἔφευ-

γε, fugiebat, i. fugere volebat: magis fugiendi animus fuit, quàm re vera fugere potuerit, quò enim fugisset, qui bis cæcus propemodum erat? ἀναΐξας, ab ἄνω & ἀΐσσω, ἀναΐσσω fit, quod est impetu facto exurgo, cùm dolore vehementiùs eum vrgente à grabato prosiluisset.

BISETVS. Σφηττίῳ] Ἀθήναιος ἐν τῷ β. τῶν δειπνοσοφιστῶν [illegible]. κάλλιστον δ' ὄξος εἶναι φησὶ Χρύσιππος ὁ φιλόσοφος τό, τε Αἰγύπτιον, καὶ τὸ Κνίδιον. Ἀριστοφάνης δὲ Πλούτῳ φησὶν ὄξει διέμενος σφηττίῳ. Δίδυμος δ' ἐξηγούμενος τὸ ἰαμβεῖον φησὶν, ἴσως διότι οἱ Σφήττιοι ὀξεῖς. καὶ τὰ ἑξῆς. ἐκ δὲ τούτων τοῦ Ἀθηναίου ῥημάτων εἰκάσειεν ἄν τις ταῦτα τὰ παλαιὰ σχόλια ὑπὸ Διδύμου συγγεγράφθαι.

Σχόλια. Ἵν' ὑπομνύμενον.] ἀντὶ τοῦ ἐγκαλούμενον. ὑπωμοσία δέ ἐστιν ἣν ἐπιδιδοῦσιν ὁ βουλόμενος ἀντιλέγειν ψηφίσματι εἰσφερομένῳ. ἐγκαλοῦνται δὲ εἰς τὸ δικαστήριον πολλάκις. Σαλούστιος δέ φησιν ὡς μέλλοντες εἰς [illegible] δημοσίαν ἀποστέλλεσθαι χρείαν παρὰ τοῦ δήμου, πολλάκις ὑπώμνυον τὸ μὴ δύνασθαι αὐτὸ ποιεῖν. ἵνα συκοφαντῶσιν οἴκοι μένοντες. ἄλλως. ὑπωμοσία ἐστὶν ἀποδείξεως αἰτίας δι' ἣν οὐχ ὑπαντᾷ τις πρὸς τὴν δίκην. ταχθεῖσης. καὶ [illegible] συμβάσης ἀρρωστίας καὶ ὑπομοσθείσης ταύτης τῆς γραφῆς, [illegible] ὁ ἀγών. οὕτως δὲ Τήλεφος. ὑπωμοσία ἐστὶν ὄνομα δίκης, καθ' ἣν οἱ μέλλοντες ἐκτίσασθαι νοσεῖν προφασιζόμενοι, τὴν κυρίαν ἀνεβάλλοντο καὶ πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἐδικάζοντο. τινὲς δὲ ὑπομνύμενον φασὶ τὸ ὀμόσαι μὴ δικάσασθαι. καὶ παραβαίνοντα τοὺς ὅρκους δικάζεσθαι ὕστερον. ἐκκλησίας δὲ ἀντὶ τοῦ ταῖς ἐκκλησίαις. ταῦτα δέ φησιν ὡς τοῦ Νεοκλείδου διὰ κακουργίαν ταῦτα ποιοῦντος. ἄλλως. ὑπομνύμενον μὲν ἀντὶ τοῦ ὑποδύοντα τῆς ἐκκλησίας καὶ συκοφαντοῦντα ὑπὲρ τοῦ κερδαίνειν. ἢ ὑποθεωροῦντα. ἵνα ἀναλάβωσιν οἱ δικασταὶ καὶ βοηθήσωσιν οἷς αὐτὸς συλο-

ται. ἢ πανουργουμένῳ. εἰ γὰρ σύνωμόται, ἀλλὰ καλῶς ὤμνυον. ἄλλως. ὑπωμοσία ἐστὶν ἡ δευτέρα κρίσις τῆς δικαστηρίου λογομένη μετὰ τῶν ἀποκλήρων παρουσιῶν. Ως φιλόπολις.] ἐπεὶ τὰ λυμαινόμενα τῆς πόλεως ἠφάνιστο.

GERARDVS. Υπωμοσάμενον,] ab ὑπὸ & ὄμνυμαι, cuius origo est ὀμνύω anorme verbum, significat hoc verbum aliquo prætextu puta peregrinationis, vel morbi, causam in aliud tempus reiicere, qui mos est calumniatorum, & subterfugientium. Hoc ait Aesculapius, si in concionem venire non potes, vbi tu oraturus eras, liberabo te, & quo minus illic sis, faxo vt omnes intelligant, dignum esse te, qui iureiurando dilationē postules & impetres. φιλόπολις publicæ tranquillitatis amator: qui vrbis statum quietum esse cupit, impuris ciuibus exturbatis.

Καρ. Μετὰ τοῦτο τῷ Πλουτωνὶ παρεκαθέζετο.
Καὶ πρῶτα μὲν δὴ τῆς κεφαλῆς ἐφήψατο.
Ἔπειτα καθαρὸν ἡμιτύβιον λαβὼν,
Τὰ βλέφαρα περιέψησεν. ἡ Πανάκεια δὲ
Κατεπέτασ' αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν φοινικίδι,
Καὶ πᾶν τὸ πρόσωπον. εἶθ' ὁ θεὸς ἐπόππυσεν.
Ἐξηξάτην οὖν δύο δράκοντ' ἐκ τοῦ νεὼ,
Ὑπερφυεῖς τὸ μέγεθος. Γυ. ὦ φίλοι θεοί.
Καρ. Τούτω δ' ὑπὸ τὴν φοινικίδ' ὑποδύνθ' ἡσυχῆ,
Τὰ βλέφαρα περιέλειχον, ὥς γ' ἐμοὶ δοκεῖν.
Καὶ πρίν σε κοτύλας ἐκπιεῖν οἴνου δέκα,

CA. Digressus ab hoc, mox Pluto assedit: ac manu
Caput primùm tractare cœpit: postea
Mundo & nitenti palpebras sudario
Abstersit: Panacæa autem rubro serico
Caput obuelauit, & omnem faciem. Post Deus
Signa dedit sibilo: tum serpentes duo
E templo prosiluerunt, magnitudine
Inusitata conspicui. MV. Dij boni.
CA. Illi sub rubrum sericum, placidè admodum
Subibant, & (quantum ego conycio) palpebras
Circùm lingebant. Ibi priusquam tu decem

Σχόλια. Τῷ Πλουτωνὶ.] τὸν Πλοῦτον, Πλούτωνα εἶπε παίζων. ἢ ὅτι καὶ Πλούτωνα αὐτὸν ὑποκοριστικῶς ἐκάλεσεν. ὡς Σοφοκλῆς Ινάχῳ. Πλούτωνος δὲ ἐπείσοδος. καὶ πάλιν. τοιόνδ' ἐμὸν Πλούτων' ἀμφιμφίας χαίρειν. ἄλλως. τὸν Πλοῦτον οὕτω λέγουσι, καὶ εἰκότως τὸν αὐτὸν τῷ Πλούτωνι τὸν ᾅδην νομίζουσι. καὶ γὰρ Ἡσίοδός φησιν. εὔχεσθαι δὲ Διὶ χθονίῳ Δημήτερί θ' ἁγνῇ. ἐκτελέα βρίθειν Δημήτερος ἱερὸν ἀκτήν. Ἡμιτύβιον,] ἀντὶ τοῦ σουδάριον ῥάκος ἡμιτριβές. λινοῦν τι, ὅπερ ἐκμαγεῖον. καὶ Σαπφώ. ἡμιτύβιον σταλάσσον. ἢ διηρημένον φακιόλιον. Ἐπόππυσεν.] ἐσύρισεν ἵνα οἱ δράκοντες ἐξέλθωσι δηλονότι.

GERARDVS. Πλουτωνί.] Carion sibi ipsi placens, & ob rem feliciter gestam exultans, ridiculè diminutiuum finxit, dum Plutum Plutonem vocauit. ἐφήψατο, thema huius indefiniti, ἐφάπτομαι, quod ab ἐπὶ & ἅπτομαι componitur. ἡμιτύβιον, pannus est lineus semitritus, linteolum. Pollux legit (si modo mendum non subest) ἡμιλίμβιον, qui idem ait hoc nomen vocari καψιδρώτιον, id ipsúmque esse, quod σουδάριον dicitur. κατεπέτασε à καταπετάννυμι verbo anormi & composito. φοινικίδι. Purpureæ vestes vocantur ἁλουργίδες, πορφυρίδες, φοινικίδες. volunt tamen φοινικίδα colorem phœniceum magis referre, id est, sanguineum. Propterea Lacedæmonij dicuntur in bello vsi φοινικίδι, quæ sanguini quoniam concolor erat, si quem vulnerari contingebat, & sanguinem per vestem defluere, aspectus vulnerati, ob coloris similitudinem, facile fallebatur, nec visus sanguinis metum illi incutiebat. Et hoc tempore familiare est iis qui ὀφθαλμίᾳ laborant, serico rubro, oculos subinde purgare. ἐπόππυσεν. Factitium verbum est ποππύζω, significat enim identidem ππ, πυ, πι, proferre. Ad equos indomitos demulcendos pertinere volunt, pro sibilare, & quouis sono quodcunque animal pellicere ponitur.

Σχόλια. Ἐξηξάτην οὖν δύο δράκοντες.] κοινῶς μὲν πᾶσι τοῖς ἥρωσι δράκοντες παρετίθεντο. ἐξαιρέτως δὲ τῷ Ἀσκληπιῷ. δράκοντες δὲ λέγονται ἀπὸ τοῦ δέρκω. ὃ ἐστι βλέπω. ὀξυδερκὲς γὰρ τὸ ζῷον. ἀνίερωται δὲ τῷ Ἀσκληπιῷ, ἐπειδὴ τὸ γῆρας ἀποβάλλει. καὶ ὁ ἰατρικὸς δὲ φυλάττει φύσει τὸ νέον ἐξωθοῦντα τὰ νοσήματα.

BISETVS. Ἐξηξάτην] παρὰ τὸ ἐξαίσσειν, ὃ ἐστι μεθ' ὁρμῆς, καὶ βίας φέρεσθαι, καὶ ἀλλεσθαι. ὁ πρότερος ἀόριστος, ἐξῆξα, καὶ κατὰ συναίρεσιν ἐξῆξα, ὅθεν τὸ δυϊκὸν τρίτον πρόσωπον ἐξηξάτην. καὶ δὲ γράφεται ἐξηξάτην ἀντὶ τοῦ ἰ ὑπογραφομένου, γίνεται δὲ λέξεις παρὰ τὸ ἐξήκω, ἐξήξω, τὸ ἐξέρχομαι.

GERARDVS. Ἐξηξάτην, duale est ab ἐξάγομαι. δράκοντε. Serpentes Æsculapio sacros esse omnes quidem sentiunt, sed non vno modo, & eadem ratione. Alij quòd serpens quotannis reiuuenescat, & bis ferè in anno, Vere scilicet atque autumno λεβηρίδα, i. pellem suam à capite vsque ad caudam exuat. Æsculapio autem maximo medico maximè id conuenire, vt qui depulsis hominum morbis, homines quodammodo in iuuentutem & pristinum statum reducat. Sunt qui ideo illis præesse credant, quòd serpentes inter omnia animantium genera, acerrimè intueantur. Vnde & prouerbio homines perspicacissimos, ὄφεως ὄμμα. i. serpentis oculum vocant. Et δράκοντες dicuntur ἀπὸ τοῦ δέρκειν. id est à videndo. Denique potius censent angues Aesculapio sacros, quòd huic animali multa remedia insint. Quale hoc fuerit, contra omnium serpentiū ictus, quāuis etiā insanabiles, exta serpētū vulneri imposita auxiliari. Et hoc, Eos qui viperę iecur coctū hauserint, nūquā postea feriri à serpēte. ἐκ τοῦ νεώ. Adparet hinc eos qui opis gratia ad Aesculapiū veniebāt, nō in tēplo, sed in vestibulo tēpli, & porticu decumbere cōsueuisse. νεὼ, Atticus genitiuus, communis enim esset ναοῦ. τούτω, duale ad δράκοντε refertur, vt ὑποδύντε participium ab ὑπόδυμι subeo ὑποδύομαι.

Σχόλια. Ὥς γ' ἐμοὶ δοκεῖν.] καλῶς τὸ ἐμοὶ δοκεῖν. οὐ γὰρ ἑώρα αὐτοὺς ἔσω τῆς φοινικίδος ὄντας. Καὶ πρίν σε κοτύλας] ὡς οἱ ἀλιεῖς. πρὶν πτύσαι. κοτύλη δὲ εἶδος μέτρου, ὃ νῦν καλεῖται ἡμιξέστιον. ἄλλως. σκώπτει τὰς γυναῖκας ὡς μεθυούσας διὸ οὐκ εἶπεν, πρὶν σὲ πτύσαι λόγον ἕνα, ἀλλὰ πρὶν ἐκπιεῖν κοτύλας οἴνου δέκα.

BISET. Κοτύλας] Ἀπολλόδωρος κατὰ τὸν Ἀθήναιον λέγει τὴν κοτύλην εἶναι ποτήριόν τι γένος ὑψηλὸν, καὶ ἔγκοιλον. πᾶν δὲ τὸ κοῖλον κοτύλην ἐκάλουν οἱ παλαιοί. καὶ τὰ ἑξῆς.

GERAR-

GERARDVS. ὥς γε.] hoc ideo addit, quòd latentibus sub pharmacide anguibus, quid illic agerent, plenè scire non potuit. ἐκ τούτου. Expectabat mulier dum Carion diceret. [illegible] ante quàm tu verbum vnum efferre posses, vel aliquid huiusmodi. Sed præter expectationem subdit, antè quàm tu epotes decem cotylas vini. Quo vinosam admodum eam fuisse monstrat apertissimè, vt quę breuissimo temporis spatio, tantum vini exhaurire posset. ἀνέστηκεν ab ἀνὰ & ἵστημι, præsens est, quo tempore promptissimam fuisse curationem ostendit, vt per verbum etiam ipsum solida ea significatur. Nam ἵστημι est [illegible], constanter permaneo & sto.

Ὁ Πλοῦτος ὦ δέσποιν' ἀνέστηκεν βλέπων.
Ἐγὼ δὲ τὼ χεῖρ' ἀνεκρότησ' ὑφ' ἡδονῆς.
Τὸν δεσπότην τ' ἤγειρον. ὁ θεὸς δ' εὐθέως
Ἠφάνισεν αὑτὸν οἵ τ' ὄφεις, εἰς τὸν νεών.
Οἱ δ' ἐγκατακείμενοι παρ' αὐτῷ πῶς δοκεῖς
Τὸν Πλοῦτον ἠσπάζοντο, καὶ τὴν νύχθ' ὅλην
Ἐγρηγόρεσαν, ἕως διέλαμψεν ἡμέρα,
Ἐγὼ δ' ἐπῄνουν τὸν θεὸν πάνυ σφόδρα,
Ὅτι βλέπειν ἐποίησε τὸν Πλοῦτον ταχύ,
Τὸν δὲ Νεοκλείδην μᾶλλον ἐποίησε τυφλόν.
ΓΥ. Ὅσην ἔχεις τὴν δύναμιν ὦναξ δέσποτα.
Ἀτὰρ φράσον μοι ποῦ 'σθ' ὁ Πλοῦτος. ΚΑΡ. ἔρχεται.
Ἀλλ' ἦν περὶ αὐτὸν ὄχλος ὑπερφυὴς ὅσος.
Οἱ γὰρ δίκαιοι πρότερον ὄντες, καὶ βίον
Ἔχοντες ὀλίγον, αὐτὸν ἠσπάζοντο, καὶ
Ἐδεξιοῦνθ' ἅπαντες ὑπὸ τῆς ἡδονῆς.
Ὅσοι δ' ἐπλούτουν οὐσίαν τ' εἶχον συχνὴν,
Οὐκ ἐκ δικαίου τὸν βίον κεκτημένοι,
Ὀφρῦς συνῆγον, ἐσκυθρώπαζόν θ' ἅμα.
Οἱ δ' ἠκολούθουν κατόπιν, ἐστεφανωμένοι,
Γελῶντες εὐφημοῦντες, ἐκτυπεῖτο δὲ
Ἐμβὰς γερόντων εὐρύθμοις προβήμασιν.
Ἀλλ' εἶ' ἁπαξάπαντες ἐξ ἑνὸς λόγου
Ὀρχεῖσθε, καὶ σκιρτᾶτε, καὶ χορεύετε.
Οὐδεὶς γὰρ ὑμῖν εἰσιοῦσιν ἀγγελεῖ,
Ὡς ἄλφιτ' οὐκ ἔνεστιν ἐν τῷ θυλάκῳ.
ΓΥ. Νὴ τὴν Ἑκάτην, κἀγώ γ' ἀναδῆσαι βούλομαι
Εὐαγγέλιά σ' ἐκ κριβανωτῶν ὁρμαθῷ
Τοιαῦτ' ἀπαγγείλαντα. ΚΑΡ. μή νυν μέλλ' ἔτι,
Ὡς ἄνδρες ἐγγύς εἰσιν ἤδη τῶν θυρῶν.

Cotylas vini exhaurires, hera, Plutus videns
Surrexit. Ego manibus plaudo, herum excito
Præ lætitia: Deus statim disparuit:
Et iã ambo simul serpentes in templum inierũt.
Pluto autem qui adiacebant proximi, virum
Amplexabantur (qui putas?) & reliquam
Noctem omnem erant peruigiles, donec iã dies
Rursum illucesceret. Ego verò Deum omnibus
Celebrabam laudibus, quod Plutum tam citò
Videntem, Neoclidem vero, cæcum virum,
Fecisset cæciorem, quàm fuerat priùs.
MY. *Rex Æsculapi, quam habes potentiam?*
Sed vbinam Plutus est, cedò? CA. *Iam venit huc,*
Mirabili cinctus hominum frequentia. (hera,
Nam qui antea iuste & tenuiter vixerant,
Plutum amplexati porrectis ei dexteris,
Cum gaudio sane excipiebant maximo.
Qui vero in lauta atq; bene aucta parte fuerãt
Magnásque opes sibi inhoneste parauerant:
Frontem corrugabant, & vultu tetrico
Toruè intuebantur: Boni cum gaudio
Sequebantur ponè, coronati, & risibus
Ac faustis lætati acclamationibus.
Quin etiam solea senum, in numerum saltantiũ,
Aptè compositis perstrepebat passibus.
Sed agite vos, quotquot adestis, cuncti simul
Tripudiate, exilite, choros instituite.
Quia nemo dicet nobis ingredientibus,
Farinam non inesse nostris sacculis.
MY. *Et, per Hecaten, ego coronare te volo*
Rei tam lætæ nuncium, clibanariis
Panibus, & multis, & dispositis ordine.

Σχόλια. Ἠφάνισεν αὐτόν.] ἀφανῆ ἑαυτὸν ἐποίησεν [illegible] συναρθέντος. Τὸν Πλοῦτον ἠσπάζοντο.] ἐφιλοφρονοῦντο. κυρίως δὲ ἀσπάζεσθαί ἐστι τὸ περιπλέκεσθαί [illegible] τὸ ἄγαν σπᾶν εἰς ἑαυτὸν τὸν ἕτερον, καὶ περιβάλλειν τὰς χεῖρας ἐν τῷ φιλοφρονεῖσθαι. Πάνυ σφόδρα.] [illegible] τὸ αὐτό. ἀττικὸν δὲ [illegible] ἐπῄνουν ἐπὶ τοῦ θεοῦ, κυρίως γὰρ ἐπὶ ἀνθρώπου. Ὅσην ἔχεις τὴν δύναμιν.] ταῦτα ἡ γυνὴ τοῦ Χρεμύλου θαυμάζουσα τὸν θεόν.

GERARDVS. Ἠφάνισεν] celauit, occultauit, ἀφανῆ καὶ ἀόρατον ἐποίησεν. αὑτὸν pro ἑαυτὸν δὲ τοὺς ὄφεις. scil. ἠφάνισεν αὐτούς. Obiter obseruandum quamplurimos discrimen statuere inter ὄφιν καὶ δράκοντα i. inter serpentem & draconem, quod ille minor, hic maior sit differentiámque confirmare hoc prouerbio ὄφις εἰ μὴ φάγῃ ὄφιν, δράκων οὐ γενήσεται. i. serpens nisi serpentem comederit, draco non fiet. Verùm ea confundi hinc liquet, nam quod nuper dixit δράκοντε, iam ὄφεις dicit. εἰς τὸν νεών. Sub verbo ἠφάνισεν, quod quietẽ notat, subaudiendum verbum motus ἀποστρέψαντες, ἀπερχόμενοι, recipientes se, regressi. πῶς δοκεῖς, vel subaudi participium διακειμένους, quomodo censes eos fuisse affectos? vel quomodo censes eos ἐγκατακειμένους iuxta illum fuisse, se gessisse? Quomodo autem se habuerint exponit. ἕως, donec illuxit, non intelligas post ortũ diei indormiuisse, verùm nulla intermissione vsque ad auroram vigilasse, neq; præ gaudio & alacritate quiesse potuisse. Diem autem expectarunt, quòd lãpadib. extinctis, & Deo inde profecto, tenebrę illic essent vt nusquam progredi liceret. ἐπῄνουν. Rara est huiusmodi acceptio, vt ἐπαινῶ de Deo dicatur, propriùs enim de homine dici existimatur. ὦναξ pro ὦ ἄναξ. Deest καὶ, vel ἄναξ vim habet adiectiui, ἀνάσσων, imperium in homines habens. Deum magis miratur, quàm laudet, nam auara eius mens tota est in Pluto, quare posthabito Æsculapio, nulla item neque mariti, neque reli-

quorum facta mentione, de Pluto folicita inquirit. ποῦ 'σθ' pro ποῦ ἐστιν. idem quod supra dixit, ποῦ 'στιν ἔρχεται ineptum, & seruo dignum responsum. Rogatus de loco, respondet de facto. Apud Comicum Latinum idem facit Dauus, interrogatus enim, Quid isthic tibi negotij est? respondet. Modò introii. ὅσος. Notanda hic significatio particulæ ὅσος, adiectiuo enim postposita, aduerbii λίαν vim habet. Ergo ὑπέρφυης ὅσος, est ingens, & conferta admodum.

Σχόλια. Εἰ δεξιοῦνθ' ἅπαντες.] ἤγουν ταῖς δεξιαῖς ἀσπάζοντο. Ὅμηρος. [illegible] μειλιχίοισιν. Ἐν κριβανιτῶν ὁρμαθῷ.] [illegible] ὅτι οὐκέτι [illegible] ἄρτων, ἀλλ' εὐπορία. [illegible] τοῦτο αὐτοὺς [illegible] κριβανιτῶν δὲ ὁρμαθῷ, [illegible] ἄρτων [illegible] κρίβανον [illegible]. [illegible] (BISETVS. Οἱ Ἀττικοὶ [illegible] Ἀθηναῖος ἐν τῷ γ. τῶν δειπνοσοφ. λέγει [illegible] κρίβανον. [illegible] κριβανίτην λεγόμενον. Ηρόδοτος [illegible] κλίβανον, [illegible] ἄρτος κλιβανίτης καὶ κλιβανωτός. κρίβανα δὲ Σωσίβιος φησι λέγεσθαι πλακοῦντάς τινας σχήματι μαστοειδεῖς.

GERARDVS. Ἐδεξιοῦντο.] δεξιοῦσθαι, est aliquem per dextram capere, vel illi dextram dare: quæ prehensatio perhumana est, & beneuola. Dextra enim vt fidei, ita & charitatis atque amoris symbolum est. Propterea Pythagoras admonens quoslibet in amicitiam non esse admittendos dicebat, Μὴ παντὶ ἐμβάλλειν δεξιάν, id est, dextram non cuiuis esse porrigendam. Βίον facultates & ea omnia quæ vitæ degendæ sunt necessaria. ὀφρῦς συνῆγον, supercilia cogebant, ringebantur. Supercilium durarum potissimùm rerum index est, arrogantiæ & iracundiæ. Modesti homines & placidi frontem & supercilia remittunt, quæ fastuosi & iracundi contrahunt. Ἐσεμνοπρόσωπαζον, seuitiam quandam præ se ferebant. Σκυθικὸς ὁρᾷς ἔχον, vultu Scythico, id est, immani & truo erant. Scythicum vocant quod est immite, inamœnum, tetricum & austerum. Verbo conficto à nota Scytharum feritate. ἐπικρούοντο, modum rusticæ saltationis velut depingit: densior enim solea agrestium, inter saltationem, durius terram ferit quàm vrbanorum, in saltatorio ludo scitè tripudiare doctorũ. ἐμβαίνοντες εὐρυθμῶς, numeroso progressu, & composito, quod fit vbi omnes vno tenore, & concordi saltu incedunt. Ne putes autem hæc ironicè dicta, nam rustica rusticis placent, quemadmodum vrbana vrbanis. ἐξ ἑνὸς λόγου, vno modo, vna ratione & consensu, nemine alij contradicente, aut aliqua ratione illi obsistente. In vno enim cœtu si diuersę sunt saltationes, probari potest illic diuersas & dissentientes esse voluntates. Vbi in verbis & oratione consensus requiritur, Græci non dissimili loquendi formula dicuntur loqui, dicere, vel concinere ἐξ ἑνὸς στόματος vno ore, quod & μιᾷ φωνῇ, id est, vna voce profertur. χορεύετε, Choros celebrate. accipiendus chorus non pro chorea & saltatione (hoc enim per ὀρχεῖσθαι notatur) sed pro hominum cœtu & æqualium coitione, quæ diebus fere festis & solennibus solet certis in locis fieri, vbi ludo, risui, & nugis plurimus est locus. εἰπὼν participium indefinitum ab εἶπον, inde eo, ἀπέρχομαι, ἀλφίτων. Apparet verba hęc olim in pauperes iactari consueuisse, quo volebant significare eos extrema pauperie premi. Nam illi cui farina deest & panis, multa alia vt desint necesse est. Εκκάδων. Prædiximus Lunam a diuitibus in trinois coli consueuisse. Hæc itaque putans se in numero diuitum esse, per Lunam iurare audet. κἀγώ. Quoniam Carion dixerat pauperes coronatos Plutũ sequi, faciam ego quoque vt Pluto adsis coronatus, & vt intelligant omnes in nostris saccis farinam esse, coronam tibi contexam ex multis panibus: his verbis seruum notans tam edacem, quàm seruus eam anteà dixerat bibacem. Ἀναδῆσαι circumligare significat, quæ significatio nõ vacaret ioco: hic tamen pro στεφανῶσαι accipit Carion, qui subdit, μὴ νῦν μέλλ' ἔτι. ἐν κριβανιτῶν. Sunt κριβανῖται panes clibanarii, id est, in clibano cocti. Quod Atticis dicitur κρίβανος, communis lingua effert κλίβανος. Sensus est si legas ἐν κριβανιτῶν ὁρμαθῷ, in multitudine, i. inter multos & ordine dispositos panes. Græcum glossema aliam nouit lectionem, ἐκ κριβανιτῶν ὁρμαθῶν, multis ordinibus panum: vt non ex alia re, quàm ex panibus coronam intelligat concinnandam, nam alia re coronari potest, qui in mediis panib. coronatur. Θύραζε. Qui fit vt dicat Plutum propè foras esse, cùm ipse & Chremyli vxor præ foribus essent? Quanuis Plutus tum procul adhuc esset, & ideo cui Carion ait se obuiam iturum, intereà dum Chremyli vxor cetera domi curabit, tamen ita dici solet, de iis quę postmodum futura sunt, & quæ instant. Græci etiam dicunt ἐπὶ ταῖς θύραις εἶναι, in foribus, i. in proximo adesse.

Γυ. Φέρε νυν ἰοῦσ' εἴσω, κομίσω καταχύσματα,
Ὥσπερ νεωνήτοισιν ὀφθαλμοῖς ἐγώ.
Καρ. Ἐγὼ δ' ἀπαντῆσαί γ' ἐκείνοις βούλομαι.

CA. Modò ne quid cuncterũ. Nam præ forib. viri Nũc adsũt. MV. Ego domũ ingredior, vt huc nouis oculis, quasi recens emptis, missilia afferam. (uis
CA. Ego verò illis volo obuiam procedere.

Σχ. Φέρε νυν ἰοῦσ'.] πρὸς τὸ ἔθος παρ' αὐτοῖς. τῶν γὰρ νεωνήτων δούλων τῶν πρώτως εἰσιόντων εἰς τὴν οἰκίαν, ἢ ἁπλῶς [illegible] ἀγαθὸν ἐβούλοντο ὡς καὶ ἐπὶ τῆς νυμφῆς, περὶ τὴν ἑστίαν τὰ τραγήματα κατέχεον εἰς σημεῖον εὐπορίας. ὡς καὶ Θεόπομπος [illegible] Ἡδυχάρει. φέρε σὺ τὰ καταχύσματα [illegible] [illegible] ἐπεὶ [illegible] πλοῦτος [illegible] εἰσέρχεται [illegible] τὰ καταχύσματα ἀπὸ φοινίκων, καλλύβων, τρωγαλίων, ἰσχάδων, καὶ καρύων ὥσπερ ἥρπαζον οἱ σύνδουλοι [illegible] [illegible] δούλους [illegible] ἔφερον γὰρ αὐτῶν ἐπὶ ἑστίαν. [illegible] κατὰ τῆς κεφαλῆς κατέχεον [illegible] ἰσχάδας. καὶ φοίνικας. καὶ τρωγάλια ἄλλα καὶ τραγήματα. καὶ οἱ σύνδουλοι ταῦτα ἥρπαζον. ἐλέγοντο δὲ ταῦτα καταχύσματα. τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς τοῦ πλούτου [illegible] [illegible] ὑπὸ Χρεμύλου, ὡς ἐπὶ δούλων νεωνήτων [illegible], τὰ καταχύσματα ἔφερεν. ὥσπερ νεωνήτοισιν ὀφθαλμοῖς, ἀντὶ τοῦ δούλοις ὀφθαλμοῖς [illegible], [illegible] τὸ ἀναβλέψαι τὸν πλοῦτον.

GERARDVS. Καταχύσματα. Atheniẽsib. mos fuit,

fuit, vt cũ seruus emptus in ædes domini primũ ingrederetur, ante focũ in caput eius effunderẽtur nuces, ficus, & varia tum leguminum, tum fructuum genera, quæ à conseruis excipiebãtur. Vnde missilia eiusmodi à κατὰ & χέω καταχύσματα vocabantur. Signum erat copiæ & vbertatis quæ in ea domo erat. Vxor itaque Chremyli, quoniã intelligit Plutũ oculos recuperasse, & quasi nouos sibi comparasse, qui primùm ad se veniant, vult catachysmata parare, quæ de more effundat in oculos illos, ὥσπερ νεωνήτους, idest, quasi qui sint nuper empti, & recepti. Βούλομαι. Post hæc vterque ab altero discedit. Chremyli vxor domum se recipit: Carion ad Plutum recurrit. Interea chorus cantiuncula spectatores remoratur, donec de templo Æsculapij egrediatur Plutus, qui promiscua hominum caterua stipatus, coniectis in cœlum oculis, in hæc verba loquitur.

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ ΧΟΡΟΥ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΥ

Σκηνὴ τρίτη.

Τρίμετροι ἰαμβικοί.

ΠΛΟΥΤΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΓΥΝΗ.

Bisetus. Ὁ Πλοῦτος τελευτῶν καὶ αὐτὸς προέρχεται, ὃς τὸν ἥλιον προσκυνήσας πάντα τῆς δικαίας τὴν αὐτοῦ ἀρχὴν, καὶ βεβαιοῖ εἰς τὸ λοιπὸν δικαίοις ὑπαρχθῆναι.

COMMATIVM CHORI.

ACTVS III. SCENA III.

Senarij.

Plvtvs, Chremylvs, Mvlier.

Καὶ προσκυνῶ γε πρῶτα μὲν τὸν Ἥλιον,
Ἔπειτα σεμνῆς Παλλάδος κλεινὸν πέδον,
Χώραν τε πᾶσαν Κέκροπος, ἥ μ' ἐδέξατο.
Αἰσχύνομαι δὲ τὰς ἐμαυτοῦ ξυμφοράς,
Οἵοις ἄρ' ἀνθρώποις ξυνὼν ἐλάνθανον·
Τοὺς ἀξίους δὲ τῆς ἐμῆς ὁμιλίας
Ἔφευγον, εἰδὼς οὐδὲν ὁ τλήμων ἐγώ.
Ὡς οὐδ' ἐκεῖν' ἄρ' οὐδὲ ταῦτ' ὀρθῶς ἔδρων,
Ἀλλ' αὐτὰ πάντα πάλιν ἀναστρέψας ἐγὼ
Δείξω τὸ λοιπὸν πᾶσιν ἀνθρώποις, ὅτι
Ἄκων ἐμαυτὸν τοῖς πονηροῖς ἐνεδίδουν.

Primò omnium saluto Solis hoc iubar.
Deinde hoc inclytum solum almæ Palladis,
Omnémque terram, quæ me excepit, Cecropis.
Meæ verò pudet & piget me miseriæ.
Nã quibus, obsecro, cũ hominibus imprudẽs fui?
Quám iniquè, defugi meo consortio
Dignissimos? ignarus ego miserrimus,
Quàm & hic, & illic indecenter egerim?
Verùm relatis in melius his omnibus,
Iam nunc deinceps vniuersis hominibus
Ostẽdam, quòd me inuitũ tradiderim improbis.

Σχόλια. Καὶ προσκυνῶ γε.] κορωνὶς ἑτέρα ἀπὸ τούτων ὑποκειμένη. οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι λ(?). ἐν τελευταίοις κεῖσθαι ὡς ἀρπασόμενοι τὰς ἰσχάδας ἀφ' ἑκάστου συστήματος [illegible] χοος. ἐπὶ δὲ τοῦ τέλους τῶν στίχων κορωνὶς καὶ ἑξῆς τὸ χοροῦ αὖθις. κἀνταῦθα γὰρ χορὸν ὤφειλεν θεῖναι καὶ διατρίψαι μικρὸν ἄχρις ἂν ἐξέλθωσι τις ἀπαγγέλλων ὅπως εἰσιόντος τοῦ Πλούτου, πάντα τὰ τούτων πρὸς τὸ βέλτιον μεταβέβληται. Χώραν τε πᾶσαν Κέκροπος.] παίζει πρὸς Ἀθηναίους, φιλεγκωμίους ὄντας. Κέκροψ δὲ Αἰγύπτιος ὢν τὸ γένος, ᾤκησε τὰς Ἀθήνας. ὅθεν οἱ Ἀθηναῖοι Κεκροπίδαι. τινὲς δὲ φασὶ τοῦτον καὶ διφυῆ γενέσθαι. οἱ μὲν ὅτι τὰ ἄνω ἀνδρὸς εἶχε, τὰ δὲ κάτω θηρίου. ἕτεροι δὲ ὅτι νόμους πολλοὺς εὗρε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἀπὸ ἀγριότητος εἰς ἡμερότητα ἤγαγεν. ἄλλοι δὲ, ὅτι τῶν ἀνδρῶν ὡς ἔτυχε μισγομένων ταῖς γυναιξὶν καὶ ἐκ τούτου μὴ γινωσκομένου ἢ τοῦ παιδὸς παρὰ τοῦ πατρὸς, ἢ τοῦ πατρὸς παρὰ τοῦ παιδὸς, αὐτὸς νόμους θέμενος ὥστε φανερῶς συγγίνεσθαι αὐταῖς, καὶ μιᾶς τυχεῖν, καὶ γνωσθῆναι, τὰς δύο φύσεις τοῦ τε πατρὸς, καὶ τῆς μητρὸς τούτῳ χάριν διφυὴς ἐκλήθη.

Gerardvs. Καὶ] Quò spectat hoc καὶ? Si cum γε ponas, vim habet confirmãdi. Aut verò credendum quod verisimile est, Plutum, antè quàm de templo egrederetur, alia quædam illic dixisse, puta, multas Æsculapio gratias egisse, sibi congratulatum esse, Chremylo & Blepsidemo magnam gratiam habuisse. Nunc ergo in maiorem lucẽ prodiens, additurus quæ sequuntur, ille quæ præcesserant, ait καὶ id est præterea. Ἥλιον. Sol & Apollo idẽ sunt. Apollo Æsculapij pater fuit, qui vt Plutus visum reciperet, author primarius fuit, cùm Chremylo iussit, vt eũ subsequeretur: ex ea enim re contigit, vt ad Æsculapium deduceretur. Deinde Solem meritò adorat: nã ille est fons omnis luminis. Ille vt omnia videt, ita omnes omnia videre facit, corporibus superioribus iuxta & inferioribus suũ lumen impartitur. Mos fuit antiquis, præcipuè autem Persis, Solẽ Deum esse credentibus, religionis causa orientẽ salutare. Quod & ab Elephantis fieri traditũ est. Παλλάδος. Athenis ab Neptuno & Pallade constructis, quæsitum ab vtro nomen vrbi daretur. Tãdem visum est ab eo esse imponendum qui rem ederet hominibus commodiorem. Ille terrã tridente ferit, vnde natus equus ad bellum cõmodus. Hęc terrã hasta percussit, hinc orta est oliua, arbor pacis typus, & medicaminibus vtilissima. A Pallade igitur quæ Ἀθηνᾶ dicitur, Athenæ appellatæ, in quarum agro quoniam Plutus visum recuperauit, Palladẽ loci eius præsidẽ, & ipsum Athenarũ solũ laudat. Κέκροπος. Cecrops genere Ægyptius fuit, qui in Atticã profectus regionẽ, multas vrbes illic construxit, & ab austeriore vita in mansuetiorem traduxit. Ab eo Atheniẽses Cecropidæ nuncupati. Plutus ergo non solùm Apollini, Palladi & Athenis, sed & vniuerso At-

tico αὐτὸ ἀναθεῖναι suā fert acceptam, eóque [illegible] muneribus [illegible] se agnoscit memorem & gratum.

Σχόλια. Αἰσχύνομαι ἐπὶ ταῖς ἐμαυτοῦ ξυμφοραῖς.] [illegible]

Gerardus. Quoniam Plutus cum circumspectans improbissimos & iniquos flagitiosissimos videret opulentos per se factos, exclamat, [illegible] cum qualibus, & quātum iniquis vitiis versatus sum! ξυνὼν ἐλάνθανον. Est ξυνὼν participiū à ξύνειμι cum aliquo ago. ἐλάνθανον, ab aoristo λαθεῖν. Notanda cōstructio, vt λανθάνω per aduerbium imprudenter, vel per nomen imprudēs, [illegible]ue per imprudentiam exponatur. Participium autem conuertatur in suum verbum, quod erit eius temporis & modi cuius erat λανθάνω. Propterea redde ξυνὼν. ξυνὼν versabar. ἐλάνθανον imprudenter. [illegible] imprudenter [illegible] [illegible] [illegible] commercii habens, nullā [illegible] faciens. [illegible] notationem habet excellentiæ: insignis ego [illegible] neque illa recte faciebam, cum malos [illegible] neque hæc, cum inopes esse bonos [illegible] imperfectū à [illegible]. [illegible] imperfectum [illegible] sed vitiatius est, quod à primitiuo desumitur, [illegible] Vnde fit contracte [illegible] & composite [illegible].

Χρ. Βάλλ' ἐς κόρακας. ὡς χαλεπὸν εἰσὶν οἱ φίλοι
Οἱ φαινόμενοι παραχρῆμ' ὅταν πράττῃ τις εὖ.
Νύττουσι γὰρ καὶ φλῶσι τἀντικνήμια,
Ἐνδεικνύμενοι ἕκαστος εὔνοιάν τινα.
Ἐμὲ γὰρ τίς οὐ προσεῖπε; ποῖος οὐκ ὄχλος
Περιεστεφάνωσεν ἐν ἀγορᾷ πρεσβυτικός;
Γυ. Ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν, καὶ σὺ καὶ σὺ χαίρετε.
Φέρε νυν, νόμος γάρ ἐστι, τὰ καταχύσματα
Ταυτὶ καταχέω σου λαβοῦσα. Πλ. Μηδαμῶς.
Ἐμοῦ γὰρ εἰσιόντος εἰς τὴν οἰκίαν
Πρώτιστα, καὶ βλέψαντος, οὐδὲν ἐκφέρειν
Πρεπῶδές ἐστιν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰσφέρειν.
Γυ. Εἶτ' οὐχὶ δέξῃ ταῦτα τὰ καταχύσματα;

CH. Abi in malam rem: quàm molestum illud genus
Amicorum, qui amici existunt protenus,
Sicut secundiores esse res vident.
Nam & lancinant me: & prope crura infringūt mihi,
Dum quisque suam declarat beneuolentiam.
Nam quis me hodie in foro non allocutus est?
Quæ turba senum non illic me circumdedit?
MV. Optatissime vir, & tu, & tu, quā plurimum
Saluete: Age autem, sicut patrij moris est,
Bellaria hæc accipio, & in caput tuum
Effundo. PL. Minime. Nam me, qui nunc tuam domum
Primum ingredior oculatus: nihil efferre, sed
Potius inferre quidpiam decet. MV. Quid? an
Hæc tu missilia à me non accepturus es?

Σχόλια. Βάλλ' ἐς κόρακας.] ὁ Χρεμύλος ἀγανακτεῖ, πολλῶν αὐτὸν [illegible] [illegible]

Gerarius. Βάλλ'.] Chremylus illis succenset, qui viso ditiorem eum factum viderunt, obsequiosi ad eum conuolarūt, & hi nimirum, qui prius tamen aspectu etiam cum non fuissent dignati rebus olim afflictis miserum aspernabantur, & deserebant, at eundem rebus bene cedentibus, ficto obtundunt obsequiolo. Est βάλλε à βάλλω actiuum pro passiuo, βάλλε coniiciaris, relegeris, vel subauditur accusatiuus σεαυτόν. Antea dixit [illegible] comica festiuitate non fuerit alienum, quod de Stratonico Atheniēsi citharœdo, & musico celeberrimo, scriptum extat: is cum in psalten molestum nescio quid obstrepentem incidisset, pro, βάλλ' ἐς κόρακας dixit lusciosula vna per iocū deprauata, ψάλλ' ἐς κόρακας. χαλεπὸν [illegible] φαινόμενοι, [illegible] enim φίλοι non sunt. παραχρῆμα ilico, statim vbi fortunam in melius mutatā olfecerunt, & quasi in ipsa status permutatione. Τὰ ἀντικνήμια, κνήμη est sura, opposita pars, ἀντικνήμιον id est, crus vocatur. Non modo sequuntur adulatores sed vt conspicui sint magis, offerunt sese, verum tanta multitudine vt ab illis tantùm non opprimatur. Τίς, admirationem potius habet, quàm interrogationem, quis non? quasi nemo non: ergo omnes. Sic ποῖος ὄχλος, quanta nō turba, maxima igitur. ἐν ἀγορᾷ. Ab Æsculapij æde rediēs domum suā, per forum illi fuit iter. πρεσβυτικός. Grauitas senes decet & illis potius honos debetur, quàm ab illis vlli debeatur, sed hoc præpostere fit, vbi senex inops diuitiori occurrit potentiori. ὦ φίλτατε. Chremylóne marito, an Pluto hoc? Is enim salutatio hæc prima ex propensiore animo profecta. Cæteræ sunt perfunctoriæ. Vidimus antea hanc mulierem magis de Pluto, quam de Chremylo sollicitā, quare credibilius est hoc illi, quam Chremylo dici, & ita re habere quæ sequuntur confirmant. φέρε νυν. Excitat Plutum ad id quod facturus est. νόμος. hoc obtenuit, ne quid ineptè videatur suscepisse. καταχέω. [illegible] hoc præsenti tēpore monstrat, quam prōpta fuerit in spargendis catachysmasin, [illegible] & hoc scitatur, non modo in seruos

in seruos, sed & in quoscunque catachysmata iaciebantur, vnde boni aliquid sperari poterat, vt esset eiusmodi fusio, velut quoddam bonum omen. Vergilius. Tibi ducitur vxor, sparge marite nuces. Ϭυ. Pendet hic genitiuus à præpositione cum verbo iuncta. χέω κτ' Ϭυ. λαϐοῦσα, accipiens de canistro, calatho vel sacculo.

Σχόλια. Εμοῦ γὰρ] πιθανῶς ἵνα μὴ ἐν φανερῷ καταχέηται τὰ τραγήματα, διὸ καὶ ὑποφέρει.

GERARDVS. Πρῶτιςα, primùm, per me scilicet, ac nullo duce, propterea subiungit & βλέψαντος, alioqui certum est antea eum illuc ingressum, & olim vidisse, priùs quàm à Ioue excæcatus esset. ὥσπερ νόμος. f. κελεύει, aut aliud quiddam tale. ἔπειτα, postea quàm domum ingressi fuerimus. φόρτον, onus, prementem multitudinem quæ ἀντιπτώμασι etiam Chremyli paulò ante lædere dicebatur. vel φόρτον accipe, cum Græco interprete, φορτικὸν γέλωτα, risum effusum & odiosum, quem ederet subsequens hominum colluuies, si in Plutum nuces spargi videret. διδασκάλῳ Aristophanes διδασκάλους vocat comicos quosdam, simulque eos insectatur, quod illi auræ popularis captandæ gratia, antè quàm fabula cepisset agi, in coronam spectatorum bellaria profundebant. vnde fiebat, vt hinc vulgus illectum, fauore prosequeretur, quod alioqui erat ineptissimum. Nolo (inquit Plutus) exemplo huiusmodi διδασκάλων, proiectis ante tuas ædes catachysmatis, risum hic cieri & cachinnos, dum alij super alios corruent, & non sine inani vociferatione, atque contentione, ob rem nihili, ad manus deueniant. προβαλόντι, respicit διδασκάλῳ. ἐπαναγκάζειν cogere, quoniam res suapte natura, & per se, id est, si ratio haberetur scripti & argumenti, digna potius esset quæ exibilaretur, atque exploderetur: quare risus hic quodammodo est coactus. ἀλλ᾽ εὖ. Cum mulier dixisset, domum referenda esse bellaria, in turba, quæ Plutum sequebatur, aderat vir quidam, non de vicinia Chremyli, sed ξενικὸς, id est, peregrinus & mulieri ignotus, qui vel quòd esuriret, vel vt risum excitaret, manibus in tragemata porrectis, aliquam partem auidè sibi arrepturus fuit, si non cauisset mulier: ob hoc itaque eum accusat, & vt helluonem importunum Pluto accusandum demonstrat. ἀνίςατο, exurrexit, corpus promouit, vt bellaria pertingeret. Interea Plutus & Chremylus cum suis domum ingrediuntur, reliqua turba se subducente. Chorus in proscenio restat, qui spectatores tripudio & carmine tantisper erigit, dum Carion domo Chremyli egrediatur, summam illius opulentiam cunctis palam facturus.

ΠΛ. Ενδόν γε παρὰ τὴν ἑςίαν ὥσπερ νόμος.
Επειτα καὶ τὸν φόρτον ἐκφύγοιμεν ἄν.
Οὐ γὰρ πρεπῶδές ἐςι τῷ διδασκάλῳ,
Ισχάδια καὶ τρωγάλια τοῖς θεωμένοις
Προβαλόντ᾽, ἐπὶ τούτοισιν ἐπαναγκάζειν γελᾶν.
ΓΥ. Εὖ πάνυ λέγεις, ὡς ὅ γε Ξενικος ούτοσὶ,
Ανίςαθ᾽ ὡς ἁρπασόμενος τὰς ἰσχάδας.

PL. Intus apud focum, vti fieri lex patria iubet.
Sic nanque turba onerosa hac liberabimur.
Neque enim decet Poetam comicum, nuces
Et bellaria proiicere spectatoribus:
Vt sic auram popularem & plausum captitet.
MV. Benè admodum dicis. nam hic Peregrinus modo
In me irruebat, quasi rapturus caricas.

Σχόλια. Παρὰ τὴν ἑςίαν.] πρὸς τὸ ἔθος ὅτι παρὰ τὴν ἑςίαν ἐποίουν τὰ καταχύσματα. Επειτα καὶ τὸν φόρτον ἐκφύγοιμεν ἄν.] τουτέςι τὸν φορτικὸν γέλωτα ἵνα μὴ γελασθῶμεν. Οὐ γὰρ πρεπῶδες.] ἔμφασις τῆς ἀριςοφανείου προαιρέσεως. ὁ δὲ λόγος πρὸς τοὺς ἀντιτέχνους πρὸς διασυρμόν. οἳ διὰ τὸ μὴ αὐτοὶ δύνασθαι, ἐπειρῶντο τὸν δῆμον πρὸς ἑαυτοὺς ἐπάγειν. καὶ ἐν τοῖς Σφηξὶ δὲ ἐσημείωτο ὅτι οὐκ εἰσὶ παρ᾽ αὐτῷ κάρυα ἐκ φορμίδος. φασὶ δὲ μήποτε τὸ τοιοῦτον ὑπὸ τῶν χορηγῶν γίνεσθαι. ἀλλὰ δι᾽ αὐτῶν τῶν διδασκάλων. ὡς καὶ Ερατοσθένης ὑπομνήσεται. Ω; δὲ Ξενικος.] ἐπὶ τινος ἦν καὶ κωμῳδεῖται ὡς τὰ ὅπλα ἁρπάζων. καὶ λίχνος. τινὲς δὲ καὶ ςρατηγόν φασιν αὐτόν.

BISETVS. Ξένικος] ἀνδρὸς ὄνομα κύριον προπαροξύνεται πρὸς διαςολὴν τῶν ἐπιθέτου ξενικός.

ΧΟΡΟΥ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ Σκηνὴ πρώτη.

Τρίμετροι Ιαμβικοί.

ΧΑΡΙΩΝ.

BISETVS. Καρίων ἐκ τῆς οἰκίας ἐξελθὼν τὴν αἰφνίδιον τοῦ δεσπότου εὐπορίαν, καὶ πάντων ἀφθονίαν μετὰ πλείςης χαρᾶς, καὶ κόμπου παρὰ δὴ πλάτων ἐξαγγέλλει.

Ω΄ Σ ἡδὺ πράττειν ὦ ᾽νδρες ἐςὶ δ᾽ ὦ μάτοις,
Καὶ ταῦτα μηδὲν ἐξενεγκόντ᾽ οἴκοθεν.

CHORI.

ACTVS IIII. SCENA I.

Senarij.

CARIO.

QVanta est voluptas, ô viri, ditescere,
Et præsertim, qui domo nihil extulit:

Σχόλια. Ως ἡδὺ πράττειν ὦ ᾽νδρες] εὐθέως συςηματικῶς ... ςίχων ὁμοίων ... ἰαμβικοὺς, ὅσπερ μένειν ἦν. ... Ἐπὶ ... τέλος ... γραφος. ... τὸ ... παρέντας συςήματος κομμάτιόν τι ... χορῷ, ... ὁ Χρεμύλος ἐξῆλθεν. ὁ δὲ ἱκανὸν ... λογισάμενος

ὥστε θεᾶσθαι αὐτὸν. ἐν ἑαυτῷ τοὺς λόγους τούτους ὁ Καρίων διέξεισιν ἐξάγεσθαι [illegible] αὐτὸν συντυχεῖν ὡς μή τινας τῶν δικαίων. [illegible] γὰρ εἶναι φησὶ καὶ [illegible] ἀγαθὸν ἄνδρα καὶ δίκαιον [illegible] μετ' [illegible]. ὡς δὲ ἐν τοῖς [illegible] τῶν ἀντιχαρίτων [illegible] καὶ ὡς ἡδύ. ἡδὺ τὸ εὐτυχεῖν. καὶ μάλιστα δίχα [illegible] γινόμενον. Καὶ ταῦτα μὲν ὁ ἐξιὼν κατὰ οἴκοθεν.] οὕτω γὰρ ἡδὺ τὸ πρᾶγμα τὸ πλουτεῖν.

GERARDVS. Πράττειν cum εὐδαιμόνως, sonat εὖ πράττειν καὶ εὐτυχεῖν, quod est, τὸ πλουτεῖν. καὶ ταῦτα. [illegible] ἡδὺ ἐστι. maximè verò placet ἐξιόντι κόντι ei qui extulit μὲν δὲ. Est ἐξιὼν κὼν participium ab ἐξειμι anomali. Possis legere & ἐξιόντα, vt ad infinitiuum πράττειν referas, non ad ἡδὺ ἐστι.

Ἡμῖν γὰρ ἀγαθῶν σωρὸς εἰς τὴν οἰκίαν
Ἐπεισπέπαικεν οὐδὲν ἠδικηκόσιν.
Οὕτω τὸ πλουτεῖν ἐστιν ἡδὺ πρᾶγμά τι.
Ἡ μὲν σιπύη, μεστή 'στι λευκῶν ἀλφίτων.
Οἱ δ' ἀμφορῆς, οἴνου μέλανος ἀνθοσμίου.
Ἅπαντα δ' ἡμῖν ἀργυρείου καὶ χρυσίου
Τὰ σκευάρια πλήρη 'στὶν, ὥστε θαυμάσαι.
Τὸ φρέαρ δ' ἐλαίου μεστόν. αἱ δὲ λήκυθοι,
Μύρου γέμουσι. τὸ δ' ὑπερῷον, ἰσχάδων.
Ὀξὶς δὲ πᾶσα καὶ λοπάδιον καὶ χύτρα,
Χαλκῆ γέγονε. τοὺς δὲ πινακίσκους τοὺς σαπροὺς
Τοὺς ἰχθυηροὺς, ἀργυροῦς πάρεσθ' ὁρᾶν.
Ὁ δ' ἱπνὸς ἡμῖν ἐξαπίνης ἐλεφάντινος.
Στατῆρσι δ' οἱ θεράποντες ἀρτιάζομεν
Χρυσοῖς. ἀποψώμεσθα δ' οὐ λίθοις ἔτι,
Ἀλλὰ σκοροδίοις ὑπὸ τρυφῆς ἑκάστοτε.
Καὶ νῦν ὁ δεσπότης μὲν ἔνδον βουθυτεῖ,
Ὗν καὶ τράγον καὶ κριὸν ἐστεφανωμένος.
Ἐμὲ δ' ἐξέπεμψεν ὁ καπνός. οὐχ οἷός τε γὰρ
Ἔνδον μένειν ἦν. ἔδακνε γὰρ τὰ βλέφαρά μου.

Et opes suas parauit sine dispendio.
Veluti tum nobis accidit, quibus omnium
Bonorum aceruus in domum, quasi vi irruit:
Nulla cuiusquam iniuria: sic scilicet
Ditescere, homini demum suaue atque volupe est.
Primùm area plena est triticea similagine:
Vino rubello & fragranti plena amphora:
Argento & auro plena sunt vasa omnia:
Ita vt nemo satis possit admirarier:
Puteus oleo plenus: plena sunt lecythi
Pretioso vnguento: plenum denique caricis
Summum cœnaculum: Vasa omnia, obbulæ,
Acetabula, fideliæ sunt area,
Piscarias autem scutellas, antea
Putres, videre nunc domi est argenteas:
Culina derepente est facta eburnea,
Nos serunli par impar ludimus aureis
Nummis: iidem aluo exoneratæ non lapidibus
Nates detergimus, vt olim, sed alliis,
Idq́; subinde animi & deliciarum gratia.
At herus meus corona comtus aurea,
Suem, hircum, arietem Diis intus immolat.
Me verò fumus huc exire compulit:
Qui palpebras vsque adeò offendebat meas:
Vt intus durare diutius haud potuerim.

Σχόλια. Ἠδικηκόσιν.] Παίζων ἀποφαίνει, ὡς τῶν πολλῶν, μάλιστα τῶν Ἀθηναίων ἐξ ἀδικίας πλουτούντων. τὸ δὲ ἐπεισπέπαικεν, εἰσήλασεν, εἰσῆλθε. κυρίως δὲ ἐπὶ στρατείας πολεμίων, διὸ παίζων ἐπλεόνασεν, οὐδὲν ἠδικηκόσιν. Οὕτω τὸ πλουτεῖν ἐστιν ἡδύ.] ἀδιάστατος ὁ ἴαμβος. ἢ πρὸς τὰ ἄνω. Ἡ μὲν σιπύη.] ἐκ τῶν ἀναγκαίων [illegible] ἤρξατο. σιπύη δὲ ἡ ἀρτοθήκη. ταῦτα δὲ ἐξ Ἰνάχου Σοφοκλέους, ὅτι τοῦ Διὸς εἰσελθόντος, πάντα μεστὰ ἀγαθῶν ἐγένετο. προέχει δὲ τὰ λευκὰ τῶν ἀλφίτων. Μέλανος ἀνθοσμίου.] μέλανος ἐρυθροῦ. Ὅμηρος. μέλανος οἴνοιο. ἀνθοσμίου δὲ ἡδέος. εὐόσμου ὥσπερ τὰ ἄνθη. ἢ ὡς ἀπὸ τόπου ἀνθοσμίας. ἢ ὡς ἀπὸ εἴδους ἀμπέλου ἢ τοῦ ἡδέος καὶ [illegible]. καὶ ἀνθηροῦ. τὸ δὲ χυδαῖον εἶναι [illegible]. Τὸ φρέαρ δ' ἐλαίου μεστόν.] [illegible] εἰς τὴν ἐναντίαν τῆς τύχης μεταβολήν. λήκυθοι δὲ τὰ ἐλαιοδόχα ἀγγεῖα. Ὀξὶς δὲ πᾶσα.] ὀξὶς ἀγγεῖον ὄξους δεκτικόν. λοπὰς δὲ εἶδος ἀγγείου πάν, εἰς ἐξυλῆγεν. ἰχθυηροὺς δὲ πινακίσκους τοὺς ἐπιτηδείους ἰχθύων χωρῆσαι. Ὁ δ' ἱπνός.] τὸ μαγειρεῖον. ἢ ὁ καπνοδόχη. ἢ ὁ φανὸς ὡς τὸ ἐν τε τοῖς ἰπνοῖσιν πῦρ.

GERARDVS. Ἡμῖν & ἠδικηκόσιν datiui sunt post verbum ἐπεισπέπαικεν. Nihil prohibet quominus vertas in genitiuum, hoc modo, ἐπεισπέπαικεν εἰς τὴν οἰκίαν ἡμῶν οὐδὲν ἠδικηκότων. Verbum ἐπεισπέπαικεν componitur ab ἐπὶ, εἰς & παίω. Militare est verbum: per vim irruo, magno impetu aggredior. violentiam verò tollit, cùm subiungit, οὐδὲν ἠδικηκόσιν, vt notetur hoc verbo ingens vis diuitiarum, domum Chremyli certatim ingressarum. μεστή 'στι pro μεστή ἐστι. Vocat farinas albas triticeas: iis enim nullæ farinæ albiores. vel capit id quod præcedit pro eo quod sequitur, aliis panibus qui eo sunt suauiores Carioni, quo vesci consueuerat atrioribus. ἀμφορῆς. ἀμφορεὺς pluralem nominatiuum facit ἀμφορεῖς contractè. Atticè autem τοῦ ει, εἰς το η mutato, ἀμφορῆς. μέλανος, rustico palato vinum nigrum conuenit, quod vt austerius, ita & generosius illis existimatur. vel nigrum vocat ἐρυθρὸν rubrum

brum & nigro proximum: commendatur hoc nomine à colore, quomodo per ἀνθέσμιον à sapore, & odore, voce composita ab ἀνθός & ὀσμός, floreo. i. suauissimo odore, cuius odor nares tangit amœnius, quàm quiuis flos. σκευάρια diminutiuum nomen, vascula nostra: pauperibus enim qualis antea fuit Chremylus, non est ampla, sed curta supellex. ὥστε infinitiuo iungitur, quomodo antea dixit Chremylus, in Peniam. μόλις ὑφορμῆ, ὥστε σμικρὰ, βάλλημα καλόν. τὸ φρέαρ. O rerum insignem mutationem, & copiam mirabilem. Oleum tam nobis abundat, quàm olim aqua; & vnguenta, quantumuis pretiosa, non pluris apud nos fiunt, quàm antehac oleum. Propterea poeta Lecythum, vas olearium, tribuit vnguentis. ὑπερῷον. [illegible] ὑπερῷον pro ὑπερώϊον contractè & Atticè dicitur, vt πατρῷον pro πατρώϊον. Dictio componitur ab ὑπέρ, & ὤιον, quod fimbriam significat, & extremitatem. Primam verò huius vocis originem ducunt à nomine οἶς [illegible] atque ideo pro limbo accipi. ὅτι οἱ ἀρχαῖοι [illegible] συνέβαλλον τοῖς τῶν ἱματίων κρασπέδοις. i. quod antiqui aliquid de pellibus ouium extremis vestibus adijcerent. Hinc factum, vt pro quacunque extremitate ima, summa, aut alia quauis accipiatur. Summum itaque tabulatum, & contignatio ὑπερῷον vocatur, τὸ ὑπεράνω [illegible] οἴκημα. Nonnulli [illegible] vocant οἰκήματα. Vnde hoc nomen compingunt λοπάδιον, obbula, quomodo primitiuum λοπὰς obbam significat: poculum est ligneum, humile quidem, sed latum. χαλκῆ. cur ænea? vel quia pulchra, & splendida per hoc innuit: est enim χαλκὸς Homero νῶροψ à splendore dictus. Deinde quòd metallum hoc rubiginis sit expers. Postremò cōmendabile à fortitudine, vnde & χαλκὸν dictum volunt [illegible] τὴν ἀλκήν. id est, à robore & firmitate. aspiratam verò literam χ præponi ab Dorica proprietate. Illud scitum, veteres, præsertim diuites, æneis vsos esse poculis, vnde eorum repositoria χαλκοθήκας nuncupabant. ἰχθυηρούς vocat πινακίσκους scutellas quibus venales pisces à pauperibus circunferuntur. πάρεσθ' pro πάρεστιν, quod est προφανές, promptum est, licet. idem quod simplex ἔστιν. [illegible] Diuites facibus & tædis vtuntur noctu, pauperes laternis corneis. Quod ergo antea cornu tegebat heri sui laternam, ait in ebur esse mutatum. ἐλέφας non modò elephantem animal significat, sed & ebur, quod ex ossibus elephantis conficitur: hinc ἐλεφάντινος, eburneus.

Σχόλια. Στατῆρσι δ' οἱ θεράποντες ἀρτιάζομεν.] [illegible] νομίσματος ὁ στατήρ. [illegible] ἀρτιάζομεν. [illegible] παίζομεν ἄρτια ἢ περιττά. [illegible] ἀντὶ τοῦ ἑταίρου, [illegible] ἢ ἄζυγα λέγομεν. [illegible] τρυφῆς.] γελοίως ἀντὶ τῶν [illegible] ἔσθιον ὅτι σκόροδα, τοῦτο λέγει. ὅτι οὐκ [illegible] τῆς παλαιᾶς διαίτης. [illegible]

σκορόδων λέγει τὸν καυλόν. [illegible] ἀλλ' ἄρα [illegible] τύχῃ ἂν [illegible] σκορόδων, ἴσως, [illegible] τοῖς σκοροδοῖς, τοῖς τῶν σκορόδων καυλοῖς. [illegible] οἱ Ἀθηναῖοι τούτους [illegible] ἁπλῶς τοῦτο. ἀλλ' ἵνα δείξῃ ὅτι [illegible] ὥστε [illegible] τούτοις [illegible] Βουθυτεῖ.] [illegible] ἡ βουθυσία, [illegible] τῆς θυσίας, [illegible] ἐν τελείῳ δὲ θυσίᾳ [illegible] ὗς. [illegible] καλοῦσι τρίτην [illegible] παρ' Ἀθηναίοις [illegible] θυσία. [illegible] βλέφαρα μου [illegible]

Gerardus. στατῆρσι.] Stater nummus fuit Atticus aureus & didrachmus. Pollux: ὁ δὲ χρυσοῦς στατὴρ δύο εἶχε δραχμὰς Ἀττικάς. i. Stater aureus nummus duas drachmas Atticas habebat. ἀρτιάζομεν. Qui ἀρτιάζουσι, talos, nuces, nummos, aut quidpiam aliud in manu concludunt: pòst, pugno collusori demonstrato, rogant eum, sintne in ea manu ἄρτια ἢ περιττά. i. res in numero pari, an vero impari. Si is qui respondet rectè coniectarit, obtinuit. qui autem exquirit, excidit: & è diuerso. ἀποψώμεθα pro ἀποψώμεθα, abundat ε Atticè. λίθοις. Pauperes aluo exonerata qualibet re nates tergent, lapide, tegula, ligno, herba, aut alia re quacunque, ad manum quæ est. Carion diues factus, adeò allia dedignatur (quæ tamen illi quondam delitiæ fuerant) vt allijs nates purget. idque crebrò facere, mira est illi voluptas, vt secessum adire sæpius intelligatur, ductus voluptate magis quàm necessitate. βουθυτῶ hoc verbū per se significat boues immolo, quod regum propriè est. Sacrificium huiusmodi ἑκατόμβη appellatur. Hîc autem quoniam respicit ὗν, τράγον & κριόν, tantùm significat macto, nisi quòd hoc verbo apparatus magnificentior demonstratur. Quemadmodum verò pauperes in sacrificium molam, popana, & pelanos, ita diuites in legitimum & perfectum sacrificium Diis mactabant suem, hircum & arietem, quæ victima trittys dicebatur. Apud Romanos ex trib. itidem constabat sacrificium, ex sue, oue, & tauro: hinc conficta illis vox, solitaurilia. [illegible] Hoc de more est sacra facientium. οὐχ οἷός τ' ἦν, non eram potens, i. [illegible] non poteram intus manere. Sed perpende non ferendam serui insolentiam: dominus fumum fert, quem seruus ferre se non posse ait. Hæc cum iactaret Carion & iam redire domum pararet, ecce superuenit qui antea diues, liberalitate factus erat miser, postea verò quàm Plutus visum recepit, in diuitem rursus euasit. Quoniam autem id sibi contigisse scit à Pluto, cū puero ad Chremylum pergit, non immemorem beneficij, neque ingratum se Pluto probaturus. Puerum ergo suum vir iustus sic alloquitur.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΔΙΚΑΙΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ.

ΒΙΣΕΤΥΣ. Δίκαιος ἀνὴρ μετὰ παιδαρίου, καὶ παλαιὸν ἱμάτιον φέρων [illegible] ... τοῦ θεοῦ, ἵνα ταῦτα τὰ ῥακία, καὶ τὰ ὑποδήματα τῷ θεῷ χαριστήρια δῷ, ὅτι ἐξ ἀπόρου εὔπορος ἐγένετο [illegible]

Δι. Ἕπου μετ' ἐμοῦ παιδάριον, ἵνα πρὸς τὸν θεὸν
Ἴωμεν. Καρ. Ἔα τίς ἔσθ' ὁ προσιὼν οὑτοσί;
Δι. Ἀνὴρ πρότερον μὲν ἄθλιος, νῦν δ' εὐτυχής.
Καρ. Δῆλον ὅτι τῶν χρηστῶν τις ὡς ἔοικας εἶ.
Δι. Μάλιστ'. Καρ. Ἔπειτα τοῦ δέει; Δι. πρὸς τὸν θεὸν
Ἥκω. μεγάλων γάρ μου 'στὶν ἀγαθῶν αἴτιος.
Ἐγὼ γὰρ ἱκανὴν οὐσίαν παρὰ τοῦ πατρὸς
Λαβὼν, ἐπήρκουν τοῖς δεομένοις τῶν φίλων,
Εἶναι νομίζων χρήσιμον πρὸς τὸν βίον.
Καρ. Ἦπού σε ταχέως ἐπέλιπε τὰ χρήματα.
Δι. Κομιδῇ μὲν οὖν. Καρ. οὐκοῦν μετὰ ταῦτ' ἦσθ' ἄθλιος;
Δι. Κομιδῇ μὲν οὖν. κἀγὼ μὲν ᾤμην οὓς τέως
Εὐεργέτησα δεομένους, ἕξειν φίλους
Ὄντως βεβαίους, εἰ δεηθείην ποτέ.
Οἱ δ' ἐξετρέποντο, κοὐκ ἐδόκουν ὁρᾶν μ' ἔτι.

ACTVS IV. SCENA II.

IVSTVS, CARIO.

SEquere me puer, vt hunc eamus ad Deum.
CA. Quis isthic, qui ad nos rectà contendit via?
IV. Vir antehac miser, at nunc beatus illicò.
CA. Apparet te virum bonum esse. nam mihi
Talis videre. IV. omnino. CA. quid vis tibi?
IV. Deo
Vestro mihi cõuento opus est. Námque ingentiũ
Bonorũ is autor est mihi. Ego enim cùm, à patre
Mihi relictam olim, accepissem substantiam,
Satis amplam: amicos in re dubia opis indigos,
Meis fortunis iuui liberaliter:
Ratus hoc in vita mihi fore apprimè vtile.
CA. Annon tua citò defecit pecunia?
IV. Planissimè. CA. annon tu inde factus es miser?
IV. Videlicet. Nam ego spem firmam conceperã,
Eos, quos mihi demeruissem beneficiis,
Si quando mala sors ferret, vt indigerem ego
Ipse, mihi amicos fore longè certissimos.
At illi, sicubi occurrebant in via,
Protenus in aliam deflectebant: vt suo
Aspectu ne quidem dignarentur inopem.

Σχόλια. Ἕπου μετ' ἐμοῦ παιδάριον.] [illegible] ... Ἄνὴρ πρότερον μὲν ἄθλιος.] δίκαιος ἀνὴρ [illegible] ... ὁ Χρεμύλος [illegible]

GERARDVS. Παιδάριον.] non de seruulo dici, sed de puero huius hominis mihi placet accipi. Si enim de seruo diceretur, potius dixisset ἕπου μοι, id est, sequere me, quam μετ' ἐμοῦ, mecu: nam vult pater vt filius suus sentiat a Pluto bona ipsis esse, quæ vt vtriusque erunt communia, ita contentaneum est, vt communibus votis Deo gratos se testentur. Quod si cui magis lubet, vt de seruulo dicatur, non magnopere refragabor. vtrumlibet fuerit, inducitur κωφὸν πρόσωπον, id est, muta persona, nam in hac scena cæteris loquentibus tacebit. Ideo autem adducitur, vt intelligatur, quò, egressus domo sua hic initus, ire intendat. τὸν θεόν. Articulus excellentiam notat: magnum illum, & celeberrimum Deum cuius nomen apud omnes innotuit. ἴω. Quemadmodum ἄγω & φέρω de suis imperatiuis ἄγε & φέρε aduerbia formant, sic ab ἴω fit imperatiuum ἴε, συγχωρεῖ, id est sine, quod migrat in aduerbium hominis se continentis, & ad aliquid considerandum se componentis.

δῆλον ὅτι, hoc in loco hæc verba non explanant, sed confirmant, certè, dubio procul. ὡς ἔοικας, vt appares & videris. Si is es, quem præ te fers: nam externæ fronti non semper habenda fides. Est ἔοικας perfectum medium Atticum de quo supra pro præsenti ponitur. μάλιστα. Minimè errat, probus vir sum: quod ideo de se prædicat, ne à Pluto arceatur. τοῦ δέει; τοῦ pro τίνος, qua re indiges, id est, quid te mouet vt huc ad nos venias? Antea dixit τοῦ χρέους καὶ τοῦ [illegible]. Quid quærens, cuius rei gratia. [illegible] tantum facultatum, quantum homini libero debet esse satis. Ita loquitur qui modestus est, Arrogans ostentator suas opes cum Crœsi opibus comparasset. Eodem & æquè modesto animo ait, ἐπήρκουν sic subministrabam, vt contentos amicos esse oporteret τῶν φίλων pro τοῖς φίλοις. χρήσιμον. Si vera sunt quæ scribit Plato, [illegible] Nemo nostrum natus est sibi tantùm. Si quæ vulgò audiuntur, [illegible] ὁ φίλος, Magis necessarius est amicus, quàm ignis & aqua. Rursum, oportere etiam [illegible] dolores & incommoda amicorum communia esse: quis non studeat amicis sua impartiri, & suppeditari? Et re vera id fieri ita oportet, vere amicis, non autem iis de quibus dici solet [illegible]. Feruet olla, viget amicitia. [illegible] quod ab Æolibus manauit, qui secundis personis in εις exeuntibus

Θα adu-

ea adiiciunt, ergo ἤδη est τὸ κομιδῆ μὲν οὖν. Ecce vt simpliciter, minimeque accurate loquitur, idem bis dixit, κομιδῆ μὲν οὖν. Qui affectate loqui voluisset, lenocinio exquisitiore suam orationem variasset: fucus enim mendacium comitari solet. καὶ ἢ μήν. In καὶ οἱ, καὶ abundat, & μὴν pro δὲ ponitur. [illegible] pertinaciter, vt proprio etiam periculo parati essent, mea causa perire. ἐξετρίβοντο. Theognis optimo iure eos damnat amicos (si modo digni sunt amicorum nomine) qui sunt μέχρι προσηγορίας φίλοι, i. salute tenus amici. quid autem de his dicturus erat, qui congressu, imò & aspectu bene meritos de se, non dignantur? καὶ κατεγέλων. καὶ, præterea, augmentum habet ingratitudinis. Non salutari, non lubenter videri ab amico, videri graue debet, at etiam derideri, omnium est grauissimum. εὖ οἶδ' ὅτι. Asseuerationis formula, qualis est in τὸ οἶδ' ὅτι, quo de supra. κομιδῆ μὲν οὖν. Vides perpetuam in dicendo simplicitatem?

Καρ. Καὶ κατεγέλων γ', εὖ οἶδ' ὅτι. Δι. κομιδῆ μὲν οὖν.
Αὐχμὸς γὰρ ὢν τῶν σκευαρίων μ' ἀπώλεσεν.
Καρ. Ἀλλ' οὐχὶ νῦν. Δι. ἀνθ' ὧν ἐγὼ πρὸς τὸν θεὸν
Προσευξόμενος ἥκω δικαίως ἐνθάδε.
Καρ. Τὸ τριβώνιον δὲ τί δύναται πρὸς τῶν θεῶν,
Ὃ φέρει μετὰ σοῦ τὸ παιδάριον τουτί; φράσον.
Δι. Καὶ τοῦτ' ἀναθήσων ἔρχομαι πρὸς τὸν θεόν.
Καρ. Μῶν οὖν ἐμυήθης δῆτ' ἐν αὐτῷ τὰ μεγάλα;
Δι. Οὔκ. ἀλλ' ἐνερρίγωσ' ἔτη τρισκαίδεκα.
Καρ. Τὰ δ' ἐμβάδια; Δι. καὶ ταῦτα συνεχειμάζετο.
Καρ. Καὶ ταῦτ' ἀναθήσων ἔφερες οὖν; Δι. νὴ τὸν Δία.
Καρ. Χαρίεντά γ' ἥκεις δῶρα τῷ θεῷ φέρων.

CA. *Etiam irridebant te, sat scio.* IV. *planissimè.*
Nam ego arefactus, & exhaustus, me perdidi.
CA. *Sed iam non amplius.* IV. *ac proinde nunc Deum hunc*
Accedo, vt illi agam, quas debeo, gratias.
CA. *Sed hoc detritum palliolum, quod fert tuus*
Puerulus tecum, quid vult sibi? dic obsecro.
IV. *Pluto huic, ad quem venio, consecrare animus est.*
CA. *Numnam hac es vestis est, qua tu magnis sacris*
Initiatus es? IV. *haudquaquam: sed in ea frigui*
Annos nunc totos tredecim. CA. *sed calcei*
Quid sibi? IV. *& ipsi annos mecum hyemauere totidem.*
CA. *Ergo hos etiam sacrandos affers?* IV. *Per Iouem.*
CA. *Speciosa nimirum dona affers huic Deo.*

Σχ. Κομιδῆ μὲν οὖν] ἀντὶ τοῦ πάντως μὲν οὖν. Αὐχμὸς γὰρ] τὸ ἑξῆς ἀπώλεσέ με ὁ ὢν αὐχμὸς τῶν σκευαρίων ἤ τοι [illegible] ἀντὶ τοῦ δή. [illegible] ἀντὶ τοῦ ξηρὸς γενόμενος ὑπὸ πενίας ἀπώλεσα τὰ σκευάρια. ἄλλως. μεταφορικῶς ἀπώλεσα μὲν τὰ σκευάρια ἐποίησεν. ἄλλως. ἀντὶ τοῦ ἀπώλεσά με [illegible] ἀπὸ τοῦ σίτου. ὅταν γὰρ αὐχμὸς [illegible] τῶν σταχύων [illegible] ἀφανίζεται ὁ σῖτος καὶ [illegible]. [illegible] πυρῶν καὶ κριθῶν. Τὸ τριβώνιον δὲ] τὸ παλαιὸν ἱμάτιον. [illegible] εἰώθασι. Μῶν οὖν ἐμυήθης.] [illegible] τὸν Ἐλευσίνιον νόμον. ἔθος γὰρ ἦν ἐν αἷς τις ἱματίοις μυηθείη, εἰς θεοῦ τινος ταῦτα ἀνατιθέναι, ὥσπερ δηλοῖ καὶ Μελάνθιος ἐν τῷ περὶ μυστηρίων. πάτριον δὲ τὸ [illegible] καὶ τὰς στολὰς τοῖς μύσταις ἐν αἷς τύχωσι μυηθέντες. μυστήρια δὲ δύο τελεῖται τοῦ ἐνιαυτοῦ Δήμητρι καὶ Κόρῃ τὰ μικρὰ καὶ τὰ μεγάλα. καὶ ἔστι τὰ μικρὰ, ὥσπερ προκάθαρσις καὶ προάγνευσις τῶν μεγάλων. ἄλλως σκώπτει εἰς τὰ ἱμάτια τοῦ [illegible] ὅτι [illegible]. ἔνιοι δὲ τὰς τοιαύτας στολὰς εἰς τέκνων σπάργανα φυλάττουσι. καθαραὶ δὲ πάνυ ὑπάρχουσι [illegible]. ἄλλως μεγάλα καὶ μικρὰ μυστήρια ἐτελεῖτο ἐν Ἐλευσῖνι τῆς Ἀττικῆς. [illegible] πρότερον μικρῶν, ἐλθόντος Ἡρακλέους καὶ θέλοντος μυηθῆναι, ἐπειδὴ νόμος ἦν Ἀθηναίοις μηδένα ξένον μυεῖν, αἰδεσθέντες τὴν ἀνδρείαν καὶ ὅτι φίλος τε ἦν τῆς πόλεως καὶ υἱὸς τοῦ Διός, ἐποίησαν μικρὰ μυστήρια [illegible]. ἔστι δὲ τὰ μὲν μεγάλα τῆς Δήμητρος. τὰ δὲ μικρὰ, Περσεφόνης τῆς αὐτῆς θυγατρός. ὁ δὲ μυηθεὶς, τὸ ἱμάτιον [illegible] ἐν τῷ μυεῖσθαι, οὐκ ἀπεδύετο, μέχρις ἂν τελέως ἀφανισθῇ [illegible]. [illegible] πρὸς Ἡρακλέα, τοῦτο πρὸς Διοσκούρους ἐποίησαν.

GEBARD. Αὐχμὸς γὰρ ὤν.] quæ n. orta est siccitas, τῶν σκευαρίων, i. vasculorum. Præter expectationem hoc subdit, credi potuit vt diceret, τῶν πυρῶν, ἢ κριθῶν, tritici vel hordei. Sine humore & imbre sata, & fruges ad iustam non perueniunt maturitatem, sed ex maiore siccitate nascitur sterilitas, & agricolarum calamitas. Per metaphoram ait, post supellectilem consumptam in gratiam amicorum, se in extremam deuenisse paupertatem. Vnde postea propemodum periit. nam in rebus aduersis, personati amici amicos deserunt. ἀλλ' οὐχὶ νῦν. i. αὐχμὸς ἀπώλεσεν. ἀνθ' ὧν. quàobrem: quoniam scilicet res mihi iam suppetunt. [illegible] quid potest, cuius, aut quantæ virtutis est. Ironiæ plena sunt verba Cationis. Cum n. lacerum sit pallium, in quem vsum ferri potest? πρὸς τῶν θεῶν. Adiurat per Deos, quo ironiam prodat maiorem. φράσον. Hoc dicitur, vt hærenti & perplexo. ἀναθήσων. Quæ donaria in templis suspenduntur, vt sint posteritati monimentum diuini alicuius beneficij, ἀναθήματα vocantur. Qui ea dicat & suspendit, ἀνατίθεσθαι dicitur. καὶ ante τοῦτο vel abundat, vel affirmat. ἐμυήθης. Apud Eleusin Atticæ regionis vicum, sacra fiebant, Eleusinia dicta, quæ duûm generum erant. μεγάλα καὶ μικρὰ, i. magna & parua. illa Cereri, hæc Proserpinæ Cereris filiæ celebrabantur. Parua fuerunt velut προκάθαρσις & κατήχησις quædam, i. lustratio prima & instructio, qua instituebantur, qui μεγάλοις sacris volebant initiari. Moris fuit, vt quam vestem quis eo tempore gestaret, quo initiaretur, non priùs eam exueret, quàm longo vsu detrita, gestari amplius non posset. nam tum ferebatur in templum, dicanda illi Deo religionis cuius candidatus fuisset, qui sacrandam offerebat. Rogat itaq; Catio num ea vestis sit, quam puer portat, quam induerat Iustus vir, cùm sacris Cereris initiaretur, ἐμυήθης, indefinitum est à μυέομαι. ἐν αὐτῷ. [illegible] τὰ

H

μεγάλα. ἴ. μυστήρια. ὑπερρίγωσα, in ipso περιόδῳ ἐρρίγωσα, rigui, horrore & frigore penè contabui. à them. ῥιγῶ. τὸ δ᾽ ὑμᾶς διά. i. τί δ᾽ ὑμᾶς; χαίρειν. Ἰ-ronia est, ut ἀπεσφόρων periphrasis, pro φέρεις. Post hæc iustus vir cum Carione ad Plutum erat in-

A gressurus, de improuiso autem aliunde prodiens Sycophanta, eos remoratur, qui desperatis rebus, lamentabili voce, suam calamitatem deflet, grauitérque offensus, de Pluto, tanti mali authore, conqueritur.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ
Σκηνὴ τρίτη.

B

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ, ΧΑΡΙΩΝ, ΔΙΚΑΙΟΣ.

Bisetvs. Ἄπιστος, καὶ πονηρὸς Συκοφάντης μετὰ μάρτυρός τινος ἥκει περὶ τῆς ἑαυτοῦ δυστυχίας, καὶ λιμοῦ τραγῳδίαν μεταφέρων. ἀλλ᾽ ὑπὸ τοῦ Καρίωνος,

Οἴμοι κακοδαίμων, ὡς ἀπόλωλα δείλαιος.
Καὶ τρισκακοδαίμων, καὶ τετράκις καὶ πεντάκις
Καὶ δωδεκάκις, καὶ μυριάκις. ἰοὺ ἰού.
Οὕτω πολυφόρῳ συγκέκραμαι δαίμονι;
Καρ. Ἄπολλον ἀποτρόπαιε. καὶ θεοὶ φίλοι.
Τί ποτ᾽ ἐστὶν ὅ, τι πέπονθεν ἄνθρωπος κακόν;
Συ. Οὐ γὰρ σχέτλια πέπονθα νυνὶ πράγματα,
Ἀπολωλεκὼς ἅπαντα τἀκ τῆς οἰκίας
Διὰ τὸν θεὸν τοῦτον, τὸν ἐσόμενον τυφλὸν
Πάλιν αὖθις, ἤνπερ μὴ λίπωσιν αἱ δίκαι;
Δι. Ἐγὼ σχεδὸν τὸ πρᾶγμα γιγνώσκειν δοκῶ.
Προσέρχεται γάρ τις κακῶς πράττων ἀνήρ,
Ἔοικε δ᾽ εἶναι τοῦ πονηροῦ κόμματος.
Καρ. Νὴ Δία καλῶς τοίνυν ποιῶν ἀπόλλυται.
Συ. Ποῦ ποῦ 'σθ᾽ ὁ μόνος ἅπαντας ἡμᾶς πλουσίους
Ὑποσχόμενος οὗτος ποιήσειν εὐθέως,
Εἰ πάλιν ἀναβλέψειεν ἐξ ἀρχῆς; ὁ δὲ
Πολὺ μᾶλλον ἐνίους ἐστὶν ἐξολωλεκώς.
Καρ. Καὶ τίνα δέδρακε δῆτα τοῦτ᾽; Συ. ἐμὲ τουτονί.
Καρ. Ἦ τῶν πονηρῶν ἦσθα καὶ τοιχωρύχων.
Συ. Μὰ Δί᾽, οὐ μὲν οὖν ἔσθ᾽ ὑγιὲς ὑμῶν οὐδενός,
Κοὐκ ἔσθ᾽ ὅπως οὐκ ἔχετέ μου τὰ χρήματα.

ACTVS IV. SCENA III.

Sycophanta, Cario, Ivstvs.

καὶ δικαίου ἀνδρὸς καταγελᾶται, καὶ ὑπὸ τοῦ μάρτυρος, ὃν ἤγαγεν, ἐρημωθεὶς, κάκιστος κάκιστα ζημιοῦται.

Hei mihi misero, quàm miserè perij nunc miser!
C *O ter me miserè miserũ, & quater & quinquies,*
Et duodecies, & decies millies: ah, ah
Men' obrui tam multiplici infortunio?
Ca. Proh auerrunce Apollo, & vos Dij boni.
Quid hoc tandem mali est, quod hic homo pertulit?
Sy. An non miserè perij: qui tantum hodiè mali
Accepi, rebus amissis domi omnibus:
Idque hunc propter Deum? sed nisi iura omnia
D *Deficiant, cæcitatem ad pristinam breui*
Iterũ redigetur. Iv. videor propemodũ, quid hoc
Rei sit, prospicere. Nam qui huc accedit, is
Fortuna premitur iniqua: cæterùm,
Vt mihi videtur, est homo pessimæ notæ.
Ca. Meritò ergò, per Iouem, perierit furcifer.
Sy. Vbi est: vbi ille, qui se promisit hodie,
Repente facturum nos omnes diuites:
E *Modò ei videre liceat, vt antè viderat?*
Nam ille miseriores quosdã, quàm fuerant, facit.
Ca. Et quem ille miseriorem facit? Sy. me puta.
Ca. Quia tu nebulo eras, & perfossor parietum.
Sy. Non per Iouem: sed vestrum nemo sanus est.
Neque est, vt meam non habeatis pecuniam.

Σχόλια. Οἴμοι κακοδαίμων.] κορωνὶς ἑτέρα ὁμοία. οἱ δὲ στίχοι, ἰαμβικοὶ τρίμετροι ρθ. ὧν τελευταῖος νοῦ δὲ εἰσιωμένου ἵνα προσεύξηται τὸν θεόν. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνὶς & ἑξῆς χοροῦ αὖθις. ἐχρῆν γὰρ ἐνταῦθα εἶναι χορὸν, εἰσιόντων τῶν ὑπὸ ... ἀχρεῖς ἂν τις ἐπέλθῃ ὑποκριτὴς ἕτερος. οὕτω πολυφόρῳ.] πολλά μοι κακὰ ὑφ᾽ ἓν καιρὸν ἄγοντι ἢ ποικίλα. εἴρηται δὲ ἀπὸ τοῦ πολὺ ὕδωρ ἐπιδεχομένου οἴνου, ἤγουν ἀκράτου καὶ ἰσχυροῦ πρὸς τὸ κακόν. εἴρηται δὲ, ὅτι πολύφορον ἔλεγεν τὸν πολλῷ κράσει ἀρκούμενον. ὀλιγόφορον δὲ, τὸν ὀλίγῳ. ἡ μεταφορικῶς, ἀπὸ τῶν πολυκράτων χυλῶν. ἡ πολυανθῶν δένδρων. ἄλλως. συγκέκραμαι. μεταφορικῶς ἀπὸ οἴνου καὶ ὕδατος. τῆς συγκράσεως γινομένης.

Bisetvs. Πολυφόρῳ] πολυφόρος, καὶ ὀλιγοφόρος παροξυτόνως δοκεῖ βέλτιον, ὡς πυρφόρος, καρποφόρος καὶ τὰ τοιαῦτα ἄλλα.

Gerard. Τρισκακοδαίμων,] de incremento numerorũ vult incremetũ notari malorũ. Qui infelices omneis, inquit, mea supero infelicitate, tri-

pla, quadrupla, quintupla, duodecupla, & decies millecupla. πολυφόρῳ, vinũ multę aquæ patiens, & F quod vocant οἶνον οἰνώδη, i. vinũ vinosũ. Græci appellant πολυφόρον, quẽadmodũ quod debile est, & aquæ impatiens ὀλιγοφόρον. Sycophanta non ineleganti metaphora dicit se diuexatũ à dæmone, & genio quopiã malo πολυφόρῳ, qui ipsi multa & varii generis mala inuexit, quibus non aliter vires & bona amisit, quàm vinũ dilutius suã vim amittere solet. Id quod vel protrito liquet adagio, ἀπώλεσας τὸν οἶνον ἐπιχέας ὕδωρ, i. Perdidisti vinũ infusa aqua. συγκέκραμαι, commixtus sum, de vi- G no enim dicitur diluto & temperato. Accipitur pro oppressus sum, attritus & subuersus. Dicitur autẽ συγκέκραμαι, pro συγκεκέραμαι per syncopen, thema συγκεραννύω, seu συγκεράννυμι. Vide κεραννύω, verbum anomęe. φίλοι amici hominibus, qui ab hominibus mala depellitis, tristia, & calamitosa amolimini. ἀπολωλεκώς. Participium Atti-

Atticum ab ἀπώλεσα, cõmune esset ἀπωλεκώς. Tale fuit ἀπόλωλα, verbum perfectum ab ἀπόλλομαι pro ἀπῶλα ταῦτα pro τὰ ἐμὰ τὰ. i. ἀγαθὰ. ἐκ τῆς οἰκίας, οἰκεῖα, domestica, i. domus meæ. τουτονί, in hoc pronomine subest fastidium & contemptus.

Σχολια. Ἤνπερ μὴ λίπωσιν αἱ δίκαι] ἀντὶ τοῦ ἐὰν τὰ δικαστήρια ὦ ἀπολείπομαι ἐκείνην ἢ τὴν πόλιν, ὡς διαφθεῖραι τὰ δικαστήρια ἐν δικασταῖς πλείοσι κρῖσιν. Εἶναι τοῦ πονηροῦ κόμματος.] κόμμα, εἶδος φαύλου νομίσματος. ἀντὶ δὲ τοῦ εἰπεῖν φαύλου συστήματος, πονηροῦ κόμματος εἶπεν. ἐπειδὴ καὶ περὶ πλούτου ὁ λόγος. εἴρηται δὲ ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν κιβδήλων νομισμάτων διὰ τὸ, ὀλίγον μὲν ἔχειν χρυσὸν, πλέονα δὲ χαλκόν. ἐπισημείωσαι δὲ τὴν λέξιν συνήθως τῷ χ. ἐπειδὴ μὴ ἐπὶ νομισμάτων τὸ κόμμα εἴρηκεν. ἀττικὸν δὲ τὸ ἐξολωλεκώς.

GERARDVS. Πάλιν αὖθις] ἐκ περιττοῦ ἀλλήλων. altera enim dictio suffecisset. λίπωσι δὲ τὰν, si iura non me reliquerint, i. si iudices corrupti non fuerint. Est λίπωσιν à th. λείπω. κόμματος à κόπτω, percutio, cudo, nummus dicitur non bene percussus, qui illegitimus est & adulterinus. κίβδηλος, ad imposturam factus. Per metaphoram dicimus mali commatis esse, qui moribus est improbis. Ideo autem ἔοικε, quia quemadmodum numisma ex inspectâ imagine protinus dignoscitur quale sit, legitimum an adulterinum, ita ex oris figura ferè ingenium hominis & mores deprehendimus. Euripides,

> Γνοίη δ' ἄν τις ταῦτα πολλά γ' ἀνθρώπων πέρι,
> Τὸ σχῆμ' ἰδών, τίς εἰ πέφυκεν εὐγενής. id est,

Vbi hominum formam consideraris, vt plurimum sanè cognoscas quisne sit indolis generosæ. καλῶς ποιῶν, rectè agens. Quod rectè fit, iure fit. Dum hic κακῶς πράττει, i. præposteris vtitur rebus, καλῶς ποιῶν, pulchrè facit, optimo iure ita ill contingit. Oportet enim bona bonis esse, & mala malis. ὑποκρινόμενος, participiũ à verbo ὑποκρίνομαι. οἴμοι, in genere loquitur, nec se lubenter nominat expressim, vir superbus, & qui falso titulo probitatem præ se fert, vt hoc modo simplices in fraudem illiciat, & in exitiũ calumniosè protrahat. ὅστις ἐξολωλεκώς, periphrasis, pro ἐξολώλεκε. τίνα post δέδρακε, quod duobus accusatiuis iungitur. Latini personam vertunt vel in datiuum, vel in accusatiuum cum præpositione: cui? vel in quem hæc fecit? i. Quẽnam peius tractauit? τουτονί, τοῦτον, pronomen est δεικτικόν. Ne longius petas qui de Pluto queratur, habes qui tecum de eo expostulet, me hũc scilicet ipsum. τῶν πονηρῶν, genitiuus hic subauditum habet vel nomen, εἷς, vnus es improborum: vel præpositionem ἐκ, vt sit ἐκ τῶν πονηρῶν, ex improbis es, i. de numero & ordine scelestorum hominum, & qui vi, iniuria, ac violentia sibi viuendi rationẽ parant. μὰ Δία, negatio cum iureiurando. Repetitur negatio ὑμῶν οὐκ (vel iunctis particulis οὐμῶσιν) non est, Ioué testor, nõ est, inquam, ὑγιὲς οὐδ' ἑνὸς ὑμῶν, sana mẽs in vllo vestrum: Nemo planè vestrum, sanæ mentis est. Sonant hęc ad verbum, non est sanum, id est, sanitas & sanus animus, vllius vestrum. οὐδ' ἑνός tertiam habet negationem, quæ summam sycophantę importat asseuerationem. οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ. Verbum verbo sic reddes, Nec est vt non, id est, non fieri potest quin. verbo vnõ dixisset, ἦ vel ὄντως, Re vera possidetis: sed longa verborum hęc circuitio, irritati animi significationem habet expressiorem.

Καρ. Ὡς βαρὺς, ὦ Δάματερ, εἰσελήλυθεν
Ὁ συκοφάντης. δῆλον ὅτι βουλιμιᾷ.
Συ. Σὺ μὲν εἰς ἀγορὰν ἰὼν ταχέως, οὐκ ἂν φθάνοις.
Ἐπὶ τοῦ τροχοῦ γὰρ δεῖ σ' ἐκεῖ στρεβλούμενον
Εἰπεῖν ἃ πεπανούργηκας. Καρ. οἰμώζ' ἄρα σύ.
Δι. Νὴ τὸν Δία τὸν σωτῆρα πολλοῦ γ' ἄξιος
Ἅπασι τοῖς Ἕλλησιν ὁ θεὸς οὗτος, ὅτι
Τοὺς συκοφάντας ἐξολεῖ κακοὺς κακῶς.
Συ. Οἴμοι τάλας. μῶν καὶ σὺ μετέχων καταγελᾷς;
Ἐπεὶ πόθεν θοιμάτιον εἴληφας τοδί.
Ἐχθὲς δ' ἔχοντ' εἶδόν σ' ἐγὼ τριβώνιον.

CA. Proh magna Ceres, quàm sese infert feroculũ
Hic Sycophanta? IV. Certum, quòd inedia perit.
SY. Nunquam effugies hodie, quin te illicò in forum
Ad iudicem rapiam. Nam oportet te, rota
Illic reuinctum, & radijs insertum, tua
Flagitia profiteri. CA. hem tibi: plora tu interim.
IV. Næ, per Iouem seruatorem, magni hic Deus
A Græcis fieri posthac debet omnibus:
Quòd etiam sycophantas male perdit malos.
SY. Heu me miserum, an tu etiã pro ridiculo tibi
Atque oblectamento me habes? sed hem, cedo
Vnde hoc tibi pallium tam splendidum? Nam heri
Modò, trita te lacerna amictum videram.

Σχ. Ὡς βαρὺς ὦ Δάματερ.] σοβαρευόμενος, καταπληκτικός. μιμεῖται δὲ τὴν Δωρικὴν τὸ, ὦ Δάματερ λέγουσιν. ὁ δὲ νοῦς, πῶς ὑπερηφάνως καὶ μέγα φρονῶν καθ' ἡμῶν εἰσῆλθεν. Ὁ συκοφάντης] οὐ δικαίως τοὔνομα ἐν τοῖσι μοχθηροῖσιν ἐστὶ κείμενον, ἔδει γὰρ ὅστις χρηστὸς ἦν ἡδύς τ' ἀνὴρ τὰ σῦκα προστεθέντα δηλοῦν τὸν τρόπον. νυνὶ δὲ πρὸς μοχθηρὸν ἡδὺ προστεθὲν, ἀπορεῖν πεποίηκε διὰ τί οὕτως ἔχει. ὁ συκοφάντης, οὕτω καλοῦνται οἱ ἐπηρεάζοντες. ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας. τὸ παλαιὸν ἀπηγορευμένον ἦν σῦκα ἐξάγειν ἐκ τῆς Ἀττικῆς. τῆς συκῆς κατ' ἀρχὰς θαυμαζομένης. τοὺς σμικροὺς οὖν διερευνῶντας τὸ τοιοῦτον, οὕτως ὀνομασθῆναι λέγουσιν ἀπὸ τῆς ἀπορίας. κατὰ σχεῖν οὖν καὶ τοῖς ὁπωσοῦν μάτην ἐγκαλοῦσι τοὔνομα τοῦτο ἅμα καὶ τὸ φαίνειν τὸ ἐγκαλεῖν. ἢ εἰς δίκην εἰσάγειν δηλοῦντος. ὅτι δὲ ἀπὸ τούτων εἴρηται, ἐκ τοῦ δὲ δῆλον. συκάστας γὰρ τοὺς φιλεγκλήμονας καὶ συκοβίας. καὶ συκάρεις. καὶ συκολόγους. καὶ φιλοσύκους καὶ συκώδεις. καὶ συκοτραγίδας. ἴσως ἀπὸ τοῦ πάντας ἐγκλήματα ἐφέλκειν. Βουλιμιᾷ] πάνυ λιμώττει. καὶ πεινᾷ λίαν. ἀπὸ τοῦ βου ἐπιρρήματος ὅπερ ἐπίτασις ἐστὶ δηλωτικόν, ἀντὶ τοῦ λίαν. ὥσπερ καὶ ἐν τῷ βούπεινα, μεγάλη πεῖνα. καὶ βουγάϊος. καὶ βούγλωσσος. τινὲς δὲ εἶδος νόσου φασὶν, ἐν ᾗ πολλὰ ἐσθίοντες, οὐ πληροῦνται. τῶν γὰρ συκοφαντῶν τοιοῦτος ὁ τρόπος. Γαληνὸς δὲ ἐν τοῖς ἀφορισμοῖς καταστάσεις δυνάμεως ὑπὸ τοῦ ἔξωθεν ψύξεως ὁρίζει μὲν, ἀρξάμενος μὲν ἀπὸ πείνης, κατὰ δὲ ἔχων αὐτὴν συνοῦσαν.

GERARD. Βαρὺς] elato & audaci animo, vt qui

vix dum ingressus,& Deum vanitatis, atque impostura,& nos turti accuset. εἰσελήλυθεν,huc venit,nos adortus est,rectà nos adiit. ὁ pro ἐστί,gestu hoc effertur aspernabili. βουλιμιᾷ. Ingens & non toleranda fames βουλιμία dicitur, vnde βουλιμιᾶν summa laborare inedia. βοῦ,aduerbium est intendendi,quod significat πάνυ,μεγάλως, & λίαν. λιμὸς fames:vt is dicatur βουλιμιᾶν, qui præ fame totum bouem sit deuoraturus. Iustus culpam iracundiæ in famem sycophantæ censuit reiiciendam. Quod ita acerbe deseuiat, inquit,hoc fames efficit. Dictum est autem vetere prouerbio,Fames & mora bilem in nasum conciunt.Et famelicorum ventrem,latrantem dicunt, & iratum.

Σχόλια. Σὺ μὲν εἰς ἀγοράν.] τοῦτο πρὸς τὸν θεράποντα. τὸ δὲ ἰὼ ἂν φθάνοις,ἀντὶ τοῦ ἰὼ ἂν πέρας σχοίης τῶν κακῶν. Ἐπὶ τοῦ τροχοῦ,] τροχός τις ἦν ἐν ᾧ δεσμούμενοι οἱ οἰκέται,ἐμαστίζοντο. τοῦτο δὲ λέγει ὁ δίκαιος πρὸς τὸν θεράποντα.

GERARDVS. φθάνοις. Sic expones verbum φθάνω,ἰὼ ἂν φθάνοις ἰὼν, nunquam efficies quin eas,nulla ratione poteris te expedire, quin à me in ius voceris. Dicuntur hæc Carioni, qui acerbius eum vocauerat πονηρὸν, τοιχωρύχον,& ὑπέρβαρὸν συκοφάντην. Modestius enim multo Iustus dixerat eum βουλιμιᾶν. Ecce autem vt ad lites mouendas paratus est calumniator. τροχοῦ. Noxij adligabantur rotis , vt radiis rotarum conuulsi,lenta quidem morte, sed maximo cruciatu illic perimerentur. Peculiarius fuisse seruis tormentum hoc volunt,quo exsculpebatur , quod illi perperam admiserant. οἰμώξει,luge. Ergo iam te tui pœniteat dicti. Minatur illi verbera & luctum. Aut verò contemptus est. Quos enim aspernamur, iubemus eos plorare. Sumptum à Scythis , qui Dario regi nihil aliud responderunt,quàm κλάειν. Σωτῆρα.Ex quamplurimis cognominibus Iouis , vnum fuit cum primis celebre quo Σωτὴρ,id est,seruator dictus est, quod in conuiuiis maximè veteres vsurpabant. Prisci moris fuit,vt cibis appositis vinum merum infunderetur, quo significatum volebant , quanta vis esset boni dei. Postea quàm verò quisque pro suo arbitrio diluisset , nomen Iouis Seruatoris præfabantur,per hoc innuentes , vinum ita esse temperatum , vt citra noxam bibi iam posset. Primum poculum Ioui sacrabatur, qui pro loco,& re nomen sortiebatur. In victoriali conuiuio,calix dicebatur Διὸς ὀλυμπίου. Iouis Olympici. In nuptiali autem , Διὸς ὡραίου γάμου, Iouis tempestiuarum nuptiarum authoris. In hac re primus crater Iunoni itidem vt Ioui sacrabatur. Secundum poculum ἡρώων tribuebatur, heroibus & semideis. Tertium poculum τῷ Διὶ τῷ σωτῆρι sacrabant,id est,Ioui sospitatori propterea quòd crederent potationem hucusque citra ebrietatem consistere posse. Vltra autem quod erat,ad libidinem vergere & intemperiem.Qua ratione tertium craterem vocabant τέλειον, id est, perfectum & summum,vt in quem bibendi desineret modus. Quanquam Asclepiades ad tertium vsque scyphum progredi noluerit qui aiebat, primum ad sitim pertinere,secundum ad voluptatem , tertium ad ebrietatem , quartum ad insaniam. Vide autem, num idcirco Iustus vir hic per Iouem Seruatorem ideo iuret, vt recordatio conuiuiorum , in quibus frequens sycophanta fuerat,& mentionem Iouis Seruatoris audierat, grauius eum offendat,qui nunc miser, à consortio hominum,vt execrabilis submouendus est. πολλοῦ ἄξιος,multa re dignus est,magni fit,multum honoris consequitur. μέτοχος , socius iniuriarum θοιμάτιον,τὸ ἱμάτιον. εἴληφας. Perfectum Atticum ab anomalo verbo λαμβάνω.

Δι. Οὐδὲν προτιμῶ σου. φορῶ γὰρ πριάμενος
Τὸν δακτύλιον τονδὶ παρ' Εὐδάμου, δραχμῆς.
Καρ. Ἀλλ' οὐκ ἔνεστι συκοφάντου δήγματος.
Συ. Ἆρ' οὐχ ὕβρις ταῦτ' ἐστὶ πολλή; σκώπτετον,
Ὅ τι δὲ ποιεῖτον ἐνθάδ' οὐκ εἰρήκατον.
Οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ γὰρ ἐνθάδ' ἐστὸν οὐδενί.

IV. Nihili ego te facio. Nam & hunc gesto annulum,
Drachma redemptum ab Eudamo, summo opifice.
CA. Sed contra sycophanta morsum non inest
Remedium. SY. an non insignis hæc iniuria est?
Illuditis quidem:sed cuius rei gratia
Hic hæreatis,nondum dixistis mihi.
Neque enim vllius bonæ rei causa estis hic.

Σχόλια. Οὐδὲν προτιμῶ σου.] οὐ φροντίζω σου. εἴρηται δὲ τὸ προτιμᾶν ἐπὶ τοῦ λόγον ἔχειν καὶ ἐπιστρέφεσθαι. λέγει οὖν, οὐ φοβοῦμαί σε ἔχων φυσικὸν δακτύλιον. δακτύλιον δὲ τὸν λεγόμενον φαρμακίτην Εὔπολις Βάπταις μέμνηται. ὁ δ' Εὔδαμος φαρμακοπώλης ἦν ... ἢ χρυσοχόος, ... δακτυλίους πωλῶν. φιλόσοφος δὲ ἦν ... ὁ Εὔδαμος φυσικοὺς δακτυλίους ποιῶν πρὸς δαίμονας καὶ ὄφεις καὶ τὰ τοιαῦτα. ἐθεράπευον γὰρ τοὺς ὀφιοδήκτους. μᾶλλον δὲ τὴν ἀρχὴν ἰὼ εἴων ὑπ' ὄφεων δακνομένους. Τὸν δακτύλιον τονδί.] ἀλεξιτήριον τῶν δηκτικῶν δείκνυσιν αὐτῷ καὶ Καρυστίας ... δακτύλιον, ὃν καλοῦσι φαρμακίτην, πρὸς ὃ θεράπων, ἂν ἔχῃς φαρμακίτην δακτύλιον, ἀλλ' οὐ πρὸς δῆγμα συκοφάντου, ὡς ἦσαν ... θηρίων, πρὸς ἃ ὁ δακτύλιος ποιεῖται. ἀλλ' ἰὼ ἰσχύει φησὶν ἐστὶ ὁ δακτύλιος πρὸς τὸ δῆγμα τοῦ συκοφάντου. τοῦτο δὲ ὁ ἕτερος πρεσβύτης λέγει ὁ τὸν πλοῦτον κομίσας. οἱ γὰρ δύο τὸν συκοφάντην ἐκφλαυρίζουσι. λέγεται δὲ ... ὅτι ἰὼ ἔνεστιν ἐν τῷ δακτυλίῳ ἐπῳδὴ ἢ φάρμακον πρὸς δῆγμα τοῦ συκοφάντου. ἐπεὶ εἰώθασι λέγειν οἱ τὰ φάρμακα πωλοῦντες ὅτι χρήσιμον τόδε πρὸς τόδε. λέγει οὖν ἀλλὰ τοῦτο τὸ ἄκος καὶ ἀντιπάθεια οὐδὲν ἰσχύει πρὸς δῆγμα συκοφάντου. τὸ δὲ δῆγμα,σκληρὰ λέξις ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν εἰρημένη. ἄλλως. μὴ λάθῃς εἰς τὸ δήγματος ἔξωθεν τὸ ἀπὸ ..., ὡς οἴονταί τινες, ἀλλ' ἔστιν ἡ γενικὴ πρὸς τὸ δακτύλιος, οὕτως. ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὁ δακτύλιος δήγματος συκοφάντου. ταυτέστιν, ἰὼ ἰσχύει πρὸς τοὺς συκοφάντας, ὥσπερ εἰς τὰ τῶν ὄφεων δήγματα.

GERARDVS. Προτιμῶ] propriè est,pluris facio, pro

pro simplici ponitur, facio, curo, κήδομαι. Idem quod dixerat Carion, οἴμοι δ' ἄρ' ἐκεῖ. δακτύλιον. In anulis ferendis fatalem quandam, ac velut magicam insitam virtutem, antiquitas existimauit, vel ad depellenda incommoda, vel commoda iis concilianda, qui anulos gestarent. Gyges Lydorum rex tantæ efficaciæ anulos habuisse fertur, vt illis ditesceret, illis gratus & amabilis esset, & quocum prohibitum erat, iret. Talem habere se iustus ait, quem ab Eudamo emerit, qui philosophus fuit, rerum naturalium peritissimus, in hoc genere adeo exercitatus, vt anulos confingeret aduersus dæmones, venefica, ferarum morsus, præsertim contra serpentes, qui eiusmodi erant, vt non solum homines ὀφιοδήκτους, id est, à serpentibus iam morsos curarent, sed & ne morderentur, impedirent, qui propter præsentem remedij præstantiam φαρμακῖται vocabantur, quemadmodum φυσικοί, propter mutuam rerum naturalium vel συμπάθειαν, id est, consensum & cognationem, vel ἀντιπάθειαν, id est, dissensum & repugnantiam. Naturalium enim rerum opportuna applicatio conferebat ad contrahendum, vel expellendum. Ista hæc nosse exactè, eius demum est, qui naturalium rerum causam callet, & vim secretiorem. δραχμῆς. Collocatur hæc dictio post participium πριάμενος. Drachma tantum capit sex obolos, vt minus exiguum videri queat pretium rei tam nouæ & exquisitæ. At hoc dicit vt iniuriam faciat sycophantæ, cui iam adeò angusta res est, vt ne drachmæ quidem superfit huiusmodi anulis comparandis, cum contrà, bonis vsqueadeò nihil desit, vt pretiosissima quæque minimo etiam constent. ἀλλ' οὐκ ἔνεστι δήγματος. Etiam si anulus quem gestas plurimum potest aduersus morsum ferarum, tamen aduersus dentem & calumniam sycophantæ inefficax est. Nam nemo est, quamlibet etiam bonus & æquus, qui sycophantarum vitet calumniam. Constructio est eiusmodi, οὐκ ἔνεστι, scilicet φάρμακον, id est, remedium, vel ἐπῳδή, id est, incantatio, δήγματος συκοφάντου, aduersus morsum sycophantæ. vel οὐκ ἔνεστι, scilicet δακτύλιος, non conficitur anulus, δήγματος, ἔχων ἰσχὺν πρὸς τὸ δῆγμα συκοφάντου. ἐπριάμην. Non fatentur illi dicerent, præsertim non roganti, sed hoc illi graue, quod nihil de illis audiat, vnde causam arripiat, qua eos possit in ius vocare. Id quod facturus erat cùm Carion dixit, ἐκ τῆς τραπέζης ἧκε, καὶ τετελεσμένον (Animum enim eius rei faciundæ fuisse sycophantæ, testatus satis est ipse, cùm dixit, Συνεισῆλθεν ἐκεῖ ἀγορὰν ἐπὶ τάχιστα, οὐκ ἂν ἐσθίοι) sed illi nondum aderat testis, qui postea quasi aliud agens eo accepit, vbi hi contendebant. At coram teste cauent iustus & Carion, ne quid inconsultius effutiant, quod ipsis postea obfuturum sit.

Καρ. Μὰ τὸν Δί', οὔκουν τοῦ γε σοῦ σαφ' ἴσθ' ὅτι.

Συ. Ἀπὸ τῶν ἐμῶν γοῦν ναὶ μὰ Δία δειπνήσετον.

Δι. Ὡς δὴ σὺ ἀληθείᾳ οὖν μετὰ τοῦ μάρτυρος

Διαρραγείης, μηδενός γ' ἐμπεπλησμένος.

Συ. Ἀρνεῖσθον; ἔνδον ἐστὶν ὦ μιαρωτάτω

Πολὺ χρῆμα τεμαχῶν, καὶ κρεῶν ὠπτημένων.

ὖ ὖ. ὖ ὖ. ὖ ὖ. ὖ ὖ. ὖ ὖ. ὖ ὖ.

Καρ. Κακόδαιμον. ὀσφραίνει τι; Δι. τοῦ ψύχους γ' ἴσως,

Ἐπεὶ τοιοῦτόν γ' ἀμπέχεται τριβώνιον.

Συ. Ταῦτ' οὖν ἀνασχετ' ἐστὶν ὦ Ζεῦ καὶ θεοί

Τούτους ὑβρίζειν εἰς ἔμ'. οἴμ' ὡς ἄχθομαι

Ὅτι χρηστὸς ὢν καὶ φιλόπολις, πάσχω κακῶς.

CA. Quæ tibi quidem bona sit, eam propter non adiumies.

SY. Vos per Iouem, hodie de meo cœnabitis.

IV. Vtinam, si hoc verum est, tu cum teste tuo crepes

Medius, licet nullo distentus sis cibo.

SY. Negatis? at intus magna vis est piscium:

Et magna, vt olfacio, assarum vis carnium,

Hy hy, hy hy, hy hy, hy hy, hy hy, hy hy.

CA. Et quid odoraris tu scelus? IV. frigus puto:

Cùm perforato siet amictus pallio.

SY. Tantámne pati me ab istis contumeliam?

Proh Deûm & hominum fidem: dolore differor:

Quòd vir bonus, & patria amans, hæc mala suffero.

Σχόλια. Οὔκουν τοῦ γε σοῦ.] ἀγαθοῦ δηλονότι. Ὡς δὴ ἐν ἀληθείᾳ.] ὡς ἐπὶ ἀληθείας. Μετὰ τοῦ μάρτυρος.] ἐλπίζων γὰρ ἦγε τοῦτον αὐτοὺς εἰς δίκην καλέσαι. ἄλλως. τοῦ συκοφάντου ἐπεί τις ὥσει μαρτυρεῖν. ὡς ἀγηοχότος οὖν τοῦ συκοφάντου καὶ μάρτυρα ἵνα εἰς δίκην καλέσηται τοῦτό φησι. ὖ ὖ.] διὰ τῶν ψιλῶν τούτων τῶν ὖ δηλοῦσιν ὅτι χοιρείων κρεῶν ὀσμῆς ᾔσθετο. ἄλλως. ὖ ὖ, ἐπίρρημα θαυμαστικόν. ἢ ὀσφραινόμενός τι τοῦτό φησι. Τοῦ ψύχους γ' ἴσως.] ἐστὶ τὰ ζῶα ἐν μέσῳ ψύχους εἰωθασιν πολλάκις ὀσφραίνεσθαι.

GERARDVS. τοῦ γε σοῦ.] scilicet ἀγαθοῦ, repete ex superioribus ἐνθάδε ἐπ' ἀγαθῷ τῷ γε σῷ. ἄρα pro ἄρα, vel οὖν. τῶν ἐμῶν.] scilicet ἀγαθῶν de meis facultatib. furti eos insimulat, vt quid contumeliosè illi obiiciat, sed iustus prudenter conuitium in risum vertit. Sic disrumparis, vt verum est quod dicis, nempe nos de tuo cœnaturos. Sic ergo illudit, Si nos de tuo cœnabimus, tu velim, vt rumparis mundia. Quod si non ita continget, meritò mendacij es accusandus. Vtrouis accidente, omnis & noxa, & culpa in te erit retorquenda. τοῦ μάρτυρος. demóstrat testé Sycophantę, cui tantundé mali imprecatur. χρῆμα. Nomen hoc cum genitiuo excellétiam quandam notat. χρῆμα φρονήσεως, mirabilis prudentia. Aliquando adiectiuum adiicitur, vt καλόν τι χρῆμα καὶ μέγα, res pulcherrima &

maxima. Per superlatiuum enim excellentia quę huic dictioni inest, significatur. Ergo πολὺ χρῆμα τεμαχῶν, vocat ingentia frusta piscium. Non enim aliarum rerum, quàm piscium τεμάχη, id est, pars est. Propterea discrimen notaturus poeta subiungit καὶ ἰχθύων. In aliis rebus à pisce, portio τόμος vel [illegible] potius vocetur. Meminit autem piscium quòd olim in conuiuiis præcipuus luxus in piscibus esset. ὖ ὖ, his aduerbiis exprimit sonum eorum, qui spiritu per nares ducto, & reducto, odorem ciborum olfaciunt. ὀσφραίνει. Atticum pro ὀσφραίνεται, τοῦ ψύχους. Subaudi τι vel ὀσμὴν, olfacit, id est, sentit, percipit. Quod narium est, ad totum corpus transfert. Verba enim sensuum, confundi nouum non est, vt videre pro audire. ταῦτα ἀνασχετά, hæc tolerabilia & à quo animo ferenda? [illegible] viget, & indignationem habet. Subiungit autem quæ illa sint quæ non patienter tulerat, nempe [illegible] ὄντα [illegible] χρηστός. verba hæc meram sapiunt συκοφαντίαν, modestus enim qui est, suarum laudum & virtutum ἐγκωμιαστὴς non est.

Δι. Σὺ φιλόπολις καὶ χρηστός; Συ. ὡς οὐδείς γ' ἀνήρ.

Iv. Tu vir bonus, & patriæ amans? SY. vt nullus alius.

Δι. Καὶ μὴν ἐπερωτηθεὶς ἀπόκριναί μοι. Συ. Τὸ τί;

Iv. Quæso hoc responde mihi, quod te rogo. SY. quid rogas?

Δι. Γεωργὸς εἶ; Συ. μελαγχολᾶν μ' οὕτως οἴει;

Iv. Esne agricola? SY. an ita insanire me putas?

Δι. Ἀλλ' ἔμπορος; Συ. ναὶ σκήπτομαί γ' ὅταν τύχω.

Iv. Sed mercator? SY. eũ assimulo, si res postulat.

Δι. Τί δαί; τέχνην τιν' ἔμαθες; Συ. οὐ μὰ τὸν Δία.

Iv. Quid ergo? num artem aliquam tenes? SY. non per Iouem.

Δι. Πῶς οὖν διέζης, ἢ πόθεν μηδὲν ποιῶν;

Iv. Vnde autem & quomodo victitas, qui nihil agis?

Συ. Τῶν τῆς πόλεώς εἰμ' ἐπιμελητὴς πραγμάτων
Καὶ τῶν ἰδίων πάντων. Δι. σύ; τί μαθών; Συ. βούλομαι.

SY. Reipub. capesso negotia, & omnium
Rerum priuatarum satago. Iv. tu? qua arte? SY. Sic
Lubet. Iv. at si nihil ad te attinent, & tu interim

Δι. Πῶς οὖν ἂν εἴης χρηστὸς ὦ τοιχωρύχε,
Εἴ σοι προσῆκον μηδὲν, εἶτ' ἀπεχθάνει;

Odiosus fias omnibus, trifurcifer,
Qua fronte te virum bonum esse prædicas?

Σχόλια. Φιλόπολις.] τὸ μὲν φιλόπολις κοινόν. ἀττικὸν δὲ τὸ φιλοπατρίς. Μελαγχολᾶν μ' οὕτως οἴει,] ὥσπερ οἱ μαινόμενοι τὴν ἐν ταῖς πλήθεσι διατριβὴν ἀπαναιτόμενοι ἐν ἐρημίαις φέρονται, διὰ τοῦτο καὶ τὴν τῶν γεωργῶν διατριβὴν μελαγχολίαν νομίζει ὡς ἐν ἀγροῖς γινομένην. Σκήπτομαί γ' ὅταν τύχω.] τινὲς τῶν πολιτῶν [illegible] χρημάτων ἦν εἰσφορὰ πρὸς τὴν πόλιν, τὴν ἐμπορίαν ἐπροφάσιζοντο, τὴν εἰσφορὰν βουλόμενοι φυγεῖν. ἀζήμιοι γὰρ οὗτοι διέφυγον [illegible] ὥς φησιν Εὐφρόνιος, [illegible] τὴν πόλιν ὠφελοῦντες [illegible], διὰ τῆς αὐτῶν ἐμπορίας. διὸ καὶ ὁ συκοφάντης λέγει, ὅτι ὅταν γένηταί τις καιρὸς πολέμου, καὶ εἰσφορᾶς, ἔμπορος εἶναι [illegible]. ἄλλως, ὅταν φησὶν ἀνάγκη γένηται πράγματος, σκήπτομαι ἔμπορος εἶναι, προφασίζομαι φησιν, ἵνα μὴ πέμπωμαι εἰς τὸν πόλεμον. Τῶν τῆς πόλεώς εἰμ'.] τῶν δημοσίων πραγμάτων φροντιστής. [illegible] πολυπραγμοσύνης [illegible] καὶ τῶν τοιούτων. ἰδίων [illegible] [illegible] εἴ τις ἀδικοῖτο τις καὶ δικάζοιτο πρός τινα, αὐτὸς ἐφροντιζεν. ὅτι [illegible] ἰδιωτικῶν, καὶ Εὐριπίδης ἐν Βάκχαις. [illegible] ἴδιον ἔλαβον εἰς χεῖρας μῖσος. Πῶς οὖν ἄν.] [illegible] πῶς ἂν οὖν χρηστὸς εἴης, ὁ λυπούμενος καὶ ἀγανακτῶν εἰς μηδὲν σοι διαφέρον. Εἴ σοι προσῆκον μηδέν.] εἰ διὰ τὰ πράγματα τὰ σοι μηδὲν διαφέροντα ἀπεχθάνει τοῖς ἀνθρώποις, διὰ τὸ ἐπιχειρεῖν ἀλλοτρίοις πράγμασιν. ὁ γὰρ ἀλλοτρίων πραγμάτων [illegible] μισεῖται.

GERARDVS. Ἐπερωτηθεὶς ἀπόκριναι.] interrogatus responde, ita dici consueuit iis, qui inconsultius, & amplius quàm par est loqui solent, quod fuum proprium est sycophantarum. τὸ τί, pro simplice τί articulo τὸ vacante. μελαγχολᾶν. Sycophantæ diuites quàm pauperes potius infectantur, propterea pro insano se haberi vellet, si vrbibus relictis, agricolarum solitudinem quæreret. σκήπτομαι. Olim quoniam negotiatores reipublicæ plurimùm commodabant, vt qui ab externis regionibus vrbi necessaria adueherent, quæ autem in patria ob copiam nimis euilescebant, ad exteros transportarent. Rursus, siquando bellum ingruebat, quoniam reipubl. causa belli commeatum & expensas suppeditabant, his de causis visum priscis est, vt mercatores in bellum non mitterentur. Ait itaque Sycophanta, si contingit vt milites conscribantur, ego fingo me negotiatorem esse, vt hoc prætextu fugiam discrimina belli. Τύχω, si quando è re mea fuerit, si aliquid hinc consequar, & vtilitatem ex eo mihi fore intellexero. Τέχνην τινα, liberalem scilicet, aut illiberalem, & ex alterutro genere, vnam aliquam? Ἔμαθες à μανθάνω; διέζης imperfectum à διαζάω, quòd Atticè amat mutare α in η pro διέζας, vt in infinitiuo διαζῆν pro διαζᾶν. πόθεν, πῶς, quàm lautè aut tenuiter, quàm beatè & iucundè, aut miserè, & infeliciter? πόθεν, qua industria, quibus dolis & commentis. τῶν quæ sunt τῆς πόλεως reipub. hoc est τῶν πολιτικῶν, ἤτοι δημοσίων. εἰμὶ ἐπιμελητὴς, periphrasis τοῦ ἐπιμελοῦμαι siue ἐπιμέλειαν ποιοῦμαι. Μαθών, indefiniti β participium à μανθάνομαι. βούλομαι. Responsum Sycophanta dignum. Ita volo & audeo, quo iure, quave iniuria id de me fiat, ne cures. προσῆκον μηδὲν. Nominatiui sunt absoluti pro genitiuis μηδενὸς σοι προσήκοντος. εἶτα, interim. ἀπεχθάνει, Atticum pro ἀπεχθάνῃ.

ΣΥ. Οὐ γὰρ προσήκει τὴν ἐμαυτοῦ μοι πόλιν
Εὐεργετεῖν μ' ὦ κέπφε καθ' ὅσον ἂν σθένω;
ΔΙ. Εὐεργετεῖν οὖν ἐστι τὸ πολυπραγμονεῖν;
ΣΥ. Τὸ μὲν οὖν βοηθεῖν τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις,
Καὶ μὴ 'πιτρέπειν πότ' ἤν τις ἐξαμαρτάνῃ.
ΔΙ. Οὔκουν δικαστὰς ἐξεπίτηδες ἡ πόλις
Ἄρχειν καθίστησιν. ΣΥ. κατηγορεῖ δὲ τίς;
ΔΙ. Ὁ βουλόμενος. ΣΥ. οὐκοῦν ἐκεῖνός εἰμ' ἐγώ.
Ὥστ' εἰς ἔμ' ἥκει τῆς πόλεως τὰ πράγματα.
ΔΙ. Νὴ Δία πονηρόν γ' ἆρα προστάτην ἔχει.
Ἐκεῖνο δ' οὐ βούλοι' ἄν, ἡσυχίαν ἔχων
Ζῆν ἀργός; ΣΥ. ἀλλὰ προβατίου βίον λέγεις.
Εἰ μὴ φανεῖται διατριβή τις τῷ βίῳ.
ΔΙ. Οὐδ' ἂν μεταμάθοις; ΣΥ. οὐδ' ἂν εἰ δοίης γέ μοι
Τὸν πλοῦτον αὐτὸν, καὶ τὸ Βάττου σίλφιον.
ΔΙ. Κατάθου ταχέως θοἰμάτιον. ΚΑΡ. οὗτος, σοὶ λέγει.
ΔΙ. Ἔπειθ' ὑπόλυσαι. ΚΑΡ. πάντα ταῦτα σοὶ λέγει.
ΣΥ. Καὶ μὴν προσελθέτω πρὸς ἔμ' ὑμῶν ἐνθαδί,

A SY. *An non decet me benè mereri de mea*
Republica, tu fatue, pro meis viribus?
IV. *Quasi verò aliena curare, neglectis suis,*
Bene sit mereri de sua republica.
SY. *Imo est, latis opem pr. stare legibus:*
Et si quis peccet, non impunè pe peti.
IV. *At ipsa ciuitas idoneos sibi*
Constituit iudices. SY. *esto. quis autem reos*
B *Deferet?* IV. *is, cui iuuet.* SY. *atqui is delator sum ego.*
Ac proin omnia Reipublicæ negocia.
In me recidunt. IV. *sum, per Iouem, sibi noxium,*
Et perquam sceleratum hæc vrbs nacta est præsidem.
Sed tu non malis, sine turbis, in ocio
Tranquille viueret SY. *ouiculæ hæc vita est, ita*
Viuere, vt absque exercitio ætatem transigas.
C IV. *Non tu mutabis hunc animum?* SY. *non si dares*
Mihi Plutum ipsum, adeóque Batti silphium.
IV. *Depone pallium citò.* CA. *heus, tibi dicitur.*
IV. *Et calceos solue.* CA. *omnia dicuntur tibi.*
SY. *Age accedat aliquis vestrûm ad me, si lubet.*

Σχόλια. Ὦ κέπφε] ὦ εὐτελέστατε καὶ λάλε. φασὶ γὰρ τὸν κέπφον εὐτελέστατον καὶ λάρον. ὄρνεον γὰρ ἀφρόν, D ὅπερ οὐδὲν ἀφρὸν θαλάττιον ἐσθίειν. τοῦτον βουλόμενοι οἱ τῶν ἁλιέων παῖδες χειροῦσθαι, ῥίπτουσι τὸ πρῶτον πόρρωθεν ἀφρόν. εἶτα ἐγγύτερον. εἶτα φέρουσι τοῦτο ἐν ταῖς χερσίν. καὶ οὕτω κατὰ μικρὸν ἀπατώμενος, ἐγγύτατα ἀφικνούμενος ἐμπίπτει εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν. εἴληπται οὖν εἰς παροιμίαν, ἐπὶ τῶν ἀλογίστων ἀνδρῶν καὶ ἀνοήτων. καλεῖται δὲ κοινῶς λάρος. Ἐξεπίτηδες] ἐξ ἀνάγκης. ἢ ματαίως. οὕτως Ἀττικοί. ἀργῶς καὶ ματαίως. κοινότερον δὲ, καὶ ἐπὶ τῶν βιαίων φιλὰς ἐπιστασίας καὶ λειτουργίας, ἀρχὰς εἴληχεν. καθίστησι, ἄρχειν. γράφεται δὲ καὶ ἐν E σχήματι ἀποστατικῷ ἤκουν. τὸ δὲ ὁ βουλόμενος ἀντὶ τοῦ ὁ ἐπιμελητὴς ὁ κατήγορος ὁ προϊστάμενος.

GERARDVS. Ὦ κέπφε] κέπφος qui & λάρος appellatur, auis est circa mare versans, spuma enim marina mirè gaudet, adeo vt cibi illius auiditate facilè capiatur. Primùm spuma illi obiicitur satis longo spatio, postea propius, propiúsque, tandem qui spumam gestat, manibus illi exhibet, quam, dum inde sibi capere Larus putat, capitur ipse. Insignis vecordia huius auis fecit, F vt Cephus & Larus pro stulto & stupido accipiantur. Nonnunquam pro κέπφος, legitur κέμφος. Latinè dici solent Fulica & Gauia. Pompeius fertur aliquando adportasse ex Ægypto cephum prodigiosum, quem ob miraculum Romanis ostendit: erat enim quadrupes, sed sic vt pedes posteriores humanis responderent pedibus, priores verò manibus. καθ' ὅσον, quantum, quatenus. πολυπραγμονεῖν est rebus suis negle- G ctis aliena curare, & illis ita se implicare, vt & sibi & aliis multum negotij atque molestiæ exhibeatur. Verbum huic oppositum est ἀπραγμονεῖν. Tum inquit, scilicet, se εὐεργετεῖν, cum εὐεργετεῖν & πολυπραγμονεῖν tenim accipientur eodem. μὲν οὖν atqui εὐεργετεῖν est hoc, nempe βοηθεῖν, tueri leges. νόμους vocat leges κειμένους non iacentes, & quæ in desuetudinem abiuerunt, sed quæ latæ sunt, sancitæ, & propositæ. ἐπιτρέπειν, ἐπιτρέπειν, noxam remittere. ποτὲ cum μή, μήποτε numquam. ἐξεπίτηδες, quod dicitur & ἐπίτηδες, aduerbium est, quod prouidè, & studiosè significat, quo modo hic capere licet, tametsi sunt qui pro ἀργῶς & μάτην accipiant, vt cum interrogatione dicatur; Ergo vrbs magistratus sibi frustra constituit? ἄρχειν post καθίστησιν, reddas per πρὸς τὸ ἄρχειν, vt aliis ciuibus præsint, & secundum leges vnicuique suum ius tribuant. ἐκεῖνος, ille nobilis delator. Iudicium non constat solo iudice, E opus est præterea actore, & reo. Nec vllus est reus si non erit actor. Quamuis autem liberum cuique sit accusare, nemo tamen in vrbe visitur qui sæpius accuset, & reos agat, quam ego. Sycophantam se & calumniatorem esse manifestè docet, quam rem non vitio, sed laudi sibi dandam existimat, quasi ipse sit cuius ope iudicia vigeant, cum tamen id tantùm sit, quod subiungit Iustus, προστάτης scilicet πονηρός, id est, non iuris sed iniustitiæ summæ præses & fautor: idém- F que eo iniustior, quo magis conatur æquitatem suis prætendere calumniis. βούλοιο. Subaudiendum comparatiuum μᾶλλον. Vtrum verò non malles ἐκεῖνο, illud quod iam propono, videlicet, ἡσυχίαν ἔχων, quiescendo, non ita miserè & te, & tuos ciues vexando. Ociosum esse, malum est, probos viros calumniis exagitare, malum grauius est, præstat autem vni quam duobus obnoxium esse malis.

G Σχόλια. Προβατίου βίον.] νωθροῦ καὶ ἀνοήτου. διὰ τὸ ἐν ἀργίαις τὰς διατριβὰς τῶν πραγμάτων. ἢ ὅτι τὰ πρόβατα μόνα ἐν ἀργίᾳ ζῶσι. διατριβή τις τῷ βίῳ] ἐπιτήδευμα, ἀσχόλημα. διατριβὴ, διαγωγὴ, πρὸς ἥν τις ἀφ' ἧς μέλλουσι τὰ πράγματα διατρίβειν. Οὐδ' ἂν μεταμάθοις.] ἀντὶ τοῦ μεταπεισθείης. κυρίως δὲ μεταμαθεῖν λέγουσι, τὸ μετὰ ταῦτα ἕτερόν τι μαθεῖν ἀφεμένους τοῦ πρώτου. Καὶ τὸ Βάττου σίλφιον.] Βάττος Κυρήνην ἔκτισεν ἐλθὼν ἀπὸ Θήρας τῆς κατὰ Κρήτην νήσου. Ἐν.

τιμήσαντες Λίβυες, ἐχαρίσαντο αὐτῷ τὸ κάλλιστον τῶν λαχάνων τὸ σίλφιον, καὶ ἐν νομίσματι αὐτὸν ἐχάραξαν, τῇ μὲν βασιλέα, τῇ δὲ σίλφιον [illegible]. ὡς Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Κυρηναίων πολιτείᾳ. ἔνθεν καὶ ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν διαφέρουσι καὶ ἐξόχους τιμὰς [illegible]. ἄλλως. σίλφιον [illegible] πολυτιμότατος. ἡ δὲ αἰτία [illegible]. Βάττος ὡς Ἀριστοτέλης ἐν Λιβύῃ Κυρήνην λεγομένην ἔκτισε κατὰ τὸν δοθέντα αὐτῷ παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος χρησμόν. καὶ οἱ Κυρηναῖοι [illegible] τῆς [illegible] βασιλεῖ, [illegible], ὡς [illegible] αὐτῷ προσφέρει τῷ [illegible] σίλφιον. καὶ τὸ φύλλον [illegible] ὁ καρπὸς καὶ [illegible], καὶ ἁπλῶς τὸ πᾶν αὐτό, πολλῆς τιμῆς ἄξιον ἐστι. καὶ οἱ [illegible] ἔθνος Λίβυες, εἰς Δελφοὺς ἀνέθηκαν [illegible] σίλφιον, ὡς φασὶν Ἀλεξανδρεῖς.

GERARDVS. Προβάτιον.] Omnium quadrupedum inertissimum est πρόβατον, vt scribit Aristoteles, nam nulla etiam de causa quandoque prorepit in deserta, ac non raro hybernis mensibus è septis egreditur, quod si à niuibus occupabitur, nisi pastor compulerit, illinc discedere non vult, illic cessans peritura, ni pastor arietem ipsum eò adduceret, quem ouis sequeretur praeeuntem. Vnde factum vt vita & mores ouium dicantur de stolidis & imbecillioribus. μεταμανθάνειν à μεταμανθάνω, quod est priore instituto relicto, nouum sectari. αὐτ, ipsum etiam Plutum quem vos tantoperè effertis. Βάττου. Iuxta Cretam insula est, nomine Thera, vnde profectus Battus in Africam venit, vbi Cyrenem vrbem condidit. Huius beneficii memores Afri silphium illi sacrarunt, quod apud eos herba hęc gloriam inter herbas obtineat primam, vt cuius caulis, succus, folia, fructus, omnia denique quæ in silphio sunt preciosa sint, & vtilia. Amplius Batto numisma percusserunt, in cuius altera parte regia facies sculpta erat, in altera silphium, quo donatus à Cyrenaeis Battus fuerat. Hinc factum est vt Batti silphium, pro raro & nouo quopiam honore, vel dono accipiatur. Tali tamen premio Sycophanta se adduci non posse, vt à calumnia abstineat. κατάθου, imperatiuum à κατατίθεμαι, quod est onus & rem grauem excutere: quo demonstrat non qualecunque sed ampla, & diuite veste Sycophantam fuisse indutum. [illegible] videtur Sycophanta deminatus, quod luctus manum in vestem eius iniecerit, existimasse que in se hoc fieri non debere. προσελθέτω, opis gratia veniat ad me: Nam agnoscit se nudandum serio. οὐδεὶς dicturus erat τις ὑμῶν aliquis ex vobis: sed quoniam videt cunctantiores esse spectatores, & mutuò sese conspicere, alius alium propellere, rem autem celeritatem desiderare, precipitanter subdit ὁ βουλόμενος προσελθέτω.

Ὁ βουλόμενος. Καρ. οὐκοῦν ἐκεῖνός εἰμ' ἐγώ.
Συ. Οἴμοι τάλας, ἀποδύομαι μεθ' ἡμέραν.
Καρ. Σὺ γὰρ ἀξιοῖς τἀλλότρια πράττων ἐσθίειν.
Συ. Ὁρᾷς ἃ ποιεῖ; ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι.
Καρ. Ἀλλ' οἴχεται φεύγων ὃν εἶχες μάρτυρα.
Συ. Οἴμοι. περιείλημμαι μόνος. Καρ. νυνὶ βοᾷς;
Συ. Οἴμοι μάλ' αὖθις. Καρ. δός σύ μοι τὸ τριβώνιον
Ἵν' ἀμφιέσω τὸν συκοφάντην τουτονί.
Δι. Μὴ δῆθ', ἱερὸν γάρ ἐστι τοῦ πλούτου πάλαι.
Καρ. Ἔπειτα ποῦ κάλλιον ἀνατεθήσεται,
Ἢ περὶ πονηρὸν ἄνδρα καὶ τοιχωρύχον;
Πλοῦτον δὲ κοσμεῖν ἱματίοις σεμνοῖς πρέπει.
Δι. Τοῖς δ' ἐμβαδίοις τί χρήσεταί τις; εἰπέ μοι.
Καρ. Καὶ ταῦτα πρὸς τὸ μέτωπον αὐτίκα δὴ μάλα.

CA. Atqui is sum ego. SY. heu mihi spolior interdiu.
CA. Quia enim tu tibi victum ex alienis quaeritas
Negotiis, & nihil ad te attinentibus.
SY. Viden' quid agat? nam horum te testem mihi voco.
CA. At ille, quem adducebas, arripuit fugam
Testis. SY. Vae mihi: solus ab his obsideor miser.
CA. Nunc clamitas? SY. vae mihi iterum. CA. cedo penulam
Mihi tuam, vt illa sycophantam hunc amiciam.
IV. Minimè, nam haec Pluto consecrata est penula.
CA. At vbinam obsecro, reponatur decentius,
Quàm super hominem nequam, & fossorem parietum?
Nam Plutum honesto decet ornari pallio.
IV. Sed calcei in quem cedent vsum? dic mihi.
CA. Eos ego iam volo ad frontem huius viri,

Σχόλια. Οὐκοῦν ἐκεῖνος εἰμ' ἐγώ.] ἐκεῖνός εἰμι [illegible] ἔμελλον [illegible] προσελθεῖν. [illegible] τοῦ [illegible] ἀποσκώπτων [illegible] σχῆμα [illegible] καὶ μιμεῖται [illegible] παρ' αὐτῷ [illegible]. ἐν ὅσῳ δὲ λέγουσι, [illegible]. Μεθ' ἡμέραν.] [illegible] ἐν ἡμέρᾳ. [illegible] ἐν τῷ σχήματι. μεθ' ἡμέραν γὰρ φανερῶς ἐν ἡμέρᾳ. ἱερὸν γάρ ἐστι. [illegible] λέγουσι πᾶν ἀνατιθέμενον τοῖς θεοῖς.

GERARDVS. Οὐκοῦν.] Carion insultat Sycophantae, dum repetit, quod de se gloriosiuè paulò antè dixerat. Roganti enim illi κατηγορῶ [illegible] τίς, cùm respondisset Iustus, ὁ βουλόμενος, statim elato animo protulit, οὐκοῦν ἐκεῖνος εἰμ' ἐγώ. Nunc paria faciens Carion, postea quàm ille opem implorans, dixit, προσελθέτω ὁ βουλόμενος, respondet: Ego ille ero, qui te adibit: quo animo autem accedet, postmodum planum faciet. [illegible] An vero à Iusto tutè fit, dum nunc spoliatur? [illegible] sanè, nam oportet, postinde bonos tantum ditari, & felices fieri. μεθ' ἡμέραν.] Diurna vis grauior est, & ab audaciore animo profecta: quare supplicio maiore digna, nam minus [illegible] est, qui etiam & noctu violentas manus atque infert.

Atticè,

Atticè autem μεθ' ἡμέραν pro ἐν ἡμέρᾳ dictum volunt. ἀλλότρια πράττων, aliena negotia curans. πολυπραγμονῶν. sycophantam perpetuo agens. μαρτύρομαι. circumstanti populo hoc ait, ego vos testes cito. ταῦτα περὶ τούτων, de ea quę nunc mihi fit iniuria. δέχεται scilicet ὁ μάρτυρ, quem in accusatiuum mutauit, vt conueniret cum verbo ἄγεις cui postponitur. περιείλημμαι, à περιλαμβάνομαι. Vide anorme λαμβάνω μόνος sine testibus: qui aderant enim, testimonium dicere contra spoliantes recusabant. vel μόνος, nemine opitulante. τὸ τριβώνιον, palliolum intelligit, quod Iustus puero ferendum dederat ad Plutum de quo Carion sic dixerat, τὸ τριβώνιον δὲ τί δύναται πρὸς τῶν θεῶν; ἀμφιέσω. futurum ab ἀμφιέννυμι, quod pro ἀμφιέω ponitur. Prima huius verbi origo est ἕω, τὸ ἐνδύομαι, id est induo. μὴ δῆτα scilicet δώσω. ἱερόν. substantiuum est, τὸ ἀνάθημα, donum, idcirco subdit τοῦ ἀναπτήσασθαι, vbi suspendetur aptius. Certè quando vilis, & detrita vestis, vili homini & inutili accommodatur, omnino illic est, quod vulgato fertur adagio, Dignũ patella operculũ. ἐμβάδας. Vbi palliolo ornatus est Sycophãta, rogat Iustus. quid de calceis, quos puer gestauerat cum palliolo, fiet. Ex iis quæ sequuntur, constat in caput Sycophantę à Carione fuisse cõiectos.

Ὥσπερ κοτίνῳ προσπατταλεύσω τουτῳί.
Συ. Ἄπειμι. γιγνώσκω γὰρ ἥττων ὢν πολὺ
Ὑμῶν. ἐὰν δὲ σύζυγον λάβω τινὰ
Καὶ σύκινον, τὸν ἰσχυρὸν τοῦτον θεὸν
Ἐγὼ ποιήσω τήμερον δοῦναι δίκην.
Ὅτι καταλύει περιφανῶς εἷς ὢν μόνος,
Τὴν δημοκρατίαν, οὔτε τὴν βουλὴν πιθὼν,
Τὴν τῶν πολιτῶν, οὔτε τὴν ἐκκλησίαν.
Δι. Καὶ μὴν ἐπειδὴ τὴν πανοπλίαν τὴν ἐ-
μὴν
Ἔχων βαδίζεις, εἰς τὸ βαλανεῖον τρέχε.
Ἔπειτ' ἐκεῖ κορυφαῖος ἑστηκὼς, θέρου.
Κἀγὼ γὰρ εἶχον τὴν στάσιν ταύτην ποτέ.
Καρ. Ἀλλ' ὁ βαλανεὺς ἕλξει θύραζ' αὐτὸν, λα-
βὼν
Τῶν ὀρχιπέδων, ἰδὼν γὰρ αὐτὸν, γνώσεται
Ὅτ' ἔς' ἐκείνου τοῦ πονηροῦ κόμματος.
Νῷ δ' εἰσίωμεν ἵνα προσεύξῃ τὸν θεόν.

Velut à pertica oleastrina, suspendere.
SY. Abeo. nam video me vobis viribus
Esse imparem: at breui confido, tamen fore,
Vt, consortem nactus aliquem ficulneum,
Ego faxim, istum Deum feroculum, hoc die
Pœnas dare: quandoquidem ipse vnus populi
statum
Dirimit, neque senatum, neque plebẽ consulens.
IV. Age nunc quoniam armaturam tu meam
geris.
Procurre in balneum: & primam ibi sedem occupans
Calefito. Nam eandem stationem ego quoque
Olim tenui. CA. sed balneator testibus
Apprehensum, exturbabit forâs. Nam vbi viderit
Hominẽ, statim intelliget, ipsum esse malæ notæ:
Eamus nunc intrò, vt salutes tu hunc Deum.

Ὥσπερ κοτίνῳ προσπατταλεύσω.] ὅτι ἐπὶ τῶν κοτίνων καὶ ἄλλων δένδρων πανταχοῦ ἐν τοῖς ἱεροῖς προσπατταλεύουσι τὰ ἀναθήματα. ἄλλως. εἰώθασι τοῖς δένδροις ξύλα καὶ κρανία προσπατταλεύειν πρὸς ἀποτροπὴν βασκανίας οἱ γεωργοὶ πρὸς τὸ μὴ ξηραίνεσθαι αὐτά. ἄλλως. ἔθος ἦν τοὺς θηρῶντάς τινα ἄγραν, μέρος τι τοῦ θηρωμένου κεφαλὴν ἢ πόδα προσηλοῦν πασσάλῳ ἐπί τινος δένδρου εἰς αὐτὴν τὴν ὕλην, πρὸς τιμὴν τῆς Ἀρτέμιδος. Καὶ σύκινον.] ἴσον, τῷ ἀσθενέστατον. τὸ γὰρ ξύλον τῆς συκῆς ἀσθενὲς καὶ χαῦνον. ὅθεν καὶ συκίνη ἐπικουρία ἀντὶ τοῦ ἀσθενὴς καὶ ἀνωφελής. ἢ σύκινον τὸν συκοφάντην κεκαλυμμένως λέγει ἀπὸ τῆς συκῆς σχηματίσας τὸ ὄνομα. Οὔτε τὴν βουλὴν πιθών.] ἀντὶ τοῦ πείσας. ὅσα δὲ τῇ βουλῇ δόξει, ταῦτα ἐπὶ τὸν δῆμον ἀναφέρεται. καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου τὰ ὑπὸ τοῦ δήμου ψηφιζόμενα ὑπὸ τῆς βουλῆς κυροῦται. Ἐπειδὴ τὴν πανοπλίαν.] ἀντὶ τοῦ ἐπειδὴ ἔχεις κατ' ἐμοῦ ὅτι ἤμην πένης. λόγους δὲ συκοφάντου μιμεῖται. Κορυφαῖος.] ἔπειτα περιίστασο περὶ τὸ πῦρ, ὥσπερ χορὸς ἐν τοῖς βαλανείοις. οὐκ ἐξῆν δὲ ξένον χορεύειν ἐν τῷ ἀστικῷ χορῷ. παρὰ τοῦτο πέπαιχεν, ἐν δὲ τῷ Λυναίῳ ἐξῆν. ἐπεὶ καὶ μέτοικοι ἐχορήγουν. κορυφαῖος δὲ ὁ ἐν βουλῇ πρῶτος. τὸ δὲ θέρου, ἀντὶ τοῦ θερμάνθητι. ὥσπερ εἰς δειλὰς ἐπὶ κεφαλήν. Ἀλλ' ὁ βαλανεὺς] λέγουσιν ὅτι οἱ πολλοὶ ἐλαττοῦσι τὸν ἀέρα τῶν λουτρῶν, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸν ἕλκοντες. Τοῦ πονηροῦ κόμματος.] ὡς ἐπὶ νομίσματος εἶπεν, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν νομισμάτων τῶν φαύλως διακεκομμένων.

GERARDVS. κοτίνῳ] In templis perticæ erant, de quibus donaria pendebant. Perticæ autem, quoniam nullo discrimine ex arboribus sumebantur, speciem pro genere capit, cum ait προσπατταλεύσω κοτίνῳ τουτῳί, agam in hanc perticam oleastrinam, id est, in hunc nebulonem, & virum calumniatorem, quem ego possim non immeritò cum ligno & stipite conferre. Diis quæ offeruntur, ipsi non portant, sed in ligna quædam reiiciuntur, hic autem, velut ridiculus aliquis Deus, feret ipse, perticæ loco, quæ sacrata ipsi sunt, calceos & palliolum videlicet. ἥττων, comparatiuum anorme, à positiuo μικρὸς, est autem ὢν participium pro infinitiuo εἶναι cui adderetur accusatiuus, ἥττονα ὄντα. σύζυγον. Hoc nomen de bobus propriè dicitur, qui sub idem iugum mittuntur, nomine à σὺν & ζυγὸς conflato. Per metaphoram pro æquali, socio, pro homine qui moribus sit similibus, eiusdem sortis & conditionis. Apud Græcos versiculus extat prouerbialis,

Ἐγώ τε, καὶ σὺ ταὐτὸν ἕλκομεν ζυγόν. id est,

Ego & tu idem trahimus iugum. Pro eo quod est, pari studio, ac simili contentione, commune peragimus negotium. λάβω. Subiunctiuum à themate λαμβάνω. σύκινον. Exponit poëta conditionem Sycophantæ, dum vocat eius æquales ficulnos homines, id est, vanos, & nullius pretij homines. Sumptum hoc à ficu, quæ arbor est fragilis, & ad res propemodum omnes, inutilis, præterea cuius fumus acerrimus sit, & molestissimus. Quamobrem homines ξύλα συκίνα, id est, ligni ficulni, pro eo accipiuntur, quod

antea dixit, πονηρῶ κόμματος. Bene est autem, quod Sycophanta poscit sibi sycophantas adiungi,& improbos, vt cui non liceat cum bonis congruere. Quando enim fiat, vt qui bonus vir sit, bonum & insontem accuset? ἰσχυρὸν, potentem: interim tamen Pluti potentiam notat sibi esse inuisam, vt per quam ad extremam sentiat se redactum paupertatem. Proinde contemptim & inuidiose addit τοῦτον. ποιήσω, iisdem verbis Penia vsa est anteà aduersus Chremylum, rogantem quænam ea tandem esset. εἷς ὢν μόνος. Certum est ὢν participium vacare, & μόνος idem quod εἷς esse, ideo autem additum, vt culpam violatæ democratiæ in hunc vnum conferat expressius. Est hæc insignis calumnia, ait Plutum velle μονοκρατίαν & tyrannidem introducere, δημοκρατίαν verò velle supprimere. Est μονοκρατία vbi vnus imperat, δημοκρατία, vbi vniuersus populus. Quædam monocratia erit, si Plutus vnus diuites reddat Athenienses, vel pauperes. Id quod fieri, sycophanta manifestissimo experitur argumento. Qua ex re calumniandi occasionem sibi arripit, vt Plutum ad populum deferat, tanquam δημοκρατίας hostem, quam scit Atheniensibus semper multò optatissimam. In democratia hæc obseruantur, ὅσα τῇ βουλῇ δόξει, ταῦτα ἐπὶ τὸν δῆμον ἀναφέρεται, καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου, τὰ ὑπὸ τοῦ δήμου ψηφιζόμενα, ὑπὸ τῆς βουλῆς κυροῦται. id est, Quæ consilio, &c, vt sic dicam, senatui Atheniensi, visa erant, ea ad populum referebantur, & è diuerso, quæ populus decreuerat, consilij authoritate confirmabatur, vt hæc duo βουλὴ & ἐκκλησία, rempublicam. Atheniensium vniuersam moderarentur. Quare qui hæc euertenda censuisset, simul censendus erat, vniuersam euertere velle rempublicam, & democratici status authoritatem. πανοπλίαν. hoc nomine comprehenditur vniuersus armorum apparatus, omnia simul arma, intelligit ridiculè suum palliolum & calceos quibus quondam vsus erat aduersus rigorem hyemis, non secus quam suis armis aduersus hostem miles solet: illis autem sycophanta exutus ab Iusto, à Carione estantea ornatus. βαλανεῖον. Dictum supra est balneum brumali tempore locum suffugij iis fuisse, qui præ inopia domi suæ ignem extruere nequirent. Quem locum sycophantæ esse expetendum ideo putat, quod nudus pene sit. Propterea cùm nidorem culinæ suæ olfacere se anteà simularet, Carioni roganti κακοδαίμων ὀσφραίνει respondit Iustus, τάχ᾽ ὡς γ᾽ ἴσως, ἐπεὶ τοῦτον ἀμπέχεται τριβώνιον. κορυφαῖος, princeps & primarius, à κορυφὴ dictus, qui vertex est, & summa capitis pars, ἔνδοξος, ἐξοχος, ἐπισημος, perfectum medium ab ἱσταμαι. θέρε, imperatiuum verbum à θέρομαι. στάσιν. Verbum est militare, quo locus notatur, quem miles defendendum suscipit. Respicit ad πανοπλίαν, vt perduret in metaphora. ποτὲ. cùm pauper essem vt tu. Sed hoc tam debet gratum esse Iusto, quòd illic ob probitatem esset, quàm sycophantæ ingratum, quòd ob improbitatem futurus illic sit. ἐκεῖνος, illius, & notissimi commatis. Iam enim apud omnes percrebruit, eos tantùm pauperes esse, qui mali sint. προσεύξῃ. Ea sanè gratia Iustus dixerat se huc concessisse,

Ἀνθ᾽ ὧν ἐγὼ πρὸς τὸν θεὸν

Προσευξόμενος ἥκω δικαίως ἐνθάδε.

Ergo Carione & Iusto domum Chremyli ingressis, Sycophanta disparuit, Chorus in proscenio canit, cui superuenit anus libidinis indomitæ, Plutum quæritans, vt apud eum expostulet, de iuuene amatore, à quo ipsa paulò antè fuerit relicta. Discessionis causa diuitiæ fuerunt, quas speciosus adolescens ideo nactus est, quòd probus, & indolis bonæ esset, nam paupertate coactus, aniculæ amore captum se esse prius simulabat: reuera enim à putidis meretriculæ moribus alienissimus erat.

ΧΟΡΟΥ. ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ, Σκηνὴ τετάρτη.

CHORI. ACTVS IIII. SCENA IIII.

ΓΡΑΥΣ, ΧΟΡΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

ANVS, CHORVS, CHREMYLVS.

BISETVS. | Πάρεστιν ἤδη ὁ νεανίας, ὃν ἡ γραῦς ἐφίλει, ὃς τοῦ φιλεῖν ἰδίως, αὐτὸς, καὶ ὁ Χρεμύλος ποικίλοις, καὶ πικροῖς σκώμμασιν ἐνδιαγόμενοι καταγελῶσι.

Γρ. Ἆρ᾽ ὦ φίλοι γέροντες, ἐπὶ τὴν οἰκίαν
Ἀφίγμεθ᾽ ὄντως τοῦ νέου τούτου θεοῦ,
Ἢ τῆς ὁδοῦ τὸ παράπαν ἡμαρτήκαμεν.
Χο. Ἀλλ᾽ ἴσθ᾽ ἐπ᾽ αὐτὰς τὰς θύρας ἀφιγμένη
Ὦ μειρακίσκη, πυνθάνει γὰρ ὡραίως.
Γρ. Φέρε νυν ἐγὼ τῶν ἔνδοθεν καλέσω τινάς.

Dicite mihi optimi senes, an ad domum
Eamus huc rectà, noui istius Dei:
An vero aberrauerimus à tota via.
CHO. *At scito ad ipsum te peruenisse ostium,*
Mea adolescentula: nam oportunè interrogas.
AN. *Quid si nunc aliquem huc à domo euocem foràs?*

Σχόλια. Ἆρ᾽ ὦ φίλοι γέροντες.] κορωνὶς ἑτέρα ὁμοία, οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι ιδ. ὧν τελευταῖος, στίχος γ᾽ ὅτι καὶ δὶς, ὄχων φορτοῦται. ἐπὶ τῷ τέλει παραγραφή. ἄλλως. ἆρ᾽ ὦ φίλοι γέροντες. χαίω; ἐπί τις, ἥτις προβαίνουσα ἐπιθυμεῖ νεανίσκου δοκεῖ, ἐπὶ τοῦ, ἀμεῖν αὐτὴν. οὗτος δὲ πλουτήσας νῦν εἰς δίκας, εἶπεν αὐτήν. διὸ καὶ καταβοᾷ τοῦ Πλούτου. Ὦ μειρακίσκη.] προσπαίζουσι τῇ πρεσβύτιδι οἱ γέροντες. ἡ μειρακίσκην μὲν, διὰ τὸ τεθρυμμένον τοῦ ὡραίου. ὡραίως δὲ ἢ ἐναργῶς. ἢ κατὰ καιρόν.

GERARDVS

Gerardvs. γέροντες. Chorus in hac Comœdia ex viris senibus constituebatur. Id quod antea vidimus, cùm ipse à Carione ad Chremylum vocatus dixit. οὔκουν ὁρᾷς ὁρμωμένους ἡμᾶς πάλαι προθύμως, ὡς εἰκὸς ὄντας ἀσθενεῖς γέροντας ἄνδρας ἤδη. ἀφίγμεθα perfectum ab ἀφικνοῦμαι anomal. ὄντως omnino, absque hallucinatione. Anus coniectauit Plutum illic esse, quod Chorus in honorem Pluti illic aliquid cecinisset. Tum autem, sicut nec alias, quod Chorus cecinerit nō extat. τετραμμένη, prorsus. Non aberrat à via τὸ τετραμμένη qui quò tendebat eò peruenit, etiam si magno viæ dispendio eò peruenerit: aberrat autem τετραμμένη, qui ab eo quo tendit, in diuersum vadit. ἁμαρτήσομαι. Thema est ἁμαρτάνω, quod sua tempora ducit ab ἁμαρτέω. ἴσθι ἀφι-

A μένη, scias te venisse. participium loco infinitiui ponitur, ἴσθι σε ἀφικέσθαι. μειρακίσκη. Non est obscura derisio cum vetula, nomine iuuenculæ salutatur. Eo autem ipso quòd de Pluto conqueritur, suæ improbitatis non dubiam fidem facit. πεπόνθασι pro πεπόνθατε. ὡραίως. Tempus peragendæ rei commodissimum, ὥρα dicitur, vnde est ὡραίως opportunè, κατὰ καιρόν. Si citius rogasses, nōdum perueneras, si serius, præterieras. τῶν ἔνδοθεν. τῶν ἔνδον ὄντων, eorum qui sunt intus. hoc idcirco rogat, quoniā veretur ne Pluto fiat importuna, & B ne repētino ingressu magis Plutū in se prouocet, quā cū ibi cōciliet. Post hęc verba, Iustus, qui antea cū Carione ingressus erat, domo egressus, in anū hæc incidit, cuius querela excipit, nec minus festiue ludit, quā paulo ante sycophantā luserat.

Χρ. Μὴ δῆτ', ἐγὼ γὰρ αὐτὸς ἐξελήλυθα.	*CH. Nihil opus est, cùm illinc primùm egrediar ego:*
Ἀλλ' ὅτι μάλιστ' ἐλήλυθας, λέγειν ἐχρῆν.	C *Sed quid tu huc venias, dicendum prius est tibi.*
Γρ. Πέπονθα δεινὰ καὶ παράνομ' ὦ φίλτατε.	*AN. Graues & inauditas patior iniurias.*
Ἀφ' οὗ γὰρ ὁ θεὸς οὗτος ἤρξατο βλέπειν,	*Nam ex quo Deus iste videre occœpit, vitam ego*
Ἀβίωτον εἶναί μοι πεποίηκε τὸν βίον.	*Miserrimam ago, vitaque indignam nomine.*
Χρ. Τί δ' ἐστὶν, ἤπου καὶ σὺ συκοφάντρια	D *CH. Quid hoc est? num & tu fortè sycophantria*
Ἐν ταῖς γυναιξὶν ἦσθα; Γρ. μὰ Δί' ἐγὼ μὲν οὔ.	*Inter mulieres fuisti? AN. ego non, per Iouem.*
Χρ. Ἀλλ' οὐ λαχοῦσ' ἔπινες ἐν τῷ γράμματι;	*CH. Sed an non sortibus ductis per literas*
Γρ. Σκώπτεις. ἐγὼ δὲ κατακέκνισμαι δειλάκρα.	*Potasti? AN. ab ludibrio habes me, quæ pessimo*

E

Σχόλια. Τί δ' ἐστὶν, ἤπου καὶ σὺ συκοφάντρια.] ἐπειδὴ εἶδε τοὺς πονηροὺς τῶν ἀνδρῶν, ἀτυχήσαντας διὰ τὸ βλέψαι τὸν Πλοῦτον φησίν. ἆρα καὶ σὺ ἐν ταῖς γυναιξὶ πονηρὰ εἶ, ὥσπερ δὲ παιδοκλέπτρια, οὕτω καὶ συκοφάντρια. Ἀλλ' οὐ λαχοῦσ' ἔπινες.] παρ' ὑπόνοιαν, ἀντὶ τοῦ ἐδίκαζες. ὅτι δὲ κατὰ γράμματα ἐκληροῦντο, προείρηται. ὑμῶν ἀλλ' εἰ καὶ ἐβούλευσε τὸ τῷ πρὸ τούτου ἐπ' ἄρχοντος... ἐπεὶ γὰρ ὁ Φιλόχορος, ἐπὶ Γλαυκίππου, καὶ ἡ βουλὴ κατὰ γράμμα τότε πρῶτον ἐκαθέζετο. καὶ ἔτι νῦν ὀμνύουσιν ἀπ' ἐκείνου καθεδεῖσθαι ἐν τῷ γραμματείῳ ᾧ ἂν λάχωσι. τοῦτο δὲ ἀφ' ἑτέρου ἐστὶν ἡρμηνεῦσαι. Ἀθηναῖοι γὰρ ἀπὸ τῶν φυλῶν ἐποίουν τοὺς δικαστὰς κατὰ τὰ γράμματα. ἐπὶ μὲν πρώτη τὸ α ἔχει σημεῖον. καὶ ἡ δευτέρα τὸ β καὶ ἄλλαι ὁμοίως ἕως τοῦ κ. δέκα γὰρ ἦσαν, φυλῶν, δέκα ἐγγράφοις δικασταί. ὁ οὖν λαχὼν τὸ α πρῶτος ἐδίκαζε, καὶ ἄλλοι ὁμοίως. ἐν τῷ γράμματι οὖν εἶπεν, ὡς ἐπὶ τῶν ῥητόρων. οἱ γὰρ λαχόντες μόνον ῥητορεύουσι. λέγει οὖν ὅτι, ἆρα ὅλη πρὸς σὲ ἡ συνῆλθεν. ἄλλως. ἐκληροῦντο γὰρ πρὸς τὸ γράμμα καὶ οὕτως ἐδίκαζον. τάχα ἂν σὺ φησὶ λαχοῦσα οὐκ ἐδίκαζες, ἔπινες δὲ, καί αἱ πρὸς τῶν γυναικῶν φίλοι ἐρωτήματι. ὡς οὖν ἐκεῖνοι δὲ καὶ γέροντες δικάζοντες, διὸ πρὸς τὴν χρείαν, ἀλλ' οὐ λαχοῦσ' ἔπινες ἐν τῷ γράμματι.

Gerardvs. ἐξελήλυθα] perfectum medium Atticum ab ἐξέρχομαι anomal., temporum habet communionem cum ἐλεύθω. αὐτὸς, ego ipse nunc primùm ex ædibus prodeo, quare fides mihi, vt si cui alij, maximè est habenda. ὅτι pro διότι, vel τίνος ἕνεκα. ἀφ' οὗ, s. χρόνου. ἀβίωτον βίον, vitam nomine vitæ indignam, ingratam, vt iam mihi sit satius mori, quàm diutius ita miserè victitare. καὶ σύ. Iustus qui antè quàm domum Chremyli ingrederetur, sycophantam delusum ab ædibus Chremyli submouerat, quærit, num anus hæc inter mulieres idem factitarit, F quod sycophanta inter viros facere solebat. συκοφάντρια, calumniatrix, συκοφάντρια & παιδοκλέπτρια simili forma finguntur. λαχοῦσα. Alludit ad priscam illam iuris dicundi formulam, cuius illic meminimus, vbi Carion ludificabatur Chorum, ἐν τῷ Θρᾳττῶν λαχὼν τὸ γράμμα σου δικάζειν &c. Ordo enim literarum in vrnam coniectarum, & inde reductarum iudicandi locum sortientibus præscribebat. Hoc ait, Si non es calumniatrix, an non saltem es egregia quædam G potrix? Potuit hoc accidisse, vt sortitione facta, inter te & tuas compotrices, litera bibendi locum tibi dederit postremum. proinde tu fortasse turbatior nunc es, quod exiccatis poculis, quod bibas nihil sit relictum. κατακέκνισμαι, amoris vi oppressa sum. Sed quoniam κνισμὸς, id est, libido, multarum rerum potest significare desiderium,

nunquam autem crediturus fuerat Iustus anum v queadeo effœtam amoribus adhuc indulgere puellaribus, percontatur de quo κνισμῷ intelligat, eiúsque rei audiendæ cupidus rogat, vt id demum quid sit properè dicat.

Χρ. Οὔκουν ἐρεῖς ἀνύσασα τὸν κνισμὸν τίνα;

Γρ. Ἄκουέ νυν. ἦν δή μοι τι μειράκιον φίλον,
Πενιχρὸν μὲν, ἄλλως δ' εὐπρόσωπον καὶ καλὸν,
Καὶ χρηστόν. εἰ γάρ του δεηθείην ἐγὼ,
Ἅπαντ' ἐποίει κοσμίως μοι καὶ καλῶς.
Ἐγὼ δ' ἐκείνῳ πάντα ταῦθ' ὑπηρέτουν.

Χρ. Τί δ' ἦν ὅ τι σου μάλιστ' ἐδεῖθ' ἑκάστοτε.

Γρ. Οὐ πολλά. καὶ γὰρ ἐκτομίως μ' ᾐσχύνετο,
Ἀλλ' ἀργυρίου δραχμὰς ἂν ᾔτησ' εἴκοσιν
Εἰς ἱμάτιον γ'. ὀκτὼ δ' ἂν εἰς ὑποδήματα.
Καὶ ταῖς ἀδελφαῖς ἀγοράσαι χιτώνιον
Ἐκέλευσεν ἂν, τῇ μητρί τε θοιματίδιον.
Πυρῶν τ' ἂν ἐδεήθη μεδίμνων τεττάρων.

Χρ. Οὐ πολλὰ τοίνυν μὰ τὸν Ἀπόλλω ταῦτά γε
Εἴρηκας. ἀλλὰ δῆλον, ὅ τι σ' ᾐσχύνετο.

Γρ. Καὶ ταῦτα τοίνυν οὐχ ἕνεκεν μισητίας
Αἰτεῖν μ' ἔφασκεν. ἀλλὰ φιλίας οὕνεκα.
Ἵνα τοὐμὸν ἱμάτιον φορῶν, μεμνῇτό μου.

Χρ. Λέγεις ἐρῶντ' ἄνθρωπον ἐκτομιώτατα.

Γρ. Ἀλλ' οὐχὶ νυνί γ' ὁ βδελυρὸς τὸν νοῦν ἔχει,
Τὸν αὐτόν. ἀλλὰ πολὺ μεθέστηκεν πάνυ.
Ἐμοῦ γὰρ αὐτῷ τὸν πλακοῦντα τουτονὶ,
Καὶ τἄλλα τἀπὶ τοῦ πίνακος τραγήματα
Ἐπιπεμψάσης, ὑπειπούσης θ' ὅτι
Εἰς ἑσπέραν ἥξοιμι. Χρ. τί σ' ἔδρασ', εἰπέ μοι.

Amore deperij. CH. *qui hic amor? perge eloqui.*
AN. *Ausculta. erat hic quidam adolescens carus mihi*
Pauper quidem, sed honesto vultu: tum probus
Et integer. nam omnia quibus indigebam ego,
Ea perbelle, atque egregie præstabat mihi:
Ego vicissim illi suppeditabam hæc omnia.
CH. *Quid ergo erat, quod à te peteret maximè?*
AN. *Non multa, nam verebatur me impendio:*
Alias erat, vt viginti drachmas posceret,
Emendo pallio: alias octo, calceis
Parandis: erat etiam, vt vestem sororibus
Et matri suæ pallam emi vellet. erat denique,
Dum frumenti opus illi esset modiis quatuor.
CH. *Hæc sanè non dixisti multa, me hercule:*
Nam apparet, quod te verebatur admodum.
AN. *Et hæc aiebat ille non se poscere,*
Vt copiam sibi facerem aliquam mei:
Sed beneuolentia atque amoris gratia:
Vt pallio meo amictus, meminisset mei.
CH *Narras hominem tui amantem, plusquam impendio.*
AN. *Sed nunc scelestus eundem in me animum non habet:*
Suúmque amorem longè hinc aliò transtulit.
Nam modo cùm illi placentam hanc mitterem, & alia
Quædam catino aptè imposita bellaria:
Et dicerem me inuisuram ipsum vesperi:
CH. *Quid egit ille? dic quæso.* AN. *& meam, quam ei*

Σχόλια. Τὸν κνισμὸν τίνα.] ἀντὶ τοῦ κατακνισμόν. ἐπιτιθέασι δὲ κατὰ παρῳδίαν σκώπτει τὴν γραῦν. ἄλλως. κνισμός ἐστι κυρίως ἡ πρὸς τὴν μίξιν βακχεία καὶ πύρωσις. ἐκ τοῦ [illegible] κατακέκνισμαι, ἀντὶ τοῦ ὑπ' ἔρωτος πάσχω. Ἐκτομίως] ἀντὶ τοῦ ὑπερφυῶς, ὑπερβαλλόντως. μεγάλως, κυρίως δὲ τὸ ὑπὲρ τὸ νενομισμένον. Οὐχ ἕνεκεν μισητίας.] πορνείας. οἱονεὶ μισγητίας. παρὰ τὸ μίσγεσθαι. καὶ ἐν τούτοις μισητίαν φησί. τὸ εἰς τὰς συνουσίας ἐμπεριφορον. οὐχ ἕνεκά φησι τοῦ ὑπηρετεῖν μου τῇ ἀσελγείᾳ. Τουτονί.] εἰκότως εἶπε τουτονί. ἔφερε γὰρ ἐν ταῖς χερσὶν δῆλα τὸ πέμψαι μὲν αὐτὴν ἐκείνῳ, μὴ δέξασθαι δὲ αὐτὸν, ἀλλ' ἀποπέμψαι πάλιν αὐτῇ.

GERARDVS. ἦν.] fuit: non amplius itaque ipsi esse innuit, vnde illi tam vehemens querimoniarum causa. χρηστὸν, rerum mearum studiosus. Moltis nominibus probat amabilem fuisse, propterea grauius ipsi esse nunc eo carendum. του, τινὸς, respicit potius χρηστὸν quàm εὐπρόσωπον & καλὸν. δεηθείην. Indefinitum α optatiui, ab anomalo δέομαι. κοσμίως, opponitur τῷ ἀτάκτως præpostere, inordinatè: & καλῶς τῷ κακῶς male, vt fit ab iis qui non ex animo, sed coactè, & perfunctoriè opus faciunt, atque ea de re ab inuito se vtcunque expediunt negotio. πάντα. Vox hæc indicat anum in animo habuisse ordine ac sigillatim referre, quæ sufficere adolescenti solebat. Iustus autem occeptam interrupit narrationem. Vel de industria, & vt comico seruiret risui, dum ταῦτα protulit, totam se demonstrauit, hoc modo significans se liberam sui copiam adolescenti facere consueuisse. Quò respiciés Iustus subdit τί δ' ἦν, ex omnibus illis rebus, & corporis tui partibus, quænam illa erat, quâ potissimum indigebat quotidie αἰδοῖα notans. ἐδεῖθ', ἐδεῖτο, ab eodem δέομαι, de quo nuper. οὐ πολλά. ἦν. Iulio de re, & substantia interroganti, anus respondet de quantitate: fingit se non intellexisse quorsum spectarent verba Iusti, sed in memoria habere, quæ adolescenti suppeditabat, ea autem pauca fuisse. ᾐσχύνετο pro αἰδεῖτο. Verecundè gerebat se erga me, obseruabat me, & ita verebatur, vt præ pudore multa petere non auderet. Vide autem facetum Aristophanis ingenium, vsurpat verbum hoc in significatione ambigua, quando-

quandoquidem potest significare idem quod αἰσχύνω, vitium & stuprum offero. πτωτ cum ἂν transit in modum potentialem, neque tam exprimit quod fecit adolescens, quàm quod facere potuit. Aut ἂν resolue per solet, αἰτεῖν εἰώθει, petere solebat. εἰς ἱμάτιον, in vestem εἰς τὴν τοῦ ἱματίου ὤνησιν, vel εἰς δραχμὰς θοιμάτιον. ὀκτὼ δ' ἂν, repete cum ἄν, ἤτει. χιτώνιον diminutiuo vtitur, rei vilitatem, & precij tenuitatem significans. Quod sibi vestem & calceos peteret, cogebat necessitas: quòd matri, & sorori, charitas, & genuina quædam probitas: quod vilia, & pauca, verecundi animi simplicitas, in summa, delirans anus modis omnibus adolescentem probat inculpabilem. ἐκέλευσε. Quando hoc verbum de maioribus erga minores dicitur, imperium significat: quando contrà, vt hic, preces. μεδίμνων, Medimnus Attica mensura sex modios (vulgus bossellos vocat) capiebat. ἀπόλλω, accusatiuus pro ἀπόλλωνα, ν expuncto, ο & α in ω contrahuntur. ἀλλὰ δῆλον. Et hoc ridicule in anum torquetur, ἀλλὰ veruntamen, id est, etiam si istæc modica fuerint, certum tamen est, quod ille tua consuetudine subinde vtebatur. Sed ad hunc sensum anus non animaduertens, dum crimen à se propulsare nititur, maiorem suæ libidinis suspicionem relinquit. ὤνια. ὤνιον, meum, meis pecuniis emptum. μεμνῆσθαι. Si veste non conspecta, memoria euanescebat aniculæ, oportuit eius amorem parum fixè animo adolescentis insedisse. ἐκνομιώτατα. Anus nuper cum dixit ἐκνομίως μ' ἠγάπα τὸ ἐκνομίως sensit ab ἐκ & νομίζω compositum, vt esset, ἔξω πάσης νομίσεως, incredibiliter, suprà quàm credi possit. Iustus diuersius accipit aduerbium ἐκνομιώτατα. vt deducatur ab ἐκ & νόμος, sonétque enormissimè, omnibus & honesti, & amoris legibus reclamantibus. Quid enim absurdius, quàm si formosus deformem, pauper di-uitem, iuuenis amauerit vetulam? Præter veras amoris leges amauit, qui τὴν φιλίαν ἰσότητα εἶναι, id est, amicitiam æqualitatem esse, ignorauit. ὁ μιαρὸς. Articulus ὁ præponitur adiectiuo in αὐξητικὴν nimis sceleratus ille. Maior hic affectus arguit animum fuisse libidinosiorem & animi impotentioris. πολυπάλιν. iunctæ dictiones eiusdem significati, impetui seruiunt anili. Vehementem hanc animi affectionem non incommodè per superlatiuum exprimas, sceleratissimus ille à me nunc est alienissimus. τουτονί. illam ipsam offert placentam, quam ad adolescentem miserat, vt intelligatur eam non fuisse indignam quæ reciperetur: quare adolescentis ingratitudinem animaduersione grauiori esse dignissimam, talia secum reputat decipiens anus. ταῦτι, τὰ ὄντα. Cum autem ὄντα sequatur in ὑπεῖπε participio ab ὄντι & εἶμι composito, necesse est alterum abundare, esséque id quod sæpe contingit, compositum pro simplice acceptum, ὑπεῖπε pro εἶπε. τεμψάσης καὶ ὑπεσχομένης respiciunt genitiuum ἐμοῦ. Tradunt in ὑπεσχομένης præpositionem ὑπὸ ἀντὶ τῆς πρὸ accipiendam, ἐμοῦ τι προσχομένης, cùm prædixissem illi me sub vesperam ad eum venturam. Nihil vetat quo minus significet post, & vltimi loci quandam habeat rationem. Anus primùm cogitauit de dono mittendo, deinde placentam & bellaria censuit mittenda potissimùm: illa ordine disposita tradidit deferenda, post illa omnia dixit illuc ituram se. τί σ' ἔφασι. Quoniam hoc tantùm superesse videbatur, vt anus diceret se protinus ad adolescentem conuolasse, amoris impatientia in amplexus eius irruisse, Iustus cupidissimè hoc audire gestiens, vt spectatori esset vnde magis rideret, his verbis, τί σ' ἔφασι, εἰπέ μοι, anum excitat, vt promptiùs & libertius quod in animo habet proferat.

Γρ. Ἀμητά τε προσέπεμψεν ἡμῖν τουτονὶ,
Ἐφ' ᾧ τ' ἐκεῖσε μηδέποτέ μ' ἐλθεῖν ἔτι.
Καὶ πρὸς ἐπὶ τούτοις, εἶπεν ἀποπέμπων, ὅτι
Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι.
Χρ. Δῆλον, ὅτι τοὺς τρόπους τις οὐ μοχθηρὸς ἦν.

Dederam placentam ad nos remisit: innuens
Vt ne posthac ad eum vadam amplius: & mihi hæc
Remittens, insuper hoc dicterium addidit,
Quòd tunc olim fortes fuerint Milesii.
CH. Adolescentem hunc ingenio haud esse malo arbitror,

Σχόλια. Ἀμητά τε προσέπεμψεν.] εἶδος πλακούντος γαλακτώδους. οὐ μόνον ὅτι οὐκ ἐδέξατο τὰ δῶρά μου, ἀλλὰ καὶ οἴκοθεν ἔπεμψέ μοι ἄλλο πλακούντιον, ὡς ἂν λέγων, μηκέτι ἐκεῖσε πατῆσαι. Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι.] τινὲς φασιν, ὅτι ἐν τοῖς παλαιοῖς χρόνοις ἰσχυρότατοι ἦσαν οἱ Μιλήσιοι, καὶ ὅπου προσετίθεντο, πάντως ἐνίκων. Πολυκράτης οὖν ὁ Σάμιος συγκροτῶν πρός τινα πόλεμον, ἠθέλησε λαβεῖν αὐτοὺς εἰς συμμαχίαν. καὶ εἰς τὸ μαντεῖον ἀπῆλθεν ἐρωτήσων περὶ τούτου. ὁ δὲ θεὸς ἔχρησε, πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι. ἄλλως ἀπὸ τῆς παροιμίας ταύτης Δάμων οὕτω φησί. τῶν Καρῶν διὰ τὸν πόλεμον πρὸς τοὺς Ἀμέρακιώτας βουλευσαμένων, ἀεὶ εἰμαιτάτους ὄντας τῇ ἐν... γενέσθαι ἴσως χρησμοῦ... συμμάχους, οἱ μὲν τὰς Μιλησίας ἡγοῦντο δεῖν παρακαλεῖν, καὶ γὰρ εὐημεροῦσι τότε μάλιστα τὴν δύναμιν. ὁ δὲ τὸ γενέσθαι τῷ Καρῶν τὴν τούτων χώραν. οἱ δὲ ἀπελύσαντο πρὸς τοὺς Πέρσας συμβαλόντας, τὸ τούτων ἀρχὴν μεγίστην γεγενῆσθαι φάσκοντες, καὶ πάντων ἀλκιμωτάτους εἶναι, κρατοῦντας τῆς Ἀσίας. ἔδοξεν οὖν τοῖς Καρσὶν ἐρωτῆσαι τὸν Ἀπόλλωνα. τὸ δὲ θεῖον ἀποκρίνασθαι, πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι. τοῦ δὲ χρησμοῦ διαδοθέντος εἰς τὰς Ἀσιατίδας πόλεις, οἱ μὲν Μιλήσιοι τὴν προφῆτιν αἰτιασάμενοι διαφθαρῆναι χρήμασιν ὑπὸ τῶν μηδιζόντων παρὰ δὲ μὴ τοῖς Καρσὶ βοηθοῦντες, ἐπὶ τοῖς Πέρσαις μετὰ τῶν συμβαλόντες, γνόντες πάντες ἀπέβαινον. τὸ δὲ χρησμὸν διὰ τὸ ἀληθεύειν εἰς παροιμίαν ἐλθεῖν. ἄλλως. ἰσχυροὶ ποτ' ἦσαν οἱ Μιλήσιοι ὡς Ἀναχεῖον... Κᾶρας ὑπὸ Δαρείου τοῦ Υστάσπου, τοῦ τε... χρησμὸν πυθομένους οἱ προσλαβεῖν συμμάχους Μιλησίους ... τοὺς τῆς λεχθέντα τοιοῦτος. ἀντὶ τοῦ πάλαι συνῆν σθενῶν δὲ νῦν εἰσὶ δὲ ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν πρότερον μὲν εὐδαιμονούντων, νῦν δὲ ἀτυχούντων

Gerardvs. Ἄμυτα.] Est ἄμης πλακοῦς γαλακτώδης, i. placenta ex lacte confecta: sapidior, quàm si ex aqua & farina temperaretur. Vult placentam quæ ipsi missa est ab adolescente intelligi non fuisse vulgarem. Δὲ, inest vis huius voculæ, significat præterea, i. præter nostram, præter quàm quòd meam mihi remisit, à se quoque aliam mihi misit. ἀποπέμπων τὸν πλακοῦντά με, ἄλλον δὲ πρὸς αὐτῷ προσπέμπων. τουτονί, exhibet placentam ab iuuene datam. ἐφ' ᾧτε aduerbialiter pro ἵνα ponitur: potest diductis partibus etiam dici ἐφ' ᾧ, cum μὴ iunctum significat vt ne. ἐφ' autem vt ὥστε infinitiuum amat, ἐφ' ᾧ μηδέποτέ μ' ἐλθεῖν ἔτι, vt nunquam omnino ad eum irem, sed via ad illum esset in totum posthac mihi præclusa. Καὶ πρὸς, Atticis particula πρὸς quandoque videtur abũdare. quomodo hic esse putes, nisi pro πλεῖον capias & ἐπὶ τούτοις πλεῖον, his etiam amplius. Præter missam suam placentam, & meam remissam, ingenti arrogantia ductus, & nimio mei contemptu, & πρὸς εἰπεῖν, vel iunctum, προσεῖπεν, ἀποπέμπων ἔτι. Subinde ἔτι sic à Græcis vsurpatur, vt eo dempto, sensus nihilo secius constet. Μιλήσιοι. Milesii belli gloria diu floruerunt, pòst delitiis tracti, & in mollitiem conuersi, imbelles facti sunt, & effœminati. Polycrates Samiorum rex bellum gesturus oraculum consuluit, num sibi vtile esset Milesios accersere socios, cui oraculum respondit, Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι. qui versiculus postea cœpit dici de iis qui deteriores facti, desierunt id esse quod antea erant, & præstare posse quod antea præstabant. Festiuissimè Iuuenis hoc in vetulam torquet, non solùm quod eam iam fastidiat opibus exhaustam, quam quondam emolumenti gratia coiuerat prædiuitem, verùm hoc versu significat anum quondam fuisse iuuenculam speciosam, & ad vsum Veneris aptissimam, nunc verò ob senium ad amorem esse ineptam, neque satis strenuam & idoneam. fœdissimum sane est, & nimis indecorum vetulam lasciuire, & insana libidine præter ætatem prurire.

Ἐπειδὴ πλουτεῖ, οὐκέθ' ἥδεται φακῇ.
Πρὸ τοῦ δ' ὑπὸ τῆς πενίας ἅπαντα κατήσθιεν.
Γρ. Καὶ μὴν πρὸ τοῦ γ' ὁσημέραι, νὴ τὼ θεώ,
Ἐπὶ τὴν θύραν ἐβάδιζεν ἀεὶ τὴν ἐμήν.
Χρ. Ἐπ' ἐκφοράν. Γρ. μὰ Δί', ἀλλὰ τῆς φωνῆς μόνον
Ἐρῶν ἀκοῦσαι. Χρ. τοῦ λαβεῖν μὲν οὖν χάριν.
Γρ. Καὶ νὴ Δί', εἰ λυπουμένην γ' αἴσθοιτό με,
Νιτάριον ἂν καὶ Βάτιον ὑπεκορίζετο.
Χρ. Ἔπειτ' ἴσως ᾔτησεν ἄν σ' ὑποδήματα.
Γρ. Μυστηρίοις δὲ τοῖς μεγάλοις ὀχουμένην
Ἐπὶ τῆς ἁμάξης, ὅτι προσέβλεψέν μέ τις,
Ἐτυπτόμην διὰ τοῦθ' ὅλην τὴν ἡμέραν.
Οὕτω σφόδρα ζηλότυπος ὁ νεανίσκος ἦν.
Χρ. Μόνος γὰρ ἥδεθ' ὡς ἔοικεν ἐσθίων.
Γρ. Καὶ τάς γε χεῖρας παγκάλας ἔχειν μ' ἔφη.
Χρ. Ὁπότε προτείνοιέν γε δραχμὰς εἴκοσιν.
Γρ. Ὄζειν τε τῆς χρόας ἔφασκεν ἡδύ μου.

Quòd ditior nunc factus lentem negligit:
Ante cibum quemlibet præ inopia deuorans.
AN. *Atqui antehac, Deos testor, quotidie*
Ad ostium meum accedebat. CH. *quippiam*
Exportandi causa. AN. *non sanè per Iouem,*
Sed tantùm vocis audiendæ gratia.
CH. *Per quam, puto, aliquid à te acciperet muneris.*
AN. *Et per Iouem, sicubi me tristem cerneret,*
Nitarion appellabat, aut Batium suum.
CH. *Posteaquàm fortè à te petijsset calceos.*
AN. *Cùm aliquando ad magna illa Cereris sacra veheret*
Curru: & fortè quis in me coniecisset oculos:
Ego propter vnum illum intuitum, toto die
Ab ipso vapulaui: tanta erat in eo
Me propter æmulatio. CH. *Solus enim tuis*
Cupiebat vesci ac perfrui bonis. AN. *manus*
Prætereà aiebat esse mihi pulcherrimas.
CH. *Cùm scilicet porrigerent viginti drachmas.*
AN. *Cutim aiebat redolere mihi suauissimè.*

Σχόλια. Ἥδεται φακῇ.] εἰκότως παροιμιάζει φακῇ τὴν χαμαί. διὰ τὸ τῆς ὀσπρίας χαμαίον. τοιαῦται γὰρ καὶ αἱ χαίτεις. ἢ διὰ τὸ ἐσθίειν φακὴν τοὺς χαμαὶ ἐν ἰχθύσιν ὄντας. Νιτάριον ἂν καὶ Βάτιον.] Σύμμαχός φησι, Νιτάριος πολὺς ἐπὶ μαλακίᾳ. ἐπειδὴ Ὅμηρος ἐν τοῖς ἑξῆς δράμασι καὶ Βάτος καὶ τὰς μακρὰς δὲ θηλείας, Βατύλους ἔλεγον. καὶ Θεόπομπος δρᾶμα ἔστι Βατύλη. τινὲς δὲ νιττάριον καὶ τὸ βάτιον φυτὸν. θέλει οὖν εἰπεῖν ὅτι ὡς ἄνθη με εἶχε. Δίδυμος δ' ἔφησεν ὑποκορίσματα πρὸς γυναῖκας. νιττάριον δὲ, νηττάριον, οἱονεὶ κοράσιον. ἄλλως. φιλοφρονητικὴ ἡ προσφώνησις. βάτιον δὲ τὴν ὕδραν παρὰ τὸ βάτιον. τὸ δὲ σωματικὸν ἀγαθὸν ὡς ἀναγκαῖον, αἰνίττεται. ἡ δ' ὠνεῖται τὸ βάτον ἀντὶ τοῦ τρυφερὸν καὶ μαλακόν, οἷον ὁ βάτος τὸ ἰχθύδιον. Μυστηρίοις τοῖς μεγάλοις.] ἐπεὶ ἔστι καὶ μικρὰ μυστήρια γενόμενα διὰ Ἡρακλέα. Ἡρακλῆς γὰρ ἐπιστὰς, ἠξίου μυηθῆναι. ἔθος δὲ ἦν τοῖς Ἀθηναίοις ξένον μὴ μυεῖν. μὴ βουλόμενοι δὲ λῦσαι τὸ ἔθος, μηδὲ ἀπῶσαι τὸν εὐεργέτην Ἡρακλέα, ἐποίησαν μυστήρια μικρὰ ἐκεῖ. Ὀχουμένην.] ὄχος ποιητικῶς τὸ ἅρμα τὸ ἐκ τῆς ἁμάξης κατεσκευασμένον καὶ ὑπὸ τῶν ἵππων κινούμενον & ὀχούμενον, καὶ ὀχοῦμαι, τὸ ἐπὶ ἅρματος τοιούτου φέρομαι. Ἐπὶ τῆς ἁμάξης.] αἱ γὰρ τῶν Ἀθηναίων γυναῖκες ἐπὶ ἁμαξῶν ὀχούμεναι εἰς τὰ μεγάλα Ἐλευσίνια ἀπήρχοντο. ὡς ἐπὶ ἁμαξῶν οὖν ὀχούμεναι αὐτοῖς ἰτὸν εἰς Ἐλευσίνια βαδίζουσιν εἰς τὰ μεγάλα μυστήρια, & λοιδοροῦσιν ἀλλήλας ἐν τῇ ὁδῷ ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν. ἔθος γὰρ ἦν αὐταῖς τοῦτο.

Gerard. Φακῆ.] Lens tenuium est, & pauperũ cibus, quæ tamen fastidio esse solet, vbi lautior cõtigit fortuna & vberior. Iuuenis prius inops amiculæ morẽ gerebat, eius amorẽ boni cõsulebat, iam

ia n di tes fiet is eam aspernatur, ea neglecta iuuentutem [illegible] mauult, nec [illegible] profectò [illegible] is enim tam vecors, qui velit αὐτοῦ παρόντος, [illegible] ὄξος πιεῖν, id est, vino præsente acetum bibere. ἀτεχνῶς, aduerbium quod compositum videtur ἀπὸ τῆς [illegible]. Significat [illegible], hic quod sequitur, [illegible] Θεῶν. [illegible] non virile esse volunt: virorum enim hoc potius esse, Μὰ τοὺς Θεούς. ἐπὶ ἐκφοράν, ad exportationem, vt [illegible] non tam propter te, quam propter [illegible] quotidie adibat. μὰ Δία. Per Iouem [illegible] eo animo veniebat. Persuaderi non potest anus, quin gratia & amore sui, ab adolescente [illegible]. Proinde, etiam si sunt verissima quæ postea [illegible] dicet, tamen anus dum, nimium sibi placebit, & [illegible] studebit, quæ à iuuene dicentur [illegible]. τῆς λαλιᾶς, τῆς λέγματος χάριν, [illegible] & [illegible] gratia. Plurimum illi placebat hæc tua vox, Ithac cape, Hinc abiens hoc tecum [illegible], His ego te dono: cum similibus orationibus [illegible] adolescenti quidpiam largientibus. εἰ δ' ἔπειτα. O [illegible] αἰσθάνομαι [illegible]. Apud [illegible] mollem significat & delicatum. [illegible] quoque ἰχθύδιον, id est, pisciculus est. Pro [illegible] & μαλακὸν itidem ponitur, vnde Βαβύλωνος vocant fœminas pusilli & pertenuis corporis. à nittaro & bato diminutiua finxit, nittarium & batium. quæ sonant velut, mea delicatula, mollicula, tenella amica. Amatoribus sanè assentantibus propria admodum sunt ὑποκορίσματα, mi palliercule, mea animula, meum suauiolum, meum corculum, mei ocelli, & similia. Propterea verbum addit hoc tot congruum, nam ὑποκορίζεσθαι est [illegible] & blando nomine appellare. Compositum videtur ab ὑπὸ diminutionis vim habente, & κόρη puellam, vt sit κοράσιον hinc κορίζεσθαι, id est, puellulam vocitare. ἔπειτα post huiusmodi blanditias. Quod nunc dicitur, à iusto, sic effertur, vt spectatores respiciat, interim autem anum digito, vel manu monstret. ἐπὶ τῆς ἁμάξης. Quanquam ὄχημα fere de vehiculo dicatur, tamen aliquando generaliter accipitur, vt qualemcunque comprehendat vecturam, siue ea nauigio, siue equo, siue curru contingat. Iam ob rem non contentus poeta dixisse ὀχούμενος, adiecit ἐπὶ τῆς ἁμάξης. ἐτύπτε με, cædebat. Si ad eam accedere volebam, inquit, ille obtendens manum, ac me à se submouens, nouum amasium mihi obiiciebat. Nam qui verè amant, & zelotypia laborant, nullum in partem amoris admittunt. Leuiter pulsatam intellige, quoniam dum amicus amicam cædit, amaritudo abest. Quod fictè, neque ex animo fiebat, anus ridicula seriò fieri existimauit. ἡδὺ ἐσθίων pro ἐσθίοντι, ea demum illi summa erat voluptas, si solus tua comederet. Quæ vna causa erat, cur alios omneis abs se cuperet substractos. χρόας. Attica constructione genitiuum pro accusatiuo posuit, hoc modo, ἔφασκεν τῆς χροιᾶς μου ὄζειν ἡδύ. Iam cum χρόα color sit, coloris autem nullus sit odor, colorem pro colorata cute posuit. ἡδὺ pro aduerbio ἡδέως.

Χρ. Εἰ Θάσιον ἐνέχεις, εἰκότως γε νὴ Δία.
Γρ. Τὸ βλέμμα θ' ὡς ἔχοιμι μαλακὸν καὶ καλόν.
Χρ. Οὐ σκαιὸς ἦν ἄνθρωπος. ἀλλ' ἠπίστατο,
Γραὸς καπρώσης τἀφόδια κατεσθίειν.
Γρ. Ταῦτ' οὖν ὁ θεὸς ὦ φίλ' ἄνερ, οὐκ ὀρθῶς ποιεῖ,
Φάσκων βοηθεῖν τοῖς ἀδικουμένοις ἀεί.
Χρ. Τί γὰρ ποιήσει φράζε, καὶ πεπράξεται.
Γρ. Ἀναγκάσαι δίκαιόν ἐστι νὴ Δία,
Τὸν εὖ παθόνθ' ὑπ' ἐμοῦ, πάλιν μ' ἀντευποιεῖν.

CH. Credo, si Thasium fortè infuderas merum.
AN. *Oculos mihi venustos dicebat & illices.*
CH. *Næ homo ille haud insciens fuit: qui aniculæ*
Subantis edere nouerat viaticum.
AN. *Igitur, mi vir, nouus hic Deus non rectè agit:*
Qui iniuriam passis, opem laturum ait.
CH. *Quid igitur faciat, dic: & iam statim hoc erit.*
AN. *Aequum est, vt adolescentem hunc, de quo tam bene*
Sum merita, vicißim de me benè mererier

Σχόλια. Εἰ Θάσιον ἐνέχεις.] ἐπεὶ ἐν Θάσῳ ἄκει σάφυλος ὁ ἐρώμενος Διονύσου. διαφέρει γὰρ ὁ Θάσιος οἶνος. ἐνέχεις δὲ ἀντὶ τοῦ ἐνίρνας. Γραὸς καπρώσης τἀφόδια.] ἐρωτομανοῦς. μαχλώσης. ὀργώσης συνουσίας, τὰ ἀναλώματα τῆς [illegible]. ἐφόδιον ἀπὸ [illegible]. ἡ ἐπέλευσις [illegible]. ἐφόδιον δὲ οὐδέτερον, τὰ ἐφόδια πληθυντικῶς, τὰ ἐν τῇ ὁδῷ γινόμενα ἀναλώματα. [illegible] δὲ ἁπλῶς λέγεται τὰ ἀναλώματα. Φάσκων βοηθεῖν.] καίτοι ἀπαγγέλλων βοηθεῖν τοῖς ἀδικουμένοις, τοὐναντίον ποιεῖ. ἔστι γὰρ τοῦ ἀδικοῦντος [illegible] ἐμοῦ [illegible] τοῖς ἀδικοῦσι ὡς ἀδικουμένοις προσελήλυθε.

GERARDVS. Θάσιον.] [illegible]. Thasus insula est iuxta Thraciam, vbi vinum nascitur laudatissimum, quod à soli nobilitate Thasium vocatur. Negat Iustus fragrantiam vllam fuisse à meretrice putidula, potiùs verò odorem illum suauem prodiisse ab odoratissimo vino quod amatori bibendum proponebat. ὡς ἔχοιμι, repete ἔφασκε. καπρώσης, à nomine κάπρος fit verbum καπράω quod de porcis porcam appetentibus dicitur. Latini ab his nominibus, sus, caper, hircus, formant subare, capritsare, & hircissare, quæ significant libidine ardere, & dementius lasciuire. τἀφόδια, τὰ ἐφόδια: quæ propriè sunt τὰ ἐν τῇ ὁδῷ γινόμενα ἀναλώματα, viatica, id est, commeatus in viam comparatus. Simpliciter hic accipitur pro bonis & facultatibus. ταῦτα, supprimitur præpositio διά. φάσκων, qui anteà dicebat, non quod à Pluto audierit ipsa, sed hoc à Pluto fuisse dictum rumor passim increbuerat.

ἀδικουμένης, quaſi verò ipſa ſit affecta iniuria, quod ab adoleſcente formoſo tollet amata. προσαξίοι. Paulò pòſt futuro vtitur, quo monſtret in reprimendis iniurijs Plutum vindicem eſſe acerrimum & promptiſſimum. τῷ παθόντι. πάσχω anomie verbum eſt, & per ſe paſſiuum, id eſt, quod voce actiua paſſionem ſignificat, idcirco illi ſubiungit præpoſitionem cũ genitiuo, haud aliter quàm ſi participium eſſet paſſiuum. Oppoſitæ ſunt ſignificationis τὸ πάσχειν & τὸ ποιεῖν. Qui beneficium recipit ab aliquo, τὸ πάσχει, qui in alium prior confert, τὸ ποιεῖ, nam ſi rependit, ἀντιποιεῖ.

Ἢ μηδ' ὁτιοῦν δίκαιον ἀγαθόν ἐς' ἔχειν.
Χρ. Οὐκοῦν καθ' ἑκάστην ἀπεδίδου τὴν νύκτα σοι;
Γρ. Ἀλλ' οὐδέποτέ με ζῶσαν ἀπολείψειν ἔφη.
Χρ. Ὀρθῶς γε. νῦν δέ γ' οὐκ ἔτι ζῆν σ' οἴεται.
Γρ. Ὑπὸ τοῦ γὰρ ἄλγους κατατέτηκ', ὦ φίλτατε.
Χρ. Οὔκ. ἀλλὰ κατασέσηπας, ὥς γέ μοι δοκεῖς.
Γρ. Διὰ δακτυλίου μὲν οὖν ἔμεγ' ἂν διελκύσαις.
Χρ. Εἰ τυγχάνει γ' ὁ δακτύλιος ὢν τηλία.
Γρ. Καὶ μὴν τὸ μειράκιον τοδὶ προσέρχεται.
Οὗπερ πάλαι κατηγοροῦσα τυγχάνω.
Ἔοικε δ' ἐπὶ κῶμον βαδίζειν. Χρ. φαίνεται.
Στέφανόν γέ τοι καὶ δᾷδ' ἔχων πορεύεται.

Compellat: aut ne particulam minutulam
Facultatum mearum habere eum ſinat.
CH. *An non rependit tibi quauis nocte meritum?*
AN. *At pollicebatur, quòd me, quantiſper viuerem,*
Nunquam vellet deſerere. CH. *rectè iſthuc quidem:*
Verum is non cenſet te amplius ſuperſtitem.
AN. *Ego certè præ mœrore iam liquefacta ſum.*
CH. *Imò putrefacta, vt mihi videre tu quidem.*
AN. *Sanè per medium me pertraxeris annulum.*
CH. *Siquidem is fortè eſſet cribri circulus.*
AN. *Sed eccum ipſum adoleſcentem, de quo conqueror:*
Mihi videtur iturus ad aliquod conuiuium.
CH. *Apparet: nam coronam geſtat, & facem.*

Σχόλια. Ἢ μηδ' ὁτιοῦν δίκαιον.] ἢ δίκαιόν ἐστι μηδ' ὁτιοῦν ἀγαθὸν ἔχειν τὸν νεανίσκον. Ἀλλὰ κατασέσηπας.] ὑπὸ τοῦ γήρως καὶ τοῦ χρόνου. γελοίου δὲ χάριν, οὐ κατατέτηκας εἶπεν, ἀλλὰ κατασέσηπας. Ὢν τηλία.] κοσκίνου κύκλος ἢ σανὶς πλατεῖα ἐφ' ἧς ἄλφιτα πωλοῦσιν. ἐν δὲ τῷ ὑπομνήματι οὕτως. τοῦτο τί ἐστιν οὐκ οἶδα ὅτι δὲ συμβάλλεται ἐν Μαρικᾷ Εὐπόλιδος, οἶδα. κἀκεῖ γὰρ τὴν Ὑπερβόλου μητέρα τηλίᾳ εἰκάζει τῇ πλατείᾳ σανίδι. τινὲς δὲ τηλίαν, ξύλον φασὶ πλατύ. ἐφ' ὃ οἱ ἀρτοκόποι τοὺς ἄρτους ἐπιξηραίνουσιν. ἄλλοι δὲ τηλίαν τὸ τοῦ καπνοδόχης στόμα ὅ ἐστι ἀφεθηκές. φησὶν οὖν ὅτι διὰ δακτυλίου ἐλκυσθείης, ἐὰν ᾖ ὁ δακτύλιος τηλία. τοῦτο δὲ ὡς παχείας αὐτῆς οὔσης. καὶ μὴ δυναμένης διὰ δακτυλίου ἑλκυσθῆναι ἀλλὰ διὰ τηλίας. ἄλλως τηλία ἔχει μέν τοι καθ' ἑαυτὸ ἄπορον. ἐὰν δὲ τὸ ἐν Μαρικᾷ προστεθῇ ἔνθα εἰς τηλίαν φησὶ τὰ τοῦ Ὑπερβόλου ὄστα ἐμβεβλῆσθαι, ἀπορώτερον ἔσται. ζητητέον οὖν. τηλία μὲν γάρ ἐστιν ἡ ἀστρόπηλος σανίς. ἐὰν δὲ τρυπηθῇ, σανὶς γίνεται. λέγει οὖν ὅτι εἰ μὴ ὁ δακτύλιος τοιοῦτον ἔχει τρύπημα, οἷον δοκεῖν εἶναι ἐν τηλίᾳ τὸ τρύπημα. ἄλλως. τηλία σανὶς ἢ λεγ... χάρδοπος. τηλία δὲ ἡ στηλία, ὥσπερ τὸ σήμερον τήμερον. καὶ δὴ καὶ ἰδίως ἐκαλεῖτο τηλία ἀφ' ἧς ὀρνιθοπῶλαι σανίδων ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐν ᾧ ἄλφιτα ἐπιπράσκοντο. καὶ ὀρνιθοτρόφοι τοὺς ὄρνιθας συνέβαλλον ἐν τούτῳ. Καὶ μὴν τὸ μειράκιον.] προσιόντα ὁ ποιητὴς στεφάνους κομίζοντα τῷ Πλούτῳ διὰ τὸ ἐκτελευτηκέναι.

Gerardvs. Μηδ' ὁτιοῦν.] Si ad δίκαιον refers, ſonat, nulla prorſus ratione par eſt. Si ad ἀγαθὸν, ne minutulam portionem bonorum meorum habere eum æquum eſt. καθ' ἑκάστην τὴν νύκτα, nocturnos tangit concubitus, à quibus anum nullis noctibus temperaſſe ait, quo nomine ſalaciſſimam eam fuiſſe perdocet. ἀπεδίδου. ſ. χάριν vel τὸ ὀφειλόμενον. ὀρθῶς, illudit luſtus anui, quam ſignificat adeo multis annis eſſe grauatam, vt adoleſcenti credibile meritò fuerit, iampridem eam è viuis exceſſiſſe. κατατέτηκα, perfectum medium à κατατήκομαι, contabui, extenuata ſum, gracilis & macilenta effecta. οὐκ. Videtur primùm innuere vetulam non eſſe dolore maceratam, ſed maioris riſus gratia, præter expectationem ſubdit. οὐ μόνον κατατέτηκας, ἀλλὰ κατασέσηπας, præ nimio ſenio putris es, tota ſanioſa, rancidula, ſitu & carie obducta. hoc particip. eſt à med. κατασήπομαι. δακτυλίου. Qui morbo, triſtitia, ſtudio, aut alia quauis re, arefacti ſupramodum gracileſcunt, per anulum tranſire, vel trahi poſſe dicuntur. ὢν cum τυγχάνει abundat. τηλία eſt cribri circumferentia. κατηγοροῦσα τυγχάνω, ſum accuſans, pro κατηγορῶ. Κῶμον. Fuit Comus comeſſationũ, ebrietatis, & intemperantiæ Deus, quem iuuentus olim colere ſe exiſtimabat, dum ante fores amicarum noctu cum facibus & muſicis inſtrumentis ſaltabant, nonnunquam etiam perpoti foribus effractis in ædes irrumpebant. Quod adoleſcẽtem facere velle, & neglecta ſe, illam aliã abire, interpretatur ſuſpicax anus, cũ tamẽ Pluto ſacrificaturus accedat, & de more coronatus, facẽ illi adferat. φαίνεται. Auget aniculæ ſuſpicionẽ, & per ſe plus ſatis inſaniẽtẽ, amplius etia inſtigat.

A

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ Σκηνὴ πεμπτή.

Τρίμετροι Ιαμβικοί.

ΝΕΑΝΙΑΣ, ΓΡΑΥΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

B

Bisetus. Πάρεστιν ὁ νεανίσκος, ὃν ἡ γραῦς ἐφίλει ἐς τὴν φίλων ἰδὼν αὐτὸς, καὶ ὁ Χρεμύλος σκώπτουσιν αὐτὴν, καὶ πικροῖς σκώμμασιν ἐνδεχόμενοι καταγελῶσι.

Ασπάζομαι. Γρ. τί φησιν; Νε. ἀρχαία φίλη

Πολιὰ γεγένησαι ταχύ γε νὴ τὸν οὐρανόν.

Γρ. Τάλαιν' ἐγὼ, τῆς ὕβρεως ἧς ὑβρίζομαι.

Χρ. Ἔοικε διὰ πολλοῦ χρόνου σ' ἑωρακέναι.

C

Γρ. Ποίου χρόνου ταλαίπωρ', ὃς παρ' ἐμοὶ χθὲς ἦν.

Χρ. Τοὐναντίον πέπονθε τοῖς πολλοῖς ἄρα.

Μεθύων γὰρ, ὡς ἔοικεν, ὀξύτερον βλέπει.

Γρ. Οὐκ. ἀλλ' ἀκόλαστός ἐστιν ἀεὶ τοῖς τρόποις.

D

Νε. Ὦ Ποντοπόσειδον καὶ θεοὶ πρεσβυτικοὶ,

Ἐν τῷ προσώπῳ τῶν ῥυτίδων ὅσας ἔχει;

Γρ. ἆ, ἆ.

Τὴν δᾷδα μή μοι προσφέρ'. Χρ. εὖ μέντοι λέγει.

Ἐὰν γὰρ αὐτὴν εἷς μόνος σπινθὴρ λάβῃ,

ACTVS IV. SCENA V.

Senarij.

IVVENIS, ANVS, CHREMYLVS.

IVbeo saluere. AN. *quid ait?* IV. *amica mea vetus*

Celeriter sanè incanuisti, per Iouem.

AN. *Me miseram, hanccine me contumeliam pati?*

CH. *Opinor, quòd te iamdiu non viderit.*

AN. *Hem quàm diu credis? qui modò apud me heri fuit.*

CH. *Tùm sanè huic homini longè aliter vsu venit,*

Quàm cæteris: nam quantò hic est temulentior,

Tantò, vt mihi videtur, perspicit acutiùs.

AN. *Minimè, sed semper his moribus est perditis.*

IV. *O rex maris Neptune, ô seniores Dei:*

Quot hæc vetula in fronte senili rugas habet?

AN. *Ah, ah, facem mihi ne admoueas.* CH. *benè commonet.*

Nam si vnica inciderit scintilla, iàm citò

E

Σχόλια. Ἀσπάζομαι.] ὡς διὰ χρόνου αὐτὴν ἀσπαζόμενος φησι. μεθύων δὲ ἦν ... ἀρτέον δεικνὺς τὴν πρεσβύτιν ὡς ἐν τρίβωνι, φησιν. ἀσπάζομαι. περισσὸς ... οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι ..., ὧν τελευταῖος, ὥσπερ λοιπὸς ... μετὰ δὲ τὸν ... στίχον ... ἰαμβικὸν μονόμετρον βραχυκατάληκτον. ἔστι δὲ βραχυκατάληκτον ὡς εἴρηται, τὸ λειπόμενον ὅλῃ ποδὸς πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς συζυγίας τῶν ποδῶν. ἢ τοῦ μονοσύλλαβος τυχὸν ἢ τοῦ διαίρετου. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. καὶ ἑξῆς τὸ χοροῦ αὖθις. ... γὰρ ... θεῖναι χορὸν ... αὐτὸς ... ἄχρις ἄν τις ἕτερος ... ἐπεισέλθοι ... Μεθύων γὰρ ὡς ἔοικεν ὀξύτερον βλέπει.] οἱ γὰρ μεθύοντες οὐχ ὁρῶσι. παίζει οὖν ὅτι ὁ ... τὰς πολιὰς αὐτῆς ὁ νέος, ἀμαυροῦσθαι ὀφείλων τὴν ὄψιν ἐκ τῆς μέθης. μεθύων δὲ ἔφη, ἐπειδὴ ... ὡς ἔοικε. τοὐναντίον δὲ εἶπε τοῖς ἄλλοις ..., ἐπειδὴ ... ἀλλὰ μεθύων ... ἦσαν.

GERARDVS. Τί φησιν.] Dedignatur iuuenem alloquio, vel pudore vel dolore. ἀρχαία. Non quam à multo iam tempore amaui, nunquam enim te amaui, sed παλαιὰν annosam, senio confectam. Q... autem si ἀρχαίαν interpreteris μωρὰν, stultam insipidam & delirantem? ... Ironia est. ταχὺ, dum hoc profert admouet facem capiti vetulæ, vt de capillitio eius canescente

certius pronuntiet. Quod ait ταχὺ, non vult ex eo intelligi, caniciem illam esse præproperam, prætérque ætatis rationem accidisse, verùm quoniam negligenter caput compsit, canos prodit, quos dum iuueni placere studuit, anxiè occuluit. τῆς ὕβρεως, scilicet ἕνεκα. Duplex affectus hic subesse videtur: τάλαιναν se ait, id est, infelicem, miseram, & modis acceptam indignis ab adolescente, qui se deseruit. Ab eodem autem indignioribus acceptam modis, vt qui ipsi, altoqui miseriori, conuicia ingerat

F

odiosissima. Hoc sensu si accipis, exaudienda sunt aduerbia, οἴμοι τάλαινα ἐγὼ. φεῦ τῆς ὕβρεως, Atticum σχῆμα est, ὕβρεως ὑβρίζεσθαι, vt μέμψιν μέμψεσθαι. πολλοῦ. Colligit hoc, quod dixerit Iuuenis ἀρχαία φίλη, deinde, πολιὰ γεγένησαι. ἑωρακέναι. Atticum inest augmentum ab ὁράω, commune esset ὡρακέναι. ταλαίπωρε. Sentit se etiam ab hoc rideri, propterea etiam in hunc deseuuit. τοῖς πολλοῖς. Ad verbum,

G

contrarium aliis pro eo quod est, contrà quàm vulgo euenire consueuit. Cùm enim compertum sit, vinolentorum oculos ignea quadam vi scintillantes, retusiores fieri, & hebetiores, tamen hic, quem egregiè potum dixisti Comó, & comessationi operam dare, potuit tuos etiam canos internoscere. Vel ideo hoc di-

cit, vt dicatur iuuenis id vidisse ebrius, quod ante non viderat sobrius: nam nunc primum videtur deprehendere hanc esse vetulam, & canam.

Σχόλια. Ὦ Ποντοπόσειδον.] ὦ πόντιε Πόσειδον. θεοὶ γ' πρεσβύτεροι οἱ τοῖς πρεσβύταις ἐπίσταμβοι (?) εἰσί. ἐπεὶ δ' ἦν καὶ ὁ Ποσειδῶν τῶν πρεσβυτέρων θεῶν. καὶ οὐχ ὁμοίως τῷ Διονύσῳ ἢ Ἀπόλλωνι. Τὸ δ' Ποντοποσείδον ἀπὸ τοῦ πόντου. ὦ μέγιστε Ποσειδον. καὶ Σώφρων γὰρ φησι, πάντας ἀγαθῶν πλῆθος καὶ μέγεθος θέλων σημαίναι ἄλλως. ἐπεὶ γραῦς ἐστι, ὡς τοῦ ἐραστοῦ τούτου πρεσβύτου ὄντος, ἢ οὐ πάντως, ἀλλ' ἐν παιδιᾷ μετ' ἐκπλήξεως εἴρηται καὶ μεγάλης τινὸς ἐμφάσεως χρῆσθαι τούτῳ. ἆ ἆ, ὡς τοῦ νεανίσκου προσφέροντος τὴν δᾷδα αὐτῇ, τοῦτο λέγει. ἔστι δὲ ἐπίρρημα ἐκπλήξεως καὶ ἀλγήσεως.

GERARDVS. Ποντοποσείδον.] ὦ τοῦ πόντου θεὸς Πόσειδον. O Neptune maris Deus, & praefecte summe. Neptune marine. Admonet Graecus interpres πολὺν quandoque idem significare quod μέγεθος, amplitudo, vnde lectum esse, Πόντος ἀγαθῶν pro πλῆθος, abundantia, & copia bonorum, hinc Ποντοπόσειδον sonare, potentissime Neptune, ditissime. Scitum est apud vetustissimos, Solem, Lunam, Stellas, Terram & Coelum Deos solos fuisse putatos. Post illos Deos peruetere fuisse Neptunum, Plutonem, & Iouem, hos enim τὰ πᾶν, id est, quicquid sub coelo est, inter se distribuisse. Quoniam itaque res ipsi est cum anu, Deum inuocat Neptunum, & alios seniles deos, vt quibus curae maiori soleant, vel quodammodo debeant senes esse. τὴν γυνίδα (?), pro ἴδας (?) τὰς ῥυτίδας ἔχει. Ista effert face ardenti, admota faciei anculae. ἆ ἆ, aduerbium consternatae mulieris, & ignem à facie sua repellentis.

Ὥσπερ παλαιὰν εἰρεσιώνην καύσεται.	*Cremabitur, quàm arefactus ramus oleae.*
Νε. Βούλει διὰ χρόνου πρός με παῖσαι; Γρ. ποῖ τάλαν;	*IV. Age vin' tu mecum lusitare diutule?* *AN. Quònam, homo miser? IV. hic scilicet: vbi tamen nuces*
Νε. Αὐτοῦ λαβοῦσα κάρυα. Γρ. παιδιὰν τίνα;	*Tu acceperis. AN. quid? quem ludum? IV. quot sint tibi*
Νε. Πόσους ἔχεις ὀδόντας. Χρ. ἀλλὰ γνώσομαι	*Dentes. CH. lubet & mihi hoc diuinando assequi.*
Κἀγωγ'. ἔχει γὰρ τρεῖς ἴσως ἢ τέτταρας.	*Tres habet opinor, aut fortasse quatuor.*
Νε. Ἀπότισον. ἕνα γὰρ γόμφιον μόνον φορεῖ.	*IV. Solue nuces. nam molarem habet tantùm vnicum.*
Γρ. Ταλαίτατ' ἀνδρῶν, οὐχ ὑγιαίνειν μοι δοκεῖς,	*AN. Satin' sanus es, homo infortunatissime?*
Πλυνόν με ποιῶν ἐν τοσούτοις ἀνδράσιν.	*Qui, praesentibus adeò multis, ex me labrum*
Νε. Ὄναιο μέντ' ἄν, εἴ τις ἐκπλύνειέ σε.	*Facis: in quo sordes & maledicta tua eluas.*
Χρ. Οὐ δῆτ', ἐπεὶ νῦν μὲν καπηλικῶς ἔχει.	*IV. Ex re tua sit, si quis te probè elaat.*
Εἰ δ' ἐκπλυνεῖται τοῦτο τὸ ψιμύθιον,	*CH. Minimè ex re sit: quia nunc fucata est haec anus.*
Ὄψει κατάδηλα τοῦ προσώπου γε τὰ ῥάκη.	*Quòd si cerussa haec eluatur, tum palàm*
Γρ. Γέρων ἀνὴρ ὤν, οὐχ ὑγιαίνειν μοι δοκεῖς.	*Videas faciem eius detritam atque flaccidam.*
Νε. Πειρᾷ μὲν οὖν ἴσως σε, καὶ τῶν τιτθίων	*AN. Tu pro aetate tua, non videre mihi satis*
Ἐφάπτεταί σου λανθάνειν δοκῶν ἐμέ.	*Sapere. IV. Procat te forsan, & mammas tuas*
Γρ. Μὰ τὴν Ἀφροδίτην οὐκ ἐμοῦ γ', ὦ βδελυρὲ σύ.	*Contrectat, inscio me: credens se tibi*
Χρ. Μὰ τὴν Ἑκάτην οὐ δῆτα μαινοίμην γὰρ ἄν.	*Amatorem fore. AN. non per Venerem, tu scelus.*
Ἀλλ' ὦ νεανίσκ' οὐκ ἐῶ τὴν μείρακα	*CH. Non per Hecaten, non sanè: aliàs peritissimè*
Μισεῖν σε ταύτην. Νε. ἀλλ' ἔγωγ' ὑπερφιλῶ.	*Insanirem. sed heus tu adolescens, nunquam ego*
Χρ. Καὶ μὴν κατηγορεῖ γέ σου. Νε. τί κατηγορεῖ;	*Committam, vt istham oderis iuuenculam.*
Χρ. Εἶναί σ' ὑβριστήν φησι καὶ λέγειν ὅτι,	*IV. Ego verò eā deperio. CH. & te accusat tamē.*
Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι.	*IV. Quâ de re accusat? CH. de tuis contumelys.*
Νε. Ἐγὼ περὶ ταύτης οὐ μαχοῦμαί σοι. Χρ. τὸ τί;	*Nam ait obiectasse te sibi hoc dicterium.*
Νε. Αἰσχυνόμενος τὴν ἡλικίαν τὴν σήν, ἐπεὶ	*Quòd nunc olim fortes fuerint Milesii.*
Οὐκ ἄν ποτ' ἄλλῳ τοῦτ' ἐπέτρεπον ποιεῖν.	*IV. Ego de hac puella tecum non contendero.*
Νῦν δ' ἄπιθι χαίρων, συλλαβὼν τὴν μείρακα.	*CH. Cur ita? IV. nam veneror & colo aetatem tuā:* *Alioqui nulli cuiquā hominū hoc permitterem.* *Quare abeas, habeas, valeas cū hac iuuencula.*
Χρ. Οἶδ' οἶδα τὸν νοῦν. οὐκέτ' ἀξιοῖς ἴσως	*CH. Noui noui iam, quid animi habeas: forsitan*

Σχόλια. Ὥσπερ παλαιὰν εἰρεσιώνην.] εἰρεσιώνη στέμμα πρὸς τῇ θύρᾳ κρεμάμενον ... καὶ ἄλλοις τισι τοιούτοις ... τοῖς ὡραίοις καρποῖς, καὶ ἐλαίῳ ... λιμοῦ γὰρ ἐν ... ὁ θεὸς τὰς εἰρεσιώνας πρὸ τῶν θυρῶν κρεμάσαι. εἰρεσιώνη δὲ θαλλὸς ἐλαίας ἐστι ... ἐξ ἐρίων καὶ θαλλοῦ συμπεπλεγμένος, ἔχων ἄρτον ... καὶ κοτύλην. ἔστι δὲ ... καὶ σῦκα καὶ πάντα τὰ ἀγαθά. Ταύτην δὲ τὴν εἰρεσιώνην πρὸ τῶν οἰκημά-

κωμάτων ἐτίθεντο οἱ Ἀθηναῖοι. καὶ κατ᾽ ἔτος ἄλλα ἔθον. [illegible] αὐτῆς [illegible].

Εἰρεσιώνη σῦκα φέρει καὶ πίονας ἄρτους,
Καὶ μέλι ἐν κοτύλῃ, καὶ ἔλαιον ἀποψήσασθαι,
Καὶ κύλικ᾽ εὔζωρον, ὡς ἂν μεθύουσα καθεύδῃ.

ἄλλως. κλάδος ἐλαίας [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ἀθηναῖοι. [illegible] [illegible] ἄλλως. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ἱστάσιν.

GERARDVS. Εἰρεσιώνη.] Cum olim pestis per vniuersum Atheniensem agrum grassaretur, consultum oraculum respondit, luem illam cessaturam, vbi Athenienses vouissent, suos pueros quotannis ante ædes eresionem in honorem Apollinis collocaturos. Erat εἰρεσιώνη, ramus oleaginus, lana obuolutus, de quo omnis generis fructus circumpendebant. Tum ramus ille cùm suapte natura incendi facilè possit, quo tempore exciditur, post annum aeri & soli expositus, qui non statim conflagret? Καυσεῖ.] [illegible] est futurum a καίομαι, quod hic actiue sonat, eam cremabit.

Σχόλια. Ποῖ [illegible].] τὸ ποῖ σχετλιαστικόν. δηλοῖ γὰρ ἀκολασίας τόπον ζητοῦσα.

BISETVS. Αὐτοῦ] αὐτόθι. ἐκεῖ. ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ.

Σχόλια. Παιδιάν τινα.] οὕτως ἀττικοὶ βραχυκαταλήκτως καὶ ὀξυτόνως ἐπὶ τῆς παιγνίας. Πόσους ἔχεις ὀδόντας] [illegible] εἰπεῖν κάρυα, εἶπεν ὀδόντας ὡς πρὸς γραῦν. τοῦτο [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] γὰρ εἰπεῖν πόσα ἐν χερσὶν ἔχω ὥσπερ εἰώθασι λέγειν οἱ τὰ ἄρτια ἢ περιττὰ παίζοντες. ἄλλως. πόσους ὀδόντας [illegible] ἀντὶ τοῦ πόσα ἔχεις κάρυα. παιδιὰ γάρ ἐστι τοιαύτη. δραξάμενός τις καρύων καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐρωτᾷ, πόσα. καὶ ἐὰν ἐπιτύχῃ λαμβάνει ὅσα ἔχει ἐν τῇ χειρί. ἐὰν δὲ ἁμάρτῃ κατὰ τὴν ἀπόφασιν, ἀποτίνει ὅσα ἂν ὁ ἐρωτήσας εὑρεθείη ἔχων. Πλυνόν με ποιῶν.] ὑβρίζεις [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] αὐτό. παροξυτόνως δὲ τὸ πλυνόμενον. Καπηλικῶς ἔχει.] πανούργως ἐπεὶ οἱ κάπηλοι [illegible] καὶ [illegible] τὰ ἱμάτια εἰώθασι, καὶ τὸν οἶνον δὲ [illegible] συμμίσγοντες [illegible]. ἄλλως. κομμωτικῶς καὶ [illegible] ἔχει, καὶ οὐ τὴν κατὰ φύσιν χροιάν, ἀλλὰ νόθον καὶ ξένην. Τό τι.] ὅτι οἱ [illegible] τὸ συνωστάζειν οὕτως ἔλεγον τό τι.

GERARDVS. Ποῖ.] Anus iniuriam vltura, non tam quærit locum vbi cum iuuene ludat, quàm in quo eum cædat, aut certè animi sui indignationem pro voto euomat. At iuuenis quasi de loco ludendi illa seriò rogarit, subdit, αὐτοῦ, simul genus ludi ridiculæ anui præscribit. Risu maiore digna fuerit anus, si de lusu Venereo sensisse intelligetur. Ouidius, Lude, sed occultè. κάρυα. Quoniam anus senium à se quantum potest arcere laborat, ad puerilem lusum eã prouocat, qui quomodo nucib⁹ peragatur, antea diximus, vbi quid ἀρτιάζειν significet, exposuimus. παιδιάν τινα; Quàm ingratum ludum mihi proponis? qui puerorũ de more, nuces etiã repetere me vis. Sed quasi illa percontata sit, quonam potissimũ genere ludi, qui nucibus constet, lusuri sint, cõsulto iuuenis ait, Quæremus quot habeas in ore dẽtes, cum dicere debuisset, in manu quot habeas nuces. hoc scommate edentulam anũ esse apertè indicat. κἀγὼ, ego quoque quemadmodũ et tu, hoc diuinando aliquid possim. πλυνόν με ποιῶν, lotam me faciens, perspicuans, pro πλύνων με, lauans me. Significat verbum hoc ἐξελέγχειν, καὶ λοιδορεῖν, probris incessere, sugillare, dedecore & contumelia afficere. Significationem huiusmodi traductam volunt, ab iis qui ludibrij causa aliquẽ conspergunt aqua. Ludibrium autem eo censetur atrocius, quo pluribus fit præsentibus. ὄναιο ἄν. Vtile fit tibi, in vsum & commodum tuum vertatur, hoc bono fruaris si te quis lauerit. Optatiuum ab ὄνομαι, τὸ ἀπολαύω. Capit hic πλύνων in significatu primario. Non putes me propterea ineptire, si te præsentibus hisce lauero, nam non potest non esse tibi ex vsu, si quis te, adeò fœdam & squallidam eluerit. καπηλικῶς ἔχει. In superioribus dictũ est, καπηλίδας mulieres, cauponarias esse, quę vina bona deteriori mixta pro natiuo vẽdunt. Καπηλικῶς ἔχειν, est ita se in aliqua re gerere, vt solent in sua arte καπηλίδες, nẽpe cum fraude & impostura. Quomodo habere se ait cerussatam hanc vetulam, quæ vitia cutis artificiose superinducto colore dissimulat, vt nihil hic sit καπηλικῶς, quàm ἐψιμυθιωμένως fucatè se habere, id est, fucatam esse. ἐκπλυνεῖται. fucatum medium vera neque significatione recipere potest. Si fucum abluerit, vel si se eius abluetur. Ὄψει, Attica forma, quomodo nuper dixit βούλει, quæ ita vsu recepta sunt, vt βούλῃ, & ὄψῃ vsus non admittat. ῥάκη, panni sunt viles, & detriti. conuiciose cutem aniculæ rugosam, & flaccescentem cum reticulis & longo vsu attritis pannis confert. γέρων ὢν. longo vitæ vsu, & multarũ rerum peritia, senes prudentiores esse debent, & meliores, at tu contumeliosus es, qui me fucatam esse dicis, & vir pessimus, qui me iniuria ab hoc affectam, & multis probris afflictam, nouis etiam insectaris. πειρᾷ σε, tentat te, procatur, cũ senex sit, & ob ætatem ad amores inutilis, hinc fortasse ais eum non esse sanum. λανθάνειν ἐμὲ, me hoc ignorare me inscio credens se amatorẽ tibi fore. Ἀφροδίτην. Meretricis est, & libidinosæ mulieris, per Venerem iurare, sed iusiurandum hoc in anu tam est ridiculũ, quàm oportet eam ab amoribus esse alienam. Iustus diues factus per Hecaten (quæ à diuitibus colebatur) tempestiuius iurat. μαινοίμην insanus essem, si senex ego iuuenculam hanc mihi adiungere pararem. Propterea subdit adolescens non impedio quo minus ames hanc puellam. οὐ μάχομαι. Inter procos & riuales, amicarum gratia, pugna sæpe cooritur. Quod si est vt tu hanc ames, ego de ea tecũ non contendero, vt quæ tuæ potius quàm meæ conueniat ætati. Τὸ, τί. pro solo τί, articulus τὸ abundat. τό τι τοῦτο ποιεῖν, hoc facere, eam tibi habere. ἄπιθι, imperatiuum ab ἄπειμι, vade χαίρων, nulla inuidia, cum bona venia, sic vt nemo te cũ hac muliercula consuescere impediat. οἶδ᾽ οἶδα. Verbum hoc effertur vt à cogitabundo, ideóque geminatur, vt innuat vix tandem consilium adolescentis deprehendisse, quo motus videatur non illibenter hanc à se dimittere.

Εἶναι μετ' αὐτῆς. Γρ. Ο' δ' ἐπιτρέψων ἐστὶ τίς; A
Νε. Οὐκ ἂν διαλεχθείην διεσπεκλωμένῃ
Ὑπὸ μυρίων ἐτῶν γε καὶ τρισχιλίων.
Χρ. Ὅμως δ' ἐπειδὴ καὶ τὸν οἶνον ἠξίους
Πίνειν, συνεκποτέ' ἐστί σοι καὶ τὴν τρύγα.
Δε. Ἀλλ' ἔστι κομιδῇ τρὺξ παλαιὰ καὶ σαπρά.
Χρ. Οὐκοῦν τρύγοιπος ταῦτα πάντ' ἰάσεται.
Νε. Ἀλλ' εἴσιθ' εἴσω. τῷ θεῷ γὰρ βούλομαι
Ἐλθὼν ἀναθεῖναι τοὺς στεφάνους τούσδ' οὓς ἔχω. B
Γρ. Ἐγὼ δέ γ' αὐτῷ καὶ φράσαι τι βούλομαι.
Νε. Ἐγὼ δέ γ' οὐκ εἴσειμι. Χρ. Θάρρει. μὴ φοβοῦ.
Οὐ γὰρ βιάσεται. Νε. Πάνυ καλῶς τοίνυν λέγεις.
Ἱκανὸν γὰρ αὐτὴν πρότερον ὑπεπίττουν χρόνον.
Γρ. Βάδιζ'. ἐγὼ δέ σου κατόπιν εἰσέρχομαι. C
Χρ. Ὡς ἐντόνως ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τὸ γρᾴδιον,
Ὥσπερ λεπὰς τῷ μειρακίῳ προσίσχεται.

Te consuetudinis cum hac vetulæ pœnitet.
AN. *Quis erit, qui hoc permittat, cum alio vt potius siem,*
Quàm tecum? IV. *Verba iam non cõmutauerim*
Cum anu: quæ ab annis decies mille propemodũ,
Et ter mille subagitata sit. CH. *Veruntamen*
Quia vinum bibere tibi non ingratum fuit:
Etiam fecem simul ebibendum tibi scias.
IV. *Sed ista fex inueterauit supra modum.*
CH. *Qualus igitur huic malo poterit mederier.*
IV. *I mecum intro nam quando huc adueni, volo*
Hasce corollas Deo sacrare, quas gero.
AN. *Habeo & ego nunc, illi quod dictum velim.*
IV. *Iam non ingredior.* CH. *Bono animo es: nihil time,*
Vim tibi non faciet. IV. *Scitè loqueris admodũ:*
Quoniam antehac satis obleui isthoc dolium.
AN. *Ingredere: at ego e vestigio te subsequor.*
CH. *Deus bone, quam pertinaciter hæc anicula*
Huic iuueni adhæret, non secus ac lapidi ostreũ.

Σχόλια. Ο δ' ἐπιτρέψων.] ἀντὶ τοῦ τίς αὐτὸν ἐᾷ ἀναχωρῆσαι [illegible] αὐτῆς ὁ Χρεμύλος. ὅτι οὐ συγχωρεῖ σοι [illegible] αὐτήν. [illegible] τὸ δ' ἐπιτρέψων τοῦ νεανίσκου [illegible] ὡς παραιτούμενος [illegible] διαλεχθείην διεσπεκλωμένῃ [illegible] τῇ συνουσίᾳ κατατετριμμένῃ [illegible] σπεκλοῦν γὰρ τὸ συνουσιάζειν [illegible] τῆς συνουσίας. ἢ διαλελυμένῃ [illegible] διεσπεκλωμένῃ [illegible] συνουσίᾳ τετριμμένην. τὸ δὲ σπεκλοῦν, ἐπὶ τοῦ συνουσιάζειν [illegible] πολλοῖς συμβολικοῖς ὀνοματοποιοῦντες καὶ μάλιστα ἐφ' ὧν τὸ εὐφήμως [illegible].

Gerardvs. Ὁ δ' ἐστὶ δὲ τίς ὁ ἐπιτρέψων] Estne quisquam qui hoc permittat? Pro prima persona sic, Egóne permittam vt cum alio potius quàm tecum sim? διεσπεκλωμένη, διεσπεκλῶσθαι est corrumpi, pollui, vitiari, & contaminari, propriè autem ἐν τῇ συνουσίᾳ, & coitu nefario, illegitimóque, dicturus propterea erat ὑπὸ μυρίων ἀνδρῶν, sed longæuitatem illi exprobrans, & ætatem aniculæ ad coitum intempestiuam, dixit, ὑπὸ μυρίων ἐτῶν. Quod autem minorem numerum postposuit maiori (sunt enim τὰ μύρια ἔτη decem millia annorum, τὰ δὲ τρισχίλια, tria millia) vt ab homine perturbato, & indignato censendum est esse pronunciatum.

Σχόλια. Ὑπὸ μυρίων ἐτῶν.] δέον εἰπεῖν ἀνδρῶν, ἐτῶν εἶπε, σκώπτων αὐτὴν ὡς γραῦν.

Bisetvs. Ὑπὸ μυρίων] [illegible] τὸ δὲ συνεκποτέα ἐστί σοι καὶ τὴν τρύγα, ἀντὶ τοῦ δεῖ σε καὶ αὐτὴν τὴν τρύγα συνεκπίνειν. [illegible] ταύτῃ τῇ γυναικὶ [illegible], νῦν καὶ παλαιὰν οὖσαν δεῖ σε [illegible] καὶ [illegible] τῆς ἡλικίας κάλλος, καὶ οἶνος, [illegible] τρύγα [illegible].

Gerardvs. Καὶ τὸν οἶνον.] Hoc significat. Quæ quondam ætate florenti tibi placuit, nunc grandis natu displicere tibi non debet, fastidire iam non debes anum rugosam, qua quondã fruitus es iuniore, & formosiore. συνεκποτέον, aduerbium positionis, à σὺν ἐκ. & πίνω conflatum.

Σχόλια. Καὶ τὴν τρύγα.] πολλάκις καὶ τὸν νέον οἶνον τρύγα ἐκάλουν. νῦν δὲ οὐχ οὕτως ἀλλ' [illegible]. Οὐκοῦν τρύγοιπος.] ὁ ὑλιστὴρ ὁ σάκκινος. πρὸς ὃ [illegible] εἶπεν ὁ νεανίσκος, [illegible] ὁ γέρων. Οὐ γὰρ βιάσεται.] ὁ τοιοῦτοι οἱ ἄνδρες, τοῦτο ἐπὶ τῆς γραὸς [illegible]. οὐ γὰρ [illegible] ἡ γραῦς. Ὑπεπίττουν χρόνον.] [illegible] ἀντὶ τοῦ κατεφίλουν. πιττοῦν δὲ ἐστι κυρίως [illegible] πλατείας [illegible] μετήνεγκε τὴν λέξιν. ἢ ἀντὶ τοῦ ἐκινοῦν, συνῆλθον. Ὥσπερ λεπάς.] λεπὰς κογχύλιον ἐφιζάνον ταῖς πέτραις. [illegible] ἀντὶ τῆς [illegible] ὁ Ἀριστοφάνης, παρ' ὑπόνοιαν δέ, ὥσπερ λεπὰς τῷ μειρακίῳ. λεπὰς δέ ἐστιν εἶδος ὀστρέου.

Gerardvs. Παλαιά.] anum esse fatetur, sed eiusmodi quæ non nunc primùm incipiat anus esse, verùm quæ iampridem desierit iuuenis esse, & indigna planè quæ à quoquam amari vel possit, vel debeat. Τρύγοιπος. ἀπὸ τῆς τρυγὸς, καὶ τοῦ πιέζειν, id est à fece & retinere fit nomen τρύγοιπος vas vimineum per quod mustum de torculari fluens transmittitur, densius autem si quid est, ab eodem retinetur. Vt cum fece anum hanc contulit, ita iocularite adolescentem cum trygapo confert. Tu, inquit, si quid erit in anu, vnde commodũ capere possis, cape & boni consule, cætera quæ minus placebunt, abiice. Opertè significat adolescentem posse querimonias, & luctum vetulæ sedare, si cum ea redire in gratiam volet, & eam, vt prius, amore complecti. εἴσιθι. Postpositis de vetula nugis, rogat Iustum, vt domum regressus, locum sibi monstret, in quo Plutus colatur. βιάσεται Verbum hoc ferè & conueniienter de viris pudicitiam puellæ, vel mulieris expugnantibus dicitur: iocosè autem anui adaptauit, quæ iuuenem vsque adeo misere deperit, vt ipsi ab ea vis potius metuenda sit, quàm contrà. ἱκανὸν pro ἱκανῶς. ὑπεπίττουν ab ὑπὸ & πιττόω,

picos,

pico, id est, pice coniungo. Vina violētiora qualia præsertim sunt recentia, βιάζεται, quādo per rimulas doliorum impetu, & magna vi erumpunt: propterea qui timent ne qua parte vinum effluat, diligenter dolia sua picare solent. Ergo quoniam Iustus dixit de anu, οὐ βιάζεται, iuuenis significatione verbi ad vinum translata, ait, vis huius mulierculę aduersus me nihil poterit, cum antea de me sedulò picata fuerit. Sentit se anteà cum anu rem sæpissime habuisse, proinde nihil sibi ab illa timendum esse. In his altius rimandis ingeniosiores nos esse non oportet. βάδιζε. Dum anus hoc dixit, simul iuuenis domū Chremyli ingressus est, eo autem vix ingresso, anus simul ingrediens hoc dixit, ἐγὼ δέ σοι &c. Iustus autem non sine risu subdit ὡς εὐτόνως. λεπὰς, piscis est de genere ostreorum, qui vbi semel lapidi adhæserit, ab eo reuellitur non nisi ægerrimè. Adolescente & anu intromissis, Iusto subducto, & finita chori cantiuncula, Mercurius de Pluto & ipse questurus, quòd vniuersa Deorum sacrificia numen Pluti antiquaret, ad ædes Chremyli accedit, qui foribus potentissimè ictis, illinc subito reuolat, vt nemine comparente, fores referanti diuinitùs tactæ viderentur. Carion ergo domo egressus, huc illuc prospiciens, dum neminem videt qui pulsarit, secum ipse in hæc verba loquitur.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΥ, Σκηνὴ πρώτη.

Τρίμετροι Ιαμβικοί.

ΚΑΡΙΩΝ, ΕΡΜΗΣ.

Bisetvs. Νῦν Ἑρμῆς ἥκει, ὃς τὸν Καρίωνα οἴκοθεν ἐκκαλεῖ, καὶ μετὰ πολλῆς βαρύτητος, καὶ ἀγανακτήσεως αὐτῷ δηλοῖ ἑαυτὸν ὑπὸ πάντων οἰωθέντα, καὶ δεινοῦ λιμοῦ καταληφθέντα, ὅτι οὐδεὶς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἔτι θυσίας ποιεῖν, ἢ πλακουντας, καὶ προσφορὰς προσφέρειν ἐθέλει.

ACTVS V. SCENA I.

Senarij Iambici.

Cario Mercvrivs.

Καρ. Τίς ἔσθ᾽ ὁ κόπτων τὴν θύραν; τουτὶ τί ἦν;
Οὐδεὶς ἔοικεν. ἀλλὰ δῆτα τὸ θύριον
Φθεγγόμενον ἄλλως κλαυσιᾷ. Ερ. Σέ τοι σέ τοι
Λέγω Καρίων, ἀνάμεινον. Καρ. Οὗτος, εἰπέ μοι,
Σὺ τὴν θύραν ἔκοπτες οὑτωσὶ σφόδρα;
Ερ. Μὰ Δί᾽, ἀλλ᾽ ἔμελλον. εἶτ᾽ ἀνέῳξάς με φθάσας.
Ἀλλ᾽ ἐκκάλει τὸν δεσπότην τρέχων ταχύ.
Ἔπειτα τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παιδία.
Ἔπειτα τοὺς θεράποντας. εἶτα τὴν κύνα.
Ἔπειτα σαυτόν. εἶτα τὴν ὗν. Καρ. Εἰπέ μοι
Τί δ᾽ ἐστίν. Ερ. Ὁ Ζεύς, ὦ πόνηρε, βούλεται
Ἐς ταυτὸν ὑμᾶς συγκυκήσας τρύβλιον,
Ἁπαξάπαντας εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλεῖν.
Καρ. Ἡ γλῶττα τῷ κήρυκι τούτων τέμνεται.
Ἀτὰρ διὰ τί γε ταῦτ᾽ ἐπιβουλεύει ποιεῖν
Ἡμᾶς; Ερ. ὅτι δεινότατα πάντων πραγμάτων
Εἴργασθ᾽. ἀφ᾽ οὗ γὰρ ἤρξατ᾽ ἐξ ἀρχῆς βλέπειν
Ὁ Πλοῦτος, οὐδεὶς οὐ λιβανωτόν, οὐ δάφνην,
Οὐ ψαιστόν, οὐχ ἱερεῖον, οὐκ ἄλλ᾽ οὐδὲ ἕν,
Ἡμῖν ἐπιθύει τοῖς θεοῖς. Καρ. Μὰ Δί᾽, οὐδέ γε
Θύσει. κακῶς γὰρ ἐπεμελεῖσθ᾽ ἡμῶν τότε.
Ερ. Καὶ τῶν μὲν ἄλλων μοι θεῶν ἧττον μέλει.

Quis nám à me pepulit tam grauiter fores? quid hoc?
Nemo vspiam apparet: mirum ni ianua
Suapte sponte crepuit. ME. *Tibi dico, heus tibi*
Cario, mane, mane inquam. CA. *Ehodum tu, cedò mihi:*
An tu tam vasto impetu arietasti has fores?
ME. *Non per Iouem: sed nisi tu reserando mihi*
Præuertisses, iam iam volebam inuadere.
Verùm curriculo curre, tuúmque huc euoca
Herum ocyus, & heram, & communes liberos,
Et omnes seruos: & canem: & teipsum: & suem
Denique. CA. *Quid est? dic illicò.* ME. *Summus Iuppiter*
Vos omnes in eodem permixtos culeo,
Profundum in barathrum decreuit demergere.
CA. *Oh lingua tali nuncio præciditur.*
Sed cur iam dira in nos meditatur Iuppiter?
ME. *Quia facinus admisistis longè pessimum,*
Nam ex quo Plutus videre cœpit: desinunt
Homines thus, laurum, panem, libum, victimā,
Breuiter, quodcūque aliud, Diis sacrare. CA. *nec*
Sacrabunt vnquam per Iouem: quoniā ante hac
Male consuluistis nobis. ME. *De reliquis Deis*
Minus anxiè laboro: sed quantū ad me attinet,

Σχόλια. Τίς ἔσθ᾽ ὁ κόπτων.] κορωνὶς ἑτέρα ὁμοία. οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι ο΄. ὧν τελευταῖος, ἵν᾽ εὐθέως δέχοιντο ἐκεῖνα ἐκεῖ δ᾽ ὅλως. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. Τουτὶ τί ἦν.] ὁ Ἑρμῆς ἔκοψε. καὶ ἐξελθὼν ὁ Καρίων οὐδένα εὗρε. τὸ θύριον καὶ ὁ θυρεῖον. τὸ γὰρ εἰς ον. οὐδέτερα ἀπὸ βραχέος ὀξυνόμενα προπαροξύνονται ἐν ... θύρειον. θυρεῖον. καὶ ἕτερα. (Bisetvs. Κλαυσιᾶν δὲ ὥς φησιν Εὐστάθιος, λέγεται θύρα, ἀντὶ τοῦ ὑποτρίζειν, τρομικῶς ἀπὸ τῶν νεογιλῶν σκυλακίων. καὶ Σουΐδας, κλαυσιᾶν ἀντὶ τοῦ αὐτομάτως ἠχεῖν. ἑρμηνεύει.) Ἡ γλῶττα τῷ κήρυκι.] διχῶς νοεῖται. ἡ γλῶττα τῶν θυομένων, τῷ Ἑρμῇ δίδοται. ἐπειδὴ τῶν θυομένων δεσπότης ἐστίν. ἢ τῶν καλλιερουμένων ἀπ᾽ αὐτοῦ ἡ ἀρχή. Καλλίστρατος δὲ τῶν θυομένων φησὶ τὰς γλώσσας τοῖς κήρυξιν ἀπονέμεσθαι. διὸ καὶ τὸν ποιητὴν ποιεῖν τῷ Ἑρμῇ τεμνομένας αὐτάς. καὶ τοῦτο δὲ πρὸς τὸν Ἑρμῆν λέγει ἥκοντα παρὰ Διός. κα-

λακεύων δὲ αὐτὸν φασιν. ὅτι τῶν ἱερείων ἡ γλῶττα τῷ Ἑρμῇ δίδοται ἐν ταῖς [illegible] θυσίαις. ἄλλως. εἰρωνικῶς [illegible] κακὰ συλλέγω. καὶ ἡμεῖς ἀδίκως αὐτῷ θύομεν τὰς γλώσσας. Ὅμηρος [illegible] γλώττας. [illegible] τὸ λεγόμενον [illegible] ἡ γλῶττα τῷ κήρυκι, ὅτι τὰς γλώσσας Ἑρμῇ θύουσιν ὡς τῷ λόγου ἐφόρῳ. [illegible] ὁ κωμικὸς [illegible] τινα τῷ Ἑρμοῦ [illegible] λέγων ἡ γλῶττα τῷ κήρυκι τέμνεται. [illegible] τοῖς [illegible] αἱ γλῶτται θύονται τῷ [illegible] τοιαῦτα κηρύσσοντι. [illegible] ὅτι αἱ γλῶσσαι τιμῶνται τῷ Ἑρμῇ [illegible] τὴν ἑρμηνείαν, καὶ ὅτι [illegible] οἱ [illegible] ἀπὸ τῶν [illegible] ἀναλύοντες, [illegible] ἱστορεῖ καὶ ὅτι τὰς τοιαύτας σπονδὰς ἐποιοῦντο τῷ Ἑρμῇ καὶ οὐχ ὡς οἱ ὕστερον Διὶ τελείῳ. δοκεῖ γὰρ Ἑρμῆς ὕπνου προστάτης εἶναι.

Bisetus. Ἡ γλῶττα] ἴσως τοῦτο ἀμφιβολίαν ἔχει. καὶ γὰρ ἁπλῶς μὲν λαμβάνεσθαι δύναται, ὡς ἐν τοῖς παλαιοῖς σχολίοις ὁρῶμεν. δύναται δὲ καὶ κωμικῶς, καὶ σκωπτικῶς ἀντὶ κατάρας ῥεῖσθαι, ἵνα ὁ νοῦς [illegible] ἀλλ' ἡ γλῶττα τῷ ταῦτα τὰ κακὰ ἡμῖν ἀπαγγείλαντι τιμάσθω. ὅταν γάρ τις κακὴν ἀγγελίαν ἡμῖν φέρει, εἰώθαμεν αὐτῷ καταρώμενοι τοιαῦτα λέγειν, ἀπόλοιο ὦ [illegible] κακὴν ἀγγελίαν ἡμῖν ἐνέγκας καὶ ἡ γλῶττα τῷ ταῦτα πρῶτον ἀπαγγείλαντι τιμάσθω. οὐδεὶς γὰρ τὰς ἑαυτοῦ [illegible] θέλει οὐδὲ κακὴν ἀγγελίαν ἀκούειν ἐπιθυμεῖ, ἀλλὰ καὶ τὴν κακὴν ἀγγελίαν, καὶ αὐτὸν τὸν ἄγγελον τῶν κακῶν μισεῖ, καὶ ἀποστρέφεται.

Gerardus. Τίς ἔσθ' ὁ κόπτων;] pro τίς κόπτει; τοτὶ, τοῦτο, hæc pultatio vnde est? putat miraculum esse, quod eum nusquam videat qui fores tetigerit. ἀλλὰ δῆτα. Sed certè hæc porta vltro insonuit. Subest hic negatio, & perinde est ac si dicat, fieri non potest quin ab aliquo pulsata sit. φθεγγόμενον resonans, κλαυσιᾷ lugubrè quœdam tactum exprimit, & modo quodam insolito, distinctum interuallo, sed vehementem: κλαυσιάω enim à κλαίω, id est fleo formatum est. Voluit Mercurius nouitate tactus domesticos omnes attentiores reddi vt dicturo illi fides promptior & maior haberetur. σέ τοι. Carion cum neminem ante fores vidisset, de recipiendo se cogitauit. Mercurius autem quasi tū primùm eò accederet, illi de via acclamat, σέ τοι σέ τοι λέγω. Est σὲ accusatiuus Atticè pro datiuo σοὶ positus. τοι explet. Geminatus autem casus seriam rem promittit, ἐμ[illegible] scilicet [illegible] sed interim φθάσας με, antevertens, & antè quā pulsarem, ἀνέῳξας, aperuisti. Atticum perfectū est ab anomalo ἀνοίγω. κυνί. Quorsum attinet & canem, & suē vocari? his verbis demonstrat vniuersam Chremyli familiam Ioui esse inuisissimam, Iouem in vlciscēda sua iniuria, etiam in bruta fore immisericordē. Oportuit autē vt simul essent præmonendi, qui simul erant perdēdi. καὶ σαυτόν. Atqui neminem seipsum vocat. Hoc ait Non illis modò periculum imminet, sed & tibi, propterea quod tu illis dices, tibi quoque idem dictum putato. Ridiculè inter canem & suem collocat Carionem, quasi

A in ordine animalium rationis expertium sit cōnumerandus, ὦ τοῦ μοι. Carion [illegible] Mercurio vt hoc quasi [illegible] [illegible] Ferè sane ita co[illegible] vt [illegible] ingeni [illegible] nostrū insita sit vanitas, quare & [illegible] ὦ Ζεῦ. Hinc reddit [illegible] : ὦ πόνηρε, [illegible] συσκευάζεις, vin summa pernicie perdēdum vos cōtaderis, ita vt de [illegible] nihil postea reliqui sit futurum. Sumptum est à coquis [illegible] carnes minutatim concisas & in eadem sartagine commixtas [illegible]. B ἡ γλῶττα. Lingua victimarum quondam Mercurio debebatur, διὰ τὴν ἑρμηνείαν, propter beneficium interpretationis quod per plectrum linguæ fit. Quo respexit Carion dum dixit, τούτων horum omnium nostrum, quos mactandos propediē dixisti lingua tua fuerit. Melius credas ita dictum. Quoniā præco ante sacrificium admonebat populū vt linguis fauerent, i. conticerent, lingua victimarum præconi dari solebat. Idcirco ait ἡ γλῶττα τούτων. i. θυομένων. in vtraque interpretatione genitiuus τούτων respicit nomen γλῶττα. Sed venustissimum fuerit, & verisimillimū, si τούτων exponas horum malorum, vt subiiciatur τῷ κήρυκι. Nam quemadmodum moris fuit læta nuntiātibus mercedem dare, quod εὐαγγέλιον vocabant, ita æquum censet Carion, vt Mercurio tam infausta nuntianti lingua incidatur. εἴργασθε, perfectū ab ἐργάζομαι. ἀφ' οὗ, ex quo. Quod addit, ἤρξατο ἐξ ἀρχῆς, incepit à principio, demonstrat efficacissimā fuisse Pluti diuinitatem, vt quæ aliorum Deorum numen repentina quadā vi reprimere potuerit. Succurrāt quæ Chremylus prædixerat Pluto adhuc excæco: [illegible] ἡσυχος, ἐγὼ γὰρ ἀποδείξω σε τοῦ Διὸς πολὺ μείζω δυνάμενον Et paulò pòst, Οὐδ' ἂν εἷς θύσειεν ἀνθρώπων ἔτι, οὐ βοῦν ἂν, οὐχὶ ψαιστὸν, οὐκ ἄλλ' οὐδὲ ἕν, μὴ βουλομένου σοῦ λιβανωτόν Thus in suffitum Deorum, vt Laurum in serta & coronas Deorum & sacra facientium. ψαιστὸν placentas & panes sacerdotū gulæ maximè debita fuisse testatus est antea sacrificus Æsculapii. ἱερεῖον animalia vocat immolari solita, quæ ferè erant, sus, hircus, aries, & boues nonnunquam. ἐπιμελούμενοι ἡμῶν, soliciti fuistis de nobis κακῶς, nullo modo, τότε, tū scilicet cùm afflatum vobis omnia essent, & nullius indigeretis. τῶν μὲν ἄλλων. Non est incelebris Græcorum sententia:

Φιλεῖ δ' ἑαυτοῦ πλέον οὐδεὶς οὐδένα, id est,
Nemo quenquam magis seipso diligit. Quam cum hoc comico Græco Latinus confirmauit comicus:
Verum, inquit, illud verbum est, vulgò quod dici solet,
Omnes sibi esse melius malle, quàm alteri.
Mercurius ergo postpositis aliorum Deorū cōmodis, studiosius suum agit negotium. κατατέτριμμαι καὶ ἀπο[illegible]τετρίμμαι, thema autus perfecti est ἀποτείβομαι.

G

Ἐγὼ δ' ἀπόλωλα κἀπιτέτριμμαι. Καρ. σωφρονεῖς.
Ἑρ. Πρότερον γὰρ εἶχον μὲν παρὰ ταῖς καπηλίσιν
Πάντ' ἀγάθ' ἕωθεν εὐθὺς. οἰνοῦτταν. μέλι.
Ἰσχάδας, ὅσ' εἰκός ἐστιν Ἑρμῆν ἐσθίειν.

Fame confectus perij. CA. *Nunc demum sapis.*
ME. *Antè quidem à cauponarijs mulierculis*
Omnia bona habebam, in ipso etiam diluculo:
Massam, mel, caricas, & quocunque genere
Cibi Mercurium vesci decebat: at nunc fame

Νυνὶ δὲ πεινῶν, ἀναβάδην ἀναπαύομαι.
Καρ. Οὐκοῦν δικαίως, ὅς γ' ἐποίεις ζημίαν
Ἐνίοτε, τοιαῦτ' ἀγαθ' ἔχων. Ερ. Οἴμοι τάλας
Οἴμοι πλακοῦντος τοῦ 'ν τετράδι πεπεμμένου.
Καρ. Ποθεῖς τὸν οὐ παρόντα καὶ μάτην καλεῖς.
Ερ. Οἴμοι δὲ κωλῆς ἣν ἐγὼ κατήσθιον.

A *Contabescens, porrectis requiesco pedibus,*
CA. Nec immeritò, vt qui damno multabas eos,
A quibus ista bona acceperas. ME. Hei, hei mihi:
Vbi nunc placenta, quæ mihi quarto quolibet
Die cuiusuis mensis pinsebatur. CA. Ah
Desideras absentem: & frustra illam vocas.
B *ME. Heu victimarum armos, quos comedebam antehac.*

Σχόλ. Σωφρονεῖς.] ἀντὶ τοῦ μόλις ἐπεστράφης. ἢ καλῶς καὶ ἀληθῆ λέγεις. Οἰνοῦτταν.] οὕτω τὴν οἴνῳ πεφυραμένην μάζαν. τινὲς δὲ οἰνοῦτταν, εἶδος πλακοῦντος μετ' οἴνου καὶ μέλιτος γινόμενον. Ἀναβάδην.] ἀντὶ τοῦ κάθημαι τείνων, ἄνω φασὶν ἔχω τοὺς πόδας κοιμώμενος. οἱ γὰρ διάκονοι τοὺς πόδας ἄνω εἶχον πρὸς τὸ μὴ βαρεῖσθαι ὑπὸ τοῦ δρόμου. Οὐκοῦν δικαίως ὅς γ' ἐποίεις ζημίαν.] ἀντὶ τοῦ ἐποίεις ζημιοῦσθαι τοὺς ταῦτα τὰ ἀγαθά σοι παρέχοντας. ὁ γὰρ Ἑρμῆς, τοιαῦτα ποιεῖ. καὶ ὁ Αἴσωπος γὰρ ἐν τοῖς μύθοις τὰ αὐτὰ λέγει. Τοῦ 'ν τετράδι πεπεμμένου.] ἡ τετρὰς ἐνομίζετο Ἑρμοῦ, καὶ καθ' ἕκαστον μῆνα ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπετίθεντο τῷ Ἑρμῇ. ἔξω γὰρ τῆς ἑορτῆς, ἱεραί τινες τοῦ μηνὸς ἡμέραι νομίζονται Ἀθήνησι, θεοῖς τισίν. οἷον, νουμηνία καὶ ἑβδόμη, Ἀπόλλωνι. τετράς, Ἑρμῇ. καὶ ὀγδόη Θησεῖ. Ποθεῖς τὸν οὐ παρόντα καὶ μάτην καλεῖς.] Ἡρακλῆς πλέων μετὰ τῶν Ἀργείων εἰς Κόλχους σὺν Ἰάσονι ἐν Κίῳ τῇ νήσῳ ἐξελθὼν καὶ πέμψας τὸν ἐρώμενον αὐτοῦ Ὕλαν ὕδωρ ἀντλῆσαι. περιμένων αὐτόν. τοῦ δὲ ὑπὸ νυμφῶν ἁρπασθέντος, Ἡρακλῆς πολλῷ χρόνῳ ἐζήτει. ὕστερον δὲ ὑπό τινος αἰθερίας φωνῆς ἤκουσε, ποθεῖς τὸν οὐ παρόντα καὶ μάτην καλεῖς. ἐλέχθη οὖν τοῦτο εἰς παροιμίαν ἐπὶ τῶν μάτην προσδοκώντων.

Bisetus. Ποθεῖς] ποθεῖν κατὰ τὸν Εὐστάθιον κυριολεκτεῖται περὶ τῶν ἀπόντων. τὸ δὲ ἐρᾶν, περὶ τῶν παρόντων, καὶ τῶν ἐν ὄψει ὄντων.

Gerardvs. Καπηλίσιν.] Mercurius furtis & furibus præesse credebatur, quare à mulierculis cauponariam exercentibus colebatur, vt eius fauore, ipsæ aliis commodiùs imponerent. σωφρονεῖς. Sine interrogatione significat, Sapis, qui priuati, quàm alieni commodi magis meministi. Cum interrogatione hunc habet sensum, Tu qui quondam nos aspernabaris, nunc rebus tuis accisis, & afflictis, sapis? οἰνοῦτταν. Ductum est hoc verbum ἀπὸ τοῦ οἴνου, est enim species mazę quæ ex vino subigebatur. Atqui, inquies, Dij humanis non vescuntur cibis. Res ita habet, neque hîc fuit Mercurius, sed Mercurij sacrificulus, qui specie Mercurij suæ rei diligenter inseruit. Quæ Mercurio offerebantur, à sacerdote ablata comedebantur. Haud scio eo tempore vtrum maius fuerit, sacrificorum ne impostura, an popelli stupor & ignauia. Illi quæ edebant, Deos comedisse aiebant, populus vanitati illorum credebat, qui etiam existimat personatum hunc Mercurium, verum esse Mercuriũ, qui relicto cœlo & cœlestibus Diis in consortiũ & familiã Chremyli iam ascisci percupiat. Tale quiddam fieri ab Æsculapij sacrifico vidimus. ἀναβάδην, aduerbiũ quod significat ἄνω τοὺς πόδας ἔχων, sublatis, & in altum porrectis pedibus otiũ ago, supinus sum: supinitatem pro negligentia & torpore accipiunt. Mirum videri vult, quòd ipse qui Deorum nuntius est, & qui antea nulla intermissione, dum variè à Diis ablegaretur, vix vnquam quiesceret, nunc per otium supinus & ignauus quiescat, &, quod eum peius habet, πεινῶν famelicus langueat. δικαίως scilicet ἀναπαύῃ πεινῶν. Hæc quæ narras, optimo iure tibi contingunt. Quoniam cauponariæ illæ tua ope fretæ, & tuo fauore innixæ, liberiùs furari pergebãt, aliquando deprehensæ grauiter multabantur. Quod si eas probè curasses, pœnas suæ imposturę non dedissent. Non ab te igitur illæ nunc te deserunt, abs te priùs damnose desertæ quæ fuerũt. οἴμοι τάλας. Animaduertenda constructio τοῦ οἴμοι, nominatiuo primùm iungitur, deinde multis genitiuis desiderium notantibus earum rerũ quas olim Mercurius habuerat, iam verò habere ipsi non liceat. τοῦ 'ν τετράδι. Diximus antea ὀγδόην, id est octauum cuiusque mensis diẽ fuisse Theseo sacratum, hîc intelligendum Mercurio τετράδα, id est quartum diem cuiusque mensis dicatum fuisse. Vnde est non dissimile veri etiamnum obseruari, vt cuiusque hebdomadis quartus dies, Mercurij dies vocitetur. πεπεμμένου participium est à πέττομαι. ποθεῖς. Hylas Theodamantis filius eximia fuit pulchritudine, is cũ fortè aquatum iuisset, à nymphis ob egregiam formam raptus est. Hercules adolescentem eum deperibat, propterea longiorem eius cessationẽ miratus, Polyphemum misit, qui cũ nomen Hylæ sæpius, at nequicquam mirabili vociferatione inclamasset, audita tandem vox hæc, Ποθεῖς τὸν οὐ παρόντα καὶ μάτην καλεῖς. Hinc versiculus cœpit dici de iis qui rem absentem, & quæ haberi nequit, desiderant, interim autem votis nihil proficiunt.

Σχόλια. Οἴμοι δὲ κωλῆς.] τοῦ κώληκος λεγομένου. κῶλα δὲ τὰ ἐμπρόσθια μέρη τῶν ἱερείων. ἔστι δὲ ἱερὸν Ἑρμοῦ, ὁ βραχίων τῶν ἀλόγων ζώων. ἄλλως. τὰ ἐμπρόσθια μέρη τῶν ἱερείων, τὰς ἀγκύλας ὅτ' ἀποδιαβάλλουσιν ὡς ὅσια τοῖς θεοῖς προσφέροντας.

Bisetvs. Οἴμοι δὲ κωλῆς.] κωλῆς, κατὰ τὸν Σουΐδα, ἀντὶ τοῦ κώληκος, ὥσπερ ἐν τοῖς παλαιοῖς χειλίοις εὑρομεν, γέγραπται κωλῆνος. Ἀθηναῖος δὲ ἐν τῷ τῶν δειπνοσοφ. θ. κωλῆνα δὲ λέγουσι, καὶ κωλῆν. Εὔπολις αὐτολύκῳ. σκέλη δὲ, καὶ κωλῆνας εὐθὺ τοῦ ῥέθους. ἀπὸ δὲ τοῦ κωλέα, συνῃρημένον ἐστίν, ὡς συκέα, συκῆ. λεοντέα, λεοντῆ. κωλέα, κωλῆ. καὶ τούτου τοῦ Ἀριστοφάνους στίχου ἐκεῖ μνήμην ποιεῖται. Εὐστάθιος. κωλῆ, σωματικόν τι μόριον παρὰ τὸ κῶλον. κῶλα δὲ, τὰ μέλη, καὶ ἰδίως οἱ πόδες. ἐκ δὲ τοῦ

κωλία σώζηται, ὡς διὰ τοῦ συνίας, συκῆ.

GERARDVS. Κωλῆς.] Per quintam declinationem κωλῆξ ossa significat, per secundam κωλῆ partes anteriores victimę quibus inest plus ossium, quàm carnis & pinguedinis, cuiusmodi sunt caput & pedes. Græcus interpres putat κωλῆς ἀντὶ τοῦ κώλυκος dictum, vt conqueratur Mercurius, quòd ipsi iam nihil præter ossa carnibus nudata apponantur rodenda. Non autem intelligendum de quibuslibet ossibus, sed de iis quę in priore parte victimę erãt, & illi vna cum carne proferri solebant.

Καρ. Ἀσκωλίαζ' ἐνταῦθα πρὸς τὴν αἰθρίαν.
Ερ. Σπλάγχνων τε θερμῶν, ὧν ἐγὼ κατήσθιον.
Καρ. Ὀδύνη σε περὶ τὰ σπλάγχν' ἔοικ' ἔτις φέρειν.
Ερ. Οἴμοι δὲ κύλικος, ἴσον ἴσῳ κεκραμένης.
Καρ. Ταύτην ἐπιπιὼν, ἀποτρέχων οὐκ ἂν φθάνοις;
Ερ. Ἆρ' ὠφελήσαις ἄν τι τὸν σαυτοῦ φίλον;
Καρ. Εἴ του δέει γ' ὧν δυνατός εἰμί σ' ὠφελεῖν.
Ερ. Εἴ μοι πορίσας ἄρτον τιν' εὖ πεπεμμένον,
Δοίης καταφαγεῖν καὶ κρέας νεανικὸν,
Ὧν θύεθ' ὑμεῖς ἔνδον. Καρ. Ἀλλ' οὐκ ἐκφορά.
Ερ. Καὶ μὴν ὁπότε τι σκευάριον τοῦ δεσπότου
Ὑφείλου, ἐγώ σε λανθάνειν ἐποίουν ἀεί.
Καρ. Ἐφ' ᾧτε μετέχειν αὐτὸς ὦ τοιχωρύχε.
Ἧκεν γὰρ αὐτῷ ναστὸς εὖ πεπεμμένος.
Ερ. Ἔπειτα τοῦτόν γ' αὐτὸς ἂν κατήσθιες.

CA. Nunc sub dio per vtres salta vno pede.
ME. Heu calida viscera, ego quæ comedebã antea.
CA. Dolore intestinorum te credo affici.
ME. Heu calicem aqua æquali dilutũ, quẽ bibi.
CA. Hunc si imbibas, tu hinc nunquam meditẽris fugam?
ME. Nihilne, tui amantissimum, me tu iuuas?
CA. Si modo quicquã erit, in quo iuuare te queã.
ME. Imo modo vnũ aliquẽ panẽ mihi porrigas,
Benè confectum: & carnẽ des comedendã mihi
Tenerã, ex his quas intus sacrificatis Deo.
CA. At ista hæc efferri domo haudquaquam licet.
ME. At tu cum vasculũ aliquod surriperes hero,
Faciebam ego, nequis te in furto deprehenderet.
CA. Hoc ideo faciebas, perfossor parietum,
Quòd sperares, te furti participem fore.
Nam panis mellitus eò cedebat tibi.
ME. Sed eum panem tute ipse edebas postea.

Σχόλια. Ἀσκωλίαζ' ἐνταῦθα.] ἑορτὴν οἱ Ἀθηναῖοι ἦγον τὰ ἀσκώλια, ἐν ᾗ ἐπὶ λευκῶν ἀσκοὺς ἀλείφοντες, εἰς τιμὴν τοῦ Διονύσου. δοκεῖ δὲ ἐχθρὸν εἶναι ἀμπέλου τράγος· ὅθεν ἀμέλει καὶ ἐπίγραμμα φέρεται τῆς ἀμπέλου πρὸς τὴν αἶγα, οὕτω λέγον. κἤν με φάγῃς ἐπὶ ῥίζαν ὅμως ἔτι καρποφορήσω, ὅσσον ἐπισπεῖσαι σοὶ τράγε θυομένῳ. ἀσκωλίαζε οὖν ἀντὶ τοῦ ἅλλου. κυρίως δὲ ἀσκωλιάζειν ἔλεγεν, τὸ ἐπὶ τοὺς ἀσκοὺς ἅλλεσθαι, ἕνεκα τοῦ γέλωτα ποιεῖν. ἐν μέσῳ δὲ τῷ θεάτρῳ ἐτίθεντο ἀσκοὺς πεφυσημένους καὶ ἀληλιμμένους. εἰς οὓς ἐναλλόμενοι, ὠλίσθαινον καθάπερ Εὔβουλός φησι. καὶ πρός γε τοῦτο ἀσκὸν εἰς μέσον καταθέντες, εἰσάλλεσθε, καὶ καγχάζετε ἐπὶ τοῖς καταρρέουσιν. οὕτω καὶ Δίδυμος. ἄλλως. ἀσκωλιάζειν ἔλεγον, τὸ ἐναλλεσθαι τοῖς ἀσκοῖς, ἢ τὸ ἐπὶ ἑνὸς ποδὸς ἅλλεσθαι. ἄλλως. ἀσκώλια ἑορτὴ Διονύσου. ἀσκὸν γὰρ οἴνου πληρουμένους ἐπὶ ποδὶ τούτου ἐπήδων. καὶ ὁ ἐπιβὰς, ἆθλον εἶχε τὸν οἶνον. Ὀδύνη σε πρὸς τὰ σπλάγχνα. ἐπειδὴ γὰρ πνεῦμα δι' ἐντέρων [illegible] ὑπ' ἐνδείας, τὸ τοιοῦτον γίνεται. διὸ πνεῦμα εἰπὼν ὀδύνην εἶπεν. πρὸς τὰ σπλάγχνα δὲ, ἀντὶ τοῦ ἐπὶ κοιλίᾳ καὶ τοῖς σπλάγχνοις. Ἴσον ἴσῳ κεκραμένης.) οἴνου καὶ ὕδατος. ζωρότερον γὰρ τὸ τοιοῦτο κρᾶμα. παίζει δὲ πρὸς τοὺς καπήλους. ζητεῖται δὲ διὰ τί τοῖς μὲν ἄλλοις θεοῖς [illegible] ἄκρατον, τῷ δὲ Ἑρμῇ κεκραμένον. καὶ φαμὲν, ὅτι καὶ τῶν ζώντων καὶ τῶν τετελευτηκότων ἄρχει, καὶ παρ' ἀμφοτέρων τιμὰς δέχεται.

GERARDVS. Ἀσκωλίαζε.] ἀσκοὶ vtres sunt, vnde festa quædam Bacchi dicta sunt ἀσκώλια, quasi vtralia. Scitum est capram viti esse inimicã, proinde in festis Bacchi capra immolari consueuit, de pellibus autem caprinis vtres conficiebãtur, qui vino pleni, & vncti in medio theatro collocabantur, vt altero pede innixi iuuenes in eos exilirent, faciebat autem vtrium volubilitas, vt ferè omnes laberentur, nec super vtrem consisterent, vnde spectatoribus ridendi erat non modica occasio. Quod si quis fortè constitisset, & vtrem, & vinum præmij loco reportabat, hinc ἀσκωλιάζειν, propriè est τοῖς ἀσκοῖς ἐνάλλεσθαι in vtres insilire. Simpliciter tamen dixit ἀσκωλίαζε pro ἅλλου sali. Porrò gratia non caret, quod esurientem inuitet ad saltum, nam bene pransis & saturis saltus minimè conuenit. Σπλάγχνων, scilicet οἴμοι, & ὤν pro ἃ constructione Attica intellige, sequitur enim casum antecedentis. περὶ τὰ σπλάγχνα. Tuus dolor non in capite est, vbi graues curæ sunt, sed videtur te ad intestina conuertere, non enim tãtopere te mouet hominum erga Deos impietas, quàm stomachi tui latrantis, & intestinorũ tuorum inanitas, nam de esurie & tua fame, tota tua disputatio est. Ἴσον ἴσῳ, par pari, id est, æquali mixtura temperatum, ex æquo moderatum, vt tantum esset aquæ, quantum & vini. Rogant cur aliis Diis vinum merum detur, Mercurio autem dilutum. Quoniam, aiunt, ius obtinet in viuos & mortuos, nam & ad hos & ad illos Iupiter Mercurium mittere solet. Hoc figmento fortasse monentur, qui magni momenti legationes obeunt, vt à temulẽtia & ebrietate prorsus absint. Verba hæc ἴσον ἴσῳ absolutè ponuntur, & præter rationem legitimæ constructionis. Participium autem κεκραμένης vnde sit scies ex anomi verbo κεραννύω.

Σχόλια. Ταύτην ἐπιπιὼν ἀποτρέχων οὐκ ἂν φθάνοις.] οὐκ ἂν φθάνοις [illegible] καταπιὼν ἂν ἀναβάλλοιο.

BISETVS. Ταύτην ἐπιπιὼν] τοῦτό τινες καλῶς οὐ πρὸς τὴν κύλικα ἀνεφέροντο, ἀλλὰ πρὸς τὴν [illegible] τοῦ Καρίωνος, [illegible] λόγως ταῦτα λέγει, [illegible] ταυτην τὴν [illegible] ἐπιπιὼν, ἀποτρέχων οὐκ ἂν φθάνοις; [illegible] γὰρ [illegible] ταῦτα [illegible] Καρίων [illegible] καὶ [illegible]

δων, ταῦτα λέγει.

GERARD. Ταύτην] scilicet κύλικα ἐκπιὼν, participium indefinitū ab ἐκπίνω, vbi hoc poculum ebiberis. Carion dum hoc ait, simul Mercurio calicem vini meracioris porrigit. φθάνεις, non properabis, ἀποτρέχων, pro ἀποτρέχειν recurrere eò vnde huc venisti. Satius duces me hęrere, quàm illic vbi antea fuisti diutius languere. Mercurius itaque, auidè epoto vino, Carionem amicè interpellat, rogatque vt se in ordinem eorum, qui cum Pluto agunt, cooptet.

Σχόλια. Τὸν ἑαυτοῦ φίλον] τοῦτο λέγει, ἢ διότι ἀμφότεροι δοῦλοι εἰσὶ, ὁ μὲν μέτοικος ὢν τῶν θεῶν ὥσπερ ἔστι Χρεμύλη. ἢ διὰ τὰς πενθείας, ἃς πρώτην εἶπεν. εἰκὸς αὐτὸν γὰρ εἰ ἂν φρονοίη ὅταν εἰς ἀνάγκην καταστῶσιν, τότε καὶ πρὸς τοῦτον πλησιάζειν, ἀφ' οὗ ἂν ἡμῖν γένηται ὠφέλεια. Ἀλλ' ἐκφορά.] ὡς ἐν ταῖς θυσίαις λεγομένων. τοῦτο καὶ χρῆσθαι αὐτῷ οὐ κατ' οὐδὲ ἕτερον τὸ ἐπιθυμητικόν. ἀλλ' ἐπειδὴ τῶν ... ἐστιν ... ἀλλ' ἢ ἐκφορὰ, εἰ μὲν οὐδ' ἕτερον εἶν ... ἐνθυμητικὸν, πρόπαροξύνονται εἰ δὲ θηλυκὸν, ὀξύνονται.

BISETVS. Ναστὸς] Στοιβὰς. ναστὸς ὀρεινικὸς, πλακοῦς, ἢ θερμὸς ἄρτος μετ' ἐλαίου. Εὐστάθιος δέ φησι ναστὸς, ἄρτος ἐπιθετικῶς, ὁ πυκνὸς καὶ πεπιλημένος. καὶ ναστὸς ἄρτος, ... ναστὸς, πλακοῦς ἔχων ἔνδον καρυκείας, ἀπὸ τοῦ νάσσω, τὸ συμπιλῶ.

GERARDVS. Τί.] scil. κατὰ. φίλον. Vnde coaluit inter hos amicitia? An ex æqualitate officiorum? vterque enim Deorum minister est. Vel hoc efficit fames, & necessitas, quæ, inferiorem alioqui, vtilitatis gratia cogit amicum vocare. ἂν repete verbum ὠφελήθείημι, id est, iuuero, τῷ pro τινὸς, & δεῖν Atticè pro δεῖν accipe, vt sic habeat lectio, ὠφελήθείημί σε ἂν γὰρ τινος δεῖν. Iam ὧν relatiuum est, quod capit casum antecedentis taciti ἐκείνων Alioqui pro ὧν dictum esset καθ' ἃ, in quibus. εἴ μοι. Et hic subaudiendum ὠφελήθείς ἄν. τινα, secretionem facit panum: non enim petit sacerdos secundarium panem, aut cibarium, sed

τὸν πεπεμμένον, bene pistum. πεπτὸν, concoctionis facilioris, primarium, qui materia præstet, & artificio. ναστόν. Quomodo Mercurius nuper sibi panem poscebat τὸν πεπεμμένον, optimum significans, ita nunc petit carnem sibi dari νεανικὸν, quod nomen interpreteris tenerrisculam: iuniorū enim caro tenerior est. Vel carnis portionem significat ingētem & permagnam, quēadmodum meatus insignes vocant πόρους νεανικούς. Simulhinū autē veri est, carnē νεανικὸν vocari precipua, prędatioremā quod cæteris præpollet, νεανικὸν vocat. Sūptū ab ætate iuuenili, quę ætatibus aliis, viili nempe & senili, viribus longè præcellit. ὧν genitiuus pro accusatiuo ἃ. Subauditur autem in hoc casu antecedens, hoc modo, δεῖνας κρέας τῶν ζώων, vel ἱερεῖων, ἃ θύετε ὑμεῖς. ἐκφορὰ adiectiuum esse accentus indicat, substantiuum enim quando est, oxytonum est. Ea quæ petis non sunt ἐκφορὰ quasi dicas exportabilia, Quæ Laribus Diis & penatibus sacrificabantur, rem totum erat foras emittere. Propterea Plutus, vxori Chremyli catachysmata sparsuræ ante ædes, dixit: ... & ἀφαιρούμενος. ὑφείλω, indefinitum, ab ὑφαιροῦμαι anomali verbo, ... latere ignorari. ἐφοίτα, idem quod ἰώ, de quo supra, iungitur infinitiuo, cui hic loco acc datiui præponit nominatiuum αὐτὸς. ᾔει, veniebat, accedebat, dabatur ναστός. Inter panes qui in sacrificiis olim Diis proferebantur, nastus fuit: ferè ex melle & vuis passis conficiebatur, aliisque aromatis. Qui pauperiores erant, ex oleo tantum faciebant. ἐφοίτα. Obiicit Mercurius Carioni, quòd non semper ipsi dederit nastum nomine Mercurii pistum, sed comederit ipse qui Mercurio daturum se vouerat, id quod fiebat, cùm Carion ante oblatum Mercurio nastum, reus fiebat furti. Qua conditione autem Carion daturum se diceret, quæ sequuntur docent, nimirum si impunè furaretur. Si furtum bene cedebat Carioni, Mercurio sacrabatur nastus: sin minus, Carion in nastum sæuiebat.

Καρ. Οὐ γὰρ μετεῖχες τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοὶ,
Ὁπότε τι ληφθείην πανουργήσας ἐγώ.
Ερ. Μὴ μνησικακήσῃς, εἰ σὺ Φυλὴν κατέλαβες.
Ἀλλ' οἰκὼ σύνοικον πρὸς θεῶν δέξασθέ με.
Καρ. Ἔπειτ' ἀπολιπὼν τοὺς θεοὺς ἐνθάδε μενεῖς;
Ερ. Τὰ γὰρ παρ' ὑμῖν ἐστι βελτίω πολύ.
Καρ. Τί δὲ; ταὐτομολεῖν ἀστεῖον εἶναί σοι δοκεῖ;
Ερ. Πατρὶς γάρ ἐστι πᾶσ', ἵν' ἂν πράττῃ τις εὖ.
Καρ. Τί δῆτ' ἂν εἴης ὄφελος ἡμῖν ἐνθάδ' ὤν;
Ερ. Παρὰ τὴν θύραν στροφαῖον ἱδρύσασθέ με.

CA. Rectè, neque enim tu eorundem mecum verberum
Fiebas particeps: sicubi deprehenderer,
Aliquod committens flagitium. ME. Ah ne memineris
Iniuriarum, quæso: qui nunc Phylā habes? (secro.
Sed me adscribe potiùs in vestrum gregem ob-
CA. Quid! Nū tu Dys relictis hîc nobiscū eris?
ME. Ero: nam vobiscum multo aguntur fœlicius.
CA. Sed profugere ab illis non absurdum putas?
ME. Patria illic sua cuique est, vbicunque homini bene est.
CA. At si hîc sis, cui nobis poteris esse vsui?
ME. Foribus his versandis nunc me præponite.

Σχόλια. Οὐ γὰρ μετεῖχες τὰς ἴσας πληγὰς] οὐ γὰρ μετεῖχον τῶν ..., ἀλλὰ ... μετεῖχον τοῦ ... εὑρήσεις ἂν τοῦτο, οὐ μόνον ... ποιητοῖς. ... λέγεται ... Εἰ σὺ Φυλὴν κατέλαβες.] ὅτι μετὰ τὸ καταλῦσαι τοὺς μετὰ Θρασυβούλου, Φυλὴν καταλαβόντες καὶ νικήσαντες ἐν Πειραιεῖ τοὺς τριάκοντα, ψηφίσασθαι ἔδοξε, μὴ μνησικακεῖν ἀλλήλοις καθάπαξ τοὺς πολίτας. ἀλλὰ ταύτα γε ... ἐποίησαντο, ... Φιλόχορος, ... ἔτει ὕστερον ... μετὰ Θρασυβούλου ... Κελτίας ἐν Πειραιεῖ τελευτᾷ. τοῦτο οὖν ... ἐκ τοῦ ... Πλούτου μετοικησ... ἐνθάδε, ὀλιγαρχίας τῆς ἀλογίας ταύτης. ἢ καὶ αὐτὸς ὁ ποιητὴς ὕστερον ἐνθεῖναι ἀπὸ τῶν συμβάντων τῶν Ἀθηναίων ... πρὸς τοὺς

καταλαβὼν τὰς. Φυλὴν δὲ, τὸν δῆμον, ἀφ' οὗ φυλάσσεις. ἄλλως. ὁ θρασύβουλος βουλόμενος καταλῦσαι τοὺς λ. καταλαβὼν Φυλὴν τόπον τινὰ, κἀκεῖσε συμμάχους λαβὼν, κατέλυσε. καὶ ἐπεὶ ἀλαζονικὸν ἔθος ζῶα, ἀκουσει μὴ μνησικακῆσαι, καὶ ἴσως παροιμιακόν. Φυλὴ δὲ, δῆμος τῆς Ἀττικῆς. καὶ οἱ ἐνοικοῦντες, φυλάσιοι. τὸ δὲ εἰ σὺ Φυλὴν κατέλαβες, ἀντὶ τοῦ εἰ ἐπλούτησας. εἰ μέγας γέγονας, Φυλὴν καταλαβόμενος καὶ τοὺς λ τυράννους μεταχειρισάμενος. Φυλὴ γὰρ τόπος οὕτω καλούμενος. περὶ δὲ θρασυβούλου εἴρηται διὰ τὸ ἐπαγγείλασθαι ἐκεῖσε φυγόντας τοὺς λ τυράννους.

Gerardvs. Ἐμοὶ, post τὰς ἴσας, æquales mihi, pro τὰς ἴσας ταῖς ἐμαῖς πληγαῖς, æquales meis plagis. Si communia tibi mecum fuissent verbera, fuisset & communis nasus. Verum quia solus cædebar, solus nasso fruebar. λαβεῖν. Indefinitum a, Optatiui. thema est anorme verbum λαμβάνω. μνησικακήσῃς. Verbum hoc μνησικακεῖν sonat, meminisse malorum & iniuriæ præteritæ. Vt altius res repetatur, scire oportet Athenienses aliquando cum Lacedæmoniis bellum gessisse acerrimum, in quo Atheniensibus victis, Lacedæmonij statim triginta viros Athenas misere, qui summum ius & in vrbem, & in ciues obtinerent. Hi postmodum insolentiores facti, atque in tyrannidem conuersi, quorundam ciuium bona publicabant, illos profligabant, alios denique pro sua libidine crudeliter etiam occidebant. Fuit per id tempus Athenis Thrasybulus vir ingenio admodum sublimi & generoso, qui tyrannidem exosus, clam selectorum militum manu comparata, se in Phylam recepit (erat Phyla locus in Attico agro) vbi de expellendis ab vrbe Lacedæmoniis serio cum suis agit. Id subodorati Lacedæmonij, aduersus Thrasybulum bellum instaurant, magno impetu eum adoriuntur, nec sine magno suo malo congrediuntur, quo enim res Atheniensium fuerat deploratior, eo victoria quam tunc de Lacedæmoniis reportarunt, fuit gloriosior. Profligatis Lacedæmoniis Thrasybulus plebiscitũ interposuit, in quod Ciues iurarant. Plebiscito hoc cauebatur, Ne cuiquam Atheniensium liceret in posterum, rerum ante male actarum memoriã refricare. Sed præterita mala obliuione sempiterna (ἀμνηστίαν vocant) delerẽtur. Mercurius ergo Carioni ait, Si Phylam occupasti, id est, si diues euasisti, & fortunam nactus es splendidiorem, μὴ μνησικακήσῃς, id est, ne quid eorum malorum quæ antea passus es, in tuam mentem reuoces, sed veteris illius Atheniensiũ ἀμνηστίας memor, omnia mihi benigne condones, & ignoscas. τὰ παρ' ὑμῖν, ea quæ apud vos sunt, res vestræ, status & conditio vestra. Subaudiendum autem est μενῶ, manebo. βέλτιω, Atticum & anorme comparatiuum, pro βελτίονα. αὐτομολεῖν, ex te ipso, nemine impetante, vel te cogente, transfugere, ac velut hospite insalutato discedere? πατρίς. Socrates dictum Mercurij continuauit, dum interrogatus cuias esset, respondit, κοσμικὸς, id est, mundanus, innuens nulli debere patriam præscribi certam, nam vbicunque commode viuitur & feliciter, illic patria est: vbi secus contingit, exilium. Circumfertur apud Græcos versiculus eiusdem prorsus argumenti, πᾶσι γὰρ καλῶς πράσσουσι πᾶσα γῆ πατρίς. id est, Quæuis terra illis patria est, quibuscum bene agitur.

Καρ. Στροφαῖον; ἀλλ' οὐκ ἔργον ἔστ' οὐδὲν στροφῶν.

Ερ. Ἀλλ' ἐμπολαῖον. Καρ. Ἀλλὰ πλουτοῦμεν. τί οὖν

Ἑρμῆν παλιγκάπηλον ἡμᾶς δεῖ τρέφειν;

Ερ. Ἀλλὰ δόλιον τοίνυν. Καρ. δόλιον; ἥκιστά γε.

Οὐ γὰρ δόλου νῦν ἔργον, ἀλλ' ἁπλῶν τρόπων.

CA. Foribus versandis? nihil hic opus versatiis.

ME. At mercatorem me statuite. CA. At diuites

Cum simus ante: cur Mercurium sordidum

Propolam alamus? ME. At Vulisae callidum?

CA. Hic callidis nihil opus est, sed candidis.

Σχόλια. Στροφαῖον.] ἐπὶ ἀποτροπῇ τῶν ἄλλων κλεπτῶν. στροφαῖος, παρὰ τὸ στρέφεσθαι καὶ πανοῦργον εἶναι. λέγεται δὲ ὁ Ἑρμῆς, στροφαῖος. ἐμπολαῖος. κερδῷος. δόλιος. ἐναγώνιος. [illegible] ἄλλως. στροφαῖον, ἐπεὶ στροφαὶ λέγονται καὶ οἱ συμπεπλεγμένοι καὶ δολεροὶ λόγοι. στροφαῖον δὲ ἐκάλεσαν, ἱδρυμένον παρὰ τῇ θύρᾳ [illegible] παρὰ τὸ στρέφειν τὰ στρέμματα. οἱ δὲ [illegible] πανοῦργοι. ἐπωνυμία δὲ τοῦτο Ἑρμοῦ, παρὰ τὸ ταῖς θύραις ἱδρῦσθαι ἐπὶ φυλακῇ τῶν ἄλλων κλεπτῶν. αὐτοὶ γὰρ ὄπισθεν τῶν θυρῶν εἰώθασι καὶ ἀναδύεσθαι, καὶ ὅλως πανουργεῖσθαι. Ἀλλ' ἐμπολαῖον.] πραγματευτικὸν ἀγοραῖον. καὶ τῆς καπηλείας προεστῶτα. παλιγκάπηλοι δὲ λέγονται, οἱ τὰ αὐτὰ πωλοῦντες καὶ ἀγοράζοντες. τίνες δέ εἰσιν αἱ διαφοραὶ τῶν πωλούντων. αὐτοπώλης. κάπηλος. ἔμπορος. παλιγκάπηλος. μεταβολεύς. καὶ ἔστιν αὐτοπώλης μὲν, ὁ ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ πωλῶν τὰ ἑαυτοῦ [illegible]. κάπηλος δὲ, ὁ ἀγοράζων ἀπὸ τοῦ αὐτοπώλου, καὶ πωλῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐν ᾗ ἠγόρασεν. ἔμπορος ὁ ἀγοράζων καὶ ἐπὶ ξένης πωλῶν. ἢ ἀπὸ τοῦ αὐτοπώλου ἢ ἀπὸ τοῦ καπήλου. παλιγκάπηλος, ὁ ἀπὸ τοῦ ἐμπόρου ἀγοράζων καὶ πωλῶν. μεταβολεὺς, ὁ κατὰ τὴν κοτύλην πωλῶν, ὥσπερ οἱ νῦν λεγόμενοι κάπηλοι. εἴρηται δὲ παρὰ τὸ συνεχὲς μεταβάλλειν. καὶ αὗται μέν εἰσιν αἱ ὀνομασίαι. κυρίως τῶν πωλούντων. καταχρηστικῶς δὲ πᾶς πωλῶν, κάπηλος λέγεται.

Gerardvs. Στροφαῖον.] vertigo & volutio στροφὴ dicitur, vnde στροφαῖος Mercurij ἐπώνυμον. Quoniam enim fures interdiu post ostium latitare solent, donec per occasionem alio se conferant, ad arcẽdos illinc fures, post ostium iuxta cardines Mercurij statua erigebatur, aut certe figura eius depingebatur. Hoc itaque primũ munus est, quo se functurum in ædibus Chremyli pollicetur obseruabit ne quis post fores delitescat. στροφῶν. Apparet genitiuum esse à nominatiuo στροφή, vt sit, nihil nobis opus his reuolutionibus, neque lucrum, neque damnum ab ostij conuersionibus expectamus, quare neque te στροφαίου nobis opus est. ἐμπολαῖος. Mercurius olim creditus est mercatoribus & negotiatoribus præesse, & suo fauore illorum rem augere: vnde ἐμπολαῖος vocabatur παρὰ τὸ ἐμπολᾶν

λεῖν negotiari, & ex mercimonia quæstum facere. Si me in numerum domesticorum allegetis, faciam mea in lustria & negotiatione vt breui Chremylus in virum euadat opulentissimũ. παλιγκάπηλον. Propriè κάπηλος, vini venditor est, vt καπηλίς venditrix. παλιγκάπηλος, est qui à venditore vini vinum emit, quod reuẽdat. Mercurius iactitabat se παλιγκάπηλον fore, significans quarumcunque rerum commercium exercere se posse. Cario negociationem eius eleuans, vocat eum παλιγκάπηλον, innuens eum tantùmodo vinum reuendere posse, vnde venditori lucrum accedit perexiguum, quare non esse cur Chremylus tam ditissimũ, παλιγκάπηλον sordidũ vel hili faciat. δόλιον. impostoribus, præstigiatoribus, vafritie & ingenio subtiliore præditis viris, Mercurium adesse vetustas existimauit. Conatur ergo Mercurius propter versutias sui animi, in familiaritatem Chremyli se insinuare. Qua vna re non aliam esse Pluto inuisiorem ex præcedentibus scitur. Aut, quod magis credendum, δόλος est & ἀγαθὸς & κακὸς, quomodo & Latinis dolus bonus, & dolus malus. Prior prudentiam signat, & socordiam habet oppositam: hoc significato δόλιον se vocat Mercurius, faciam vt in rebus gerẽdis cauti sitis, & prouidi. Mercurius de dolo malo intelligit, qui simplicitati & morum candori opponitur.

ΕΡ. Ἀλλ' ἡγεμόνιον. ΚΑ. ἀλλ' ὁ θεὸς ἤδη βλέπει.
Ὥσθ' ἡγεμόνος οὐδὲν δεησόμεσθ' ἔτι.
ΕΡ. Ἐναγώνιος τοίνυν ἔσομαι. καὶ τί ἔτ' ἐρεῖς;
Πλούτῳ γάρ ἐστι τοῦτο συμφορώτατον.
Ποιεῖν ἀγῶνας μουσικοὺς καὶ γυμνικούς.
ΚΑΡ. Ὡς ἀγαθόν ἐστ' ἐπωνυμίας πολλὰς ἔχειν,
Οὗτος γὰρ ἐξεύρηκεν αὑτῷ βίοτον.
Οὐκ ἐτὸς ἅπαντες οἱ δικάζοντες θαμὰ
Σπεύδουσιν ἐν πολλοῖς γεγράφθαι γράμμασιν.
ΕΡ. Οὐκοῦν ἐπὶ τούτοις εἰσίω; ΚΑΡ. Καὶ πλῦνέ γε
Αὐτὸς προσελθὼν πρὸς τὸ φρέαρ τὰς κοιλίας,
Ἵν' εὐθέως διακονικὸς εἶναί μοι δοκῇς.

ME. At ductorem? CA. Neque ductore est nobis opus.
Nã Plutus nunc videt. ME. Igitur certaminum
Procurator ero: quid dices mihi amplius?
Etenim Pluto huic res est multo vtilissima,
Edere certamina vel Musica, vel Gymnica.
CA. Quàm bonum homini est, habere multa agnomina.
Nam iste etiam hac ratione sibi parauit victum:
Nec temerè est, quòd nostros videmus iudices
Affectare, vt multis indantur literis,
Et per sortem occupent varia potealia.
ME. Nunquid igitur ob ea, quæ dixi, ingredior domum?
CA. Imo, sed exta victimarum fer ad aquas
Putei, & laua: vt sic, quàm officiosus sis, probes.

Σχόλια. Ἀλλ' ἡγεμόνιον.] ἐπεὶ ἡγεμόνα οἱ Ἀθηναῖοι ἡγεμόνιον Ἑρμῆν ἱδρύσαντο. ἔθος τοῖς τυφλοῖς τοὺς βλέποντας ἡγεῖσθαι. ἐπείγεται δὲ ἐπὶ τοῦ Πλούτου, φάσκων αὐτὸν ἤδη βλέπειν, καὶ μὴ δεῖσθαι ὁδηγοῦ. Οὗτος γὰρ ἐξεύρηκεν.] ἐποίουν γὰρ τοῦτο οἱ δικάζοντες, ἵνα ἐὰν ἀποτύχωσιν ἑνὸς εἰς ἄλλο δικαστήριον δικάσωσιν. Οὐκ ἐτὸς ἅπαντες] ὡς ἂν οἱ ἐλεγχθέντες μὴ ῥᾳδίως ἄρα σπεύδοντες πολλὰ ὀνόματα ἔχειν, ἵνα ἐὰν ἀποτύχωσιν ἑνός, εἰς ἄλλο δικαστήριον δικάσωσιν. ὁ δὲ τούτων νοῦς, ὅτι τὸ προειρημένον δῆλον περὶ κληρώσεως τῶν γραμμάτων καὶ τῶν δικαστηρίων. ἐποίουν τοῦτο δὲ τοῦτο οἱ δικάζοντες, ἵνα ἐὰν ἀποληφθῶσιν ἑνὸς ἐν τῷ ἄλλῳ δικάσωσι τὸν πινακίον, καὶ εἰς τὸ δεῖ ἐμβάλλοντες τῶν δικαστηρίων. Γεγράφθαι.] ἀντὶ τοῦ ἀναγράφεσθαι ὥστε καὶ ἡλιαστὰς εἶναι. καὶ παρ' ἀρχῆς αὐτοὺς ἐγγράφεσθαι προσδοκᾶν τὰς βουλὰς ... ἐν Ἀρείῳ πάγῳ. βούλονται δὲ καὶ ἐν ἄλλῳ δικαστηρίῳ ἀναγράφεσθαι, διὰ τὸ μὴ ἀργεῖν ὅλως.

Gerardvs. Ἡγεμόνιον.] Mercurius dictus est ἡγεμόνιος dux & index viarum. Qua ratione ἐνόδιος dicebatur, quòd in viis esset. Proclides Ἑρμῆν τρικέφαλον. i. Mercurium tricipitem in triuiis posuit. In singulis autem capitibus inscriptio erat, quæ præmonstrabat quò vnaquæque via duceret. Porrò quoniam nulli magis quam cæcis necessarius est Mercurius ἡγεμόνιος, ideo eius operam reiicit, quod visum receperit Plutus, nec vllo duce ipsi iam sit opus. δεησόμεσθ' pro δεησόμεθα. ἐναγώνιος. Moris antiquitus erat, vt in honorem Deorum in theatris ludi æderentur, quos ἀγῶνας vocabant, ad quos spectandos quoniam populus vndique confluebat, ingens emolumentum τοῖς ἀγωνοθέταις, i. iis qui certamina constituebant parabatur. Censet itaque Mercurius certamina in gratiam Pluti proponenda: hinc enim Pluto & Chremylo lucrum accessurum immodicum. Id quod si faciundum arbitrabuntur, pollicetur Mercurius se ἐναγώνιον fore, id est, eum qui solicitè, summáque diligentia curaturus sit, vt ἀγωνισταί, id est, certatores, & actores partium, vnusquisque suarum, meminerint: adeò vt in eiusmodi ludis spectator nihil quidquam sit desideraturus. τί ἔτι. Quæ alia functio est (quálibet etiã illa fuerit abiecta) quam ego non subeam, modò in vestrum admittar cõsortium? μουσικούς. Theatricorum artificum apud Græcos duo fuere potissimum genera. Prioris ordinis erant qui à scenis & tabernaculis, quibus in theatro vtebantur, σκηνικοὶ dicebantur. In his erant ὑποκριταὶ. i. alienæ personę simulatores, vt comœdi, & tragœdi, actores fabularum. Rursus θυμελικοὶ, χειρονόμοι, καὶ ὀρχησταί. Sub thymelicis cõprehẽdebãtur citharistæ, qui citharã pulsabãt, & citharœdi qui fidibus citharæ accinebãt, fidicines Latini eos vocãt. Chironomi gesticulatores erãt qui manuũ imprimis & pedũ gestũ, flexũ & motũ probè formabãt: cauebãt enim ne cor-

poris status indecorus esset, ne pedes inscitè pro iecrétur, ne reliqua corporis parte, caput, oculique dissiderent. Orchestæ saltatores erant. Antiquæ saltationis tres fuerunt species, πυῤῥίχη, κόρδαξ, & σίκιννις. Pyrrhichiam Pyrrhus docuit: saltatio erat armatorum, idem ὄρχησις ἐνόπλιος vocata est. Cordax obscœna erat saltatio, & quæ cum rusticitate quadam iunctam habebat lasciuiam. Sicinnis inuitatior fuit, & satyrica saltatio existimata. Ad hæc obeunda multis opus erat instrumentis, ea de re ἀγῶνες μουσικοὶ vocabatur. Appellantur & Dionysiaci ludi, propterea quod Dionysio, i. Baccho dicati essent. Alterum genus ἀγώνων dictum est γυμνικὸν, quòd qui se in illis exercerent, γυμνοὶ, id est, nudi essent. Hoc quintuplex fuit. certantium nomina hæc sunt, πύκται, δισκοβόλοι, ἁλτικοί, δρομεῖς, παλαισταί. Vno & generali nomine ἀθληταὶ vocabantur. Pyctæ τὸ πυγμῇ, id est, cæstu se exercebant. Cæstus dictus est à cædendo, erat autem lorum è corio crudo contectum, cui massa plumbea insita erat: hoc cæstu manus Pyctarum armabantur, vt ictum aduersarij minus sentirent, & cum grauius ferirent. fuit πυγμαχία hæc discriminis plena, nec nisi a fortissimis viris tentata. Latini Pyctas, à pugnis Pugiles vocarunt. Discoboli a δίσκος & βάλλω dicti. Discus erat lapis rotundus, & pertusus, quem tota vi in sublime iactabant. Haltici dicuntur ab ἅλλομαι salio: hi saltu contendebant. In saltu halteribus vtebantur. Erant ἁλτῆρες massulæ, & pilæ plumbeæ, quibus vtraque manu se librabant vt certius assilirent. Dromei cursu certabant, noménque pro modo cursus sortiebantur. Qui stadium percurrebant σταδιοδρόμοι vocabantur. Qui postquam ad metam peruenerant, eò recurrebant, vnde primum inierant cursum διαυλοδρόμοι, nam δίαυλος duplum est curriculum. Sic δολιχοδρόμοι appellabantur, qui longissimo cursu certabant. Cursus enim quilongissime profertur δόλιχος δρόμος dicitur. Denique palestræ erant qui & palestritæ, & palestrici nuncupantur, Luctatores vocantur à Latinis. Hi ceromate, i. oleo cerato vncti, puluere aspergebantur, vt corpora illorum ceromate, & sudore lubrica, mutuas prehensiones admitterent. Sed ὑπὲρ τῆς μεταξὺ τοῦ γυμνικῶν ἀγώνων pro loco satis. ἐπωνυμίας. Varios titulos, varias artes & functiones, vt si quid erit, quod per vnam assequi nequeas, per aliam liceat. Quomodo côtigit Mercurio, qui quàuis στροφαῖος esset, ἐμπολαῖος δόλιος & ἡγεμόνιος, tamē omnibus istis nominibus nihil proficere se cum videret, ἐναγώνιος fore se etiam dixit, tandem hac via quodammodo extorsit a Carione vt admitteretur. Ἐπὶ ἀγῶσι vilissimus. Dicuntur hęc spectatoribus, interim Mercurius vt contemptibilis, & fastidiendus digito oblique monstratur. ἀξιοῦμεν, perfecti hoc tempus manauit ab ἵζω & inde verbo εἰσιέναι. ἐν αὐτῷ, diminutiuum est pro vita, paruolo victu, vt qui tantúmodo ex ministris sacrorū certaminū posthac victitabit. σπουδῇ, festinàt, irrequietè ambiant, summa ope nituntur. γραμματεῖον. Antea dictū est Athenis morè fuisse, vt iudices sortibus eligerentur, sortē autē per literas fieri. Tangit hic auarū & ambitiosum quorunda Atheniensiū ingeniū, qui ne iudiciorū præmiis expertes viuant, vbicunque sortitio sit, illic sortiantur, vt si fortè ex aliquo loco excludantur, saltē in alio quopiā obtineant. γεγράφθαι pro ὀνομάζεσθαι nominari & iudicē declarari accipe, & γραμματεῖον pro κληρώσει sortitione. εἴσειμι cōpositum est ab εἰς & εἶμι vado, pro ἰέναι quandoque vt hic ponitur, τοῦ, εἰς ἴθι mutato, receptius est εἴσιμι, vtrúque tēpore præsenti ponitur, loco futuri non satis vsitati. ὁ ἱερεύς. Hîc domū Chremyli Carion ingreditur, quem subuerecundè sequitur Mercurius. Illis ingressis, chorus nonnihil tripudiat, interea sacerdos Iouis extat, qui de Pluto conqueritur eadem de causā, de qua paulò antè questus erat Mercurius. Postmodum fit, vt simul sacerdos percontarī de Chremylo incipiat, & Carion domo Chremyli exeat, vt mœren sacerdotis, quæ iam sequitur, excipiat querimoniam.

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ ΧΟΡΟΥ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΙΕΡΕΥΣ ΤΟΥ ΔΙΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ.

Bisetus. Τελευταῖος ὁ τοῦ Διὸς ἱερεὺς προσέρχεται, ὃς καὶ αὐτὸς περὶ τῆς ἑαυτοῦ δυστυχίας, καὶ λιμοῦ πολλὰ μεμφόμενος λέγει. ἀλλὰ Καρίων τὸν εἰκτείρων εἰκὸς μὲν τῶν ἄλλων τῶν ἐξαπίνης πλουτησάντων, καὶ εὐτυχούντων μένειν ἐᾷ.

Τίς ἂν φράσειε ποῦ 'στι Χρεμύλος μοι σαφῶς;

Καρ. Τί δ' ἔστιν ὦ βέλτιστε; Ιερ. Τί γὰρ ἄλλ' ἢ κακῶς;

Ἀφ' οὗ γὰρ ὁ Πλοῦτος οὗτος ἤρξατο βλέπειν,

Ἀπόλωλ' ὑπὸ λιμοῦ. καταφαγεῖν γὰρ οὐκ ἔχω.

Καὶ ταῦτα τοῦ σωτῆρος ἱερεὺς ὢν Διός.

Καρ. Ἡ δ' αἰτία τίς ἐστιν ὦ πρὸς τῶν θεῶν;

Ιερ. Θύειν ἔτ' οὐδεὶς ἀξιοῖ. Καρ. Τίνος οὕνεκα;

Ιερ. Ὅτι πάντες εἰσὶ πλούσιοι. καίτοι τότε

COMMATIVM CHORI.

ACTVS V. SCENA II.

SACERDOS IOVIS, CARIO.

Qvis mihi certò indicet, vbinam Chremylus habet?

CA. *Quid est, bone vir?* SA. *Quid enim aliud (fit, nisi malè?*

Nam ex quo Plutus videre cœpit: ego fame

Perij: neque, quod edam, quicquā reliquū habeo:

Quanquam sacerdos sospitatoris Iouis.

CA. *At quanā huius rei causa est, dic obsecro?*

SA. *Nemo hominum vult quicquam sacrificare amplius.*

CA. *Quamobrem?* SA. *Quia nunc adeò omnes sunt diuites:*

Or

Ὅτ' εἶχον οὐδέν. ὁ μὲν ἂν ἥκων ἔμπορος,
Ἔθυσεν ἱερεῖόν τι σωθείς. ὁ δέ τις ἂν
Δίκην ἀποφυγών. ὁ δ' ἂν ἐκαλλιερεῖτό τις,
Κἀμέ γ' ἐκάλει τὸν ἱερέα. νῦν δ' οὐδὲ εἷς
Θύει τὸ παράπαν οὐδὲν οὐδ' εἰσέρχεται.
Πλὴν ἀποπατησόμενοί γε πλεῖν ἢ μύριοι.

Καρ. Οὔκουν τὰ νομιζόμενα σὺ τούτων λαμβάνεις;

Ιερ. Τὸν οὖν Δία τὸν σωτῆρα καὐτός μοι δοκῶ
Χαίρειν ἐάσας, ἐνθάδ' αὐτοῦ καταμενεῖν.

Καρ. Θάρρει. καλῶς ἔσται γὰρ, ἢν θεὸς θέλῃ.
Ὁ Ζεὺς ὁ σωτὴρ γὰρ πάρεστιν ἐνθάδε,
Αὐτόματος ἥκων. Ιερ. Πάντ' ἀγαθὰ τοίνυν λέγεις.

Καρ. Ἱδρυσόμεθ' οὖν αὐτίκα. ἀλλὰ περίμενε
Τὸν Πλοῦτον οὗπερ πρότερον ἦν ἱδρυμένος,

At olim nihil cùm haberent, tibi alius quidem
Quod saluus atque incolumis rediisset domum
Peregre adueniens mercator, pinguem victimã
Ioui immolabat: alius, quod causam in foro
Tenuisset, absolutus iudicum sententiis:
Alius, magnificè sacra facturus, etiam
Sacerdotem conuiuam accersebat sibi.
Nunc autem ne vnus est quidem, qui sacrificet,
Vel saltem accedat qui templum adeat Iouis,
Nisi turba hominũ quædã innumerabilis quæ ed.
Secessus via, cacandi gratia.
CA. Cur non ab his legitimã partem tibi capis?
SA. Nunc igitur & ipse, meo valedicturus Ioui,
Statui hic apud vos existere age in posterum.
CA. Bono animo es. Nã, Deo volẽte, bene omnia
Habebunt: quandoquidem tuus ille Iuppiter
Seruator hic est, qui sponte aduenit sua.
SA. Bene hercle nuncias. CA. paulumper sustine.
Nam Plutum eodem collocabimus, vbi erat
Prius repositus Iuppiter: vt ærarium

Σχόλια. Τίς ἂν θρέψειε] [illegible] ἔθυσεν ἱερεῖόν τι σωθείς] [illegible] Τοῦ σωτῆρος] [illegible] ἔθυσεν ἱερεῖόν τι σωθείς] [illegible] Οὔκουν τὰ νομιζόμενα] [illegible]

GERARDVS. [illegible]] superlatiuum irregulare, ô vir optime, ironia subest: nam fert malum esse, postea quàm illi res malè cedunt. ἄλλο scilicet τί, facere. ἢ κακῶς, quàm male. Aduerbium est pro nomine κακόν. Per aduerbia dictum esset, πῶς; ἀρ' ἢ κακῶς; Rogatus autem per nomen, debuit respondere itidem per nomina τί ἄλλο ἢ κακόν; οὐκ ἔχω, non possum: ideo autem non potest, quòd non habeat. καὶ ταῦτα, idque, præsertim verò & quod maximè mirandum, cùm sim sacerdos Iouis Soteris, quem conuenisset inter omneis Deorum sacrificos quæstum facere vberrimum. ὦ [illegible] τῶν Θεῶν. Si ὦ tollis, lectio integra est: Si apponis, subaudi, vel σὺ, vel οὗτος, heus tu. ὁ Ζεὺς, hyperbole, pro maxima parte. Soli enim boni diuites erant, qui sua bona Pluto ferebant accepta. Improbi suis diuitiis spoliati, consueta peragere sacrificia non poterant. ἥκων, veniens ad me, ex instituta negotiatione, ἔθυσεν ἄν, immolasset, ἱερεῖον, victimam non vulgarem, sed τι, magnam & excellentem aliquam. τι enim quandoque præstantiam notare antea vidimus. σωθείς, indemnitatem [illegible], à piratis, prædonibus & naufragio, à grassatoribus & viarum obsessoribus liberatus. ὁ δέ τις, vnus item alius, scilicet ἔθυσεν ἂν ἱερεῖόν τι, δίκην ἀποφυγών, qui reus factus, crimen intentatum declinauit, & euasit. Est ἀποφυγών participium indefiniti β, ab aoristo ἀπέφυγον. ἐκαλλιερεῖτο, etiam nulla causa externa eum impellente, præclarum sacrificium in honorem Iouis parasset. Plus est καλλιερεῖσθαι quàm θύειν. est enim καλλιερεῖν, καλῶς τὰ ἱερὰ ποιεῖν, splendidè & magnificè sacra facere. ἐκάλει, vocabat in suas ædes, vbi dum de sacrificio rite peragendo tractaremus, lauto interim conuiuio excipiebar. παράπαν, satis dictum esset, νῦν δ' οὐδὲ εἷς θύει, nisi ex amisso lucro commotior animus hoc adiiciundum putasset: οὐδ' εἰσέρχεται, scilicet εἰς τὸν τοῦ Διὸς ναόν. ἀποπατησόμενοι cacaturi, & ventrem exoneraturi. Non potuit sacerdos contemptius loqui de Iouis sui templo, quàm dum conferendum cum latrina & publico secessu existimauit. γε, saltem: hoc addit religiosè, ne mentitus videatur. πλεῖν. Attici pro πλέον dicunt πλεῖν plus. πλεονεκτεῖν autem dictum hic volunt πλεῖν pro πλείους plures. Sed Atticis consuetum nonnihil est, aduerbia pro nominibus vsurpare. ἢ μύριοι, quàm decies mille: numerus est certus, pro incerto, & maximo. νομιζόμενα. Moris erat, vt quæ in sacrificium adhiberi non possent, quod nullius vsus essent, vt pellis victimæ, & alia huiuscemodi reiicula, sacerdotes suo quodam iure acciperent, proinde sacerdotem ludens ait, par fuisse, vt de excrementis quæ in Iouis templo ponerentur, ipse de more partem aliquam sibi auferret. τὰ νομιζόμενα, scilicet μέρη. Genitiuus autem τούτων habet subauditum geni-

tiuum ἀποτετμημένων, vel præpositionem ἐκ, vt sit, ἐκ τούτων ἀποτετμημένων [illegible] ἰδίᾳ λαμβάνεις. Sacerdos ad ea quæ Carion dixit, parum attentus (magis enim propter spectatorem, quàm propter sacerdotem hoc interiectum est) pergit dicere quod inceperat. κἀυτος, καὶ αὐτος, & ego censeo. Aut καὶ hic abundat, aut ego quoque, quemadmodum aiunt Mercurium fecisse, volo, vbi Ioui vale dixero, & eius negotium curare desiero. Χαίρειν. Quando significamus nos de aliqua re non laborare, ad nos quæ nihil attineat, dicere solemus, χαιρέτω, valeat. ἐνθάδε αὐτὶ, ἐκ [illegible] ponuntur. [illegible] Antea cùm Carion ingressus est domum Chremyli cum Mercurio, audiuit Chremylum in animo habere, deducere Plutum in arcem Palladis, quam prius occupabat Iupiter Soter, vt ab augustiore eo loco gloria maior Pluto esset, tam angustas enim Chremyli ædes tanto numini non conuenire. Iam ergo Carion nactus sacerdotem Iouis, qui Ioue relicto optet Pluto adiungi, cupide eum retinet: magnum enim cunctis erit ex hac re indicium, Plutum ipso Ioue esse potentiorem. ὦ θεός. De quo Deo intelligit? De nullo speciatim: ratio tantùm loquendi est, quam boni ominis causa, de re futura verba facientes, vulgo vsurpare solent. Propterea quandoque pluraliter etiam effertur. [illegible]. Siquidem Diis ita visum fuerit. αὐτόματος nomen est, vltroneus, spontaneus pro aduerbio αὐτομάτως vltrò, sponte. Composita dictio plerisque videtur ab αὐτὸς & ab [illegible] verbo [illegible], excitor, promptus sum. Sonat ergo αὐτόματος ἀφ' ἑαυτοῦ ἐνθυμούμενος, à seipso inductus vt veniret, nemine eum vocante, ἄκλητος non vocatus, quomodo irrumpunt in præpotentum ædes, qui tenuioris sunt fortunæ. πάντα. Omnium bonorum cumulus mihi in eo est, quod ais. Quid est enim quod posthac Iupiter mihi succenseat, ad vos quod diuerterim, si ille tantus idem prior fecit? ἱδρυσόμεσθα, Attica forma, pro ἱδρυσόμεθα. [illegible] Carion multa secum in animo voluit, quibus efficiat, vt aliquando cesset verbis fouere, & retinere hunc sacerdotem: propterea rogat vt dum rem occœptam tractabit, ipse interea quod fiet, æquanimiter ferat. οὗπερ, pro solo οὗ, quod ipsum pro ὅπου, vbi, quo in loco, accipitur. ὦ. i. Ζεῦ.

Τὸν ὀπισθόδομον ἀεὶ φυλάττων τῆς θεοῦ.	*Palladis in munito loco custodiat.*
Ἀλλ' ἐκδότω τις δεῦρο δᾶδας ἡμμένας	*Age faces accensas aliquis huc proferat.*
Ἵν' ἔχων προηγῇ τῷ θεῷ σύ. Ἱερ. Πάνυ μὲν οὖν	*Tu eas gestabis & Pluto præibis. SA. & Lubens: nam hæc omnia faciunda censeo.*
Δρᾶν ταῦτα χρή. Καρ. Τὸν Πλοῦτον ἔξω τις καλεῖ.	*CA. Plutum aliquis huc foras ex ædibus euocet.*

Σχόλια. Τὸν ὀπισθόδομον ἀεὶ φυλάττων.] ὄπισθεν τοῦ [illegible] τεῖχος τῆς καλουμένης [illegible] Ἀθηνᾶς, ἔχων θύρας, ὅπου ἦν θησαυροφυλάκιον. [illegible] ἐν τῷ ὀπισθοδόμῳ ἀπέκειτο. [illegible] τῆς ἀκροπόλεως ἔνθα ἦν ταμιεῖον, ὄπισθεν τοῦ τῆς Ἀθηνᾶς ναοῦ. τοῦτο [illegible], ὡς μέλλοντος προσεῖναι τοῦ Πλούτου. Ἀλλ' ἐκδότω τις δεῦρο.] [illegible] [illegible] [illegible] Ἵν' ἔχων προηγῇ τῷ θεῷ.] τῆς Ἀθηνᾶς [illegible] τὴν ἀκρόπολιν [illegible] [illegible] [illegible] εἰς Πολιὰδα [illegible].

GERARDVS. Ὀπισθόδομον.] Athenis post templum Palladis, locus erat munitissimus, quem vocant ὀπισθόδομον, quod esset δόμος ὄπισθεν τοῦ τῆς Ἀθηνᾶς ναοῦ. Arcem fuisse ferunt, in cuius medio Atheniense ærarium recondebatur, proinde θησαυροφυλάκιον dicebatur. Illius loci custos perpetuus erat Iupiter Soter, illicque religiosissimè colebatur. Hi statuunt, Ioue illinc deposito, Plutum in eius locum substituere. Τῆς θεοῦ. Atticum est, voces masculinas in fœmininas transferre: τῆς θεᾶς scilicet Παλλάδος, vel Ἀθηνᾶς. Simpliciter autem & absolutè θεὸς apud Athenienses Pallas vocatur: fuit enim illa ciuitatis Atheniensium præses, adeò propitia, vt eorum δυσβουλίαν, i. incogitantiam, stulta & inconsulta consilia, benè vertere crederetur. ἀλλ' ἐκδότω. Cariō iam occupatorem se monstrat in instruenda pompa, cum qua deducendus est Plutus. [illegible] scilicet δᾶδας ἔχων [illegible]. Τίς καλεῖ. Possis cum interrogatione legere. Quis vocat, id est, vocare vult Plutum? Sed per imperatiuum ait, κάλει, voca. vsus est Cariō vni alicui ex iis qui aderant, iniungere, vt Plutum euocaret. verùm aliò spectans, nec satis otij habens, subdit tertiam, & eam indefinitam personam τις vnus aliquis vestrum scilicet καλείτω. Non abludit hinc Plautinum illud, Aperite aliquis ostium. Neque quod dixit antea Sycophanta, Καὶ μὴν προσελθεῖν [illegible] ὑμῖν [illegible], ὦ [illegible].

ΔΡΑ-

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ,

Σκηνὴ γʹ.

Τρίμετροι καὶ Ἀναπαιστικοὶ Ἀριστοφάνειοι.

ΓΡΑΥΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Βισετυς. Καρίων τὴν γραῦν περὶ τοῦ νεανίσκου, τοῦ ἐρωμένου πρὸς αὐτὴν ἐπανερχομένου ἀγαθὴν ἐλπίδα ἔχειν κελεύει, ἐμοῦ αὐτοῖς εἰς τὸν τοῦ Διὸς ναὸν εἰσερχεται.

Γρ. Ἐγὼ δὲ τί ποιῶ; Καρ. τὰς χύτρας αἷς τὸν θεὸν
Ἱδρυσόμεθα, λαβοῦσ' ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρε
Σεμνῶς. ἔχουσα δ' ἦλθες αὐτὴ ποικίλα.
Γρ. Ὧν δ' οὕνεκ' ἦλθον. Καρ. πάντα σοι πεπράξεται.
Ἥξει γὰρ ὁ νεανίσκος ὥς σ' εἰς ἑσπέραν.
Γρ. Ἀλλ' εἴ γε μέντοι νὴ Δί' ἐγγυᾷ σύ μοι
Ἥξειν ἐκεῖνον ὡς ἔμ', οἴσω τὰς χύτρας.
Καρ. Καὶ μὴν πολὺ τῶν ἄλλων χυτρῶν τἀναντία
Αὗται ποιοῦσι. ταῖς μὲν ἄλλαις γὰρ χύτραις,
Ἡ γραῦς ἔπεστ' ἀνωτάτω. ταύτης δὲ νῦν
Τῆς γραὸς, ἐπιπολῆς ἔπεισιν αἱ χύτραι.

ACTVS V. SCENA III.

Senarij & Anapaestici Aristophanij.

ANVS, CARIO, CHORVS.

Ego verò quid agam? CA. ollas istas, quibus Deum
In arce collocari conuenit, accipe:
Et eas capiti impositas defer honesto gradu.
Nam alioqui versicoloribus ades vestibus.
AN. Sed quid de iis, quorum causa huc aduenerim?
CA. Omnia nunc fient illicò, ex sententia.
Nam adolescens ad te rursum ibit sub vesperam.
AN. Atqui si tu mihi fidem dederis, vesperi
Eum ad me rediturum: ollas deferam adepol.
CA. Enimuerò longè diuersum hæ ollæ ab aliis
Faciunt ollis. in aliis spuma candida
In summo esse solet: in his autem aniculæ
Ollis, cana subest spuma: ollæ summum tenent.

Σχόλια. Τὰς χύτρας αἷς τὸν θεόν.] ἔθος γὰρ ἦν ἐν ταῖς ἱδρύσεσι τῶν ἀγαλμάτων, ὀσπρίων ἑψηθέντων χύτρας περιπέμπεσθαι ὑπὸ γυναικῶν ποικίλως ἠμφιεσμένων, καὶ οὕτως ἀπήρχοντο χύτρας ἱερὰ τοῖς θεοῖς ἀποδιδόντες. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς.] ἐπειδὴ, ὁπότε μέλλοιεν βωμοὺς ἀφιδρύειν ἢ ἄγαλμα θεῶν, ἕψοντες ὄσπρια ἀπήρχοντο τούτων τοῖς ἀφιδρυμένοις εὐχαριστήρια ἀπονέμοντες τῆς πρώτης διαίτης. ὅθεν καὶ ἐν ταῖς Δαναΐσι. Μαρτύρομαι δὲ Ζηνὸς Ἑρκείου χύτρας. Παρ' αἷς ὁ βωμὸς οὗτος ἱδρύθη ποτέ. Αὐτὴ ποικίλα.] λείπει τὸ ἱμάτια. ἐν ᾧ ποικίλα ἱμάτια ἔχουσα σεμνῶς ἦλθες. πορφυροῖς γὰρ καὶ ποικίλοις ἱματίοις ἐπόμπευον. δεῖ δὲ ἐννοεῖν ὅτι ἡ γραῦς ἐθειάζετο καὶ συνῆλθε τῷ νεανίσκῳ. καὶ ὅτι ἡ γραῦς ποικίλα ἦλθεν ἔχουσα ἱμάτια. Ἡ γραῦς ἔπεστ' ἀνωτάτω.] ἐν τῷ ὑπερζεῖν τὰ μαγειρευόμενα ὄσπρια. γραῦς γὰρ καλεῖται ὁ ἀφρὸς ὁ ἀνώτατος, ἢ τὸ πηγνύμενον ἐλαιῶδες τοῦ ζωμοῦ. ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ἀθάρης. τὸ δὲ ἐπὶ τοίνυν, καὶ τὰ ἐφεξῆς ἐκ τοῦ ποιητοῦ διὰ τοῦ χοροῦ.

Gerardvs. Ἐγὼ δέ.] Anus hæc expostulatura de iuuene quem deamabat, Chremyli domum anteà ingressa, cùm re infecta videt Plutum exire, & omnes iam ad pompam accingi, de recuperando amico spem nullam ipsi relinqui, lamentabili voce exclamat, ἐγὼ δὲ τί ποιῶ? Ego autem quæ tam atroci iniuria sum affecta, quid faciam? quò me vertam? Carion ridiculè eius verba excipit, & quasi illa roget, quidnam in ea pompa factura sit, cùm præsertim omnes rei alicui gerendæ intenti sint, ait, τὰς χύτρας, &c. τὰς χύτρας. Moris erat tum in dicandis aris, & cuiuspiam Dei statua sacranda, vt mulier adesset, vestibus compta varij coloris (eò fortasse res spectabat, vt colorum varietas variam significaret hominum alacritatem, & multiplicem numinis potestatem.) Præterea vt muliercula ad eum modum vestita, ollas secum ferret leguminibus coctis plenas, quæ primitiæ essent, & noui Dei libàmina prima. αἷς, scilicet σύν. λαβοῦσα, vbi acceperis, acceptas. σεμνῶς, grauiter & reuerenter, neque hoc sconuuiate caret: quo enim magis se componet anus ad grauitatem, eò vel Diis ipsis risum ciebit maiorem. αὐτή. Vltro, nemine te admonente vt ποικίλα gestares, etiam si peropus erat, vt in exornanda sic muliere, laborandum nobis fuisset. Ea autem induerat, non vt Deo ita placeret, sed vt amatum adolescentem in amorem sui ita pelliceret. ποικίλα post ἔχουσα. s. ἱμάτια. ὧν δ'. Imperfecta est oratio, subaudiendum quid tandem futurum? aut aliud huiusmodi. Carion satis intelligens mentem aniculæ, verba illi obtruncauit in ore,

omniaque illi promisit secunde, veritus ne ea de [illegible] [illegible]. [illegible], paulo post futurum tem notat, breuiter futuram. Et hinc anum [illegible] recipiet anus. [illegible]. adeo captus erit amore [illegible]. Antea enim anus dicebat se [illegible] ad adolescentem, nunc contra fit. [illegible]. [illegible] animo profert hoc Carion, vt velit intellectum ad anum iuuenem [illegible] nunquam. [illegible]. Vtile magis quam [illegible]. [illegible], sonat quam diceret. Per Deum, quod ex animo & [illegible] summa proferetur. Vide autem, quaeso, in te indecenti, quo affirmatius vetula iurat, hoc stolidiorem se, & magis ridiculam praestat. [illegible], futurum est ab [illegible]. [illegible]. Ollis vetulae [illegible] positis, Carion ad spectatorem conuersus, & digito ollas ostentans hoc ait, [illegible]. De nomine [illegible] & varias res significanti, sumitur hic iocandi occasio. [illegible] enim quandoque spumam notat, quae feruente olla supernatat, quod [illegible] vult, dum ait, [illegible]. Quandoque autem & fere semper, anum significat, quo sensu per metaphoram anum hanc vocat spumam, sordes, id est, sordidam, immundam, & ab omnibus reiiciendam, conculcandamque. [illegible] quod & [illegible] dicitur, significat [illegible], supra, in summo, genitiuum amat. Ergo, Carionis praesertim diligentia, compositis omnibus, sacerdos cum [illegible], anus cum ollis, Chremylus cum aliquot aliis, honorifice, solennique adhibita pompa, Plutum [illegible] deducere parant. quos dum continua serie chorus progredi videt, populo finem actionum expectanti, quod sequitur ait.

BISETVS. [illegible]] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible].

ΧΟΡΟΣ.

BISETVS. Ὁ χορὸς [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Χρ. Οὐκ ἔτι [illegible] [illegible] μέλλειν οὐδ᾽ ἡμᾶς, ἀλλ᾽ ἀναχωρεῖν·

Εἰς [illegible]. δεῖ γὰρ κατόπιν τούτων ᾄδοντας ἕπεσθαι.

CHORVS.

CH. *Nihil est igitur, quòd nos hic cunctemur, sed pone sequentes*

Abeamus: oportet enim horum nota sequi vestiges cantu.

GERARDVS. [illegible]] itaque, quoniam videlicet omnes hinc abeunt. [illegible]. οὐδ᾽ ἡμᾶς, neque nos qui hucusque interfuimus Comoediae, dum post alios alii prodirent actores. [illegible]. [illegible], retro. Dum Chorus haec dicit, oculos in spectatores intendit, a tergo Plutum & reliquam pompam incedentem habet, quos non prius subsequetur, quàm [illegible] contestatus. [illegible]. Dixisset [illegible], sed [illegible] cum gemitu adiecit, vt doceret Chorum simul, continuóque tractu, cum aliis abire debere. [illegible]. Ad chorum enim [illegible], pertinet, [illegible], & comica lege exitus Comoediae laetus esse debet.

ΤΕΛΟΣ

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΝΕΦΕΛΩΝ

ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ.

Τὸ δράματι τῶν Νεφελῶν κατὰ Σωκράτους γέγραπται τοῦ φιλοσόφου ἐπίτηδες, ὡς κακοδιδασκαλοῦντος τοὺς νέους Ἀθηναίων, τῶν κωμικῶν πρὸς τοὺς φιλοσόφους ἐχόντων τινὰ ἀντιλογίαν. οὐχ ὥς τινες, δι' Ἀρχέλαον τὸν Μακεδόνων βασιλέα ὅτι προὐτίμησεν αὐτὸν Ἀριστοφάνους. Ὁ χορὸς δὲ ὁ κωμικὸς εἰσήρχετο ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ, τὴν καλουμένην λογεῖον, καὶ ὅτε μὲν πρὸς τοὺς ὑποκριτὰς διελέγετο, εἰς τὴν σκηνὴν ἑώρα. ὅτε δὲ ἀπελθόντων τῶν ὑποκριτῶν τοὺς ἀναπαίστους διεξῄει, καὶ πρὸς τὸν δῆμον ἀπεστρέφετο, καὶ τοῦτο ἐκαλεῖτο στροφή. ἦν δὲ τὰ ἰαμβεῖα τετράμετρα. εἶτα τὴν ἀντίστροφον ἀποδόντες, πάλιν τετράμετρον ἀπῄεσαν ἴσον εἶχον. ἦν δὲ τὰ πλεῖστα ις. ἐκαλεῖτο δὲ ταῦτα ἐπιρρήματα. ἡ δὲ ὅλη κατάστασις τοῦ χοροῦ ἐκαλεῖτο παράβασις. Ἀριστοφάνης ἐν Ἱππεῦσιν. ἦν μὲν τις ἀνὴρ τῶν ἀρχαίων κωμῳδιδάσκαλος. ὅς ὑμᾶς ἠνάγκαζε λέξοντας ἔπη πρὸς τὸ θέατρον παραβῆναι. ἄλλως. Φασὶ τὸν Ἀριστοφάνην γράψαι τὰς Νεφέλας, ἀναγκασθέντα ὑπὸ Ἀνύτου καὶ Μελίτου, ἵνα προδιασκέψωνται, ποῖοί τινες εἶεν Ἀθηναῖοι, ἀκούοντες κατὰ Σωκράτους. ηὐλαβοῦντο γὰρ ὅτι πολλοὺς εἶχεν ἐραστάς, καὶ μάλιστα τοὺς περὶ Ἀλκιβιάδην. οἳ ἐπὶ τοῦ δράματος τούτου μηδὲ νικῆσαι ἐποίησαν τὸν ποιητήν. ὁ δὲ πρόλογος ἐκ τῶν Νεφελῶν, ἁρμοδιώτατα καὶ δεξιώτατα συγκείμενος. πρεσβύτης γάρ ἐστιν ἀγροῖκος, ἀχθόμενος παιδὶ ἀστικοῦ φρονήματος γέμοντι, καὶ τὴν οὐσίαν εἰς πολυτέλειαν ἀπολλυμένην. ὁ γὰρ τὴν Ἀλκμαιωνιδῶν οἰκίαν, ὅθεν ἦν τὸ πρὸς μητρὸς γένος, ἐξ ἀρχῆς ὥς φησιν Ἡρόδοτος, τεθριπποτρόφος ἦν. καὶ πολλὰς ἀνῃρημένη νίκας, τὰς μὲν Ὀλυμπιάσιν, τὰς δὲ Πυθοῖ ἐνίας δὲ Ἰσθμοῖ καὶ Νεμέᾳ καὶ ἐν ἄλλοις ἀγῶσιν. ζηλοῦσαν οὖν ὁ νεανίσκος, ἀπέκλινε πρὸς τὸ ἔθος τῶν πρὸς μητρὸς προγόνων. ἄλλως. Πρεσβύτης Στρεψιάδης ὑπὸ δανείων καταπονούμενος, διὰ τὴν ἱπποτροφίαν τοῦ παιδός, δεῖν τι βέλτιον φροντίσαντος ὡς τὸν Σωκράτη, μαθεῖν τὸν ἥττονα λόγον. ἀντιπρεσβευομένου δὲ τοῦ μειρακίου, αὐτὸς ἐλθὼν μεμάθηκε, μαθητὴν Σωκράτους ἐκκαλέσας τινὰ διαλέγεται. ἐκκυκληθείσης δὲ τῆς διατριβῆς, οἱ τε μαθηταὶ κύκλῳ καθήμενοι, αὐχμηροὶ συνορῶνται καὶ αὐτὸς ὁ Σωκράτης ἐπὶ κρεμάθρας αἰωρούμενος καὶ ἀποσκοπῶν τὰ μετέωρα θεωρεῖται. μετὰ ταῦτα πλεῖστα παραλαβὼν τὸν πρεσβύτην, καὶ τοὺς νομιζομένους παρ' αὐτῷ θεοὺς ἀέρα, πρὸς τούτοις δὲ Αἰθέρα καὶ Νεφέλας, κατακαλεῖται. πρὸς δὲ τὴν εὐχὴν, εἰσέρχονται Νεφέλαι, ἐν σχήματι χοροῦ. καὶ φυσιολογήσαντος οὐκ ἀπιθάνως τοῦ Σωκράτους, καταστᾶσαι πρὸς τοὺς θεατὰς περὶ πλειόνων διαλέγονται. μετὰ δὲ ταῦτα, ὁ μὲν πρεσβύτης διδασκόμενος ἐν τῷ φανερῷ τινὰ τῶν μαθημάτων γελοῖα ποιεῖ. καὶ ἐπειδὴ διὰ τὴν ἀμαθίαν ἐκ τοῦ φροντιστηρίου ἐκβάλλεται, διάγων πρὸς βίαν τὸν υἱὸν, συνίστησι τῷ Σωκράτει. τούτου δὲ ἐξάγοντος αὐτῷ ἐν τῷ θεάτρῳ τὸν ἄδικον καὶ τὸν δίκαιον λόγον, διαγωνισθεὶς ὁ ἄδικος πρὸς τὸν δίκαιον λόγον, καὶ παραλαβὼν αὐτὸν ὁ ἄδικος λόγος, ἐκδιδάσκει. κομισάμενος δὲ αὐτὸν ὁ πατὴρ ἐκπεπονημένον, ἐπηρεάζει τοῖς χρήσταις, καὶ ὡς κατωρθωκότα δίαιταν παραλαβών. γενομένης δὲ περὶ τὴν εὐωχίαν ἀντιλογίας, πληγὰς λαβὼν ὑπὸ τοῦ παιδὸς, βοὴν ἵστησι, καὶ προσπαραλογούμενος ὑπὸ τοῦ παιδὸς, ὅτι δίκαιον τοὺς πατέρας ὑπὸ τῶν υἱῶν ἀντιτύπτεσθαι, ὑπεραλγῶν διὰ τὴν πρὸς τὸν υἱὸν συγκρούσιν ὁ γέρων, κατασκάπτει καὶ ἐμπιπρήσι τὸ φροντιστήριον τῶν Σωκρατικῶν. Τὸ δὲ δρᾶμα τῶν πάνυ δυνατῶς πεποιημένων. ἄλλως διὰ στίχων.

Πατὴρ τὸν υἱὸν σωκρατίζειν προσάγεται.
Καὶ τῆς περὶ αὐτὸν ψυχρολογίας διατριβὴ
Ἱκανὴ, λόγων ἀπόνοια πρὸς τοὐναντίον.
Χορὸς δὲ νεφελῶν ὡς ἐπωφελῆ λέγων.
Καὶ τὴν ἀσέβειαν Σωκράτους διεξιών.
Ἀλλὰ θ' ὑπ' ἀνδρὸς κατηγορίαι πικραί.
Καὶ τῶν μαθητῶν εἰς παράλοιας ἐκτόπως.
Εἶτ' ἐμπυρισμὸς τῆς σχολῆς τοῦ Σωκράτους.

Τὸ δὲ δρᾶμα τοῦτο τῆς ὅλης ποιήσεως κάλλιστον εἶναί φασι, καὶ τεχνικώτατον. Αἱ πρῶται Νεφέλαι ἐδιδάχθησαν ἐν ἄστει ἐπὶ ἄρχοντος Ἰσάρχου, ὅτε Κρατῖνος μὲν ἐνίκα Πυτίνῃ. Ἀμειψίας δὲ Κόννῳ. διόπερ Ἀριστοφάνης ἀπορριφθεὶς παραλόγως, ᾠήθη δεῖν ἀναδιδάξας τὰς δευτέρας καταμέμφεσθαι τὸ θέατρον. ἀτυχῶν δὲ πολὺ μᾶλλον καὶ ἐν τοῖς ἔπειτα, οὐκέτι τὴν διασκευὴν εἰσήγαγεν. αἱ δὲ δεύτεραι Νεφέλαι, ἐπὶ Ἀμεινίου ἄρχοντος. τοῦτο δέ ἐστι τὸ αὐτὸ τῷ προτέρῳ. διεσκεύασται δὲ ἐπὶ μέρους, ὡς ἂν δὴ ἀναδιδάξαι μὲν αὐτὸ τοῦ ποιητοῦ προθυμηθέντος, οὐκέτι δὲ τοῦτο δι' ἥν ποτε αἰτίαν ποιήσαντος. καθόλου μὲν οὖν σχεδὸν παρὰ πᾶν μέρος γεγενημένη διόρθωσις. τὰ μὲν γὰρ περιῄρηται, τὰ δὲ πέπλεκται, καὶ ἐν τῇ τάξει καὶ ἐν τῇ τῶν προσώπων διαλλαγῇ μετεσχημάτισται. ἃ δὲ ὁλοσχερῆ τῆς διασκευῆς, τοιαῦτα ὄντα τετύχηκεν, αὐτίκα ἡ παράβασις τοῦ χοροῦ ἤμειπται. καὶ ὅπου ὁ δίκαιος λόγος πρὸς τὸν

ἄδικον λαλεῖ. καὶ τελευτᾷ ἐν ὅπου καίεται ἡ διατριβὴ Σωκράτους.

Τὴν μὲν κωμῳδίαν καθῆκε κατὰ Σωκράτους, ὡς τοιαῦτα νομίζοντος, καὶ Νεφέλας καὶ Ἀέρα, καὶ τὰ γὰρ ἄλλ᾽ ἢ ξένους εἰσάγοντος δαίμονας. χορῷ δὲ ἐχρήσατο Νεφελῶν πρὸς τὴν τοῦ ἀνδρὸς κατηγορίαν. διὰ τοῦτο οὕτως ἐπεγράφη. διτταὶ δὲ φέρονται Νεφέλαι. οἱ δὲ κατηγορήσαντες Σωκράτους, Μέλιτος καὶ Ἄνυτος.

Ἄλλως. Θωμᾶ τοῦ Μαγίστρου.

Ἄνυτος καὶ Μέλιτος Σωκράτει τῷ Σωφρονίσκου βασκήναντες, ἐπεὶ αὐτὸν μὴ δυνατοὶ ἦσαν βλάψαι, ἀργύριον ἱκανὸν Ἀριστοφάνει δεδώκασιν, ἵνα δρᾶμα κατ᾽ αὐτοῦ συνθήσηται. καὶ ὃς πεισθεὶς, γέροντά τινα Στρεψιάδην καλούμενον ἐπλάσατο ὑπὸ χρεῶν πιεζόμενον, δι᾽ ἃ ἠνιᾶτο περὶ τὴν τοῦ παιδὸς Φειδιππίδου ἱπποτροφίαν. οὗτος δὲ τῇ πενίᾳ ἐχόμενος, μὴ ἔχων ὁ Στρεψιάδης τί ποιήσει περὶ τὰ χρέα, βουλεύεται προσαγαγεῖν τῷ Σωκράτει τὸν τοῦτον παῖδα, ἵνα παρ᾽ αὐτοῦ τὸν ἄδικον μάθῃ λόγον, καὶ οὕτω τοὺς δανειστὰς ἀποκρούσηται. Φειδιππίδης μὲν οὖν πολλὰ δεηθέντος τοῦ πατρὸς, προσελθεῖν οὐκ ἐπείσθη. ἀποτυχὼν δὲ ὁ πρεσβύτης τῆς ἐκείνου ἐλπίδος, καὶ μὴ ἔχων ὅ τι καὶ γένηται, εἰς δεύτερον εἶδε πλοῦν. οὐδὲν γὰρ τῆς ἡλικίας φροντίσας, οὐδὲ ἐνθυμηθεὶς εἰπεῖν ἅπερ δόξειεν ἀνὴρ γέρων οὐδαμῶς μανθάνειν, καθάπερ κομιδῇ νέος, ἀφικνεῖται. ἀλλ᾽ εἰς ἓν ἀφορῶν μόνον ἐκεῖνο, ἐὰν ἄρα οἷός τε γένηται τοὺς δανειστὰς διὰ πιθανῶν ἀποστερῆσαι τὰ χρήματα, αὐτὸς προσέρχεται τῷ Σωκράτει. καὶ ἔχων δὲ ἐπιμέτρου τῇ γνώμῃ τὸν νοῦν, ἀλλὰ τοσοῦτος ὢν εἰς εὐήθειαν οἷος καὶ πρὶν τῆς παιδείας ἔφησθαι, αὐτὸς μὲν ἀπέγνω παιδεύεσθαι, προσελθεῖν δὲ τῷ παιδὶ καὶ αὖθις πολλαῖς πέπεικε ταῖς δεήσεσιν, ἵνα τοῦ Σωκράτους ὁμιλητὴς γένηται. ὃ δὴ καὶ γέγονε καὶ μεμάθηκε. συνίσταται δὲ τὸ δρᾶμα ἐκ χοροῦ Νεφελῶν. ἔχει δὲ κατηγορίαν τοῦ Σωκράτους ὅτι τοὺς συνήθεις θεοὺς ἀφεὶς καινὰ νομίζει δαιμόνια· Ἀέρα, Νεφέλας, καὶ τὰ τοιαῦτα.

OCCASIO FABVLÆ, QVÆ INSCRIBITVR NVBES.

EX FRISCHLINO.

Qvoniam Aristophanes hac Comœdia Socratem insectatur: nos occasionem Fabulæ ex Æliano referemus, apud quem lib. 2 Var. historiæ Cap. 13 copiose & eleganter omnia quæ huc pertinent, describuntur. Anytus, inquit, causas & vias quærebat contra Socratem propter ea quæ supra diximus. Metuebat verò Athenienses, & illorum voluntatem suspectam habebat quemadmodum accepturi essent hominis accusationem. Nam celebre nomen Socratis erat, tum propter alia, tum potissimum, quod in Sophistas vehementer invehēretur: in quibus nihil sanum inerat: & qui neque sciebant, neque docebant quicquam operæpretium. Ab his igitur initium petere & periculum facere cœpit, quam in partem accepturi essent accusationem Socratis Athenienses. Nam statim eum in crimen vocare, non arbitrabatur esse consultum: partim ob ea, quæ exposui; partim, ne Socratis amici & asseclæ exasperatos, contra accusatorem, iudicum animos in suas partes abstraherent, & sic in se aliquod malum redundaret: ut qui falsò detulisset hominem, non solùm nullius calamitatis in Repub. autorem: verum etiam ex diverso, civitatis Atheniensium ornamentum. Quid ergò excogitat? Aristophanem Poetam Comicum, nugatorem: qui & ridiculus erat, & talis haberi studebat: subornat & persuadet, ut in Comœdia Socratem ab iis, quæ plerique de eo conficta norant, malis taxaret atque incesseret. Esse loquacem, & dicendo efficere, ut malæ causæ bonæ videantur: introducere novos & inusitatos Dæmones: cùm neque nosset interim, neque reverenter haberet Deos, atque hæc ipsa quoque in eos, qui eius opera uterentur, transfundere, & eos in falsam opinionem inducere. Aristophanes, arrepto argumento, admodum strenuè risum interposuit, & metrorum festivitatem: optimum Græcorum, adversus quem diceret, materiam sibi faciens. Non enim illi Cleon erat in Dramate propositus: non suggillabat Lacedæmonios, aut Thebanos aut ipsum Periclem: sed virum Diis omnibus, præsertim Apollini, charum. Proinde rei insolentia, & insolito in Scena spectaculo Socratis, primum omnes Athenienses, cum nihil minus expectassent, obstupuerunt. Deinde, quoniam naturâ invidiosi erant Athenienses, & ad optimis quibusque detrectandum proclives: non solum illis, qui in administratione Reipub. & magistratibus excellerent: verum etiam qui vel doctrina literarum, vel vitæ gravitate præfulgerent: iucundum eis ludicrum

dictum visæ sunt illæ Nebulæ, & actorem plausu tanto prosequebantur: quanto nunquam anteà, & clamore victoriam ei decreuerunt: mandaruntque iudicibus, vt Aristophanis nomen, non alterius, scriberent. Atque Drama fuit eiusmodi. Socrates verò rarò veniebat in theatra: nisi quando Euripides Tragicus Poeta cum nouis Tragœdijs certaret: tum enim accedere solebat. Et tunc quoque cum Euripides in Piræo contenderet, eo descendebat. Nam amabat hominem tum propter sapientiam, tum propter carminum virtutem & bonitatem. Aliquando tamen ipsum Alcibiades filius Cliniæ, & Critias filius Callæschri, vt Comœdias etiam in Theatro audiret, inuitarunt: & tantùm non coëgerunt. Verum ille non magni Comicos pendebat: sed egregie contemnebat (vt vir modestus, iustus, probus & sapiens) homines mendaces, iniuriosos & sani nihil dicentes: quod ipsos male habuit. Atque etiam hæc erant Aristophanis Comœdiæ seminaria: non solùm ea, quæ Anytus & Melitus suggesserant. Haud etiam vero dissimile est, Aristophanem magna pecunia ex hac re locupletatum fuisse. Nam, cùm illi cuperent & omnino festinarent, Socratem calumnijs & conuitijs proscindere: ipse verò pauper & scelerosus esset: quid absurdum sequatur, si statuamus eum argentum ob rem inhonestam, & maleficiosam cepisse? Sed de his ipse sibi conscius est. Consecutum est igitur Drama magnam gloriam. Etenim illud Cratini tum maximè verum erat: Theatrum male sana corda habebat: & quoniam Bacchanaliorum festum celebrabatur, magna multitudo Græcorum eò spectandi cupiditate, confluxerat. Cùm ergo circumferretur in scena Socrates & crebrò nominaretur (non mirum, si etiã visus in histrionum personis, nam figulos etiam pulchre eum persæpe expressisse constat) Peregrini, quis ille, qui in Comœdia traduceretur, esset, nescientes: susurrum & murmur excitabant: atque quisnam esset ille Socrates, interrogabant. Quod cum animaduertisset ille (etenim non forte fortuna aderat: sed sciens se in Comœdia taxandum: sedebatque in opportuno loco Theatri) ad tollendam dubitationem ex animis peregrinorum surrexit, & per totum Drama, congredientibus histrionibus, stans cernebatur. Adeò Socrates & istam Comœdiam & Athenienses nihili fecit.

Hactenus Ælianus, cuius integram narrationem huic libro inserere voluimus, propterea quòd ea huic Comœdiæ non parum lucis afferat. Sed nos ista iam neque confirmare neque confutare instituimus: hanc rem in alium locum reijcientes. Qui plura volunt in promptu habere pro defensione Socratis: hi legant Apologiam Socratis apud Platonem & Xenophontem, item Plutarchi lib. De Genio Socratis: & Appuleium de Deo Socratis. Nos ad argumentum fabulæ accedimus, quod tale est.

ARGVMENTVM FABVLAE.

INTRODVCIT Poëta quendam Strepsiadem, noctu diúque semetipsum torquentem, propter debita & æs alienum, à fœneratoribus acceptum: in quod pater se causa filij, cui equos emerat, temerè coniecerit. Nam instante iam nouilunio, quo debita exigebantur, noctem iste insomnem habet. Quare accensa lucerna, sumtus & debita secum supputat: filium, qui equos & currus somniabat, è lecto excitat: orat, vt Philosophos, Socratem & Chærephontem adeat, & ab illis Sophisticam persuadendi artem addiscat. Sic enim fore, vt creditoribus imponat: & quòd pater nihil cuiquam debeat, illis persuadeat. At Phidippides (hoc enim nomen filio) rei equestris amore adductus, Philosophicum pallorem detestatur, patríque morem gerere recusat, & conditionem respuit. Quare, senex, omni spe, quam de filio conceperat, abiecta, ipsemet Socratem adire, & mentiendi artem, nulla ætatis ratione habita, perdiscere constituit. Non longè progressus, ad ostium Academiæ seu Lycei peruenit, atque hoc pulsat & Socratem quærit. Discipulus domo egrediens, cognita aduentus causa, exponit seni quædam arcana Socratis: sed ridicula: vt sunt, de dimensione saltus pulicum, de culicibus, ore ne an podice sonum edant, & similibus. Quas subtilitates homo rusticus primùm admiratur: deinde in Scholam introducitur: vbi conspicatus fortè globum cœlestem & terrestrem affabrè factum: nonnulla de situ Vrbium & Insularum, déque erudito puluere ridiculè docetur. Ibidem in calatho consistentem Socratem, quasi à terra submotum: & in sublimiori loco cœlum contemplantem, salutat: causam aduentus exponit: doceri cupit: mercedem sanctè per Iouem promittit. Ille Iouis audito nomine, negat esse Iouem: & præter Nubes, nulla restare vsquam numina. Mox homi-

ne rustico, sacris Philosophicis initiato, Nebulas inuocat: vt hæ sibi in Strepsiade informando, opem ferant. Introgressis, muliebri specie, in Theatrum Nubibus, docet Socrates: illas esse Sophistarum Deas: easdem tonare & fulgurare. Hac de causa etiam à Strepsiade adorantur: eique omnem operam pollicentur Nubes. Quare iterum rogat Socratem Strepsiades, vt Sophisticam se doceat: promittit omnem diligentiam cum laborum & plagarum tolerantia coniunctam: dummodo tabula fiat: & a debitis liberetur. Annuit Socrates, & homini suam operam promittit: exploratis tamen prius ingenij viribus, facultate Memoriæ & dono facundiæ. Postea introductum in scamno collocat, & quæ facere eum velit, paucis admonet. Illis è proscenio digressis, Nubium Chorus de Aristophanicis Comœdiis & de hac cumprimis, ad spectatores verba facit: Poetam laudat: alios Comicos reprehendit. Hinc orationem ad Deos conuertit: & Iouem, Neptunum, Solémque inuocat. Mox iterum ad spectatores conuersus, Athenienses accusat: quod Nubibus sacra non faciant, & ingrati sint pro Cleone, à se tempestatibus interemto. Hinc Apollinem, Dianam, Mineruam & Bacchum Chorus adorat. Postremò rursus quædam in ciuibus vituperat. Redit interim in Scenam cum Strepsiade Socrates, & de Hominis hebeti ingenio conqueritur: simul varia ex ipso interrogat. At ille rogatus de cepis, semper respondet de aliis: ac nihil penè in ore habet, quam λόγον ἥττονα καὶ κρείττονα: hoc est, quemadmodum causa inferior, dicendo fieri possit superior: sicut hæc nomina interpretatur Cicero in Bruto. Socrates hominem agresti ingenio præditum, monet, artem Grammaticam primò illi discendam, vt possit masculinum discernere à fœminino. Ibi iocosa & lepida, de Nominum quorundam generibus oboritur disputatio, sed inutilis & ociosa. Tandem scamno insidere & secum meditari iubetur rusticus. Sed vexatus a cimicibus, Socratem rogat, vt celeriter rem expediat, cuius ipse gratia aduenerat. Ille mollitiem hominis incusat, & animum nunc huc, nunc illuc diuidere, adeóque in omnes partes rapere iubet, vt inde viam inueniat, qua suos debitores defraudet. Quare operto capite, rusticus senex, mirabiles technas excogitat, quibus fœneratores possit in fraudem inducere. Sed cùm ætatis vitio nimium esset obliuiosus, nec firmiter præcepta Socratis retinere posset: suadente Nubium choro, filium accersitum abit, vt ipse Sophisticam in schola Socratis addiscat. Ægrè hunc illò pertractum, & precibus minísque adactum, vix tandem adducit: fortè iurantem per Iouem, castigat: narrat Socratis subtilitates, & vitam sordidam: ad extremum Socrati eundem commendat, & bona spe vtrinque accepta, recedit. Tum duo viri accedunt, vna cum Nubium choro: alter Dicæus, id est, iustus: alter Adicus, id est, iniustus, qui mutuis conuitiis & calumniis dignè & indignè se persequuntur. Choro litem & altercationem sedante, & ferente leges disputationis, ambo iuuenem aggrediuntur, non aliter atque Herculem illum Prodicium, Virtus & Voluptas. Prior sententiam dicit Iustus, & mores antiquitatis bonos ac frugales commendat: simul Phidippidem exhortatur, vt relicto Adico & Nubibus, se consequatur. Huic magnis clamoribus se opponit Adicus, & vitæ voluptariæ commodis monstratis, Temperantiæ verò & aliarum virtutum incommodis, Iuueni persuadet, vt suæ insistat viæ: simúlque pluribus conuitiis Dicæum è schola profligat. Strepsiade oranti & instanti, demùm Socrates fidem & diligentiam, optatúmque studiorum euentum pollicetur. Chorus verò spectatorum æquanimitatem expetit, pro qua fœcũdas illi pluuias pollicetur. Vexatus interim summa creditorum, in quos inciderat, importunitate & minis, Strepsiades: redit ad Socratem, sperans filium suum aliquid in arte Sophistica iam profecisse. Idque vbi cognouit, vehementer lætatur, & filium iam doctiorem salutat, ipsúmque præstigiarum suarum specimen aliquod exhibentem, summoperè admiratur. Adueniunt ibi duo creditores, fœnus ab illo postulaturi, Pasias & Amynias, vterque cum teste. Sed vtrunque eludit Strepsiades: alterum, quòd artem Grammaticam nõ didicisset, nec Masculinum à Fœminino posset discernere: eáque de causa nihil ei deberi affirmat. Alterum verò, quòd, cùm meteororum sit ignarus, nihil ipse debeat pro mutuo exigere. Sic vtrunque a sua domo remouet. Ipse cum filio instituit conuiuium. Interim Chorus malum, quod statim euenit, Strepsiadæ prædicit: quòd cum veterator sit, etiam dignum suis fraudibus accepturus sit stipendium. Subitus ergo tumultus oritur, in quo verberatus à filio Phidippide pater, iniuriam queritur spectatoribus. Sed filius, Sophisticam edoctus, iuste à se verberatum esse patrem ostendit, propterea quòd ipse in conuiuio Simonidem & Æschylum laudasset: Euripidem verò reprehendisset. Patre

paterna

paterna obiiciente beneficia filio,& ingratitudinem istam exprobrante, Phidippides copiosis verborum præstigiis probare conatur,contra legis edictum parentes iustè à filiis verberari,& insuper matri quoque verbera minatur. Quibus rebus commotus atque irritatusStrepsiades,damnatis Nubibus,& Socratis Sophismatis, seruum suum adhortatur, vt arrepto ligone scholam Socratis diruat: simul ipse etiam accensis facibus eandem incendit,ac diripit.

ARGVMENTVM
ΑΚΡΟΣΤΙΧΕΣ.

N *actus magistrum Socratem cum Nubibus*
V *anam Sophisticam aggreditur vir senex,*
B *artologiis sua soluturus debita.*
E *xin,vbi nil proficit,adducit filium.*
I *s iam Sophista factus,edit specimina:*
S *ed,verberatus ab hoc pater euertit scholam.*

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.	PERSONAE DRAmatis.
Στρεψιάδης.	Strepsiades, Senex rusticus.
Φειδιππίδης.	Phidippides, Adolescens.
Θεράπων Στρεψιάδου.	Famulus Strepsiadis.
Μαθητὴς Σωκράτους.	Discipulus Socratis.
Σωκράτης.	Socrates.
Χορὸς Νεφελῶν.	Chorus Nubium.
Δίκαιος λόγος.	IustusSermo.
Ἄδικος λόγος.	Iniustus Sermo.
Δανειστὴς Πασίας.	Pasias,Danista.
Δανειστὴς Ἀμυνίας.	Amynias,Danista.
Μάρτυς.	Testis.
Χαιρεφῶν.	Chærepho.

Ἡ εἴσθεσις τοῦ δράματος ἄρχεται ἐκ συστηματικῆς περιόδου. καὶ ἑξῆς ἐκ προσώπων ἀμοιβαίων. οἱ δὲ στίχοι εἰσὶν ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι σνθ. ὧν προτίθεται ἐν ἀρχῇ τοῦ δράματος, κῶλον ἰαμβικὸν μονόμετρον ἀκατάληκτον. Ἐν εἰσθέσει κῶλον ἰαμβικὸν μονόμετρον ἀκατάληκτον. καὶ μετὰ τὸν διακοσιοστὸν εἰκοστὸν ἕτερον κῶλον ἰαμβικὸν μονόμετρον καταλήκτον. τελευταῖος δὲ πάντων τούτων στίχος. καταπατεῖ ὅμοιος γὰρ παμπάλη γένωμαι. ἐπὶ ταῖς ἀποθέσεσι τῶν συστημάτων παράγραφος ἐπὶ δὲ τῷ τέλει πάντων τῶν στίχων κορωνίς.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΝΕΦΕΛΑΙ.

ARISTOPHANIS NVBES.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ,

Σκηνὴ πρώτη.

Τρίμετροι ἰαμβικοί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ, ΘΕΡΑΠΩΝ.

Ἰοὺ ἰού.
Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν, ὅσον
Ἀπέρατον; οὐδέποθ' ἡμέρα γενήσεται;
Καὶ μὴν πάλαι γ' ἀλεκτρυόνος ἤκουσ' ἐγώ.
Οἱ δ' οἰκέται ῥέγκουσιν, ἀλλ' οὐκ ἂν πρὸ τοῦ.
Ἀπόλοιο δῆτ' ὦ πόλεμε πολλῶν οὕνεκα.
Ὅτ' οὐδὲ κολάσ' ἔξεστί μοι τοὺς οἰκέτας.
Ἀλλ' οὐδ' ὁ χρηστὸς οὑτοσὶ νεανίας
Ἐγείρεται τῆς νυκτὸς, ἀλλὰ πέρδεται
Ἐν πέντε σισύραις ἐγκεκορδυλημένος.
Ἀλλ' εἰ δοκεῖ ῥέγκωμεν ἐγκεκαλυμμένοι.

ACTVS I. SCENA prima.

Trimetri Iambici.

STREPSIADES, PHIDIPPIDES, PVER.

Heu, eheu:
Proh Iuppiter Rex, quàm infinitum hoc noctis est?
Nunquám ne lucescet hodie? atqui dudum ego
Galli audiui cantum: & adhuc stertunt famuli.
Sed non licebat antehac ita stertere.
Male pereas ô Bellum, tum propter alia
Multa mala: tum quòd mihi pulsare seruulos
Per te non licet. At enim neque bonus hic meus
Adolescens hac nocte è somno expergiscitur:
Sed pedit, inuolutus quinque stragulis.
Age, si places, in lecto pergamus stertere.

Σχόλια. Ἰοὺ ἰού.] σχετλιαστικὸν ἐπίρρημα. διὰ τὸ ἐγρηγορέναι καὶ ἀγρυπνεῖν, δυσφορῶν ἀναβοᾷ. συμβαίνει γὰρ τοῖς ἀγρυπνοῦσι, μάλιστα μεγάλας τὰς νύκτας νομίζειν. ἠγρύπνει δὲ ὁ Στρεψιάδης μὴ δυνάμενος ὑπνώττειν ὑπὸ τῆς τῶν χρεῶν φροντίδος. τὸ δὲ προοίμιον σχετλιαστικὸν ἐκ τοῦ πράγματος. Βασιλεῦ.] οὐκ ἀργῶς χρὴ τοῦτο νομίζειν τὸν ποιητὴν εἰρηκέναι. ἔχεται γὰρ ἱστορίας τοιαύτης. τοῖς Ἀθηναίοις πυθοχρήστως ἐγένετο καταλῦσαι μὲν τὰς βασιλείας. προστήσασθαι δὲ, Δία βασιλέα. ὥστε τὸ λεχθὲν τῆς ἱστορίας ταύτης ἔχεσθαι χρὴ νομίζειν. Τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν.] τὸ μέγεθος. τὸ ἔκταμα. ἔθος δὲ τοῖς Ἀττικοῖς ἐπαγωγῇ χρῆσθαι. οἷον, ἵππος σπάνιόν τι χρῆμα. καὶ γυνὴ, σπάνιόν τι χρῆμα. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. Ἀπέρατον.] μεγάλου πέρας οὐκ ἔστιν, οἱ δὲ ἀπέραντον μετὰ τοῦ ν γράφοντες, ἁμαρτάνουσιν. ζητεῖται δὲ πῶς τὰς νύκτας μεγάλας λέγει. Διονυσιακοῦ γὰρ ὄντος τοῦ δράματος, συνίστασθαι τὰς νύκτας ἀνάγκη, διὰ τὸ ἐν τῷ καιρῷ ἐπιτελεῖσθαι τὰ Διονύσια. πλὴν εἰ μὴ τούτῳ μεγάλαι καταφαίνονται, διὰ τὸ φροντίζειν ὅπερ πάσχειν συμβαίνει τοὺς ἀγρυπνοῦντας. παρεπιγραφὴ δὲ, συγκεκαλυμμένος καὶ καθεύδων ὑποτίθεται, ἐξανακαλυψάμενος καὶ ἔξω τὴν κεφαλὴν ποιήσας τοῦ περιβλήματος. Οἱ δ' οἰκέται ῥέγκουσιν.] οὕτως Ἀττικοὶ διὰ τοῦ κ. οἰκέτας δὲ νῦν οὐ τοὺς θεράποντας μόνον λέγει, ἀλλὰ πάντας τοὺς κατὰ τὴν οἰκίαν. καθεύδουσιν οὖν πάντες, ὡς τῶν ἄλλων μὲν ἀμεριμνούντων, αὐτοῦ δὲ φροντίζοντος. διὰ τοῦτο, καὶ τὸ ῥέγκουσιν ἐπήγαγεν. ἵνα μᾶλλον αὐτοὺς δείξῃ πάσης ἔξω φροντίδος. τῶν γὰρ βαθέως καθευδόντων, ἴδιον τὸ ῥέγκειν. Ἀλλ' οὐκ ἂν πρὸ τοῦ.] ἀλλ' οὐκ ἂν πρότερον. ἐν γὰρ τῇ εἰρήνῃ φησὶν ἐξέτρεπον αὐτοὺς ἐργαζομένους, ὡς ὑπὸ τοῦ φόβου γενομένους ἀγρυπνίας μὴ ἀνέτως μηδὲ οὕτω βαθέως δύνασθαι καθεύδειν. Ἀπόλοιο δῆτ' ὦ πόλεμε.] φασὶν ὡς Ἀθηναῖοι Λακεδαιμονίοις ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχήσειν μέλλοντες, προεῖπον τοῖς δούλοις, ὡς εἴ τις αὐτῶν συμμαχήσει τῇ ναυμαχίᾳ, τιμῆς εἰς τὸ λοιπὸν ἀπολαύσειν. βοηθησάντων οὖν τῶν δούλων, Λακεδαιμονίους ἐνίκησαν. καὶ ταῦτα μέν τινες φάσκουσι. τὸ δ' ἀληθὲς οὕτως ἔχει. Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις πόλεμος ἦν. οὐκ ἤθελον οὖν Ἀθηναῖοι τοὺς δούλους κολάζειν ἔτι πλείω, δεδιότες μὴ πρὸς Λακεδαιμονίους αὐτομολήσωσι. τὸ δὲ ὅτε, ποτὲ μὲν μόνον χρόνον δηλοῖ. ποτὲ δὲ, καὶ χρόνον καὶ αἰτίαν, ὡς ἐπὶ κακίας. Ἀλλ' οὐδ' ὁ χρηστὸς οὑτοσί.] νῦν, οὐκ ἐπαινῶν αὐτὸν χρηστὸν εἶπεν, ἀλλ' ἐν εἰρωνείᾳ. πῶς γὰρ δύναται θαυμάζειν, ὃν [illegible] μέμφεται. Ἐν πέντε σισύραις.] στρώματα περιβλήματα παχέα τὰ καλούμενα [illegible] σισύραις. ἔστι δὲ [illegible] καὶ μακρὰ περιβλήματα. Ἐγκεκορδυλημένος.] ἐγκεκρυμμένος. κορδύλην γὰρ οἱ Κύπριοι λέγουσι τὸ περιείλημα τῆς κεφαλῆς. παρεπιγραφή. τοιαῦτα γὰρ ἐσχημάτισε τὴν ὄψιν καὶ τὸ σχῆμα τοῦ νεανίσκου μιμησάμενος ὥσπερ ἐκεῖνος ἐκάθευδεν. ἀποστραφεὶς καὶ αὐτὸς, πειρᾶται δὴ ἐπικαθεύδειν, ἐγκρύψας τὴν κεφαλὴν τοῖς περιειλήμασι.

BISETVS. Ἐγκεκορδυλημένος] Σουίδας. κορδύλη, τὸ ἐξέχον, καὶ συνεστραμμένον, καὶ ὁ περὶ τὸν ὦμον δεσμός. καὶ παροιμία, κορδύλης οὐκ ἄξιος.

Σχόλια. Ἀλλ' εἰ δοκεῖ ῥέγκωμεν.] ἰστέον ὅτι λήγοντος τοῦ χειμῶνος, ἀρχομένου δὲ τοῦ ἔαρος, γίνεται τὰ Διονύσια. ὥστε διὰ τὸ κρύος αὐτοὺς εἰκὸς καθεύδειν, τοιούτῳ σχήματι τὴν κεφαλὴν περιβεβλημένους. ὥστε καὶ τίνι περιβόλαια περιβεβλῆσθαι τὸν υἱόν.

Ἀλλ.

Ἀλλ' οὐ δύναμαι δείλαιος εὕδειν, δακνόμενος
Ὑπὸ τῆς δαπάνης. καὶ τῆς φάτνης. καὶ τῶν χρεῶν,
Διὰ τουτονὶ τὸν υἱόν. ὁ δὲ, κόμην ἔχων,
Ἱππάζεταί τε καὶ ξυνωρικεύεται.
Ὀνειροπολεῖ θ' ἵππους. ἐγὼ δ' ἀπόλλυμαι,
Ὁρῶν ἄγουσαν τὴν σελήνην εἰκάδας.
Οἱ γὰρ τόκοι χωροῦσιν. ἅπτε παῖ λύχνον.
Κἄκφερε τὸ γραμματεῖον. ἵν' ἀναγνῶ λαβὼν,
Ὁπόσοις ὀφείλω, καὶ λογίσωμαι τοὺς τόκους.
Φέρ' ἴδω τί ὀφείλω. δώδεκα μνᾶς Πασίᾳ.
Τοῦ, δώδεκα μνᾶς Πασίᾳ; τί ἐχρησάμην;
Ὅτ' ἐπριάμην τὸν Κοππατίαν. οἴμοι τάλας.

At non queo miser ego somnum capere oculis:
Ita me impensa, & præsepe & debita lancinant,
Hunc propter filium. Sed ille comam interim
Alit, equitat, aurigatur, atque insuper equos
In somno somniat: dum ego pereo miser.
Nam video Lunam iam adducere vigesimas,
Et usuras procedere. Puer, heus, cape
Lucernam, & profer huc tabulas, ut mox sciam,
Quibus, & quot debeam, & usuras ut supputem.
Sine videam, quid debeam. Duodecim
Minas Pasiæ: hui, duodecim Minas Pasiæ!
At in quem usum? cum Coppatiam emerem: heu mihi!

Σχόλια. Ἀλλ' οὐ δύναμαι.] ἀλλ' οὐκ ἔπεστί μοι ὕπνος. εὐθὺς δὲ καὶ τὴν αἰτίαν ἐπάγει τοῦ μὴ δύνασθαι καθεύδειν. Δείλαιος.] ἄθλιος, κακοδαίμων. Δακνόμενος. ὀχλούμενος ὑπὸ τῶν τῆς ἱπποτροφίας ἀναλωμάτων. δοκεῖ γὰρ δαπανηρὸν εἶναι, ἵππους τρέφειν. ὅπερ καὶ τῇ λακωνικῇ προσέζευκται κατάρᾳ. καὶ γὰρ δὴ καὶ τοῦτο οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐν κατάρας ἔθεσαν μέρει. τὸ δὲ δακνόμενος ἔλαβεν, ἀπὸ τοῦ αὐτὸν κατακυλίεσθαι εἴσω τῶν στρωμάτων καὶ τῶν περιστρωμάτων. τὸ δὲ χρεῶν, περισπαστέον. δηλοῖ γὰρ τῶν ὀφλημάτων. εἴρηκε δὲ ἀπὸ τῶν κορέων. δαπάνην δὲ ὕστερον τὴν δαπάνην τοῦ χόρτου, ἵνα ἑξῆς καὶ ἀκολούθως τῇ φάτνῃ λέγειν δοκῇ. Ὁ δὲ, κόμην ἔχων.] ἐκόμων γὰρ οἱ περὶ ἱππικὴν ἔχοντες. καὶ τοῖς ἱππεῦσι. Μὴ φθονῆθ' ἡμῖν κομῶσι μηδ' ἀπεστλεγγισμένοις. Ἱππάζεταί τε καὶ ξυνωρικεύεται.] τοῦ μὲν ἐπὶ κέλητος, τοῦ δὲ ἐπὶ ξυνωρίδος ἅρματος ὀχούμενος ἄνω καὶ κάτω βακχεύει. ξυνωρὶς δὲ, τὸ μὴ πλῆρες ἅρμα, ἀλλ' ἐκ δυοῖν ἵππων συνεστώς. ὃ νῦν δίφρον καλοῦμεν. τὸ δὲ ἱππάζεσθαι, οὐχ ἁπλῶς χρείαν περὶ ἱππικὴν ἔχειν, ἀλλὰ τὸ ἐπὶ ἑνὸς ἵππου ὀχεῖσθαι καὶ οὕτως ἱππεύεσθαι ὃ νῦν κέλητα καλοῦσιν. Ὀνειροπολεῖ θ' ἵππους. κἀν τοῖς ὀνείροις ἵππους περινοεῖ. τουτέστιν οὕτω προσέτηκε τῷ πράγματι, καὶ οὕτω περὶ ἵππους ἐσπούδακεν, ὥστε καὶ καθεύδων τὰ ὀνείρατα περὶ ἵππων ὁρᾷ. τὸ ὀνειροπολεῖν δὲ καὶ ὀνειρώττειν ταύτῃ διενήνοχεν. ὅτι τὸ μὲν ὀνειροπολεῖν, ἐπὶ τῶν ἐνύπνιον ὁρώντων. τὸ δὲ ὀνειρώττειν, ἐπὶ τῶν νυκτὸς αὐτομάτως ἀφιέντων γόνον. ὅπερ τοῖς ἐρῶσιν ἐκ τύπου συμβαίνει, δόξασι τοῖς παιδικοῖς συνεῖναι. Ὁρῶν ἄγουσαν τὴν σελήνην εἰκάδας.] ἤτοι μετ' εἰκάδα ὁμοῦ καὶ προσεγγίζει τῇ τριακάδι καὶ τῶν δανείων οἱ τόκοι αὐξάνονται, ἢ ὅτι αἱ μυστικαὶ δαπάναι ὑπῆρχον. οἱ Ἀττικοὶ δὲ τὰς εἰκάδας πληθυντικῶς λέγουσιν. ἄλλως. ἐπεὶ ἡ σελήνη ἐν ἡμέραις εἰκοσιεννέα τελεῖται. τὰ δὲ κατὰ τὴν εἰκοσιεννέα ἐγγύς. ἐδίδοντο δὲ ἐν τῷ τέλει τῆς σελήνης οἱ τόκοι. διὰ τοῦτο εἰκάδας εἶπεν. ἢ τὸ εἰκάδας μὴ νόει διὰ μόνα τὰ εἴκοσιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ ἐφεξῆς. τούτου γὰρ ἕνεκα, πληθυντικῶς εἴρηται. Ἅπτε παῖ λύχνον.] ταῦτα πάντα παρηγορικά ἐστι. δεῖ γὰρ τὸν οἰκέτην τὰ προσταχθέντα ποιῆσαι. ἅψασθαι τὸν λύχνον, καὶ δοῦναι τὸ βιβλίον. ἔπειτα καθορᾶν ὄντα αὐτῷ. καὶ οὕτω λέγειν τοὺς δανειστάς. Δώδεκα μνᾶς Πασίᾳ.] τὸν ὡς ἱπποτρόφον καὶ διὰ πορθοῦντα τὴν οὐσίαν παρεισήγαγε, χαριέντως δὲ τούτου νῦν μνημονεύει. ἐπεὶ καὶ αὐτὸς διὰ ἱπποτροφίας δοκεῖ δυστυχεῖν. Τοῦ δώδεκα μνᾶς.] τοῦτο παρηγορικὸν ἅμα ἐφίστησιν, ὡς διαπορῶν τὴν δανείου τὴν αἰτίαν. εἶτα ἀναμνησθεὶς τὰ ἑξῆς ἐπάγει. τὸ, δώδεκα, μὴ λάβῃς εἰς τὸ τί, ἔξωθεν τὸ ἕνεκα ὡς οἴονταί τινες. ἀλλ' ἔστιν ἡ τοιαύτη γενικὴ πρὸς τὸ μνᾶς. Τὸν κοππατίαν.] κοππατίας ἵππους ἐκάλουν, οἷς ἦν κεχάρακτο τὸ κ στοιχεῖον, ὡς σαμφόρας, τοὺς ἐγκεχαραγμένους τὸ σ. τὸ γὰρ σ καὶ τὸ ν χαρασσόμενον, σὰν ἔλεγον. αἱ δὲ χαράξεις αὗται καὶ μέχρι τοῦ νῦν σώζονται ἐπὶ τοῖς ἵπποις. συνεζευγμένου γὰρ τοῦ κ καὶ τοῦ σ, τὸ σχῆμα τοῦ ς ἀριθμοῦ δύναται νοεῖσθαι, οὐ προηγεῖται τὸ κ. καὶ παρὰ γραμματικοῖς, οὕτω διδάσκεται. καὶ καλεῖται κόππα ἐν τοῖς ἀκροτάτοις. τινὲς δὲ κοππατίαν ἐξηγήσαντο, τὸν κόπτοντα καὶ κοιλαίνοντα ταῖς ὁπλαῖς τὸ ἔδαφος, οὐδὲν ὄντως ὑποτιθέμενοι. οὐ γὰρ βουκεφάλους ἵππους καλοῦμεν, διὰ τὸ μορφὴν τοιαύτην αὐτοὺς ἔχειν, ἀλλὰ διὰ τὸ οὕτως ἐγκεχαράχθαι, ὡς καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος ὁ ἵππος ἦν. ὃς τελευτήσαντος τοῦ Βουκεφάλου, Ἀλεξάνδρειαν ἔκτισεν ἐπιτάφιον αὐτῷ τὴν ἀρετὴν χαριζόμενος πόλιν.

Bisetus. Ἃ μέχρι τοῦδε ὑπὸ τῶν παλαιῶν σχολιαστῶν εἴρηται, μεγάλην ἔχει ἀσάφειαν. ἵνα δὲ ταῦτα σαφέστερα εἴη, αὐτὰ τὰ τῶν παλαιῶν σημείων χαράγματα παρέστησεν ἐκδέκτεία. ἐν δὲ τοῖς τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τρία παρατηρητέα. ἓν μὲν, ὅτι τὸ χάραγμα τοῦ σ, οὐ καλῶς ἔχειν. ἐκ πολλῶν γὰρ πλειόνων τούτου τοῦ γράμματος χαραγμάτων, ἐκεῖνο ἔδει ἐκλέγειν, ὅπερ μάλιστα προσήκει, ἤγουν. ς. Δεύτερον δὲ, τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἐννενήκοντα δηλονότι σημεῖον, ὅπερ ἄνω κεῖται μετὰ τὸ γράμμα κατὰ τὴν τῶν παλαιτέρων κοινὴν χρῆσιν οὕτω δηλουμένην ϛι, προσγεῖσθαι δεῖν οὕτω, ιϛ. ὥστε χρηματίζεσθαι τοῦτο τὸ σημεῖον, ὅπερ ὁ σχολιαστὴς φησὶν ἐκ τοῦ κ καὶ τοῦ ς συγκεῖσθαι. εἰ γὰρ τοῦτον τὸν παλαιὸν χαρακτῆρα ις προσεχῶς ἐξετάσῃς, εὑρήσεις καὶ τοῦ κ καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἐννενήκοντα ἐσχηματισμένον. τοῦ μὲν κ, εἰ συνεζευγμένως γράφῃ Κ. τοῦ δὲ ἀριθμοῦ, εἰ διαιρετικῶς, οὕτω, ιϛ. ἀλλὰ τοῦτο τὸ σημεῖον, ὅπερ ὅμοιον τῷ ι, οὐ προηγεῖσθαι ἀλλὰ μετατίθεσθαι εἰωθεῖ κατὰ τὴν τῆς κοινῆς ἀριθμήσεως

χοῦσιν, οὕτω, ϛ. πρῶτον δὲ, ταῦτα τὰ ῥήματα, Καὶ μαλ' ὥσπερ κόππα, ἐννενήκοντα, οὐ γὰρ αὐτὰ τὰ χαλκοῦ ῥήματα, ἀλλ' ἐκ τῶν γραμματικῶν, οὓς οὕτω διδάσκειν φασί. καὶ αὐτὴν τὴν λέξιν (Καὶ) κακῶς γεγράφθαι, ἀντὶ τοῦ σημείου, Κ, ὅπερ ἐνεχαράσσετο τοῖς ἵπποις, διὰ τοῦ Κ καὶ ϛ συνεζευγμένων, ὡς προείρηται. τοῦτο γὰρ τὸ σημεῖον αἱ γλῶσσαι ἐδίδασκον καλεῖσθαι φησὶ, κόππα δηλονότι, καὶ ἐννενήκοντα. οὕτως οὖν χαρακτῆρα ἐν τοῖς προτέροις χρόνοις. συνεζευγμένου γὰρ τοῦ κ καὶ τοῦ ϛ, τὸ σχῆμα τοῦ ϙ ἐννενήκοντα ἀριθμοῦ σημαίνει τοῦ θαι, οὗ προσηγόρευται τὸ Κ. καὶ παρὰ τοῖς γραμματικοῖς οὕτω διδάσκεται, ἵς, καλεῖται κόππα, καὶ ἐννενήκοντα. καὶ ταῦτα μὲν κατὰ στοχασμὸν ἐπαινεῖ θανεῖν τοῖς φιλομούσοις τῆς ἀληθείας χάριν εἰρήσθω. ἀλλ' οἱ πολλοὶ σοφώτεροι, καὶ ἁπλούστεροι οἱ ταφεὶς ταύτας τὰς ἐκ ἀναγκαίας λεπτολογίας, τοῦ ἵππου τοῦ Κοππατίου καλεῖσθαι λέξεις, ὃς τὸ κόππα, τουτέστι Κ. χαρακτῆρα ἔχει. καὶ ὡσαύτως τὸν Σαμφόραν ὃς φέρει τὸ ς στοιχεῖον. ὁ δηλεικῶς σὰν λέγεται, καὶ τούτου ὁ μείζων χαρακτὴρ δηλονότι ἔχει σχῆμα. τὸ μὲν, Σ. τὸ δὲ, ς.

Εἴθ' ἐξεκόπην πρότερον τὸν ὀφθαλμὸν λίθῳ.	*Vtinam prius esset à me huic exculptus oculus.*
Φει. Φίλων ἀδικεῖς. ἔλαυνε τὸν σαυτοῦ δρόμον.	PHI. *Philon, inique agis: mane in tua Orbita.*
Στ. Τοῦτ' ἔστι τοῦτο τὸ κακὸν, ὅ μ' ἀπολώλεκεν.	ST. *Hoc illud est malum, quod me male perdidit.*
Ὀνειροπολεῖ γὰρ καὶ καθεύδων ἱππικήν.	*Nam dormiens etiam rem equestrem animo agitat.*
Φει. Πόσους δρόμους ἐλᾷ τὰ πολεμιστήρια.	PH. *Quot cursibus peragitur decursorium?*
Στ. Ἐμὲ μὲν σὺ πολλοὺς τὸν πατέρ' ἐλαύνεις δρόμους.	ST. *Me tu quidem multis exagitas cursibus patrem.*
Ἀτὰρ τί χρέος ἔβα με μετὰ τὸν Πασίαν;	*Sed, quodnam debitum restat post Pasiam?*
Τρεῖς μναῖ διφρίσκου, καὶ τροχοῖν Ἀμυνίᾳ.	*Minæ tres pro sella curuli, & pro rotis,*
Φει. Ἄπαγε τὸν ἵππον ἐξαλίσας οἴκαδε.	*Amyniæ.* PH. *Equum prouolutito, ac domum reduc.*
Στρ. Ἀλλ' ὦ μέλ' ἐξήλικας ἐμέ γ' ἐκ τῶν ἐμῶν.	ST. *At tu prouoluisti me, bone vir, è meis*

Σχόλια. Εἴθ' ἐξεκόπην.] ἔπαιξε τὸ ἐξεκόπην περὶ τὴν κοππατίαν. φησὶ δὲ ὄφελον πρὶν πρίασθαι τὸν ἵππον, τὸν ὀφθαλμὸν ἐκκεκόφθαι, πατάξας αὐτὸν λίθῳ. Φίλων ἀδικεῖς,] ὁ νεανίσκος Φειδιππίδης τοῦτο καθεύδων ἀποφθέγγεται, ὡς τινα συνηνιοχοῦντα μεμφόμενος. ὅτι δέον αὐτὸν ἐλαύνειν μὴ ὑποσκελίζοντα μηδὲ ὑποθέοντα τὰς τῶν ἵππων ὁδοὺς, ὡς ἀντικωλύτης θέοιεν, ὁ δὲ ὑποθέει καὶ ἐμποδίζει προλαμβανόμενος τὴν ἵππον τὴν ἐκείνου τὸν δρόμον. δεῖγμα δὲ τοῦ περὶ τὴν ἱππικὴν αὐτοῦ σπουδῆς, τὸ φροντίζειν καὶ καθεύδοντα περὶ τούτων. τὸ δὲ Φίλων οἱ μὲν φασιν ἀναρμόστως καθ' ὕπνον εἰρῆσθαι τὸν νεανίσκον, ἀντὶ τοῦ ὦ φίλε. οἱ δὲ κύριον ἡνιόχου.

Bisetus. Ὀνειροπολεῖ] Εὐστάθιος. ὀνειροπόλος, ὁ περὶ τοὺς ὀνείρους πολούμενος, καὶ ἢ ἐξ ὧν αὐτὸς βλέπει, ἢ ἐξ ὧν ἄλλοι, κρίνων. ὄνειρος δὲ παρὰ τὸ ὂν εἴρειν, τουτέστι λέγειν τὸ ἀληθές. ὄνειρος ἀρσενικῶς, καὶ ὄνειρον οὐδετέρως, τὸ ἀληθὲς ἐνύπνιον.

Σχόλια. Πόσους δρόμους.] ὀνειρώττων εἶπε πόσους δρόμους. ἔστι δὲ ἀπὸ τῆς ἀφέσεως μέχρι τοῦ καμπτῆρος. οἱ δ' ἡνίοχοι, καθωπλισμένοι ἔλαυνον. τοῦτο δὲ εὗρεν ὁ Θησεύς. Πολεμιστήρια.] κατά τινας, ἀγὼν Ἀθήνησιν ἱππικοῦ δρόμου. ἵνα δὲ δρόμον ἐκεῖ τρέχουσιν. ὥστε τὰ ἁμιλλητήρια, πληθυντικῶς εἶπεν ὁ νέος, σφαλλόμενος ἐκ τοῦ ὀνειροπολεῖν. πολεμιστήρια καλοῦνται καὶ τὰ πολεμικὰ ἅρματα, ἐφ' ὧν ὁπλίτης ἐπιβεβηκὼς ἅμα τῷ παραβάτῃ. ταῦτα δὲ ἐξεῦρεν ὁ Θησεύς. ἁμιλλητήρια δὲ τὰ ἀγωνίσματα. ἄλλως. δέον εἰπεῖν πόσους δρόμους ἐλαύνει τὰ ἁμιλλητήρια. ἀντὶ τοῦ πόσοι δρόμοι εἰσὶ τοῦ ἀμίλλης, ὁ δὲ ἐπεὶ καθ' ὕπνους τοῦτ' ἔλεγε, πολεμιστήρια εἶπεν. ὁ γὰρ νοῦς, τῶν ὀργάνων ἀργούντων τῷ ὕπνῳ σφαλῆναι δοκεῖ. Ἀτὰρ τί.] τί δὴ μετὰ τοῦτο ὄφλημά με κατέλαβεν. Εὐριπίδης, τί χρέος ἔβα δώματα. Τρεῖς μναῖ διφρίσκου.] δίφρος καλεῖται τὸ σκεῦος, ἐν ᾧ οἱ ἡνίοχοι ἐφεστῶτες ἡλαύνουσιν. ὑποκοριστικῶς δὲ εἶπε τοὺς διφρίσκους, διὰ τὸ μικροὺς εἶναι ἐπιτηδείους τοῖς ἀγωνιζομένοις πρὸς τοὺς ἀγωνιστικούς.

Bisetus. Διφρίσκου] Εὐστάθιος. δίφρος, ὁ τοῦ ἅρματος κορυφαῖος τόπος, ἐφ' οὗ ἵστατο, ὅ, τε παραβάτης καὶ ὁ ἡνίοχος. ἀπὸ δὲ μέρους, καὶ τὸ ὅλον, ἅρμα ἐστὶ καὶ δίφρος, εἶδος θρόνου εὐτελοῦς ὁμωνύμως τῷ τοῦ ἅρματος δίφρῳ καὶ εὐτελέστερόν τι θρόνου, καὶ κλισμοῦ δοκεῖ σημαίνειν ὁ δίφρος. λέγεται δὲ καὶ δίφρος, καὶ δίφρα κατὰ γένους μεταπλασμόν. δίφρος δὲ παρὰ τὸ δύο φέρειν λέγεται, τουτέστι τοὺς δύο.

Σχ. Καὶ τροχοῖν Ἀμυνίᾳ.] καὶ [illegible] τῶν ὑπὲρ ἵππους πεπρακότων. μέμνηται δὲ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς σφηξί. νῦν δὲ ὡς ἐκεῖνα καθαπτόμενος μνημονεύει αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸν ἄρχοντα διασύρειν βουλόμενος τῷ ἐκείνου προσηγορίᾳ ἐχρήσατο. τότε γὰρ ἦρχεν Ἀμυνίας Προνάπου υἱός. ἐκεῖνον οὖν ἐπισκῶψαι θελήσας, παρέτρεψε τὸ ι εἰς τὸ υ, καὶ παρεγραμμάτισε γελοίως. ἐπεὶ παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ὁ νόμος, φανερῶς ἐκώλυε τὸν ἄρχοντα κωμῳδεῖν. Ἀμυνίαν δὲ αὐτὸν εἶπεν, ἀντὶ τοῦ Ἀμεινίαν. Ἄπαγε τὸν ἵππον ἐξαλίσας.] καὶ τοῦτο ὀνειροπολούμενος ὁ νεανίσκος λέγει. ἐξαλίσας δὲ, ἐκκυλινδῆσαι ποιήσας εἰς τὸν τόπον ἐν ᾧ τιθέντες ἑαυτοὺς οἱ ἵπποι τοῦτο ποιοῦσιν, ἀλινδήθραν ἐκάλεσαν, ὥς που καὶ ἐν τοῖς Βατράχοις ὁ αὐτὸς ποιητής. ἀλινδήθρας τε καὶ ἐγκυλίσματα.

Bisetus. Ἐξαλίσας.] Εὐστάθιος. ἐξαλίσαι, ἤγουν κυλινδηθῆναι ποιῆσαι. ἀπὸ τοῦ ἀλίζω θέματος. ἀλίζειν δὲ, τὸ ἐν κόνει κυλινδεῖν, ἢ κόνει φύρειν, ὅθεν ἵππον ἐξαλίσαι, τὸ κυλινδηθῆναι ποιῆσαι. ἀλλαχοῦ δὲ παρὰ τὸ κυλίω, ἀποβολῇ τοῦ κ, καὶ τροπῇ τοῦ υ εἰς α γίνεται ἀλίω, ὅθεν τὸ ἐξαλίσαι παρ' Ἀριστοφάνει. ὁ αὐτὸς, ἀλινδήθρα, ἡ κονίστρα, παρὰ τὸ ἀλινδῶ. ὃ παρὰ τὸ κυλινδῶ, ὃ ἐκ τοῦ κυλίω.

Σχ. Ἀλλ' ὦ μέλ' ἐξήλικας.] κατ' ἀποκοπὴν τοῦ ε. Ἀττικῶς. οὕτω ἐν τοῖς παλαιοῖς τῶν ἀντιγράφων εὕρηται χαφόμενον.

Bisetus. Ἐξήλικας.] μεταφορικῶς δὲ τοῦτο εἴρηται, ἀντὶ τοῦ ἐξήλακας, τουτέστι διὰ τὴν σὴν ἱπποτροφίαν, καὶ δαπάνας τῶν ἐμῶν χρημάτων ἐμὲ ἀπεστέρησας. τὸ δὲ μέλ', ὡς φησὶν Εὐστάθιος, ἀντὶ τοῦ μέλε, κατ' ἀποβολὴν τῆς δύο τοῦ μέτρου χάριν. μέλεος δὲ, μάταιος, ἄθλιος, ταλαίπωρος, δυστυχής ὁ μὲν ποιητὴς ἐπὶ τῷ ματαίῳ ἐκδέχεται τὸ μέλεος, ὅθεν μάλιστα ἀνέπλασεν,

τὸ τὸ

τὸ τῦ σκοποῦ ἁμαρτάνειν. Ἰλιάδος π.
– ἔγχεϊ μὲν γὰρ

Ἡμβροτον ἀλλήλων, μέλεον δ' ἠκόντιζαν ἄμφω.
οἱ δὲ τραγικοὶ ἐπὶ τοῦ οἰκτροῦ. Σ.

Ὅτε καὶ δίκας ὤφληκα. χ' ἅτεροι τόκου
Ἐνεχυράσασθαί φασιν. Φει. ἐτεὸν ὦ πάτερ
Τί δυσκολαίνεις, καὶ στρέφῃ τὴν νύχθ' ὅλην;
Στρ. Δάκνει με δήμαρχός τις ἐκ τῶν στρωμάτων.
Φει. Ἔασον ὦ δαιμόνιε καταδαρθεῖν τί με.
Στρ. Σὺ δ' οὖν κάθευδε. τὰ δὲ χρέα ταῦτ' ἴσθ' ὅτι
Εἰς τὴν κεφαλὴν ἅπαντα τὴν σὴν τρέψεται.
Φευ. εἴθ' ὤφελ' ἡ προμνήστρι' ἀπολέσθαι κακῶς.
Ἥτις με γῆμ' ἐπῆρε τὴν σὴν μητέρα.
Ἐμοὶ γὰρ ἦν ἄγροικος ἥδιστος βίος.
Εὐρωτιῶν, ἀκόρητος, εἰκῆ κείμενος.
Βρύων μελίτταις, καὶ προβάτοις καὶ στεμφύλοις.
Ἔπειτ' ἔγημα Μεγακλέους τοῦ Μεγακλέους

Bonis: quando etiam multas pendere debui:
Et alij pro usura minitantur pignora
Sese capturos. PH. *Quid tu adeo morosus es*
Pater, & tota nocte teipsum torques miser?
ST. *Mordet me prætor quidam, & è lecto fugat.*
PH. *Sinas me, miser homo, dormire aliquantulum.*
ST. *Age dormias: at scito, quod isthæc debita*
Omnia redundabunt deinde in caput tuum.
Utinam male pereat isthæc Pronuba pessima,
Quæ me impulit, ut matrem olim duxerim tuam.
Nam ruri agebam vitam prius suauissimam,
Squalentem, incomtam, humi proiectam temerè, apum
Refertam copia, & fracibus, & pecudibus.
Post uxorem duxi hanc Megaclis, ex ann

Ὅτε καὶ δίκας ὤφληκα.] ἤγουν καὶ δίκας προσώφληκα. ἢ ὡς καὶ δίκας προσώφληκα. ἐπίτασις δὲ χρῆται ταύτῃ, ὅτι πρὸς τῷ ζημιωθῆναι εἰς τὴν ἱπποτροφίαν, καὶ εἰς δίκας ἐμπέπτωκεν. ἐπιτείνει γοῦν τὸ κακόν, ὅτι πρὸς τῷ ζημιοῦσθαί με, ἔτι καὶ δίκας ὀφείλω. καὶ γὰρ οὐ τοῦ δανείου χάριν ἀλλὰ τοῦ τόκου ἐνεχυράζεσθαι ἀπειλοῦσιν. Χ' ἅτεροι τόκου.] ἀντὶ τοῦ καὶ ἄλλοι, Ἀττικῶς εἶπε. λείπει ἡ ὑπέρ. καὶ ἕτεροι ὑπὲρ τόκου ἐνέχυρα παρ' ἐμοῦ λήψεσθαί φασιν. μετὰ δὲ τὴν ὄχλησιν δείκνυσι τὴν κατ' αὐτόν. οὕς φησι τόκου χάριν ἐνεχυράσειν αὐτὸν ἀπειλεῖν. Ἐτεὸν ὦ πάτερ] τοῦτο οὐκέτι ὀνειροπολούμενος, ἀλλ' ἐγερθεὶς λέγει, ἰδὼν αὐτὸν τὸν πατέρα ὀδυρόμενον. Τί δυσκολαίνεις καὶ στρέφῃ.] τὸ στρέφεσθαι συνεχῶς συμβαίνει δὲ τοῖς ἀγρυπνοῦσι τοῦτο πάσχειν, τὴν ἐκ κακῶν ἐπιφερομένην λύπην ἑαυτοὺς μεταβάλλειν. Δάκνει με δήμαρχός τις.] παίζων τὸν κόριν ἢ τὴν ψύλλαν καλεῖ. οἱ δὲ δήμαρχοι οὗτοι τὰς ἀπογραφὰς ἐποιοῦντο τῶν ἐν ἑκάστῳ δήμῳ χωρίων. καὶ τὰ ληξιαρχικὰ γραμματεῖα παρ' αὐτοῖς ἦν. συνῆγον τε τοὺς δημότας ὅτε δέοι. καὶ ψῆφον αὐτοῖς ἀπεδίδοσαν καὶ ἠνεχυρίαζον. Ἀριστοτέλης δὲ περὶ Κλεισθένους φησί. κατέστησε καὶ δημάρχους τὴν αὐτὴν ἔχοντας ἐπιμέλειαν. τοῖς πρότερον ναυκλάροις. καὶ γὰρ τοὺς δήμους ἀντὶ τῶν ναυκραριῶν ἐποίησεν. οἱ πρότερον, ναύκλαροι εἶτα ὑπὸ Σόλωνος κατασταθέντες εἶτα καὶ πρῶτον πομπεύουσι τὴν πομπὴν τῶν Παναθηναίων ἐκόσμουν, Κλεισθένους καταστήσαντος ἀντὶ ναυκλάρων. ἔστι δὲ δήμαρχος ὁ τῶν δημοτῶν ἄρχων ἄρχων. καὶ Ἀσκληπιάδης ὁ Ἀλεξανδρεὺς τοὺς κατὰ δήμους ἄρχοντάς φησι. Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεὺς οὕτω φησὶ καὶ δημάρχους οἱ περὶ Σόλωνα κατέστησαν ἐν πολλῇ σπουδῇ, ἵνα οἱ κατὰ δήμους ἄρχοντες διδῶσι καὶ λαμβάνωσι τὰ δίκαια παρ' ἀλλήλων. ἔθος οὖν τὸν δήμαρχον ἀγαγεῖν εἰς τοὺς οἴκους τοὺς ἐνεχυριαζομένους. παίζει δέ, ὡς εἰ ἔλεγε κόρεις ἢ ψύλλα. ὄνομα δὲ πολιτείας οἱ δήμαρχοι. οἷς ἐξῆν ἐνεχυριάζειν τοὺς ἀγνώμονας τῶν χρεωστῶν. τοῦτο δέ, οὐκέτι καθεύδων, ἀλλ' ἐγερθεὶς λέγει. Καταδαρθεῖν.] οἱ Ἀττικοὶ παροξύνουσι καταδαρθεῖν. κυρίως δὲ τὸ ἐπιδέρματος κοιμᾶσθαι. ταῦτα δὲ εἰπὼν ὁ νεανίσκος, συγκαλυψάμενος καὶ στραφεὶς πάλιν κοιμᾶται.

Bisetus. Φεῦ] τὸ φεῦ θαυμαστικόν ἐστι, καὶ χωρὶς τοῦ ὀδυρμοῦ νοητέον. εἶτα τό, εἴθ' ὤφελε, δεῖ ἐπιφέρειν. τὸ δὲ εἴθε, καὶ ὤφελε, συνωνύμως τίθεται.

Σχόλια. Εἴθ' ὤφελ' ἡ.] τὸ ὤφελε τινὲς ἐπιρρηματικῶς δέχονται ὡς τὸ ὤφελε μήτ' ἐγένοντο θεαὶ νέες. καὶ τὸ Εὐριπίδου ἐν Μηδείᾳ κατάρχας τοῦ δράματος. ἐν ᾗ παράλληλον τὸ σχῆμα τοῦ πρεσβύτου συνεχέστερον ἐπευχομένου τῇ προμνηστρίᾳ. ὁ δὲ ποιητὴς ῥῆμα αὐτὸ οἶδε. ὡς ὄφελον Τρώεσσι κοτεσσάμενος, καὶ μὴ ὄφελες λίσσεσθαι ἀμύμονος Αἰακίδαο. τὸ δὲ φεῦ, ἰδίως. Ἡ προμνήστρι' ἀπολέσθαι.] ἡ προνοήσασα τῶν γάμων. προμνήστρια καλεῖται ἡ νῦν προξενήτρια. Γῆμ' ἐπῆρε.] κυρίως τὸ ἀνηγάγετο. ἀνεκούφισεν. ἐπαγγελλομένη προῖκα μεγάλην εἰσοίσειν τὴν γυναῖκα. καταχρηστικῶς δὲ ἀνέπεισεν.

Bisetus. Γῆμαι] γῆμαι ὡς Εὐστάθιός φησι λέγεται ὁ ἀνήρ. γήμασθαι δὲ ἡ γυνή. Εὐριπίδης δὲ καὶ τὸ γήμασθαι περὶ ἀνδρὸς λέγει. γαμῆσαι δέ, τὸ γυναῖκα λαβεῖν. γαμίσαι δέ, τὸ γυναῖκα δοῦναι. Ἄγροικος.] ἄγροικος προπαροξυτόνως, ὁ κατ' ἀγρὸν διαιτώμενος. ἀγροῖκος δὲ προπερισπωμένως, ὁ ἀπαίδευτος.

Σχόλια. Εὐρωτιῶν.] ἀντὶ τοῦ ἱδρῶν. ἑρμηνεύει δὲ τοῦτο διὰ τοῦ, εἰκῇ κείμενος. εὐρωτιῶσι γὰρ τὰ εἰκῇ κείμενα, ὥσπερ νοτίδος αὐτοῖς ἐγγινομένης καὶ σηπούσης. καὶ εὐρὼς ὁ σκώληξ, ἐπεὶ τοῖς ἀμελῶς κειμένοις ἱδρὼς προσίζει. τουτέστι, νοτίς. τοιοῦτος δὲ ὁ τῶν ἀγροίκων βίος. ὁ γὰρ αὐτῶν οἶκος πυρῶν καὶ δερμάτων μεστός ἐστιν, οὐδὲ μίαν ἔχει τῶν τοιούτων πραγμάτων εὐθετίαν. ἀλλ' ἄλλο ἀλλαχῇ κεῖται ὡς ἔτυχε. τὸ δὲ ἀκόρητος, ἀκαλλώπιστος. κορεῖν γὰρ καλλωπίζειν, ὅθεν καὶ νεωκόρος. Καὶ προβάτοις καὶ στεμφύλοις.] στέμφυλα κυρίως λέγεται τὰ ἀποπιέσματα τῶν ἐλαιῶν. πιέσματα δὲ τὰ ἐκ τῶν σταφυλῶν ἀποπιεζόμενα. εὑρίσκεται δὲ καὶ ἀνάπαλιν τὰ στέμφυλα ἐπὶ τῶν σταφυλῶν. καὶ τὰ πιέσματα ἐπὶ τῶν ἐλαιῶν. Τοῦ Μεγακλέους.] ἐδιπλασίασε τὸ ὄνομα εἰρωνευόμενος. τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν δὲ οὗτοί εἰσι γένους. αὐτὸς δὲ διεβάλλετο ὡς δοῦλος ὁ πρῶτος οὖν Μεγακλῆς, Κοισύρας ἦν υἱός, ἥτις ἦν ὑπερβαίνουσα γένει καὶ πλούτῳ. ἦν δὲ ἐξ Ἐρετρίας. διὸ καὶ κοισυροῦσθαι τὸ μέγα φρονεῖν, παρ' Ἐρετριεῦσι.

Ἀδελφιδῆν ἄγροικος ὢν ἐξ ἄστεος.
Σεμνὴν, τρυφῶσαν, ἐγκεκοισυρωμένην.
Ταύτην ὅτ' ἐγάμουν, συγκατεκλινόμην ἐγὼ
Ὄζων τρυγὸς, τρασιᾶς, ἐρίων περιουσίας.
Ἡ δ' αὖ, μύρου, κρόκου, καταγλωττισμάτων,
Δαπάνης, λαφυγμοῦ, Κωλιάδος, Γενετυλλίδος.
Οὐ μὴν ἐρῶ γ' ὡς ἀργὸς ἦν, ἀλλ' ἐσπάθα.
Ἐγὼ δ' ἂν αὐτῇ θοἰμάτιον δεικνὺς τοδὶ
Πρόφασιν, ἔφασκον· ὦ γύναι λίαν σπαθᾷς.
Θε. Ἔλαιον ἡμῖν οὐκ ἔνεστ' ἐν τῷ λύχνῳ.
Στ. Οἴμοι τί γάρ μοι τὸν πότην ἧπτες λύχνον.
Δεῦρ' ἔλθ' ἵνα κλάῃς. Θε. διὰ τί δὴ κλαύσομαι.
Στ. Ὅτι τῶν παχειῶν ἐνετίθεις θρυαλλίδων.
Μετὰ ταῦθ' ὅπως νῷν ἐγένεθ' υἱὸς οὑτοσὶ,

A *Sorore neptem rusticus ego ex urbe scilicet.*
Magnificam, sumtuosam, delicatulam.
Ubi hanc duxissem, uno accumbebam lectulo,
Ego quidem olens fecem, ficum, lanas, opes:
Illa autem unguentum, crocum, obscœna basia,
Et sumtum, & crapulam, & Venerem, & geninm suum.
B *Non iam dicam, quod ociosa ipsa fuerit:*
Quippe in texendo erat opera sua prodiga.
At ego illi palliolum hoc, pretextus nomine,
Commonstrans, dicebam, tu nimium texis hic.
FA. *Here, oleum nobis in lucerna deficit.*
ST. *Ehem, cur tu igitur tam bibulum indideras lychnum?*
Age, accede huc ut eiules. FA. *cur eiulem?*
ST. *Quia crassius oleo immisisti ellychnium.*
C *Post ubi mihique, & uxori meæ bonæ*

Σχ. Ἄγροικος ὢν ἐξ ἄστεος.] ὡς ἀργὸς τῇ ἀντιθέσει νῦν ἐχρήσατο. ὁ γὰρ ὀνειδίζειν βουλόμενος ἑαυτὸν ἄγροικον καλεῖ, ἀνόητον γὰρ καὶ ἄγροικον πανταπασι διαβάλλειν ἑαυτόν, ἀλλὰ πρῶτον μὲν λεληθότως, διὰ τὴν εὐπορείαν δείκνυσι τὴν ἑαυτοῦ. ὁ γὰρ ἂν εἰ μὴ πάνυ ἦν πλούσιος, οὐκ ἐδίδοσο αὐτῷ ἡ γυνὴ, καὶ τῇ δόξῃ αἰσχύνεται τὴν γῆμας καὶ τῇ ἐν ἄστει διατριβῇ. δόξαν γὰρ εἰώθασιν οἱ ἄνδρες ἔχειν οὐχ ἧττον τῶν γυναικῶν. ὁ δὲ τῇ ἀντιθέσει τοῦ ἐπιστῶσαι ἄγροικον εἶναι. τὴν δὲ γυναῖκα πολιτικήν. θαυμαστὸν γὰρ οὐδὲν, εἰ ἄνθρωπον ἰδιοπραγμονα καὶ μέτριον τοὺς τρόπους τῇ ἐπὶ τῆς ἀγροικίας διαίτῃ, γύναιον ὑπεζεῦξαι πολιτικὸν καὶ κατεσταλμένον. Σεμνήν.] οὐ τὴν σώφρονα. ὁ γὰρ ἐπαινεῖ αὐτὴν ἀλαζόνα καὶ ὑπέρογκον καὶ σοβαρὰν τῷ εἴδει. τρυφῶσαν δὲ ἱματίοις καὶ τῇ ἄλλῃ διαίτῃ. Ἐγκεκοισυρωμένην.] ἀσελγῶς κεκοσμημένην. ἡ ἔθος ἡ Κοισυρόπολις ὄνομα ἐστι πάνυ αἰσχρὸν καὶ μιαρὸν. ἢ τὰ τῆς Κοισύρας φρονοῦσαν. ἔστι δὲ Ἐρετριακὸν τὸ ὄνομα. αὕτη δὲ εἰς τρυφὴν διαβάλλεται. αὕτη δὲ ἐγαμήθη Πεισιστράτῳ ἐπιχειρήσαντι τυραννεῖν. Ὄζων τρυγός.] τοῦ οἴνου. ἢ τῆς ὑποστάθμης. τρασιὰ δὲ λέγεται ὁ τόπος ὅπου ψύχεται τὰ σῦκα καὶ ταριχεύεται. ἢ ταρσός. τρία δὲ εἶπε τὰ αὐτοῦ. τρυγὸς, τρασιᾶς, ἀντὶ τῆς σύκων. καὶ ἐρίων περιουσίας. καὶ τὰ ἐκείνης δὲ. ἐλεγκτικὸν δὲ τὸ τοιοῦτον σχῆμα. Ἐρίων περιουσίας.] ἀντὶ τοῦ πλούτου τοιοῦτος δὲ ὁ γεωργικὸς βίος. ἀπὸ δὲ τοῦ καθόλου, ἐπὶ τὰ κατὰ μέρος ἦλθε. καθόλου γὰρ ἐν τοῖς ἱκανοῖς εἰπὼν τὴν εὐδαιμονίαν τὴν ἑαυτοῦ, δρυῶν μελιττῶν, καὶ προβάτοις, καὶ στεμφύλοις, πάλιν καταμερίζει αὐτά. ἀπὸ μὲν γὰρ τῶν προβάτων, τὰ ἔρια. ἀπὸ δὲ τῶν στεμφύλων, τρὺξ καὶ οἶνος. ἀπὸ δὲ τρασιᾶς, τὰ σῦκα. Καταγλωττισμάτων.] αἰσχρῶν φιλημάτων περιεργότερον. ἢ εἶδος αἰσχροῦ φιλήματος τὸ καταγλώττισμα. κυρίως δὲ καταγλώττισμα, ὅταν ἐν τῷ καιρῷ τῆς συνουσίας ὁ ἀνὴρ τὴν γλῶτταν αὐτοῦ, τῷ τῆς γυναικὸς ἐμβάλλῃ στόματι. Λαφυγμοῦ.] τῆς περὶ τὰ ἐδέσματα πολυτελείας τουτέστιν ἀσωτίας. λαφυγμὸν γὰρ λέγει, τὸ ἀπλήστως ἐσθίειν. Εὔπολις ἐν Κόλαξι. Λαφύσσεται λαφυγμὸν ἀνδρείαν πάνυ. Ὅμηρος ἔγκατα πάντα λαφύσσετον. ἔστι γὰρ λάπτω καὶ λαφύσσω, τὸ ῥοφῶ, κυρίως ἐπὶ κυνῶν καὶ χοίρων ἔθιν γράφεται καὶ ὁ λαφυγμός. εἰκότως δὲ ταῦτα καταλέγει, δηλῶν ὅτι αἱ εὐγενεῖς γυναῖκες τοιαῦτα πράττουσιν ὑπὸ τῆς ἄγαν τρυφῆς. Κωλιάδος.] οἱ μὲν κολιάδα τὴν θεὸν καλοῦσι νεανίου Ἀττικοῦ ἀποδράντος ἀπὸ λῃστῶν, συμμαχίᾳ τῆς θεοῦ, καὶ οὕτως αὐτὴν ὀνομάσαντος, καθάπερ αὐτὸς δεθεὶς τῶν κώλων ἀπελύθη ὑπὸ γυναικὸς, οἱ δὲ θυγατρὸς τῆς ἀρχιλῃστοῦ δι' ἔρωτα. οἱ δὲ, τόπον ἐοικότα κώλοις ἀνδρὸς ἔνθα ἡ θεὸς τιμᾶται. ἔνιοι δὲ ἱερέως θύοντος, κόρακα ἁρπάσαι κωλῆν καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ ἀποθέσθαι, ὅθεν οὕτως ὀνομάσθη. ἄλλως. Κωλιὰς ναός ἐστιν Ἀφροδίτης οὕτω καλούμενος ἀπό τινος νεανίσκου Ἀττικοῦ ἁλόντος ὑπὸ τυράννων καὶ δεθέντος τὰ κῶλα. εἶτα ἐρασθείσης αὐτοῦ τῆς θυγατρὸς τοῦ τυράννου καὶ λυσάσης, ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας, χαριστήριον τῇ Ἀφροδίτῃ ναὸν ἱδρύσατο Κωλιάδος, διὰ τὸ τὰ κῶλα λελύσθαι.

BISETUS. Τυῤῥηνοὶ δὲ ὡς κακοῦργοι, καὶ λῃσταὶ διεβάλλοντο. οὗτοι νῦν Τοῦσκοι καλοῦνται. σημείωσαι δὲ ἐν τοῖς παροιμίοις γελοίως κακοῦργεῖσθαι τυραννῶν. καὶ τυράννων, ἀντὶ τοῦ Τυῤῥηνῶν, καὶ Τυῤῥηνῶν, ὅπερ ἐκ τοῦ Σουίδα φανερὸν ἐν τῇ κωλιάδος φωνῇ.

Σχ. Γενετυλλίδος.] Γενετυλλὶς ἡ τῆς γενέσεως ἔφορος Ἀφροδίτη. Οὐ μὴν ἐρῶ γ' ὡς ἀργὸς ἦν, ἀλλ' ἐσπάθα.] πρὸς τὸ ἀργὸς, ἐσπάθα, καὶ τοῦτο εἰρωνευόμενος. περὶ γυναικὸς δὲ λέγει, ἀντὶ τοῦ κατηνάλισκε. κατήνεγκε δὲ διὰ τὸ ἀργὸς ἦν. Ἀττικοὶ δὲ ἐπὶ τῶν θηλυκῶν, ἀρσενικῶν ὀνομάτων κέχρηνται λέξεσιν ὡς ἐν τῷ καὶ παρ' Ὁμήρῳ κλυτὸς Ἱπποδάμεια. καὶ Εὐριπίδης ἐν Ἑκάβῃ. τὸ δ' αὖ λίαν παρειμένος ἀγγελθείς μοι γίγνεται. σπαθᾷν δὲ, τὸ φθείρειν καὶ ἀσωτεύειν. καὶ τοῦτο τοῖς ῥήτορσιν εἴρηται πολλάκις. οἰκείως δὲ νῦν τῇ λέξει χρῆται ἐπὶ γυναικός. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ὑφαινομένων ἱματίων σπαθᾷν, τὸ ἄγαν κρούειν τὴν κρόκην. ὁ νῦν δηλοῖ ὑπὸ τὸ σπαθᾷν, ἐπ' ἀμφότερον νοεῖσθαι. ὅτι δὲ νῦν ἐπὶ τοῦ πολλῶ παρείληπται, δῆλον ἐκ τοῦ ἐπιφερομένου. ἐγὼ δ' ἂν αὐτῇ θοἰμάτιον δεικνὺς τοδὶ, κατὰ πρόφασιν ἔφασκον, ὦ γύναι λίαν σπαθᾷς τὸ διὰ τοῦ βούλεσθαι ἐπιδεῖν, τὸ ὅτι ἀναλίσκεις τὴν οὐσίαν. Λίαν σπαθᾷς.] ἐργάζῃ. εἰρωνικῶς καὶ τοῦτο. δεικνὺς γὰρ αὐτῇ τὸ ἱμάτιον, πρόφασιν ἔλεγε τοῦτο αὐτῇ. Πότην ἧπτες.] πότης Ἀττικῶς ὁ ταχέως ἀναλίσκων λύχνος.

BISET. Κλάῃς.] ἀντὶ κλαίῃς, θρηνῇς. οἱ δὲ Ἀττικοὶ κλάειν. Εὐστάθιος. κλαίω, παρὰ τὸ κλῶ, ὡς ἐκ τοῦ ῥῶ ῥαίω, ὁ μέλλων κλαύσω, τροπῇ τοῦ ι εἰς υ.

Σχ. Θρυαλλίδων.] ἀπὸ τοῦ θρύου τὸ παλαιὸν τὰ ἐλλύχνια. τὰ γὰρ παχέα ἐλλύχνια πολὺ ἔλαιον δαπανῶσι. Μετὰ ταῦθ' ὅπως.] μετὰ τὸ ἐπιτιμῆσαι τῇ οἰκέτῃ ἐπὶ τῷ διαλείμματι πάλιν ἀνατρέχει τὸ γάμο. ὡ μέν σιωπᾶν τιον πάντα τὸ στίχον. ἀλλ' ἀναπαυστέον μέχρι τοῦ υἱός. εἶτα διαστέλλετα, καὶ μεθ' ὑποκρίσεως, ἐπάγει οὑτοσὶ, ὡς ἀγόμενος αὐτοῦ τῇ χειρί.

Ἐμοί τε δὴ καὶ τῇ γυναικὶ τἀγαθῇ,
Περὶ τοὐνόματος δὴ 'ντεῦθεν ἐλοιδορούμεθα.
Ἡ μὲν γὰρ ἵππον προσετίθει πρὸς τοὔνομα,
Ξάνθιππον, ἢ Χάριππον, ἢ Καλλιππίδην.
Ἐγὼ δὲ τοῦ πάππου 'τιθέμην Φειδωνίδην.
Τέως μὲν οὖν ἐκρινόμεθ', εἶτα τῷ χρόνῳ
Κοινῇ ξυνέβημεν, κἀθέμεθα Φειδιππίδην.
Τοῦτον τὸν υἱὸν λαμβάνουσ' ἐκορίζετο.
Ὅταν σὺ, μέγας ὢν ἅρμ' ἐλαύνῃς πρὸς πόλιν,
Ὥσπερ Μεγακλέης ξυστίδ' ἔχων. ἐγὼ δ' ἔφην,
Ὅταν μὲν οὖν τὰς αἶγας ἐκ τοῦ Φελλέως,
Ὥσπερ ὁ πατήρ σου διφθέραν ἐνημμένος.
Ἀλλ' οὐκ ἐπείθετο τοῖς ἐμοῖς οὐδὲν λόγοις.
Ἀλλ' ἵππερόν μου κατέχεε τῶν χρημάτων.
Νῦν οὖν ὅλην τὴν νύκτα φροντίζων ὁδοῦ
Μίαν εὗρον ἀτραπὸν δαιμονίως ὑπερφυᾶ.
Ἣν, ἢν ἀναπείσω τουτονί, σωθήσομαι.
Ἀλλ' ἐξεγεῖραι πρῶτον αὐτὸν βούλομαι.
Πῶς δῆτ' ἂν ἥδιστ' αὐτὸν ἐπεγείραιμι. πῶς.
Φειδιππίδη, Φειδιππίδιον. ΦΕΙ. Τί ὦ πάτερ.

Hic natus est filius: altercati sumus
Primo omnium de imponendo illi nomine:
Mater quidem ab equo nomen indebat, vocans
Xanthippum, vel Charippum, vel Callippidem:
Ego vero ab avo dicebam ipsum Phidonidem.
Diu cùm dissensissemus: tandem temporis
Progressu inter nos convenimus, & filio
Nomen dantes, vocavimus Phidippidem.
Atque hunc, manu prehendens mater, filium,
Occœpit abblandiri ei, quando, inquiens,
Tu grandiusculus fueris, age currum agas
Ad urbem, veste succinctus curuli, uti
Megacles. at ego contrà illi dicebam, ubi
Grandior eris, capellas agito e Phelleo,
Pelliceam amictus penulam, ut & pater tuus.
Sed ipse monitis nihil obtemperat meis:
Et morbum equestrem offundit meis pecuniis.
Itaque nunc totam hanc noctem cogito de via:
Unamque reperi commodissimam omnium,
Supra modum: quam si huic persuasero, ilico
Salvus sim: sed prius excitare ipsum volo.
At quomodo illum quam lenissime excitem?
Phidippide, Phidippidule. PH. Quid est? pater.

Σχολ. Τἀγαθῇ.] καὶ τοῦτο εἰρωνευόμενος λέγει. οὐ γὰρ ἀγαθὴν αὐτὴν παρέστησε σκεπαζόμενος, ὥστε ὑπὸ τῆς φιλονεικίας καὶ εἰς λοιδορίαν ἐκπεπτωκέναι. Ξάνθιππον.] ὁ Ξάνθιππος, Περικλέους ἦν πατὴρ ὃς ἦν τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν γένους. ἐσεμνύνετο δὲ τὸ γενναῖον θεῖον Μεγακλέα, τρίτον νικήσαντι Ὀλύμπια. καὶ διὰ ἱπποτροφίαν κατελθόντι ἐκ τῆς φυγῆς. ἐδίωξε γὰρ αὐτὸν ὁ Πεισίστρατος. ὃν καὶ μετεπέμψατο παραχωρήσαντα αὐτῷ τὸ τῆς νίκης κήρυγμα. Καλλίας δὲ ὁ δᾳδοῦχος, παρελθὼν ἐν τῇ ἱερᾷ στολῇ κατὰ Περσῶν ἐν Μαραθῶνι καὶ ἀριστεύσας κατὰ βαρβάρων, καὶ τρίτον ὀλύμπια νικήσας ἅρματι, τὸν υἱὸν Ἱππόνικον ὠνόμασε. λέγεται δὲ πρότερον νικῆσαι μάλιστα, αἰχμαλώτου τινὸς ἐν τῇ μάχῃ τῶν βαρβάρων, προσελθόντος αὐτῷ καὶ μηνύσαντος θησαυρόν. καὶ αὐτὸν ὕστερον ἀπέκτεινεν ὁ Καλλίας. Ξάνθιππος μὲν οὖν ἐγένετο Περικλέους πατήρ. νῦν δὲ πρὸς αὐτὸν ἐπαινεῖ τὸ λεγόμενον. πλὴν εἰ μὴ ἄρα διὰ Κοισύραν ἦν ἐσφαλμένον, ὅ νῦν οὕτως μητέρα γενέσθαι τοῦ Μεγακλέους, τὸ ὄνομα τοῦ Ξανθίππου εἰλήφει. παράγεται δὲ τὸ Περικλέους Μεγακλέους. ὡς ἀδυνάμενον ἀμφότερα δηλοῦν. δεικτικὰ γὰρ καὶ ἀστεῖα τὰ τῆς κωμῳδίας σκώμματα.

BISETUS. Φειδωνίδην] ὁ Στρεψιάδης τοῦτο λέγει, ἵνα τὸν υἱὸν καὶ αὐτῷ τῷ ὀνόματι, καὶ τῷ πράγματι φειδωλὸν ἔχῃ. ἐφοβεῖτο γὰρ τὸ τοῦ ἵππου ὄνομα, διὰ τὰς τῆς ἱπποτροφίας δαπάνας.

Σχ. Κοινῇ ξυνέβημεν.] ἀντὶ τοῦ ὁμονοήσαμεν. ὅτι καὶ ἀμφοτέροις ἡμῖν ἔδοξε τοῦτο. ἢ διότι ἀφ' ἑκατέρων τῶν γονέων τοῦ ὀνόματος ἐπετέθη μέρος. Ἐκορίζετο.] ἐκολάκευεν οἷα τοῖς παιδίοις συμβαίνει τοῖς μικροῖς.

BISETUS. Ἐκορίζετο] ὑποκοριστικῶς ἐκάλει. ὑποκορίζεσθαι δὲ, τὸ τοῖς παισὶ πρὸς ψυχαγωγίαν λέγειν τινὰ κολακείας ὀνόματα, ὡς μετ' ὀλίγον, Φειδιππίδιον. καὶ τὰ τοιαῦτα.

Σχ. Ξυστίδ' ἔχων.] ξυστίδα προπαροξυτόνως. ἤγουν πορφυρίδα. καὶ γὰρ μέχρι νῦν οἱ εἰσελαύνοντες ἀθληταί, τοιούτῳ κοσμηθέντες σχήματι καὶ ἅρματος ἐπιβάντες, διὰ μέσης πομπεύουσι τῆς πόλεως. ᾧ καὶ οἱ βασιλεῖς χρῶνται. ἄλλως. ξυστὶς λέγεται τὸ κροκωτὸν ἱμάτιον, ὃ οἱ ἡνίοχοι φοροῦσι μέχρι νῦν πομπεύοντες. χρῶνται δὲ αὐτῷ καὶ οἱ τραγικοὶ βασιλεῖς. Ἐκ τοῦ Φελλέως.] τόπος οὕτω καλούμενος ἐν Ἀττικῇ. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ περὶ τὸν Διόνυσον, ἐστί τις ἑορτὴ τοῖς Ἀθηναίοις Φάλλος καλουμένη. ἢ τις τῶν Διονυσίων ἀρχεῖα. Λουκιανὸς δὲ ἐν τῷ περὶ τῆς Συρίας θεοῦ φαλλούς φησιν Ἕλληνες τῷ Διονύσῳ ἐγείρουσιν. ἐπὶ τῶν καὶ τοιόνδε τι φέρουσιν. ἄνδρας μικροὺς ἐκ ξύλου πεποιημένους μεγάλα αἰδοῖα ἔχοντας, καλεῖται δὲ τάδε νευρόσπαστα. καὶ προσκατιὼν δὲ, ἐν τοῖς προπυλαίοις τοῦ Συρίας θεοῦ ναοῦ, φαλλοὶ ἑστᾶσιν οὓς Διόνυσος ἔστησε. ἄλλως. τόπος τῆς Ἀττικῆς οὕτω καλούμενος. ἐκ τούτου δὲ φελλίας λέγουσι Δωριεῖς, τοὺς κισσηρώδεις λίθους. αἱ δὲ αἶγες, πρὸς τὰ τραχύτερα διώκουσι. Διφθέραν ἐνημμένος.] ἐνδεδυμένος. ποιμενικὸν δὲ περιβόλαιον ἡ διφθέρα. Ἀττικοὶ δὲ λέγουσιν ἣν νῦν σισύραν καλοῦμεν. ἔστι δὲ ἐκ δέρματος.

BISETUS. Ἐνημμένος] παρὰ τὸ ἐνάπτεσθαι, τὸ ἐνδύεσθαι, καὶ περιβάλλεσθαι. Σ. ἐνημμένος, περιβεβλημένος. Τὴν τοῦ πανδόκου διφθέραν ἐνημμένος ὁ Ἡρακλῆς.

Σχ. Ἀλλ' ἵππερόν μου κατέχεε.] ἔπαιξε παρὰ τὸν ἴκτερον. νόσημα δὲ ὁ ἴκτερος. ὃς περιχεῖται ταῖς ὄψεσι τῶν νοσούντων. διὸ καὶ τὸ κατέχεε κατὰ λόγον ἐπήγαγεν. οὕτω δὲ καὶ τοῖς χρήμασιν αὐτοῦ ἐπιβεβλῆσθαι φησὶν ἴκτερον διὰ ἱππικὸν ἔρωτα. νόσον ἱππικήν. διὰ τὸ πολλὰ δεδαπανηκέναι. Τῶν χρημάτων.] εὕρηται τοῦτο καὶ ῥημάτων. ὅπερ οὕτως ἐστίν. ἀλλὰ κατέχεε τῶν ῥημάτων ἐμοῦ ἱππικὸν ἔρωτα. τουτέστιν ἐμοῦ, ὡς οὐδὲν δεῖ δαπανᾶν ἀφειδῶς λέγοντος, λῆρον ἡγησάμενος τοὺς λόγους, ἀντιτίθησιν αὐτοῖς ὡς ἐραστὴς ὢν ἵππων, καὶ οὐδέποτε τούτου ἂν ἀποσταίη. Φειδιππίδιον.] τὸ ὑποκορίζεσθαι. φιλούντων ἔθος. μαλακεύει δὲ νῦν τὸν υἱὸν καὶ προσποιεῖται φιλεῖν, ἵνα ἑτοιμότερον αὐτὸν πρὸς τὴν ἐξουσίαν ἑαυτοῦ πείθεσθαι παρασκευάσῃ.

Στρ. Κύσον με καὶ τὴν χεῖρα δὸς τὴν δεξιάν.
Φει. Ἰδού, τί ἐστιν. Στρ. εἰπέ μοι φιλεῖς ἐμέ;
Φει. Νὴ τὸν Ποσειδῶ τουτονὶ τὸν ἵππιον.
Στρ. Μή μοί γε τοῦτον μηδαμῶς τὸν ἵππιον.
Οὗτος γὰρ ὁ θεὸς αἴτιός μοι τῶν κακῶν.
Ἀλλ' εἴπερ ἐκ τῆς καρδίας μ' ὄντως φιλεῖς
Ὦ παῖ, πιθοῦ. Φει. Τί οὖν πίθωμαι δῆτά σοι.
Στρ. Ἔκστρεψον ὡς τάχιστα τοὺς σαυτοῦ τρόπους.
Καὶ μάνθαν' ἐλθὼν ἃν ἐγὼ παραινέσω.
Φει. Λέγε δὴ τί κελεύεις. Στρ. Καί τι, πείσει;
Φει. Πείσομαι
Νὴ τὸν Διόνυσον. Στρ. Δεῦρό νυν γ' ἀπόβλεπε.
Ὁρᾷς τὸ θύριον τοῦτο καὶ τῳκίδιον;
Φει. Ὁρῶ. τί οὖν τοῦτ' ἐστὶν ἐτεὸν ὦ πάτερ.
Στρ. Ψυχῶν σοφῶν τοῦτ' ἐστὶ φροντιστήριον.
Ἐνταῦθ' ἐνοικοῦσ' ἄνδρες, οἳ τὸν οὐρανὸν
Λέγοντες ἀναπείθουσιν, ὡς ἔστι πνιγεύς.
Κἄστι περὶ ἡμᾶς οὗτος. ἡμεῖς δ' ἄνθρακες.
Οὗτοι διδάσκουσ' ἀργύριον ἤν τις διδῷ,
Λέγοντα νικᾶν καὶ δίκαια κἄδικα.

A ST. *Exosculare me, & tuam cedò dexteram.*
PH. *Ehò, quid est?* ST. *Dic mihi, mi fili, utrum me ames?*
PH. *Ita per Neptunum equestrem.* ST. *Ne hūc, ne nomines,*
Deum equestrem. Nam hic malorum fons est omnium:
Sed, si me amas, mi fili: age mihi
Obtempera. PH. *Quid ergo obtemperem tibi?*
B ST. *Mores tuos immuta quàm celerrime:*
Et ego, quæ te iussero, in his morem geras mihi.
PH. *Quid ergo iubes? cedo.* ST. *An morem geres?* PH. *Geram,*
Per Bacchum. ST. *Age nunc, accede huc fili, & prospice.*
Viden' ostiolum illud, & hāc ædiculā proximā?
PH. *Video: sed quidnā est, mi pater, isthoc ædium?*
C ST. *Est animarum sapientum conciliabulum:*
In quo viri habitant, qui de Cœlo disputant,
Et hominibus persuadent, quod furnus siet,
Nósque ambiat: & quod nos carbones simus. Hi
Docent, si modo quis argentū illis det, hominem
Orantem causas, æquum & iniquum vincere:

Σχ. Κύσον με καὶ τὴν χεῖρα δός.] πρὸς τὸ Ὁμηρικόν, χεῖρας τ' ἀλλήλων λαβέτην καὶ πιστώσαντο. φίλημα καὶ πρόσπτυξαι καὶ τὴν χεῖρα δὸς τὴν δεξιάν. ἔθος δ' ἐπὶ πίστει καὶ συνθήκαις βεβαίαις, τὰς δεξιὰς διδόναι ἀλλήλοις. Ἰδοὺ τί ἐστιν.] τὸ αἰτηθὲν παρὰ τοῦ πρεσβύτου ποιῶν ὁ νεανίσκος τὴν δεξιὰν ὤρεξεν αὐτῷ. καὶ δῆλον ὅτι παρεπιγραφὴ τὸ εἶδος. Νὴ τὸν Ποσειδῶ τουτονί.] ἅρμα δείξας. ὄμνυσιν ἢ ἄλλο τι ἡνιοχικόν. ἢ πολεμικὸν σκεῦος. κυρίως δὲ νῦν ὁ νεανίσκος ὄμνυσι τὸν Ποσειδῶνα, θεὸν ἱππικὸν ὄντα, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περὶ ἵππους ἐσπουδακώς. τουτονὶ δέ, τῷ κοινῷ τῶν ἀνθρώπων ἔθει χρώμενον αὐτὸν δεῖ νομίζειν εἰρηκέναι. εἰώθασι γὰρ ὀμνύντες λέγειν, μὰ τοῦτον τὸν θεόν, μὰ τοῦτον τὸν Ἀσκληπιόν. ἄλλοι δὲ ἀφίδρυμα ἔχοντα Ποσειδῶνος. διὰ τοῦτο καὶ ὁ πρεσβύτης τῷ ὅρκῳ ἀκολούθως ἤχθεται. Μή μοί γε.] μὴ ὀμνύης μοι φησὶ τὸν ἵππιον. οὐ γὰρ ἀνέχομαι τὸ τῶν ἵππων ἀκούειν ὄνομα, δι' οὓς ἀπολώλεκεν τὰ χρήματα. Ἔκστρεψον.] ἀντὶ τοῦ μετάβαλε ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ῥυπουμένων ἱματίων καὶ ἐκστρεφομένων. ἐκστρέψαι δὲ ἱμάτιον, τὸ ἀλλάξαι τὸ πρὸς τὸ ἔσω μέρος, ἔξω. ἄλλαξον οὖν φησι τοὺς τρόπους σου καὶ μετάβαλε μεταφορικῶς. τὸ γὰρ ὡς τάχιστα, κυρίως ἐπὶ ἁρματηλάτου. ταχινὰ γὰρ τὰ ἅρματα.

Bisetus. ἃν ἐγώ.] ἀντὶ τοῦ ἃ ἐγὼ παραινέσω σοι.

Σχ. Νὴ τὸν Διόνυσον.] ἐπειδὴ ἐπετρίβη τὸν Ποσειδῶνα ὀμνύναι, μεταβαλὼν, τὸν Διόνυσον ὄμνυσιν. Καὶ τῳκίδιον.] τὸ οἰκίδιον ὑποκοριστικῶς. σκώπτει δὲ, καὶ τοῖς ὀνόμασιν αὐτοῖς τὸ εὐτελὲς τῆς φιλοσοφίας εἰς πάντα δεικνύς. τὸ δὲ θύριον, νῦν ἀντὶ τοῦ ... ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἐλθὼν ἄγαγε δὲ δεῖξον αὐτὸν ἐπὶ τὴν Σωκράτους οἰκίαν.

Bisetus. Τὸ θύριον, καὶ τῳκίδιον] ἐν διὰ δυοῖν. ἀντὶ τοῦ, τὸ θύριον τούτου τοῦ οἰκιδίου.

Σχ. Ψυχῶν σοφῶν.) ἤγουν, ἀνδρῶν φιλοσόφων. τὸ δὲ ἐπ' ἀμφοτέρων δύναται νοεῖσθαι. ἔστι γὰρ ἀμφίβολον καὶ ἄδηλον. πότερον τὰς ψυχὰς αὐτὰς λέγει σοφὰς ἢ τοὺς ἄνδρας σοφούς. ταῖς δὲ ψυχαῖς ἐκείνων, εἰ ἔστι τὸ φροντιστήριον. ἐὰν μὲν γὰρ ψυχῶν σοφῶν τοῦτ' ἐστὶ φροντιστήριον δέχεται τὸ αὐτὰς εἶναι τὰς ψυχὰς σοφάς. ἐὰν δὲ ψυχῶν, σοφῶν, ἀνδρῶν λέγει. δύναται δὲ καὶ σκώπτειν διὰ τούτου τὸν περὶ ψυχῆς Σωκράτους λόγον, καὶ ἀσαφῶς ἐπιτηδὲς εἰρηκέναι. ἐπεὶ καὶ Σωκράτης ὁριζόμενος περὶ ψυχῆς, ἀσαφὴς ἔδοξε λέγειν. καὶ ὥς τινες νομίζουσιν ἀπεναντίας αὐτοῦ, τὴν ἰδέαν ἀθανασίαν ... Σωκράτους ποιούμενοι. ἃ δὲ περὶ ψυχῆς φησι, ταῦτα. ψυχὴ πᾶσα ἀθάνατος. τὸ γὰρ ἀεικίνητον ἀθάνατον. τὸ δ' ἄλλο κινοῦν, καὶ ὑπ' ἄλλου κινούμενον, παῦλαν ἔχει κινήσεως καὶ ζωῆς. Φροντιστήριον.] οἰκεῖον, βουλευτήριον. ἢ συνόδου εἶδος, τις καὶ θᾶκος παῦλαν ἔχων σοφῶν. θᾶκος δὲ καλεῖται, ὁ τόπος, ἀττικῶς ἔνθα πολλοὶ συνέρχονται σκεψόμενοι. φροντισταὶ δὲ ἐκαλοῦντο, οἱ περὶ τὸν Σωκράτη, διὰ τὸ φροντίζειν ἀλλήλων, καὶ διὰ τοῦτο μηδέποτε παύεσθαι τῆς φροντίδος. Ὡς ἔστι πνιγεύς.] πνιγεὺς, ἡ τῶν ἀνθράκων κάμινος. διὸ ἐπιλέγει, ἡμεῖς δ' ἄνθρακες· διὰ τὸ ὑπὸ ἡλίου θερμαίνεσθαι. κυρίως δὲ πνιγεὺς, ἔνθα οἱ ἄνθρακες ἔχονται καὶ πνίγονται. ταῦτα δὲ πρότερος Κράτης ἐν Πανόπταις δράματι περὶ Ἵππωνος τοῦ φιλοσόφου κωμῳδῶν αὐτὸν λέγει. ἀφ' οὗ στοχαζόμενοί τινές φασιν ὅτι μηδεμιᾶς ἔχθρας χάριν Ἀριστοφάνης ἦκεν ἐπὶ τὴν τῶν νεφελῶν ποίησιν. ὅς γε μήτε ἴδιόν τι μήτε ἁρμόττον, ἀλλὰ μὴ δὲ πρὸς ὃν ἔγκλημα ὤφλε Σωκράτης. δύο γὰρ κατ' αὐτοῦ ταῦτα προσθεὶς ἐγκλήματα, τὸ περὶ οὐρανοῦ ὅτι ἐστὶ πνιγεύς. καὶ ἴσως ἱκανὸς ἐστι τὸν ἥττω λόγον διδάσκειν καὶ τὸν κρείττονα, τὸ μὲν, κοινὸν τῶν φιλοσόφων ἁπάντων ἐπήγαγεν ἔγκλημα. φαίνεται δὲ καὶ ἐπὶ τούτων ὁ Ἵππων κωμῳδηθεὶς ὑφ' ἑτέρας. τὸ δὲ τῶν ἐγκλημάτων οὐδὲ τὸ σύνολον ἐπικαινοῖ φιλοσοφίᾳ. οὐ γὰρ τοῦτο ἐπαγγέλλονται οἱ φιλόσοφοι, διδάσκειν πείθειν λέγειν ἄδικον δὲ τὸ τοιοῦτο μᾶλλον τῆς ῥητορικῆς. ὡς ἐπ' ἀμφοτέροις τὸν φιλόσοφον καθαιρεῖν. οἱ δ' ὅτι ὁλόκληρον εἰς αὐτὸν συνέταξε δρᾶμα, δι' ἔχθραν νομίζουσιν αὐτὸν πεποιηκέναι, οὐκ ὀρθῶς οἴονται. πρῶτον μὲν γὰρ Δίφιλος εἰς Βοΐδαν τὸν φιλόσοφον, ὁλόκληρον συνέταξε ποίημα. διὸ ... εἰς ... ἐρωτώμενος φιλόσοφος, οὐ διὰ τοῦτο δὲ ἐχθρὸς ἦν. ἔπειτα Εὔπολις εἰ καὶ δι' ὀλίγων ἐμνήσθη Σωκράτους,

μᾶλλον

μᾶλλον ἢ Ἀριστοφάνης ἐν ὅλαις ταῖς νεφέλαις αὐτὸν κατέθαψε. εἰ δ' ἐν ... χεῖρον ὑπομνησθῆναι τῆς Εὐπόλιδος. δεξάμενος δὲ Σωκράτης τὴν ἐπιδέξια Στησιχόρου οἰνοχόην ἔκλεψεν. ... ὁρᾶν τὸν φιλόσοφον, τὸ ἐν φανερῷ μάλιστα σκεῦος κατακείμενον κλέπτοντα καὶ ὑφαιρούμενον.

Οὗτοι διδάσκουσ' ἀργύριον ἤν τις διδῷ.] καὶ τοῦτο ψεῦδος, διαβάλλει χαίρειν. οὐδεὶς γὰρ μισθὸν ἐτέλει Σωκράτει, ἐπεὶ ἐκεῖνος ἔφασκε μηδὲν εἰδέναι, διόπερ καὶ ὑπὸ Πυθίου σοφὸς ἐκλήθη. τοῦτο γὰρ αὐτὸ πρῶτον ἐνόμιζε σοφὸν, τὸ γινώσκειν ὅτι μηδὲν οἶδε. πῶς οὖν ἂν μισθὸν ἐπράττετο περὶ τῶν ἀγνοουμένων, ὁ λέγων περὶ αὐτοῦ ὅτι οὐδὲν οἶδα.

ΦΕΙ. Εἰσὶ δὲ τίς; ΣΤ. Οὐκ οἶδ' ἀκριβῶς τοὔνομα.
Μεριμνοφροντισταὶ, καλοί τε κἀγαθοί.
ΦΕΙ. Αἰβοῖ, πονηροί γ', οἶδα. τοὺς ἀλαζόνας,
Τοὺς ὠχριῶντας, τοὺς ἀνυποδήτους λέγεις.
Ὧν ὁ κακοδαίμων Σωκράτης καὶ Χαιρεφῶν.
ΣΤ. Ἦ ἤ, σιώπα. μηδὲν εἴπῃς νήπιον.
Ἀλλ' εἴ τι κήδει τῶν πατρῴων ἀλφίτων,
Τούτων γενοῦ μοι, σχασάμενος τὴν ἱππικήν.
ΦΕΙ. Οὐκ ἂν μὰ τὸν Διόνυσον εἰ δοίης γέ μοι
Τοὺς φασιανοὺς, οὓς τρέφει Λεωγόρας.
ΣΤ. Ἴθ' ἀντιβολῶ σ', ὦ φίλτατ' ἀνθρώπων ἐμοί,
Ἐλθὼν διδάσκου. ΦΕΙ. Καὶ τί σοι μαθήσομαι;
ΣΤ. Εἶναι παρ' αὐτοῖς φασὶν ἄμφω τὼ λόγω.
Τὸν κρείττον', ὅστις ἐστὶ, καὶ τὸν ἥττονα.
Τούτοιν τὸν ἕτερον τοῖν λόγοιν, τὸν ἥττονα,
Νικᾶν λέγοντά φασι τἀδικώτατα.
Ἢν οὖν μάθῃς μοι τὸν ἄδικον τοῦτον λόγον,
Ἃ νῦν ὀφείλω διὰ σὲ, τούτων τῶν χρεῶν,
Οὐκ ἂν ἀποδοίην οὐδ' ἂν ὀβολὸν οὐδενί.
ΦΕΙ. Οὐκ ἂν πιθοίμην. οὐ γὰρ ἂν τλαίην ἰδεῖν
Τοὺς ἱππέας τὸ χρῶμα διακεκναισμένος.

PH. *Quinam illi?* ST. *Nomen haud noui exacte: boni,*
Et qui aerumnis conflictantur quam plurimis.
PH. *Au, au: miseri isti, scio, quos dicas, pallidi,*
Discalceati, iactabundi Philosophi:
Quorum gentius est Socrates & Charepho.
ST. *St, st, tace: ne stolidum quiddam effutias.*
Sed si patris tu rebus consultum cupis:
Age, fito mihi vnus ex istorum hominum grege,
Et equestrē omitte rem. PH. *Nō sane, mi pater,*
Per Liberum: etiamsi Phasianos mihi dares,
Quos educat in viuariis Leogoras.
ST. *Obsecro te, mi fili, hominū mihi charissime:*
Veni, & doceri te sine. PH. *Quid doceat, pater?*
ST. *Aiunt penes illos esse sermonum duo*
Genera: vnum superius, & inferius alterum.
Et ex his alterum sermonem, qui fiet
Inferior, vincere perorando iniquissima.
Quodsi ergo iniustum hunc sermonem addiscas mihi,
Quaecunque tua causa conflaui debita,
Horum ne obolum quidem cuiquam ego persoluero.
PH. *Nō sane obtemperauero: neque enim equites*
Possim aspicere, ipse colore pallidus, & macer.

Σχόλια. Ἀλαζόνας.] ἰδίως τοὺς ψεύστας ἐκάλουν. ἐπειδὴ καὶ τοὺς φιλοσόφους, ἀλαζόνας καλεῖ. ἐπεὶ λέγειν ἐπαγγέλλονται, περὶ ὧν οὐκ ἴσασιν. ἢ ὅτι σεμνὰ ἔχοντες ἤθη, ἀλαζόνες δοκοῦσιν. ὠχριῶντες δὲ καὶ ἀνυπόδητοι, ἐπεὶ μόνης ἀρετῆς φροντίζοντες καὶ οὐ τρυφῆς, διαίτης τὸ ἀπέριττον. πονηροὶ δὲ ἀντὶ τοῦ ἐπίπονοι. ἄθλιοι.

Καὶ Χαιρεφῶν.] ἑταῖρος Σωκράτους ὁ Χαιρεφῶν, ὃς ἐκαλεῖτο καὶ νυκτερὶς, διὰ τὸ μέλας εἶναι καὶ ἰσχνόφωνος. Μηδὲν εἴπῃς νήπιον.] μηδὲν εὔηθες μηδὲ μειρακιῶδες, μηδὲ ἀνόητον εἴπῃς. ἀπὸ τοῦ μηδὲ τὰ νήπια παιδία οὐδ' εἶναί τι. Ἀλλ' εἴ τι κήδει.] ἤγουν φροντίζεις. πατρῴων δὲ ἀλφίτων, ἀντὶ τοῦ τῶν χρημάτων. ἢ τῆς πατρῴας οὐσίας. τὸ δὲ σχασάμενος, ἀντὶ τοῦ καταπαύσας. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀποσχιζομένων καὶ διαχεομένων ὑδάτων. ἄλλως. καταλύσας, καταπαύσας. ἀποστὰς τούτου. ὡς διαστεῖλαι καὶ σχίσαι τὸ ὕδωρ τῇ κώπῃ ἐρετικῇ. καὶ Πίνδαρος κώπαν ἤδη μοι σχάσον. καὶ Εὐριπίδης. σχάσον δὲ δεινὸν ὄμμα. ἄλλως. στήσας, καταπαύσας. σχάσαι γὰρ τὸν κωπηλατοῦντα στῆσαι τὴν κώπην. Οὐκ ἂν μὰ τὸν Διόνυσον.] εὐλόγως τὸν Διόνυσον ὄμνυσι. τούτῳ γὰρ ἐτελεῖτο τὰ Διονύσια. οἷς ἠγωνίζοντο οἵ τε τῆς τραγῳδίας καὶ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιηταί. Τοὺς φασιανούς.] οἱ μὲν ὄρνεις, οἱ δὲ ὄρνεα, ἔνιοι δ' ἵππους χάραγμα ἔχοντας φασιανοῦ ὡς [illegible]. καὶ ὥσπερ ἀπὸ τοῦ μὴ κατεψευσμένον, οἰκεῖον ἂν εἴη τῷ τοῦ νεανίσκου [illegible]. οἱ δὲ περὶ Ἀρχίλοχον, ὀρνίθων γένος. οἱ δὲ ὅτι Φᾶσις ποταμὸς τῆς Σκυθίας. ὅπου καλοὶ ἵπποι γίνονται. Λεωγόρας δὲ τρυφερός τις, ὁ Ἀνδοκίδου πατήρ. Πλάτων Περιαλγεῖ. ὦ θεῖε Μόρυχε, νῦν γὰρ εὐδαίμων ἔφυς καὶ Γλαυκέτης. ἡ ψῆττα καὶ Λεωγόρας, οἱ ζῶντε τερπνῶς οὐδὲν ἐνθυμούμενοι. Εὔπολις ἐν Αὐτολύκῳ β. ὡς καὶ διὰ Μυρρίνην ἑταίραν τὰ χρήματα ἀποβεβληκέ φησιν. οἱ δὲ ἔχοντας τὴν μορφὴν κεχαραγμένην φασιανοῦ. Λεωγόρας δὲ, ὄνομα κύριον ἑνὸς τῶν Ἀθήνησι πολιτευσαμένων τότε. πατὴρ δὲ ἦν Ἀνδοκίδου τοῦ ῥήτορος. ἄδηλον δὲ εἰ καὶ ὄρνεα ἔτρεφεν ὁ Λεωγόρας. μέμνηται δὲ αὐτοῦ ὡς ἱπποτρόφου Ἀθήναιος. καὶ τὸ ἐν ἐπιστολαῖς δὲ ἐπὶ τῶν ὀρνίθων ἐγὼ ἀκούω καὶ οὐκ ἐπὶ ἵππων ὡς οἱ πολλοί. τοὺς φασιανοὺς οὓς τρέφει Λεωγόρας. δύναται γὰρ ὁ Λεωγόρας καὶ ἵππους τρέφειν, καὶ ὄρνεις φασιανούς. κωμῳδεῖται γὰρ ὁ Λεωγόρας ὡς γαστρίμαργος καὶ ὑπὸ Πλάτωνος ἐν Περιαλγεῖ. Ἴθ' ἀντιβολῶ.] πορευθεὶς νῦν διδάσκου μοι. τὸ δὲ ἀντιβολῶ, παρακαλῶ Ἀττικῶς. Καὶ τί σοι μαθήσομαι.] οὐ γὰρ ἐμαυτῷ ἔμελλε μαθεῖν, ἤγουν δι' οἰκεῖον θέλημα ἢ ὠφέλειαν, ἀλλὰ διὰ τὸ τοῦ πατρός. διὸ τὸ σοὶ λέγει. ἤγουν τί μαθήσομαι ὑπὲρ σοῦ. Ἄμφω τὼ λόγω.] δυϊκῶς ἐκάλεσε. φησὶ δὲ ἀμφοτέρους τοὺς λόγους τοὺς περὶ Σωκράτην [illegible]. Τὸν ἕτερον τοῖν λόγοιν.] τὸν ἄδικον [illegible]. ὡς ἀγνοῶν δὲ τὸν δίκαιον εἶπε τὸν ἕτερον [illegible] γὰρ ἀδικίαν μανθάνειν. Τοὺς ἱππέας τὸ χρῶμα.] οὐ δυνήσομαι ὁρᾶσθαι ὑπὸ τῶν ἱππέων αἰσχρὸς καὶ διεφθαρμένος. ἐκόμων γὰρ οἱ ἱππεῖς. οἱ δὲ φιλόσοφοι κατακείρονται. διακεκναισμένος δὲ, ἠμαυρωμένος, αἰσχρὸς, καὶ διεφθαρμένος γενόμενος. οἱ γὰρ ἱππεῖς ἐν γυμνασίοις καὶ

παλαίστραις διέτριβον. οὐ χρυσίῳ φησὶν ὠχροὺς ὡς οἱ περὶ τὸν Σωκράτην καὶ ἀνυποδήτους καὶ ῥυπῶντας. οἱ γὰρ ἱππεῖς εὔχροοι καὶ ὑποδεδεμένοι καὶ ἐν γυμνασίοις ἐξεταζόμενοι. καὶ ἐν [illegible] φησι. μὴ φθονείτω δ' ἡμῖν μὴ δ' ἀπογλιχόμενος. τουτέστι λυπεῖσθαι. τοῦτον μὲν ὁ [illegible] φησὶ τὸ ἀπέχεσθαι τοῖς [illegible] [illegible] ἔχειν, εἰ καταλιπὼν τὸ κοσμεῖν τὸ σῶμα καὶ μετιέναι τὰ τῶν ἱππέων ἐπιτηδεύματα, τὰ τῶν φιλοσόφων μετίλθοι. ὡς ἐπταισμένον δὲ ἐκ τούτου, μὴ τῶν ἵππων φησὶ [illegible].

Στρ. Οὐκ ἄρα μὰ τὴν Δήμητρα τά γ' ἐμὰ ἔδει.
Οὔτ' αὐτὸς, οὔθ' ὁ ζύγιος, οὔθ' ὁ σαμφόρας.
Ἀλλ' ἐξελῶ σ' ἐς κόρακας ἐκ τῆς οἰκίας.
Φει. Ἀλλ' οὐ περιόψεταί μ' ὁ θεῖος Μεγακλέης
Ἄνιππον. ἀλλ' εἴσειμι, σοῦ δ' οὐ φροντιῶ.

ST. *Ergo neque de meo pòst comedes, eccerè,*
Neque tu, neque iugalis, neque Sāphoras tuus.
Sed è domo ad coruos te nunc statim exigam.
PH. *At sine equo non patietur me Megacles,*
meus
Auunculus: eo intrò: posthac te negligam.

Σχόλια. Οὐκ ἄρα μὰ τὴν Δήμητρα.] εἰκότως τὴν Δήμητρα ὄμνυσιν, ἐπεὶ περὶ τροφῶν ὁ λόγος ἐστί. ταύτην γὰρ ἡ θεὸς εὑρέτις. Οὔθ' ὁ ζύγιος, οὔθ' ὁ σαμφόρας.] ζύγιοι οἱ ἵπποι καλοῦνται, οἱ ὑποβαλλόμενοι τῷ τοῦ ἅρματος ζυγῷ, τουτέστιν ὁ μέσος δεξιὸς, καὶ ὁ μέσος ἀριστερός. σαμφόραι δὲ, οἱ στίγμα ἔχοντες περὶ τὸν μηρόν, καὶ διὰ τοῦ μ καὶ σ χαράττεται. Ἀλλ' ἐξελῶ σ' ἐς κόρακας.] ἀλλ' ἐκβαλῶ σε καὶ διώξω σε τῆς οἰκίας τῆς ἐμῆς. [illegible] δὲ αὐτοῦ [illegible] καὶ [illegible], [illegible] τοῦ [illegible] αὐτὸν [illegible]. Ἀλλ' οὐ περιόψεταί με.] εἰκὸς γὰρ ἦν καὶ τοῦτον σεμνυνόμενον ἐπὶ ταῖς τρισὶ νίκαις τοῦ πατρὸς, [illegible] τὸν νεανίσκον ὁρῶντα μετερχόμενον τὰ [illegible] ἐπιτηδεύματα.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ Σκηνὴ δευτέρα.

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΜΑΘΗΤΗΣ Η ΠΑΙΣ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ.

ACTVS I. SCENA II.

Senarij Iambici.

STREPSIADES, DISCIPVLVS SEV PVER SOCRATIS.

BISETVS. Στρεψιάδης [illegible] ἐλπίδα περὶ τοῦ παιδὸς [illegible] συλληφθεῖσαν ἀποβαλών, αὐτὸς πρὸς τὸν Σωκράτην φοιτᾷν, τά τε τὰ ψεύδεσθαι, καὶ [illegible] χεῖν, οὐδένα λόγον τῆς ἡλικίας [illegible] ποιούμενος, μανθάνειν ἔγνω.

Στρ. Ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ μέντοι πεσών γε κείσομαι.
Ἀλλ' εὐξάμενος τοῖσι θεοῖς, διδάξομαι,
Αὐτὸς βαδίζων εἰς τὸ φροντιστήριον.
Πῶς οὖν γέρων ὢν, κἀπιλήσμων, καὶ βραδὺς,
Λόγων ἀκριβῶν σκινδαλάμους μαθήσομαι;
Ἰτητέον· τί ταῦτ' ἔχων στραγγεύομαι;
Ἀλλ' οὐχὶ κόπτω τὴν θύραν; παῖ, παιδίον.
Μα. Βάλλ' ἐς κόρακας, τίς ἐσθ' ὁ κόψας τὴν θύραν;

EGo verò, etsi cecidi, non iacebo tamen.
Sed inuocatis Dijs, in ludum ipsemet
Me conferam, & hanc artem doceri me sinam.
At cùm sim obliuiosus, & tardus senex:
Quomodo subtiliores discam literas?
Eundum est. nam quid hac re sollicitor miser?
Cur cesso pulsare ostium? Puer heus puer.
DI. *Abi in malam rem: quisnam pepulit has*
fores?

Σχόλια. Ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ μέντοι.] ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ μέντοι ἀθυμήσω διότι [illegible] πέπτωκα τὸ [illegible]. οὐδὲ τέλεον ἀφέξομαι τῆς γνώμης τῆς προκειμένης [illegible], οὐ [illegible] ἐμαυτὸν ταῖς λύπαις.

BISETVS. Τοῦτο [illegible] στίχον παροιμιακῶς [illegible] [illegible], εἴ τις δυστυχήματί τινι παθὼν τοῦτο ἀπαλλαχθῆναι ἐλπίζει. ἢ ὅταν τις εἰς ἁμαρτίαν τινὰ καταλισθήσας, [illegible] [illegible], ἐν αὐτῇ [illegible] ἐθέλει.

Σχόλια. Διδάξομαι] [illegible] παθητικὸν [illegible]. διδάξομαι [illegible] [illegible] ἐστι, [illegible] διδάξω. διδάξω μὲν γὰρ [illegible] διδάσκαλος [illegible]. διδάξομαι [illegible] [illegible] [illegible] ἕτερον μανθάνειν [illegible] [illegible] ἐμαυτὸν διδάξομαι [illegible], [illegible] βαδίζων εἰς τὸ φροντιστήριον. [illegible] λείπει τὸ μέτρον [illegible] [illegible]. ἀλλ' ὡς [illegible] [illegible] μᾶλλον τὸ διδάξομαι, πρὸς ἀμφότερα [illegible] χωρεῖ.

BISETVS. Ἄλλως. Διδάξομαι, ἀντὶ τοῦ μαθήσομαι. τοῖς θεοῖς εὐξάμενος, καὶ αὐτὸς βαδίζων εἰς τὸ φροντιστήριον. διδάσκεσθαι, μανθάνειν. ἡ διδαχὴ δὲ πρὸ τῆς μαθήσεως [illegible]. τὸ δὲ διδάξομαι [illegible] [illegible], μαθήσομαι.

Σχόλια. Πῶς οὖν γέρων ὤν.] ταῦτα καθ' ἑαυτὸν λογίζεται [illegible] [illegible]. τὸ δὲ βραδὺς, [illegible] τῆς τοῦ σώματος κινήσεως παρείληφεν, ἀλλὰ τὸ μὴ [illegible] [illegible]. [illegible] δὲ [illegible] [illegible] δηλοῦν θέλει. Λόγων ἀκριβῶν σκινδαλάμους.] λόγων [illegible] λεπτολογίας. λεπτὰ γὰρ [illegible] τῶν λόγων ζητήματα. σκινδαλμὸς [illegible] λεπτολογίας ἀπὸ τῆς σχίσεως τῶν καλάμων. ἐξήγησις [illegible] [illegible] [illegible] ἀκριβῶν, οἱ σκινδαλμοί. ἰδίως γὰρ σκινδαλμοὺς καλοῦσι, τὰ λεπτὰ τῶν ξύλων, καὶ τὰ τῶν καλάμων σχίσματα. τοῦτο [illegible] [illegible] εὐθείας, ὀξύνεται. [illegible] τῶν πλαγίων παροξύνεται.

BISETVS. Σκινδαλμούς.] [illegible] [illegible] [illegible] σκινδάλαμοι. καὶ ἴσως [illegible] σκινδαλάμους [illegible]. ἀλλὰ πῶς τοῦτο τὸ ὄνομα ἐν τῇ εὐθείᾳ μὲν ὀξύνεται, ἐπὶ δὲ τῶν πλαγίων προπαροξύνεται, [illegible]. καὶ τὰ παλαιὰ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ἰτητέον] ἰτέον, πορευτέον. Σ.

Σχόλια. Τί ταῦτ' ἔχων στραγγεύομαι.] διὰ τί ταῦτ' ἔχων κατὰ νοῦν, πιέζομαι καὶ συνθλίβομαι. στράγξ δέ ἐστιν, ὁ διὰ λεπτοτάτης ὀπῆς χολῆ κατιὼν σταλαγμός.

Bisetus. Ἄλλως.] στραγγεύομαι κατὰ τὸν Σουΐδαν, μεταφορικῶς, ἀντὶ τοῦ ἀναβάλλομαι, διατρίβω, παρέλκω, μέλλω, ἀναδύομαι.

Σχόλια. Ἀλλ' οὐχὶ κόπτω τὴν θύραν.] ἀλλ' οὐκ ἔχομαι τῶν ἐγνωσμένων. τοῦτο δὲ παρεγκύκλημα· δεῖ γὰρ αὐτὸν ἐλθεῖν καὶ κόψαι τὴν θύραν Σωκράτους. παρατηρητέον δὲ ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν ἔξωθεν κρουόντων, κόπτειν λέγουσιν. ἐπὶ δὲ τῶν ἔσωθεν ψοφεῖν. ἱκανῶς δὲ διέστειλε Μένανδρος. ἐπὶ μὲν τοῦ ἔξω, κόψω τὴν θύραν εἰπών. ἐπὶ δὲ τοῦ ἔσω, ἐψόφηκε τὴν θύραν ἐξιών. Βάλλ' ἐς κόρακας.] ἄπιθι ἐς κόρακας. ἔστι δὲ παροιμία ἐπὶ κατάρας λεγομένη, ἀντὶ τοῦ εἰς ἀπώλειαν καὶ εἰς φθοράν. Βοιωτοῖς γὰρ ἀνασταῖς ὑπὸ Θρακῶν χρωμένοις, εἶπεν ὁ θεὸς ἐκεῖ κατοικεῖν, ἔνθα ἂν ἴδωσι λευκοὺς κόρακας. οἱ δὲ ἐν Θετταλίᾳ περὶ τὸν Παγασητικὸν κόλπον ἰδόντες περιπταμένους τοὺς τοῦ ἡλίου ἱεροὺς κόρακας, οὓς παῖδές τινες ἀφῆκαν γυψώσαντες ὑπὸ μέθης, καὶ τελεσθῆναι τὸν χρησμὸν φήσαντες, ἐνταῦθα κατῴκησαν. οἱ δὲ ἐκ τοῦ ἴσου λέγεσθαι τὴν παροιμίαν. ἐν γὰρ τοῖς ἐρημοτέροις τόποις, ἐπιτρέπεσθαι τὰ πτώματα. Ζηνόδοτος δὲ ὁ τὰς Ταρραίου καὶ Διδύμου παροιμίας ἐπιτεμών, Βοιωτοῖς φησιν Ἄρνην ποτὲ οἰκοῦσι προειρῆσθαι ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐκπεσεῖσθαι λευκῶν κοράκων φανέντων. νεανίσκοι δέ ποτε μεθυσθέντες, καὶ συλλαβόντες κόρακας, γυψώσαντες ἀφῆκαν πέτεσθαι. ἰδόντες δὲ οἱ Βοιωτοί, εταράχθησαν, ὡς τῆς μαντείας λαβούσης τὸ τέλος, καὶ φοβηθέντες οἱ νεανίσκοι, τὸν θόρυβον φυγόντες, ᾤκησάν τινα τόπον, ὃν ἐκάλεσαν κόρακας. μετὰ δὲ ταῦτα, ἐκβαλόντες τοὺς Βοιωτοὺς οἱ Αἰολεῖς, ἔσχον τὴν Ἄρνην οἰκείαν οὖσαν. καὶ τοὺς ἁμαρτόντας μεθιστᾶσιν εἰς τοὺς κόρακας καλουμένους.

Bisetus. Τὸ δὲ βάλλ' εἰς κόρακας, ἀλλοπρόσαλλος εἴρηται, ἀντὶ τοῦ σαυτὸν ἐς κόρακας βάλλε.

Στ. Φείδωνος υἱὸς Στρεψιάδης Κικυννόθεν.	SI. Phidonis gnatus Strepsiades Cicynnius.
Μα. Ἀμαθής γε νὴ Δί', ὅστις ουτωσὶ σφόδρα	DI. Ineptus per Iouem: qui tam grauiter fores
Ἀπεριμερίμνως τὴν θύραν λελάκτικας.	Calcibus impetiuisti, nihil considerans.
Καὶ φροντίδ' ἐξήμβλωκας ἐξευρημένην.	Nam cogitationem quandam animo meo
Στ. Σύγγνωθί μοι. τηλοῦ γὰρ οἰκῶ τῶν ἀγρῶν.	Conceptam, abortire assultu facis tuo.
Ἀλλ' εἰπέ μοι τὸ πρᾶγμα τοὐξημβλωμένον.	SI. Ignosce mihi: nam procul huc aduenio ex agro.
Μα. Ἀλλ' οὐ θέμις πλὴν τοῖς μαθηταῖσι λέγειν.	Sed age, tu dic mihi, quid illud sit rei,
Στρ. Λέγε νυν ἐμοὶ θαρρῶν. ἐγὼ γὰρ οὑτοσί,	Quod feci abortire nimio assultu meo?
Ἥκω μαθητὴς εἰς τὸ φροντιστήριον.	DI. Non licet hoc, nisi solis discipulis proloqui.
Μα. Λέξω. νομίσαι δέ σε ταῦτα χρὴ μυστήρια.	ST. Loquere audacter: nam & ego in hunc literarium
Ἀνήρετ' ἄρτι Χαιρεφῶντα Σωκράτης,	Aduenio ludum, discipulus ut iam siem.
Ψύλλαν ὁπόσους ἅλλοιτο τοὺς αὑτῆς πόδας.	DI. Dicam: sed oportet habere hæc pro mysteriis.
	Modò Cherophontem interrogabat Socrates,
	Quot aliquis pulex saltaret pedes suos.

Σχόλια. Κικυννόθεν.] ἀπὸ δήμου τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς Κικυννα, ἔνθα ἄγεται καὶ τὰ Ἀπολλώνεια. Ἀμαθής γε νὴ Δία.] ἰδιώτης καὶ ἀπαίδευτος. Ἀπεριμερίμνως.] ἀμαθῶς καὶ ἀπείρως καὶ ἀνεπιστημόνως. τὸ δὲ λελάκτικας, παρὰ τὸ λάξ, ῥόπτος καὶ βίας σημαντικόν. διόπερ καὶ τὴν σύμψιν ἐπιτήσεις, οὐ τὸ κροῦσαι καὶ τὸ προσελθεῖν σημαινόμενον. οὐ δὲ γὰρ πρὸς φιλοσόφους τὸ τοῖς δεομένοις μὴ παρέχειν τοῦ συνεῖναι ἐξουσίαν. τὸν δὲ τρόπον μεμφόμενος, ὅτι βιαιοτέρως ἔπαισε τὴν θύραν, ὡς διαταραχθῆναι τοὺς ἐμφιλοσοφοῦντας. Ἐξήμβλωκας.] ἐξέωσας. ἐξέβαλες. ἐξαμβλῶσαι δὲ ἰδίως, ἐπὶ τῶν γυναικῶν λέγεται ἀπὸ τῶν τικτουσῶν θᾶττον ἢ κατὰ τὸν τῶν ὠδίνων καὶ τῆς κυοφορίας νόμον, καὶ φάρμακον ἀμβλίσκειν τὰς γυναῖκας ποιοῦν. ἰδίως δὲ νῦν ἐπὶ φιλοσόφων τὴν φροντίδα. ἐπεὶ καὶ μαιευσοφροντιστὰς ἐκάλουν αὐτούς, ὡς προεῖπεν. τοῦ δὲ Σωκράτους λέγοντος ὅτι τέχνην ἔχοι τὴν μαιευτικήν, καὶ διὰ ταύτης ποιοῖ τοὺς νέους ἀποτίκτειν τὰ νοήματα ἐν τῇ ἑαυτῶν ψυχῇ τοῦτον νῦν κωμῳδεῖ Ἀριστοφάνης διὰ τοῦ ἐξήμβλωκας. Τηλοῦ γὰρ οἰκῶ τῶν ἀγρῶν) ἀντὶ τοῦ, ἐν τοῖς ἀγροῖς. παρὰ τὸ σχῆμα, ὅτι αὐτὸς χρῶνται πόρρω τῆς πόλεως. ἄδηλον δὲ πότερον λέγει. πόρρω τῶν ἀγρῶν αὐτὸς κατοικεῖν, ἢ τοῖς μακρὰν καὶ πολὺ τῆς πόλεως ἀπέχουσι. λέγεται γὰρ αὐτὸ παρὰ τὸ Εὐριπίδειον. τηλοῦ γὰρ οἰκῶν βιοτὴν ἐξιδρυσάμην. Ἀλλ' οὐ θέμις πλὴν τοῖς μαθηταῖσι λέγειν.) ἀλλ' οὐ δυνατόν. ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπὶ διασυρμῷ καὶ διαβολῇ ταῦτα παρεισάγει λέγοντα τὸν θυρωρόν. ἀλλότριον γὰρ τῶν φιλοσόφων τὸ βασκαίνειν καὶ φθονεῖν. Ἀνήρετ' ἄρτι.) ἐπύθετο, ἀνηρώτησεν. ἄρτι δὲ ἀντὶ τοῦ ἐξ ὑπογύου, ἵνα αὐτοσχεδιάζειν δοκῶσι. διαβάλλει δὲ τοὺς φιλοσόφους ὡς εὐτελῆ ζητοῦντας. διὸ καὶ ταῦτα γελοῖα χάριν λέγεται. καὶ διὰ γελοίων τὴν Σωκράτους παιδείαν διεξίασιν. Χαιρεφῶντα.] τὸν πάνυ γνώριμον Σωκράτους ὁ Χαιρεφῶν. οὐδὲν δὲ αὐτοῦ διαφέρων τῶν συγγραμμάτων. δοκεῖ δὲ γενέσθαι περίθερμος καὶ σφόδρα ἐχθρεύσας τῷ ἀδελφῷ. καὶ φησὶ Ξενοφῶν Σωκράτην ξυνάγοντα αὐτούς, λέγειν ὡς οὐδὲν ὀφθαλμῶν ὄφελος εἴη, εἰ μὴ συμφωνοῖεν. οὐδὲ χειρῶν οὐδὲ ποδῶν. δήμου δὲ ἦν ὁ Χαιρεφῶν Σφήττιος. τούτῳ καὶ ἡ Πυθία δοκεῖ περὶ τοῦ Σωκράτους χρησμὸν εἰπεῖν,

Σοφὸς Σοφοκλῆς, σοφώτερος δ' Εὐριπίδης.
ἀνδρῶν δὲ πάντων, Σωκράτης σοφώτατος.

Τοῦτον τὸν χρησμὸν ὁμολογοῦσιν οἱ τοῦ κατὰ φιλοσόφων, ψεύδεσθαί φασι τὴν Πυθίαν. τοὺς γὰρ φυσικοὺς χρησμούς, ἑξαμέτρους εἶναι. καὶ ἔστι δὲ παρὰ κωμικῶν τινι. τοῦ συντεταγμένου τοῦ χρησμοῦ δοκιμάζειν. ὅτι δὲ καὶ ἄλλοι διὰ τριμέτρων πλεῖστοι χρησμοί, οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ πεζῷ λόγῳ λεχθέντες τῇ Πυθίᾳ, τὸ μὲν καὶ ἐπ' ἐμοί μέχρι καὶ νῦν κεχρηκέναι τὸν Πύθιον οὕτω, παρέσκευασεν, ἀλλὰ τὴν ἀρχαίαν περὶ δὲ διάμετρος ἕνεκα χεῖρον οὐδὲν μνημονεῦσαι. τοῦτο μὲν γὰρ ἐπὶ τῷ φέρεται

ἐστὶ ὁ χρησμὸς ἐξενεχθεὶς ὑπὸ τῆς Πυθίας. [illegible]

ψύλλαν ἐπόδας ἀλλεῖτο.] [illegible]

Δακοῦσα γὰρ τοῦ Χαιρεφῶντος τὴν ὀφρὺν
Ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ Σωκράτους ἀφήλατο,
Στ. Πῶς δῆτα τοῦτ' ἐμέτρησε; Μα. Δεξιώτατα.
Κηρὸν διατήξας, εἶτα τὴν ψύλλαν λαβὼν,
Ἐνέβαψεν εἰς τὸν κηρὸν αὐτῆς τὼ πόδε.
Κᾆτα ψυγείσῃ περιέφυσαν Περσικαί.
Ταύτας ὑπολύσας, ἀνεμέτρει τὸ χωρίον.
Στ. Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τῆς λεπτότητος τῶν φρενῶν.
Μα. Τί δῆτ' ἂν ἕτερον εἰ πύθοιο Σωκράτους
Φρόντισμα; Στ. Ποῖον; ἀντιβολῶ κάτειπέ μοι.
Μα. Ἀνήρετ' αὐτὸν Χαιρεφῶν ὁ Σφήττιος,
Ὁπότερα τὴν γνώμην ἔχοι, τὰς ἐμπίδας
Κατὰ τὸ στόμ' ᾄδειν, ἢ κατὰ τοὐρροπύγιον.
Στ. Τί δῆτ' ἐκεῖνος εἶπε περὶ τῆς ἐμπίδος;
Μα. Ἔφασκεν εἶναι τοὔντερον τῆς ἐμπίδος
Στενόν· διὰ λεπτοῦ δ' ὄντος αὐτοῦ τὴν πνοὴν
Βίᾳ βαδίζειν εὐθὺ τοὐρροπυγίου.
Ἔπειτα κοῖλον πρὸς στενῷ προσκείμενον,
Τὸν πρωκτὸν ἠχεῖν ὑπὸ βίας τοῦ πνεύματος.
Στ. Σάλπιγξ ὁ πρωκτός ἐστιν ἄρα τῶν ἐμπίδων.
Ὦ τρισμακάριος τοῦ διεντερεύματος.
Ἦ ῥᾳδίως φεύγων ἂν ἀποφύγοι δίκην,
Ὅστις δίοιδε τοὔντερον τῆς ἐμπίδος.
Μα. Πρώην δέ γε γνώμην μεγάλην ἀφῃρέθη
Ὑπ' ἀσκαλαβώτου. Στ. Τίνα τρόπον; κάτειπέ μοι.

Nam fortè Charephontis admomorderat
B *Supercilium, atque inde insilverat in caput*
Socratis. ST. *Et quomodo istbuc mensus est se rex?*
DI. *Dexterrimè: nam ceram liquefecit, & ei*
Duos immersit capti pulicis pedes:
Refrigerato calceamenta annata sunt:
Quibus detractis, spacium rei dimensus est.
ST. *Proh Iuppiter, quæ hæc animorum est subtilitas?*
C DI. *Quid verò si alterum Socratis hic audias*
Commentum? ST. *Quodnam illud? dic obsecro mihi.*
DI. *Interrogabat ipsum Charepho iste Sphettius,*
Vtrum statueret culices ore sonum edere,
An podice. ST. *Et quid ille respondit homini,*
De culice? DI. *Aiebat intestinum esse culicis*
D *Angustum, quod cùm sit pratenue, spiritum*
Quodam impetu rectà perrumpere podicem.
Inde adiacere intestino quiddam cauum,
Et vi flatus actum sonare podicem. (hæc est?
ST. *Ergò, quantum intelligo, culicum podex,*
Beatum, qui illud intestinum repperit.
Næ facile iudicium effugiat aliquis reus:
Quisquis culicis intestinum dignouerit.
E DI. *Pridem etiam alio commento spoliatus fuit*
A fele. ST. *quo pacto? dic mihi.* DI. *cùm inquireret*

Σχόλια. Τοῦ Χαιρεφῶντος τὴν ὀφρύν.] ἰστέον ὅτι αὐ- [illegible]

F

G

[illegible] Βισετυς. Ἀσκαλαβώτου] [illegible]

Σοφίας ἀπεκλαύσαμεν. ὁ δὲ γαλεώτης, ζῶόν ἐστι ... κος σαυρῶδες, ἐν τοῖς τοίχοις τῶν οἰκημάτων ἀνερπον. ἀλλ' ἑκάτερον ἐνταῦθα οὐδὲν ἄλλο σημαίνειν δοκεῖ ἢ γαλῆν, τουτέστιν αἴλουρον.

Μα. Ζητοῦντος αὐτοῦ τῆς σελήνης τὰς ὁδοὺς,
Καὶ τὰς περιφοράς, εἶτ' ἄνω κεχηνότος,
Ἀπὸ τῆς ὀροφῆς νύκτωρ γαλεώτης κατέχεσεν.
Στ. Ἥσθην γαλεώτῃ καταχέσαντι Σωκράτους.
Μα. Ἐχθὲς δέ γ' ἡμῖν δεῖπνον οὐκ ἦν ἑσπέρας.
Στ. Εἶεν. τί οὖν πρὸς τἄλφιτ' ἐπαλαμήσατο;
Μα. Κατὰ τῆς τραπέζης καταπάσας λεπτὴν τέφραν,
Κάμψας ὀβελίσκον, εἶτα διαβήτην λαβὼν,
Ἐκ τῆς παλαίστρας θοἰμάτιον ὑφείλετο.
Στ. Τί δῆτ' ἐκεῖνον τὸν Θαλῆν θαυμάζομεν;
Ἄνοιγ' ἄνοιγ' ἀνύσας τὸ φροντιστήριον,
Καὶ δεῖξον ὡς τάχιστά μοι τὸν Σωκράτη.
Μαθητιῶ γάρ, ἀλλ' ἄνοιγε τὴν θύραν.
Ὦ Ἡράκλεις. ταυτὶ ποδαπὰ τὰ θηρία;
Μα. Τί ἐθαύμασας; τῷ σοι δοκοῦσιν εἰκέναι;

Lunæ vias & ambitus: & intuens
Cælum ore hiaret: forte e tecto desuper
Felis cacauit nocturnus. ST. *Gaudeo equidem,*
Quod felis percacauit illum Socratem.
DI. *Heri nobis nihil cœnæ fuit sub vesperam.*
ST. *Esto, sed quidnam iste ad farinas repperit?*
DI. *In mensa sparsit exilem cinerem: & veru*
Incuruato, mox apprehendit circinum,
Et pallium è palæstra furtim sustulit.
ST. *Quid ergo Thaletem illum miremur amplius?*
Aperi, aperi ludum hunc mihi literarium:
Et Socratem mihi monstra quam citissime:
Nam discere gestio. Quin aperis ostium?
Proh Hercules, cuiusmodi hæ sunt bestiæ?
DI. *Quid miraris? cui similes esse videntur hi?*

Σχόλια. Ἀπὸ τῆς ὀροφῆς.] καὶ ἀρσενικῶς ὁ ὄροφος καὶ θηλυκῶς ἡ ὀροφή. ὡς τὸ πρὸς τ' ὀρόφοις ἀραχνιῶ τὰ Πέρσικα. καὶ ἐν Λυσιστράτῃ καὶ ἐν Σφηξὶν ὀροφὴν θέασαι. Ἐχθὲς δέ γ' ἡμῖν.] πιθανῶς σκώπτει τὸν τῶν φιλοσόφων βίον, ὡς ἐπίπονον καὶ ταλαίπωρον, διὰ τὸ τοῖς αὐ. ξήσει καὶ τῷ καιρῷ συντρίβεσθαι, μέχρι τῆς ἑσπέρας ἀπαμένοντες φαγεῖν, ἢ ὅτι παρεσκευασμένον οὐκ εἶχον.

BISETVS. Ἐπαλαμήσατο] ἐτεχνήσατο ἐμηχανήσατο. παλαμᾶσθαι κυρίως τὸ διὰ τῶν παλαμῶν, ἔστι χειρῶν τι ποιεῖσθαι. μεταφορικῶς δὲ τὸ τεχνᾶσθαι, καὶ μηχανᾶσθαι δηλοῖ.

Σχόλια. Λεπτὴν τέφραν.] ἤγουν σποδόν. οὐχ ἁπλῶς δὲ τὸ λεπτὴν προσέθηκε, τοῖς τὴν λεπτότητα τῶν ἀλφίτων καὶ τὰ παρὰ πλήσια. ἤγουν δὲ τέφραν, τὴν ἐκ τῶν κεκαυμένων ξύλων κόνιν. ἀκριβέστερος δὲ τὸ λεπτὴν προσέθηκε πρὸς τὸ ταύτην δεῖξαι παραπλησίαν τοῖς ἀλφίτοις. Κάμψας.] καμπύλον ποιήσας ὥσπερ ἐν κύκλου εἴδει. ὀρθοὶ γὰρ οἱ ὀβελίσκοι. καὶ Ὅμηρος αὐτὰρ ἐπεὶ ... ὀβελίσκον ἐπείρεν. ἀλλ' ἐπειδὴ πιθανὸν ἦν οὐδὲν, πρὸς τὸ ὀβελίσκου δεῖσθαι. πρὸς γὰρ τὸ λαθεῖν, καὶ ἁρπάσαι τι καὶ ... τὸ καμφθῆναι ὅτι ἂν χρήσιμον. ἔτι δὲ μέλλων εἰπεῖν ὅτι ὑφείλετο ἱμάτιον, φησὶ τὸν ὀβελίσκον ἔκαμψεν ἵνα δι' αὐτοῦ δυνηθῇ κλέψαι τὸ ἱμάτιον. τοιαῦτα γὰρ οἱ κλέπται μηχανῶνται, ἵνα ῥᾳδίως πόρρωθεν ἁρπάσωσιν ὃ βούλονται. Εἶτα διαβήτην λαβών.] ἐργαλεῖον ὁ διαβήτης, πολλοῖς ὑπάρχον τεχνίταις, τῷ λιθοξόῳ περιοιστέον. τοῦτο τὸ ἓν ἐπιτιθέν τὸ μέρος καὶ τὸ ἕτερον περιάγοντες καὶ γράφοντες τὸ ὑποκείμενον, τὸ ἴσον τηροῦσι διάστημα τοῦ κύκλου ἐκ τοῦ κέντρου. Ἐκ τῆς παλαίστρας.] ὅμοιον τῷ ἀπὸ τῆς πόλεως ... περὶ Σωκράτους. Στησίχορον πρὸς τὴν λύραν ... ἔκλεψεν. ἐμφαίνει δὲ διὰ τούτου ὅτι παίδων ἤρα ὁ Σωκράτης. ἐν ταῖς παλαίστραις γὰρ τὰ πολλὰ ἐξητάζετο ἵνα αὐτοὺς ὁρῴη. Ὑφείλετο.] ὅτι παρ' ὑπόνοιαν ἐπήγαγεν. ἔδει γὰρ αὐτὸν εἰπεῖν μετέβαλεν αὐτὴν εἰς τὰ ἄλφιτα. ἄλλως. δέον γὰρ αὐτὸν εἰπεῖν καὶ ἔγραψε ... προσέχοντες ... καὶ σχήματά τινα ἐπιτεχνώμενος, τὰ πάντων ἡμῶν ὀροῦς καθάπερ ... ἐπιλαθέσθαι, ἐπήνεγκεν ὅτι ἀπὸ τῆς παλαίστρας ἔλαβε τὸ ἱμάτιον. διαβάλλει δὲ αὐτὸν ὡς περὶ τὰς παλαίστρας τῶν παίδων ἕνεκα διατρίβοντα. ἐκεῖ γὰρ ἐφοίτα ὡς γυμνοὺς τοὺς παῖδας ὁρῶν. ἄλλως. ἐπειδὴ οἱ τὰ γεωμετρικὰ θεωρήματα διδάσκοντες διαβήταις γράφουσι ταῦτα, φησὶν ὅτι ὀβελίσκον κάμψας. καὶ διὰ τούτου σχῆμα διαλαβὼν πάντας πρὸς αὐτὸν ἐπαγόμενος, ὑφεῖλε τὸ ἱμάτιον. Τί δῆτ' ἐκεῖνον τὸν Θαλῆν.] οὗτος ἐγένετο τῶν ἑπτὰ σοφῶν εἷς Μιλήσιος. ὃς πρῶτος τὰ περὶ οὐρανὸν ἐξεῦρε. παρατηρητέον δὲ, ὅτι ἀπ' εὐθείας τῆς ὁ Θαλῆς ὡς Ἑρμῆς, Ἑρμέω Θαλέω. καὶ Ἑρμέας, ὡς Θαλέας. διχῶς δὲ τοὔνομα ἐκφωνητέον. βαρύτονον μὲν, Θάλης ὡς Χρέμης, οὗ ἡ γενικὴ, Θάλητος ὡς Χρέμητος, Θάλητι Θάλητα. ὡς τὸ Θάλητα χρήματων ἐλεύθερον. εἰ δὲ καὶ περισπωμένως Θαλῆς, ὡς Ἑρμῆς. καὶ Θαλοῦ, ὡς Ἑρμοῦ. ἄλλως ὁ Θαλῆς οὗτος Μιλήσιος ἦν, εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν, οὗτος ἄκρος μηχανικὸς ἦν, στρατεύσαντος γὰρ Κροίσου πρὸς Κῦρον, καὶ μὴ δυναμένης τῆς στρατιᾶς αὐτοῦ διαβῆναι τὸν Ἅλυν ποταμὸν μέγιστον ὄντα, τοιόνδε τι μηχανᾶται. ἄνω τῆς στρατιᾶς ἐλθὼν τέμνει τὸν ποταμὸν ἐπέρωσε ῥεῖν. οὐ πάντα, ἀλλὰ τὸ ῥεῖθρον αὐτοῦ σχισθὲν, τὸ μὲν ἐν εἰς τὴν ἀρχαίαν πορείαν ἐχώρει. θάτερον δὲ ὑπ' ἀγκάλης εἶχε τὴν στρατιάν. καὶ οὕτως ἐπεραιώθησαν. ἐποίησε δὲ τὴν εἰς δύο τομὴν, ἵνα καὶ ἐπανιόντες περαιωθήσωνται. Μαθητιῶ] ἀντὶ τοῦ μαθεῖν ἐπιθυμῶ. Ὦ Ἡράκλεις.] ποιήσει γὰρ τὸ προσαχθὲν ὁ εἰσιὼν, καὶ ἀνέῳξε τὰς θύρας. ὁ δὲ εἰσελθὼν καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ὠχροὺς καθημένους, ὡς ἀνθρώπων μορφὰς μὲν ἔχοντας, τεθαύμακε μὲν δὲ ὄψεις διὰ τὴν ὠχρότητα ἔχοντας. ὁρᾷ δὲ ὡς φιλοσόφους κομῶντας στραφέντος τοῦ ἐγκυκλήματος.

Ꝛ M

χρῆσιν, οὕτω, ϛι. τρίτος δὲ, ταῦτα τὰ ῥήματα, καὶ καλοῦνται κόππα, ἐνενήκοντα, ἐκ δὲ αὐτὰ τὰ χολιασοῦ ῥήματα, ἀλλὰ ἐκ τῶν γραμματικῶν, οὓς οὕτω διδάσκουσι φασί. καὶ αὐτὴν τὴν λέξιν (καὶ) κακῶς γεγράφθαι, ἀντὶ τοῦ σημείου, Κ, ὅπερ ἐνεχαράσσετο τοῖς ἵπποις, ἀντὶ τοῦ κ ϛ συνεζευγμένων, ὡς προείρηται. τοῦτο γὰρ τὸ σημεῖον αἱ γλῶσσαι ἐδίδασκον καλεῖσθαι ἀρχαϊκῶς, κόππα, δηλονότι, καὶ ἐνενήκοντα. οὕτως οὖν χαράττεται ἐν τοῖς προτέροις χρόνοις. συνεζευγμένου γὰρ τοῦ κ ϛ τοῦ ϛ, τὸ σχῆμα τοῦ ϛ ἐνενήκοντα ἀριθμοῦ δηλοῦται τοῦ νοῦ, οὗ πρόσθεν ἐστὶ τὸ Κ. καὶ παρὰ τοῖς γραμματικοῖς οὕτω διέσταλται, ϛ, καλοῦνται κόππα, καὶ ἐνενήκοντα. καὶ ταῦτα μὲν κατὰ στοχασμὸν ἐκ πιθανοῦ τοῖς φιλομαθέσι καὶ ἀπλουστέρας χάριν εἰρήσθω. ἀλλὰ πολλῷ σαφέστεροι, καὶ ἁπλούστεροι αἱ ταρεῖς ταῦτας τὰς ἐκ ἀναγκαίας λεπτολογίας, τὸν ἵππον τὸν Κοππατίαν καλεῖσθαι λέξας, ὅς τὸ κόππα, τουτέστι Κ. χαρακτῆρα εἶχε. καὶ ὡσαύτως τὸν Σαμφόραν ὃς ἔφερε τὸ ϛ στοιχεῖον, σ. ὁ δωρικῶς σὰν λέγεται, καὶ τούτου ὁ μείζων χαρακτὴρ διπλοῦν ἔχει σχῆμα. τὸ μὲν, Σ. τὸ δὲ, ϛ.

Εἴθ' ἐξεκόπην πρότερον τὸν ὀφθαλμὸν λίθῳ.
ΦΕΙ. Φίλων ἀδικεῖς. ἔλαυνε τὸν σαυτοῦ δρόμον.
ΣΤΡ. Τοῦτ' ἐστὶ τοῦτο τὸ κακὸν, ὅ μ' ἀπολώλεκεν.
Ὀνειροπολεῖ γὰρ καὶ καθεύδων ἱππικήν.
ΦΕΙ. Πόσους δρόμους ἐλᾷ τὰ πολεμιστήρια.
ΣΤΡ. Ἐμὲ μὲν σὺ πολλοὺς τὸν πατέρ' ἐλαύνεις δρόμους.
Ἀτὰρ τί χρέος ἔβα με μετὰ τὸν Πασίαν;
Τρεῖς μναῖ διφρίσκου, καὶ τροχοῖν Ἀμυνίᾳ,
ΦΕΙ. Ἀπάγαγε τὸν ἵππον ἐξαλίσας οἴκαδε.
ΣΤΡ. Ἀλλ' ὦ μέλ' ἐξήλακας ἐμέ γ' ἐκ τῶν ἐμῶν.

Vtinam prius esset à me huic exculptus oculus.
PHI. *Philon, inique agis: mane in tua Orbita.*
ST. *Hoc illud est malum, quod me male perdidit.*
Nam dormiens etiam rem equestrem animo agitat.
PH. *Quot cursibus peragitur decursorium?*
ST. *Me tu quidem multis exagitas cursibus patrem.*
Sed, quodnam debitum restat post Pasiam?
Minæ tres pro sella curuli, & pro rotis,
Amyniæ. PH. *Equum prouolutto, ac domum reduc.*
ST. *At tu prouoluisti me, bone vir, è meis*

Σχόλια. Εἴθ' ἐξεκόπην.] ἐπαιξε τὸ ἐξεκόπην περὶ τὴν κοππατίαν. φησὶ δὲ ὄφελον πρὶν πελασθῆναι τὸν ἵππον, τὸν ὀφθαλμὸν ἐκκεκόφθαι, πατάξας αὐτὸν λίθῳ. Φίλων ἀδικεῖς,] ὁ νεανίσκος Φειδιππίδης ἀπὸ τοῦ καθεύδειν ἀποφθέγγεται, πρός τινα συνηνιοχοῦντα μεμφόμενος. ὅτι ἴδιον αὐτὸν ἐλαύνειν μὴ ὑποσκελίζοντα, μηδὲ ὑποθέοντα τὰς τῶν ἵππων ὁδοὺς, ὡς ἀντικωλύτης θέοιεν, ὁ δὲ ὑποθέει καὶ ἐμποδίζει προλαμβανόμενος τῶν ἵππων τὸν ἐκείνου δρόμον. δεῖγμα δὲ τῆς περὶ τὴν ἱππικὴν αὐτοῦ σπουδῆς, τὸ φροντίζειν καὶ καθεύδοντα περὶ τούτων. τὸ δὲ Φίλων οἱ μὲν φασὶν ἀναρμόστως καθ' ὕπνον εἰρηκέναι τὸν νεανίσκον, ἀντὶ τοῦ ὦ φίλε. οἱ δὲ κύριον ἡνιόχου.

BISETVS. Ὀνειροπολεῖ] Εὐστάθιος. ὀνειροπόλος, ὁ περὶ τοὺς ὀνείρους πολούμενος, καὶ ἢ ἐξ ὧν αὐτὸς βλέπει, ἢ ἐξ ὧν ἄλλοι, κρίνων. ὄνειρος δὲ παρὰ τὸ ὂν εἴρειν, τουτέστι λέγειν τὸ ἀληθές. ὄνειρος ἀρσενικῶς, καὶ ὄνειρον οὐδετέρως, τὸ ἀληθὲς ἐνύπνιον.

Σχόλια. Πόσους δρόμους.] ἐνειρώττων εἶπε πόσους δρόμους. εἰς δὲ ἐστὶν ἀπὸ τῆς ἀφέσεως μέχρι τῆς καμπτῆρος. οἱ δὲ ἡνίοχοι καθοπλισμένοι ἤλαυνον. τοῦτο δὲ εὗρεν ὁ Θησεύς. Πολεμιστήρια.] κατά τινας, ἀγὼν Ἀθήνησιν ἱππικοῦ δρόμου. ἵνα δὲ δρόμον ἐκεῖ τρέχουσιν. ὥστε τὰ ἁμιλλητήρια, πληθυντικῶς εἶπεν ὁ νέος, σφαλλόμενος ἐκ τοῦ ὀνειροπολεῖν. πολεμιστήρια καλοῦνται καὶ τὰ πολεμικὰ ἅρματα, ἐφ' ὧν ὁπλίτης ἐπιβιβάζειν ἅμα τῷ παραβάτῃ. ταῦτα δὲ ἐξεῦρεν ὁ Θησεύς. ἁμιλλητήρια δὲ τὰ ἀγωνίσματα. ἄλλως. δέον εἰπεῖν πόσους δρόμους ἐλαύνει τὰ ἁμιλλητήρια, ἀντὶ τοῦ πόσοι δρόμοι εἰσὶ τῆς ἁμίλλης, ὁ δὲ ὑπὸ καθ' ὕπνους τοῦτ' ἔλεγε, πολεμιστήρια εἶπεν, ὁ γὰρ νοῦς, τῶν ὀργάνων ἁρμοσάντων τῷ ὕπνῳ σαφὴς εἴρηται. Ἀτὰρ τί.] τί δὴ μετὰ ταῦτα ὄφλημά με καταλαμβάνει. Εὐριπίδης, τί χρέος ἔβα δώματα. Τρεῖς μναῖ διφρίσκου.] δίφρος καλεῖται τὸ σκεῦος, ἐν ᾧ οἱ ἡνίοχοι ὀρθοὶ ἑστῶτες ἐλαύνουσιν. ὑποκοριστικῶς δὲ εἶπε τοὺς διφρίσκους. διὰ τὸ μετρίως εἶναι εὐθέτους τοῖς ἀγωνιζομένοις πρὸς τοὺς ἀγωνιστικούς.

BISETVS. Διφρίσκου] Εὐστάθιος. δίφρος, ὁ τοῦ ἅρματος κορυφαῖος τόπος, ἐφ' οὗ ἵσταται, ὅ, τε παραβάτης καὶ ὁ ἡνίοχος. ἀπὸ δὲ μέρους, καὶ τὸ ὅλον ἅρμα ἐστὶ καὶ δίφρος, εἶδος θρόνου εὐτελοῦς ὁμωνύμως τῷ τοῦ ἅρματος δίφρῳ καὶ εὐτελέστερόν τι θρόνου, καὶ κλισμοῦ δοκεῖ σημαίνειν ὁ δίφρος. λέγεται δὲ καὶ δίφρος, καὶ δίφρα κατὰ ἡμᾶς μεταπλασμόν. δίφρος δὲ παρὰ τὸ δύο φέρειν λέγεται, τροπῇ τοῦ υ εἰς ι.

Σχ. Καὶ τροχοῖν Ἀμυνίᾳ.] καὶ ἀπὸ τῶν ὑπὲρ ἵππους τελεσάντων. μέμνηται δὲ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς σφηξί. νῦν δὲ οὐκ ἐκεῖνον καθαπτόμενος μνημονεύει αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸν ἄρχοντα διασύρειν ἐθελόμενος τῇ ἐκείνου προσηγορίᾳ ἐχρήσατο. τότε γὰρ ἦρχεν Ἀμινίας Προνάπου υἱός. ἐκεῖνον οὖν ἐπισκῶψαι θελήσας, παρέτρεψε τὸ ι εἰς τὸ υ, καὶ παρεγραμμάτισεν γελοίως. ἐπεὶ παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ὁ νόμος, φανερῶς ἐκώλυε τὸν ἄρχοντα κωμῳδεῖν. Ἀμυνίαν δὲ αὐτὸν εἶπεν, ἀντὶ τοῦ Ἀμινίαν. Ἀπάγαγε τὸν ἵππον ἐξαλίσας.] καὶ τοῦτο ὀνειροπολούμενος ὁ νεανίσκος λέγει ἐξαλίσας δὲ, ἐκκυλισθῆναι ποιήσας καὶ τὸν τόπον ἐν ᾧ τιθέντες ἑαυτοὺς οἱ ἵπποι τοῦτο ποιοῦσιν, ἀλινδήθραν ἐκάλουν, ὡς καὶ ἐν τοῖς βατράχοις ὁ αὐτὸς ποιητής. ἀλινδήθρας τε καὶ ἐγκυλίσματα.

BISETVS. Ἐξαλίσας.] Εὐστάθιος. ἐξαλίσαι, ἤγουν κυλισθῆναι ποιῆσαι. ἀπὸ τοῦ ἀλίζω θέματος. ἀλίζειν δὲ, τὸ ἐν κόνει κυλίεσθαι, ἢ κόνει φύρεσθαι, ὅθεν ἵππον ἐξαλίσαι, τὸ κυλισθῆναι ποιῆσαι. ἀλλαχοῦ δὲ παρὰ τὸ κυλίω, ἀποβολῇ τοῦ κ, καὶ τροπῇ τοῦ υ εἰς α γίνεται ἀλίω, ὅθεν τὸ ἐξαλίσαι παρ' Ἀριστοφάνει. ὁ αὐτὸς, ἀλινδήθρα, ἡ κονίστρα, παρὰ τὸ ἀλινδῶ. ὃ παρὰ τὸ κυλινδῶ, ὃ ἐκ τοῦ κυλίω.

Σχ. Ἀλλ' ὦ μέλ' ἐξήλικας.] κατὰ ἀποκοπὴν τοῦ ε. Ἀττικῶς. κἀν ἐν τοῖς παλαιοῖς τῶν ἀντιγράφων εὕρηται χαφόμενον.

BISETVS. Ἐξήλικας.] μεταφορικῶς δὲ τοῦτο εὕρηται, ἀντὶ τοῦ ἐξήλακας, τουτέστι διὰ τὴν σὴν ἱπποτροφίαν, καὶ δαπάνας τῶν ἐμῶν κτημάτων ἐμὲ ἀπεστέρησας. τὸ δὲ μέλ', ὡς φησὶ Εὐστάθιος, ἀντὶ τοῦ μέλεε, κατ' ἀποβολὴν τῶν δύο τοῦ μέτρου χάριν. μέλεος δὲ, μάταιος, ἄθλιος, ταλαίπωρος, δυστυχής ὁ μὲν ποιητὴς ἐπὶ τοῦ ματαίου ἐκδέχεται τὸ μέλεος, ὅθεν μέλεον ἀκοντίζειν,

τὸ τὸ

τὸ τοῦ σκοποῦ ἀμαρτάνειν. Ἰλιάδος φ.
— ἔγχεσι μὲν γὰρ

Ἡμβροτεν ἀλλήλων, μέλεος δ' ἠκόντισαν ἄμφω.
οἱ δὲ πραγματικοὶ ἀπὸ τοῦ οἰκτροῦ. Σ.

Ὅτι καὶ δίκας ὤφληκα. χ' ἅτεροι τόκου
Ἐνεχυράσασθαι φασιν. Φει. ἐτεὸν ὦ πάτερ
Τί δυσκολαίνεις καὶ στρέφει τὴν νύχθ' ὅλην;
Στ. Δάκνει με δήμαρχός τις ἐκ τῶν στρωμάτων.
Φει. Ἔασον ὦ δαιμόνιε καταδαρθεῖν τί με.
Στ. Σὺ δ' οὖν κάθευδε. τὰ δὲ χρέα ταῦτ' ἴσθ' ὅτι
Εἰς τὴν κεφαλὴν ἅπαντα τὴν σὴν τρέψεται.
Φεῦ. εἴθ' ὤφελ' ἡ προμνήστρι' ἀπολέσθαι κακῶς.
Ἥτις με γῆμ' ἐπῆρε τὴν σὴν μητέρα.
Ἐμοὶ γὰρ ἦν ἄγροικος ἥδιστος βίος.
Εὐρωτιῶν. ἀκόρητος. εἰκῆ κείμενος.
Βρύων μελίτταις, καὶ προβάτοις καὶ στεμφύλοις.
Ἔπειτ' ἔγημα Μεγακλέους. τοῦ Μεγακλέους

Bonis: quando etiam multas pendere debui:
Et alij pro usura minitantur pignora
Sese capturos. PH. *Quid tu adeo morosus es*
Pater, & tota nocte teipsum torques miser?
ST. *Mordet me prator quidam, & è lecto fugat.*
PH. *Sinas me, miser homo, dormire aliquantulum.*
ST. *Age dormias: at scito, quòd isthac debita*
Omnia redundabunt demum in caput tuum.
Vtinam malè pereas isthac Pronuba pessima,
Quæ me impulit, vt matrem olim duxerim tuam.
Nam ruri agebam vitam priùs suauissimam,
Squalentem, incomtam, humi proiectam temerè, apum
Refertam copia, & fracibus, & pecudibus.
Post uxorem duxi hanc Megaclis, ex ana

Ὅτι καὶ δίκας ὤφληκα.] ἤγουν καὶ δίκας προσώφληκα. ἢ ὡς καὶ δίκας προσώφληκα. ἐπιτείνει δὲ χρῆται ταύτῃ, ὅτι πρὸς τῷ ζημιωθῆναι εἰς τὴν ἱπποτροφίαν, καὶ εἰς δίκας ἐνέπεσεν. ἐπιτείνει γοῦν τὸ κακόν, ὅτι πρὸς τῷ ζημιοῦσθαί με, ἔτι καὶ δίκας ὀφείλω. καὶ γὰρ οὐ τοῦ δανείου χάριν ἀλλὰ τοῦ τόκου ἐνεχυράζεσθαι ἀπειλοῦσιν. Χ' ἅτεροι τόκου.] ἀντὶ τοῦ καὶ ἄλλοι, Ἀττικῶς εἶπε. λείπει ἡ ὑπέρ. καὶ ἕτεροι ὑπὲρ τόκου ἐνέχυρα παρ' ἐμοῦ λήψεσθαί φασιν μετὰ. ... τὴν ὄχλησιν δείκνυσι τὴν κατ' αὐτόν. οὕς φησι τόκου χάριν ἐνεχυράσειν αὐτὸν ἀπειλεῖν. Ἐτεὸν ὦ πάτερ] ταῦτα οὐκέτι ὀνειροπολούμενος, ἀλλ' ἐγερθεὶς λέγει, ἰωμενος τὸν πατέρα ὀδυρόμενον. Τί δυσκολαίνεις καὶ στρέφει.] τὸ περιστρέφεσθαι συνεχῶς συμβαίνει δὲ τοῖς ἀγωνιῶσι τὸ πάσχειν, τὸ ἐκκλίνειν ῥιπτεῖν ἑαυτοὺς καὶ μεταβάλλειν. Δάκνει με δήμαρχός τις.] παίζων τὸν κόρειν ἢ τὴν ψύλλαν λέγει. οἱ δὲ δήμαρχοι οὗτοι τὰς ἀπογραφὰς ἐποιοῦντο τῶν ἐν ἑκάστῳ δήμῳ χωρίων. καὶ τὰ ληξιαρχικὰ γραμματεῖα παρ' αὐτοῖς ἦν. συνῆγον τοὺς δήμους ὅτε δέοι. καὶ ψῆφον αὐτοῖς ἐπεδίδοσαν καὶ ἠνεχυρίαζον Ἀριστοτέλης δὲ περὶ Κλεισθένους φησί. κατέστησε καὶ δημάρχους τὴν αὐτὴν ἔχοντας ἐπιμέλειαν τοῖς πρότερον ναυκλάροις. καὶ γὰρ τοὺς δήμους αὐτῶν ναυκλαρίας ἐποίησεν. οἱ πρότερον, ναύκλαροι ὄντες ὑπὸ Σόλωνος κατασταθέντες εἰσὶ καὶ πρῶτοι οὗτοι δὲ τὴν πομπὴν τῶν Παναθηναίων ἐκόσμουν, Κλεισθένους καταστήσαντος ἀντὶ ναυκλάρων. ἔστι δὲ δήμαρχος ὁ τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν ἄρχων. καὶ Ἀσκληπιάδης ὁ Ἀλεξανδρεὺς τοὺς κατὰ δῆμον ἄρχοντάς φησι. Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεὺς οὕτω φησὶ καὶ δημάρχους οἱ περὶ Σόλωνα κατέστησαν ἐν πολλῇ σπουδῇ, ἵνα οἱ κατὰ δήμους ἄρχοντες διδῶσι καὶ λαμβάνωσι τὰ δίκαια παρ' ἀλλήλων. ἔδει οὖν τὸν δήμαρχον ἀγαγεῖν εἰς τοὺς οἴκους τοὺς ἐνεχυριαζομένους. παίζει δέ, ἐπεὶ ἔλεγε κόρεις ἢ ψύλλα. ὄνομα δὲ πολιτείας οἱ δήμαρχοι. οἷς ἐξῆν ἐνεχυριάζειν τοὺς ἀγνώμονας τῶν χρεωστῶν. τοῦτο δὲ οὐκέτι καθεύδων, ἀλλ' ἐγερθεὶς λέγει. Καταδαρθεῖν,] οἱ Ἀττικοὶ ... καταδαρθεῖν. κυρίως δὲ τὸ ἐπὶ δέρματος κοιμᾶσθαι. ταῦτα δ' εἶπεν ὁ νεανίσκος, συγκαλυψάμενος καὶ στραφεὶς πρὸς τὸ κοιμᾶσθαι.

Bisetvs. Φεῦ] τὸ φεῦ θαυμαστικόν ἐστι, καὶ χωρὶς τῶν ὑπομένων νοητέον. εἶτα τὸ, εἴθ' ὤφελε, δεῖ ἐπιφέρειν. τὸ δὲ εἴθε, καὶ ὤφελε, συνωνύμως τίθεται.

Σχόλια. Εἴθ' ὤφελ' ἡ.] τὸ ὤφελε τινὲς ἐπιρρηματικῶς δέχονται, ὡς τὸ ὤφελε μήτ' ἐγένετο θοαὶ νῆες. καὶ τὸ Εὐριπίδου ἐν Μηδείᾳ κατ' ἀρχὰς τοῦ δράματος. ἐν ἧ παράλληλον τὸ σχῆμα τοῦ πρεσβύτου συνεχέστερον ἐπευχομένου τῇ προμνηστρίᾳ. ὁ δὲ ποιητὴς ῥῆμα αὐτὸ οἶδε. ὡς ὤφελεν Τρώεσσι κοτεσσάμενος. καὶ μὴ ὤφελες λίσσεσθαι ἀμύμονα Αἰακίδαο. τὸ δὲ σύνηθες. Η προμνήστρι' ἀπολέσθαι.] ἡ προξενοῦσα τοὺς γάμους. προμνήστρια καλεῖται ἡ νῦν προξενήτρια. Γῆμ' ἐπῆρε.] κυρίως τὸ ἀνεχαύνωσεν. ἀνεκούφισεν. ἐπαγγελλομένη πλοῦτον μεγάλην εἰδέναι τὴν γυναῖκα, κατ' ἀρχὰς πῶς ἂν ἀνέπεισεν.

Bisetvs. Γῆμαι] γῆμαι ὡς Εὐστάθιός φησι λέγεται ὁ ἀνήρ. γήμασθαι δὲ ἡ γυνή. Εὐριπίδης δὲ καὶ τὸ γήμασθαι περὶ ἀνδρὸς λέγει. γαμῆσαι δέ, τὸ γυναῖκα λαβεῖν. γαμίσαι δέ, τὸ γυναῖκα δοῦναι. Ἄγροικος.] ἀγροῖκος προπαροξυτόνως, ὁ κατ' ἀγρὸν διαιτώμενος. ἄγροικος δὲ προπερισπωμένως, ὁ ἀπαίδευτος.

Σχόλια. Εὐρωτιῶν.] ἀντὶ τοῦ ἱδρῶν. ἑρμηνεύει δὲ τοῦτο διὰ τοῦ, εἰκῇ κείμενος. εὐρωτιῶσι γὰρ τὰ εἰκῇ κείμενα, ὥσπερ νοτίδες αὐτοῖς ἐγγινομένης καὶ σηπούσης. καὶ εὐρὼς ὁ σκώληξ, ἐπεὶ τοῖς ἀμελῶς κειμένοις ἱδρὼς προσίζει. τουτέστι, νοτίς. τοιοῦτος δὲ ὁ τῶν ἀγροίκων βίος. ὁ γὰρ αὐτῶν οἶκος τυρῶν καὶ δερμάτων μεστὸς ὤν, οὐδεμίαν ἔχει τῶν τοιούτων πραγμάτων εὐθετίαν. ἀλλ' ἄλλο ἀλλαχοῦ κεῖται ὡς ἔτυχε. τὸ δὲ ἀκόρητος, ἀκαλλώπιστος. κορεῖν γὰρ καλλωπίζειν. ὅθεν καὶ νεωκόρος. Καὶ προβάτοις καὶ στεμφύλοις.] στέμφυλα κυρίως λέγεται, τὰ ἀποπιέσματα τῶν ἐλαιῶν πιέσματα, δι' ἃ ἐκ τῶν σταφυλῶν ἀποπιεζόμενα. ὠνόμασται δὲ καὶ ἀνάπαλιν τὰ στέμφυλα ἐπὶ τῶν σταφυλῶν. καὶ τὰ πιέσματα ἐπὶ τῶν ἐλαιῶν. Τοῦ Μεγακλέους.] ἐδιπλασίασε τὸ ὄνομα εἰρωνευόμενος. τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν δὲ οὗτοί εἰσι ... αὐτὸς διαβάλλει τοὺς δούλους ὁ πρῶτος οὖν Μεγακλῆς, Κοισύρας ἦν υἱός, ἥ τις ἦν ὑπερβαίνουσα ... καὶ πλούτῳ. ἦν δὲ ἐξ Ἐρετρίας. διὸ καὶ κοισυροῦσθαι τὸ μέγα φρονεῖν, παρ' Ἐρετριεῦσι.

Ἀδελφιδῆν ἄγροικος ὢν ἐξ ἄστεος.
Σεμνήν. τρυφῶσαν. ἐγκεκοισυρωμένην.
Ταύτην ὅτ' ἐγάμουν, συγκατεκλινόμην ἐγὼ
Ὄζων τρυγός. τρασιᾶς. ἐρίων περιουσίας.
Ἡ δ' αὖ, μύρου. κρόκου. καταγλωττισμάτων.
Δαπάνης. λαφυγμοῦ. κωλιάδος. γενετυλλίδος.
Οὐ μὴν ἐρῶ γ' ὡς ἀργὸς ἦν, ἀλλ' ἐσπάθα.
Ἐγὼ δ' ἂν αὐτῇ θοἰμάτιον δεικνὺς τοδὶ
Πρόφασιν, ἔφασκον. ὦ γύναι λίαν σπαθᾷς.
Θε. Ἔλαιον ἡμῖν οὐκ ἔνεστ' ἐν τῷ λύχνῳ.
Στ. Οἴμοι τί γάρ μοι τὸν πότην ἧπτες λύχνον.
Δεῦρ' ἔλθ' ἵνα κλάῃς. Θε. διὰ τί δὴ κλαύσομαι.
Στ. Ὅτι τῶν παχειῶν ἐνετίθεις θρυαλλίδων.
Μετὰ ταῦθ' ὅπως νῷν ἐγένεθ' υἱὸς, οὑτοσὶ,

A *Sorore neptem rusticus ego ex urbe scilicet:*
Magnificam, sumtuosam, delicatulam.
Vbi hanc duxissem, uno accumbebam lectulo,
Ego quidem olens fecem, ficum, lanas, opes:
Illa autem unguentum, crocum, obscœna basia,
Et sumtum, & crapulam, & Venerem, & genium suum.
B *Non iam dicam, quod ociosa ipsa fuerit:*
Quippe in texendo erat opera sua prodiga.
At ego illi palliolum hoc, pratextus nomine,
Commonstrans, dicebam, tu nimium texis hic.
FA. *Here, oleum nobis in lucerna deficit.*
ST. *Ehem, cur tu igitur tam bibulum indideras lychnum?*
Age, accede huc ut eiules. FA. *cur eiulem?*
ST. *Quia crassum oleo immisisti ellychnium.*
C *Post ubi mihique, & uxori meæ bonæ*

Σχ. Ἄγροικος ὢν ἐξ ἄστεως.] ὡς ἀρχαῖος, τῇ συνηθείᾳ νῦν ἐχρήσατο. οὐ γὰρ ὀνειδίζειν βουλόμενος ἑαυτὸν ἄγροικον καλεῖ, ἀνόητον γὰρ καὶ ἄγροικον πᾶσι τοῖς ἄστεσι διαβάλλειν ἑαυτόν, ἀλλὰ πρῶτον μὲν λεληθότως, δηλοῦντι τὴν εὐπορίαν δείκνυσι τὴν ἑαυτοῦ· ἐγὼ γὰρ ἂν εἰ μὴ πάνυ ἦν πλούσιος, οὐκ ἐδίδοτο ἂν αὐτῷ ἡ γυνή, καὶ τῇ δόξῃ αἰσχροῖς τοῦ γένους καὶ τῇ ἐν ἄστει διατριβῇ. δόξαν γὰρ εἰώθασιν οἱ ἄνδρες ἔχειν οὐχ ἧττον τῶν γυναικῶν. ὁ δὲ τῇ ἀντιθέσει [illegible] αὐτὸν ἄγροικον εἶναι. τὴν δὲ γυναῖκα πολιτικήν. θαυμαστὸν γὰρ οὐδέν, εἰ ἀνθρώπων ἰδιοπραγμόνων καὶ μετρίων τοὺς τρόπους τῇ ἐπὶ τῆς ἀγροικίας διαίτῃ, γυναῖκα ὑπάρξαι πολιτικὴν καὶ ἀστικὴν καλουμένην. Σεμνήν.] οὐ τὴν σώφρονα· οὐ γὰρ ἐπαινεῖ αὐτήν, ἀλαζόνα καὶ ὑπέρογκον καὶ σοβαρὰν τῷ εἴδει. τρυφῶσαν δὲ ἱματίοις καὶ τῇ ἄλλῃ δαπάνῃ. Ἐγκεκοισυρωμένην.] τελείως κεκοσμημένην. ἢ ἔθος ἡ Κοισύρα πολλάκις ὀνομάζεται ἐπὶ τῷ αἰσχρὸν καὶ μιαρόν. ἢ τὰ τῆς Κοισύρας φρονοῦσαν. ἔστι δὲ Ἐρετριακὸν τὸ ὄνομα. οὗτοι δὲ εἰς τρυφὴν διαβάλλονται. αὕτη δὲ ἐγαμήθη Πεισιστράτῳ ἐπιχειρήσαντι τυραννεῖν. Ὄζων τρυγός.] νέου οἴνου, ἢ τῆς ὑποστάθμης. τρασιὰ δὲ λέγεται ὁ τόπος ἔνθα ψύχεται τὰ σῦκα καὶ ταριχεύεται, ἡ ταρσός. [illegible] τρυγός, τρασιᾶς, ἀντὶ τοῦ σύκων, καὶ ἐρίων περιουσίας. καὶ τὸ ἐκείνης δὲ ἐλεγκτικὸν δὲ τὸ τοιοῦτον σχῆμα. Ἐρίων περιουσίας.] ἀντὶ τοῦ πλούτου. τοιοῦτος δὲ ὁ γεωργικὸς βίος. ἀπὸ δὲ τοῦ καθόλου, ἐπὶ τὰ κατὰ μέρος ἦλθε. καθόλου γὰρ ἐν τοῖς [illegible] εἰπὼν τὴν εὐδαιμονίαν τὴν ἑαυτοῦ, βρύων μελίτταις, καὶ προβάτοις, καὶ στεμφύλοις, πάλιν καταμερίζει αὐτά. ἀπὸ μὲν γὰρ τῶν προβάτων, τὰ ἔρια. ἀπὸ δὲ τῶν στεμφύλων, τρὺξ καὶ οἶνος. ἀπὸ δὲ τρασιᾶς, τὰ σῦκα. Καταγλωττισμάτων.] αἰσχρῶν φιλημάτων [illegible] αἰσχροῦ [illegible] τὸ καταγλώττισμα. κυρίως δὲ καταγλώττισμα, ὅταν ἐν τῷ καιρῷ τῆς συνουσίας ὁ ἀνὴρ τὴν γλῶτταν αὐτῆς τῆς γυναικὸς ἐμβάλλῃ στόματι. Λαφυγμοῦ.] τοῦ περὶ τὰ ἐδέσματα πολυτελείας, τουτέστι γαστριμαργίας. λαφυγμὸν γὰρ λέγει, τὸ ἀπλήστως ἐσθίειν. Εὔπολις ἐν Κόλαξι. Λαφύσσεται [illegible]. Ὅμηρος ἔγκατα πάντα λαφύσσει. ἔστι γὰρ λάπτω καὶ λαφύσσω, τὸ ῥοφῶ, κυρίως ἐπὶ κυνῶν καὶ χοίρων. ὅθεν λέγεται καὶ ὁ λαφυγμός. εἰκότως δὲ ταῦτα καταλέγει, δηλῶν ὅτι αἱ εὐγενεῖς γυναῖκες τοιαῦτα πράττουσιν ὑπὸ τῆς ἄγαν τρυφῆς. Κωλιάδος.] εἰ μὲν [illegible] τὴν [illegible] νεανίου Ἀττικοῦ ἀποδράντος ἀπὸ λῃστῶν, συμμαχίᾳ τῆς θεοῦ, καὶ οὕτως αὐτὴν ὀνομάσαντος, καθάπερ αὐτὸς ὁ [illegible] τῶν κώλων ἀπολυθῆναι ὑπὸ γυναικός, αἱ δὲ θυγατέρες τοῦ ἀρχιλῃστοῦ [illegible] ἠράσθη. οἱ δέ, τόπον ἐοικότα κώλοις ἀνδρὸς ἔνθα ἡ θεὸς τιμᾶται. ἔνιοι δέ, ἴωνος θύοντος, κόρακα ἁρπάσαι κωλῆν καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ ἀποθέσθαι, ὅθεν οὕτως ὠνομάσθη. ἄλλως. Κωλιὰς ναός ἐστιν Ἀφροδίτης οὕτω καλούμενος ἀπό τινος νεανίσκου Ἀττικοῦ ἁλόντος ὑπὸ τυράννων καὶ δεθέντος τὰ κῶλα, εἶτα ἐρασθείσης αὐτοῦ τῆς θυγατρὸς τοῦ τυράννου καὶ λυσάσης, ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας χαριστήριον τῇ Ἀφροδίτῃ ναὸν ἱδρύσατο Κωλιάδος διὰ τὸ τὰ κῶλα λελύσθαι.

BISETUS. Τυρρηνοὶ δὲ ὡς κακότροποι καὶ λῃσταὶ διεβάλλοντο. οὗτοι νῦν Τοῦσκοι καλοῦνται. ἐπεισῆκται δὲ ἐν τοῖς παλαιοῖς βιβλίοις κακῶς γεγράφθαι τυράννων, καὶ τυράννου, ἀντὶ τοῦ Τυρρηνῶν, καὶ Τυρρηνοῦ, ὅπερ ἐκ τοῦ Σουίδα φανερὸν ἐν τῇ Κωλιάδος φωνῇ.

Σχ. Γενετυλλίδος.] Γενετυλλὶς ἡ τῆς γενέσεως ἔφορος Ἀφροδίτη. Οὐ μὴν ἐρῶ γ' ὡς ἀργὸς ἦν, ἀλλ' ἐσπάθα.] πρὸς τὸ ἀργός, ἐσπάθα καὶ τοῦτο εἰρωνευόμενος. περὶ γυναικὸς δὲ λέγει, ἀντὶ τοῦ κατηνάλισκε. [illegible] ἀργός. Ἀττικοὶ δὲ ἐπὶ τῶν θηλυκῶν, ἀρσενικῶν ὀνομάτων χρῆσθαι [illegible] καὶ παρ' Ὁμήρῳ κλυτὸς Ἱπποδάμεια. καὶ Εὐριπίδης ἐν Ἑκάβῃ. τὸ δ' αὖ λίαν παρεῖλες [illegible]. σπαθᾶν δέ, τὸ [illegible] ῥήτορσιν εἴρηται πολλάκις. οἰκείως δὲ νῦν τῇ λέξει κέχρηται ἐπὶ γυναικός. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ὑφαινομένων ἱματίων σπαθᾶν, τὸ ἄγαν κρούειν τὴν κερκίδα. ὁ νοῦς δὲ μὲν τὸ σπαθᾶν, ἐπ' ἀμφοτέρων νοεῖσθαι. ὅτι δὲ νῦν ἐπὶ τοῦ πολλὰ ἀναλίσκειν, δῆλον ἐκ τοῦ ἐπιφερομένου. ἐγὼ δ' ἂν αὐτῇ θοἰμάτιον δεικνὺς τοδί, κατὰ πρόφασιν ἔφασκον, ὦ γύναι λίαν σπαθᾷς [illegible]. Λίαν σπαθᾷς.] [illegible] εἰρωνικῶς καὶ τοῦτο. δεικνὺς γὰρ αὐτῇ τὸ ἱμάτιον [illegible] ἔλεγε τοῦτο αὐτῇ. Πότην ἧπτες.] πότης Ἀττικῶς ὁ ταχέως ἀναλίσκων λύχνος.

BISET. Κλάῃς.] κλαίῃς, θρηνῇς. οἱ δὲ Ἀττικοὶ κλάειν. Εὐστάθιος. κλαίω, παρὰ τὸ κλῶ, ὡς ἐκ τοῦ ῥέω ῥαίω, ὁ μέλλων κλαύσω, τροπῇ τοῦ ι εἰς υ.

Σχ. Θρυαλλίδων.] ἀπὸ τοῦ θρύου τὸ παλαιὸν τὰ ἐλλύχνια. τὰ γὰρ παχέα ἐλλύχνια πολὺ ἔλαιον δαπανῶσι. Μετὰ ταῦθ' ὅπως.] μετὰ τὸ ἐπιτιμῆσαι τῷ οἰκέτῃ ἐπὶ τῇ διατριβῇ πάλιν ἀνατρέχει τὰ τοῦ γάμου. οὐ μὴν [illegible] ἀλλ' ἀναπαυστέον μέχρι τοῦ υἱός. εἶτα διηγεῖται, καὶ μεθ' ὑποκρίσεως, ἐπειδὴ υἱὸς οὑτοσί, ὡς ἀρχομένου αὐτοῦ τῆς γενέσεως.

Ἐμοί

Ἐμοί τε δὴ καὶ τῇ γυναικὶ τἠγαθῇ,
Περὶ τοὐνόματος δὴ 'ντεῦθεν ἐλοιδορούμεθα.
Ἡ μὲν γὰρ ἵππον προσετίθει πρὸς τοὔνομα.
Ξάνθιππον, ἢ Χάριππον, ἢ Καλλιππίδην.
Ἐγὼ δὲ τοῦ πάππου 'τιθέμην Φειδωνίδην.
Τέως μὲν οὖν ἐκρινόμεθ', εἶτα τῷ χρόνῳ
Κοινῇ ξυνέβημεν, κἀθέμεθα Φειδιππίδην.
Τοῦτον τὸν υἱὸν λαμβάνουσ' ἐκορίζετο.
Ὅταν σὺ, μέγας ὢν ἅρμ' ἐλαύνῃς πρὸς πόλιν,
Ὥσπερ Μεγακλέης ξυστίδ' ἔχων. ἐγὼ δ' ἔ-
φην,
Ὅταν μὲν οὖν τὰς αἶγας ἐκ τοῦ Φελλέως,
Ὥσπερ ὁ πατήρ σου διφθέραν ἐνημμένος.
Ἀλλ' οὐκ ἐπείθετο τοῖς ἐμοῖς οὐδὲν λόγοις.
Ἀλλ' ἱππερόν μου κατέχει τῶν χρημάτων.
Νῦν οὖν ὅλην τὴν νύκτα φροντίζων ὁδοῦ
Μίαν ηὗρον ἀτραπὸν δαιμονίως ὑπερφυᾶ.
Ἣν, ἢν ἀναπείσω τουτονὶ, σωθήσομαι.
Ἀλλ' ἐξεγεῖραι πρῶτον αὐτὸν βούλομαι.
Πῶς δῆτ' ἂν ἥδιστ' αὐτὸν ἐπεγείραιμι.
πῶς.
Φειδιππίδη, Φειδιππίδιον. ΦΕΙ. Τί ὦ πά-
τερ.

A *Hic natus est filius: altercati sumus*
Primo omnium de imponendo illi nomine:
Mater quidem ab equo nomen indebat, vocans
Xanthippum, vel Charippum, vel Callippidem:
Ego verò ab auo dicebam ipsum Phidonidem.
Diu cùm dissensissemus: tandem temporis
Progressu inter nos conuenimus, & filio
Nomen dantes, vocauimus Phidippidem.
Atque hunc, manu prehendens mater, filium;
B *Occœpit abblandiri ei, quando, inquiens,*
Tu grandiusculus fueris, age currum agas
Ad vrbem, veste succinctus curuli, uti
Megacles. at ego contrà illi dicebam, vbi
Grandior eris, capellas agito è Phelleo,
Pelliceam amictus penulam, vt & pater tuus.
Sed ipse monitis nihil obtemperat meis:
Et morbum equestrem offundit meis pecuniis.
C *Itaque nunc totam hanc noctem cogito de via:*
Vnámque reperi commodissimam omnium,
Supra modum: quam si huic persuasero, silico
Saluus sim: sed prius excitare ipsum volo.
At quomodo illum quam lenissime excitem?
Phidippide, Phidippidule. PH. *Quid est? pater.*

Σχολ. Τἠγαθῇ.] καὶ τοῦτο εἰρωνευόμενος λέγει. οὐ γὰρ ἀγαθὴν αὐτὴν παρίστησι στασιάζόμενος, ὥστε ὑπὸ τῆς φιλονεικίας καὶ εἰς λοιδορίαν ἐκτραπῆναι. Ξάνθιππον.] ὁ Ξάνθιππος, Περικλέους ἦν πατήρ, ὃς ἦν τῶν Ἀλκμαιονιδῶν γένους. ἐσεμνύνετο δὲ τὸ γυναικεῖον θεῷ Μεγακλεῖ, τρίτον νικήσαντι Ὀλύμπια. καὶ δι' ἱπποτροφίαν κατελθόντι ἐκ τῆς φυγῆς. ἐδίωξε γὰρ αὐτὸν ὁ Πεισίστρατος. ὃν καὶ μετεπέμψατο παραχωρήσαντα αὐτῷ τὸ τῆς νίκης κήρυγμα. Καλλίας δὲ ὁ δᾳδοῦχος, προσελθὼν ἐν τῇ ἱερᾷ στολῇ κατὰ Περσῶν ἐν Μαραθῶνι καὶ ἀριστεύσας κατὰ βαρβάρων, καὶ τρίτον Ὀλύμπια νικήσας ἅρματι, τὸν υἱὸν Ἱππόνικον ὠνόμασε. λέγεται δὲ πλουτῆσαι μάλιστα, αἰχμαλώτου τινὸς ἐν τῇ μάχῃ τῶν βαρβάρων, προσελθόντος αὐτῷ καὶ μηνύσαντος θησαυρόν. καὶ αὐτὸν ὕστερον ἀπέκτεινεν ὁ Καλλίας. Ξάνθιππος μὲν οὖν ἐγένετο Περικλέους πατήρ. οὐδὲν δὲ νῦν πρὸς αὐτὸν ἐπισημαίνεται τὸ λεγόμενον. πλὴν εἰ μὴ ἄρα διὰ Κοισύραν ἣν εἰρήκαμεν, δι' ἣν οὐδὲν μητέρα γενέσθαι τοῦ Μεγακλέους, τὸ ὄνομα τὸ Ξανθίππου εἰλῆφθαι. παρῳδεῖται δὲ τὸ Περικλέους Μεγακλέους. ὡς ἀδυνατούμενον ἀμφότερα δηλοῦν. ὁ ποιητὴς γὰρ καὶ ἀστεΐζεται τῆς κωμῳδίας σκώμματα.

BISETVS. Φειδωνίδην] ὁ Στρεψιάδης τοῦτο λέγει, ἵνα τὸν υἱὸν καὶ αὐτῷ τῷ ὀνόματι, καὶ τῷ πράγματι φειδωλὸν ἔχῃ. ἐτίθετο γὰρ τὸ τοῦ ἵππου ὄνομα, διὰ τὰς τῆς ἱπποτροφίας δαπάνας.

Σχ. Κοινῇ ξυνέβημεν.] ἀντὶ τοῦ ὡμονοήσαμεν. ὅτι καὶ ἀμφοτέροις ἡμῖν ἔδοξε τοῦτο. ἢ διότι ἀφ' ἑκατέρων τῶν γονέων τῷ ὀνόματι ἐπετέθη μέρος. Ἐκορίζετο.] ἐκολάκευεν εἶτα τοῖς παιδίοις συμβαίνει τοῖς μικροῖς.

BISETVS. Ἐκορίζετο] ὑποκοριστικῶς ἐκάλει. ὑποκορίζεσθαι δὲ, τὸ τοῖς παισὶ πρὸς ψυχαγωγίαν λέγειν τινὰ κολακείας ὀνόματα, ὡς μετ' ὀλίγον. Φειδιππίδιον. καὶ τὰ τοιαῦτα.

Σχ. Ξυστίδ' ἔχων.] ξυστίδα προσπαρεξιοῦσιν. ἤγουν πορφυρίδα. καὶ γὰρ μέχρι νῦν οἱ εἰσελαύνοντες ἀθληταὶ, τοιούτῳ κοσμηθέντες σχήματι καὶ ἅρματος ἐπιβάντες, διὰ μέσης πομπεύουσι τῆς πόλεως. ᾧ καὶ οἱ βασιλεῖς χρῶνται. ἄλλως. ξυστὶς λέγεται τὸ προχωτὸν ἱμάτιον, ὃ οἱ ἡνίοχοι φοροῦσι μέχρι νῦν πομπεύοντες. χρῶνται δὲ αὐτῷ καὶ οἱ τραγικοὶ βασιλεῖς. Ἐκ τοῦ Φελλέως.] τόπος οὕτω καλούμενος ἐν Ἀττικῇ. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ περὶ τὸν Διόνυσον ἐστί τις ἑορτὴ τοῖς Ἀθηναίοις Φέλλος καλουμένη. ἢ τῆς τῶν Διονυσίων ἀρχὴ. Λουκιανὸς δὲ ἐν τῷ περὶ τῆς Συρίας θεοῦ φαλλοὺς φησὶν Ἕλληνες τῷ Διονύσῳ ἐγείρουσιν, ἐπὶ τῶν καὶ τοιόνδε τι φέρουσιν. ἄνδρας μικροὺς ἐκ ξύλου πεποιημένους μεγάλα αἰδοῖα ἔχοντας, καλεῖται δὲ τάδε νευρόσπαστα. καὶ παρακατιὼν δὲ ἐν τοῖς προπυλαίοις τοῦ Συρίας θεοῦ ναοῦ, φαλλοὶ ἑστᾶσιν οὓς Διόνυσος ἐστήσατο. ἄλλως. τόπος τῆς Ἀττικῆς οὕτω καλούμενος. ἐκ τούτου δὲ φελλίας λέγουσι Δωριεῖς, τοὺς κισσηρώδεις λίθους. αἱ δὲ αἶγες, πρὸς τὰ τραχύτερα διώκουσι. Διφθέραν ἐνημμένος.] ἐνδεδυμένος. ποιμενικὸν δὲ περιβόλαιον ἡ διφθέρα. Ἀττικοὶ δὲ λέγουσιν ἣν νῦν σισύραν καλοῦμεν. ἔστι δὲ ἐκ δέρματος.

BISETVS. Ἐνημμένος] ἐνάπτεσθαι, τὸ ἐνδύεσθαι, καὶ περιβάλλεσθαι. Σ. ἐνημμένος, περιβεβλημένος. Τὴν τοῦ πατρὸς λέοντος διφθέραν ἐνημμένος ὁ Ἡρακλῆς.

Σχ. Ἀλλ' ἵππερόν μου κατέχει.] ἔπαιξε παρὰ τὸν ἴκτερον. νόσημα δὲ ὁ ἴκτερος. ὃς ἐπέρχεται ταῖς ὄψεσι τῶν νοσούντων. διὸ καὶ τὸ κατέχει κατὰ λόγον εἰπὼν ἀπέδωκεν. οὕτω δὲ καὶ τοῖς χρήμασιν αὐτοῦ ἐπιβεβλῆσθαί φησιν ἵππερον ἤτοι ἱππικὸν ἔρωτα. νόσον ἱππικήν. διὰ τὸ πολλὰ δεδαπανηκέναι. Τῶν χρημάτων.] εὕρηται τοῦτο καὶ ῥημάτων. ὅπερ οὕτως ἔστιν. ἀλλὰ κατέχει τῶν ῥημάτων ἐμοῦ ἱππικὸν ἔρωτα. τουτέστιν ἐμοῦ, ὡς οὐδὲν δεῖ δαπανᾶν ἀφειδῶς λέγοντος, λῆρον ἡγησάμενος τοὺς λόγους, ἀντιτίθησιν αὐτοῖς ὡς ἐραστὴς ὢν ἵππων, καὶ οὐδέποτε τούτου ἂν ἀπόσταίη. Φειδιππίδιον.] τὸ ὑποκορίζεσθαι, φιλούντων ἔθος. καὶ ἀκούειν δὲ νῦν τὸν υἱὸν καὶ προσποιεῖται φιλεῖν, ἵνα ἑτοιμότερον αὐτὸν πρὸς τὴν ἀξίωσιν ἑαυτοῦ πείθεσθαι παρασκευάσῃ.

Στ. Κύσον με, καὶ τὴν χεῖρα δὸς τὴν δεξιάν.
Φει. Ἰδού, τί ἔστιν. Στ. εἰπέ μοι, φιλεῖς ἐμέ;
Φει. Νὴ τὸν Ποσειδῶ τουτονὶ τὸν ἵππιον.
Στ. Μή μοί γε τοῦτον μηδαμῶς τὸν ἵππιον.
Οὗτος γὰρ ὁ θεὸς αἴτιός μοι τῶν κακῶν.
Ἀλλ' εἴπερ ἐκ τῆς καρδίας μ' ὄντως φιλεῖς,
Ὦ παῖ, πιθοῦ. Φει. Τί οὖν πίθωμαι δῆτά σοι.
Στ. Ἔκστρεψον ὡς τάχιστα τοὺς σαυτοῦ τρόπους.
Καὶ μάνθαν' ἐλθὼν ἃν ἐγὼ παραινέσω.
Φει. Λέγε δή, τί κελεύεις. Στ. Καί τι πείσει; Φει. Πείσομαι
Νὴ τὸν Διόνυσον. Στ. Δεῦρό νυν ἀπόβλεπε.
Ὁρᾷς τὸ θύριον τοῦτο καὶ τῳκίδιον;
Φει. Ὁρῶ. τί οὖν τοῦτ' ἐστὶν ἐτεὸν ὦ πάτερ.
Στ. Ψυχῶν σοφῶν τοῦτ' ἐστὶ φροντιστήριον.
Ἐνταῦθ' ἐνοικοῦσ' ἄνδρες, οἳ τὸν οὐρανὸν
Λέγοντες ἀναπείθουσιν, ὡς ἔστι πνιγεύς.
Κἄστι περὶ ἡμᾶς οὗτος. ἡμεῖς δ' ἄνθρακες.
Οὗτοι διδάσκουσ' ἀργύριον ἤν τις διδῷ,
Λέγοντα νικᾶν καὶ δίκαια κἄδικα.

A ST. *Exosculare me, & tuam cedò dexteram.*
PH. *Ehò, quid est?* ST. *Dic mihi, mi fili, verum me ames?*
PH. *Ita per Neptunum equestrem.* ST. *Ne hūc, ne nomines,*
Deum equestrem. Nam hic malorum fons est omnium:
Sed, si me amas, mi fili: age mihi
Obtempera. PH. *Quid ergo obtemperem tibi?*
B ST. *Mores tuos immuta quàm celerrime:*
Et ego, quæ te iussero, in his morem geras mihi.
PH. *Quid ergò iubes? cedo.* ST. *An morem geres?* PH. *Geram,*
Per Bacchum. ST. *Age nunc, accede huc fili, & prospice.*
Viden' ostiolum illud, & hāc ædiculā proximā?
PH. *Video: sed quidnā est, mi pater, isthoc ædiū?*
C ST. *Est animarum sapientum conciliabulum:*
In quo viri habitant, qui de Cœlo disputant,
Et hominibus persuadent, quod furnus siet,
Nósque ambiat: & quod nos carbones simus. Hi
Docent, si modo quis argentū illis det, hominem
Orantem causas, æquum & iniquum vincere:

Σχ. Κύσον με καὶ τὴν χεῖρα δός.] πρὸς τὸ Ὁμηρικόν. χεῖρας τ' ἀλλήλων λαβέτην καὶ πιστώσαντο. φίλησόν με πρότερον καὶ τὴν χεῖρα δὸς τὴν δεξιάν. ἔθος δὲ ἐπὶ πίστει καὶ συνθήκαις βεβαίαις, τὰς δεξιὰς διδόναι ἀλλήλοις. Ἰδοὺ τί ἔστιν.] τοῦτο εἰπὼν παρὰ τοῦ πρεσβύτου πείθων ὁ νεανίσκος τὴν δεξιὰν ὤρεξεν αὐτῷ. καὶ δῆλον ὅτι παρεπιγραφὴ τὸ εἶδος. Νὴ τὸν Ποσειδῶ τουτονί.] ἅρμα δείξας. ὀμνύουσι ἢ ἄλλο ἐπὶ ἡνιοχικόν, ἢ πολεμικὸν ἵππος. κυρίως δὲ νῦν ὁ νεανίσκος ὀμνύει τὸν Ποσειδῶνα, θεὸν ἱππικὸν ὄντα ἅτε καὶ αὐτὸς περὶ ἵππους ἐσπουδακώς. τουτονὶ δὲ, τῷ κοινῷ τῶν ἀνθρώπων ἔθει χρώμενον αὐτὸν δεικνυμένου εἰρηκέναι. εἰώθασι γὰρ ὀμνύντες λέγειν. μὰ τοῦτον τὸν θεόν. μὰ τοῦτον τὸν Ἀσκληπιόν. ἄλλοι δὲ ἀφίδρυμα ἔχοντα Ποσειδῶνος. διὰ τοῦτο καὶ ὁ πρεσβύτης τῷ ὅρκῳ ἀνακολούθως ἄχθεται. Μή μοί γε.] μὴ εἴπῃς μοί φησι τὸν ἵππιον. οὐ γὰρ ἀνέχομαι τὸ τῶν ἵππων ἀκούειν ὄνομα, δι' οὓς ἀπολώλεκεν τὰ χρήματα. Ἔκστρεψον.] ἀντὶ τοῦ μετάβαλε ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ῥυπουμένων ἱματίων καὶ ἐκστρεφομένων. ἐκστρέψαι δὲ ἱμάτιον, τὸ ἀλλάξαι τὸ πρὸς τὰ ἔσω μέρος, ἔξω. ἄλλαξον οὖν φησι τοὺς τρόπους σου καὶ μετάβαλε μεταφορικῶς. τὸ γὰρ ὡς τάχιστα, κυρίως ἐπὶ ἁρματηλάτου. ταχινὰ γὰρ τὰ ἅρματα.

Bisetus, ἅν ἐγώ.] ἀντὶ τοῦ ἃ ἐγὼ παραινέσω σοι.

Σχ. Νὴ τὸν Διόνυσον.] ἐπειδὴ ἐπελήφθη τὸ Ποσειδῶνα ὀμνύναι, μεταβαλών, τὸν Διόνυσον ὀμνύει. Καὶ τῳκίδιον.] τὸ οἰκίδιον ὑποκοριστικῶς. σμικρύνει δὲ, καὶ τοῖς ὀνόμασιν αὐτοῖς τὸ εὐτελὲς τῆς φιλοσοφίας εἰς πάντα δεικνύς. τὸ δὲ δεῦρο, νῦν ἀττικόν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἐλθὲ εἴρηται. δείκνυσι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν Σωκράτους οἰκίαν.

Bisetus. Τὸ θύριον καὶ τῳκίδιον] ἐν διὰ δυοῖν. ἀντὶ τοῦ, τὸ θύριον τοῦτο τοῦ οἰκιδίου.

Σχ. Ψυχῶν σοφῶν.) ἤγουν, ἀνδρῶν φιλοσόφων. τοῦτο δὲ ἐπ' ἀμφότερα νοεῖσθαι δύναται. ἔστι γὰρ ἀμφίβολον καὶ ἄδηλον. πότερον τὰς ψυχὰς αὐτὰς λέγει σοφὰς ἢ τοὺς ἄνδρας σοφούς. ταῖς δὲ ψυχαῖς ἐκείνων, ἐπεὶ τὸ φροντιστήριον, ἐὰν μὲν γὰρ ψυχῶν σοφῶν τοῦτ' ἐστὶ φροντιστήριον ἐκδέχηται, τὸ αὐτὰς εἶναι τὰς ψυχὰς σοφάς. ἐὰν δὲ ψυχῶν, σοφῶν, ἀνδρῶν λέγει. δύναται δὲ καὶ σκώπτειν διὰ τούτου τὸν περὶ ψυχῆς Σωκράτους λόγον, καὶ αὐτοὺς ἐπιτηδὲς εἰρηκέναι. ἐπεὶ καὶ Σωκράτης ὁριζόμενος περὶ ψυχῆς, αὐτὰς ἰδόξει λέγειν. καὶ ὡς τινες νομίζουσιν ἀπεναντίας αὐτῷ. τὴν ἰδίαν ἀθανασίαν κατηγορίαν Σωκράτους ποιούμενοι. ἃ δὲ περὶ ψυχῆς φησι, ταῦτα. ψυχὴ πᾶσα ἀθάνατος. τὸ γὰρ ἀεικίνητον ἀθάνατον. τὸ δ' ἄλλο κινοῦν, καὶ ὑπὸ ἄλλου κινούμενον, παῦλαν ἔχει κινήσεως καὶ ζωῆς. Φροντιστήριον.] οἰονεὶ, βουλευτήριον. ἢ σύνοδός τις καὶ θᾶκος παῦλαν ἔχον σοφῶν. θᾶκος δὲ καλεῖται, ὁ τόπος, ἀττικῶς ἔνθα πολλοὶ συνέρχονται σκεψόμενοι. φροντισταὶ δὲ ἐκαλοῦντο, οἱ περὶ τὸν Σωκράτη, διὰ τὸ φροντίζειν ἀλλήλων. καὶ διὰ τοῦτο μηδέποτε παύεσθαι τῆς φροντίδος. Ὡς ἔστι πνιγεύς.] πνιγεύς, ἡ τῶν ἀνθράκων κάμινος. διὸ ἐπιλέγει, ἡμεῖς δ' ἄνθρακες διὰ τὸ ὑπὸ ἡλίου θερμαίνεσθαι. κυρίως δὲ πνιγεύς, ἔνθα οἱ ἄνθρακες ἔχονται καὶ πνίγονται. ταῦτα δὲ πρότερος Κράτης ἐν Πανόπταις δράματι περὶ Ἵππωνος τοῦ φιλοσόφου κωμῳδῶν αὐτὸν λέγει. ἀφ' οὗ στοχαζόμενοί τινές φασιν. ὅτι μηδεμιᾶς ἔχθρας χάριν Ἀριστοφάνης ἧκεν ἐπὶ τὴν τῶν νεφελῶν ποίησιν. ἔστι γὰρ οὐ μέτε ἴδιόν τι μήτε ἁρμόττον, ἀλλὰ μὴν δὲ πρὸς ἓν ἔγκλημα ἦλθε Σωκράτης. δύο γὰρ κατ' αὐτοῦ ταῦτα προσθεὶς ἐγκλήματα, τὸ περὶ οὐρανοῦ ὅτι ἐστὶ πνιγεύς. καὶ ἴσως ἱκανὸς ἐστὶ τὸν ἥττω λόγον διδάσκειν καὶ τὸν κρείττονα, τὸ μὲν, κοινὸν τῶν φιλοσόφων ἁπάντων ἐπήγαγεν ἔγκλημα. φαίνεται δὲ καὶ ἐπὶ τούτων ὁ Ἵππων κωμῳδηθεὶς φθάσας. τὸ δὲ τῶν ἐγκλημάτων. οὐδὲ τὸ σύνολον ἐπὶ κοινοῖ φιλοσοφία. οὐ γὰρ τοῦτο ἐπαγγέλλονται οἱ φιλόσοφοι, δεινοὺς ποιήσειν λέγειν. ἴδιον δὲ τὸ τοιοῦτο μᾶλλον τῆς ῥητορικῆς. ὡς ἐπ' ἀμφοτέροις τὸν φιλόσοφον καθαρεύειν. οἱ δ' ὅτι ὁλόκληρον εἰς αὐτὸν συνέταξε δρᾶμα, δι' ἔχθραν, νομίζουσιν αὐτὸν πεποιηκέναι, οὐκ ὀρθῶς οἴονται. πρῶτον μὲν γὰρ Δίφιλος εἰς Βοίδαν τὸν φιλόσοφον ὁλόκληρον συνέταξε ποίημα. διὸ [illegible] φιλόσοφος, οὐ διὰ τοῦτο δὲ ἐχθρὸς ἦν. ἔπειτα Εὔπολις εἰ καὶ δι' ὀλίγων ἐμνήσθη Σωκράτους,

μᾶλλον

μᾶλλον ἢ Ἀριστοφάνης ἐν ὅλαις ταῖς νεφέλαις αὐτὸ κωμῳδεῖ. ἐξαιρέτως δὲ Σωκράτης τὴν ἐπίδειξιν ... χόλῳ ... ὡς φιλόσοφον, τὸ ἐν ... μάλιστα ... κλέπτοντα καὶ ὑφαιρούμενον.

Οὗτοι διδάσκουσ᾽ ἀργύριον ἤν τις διδῷ.] καὶ τοῦτο ψεῦδος, ... χάριν. οὐδεὶς γὰρ μισθὸν ἐδίδου Σωκράτει ... ἐπεὶ ... ὑπὸ Πυθίου σοφὸς ... τοῦτο γὰρ αὐτὸ ... οἶδε. πῶς οὖν ἂν μισθὸν ... τοῦ ὅτι οὐδὲν οἶδα.

Φει. Εἰσὶ δὲ τίς; Στ. Οὐκ οἶδ᾽ ἀκριβῶς τοὔνομα.
Μεριμνοφροντισταὶ, καλοί τε κἀγαθοί.
Φει. Αἰβοῖ. πονηροί γ᾽ οἶδα. τοὺς ἀλαζόνας.
Τοὺς ὠχριῶντας. τοὺς ἀνυποδήτους λέγεις.
Ὧν ὁ κακοδαίμων Σωκράτης καὶ Χαιρεφῶν.
Στ. ἢ ἤ, σιώπα. μηδὲν εἴπῃς νήπιον.
Ἀλλ᾽ εἴ τι κήδει τῶν πατρῴων ἀλφίτων,
Τούτων γενοῦ μοι, σχασάμενος τὴν ἱππικήν.
Φει. Οὐκ ἂν μὰ τὸν Διόνυσον εἰ δοίης γέ μοι
Τοὺς φασιανοὺς, οὓς τρέφει Λεωγόρας.
Στ. Ἴθ᾽ ἀντιβολῶ σ᾽ ὦ φίλτατ᾽ ἀνθρώπων ἐμοί,
Ἐλθὼν διδάσκου. Φει. Καὶ τί σοι μαθήσομαι;
Στ. Εἶναι παρ᾽ αὐτοῖς φασὶν ἄμφω τὼ λόγω.
Τὸν κρείττον᾽ ὅς τις ἐστὶ, καὶ τὸν ἥττονα.
Τούτοιν τὸν ἕτερον τοῖν λόγοιν, τὸν ἥττονα,
Νικᾶν λέγοντά φασι τἀδικώτερα.
Ἢν οὖν μάθῃς μοι τὸν ἄδικον τοῦτον λόγον,
Ἃ νῦν ὀφείλω διὰ σὲ τούτων τῶν χρεῶν,
Οὐκ ἂν ἀποδοίην οὐδ᾽ ἂν ὀβολὸν οὐδενί.
Φει. Οὐκ ἂν πιθοίμην. οὐ γὰρ ἂν τλαίην ἰδεῖν
Τοὺς ἱππέας τὸ χρῶμα διακεκναισμένος.

PH. Quinam illi? ST. Nomen haud noui exacte: boni,
Et qui acuminis consilij antur quàm plurimis.
PH. Au, au: miseri isti. scio, quos dicas, pallidi,
Discalceati, iactabundi Philosophi:
Quorum genius est Socrates & Chaerepho.
ST. St, st. tace: ne stolidum quiddam effutias.
Sed si patris tu rebus consultum cupis:
Age fito mihi unus ex istorum hominum grege,
Et equestri omitte rem. PH. Nō sane, mi pater,
Per Liberum: etiamsi Phasianos mihi dares,
Quos educat in uiuariis Leogoras.
ST. Obsecro te, mi fili, hominū mihi charissime:
Veni, & doceri te sine. PH. Quid docear, pater?
ST. Aiunt penes illos esse sermonum duo
Genera: unum superius, & inferius alterum.
Et ex his alterum sermonem: qui fiet
Inferior, uincere perorando iniquissima.
Quod si ergo iniustum hunc sermonem addiscas mihi,
Quaecunque tua causa constant debita,
Horum ne obolum quidem cuiquam ego persoluero.
PH. Nō sanè obtemperauero: neque enim equites
Possim aspicere, ipse colore pallidus, & macer.

Σχόλια. Ἀλαζόνας.] ἰδίως τοὺς ψεύστας ἐκάλουν. ἐσχάτως δὲ καὶ τοὺς φιλοσόφους, ἀλαζόνας καλεῖ. ἐπεὶ λέγειν ἐπαγγέλλονται, περὶ ὧν οὐκ ἴσασιν. ἢ ὅτι σεμνὰ ἔχοντες ἤθη, ἀλαζόνες δοκοῦσιν. ὠχριῶντες δὲ καὶ ἀνυπόδητοι, ἐπεὶ μόνης ἀρετῆς φροντίζοντες καὶ οὐ τρυφῆς, διάκεινται ἀπέριττοι. πένητες δὲ ἀντὶ τοῦ ἐπίπονοι. ἄθλιοι.

Καὶ Χαιρεφῶν.] ἑταῖρος Σωκράτους ὁ Χαιρεφῶν. ὃς ἐκαλεῖτο καὶ νυκτερὶς, διὰ τὸ μέλας εἶναι καὶ ἰσχνόφωνος. Μηδὲν εἴπῃς νήπιον.] μηδὲν σύνηθες μηδὲ μειρακιῶδες, μηδὲ ἀνόητον εἴπῃς. ἀπὸ τοῦ μηδὲ τὰ νήπια παιδία εἰδέναι τι. Ἀλλ᾽ εἴ τι κήδει] εἴ γ᾽ οὖν φροντίζεις. πατρῴων δὲ ἀλφίτων, ἀντὶ τοῦ τῶν χρημάτων. ἢ τῆς πατρῴας οὐσίας. τὸ δὲ σχασάμενος, ἀντὶ τοῦ καταπαύσας. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀποσχιζομένων καὶ διαχεομένων ... ἄλλως. καταλύσας. καταπαύσας. ἀποθέμενος τοῦτο. ὡς διασχάσαι ... τὸ ὕδωρ ... Πίνδαρος ... ἤδη ... Εὐριπίδης ... ἄλλως. στήσας καταπαύσας. ... τοῦτον.

Οὐκ ἂν μὰ τὸν Διόνυσον.] ... Διόνυσον ... τραγῳδίας ... Τοὺς φασιανούς.] οἱ μὲν ἵππους, οἱ δὲ ὄρνεα. ἔνιοι δὲ ἵππους χαραγμα ἔχοντας φασιανοὺς ... οἱ δὲ περὶ Ἀρχίλοχον, ὀρνίθων γένος. οἱ δὲ ὅτι Φᾶσις ποταμός ... Σκυθίας. ὅπου καλοὶ ἵπποι γίνονται. Λεωγόρας δὲ τρυφερός τις, ὁ Ἀνδοκίδου πατήρ. Πλάτων ... Μόρυχε ... καὶ Λεωγόρας, οἱ ζῆτε τερπνὸν οὐδὲν ἐνθυμούμενοι. Εὔπολις ἐν Αὐτολύκῳ β. ὡς καὶ διὰ Μυρρίνας ... χρήματα ἀποβέβληκε φησίν. οἱ δὲ ἔχοντας τοῦ μηροῦ ἐγκεχαραγμένον φασιανόν. Λεωγόρας δὲ, ὄνομα κύριον ἑνὸς τῶν Ἀθήνησι πολιτευομένων τότε. πατὴρ δὲ ἦν Ἀνδοκίδου τοῦ ῥήτορος. ἄδηλον δὲ εἰ καὶ ὄρνεα ἔτρεφεν ὁ Λεωγόρας. μέμνηται δὲ αὐτοῦ ὡς ... Ἀθήναιος. καὶ ἐν νεφέλαις δὲ ... ὀρνίθων ... καὶ ... ὡς οἱ πολλοί. τοὺς φασιανοὺς οὓς τρέφει Λεωγόρας. ... γὰρ ὁ Λεωγόρας καὶ ἵππους τρέφειν, καὶ ὄρνεις φασιανούς. κωμῳδεῖται γὰρ ὁ Λεωγόρας ὡς γαστρίμαργος, ὑπὸ Πλάτωνος ἐν Περιαλγεῖ. Ἴθ᾽ ἀντιβολῶ.] ... ἀντιβολῶ ... Καὶ τί σοι μαθήσομαι.] οὐ γὰρ ἑαυτῷ ἔμελλε μαθεῖν, ... ἀλλὰ διὰ τὸ τοῦ πατρὸς ... τί μαθήσομαι ... Ἄμφω τὼ λόγω.] δυϊκῶς ... τοὺς λόγους τοὺς περὶ Σωκράτην ... Τὸν ἕτερον τοῖν λόγοιν.] τὸν ἥττω ... ὡς ἄγροικος ... τὸν ἄδικον ... Τοὺς ἱππέας τὸ χρῶμα.] ... ἀρχαῖς ... ἐκλύονται γὰρ οἱ ἱππεῖς ... διεφθαρμένος ... οἱ γὰρ ἱππεῖς ἐν γυμνασίοις καὶ

παλαίστρας [illegible] Σωκράτην [illegible] [illegible] μὴ φθονείτω δὴ [illegible] λιτῶς. [illegible]

A [illegible] τὴν φιλοσόφων [illegible]

Στρ. Οὐκ ἆρα μὰ τὴν Δήμητρα τὰ γ' ἐμὰ ἔδει.
Οὔτ' αὐτὸς, οὔθ' ὁ ζύγιος, οὔθ' ὁ σαμφόρας.
Ἀλλ' ἐξελῶ σ' ἐς κόρακας ἐκ τῆς οἰκίας.
Φει. Ἀλλ' οὐ περιόψεταί μ' ὁ θεῖος Μεγακλέης
Ἄνιππον. ἀλλ' εἴσειμι, σοῦ δ' οὐ φροντιῶ.

ST. *Ergo neque de meo pòst comedes, eccerè,*
Neque tu, neque iugalis, neque Sāphoras tuus.
Sed è domo ad coruos te nunc statim exigam.

B PH. *At sine equo non patietur me Megacles,*
meus
Auunculus: eo intrò: posthac te negligam.

Σχόλια. Οὐκ ἆρα μὰ τὴν Δήμητρα.] [illegible]

C [illegible] ἀλλ' ἐξελῶ σ' ἐς κόρακας.]

ἀλλ' ἐκβαλῶ σε καὶ διώξω σε τῆς οἰκίας τῆς ἐμῆς. [illegible] Ἀλλ' οὐ περιόψεταί με.] [illegible]

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
Σκηνὴ δευτέρα.
Τρίμετροι Ιαμβικοί.
ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΜΑΘΗΤΗΣ Η ΠΑΙΣ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ.

ACTVS I. SCENA II.
Senarij Iambici.
STREPSIADES, DISCIPVLVS SEV PVER SOCRATIS.

D

BISETVS. Στρεψιάδης τῆς ἐλπίδος [illegible] τοῦ παιδὸς [illegible] αὐτὸς πρὸς τὸ Σωκράτους φροντιστήριον [illegible] μανθάνειν ἔγνω.

Στρ. Ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ μέντοι πεσών γε κείσομαι.
Ἀλλ' εὐξάμενος τοῖσι θεοῖς, διδάξομαι,
Αὐτὸς βαδίζων εἰς τὸ φροντιστήριον.
Πῶς οὖν γέρων ὢν, κἀπιλήσμων καὶ βραδὺς,
Λόγων ἀκριβῶν σκινδαλάμους μαθήσομαι;
Ἰτητέον. τί ταῦτ' ἔχων στραγγεύομαι;
Ἀλλ' οὐχὶ κόπτω τὴν θύραν; παῖ, παιδίον.
Μα. Βάλλ' ἐς κόρακας, τίς ἐσθ' ὁ κόψας τὴν θύραν;

EGo verò, etsi cecidi, non iacebo tamen:
Sed inuocatis Dijs, in ludum ipsemet
Me conferam, & hanc artem doceri me sinam.

E *At cùm sim obliuiosus, & tardus senex:*
Quomodo subtiliores discam literas?
Eundum est. nam quid hac re sollicitor miser?
Cur cesso pulsare ostium? Puer heus, puer.
DI. *Abi in malam rem: quisnam pepulit has fores?*

Σχόλια. Ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ μέντοι.] [illegible]

F [illegible]

BISETVS. [illegible]

Σχόλια. διδάξομαι] [illegible]

G [illegible]

BISETVS. [illegible]

Σχόλια. Πῶς οὖν γέρων ὤν.] [illegible]

BISETVS. Σκινδαλμούς.] [illegible] Ἰτητέον] ἰτέον, πορευτέον. Σ.

Σχόλια.

Σχόλια. Τί ταῦτ' ἔχων στραγγεύομαι.] διὰ τί ταῦτ' ἔχων κατὰ νοῦν, πιέζομαι καὶ στροβιλίζομαι. στράγξ δέ ἐστιν, ὁ διὰ λεπτοτάτης ὀπῆς χωλῇ κατιὼν σταλαγμός.

Bisetus. Ἄλλως.] στραγγεύομαι κατὰ τὸν Σουίδαν, μεταφορικῶς, ἀντὶ τοῦ ἀναβάλλομαι, διατρίβω, παρέλκω μέλλω, ἀναδύομαι.

Σχόλια. Ἀλλ' οὐχὶ κόψω τὴν θύραν.] ἀλλ' ἵνα ἔχωμεν τὸ γινωσκόμενον. τοῦτο δὲ παρεκύκλημα δεῖ γὰρ αὐτὸν ἐλθεῖν καὶ κόψαι τὴν θύραν Σωκράτους. παρατηρητέον δὲ ὅτι ἐπὶ μὲν τοῦ ἔξωθεν κρούοντος, κόπτειν λέγουσιν. ἐπὶ δὲ τοῦ ἔσωθεν ψοφεῖν. ἱκανῶς δὲ διέστειλε Μένανδρος. ἐπὶ μὲν τοῦ ἔξω, κόψω τὴν θύραν ἐστιν. ἐπὶ δὲ τοῦ ἔσω, ἐψόφηκε τὴν θύραν ἐξιών. Βάλλ' ἐς κόρακας.] ἄπιθι ἐς κόρακας. ἔστι δὲ παροιμία ἐπὶ κατάρας λεγομένη, ἀντὶ τοῦ εἰς ἀπώλειαν καὶ εἰς φθοράν. Βοιωτοῖς γὰρ ἀναστάτοις ὑπὸ Θρακῶν γενομένοις, εἶπεν ὁ θεὸς ἐκεῖ κατοικεῖν, ἔνθα ἂν ἴδωσι λευκοὺς κόρακας. οἱ δὲ ἐν Θετταλίᾳ περὶ τὸν Παγασιτικὸν κόλπον εἶδον ἀποπεταμένους τοὺς τοῦ ἡλίου ἱεροὺς κόρακας, οὓς παῖδες ἀφῆκαν γυψώσαντες ὑπὸ μέθης. καὶ τελειοῦσθαι τὸν χρησμὸν φάσκοντες, ἐνταῦθα κατῴκησαν. οἱ δὲ ἐκ τοῦ ἴσου λέγεσθαι τὴν παροιμίαν. ἐν γὰρ τοῖς ἀρχαιοτέροις τόποις, ἐπιτρέπεται τὰ πτώματα. Ζηνόδοτος δὲ ὁ τὰς Ταρραίου καὶ Διδύμου παροιμίας ἐπιτεμών, Βοιωτοῖς φησιν Ἄρνην πάντα διοικοῦσι προείρητο ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐκπεσεῖσθαι λευκῶν κοράκων φανέντων. νεανίσκοι δέ ποτε μεθυσθέντες, καὶ συλλαβόντες κόρακας, γυψώσαντες ἀφῆκαν πέτεσθαι. ἰδόντες δὲ οἱ Βοιωτοὶ, ἐταράχθησαν. ὡς τῆς μαντείας λαβούσης τὸ τέλος, καὶ φοβηθέντες οἱ νεανίσκοι, τὸ θρυλούμενον φεύγοντες, ᾤκησάν τινα τόπον, ὃν ἐκάλεσαν Κόρακας. μετὰ δὲ ταῦτα, ἐκβαλόντες τοὺς Βοιωτοὺς οἱ Αἰολεῖς, ἔσχον τὴν Ἄρνην οἰκήσαντες. καὶ τοὺς ἁμαρτάνοντας μεθίστασιν εἰς τοὺς κόρακας καλουμένους.

Bisetus. Τὸ δὲ βάλλ' εἰς κόρακας, ἐλλειπτικῶς εἴρηται, ἀντὶ τοῦ σαυτὸν ἐς κόρακας βάλλε.

Στρ. Φείδωνος υἱὸς Στρεψιάδης Κικυννόθεν.

Μα. Ἀμαθής γε νὴ Δί' ὅς τις οὑτωσὶ σφόδρα

Ἀπεριμερίμνως τὴν θύραν λελάκτικας.

Καὶ φροντίδ' ἐξήμβλωκας ἐξευρημένην.

Στρ. Σύγγνωθί μοι. τηλοῦ γὰρ οἰκῶ τῶν ἀγρῶν.

Ἀλλ' εἰπέ μοι τὸ πρᾶγμα τοὐξημβλωμένον.

Μα. Ἀλλ' οὐ θέμις πλὴν τοῖς μαθηταῖσι λέγειν.

Στρ. Λέγε νυν ἐμοὶ θαρρῶν. ἐγὼ γὰρ οὑτοσὶ,

Ἥκω μαθητὴς εἰς τὸ φροντιστήριον.

Μα. Λέξω. νομίσαι δὲ σε ταῦτα χρὴ μυστήρια.

Ἀνήρετ' ἄρτι Χαιρεφῶντα Σωκράτης,

Ψύλλαν ὁπόσους ἅλλοιτο τοὺς αὑτῆς πόδας.

SI. Phidonis gnatus Strepsiades Cicynnius.

DI. Ineptus per Iouem: qui tam grauiter fores

Calcibus impetiuit, nihil considerans.

Nam cogitationem quandam animo meo

Conceptam, abortire assultu facis tuo.

SI. Ignosce mihi: nam procul huc aduenio ex agro.

Sed age, tu dic mihi, quid illud sit rei,

Quod feci abortire nimio assultu meo?

DI. Non licet hoc, nisi solis discipulis proloqui.

ST. Loquere audacter: nam & ego in hunc literarium

Aduenio ludum, discipulus ut iam siem.

DI. Dicam: sed oportet habere haec pro mysteriis.

Modo Charephontem interrogabat Socrates,

Quot aliquis pulex saltaret pedes suos.

Σχόλια. Κικυννόθεν.] ἀπὸ δήμου τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς Κικυννα ἔνθα ἄγεται καὶ τὰ Ἀπολλώνεια. Ἀμαθής γε νὴ Δία.] ἰδιώτης καὶ ἀπαίδευτος. Ἀπεριμερίμνως.] ἀμαθῶς καὶ ἀπείρως καὶ ἀνεπιστημόνως. τὸ δὲ λελάκτικας φορᾶς ῥόθου τινος καὶ βίας σημαντικόν. δέον γὰρ καὶ τὴν μέριμναν ἐπιτηρεῖν, οὐ τὸ κροῦσαι καὶ τὸ προσελθεῖν ἀφειμένον. οὐ δὲ γὰρ πρὸς φιλοσόφου τὸ τοῖς διωκομένοις μὴ παρέχειν τοῦ συννοεῖσθαι ἐξουσίαν. τὸν δὲ τρόπον μεμφόμενος, ὅτι βιαιοτέρως ἐπαισε τὴν θύραν, ὡς διαταραχθῆναι τοὺς φιλοσοφοῦντας. Ἐξήμβλωκας.] ἐξέωσας. ἐξέβαλες. ἐξαμβλοῦσαι δὲ ἰδίως, ἐπὶ τῶν γυναικῶν λέγεται ἀπὸ τῶν τικτουσῶν θᾶττον ἢ κατὰ τὸν τῆς ὠδῖνος καὶ τῆς κυοφορίας νόμον, καὶ φαρμάκοις ἀμβλίσκειν τὰς γυναῖκας ποιουσῶν. ἰδίως δὲ νῦν ἐπὶ φιλοσόφων τὴν φροντίδα. ἐπεὶ καὶ μαιευτικὴν τέχνην ἐκάλουν αὐτὰς, ὡς προεῖπον. τοῦ δὲ Σωκράτους λέγοντος ὅτι τέχνην ἔχω τὴν μαιευτικὴν, καὶ διὰ ταύτης ποιῶ τοὺς νέους ἀποτίκτειν τὰ νοήματα ἐν τῇ ἑαυτῶν ψυχῇ. τοῦτον νῦν κωμῳδεῖ Ἀριστοφάνης διὰ τοῦ ἐξήμβλωκας. Τηλοῦ γὰρ οἰκῶ τῶν ἀγρῶν.) ἀντὶ τοῦ, ἐν τοῖς ἀγροῖς. πρὸς τὸ σχῆμα, ὅτι αὐτοὶ χωρὶς τέρμα τῆς πόλεως. ἀδηλον δὲ πότερον λέγει. πόρρω τῶν ἀγρῶν οἰκῶ, ἢ τοῖς μακρὰν καὶ πολὺν τῆς πόλεως ἀπέχουσι λέγεται γὰρ αὐτὸ παρὰ τὸ Εὐριπίδειον. τηλοῦ γὰρ οἴκων βίοτον ἐξιδρυμένον. Ἀλλ' οὐ θέμις πλὴν τοῖς μαθηταῖσι λέγειν.) ἀλλ' οὐ δυνατόν. ἐπεὶ διὰ σεμνότητος καὶ διαβολὴν ταῦτα παρεισάγει λέγοντα ὁ θυρωρός. ἀλλότριον γὰρ τῆς φιλοσοφίας τὸ βασκαίνειν καὶ φθονεῖν. Ἀνήρετ' ἄρτι.) ἐπύθετο, ἐπηρώτησεν. ἄρτι δὲ ἀντὶ τοῦ ἐξ ὑπογύου, ἵνα αὐτοσχεδιάζειν δοκῶσι. διαβάλλει δὲ τοὺς φιλοσόφους ὡς εὐτελῆ ζητοῦντας. διὸ καὶ ταῦτα γελοῖα χάριν λέγεται. καὶ διὰ γελοίων τὴν Σωκράτους παρέστησεν ἀκρίβειαν. Χαιρεφῶντα.] τῶν πάνυ γνωρίμων Σωκράτους ὁ Χαιρεφῶν. οὐδὲν δὲ αὐτοῦ διασώζεται τῶν συγγραμμάτων. δοκεῖ δὲ γενέσθαι περίθερμος καὶ σφόδρα ἐχθρεῦσαι τῷ ἀδελφῷ. καὶ φασὶ Ξενοφῶν Σωκράτην ξυναγαγόντα αὐτοὺς, λέγειν ὡς οὐδὲν ὀφθαλμῶν ὄφελος εἴη, εἰ μὴ συμφωνοῖεν. οὐδ' ἡ χειρῶν, οὐδὲ ποδῶν. δήμου δὲ ἦν ὁ Χαιρεφῶν Σφήττιος. τούτῳ καὶ ἡ Πυθία δοκεῖ τὸν περὶ τοῦ Σωκράτους χρησμὸν εἰπεῖν,

Σοφὸς Σοφοκλῆς. σοφώτερος δ' Εὐριπίδης.

ἀνδρῶν δὲ πάντων, Σωκράτης σοφώτατος.

Τοῦτον τὸν χρησμὸν ὁμολογοῦσιν οἱ κατὰ φιλοσόφων, ψεύδεσθαι φασι τὴν Πυθίαν. τοὺς γὰρ ὄντως χρησμοὺς, ἐξαμέτρους εἶναι. καὶ ἔστι δὲ πρὸς ἰαμβεῖον. τῷ συναγορευοντι τῷ χρησμῷ ὁ ἐμιαίνει. ὅτι δὲ καὶ ἄλλοι διὰ τριμέτρων πλείους χρησμοὶ, οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ πεζῷ λόγῳ λεχθέντες τῇ Πυθίᾳ, τὸ μὲν καὶ ἐπ' ἐμοὶ μέχρι καὶ νῦν κεχρηκέναι τὸν Πύθιον, παρέσω λίθον, ἀλλὰ τὴν ἀρχαίαν παρὰ τὸ σύμμαχος ἕνεκα χεῖρον οὐδ' ἐν μνημονεῦσαι. τοῦτο μὲν γὰρ ἐπὶ τῷ φέρεται

Σουίδας ἀπέκλασεν. ὁ δὲ γαλεώτης, ἐπὶ ζαύρου εἰκὸς ταυρφῆν τοῖς τοίχοις τῶν οἰκημάτων ἀιρτον. ἀλλ' ἑκάτερον ἐνταῦθα οὐδὲν ἄλλο σημαίνειν δοκεῖ ὁ γαλῆν, τουτέστιν αἴλουρον.

Μα. Ζητοῦντος αὐτοῦ τῆς σελήνης τὰς ὁδοὺς,
Καὶ τὰς περιφοράς, εἶτ' ἄνω κεχηνότος,
Ἀπὸ τῆς ὀροφῆς νύκτωρ γαλεώτης κατέχεσεν.
Στ. Ἥσθην γαλεώτῃ καταχέσαντι Σωκράτους.
Μα. Ἐχθὲς δέ γ' ἡμῖν δεῖπνον οὐκ ἦν ἑσπέρας.
Στ. Εἶεν. τί οὖν πρὸς τἄλφιτ' ἐπαλαμήσατο;
Μα. Κατὰ τῆς τραπέζης καταπάσας λεπτὴν τέφραν,
Κάμψας ὀβελίσκον, εἶτα διαβήτην λαβὼν,
Ἐκ τῆς παλαίστρας θοἰμάτιον ὑφείλετο.
Στ. Τί δῆτ' ἐκεῖνον τὸν Θαλῆν θαυμάζομεν;
Ἄνοιγ' ἄνοιγ' ἀνύσας τὸ φροντιστήριον,
Καὶ δεῖξον ὡς τάχιστά μοι τὸν Σωκράτη.
Μαθητιῶ γὰρ, ἀλλ' ἄνοιγε τὴν θύραν.
Ὦ Ἡράκλεις, ταυτὶ ποδαπὰ τὰ θηρία;
Μα. Τί ἐθαύμασας; τῷ σοι δοκοῦσιν ἐοικέναι;

Lunæ vias & ambitus: & intuens
Cælum ore hiaret: forte e tecto desuper
Felis cacauit nocturnus. ST. *Gaudeo equidem,*
Quod felis percacauit illum Socratem.
DI. *Heri nobis nihil cœnæ fuit sub vesperam.*
ST. *Esto, sed quidnam ille ad farinas repperit?*
DI. *In mensa sparsit exilem cinerem: & veru*
Incuruato, mox apprehendit circinum,
Et pallium e palæstra furtim sustulit.
ST. *Quid ergo Thaletem illum miremur amplius?*
Aperi, aperi ludum hunc mihi literarium:
Et Socratem mihi monstra quam citissime:
Nam discere gestio. Quin aperis ostium?
Proh Hercules, cuiusmodi hæ sunt bestiæ?
DI. *Quid miraris? cui similes esse videntur hi?*

Σχόλια. Ἀπὸ τῆς ὀροφῆς.] καὶ ἀρσενικῶς ὁ ὄροφος καὶ θηλυκῶς ἡ ὀροφή. ὡς τὸ πρὸς τὸν ὄροφον ἐκτατικά τα Πέρσαις. καὶ ἐν Λυσιστράτῃ καὶ ἐν Σφηξὶν ὀροφὴν θέασαι. Ἐχθὲς δέ γ' ἡμῖν.] λελαθότως σκώπτει τὸν τῶν φιλοσόφων βίον, ὡς ἐπίπονον καὶ ταλαίπωρον, διὰ τὸ τοῖς αὐξήσει καὶ τῇ χειρὶ συνεχεῖς, ἕως μέχρι τῆς ἑσπέρας ἀναμένοντες φαγεῖν, ἢ ὅτε παρεσκευασμένον οὐκ εἶχον.

BISETVS. Ἐπαλαμήσατο] ἐπεχειρήσατο ἐμηχανήσατο. παλαμᾶσθαι κυρίως τὸ διὰ τῆς παλάμης, εἶτα χειρῶν τι ποιεῖσθαι. μεταφορικῶς δὲ τὸ τεχνᾶσθαι, καὶ μηχανᾶσθαι δηλοῖ.

Σχόλια. Λεπτὴν τέφραν.] λεπτὴν σποδόν. [illegible] δὲ τὸ λεπτὴν προστέθεικε τοῖς [illegible] τῶν ἀλφίτων καὶ τὰ [illegible], [illegible] τὴν ἐκ τῶν κεκαυμένων ξύλων κόνιν [illegible] προστέθεικε πρὸς τὸ ταύτην δόξαι [illegible] τοῖς ἀλφίτοις. Κάμψας.] καμπύλον ποιήσας ὥσπερ [illegible] εἶδος. ὀρθοὶ γὰρ οἱ ὀβελίσκοι. καὶ [illegible] ὀβελίσκον ἐποίησεν. ἀλλ' [illegible] ἦν οὐδὲν, πρὸς τὸ ὀβελίσκου δεῖσθαι. πρὸς γὰρ τὸ λαθεῖν, καὶ [illegible] τι καὶ [illegible] τὸ [illegible] χρήσιμον. ἔτι δὲ μέλλων εἰπεῖν ὅτι ὑφείλετο ὀρθόν, [illegible] τὸν ὀβελίσκον ἔκαμψεν ἵνα [illegible] τὸ ἱμάτιον. [illegible] γὰρ οἱ κλέπται μηχανῶνται, [illegible] ἁρπάσωσιν ἐμβάλλοντες. [illegible] διαβήτην λαβών.] [illegible] ὁ διαβήτης, πολλαῖς [illegible] τέχναις, [illegible] στοιχεῖον [illegible]. [illegible] τὸ ἕτερον [illegible] καὶ [illegible] τὸ [illegible], τὸ ἴσον τηρῆσαι διάστημα τοῦ κύκλου [illegible]. Ἐκ τῆς παλαίστρας.] [illegible] Εὐπόλιδος [illegible] περὶ Σωκράτης. [illegible] πρὸς τὴν λύραν [illegible] ἔκλεψεν. [illegible] τούτου ὅτι παίδων ἤρα ὁ Σωκράτης. ἐν ταῖς παλαίστραις γάρ τι πολλὰ [illegible] ἵνα αὐτοὺς ὁρῴη. Ὑφείλετο.] [illegible] ἐπιτήδειον [illegible] γὰρ αὐτὸν εἰπεῖν μετέβαλεν αὐτὸν εἰς τὰ ἄλφιτα. ἄλλως. [illegible] γὰρ αὐτὸν [illegible] τινες προσέχοντες [illegible] καὶ σχήματά τινα [illegible], εἰς ἃ πάντων ἡμῶν ὁ νοῦς καθάπερ [illegible] ἐπελάθετο, [illegible] ὅτι ἀπὸ τῆς παλαίστρας ἔλαβε τὸ ἱμάτιον. διαβάλλει δὲ αὐτὸν, ὡς περὶ τὰς παλαίστρας τῶν παίδων [illegible]. ἐκεῖ γὰρ [illegible] ὡς γυμνοὺς τοὺς παῖδας ὁρῴη. ἄλλως. ἐπειδὴ οἱ τὰ γεωμετρικὰ θεωρήματα διδάσκοντες διαβήταις χρῶνται ταῦτα, φησὶν ὅτι ὀβελίσκον κάμψας, καὶ διαβήτου σχῆμα [illegible] πάντας πρὸς αὐτὸν [illegible], ὑφεῖλε τὸ ἱμάτιον. Τί δῆτ' ἐκεῖνον τὸν Θαλῆν.] [illegible] τῶν ἑπτὰ σοφῶν εἷς Μιλήσιος. ὃς πρῶτος τὰ περὶ οὐρανὸν ἐξεῦρε. [illegible] δὲ, ὅτι ἀπ' εὐθείας τῆς ὁ Θαλῆς ὡς Ἑρμῆς, Ἑρμῆν Θαλῆν. καὶ Ἑρμίας, ὡς Θαλίας. διχῶς δὲ τοὔνομα [illegible]. βαρύτονον μὲν, Θάλης ὡς Χρέμης, οὗ ἡ γενικὴ, Θάλητος ὡς Χρέμητος, Θάλητι Θάλητα. [illegible] τὸ Θάλητα [illegible] οὐδέτερον. εἰ δὲ καὶ περισπωμένως Θαλῆς, ὡς Ἑρμῆς. καὶ Θαλοῦ, ὡς Ἑρμοῦ. ἄλλως. ὁ Θαλῆς [illegible] Μιλήσιος ἦν, εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν, [illegible] ἄκρος μηχανικὸς ἦν. στρατεύσαντος γὰρ Κροίσου πρὸς Κῦρον, καὶ μὴ δυναμένης τῆς στρατιᾶς αὐτῷ διαβῆναι τὸν Ἅλυν ποταμὸν μέγιστον ὄντα, [illegible] μηχανᾶται. ἄνω τῆς στρατιᾶς [illegible] τὸν ποταμὸν [illegible] ῥεῖν. οὐ πάντα, ἀλλὰ τὸ ῥεῖθρον [illegible], τὸ μὲν εἰς τὴν ἀρχαίαν πορείαν ἐχώρει. θάτερον δὲ ὑπ' ἀγκάλης εἶχε τὴν στρατιάν. καὶ οὕτως [illegible]. [illegible] δὲ τὴν εἰς δύο τομὴν, ἵνα καὶ ἐπανιόντες περαιωθήσωνται. Μαθητιῶ] ἀντὶ τοῦ μαθεῖν ἐπιθυμῶ. Ἡράκλεις.] [illegible] γὰρ τὸ προσαχθεὶς ὁ φιλόσοφος, καὶ ἀνέῳξε τὰς θύρας. ὁ δὲ εἰσελθὼν καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ὠχροὺς [illegible], ὡς ἀνθρώπων μορφὰς μὲν ἔχοντας, τεθαύμακε μὴ δὲ ὄψεις διὰ τὴν ὠχρότητα ἔχοντας. ὁρᾷ δὲ ὡς φιλοσόφους κειμένους στραφέντος τοῦ ἐγκυκλήματος.

Στρ. Τοῖς ἐκ Πύλου ληφθεῖσι τοῖς Λακωνικοῖς.
Ἀτὰρ τί ποτ' ἐς τὴν γῆν βλέπουσιν οὑτοιί;
Μα. Ζητοῦσιν οὗτοι τὰ κατὰ γῆς. Στρ. Βολβοὺς ἄρα
Ζητοῦσι. μὴ νῦν τουτογὶ φροντίζετε.
Ἐγὼ γὰρ οἶδ' ἵν' εἰσὶ μεγάλοι καὶ καλοί.
Τί γὰρ οἵδε δρῶσιν, οἱ σφόδρ' ἐγκεκυφότες;
Μα. Οὗτοι δ' ἐρεβοδιφῶσιν ὑπὸ τὸν τάρταρον.
Στρ. Τί δῆθ' ὁ πρωκτὸς ἐς τὸν οὐρανὸν βλέπει;
Μα. Αὐτὸς καθ' αὑτὸν ἀστρονομεῖν διδάσκεται.
Ἀλλ' εἴσιθ', ἵνα μὴ κεῖνος ἡμῖν ἐπιτύχῃ.
Στρ. Μήπω γε, μήπω γ'. ἀλλ' ἐπιμεινάντων, ἵνα
Αὐτοῖσι κοινώσω τι πραγμάτιον ἐμόν.
Μα. Ἀλλ' οὐχ οἷόν τ' αὐτοῖσι πρὸς τὸν ἀέρα
Ἔξω διατρίβειν πολὺν ἄγαν γ' ἐστὶ χρόνον.
Στρ. Πρὸς τῶν θεῶν τί γὰρ τάδ' ἐστίν; εἰπέ μοι.
Μα. Ἀστρονομία μὲν αὑτηί. Στρ. τουτὶ δὲ τί;
Μα. Γεωμετρία. Στρ. τοῦτ' οὖν τί ἐστι χρήσιμον;
Μα. Γῆν ἀναμετρεῖσθαι. Στρ. Πότερα τὴν κληρουχικήν;
Μα. Οὔκ. ἀλλὰ τὴν σύμπασαν. Στρ. Ἀστεῖον λέγεις.

ST. Lacedaemoniis similes, captiuis è Pylo.
Sed terram cur ita intuentur cernui?
DI. Hi quaeritant ea, quae sunt terrae. ST. Quaeritant
Igitur bulbos. At pueri, huius rei ne satagite.
Ego enim noui melius, ubi sint magni & boni:
Sed hi quid agunt obstipo proni vertice?
DI. Erebum sibi inquirũt, & quae subsunt Tartaro.
ST. At podex illorum cur ita sursum aspicit?
DI. Addiscit ultrò contemplari sydera.
Sed ingredimini, ne is forte in nos incidat.
ST. Minimè, minimè inquam: sed maneant hic, ut meum
Cum ipsis communicem quoddam negocium.
DI. At ipsis intolerabile prorsus est, diu
Morari in aere. ST. Per Deum te quaeso, dic
Mihi, quid haec sint? DI. Astronomia haec est. ST. sed quid hoc?
DI. Geometria. ST. sed quam ad rem fiet hoc utile?
DI. Ad metiendum terram. ST. Eam nè, quae datur
Sortitò? DI. Non, sed ad uniuersam. ST. Lepide ais.

Σχόλια. Τοῖς ἐκ Πύλου ληφθεῖσι.] Πύλος, χωρίον τῆς Λακωνικῆς. ἔνθα Κλέων στρατηγήσας, ἔλαβεν αἰχμαλώτους προκατεργασαμένου τὸν πόλεμον Δημοσθένους καὶ Νικίου. εἰκὸς οὖν τούτους καὶ διὰ τὸν αἰχμαλωτισμοῦ φόβον καὶ διὰ τὸ πολλαῖς μὲν ἡμέραις πεπολιορκῆσθαι ἐν ἐρήμῳ νήσῳ καὶ ἀφ' ἧς οὐδὲν τῶν ἐπιτηδείων ἦν λαβεῖν, πολλῷ δὲ καὶ μετὰ τὴν ἅλωσιν συγκλεισθῆναι χρόνῳ κατεδημένους ἐν ξύλῳ. ὠχρούς τε καὶ ἰσχνούς, καὶ δυσειδεῖς γεγονέναι. ἰστέον δὲ ὅτι τρεῖς ἐπωνυμίας εἶχε τότε. Πύλος. Κορυφάσιον. Σφακτηρία. ἄλλως. Πύλος. νῆσος πλησίον Πελοποννήσου. ταύτην ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ Λάχης προκαταλαβὼν ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγός, φρούριον ᾠκοδόμησεν. ὅθεν ἐξορμώμενος, τὴν παραλίαν ἐδῄου τῆς Λακωνικῆς. Λακεδαιμόνιοι γοῦν καταλῦσαι τὸ φρούριον θέλοντες, ἐπέπλευσαν τῇ νήσῳ. καὶ παραστησάμενοι ἄνδρας ἑπτακοσίους ἐντὸς τοῦ φρουρίου κατέλιπον. Ἀθηναῖοι οὖν ἔπεμψαν πολλήν τινα στρατιὰν κατὰ τῶν ἀνδρῶν τούτων μετὰ Κλέωνος στρατηγοῦ. ἐλθὼν οὖν ὁ Κλέων, μετὰ τῆς στρατιᾶς, καὶ πλεῖστον χρόνον τούτους πολιορκήσας, ὕστερον παρεστήσατο καὶ αἰχμαλώτους λαβὼν, Ἀθήναζε ἤγαγεν. οἳ, διά τε τὸν πολὺν λιμὸν ὃν ὑπέστησαν διὰ τῆς πολιορκίας, καὶ διὰ τὸ κατακλεισθῆναι Ἀθήνησιν εἰς εἱρκτήν, πάνυ ὠχροὶ ἦσαν. Ἀτὰρ τί ποτε.] διὰ τί ἄρα. εἰσελθὼν δὲ, ἐπὶ συνουσίᾳ κατέλαβε τοὺς περὶ Σωκράτην κεκυφότας. ἅ τι φροντίζοντας περὶ τῆς ἐπιστήμης. καὶ συνεστραμμένους εἰς γῆν. Βολβούς.] τὰ λεγόμενα ὕδνα. ἅ τινα τὴν γῆν σκάπτοντες εὑρίσκουσιν οἱ ἄνθρωποι. Ἐγὼ γὰρ οἶδ'.] ὡς ἀγροικός φησιν εἰδέναι τῶν περὶ Σωκράτην ἀκριβέστερον, ἔνθα οἱ βολβοὶ φύονται. Οἱ σφόδρ' ἐγκεκυφότες.] τοιαῦτα γὰρ τὰ τῶν ἄγαν φροντιζόντων. καὶ περὶ τὴν διάνοιαν ἐχόντων σχήματα. Ὅμηρος. στάσκεν, ὑπαὶ δὲ ἴδεσκε κατὰ χθονὸς ὄμματα πήξας. Ἐρεβοδιφῶσιν.] τὰ ὑπὸ ἔρεβος διφῶσι. τουτέστι τὰ ὑπὸ γῆν ζητοῦσι, ἐρευνῶσιν ἐξετάζουσι. τάρταρος δέ ἐστιν ὁ ὑπὸ γῆν κατώτατος τόπος. Τί δῆθ' ὁ πρωκτός.] ἴσως ἐγέλασεν ἐντεῦθεν ὡς τοῦτο ἐκ τοῦ ἱματίδιον. ἐπεὶ κἀκείνην διὰ τοῦ πρωκτοῦ ἔδει ἐλέγχειν. ἀστρονομεῖν διδάσκεσθαι λέγει. ἀνάγκη γὰρ συγκεκυφότων αὐτῶν καὶ εἰς γῆν ὁρώντων, ἄνω τὸν πρωκτὸν βλέπειν. Ἀλλ' εἴσιθ' ἵνα μὴ κεῖνος.] κατὰ τὸ σιωπώμενον ἄλλων ἐξεληλυθότων ἐκ τοῦ φροντιστηρίου, τοῖς φιλοσόφοις φησίν, ὅτι εἴσιτε ἀντὶ τοῦ εἰσέλθετε ἵνα μὴ ὁ Σωκράτης εὕρῃ ἡμᾶς ἐνταῦθα διατρίβοντας. τὸ δὲ ἐκεῖνος, κατ' ἐξοχήν. ἄλλως. τὸ ἐκεῖνος τὸ αὐτὸς, ἀντὶ ὀνομάτων παραλαμβάνουσι. καὶ Ὅμηρος παρεισάγει τὴν Θέτιν λέγουσαν, τίπτε μ' ἐκεῖνος ἄνωγε μέγας θεός. καὶ παρὰ Πυθαγορείοις τὸ αὐτὸς ἔφα, τουτέστιν ὁ Πυθαγόρας. καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς αὐτός. ἤγουν ὁ Σωκράτης.

Bisetus. Ἐπιμεινάντων] ἀντὶ τοῦ ἐπιμενέτωσαν. τοῦτο δὲ Ἀττικόν.

Σχόλια. Πρὸς τῶν θεῶν τί ταῦτα.] εἰσελθὼν ὁ πρεσβύτης ὁρᾷ τὰ τῶν φιλοσόφων σκεύη. ἄβακα ἢ σφαῖραν, ἢ ζωγραφίαν καὶ ἐρωτᾷ τί ἐστι. τουτὶ δὲ τί. διαγράμματά τινα καὶ πίνακας δεικνύουσιν ἀστρονομικῶν καὶ γεωμετρικῶν. Πότερα τὴν κληρουχικήν.] ὡς ἄγροικος ταῦτά φησι. τὴν ἰδιωτικὴν τὴν ὑπὸ κλήρου διδομένην τοῦ πλήθους. ἐπειδὴ οἱ Ἀθηναῖοι λαμβάνοντες πόλιν πολεμίαν, καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐκβάλλοντες, κλήρῳ τὴν γῆν αὐτοῖς διένεμον. ἢ κληρουχικὴν ἐνταῦθα λέγει τὴν γεωργικήν. κληροῦχοι γὰρ οἱ γεωργοί, διὰ τὸ τοὺς Αἰγυπτίους κλήρῳ μερίζειν τὴν αὐτῶν γεωργίαν.

Τὸ γὰρ σόφισμα δημοτικὸν καὶ χρήσιμον.
Μα. Αὕτη δέ σοι γῆς περίοδος πάσης. ὁρᾷς;
Αἵδε μὲν Ἀθῆναι. Στ. τί σὺ λέγεις; οὐ πείθομαι.
Ἐπεὶ δικαστὰς οὐχ ὁρῶ καθημένους.
Μα. Ὡς τοῦτ' ἀληθῶς, Ἀττικὸν τὸ χωρίον.
Στ. Καὶ ποῦ Κικυννῆς εἰσιν οὑμοὶ δημόται;
Μα. Ἐνταῦθ' ἔνεισιν. ἡ δέ γ' Εὔβοι' ὡς ὁρᾷς
Ἡδί. παρατέταται μακρὰ πόρρω πάνυ.
Στ. Οἶδ'. ὑπὸ γὰρ ἡμῶν παρετάθη καὶ Περικλέους.
Ἀλλ' ἡ Λακεδαίμων ποῦ 'στιν. Μα. Ὅπου 'στιν, αὑτηί.
Στ. Ὡς ἐγγὺς ἡμῶν. τοῦτο πάνυ φροντίζετε,
Ταύτην ἀφ' ἡμῶν ἀπαγαγεῖν πόρρω πάνυ.
Μα. Ἀλλ' οὐχ οἷόν τε νὴ Δί'. Στ. Οἰμώξεσθ' ἄρα.
Φέρε. τίς γὰρ οὗτος οὐπὶ τῆς κρεμάθρας ἀνήρ;
Μα. Αὐτός. Στ. τίς αὐτός; Μα. Σωκράτης. Στ. Ὦ Σώκρατες.
Ἴθ' οὗτος ἀναβόησόν αὐτόν μοι μέγα.
Μα. Αὐτὸς μὲν οὖν σὺ κάλεσον. οὐ γάρ μοι σχολή.

Nam hoc commentum populare est, & perquàm utile.
DI. Hic uniuersa terra est ambitus: viden?
Hæ sunt Athenæ. ST. Quid au? non credo: quia
Hîc nusquam video considentes iudices.
DI. Atqui verissimum hoc est Atticum solum.
ST. Et ubi sunt populares mei Cicynnij?
DI. Hîc insunt. Hæc Eubœa est, ut tumet vides:
Ea admodum est distracta in longitudinem.
ST. Scio, nam à Pericle & nobis distracta est malè.
Sed ubinam Lacedæmon sita 'st? DI. Illhîc sita 'st.
ST. Ut prope nos adiacet: at vos huc incumbite,
Ut illam à nobis ducatis longissimè.
DI. Sed per Iouem, fieri nequit. ST. Ergò flebitis.
Agè verò, quisnam hic est, qui Calatho insistit huic?
DI. Ipse 'st. ST. Quis ipse? DI. Socrates. ST. Hem Socrates?
Abi tu, & alto clamore illum huc mihi voca.
DI. Tute ipse voca: nam mihi nunc non est ocium.

Σχόλια. Τὸ γὰρ σόφισμα δημοτικόν] οἴεται τὴν πρὸς γεωμετρίαν εἶναι τὸ ἀβάκιον. ἢ τοιοῦτόν τι δημοφιλὲς μάθημα τῷ δήμῳ συμφέρον. Αἵδε μὲν Ἀθῆναι] χωρογραφίαν δεικνύουσιν αὐτῷ. τινὲς ἐντεῦθεν ἕως τοῦ, οὑμοὶ δημόται, τοῦ γέροντός φασιν. ἔνιοι δὲ διαιροῦσι. καὶ καθ' ἐρώτησιν δ' εἶναι τὸ τοῦ φιλοσόφου. καὶ ἐν ἀποφάσει δύναται τὸ δὲ ἑξῆς, ὡς τοῦτ' ἀληθὲς ἐν ἐρωτήσει. ὡς τοῦτό σοι δοκεῖ Ἀττικὸν χωρίον, ἐν ᾧ καθήμενοι δικάζουσιν. Ἐπεὶ δικαστὰς οὐχ ὁρῶ.] κατηγορεῖ Ἀθηναίων ἐνταῦθα, ὡς περὶ τὰ δικαστήρια μόνα ἠσχολημένων, καὶ τῶν στρατιωτικῶν ἀμελούντων. τοῦτο δὲ καὶ Δημοσθένους ἐστὶν ὅτε ποιεῖ. Ἡ δέ γ' αὕτη, ἤγουν ἰδού. Τὸ δὲ παρατέταται μακρὰ διὰ τὸ σχῆμα. λέγει δὲ τὸ ἐπιμηκὲς τῆς θέσεως. διὸ καὶ Μάκρις ἐκλήθη. ἐπιμήκης γὰρ ἦν. κέκληται δὲ ἡ Μάκρις αὕτη διὰ καθαροῦ τινος διὸ καὶ ὁ ποιητὴς αὐτῆς Μακρεύς. ἦν δὲ καὶ Αἰγαίου ὅς οὕτω λεγόμενος, κλινόμενος δὲ διὰ τοῦ δ. ἐλέγετο δὲ Μάκρις, ἐκ τῶν Κυκλάδων μία ἡ Ἴκαρος. ἀφ' ἧς νομίζουσί τινες εἰρῆσθαι καὶ τὸ Ἰκάριον πέλαγος. Ὑπὸ γὰρ ἡμῶν παρετάθη.] εἰς φόρον ἐξηλάθη, πλείονα φόρον παρέχουσα. δηλοῖ δὲ καὶ τὸ ἐπολεμῆσθαι. ἐκληρούχησαν δὲ Ἀθηναῖοι κρατήσαντες αὐτῆς. πρὸς δὲ τὸν χρόνον δὲ ἀπλωτὸν καὶ τὸ μῆκος τοῦ πολέμου τὸ σχῆμα τῆς λέξεως δεικνύντος αὐτοῦ τοῦ φιλοσόφου. ἐπολιόρκησαν δὲ αὐτὴν Ἀθηναῖοι μετὰ Περικλέους. καὶ μάλιστα Χαλκιδέας. καὶ Ἐρετριέας. οὕτω πρὸς τὸ παρατέταται ἐν ᾧ ἡ θέσις δηλοῦται καὶ αὐτὸς ἐπενήνεκται τὸ παρετάθη. ἴσον τῷ ἐξετρυχώθη. καὶ κατεπονήθη. Περικλέους δὲ στρατηγοῦντος, καταστρέψασθαι αὐτὴν πᾶσαν φησὶ Φιλόχορος. καὶ τὴν μὲν ἄλλην ἐπὶ ὁμολογίᾳ κατασταθῆναι. Περικλῆς γὰρ αὐτὴν ὑπὸ τοὺς Ἀθηναίους ἐποίησεν ἐν πολέμῳ νικήσας τοὺς Ἄβαντας. διὸ παρετάθη τοῖς φόροις καὶ ἐπεφορτίσθη. ὡς τῶν Ἀθηναίων ἐπιτεταχότων τοὺς φόρους αὐτῇ. ἄλλως. τοῦτό φησιν ὁ Στρεψιάδης οὐ νοήσας τὸ παρὰ τοῦ μαθητοῦ λεγόμενον τὸ παρατέταται μακρὰ πόρρω πάνυ, ὅτι νοεῖ. ὁ μὲν γὰρ τοῦτο εἴρηκεν, ὅτι μακρὰ καὶ ἐπιμήκης ἡ Εὔβοια. ὁ δὲ ἐπὶ αὐξήσεως τοῦ φόρου ἐξέλαβε. στρατευσάμενος γὰρ Περικλῆς τὴν Εὔβοιαν ἐξέτεινε τοὺς αὐτῆς πόρους ἐπὶ πολύ. τοῦτο ἔδοξε τῷ Στρεψιάδῃ νοεῖν τὸ παρατέταται μακρὰ πόρρω πάνυ. καὶ διὰ τοῦτό φησιν, οἶδα. ὑπὸ γὰρ ἡμῶν καὶ Περικλέους παρετάθη. Τοῦτο πάνυ φροντίζετε.] τοῦτο λέγει, ὅτι προσέκειτο Ἀθηναίοις. γράφεται μέγα, ἀντὶ τοῦ μεγάλως. τὸ δὲ φροντίζετε, ἀντὶ τοῦ μεταβουλεύσασθε. ἐγγὺς δὲ ἡμῶν, διὰ τοῦτό φησι διὰ τὸ ἐν χωρογραφίᾳ σύνεγγυς παρεῖναι. ἐπεὶ οὐκ εἰσὶν οὕτως ἀστυγείτονες. Φέρε τίς γὰρ οὗτος οὐπὶ τῆς κρεμάθρας.] ἀντὶ τοῦ ὑπό. Ἀττικὴ δὲ ἡ σύνταξις. κατὰ δὲ διάνοιαν ἧς προτάσσεται, σημαίνει πλείονα τὸ φέρε. νῦν μὲν οὖν τὸ ἄγε δηλοῖ. ἐν ἄλλοις δὲ σημαίνει ἄλλοτι, ὥσπερ Δημοσθένης. φέρε ἂν ἡμᾶς ἀπαιτήσωσιν οἱ Ἕλληνες ὧν νῦν παρήκατε καιρῶν. ἐνταῦθα γὰρ βούλεται λέγειν. ὅτι ὑπερτιθέμεθα. κρεμάθρα δὲ λέγεται, διὰ τὸ μετέωρον εἶναι αὐτὴν κρεμαμένην. ἔστι δὲ σκεῦος εἰς ὃ τὰ περιττεύοντα ὄψα εἰώθαμεν ἀποτίθεσθαι. ἄλλως. παρεγκύκλημα. δεῖ γὰρ κρεμᾶσθαι τὸν Σωκράτην ἐπὶ κρεμαστοῦ καθήμενον. καὶ τοῦτον εἰσελθόντα καὶ θεασάμενον αὐτὸν, οὕτω πυθέσθαι. κρεμαστὴ δὲ λέγεται, διὰ τὸ οὕτως αὐτὴν ἀεὶ μετέωρον εἶναι κρεμαμένην. γελοίου δὲ χάριν, ἐν τῷ τοιούτῳ περιήγαγεν αὐτὸν σχήματι. Αὐτός.] τιμῶν τὸν διδάσκαλον οὐκ εἶπε πρῶτον τὸ ὄνομα. Ἀναβόησον.] τῷ μαθητῇ λέγει ὁ Στρεψιάδης καὶ τοῦτο. οἷον οὐκ ἀκούει μου, αὐτὸς σὺ βόησον.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ Σκηνὴ γ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

Βισετυς. Ὁ Στρεψιάδης τὸν Σωκράτην καλεῖ, τῆς ἑαυτοῦ παρουσίας αἰτίαν αὐτῷ δηλοῖ, τὴν τῆς μαθήσεως ἐπιθυμίαν, καὶ μισθὸν ὑπισχνεῖται.

Στρ. Ὦ Σώκρατες.
Ὦ Σωκρατίδιον. Σω. τί με καλεῖς ὦ 'φήμερε.
Στρ. Πρῶτον μὲν ὅ, τι δρᾷς ἀντιβολῶ κάτειπέ μοι.
Σω. Ἀεροβατῶ καὶ περιφρονῶ τὸν ἥλιον.
Στρ. Ἔπειτ' ἀπὸ ταῤῥοῦ τοὺς θεοὺς ὑπερφρονεῖς.
Ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς εἴπερ. Σω. Οὐ γὰρ ἄν ποτε
Ἐξεῦρον ὀρθῶς τὰ μετέωρα πράγματα.
Εἰ μὴ κρεμάσας τὸ νόημα, καὶ τὴν φροντίδα
Λεπτὴν καταμίξας ἐς τὸν ὅμοιον ἀέρα.
Εἰδ' ὢν χαμαὶ, τἄνω κάτωθεν ἐσκόπουν,
Οὐκ ἄν ποθ' εὗρον. οὐ γὰρ ἀλλ' ἡ γῆ βίᾳ
Ἕλκει πρὸς αὐτὴν τὴν ἰκμάδα τῆς φροντίδος
Πάσχει δὲ ταὐτὸ τοῦτο καὶ τὰ κάρδαμα.
Στρ. Τί φῄς; ἡ φροντὶς ἕλκει τὴν ἰκμάδ' εἰς τὰ κάρδαμα;
Ἴθι νῦν κατάβηθ' ὦ Σωκρατίδιον ὡς ἐμὲ,
Ἵνα μ' ἐκδιδάξῃς ὧνπερ οὕνεκ' ἐλήλυθα.

ACTVS I. SCENA III.

STREPSIADES, SOCRATES.

HEM Socrates.
Hem Socratisce. SO. Quem vocas tu, qui in diem es?
ST. Quæso te, dic hoc primum mihi, quid rei geras.
SO. In aere incedo, & Solem sic intuor.
ST. Deinde ex alto calatho despectas Deos:
Nequaquam verò è terra. SO. At enim nunquã ego prius
Sublimiora investigaui, vt decet,
Nisi suspensa foret animi intelligentia,
Et cogitatio tenuis in aerem
Consimilem permista. At si humi consisterem,
Et, quæ supra, deorsum contemplarer, nihil
Vnquam subtile reperirem. Etenim vi sua
Tellus humorem noticiæ ad se detrahit:
Quod idem solet accidere, vt aiunt, nasturtio.
ST. Quid ais? noticia humorem ad nasturtia trahit?
Age nunc, descende ad me ocyus, mi Socrates:
Vt ea me doceas, quorum adueni gratia.

Σχόλια. Τί με καλεῖς ὦ 'φήμερε.] ἀντὶ τοῦ ὦ θνητέ. ὦ ἐφήμερα φρονῶν. καὶ ὑπερφρονῶν τὰ τῶν ἀνθρώπων. ἄλλως. ὦ ἄνθρωπε. ἐλέγετο δὲ ὁ Σωκράτης τὴν ὄψιν Σειληνῷ παρεμφερής. σιμός τε γὰρ καὶ φαλακρὸς ἦν. [illegible] οὖν αὐτῷ ἐπὶ τῆς [illegible] Πινδάρου Σειληνοῦ φωνήν. ὁ γάρ τοι Πίνδαρος διαλεγόμενον [illegible] ἐν τῇ Σειληνῷ [illegible] ὀλυμπίᾳ, τοιούτους αὐτῷ [illegible] λόγους ὦ τάλας ἐφήμερε. νήπιε [illegible] χρήματα μοι διατο [illegible]. ἅμα δὲ ὡς ὑπερφανοῦντος τοῦ Σωκράτους τὰ ἀνθρώπινα, καὶ ἐν θεοῖς ὄντος αὐτοῦ διότι μετεωρολέσχης ἦν, οὕτως ἐφήμερον ἐποίησεν αὐτὸν καλοῦντα τὸν γέροντα. Ἀεροβατῶ καὶ περιφρονῶ τὸν ἥλιον.] ἀντὶ τοῦ περιεργάζομαι τὸν ἥλιον. τοῦτο δρόμον ἐπιβαίνω τῷ ἀέρι. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ μετέωρον αὐτὸν ἐποίησε καθήμενον. ἔγκειται δὲ ἅμα καὶ τὸ τοῖς πολλοῖς ἀσεβὲς διὰ τῆς λέξεως. ἴσον γὰρ τῷ καταφρονῶ. ἄλλως. ὅτι περιφρονῶ [illegible] περισκοπῶ. ἐν ἐπειδὴ τὸ περιφρονῶ, δηλοῖ [illegible] καὶ ἀντὶ τοῦ περισκοπῶ, καὶ ἀντὶ τοῦ περιφρονῶ, ἀμφότερα εἰς τὸν Σωκράτην νοεῖται. ὅτι τὸ ἀέρα καὶ ἥλιον καὶ νεφέλας καὶ ὅσα τοιαῦτα ἐφρόντιζε καὶ ἐφιλοσόφει. καὶ ὅτι ἀεὶ θεὸν ἑαυτὸν ἡγεῖτο, [illegible] αὐτὸν μόνον [illegible] τὸν ἥλιον. ὁ Στρεψιάδης δὲ, ἀντὶ τοῦ καταφρονῶ μόνον ἐνόησεν. Ἔπειτ' ἀπὸ ταῤῥοῦ.] Ἀττικῶς τὰ ἐξ οἰσύων πλέγματα ταῤῥοὶ καλεῖται. τοὺς γὰρ καλάθους τοὺς γεωργικοὺς, ταῤῥοὺς καλοῦσι, νῦν δὲ τὴν κρεμάθραν οὕτως ἐκάλεσεν, ἐφ' ἧς ὁ Σωκράτης ἐκρέματο. ἄλλως. ταῤῥός. μετέωρόν τι [illegible] ἀλεκτορίδες κοιμῶνται. ἔφη δὲ ὑπερφρονεῖς ἀντὶ τοῦ [illegible] καὶ περισκοπεῖς. ἵνα διασύρῃ τὸν Σωκράτην ὑπερφρονοῦντα τῶν θεῶν. Ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς εἴπερ.] ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς ἦν δυνατὸν ἄνθρωπον ὄντα διαγνῶναι τὰ θεῖα. Ἐξεῦρον ὀρθῶς.] ἀκριβῶς. Τὰ μετέωρα.] τὰ ὑψηλὰ καὶ οὐράνια. περὶ τούτων γὰρ τοῖς φιλοσόφοις τὰ ζητήματα ἀπὸ τῆς γῆς [illegible]. ψυχρὰ δὲ ἡ αἰτία, ἣν ὁ Σωκράτης λέγει. Λεπτὴν καταμίξας εἰς τὸν ὅμοιον ἀέρα.] ἀπολογεῖται πρὸς τὴν ἐρώτησιν τοῦ [illegible] ὁ Σωκράτης. λέγων τὴν αἰτίαν δι' ἣν κρεμάμενος, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς φησὶ [illegible] τὰ μετέωρα πράγματα. ὅμοιον δὲ εἶπε τὸν ἀέρα ἀντὶ τοῦ ὁμοιολεπτομερῆ. ψυχρὰν δὲ καὶ ματαίαν αἰτίαν πεποίηκε παρέχοντα λόγον. Οὐ γὰρ ἀλλ' ἡ γῆ βίᾳ.] ἀντὶ τοῦ καὶ γὰρ [illegible]. Καλλίμαχος. [illegible] οὐ γὰρ ἀλλ' ἧκεν. ἀντὶ τοῦ καὶ γὰρ ἧκεν. Τὴν ἰκμάδα.] τουτέστι τὸ νοητικὸν καὶ γονιμώτατον (aut, γνωριστικὸν) τῆς ψυχῆς. φασὶ γὰρ οἱ φιλόσοφοι καὶ περὶ τὴν κρᾶσιν τῶν ἀέρων τὸ ὀξύτερον, ἢ τὸ ἀραιότερον ἐπιβάλλειν τοῖς θείοις. [illegible] δὲ τοὺς φιλοσόφους ἡ κωμῳδία. λόγος γὰρ παρ' ἐκείνοις, ὡς ὄντως [illegible] εἰς ἑαυτὴν τὰς ὑποκειμένας οὐσίας ἡ γῆ. τὸ δὲ πάσχειν οὐ μόνον ἐπὶ τῶν πασχόντων τι λέγεται. ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ποιούντων. καὶ γὰρ οἱ ποιοῦντες, τρόπον τινὰ καὶ αὐτοὶ πάσχουσι πάθος αὐτὸ τὸ ποιεῖν. τί οὖν κάρδαμα τὴν τῶν [illegible] αὐτοῖς βοτανῶν ὑγρότητα εἰς ἑαυτὰ ἕλκοντα, ξηρὰς αὐτὰς καταλείπει. καὶ ἔστι τοῦτο αὐτῶν πάθος. Καὶ τὰ κάρδαμα.] εἶδος βοτάνης ἀγρίας [illegible] Πέρσαις. νῦν δὲ, τὴν σκάφον λέγει. ταῦτα δὲ τῶν [illegible] αὐτὰ φυομένων λαχάνων τὴν [illegible] ἐπισπᾶται. καὶ πᾶν τὸ ἐν ἐκείνοις ὑγρὸν ἐπισπώμενον, αἴτιον τοῦ ξηραίνεσθαι καθίσταται. Ἡ φροντὶς ἕλκει.] δέον εἰπεῖν. ἡ γῆ ἕλκει τὰ κάρδαμα. ὁ δὲ ὡς ἰδιώτης συγχεῖ τὴν φράσιν. καὶ ἀνάπαλιν εἴρηκε τὸ δηλούμενον. τοῦτο δὲ πρὸς τὴν τοῦ Στρεψιάδου ἀμαθίαν ἐπιτηδείως ὁ ποιητὴς ἐποίησεν ἀδιανόητον.

Σω. Ἠλθε

Σω. Ἦλθες δὲ κατὰ τί; Στρ. Βουλόμενος μαθεῖν λέγειν,
Ὑπὸ γὰρ τόκων, χρήστων τε δυσκολωτάτων,
Ἄγομαι, φέρομαι, τὰ χρήματ' ἐνεχυράζομαι.
Σω. Πόθεν δ' ὑπόχρεως σαυτὸν ἔλαθες γενόμενος;
Στρ. Νόσος μ' ἐπέτριψεν ἱππική, δεινὴ φαγεῖν.
Ἀλλά με δίδαξον τὸν ἕτερον τοῖν σοῖν λόγοιν,
Τὸν μηδὲν ἀποδιδόντα. μισθὸν δ' ὅντιν' ἂν
Πράττῃ μ', ὀμοῦμαί σοι καταθήσειν τοὺς θεούς.
Σω. Ποίους θεοὺς ὀμεῖ σύ. πρῶτον γὰρ θεοὶ
Ἡμῖν νόμισμ' οὐκ ἔστι. Στρ. Τῷ γὰρ ὄμνυτ'; ἢ
Σιδαρέοισιν ὥσπερ ἐν Βυζαντίῳ;
Σω. Βούλει τὰ θεῖα πράγματ' εἰδέναι σαφῶς,
Ἅττ' ἐστὶν ὀρθῶς; Στρ. Νὴ Δί', εἴπερ ἐστί γε.
Σω. Καὶ ξυγγενέσθαι ταῖς Νεφέλαισιν εἰς λόγους,

SO. Cuius tu igitur aduenisti gratia? ST. Volo
Dicendi artem discere: nam ab vsuris malis
Et vsurariis quàm difficillimis
Agor, feror, & bona mea miserè oppignero.
SO. At obaratus cùm esses: teipsum quomodo
Ignorâsti? ST. Morbus equestris me perdidit,
In deuorando vehemens. Sed tu me alteram
Condocefacito è magnis sermonibus tuis,
Qui debita non reddit: mercedem me dare,
Quamcunque pactus fueris, obtestor Deos.
SO. Quosnam Deos testaris? nam primùm Dei
Nobis non sunt recepto more. ST. Quomodo
Iuratis igitur? an per nummos ferreos,
Sicut Bizantij? SO. Vin' tu res cœlicas
Clarè perdiscere: & quales sint cognoscere?
ST. Volo equidem, per Iouem: si tales sunt modo.
SO. Etiam cum Nubibus in colloquio congredi,

Σχόλια. Ἦλθες δὲ κατὰ τί.] ἐντεῦθεν κατέρχεται κατὰ τὸ [illegible]. Φθάσαντι δὲ αὐτῷ, λέλεκται ἐν ἑτέροις. καὶ [illegible] αὐτῷ μνημονεύει Ἀριστοφάνης. Ὑπὸ γὰρ τόκων.] ὅτι χρήστας Ἀριστοφάνης τοὺς δανειστὰς λέγει. ἡ μὲν γὰρ συνήθεια, τοὺς χρεωφειλέτας, χρήστας καλεῖ. Ἀθηναῖοι δὲ τοὺς μὲν δανειστὰς χρήστας λέγουσι. τοὺς δὲ ὀφειλέτας, χρεωφειλέτας καὶ χρεώστας. Φωκυλίδης ἐν μὲν τοῖς αὐτοῦ ποιήμασι κατὰ τὴν συνήθειαν, τοὺς χρεωφειλέτας χρήστας καλεῖ, λέγων οὕτως. Χρήστης κακοῦ ἐμμεναι ἀνδρὸς φεύγε, μὴ ἀνιάσειν δίδους [illegible] καιρὸν ἀπαιτίαν. ἐν ἐκείνῳ μέν τοι ἀντὶ τοῦ δανειστής λαμβάνεται. μηδέποτε χρήστης πρὸς γῆν ἀνδρὶ [illegible]. Τὰ χρήματ' ἐνεχυράζομαι.] τουτέστιν εἰς ἐνέχυρον ἀφαιροῦμαι τὴν ὑπάρχουσάν μοι οὐσίαν. [illegible] ἱμάτια καὶ σκεύη καὶ ἄλλα. Πόθεν δ' ὑπόχρεως σαυτὸν ἔλαθες.] ὡς ὑπὸ νοσήματός τινος οὕτως εἰσήγαγε τὸν λόγον. εἰώθαμεν γὰρ ἐν τῇ συνηθείᾳ πυνθανόμενοι τῶν καμνόντων λέγειν, πόθεν δὲ συνέβη γενέσθαι τὴν νόσον. διὸ κἀκεῖνος ἑξῆς λέγει, νόσος μ' ἐπέτριψεν ἱππική. ἐκ ποίας δέ τινός φησιν αἰτίας, ἔλαθες σεαυτόν, πολλοῖς ὑποπεσὼν δανείοις. Νόσος μ' ἐπέτριψεν.] ἔστι γὰρ ὡς ἀληθῶς νόσος, καὶ τὸ ἵππους τρέφειν. δαπανηρὸν γὰρ καὶ οὐκ ἔχον τοὺς καρποὺς ἀξίους τοῦ ἀναλώματος. Ἐπέτριψε δ' ἀντὶ ἐξέτριψε καὶ κατεδαπάνησε. Δεινὴ φαγεῖν.] καταναλῶσαι. δεινή. δαπανηρά. ἅμα δ' ὅτι τὰ δύσπεπτα τῶν σιτίων νόσων πρόξενα γίνεται. Ὀμοῦμαί σοι.] ἀντὶ τοῦ, ὃν συνθῶμαι μισθόν σοι τελέσειν, ὄμνυμι τοὺς θεοὺς τοῦτόν σοι δοῦναι. τοῦτο δὲ εἶπεν, ἵνα διαβάλλῃ αὐτόν.

BISETVS. Ἀμφιβολία δέ, ὡς καὶ διπλῆ τούτων σύνταξίς ἐστι. καὶ γὰρ ταῦτα δύναται λαμβάνεσθαι ὡς ἐν τοῖς παλαιοῖς σχολίοις ἔχομεν, ἢ οὕτως, ὀμοῦμαι τοὺς θεούς. ἤτοι καταθήσειν σοι μισθόν, ὅντινα πράττῃ με, εἴτε ἐκπράττῃ ἂν ἐμέ.

Σχόλια. Ποίους θεούς.] ταῦτα ἴσως αἰνίττεται δύναται πρὸς τὴν διαβολὴν τοῦ Σωκράτους, ἣν τινες διέβαλλον αὐτὸν ὡς ἀσεβῆ. λέγοντες ὅτι τὸ θεῖον ὀμνύναι, νὴ τὸν ἀλεκτρυόνα καὶ τὴν πλάτανον καὶ ἄλλα τοιαῦτα. ὡς ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι Ξενοφῶν ἱστορεῖ λέγων οὕτως. πολλάκις ἐθαύμασα τίσι ποτὲ λόγοις ἔπεισαν Ἀθηναίους οἱ γραψάμενοι Σωκράτην ὡς ἄξιος εἴη θανάτου τῇ πόλει. ἦν δ' ὑποσχὰς ὀλίγον, ἀδικεῖ γάρ φησι Σωκράτης τοὺς νέους διαφθείρων, καὶ ξένα δαιμόνια εἰσάγων. ἤτοι οὖν εἰς τέλειον ἀναιρεῖ οὗτος αὐτοὺς θεούς, ἢ λόγον ἐκδέχεται. ἢ ὡς πολυπραγμονεστάτου ποῖον ὁμόσαι γένος θεῶν γεγονέναι. πρῶτον μὲν, τοὺς κατὰ Ὀφίωνα καὶ Εὐρυνόμην, δεύτερον δὲ τοὺς κατὰ Κρόνον καὶ Ῥέαν. οὓς τινας Ὅμηρος οὐρανίωνας. τρίτον δὲ Δία τὴν ἀρχὴν καταλύσαντας τὴν ἐκείνων, οὓς ὀλυμπίους νομίζομεν. ἄλλως. τοῦτό φησιν, ἐπεὶ ἐκεῖνος ὁ γέρων ἀσυναρτήτως εἶπεν, ὡς νομίσματα αὐτῷ καταθήσειν τοὺς θεούς, ἅμα ἐπιφέρει, τὸ ποίους ὀμεῖ σὺ θεούς. οὐχ ὡς ἄλλοις αὐτὸς χρώμενος θεοῖς, ἀλλ' ὅτι ὤμοσεν ὡς νόμισμα καταθήσειν τοὺς θεούς.

BISETVS. Πρῶτον γὰρ θεοί.] καὶ τοῦτο ἀμφίβολον. καὶ γὰρ ταῦτα τούτοις ἰσοδυναμεῖ. πρῶτον γὰρ οὔ τινας θεοὺς ἔχομεν νόμισμα. τουτέστιν οὐδένα θεὸν σέβομεν ὄντα νόμισμα. ἤ, οὐδένα θεὸν ἔχομεν, ὃς νόμισμα εἴη, καὶ νόμισμα καλοῖτο. ἢ καὶ οὕτως. ἡμεῖς γὰρ κατὰ τὸ ἡμέτερον νόμισμα, καὶ ἔθος, οὐδένα θεὸν ἔχομεν, οὐδένα θεὸν νομίζομεν ἐκείνων, οὓς ἡ πόλις νομίζει, καὶ σέβει. τὸ δὲ ἡμῖν συνεκδοχικῶς ἐτέθη, ἀντὶ τοῦ, ἐμοὶ τῷ Σωκράτει, ἢ καὶ τὸ ἡμῖν ἁπλῶς νοητέον, ἀντὶ τοῦ, ἐμοὶ τῷ Σωκράτει, καὶ τοῖς ἐμοῦ μαθηταῖς.

Σχόλια. Σιδαρέοισιν.] τοῦ νομίσματος σημαίνοντος δύο, τό τε νόμιμον ἔθος καὶ τὸ κόμμα τοῦ τετυπωμένου χαλκοῦ ἢ χρυσοῦ ἐπὶ τοῦ χαλκοῦ ὁ Στρεψιάδης ἐδέξατο. καὶ οὐ πρὸς τὸ ὑπὸ Σωκράτους ῥηθὲν ἀπήντησεν. ἀλλ' ἔμιξεν ἀμφότερα. ἔδει γὰρ εἰπεῖν τίσιν ὄμνυτε θεοῖς. ἢ τίνι χρῆσθε νομίσματι. λεπτοῖς δὲ νομίσμασι φαίνονται κεχρῆσθαι Βυζάντιοι. διὸ καὶ διαφόρως εἶπεν. ἔνιοι δὲ κατὰ πολυμάθειαν διωρίζοντο. Πλάτων Πεισάνδρῳ. χαλεπῶς ἂν οἰκήσαιμεν ἐν Βυζαντίοις. ὅπου σιδαρέοισι νομίσμασι

χρῶνται. ἄλλως. ἐδόκει τὸ τῶν Βυζαντίων νόμισμα, ἐλάχιστον εἶναι πάντων καὶ φαυλότατον, ἀλλὰ σιδηροῦν ὑπάρχειν. ἢ ὅτι ἐκεῖ μᾶλλον ἦν, ἐν ᾧ ὤμνυον. Βούλει τὰ θεῖα πράγματ'.] οὐχ ὡς θεοὺς ἡγουμένους τοὺς περὶ τὸν Σωκράτη λέγει, ἀλλὰ ... τὰ θεῖα λέγει ἄττας, ἀλλ' ὅτι τὰ ἀξιοπιστίας χρῄζοντα μεγάλα καὶ τίμια.

Ταῖς ἡμετέραισι δαίμοσιν; Στρ. Μάλιστά γε.
Σω. Κάθιζε τοίνυν ἐπὶ τὸν ἱερὸν σκίμποδα.
Στρ. Ἰδοὺ κάθημαι. Σω. Τουτονὶ τοίνυν λαβὲ
Τὸν στέφανον. Στρ. Ἐπὶ τί στέφανον; οἴμοι Σώκρατες.
Ὥσπερ με τὸν Ἀθάμανθ' ὅπως μὴ θύσετε.
Σω. Οὔκ, ἀλλὰ πάντα ταῦτα τοὺς τελουμένους
Ἡμεῖς ποιοῦμεν. Στρ. Εἶτα δὴ τί κερδανῶ;
Σω. Λέγειν γενήσει τρῖμμα, κρόταλον, παιπάλη.
Ἀλλ' ἔχ' ἀτρέμας. Στρ. Μὰ τὸν Δί' οὐ ψεύσει γέ με,
Καταπαττόμενος γὰρ παιπάλη γενήσομαι.

Nostris Deabus? ST. *Imò maximè volo.*
SO. *Age, conside hoc in lecto discubitorio.*
ST. *En consideo.* SO. *Hanc coronam à me primum accipe.*
ST. *Quorsum coronam? va mihi Socrates: modò*
Ne sacrificetis me, tanquam Athamanta alterum.
SO. *Non, sed quos initiamus, illis omnia*
Illhaec facimus. ST. *Sed lucri quid nam hinc aufero?*
SO. *Fies in dicendo tritus, crepitaculum,*
Pollen: quiesce modo. ST. *Non fallis per Iouem:*
Nam si ita conspergar, mox redigar in pollinem.

Σχόλια. Δαίμοσιν.] ὡς εἰ ἔλεγε τοῖς καπνοῖς, ταῖς σκιαῖς ταῖς ἡμετέραις θεαῖς. τὰ γὰρ μηδενὸς ἄξια καπνοὺς καὶ σκιὰς καὶ νεφέλας ὀνομάζομεν. Εὔπολις ἐν Αὐτολύκῳ, καπνοὺς ἀποφαίνει καὶ σκιάς. ἁρμοζόντως δὲ τῶν φιλοσόφων ἐπιγράφει ταύτας εἶναι θεάς, ἐπειδὴ ὡς εἴρομεν, περὶ τὰ οὐράνια μᾶλλον ἐπτόηνται. Σκίμποδα.] τὸν κράβατον σκίμποδα λέγουσιν Ἀττικοί. οἱ δὲ φασὶ σκιμπόδιον. ἰδίως δὲ λέγουσι τὸ χωλὸν κραβάτιον. σκιμπάζειν γὰρ τὸ χωλαίνειν παρὰ τοῖς παλαιοῖς εἴρηται, παρὰ τὸ σκαμβοὺς ἔχειν τοὺς πόδας.

BISETVS. Ἐνταῦθα δέ φησι Σουίδας ἱερὸν σκίμποδα λέγεσθαι, ἢ τὴν τῶν φιλοσόφων καθέδραν, ἢ κράββατον. καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τὸ σκιμπόδιον ἰδίως λέγεται τὸ χωλοκράββατον μιᾷ λέξει καλούμενον.

Σχόλια. Τουτονὶ τοίνυν λαβέ.] καὶ τοῦτο παρεπιγραφή. καὶ γὰρ τὸν Σωκράτη δεῖ θεῖναι ἐπὶ τὸν στέφανον αὐτῷ, κἀκεῖνον λαβεῖν. Ὥσπερ με τὸν Ἀθάμανθ'.] Ἀθάμας ἐκ Νεφέλης δύο παῖδας ἔσχεν, Φρίξον καὶ Ἕλλην. ἀφεὶς οὖν τὴν Νεφέλην θεὰν οὖσαν, θνητῇ γυναικὶ ἐμίγη. ζηλοτυπήσασα οὖν ἡ Νεφέλη, ἀπέπτη εἰς οὐρανόν, καὶ τὴν τοῦ ἀνδρὸς χώραν αὐχμῷ ἐκόλαζε. πέμπει οὖν θεωροὺς εἰς Ἀπόλλωνα Ἀθάμας, ἐρέσθαι περὶ τοῦ αὐχμοῦ. ἡ οὖν τούτου γυνὴ θέλουσα Φρίξον καὶ Ἕλλην ἀπολωλέναι, πείθει διὰ δώρων τοὺς θεωροὺς εἰπεῖν Ἀθάμαντι, ὡς οὐκ ἂν ἄλλως παύσασθαι τὸν αὐχμὸν ἔχρησεν ἡ Πυθία, εἰ μὴ τοὺς τῆς Νεφέλης θύσειε παῖδας. ἀκούσας οὖν Ἀθάμας, μεταπέμπεται τοὺς παῖδας ἐκ τῶν ποιμνίων. οἷς οὖν κριὸς ἀνθρωπίνῃ χρησάμενος φωνῇ, λέγει Φρίξῳ καὶ Ἕλλῃ τὰ περὶ τῆς σφαγῆς. φυγόντων οὖν τούτων μετὰ τοῦ κριοῦ, ἡ μὲν Ἕλλη ἐν τῷ περαιοῦσθαι τὸν ἐν Ἀβύδῳ πορθμόν, ἀπέπεσεν ἀπὸ τοῦ κριοῦ. ὅθεν καὶ ὁ πόντος ἐκεῖνος Ἑλλήσποντος κέκληται. Φρίξος δὲ ἐποχούμενος τῷ κριῷ εἰς τὴν τῶν Κόλχων γῆν ἀφικνεῖται. ἔνθα καὶ τὸν κριόν, ὃς ὑπὸ τῶν θεῶν χρυσόμαλλος γέγονε, θύει τῷ Ἄρει ἢ τῷ Ἑρμῇ. καὶ κατοικήσας αὐτόθι, τοὔνομα καταλέλοιπε τῷ τόπῳ. ἐκ τούτου γὰρ ἡ Φρυγία οὕτως ἐκλήθη. Ἀθάμαντα δὲ ἡ Νεφέλη δίκην αὐτῷ δοῦναι διὰ τοὺς παῖδας πεποίηκε. προαχθεὶς οὖν στεφανοφορῶν ἐν τῷ βωμῷ τοῦ Διὸς σφαγιασθησόμενος, ὑπὸ Ἡρακλέους σέσωσται. οὕτω γὰρ Σοφοκλῆς ἐν δράματι πεποίηκε. ἄλλως. ἐν Ἀθάμαντι Σοφοκλέους, εἰσάγεται Ἀθάμας στεφανηφορῶν ὥσπερ ἱερεῖον δίκας διαπραττόμενος παρὰ Φρίξου. ἄλλως. τοῦτο πρὸς τὸν ἕτερον Ἀθάμαντα Σοφοκλέους ἀποτεινόμενος λέγει. ὁ γάρ τοι Σοφοκλῆς πεποίηκε τὸν Ἀθάμαντα ἐστεφανωμένον καὶ παρεστῶτα τῷ βωμῷ τοῦ Διὸς σφαγιασθησόμενον. μέλλοντα δὲ ἀποσφάττεσθαι αὐτόν, παραγινόμενος Ἡρακλῆς καὶ τοῦ θανάτου ῥυόμενος λέγεται, ὡς σώζοντα ὁ Φρίξος, δι' ὃν ἔμελλεν ἐκεῖνος τεθνήξεσθαι. ἐπεὶ οὖν καὶ ὁ πρεσβύτης ἐστέφθη ὥσπερ παραγενόμενος τῷ κατ' ἐκεῖνον χρώμενος, δεδοικέναι φησὶν ἐκείνῳ παραπλήσια. Τοὺς τελουμένους.] τοὺς μυουμένους. ἐνδόξοις δὲ μυστηρίοις παραβάλλει τὰ τῶν φιλοσόφων μαθήματα, ἵνα ἔτι μᾶλλον πάθῃ προσέχειν τὸν γέροντα, ὡς θειοτέρῳ τῷ πράγματι. Λέγειν γενήσει τρῖμμα.] ἱκανὸς καὶ δεινὸς ἔσῃ λέγειν. καὶ δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου, ὡς ἐταμοῦ καὶ ἀναισχυντοτάτου ῥήτορος καθαπτόμενος Αἰσχίνου, περίτριμμα ἀγορᾶς αὐτὸν καλεῖ. τρῖμμα δὲ τετριμμένος ἐν λόγοις. κρόταλος δέ, εὔγλωττος. εὔστομος. ἡ μεταφορὰ ἐκ τοῦ κροτάλου. ταῦτα δὲ λέγων λίθους συγκρούει ἄνωθεν αὐτοῦ. τρῖμμα οὖν εἶπε, διὰ τὸ τρίβεσθαι τοὺς λίθους. κρόταλον δέ, διὰ τὸ κρούεσθαι αὐτόν. παιπάλη δέ, διὰ τὴν προχυθεῖσαν ἐπεὶ παιπάλη καλοῦμεν τὸ λεπτὸν ἄλευρον. ἄλλως. ταῦτα λέγων ἅμα ὁ Σωκράτης εἰς τὰ θύματα παρατρίβων ὀρεινοὺς λίθους καὶ κρούων πρὸς ἀλλήλους, συναγαγὼν τὰ ἀπὸ τούτων θραύσματα, βάλλει τὸν πρεσβύτην, καθάπερ τὰ ἱερεῖα οἱ ταῖς οὐλαῖς θύοντες. καὶ διὰ τοῦτο παίζει τοῖς ὀνόμασι. τρῖμμα καὶ τὴν ἀπὸ τούτων ἐκπίπτουσαν λατύπην. καλοῦνται δὲ τῶν ἀνθρώπων τοὺς κακεντρεχεῖς καὶ μὴ ἁπλοῦς, τρίμματα καὶ πολυτρίμματα καὶ πολυκρότους, καὶ κρόταλα. ὅθεν καὶ τὸν πρῶτον στίχον Ὀδυσσείας, οὕτως ἀξιοῦσι γράφειν τινές, ἄνδρα μοι ἔννεπε μοῦσα πολύκροτον.

BISETVS. Οὕτω καὶ ὁ ἐν τοῖς πράγμασι τετριμμένος, καὶ τούτων ἔμπειρος, τρῖμμα καλεῖται.

Σχόλια. Κρόταλον.] κυρίως ὁ σχιζόμενος κάλαμος, ὁ κατασκευαζόμενος ἐπιτηδείως ὥστε ἠχεῖν εἴ τις αὐτὸν δονοίη ταῖς χερσί, καθάπερ κρότον ἀποτελῶν. τρανὸς οὖν ἐστί φησι, καὶ τὴν φωνὴν διηρθρωμένος, καθάπερ κρόταλον. Ἔχ' ἀτρέμας.] μένε ἐφ' ἡσυχίας. βαλλόμενος γὰρ ὁ πρεσβύτης τῇ παιπάλῃ ἀποσείεται, διὸ παρακελεύεται αὐτὸν μένειν. παιπάλη δὲ κυρίως τὸ λεπτομερὲς τοῦ ἀλεύρου. Οὐ ψεύσει γέ με.] τουτέστιν ἀπατήσεις, ὅτι μηδὲν ὧν ἐπαγγέλλεται Σωκράτης ψεύδεται. πληρωθεὶς γάρ φησι τούτων, λέγω δὲ τῶν τριμμάτων τῶν λίθων καὶ τῆς λατύπης, ἣν ἐφαμεν παιπάλην καλεῖσθαι, γενήσομαι παιπάλη. ἄλλως. τῇ γνώσει παθόμενος, ἐάν ἔλθωσιν αἱ Νεφέλαι. λέγεται δὲ παιπάλη, τὸ λεπτότατον τοῦ ἀλεύρου, ἀφ' οὗ παλύνειν τὸ λευκαίνειν. ὡς τὸ πολλὰς δὲ χιὼν ἐπάλυνεν ἀρούρας. ἐπεὶ οὖν ἐκεῖνος εἶπε γενήσῃ τρῖμμα κρόταλον παιπάλη, αὐτὸς ἔπαιξε παρὰ τὴν παιπάλην, τουτέστι τὸ ἄλευρον εἰπὼν καταπασσόμενος.

B

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ ΣΤΙΧΩΝ ιϐ.

CONGERIES DVODECIM VERSVVM PER INCIsionem.

Ἀναπαιστικοὶ Ἀριστοφάνειοι.

Anapaestici Aristophanij.

C

BISETVS. Σωκράτης τὰς Νεφέλας ἐπικαλεῖ, ὅπως τὴν ἑαυτῶν θείαν ἀρωγὴν ἑαυτῷ φέρουσι, καὶ παρῶσιν εὐμενεῖς τὸν Στρεψιάδην διδάξοντι.

Εὐφημεῖν χρὴ τὸν πρεσβύτην καὶ τῆς εὐχῆς ὑπακούειν.
Ὦ δέσποτ' ἄναξ, ἀμέτρητ' ἀήρ, ὃς ἔχεις τὴν γῆν μετέωρον,
Λαμπρός τ' αἰθήρ, σεμναί τε θεαὶ Νεφέλαι βροντησικέραυνοι,
Ἄρθητε, φάνητ', ὦ δέσποιναι, τῷ φροντιστῇ μετέωροι.
ΣΤ. Μήπω, μήπω γε, πρὶν ἂν τουτὶ πτύξωμαι· μὴ καταβρεχθῶ.
Τὸ δὲ μὴ κυνῆν οἴκοθεν ἐλθεῖν ἐμὲ τὸν κακοδαίμον' ἔχοντα.
ΣΩ. Ἔλθετε δῆτ' ὦ πολυτίμητοι Νεφέλαι, τῷδ' εἰς ἐπίδειξιν.

SO. Fauisse decet lingua vetulum, precibúsque attendere mentem.
O rex, immense aer, qui terram pendentem vndique cingis:
D *O rutile aether: o veneranda Nubes, quae fulmina vento*
Mittitis: attollimini & contemplanti mihi adeste corusca.
ST. *Nondum, nondum: priusquàm ego vestes complicuero, ne madefiam.*
Sed me miserum: qui non modò domo huc aduenio benè tectus.
E SO. *Age, adeste citò Nubes, & vos praebete huic conspiciendas:*

Σχόλια. Εὐφημεῖν χρή.] ἡ συστηματικὴ αὕτη ἀμοιβαία τοῦ ὕμνου ἔκθεσίς ἐστιν, ἐκ στίχων ἀναπαιστικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν ιϐ. ὧν τελευταῖος, ἐπακούσατε δ' ἐξάμεναι θυσίαν, καὶ τοῖς ἱεροῖσι χαρεῖσαι. καλεῖται δὲ τὸ μέτρον τοῦτο Ἀριστοφάνειον ὡς εἴπομεν. τὰ τοιαῦτα δὲ εἴδη καλεῖται ἑτερόστροφα. ἐπὶ τῆς ἀποθέσεως παράγραφος. ἄλλως. εὐφημεῖν χρή. ταῦτα πρὸς τὸν Στρεψιάδην παρακελεύεται γὰρ αὐτῷ σιωπᾶν καὶ εὐφημεῖν, ἵνα εὔξηται, καὶ μηδὲν βλάσφημον εἰπεῖν. Ἀμέτρητ' ἀήρ.] ἀκατάληπτε καὶ ἀναρίθμητε. τῷ δὲ ἀέρι προσεύχεται. ἐπεὶ αἱ νεφέλαι τούτου. μυθικοῖς φιλοσόφων λόγοις, ἀέρα βούλεται εἶναι τὸ πᾶν εἰ καὶ τὴν ἐν ἡμῖν ψυχὴν ἀέρα καὶ πνεῦμα ἐδογμάτιζον. Ὃς ἔχεις.] ὃς περιείληφας τὴν γῆν καὶ βαστάζεις. δόξα γάρ τις ἐθρυλλεῖτο τῶν φυσικῶν, ὅτι πλατεῖα οὖσα ἡ γῆ, ὀχεῖται ἐν τῷ ἀέρι. Λαμπρός τ' αἰθήρ.] ἰδίως τὸ τοῦ ἡλίου φῶς αἰθὴρ καλεῖται. ἀπὸ τοῦ αἴθειν ὅ ἐστι πυροῦν. θερμὸς γὰρ G ὁ ἥλιος καὶ διάπυρος. διόπερ εὐκαίρως ὁ ποιητὴς τῷ ἐπιθετικῷ ἐχρήσατο. αἰθέρα λαμπρὸν εἰπών. Σεμναί τε θεαί.] οὐχ οὕτω λέγει τὰς νεφέλας σεμνὰς ὡς τὰς Ἐριννύας ἃς ἐκτρεπόμενοι πάντως ἐν ὀνόμασι λέγειν Εὐμενίδας αὐτὰς καὶ σεμνὰς θεὰς προσηγόρευσαν. τὸ γὰρ σεμνὸν, σεμνὸν νενόμισται. Βροντησικέραυνοι.] ἀλλήλαις γὰρ προσρηγνυμένων τῶν νεφελῶν πῦρ ἐξάπτεται ἐκ τῆς συχνῆς ἐκτρίψεως. ἰδίως δὲ ἐπάγεται, τῷ συνθέτῳ τούτῳ κέχρηνται. δοκοῦσι γάρ πως αἱ Νεφέλαι προδεικνύναι καὶ προσημαίνειν ἡμῖν, τούς τε ὄμβρους καὶ τὰς χαλάζας τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι βροντᾷ ἢ ἀστράπτει ἢ ὅτι σκηπτοὺς ἐπιπέμπει. ἐκ τῶν Νεφελῶν φησι τὴν ἀστραπὴν F καὶ βροντὴν συγκρουομένας ἀποπέμπειν. Ἄρθητε.] φυσικώτερον ἐχρήσατο τούτῳ τῷ λόγῳ. ἄρθητε εἰπών. οἱονεὶ, ἐπάρθητε. φασὶ γὰρ τὰς Νεφέλας εἰς ὕψος αἴρεσθαι κατ' ὀλίγον ἀπὸ τῆς γῆς, ἢ τῆς θαλάσσης. Τῷ φροντιστῇ.] δύναται καὶ ἐπὶ τοῦ Σωκράτους καὶ ἐπὶ τοῦ πρεσβύτου νοεῖσθαι. ἐπὶ μὲν τοῦ Σωκράτους ἵνα ὁ παρακαλῶν αὐτῷ φανῶσι τὰς Νεφέλας. ἐπὶ δὲ τοῦ γέροντος, ὡς ἤδη συγκαταριθμουμένου αὐτοῦ τοῦ Σωκράτους τῷ τῶν φιλοσόφων συλλόγῳ. Μήπω μήπω γε.] ἐπαναδίπλωσις καλεῖται τὸ τοιοῦτον σχῆμα, τὸ δὶς τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι χρῆσθαι ἐμφανῶς. ἔστι δὲ παρεπιχαρής. διπλασιάσας γὰρ τὸ ἱμάτιον περιβαλέσθαι φησὶν αὐτὸ θέλειν ὑπὲρ τοῦ σκεπασθῆναι καὶ ἧττον αὐτὸ καθικέσθαι τὸ ὗον τοῦ σώματος. ἡ γὰρ ἀρχὴ τῶν Διονυσίων χειμῶνος ἄγεται. Τὸ δὲ μὴ κυνῆν.] περικεφαλαίαν. ἀγροικικὸν φόρημα. οὕτω δὲ ἐκλήθη, ἐπεὶ πρῶτον ἀπὸ κυνείων δερμάτων ἦν. Ἔχοντα.] οὐ μωρὸν δηλονότι, ὡς ἀνόητον, ἀλλ' ἔσπευσε γὰρ εἴρηται.

Εἴτ' ἐπ' Ὀλύμπου κορυφαῖς ἱεραῖς χιονοβλήτοισι κάθησθε.
Εἴτ' Ὠκεανοῦ πατρὸς ἐν κήποις ἱερὸν χορὸν ἵστατε νύμφαις.
Εἴτ' ἄρα Νείλου προχοαῖς, ὑδάτων χρυσίοις ἀρύεσθε πρόχουσιν.
Ἢ Μαιῶτιν λίμνην ἔχετ' ἢ σκόπελον νιφόεντα Μίμαντος.
Ἐπακούσατε δεξάμεναι θυσίαν, καὶ τοῖς ἱεροῖσι χαρεῖσαι.

Seu vos in Olympi vertice niuali sacróque sedetis:
Siue Oceani patris in hortis institutis arte choream:
Siue ad Nili ostia lympham nunc hauritis aqualibus aureis:
Siue Paludem Maotin, siue Mimanta niuosum habitatis:
Audite preces, & placata sacris, hac sacra probate.

Σχ. Χιονοβλήτοισι κάθησθε.] ἀντιπαρατίθεται Ὁμήρῳ λέγοντι, Οὔλυμπόνδ', ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἔμμεναι. χιονόβλητα γὰρ τὰ ὑψηλὰ τῶν ὀρῶν. πληρεῦσθαι τὸ δὲ διὰ τηρεῖν τὴν χιόνα πέφυκεν. εἰώθασι δὲ καὶ τὰ νέφη τούτοις ἐπικαθῆσθαι. Εἴτ' Ὠκεανοῦ πατρός.] καὶ τὸ φυσικόν φησιν ἀπὸ τοῦ ὠκεανοῦ πάντα τὸν ἀέρα τὴν νοτίαν τὴν ἰκμάδα καὶ τὴν ὑετοῦ τούτοις ἐπιχορηγεῖν. Νύμφαις] λείπει ἡ σύν. ἤγουν, σὺν ταῖς νύμφαις. Προχοαῖς] λείπει ἡ ἐπί. ἤγουν ἐπὶ ταῖς προχοαῖς τοῦ Νείλου. πρόχουσιν δὲ ἀγγείοις. Η Μαιῶτιν λίμνην.] περὶ ταύτης Ἡρόδοτος μαρτυρεῖ, λίμνην τῆς Σκυθίας. ἀπὸ τῶν ποταμῶν δὲ ἀρύονται ὕδωρ εἰς χρῆσιν. διὰ δὲ τὸ ἄδηλον, ἐκ διαφόρων τόπων καλεῖ αὐτὰς ἵνα πιστευθῇ. Νιφόεντα Μίμαντος.] τὸν ἀεὶ νιφόμενον. ὄρος Θρᾴκης ὁ Μίμας. καὶ Ὅμηρος. Παρ' ἠνεμόεντα Μίμαντα. Χαρεῖσαι.] ἡσθεῖσαι. χάρηται δὲ φανεῖσαι.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ, Σκηνὴ τετάρτη.

ACTVS I. SCENA quarta.

ΧΟΡΟΣ Η ΝΕΦΕΛΑΙ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

CHORVS SEV NVBES, SOCRATES, STREPSIADES.

ΧΟ. Ἀέναοι Νεφέλαι
Ἀρθῶμεν φαναραί
Δροσερὰν φύσιν εὐάγητον.
Πατρὸς ἀπ' Ὠκεανοῦ βαρυαχέος
Ὑψηλῶν ὀρέων κορυφὰς ἔπι
Δενδροκόμους, ἵνα

CH. Perpetua Nebula
Tollamur liquida,
Madida simul & corusca
Vi, patre ab Oceano, horrisono patre,
Celsorum super ardua montium:
Et iuga frondea:

Σχόλια. Ἀέναοι Νεφέλαι.] ἡ ἐπεισόδιος αὕτη στροφὴ καὶ ᾠδὴ τοῦ χοροῦ κώλων ἐστὶ ιϛ, ὧν τὰ πρῶτα δύο, δακτυλικὰ πενθημιμερῆ. ἃ καλεῖται ἀρχιλόχεια ὡς Ἡφαιστίων φησί, διὰ τὸ τὸν Ἀρχίλοχον τούτοις κεχρῆσθαι ἐν ἐπῳδοῖς. ὡς τὸ ἐν δὲ βατουσιάδης. ἔχει δὲ τὸ πενθημιμερὲς ὡς εἴρηται πόδας δύο καὶ συλλαβήν. τὸ γ ἀναπαιστικὸν ἑφθημιμερὲς ὃ καλεῖται ὡς εἴρηται παροιμιακόν. ἔχει δὲ πόδας γ καὶ συλλαβὴν ὡς εἴρηται. τὸ δ δακτυλικὸν τετράμετρον ἀκατάληκτον. ὃ καλεῖται καὶ αὐτὸ Ἀρχιλόχειον. καὶ τούτῳ γὰρ οὕτως ἐν ἐπῳδοῖς ἐχρήσατο ὡς Ἡφαιστίων φησί. τετράμετρον δὲ εἴρηται, διότι κατὰ μονοποδίαν μετρεῖται τὰ δακτυλικά. τὸ ε, ὅμοιον. τὸ ϛ δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ζ ὅμοιον τῷ τετάρτῳ. τὸ η, τὸ θ, καὶ τὸ ι, ὅμοια. τὸ ια, ὅμοιον τῷ πρώτῳ. τὸ ιβ, ἀναπαιστικὸν πενθημιμερές. τὸ ιγ, δακτυλικὸν τρίμετρον κατὰ μονοποδίαν. τὸ ιδ, ὅμοιον τῷ δ. τὸ ιε, ὅμοιον τῷ ιϛ, τελευταῖον ὀνόματι γ αἶσαν. ἀναπαιστικὸν ἑφθημιμερές, ὃ καλεῖται ὡς εἴρηται παροιμιακόν. ἀρκτικὴ συλλαβὴ τὸ πᾶν, διὰ τὸ ἔχειν ἀδιάφορον φωνήν. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος καὶ διπλῆ ἔσω νενευκυῖα δηλοῦσα ἔχειν ἀντίστροφον. ἄλλως. Ἀέναοι Νεφέλαι. μετὰ τὴν τοῦ Σωκράτους εὐχὴν αἱ Νεφέλαι παρακελεύονται δῆθεν ἑαυταῖς πεισθῆναι τῇ ἐπικλήσει καὶ συναθροισθῆναι καὶ οὕτως ἐπιφανῆναι τῷ Σωκράτει. ἐκ τούτων δὲ ὁ χορὸς συνίστησιν αὐτόν. διόπερ καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ἔχει τὸ δρᾶμα Νεφέλαι. ἔστι δ' ἐξ ἀέρος καὶ πνεύματος οὐσία παχυνομένη σωματοειδής. ἀέναοι δέ, αἱ διαπαντὸς νάουσαι. ὡς ἀέναος ποταμός, ὁ ἀεὶ πλέως ῥέων. τοῦ δὲ χοροῦ τὰς ἑκατέρωθεν λέγουσι παρεισόδους, οὔσας ιϛ κώλων. τῶν δὲ ὑποκειμένων μέσων ὄντων ἐκ στίχων ζ ἀναπαιστικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν. καλῶς δὲ εἶπεν ἀέναοι. εἰσὶ γὰρ ὑδάτων μητέρες. ἀρθῶμεν δή, ἀναπτερωθῶμεν. Φύσιν εὐάγητον.] πανταχοῦ φερομένην. ἢ λαμπράν. Ὠκεανοῦ βαρυαχέος.] ἀκολούθως τοῖς ὑπὸ τοῦ Σωκράτους εἰρημένοις. εἴτ' Ὠκεανοῦ πατρὸς ἐν κήποις. ἀλλ' ὁ μὲν διὰ τὸ ἄδηλον, ἐκ διαφόρων αὐτὰς τόπων καὶ πηγῶν καλεῖ. εἰ οὕτως τῆς ἀληθείας τυχεῖν δυνηθῇ. αἱ δὲ ἅτε τῆς ἑαυτῶν γενέσεως γινώσκουσαι τὸ ἀκριβές, εὐθὺς διώρισαν καὶ πόθεν αὐτὰς ἀρθῆναι δέοι. ἄλλως. βαρυαχέος, τοῦ μέγα ἠχοῦντος. οἱ γὰρ βαρεῖς ποταμοὶ ῥέοντες, μέγαν ἦχον ἀπεργάζονται.

Τηλε-

Τηλεφανεῖς σκοπιὰς ἀφορώμεθα.
Καρπούς τ' ἀρδομέναν θ' ἱερὰν χθόνα.
Καὶ ποταμῶν ζαθέων κελαδήματα.
Καὶ πόντον κελάδοντα βαρύβρομον.
Ὄμμα γὰρ αἰθέρος ἀκάματον σελαγεῖται,
Μαρμαρέαισιν ἐν αὐγαῖς.
Ἀλλ' ἀποσεισάμεναι νέφος ὄμβριον
Ἀθανάταις ἰδέαις ἐπιδώμεθα
Τηλεσκόπῳ ὄμματι γαῖαν.

A *Vt speculas videamus ibi eminus,*
Fructúsque, atque sacram & madidam hanc humum,
Et volucrum vaga murmura fluminum,
Pontúmque horrisoni streperam sono.
Nam aetheris iste oculus
Sine fine coruscat,
Cum iubare irradianti.
B *Sed pulsa imbrifera nebula procul,*
Aetheris speculemur imagine,
Et claro lumine terram.

Σχόλια. Ἵνα τηλεφανεῖς.] ὅθεν ἀφ' ὧν ἐστιν ἰδεῖν τὰ πόρρω. τὰς γὰρ εἰς ὕψος οὔσας καὶ τὰ μακρὰ καθορῶσας. τὸ δὲ ἵνα, ἀντὶ τοῦ ὅπου. ἢ τὸ ἵνα ἀφορώμεθα ἐστὶν, ἀντὶ τοῦ ὅθεν. κέχρηται δὲ ἐπιρρήματι τῷ ἐν τόπῳ ἀντὶ τοῦ ἐκ τόπου. Σελαγεῖται.] ἀντὶ τοῦ καταλάμπεται. ἔοικε δὲ λέγειν τὸν ἥλιον. ἐπεὶ γὰρ οἱ τραγικοὶ εἰώθασι ὀφθαλμὸν ὀνομάζειν αὐτὸν, τοιοῦτο δόξα ἐστὶ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις ὄμμα αἰθέρος καλεῖν τὸν ἥλιον. Ἀθανάταις ἰδέαις.] ἐπεὶ καὶ γυναιξὶν εἴκασται μέλλουσι τὸ λέγουσιν.

ἐμφανίζουσα ἀπολελύμεθα τὴν εἰδέαν. ὡς ὁμοίας μὲν ταῖς ἄλλαις θεαῖς οὔσαις. ...... ἀλλως ἀθανάτοις ἰδέαις κεῖται. καὶ ἔστιν ἰκανὸν ἐν τῇ μυθικῇ στάσει μέλλει δὲ τὰς Νεφέλας γυναικομόρφους εἰσάγειν ἰδοῦσι ποικίλην γενομένας ἵνα τὰ τῶν οὐρανίων φυλάττωσι σχήματα. τὸ δὲ ἐπιδώμεθα, ἀντὶ τοῦ ἐπιφανῶμεν. ἐπισκεψώμεθα. ἵνα γυναῖκας εἴδη ἅγῃ τὰς τοῦ χοροῦ, ἐπιδώμεθα ἢ ἐσκεψώμεθα. C

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ ΣΤΙΧΩΝ ζ.

CONGERIES SEPTEM VERSVVM PER INCIsionem.

D

ΣΩ. Ὦ Μέγα σεμναὶ Νεφέλαι φανερῶς ἠκούσατέ μου καλέσαντος.
Ἤσθου φωνῆς ἅμα καὶ βροντῆς μυκησαμένης θεοσέπτου;
ΣΤ. Καὶ σέβομαί γ' ὦ πολυτίμητοι. καὶ βούλομαι ἀνταποπαρδεῖν
Πρὸς τὰς βροντάς. οὕτως αὐτὰς τετρεμαίνω καὶ πεφόβημαι.
Κεἰ θέμις ἐστὶν νυνί γ'. ἤδη, καὶ μὴ θέμις ἐστί, χεσείω.
ΣΩ. Οὐ μὴ σκώψῃς, μηδὲ ποιήσῃς, ἅπερ οἱ τρυγοδαίμονες οὗτοι.
Ἀλλ' εὐφήμει. μέγα γάρ τι θεῶν κινεῖται σμῆνος ἀοιδαῖς.

SO. O *Venerandae Nubes, manifestò audistis vota precantis.*
Sensistin' tu vocem diuinam, cum tonitru reboante?
ST. *Et veneror vos, Nubes sanctae, volóque oppedere vestris*
E *Tonitrubus. Adeò ipsa horreo trepidus, attonitúsque pauesco.*
Et iam nunc, seu fas siue nefas fiet, vsque cacaturio ager.
SO. *Ne quaeso, illudas: neu facias, quod facibus ora peruncti:*
Sed voce faue: nam grande Dearum examen carmine gaudet.

F

Σχόλια. Ὦ μέγα σεμναί.] τὸ μετὰ τοῦτο ἀμοιβαῖον σύστημα ἐκ στίχων ἐστὶν ἀναπαιστικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν ζ. ὡς εἴρηται. λέγεται δὲ τὸ σύστημα κατὰ περικοπὴν ἀνομοιομερὲς, ὡς Ἡφαιστίων φησιν. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. Ἤσθου φωνῆς.] ἐν ταῖς κωμῳδίαις τινὲς τὰ κατὰ .... ἤχησαν ὁ κτύπος. χρηματίζεται εἰς βροντὴν ἀπήχησιν. ἔστι δὲ καὶ ἐν τῇ σκηνῇ μηχάνημά τι ὃ καλεῖται βροντεῖον, ἀμφορεῖς μεστοὶ ψηφίδων ἀντιβαλλομένων εἰς χαλκοῦν λέβητα. Καὶ σέβομαί γ' ὦ πολυτίμητοι.] ἀντὶ τοῦ προσκυνῶ. ἢ καταπεπληγμαι. διὰ δὲ καὶ τοῖς τούτου σχήμασιν ἐνδείκνυσθαι τὸ ..... ἐν τῇ παρουσίᾳ τῶν Νεφελῶν ἐκπεπληγμένον. ..... ὡς σεβασμίας ὑπὸ θεῶν καὶ τιμωμένας, ὡς προσκυνῶν γε ἤδη ταῦτα λέγει. Ἀνταποπαρδεῖν.] ἀντὶ τοῦ ἀντικτυπῆσαι καὶ ἀντηχῆσαι. δεῖ δὲ

G

τὴν βροντὴν ὑπάρξειν, ὁμοιῶν αὐτῇ τὸν τῆς πορδῆς ἦχον. Πρὸς τὰς βροντάς.] μηχανή ἐστιν, ὃ καλεῖται βροντεῖον ὑπὸ τὴν σκηνὴν. ὃ ἦν ἀμφορεῖς, ἔχων ψηφίδας θαλασσίας. ἣν δ' ἄλλοι λέβης χαλκοῦς, εἰς ὃν αἱ ψῆφοι κατέρχονται, καὶ κυλιόμεναι ἦχον ἀποτελοῦσι. Τετρεμαίνω.] τρέμω παράγωγον. ἐπιτείνει δὲ ἐξέτεινε τὴν λέξιν τετραλλομένος. Κεἰ θέμις ἐστί.] καὶ εἰ ὅσιόν ἐστι καὶ ὅσιον καὶ εἰ μὴ εὐσεβὲς, ὡς ὑπὸ τοῦ φόβου προειλημμένος καὶ μὴ δυνάμενος ἑαυτὸν ἀναχωρεῖν ἔτι. ὁ γὰρ ἐπιστάμενος ὅτι μὴ δέοντα ποιεῖ, εἶτα τοῦτο οὐδὲν ἧττον ποιῶν, ὑπὸ μείζονος ἀνάγκης ἐξαγόμενος εἰς τὸ ..... δηλοῦσιν ἑαυτόν. Οὐ μὴ σκώψῃς.] τοῦτο οἷον μὲν ὁ Σωκράτης ὡς σωφρονῶν τὰ ἀνθρώπινα πιστῶς λέγει. τὰς τῶν κωμῳδιῶν ποιητὰς ἐν υμνοις ἀδόλως. ὁμοῦ δὲ καὶ Ἀριστοφάνης αὐτὸς μὲν ... τῶν δὲ ἄλλων κωμῳδοσχά-

φων ἀτεχνύτων. ὡς καταλυσάντων μὲν τὴν ποίησιν, τῆς δὲ σκώπτειν ἐχομένων. Οἱ τρυγοδαίμονες.] οἱ ποιηταί. ἐπεὶ τὴν τρύγα χριόμενοι ἵνα μὴ γνώριμοι γένωνται, οὕτω τὰ αὐτῶν ᾖδον ποιήματα κατὰ τὰς ὁδοὺς ἁμάξης ἐπικαθήμενοι. διὸ καὶ παροιμία, ὡς ἐξ ἁμάξης λαλεῖ. ἢ γοῦν ἀναιδῶς ὑβρίζει. ἔτρυγῶσιν ἐποίουν οἱ κωμικοὶ ποιηταί. ἄλλως. οἱ κωμικοὶ περὶ τὸ κακοδαίμονες. ἐπεὶ πολλοὶ (A) τῇ αἰσχροποιΐᾳ ἐχρῶντο. κακοδαίμονας δὲ, παρόσον ἀφέμενοι τῶν θείων, περὶ τὸ σκώπτειν τρίβονται. Σμήνεσιν ἀοιδαῖς.] κυρίως μὲν τὸ σύστημα τῶν μελισσῶν. Ομήρος δὲ κέχρηται τῷ τρόπῳ ἐπὶ εὐγλωττίας ἐπαινῶν τὸν Νέστορα. τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή. ὅπερ ἐστὶν ἐσμὸς τουτέστι σμήνεσι τῶν Ἀριστοφάνους ᾠδῶν.

(B)

ΑΝΤΩΔΗ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗΣ ΚΩΛΩΝ ιϛ.

ΧΟ. Παρθένοι ὀμβροφόροι
Ἔλθωμεν λιπαρὰν
Χθόνα Παλλάδος, εὔανδρον γᾶν
Κέκροπος ὀψόμεναι πολυήρατον.
Οὗ σέβας ἀρρήτων ἱερῶν, ἵνα
Μυστοδόκος δόμος
Ἐν τελεταῖς ἁγίαις ἀναδείκνυται.
Οὐρανίοις τε θεοῖς δωρήματα.
Ναοί θ' ὑψερεφεῖς, καὶ ἀγάλματα.
Καὶ πρόσοδοι μακάρων ἱερώταται,
Εὐστέφανοί τε θεῶν
Θυσίαι, θαλίαι τε,

CHORVS SEV NVBES.

Imbrifera domina,
Visamus gravida
Loca Palladis, illustrem oram
Cecropis, & decus orbis amabile:
(C) *Hic, ubi sacrorum nitor inclytus*
Tectáque mystica,
Luce sacra, populo celebri patent.
Hic, ubi calicolis sua munera
Templáque marmorea, & statua sacra,
Divorúmque aditus venerabiles:
Hic ubi sacra Deûm
Bene comta, diésque
(D)

Σχόλια. Παρθένοι ὀμβροφόροι.] ἡ ἀντῳδὴ αὐτὴ τοῦ χοροῦ κώλων ἐστὶν ὁμοίων τῇ ᾠδῇ ἑκκαίδεκα. ὧν ὁ τελευταῖος, καὶ μοῦσα βαρύβρομος αὐλῶν. ἐπὶ τῷ τέλει δύο διπλαῖ. ἡ μὲν κατ' ἀρχὰς τοῦ κώλου, ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος. καὶ ἀμφότεραι ἔξω νενεύκασι, δηλοῦσαι ὅτι τέλος ἔχει τὰ ἀποδιδόμενα. τινὲς δὲ εἰς τὸ παρθένοι στίζουσι, τὸ παλίμβολον τῶν Νεφελῶν τιθέντες. ἄμεινον δὲ εἰς τὸ ὀμβροφόροι στίζειν. ἄλλως. τοῦτο οὐχ ὑφ' ἓν ἀναγνωστέον. οὐδ' ὡς (E) ἐπίθετον τῶν Νεφελῶν, τὸ ὀμβροφόροι νῦν ἐκληπτέον. ἀλλ' ὡς αὐτὸ καθ' αὐτὸ πρᾶγμα δηλοῦν. ἦν καὶ ἄμεινον μὲν ἂν εἴη ὑποστίζειν εἰς τὸ παρθένοι. συζευγνῦναι δὲ τὸ ὀμβροφόροι τῷ ἐπιφερομένῳ. ἵν' ᾖ νοούμενον, ἔλθωμεν ἐπὶ τὴν Ἀθηναίων γῆν ὄμβρου γέμουσαι. καὶ γὰρ ἐν ἀμφοτέροις ἡ ἔννοια σώζεσθαι δύναται, ἀλλ' εὐφημότερόν ἐστιν ὥσπερ προειρήκαμεν. αἱ Νεφέλαι παρακελευόμεναί φασιν, ὅλαι ὀμβρείας πληρωθεῖσαι τῇ τῶν Ἀθηναίων ἐπιστῶμεν πόλει. ἡ δὲ τοιαύτη διαστολὴ ὑπεναντία τοῖς ἄνω εἰρημένοις προειρημένοις ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ, ὡς χρὴ τὰς (F) Νεφέλας τολαύτας εὐδίους εἶναι. δι' ὧν ἔφη. ἀλλ' ἀποσεισάμεναι νέφος ὄμβρειον. ἐκεῖνο δὲ πρὸς τοῦτο ἀντιθετέον. ὅτι τὸ συμβαῖνον περὶ τὰς Νεφέλας αἰνιττόμενος ὁ ποιητὴς, παλίμβολόν τινα καὶ παλίστροφον ἐποίησε τὴν γνώμην αὐτῶν. ἐπεὶ ἀπὸ τοῦ χειμῶνος εἰς εὐδίαν χωρεῖν καὶ πάλιν ἐξ εὐδίας χειμάζειν πεφύκασι. Λιπαρὰν χθόνα.] λιπαρὰς Ἀθήνας ἐκ ἀρχαιότητος καλοῦσι. μάλιστα μὲν καὶ διὰ τὸ δόξαι πλουτεῖν τὴν πόλιν, ἔπειτα δὲ ὅτι καὶ διὰ τὴν τῶν ἡμέρων τροφῶν εὕρεσιν, παρ' οἷς ἔτι καὶ νῦν, τὸ λιπαρὸν τῆς ἐλαίας συνδείκνυται. ἄλλως. λιπαρὰν εὐθαλῆ. (G) ἢ πᾶσι κομῶσαν. Πίνδαρος. λιπαραὶ καὶ ἀοίδιμοι Ἑλλάδος ἔρεισμα κλειναὶ Ἀθῆναι. (γράφεται, Ἀθᾶναι) εὔανδρον δὲ τὴν ὑπ' ἀρίστων ἀνδρῶν παροικουμένην, πολυήρατον δὲ πᾶσιν ἐράσμιον. Οὗ σέβας.] ὅπου σέβασμα ἐστὶ καὶ ἄρρητα μυστήρια. ὅτι δὲ λίαν ἐσπούδαζον περὶ τὰ μυστήρια, δῆλον ἐκ τοῦ ψηφίσματος Μεγαρέων. ἄλλως. εἰκότως πρὸ πάντων σεμνολογοῦσι τὰ Ἐλευσίνια. κοινωνίαν γὰρ ἔχουσι πρὸς τὰς θεὰς οὖσαι ἐκ τοῦ τοὺς ὑετοὺς φέρειν καὶ τῆς τῶν καρπῶν αὐξήσεως. αὗται δὲ τὸν Ἴακχον ἐχόρευσαν ταῖς θεαῖς Νεφέλαις. μυστικῶς ὡς Ἡρόδοτος. φησὶ γὰρ ἐν τῇ περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίᾳ, πολὺ λειπομένου τοῦ Ἑλληνικοῦ πλήθους τῶν νεῶν τῶν Περσικῶν, συμμαχῆσαι Ἀθηναίοις τὰς θεὰς, μέγιστον τῆς συμμαχίας ἐπιδειξαμένας καὶ ἐναργέστατον τεκμήριον. μελλόντων γὰρ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων εἰς χεῖρας ἥξειν, πρῶτον μὲν πλεῖστον εἶδον κονιορτὸν, αἰρόμενον ἀπὸ Ἐλευσῖνος ἐπὶ τὴν συμβολὴν, παντὶ τῷ στρατῷ δῆλον γενέσθαι. εἶτα τοῦτον εἰς οὐρανὸν ἀνιέντα καὶ νέφος γενόμενον, διὰ μέσου τοῦ στρατοπέδου χειροῦντα, τὴν Ἴακχου βοήν. μυστικὸς δὲ ὁ λόγος ὁ περὶ τὰ ἀπόρρητα μυστήρια. λίαν γὰρ αὐτοῖς τὸ μὴ ἐξαγγέλλεσθαι ταῦτα ἐσπουδάζετο. Μυστοδόκος δόμος.] τὴν Ἐλευσῖνα λέγει. μυστικὸς καὶ ἱερὸς. τοὺς μύστας ἐπιδεχόμενος. ἔνθα τὰ Δήμητρος (F) καὶ Κόρης ἐπιτελεῖται μυστήρια. Ἐν τελεταῖς ἁγίαις.] ἐν τελεσιουργίαις σπουδαίαις. τουτέστι μυστηρίοις. εἰκότως δὲ τὰς Νεφέλας παρήγαγε πρῶτον σεμνολογούσας περὶ τῶν μυστηρίων. ἐπεὶ ἔχουσί τινα πρός τε τὰς θεὰς αὐτὰς καὶ τοὺς διὰ ταύτας καρποὺς τελειουμένους οἰκειότητα. αἱ γὰρ Νεφελῶν τὸ ὕειν. αὐξάνουσι δὲ καρποὺς ἄνευ ὄμβρων γεωργεῖν, πῶς οὐκ οἰκεῖος ὁ περὶ τῶν θεῶν τοῖς Νεφέλαις λόγος. Οὐρανίοις τε θεοῖς.] πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν καταχθονίων, ὧν ἡ Δημήτηρ καὶ Κόρη, τὸ οὐρανίοις τε θεοῖς ἐποιήσατο. ὑπερβαλλόντως εὐσεβῆ βουλόμενος ἀποδεῖξαι (G) τὴν πόλιν. αἱ μὲν γὰρ ἄλλαι πόλεις ἐπὶ κοινῇ θεοῖς. αἱ δὲ Ἀθῆναι πάντας ἀδιαφόρως τοὺς θεοὺς τιμῶσι. Καὶ πρόσοδοι.] θρησκεῖαι περὶ τοὺς βωμοὺς πρόσοδοι τοῖς θεοῖς καὶ προσελεύσεις. Εὐστέφανοί τε.] παρὰ τὸ Ὁμηρικόν. εἴ ποτέ τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρεψα. (γράφεται νηὸν ἔρεψα. Ιλ. α.) αὗται γάρ εἰσιν αἱ εὐστέφανοι θυσίαι κοσμεῖν μὲν καὶ στεφανοῦν τοὺς ναούς. πληροῦν δὲ τοὺς βωμοὺς

μοὺς ἱερῶν καὶ θυμιαμάτων. ἢ ὅτι στεφανηφοροῦντες τὰς θυσίας ἐτέλουν. Θαλίαι.] εὐδαιμονίαι. εὐθηνίαι. ἀκμαί. εὐφροσύναι. πανηγύρεις.

BISETUS. Θαλίαι.] Εὐστάθιος. θάλεια προπαροξυτόνως δηλαδὴ ἐπίθετον, καὶ ὄνομα Μούσης τινός, καὶ Νηρεΐδος. θαλία παροξυτόνως διὰ τοῦ ι, ἡ εὐωχία, παρὰ τὸ θάλλειν. Ἀθήναιος δὲ ἐν τῷ β. τῶν δειπνοσοφ. περὶ τούτου ταῦτα λέγει. Σέλευκος δέ φησι τὸ παλαιὸν οὐκ A εἶναι ἔθος οὔτ' οἶνον ἐπὶ πλεῖον, οὔτ' ἄλλην ἡδυπάθειαν προσφέρεσθαι μὴ θεῶν ἕνεκα τοῦτο δρῶντας. διὸ καὶ θοίνας, καὶ θαλίας, καὶ μέθας ὠνόμαζον. τὰς μὲν, ὅτι διὰ τοὺς θεοὺς οἰνοῦσθαι δεῖν ὑπελάμβανον. τὰς δὲ, ὅτι θεῶν χάριν ἠλίζοντο, καὶ συνῄεσαν. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ δαῖτα θάλειαν. τὸ δὲ μεθύειν φησὶν Ἀριστοτέλης, τὸ μετὰ τὸ θύειν αὐτῷ χρῆσθαι.

B

Παντοδαπαῖσιν ἐν ὥραις.	*Tempore festus in omni:*
Ἦρί τ' ἐπερχομένῳ, βρομία χάρις,	*Vere nouo Bromy Charites Dei,*
Εὐκελάδων τε χορῶν ἐρεθίσματα,	*Frondicomique chori certamina,*
Καὶ μοῦσα βαρύβρομος αὐλῶν.	*Et suaui tibia cantu.*
Στ. Πρὸς τοῦ Διὸς ἀντιβολῶ σε φράσον τίνες εἴσ' ὦ Σώκρατες αὗται	ST. *Per summum ego te oro Iouem: dicas mihi, quæ sunt, Socrates, istæ?*
Αἱ φθεγξάμεναι τοῦτο τὸ σεμνόν; μῶν ἡρῷναί τινές εἰσιν;	*Quæ adeo grauiter dixerunt? Vtrum sunt Heroides aliæ?*
Σω. Ἥκιστ', ἀλλ' οὐράνιαι Νεφέλαι, μεγάλαι θεαὶ ἀνδράσιν ἀργοῖς,	C SO. *Minimè, sed Nubes cœlestes, magna virûm numina pigris:*
Αἵπερ γνώμην καὶ διάλεξιν, καὶ νοῦν ἡμῖν παρέχουσιν,	*Quæ sensum & mentem nobis suppeditant, viresque loquendi,*
Καὶ τερατείαν καὶ περίλεξιν, καὶ κροῦσιν καὶ κατάληψιν.	*Nugandi, circumscribendi, apprehendendi, animosque mouendi.*
Στ. Ταῦτ' ἄρ' ἀκούσασ' αὐτῶν τὸ φθέγμ' ἡ ψυχή μου πεπότηται.	ST. *Certè meus hic animus, quàm primùm audiuit verba loquentum,*
Καὶ λεπτολογεῖν ἤδη ζητεῖ, καὶ περὶ καπνοῦ στενολεσχεῖν.	*In pectus continuò emicuit: & iam subtilia rerum* D
Καὶ γνωμιδίῳ γνώμην νύξασ' ἑτέρῳ λόγῳ ἀντιλογῆσαι.	*Euoluere gestit; iam nugari de fumo incipit: & iam*
Ὥστ' εἴ πως ἔστιν ἰδεῖν αὐτὰς ἤδη φανερῶς ἐπιθυμῶ.	*Sententiolam vnam alia conuellit: iam verbis aliorum*
	Contradicit. Itaque nunc earum, vbi vbi sint, aueo ora tueri.

E

Σχόλια. Παντοδαπαῖς ἐν ὥραις.] διηνεκῶς. παντὶ καιρῷ, διὰ τὸ θρησκεύειν πάντας θεοὺς καὶ πανηγυρίζειν ἀεὶ, θύουσι διαπαντὸς καὶ διηνεκῶς. Ἦρί τ' ἐπερχομένῳ.] τὴν παροῦσαν ἑορτὴν λέγει. τουτέστι τὰ Διονύσια. ἀρχομένου γὰρ τοῦ ἦρος, ἄρχεται καὶ ἡ πανήγυρις. βρομία δὲ χάρις οἱ Διονυσιακοὶ ἀγῶνες, ἐν οἷς αἱ ἅμιλλαι τῶν χορῶν. Εὐκελάδων τε χορῶν.] προσηύλουν γὰρ τοῖς τραγικοῖς καὶ τοῖς κωμικοῖς. ἐπηύλων δὲ προσηγουμένως τοῖς κυκλίοις χοροῖς. εὐκελάδων δὲ τῶν εὐμούσων καὶ ἡδέων χορῶν. ἐρεθίσματα δὲ ἤγουν ἅμιλλαι ἢ ὄργανα μουσικά. τοῖς γὰρ Διονυσίοις τοὺς κυκλικοὺς χοροὺς ἵστασαν. καὶ ἠγωνίζοντο οἱ κωμικοὶ καὶ οἱ τραγικοὶ ποιηταὶ, ἀναγορεύοντες τὰ ὑπ' αὐτοῖς πεποιημένα δράματα. Πρὸς τοῦ Διός.] ἔκθεσις διπλῆς ἀμοιβαίας καθόλου. ἐν στίχων ἀναπαιστικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν, ρκέ. ὧν τελευταῖος διὰ τοὺς ἱππέους τοὺς κομπάσας καὶ τὸν γάμον, ὅς μ' ἐπέτριψεν. καλεῖται δὲ τὸ μέτρον Ἀριστοφάνειον ὡς εἴρηται. ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκυῖα. Τοῦτο τὸ σεμνόν.] λεληθότως φασὶν ἑαυτὸν ἐπαινεῖ, σεμνὸν εἶναι λέγων τὸ μέλος. ἔστι γὰρ τὸ ἀληθές. ὁ δὲ τὸν ἔπαινον ἐπὶ τὰς Νεφέλας τρέπων ἵνα μὴ οἴηται φορτικὸς εἶναι. G Μῶν ἡρῷναι.] ἀττικὴ ἡ συνέκθλιψις τὸ ἡρῷναι. ὡς ἡμίθεοι ἡ θεοί. κατὰ δὲ τὸ ἀρχαῖον καὶ σύνηθες αὐτοῖς, ἐν θαδὶ τετρασυλλάβως προσλαμβάνει τὸ ἡρῷναι. Ἀνδράσιν ἀργοῖς.] τοῖς φιλοσόφοις. διασύρει δὲ αὐτοὺς πάλιν. ὠφέλιμοί φησι τοῖς ἀνθρώποις ἀπράκτοις. οἱ γὰρ ἀργοὶ μοχθοῦσιν εἰς τὰς Νεφέλας. Αἵπερ γνώμην.] αἵπερ σύνεσιν καὶ φρόνησιν ὡς τὰ δέοντα νοεῖν. καὶ διάλεξιν λόγων. ἐμπειρίαν. ὥστε τὰ νοηθέντα φράζειν δύνασθαι. Νοῦν.] σύνεσιν. Τερατείαν.] ψευδολογίαν. Περίλεξιν.] περιττολογίαν, περίφρασιν. Κροῦσιν.] ἀπάτην, δοκιμασίαν. παραλογισμόν. κατάληψιν. εὕρεσιν. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ διεξοδικώτερον ἑρμηνεύσειεν ἄν τις πάλιν ἐπαναλαβόντας. διάλεξιν τοίνυν λόγων ἐμπειρίαν ὡς ἔφαμεν. ὥστε τὰ νοηθέντα δύνασθαι ἑρμηνεύειν. διαφέρει δὲ διάλεκτος καὶ διάλεξις. διάλεκτος μὲν γάρ ἐστι φωνῆς χαρακτὴρ ἐθνικός. F διάλεξις δὲ τῆς συνήθους φωνῆς ἐπὶ τὸ σεμνότερον ἐκτροπὴ καὶ ἐπὶ τὸ ἀγροικότερον. τερατείαν δὲ, τέρατα λέγειν καὶ ἀπίθανα δύνασθαι. καὶ λέγειν πράγματα ὑπὲρ ἐκεῖνα τῶν ἀνθρωπίνων. περίλεξιν δὲ περιττῶς καὶ περιέργως περιτίθεσθαι διὰ λόγων καὶ δύνασθαι ἑρμηνεύειν τὸ νοηθέν. ὅπερ ἐστὶ λοιπὸν ἔργον τῆς ἐξηγήσεως τοῦ λόγου. δείκνυσι δὲ ἐξ ὅσων συνέστηκε ῥητορική. δεῖ γὰρ νοεῖν, εἶθ' ἑρμηνεύειν ὅπερ ἐστὶ λοιπὸν ἔργον τῆς ἐξηγήσεως τοῦ λόγου. ἢ τὸν παραλογισμὸν καὶ τὴν ἀπάτην. τὸ συναρπάζειν τὸν ἀκούοντα. ἢ δοκιμασίαν. ἐπεὶ τὰ κέραμα κροτούμενα δοκιμάζεται. κατάληψιν. τὴν γνῶσιν αἴσθησιν καὶ τὴν τέχνην. οὕτω γὰρ ὁριζόμεθα τὴν τέχνην. ἐστὶ σύστημα ἐκ καταλήψεων ἐγγεγυμνασμένων. καὶ τὰ ἑξῆς. κατάληψιν δὲ εἰώθασιν οἱ μουσικοὶ λέγειν, ἐπειδὰν πλήξαντες τοῖς δακτύλοις ἢ τῷ πλήκτρῳ τὰς χορδὰς καταλάβωσι καὶ ἀποτείνωσι τὸν φθόγγον. Πεπότηται.] ἀνέπτη

[illegible] A [illegible]

Σω. Βλέπε νυν δευρὶ πρὸς τὴν Πάρνηθ'. ἤδη γὰρ ὁρῶ κατιούσας

Ἡσυχῇ αὐτάς. Στ. φέρε ποῦ; δεῖξον. Σω. χωροῦσ' αὗται πάνυ πολλαί,

Διὰ τῶν κοίλων καὶ τῶν δασέων αὗται πλάγιαι. Στ. τί τὸ χρῆμα,

Ὡς οὐ καθορῶ; Σω. παρὰ τὴν εἴσοδον. Στ. ἤδη νυνὶ μόλις ὁρῶ.

Σω. Νῦν γέ τοι ἤδη καθορᾷς αὐτὰς εἰ μὴ λημᾷς κολοκύνταις.

Στρ. Νὴ Δί' ἔγωγ' ὦ πολυτίμητοι, πάντα γὰρ ἤδη κατέχουσι.

Σω. Ταύτας μέντοι σὺ θεὰς οὔσας οὐκ ᾔδεις; οὐδ' ἐνόμιζες;

Στρ. Μὰ Δί' ἀλλ' ὁμίχλην καὶ δρόσον αὐτὰς ἡγούμην καὶ σκιὰν εἶναι.

Σω. Οὐ γὰρ μὰ Δί' οἶσθ' ὁτιὴ πλείστους αὗται βόσκουσι σοφιστάς,

Θυειομάντεις, ἰατροτέχνας, σφραγιδονυχαργοκομήτας,

SO. Huc respice versus Parnetem: hic ipsas descendere cerno

Sat placide. ST. Age ubi? commonstra. SO. magno sane huc agmine tendunt, B

Per loca caua densaq; sed ipsæ oblique. ST. quidnam rei hoc sit,

Quod nusquam video? SO. iuxta ingressum. ST. vix eas cerno etiamnum.

SO. At nunc iam cernis, nisi cucurbitam in ipsis oculis male lippis.

ST. Video per Iouem ego, ô venerandæ: námque opplent omnia Nubes.

C *SO. An vero Deas tu hasce ignorabas, nec statuebas?*

ST. Non equidem: sed credebam nebulam & rorem, umbrámque nigrantem.

SO. Ergo ignorasti, hæ quod multos pascúntque fouéntque sophistas:

Vates augurij, acres medicos, digiti granamulocomitos,

D

Σχόλια. [illegible]

E

F

G

Κυκλίων

Κυκλίων τε χορῶν ᾀσματοκάμπτας, ἄνδρας μετεωροφένακας,
Οὐδὲν δρῶντας, βόσκουσ᾽ ἀργοὺς ὅτι ταύτας μουσοποιοῦσιν.
ΣΤ. Ταῦτ᾽ ἄρ᾽ ἐποίουν ὑγρᾶν Νεφελᾶν στρεπταιγλᾶν δάϊον ὁρμάν.
Πλοκάμους θ᾽ ἑκατογκέφαλα Τυφῶ, πρημαινούσας τε θυέλλας.
Εἶτ᾽ ἀερίας διερὰς γαμψοὺς οἰωνοὺς ἀερονηχεῖς.
Ὄμβρους θ᾽ ὑδάτων δροσερᾶν Νεφελᾶν. εἶτ᾽ ἀντ᾽ αὐτῶν κατέπινον
Κεστρᾶν τεμάχη μεγάλαν ἀγαθᾶν, κρέα τ᾽ ὀρνίθεια κιχλᾶν.

A *Cyclicarum chorearum & cantus flexores, & sublimia si qui*
Perscrutantur, quibus auditorum animũ imponere possint.
Pascunt & inertes & nihil agentes: quia ab his celebrantur.
ST. *Ergo hæc finxerunt, madidarum nebularum versicolorum*
B *Immanẽq; impulsũ, cirrósq; stridẽtésq; procellas,*
In centicipites typhones: tũ volucres aere nantes,
Vdas, aerias, uncas: liquidísq; ortos Nubibus imbres.
Pro his illi frusta biberant, mugilum turdorumq; saliuam.

Σχόλια. Κυκλίων τε.] αἰνίττεται εἰς τοὺς περὶ Κινησίαν καὶ Φιλόξενον καὶ Κλεομένη. καὶ τούτους ἐκ τῶν σοφιστῶν βούλεται διθυραμβοποιοὺς χρηματίζοντας. τῶν γὰρ κυκλίων χορῶν εἰσὶν οὗτοι διδάσκαλοι. ᾀσματοκάμπτας δὲ, ὅτι διὰ τὸ ἐν ἁρμονίᾳ ὑποπίπτειν αὐτῶν τὰ συγγράμματα, καμπὰς ἔχουσι πλείστας, ἃς μουσικοὶ καλοῦσι στροφὰς καὶ ἀντιστρόφους, καὶ ἐπῳδούς. διὸ καὶ ἐν τραγῳδίαις τὰ χορικά. ἄλλως. οἱ παλαιοὶ διαφθορὰν μουσικῆς ἡγοῦντο εἶναι τοὺς διθυράμβους. καὶ προελθὼν αὐτῶν μᾶλλον καθάψεται λέγων. εἰ δέ τις αὐτῶν βωμολοχεύσαιτ᾽ ἢ κάμψειέ τινα καμπὴν, οἵας οἱ νῦν τὰς κατὰ Φρύνιν ταύτας τὰς δυσκολοκάμπτους, ἐπετρίβετο τυπτόμενος πολλὰς ὡς τὰς μούσας ἀφανίζων. Καλλίμαχος δὲ πρὸς αὐτοὺς ἀπολειπόμενος οὕτω περὶ αὐτῶν καθαπτεται. τοῦτο δὴ τὸ ἐνθένδε ἀοιδαί. Ἀσματοκάμπτας.] οἱ λυρικοὶ ποιηταὶ χοροῖς καὶ αὐλοῖς καὶ λύραις τὰ ποιήματα ᾖδον. καὶ νῦν μὲν οἱ τούτων χορευταὶ ἐνταυθοῖ τὰς μετακλίσεις καὶ τὰς καμπὰς ἐποιοῦντο. νῦν δὲ ἐνταυθοῖ, ἀκολουθοῦντες τῷ ᾄσματι. λέγει οὖν τοὺς τοιούτους ποιητὰς ᾀσματοκάμπτας. Μετεωροφένακας.] τοὺς διὰ τῶν μετεώρων ἀπατῶντας. φενακίζειν γάρ ἐστι τὸ ἀπατᾶν. περὶ δὲ τῶν φιλοσόφων λέγει. E Μουσοποιοῦσι] ποιητικῶς ὑμνοῦσι. Ταῦτ᾽ ἄρ᾽ ἐποίουν.] λείπει ἡ διά. μιμεῖται δὲ τοὺς διθυράμβους. τὸ δὲ στρεπταίγλαν, εἰς τὸ διεστραμμένον αὐτῶν. τὴν ἔμπροσθεν οὖσαν τῆς αἴγλης τοῦ ἡλίου καὶ σκολιάζουσαν. Νεφέλης γὰρ ἐπιτεθείσης τῷ ἡλίῳ, οὐκέτι τὰς ἀκτῖνας εἰς τὴν γῆν ἀφίησι. ταῦτα δὲ εἰς Φιλόξενον τὸν διθυραμβοποιόν. τὸ γὰρ στρεπταίγλαν αὐτὸς εἶπεν. ἐπεὶ οὖν συνθέτοις καὶ πολυπλόκοις οἱ διθυραμβοποιοὶ χρῶνται λέξεσιν, κατὰ τὸν τῶν ἐκείνων ζῆλον καὶ αὐτὸς τοιαύταις χρῆται. χρῆται δὲ οὖν σκληρῶς τῷ ἐξεστραμμένῳ. F ἔστι δὲ ἡ γενικὴ τὸ ὑγρᾶν Νεφελᾶν καὶ στρεπταίγλαν. εἴπερ οὕτω χρᾶται οὐ πρός τι συντασσόμενον, ἀλλ᾽ οὕτως ἦν ἐν τοῖς ποιήμασιν ἐκείνοις. διὸ καὶ αὐτὸς οὕτως ἔθηκεν οἱ δὲ, πρὸς τὸ δάϊον ὁρμάν, τουτέστι ταχυτάτην, ἰδὼν τὸ πρὸν εἶναι φάσκοντες. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ περὶ τῆς δροσερᾶν Νεφελᾶν. οἱ δὲ στρεπταίγλαν πρὸς τὸ ὑγρᾶν Νεφελᾶν.

Β ι ε Τ. Σκιάδας ... ἔχει στρεπταίγλαν παροξυτόνως, καὶ μετὰ τὴν ἑρμηνείαν συνάπτει, καὶ τούτου τοῦ στίχου μνήμην ποιεῖται οὕτως αὐτοῦ ἑρμηνείαν. τοῦτο (φησὶ) Φιλόξενος ὁ διθυραμβοποιός εἶπεν. ἐπεὶ οὖν συνθέτοις καὶ πολυπλόκοις G οἱ διθυραμβοποιοὶ χρῶνται λέξεσι, κατὰ τὸν ἐκείνων ζῆλον καὶ αὐτὸς τοιαύταις χρῆται. δηλοῖ οὖν ἀνέκφυς τὸ ἐξεστραμμένον διὰ τὴν ... τούτων τῶν ἐν τοῖς συνθέτοις. στρεπταίγλαν δὲ, τὴν στρέφουσαν τὴν αἴγλην, καὶ ἀφανίζουσαν. δάϊον δὲ ὁρμὰν ἀντὶ τοῦ, διὰ τὴν δάϊον ὁρμὴν, τουτέστι βιαίαν, σφοδράν. δάϊος, καὶ δήϊος κατὰ τροπὴν τοῦ α εἰς η. πολεμικὸν

τὸ δαίειν τὸ καίειν, κόπτειν, κακοῦν. δήϊος, ὁ καυστρός, ὁ πολεμικός, ὁ ὁρμητικός. C Ἑκατογκεφάλα Τυφῶ] Εὐστάθιος. Τυφὼν, δαίμων τις γηγενὴς ἑκατογκέφαλος πλαττόμενος, ὃς ἀντίπαλος τῷ Διὶ Ἥρας βουλῇ ὑπὸ τῆς γῆς ἀναδοθεὶς, καὶ κατακεραυνωθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς τῇ Σικελικῇ Αἴτνῃ ὑποκεῖσθαι μυθεύεται, ὅθεν ἀναδίδωσι τὰ ἐκεῖ πυρά, καὶ εἰς ... ὑπόγειον πνεῦμα ἀλληγορεῖται ὁ Τυφὼν, ὅθεν καὶ παρὰ τὸ τύφειν, τὸ καίειν λέγεται. τὸ δὲ περὶ τῶν κεφαλῶν μυθολόγημα ὑπαγορεύει τὸν Τυφῶνα, ἀρχικόν τινα, καὶ πολυΐστορα ἄνθρωπον γεγονέναι. Ἡρόδοτος ὡς βασιλέως μέμνηται τοῦ Τυφῶνος, λέγεται δὲ καὶ Τυφῶν, D καὶ Τυφῶς, μετὰ τοῦ σ περισπωμένως, καὶ Τυφάων, καὶ Τυφωεὺς, καὶ ἐκ τοῦ Τυφάων, τὸ Τυφῶν κέκραται, καὶ τοῦτο μόνον (σημειῶσαι καὶ πρὸς τὸ ... λέγεται, Ποσειδάων Ποσειδῶνος) τῶν εἰς ων περισπωμένως ληγόντων, διὰ τοῦ ντ, οὐ κλίνεται. καὶ Τυφῶς διὰ τοῦ σ ἀεὶ διὰ τοῦ ω μεγάλου γράφεται. Ἡσίοδος Θεογονίᾳ,

> Ὁπλότατον τέκε παῖδα Τυφωέα γαῖα πελώρη
> Ταρτάρου ἐν φιλότητι, διὰ χρυσέην Ἀφροδίτην.
> Οὗ χεῖρες μὲν ἔασιν ἐπ᾽ ἰσχύϊ ἔργματ᾽ ἔχουσαι,
> Καὶ πόδες ἀκάματοι κρατεροῦ θεοῦ. ἐκ δέ οἱ ὤμων

E Ἦν ἑκατὸν κεφαλαὶ ὄφιος, δεινοῖο δράκοντος. καὶ τὰ ἑξῆς. Τινὲς δὲ ἐν τῇ κατακεκαυμένῃ τῆς Μυσίας χώρᾳ πλάττουσι γεγονέναι τὰ κατὰ τὸν Τυφωέα, οἱ δὲ, ἐν τῇ Κιλικίᾳ, καὶ ἄλλοι ἀλλαχοῦ. ὧν τινες καὶ δράκοντα γεγονέναι τὸν Τυφωέα μυθεύουσιν, εἶτα εἰς ποταμὸν μεταβληθῆναι. ἱστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ Τυφῶν, ἢ Τυφῶς, ἡ πρώτη συλλαβὴ ἐκτείνεται. ἐν δὲ τῷ Τυφωεὺς, βραχύνεται. ἑκατογκεφάλα δὲ δωρικὴ γενική ἐστιν ἀπὸ τοῦ ἑκατογκεφάλας, ὃς καὶ ἑκατογκέφαλος, οὐ λέγεται. διεφθαρμένως δὲ ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων γέγραπται ἑκατοντακέφαλα.

F Σχόλια. Πρημαινούσας τε θυέλλας.] τουτέστι συστροφὰς ἀνέμου. πρημαινούσας δὲ ἀντὶ τοῦ μαινομένας καὶ λάβρως φυσώσας. πρῆσαι γὰρ τὸ φυσῆσαι. Γαμψοὺς οἰωνούς.] ἤτοι τὰς καμπτούσας καὶ πλαγίους Νεφέλας. ἢ τὰς ὀρνίθων ὄψεσιν εἰκασμένας. γαμψοὺς γὰρ ἐκάλουν τοὺς ὄρνιθας. αὐτίκα γοῦν καὶ αὐτὸς τοὺς γαμψοὺς οἰωνοὺς ἐπήγαγεν. Ὅμηρος. οἰωνοῖσί τε πᾶσι. Ἀερονηχεῖς] τὰς ἐν τῷ ἀέρι νηχομένας. παρόσον ἐν αὐτῷ νήχεται τὰ ὄρνεα. ἢ δίκην ὀρνέων ἵπτανται αἱ Νεφέλαι. ταῦτα δὲ πάντα ἐκ τῶν G ποιητῶν εἰσιν ἄλλο ἄλλη γράψαντος. καὶ τοῦ μὲν τοῦτο τοῦ δὲ ἐκεῖνο. Εἶτ᾽ ἀντ᾽ αὐτῶν] τουτέστιν ἀντὶ τούτων ὧν ἐποίουν εἰς τὰς Νεφέλας, διὰ τοῦτο ἤσθιον τοὺς κεστρέας καὶ τὰ ὀρνίθεια κρέα. Κεστρᾶν τεμάχη.] ἱστέον ὅτι οὐχ οἱ αὐτοὶ τοῖς κεστρεῦσιν ἰχθύσιν αἱ κεστρεῖς. ἄλλοι μὲν γὰρ τὰς μυραίνας ἀξιοῦσι καλεῖν. οἱ δὲ, ἄλλοις διαφόρους ἰχθύας ... νῦν μέντοι κεστρεῖς καλοῦμεν τοὺς κεφάλους.

Τιμάχου μεγάλην ἀγαθῶν.] τουτέστι τιμίων καὶ λαμπρῶν. ἐπὶ ἰχθύων τὸ τέμαχος. καὶ ἐπὶ τῶν ἀκανθωτῶν. ἐπὶ δὲ κρεῶν ἐκείνους φέρεσθαι δὲ μεμφόμενος τοὺς διθυραμβοποιούς. τὸ δὲ ὅλον τείνει πρὸς τὸ τοὺς περὶ τοὺς χοροὺς οἷς ἱστιώμενος καὶ πρὸς τοὺς ἐν πρυτανείῳ ἀεὶ σιτουμένους. Κρέα τ' ὀρνίθεια.] παρὰ τὸ χρηστῶς ἐπὶ ὀρνίθων κρέα εἰπεῖν, τούτων δὲ μέμνηται τῶν ὠκεανομένων Νεφέλαις ὑδάτων καὶ ἰσθίων. ταῦτα δὲ φησιν ἐπεὶ τὸ πρυτανεῖον τισὶ αὐτῶν ἐπεισιοῦσι καὶ τῶν χρησμολόγων καὶ τῶν μάντεων. βέλτιον μέντοι ὑφ' ἓν ἀναγινώσκειν κρέα τ' ὀρνίθεια. ἵνα ὁ ποιητὴς μεμνημένος τῶν τῆς Νεφέλαις προσῳκειωμένων τῶν τε ἐνύγρων καὶ τῶν πτηνῶν.

Σω. Διὰ μέντοι τάσδ' οὐχὶ δικαίως; Στ. λέξον
  δή μοι τί παθοῦσαι,
Εἴπερ Νεφέλαι γ' εἰσὶν ἀληθῶς, θνηταῖς εἴξασι
  γυναιξίν.
Οὐ γὰρ ἐκεῖναί γ' εἰσὶ τοιαῦται. Σω. φέρε ποῖαι γάρ
  τινές εἰσιν;
Στρ. Οὐκ οἶδα σαφῶς. εἴξασιν οὖν ἐρίοισι πεπ-
  ταμένοισιν.
Κοὐχὶ γυναιξὶ μὰ Δί' οὐδ' ὁτιοῦν. αὗται δὲ ῥῖνας ἔ-
  χουσιν.
Σω. Ἀπόκριναί νυν ἅττ' ἄν σ' ἔρωμαι. Στρ. λέγε
  ταχέως ὅ τι βούλει.
Σω. Ἤδη πότ' ἀναβλέψας εἶδες Νεφέλην Κεν-
  ταύρῳ ὁμοίαν;
Ἢ παρδάλει, ἢ λύκῳ, ἢ ταύρῳ; Στρ. νὴ Δί' ἔγωγ'.
  εἶτα τί τοῦτο;
Σω. Γίνονται πάνθ' ὅ,τι ἂν βούλωνται. κἂν μὲν ἴδωσι
  κομήτην
Ἄγριόν τινα τῶν λασίων τούτων οἷόνπερ τὸν Ξενο-
  φάντου.
Σκώπτουσαι τὴν μανίαν αὐτοῦ, Κενταύροις εἴκα-
  σαν αὑτάς.
Στρ. Τί γὰρ ἢν ἅρπαγα τῶν δημοσίων κατίδωσι
  Σίμωνα, τί δρῶσιν;
Σω. Ἀποφαίνουσαι τὴν φύσιν αὐτοῦ, λύκοι ἐξαί-
  φνης ἐγένοντο.

SO. *Has certè propter, nunquid merito?* ST. *ce-*
  do quid Nubibus istis
Accidit: (si modo veræ sunt Nubes) quòd con-
  similes sunt
Mulierum: nam nubes non sunt tales. SO. *quales*
  igitur sunt?
ST. *Nescio certum: at similes floccis volitanti-*
  bus esse videntur
Nubes: haud mulieribus, ne tantillum: hæ nasu-
  tæ etiam sunt.
SO. *Responde nunc mihi, quod te rogo.* ST. *quid-*
  nam est? dic ocyus, ehem.
SO. *Nunquam tu suspiciens, vidisti Centauro si-*
  milem, aut cui
Pardo, aut tauro, aut lupo etiam æqualem nu-
  bem? ST. *imò per Olympum.*
Sed quid tum postea? SO. *Nubes fiunt omnia,*
  quæ lubet esse.
Quòd si videant comtum aliquem ex hirsutis i-
  stis, Xenophantæ
Similē gnato: rident illius insaniā, & ora ferocū
Centauri assumunt. ST. *sed ubi peculatorem*
  fortè Simonem
Conspicere datur, quid agunt tum Nubes? So. *vt*
  morem ingeniúmque (*luporum.*
Hominis demōstrent, ilicet assimulāt rapida ora

Σχόλια. Διὰ μέντοι τάσδ' οὐχὶ δικαίως.] οὐ δικαίως φησὶν ἠξιοῦτο τῆς τιμῆς καὶ τῶν δείπνων, ἀλλὰ ταῦτα τὰ εἰς τὰς Νεφέλας ὑπ' αὐτῶν γραφόμενα. οὐδὲν γὰρ ἀξιόλογον ἐποίουν.

Bisetus. Εἴξασι] ἐοίκασι, ἐοίκασι. παρὰ τὸ εἴκω, τὸ ὅμοιος τυγχάνω.

Σχόλια. Φέρε ποῖαι γάρ τινες.] δείκνυσιν ἐνταῦθα ὁ Σωκράτης ὡς ἐν ὄψει τὶς βλέπει τὰς Νεφέλας τοῦτο τὸ σχῆμα ἐχούσας, μεταστραφεὶς ἀλλοίας ὁρᾷ. Αὗται δὲ ῥῖνας ἔχουσι.] εἰσεληλύθασιν οἱ χορευταὶ προσωπεῖα περικείμενοι μεγάλας ἔχοντα ῥῖνας, γελοῖα καὶ ἀσχήμονα. διόπερ φησὶν εἰκὸς αὐτὰς μὴ ἑωρακέναι διὰ τὸ μὴ Νεφελῶν ἀλλὰ γυναικῶν ὄψεις ἔχειν. ὃ τὴν ἀγνωσίαν αὐτῷ παρεῖχε. δῆλον οὖν ὅτι ὁπόσα ἐν τοῖς ἄνω λέλεκται χορικά, οὐκ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὄντως λέλεκται. τοῦ χοροῦ δὲ ἔξω ἑστῶτος καὶ κρυπτομένου, ἡ φωνὴ μόνη τοῖς ἔνδον ἐξηκούετο. οὐ γὰρ ἠδύνατο ἐντὸς εἶναι τῆς σκηνῆς αἱ μὴ καταπταῖεν μηδέπω. προειρήκαμεν δὲ τῶν Νεφελῶν τι. Κενταύρῳ ὁμοίαν.] τὸ συμβαῖνον γίνεσθαι περὶ τὰς Νεφέλας διηγεῖται. πολλάκις γάρ εἰσι νέφη παρομοιούμενα ζώοις ἢ φυτοῖς ἢ ἀνθρωποειδῆ γιγνόμενα, ἢ ἄλλην τινὰ τοιαύτης ὄψεως ἀποτελοῦντα εἰκόνα. φησὶν οὖν οὐ χρὴ σε θαυμάζειν εἰ αἱ Νεφέλαι γυναικῶν ἔχουσι μορφάς. καὶ γὰρ ἐν τῷ οὐρανῷ πολλὰς ἔχουσιν εἰκόνας. τούτων δὲ ἐμνημόνευσεν ἐκείνων ἕνεκα μόνον, δι' ὧν λοιδορῆσαί τινας τῶν πολιτευομένων βούλεται. Κομήτην,] Κλεῖτον λέγει ὃς ἦν ἐπὶ κόμῃ σκωπτόμενος. ἀγρίους, δὲ καὶ καλεῖ ἀποδείξας ἐκάλεσεν τοὺς τὰς ἀπηγορευμένας πράξεις ποιοῦντας. τοὺς παιδεραστάς. Ἱερώνυμον δὲ λέγει τὸν διθυραμβοποιόν. ὃς Ξενοφάντου μὲν ἦν παῖς, περὶ παιδικὰς δὲ ἄγαν ἐπτόητο. λάσιον δὲ εἶχε τὸ σῶμα. ἐπειδὴ οὖν καὶ οἱ Ἱπποκένταυροι λάσιον εἶχον τοῦ σώματος τὸ τῶν ἵππων μέρος, ὥστε καὶ ὁ πρὸς τοὺς Λαπίθας πόλεμος δι' ἀκρασίαν ἔρωτος αὐτοῖς συνέστη, εὐλόγως τῶν ἐρωμανῶν τινα θεωροῦσαι, ἐξομοιοῦσιν αὑτὰς τῇ τῶν Κενταύρων ἰδέᾳ τὰς Νεφέλας συνῆγεν. Τί γὰρ ἢν ἅρπαγα.] οὗτος κεκωμῴδηται παρὰ Ἀριστοφάνει ὡς χρημοφιλέτης. τίνι φησὶν αἱ Νεφέλαι ἑαυτὰς ἂν εἰκάσειαν, ἐὰν ἀξιοπιστίαν θελήσωσιν ἑαυτὰς Σίμωνι, διαρπάζοντι καὶ νοσφιζομένῳ τὰ κοινά. οὗτος ἦν δὲ ὁ Σίμων ἦν καὶ τῶν ἐν πολιτείᾳ διαπρεπόντων τότε. καὶ πάντως τῶν δημοσίων τι ἐνοσφίζετο χρημάτων. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ καὶ Εὔπολις ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς διαβάλλων αὐτὸν ἐγκλήμασιν οὕτως. ἐξ Ἡρακλείας ἀργύριον ὑφείλετο. κωμῳδεῖται δὲ νῦν, ἐν ᾧ ποιοῦνται ἁρπάζων, ἢ ἀκούσαντες οἱ Ἀθηναῖοι, εἰς εὐθύνας ἤγαγον ὃν κατεδήδοκε. (Bisetus. γέγραπται. τί δ' ἢν ἅρπαγα.)

Στρ.

Στ. Ταῦτ' ἄρα, ταῦτα Κλεώνυμον αὗται τὸν ῥίψασπιν χθὲς ἰδοῦσαι
Ὅτι δειλότατον τοῦτον ἑώρων, ἔλαφοι διὰ τοῦτ' ἐγένοντο.
Σω. Καὶ νῦν ὅτι Κλεισθένη εἶδον, ὁρᾷς, διὰ τοῦτ' ἐγένοντο γυναῖκες.
Στ. Χαίρετε τοίνυν γ' ὦ δέσποιναι· καὶ νῦν εἴπερ τινὶ κἄλλῳ,
Οὐρανομήκη ῥήξατε κἀμοὶ φωνήν, ὦ παμβασίλειαι.

ST. Hoc illud erat, quod viso heri Cleonymo, inermi & fugitiuo,
Cùm timidißimum eum aspicerent: ceruorum speciem aßimularunt.
SO. Et nunc, quia viderunt Clisthenem, ideò factæ sunt mulieres.
ST. Saluete ergo ô Dominæ, ô reginæ salvete omnipotentes:
Et sicut vnquam alij, mihi cælos ferientem rumpite vocem.

Σχόλια. Κλεώνυμον.] τοῦτον ὡς δειλὸν καὶ ἐπὶ τῷ ... ῥίψαντα τὴν ἀσπίδα, εἴτε ἄλλοι κωμῳδοὶ διαβάλλουσι πάντες. καὶ ἐν τοῖς Σφηξὶν ὁ αὐτὸς, ὡς δειλὸς δὲ ἐν πολλοῖς κωμῳδεῖται. ... δὲ ... προσέθηκεν ... τοῦ Κλεωνύμου ῥίψασπιν ... τὸ καιρὸν ... εἰς αἰσχύνην τοῦ ... πλεῖστα γὰρ τὴν συμφορὰν τὰ σχήματα ἔχει τὰ ... Καὶ νῦν ὅτι Κλεισθένη. καὶ νῦν φησι διὰ τὸν Κλεισθένην ἐγένοντο γυναῖκες. οὗτος δὲ ἐπὶ κιναιδίᾳ διαβάλλεται. τοῦτον δὲ ὡς γυναικιζόμενον ὁ Ἀριστοφάνης διαβάλλει μόνον, ἀλλὰ καὶ Κρατῖνος ἐν Πυτίνῃ, λέγων οὕτως. λυρὰς ἔχων. χράφ' αὐτὸς ἐν ... γελοῖος ἔσται Κλεισθένη κυβεύων ἐν τῇ τοῦ κάλλους ἀκμῇ. τοῦτον ἰδοῦσαι φησὶν αἱ Νεφέλαι, εἰς γυναῖκας μετεμόρφωσαν ἑαυτάς.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ ΣΤΙΧΩΝ ϛ'.

CONGERIES SEX VERSVVM PER INCISIONEM.

Χο. Χαῖρ' ὦ πρεσβῦτα παλαιγενές, θηρατὰ λόγων φιλομούσων.
Σύ τε λεπτοτάτων λήρων ἱερεῦ, φράζε πρὸς ἡμᾶς ὅ, τι χρήζεις.
Οὐ γὰρ ἂν ἄλλῳ γ' ὑπακούσαιμεν τῶν νῦν μετεωροσοφιστῶν.
Πλὴν ἢ Προδίκῳ· τῷ μὲν σοφίας, καὶ γνώμης οὕνεκα· σοὶ δὲ,
Ὅτι βρενθύει τ' ἐν ταῖσιν ὁδοῖς, καὶ τὠφθαλμὼ παραβάλλεις,
Κἀνυπόδητος κακὰ πόλλ' ἀνέχει, κἀφ' ἡμῖν σεμνοπροσωπεῖς.

CH. Salue nunc olim nate senex, ô sermonum sapientum
Venator: túque sacerdos nugarum subtilium, ede hodum
Dic, quid nos deinde velis: neque enim cuiquam alteri in vrbe hac
Rerum cælestium indagatori, morem ita rite ge(ramus,
Nisi fortè Prodico: huic, propter consilium & doctum ingenium eius:
Tibi verò, quòd elate hic incedis, circumfersq́; oculos: & senero es.
Discalceatus mala multa pateris, & in nos ore

Σχ. Χαῖρ' ὦ πρεσβῦτα.] νῦν οὐχ ὡς σεμνόν τινα προσηγόρευσαν διὰ τὸν χρόνον, ἀλλ' ἀνόητον, τοὺς γὰρ ὁ ἦθος ἀρχαίους καὶ παλαιοὺς, πρεσβύτας ἔλεγον. Θηρατά.] ἀντὶ τοῦ ἰχνευτὰ λόγων ἢ ζηλωτὰ ἢ μετιὼν λόγους. Ὅτι χρήζεις.] ὅτι βούλοιο. Σωκράτην δὲ λέγουσι, τὸ δὲ λεπτοτάτων λήρων, ἀντὶ τοῦ συντομωτάτων καὶ δυσπαρακολουθήτων λόγων. Πλὴν ἢ Προδίκῳ.] οὕτως ἡ ἀκολουθία ἔχει τοῦ λόγου. πλὴν ἢ Προδίκῳ καὶ σοί. ὁ δὲ ἄλλως τὸν λόγον ἐσχημάτισε τὸ μὲν σοὶ καθ' ἑαυτὸ ... ἔταξε δὲ ... μέμνηται δὲ νῦν τοῦ Προδίκου διασύρων ὅτι μεγίστην δόξαν εἶχε περὶ αὐτοῦ, ὡς ὑπὲρ πάντας ὢν τῇ σοφίᾳ. σοφιστὴς δὲ ἦν ὁ Πρόδικος Χῖος τὸ γένος. ἤκμασε δὲ κατὰ τοὺς χρόνους Σωκράτους. ... δὲ ... τοῦ πεντηκοντοδράχμου ἐπίδειξιν ἐποιήσατο. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Πλάτων ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ καὶ Ξενοφῶν ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς. τὸν ἄνδρα τοῦτον ἢ βιβλίον διέφθειρεν ἢ Πρόδικος, ἢ τῶν ἀδολεσχῶν εἷς γέ τις. διαβάλλει δὲ αὐτὸν καὶ ἐν Ὄρνισιν οὕτω. παρ' ἐμοῦ Προδίκῳ κλάειν εἴπητε τὸ λοιπόν. διδάσκαλος δὲ ἦν οὗτος τοῦ ἐπικαλουμένου Κεθόρνου, ὃς εἷς τῶν τριάκοντα τυραννίδος συμμετέσχεν. Κόθορνος δὲ ἐκαλεῖτο, ἐπεὶ καὶ τοῖς τριάκοντα συνέστη, καὶ πλάττει τὸν Ἡρακλέα τῇ ἀρετῇ καὶ τῇ κακίᾳ συντυγχάνοντα, καὶ καλουσῶν ἑκατέρων ἐπὶ τὰ ἤθη αὐτῶν, προκρίνεται τὴν ἀρετὴν τὸν Ἡρακλέα. καὶ τοὺς ἐκείνης ἱδρῶτας προκρίνει τῶν προσκαίρων τῆς κακίας ἡδονῶν. ἄλλως. ἐπικαθαιρέσει Σωκράτους τὸν Πρόδικον νῦν μέγαν ἀποφαίνει διαφερόντως. οὗτος δὲ σοφιστὴς ἦν μετεωρολόγος. ἐπὶ κιναιδίᾳ δὲ διεβάλλετο. Βρενθύει.] ἀποσεμνύνεις σεαυτὸν ἐν τῷ σχήματι καὶ ταυρηδὸν ὁρᾷς.

BISETVS. Βρενθύει.] Εὐστάθιος. βρενθύεσθαι, καταθρυφᾶν ἀλαζονικῶς. ... ὁ βρένθος, ὃ τὴν ἀλαζονείαν δηλοῖ.

Σχόλια. Καὶ τὠφθαλμώ.] ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν σεμνὴν τὴν ὄψιν ἔχεις. εἰσὶ γὰρ ἀνθρώπων τινὲς τοιοῦτοι σεμνοὶ μὲν φαίνονται, οὐ κατὰ τὴν ὄψιν δὲ ἔχοντες καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα. οὕτω δὲ ἐβάδιζε Σωκράτης καὶ Πλάτων. ἄλλως. σεμνύνῃ καὶ μέγα φρονεῖς. οἱ γὰρ ἐπιδεδωκότες αὐτοὺς, σοβαρῶς πεφύκασι βαδίζειν. ὡς τοῦ μὲν Προδίκου ὄντος σοφοῦ. τοῦ δὲ Σωκράτους κενὴν μόνον ἐπὶ σοφίᾳ δόξαν καρπουμένου.

Στρ. Ὦ γῆ τοῦ φθέγματος, ὡς ἱερὸν, καὶ σεμνὸν καὶ τερατῶδες.

Σω. Αὗται γάρ τοι μόναι εἰσὶ θεαί, τἄλλα δὲ πάντ' ἐστὶ φλύαρος.

Στρ. Ὁ Ζεὺς δ' ἡμῖν φέρε πρὸς τῆς γῆς ὁ ὑλύμπιος οὐ θεός ἐστιν;

Σω. Ποῖος Ζεύς; οὐ μὴ ληρήσεις, οὐδ' ἐστὶ Ζεύς. Στρ. τί λέγεις σύ;

Ἀλλὰ τίς ὕει; τουτὶ γὰρ ἔμοιγ' ἀπόφηναι πρῶτον ἁπάντων.

Σω. Αὗται δήπου, μεγάλοις δὲ σημείοις ἐγώ σ' αὐτὸ διδάξω.

Φέρε. ποῦ γὰρ πώποτ' ἄνευ Νεφελῶν ὕοντ' ἤδη τεθέασαι;

Καίτοι χρῆν, αἰθρίας ὕειν αὐτόν. ταύτας δ' ἀποδημεῖν.

Στρ. Νὴ τὸν Ἀπόλλω, τοῦτό γέ τοι τῷ νυνὶ λόγῳ εὖ προσέφυσας.

Καίτοι πρότερον τὸν Δί' ἀληθῶς ᾤμην διὰ κοσκίνου οὐρεῖν.

Ἀλλ' ὅστις ὁ βροντῶν ἐστι, φράσον. τοῦτό με ποιεῖ τετρεμαίνειν.

Σω. Αὗται βροντῶσι κυλινδόμεναι. Στρ. τῷ τρόπῳ ὦ πάντα σὺ τολμῶν.

Σω. Ὅταν ἐμπλησθῶσ' ὕδατος πολλοῦ κἀναγκασθῶσι φέρεσθαι

Κᾆτα κρημνάμεναι πλήρεις ὄμβρου δι' ἀνάγκην, εἶτα βαρεῖαι

Εἰς ἀλλήλας ἐμπίπτουσαι, ῥήγνυνται καὶ παταγοῦσιν.

Στρ. Ὁ δ' ἀναγκάζων ἐστὶ τίς αὐτάς, οὐχ ὁ Ζεὺς ὥστε φέρεσθαι;

Σω. Ἥκιστ' ἀλλ' αἰθέριος Δῖνος. Στρ. Δῖνος, τουτί μ' ἐλελήθει.

Ὁ Ζεὺς οὐκ ὤν, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ Δῖνος νυνὶ βασιλεύων;

Ἀτὰρ οὐδέν πω περὶ τοῦ πατάγου καὶ τῆς βροντῆς μ' ἐδίδαξας.

Σω. Οὐκ ἤκουσάς μου. τὰς Νεφέλας ὕδατος μεστὰς ὅτι φημί.

Ἐμπιπτούσας εἰς ἀλλήλας παταγεῖν διὰ τὴν πυκνότητα;

ST. *O tellus, quæ vox hæc? quàm sacra? quàm grauis & prodigiosa?*

SO. *Sanè hæ sola sunt Deæ amicæ nobis: alia omnia, nugæ.*

ST. *At Iuppiter Olympius, age dic per terram, an non Deus ipse est?*

SO. *Quinam Iuppiter? oh, ne nugeris, non est Iuppiter vllus.*

ST. *Quid ais? quis pluit ergo? hoc expedias ante omnia nobis.*

SO. *Hæ scilicet: id quod multis ego te signis ritè docebo.*

Age dic, vbi tu Iouem vnquam vidisti sine Nube pluentem?

At oportebat eum, his amotis, cœli pluere axe sereno.

ST. *Ita per Phœbum: huic tu rationi bene te nunc applicuisti.*

Nam ego Iouem antehac censebam per magnum aliquod meiere cribrum.

Verùm age, dic mihi, quis tonat? etenim hoc mihi terrorem incutit ægro.

SO. *Hæ quippe tonant, cùm prouoluuntur.* ST. *homo audacissime: qui dum?*

SO. *Vbi repletæ fuerint multa aqua, & impulsæ, vt vi cieantur,*

Et postea suspensæ plenæ imbri, vti necesse, inde graues, &

Collapsæ in se inuicem: ibi rumpuntur demum, eduntq; fragorem.

ST. *Sed quisnam est, qui impellit eas, annon Iuppiter, vt cieantur?*

SO. *Minimè, sed turbo æthereus.* ST. *turbo? hoc verò me antè latebat.*

An non est Iuppiter? an nunc habet imperium pro Ioue turbo?

Sed tu me nondum de tonitru atque fragore illo docuisti.

SO. *Non percepisti me? dico, si aquis Nubes fortè redundent,*

Collapsas in se inuicem, & addensatas, dare ab axe fragorem.

Σχόλια. Καί τοι χρῆν] ἀντὶ τοῦ, καί τοι χρῆν αἰθρίας οὔσης ὕειν αὐτόν. εἰ τὸ βρέχειν ἦν φησιν ἐν τῇ τοῦ Διὸς ἐξουσίᾳ, καὶ μὴ τῶν Νεφελῶν ἦν τοῦτο τὸ ἔργον, ἐχρῆν αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν ὕειν ἄνευ Νεφελῶν. ἄλλως. δοκεῖ τὸ κατὰ Μύσκελλον ἱστορίας ἔχεσθαι τὸ λεχθέν. Μυσκέλλῳ γάρ φασι χρησμὸν δοθῆναι κτίζειν πόλιν, ὅπου ἂν αὐτὸς ἐξ αἰθρίας ὑετὸν λάβῃ. ὁ δὲ ᾤετο οὐκ ἄν ποτε ὑπ' αὐτοῦ κτισθήσεσθαι πόλιν διὰ τὸ ἀδύνατον τοῦ χρησμοῦ. παραγεγενημένου δ' αὐτοῦ περὶ τὴν Ἰταλίαν καὶ ἀμηχανοῦντος περὶ τὴν κτίσιν, παρακαθίζουσαν τὴν παλλακίδα δακρύειν ἐπ' αὐτοῦ ὀδυρομένου. καὶ τέλος εἰληφέναι τὸ χρηστήριον διὸ καὶ εὐθὺς ἔκτισε τὴν πόλιν. Τετρεμαίνειν.] κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν ἀντὶ τοῦ φρίττειν καὶ δεδιέναι. τὸ γὰρ τρέμειν καὶ πάλλεσθαι τὸ σῶμα τῶν ἄγαν εὐλαβουμένων. Κρημνάμεναι] κρεμάμεναι ἐκ τοῦ ἀέρος. ἢ ἐπικρεμάμεναι ἀλλήλαις καὶ ἐπιβαρούμεναι. περισσὸν δὲ τὸ εἶτα. Παταγοῦσιν.] ἠχοῦσιν. Ὅμηρος. Πάταγος δὲ διὰ στόμα γίνετ' ὀδόντων. Αἰθέριος δῖνος.] καὶ τοῦτο θρυλλεῖται παρὰ τοῖς φυσικοῖς. τουτέστι δίνησις ἡ αἰθερία. ταῦτα δὲ ἐκ τῶν Ἀναξαγορείων λαμβάνει. Δῖνος νυνὶ βασιλεύων.] ἐπειδὴ ὑπεῖλε τοῦ Διός. ὥσπερ εἰ ἔλεγε μὴ βασιλεύειν τὸν Δία, ἀλλὰ Δῖνον. οὐχ ὅτι τὴν δίνησιν περιβάλλει, ἐκ τούτου Δῖνος εἶπεν, ἀλλὰ κεραμεοῦν ἐστὶ βαθὺ ποτήριον ὃ καλεῖται Δῖνος. ὅπερ ἄνω εὐρύτερον ὄν, κάτω εἰς ὀξὺ λήγει. τὸ γὰρ γελοῖον ἐκ τούτου εἰς τὴν τοῦ Δίνου παρείληφε διάνοιαν.

Στρ. Φι-

Στρ. Φέρε τουτὶ τῷ χρὴ πιστεύειν; Σω. ἀπὸ σαυτοῦ 'γώ σε διδάξω.
ST. Cedò, quomodo poßim hoc credere? SO. ego hoc in teipso exinde docebo.

Ἤδη ζωμοῦ Παναθηναίοις ἐμπλησθεὶς, εἶτ' ἐταράχθης
Nónne in Panathenaicis ubi iam iure oppletus tibi venter

Τὴν γαστέρα, καὶ κλόνος ἐξαίφνης αὐτὴν διεκορκορύγησεν;
Fuerit, túque illum commôris, subitum murmur sonat intus?

Στρ. Νὴ τὸν Ἀπόλλω. καὶ δεινὰ ποιεῖ γ' εὐθύς μοι καὶ τετάρακται.
ST. Ita, per Phœbum: illicet horrendum intonat, exoritúrque tumultus:

Χ' ὥσπερ βροντὴ τὸ ζωμίδιον παταγεῖ. καὶ δεινὰ κέκραγεν.
Et insculum, uti tonitru, strepit intus: tum fragor editur ingens:

Ἀτρέμας πρῶτον παππάξ. κἄπειτ' ἐπάγει παπαπαππάξ.
Primò sensim, Pappax, mox inde infert sonitum, Papappax:

Χ' ὅταν χέζω κομιδῇ βροντᾷ παπαπαππάξ ὥσπερ ἐκεῖναι.
Et quando caco, tùm demum papapappax intonat, ut & illa.

Σω. Σκέψαι τοίνυν γ' ἀπὸ γαστριδίου τυννουτουὶ οἷα πέπορδας.
SO. Iam tu igitur coniice, si è tantillo tam grande pepederis aluo,

Τὸν δ' ἀέρα τόνδ' ὄντ' ἀπέραντον, πῶς οὐκ εἰκὸς μέγα βροντᾶν.
Qui non siet æquum, hunc immensum aera, & ipsum grande tonare?

Ταῦτ' ἄρα καὶ τὠνόματ' ἀλλήλοιν, βροντὴ καὶ πορδὴ ὁμοίω.
Atque hinc crepitus & tonitrus nomina sono æquantur eodem.

Στρ. Ἀλλ' ὁ κεραυνὸς πόθεν αὖ φέρεται λάμπων πυρί. τοῦτο δίδαξον.
ST. Sed quæso, unde ignitum illud fulmen decidit? hoc doceas me.

Καὶ καταφρύγει βάλλων ἡμᾶς, τοὺς δὲ ζῶντας περιφλύει.
Nam feriens nos & frigore percellit, & amburit: & æquus

Τοῦτον γὰρ δὴ φανερῶς ὁ Ζεὺς ἵησ' ἐπὶ τοὺς ἐπιόρκους.
Iuppiter hoc ipsum in periuros, celsa iaculatur ab arce.

Σω. Καὶ πῶς ὦ μῶρε σὺ, καὶ Κρονίων ὄζων, καὶ βεκκεσέληνε,
SO. Et quomodo tu fatue, & Lunatice, qui Saturnia olesßi

Εἴπερ βάλλει τοὺς ἐπιόρκους πῶς δῆτ' οὐχὶ Σίμων' ἐνέπρησεν,
Periuros fulmine plectit) quomodo non etiam ille Simonem

Σχόλια. Ἀπὸ σαυτοῦ 'γώ σε διδάξω.] εἰς τὸ σαυτοῦ τελείαν στικτέον. ἐπεὶ σύνθετόν ἐστι καὶ ἀμετάβατον γίνεται, ὑφ' ἓν λέγουσι. Ζωμοῦ Παναθηναίοις.] ἐν τοῖς Παναθηναίοις αἱ Ἀττικαὶ τοῖς Ἀθηναίοις πόλεις ἔπεμπον βοῦς. ὅθεν ἡ δαψίλεια τῶν κρεῶν. ἄλλως. ἤδη ποτ' ἐν τοῖς Παναθηναίοις ἐκόρεσάς σου ζωμοῦ τὴν γαστέρα. τὰ δὲ Παναθήναια ἑορτὴ παρ' Ἀθηναίοις ἐστὶ μεγίστη παρὰ πάντων ἄδεται. ἐπεὶ οὖν ἐν τοῖς Παναθηναίοις πᾶσαι πόλεις αἱ ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν ἀποικισθεῖσαι βοῦν θυσόμενον ἔπεμπον, συνέβαινεν ἄδειαν εἶναι τῶν κρεῶν ὥστε πληροῦσθαι πάντας καὶ παρὰ τὸ δέον ἐσθίοντας, διὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν κρεῶν.

BISETVS. Παναθηναίοις] Σ. Παναθήναια Ἀθήνησιν ἑορτὴ ἐπὶ τῷ ὑπὸ Θησέως γινομένῳ συνοικισμῷ. πρῶτον μὲν ὑπὸ τοῦ Ἐριχθονίου τοῦ Ἡφαίστου, καὶ τῆς Ἀθηνᾶς. ὕστερον δὲ ὑπὸ Θησέως συναγαγόντος τοὺς δήμους εἰς ἄστυ. ἄγεται δὲ ὁ ἀγὼν διὰ πέντε ἐτῶν. καὶ ἀγωνίζεται παῖς Ἰσθμια, οὐ πρεσβύτερος. τὸ ἀγένειος, καὶ ἀνήρ. τῷ δὲ νικῶντι δίδοται ἆθλον, ἔλαιον ἀμφορεῦσι. καὶ ὁ νικῶν στεφανοῦται ἐλαίᾳ πλεκτῇ. διττὰ δὲ τὰ Παναθήναια ἤγετο Ἀθήνησι. τὰ μὲν, καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν, τὰ δὲ, διὰ πενταετηρίδος, ἃ τὰ μεγάλα ἐκάλουν.

Σχόλια. Εἶτ' ἐταράχθης.] εἶτα συνέβη κινηθῆναι καὶ διαταραχθῆναι τὴν γαστέρα. Καὶ κλόνος ἐξαίφνης.] καὶ στρόφος τις καὶ εἰλεὸς αὐτῷ συνέπεσε. διεκορκορύγησε δὲ ἀντὶ τοῦ ἤχησε. κορκορυγὴ γάρ ἐστι τὸ τὴν γαστέρα λαλεῖν μόνον. ἢ ἐμιμήσατο τῇ φωνῇ τῶν ἐντέρων τὸν ἦχον. Ἀπὸ γαστριδίου τυννουτουὶ οἷα] τὸ τυννουτουὶ ποσὸν δηλοῖ συναγαγόντος τοὺς δακτύλους ἐρεῖ, τυννὸν γὰρ τὸ μικρόν. ὅτε δὲ ἔλαβεν ὁμολογοῦντα τὸν πρεσβύτην, τότε προσάγειν αὐτῷ ἐπιχειρεῖ τῇ συγκρίσει. καί φησι, θαυμάζεις εἰ βροντῶσιν αἱ Νεφέλαι πάντα κατέχουσαι τὸν οὐρανὸν, ὅτι ἀπὸ μικρᾶς οὕτω τῆς σῆς οὔσης κοιλίας τοσοῦτος ἦχος ἀπὸ τῶν πορδῶν γίνεται. Τὠνόματ' ἀλλήλοιν] διὰ τοῦτο καὶ τὰ τοιαῦτα ὀνόματα ἀλλήλοις ἐστὶ δοκεῖ προσφερῆ καὶ ὅμοια τοῦ βροντοῦ καὶ τοῦ πορδῆς. ἔπαιξε δὲ παρὰ τὸ ὁμοιοκατάληκτον. Καὶ καταφρύγει.] λέγεται γὰρ ὅτι πολλάκις ὁ κεραυνὸς ἀψάμενος, οὐκ ἀναιρεῖ, ἀλλὰ περιφλέγει μόνον. ἄλλως, καταφρύγει, καταίθει. περιφλύει δὲ περικαίει ἐπιπολῆς. τὸ δὲ ζῶντας, τινὲς ἀντὶ τοῦ πλουσίους ἤκουσαν. Κρονίων ὄζων.] ἐστὶν ἀρχαϊκῆς εὐηθείας ὀδωδώς. ἔστι δὲ Κρόνια παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἑορτή. τὰ παρὰ Ῥωμαίοις καλούμενα Σατουρνάλια, ἢ Ἀπατούρια. Βεκκεσέληνε.] Σεσόγχωσις ὁ βασιλεὺς τῶν Αἰγυπτίων κοσμοκράτωρ γεγονὼς, ἠθέλησε γνῶναι τοὺς ἀρχαιοτέρους τῶν ἀνθρώπων. καὶ τροφόν τινα γλωττοτμήσας ἀπέκλεισε μετὰ βρέφους. αὐξηθέντος οὖν καὶ βοῶντος βὲκ, ἤκουσε καὶ ἔγνω ὁ βασιλεὺς, ὅτι ἀρχαιότεροι ἦσαν οἱ Παφλαγόνες. παρ' αὐτοῖς δὲ ὁ ἄρτος βὲκ λέγεται. συνθέτως δὲ εἶπε τὴν λέξιν βεκκεσέληνε. ἐπεὶ καὶ οἱ Ἀρκάδες προσέληνοι ἐλέγοντο. Ἀπολλώνιος Ἀρκάδες οἱ καὶ πρόσθε σεληναίης ὑδέονται. τοῦτο δὲ τούτου οἱ περὶ τὸν Λεύκιλλον τὸν Ταῤῥαῖον καὶ Σοφόκλειον καὶ Θέωνα ἑρμηνεύοντες τάδε φασίν. οἱ Ἀρκάδες δοκοῦσι πρὸ τῆς σελήνης γεγονέναι ὡς καὶ Εὔδοξος ἐν τῇ περιόδῳ. Θεόδωρος δὲ ἐν τῇ εἰκοστῇ δευτέρᾳ, ὀλίγῳ πρότερόν φησι τοῦ πρὸς γίγαντας πολέμου Ἡρακλέους τὴν σελήνην φανῆναι. καὶ Ἀρεσίας ὁ Χῖος ἐν

ταῖς Θέσπι. καὶ Διονύσιος ὁ Χαλκιδεὺς ἐν πρώτῳ κτίσεως καὶ ἔθνος φησὶν Ἀρκαδίας, σεληνίτας εἶναι. Μνασέας δὲ φησὶ Προσέληνον Ἀρκάδων βασιλεῦσαι. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῇ Τεγεατῶν πολιτείᾳ φησὶν ὅτι βάρβαροι τὴν Ἀρκαδίαν ᾤκησαν, οἵτινες ἐξεβλήθησαν ὑπὸ τῶν νῦν Ἀρκάδων πρὸ τοῦ ἐπιτεῖλαι τὴν σελήνην. διὸ καὶ προσωνομάσθησαν Προσέληνοι. Δοῦρις δὲ ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ τῶν Μακεδονικῶν Ἀρκάδα φησὶν ἀφ' οὗ ἡ Ἀρκαδία καλεῖται. Ὀρχομενοῦ υἱόν. διὸ καὶ ποταμὸν τῆς Ἀρκαδίας Ὀρχομενόν. τινὲς δέ φασιν Ἐνδυμίωνα εὑρηκέναι τὰς περιόδους τῆς σελήνης. ὅθεν καὶ Προσελήνους τοὺς Ἀρκάδας κληθῆναι. ἱστορεῖται ὑπὸ Τυφῶνος. ὑπὸ δὲ Ἄτλαντος καὶ Ξείας ὥρας εἴρηκεν. ἄλλως. ἀντὶ τοῦ ἀρχαῖε καὶ μωρέ. τοὺς γὰρ μωροὺς ἀρχαίους ἐκάλουν ἀπὸ τῆς ἱστορίας. τοὺς Ἀρκάδας κατὰ τοὺς πρὸ σελήνης χρόνους, ἐν τοῖς ἐρήμοις διάγειν ἢ ὑπὸ τῆς ὕλαις καὶ ἐκ τῶν ἀποπιπτόντων καρπῶν διαζῆν. φιλονεικησάντων δέ ποτε Ἀρκάδων καὶ τῶν Φρυγῶν καὶ Περσῶν περὶ τῆς ἀρχαιότητος καὶ εἰς κρίσιν ἐλθόντων, Ψαμμήτιχος ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου λαβὼν δύο ἀρτίτοκα παιδία, ἔν τινι ἀπέκλεισε τόπῳ καὶ αἶγας ἐπέταξε ταῦτα θηλάζειν. ἄλλοι δέ φασιν οὐκ αἶγας, ἀλλὰ τὰς ἑαυτῶν μητέρας, ἐκτετμημένας τὰς αὐτῶν γλώττας ἵνα μὴ δυνῶνται διδάσκεσθαι ὁμιλούσας ἀλλήλαις τὰ παιδία. ἔπειτα μετὰ τριετῆ χρόνον ἐκέλευσε σιωπῶντα ἄνδρα εἰσελθεῖν πρὸς αὐτά. εἰσελθόντος δὲ αὐτοῦ προσεπήδησαν τὰ παιδία λέγοντα βεκ. ἔστι δὲ τοῦτο Φρυγιστί, ἄρτος. ἐκ τούτου Φρύγες ἐφάνησαν ἀρχαιότεροι. ἀπὸ ἱστορίας οὖν εἴρηται ἡ λέξις. ἔστι δὲ παρ' Ἡροδότῳ ἔνθα περὶ Ψαμμιτίχου φησί. δέον δὲ εἰπεῖν προσέληνε, τὸ βὲκ παρέβαλε ξέν, ὅπερ ἐστὶ κατὰ Φρύγας ἄρτος. οἱ σεληνόβλητοι καὶ ἀπόπληκτοι.

Οὐδὲ Κλεώνυμον, οὐδὲ Θέωρον. καίτοι σφόδρα γ' εἰσ' ἐπίορκοι.
Ἀλλὰ τὸν αὐτοῦ γε νεὼν βάλλει, καὶ Σούνιον ἄκρον Ἀθηνῶν.
Καὶ τὰς δρῦς τὰς μεγάλας. τί παθών. οὐ γὰρ δὴ δρῦς ἐπιορκεῖ.
Στρ. Οὐκ οἶδ', ἀτὰρ εὖ λέγειν φαίνει. τί γάρ ἐστι δῆθ' ὁ κεραυνός;
Σω. Ὅταν εἰς αὐτὰς ἄνεμος ξηρὸς μετεωρισθεὶς κατακλεισθῇ,
Ἔνδοθεν αὐτὰς ὥσπερ κύστιν φυσᾷ. κἄπειθ' ὑπ' ἀνάγκης
Ῥήξας αὐτὰς, ἔξω φέρεται σοβαρὸς, διὰ τὴν πυκνότητα.
Ὑπὸ τοῦ ῥοίβδου καὶ τῆς ῥύμης, αὐτὸς ἑαυτὸν κατακαίων.
Στρ. Νὴ Δί'· ἔγωγ' οὖν ἀτεχνῶς ἔπαθον τουτί ποτε Διασίοισιν.
Ὀπτῶν γαστέρα τοῖς συγγενέσιν, κᾆτ' οὐκ ἔσχων ἀμελήσας.
Ἡδ' ἄρ' ἐφυσᾶτ'· εἶτ' ἐξαίφνης διαλακήσασα πρὸς αὐτὼ
Τὠφθαλμώ μου προσετίλησε, καὶ κατέκαυσε τὸ πρόσωπον.

Atque Theorum, atque Cleonymum eodem sacro percutit igni:
Quandoquidem supra modum & illi periuri: sed in ædem
Ipse suam furit, & concutit, aut excelsa cacumina Suni,
Aut rigidas quercus, quid ab his patitur? númnam peierat ilex:
ST. *Ego nescio, nam mihi videre tu non male dicere: sed quid*
Ipsum est fulmẽ? SO. *quãdo ventus in ipsas sub- (vectus, ibique*
Inclusus fuerit: tũc ipsas, ceu vesicã, inflat: & acri
Vi, nubẽ perrũpit: & extra violento cum impete fertur,
Propter crassitiem, atque à stridore & vi sesemet (adurit.
ST. *Per Iouem. Equidem ego isthæc inscitè in Diali festo, aliquando*
Expertus sum: cùm ventriculum assarem agnatis: negligensq́;
Cultro non aperirem, vt spiritus exiret: ibi ille repente
Fuit inflatus, mediúsque crepans, oculos mihi polluit ambos (adussit.
Et stercore cõmaculauit: faciémque mihi feruor

Σχόλια. Σφόδρα γ' εἰσ' ἐπίορκοι.] οὗτοι οὓς εἶπεν, ὡς ἐπίορκοι τε εἰς ἀλλήλους καὶ οἱ κωμῳδοῦνται. Καὶ Σούνιον ἄκρον Ἀθηναίων.] χάρις ἐστὶν ἐκ στίχου τοῦ ἀλλοτρίου ὡς ἔφη Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεὺς ἐν τῷ περὶ ἑρμηνείας. οὐκέτι γὰρ ὁ Ζεὺς κωμῳδεῖσθαι δοκεῖ, ἀλλ' Ὅμηρος, καὶ ὁ στίχος Ὁμήρικος. Τὰς δρῦς γε τὰς μεγάλας.] ὅτι ἐπὶ τοῖς ὑψηλοῖς καὶ τοῖς δένδροις ἐμπίπτει ὁ κεραυνός. σημειωτέον δὲ ὅτι Πελοποννήσιοι ἀρσενικῶς λέγουσι τοὺς δρῦς. Οὐκ οἶδ' ἀτάρ.] ἐστενοχωρήθη ὑπὸ τῶν Σωκράτους λόγων. Ξηρός.] ἰδίως καὶ ξηρὸς καὶ μηδεμίαν ἐργασίαν ἔχων. φησὶ δὲ ὅτι ἄνεμος ἐμπεσὼν ταῖς Νεφέλαις, καὶ ὑπό τινος ἀνάγκης ἐλαυνόμενος, σφοδρότερον πνεύσας τε διαρρήξας ἀπορρήγνυσιν ἐξ αὐτῶν τὸν κεραυνόν.

BISETVS. Ξηρὸς] τὸ ἐπίθετον ξηρὸς ἐν αὐτῷ τούτῳ τοῦ Ἀριστοφάνους στίχῳ ἐν ἐφείλει, ὡς ἐκ τῶν τῆς σχολίας εὑρημάτων δηλοῦται, ὥσπερ ἐν ἄλλοις τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων ἐλλειπῶς ἔχει.

Σχόλια. Κατακλεισθῇ.] ἀντὶ τοῦ στενοχωρηθῇ, συσχεθῇ. καὶ μεῖζον καὶ σφοδρότερον πνεύσῃ. ἐντεῦθεν δὲ δῆλον ὡς πυκνότατόν ἐστι τὸ τῶν νεφῶν σῶμα. εἰ γὰρ ἦν ἀραιόν, διεφορεῖτ' ἂν ὁ ἄνεμος κατ' ὀλίγον. Ὥσπερ κύστιν.] τὴν κοιλίαν. τὴν φῦσαν. εἴρηται δὲ φῦσα ἀφ' οὗ φυσᾶν πέφυκε, κύστις δὲ ἡ κοιλία διενήνοχε. τὸ μὲν γὰρ τῆς ὑγρᾶς περιττώσεως δεκτικὸν μόριον, ὀνομάζεται κύστις. τὸ δὲ τῆς ξηρᾶς, κοιλία. ὡς Ἀριστοτέλης περὶ ζώων ἱστορίας. ῥήξας δὲ διασκεδάσας, διασπορτίσας. Διασίοισιν.] Ἀθήνησιν ἑορτὴ Μειλιχίου Διός, μηνὸς Ἀνθεστηριῶνος φθίνοντος. Ἀπολλώνιος δὲ ὁ Ἀχαρνεὺς διαφέρει τὰ Διάσια ἀπὸ τῆς τοῦ Μειλιχίου Διὸς ἑορτῆς ὀνομάζεσθαι λέγων, ὡς δέ τινες ἀπὸ τοῦ φεύγειν αὐτοὺς τὰς εὐχὰς τὰς ἄτας ἄλλως. ἑορτὴ Διὸς τὰ Διάσια Ἀθήνησιν. ἐν ᾗ πανδημεὶ ἔξω τείχους συνιόντες, ἑορτάζουσιν.

Κἆτ' οὐκ ἔχων.] οὐκ ἔχαζον. Ἀττικῶς ἔλεγεν. οὐκ ἐκένουν. οὐκ ἔχεσα. ποιοῦσι δὲ τοῦτο, ἵνα μὴ διαρραγῇ. ἄλλως. οὐκ ἔχαζον. εἰώθασι δὲ κεντεῖν καὶ χέζειν, διὸ οὐ χαλεπαζόμενοι τῷ πνεύματι. ἔστι δὲ ἀπὸ τοῦ χάω χῶ. ἐξ οὗ τὸ χάζω, ὡς ἀπὸ τοῦ χλοῦ χλοάζω καὶ χνοῦ χνοάζω. Ἠδ' ἀρ ἐφυσᾶτο.] ὠγκοῦτο ὑπεμπιπλάμενον τῶν ἀρτυσέων. διαλακήσασα δὲ διαρραγεῖσα. λακὶς γὰρ τὸ σχίσμα. Προσπίλασε.] προσεμφράττεσθαι. οἰκείως δὲ τὸ προσπίλασε χρῆται ὡς ἐπὶ κοιλίας.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ ΣΤΙΧΩΝ η.

Σω. Ὦ τῆς μεγάλης σοφίας ἐπιθυμήσας ἄνθρωπε παρ' ἡμῶν.
Ὡς εὐδαίμων ἐν Ἀθηναίοις καὶ τοῖς Ἕλλησι γενήσει,
Εἰ μνήμων εἶ καὶ φροντιστὴς καὶ τὸ ταλαίπωρον ἔνεστιν
Ἐν τῇ ψυχῇ. καὶ μὴ κάμνεις, μήθ' ἑστὼς, μήτε βαδίζων.
Μήτε ῥιγῶν ἄχθει λίαν. μήτε γ' ἀριστᾶν ἐπιθυμεῖς.
Οἴνου τ' ἀπέχει καὶ γυμνασίων, καὶ τῶν ἄλλων ἀνοήτων.
Καὶ βέλτιστον τοῦτο νομίζεις, ὅπερ εἰκὸς δεξιὸν ἄνδρα.
Νικᾶν, πράττων καὶ βουλεύων, καὶ τῇ γλώττῃ πολεμίζων.
Στ. Ἀλλ' ἕνεκέν γε ψυχῆς στερρᾶς, δυσκολοκοίτου τε μερίμνης,
Καὶ φειδωλοῦ καὶ τρυσιβίου γαστρὸς καὶ θυμβρεπιδείπνου,
Ἀμέλει θαρρῶν, ἕνεκα τούτων ἐπιχαλκεύειν παρέχοιμ' ἄν.
Σω. Ἄλλο τι δῆτ' οὐ νομιεῖς εἶναι θεὸν οὐδένα. πλὴν ἅπερ ἡμεῖς.
Τὸ Χάος τουτὶ καὶ τὰς νεφέλας καὶ τὴν γλῶτταν. τρία ταυτί.
Στ. Οὐδ' ἂν διαλεχθείην ἀτεχνῶς τοῖς ἄλλοις οὐδ' ἂν ἀπαντῶν
Οὐδ' ἂν θύσαιμ' οὐδ' ἂν σπείσαιμ' οὐδ' ἐπιθείην λιβανωτόν.
Χο. Λέγε νυν ἡμῖν, ὅ, τι σοι δρῶμεν θαρρῶν. ὡς οὐκ ἀτυχήσεις
Ἡμᾶς τιμῶν καὶ θαυμάζων καὶ ζητῶν δεξιὸς εἶναι.
Στ. Ὦ δέσποιναι. δέομαι τοίνυν γ' ὑμῶν, τουτὶ πάνυ μικρόν,
Τῶν Ἑλλήνων εἶναί με λέγειν ἑκατὸν σταδίοισιν ἄριστον.
Χο. Ἀλλ' ἔσται σοι τοῦτο παρ' ἡμῶν. ὥστε τὸ λοιπόν γ' ἀπὸ τουδὶ

SYSTEMA PER INCISIONEM VERSVVM OCTO.

SO. O præclaræ sapientiæ amator: eam qui quæris apud nos:
Quàm tu inter Athenienses felix posthac eris atque beatus,
Si memor es & indagator: & ærumnæ patientia cordi
Tuo inest: neque fatigaris vel stando multùm, vel eundo:
Neque doles algens: neque prandere appetis: atque insuper omni
Vino abstines, atque exercitijs, & nugis alijs: &
Optimum id esse omnino ducis, quod conueniens viro honesto
Vincere agendo, consultando, bellando fulmine linguæ.
ST. At ego pro duro animo, pro somnifuga cura inuenienda,
Pro parco, & vitam discrucianti ventre, & non nisi thymbram
Comedente, (bono sis tantum animo) me incudem tibi dare possim.
SO. Ergo iam nihil aliud esse Deum credes: numina præter
Hæc nostra, Chaos, Nubes & Linguam: tria primordia rerum.
ST. Imò alijs Dijs ne loquar ego quidem: licet offerar ipsis
Obuiam: neque sacrificem: neque libem: neque thus ingeram in aras.
CH. Agè nunc, dic nobis audacter, quid vis tibi nos faciamus?
Nam si colere nos, atque admirari, tum industrius esse
Ita pergas: nūquā fortuna posthac vteris iniqua.
ST. O domina, oro vos igitur, rem non magnam: nempe, vti Græcos
Alios omnes dicēdo cētū stadijs vincere possim.
CH. Sanè hoc erit à nobis: vt ab hoc iam deinceps tempore nemo

Σχόλια. Μήτε ῥιγῶν.] ἐν γὰρ μόνῳ τῷ τρίβωνι ἐχείμαζον οἱ φιλόσοφοι μηδὲν ἐσθίοντες. Οἴνου τ' ἀπέχει.] τὸ αὐτὸ οὐκ εἶπε Σωκράτης. ἀλλὰ πίνειν μὲν αὐτὸν φησὶ πλεῖστον νήφειν δὲ τῷ συνήθη πράττειν. Ἀνοήτων.] τῶν ἀφροδισίων, τῆς τοιαύτης λαγνείας. τὸ γὰρ ἀνοηταίνειν, μωραίνειν διὰ τὸ ἀφροδισιάζειν ἔλεγον.

BISETVS. Ἀνοήτων] Εὐριπίδης ἐν Τρῳάσι.
Τὰ μῶρα γὰρ πάντ' ἐστὶν Ἀφροδίτη βροτοῖς,
Καὶ τοὔνομ' ὀρθῶς ἀφροσύνης ἄρχει θεᾶς.

Σχόλια. Τῇ γλώττῃ πολεμίζων.] τῇ γλώττῃ πολεμοῦσι τοὺς ἐναντίους οἱ ῥήτορες. ἐκ τούτων δὲ δείκνυσι τῶν τριῶν, ὡς ἔσται ἄριστος ἐν ἀνθρώποις, ὃς ἔν τε πράξει καὶ βουλῇ καὶ λόγῳ τοὺς ἄλλους νικᾷ. τὸ δὲ δυσκολοκοίτου δυσκόλως κοιμωμένης. τρυσιβίου δὲ, κεκολασμένους καὶ κατατετονότας τὸν βίον. Θυμβρεπιδείπνου.] θύμβρα εἶδος λαχάνου, ἀφ' οὗ δῆλον ὅτι λάχανα μόνον ἤσθιον εὐτελῆ, ἐπὶ δὲ

τὴν λαχάνου τότε καλουμένην τὴν εὐτελῶς καὶ φαύλως ζῶντα θυμβροτρωξ ἐποίησεν. Ἐπιχαλκεύειν.] παιδεύοντα οἱονεὶ ἄκμων. Τὸ Χάος τουτί.] Χάος λέγει τὸν ἀέρα. παρὰ τὸ κεχύσθαι. ἐτίμων δὲ καὶ τὴν γλῶτταν καὶ ἤσκουν τὴν πολυλογίαν. Οὐδ' ἂν διαλεχθείην.] ἀντὶ τοῦ οὐδὲ προσείποιμι. Οὐκ ἀτυχήσεις.] οὐκ ἀποτεύξῃ. ἀντὶ τοῦ τεύξῃ ὧν ἐθέλεις. δεξιὸς δὲ ἀντὶ τοῦ συνετὸς παιδευμένος.

Ἐν τῷ δήμῳ γνώμας μεγάλας οὐδεὶς νικήσει πλείονας ἢ σύ.

Magnas sententias in populo plures queas vincere, quàm tu.

Στρ. Μή μοι λέγειν γνώμας μεγάλας. οὐ γὰρ τούτων ἐπιθυμῶ,

SI. Nihil dicatis de magnis sententijs: neque enim expeto nosse:

Ἀλλ' ὅσ' ἐμαυτῷ στρεψοδικῆσαι, καὶ τοὺς χρήστας διολισθεῖν.

Sed quantum ad me, facite, vt ius inuertam, perdámque Danistas.

Χο. Τεύξει τοίνυν γ' ὧν ἱμείρεις. οὐ γὰρ μεγάλων ἐπιθυμεῖς.

CH. Sanè perfacile voti compos eris: neque enim ardua poscis.

Ἀλλὰ σεαυτὸν παράδος θαρρῶν τοῖς ἡμετέροις προπόλοισιν. (μα πιέζει.

Sed bono es animo, & nostris teipsum informandum trade ministris. (torquet,

Στρ. Δράσω τοῦθ' ὑμῖν πιστεύσας. ἡ γὰρ ἀνάγκη Διὰ τοὺς ἵππους τοὺς Κοππατίας, καὶ τὸν γάμον ὅς μ' ἐπέτριψεν.

ST. Isthuc faciam, vobis fretus: quia me penuria Propter equos Coppatias, & coniugium, quod me male perdit.

Σχόλια. Γνώμας μεγάλας.] δημηγορίας. Στρεψοδικῆσαι.] στρέψαι τὰς δίκας. πρὸς ταύτην δὲ τὴν λέξιν καὶ τὸ ὄνομα πεποίηται τῷ γέροντι Στρεψιάδης. τὸ δὲ τοὺς χρήστας διολισθεῖν. τοὺς δανειστὰς ἐκφυγεῖν. Προπόλοισι] προσφυξι καὶ θεράπουσι. λέγει δὲ τοῖς φιλοσόφοις. πιέζει δὲ, στενοχωρεῖ, ἀναγκάζει. Τοὺς Κοππατίας] μετὰ τοῦ χαράγματος καὶ τοὺς ἐκκακοφόρους αὐτοῦ τὴν οὐσίαν δηλοῖ. Ὅς μ' ἐπέτριψεν.] ὃς αἴτιός μοι πάντων τῶν συμβάντων κακῶν, ἢ δι' ὃν ἐδυστύχησα.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ Σκηνὴ πεμπτή.

ACTVS I. SCENA V.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ ΜΟΝΟΣ.

STREPSIADES SOLVS.

Βισετυς. Στρεψιάδης ἑαυτὸν ταῖς Νεφέλαις, καὶ τῷ Σωκράτει παντάπασιν διδασκαλίας, καὶ μαθήσεως χάριν ἐπιτρέπει.

Νῦν οὖν χρήσθων ἀτεχνῶς ὅτι βούλονται.
Τουτὶ τό γ' ἐμὸν σῶμ' αὐτοῖσι
Παρέχω τύπτειν. πεινῆν. διψῆν.
Αὐχμεῖν. ῥιγοῦν. ἀσκὸν δέρειν.
Εἴπερ τὰ χρέα διαφευξοῦμαι,
Τοῖς ἀνθρώποις τ' εἶναι δόξω.
Θρασύς. εὔγλωττος. τολμηρός. ἴτης.
Βδελυρός. ψευδῶν συγκολλητής.
Εὑρησιεπής. περίτριμμα δικῶν.
Κύρβις. κρόταλον. κίναδος. τρύμη.

NVnc ergò vtantur me, vti libitum est.
Ego meum hoc corpus prabebo,
Ad percutiendum, esuriendum,
Sitiendum, squalescendum, etiam
Algendum & pellem excoriandum:
Dummodò debita sic effugiam.
Neque me commoueat, si me homines
Dicant audacem, linguacem,
Petulantem, pracipitem, impurum,
Nugarum confabricatorem,
Fictorem verborum, rabulam,
Crepitaculum & astutam vulpem,

Σχόλια. Νῦν οὖν χρήσθων.] ἡ ἔκθεσις τῆς διπλῆς κώλων ἐστὶν ὁμοίων ἀναπαιστικῶν ια. ὧν τὸ πρῶτον τρίμετρον βραχυκατάληκτον, τὰ δὲ ἑξῆς δίμετρα ἀκατάληκτα, πλὴν τοῦ δωδεκάτου καὶ ἑπτακαιδεκάτου, ἀναπαιστικῶν βάσεων παρατελεύτων καλουμένων, καὶ τοῦ τελευταίου ἑφθημιμεροῦς ὄντος, καὶ παροιμιακοῦ ὡς εἴρηται καλουμένου. ἐπὶ τῷ τέλει δύο διπλαῖ ἔξω νενευκυῖαι. Χρήσθων.] κατὰ δυϊκὴν προφορὰν ὡς δυϊκὸν ἔχον τὸν σχηματισμόν. πληθυντικῶς δὲ νῦν λέλεκται χρήσθωσαν. ἀττικὴ δὲ ἡ τοιαύτη σύνταξις. οἷον ποιούντων ἐκεῖνοι, ἀντὶ τοῦ ποιείτωσαν. φρονούντων, ἀντὶ τοῦ φρονείτωσαν, ὡς καὶ ἐνταῦθα νῦν φησι, τὴν ἐξουσίαν αὐτοῖς παραδίδωμι τοῦ ἐμαυτοῦ σώματος. Τύπτειν.] ὑπὲρ τοῦ πιστεύεσθαι ἐμμένειν αὐτὸν τοῖς ὑποκειμένοις, προσέθηκε πλέον ἢ ἐκεῖνοι προσέταξαν. ὁ γὰρ τὸ μεῖζον ἐπαγγελλόμενος ὑπομένειν, πῶς οὐκ ἂν τὸ ἧττον ἐνέγκοι ῥᾳδίως. Ἀσκὸν δέρειν.] ἀντὶ τοῦ τὸ σῶμα ἐκδέρειν, εἰ δέοι καταφρονήσειν ἐκδερομένου τοῦ σώματος. Ἴτης.] ἰταμός. ἀναιδής. καὶ δι' αὐτῶν χωρῶν τῶν πραγμάτων. Βδελυρός.] καὶ τὸν πόρνον οὕτως ἐκάλεσαν, ὡς ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου Αἰσχίνης. καὶ τὸν μισθὸν ἄξιον. καὶ τὸ μισητὸν βδελύττεσθαι. ἢ τὸν ἀνελεύθερον. τὸ δὲ ψευδῶν συγκολλητής, ἀντὶ τοῦ ψευδοπλάστης. Κύρβις.) ἡ σανὶς ἔνθα ἦσαν οἱ νόμοι γεγραμμένοι. λέγει οὖν, εἰ ταῦτα ἄλλα δόξαιμι τοῖς πολλοῖς καὶ ἔμπειρος εἶναι τῶν νόμων καὶ τῶν λόγων, ἡδέως ἂν ὑπομείναιμι πᾶν ὁτιοῦν παθεῖν. ἄλλως. κύρβις ὁ περίεργος. ὃν οὐκ ἔστι λαθεῖν ὢ μνήμων. καὶ γὰρ αἱ κύρβεις πρὸς μνήμην εἰργάζοντο. Ἀπολλόδωρος δέ φησι πᾶσαν δημοσίαν γραφὴν καὶ νόμους κύρβεις καλεῖσθαι, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι λίθους ἱστάντες, τὸ δ' ὄχαν ἀνεχάραττον, ὡς μὲν ἀπὸ τῆς στάσεως στήλας, κύρβεις δὲ ἀπὸ τοῦ εἰς ὕψος

ψος ἀναβάσεως, ὕστερον δὲ τὰ ξύλα λελευκωμένα χαράξαντες, ὁμοίως ἐκάλεσαν. κύρβις οὖν ἡ περιέχουσα τὰς ἱερὰς γραφὰς στήλη. ἢ ὡς Ἐρατοσθένης φησὶν ἄξων Ἀθήνησιν οὕτω καλουμένους, ἐν ᾧ οἱ νόμοι περιέχονται. Πλούταρχος δὲ ἐν τῷ Σόλωνος βίῳ περὶ αὐτῶν λέγων, ἰσχύειν δέ φησι τοῖς νόμοις πᾶσιν εἰς ἑκατὸν ἐδόκει ἐνιαυτούς. καὶ ἐγκατεγράφησαν εἰς ξυλίνους ἄξονας ἐν πλαισίοις περιέχουσι στρεφομένους. ὧν ἔτι καθ' ἡμᾶς ἐν Πρυτανείῳ λείψανά τινα διεσώζετο. καὶ προσηγόρευσαν ὡς Ἀριστοτέλης φησὶ κύρβεις. καὶ Κρατῖνος ὁ κωμικὸς, εἴρηκέ που πρὸς τοῦ Σόλωνος καὶ Δράκοντος. οἷσι νῦν φρύγουσιν ἤδη τὰς κάχρυς ταῖς κύρβεσιν. ἔνιοι δέ φασιν ἰδίως ἐν οἷς ἱερὰ καὶ θυσίαι περιέχονται κύρβεις. ἄξονας δὲ, τοὺς ἄλλους

αὐτομάθης. Κρόταλον] εὔστομος καὶ εὔλαλος ὡς τὰ κρόταλα λάλος. Κίναδος.] εἶδός τι θηρίου. καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ στεφάνου. τοῦτο δὲ καὶ φύσει κίναδος τἀνθρώπιόν ἐστιν. οἱ δὲ, τὰ μὲν θηρία κίναδες ἀξιοῦσι καλεῖσθαι, ἰδίως δὲ τὴν ἀλώπεκα. καὶ Σοφοκλῆς ἐν Αἴαντι μαστιγοφόρῳ ἐν τῷ ἐπίτριπτον κίναδος ἐξῆρέ μ' ὅτι. κακοῦργος οὖν φησιν ὡς ἀλώπηξ. τινὲς δὲ κίναδος ζῷον μικρὸν τὸ αἰδοῖον εἴσωθεν καὶ ἔξωθεν. Τρῖμμα.] ὁ περιτετριμμένος ἐν τοῖς πράγμασιν, ὃν ἡμεῖς τρύπανον καλοῦμεν. τρύμα καὶ τρῆμα τὴν ὀπὴν φασι. θέλει οὖν εἰπεῖν λεπτολόγος καὶ εὔστομος ὡς τρύπανον. τρῦμα οὖν, τρύπανον ὡς πάντων περιγινόμενον, ἢ τριβὸς καὶ ταλαίπωρος. ἢ τριμαλιά.

Μάσθλης. εἴρων. γλοιός. ἀλαζών.
Κέντρων. μιαρός.
Στρόφις. ἀργαλέος. ματιολοιχός.
Ταῦτ' εἴ με λέγουσιν ἀπαντῶντες,
Δρώντων ἀτεχνῶς ὅ,τι χρήζουσι.
Κεἰ βούλονται νὴ τὴν Δήμητρ' ἐκ μου χορδὴν
Τοῖς φροντισταῖς παραθέντων.

Veteratorem, malitiosum,
Simulatorem, iactabundum,
Lubricum item, centonem, atque hominem
Spurcum & fœdum,
Versutum, difficilem, frivolum.
His si me criminibus lacerent
Occursantes: faciant ut lubet.
Et si voluerint, per Cererem,
Ex me chordam
Isti apponunto magistris.

Σχόλια. Μάσθλης.] ἰδίως καλεῖται ὁ ἱμάς ὁ κατειργασμένος καὶ ἔκλυτος. μάσθλης οὖν ὁ πολύτροπος καὶ μηδὲν βέβαιον μηδὲ σταθερὸν γινώσκων. ἀλλ' ἄλλα μὲν νοῶν, ἄλλα δὲ ποιῶν, οἱονεὶ τοὺς τρόπους ἔκλυτος. μάσθλης οὖν ὁ μεμαλαγμένος λῶρος. λέγει οὖν τὸν ὀλισθηρὸν καὶ διαβατικόν. Εἴρων.] πάντα παίζων ὑπὸ ἐρώτησιν εἰρωνευόμενος. Γλοιός.] τὸ αὐτὸ δηλοῖ τῷ μάσθλης. εἴληπται δὲ ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τοῦ ἐν τοῖς βαλανείοις ἐλαίου συναγότος. ὅπερ τοὺς ἐπιλαμβανομένους διολισθαίνειν πέφυκε. τοιοῦτος οὖν ὁ πρεσβύτης εὔχεται γενέσθαι τοὺς τρόπους, ἵνα διολισθαίνειν καὶ φεύγειν δύνηται τοὺς δανειστάς. καὶ μέχρι δὲ τοῦ δεῦρο τοὺς τῇ γνώμῃ σκάζοντας, καὶ μηδὲν σταθερὸν φρονοῦντας, ἀλλὰ ἄλλα μὲν ἐπαγγελλομένους, ἄλλα δὲ πράττοντας, διὰ τὸ τῆς γνώμης ὀλισθηρὸν καὶ ἄπιστον, γλοιοὺς καλοῦμεν. ἢ γλοιὸς λέγεται ὁ ῥύπος τοῦ ἐλαίου. λέγει οὖν τὸν ῥυπαρὸν τοὺς τρόπους. ἄλλως. γλοιὸς, ἐπὶ τοῦ ῥυπαροῦ καὶ μιαροῦ καὶ μικρολόγου παραλαμβάνεται. καὶ γὰρ ὁ ῥυπαρὸς διὰ τὴν ἄσκησιν συνάγει τὸν γλοιόν. ἐπὶ δὲ τὸ ἦθος μετενεχθὲν τὸ μοχθηρὸν δηλοῖ καὶ ὀλισθηρὸν καὶ εὐμετάβολον. Κέντρων.] φανερὸς ἐλεύθερος, ὅτι βασανιζομένοις αὐτοῖς κέντρα προσφέρουσιν. ἢ κέντρων. τουτέστι χαλεπὸς καὶ φευκτός. καθὸ καὶ τοὺς ὀνηλάτους κεντροτύπους καλοῦμεν τοὺς τοῖς κέντροις τύπτοντας. κέντρων δέ ἐστι τὸ ἐπιβαλλόμενον τοῖς ὄνοις ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων συρραφὲν σακκίον καὶ ἐπίσαγμα τῶν ὄνων. ἄλλως. οἱ ἐκ τῶν ἄλλων συναθροισμένοι ἐπὶ τοιαῦτά τινα τοῖς ὑποζυγίοις ῥιπτούμενα καλοῦνται κέντρωνες. οἱ δὲ τὸ λοίδορον ἀκούουσιν. οἱονεὶ κεντροτύπος ὁ κεκεντρωμένος καὶ φευκτός. Στρόφις.] ἀπὸ τοῦ στρόφιγγος ἡ μεταφορὰ ἐστὶ εὔστροφος καὶ εὐκίνητος ἐν τοῖς πράγμασι. λέγεται δὲ στρόφιγξ καὶ τοῖς σωλῆσιν ἐμβαλλόμενον, ὥστε τὸ τοῦ ὕδατος ἐπέχειν ὅτε τις θελήσει καὶ αὖ πάλιν ἀνιέναι φορεῖν. Ματιολοιχός.] ἤτοι ὁ χρυσομέτρης. μάτιον γὰρ εἶδος μέτρου. ἢ ὁ φειδωλὸς καὶ σμικρολόγος. ἢ ὁ μυκτηριστής. ὀξυνεῖ δὲ Ἡρωδιανός. ἢ ματαιῶν τὰ ἐλάχιστον. ἤτοι τὸν μάταια βουλευόμενον καὶ λοχῶντα.

Bisetus. Δρώντων] δρώντων, καὶ παραθέντων ἀττικῶς ἀντὶ τοῦ, δράτωσαν, παραθέτωσαν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ Σκηνὴ ἕκτη.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

ACTVS I. SCENA VI.

SOCRATES, STREPSIADES, CHORVS.

Σω. Λῆμα μὲν πάρεστι τοῦδί
Οὐκ ἄτολμον, ἀλλ' ἕτοιμον. ἴθι δή, ὡς
Ταῦτα μαθὼν παρ' ἐμοῦ,

Huic adest virile pectus
Non iners, sed impigrum. at tu iam dehinc
Scito, quòd hæc capiens,

Σχόλια. Λῆμα μὲν πάρεστι.] ἐπέκθεσις τῆς διπλῆς ἀμοιβαία, ἐκ κώλων κ. ὧν τὸ πρῶτον τροχαϊκὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ δεύτερον τροχαϊκὸν τρίμετρον καταληκτικόν. τὸ τρίτον δακτυλικὸν πενθημιμερές. τὸ τέταρτον ἀναπαιστικὸν πενθημιμερές. τὸ πέμπτον τροχαϊκὸν δίμετρον βραχυκατάληκτον ὃ καὶ εἶναι Φερεκράτειον ἀτελές. τὸ ἕκτον ἰαμβικὴ βάσις. τὸ ἕβδομον, ἀναπαιστικὸν δίμετρον βραχυκατάληκτον. τὸ ὄγδοον, ὅμοιον. τὸ ἔνατον ἰαμβικὸν πενθημιμερές, ὃ προῶδον καλεῖται. τὸ δέκατον ὅμοιον τῷ τρίτῳ. τὸ ἑνδέκατον ὅμοιον τῷ ἕκτῳ. τὸ δωδέκατον τροχαϊκὸν πενθημιμερές. τὸ τρισκαιδέκατον ἀναπαιστικὴ βάσις. τὸ τεσσαρεσκαιδέκατον ὅμοιον τῷ ἐνάτῳ. τὸ πεντεκαιδέκατον δακτυλικὸν ἑφθημιμερές. ὃ Ἀλκμάνειον καλεῖται. τὸ ἑκκαιδέκατον ὅμοιον τῷ τετάρτῳ. τὸ ἑπτακαιδέκατον ὅμοιον τῷ τρίτῳ. τὸ ὀκτωκαιδέκατον, ὅμοιον τῷ ἐνάτῳ. τὸ ἐννεακαιδέκατον ὁ

προτέλευτον ὀνομάζεται, δακτυλικὴ βάσις. τὸ εἰκοστὸν, A ὅμοιον τῷ συντιθεμένῳ κάτω.

Κλέος οὐρανόμηκες
Ἐν βροτοῖσιν ἕξεις.
Στ. Τί πείσομαι;
Σω. Τὸν πάντα χρόνον μετ' ἐμοῦ,
Ζηλωτότατον βίον ἀν-
θρώπων διάξεις.
Στ. Ἆρά γε τοῦτ' ἄρ' ἐγὼ
Ποτ' ὄψομαι;
Σω. Ὥστε σου πολλοὺς
Ἐπὶ ταῖσι θύραις
Ἀεὶ καθῆσθαι,
Βουλομένους ἀνακοινοῦσθαί
Τε καὶ εἰς λόγον ἐλθεῖν
Πράγματα κἀντιγραφὰς
Πολλῶν ταλάντων
Ἄξια σῇ φρενὶ
Συμβουλευσομένους μετὰ σοῦ.
Χο. Ἀλλ' ἐγχείρει τὸν πρεσβύτην, ὅ,τι περ μέλλεις προδιδάσκειν
Καὶ διακίνει τὸν νοῦν αὐτοῦ, καὶ τῆς γνώμης ἀποπειρῶ.
Σω. Ἄγε δὴ κάτειπέ μοι σὺ τὸν σαυτοῦ τρόπον.
Ἵν' αὐτὸν εἰδὼς ὅστις ἐστὶ μηχανὰς
Ἤδη 'πὶ τούτοις πρὸς σὲ καινὰς προσφέρω.
Στρ. Τί δέ, τειχομαχεῖν μοι διανοεῖ πρὸς τῶν θεῶν;
Σω. Οὔκ. ἀλλὰ βραχέα σου πυθέσθαι βούλομαι,
Εἰ μνημονικὸς εἶ. Στ. Δύο τρόπω νὴ τὸν Δία.
Εἰ μέν γ' ὀφείλεταί μοι μνήμων πάνυ.
Ἐὰν δ' ὀφείλω, σχέτλιος, ἐπιλήσμων πάνυ.
Σω. Ἔνεστι δῆτά σοι λέγειν ἐν τῇ φύσει;
Στ. Λέγειν μὲν οὐκ ἔνεστ', ἀποστερεῖν δ' ἔνι.
Σω. Πῶς οὖν δυνήσει μανθάνειν; Στ. Ἀμέλει καλῶς.
Σω. Ἄγε νῦν ὅπως ὅταν τι προβάλωμαι σοφὸν
Περὶ τῶν μετεώρων, εὐθέως ὑφαρπάσει.
Στ. Τί δαί; κυνηδὸν τὴν σοφίαν σιτήσομαι;
Σω. Ἄνθρωπος ἀμαθὴς οὑτοσὶ καὶ βάρβαρος.
Δέδοικά σ' ὦ πρεσβῦτα, μὴ πληγῶν δέῃ.
Φέρ' ἴδω τί δρᾷς, ἤν τίς σε τύπτῃ. Στ. Τύπτομαι.
Κἄπειτ' ἐπισχὼν ὀλίγον, ἐπιμαρτύρομαι.
Εἶτ' αὖθις ἀκαρῆ διαλιπὼν, δικάζομαι.

Decus usque ad Olympum
Proferes in orbe.
ST. *Quid hinc feram?*
SO. *Quid: tempore iam reliquo*
Vitam speciosissimam ages
Mecum beatus.
ST. *Quando erit hoc igitur*
B *Vt aspiciam?*
SO. *Tum tuas multos*
Factam ante fores
Semper sedere:
Qui tua consilia acquirant,
Cupiántque loqui ad te:
Dignáque mox pretio
Rescripta tecum,
C *Atque negocia*
Tractent, ex animo usque tuo.
CH. *Eia, aggredere hunc vetulum, quæ constituisti iam antè, docere:*
Animum ipsius prætenta, & vires explora ingenij eius.
SO. *Age tu, dic primùm hoc mihi, qui sint mores tui?*
D *Vt illis cognitis, cuiusmodi sient,*
Nouas in te admoueam nunc machinas meas.
ST. *Quid ergò: utrum tu expugnare hic me cogitas?*
SO. *Nō, sed pauca ex te interrogare volo. valen' Memoria?* ST. *Ita per Iouem: & gemino sanè modo.*
Nam si mihi quis debet: memor sum scilicet:
Sin ego cui debeo: oblitiosus sum nimis.
E SO. *Sed nullâne vis dicendi tibi naturâ inest?*
ST. *Vis dicendi haud inest, sed vis spoliandi inest.*
SO. *Quomodo igitur poteris discere?* ST. *Quietus es.*
SO. *Vide sis, ut si quid de rebus sublimibus*
Proposuero doctum, tu isthuc surripias statim.
ST. *Quid? utrúmne ego doctrinam arripiam, quasi canis?*
F SO. *Homo hic ineptus, & rudis est, & barbarus.*
Metuo tibi, senex, ne flagris egeas. age
Si quis te verberat, quid pateris? ST. *Verbera.*
Sed ubi me paulum continui, testes cito:
Rursum acquiescens paulum, mox in ius voco.

Σχόλια. Οὐρανόμηκες.] μέγιστον παρὰ τὸ ἐπουράνιον κλέος εἶν. πάλιν δὲ ὡς φιλόσοφος ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ τὴν λέξιν παρήγαγε, διὰ τὸ διδάσκειν τὰ οὐράνια. Πράγματα κἀντιγραφάς.] οὕτω γὰρ ἐκάλουν τὰς δίκας πάσας, πράγματα κἀντιγραφὰς διὰ τὰς ἀντιθέσεις καὶ λύσεις τῶν ἐπιφερομένων. τὸ δὲ ἑξῆς ἀνακοινοῦσθαι τὰ πράγματα καὶ τὰς ἀντιγραφάς. Ἄξια σῇ φρενί.] τὰ ἄξια πράγματα σου τῇ σῇ φρενὶ συμβουλευσομένους. Ἀλλ' ἐγχείρει.] ἐν ἐκθέσει δίστιχον ἀναπαιστικὸν τετράμετρον καταληκτικόν, ἐκθέσει G γὰρ μετὰ τὰς τοιαύτας περιόδους ἐπάγει δίστιχον. ἐπὶ τῷ τέλει τῆς μὲν ἐπεισθέσεως, ὃ νῦν συνήθως διπλῇ ἔξω τετύπωται. τὸ δὲ δίστιχον παράγραφος, καλεῖται δὲ ταῦτα πολυσχημάτιστα, διὰ τὸ διάφορα δέχεσθαι μέτρα. τὰ δὲ ἑξῆς λβ ἰαμβικά εἰσιν ἀκατάληκτα τρίμετρα. ὧν τελευταῖον, χρήσει τι κυπτάζεις ἔχων περὶ τὴν θύραν. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. Τειχομαχεῖν μοι διανοεῖ.] ἐντεῦθεν παρίστησι τὴν ἑαυτοῦ διάνοιαν. τὸ γὰρ μηχανὰς οὐχ ὡς ὁ Σωκράτης εἶπεν οὕτω καὶ αὐτὸς ἐνόησεν, ἀλλ' εἰς τειχομαχικὰ ὄργανα ἐξε-

τίτεδας

πίπτοιεν· ὁ ποιητὴς ταύτῃ τῇ λέξει ἔθηκεν. Ἀποστερεῖν δ' ἐπ.] πρὸς ὑμᾶς ἀνεκλέγετο. καὶ πρὸς τὸ αὐτοῦ γέροντος βούλευμα. τοῦτο γὰρ αὐτῷ σπουδάζεται, τὸ ἀποστερεῖν τοὺς δανειστάς. Ἀμέλει.] παρέλκει, ἀττικὴ δὲ ἡ φράσις. ἀντὶ τοῦ μὴ ἀθύμει. Ὑφαρπάσει.] ἀττικῶς δευτέρῳ προσώπῳ, ἀντὶ τοῦ ὑφαρπάσῃ. ἔπαιξε δὲ διὰ τοῦ ὑφαρπάσει αἰνιττόμενος τὴν κοινὴν φιλοσόφων διαβολήν· ἢ κἀκεῖνος ἐκ τῶν κοινῶν φιλοσόφων εἰκότως τὸ κωμῳδεῖν.

Σω. Ἴθι νυν κατάθου θοἰμάτιον. Στ. Ἠδίκηκά τι;
Σω. Οὔκ. ἀλλὰ γυμνοὺς εἰσιέναι νομίζεται.
Στ. Ἀλλ' οὐχὶ φωράσων ἔγωγ' εἰσέρχομαι.
Σω. Κατάθου. τί ληρεῖς; Στ. Εἰπὲ δή νυν μοι τοδί.
Ἢν ἐπιμελὴς ὦ καὶ προθύμως μανθάνω,
Τῷ τῶν μαθητῶν ἐμφερὴς γενήσομαι;
Σω. Οὐδὲν διοίσεις Χαιρεφῶντος τὴν φύσιν.
Στ. Οἴμοι κακοδαίμων, ἡμιθνὴς γενήσομαι;
Σω. Οὐ μὴ λαλήσεις. ἀλλ' ἀκολουθήσεις ἐμοί,
Ἀνύσας τί, δευρὶ θᾶττον. Στ. Ἐς τὼ χεῖρέ νυν
Δός μοι μελιτοῦτταν πρότερον. ὡς δέδοικ' ἐγώ,
Εἴσω καταβαίνων ὥσπερ ἐς Τροφωνίου.
Σω. Χώρει. τί κυπτάζεις ἔχων περὶ τὴν θύραν.

SO. *Age nunc, vestem depone.* ST. *Quid feci mali?*
SO. *Nihil: sed nudos ingredi leges iubent.*
ST. *Atqui ego non ingredior, ut hinc auferam aliquid.*
SO. *Depone, quid nugaris?* ST. *Dic hoc iam mihi,*
Si diligens fuero, atque cupide didicero:
Cuinam similis ex discipulis tuis ero?
SO. *Nihil ab ingenio Chaerephontis differes.*
ST. *Vae mihi misero: nam fiam semimortuus.*
SO. *Non fies, ne dixis: sed, sequere me ocyus,*
Ut perficias aliquid, propera. ST. *In manum prius*
Des mellitam placentam. Vah, ut mihi metuo,
Intrans, non secus ac si antrum adeam Trophonij.
SO. *Perge, quid hic ita circumspectas iuxta ostium?*

Σχόλια. Ἴθι νυν κατάθου.] ὥσπερ ἐποίουν ἐπὶ τῶν μυουμένων τὰ μυστήρια. ἀποδύσαι δὲ αὐτὸν βούλεται τὴν ἐσθῆτα. ὡς μέλλων δὲ ἐκεῖνος τύπτεσθαι, φησὶν ἠδίκηκά τι; ὁ δὲ τερατευόμενος ὡς ἐπὶ τῶν μυουμένων γυμνὸν εἰσάγει αὐτόν. Ἀλλ' οὐχὶ φωράσων.] ἔθος ἦν τοὺς εἰσιόντας εἰς οἰκίαν τινὸς ἐπὶ τῷ ἐρευνῆσαι, γυμνοὺς εἰσιέναι, ἵνα μή τι ὑπὸ τὰ ἱμάτια κρύψαντες λάθωσιν, ἢ ἵνα μὴ ὑπὸ ἔχθρας λάθωσιν ὑποβαλόντες τὸ ζητούμενον. καὶ ζημίας αἴτιοι τούτῳ γένωνται. οἱ γοῦν μέλλοντες εἰσιέναι ἵνα ἐπιθεάσωνται χρήματα τοῦ δημοσίου, ἢ κατ' ἔρευναν, γυμνοὶ εἰσήεσαν ἵνα μή τι ἀποκρύψωνται. Ἡμιθνὴς γενήσομαι.] ἐπεὶ ἐγγὺς ἐμφερὴς τὴν ἰδέαν ὁ Χαιρεφῶν. ἅτε φιλοσοφίᾳ συνεχῶς, παρὸ ἐκαλεῖτο νυκτερὶς καὶ πύξινος. Μελιτοῦτταν.] μᾶζαν τῷ μέλιτι δεδευμένην. ἔφερον δὲ εἰς ἐδόκουν τοῖς ὄφεσιν. Ὥσπερ ἐς Τροφωνίου.] ὁ Τροφώνιος ἐγένετο λιθοξόος ἄριστος. ὃς κατεσκεύασεν ἱερὸν ἐν τῇ Λεβαδείᾳ τῆς Βοιωτίας ὑπὸ γῆν ὃ καλεῖται Τροφωνίου. ἐκεῖ οὖν οἱ μυούμενοι καθίζονται ἐπὶ τοῦ στόματος γυμνοί, καὶ ἁρπάζονται ὑπό τινων πνευμάτων καὶ φέρονται ὑπὸ τὴν γῆν. ἐπειδὴ δὲ ἀπαντῶσι δαίμονες καὶ ὄφεις καὶ ἄλλα τινὰ ἑρπετά, βαστάζουσι πλακοῦντά τινα καὶ ῥίπτουσιν ἐπὶ τὸ ἐκφυγεῖν. καὶ μετὰ τὴν μύησιν, δι' ἄλλου στόματος ἀναρριπτοῦνται. ἄλλως οὕτως ὁ Χάραξ. Ἀγαμήδης ἄρχων Στυμφήλου τῆς Ἀρκαδίας ἔγημεν Ἐπικάστην. ἧς παῖς ἦν Τροφώνιος σκότιος. οὗτοι τοὺς τότε ὑπερέβαλλον πάντας εὐτεχνίᾳ. τόν τε ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνος ναὸν ἠργολάβησαν. ἐν Ἤλιδι δὲ ταμιεῖον χρυσοῦ κατεσκεύασαν Αὐγέᾳ. οἳ καταλείψαντες ἁρμὸν λίθου, νύκτας εἰσιόντες ἔκλεπτον τῶν χρημάτων ἅμα Κερκυόνι ὃς ἦν γνήσιος Ἀγαμήδους καὶ Ἐπικάστης υἱός. ὡς δὲ ἠπόρει λίαν Αὐγέας, ἐπιδημήσαντα Δαίδαλον ἔπεισε κατὰ φυγὴν Μίνωος ἐνστάνυσιν ἐξιχνεῦσαι τὸν φῶρα· ὁ δὲ παγίδας ἔστησεν. αἷς περιπεσὼν Ἀγαμήδης ἀναιρεῖται. Τροφώνιος δὲ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τεμὼν πρὸς τὸ μὴ γνωρισθῆναι, ἅμα Κερκυόνι φεύγει εἰς τὸν Ὀρχομενόν. Αὐγέου δὲ κατὰ κέλευσιν Δαιδάλου ὑπὲρ τῶν τῶν αἱμάτων ἴχνεσιν ἐπιδιώκοντος, καταφεύγουσιν ὁ μὲν Κερκύων εἰς Ἀθήνας ὡς Καλλίμαχος. Ὅς ποτε φυγὼν μὲν Ἀρκαδίην, ἡμῖν δὲ κακὸς παρενάσσατο γείτων. ὁ δ' ἕτερος εἰς Λεβάδειαν τῶν Βοιωτῶν, καὶ κατώρυχα ποιησάμενος οἴκησιν, διετέλει. τελευτήσαντι δὲ αὐτῷ μαντεῖον ἀψευδὲς ἐφάνη αὐτόθι. καὶ θύουσιν αὐτῷ ὡς θεῷ. πιστεύουσι δὲ υἱὸν Ἀλκάνδρου. ἄλλως. Ἐν μὲν τοῖς παλαιοῖς ἀντιγράφοις οὕτως εὗρον. πρῶτον μὲν ὅτι οἱ περὶ Ἀγαμήδην υἱὸν Ἀπόλλωνος καὶ Ἐπικάστης. οἱ δὲ Διὸς καὶ Ἰοκάστης. οἱ δὲ Ἐργίνου. οὗτοι ὡς Δαίδαλος μὲν τὸ τεῖχος ἐποίησεν, αὐτοὶ κεκλοφότες εἰσὶ κτῆσιν. καὶ τῷ ἑτέρῳ φεύγοντι διεχείνη γῆ, καὶ ἐδέξατο περὶ Λεβάδειαν. ὕστερον δὲ Βοιωτοῖς λιμώττουσιν ἔχρησεν ὁ θεὸς Τροφώνιον τιμᾶν. οἱ δὲ ἀγνοοῦντες ὅπου εἴη τὸ μνῆμα, σμήνει μελισσῶν προσέτυχον ἐξ ὑπορρῶγός τινος ἀνιοῦσιν. καὶ στοχασάμενοι τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐκέλευον δεῖν τινα κατελθεῖν θεασόμενον. ὃς εὑρὼν δύο δράκοντας, προσήγαγε μελιτούττας καὶ οὐκ ἠδικήθη. ἐξ οὗ τὸ ἔθος ἐγένετο. οἱ δὲ ἔνδον ὄντες χρηστηριασθῆναι, ἀγνοοῦντες ἀεισμένως καὶ στολῇ κεκοσμημένοι θεωροῦσι, κατίασι λόγχας ἔχοντες πρὸς τὸ βάλλειν τοὺς ὄφεις καὶ μὴ ἀδικηθῆναι ὑπ' αὐτῶν. καὶ πολλοὶ μὲν αὐθημερὸν ἐπανῆλθον, οἱ δὲ διὰ πλειόνων. ἐν δὲ τοῖς νεωτέροις, οὕτως. Ὁ Τροφώνιος ἀνὴρ ἦν πάνυ φιλόδοξος. ποιήσας οὖν ἐν Λεβαδείᾳ τῆς Βοιωτίας ὑπόγειον οἴκημα εἰσελθὼν ἐμαντεύετο. καὶ λιμαγχονηθεὶς ἀπέθανεν. ἐγκατῴκησαν δὲ δαιμόνιόν τι τὰς μαντείας ἐπιτελεῖ. εἰσήρχοντο οὖν ἐντὸς οἱ χρώμενοι ἔχοντες ἐν ταῖν χεροῖν πόπανα, ἵνα τοῖς ἐκεῖ ἐμφωλεύουσιν ὄφεσι διδόντες μηδὲν ὑπ' αὐτῶν δυσχερὲς πάσχωσιν. ὁ δὲ εἰσιὼν ἐκεῖσε λοιπὸν οὐκ ἔτι ἐγέλα διὰ τὴν τῶν ὄφεων ἔκπληξιν. ὅθεν καὶ παροιμία ἐπὶ τῶν ἀγελάστων καὶ συνωφρυωμένων, εἰς Τροφωνίου μεμάντευται. Τί κυπτάζεις ἔχων.] ἀττικῶς περιττεύει τὸ ἔχων. τὸ δὲ κυπτάζεις, στραγγεύῃ, διατρίβεις. Περὶ τὴν θύραν.] βαρέως διακείμενος εἰς τὸ εἰσιέναι δι' αὐτῆς.

A

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ ΚΩΛΩΝ η.

Χο. Ἀλλ' ἴθι χαίρων τῆς ἀνδρείας
Εἵνεκα ταύτης.
Εὐτυχία γένοιτ' ἀν-
θρώπῳ ὅτι προήκων
Ἐς βαθὺ τῆς ἡλικίας,
Νεωτέροις τὴν φύσιν αὑτοῦ
Πράγμασι χρωτίζεται
Καὶ σοφίαν ἐπασκεῖ.

CHORVS.

I Pede fausto, propter robur
Magnanimum istud
Prosperitas viro adsit,
Quòd spacium senectæ
Emeritæ cùm tetigit:
B Tamen negocijs animum suum,
Vt iuuenis, applicat,
Et sapientiam auget.

Σχόλια. Ἀλλ' ἴθι χαίρων.] τοῦτο διὰ τὸ εἰσάγεσθαι τὸν χορὸν ἐξιόντων τῶν ὑποκειτῶν, ὀνομάζεται κορωνίς. διὰ δὲ τὸ προτίθεσθαι τῆς παραβάσεως κατὰ τὸ ἔθος, ὀνομάζεται κομμάτιον. κώλων ὀκτώ. ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἀναπαιστικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. ἢ χοριαμβικὸν δίμετρον ὑπερκατάληκτον μεμιγμένον διασπονδείῳ. τὸ δεύτερον ἀναπαιστικὸν μονόμετρον. τὸ τρίτον καὶ τὸ ἑξῆς καὶ ἕβδομον καὶ τὸ μετ' αὐτό, χοριαμβικὰ δίμετρα καταληκτικὰ εἰς ἀμφίβραχυν περαιούμενα ἢ βακχεῖον διὰ τὸ ἀδιάφορον, λειποφαίνεται ἢ αὐτὰ κεκλημένα. τὸ πέμπτον, χοριαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ἕκτον ἀπὸ ἰαμβικῆς βάσεως εἰς χοριαμβικὴν ὑπερκατάληκτον.

C

BISETVS. Αὐτοῦ] ἢ αὐτοῦ χρηστέον, ἵνα τοῦτο πρὸς τῆς Στρεψιάδην ἀναφέροιτο. ἢ αὐτοῦ ἐπιρρηματικῶς ληπτέον, ἀντὶ τοῦ αὐτόθι, ἐν τῷ φροντιστηρίῳ.

Σχόλια. Χρωτίζεται] ἀντὶ τοῦ χρωματίζεται. ἀπὸ τοῦ δὲ ὁ χρωματισμὸς εἰς πρόσωπον γίνεται. αὐτὸς γὰρ κατὰ τοῦτο ἐχρωματίζετο διὰ τοῦ ἐπάγαγε τὴν αὐτοῦ φύσιν. ἐν ὅλον καὶ μέρος. διὰ μὲν τοῦ χρωματίζεται νοουμένου τοῦ ὅλου. διὰ δὲ τοῦ τὴν αὐτοῦ φύσιν, τοῦ μέρους.

BISETVS. Χρωτίζεται] Σ. πλησιάζει. λέγεται δὲ ἐπὶ τῶν μουσικῶν.

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ ΚΩΛΩΝ μα.

D

Τροχαϊκοὶ Καταληκτικοί.

Ὦ θεώμενοι κατερῶ πρὸς ὑμᾶς ἐλευθέρως
Τἀληθῆ, νὴ τὸν Διόνυσον τὸν ἐκθρέψαντά με.
Οὕτω νικήσαιμί τ' ἐγὼ καὶ νομιζοίμην σοφός,
Ὡς ὑμᾶς ἡγούμενος εἶναι θεατὰς δεξιούς,
Καὶ ταύτην σοφώτατ' ἔχειν τῶν ἐμῶν κωμῳδιῶν,

TRANSITVS CHORI.

Trochaici Catalectici.

O Spectatores, ego ad vos loquar, quæ vera sunt,
Liberè per Dionysum, qui me eduxit paruulum.
Sic ego vincam & æstimer sapiens, vt vos æstimo
E Spectatores candidos esse, & hanc Comœdiam
Præ alijs, quas scripsi, omnibus, ducere sapientissimam.

Σχόλια. Ὦ θεώμενοι.] ἡ παράβασις δοκεῖ μὲν ἐκ τοῦ χοροῦ λέγεσθαι. εἰσάγει δὲ τὸ ἑαυτοῦ πρόσωπον ὁ ποιητής. παράβασις δέ ἐστιν ὅταν ἐκ τῆς προτέρας στάσεως ὁ χορὸς μεταβὰς, ἀπαγγέλλῃ πρὸς τὸν δῆμον ἀφορῶν. εἴδη δὲ παραβάσεων ἑπτά, ἁπλᾶ μὲν τρία. κατὰ δὲ σχέσιν τέσσαρα. τὰ μὲν οὖν ἁπλᾶ ἐστὶ ταῦτα, κομμάτιον. παράβασις ὁμωνύμως ἢ καὶ ἀνάπαιστος καλεῖται, ἐπεὶ πολλάκις ἐν ταύτῃ τῷ ἀναπαίστῳ χρῆται. πνῖγος ὃ καὶ μακρόν. τὰ δὲ κατὰ σχέσιν, στροφή, ἀντίστροφος. ἐπίρρημα ἀντεπίρρημα, συμπίπτουσι γὰρ ἀλλήλοις τὸ κατὰ μέτρον καὶ τὰ κῶλα. ἡ γὰρ στροφή, ἔχει ὁμοίαν ἑαυτῇ τὴν ἀντίστροφον. καὶ τὸ ἐπίρρημα. ὡσαύτως τὸ ἀντεπίρρημα. τινὲς δὲ προστιθέασι καὶ ᾠδὴν καὶ ἀντῳδήν. ἔχουσι γὰρ καὶ ταῦτα σχέσιν πρὸς ἄλληλα. ἡ μὲν οὖν παράβασις ἡ ἐκ τούτων συγκειμένη τελεία ἐστί. εἰσὶ δὲ καὶ ἀτελεῖς παραβάσεις. ἑπτὰ δὴ ὄντων τῶν τῆς παραβάσεως μερῶν, ἐφ' ἕκαστον τῶν ἀπολελυμένων τριῶν, τίθεται ἡ παράγραφος. οὐχ ἧττον δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ μέλους καὶ τοῦ ἐπιρρήματος, ἂν μηδὲν ἀποδίδωται. ἐὰν δὲ ἢ τὰ ἀνακυκλούμενα τότε ἀντίστροφον τοῦ μέλους καὶ τὸ ἀντεπίρρημα, ἐπὶ τοῦ ἐπιρρήματος τίθεται ἡ ἔσω νενευκυῖα διπλῆ, ὑπὲρ τοῦ δηλῶσαι ὅτι ἐστὶ τὰ ἀνταποδιδόμενα. ἐπὶ δὲ τοῦ ἀντεπιρρήματος ἡ ἔξω νενευκυῖα. ἐν δὲ τοῖς ἀποδιδομένοις πάλιν, ἐφ' ἑκάστης στροφῆς παράγραφος. ἐπὶ δὲ τοῦ τελευταίου κώλου δύο διπλαῖ. ἡ μὲν κατ' ἀρχάς. ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος. ἀμφότεραι μὲν τοι ἔξω νενευκυῖαι, δηλοῦσαι ἡμῖν ὅτι ἀνταποδίδοται. τὸ δὲ μέτρον ἀσύστατον Εὐπολίδειον καλούμενον στίχων τροχαϊκῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν μέν, ὧν τελευταῖος ἐς τὰς ὥρας τὰς ἑτέρας εὖ φρονεῖν δοκήσετε. τὸ δὲ τροχαϊκὸν μέτρον, κατὰ πᾶσαν μὲν χώραν δέχεται τροχαῖον καὶ σπονδεῖον, πλὴν τῆς παρατελεύτου μὲν ὄντος τοῦ μέτρου χωλοῦ. καὶ κατὰ μὲν τὰς περιττὰς τρίβραχυν καὶ δάκτυλον εἰ τύχοι. τῶν δ' ἀρτίων τὰς μὲν ἑτέρας ἀνάπαιστον καὶ ὡς ἔφην ἐγχωρεῖν πάσῃ χώρᾳ. ἰδίως δὲ τὴν τετάρτην ἐν τούτοις ἴαμβον. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. ἐχρῆν δὲ τὴν λέξιν ὑπὸ τοῦ χ σημειῶσθαι. ἐχρήσατο γὰρ μετοχῇ ἀντὶ ὀνόματος. Νὴ τὸν Διόνυσον.] ἐπειδὴ ἐν Διονυσίοις παρῆλθε τὸ δρᾶμα. καὶ ἐν τοῖς Διονυσιακοῖς ἀγῶσι τὰ δράματα ἤγετο καὶ ἐδιδάσκετο. Οὕτω νικήσαιμί τ' ἐγώ.] διπλῆ ἐνθεσις εἰς τὴν παράβασιν. οὐχ ἡ αὐτὴ δέ ἐστιν οὐδὲ τοῦ αὐτοῦ μέτρου τῇ ἐν ταῖς Νεφέλαις πρώταις, ἀλλ' ὡς ὀλίγῳ πρότερον εἴρηται τοῦ καλουμένου Εὐπολιδείου.

F

G

Πρώτους ἠξίωσ' ἀναγεῦσ' ὑμᾶς, ἣ παρέσχε μοι	A Vtque vos primùm rogaui, vti gustetis hanc, mihi
Ἔργον πλεῖστον. εἶτ' ἀνεχώρουν ὑπ' ἀνδρῶν φορτικῶν	Quæ multum fecit negoti. Post secessi à viris
Ἡττηθεὶς οὐκ ἄξιος ὤν. ταῦτ' οὖν ὑμῖν μέμφομαι	Victus sordidis indignè: quod nunc vobis queror,
Τοῖς σοφοῖς, ὧν οὕνεκ' ἐγὼ ταῦτ' ἐπραγματευόμην.	Qui hic adestis sapientes, & quorum hæc ego gratia
Ἀλλ' οὐδ' ὣς ὑμῶν ποθ' ἑκὼν προδώσω τοὺς δεξιούς.	B. Commentatus sum: non vt vos volens prodam bonos.
Ἐξ ὅτου γὰρ ἐνθάδ' ὑπ' ἀνδρῶν, οἷς ἡδὺ καὶ λέγειν	Ex quo enim hic apud viros, quibus est suaue dicere,
Ὁ σώφρων τε χὠ καταπύγων, ἄριστ' ἠκουσάτην,	Et apud quos Cinædus & Castus optimè audiunt:
Κἀγώ, παρθένος γὰρ ἔτ' ἦν, κοὐκ ἐξῆν πω μοι τεκεῖν,	Et ego (nanque adhuc eram virgo, nec licebat mihi
Ἐξέθηκα, παῖς δ' ἑτέρα τις λαβοῦσ' ἀνείλετο,	C Parere) exposui fœtum: quem quæpiam alia sustulit.
Ὑμεῖς δ' ἐξεθρέψατε γενναίως, κἀπαιδεύσατε,	Vos autem educastis ingenuè, atque instituistis probe:
Ἐκ τούτου μοι πιστὰ παρ' ὑμῖν γνώμης ἔσθ' ὅρκια.	Ex hoc fida apud vos sunt sententia testimonia.
Νῦν οὖν Ἠλέκτραν κατ' ἐκείνην ἥδ' ἡ κωμῳδία	Nunc ergo secũdum Electram illam istbæc Comœdia
Ζητοῦσ' ἦλθ', ἤν που 'πιτύχῃ θεαταῖς οὕτω σοφοῖς.	D Quæritans venit, si fortè in spectatores bonos
Γνώσεται γάρ, ἤνπερ ἴδῃ, τἀδελφοῦ τὸν βόστρυχον.	Incidat: (nam cincinnum si videat fratris, statim
Ὡς δὲ σώφρων ἐστὶ φύσει, σκέψασθ'. ἥτις πρῶτα μὲν	Agnoscet) sed quàm sit hæc casta, vos cognoscite.
Οὐδὲν ἦλθε ῥαψαμένη σκύτινον καθειμένον.	Primùm non venit aliquid consuens coriacium,
Ἐρυθρὸν ἐξ ἄκρου, παχύ, τοῖς παιδίοις ἵν' ᾖ γέλως.	Rubrum, humile, à summo densum: vt sit pueris risui: neque

E

Σχόλια. Ἀναγεῦσ' ὑμᾶς.] διὰ τὸ ἐξετάσαι τὸ δρᾶμα. ὡς ἐπὶ βρώματος δὲ εἶπεν. Ὑπ' ἀνδρῶν.] τῶν κριτῶν τοῦτο ἐπὶ τῶν προτέρων νεφελῶν. Ταῦτ' οὖν ὑμῖν μέμφομαι.] ἐπεὶ οὐ Κρατίνῳ ἀλλ' Ἀμειψίᾳ δεύτερος ὤφθη. Οἷς ἡδὺ καὶ λέγειν.] εἰς τὸ ἐμὲ ἐπιδείκνυσθαι ἡδύ ἐστιν ἢ ἐλλογίμοις. Ὁ σώφρων] τὸ πρῶτον δρᾶμα γράψας ὁ ποιητὴς ἐξέθηκε τοὺς δαιταλεῖς, ἐν ᾧ σῶφρον μειράκιον εἰσάγει καὶ ἕτερον ἄχρηστον. εὐδοκίμησε δὲ σφόδρα ἐν τούτῳ τῷ δράματι. Ἄριστ' ἠκουσάτην.] ἀντὶ τοῦ ηὐδοκιμησάτην. οὐ γὰρ τότε ἐνίκησεν. ἐπεὶ δεύτερος ἐκρίθη ἐν τῷ δράματι. διόπερ, ἔστι μὲν αὐτὸ πρῶτον τῶν δραμάτων. ὑπὸ δὲ αἰδοῦς δι' ἑαυτοῦ ὑπεδέξατο αὐτό. Κοὐκ ἐξῆν πω μοι.] οὔπω ἐπέτρεπον ἐμαυτῷ τὸ λέγειν δημοσίᾳ διὰ τὸ νέον τῆς ἡλικίας. οὐ γὰρ πρῶτον δι' ἑαυτοῦ καθίει τὰ δράματα ὁ ποιητὴς εὐλαβούμενος. ἀπὸ δὲ τῶν ἱππέων ἤρξατο εἰσιέναι. νόμος δὲ ἦν μὴ εἰσελθεῖν τινα εἰπεῖν μήπω τεσσαράκοντα ἔτη γεγονότα. ὡς δέ τινες τριάκοντα. Ἐξέθηκα.] ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν λάθρα τικτουσῶν καὶ φοβουμένων γνωσθῆναι γυναικῶν. καὶ διὰ τοῦτο ἔξω ῥιπτουσῶν G τὰ βρέφη, ἵν' ἰδών τις ἀνέλοιτο. Εὐριπίδης. διὸ καὶ βουκόλοισιν ἐκθεῖναι βρέφος. λέγει οὖν Ἀριστοφάνης ὡς ἐποίουν αἰδούμενος ταύτην τὴν κωμῳδίαν ἔτεκον, ὥσπερ τι βρέφος ἔξω ἔρριψα. Παῖς δ' ἑτέρα.] Κλεωνίδης καὶ Καλλίστρατος. οὐ γὰρ δι' ἑαυτοῦ ἐδίδαξε τοὺς δαιταλεῖς πρῶτον αὐτὸ δρᾶμα. τὸ ἀνείλετο λαβοῦσα ἢ ἐκ μεταλήψεως τὸ ἀνεῖλεν ἐκ ἀπὸ θήρας, ἢ τὸ μὲν λαβοῦσα, διὰ τὸ ἐκ τῆς γῆς ὑπὸ τῶν χειρῶν ἄρειν. τὸ δὲ ἀνείλετο διὰ τὸ ἀναδέχεσθαι καὶ εἰσποιεῖν. Πιστὰ παρ' ὑμῖν.] ὅγουν μεγάλη πίστις ἐστί μοι πρὸς ὑμᾶς καὶ πληροφορεία. εἴρηται δὲ ἐκ μεταφορᾶς τῶν τὰς φιλίας δι' ὅρκων ποιούντων. Νῦν οὖν Ἠλέκτραν.] Αἰσχύλος ἐποίησε δρᾶμα Χοηφόρους. ἐν ᾧ Ἠλέκτρα παραγενομένη εἰς τὸν τάφον τοῦ πατρός, ἐκ τοῦ πλοκάμου τὸν ἀδελφὸν ἐγνώρισεν. αὕτη φησὶν ἡ κωμῳδία ἀδελφὴ οὖσα τῆς πρώτης, ὡς ἐν τοῖς Χοηφόροις Αἰσχύλου Ἠλέκτρα ἐκ τοῦ πλοκάμου τὸν ἀδελφὸν ἐπιζητοῦσα καὶ παραγενομένη πρὸς τὸν τάφον ὅπως αὐτὸν γνωρίσῃ ἦλθεν, εἰς ζήτησιν ἦλθε τῶν τότε θεατῶν. ἐπιγνώσεται γὰρ ἐάν τι ξύμβολον ἴδῃ ἐκείνων. Ἡ Χρυσόθεμις ἀπελθοῦσα θῦσαι τῷ πατρί, καὶ τὸν Ὀρέστου πλόκαμον ἐνταῦθα εὑροῦσα, εἶπε τοῦτο τῇ Ἠλέκτρᾳ. ἡ δὲ ἀπελθοῦσα ἐγνώρισεν αὐτὸν ὄντα Ὀρέστου. εἰ καὶ Σοφοκλῆς τοῦτο οὐ λέγει. λέγει οὖν ὁ ποιητὴς ὅτι εἰ ἐπαινεθήσεται παρ' ὑμῶν ἡ νῦν κωμῳδία, γνώσεται ὅτι ὑμεῖς ἐστὲ οἱ καὶ τὴν πάλαι αὐτῆς ἀδελφὴν ἐπαινέσαντες. Τἀδελφοῦ τὸν βόστρυχον.] ὃ ἐστι σύμβολον καὶ ἔπαινον ἐκείνων ἐπιγνώσεται ἐὰν ἴδῃ. Οὐδὲν ἦλθε.] παρέλκει τὸ γὰρ ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ. οὐδ' ἐν ἔτεσι. θέλει δὲ εἰπεῖν οὐκ ἦλθε συνήθως. Σκύτινον.] διεζωσμένοι γὰρ δερμάτινα αἰδοῖα οἱ κωμικοὶ εἰσῄεσαν τοῦ γέλωτος χάριν. θέλει δὲ εἰπεῖν αὐτοὺς φορτικοὺς χαρακτηρίζομένους. Ἐρυθρόν.] ἢ ἐρυθρὸν ἐξ ἄκρου ἢ ἐξ ἄκρου παχύ. ταῦτα γὰρ οἱ κωμικοὶ εἰσῆγον διὰ γέλωτα.

Οὐδ' ἔσκωψε τοὺς φαλακρούς, οὐδὲ κόρδακ' εἵλκυσεν.
Οὐδὲ πρεσβύτης ὁ λέγων τἄπη τῇ βακτηρίᾳ
Τύπτει τὸν παρόντ' ἀφανίζων πονηρὰ σκώμματα.
Οὐδ' εἰσῇξε δᾷδας ἔχουσ' οὐδ' ἰοὺ ἰοὺ βοᾷ.
Ἀλλ' αὐτῇ καὶ τοῖς ἔπεσι πιστεύουσ' ἐλήλυθεν.
Κἀγὼ μὲν τοιοῦτος ἀνὴρ ὢν ποιητὴς, οὐ κομῶ.
Οὐδ' ὑμᾶς ζητῶ 'ξαπατᾶν. δὶς καὶ τρὶς ταὐτ' εἰσάγων.
Ἀλλ' ἀεὶ καινὰς ἰδέας εἰσφέρων, σοφίζομαι,
Οὐδὲν ἀλλήλαισιν ὁμοίας καὶ πάσας δεξιάς.
Ὃς μέγιστον ὄντα Κλέων' ἔπαισ' ἐς τὴν γαστέρα.
Κοὐκ ἔτ' εἰσαῦθις γ' ἐπεπήδησά γ' αὐτῷ κειμένῳ.
Οὗτοι δ' ὡς ἅπαξ παρέδωκεν λαβὴν Ὑπέρβολος,
Τοῦτον δείλαιον κολετρῶσ' ἀεὶ, καὶ τὴν μητέρα.
Εὔπολις μὲν τὸν Μαρικᾶν πρώτιστον παρείλκυσεν,
Ἐκστρέψας τοὺς ἡμετέρους ἱππέας κακὸς κακῶς.
Προσθεὶς αὐτῷ γραῦν μεθύσην, τοῦ κόρδακος οὕνεκα.

Insectata caluos est, nec saltauit cordacem.
Neque senex, qui metra canit, praesentem baculo ferit,
Amotu è conspectu maledictis mordacibus:
Neque tadiferam introduxit: sed neque heu heu clamitat:
Sed sibiipsa & versibus fidens, in scenam venit.
Atqui ego vir tantus, Poëta tantus nihil superbio:
Neque vos quaerito fallere, bis térque introducendo eadem:
Sed nouas subinde formas infero, argutè & catè
A me inuentas, nihil inter se similes: omnes probas:
Qui etiam magnum illum Cleonem, in ventrem olim perculi,
Neque demum insultaui ipsi tacenti. Verùm hi comici
Nouitij, vt semel dedit ansam ad scribendum Hyperbolus,
Miserum istum semper proculcant, & matrem eius simul.
Eupolis quidem Maricam primùm in scenam protulit,
Nostrósque EQVITES in alium habitum malè commutauit malus,
Addiditque anum ebriam ad desaltandum Cordacem:

Σχόλια. Τοὺς φαλακρούς.] Εὔπολις ἔσκωψε τοὺς φαλακρούς, τοῦτο δ' οὐ δεδραμάτευσε (?). Οὐ κόρδακ' εἵλκυσεν] τρία εἴδη ὀρχήσεως. ἐμμέλεια μὲν, τραγική. σίκιννις, σατυρική. κόρδαξ, κωμική, ἥτις αἰσχρῶς κινεῖ τὴν ὀσφύν. Οὐδὲ πρεσβύτης ὁ λέγων.] ὡς Εὔπολις ἐν τοῖς Προσπαλτίοις. ἢ ὡς εἰς τοῦτο τὸ μέρος εὐεπίφορον ὄντα τὸν Ἕρμιππον. οἱ δὲ Σισύμβριον τὸν Σικυώνιον. Τύπτει τὸν παρόντ' ἀφανίζων.] καὶ γὰρ ἐκεῖνος τοῦ γελᾶν χάριν τοὺς ἐγγὺς ἑστῶτας ἔτυπτε τῇ βακτηρίᾳ. τὸ δὲ ἀφανίζων. ὁ ἐπὶ ἐκτοπίας καὶ ἄσεμνα ὄντα τὰ σκώμματα, δι' ὧν ἔδει σωφρονίζειν τοὺς κακῶς πράττοντας, ἐκτὸς ἑαυτοῦ ποιῶν τὰ πονηρὰ σκώμματα. ἢ τὸ ἀφανίζων, ἀντὶ τοῦ ἀφανεῖς ποιῶν. τουτέστι συγκαλύπτων τῷ γέλωτι τὰς εἰκῆ διεσκεμμένας αὐτοῦ κωμῳδίας καὶ εὐτελῶς πεπλασμένας. ἰστέον δ' ὅτι πάντα ὅσα ἂν λέγῃ, εἰς ἑαυτὸν τείνει. τοὺς μὲν γὰρ φάλητας εἰσήγαγεν ἐν τῇ Λυσιστράτῃ. τὸν δὲ κόρδακα ἐν τοῖς Σφηξί. τοὺς δὲ φαλακρούς, ἐν Εἰρήνῃ. τὸν δὲ πρεσβύτην ἐν Ὄρνισι. τὰς δὲ δᾷδας καὶ τὸ ἰοὺ ἰοὺ ἐν Νεφέλαις τοπρῶτον. Οὐδ' εἰσῇξε δᾷδας.] οὐκ ἔστι δῆλος τίνι παροινεῖ δίζει. ἀλλ' ἴσως ἑαυτῷ. ἐπεὶ πεποίηκεν ἐν τῷ τέλει τοῦ δράματος καιομένην τὴν διατριβὴν Σωκράτους, καί τινας τῶν φιλοσόφων λέγοντας ἰοὺ ἰού. ἐν δὲ ταῖς πρώταις Νεφέλαις, τοῦτο οὐ πεποίηκε. ποιήσει δὲ αὐτὸ μετὰ λόγου. οὗτοι δὲ ἀχαρίστως. Ἀλλ' αὐτῇ.] τῇ ἐπινοίᾳ τῆς ὑποθέσεως καὶ οἰκονομίᾳ καὶ τῇ χάριτι τῶν ἐπῶν θαρροῦσα. Οὐ κομῶ] οὐ σεμνύνομαι. χαριέντως δὲ λέγει ἐπεὶ φαλακρὸς ἦν. Δὶς καὶ τρίς.] καίτοι καὶ αὕτη δεύτερον εἰσήχθη. ἀλλ' ἴσως διαφόρως. δοκοῦσι δὲ καὶ οἱ ἄλλοι κωμικοὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν λημμάτων, τὰ αὐτὰ εἰσάγειν δράματα.

BISETVS. Ταὐτ' εἰσάγων] οὕτω γραπτέον, τ' αὔτ' εἰσάγων, ἀντὶ τοῦ, τὰ αὐτά, οὐ, ταῦτ', ἀντὶ τοῦ ταῦτα.

Σχολ. Ὃς μέγιστον ὄντα.] ὥσπερ ζῶντος αὐτοῦ διαλέγεται ἐν οἷς φησι Κλέωνα τὸν λάρον. καὶ Ἀνδρόνικος (?) δέ φησιν αὐτῷ, ὅτι Ἀλκαίου τεθνάναι δυσὶν ἔτεσιν ὕστερον. Ἵππαρχος δέ φησιν ἀφ' οὗ αἱ πρῶται Νεφέλαι ἐδιδάχθησαν. πῶς οὖν δεικνύεται καὶ τοῦ Μαρικᾶ μεμνημένος. ἐδιδάχθη μὲν πρὸ τῶν Νεφελῶν ὡς καὶ νῦν αὐτός φησιν. ἐκεῖ δὲ ὁ Εὔπολις ὡς τεθνηκότος Κλέωνος μέμνηται. ἢ ἐπεὶ οὐ φέρονται αἱ διδασκαλίαι τῶν δύο Νεφελῶν, οὐδὲν δυνάμεθα διαρθρῶσαι. οὐ Εὔπολις ἐπλάσατο τὴν Κλέωνος τελευτὴν ἐν Μαρικᾷ. Ἔπαισ' ἐς τὴν γαστέρα.] ἔτυψε. ἔγραψε γὰρ κατ' αὐτοῦ τοὺς ἱππέας. ἔτυψε ἐν τοῖς ἱππεῦσιν. ἀντὶ τοῦ ἠρξάμην τῇ πρώτῃ κωμῳδίᾳ. Κολετρῶσ' ἀεί.] κατὰ τὸ κόλον τύπτουσιν. ἢ καταπατοῦσιν. ἀπὸ τῶν τὰς ἐλαίας παιόντων. ἢ τὸ ἐναλλεσθαι τῇ κοιλίᾳ καὶ τύπτειν εἰς τὴν γαστέρα. κόλον γὰρ τὸ παχὺ ἔντερον. δῆλον δὲ ὅτι πρῶτος ὁ Μαρικᾶς ἐδιδάχθη τῶν δευτέρων Νεφελῶν. Ἐρατοσθένης δέ φησι Καλλίμαχον ἐγκαλεῖν ταῖς διδασκαλίαις. ὅτι φέρουσιν ὕστερον τρίτῳ ἔτει τὸν Μαρικᾶν τῶν Νεφελῶν, σαφῶς ἐνταῦθα εἰρημένον, ὅτι πρότερον καθεῖται. λανθάνει δ' αὐτόν φησιν, ὅτι ἐν μὲν ταῖς διδαχθείσαις οὐδὲν τοιοῦτον εἴρηκεν. ἐν δὲ ταῖς ὕστερον διασκευασθείσαις εἰ λέγεται, οὐδὲν ἄτοπον. αἱ διδασκαλίαι δὲ, δῆλον ὅτι τὰς διδαχθείσας φέρουσι. πῶς δ' οὐ συνεῖδεν ὅτι καὶ ἐν τῷ Μαρικᾷ προτετελευτήκει Κλέων. ἐν δὲ ταῖς Νεφέλαις λέγεται ὡς τὸν θεοῖσιν ἐχθρὸν τὸν βυρσοδέψην. Εὔπολις δὲ ἐν τοῖς Βάπταις τοὐναντίον φησὶν, ὅτι συνεποίησεν Ἀριστοφάνει τοὺς Ἱππέας. λέγει δὲ τὴν τελευταίαν παράβασιν. φησὶ δὲ κἀκεῖνος τοὺς Ἱππέας συνεποίησα τῷ φαλακρῷ τούτῳ δωρησάμενος. Κλέων ἀπέθανεν ἐπὶ Ἀμεινίου. πρὸ τού-

του δὲ Ἰσάρχος ἐφ' οὗ αἱ Νεφέλαι ἐδιδάχθησαν. ὁ μέντοι Ανδρολίων ἐπὶ Ἀλκαίου φησὶ τοῦ μετ' Ἀμινίαν, τὸν Κλέωνα φησὶν ὕστερον ἔτεσι τεθνάναι τῆς τῶν Νεφελῶν διδασκαλίας. ἐκείνως οὖν ὡς ἔτι περιόντι τῷ Κλέωνι λοιδορεῖται ὁ Ἀριστοφάνης. οὐ μόνον ἐν τοῖς προκειμένοις, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς τὸν Κλέωνα τὸν λάρον ὀνομάζει.

BISETVS. Κολετρῶσι] Σ. κολετρῶσι, κατὰ κῶλον τύπτουσι, διὰ τοῦ ω. εἰσὶ δὲ οἳ τὸ κῶλον, καὶ τὸ κόλον ταυτὸν εἶναι νομίζουσι. ὅθεν τὴν νόσον καὶ κωλικὴν, καὶ κολικὴν καλοῦσι. ἀλλ' οὐ καλῶς. τὸ γὰρ κῶλον τοῦ κόλου διαφέρει. κόλον γὰρ κατὰ τὸν Ἀθήναιον λέγεται ἡ τροφή. ὅθεν ὁ εὔκολος, καὶ ὁ δύσκολος, τουτέστι δυσάρεστος, καὶ στενόχωρος. ὅθεν καὶ κοιλία, ἡ τὴν τροφὴν δεχομένη. καὶ κόλον τὸ κενὸν, τὸ μάταιον, τὸ κολοβόν. Ὅμηρος, Πὰλ' αὔτως ἐν χερσὶ κόλον δόρυ. τουτέστι κολοβὸν, κεκολοβωμένον. Εὐστάθιος. κόλον ἡ τροφὴ, κόλον, τὸ μέγα, ἢ τὸ κολοβὸν, ὃ μὴ ἔχει ὁλότητα. κόλος βοῦς, ὁ κεκολουμένος τὰ κέρατα. κόλον δόρυ, τὸ κεκολουμένον τὴν αἰχμὴν, καὶ ἐκ τοῦ κόλον, καὶ βοῦς γίνεται τὸ κολοβός. οὕτω καὶ τὸ κολοβούμενον, ὃ καὶ κολούειν λέγεται. τὸ δὲ κῶλον, τὸ μέρος σημαίνει. καὶ κῶλον, τὸ μονέντερον, καὶ παχὺ τοῦ σώματος ἔντερον, ὅθεν ἡ διάθεσις κωλική. καὶ τὸ τοῦ λόγου πεζοῦ μέρος τι. καὶ παρὰ τοῖς Λυρικοῖς, τοῖς Κωμικοῖς, καὶ τοῖς Τραγικοῖς, τὰ κῶλα μέρος τοῦ ποιήματος αὐτῶν. περὶ τούτων δὲ ὁ Ἡφαιστίων ἀκριβέστερον πολλὰ παραδέδωκεν. ἀλλαχοῦ δὲ ἄλλαι τοῦ κώλου σημασίαι.

Σχόλια. Καὶ τὴν μητέρα.] τὴν Ὑπερβόλου. τὴν δοκοῦσαν ἐν ταῖς ἀρτοπώλισι. πολλὰ κατ' αὐτῆς εἶπεν Ἕρμιππος. Εκστρέψας.] παίζων τὰ ἱμάτια φησὶν ἔλαβεν.

Ην Φρύνιχος πάλαι πεποίηχ', ἣν τὸ κῆτος ἤσθιεν.

Qualem olim introduxit Phrynichus, deuoratam à belua,

Εἶθ' Ἕρμιππος αὖθις πεποίηκεν εἰς Ὑπέρβολον.

Maris. Exinde nouam rursus fecit Hermippus in Hyperbolum:

Ἄλλοι τ' ἤδη πάντες ἐρείδουσιν εἰς Ὑπέρβολον.

Et nunc cæteri simul omnes ingruunt in Hyperbolum:

Τὰς εἰκοὺς τῶν ἐγχέλεων τὰς ἐμὰς μιμούμενοι.

Imitantes meam de anguillis sat notam imaginem.

Ὅς τις οὖν τούτοισι γελᾷ, τοῖς ἐμοῖς μὴ χαιρέτω.

His quicunque applaudit, is ne delectetur meis.

Ἢν δ' ἐμοὶ καὶ τοῖσιν ἐμοῖς εὐφραίνησθ' εὑρήμασιν,

Sin voluptatem aliquam ex me meisque inuentis percipitis:

Ἐς τὰς ὥρας τὰς ἑτέρας εὖ φρονεῖν δοκήσετε.

Reliquum in tempus recte vos sapere indicauero.

Σχόλια. Ἣν Φρύνιχος.] φέρεται ὑποθέσεως Φρυνίχου. ὡς τότε οὖν ἐκείνην φράζων εἰς γραῦν ἐκκειμένην τῷ κήτει. καὶ ἴσως ἐν Ὑπερβόλῳ ἂν λέγοι αὐτὸς, ὅτι τὸ κῆτος ἤσθιεν. ἄλλως, εἰσῆγε γραῦν Φρύνιχος ὑπὸ κήτους ἐσθιομένην κατὰ μίμησιν Ἀνδρομέδας διὰ γέλωτα τῶν θεατῶν. ἦν δὲ καὶ αὐτὸς κωμῳδίας ποιητής. Εἶθ' Ἕρμιππος] Ἕρμιππος δράματα ἐποίησεν εἰς Ὑπέρβολον. ἔοικε δὲ τὸ τὰς ἀρτοπώλιδας λεχθὲν, κατ' αὐτοῦ σημαίνειν.

BISETVS. Τὰς εἰκοὺς] ἐν τοῖς πρότερον ἀντιγράφοις τὸ εἰκὼς κακῶς μετὰ περισπωμένης ἐγράφετο. ἀλλὰ γραπτέον εἰκοῦς, ὡς Λητοῦς ἐν τῇ αἰτιατικῇ πληθυντικῇ κατὰ τοὺς γραμματικοὺς κανόνας. εἰκὼ δὲ, εἰκόος, εἰκοῦς, καὶ εἰκὼν, εἰκόνος ταυτόν. Εὐριπίδης Μηδείᾳ, Ἄψυχον εἰκὼ προσβλέπουσα σώματος.

Σχόλια. Τῶν ἐγχέλεων.] ἀντὶ τοῦ λέξεων εἰπεῖν, ἐγχέλεων ἔφη. παρόσον ἐν τοῖς Ἱππεῦσιν ἐμνήσθη τῶν ἐγχέλεων, ὅπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρώμενοι πεπόνθασι. τὸ δὲ διὰ παραβολῆς εἰκάζειν τῆς πόλεως τὰ πράγματα ἐξ αὐτοῦ φησὶ εἰληφέναι τοὺς ἄλλους ὁ Ἀριστοφάνης. Τούτοισι γελᾷ.] εἴ τις ἐκείνοις τέρπεται καὶ ἡδέως ἀκούει, τοῖς ἐμοῖς μὴ προσίτω. Εὖ φρονεῖν.] παρ' ὑπόνοιαν. δέον γὰρ εἰπεῖν ἐλεύσεσθε, ἐπήνεγκεν ὅτι φρόνιμοι δόξετε εἶναι καὶ εὔνομοι καὶ εὐφρονοῦντές μοι. διὸ ἐπισημαίνου τὴν λέξιν ὅδε τὸ χ.

ΩΔΗ ΚΑΙ ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιβ.

STROPHE, CONVERSIO CHORI.

Χο. Ὑψιμέδοντα μὲν θεῶν
Ζῆνα τύραννον, ἐς χορὸν
Πρῶτα μέγαν κικλήσκω.

Principio Iouem Optimum
Maximum, ad hunc chorum inuoco,
Cælicolum potentem,

Σχόλια. Ὑψιμέδοντα μέν.] τοῦτο ᾠδὴ καὶ στροφὴ ὀνομάζεται, διὰ τὸ στροφήν τινα ποιεῖσθαι τὸν χορὸν ἀπὸ τοῦ πρὸς τοὺς θεατὰς ὁρᾶν καὶ ᾄδειν εἰς ἕτερον ἀφορῶντα μέρος. ἔστι δὲ ὡς ἐπιτοπλεῖστον εἰς θεοὺς ᾠδή. ἔστι δὲ ἡ παροῦσα στροφὴ κώλων ιβ. ὧν τὸ πρῶτον χοριαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον ἐπιμεμιγμένον διιάμβῳ. τὸ β' ὅμοιον. τὸ τρίτον δίμετρον καταληκτικὸν, ἐπιμεμιγμένον βακχείῳ. ὃ καλεῖται ἑφθημιμερές

ταῖς Θίσεσι. καὶ Διονύσιος ὁ Χαλκιδεὺς ἐν πρώτῳ κτίσεως. καὶ ἔθνος φησὶν Ἀρκαδίας, σελήνας εἶναι. Μνασέας δὲ φησὶ Προσέληνον Ἀρκάδων βασιλεῦσαι. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῇ Τεγεατῶν πολιτείᾳ φησὶν ὅτι βάρβαροι τὴν Ἀρκαδίαν ᾤκησαν. οἵ τινες ἐξεβλήθησαν ὑπὸ τῶν νῦν Ἀρκάδων πρὸ τοῦ ἐπιτεῖλαι τὴν σελήνην. διὸ καὶ προσωνομάσθησαν Προσέληνοι. Δουρὶς δὲ ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ τῶν Μακεδονικῶν Ἀρκάδα φησὶν ἀφ' οὗ ἡ Ἀρκαδία κέκληται, Ὀρχομενοῦ υἱόν. διὸ καὶ τὸ παμὸν τῆς Ἀρκαδίας Ὀρχομενὸν. τινὲς δέ φασιν Ἐνδυμίωνα εὑρηκέναι τὰς περιόδους τῆς σελήνης. ὅθεν καὶ Προσεληνίους τοὺς Ἀρκάδας κληθῆναι. ἔνιοι δὲ ὑπὸ Τυφῶνος. ὑπὸ δὲ Ἀτλαντος καὶ Σειρᾶς ὥρας εἴρηκεν. ἄλλως. ἀντὶ τοῦ ἀρχαῖε καὶ μωρέ. τοὺς γὰρ μωροὺς ἀρχαίους ἐκάλουν ἀπὸ τῆς ἱστορίας. τοὺς Ἀρκάδας κατὰ τοὺς πρὸ σελήνης χρόνους, ἐν τοῖς ἐρήμοις διάγειν ἢ ὑπὸ τῆς ὕλαις καὶ ἐκ τῶν ἀποπιπτόντων καρπῶν διαζῆν. φιλονεικησάντων δέ ποτε Ἀρκάδων καὶ τῶν Φρυγῶν καὶ Περσῶν περὶ τῆς ἀρχαιότητος καὶ εἰς κρίσιν ἐλθόντων, Ψαμμήτιχος ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου λαβὼν δύο ἀρτίτοκα παιδία, ἔν τινι ἀπέκλεισε τόπῳ καὶ αἶγας ἐποίησε ταῦτα θηλάζειν. ἄλλοι δέ φασιν οὐκ αἶγας, ἀλλὰ τὰς ἑαυτῶν μητέρας, ἐκτετμημένας τὰς αὐτῶν γλώττας ἵνα μὴ δυνῶνται διδάσκεσθαι ὁμιλούσων ἀλλήλαις τὰ παιδία. ἐπειδὴ μετὰ τριττὸν χρόνον ἐκέλευσε σιωπῶντα ἄνδρα εἰσελθεῖν πρὸς αὐτά. εἰσελθόντος δὲ αὐτοῦ προσεπήδησαν τὰ παιδία λέγοντα βεκ. ἔστι δὲ τῷ Φρυγιστὶ, ἄρτος. ἐκ τούτου Φρύγες ἐνίκησαν ἀρχαιότεροι. ἀπὸ ἱστορίας οὖν εἴρηται ἡ λέξις. ἔστι δὲ παρ' Ἡροδότῳ ἔνθα περὶ Ψαμμητίχου φησί. ἰδίον δὲ εἰπεῖν προσέληνε, τὸ βεκ παρέπλεξεν, ὅπερ ἐστὶ κατὰ Φρύγας ἄρτος. ἀπὸ σεληνόβλητε καὶ ἀπόπληκτε.

Οὐδὲ Κλεώνυμον οὐδὲ Θέωρον. καίτοι σφόδρα γ' εἴσ' ἐπίορκοι.

Ἀλλὰ τὸν αὑτοῦ γε νεὼν βάλλει, καὶ Σούνιον ἄκρον Ἀθηνῶν.

Καὶ τὰς δρῦς τὰς μεγάλας. τί παθών. οὐ γὰρ δὴ δρῦς ἐπιορκεῖ.

Στ. Οὐκ οἶδ' ἀτὰρ εὖ λέγειν φαίνει. τί γάρ ἐστι δῆθ' ὁ κεραυνός;

Σω. Οταν εἰς αὐτὰς ἄνεμος ξηρὸς μετεωρισθεὶς κατακλεισθῇ,

Ἔνδοθεν αὐτὰς ὥσπερ κύστιν φυσᾷ. κἄπειθ' ὑπ' ἀνάγκης

Ῥήξας αὐτὰς ἔξω φέρεται σοβαρὸς, διὰ τὴν πυκνότητα.

Ὑπὸ τοῦ ῥοίβδου καὶ τῆς ῥύμης, αὐτὸς ἑαυτὸν κατακάων.

Στ. Νὴ Δί'. ἐγὼ γοῦν ἀτεχνῶς ἔπαθον τουτί ποτε Διασίοισιν.

Ὀπτῶν γαστέρα τοῖς συγγενέσιν, κᾆτ' οὐκ ἔσχων ἀμελήσας.

Ἡ δ' ἄρ' ἐφυσᾶτ'. εἶτ' ἐξαίφνης διαλακήσασα πρὸς αὐτὼ

Τὠφθαλμώ μου προσετίλησε, καὶ κατέκαυσεν τὸ πρόσωπον.

Atque Theorum, atque Cleonymum eodem sacro percutit igni:

Quandoquidem supra modum & illi periuri: sed in ædem

Ipse suam furit, & concutit, aut excelsa cacumina Suni,

Aut rigidas quercus, quid ab his patitur? nummam peierat ilex?

ST. *Ego nescio, nam mihi videre tu non male dicere: sed quid*

Ipsum est fulmē? SO. *quādo ventus in ipsas sub- (nectus, ibique*

Inclusus fuerit: tūc ipsas, ceu vesicā, inflat: & act

Vi, nubē perrūpit: & extra violento cum impete fertur,

Propter crassitiem, atque à stridore & vi sesemet (adurit.

ST. *Per Iouem. Equidem ego isthuc inscitè in Dialis festo, aliquando*

Expertus sum: cùm ventriculum assarem agnatis: negligensq;

Cultro non aperirem, vt spiritus exiret: ibi ille repente

Fuit inflatus, mediúsque crepans, oculos mihi polluit ambos

Et stercore cōmaculauit: faciémque mihi feruor (adussit.

Σχόλια. Σφόδρα γ' εἴσ' ἐπίορκοι.] οὗτοι οὓς εἶπεν, ὡς ἐπίορκοι καὶ εἰς ἀλλήλους καὶ οἱ κωμῳδοῦνται. Καὶ Σούνιον ἄκρον Ἀθηνῶν.] χάρις ἐστὶν ἐκ στίχου τοῦ ἀλλοτρίου ὡς ἔφη Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ἐν τῷ περὶ ἑρμηνείας. οὐκέτι γὰρ ὁ Ζεὺς κωμῳδεῖσθαι δοκεῖ, ἀλλ' Ὅμηρος, καὶ ὁ στίχος Ὁμηρικός. Τὰς δρῦς γε τὰς μεγάλας.] ὅτι τοῖς ὑψηλοῖς καὶ τοῖς δένδροις ἐμπίπτει ὁ κεραυνός. σημειωτέον δὲ ὅτι Πελοποννήσιοι ἀρσενικῶς λέγουσι τοὺς δρῦς. Οὐκ οἶδ' ἀτάρ.] ἐστενοχωρήθη ὑπὸ τῶν Σωκράτους λόγων. Ξηρός.] εὔδιος καὶ ξηρὸς καὶ μηδεμίαν ὑγρασίαν ἔχων. φησὶ δὲ ὅτι ἄνεμος ἐμπεσὼν τῇ Νεφέλῃ, καὶ ὑπό τινος ἀνάγκης ἐλαυνόμενος, σφοδρότερον πνεύσας καὶ διαρρήξας ἀπορρήγνυσιν ἐξ αὐτῶν τὸν κεραυνόν.

Bisetvs. Ξηρός] Τὸ ἐπίθετον ξηρὸς ἐν αὐτῷ τούτῳ τοῦ Ἀριστοφάνους στίχῳ ἐστὶν ὀφειλετικῶς ἐκ τῶν τῆς χολιαστοῦ ῥημάτων δηλοῦται, ὅπερ ἐν ἄλλοις τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων ἐλλειπῶς ἔχει.

Σχόλια. Κατακλεισθῇ.] ἀντὶ τοῦ στενοχωρηθῇ, συσχεθῇ. καὶ μεῖζον καὶ σφοδρότερον πνεύσῃ. ἐντεῦθεν δὲ δῆλον ὡς πυκνότατόν ἐστι τὸ τῶν νεφῶν σῶμα. εἰ γὰρ ἦν ἀραιὸν, διεφορεῖτ' ἂν ὁ ἄνεμος κατ' ὀλίγον. Ὥσπερ κύστιν.] τὴν κοιλίαν. τὴν φῦσαν. εἴρηται δὲ φῦσα ἀφ' οὗ πνεῖν πέφυκε, κύστις δὲ κοιλίας διαλύσεως. τὸ μὲν γὰρ τῆς ὑγρᾶς περιττώσεως δεκτικὸν μόριον, ὀνομάζεται κύστις. τὸ δὲ τῆς ξηρᾶς, κοιλία. ὡς Ἀριστοτέλης περὶ ζώων ἱστορίας. ῥήξας δὲ διασχίσας διασκεδάσας. Διασίοισιν.] Ἀθήνῃσιν ἑορτὴ Μειλιχίου Διός, μηνὸς Ἀνθεστηριῶνος φθίνοντος. Ἀπολλώνιος δὲ ὁ Ἀχαρνεὺς διακρίνει τὰ Διάσια ἀπὸ τῆς τοῦ Μειλιχίου Διὸς ἑορτῆς ὀνομάζεσθαι λέγων. ὡς δέ τινες ἀπὸ τοῦ φυγεῖν αὐτοὺς τὰς εὐχὰς τὰς ἄτας ἄλλως. ἑορτὴ Διὸς τὰ Διάσια Ἀθήνῃσιν. ἐν ᾗ πανδημεὶ ἔξω τείχους συνιόντες, ἑορτάζουσιν.

Κᾆτ' οὐκ ἔχων.] οὐκ ἔχαζον. Ἀττικῶς ἔλεγεν. οὐκ ἐνέδωκα. οὐκ ἔσχιζον. ποιοῦσι δὲ τοῦτο, ἵνα μὴ διαῤῥαγῇ. ἄλλως. οὐκ ἔχαζον. εἰώθασι δὲ κεντεῖν καὶ σχίζειν, διὸ οὐ χαριζόμενοι τῷ πνεύματι. ἔστι δὲ ἀπὸ τοῦ χάω χῶ. ἐξ οὗ τὸ χάζω, ὡς ἀπὸ τοῦ χλοῶ χλοάζω καὶ χνοῶ χνοάζω. Ἠδ' ἄρ' ἐφυσᾶτο.] ὠγκοῦτο ἐπαιρόμενον τὴν ἀρτύσιν. διαλακήσασα δὲ διεῤῥάγη. λακὶς γὰρ τὸ σχίσμα. Προσεπίλησε.] προσεῤῥάντισεν. οἰκείως δὲ νῦν προσεπίλησε χρῆται ὡς ἐπὶ κοιλίας.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ ΣΤΙΧΩΝ η'.

Σω. Ὦ τῆς μεγάλης σοφίας ἐπιθυμήσας ἄνθρωπε παρ' ἡμῶν.
Ὡς εὐδαίμων ἐν Ἀθηναίοις καὶ τοῖς Ἕλλησι γενήσει,
Εἰ μνήμων εἶ καὶ φροντιστὴς καὶ τὸ ταλαίπωρον ἔνεστιν
Ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ μὴ κάμνεις, μήθ' ἑστὼς, μήτε βαδίζων.
Μήτε ῥιγῶν ἄχθει λίαν. μήτε γ' ἀριστᾶν ἐπιθυμεῖς.
Οἴνου τ' ἀπέχει καὶ γυμνασίων, καὶ τῶν ἄλλων ἀνοήτων.
Καὶ βέλτιστον τοῦτο νομίζεις, ὅπερ εἰκὸς δεξιὸν ἄνδρα.
Νικᾶν, πράττων καὶ βουλεύων, καὶ τῇ γλώττῃ πολεμίζων.
Στ. Ἀλλ' ἕνεκέν γε ψυχῆς στεῤῥᾶς, δυσκολοκοίτου τε μερίμνης,
Καὶ φειδωλοῦ καὶ τρυσιβίου γαστρὸς καὶ θυμβρεπιδείπνου,
Ἀμέλει θαῤῥῶν, ἕνεκα τούτων ἐπιχαλκεύειν παρέχοιμ' ἄν.
Σω. Ἄλλο τι δῆτ' οὐ νομιεῖς εἶναι θεὸν οὐδένα. πλὴν ἅπερ ἡμεῖς.
Τὸ Χάος τουτὶ καὶ τὰς νεφέλας καὶ τὴν γλῶτταν. τρία ταυτί.
Στ. Οὐδ' ἂν διαλεχθείην ἀτεχνῶς τοῖς ἄλλοις οὐδ' ἂν ἀπαντῶν
Οὐδ' ἂν θύσαιμ' οὐδ' ἂν σπείσαιμ' οὐδ' ἐπιθείην λιβανωτόν.
Χο. Λέγε νυν ἡμῖν, ὅ,τι σοι δρῶμεν θαῤῥῶν. ὡς οὐκ ἀτυχήσεις
Ἡμᾶς τιμῶν καὶ θαυμάζων καὶ ζητῶν δεξιὸς εἶναι.
Στ. Ὦ δέσποιναι. δέομαι τοίνυν γ' ὑμῶν, τουτὶ πάνυ μικρόν,
Τῶν Ἑλλήνων εἶναί με λέγειν ἑκατὸν σταδίοισιν ἄριστον.
Χο. Ἀλλ' ἔσται σοι τοῦτο παρ' ἡμῶν. ὥστε τὸ λοιπόν γ' ἀπὸ τουδὶ

SYSTEMA PER INCISIONEM VERSUUM OCTO.

SO. O praeclarae sapientiae amator: eam qui quaeris apud nos:
Quàm tu inter Athenienses felix posthac eris atque beatus,
Si memor es & indagator: & aerumnae patientia cordi
Tuo inest: neque fatigaris vel stando multùm, vel eundo:
Neque doles algens: neque prandere appetis: atque insuper omni
Vino abstines, atque exercitijs, & nugis alijs: &
Optimum id esse omnino ducis, quod conueniens viro honesto
Vincere agendo, consultando, bellando fulmine linguae.
ST. *At ego pro duro animo, pro somnifuga cura inuenienda,*
Pro parco, & vitam discrucianti ventre, & non nisi thymbram
Comedente, (bono sis tantum animo) me incudem tibi dare possim.
SO. *Ergo iam nihil aliud esse Deum credes: numina praeter*
Haec nostra, Chaos, Nubes & Linguam: tria primordia rerum.
ST. *Imò alijs Dijs ne loquar ego quidem: licet offerar ipsis*
Obuiam: neque sacrificem: neque libem: neque thus ingeram in aras.
CH. *Agè nunc, dic nobis audacter, quid vis tibi nos faciamus?*
Nam si colere nos, atque admirari, tum industrius esse
Ita pergas: nūquā fortuna posthac vteris iniqua.
ST. *O dominae, oro vos igitur, rem non magnam: nempe, vti Graecos*
Alios omnes dicēdo cētū stadijs vincere possim.
CH. *Sanè hoc erit à nobis: vt ab hoc iam deinceps tempore nemo*

Σχόλια. Μήτε ῥιγῶν.] ἐν γὰρ μόνῳ τῷ τρίβωνι ἐχείμαζον οἱ φιλόσοφοι μηδὲν ἐσθίοντες. Οἴνου τ' ἀπέχει.] τὸ αὐτὸ οὐκ ἔστι Σωκράτης. ἀλλὰ πίνειν μὲν αὐτὸν φασὶ πλεῖστον νήφειν δὲ ἐκ τοῦ συνήθη πράττειν. Ἀνοήτων.] τῶν ἀφροδισίων. τῆς τοιαύτης λαγνείας. τὸ γὰρ ἀνοηταίνειν, μωραίνειν διὰ τὸ ἀφροδισιάζειν ἔλεγον.

BISETUS. Ἀνοήτων] Εὐριπίδης ἐν Τρωάσι.
Τὰ μῶρα γὰρ πάντ' ἐστὶν Ἀφροδίτη βροτοῖς,
Καὶ τοὔνομ' ὀρθῶς ἀφροσύνης ἄρχει θεᾶς.

Σχόλια. Τῇ γλώττῃ πολεμίζων.] τῇ γλώττῃ πολεμοῦσι τοὺς ἐναντίους οἱ ῥήτορες. ἐκ τούτων δὲ δείκνυσι τῶν τριῶν, ὡς εἶναι ἄριστος ἐν ἀνθρώποις, ὃς ἔν τε πράξει καὶ βουλῇ καὶ λόγῳ τοὺς ἄλλους νικᾷ. τὸ δὲ δυσκολοκοίτου δυσκόλως κοίτης ἰούσης. τρυσιβίου δὲ, κεκολασμένους καὶ κατατρυχούσης τὸν βίον. Θυμβρεπιδείπνου.] θύμβρα εἶδος λαχάνου. ἀφ' οὗ δῆλον ὅτι λάχανα μόνον ἤσθιον εὐτελῆ. ἐκ δὲ

τῶν λαχάνων τούτων καλουμένων τῶν εὐτελῶς καὶ φαύλως ζώντων θυμβροτρώγων. Επιχαλκεύειν.] παιδεύειν οἱονεὶ ἄκμων. Τὸ Χάος τουτί.] Χάος λέγει τὸν ἀέρα. παρὰ τὸ κεχύσθαι. ἐτίμων δὲ καὶ τὴν γλῶτταν καὶ ἤσκουν τὴν

πολυλογίαν. Οὐδ' ἂν διαλεχθείην.] ἀντὶ τοῦ οὐδὲ φροντίσαιμι. Οὐκ ἀτυχήσεις.] οὐκ ἀποτεύξῃ. ἀντὶ τοῦ τεύξῃ ὧν ἐθέλεις. δεξιὸς δὲ ἀντὶ τοῦ πεπαιδευμένος.

Ἐν τῷ δήμῳ γνώμας μεγάλας οὐδεὶς νικήσει πλείονας ἢ σύ.

Στρ. Μή μοί γε λέγειν γνώμας μεγάλας. οὐ γὰρ τούτων ἐπιθυμῶ,

Ἀλλ' ὅσ' ἐμαυτῷ στρεψοδικῆσαι, καὶ τοὺς χρήστας διολισθεῖν.

Χο. Τεύξει τοίνυν γ' ὧν ἱμείρεις. οὐ γὰρ μεγάλων ἐπιθυμεῖς.

Ἀλλὰ σαυτὸν παράδος θαρρῶν τοῖς ἡμετέροις προπόλοισιν.

Στρ. Δράσω τοῦθ' ὑμῖν πιστεύσας. ἡ γὰρ ἀνάγκη (με πιέζει.

Διὰ τοὺς ἵππους τοὺς κοππατίας, καὶ τὸν γάμον ὅς μ' ἐπέτριψεν.

Magnas sententias in populo plures queat vincere, quàm tu.

SI. *Nihil dicatis de magnis sententijs: neque enim expeto nosse:*

Sed quantum ad me, facite, vt ius inuertam, perdámque Danistas.

CH. *Sanè perfacile voti compos eris: neque enim ardua poscis.*

Sed bono es animo, & nostris teipsum informandum trade ministris. (torquet,

ST. *Isthuc faciam, vobis fretus: quia me penuria Propter equos Coppatias, & coniugium, quod me malè perdit.*

Σχόλια. Γνώμας μεγάλας.] δημηγορίας. Στρεψοδικῆσαι.] στρέψαι τὰς δίκας. πρὸς ταύτην δὲ τὴν λέξιν καὶ τὸ ὄνομα πεποίηται τῷ γέροντι Στρεψιάδης. τὸ δὲ τοὺς χρήστας διολισθεῖν. τοὺς δανειστὰς ἐκφυγεῖν. Προπόλοισι] πρόσφυξι καὶ θεράπουσι. λέγει δὲ τοῖς φιλοσόφοις.

πιέζει δὲ, στενοχωρεῖ, ἀναγκάζει. Τοὺς Κοππατίας] μετὰ τοῦ χαράγματος καὶ τοὺς ἐκκεκοφότας αὐτοῦ τὴν οὐσίαν δηλοῖ. Ος μ' ἐπέτριψεν.] ὅς αἴτιός μοι πάντων τῶν συμβάντων κακῶν. ἢ δι' ὃν ἐδυστύχησα.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

Σκηνὴ πεμπτή.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ ΜΟΝΟΣ.

ACTVS I. SCENA V.

STREPSIADES SOLVS.

Βισετυς. Στρεψιάδης ἑαυτὸν ταῖς Νεφέλαις, καὶ τῷ Σωκράτει παρέστησιν διδασκαλίας, καὶ μαθήσεως χάριν ἐπιτρέπει.

Νῦν οὖν χρήσθων ἀτεχνῶς ὅτι βούλονται.

Τουτὶ τό γ' ἐμὸν σῶμ' αὐτοῖσι

Παρέχω τύπτειν. πεινῆν. διψῆν.

Αὐχμεῖν. ῥιγοῦν. ἀσκὸν δέρειν.

Εἴπερ τὰ χρέα διαφευξοῦμαι,

Τοῖς ἀνθρώποις τ' εἶναι δόξω.

Θρασύς. εὔγλωττος. τολμηρός. ἴτης.

Βδελυρός. ψευδῶν συγκολλητής.

Εὑρησιεπής. περίτριμμα δικῶν.

Κύρβις. κρόταλον. κίναδος. τρύμη.

NVnc ergò vtantur me, vti libitum est:
Ego meum hoc corpus prebebo,
Ad percutiendum, esuriendum,
Sitiendum, squalescendum, etiam
Algendum & pellem excoriandum:
Dummodo debita sic effugiam.
Neque me commoueat, si me homines
Dicant audacem, linguacem,
Petulantem, pracipitem, impurum,
Nugarum confabricatorem,
Fictorem verborum, rabulam,
Crepitaculum & astutam vulpem,

Σχόλια. Νῦν οὖν χρήσθων.] ἡ ἔκθεσις τῆς διπλῆς κώλων ἐστὶν ὁμοίων ἀναπαιστικῶν ια. ὧν τὸ πρῶτον τρίμετρον βραχυκατάληκτον, τὰ δὲ ἑξῆς δίμετρα ἀκατάληκτα, πλὴν τοῦ δωδεκάτου καὶ ἑπτακαιδεκάτου, ἀναπαιστικῶν βάσεων παρατελεύτων καλουμένων, καὶ τοῦ τελευταίου ἑφθημιμεροῦς ὄντος, καὶ παροιμιακοῦ ὡς εἴρηται καλουμένου. ἐπὶ τῷ τέλει δύο διπλαῖ ἔξω νενευκυῖαι. Χρήσθων.] κατὰ δωρικὴν προφορὰν ὡς δυϊκὸν ἔχον τὸν σχηματισμόν. πληθυντικῶς δὲ νῦν λέλεκται χρήσθωσαν. ἀττικὴ δὲ ἡ τοιαύτη σύνταξις. οἷον φρονούντων ἐκεῖνοι, ἀντὶ τοῦ φρονούντωσαν, ἀντὶ τοῦ φρονείτωσαν, ὡς καὶ ἐνταῦθα νῦν φησι, τὴν ἐξουσίαν αὐτοῖς παραδίδωμι τοῦ ἐμαυτοῦ σώματος. Τύπτειν] ὑπὲρ τοῦ πιστεύεσθαι ὑπομένειν αὐτὸν τοῖς ὑποκειμένοις, προστέθηκε πλεῖον ἢ ἐκεῖνοι προστάξαι. ὁ γὰρ τὸ μεῖζον ἐπαγγελλόμενος ὑπομένειν,

πῶς οὐκ ἂν τὸ ἧττον ἐνέγκοι ῥᾳδίως. Ασκὸν δέρειν.] ἀντὶ τοῦ τὸ σῶμα ἐκδέρειν, εἰ δέοι καταφρονήσειν ἐκδερομένου τοῦ σώματος. Ιτης.] ἰταμός. ἀναιδής. καὶ δι' αὐτῶν χωρῶν τῶν πραγμάτων. Βδελυρός.] καὶ τὸν πόρνον οὕτως ἐκάλουν. ὡς ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου Αἰσχίνης. καὶ τὸν μίσους ἄξιον. καὶ τὸ μισεῖσθαι βδελύττεσθαι. ἢ τὸν ἀνελεύθερον. τὸ δὲ ψευδῶν συγκολλητής, ἀντὶ τοῦ ψευδοπλάστης. Κύρβις.) ἡ σανὶς ἔνθα ἦσαν οἱ νόμοι γεγραμμένοι. λέγει οὖν, εἰ ταῦτα ἄλλα δόξαιμι τοῖς πολλοῖς καὶ ἐμπειρος εἶναι τῶν νόμων καὶ τῶν λόγων, ἡδέως ἂν ὑπομείναιμι πᾶν ὁτιοῦν παθεῖν. ἄλλως. κύρβις ὁ περίεργος. ὃν οὐκ ἔστι λαβεῖν. ἢ μνήμων. καὶ γὰρ αἱ κύρβεις πρὸς μνήμην εἰργάζοντο. Απολλόδωρος δέ φησι πᾶσαν δημοσίαν γραφὴν καὶ νόμους κύρβιν καλεῖσθαι. ὅτι οἱ ἀρχαῖοι λίθους ἱστάντες, τὸ δόξαν αὐτοῖς γράφοντες, οὓς μὲν ἀπὸ τῆς στάσεως στήλας, κύρβεις δὲ ἀπὸ τοῦ εἰς ὕψος

A

φος ἀναβάντας, ὕστερον δὲ τὰ ξύλα λελευκωμένα γράφοντες, ὁμοίως ἐκάλεσαν. κύρβεις οὖν ἡ περιέχουσα τὰς ἱερὰς γραφὰς στήλη. ἢ ὡς Ἐρατοσθένης φησὶν ἄξων Ἀθήνησιν οὕτω καλούμενος, ἐν ᾧ οἱ νόμοι περιέχονται. Πλούταρχος δὲ ἐν τῷ Σόλωνος βίῳ περὶ αὐτοῦ λέγων, ἰσχὺν δέ φησι τοῖς νόμοις πᾶσιν εἰς ἑκατὸν ἔδωκεν ἐνιαυτούς. καὶ ἐγκατεγράφησαν εἰς ξυλίνους ἄξονας ἐν πλαισίοις περιέχουσι στρεφομένους. ὧν ἔτι καθ᾽ ἡμᾶς ἐν Πρυτανείῳ λείψανα τινα διασώζεται. καὶ προσηγορεύθησαν ὡς Ἀριστοτέλης φησὶ κύρβεις. καὶ Κρατῖνος ὁ κωμικὸς, εἴρηκέ που πρὸς τοῦ Σόλωνος καὶ Δράκοντος. οἷσι νῦν φρύγουσιν ἤδη τὰς κάχρυς τοῖς κύρβεσιν. ἔνιοι δέ φασιν ἰδίως ἐν οἷς ἱερὰ καὶ θυσίαι περιέχονται κύρβεις. ἄξονας δὲ, τοὺς ἄλλους

ὠνομάσθαι. Κρόταλον] εὔστομος καὶ εὔγλωττος ὡς τὰ κρόταλα λάλος. Κίναδος.] εἶδός τι θηρίου. καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ στεφάνου. τὸ δὲ κατὰ φύσιν κίναδος τὰ ἀνθρώπινα ὄντα. οἱ δὲ, τὰ μὲν θηρία κίναδος ἀξιοῦσι καλεῖσθαι, ἰδίως δὲ τὴν ἀλώπεκα. καὶ Σοφοκλῆς (ἐν Αἴαντι μαστιγοφόρῳ) ἢ τοὐπίτριπτον κίναδος ἐξῆρκ᾽ μ᾽ ὅτε. κακοῦργος οὖν φύσει ὡς ἀλώπηξ. τινὲς δὲ, κίναδος ζῷον μικρὸν τὸ αἰεὶ οἷον εἰσδῦον καὶ ἐξιόν. Τρύμη.] ὁ περιτετριμμένος ἐν τοῖς πράγμασιν, ὃν ἡμεῖς τρύπανον καλοῦμεν. τρύμα καὶ τρῆμα τὴν ὀπὴν φασι. θέλει οὖν εἰπεῖν λεπτολόγος καὶ εὔστομος ὡς τρύπανον. τρύμη οὖν, τρύπανον ὡς πάντων διεγνωσμένον, ἢ τριβὸς καὶ ταλαίπωρος. ἢ τρυμαλιά.

B

Μάσθλης. εἴρων. γλοιός. ἀλαζών.
Κέντρων. μιαρός.
Στρόφις. ἀργαλέος. ματιολοιχός.
Ταῦτ᾽ εἴ με λέγουσιν ἀπαντῶντες,
Δρώντων ἀτεχνῶς ὅ,τι χρήζουσι.
Καὶ βούλονται νὴ τὴν Δήμη-
τρ᾽ ἐκ μοῦ χορδὴν
Τοῖς φροντισταῖς παραθέντων.

Veteratorem, malitiosum,
Simulatorem, iactabundum,
Lubricum item, centonem, atque hominem
Spurcum & fœdum,
Versutum, difficilem, frivolum.
C *His si me criminibus lacerent*
Occursantes faciant ut lubet.
Et si voluerint, per Cererem,
Ex me chordam
Isti apponunto magistris.

Σχόλια. Μάσθλης.] ἰδίως καλεῖται ὁ ἱμάς ὁ κατειργασμένος καὶ ἔκλυτος. μάσθλης οὖν ὁ πολύτροπος καὶ μηδὲν βέβαιον μηδὲ σταθερὸν γινώσκων. ἀλλ᾽ ἄλλο μὲν νοῶν, ἄλλο δὲ ποιῶν, οἱονεὶ τοὺς τρόπους ἔκλυτος. μάσθλης οὖν ὁ μεμαλαγμένος λῶρος. λέγει οὖν τὸν ὀλισθηρὸν καὶ διαβατικόν. Εἴρων.] πάντα παίζων ὑπὸ εἰρωνείας εἰρωνευόμενος. Γλοιός.] τὸ αὐτὸ δηλοῖ τῷ μάσθλης. εἴληπται δὲ ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τοῦ ἐν τοῖς βαλανείοις ἐλαίου πεπηγότος. ὅπερ τοὺς ἐπιλαμβανομένους διολισθαίνειν πέφυκε. τοιοῦτος οὖν ὁ πρεσβύτης εὔχεται γενέσθαι τοὺς τρόπους, ἵνα διολισθαίνειν καὶ φεύγειν δύνηται τοὺς δανειστάς. καὶ μέχρι δὲ τοῦ δεῦρο τοὺς τῇ γνώμῃ σκάζοντας, καὶ μηδὲν σταθερὸν φρονοῦντας, ἀλλὰ ἄλλα μὲν ἐπαγγελλομένους, ἄλλα δὲ πράττοντας, διὰ τὸ τῆς γνώμης ὀλισθηρὸν καὶ ἄπιστον, γλοιοὺς καλοῦμεν. ἢ γλοιὸς λέγεται ὁ ῥύπος τοῦ ἐλαίου. λέγει οὖν τὸν ῥυπαρὸν τοὺς τρόπους. ἄλλως. γλοιὸς, ἐπὶ τοῦ ῥυπαροῦ καὶ μικροῦ καὶ μικρολόγου παραλαμβάνεται. καὶ γὰρ ὁ ῥυπαρὸς διὰ τὴν ἄσκησιν συνήγγυς τῷ γλοιῷ. ἐπὶ δὲ τὸ ἦθος μετενεχθὲν τὸ μοχθηρὸν δηλοῖ καὶ

D

ὀλισθηρὸν καὶ εὐμετάβολον. Κέντρων.] φανερὸς κλέπτης. ὅτι βασανιζομένοις αὐτοῖς κέντρα προσεφέρουσιν. ἢ κέντρων. τουτέστι χαλεπὸς καὶ φευκτός. καθὸ καὶ τοὺς οἰνοχόους κεντροτύπους καλοῦμεν τοὺς τοῖς κέντροις τύπτοντας. κέντρων δέ ἐστι τὸ ἐπιβαλλόμενον τοῖς ὄνοις ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων σύρραφεν ῥακίων καὶ ἐπίσαγμα τῶν ὄνων. ἄλλως. οἱ ἐκ τῶν ἄλλων συνηθροισμένοι ἐπὶ τοιαῦτά τινα τοῖς ὑποζυγίοις ῥιπτούμενα καλοῦνται κέντρωνες. οἱ δὲ τὸ λοιδορεῖν ἀκούουσιν. οἱονεὶ κεντροτύπος ὁ κεκεντρωμένος καὶ φευκτός. Στρόφις.] ἀπὸ τοῦ στρόφιγγος ἡ μεταφορὰ ἐπὶ εὔστροφος καὶ εὐκίνητος ἐν τοῖς πράγμασι. λέγεται δὲ στρόφιγξ καὶ ταῖς σωλῆσιν ἐμβαλλόμενον, ὥς τε τοῦ ὕδατος ἐπέχειν ὅτε τις θελήσει καὶ αὖ πάλιν ἀνιέναι φορᾶν. Ματιολοιχός.] ἤτοι ὁ κρουσιμέτρης. μάτιον γὰρ εἶδος μέτρου. ἢ ὁ φειδωλὸς καὶ σμικρολόγος. ἢ ὁ μυκτηριστής. ὀξυνεῖ δὲ Ἡρωδιανός. ἢ μάταιον τὸ ἐλάχιστον. ἤτοι τὸν μάταια βουλευόμενον καὶ λοχῶντα.

E

Bisetvs. Δρώντων] δρώντων, καὶ παραθέντων ἀττικῶς ἀντὶ τοῦ, δράτωσαν, παραθέτωσαν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
Σκηνὴ ἕκτη.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ,
ΧΟΡΟΣ.

ACTVS I. SCENA VI.

F

SOCRATES, STREPSIADES,
CHORVS.

Σω. Λῆμα μὲν πάρεστι τόδε
Οὐκ ἄτολμον, ἀλλ᾽ ἕτοιμον. ἴσθι δ᾽ ὡς
Ταῦτα μαθὼν παρ᾽ ἐμοῦ,

HVic adest virile pectus
Non iners, sed impigrum. at tu iam debinc
Scito, quòd hac capiens,

Σχόλια. Λῆμα μὲν πάρεστι.] ἐπέκθεσις τῆς διπλῆς ἀμοιβαίας, διὰ κώλων κ. ὧν τὸ πρῶτον τροχαϊκὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ δεύτερον τροχαϊκὸν τρίμετρον καταληκτικόν. τὸ τρίτον δακτυλικὸν πενθημιμερές. τὸ τέταρτον ἀναπαιστικὸν πενθημιμερές. τὸ πέμπτον τροχαϊκὸν δίμετρον βραχυκατάληκτον ὃ καλεῖται Φερεκράτειον ἀτελές. τὸ ἕκτον ἰαμβικὴ βάσις. τὸ ἕβδομον, ἀναπαιστικὸν δίμετρον βραχυκατάληκτον. τὸ ὄγδοον, ὅμοιον. τὸ ἔν-

G

νατον ἰαμβικὸν πενθημιμερὲς, ὃ πρωΐχον καλεῖται. τὸ δέκατον ὅμοιον τῷ τρίτῳ. τὸ ἑνδέκατον ὅμοιον τῷ ἕκτῳ. τὸ δωδέκατον τροχαϊκὸν πενθημιμερές. τὸ τρισκαιδέκατον ἀναπαιστικὴ βάσις. τὸ τεσσαρεσκαιδέκατον ὅμοιον τῷ ἐννάτῳ. τὸ πεντεκαιδέκατον δακτυλικὸν ἑφθημιμερὲς, ὃ Ἀλκμάνειον καλεῖται. τὸ ἑκκαιδέκατον ὅμοιον τῷ τετάρτῳ. τὸ ἑπτακαιδέκατον ὅμοιον τῷ τρίτῳ. τὸ ὀκτωκαιδέκατον, ὅμοιον τῷ ἐννάτῳ. τὸ ἐννεακαιδέκατον ὁ

προκέλευσμα τέλειον ὀνομάζεται, δακτυλικὴ βάσις. τὸ εἰκοστόν, A ὅμοιον τῷ ἐννεακαιδεκάτῳ.

Κλέος οὐρανόμηκες
Εν βροτοῖσιν ἕξεις.
Στ. Τί πείσομαι;
Σω. Τὸν πάντα χρόνον μετ' ἐμοῦ,
Ζηλωτότατον βίον ἀν-
θρώπων διάξεις.
Στ. Αρά γε τοῦτ' ἄρ' ἐγὼ
B Ποτ' ὄψομαι;
Σω. Ωςτε σου πολλοὺς
Επὶ ταῖσι θύραις
Αεὶ καθῆσθαι,
Βουλομένους ἀνακοινοῦσθαί
Τε καὶ ἐς λόγον ἐλθεῖν
Πράγματα κἀντιγραφὰς
Πολλῶν ταλάντων
C Αξια σῇ φρενὶ
Συμβουλευσομένους μετὰ σοῦ.
Χο. Αλλ' ἐγχείρει τὸν πρεσβύτην, ὅ,τι περ μέλλεις προδιδάσκειν
Καὶ διακίνει τὸν νοῦν αὐτοῦ καὶ τῆς γνώμης ἀποπειρῶ.
Σω. Αγε δὴ κάτειπέ μοι σὺ τὸν σαυτοῦ τρόπον.
Ιν' αὐτὸν εἰδὼς ὅς τις ἐστὶ μηχανὰς
D Ηδη 'πὶ τούτοις πρὸς σὲ καινὰς προσφέρω.
Στρ. Τί δέ, τειχομαχεῖν μοι διανοεῖ πρὸς τῶν θεῶν;
Σω. Οὐκ. ἀλλὰ βραχέα σου πυθέσθαι βούλομαι,
Εἰ μνημονικὸς εἶ. Στ. Δύο τρόπω νὴ τὸν Δία.
Εἰ μὲν γ' ὀφείλεταί μοι μνήμων πάνυ.
Εὰν δ' ὀφείλω, σχέτλιος ἐπιλήσμων πάνυ.
Σω. Ενεσι δῆτά σοι λέγειν ἐν τῇ φύσει;
E Στ. Λέγειν μὲν οὐκ ἔνεσ', ἀποστερεῖν δ' ἔνι.
Σω. Πῶς οὖν δυνήσει μανθάνειν; Στ. Αμέλει καλῶς.
Σω. Αγε νυν ὅπως ὅταν τι προβάλωμαι σοφὸν
Περὶ τῶν μετεώρων, εὐθέως ὑφαρπάσει.
Στ. Τί δαί; κυνηδὸν τὴν σοφίαν σιτήσομαι;
F Σω. Ανθρωπος ἀμαθὴς οὑτοσὶ καὶ βάρβαρος.
Δέδοικά σ' ὦ πρεσβῦτα, μὴ πληγῶν δέῃ.
Φέρ' ἴδω τί δρᾷς, ἤν τίς σε τύπτῃ. Στ. Τύπτομαι.
Κᾆπειτ' ἐπισχὼν ὀλίγον, ἐπιμαρτύρομαι.
Εἶτ' αὖθις ἀκαρῆ διαλιπὼν, δικάζομαι.

Decus vsque ad Olympum
Proferes in orbe.
ST. *Quid hinc feram?*
SO. *Quid? tempore iam reliquo*
Vitam speciosissimam ages
Mecum beatus.
ST. *Quando erit hoc igitur*
Vt aspiciam?
SO. *Tum tuas multos*
Faciam ante fores
Semper sedere.
Qui tua consilia exquirant,
Cupiántque loqui ad te:
Dignáque mox presso
Rescripta tecum,
Atque negocia
Tractent, ex animo vsque tuo.
CH. *Eia, aggredere hunc vetulum, quae constituisti iam antè, docere:*
Animum ipsius praetenta, & vires explora ingenij eius.
SO. *Age tu, dic primùm hoc mihi, qui sint mores tui?*
Vt illis cognitis, cuiusmodi sient,
Nouas in te admoueam nunc machinas meas.
ST. *Quid ergò? vtrum tu expugnare hic me cogitas?*
SO. *Nō. sed pauca ex te interrogare volo. valen' Memoria?* ST. *Ita per Iouem: & gemino sanè modo.*
Nam si mihi quis debet: memor sum scilicet.
Sin ego cui debeo: obliuiosus sum nimis.
SO. *Sed nullàne vis dicendi tibi naturâ inest?*
ST. *Vis dicendi haud inest, sed vis spoliandi inest.*
SO. *Quomodo igitur poteris discere?* ST. *Quietus es.*
So. *Vide sis, vt si quid de rebus sublimibus*
Proposuero doctum, tu isthuc surripias statim.
ST. *Quid? vtrúmne ego doctrinam arripiam, quasi canis?*
SO. *Homo hic ineptus, & rudis est, & barbarus.*
Metuo tibi, senex, ne flagris egeas. age
Si quis te verberat, quid pateris? ST. *Verbera.*
Sed vbi me paulum continui, testes cito:
Rursum acquiescens paulum, mox in ius voco.

Σχόλια. Οὐρανόμηκες.] μέγιστον παρὰ τὸ ἐπουράνιον κλέος εἶναι. πάλιν ὁ φιλόσοφος ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ τὴν λέξιν παρήγαγε, διὰ τὸ διδάσκειν τὰ οὐράνια. Πράγματα κἀντιγραφάς.] οὕτω γὰρ ἐκάλουν τὰς δίκας πάσας, πράγματα κἀντιγραφάς. διὰ τὰς ἀντιθέσεις καὶ λύσεις τῶν ἀμφισβητουμένων. τὸ δ' ἑξῆς ἀνακοινοῦσθαι τὰ πράγματα καὶ τὰς ἀντιγραφάς. Ἄξια σῇ φρενί.] τὰ ἄξια πράγματα σοῦ τῇ σῇ φρενὶ συμβουλευσομένους. Ἀλλ' ἐγχείρει.] ἐν ἐκθέσει δίστιχον ἀναπαιστικὸν τετράμετρον καταληκτικόν, εἰσὶ βάσει γὰρ μετὰ τὰς ταύτας περιόδους ἐπάγειν δίστιχον. ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ μὲν ἐπιθέσεως, ὡς συνήθως διπλῆ ἔξω νενευκυῖα. G ὁ δὲ δίστιχος παράγραφος. καλεῖται δὲ ταῦτα πολυσχημάτιστα, διὰ τὸ διάφορα ἔχειν τὰ μέτρα. τὰ δὲ ἐφεξῆς λβ´ ἰαμβικὰ εἰσὶν ἀκατάληκτα τρίμετρα. ὧν τελευταῖον, χωρεῖ τι κυπτάζειν ἔχων περὶ τὰς θύρας. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. Τειχομαχεῖν μοι διανοεῖ] ἐντεῦθεν παρίστησι τὴν αὑτοῦ διάνοιαν. τὸ γὰρ μηχανὰς ἤκουσεν ὁ Σωκράτης εἰπόντος αὐτὸς ἐνόησεν, ἀλλ' εἰς τειχομαχικὰ ὄργανα. ἐξε-

ταίρεται

πίτταδες δὲ ὁ ποιητὴς ταύτην τὴν λέξιν ἔθηκεν. Ἀποστερεῖν δ' ἔνι.] πρὸς ὑπόνοιαν ἐνήλλακται. καὶ πρὸς τὸ αὐτοῦ γέροντος βούλευμα. τοῦτο γὰρ αὐτῷ σπουδάζεται, τὸ ἀποστερεῖν τοὺς δανειστάς. Ἀμέλει.] παρέλκει, Ἀττικὴ δὲ ἡ φράσις. ἀντὶ τοῦ μὴ ἀθύμει. Ὑφαρπάσει.] ἀδικοῦ δὲ ἐντίμῳ προσώπῳ, ἀντὶ τοῦ ἐφαρπάσει. ἐπαίξεν δὲ διὰ τοῦ ὑφαρπάσαι αἰνιττόμενος τὴν κωμικὴν φιλοσοφίαν. ἴσως δὲ κἀκεῖνος ἐκ τῶν κωμικῶν φιλοσόφων ἔλαβε τὸ κωμῳδεῖν.

Σω. Ἴθι νῦν κατάθου θοἰμάτιον. Στ. Ἠδίκηκά τι;
Σω. Οὔκ. ἀλλὰ γυμνοὺς εἰσιέναι νομίζεται.
Στ. Ἀλλ' οὐχὶ φωράσων ἔγωγ' εἰσέρχομαι.
Σω. Κατάθου. τί ληρεῖς; Στ. Εἰπὲ δή νυν μοι τοδί.
Ἢν ἐπιμελὴς ὦ καὶ προθύμως μανθάνω,
Τῷ τῶν μαθητῶν ἐμφερὴς γενήσομαι;
Σω. Οὐδὲν διοίσεις Χαιρεφῶντος τὴν φύσιν.
Στ. Οἴμοι κακοδαίμων. ἡμιθνὴς γενήσομαι;
Σω. Οὐ μὴ λαλήσεις. ἀλλ' ἀκολουθήσεις ἐμοί,
Ἀνύσας τι, δευρὶ θᾶττον. Στ. Ἐς τὼ χεῖρέ νυν
Δός μοι μελιτοῦτταν πρότερον. ὡς δέδοικ' ἐγώ,
Εἴσω καταβαίνων ὥσπερ εἰς Τροφωνίου.
Σω. Χώρει. τί κυπτάζεις ἔχων περὶ τὴν θύραν.

SO. *Age nunc, vestem depone.* ST. *Quid feci mali?*
SO. *Nihil: sed nudos ingredi leges iubent.*
ST. *Atqui ego non ingredior, vt hinc auferam aliquid.*
SO. *Depone, quid nugaris?* ST. *Dic hoc iam mihi,*
Si diligens fuero, atque cupide didicero:
Cuinam similis ex discipulis tuis ero?
SO. *Nihil ab ingenio Charephontis differes.*
ST. *Vae mihi misero: nam fiam semimortuus.*
SO. *Non fies, ne dixis: sed sequere me ocyus,*
Vt perficias aliquid, propera. ST. *In manum prius*
Des mellitam placentam. Vah, vt mihi metuo,
Intrans, non secus ac si antrum adeam Trophonij.
SO. *Perge, quid hic ita circumspectas iuxta ostium?*

Σχόλια. Ἴθι νῦν κατάθου.] ὅπερ ἐποίουν ἐπὶ τῶν μυουμένων τὰ μυστήρια, ἀποδύεσθαι δὲ αὐτὸν βούλεται τὴν ἐσθῆτα. ὡς μέλλων δὲ ἐκεῖνος τύπτεσθαι, φησὶν ἠδίκηκά τι; ὁ δὲ τερατευόμενος ὡς ἐπὶ τῶν μυουμένων γυμνὸν εἰσάγει αὐτόν. Ἀλλ' οὐχὶ φωράσων.] ἔθος ἦν τοὺς εἰσιόντας εἰς οἰκίαν τινὸς ἐπὶ τῷ ἐρευνῆσαι, γυμνοὺς εἰσιέναι, ἵνα μή τι ὑπὸ τὰ ἱμάτια κρύψαντες λάθωσιν, ἢ ἵνα μὴ ὑπὸ ἐχθρῶν λάθωσιν ὑποβαλόντες τὸ ζητούμενον, καὶ ζημίας αἴτιοι τούτῳ γένωνται. οἱ γοῦν μέλλοντες εἰσιέναι ἵνα ἐπιθεάσωνται χρήματα τὰ δημόσια, ἢ κατ' ἔρευναν, γυμνοὶ εἰσῄεσαν ἵνα μή τι ἀποκρύψωνται. Ἡμιθνὴς γενήσομαι.] ἐπειδὴ ἰσχνὸς καὶ ὠχρὸς τὴν ἰδέαν ὁ Χαιρεφῶν, ἅτε φιλοσοφίᾳ συνεστηκώς, παρὸ ἐκαλεῖτο νυκτερὶς καὶ πύξινος. Μελιτοῦτταν.] μᾶζαν τῷ μέλιτι δεδευμένην. ἔφερον δὲ εἰς τὸ δοκεῖν τοῖς ὄφεσιν. Ὥσπερ εἰς Τροφωνίου.] ὁ Τροφώνιος ἐγένετο λιθοξόος ἄριστος. ὃς κατεσκεύασεν ἱερὸν ἐν τῇ Λεβαδείᾳ τῆς Βοιωτίας ὑπόγειον, ὃ καλεῖται Τροφωνίου. ἐκεῖ οὖν οἱ μυούμενοι καθίζονται ἐπὶ τοῦ στόματος γυμνοί, καὶ ἁρπάζονται ὑπό τινων πνευμάτων καὶ φέρονται ὑπὸ τὴν γῆν. ἐπειδὴ δὲ ἀπαντῶσι δαίμονες καὶ ὄφεις καὶ ἄλλα τινὰ ἑρπετά, βαστάζουσι πλακοῦντά τινα καὶ ῥίπτουσιν ἐπὶ τὸ ἐκφυγεῖν. καὶ μετὰ τὴν μύησιν, δι' ἄλλου στόματος ἀναρρίπτονται. ἄλλως. οὕτως ὁ Χάραξ. Ἀγαμήδης ἄρχων Στυμφήλου τῆς Ἀρκαδίας ἔγημεν Ἐπικάστην. ἧς παῖς ἦν Τροφώνιος σκότιος. οὗτοι τοὺς τότε ὑπερεβάλλοντο πάντας εὐτεχνίᾳ. τόν τε ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνος ναὸν ἐργολαβήσαντες. ἐν Ἤλιδι δὲ θησαυρὸν χρυσοῦ κατεσκεύασαν Αὐγέᾳ, ὃ καταλείψαντες ἁρμὸν λίθου, νύκτας εἰσιόντες ἔκλεπτον τῶν χρημάτων ἅμα Κερκυόνι, ὃς ἦν γνήσιος Ἀγαμήδους καὶ Ἐπικάστης υἱός. ὡς δὲ ὑπὲρ ἀπορίαν Αὐγείας, ἐπιδημήσαντα Δαίδαλον εἰς τοῦτο κατὰ φυγὴν Μίνωος ἱκέτευσεν ἐξιχνεῦσαι τὸν φῶρα. ὁ δὲ παγίδας ἔστησεν. αἷς περιπεσὼν Ἀγαμήδης ἀναιρεῖται. Τροφώνιος δὲ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τεμὼν πρὸς τὸ μὴ γνωρισθῆναι, ἅμα Κερκυόνι φεύγει εἰς τὸν Ὀρχομενόν. Αὐγέου δὲ κατὰ κέλευσιν Δαιδάλου ὑπὲρ τῶν χρημάτων ἔκλυσιν ἐπιδιώκοντος, καταφεύγουσιν ὁ μὲν Κερκύων εἰς Ἀθήνας ὡς Καλλίμαχος. Ὅς ῥ' ἔφυγεν μὲν Ἀρκαδίην, ἡμῖν δὲ καλὸς παρενάσσατο γείτων. ὁ δὲ ἕτερος εἰς Λεβάδειαν τῆς Βοιωτίας, ἣν καταρυχὴν ποιησάμενος οἴκησιν, διετέλει. τελευτήσαντι δὲ αὐτῷ μαντεῖον ἀτρεκὲς ἐφάνη αὐτόθι. καὶ θύουσιν αὐτῷ ὡς θεῷ. ἐπικαλεῖται δὲ ἱερὸν Ἀλκαιόρον. ἄλλως. Ἐν μὲν τοῖς παλαιοῖς ἀντιγράφοις οὕτως εὗρον. πρῶτον μὲν ὅτι οἱ περὶ Ἀγαμήδην υἱοὶ Ἀπόλλωνος καὶ Ἐπικάστης. οἱ δὲ Διὸς καὶ Ἰοκάστης. οἱ δὲ Ἐργίνου. εἶτα ὡς Δαίδαλος μὲν τὸ τεχνίον ἐποίησεν, αὐτοὶ κεκλοφότες ἑάλωσαν. καὶ τοῦ ἑτέρου φεύγοντος διέσχισεν ἡ γῆ, καὶ ἐδέξατο περὶ Λεβάδειαν. ὕστερον δὲ Βοιωτοῖς λιμώττουσιν ἔχρησεν ὁ θεὸς Τροφώνιον τιμᾶν. οἱ δὲ ἀγνοοῦντες ὅπου εἴη τὸ μνῆμα, σμήνει μελισσῶν προσέτυχον ἔκ τινος ὑπορρῶγος ἀνιουσῶν. καὶ στοχασάμενοι τὸν εἶναι τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐκεῖσε δεῖν τινα κατελθεῖν θεασόμενον. ὃς εὑρὼν δύο δράκοντας, προσήνεγκε μελιτούττας καὶ ᾐδέσθη. ἐξ οὗ τὸ ἔθος ἐγένετο. οἱ δὲ βουλόμενοι χρηστηριασθῆναι, ἁγνεύοντες ἀρεσμένως καὶ στολῇ κεκοσμημένοι θεοπρεπεῖ, κατίασι λόγχας ἔχοντες πρὸς τὸ βάλλειν τοὺς ὄφεις καὶ μὴ ἀδικηθῆναι ὑπ' αὐτῶν. καὶ πολλοὶ μὲν αὐθημερὸν ἐπέμφθησαν, οἱ δὲ διὰ πλειόνων. ἐν δὲ τοῖς νεωτέροις, οὕτως. Ὁ Τροφώνιος ἀνὴρ ἦν πάνυ φιλόδοξος. ποιήσας οὖν ἐν Λεβαδείᾳ τῆς Βοιωτίας ὑπόγειον οἴκημα εἰσελθὼν ἐμαντεύετο. καὶ λιμαγχονηθεὶς ἀπέθανεν. ἐγκαταλειφθέντος δὲ δαιμόνιόν τι τὰς μαντείας ἐτέλει. εἰσήρχοντο οὖν ἐντὸς οἱ χρώμενοι ἔχοντες ἐν ταῖν χεροῖν πόπανα, ἵνα τοῖς ἐκεῖ ἐμφωλεύουσιν ὄφεσι διδόντες μηδὲν ὑπ' αὐτῶν δυσχερὲς πάσχωσιν. ὁ δὲ εἰσιὼν ἐκεῖσε λεπτὸν ὢν ἔτι ἐγέλα διὰ τὴν τῶν ὄφεων ἔκπληξιν. ὅθεν καὶ παροιμία ἐπὶ τῶν ἀγελάστων καὶ σκυθρωπῶν. εἰς Τροφωνίου μεμάντευται. Τί κυπτάζεις ἔχων.] ἀττικῶς περιττεύει τὸ ἔχων. τὸ δὲ κυπτάζεις, στραγγεύῃ, διατρίβεις. Περὶ τὴν θύραν.] βραδέως διακείμενος εἰς τὸ εἰσιέναι δι' αὐτῆς.

A

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ ΚΩΛΩΝ η.

Χο. Ἀλλ' ἴθι χαίρων τῆς ἀνδρείας
Εἵνεκα ταύτης.
Εὐτυχία γένοιτ' ἀν-
θρώπῳ ὅτι προήκων
Ἐς βαθὺ τῆς ἡλικίας,
Νεωτέροις τὴν φύσιν αὑτοῦ
Πράγμασι χρωτίζεται
Καὶ σοφίαν ἐπασκεῖ.

Chorus.

I Pede fausto, propter robur
Magnanimum istud
Prosperitas viro adsit,
Quod spacium senectæ
Emeritæ cùm tetigit:
B Tamen negociis animum suum,
Vt iuuenis, applicas,
Et sapientiam auget.

Σχόλια. Ἀλλ' ἴθι χαίρων.] τοῦτο διὰ τὸ εἰσάγεσθαι τὸν χορὸν ἐξιόντων τῶν ὑποκριτῶν, ὀνομάζεται κομμάτιον. διὰ δὲ τὸ προτίθεσθαι τῆς παραβάσεως κατὰ τὸ ἔθος, ὀνομάζεται κομμάτιον. κώλων ὀκτώ. ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἀναπαιστικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. ἢ χοριαμβικὸν δίμετρον ὑπερκατάληκτον μεμιγμένον διασπονδείῳ. τὸ δεύτερον ἀναπαιστικὸν μονόμετρον. τὸ τρίτον καὶ τὸ ἑξῆς καὶ ἕβδομον καὶ τὸ μετ' αὐτό, χοριαμβικὰ δίμετρα καταληκτικὰ εἰς ἀμφίβραχυν περαινόμενα ἢ βακχεῖον διὰ τὸ ἀδιάφορον, Ἀριστοφάνεια καὶ αὐτὰ καλούμενα. τὸ πέμπτον, χοριαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ἕκτον ἀπὸ ἰαμβικῆς βάσεως εἰς C χοριαμβικὴν ὑπερκατάληκτον.

Bisetus. Αὐτοῦ] ἢ αὐτοῦ χαριέστερον, ἵνα τοῦτο πρὸς τὴν Στρεψιάδην ἀναφέροιτο. ἢ αὐτοῦ ἐπιρρηματικῶς λεκτέον, ἀντὶ τοῦ αὐτόθι, ἐν τῷ φροντιστηρίῳ.

Σχόλια. Χρωτίζεται] ἀντὶ τοῦ χρωματίζεται. αὐτὸς δὲ ὁ χρωματισμὸς εἰς πρόσωπον γίνεται. αὐτὸς γὰρ κατὰ νοῦν ἐχρωματίζετο διὰ τοῦτο ἐπήγαγε τὴν αὐτοῦ φύσιν. ἐν' ὅλον καὶ μέρος. διὰ μὲν τοῦ χρωματίζεται σημαίνει τοῦ ὅλου. διὰ δὲ τοῦ τὴν αὐτοῦ φύσιν, τοῦ μέρους.

Bisetus. Χρωτίζεται] Σ. πλεονάζει. λέγεται δὲ ἐπὶ τῶν μουσικῶν.

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ ΚΩΛΩΝ με.

D

Τροχαῖοι Καταληκτικοί.

Ὦ θεώμενοι κατερῶ πρὸς ὑμᾶς ἐλευθέρως
Τἀληθῆ, νὴ τὸν Διόνυσον τὸν ἐκθρέψαντά με.
Οὕτω νικήσαιμ' ἔγωγε καὶ νομιζοίμην σοφός,
E Ὡς ὑμᾶς ἡγούμενος εἶναι θεατὰς δεξιούς,
Καὶ ταύτην σοφώτατ' ἔχειν τῶν ἐμῶν κωμῳδιῶν,

Transitus Chori.

Trochaici Catalectici.

O Spectatores, ego ad vos loquar, quæ vera sunt,
Liberè per Dionysum, qui me eduxit paruulum.
Sic ego vincam & æstimer sapiens, vt vos astimo
Spectatores candidos esse, & hanc Comœdiam
Præ aliis, quas scripsi, omnibus, ducere sapientissimam.

Σχόλια. Ὦ θεώμενοι.] ἡ παράβασις δοκεῖ μὲν ἐκ τοῦ χοροῦ λέγεσθαι. εἰσάγει δὲ τὸ ἑαυτοῦ πρόσωπον ὁ ποιητής. παράβασις δέ ἐστιν ὅταν ἐκ τῆς προτέρας στάσεως ὁ χορὸς μεταβὰς, ἀπαγγέλλῃ πρὸς τὸν δῆμον ἀφορῶν. εἴδη δὲ παραβάσεων ἑπτά. ἁπλᾶ μὲν τρία. κατὰ δὲ σχέσιν τέσσαρα. τὰ μὲν οὖν ἁπλᾶ ἐστὶ ταῦτα, κομμάτιον. παράβασις ὁμωνύμως ἢ καὶ ἀνάπαιστος καλεῖται, ἐπεὶ πολλάκις ἐν ταύτῃ τῷ ἀναπαίστῳ χρῆται. πνῖγος ὃ καὶ μακρόν. τὰ δὲ κατὰ σχέσιν, στροφή. ἀντίστροφος. ἐπίρρημα ἀντεπίρρημα. συνωμοτιπλεύει γὰρ ἀλλήλοις τὸ κατὰ μέτρον καὶ τὰ κῶλα. ἡ γὰρ στροφή, ἔχει ὁμοίαν ἑαυτῇ τὴν ἀντίστροφον. καὶ τὸ ἐπίρρημα. ὡσαύτως τὸ ἀντεπίρρημα. τινὲς δὲ προστιθέασι καὶ ᾠδὴν καὶ ἀντῳδήν. ἔχουσι γὰρ καὶ ταῦτα σχέσιν πρὸς ἄλληλα. ἡ μὲν οὖν παράβασις ἡ ἐκ τούτων συγκειμένη τελεία ἐστί. εἰσὶ δὲ καὶ ἀτελεῖς παραβάσεις. ἑπτὰ δὴ ὄντων τῶν τῆς παραβάσεως μερῶν, ἐφ' ἕκαστον τῶν ἀπολελυμένων τριῶν, τίθεται ἡ παράγραφος. οὐχ ἧττον δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ μέλους καὶ τοῦ ἐπιρρήματος, ἂν μὴ δὲν ἀποδίδωται. ἐὰν δὲ ᾖ τὰ ἀνακυκλώμενα τότε ἀντίστροφον τοῦ μέλους καὶ τὸ ἀντεπίρρημα, ἐπὶ τοῦ ἐπιρρήματος τίθεται ἡ ἔσω νενευκυῖα διπλῆ, ὑπὲρ τοῦ δηλῶσαι ὅτι ἐστὶ τὰ ἀνταποδιδόμενα. ἐπὶ δὲ τοῦ ἀντεπιρρήματος ἡ ἔξω νενευκυῖα. ἐν δὲ τοῖς ἀποδιδομένοις πάλιν ἐφ' ἑκάστης στροφῆς παράγραφος. ἐπὶ δὲ τοῦ τελευταίου κώλου δύο διπλαῖ. ἡ μὲν κατ' ἀρχάς. ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος. ἀμφότεραι μέν τοι ἔξω νενευκυῖαι, δηλοῦσαι ἡμῖν ὅτι ἀνταποδίδονται. τὸ δὲ μέτρον ἀσύστατον Εὐπολίδειον καλούμενον στίχων τροχαϊκῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν μὲν ὧν τελευταῖος ἐς τὰς ὥρας τὰς ἑτέρας εὖ φρονεῖν δοκήσετε. τὸ δὲ τροχαϊκὸν μέτρον, κατὰ πᾶσαν μὲν χώραν δέχεται τροχαῖον καὶ σπονδεῖον. πλὴν τῆς παρατελεύτου μὲν ὄντος τοῦ μέτρου χωλοῦ. καὶ κατὰ μὲν τὰς περιττὰς τρίβραχυν καὶ δάκτυλον εἰ τύχοι. τῶν δ' ἀρτίων τὰς μὲν ἑτέρας ἀνάπαιστον καὶ ὡς ἴσην ἐγχωρεῖν πάσῃ χώρᾳ. ἰδίως δὲ τὴν τετάρτην ἐν τούτοις ἴαμβον. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. ἐχρῆν δὲ τὴν λέξιν ὑπὸ τοῦ χ σημειῶσθαι. ἐχρήσατο γὰρ μετοχῇ ἀντὶ ὀνόματος. Νὴ τὸν Διόνυσον.] ἐπεὶ ἐν Διονυσίοις παρῆλθε τὸ δρᾶμα. καὶ ἐν τοῖς Διονυσιακοῖς ἀγῶσι τὰ δράματα ἤγετο καὶ ἐδιδάσκετο. Οὕτω νικήσαιμ' ἔγωγε.] διπλῆ εἴσθεσις εἰς τὴν παράβασιν. οὐχ ἡ αὐτὴ δέ ἐστιν οὐδὲ τοῦ αὐτοῦ μέτρου τῇ ἐν ταῖς Νεφέλαις πρώταις, ἀλλ' ὡς ὀλίγῳ πρότερον εἴρηται τοῦ καλουμένου Εὐπολιδείου.

Πρώτους

Πρώτους ἠξίωσ' ἀναγεῦσ' ὑμᾶς, ἃ παρέσχε μοι
Ἔργον πλεῖστον. εἶτ' ἀνεχώρουν ὑπ' ἀνδρῶν φορτικῶν
Ἡττηθεὶς οὐκ ἄξιος ὤν. ταῦτ' οὖν ὑμῖν μέμφομαι
Τοῖς σοφοῖς, ὧν οὕνεκ' ἐγὼ ταῦτ' ἐπραγματευόμην.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς ὑμῶν ποθ' ἑκὼν προδώσω τοὺς δεξιούς.
Ἐξ ὅτου γὰρ ἐνθάδ' ὑπ' ἀνδρῶν, οἷς ἡδὺ καὶ λέγειν,
Ὁ σώφρων τε χὠ καταπύγων ἄριστ' ἠκουσάτην,
Κἀγώ, παρθένος γὰρ ἔτ' ἦν, κοὐκ ἐξῆν πώ μοι τεκεῖν,
Ἐξέθηκα, παῖς δ' ἑτέρα τις λαβοῦσ' ἀνείλετο,
Ὑμεῖς δ' ἐξεθρέψατε γενναίως, κἀπαιδεύσατε,
Ἐκ τούτου μοι πιστὰ παρ' ὑμῶν γνώμης ἔσθ' ὅρκια.
Νῦν οὖν Ἠλέκτραν κατ' ἐκείνην ἥδ' ἡ κωμῳδία
Ζητοῦσ' ἦλθ', ἤν που 'πιτύχῃ θεαταῖς οὕτω σοφοῖς.
Γνώσεται γάρ, ἤνπερ ἴδῃ, τἀδελφοῦ τὸν βόστρυχον.
Ὡς δὲ σώφρων ἐστὶ φύσει, σκέψασθ'. ἥτις πρῶτα μὲν
Οὐδὲν ἦλθε ῥαψαμένη σκύτινον καθειμένον,
Ἐρυθρὸν ἐξ ἄκρου, παχύ, τοῖς παιδίοις ἵν' ᾖ γέλως.

Vtque vos primùm rogaui, vti gustetis hanc, mihi
Quæ multum fecit negoti. Post secessi à viris
Victus sordidis indignè: quod nunc vobis queror,
Qui hic adestis sapientes, & quorum hæc ego gratia
Commentatus sum: non vt vos volens prodam bonos.
Ex quo enim hic apud viros, quibus est suaue dicere,
Et apud quos Cinædus & Castus optimè audiunt:
Et ego (nanque adhuc eram virgo, nec licebat mihi
Parere) exposui fœtum: quem quapiam alia sustulit.
Vos autem educastis ingenuè, atque instituistis probè:
Ex hoc fida apud vos sunt sententiæ testimonia.
Nunc ergo secũdum Electram illam istbæc Comœdia
Quæritans venit, si fortè in spectatores bonos
Incidat: (nam cincinnum si videat fratris, statim
Agnoscet) sed quàm sit hæc casta, vos cognoscite.
Primùm non venit aliquid consuens coriacium,
Rubrum, humile, à summo densum: vt sit pueris risui: neque

Σχόλια. Ἀναγεῦσ' ὑμᾶς.] διατάξαι τὸ δρᾶμα. ὡς ἐπὶ βρώματος δὲ εἶπεν. Ὑπ' ἀνδρῶν.] τῶν κριτῶν. τοῦτο ἐπὶ τῶν προτέρων νεφελῶν. Ταῦτ' οὖν ὑμῖν μέμφομαι.] ἐπειδὴ Κρατῖνος ἀλλ' Ἀμειψίας δεύτερος ὤφθη. Οἷς ἡδὺ καὶ λέγειν.] εἰς τὸ ἐμὲ ἐπιδείκνυσθαι ἡδύ ἐστιν ἢ ἐλλογίμοις. Χ' ὁ σώφρων] τὸ πρῶτον δρᾶμα γράψας ὁ ποιητὴς ἐξέθηκε τοὺς δαιταλεῖς, ἐν ᾧ σῶφρον μειράκιον εἰσάγει καὶ ἕτερον ἄσωτον. εὐδοκίμησε δὲ σφόδρα ἐν τούτῳ τῷ δράματι. Ἄριστ' ἠκουσάτην.] ἀντὶ τοῦ εὐδοκίμησαν. οὐ γὰρ τότε ἐνίκησεν. ἐπεὶ δεύτερος ἐκρίθη ἐν τῷ δράματι. διόπερ, ἐστὶ μὲν αὐτὸ πρῶτον τῶν δραμάτων, ὑπὸ δὲ αἰδοῦς οὐ δι' ἑαυτοῦ ὑπεδείξατο αὐτό. Κοὐκ ἐξῆν πώ μοι.] οὔπω ἐπίτρεπτον ἐμαυτῷ τὸ λέγειν δημοσίᾳ διὰ τὸ νέον τῆς ἡλικίας, οὐ γὰρ πρῶτον δι' ἑαυτοῦ καθίει τὰ δράματα ὁ ποιητὴς εὐλαβούμενος. ἀπὸ δὲ τῶν ἱππέων ἤρξατο εἰσιέναι. νόμος δὲ ἦν μὴ εἰσελθεῖν τινα εἰπεῖν μήπω τεσσαράκοντα ἔτη γεγονότα. ὡς δὲ τινες τριάκοντα. Ἐξέθηκα.] ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν λάθρα τικτουσῶν καὶ φοβουμένων γνωσθῆναι γυναικῶν. καὶ διὰ τοῦ τὸ ἔξω ῥιπτουσῶν τὰ βρέφη. ἵν' ἴδωσι τις ἀνέλοιτο. Λυκοτίδης. διὸ ὥσπερ μητρὸς ἐκθεῖναι βρέφος. λέγει οὖν Ἀριστοφάνης ὡς ὑπὸ αἰδοῦς καὶ φοβούμενος ταύτην τὴν κωμῳδίαν ἔτεκον, ὥσπερ τι βρέφος ἔξω ἔρριψα. Παῖς δ' ἑτέρα.] Κλεωνίδης καὶ Καλλίστρατος. οὐ γὰρ δι' ἑαυτοῦ ἐδίδαξε τοὺς δαιταλεῖς πρῶτον αὐτοῦ δρᾶμα. τὸ ἀνείλετο λαβοῦσα ἢ ἐκ παραβολῆς ὥστε τὸ ἀγνοοῦσαν ἐκάθηρεν, ἢ τὸ μὲν λαβοῦσα, διὰ τὴν ἐκ τῆς γῆς ὑπὸ τῶν χειρῶν ἆρσιν. τὸ δὲ ἀνείλετο διὰ τὴν ἀναδοχὴν καὶ εἰσποίησιν. Πιστὰ παρ' ὑμῖν.] σημεῖον μεγάλης πίστεώς ἐστί μοι πρὸς ὑμᾶς καὶ πληροφορία. εἴρηται δὲ ἐκ μεταφορᾶς τῶν τὰς φιλίας δι' ὅρκων ποιούντων. Νῦν οὖν Ἠλέκτραν.] Αἰσχύλος ἐποίησε δρᾶμα Χοηφόρους. ἐν ᾧ Ἠλέκτρα παραγενομένη εἰς τὸν τάφον τοῦ πατρὸς, ἐκ τοῦ πλοκάμου τὸν ἀδελφὸν ἐγνώρισεν. αὕτη φησὶν ἡ κωμῳδία ἀδελφὴ οὖσα τῆς προτέρας, ὡς ἐν τοῖς Χοηφόροις Αἰσχύλου Ἠλέκτρα ἐκ τοῦ πλοκάμου τὸν ἀδελφὸν ἐπιγνοῦσα καὶ παραγενόμενον πρὸς τὸν τάφον ὅπως αὐτὸν γνωρίσῃ ἦλθεν, εἰς ζήτησιν ἦλθε τῶν τότε θεατῶν. ἐπιγνώσεται γὰρ ἐάν τι ξύμβολον ἴδῃ ἐκείνων. Ἡ Χρυσόθεμις ἀπελθοῦσα θῦσαι τῷ πατρὶ, καὶ τοῦ Ὀρέστου πλόκαμον ἐνταῦθα εὑροῦσα, εἶπε τοῦτο τῇ Ἠλέκτρᾳ. ἡ δὲ ἀπελθοῦσα ἐγνώρισεν αὐτὸν ὄντα Ὀρέστου. εἰ καὶ Σοφοκλῆς τοῦτο οὐ λέγει. λέγει οὖν ὁ ποιητὴς ὅτι εἰ ἐπιτεύξεται παρ' ὑμῶν ἡ νῦν κωμῳδία, γνώσεται ὅτι ὑμεῖς ἐστὲ οἱ καὶ τὴν πάλαι αὐτῆς ἀδελφὴν ἐπαινέσαντες. Τἀδελφοῦ τὸν βόστρυχον.] ὅ ἐστι σύμβολον καὶ ἔπαινον ἐκείνων ἐπιγνώσεται ἐὰν ἴδῃ. Οὐδὲν ἦλθε] παρέλκει τὸ δὲ ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ. τὸ δὲ ἑξῆς, θέλει δὲ εἰπεῖν ὡς ἦλθε συνήθως. Σκύτινον.] διεζωσμένοι γὰρ δερματινα αἰδοῖα οἱ κωμικοὶ εἰσῄεσαν τοῦ γελοίου χάριν. θέλει δὲ εἰπεῖν αὐτοὺς φορτικῶς χαριεντιζομένους. Ἐρυθρόν.] ἢ ἐρυθρὸν ἐξ ἄκρου ἢ ἐξ ἄκρου παχύ. ταῦτα γὰρ οἱ κωμικοὶ εἰσῆγον διὰ γέλωτα.

Οὐδ' ἔσκωψε τοὺς φαλακροὺς, οὐδὲ κόρδαχ' εἵλκυσεν.
Οὐδὲ πρεσβύτης ὁ λέγων τἄπη τῇ βακτηρίᾳ
Τύπτει τὸν παρόντ' ἀφανίζων πονηρὰ σκώμματα.
Οὐδ' εἰσῇξε δᾷδας ἔχουσ' οὐδ' ἰοὺ ἰοὺ βοᾷ.
Ἀλλ' αὑτῇ καὶ τοῖς ἔπεσι πιστεύουσ' ἐλήλυθεν.
Κἀγὼ μὲν τοιοῦτος ἀνὴρ ὢν ποιητὴς, οὐ κομῶ.
Οὐδ' ὑμᾶς ζητῶ 'ξαπατᾷν δὶς καὶ τρὶς ταῦτ' εἰσάγων.
Ἀλλ' ἀεὶ καινὰς ἰδέας εἰσφέρων σοφίζομαι,
Οὐδὲν ἀλλήλαισιν ὁμοίας καὶ πάσας δεξιάς.
Ὃς μέγιστον ὄντα Κλέων' ἔπαισ' ἐς τὴν γαστέρα.
Κοὐκ ἐτόλμησ' αὖθις ἐπεμπηδῆσ' αὐτῷ κειμένῳ.
Οὗτοι δ' ὡς ἅπαξ παρέδωκεν λαβὴν Ὑπέρβολος,
Τοῦτον δείλαιον κολετρῶσ' ἀεὶ, καὶ τὴν μητέρα.
Εὔπολις μὲν τὸν Μαρικᾶν πρώτιστον παρείλκυσεν,
Ἐκστρέψας τοὺς ἡμετέρους ἱππέας κακὸς κακῶς.
Προσθεὶς αὐτῷ γραῦν μεθύσην, τοῦ κόρδακος οὕνεκα.

Insectata caluos est, nec saltauit cordacem.
Neque senex, qui metra canit, praesentem baculo ferit,
Amotu è conspectu maledictis mordacibus:
Neque tadiferam introduxit: sed neque heu heu clamitat:
Sed sibiipsa & versibus fidens, in scenam venit.
Atqui ego vir tantus, Poëta tantus nihil superbio:
Neque vos quarito fallere, bis terque introducendo eadem:
Sed nouas subin' formas infero, arguté & cate
A me inuentas, nihil inter se similes: omnes probas:
Qui etiam magnum illum Cleonem, in ventrem olim perculi,
Neque demum insultaui ipsi tacenti. Verùm hi comici
Nouitij, vt semel dedit ansam ad scribendum Hyperbolus,
Miserum istum semper proculcant, & matrem eius simul.
Eupolis quidem Maricam primùm in scenam protulit,
Nostrósque EQVITES in alium habitum malè commutauis malus,
Addiditque anum ebriam ad desaltandum Cordacem:

Σχόλια. Τοὺς φαλακρούς.] Εὔπολις ἔσκωψε τοὺς φαλακρούς, τοῦτο δὲ ὑπορισάμενος. Οὐ κόρδαχ' εἵλκυσε] τρία εἴδη ὀρχήσεως. ἐμμέλεια μὲν, τραγική. σίκιννις, σατυρική. κόρδαξ, κωμική, ἥτις αἰσχρῶς κινεῖ τὴν ὀσφύν. Οὐδὲ πρεσβύτης ὁ λέγων.] ὡς Εὔπολις ἐν τοῖς Προσπαλτίοις. ἢ ὡς εἰς τοῦτο τὸ μέρος εὐεπίφορον ὄντα τὸν Ἕρμιππον. οἱ δὲ Σισέρμιον τὸν ὑποκριτήν. Τύπτει τὸν παρόντ' ἀφανίζων.] καὶ γὰρ ἐκεῖνος τοῦ γελᾶν χάριν τοὺς ἐγγὺς ἑστῶτας ἔτυπτε τῇ βακτηρίᾳ. τὸ δὲ ἀφανίζων. ὅ ἐστιν ἐκποδὼν καὶ ἀποφυγὼν τὰ σκώμματα, δι' ὧν ἔδει σωφρονίζειν τοὺς κακῶς πράττοντας, ἐκτὸς ἑαυτοῦ ποιῶν τὰ πονηρὰ σκώμματα. ἢ τὸ ἀφανίζων, ἀντὶ τοῦ ἀφανῆ ποιῶν. τουτέστι περικαλύπτων τῷ γέλωτι τὰς εἰκῆ διεσκευασμένας αὐτοῦ κωμῳδίας καὶ εὐτελῶς πεπλασμένας. ἰστέον δὲ ὅτι πάντα ὅσα ἂν λέγῃ, εἰς ἑαυτὸν τείνει. τοὺς μὲν γὰρ φάλητας εἰσήγαγεν ἐν τῇ Λυσιστράτῃ. τὸν δὲ κόρδακα ἐν τοῖς Σφηξί. τοὺς δὲ φαλακρούς, ἐν Εἰρήνῃ. τὸν δὲ πρεσβύτην ἐν Ὄρνισι. τὰς δὲ δᾷδας καὶ τὸ ἰοὺ ἰοὺ ἐν Νεφέλαις τοπρῶτον. Οὐδ' εἰσῇξε δᾷδας.] οὐκ ἔστι δῆλος τίνι παροινεῖ ἐπιπλήττει. ἀλλ' ἴσως ἑαυτῷ. ἐπεὶ πεποίηκεν ἐν τῷ τέλει τοῦ δράματος καιομένην τὴν διατριβὴν Σωκράτους, καί τινας τῶν φιλοσόφων λέγοντας ἰοὺ ἰού. ἐν δὲ ταῖς πρώταις Νεφέλαις, τοῦτο οὐ πεποίηκε. ποιήσει δὲ αὐτὸ μετὰ λόγου. οὗτοι δὲ ἀχαρίτως. Ἀλλ' αὑτῇ.] τῇ ἐπινοίᾳ τῆς ὑποθέσεως καὶ οἰκονομίᾳ καὶ τῇ χάριτι τῶν ἐπῶν θαρροῦσα. Οὐ κομῶ] οὐ σεμνύνομαι. χαριέντως δὲ λέγει ἐπεὶ φαλακρὸς ἦν. Δὶς καὶ τρίς.] καίτοι καὶ αὕτη δεύτερον εἰσήχθη. ἀλλ' ἴσως διαφόρως. δοκοῦσι δὲ καὶ οἱ ἄλλοι κωμικοὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν λημμάτων, τὰ αὐτὰ εἰσάγειν δράματα.

BISETVS. Ταῦτ' εἰσάγων] οὕτω γραπτέον, τ' αὔτ' εἰσάγων, ἀντὶ τοῦ, τὰ αὐτά, ἢ, ταῦτ', ἀντὶ τοῦ ταυτά.

Σχολ. Ὃς μέγιστον ὄντα.] ὥσπερ ζῶντος αὐτοῦ διελέγετο ἐν οἷς φασι Κλέωνα τὸν λάρον. καὶ Ἀνδρόνικον δέ φησιν αὐτὸν, ἐπὶ Ἀλκαίου τεθνάναι δυσὶν ἔτεσιν ὕστερον. Ἵππαρχος δέ φησιν ἀφ' οὗ αἱ πρῶται Νεφέλαι ἐδιδάχθησαν. πῶς οὖν δύναται καὶ τὸν Μαρικᾶν μεμνῆσθαι. ὃς ἐδιδάχθη μὲν πρὸ τῶν Νεφελῶν ὡς καὶ νῦν αὐτός φησιν. ἐπεὶ δὲ ὁ Εὔπολις ὡς τεθνηκότος Κλέωνος μέμνηται. ἢ ἐπεὶ οὐ φέρονται αἱ διδασκαλίαι τῶν δύο Νεφελῶν, οὐδὲν δυνάμεθα διαβεβαιῶσαι εἰ Εὔπολις ἔπλασε τὸ τὴν Κλέωνος τελευτὴν ἐν Μαρικᾷ. Ἔπαισ' ἐς τὴν γαστέρα.] ἔτυψα. ἔγραψε γὰρ κατ' αὐτοῦ τοὺς ἱππέας. ἔτυψα ἐν τοῖς ἱππεῦσιν. ἀντὶ τοῦ ἠρξάμην τῇ πρώτῃ κωμῳδίᾳ. Κολετρῶσ' ἀεί.] κατὰ τὸ κόλον τύπτουσιν. ἢ καταπατοῦσιν. ἀπὸ τῶν τὰς ἐλαίας παιόντων. ἢ τὸ ἐνάλλεσθαι τῇ κοιλίᾳ καὶ τύπτειν εἰς τὴν γαστέρα. κόλον γὰρ τὸ παχὺ ἔντερον. δῆλον δὲ ὅτι πρῶτος ὁ Μαρικᾶς ἐδιδάχθη τῶν δευτέρων Νεφελῶν. Ἐρατοσθένης δέ φησι Καλλίμαχον ἐγκαλεῖν ταῖς διδασκαλίαις. ὅτι φέρουσιν ὕστερον τρίτῳ ἔτει τὸν Μαρικᾶν τῶν Νεφελῶν, σαφῶς ἐνταῦθα εἰρημένον, ὅτι πρότερον καθεῖται. λανθάνει δὲ αὐτόν φησιν, ὅτι ἐν μὲν ταῖς διδαχθείσαις οὐδὲν τοιοῦτον εἴρηκεν. ἐν δὲ ταῖς ὕστερον διασκευασθείσαις εἰ λέγεται, οὐδὲν ἄτοπον. αἱ διδασκαλίαι δὲ, δῆλον ὅτι τὰς διδαχθείσας φέρουσι. πῶς δὲ οὐ συνεῖδεν ὅτι καὶ ἐν τῷ Μαρικᾷ προτετελευτήκει Κλέων. ἐν δὲ ταῖς Νεφέλαις λέγεται εἰς τὸν θεοῖσιν ἐχθρὸν τὸν βυρσοδέψην. Εὔπολις δὲ ἐν τοῖς Βάπταις τοὐναντίον φησίν, ὅτι συνεποίησεν Ἀριστοφάνης τοὺς Ἱππέας. λέγει δὲ τὴν τελευταίαν παράβασιν. φησὶ δὲ κἀκεῖνος τοὺς Ἱππέας συνεποίησα τῷ φαλακρῷ δωρησάμενος. Κλέων ἀποθνήσκει ἐπὶ Ἀμεινίου. πρὸ τούτου δὲ

τὸν δὲ Ἵππαρχον ἐφ' οὗ αἱ Νεφέλαι ἐδιδάχθησαν. ὁ μέντοι Ἀνδροτίων ἐπὶ Ἀλκαίου φησὶ τοῦ μετ' Ἀμινίαν, τὸν Κλέωνα θνῆσιν ὕστερον ἔτεσι τέτταρσι τῆς τῶν Νεφελῶν διδασκαλίας. εἰκότως οὖν ὡς ἔτι περιόντι τῷ Κλέωνι λοιδορεῖται ὁ Ἀριστοφάνης. οὐ μόνον ἐν τοῖς προειρημένοις, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς τὸν Κλέωνα τὸν λάρον δ' ὁρῶν.

Bisetus. Κολετρῶσι] Σ. κολετρῶσι, κατὰ κώλου τύπτουσι, διὰ τοῦ ω. εἰσὶ δὲ οἱ τὸ κῶλον, καὶ τὸ κόλον ταυτὸν εἶναι νομίζουσιν. ὅθεν τὴν νόσον καὶ κωλικὴν, καὶ κολικὴν καλοῦσιν. ἀλλ' οὐ καλῶς. τὸ γὰρ κῶλον τοῦ κόλου διαφέρει. κόλον γὰρ κατὰ τὴν Αἰολικὴν λέγεται ἡ τροφή, ὅθεν ὁ ἄκολος, καὶ ὁ δύσκολος, τουτέστι δυσάρεστος, καὶ στενός. ὅθεν καὶ κοιλία, ἡ τὴν τροφὴν δεχομένη. καὶ κόλον τὸ κενὸν, τὸ μάταιον, τὸ κολοβόν. Ὅμηρος, Πὰλ' αὔτως ἐν χειρὶ κόλον δόρυ. τουτέστι κολοβὸν, κεκολοβωμένον. Εὐστάθιος. κόλον ἡ τροφή, κόλον, τὸ μέγα, ἢ τὸ κολοβὸν, τὸ μὴ ἔχον ὁλότητα. κόλος βοῦς, ὁ κεκολουμένος τὰ κέρατα. κόλον δόρυ, τὸ κεκολουμένον τὴν αἰχμὴν, καὶ ἐκ τοῦ κόλον, καὶ βοῦς γίνεται τὸ κολοβός, ὅθεν καὶ τὸ κολοβοῦν, ὃ καὶ κολούειν λέγεται. τὸ δὲ κῶλον, τὸ μέρος σημαίνει. καὶ κῶλον, τὸ μονόντερον, καὶ παχὺ τοῦ σώματος ἔντερον, ὅθεν ἡ διάθεσις κωλική. καὶ τὸ τοῦ λόγου πεζοῦ μέρος τι. καὶ παρὰ τοῖς Λυρικοῖς, τοῖς Κωμικοῖς, καὶ τοῖς Τραγικοῖς, τὰ κῶλα μέρος τοῦ ποιήματος αὐτῶν. περὶ τούτων δὲ ὁ Ἡφαιστίων ἀκριβέστερον πολλὰ παραδέδωκεν. ἀλλαχοῦ δὲ ἄλλαι τοῦ κώλου σημασίαι.

Σχόλια. Καὶ τὴν μητέρα.] τὴν Ὑπερβόλου. τὴν δοκοῦσαν ἐν ταῖς ἀρτοπώλισι. πολλὰ κατ' αὐτῆς εἶπεν Ἕρμιππος. Ἐκστρέψας.] παρῆγε τὰ ἐμὰ φησὶν ἔλαβεν.

Ἣν Φρύνιχος πάλαι πεποίηχ', ἣν τὸ κῆτος ἤσθιεν.
Εἶθ' Ἕρμιππος αὖθις πεποίηκεν εἰς Ὑπέρβολον.
Ἄλλοι τ' ἤδη πάντες ἐρείδουσιν εἰς Ὑπέρβολον.
Τὰς εἰκοὺς τῶν ἐγχέλεων τὰς ἐμὰς μιμούμενοι.
Ὅστις οὖν τούτοισι γελᾷ, τοῖς ἐμοῖς μὴ χαιρέτω.
Ἢν δ' ἐμοὶ καὶ τοῖσιν ἐμοῖς εὐφραίνησθ' εὑρήμασιν,
Ἐς τὰς ὥρας τὰς ἑτέρας εὖ φρονεῖν δοκήσετε.

Qualem olim introduxit Phrynichus, deuoratam à belua,
Maris. Exinde nouam rursus fecit Hermippus in Hyperbolum:
Et nunc cæteri simul omnes ingruunt in Hyperbolum:
Imitantes meam de anguillis sat notam imaginem.
His quicunque applaudit, is ne delectetur meis.
Sin voluptatem aliquam ex me meisque inuentis percipitis:
Reliquum in tempus rectè vos sapere indicauero.

Σχόλια. Ἣν Φρύνιχος.] φέρεται ὁ μῦθος ὡς Φρυνίχου. μήποτε οὖν ἐκείνην φράζων ὡς γραῦν ἐκκειμένην τῷ κήτει. καὶ ἴσως ἐν Ὑπερβόλῳ ἂν λέγοι αὐτὸς, ὅτι τὸ κῆτος ἤσθιεν. ἄλλως, εἰσῆγε γραῦν Φρύνιχος ὑπὸ κήτους ἐσθιομένην κατὰ μίμησιν Ἀνδρομέδας διὰ γέλωτα τῶν θεατῶν. ἦν δὲ καὶ αὐτὸς κωμῳδίας ποιητής. Εἶθ' Ἕρμιππος.] Ἕρμιππος δ', δράματα ἐποίησεν εἰς Ὑπέρβολον· ἔοικε δὲ τὸ πλείστας ἀρτοπώλιδας λεχθὲν, κατ' αὐτὴν σημαίνειν.

Bisetus. Τὰς εἰκοὺς] ἐν τοῖς πρότερον ἀντιγράφοις τὸ εἰκοὺς κακῶς μετὰ περισπωμένης ἐγράφετο. ἀλλὰ γραπτέον εἰκοῦς, ὡς Ἀττικοὺς ἐν τῇ αἰτιατικῇ πληθυντικῇ κατὰ τοὺς γραμματικοὺς κανόνας. εἰκὼ δὲ, εἰκόος, εἰκοῦς, καὶ εἰκὼν, εἰκόνος ταὐτόν. Εὐριπίδης Μηδείᾳ· Ἄψυχον εἰκὼ προσβλέπουσα σώματος.

Σχόλια. Τῶν ἐγχέλεων.] ἀντὶ τῆς λέξεως εἰπεῖν, ἐγχέλεων ἔφη. παρόσον ἐν τοῖς Ἱππεῦσιν ἐμνήσθη τῶν ἐγχέλεων. ὅπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρώμενοι πεπόνθασι. τὸ δὲ διὰ τὸ ταραχῆς εἰκάζειν τῆς πόλεως τὰ πράγματα ἐξ αὐτοῦ φησὶ εἰληφέναι τοὺς ἄλλους ὁ Ἀριστοφάνης. Τούτοισι γελᾷ. ὅστις ἐκείνοις τέρπεται καὶ ἡδέως ἀκούει, τοῖς ἐμοῖς μὴ προσίτω. Εὖ φρονεῖν.] παρ' ὑπόνοιαν. δέον γὰρ εἰπεῖν ἐλεύσεσθε, ἐπήνεγκεν ὅτι φρόνιμοι δόξετε εἶναι καὶ εὔνομοι καὶ εὐφρονοῦντές μοι. διὸ ἐπισημαίνεται τὴν λέξιν ὅλην τὸ χ.

ΩΔΗ ΚΑΙ ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιβ.

Strophe, Conversio Chori.

Χο. Ὑψιμέδοντα μὲν θεῶν
Ζῆνα τύραννον, ἐς χορὸν
Πρῶτα μέγαν κικλήσκω.

Principiò Iouem Optimum
Maximum, ad hunc chorum inuoco,
Cælicolum potentem,

Σχόλια. Ὑψιμέδοντα μὲν.] τοῦτο ᾠδὴ καὶ στροφὴ ὀνομάζεται, διὰ τὸ στροφήν τινα ποιεῖσθαι τὸν χορὸν ἀπὸ τοῦ πρὸς τοὺς θεατὰς ὁρᾶν καὶ ᾄδειν εἰς ἕτερον ἀφορῶντα μέρος. ἔστι δὲ ὡς ἐπιπολὺ στορὰς θεοὺς ἡ ᾠδή. ἔστι δὲ ἡ παροῦσα στροφὴ κώλων ιβ. ὧν τὸ πρῶτον χοριαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον ἐπιμεμιγμένον διίαμβον. τὸ β' ὅμοιον. τὸ τρίτον δίμετρον καταληκτικὸν, ἐπιμεμιγμένον βακχείῳ. ὃ καλεῖται ἰθυφαλλικόν.

μιμερὲς. τὸ τέταρτον καὶ τὸ πέμπτον τῷ πρώτῳ ὅμοια. τὸ ἕκτον τρίμετρον ἐκ διιάμβου χοριαμβικοῦ καὶ βακχείου, τὸ ἕβδομον δακτυλικὸν τετράμετρον. τὸ ὄγδοον δακτυλικὸν τετράμετρον. τὸ ἔνατον δίμετρον. ἐξ ἐπιτρίτου τετάρτου καὶ χοριάμβου. τὸ δέκατον ὅμοιον ἐκ διπόδου ἰάμβου καὶ χοριάμβου. ὁ δακτυλικὸς ἑφθημιμερὴς ὅ τι ἀντὶ μακρᾶς λογιζόμενος. τὸ ἕνδεκατον ἀντισπαστικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον τὸ καλούμενον Γλυκώνειον ἐκ διτροχαίου καὶ διιάμβου ὡς ἔχει τὸ Γλύκωνος. κάπρος ἤδη ὁ μαινόλης Κυπρίδος θάλος ὤλεσε. τὸ δυοκαιδέκατον ἀντισπαστικὸν δίμετρον καταληκτικὸν τὸ καλούμενον Φερεκράτειον ἑφθημιμερές. ἐξ ἐπιτρίτου τετάρτου καὶ βακχείου ὡς ἔχει τὰ Φερεκράτους. Ἄνδρες πρόσχετε τὸν νοῦν ἐξευρήματι καινῷ, συμπτύκτοις ἀναπαίστοις. καλοῦνται δὲ ταῦτα πολυσχημάτιστα διὰ τὸ διάφορα δέχεσθαι μέτρα. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος, καὶ διπλῆ ἔσω νενευκυῖα δηλοῦσα ἔχειν ἀνταπόδοσιν. ἄλλως τὸν Δία ἐπικαλοῦνται οἱ φιλόσοφοι οὐκ ἔφασκον, ἀλλὰ ταύτας εἶναι τὸ πᾶν διεβεβαιοῦντο. εἰκότως οὖν καὶ διὰ τούτων σκώπτει τοὺς φιλοσόφους. ἐν γὰρ εἶναι ἐδόξαζον, αἳ νομιζόμεναι ὑπ' αὐτῶν νεφέλαι τούτων ἐπικαλοῦνται.

Τόν τε μεγασθενῆ τριαί-
νης ταμίαν, γῆς τε καὶ ἁλ-
μυρᾶς θαλάσσης ἄγριον μοχλευτήν.
Καὶ μεγαλώνυμον ἡμέτερον πατέ-
ρ' Αἰθέρα σεμνότατον βιοθρέμμονα πάντων.
Τόν θ' ἱππονώμαν, ὃς ὑπερ-
λάμπροις ἀκτῖσιν κατέχει
Γῆς πέδον, μέγας ἐν θεοῖς
Ἐν θνητοῖσί τε δαίμων.

Et validum tridente Deum,
Qui pelagus salsipotens,
Grauisque terræ vada cæca quassat,
Eximiumque patrem celeberrimi
Nominis æthera, vitæ hominum omniparentē:
Illúmque equorum domito-
Rem, qui humum illustrat radiis:
Ipse magnus apud Deos,
Numen terricolisque.

Σχόλια. Τόν τε μεγασθενῆ.] ὅτι ἔθος τοῖς ποιηταῖς ἀπὸ Διὸς ἄρχεσθαι. μετὰ δὲ, τὸν Ποσειδῶνα ὑμνεῖν. καὶ αὐτὸς δὲ τὴν Ὁμηρικὴν τάξιν τῆς ἡλικίας δηλοῖ.

BISETVS. Τριαίνης ταμίαν] περίφρασις τοῦ Ποσειδῶνος. Αἰσχύλος ἐν Προμηθεῖ δεσμώτῃ,
Θαλασσίαν δὲ γῆς τινάκτειραν νόσον
Τρίαιναν, αἰχμὴν τὴν Ποσειδῶνος σκεδᾷ.
μοχλευτὴν δὲ λέγει, ὅτι καὶ σεισίχθων, καὶ ἐνοσίχθων, καὶ ἐννοσίγαιος ὁ αὐτὸς καλεῖται, παρὰ τὸ ἔνοθεν, τὸ σείειν, καὶ κινεῖν τὴν γῆν.

Σχόλια. Γῆς τε καὶ ἁλμυρᾶς.] δοκεῖ γὰρ Ποσειδῶν, οὐ τὴν θάλασσαν κινεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν γῆν. ἔχει δὲ καὶ κοινωνίαν πρὸς αὐτὰς, ὡς διαπνέουσαν ὑγρᾶς οὐσίας. εἰκότως οὖν τῶν θεῶν τούτων ἐπιμέμνηνται. τοῦ μὲν Διὸς, ὅτι γενάρχης. τοῦ δὲ Ποσειδῶνος ὅτι τῶν ὑγρῶν δεσπότης. Ἀέρος δὲ, ὅτι πατήρ. Ἡλίου δὲ, ἐπεὶ διάπυρος ὢν, τὴν ἰκμάδα ἀναθυμιώμενος ἐργάζεται νεφέλην. Αἰθέρα.] ἀντὶ τοῦ ἀέρα. ὁ γὰρ αἰθὴρ διαυγὴς ὢν, ἀνέφελός ἐστι, καὶ ἐκ τοῦ βιοθρέμμονος δηλοῖ ὅτι ἀὴρ οὐχὶ αἰθήρ. ἢ ἐπειδὴ τὰ ζῷα ἐν τῷ αἰθέρι ἔχει τὴν ζωὴν. βιοθρέμμονα δὲ, ἐπειδὴ ἀὴρ δύει τὴν γῆν. Τόν θ' ἱππονώμαν,] τὸν ἥλιον τὸν ἐλαύνοντα καὶ νωμῶντα τὸ ἅρμα καὶ τοὺς ἵππους ἡνιοχοῦντα. ἐξ αὐτοῦ δὲ δοκοῦσι συνίστασθαι. διάπυρος γὰρ ὢν, ἕλκει εἰς ἑαυτὸν τὴν τῆς θαλάσσης ὑγρότητα. ἐξ ἧς αἱ νεφέλαι.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ κ.

Τετράμετροι Καταληκτικοί.

Χο. Ὦ σοφώτατοι θεαταί, δεῦρο τὸν νοῦν προσέχετε.
Ἠδικημέναι γὰρ ὑμῖν μεμφόμεσθ' ἐναντίον.
Πλεῖστα γὰρ θεῶν ἁπάντων ὠφελούσαις τὴν πόλιν,
Δαιμόνων ἡμῖν μόναις οὐ θύετ' οὐδὲ σπένδετε,
Αἵ τινες τηροῦμεν ὑμᾶς. ἢν γὰρ ᾖ τις ἔξοδος
Μηδενὶ ξὺν νῷ, τότ' ἢ βροντῶμεν ἢ ψεκάζομεν.
Εἶτα τὸν θεοῖσιν ἐχθρὸν βυρσοδέψην Παφλαγόνα
Ἡνίχ' ᾑρεῖσθε στρατηγὸν, τὰς ὀφρῦς συνήγομεν,

ADDITAMENTVM.

Trochaici Octonarij Catalectici.

O Sapientissimi Spectatores, huc aduertite,
Quoniam affectæ iniuriâ, contra vos hanc querimoniam
Instituimus: nam cùm nos præ cæteris Diis omnibus,
Vrbem hanc plurimùm locupletemus: vos nobis ex Deis
Solis, neque sacrificatis, neque libatis: quæ plurimùm (exitus
Conseruamus vos. Nam si quando comitiorum
Non sit commodus, tum aut tonamus, aut pluuiam damus. (riarium,
Equidem Dijs infestum Paphlagona illum co-
Quando exercitus ducem creastis, nos supercilia

Σχόλια. Ὦ σοφώτατοι θεαταί.] τοῦτο ἐπίρρημα ὀνομάζεται, διὰ τὸ ἐπιρρῆσαι αὖθις τὸν χορὸν πρὸς τοὺς θεατάς. καὶ χρηστά τινα συμβουλεύειν αὐτοῖς. ἢ σκώπτειν τοὺς πονηρούς. ἔστι δὲ ἐκ στίχων τροχαϊκῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν κ΄ τελευταίοις. ἐπὶ τὸ βέλτιον τὸ πρᾶγμα τῇ πόλει συνοίσεται. ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔσω νενευκυῖα, δηλοῦσα ἔχειν ἀνταπόδοσιν. Μηδενὶ ξὺν νῷ.] σὺν μηδεμιᾷ κρίσει. μετ' οὐδενὸς νοῦ. ἀλλ' ἀσυμφόρως καὶ ἀκαίρως μετὰ μηδενὸς λογισμοῦ. ἐπὶ στρατιωτῶν. ἐκ τῶν πρώτων δὲ Νεφελῶν ἐστι ταῦτα. τέθνηκε γὰρ ἤδη νῦν ὁ Κλέων. Τὰς ὀφρῦς συνήγομεν.] συνήγομεν ἐπειθόμεθα. καὶ ἐγκλείομεν ἢ ἐσυνάγομεν. ἄλλως. ἐπεὶ ὁ Κλέων τοιοῦτος. ὡς ἐν τοῖς Ἱππεῦσι ὅτε πάντες μιμοῦνται.

Κἄπει-

Ξυνήγομεν τὰς ὀφρῦς κἀποιοῦμεν δεινά. Βροντὴ δ' ἐρράγη δι' ἀστραπῆς.
Ἡ Σελήνη δ' ἐξέλιπε τὰς ὁδούς. ὁ δ' Ἥλιος
Τὴν θρυαλλίδ' εἰς ἑαυτὸν εὐθέως συνελκύσας,
Οὐ φανεῖν ἔφασκεν ὑμῖν, εἰ στρατηγήσει Κλέων,
Ἀλλ' ὅμως εἵλεσθε τοῦτον. φασὶ γὰρ δυσβουλίαν
Τῇδε τῇ πόλει προσεῖναι. ταῦτα μέντοι τοὺς θεοὺς
Ἅττ' ἂν ὑμεῖς ἐξαμάρτητ', ἐπὶ τὸ βέλτιον τρέπειν.
Ὡς δὲ καὶ τοῦτο ξυνοίσει, ῥᾳδίως διδάξομεν.
Ἢν Κλέωνα τὸν λάρον δώρων ἑλόντες καὶ κλοπῆς
Εἶτα φιμώσητε τούτου τῷ ξύλῳ τὸν αὐχένα,
Αὖθις ἐς τἀρχαῖον, ὑμῖν εἴ τι κἀξημάρτετε,
Ἐπὶ τὸ βέλτιον τὸ πρᾶγμα τῇ πόλει ξυνοίσεται.

A Contraximus, & horrendum fecimus, erupitque igneum
Tonitru cum corusco fulgure: Lunáque deseruit vias:
Et Sol contracto statim in sese lucernæ ellychnio,
Noluit lucere vobis: si Cleonem exercitus
B Legeretis ducem: & vos legistis tamen. Hoc est, quod ferunt
Stulta consilia huic inesse ciuitati: sed tamen
Ea, quæ vos peccatis, in melius Deam conuertere.
Quomodo autem hoc profuturum sit, facile docebimus:
C Si Cleonem Larum illum furti damnatum, atque ambitus:
Capitis, gulámque ligno interstringatis, tunc ad statum
Pristinum redibunt omnia, & si quid fuit antehac
Peccatum à vobis, id in melius cedet Reipublicæ.

Σχόλια. Βροντὴ δ' ἐρράγη.] ταῦτα ἐκ Τεύκρου Σοφοκλέους. οὐρανοῦ δ' ἄπο ἀστράψας, βροντὴ δ' ἐρράγη δι' ἀστραπῆς. Ἡ Σελήνη δ' ἐξέλιπεν.] ἐπειδὴ ἐκλείψεις ἐγένοντο ἐν ... τῷ προτέρῳ ἔτει ἐπὶ Στρατοκλέους [illegible]. Τὴν θρυαλλίδα] τὴν ἀκτῖνα εἰς ἑαυτὸν συνελκύσας. ἀπὸ τοῦ λύχνου δὲ ἡ μεταφορά. οὐχ ὡς τῷ ἡλίου ἐκλείψαντος ἀλλ' ὡς ἀπειλοῦντος ἐκλείψειν εἰ στρατηγήσει Κλέων. ... παρ' Ὁμήρῳ Δύσομαι εἰς Ἀΐδαο καὶ ἐν νεκύεσσι φαείνω. ἡλίου δὲ ἔκλειψιν ... τινα τύχην ἐκλείψεως Κλέωνος χειροτονουμένου. Δυσβουλίαν.] τὴν ... φασὶ Ποσειδῶνα τῆς χώρας ... Ἀθηνᾶν ... καλῶς καὶ ... τοῦτο λέγουσιν ... Εὔπολις. Ὦ πόλις πόλις, ὡς εὐτυχὴς εἶ μᾶλλον ἢ καλῶς φρονεῖς. ἄλλως. φασὶν ὅτι Ποσειδῶν ἡττηθεὶς τῇ Ἀθηνᾷ δυσβουλίαν ἐπέβαλεν Ἀθηναίοις. Ἀθηνᾶν δὲ ταῦτα βουλευομένων καλῶς μεταβάλλειν. Ἅττ' ἂν ὑμεῖς] ὅτι Ἀθηναῖοι κακῶς ἐβουλεύοντο, δι' ὑπερβάλλουσαν εὐτυχίαν εἰς τὸ χρήσιμον ... αἰνίττεται δὲ εἰς Ἀθηνᾶν. Τὸν λάρον] ὅτι ὁ λάρος τοιοῦτος. καὶ ἐν Ἱππεῦσι. λάρος κεχηνὼς ἐπὶ πέτρας δημηγορῶν. ταῦτα δὲ ἀπὸ τῶν προτέρων Νεφελῶν. τότε γὰρ ἔζη ὁ Κλέων. ἐπεὶ δὲ τούτων τέθνηκε. καὶ γὰρ Εὔπολις μετὰ θάνατον Κλέωνος, τὸν Μαρικᾶν ἐποίησεν. καὶ μὴν ὡς μετὰ θάνατον Κλέωνος φαίνεται γεγραφὼς τὸ δρᾶμα, ὅπου γε τοῦ Μαρικᾶ Εὐπόλιδος μέμνηται. ὁ ἐδιδάχθη καθ' Ὑπερβόλου μετὰ τὸν Κλέωνος θάνατον. ταῦτα δὲ ὡς ἔτι ζῶντος Κλέωνος λέγεται. δῆλον οὖν ὅτι κατὰ πολλοὺς τοὺς χρόνους διεσκεύασε τὸ δρᾶμα. καὶ ταῦτα μὲν οὐ πολλῷ ὕστερον. ἐν οἷς δὲ Εὔπολις μέμνηται καὶ τῶν εἰς Ὑπέρβολον κωμῳδιῶν πολλῶν.

Bisetus. Τὸν λάρον] Λάρος κεχηνὼς κατὰ Σουΐδαν λέγεται ἐπὶ τῶν ἁρπακτικῶν, καὶ κλεπτικῶν. καὶ ὁ λάρος ὄρνεον ἐστὶν ἁρπακτικόν, καὶ ἀεὶ διψαλέον. Εὐσέβιος εἰ ... λάροις εἰκάζονται ... λιχνείαν ὁμοιοῦται πρὸς τὸ ὄρνεον. καὶ πᾶς εὐήθης λάρος λέγεται κωμῳδικῶς. λαρὸς δὲ ὀξυτόνως, ὁ ἡδὺς πρὸς διαστολὴν τοῦ λάρος προπαροξυτόνως. καὶ μακρὰν ἔχει τὴν λα συλλαβήν. Ὅμηρος,

Νηυσὶν ἐν ἀμφιρύτῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον.

λαρὸν δὲ τὸ ἄγαν ἀρηρὸν τῇ ψυχῇ (ἢ τὸ ἄγαν ἀρεστόν, ὃ πιθανώτερον) παρὰ τὸ λα ἐπιτατικόν, καὶ τὸ ἄρω, ὃ ἐστιν ἁρμόζω, κράσει τῶν δύο αα εἰς α μακρόν.

ΑΝΤῼΔΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιϛ.

Χο. Ἀμφί μοι αὖτε Φοῖβ' ἄναξ

ANTISTROPHE. OPPOSITA CONVERSIO. CHORI.

Huc ades, ô Apollo Rex

Σχόλια. Ἀμφί μοι ἄναξ.] ἡ ἀντῳδὴ αὕτη καὶ ἀντιστροφή, ὁμοία ἐστὶ τῇ ᾠδῇ ἢ καὶ στροφῇ κατὰ τε τὰ κῶλα καὶ τὰ μέτρα. μιμεῖται δὲ τὰς διθυράμβων τὰ προοίμια. συνεχῶς γὰρ χρῶνται ταύτῃ τῇ λέξει. διὸ καὶ ἀμφιανακτίζας αὐτοὺς ἐκάλεσαν. ἔστι δὲ Τερπάνδρου, ἀμφί μοι ἄνακτα ἑκατηβόλον. λείπει δὲ τὸ ᾆσαι, ἢ τὸ χόρευσον, ἤ τι τοιοῦτον. καὶ τὸ προοιμιάζεσθαι δὲ ἀμφιανακτίζειν ἔλεγον. εὐθέως δὲ μετὰ τὸν ἥλιον ἀνυμνοῦσι τὸν Ἀπόλλωνα, ὅτι δὲ ὁ αὐτός ἐστιν ἥλιος καὶ Ἀπόλλων, δῆλον. τὸ δὲ αὖτε, ἀντὶ τοῦ πάλιν. ὥσπερ γὰρ ἀναλαμβάνων πρὸς τὸ ἄνω λέγει ἀντίστροφον. ἔφαμεν γὰρ ἐν τοῖς χορικοῖς γίνεσθαι τὰς στροφὰς καὶ τὰς ἀντιστρόφους

καὶ ᾠδὰς, ἅ τινες καλοῦσιν ἐπιῤῥήματα. καὶ ἐνταῦθα A σὺν τ' ἀντίστροφον ἐπάγει ὁ ποιητὴς, ὥσπερ ἀναστρέφων ἐπὶ τὸ ἐξαρχῆς μέλος, ὅθεν περ ἐξετράπη εἰς τὸ ἐπίῤῥημα. ἀρξάμενος γὰρ ὑμνεῖν τοὺς θεοὺς καὶ παραγενόμενος μέχρι τοῦ ἡλίου, ἐτράπετο πρὸς τὴν ἐκτροπὴν, τουτέστι τὸ ἐπίῤῥημα. ἀπὸ τοῦ ὦ σοφώτατοι θεαταί. οὔτε γὰρ ἡ διήγησις τοῖς προειρημένοις ἀκόλουθος, οὔτε τὸ μέτρον τοῦ λόγου. πάλιν οὖν ἐπαναστρέφων ἐπὶ τὸν ὕμνον τῶν θεῶν χρῆται ἀντιστροφῇ. εἰ γοῦν τις τὰ ἐν μέσῳ ἅπαντα ἀφελὼν ἐπὶ ταῦτα ἔλθῃ, οὔτε ὁ λόγος οὔτε ὁ νοῦς ἐπιζητήσειεν. ἀλλὰ μᾶλλον ἡ ἀκολουθία οὕτω φυλάττοιτο. Τόν θ' B ἱπποσώμαν ὃς ὑπερλάμπροις ἀκτῖσι, καὶ ἑξῆς. Ἀμφί μοι αὖτε Φοῖβ' ἄναξ.] φησὶν οὖν ἀλλὰ τοῦ πάλιν ὦ Ἄπολλον ἔξομαι καὶ τὴν σὴν ἱκετείαν. εὐμελῶς ἁπλῶς ἐπὶ τὴν ἀντίστροφον ἐλθὼν θεοῦ τινὸς ἐμνημόνευσεν ἀλλὰ μετὰ τὸν ἥλιον εὐθὺς τὸν Ἀπόλλωνα. ἐπεί τινες τὸν ἥλιον τὸν αὐτὸν εἶναί φασι τῷ Ἀπόλλωνι. ὅτι δὲ τῷ λόγῳ τούτῳ καὶ ὁ ποιητὴς κατακολουθῶν, μετὰ τὸν ἥλιον ἐπὶ τὸν Ἀπόλλωνος ἔρχεται ὕμνον, φανερὸν ποιεῖ αὐτὸς λέγων. ἀμφί μοι αὖτε Φοῖβ' ἄναξ. τουτέστι πάλιν. οὐδαμοῦ γὰρ νῦν τοῦ Ἀπόλλωνος μέμνηται. τί οὖν ἔδει μνημονεῦσαι τοῦ αὖτε, εἰ μὴ τῆς προειρημένης διηγήσεως εἴχετο. τὸ δὲ μέτρον αὐτοῦ δὴ ἡ καὶ ἀντιστροφή. ἴσοι δὲ τὸ μέτρον καὶ ἡ ποσότης ὁμοία τῇ στροφῇ. ὁμοιοῦται δὲ καὶ τὸ ἐπίῤῥημα καὶ τὸ ἀντεπίῤῥημα.

Δήλιε, Κυνθίαν ἔχων,
Ὑψικέρατα πέτραν,
Ἥτ' Ἐφέσου μάκαιρα πάγ-
χρυσον ἔχεις οἶκον. ἐν ᾧ
Κόραι σε Λυδῶν μεγάλως σέβουσιν.
Ἥτ' ἐπιχώριος ἡμετέρα θεὸς
Αἰγίδος ἡνίοχος, πολιοῦχος Ἀθάνα.
Παρνασίαν θ' ὃς κατέχων
Πέτραν, σὺν πεύκαις σελαγεῖ,
Βάκχαις Δελφίσιν ἐμπρέπων,
Κωμαστὴς Διόνυσος.

Delie, Cynthiam tenens,
Altiugum cacumen:
Queq́, Ephesi beata habes
Ex solido tecta domus
Obryzo: vbi Lydæ nurus te honorant.
C *Túque soli indigena ô Dea Cecropis:*
Ægida, quæ quatis, vrbipotens Minerua: &
Parnasii tu scopuli
Rector, qui ignitis facibus
Inter Thyadas emines
Comessator Iacche.

Σχόλια. Κυνθίαν ἔχων:] περιφραστικῶς τὴν Κύνθον. ἔστι δὲ ὄρος Δήλου ἡ Κύνθος. τὸ δὲ ὑψικέρατα πέτραν, ἐπῳδός ἐστι. τὸ αὐτὸ δὲ μέτρον τῷ μέλει τῷ πρώτῳ. D καὶ ἑξῆς οὕτως. ἔστι δὲ παραγωγῶς ἀντὶ τοῦ ὑψηλήν. μεταπλασμὸς δέ ἐστιν ἀντὶ τοῦ ὑψικέρατον. Ἥτ' Ἐφέσου.] μετὰ τὸν ἥλιον εὐθὺς ἡ Ἄρτεμις ἥν ἡ Ἔφεσος. πάγχρυσον δὲ οἶκον λέγει, τὸν πολυτελέστατον ναόν. ὃς ἦν εἷς τῶν ἑπτὰ θεαμάτων. Ἐν ᾧ κόραι.] ἔνθα σε αἱ παρθένοι Λυδῶν τιμῶσιν ὦ Ἄρτεμις, ὅτι τῆς Λυδίας τὸ παλαιὸν ἡ Ἔφεσος. Σὺν πεύκαις.] μετὰ δᾳδῶν. παρὰ τὸ Εὐριπίδειον. Διόνυσος ὃς πεύκαισι καὶ νεβρῶν δοραῖς καθαπτὸς ἐν πεύκαισι Παρνασὸν κατὰ πηδᾷ χορεύων σὺν παρθένοις. Σελαγεῖ.] μετὰ λαμπάδων καὶ πυρὸς χορεύει. διάπυρος γὰρ ὁ θεός. καὶ ὁ Ζεὺς διὰ πυρὸς τῇ Σεμέλῃ συνῆλθεν. οὐ γὰρ ἀργῶς παρέλαβεν ὁ ποιητής. Βάκχαις Δελφίσι.] ταῖς τὴν Δελφικὴν χώραν κατοικούσαις. κἀκεῖ γὰρ ἐτιμᾶτο ὁ Διόνυσος. Κωμαστής.] ὅτι καὶ μεθύοντες βακχεύονται καὶ ὥσπερ ἐκμαίνονται. E

Bisetus. Κωμαστής.] Εὐστάθιος. κῶμος, ὁ ἐν συμποσίῳ κάρος, δι' οὗ καταφέρεταί τις εἰς κῶμα, ὅ ἐστιν ὕπνον. ὅθεν κωμάζειν, καὶ εἰσκωμάζειν, τὸ κατὰ τοὺς μεθύοντας ἐπέρχεσθαι αὐθάδως ἴσως. ἀλλαχῇ δὲ κῶμος καὶ κωμάζειν παρὰ τὸ κῶ, τὸ κεῖμαι, λέγονται. Σουΐδας. κωμαστὴς, ὁ τρυφῶν μετ' ᾠδῆς ἀσελγῶς. καὶ κῶμοι, ᾠδαὶ, ὀρχήσεις μετὰ μέθης.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ Κ.

Τροχαϊκοὶ Τετράμετροι Καταληκτικοί.

Χο. Ἡνίχ' ἡμεῖς δεῦρ' ἀφορμᾶσθαι παρεσκευάσμεθα,
Ἡ Σελήνη συντυχοῦσ' ἡμῖν, ἐπέστειλε φράσαι.
Πρῶτα μὲν χαίρειν Ἀθηναίοισι, καὶ τοῖς ξυμμάχοις.
Εἶτα θυμαίνειν ἔφασκε. δεινὰ γὰρ πεπονθέναι,
Ὠφελοῦσ' ὑμᾶς ἅπαντας, οὐ λόγοις, ἀλλ' ἐμφανῶς.
Πρῶτα μὲν τοῦ μηνὸς εἰς δᾷδ' οὐκ ἔλαττον, ἢ δραχμήν·
Ὥς τε καὶ λέγειν ἅπαντας, ἐξιόντας ἑσπέρας·
Μὴ πρίω παῖ δᾷδ', ἐπειδὴ φῶς Σεληναίης καλόν.

Oppositvm Additamentvm.

Octonarij Catalectici.

Qvando nos huc instructi fuimus via contendere:
Luna in occursu nobis obuia mandauit, dicere
F *Primum Atheniensibus salutem, & socijs omnibus:*
Postea se irasci dixit: propter graues iniurias
Pro beneficijs, quæ non ore ineat: sed re ipsa côprobet.
Primùm singulis mensibus, ad tædas non minus drachma
Præstat: vt nunc omnes dicant exeũtes vespere,
G *Ne facem emas puer: nam Luna lumen est præfulgidum.*

Σχόλια. Ἡνίχ' ἡμεῖς.] τὸ ἀντεπίῤῥημα τοῦτο, ὅμοιόν ἐστι τῷ ἐπιῤῥήματι. καὶ τοῦτο γὰρ ἐκ στίχων ἐστὶ τροχαϊκῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν εἴκοσι. ἐνταῦθα μέντοι ὁ ἐπὶ τέταρτος χώρας ἴαμβος ἐξέλιπεν. ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκυῖα. Πρῶτα μὲν χαίρειν.] τὸν Κλέωνά φασιν ἀπὸ τῆς Πύλου καὶ Σφακτηρίας τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιστ-

ἐπιστέλλοντες, χαίρειν προσθεῖναι, ὥσπερ γέγονεν ἐν χρήσει. Πλάτων μὲν τοι ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπιστολῶν τὸ εὖ πράττειν προσέθηκεν. οἱ δὲ Πυθαγόρειοι τὸ ὑγιαίνειν. καὶ τὸ γὰρ τριπλοῦν τρίγωνον, τὸ δι' ἀλλήλων τὸ πεντάγραμμον ᾧ συμβόλῳ πρὸς τοὺς ὁμοδόξους ἐχρῶντο, ὑγεία πρὸς αὐτῶν ὀνομάζετο. ἄλλως. ἀρχαῖον ἦν ἔθος προτάσσειν ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς χαίρειν. οὐ γὰρ ὥς τινες Κλέων τοῦτο πρῶτος ἀπέστειλεν Ἀθηναίοις ἐκ Σφακτηρίας.

Ἀλλὰ τ' εὖ δρᾶν φησιν ὑμᾶς, κοὐκ ἄγειν τὰς ἡμέρας
Οὐδὲν ὀρθῶς, ἀλλ' ἄνω τε καὶ κάτω κυδοιδοπᾶν.
Ὥστ' ἀπειλεῖν φησιν αὐτῇ τοὺς θεοὺς ἑκάστοτε,
Ἡνίκ' ἂν ψευσθῶσι δείπνου, κἀπίωσιν οἴκαδε,
Τῆς ἑορτῆς μὴ τυχόντες, κατὰ λόγον τῶν ἡμερῶν.
Κᾆθ', ὅταν θύειν δέῃ, στρεβλοῦτε καὶ δικάζετε.
Πολλάκις δ' ἡμῶν ἀγόντων τῶν θεῶν ἀπαστίαν,
Ἡνίκ' ἂν πενθῶμεν ἢ τὸν Μέμνον', ἢ τὸν Σαρπηδόνα,
Σπένδεθ' ὑμεῖς, καὶ γελᾶτ', ἀνθ' ὧν λαχὼν Ὑπέρβολος
Τῆτες ἱερομνημονεῖν, κἄπειθ' ὑφ' ἡμῶν τῶν θεῶν
Τὸν στέφανον ἀφῃρέθη. μᾶλλον γὰρ οὕτως εἴσεται,
Κατὰ σελήνην ὡς ἄγειν χρὴ τοῦ βίου τὰς ἡμέρας.

Alia vos bene facere dicit: at nullos recte dies
Transigere: sed hic sursum atque deorsum confundere omnia.
Ac proinde sibi minari ait Deos subinde: cum
Frustrantur conuiuio, & domum redeunt, festi sui
Compotes non redditi, iuxta dierum idoneam
Rationem: Sed & cum sacrificare oportet, vos reos
Quaestioni accipitis, & iudicia exercetis fori.
Saepe autem cum nos Dea ieiunamus ieiunium:
Quando nimirum lugemus Memnona, aut Sarpedonem,
Ibi vos libatis vel etiam ridetis, quod Hyperbolus,
Hoc anno designatus scriba sacrorum, a nobis fuit
Iterum priuatus corona: nam sic citius sciuerit,
Quod dies vitae ipsum oporteat ad Lunam traducere.

Σχόλια. Ἀλλά τ' εὖ δρᾶν.] καὶ εἰς ἄλλα φησὶν ὑμᾶς εὐεργετεῖν. οὐ παρατηρεῖν δὲ ὑμᾶς ἀκριβῶς τὰς κατὰ σελήνην ἡμέρας. Κυδοιδοπᾶν.] συνταράττειν. γίνεται δὲ ἐξ ἑκατέρου. ἐὰν μὲν διὰ τοῦ κ, παρὰ τὸ κυκᾶν. ἐὰν δὲ διὰ τοῦ δ, παρὰ τὸν κυδοιμόν.

Bisetus. Κυδοιδοπᾶν] Σ. κυδοιμὸς, ὁ τάραχος, ὁ θόρυβος. κυδοιμεῖν, θορυβεῖν. τῇ αὐτῇ λέξει καὶ ἐν τῇ Εἰρήνῃ ὁ ποιητὴς ἐχρήσατο.

Σχόλια. Ψευσθῶσιν.] ἀποτύχωσιν ἢ μὴ δέξωνται τὰς θυσίας εὐτάκτως. Κατὰ λόγον τῶν ἡμερῶν.] διὰ γὰρ τὸ πλανᾶσθαι τὴν τάξιν τῶν ἡμερῶν, ὑπερβαίνειν τὰς δεήσεις καὶ τὰς ἑορτὰς ἀνάγκη. Ἀπαστίαν.] ἀγευστίαν παρὰ τὸ πάσασθαι. Μέμνονα] Μέμνων γὰρ καὶ Σαρπηδὼν υἱοὶ ὄντες Διὸς, ἀποθανόντες ἐν Τροίᾳ οὕτω παρὰ θεοῖς ἐτιμήθησαν τοῦ πατρὸς νομοθετήσαντος, ὡς τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀπέθανον ἐν πένθει καὶ νηστείᾳ τοὺς θεοὺς διάγειν κατ' ἔτος. Λαχὼν Ὑπέρβολος] εἰς τὴν σύνοδον τῶν Ἀμφικτυόνων πεμφθῆναι εἰς τὴν Πυλαίαν. κατὰ πόλιν δὲ ἔπεμπον τοὺς θύοντας. καὶ συνεδρεύοντας. καὶ ἦσαν οἱ πεμπόμενοι Πυλαγόραι καὶ Ἱερομνήμονες. λέγουσι δὲ ὅτι Πυλάδης πρῶτος ἐκεῖθεν ἐπὶ τοῦ Κλυταιμνήστρας φόνῳ καὶ ἐξ αὐτοῦ τοιοῦτον κληθῆναι τὸν τόπον. ἀπῄεσαν δὲ εἰς Δελφοὺς ἐπίσκοποι τῶν ἀναλισκομένων ἐν ταῖς θυσίαις. Ἱερομνήμονας ἔπεμπον εἰς Πυλαίας καὶ Πυλαγόρας. Ἀριστοφάνης Θεσμοφοριαζούσαις. ἀγαθὰ μεγάλα τῇ πόλει ἥκειν φέροντάς φασι τοὺς Πυλαγόρας καὶ τὸν Ἱερομνήμονα καὶ εἰσὶν οὗτοι ἱερεῖς γραμματεῖς. μνήμονας γὰρ τούτους ἐκάλουν. φόρτου τε μνήμων καὶ ἐπίσκοπος ἦσιν ὁδαίων.

Bisetus. Ἦσιν ὁδαίων] γραπτέον ἦσιν ὁδαίων. ἢ, ἦεν ὁδαίων, ἤγουν τῶν ἐφοδίων μνήμων, ἐπίσκοπος, καὶ ἔφορος ἐτύγχανεν.

Σχόλια. Τῆτες.] ἐν τῷδε τῷ ἔτει. οἱ δὲ Δωριεῖς σατὲς φασίν. ὅθεν σατείους πυροὺς τοὺς μὴ τελεσφοροῦντας. ἀλλὰ πρὸ ὥρας θεριζομένους. Τῆτες ἱερομνημονεῖν.] ἐξέπεμπον γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι εἰς Δελφοὺς ἱερομνήμονας, οἳ πρὸ Πυλαγόρου προεστήκεσαν τῶν ἡμερῶν τοῦ θεοῦ. οὐδεὶς δὲ ἱστόρησε κατ' ἐκεῖνον τὸν ἐνιαυτὸν ἱερομνήμονα εἶναι τὸν Ὑπέρβολον. οὐδὲ ἔστι γὰρ διέπρεπε Κλέωνος ἔτι ζῶντος. Μᾶλλον γὰρ οὕτως εἴσεται.] τέως γὰρ μαθήσεται ὅτι καλὸν ἦν ζῆν αὐτὸν ὡς πρότερον καὶ ὡς ἀνάξιος ἦν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ, Σκηνὴ πρώτη.

Τρίμετροι Ιαμβικοί.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

ACTVS II. SCENA I.

Senarij Iambici.

SOCRATES, STREPSIADES.

Bisetus. Εἰσθέσις ἁπλῆς ἐκ στίχων ἰαμβικῶν τριμέτρων ἀκαταλήκτων ογ.

ΜΑ τὴν Ἀναπνοήν, μὰ τὸ Χάος, μὰ τὸν Ἀέρα,
Οὐκ εἶδον οὕτως ἄνδρ' ἄγροικον οὐδένα,
Οὐδ' ἄπορον, οὐδὲ σκαιὸν, οὐδ' ἐπιλήσμονα:
Ὅς τις σκαλαθυρμάτι' ἄττα μικρὰ μανθάνων,
Ταῦτ' ἐπιλέλησται πρὶν μαθεῖν. ὅμως γε μὴν
Αὐτὸν καλῶ θύραζε δευρὶ πρὸς τὸ φῶς.
Ποῦ Στρεψιάδης; ἔξει τὸν ἀσκάντην λαβών.
Στρ. Ἀλλ' οὐκ ἐῶσί μ' ἐξενεγκεῖν οἱ κόρεις.
Σω. Ἀνύσας τι, κατάθου, καὶ πρόσεχε τὸν νοῦν. Στρ. ἰδού.
Σω. Ἄγε δὴ τί βούλει πρῶτα νυνὶ μανθάνειν,
Ὧν οὐκ ἐδιδάχθης πώποτ' οὐδέν; εἰπέ μοι.
Πότερα περὶ μέτρων, ἢ περὶ ἐπῶν, ἢ ῥυθμῶν.
Στρ. Περὶ τῶν μέτρων ἔγωγ'. ἔναγχος γάρ ποτε
Ὑπ' ἀλφιταμοιβοῦ παρεκόπην διχοινίκῳ.
Σω. Οὐ τοῦτ' ἐρωτῶ σ'. ἀλλ' ὅ, τι κάλλιστον μέτρον
Ἡγεῖ. πότερον, τὸ τρίμετρον, ἢ τὸ τετράμετρον;
Στρ. Ἐγὼ μὲν, οὐδὲν πρότερον ἡμιεκτέου.
Σω. Οὐδὲν λέγεις ὦ 'νθρωπε. Στρ. περίδου νυν ἐμοί.

PEr halitum, per Chaos atrum, per aëra:
Nunquam vidi ego quenquam ita ingenio agresti & hebetis:
Ita perplexum atque obliuiosum: velut hic est
Strepsiades: qui etiam nugamenta leuicula,
Et ludicra, quæ discit, prius obliuiscitur,
Quàm didicerit. Sed euocabo ipsum forás,
Huc in claram lucem. Vbinam Strepsiades? age
Exi: & grabatum vnà effer huc tecum illicet.
ST. *At cimices non sinunt efferre me.* SO. *ocyus*
Propera, & depone, & aduerte animum sedulò.
ST. *Eccum me.* SO. *age tu, quid vis nunc primum discere,*
Quod antea nunquam didiceris? cedo mihi:
Vtrum de mensuris, aut versibus, aut Rythmis?
ST. *De mensuris equidem. Nam nuper admodũ*
Pollintor emunxit me duobus Congijs.
SO. *Non hoc te rogo, sed quodnam metrum iudices*
Pulcerrimum: vtrum Trimetrum, an verò Tetrametrum?
ST. *Ego nullum melius esse iudico metrum,*
Quàm est semisextarium. SO. *nihil dicis, mi homo.*

Σχόλια. Μὰ τὴν ἀναπνοήν.] ὑποχωρήσαντος τοῦ χοροῦ, εἰσίασιν αὖθις οἱ ὑποκριταί. Ἔστιν οὖν ἡ παρουσία εἴσθεσις τῆς διπλῆς ἐκ στίχων ἰαμβικῶν τριμέτρων ἀκαταλήκτων, ὧν τελευταῖος εἶναι δίκην τοῖς κόρεσι δώσων ἡμέτερον ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκυῖα. δυσφορεῖ δὲ Σωκράτης ἐπὶ τῇ τοῦ Στρεψιάδου ἀμαθίᾳ. ἐντεῦθεν δέ φασι τὸν Ἀριστοφάνην χαριεντιζόμενον τοῖς περὶ Ἄνυτον καὶ Μέλητον γεγραφέναι τὸ δρᾶμα διαβάλλοντα εἰς ἀθεΐαν τὸν Σωκράτην διὰ τῆς πολυμαθίας. καὶ τοὺς φιλοσόφους ἀπλεῖκους διαβάλλειν. ἐπεὶ καὶ οὕτω προεῖπε μὴ ἡγεῖσθαι θεοὺς, πλὴν τὸ χάος καὶ τὴν ἀναπνοὴν καὶ τὸν ἀέρα. Σκαιόν.] σκαιοὺς τοὺς ἀμαθεῖς καὶ δυσπαρακολουθήτους ἔλεγον, ἤτοι μωροὺς ἀπὸ τῆς σκαιᾶς. Σκαλαθυρμάτι' ἄττα.] σκαλευόμενα μικρὰ καὶ λεπτὰ παίγνια, τὰ νοήματα καὶ μαθήματα σκαριφήματα. ἔγκειται δὲ καὶ τὸ ἄθυρμα. οἱονεὶ παίγνια καὶ οὐδενὸς ἀξιόπιστα. ἐκ τούτου δὲ διαβάλλει Σωκράτην, ὡς εὐτελῆ εἶναι ἃ διδάσκει, καὶ οὐδενὸς ἄξια λόγου. Ἔξει.] ἀντὶ τοῦ ἔξελθε. ἔστιν εἶμι τὸ πορεύομαι. οὗ παράγωγον εἴμι. ὁ παρατατικὸς εἶν. εἶς. εἶ. καὶ ὥσπερ ἐν τοῖς εἰς ω τὸ τρίτον πρόσωπον τοῦ ὁριστικοῦ παρατατικοῦ, δεύτερόν ἐστι προστακτικὸν, οὕτω καὶ ἐν τοῖς εἰς μι σχηματίζουσιν οἱ Αἰολεῖς καὶ οἱ Ἀθηναῖοι. ὅθεν ἵστη μετὰ κῦμα. ἀντὶ τοῦ ἵσταθι. Ἀριστοφάνης. καὶ τοὺς κοφίνους ἅπαντας ἐμπίμπλη πυρῶν. ἀντὶ τοῦ ἐμπίμπλαθι. οὕτως οὖν καὶ ἐκ τοῦ τρίτου προσώπου τοῦ ὁριστικοῦ παρατατικοῦ ἐν συνθέσει ἔξει προστακτικόν. ἢ ἀπὸ τοῦ ἴω. οὗ ὁ δεύτερος ἀόριστος ἴον. ἴες. ἴε. καὶ μετὰ τοῦ ἐξ ἔξιε καὶ κατὰ μετάθεσιν καὶ συναίρεσιν ἔξει. ὡσαύτως καὶ μετὰ τῶν λοιπῶν προθέσεων μέτει καὶ ἄπει, πλὴν τοῦ πάρει καὶ σύνει. ἐνταῦθα γὰρ αἱ προθέσεις τῷ ἐστὶ ἀντὶ τοῦ ὑπάρχεις συνδυάζονται. Τὸν ἀσκάντην.] σκίμποδα. δίφρου τι εἶδος ἢ τὸν κράβατον. Πότερα περὶ μέτρων.] καλῶς διέστειλεν. οὐ γὰρ ὅτι μέτρον ἐστὶν, ἤδη καὶ ἔπος. οὔτε δὲ ἔπος, ἤδη πάντως καὶ ῥυθμὸς καὶ μέτρον. σημειωτέον δὲ ὅτι καὶ ταῦτα τῶν κυκλικῶν μαθημάτων. διαφέρει δὲ μέτρον καὶ ῥυθμός. καὶ ὅτι πατὴρ μέτρου ῥυθμός. καὶ ὅτι ἀρχαία ἡ τῶν μέτρων καὶ ῥυθμῶν διδασκαλία. Περὶ τῶν μέτρων.] λείπει τὸ θέλω μαθεῖν. διαβολὴ δὲ τὸ πᾶν, ὅτι τὰ μὴ οἰκεῖα τῇ τέχνῃ ἐπαγγέλλεται διδάσκειν. οὔτε γὰρ ποιητὴς ἦν, οὔτε κωμικός. ὡς ἄγροικος δὲ πρεσβύτης ἀπεκρίνατο περὶ τῶν γεωργικῶν δεξάμενος. Ἀλφιταμοιβοῦ.] τῶν ἀντικαταλλασσόντων καὶ πιπρασκόντων ἄλφιτα. ἢ τοῦ ἀμείβοντος ἀντὶ ἀργυρίου ἄλφιτα. οὕτω καὶ ἀργυραμοιβοί, οἱ ἀντὶ ἀργυρίου κέρματα ἀμείβοντες. Παρεκόπην.] ἐζημιώθην. ἀντὶ τοῦ ἐπλάνησέ με τῇ μέτρων ποσότητι δύο χοίνικας. Κάλλιστον μέτρον.] διαβάλλει Σωκράτην. οὐ γὰρ ποιητικὴν ἢ μουσικὴν ἐπηγγέλλετο διδάσκειν. ὁ δὲ τὰ προσόντα μὴ λέγων, χαριζόμενος δὲ τὰ μὴ προσόντα ἀμφοτέρων ἐκεῖνος ἀποστερεῖται, ὅτι τοὺς λόγους ἀμφοτέρων ἀποφαίνει ἀλλοτρίους καὶ ἀπείρους. Ἡμιεκτέου.] τοῦ τετραχοινίκου. ὁ γὰρ μέδιμνος χοίνικας ἔχει μη. τούτων τὸ ἕκτον ὀκτώ. τὸ ἥμισυ τοῦ ἕκτου τουτέστι τῶν ὀκτὼ τὰ τέσσαρα ὃ καλεῖται τετράμετρον. ὁ οὖν ἡμίεκτος τέσσαρας ἔχει χοίνικας. ἔτυχε γὰρ πάλιν εἰπών, οὐδὲν κάλλιον ἡγοῦμαι ἡμιεκτέου μέτρου τουτέστι τεσσάρων χοινίκων. τούτου οὖν τὸ ἕκτον ἐστὶν ὀκτὼ χοίνικες. τὸ δὲ ἡμίεκτον τουτέστι τὸ δωδέκατον τῶν ὀκτὼ πρὸς τοῖς τεσσαράκοντα χοίνικες τέσσαρες. παρατηρητέον δὲ ὅτι διὰ τοῦ [illegible] ἡμιεκτέου. οὐ κατὰ τὴν κοινὴν χρῆσιν διὰ [illegible] ἡμι. [illegible] Περίδου νυν ἐμοί.] ἀντὶ τοῦ συνθήκας ποίησον [illegible] τὸ

Ομη-

Ομιεκτόν. [illegible] εἰ τάδε ὤμοσα [illegible] ἐπειδὴ οὕτως [illegible] ὁ μέλλων [illegible]. ὁ δεύτερος ἀόριστος [illegible] καὶ ἀποβολῇ [illegible] καὶ ἴδου. καὶ τὸ προστακτικὸν [illegible] καὶ [illegible]. Ὅμηρος [illegible] μόχλοισι λύγοισιν. ὡς ἄγροικος [illegible] πάλιν [illegible] ἐπιτήδευσε. ὁ μὲν γὰρ τὸ τῶν ποιημάτων [illegible] λέγει μέτρον. ὁ δὲ ὡς ἐπὶ τὴν γεωργικὴν [illegible].

BISETVS. Πείθου [illegible] δύναται καὶ παρὰ τὸ [illegible] ἴδου, [illegible] καὶ ἰωνικῶς ἴδεο, κατ' ἀποβολὴν τοῦ σ, καὶ κατ' ἄλλην κρᾶσιν, ἴδου. τὸ προστακτικὸν, δεῦ, [illegible] τοῦ προτιστῶς, [illegible] ὁ καὶ [illegible]. Εὐστά-

A θιος. [illegible] τὸ στοίχημα θέσθαι, [illegible] τινός. ὑπόθεσθαι δὲ, τὸ μάρτυρας καλεῖσθαι. [illegible] δὲ τὸ [illegible], τὸ συνθέσθαι. καὶ στοίχημα θέσθαι [illegible] τὸ [illegible]. ὁ ἔστιν ὀνομάσαι τῆς συνθέσεως τοὺς [illegible] συμφωνοῦντας. [illegible]

Δεῦρο [illegible] τὰ [illegible], ἰδ' ἀλέκτορα.

[illegible]

[illegible] αὐτῷ.

ἀντὶ τοῦ [illegible] σημείωσαι δὲ τὸ [illegible] καὶ [illegible] τὸ [illegible] κατὰ κρᾶσιν [illegible] B [illegible] τὸ [illegible], τὸ δὲ [illegible] τὸ [illegible].

Εἰ μὴ τετράμετρόν ἐστιν ἡμιεκτέον.
Σω. Ἐς κόρακας, ὡς ἄγροικος εἶ καὶ δυσμαθής.
Ταχύ γ' ἂν δύναιο μανθάνειν περὶ ῥυθμῶν.
Στρ. Τί δέ μ' ὠφελήσουσ' οἱ ῥυθμοὶ πρὸς τἄλφιτα;
Σω. Πρῶτον μὲν εἶναι κομψὸν ἐν συνουσίᾳ.
Εἶτ' ἐπαΐειν ὁποῖός ἐστι τῶν ῥυθμῶν,
Κατ' ἐνόπλιον, χ' ὁποῖος αὖ κατὰ δάκτυλον.
Στρ. Κατὰ δάκτυλον; νὴ τὸν Δί' ἀλλ' οἶδ'. Σω. εἰπὲ δή.
Στρ. Τίς ἄλλος ἀντὶ τουτουῒ τοῦ δακτύλου;
Πρὸ τοῦ μὲν ἔτ' ἐμοῦ παιδὸς ὄντος, οὑτοσί.
Σω. Ἀγρεῖος εἶ καὶ σκαιός. Στρ. οὐ γὰρ, ὦ ζυρέ,
Τούτων ἐπιθυμῶ μανθάνειν οὐδέν. Σω. τί δαί;
Στρ. Ἐκεῖν' ἐκεῖνο, τὸν ἀδικώτατον λόγον.
Σωκρ. Ἀλλ' ἕτερα δεῖ σε πρότερα τούτου μανθάνειν,
Τῶν τετραπόδων ἅττ' ἐστὶν ὀρθῶς ἄρρενα.
Στρ. Ἀλλ' οἶδ' ἔγωγε τἄρρεν', εἰ μὴ μαίνομαι.

ST. Depone pignus, an tetrametron non fiet
Dimidium semisextarij. SO. abi hinc in malam crucem:
Quàm tu ingenio agrestis es? quàm porrò indocilis es?
Sed forte citius addiscere possis Rythmos?
ST. Quid ad farinam proderunt mihi Rythmi?
SO. Primò quidem in conuictu vt sis bellatulus:
Deinde vt possis intelligere, qui modus
Saltationi armatæ competat optimè,
Qui rursum ad Dactylum quadret quàm maximè.
ST. Ad Dactylum? sanè hoc noui. SO. dic, quomodo?
ST. Quis enim alius sit digitus, quàm isthic, quem vides?
Nam Dactylus hic erat, cùm ego adhuc essem puer.
SO. Nullius precij homo, & perquàm sinister es.
ST. At ego nihil horũ quicquam cupio discere.
SO. Quid igitur? ST. illud, illud verbum iniquum.
SO. Sed oportet te alia priùs, quàm isthuc, prædiscere:
Quæ masculini generis sint animalia.
ST. At noui ego, quod sit masculum, ni insanio.

Σχόλια. Εἰ μὴ τετράμετρον.] πρὸς τὸ τετράμετρον ἀπήντησε. τὸ ἡμιεκτέον μέτρον ἐστὶ [illegible], ὡς πλεονάκις [illegible]. Ταχύ δ' ἄν.] ἐν εἰρωνείᾳ. λέγει δὲ εἰς τὸ κιθαρίζειν. [illegible] Κομψόν.] ἀντὶ τοῦ πιθανὸν καὶ εὔχαριν ἐν συνόδῳ καὶ τῇ πρὸς ἑτέρους κοινωνίᾳ [illegible]. Κατ' ἐνόπλιον.] εἶδος ῥυθμοῦ πρὸς ὃν ὀρχοῦνται [illegible] ἐν ὅπλοις [illegible] ἐπειδὴ [illegible] δύο βραχείας [illegible] δακτύλους πόδας. [illegible] εἰς τοὺς Κουρῆτας [illegible] Κατ' ἐνόπλιον [illegible] δάκτυλον [illegible] καὶ πάλιν [illegible]

F λέγοιτο δ' ἂν ἴσως κατ' ἐνόπλιον, [illegible] τὸ πρέπειν μὲν ῥυθμὸν τοιοῦτον, καὶ τοῖς ἄλλοις [illegible] συντονίας [illegible]. Κατὰ δάκτυλον.] [illegible] μέτρον. ἔστι δὲ ῥυθμὸς, κρούματος εἶδος κατὰ δάκτυλον. [illegible] λόγος. ὁ δὲ ἐνόπλιος καὶ [illegible] Τίς ἄλλος] [illegible] G [illegible] ὁ πρότερος Σωκράτους, τίς ἄλλος ἀντὶ τουτουῒ τοῦ δακτύλου. [illegible] ῥυθμὸν [illegible] τοῦ δακτύλου φησίν, [illegible] δάκτυλον [illegible]

ἀμφότεροι ἴσ(ως) εἶναι τοῦ γέροντος ἀσώδίτως εἰρημένοι. ἄλλως. δεικνύει τὸ μέσον δάκτυλον αἰσχρῶς, ὡς δῆς φασὶ A ὡς ἔστιν ἄλλως ἀντὶ τούτου τοῦ δακτύλου. καὶ γὰρ παιδίον μοι ἔστι πάλαι ὁ αὐτὸς ἦν. καὶ νῦν δὲ γεγηρακότι.

Κριός. τράγος. ταῦρος. κύων. ἀλεκτρυών.

Σωκρ. Ὁρᾷς ἃ πάσχεις; τήν τε θήλειαν καλεῖς

Ἀλεκτρυόνα κατὰ ταὐτὸ καὶ τὸν ἄρρενα.

Στρ. Πῶς δὴ φέρε; Σω. πῶς; ἀλεκτρυὼν κἀλεκτρυών.

Στρ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ. νῦν δὲ πῶς με χρὴ καλεῖν;

Σω. Ἀλεκτρύαιναν. τὸν δ' ἕτερον ἀλέκτορα.

Στρ. Ἀλεκτρύαιναν; εὖ γε νὴ τὸν ἀέρα.

Ὥστ' ἀντὶ τούτου τοῦ διδάγματος μόνου,

Διαλφιτώσω σου κύκλῳ τὴν κάρδοπον.

Σω. Ἰδοὺ μάλ' αὖθις τοῦθ' ἕτερον. τὴν κάρδοπον.

Ἄρρενα καλεῖς θήλειαν οὖσαν. Στρ. τῷ τρόπῳ

Ἄρρενα καλῶ 'γὼ κάρδοπον; Σω. μάλιστά γε.

Ὥσπερ γε καὶ Κλεώνυμον. Στρ. πῶς δή. φράσον.

Σω. Ταὐτὸν δύναταί σοι κάρδοπος Κλεωνύμῳ.

Στρ. Ἀλλ' ὦ 'γάθ' οὐδ' ἦν κάρδοπος Κλεωνύμῳ

Ἀλλ' ἐν θυείᾳ στρογγύλῃ γ' ἀνεμάττετο.

Ἀτὰρ τὸ λοιπὸν πῶς με χρὴ καλεῖν; Σω. ὅπως;

Τὴν καρδόπην, ὥσπερ καλεῖς τὴν Σωστράτην.

Στρ. Τὴν καρδόπην θήλειαν; ὀρθότερον λέγεις;

Ἐκεῖνο δ' ἦν ἄν, καρδόπη, Κλεωνύμη.

Σω. Ἔτι δή γε περὶ τῶν ὀνομάτων μαθεῖν σε δεῖ.

Ἅττ' ἄρρεν' ἐστίν, ἅττα δ' αὐτῶν θήλεα.

Στρ. Ἀλλ' οἶδ' ἔγωγ' ἃ θήλε' ἐστίν. Σω. εἰπὲ δή.

Στρ. Λύσιλλα. Φίλιννα. Κλειταγόρα. Δημητρία.

Σω. Ἄρρενα δὲ ποῖα τῶν ὀνομάτων; Στρ. μυρία.

Φιλόξενος. Μελησίας. Ἀμυνίας.

Σω. Ἀλλ' ὦ πόνηρε. ταῦτά γ' ἔστ' οὐκ ἄρρενα.

Aries, taurus, hircus, canis & gallus. SO. *viden'*

Obsecro, quid agri acciderit tibi: nam fœminam

Maremq; vno galli nomine tu appellitas.

ST. *Dic, quomodo?* SO. *Quomodo? gallus & gallus itidem.*

B ST. *Ita per Neptunum: sed quomodo me oportuit*

Hæc nominare? SO. *Gallinam, & gallum alterum.*

ST. *Gallinam? ita est per aëra. Et pro hoc vnico*

Documento ego farina conspergam omnem tibi

Nunc Cardopum, seu mactram tuam pistoriam.

SO. *Ecce autem iterum peccas: cùm dicis Cardopum:*

C *Marémque facis, quæ sit fœmina.* ST. *quomodo marem*

Voco Cardopum? SO. *videlicet, vt Cleonymum*

Marem vocas. ST. *dic, quomodo?* SO. *quia Cardopus*

Idem tibi valet prorsum, quod Cleonymus.

ST. *Atqui, bone vir, Cleonymo haud est Cardopus:*

D *Vt qui farinam subigit in mortario.*

Sed quomodo posthac nominari oportet hac?

SO. *Quomodo? dic Cardopam: ceu dicis, Sostratam.*

ST. *An verò rectiùs vocas hanc Cardopam?*

At illud erat dicere Cardopa, Cleonyma.

SO. *Præterea oportet se etiam discere nomina,*

Quæ masculina, quæque fœminina sint.

E ST. *At noui ego, quæ sint fœminina.* SO. *dic, age.*

ST. *Lysilla, Philinna, Cletagora, Demetria.*

SO. *Sed quænam masculina sunt?* ST. *innumera: ceu:*

Philoxenus, Milesias, Amynias.

SO. *Miserum te: non sunt masculina hæc nomina.*

F

Σχόλια. Κύων. ἀλεκτρυών.] ἔπαιξε τὸ ἀλεκτρυόνα ὡς ἐστρατευμένα κατειλεγμένας. καὶ ταῦτα δὲ γελοίου χάριν παρείληπται. ἢ καὶ πρὸς τὴν ἀθεότητα Σωκράτους ὅτι κατ' αὐτῶν ὤμνυεν. Ἀλεκτρυόνα κατὰ ταὐτό.] οὐκ ἂν ἄλλως λέγοιτο τοῦτο, εἰ μὴ ἐν ἔθει ἦν τότε καὶ τὴν θήλειαν ἀλεκτρυόνα λέγειν. τοῦτο δὲ γίνεται ἐν Ἀμφιαράῳ. γυναῖκα τὸ ψοφοῦσαν ἐστίν. ἡ ἀλεκτρυὼν τὴν κύλικα κατέβαλλεν. ... καὶ ἐν τῷ Πλάτωνος Δαιδάλῳ. ἐνίοτε πολλαὶ τῶν ἀλεκτρυόνων καὶ ὑπηνέμια τίκτουσιν ᾠὰ πολλάκις. ὁ δὲ πᾶς ὅν τις τὰς ἀλεκτρυόνας ... οἱ Ἀττικοὶ δὲ οὕτω καὶ τὰς θηλείας ἐκάλουν, καὶ Θεόπομπος, λέγουσι δ' οὖν τὴν καὶ ἀλεκτρύαιναν. Νὴ τὸν Ἀέρα.] μιμεῖται καὶ αὐτὸς τοὺς φιλοσόφους, καὶ κατὰ τοῦ ἀέρος ὄμνυσιν. Ὥσπερ καὶ Κλεώνυμον.] οὐ φησὶ τὴν κάρδοπον καλεῖς ἀρσενικῶς δέον θηλυκῶς. ὥσπερ Κλεώνυμον ἄρρενα καλοῦσί τινες, οὐδὲν διαφέροντα τῷ αἰσχρῷ τῶν γυναικῶν. Ταὐτὸν δύναταί σοι.] ὅτι τὸ αὐτὸ γένος. σημαίνει δὲ τὴν καταληξιν. ὅ ἐστι δοκεῖ σοι ὁμοιοκατάληκτον εἶναι. ἅμα δὲ καὶ ὡς γυναικώδη σκώπτει τὸν Κλεώνυμον, καὶ ὡς ἀδηφάγον διασύρει τῶν ἀλφίτων δεικνῦσι λέγων ὅμοιον. τῶν πολιτευομένων δὲ εἷς ἦν. καὶ ὡς γυναικιζόμενον αὐτὸν οἱ ποιηταὶ διαβάλλουσιν. Ἀλλ' ἐν θυείᾳ.] ἀδηφαγίας ὑπερβολή. ὡς πένητα δὲ καὶ ... διαβάλλει αὐτόν. καὶ ἀποροῦντα μάκτρας. μάκτρα δὲ ἡ θυεία. ἡ δὲ καρδόπη, μεγάλη. ἀδηφαγίας δὲ ἔχει διαβολὴν κατὰ τοῦ Κλεωνύμου. τρόπον γὰρ μάκτρας ἔνδον ὁ Κλεώνυμος. Τὴν Σωστράτην] πάλιν ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς σκώπτει τὸν Σώστρατον Σωστράτην εἰπών, διότι λίαν ἀσελγὴς ἦν καὶ θηλυδρίας. Καρδόπη Κλεωνύμη.] ἤτοι ἤδη ὡς κίναιδον διασύρει, ἐπεὶ ῥίψασπις καὶ δειλός. ἐν ἐρωτήσει δὲ ὁ λόγος καὶ λείπει τὸ ὡς. ἵν' ᾖ ἐκεῖνο δ' ἦν ὀρθῶς, ὡς Καρδόπη καὶ Κλεωνύμη λέγειν. ὅμοιον δὲ ἦν τὸ λέγειν Καρδόπην ὡς Κλεωνύμην.

G

Στρ. Οὐκ

Στρ. Οὐκ ἄῤῥεν ὑμῖν ἐστι. Σω. οὐδαμῶς γ' ἐπεί
Πῶς ἂν καλέσειας ἐντυχὼν Ἀμυνίᾳ;
Στρ. Ὅπως ἄν; ὡδί, δεῦρο δεῦρ' Ἀμυνία.
Σω. Ὁρᾷς; γυναῖκα δὴ τὴν Ἀμυνίαν καλεῖς.
Στρ. Οὔκουν δικαίως, ἥτις οὐ στρατεύεται.
Ἀτὰρ τί ταῦθ' ἃ πάντες ἴσμεν μανθάνω;
Σω. Οὐδὲν μὰ Δί'. ἀλλὰ κατακλινεὶς δευρί. Στρ. τί δρῶ;
Σω. Ἐκφρόντισόν τι τῶν σεαυτοῦ πραγμάτων.
Στρ. Μὴ δῆθ' ἱκετεύω σ' ἐνθάδ'. ἀλλ' εἴπερ γε χρή
Χαμαί μ' ἔασον αὐτὰ ταῦτ' ἐκφροντίσαι.
Σω. Οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτ' ἄλλα. Στρ. κακοδαίμων ἐγώ
Οἵαν δίκην τοῖς κόρεσι δώσω τήμερον.
Σω. Φρόντιζε δὴ καὶ διάθρει,
Πάντα τρόπον τε σαυτὸν
Στρόβει πυκνώσας.
Ταχὺς δ' ὅταν γ' εἰς ἄπορον πέσῃς,
Ἐς ἄλλο πήδα νόημα φρενί.
Ὕπνος δ' ἀπέστω γλυκύθυμος ὀμμάτων.
Στρ. Ἰατταταί. ἰατταταί.
Σω. Τί πάσχεις; τί κάμνεις;
Στρ. Ἀπόλλυμαι δείλαιος, ἐκ τοῦ σκίμποδος.
Δάκνουσί μ' ἐξέρποντες οἱ Κορίνθιοι.
Καὶ τὰς πλευρὰς δαρδάπτουσι.
Καὶ τὴν ψυχὴν ἐκπίνουσι.
Καὶ τοὺς ὄρχεις ἐξέλκουσι.
Καὶ τὸν πρωκτὸν διορύττουσι.

ST. *Non sunt hæc vobis masculina?* SO. *nequiquam:*
Nam si tu in Amyniam incidas, quomodo vocas?
ST. *Hoc scilicet modo: age huc, huc ades Amynia.*
SO. *Vidésne? Amyniam vocas tu fœminam.*
ST. *Meritò: ut qui protectus armis non militat.*
Sed quorsum hæc disco: nota quæ sunt omnibus?
SO. *Nequaquam, per Iouem: sed age, accumbe.* ST. *quid agam?*
SO. *In curam aliquam tuarum rerum incumbito.*
ST. *At obsecro, ne in hoc lecto: sed si ita opus est,*
Sinite me humi iacentem aliquid meditarier.
SO. *At præter hæc non sunt alia loca.* ST. *miserum*
Me, quas hodie pœnas exoluam cimicibus.
SO. *Excogita & dispice quid:*
Teq; met ipsum in omnes
Converte partes:
Et sicubi in rem dubiam incides,
Ibi tuam mentem abarce aliò:
Sed somnus hic absit ab oculis tuis.
ST. *Eheu, hei: proh dolor, hei mihi.*
SO. *Quid est? quid mali fers?*
ST. *Pereo miser: nam prorepentes è thoro*
Me Cimicenses ciues infestant admodum,
Et costas morsu discerpunt:
Et vitam è membris exugunt:
Et testes ipsos euellunt:
Et totum perfodiunt anum:

Σχόλια. Γυναῖκα τὴν Ἀμυνίαν.] πρὸς τὴν κατάληξιν τοῦ ὀνόματος ἔπαιξε. καὶ εἰς διαβολὴν τοῦ ἀνδρός. ἐπεὶ ὁ μὲν εἰς δειλίαν μόνον καὶ μαλακίαν. Κράτης δὲ ἐν Διφρίφοις ὡς ἀλαζόνα καὶ κόλακα καὶ συκοφάντην. Εὔπολις δὲ ὡς παρὰ πρεσβύτην. ὅπερ καὶ ἐν τοῖς Σφηξὶ φαίνεται. Κατακλινείς.] τοῦτο κοινόν. τὸ γὰρ κατακλιθείς, Ἀττικόν. Ἰωνικῶς δὲ κατακλινθείς. Ἐκφρόντισόν τι.] ἀντὶ τοῦ σκέψαι καὶ διανοήθητι περὶ τῶν ἰδίων σοι συμφερόντων πραγμάτων. Μὴ δῆθ' ἱκετεύω.] παρεπιγραφή. ποιήσει γὰρ τὸ προσταχθέν. εἶτα κατακλιθείς, ἀρνηθήσεται. Οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτ' ἄλλα.] εἰ μὴ ἐπὶ τοῦ ἀσκάντου σκέψῃ. τοῦτό φησι πάντως δεῖ δοκεῖν. ἢ οὐκ ἀνίημί σε ἐλόντα ποιῆσαί τι. Τήμερον.] ὡς ἐν Ὁλκάσιν. ἰὼ Λακεδαῖμον. τί ἄρα πείσῃ τήμερον ὁ σημερινός. καὶ ἔστι τεταγμένως ἐπὶ σώματος. τὸ δὲ τήμερον ἐπὶ χρόνου λέγεται. Φρόντιζε δὴ καὶ διάθρει.] ἐκάθισεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ἀσκάντου. τὸ δὲ δὴ ἰδού ἐστι μετὰ τοῦ νοῦ. ἡ ἔκθεσις τῆς διπλῆς ἀμοιβαίας ἐκ στίχων καὶ κώλων δύο πρὸς τοῖς εἴκοσιν. ὧν τὸ πρῶτον δίμετρον ἐκ διϊάμβου καὶ χοριάμβου. τὸ δεύτερον δίμετρον ἐκ χοριάμβου καὶ βακχείου, τὸ τρίτον ἰαμβικὸν πενθημιμερές. τὸ τέταρτον ἐκ διϊάμβου καὶ χοριάμβου τρίμετρον βραχυκατάληκτον. τὸ πέμπτον ἐκ διϊάμβου καὶ τροχαίου ἰθυφαλλικόν. τὸ ἕκτον τρίμετρον ἐκ διϊάμβων καὶ κατὰ τὸ μέσον τροχαίου. τὸ ἕβδομον, ἰαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ὄγδοον δίμετρον ἀντισπαστικὸν βραχυκατάληκτον ἢ ἐκ δυοῖν βακχείοιν ἀκατάληκτον, τὰ ἑξῆς δύο ἰαμβικὰ τρίμετρα. τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἀναπαιστικὰ δίμετρα καταληκτικὰ εἰς δισύλλαβον πλὴν τοῦ πεντεκαιδεκάτου μονομέτρου ὄντος. ὁμοίως καὶ τοῦ ἑπτακαιδεκάτου καὶ εἰκοστοῦ πρώτου. ἀναπαιστικαὶ γὰρ βάσεις. καὶ τοῦ τελευταίου ἀναπαιστικοῦ μὲν ὄντος ἑφθημιμεροῦς. παροιμιακοῦ δὲ ὡς πολλάκις εἴρηται καλουμένου. ἔστι δὲ καὶ ταῦτα πολυσχημάτιστα. ἐπὶ τῷ τέλει δύο διπλαῖ ὡς ἐν τοῖς προφθᾶσιν. ἰστέον δὲ ὅτι τὰς ἐκθέσεις τῶν διπλῶν οὐκ ἀεὶ διὰ τοῦ αὐτοῦ μέτρου ἐκφέρουσιν, ἀλλὰ καὶ δι' ἑτέρου. ἔστι δ' ὅτε καὶ διὰ διαφόρων ὡς κἀνταῦθα. Πάντα τρόπον.] τουτέστιν ἐπὶ πολλὰ τὴν διάνοιάν σου στρέφε. Στρόβει.] ἀνάκρινε καὶ δοκίμαζε περίστρεφε τῇδε κἀκεῖσε ἐπὶ πολλά. πυκνόντι καὶ συνετὸν ποιήσας καὶ φρόνιμον σκεψάμενος. Εἰς ἄπορον πέσῃς.] ἐπειδὰν δέ φησιν εἰς τι ἄπορον πέσῃς, ταχὺ ἐπ' ἄλλο νόημα φρενὸς πήδα. ἄπορον δὲ, οὗ πόρον καὶ λύσιν οὐκ ἔστιν εὑρεῖν. καθάπτεται δὲ τοῦ Σωκράτους ὡς καὶ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ζητήσεσιν οὕτω ποιοῦντος. ὅταν γὰρ στενοχωρῆται καὶ ἀπορῇ, μεθίσταται εἰς ἕτερον. ὁ γὰρ ὑποτιθέμενος ἄλλῳ, δηλονότι αὐτὸς ἐν πείρᾳ γενόμενος τῶν ὧν λέγει, ὑποτίθεται. Ἰατταταί.] καταπονούμενος ὑπὸ τῶν κόρεων στενάζει ὁ Στρεψιάδης. ἔστι δὲ παρεπιγραφή. κατακλιθεὶς γὰρ καὶ μὴ δυνάμενος ὑπενεγκεῖν, παρακαλεῖ. Οἱ Κορίνθιοι.] ἴσως αὐτοῖς ἐνέκειντο κατ' ἐκεῖνο καιροῦ οἱ Κορίνθιοι. παρονομάζει δὲ παίζων ἅμα μὲν πρὸς τὸ κόρεων, ἅμα δὲ καὶ διὰ τὸν πόλεμον, ὅτι ἐχθροὶ ἦσαν Ἀθηναίων οἱ Κορίνθιοι. Ψυχὴν ἐκπίνουσιν.] ἰστέον ὅτι

τρεῖς ψυχάς φασι, τὴν αὐξητικήν, ἥτις ἐστὶ κοινὴ τῶν ἀνθρώπων, τῶν ἀλόγων ζώων καὶ τῶν φυτῶν, τὸ αἷμα ὅπερ ἐστὶ μόνων τῶν ζώων, καὶ τὴν λογικήν, ἥτις ἐστὶ μόνων τῶν ἀνθρώπων.

Καί μ' ἀπολοῦσι. Σω. μὴ νυνὶ βαρέως ἄλγει λίαν.
Στρ. Καὶ πῶς; ὅτε μου
Φρούδα τὰ χρήματα, φρούδη χροιά,
Φρούδη δ' ἡ ψυχή, φρούδη δ' ἐμβάς.
Καὶ πρὸς τούτοις ἔτι τοῖσι κακοῖς,
Φρουρᾶς ᾄδων
Ὀλίγου φροῦδος γεγένημαι.
Σωκρ. Οὗτος τί ποιεῖς; οὐχὶ φροντίζεις; Στρ. ἐγώ.
Νὴ τὸν Ποσειδῶ. Σωκρ. καὶ τί δῆτ' ἐφρόντισας;
Στρ. Ὑπὸ τῶν κόρεων εἴ μου τι περιλειφθήσεται.
Σω. Ἀπολεῖ κάκιστ'. Στρ. ἀλλ' ὦ 'γάθ' ἀπόλωλ' ἀρτίως.
Σω. Οὐ μαλθακιστέ'. ἀλλὰ περικαλυπτέα.
Εὑρετέος γὰρ νοῦς ἀποστερητικός.
Κἀπαιόλημ'. Στρ. οἴμοι. τίς ἂν δῆτ' ἐπιβάλοι
Ἐξ ἀρνακίδων γνώμην ἀποστερητίδα;
Σωκρ. Φέρε νυν. ἀθρήσω πρῶτον ὅ,τι δρᾷ τουτονί.
Οὗτος καθεύδεις; Στρ. μὰ τὸν Ἀπόλλω 'γὼ μὲν οὔ.
Σω. Ἔχεις τι; Στρ. μὰ Δί' οὐδὲν ἔγωγ'. Σω. οὐδὲν πάνυ;
Στρ. Οὐδέν γε πλὴν ἢ τὸ πέος ἐν τῇ δεξιᾷ.

Et me perdunt. SO. *ne nimis acerbè isthuc feras.*
ST. *At quomodo? cùm*
Nulla pecunia, color nullus,
Nec vita in me sit quicquam: nullum
B *Calceamentum: insuper excubiarum sim satur,*
Prope nullus fio, miserq;.
SO. *Heus tu, quid agis? nil commentaris?* ST. *Egon'? ita*
Per Neptunum. SO. *quid ergo commentatus es?*
ST. *An aliquid in me reliquum fiet à cimici-*
C *bus.*
SO. *Male pereas.* ST. *at, ô bone vir, iam antè perij.*
SO. *Non decet ita mollem esse, sed obnubenda facies:*
Et inquirenda apta ad fraudem sententia,
Et impostura. ST. *vah quis injicit mihi*
Nunc ex agninis pellibus sententiam,
Ad fraudandos cimices aptam. SO. *sine videam*
D *Primùm, quid hic agat: heus dormis?* ST. *non, per Iouem.*
SO. *Habes aliquid?* ST. *nihil equidem.* SO. *an prorsus nihil?*
ST. *Nihil prorsus habeo, nisi penem in dextera.*

Σχόλια. Φρούδη δ' ἐμβάς.] μέχρι τῶν εὐτελοῦς κλάσματος. τοῦτο δὲ εἶπε διὰ τὸ ὑπολελύσθαι τὰς ἐμβάδας ὅτε ἀπεδύετο μέλλων εἰσιέναι εἰς τὸ φροντιστήριον. ἄλλως. οὐκ εἶπεν ὄπισθεν, ὅτι τὰς ἐμβάδας ὑπελύσατο ὁ Στρεψιάδης, ὅτε εἰσῄει τὸ ὑπὲρ γῆν ἐκεῖνο φροντιστήριον, ἀλλὰ μόνον ὅτι ἐξεδύσατο τὸ ἱμάτιον. καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν εἰ γεγονὸς μὲν τότε παρῆκε. νῦν δὲ λέγει τουτέστι τὸ ὑπολύσασθαι τὰς ἐμβάδας. ὁ δὲ ἐκεῖ εἶπεν ἤγουν τὸ ἀποδύσασθαι τὸ ἱμάτιον, νῦν οὐ λέγει. Φρουρᾶς ᾄδων.] οἱ φρουροῦντες ἐν τῷ πολέμῳ διὰ τὸ παραμυθεῖσθαι αὐτῶν τὴν ἀγρυπνίαν ᾖδον. καὶ οὕτως ἦν λεγόμενον ἐπὶ τῶν ἀγρυπνούντων φρουρᾶς ᾄδειν. ἄλλως. τὸ φρουρᾶς ᾄδειν παροιμία ἐστὶν ἐπὶ τῶν ἀγρυπνούντων καὶ φροντιζόντων πάνυ λεγομένη. οἱ γὰρ ἐπιτεταγμένοι ἐν νυκτὶ τινὰ φυλακὴν ᾄδουσιν, ἵνα μὴ ὑπὸ τοῦ ὕπνου καταμαλθακισθέντες ἐκλίπωσιν ὃ φυλάττουσιν. εἰκότως δ' ἐνταῦθα ἡ παροιμία ἐλήφθη. καὶ γὰρ αὐτὸς ἐν τῇ κλίνῃ κείμενος οὐκ ἐκοιμᾶτο ἀλλ' ἐφρόντιζεν. ἀστείως δὲ πάνυ καὶ τὸ φροῦδος εἴρηκεν ὁ ποιητὴς ἐκ τῶν δύο λέξεων συνθέσεως τῆς φρουρᾶς καὶ τοῦ ᾄδων σχηματίσας αὐτό. ἄλλως. ἐκ τῶν παρεπομένων τοῖς φρουροῖς. εἰώθασι γὰρ ἑαυτοῖς ᾄδειν ἀποσοβοῦντες τὸν ὕπνον. φρουρᾶς ᾄδων οὖν διαγρυπνῶν τὴν φρουράν. πρὸς δὲ τὴν λέξιν τὴν φρούδη τοῦτο πεποίηκε. διατί δ' ἡ χαρά. φρουρὸς ᾄδων ἀντὶ τοῦ συνεχῶς ᾄδων φρουρός. τὸ δὲ φρουρᾶς ᾄδων. ἀντὶ τοῦ φυλάττων. ἐπεὶ φύλακες ἦσαν τῶν φροντιστηρίων θυρῶν.

Bisetus. Φρουρᾶς ᾄδων] εἰ καλῶς ἔχει τὸ τῆς γραφῆς, ἔλλειψις ἂν εἴη τοῦ ἕνεκα. ᾄδων φρουρᾶς ἕνεκα, δηλονότι πρὸς τὸ τὸν ὕπνον ἀποσοβεῖν. καὶ λέξεις εἰσὶ συνεκληπτικαὶ. εἰ δὲ γράψῃς φρουράς, εἴη αἰτιατικὴ πληθυντική. ᾄδειν δὲ φρουρὰς ταυτὸ τῷ φρουρᾶς ἕνεκα ᾄδειν, ἵνα τὸν ὕπνον ἀποσοβῶμεν. Ὀλίγου φροῦδος] ἔλλειψις τοῦ δέω. γεγένημαι φροῦδος ὀλίγου δέω, ἀντὶ τοῦ σχεδὸν γεγένημαι φροῦδος. ἀλλὰ τοῦτο ἀρχαιότερον, καὶ γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὕτω λαλοῦμεν, μικροῦ ἐδέησα γενέσθαι φροῦδος. ὀλίγου ἐδέησα ἀποθανεῖν, ἀντὶ τοῦ παρὰ μικρόν, ἤτοι σχεδὸν ἀπέθανον.

Σχόλια. Ἀπόλωλ' ἀρτίως.] ὑπὸ τῶν κόρεων δηλονότι. ἐπεὶ ὁ Σωκράτης εἶπεν ἀπολεῖ, ὅ ἐστι μέλλεις ἀπολέσθαι. αὐτὸς λέγει, ὅτι ἀπόλωλα ἤδη. Περικαλυπτέα.] δεῖ σέ φησι καλύψασθαι καὶ σκέψασθαι. ἐπεὶ οἱ εἰς νοῦν τὸν ὀφθαλμὸν ἀποπλατοῦσι τὴν γνώμην. Κἀπαιόλημ'] ἀπαιόλημα γίνεται ἀπὸ τοῦ αἰόλλω, ὃ δηλοῖ τὸ ταχέως καὶ δίκην ἀέλλης κινῶ, ἀφ' οὗ Ὅμηρος αἰολοπώλους τοὺς Φρύγας καλεῖ, ἤγουν ταχυίππους ἢ ποικίλως ἱππαζομένους. Ἀρνακίδων.] ἀρνακὶς λέγεται, τὸ τοῦ ἀρνὸς κῴδιον. ἔπαιξε δὲ πρὸς τὸ ἀρνεῖσθαι. δέον εἰπεῖν τίς ἄν μοι περιβάλοι ἐξ ἀρνακίδων σισύραν. ἔπαιξεν ὀνομάσας ἀπὸ τῶν ἀρνῶν τὸ ἀρνεῖσθαι τοὺς δανειστάς, τὸ ἐξ ἀρνακίδων. τὸ δὲ ἀποστερητίδα, ἅμα μὲν καὶ πρὸς τὸ ἀπὸ τοῦ ἀποστερεῖν. ἅμα δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ περιβόλαιον. Ἔχεις τι.] ἐπεὶ ἐρωτᾷ τὸν αὐτὸν ἀναρτῆσαι τὴν φροντίδα, ὡς ἐπὶ ὀνειροθετῶν, εἴτε τὸ ἔχεις ὡς παρὰ τῶν ἀγρευόντων ὅτε ὄρνιν ἢ ἰχθύν, εἴτε τὸ ἔχεις τι, ἀναρτῆσαι γὰρ αὐτῷ κελεύουσι τὴν διάνοιαν καὶ τὴν φροντίδα.

τί δ᾽ ἄρα. ἄλλως. χασκόντως τὸ ἔχεις τι. τῶν τὴν ἀγχίνοιαν λέξει χρώμενος. τοῖς γὰρ ἁλιεῦσιν ἢ ὀρνιθαγρευταῖς, οὕτω φα- A σίν. ἔχεις τι. Η τὸ πέος] παρ᾽ ὑπόνοιαν. δεῖ γὰρ αὐτὸν καθίζεσθαι ἔχοντα τὸ αἰδοῖον. καὶ μιμεῖσθαι τὸν δερμυλλοντα ἑαυτόν.

Σω. Οὐκ ἐγκαλυψάμενος ταχέως τι φροντιεῖς;
Στρ. Περὶ τοῦ. σὺ γάρ μοι τοῦτο φράσον ὦ Σώκρατες.
Σω. Αὐτὸς ὅ,τι βούλει πρῶτος ἐξευρὼν, λέγε.
Στρ. Ακήκοας μυριάκις ἁγὼ βούλομαι.
Περὶ τῶν τόκων ὅπως ἂν ἀποδῶ μηδενί.
Σω. Ιθι νυν, καλύπτου. καὶ σχάσας τὴν φροντίδα
Λεπτὴν κατὰ μικρὸν περιφρόνει τὰ πράγματα,
Ορθῶς διαιρῶν καὶ σκοπῶν. Στ. οἴμοι τάλας.
Σω. Εχ᾽ ἀτρέμας. κἂν ἀπορῇς τι τῶν νοημάτων,
Αφεὶς ἄπελθε. κᾆτα τὴν γνώμην πάλιν
Κίνησον αὖθις αὐτὸ καὶ ζυγώθρισον.
Στ. Ω Σωκρατίδιον φίλτατον. Σω. τί ὦ γέρον;
Στ. Εχω τόκου γνώμην ἀποστερητικήν.
Σω. Επίδειξον αὐτήν. Στ. εἰπὲ δή νυν μοι. Σω. τὸ τί;
Στ. Γυναῖκα φαρμακίδ᾽ εἰ πριάμενος Θετταλὴν,
Καθέλοιμι νύκτωρ τὴν σελήνην. εἶτα δὴ
Αὐτὴν καθείρξαιμ᾽ ἐς λοφεῖον στρογγύλον,
Ωσπερ κάτοπτρον, κᾆτα τηροίην ἔχων.
Σω. Τί δῆτα τοῦτ᾽ ἂν ὠφελήσειέ σ᾽; Στ. ὅ,τι,
Εἰ μηκέτ᾽ ἀνατέλλοι σελήνη μηδαμοῦ,

SO. Nihilne coopertus iam commentaberis?
Qua de re? dic, obsecro, mihi, mi Socrates.
SO. Dic tu ipse, quid primùm perscrutari velis?
ST. Decies millies iam audisti, quid velim:
B *De vsuris: ne quid reddam cuiquam. SO. Age dum tege*
Faciem, & subtilem cogitationem apud
Te cohibe, & res minutatim circumspice:
Apposite diuidendo & contemplando eas.
ST. Hei mihi misero. SO. quietus esto, & sicubi
In cogitatione aliqua hæsitaueris,
Omitte, & ab ea discede: ac mentem dein'
Rursum commoue, & idem repete post sedulò.
C *ST. Hem Socratisce carissime. SO. senex, quid est?*
ST. Habeo commentum, quo vsuras fraudauero.
SO. Commonstra. ST. age, dic hoc primum. SO. quid dicam tibi?
ST. Si Thessalicam mihi quandam emam veneficam,
Et nocte Lunam ipsam deripiam cælitus,
Atque in rotundum loculum concludam, velut
D *Speculum: ac postea sic asseruans custodiam.*
SO. Quid verò hoc commodauerit tibi? ST. quia
Si Luna nusquam terra oriatur amplius:

Σχόλια. Τί φροντιεῖς.] φροντίζω τὸ φροντίδα ἔχω τοιαύτας μὲν ἡμῖν συντάσσεται, ἀττικῶς δὲ μετὰ αἰτιατικῆς, ὡς ἐνταῦθα ἢ ἐν τῷ ἐπιβολῆς ζητεῖ ἐστι, μὴ τὸ φροντίζετε. Αὐτὸς ὅτι βούλει.] διαβάλλει αὐτὸν ὡς μὴ παρέχοντα εὕρημα τοῖς μαθηταῖς. Σχάσας. καταπαύσας. στήσας. ἀτρεμήσας. καὶ Πίνδαρος, κώπαν σχάσας, ἀντὶ τοῦ ἀτρεμήσας. E ἔνιοι δὲ σχάσας, ἀντὶ τοῦ ἀπλώσας. Λεπτήν.] ἀκριβῆ. ἔνθα καὶ λεπτολόγος ἔρευνα. διαιρῶν ἀκριβῶς καὶ ἐπιμελῶς καταμερίζων περὶ οὗ τὴν σκέψιν ποιῇ, ἀνασκοπῶν δοκιμάζων, καὶ διακρίνων τὰ πράγματα. ὅτι διαιρεῖν αὐτὴν τοιαύτην. ἄλλως. ὡς ἐπὶ τὴν μίμησιν ἐχρήσατο. ὥστε ἔλεγε κατὰ κεφάλαιον ἐπιζητῶν. Διαιρῶν καὶ σκοπῶν.] ὁ γὰρ στρατηγὸς, οὕτω διαιρεῖ τὴν βουλὴν, ὅτι εἰ τόδε ποιήσω, τόδε ἀπαντήσει, καὶ εἰ τόδε, τόδε. Εχ᾽ ἀτρέμα.] ἐφ᾽ ἡσυχίας μένε. ὡς αὐτοῦ κινουμένου διὰ τοὺς κόρεις. ἄλλως. F ἰστέον ὅτι οἱ Αττικοὶ πάντα τὰ ἑνικά τε καὶ πληθυντικὰ, τρίτα πρόσωπα τῶν ῥημάτων καὶ τὰς τῶν ὀνομάτων δοτικὰς τῶν πληθυντικῶν συμφώνου καὶ φωνήεντος ἐπιφερομένου μετὰ τοῦ ν γράφουσιν, ὡς ἔστι σαφῶς συμβαλεῖν τοῖς πάλαι βιβλίοις πεποιημένοις ἐντυγχάνοντα βιβλίοις. οἱ δὲ Ιωνες δίχα τοῦ ν. τούτοις οὖν καὶ ἀμφοτέροις οἱ ποιηταὶ παρακολουθοῦντες καὶ διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ μέτρου ἑπόμενοι, πολλάκις συμφώνου μὲν ἐπιφερομένου μετὰ τοῦ ν. γράφουσι. πολλάκις δὲ καὶ φωνήεντος ἐπιφερομένου δίχα τοῦ ν. τοιοῦτον δή τι τῇ τοῦ μέτρου ἀνάγκῃ G καὶ ἐν τοῖς εἰς ν καὶ εἰς σ λήγουσιν ἐπιρρήμασι ποιεῖν εἰώθασιν, ὅτι τὸ πρόσθεν. νέρθεν, ἔνερθεν, τὸ οὕτως αὖθις. πολλάκις εὐθὺς ταχὺς ἀτρέμας καὶ τοῖς ὁμοίοις. τοῦτο δὲ οὕτως ἔχον εὑρήσεις, ἀκριβῶς σκοπῶν. Αφεὶς] ἄπελθε ἐάσας τὸ ἀπορούμενον. ἔπειτα πάλιν ἀνακινοῦν καὶ ὅτι ἀνοίγειν ἀποπειρῶ. τὸ γὰρ ἀναζυγοῦν δεῖ τὸ ἔξωθεν ἀνοίγειν τὴν θύραν. ἔνιοι δὲ ζυγώθρισον. συναρμοσον. σύμπλεξον. κίνησον δὲ αὖθις. ἀντὶ τοῦ καὶ β καὶ γ ἐπίστησον. περὶ τῶν αὐτῶν ζυγοστάτησον. ἴσωσον. Κίνησον αὖθις.] ἀντὶ τοῦ πῶς δεῖ φροντίζειν καὶ τίνα τρόπον. φησὶ γὰρ ἐὰν ὑποστέλλῃς, ἔτι μὴ ἀμελήσῃς. ἀλλὰ E πολλάκις αὐτὸ μετέλθε. καὶ οὕτως εἰς ἓν συμφορήσας. τὴν ἀρίστην γνώμην ἑλοῦ. Ζυγώθρισον.] ἀπὸ τοῦ ζυγὸς γίνεται καὶ τοῦ ἀθρίζω τὸ ἀποδοκιμάζω, ζυγοαθρίζειν καὶ κατὰ συγκοπὴν τοῦ ι, καὶ κρᾶσιν τοῦ ο καὶ α εἰς ω μέγα ζυγώθρισον. Ω Σωκρατίδιον,] ἐνθυμηθεὶς ἐξαίφνης βοᾷ. Γυναῖκα φαρμακίδ᾽.] ὡς νῦν τὰς φαρμακίδας Θετταλὰς καλοῦσι. διαβάλλονται γὰρ οἱ Θετταλοὶ ὡς μάντεις. καὶ μέχρι δὲ νῦν φαρμακίδες παρ᾽ ἡμῖν αἱ Θετταλαὶ καλοῦνται. φασὶ δὲ ὅτι Μήδεια φυγοῦσα, κίστην ἐξέβαλε φαρμάκων ἐκεῖ καὶ ἀνέφυσαν. τὸ δὲ Θετταλὴν Αττικοὶ βαρύνουσιν οἱ F κατὰ Μένανδρον, ὡς δαμάλην. Λοφεῖον στρογγύλον.] τὴν τοῦ κατόπτρου θήκην. ἢ τὴν θήκην τοῦ λόφου τῆς περικεφαλαίας. περιφερὴς δὲ αὕτη. Ωσπερ κάτοπτρον.] ὁ γὰρ τῆς σελήνης κύκλος στρογγυλοειδὴς, καθάπερ καὶ τὰ ἔσοπτρα. καὶ φασὶ τὰς περὶ τὰ τοιαῦτα δεινὰς, οὕτω κατάγειν τὴν θεόν. ἔστι δὲ καὶ Πυθαγόρου παίγνιον διὰ τοῦ τοιούτου κατόπτρου προσσελήνου τῆς σελήνης οὔσης, εἴ τις ἔσοπτρον ἐπιγράψειεν αἵματι ὅσα βούλεται, καὶ προσειπὼν ἑτέρῳ, σταίη κατόπιν αὐτοῦ δεικνὺς πρὸς τὴν σελήνην τὰ γράμματα κἀκεῖνος ἀτενίσας G εἰς τὸ πλησίον εἰς τὸν τῆς σελήνης κύκλον, ἀναγνοίη πάντα τὰ ἐν τῷ κατόπτρῳ γεγραμμένα ὡς ἐπὶ τῆς σελήνης γεγραμμένα. Μηκέτ᾽ ἀνατέλλοι.] πρὸς τὸ προειρημένον ὑπ᾽ αὐτοῦ. ὁρῶν ἄγουσαν τὴν σελήνην εἰκάδας. τελουμένης γὰρ σελήνης οἱ τόκοι ἐδίδοντο. εἰ γοῦν μὴ ἀνατέλλοι πῶς ἂν οἱ δανεισταὶ γνόντες τὸν μῆνα τελούμενον ἀπαιτήσειαν τοὺς τόκους.

Οὐκ ἂν γ' ἀποδοίην οὐδὲ τόκους. Σω. τί ἢ τί δή.
Στρ. Ὁτιὴ κατὰ μῆνα γ' ἀργύριον δανείζεται.
Σω. Εὖ γ'. ἀλλ' ἕτερον αὖ σοι προβαλῶ τι δεξιόν.
Εἴ σοι γράφοιτο πεντετάλαντός τις δίκη,
Ὅπως ἂν αὐτὴν ἀφανίσειας, εἰπέ μοι.
Στ. Ὅπως; ὅπως; οὐκ οἶδ'. ἀτὰρ ζητητέον.
Σω. Μή νυν περὶ σαυτὸν εἶλλε τὴν γνώμην ἀεί.
Ἀλλ' ἀποχάλα τὴν φροντίδ' ἐς τὸν ἀέρα,
Λινόδετον ὥσπερ μηλολόνθην τοῦ ποδός.
Στ. Εὕρηκ' ἀφάνισιν τῆς δίκης σοφωτάτην.
Ὥστ' αὐτὸν ὁμολογεῖν σ' ἐμοί. Σω. ποίαν τινά;
Στ. Ἤδη παρὰ ταῖσι φαρμακοπώλαις τὴν λίθον.
Ταύτην ἑόρακας, τὴν καλήν, τὴν διαφανῆ,
Ἀφ' ἧς τὸ πῦρ ἅπτουσι; Σω. τὴν ὕαλον λέγεις;
Στ. Ἔγωγε. Σω. φέρε τί δῆτ' ἄν; Στ. εἰ ταύτην λαβὼν
Ὁπότε γράφοιτο τὴν δίκην ὁ γραμματεύς,
Ἀπωτέρω στὰς ὧδε πρὸς τὸν ἥλιον,
Τὰ γράμματ' ἐκτήξαιμι τῆς ἐμῆς δίκης.
Σω. Σοφῶς γε νὴ τὰς Χάριτας. Στ. οἴμ' ὡς ἥδομαι.
Ὅτι πεντετάλαντος διαγέγραπταί μοι δίκη.
Σω. Ἄγε δὴ ταχέως τουτὶ ξυνάρπασον. Στρ. τὸ τί.
Σω. Ὅπως ἀποστρέψαις ἂν ἀντιδικῶν δίκην.

Nulli persoluam usuras. SO. *quid ita: mi senex.*
ST. *Quia argentum secundum mensem fœneratur.*
SO. *Euge: sed ego tibi proponam aliud quippiam,*
Et aquè callidum. Si scribatur tibi
Dica quinque talentorum, quomodo tu obliteres
Eam, cedo mihi? ST. *quomodo? modum nescio,*
Sed inuestigandus tamen. SO. *sed ne tu ita*
Animum intra teipsum semper versato senex.
Sed cogitationem, uti vinctum compede
Quendam Scarabæum, sursum laxa in aërem.
ST. *Ehem, obliterationem repperi*
Dicæ pulcerrimam, ut tumet fateberis.
SO. *Qualem obsecro?* ST. *vidistin' apud unguentarios,*
Et aliptas, lapidem illum pulcrum, & pellucidū,
Vnde ignem accendunt? SO. *num vitrum dicis?*
ST. *utique*
SO. *Quid cum illo ages?* ST. *si scriba mihi scribat dicam:*
Ego procul stans, ad hunc modum, ad Solem, vitro
Deleuero literas intenta mihi dicæ.
SO. *Sapienter, ita me Gratiæ ament.* ST. *oh gestio,*
Dicam quinque talentorum esse expunctā mihi.
SO. *Age verò & hoc celeriter arripe.* ST. *quid id est?*
SO. *Quo pacto litem effugias aduersariū.*

Σχόλιον. Τί ἢ τί δή.] παρέλκει. καὶ παρ' Ὁμήρῳ. τίη τί δὴ λελοιπὼς ἀρείσεως. Ἀργύριον.] οὕτως ἡ γραφὴ ἀργύριον παρὰ Φρυνίχῳ κεῖται. ὅτι οἱ κωμικοὶ πληθυντικῶς φασίν. οἱ δὲ ῥήτορες ἑνικῶς. Σώφρων πληθυντικῶς ἀργυρείων δίκην. Προβαλῶ.] προθήσω, εἰς ὃ δεῖ σε μηχανὴν εὑρεῖν. Εἴ σοι γράφοιτο] εἰ κατηγοροῖεν πέντε σε δικαιωθεὶν ζημιοῦσθαι τάλαντα. Ἀττικῶς δὲ τὸν ἀριθμὸν τοῦτο ἐφύλαξε. ἄλλως. ἰστέον ὅτι ἐν τοῖς δικαστηρίοις οἱ δανεισταὶ ἐρχόμενοι ἔλεγον ὡς ὁ δεῖνα αὐτοῖς ὀφείλει, εἶτα ὁ τοῦ δικαστηρίου γραμματεὺς ἔγραφεν τοῦτο, καὶ μετὰ ταῦτα ὁ ὀφείλων καλούμενος ἀπῃτεῖτο τὸ ἀργύριον. Εἶλλε τὴν γνώμην.] εἰλῶ τὸ στρέφω παρὰ κοινοῖς δεδασυμμένως. εἴλω δὲ βαρυτόνως παρὰ τοῖς ποιηταῖς. Μηλολόνθην.] οὕτω γράφουσιν οἱ ἀκριβέστεροι. τινὲς δὲ λέγουσιν ὅτι ζωΰφιόν ἐστι χρυσίζον κανθάρῳ ὅμοιον. ὃ λαμβάνοντες οἱ παῖδες ἀποδεσμοῦσι λίνῳ καὶ ἐκπέτασθαι ἐῶσιν. ἄλλως. τὸν χρυσοκάνθαρον. οὕτως οὖν φησι δῆσόν σου τὴν γνώμην, ἵν' ὅταν ἀρπάσῃς ἐκ τοῦ ἀέρος τὴν γνώμην, πάλιν ἐπισπάσῃ αὐτήν. Ταῖσι φαρμακοπώλαις.] φαρμακοπῶλαι κυρίως οἱ τὰ φάρμακα πιπράσκοντες τά τε λυσιτελοῦντα καὶ τὰ θανάσιμα. παρὰ τοῖς παλαιοῖς δὲ καὶ οἱ τοὺς τιμαλφεῖς τε καὶ πολυτίμους λίθους πιπράσκοντες φαρμακοπῶλαι ἐλέγοντο. καὶ εἰς γὰρ τῶν τοιούτων λίθων ὃς οὐκ ἔχει καθ' ὃ ἔφασ δύναμιν. Τὴν ὕαλον λέγεις.] κατασκεύασμά ἐστιν ὕαλον τροχοειδὲς παχύ, εἰς τοῦτο τεχνασθέν. ὅπερ ἐλαίῳ χρίοντες καὶ θερμαίνοντες, προσάγουσι θρυαλλίδα. καὶ οὕτως ἅπτεται. τοῦτο οὖν φησιν ὡς ὑφάψαιμι διὰ τῆς ὑάλου, καὶ προσάγοιμι τῇ δέλτῳ τὸ πῦρ τῇ τοῦ γραμματέως, ἀφανίσαιμι τὰ γράμματα τῆς δίκης. ὅτι δὲ ὕαλος θηλυκῶς καὶ διὰ τοῦ α. διὸ τὸ γ. Ὅμηρος δὲ οὐκ οἶδε τὸ ὄνομα ἀλλὰ παρ' αὐτῷ καὶ τοῖς ἀρχαίοις ἤλεκτρος μέν ἐστιν, ὕαλος δὲ οὔ. ἄλλως. ὕαλον ἡμεῖς μὲν ἀρτίως τὸ ἐκ βοτάνης τινὸς καιόμενον καὶ διὰ πυρὸς τηκόμενον εἰς κατασκευὴν ἀγγείων τινῶν λεγόμενον. οἱ παλαιοὶ δὲ τὸν διαφανῆ λίθον αὐτὸν ἰδιωτικῶς λεγόμενον κρύον, ἐοικότα δὲ ὑάλῳ. Νὴ τὰς Χάριτας.] οὐχ ἁπλῶς ὄμνυσι κατὰ τῶν Χαρίτων. ὄπισθεν γὰρ τῆς Ἀθηνᾶς ἦσαν γλυφεῖσαι αἱ Χάριτες ἐν τῷ τοίχῳ, ἃς ἐλέγετο ὁ Σωκράτης γλύψαι. τὸ γὰρ πρῶτον λιθογλύφος ἦν τὴν τέχνην. αἰνίττεται οὖν αὐτὸ τοῦ Σωκράτους εἰς τὴν πρώτην τέχνην. ἄλλως. τῷ μὲν φαινομένῳ ἀρεσκόμενος Σωκράτης δείκνυται τῷ τοῦ Στρεψιάδου νοήματι, καὶ ὄμνυσι τὰς Χάριτας ὅτι σοφῶς τοῦτο τὸ νόημα ἐπινόησε τὸ τοῦ χάρτου ἀφανίσεως. Χαρίτων γὰρ ἔργα καὶ δῶρα, σοφία. ἐσχηματισμένως δὲ τοῦ Σωκράτους καθάπτεται ὁ ποιητὴς ὡς κωμῳδῶν τοῦτον ὡς λιθοξόον. Σωφρονίσκου γὰρ λιθοξόου ὢν υἱὸς Σωκράτης καὶ τῆς λαξευτικῆς μετέσχε τέχνης καὶ ἀνδριάντας λιθίνους εἰργάζετο. καὶ ἀγάλματα δὲ τῶν τριῶν Χαρίτων τετεργάσατο, Πειθοῦς Ἀγλαΐας καὶ Θαλείας. καὶ ἦσαν ὄπισθεν τῆς Ἀθηνᾶς ἐγγεγλυμμένα τῷ τοίχῳ. Οἴμ' ὡς ἥδομαι.] τὸ οἴμοι καὶ ὤμοι, ποτὲ μὲν ἐπ' εὐφροσύνης κείμενον εὕρηται. ποτὲ δὲ ἐπὶ λύπης. καὶ ἐπ' εὐφροσύνης μὲν ὡς ἐνταῦθα οἴμ' ὡς ἥδομαι. καὶ ὤμοι σοφίας ἐπισπάθης. ἐπὶ δὲ λύπης ὡς τὸ οἴμοι τάλας. καὶ οἴμοι κακοδαίμων ὡς ἀπώλλυμαι δείλαιος, καὶ ὤμοι μανίας τῆς ἐμῆς τάλας τε. Διαγέγραπται.] κατέξυσται, ἀνῄρηται, ἀπὸ τῆς τοῦ γραμματέως δέλτου ὅπου αἱ δίκαι ἀνεγράφοντο, καὶ αἱ ἐγγραφαὶ τῶν δικῶν. Ἀντιδικῶν.] κατηγορῶν καὶ ἐναντιούμενος. τοῖς γὰρ γραψαμένοις καὶ μὴ ἀποδείξασιν ἐπεβάλλετο χρηματικὴ ζημία. καὶ εἰ μὴ κατὰ τὸ ὡρισμένον ἐξέτισεν ὑπερήμερος γενόμενος ἐξέτινε τετραπλῆ. οἱ δὲ μὴ ἔχοντες τίσαι, μετεφέρησαν εἰς τὸ δικαστήριον. παραλλεῖ δὲ τοῦτο πεπονθασιν ὡς ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Ἀριστογείτονος.

Μέλλων ὀφλήσειν, μὴ παρόντων μαρτύρων.
Στ. Φαυλότατα καὶ ῥᾷσθ'. Σω. εἰπὲ δή. Στ. καὶ δὴ λέγω.
Εἰ πρόσθεν ἔτι μιᾶς ἐνεστώσης δίκης,
Πρὶν τὴν ἐμὴν καλεῖσθ' ἀπαγξαίμην τρέχων.
Σω. Οὐδὲν λέγεις. Στ. νὴ τοὺς θεοὺς ἔγωγ' ἐπεὶ
Οὐδεὶς κατ' ἐμοῦ τεθνεῶτος εἰσάξει δίκην.
Σω. Ὑθλεῖς. ἄπερρ' οὐκ ἄν διδάξαιμί σ' ἔτι.
Στ. Ὁτιὴ τί; ναὶ πρὸς τῶν θεῶν ὦ Σώκρατες.
Σω. Ἀλλ' εὐθὺς ἐπιλήθει σύ γ' ἅττ' ἂν καὶ μάθῃς.
Ἐπεὶ τί νῦν πρῶτον ἐδιδάσκου; λέγε.
Στ. Φέρ' ἴδω τί μέντοι πρῶτον ἦν; τί πρῶτον ἦν;
Τίς ἦν ἐν ᾗ ματτόμεθα μέντοι τἄλφιτα;
Οἴμοι τίς ἦν; Σω. οὐκ ἐς κόρακας ἀποφθερεῖ
Ἐπιλησμότατον καὶ σκαιότατον γερόντιον;
Στ. Οἴμοι. τί οὖν δῆθ' ὁ κακοδαίμων πείσομαι;
Ἀπὸ γὰρ ὀλοῦμαι, μὴ μαθὼν γλωττοστροφεῖν.
Ἀλλ' ὦ Νεφέλαι χρηστόν τι συμβουλεύσατε.
Χο. Ἡμεῖς μὲν ὦ πρεσβῦτα συμβουλεύομεν,
Εἴ σοί τις υἱός ἐστιν ἐκτεθραμμένος,
Πέμπειν ἐκεῖνον ἀντὶ σαυτοῦ μανθάνειν.
Στ. Ἀλλ' ἔστ' ἔμοιγ' υἱὸς καλός τε κἀγαθός.
Ἀλλ' οὐκ ἐθέλει γὰρ μανθάνειν. τί ἐγὼ πάθω;
Χο. Σὺ δ' ἐπιτρέπεις; Στ. εὐσωματεῖ γὰρ καὶ σφριγᾷ.
Κἄστ' ἐκ γυναικῶν εὐπτέρων τῶν Κοισύρας.
Ἀτὰρ μέτειμί γ' αὐτόν. ἢν δὲ μὴ θέλῃ,
Οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ ἐξελῶ 'κ τῆς οἰκίας.
Ἀλλ' ἐπαναμεινόν μ' ὀλίγον εἰσελθὼν χρόνον.

A Iam damnandus, nullis in promtu testibus.
ST. Leuißime & facilime. SO. dic, quomodo?
ST. Dicam equidem, si instante actione vna adhuc,
Priusquàm mea citetur, ego me strangulem.
SO. Nihil dicis. ST. imo per Deos: nam mortuo
Mihi quis obsecrò litem velit intendere?
SO. Nugas agis: apage hinc, non ego te docuero
B Ampliùs. ST. at quamobrem, per Deos: mi Socrates.
SO. Quia tu obliuisceris tam citò, quæ didiceras:
Age enim, dic mihi, quid primò discebas senex?
ST. Quid primum? sine videam: quid erat? quid primum erat?
At quæ illa, in qua farinas hic subegimus?
Væ mihi, quænam illa erat? SO. non tu hinc is in malam
C Crucem, homo stultißime, atque obliuiosißime?
ST. Hei mihi, quid agam miser? nam nisi perdidicerim
Versare volubilem linguam: ego perij, occidi.
Nubes date consilium mihi aliquod vtile.
CH. Si filius tibi est benè educatus, hunc
Vt mittas pro te in ludum literarium,
Hoc nos tibi subministramus nunc consili.
D ST. At est mihi filius frugi & perquàm bonus.
Sed discere tamen non vult. ah, quid fero mali?
CH. An verò tu hoc ei permittis? ST. corpore
Bene est habito, & viget: & est ex mulieribus
Altis natus, de familia Cæsyra.
Sed accedo illum, vt tentem, si renuat mihi:
Non est, vt eum non abdicem & extrudam domo.
Tu me interim paulisper hîc operire: eo.

E

Bisetus. Ὑθλεῖς.] ὕθλος, ὁ λῆρος, ἡ φλυαρία, ὑθλοῦμαι, ληρῶ, φλυαρῶ.
Σχολ. Τίς ἦν ἐν ᾗ] ὡς ἐπιλανθανόμενος. θέλει δὲ εἰπεῖν τὴν καρδόπον. Ἐπιλησμότατον.] ἔδει εἰπεῖν ἐπιλησμονέστατον. ἡ λέξις δὲ ἐπιλήσμων. φησὶ δὲ Κρατῖνος ἐπιλήσμονι. Γλωττοστροφεῖν] τὴν γλῶτταν στρέφειν δι' ἧς ἂν τοὺς δανειστὰς ἀποκρίνωμαι. Εὐσωματεῖ.] ἐκ τοῦ ἐναντίου συγκατατίθεται. δέον γὰρ ἂν μανθάνειν τοιοῦτον ὑγιαίνοντα. εἰμὴ ἄρα τὸ λέγει ὅτι φοβοῦμαι αὐτόν. Εὐπτέρων.] ἀντὶ τοῦ εὐγενῶν. ἀπὸ τῶν ὀρνέων. ἢ κούφων ὡς ὁ λογισμός ἐστι. φρονούντων τὰ Κοισύρας. ἀντὶ τοῦ μεγάλα φρονούντων. ὑψηλῶν δὲ τοῦ εὐγενοῦς. ἡ μεταφορὰ ἐκ τοῦ ὀρνέων. ἢ μετεώρων καὶ ὑπερηφάνων. ἢ ἐπτερωμένων. ὡς δραπέτας δὲ αὐτὰς διαβάλλει. ἀσύμφωνοι δέ φασιν. ὅτι καὶ ταχέως μεταβαλλόμενοι ἐπιθυμίας οὕτως ἄλισκον. Ἀτὰρ μέτειμι.] ἐπὶ δὲ μετελθών. μεταχειρίσομαι ὅπως δυνηθῶ πεῖσαι αὐτόν.

F

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ι.

CHORVS.

Χο. Ἆρ' αἰσθάνει πλεῖστα
Δι' ἡμᾶς ἀγαθ' αὐτίχ'
Ἕξων μόνας θεῶν;
Ὡς ἕτοιμος ὅδ' ἐστὶν

Equidem auferes multa
Deinceps commoda per nos,
Solas Deas? Vt hic
Promptus est & alacris

G

Σχόλια. Ἆρ' αἰσθάνει.] περαίνεις καὶ εἴσθεσις χοροῦ μισῳδικὴ κώλων διαφόρων ι. τούτων τὸ μὲν πρῶτον δίμετρον ἀντισπαστικὸν ἐκ διτροχαίου καὶ χοριαμβικοῦ. τὸ β. ἐξ ἀντισπάστου καὶ ἀμφιβράχεος. τὸ γ. ἐξ ὑποτάκτου τρίτου δίμετρον βραχυκατάληκτον. τὸ δ. δίμετρον ἐκ διτροχαίου καὶ ἀμφιβράχεος. τὸ πέμπτον τροχαϊκὸν δίμετρον ἀκατάληκτον ἀδιάφορον τῷ τελευταίας οὔσης. τὸ ἕκτον ἰαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ἕβδομον ἐκ χοριάμβου καὶ διιάμβου δίμετρον. τὸ ὄγδοον χοριαμβικὸν τρίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ἔνατον ὅμοιον τῷ ἕκτῳ ἐχούσης ἀντιστοιχον τοῦ ἀρχούσης. τὸ δέκατον χοριαμβικὸν δίμετρον καταληκτικόν. ἔστ' οὖν ἐκ χοριάμβου καὶ βακχείου.

Πάντα δρᾶν ὅσ' ἂν κελεύῃς.
Σὺ δ' ἀνδρὸς ἐκπεπληγμένου,
Καὶ φανερῶς ἐπηρμένου,
Γνοὺς, ἀπολάψεις ὅ,τι πλεῖστον δυνάσαι,
Ταχέως. φιλεῖ γάρ πως τὰ τοι-
αῦθ' ἑτέρᾳ τρέπεσθαι.

A *Omnia expedire iussa.*
At tu virum attonitum qui habes,
Et manifeste concitum,
Excoriabis cito, quantum poteris.
Quia res solent huiusmodi
Sæpe alio euenire.

Σχόλια. Ἐκπεπληγμένου.] ἀντὶ τοῦ ἐπαιρομένου. λείπει δὲ τὸ σοι. οἱονεὶ ἐκπλάττου καὶ μέγα φρονοῦντος. Ἐπηρμένου] γνοὺς ἀπολάψεις. οἱ λέγοντες γνοὺς ἀντὶ τοῦ αἰσθόμενος λαβὼν, ἵνα συντάσσωσι τὴν γενικὴν, οὐ καλῶς λέγουσιν. ἐπεὶ γὰρ αὕτη ἡ γενικὴ πρὸς τὸ ἀπολάψεις, οὕτω, σὺ δὲ ἀπολάψεις, ἀντὶ τοῦ ἀποκερδανεῖς ταχέως ὅ,τι πλεῖστον δύνασαι ἀνδρὸς ἐκπεπληγμένου καὶ φανερῶς ἐπηρμένου. εἶτα ὕστερον ἐπάξεις τὸ γνοὺς, ἀντὶ τοῦ οὕτως ἔχοντα αὐτὸν νοήσας. ἔστι δὲ ἀπολάψεις ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ προστακτικοῦ. δείκνυται γὰρ ἐκ τῆς κατασκευῆς ὅτι τοῦτο αἱ Νεφέλαι αὐτῷ ἐπιτάττουσι. Ἀπολάψεις] ἀπολαύσεις. ἐὰν δὲ ὡς τοῖς πολλοῖς ἀπολάψεις, ἐστὶν ἀπὸ τῶν κυνῶν ἡ μεταφορὰ ἢ τῶν λαπτόντων πίνειν. καταστρέφει δὲ εἰς τὸ ἀποσπαράξεις ἢ ἀφαρπάσεις. ἀποπιάσεις. Ὅμηρος, λάψαντες γλώσσῃσιν ἀραιῇσιν μέλαν ὕδωρ. Φιλεῖ γάρ πως] ἔθος ἔχει. συμβαίνει γὰρ ἄλλως ἀποβαίνειν ἢ ὡς δοκεῖ τις. ἀντὶ τοῦ εὐμετάβλητοί εἰσιν οἱ ἐξ ἐπιθυμίας ἀλόγου τινὶ συμβαλόντες. εὐμετάβλητοι γὰρ αἱ τῶν τοιούτων ἀνδρῶν γνῶμαι.

C

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ,

Σκηνὴ πρώτη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ,

Τρίμετροι.

ACTVS III. SCENA I.

STREPSIADES, PHIDIPPIDES, SOCRATES.

Senarij.

BISETVS. Στρεψιάδης τὸ μὲν, δηλώσει, τὸ δὲ, ἀπειλαῖς ἤδη πεισθέντα πρὸς τὸν Σωκράτην ἄγει, καὶ αὐτὸν αὐτῷ συστήσας καὶ ἐπιτρέψας ἀπελθὼν

D

Στρ. Οὔτοι μὰ τὴν Ὁμίχλην ἔτ' ἐνταυθοῖ μενεῖς.
Ἀλλ' ἔσθι' ἐλθὼν τοὺς Μεγακλέους κίονας.
Φει. Ὦ δαιμόνιε. τί χρῆμα πάσχεις ὦ πάτερ;
Οὐκ εὖ φρονεῖς μὰ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον.
Στρ. Ἰδού γ' ἰδοὺ, Δί' Ὀλύμπιον. τῆς μωρίας.
Τὸν Δία νομίζειν ὄντα τηλικουτονί.
Φε. Τί δὲ τοῦτ' ἐγέλασας ἐτεόν. Στρ. ἐνθυμούμενος,
Ὅτι παιδάριον εἶ, καὶ φρονεῖς ἀρχαϊκά.
Ὅμως γε μὴν πρόσελθ', ἵν' εἰδῇς πλείονα.
Καί σοι φράσω πρᾶγμ', ὃ σὺ μαθὼν, ἀνὴρ ἔσει.
Ὅπως δὲ τοῦτο μὴ διδάξῃς μηδένα.
Φει. Ἰδοὺ τί ἔστιν; Στρ. ὤμοσας νυνὶ Δία;

Heic non manebis iam: non: ita me nebulæ ament.
Age hinc, Megaclis columnas deuoratum abi.
PH. *Miserum te: quidnam tibi mali accidit pater?*
E *Non tu recte sapis, per Olympium Iouem.*
ST. *Ecce autem, ecce Iouem Olympium, quæ insania*
Te isthac ætate credere, esse aliquem Iouem?
PH. *Quid tu isthoc rides, quod verum est?* ST. *quia video*
Te esse puerum, & sapere senum deliria.
Sed age, accede tamen, vt plura ex me scias:
F *Nam ea tibi dicam, quæ si discas, vir eris.*
Tu vero hoc ipsum vt quenquam doceas, caue.
PH. *Eho, quid est?* ST. *Iurasti'n modo nũc Iouẽ?*

Σχόλια. Οὔτοι μὰ τὴν Ὁμίχλην.] κορωνὶς ἑτέρα ὁμοία. οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι οε. ὧν τελευταῖος πρὸς πάντα τὰ δίκαια ἀντιλέξειν δυνήσεται. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. καὶ ἑξῆς τὸ χορικόν. ὤφειλε γὰρ κεῖσθαι χορὸν, ἄχρις ἂν οἱ λόγοι ἐξέλθωσι. Κίονας.] ὡς ἅπαντα καταφαγόντος τοῦ Μεγακλέους ὡς εἶ ἔλεγε τοῦ πλούτου. ἐμφαίνει δὲ διὰ τούτων ὡς οὐδὲν αὐτῷ καταλείφθη ὅμοιον ἡ αὐλὴ Μεγακλέους. λέγει δὲ ὅτι πάντα κατηνάλωκας, καταλέλοιπε τοὺς λίθους τῆς οἰκίας, αἰτία δὲ οὖν εἰς τὴν ἀσωτίαν τοῦ υἱοῦ. ὅτι πάντα κατηνάλωσεν αὐτῷ, καὶ οὐδὲν ἔτι ὑπολείπεται. ἄλλως. ἐντεῦθεν δῆλον ὅτι ἐν κίοσιν ἵστατο ὁ οἶκος αὐτοῦ. δείκνυται δὲ ὅτι μόνοι οὗτοι ὑπελείφθησαν αὐτῷ τῶν ἄλλων καταναλωθέντων παρ' αὐτοῦ. Οὐκ εὖ φρονεῖς] εἶτα καὶ αὐτὸς ἐπιτιμᾶται ἐπὶ τούτοις ὑπὸ Σωκράτους. ταῦτα δὲ πειρᾶται τὸν υἱὸν διδάσκειν. καταγελᾷ δὲ αὐτοῦ ὡς μὴ δέοντος μήτε Δία ὀμνύντος μήτε νομίζοντος. τοῦ δὲ διὰ τὸ α ἐκτείνεσθαι φησὶ Σύμμαχος ἀττικῶς. ἐνδεῖ δὲ τὸ χ. Τηλικουτονί.] ὅτι τηλικαύτην ἔχοντα τὴν ἡλικίαν καὶ ὀφείλοντα πάντα εἰδέναι. Ἀρχαϊκά.] μωρά. εὐήθη. λῆρα. Ἀρχαῖοι οἱ μωροὶ ἐκαλοῦντο ἀπὸ τῶν ἐπὶ τοῦ Κρόνου ἐκείνων ἀρχαίων καὶ ἀπείρων μόνων ἀνδρῶν. Ὅπως δὲ τοῦτο,] ὡς ἐπὶ τῶν φρονούντων διδασκάλων. ὡς καὶ αὐτὸς παρηγγέλθη. νομίζει δὲ ταῦτα καὶ μυστήρια. ἄλλως. τηρεῖ τὰς συνθήκας ἃς παρήνεσεν αὐτῷ πρότερον μαθητὴς Σωκράτους. Ἰδοὺ τί ἔστι.] πληστιάσας αὐτῷ φησὶ τὸ ἰδού.

G

Φει. Ε·

Φει. Ἔγωγ'. Στρ. ὁρᾷς οὖν ὡς ἀγαθὸν τὸ μανθάνειν;
Οὐκ ἔστιν ὦ Φειδιππίδη Ζεύς. Φει. ἀλλὰ τίς;
Στρ. Δῖνος βασιλεύει τὸν Δί' ἐξεληλακώς.
Φει. Αἰβοῖ. τί ληρεῖς; Στρ. ἴσθι τοῦθ' οὕτως ἔχον.
Φει. Τίς φησι ταῦτα; Στρ. Σωκράτης ὁ Μήλιος,
Καὶ Χαιρεφῶν, ὃς οἶδε τὰ ψυλλῶν ἴχνη.
Φει. Σὺ δ' εἰς τοσοῦτο τῶν μανιῶν ἐλήλυθας,
Ὥς τ' ἀνδράσι πείθειν χολῶσιν; Στρ. εὐστόμει,
Καὶ μηδὲν εἴπῃς φλαῦρον ἄνδρας δεξιοὺς
Καὶ νοῦν ἔχοντας. ὧν ὑπὸ τῆς φειδωλίας,
Ἀπεκείρατ' οὐδεὶς πώποτ' οὐδ' ἠλείψατο.
Οὐδ' εἰς βαλανεῖον ἦλθε λουσόμενος. σὺ δὲ
Ὥσπερ τεθνεῶτος καταλούει μου τὸν βίον.
Ἀλλ' ὡς τάχιστ' ἐλθὼν, ὑπὲρ ἐμοῦ μάνθανε.
Φι. Τί δ' ἂν παρ' ἐκείνων καὶ μάθοι χρηστόν τις ἄν;
Στρ. Ἀληθες. ὅσαπερ ἐστ' ἐν ἀνθρώποις σοφά.
Γνώσει δὲ σαυτὸν ὡς ἀμαθὴς εἶ καὶ παχύς.
Ἀλλ' ἐπαναμεινόν μ' ὀλίγον ἐνταυθοῖ χρόνον.
Φι. Οἴμοι. τί δράσω παραφρονοῦντος τοῦ πατρός;
Πότερον παρανοίας αὐτὸν εἰσαγαγὼν ἕλω;
Ἢ τοῖς σοροπηγοῖς τὴν μανίαν αὐτοῦ φράσω;
Στρ. Φέρ' ἴδω. σὺ τουτονὶ τίνα νομίζεις; εἰπέ μοι.
Φι. Ἀλεκτρυόνα. Στρ. καλῶς γε. ταυτηνὶ δὲ τί;
Φι. Ἀλεκτρυόν'. Στρ. Ἄμφω ταὐτό; καταγέλαστος εἶ.
Μή νυν τὸ λοιπόν. ἀλλὰ τήνδε μὲν καλεῖν
Ἀλεκτρύαιναν. τουτονὶ δ' ἀλέκτορα.
Φι. Ἀλεκτρύαιναν; ταῦτ' ἔμαθες τὰ δεξιὰ

PH. Equidem. ST. vides ergo, quàm bonum sit discere?
Ah mi Phidippide, non, non est Iuppiter:
PH. Quis ergo alius? ST. turbo imperat expulso Ioue.
PH. Papæ, quas tu nugas agis? ST. atqui istæc scias
Ita se habere: PH. quis hoc dicit? ST. noster Socrates
Et Chærepho, qui nouit passus pulicum.
PH. Quid? an tu eo progressus es vesaniæ:
Vt credas hominibus, atra bile percitis?
ST. Bona verba: ne maledicas tam sapientibus
Et mente præditis viris: qui vitam ita
Parcè exigunt, vt nemo illorum vnquam fiet
Attonsus, nemo lotus vnquam in balneo,
Nemo vnguento delibutus. Tu autem meam
Mihi vitam prodigis, ac si ego essem mortuus:
Sed age, ac dudū sequere hac, & pro me discito.
PH. Et quid boni aut frugi apud illos discas aliquis?
ST. Imo omnia, quæ inter homines callidam
Redolent sapientiam, teq́; ipsum primulum
Nosces, quàm ineptus sis, & quam crassi ingenij.
Sed age, opperire me hîc paulisper. PH. hei mihi,
Quid agam: quando ita mens delirat pater. vtrū
In ius vocabo & conuincam delirÿ?
An libitinariis bilem hanc faciam palàm.
ST. Sine videam: quid tu hoc existimas? cedò.
PH. Gallum. ST. quid verò hoc? PH. itidem Gallum: ST. vtrum
Ambo hæc pro eodem habes? næ tu ridiculus es.
Caue, post hac ita dixeris: sed hanc quidem
Gallinam. hunc verò gallum nominaueris.
PH. Gallinam? an tu hæc tàm docta, huc ingressus modò

Σχόλια. Αἰβοῖ.] γελῶν λέγει τὸ αἰβοῖ. ἔστι γὰρ ἐπίρρημα χλευαστικόν. Ὁ Μήλιος.] περίεργος. Ἀθηναῖος γὰρ ὁ Σωκράτης. ἀλλ' ἐπεὶ Διαγόρας Μήλιος ὢν διεβάλλετο ὡς θεομάχος, καὶ τὸν Σωκράτη δὲ ὡς ἄθεον διαβάλλει. διὰ τὸ Μήλιος αὐτὸν εἶπεν. ἄλλως. ὁ Μήλιος ἀντὶ τοῦ ὁ ἀσεβής. Διαγόρου γὰρ τοῦ Μηλίου μαθητὴς ὁ Σωκράτης. διεβάλλετο δὲ ἐπεὶ ἄθεοι οἱ Μήλιοι ἀπὸ Διαγόρου. ὃς χρήματα παραθέμενός τινι καὶ ἀποστερηθεὶς, εἰς ἀθεΐαν ἐτράπη. ἢ διότι Μῆλον ἐπολιόρκησαν Ἀττικοί. οἱ δὲ ἐπειδὴ τὰ Διαγόρας διθυραμβοποιὸς ἐξωρχήσατο τὰ Ἐλευσίνια. οἱ δὲ Μήλιον τὸν καταπαραχθέντα τῇ διδαχῇ τὰς ψυχὰς τῶν Μηλίων. οἱ δὲ τὸν κουρεύοντα τὸ δασύ. ἄλλως. ὁ Μήλιος τινὲς ἐξηγήσαντο τὰς τῶν νεωτέρων ψυχὰς ὀξύνοντα πρὶν εἰσελθεῖν ἠγεμονευμένας ἀπὸ μετεώρων τῶν ἀλόγων θηρίων. Μῆλα γὰρ τὰ θρέμματα. οἱ δὲ εἰς τὸ δασὺ καὶ αὐχμηρὸν τοῦ νοῦ αὐτοῦ. οἱ δὲ παρέλαβον οὕτω. Διαγόρας ὁ Μήλιος ὃς τὸ πρότερον ἦν θεοσεβὴς. παρακαταθήκην ὑπό τινος ἀποστερηθεὶς, ἐπὶ τὸ ἄθεον ἐξέδραμεν. ἐφ' ᾧ οἱ Ἀθηναῖοι δυσχεράναντες, τὴν Μῆλον ἐπόρθησαν. ἄλλως. Διαγόρας γὰρ γέγονέ τις βλάσφημος εἰς τὸ θεῖον Μήλιος. ὃ τοῖς θεοῖς ἐν ... οὐχ εὑρισκόμενος, καὶ μὴ εὑρὼν ξύλα, ἀλλ' ἄγαλμα Ἡρακλέους ἄγε δὴ φησί τρεῖς καὶ δέκατον ἡμῖν ἐπιτέλει ἆθλον καὶ ἕψησόν τὸν φακόν. Ὑπὸ τῆς φειδωλίας.] ὡς κομήτας δηλαδὴ τοὺς φιλοσόφους. ταῦτα δὲ ἐποίουν οἱ φιλόσοφοι διὰ καρτερίαν. ὁ δὲ φησιν ὅτι οὐ διὰ ἀρετὴν ἐποίουν ἀλλὰ διὰ μικρολογίαν. ἃ γοῦν ὑπ' ἐγκρατείας ἐποίουν οὗτοι, ταῦτα ἀπὸ φειδωλίας φησίν. ἅμα δὲ δοκῶν ἐπαινεῖν, ψέγει. ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰπεῖν καρτερίας, εἶπε φειδωλίας. Καταλούει μου.] ἐντρυφᾷς. καταναλίσκεις τὴν οὐσίαν. τὸ δὲ καταλούει καταναλίσκεις εἰς λουτρά. οἷον γὰρ ὥσπερ τεθνεῶτός μου καταλούεις. ἄλλως. δαψιλῶς ἀναλίσκεις μου τὸν βίον. ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἐκχυομένων ὑδάτων ἐν τοῖς βαλανείοις. ἢ ἐντρυφᾷς. ὡς καὶ τὸ βαλανεύειν διὰ τρυφὴν ὄντος. ἐπεὶ ἔθος ἦν μετὰ τὴν ἐκκομιδὴν τοῦ νεκροῦ λούεσθαι τοὺς κατ' οἶκον καθαρμοῦ χάριν. Ἀληθες.] ἐὰν μὲν προπαροξυτόνως, αὐτὸ τὸ ἀληθὲς λέγει. ἐὰν δὲ ὀξυτόνως τὸ πρᾶγμα δηλοῖ τὸ μετέχον τῆς ἀληθείας. Οἴμοι τί δράσω.] πρὸς τὸν πατέρα δικάσομαι. καὶ δείξας αὐτὸν μαινόμενον οὕτω τὴν μανίαν παύσω. Παρανοίας.] ἀντὶ τοῦ εἰς τὸ δικαστήριον εἰσαγαγὼν κατηγορήσω ὡς παραφρονοῦντος. Σοροπηγοῖς.] τουτέστι τοῖς ποιοῦσι σοροὺς τοῖς νεκροῖς. χλευάζει δὲ τὸν πατέρα ὡς πρεσβύτην καὶ γεγηρακότα τοῦ θανάτου. ἄλλως. τοῖς σοροποιοῖς τοῖς τὰς σοροὺς τῶν ἀποθνησκόντων ποιοῦσι. τουτέστιν ἄλλην ἴασιν οὐκ ἔχει ἢ τὸν θάνατον. καὶ δέον αὐτῷ πρὸς τὸ θανεῖν τὰ ἐντάφια κατασκευάζειν.

Εἴσω παρελθὼν ἄρτι ταῦτα τοὺς γηγενεῖς;
Στρ. Χἄτερά γε πόλλ'· ἀλλ' ὅτι μάθοιμ' ἑκάστοτε,
Ἐπελανθανόμην ἂν εὐθὺς ὑπὸ πλήθους ἐτῶν.
Φει. Διὰ ταῦτα δὴ καὶ θοἰμάτιον ἀπώλεσας;
Στρ. Ἀλλ' οὐκ ἀπολώλεκ', ἀλλὰ καταπεφρόντικα.
Φει. Τὰς δ' ἐμβάδας ποῖ τέτροφας, ὦ 'νόητε σύ;
Στρ. Ὥσπερ Περικλέης, εἰς τὸ δέον ἀπώλεσα.
Ἀλλ' ἴθι, βάδιζ', ἴωμεν. εἶτα τῷ πατρὶ
Πειθόμενος ἐξάμαρτε. κἀγώ τοί ποτε
Οἶδ' ἑξέτει σοι τραυλίσαντι πειθόμενος,
Ὃν πρῶτον ὀβολὸν ἔλαβον ἡλιαστικόν,
Τούτου 'πριάμην σοι Διασίοις ἁμαξίδα.
Φει. Ἦ μὴν σὺ τούτοις τῷ χρόνῳ ποτ' ἀχθέσει.
Στρ. Εὖ γ' ὅτι ἐπείσθης. δεῦρο δεῦρ', ὦ Σώκρατες,
Ἔξελθ'· ἄγω γάρ σοι τὸν υἱὸν τουτονὶ
Ἄκοντ' ἀναπείσας. Σω. Νηπύτιος γάρ ἐστ' ἔτι,
Καὶ τῶν κρεμαθρῶν οὐ τρίβων τῶν ἐνθάδε.
Φει. Αὐτὸς σὺ τρίβων εἴης ἄν, εἰ κρέμαιό γε.
Στρ. Οὐκ ἐς κόρακας; καταρᾷ σὺ τῷ διδασκάλῳ;
Σω. Ἰδοὺ κρέμαιό γ' ὡς ἠλίθιον ἐφθέγξατο
Καὶ τοῖσι χείλεσιν διερρυηκόσιν.
Πῶς ἂν μάθοι ποθ' οὗτος ἀπόφευξιν δίκης,
Ἢ κλῆσιν, ἢ χαύνωσιν ἀναπειστηρίαν.
Καίτοι ταλάντου τοῦτ' ἔμαθεν Ὑπέρβολος.

Didicisti ab hisce terræ filijs, pater?
ST. Imò & alia plura, sed quod annis obsitus
Essem, statim obliuiscebar, quæ didiceram.
PH. Etiam propterea vestem amisisti, puta?
ST. Imò non amisi, sed in studia artium
Et literarum impendi. PH. sed tuos calceos
Quò contulisti tu fatue? ST. in Rempubl.
Atque necessarium vsum, vt Pericles, perdidi.
Sed abi, perge, vnà eamus, & tu, dum patri
Sis obsequens, pecca. nam & ego olim, dum tibi
Adhuc sexenni & balbutienti sum obsequens,
Plostellum emi tibi, in festo Dialium,
Obolo, quem primum pro mercede acceperam,
Quod Heliæ interfuissem iudicio.
PH. Na, tu istuc cum malo tuo olim senties.
ST. Benè est, quod mihi pares. Age huc, huc Socrates
Exi: nam hunc adduco tibi filium meum:
Cui vel nolenti persuasi. SO. quippe fatuus
Est, neque adhuc nostris assueuit panarijs
Hic pensilibus. PH. tute illis assuescas, vbi
Suspensus fueris. ST. apage hinc in malam crucem.
Tun' ita magistro maledicas, homo impudens?
SO. Ecce hoc, vbi suspensus fueris, quàm friuolè
Effutijt, labiis distortis? quomodo hic
Discat vitare litem, aut aduersarium
Citare, vel relaxare animos iudicum
Verbis, ad persuadendum satis idoneis?

Σχόλια. Τοὺς γηγενεῖς] διὰ τὸ αὐχμηροὺς καὶ νεκρώδεις εἶναι. ἢ ἀσεβεῖς καὶ θεομάχους διὰ τοὺς γίγαντας. Καταπεφρόντικα.] εἰς τοὺς φροντιστὰς ἀνάλωσα. ὡς εἰ ἔλεγε καταπεφρόντικα. ἢ εἰς τὴν παίδευσιν καταδεδαπάνηκα.

BISETVS. ὦ 'νόητε σύ.] ὦ ἀνόητε, ὦ ἄφρον.

Σχόλια. Ὥσπερ Περικλέης.] Περικλῆς πολλῶν ὄντων χρημάτων ἐν τῇ ἀκροπόλει, εἰς τὸν πόλεμον τὰ πλεῖστα ἀνάλωσε. φασὶ δὲ ὅτι καὶ λογισμοὺς διδοὺς, τάλαντα εἴκοσιν ἁπλῶς εἰπεῖν εἰς τὸ δέον ἀναλωκέναι. φησὶ δὲ Ἔφορος ὅτι μετὰ ταῦτα μαθόντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, Κλεανδρίδην μὲν ἐδήμευσαν, Πλειστοάνακτα δὲ ιε ταλάντοις ἐζημίωσαν, ὑπολαβόντες δωροδοκήσαντας αὐτοὺς διὰ τὸ φείσασθαι τῆς λοιπῆς Ἀθηναίων γῆς ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Περικλέα, μὴ θελήσαντα γυμνῶς εἰπεῖν ὅτι δέδωκα τοῖς Λακεδαιμονίων βασιλεῦσι εἰς δέον. ἄλλως. Περικλῆς Ἀθηναίων στρατηγὸς χρήματα τὰ δημόσια λαβὼν εἰς τὸ κατασκευάσαι ὁλόχρυσον ἄγαλμα τῇ Ἀθηνᾷ, ἐλεφάντινον ποιήσας, τὰ πολλὰ ὑφῃρήσατο συμποιησάμενος μετὰ Φειδίου τοῦ πλάστου. ἐπεὶ δὲ κατακρινόμενος ὡς πλεῖστα ἀναλώσας ἠρωτᾶτο ποῦ ἀνηλώθη, ὑπὸ μεγαλονοίας ἔλεγεν εἰς τὸ δέον ἀνάλωσα. ἄλλως. Περικλῆς τοῖς Ἐφόροις Λακεδαιμονίων Κλεάνδρῳ καὶ Πλειστοάνακτι χρήματα δέδωκεν ὑπὲρ προδοσίας, καὶ τούτων ἀπαιτούμενος ὑπὸ τῆς πόλεως λόγον, ὡς ἀξιῶν ἑαυτόν τε καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους καταισχύνειν, ἔλεγεν εἰς τὸ δέον ἀνήλωσα. τοῦτο δὲ γνόντες Λακεδαιμόνιοι τὸν μὲν Κλεανδρίδην ἐφυγάδευσαν, τὸν δὲ Πλειστοάνακτα δεκαπέντε ταλάντοις ἐζημίωσαν, οἰηθέντες αὐτοὺς διὰ τὸ φείσασθαι τῆς λοιπῆς Ἀθηναίων γῆς δωροδοκήσαντας, ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἀναχωρῆσαι.

Εἶτα τῷ πατρί.] ἀντὶ τοῦ ἕξεις ἀπολογίαν ὅτι τῷ πατρὶ πειθόμενος ἐξήμαρτες, ὠφελήθητι καὶ ἁμάρτανε δι' ἐμέ. Τραυλίσαντι] ψελλίσαντι. ἀντὶ τοῦ ἄσημον ἀφιέντι φωνήν. ἡλιαστικὸν δὲ ἀντὶ τοῦ ἐκκλησιαστικόν. ἡλιαία δὲ τὸ δικαστήριον διὰ τὸ ὕπαιθρον εἶναι καὶ τῷ ἡλίῳ βάλλεσθαι. ὁ χείριστος δὲ τῶν δικαστικῶν ὁ μισθός. Διασίοις.] ἑορτὴ τοῦ Διός. ἁμαξὶς δὲ τὸ μικρὸν ἁμάξιον ἢ πλακοῦντος εἶδος. Ἦ μὴν σὺ τούτοις.] προκαταφωνεῖ αὐτῷ ἃ μέλλει πείσεσθαι, ἀντὶ τοῦ λυπηθήσῃ ποτὲ ἐὰν μάθω. τοῦτο δὲ λέγει πεισθεὶς τῷ πατρί. διὸ καὶ ὁ πατὴρ ἐπιφέρει εὖ γ' ὅτι ἐπείσθης. Νηπύτιος γάρ,] ἀντὶ τοῦ νήπιος. ὑποκριτέον δὲ τὸ σχῆμα· νομμαὸ Σωκράτης ἵνα καταπλήξῃ τὸν νεώτερον τὸν εἰσελθόντα. ἀλλὰ σύ γ' αὐτὸς, ἐκ τῶν κρεμαστῶν δηλονότι τετριμμένος εἴης ἂν κρεμάμενος. λέγει δὲ τῶν ὀργάνων τῶν ἀστρονομικῶν καὶ γεωμετρικῶν. κρεμάθρα γὰρ ἐν τῷ φροντιστηρίῳ χάριν ἐπεὶ αὐτὸς ἐπὶ κρεμάθρας ἦν. Ἰδοὺ κρέμαιό γε.] διασύρει ὁ Σωκράτης τῇ φωνῇ ἐκεῖνον μιμούμενος ὅτι κακῶς τῷ στόματι εἶπε τὸ κρέμαιό γε. Καὶ τοῖσι χείλεσιν διερρυηκόσι] τῇ φωνῇ μιμούμενος ὁ Σωκράτης φησὶ διακεχηνὼς τοῖς χείλεσι. Κλῆσιν.] τὴν μαρτυρίαν. χαύνωσιν δὲ λύσιν τῶν δικῶν. καὶ τὴν ἀπάτην τὰ κοινὰ ῥήματα ἀναπείθοντα τοὺς ἀκούοντας. ἄλλως. χαύνωσιν ἀναπειστηρίαν. ὅταν τοῦ ἀντιδίκου προβάλλοντος λόγους πιθανοὺς, εἰς τοὐναντίον τις αὐτοὺς περιτρέψῃ. καὶ χαύνους καὶ ἀσθενεῖς ποιήσῃ διὰ τῶν λόγων αὐτοῦ ἀναπείσας τοὺς δικαστὰς ὡς ἄρ' ἀληθῆ λέγει. Καίτοι ταλάντου.] ἀξιόπιστόν τι αἰεὶ οἱ διδάσκαλοι λέγοντες. ἐλάττονι τοῦδε. οὐ λαμβάνειν ἐπὶ τούτῳ τῷ ἀναγνώσματι. καὶ ἐπαγγέλλει προστίθησι τῶν φροντιστῶν μαθημάτων ὅσων προσποιοῦσι μάλιστα.

Στρ. Α-

Στρ. Ἀμέλει, δίδασκε. θυμόσοφός ἐστι φύσει.
Εὐθύς γέ τοι παιδάριον ὂν τυννουτονί,
Ἔπλαττεν ἔνδον οἰκίας, ναῦς τ' ἔγλυφεν,
Ἁμαξίδας δὲ σκυτίνας εἰργάζετο.
Κἀκ τῶν σιδίων βατράχους ἐποίει. πῶς δοκεῖς;
Ὅπως δ' ἐκείνω τὼ λόγω μαθήσεται
Τὸν κρείττον' ὅστις ἐστὶ καὶ τὸν ἥττονα.
Ἐὰν δὲ μὴ, τὸν γοῦν ἄδικον πάσῃ τέχνῃ.
Σω. Αὐτὸς μαθήσεται παρ' αὐτοῖν τοῖν λόγοιν.
Στρ. Ἐγὼ δ' ἀπέσομαι. τοῦτο δ' οὖν μέμνησ' ὅπως
Πρὸς πάντα τὰ δίκαι' ἀντιλέγειν δυνήσεται.

ST. *Ne sis sollicitus, sed doce: ingeniosus est*
Suapte natura: nam tantillus cùm adhuc
Puer esset: ædificabat hic intus casas,
Naues sculpebat, & plostella scortea
Fingebat: etiam ranas faciebat sibi
E punicorum malorum putamine.
Quid tu censes? etiam illos sermones duos
Superiorem atque inferiorem illum posse discernere?
Sin minùs ambos, saltem inferiorem, omni modo.
SO. *Agè, ipsemet ab ipsis discat sermonibus.*
ST. *Abeo hinc: tu fili memineris, vt ad omnia*
Quæ iusta sint, possis mihi contradicere.

Σχόλια. Θυμόσοφός ἐστι.] ἐκ φύσεως ἔχει σοφίαν. ἐκ τοῦ ἰδίου θυμοῦ σοφὸς, καὶ οὐκ ἐκ μαθήσεως. Σιδίων] ἐκ τῶν λεπύρων τῶν ῥοιῶν. ἐκ μὲν τῶν δερμάτων τροχοὺς καὶ ἁμαξία. ὅταν δὲ καταφάγωσι τὰ ἐντὸς, ἐκ τῶν λεπύρων βατράχους γλύφουσιν. εἶτα τὸ πῶς δοκεῖς θαυμάζων προσφέρεται καθ' ἑαυτόν. βούλεται δὲ αὐτὸν ὡς ἐκ παιδὸς ἀποδεῖξαι εὐφυᾶ, καὶ γλύφειν ἀξίως δυνάμενον.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ Σκηνὴ δευτέρα.

ACTVS III. SCENA II.

Ἀναπαιστικοὶ Δίμετροι.

Anapæstici Quaternary.

ΔΙΚΑΙΟΣ, ΑΔΙΚΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

IVSTVS, INIVSTVS, CHORVS.

BISETVS. Μετὰ τοῦ τῶν Νεφελῶν χοροῦ δύο ἄνδρες προσέρχονται, ὧν ὁ μὲν, δίκαιος λόγος, ὁ δὲ, ἄδικος λόγος ἐκαλεῖτο, οὗτοι ῥυπαρά τε, καὶ ἄρρητα λέγοντες, καὶ μακρολογοῦντες ἀλλήλους λοιδοροῦσι, καὶ συκοφαντοῦσι.

Δι. Χώρει δευρὶ, δεῖξον σαυτὸν
Τοῖσι θεαταῖς, καίπερ θρασὺς ὤν.
Αδ. Ἴθ' ὅποι χρῄζεις. πολὺ γὰρ μᾶλλον
Σ' ἐν τοῖς πολλοῖσι λέγων ἀπολῶ.
Δι. Ἀπολεῖς σύ; τίς ὤν; ἀδ. λόγος. δι. ἥττων γ' ὤν.
Αδ. Ἀλλά σε νικῶ, τὸν ἐμοῦ κρείττω
Φάσκοντ' εἶναι. δι. τί σοφὸν ποιῶν;
Αδ. Γνώμας καινὰς ἐξευρίσκων.
Δι. Ταῦτα γὰρ ἀνθεῖ διὰ τουτουσὶ
Τοὺς ἀνοήτους. ἀδ. οὐκ, ἀλλὰ σοφούς.
Δι. Ἀπολῶ σε κακῶς. ἀδ. εἰπὲ τί ποιῶν.
Δι. Τὰ δίκαια λέγων. ἀδ. ἀλλ' ἀνατρέψω
Ταῦτ' ἀντιλέγων: οὐδὲ γὰρ εἶναι
Πάνυ φημὶ δίκην. δι. οὐκ εἶναι φῄς;
Αδ. Φέρε γὰρ ποῦ 'στι. δι. παρὰ τοῖσι θεοῖς.
Αδ. Πῶς δῆτα δίκης οὔσης, ὁ Ζεὺς
Οὐκ ἀπόλωλε τὸν πατέρ' αὑτοῦ
Δήσας; δι. αἰβοῖ. τουτὶ καὶ δὴ

EXi huc: & teipsum commonstra
Spectatoribus, audax sis licet.
IN. *Apage hinc, quò lubet: ego enim fando*
Te hic in populo perdam potius.
IV. *Tune me perdas? quis homo es?* IN. *Sermo.*
IV. *At me inferior.* IN. *Sed te vincam:*
Etiamsi tu superiorem
Te iactes. IV. *quo ingenio fretus?*
IN. *Noua commenta inueniam.* IV. *ista vigent*
Apud hos stultos. IN. *minimè, sed apud*
Sapientes. IV. *ego malè te perdam.*
IN. *Quidnam acturus?* IV. *quæ sunt iusta,*
Dicturus. IN. *at euertam hæc contradicendo: nam nihil esse aio*
Ius. IV. *quid? num ius nihil esse inquis?*
IN. *Agè, dic tu, vbi ius est?* IV. *Apud Diuos.*
IN. *At si illic est: quomodo Iuppiter,*
Constrictum ob patrem, non pessimè
Perijt? IV. *ehem, eòn' procedit*

Σχόλια. Χώρει δευρί.] δεῖξον σαυτὸν, δηλοῖ κορωνὶς ἀποχωρησάντων ὑποκριτῶν. μέλος δὲ τοῦ χοροῦ οὐ κεῖται. ἀλλὰ γέγραπται μὲν ἐν μέσῳ ὁ χορὸς καὶ ἔπειτα εἰς θέσιν ἀναπαιστικὴν τῶν ὑποκριτῶν. καὶ διὰ τὰ πρόσωπα οὐ τελείας ἔχει τὰς συζυγίας ὑπόκειται δὲ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐν πλεκτοῖς οἰκίσκοις οἱ λόγοι δίκην ὀρνέων διαμαχόμενοι. τοῦ δὲ χοροῦ τὸ πρόσωπον ἐκλέλοιπεν. ἐπιχαρὲν δὲ φέρεται χοροῦ. ὁ δὲ κρείττων λόγος καὶ ὁ ἥττων διαλέγονται. ἄλλως. Χώρει δευρί. εἴσθεσις διπλῆς καὶ σχῆμα διακοσμὸν ἐκ κώλων ἀναπαιστικῶν. μδ. ὧν τὸ κε. τὸ λε. καὶ τὸ λθ. μονόμετρα ἀκατάληκτα. τὰ δὲ λοιπὰ πάντα δίμετρα ἀκατάληκτα. τῶν δύο προσώπων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δίμετρον κῶλον ἀποτελούντων ὧν τὸ τελευταῖον [illegible] ἐπιβάλλεις ἐφθημιμερές. ἰστέον δὲ ὅτι τὸ κε. κῶλον τετράβραχυν

ἔχει ἐκ τοῦ προκελευσματικοῦ ... πρῶτον πόδα ἀντὶ ἀναπαίστου ... ἡ μακρὰ ... ἀναπαίστου εἰς δύο βραχείας ... τοῦ ἰάμβου ... τετρασυλλάβων ... ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ... ιθ'

A ὅποι χάζεις.] τοῦτο ἐκ Τηλέφου Εὐριπίδου. ... Γνώμας τρώγων.] ὡς παρορμώμενος τοῦ ... Ἀθηναίοις. διὸ καὶ μωροὺς αὐτοὺς εἶπεν.

Χωρεῖ τὸ κακόν. δότε μοι λεκάνιον.	Hocce malum? date mihi vos peluim.
ἄδι. Τυφογέρων εἶ κἀνάρμοστος.	IN. Capularis es, insanúsque senex.
Δι. Καὶ σὺ πύγαιος ἀνάγκαστος.	IV. At tu impurus es, atque cinædus.
ἄδι. Ῥόδα μ' εἴρηκας. Δι. καὶ βωμολόχος.	IN. Dicis mihi rosas. IV. Scurra es tu.
ἄδι. Κρίνεσι στεφανοῖς. Δι. καὶ πατραλοίας.	IN. Sertis me ornas. IV. occidisti
ἄδι. Χρυσῷ πάττων μ' οὐ γιγνώσκεις.	B Patrem & matrem. IN. non intelligis,
	Quod me auro conspergis nescius.
Δι. Οὐ δῆτα πρὸ τοῦ γ'. ἀλλὰ μολίβδῳ.	IV. Sed non ante hac: verùm plumbo.
ἄδι. Νῦν δέ γε κόσμος τοῦτ' ἐστὶν ἐμοί.	IN. At nunc mihi sunt ornamento.
Δι. Θρασὺς εἶ πολλοῦ. ἄδι. σὺ δέ γ' ἀρχαῖος.	IV. Nimium audax es. IN. Sed tu nimium
Δι. Διὰ σὲ δ' φοιτᾶν	Stolidus. IV. propter
Οὐδεὶς ἐθέλει τῶν μειρακίων.	Te nemo adolescentum in ludum
Γνώσονταί ποτ' Ἀθηναῖοισιν,	Venit: agnoscent aliquando te
Οἷα διδάσκεις τοὺς ἀνοήτους.	Cives, quàm tu stulte eos doceas.
Αδ. Αὐχμεῖς αἰσχρῶς. Δι. σὺ δέ γ' εὖ πράττεις,	C IN. Squalles turpiter. IV. at tu splendes:
Καίτοι πρότερόν γ' ἐπτώχευες,	Licet antehac mendicares; &
Τήλεφος εἶναι Μυσὸς φάσκων,	Miserum perhiberes te Telephum
Εὐριπίδου.	Esse Euripidis:
Γνώμας τρώγων Πανδελετείους.	Qui Pandeliti dicta creparet.
Αδ. Ὤ μοι σοφίας, ἧς ἐμνήσθης.	IN. O sapientiam, de qua loqueris.
Δι. ὤ μοι μανίας τῆς σῆς πόλεώς θ'	IV. O stultitiam urbis, quæ te alit hic,
Ἥτις σε τρέφει,	Corrumpentem
Λυμαινόμενον τοῖς μειρακίοις.	D Mores adolescentum. IN. non tu
Αδ. Οὐχὶ διδάξεις τοῦτον Κρόνος ὤν;	Saturne docebis iuuenem istum?
Δι. Εἴπερ γ' αὐτὸν σωθῆναι χρή,	IV. Siquidem conseruari ipsum opus est:
Καὶ μὴ λαλιὰν μόνον ἀσκῆσαι.	Non garrulitate exerceri.
Αδ. Δεῦρ' ἴθι, τοῦτον ἔα μαίνεσθαι.	IN. Huc age, sine hunc insanire.
Δι. Κλαύσει, τὴν χεῖρ' ἐπιβάλλεις;	IV. Væ tibi: túne iniicies huic manum?

Σχόλια. Δότε μοι λεκάνιον.] ἵνα τὴν χολὴν ἐμέσω. ὡς ταυτίαν ... ψυχρίας. ἢ ἵνα ἐμέσω. χολὴν γάρ μοι ἐπιπλέει διὰ τὰ αὐτοῦ ῥήματα. Ῥόδα μ' εἴρηκας.] ἀντὶ τοῦ ἐμοὶ τὰ ὑπὸ σοῦ εἰρημένα ῥόδα εἰσί. Βωμολόχος.] ἀσεβὴς. παρὰ τοὺς λοχῶντας τὰ ἐν τοῖς βωμοῖς ἐπιθέμενα θύματα ἢ τοὺς θύοντας ἵνα αἰτήσαντες λάβωσί τι. βωμολοχία δὲ κυρίως ἡ περὶ τὰ ἐν παιδιᾷ ... ὡς Ἀριστοτέλης ἐν δευτέρῳ ... ὑπερβολή. βωμολόχοι ... βωμοῖς ... καὶ ἀντὶ τοῦ τὸ θεῖον εὐχαῖς ἐξιλεοῦν πολλοῖς τισὶ λόγοις χρώμενοι καὶ ματαίοις. Κρίνεσιν.] ὡς ἀπὸ τοῦ κρίνος ... μεταπλασμόν. Πρὸ τοῦ γ'.] ἀπὸ τοῦ χρυσοῦ. μόλιβδος δὲ ἄτιμος ὡς τινὶ μᾶλλον τῶν κακῶν ἀνθοῦντων. διὸ καὶ ἐκεῖνος ἐπιφέρει νῦν δέ γε κόσμος τοῦτ' ἐστὶν ἐμοί. Διὰ σὲ δ' φοιτᾶν.] τὰ αὐτὰ δεῖ πάντα εἶναί φασι ταῦτ' ... λέγει. οὐ θέλει γάρ φασι τὰ μειράκια διὰ τὴν σὴν ... φοιτᾶν ὡς μαθησόμενα τὰ χρήσιμα μαθήματα. Τήλεφος εἶναι.] διαβάλλει Εὐριπίδην ὡς πτωχὸν εἰσάγοντος τὸν Τήλεφον. τοῦτον γὰρ Εὐριπίδης ὡς πτωχὸν εἰσάγει ... καὶ κωμῳδεῖται.

E ἄλλοις. ὁ Τήλεφος βασιλεὺς ἦν Μυσίας, ὃν πλανηθέντων ὅτε εἰς Τροίαν ἀπήρχοντο καὶ τὴν Ἑλλάδα ... τὴν αὐτοῦ γῆν, ἀντὶ τῆς Τροίας Ἀχιλλεὺς ἔτρωσε. καὶ πάλιν ἀπορούμενος τοῦ θεραπευθῆναι, τὸ Πυθίας ὁ τρώσας ἰάσεται ... Θετταλίαν ... χρησμοῦ πεισθεὶς, θεραπείας ἠξίωσεν. δυστυχήσαντα δὲ ὕστερον πεποίηκεν Εὐριπίδης ἐν δράματι ... καὶ προσαιτοῦντα. ἀντὶ δὲ τοῦ εἰπεῖν ἄρτους καθαροὺς ἢ ξηροὺς τρώγων, Πανδελετείους γνώμας εἶπε, διαβάλλων αὐτὸν κατ' ἄμφω. καὶ ὡς ἄτιμον καὶ ὡς πανοῦργον. ἐπὶ γὰρ πανουργίᾳ διεβέβλητο ὁ Πανδέλετος. συκοφάντης F δὲ ἦν καὶ φιλόδικος γράφων ψήφους ψηφίσματα. Πανδελετείους οὖν οὕτως εἶπεν ἀντὶ ἄρτων πανουργίαν σιτούμενος. μέμνηται τοῦ Πανδελέτου καὶ Κρατῖνος Χείρωσιν. ... ψηφίσματα ... διαβάλλει δὲ τοὺς ῥήτορας ὡς ... πτωχῶν πλουτοῦντας. Λυμαινόμενον.] ἀντὶ τοῦ ... αὐτοῖς συνήθης ... μειράκια λυμαινόμενον. ... Κρόνος.] ἀρχαῖος, λῆρος.

BISETVS. Ὁ Χορὸς τῶν τῶν ἀντιλεγόντων μάχην παύει, καὶ τῆς ἀντιλογίας νόμους αὐτοῖς τάττει.

Χο. Παύσασθε μάχης, καὶ λοιδορίας.	G CH. Mittite rixas & conuitia,
Ἀλλ' ἐπίδειξαι σύ τε, τοὺς προτέρους	Et tu, quæ olim docuisti illos
Ἅττ' ἐδίδασκες, σύ τε τὴν καινὴν	Priscos, demonstra: tu autem nouam
Παίδευσιν, ὅπως ἂν ἀκούσας σφῷν	Disciplinam in medium profer.
	Vt, ubi hic vos audieris contra-

Σχόλια. Παύσασθε μάχης] ἔκθεσις τῆς διπλῆς συστηματική. ὡς δύο ... διῃρημένη ... κῶλον ὁμοίων ἀναπαίστων

ἀναπαιστικῶν ιε. ὧν τῆς πρώτης περιόδου κῶλα δίμετρα ἀκατάληκτα ι. καὶ ἐν εἰσθέσει ἕτερα δύο ὅμοια δίμετρα ἀκατάληκτα. τῆς δὲ δευτέρας περιόδου κῶλα ὀκτώ. ὧν τὸ πρῶτον μονόμετρον ἀκατάληκτον. τὰ ἑξῆς ἐξ δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ δὲ τελευταῖον ἐφθημιμερὲς ὃ καλεῖται παροιμιακόν. ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ πρώτου συστήματος παράγραφος. ἐπὶ δὲ τοῦ β δύο διπλαῖ, ἡ μὲν ἐν ἀρχῇ τοῦ κώλου, ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος.

Αντιλέγοντοιν, κεῖνας φοιτᾷ.
Δι. Δρᾶν ταῦτ' ἐθέλω. Αδ. κἄγωγ' ἐθέλω.
Χο. Φέρε τίς λέξει πρότερος ὑμῶν.
Αδ. Τούτῳ δώσω.
Κᾆτ' ἐκ τούτων ὧν ἂν λέξῃ,
Ῥηματίοισι καινοῖς αὐτὸν
Καὶ διανοίαις κατατοξεύσω,
Τὸ τελευταῖον δ' ἢν ἀναγρύζῃ,
Τὸ πρόσωπον ἅπαν καὶ τὠφθαλμὼ
Κεντούμενος ὥσπερ ὑπ' ἀνθρηνῶν
Ὑπὸ τῶν γνωμῶν ἀπολεῖται.

dicentes, arbitrio facto,
In ludum eas alterius vestrûm.
IV. Faciam hac sanè ego. IN. faciam hoc ego idem.
CH. Sed uter vestrum hic dicet?
IN. Isti cedam:
Et quæ ille locutus prior fuerit:
Ea verbis & sententiis nouis
Prosternam, & ferro traiiciam:
Postremò si hiscere contrà velit,
Omnem faciem, atque ambos oculos
Elisus, velut à crabronibus,
Per sententias ipse peribit.

Σχόλια. Κείνας φοιτᾷ.] ἀντὶ τοῦ φοιτήσῃ. ἐὰν δὲ ᾖ φοιτᾷς ἀπαρεμφάτως, λείπει πείσω. ὡς τὸ τὸν παῖδα φοιτάσω τοῖς ἄλλοις ἐμωτάτω. Ὑπ' ἀνθρηνῶν.] οὕτως οἱ ποιηταὶ τὰς μελίσσας σύνηθως. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης συγγενῆ τῇ μελίσσῃ τὸν ἀνθρήνην φησί. κοινότερον δὲ ἐπὶ τῶν μελισσῶν τὰς ἀνθρώπας λέγουσιν. ἔστι δὲ εἶδος μελίσσης ὅμοιον σφηξί.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιβ.

Χο. Νῦν δείξετον τὼ πισύνω
Τοῖς περιδεξίοισιν
Λόγοισι, καὶ φροντίσι καὶ
Γνωμοτύποις μερίμναις,
Ὁπότερος γ' αὐτοῖν λέγων
Ἀμείνων φανήσεται.
Νῦν γὰρ ἅπας ἐνθάδε κίνδυνος
Ἀνεῖται σοφίας.
Ης πέρι τοῖς ἐμοῖς φίλοις
Ἐστὶν ἀγὼν μέγιστος.
Ἀλλ' ὦ πολλοῖς τοὺς πρεσβυτέρους ἤθεσι χρηστοῖς στεφανώσας
Ῥῆξον φωνὴν ᾗτινι χαίρεις, καὶ τὴν σαυτοῦ φύσιν εἰπέ.

CHORVS.

NVnc vos duo freti animis,
Nunc specimen date ore
Diserto, animo sollicito,
Mastificáque cura:
Vestrûm uter hic appareat
Loquendo disertior.
Liberum enim hic omne periculum,
In arte studiis:
De quibus est hodie meis
Maxima rixa amicis.
At tu, qui moribus olim egregiis maiores decorasti:
Age, vocem, qua gaudes, rumpe, ingeniíque ostende vigorem.

Σχόλια. Νῦν δείξετον.] εἴσθεσις μέλους χοροῦ προῳδικὴ στροφῆς λόγον ἔχουσα. ἔχει γὰρ καὶ ἀντίστροφον τὸ ὦ καλλίπυργον σοφίαν, ἐκ κώλων χοριαμβικῶν διαφόρως κεκολλημένων ι. ὧν τὸ πρῶτον δίμετρον ἀκατάληκτον ἐξ ἐπιτρίτου τρίτου καὶ χοριάμβου. τὸ β ἐκ χοριάμβου καὶ ἀμφιβράχεος. τὸ γ ἐκ διϊάμβου καὶ χοριάμβου. τὸ τέταρτον ἐκ χοριάμβου καὶ βακχείου. τὸ ε, ἀντίστροφος τῷ πρώτῳ, ἐκ χοριάμβου καὶ ἐπιτρίτου τρίτου. τὸ ς ἐξ ἀντισπαστικοῦ καὶ κρητικοῦ ἤτ' οὖν ἀμφιμάκρου. τὸ ζ ὅμοιον χοριαμβικὸν τρίμετρον βραχυκατάληκτον. τὸ ὄγδοον ἐξ ἀντισπάστου καὶ ἰάμβου, διὰ τὸ ἔχειν τὸν ὅλον πόδα τὸν τετρασύλλαβον καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ τὰς δύο δηλαδὴ συλλαβάς, ἡμιόλιον καλούμενον. τὸ ἔνατον ἐκ χοριάμβου καὶ διϊάμβου. τὸ δέκατον, ἐκ χοριάμβου καὶ ἀμφιβράχεος. Ἀνεῖται.] κεῖται, δέδοται. νῦν πρόκειται ἡμῖν ὑπὲρ ἁπάσης τῆς σοφίας κινδυνεῦσαι. ἤγουν παρὰ τῆς ἀσιας καταλέλειπται.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ
Σκηνὴ τρίτη.
Ἀναπαιστικοὶ Ἀριστοφάνους.
ΔΙΚΑΙΟΣ, ΑΔΙΚΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

ACTVS III. SCENA III.
Anapæstici Aristophanij.
IVSTVS, INIVSTVS, CHORVS.

BISETVS. Ὁ δίκαιος, καὶ ὁ ἄδικος λόγος, ὁ μέν, ἐκεῖθεν, ὁ δέ, ἐντεῦθεν πρὸς τὸν Στρεψιάδου παῖδα, ὡς ἄλλως ἡ πρὸς τὸν κλεινὸν Ἡρακλέα πάλαι ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ ἡδονὴ, ἐρμηνεύται. καὶ ὁ δίκαιος λόγος πρότερος λέγει, καὶ

τὸν φαῦλον τῷ ἀδίκῳ λόγῳ, καὶ ταῖς Νεφέλαις ἐρᾶσθαι πολλὰ φράσας κελεύει, καὶ πρὸς ἑαυτὸν τρέπειν. τοὐναντίον δ' ὁ ἄδικος τὰς τοῦ βίου ἡδονὰς αὐτῷ συνιστάνει, καὶ πρὸς ἑαυτὸν μεταβαίνειν, καὶ τὰς τῆς ἀδείας ὠφελείας διώκειν πείθει.

Δι. Λέξω τοίνυν τὴν ἀρχαίαν παιδείαν ὡς διέκειτο,
Ὅτ' ἐγὼ τὰ δίκαια λέγων ἤνθουν, καὶ σωφροσύνη νενόμιστο.
Πρῶτον μὲν ἔδει φωνὴν παιδὸς γρύξαντος μηδὲν ἀκοῦσαι.
Εἶτα βαδίζειν ἐν ταῖσιν ὁδοῖς εὐτάκτως εἰς κιθαριστοῦ,
Τοὺς κωμήτας γυμνοὺς ἀθρόους, καὶ κριμνώδη κατανίφοι.
Εἶτ' αὖ προμαθεῖν ᾆσμ' ἐδίδασκε, τὼ μηρὼ μὴ ξυνέχοντας.
Ἢ Παλλάδα περσέπολιν δεινάν. ἢ τηλέπορόν τι βόαμα.
Ἐντειναμένους τὴν ἁρμονίαν ἣν οἱ πατέρες παρέδωκαν.
Εἰ δέ τις αὐτῶν βωμολοχεύσαιτ' ἢ κάμψειέν τινα καμπὴν,
Οἵας οἱ νῦν τὰς κατὰ Φρῦνιν ταύτας τὰς δυσκολοκάμπτους
Ἐπετρίβετο τυπτόμενος πολλὰς, ὡς τὰς μούσας ἀφανίζων.
Ἐν παιδοτρίβου δὲ καθίζοντας, τὸν μηρὸν ἔδει προβαλέσθαι
Τοὺς παῖδας, ὅπως τοῖς ἔξωθεν μηδὲν δείξειαν ἀπηνές.
Εἶτ' αὖ πάλιν αὖθις ἀνισταμένους συμψῆσαι, καὶ προνοεῖσθαι
Εἴδωλον τοῖσιν ἐρασταῖς τῆς ἥβης μὴ καταλείπειν.
Ἠλείψατο δ' ἂν τοὐμφαλοῦ οὐδεὶς παῖς ὑπένερθε τότ' ἄν, ὥστε
Τοῖς αἰδοίοισι δρόσος καὶ χνοῦς, ὥσπερ μήλοισιν, ἐπήνθει.
Οὐδ' ἂν μαλακὴν φυρασάμενος τὴν φωνὴν πρὸς τὸν ἐραστὴν
Αὐτὸς ἑαυτὸν προαγωγεύων τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐβάδιζεν.

Iu. Dicam igitur de disciplina veterum, qualis fuerit, cùm
Ego iusta loquendo florerem, atque modestia legibus esset
Sancita: ibi nefas primùm, aliquem puero auscultare loquenti:
Deinde in via oportebat recto ipsos ire gradu ad Cytharædum,
Vicatim nudos, confertos: etiamsi ningeret atri
Modios furfuris. Ibi carmen discere docebat Citharædus,
Non compressantes femora: & vel de Pallade, Dea metuenda,
Vastatrice vrbium: vel clamorem, alium longéque vagantem
Concentum intendere: ita vt patres iam nunc olim instituissent.
Sin autem scurriliter aliquis caneret, aut flecteret ore
Infractam vocem, qualem nostri, difficilem vndique flexum (casum
Edunt, imitati Phrynim: continuò flagris male
Tergúmque dolatus, pœnam dabat: vt qui Musas aboleret. (intus,
In ludo autem residentes, pueri obijciebãt femur
Ne quid monstrarent turpe sui his, qui extrinsecus aspiciebant.
Tum, quando iterum consurrexissent, omnem rursus arenam
Conuerrebant: ne pubis vestigium amanti remaneret.
Nullus tum puer infra vmbilicum vngebatur: sed ibidem
Ros & lanugo pubetenus efflorescebat, vt agnis.
Nullus vocem subigebat molliculam aduersus amantem.
Nec seipsum quisquam oculorum obtutu, incedens, prostituebat.

Σχόλια. Λέξω τοίνυν] εἴσθεσις διπλῆς περιοδικῆς ἀμοιβαίας μονοστροφικῆς ὑφ' ἓν, διὰ τὸ εἰς μῆκος ἐκτείνεσθαι τὴν περίοδον ἐκ στίχων ἀναπαιστικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν μζ. ὧν τελευταῖός ἐστιν ὁ ... ὁπόταν πλάτανος πτελέᾳ ψιθυρίζῃ. τοῦτο δὲ τὸ μέτρον Ἀριστοφάνειον καλεῖται. ἐπεὶ εὐδοκίμησε λέγων, ὡς ὅτε ἐγὼ τὰ δίκαια λέγων ἤνθουν καὶ σωφροσύνη νενόμιστο. (ἀντὶ τοῦ ἐνενόμιστο) τοῦτο οὖν ἄγαν Ἀριστοφάνης ἀπεδέχετο, ὡς εὖ πεποιηκώς. ἐπὶ ταῖς ἀποθέσεσι παράγραφος, ἐπὶ δὲ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκυῖα. Εἰς κιθαριστοῦ.] οὕτως Ἀττικοί. ἐσπούδαζον γὰρ περὶ τὴν κιθάραν οἱ Ἀθηναῖοι, τὸ τὶ μανθάνειν μὴ φροντίζοντες τοῦ καλύπτεσθαι. Κωμήτας,] τὸ χ ὅτι κωμήτας τοὺς ἐκ τῆς αὐτῆς ἀμφόδου καὶ τόπου ἔλεγον. Κριμνώδη.] ἀντὶ τοῦ παχεῖαν σύστασιν ἔχοντα παρὰ τοὺς κρίμνους. οὗτοι γὰρ παχύτεροι τῶν ἀλεύρων. κρίμνος γὰρ εἶδος ἀλεύρου. Τὼ μηρὼ μὴ ξυνέχοντας.] ἀντὶ τοῦ ἀνειμένους ἑστῶτας πρὸς τὸ μὴ θλίβοντο μόριον ἐκθλίβοντας τὰ αἰδοῖα ἐκ τοῦ συνέχειν τοὺς μηρούς. Παλλάδα.] εἴδη ᾀσμάτων ἀμφότερα τὸ Παλλάδα περσέπτολιν θεάν, καὶ τὸ τηλέπορόν τι βόαμα. τὸ μὲν οὖν πρότερον Λαμπροκλέους εἶναί φασιν Ἀθηναίου τοῦ Μίδωνος υἱοῦ. ἔχει δὲ οὕτως. Παλλάδα περσέπολιν κλήζω πολεμαδόκον ἁγνὸν παῖδα Διὸς μεγάλου δαμάσιππον. τὸ δὲ τηλέπορόν τι βόαμα μὴ εὑρίσκεσθαι ἔτι φασί τινες. ἐν γὰρ ἀπόσπασμα τι εὑρεῖν Ἀριστοφάνη ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ. τινὲς δέ φασιν αὐτὸ Κυδίδου Ἑρμιονέως τηλέπορόν τι βόημα λύρας. ἄλλως. οὕτως Ἐρατοσθένης. Φρύνιχος αὐτοῦ τούτου τοῦ ᾄσματος μέμνηται ὡς Λαμπροκλέους ὄντος τοῦ Μίδωνος υἱοῦ ἢ μαθητοῦ. ἔχει δὲ οὕτως. Παλλάδα περσέπολιν δεινὰν θεὸν ἐγρεκύδοιμον ποτικλήζω πολεμαδόκον ἁγνὰν παῖδα Διὸς μεγάλου δαμάσιππον· καὶ κατὰ Λαμπροκλέα ὑποτίθησιν κατὰ λέξιν. τὸ δὲ Τηλέπορον βόαμα Κυδίδου τοῦ Ἑρμιονέως κιθαρῳδοῦ ἀπό τινος τῶν ᾀσμάτων. Τηλέπορόν τι βόαμα λύρας. Τὴν ἁρμονίαν.] τὴν κιθάραν, ὡς

ῥυθμοὺς στρέφοντα ὥστε τῆς παλαιᾶς ἁρμονίας ἐν ἀνομοίαις ὡς οἱ νέοι ἐπενόησαν.

BISETVS. Βωμολοχεύσαιτο δὲ, ἀντὶ τοῦ, ἀγοραῖον, ἢ εὐτελές τι εἴποι. ἢ ὅστις κεκλασμένῃ τῇ φωνῇ τὴν ᾠδὴν προσφέροι καὶ τοιαύτας νεωτερικὰς κατὰ Φρύνιν, καὶ τὰ ἑξῆς. Σ.

Σχόλια. Κάμψειεν.] ἀντὶ τοῦ ἐνακενθύνοιτο. κεκλασμένῃ τῇ φωνῇ τὴν ᾠδὴν ἀπενέγκοιτο. οἷον καταισχύνων τῷ μαλθακῷ τῆς φωνῆς. Κατὰ Φρῦνιν.] ὁ Φρῦνις κιθαρῳδὸς Μιτυληναῖος. δοκεῖ δὲ οὗτος πρῶτος παρ' Ἀθηναίοις κιθαρῳδικῇ νικῆσαι Παναθηναίοις ἐπὶ Καλλίου ἄρχοντος. ἦν δὲ Ἀριστοκλείτου μαθητής. ὁ δὲ Ἀριστόκλειτος τὸ γένος ἦν ἀπὸ Τερπάνδρου. ἤκμασε δὲ ἐν τῇ Ἑλλάδι κατὰ τὰ Μηδικά. παρέλαβε δὲ τὴν Φρύνιν αὐλῳδοῦντα, κιθαρίζειν ἐδίδαξεν. ὁ δὲ Ἴστρος Ἱέρωνός αὐτόν φησι μάγειρον ὄντα σὺν ἄλλοις δοθῆναι τῷ Ἀριστοκλείτῳ. ταῦτα δὲ ψευδέσι ἔοικεν. εἰ γὰρ ἦν γεγονὼς δοῦλος καὶ μάγειρος Ἱέρωνος, οὐκ ἂν ἀπέκρυψαν οἱ κωμικοὶ πολλάκις αὐτὸν μεμνημένοι, ἐφ' οἷς ἐκαινούργησε κλάσας τὴν ᾠδὴν παρὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθος, ὡς Ἀριστοφάνης φησὶ καὶ Ἀριστοκράτης. καθὸ πρῶτος τὴν ἁρμονίαν ἔκλασεν ἐπὶ τὸ μαλθακώτερον. ἦν δὲ γυνὶς καὶ ψυχρός. Πολλάς] πληγὰς δηλονότι. Ἐν παιδοτριβοῦ.] εἰς τὸν τόπον ὅπου γυμνάζονται καὶ διατρίβουσιν οἱ παῖδες. Προβαλλομένους.] τουτέστιν εὐκοσμίως καθεσθῆναι. ὡς μηδὲν τοῖς ἐραστῶσιν ὑποδεῖξαι ἄσχημον. Συμψῆσαι.] ἀντὶ τοῦ συγχέαι τὴν κόνιν ὡς μὴ σημεῖον ἢ τύπον ἀπολείπεσθαι ταῖς καθέδραις. ἐν γὰρ ψάμμῳ λεπτοτάτῃ ἐγυμνάζοντο. κατέψων δὲ τὸν τόπον ὅπου ἐκαθίζοντο, ἵνα μὴ σημεῖον τῆς ὥρας ἑαυτῶν καταλείψωσι τοῖς ἐρασταῖς. παρεγίνοντο γὰρ ὥστε γυμνοὺς ὁρᾶν τοὺς ἐρωμένους.

BISETVS. Ὥσπερ μήλοισιν] Εὐστάθιος. μῆλα κυρίως τὰ προβατα λέγονται διὰ τὸ μᾶλλον. καὶ ὁμωνύμως πάντες οἱ καρποί. νῦν οὖν τινες τὴν ποιητὴν μῆλα καλεῖν νομίζουσι τοὺς καρποὺς, ὡς οἱ Ῥωμαῖοι καὶ μᾶλα, καὶ πῶμα κατὰ τὴν ἐπιχώριον γλῶσσαν καλοῦσι. καὶ γὰρ ταῦτα πρωὶ δρόσον, καὶ χνοῦν τινα ἔχουσι πρὶν ἥλιον ἀνατέλλειν, ἢ ὑπό τινος συλλέγεσθαι. τότε γὰρ μεταχειριζόμενα, καὶ τὴν δρόσον, καὶ τὸν χνοῦν ἀποβάλλουσιν. αὕτη δὴ εἰκὼν καλλίστη, καὶ καλλίστην ὑποτύπωσιν ἔχει. ἀλλ' ἁπλούστερος, ἴσως καὶ πιθανώτερος ἂν ὁ νοῦς εἴη εἰ μῆλα ἐνταῦθα σημαίνειν λέγοις τὰς γνάθους, τὰς παρειὰς. τὰς γένυς. οὕτω γὰρ καλεῖσθαι ὁ Πολυδεύκης φησί, παρὰ τὸ ἀνθεῖν ἐν ὥρᾳ. λέγει δὲ τοῖς αἰδοίοισιν, ὥσπερ μήλοισιν. ἐπεὶ ἀμφοτέρωθι αἱ πρῶται τρίχες ἅμα φύεσθαι φιλοῦσι. σημειωτέον δὲ καὶ τοὺς μαστοὺς τοὺς γυναικείους μῆλα καλεῖσθαι, καθάπερ ὁ Σουίδας λέγει. τὸ δὲ κατά τινα ὁμοιότητα τῶν τε μήλων, καὶ τῶν μαστῶν.

Οὐδ' ἂν ἑλέσθαι δειπνοῦντ' ἐξῆν κεφάλαιον τῆς ῥαφανῖδος
Οὐδ' ἄννηθον τῶν πρεσβυτέρων ἁρπάζειν, οὐδὲ σέλινον.
Οὐδ' ὀψοφαγεῖν, οὐδὲ κιχλίζειν, οὐδ' ἴσχειν τὼ πόδ' ἐναλλάξ.
Ἀδι. Ἀρχαῖά γε, καὶ Διπολιώδη, καὶ τεττίγων ἀνάμεστα,
Καὶ Κηκείδου καὶ Βουφονίων. Δι. ἀλλ' οὖν ταῦτ' ἐστὶν ἐκεῖνα,
Ἐξ ὧν ἄνδρας Μαραθωνομάχους ἡμὴ παίδευσις ἔθρεψεν.
Σὺ δὲ τοὺς νῦν εὐθὺς ἐν ἱματίοισι διδάσκεις ἐντετυλίχθαι.
Ὥστε μ' ἀπάγχεσθ' ὅταν ὀρχεῖσθαι Παναθηναίοις δέον αὐτοὺς,

Nulli raphano vesci licitum in cœna: nulli vel anethum,
Vel apium, herbas seniorum fas præripere: obsonia nulli
Edere, aut deliciari, neque pedes alternare licebat.
IN. *Prisca hæc sunt, & Iovialia & annis obsita, plena cicadis,*
Nugæ Cecidæ & Buphoniorum. IV. *atque hæc scilicet illa,*
Quibus in Marathone viros pugnaces mea doctrina fidésque [*mentis*
Produxit: tu verò nostros homines illicò tegu-
Involvi perdoces: ut ego suffocer, si cubi oportet
Illos saltare chorum in Panathenæis: clypeumque ubi peni

Σχόλια. Κεφάλαιον τῆς ῥαφανῖδος.] ὡς θερμὸν καὶ διεγερτικὸν πρὸς τὰ ἀφροδίσια, παρῃτοῦντο ταῦτα. κεφάλαιον δὲ τὸ πρὸς τοῖς φύλλοις καυλῶδες. ἐκ ἔτεμον δὲ κατὰ μῆκος ὡς νῦν, ἀλλὰ κατὰ κύκλον φησὶ διὰ τὴν κεφαλήν. Κιχλίζειν.] ἀντὶ τοῦ λιπαρὰς ὄρτυγας τρώγειν. κίχλας ἐσθίειν. ἢ ἀτάκτως γελᾶν καὶ ἀμέτρως. Τεττίγων ἀνάμεστα.] ἀρχαῖον τὸ τοὺς τέττιγας ἀναπλέκειν. τουτέστι τοὺς κρωβαλοὺς. (τοὺς κρωβύλους.) ἄλλως. οἱ ἀρχαιότατοι τῶν Ἀθηναίων τέττιγας χρυσοῦς ἐν τοῖς τῶν τριχῶν πλέγμασιν εἶχον, διότι οἱ τέττιγες μουσικοὶ ὄντες, ἀνάκεινται τῷ Ἀπόλλωνι, ὃς ἦν πατρῷος τῇ πόλει. τὰ δὲ Διπόλεια τῶν ἀρχαιοτάτων ἑορτῶν ἐστὶ καὶ διάπαντα. τοὺς δὲ τέττιγας παρέλαβεν ἐπειδὴ οἱ παλαιοὶ κατὰ τὴν ἀνάπλοκὴν τῶν τριχῶν χρυσοῦς εἶχον τέττιγας. τεκμήριον ὅτι αὐτόχθονες ἦσαν οἱ Ἀθηναῖοι ὡς οἱ τέττιγες. καὶ Θουκυδίδης. καὶ οἱ πρεσβύτεροι αὐτοῖς τῶν εὐδαιμόνων οὐ πολὺς χρόνος ἐπειδὴ χιτῶνάς τε λινοῦς ἐπαύσαντο φοροῦντες καὶ χρυσῶν τεττίγων ἐνέρσει κρωβύλον ἀναδούμενοι τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν.

BISETVS. Κρωβύλος δὲ κατὰ τὸν Σουίδαν, πλέγμα τριχῶν εἰς ὀξὺ λῆγον. ἐκαλεῖτο δὲ ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν οὕτω. κόρυμβος δὲ, ἐπὶ τῶν γυναικῶν. σκορπίος δὲ ἐπὶ παίδων. οὕτω καὶ ἐν τοῖς τοῦ Θουκυδίδου σχολίοις παραδίδοται.

Σχόλια. Κηκείδου.] ἀρχαῖος διθυραμβοποιός. οὗ μέμνηται Κρατῖνος ἐν Πανόπταις. τὰ δὲ Βουφόνια παλαιὰ ἑορτή. ἥν φασιν ἄγεσθαι μετὰ τὰ μυστήρια. ὅτε καὶ βοῦν θύουσιν εἰς ὑπόμνησιν τοῦ πρώτου φονευθέντος βοὸς ἐν ἀκροπόλει ἁψαμένου τοῦ πελάνου ἐν τῇ ἑορτῇ Διονυσίων. ἄλλως. ἑορτὴ Ἀθηναίων πάνυ ἀρχαία. ἐν γὰρ τοῖς Διπολείοις φασὶ βοῦν τὸ πόπανον καταφαγεῖν τὸ παρεσκευασμένον πρὸς τὴν θυσίαν. Θαύλωνα δέ τινα ὡς εἶχε πελέκει ἀποκτεῖναι τὸν βοῦν. καθὰ καὶ Ἀνδροτίων μέμνηται διὰ τῆς τετάρτης. Μαραθωνομάχους.] τοὺς ἐν Μαραθῶνι τρωπωσαμένους τὴν Δαρείου στρατιάν, ἧς Δάτις ὁ τούτου στρατηγὸς ἦγαγεν οὖσαν περὶ πεντήκοντα μυριάδας. τὸ δὲ ἐντετυλίχθαι, τὸ ἐναντίον γυμνοῦσθαι. ἐκ ἐγκεκαλύφθαι. Ὀρχεῖσθαι.] ὠρχοῦντο γὰρ ἐν ὅπλοις ἐν τοῖς Παναθηναίοις οἱ παῖδες. διὰ δὲ τὸ ἀπρεπὲς φησὶ προίσχοντες τὴν αἰδοίων τὴν ἀσπίδα. αἰτιᾶται τούτων ἐν τῇ πομπῇ ἀσπιδοφορούντων διὰ τὸ ἐπικαλύπτεσθαι τὴν αἰσχύνην. ὤφειλον δὲ τὴν διαβολὴν εἰς τὴν ἀσπίδα τῆς θεοῦ.

Τὴν ἀσπίδα τῆς κωλῆς προέχων, ἀμελῇ τῆς Τριτογενείας.
Πρὸς ταῦτ' ὦ μειράκιον, θαρρῶν ἐμὲ τὸν κρείττω λόγον αἱροῦ.
Κἀπιστήσει μισεῖν ἀγοράν. καὶ βαλανείων ἀπέχεσθαι.
Καὶ τοῖς αἰσχροῖς αἰσχύνεσθαι, κἂν σκώπτῃ τίς σε φλέγεσθαι.
Καὶ τῶν θάκων τοῖς πρεσβυτέροις ὑπανίστασθαι προσιοῦσι.
Καὶ μὴ περὶ τοὺς σαυτοῦ γονέας σκαιουργεῖν, ἄλλο τε μηδὲν
Αἰσχρὸν ποιεῖν, ὅτι τῆς αἰδοῦς μέλλεις τἄγαλμ' ἀναπλήσειν.
Μηδ' εἰς ὀρχηστρίδος εἰσιέναι. ἵνα μὴ πρὸς ταῦτα κεχηνὼς,
Μήλῳ βληθεὶς ὑπὸ πορνιδίου, τῆς εὐκλείας ἀποθραυσθῇς.
Μηδ' ἀντειπεῖν τῷ πατρὶ μηδέν. μηδ' Ἰαπετὸν καλέσαντα
Μνησικακῆσαι τὴν ἡλικίαν, ἐξ ἧς ἐνεοττοτροφήθης.
ΑΔΙ. Εἰ ταῦθ' ὦ μειράκιον πείσει τούτῳ, νὴ τὸν Διόνυσον,
Τοῖς Ἱπποκράτους υἱέσιν εἴξεις, καί σε καλοῦσι βλιτομάμμαν.
ΔΙ. Ἀλλ' οὖν λιπαρός γε καὶ εὐανθὴς ἐν γυμνασίοις διατρίψεις
Οὐ στωμύλλων κατὰ τὴν ἀγορὰν τριβολεκτράπελ', οἷάπερ οἱ νῦν,
Οὐδ' ἑλκόμενος περὶ πραγματίου γλισχραντιλογεξεπιτρίπτου.
Ἀλλ' εἰς Ἀκαδημίαν κατιὼν, ὑπὸ ταῖς μορίαις ἀποθρέξεις

Praetendēdo, negligat saltationem. Proin' ô adolescens
Bono animo es, méque tibi elige sermonē maledo potiorem.
Etenim sic disces odisse forum: & balnea nunquam intrare,
Suffundique pudore ob turpia: tum si quis crimine ladat,
Exardere: & senioribus assurgere, quando ingrediuntur.
Neque male facere parentibus, & nihil usquam admittere turpe:
Adeóque pudoris viuum exemplum in te dare: sed neque lectum
Intrabis saltatricis, ne, dum istis inhias, meretrix te
Malo petat: & exinde bona de fama tu exturbaris.
Neque patri responsabis quicquam: neque vetulum, Iapetúmque
Dices, nec senium exprobrabis ei, qui te eduxit alumnum.
IN. *At tu, si huic morigerêre, adolescens: tum sane, per Iacchum*
Similis eris Hippocratis filiis stupidis: bardúmque vocabunt.
IV. *Imò nitidus versaberis in ludis, & floridus usque:*
Nec prostitues nugacissima verba foro: qualia nostri:
Neque trahêre in ius, propter misero litigioso malignum
Paruúmque negotiolum: sed enim in Academia sub oliuis

Σχόλια. Τριτογενείας.] εἶδος ὀρχήσεως, ἣ καλεῖται ἐνόπλιος. διὰ δὲ τὸ εἰς Ἀθηνᾶν ταύτην τελεῖσθαι, Τριτογένεια κέκληται. τριτὼ γὰρ ἡ κεφαλὴ παρ' Αἰολεῦσιν. ἐγεννήθη δὲ Ἀθηνᾶ ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διός. ἐτέλουν δὲ ταύτην τὴν ὄρχησιν, οἱ πρότεροι μὲν ὡπλισμένοι καὶ τὴν ἀσπίδα ἐν πλαγίῳ φέροντες, οἱ ὕστερον δὲ, ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν ἔφερον. σημειωτέον δέ φασι τὴν σύνταξιν. πρῶτον γὰρ πληθυντικῶς εἰπὼν εἰς ἑνικὸν ἀπεδίδωκεν.

BISETVS. Ἑνικὸν γὰρ τὸ προέχων ἑνικὸν εὐθείας πτώσεως, πρὸς τὸ αὐτοὺς πληθυντικὸν τῆς αἰτιατικῆς συνάπτεται, ἀντὶ τοῦ, αὐτοὺς προέχοντας. ἀλλὰ τοῦτο τὸ ἀνακόλουθον καλῶς διορθοῦσθαι δύναται εἰ ἀντὶ τοῦ προέχων, προέχειν γράφοις, ὑπακουομένου ῥήματος ὁρῶ. οὕτως, ὅταν δέοι ὀρχεῖσθαι, ὁρῶ αὐτοὺς προέχειν ἀσπίδα. καὶ τὰ ἑξῆς. ἢ ταῦτα καλῶς ἐκ τοῦ προηγουμένου ῥήματος, διδάσκεις, ἀρτᾶται. διδάσκεις προέχειν. τοῦτο ἐστὶ ἀπίθανον. κωλῆ δὲ ἐνταῦθα τὸ αἰδοῖον σημαίνει.

Σχόλια. Ἀμελῇ] ἐν τοῖς παλαιοῖς τῶν ἀντιγράφων, ἀμελεῖ τῆς Τριτογενείας εὕρηται.

BISETVS. Κἀπιστήσει] καὶ ἐπιστήσει, μαθήσει. ἀπὸ τὸ ἐπίσταθαι μέλλων, ἐπιστήσομαι. τὸ δὲ δεύτερον πρόσωπον διὰ τῆς διφθόγγου ει κατὰ τοὺς παλαιούς. κατὰ δὲ τοὺς νεωτέρους διὰ τῆς η διφθόγγου γράφεται. ἐπίστασθαι δὲ, τὸ γινώσκειν, καὶ μανθάνειν. ὅθεν ἐπιστήμη, καὶ ἐπιστήμων.

Σχόλια. Μὴ περὶ τοὺς σαυτοῦ.] ἀντὶ τοῦ μὴ παρὰ γνώμην τῶν σῶν γονέων, ὅπερ μέλλεις μολύνειν τὴν αἰδῶ.

Ὅτι τῆς αἰδοῦς] ὅπερ μέλλεις τῆς αἰδοῦς τὸ ἄγαλμα ἀναπληρώσειν. γράφεται δὲ καὶ ἀφανίζειν. Μήλῳ βληθείς.] ἀντὶ τοῦ ἐρωτι. μηλοβολεῖν γὰρ ἔλεγον τὸ εἰς ἀφροδίσια δελεάζειν. ἐπεὶ καὶ τὸ μῆλον Ἀφροδίτης ἐστὶν ἱερόν.

BISETVS. Θεόκριτος εἰδ. γ.
Ἱππομένης ὅκα δὴ τὰν παρθένον ἤθελε γᾶμαι
Μᾶλ' ἐνὶ χερσὶν ἑλὼν δρόμον ἄνυεν. ἁ δ' Ἀταλάντα
Ὡς ἴδεν, ὡς ἐμάνη, ὡς ἐς βαθὺν ἅλατ' ἔρωτα.
καὶ εἰδ. ς.
Βάλλει τοι Πολύφαμε τὸ ποίμνιον ἁ Γαλάτεια
Μάλοισιν, δυσέρωτα τὸν αἰπόλον ἄνδρα καλεῦσα.

Σχόλια. Τοῖς Ἱπποκράτους.] οὗτοί εἰσι Τελέσιππος. Δημοφῶν. Περικλῆς. διαβαλλόμενοι εἰς ὑωδίαν. καὶ Εὔπολίς φησιν ἐν δήμοις. Ἱπποκράτους τε παῖδες ἐμβόλιμοί τινες, βληχητὰ τέκνα καὶ οὐδαμῶς τοῦ τρόπου. Βλιτομάμμας] μωρόν, τὸ γὰρ βλίτον μωρὸν εἶναι δοκεῖ λάχανον. εἰκότως δὲ αὐτὸ καλοῦσι καὶ οὐ καλέσουσι πρὸς τὸ εἴξεις. διότι μὲν γὰρ ἅπαξ ἔμελλεν ὅμοια ποιῆσαι, εἴξεις εἶπε. διότι δὲ μετὰ τὴν ὁμοίωσιν οὕτως αὐτὸν ἔμελλε καλεῖσθαι, καλοῦσιν εἴρηκε. Τριβολεκτράπελα.] ἐκ τοῦ τριβόλου καὶ ἐκτράπελος σύγκειται. ἀντὶ τοῦ σκληρὰ καὶ ἀπαίσια καὶ ἀπόβλητα καὶ ἀνώμαλα.

BISETVS. Τριβολεκτράπελ'] Σουΐδας ταύτην τὴν λέξιν ἐκ τοῦ τριβόλου, καὶ ἐκτραπέλου συγκεῖσθαι λέγει. τρίβολος δὲ εἶδος ἀκάνθης ἐστί.

Σχόλια. Γλισχραντιλογεξεπιτρίπτου.] ἐκ τοῦ γλίσ-

γρου κατάτιλος ίας πεποιημένου τοῦ ἢ ἱματιδίου ἐπι- A τείνεσθαι. Ἀλλ' εἰς Ἀκαδημίαν] ἐνταῦθα γὰρ διέτριβον οἱ φιλόσοφοι. ἦν γὰρ καὶ γυμνάσιον ἀπὸ Ἀκαδημοῦ τινὸς καταλείψαντος τὴν κτῆσιν ἑαυτοῦ πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ τόπου. περὶ αὐτὸν δ' ἦσαν αἱ ὄντως ἱεραὶ ἐλαῖαι τῆς θεοῦ. αἱ καλοῦνται μορίαι. ἐξ ὧν τὸ ἔλαιον τοῖς Παναθηναίοις. τὸν δὲ στέφανον τοῦ καλάμου προσέκειτο ὡς ἁπλούστερον ὄντα καὶ ἀπειρόκαλον ἢ ὅτι αὐτῷ στέφονται οἱ Διόσκουροι. Ὑπὸ ταῖς μορίαις.] αἱ ἱεραὶ ἐλαῖαι τῆς Ἀθηνᾶς ἐν τῇ Ἀκροπόλει Μορίαι ἐκαλοῦντο. λέγουσι γὰρ ὅτι Ἀλιρρόθιος ὁ παῖς Ποσειδῶνος ἠθέλησεν ἐκκόψαι αὐτάς. διὰ τὸ τῆς ἐλαίας εὑρεθείσης, κρατῆσαι τῆς Ἀθηνᾶς τὴν πόλιν. ὁ δὲ ἀνατείνας τὸν πέλεκυν καὶ ταύτης ἀποτυχών, ἔπληξεν ἑαυτὸν καὶ ἀπέθανε. καὶ διὰ τοῦτο μορίαι ἐλαῖαι ἐκλήθησαν. ἢ διὰ τὸ πάντα τὸν κεκτημένον ἐλαίας ἀναγκάζεσθαι μέρος τι παρέχειν εἰς τὰ Παναθήναια. κέραμον γὰρ ἐλαίου ἐλάμβανον οἱ νικῶντες. ἐπεφύτευτο δὲ ἐν τῷ γυμνασίῳ δένδρον. ἔθος δὲ ἦν τοῖς ἀσκουμένοις, ἀλειψαμένους ἐν τῷ ἡλίῳ, τρέχειν. ἄλλως. ἡττηθεὶς τῆς Ἀθηνᾶς ὁ Ποσειδῶν ἐπὶ τῇ τῆς ἐλαίας ἐπιδείξει, ἔπεμψε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀλιρρόθιον ταύτην τεμοῦντα. ὁ δὲ ἀνατείνας τὸν πέλεκυν, ταύτης μὲν ἥστοχησε. τὸν δὲ πόδα αὐτοῦ πλήξας ἐτελεύτησε. B καὶ οὕτω μορία ἡ ἐλαία ἐκλήθη. ὡς μόρου παραιτία. ἦν δὲ ἡ Ἀκαδημία χωρίον τι ἐν Ἀθήναις ἐλαίαις καὶ ἄλλοις τισὶ δένδροις κατάσκιον.

Στεφανωσάμενος καλάμῳ λευκῷ μετὰ σώφρονος ἡλικιώτου. | Sacris spatiaberis, inter coaquales, calamo redimitus.

Μίλακος ὄζων, καὶ ἀπραγμοσύνης καὶ λεύκης φυλλοβολούσης | Milacémque redolebis, & ocium & indita populna capillis

Ἦρος ἐν ὥρᾳ χαίρων ὁπότ' ἂν πλάτανος πτελέᾳ ψιθυρίζη. | C Folia, Vere nouo gaudens, cùm platanus vlmusque susurrant.

Ἢν ταῦτα ποιῇς ἁγὼ φράζω, | Quod si hac facias ego quæ dico:

Καὶ πρὸς τούτοις προσέχῃς τὸν νοῦν, | Animúmque hu aduortas dictis:

Ἕξεις αἰεὶ στῆθος λιπαρόν, | Pectus habebis semper nitidum,

Χροιὰν λαμπράν, ὤμους μεγάλους, | Vultum lucentem, humeros magnos,

Γλῶτταν βαιάν, πυγὴν μεγάλην, | Exilem linguam, anum grandem,

Πόσθην μικράν. ἢν δ' ἅπερ οἱ νῦν, | Penem exiguum. At si eadem, quæ alij

Ἐπιτηδεύῃς, πρῶτα μὲν ἕξεις | Faciunt, facias: semper habebis

Χροιὰν ὠχράν, ὤμους μικρούς, | D Vultum pallentem, humeros paruos,

Στῆθος λεπτόν, γλῶτταν μεγάλην, | Pectus gracile, ingentem linguam,

Πυγὴν μικράν, κωλῆν μεγάλην, | Penem magnum, parvúmque anum

Ψήφισμα μακρόν. καί σ' ἀναπείσει, | Et longum decretum: quod tibi

Τὸ μὲν αἰσχρὸν ἅπαν καλὸν ἡγεῖσθαι, | Persuadebit, vt omne id honestum

Τὸ καλὸν δ' αἰσχρόν. καὶ πρὸς τούτοις | Ducas, quicquid erit turpe: & ad hac

Τῆς Ἀντιμάχου | Fœdo Antimachi

Καταπυγοσύνης ἀναπλήσει. | Itidem opplebere flagitio.

E

Σχόλια. Καλάμῳ λευκῷ.] λιτὸς γὰρ καὶ ἀπειρόκαλος ὁ τοιοῦτος στέφανος. ἦν δὲ τῶν Διοσκούρων ἴδιον στεφανοῦσθαι καλάμῳ. Μίλακος.] εἶδος βοτάνης. παρέμιξε τὸ ἀπραγμοσύνης. ἀπραγμοσύνη δὲ φυτὸν ὡς Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς ἐν Ἀκαδημίᾳ φυόμενον. ἡ λεύκη δὲ ὁμοία πλατάνῳ. ἄλλως. ἀπραγμοσύνη εἶδος ἄνθους. ἀπὸ πάσης εὐωδίας ὄζων καὶ ἀσφαλείας. ἢ ἀπραγμοσύνης, ἀντὶ τοῦ πολυπράγμοσύνης. τὸ δὲ ψιθυρίζει, ἀντὶ τοῦ ἀνέμου πνέοντος μαλακοῦ καὶ ἠρέμα διὰ τῶν φύλλων εἰσιόντος, ὥσπερ προσλαλεῖ τὰ δένδρα, ὅπερ ψιθυρίζειν λέγεται. καὶ Θεόκριτος. ἁδύ τι τὸ ψιθύρισμα.

BISETVS. Πλάτανος πτελέᾳ] εἰ τὸ πτελέα ἄνευ ἰῶτα ὑπογραφομένου γράψῃς, ἀσύνδετον ἔσται, ἀντὶ τοῦ, ἡ πλάτανος, καὶ ἡ πτελέα. εἰ δὲ πτελέᾳ διὰ τῆς διφθόγγου α, ταῦτα λεκτέον οὕτως, ἡ πλάτανος τὴν πτελέαν ἠρέμα προσλαλεῖ. τοῦτο δὲ ποιητικῶς εἴρηται. καὶ τὸ ἔαρ οὕτω χαρακτηρίζεται. Ψιθυρίζειν δέ, παρὰ τὸ ψίειν, ὃ ἐστι λεπτὸν λαλεῖν ἐν ταῖς θύραις, ἤγουν ἐν ταῖς ἀκοαῖς, καὶ ἠρέμα, εἰς τὸ οὖς διαλέγεσθαι. λέγεται καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων, ὅταν πνέοντος ἀνέμου μαλακοῦ τὰ φύλλα σείεται, καὶ μικρὸν καὶ γλυκὺν ἦχον ποιεῖ. Θεόκριτος [illegible] ψιθύρισμα, καὶ ἁ πίτυς αἰπόλε τήνα ἁ ποτὶ ταῖς παγαῖσι μελίσδεται. ἀλλαχοῦ δὲ ψιθυρίζειν, τὸ διαβάλλειν δηλοῖ. καὶ λόγος ψίθυρος, ὁ διάβολος, ἢ διαβολή. Σοφοκ. Αἴαντι μαστιγ. Τοιοὺς δὲ λόγους ψιθύρους πλάσσων.

Σχόλια. Ἢν ταῦτα ποιῇς.] ἔκθεσις τῆς διπλῆς ἐκ κώλων ὁμοίων ἀναπαιστικῶν δεκαπέντε. ὧν τὰ μὲν ιγ δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ τεσσαρεσκαιδέκατον μονόμετρον ὃ προτέλευτον ὀνομάζεται. τὸ τελευταῖον ἑφθημιμερὲς, ὃ καλεῖται παροιμιακὸν ὡς εἴρηται. ἐπὶ τῷ τέλει δύο διπλαῖ, ἡ μὲν ἐν ἀρχῇ, ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος τοῦ κώλου ἔξω νενευκυῖαι. Γλῶτταν βαιάν.] σωφροσύνης σύμβολον. διὰ μὴ φλυαρολογεῖν. τὸ δὲ πυγὴν μεγάλην, F ἢ γέλωτος χάριν. ἢ διὰ τὴν τροφὴν ἕξεις πυγὴν μεγάλην. πόσθη δὲ τὸ μόριον τοῦ ἀνδρός. αἰνίττεται δὲ εἰς τοὺς Ἀθηναίους. Χροιὰν ὠχράν.] διὰ τὴν ἀταξίαν. Ὤμους μικρούς.] γράφεται καὶ λεπτοὺς καὶ λευκούς. οἷοι τῶν ἀγυμνάστων καὶ ἀργῶν.

BISETVS. Κωλῆν μεγάλην] τουτέστιν αἰδοῖον. τοῦτο δὲ ἐπιφέρει ὁ ποιητὴς ἀντιπαρατιθεὶς τῷ προσδοκωμένῳ, πόσθην μικράν.

Σχόλια. Ψήφισμα μακρόν.] τὸ ἐκ πολυλογίας συγκείμενον. ἀντὶ τοῦ μεγάλα ψηφίσματα γράψεις. Τῆς Ἀντιμάχου.] οὗτος ὡς κίναιδος καὶ εὔμορφος καὶ θηλυμανὴς κωμῳδεῖται. δεύτερος ὁ ἐπὶ G πονηρίᾳ κωμῳδούμενος. τρίτος ὁ ψακὰς λεγόμενος. τέταρτος ὁ τραπεζίτης οὗ μέμνηται Εὔπολις ἐν δήμοις. πέμπτος ἱστοριογράφος. τάχα δὲ αὐτὸς ἐστὶ ὁ εὔμορφος.

A

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιβ.

Χο. Ω καλλίπυργον σοφίαν
Κλεινοτάτην τ' ἐπασκῶν,
Ὡς ἡδύ σου τοῖσι λόγοις
Σῶφρον ἔπεστιν ἄνθος.
Εὐδαίμονες δ' ἄρ' ἦσαν οἱ
Τότε ζῶντες, ἡνίκ' ἦς
Τῶν προτέρων. πρὸς οὖν τάδ' ὦ κομψοπρεπῆ μοῦσαν ἔχων.
Δεῖ σε λέγειν τι καινὸν, ὡς
Εὐδοκίμηκεν ἁνήρ.
Δεινῶν δέ σοι βουλευμάτων ἔοικε δεῖν πρὸς αὐτὸν,
Εἴπερ τὸν ἄνδρ' ὑπερβαλεῖ καὶ μὴ γέλωτ' ὀφλήσῃς.
Αδι. Καὶ μὴν πάλαι 'γωγ' ἐπνιγόμην τὰ σπλάγχνα, κἀπεθύμουν
Ἅπαντα ταῦτ' ἐναντίαις γνώμαισι συνταράξαι.
Ἐγὼ γὰρ ἥττων μὲν λόγος δι' αὐτὸ τοῦτ' ἐκλήθην
Ἐν τοῖσι φροντισταῖσιν, ὅτι πρώτιστος ἐπενόησα
Καὶ τοῖσι νόμοις καὶ ταῖς δίκαις τἀναντί' ἀντιλέξαι.
Καὶ τοῦτο πλεῖν ἢ μυρίων ἔστ' ἄξιον στατήρων,
Αἱρούμενον τοὺς ἥττονας λόγους, ἔπειτα νικᾶν.
Σκέψαι δὲ τὴν παίδευσιν ᾗ πέποιθεν ὡς ἐλέγξω,
Ὅστις σε θερμῷ φησι λοῦσθαι πρῶτον οὐκ ἐάσειν.
Καίτοι τίνα γνώμην ἔχων ψέγεις τὰ θερμὰ λουτρά;
Δι. Ὅτι ἢ κάκιστόν ἐστι, καὶ δειλὸν ποιεῖ τὸν ἄνδρα.
Αδι. Ἐπίσχες. εὐθὺς γάρ σε μέσον ἔχω λαβὼν ἄφυκτον.
Καί μοι φράσον, τῶν τοῦ Διὸς παίδων τίν' ἄνδρ' ἄριστον
Ψυχὴν νομίζεις, εἰπὲ, καὶ πλείστους πόνους πονῆσαι;
Δι. Ἐγὼ μὲν οὐδέν' Ἡρακλέους βελτίον' ἄνδρα κρίνω.

CHORVS. STROPHA SVPERIORI OPPOSITA.

O Qui decoram recolis,
Et sapientiam altam:
Quàm suauis est ore tuo
Flósque lepórque vocum?
O quàm beati, qui tum erant
Superstites, cum tu eras
Alterius vir aui. Age tu, qui habes
Sonos magnificos,
Nunc aliquid noui afferas.
Nam bene se dedit hic.
Sed consilijs acutis tibi opus est aduersus ipsum:
Siquidem virum vis vincere, nec obnoxius esse risui.
IN. Atqui mihi iamdudum præfocantur viscera, volenti
Et expetenti hæc omnia contrarijs turbare dictis.
Ego enim inferior sermo, ideo sui vocatus,
A dicendi magistris: quòd primus ego excogitarim
Et iuri & legibus contradicere: & isthuc statera
Decem millibus est condignũ: quòd, qui ad causam forensem
Sermones eligit inferiores, ut conuincat hostem.
Sed agè tu, obserua disciplinã qua fretus triumphat
Meus aduersarius: & vide, quo pacto illum refellam,
Qui balneis calidas se permissurum tibi negauit.
Et quaeso, quonam tu animo balneas calidas reprehendis?
IV. Quia noxiæ sunt & hominem faciunt remissum.
IN. Subsiste: nam statim nunc medium te teneo prehensum,
Vt elabi non possis: agè enim, dic mihi, quem virum tu
Ex illis qui Ioue sunt nati, credis fortissimũ esse:
Et plurimos exantlasse animo indefesso labores?
IV. Ego sanè neminem esse iudico Hercule fortiorem.

B C D E F

Σχόλια. Ω καλλίπυργον.] ἑτέρα εἴσθεσις μέλους χοροῦ μεσῳδικὴ ἀντίστροφος ὁμοία τῇ προρρηθείσῃ στροφῇ. ἐκ κώλων χοριαμβικῶν ἐπιμεμιγμένων. ὡς τὰ τῆς στροφῆς καθ' ἕκαστον ἔχοντων, δέκα. πλὴν τοῦ πέμπτου δὲ ἐπιτρίτου καὶ διιάμβου συγκειμένου καὶ τοῦ ἑβδόμου ἐκ χοριάμβου ἰάμβου, καὶ ἀντισπάστου. ἐν ἐκθέσει δὲ στίχοι δύο ἰαμβικοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ ὅμοιοι τοῖς ἑξῆς. ἐπὶ τῷ τέλει δύο διπλαῖ ἔξω νενεύκασι, ἡ μὲν ἐν ἀρχῇ, ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος. Καὶ μὴν πάλ' ἔγωγ' ἐπνιγόμην.] εἴσθεσις ἑτέρας διπλῆς ἀμοιβαίας ἐκ στίχων ἰαμβικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν μθ. ὧν τελευταῖος, ἔξω τινα γνώμην λέγειν τὸ μὲν εὐρύθμως ἐστί. τὸ δὲ μέτρον ἐπιπωρακτέον. ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκυῖα. Ἐγὼ γὰρ ἥττων] ὅτι ποιεῖ αὐτοὺς ἡττωμένους. ἢ ὅτι τὰ ἐναντία λέγω ἐπὶ τὸ παρὰ τὰς ἧττας. Καὶ τοῦτο.] τὸ τινὰ λαβόντα δίκαιον τῷ ἀδίκῳ λόγῳ νικᾶν. τὸ δὲ σκέψαι, πρὸς τὸν φειδιππίδην. Κάκιστόν ἐστι] ἐψεῖ γὰρ καὶ χαυνοῖ τὰ σώματα. δειλότατον δὲ εἶπεν. ἐκλύει γάρ.

G

σιν. ἐκάλει γάρ. Μισθὸν ἔχω.] λαβών σε ἄφυκτον ἔχω εὐθὺς μισθὸν λαβών. ἡ μεταφορὰ δὲ ἀπὸ τῶν παλαιστῶν A λαμβανομένων εἰς τὸ μέσον καὶ ἡττωμένων. τὸ δὲ εὐθὺς ἀντὶ τοῦ ἐν ἀρχῇ.

ΑΔΙ. Ποῦ ψυχρὰ δῆτα πώποτ' εἶδες Ηράκλεια λουτρά;
Καί τοι τίς ἀνδρειότερος ἦν. ΔΙ. ταῦτ' ἐστὶ ταῦτ' ἐκεῖνα
Α τῶν νεανίσκων ἀεὶ δι' ἡμέρας λαλουμένων
Πλῆρες τὸ βαλανεῖον ποιεῖ, κενὰς δὲ τὰς παλαίστρας. B
ΑΔΙ. Εἶτ' ἐν ἀγορᾷ τὴν διατριβὴν ψέγεις. ἐγὼ δ' ἐπαινῶ.
Εἰ γὰρ πονηρὸν ἦν, Ομηρος οὐδέποτ' ἂν ἐποίει
Τὸν Νέστορ' ἀγορητὴν ἄν. οὐδὲ τοὺς σοφοὺς ἅπαντας.
Ανειμι δῆτ' ἐντεῦθεν εἰς τὴν γλῶτταν, ἣν ὁ δὴ μὲν C
Οὔ φησι χρῆναι τοὺς νέους ἀσκεῖν. ἐγὼ δέ φημι.
Καὶ σωφρονεῖν αὖ φησι χρῆναι. δύο κακὼ μεγίστω.
Επεὶ σὺ διὰ τὸ σωφρονεῖν, τῷ πώποτ' εἶδες ἤδη
Αγαθόν τι γενόμενον φράσον. καί μ' ἐξέλεγξον εἰπών.
ΔΙ. Πολλοῖς. ὁ γοῦν Πηλεὺς ἔλαβε διὰ τοῦτο τὴν μάχαιραν. D
ΑΔΙ. Μάχαιραν; ἀστεῖόν γε κέρδος ἔλαβεν ὁ κακοδαίμων.
Υπέρβολος δ' οὐκ ἐκ λύχνων πλεῖν ἢ τάλαντα πολλά
Εἴληφε διὰ πονηρίαν, ἀλλ' οὐ μὰ Δί' οὐ μάχαιραν. E
ΔΙ. Καὶ τὴν Θέτιν δ' ἔγημε διὰ τὸ σωφρονεῖν ὁ Πηλεύς.

IN. *Et vbi tu unquam frigida vidisti balnea Herculana?*
Et quis erat Hercule fortior? IV. *nimirum hæc illa sunt, quæ*
Cùm adolescentes quotidie in ore habeant, balnea repleta
Sunt hodie: sed vacua palæstra. IN. *vituperat deinde*
Hanc versandi in foro consuetudinem: ego verò laudo.
Nam si mala esset, nunquam fecisset sapiēs Poëta Homerus
Oratorem ex Nestore, neque è sapientibus vniuersis.
Hinc transeo ad linguam, quam negat hic esse exercitandam
Adolescentibus: ego verò aio: tum rursus isthic inquit,
Quòd oporteat frugi esse adolescentem: duo maxima damna.
Nam cui tu unquam boni aliquid vidisti in vita obuenire,
Quòd sobrius & frugi fuisset? dic, & me refuta.
IV. *Permultis. nam Peleus ista de causa accepit ensem.*
IN. *Ensem? bellum profectò accepit miser homo ille lucrum.*
Hyperbolus certè an non ex lychnis, plusquàm talenta
Aliquot parauit, malitiæ sua fretus, non machar...?
IV. *Equidem Thetim propterea sibi duxit, quòd castus esset.*

Σχόλια. Ηράκλεια λουτρά.] Ιβυκός φησι τὸν Ηφαιστον κατὰ δωρεὰν ἀναδοῦναι Ηρακλεῖ λουτρὰ θερμῶν ὑδάτων. ἐξ οὗ τὰ θερμὰ τινές φασιν Ηράκλεια γίνεσθαι. οἱ δὲ φασιν ὅτι τῷ Ηρακλεῖ μογήσαντι ἡ Αθηνᾶ θερμὰ λουτρὰ ἐποίησεν ὡς Πείσανδρος. Τῷ δ' ἐν Θερμοπύλῃσι θεὰ γλαυκῶπις Αθήνη Ποίει θερμὰ λοετρὰ παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης. A τῶν νεανίσκων.] ὡς ταῦτα ἀγυμνάστων νεανίσκων λαλούντων, τῶν εὐγενῶν δηλονότι. Ο γοῦν Πηλεύς.] ὅτε ἀφῆκεν αὐτὸν Ακαστος μεταξὺ θηρίων, οἱ θεοὶ δεδώκασιν αὐτῷ ξίφος πρὸς ἄμυναν τῶν θηρίων. τινὲς δὲ ἐπὶ τῷ Πηλίου ἀγῶνί φασι τὸν Πηλέα λαβεῖν διὰ σωφροσύνην ἡφαιστότευκτον μάχαιραν. ἄλλως. ὁ Πηλεὺς ἐγένετο σωφρονέστατος. καί ποτε Ιππολύτης τῆς γυναικὸς Ακάστου ἐρασθείσης αὐτῷ, καὶ μὴ δυνηθείσης πεῖσαι, ἀλλὰ διαβολῇ χρησαμένης ὡς ἄρα ἐπεχείρησε βιάσασθαι αὐτήν, ὁ Ακαστος μαθών, καὶ λαβὼν G αὐτὸν εἰς ἐρημίαν καὶ τῶν ὅπλων γυμνώσας, ἐάσειν αὐτὸν καὶ ἀνεχώρησεν εἰπών. εἰ δίκαιος εἶ σωθήσῃ. ὡς δὲ ἔμελλεν ὑπὸ θηρίων διαφθείρεσθαι οἱ θεοὶ μάχαιραν αὐτῷ ἐχαρίσαντο ἡφαιστότευκτον διὰ Ερμοῦ. καὶ οὕτως ἔφυγε τὸν κίνδυνον. ἄλλως. Πηλεὺς Φῶκον τὸν ἀδελφὸν κατὰ συντείχα σὺν Τελαμῶνι διολέ- F σαντας φεύγει εἰς Φθίαν πρὸς Εὐρυτον τὸν Ακτορος, ὑφ' οὗ καὶ καθαίρεται. ἐκεῖθεν ἐπὶ τὴν θήραν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου ἐλθών, Εὐρυτῳ ἔτυχε χάνει καὶ κτείνει τοῦτον ἄκων. πάλιν οὖν ὁ Πηλεὺς ἐκ Φθίας φυγὼν ἐς Ιωλκὸν πρὸς Ακαστον ἀφικνεῖται, καὶ καθαίρεται ὑπ' αὐτοῦ. Αστυδάμεια δὲ ἡ Ακάστου γυνὴ ἐρασθεῖσα Πηλέως καὶ μὴ πείσασα αὐτὸν διὰ σωφροσύνην συνελθεῖν αὐτῇ, καταψεύδεται αὐτοῦ πρὸς Ακαστον ὡς ἀποπειραθέντος αὐτῆς. ὁ δὲ, κτεῖναι μὲν ὃν καθῆρεν, οὐκ ἠβουλήθη, ἄγει δὲ αὐτὸν εἰς θήραν εἰς τὸ Πήλιον. ἀποκοιμηθέντα δὲ αὐτὸν Ακαστος καταλιπών, καὶ τὴν μάχαιραν ὑπὸ τὴν κόπρον τῶν βοῶν κρύψας ἐπανέρχεται. ὁ δὲ ἐξαναστὰς καὶ μὴ εὑρὼν τὴν μάχαιραν ἤμελλεν ἀπόλλυσθαι καταληφθεὶς ὑπὸ τῶν Κενταύρων. σώζεται δὲ ὑπὸ Χείρωνος. ὃς καὶ τὴν μάχαιραν ἐκζητήσας δίδωσιν αὐτῷ. Υπέρβολος.] οὗτος λυχνοποιὸς ὤν, πάνυ πανοῦργος ἦν. οὐ γὰρ χαλκῷ μόνον ἐχρῆτο πρὸς τὴν τῶν λύχνων κατασκευήν, ἀλλὰ καὶ μόλιβδον ἐνετίθει ἵνα πολὺ βάρος ἔχοντες πλείονος ἄξιοι ὦσι. καὶ οὕτως ἠπάτα τοὺς ὠνουμένους.

ΑΔ. Κᾆτ' ἀπολιποῦσά γ' αὐτὸν ᾤχετ'· οὐ γὰρ ἦν ὑβριστής·
Οὐδ' ἡδὺς ἐν τοῖς στρώμασι, τὴν νύκτα παννυχίζειν.
Γυνὴ δὲ σιναμωρουμένη χαίρει. σὺ δ' εἶ κρόνιππος.
Σκέψαι γὰρ ὦ μειράκιον ἐν τῷ σωφρονεῖν ἅπαντα
Ἅ'νεστιν, ἡδονῶν θ' ὅσων μέλλεις ἀποστερεῖσθαι.
Παίδων. γυναικῶν. κοττάβων. ὄψων. πότων. κιχλισμῶν.
Καίτοι τί σοι ζῆν ἄξιον, τούτων εἰ στερηθῇς;
Εἶεν. πάρειμ' ἐντεῦθεν ἐς τὰς τῆς φύσεως ἀνάγκας.
Ἥμαρτες. ἠράσθης. ἐμοίχευσάς τι, κᾆτ' ἐλήφθης;
Ἀπόλωλας. ἀδύνατος γὰρ εἶ λέγειν. ἐμοὶ δ' ὁμιλῶν
Χρῶ τῇ φύσει. σκίρτα. γέλα. νόμιζε μηδὲν αἰσχρόν.
Μοιχὸς γὰρ ἢν τύχῃς ἁλούς, τάδ' ἀντερεῖς πρὸς αὐτόν,
Ὡς οὐδὲν ἠδίκηκας. εἶτ' εἰς τὸν Δί' ἐπανενεγκεῖν.
Κἀκεῖνος ὡς ἥττων ἔρωτός ἐστι καὶ γυναικῶν.
Καίτοι σὺ θνητὸς ὤν, θεοῦ πῶς μεῖζον ἂν δύναιο;
ΔΙ. Τί δ' ἢν ῥαφανιδωθῇ γε πειθόμενός σοι, τέφρᾳ τε τιλθῇ;
Ἕξει τινὰ γνώμην λέγειν, τὸ μὴ εὐρύπρωκτος εἶναι;
ΑΔ. Ἢν δ' εὐρύπρωκτος ᾖ, τί πείσεται κακόν;
ΔΙ. Τί μὲν οὖν ἂν ἔτι μεῖζον πάθοι τούτου ποτέ;

IN. *At illa relicto Peleo discessit: quòd protervus*
Non esset, neque suauis per totam noctem in lecto. At uxor
Viri coitu gaudet: tu verò ætate desipis. Nam
Videsis, mi adolescens, & perpende omnia, quæ in illa
Casta insunt vita: & quantis te voluptatibus eadem
Sis priuaturus: liberis, mulieribus, atque ludis,
Et cottabis, obsoniis, conuiuiis, cachinnis.
Quibus omnibus si orbéris: quid prosit tibi casta vita.
Sed bene nũc transeo hinc ad naturæ necessitatẽ.
Peccasti, amasti, adulterasti: si sis deprehensus,
Iam perijsti illico. neque enim eloquentia vales, sed
Si mecum versari optas, natura vtere, lude, ride,
Nihil pro turpi ducito. Nam si fueris adulter
Comprehensus, ea contra aduersarium tuum loqueris:
Quibus demonstres te nullam iniuriã cuiquam intulisse.
Sed & culpam in Iouem reiicies: quòd istẽ amore victus
Inierit fœminas: & quomodo tu, qui homuncio sis,
Plus possis, quàm Deus, qui summa cœli templa fulcit?
IV. *Quid autem, si tibi obsequendo vulsuram patiatur,*
Et raphano in anum immisso, pœnas exoluat: cinisque
In loca vulsa inspergatur: quas tum rationes habebit,
Quibus probet, sibi nõ esse amplatũ podicẽ? dic.
IN. *Quid tum, etsi lato sit podice? quidnam mali sit?*
IV. *At quid atrocius hoc vnquam possit perpeti?*

Σχόλια. Κᾆτ' ἀπολιποῦσά γ' αὐτόν.] φασὶν ὅτι τοὺς γινομένους παῖδας ἐκ τοῦ Πηλέως ἡ Θέτις λαμβάνουσα ἀφήψει τὸ θνητὸν αὐτῶν σῶμα, βουλομένη αὐτοὺς ἀθανάτους ποιεῖν. καὶ πολλοὺς ἔκαυσε. καὶ τὸν Ἀχιλλέα οὖν τεκοῦσα, ἐπέθηκεν εἰς τὸ πῦρ. καὶ γνοὺς ὁ Πηλεὺς ἐβόησεν. ἡ δὲ λυπηθεῖσα ἐχωρίσθη. ἄλλως. ἡ Θέτις εἰς λέβητα ὕδατος ἐνέβαλλε τοὺς ἐκ Πηλέως γινομένους, γνῶναι βουλομένη εἰ θνητοί εἰσιν. ἑτέρους δὲ εἰς πῦρ ὡς Ἀπολλώνιός φησι. καὶ δὴ πολλῶν διαφθαρέντων, ἀγανακτῆσαι τὸν Πηλέα καὶ κωλῦσαι τὸν Ἀχιλλέα ἐμβληθῆναι εἰς λέβητα. Σοφοκλῆς δὲ ἐν Ἀχιλλέως ἐρασταῖς φησὶν ὑπὸ Πηλέως λοιδορηθεῖσαν τὴν Θέτιν καταλιπεῖν αὐτόν. Στάφυλος δὲ ἐν τῷ περὶ Θετταλίας φησὶ Χείρωνα σοφὸν ὄντα καὶ ἀστρονομίας ἔμπειρον βουλόμενον τὸν Πηλέα ἔνδοξον γενέσθαι, μεταπέμψασθαι τὴν Ἄκτορος θυγατέρα τοῦ Μυρμιδόνος, καὶ λόγους διασπεῖραι ὅτι μέλλει γαμεῖν τὴν Θέτιν Πηλεὺς Διὸς διδόντος αὐτῷ. οἱ δὲ θεοὶ μετ' ὄμβρου καὶ χειμῶνος ἥξουσιν. ταῦτα σημεῖα παρατηρεῖ τὸν χρόνον ἐν ᾧ ὕδατα πολλὰ καὶ πνεύματα ἐξαίσια, καὶ δίδωσι Πηλεῖ φιλομελαν. καὶ οὕτως διεκράτησεν ἡ φήμη. Σιναμωρουμένη.] ἀνδρεία συνουσιάζουσα πρὸς μίξιν. σινάμωρος δὲ ἡ μεμωρουμένη. σίνος δὲ τὸ αἰδοῖον, ὅθεν καὶ σιλλωός. σινάμωρον οὖν τὸ πορνικόν. Κρόνιππος δὲ ὁ μέγας λῆρος κατωνίζετιν λαμβανόμενος τοῦ ἵππου.

BISETVS. Σιναμωρουμένη] τῆσδε τῆς λέξεως ἡ ἐτυμολογία τοιάδε τις εἶναι δοκεῖ. σίνος τὸ αἰδοῖον. μορῆσαι δὲ κατὰ τὸν Ἡσύχιον, τὸ μερίσαι, καὶ διελεῖν. ὅθεν σιναμωρίαν, οἱονεὶ τὸ σίνος μερίζω, καὶ διαιρῶ, τὸ τῆς γυναικὸς διαμερίζω, ὅπερ ἐν τῇ συνουσίᾳ ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ποιεῖσθαι φαίνεται. καὶ γυνὴ σιναμωρουμένη λέγεσθαι δύναται ἡ μίξεως χάριν τὸν ἄνδρα ἐρῶσα, τουτέστιν αὐτῷ μιγνυμένη. ἐξ ὧν δῆλον τὴν λέξιν διὰ τοῦ ο μᾶλλον, ἢ διὰ τοῦ ω μεγάλου γραπτέαν.

Σχόλια. Κοττάβων.] ἐν συμποσίῳ παίγνιον. ἦν δὲ τοιοῦτον. ἐτίθεσαν λεκάνην καὶ τὸ λείψανον τοῦ πόματος ἐνέβαλλον. καὶ ἦχον μέγαν ἀπετέλουν καὶ ἐν τούτοις. Ἀδύνατος γάρ] οὐ γὰρ δυνατὸς εὐλόγοις

τινὰς

νικῆσαι αὐτοὺς ἐναντίον. Ἢν ῥαφανιδωθῇ.] οὕτω γὰρ τοὺς ἁλόντας μοιχοὺς ᾐκίζοντο. ῥαφανίδας λαμβάνοντες καθίεσαν εἰς τοὺς πρωκτοὺς τούτων. καὶ παρατίλλοντες αὐτούς, τέφραν θερμὴν ἐπίπασσον βασάνους ἱκανὰς ἐργαζόμενοι. Τίνα γνώμην.] ἀντὶ τοῦ ποίαν ἕξει γνώμην μὴ εὐρύπρωκτος εἶναι. Ἢν δ᾽ εὐρύπρωκτος.] ἔκθεσις τῆς διπλῆς ἀμοιβαίας. ἧς προτίθενται στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι τέσσαρες. τὰ δὲ λοιπὰ κῶλά εἰσιν ἰαμβικὰ ιη´ δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ μὲν τι ζ´ καὶ ια´ τρίμετρα καὶ τὸ ι´ πενθημιμερές. τὸ ιι´ καὶ ιζ´ μονόμετρα. τὸ δὲ τελευταῖον ἑφθημιμερές. ἐπὶ τῷ τέλει διπλαῖ ἔξω νενεύκασι. ἡ μὲν ἐν τῇ ἀρχῇ, ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος.

Αδι. Τί δῆτ᾽ ἐρεῖς ἢν τοῦτο νικηθῇς ἐμοῦ;	IN. Quid verò dices, si ego te iam vicero?
Δι. Σιγήσομαι. τί δ᾽ ἄλλο; Αδι. φέρε δή μοι φράσον	IV. Tacebo: quid ergo? IN. age, dic mihi, quod te rogo.
Συνηγοροῦσιν ἐκ τίνων;	Vnde aduocati, aut ex quibus?
Δι. Ἐξ εὐρυπρώκτων. Αδι. πείθομαι.	IV. Ex hominibus ampli podicis,
Τί δαί; τραγῳδοῦσ᾽ ἐκ τίνων;	IN. Consentio sed vnde Tragici?
Δι. Ἐξ εὐρυπρώκτων. Αδι. εὖ λέγεις.	IV. Ex hominibus ampli podicis.
Καὶ δημαγωγοῦσ᾽ ἐκ τίνων,	IN. Rectè. Sed vnde præsides
Δι. Ἐξ εὐρυπρώκτων. Αδι. ἆρα δῆτ᾽ ἔγνωκας ὡς οὐδὲν λέγεις;	Et ciuitatis sunt duces? IV. Ex hominibus ampli podicis.
Καὶ τῶν θεατῶν ὁπότεροι πλείους σκόπει.	IN. Quàm ergo nihil dicas, viden'? Et spectatorum vtri sint plures, dispice.
Δι. Καὶ δὴ σκοπῶ. Αδι. τί δῆθ᾽ ὁρᾷς;	IV. Sanè dispicio. IN. & quid vides?
Δι. Πολὺ πλείονας νὴ τοὺς θεούς,	IV. Quamplurimos, ita me Deus
Τοὺς εὐρυπρώκτους.	Amet, ampli podicis
Καὶ τουτονὶ γοῦν οἶδ᾽ ἐγὼ κἀκεινονί.	Et hunc noui talem, atque illum, atque hunc cõptulum.
Καὶ τὸν κομήτην τουτονί.	
Αδι. Τί δῆτ᾽ ἐρεῖς;	IN. Quid nunc ais?
Δι. Ἡττώμεθ᾽ ὦ κινούμενοι,	IV. Vincor manifestè: obsecro vos,
Πρὸς τῶν θεῶν δέξασθέ μου	Cinædi, pallium meum
Θοἰμάτιον, ὡς	Accipite, vti
Ἐξαυτομολῶ πρὸς ὑμᾶς.	Hinc perfugiam citò ad vos.

Σχόλια. Ἢν τοῦτο.] λείπει ἡ εἰς. ἵνα ᾖ εἰς τοῦτο. δύο προθέσεων ἐλλείψεις. ἀντὶ τοῦ εἰς τοῦτο νικηθῇς ὑπ᾽ ἐμοῦ ὅτι οὐκ ἔστι καλὸν εὐρύπρωκτον εἶναι. Τραγῳδοῦσιν.] εἰς Φρύνιχον φασὶν αὐτὸν ἀποτείνειν τὴν τραγικὴν χορευτήν. ἐπεὶ διεβάλλετο ἐπὶ μαλακίᾳ διὰ ποικιλίαν σχημάτων. Ὦ κινούμενοι.] τοῦτο ἄδηλον πότερον ὁ κρείττων λόγος φησὶν ὁμολογῶν ἡττῆσθαι, ἢ νεανίσκος ὁ τῶν λόγων κελευστής, ὃ καὶ μᾶλλον φαίνεται ἐν τοῖς ἑξῆς ὁ κρείττων λόγος αὐτῷ συμμαχήσας παραδοθέντα μανθάνειν τῷ ἑτέρῳ.

Bisetus. Ὦ κινούμενοι] κινούμενοι δέ, τουτέστι κίναιδοι. κινεῖν γὰρ τὸ φθείρειν, καὶ τὸ βινεῖν.

Σχόλια. Θοἰμάτιον.] ἵνα ἐξ ἑτοίμου καὶ εὐχερῶς χωρήσῃ πρὸς αὐτὸν καὶ μὴ ἐμποδίζοιτο τῷ δρόμῳ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ

Σκηνὴ τετάρτη.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

ACTVS III. SCENA IV.

Socrates, Strepsiades, Phidippides, Chorvs.

Σω. Τί δῆτα; πότερα τοῦτον ἀπάγεσθαι λαβὼν	Qvid igitur? vin' tu hunc filium compellere
Βούλει τὸν υἱόν, ἢ διδάσκω σοι λέγειν.	Prehensum, an vis, vt ego doceam illum dicere?
Στ. Δίδασκε καὶ κόλαζε. καὶ μέμνησ᾽ ὅπως	ST. Doce, castiga, & vt exacuas atque instruas

Σχόλια. Τί δῆτα πότερον.] σύστημα κατὰ περικοπὴν ἀνομοιομερὲς στίχων ἰαμβικῶν τριμέτρων ἀκαταλήκτων ὀκτώ. ἐν ἐκθέσει δὲ κῶλα ἰαμβικὰ δίμετρα καταληκτικὰ ἤτοι ἑφθημιμερῆ. ἔχει δὲ τὸ δεύτερον κῶλον τὸν δεύτερον πόδα τετράβραχυν ὄντα χορεῖον. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος.

Εὖ μοι στομώσεις αὐτόν. ἐπὶ μὲν θάτερα,
Οἷαν δικιδίοις. τὴν δ' ἑτέραν αὐτοῦ γνάθον
Στόμωσον, οἵαν ἐς τὰ μείζω πράγματα.
Σω. Ἀμέλει. κομιεῖ τοῦτον σοφιστὴν δεξιόν.
Φει. Ὠχρὸν μὲν οὖν οἶμαι, καὶ κακοδαίμονα.
Χο. Χωρεῖτε νῦν. οἶμαι δὲ
Σοὶ ταῦτα μεταμελήσειν.

A Probè, memento: & alteram buccam quidem
Ad leuicula obtinenda litigia: alteram
Exacue, vt maiora obtineas negocia.
SO. Quiesce: reduces hunc impostorem probum.
PH. Imò pallidum opinor, sophistámque miserum.
CH. I nunc: credo affore illud
B Iam tempus, vbi pigebit.

Σχόλια. Στομώσεις.] ὀξύνεις ἢ εὔστομον ποιήσεις. ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν μαχαιρῶν. Ἐπὶ θάτερα.] τὸ μὲν ἕτερον μέρος τῆς γνάθου. Οἷαν δικιδίοις.] τουτέστι δυνατὴν καὶ ἔμπειρον δικῶν. ὑποκοριστικῶς δὲ τὸ δικιδίοις.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ. στίχων ις.

ADDITAMENTUM.

Βισετus. Ὁ χορὸς τὴν τοῦ θεάτρου εὔνοιαν, προσεχῆ, καὶ εὐφημίαν αἰτεῖ, ἀνθ' ὧν γενησομένους ὑπ' αὐτοῖς ὑπισχνεῖται. C

ΧΟ. Τοὺς κριτὰς ἃ κερδανοῦσιν, ἤν τι τόνδε τὸν χορὸν
Ὠφελῶσ' ἐκ τῶν δικαίων, βουλόμεσθ' ὑμῖν φράσαι.
Πρῶτα μὲν γὰρ ἢν νεοῦν βούλησθ' ἐν ὥρᾳ τοὺς ἀγρούς,
Ὕσομεν πρώτοισιν ὑμῖν, τοῖσι δ' ἄλλοις ὕστερον.
Εἶτα τὸν καρπὸν τεκούσας ἀμπέλους φυλάξομεν, D
Ὥστε μήτ' αὐχμὸν πιέζειν, μήτ' ἄγαν γ' ἐπομβρίαν.
Ἢν δ' ἀτιμάσῃ τις ἡμᾶς, θνητὸς ὤν, οὔσας θεάς,
Προσεχέτω τὸν νοῦν πρὸς ἡμῶν οἷα πείσεται κακά,
Λαμβάνων, οὔτ' οἶνον, οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν ἐκ τοῦ χωρίου.
Ἡνίκ' ἂν γὰρ αἵ τ' ἐλᾶαι βλαστάνωσ', αἵ τ' ἄμπελοι
Ἀποκεκόψονται, τοιαύταις σφενδόναις παιήσομεν.
Ἢν δὲ πλινθεύοντ' ἴδωμεν, ὕσομεν, καὶ τοῦ τέγους
Τὸν κέραμον αὐτοῦ χαλάζαις στρογγύλαις συντρίψομεν.
Κἂν γαμῇ ποτ' αὐτὸς ἢ τῶν ξυγγενῶν ἢ τῶν φίλων, F
Ὕσομεν τὴν νύκτα πᾶσαν. ὥστ' ἴσως βουλήσεται
Κἂν ἐν Αἰγύπτῳ τυχεῖν ὢν μᾶλλον, ἢ κρῖναι κακῶς.

CHORUS. Iudices quid lucri sint reportaturi, si huic Choro
Ex his, quæ sunt iusta, commodent, aggredimur dicere.
Primùm si renouare agros volueritis iusto tempore.
Nos primis vobis pluemus, postea verò cæteris.
Inde frugiparas custodiemus vites: vt neque
Siccitas æstus, neque humentes pluuiæ nimium premant.
Sin quis nos contempserit, Deas nos, ipse homuncio:
Is animaduertat, quid à nobis passurus sit mali:
Nam neque vinū accipiet, nec aliud quicquam è fundo suo.
E Quando enim oleæ germinabunt, & vites ac pampini
Amputabuntur, fundis huiusmodi quassabimus.
Sin videbimus lateres fingentem, pluemus ilicet:
Et rotunda grandine tecti comminuemus tegulas.
Tum si nuptias vel ipse, vel ex cognatis quispiam
Vel amicus celebrabit, nocte pluemus tota, vt forsitan
Malit esse in Ægypto, quàm iudicare perperàm.

Σχόλια. Τοὺς κριτὰς ἃ κερδανοῦσιν.] κἀνταῦθα παράβασίς ἐστιν. ἔχει δὲ οὐ πάντα τὰ μέρη τῆς παραβάσεως, ἀλλὰ μόνον τὸ ἐπίρρημα τῆς παραβάσεως. ἐν ᾧ ἔθος ἦν χρηστὰ συμβουλεύειν τῇ πόλει, ἢ σκώπτειν τοὺς πονηρούς. τίθεται γὰρ οὐ μόνον τελεία παράβασις, ἀλλὰ καὶ μέρη τινὰ αὐτῆς. ἔστι δὲ τὸ παρὸν ἐπίρρημα ἐκ στίχων τετραμέτρων καταληκτικῶν ις. ὧν τελευταῖος κἂν ἐν Αἰγύπτῳ τυχεῖν ὢν μᾶλλον ἢ κρῖναι κακῶς. αἰτιατικὴ δὲ ἀντὶ εὐθείας. ἀντὶ τοῦ οἱ κριταί. Ὅμηρος. μητέρα δ' εἴ τοι θυμὸς ἐφορμᾶται γαμέεσθαι, ἀντὶ τοῦ ἡ μήτηρ. Ὠφελῶσ' G ἐκ τῶν δικαίων.] συμμαχῶσι, ἤγουν καὶ συλλαμβάνωνται τε κατὰ τὸ δίκαιον. ἵνα δὲ μὴ χάριτι δοκῇ νικᾶν καὶ τὴν ψῆφον φέρειν, ἀλλὰ ταῖς ἀληθείαις, προσέθηκε τοῦτο. Τεκούσας.] χαριέντως εἶπε τεκούσας καὶ φυλάξαι ἐπὶ τῆς βλαστήσεως τῆς ἀμπέλου. δεινὸν γάρ ἐστιν εὐχερὲς τὸ αὐχμὸν πιέζειν ἀντὶ τοῦ ξηρασίαν καταπονεῖν ἀφανίζειν. Σφενδόναις.] ὅτι ἡ χάλαζα ὡς λίθος ἐστὶν ἡ μεταφορὰ ἐκ τῶν λίθων καὶ τῶν σφενδονῶν. θέλει δὲ τὴν χιόνα εἰπεῖν ὡς ἀχώρας δὲ ταμιευομένη ἐπειδὴ ἀνθούντων τῶν καρπῶν ἡ χιὼν γίνεται. Τὴν νύκτα] ὅτι ἀνάγκη ἐστὶ μετελθεῖν τὴν νύμφην. Ἐν Αἰγύπτῳ.]

στυ.] ἐπειδὴ μὴ ὕεσι δοκεῖ αὐτόθι ὡς Ηρόδοτος. ἐπεὶ οὖν θελήσει τυχεῖν ἔνθα μὴ βλαβήσεται ἐκ τῶν Νεφελῶν, ὡς πορρωτάτω τῆς ταπείσης. ἢ ὡς ἐπὶ καθαρὰν. ἐπεὶ καθαρεύεται. ἐλέγετο γὰρ λῃστεύεσθαι ἡ Αἴγυπτος. Αἰσχύλος. δεινοὶ πλέκειν τοι μηχανὰς Αἰγύπτιοι. καὶ Θεόκριτος ἐν Ἀδωνιαζούσαις. οὐδεὶς κακοεργὸς δαλεῖται τὸν ἰόντα παρέρπων Αἰγυπτιστί. καὶ αἰγυπτιάζειν τὸ πανουργεῖν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ,

Σκηνὴ πρώτη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ,

Τρίμετροι.

Βισετυς. Στρεψιάδης μεγίστῃ τῶν δανειστῶν, οἷς ἐνέσχετο, ἀνάγκῃ, συνεχεῖ ἀπαιτήσει, καὶ δειναῖς ἀπειλαῖς πιεσθεὶς πρὸς τὸν Σωκράτην ἐπανέρχεται, καὶ τὸν υἱὸν ὡς ἐμπειρότερον ἀσπάζεται, καὶ αὐτὸν τῆς διδαχῆς, καὶ γοητείας πεῖραν τινὰ ἐπιδείξας διδόντα θαυμάζει, τήν τε ἀπατητικὴν τέχνην ἐπαινεῖ, τὸν υἱὸν, καὶ αὐτὸν μακαρίζει, ὅτι τοῦτον τὸν τρόπον, ὃν ὁ παῖς ἔμαθε, πάντων τῶν πρότερον κακῶν ἀπαλλαχθήσεται.

Στ. ΠΕμπτη. τετράς. τρίτη μετὰ ταύτην δευτέρα.
Εἶθ' ἣν ἐγὼ μάλιστα πασῶν ἡμερῶν
Δέδοικα καὶ πέφρικα καὶ βδελύττομαι.
Εὐθὺς μετὰ ταύτην ἔσθ' ἔνη τε καὶ νέα.
Πᾶς γάρ τις ὄμνυσ', οἷς ὀφείλων τυγχάνω,
Θείς μοι πρυτανεῖ' ἀπολεῖν με φησὶ κἀξολεῖν.
Ἐμοῦ μέτριά τε καὶ δίκαι' αἰτουμένου.
Ω δαιμόνιε τὸ μέν τι νυνὶ μὴ λάβῃς,
Τὸ δ' ἀναβαλοῦ μοι, τὸ δ' ἄφες, οὔ φασί ποτε
Οὕτως ἀπολήψεσθ', ἀλλὰ λοιδοροῦσί με.
Ως ἄδικός εἰμι. καὶ δικάσεσθαί φασί μοι.
Νῦν οὖν δικαζέσθων. ὀλίγον γάρ μοι μέλει.
Εἴπερ μεμάθηκεν εὖ λέγειν Φειδιππίδης.
Τάχα δ' εἴσομαι, κόψας τὸ φροντιστήριον.
Παῖ, ἠμί, παῖ, παῖ.

Σχόλια. Πέμπτη.] κορωνὶς ἀρσίνοτων τῶν ὑποκειμένων. καὶ ἔκθεσις κατὰ τοὺς τετραμέτρους. ἔστι γὰρ τὰ ἑξῆς ἰαμβικὰ τρίμετρα κγ. ἐξέρχεται δὲ ὁ Στρεψιάδης ἀριθμῶν τὰς ἡμέρας. οὕτω δὲ ἠρίθμουν Ἀθηναῖοι. τὰς μὲν ἀπὸ νουμηνίας ὁμοίως ἡμῖν. λέγοντες πρώτη ἱσταμένου, δευτέρα ἱσταμένου, μέχρι τῆς δέκα. μεθ' ἣν πρώτην ἐπὶ δέκα. εἶτα δευτέραν ἐπὶ δέκα. καὶ ἑξῆς ἄχρι εἰκοστῆς. ἡ αὐτὴ δὲ καὶ εἰκάς. μεθ' ἣν ἐνδεκάτην φθίνοντος. ἢ δεκάτην. ἢ ἐνάτην, ἢ ὀγδόην ὡς ἔτυχεν ἔχων ὁ μήν. καὶ ἑξῆς ἀναλύοντες ἄχρι δευτέρας. οὕτω γὰρ Ἀθηναῖοι ἠρίθμουν οὐ προστιθέντες. ἀλλ' ἀφαιροῦντες καὶ ἀναλύοντες μέχρι τριακάδος, ἐξάλωτος ἡγεμόνου πρὸς τὸ ἕνη καὶ νέας φυλακὰς οὕτω μεσούμενα. μετὰ δὲ δευτέραν ἀπτίον εἶναι τουτέστι τὴν τελευταίαν τοῦ μηνὸς ἡμέραν. ἄλλως. πέμπτη. τετράς. οὐ προστιθέασι τὸ φθίνοντος. οὕτω γάρ φασιν Ἀθηναῖοι μετροῦντες. ἀπὸ πρώτης ἕως δευτέρας προστιθέασι τὸ ἱσταμένου. ἀπὸ τρισκαιδεκάτης ἕως ἐννεακαιδεκάτης, τὸ ἐπὶ δέκα. εἶτα ἡ μεγάλη εἰκάς. ἀπὸ εἰκοστῆς πρώτης ἕως εἰκοστῆς ἐνάτης τὸ φθίνοντος. τὴν δὲ τριακοστὴν ἕνην τε καὶ νέαν. ἐπεὶ μετέχει τοῦ τε παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου

ACTVS IIII. SCENA prima.

Strepsiades,

Senarij.

EN quinta, quarta, tertia, secunda: & quam ego
Ex omnibus diebus timeo maximè,
Planeq́ horreo & abominor, mox imminet
Vetus & noua; mensium dies tricesima:
Nam omnes, quibus ego aliquid argenti debeo,
Deposita in indicio pecunia, mihi
Minantur ac iurant, quòd funditus velint
Me perdere, & omnibus bonis euertere.
Ego quidem, quod iustum est & aequum postulo.
Ah mi vir, isthoc argentum nunc temporis
Ne à me accipias: hoc differas: & terminum
Solutionis prorogés: illud mihi
Prorsus remittas. nunquam verò, illi inquiunt,
Hoc se modo quicquam à me accepturos: neque
Consentiunt: sed multis contumelijs
Me afficiunt, quòd sim iniquus: insuper mihi
Minantur, quòd velint me in ius hinc rapere. Age
Rapiant. quid ad me? nihil equidem curo: modò
Artem benè dicendi meus iam didicerit
Phidippides. Sed mox sciam: vbi hoc pulsauero
Ludi ostium. heus puer, tibi dico, heus puer.

φαῦτος. ταῦτ' καὶ Δημητριάδας προσηγόρευσαν. τὴν οὖν εἰκοστὴν δευτέραν, ἐκάλουν ἐνάτην φθίνοντος. τὴν εἰκοστὴν τρίτην, ὀγδόην. τὴν εἰκοστὴν τετάρτην, ζ. τὴν εἰκοστὴν πέμπτην ϛ. τὴν εἰκοστὴν ἕκτην ε. τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην δ. τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην γ. τὴν εἰκοστὴν ἐνάτην β. τὴν τριακοστὴν ἕνην καὶ νέαν. ἐν ᾗ τελευταίᾳ. ἐπεὶ ἐν αὐτῇ συντελεῖται ὁ μὴν καὶ ἀρχὴν ἔχει τοῦ ἑτέρου μηνὸς καὶ σελήνης. ὥστε ἡ μὲν εἰκοστὴ ἐνάτη παρ' αὐταῖς ἐλέγετο δευτέρα, ἡ δὲ εἰκοστὴ ἑβδόμη, τετάρτη λέγεται. Ἕνη καὶ νέα] ἡ νουμηνία. οὕτω παρ' Ἀθηναίοις ἡ παρ' ἡμῖν τριακάς. ἐπεὶ συμβαίνει ἐν αὐτῇ καταλήγειν τὴν σελήνην καὶ φαίνεσθαι. τότε δὲ τοὺς μὴ ταχέως ἀποδιδόντας τοὺς τόκους ἢ τὰ δάνεια, ἀπαιτεῖν εἰς ὑπερόρους. διὸ λυπεῖσθαί φησιν ὡς ὁρῶν ἐνισταμένην ἕνην καὶ νέαν. ἡ δὲ ὅλη ἡ καλουμένη εἰκὰς φθίνοντος ἕνη καὶ νέα ἡ νουμηνία διὰ μὲν οὖν τὸ παρελθεῖν τὸν μῆνα ἕνη. διὰ δὲ τὴν ἀρχὴν, νέα. ἄλλως. ἡ καλουμένη νουμηνία διὰ τὸ τοῦ μὲν παρελθόντος μηνὸς εἶναι τέλος. ἀρχὴν δὲ τοῦ ἐπιόντος. τὰς δὲ τριάκοντα ἡμέρας τῆς σελήνης εἰς τρεῖς δεκάδας Ἀθηναῖοι διαιροῦσι. καὶ τὴν μὲν πρώτην ὡς ἡμεῖς ἀπαριθμοῦνται. τὴν δὲ δευτέραν οὕτως. πρώτη ἐπὶ δέκα. δευτέρα ἐπὶ δέκα. ἄχρι τῆς θ. τὴν γὰρ εἰκάδα οὕτω καλοῦσι. τὴν δὲ εἰκάδα πρώτην, ὑστέραν δεκάδα καὶ τὴν μετ' ταύτην θ φθίνοντος. ἕως β φθίνοντος, ἣν ἔτι καλοῦσι. τὴν δὲ τριακάδα ἕνην τε καὶ νέαν φασί. Θεῖς μοι πρυτανεῖα] τὰς γὰρ δικάδας τῆς χρέους καταβάλλοντες τοῖς πρυτανεῦσιν εἰσῆγον τοὺς χρεωστοῦντας. πρυτανεῖα δὲ τὰ νῦν καλούμενα παρὰ Ῥωμαίοις σπόρτουλα. μέμνηται τῆς λέξεως καὶ Ἰσοκράτης ἐν τῷ πρὸς Καλλίμαχον παραγραφῇ. ἐστὶ δὲ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἀττικοῖς τὰ πρυτανεῖα. ἦν δὲ ἀργύριόν τι, ὅπερ κατετίθεσαν οἱ δικαζόμενοι ἀμφότεροι, ὅ τε φεύγων καὶ ὁ διώκων. ἄλλως. δίκας. ἐκ ταγάς. αὐτὰ γὰρ εἰς τὸ πρυτανεῖον συνήγοντο. τὸ δὲ ἦν δημόσιόν τι θησαυροφυλάκιον. Ὀλίγον γ' ἄρ μοι μέλει.] ἀντὶ τοῦ οὐδὲ ὀλίγον φροντίζω λοιπὸν τῶν δανειστῶν, διὰ τὸ μεμαθηκέναι δηλαδὴ τὸν υἱὸν τὸν ἥττω λόγον, ᾧ περιγένηται τῶν δίκαια λεγόντων.

Biset. Τὸ φροντιστήριον] ἀντὶ τοῦ φροντιστήριον θύραν. Ἠμί] φημί, λέγω. τοῦ προσφωνητικοῦ ἀντὶ μέσου. ἀλλαχοῦ δὲ ἐμφάσεως ἕνεκα παραλαμβάνεται.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ
Σκηνὴ δευτέρα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Σω. Στρεψιάδην ἀσπάζομαι.
Στ. Κἄγωγέ σ', ἀλλὰ τουτονὶ πρῶτον λαβέ.
Χρὴ γὰρ ἐπιθαυμάζειν τι τὸν διδάσκαλον.
Καί μοι τὸν υἱὸν εἰ μεμάθηκε τὸν λόγον
Ἐκεῖνον, εἴφ', ὃν ἀρτίως εἰσήγαγες.
Σω. Μεμάθηκεν. Στρ. εὖ γ' ὦ παμβασίλει' Ἀπαιόλη.
Σω. Ὥστ' ἀποφύγοις ἂν ἣν τιν' ἂν βούλῃ δίκην.
Στρ. Κεἰ μάρτυρες παρῆσαν ὅτ' ἐδανειζόμην;
Σω. Πολλῷ γε μᾶλλον κἂν παρῶσι χίλιοι.
Στρ. Βοάσομαί τἄρα τὰν ὑπέρτονον
Βοάν. ἰὼ κλάετ' ὦ 'βολοστάται,
Αὐτοί τε καὶ τἀρχαῖα, καὶ τόκοι τόκων,
Οὐδὲν γὰρ ἄν με φλαῦρον ἐργάσαισθ' ἔτι.
Οἷος ἐμοὶ τρέφεται
Τοῖσδ' ἐνὶ δώμασι παῖς.

ACTVS IV. SCENA II.

SOCRATES, STREPSIADES.

IVbeo Strepsiadem saluere. ST. & ego Socratem.
Age, hunc tu primum cape farina culeum:
Nam venerari me sic magistrum condecet.
Sed, dic quaeso iam mihi de filio meo,
An sermonem illum à te introductum didicerit.
SO. Didicit vtique. ST. Euge: ô fraudem, reginam omnium.
SO. Effugere nunc poteris, quamcunque dicam velis.
ST. Etiam cùm testes affuerint mihi, fœnori
Argentum accipienti? SO. imò si mille fuerint.
ST. Exclamabo ergo altissimè.
Iô, Iô, vae vobis nummularii:
Pereatis & vos, & vestra tabularia,
Et vsura vsurarum. Nam nullo amplius
Me vos affeceritis malo.
O mihi, quanta domo
Hac alitur soboles?

Σχόλια. Πρῶτον λαβέ.] θύλακον ἀλφίτων δίδωσιν αὐτῷ. καὶ γὰρ ἄνω εἶπεν διαλφιτώσας συγκυκλωτὴν κάρδοπον. Ἐπιθαυμάζειν.] θαυμαστῶς τιμᾶν καὶ δεξιοῦσθαι.

Bisetus. Εἴφ' ὅν.] ἀντὶ τοῦ ἐκεῖνον εἰπὲ, εἰς ὃν ἀρτίως εἰσήγαγες τὸν υἱόν μου. ἢ, ὃν σὺ ἀρτίως εἰσήγαγες, καὶ ἐδίδαξας.

Σχόλια. Ἀρτίως.] διαφέρει τὸ ἄρτι τοῦ ἀρτίως παρὰ Ἀττικοῖς. ἄρτι μὲν γὰρ ἀντὶ τοῦ νῦν. ἀρτίως δὲ πρὸ ὀλίγου. Ἀπαιόλη.] τὴν ἀπάτην ὡς μεγάλης δαίμονος σωματοποιήσας αὐτὴν παρὰ τὸ ἀπαιολᾶν καὶ κινεῖν καὶ στρέφειν. ἢ τινὰ τοιαύτην ὡς ἂν εἴποι τις ὦ ἀδικία. Ἀριστοφάνης δὲ ἐξευρεῖσθαί φησι τὴν ἐσχάτην ἀπαιολήν. τὸ δὲ ὥστε πρὸς τὸ μεμάθηκε. τὸ γὰρ ὦ παμβασίλεια, διὰ μέσου. Βοάσομαί τἄρα.] ἀπλῆ εἴσθεσις εἰς μέλος ἀμοιβαῖον, τῶν ὑποκειμένων εἰκοσάκωλος. τὸ μὲν πρῶτον, ἐξ ἰαμβικῆς βάσεως, τῶν ἄρα δύο βραχειῶν ἀντὶ μιᾶς μακρᾶς λογιζομένων. καὶ τροχαϊκοῦ πενθημιμεροῦς. τὸ δεύτερον ἐξ ἰαμβικῆς βάσεως καὶ τροχαϊκοῦ ἑφθημιμεροῦς, τὰ δὲ ἑξῆς δύο ἰαμβικὰ τρίμετρα ἀκατάληκτα, μεθ' ἃ δακτυλικὰ πενθημιμερῆ τρία. τὸ ὄγδοον ἐξ ἰωνικοῦ ἀπὸ μείζονος καὶ χοριάμβου δίμετρον. τὸ ἔνατον ἐξ ἐπιτρίτων τρίτου δίμετρον

τρον ὑπερκατάληκτον. τὸ δέκατον ἐκ διτροχαίου ἀντισπαστικοῦ εἴτε ἐπιτρίτου τετάρτου καὶ διιάμβου. τὰ ἑξῆς δύο χοριαμβικὰ δίμετρα βραχυκατάληκτα. τὸ τεσσαρεσκαιδέκατον ἐκ χοριάμβου καὶ σπονδείου. τὸ ιε, αὐτὸ σχεδὸν ταυτοποδία. τὸ ι, ἐκ παίωνος τετάρτου καὶ ἰάμβου. τὸ ις, ἀντισπαστικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ιζ, δακτυλικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ιη, ὅμοιον τῷ ις. τὰ ἑξῆς δῆλα, ζητητέον δὲ ἐπεὶ πάντων ἀκριβέστερον. ἄλλως: παρὰ τὰ ἐκ Πηλέως Εὐριπίδου. ἐπιφέρει γὰρ ἐν τούτοις καὶ ἐν δήμοις. καὶ Φρύνιχος Σατύροις. Βοάσομαι γὰρ ἄρα τὰν ὑπέρτονον βοάν. χορικῇ δὲ πλοκῇ εἴρηται καὶ διαλέκτῳ Δωρίδι. ὑπέρτονον δὲ, μεγάλην ὑπεροχήν φησι δεῖν τὸν ὁ παῖς ἐκσεσῶσθαι, μέγιστον ὑπὸ χαρᾶς ἐκβοήσομαι.

BISETUS. ὀβολοστάται] Ὀβολοστατεῖν, τὸ δανείζειν. Λυσίας, οὐδ' ἂν οἱ πολλοὶ ἐλάττονα τόκον λογίζοιντο, ἢ ὅσον αὐτοὶ ὀβολοστατοῦντες τοὺς ἄλλους πράττουσι. ἔλεγον δὲ τοὺς ὀβολοστάτας, τοὺς δανειστὰς ὡς Ὑπερίδης καὶ ἡ κωμῳδία. Σ. Τἀρχαῖα] τὰ δὲ χρεῶν κεφάλαια καὶ οὕτως ἐν τῷ χαλκωτικῷ ἐν. Ἀρχεῖα γὰρ διὰ τοῦ ι δίφθογγου, τὰ χαρτοφυλάκια, ἔνθα οἱ δημόσιοι χάρται ἀπόκεινται.

Ἀμφήκει γλώττῃ	*Perplexa lingua*
Λάμπων. πρόβολος ἐμός.	*Fulgens: columen meum,*
Σωτὴρ δόμοις. ἐχθροῖς ἀνιαρός.	*Custos domus, atrox inimicis,*
Λυσανίας πατρῴων μεγάλων κακῶν.	*Qui grauibus curis eripuit patrem,*
Ὃν κάλεσον τρέχων,	*Tu propere euoca*
Ἔνδοθεν ὡς ἐμέ.	*E domo ad os patris.*
Ὦ τέκνον, ὦ παῖ παῖ.	*O gnate mi: ô fili.*
Ἔξελθ' οἴκων.	*Exi tecto, an-*
Ἄιε σοῦ πατρός.	*diique patrem tuum.*
Σω. Ὅδ' ἐκεῖνος ἀνήρ.	SO. *Et hic ille vir est.*
Στ. Ὦ φίλος, ὦ φίλος.	ST. *O Soboles mea.*
Σω. Ἄπιθι σὺ λαβών.	SO. *Abi, & accipe eum.*

Σχόλια. Ἀμφήκει γλώττῃ.] ὡς ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς ἀμφήκους. ἀκόλουθον δὲ τὸ εὖ μοι στομώσεις αὐτὸν, ἐπὶ μὲν θάτερα οἷαν δικιδίοις.

BISETUS. Πρόβολος ἐμός.] ἤγουν ἐμοῦ προβαλλόμενος. προστάτης. τεῖχος. ἀσφάλεια. Σωτὴρ δόμοις] ὡς αὐτὸς ὁ Στρεψιάδης μέγα τὸ παῖς. γὰρ ὡς Εὐριπίδης λέγει ἐν Ἰφιγενείᾳ ἐν Ταύροις,

Στῦλοι γὰρ οἴκων εἰσὶ παῖδες ἄρσενες.

ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον

Θ Θόροι γὰρ οἴκων εἰσὶ παῖδες ἄρσενες.

Σχόλια. Λυσανίας.] λύων τὰς τοῦ πατρὸς ἀνίας. ἐκτεταμένως δὲ προσενεγκτέον τὴν πρώτην καὶ τὴν τρίτην συλλαβήν. πρὸς δὲ τὴν ὀνοματοποιΐαν τῆς Σοφοκλέα μυκτηρίζει λέγοντα. Ζεῦ ἄνετος ἄγεστο Νικόμαχον. καὶ Παυσανίαν. καὶ Ἀτρείδαν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ, Σκηνὴ τρίτη.

ACTVS IIII. SCENA tertia.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ.

STREPSIADES, PHIDIPPIDES.

Στ. Ἰὼ. ἰὼ τέκνον.	*Io, iô, fili.*
Ἰοῦ. ἰοῦ.	*Iu, iu*
Ὡς ἥδομαί σου πρῶτα τὴν χροιὰν ἰδών.	*Vt lator, cùm primum colorem hunc intuor*
Νῦν μέν γ' ἰδεῖν εἶ πρῶτον ἐξαρνητικὸς	*Tuum. nam mihi videris ad negandum ita,*
Κἀντιλογικὸς, καὶ τοῦτο τοὐπιχώριον	*Et contradicendum instructus: & in te palàm*
Ἀτεχνῶς ἐπανθεῖ. τὸ, τί λέγεις σύ, καὶ δοκεῖν	*Illud populare verbum effulget: quid tu ais?*
	Quid est? vt alicui videare pati iniuriam,
Ἀδικοῦντ' ἀδικεῖσθαι, καὶ κακουργοῦντ' οἶδ' ὅτι.	*Quam tu infers alteri: & damnum accipere aut malum.*
Ἐπὶ τοῦ προσώπου τ' ἐστὶν Ἀττικὸν βλέπος.	*Quod tu das alteri: planè hoc scio, quòd probè*
	Possis: nam ipso è vultu aspectus micat Atticus.

Σχόλια. Χροιάν.] ὡς ἐκ τῆς ἀσκήσεως ὠχριάσαντος. οἱ Ἀττικοὶ δὲ παροξύνουσι τὴν χροιάν. ἰδεῖν εἶ.] λείπει ὡς, ἵν' ᾖ ὡς τὸ ἰδεῖν. ἐξαρνητικὸς δὲ, ἀρνούμενος. Ἀτεχνῶς.] ἄγαν ἀκριβῶς. ἐπανθεῖ δὲ, πλεονάζει, ἀκμάζει. Τί λέγεις σύ.] τὴν ἀπὸ τὴν συνήθειαν καὶ ἀνὰ χώραν ἐξαίρετα. εἰώθασι γὰρ ἐν τῷ

ἀντὶ τοῦ διὰ λέξεως λέγειν, τί λέγεις σύ. ὅτι γὰρ τοὺς ἐναντίους καταπλῆξαι βουλόμεθα, τῇ τοιαύτῃ φωνῇ χρώμεθα, εἴ τι αἰσχρὸν ... Ἀθηναίοις ἀνθρώποις ἔλεγον τί λέγεις σύ. Βλέπος.] ἀντὶ τοῦ πάντως ὃν τὸ βλέμμα. τὸ δὲ ... πρὸς τὸν ... τῆς λέξεως. τοὺς μὲν γὰρ Ἀθηναίους ... τοὺς δὲ Ἀθηναίους ... καὶ τοὺς ... λέγειν.

Νῦν οὖν ὅπως σώσῃς μ', ἐπεὶ κἀπώλεσας.
Φειδιππ. Φοβεῖ δὲ δὴ τί; Στρ. τὴν ἕνην τε καὶ νέαν.
Φειδιππ. Ἕνη γάρ ἐστι καὶ νέα τις ἡμέρα;
Στρεψ. Εἰς ἥν γε θήσειν τὰ πρυτανεῖά φασί μοι.
Φειδιππ. Ἀπολοῦνται ἄρ' αὔθ' οἱ θέντες, οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπως
Μί' ἡμέρα γένοιτ' ἂν ἡμέραι δύο.
Στρεψ. Οὐκ ἂν γένοιτο; Φειδιππ. πῶς γάρ, εἰ μή περ γ' ἅμα
Αὑτὴ γένοιτο γραῦς τε καὶ νέα γυνή;
Στρεψ. Καὶ μὴν νενόμισταί γ'. Φειδιππ. οὐ γάρ, οἶμαι, τὸν νόμον
Ἴσασιν ὀρθῶς, ὅ, τι νοεῖ; Στρεψ. νοεῖ δὲ τί;
Φειδιππ. Ὁ Σόλων ὁ παλαιὸς, ἦν φιλόδημος τὴν φύσιν.
Στρεψ. Τουτὶ μὲν οὐδέπω πρὸς ἕνην τε καὶ νέαν.
Φειδιππ. Ἐκεῖνος οὖν, τὴν κλῆσιν εἰς δύ' ἡμέρας
Ἔθηκεν, εἴς γε τὴν ἕνην τε καὶ νέαν.
Ἵν' αἱ θέσεις γίγνοιντο τῇ νουμηνίᾳ.
Στρεψ. Ἵνα δὴ τί τὴν ἕνην προσέθηκεν; Φειδιππ. ἵν', ὦ μέλε
Παρόντες οἱ φεύγοντες ἡμέρᾳ μιᾷ
Πρότερον, ἀπαλλάττοινθ' ἑκόντες. εἰ δὲ μή,

Nunc ergo vt me, quem perdideras, serues, vide.
PH. *Quid tu ergo times pater?* ST. *diem veterem & nouam*
PH. *Quid? quasi verò vna dies vetus sit & noua?*
ST. *Certè hac se deposituros in foro, mihi*
Minantur fœneratores pecuniam.
PH. *Peribunt, si deponent: neque enim illud potest*
Fieri, vna dies vt sit biduum. ST. *quid? non potest?*
PH. *Quomodo? Nisi fortè vna mulier simul fiet*
Anus & iuuenis. ST. *at lege sic cautum est.* PH. *at hi,*
Quid lex velit, non rectè intelligunt. ST. *cedò,*
Quid ergo vult? PH. *Solon ille antiquus, fuit*
Naturâ amans populi. ST. *hoc nihil ad veterem & nouam.*
PH. *Atqui is citationem posuit in duos*
Dies: in veterem scilicet & nouam diem:
Vt depositiones primo fierent die:
Calendis nimirum mensis cuiuslibet.
ST. *Cur autem veterem apposuit?* PH. *ideo, fatue homo,*
Vt postulati prius vno die in forum,
Cum apparuissent, vltrò abirent: sin minus,

Σχόλια. Ἕνη γάρ ἐστι.] ἀντιλέγει τῷ ὁμολογουμένῳ, ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμέρα μία ἕνη καὶ νέα, ἀλλὰ δύο. ὅτι οὐ δυνατὸν τὰς δύο ἡμέρας μίαν γενέσθαι. καὶ δεικνύουσιν ὅτι οὐ τῆς μιᾶς ἡμέρας ἐστὶ τὰ ὀνόματα. ἀλλὰ τὸ μὲν τῆς λ ἕνη. τὸ δὲ τῆς νουμηνίας ἡ νέα. ἄλλως. παίζει ἐντεῦθεν ἐρωτῶν. ἕνη γάρ ἐστι καὶ νέα τις ἡμέρα, ὥσπερ καὶ εἰς τὸ ἀλεκτρύαινα καὶ ἀλεκτρυών. ἡ αὐτὴ γάρ ἐστιν ἕνη καὶ νέα. ἡ γὰρ τοῦ μηνὸς πρώτη ἀρχή τισι τῶν ἀπολειπτῶν καὶ νέα. ἐκ ταύτης γὰρ τὰ τῆς σελήνης χωρεῖ πρὸς αὔξησιν. Πλούταρχος περὶ τοῦ μὴ δεῖν δανείζεσθαι. τὴν δὲ ... ἡ καλὴ Αὐλὶς ἢ Τένεδος ἀντικοσμήσει τοῖς κεραμέοις καθαρωτέροις οὖσι τῶν ἀργυρῶν. ... τόκου βαρὺ καὶ δυσχερὲς ... καθ' ἡμέραν ἀπορρυπαίνοντος τὴν πολυτέλειαν. οὐδὲ ἀναμνήσει τῶν καλανδῶν καὶ τῆς νουμηνίας, ἣν ἱερωτάτην ἡμερῶν οὖσαν ἀποφράδα ποιοῦσιν. οἱ δανεισταὶ καὶ ... Ἀπολοῦντ' ἄρ'.] ... ἅπερ ἀναλαβοῦσι. ... ὅτι οὐ δύναται εἶναί τις ἡμέρα ἡ αὐτὴ ἕνη καὶ νέα. Γραῦς τε καὶ νέα.] διὰ τοῦτο τὸ ... γυναικὸς ἔθηκε, διὰ τὸ τὴν ἕνην ἀρχαίαν καὶ παλαιὰν καὶ ὥσπερ ... τοῦ ... μηνὸς ... τὴν τριακοστὴν πρώτην. ἀφ' ἧς ὁ μὴν ἄρχεται. Ὁ Σόλων ὁ παλαιός.] ἀρχὴ αὕτη τῆς τοῦ νόμου διηγήσεως. ... οἱ τὰ μὲν ὀνόματα τῶν νομοθετῶν ἴσασιν. οὐ μέντοι τοὺς νόμους. Τουτὶ μέν.] ... ὁ Στρεψιάδης ἀκοῦσαι πάντα τὸν λόγον ... τὸ φησὶ τὸ οὐδέν ἐστι τοῦτο πρὸς τὴν ἕνην τε καὶ νέαν. Τὴν κλῆσιν.] τὴν ἐν τοῖς δικαστηρίοις ... ἣν καλοῦνται γὰρ εἰς τὰ δικαστήρια. Εἰς δύ' ἡμέρας.] ... λέγει ὅτι οὐκ ἔστι μία ἡμέρα ἕνη καὶ νέα. ἀλλ' ὅτι δύο. ἕνη μὲν ἡ λ. νέα δὲ ἡ νουμηνία. τὰς οὖν θέσεις τῶν δικῶν τῇ λ φασὶ γενέσθαι ὅπως ὁ κληθεὶς εἰς τὴν δίκην, ἔχῃ τὴν τριακοστὴν ὅλην εἰς τὸ σκέψασθαι περὶ αὐτοῦ καὶ μὴ ἀποτομίᾳ ζημιωθῇ. ὥστε καλεῖσθαι καὶ τὰ πρυτανεῖα θεῖναι ἐν τῇ δ ἡμ. οὐ χεῖρον δὲ καὶ τὰ παρὰ Πλουτάρχῳ περὶ Σόλωνος παραθέσθαι. συνιδὼν γάρ φησι τοῦ μηνὸς τὴν ἀνωμαλίαν καὶ τὴν κίνησιν τῆς σελήνης οὔτε δυομένῳ τῷ ἡλίῳ πάντως οὔτε ἀνίσχοντι συμφερομένην, ἀλλὰ πολλάκις τῆς αὐτῆς ἡμέρας καὶ καταλαμβάνουσαν καὶ παρερχομένην τὸν ἥλιον. αὐτὴν μὲν ἔταξε ταύτην ἕνην καὶ νέαν καλεῖσθαι. τὸ μὲν πρὸ συνόδου μέρος αὐτῆς, τῷ παυομένῳ μηνί, τὸ δὲ λοιπὸν ἤδη τῷ ἀρχομένῳ προσήκειν ἡγούμενος πρῶτος ὡς ἔοικεν ὀρθῶς ἀκούσας Ὁμήρου λέγοντος. τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ' ἱσταμένοιο. τὴν δ' ἐφεξῆς ἡμέραν νουμηνίαν ἐκάλεσεν. τὰς ἀπ' εἰκάδος οὐ προστιθεὶς ἀλλ' ἀφαιρῶν καὶ ἀναλύων ὥσπερ τὰ φῶτα τῆς σελήνης ἑώρα μέχρι τριακάδος ἠρίθμησεν. Ἵν' αἱ θέσεις.] αἱ δίκαι καὶ αἱ ... τῶν πρυτανείων. ὥσπερ μισθὸς ἦν τῆς εἰσαγωγῆς τῆς δίκης. ἄλλως. θέσεις τὰ δικαστήρια.

κασήεια. διὰ τὸ τοὺς δικαζομένους δραχμὴν τῷ δημοσίῳ διδόναι. Ἵν' ὡς μάλιστα] φησὶ παρόντες οἱ ἐναγόμενοι ἐν συνόδῳ ἑαυτοῖς ἀδικοῦσι καὶ ὀφείλουσι, τοῦ δικάζεσθαι ἀπαλλάττοιντο, διαλυσάμενοι πρὸς τοὺς δανειστάς, διὰ τὰς τῶν τόκων ἀποδόσεις. εἰ δὲ μὴ οἰκεία ἀπὸ δοίη γνώμη, ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου λυποῖντο. εἰς σκέψιν ἐνῶ αὐτοῖς φησιν ἐδίδοτο ἡ τριακοστή. ἄλλως. ἵνα πρὸ μιᾶς ἡμέρας προστάντες οἱ κατηγορούμενοι διαλυθῶσιν. εἰ δὲ μὴ, τῇ νεομηνίᾳ δικάζοιντο. εἰς σκέψιν οὖν αὐτοῖς ἡ τριακοστὴ συνεχωρεῖτο, ἵνα παρόντες τῇ κλήσει συνιδοιεν τὰς ἡμέρας ἐν αἷς μετὰ τῶν ἐχθρῶν δικάζοιντο.

Ἕωθεν ὑπανιῷντο τῇ νουμηνίᾳ.	*Ii statim ab aurora diei posteri,*
Στρεψ. Πῶς οὐ δέχονται δῆτα τῇ νουμηνίᾳ	*Calendis ipsis vexarentur postmodum.*
Ἀρχαὶ τὰ πρυτανεῖ', ἀλλ' ἕνῃ τε καὶ νέᾳ;	ST. *Cur ergo magistratus non capiunt Sportulam*
	Calendis, sed die vetere & noua?
Φειδ. Ὅπερ οἱ προτένθαι γὰρ δοκοῦσί μοι παθεῖν,	*Cur vno praeuertunt die?* PH. *certè illi idem*
Ἵν' ὡς τάχιστα τὰ πρυτανεῖ' ὑφελοίατο.	*Faciunt quod pragustatores facere solent:*
Διὰ τοῦτο προὐτένθευσαν ἡμέρᾳ μιᾷ.	*Nam vt sportulas praeripiant quàm celerrimè,*
	Iccirco nummos pragustant vno die.
Στρ. Εὖ γ' ὦ κακοδαίμονες, τί κάθησθ' ἀβέλτεροι,	ST. *O vos miseri, quid stolidi desidetis hic?*
Ἡμέτερα κέρδη τῶν σοφῶν, ὄντες λίθοι,	*Nos nostram rem facimus, qui rectè sapimus: at*
Ἀριθμός, πρόβατ' ἄλλως, ἀμφορῆς νενασμένοι.	*Vos estis caudices, lapides, numerus, ouis.*
	Vos amphorae vino expletae. Quare mihi
Ὥστ' εἰς ἐμαυτὸν καὶ τὸν υἱὸν τουτονί,	*Ob res secundas accinendum carmen est,*
Ἐπ' εὐτυχίαισιν ᾀστέον μοὐγκώμιον.	*Quo & filium & meas fortunas praedicem.*
Μάκαρ ὦ Στρεψίαδες,	*Bene habes Strepsiades:*
Αὐτός τ' ἔφυς ὡς σοφός;	*Namque vt sapiens vir es?*
Χ' οἷον τὸν υἱὸν ἐκτρέφεις;	*Et qualem habes hunc filium?*
Φήσουσι δή μ' οἱ φίλοι,	*Dicent amici mihi,*
Χ' οἱ δημόται ζηλοῦντες.	*Et aemulantes ciues:*
Ἡνίκ' ἂν σὺ νικᾷς λέγων τὰς δίκας.	*Quando tu peroraueris in foro.*
Ἀλλ' εἰσαγαγών σε βούλομαι	*Sed iam introductum te volo*
Πρῶτον ἑστιᾶσαι.	*Recreare mensa.*

Σχόλια. Ὑπανιῷντο.] ἀντὶ τοῦ μετὰ βίας ἀπαιτοῖντο. ἔθος γὰρ ἦν καταβάλλειν τῇ νουμηνίᾳ. Ἕνῃ τε καὶ νέᾳ.] ἀποδεικτικὸς ὁ τόπος, ὅτι ἕνη καὶ νέα λέγεται ἡ τριακάς. ἀντιδιέσταλκε γὰρ πρὸς νουμηνίαν. ἀρχαὶ δὲ οἱ ἄρχοντες. πρυτανεῖα δὲ τὰ διδόμενα ἀπὸ τῶν δικαζομένων τῷ δημοσίῳ ἀργύρια. Ὅπερ οἱ προτένθαι.] οὐκέτι γὰρ δίδοται αὐτοῖς ἡ σκέψις ἡ πρὸ μιᾶς. ἀλλ' εὐθὺς ἐπὶ τὸ καταβάλλειν ὁρμῶσιν. εἰκὸς γὰρ αὐτοὺς ἀποκνισομένους τῇ ἐνδεσίμῳ τριακοστῇ, καταβάλλειν χωρὶς δίκης τὸ χρέος, καὶ μηκέτι τούτους λαμβάνειν τὰ πρυτανεῖα. διὰ τοῦτο τοίνυν προέλαβον τὴν προθεσμίαν ἀπὸ τοῦ ἐπιθυμητικῶς ἔχειν ὑπὸ τοῦ κερδαίνειν ἡττώμενοι. προτένθαι δὲ οἱ προλαμβάνοντες καὶ προεσθίοντες τὰ ὄψα πρὶν εἰς ἀγορὰν κομισθῆναι, καὶ μεταπιπράσκοντες πλείονος, οἳ νῦν μεταβόλοι καλούμενοι, ἢ λίχνοι, ἢ ἀκρατεῖς. Ὑφελοίατο] λάβωσιν. οὐκέτι γὰρ δίδοται αὐτοῖς ἡ σκέψις ἡ πρὸ μιᾶς, ἀλλ' εὐθὺς ἐπὶ τὸ καταλαβεῖν ὁρμῶσι. Προὐτένθευσαν.] προελιμβεύσαντο, προελιχνεύσαντο. προὐθέσμευσαν ἡμέραν μίαν. προέλαβον τὴν προθεσμίαν ὑπὸ τοῦ ἐπιθυμητικῶς ἔχειν τοῦ κέρδους.

BISETVS. Εὖ γ' ὦ κακοδαίμονες.] ταῦτα περὶ τῶν δανειστῶν ἀκουστέον, οὓς καὶ μὴ παρόντας ὁ Στρεψιάδης ἀγαλλόμενος καὶ τῇ τοῦ υἱοῦ σοφιστικῇ τέχνῃ πεποιθὼς ἐγκωμιαστικῶς οὕτω προσφωνεῖ. εὖ γε, καλῶς, ὁσίως. λέγεται καὶ ἐπὶ εἰρωνείας πολλάκις. Σ. Τί κάθησθ' ἀβέλτεροι] ἄδηλον εἰ ὁ Στρεψιάδης πρὸς αὐτοὺς τοὺς δανειστάς, ἢ πρὸς τοὺς θεατὰς ἐπιστραφείς, ὡς παρὰ τῷ Σουίδᾳ γέγραπται, ταῦτα ἐπιφέρει.

Σχόλια. Ἀβέλτεροι.] ἀνόητοι. βέλτερος γὰρ ὁ φρόνιμος. ἢ ἀπαίδευτοι. πρὸς δὲ τοὺς δανειστὰς ποιεῖται τὸν λόγον. διὰ γὰρ τοῦ μωροῦ δοκιμάζεται ὁ φρόνιμος.

BISETVS. Ἡμέτερα κέρδη τῶν σοφῶν] ταῦτα διὰ παρενθέσεως γεγράφθαι δοκεῖ. ἄδηλον δὲ, ὡς προείρηται, πρὸς τίνας λέγεται. εἰ μὲν γὰρ πρὸς τοὺς δανειστάς, ὁ Στρεψιάδης αὐτὸν, καὶ τὸν Φειδιππίδην σοφοὺς εἶναι νομίζων, ὡς εἰκός ἐστι τοὺς τοῦ Σωκράτους μαθητάς, τοὺς δανειστὰς ὡς ἀμαθεῖς, καὶ ἀπαιδεύτους, καὶ ῥᾳδίως διὰ τοῦτο παραλογίζεσθαι, καὶ ἀπατᾶσθαι δυναμένους εὐτελίζει, καὶ φλαυρίζει. εἰ δὲ πρὸς τοὺς θεατάς, ὃ καὶ πιθανώτερον, διὰ τοῦ ῥήματος κάθησθε. τούτους ὡς ἀργούς, καὶ ἀργίας ἐραστὰς χαριέντως σκώπτει. ἡμέτερα δὲ κέρδη τῶν σοφῶν, ἤγουν ἡμῶν, οἱ σοφοὶ τυγχάνομεν ὄντες. Ὄντες λίθοι] τουτέστιν ἠλίθιοι. ἀναίσθητοι. μεταφορικῶς. Ἀριθμός] παροιμιακῶς. ὅμοιον τούτῳ τὸ,

—ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης.

Πρόβατα] στικτέον οὕτως. ὄντες λίθοι, ἀριθμός, πρόβατα. Ἄλλως ἀμφορῆς νενασμένοι] Σουίδας. κέραμοι ματαίως σεσωρευμένοι. ἄλλως. κατὰ τὸν Εὐστάθιον, τὸ μάτην, καὶ μὴ κατὰ γνώμην συμβάντα, ἄλλως ἀναβεβηκέναι λέγεται. ὑπακουομένων τῶν, ἢ ὥς πλαστίζεταί τις. Νάσαι, τὸ σωρεῦσαι. Εὐστάθιος. νῆσαι, καὶ νήσασθαι τὸ σωρεῦσαι, καὶ φορτίσαι. ἀπὸ τοῦ νηέω, ῶ. θέματος, ὃ καὶ νῦν κοινότερον λέγεται. καὶ ἔνθεν, παρὰ τὸ νῶ, τὸ σωρεύω, ὅ-

θεν τὸ ἰέτασμαι, καὶ οἴτασμαι κατὰ τροπὴν τοῦ η εἰς α. ἀλλὰ βέλτιον ἴσως εἰ τὸ νενασμένοι λαμβάνοιτο ἀντὶ τοῦ πεπληρωμένοι, ὥσπερ ἐν τῇ Ἐκκλησιαζούσαις αἱ τράπεζαι ἐπινενασμέναι ἁπάντων ἀγαθῶν λέγονται, τουτέστι πεπληρωμέναι. ἐν σελίδι 504. καὶ ταῦτα, ἀμφορῆς ἄλλως νενασμένοι, παροιμιακῶς δ᾽ ὡς μάταιοι λέγονται. πρὸς ἀνθρώπων, οὓς ἀχρήστους νομίζομεν, καὶ παρ᾽ οὐδὲν ἡγούμεθα.

Σχόλια. Μάκαρ Στρεψίαδες.] Στρεψιάδη μὲν ἡ κλητική. ἀλλ᾽ ἵνα παίξῃ εἰς τὸ ὄνομα διέστρεψε τὴν κλητικὴν καὶ ὡς ἀρχαϊκὸς ἐποίησεν. ἔκθεσις δὲ τῆς διπλῆς περιοδικῆς, εἰς μέλος μονοστροφικὸν τῆς ὑποκειμένου ὀκτάκωλος. ὧν τὸ πρῶτον, ἰωνικὸν ἀπ᾽ ἐλάσσονος δίμετρον καταληκτικόν. οἱ δὲ βούλει ἀναπαιστικὸν πενθημιμερές. τὸ δεύτερον ἰωνικὸν ἀπὸ μείζονος ἐφθημιμερὲς ἀντὶ ἰωνικοῦ ἔχον ἐπίτριτον. τὸ τρίτον ἰαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ τέταρτον ὅμοιον τῷ δευτέρῳ. τινὲς δὲ ταῦτα τὰ τρία ἀπὸ ἰαμβικῆς βάσεως καὶ τροχαϊκῆς καταληκτικῆς. τὸ πέμπτον ἰαμβικὸν ἐφθημιμερές, τὸ ϛ ἰωνικὸν τρίμετρον καταληκτικὸν ἐκ διτροχαίου καὶ ἐπιτρίτου καὶ κρητικοῦ. εἰ δὲ βούλει τροχαϊκὸν τρίμετρον καταληκτικὸν ἰάμβου κατὰ τὴν τετάρτην χώραν, ὡς ἐπὶ τῆς πρώτης βάσεως τεθειμένου. ἢ τὸ μὲν πέμπτον ἰωνικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ δὲ ϛ τὸ ἐξ ἰαμβικοῦ πενθημιμεροῦς, καὶ δοχμίου συζυγίας συνῆψε τῇ λέξει καὶ ἑτέραν διαίρεσιν τὴν εἰς ἰαμβικὴν τρίμετρον ὥσπερ καταληκτικὴν καὶ δόχμιον. τὸ ἕβδομον ἰωνικὸν δίμετρον ὑπερκατάληκτον. ἐξ ἰωνικοῦ καὶ διτροχαίου. ἢ ἰαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ η ἰωνικὸν ὅμοιον ἐκ διτροχαίου καὶ σπονδείου ἢ τροχαϊκὸν ἰθυφαλλικόν. ἐπὶ τῷ τέλει δύο διπλαῖ ἔξω νενευκυῖαι. ἡ μὲν ἐν ἀρχῇ, ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος. ἔστι δὲ καὶ ταῦτα πολυσχημάτιστα κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ τετάρτη.

ΠΑΣΙΑΣ Ο ΔΑΝΕΙΣΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΜΑΡΤΥΡ.

Τρίμετροι.

Εἶτ᾽ ἄνδρα τῶν αὑτοῦ τι χρὴ προϊέναι;
Οὐδέποτέ γ᾽. ἀλλὰ κρεῖττον ἦν εὐθὺς τότε
Ἀπερυθριάσαι γε μᾶλλον, ἢ σχεῖν πράγματα.
Ὅτε τῶν ἐμαυτοῦ γ᾽ οὕνεκα νυνὶ χρημάτων
Ἕλκω σε κλητεύσοντα, καὶ γενήσομαι
Ἐχθρὸς ἔτι πρὸς τούτοισιν ἀνδρὶ δημότῃ.
Ἀτὰρ οὐδέποτέ γε τὴν πατρίδα καταισχυνῶ
Ζῶν, ἀλλὰ καλοῦμαι Στρεψιάδην. Στρ. τίς οὑτοσί;
Πασ. Ἐς τὴν ἕνην τε καὶ νέαν. Στρεψ. μαρτύρομαι,
Ὅτι ἐς δύ᾽ εἶπεν ἡμέρας, τοῦ χρήματος;
Πασ. Τῶν δώδεκα μνῶν, ἃς ἔλαβες, ὠνούμενος

ACTVS IV. SCENA quarta.

PASIAS DANISTA, STREPSIADES, TESTIS.

Senarij.

Itáne tandem fas sit hominem sua perdere?
Minimè omnium: sed deposuisse iam statim
Satius erat multò quàm tot molestiis
Affici. Equidem mea causa pecunia,
Nunc detraho, vt in ius debitorem mihi voces,
Vtq; ex amico inimicum ego iam mihi comparem:
Nunquam tamen patria mea fuero probro.
Quoad vixero, sed vocabo Strepsiadem. ST. *quis hic?*
PA. *Heus tu, vetus & noua appetiit iam dies.*
ST. *Ego testor vos, quòd dixerit duos dies.*
Sed cuiusnam pecuniæ causa? cedò.
PA. *Propter duodecim minas, quas fœnore*

Σχόλια. Εἶτ᾽ ἄνδρα] κορωνὶς ὅμοια τῇ ῥηθείσαις. οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι μέ. ὧν τελευταῖος ἐστὶν ὁ καλούμενος εὐθικῶς τὴν καρδίαν. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. ἔρχεται δὲ δανειστὴς τοῦ Στρεψιάδου Πασίας ἄγων μεθ᾽ ἑαυτοῦ καὶ μάρτυρα. πρὸς ὃν διαλέγεται. προϊέναι δὲ ἀντὶ τοῦ προδιδόναι καὶ κιχρᾶν. ἀγανακτεῖ δὲ ἐπὶ τῷ μὴ κεκομίσθαι ὅπερ ἐδάνεισε τὸ χρῆμα. φησὶν οὖν οὐ χρὴ ῥᾳδίως ἄλλοις προΐεσθαι τὰ ἑαυτοῦ χρήματα. ἐμφαντικῇ δὲ λέξει ἐχρήσατο, εἰπὼν μὴ διδόναι. ὁ γὰρ δῶρον λαβὼν τάχα τὴν χάριν οἶδε τῷ δεδωκότι. ἀλλ᾽ οὔτε δανείσαι. ὁ γὰρ δανείζων, ἐπὶ μείζονι ὠφελείᾳ δίδωσί τινι. ἀλλὰ προΐεται ἐμφαντικῶς, ἀντὶ τοῦ ῥιπτεῖν καὶ ἀπολέσαι καὶ σκορπίζειν. Ἀπερυθριάσαι γε μᾶλλον.] ἀντὶ τοῦ ἀρνησάμενον μὴ χρῆσαι. ἢ χρήσαντα πράγματα ἔχειν. ἀναισχυντῆσαι εἰπόντα μὴ ἔχειν.

Bisetvs. Κλητεύσοντα] τουτέστι μαρτυρήσοντα, ὅτι καλῶ αὐτὸν εἰς τὸ δικαστήριον. Σ.

Σχόλια. Ἐς τὴν ἕνην τε καὶ νέαν.] εἰς δικαστήριον δηλονότι, ὑπερβατὸν δέ. ἀλλὰ καλοῦμαι Στρεψιάδην, εἰς ἕνην τε καὶ νέαν. ἀπὸ κοινοῦ δὲ τὸ καλοῦμαι. Τοῦ χρήματος.] λείπει χάριν ἢ ἕνεκα. Ἀττικῶς ἕνεκα τοῦ χρήματος εἶπε τοῦ πράγματος ἐρωτηματικῶς. εἶτα ἀποκρίνεται ὁ δανειστὴς τῶν δώδεκα μνῶν καὶ τὰ ἑξῆς.

Τὸν

Τὸν ψαφαρὸν ἵππον. Στρεψ. ἵππον; οὐκ ἀκούετε;
Οὓς πάντες ὑμεῖς ἴστε μισοῦνθ' ἱππικήν;
Πα. Καὶ νὴ Δί' ἀποδώσειν γ' ἐπώμνυς τοὺς θεοὺς
Τὸ χρέος. Στρεψ. μὰ Δί', οὐ γάρ πω τότ' ἐξηπίστατο
Φειδιππίδης μοι τὸν ἀκατάβλητον λόγον.
Πασ. Νῦν δὲ διὰ τοῦτ' ἔξαρνος εἶναι διανοεῖ;
Στρ. Τί γὰρ ἄλλ' ἂν ἀπολαύσαιμι τοῦ μαθήματος;
Πα. Καὶ ταῦτ' ἐθελήσεις ἀπομόσαι μοι τοὺς θεούς,
Ἵν' ἂν κελεύσω 'γώ σε; Στρεψ. τοὺς ποίους θεούς;
Πασ. Τὸν Δία, τὸν Ἑρμῆν, τὸν Ποσειδῶ. Στρεψ. νὴ Δία,
Κἂν προσκαταθείην γ', ὥστ' ὀμόσαι, τριώβολον.
Πασ. Ἀπόλοιο τοίνυν, ἕνεκ' ἀναιδείας ἔτι.
Στρεψ. Ἁλσὶ διασμηχθεὶς, ὄναιτ' ἂν οὑτοσί.
Πασ. Οἴμ', ὡς καταγελᾷς. Στρεψ. ἓξ χοᾶς χωρήσεται.
Πασ. Οὔτοι μὰ τὸν Δία τὸν μέγαν, καὶ τοὺς θεούς,
Ἐμοῦ καταπροΐξει. Στρεψ. θαυμασίως ἥσθην θεοῖς,
Καὶ Ζεὺς γελοῖος ὀμνύμενος τοῖς εἰδόσιν.
Πασ. Ἦ μὴν σὺ τούτων τῷ χρόνῳ δώσεις δίκην.
Ἀλλ' εἴτ' ἀποδώσεις μοι τὰ χρήματ' εἴτε μή,

Capiebas, cùm gnato maronem emeres equum.
ST. *Equum? auditin'? an non vos omnes propalàm*
Nouistis, quòd equestrem ego rem prorsus oderim?
PA. *Et per Iouem te redditurum debitum*
Omnes iurabas tum Deos. ST. *ita per Iouem*
Sed inexpugnabilem illum dicendi modum
Tunc meus adhuc ignorabat Phidippides.
PA. *Num tu ideo debitum negare cogitas?*
ST. *Nam, quem alium fructum disciplinæ huius auferam?*
PA. *Etiámne hæc audebis negare per Deos,*
Si te iussero? ST. *per quos Deos? ceáo.* PA. *per Iouem,*
Per Mercurium, per Neptunum. ST. *sic, per Iouem.*
Et ni iurem, deponam etiam triobolum.
PA. *Male pereas ob summam hanc impudentiam*
ST. *Sale si quis perfricet isthunc, saluum fecerit.*
PA. *Vah, numquid irrides?* ST. *sex capiet congios.*
PA. *Ita me magnus amet Iuppiter, & Dij cæteri:*
Haud impune feres, quòd mihi sic illuseris.
ST. *Ego verò mirificè delector Dijs tuis,*
Et iuratus Iuppiter his, qui rectè sciunt,
Deridiculo atque oblectamento est. PA. *næ tu homo,*
Pro his dictis omnibus pœnam aliquando dabis.
Sed age, utrum redditurus sis pecuniam.

Σχόλια. Τὸν ψαφαρόν.] τὸν τραχύν. ἀπὸ τοῦ ψαίρειν. ὅθεν καὶ αἱ ψηφοί. ἢ τὸ χρῶμα τοιοῦτον. Τὸν ἀκατάβλητον.] τὸν ἀήττητον. τὸν μηδενὶ καταβαλλόμενον. πρὸ δὲ τοῦ μὰ τὸν Δία, τὸ καὶ λυπητέον ἐξάκουστέον οὕτως. καὶ ὤμνυεν. οὐ γὰρ ἠπίστατο μὰ τὸν Δία ὁ Φειδιππίδης καὶ τὰ ἑξῆς. Προσκαταθείην ἀντὶ τοῦ ζημιωθείην ἂν τρεῖς ὀβολοὺς ἵνα ἐπιτρέψῃς μοι ὀμόσαι τοὺς θεούς. οὕτω καταφρονεῖ τοῦ ὅρκου. θεοὶ γὰρ ὥς φασιν οὐκ εἰσί. τὸ δὲ ἑξῆς καὶ προσκαταθείην ἂν τριώβολον ὥστε ὀμόσαι νὴ Δία. Διασμηχθείς.] οἱ σμηχόμενοι ἁλσὶ βελτίονες γίνονται ἅμα. καὶ ὅτι τοὺς καταφρονοῦντας ἁλσὶ καὶ ἐλαίῳ διέβρεχον. καὶ ὠφελοῦντο. ὡς παχύδερμον δὲ αὐτὸν χλευάζει. τὰ γὰρ παχέα [illegible] τῶν δερμάτων ἁλσὶ μαλακυνόμενα εὐρύτερα γίνονται, ὡς πλέον χωρεῖν μέτρον. ὥσπερ δὲ διὰ τὸ ἄκρον τοῦ δέρματος [illegible] ἀποκαθαρθεὶς τὴν παχύτητα. ἢ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν βυρσῶν. ταῦτα δὲ λέγει ἢ ἀσκὸν ἢ ἀγγεῖον χαλκοῦν βαστάζων ὡς εἰς ἀγγεῖον ἢ ἀσκὸν. τινὲς δὲ ὡς ἐπὶ οἴνου. οἱ γὰρ σμηχόμενοι ἁλσὶν τρίβονται ἄλλως τὴν μεταφορὰν εἰλήφει ἀπὸ τῶν κεραμέων καὶ τοῦ οἴνου. οἷς ἅλας βάλλονται ὑπὲρ τοῦ μὴ ἐξίστασθαι μηδὲ ὀξίζειν εὐχερῶς. ἢ ἐπεὶ τοὺς ὑπὸ μέθης καὶ ὡς καταφρονοῦντας ὑποβρέχειν εἰώθαμεν ἐλαίῳ ἁλσὶ μεμιγμένῳ. ὡς οὖν τὸν δανειστὴν μὴ καθεστηκότως ἀλλὰ καταφρονοῦντος ὡς ἐπὶ ὁμολογουμένοις ἔξαρνος ἐστὶν. ταύτῃ τῇ μεταφορᾷ ἐχρήσατο. φησὶν οὖν τὸν τοιοῦτον δεῖν ὠφεληθείη διαβραχθεὶς ἁλσίν. Ἓξ χοᾶς.] πάλιν χλευάζει ὡς ἐπὶ ἀμφορέως ἢ οἴνου. ἢ πρὸς τὸ ἀπέστερον. ἂν σμηχθῇ τέλειον χωρήσει ὥσπερ λάκυθος ἢ ἀσκὸς ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων. πλέον γὰρ χωρεῖ τῶν ἐμπεφρακότων ἀποβεβυσμένων. χοῦς δέ ἐστιν εἶδος μέτρου, ᾧ μετροῦσι τὸν οἶνον. ὃ καλεῖται χοεὺς παρὰ Πλάτωνι: ὡς [illegible] φησιν. ἀλλ' ἐζίνησε μοι τὰ χρέα [illegible] τε χοᾶς [illegible] ἐκ τοῦ χοῦς ἐστι καὶ τοιοῦτον [illegible]. χοῦς γὰρ ὠφελήσειν εἰπεῖν. [illegible] ἐξ ἴσου ἐστιν [illegible] Καταπροΐξει.] καταπροίξεται. [illegible] χαρῇ μοι. Ἥσθην.] [illegible] γὰρ τὸ φησιν. [illegible] τὸ παρὸν. [illegible] τοῦ Διός, γέλωτα τὸν ἐκείνου [illegible] ταῦτα δὲ [illegible] διδάσκεται μήτε τὸν Δία μήτε τοὺς ἄλλους ἡγεῖσθαι θεούς, ἀλλὰ τὰς Νεφέλας καὶ τὸν Δῖνον ὁ Σωκράτης. Τοῖς εἰδόσιν.] ἀντὶ τοῦ ἐμοὶ τῷ εἰδότι. ἢ τοῖς ἐπισταμένοις καὶ εἰδόσιν ὅτι ὁ Ζεὺς οὐδείς ἐστι. διὸ καὶ γελωτοποιὸς ὁ Ζεὺς ὀμνύμενος.

Ἀπόπεμψον ἀποκρινάμενος. Στρ. ἔχε νυνὶ ἥσυχος.
Ἐγὼ γὰρ αὐτίκ' ἀποκρινοῦμαί σοι σαφῶς.
Πα. Τί σοι δοκεῖ δράσειν; Μαρ. ἀποδώσειν σοι δοκεῖ.
Στρεψ. Ποῦ 'σθ' οὗτος, ὁ 'παιτῶν με τ' ἀργύριον; λέγε,
Τουτὶ τί ἐστι; Πασ. τοῦθ' ὅ τι ἐστί; κάρδοπος.
Στρεψ. Ἔπειτ' ἀπαιτεῖς τἀργύριον τοιοῦτος ὤν;
Οὐκ ἂν ἀποδοίην οὐδ' ὀβολὸν ἂν οὐδενί,
Ὅστις καλέσειε κάρδοπον τὴν καρδόπην.
Πασ. Οὐκ ἆρ' ἀποδώσεις; Στρ. οὐχ, ὅσον γέ μ' εἰδέναι.
Οὔκουν ἀνύσας τι θᾶττον, ἀπολιταργιεῖς
Ἀπὸ τῆς θύρας; Πασ. ἄπειμι· καὶ τοῦτ' ἴσθ', ὅτι
Θήσω πρυτανεῖ', ἢ μηκέτι ζῴην ἐγώ.
Στρεψ. Προσαποβαλεῖς ἄρ' αὐτὰ πρὸς ταῖς δώδεκα.
Καίτοι σε τοῦτό γ' οὐχὶ βούλομαι παθεῖν.
Ὁτιὴ 'κάλεσας εὐηθικῶς τὴν κάρδοπον.

An non, responde, ac dimitte me. ST. habe animum bonum.
Iam enim statim respondebo dilucide.
PA. Quid facturus videtur tibi? TE pecuniam
Videtur esse redditurus debitam.
ST. Vbi ille'st, qui argentum à me postulat: cedo,
Quid hoc est? PA. id quod'st, cardopus, aut alueus.
ST. Túne argentum à me deinceps postules
Qui tam rudis es? at ego obolum non redduim
Illi, qui Cardopum dicit pro Cardopa.
PA. Quid? an non reddes? ST. non, quod ego quidem sciam,
Sed non tu desistis, atque isthinc te amoues
A foribus? PA. abeo: verùm tu hoc scias interim,
Quòd deponam nummos, aut non viuam ego, hodie.
ST. At hoc argentum perdes cum duodecim
Minis: quanquam ego nolim te hoc mulctari malo,
Quòd Cardopam stultè appellâris Cardopum.

Σχόλια. Ἀποδώσειν σοι] τινὲς τοῦτο τῷ κλητῆρι [illegible] λέγουσιν. ἢ εἰσελθόντος τοῦ Στρεψιάδου ὁ δανειστὴς φασὶ πρὸς τὸν μάρτυρα. Τουτὶ τί ἐστιν.] εἰσελθὼν ὁ Στρεψιάδης [illegible] τῆς οἰκίας [illegible] [illegible] ὅτι [illegible] συνήθως φησὶν ἀρσενικῶς, κάρδοπος. [illegible] ὑπὸ τοῦ Σωκράτους παρ' ὅσον αὐτὸ [illegible] λέγει [illegible] ἀποδείξῃ [illegible], οὕτω φησίν. Οὐχ ὅσον γέ μ' εἰδέναι.] ἀντὶ τοῦ ὡς νομίζω ὅσον ἐγὼ ἐμαυτῷ [illegible] οἶδα. Ἀπολιταργιεῖς] λιταργισμὸς [illegible] ἀπὸ δρομῆς, ἀποταρτήσεις. [illegible] ἀπὸ τῆς θύρας. [illegible] [illegible] φασὶν ἀπὸ δρόμου [illegible] πρυτανεῖα] [illegible] γὰρ [illegible] πρυτανεῖα ἐτίθεσαν [illegible] εὐηθικῶς [illegible]. Προσαποβαλεῖς.] [illegible] πρυτανεῖα πρὸς τὰς δώδεκα μνᾶς [illegible] τῆς δίκης. [illegible] συνωνύμως [illegible] καταβολή.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ,

Σκηνὴ πέμπτη.

ΑΜΥΝΙΑΣ Ο ΔΑΝΕΙΣΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΜΑΡΤΥΡ.

Τρίμετροι.

ACTVS IV. SCENA quinta.

AMYNIAS DANISTA, STREPSIADES, TESTIS.

Senarij.

Βισετυς. Προσέρχεται Ἀμυνίας ἕτερος δανειστὴς μὴ μάρτυρος, ἀλλὰ καὶ τοῦτον Στρεψιάδης [illegible] καὶ τύπτει [illegible] τῆς οἰκίας μεθ' ὕβρεως, [illegible] ἀποστέλλει.

Αμ. Ἰώ μοί μοι.
Στρ. ἔα,
Τίς οὑτοσί ποτ' ἐσθ' ὁ θρηνῶν; οὔτι που
Τῶν Καρκίνου τις δαιμόνων ἐφθέγξατο.

AM. HEu me miserum, hei mihi. ST. hem
Quis hic est, qui sic eiulat? fortasse quis
Genius poeta vocem edidit.

Σχόλια. Ἰώ μοί μοι.] [illegible] τρίμετρος ἀκατάληκτος [illegible] [illegible] πρῶτον [illegible] μονόμετρον ἀκατάληκτον. τὸ δεύτερον ἰαμβικὸν μονόμετρον βραχυκατάληκτον. ὁ δὲ τελευταῖος τούτων. [illegible] τραγικοῖς [illegible] [illegible] κερασις. Τῶν Καρκίνου.] παρ' ὑπόνοιαν [illegible] ἀντὶ τοῦ [illegible] τραγικῶς [illegible] [illegible] ἰαμβικοί. Καρκίνου [illegible] Ξενοκλῆς, Ξενότιμος καὶ Δημότιμος [illegible] χορευταί. Ξενοκλῆς [illegible] τραγῳδίας [illegible] ἐγὼ [illegible] αὐτά. ἄλλως φασὶν [illegible] Καρκίνος [illegible] ποιητὰς ἐν τραγικοῖς [illegible] τινὰς [illegible] ἐν τῷ δράματι [illegible].

Αμ. Τί

Αμ. Τί δ' ὅστις εἰμὶ, τοῦτο βούλεσθ' εἰδέναι;
Ἀνὴρ κακοδαίμων. Στρ. κατὰ σεαυτὸν νῦν τρέπου.
Αμ. Ὦ σκληρὲ δαῖμον, ὦ τύχαι θραυσάντυγες
Ἵππων ἐμῶν, ὦ Παλλὰς, ὥς μ' ἀπώλεσας.
Στρ. Τί δαί σε Τληπόλεμός ποτ' εἴργασται κακόν;
Αμ. Μὴ σκῶπτέ μ', ὦ τᾶν, ἀλλά μοι τὰ χρήματα
Τὸν υἱὸν ἀποδοῦναι κέλευσον, ὧ 'λαβεν,
Ἄλλως τε μέντοι καὶ κακῶς πεπραγότι.
Στρ. Τὰ ποῖα ταῦτα χρήμαθ'; Αμ. ἃ 'δανείσατο.
Στρ. Κακῶς ἄρ' ὄντως εἶχες, ὥς γ' ἐμοὶ δοκεῖς.
Αμ. Ἵππους γ' ἐλαύνων ἐξέπεσον νὴ τοὺς θεούς.
Στρ. Τί δῆτα ληρεῖς, ὥσπερ ἀπ' ὄνου καταπεσών;
Αμ. Ληρῶ, τὰ χρήματ' ἀπολαβεῖν εἰ βούλομαι;
Στρ. Οὐκ ἔσθ' ὅπως σύ γ' αὐτὸς ὑγιαίνεις. Αμ. τί δαί;
Στρ. Τὸν ἐγκέφαλον ὥσπερ σεσεῖσθαί μοι δοκεῖς.
Αμ. Σὺ δὲ νὴ τὸν Ἑρμῆν προσκεκλήσεσθαί γέ μοι,
Εἰ μὴ 'ποδώσεις τἀργύριον. Στρ. κάτειπέ νυν,
Πότερα νομίζεις καινὸν αἰεὶ τὸν Δία
Ὕειν ὕδωρ ἑκάστοτ', ἢ τὸν Ἥλιον
Ἕλκειν κάτωθεν ταὐτὸ τοῦθ' ὕδωρ πάλιν;
Αμ. Οὐκ οἶδ' ἔγωγ' ὁπότερον, οὐδέ μοι μέλει.
Στρ. Πῶς οὖν ἀπολαβεῖν τἀργύριον δίκαιος εἶ,
Εἰ μηδὲν οἶσθα τῶν μετεώρων πραγμάτων;
Αμ. Ἀλλ' εἰ σπανίζεις, τἀργυρίου μοι τὸν τόκον
Ἀπόδος γε. Στρ. τοῦτο δ' ἔσθ' ὁ τόκος τί θηρίον;
Αμ. Τί δ' ἄλλο γ', ἢ κατὰ μῆνα, καὶ καθ' ἡμέραν,
Πλέον πλέον τἀργύριον ἀεὶ γίνεται,
Ὑπορρέοντος τοῦ χρόνου; Στρ. καλῶς λέγεις.

A AM. *Quid? vultis scire, ego qui siem? Ego sum homo miser.*
ST. *In te hoc dictum puta.* AM. *ô genium durissimum,*
O Sortes, quæ mihi rotas & equos perdidit.
O Pallas quam tu comminuisti me male.
ST. *Quid verò Tlepolemus unquam tibi intulit*
Mali? AM. *Ne tu illudas mihi, mi vir: sed tuum*
B *Iubeto potiùs filium, ut pecuniam*
Reddat mihi, quam accepit: præsertim cùm ego
Iam ante malis conflicter tot infortuniis.
ST. *Quænam illa pecunia?* AM. *quam ille accepit mutuo.*
ST. *Male igitur tecum agitur, ut videre quidem mihi.*
AM. *Ita per Deos: nam equos cùm agitarem, decidi.*
C ST. *Nugæ: ut qui potiùs decidisti ab asino.*
AM. *Nugor ego; cùm recipere volo pecuniam?*
ST. *Profectò tu sanus non es.* AM. *quid ita? cedo:*
Nam tu mihi vidêre emoto esse cerebro.
AM. *At tu, nisi argentum mihi reddis debitum,*
In ius vocaberis per Mercurium, illico.
ST. *Age dic mihi, censen' tu Iouem subinde aquam*
D *Recentem per pluuiam demittere: an iubar*
Solis sursum ex imo loco attrahere hanc aquam?
AM. *Nescio sanè, neque hoc scire admodum expeto.*
ST. *Quomodo tu igitur dignus es, argentum ut recipias,*
Si nihil ad.lidicisti rerum subtilium?
E AM. *Age si argenti laboras nunc penuria,*
Solue vsuram. ST *vsuram? quid hoc animantis est?*
AM. *Quid enim aliud, nisi quòd per mensem & per diem*
Subinde magis ac magè crescit pecunia,
Sensim labente tempore? ST. *dicis largiter.*

F

Σχόλια. Ὦ σκληρὲ δαῖμον.] τοῦτο Ξενοκλέους ἀπὸ Τληπολέμου. διὸ καὶ ἐπιφέρει, τί δαί σε Τληπόλεμος. [illegible] Ξενοκλέους τοῦ Καρκίνου [illegible], καὶ τὰ [illegible] τραγῳδεῖ, εἰρηκὼς, ὦ σκληρὲ δαῖμον. [illegible] ἄνω [illegible] καὶ ἀνὴρ κακοδαίμων. Εὐφρόνιος δέ φησι τὸ, ὦ Παλλὰς ὥς μ' ἀπώλεσας, Ξενοκλέους εἶναι, ἐκ [illegible] Λικυμνίου λεγόμενον ὑπὸ Ἀλκμήνης, τοῦ Λικυμνίου ὑπὸ τοῦ Τληπολέμου ἀνῃρημένου. διὸ καὶ ἐπενήνοχεν αὐτὸς τί δαί σε Τληπόλεμος ποτ' εἴργασται κακόν. καὶ τὸ G [illegible]. ἄλλοι δὲ, τραγικὸν [illegible] Τληπόλεμον, [illegible] Σοφοκλ[illegible] εἰκότως [illegible] τούτοις [illegible]. Κακῶς ἄρ' εἶχες] διὰ τὸ ἄνω εἰρηκέναι [illegible] καὶ ἀνὴρ κακοδαίμων. Ἵππους γ' ἐλαύνων.] καὶ τοῦτο ἐκ παρῳδίας. ἅμα δὲ καὶ αὐτὸς ἱπποτροφεῖν [illegible]. Ὥσπερ ἀπ' ὄνου] ἐπὶ τῶν ἀλόγως [illegible] ἡ παροιμία. [illegible] Πλάτων ἐν [illegible] [illegible] ἀπὸ νοῦ [illegible] οὕτως. [illegible] καθάπερ [illegible] τὸ σῶμα [illegible] ὑπὸ τοῦ λογισμοῦ [illegible] τὴν παροιμίαν [illegible] ἀπὸ νοῦ [illegible] πρὸς [illegible] εἰρημένον. [illegible] ἀπ' ὄνου. ἄλλως. [illegible] ἀπὸ ὄνου καὶ ἀπὸ νοῦ. [illegible] παροιμία ἀπ' ὄνου. φασὶ γὰρ ὅτι δύο [illegible] [illegible] πρὸς ἀλλήλους [illegible] αὐτοὺς ἀμφω [illegible] τούτων γὰρ [illegible] τὸ ζῷον. Προσκεκλήσεσθαί [illegible] μαρτύρων [illegible] εἰς τὸ δικαστήριον [illegible]. κοινοῦ [illegible] τὸ δοκεῖς. Καινὸν αἰεὶ τὸν Δία] [illegible] νομίζεις φησίν. ἢ πάλιν [illegible] αὐτὸ ὑπὸ τοῦ ἡλίου. Τί θηρίον.] [illegible] θηρίον [illegible] λέγουσιν [illegible]. ἀντὶ τοῦ [illegible] θηρίον [illegible] ὁ τόκος. [illegible] θηρίου [illegible].

Πρᾶγμ', ὃ τοῦτον ποιήσει
Τὸν σοφιστὴν, ὧν πανουργῶν
Ἤρξατ', ἐξαίφνης τι κακὸν λαβεῖν.
Οἶμαι γὰρ αὐτὸν αὐτίχ' εὑρήσειν ὅπερ
Πάλαι ποτ' ἐζήτει,
Εἶναι τὸν υἱὸν δεινόν οἱ,
Γνώμας τ' ἐναντίας λέγειν
Τοῖσι δικαίοις,
Ὥστε νικᾶν ἅπαντας
Οἷσπερ ἂν ξυγγένηται,
Κἂν λέγῃ παμπόνηρα.
Ἴσως ἴσως βουλήσεται
Κἄφωνον αὐτὸν εἶναι.

A Apparet qui hunc sophistam
Protulit, nam ex quo vafra orsa
Cœpit vsurpare, malum sibi
Accersat: & mox reperiet, puto,
Quod ante quærebat:
Vt gnatum haberet callidum,
Qui legibus contraria
Dicere posset:
B Et vincere vniuersos
Cum quibus conuersetur,
Quamlibet praua dicat.
Erit iam, erit, cùm filium
Optabit esse mutum.

Σχόλια. Τὸν σοφιστὴν.] τὸν φιλόσοφον. τὸν παῖδα ὁ τὸν γέροντα ἀπὸ τοῦ σοφίζεσθαι. Ἴσως ἴσως.] εὔξεται παρ' αὐτοῦ ἀδικούμενος καὶ δεινὰ πάσχων τέλεον ἄφωνον αὐτὸν εἶναι.

C

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ.

Τρίμετροι ἰαμβικοί.

ACTVS V. SCENA prima.

STREPSIADES, PHIDIPPIDES.

Trimetri Iambici.

D

Ἰοὺ, ἰού.
Ὦ γείτονες καὶ ξυγγενεῖς, καὶ δημόται.
Ἀμυνάθετέ μοι, τυπτομένῳ πάσῃ τέχνῃ.
Οἴμοι κακοδαίμων τῆς κεφαλῆς, καὶ τῆς γνάθου.
Ὦ μιαρὲ τύπτεις τὸν πατέρα; Φειδιππ. φήμ' ὦ πάτερ.
Στρ. Ὁρᾶθ' ὁμολογοῦντ', ὅτι με τύπτει; Φει. καὶ μάλα.
Στρεψ. Ὦ μιαρὲ, καὶ πατραλοῖα, καὶ τοιχωρύχε.
Φειδιππ. Αὖθίς με ταυτὰ ταῦτα, καὶ πλείω λέγε.
Ἆρ' οἶσθ', ὅτι χαίρω πόλλ' ἀκούων δὴ κακά.
Στρ. Ὦ λακκόπρωκτε. Φειδιππ. πάττε πολλοῖς τοῖς ῥόδοις.
Στρ. Τὸν πατέρα τύπτεις; Φειδιππ. κἀποφανῶ γε, νὴ Δία,
Ὡς ἐν δίκῃ σ' ἔτυπτον. Στρ. ὦ μιαρώτατε,
Καὶ πῶς γένοιτ' ἂν πατέρα τύπτειν ἐν δίκῃ;

Eheu, eheu:
O populares, cognati, vicini & accolæ,
Ferte mihi opem omnibus modis qui vapulo.
Væ mihi misero: væ capiti, væ genis meis:
E Sceleste, patrem tún' verberas? PH. equidem pater.
ST. Ecce reum confitentem, quòd me verberet.
PH. Imò. ST. scelerate, parricida, parietum
Perfossor. PH. repete hæc obsecro, & plura ingere.
Nam quòd scias maledicta audire gestio.
F ST. Cinæde. PH. perge, nam conspergis me rosis.
ST. Tún' verberas patrem? PH. meritò: nam per Iouem
Tibi ego ostendam, quòd iure verberauerim.
ST. Hominum impurissime, quomodo iure quis patrem

G

Σχόλια. Ἰοὺ ἰού] κορωνὶς ἑτέρα εἰσιόντων αὖθις τῶν ὑποκριτῶν. οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι κγ' ὧν προτίθεται καὶ ἓν ἰαμβικὸν μονόμετρον. ὁ δὲ τελευταῖος τούτων, ἢ μὴν ὅτι τὰς λέξεις ἀκοῦσαι βούλομαι. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. κέχρηται δὲ προσφωνήσει τὸ ἰοὺ ἰού. τινὲς δὲ ἀπλοῦν τὸ ἰού, φασίν. σχετλιάζων δὲ ἔξεισιν ὁ πρεσβύτης ὡς ὑπὸ τοῦ παιδὸς τετυμμένος. δῆλον δὲ ὅτι πάντα ταῦτα διαπέπλασται αὐτῷ τῆς πρὸς Σωκράτη διαβολῆς χάριν, δεικνύναι δὲ τούτων φιλοτιμούμενος ὅτι μηδὲν χρηστὸν διδάσκει τοὺς νέους, ἀλλὰ τοὐναντίον πονηρούς, ὁπότε καὶ εἰς τοὺς γεγεννηκότας τοιοῦτοι γίνονται, καθίστησι.

Φει. Ἔγωγ' ἀποδείξω, καί σε νικήσω λέγων.
Στ. Τουτὶ σὺ νικήσεις; Φει. Πάνυ πολύ γε καὶ ῥᾳδίως.
Ἑλοῦ δ' ὁπότερον τοῖν λόγοιν βούλει λέγειν.
Στ. Ποίοιν λόγοιν; Φει. Τὸν κρείττον' ἢ τὸν ἥττονα;
Στρεψ. Ἐδιδαξάμην μέντοι σε, νὴ Δί', ὦ μέλε,
Τοῖσι δικαίοις ἀντιλέγειν, εἰ ταῦτά γε
Μέλλεις ἀναπείσειν, ὡς δίκαιον καὶ καλὸν,
Τὸν πατέρα τύπτεσθ' ἐστὶν ὑπὸ τῶν υἱέων.
Φει. Ἀλλ' οἴομαι μέντοι σ' ἀναπείσειν, ὥστε γε
Οὐδ' αὐτὸς ἀκροασάμενος, οὐδὲν ἀντερεῖς.
Σϙ. Καὶ μὴν, ὅ, τι καὶ λέξεις ἀκοῦσαι βούλομαι.

A *Verberes? PH. ego ostendam & conuincam te statim.*
ST. Tun' hoc euinces? PH. & quidem facillimè.
Elige nunc, utrum duobus ex sermonibus
Velis me adhibere. ST. quibus sermonibus? cedo.
PH. Inferiorem, an superiorem? ST. equidem per Iouem.
Te, fatue homo, veris docui contradicere.
B *Si tu hoc probaueris, quod pulchrum aequúmque sit,*
Patrem pulsari à filiis. PH. at opinor, hoc
Ita persuasurum esse tibi: vt si tu audias,
Nihil quicquam possis mihi contradicere.
ST. Age, volo audire, quidnam dicturus sies.

Σχόλια. Ἐδιδαξάμην.] παθητικὸν ἀντὶ ἐνεργητικοῦ. λέγονται δὲ ἐπὶ μισθώτητος Ἀττικῶς ἀντὶ τοῦ ἐκπαιδεῦσαι διὰ ἑτέρου. τὸ γὰρ ἐδίδαξα δι' ἑαυτοῦ.

C

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ, Σκηνὴ δευτέρα.
ΧΟΡΟΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ.

ACTVS V. SCENA secunda.
CHORVS, STREPSIADES, PHIDIPPIDES.

Σὸν ἔργον ὦ πρεσβῦτα φροντίζειν, ὅπῃ
Τὸν ἄνδρα κρατήσεις,
Ὡς οὗτος, εἰ μή τῳ 'πεποίθειν, οὐκ ἂν ἦν
Οὕτως ἀκόλαστος.
Ἀλλ' ἔσθ' ὅτῳ θρασύνεται. δῆλόν γε τὸ
Λῆμ' ἐστὶ τ' ἀνθρώπου.
Ἀλλ' ἐξ ὅτου τὸ πρῶτον ἤρξαθ' ἡ μάχη γενέσθαι,
Ἤδη λέγειν χρὴ πρὸς χορόν· πάντως δὲ τοῦτο δράσεις.

D *Tum nunc est senex prospicere, quomodo*
Virum cohibere
Possis: nisi enim hic ingenio fideret suo:
Non tam petulans sit,
Sed est, in quo insolescat, & fortis animi
Est euidens virtus.
Nunc ex quo primùm coeperit haec concertatio moueri,
E *Oportet dicere huic gregi: & hoc tibi omnino erit agendum.*

Σχ. Σὸν ἔργον] εἴσθεσις χοροῦ στροφῆς μὲν λόγον ἐχούσης. διὰ τὸ ἔχειν τὸ ἀντίστροφον τοῦτο οἶμαι γε τὸ ἐσωτέρω. ἧς οὐδὲν διενήνοχε. προῳδικὴ δὲ διὰ τὸ προτιθεῖσθαι καὶ προᾴδεσθαι τῆς διπλῆς. ἡ διπλῆ καὶ εἴσθεσις εἰς ἑπτάδι τριάδα ἢ τετράδα κώλων ἐξ, ὧν τὰ μὲν πρῶτα ὅμοια τοῖς ἀναπαίστοις, τὰ δὲ ἄρτια ἰωνικά, ἡμιόλια διὰ τὸ ἔχειν πρὸς τῷ ὅλῳ καὶ ἥμισυ τῆς ἰωνικῆς καλουμένης, ἀδιαφοροῦντα τὴν πρώτην συλλαβήν. τὸ μὲν τοι τελευταῖον ὅ καὶ ἐπῳδὸς ὡς ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ᾠδῆς τιθέμενον λέγεται, εἴτ' ἰωνικὸν ἐπιτεταγμένον ἐχει δύο ἰαμβικοὶ τετράμετροι καταληκτικοί, ὅμοιοι τοῖς ἑξῆς. ἔθος γάρ ἐστι προτιθέναι τῆς διπλῆς διστιχίαν μετὰ τὴν περίοδον τῆς κορωνίδος ἢ τῆς ᾠδῆς. Πρὸς χορόν.] πρὸς ἡμᾶς. οὕτως ἔλεγεν πρὸς χορὸν λέγειν. ὅταν γὰρ ὑποκριτὴς διαλεγόμενος τὴν ῥῆσιν ὁ χορὸς ἄρχηται. διὸ καὶ ἐκλήθη] ὡς ἐπιτελεῖσθαι ἐν τοῖς τοιούτοις τὰ τετράμετρα ἢ τὰ ἀναπαιστικὰ ἢ τὰ ἰαμβικά. διὰ τὸ ῥᾳδίως ἐκπίπτειν ἐν τούτοις τὸν τοιοῦτον ῥυθμόν. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. καὶ διπλῆ ἔξω νενευκυῖα.

F

Βι: Ετ. Φειδιππίδης τὰς τῆς σοφιστικῆς φρασμοὺς καλῶς μαθὼν τὸν πατέρα ὑπὸ τῶν υἱῶν δικαίως τύπτεσθαι εἴκνυσι.

Σϙ. Καὶ μὴν ὅθεν γε τὸ πρῶτον ἠρξάμεσθα λοιδορεῖσθαι,
Ἐγὼ φράσω, 'πειδὴ γὰρ εἱστιώμεθ', ὥσπερ ἴστε.
Πρῶτον μὲν αὐτὸν τὴν λύραν λαβόντ' ἐγὼ 'κέλευσα
ᾌσαι Σιμωνίδου μέλος, τὸν κριὸν ὡς ἐπέχθη.

ST. Igitur dicam, vnde primùm mutuò conuitiari
Nos coeperimus, nam postquam conuiuaremur domi intus,
G *Vt scitis; ego primò lyram sumsi, gnatumque iussi*
Carmē Simonidis canere de ariete, quomodo sit

Σχ. Καὶ μὴν ὅθεν γε] κορωνὶς καὶ στίχοι ὅμοιοι τῷ διστιχίῳ λ΄. ὧν τελευταῖος ἐξέφερον ἂν τὸ προσυχόμενον ΣΤ. οὐ δὲ μιν νῦν ἀναδέον. μεθ' ὃν τρία κῶλα ἰαμβικὰ δίμετρα ἀκατάληκτα. καὶ στίχος ὅμοιος τοῖς ἄνω. Λύραν λαβόντα.] ἐν τοῖς συμποσίοις κύκλῳ τοῖς ἑστιωμένοις ὁ ἑστιάτωρ διδοὺς λύραν ἐκέλευσεν ᾄδειν ᾠδήν. Ἆισαι Σιμωνίδου.] τὸ μέλος Σιμωνίδου καὶ Ἐπινίκιον. ἐπέχθη ὁ κριὸς οὐκ ἀεικέως. ὃν δὲ πάλαιστής Αἰγινήτης. ἄλλως. τῇ πρὸς τὸ ζῷον κοινωνίᾳ τῆς λέξεως συνέπλεξε τὰς κοινωνίας ὁ ποιητὴς λέγων. ἐπέξαθ' ὁ κριὸς οὐκ ἀεικέως, ἐλθὼν εἰς εὔδενδρον ἀγλαὸν Διὸς τέμενος. φαίνεται δὲ εὐδοκιμῶν καὶ διαφανὴς εἶναι. τὸ δὲ ἐπέχθη διὰ τὸ ἐψιλοῦ ἀπὸ τοῦ πόκου, καὶ διαφθόγγου χαρεῖται.

Ὁ δ' εὐθὺς ὡς ἀρχαῖον εἶν' ἔφασκε τὸ κιθαρίζειν,
Ἄδειν τε πίνονθ' ὡσπερεὶ κάχρυς γυναῖκ' ἀλοῦσαν.
Φει. Οὐ γὰρ τότ' εὐθὺς χρῆν σέ γ' ἄρα τύπτεσθαι καὶ πατεῖσθαι,
Ἄδειν κελεύονθ' ὥσπερεὶ τέττιγας ἑστιῶντας;
Στ. Τοιαῦτα μέν τοι καὶ τότ' ἔλεγεν ἔνδον, οἷάπερ νῦν.
Καὶ τὸν Σιμωνίδην ἔφασκ' εἶναι κακὸν ποιητήν.
Κἀγὼ μόλις μὲν ἀλλ' ὅμως ἠνεσχόμην τὸ πρῶτον.
Ἔπειτα δ' ἐκέλευσ' αὐτὸν ἀλλὰ μυρρίνην λαβόντα,
Τῶν Αἰσχύλου λέξαι τί μοι. κᾆθ' οὗτος εὐθὺς εἶπεν.
Ἐγὼ γὰρ Αἰσχύλον νομίζω πρῶτον ἐν ποιηταῖς,
Ψόφου πλέων. ἀξύστατον. στόμφακα. κρημνοποιόν.
Κἀνταῦθα πῶς οἴεσθέ μου τὴν καρδίαν ὀρεχθεῖν;
Ὅμως δὲ τὸν θυμὸν δακὼν, ἔφην, σὺ δ' ἀλλὰ τούτων
Λέξον τι τῶν νεωτέρων, ἅττ' ἐστὶ τὰ σοφὰ ταῦτα.
Ὁ δ' εὐθὺς ᾖσ' ἐξ Εὐριπίδου ῥῆσίν τιν' ὡς ἐκίνει
Ἀδελφὸς, ὦ 'λεξίκακε, τὴν ὁμομητρίαν ἀδελφήν.
Ἐγὼ δ' ἔτ' οὐκ ἠνεσχόμην. ἀλλ' εὐθὺς ἐξαράττω
Πολλοῖς κακοῖς καἰσχροῖσι. κᾆτ' ἐντεῦθεν οἷον εἰκὸς,
Ἔπος πρὸς ἔπος ἠρειζόμεσθ'. εἶθ' οὗτος ἐπαναπηδᾷ.
Κἄπειτ' ἔφλα με. κἀσπόδει. κἄπνιγε. κἀπέτριβεν.
Φει. Οὔκουν δικαίως, ὅς γε οὐκ Εὐριπίδην ἐπαινεῖς,
Σοφώτατον. Στ. σοφώτατόν γ' ἐκεῖνον, ὦ τί σ' εἴπω;
Ἀλλ' αὖθις αὖ τυπτήσομαι. Φει. νὴ τὸν Δί' ἐνδίκως γάρ.
Στ. Καὶ πῶς δικαίως; ὅστις ὦ 'ναίσχυντέ σ' ἐξέθρεψα,

A Detonsus: at hic continuo subiecit, quòd sit vetustum
Et stultum pulsare cytharam: & cantare inter bibendum:
Velut mulierem, quae molit hordea. PH. an non te statim hanc ob
Causam deuerberari oportuit, dariq; pessum:
Quòd comunantem modulari velles, tanquam cicadam? B
ST. Eadem haec intus perinde dixit, ut hic repetit: & tum
Etiam Simonidem dicebat esse malum poëtam:
Hic ego vix me continui: sed tamen primò repressi:
Postea iussi ipsum myrteo ramo ornatū, referre
Carmen aliquod Aeschyli: sed ille respondit statim mihi:
C Ego, inquit, Aeschylum praecipuū indico è poëtis,
Streperum, incompositum, insuauem, confragosum, quomodo vos
Putatis cor meum intus pulsasse haec verba? & tamen meum
Animum remordens, dicebam: quin tu ergo aliquod recentum
D Poëtarum modulare carmē: vbi sapientia haeret:
Ibi ille ex Euripide lo[illegible] accinuit orationem:
Quomodo frater (proh auerrunce Iuppiter) sororem
Vterinā incestārit: ego hic me diu nō cōtinebam:
Sed confestim incesso maledictis multis, & nefandis.
Pòst, vt fieri solet, altercando dedimus verba verbis.
E Hic verò insultat mihi, tundit, cadit, iugulat, teritque.
PH. Meritò certè: vt qui non laudas Euripidem, poëtam
Nunc sapientissimum. ST. illum sapientissimum? oh, quid inquam?
Sed rursus vapulabo. PH. per Iouem, & profectò iure.
F ST. Quo pacto? qui te homo impudens, olim paruum educaui:

Σχόλια. Ἀρχαῖον] μωρὸν παραιτοῦνται γὰρ οἱ φιλόσοφοι κιθαρίζειν ἐν τῷ πίνειν. κάχρυς γὰρ ἀντὶ τοῦ κριθὰς πεφρυγμένας. ᾄδουσι γὰρ αἱ ἀλήθουσαι ὑπὲρ τοῦ παραπέμψασθαι τὸν κάματον. Ὡσπερεὶ κάχρυς.] καθάπερ τινὰ γυναῖκα κριθὰς ἀλοῦσαν. διαβάλλει γὰρ λεληθότως τὸ τῶν γυναικῶν γένος. αἷς ἔργον πίνειν καὶ ἕτερόν τι διαπραττομέναις. Ὡσπερεὶ τέττιγας.] περιποίησε τὸ ᾄδειν καί φησιν ὅτι τὸ ᾄδειν φλυαρεῖν ὡς τέττιγας καὶ οὐδὲν ἄλλο ἢ ὡς γυναῖκας ᾄδειν ἀλετρευούσας. Ἀλλὰ μυρρίνην.] μυρρίνης γὰρ κλάδον κατέχοντες ᾖδον τὰ Αἰσχύλου. ὥσπερ τὰ Ὁμήρου μετὰ δάφνης. περὶ τὰ Αἰσχύλου. ἤγουν ἐκεῖ ἄνθεα λεγόμενα. ἄλλως. Δικαιάρχος ἐν τῷ περὶ μουσικῆς. ἐπεὶ δὲ κοινόν τι πάθος ἀεὶ φαίνεται συνακολουθεῖν τοῖς διερχομένοις, εἴτε μετὰ μέλους, εἴτε ἄνευ μέλους ἔχοντα τι τῷ χειροποιητῷ τὴν ἀφήγησιν. οἵ τε γὰρ ᾄδοντες ἐν τοῖς συμποσίοις ὑπ' ἀλλήλους τινὸς παρὰ δόντες κλῶνα δάφνης ἢ μυρρίνης λαβόντες ᾄδουσιν. Ἀσύστατον.] οὐ συνιστάμενον. οὐδὲ πυκνὸν ἐν τῇ ποιήσει. ἀλλ' ἀραιὸν καὶ κομπῶδες. τὰ γὰρ ῥήματα Αἰσχύλου φαντασίαν μὲν ἔχει. βαθυνόμενα γὰρ οὐδεμίαν ἔχει πραγματείαν. ἀσύστατα γάρ. ἀσύστατον γὰρ εἶναι ἀδιάθετον. ἀπιθάνους συνιστάντα τοὺς μύθους. Στόμφακα.] σκληρὸν παρὰ τὸ στόμα καὶ τὸν ὄμφακα. εἶναι τραχύν. κρημνοποιὸν δέ. μεγάλας λέξεις ποιοῦντα.

G

BISETVS. Στόμφακα] Σ. στόμφακα, τραχύν, ἢ κομπαστὴν καὶ στομφάζειν, ἀλαζονεύεσθαι. σύνθετος ἡ λέξις ἐκ τοῦ στόματος, καὶ τοῦ ὄμφακος. ἵν' ᾖ λέγων, στόμφακας ἔχων ἐν τῷ στόματι τοὺς μύθους. λέγει δὲ περὶ τοῦ Αἰσχύλου τοῦ ποιητοῦ.

Σχόλια. Τὰ σοφὰ ταῦτα.] ἢ ἀντὶ τοῦ ἔσω ὑπονοητέον. ἢ δέον εἰπεῖν, εἴπερ εἰσὶν οἱ σοφοὶ οὗτοι ποιηταί, ὁ γὰρ πρὸς

οὐδέτερον ὄντα φίλον, ὥσπερ καὶ ἐν Βατράχοις ποιεῖ λέγων. ὀνομάζων ἕτερ' ἐστὶ μειρακύλλια τραγῳδίας ποιοῦντα. Ως ἐπέκεις ἀδελφός.] τὴν Κανάχην ὁ Μακαρεύς. τὸ δὲ ἀλεξίκακε διὰ μέσου ἀναπεφώνηται. σημειοῦται δὲ τοῦ Εὐριπίδου Αἴολον. ἐκεῖ γὰρ τὰς ἀδελφὰς γαμοῦσιν ἀδελφοί. ὡς ἐπὶ Ηρακλέους δὲ τὸ ἀλεξίκακε. γέγραπται δὲ δρᾶμα Εὐριπίδου Αἴολος λεγόμενον. ἐν ᾧ παρήγαγε Μακαρέα τὸν παῖδα Αἰόλου φθείροντα Κανάχην τὴν ἀδελφὴν ὑπομένειν δὲ ὑπὸ Ἀθηναίοις ἔξεστι γαμεῖν τὰς ἐκ πατέρων ἀδελφάς, εἰς αὔξησιν τοῦ ἀδικήματος προσέθηκε τὴν ὁμομητρίαν. εἶτα εὐφυῶς ἐσχετλίασεν ἐπάγων τὸν ἀλεξίκακον. τουτέστιν, ἀποτρόπαιε καὶ ὦ τὰ δεινὰ ἀπείργων. ἴδιον γὰρ Ηρακλέους τὸ ἐπίθετον. Εξαράττω.] κρούω αὐτὸν λοιδορῶν, πλήττω πολλοῖς κακοῖς.

Αἰσθανόμενός σου πάντα τραυλίζοντος, ὅ, τι νοοίης,	*Et cùm tu adhuc balbutires, quidnam velles, videbam:*
Εἰ μὲν γε βρῦν εἴποις, ἐγὼ γνοὺς ἂν πιεῖν ἐπέσχον,	*Nam si bryn diceres: ego aduertens potum exhibebam:*
Μαμμᾶν δ' ἂν αἰτήσαντος ἧκόν σοι φέρων ἂν ἄρτον,	*Si mammam posceres, ego panem curriculo afferebam:*
Κακκᾶν δ' ἂν οὐκ ἔφθης φράσαι, κἀγὼ λαβὼν θύραζε	*Priusquam diceres cacan, ego te acceptum efferebam,*
Εξέφερον ἂν, καὶ προὐσχόμην σε. σὺ δ' ἐμὲ νῦν ἀπάγχων	*Et ante me tenebam. Nunc tu me iugulas vicissim.*
Βοῶντα, καὶ κεκραγόθ', ὅτι	*Et clamitantem, quòd nimis*
Χεζητιῴην, οὐκ ἔτλης	*Cacaturirem, me foràs*
Εξω γ' ἐξενεγκεῖν, ὦ μιαρὲ,	*Efferre non siuisti, homo*
Θύραζέ μ', ἀλλ' ἀποπνιγόμενος αὐτοῦ ποίησα κακκᾶν.	*Impure: sed dum iugulor, feci isthic memet cacare.*

Σχόλια. Τραυλίζοντος.] ψελλίζοντος καὶ μηδὲν ἔναρθρον λαλοῦντος.

Bisetus. Εἰ μέν γε βρῦν] δικαίως τινὲς λέγουσιν οὐ βρῦν, ἀλλὰ βῦν καὶ λεκτέον, καὶ γράπτεον, κατὰ τὴν τῶν παιδίων λαλούντων μίμησιν, ἃ τὸ πίνειν διὰ τῆς φωνῆς βῦν σημαίνει. τὸ γὰρ ρ χαλεπώτατον αὐτοῖς προφέρειν.

Σχόλια. Πιεῖν ἐπέσχον.] οὐ μόνον ἐπέσχον τὸ κωλύω, ἀλλὰ καὶ τὸ δίδωμι. Μαμμᾶν.] ἄσημος φωνὴ τῶν παιδίων λαλούντων.

Bisetus. Οὐκ ἂν ἔφθης φράσαι] σημείωσαι καλῶς καὶ φθάνω φράσαι, καὶ φθάνω φράσας συνωνύμως λέγεσθαι.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ή.

CHORVS.

Χο. Οἶμαί γε τῶν νεωτέρων τὰς καρδίας	*Credo ego adolescentum exilire pectora,*
Πηδᾶν, ὅ, τι λέξει.	*Quidnam puer isthic*
Εἰ γὰρ τοιαῦτά γ' οὗτος ἐξειργασμένος,	*Dicturus sit. nam si fando persuaserit,*
Λαλῶν ἀναπείσει,	*Vt, quæ ipse patrauit,*
Τὸ δέρμα τῶν γεραιτέρων λάβοιμεν ἂν,	*Alij agant: ita tenuem senum cutem, vt ciceris*
Αλλ' οὐδ' ἐρεβίνθου.	*Non est, capiemus.* (gitasti,
Σὸν ἔργον ὦ καινῶν κινητὰ καὶ μοχλευτὰ,	*Tuum ergo est, qui nouas rationes tecum exco-*
Πειθώ τινα ζητεῖν, ὅπως δόξῃς λέγειν δίκαια.	*Persuasionem exquirere, vt videâre iusta fari.*

Bisetus. Τὰς καρδίας πηδᾶν] τουτέστιν ἐπιφόβως προσδοκᾶν, καὶ ἀναμένειν.

Σχόλια. Λάβοιμεν ἄν.] οὕτως ἀφανισθήσεται πληγαῖς ὡς νομίζειν ἡμᾶς καὶ τοῦ δέρματος ἐρεβίνθου λεπτότερον αὐτοὺς ἔχειν.

Bisetus. Φειδιππίδης διὰ πλειόνων σοφιστικῶς δεῖξαι πειρᾶται τοὺς γονεῖς ὑπὸ τῶν υἱῶν δικαίως τύπτεσθαι, καὶ πρὸς τούτοις τῇ μητρὶ πληγὰς ἀπειλεῖ. Ἀνθ' ὧν Στρεψιάδης κινηθεὶς, καὶ ἐρεθισθεὶς ἀποδοκιμάζει καὶ τὰς Νεφέλας, καὶ τὰ Σωκράτους σοφίσματα, τὸν παῖδα τὴν Σωκράτους οἰκίαν ἐμπιπρᾶναι κελεύει.

Φει. Ως ἡδὺ καινοῖς πράγμασι καὶ δεξιοῖς ὁμιλεῖν,	PH. *Quàm suaue, nouis & præclaris rebus aliquem studere.*
Καὶ τῶν καθεστώτων νόμων ὑπερφρονεῖν δύνασθαι.	*Et constitutas leges posse domi contemtim habere.*
Εγὼ γὰρ ὅτε μὲν ἱππικῇ μόνῃ τὸν νοῦν προσεῖχον,	*Nam demens ego, cùm ad equestrem duntaxat rem animum applicarem,* (præceps
Οὐδ' ἂν τρί' εἰπεῖν ῥήμαθ' οἷός τ' ἦν, πρὶν ἐξαμαρτεῖν.	*Tria verba non potui proferre, vt non lingua*
Νυνὶ δ' ἐπειδή μ' οὑτοσὶ τούτων ἔπαυσεν αὐτὸς,	*Impingeret: at nunc, postquam hic à re equestri me remouit:*

Γνώμαις

Γνώμαις δὲ λεπταῖς καὶ λόγοις ξυνείσομαι καὶ μερίμναις,
Οἶμαι διδάξειν, ὡς δίκαιον τὸν πατέρα κολάζειν.
Στ. Ἱππεύετε τοίνυν, νὴ Δί', ὡς ἐμοί γε κρεῖττόν ἐστιν
Ἵππων τρέφειν τέθριππον, ἢ τυπτόμενον ἐπιτριβῆναι.
Φει. Ἐκεῖσε δ', ὅθεν ἀπέσχισάς με τοῦ λόγου, μέτειμι,
Καὶ πρῶτ' ἐρήσομαί γε τουτὶ, παῖδά μ' ὄντ' ἔτυπτες;
Στ. Ἔγωγέ σ', εὐνοῶν τε καὶ κηδόμενος. Φει. εἰπὲ δή μοι,
Οὐ κἀμέ σοι δίκαιόν ἐστιν εὐνοεῖν ὁμοίως,
Τύπτειν τ'; ἐπειδήπερ τοῦτ' ἐστ' εὐνοεῖν, τὸ τύπτειν;
Πῶς γὰρ τὸ μὲν σὸν σῶμα χρὴ πληγῶν ἀθῷον εἶναι,
Τοὐμὸν δὲ μή; καὶ μὴν ἔφυν ἐλεύθερός γε κἀγώ.
Κλάουσι παῖδες, πατέρα δ' οὐ κλάειν δοκεῖς;
Στ. τί δὴ;
Φει. Φήσεις νομίζεσθαι σὺ παιδὸς τοῦτο τοὔργον εἶναι;
Ἐγὼ δέ γ' ἀντείποιμ' ἂν, ὡς δὶς παῖδες οἱ γέροντες.
Εἰκὸς δὲ μᾶλλον τοὺς γέροντας, ἢ τοὺς νέους, τι κλάειν,
Ὅσῳπερ ἐξαμαρτάνειν ἧττον δίκαιον αὐτούς.
Στ. Ἀλλ' οὐδαμοῦ νομίζεται τὸν πατέρα τοῦτο πάσχειν.
Φειδ. Οὔκουν ἀνὴρ, ὁ τὸν νόμον θεὶς τοῦτον, ἦν τὸ πρῶτον,
Ὥσπερ σὺ κἀγὼ, καὶ λέγων ἔπειθε τοὺς παλαιούς;
Ἧττόν τι δῆτ' ἔξεστι κἀμοὶ, καινὸν αὖ τὸ λοιπὸν
Θεῖναι νόμον τοῖς υἱέσι, τοὺς πατέρας ἀντιτύπτειν.
Ὅσας δὲ πληγὰς εἴχομεν πρὶν τὸν νόμον τεθῆναι,

Et ego sententiis, ac subtilibus assuesco verbis:
Puto me docturum, quod fas sit, patrem multare flagris.
ST. *Imò equita, per Iouem. Nam multò satius est mihi*
Equum alere quadriiugalem, quàm comminui vapulantem.
PH. *Ego illuc, vnde mihi sermonem abrupisti, reuertar.*
Et primum hoc ex te interrogabo: an nõ tu verberabas
Olim me puerum? ST. *maximè: quia tibi bene volebam,*
Et curam tui agebam. PH. *cedò nunc mihi: an non est perinde*
Æquum, vt & ego tibi bene velim, & te verberem benignè:
Siquidem bene velle idem quod verberare est?
Nam quo iure
Tuum corpus sit liberum loris, meum non itẽ sit?
Equidem & ego natus sum liber: num lacrumẽt filij, non
Lacrumet etiam pater? ST. *quamobrem?* PH. *num tu lege dices*
Cautum esse, vt pueri solùm vapulent? at ego tibi isthuc
Obiecerim, quod vulgus dicit, bis pueri senes sunt.
Tum praeterea senes flere aequius est, quàm nos puellos,
Quantò minùs ipsis peccare licet, quàm nobis.
ST. *at isthuc*
Nulla sancitum est lege, vt patrem ferre isthac sit aequum.
PH. *Annon vir ille, qui primum hanc legẽ sanxisse fertur,*
Itidem homo fuit, qualis ego & tu sumus: & qui oratione
Legem persuasit antiquis? quare non liceat ergo
Et mihi nouam sancire legem filijs, vt illi
Suos referiãt patres? nã verbera quaecunq; nobis
Illata sunt, priusquã lex daretur, ea omnia ipsis

Σχόλια. Ὡς ἡδὺ καινοῖς.] ἔκθεσις ἑτέρας διπλῆς ἀμοιβαίας ἐκ στίχων ἰαμβικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν μ.β. ὧν τελευταῖος, τὴν μητέρ' ὥσπερ καὶ σὲ τυπτήσω. τί δὴ τὸ φὴς σύ; ὁ μὲν τοι ἐπὶ τὰ κ' αἱ δέκατος, τρίμετρος ἰαμβικός ἐστιν. ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκυῖα. Κλάουσι παῖδες.] τοῦτο ἐξ Ἀλκήστιδος Εὐριπίδου. χαίρεις ὁρῶν φῶς. πατέρα δ' οὐ χαίρειν δοκεῖς.

Bisetvs. Στρ. τί ἡ δή] ἐν τοῖς παλαιοῖς χωλίοις ὁρῶμεν τὸν ιζ. στίχον εἶναι τρίμετρον ἰαμβικὸν, διὸ ταῦτα. Στρ. τί ἡ δή; ἐστὶ τελεινάζει. καὶ ἔν τισι τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων ταῦτα οὐ γέγραπται, ἀλλὰ τὸ μέτρον τοῦ τετραμέτρου ἰαμβικοῦ γράφεται.

Σχόλια. Δὶς παῖδες οἱ γέροντες] παῖδές τε γὰρ τὴν ἀρχὴν ἦσαν ἄφρονες. καὶ νῦν ὑπὸ τοῦ γήρως λήθης παρατραπέντες αὐτοῖς τοῦ λογισμοῦ, παῖδές εἰσι τὸ ἐκ πάλιν ληροῦντες. καὶ Σοφοκλῆς Πηλεῖ. Πηλέα τὸν Αἰακίδην οἰκουρὸς μόνη γεροντανωγῶ κἀναπαιδεύω. πάλιν γὰρ αὖθις παῖς ὁ γηράσκων ἀνήρ. καὶ Θεόπομπος. δὶς παῖδες οἱ γέροντες ὀρθῷ τῷ λόγῳ. καὶ Πλάτων. ἆρ' ὡς ἔοικε δὶς γένοιτ' ἂν παῖς γέρων. καὶ Ἀντιφῶν, γηροτροφία γὰρ προσέοικε παιδοτροφίᾳ. Ὅσῳπερ.] οἱ παῖδες ἐξαμαρτάνοντες συγγνώμης μᾶλλον ἄξιοι διὰ τὸ νέον τῆς ἡλικίας. τὸ δὲ ἧττον ἀντὶ τοῦ μηδ' ὅλως. Οὔκουν ἀνήρ.] ἐν ἤθει ἀνηρωτήσει. Ἧττον τί δῆτ' ἔξεστι κἀμοί.] ἀντὶ τοῦ κἀμοὶ οὐδὲν ἧττον ἔξεστι τοῦ παλαιοῦ νομοθέτου. φέρεται δὲ τισὶ τῶν ἀντιγράφων κατὰ λέξιν οὕτως. ἀποροῦσι πάντες ἐνταῦθα περὶ τὸ ἧττον, τὸ δὲ ὡς οἶμαι τοιοῦτόν ἐστιν. εἰπὼν γὰρ, καὶ λέγων ἔπειθε τοὺς παλαιοὺς ἐπήγαγεν ἧττον. δεικνὺς ὡς οὐκ ἔπειθεν, ἀλλ' ἧττον ἢ ἐγὼ αὐτὸς νῦν. ἐπειδὴ καὶ τὰ δίκαια νῦν τὰ μὴ, λέγων, ὁμοίως νικῶ. οἱ δὲ τὸ ἧττον, πρὸς τὸ τί ὁ νῦν συνάπτοντες, ψυχροί τινές εἰσιν. ἢ τὸ ἧττον μὴ πρός τι συνάπτε. ἀλλὰ μόνον λέγε κατ'

πρώτοισιν. οὔκουν ὅπερ ἦν ὁ θεὶς τὸν νόμον τοῦτον ὡς σὺ κἀγὼ, καὶ λέγων ἔπειθε τοὺς παλαιούς. ἀντὶ τοῦ οὐδαμῶς τοῦτο οὕτως ἔχει. ὁ ὥσπερ ἐν τῷ πρώτῳ τὸ | A | ἧττον πρὸς τὸ ἔπειθε συνῆψαμεν, οὕτω καὶ πρὸς τὸ λέγων συναπτέον οὕτω. καὶ λέγων ἧττον [illegible], καὶ ἔπειθε τοὺς παλαιούς.

Ἀφίεμεν, καὶ δίδομεν αὐτοῖς προῖκα συγκεκόφθαι.		Remittimus, & condonamus, ut impunè cæciderint nos.
Σκέψαι δὲ τοὺς ἀλεκτρυόνας, καὶ τἄλλα τὰ βοτὰ ταυτὶ,		Et quæso, gallos & alias pecudes saltem intuere,
Ὡς τοὺς πατέρας ἀμύνεται, καίτοι διαφέρουσ' οὐδὲν	B	Quomodo reluctentur patribus. atqui nulla re illi
Ἡμῶν ἐκεῖνοι, πλὴν ὅτι ψηφίσματ' οὐ γράφουσι.		A nobis differunt: nisi quod decreta non faciunt. ST. cur
Στ. Τί δῆτ', ἐπειδὴ τοὺς ἀλεκτρυόνας ἅπαντα μιμεῖ,		Ergo, quandoquidem gallos imitare per omnia: non &
Οὐκ ἐσθίεις καὶ τὴν κόπρον, κἀπὶ ξύλου καθεύδεις;		Fimum comedis, & perticæ insidens dormis? PH. pater mi,
Φει. Οὐ ταὐτὸν ὦ τᾶν ἐστὶν, οὐδ' ἂν Σωκράτει δοκοίη.	C	Non est idem: neque Socrates hoc pro eodem probârit.
Στ. Πρὸς ταῦτα μὴ τύπτ', εἰ δὲ μὴ, σαυτόν ποτ' αἰτιάσει.		ST. Igitur ne pulses: sin minùs, olim accusabis teipsum.
Φει. Καὶ πῶς; Στρ. ἐπεί σε μὲν δίκαιός εἰμ' ἐγὼ κολάζειν,		PH. At quomodo? ST. quia mihi meum in te ius est verberandi
Σὺ δ', ἢν γένοιταί σοι, τὸν υἱόν. Φειδ. ἢν δὲ μὴ γένηται,		Te, tibi tuum ius erit in filium: si quis nascetur Tibi. PH: At si non nascatur: tum neque à me flebitur: tu
Μάτην ἐμοὶ κεκλαύσεται, σὺ δ' ἐγχανὼν τεθνήξει.		Vero morieris ore hianti. ST. certè, vos amici
Στ. Ἐμοὶ μὲν ὦνδρες ἥλικες δοκεῖ λέγειν δίκαια.	D	Senes, videtur mihi, quod iustum est dicere: &, quod æquum 'st,
Κἀμοί γε συγχωρεῖν δοκεῖ τούτοισι τἀπιεικῆ.		Concedere hisce. nam nisi nos senes, quod iustum & æquum 'st,
Κλάειν γὰρ ἡμᾶς εἰκός ἐστ', ἢν μὴ δίκαια δρῶμεν.		Faciam: decet omnino nos vapulare & eiulare.
Φειδ. Σκέψαι δὲ χἀτέραν ἔτι γνώμην. Στ. ἀπὸ γὰρ ὀλοῦμαι.		PH. Age verò & alteram hanc rationem perpende. ST. intereo.
Φειδ. Καὶ μὴν ἴσως γ' οὐκ ἀχθέσει παθὼν, ἃ νῦν πέπονθας.	E	PH. Imò hæc, quæ modo perpessus eras, forte non feres molestè.
Στ. Πῶς δή; δίδαξον γάρ, τί δή μ' ἐκ τούτων ἐπωφελήσεις;		ST. Quidum? age doce, quid hac re mihi sis cōmodi daturus.
Φειδ. Τὴν μητέρ', ὥσπερ καὶ σὲ, τυπτήσω. Στ. τί δῆτα φὴς σύ;		PH. Matrem perinde, ut te pulsabo. ST. quid dicis scelestè?
Τοῦθ' ἕτερον αὖ μεῖζον κακόν.		At maius hoc illo est malum.
Φειδ. Τί δ' ἢν ἔχων τὸν ἥττω		PH. Quid si inferiore iam nunc
Λόγον σε νικήσω λέγων,		Sermone te vincam, & probem
Τὴν μητέρ' ὡς τύπτειν χρεών;		Opus esse, ut matrem verberem?
Στρ. Τί δ' ἄλλο γ', ἢν ταυτὶ ποιῇς,	F	ST. Quid obstet autem, si probes
Οὐδέν σε κωλύσει σεαυτὸν ἐμβαλεῖν		Tu, quo minus teipsum cum Socrate tuo,
Ἐς τὸ βάραθρον μετὰ Σωκράτους,		Et sermone inferiore mox
Καὶ τὸν λόγον τὸν ἥττω;		Præcipites in Barathrum

Σχόλια. Συγκεκόφθαι.] τυφθῆναι ἡμᾶς. κατακοπῆναι ταῖς μάστιξι.

Biset. Τὰ βοτὰ] τὰ βοσκήματα. κατὰ πάντων δὲ χερσαίων, καὶ πτηνῶν, καὶ ἐνύδρων, καὶ ἀγρίων ζώων λέγεται, ὡς ἐν [illegible] Ἡσύχιος.

Σχόλια. Πλὴν ὅτι ψηφίσματα.] ἀντὶ τοῦ δικαστήρια οὐκ ἄγουσιν. εἰς δὲ τὸ φιλόδικον τῶν Ἀθηναίων αἰνίττεται. Σωκράτει δοκοίη.] ἀπορήσας λύσεως ἐπὶ τὴν τοῦ Σωκράτους δόξαν ἀνάγει πιστοτέραν οὖσαν. τὰ δὲ πρόσωπα οὕτως. ἀπὸ τοῦ οὐ ταὐτὸν ἕως τοῦ οὐ ταῦτα τοῦ [illegible]. ἵν' ᾖ τοῦ πρεσβύτου τὸ πρὸς ταῦτα τουτέστι ἀ [illegible] τοῦ | G | ἀλεκτρυόνων ἔπεσι. τὰ δὲ πῶς τοῦ Φειδιππίδου λέγοντος. ἐν δὲ τισιν ὁ υἱὸς τὸν ἢ ταὐτὸν ἀρξάμενος στίχον εὑρίσκεται λέγων τὰ ἑξῆς μέχρι τοῦ ἢν δὲ μὴ γένηται. Σαυτόν ποτ' αἰτιάσει.] σεαυτὸν αἰτιάσῃ, ὡς ἐγὼ νῦν ἐμαυτὸν αἰτιῶμαι. ἔξεστι γάρ μοι τύπτειν σε, ὥσπερ καὶ σοὶ τὸν σεαυτοῦ υἱόν. Ἐμοὶ μὲν] τοὺς τρεῖς τοὺς ἑξῆς ὁ πρεσβύτης πρὸς τοὺς θεατάς. ὅτι εἰκὸς ἦν. ὅμοια παίζοντα καὶ τὰ προσήκοντα ἀκόλουθον, συγχωρεῖν τοῖς ἐπιεικέσι, συγχωρεῖν αὐτοῖς. Τοῦθ' ἕτερον αὖ] ἐκθεσις διπλῆς ἐκ κώλων ἰαμβικῶν ἑπτά. ὧν τὸ πρῶτον δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ β' δίμετρον καταληκτικόν, ὅτι ἑφθημιμερές. τὰ ἑξῆς τρία ὅμοια τῷ πρώτῳ, τὸ ς' τρίμετρον ἀκατάληκτον

ἀκατάληκτον. τὸ ἕβδομον δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ τελευταῖον, τῷ πρώτῳ ὅμοιον. ἄλλως. διπλῆ καὶ μέλος ἀμοιβαῖον οὗ ἀρχὴ τοῦθ' ἕτερον αὖ μέτρον. τέλος δέ, καὶ τὸν λόγον τὸν ἥττω ἐστὶν ἰαμβικὰ τρίμετρα ἀκατάληκτα τρία. καὶ τὸ πρῶτον ἰαμβικὸν τετράμετρον καταληκτικόν. τινὲς δὲ διαιροῦσι τοῦτο εἰς δύο, ἐπειδὴ καὶ τὰ πρόσωπα κεχωρισμένα εἰσί. καὶ γίνεται μοναδικὴ τρία ἑκατέρωθεν ἔχουσα κῶλα. τινὲς δὲ τὸ μέτρον τετράκωλον.

Ταυτὶ δι' ὑμᾶς ὦ Νεφέλαι πέπονθ' ἐγώ.
Ὑμῖν ἀναθεὶς ἅπαντα τἀμὰ πράγματα.
Χο. Αὐτὸς μὲν οὖν σαυτῷ σὺ τούτων αἴτιος,
Στρέψας σεαυτὸν ἐς πονηρὰ πράγματα.
Στρεψ. Τί δῆτα ταῦτα γ' οὔ μοι τότ' ἠγορεύετε;
Ἀλλ' ἄνδρ' ἄγροικον καὶ γέροντ' ἐπήρετε.
Χο. Ἀεὶ ποιοῦμεν ταῦθ' ἑκάστοτ', ὅτ' ἄν τινα
Γνῶμεν πονηρῶν ὄντ' ἐραστὴν πραγμάτων.
Ἕως αὐτὸν ἐμβάλωμεν ἐς κακὸν,
Ὅπως ἂν εἰδῇ τοὺς θεοὺς δεδοικέναι.
Στρ. Οἴμοι, πονηρά γ' ὦ Νεφέλαι, δίκαια δέ.
Οὐ γάρ μ' ἐχρῆν τὰ χρήμαθ', ἃ 'δανεισάμην,
Ἀποστερεῖν. νῦν οὖν ὅπως, ὦ φίλτατε,
Τὸν Χαιρεφῶντα τὸν μιαρὸν καὶ Σωκράτη
Ἀπολεῖς, μετ' ἐμοῦ γ' ἐλθ', οἳ σὲ κἄμ' ἐξηπάτων.
Φειδ. Ἀλλ' οὐκ ἂν ἀδικήσαιμι τοὺς διδασκάλους.
Στρ. Ναὶ ναὶ, καταιδέσθητι πατρῷον Δία.
Φειδ. Ἰδού γε Δία πατρῷον, ὡς ἀρχαῖος εἶ.
Ζεὺς γάρ τις ἔστι; Στρεψ. ἔστιν. Φειδιπ. οὐκ ἔστ', ἐπεὶ
Δῖνος βασιλεύει, τὸν Δί' ἐξεληλακώς.
Στρ. Οὐκ ἐξελήλακ', ἀλλ' ἐγὼ τοῦτ' ᾠόμην,
Διὰ τουτονὶ τὸν Δῖνον. οἴμοι δείλαιος,
Ὅτε καὶ σὲ χυτρεοῦν ὄντα θεὸν ἡγησάμην.
Φει. Ἐνταῦθα σαυτῷ παραφρόνει, καὶ φλυάρει.

O Nubes, hac ego vestri causa fero mala:
Dum vobis omnia mea mando negocia.
CH. At horum tute malorum tibimet auctor es:
Quando tuum animum ad res applicuisti malas.
ST. Cur hac mihi tum non dicebatis? quòd iominem
Me circumueniebatis rusticum & senem?
CH. Isthac semper nos facere consueuimus: vbi
Aliquem videmus operam dare rebus malis:
Vt eum in aliquod magnum coniiciamus malum:
Donec is addiscat patrios reuereri Deos.
ST. Hei mihi, Nubes, mala quidem isthac, sed iusta sunt.
Non enim oportebat fœnori quod sumseram,
Argentum, defraudando me interuertere.
Age, mi fili: age nunc mecum adesdum celeriter:
Vt Chærephōtem illum scelerosum & Socratem
Perdas: qui & te, & me ludificârunt hactenus.
PH. Ego verò magistros haudquaquam affecero aliqua
Iniuria. ST. imò reuerere patrium Iouem.
PH. Ecce autem patrium Iouem: vt delirus es.
Nam quis sit Iuppiter? ST. imò est. PH. non est Iuppiter:
Quandoquidē nunc turbo imperat, expulso Ioue.
ST. Non est expulsus: sed ego rebar hoc ita
Ob isthunc Turbinem Deum, hei misero mihi,
Quod etiam te arbitratus sum ollarem Deum.
PH. Hic tu tibiipse nugare, atque desipe.

Σχόλια. Ταυτὶ δι' ὑμᾶς.] ἐνταῦθα εἰσὶν ἴαμβοι τρίμετροι ἀκατάληκτοι μ. ὧν τελευταῖος ἐπιδιπλοῦται πρὸς σφόδρα τοὺς ἀλαζόνας. εἶτα ἐπιφώνημα τὸ ἰοὺ ἰού. καὶ πάλιν ἰαμβικοί. καὶ τελευταῖον τοῦ ς δράματος ἀναπαιστικὸν τετράμετρον καταληκτικόν. ἐφ' ᾧ χορωνὶς ἢ καὶ τὸ δρᾶμα ἀποτεταλίζεται. Ω φίλτατε.] λέγεται τὸ υἱὲ ἢ ταῦτα γὰρ ἐπιγράφεται. πρὸς τὸν υἱὸν μετέβη. Πατρῷον Δία] πατρῷος Ζεὺς καὶ Ἀπόλλων ἐν Ἀθήναις τιμῶνται, ὁ Ζεὺς μὲν μετὰ τὴν ἐν Ἀρκαδίᾳ γένεσιν ὡς ἕτεροι μετὰ τὴν ἐν Κρήτῃ ἀνατροφήν, ὅτι πρῶτον ταῖς Ἀθήναις ἐπέστη καὶ ἐφάνη τοῖς πατράσιν αὐτῶν. οἱ τινὲς ταύτῃ τῇ προσηγορίᾳ τετιμήκασιν αὐτόν. Ἀπόλλων δὲ ὅτι Ἐρεχθέως θυγατέρα ἔγημε τὴν Κρέουσαν, ἐξ ἧς γίνεται ὁ Ἴων. ὡς πρόγονον οὖν αὐτὸν ἐτίμων καὶ οἱ ἄρχοντες ὅτι ἐχειροτονοῦντο. ἐκ γὰρ τοῦ μὴ εἶναι ξένους αὐτοὺς ἐνόμιζον. ἄλλως. οὕτω τιμᾶται παρ' Ἀθηναίοις Ζεὺς πατρῷος καὶ Ἀπόλλων. διὰ τὸ πρώτους ὑποδέξασθαι τὼ θεὼ εἰς τὴν χώραν. καὶ θυσίας συντελέσαι κατὰ φράτρας καὶ δήμους καὶ συζυγίας μόνους Ἑλλήνων. Ἰδού γε Δία.] ἐξ οὗ ὁ πατὴρ ἐπελάβετο αὐτοῦ ἀποτρέπων. ἐκ τούτων καὶ αὐτὸς πειρᾶται τοῦ πατρὸς λαμβάνεσθαι. Διὰ τουτονὶ τὸν Δῖνον] ὡς ἀγάλματος Δίνου ὄντος ἐν τῇ διατριβῇ Σωκράτους ὀστρακίνου. Χυτρεοῦν.] τὸ ἐν τῷ φροντιστηρίῳ μηχάνημα, ὀστράκινον περιφερὲς ὡς χύτραν αὐτοματοποιοῦν. καὶ ὄνομα αὐτῷ ἔθετο χυτρεοῦν. τουτέστι μάταιον εὐτελές. χύτρας ἄξιον, ὡς ὀστρακίνου ἀγάλματος ὄντος παρὰ τῷ διατελοῦς.

Bisetus. Φληνάφα] Σ. φλήναφος, μωρολόγος. φληναφία, μωρολογία. φληναφᾶν, μωρολογεῖν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ Σκηνὴ τρίτη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ ΜΟΝΟΣ.

ACTVS V. SCENA III.

STREPSIADES SOLVS.

Στ. Οἴμοι παρανοίας, ὡς ἐμαινόμην ἄρα,
Ὅτ' ἐξέβαλλον καὶ τοὺς θεοὺς διὰ Σωκράτη.
Ἀλλ' ὦ φίλ' Ἑρμῆ, μηδαμῶς θύμαινέ μοι,
Μηδέ μ' ἐπιτρίψῃς, ἀλλὰ συγγνώμην ἔχε
Ἐμοῦ παρανοήσαντος ἀδολεσχίᾳ.
Καί μοι γενοῦ ξύμβουλος, εἴτ' αὐτοὺς γραφὴν
Διωκάθω γραψάμενος, εἴθ' ὅ,τι σοι δοκεῖ.
Ὀρθῶς παραινεῖς, οὐκ ἐῶν δικορραφεῖν.
Ἀλλ' ὡς τάχιστ' ἐμπιπράναι τὴν οἰκίαν
Τῶν ἀδολεσχῶν. δεῦρο δεῦρ' ὦ Ξανθία,
Κλίμακα λαβὼν ἔξελθε, καὶ σμινύην φέρων,
Κἄπειτ' ἐπαναβὰς ἐπὶ τὸ φροντιστήριον,
Ἕως ἂν αὐτοῖς ἐμβάλῃς τὴν οἰκίαν,
Τὸ τέγος κατάσκαπτ', εἰ φιλεῖς τὸν δεσπότην.
Ἐμοὶ δὲ δᾷδ' ἐνεγκάτω τις ἡμμένην,
Κἀγώ τιν' αὐτῶν τήμερον δοῦναι δίκην
Ἐμοὶ ποιήσω, κἂν σφόδρ' ὦσ' ἀλαζόνες.

A *Me miserum & stupidum: quantum insaniui modo:*
Quod Socrati credens, abieci omnes Deos?
O Mercuri carissime ne succense as
Mihi: neu me perdas: sed veniam da mihi:
Quod garrulitate mea desipui: & da tuum
Mihi consilium: an his litem intendam, aut quod tibi
B *Videbitur. Recte mones, quod non sinis*
Litem nectere: sed hanc nugatorum domum
Iubes incendere quam celerrime. age, huc age
Adesdum Xanthia, scalam & rastrum foras
Effer, scholam conscende, tectum perfode:
Donec domum omnem in ipsos inycias: perge, si
Herum tuum amas. at mihi facem quis afferat
C *Ardentem: ego faxim pœnas dent mihi hodie,*
Quamlibet elato animo valde superbiant.

Σχόλια. Ὅτ' ἐξέβαλον.] ταῦτα εἰς διαβολὴν Σωκράτους, ἐκβαλόντος τὰ δαιμόνια. Ἀλλ' ὦ φίλ' Ἑρμῆ. [illegible] οἱ κλέπται πρὸς τὸν ἑρμῆν ἔλεγον ὅτε ἁλισκόμενοι [illegible], αἰτούμενοι αὐτὸν ἐλθεῖν αὐτοῖς εἰς βοήθειαν [illegible] κλεπτικῆς ὄντι, εἰς ταῦτα [illegible]. Παρανοήσαντος.] ἀντὶ τοῦ ἀσεβήσαντος [illegible] καὶ πεισθέντος. ἀδολεσχία δὲ ἡ τῶν ἀηδῶν ὁμιλία.

Bisetus. Ἀδολεσχία] [illegible] ἀδολεσχία, ἀργεία, φλυαρία, συνέχεια. Ἀττικοὶ ἐκτείνουσι τὸ α. ἀδολεσχία [illegible] συνεχὲς [illegible]. [illegible] ἀδολεσχῆσαι [illegible] δικαστικῶς [illegible] καὶ ἀδολέσχης, ὁ ἀδολεσχῶν. [illegible] ἀδολεσχίᾳ χρώμενος. [illegible] τὸ ἄδος, ὅ ἐστι κόρον, καὶ [illegible] σημαίνει, καὶ τὴν λέσχην. λέσχας δὲ [illegible] δημοσίους τινὰς τόπους, ἐν οἷς οἱ σχολὴν ἄγοντες ἐκαθέζοντο. Ὅμηρος,
Οὐκ ἐθέλεις εὕδειν χαλκήϊον ἐς δόμον ἐλθών,
Ἠέ που ἐς λέσχην;
Κλεάνθης δέ φησιν [illegible] Ἀπόλλωνι τὰς λέσχας. ἐξέδραις δὲ οἰκίας [illegible]. καὶ αὐτὸν δὲ τὸν Ἀπόλλωνα [illegible] Λεσχηνόριον ἐπικαλεῖσθαι. λέσχη ἡ πολλὴ ὁμιλία, φλυαρία. τὸ δὲ παλαιὸν [illegible] καὶ οἱ τόποι, ἐν οἷς εὐθεῖαν ἀθροιζόμενοι [illegible], λέγαι [illegible] το. Κλίμακα λαβών] [illegible] κλίμαξ [illegible] σμινύη δὲ σκαφεῖον, δίκελλα, ἀξίνη. Τί γὰρ μαθὼν] χαριέντως, μαθόνθ' ὑβρίζετον [illegible] ἀνακόλουθον ὁ Στρεψιάδης ἄγροικος, καὶ ἀπαίδευτος, καὶ ὀργισθεὶς ποιεῖ. [illegible] τούτων ἔννοια, αὕτη, τίς [illegible] ὑμᾶς [illegible] οὕτως εἰς τοὺς θεοὺς ὑβρίζειν; ἐκ τίνος ταύτην τὴν ἀσέβειαν ἐμάθετε; [illegible] ὅτι πρὸς δύο [illegible], τὸν Σωκράτην δηλονότι, καὶ τὸν Χαιρεφῶντα. πολλάκις δὲ [illegible] τούτῳ τῷ ποιητῇ ταύτην τὴν [illegible], μαθὼν, χρῆσιν εὑρήσεις, ὅπερ ἐλέγχου τινὸς σχῆμα ἔχει, καὶ ἐπιτίμησιν, καὶ ἀπαιδευσίας [illegible] σημαίνει. καὶ ἐν Ἀχαρνεῦσι,
Τί ἦν μαθὼν φαίνεις ἄνευ θρυαλλίδος;
καὶ ἐν Σφηξί,
Τί δὴ μαθὼν τὸν δάκτυλον τῆς θρυαλλίδος ἐξέθεις;
καὶ ἐν Λυσιστράτῃ,
Σὺ δ' ἐδὴ τί μαθὼν [illegible];
Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸ εἰπὲ ἑνικὸν πολλάκις ἂν εὕροις μετὰ πληθυντικοῦ, ὡς ἐν Ὄρνισιν,
Εἰπέ μοι τί μέλλετε; καὶ ἐν Σφηξίν, „Εἰπέ μοι τί μέλλομεν; καὶ ἐν Ἀχαρνεῦσιν, „Εἰπέ μοι ὦ δημόται.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ.

Σκηνὴ τετάρτη.

ΜΑΘΗΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΧΑΙΡΕΦΩΝ.

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

Bisetus. Σωκράτους μαθητής, Σωκράτης αὐτός, καὶ Χαιρεφῶν τον τῆς οἰκίας, καὶ τοῦ φροντιστηρίου ἐμπρησμὸν βαρέως φέροντες ἀγανακτοῦσι, καὶ τοῖς αὐτουργοῖς μέμφονται.

ACTVS V. SCENA IIII.

F DISCIPVLVS, STREPSIADES, SOCRATES, CHAEREPHON.

Senarij Iambici.

Μα. Ἰού, ἰού,
Στ. Σὸν ἔργον, ὦ δᾴς, ἱέναι πολλὴν φλόγα.
Μα. Ἄνθρωπε τί ποιεῖς; Στ. ὅ, τι ποιῶ, τί ἄλλο γ' ἢ
Διαλεπτολογοῦμαι ταῖς δοκοῖς τῆς οἰκίας.

G DI. *Heu, eheu:*
ST. *Tuũ est, ô fax, flammam immittere quam plurimam.*
DI. *Quid agis homo?* ST. *id quod ago: quid enim aliud, nisi*
Quod argutè disputo cũ trabibus huius domus?

Μα. Οἴμοι,

Μα. Οἴμοι, τίς ἡμῶν πυρπολεῖ τὴν οἰκίαν;
Στ. Ἐκεῖνος, ὅπερ θοἰμάτιον εἰλήφατε.
Μα. Ἀπολεῖς, ἀπολεῖς. Στ. τοῦτ' αὐτὸ γὰρ καὶ βούλομαι.
Ἢν ἡ σμινύη μοι μὴ προδῷ τὰς ἐλπίδας,
Ἢ 'γὼ πρότερόν πως ἐκτραχηλισθῶ πεσών.
Σω. Οὗτος τί ποιεῖς ἐτεὸν, οὑπὶ τοῦ τέγους;
Στ. Ἀεροβατῶ, καὶ περιφρονῶ τὸν ἥλιον.
Σω. Οἴμοι τάλας, δείλαιος ἀποπνιγήσομαι.
Στ. Τί γὰρ μαθὼν ὑβρίζετον γ' εἰς τοὺς θεούς;
Χαι. Ἐγὼ δὲ κακοδαίμων γε κατακαυθήσομαι.
Στ. Καὶ τῆς Σελήνης ἐσκοπεῖσθε τὴν ἕδραν.
Δίωκε, βάλλε, παῖε, πολλῶν οὕνεκα.
Μάλιστα δ' εἰδὼς, τοὺς θεοὺς ὡς ἠδίκουν.

A DI. *Hei mihi, quis incendit nostram domum?*
ST. *Is, cuius vos cepistis vestem.* DI. *male peri.*
Perdes nos. ST. *hoc ipsum volo: modò hic ligo*
Non perdat spes, à me conceptas: néue ego
Collum frangam, atque è tecto praeceps decidam.
SO. *Heus tu, quid agis verò supra tectum?*
cedo.
B ST. *In aere incedo, & Solem sic contuor.*
SO. *Heu me miserum, miser ego iamiam strangulor.*
ST. *Cur ergo Deos afficitis contumelia?*
CHAE. *O me infelicem: qui flamma exanimor miser.*
ST. *Et Lunae speculati estis sedem desuper.*
Age, tunde, caede, feri, causas ob plurimas:
C *Tum praecipuè ob hanc: quòd Deos iniuria,*
Et horrenda affecerunt contumelia.

Σχόλια. Τῆς σελήνης τὴν ἕδραν.] ἀντὶ τῆς κατασκέψεως τῆς σελήνης. ἕδραν δὲ ἐστιν εἰς τὸ αἰσχρὸν ἀποτρέπων τὸν λόγον, τὴν ἀποφοράν. ἐπί τινος ὀχεῖται καὶ διὰ τί καὶ πῶς μένει. Δίωκε.] ὡς τῶν φιλοσόφων φυγόντων διὰ τὸ πῦρ. τὸ δὲ ὡς ἠδίκουν, χαίρεται καὶ οὓς ἠδίκουν.

ΧΟΡΟΣ. | CHORVS.

BISETVS. Ὁ χορὸς τῷ δράματι D τέλος ἐπιτίθησιν.

Χο. Ἡγεῖσθ' ἔξω, κεχόρευται γὰρ μετρίως τό γε τήμερον ἡμῖν.

CHO. *Exite: quoniam hodie nobis mediocriter hoc pede saltum est.*

Σχόλια. Τό γε τήμερον.] ἀντὶ τοῦ τήμερον ἀρκούντως ἔχει ἡ ἡμέρα. ὡς ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ δὲ ὁ λόγος. τέλος.

ΤΕΛΟΣ ΝΕΦΕΛΩΝ. | FINIS NVBIVM.

ΘΩΜΑ ΤΟΥ ΜΑΓΙΣΤΡΟΥ, ΒΑΤΡΑΧΩΝ ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ Εὐριπίδου πόθῳ ληφθεὶς, καὶ οὐχ οἷός τ' ὢν ἄλλως θεραπεῦσαι τὸν ἔρωτα, εἰς ᾅδου κατελθεῖν ἠβουλήθη, ὅπως ἐκεῖ τούτῳ ἐντύχῃ. ἐπεὶ δὲ τῆς ὁδοῦ ἄπειρος ἦν, ἔγνω δεῖν εἰς Ἡρακλέα πρότερον ἐλθεῖν. οὗτος γὰρ πάλαι κελεύσαντος Εὐρυσθέως, Κερβέρου χάριν εἰς ᾅδου κατῄει. ἐλθὼν δὲ καὶ πυθόμενος περὶ τῆς ὁδοῦ, ἤκουσε παρ' αὐτοῦ ὅπως ἄρα δεῖ κατελθεῖν, χαριεντισάμενος πρὸς αὐτὸν πρότερον. Διόνυσος δὲ καὶ πρὶν ἀπαντῆσαι πρὸς Ἡρακλέα, κατ' αὐτὸν ἐσκευάσθη, λεοντῆν ἐνδεδυμένος καὶ ῥόπαλον φέρων. ὡς οὖν ἤκουσε παρ' Ἡρακλέους περὶ τῆς ὁδοῦ, μεθ' ἑαυτοῦ δοῦλόν τινα ἔχων Ξανθίαν, ἐχώρει πρὸς ᾅδην. καὶ πρῶτον μὲν ἐντυγχάνει τῇ Ἀχερουσίᾳ λίμνῃ. καὶ ὁρᾷ ἐν αὐτῇ τὸν Χάρωντα μετὰ σκάφους, δι' οὗ τοὺς τεθνεῶτας εἰς ᾅδου ἐπέρα. καὶ ὁ μὲν Ξανθίας οὐκ ἐπέβη τοῦ σκάφους, διὰ τὸ μὴ τὴν ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχῆσαι μάχην, πεζῇ δὲ περιήει τὴν λίμνην. Διόνυσος δὲ ἐπιβὰς καὶ τῶν ἐν αὐτῇ βατράχων ἀκούσας μέλη διὰ τὸν πλοῦν, διαπεραιοῦται, καὶ αὖθις Ξανθίᾳ συζεύγνυται. καὶ σὺν αὐτῷ πάλιν ἀνάμενος τῆς ὁδοῦ, δι' εἰσῆκεν Ἡρακλῆς αὐτῷ προειρηκὼς, δυσχερῆ τινα θεάματα. καὶ τοὺς μύστας παρ' αὐτὰς τὰς πύλας τοῦ ᾅδου χορεύοντας. εἶτα ὡς Ἡρακλῆς εἰσελθὼν καὶ μεταξὺ πολλῶν τούτῳ συμβάντων, παραγίνεται πρὸς Πλούτωνα, οὐχ ἵν' Εὐριπίδην ἀναγάγῃ, ἀλλ' ἵν' ἀγωνισαμένων Αἰσχύλου καὶ Εὐριπίδου, ὅστις τούτων ἄριστος εἰς τὸ κρίνειν φανείη, τοῦτον αὐτὸς εἰληφὼς ἀνενέγκῃ πρὸς βίον. τούτου δὲ γινομένου καὶ κρείττονος ἀναφανέντος Αἰσχύλου, Διόνυσος τοῦτον λαβὼν, ἀπῆλθε.

Τὸ δὲ δρᾶμα τῶν εὖ καὶ φιλοπόνως πάνυ πεποιημένων. ἐδιδάχθη δὲ ἐπὶ Καλλίου ἄρχοντος τοῦ μετὰ Ἀντιγένην. οὕτω δὲ ἐθαυμάσθη διὰ τὴν ἐν αὐτῷ παράβασιν, καθ' ἣν διαλλάττει τοὺς ἐντίμους τοῖς ἀτίμοις, καὶ τοὺς πολίτας τοῖς φυγάσιν, ὥστε καὶ ἀνεδιδάχθη ὥς φησι Δικαίαρχος.

ΑΛΛΩΣ.

Διόνυσός ἐστι μετὰ θεράποντος Ξανθίου δι' Εὐριπίδου πόθον, εἰς ᾅδην κατιών. ἔχει δὲ λεοντῆν καὶ ῥόπαλον, πρὸς τὸ τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἔκπληξιν παρέχειν. ἐλθὼν δὲ ὡς τὸν Ἡρακλέα πρότερον ἵνα ἐξετάσῃ τὰ κατὰ τὰς ὁδοὺς, δι' ὧν καὶ αὐτὸς ὅτε ἐποίησε τὴν πορείαν πρὸς τὸν Κέρβερον ᾤχετο, καὶ ὀλίγα περὶ τῶν τραγικῶν διαλεχθεὶς, ὁρμᾷ πρὸς τὸ προκείμενον. ἐπεὶ δὲ πρὸς τῇ Ἀχερουσίᾳ λίμνῃ γίνεται, ὁ μὲν Ξανθίας διὰ τὸ μὴ συννεναυμαχηκέναι εἰς τὴν περὶ Ἀργινούσας ναυμαχίαν, ὑπὸ τοῦ Χάρωνος οὐκ ἀναληφθεὶς, πεζῇ τὴν λίμνην κύκλῳ διέρχεται. ὁ δὲ Διόνυσος δοὺς διώβολον περᾷ, προσπαίζων ἅμα τοῖς κατὰ τὸν πόρον ᾄδουσι βατράχοις καὶ γελωτοποιῶν. μετὰ ταῦτα ἐν ᾅδου τῶν πραγμάτων ἤδη χειριζομένων, οἵ τε μύσται χορεύοντες ἐν τῷ προφανεῖ καὶ τὸν Ἴακχον ᾄδοντες ἐν χοροῦ σχήματι καθορῶνται. ὅτι Διόνυσος μετὰ τοῦ θεράποντος, εἰς ταὐτὸν ἔρχεται τούτοις. τῶν δὲ προηδικημένων ὑπὸ Ἡρακλέους προσαπαλεκομένων τῷ Διονύσῳ διὰ τὴν ἐκ τῆς σκευῆς ἄγνοιαν, μέχρι μέν τινος οὐκ ἀγελοίως χειμάζονται. εἶτα μέντοι γε πρὸς Πλούτωνα καὶ τὴν Περσέφασσαν προσελθόντες, ἀλεωρῆς τυγχάνουσιν. ἐν τούτῳ δὲ, ὁ μὲν τῶν μυστῶν χορὸς, περὶ τοῦ τὴν πολιτείαν ἐξελέγξαι καὶ τοὺς ἀτίμους ἐντίμους ποιῆσαι, χαριέστερον πνοῶν, πρὸς τὴν Ἀθηναίων διαλέγεται πόλιν. τὰ δὲ λοιπὰ τοῦ δράματος, μονόκωλον, ἄλλως δὲ τερπνὴν καὶ φιλόλογον λαμβάνει σύστασιν. παρεισάγεται γὰρ Αἰσχύλος Εὐριπίδῃ περὶ τῆς τραγῳδίας διαλεγόμενος. τὸ μὲν ἔμπροσθεν, Αἰσχύλου τὸ πρωτεῖον παρὰ τῷ ᾅδῃ ἔχοντος καὶ τοῦ τραγῳδικοῦ θρόνου. τότε δὲ Εὐριπίδου τῆς τιμῆς ἀντιποιησαμένου. συστήσαντος δὲ τοῦ Πλούτωνος τὸν Διόνυσον αὐτοῖς ἀκροατὴν, ἑκάτερος αὐτῶν λόγους ποιεῖται πολλούς. καὶ τέλος πάντα ἔλεγχον καὶ πᾶσαν βάσανον οὐκ ἀπιθάνως ἑκατέρου κατὰ τῆς θατέρου ποιήσεως προσαγαγόντος, κρίνας παρὰ προσδοκίαν Διόνυσος Αἰσχύλον νικᾶν, ἔχων αὐτὸν ὡς τοὺς ζῶντας ἀνέρχεται. Τὸ δὲ δρᾶμα, τῶν εὖ καὶ φιλοπόνως πάνυ πεποιημένων. ἐδιδάχθη ἐπὶ Καλλίου ἄρχοντος τοῦ μετὰ Ἀντιγένην, ἐπὶ Ληναίῳ. Φιλωνίδης ἐπεγράφη καὶ ἐνίκα. Φρύνιχος δεύτερος, Μούσαις. Πλάτων τρίτος Κλεοφῶντι. οὕτω δὲ ἐθαυμάσθη τὸ δρᾶμα διὰ τὴν ἐν αὐτῷ παράβασιν, ὥστε καὶ ἀνεδιδάχθη ὥς φησι Δικαίαρχος. οὐ δεδήλωται μὲν ὅπου ἐστὶν ἡ σκηνή. εὐλογώτατον δ' ἐν Θήβαις. καὶ γὰρ ὁ Διόνυσος ἐκεῖθεν. καὶ πρὸς τὸν Ἡρακλέα ἀφικνεῖται Θηβαῖον ὄντα.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος δράματος.

Ο παρὼν ποιητὴς ὡς ἐν τῷ δράματι Πλούτου τῷ τότε τῆς Ἀθηναίων ἄρχοντι ὅσως δήποτε χαριζόμενος τότε τὸν Πλοῦτον ἀναβλέψαι φησὶ καὶ πλουτῆσαι τοὺς ἀγαθούς. τῶν Νεφελῶν δὲ τὸ δρᾶμα τῷ φαιχομένῳ γράψας κατὰ Σωκράτους, κατ' αὐτὸς συνετάξατο φιλοσόφου μετεωρολόγου καὶ φυσικοῦ. Σωκράτης γὰρ μετερχόμενος τὴν ἠθικὴν φιλοσοφίαν κατεγέλα μετεωρολογίας, καὶ φυσικῆς ὡς γράφει Ξενοφῶν ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι. θεολογίας δὲ ὡς ἀκαταλήπτου πάντη ἀπει-

ἀπείχετο. ὡς οὖν τὸ δρᾶμα τοῦ Πλούτου ὑπὲρ τοῦ τότε ἄρχοντος Ἀθηνῶν ἀσυμφανῶς ξυνετάξατο, καὶ παντὸς δὲ φιλοσόφου μεταρσιολέσχου καὶ ψευδοτύπου τὸ δρᾶμα τῶν Νεφελῶν, οὕτω καὶ τήνδε τὴν κωμῳδίαν τῶν βατράχων κατὰ ὑποψύχρου καὶ ὑποξύλου, καὶ ἀφυοῦς καὶ ἀτεχνότατα γράφοντος. τῷ μανῆναι δὲ οὐ συνιέντος αὐτὸν ὄντα βάρβαρον. οἰομένου δὲ μὴ μόνον ἰσοῦσθαι ἀλλὰ καὶ τὰ κρείττονα φέρεσθαι τινῶν αἰθερίων ἀνθρώπων. ὡς τῷ ὑπὲρ φύσιν Ὁμήρῳ τις ἀνώνυμος ἤριζε σάτυρος. Ἡσιόδῳ δὲ Κέρκωψ. ἢ τὸ πλέον εἰπεῖν, Εὔρυτος μὲν τοξικῇ, Μαρσύας δὲ μουσικῇ τῷ Ἀπόλλωνι. Σειρῆνες δὲ μούσαις καὶ Θάμυρις ὁ μαινόμενος ἢ ὡς Αἰγύπτιος Σῶφις, καὶ ὁ Θετταλὸς Σαλμωνεὺς ταῖς οὐρανίαις ἀστραπαῖς ἀμιλλῶντες βρονταῖς καὶ τοῖς κεραυνοῖς δῆθεν ἀστραπὰς ἐμπίπτοντες. καὶ τοιούτου παντὸς μὴ συνιέντος αὐτὸν, ἐξοινωμένου δὲ φιλοπόταις ἀλογίστοις καταράμασι δίκην βατράχων βοῶσι θορυβωδέστατα, τὸ τοιοῦτον ὁ ποιητὴς δρᾶμα ἐξέθετο. διασκευὴ δὲ καὶ ἔκθεσις τοιάδε τοῦ δράματος. Πλάττεται τῷ ποιητῇ δυσφορῶν ὁ Διόνυσος διὰ τὸ ἐν τοῖς Διονυσίοις μὴ εἶναι τραγικὸν ἢ κωμικὸν δεξιὸν ποιητήν. ὅθεν καὶ βουληθεὶς κατιέναι εἰς ᾅδου ὡς Εὐριπίδην ἐκεῖθεν ἀνάξειν, ἐπὶ Διονυσιακοῖς τοῖς κοθόρνοις, καὶ λεοντῆν καὶ ῥόπαλον ἔχων τρόπῳ τοῦ Ἡρακλέους μετὰ Ξανθίου οἰκέτου ὄνῳ ἐποχουμένου, τοῖς ὤμοις δὲ ἀνάφορον φέροντος, ὃ ἀλλαχοῦ δημοδιστέρως καλεῖται, εἰς Θήβας ἢ Τίρυνθα πόλιν τοῦ Ἄργους, ἀφικνεῖται πρὸς Ἡρακλέα ὁδοὺς τὰς εἰς ᾅδου χρήζων μαθεῖν ἐξ αὐτοῦ καὶ πανδοχεῖα καὶ ἐκτροπὰς ἅτε τοῦ Ἡρακλέους εἰς ᾅδου πρὶν κατελθόντος ἐπ᾽ ἀναγωγῇ τοῦ Κερβέρου. εἰ καὶ δυσὶ γενεαῖς προγενέστερος ἦν Ἡρακλέους ὁ Διόνυσος. παρ᾽ οὗ μαθὼν ὅσων ἐχρῆζεν ἀπάρχεται τῆς πορείας. διὰ δὲ τὴν λίμνην δὲ περάσας τὴν Ἀχερουσίαν, αὐτὸς μὲν ὁ Διόνυσος δυσὶν ὀβολοῖς περαιοῦται τῷ Χάρωνι. Ξανθίας δὲ ἅτε δοῦλος ὢν τῇ περὶ Ἀργινούσας οὐκ ἐναυμάχησε ναυμαχίᾳ, τῷ Χάρωνι μὴ ἀναληφθεὶς, πεζῇ τὴν λίμνην κύκλῳ περιπορεύεται. καὶ τί δεῖ λεπτολογεῖν τὸ πᾶν τοῦ συγγράμματος τέλος; Διόνυσος ξενίζεται Περσεφόνῃ καὶ Πλούτωνι καὶ κρίσιν ποιησάμενος ποιητῶν, Εὐριπίδου καὶ Αἰσχύλου, καὶ ἄριστον τὸν Αἰσχύλον νομίσας καὶ παρὰ προσδοκίαν τοῦτον λαβὼν ἀλλ᾽ οὐκ Εὐριπίδην αὖθις ἐς τοὺς ζῶντας ἀνέρχεται.

ΒΑΤΡΑΧΩΝ ΥΠΟΘΕΣΙΣ
διὰ στίχων.

Μαθὼν παρ᾽ Ἡρακλέους Διόνυσος τὴν ὁδὸν,
Πρὸς τοὺς κατοιχομένους πορεύεται. λαβὼν
Τὸ δέρμα καὶ τὴν σκευὴν ἄλλην. ἀνάγειν θέλων
Εὐριπίδην λίμνην δὲ διέβαινε κάτω.
Καὶ τῶν βατράχων ἀνεκράγη εὔφημος χορός.
Ἔπειτα μυστῶν ἐκδοχή. πλήττων δ᾽ ἰδὼν,
Ὡς Ἡρακλεῖ προσωκοπτε διὰ τὸν κέρβερον.
Ὡς δ᾽ ἀνέφανη, τίθεται τραγῳδίας ἀγών.
Καὶ δὴ στεφανοῦται γ᾽ Αἰσχύλος. τοῦτον δ᾽ ἄγει
Διόνυσος εἰς φῶς. οὐ μὰ Δία γ᾽ Εὐριπίδην.

OCCASIO RANARVM.

OCCISO *ab Atheniensibus Socrate, Euripides exhibuit populo Tragœdiam: in qua Palamedē iniustè occisum à Græcis introducebat. Sed quia pleraque in ea Tragœdia sic gerebantur, vt cædem Socratis non Palamedis referrent: magnam conflauit Euripides Aristophani inuidiam. Hanc vt declinaret Poëta Comicus, Ranas conscripsit: in qua Comœdia sicut in alijs ferè omnibus Comœdiis, laudibus Euripidis detrahit: illi aliàs blandiloquum verborum lenocinium, & sophisticum dicendi genus, atque inanem orationis pompam, aliàs rerum ipsarum, quas tractat, nescio quam absurditatem & ineptitudinem, non citra odij suspicionem, obyciens. Nam verißimum est, quod apud Hesiodum dicitur:*

Καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει, καὶ τέκτονι τέκτων,
Καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονέει καὶ ἀοιδὸς ἀοιδῷ.

Vt autem vulgi & sapientum, qui Euripidem admirabantur, odium deuitet: Bacchum introducit, qui nullum in terris bonum Poëtam, præsertim Tragicum, existere conquestus inferos adire statuit: vt Euripidem in vitam inde reducat. Sed eò cùm peruenisset, Æschylum cum Euripide, de ingenij & sapientiæ gloria, non modò concertantem, sed etiam aduersarium suum longè superantem inuenit. Quare, quod præter expectationem ipsi euenerat, relicto Euripide, Æschylum secum ab inferis reducit. Est autem huius fabulæ argumentum tale.

ARGVMENTVM.

BACCHVS desiderio boni poëtæ adductus, inferos adire cõstituit: vt illinc reducat Euripidẽ. Quare cũ seruo Xanthia iter ingreditur: gestãte seruo humeris imposita stragula, & interim equitãte asinũ, vnde risus materia capitur. Primò autẽ ad ostiũ Herculis deueniũt, vt eum de via ad inferos cũdi cõsulãt. Ille Bacchũ Herculeo amictũ habitu conspicatus, facetè irridet. Cognito autẽ profectionis cõsilio, varias Baccho vias aperit, quibus peruenire posset ad inferos. Sed cùm nulla earũ placeret Baccho, aliã mõstrat, qua per Stygiã paludẽ ductu Charõtis sit trãscundum. Digressi ab Hercule, fortè incidunt in mortuũ, qui ad sepulturã efferebatur. Ab hoc petũt, vt Xanthiã onere liberet, & stragula secũ ad inferos deportet. Sed quia de mercede nõ possũt cõuenire inter se, Bacchus à mortuis repellitur. Interim cõmodè ad ripã Charõtis accedũt. A quo Bacchus in nauẽ suscipitur: sed Xanthias, quòd nauali prælio apud Arginusas nõ interfuisset, paludẽ circũire cogitur. Trãsmittẽti Baccho RANAE in loco occulto, Stygię paludis, coaxatu suo accinũt. Vbi traiecit paludẽ Bacchus, celeriter Xanthiã ad se recipit. Occurrũt ipsis varia mõstra, & Proteo mutabilior Empusa. Ibi toto animo externatur Bacchus, ac vix tãdẽ serui, in Elysiũ prospiciẽtis, oratione cõfirmatur. Ad extremũ, in locũ beatorũ perueniunt: vbi Chorus initiatorũ tibiis & vocibus Bacchum laudat, & Bacchanalia celebrat: tædásq; ardẽtes, pro more Atheniẽtiũ, in manib⁹ gestat. Idẽ in duas mox partes, seu dimidios choros, diuisus: ex vna parte homines impios, rudes, scurras, seditiosos, proditores, auaros, & similis farinę, a sacris remouet: ex altera hymnos canit, quibus Cereris & Bacchi laudes peragũtur. Ab eodẽ semichoro Archidem⁹ traducitur, itémq; Clisthenes & Seuinus notatur. Postremò Bacchus accedit, & Chorũ de Plutonis regia, vbi ea sit, interrogat. Qua mõstrata, Chorus ex vtraq; parte lætatur ac tripudiat: ipse ostiũ leniter pulsat: prodit ibi Æacus, qui cõspecta Claua ac Leonina, Herculẽ adesse arbitratur, qui iã olim Cerberũ abstulisset. Itaq; graui ira cõmotus, Gorgones & Harpyas vocatũ abit, vt ipsum cõstringãt. Trepidãte illic Baccho, & totis animis cõsternato, seruus Xãthias paulò cõfidẽtior, habitũ cũ illo permutat. Aduenit de improuiso famula Proserpinæ, quæ Herculẽ ad lautissimũ epulũ, ab hera instructum, inuitat. Eã felicitatẽ seruo inuidẽs Bacchus, se prius cũ illo iocatũ affirmat: ipsúmq; resumpto seruili habitu, Herculeũ amictũ cogit deponere. Sed priusquàm in regiã Plutonis ingrediuntur, duæ cauponæ, Pãdoceutria & Plathana, nouũ Baccho terrorẽ iniiciunt. Ratæ enim eũ esse Herculẽ, de voracitate illius & furtis queritantur: simúlq; viro extrema mala, ac quæuis supplicia cõminãtur. Ibi denuò periclitãs Bacchus, seruũ orat, exorátque, vt permutato secũ habitu, sese Herculẽ esse simulet. Redit interim cũ Lorariis suis in Scenam Æacus: & Xãthiã pro Hercule, Cerberi raptore cõstringit, vt de illo supplicium sumat. Negat Xãthias se ad Inferos vnquã descẽdisse: & vt fidẽ sibi cõciliet, seruũ suũ (qui iam erat Bacchus, eũ se simulãs) vincire & torquere iubet. Sed is, quòd sibi à quęstione metueret, Deũ se esse profitetur, & Bacchũ quidẽ Iouis filiũ. Xanthias, vt herũ confundat, Æaco suadet, vt in vtriusq; diuinitatẽ inquirat: & alternis ictib⁹ vtrũq; verberet: tũ, quẽ dolere videat, eũ pro Deo nõ habeat. Instituto hoc examine, cùm vterq; plagas inflictas cõstãter ferret, Bacchus quidẽ vt Deus ἀπαθὴς: Xanthias verò, vt seruus, cuius tergũ plagis occalluerat: tãdẽ omissa hac inquirendi ratione, ambos in regiã Plutonis introducit: vt illic exáminẽtur. Illis digressis, Chorus partim in sceleratos, vt Cleophõtẽ & Cligenẽ, inuehitur: partim de suo officio, & cõmoda ratione gubernãdi Rẽpub. disserit. Paulò pòst progreditur ex regia Plutonis famulus, cũ Xãthia, Bacchi famulo. Hi seruorũ more, heris absentibus obtrectãt: & virtutes suas narrãt. Orto autẽ in regia tumultu, famulus Plutonis Xãthiæ exponit ambitionẽ Euripidis: quòd sceleratorũ suffragiis adiutus primas tenere, & Æschylo ac Sophocli palmã tragicã eripere conetur. Tũ, quæ mox inter vtrũq; altercatio futura sit, paucis cõmemorat. Reuersis in domũ Plutonis seruulis, Chorus de eadẽ altercatione præsagit, Æschyli iracũdiã & grãdiloquẽtiã, Euripidis verò garrulitatẽ perstringẽs. Mox adest ipse Euripides, qui occupata sede Æschyli, grauiter poëtã veterẽ criminatur. Existũt vtrinq; cõuitia, quæ vix tãdẽ à Baccho sedãtur: vtroque in placidũ colloquiũ cõsentiẽte. Habitis vndiquaque precibus, prolixa instituitur cõcertatio, & poëtarũ inter se cõtentio: In qua primùm Euripides Æschylũ reprehẽdit, quòd in Achille & Niobe, personas προσκαταρκτικὰς mutas introduxerit, & spectatorẽ suspenderit, ideóque deceperit. Tum quòd noua verba & animalia, vt ἱππαλεκτρυόνας & τραγελάφους effinxerit. Præterea, quòd ipse doctos, Æschylus vero indoctos discipulos post se reliquerit. Denique quòd sua poemata Reipubl. profuerint, Æschyli obfuerint. Qua accusatione Chorus permotus, Æschylum hortatur, vt placidè, &

sine ira, cōtra Euripidē se tueatur. Itaq; ille primo omniū, quod vltimo loco sibi obiectū fuerat, eruditè diluit, & suas Tragœdias plusquàm Euripidis profuisse, ex eo demōstrat, quòd sua ætate viri bellicosi fuerint, qui Persas vicerint. Euripidis verò tēpestate, homines turbulenti, Cleones & Alcibiades, qui pacem publicam ciuibus & patriæ eripuerint. Deinde verbis suis grandibus, loquacitatem Euripidis opponit, & neglectum decori, quòd seruo & hero eandem tribuerit orationem: vnde morum facta sit dissolutio. Tandem Chorus accedit, & poëtas disceptantes locum mutare, atque alio secedere iubet: tum noua & vetera depromere mandat. Quibus ita constitutis, Euripides, Æschyli Prologos examinat, eumque ταυτολογίας accusat. Cuius ille vicissim Prologos, præmissa suorum defensione, mirificè exagitat, omnes sibi conformes esse demōstrans: vt quibus pene omnibus τὸ ληκύθιον ἀπώλεσεν accommodari possit. Hinc à Prologis ad Choros transeunt: quos, vt perperam ab Æschylo factos, Euripides demonstret, ipse ex diuersis eiusdem Tragœdiis varia carmina ridiculè cōsuit: quibus odiosas repetitiones annectit. Sed eandem illi & parē gratiam, idque maiori cum venustate reponit Æschylus. Baccho autem vtrunque hortante, vt à certamine, & odiosa altercatione desistant, petit Æschylus vtriusque verba & metra appendi statera atque librari. In eo examine Æschyli verba sua grauitate, Euripidæis longè præponderant. Ad postremum Pluto accedit, & Bacchum de vtroque Poëta sententiam pronūciare iubet: vt qui melior ei videatur, eum secum deducat. Sed quia difficile erat, alterū alteri præferre: ideo Bacchus nouas vtrique quæstiones proponit. Et primum de Alcibiade quid sentiant, vtrumque iubet dicere. Deinde de Repub. rectè instituēda quærit: vt ciuitas salua, & beati sint ciues. Vbi cùm ambo grauiter dixissent, Bacchus frustrà indignāte Euripide, Æschylum sibi eligit: quibus abituris, Pluto epulū prius exhibet. Hac re animaduersa, Chorus sapientiam laudibus effert, eiusque vtilitates proposito Æschyli exemplo cōmemorat. Pluto abeunti Æschylo valedicit, & quid Athenis eum efficere velit, paucis exponit. Cui ille vicissim Sophoclem commēdat: vt reiecto Euripide, suum ipse interea locum teneat. Accedit & Chorus, qui abeuntes læto carmine prosequitur.

ARGVMENTVM

ΑΚΡΟΣΤΙΧΕΣ.

R *educere optans ad superos vatem bonum,*
A *dit inferos Bacchus: ranæ stygis accinunt,*
N *emore sed Elysio certat cum Euripide*
Æ *schylus: eóque victo mox reducitur.*

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.	*PERSONAE DRAmatis.*
Ξανθίας.	Xanthias.
Διόνυσος.	Bacchus.
Ἡρακλῆς.	Hercules.
Νεκρός.	Mortuus.
Χάρων.	Charon.
Χορὸς βατράχων.	Chorus Ranarum.
Ἱερεύς.	Sacerdos.
Χορὸς Μυστῶν.	Chorus initiatorum.
Αἰακός.	Æacus.
Θεράπαινα Περσεφόνης.	Famula Proserpinæ.
Πανδοκεύτρια.	Pandoceutria.
Πλαθάνη, ἑτέρα θεράπαινα.	Plathana, altera famula.
Οἰκέτης Πλούτωνος.	Famulus Plutonis.
Εὐριπίδης.	Euripides.
Αἰσχύλος.	Æschylus.
Πλούτων.	Pluto.

Ἡ εἴσθεσις τοῦ δράματος διὰ τῆς ἐξ ἀμοιβαίων προσώπων ἄρχεται· οἱ δὲ στίχοι εἰσὶν ἰαμβικοὶ τετράμετροι ἀκατάληκτοι σζ. ὦ πολύταρος, βατράχων κυκνων θαυμαστὰ χαλκήλατα δή.

A

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΒΑΤΡΑΧΟΙ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ Σκηνὴ πρώτη.

ΞΑΝΘΙΑΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

Εἴπω τι τῶν εἰωθότων ὦ δέσποτα,
Ἐφ' οἷς ἀεὶ γελῶσιν οἱ θεώμενοι;
Δι. Νὴ τὸν Δί', ὅ,τι βούλει γε, πλὴν πιέζομαι,
Τοῦτο δὲ φύλαξαι. πάνυ γάρ ἐστ' ἤδη χολή.
Ξανθ. Μηδ' ἕτερον ἀστεῖόν τι; Διόν. πλήν γ', ὡς θλίβομαι.
Ξανθ. Τί δαί, τὸ πάνυ γέλοιον εἴπω; Διον. νὴ Δία.
Θαρρῶν γ', ἐκεῖνο μόνον ὅπως μὴ 'ρεῖς. Ξαν. τὸ τί;
Διον. Μεταβαλλόμενος τἀνάφορον, ὅτι χεζητιᾷς.
Ξανθ. Μηδ' ὅτι τοσοῦτον ἄχθος ἐπ' ἐμαυτῷ φέρων,
Εἰ μὴ καθαιρήσει τις, ἀποπαρδήσομαι.
Δι. μὴ δῆθ', ἱκετεύω, πλήν γ' ὅταν μέλλω 'ξεμεῖν.
Ξανθ. Τί δῆτ' ἔδει με ταῦτα τὰ σκεύη φέρειν;
Εἴπερ ποιήσω μηδὲν, ὧνπερ Φρύνιχος
Εἴωθε ποιεῖν, καὶ Λύκις, κ' Ἀμειψίας,
Σκεύη φέρουσ' ἑκάστοτ' ἐν κωμῳδίᾳ;
Δι. Μὴ νῦν ποιήσῃς, ὡς ἐγὼ θεώμενος,
Ὅταν τι τούτων τῶν σοφισμάτων ἴδω,

ARISTOPHANIS RANÆ.

ACTVS I. SCENA I.

XANTHIAS, BACCHVS.

Oquar né here vsitata, & quorum gratia
Risum subinde edere spectatores solent?
BA. *Imò vt lubet: modò ne istud proferas, premor.*
XA. *At neque aliud quiddam vrbanum?* BA. *modo ne vt premor,*
C *Caue isthoc.* XA. *Quid igitur? an nō eloquar, quod maximè (Iouem:*
Sit ridiculum? BA. *Imò loquere audacter per*
Illud duntaxat ne mihi, quæso dixeris.
XA. *Quid illud?* BA. *nempe, ne, sportam dum fers super*
Humerum, & crebrò reijcis ex vno in alterum,
Dicas cacaturire te. XA. *at neque hoc loquar,*
D *Quòd tantū onus ferā: vt, nisi me quis hominū*
Eo tam subleuet, crepitum emittere velim.
BA. *Nequaquam id ases, nisi cùm ego vomere cœpero. (gula:*
XA. *At quorsum oportebat me ferre hæc stra-*
Si nihil eorum fecero, quæ Phrynichus,
Lycis, atque Amipsias ijs facere solent,
Quos fingunt vasa gestare in comœdijs.
BA. *Caue hoc faxis, nā quoties ego huiusmodi*
E *Lenociniorum, & præstigiarum quidpiam*

Σχόλια. Εἴπω τι τῶν εἰωθότων.] ἀντὶ τοῦ τῶν εἰθισμένων. μετοχὴ ἀντὶ τοῦ ὀνόματος. καὶ Ὅμηρος. τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος. ἀντὶ τοῦ πινυτός. ὁ Ξανθίας δὲ ἐπὶ ὄνου ὀχεῖται καθεζόμενος ἔχων ἐπὶ τῶν ὤμων ἀνάφορον, ὅπου ἦν τὰ στρώματα, γελοῖον χάριν. διὸ καὶ ἀστεῖόν τι λέξαι βουλόμενος. ὑπὸ Διονύσου κωλύεται. εὐθὺς δὲ ἐν τῇ εἰσβολῇ διαβάλλει τοὺς ἄλλους κωμῳδοὺς ὡς γελοίοις χρωμένους καὶ ἀποτρέποντας τοὺς θεατὰς ἀπὸ τῆς ἀκριβείας. Νὴ Δί' ὅτι βούλει γε.] ἴδιον αὐτοῦ, τὸ εἰς ταῦτα ὀλισθαίνειν ὡς καὶ ἐν Θεσμοφοριαζούσαις θεράπων φησὶν ὡς διὰ τοῦτο τοιοῦτος, οὐ δύναμαι σκεύη φέρειν τοσαῦτα, καὶ τὸ ὥστε θλίβομαι ἐνταῦθα δέ φησιν ὅτι οὐ δύναμαι ἐπέχειν διὰ τὸ θλίβεσθαι ὑπὸ τῶν φορτίων.
F
BISETVS. Πλὴν πιέζομαι] ὁ νοῦς οὗτος. εἰπὲ ὅ,τι βούλει. ἀλλὰ τοῦτο μόνον, ἡ λέξις σὲ πιέζεσθαι, καὶ βαρύνεσθαι. καὶ θλίβεσθαι τῷ βάρει τῶν σκευῶν, ἃ ἐπὶ τῶν ὤμων φέρεις.

Σχόλια. Πάνυ γάρ ἐστ' ἤδη χολή.] ἀντὶ τοῦ πολύ. τὸ δὲ πολὺ κἂν ᾖ γλυκύ, πονηρόν ἐστιν. ἄλλως. ὥστε εἰς ἔμετον ἐλθεῖν, διὰ τὸ πολλὴν γίνεσθαι τὴν παιδιὰν ταύτην. συνεχῶς γὰρ αὐτὰ οἱ ποιηταὶ τὰ τοιαῦτα λέγοντες. Γέλοιον.] Ἀθηναῖοι, γελοῖον δὲ κοινόν. ἡ δὲ σημασία ἡ αὐτή.
G
BISETVS. Μὴ 'ρεῖς] μὴ ἐρεῖς, μὴ λέξεις, φύλαξαι μὴ λέγῃς.

Σχόλια. Μεταβαλλόμενος] μεταφέρων ἀπὸ τοῦ ἑτέρου ἀπὸ ὤμου εἰς ὦμον. τἀνάφορον δὲ ξύλον ἀμφίκοιλον ἐν ᾧ τὰ φορτία ἐξαρτήσαντες οἱ ἐργάται βαστάζουσι. Μηδ' ὅτι τοσοῦτον.] μὴ οὕτω ποιήσωμαι καὶ τὸ ἄχθος τοσοῦτον φέρων. Ἀποπαρδήσομαι] εἰς τὸ αὐτὸ κατήντησεν ὡς δῆθεν ἄκων. Πλήν γ' ὅταν μέλλω 'ξεμεῖν.] τότε, εἰ θέλεις λέγειν, τότε φησὶ λέγε εἰ θέλεις ἐπιτηρήσας, ὅτε μέλλω ἐξεμεῖν. ῥᾷστα γὰρ ἐξεμέσαιμι ἐὰν εἴπῃς. Φρύνιχος.] Δίδυμός φησιν, ὅτι νῦν Φρυνίχου τοῦ κωμικοῦ μέμνηται, ὡς παρ' ἕκαστα ἐν ταῖς κωμῳδίαις φορτικευομένου. ἔστι δὲ πατρὸς Εὐνομίδου, κωμῳδεῖται δὲ ὡς ξένος. καὶ ἐπὶ φαυλότητι ποιημάτων. καὶ ὡς ἀλλότρια λέγων ὡς κακόμετρα. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι τρεῖς Φρύνιχοι. Φρύνιχος δὲ ὁ κωμικὸς οὐδὲν τούτων ἐποίησεν ἐν τοῖς σωζομένοις ἑαυτοῦ. εἰκὸς δὲ ἐν τοῖς ἀπολωλόσιν αὐτῷ τοιοῦτό τι. Λύκις.] κωμῳδίας ποιητής ὡς ψυχρὸς κωμῳδεῖται. λέγει δὲ αὐτὸν καὶ Λύκον. οὐδὲν φέρεται. ὁ δὲ νοῦς εἴπερ ποιήσω μηδὲν ὧν οὗτοι εἰώθασι ποιεῖν τοῖς σκευοφοροῦσιν. ἵνα τὸ φέρουσι σημαίνῃ πλῆθος δοκεῖν ἡ δὲ γραφὴ, τριχῶς. ἢ γράφεται σκευοφοροῦσιν. ἢ σκεύη φέρουσιν. ἢ σκευοφοροῦσιν. ἀντὶ τοῦ σκευοφόρους ἄνδρας ποιοῦσιν. ἔστι δὲ βεβιασμένος ὁ λόγος, εἴπερ ποιήσω μηδὲν ὧν οὗτοι τοιοῦτοι σκευοφοροῦντας εἰσάγοντες μετὰ πολλῶν. λείπει οὖν τὸ, ὧν εἰώθασιν οὗτοι ποιεῖν τοῖς σκευοφόροις.

Πλὴν

Πλεῖν ἢ 'νιαυτῷ πρεσβύτερος ἀπέρχομαι.
Ξαν. Ὦ τρισκακοδαίμων, ἄρ' ὁ τράχηλος οὑτοσὶ
Ὅτι θλίβεται μὲν, τὸ δὲ γελοῖον οὐκ ἐρεῖ;
Δι. Εἶτ' οὐχ ὕβρις ταῦτ' ἐστὶ καὶ πολλὴ τρυφή;
Ὅτ' ἐγὼ μὲν ὢν Διόνυσος, υἱὸς Σταμνίου,
Αὐτὸς βαδίζω καὶ πονῶ, τοῦτον δ' ὀχῶ,
Ἵνα μὴ ταλαιπωροῖτο, μηδ' ἄχθος φέροι;
Ξαν. Οὐ γὰρ φέρω 'γώ; Δι. πῶς φέρεις γὰρ, ὅς γ' ὀχεῖ;
Ξαν. Φέρων γε ταυτί. Δι. τίνα τρόπον; Ξανθ. βαρέως πάνυ.
Δι. Οὔκουν τὸ βάρος τοῦθ' ὃ σὺ φέρεις, οὕνος φέρει;
Ξαν. Οὐ δῆθ', ὅ γ' ἔχω 'γὼ καὶ φέρω, μὰ τὸν Δί' οὔ.
Δι. Πῶς γὰρ φέρεις, ὅς γ' αὐτὸς ὑφ' ἑτέρου φέρει;
Ξανθ. Οὐκ οἶδ'. ὁ δ' ὦμος οὑτοσὶ πιέζεται.
Δι. Σὺ δ' οὖν, ἐπειδὴ τὸν ὄνον οὐ φῄς σ' ὠφελεῖν,
Ἐν τῷ μέρει σὺ τὸν ὄνον ἀράμενος φέρε.
Ξαν. Οἴμοι κακοδαίμων. τί γὰρ ἐγὼ οὐκ ἐναυμάχουν;
Ἦ τἄν σε κωκύειν ἂν ἐκέλευον μακρά.
Δι. Κατάβα πανοῦργε. καὶ γὰρ ἐγγὺς τῆς θύρας
Ἤδη βαδίζων εἰμὶ τῆσδ', οἷ πρῶτά με
Ἔδει τραπέσθαι. παιδίον. παῖ, ἠμὶ παῖ.

A *Video: plus quàm anno senior effectus abeo.*
XA. *O ter miserè miseram ceruicem istham meam:*
Quæ tantùm affligitur, & ioci nihil proferet?
BA. *Non contumelia hæc est, & mollicies mera?*
Ego, qui Bacchus sum, patre ortus Stamnio,
Pedes ingredior & lassor: atque isthunc ve- B *ho,*
Ne defatigetur, neu quid oneris ferat.
XA. *An non fero onus?* BA. *quomodo feras qui ipse veheris?*
XA. *Fero certè hoc.* BA. *quomodo?* XA. *valde ægrè & duriter.*
BA. *An non istud onus, quod tu fers, asinus gerit?*
C XA. *Minimè, vt quod ego fero atque habeo: non per Iouem.*
BA. *Quomodo fers obsecro: qui ferris ab alio?*
XA. *Nescio sanè. Sed hic humerus affligitur.*
BA. *Age si nihil prodesse tibi dicis asinum,*
Eum tu humeris impone, & sublatum gere.
XA. *Heu me miserum, cur non nauali prælio*
Interfui? certè ego te iam ad fletus here
D *Dudum impulissem.* BA. *agedum descende verbero.*
Nam nunc prope ostium via peruenimus:
Quò primùm oportebat gradum conuertere.
Heus, heus: puer heus: puer tibi dico, puer.

Σχόλια. Πλεῖν ἢ 'νιαυτῷ.] ἀντὶ τὸ Ὁμηρικόν. αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσιν.

Bisetvs. Καὶ ἐν Ἡσιόδῳ, αἶψα γὰρ ... θῆκε. ... φησὶν, ὅταν τι τούτων, τῶν ... πρεσβύτερος ἀπέρχομαι ... συγκοπὴν γίνεται ... [illegible].

Σχόλια. Ἄρ' ὁ τράχηλος οὑτοσί.] ὁ Ξανθίας ἀχθόμενος ἐφ' ᾧ βαστάζει φόρτῳ λέγει. Υἱὸς Σταμνίου] δῆλον ἐντεῦθεν υἱὸς Διὸς. υἱὸς Σταμνίου εἶπε παρ' ὑπόνοιαν. ἐπεὶ ὁ οἶνος ἐν σταμνίῳ βάλλεται. ὁ δὲ Διόνυσος εἰς τὸν οἶνον ἀλληγορεῖται. Σταμνία δὲ καὶ Στάμνους, τοὺς ἀμφορεῖς τοῦ οἴνου φασίν. ἔπαιξεν οὖν, ἐπεὶ ὁ κέραμος ἐν ἑαυτῷ βαστάζει τὸν οἶνον καὶ φέρει. Τοῦτον δ' ὀχῶ.] ὀχεῖσθαι ποιῶ ἐπὶ ὄνου γὰρ ἦν καθήμενος. νοεῖται δέ τι καὶ αἰσχρὸν ἀντὶ τοῦ ἐπιβαίνειν αὐτόν.

Bisetvs. Οὕνος.] ὁ ὄνος. κρᾶσις Ἀττική.

Σχόλια. Οὐ δῆθ' ὅ γ' ἔχω 'γὼ καὶ φέρω.] ἐπάνω γὰρ τοῦ ὄνου καθεζόμενος ὁ οἰκέτης, ἐβάσταζε τὸ ἀνάφορον.

E Τινὲς δὲ εἰς τὸ φέρω δύο στιγμὰς ποιοῦσιν, ἀφαιροῦντες τοῦ μὰ τὸν Δί' οὔ, τὴν μίαν στιγμήν. Πιέζεται.] κατατρίχεται ὅμως καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῷ πιέζομαι. Ἐν τῷ μέρει σὺ τὸν ὄνον.] ἀντὶ τοῦ κατά τι μέρος. ἢ ἐν τῷ ἴσῳ μέρει κατὰ τὴν ἀμοιβὴν βάσταζε τὸν ὄνον. Τί γὰρ ἐγὼ οὐκ ἐναυμάχουν.] πρὸς τοὺς χρόνους. ὅτι τῷ προτέρῳ ἔτει ἐπὶ Ἀντιγένους, ὅτε περὶ Ἀργινούσας ἐνίκων ναυμαχίᾳ οἱ Ἀθηναῖοι συμμαχοῦντας δούλους. προκαμόντες ἄλλαις ναυμαχίαις, οὓς ἠλευθέρωσαν. πρὸς τοῦτο οὖν χαριεντιζόμενος λέγει, ὅτι εἴπερ ἐναυμαχήκειν κἂν ἀφείμην F ἐλεύθερος. ὥστε οἰμώζειν ἂν ἔλεγον σε. ἡ δὲ Ἀργινοῦσα, πόλις τῆς Αἰολίδος ἀντικρὺς δὲ Λέσβου κειμένη καὶ μανίας καλουμένης Ἄκρας. Κατάβα πανοῦργε] ἰσχὺς, ὅτι κατάβα φασί, τινὲς τοὺς ἀξιοῦντας, ὅτι κατάβηθι λέγεται μόνως. τὸ δὲ πανοῦργε, ἡμεῖς μὲν μετριώτερον φαμὲν, Ἀττικοὶ δὲ ἐπὶ σφοδρᾶς ἀτιμίας.

G

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ, Σκηνὴ δευτέρα.

ΗΡΑΚΛΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

ACTVS I. SCENA secunda.

Hercvles, Bacchvs, Xanthias.

BISETVS. Διόνυσος καὶ Ξανθίας πρὸς τὴν Ἡρακλέους οἰκίαν ἐλθόντες τὴν θύραν πατάσσουσιν, ὅπως τὴν πρὸς ᾅδου συντομωτάτην, καὶ ἀσφαλεστάτην ὁδὸν διὰ τούτου σαφῶς ἐκμάθωσιν.

Ηρ. Τίς τὴν θύραν ἐπάταξεν; ὡς κενταυρικῶς
Ἐνήλαθ', ὅστις, εἰπέ μοι, τουτὶ τί ἦν;
Δι. Ὁ παῖς. Ξαν. τί ἔστιν; Διόν. οὐκ ἐνεθυμήθης; Ξα. τὸ τί;
Δι. Ὡς σφόδρα μ' ἔδεισε. Ξανθ. νὴ Δία, μὴ μαίνοιό γε.
Ηρ. Οὔτοι μὰ τὴν Δήμητρα δύναμαι μὴ γελᾶν.
Καίτοι δάκνω γ' ἐμαυτὸν, ἀλλ' ὅμως γελῶ.
Δι. Ὦ δαιμόνιε πρόσελθε. δέομαι γάρ τί σου.
Ηρ. Ἀλλ' οὐχ οἷός τ' εἰμ' ἀποσοβῆσαι τὸν γέλων,
Ὁρῶν λεοντῆν ἐπὶ κροκωτῷ κειμένην.
Τίς ὁ νοῦς; τί κόθορνος καὶ ῥόπαλον ξυνηλθέτην;
Ποῖ γῆς ἀπεδήμεις; Δι. ἐπεβάτευον Κλεισθένει.
Ηρ. Κἀναυμάχησας; Δι. καὶ κατεδύσαμέν γε ναῦς
Τῶν πολεμίων, ἢ δώδεκ', ἢ τρεισκαίδεκα.
Ηρ. Σφώ; νὴ τ. Ἀπόλλω. κᾆτ' ἔγωγ' ἐξηγρόμην.
Δι. Καὶ δῆτ' ἐπὶ τῆς νεὼς ἀναγιγνώσκοντί μοι
Τὴν Ἀνδρομέδαν πρὸς ἐμαυτὸν, ἐξαίφνης πόθος
Τὴν καρδίαν ἐπάταξε πῶς οἴει σφόδρα;
Ηρ. Πόθος; πόσος τις; Δι. μικρὸς, ἡλίκος Μόλων.

HE. Quis ostium pulsauit? quàm centauricè
Insiluit, quisquis est, ehem, dic mihi, quid est?
BA. Puer. XA. quid est? BA. non animaduertisti hoc? quid hoc?
BA. Quomodo me extimuerit? XA. ne delira obsecro.
HE. Non possum non ridere per sacra Cereris:
Nam etsi præmordeo memet, rideo tamen.
BA. Bone vir, accede, nam tua opera mihi opus est.
HE. Non possum continere risum: quando ita
Leoninam crocoto inductam conspicor.
Quid hoc animi? quid clauis cum cothurno erat
Commercij? quò terrarum tendis? BA. Clisthenem
Inscendi. HE. & nauali certasti prælio?
BA. Imò aliquot naues hostium depressimus,
Duodecim, ni fallor: aut fortè tredecim.
HE. Vos? sic per Phœbum: & ego expergiscebar dein.
BA. Equidem legenti tum in naui Andromedam, mihi
Subitus quidam Cupido perculit meum
Animum: quàm tu putas vehementer, mi Hercules?
HER. Cupido? quantúsnam? BA. exiguus, vt est Molo.

Σχόλια. Ὡς κενταυρικῶς.] πρῶτον μὲν ἕως τούτου ὑπακούειν Διονύσῳ λέγει ὁ Ἡρακλῆς ἐνήλαθ' ὅστις. εἶτα τὴν ὄψιν καταπλαγεὶς τὸ μὲν ἀκόλουθον, οὐκ ἀνεπλήρωσεν, εἰπὼν τί ἐστιν. ἀλλὰ θαυμάσας ἐπηρώτησε τίς ἦν. κενταυρικῶς δὲ, ἀντὶ τοῦ ἀκόσμως καὶ ὑβριστικῶς, ὅτι καὶ οἱ κένταυροι ὑβρισταί. καὶ τοῦτο οἶδεν Ἡρακλῆς ἐκ τῆς πρὸς αὐτοὺς μάχης. γράφεται, ἀντὶ τοῦ μαλακῶς. εἰρωνεύεται γὰρ Ἡρακλῆς. ὁ γὰρ Διόνυσος, μαλακὸς καὶ τρυφερός. Ὁ παῖς.] ὁ Διόνυσος νεύει πρὸς τὸν Ξανθίαν. καὶ λέγει μειρακιευόμενος, ὡς δείσαντος αὐτὸν τοῦ Ἡρακλέους. καθόλου γὰρ τοιοῦτον εἰσάγουσι τὸν Διόνυσον καυχηματίαν. Μὴ μαίνοιό γε.] Δίδυμος. ἀντὶ τοῦ μὴ μανείης. πιθανώτερον δὲ, ἀντὶ τοῦ ὑπέλαβέ σε μαίνεσθαι ὁ Ἡρακλῆς. ἢ οὕτως. μὴ μανείης οὕτως, ὡς ὑπολαβεῖν σε τὸν Ἡρακλέα φοβηθῆναι. Ἐπὶ κροκωτῷ.] Διονυσιακὸν φόρημα. κροκωτὴν ἐφόρει λεοντῆν. ἵνα ᾖ, ὡς Ἡρακλῆς. Ἡρακλέους γὰρ φόρημα ἡ λεοντῆ. κροκωτὴν δὲ, ἵνα ᾖ φοβερός. ὁ κροκωτὸς δὲ γυναικεῖον ἐστι [illegible] ἔνδυμα. Κόθορνος.] ὅτι ὁ κόθορνος, εἰς ἀμφοτέρους τοὺς πόδας ἁρμόζει. ἔνθεν καὶ Θηραμένης κόθορνος ἐλέγετο. ὅτι τοῖς καιροῖς καθομιλεῖ [illegible]. οἱ δὲ, ὅτι ἀνδράσι καὶ γυναιξὶν ἁρμόττει. ὁ δὲ Ξενοφῶν ἐν Ἑλληνικοῖς, ἀμφοτέροις τοῖς ποσὶν ἁρμόζειν αὐτόν φησιν. ἐκπλήττεται δὲ ὁ Ἡρακλῆς ὁρῶν τὴν ἄτοπον ταύτην σκευὴν, καὶ ὅτι τὰ ἄμικτα ἔμιξεν. ὁ μὲν γὰρ κροκωτὸς καὶ ὁ κόθορνος γυναικεῖα ἐστιν. ἡ δὲ λεοντῆ καὶ τὸ ῥόπαλον ἀνδρῶα. Ἐπεβάτευον Κλεισθένει.] λέγεται γὰρ καὶ ἐπὶ νεὼς τὸ ἐπιβατεύειν. καὶ ἐπὶ συνουσίας κατὰ μεταφορὰν τῶν ἀλόγων ζώων, ἃ ἐπιβαίνοντα συνουσιάζει. Κλεισθένης δὲ ὁ Συβυρτίου, ἐπ' αἰσχρότητι κωμῳδεῖται. λεῖος δὲ ὢν τὸ γένειον. διὸ καὶ εὐνούχῳ εἰκάζει αὐτόν. κωμῳδοῦσι δὲ αὐτὸν καὶ ἐπὶ τοῦ [illegible]. ἐμφαίνει οὖν καὶ στρατείαν ἀπὸ δήμου μετὰ Κλεισθένους ἐστρατευσάμην. καὶ τὸ ἐπεβάτευον ἐκείνῳ, κακεμφάτως. ἐστρατήγησε δὲ νεωστὶ καὶ ἐνίκησεν [illegible]. Σφώ, νὴ τὸν Ἀπόλλω] θαυμάζων καὶ ἀπιστῶν λέγει ὁ Ἡρακλῆς. τινὲς δὲ εἰς τὸν Ἀπόλλω δύο στίζουσι. καὶ εἰς τὸ ἐξηγρόμην.

BISETVS. Ἄλλοι δὲ τὰ πρόσωπα γράφουσιν οὕτως. Ηρ. Σφώ; Διο. Νὴ τὸν Ἀπόλλω. Ηρ. Κᾆτ' ἔγωγ' ἐξηγρόμην. τὸ δὲ ἐξηγρόμην, ἀντὶ τοῦ ἐξηγειρόμην. ἐγείρω ἐγείρομαι, καὶ κατὰ συγκοπὴν ἔγρομαι, καὶ ἠγρόμην ἐν τῷ παρατατικῷ.

Σχόλια. Κᾆτ' ἔγωγ' ἐξηγρόμην.] σκώπτει τὸν Διόνυσον καὶ ἐγώ φησιν ἀνέστην ἐξ ὀνείρου. δηλῶν ὅτι ὄναρ ταῦτα ἔπραξεν. οἱ δέ φασιν ὡς ὁ Διόνυσος ταῦτα λέγει. κᾆτ' ἔγωγ' ἐξηγρόμην. ὡς τῶν ἐπιτάδες ψευδομένων ἐπιλεγόντων τοῦτο. καθ' ὃ δηλοῦται ὅτι ἐνυπνίῳ ἔοικε τὸ λεγόμενον. οἱ δὲ τῷ Ἡρακλεῖ προσνέμουσι τοῦτο. οἱ δὲ τῷ Ξανθίᾳ. καὶ ἔστι τὸ Ἀπόλλω τοῦ Διονύσου μόνον γὰρ τὸ σφὼ λέγειν τὸν Ἡρακλέα. Τὴν Ἀνδρομέδαν.] [illegible] ἄλλο

ἄλλοτι τῶν πρὸ ὀλίγου διδαχθέντων καὶ καλῶν. Ὑψιπύλης. Φοινισσῶν. Ἀντιόπης. ἡ γὰρ Ἀνδρομέδα ὀγδόῳ ἔτει προεῖται. ὅθεν οὐ συκοφαντητέα ἦν τὰ τοιαῦτα. Μικρὸς ἡλίκος Μόλων.] παίζει. ἔστι γὰρ μεγαλοσώματος ὁ Μόλων. Δίδυμος δέ φησιν ὅτι δύο Μόλωνές εἰσιν, ὁ ὑποκριτὴς, καὶ ὁ λωποδύτης, καὶ μᾶλλον λωποδύτην λέγει, ὡς ὄντα μικρὸς τὸ σῶμα. Τιμαχίδας δὲ, τὸν ὑποκριτὴν λέγεσθαι Μόλωνα, ἄλλως. γράφεται μακρός. ἵνα ὁ Κροτωνιάτης νοῆται. ἀνὴρ μεγάλῳ σώματι περὶ τὸ θύσεως κοσμηθέντες ὡς τοῖς ὁρῶσι παρέχειν ἔκπληξιν. ἐγένοντο δὲ αὐτῷ ἓξ ἐν Ὀλυμπίᾳ πάλης νῖκαι. μία δὲ ἐν παισὶν ἓξ αὐτῶν Πυθοῖ, ἡ δὲ ἐν ἀνδράσιν ἓξ καὶ μία ἐν ... ἐν παισί. ἀφίκετο δὲ τὸ ἕβδομον παλαίσων ἐς Ὀλυμπίαν. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐγένετο οἷός τε καταπαλαῖσαι Τιμασίθεον πολίτην τε ὄντα αὐτῷ καὶ ἡλικίᾳ νέον. λέγεται δὲ καὶ ὡς κομίσειεν αὐτὸς αὑτὸν τὸν ἀνδριάντα ἐς Ἄλτιν. λέγεται δὲ ἐς αὐτὸν καὶ τὸ ἐπὶ τῇ ῥοιᾷ καὶ τὸ ἐπὶ τῷ δίσκῳ. ῥοιὰν μὲν δὴ οὕτως κατεῖχεν, ὡς μήτε ἄλλῳ παρέντα βιαζομένῳ μήτε αὐτὸς λυμαίνεσθαι πιέζων. ἱστάμενος δὲ ἐπὶ ἀληλιμμένῳ τῷ δίσκῳ τοὺς ἐμπίπτοντας τε καὶ ὠθοῦντας ἀπὸ τοῦ δίσκου παρείχετο γέλωτα. ... ἀπὸ τῶν θηρίων φασὶν αὐτόν. ἐπιτυχεῖν γὰρ αὐτὸν ἐν τῇ Κροτωνιάτιδι ἀφαιρουμένῳ ξύλῳ. σφῆνας δὲ ἐγκειμένους διίστασθαι τὸ ξύλον. ὁ δὲ ὑπὸ φρονήματος ὁ Μίλων, καθίησι τὰς χεῖρας ἐς τὸ ξύλον. ὀλισθαίνουσι τε δὴ οἱ σφῆνες. καὶ ἐχόμενος ὁ Μίλων ὑπὸ τοῦ ξύλου, λύκοις ἐγένετο εὕρημα. μάλιστα δὲ ἅπας τὸ θηρίον τοῦτο ἐν τῇ Κροτωνιάτιδι πολύ τε νέμεται, καὶ ἄφθονον. ταῦτα δή φησι Παυσανίας κατὰ λέξιν ἐν δευτέρῳ Ἠλειακῶν.

Bisetus. Locus ex Pausania] Ἐγένοντο δὲ τῷ Μίλωνι ἓξ μὲν ἐν Ὀλυμπίᾳ πάλης νῖκαι, μία ἐν παισὶν ἓξ αὐτῶν Πυθοῖ δὲ, ἐν τε ἀνδράσιν ἕξ, καὶ μία ἐν ... ἐν παισίν. ἀφίκετο δὲ τὸ ἕβδομον παλαίσων ἐς Ὀλυμπίαν. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐγένετο οἷός τε καταπαλαῖσαι Τιμασίθεον πολίτην τε ὄντα αὐτῷ, καὶ ἡλικίᾳ νέον. πρὸς δὲ καὶ προσιέναι ἐγγὺς οὐκ ἐθέλοντα ἵστασθαι. λέγεται δὲ ὡς ἐκομίσειεν αὐτὸς αὑτοῦ τὸν ἀνδριάντα ἐς τὴν Ἄλτιν ὁ Μίλων. λέγεται δὲ ἐς αὐτὸν καὶ τὸ ἐπὶ τῇ ῥοιᾷ, καὶ τὸ ἐπὶ τῷ δίσκῳ. ῥοιὰν μὲν δὴ οὕτως κατεῖχεν, ὡς μήτε ἄλλῳ παρεῖναι βιαζομένῳ, μήτε αὐτὸς λυμαίνεσθαι πιέζων. ἱστάμενος δὲ ἐπὶ ἀληλιμμένῳ τῷ δίσκῳ τοὺς ἐμπίπτοντάς τε, καὶ ὠθοῦντας ἀπὸ τοῦ δίσκου, παρείχετο γέλωτα. ... τὰ δὲ ἄλλα τοιάδε ἐπεδείκνυεν ... ὥσπερ ... περὶ τῷ μετώπῳ χορδὴν, καὶ ταύτην ... ἐν ταῖς ... κατέχων δὲ ἐν τοῖς χείλεσι τὸ ἆσθμα, καὶ ἐμπιπλὰς αἵματος τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ φλέβας, διέῤῥηγνυεν ὑπὸ ἰσχύος τῶν φλεβῶν τὴν χορδὴν. λέγεται δὲ καὶ ὡς τῆς δεξιᾶς χειρὸς τὸν μὲν ἐς τὸν ἀγκῶνα ἐκ τοῦ ὤμου παρ' αὐτὴν καθείη τὴν πλευράν. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος ἔτεινεν ἐς εὐθὺ τῶν δακτύλων ἀναστρέφων τὴν ἀντίχειρα ἐς τὸ ἄνω. τῶν λοιπῶν δὲ ἀλλήλοις ἐπικειμένων κατὰ στοῖχον, ὁ ἐλάχιστος τῶν δακτύλων κάτω γινόμενος, ... ἀποκινῆσαι δύναιτο βιαζόμενος. ἀπὸ θηρίων δὲ ὑπὸ θηρίων φασὶν αὐτόν. ἐπιτυχεῖν γὰρ αὐτὸν ἐν τῇ Κροτωνιάτιδι αὐαινομένῳ ξύλῳ. σφῆνας δὲ ἐγκειμένους διίστασθαι τὸ ξύλον. ὁ δὲ ὑπὸ φρονήματος ὁ Μίλων καθίησι τὰς χεῖρας ἐς τὸ ξύλον. ὀλισθαίνουσι τε δὴ οἱ σφῆνες, καὶ ἐχόμενος ὁ Μίλων ὑπὸ τοῦ ξύλου, λύκοις ἐγένετο εὕρημα. μάλιστα δὲ ἅπας τὸ θηρίον τοῦτο ἐν τῇ Κροτωνιάτιδι πολύ τε νέμεται, καὶ ἄφθονον. ταῦτα δή φησι Παυσανίας κατὰ λέξιν ἐν β. Ἠλειακῶν. Τούτου δὲ τοῦ Μίλωνος τοῦ παλαιστοῦ καὶ ὁ Θεόκριτος εἰδ. δ. μέμνηται.

Βατ. Ωὐτὸς δὴ ἐς τὴν ἄφαντος ὁ βωκόλος ᾤχετο χώρανς

Κορ. Οὐκ ἀκούσας; ἄγεν νιν ἐπ' Ἀλφεὸν ᾤχετο Μίλων.

καὶ

Βατ. Πείθει τοι Μίλων καὶ τὼς λύκος αὐτίκα λυσσῆν.

Κορ. Ταὶ δ' ὀμάλαι δὴ αὐτὸν μυκώμεναι ἄλλο ποθεῦντι.

Ηρ. Γυναικός; Δι. οὐ δῆτ'. Ηρακλ. ἀλλὰ παιδός; Δι. οὐδαμῶς.

Ηρ. Ἀλλ' ἀνδρός; Δι. ἀππαπαῖ. Ηρακλ. ξυνεγένου Κλεισθένει;

Δι. Μὴ σκῶπτέ μ' ὦ 'δελφ'. οὐ γὰρ, ἀλλ' ἔχω κακῶς.

Τοιοῦτος ἵμερός με διαλυμαίνεται.

Ηρ. Ποῖός τις; ὦ δελφίδιον. Δι. Οὐκ ἔχω φράσαι.

Ὅμως γε μέντοι σοι δι' αἰνιγμῶν ἐρῶ.

Ηδη ποτ' ἐπεθύμησας ἐξαίφνης ἔτνους;

Ηρα. Ἔτνους; βαβαιάξ, μυριάκις ἐν τῷ βίῳ.

Δι. Ἆρ' ἐκδιδάσκω τὸ σαφὲς, ἢ τέρα φράσω;

Ηρ. Μὴ δῆτα περὶ ἔτνους γε. πάνυ γὰρ μανθάνω.

HE. Nam mulieris? BA. haudquaquam. HE. sed pueri. BA. neutiquam.

HE. Sed viri. BA. atat. HE. num ergo tu fellasti Clisthenem?

BA. Ne ludifices me frater: enimuero male

Habeo, quandoquidem me tanta cupiditas tenet.

HE. Quaenam cupiditas, mi fratercule? BA. non queo.

Dicere: sed dicam tibi per aenigmata tamen.

Vnquámne tu repente petiisti faba

Pultem? HE. faba pultem? hui, plus decies millies

In vita. BA. quid? clarè hoc dico, an aliud loquar?

HE. Nihil de fabis, nam satis isthaec intelligo.

Σχόλια. Γυναικός. οὐ δῆτα.] τινὲς ἀπὸ τῆς γυναικὸς ἀμοιβαῖα ποιοῦσι. τινὲς δέ φασιν ὅλον τὸν Ἡρακλέα λέγειν, λογιζόμενον τίνος ἐράσθη Διόνυσος. τὸ δὲ Διονύσου ἀπόλογος τὸ ἀππαπαῖ, ὁ Ἡρακλῆς ὑποπτεύει, ἀνδρὸς ἐρασθῆναι κατὰ συνουσίας τὸν Διόνυσον. Ἀππαπαί.] γράφεται ἀππαπαὶ διὰ τοῦτο οὐ καταθεμένου τοῦ Διονύσου, καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἐπιλογίζεται, μὴ τοῦ Κλεισθένους, διὰ τὸ βάτιον Κλεισθένους. Οὐ γὰρ ἀλλ' ἔχω κακῶς.] ἀντὶ τοῦ καὶ γὰρ ἀλλὰ παρέλκει Ἀττικῶς. ἀντὶ τοῦ ἔχω γὰρ κακῶς. Ἔτνους.] ἑψήματος πισινοῦ. ὡς ἀδηφάγον δὲ τὸν Ἡρακλέα κωμῳδοῦσι. τὸ δὲ ἔτνος εἶδος ἀθάρας. οἱ δὲ ἀνδρείως καὶ πρὸς τὰς μάχας θαυμαστοὶ ἔτνος ἐσθίουσιν ὡς συνήθως αὐτοῖς πλεῖστα ὡς οἱ περὶ ταῦτα δεινοὶ λέγουσιν. Ἐτέρα φράσω.] διδάσκω σε ὡς ἐρῶ. ὑποβαλὼν σοι τὸν ἔρωτα τοῦ ἔτνους. ἢ ἄλλῳ τινὶ ὑποδείγματι φράσω. ... ἐξ Εὐριπίδου.

Δι. Τοιουτοσὶ τοίνυν με δαρδάπτει πόθος
Εὐριπίδου, καὶ ταῦτα τοῦ τεθνηκότος.
Κοὐδείς γέ μ' ἂν πείσειεν ἀνθρώπων, τὸ μὴ οὐκ
Ἐλθεῖν ἐπ' ἐκεῖνον. Ηρ. πότερον, εἰς Ἅδου κάτω;
Δι. Καὶ νὴ Δί' εἴ τι γ' ἔστιν ἔτι κατωτέρω.
Ηρ. Τί βουλόμενος; Δι. δέομαι ποιητοῦ δεξιοῦ.
Οἱ μὲν γὰρ οὐκ ἔτ' εἰσὶν, οἱ δ' ὄντες, κακοί.
Ηρακλ. τί δ' οὐκ Ἰοφῶν ζῇ; Δι. τοῦτο γάρ τοι καὶ μόνον
Ἔτ' ἐστὶ λοιπὸν ἀγαθόν; εἰ καὶ τοῦτ' ἄρα.
Οὐ γὰρ σάφ' οἶδ', οὐδ' αὐτὸ τοῦθ' ὅπως ἔχει.
Ηρ. Εἶτ' οὐχὶ Σοφοκλέα πρότερον ὄντ' Εὐριπίδου
Μέλλεις ἀναγαγεῖν, εἴπερ ἐκεῖθεν δεῖ σ' ἄγειν;
Δι. Οὔ, πρίν γ' ἂν Ἰοφῶντ' ἀπολαβὼν αὐτὸν μόνον,
Ἄνευ Σοφοκλέους, ὅ, τι ποιεῖ κωδωνίσω.
Κἄλλως, ὁ μέν γ' Εὐριπίδης πανοῦργος ὢν,
Καὶ ξυναποδρᾶναι δεῦρ' ἐπιχειρήσειέ μοι.
Ὁ δ' εὔκολος μὲν ἐνθάδ', εὔκολος δ' ἐκεῖ.
Ηρακλ. Ἀγάθων δὲ ποῦ 'στιν. Δι. ἀπολιπών μ' ἀποίχεται,
Ἀγαθὸς ποιητὴς, καὶ ποθεινὸς τοῖς φίλοις.

A BA. *Tantus me amor videndi Euripidem tenet:*
Quamuis iam mortuus sit: vt nemo mihi
Hominum persuaserit, vt ne conueniam hinc eum.
HE. *An obsecro tu ergo descendes ad inferos?*
BA. *Et per Iouem, si est quicquam inferius inferis.*
HE. *Quid illic acturus?* BA. *poeta opus est mihi*
B *Bono. nam tales nusquam sunt hic amplius,*
Qui verò sunt, mali sunt. HE. *quid ais? an Iopho*
Non viuit amplius. BA. *solùm hoc nobis boni.*
Adhuc superest: si modò superest hoc tempore.
Neque enim sat noui, quomodo res habeat cum ea.
C HE. *Cur verò non potiùs Sophoclem, quàm Euripidem*
Reduces: si quis omnino reducendus est?
BA. *Non, nisi prius seduxero Iophonem à patre*
Sophocle: & quidnam rei gerat, explorauero.
Aliâs enim, vt versutus est, Euripides
Isthinc vnà mecum aufugere huc tentauerit.
D *Nam Sophocles tàm simplex illic est, quàm hic erat.*
HE. *Vbi verò est Agatho?* BAC. *reliquit me, & abijt,*
Bonus Poeta, & amicis optatissimus.

Σχόλια. Καὶ ταῦτα τοῦ τεθνηκότος.] τινὲς βούλονται ἐν πρόσωπον λέγειν ὅλον. τινὲς δὲ διορίζουσι τὸ τοῦ τεθνηκότος, ὡς τοῦ Ηρακλέους λέγοντος αὐτό. οὕτω δὲ καὶ αἱ διδασκαλίαι φέρουσι. τελευτήσαντος Εὐριπίδου, τὸν υἱὸν αὐτοῦ, δεδιδαχέναι ὁμωνύμως ἐν ἄστει. Ἰφιγένειαν τὴν ἐν Αὐλίδι. Ἀλκμαίωνα. Βάκχας.

Βισέτυς. Εἰς Ἅδου.] Εὐστάθιος. Ἅις, Ἄϊδος, ὁ τόπος σκοτεινὸς ὑπὸ γῆν, ἀφανὴς, ἀφωρισμένος ψυχαῖς. διὸ καὶ Ἀΐδης λέγεται ὁ αὐτὸς. καὶ Ἀϊδωνεύς. ὡς δέ τινές φασι, καὶ Ἀΐδης κατὰ συναίρεσιν τοῦ Ἀΐδης. εἰς τοῦτο δὲ ἐσχηματίσθη τὸ πνεῦμα. ὤφειλε γὰρ εἰ ἀπὸ τοῦ Ἀΐδης ὁ Ἀΐδης γέγονε συναιρεθεὶς ψιλοῦσθαι καὶ αὐτὸς καθὰ καὶ ὁ Ἀΐδης. ἀλλὰ δασύνεσθαί φασιν Ἀττικῶς. τάχα δὲ διὰ τὴν ἄθροισιν ἐν αὐτῷ τῶν ψυχῶν. καὶ γὰρ οἱ Ἀττικοὶ τὸ α ἀθροιστικὸν δασύνειν εἰώθασιν, ὡς ἐν τῷ ἅλα, ἅλις, ἅπας. οἱ δὲ γράφουσιν Ἅδης δασυνόμενον χωρὶς τοῦ ι. παρὰ τὸ ἥδω, τὸ εὐφραίνω, κατ' ἀντίφρασιν, ὅτι τῷ θανάτῳ, καὶ τῷ Ἅδῃ οὐδεὶς ἥδεται, καὶ χαίρει. ἢ τοίνυν Ἅδης, οὕτω γραπτέον, ἢ ἄδης ψιλουμένως, καὶ μετὰ τοῦ ι ὑπογεγραμμένου, κατὰ συναίρεσιν ἐκ τοῦ ἀΐδης, ἄδης, παρὰ τὸ α στερητικὸν, καὶ τὸ ἰδεῖν, τὸ ὁρᾶν. ἔστι γὰρ ὁ τόπος σκοτεινὸς ὑπάρχει.

Σχόλια. Οἱ μὲν γὰρ οὐκ ἔτ' εἰσίν.] Εὐριπίδου ἐξ Οἰνέως. σὺ δ' ὧδ' ἔρημος ξυμμάχων ἀπόλλυσαι. οἱ μὲν γὰρ οὐκ ἔτ' εἰσὶν, οἱ δ' ὄντες, κακοί. Τί δ' οὐκ Ἰοφῶν] Ἰοφῶν υἱὸς ἦν Σοφοκλέους ἐκ Νικοστράτης. ὃς δόκησιν παρεῖχεν, ὅτι τοῖς τοῦ πατρὸς ἐχρῆτο ποιήμασιν ὡς οἰκείοις. εἰσήγαγε δέ ποτε Σοφοκλῆς ἐν δράματι τὸν Ἰοφῶντα φθονοῦντα, καὶ πρὸς τοὺς φράτορας ἐγκαλοῦντα τῷ

E πατρὶ ὡς ὑπὸ γήρως παραφρονοῦντι. οἱ δὲ τῷ Ἰοφῶντι ἐπετίμησαν. Σάτυρος δέ φησιν αὐτὸν εἰπεῖν. εἰ μὲν εἰμὶ Σοφοκλῆς, οὐ παραφρονῶ, εἰ δὲ παραφρονῶ Σοφοκλῆς οὐκ εἰμί. καὶ τότε τὸν Οἰδίποδα παρῆγεν. οὐ μόνον δὲ Χοιρίλῳ καὶ τοῖς περὶ Αἰσχύλον καὶ Εὐριπίδην, ἀλλὰ καὶ Ἰοφῶντι συνηγωνίσατο τῷ υἱῷ. Τοῦτο γὰρ μόνον ἔτ' ἐστὶν ἀγαθόν.] ἠγωνίσατο γὰρ καὶ ἐνίκησε λαμπρῶς ἔτι ζῶντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. διὸ ἀμφιβάλλει, μήποτε τοῦ Σοφοκλέους εἴη. Ὅπως ἔχει.] εἶτα αὐτὸ δηλοῖ ὅτι τὰ ποιήματα εἴη τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Σοφοκλέους. τοιαύτη γὰρ περὶ αὐτοῦ τοὺς πολλοὺς δόξα κατεῖχε. πρότερον δὲ, τῇ ἡλικίᾳ ἢ τιμιώτερον. ἦν γὰρ ὁ Σοφοκλῆς Αἰσχύλου μὲν ἔτεσιν ἑπτὰ νεώτερος, Εὐριπίδου δὲ ἑκκαίδεκα.

F Οὐ πρίν γ' ἂν Ἰοφῶντα.] κωμῳδεῖται γὰρ Ἰοφῶν ὁ υἱὸς Σοφοκλέους, ὡς τὰ τοῦ πατρὸς λέγων. οὐ μόνον δὲ ἐπὶ τῷ τοῦ πατρὸς τραγῳδίας ἐπιγράφεσθαι κωμῳδεῖται, ἀλλ' ἐπὶ τῷ καὶ ψυχρὸς καὶ μακρὸς εἶναι. τὸ δὲ κωδωνίσω, ὅτι τινὰ τῶν ὀρνέων δοκιμάζεται τῷ τοῦ κώδωνος ψόφῳ. καὶ τοὺς ἵππους οὕτω ἐδοκίμαζον εἰ ψοφώδεις εἰσὶν, ἢ εἰ θόρυβον ὑπομένειν δύνανται, μή πως ἐν πολέμῳ εἰς κίνδυνον ὑπ' αὐτῶν ἐμβληθῶσιν, καὶ τοὺς ὄρτυγας. τινὲς δὲ ἀπὸ τῶν ἀγγείων τῶν ὀστράκων, ἐπεὶ οὕτω δοκιμάζουσι διακρούοντες. τινὲς δὲ ἐκ

G μεταφορᾶς τῶν νομισμάτων. τινὲς δὲ ἀπὸ τῶν φυλάκων. Δημήτριος γάρ φησιν ὅτι κατὰ τὰς φυλακὰς εἰ ἐγρηγόρασι, κώδωσι διεσήμαινον, ὅπως ἂν φθέγγωνται. βέλτιον δὲ τὸ ἐπὶ τῶν ἵππων καὶ τῶν ἀγγείων. τὰ δὲ ἄλλα ἐσχεδίασται. Εὔκολος.] ἁπλοϊκός καὶ ἐλευθέριος. τοιοῦτος δὲ ὁ Σοφοκλῆς. Ἀγάθων δὲ,] οὗτος τραγικὸς ποιητὴς ἐπὶ μαλακίᾳ διεβάλλετο. Ποθεινὸς τοῖς φίλοις.] τοῖς σοφοῖς.

βοῖς, ἐπεὶ δὲ ὁ Ἀγάθων κωμῳδοποιὸς τοῦ Σωκράτους διδασκάλου, ἀγαθὸς τὸν τρόπον καὶ τὴν τράπεζαν λαμπρός. καὶ

A φασὶν ὅτι Πλάτωνος συμπόσιον ἐν ἑστιάσει αὐτοῦ γέγραπται, πολλῶν ἅμα φιλοσόφων σὺν αὐτῷ κατακλιθέντων.

Ηρ. Ποῖ γῆς ὁ τλήμων; Δι. ἐς μακάρων εὐωχίαν.

Ηρακλ. Ὁ δὲ Ξενοκλῆς; Δι. ἐξόλοιτο νὴ Δία.

Ηρακλ. Πυθάγγελος δέ; Ξανθ. περὶ ἐμοῦ δ' οὐδεὶς λόγος,

B

Ἐπιτετριμμένου τὸν ὦμον οὑτωσὶ σφόδρα;

Ηρακλ. Οὔκουν ἕτερ' ἔστ' ἐνταῦθα μειρακύλλια,

Τραγῳδίας ποιοῦντα, πλεῖν ἢ μύρια,

Εὐριπίδου πλεῖν ἢ σταδίῳ λαλίστερα.

Δι. Ἐπιφυλλίδες ταῦτ' ἐστὶ, καὶ στωμύλματα

Χελιδόνων μουσεῖα, λωβηταὶ τέχνης,

C

Ἃ φροῦδα θᾶττον ἢν μόνον χορὸν λάβῃ,

Ἅπαξ προσουρήσαντα τῇ τραγῳδίᾳ.

Γόνιμον δὲ ποιητὴν ἂν οὐχ εὕροις ἔτι

Ζητῶν ἄν, ὅστις ῥῆμα γενναῖον λάκοι.

Ηρα. Πῶς γόνιμον; Δι. ὡδὶ γόνιμον, ὅστις φθέγξεται,

Τοιουτονί τι παρακεκινδυνευμένον.

Αἰθέρα, Διὸς δωμάτιον, ἢ χρόνου πόδα,

D

Ἢ φρένα μὲν οὐκ ἐθέλουσαν ὀμόσαι καθ' ἱερῶν.

Γλῶτταν δ' ἐπιορκήσασαν ἰδίᾳ τῆς φρενός.

Ηρ. Σὲ δὲ ταῦτ' ἀρέσκει; Δι. μάλλα πλεῖν, ἢ μαίνομαι.

Ηρακλ. Ἦ μὴν κόβαλά γ' ἐστὶν, ὡς καὶ σοὶ δοκεῖ.

HE. *Quò abyt miser?* BA. *ad beatorum conuiuium.*

HE. *Vbi Xenocles?* BA. *pereat Xenocles, per Iouem.*

HE. *Pythangelus verò?* XA. *num de me nulla fit*

Mentio: cuius humerus tanta mole premitur?

HE. *An non aly hic sunt, qui scribunt Tragœdias:*

Puellorum plusquàm decem puto millia:

Qui vltra stadium Euripidem garrulitate superant?

BA. *Reyculi hi sunt racemuli, & loquaculi:*

Hirundinum musea: artis poëtica

Corruptores: statim euanidi, vbi vnum chorum

Adepti sunt, qui placeat in Tragœdia.

Sed natiuum Poetam haud vllum reperies,

Vbicunque inquires qui boni quid proferat,

Et generosam aliquam depromat sententiam.

HE. *Quomodo natiuum?* BA. *sic natiuum: qui canat*

Aliquid, graui coniunctum cum periculo:

Vt æthera, domum Iouis, & temporis pedem:

Aut mentem iurasse quidem inuitam per sacra:

Sed linguam peierasse seorsim à mente. HER. *num*

Ergo hæc tibi placent? BA. *Imò placent supra modum.*

HE. *Certè hæc versuta sunt: vt tu etiam indicas.*

Σχόλια. Ἐς μακάρων εὐωχίαν.] ἢ ὡς περὶ τετελευτηκότος λέγει, ὥσπερ εἰ περὶ τὰς μακάρων νήσους. ἢ ὅτι Ἀρχελάῳ τῷ βασιλεῖ μέχρι τελευτῆς μετ' ἄλλων πολλῶν συνῆν ἐν Μακεδονίᾳ. καὶ μακάρων εὐωχίαν ἔφη τὴν ἐν βασιλείοις. τοῦτο δὲ παρ' ὑπόνοιαν. Ξενοκλῆς.] υἱὸς Καρκίνου Ξενοκλῆς, κωμῳδεῖται δ' ὡς ἄξεστος ἐν τῇ ποιήσει καὶ ἀλληγορικός. ἀδελφοὶ δὲ αὐτοῦ, Ξενοκλέους καὶ Ξενότιμος. εἰσὶ δὲ ὥς φασι δύο Ξενοκλεῖς τραγῳδοὶ γεγονότες. τρίτος δέ ἐστι τούτοις ὁμώνυμος πολιτικός. φαύλου μὲν πατρός. τῷ δὲ δήμῳ Χολαργεύς. Πυθάγγελος δὲ] τραγῳδίας ποιητής. μοχθηρὸς, καὶ ἄσημος. ὁ Ξανθίας δὲ ὑπομνησθεὶς Πυθαγγέλου φησὶν ὅτι οὐ φροντίζετέ μου καὶ ταῦτα Πυθαγγέλου μνημονεύοντες. καλῶς δὲ καὶ πικρῶς ἔδειξεν ὡς δοῦλος τὸ προκείμενον. Λαλίστερα.] πολυλογώτερα. εἰς τοῦτο γὰρ Εὐριπίδης ἐκακίζετο. Ἐπιφυλλίδες.] τὰ ἐπικείμενα τοῖς μεγάλοις βότρυσι βοτρύδια. Καλλίστρατος δέ, τὰ καθ' ἑαυτὰ μικρά. κέκληται δὲ οὕτως. διὰ τὸ τοῖς φύλλοις καλύπτεσθαι. ἢ τὰ πρὸς αὐτοῖς τοῖς φύλλοις. ἄλλως. ἐπιφυλλίδες εἰσὶ τὰ ἐν τοῖς βότρυσιν ἐν ἀρχῇ περιττώματα. οἱ δέ φασι τὰ ἐν κορυφαῖς τῶν κλημάτων. ταῦτα γὰρ οὐχ ὑπὸ κάτω τῶν φύλλων ὡς οἱ βότρυες ἀλλ' ἐπάνω φύονται. δείκνυσι δὲ ἐντεῦθεν ὡς οὐδὲν περὶ λόγους εἰσί. Χελιδόνων μουσεῖα.] παρὰ τὰ ἐν Ἀλκμήνῃ Εὐριπίδου. πολὺς δ' ἀνεῖρπε κισσὸς εὐφυὴς κλάδος. χελιδόνων μουσεῖα. ἀντὶ τῶν βάρβαρα καὶ ἀσύνετα. καὶ γὰρ παροιμία ἐπὶ τῶν

E

βαρβάρων καὶ πολυλόγων καὶ ἐπαχθῶν ἐστι τατλομένη. τοιοῦτον γὰρ τὸ χελιδόνων γένος. πλεῖον διὰ τὸ πολὺ τῆς ᾠδῆς ἀνιῶν τοὺς ἀκούοντας ἢ διὰ τὸ μέλος εὐφραῖνον. καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς οὖν περιβρέμεται Θρηκία χελιδών. Ἃ φροῦδα.] ἀφανῆ ὑπὸ τῆς χαρᾶς. Ἢν μόνον.] ἤγουν εἴπερ ἅπαξ τοὺς περιεσῶτας ἐπαινέτας σχοῖεν τῶν δραμάτων. Προσουρήσαντα.] εὐθυδρομήσαντα. εὐδοκιμήσαντα. ἐν τραγῳδίας δράματι ἐπαινεθέντα. Γόνιμον δὲ ποιητήν.] φυσικόν τινα καὶ μὴ βεβιασμένον. ἢ γενναῖον. Παρακεκινδυνευμένον.] ὑψηλὸν βλάσφημον παράδοξον. ἀσυνήθες.

F

Αἰθέρα Διὸς] ἐξ Ἀλεξάνδρας Εὐριπίδου. καὶ χρόνου προβαίνει πόδα. καὶ ἐκ Μελανίππης Σοφοκλέους. ὄμνυμι δ' ἱερὸν Αἰθέρα, οἴκησιν Διός. Γλῶτταν δ' ἐπιορκήσασαν] ταῦτα ἐξ Ἱππολύτου Εὐριπίδου. ἡ γλῶσσ' ὀμώμοχ' ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος. Σὲ δὲ ταῦτ' ἀρέσκει.] ἀντὶ τοῦ σοί Ἀττικῶς. σημειωτέον τοίνυν ὅτι οἱ Ἀττικοὶ κέχρηνται τῷ τοιούτῳ σχηματισμῷ. καὶ Εὐριπίδης ἐν Βάκχαις, καταφρονεῖ με καὶ Θήβας ὅδε. Μάλα πλεῖν ἢ μαίνομαι.] Ἀττικοὶ μᾶλλον ἢ μαίνομαι. οἱ μὲν, φασὶν ἐκλείπουσιν. οἱ δὲ, συστέλλουσι. μεταλαμβάνεται δὲ εἰς τὸ μὲν οὐ. ἢ οὐκ. ἀλλ' ἀκμὰ μᾶλλον. ἡ γὰρ μὴ ἀπαγόρευσις παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ἀντὶ τοῦ οὐ ἀρνήσεως παραλαμβάνεται. ἄλλως. ἀλλὰ πλεῖον ἢ μαίνομαι ἐπ' αὐτῷ. τουτέστιν, ὑπερβαλλόντως μοι ἀρέσκει. Κόβαλα.] κακοῦργα καὶ ἀνελεύθερα. Δίδυμος. κατεστωμυλμένα. ἀπατητικά. καὶ κακοβούλους κοβάλους.

G

Δι. Μὴ τὸν ἐμὸν οἴκει νοῦν· ἔχεις γὰρ οἰκίαν.
Ηρακλ. Καὶ μὴν ἀτεχνῶς γε παμπόνηρα φαίνεται.
Δι. Δειπνεῖν με δίδασκε. Ξανθ. Περὶ ἐμοῦ δ' οὐδεὶς λόγος;
Δι. Ἀλλ' ὧνπερ οὕνεκα τήνδε τὴν σκευὴν φέρων
Ἦλθον, κατὰ σὴν μίμησιν, ἵνα μοι τοὺς ξένους
Τοὺς σοὺς φράσειας, εἰ δεοίμην, οἷσι σὺ
Ἐχρῶ τότ', ἡνίκ' ἦλθες ἐπὶ τὸν Κέρβερον,
Τούτους φράσον μοι, λιμένας, ἀρτοπώλια,
Πορνεῖ', ἀναπαύλας, ἐκτροπὰς, κρήνας, ὁδοὺς,
Πόλεις, διαίτας, πανδοκευτρίας, ὅπου
Κόρεις ὀλίγιστοι. Ξανθ. Περὶ ἐμοῦ δ' οὐδεὶς λόγος;
Ηρ. Ὦ σχέτλιε, τολμήσεις γὰρ ἰέναι καὶ σύ γε;
Δι. Μηδὲν ἔτι πρὸς ταῦτ', ἀλλὰ φράζε τῶν ὁδῶν,
Ὅπως τάχιστ' ἀφίξομ' εἰς ᾅδου κάτω.
Καὶ μήτε θερμὴν, μήτ' ἄγαν ψυχρὰν φράσῃς.
Ηρακλ. Φέρε δὴ τίν' αὐτῶν σοι φράσω πρώτην; τίνα;
Μία μὲν γάρ ἐστιν ἀπὸ κάλω καὶ θρανίου,
Κρεμάσαντι σαυτόν. Δι. Παῦε, πνιγηρὰν λέγεις.
Ηρακλ. Ἀλλ' ἔστιν ἀτραπὸς σύντομος τετριμμένη,
Ἡ διὰ θυείας. Δι. Ἆρα κώνειον λέγεις;
Ηρακλ. Μάλιστά γε. Δι. Ψυχράν γε καὶ δυσχείμερον.
Εὐθὺς γὰρ ἀποπήγνυσι τἀντικνήμια.

A BA. *Ne tu habites meum animum: nam propriam habes domum.*
HE. *At enim prorsus videntur hæc mihi mala.*
BA. *Doce me cœnare.* XA. *an nulla mei fit mentio?*
BA. *Nunc cur isto apparatu huc venerim, tuum*
Hac re secutus exemplum, paucis loquar,
Nempe, vt mihi, si opus sit, monstres hospites
B *Tuos, quibus tu vtebaris, cùm ad Cerberum*
Descenderes. Velim ergo dicas ordine,
Portus, popinas, diuersoria, ganeas,
Deflexiones, fontes, vrbes, itinera,
Victus, caupon as, in quibus paucissimi
Sint cimices. XA. *ecquando mei fit mentio?*
HE. *Miserum te: vin' etiam tu illo descendere?*
C BA. *Mitte hæc: neque addas quicquam: sed vias doce,*
Quibus citissimè perueniam ad inferos.
Sed neque nimis calidam docebis, neque nimis
Gelidam. HE. *quam ergo vis primam ex illis eloquar?*
Quámnam? equidem vna est à resti, & scabello tibi:
Vt teipsum suspendas. BA. *suffocatoria hæc*
D *Via est, & nimiùm feruida: desine, haud placet.*
HE. *At est alia compendiosior, & magis*
Trita illo, per mortarium. BA. *an cicutam ais?*
HE. *Omninò.* BA. *at hæc nimis hyberna est, & frigida.*
Nam homini citò soles congelare tibias.

E

Σχόλια. Μὴ τὸν ἐμὸν οἴκει.] καὶ τοῦτο παρὰ τὸ ἐν Ἀνδρομάχῃ, μὴ τὸν ἐμὸν οἴκει νοῦν· ἐγὼ γὰρ ἀρκέσω.

Bisetus. Ταῦτα δὲ παροιμιακῶς κατὰ τρόπον τινὰ, καὶ ἀλληγορικῶς λέγεσθαι δοκεῖ. Εἰπόντος γὰρ τοῦ Ἡρακλέους πρὸς τὸν Διόνυσον

Ἡ μὴν κόβαλλά γ' ἐστὶν, ὡς καὶ σοὶ δοκεῖ.

Ἀποκρίνεται ὁ Διόνυσος, Μὴ τὸν ἐμὸν οἴκει νοῦν ὥσπερ ἂν εἰ ἔλεγεν αὐτῷ, μὴ τοὺς τῆς ἐμῆς διανοίας μυχοὺς εἰσδύσῃς, καὶ εἰσπεράν ἐθέλῃς, ὥστε περὶ τῶν ἐμῶν λογισμῶν, καὶ νοημάτων κρίνειν καὶ γνώμην ἀποφαίνεσθαι. πῶς γὰρ οἶδας εἰ ταῦτ' ἐμοὶ οὕτω δοκεῖ; ἀλλ' ἀπιθάνως δὲ καὶ ταῦτα περὶ τῶν πολυπραγμόνων ἐνθρώπων νοεῖσθαι δύναται. καὶ τούτοις καλῶς ἁρμόζει τὸ Ὁμηρικὸν Ἰλ. ζ.

Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε.

Σχόλια. Καὶ μὴν ἀτεχνῶς γε] ἀντὶ τοῦ ὅλως. καὶ συνόλως. χεῖρον [illegible] τέχνας γὰρ ἔλεγον, εἶναι τοὺς δόλους. [illegible] Δειπνεῖν με δίδασκε. [illegible] καὶ μὴ ἐκεῖνα τραγῳδίας. ὅτι ἀεὶ ἀδηφάγος ὁ Ἡρακλῆς.

G

Bisetus. Ἀρτοπώλια] ἀρτοπωλεῖον, τὸ μαγκιπεῖον, ἐν ᾧ οἱ ἄρτοι γίνονται. ἀρτοπώλιον δὲ, ὁ τόπος, ἔνθα οἱ ἄρτοι πιπράσκονται. Σ. Πορνεῖα] τόπος ἔνθα αἱ πόρναι διάγουσι. Σ.

Σχόλια. Κρήνας.] γράφεται κρουνούς. ἐκτροπαὶ δὲ λέγονται τῶν ὁδῶν, ὅπου τις ἐκτραπῆναι δύναται. διὰ τὸ ἀπτρέπεσθαι τῆς ὁδοῦ καὶ κρύπτεσθαι, ὅταν ταραχή τις γένηται τῶν νεκρῶν. διὰ δὲ οἱ ὁδοιποροῦντες ἐντεῦθεν τῆς ὁδοῦ εἰσίασι καθ' ὅλον, ταῦτα καὶ αὐτὸς οἰόμενος [illegible] ἐρωτᾷ περὶ τούτων. Μήτε θερμὴν.] μήτε ὅπου ἐστὶ καῦμα, μήτε δυσχείμερον οὐδὲν ἔστιν. Θρανίου.] θρανίον καὶ θρανίτια λέγεται δίφρεια καὶ ὑποπόδια ἐλέγοντο. ἔστι παρὰ τῷ ποιητῇ δὲ θρῆνυς. ἐφ' ὧν οἱ ἄποροι χειμῶνος, ἀρτῶντες ἑαυτοὺς ἀπολακτίζοντες αὐτά. τοῦ δὲ κάλω ἡ εὐθεῖα κάλως.

Bisetus. Θρανίου] Σ. θράνιον, θρᾶνος, καὶ θράνια, ταπεινά τινα δίφρεια, καὶ ὑποπόδια λέγονται, ἃ καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ θρῆνυς. Εὐστάθιος δὲ, θρᾶνος, καὶ θράνιον, ἡ τῶν ἐρεσσόντων καθέδρα. καὶ θρανίται, οἱ ναυβάται, παρὰ τὸ θρῆνυν ὃ δηλοῖ τὸ ὑποπόδιον. τοῦ δὲ κάλω ἡ εὐθεῖα κάλως. Διὰ δὲ τούτων, ἀπὸ κάλω, ὁ ποιητὴς τοῦ ὅπερ Εὐριπίδης ἐν Ἑλένῃ βρόχον αἰχμόνιον ὀνομάζει. ἀλλ' ὥσπερ ὁ αὐτὸς λέγει.

Ἀσχήμονες μὲν ἀγχόναι μετάρσιοι,
Κἀν τοῖσι δούλοις δυσπρεπὲς νομίζεται.

Σχόλια. Πνιγηρὰν λέγεις] καυματώδη, ἅμα μὲν, ὅτι θερμὴν, ἅμα δὲ ὅτι πνίγει τὸ χεῖρον τὸ θράνιον. καὶ τὸ θρανίον. Σύντομος.] ὅτι οὐ μόνον ἐπίτομον λέγουσιν, ἀλλὰ καὶ σύντομον. τετριμμένην δὲ, ἅμα μὲν ὡς ἐπὶ ὁδοῦ καὶ τρίμματος ξυομένης. ἅμα δὲ καὶ διὰ τὸ τρίβεσθαι τὸ κώνειον. Ψυχράν γε καὶ δυσχείμερον] καὶ ὡς ἐπὶ ὁδοῦ ψυχρᾶς, καὶ ὅτι κατὰ ψύξιν φονεύει τὸ κώνειον. πήγνυσι δὲ, ὅσα τὰ ἀντικνήμια. ἀπὸ τῶν ποδῶν γὰρ ὁ θάνατος ἄρχεται, φθάνοντος αὐτοὺς καταψύχειν, ὡς τοῦ ζωτικοῦ αἵματος περὶ τὴν καρδίαν συστελλομένου.

Ηρ. Βού-

Ηρακλ. Βούλει ταχεῖαν καὶ κατάντη σοι φράσω;
Δι. Νὴ τὸν Δί', ὡς ὄντος γε μὴ βαδιστικοῦ.
Ηρακλ. Καθέρπυσόν νυν ἐς Κεραμεικόν. Δι. κᾆτα τί;
Ηρακλ. Ἀναβὰς ἐπὶ τὸν πύργον τὸν ὑψηλόν. Δι. τί δρῶ;
Ηρακλ. Ἀφιεμένην τὴν λαμπάδ' ἐντεῦθεν θεῶ,
Κἄπειτ' ἐπειδὰν φῶσιν οἱ θεώμενοι
Εἶναι, τόθ' εἶναι καὶ σὺ σαυτόν. Δι. ποῖ; Ηρακλ. κάτω.
Δι. Ἀλλ' ἀπολέσαιμ' ἂν ἐγκεφάλου θρίω δύο,
Οὐκ ἂν βαδίσαιμι τὴν ὁδὸν ταύτην. Ηρακλ. τί δαί;
Δι. Ἥνπερ σὺ τότε κατῆλθες. Ηρακλ. ἀλλ' ὁ πλοῦς πολύς.
Εὐθὺς γὰρ ἐπὶ λίμνην μεγάλην ἥξεις πάνυ
Ἄβυσσον. Δι. εἶτα πῶς γε περαιωθήσομαι;
Ηρ. Ἐν πλοιαρίῳ τυννουτῳί σ' ἀνὴρ γέρων
Ναύτης διάξει, δύ' ὀβολὼ μισθὸν λαβών.
Δι. Φεῦ, ὡς μέγα δύνασθον πανταχοῦ τὼ δύ' ὀβολώ.
Πῶς ἠλθέτην ἐκεῖσε; Ηρ. Θησεὺς ἤγαγε.

HE. *Vis ergo celerem & praecipitem dicam tibi?*
BA. *Ita per Iovem: cum ad itinera non sim idoneus:*
Et tadium viae perferre non queam.
HE. *Perrepe hinc in Ceramicum.* BA. *quid tum postea?*
HE. *Ascende turrim illic excelsam.* BA. *quid ibi agam?*
HE. *Demissam illic facem despecta, & postea*
Cum decursores inferant demittere
Facem: tum & tu praecipitem te demittito.
BA. *Quonam?* HE. *deorsum.* BA. *sed perdiderim sic duas*
Cerebri membranas. ista haud iuero hanc viam.
HE. *Quam igitur?* BA. *eandem, quam tu iniisti antea.*
HE. *Sed longa est navigatio: Venies enim*
Ad longe maximam, adeoque profundissimam
Paludem. BA. *quomodo eam transmittam?* HE. *portitor*
Quidam senex te in navicula tantillula
Traiciet, acceptis a te, [illegible]
Duobus tantum obolis. BA. *eheu, quantum duo*
Ipsi oboli ubique possunt? Verum dic mihi,
Quomodo eo pervenerunt? HE. *Theseo duce.*

Σχόλια. [illegible]

Bisetus. [illegible]

[illegible]

Bisetus. [illegible]

Σχόλια. [illegible]

Μετὰ ταῦτ' ὄφεις καὶ θηρί' ὄψει μυρία
Δεινότατα. Δι. μή μ' ἔκπληττε, μηδὲ δειμάτου.
Οὐ γάρ μ' ἀποτρέψεις. Ηρα. εἶτα βόρβορον πολὺν,
Καὶ σκῶρ ἀείνων. ἐν δὲ τούτῳ κειμένους,
Εἴ που ξένον τις ἠδίκησε πώποτε.
Ἢ παῖδα κινῶν τἀργύριον ὑφείλετο.
Ἢ μητέρ' ἠλόησεν, ἢ πατρὸς γνάθον
Ἐπάταξεν, ἢ 'πίορκον ὤμοσεν,
Ἢ Μορσίμου τις ῥῆσιν ἐξεγράψατο.
Δι. Νὴ τοὺς θεοὺς ἐχρῆν γε πρὸς τούτοισι, κεἰ
Τὴν πυρρίχην τις ἔμαθε τὴν Κινησίου.
Ηρ. ἐντεῦθεν αὐλῶν τίς σε περίεισιν πνοή.
Ὄψει τε φῶς κάλλιστον, ὥσπερ ἐνθάδε,
Καὶ μυρρινῶνας, καὶ θιάσους εὐδαίμονας
Ἀνδρῶν, γυναικῶν, καὶ κρότον χειρῶν πολύν.
Δι. Οὗτοι δὲ δὴ τίνες εἰσίν; Ηρα. οἱ μεμυημένοι.
Ξανθ. Νὴ τὸν Δί' ἐγὼ γοῦν ὄνος ἄγων μυστήρια.
Ἀτὰρ οὐ καθέξω ταῦτα τὸν πλείω χρόνον.
Ηρακλ. Οἵ σοι φράσουσ' ἁπαξάπανθ', ὧν ἂν δέῃ.
Οὗτοι γὰρ ἐγγύτατα παρ' αὐτὴν τὴν ὁδὸν
Ἐπὶ ταῖσι τοῦ Πλούτωνος οἰκοῦσι θύραις.
Καὶ χαῖρε πόλλ', ὦδελφέ. Δι. νὴ Δία καὶ σύ γε
Ὑγίαινε.

Sed & posthac videbis angues, & feras
Innumeras, atque horrendas. BA. *noli mihi metum*
Frustrà inijcere; neque enim me deterrebis hic.
HE. *Tum verò cœnum & stercus desuper manatans:*
In quo iacent scelerati: vt cùm quis hospitem
Iniuria affecerit: aut puerum quempiam
Subagitatum pecunia fraudauerit:
Aut matrem pulsarit suam: aut colaphum patri
Infregerit: aut periurium commiserit:
Aut verbulum vnum transcripserit e Morsimo.
BA. *Et per Deos addere oportebat hoc quoque,*
Si Pyrrichen quis didicerit Cinesiæ.
HE. *Exinde tibiarum te cinget sonus:*
Lucémque aspicies, vt & hic, lucidissimam,
Et myrteta, & saltationes mulierum,
Virorúmque beatorum, plausúsque manuum.
BA. *At quinam hi sunt homines?* HE. *initiati sacris.*
XA. *Tum, per Iouem, ego sum asinus portans mysteria:*
Sed non feram hanc oneris molem diutius.
HE. *Illi tibi omnia exponent, quorum indiges.*
Nam proximè viam, quæ ad Plutonis fores
Perducit, isti habitant. & nunc multum vale,
Mi frater. BA. *& tu per Iouem, semper vale.*

Σχόλια. Καὶ σκῶρ ἀείνων.] [illegible] σκῶρ [illegible] Στράττις [illegible] δράματι. [illegible] Στρατίδες [illegible].

Bisetus. Σκῶρ ἀεὶ νῶν.] [illegible] κόπρος. καὶ ἔστιν ἑτερόκλιτον. [illegible] [Ἀεὶ νῶν] [illegible] ὡς τὸ βοάων, βοῶν.

Σχόλια. Ἢ Μορσίμου.] [illegible] Ἀμφιδάμαντα. Τὴν Κινησίου.] Κινησίας [illegible] Πυρρίχην. [illegible] Ἀριστοφάνης [illegible]. ἄλλως. ὁ Κινησίας [illegible]

[illegible] Θηβαῖος [illegible] Οἱ μεμυημένοι.] [illegible] Ἀθηναίοις [illegible] μυστήρια [illegible]. Ὄνος ἄγων μυστήρια.] τοῖς μυστηρίοις [illegible] εἰς Ἐλευσῖνα [illegible] ἡ παροιμία [illegible] τὴν παροιμίαν [illegible]. Ἀτὰρ οὐ καθέξω.] [illegible] σκεύη. λέγει [illegible] αὖθις λαμβάνει.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
Σκηνὴ τρίτη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΝΕΚΡΟΣ.

ACTVS I. SCENA III.

BACCHVS, XANTHIAS, MORTVVS.

Δι. Σὺ δὲ τὰ στρώματ' αὖθις λάμβανε.
Ξαν. Πρὶν καὶ καταθέσθαι; Δι. καὶ ταχέως μέντοι πάνυ.
Ξανθ. Μὴ δῆτ' ἱκετεύω σ', ἀλλὰ μίσθωσαί τινα
Τῶν ἐκφερομένων, ὅς τις ἐπὶ τοῦτ' ἔρχεται.
Δι. Ἐὰν δὲ μὴ 'ὕρω; Ξαν. τότε μ' ἄγειν. Δι. καλῶς λέγεις.
Καὶ γάρ τινες ἐκφέρουσι τουτονὶ νεκρόν.

BA. Tu verò Xanthia recipe isthac stragula.
XA. Et antequam vix deponam? BA. recipe ocyus.
XA. Haudquaquam: sed te obsecro, ut hic aliquem ex mortuis
Mercede conducas: qui huic succedat oneri.
BA. Sin verò nullum reperiam? XA. tunc me adigito.
BA. Rectè mones: nam aliqui iam mortuum efferunt.

Σχόλια. Ἐὰν δὲ μὴ 'ὕρω.] ἀντὶ τοῦ ἐὰν δὲ μὴ εὕρω. γράφεται δὲ καί, ἂν δὲ μὴ ἔχω. ἢ γουν. ἐὰν δὲ μὴ ἔχω ἀργύριον, ἵνα λέγῃ τὸ ἀργύριον.

Βισετυς. Ὁ Διόνυσος, καὶ Ξανθίας ἀπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἤδη ἀποχωρήσαντες, νεκρῷ πρὸς τὸν τάφον ἐκφερομένῳ κατὰ τύχην ἐντυγχάνουσι, καὶ ἐρωτῶσιν εἰ τὰς σκευάς, ἃς ὁ Ξανθίας ἔφερεν εἰς ἅδου φέρειν ἐθέλει. διὰ τοῦ μισθοῦ τῆς σκευοφορίας συμφωνεῖν οὐ δυνάμενοι, τοῦτον μὲν ἐῶσιν, ὁ δὲ Ξανθίας τὰς σκευὰς ὡς καὶ φορτοῦ γίνεται, καὶ ἀμέμπτως φέρει. διὸ καὶ ὑπὸ δεσπότου ἐπαινεῖται.

Οὗτος, σὲ λέγω μέντοι, σὲ τὸν τεθνηκότα.
Ἄνθρωπε, βούλει σκευάρι' εἰς ἅδου φέρειν;
Νε. Πόσ' ἄττα; Δι. ταυτί. Νε. δύο δραχμὰς μισθὸν τελεῖς;
Δι. Μὰ Δί', ἀλλ' ἔλαττον. Νε. ὑπάγεθ' ὑμεῖς τῆς ὁδοῦ.
Δι. Ἀνάμεινον ὦ δαιμόνι', ἐὰν ξυμβῶ τί σοι.
Νε. Εἰ μὴ καταθήσεις δύο δραχμάς, μὴ διαλέγου.
Δι. Λάβ' ἐννέ' ὀβολούς. Νε. ἀναβιῴην νυν πάλιν.
Ξαν. Ὡς σεμνὸς ὁ κατάρατος, οὐκ οἰμώξεται;
Ἐγὼ βαδιοῦμαι. Δι. χρηστὸς εἶ, καὶ γεννάδας.
Χωρῶμεν ἐπὶ τὸ πλοῖον.

Heus tu; tibi dico: tibi inquam mortuo.
Vis tu homo res nostras tecum ferre ad inferos?
MO. Quas res? BA. hasce. MO. siquidem antè mercedem dabis,
Duas drachmas. BA. non per Iouem, sed dabo minus.
MO. Decedite hinc vos à via. BA. mane miser:
An possim tecum pro mercede paciscier.
MO. Nisi dederis duas drachmas, ne disputes.
BA. Cape nouem obolos. MO. reuiuiscam, si accepero.
XA. Quàm honestus hic nequam? an non pœnas iam dabit?
Ego ibo. BA. vir generosus es & perbonus.
Pergamus ad nauem.

Σχόλια. Πόσ' ἄττα.] ἀντὶ τοῦ πόσα σκεύη ἔχετε. γελοίως δὲ βαστάζεσθαι φησιν, ἀλλ' ἡ πᾶς δὲ εἰρεῖ. ἡ δραχμὴ δέ, ἐξ ὀβολῶν. δώδεκα οὖν ὀβολοὺς αἰτεῖ. Ὑπάγεθ' ὑμεῖς.] ἀντὶ τοῦ ἀναχωρεῖτε. ἀποστρέφεται δὲ αὐτοὺς ὁ νεκρός, μὴ βουλόμενος σκευοφορεῖν διὰ τὸ ἐλάχιστον εἶναι τὸν μισθόν. τὸ δὲ ὑπάγετε ὑμεῖς τῆς ὁδοῦ, ὁ νεκρός φησι πρὸς τοὺς νεκροφόρους. Ἐὰν ξυμβῶ τί σοι.] ἐὰν ξυμβῶ σοι. γράφεται δὲ καί, ἵνα. ἵνα ξυμφωνήσω σοι. ἔλεγον δὲ τὸ ἵνα ἀντὶ τοῦ καί. Ὅμηρος ἵνα μὴ ῥέξωμεν ὧδε. Ἀναβιῴην νυν.] ὀχλούμενος ὑπ' αὐτῶν τοῦτο λέγει. ἐν ἤθει δέ, ἐκ τοῦ ἐναντίου ἡμῖν ἐπὶ ἀπολοίμην. εἰ δέ, ὅτι χαλεπὸν τὸ ζῆν ἦν, ὥστε ἄμεινον εἶναι τὸ τεθνάναι. εἰς καθάπαρ οὖν λαμβάνει τὸ ἀναζῆσαι ἐν Ἀθήναις. καλῶς εἶπεν δὲ ἔχει οὐ τὴν τυχοῦσαν. ἢ γοῦν ἐπεὶ ἁπλῶς ὁ ἄνθρωπος ἦν μοχθηρός, τοῦτο λέγει. ἢ ὅτι τότε Ἀθηναίων δυστυχούντων, οἱ ἀποθανόντες ἐμακαρίζοντο.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ, Σκηνὴ τετάρτη.

ACTVS I. SCENA quarta.

ΧΑΡΩΝ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

CHARON, BACCHVS, XANTHIAS.

Βισετυς. Διόνυσος, καὶ Ξανθίας πρὸς τὴν λίμνην ἐλθόντες, ἐν ᾗ Χάρων ὁ τῶν τεθνηκότων πορθμεὺς ἦν, ἀσπάζονται τὸν Χάρωνα, ὃς τὸν μὲν Διόνυσον εἰς τὴν σκάφην ὑποδέχεται. τὸν δὲ Ξανθίαν, ὅτι δοῦλος ἐτύγχανε τὴν περὶ Ἀργινούσας ναυμαχίαν οὐ ναυμαχήσας, εἰσδέχεσθαι οὐκ ἐθέλει, ἀλλὰ τὴν λίμνην δρόμῳ περιτρέχειν κελεύει.

Χα. Ὢ ὀπ, παραβαλοῦ.
Δι. Τουτὶ τί ἐστι. Ξανθ. τοῦτο λίμνη, νὴ Δία
Αὕτη 'στὶν, ἣν ἔφραζε. καὶ πλοῖόν γ' ὁρῶ.
Νὴ τὸν Ποσειδῶ κἄστι γ' ὁ Χάρων οὑτοσί.
Δι. Χαῖρ' ὦ Χάρων, χαῖρ' ὦ Χάρων, χαῖρ' ὦ Χάρων.
Χα. Τίς εἰς ἀναπαύλας ἐκ κακῶν καὶ πραγμάτων;
Τίς εἰς τὸ Λήθης πεδίον; ἢ 'ς ὄνου πόκας;
Ἢ 'ς Κερβερίους; ἢ 'ς κόρακας; ἢ 'πὶ Ταίναρον;
Δι. Ἐγώ. Χα. ταχέως ἔμβαινε. Δι. ποῦ σχήσειν δοκεῖς;
Ἐς κόρακας ὄντως; Χα. ναὶ μὰ Δία σοῦ γ' εἵνεκα.
Ἔμβαινε δή. Δι. παῖ δεῦρο. Χα. δοῦλον οὐκ ἄγω,
Εἰ μὴ νεναυμάχηκε τὴν περὶ τῶν κρεῶν.
Ξανθ. Μὰ τὸν Δί' οὐ γὰρ, ἀλλ' ἔτυχον ὀφθαλμιῶν.
Χα. Οὔκουν περιθρέξει δῆτα τὴν λίμνην τρέχων.
Ξα. Ποῦ δῆτ' ἀναμενῶ; Χα. παρὰ τὸν Αὐαίνου λίθον,

CH. *Op, accede ad scapham.*
BA. *Quid hoc est?* XA. *haec palus illa est here, per Iouem:*
De qua dicebat Hercules: & hic ratem
Video, per Neptunum: atque hic est nauita Charon.
BA. *Salue Charon: salue Charon: salue Charon.*
CH. *Quis in requiem huc è miseriis & malis venit?*
Nunquis in obliuionis campos, ad asini
Lanam, aut ad Cerberios, aut ad cornos venit?
Aut huc ad Tanarum accedit? BA. *ego.* CH. *at citò*
Ingredere. BA. *sed quò cursum diriges?*
An ad cornos? CH. *per Iouem, vel tui gratia.*
Ingredere tantum. BA. *puer heus.* CH. *seruum non veho.*
Nisi qui nauali interfuerit praelio:
Et fortiter pro carnibus rem gesserit.
XA. *Ego non, per Iouem: quia lippus tunc eram.*
BA. *Atqui paludem tu circuibis cursitans.*
XA. *Vbi ego te operiar?* CH. *ad lapidem Anani: hic ubi*

Σχόλια. Ὢ ὀπ. παραβαλοῦ.] ἐλατικὸν ἐπὶ ἐπίφθεγμα τὸ ὢ ὀπ. τὸ δὲ παραβαλοῦ, ἀντὶ τοῦ ὅρμισον τῇ γῇ τὴν ναῦν. ἐν τῇ νηὶ δὲ ὁ Χάρων λέγει. Τοῦτο λίμνη νὴ Δία] τοῦτο οἱ μὲν τὸν Διόνυσόν φασι λέγειν. οἱ δὲ τὸν Ξανθίαν. ἐστὶ δὲ τοῦ πλοίου ὀφθέντος ἡ λειψίας χρὴ τὴν σκηνήν. καὶ ἔστι κατὰ τὴν Ἀχερουσίαν λίμνην τὸν τόπον, ἐπὶ τοῦ λογείου. ἢ ἐπὶ τῆς ὀρχήστρας. μηδέπω δὲ ἐν ᾅδου. Χαῖρ' ὦ Χάρων.] Δημήτριός φασιν Ἀχαιοῦ ὅλον εἶναι, λέγουσι δ' αὐτοὶ σάτυροι. Χαῖρ' ὦ Χάρων, χαῖρ' ὦ Χάρων, χαῖρ' ὦ Χάρων. ἢ πάνυ σφόδρα θυμηδὴς ἦν. τὸ πιθανὸν ὑπονοεῖν, τρεῖς τοῦτο λέγοντας, ἅπαντα ὁμοίως τὸν Χάρωνα. Διόνυσον, Ξανθίαν, καὶ τὸν Νεκρόν. δεῖ γὰρ ὑπονοῆσαι αὐτὸν βουλεύσασθαι συνεμβαίνειν αὐτοῖς. Τίς εἰς ἀναπαύλας,] εἰς ἀναπαύσεις γὰρ ἐκ κοσμικῶν ὀχλήσεων χωροῦσιν οἱ μεθιστάμενοι. Τίς εἰς τὸ Λήθης πεδίον.] τοῦτο κηρύττει ὁ Χάρων. ὡς τόπους δὲ καταλέγει. οὕτω γὰρ κηρύττειν εἰώθασιν οἱ τὰς ναῦς ἔχοντες ὅτι πρὸς ἑτέραν ἐκπλεύσειν μέλλουσι χώραν. ὡς ἂν ἀκούσαντες οἱ ἐκεῖθεν ἀποδημήσοντες αὐτοὺς μισθώσαιντο. κατὰ τὸ ἄνω ἦν ἔθος καὶ τὰ ἐν ᾅδου σχηματίζει. Λήθης δὲ πεδίον χωρίον διατετύπωκεν ἐν ᾅδου ὡς καὶ τὸν Αὐαίνου λίθον ἔπλασεν ἀπὸ τοῦ αὐαίνεσθαι τοὺς νεκροὺς καὶ ἀλιβάντας εἶναι. ἐκ δὲ τῆς δευτέρας καὶ τὸ ἀδεισίαλον τῶν καθ' ᾅδου δηλοῖ, τὸ ἢ 'ς ὄνου πόκας. ἀδύνατον γὰρ πόκας ἀποκείρασθαι τῶν ὄνων. φαίνεται δὲ καὶ παροιμιῶδές τι εἶναι ὄνου πόκον, τὸ ἄχρηστον. ἤδη γὰρ αἱ τῶν ὄνων πόκες χρῆσιν οὐκ ἔχουσιν. ἡ παροιμία δὲ λέγεται ἐπὶ τῶν ἀνηνύτων καὶ ἀνυποστάτων, παρόσον τὸν ὄνον οὔτε πέξαι τις δύναται οὔτε κάρσαι. λέγεται δὲ καὶ ὄνον κείρεις ἐπὶ τῶν ἀνηνύτοις ἐπιχειρούντων. ἐν ᾧ τρόπῳ φαμὲν καὶ τὸ χύτραν ποικίλλεις καὶ κόσμον ἀναθυμιᾷς. ἀντὶ τοῦ δὲ καὶ τὰ ἐν ᾅδου. διὰ τοῦτο οὖν ὄνου πόκας ἀνέπλασε ποιητικῶς. Ἢ 'ς Κερβερίους.] τινὲς καὶ παρ' Ὁμήρῳ γράφουσιν. ἔνθα δὲ Κερβερίων ἀντὶ τοῦ Κιμμερίων. ἢ μᾶλλον τοὺς Κιμμερίους φασί. παίζει δὲ παρὰ τὸν Κέρβερον. Ἐς κόρακας.] παίζει ἐπὶ τοῦ εἰπεῖν ἐς κόρακας. Ἀθήνησι γὰρ τόπος ἦν οὕτω καλούμενος, οὐχ ὁ ἐν ᾅδου. ἢ τοῦτο λέγει ἐπεὶ καὶ οἱ ἐκεῖσε ἀποστελλόμενοι εἰς ἀπώλειαν ἤρχοντο. Ναὶ μὰ Δία σοῦ γ' εἵνεκα] παρέσον οὕτως εἰώθασι λέγειν οἱ ναῦται ὡς χαριζόμενοι τῷ ἐπιβάτῃ. Εἰ μὴ νεναυμάχηκε] τὴν περὶ Ἀργινούσας φησὶ ναυμαχίαν. ἦσαν γὰρ οἱ δοῦλοι τότε ναυμαχήσαντες, περὶ οὐδενὸς ἄλλου ἢ περὶ τῶν ἰδίων κρεῶν τουτέστι σωμάτων. φησὶν οὖν, εἰ μὴ περὶ χρημάτων καὶ πατρίδος, ἀλλὰ περὶ τοῦ ἰδίου σώματος. κρέας γὰρ τὸ σῶμα. φέρεται δὲ καὶ ἄλλη γραφή. τὴν περὶ τῶν νεκρῶν. ἐπειδὴ ἂν λέγων, περὶ τῆς ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχίας. ἐν ᾗ, ἐνίκων μὲν οἱ Ἀθηναῖοι. τοὺς δὲ νεκροὺς ἐκωλύθησαν ἀνελέσθαι ὑπὸ χειμῶνος. ἐξ οὗ καὶ τῶν δέκα στρατηγῶν ἀπώλοντο καταδικασθέντες, οἱ ὑπομείναντες ἕξ. ἐπεὶ οὖν συνεναυμάχησαν καὶ οἱ δοῦλοι, τοιοῦτό τι λέγει, δοῦλον οὐκ ἄγω εἰ μὴ ἀνῄρηται τοὺς ἐκ τῆς θαλάσσης νεκρούς. οὐκ ἔχει δὲ νοῦν τὸ λεγόμενον. ναυμαχίας γὰρ οὐδεμιᾶς ἔδει πρὸς τὴν ἀναίρεσιν. χειμῶνι δὲ ἐκωλύθησαν. διά τι δὲ τὸν δοῦλον μόνον ἐκώλυσεν. ἀλλ' οὐχὶ καὶ τῶν ἐλευθέρων, ἐάν τις μὴ ἀνῄρηται τοὺς νεκρούς. παρείκασι γὰρ τὸν Διόνυσον. ἢ εἴη ἂν λέγων νεκροὺς τοὺς Ἀθηναίους, διὰ τὸ ἐσχάτως τότε πρᾶξαι. ὅτι δὲ καὶ κρέας τὸ σῶμα, καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν χρήσει. τοιοῦτος ὤν, ἄρξεις τοῦδε τοῦ κρέως. λέγεται οὖν εἰ μὴ νεναυμάχηκε περὶ τῆς ψυχῆς τῆς ἑαυτοῦ. ὡς πολλοὶ μὲν τῶν Ἀθηναίων ἐν περιστάσει γενομένων, καὶ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἀγωνιζομένων προσλαβεῖν τοὺς δούλους καὶ ὕστερον ἐλευθερίας ἀξιῶσαι. Οὔκουν περιθρέξει] περικυκλεύσει. ὁ Χάρων πρὸς τὸν δοῦλον. ἀντὶ τοῦ οὐ λαμβάνω σε. ἀντὶ δὲ τοῦ τρέχων, γράφεται καὶ κύκλῳ. Παρὰ τὸν Αὐαίνου λίθον.] ἀπὸ τοῦ αὔειν τοὺς νεκροὺς εἶναι ὡς ὄντος τινὸς ἐν ᾅδου οὕτω λεγομένου λίθου. φασὶ δὲ Αὐαίνου λίθον τινὰ λέγεσθαι Ἀθήνησι. παρ' ὃν οἰκείως ἀπὸ τοῦ Αὐαίνου παρήχθη, ἐπεὶ οἱ πολὺν χρόνον περιμείναντές τινας, εἰώθασι λέγειν, αὖος γέγονα περιμένων. ἔοικε δὲ θρυλλούμενον τοῦτο εἶναι. ἀναπλάττει δὲ τοῦτο, ἀπὸ τοῦ τοὺς νεκροὺς, ξηροὺς εἶναι καὶ ἀλιβάντας. ἀμφίβολον δὲ, πότερον ἀπὸ τοῦ εἰς ὃς εὐθείας, ἢ ἀπὸ τοῦ εἰς ης. ἄλλως. τὸ μὲν φαινόμενον λίθος ἦν αὐαίνου καλούμενος. τὸ δ' ἀληθὲς οὕτως ἔχει. παρὰ τὸν λίθον αὐαίνου καὶ ξηραίνου. ἢ ὅπου ξηραίνονται οἱ νεκροί.

Ἐπὶ

Ἐπὶ τῆς ἀναπαύλαις. μανθάνεις; Ξανθ. πάνυ
μανθάνω.
Οἴμοι κακοδαίμων, τῷ ξυνέτυχον ἐξιών;
Χα. Κάθιζ' ἐπὶ κώπην. εἴ τις ἔτι πλεῖ, σπευδέ-
τω.
Οὗτος, τί ποιεῖς; Δι. ὅ τι ποιῶ; τί δ' ἄλλο
γ' ἢ
Ἵζω 'πὶ κώπην, οὗπερ ἐκέλευσάς με
σύ;
Χα. Οὔκουν καθεδεῖ δῆτ' ἐνθαδὶ γάστρων; Δι.
ἰδού.
Χα. Οὔκουν προβαλεῖ τὼ χεῖρε κἀκτενεῖς; Δι.
ἰδού.
Χα. Οὐ μὴ φλυαρήσεις ἔχων, ἀλλ' ἀντι-
βὰς,
Ἐλᾷς προθύμως. Δι. κᾆτα πῶς δυνήσο-
μαι
Ἄπειρος, ἀθαλάττωτος, ἀσαλαμίνιος
Ὢν, εἶτ' ἐλαύνειν; Χα. ῥᾷστ'. ἀκούσει γὰρ μέ-
λη
Κάλλιστ', ἐπειδὰν ἐμβάλῃς ἅπαξ. Δι. τί-
νων;
Χα. Βατράχων, κύκνων θαυμαστά. Δι. κατακέ-
λευε δή.
Χα. Ὠόπ ὄπ, ὠόπ ὄπ.

A Sunt diuersoria: intellexti? XA. intelligo.
Ah me miserum, cuinam occurri egressus homi-
ni?
CH. Sede ad remum, quòd si quis praeterea ve-
lit
Adnauigare, is ocyus huc properet. Sed heus
Tu, quidnam agis? BA. quid ago? quid enim a-
lind, nisi
B Quòd ibi sedeo, vbi me sedere iusseras?
CH. Non igitur huc sedebis tu, venter popa? BA.
en.
CH. Non proijcies manus, atque extendes ita?
BA. en.
CH. Non nugas quaeso ne agito: dum remum
tenes:
Sed strenuè renitendo iam nauim age.
BA. At quomodo possim, rei qui nautica
C Rudis, neque expertus mare, nec Salaminius
Sum, nauigare? CH. facillimè, quia audies
Lepidissimos cantus, vbi remum semel
Tantum inieceris aquae. BA. quos cantus obse-
cro?
CH. Ranarum, velut olorum. BA. age celeusma
incita.
CH. Oop, op. oop, op.

D

Σχόλια. Τῷ ξυνέτυχον.] ἀντὶ τοῦ τίνι οἷον τῷ ξυνέτυχον, ἐξιὼν τῆς οἰκίας. ὀνειδίζει τοῦτο καὶ ὁ Διόνυσος καὶ ὁ Ξανθίας λέγει. Κάθιζ' ἐπὶ κώπην.] τοῦτο ἀκούσας ὁ Διόνυσος ἐπάνω τῆς κώπης ἐκάθισε. Γάστρων.] γαστρίμαργε. εἰσάγουσι γὰρ τὸν Διόνυσον γαστρίμαργον καὶ οἷον ἀλίαν ἀπὸ τῆς ἀργίας καὶ οἰνοφλυγίας. Μὴ φλυαρήσῃς ἔχων.] καὶ Πλάτων Εὐθυδήμῳ. ὅτι ἔχων φλυαρεῖς καὶ ἀρχαιότερος εἶ τοῦ δέοντος. Ἀθαλάττωτος.] θέλει εἰπεῖν, ὅτι οὐκ ἦν ναυτικός. ἀθαλάττωτος δὲ καὶ ἀσαλαμίνιος ταυτόν ἐστιν. ἢ διὰ τὴν περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίαν τὴν κατὰ Ξέρξου, ἢ ὅτι ἡ μὲν ἑτέρα τῶν ὑπηρετίδων νεῶν, Σαλαμινία ἐκαλεῖτο. ἡ δὲ ἑτέρα Πάραλος. Ὠόπ ὄπ.] εἴσθεσις μέλους χοροῦ μονοστροφική. ἧς προτίθεται τὸ ὠόπ. οὗ τὸ κῶλον δακτυλικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. κατὰ γὰρ μονοποδίαν μετρεῖται. τὰ δακτυλικὰ τὰ δὲ τοῦ χοροῦ κῶλά εἰσι ιβ. ὧν τὸ πρῶτον καὶ β τροχαϊκὰ E ἑφθημιμερῆ τὸν πρῶτον ἔχοντα πόδα τετράβραχυν πάντα χορεῖον. εἰ δὲ βούλει παιωνικὰ δίμετρα ἀκατάληκτα, ἐκ παίωνος τετάρτου καὶ διϊάμβου. τὰ ἑξῆς δύο χοριαμβικὰ δίμετρα καταληκτικὰ ἤτοι ἑφθημιμερῆ. τὸ πέμπτον τρίμετρον καταληκτικόν. τὸ ϛ μονόμετρον ἢ ἰαμβικὴ βάσις. τὸ ζ δίμετρον ὑπερκατάληκτον ἰωνικὸν ἀπὸ μείζονος. τὸ η χοριαμβικὸν τρίμετρον ἀκατάληκτον. τοῦ μὲν πρώτου ποδὸς πεντασυλλάβου τῆς πρώτης μακρᾶς εἰς δύο βραχείας διαλυομένης ἐκ χορείου καὶ ἰάμβου, ὅθεν ἴσως καὶ χοριαμβικὸν ἐκλήθη. τοῦ δὲ δευτέρου ἰωνικοῦ ἀπὸ μείζονος. τοῦ δὲ τρίτου διϊάμβου. τὸ ἔνατον χοριαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ἑξῆς ὅμοιον. τὸ παρατέλευτον τρίμετρον ἀκατάληκτον ὃ καλεῖται προσοδιακόν, διὰ τὸ τὸν πρῶτον ἔχειν πόδα ἰωνικὸν ἀπὸ μείζονος. τὸ τελευταῖον ὡς τὸ πρῶτον. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. τὸ δὲ ὠόπ ἐλατικὸν ἐπίφθεγμα. ναυτικῶς μοι κελεύων ταῦτά φησι.

F

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ,

Σκηνὴ πέμπτη.

ACTVS I. SCENA quinta.

ΧΟΡΟΣ ΒΑΤΡΑΧΩΝ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΧΑΡΩΝ.

CHORVS RANARVM, BACCHVS, CHARON.

G

Bisetvs. Τοῦ Διονύσου τὴν συζυγίαν λίμνην διαπερῶντος ὁ τῶν Βατράχων χορὸς μετὰ χαρᾶς ὑπαντᾷ, καὶ τῇ ἑαυτοῦ κοάξει τὸν Διόνυσον ὑμνεῖ.

Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.

Brekekekex, coax, coax:
Brekekekex, coax, coax.

Λιμναῖα κρηνῶν τέκνα,
Ξύναυλον ὕμνων βοὰν
Φθεγξώμεθ', εὔγηρυν ἐμὰν ἀοιδάν,
Κοὰξ, κοάξ.
Ἣν ἄμ τι Νυσήιον Διὸς
Διόνυσον ἐν Λίμναισιν ἰαχήσαμεν.
Ἡνίχ' ὁ κραιπαλόκωμος
Τοῖς ἱεροῖσι Χύτροισιν,
Χωρεῖ κατ' ἐμὸν τέμενος λαῶν ὄχλος.
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ κοάξ.

A *Aqua paludosa stirps,*
Laudum modos consonos
Dicamus hic concentibus canoris,
Coax, coax.
Quis ante Nyseium Iouis
Dionysium, apud Limnas memorauimus:
Ebria cùm populorum
Turba frequentibus ollis,
B *Sacrum nemus in meum procederet.*
Brekekekex, coax, coax.

Σχόλια. Λιμναῖα κρηνῶν τέκνα.] λιμνῶν καὶ κρηνῶν ὀφείλων εἰπεῖν οὕτως εἶπεν Ἀττικῶς. ταῦτα δὲ καλεῖται παρηγορήματα. (BISETVS. [illegible] ὡς ἐκ τοῦ Πολυδεύκους δῆλον. καὶ γὰρ ἐν τῷ δ΄. [illegible] οὕτω λέγει, αἱ δὲ τέταρτες [illegible] τοῦτο [illegible] χορήγημα ἐκαλεῖτο.) [illegible] ἐν τῷ θεάτρῳ οἱ βάτραχοι οὐδὲ ὁ χορὸς. ἀλλ' [illegible] μιμοῦνται τοὺς βατράχους. ὁ δὲ χορὸς, ἐκ τῶν [illegible] (BISETVS. [illegible]) [illegible] καὶ γὰρ ἐν κρήναις γίνονται [illegible] βάτραχοι. Ἐμὰν ἀοιδάν.] τὸ ἡμέτερον μέλος. ἢ [illegible] ὕμνον ἡμεῖς προφέρειν. Διὸς Διόνυσον ἐν Λίμναις.] [illegible] ἀπὸ τῶν ἑαυτῶν δὲ λιμνῶν μεταφέρουσιν ἐπὶ τὸν ἐν Λίμναις Διόνυσον λεγόμενον. Λίμναι δὲ χωρίον τῆς Ἀττικῆς, ἐν ᾧ Διονύσου ἱερόν. Καλλίμαχος. [illegible] ἑορτάς. Νύσιος δὲ ὁ Διόνυσος [illegible] ἐν Ἰνδοῖς νύσης. οὐ μόνον [illegible] Ἰνδοῖς ἀλλὰ καὶ [illegible] ὥς φησι Φιλόστρατος [illegible] Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως βίῳ. κραιπαλόκωμος δὲ, κατὰ μετωνυμίαν ὁ κατὰ μέθην γινόμενος ὕμνος.

BISETVS. Κραιπαλόκωμος] ἀλλ' ἴσως κραιπαλόκωμος ἐπιθετικῶς ληπτέον, καὶ πρὸς τὸ ὄχλος συναπτέον. ὄχλος δὲ κραιπαλόκωμος, ὁ οἴνου, κραιπάλης, καὶ κώμου ἔμπλεως. [illegible] μέθην κωμάζων ὄχλος.

Σχόλια. Τοῖς ἱεροῖσι Χύτροισι.] Χύτροι ἑορτὴ παρ' Ἀθηναίοις γινομένη τῷ Διονύσῳ. ἄγεται [illegible] τὴν αἰτίαν, ἣν καὶ Θεόπομπος ἐκτίθεται γράφων οὕτω· διασωθέντας [illegible] ἀνθρώπους [illegible] ἡμέρα, τῷ ταύτης ὀνόματι [illegible] καὶ τὴν ἑορτὴν [illegible] θύειν αὐτοῖς ἔθος τῶν μὲν Ὀλυμπίων θεῶν, οὐδενὶ [illegible] Ἑρμῇ δὲ χθονίῳ. καὶ [illegible] χύτρας [illegible] κατὰ τὴν πόλιν, [illegible] ἡ ἡμέρα, καὶ τοὺς τότε [illegible] ὑπὲρ τῶν θανόντων ἱλάσασθαι τὸν Ἑρμῆν. [illegible] οἱ Χυτρινοὶ καλούμενοι, καθά φησι Φιλόχορος ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν [illegible] Ἐμὸν τέμενος.] λέγουσι τὸ ἐν Λίμναις τοῦ Διονύσου ἱερόν. [illegible] ἐν Λίμναις εἰσὶν οἱ βάτραχοι. Λίμναι δὲ καὶ τὸ ἱερόν. ἐφεξῆς δὲ σύστημα καὶ περίοδος ἀμοιβαία [illegible] ἀκαταλήκτων, [illegible] ἐπὶ τῷ τέλει [illegible]

BISETVS. Σύστημα κώλων ἰαμβικῶν διμέτρων ἀκαταλήκτων ζ΄.

E

Δι. Ἐγὼ δὲ γ' ἀλγεῖν ἄρχομαι
Τὸν ὄρρον, ὦ κοὰξ, κοάξ.
Χο. Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
Δι. Ὑμῖν δ' ἴσως οὐδὲν μέλει.
Χο. Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
Δι. Ἀλλ' ἐξόλοισθ' αὐτῷ κοάξ.
Οὐδὲν γάρ ἐστ' ἀλλ', ἢ κοάξ.

Ba. *At podicem meum dolor*
Nunc occupat, coax, coax.
CH. *Brekekekex, coax, coax.*
Ba. *Sed vos nihil forte afficit.*
CH. *Brekekekex, coax, coax.*
Ba. *At occidatis cum hoc coax.*
Nil est enim, prater coax.

Σχόλια. Ἐγὼ δὲ γ' ἀλγεῖν [illegible]] ὁ Διόνυσος λέγει [illegible] ὄρρον δὲ, τὸ καλούμενον ταυρον. [illegible] Ἡρωδιανὸς δὲ καὶ [illegible] Κοὰξ, κοάξ.] [illegible] ἐπίφθεγμα, παίζων [illegible] λεγόμενον [illegible]

F ρον, τὸ μεταξὺ τῶν διδύμων. Καλλίστρατος, τὴν ὀσφῦν. καὶ τὸ ἱερὸν ὀστοῦν. Δίδυμος, τὴν πυγήν. [illegible] τὸ ἰσχίον. ἔνθεν καὶ τὸ ἐρρωδεῖν, τὸ ὄρρον ἱδροῦν. Ὁμηρός. [illegible] τοῦτο γὰρ πάσχουσιν οἱ φοβούμενοι. Ἀλλ' ἐξόλοισθ' αὐτῷ κοάξ.] σὺν αὐτῷ τῷ κοάξ. Ὅμηρος, αὐτοῖσιν ἵπποισι καὶ ἀνδράσιν.

BISETVS. Εὐθὺς ἐκ μέλους ἑτέρου μονοστροφικοῦ G ἐκ κώλων διαφόρων ὀκτώ.

Χο. Εἰκότως γ' ἔγωγ', ὦ πολλὰ πράττων.
Ἐμὲ γὰρ ἔστερξαν εὔλυροί τε Μοῦσαι,

CH. *Atqui non immeritò ô curiose,*
Quia me amârunt & aurea Camœnæ, &

Σχ. Εἰκότως.] εὐθὺς ἐκ μέλους ἑτέρου μονοστροφικοῦ ἐκ κώλων διαφόρων [illegible] βραχυ-

βραχυκατάληκτον. τὸ β ἰωνικὸν τρίμετρον ἀκατάληκτον τοῦ πρώτου ποδὸς παίωνος τετάρτου. τῶν δὲ ἑξῆς διτροχαίων. τὸ γ χοριαμβικὸν δίμετρον βραχυκατάληκτον ἐκ παίωνος τετάρτου καὶ τροχαϊκῆς συζυγίας. τὸ δ δίμετρον ἀκατάληκτον ἐκ παίωνος τετάρτου καὶ διτροχαίου. τὸ ε χοριαμβικὸν δίμετρον ὑπερκατάληκτον ἐκ παίωνος τετάρτου καὶ ἰαμβικῶν συζυγιῶν, ἤτοι διιάμβων. τὸ ς δίμετρον ἀκατάληκτον ἔχον ἄμφω τὼ πόδε ἑξασυλλάβω. τὸ ζ ἰαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ τελευταῖον δῆλον. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. ἄλλως. εἰκότως ἔγωγ' ὦ πολλὰ. εἰκότως, οὐδὲν ἄλλο λέγομεν, ἢ κοάξ. αὐτὸ γὰρ πράττομεν. ἢ εἰκότως ἀλγεῖς τὸν ὄρρον. πολυπράγμονες γάρ. Ὦ πολλὰ πράττοντ.] ὦ πολυπράγμονες. ἢ ὅτι οὐχὶ κατὰ ἡσυχίαν ἀλγεῖ, ἀλλὰ χλευάζει αὐτούς. ἢ ὅτι καὶ εἰς φόβου ὑπόμνησιν ἐλθεῖν, ὦ πολλὰ περιεργαζόμενοι.

Καὶ κεροβάτας Πάν,
Ὁ καλαμόφθογγα παίζων.
Προσεπιτέρπεται δ' ὁ φορμικτὰς Ἀπόλλων,
Ἕνεκα δόνακος, ὃν ὑπολύριον
Ἔνυδρον ἐν λίμναις τρέφω.
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.

Corniger ipsus Pan:
Calamum sua inflare doctus.
Sed & Apollinem afficit concentus iste:
Quòd ego calamum alo, lyricinibus
Idoneum, in paludibus.
Brekekekex, coax, coax.

Σχόλια. Καὶ κεροβάτας.] εἰς τὰ κρέατα τῶν ὀρῶν βαίνων, ἢ ὁ ἐπὶ κέρατος βαίνων ἢ ὅτι καὶ χηλὰς ἔχει βοὸς τράγου. διὸ καὶ αἰγιπόδην καὶ τραγοσκελῆ αὐτὸν λέγουσι. Δίδυμος δέ φησιν, ἢ ὅτι κέρατα ἔχει, ἢ ὅτι κεροβάτης τὴν βάσιν ἔχων κερατίνην, ὅτι ἐπιβέβηται τὰ κατὰ τράγου ἔχειν. ὥστε ἀπὸ τῶν ποδῶν κεροβάτης. Καλαμόφθογγα.] ἐξ οὗ ἡ σύριγξ. ὅτι οἱ ἀρχαῖοι καλάμῳ ἀντὶ κερατίνου ἐχρῶντο Σοφοκλῆς Αἰχμαλωτίσιν. ὑψηλὸν κάλαμος ὥσπερ λύρας. ἢ ἤδη εἶχον μὲν τὸ κέρας. ἀναφέρει δὲ τῷ ὀνόματι, ἐπὶ τὴν ἀρχαίαν χρῆσιν. καὶ χορδὰς λέγομεν ἕνεκα τὰς ἐκ τῶν νεύρων ὅτι τὸ παλαιὸν ὑπεστείνοντο ἦσαν. ἐπεὶ σύριγγι παίζει ὁ Πὰν ἢ τις ὀργάνῳ καλάμων. δόνακος γὰρ τοῦ λεπτοκαλάμου, μέλος ἀποτελοῦντος τῇ τοῦ ἀνέμου συγκρούσει. ἐν εἰσθέσει δὲ κῶλα πέντε. ὧν τὰ τρία ἰαμβικὰ δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ τέταρτον δῆλον. τὸ πέμπτον χοριαμβικὸν τρίμετρον ἐξ ἐπιτρίτου βραχυκατάληκτον. φλυκταίνας δὲ τὰ τῶν χειρῶν ἐπαναστήματα ἀπὸ τοῦ κωπηλατεῖν. λέγεται γὰρ ἐν ταῖς χερσί.

Βισετυς. Εἰσθέσις κώλων διαφόρων πέντε.

Δι. Ἐγὼ δὲ φλυκταίνας γ' ἔχω,
Χ' ὠ πρωκτὸς ἰδίει πάλαι,
Κᾆτ' αὐτίκ' ἐγκύψας ἐρεῖ
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
Ἀλλ' ὦ φιλῳδὸν γένος παύσασθε.

Βα. *At nunc ego habeo pustulas:*
Sudátque mihi dudum culus;
Et mox sonabit pendulus:
Brekekekex, coax, coax.
Ehò canorum genus desiste.

Βισετυς. Εἰσθέσις μέλους ἑτέρου μονοστροφικοῦ κώλων διαφόρων δέκα.

Χο. Μᾶλλον μὲν οὖν φθεγξόμεσθ', εἰ δή ποτ' εὐηλίοις ἐν ἁμέραισιν
Ἡλάμεσθα διὰ κυπείρου,
Καὶ φλέω χαίροντες ᾠδῆς
Πολυκολύμβοισι μέλεσιν.
Ἢ Διὸς φεύγοντες ὄμβρον,
Ἔνυδρον ἐν βυθῷ χορείαν
Αἰόλαν ἐφθεγξάμεσθα
Πομφολυγοπαφλάσμασι.
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.

Ch. *At nos canemus mage nunc: si benè*
Vnquam apricis in diebus,
Transiliuimus cyperum
Et phleum sonantes voce
Bene natatos numeros.
Aut cum imbrem Iouis cauentes,
Choream aquosam in Imo
Mirè lusimus profundo,
Vorticum orientum sono.
Brekekekex, coax, coax.

Σχόλια. Μᾶλλον μὲν οὖν.] εἴσθεσις μέλους ἑτέρου μονοστροφικοῦ ἐκ κώλων διαφόρων δέκα. ὧν τὸ πρῶτον χοριαμβικὸν τρίμετρον ἐξ ἐπιτρίτων καὶ κρητικοῦ. τὸ δεύτερον τροχαϊκὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ τρίτον ὅμοιον τοῦ τρίτου ποδὸς τριβράχεος ἢ χορείου. τὸ τέταρτον ὅμοιον καθαρόν. τὸ πέμπτον ἐπιχοριαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον ἐκ παίωνος τετάρτου καὶ χοριάμβου. τὸ ἕκτον ὅμοιον τῷ δευτέρῳ. τὸ ἕβδομον ἰαμβικὸν δίμετρον ὑπερκατάληκτον. τὰ ἑξῆς δύο τῷ δευτέρῳ πέφυκεν ὅμοια. τὸ τελευταῖον δῆλον. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. Εἰ δή ποτ' εὐηλίοις.] ὅτι ἐν τῷ χειμῶνι φοβούμενοι ὑποδύονται καὶ ἀφανεῖς εἰσιν. ἐν δὲ τῷ θέρει ἄφοβοι εἰσιν. Ἡλάμεσθα.] ἐπηδήσαμεν. ὡρμήσαμεν. κύπειρος δὲ εἶδος βοτάνης. Καὶ φλέω.] φλέως λοχμῶδες φυτόν, οὗ μνημονεύει Θεόφραστος. πρόδηλον, ὅτι ποταμίας ἐστὶ βοτάνης ὡς βούτομον. διὸ καὶ τῇ κυπείρῳ προσέθηκεν. καὶ Θεόπομπος. ἔνθεν βούτομον ὀξύ, βαθὺ δὲ τὸ ποταμόν τε κύπειρον. μέμνηται αὐτοῦ καὶ ἐν Ἀμφιαράῳ. πόθεν ἂν λάβοιμι βύσμα τῷ πρωκτῷ φλέων. τῆς δὲ ἡλίου λάμποντος καὶ θάλπους τῆς αἰθρίας τὸ τῶν βατράχων γένος ἄνω καὶ κάτω πρὸς τὰς λίμνας χαίρει. καὶ πρὸς τὴν γῆν ἰδὼν ὅτε ἐπείρηται ἐπὶ κυπείρου καὶ φλέω καὶ τῶν τοιούτων βοτανῶν ἐφαλλόμενοι. Ἢ Διὸς ὄμβρον φεύγοντες.] τὸν ἥλιον καὶ τὴν αἰθρίαν διώκουσιν οἱ βάτραχοι. τὸν δὲ ὄμβρον φεύγουσιν. ἴσως ἐπεὶ τῶν χειμάρρων ποταμῶν πληρουμένων ἐκ τοῦ Διὸς ὄμβρου παρασύρονται. Ἔνυδρον ἐν βυθῷ χορείαν.] τὴν ἔνυδρον χορείαν εἶπε. καὶ φθέγγονται μὲν ἐν τῷ βυθῷ. ἀλλ' ἀνέκραγον. ἁπλοῦστερον δὲ εἴρηται. Πομφολυγοπαφλάσ-

σμασι.] ἐν φύσαις ᾗ γυναιξὶν αἷς ἔοικεν τινα ἀποτελεῖς. ἢ ἐν ταῖς δίναις τῶν ὑδάτων. πομφόλυγες γὰρ αἱ φλυκταινώδεις οἶαι. τὸ δὲ φησιν ἐπειδὴ τῶν ἐξ ὑετοῦ σταγόνων πιπτουσῶν ἐν τῷ στρώματι ἢ λειμῶν ὕδατι πομφόλυγες γίνονται φύσαις ὁμοίαι, αὐτίκα δὲ ῥαγεῖσαι, ἦχόν ἀποτελοῦσί τινα.

BISETVS. Ἔκθεσις ἀμοιβαία τῶν μελῶν, ἢ τρισὶ διαιρεῖται περιόδοις. ἡ δὲ πρώτη ἔχει κῶλα πέντε.

Δι. Τοῦτο παρ' ὑμῶν λαμβάνω.
Χο. Δεινά γ' ἄρα πεισόμεσθα.
Δι. Δεινότερα δ' ἔγωγ' ἐλαύνων,
Εἰ διαρραγήσομαι.
Χο. Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
Δι. Οἰμώζετ'· οὐ γάρ μοι μέλει.
Χο. Ἀλλὰ μὴν κεκραξόμεσθά
Γ' ὁπόσον ἡ φάρυγξ ἂν ἡμῶν
Χανδάνῃ δι' ἡμέρας,
Βρεκεκεκὲξ κοὰξ, κοάξ.
Δι. Τούτῳ γὰρ οὐ νικήσετε.
Χο. Οὐδὲ μὴν ἡμᾶς σὺ πάντως.
Δι. Οὐδὲ μὴν ὑμεῖς γε δή με
Οὐδέποτε, κεκράξομαι γὰρ,
Κἄν με δῇ δι' ἡμέρας,
Ἕως ἂν ὑμῶν ἐπικρατήσω τῷ κοάξ.
Χο. Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
Δι. Ἔμελλον ἄρα παύσειν ποθ' ὑμᾶς τοῦ κοάξ.
Χα. Ὢ παῦε παῦε, παραβαλοῦ τῷ κωπίῳ.
Ἔκβαιν', ἀπόδος τὸν ναῦλον. Δι. Ἔχε δὴ τὼ 'βολώ.

BA. Isthuc à vobis auferam.
CH. Ergo mala sufferemus.
BA. Imò ego mala sufferam, si
Rumpar usque remigans.
CH. Brekekekex, coax, coax.
BA. Perite: nil curæ est mihi.
CH. At clamabimus sonando,
Utique quantum sustinebit
Nostra faux totos dies,
Brekekekex, coax, coax.
BA. At hoc me non superabitis.
CH. Sed neque tu nos universos.
BA. Hoc vos usque me vincitis.
Vociferabor, etsi totos
Me dies oporteat
Clamare: donec istud reprimam coax.
CH. Brekekekex, coax, coax.
BA. Eram vel tãdem vestrũ inhibiturus coax.
CH. Quiesce nunc, quiesce: & remum proyce:
Egredere, & solue naulum. BA. en obolos cape duos.

Σχόλια. Τουτὶ παρ' ὑμῶν.] ἡ ἀμοιβαία αὕτη ἔκθεσις τῶν μελῶν τρισὶ διαιρεῖται περιόδοις. καὶ ἔστι τῆς μὲν πρώτης περιόδου κῶλα πέντε. ὧν τὸ μὲν πρῶτον δίμετρον ἀκατάληκτον, καθαρὸν ἰαμβικόν. τὸ δεύτερον τροχαϊκὸν δίμετρον ὅμοιον. τὸ τρίτον ὅμοιον τῷ δευτέρῳ τρίβραχυν ἔχοντος ἢ χορεῖον. τὸ δ'. ὅμοιον ἑφθημιμερές. τὸ τελευταῖον δῆλον. τὸ δὲ ἑξῆς τὸ λέγειν βρεκεκεκὲξ, παρ' ὑμῶν ἔμαθον. Δεινά γ' ἄρα πεισόμεσθα.] τάθουμεν ἂν ἐκ τῆς βοῆς ἐπὶ τούτων παρατεινόμενοι, ἐφ' ὧν εἶναί τι οἴμεθα. Οἰμώζετ' οὐ γάρ μοι μέλει.] τῆς δευτέρας περιόδου τὰ κῶλα ὁμοίως πέντε τοῖς ἄνω καθ' ἕκαστον ὁμοίως ἔχοντα. ὁ μὲν τοι πρῶτος τῆς τρίτης κώλου πούς τρίβραχύς ἐστιν. οὐ ᾗ νοεῖν ὡς οἱ βάτραχοι ὑπὸ σκηνὴν εἰσίν. ἀλλ' ἐν τῷ φανερῷ. ἡ μὲν τοι φωνὴ αὐτῶν ἐξακούεται ὥσπερ καὶ αὐτοὶ κατὰ λίμνην ἠχοῦσιν ἐπεὶ οὐ διὰ παντὸς εἰσὶν ἐκεῖ πάσι ὁ χορὸς γίνεται, διὰ τὸ λέγον ἐποίησεν ὁ Διόνυσος λέγων, ἔμελλον ἄρα ὑμᾶς παύσειν. θηλυκῶς δὲ τὴν φάρυγγα λέγει. Οὐ νικήσετε.] τῆς τρίτης περιόδου τὰ κῶλα ὀκτώ. ὧν τὰ μὲν πέντε ὅμοια πάντως τοῖς ἄνω πλὴν τοῦ τετάρτου τοῦ δίμετρου ποδὸς τρίβραχυν ἔχοντος. τὸ δὲ ἕκτον καὶ ὄγδοον ἰαμβικὰ τρίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ γὰρ ἕβδομον δῆλον. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. Ἔμελλον ἄρα.] σιωπῶσι λοιπὸν οἱ βάτραχοι. καὶ ἕτερος εἰσέρχεται χορὸς ὡς προσποιούμενος τῶν μυστῶν. ὃς ἐπιφαίνεται καιρός. Ὢ παῦε παῦε.] κορωνὶς ἀμοιβαία εἰσιόντων τῶν ὑποκειμένων. οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι μς. ὧν τελευταῖος, ἀλλ' ἠρεμεῖ σιγήσαντες ἀκροασόμεθα. μετὰ δὲ τὸ μβ. κῶλον ἰαμβικὸν ἑφθημιμερές, αὐλεῖ τις ἔνδον. ὃ καὶ παραπεγράφθαι φασὶ κελεύθειν, ὡς καὶ ἑξῆς τὸ διαύλιον προσαυλεῖ. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. Ἀπόδος τὸν ναῦλον.] Καλλίστρατος ὅτι τὸν ναῦλον ἀρσενικῶς. ἀλλ' οὐχὶ τὸ ναῦλον εἰώθασι λέγειν. διασαφεῖται δὲ καὶ ἐν τισὶν ἡ γραφή. καὶ ὅτι παρὰ τοῖς νεωτέροις καὶ ὁ ναῦλος ἡμῖν τοὺς ὀβολοὺς. οὐ μόνον δὲ ἀρσενικῶς ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς δύο λέγεται ἀλλ' ὁ ναῦλος καὶ ναῦλον. Ἔχε δή.] ἀντὶ τοῦ κράτει. ἐν ᾧ δὴ λοιπὸν τὰ πράγματα.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ [illegible] ἕκτη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΙΕΡΕΥΣ.

ACTVS I. SCENA VI.

BACCHVS, XANTHIAS, SACERDOS.

BISETVS. Διόνυσος τῆς πορείας λίμνην ὑπὸ τοῦ Χάρωνος διαπεραιωθείς, ποικίλοις, καὶ δεινοῖς ἐν Ἅδου θεάμασιν ἐντυχὼν ἐκπλήττεται. καὶ τοῖς Ξανθίου λόγοις ψυχωθεὶς, μόγις θαρρήσας, εἰς τοὺς τῶν μακάρων χώρους μετὰ δούλου τέλος ἀφικνεῖται.

Ο Ξανθίας, ποῦ Ξανθίας; ἢ Ξανθίας;
Ξα. Ἰαῦ. Δι. Βάδιζε δεῦρο. Ξα. Χαῖρ' ὦ δέσποτα.

HEm Xanthia, ubinam Xanthia? eho Xanthia?
(uns fies here.
XA. Hau. BAC. accede huc Xanthia. XA. sal-

Bisetus. Ἦ Ξανθίας.] τινὲς τὸ ἦ ἀντὶ τοῦ ἔχι, ἔθι, ποῦ, γραπτέον νομίζουσιν. ἀλλὰ τὸ ἦ νῦν ἔχει καλῶς, εἰ τὸ ῥῆμα πάρεστιν ὑπακούοις οὕτως, ἦ πάρεστιν ὁ Ξανθίας; ποῦ ἐστιν; ἢ πάρεστιν; Εὐστάθιος τὸ ἦ μετὰ ψιλῆς, καὶ περισπωμένης, ἀντὶ τοῦ ἄρα, τοῦ κατ' ἐρώτησιν προστιθεμένου. Σοφοκλῆς ἐν Ἠλέκτρᾳ. ἦ μάνας ὦ τάλαινα; καὶ Πλάτων ... ἦ καὶ φρόνιμοι σοι δοκοῦσιν εἶναι, καὶ ἀγαθοὶ οἱ ἄδικοι;

Σχόλια. Ἰαῦ.] μίμημα ἐστι συριγμοῦ.

Bisetus. Ἰαῦ.] φωνὴ τοῦ ὑπακούοντος, ἢ ποιὸς ἦχος ὑλαγμοῦ.

Δι. Τί ἐστι τἀντευθενί. Ξα. σκότος καὶ βόρβορος.
Δι. Κατεῖδες οὖν που τοὺς πατραλοίας αὐτόθι,
Καὶ τοὺς ἐπιόρκους, οὓς ἔλεγεν ἡμῖν; Ξα. σὺ δ' οὔ;
Δι. Νὴ τὸν Ποσειδῶ 'γωγε, καὶ νυνί γ' ὁρῶ.
Ἄγε δὴ τί δρῶμεν; Ξα. προϊέναι βέλτιστα νῷν,
Ὡς οὗτος ὁ τόπος ἐστὶν, οὗ τὰ θηρία,
Τὰ δείν' ἔφασκ' ἐκεῖνος. Δι. ὡς οἰμώξεται.
Ἠλαζονεύεθ', ἵνα φοβηθείην ἐγὼ,
Εἰδώς με μάχιμον ὄντα φιλοτιμούμενος.
Οὐδὲν γὰρ οὕτω γαῦρόν ἐσθ', ὡς Ἡρακλῆς.
Ἐγὼ δέ γ' εὐξαίμην ἂν ἐντυχεῖν τινι,
Λαβεῖν τ' ἀγώνισμ' ἄξιόν τι τῆς ὁδοῦ.
Ξα. Νὴ τὸν Δία, καὶ μὴν αἰσθάνομαι ψόφου τινός.
Δι. Ποῦ, ποῦ 'στ'; Ξα. ὄπισθεν. Δι. ἐξόπισθε νῦν ἴθι.
Ξα. Ἀλλ' ἔστιν ἐν τῷ πρόσθε. Δι. πρόσθε νῦν ἴθι.
Ξα. Καὶ μὴν ὁρῶ νὴ τὸν Δία θηρίον μέγα.
Δι. Ποῖόν τι. Ξα. δεινόν, παντοδαπὸν γοῦν γίνεται.
Τοτὲ μὲν βοῦς, νυνὶ δ' ὀρεύς, τοτὲ δ' αὖ γυνὴ,
Ὡραιοτάτη τις. Δι. ποῦ 'στι; φέρ' ἐπ' αὐτὴν ἴω.
Ξα. Ἀλλ' οὐκέτ' αὖ γυνή 'στιν, ἀλλ' ἤδη κύων.
Δι. Ἔμπουσα τοίνυν γ' ἐστί. Ξα. πυρὶ γοῦν λάμπεται
Ἅπαν τὸ πρόσωπον, καὶ σκέλος χαλκοῦν ἔχει.
Δι. Νὴ τὸν Ποσειδῶ, καὶ βολίτινον θάτερον.
Ξα. Σάφ' ἴσθι. Δι. ποῖ δῆτ' ἂν τραποίμην; Ξα. ποῖ δ' ἐγώ;

BA. Quid isthic est? XA. tenebræ & cœnum.
BA. non prospicis
Alicubi parricidas, & periuros, de quibus
Ad me locutus est? XA. non tu vides here?
BA. Ita per Neptunum, & iam nunc video propalàm.
Ecquid nunc agimus? XA. optimum erit nos progredi:
An hic locus ille sit: ubi ista horrenda fera,
De quibus aiebat Hercules. BA. miserum Herculem,
Qui hæc mentiebatur, uti mihi incuteret metum:
Quem noverat pugnacem, vir mei æmulus.
Nihil enim tàm superbum & tumidum, atque Hercules.
At ego nunc cuperem alicui occurrere bestiæ,
Et præmium accipere, quod dignum hac sit via.
XA. Ita per Iovem: & certè ego strepitum aliquem audio.
BA. Vbinam, ubi? XA. ponè. BA. ponè igitur recede iam.
XA. At antè nunc est. BA. antè igitur procede iam.
XA. Et per Iovem video prægrandem beluam.
BA. Qualem? XA. horribilem: quæ in omnes se variat modos:
Nam modo fit bos, modo mulus, rursum fœmina
Quædam speciosissima. BA. ubi ea est? ego inibo eam.
XA. At iam non amplius est mulier, sed fit canis.
BA. Erit ergo quoddam spectrum. XA. igni tota facies
Refulget, & crus alterum est illi aeneum.
BA. Ita per Neptunum, & stercoreum crus alterum.
XA. Vide sis. BA. quò me vertam? XA. quò verò me ego?

Σχόλια. Καὶ νυνί γ' ὁρῶ.] τοὺς ἐν τῷ θεάτρῳ ἐπιόρκους ὁρᾶν φησιν. Ἠλαζονεύετο.] ἐψεύδετο. Μένανδρος. ἀλλ' ἀλαζὼν καὶ θεοῖσιν ἐχθρός. Οὐδὲν γὰρ οὕτω γαῦρον.] πρὸς τὸ ἐκ Φιλοκτήτου Εὐριπίδου. οὐδὲν γὰρ οὕτω γαῦρον ὡς ἀνὴρ ἔφυ.

Bisetus. Γαῦρον] Γαῦρον Σ. γαῦρον, μέγα, ἀκλινὲς, ἀκατάπληκτον. καὶ γαυριᾶν, ἀγάλλεσθαι, ἐπαίρεσθαι, θρασύνεσθαι. Ἡσύχιος δὲ, γαῦρος, αὐθάδης, σεμνὸς, μεγαλοπρεπὴς, ἢ μετέωρος. γαυριᾶν, χαίρειν, ἀγάλλεσθαι, ἀλαζονεύεσθαι, ἐπαίρεσθαι.

Σχόλια. Ἀγώνισμα.] ἄθλου κατόρθωσιν ἀξίαν. Ἐξόπισθε νῦν ἴθι.] ὡς φοβούμενος ὁ Διόνυσος ταῦτα λέγει. ὅθεν γὰρ αἰσθάνεται τοῦ ψόφου, ἐκεῖθεν αὐτὸν ἄγει ἢ προβάλλει. Φέρ' ἐπ' αὐτὴν ἴω.] ὡς καταφερὴς τοῦ Διονύσου ἐπιτηδείως. Ἔμπουσα τοίνυν.] φάντασμα δαιμονιῶδες ὑπὸ Ἑκάτης ἐπιπεμπόμενον καὶ φαινόμενον τοῖς δυστυχοῦσιν. ὃ δοκεῖ πολλὰς μορφὰς ἀλλάσσειν. καὶ οἱ μὲν φασιν αὐτὴν μονόποδα εἶναι. καὶ ἐτυμολογοῦσιν οἱονεὶ ἑνίποδα διὰ τὸ ἑνὶ ποδὶ κεχρῆσθαι. οἱ δὲ ὅτι ἐξαλλάττετο τὴν μορφήν. δοκεῖ δὲ καὶ ταῖς μεσημβρίαις φαντάζεσθαι, ὅταν τοῖς κατοιχομένοις ἐναγίζουσιν. ἔνιοι δὲ αὐτὴν τὴν Ἑκάτην. ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς. χθονίας Ἑκάτης σπεῖρα ὄφεων ἐξελιξομένη. εἶτα ἐπιφέρει. τί καλεῖς τὴν Ἔμπουσαν. Καὶ σκέλος χαλκοῦν ἔχει.] τῷ χαλκῷ προσέθηκε τὸ βολίτινον ἐπιτηδές. ἔνιοι δὲ ὄνου σκέλος λέγουσι. διὸ παρά τισι καλεῖσθαι ὀνόκωλον. τὸ δὲ

ὅλον φησὶ Κράτης ἔοικέ τι εἶναι φάντασμα παντοδαπὸν γινόμενον. βέλτιον δὲ ὁ ἐνεστώς. βέλτιστος γὰρ κυρίως τὸ τῶν ὅλων ἀποτέλεσμα. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ βέλτιστος.

Δι. Ἱερεῦ διαφύλαξόν μ', ἵν' ὦ σοι ξυμπότης.

Ξα. Ἀπολούμεθ', ὦ 'ναξ Ἡράκλεις. Δι. οὐ, μὴ καλῇς

Μ' ὦ 'νθρωφ', ἱκετεύω, μηδὲ κατερῇς τοὔνομα.

Ξα. Διόνυσε τοίνυν. Δι. τοῦτό δ' ἔτ' ἧττον θατέρου.

Ξα. Ἴθ', ᾗπερ ἔρχει· δεῦρο δεῦρ' ὦ δέσποτα.

Δι. Τί δ' ἐστί; Ξα. θάρρει, πάντα τἀγαθὰ πεπράγαμεν.

Ἔξεστί θ', ὥσπερ Ἡγέλοχος, ἡμῖν λέγειν,

Ἐκ κυμάτων γὰρ αὖθις αὖ γαλῆν ὁρῶ.

Ἥμπουσα φρούδη. Δι. κατόμοσον. Ξα. νὴ Δία.

Δι. Καὖθις κατόμοσον. Ξα. νὴ Δί'. Δι. ὄμοσον. Ξα. νὴ Δία.

Δι. Οἴμοι τάλας, ὡς ὠχρίασ', αὐτὴν ἰδών.

Ὁ δὲ δείσας ὑπερεπυρρίασέ μου.

Οἴμοι, πόθεν μοι τουτὶ τὰ κακὰ προσέπεσε;

Τίν' αἰτιάσομαι θεῶν μ' ἀπολλύναι;

Ξα. Αἰθέρα, Διὸς δωμάτιον, ἢ χρόνου πόδα.

Δι. Αὐλεῖ τις ἔνδον.

Οὗτος. Ξα. τί ἐστιν; Δι. οὐ κατήκουσας; Ξα. τίνος;

Δι. Αὐλῶν πνοῆς. Ξα. ἔγωγε, καὶ δᾳδῶν γέ με

Αὔρα τις εἰσέπνευσε μυστικωτάτη.

Ἀλλ' ἠρεμεὶ πτήξαντες ἀκροασόμεθα.

BA. Sacerdos serua me, vt sim compotor tibi.

SA. Perimus, ô rex Hercules. BA. ne tu, ne ita

Me, obsecro, voces: neu nomen apertè proferas.

SA. Bacchum ergo dicam. BA. hoc multo minus illo altero.

XA. Age, quò tu abis? huc huc adesdum, here ilicet.

BA. Quid est? XA. bono animo es: nam benè nobiscum agitur: &

Idem nobis, quod Hegelocho, dicere licet:

E fluctibus serenitatem conspicor.

Disparuit spectrum. BA. iura mihi. XA. per Iouem.

BA. Iura iterũ. XA. per Iouem. BA. iura equidem. XA. per Iouem.

BA. Hei mihi misero, vt hoc spectro viso expallui.

Sed hic meticulosus Sacerdos plusquàm ego

Expalluit, heu, hei, vnde hæc mihi mala ingruunt?

Quemnam Deorum perdidisse me querar?

XA. Æthera, Iouis cubile, aut temporis pedem.

BA. Cantat quis intus.

Heus, heus. XA. quid est? BA. non exaudisti? XA. quidnam here?

BA. Sonum tibiæ. XA. equidem: & tædarum me insuper

Afflauit aura quædam valde mystica.

Sed age, quieti occulto auscultemus loco.

Σχόλια. Ἱερεῦ διαφύλαξον.] παρὰ ταῖς θέαις προεδρείᾳ ἐτετίμητο ὁ ἱερεὺς τοῦ Διονύσου, πρὸς οὖν συνήθειαν καλεῖ ὁ Διόνυσος τὸν ἱερέα. ἄλλως. ἤδη γὰρ ἦν τῶν μεμυημένων κατὰ τὴν σκηνὴν γενόμενος. οἱ δέ φασιν ἄτοπον εἶναι νομίζειν ἀκολουθεῖν αὐτοῖς ἱερέα. μὴ γὰρ ἐμφαίνεσθαι. τὸ δ' ἀληθὲς οὕτως ἔχειν. οἱ μεγάλοις κακοῖς περιπίπτοντες πρὸς ἱερεῖς ἐρχόμενοι ἱκέτευον αὐτοὺς εὐχὰς ὑπὲρ αὐτῶν ποιεῖσθαι εἰς ἀπαλλαγήν. κατὰ οὖν μίμησιν ἐκείνων καὶ τοῦτο νῦν λέγει. ἔχειν δέ φασι τὸ λόγον, εἶναί τινος τὸν στίχον ποιητοῦ νῦν κατασυρόμενον. Ἡράκλεις.] εἶχε γὰρ σχῆμα Ἡρακλέους ὁ Διόνυσος. ἢ τὸ ὡς ἀλεξίκακον Ἡρακλῆν καλεῖ. Μ' ὦ 'νθρωπε] πρὸς τὸ συνηθὲς τῆς ἀρχῆς τοῦ δευτέρου στίχου. διότι ἀπὸ συναλοιφῆς ἄρχεται. εὐλαβεῖται δὲ καταφανὴς γενέσθαι ὁ Διόνυσος. Τοῦτό δέ γ' ἧττον θατέρου.] πιθανῶς τὸ τοῦ δειλοῦ ἦθος, τὸ μηδαμῶς θέλειν φανερὸν γενέσθαι. θέλει δὲ εἰπεῖν ὅτι τοῦτο χεῖρον τοῦ πρώτου. Ἴθ' ᾗπερ ἔρχει.] τοῦτο ἔμφασιν παρέχει, ὡς προερχομένου αὐτοῦ πρότερον, ὄπισθεν τοῦ ἱερέως ὄντος.

Bisetvs. Ἧπερ] Εὐστάθιος. ἢ ἀντὶ τοῦ ὅπου μετὰ προσγραφῆς τοῦ ι, ὁμοίως τῷ τῇ, καὶ τῷ ὅπῃ. ἢ δὲ ἀντὶ τοῦ ὡς, χωρὶς τοῦ ι. διὸ κἀνταῦθα ἧπερ γραπτέον δοκεῖ.

Σχόλια. Ἡγέλοχος.] τραγῳδίας ὑποκριτής, ὃς τὸ ἐν τῷ Εὐριπίδου, Ὀρέστῃ ἀπορῶν τοῦ πνεύματος ἐν τῷ διατιθέναι τὸν στίχον. ἐκ κυμάτων γὰρ αὖθις αὖ γαλῆν ὁρῶ. ἀφροντίστως ἐσφάλη, συναλείψας τὴν συναλοιφήν. τοῦτον δὲ καὶ ὡς ἀτερπῆ τὴν φωνήν, Πλάτων σκώπτει, καὶ Στράττις. ποῖ ποῖ πρὸς θεῶν ποῖ ποῖ γαλῆν. γαληνά ἐγὼ δὲ ὤμην σε γαλῆν λέγειν ὁρῶ. καὶ Σαννυρίων δὲ ἐν Δανάῃ. τίς ἂν γενόμενος εἰσέλθω; γένωμαι ζῷ τι γενοίμην γαλῆ. ἀλλ' Ἡγέλοχος μὴ μηνύσειεν ὁ τραγικός. ἀνακράγοι γ' ἂν εἰσιδὼν ἐκ κυμάτων αὖ αὖθις αὖ γαλῆν ὁρῶ. ἔστι δὲ παροιμία ἐπὶ τῶν διαφυγόντων τὰ λυπηρά. οἱ δὲ λέγοντες ποιητὴν εἶναι τὸν Ἡγέλοχον Ἀθηναῖοι τοῦτο συνεχῶς χρωμένην τῷ ἔπει, τὸ ἀλλ' ἄττα τῶν αὐτοσχεδίως συντεθέντων, ἵνα ἀτυχῇ τερατεύεται.

Bisetvs. Γαλήν κατὰ τοῦ Εὐσταθίου λέγεται νηνεμίαν. γαληνὴ δὲ νηνεμίαν, ὅταν ἐν μεγάλῳ κλύδωνι παύσηται ὁ ἄνεμος. πρὸς διαφορὰν τῆς ἁπλῶς γαλήνης, καθ' ἣν τελέως τὰ κύματα ἐστόρνυνται. ὅθεν γαλήνην ὁρῶ, μεταφορικῶς, τουτέστι νῦν τὰ πράγματα ἡμῖν καλῶς ἔχει. τὸ γὰρ ἐκ τῶν κυμάτων ἐκλιθέμενοι ὥσπερ ἡμᾶς ἐξεῖναι. ἀλλὰ νῦν τὸ γαλήνην ὁρῶ, ἀμφιβολίαν ἔχει. δύναται γὰρ τοῦτο καὶ αὐτὸ τὸ ζῷον, ὃ γαλῆν καλοῦσιν. οὗτος ἀπαντήσεις τοῖς ἀνθρώποις ἀνάσιος καὶ κακῆς τινος σημεῖον εἶναι ἐνομίζετο. Ἐπίτηδες τοίνυν ὁ Ξανθίας ταύτῃ τῇ ἀμφιβολίᾳ κέχρηται, ἵνα τὸν ἑαυτοῦ δεσπότην μᾶλλον φοβοίη. εἴη δὲ κατά τινας συναλοιφή, ἢ, ὃ καὶ βέλτιον τὸ πιθανώτερον, γαλῆν γραπτέον, κατ' ἀποκοπὴν, ἀντὶ τοῦ γαλήνην· ἢ τὸ γαλῆν γραπτέος διαστελλομένως κατὰ τρόπον, ἐκ τοῦ γαλῆν. ἐν δὲ τούτων τῶν ὀνομάτων [illegible] διαφορᾷ τῆς σημασίας, οὐ ῥᾳδίως διαστέλλειν, τὸ διαγινώσκειν δύναται.

Σχόλια. Ὁ δὲ δείσας.] ὁ τοῦ Διονύσου ἱερεύς. πυρρὸς γὰρ ἦν κατὰ φύσιν. παρ' ὑπόνοιαν δὲ τὸ ἐπυρρίασε, πρὸς τὸ ὠχρίασεν. Ἀρίσταρχος δὲ ἐφ' ἑαυτοῦ φησι λέγειν τὸν Ξανθίαν. καὶ γὰρ διότι πυρρός, οὕτως ὀνομάζεσθαι. καθάπερ

[illegible] Πυῤῥίας ἢ Συακρίνης. [illegible] τινες τῶν κα[illegible] [illegible] ἐν τοῖς [illegible] αὐτοῖς [illegible] ποιεῖ. [illegible] τὸν τῷ Διονύσῳ ἱερὸν [illegible] αἰγί[illegible] ἀντὶ τοῦ πυῤῥόν. τὸ γὰρ ἄνθος ἔχει φασὶ [illegible] ἱκανῶς ἐρυθρόν. Αὐλῶν τις ἔνδον.] [illegible] σημαίνεται γὰρ ὅτι ἔνδοθέν τις [illegible] τοῖς θεαταῖς. Αὖρα τις.] μακροκατάληκτον. τὰ γὰρ [illegible] ρα εἰ μὲν [illegible] μακροκατάληκτα [illegible] ρα. εἰ δὲ [illegible] βραχυκατάληκτα. [illegible], αὖρα καὶ φαῦρα [illegible] ἀρτῶς ὁ [illegible] καλεῖ. [illegible] ἐνταῦθα [illegible] δᾴδων [illegible]. ἀλλὰ αὖρα. [illegible] ὅτι [illegible] λέγει [illegible] δᾴδας οἱ μύσται ἔφερον, καὶ θεῖα [illegible] τις ἐξ αὐτῶν [illegible]. Μυστικώτατα.] τῶν ἐν Ἐλευσῖνι μυστηρίων. τινὲς δὲ εἰς τὴν μυστικωτάτην δύο ποιοῦσιν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ Σκηνὴ ἑβδόμη.

ACTVS I. SCENA VII.

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

CHORVS, XANTHIAS, BACCHVS.

BISETVS. Ὁ τῶν Μυστῶν χορὸς αὐλοῖς, καὶ λαμπραῖς φωναῖς τὸν Βάκχον ὑμνεῖ, καὶ αὐτοῦ τὰ ὄργια τελεῖ.

Ἴακχ' ὦ Ἴακχε.
Ἴακχ' ὦ Ἴακχε.
Ξα. Τοῦτ' ἔστ' ἐκεῖνο δέσποθ'. οἱ μεμυημένοι
Ἐνταῦθά που παίζουσιν οὓς ἔφραζε νῷν.
Ἄδουσι γοῦν τὸν Ἴακχον, ὅνπερ Διαγόρας.
Δι. Κἀμοὶ δοκοῦσιν. ἡσυχίαν τοίνυν ἄγειν,
Βέλτιστόν ἐστιν ὡς ἂν εἰδῶμεν σαφῶς.
Χο. Ἴακχ' ὦ πολυτιμήτοις
Ἕδραις ἐνθάδε ναίων,
Ἴακχ' ὦ Ἴακχε,
Ἐλθὲ τόνδ' ἀνὰ λειμῶνα χορεύσων,
Ὁσίους ἐς θιασώτας,
Πολύκαρπον μὲν τινάσσων
Ἀμφὶ κρατὶ σῷ βρύοντα
Στέφανον μύρτων.
Θρασεῖ δ' ἐγκατακρούων
Ποδὶ τὰν ἀκόλαστον
Φιλοπαίγμονα τιμὰν,
Χαρίτων πλεῖστον ἔχουσαν
Μέρος, ἁγνὰν, ἱερὰν,
Ὁσίοις μύσταις χορείαν.

Iacche, ô Iacche:
Iacche, ô Iacche.
XA. Hoc illud est here hic initiati sacris,
De quibus agebat Hercules, ludos agunt.
Nam Iacchum cantu celebrant more Diagoræ.
BA. Et mihi videntur. Optimum est, adesse cum
Silentio, vt cognoscam, quid sit rei.
CH. Iacche, ô pretiosas qui
Sedes hic habitas, ô
Iacche, ô Iacche.
Huc ades, nemore hoc, ritè futurus
Thyasi dux venerandi:
Qua te florentem corollam,
Fronte quæ tua nitescit,
Folijs myrti:
Leui poplite salta
Hilarem, petulantem,
Lepidam, iocularem,
Charitum flore refertam,
Facilem, sacrificam,
Paribus mystis choream.

Σχόλια. Ἴακχ' ὦ Ἴακχε.] ἡ περίοδος τῆς ᾠδῆς ταύτης τοῦ τῶν μυστῶν χοροῦ κώλων ἐστὶν ἀντισπαστικῶν δύο διμέτρων βραχυκαταλήκτων. ἑξῆς δὲ τούτων σύστημα ἁμοιβαῖον ἐκ στίχων ἰάμβων τριμέτρων ἀκαταλήκτων [illegible].

BISETVS. Ἴακχε.] [illegible] Ἴακχος ὁ ἐπὶ τῷ Διονύσῳ ἦχος, παρὰ τὸ ἰάχειν. καὶ Ἴακχος, αὐτὸς ὁ Διόνυσος ὁμωνύμως.

Σχόλια. Ὅνπερ Διαγόρας.] Διαγόρας μὲν [illegible] ποιητὴς [illegible], ὃς [illegible] καὶ ὁ μὲν [illegible] Διαγόρας [illegible] τοὺς θεοὺς, [illegible] ἄθεος [illegible] [illegible] Ἀθηναίοις ὁ [illegible] τοὺς θεοὺς κα[illegible] [illegible] καὶ τοὺς [illegible] ἐν τῇ [illegible] Μήλιος τὸ γένος [illegible] Σιμωνίδην καὶ Πίνδαρον. οἱ δὲ τὸν [illegible] Ἀπολλόδωρος ὁ Ταρσεὺς καὶ Φερεκράτης. ἄλλως. διθυραμβοποιὸς ὁ Διαγόρας [illegible] τῆς [illegible] Ἴακχε Ἴακχε ᾄδουσιν ὁ κωμικὸς διθυραμβικὰ τουτέστι Διονυσιακὰ δράματα ποιῶν. Ἴακχ' ὦ πολυτιμήτοις.] [illegible] στροφὴ κώλων [illegible] τὸ πρῶτον ἀντισπαστικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον, ὃ καλεῖται γλυκώνειον. τὸ δεύτερον δίμετρον καταληκτικὸν ἢ ἐξ ἀντισπάστου καὶ βακχείου. τὸ τρίτον ὅμοιον [illegible] ἐν τῇ περιόδῳ. τὸ τέταρτον ἐκ [illegible] ἀντισπαστικοῦ καὶ βακχείου Ἀλκαϊκὸν [illegible]. τὸ [illegible] ἰωνικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον [illegible] καὶ [illegible] βραχυκατάληκτον [illegible] καὶ [illegible] ἔχον. τὰ ἑξῆς [illegible] τὸν αὐτὸν τρόπον. τὸ [illegible] ἰωνικὸν [illegible] [illegible] ἀντισπαστικὸν καὶ βακχεῖον δίμετρον [illegible]. τὰ ἑξῆς [illegible] ἰωνικὸν [illegible] ἐκ [illegible] καὶ βακχείου. τὸ [illegible] ἰωνικὸν [illegible] δίμετρον καθαρὸν. τὸ [illegible] καθαρὸν [illegible] ἐπὶ τῷ τέλει [illegible] ἑξῆς δὲ [illegible] ἰαμβικὴ [illegible] ἀντιστροφὴ [illegible] καθ' ἕκα[illegible]

[illegible]

BISETVS. Θιασῶται.] [illegible]

Σχόλια. Στέφανον μύρτου.] [illegible]

BISETVS. Τετράμετρα ἰαμβικὰ [illegible] τετραμετρίζουσιν.

Ξαν. Ὦ πότνια πολυτίμητε Δήμητρος κόρη,
Ὡς ἡδύ μοι προσέπνευσε χοιρείων κρεῶν.
Δι. Οὔκουν ἀτρέμ' ἕξεις, ἤν τι καὶ χορδῆς λάβῃς.

XA. O veneranda Cereris filia Proserpina:
Quàm suauis odor suillarum me afflat carniū?
BA. Igitur acquiesces, dum aliquid intestini auferas.

Σχόλια. Χοιρείων κρεῶν.] [illegible] Περσεφόνην.

Χορδῆς λάβῃς.] [illegible]

BISETVS. Αντῳδὴ, καὶ ἀντιστροφὴ κώλων [illegible].

Χο. Ἔγειρε φλογέας λαμπάδας. ἐν χερσὶ γὰρ ἥκεις
Τινάσσων Ἴακχε,
Νυκτέρου τελετῆς φωσφόρος ἀστὴρ
Φλογὶ, φέγγεται δὲ λειμὼν,
Γόνυ πάλλεται γερόντων,
Αποσείονται δὲ λύπας
Χρονίους τ' ἐτῶν,
Παλαιοὺς τ' ἐνιαυτοὺς,
Ἱερᾶς ὑπὸ τιμῆς.
Σὺ δὲ λαμπάδι φλέγων,
Προβάδην ἔξαγε ἐπ' ἀνθηρὸν, ἕλειον δάπεδον,
Χοροποιὸν, μάκαρ, ἥβαν.

CH. Faces flammiuomas tolle.
Venis namque manu ligna quassans Iacche:
Festi nocturniq; lucifer alta
Face, campus at refulget:
Genu senum mouetur:
Dolor omnis hinc fugatur:
Seniumque inertis aui remouetur
Ab honore sacrato.
Age qui facem tenes,
Prai & hanc institutentum
Choreas duc iuuenum,
Rigua hæc in loca, pubem.

Σχόλια. Ἔγειρε φλογέας.] [illegible]

BISETVS. Πάνθηρον] [illegible]

φων. καὶ ἐν τοῖς κάτω ὁ ποιητὴς τὸ παλαιὸν, ἀλλ᾽ ὡς ἀνθρώ- A φορεν.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ.

ΒΙSETVS. Οἱ στίχοι ἀναπαιστικοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ ιη.

Ημ. Εὐφημεῖν χρὴ κἀξίστασθαι τοῖς ἡμετέροισι χοροῖσιν.
Ὅστις ἄπειρος τοιῶνδε λόγων, ἢ γνώμῃ μὴ καθαρεύει, B
Ἢ γενναίων ὄργια Μουσῶν μήτ᾽ εἶδεν πω, μήτ᾽ ἐχόρευσε.
Μηδὲ Κρατίνου τοῦ ταυροφάγου γλώττης βακχεῖ᾽ ἐτελέσθη.
Ἢ βωμολόχοις ἔπεσι χαίρει, μὴ ᾽ν καιρῷ τοῦτο ποιοῦσιν.
Ἢ στάσιν ἐχθρὰν μὴ καταλύει, μηδ᾽ εὔκολός ἐστι πολίταις, C
Ἀλλ᾽ ἀνεγείρει, καὶ ῥιπίζει, κερδῶν ἰδίων ἐπιθυμῶν.
Ἢ τῆς πόλεως χειμαζομένης ἄρχων καταδωροδοκεῖται,
Ἢ προδίδωσι φρούριον, ἢ ναῦς, ἢ τἀπόρρητ᾽ ἀποπέμπει
Ἐξ Αἰγίνης, Θωρυκίων ὤν, εἰκοστολόγος, κακοδαίμων, D

SEMICHORION.

SEM. Lingua fauisse decet, nostrisque choris decedere: quisquis
Horum inscius est sermonum, aut mentem habet impuram, aut generosa
Musarum orgia neque didicit vnquam, neque saltu celebrauit:
Neque item Bacchanali festo taurivori Docê Cratini
Initiatus fuit: aut verbis gaudet scurrilibus, & quæ
Non fiunt apto in tempore: quique hostilem seditionem
Non sedat, neque facilem se erga ciues præbet: sed vt auram
Agitat excitos: proprij illum stimulante Cupidine lucri.
Aut qui perturbata vrbi imperitãs sordida munera captat:
Aut præsidium, aut naues prodit: & ex Ægina vetitas res
Dimittis, sicut Thorycio: vigesimarũ miser ille

Σχόλια. Εὐφημεῖν χρή.] ἐπὶ τούτων τὸν χρόνον λέγει Ἀρίσταρχος μεμερίσθαι εἰς μερικὰ ἀναπαιστικὰ, ἀλλ᾽ [illegible] τὸν χορόν. καὶ τί ὅρα σύνοιδεν ὁ Ἀρίσταρχος. δύναται δὲ καὶ σύζυγον εἶναι τὸ λεγόμενον. πολλαχοῦ δὲ μεμερίσθαι καὶ εἰς διχορείαν τῶν λοιπῶν. ὥστε εἰς ιβ διὰ μεμερίσθαι. ἄλλως. εὐφημεῖν χρή· στροφὴ καὶ εἴσθεσις χοροῦ ἐπιρρηματική. ἔθος γὰρ ἐν τῷ ἐπιρρήματι [illegible] συμβουλεύειν τῇ πόλει, ἢ ἐλέγχειν τοὺς [illegible] ἐκ στίχων ἀναπαιστικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν ιη. τὸν [illegible] ταῖς καὶ παννυχίδας τὰς [illegible] αἱ τῶν [illegible] ἑορτή. ἐπὶ τῷ τέλει [illegible] ὁ δὲ λόγος ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ, καίτοι δοκῶν εἶναι χοροῦ. ἰστέον δὲ ὅτι εἰκῇ διὰ τοὺς ἐν ἄδου μύστας φαίνεται λέγειν, ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ διὰ τοὺς ἐν Ἐλευσῖνι. ἐνταῦθα καὶ ὑφίσταται ἡ σκηνὴ τοῦ δράματος.

BISETVS. Μήτε Κρατίνου τοῦ ταυροφάγου] τὰ παλαιὰ [illegible] οὕτω [illegible] ὡς ἐν τῷ Σουΐδᾳ καλῶς ἔχει ἐν τῇ λέξει τῇ ταυροφάγος. Ταυροφάγον, τὸν Διόνυσον ὁ Σοφοκλῆς ἐν Τυροῖ καλεῖ. ἀντὶ τοῦ ὅτι τοῖς τὸν διθύραμβον νικῶσι βοῦς ἐδίδοτο. ἢ [illegible] ἀφ᾽ οὗ καὶ ἐπὶ τοῦ Κρατίνου μετήνεγκε τὸ ὄνομα Ἀριστοφάνης.
Ὅστις ἄπειρος τοιῶνδε λόγων, ἢ γνώμῃ μὴ καθαρεύοι,
Ἢ γενναίων ὄργια Μουσῶν μήτ᾽ εἶδε πω μήτ᾽ ἐχόρευσε.
Μηδὲ Κρατίνου τοῦ ταυροφάγου γλώττης βακχεῖ᾽ ἐτελέσθη.
Τοὺς περὶ Ἀρίσταρχον οἰομένους ὅτι ταῦροι ἦσαν αὐτοῖς [illegible] G [illegible] ὅσοι [illegible] Σοφοκλέους ἐκ Τυροῦς Διονύσου τοῦ ταυροφάγου. καὶ ὅτι φίλοινος ἦν καὶ διὰ τοῦτο ἐπίθετον τοῦ Διονύσου αὐτῷ [illegible] οἱ δὲ [illegible] τὸν λόγον ἀποδιδόασι, μήτε ἱερὰ Κρατίνου, ἥτις βακχεία ἐτελέσθη, ὅ ἐστι τοῦ μοσχοφάγου Διονύσου. ἢ τολμηρὸν, ἀπὸ τῶν Βακχῶν. τολμηροὺς γὰρ τοὺς Ἀθηναίους διέσυρεν ἐν τοῖς δράμασι.

Σχόλια. Μήτε Κρατίνου.] τοὺς περὶ Ἀριστόξενον οἰομένους ὅτι ταῦρος ἦν αὐτοῖς τὸ ἔπαθλον. εἴρηται δὲ παρὰ Σοφοκλέους ἐκ Τυροῦς, Διονύσου τοῦ ταυροφάγου. ἢ ὅτι φίλοινος ἦν, καὶ διὰ τοῦτο ἐπίθετον αὐτῷ τοῦ Διονύσου ἐπιτεθείασιν. οἱ δὲ ἔτι [illegible] ὅλον τὸν λόγον ἀποδιδόασι. μήτε Κρατίνου βακχεῖ᾽ ἐτελέσθη, ὅ ἐστι τοῦ μοσχοφάγου Διονύσου. ἢ τολμηρὰ ἀπὸ τῶν Βακχῶν. τολμηροὺς γὰρ τοὺς Ἀθηναίους διέσυρεν ἐν τοῖς δράμασι. τινὲς δὲ τοῦ ταύρου [illegible] ἆθλον λαμβάνοντος. ἢ τοῦ λαιμάργου. Βωμολόχοις δὲ τοῖς πρὸς χάριν λέγουσι καὶ πρὸς κολακείαν. ἀπὸ δὲ τῶν λοχώντων περὶ τοὺς βωμοὺς καὶ βουλομένων τι λαβεῖν μετήνεγκται ἡ λέξις. οὗτοι γὰρ ὑπὸ τῶν βωμῶν πολλὰ λιπαροῦσι, κολακεύοντες λαβεῖν τι παρὰ τῶν θυόντων. Ἢ προδίδωσι φρούριον.] πρὸς τοὺς ποιήσαντας τοὺς Φερεκράτους Πέρσας. τὰ γὰρ ἀπόρρητα ἤκουσιν, ὡς νῦν ἡμῖν ἔθος. διὸ καὶ ἐντεῦθεν λοιδορεῖται τῷ Θωρυκίωνι. καὶ αὐτὸς ὅτι [illegible] ἀπόρρητα δὲ ἔλεγον τὰ ἀπειρημένα ἐξάγεσθαι. ἐν γοῦν τούτοις ἀποφέρει ἀσκώματα, καὶ λίνα, καὶ πίτταν. δῆλον ὅτι οὐδὲν ἔδει ἀποπέμπειν τούτων ἐξ Αἰγίνης ἢ Θωρυκίων τὰ ἀπόρρητα Ἀθήνηθεν ἀποπέμπει. ἔτι οὖν πρὸς τοὺς Πελοποννησίους ἦν ὁ πόλεμος, ἀπόρρητα τὰ πρὸς ταύτην [illegible] ἐξάγειν. οὗτος δὲ ὁ Θωρυκίων ἐξ Αἰγίνης ὤν, ἢ εἰς Αἴγιναν ἐξάγων. καθὸ [illegible] ἡ Αἴγινα. [illegible] εἰκοστολόγος ἦν ἐν τοῖς Πελοποννησιακοῖς τῶν Ἀθηναίων. ὁ δὲ Πίνδαρος [illegible] τοῖς [illegible] εἰς τὸ εἰσάγεσθαι τὴν αὐτοῦ πόλιν. ὅθεν γνωσθεὶς ἐκωμῳδεῖτο ἐπὶ προδοσίᾳ. τινὲς δὲ Θωρυκίων γεγράφασιν, ἀντὶ τοῦ τὰ τῶν Θορυκίων μιμούμενος. Εἰκοστολόγος.] τὰ εἰκοστὰ ἐν τῷ [illegible] συνάγων.

Ἀσκώματα, καὶ λίνα, καὶ πίτταν διαπέμπων εἰς Ἐπίδαυρον.
Ἢ χρήματα ταῖς τῶν ἀντιπάλων ναυσὶ παρέχειν τινὰ πείθει.
Ἢ κατατιλᾷ τῶν Ἑκαταίων, κυκλίοισι χοροῖσιν ὑπᾴδων. (τρώγει
Ἢ τοὺς μισθοὺς τῶν ποιητῶν ῥήτωρ ὢν, εἶτ' ἀπο-
Κωμῳδηθεὶς ἐν ταῖς πατρίοις τελεταῖς ταῖς τοῦ Διονύσου.
Τούτοισιν ἀπαυδῶ, καὖθις ἀπαυδῶ, καὖθις μάλ' ἀπαυδῶ
Ἐξίστασθαι μύσταισι χοροῖς. ὑμεῖς δ' ἀνεγείρετε μολπὴν,
Καὶ παννυχίδας τὰς ἡμετέρας, αἳ τῇδε πρέπουσιν ἑορτῇ.
Ἡμ. Χώρει δὴ νυν πᾶς ἀνδρείως
Εἰς τοὺς εὐανθεῖς κόλπους
Λειμώνων, ἐγκρούων,
Καὶ σκώπτων, καὶ παίζων,
Καὶ χλευάζων. ἠρίστηται
Δ' ἐξαρκούντως. ἀλλ' ἔμβα
Χ' ὤπως αἴρῃς τὴν σώτειραν γενναίως
Τῇ φωνῇ μολπάζων.
Ἣ τὴν χώραν σώζειν φήσ' ἐς τὰς ὥρας,
Κἂν Θωρυκίων μὴ βούληται.
Χο. Ἄγε νυν ἑτέραν ὕμνων ἰδέαν τὴν καρποφόρον βασίλειαν
Δήμητρα θεὰν ἐπικοσμοῦντες ζαθέαις μολπαῖς κελαδεῖτε.

Collector: clàm missis in Epidaurum loris, pice, linis.
Aut, qui argentum dare nauibus hostiû aliquem impellit amicum:
Aut, qui concacat Hecataea, choris succinens orbiculatis: (Poëta:
Aut, Rhetor cùm sit, mercedem deuorat ipse
Et pòst traducitur in scena festis patris Dionysi.
B *Atque his ego denuncio, & iterû ac rursum edico, subcóque*
Ex hoc abscedere choro. Vos autem contollite cantum,
Nostrásque lucubrationes, quæ festo huic sunt conuenientes.
SEM. *Tendas nunc sanè vnusquisque,*
Hos in florentes campos
C *Pratorum subsultans,*
Et ridens, & ludens,
Et subsannans. Sat nunc pransum est.
Tu verò pubes salta:
Vt seruatricem Diuam clarè extollas,
Decantans applausu:
Vrbem quæ se semper tutari dicit:
Etsi Thorycion hoc nolit.
D CH. *Age nunc alio genere hymnorum, Cererê, frugum genitricem,*
Magnam exornate Deam, diuinis carminibus celebrantes:

Σχόλια. Ἀσκώματα.] εἰς διφθέρας γὰρ τὰς ἑαυτοῦ [illegible] γράψας ἔπεμπε τοῖς πολεμίοις ἐν τῇ Λακωνικῇ. ἄσκωμα δὲ δερμάτιόν τι, ᾧ ἐν ταῖς τερήτροις χρῶνται, καθ' ὃ ἡ κώπη βάλλεται. Ἐπίδαυρον] πόλιν Λακωνικήν. Ἡ χρήματα.[Κῦρος γὰρ Λυσάνδρῳ ἔπεμψε χρήματα τότε εἰς πόλεμον δανείῳ χάριν. Ἡ κατατιλᾷ.] ἤγουν ἀσεβῶς διάκειται περὶ τὰ τῆς Ἑκάτης ἀγάλματα, ὅτι [illegible]. Κινησίας δὲ τοῦτο πεποίηκε.

BISETVS. Κατατιλᾷ] Σ. κατετίλησε γὰρ τῶν Ἑκάτης μυστηρίων. τοῦτο δὲ εἰς Κινησίαν τὸν διθυραμβοποιὸν [illegible] γὰρ ᾄδων κατετίλησε τῆς Ἑκάτης. ἢ ὅτι εἰσήνεγκε δρᾶμα, καὶ κατετίλησεν αὐτόν.

Σχόλια. Ἢ τοὺς μισθούς.] οὓς ἔλαβε παρὰ τῆς βουλῆς αὐτοῖς παρέχειν. λέγει δὲ διὰ τὸν Ἀρχῖνον. Τούτοισιν ἀπαυδῶ.] παρὰ τὴν ἱεροφάντου καὶ δᾳδούχου πρόρρησιν, τὴν ἐν τῇ ποικίλῃ στοᾷ. Χώρει νυν.] ἔκθεσις ἑτέρα μέλους μονοστροφικοῦ διαιρεθέντος τοῦ χοροῦ ἐκ κώλων ἀναπαιστικῶν ι. ὧν τὰ μὲν ἄκρα καὶ τὸ δ. καὶ ἑ. δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ δὲ β καὶ ς ἑφθημιμερῆ. τὸ γ καὶ τὸ η δίμετρα βραχυκατάληκτα. τὰ δὲ λοιπὰ τρίμετρα καταληκτικὰ εἰς συλλαβήν. ἑξῆς δὲ στίχοι δύο ἀναπαιστικοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ ὡς ἐξ ἑτέρας στροφῆς ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. ἐντεῦθεν δὲ λείσαρχος ὑπενόησε μὴ ὅλα τοῦ χοροῦ εἶναι τὰ πρῶτα. τοῦτο δὲ, οὐκ ἀξιόπιστον. πολλάκις γὰρ ἀλλήλοις οὕτω παρακελεύονται οἱ παρὰ τὸν χορόν. Ἐγκρούων.] βαίνων εὐρύθμως ἢ ἀντὶ τοῦ ἐκβάλλων. Ἠρίστηται.] ἄριστον γεγένηται τὸ τῆς τελετῆς. ἔμβα δὲ ἀντὶ τοῦ χόρευε. Αἴρῃς τὴν σώτειραν.] ὑψώσεις τοῖς ἐπαίνοις. ἔστι γὰρ Ἀθήνησι σώτειρα λεγομένη, ἣ καὶ θύουσιν.

E

F

BISETVS. Ἔκθεσις ἑτέρα μέλους μονοστροφικοῦ ἐκ κώλων ι. μεθ' ἃ ὡς ἐκ στροφῆς ἑτέρας κῶλα δ.

Ἡμ. Δήμητερ ἁγνῶν ὀργίων
Ἄνασσα συμπαραστάτει
Καὶ σῶζε τὸν σαυτῆς χορόν.
Καί μ' ἀσφαλῶς πανήμερον
Παῖσαί τε καὶ χορεῦσαι.
Καὶ πολλὰ μὲν γελοῖά μ' εἰ-
πεῖν, πολλὰ δὲ σπουδαῖα καὶ
Τῆς σῆς ἑορτῆς ἀξίως
Παίσαντα καὶ σκώψαντα, νι-
κήσαντα ταινιοῦσθαι.

SEM. *Ceres pudica, quæ orgia*
Regis, huc ades nobis Dea:
Chorúmque conserua tuum:
Tutóque perdium sine
Saltaréque & iocari:
Et multa risu dicere
G *Condigna: multa seria,*
Tuóque festo congrua,
Ludentem & irridentem alios,
Victrice fronde cingi.

Σχ. Δήμητερ.] ἔκθεσις ἑτέρα μέλους μονοστροφικοῦ ἐκ κώλων ἰαμβικῶν δέκα, ὧν τὸ πέμπτον καὶ τὸ δέκατον ἑφθημιμερῆ

μέρῃ Ἀνακρεόντεια. τὰ δὲ λοιπὰ δίμετρα ἀκατάληκτα, ὧν τελευταῖον. κάθεται τα[illegible]. ἑξῆς δὲ ὡς ἐξ στίχας στροφῆς κῶλα τέσσαρα. ὧν τὸ πρῶτον καὶ τὸ τρίτον ἰαμβικά. τὸ μὲν τρίμετρον. τὸ δὲ δίμετρον. τὰ δὲ λοι- A πὰ τροχαϊκὰ δίμετρα βραχυκατάληκτα ἰθυφαλλικὰ καλούμενα Ἀρχιλόχεια. [illegible] Παί[ζει.] [illegible] παῖξαι. [illegible] τα[illegible] γὰρ γράμματος [illegible].

Χο. Ἄγ' εἶα νῦν γε καὶ τὸν ὡραῖον θεὸν
Παρακαλεῖτε δεῦρο
Ὠδαῖσι, τὸν ξυνέμπορον
Τῆσδε τῆς χορείας.

CH. Age eia, nunc & illum festiuum Deum
Modulatu vocate
Vestro: sodalem ludicræ
Inclytum choreæ.

Σχόλια. Τὸν ὡραῖον.] τὸν κατὰ καιρὸν φαινόμενον Διόνυσον. ἐπεὶ τὸν καιρὸν τοῦ ἔαρος τὰς ἑορτὰς αὐτῷ [illegible] B καὶ τὰ κωμικὰ δράματα ἐν ταύταις εἰσήγετο.

Bisetus. Εἴσθεσις ἑτέρου μέλους διαιρεθέντος αὖθις τοῦ χοροῦ. ἐκ κώλων ιε.

Ημ. Ἴακχε πολυτίμητε μέλος ἑορτῆς
Ἥδιστον εὑρών. δεῦρο συνακολούθει
Πρὸς τὴν θεὸν, καὶ δεῖξον ὡς
Ἄνευ πόνου πολλὴν ὁδὸν περαίνεις.
Ἴακχε φιλοχορευτὰ συμπρόπεμπέ με.
Σὺ γὰρ κατεσχίσω μὲν ἐπὶ γέλωτι
Κἀπ' εὐτελείᾳ, τόνδε
Τὸν σανδαλίσκον καὶ τὸ ῥάκος.
Κἀξεῦρες ὥστ' ἀζημίους
Παίζειν τε καὶ χορεύειν.
Ἴακχε φιλοχορευτὰ συμπρόπεμπέ με.
Καὶ γὰρ παραβλέψας τι μειρακίσκης
Νῦν δὴ κατεῖδον καὶ μάλ' εὐπροσώπου
Συμπαιστρίας, χιτωνίου
Παραρραγέντος, τιτθίον προκύψαν.
Ἴακχε φιλοχορευτὰ, συμπρόπεμπέ με.
Ξανθ. Ἐγὼ δ' ἀεί πως φιλακόλουθός εἰμι, καὶ μετ' αὐτῆς
Παίζων χορεύειν βούλομαι. Δι. κἄγωγε πρός.

SEM. *IAcche venerande, ô hilaris in hoc die*
Cantus repertor, huc age, comitare
Nos ad Deam, & dic, quomodo
Multum viæ conficias sine labore.
G *Iacche, chori amator, consequare me.*
Tu discidisti enim propter cachinnum,
Et parsimoniam, istum
Tam sordidum tritumque amictum:
Vt absque damno lusitus
Facere & choreis.
Iacche, chori amator, consequare me:
Nam conspicatus hic aliquam puellam
D *Modo tam vidi, & valde quidem elegantem*
Consortem: & e velamine
Scisso eminentes aspexi papillas:
Iacche, chori amator, consequare me.
XA. Ego vero lubens vos consequar: nam cum lepida hac puella
Colludere, & saltare volo. BA. volo ego itidē.

Σχόλια. Ἴακχε.] εἴσθεσις ἑτέρου μέλους διαιρεθέντος αὖθις τοῦ χοροῦ, ἐκ κώλων [illegible] [illegible] ιε. τρίμετρα καταληκτικά. [illegible] δίμετρα ἀκατάληκτα. τὰ δὲ [illegible] καὶ [illegible] τρίμετρα ἀκατάληκτα. [illegible] τετράμετρον καταληκτικόν. ἐν τοῖς [illegible] συστημάτων [illegible]γραφος. Συνακολούθει.] [illegible] Ἐλευσῖνα ὁδεύουσιν ἀπὸ τοῦ Κεραμεικοῦ προπέμποντες τὸν Διόνυσον. τὸ δὲ ἄνευ πόνου πολλὴν ὁδὸν περαίνεις. ἀντὶ τοῦ μεθ' ἡμῶν ῥᾳδίαν [illegible] τὴν ὁδὸν ποιήσεις. [illegible] ταῖς [illegible] ἐφάνης ἡμῖν ἐξαίφνης [illegible], ἐνταῦθα, ὁ [illegible] ὁδὸν ἄνευ πόνου τοῖς θεοῖς ποιεῖσθαι. πάντα γὰρ αὐτοῖς εὔπετῆ. Σὺ γὰρ κατεσχίσω.] E [illegible] κατεσχίσθαι. [illegible] γὰρ ὁ αὐτὸς Ἴακχος τῷ Διονύσῳ κατά τινας [illegible] Διονύσου αἱ κωμῳδίαι [illegible] [illegible] ὅτι [illegible] λιτῶς ἐχορήγει τότε τοῖς ποιηταῖς. [illegible] Καλλίου τούτου φησὶν Ἀριστοτέλης ὅτι [illegible] χορηγεῖν τὰ Διονύσια τοῖς τραγῳδοῖς καὶ κωμῳδοῖς. [illegible] τὸν Λήναιον [illegible] χρόνον. [illegible] πολλοῖς ὕστερον καθάπερ τὰς χορηγίας [illegible] Κινησίας. Καὶ τὸ ῥάκος.] [illegible] ταῦτα [illegible] ἔχειν. [illegible] τὸ [illegible], [illegible] τὸ προσωπεῖον, [illegible] κολλᾶται. Καὶ μετ' αὐτῆς.] [illegible] συμπαιστρίας μετ' αὐτῆς τῆς συμπαιστρίας [illegible] F Κἄγωγε πρός.] [illegible] [illegible] παρεμβαλόντως λέγειν.

Bisetus. Στροφὴ κώλων ια.

Χο. Βούλεσθε δῆτα κοινῇ
Σκώψωμεν Ἀρχέδημον;
Ὃς ἑπτέτης ὢν, οὐκ ἔφυσε φράτερας.
Νυνὶ δὲ δημαγωγεῖ

CH. *VVltis ne, nos vt vnà*
Taxemus Archedemum?
Qui septennis nondum tribules edidit.
Nunc mortuus in vrbe,

Σχόλ. Βούλεσθε δῆτα.] στροφὴ ἐστὶν εἴσθεσις χοροῦ [illegible] ἐκ κώλων [illegible] ἰαμβικῶν [illegible]. [illegible] τελευταῖον τρίμετρον ἀκατάληκτον. [illegible] [illegible] ἀμφοτέρων [illegible] τοῦτό φησιν. ὁ δὲ Ἀρχέδημος ὡς ξένος [illegible] κωμῳδεῖται. νόμος γὰρ [illegible] G [illegible] ἐποίησε. [illegible] [illegible] στροφῆς [illegible] [illegible] Οὐκ ἔφυσε φράτερας.] [illegible]

[illegible]

Ἐν τοῖς ἀέρωτικῆς ...
Κἀκεῖ τὰ πρωτεῖα τῆς ἐκεῖ μοχθηρίας
Τὸν Κλεισθένη δ' ἀκούω
Ἐν ταῖς ταφαῖσι ...
Τίλλειν ἑαυτοῦ, καὶ σπαράττειν τὰς γνάθους.
Κἀκόπτετ' ἐγκεκυφὼς
Κἀκλαε, κἀκεκράγει
Σεβῖνον ὅς τίς ἐστιν Ἀναφλύστιος.
Καὶ Καλλίαν γέ φασι
Τοῦτον τὸν Ἱπποβίνου,
Κύσθου λεοντῆν ναυμαχεῖν ἐνημμένον.

Remp. administras:
Et principatum nequitiæ illic obtinet.
Et fama Clisthenem fert,
Anum sibi in sepulcris
B Conuellere, & genas depiles reddere.
Præcisus hic supinus,
Plorabat & vocabat
Sebinum: quisquis ille est tandem Anaphlystius.
Tum Calliam, Cinadi
Gnatum, ferunt, amiclum
Cunni leonina fuisse in prælio.

Σχόλια. [illegible] C [illegible] D [illegible]

BIBITVS. Συγχαμαὶ κἀ ... E ἐκκλύσω ...

Δι. Ἔχοιτ' ἂν οὖν φράσαι ταῦ.
Ἐπεὶ πῶς ὁ Πλοῦτος ἐνθάδ' οἰκεῖ;
Ξένω γὰρ ἐσμὲν ἀρτίως ἀφιγμένω.
Χο. Μηδὲν μακρὰν ἀπέλθῃς.
Μηδ' αὖθις ἐπανέρῃ με.
Ἀλλ' ἴσθ' ἐπ' αὐτὴν τὴν θύραν ἀφιγμένος.
Δι. Αἶρ' αὖθις αὖ, ὦ παῖ, τὰ στρώματα.
Ξα. Τουτὶ τί ἦν τὸ πρᾶγμα;
Ἀλλ' ἢ Διὸς Κόρινθος ἐν τοῖς στρώμασι.

BA. Scitin' monstrare nobis,
Vbi Plutus hic moretur?
Nam peregrini sumus: & modo huc aduenimus.
CH. Ne longius recedas,
Neu denuo roges me:
Sed ipsum te scito attigisse hic ostium.
F BA. Age puer iterum tu hac sustolle stragula.
XA. Quid hoc rei sit obsecro?
Nisi, quod Iouis Corinthus in ipsis stragulis?

Σχόλια. Ἀλλ' ἢ Διὸς Κόρινθος] παροιμία ἐπὶ τῶν ... [illegible] G [illegible]

BIBITVS.

BISETVS. Ἐνθυσιαστικὴ στροφὴ μέλους ἑκκαιδεκάκωλος [illegible]

Χο. Χωρεῖτε νῦν ἱερὸν ἀνὰ κύκλον θεᾶς,
Ἀνθοφόρον ἀν' ἄλσος
Παίζοντες, οἷς μετουσία
Θεοφιλοῦς ἑορτῆς.
Δι. Ἐγὼ δὲ σὺν ταῖσι κόραις
Εἶμι καὶ γυναιξὶν,
Οὗ παννυχίζουσι θεᾷ,
Φέγγος ἱερὸν οἴσων.

CH. Nunc ite in orbem sacrũ legiferae Deae:
Et nemore in amoeno
Saltate: quis consortium est
Deicolae diei.
BA. Ego vero cum virginibus
Ibo feminisque:
Vbi noctem Deae peruigilant:
Praeferamque facem illis.

Σχόλια. Χωρεῖτε νῦν.] [illegible]

BISETVS. Στροφὴ κώλων ς.

Χο. Χωρῶμεν ἐς πολυρρόδους
Λειμῶνας ἀνθεμώδεις,
Τὸν ἡμέτερον τρόπον
Τὸν καλλιχορώτατον
Παίζοντες, ὃν ὄλβιαι
Μοῖραι ξυνάγουσι.

CH. Eamus haec in florida,
Herbis referta prata:
Et nunc solito pede
Ibi hunc lepidum chorum
Agamus: amica quem
Huc fata reducunt.

Σχόλια. Τὸν ἡμέτερον.] [illegible]

BISETVS. Ἀντιστροφὴ κώλων ς.

Μόνοις γὰρ ἡμῖν ἥλιος,
Καὶ φέγγος ἱλαρόν ἐστιν,
Ὅσοι μεμυήμεθ', εὐ-
σεβῆ τε διήγομεν
Τρόπον περὶ τοὺς ξένους,
Καὶ τοὺς ἰδιώτας.

Nobis enim Sol fulgidus,
Solis & hilaris est lux:
Sacris qui initiamur, &
Pium bene degimus
Vitam erga & incolas,
Erga & peregrinos.

Σχόλια. [illegible]

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ Σκηνὴ πρώτη.

ACTVS II. SCENA I.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΑΙΑΚΟΣ.

BACCHVS, XANTHIAS, ÆACVS.

BISETVS. Ὁ Διόνυσος πρὸς τὸ τοῦ Πλούτωνος βασίλειον [illegible]

Ἄγε δὴ τίνα τρόπον τὴν θύραν κόψω; τίνα;
Πῶς ἐνθάδ' ἆρα κόπτουσιν οἱ 'πιχώριοι;

Age quomodo ostium pulsabo? quomodo?
Aut quo pacto pulsant huius loci incolae?

Σχόλια. Ἄγε δή.] [illegible]

Ξα. Οὐ μὴ διαφθερεῖς, ἀλλὰ γεύσῃ τῆς θύρας,
Καθ' Ἡρακλέα τὸ σχῆμα καὶ τὸ λῆμ' ἔχων.
Δι. Παῖ, παῖ. Αια. τίς οὗτος; Δι. Ἡρακλῆς ὁ καρτερός.
Αια. ὦ βδελυρὲ, κἀναίσχυντε, καὶ τολμηρὲ σὺ,
Καὶ μιαρὲ καὶ παμμίαρε καὶ μιαρώτατε,
Ὃς τὸν κύν' ἡμῶν ἐξελάσας τὸν Κέρβερον,
Ἀπῇξας ἄγχων κἀποδρὰς ᾤχου λαβών,
Ὃν ἐγὼ 'φύλαττον· ἀλλὰ νῦν ἔχει μέσος,
Τοία Στυγός σε μελανοκάρδιος πέτρα,
Ἀχερόντιός τε σκόπελος αἱματοσταγής,
Φρουροῦσι, Κωκυτοῦ τε περίδρομοι κύνες,
Ἔχιδνά θ' ἑκατογκέφαλος, ἣ τὰ σπλάγχνα σου
Διασπαράξει, πλευμόνων τ' ἀνθάψεται
Ταρτησία μύραινα, τὼ νεφρὼ δέ σου,
Αὐτοῖσι τοῖς ἐντέροισιν ᾑματωμένω,
Διασπάσονται Γοργόνες Τειθράσιαι.
Ἐφ' ἃς ἐγὼ δρομαῖον ὁρμήσω πόδα.
Ξα. Οὗτος, τί δέδρακας; Δι. ἐγκέχοδα, κάλει θεόν.
Ξα. ὦ καταγέλαστ', οὔκουν ἀναστήσῃ ταχὺ,
Πρίν τινά σ' ἰδεῖν ἀλλότριον; Δι. ἀλλ' ὡρακιῶ,
Ἀλλ' οἶσε πρὸς τὴν καρδίαν μου σπογγιάν.
Ξα. Ἰδοὺ λαβέ. Διον. πρόσθου. ποῦ 'στιν; Ξανθ. ὦ χρυσοῖ θεοί,
Ἐνταῦθ' ἔχεις τὴν καρδίαν; Δι. δείσασα γὰρ
Εἰς τὴν κάτω μου κοιλίαν καθείρπυσεν.
Ξα. ὦ δειλότατε θεῶν σὺ κἀνθρώπων. Δι. ἐγώ;

XA. Caue, ne conteras, sed fac periculum:
Quippe & figuram habes, & ipsum animum Herculis.
BA. Heus, heus puer. ÆA. quis hic? BA. validus ille Hercules.
ÆA. O te scelestum, ô impudentem, ô perfidum,
O fœdum hominem, ô perquàm fœdum, ô fœdissimum:
Qui quondam Cerberum abegisti nostrum canem:
Et obtorto collo hinc abduxisti fuga
Dilapsus: ego quem asseruabam. At nunc furcifer
Medius teneris: nam Stygis te atrox petra,
Et sanguine manantes scopuli Acherontis,
Communiunt: & Cocyti circum canes
Et belua centiceps: quæ etiam viscera tua
Discerpet: murena item Tartesia
Pulmones tuos lanciabunt: & renes tuos
Ipsis cruentatos visceribus, distrahent
Tithrasiæ Gorgones: ad quas cursum incito.
XA. Eho, quid egisti? BA. cacaui, voca Deum.
XA. Homo ridicule: annon resurges illico,
Priusquam te alius videat. BA. animus deficit.
Age ad cor applica spongiam mihi.
XA. Ecca tibi. BA. applica, vbi est? XA. ô aurei Dei,
Hicne cor habes tuum? BA. quoniam mihi præ metu
In anum descendit. XA. hominum timidissime
Iuxta & Deorum. BA. egon'? quomodo timidus siem,

Σχόλια. Ἀλλὰ νῦν ἔχει μέσος. [illegible] ... Μελανοκάρδιος [illegible] ... Περίδρομοι. [illegible] ... Ἐχίδνα θ' ἑκατογκέφαλος [illegible] ...

BISETVS. Ἑκατογκέφαλος [illegible] ...

Σχόλια. Ταρτησία μύραινα.] Μύραινα, δαίμων φοβερά, [illegible] ... Ταρτησίαν [illegible] ... Τάρτησσος [illegible] ... Τειθράσιαι [illegible] ... Οὗτος, τί δέδρακας.] [illegible] ... Ἀλλ' ὡρακιῶ.] [illegible] ... καρδίας. [illegible]

BISETVS. Ὡρακιῶ] [illegible] ...

Σχόλια. Ἐνθένδ' ἀνέστη.] ὁ Διόνυσος φοβούμενος λέγει. Ποῦ ἐστιν ἡ καρδία μου. Ἐς βουβῶν' ἔχεις τὴν καρδίαν.] ἔνθα μου τὴν χεῖρα πρόσθες, ἀπὸ τοῦ ... τὸ σφυγμὸν. A λαβόντος γὰρ ὁ Διόνυσος τὴν χεῖρα τοῦ Ξανθίου, προστίθησιν εἰς τὸν πρωκτόν. ἐπὶ τίθησι τὴν σπογγιὰν τὸ ἀφ' ... ἀπεψύχοντος χέσειν.

Πῶς δειλὸς, ὅς τις σπογγιὰν ᾔτησά σε;
Οὐκ ἂν ἕτερός γ' αὔτ' εἰργάσατ' ἀνήρ. Ξανθ. ἀλλὰ τί;
Δι. Κατέκειτ' ἂν ὀσφραινόμενος, εἴπερ δειλὸς ἦν.
Ἐγὼ δ' ἀνέστην, καὶ προσέτ' ἀπεψησάμην.
Ξανθ. Ἀνδρεῖά γ' ὦ Πόσειδον. Δι. οἶμαι νὴ Δία.
Σὺ δ' οὐκ ἔδεισας τὸν ψόφον τῶν ῥημάτων,
Καὶ τὰς ἀπειλάς; Ξανθ. οὐ μὰ Δί', οὐδ' ἐφρόντισα.
Δι. Ἴθι νυν ἐπειδὴ ληματιᾷς κἀνδρεῖος εἶ,
Σὺ μὲν γενοῦ 'γὼ, τὸ ῥόπαλον τουτὶ λαβὼν,
Καὶ τὴν λεοντῆν, εἴπερ ἀφοβόσπλαγχνος εἶ.
Ἐγὼ δ' ἔσομαί σοι σκευοφόρος ἐν τῷ μέρει.
Ξανθ. Φέρε δὴ ταχέως αὔτ'. οὐ γὰρ, ἀλλὰ πειστέον.
Καὶ βλέψον εἰς τὸν Ἡρακλειοξανθίαν,
Εἰ δειλὸς ἔσομαι, καὶ κατὰ σὲ τὸ λῆμ' ἔχων.
Δι. Μὰ Δί', ἀλλ' ἀληθῶς οὑκ Μελίτης μαστιγίας.
Φέρε νυν, ἐγὼ τὰ στρώματ' αἴρωμαι ταδί.

Qui spongiam petiui? nunquam alius idem
Fecisset. XA. *quid igitur?* BA. *hic accubuisset utique,*
Et olfecisset, an meticulosus siem:
B *At ego surrexi insuper, atque absterśi nates.*
XA. *Animose, per Neptunum.* BA. *ita opinor per Iouem:*
An tu strepitum verborum, atque has graues minas
Non extimuisti? XA. *non: neque huius aestimo.*
BA. *Age nunc, quoniam ita superbis, & animosus es:*
Sis tu, quod ego sum, & hanc clauam sumas tibi,
C *Et hanc Leoninam; siquidem tam impauidus es.*
Ego vero in hac re baiulus tibi nunc ero.
XA. *Cedo ea mihi celeriter: non ausim, sed meus*
Mos est gerendus hero. Nunc tu, ad me respice,
Herculeum Xanthiam, an timidus fuero; & tui
Similem habuero animum? BA. *non per Iouem: Sed ex*
D *Melite eris mastigia, age tollam haec stragula.*

Σχόλια. Πῶς δειλός.] δειλός εἰμι ἐγὼ ὅτι ἐπὶ τὸ σπογγιὰν. θαυμάζων δὲ τοῦτο λέγει ὁ Διόνυσος ἐπὶ τὸ, ὅτι οὐκ ἂν ἄλλος ᾔτησέ σε ὦ Ξανθία σπογγιάν. ἀλλ' ἀπεψύχετο ἂν. ὑπὸ γὰρ δειλοῦ τὸ σπογγίον, οὐ τὸ λαβεῖν τὸ δὲ, οὐ μόνον κατ' ἐπίτασιν. ἢ κατ' εὐμαλισμὸν μίζεσθαι τοῦ δειλός. Ὀσφραινόμενος.] οἱ γὰρ ὑπὸ φόβου ἐκλυόμενοι ὀσφραίνονται τὸν πόνον ναυτιῶν. ὁ δὲ πόνος αὐτοῖς ἐκ κορδίας γίνεται. Ἀπεψησάμην.] ἀπεμαξάμην. ἀπὸ τοῦ ψῆν λέγουσι, τὸ ἀμαμάσσειν, καὶ ἐν Πλούτῳ. ἀποψώμενος δ' οὐ λίθοις. Ἴθι νυν.] τὸ ἴθι ἀντὶ τοῦ ἄγε, συνεμφαίνομεν γὰρ τὸ ἴθι. ὃ σημαίνει καὶ τὸ ἄγε. Ληματιᾷς.] λῆμά ἐστι τὸ φρόνημα. ληματιᾷς οὖν μέγα φρονεῖς. γράφεται οὖν καὶ λημαλιᾷς χωρὶς τοῦ ι. ὅπερ ἐστὶ θαρρεῖν καὶ ἰσχυρός. Ἀφοβόσπλαγχνος.] ἄφοβος. ἐπειδὴ ὁ φόβος ὥς φασιν ἐν τοῖς σπλάγχνοις ἐστιν. ἢ ὅτι ἡ καρδία ἐν τοῖς σπλάγχνοις. ἀεὶ δὲ ὁ φόβος γίνεται. Φέρε δὴ ταχέως.] οὐ δεῖ μὲν ὥς φησιν ὀφείλεις λέγειν. ἀλλὰ καὶ διδόναι ἵνα σοι πιστεύω, ὅτι ἀληθῶς ἐπαγγέλλῃ διδόναι μοι αὐτά. Εἰς τὸν Ἡρακλειοξανθίαν.] αὐτὸς Ξανθίας ἐκαλεῖτο. περιβαλόμενος γὰρ ὅπλα τὰ Ἡρακλέους εἶχε. σύμμικτος οὖν τῶν δύο ὀνομάτων, ἐποίησεν Ἡρακλειοξανθίαν. Οὑκ Μελίτης μαστιγίας.] ἀντὶ τοῦ ἐκ Μελίτης Ἡρακλῆς. ὁ γὰρ Μελίτη δῆμος τῆς Ἀθηναίας, ἐν ᾧ ἐμυήθη Ἡρακλῆς τὰ μικρὰ μυστήρια. ἔστι δὲ ἐκεῖ καὶ Ἡρακλέους ἱερόν. ἐκλήθη δὲ ἀπὸ Μελίτης νύμφης ἣ ἐμίγη ὁ Ἡρακλῆς. μαστιγίας δὲ ὡς πρὸς δοῦλον. παίζει δὲ τὴν ὑπόνοιαν ἐχόντων, ὅτι ἐν Μελίτῃ ἐστὶν ἐπιφανέστατον Ἡρακλέους ἱερὸν ἀλεξικάκου. ὁ δὲ Ξανθίας ἀντιμετείληφε τὴν Ἡρακλέους σκευήν. τὸ δὲ τοῦ Ἡρακλέους ἄγαλμα ἔργον Ἐλάδου τοῦ Ἀργείου, τοῦ διδασκάλου Φειδίου. ἡ δὲ ἵδρυσις ἐγένετο κατὰ τὸν μέγαν λοιμόν. ὅθεν καὶ ἐπαύσατο ἡ νόσος, πολλῶν ἀνθρώπων ἀπολλυμένων. Ἀπολλώνιος δέ φησι καλῶς ὑπονοεῖσθαί φησι, τὸ κωμῳδεῖσθαί τινα. ἴσως δέ ἐστιν ἔχειν, διὰ τὸ ἐκ ὀνομασθῆναι. ἢ ὅλως σιωπηρὸν εἰρῆσθαι Καλλίας γὰρ ὁ Ἱππονίκου, ἐν Μελίτῃ ᾤκει. παρεικάζει δὲ αὐτὸν ἅμα τῷ Ἡρακλεῖ. ἅμα χλευάζων διὰ τὸ λεοντῆν ἐν ταῖς μάχαις χρῆσθαι. ὡς ἐν τοῖς ὄπισθεν εἴρηται λεοντῆν ναυμαχεῖν ἐνημμένον. ἐπεὶ εἰ γε οὕτως ἐπὶ τὸν Ἡρακλέα ἀναφέρει, τί μᾶλλον εἶπε τὸ ἐκ Μελίτης ἢ μὴ ἐξ ἄλλου δήμου. πανταχοῦ γὰρ Ἡρακλῆς ἐπεπάτει. συνήθως τε οὐχ οὕτω λέγουσιν ἐπὶ θεῶν, οὐκ Μελίτης. ἀλλ' ὁ ἐν Μελίτῃ. ὡς καὶ Ζεὺς ὁ Ὀλυμπίᾳ. ἐπὶ δὲ ἀνθρώπων, ἐκ Μελίτης. ἐξ Ἰωνίας. ἐκ Κολωνοῦ. πῶς δὲ καὶ παλαιότερον ἦν Ἀριστοφάνους τὸ ἄγαλμα, εἰ ἀκμάζοντος τοῦ λοιμοῦ ἱδρύθη. σχεδὸν γὰρ μειρακίσκος ὢν ἥπτετο τῶν ἀγώνων.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ,
Σκηνὴ δευτέρα.

ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

Τρίμετροι.

ACTVS II. SCENA secunda.

FAMVLA PROSERPINAE, BACCHVS, XANTHIAS.

Trimetri.

BIBETVS. Ἡ τῆς Περσεφόνης θεράπαινα τὸν Διόνυσον, ἐν ἐκ τοῦ φοβάλου, ... Ἡρακλεῖ ... [illegible]

ΘΕ. Ὦ φίλταθ᾽ ἥκεις Ἡράκλεις; δεῦρ᾽ εἴσιθι.
Ἡ γὰρ θεός, σ᾽ ὡς ἐπύθεθ᾽ ἥκοντ᾽, εὐθέως
Ἔπεττεν ἄρτους, ἧψε κατερικτῶν χύτρας
Ἔτνους δύ᾽ ἢ τρεῖς, βοῦν ἀπηνθράκιζ᾽ ὅλον,
Πλακοῦντας ὤπτα, κολλάβους. ἀλλ᾽ εἴσιθι.
Ξανθ. Καλλιστ᾽, ἐπαινῶ. ΘΕ. μὰ τὸν Ἀπόλλω, οὐ μή σ᾽ ἐγὼ
Περιόψομ᾽ ἀπελθόντ᾽. ἐπεί τοι καὶ κρέα
Ἀνέβραττεν ὀρνίθεια, καὶ τραγήματα
Ἔφρυγε, κᾆνον ἀνεκεράννυ γλυκύτατον.
Ἀλλ᾽ εἴσιθ᾽ ἅμ᾽ ἐμοί. Ξανθ. πάνυ καλῶς. ΔΙ. ληρεῖς ἔχων.
Οὐ γάρ σ᾽ ἀφήσω. ΘΕ. καὶ γὰρ αὐλητρίς γέ σοι
Ἤδ᾽ ἔνδον ἔσθ᾽ ὡραιοτάτη κὠρχηστρίδες,
Ἕτεραι δύ᾽ ἢ τρεῖς. Ξανθ. πῶς λέγεις; ὀρχηστρίδες;
ΘΕ. Ἡβυλλιῶσαι κἄρτι παρατετιλμέναι.
Ἀλλ᾽ εἴσιθ᾽, ὡς ὁ μάγειρος ἤδη τὰ τεμάχη
Ἤμελλ᾽ ἀφαιρεῖν, χἠ τράπεζ᾽ εἰσῄρετο.
Ξανθ. Ἴθι νυν, φράσον πρώτιστα ταῖς αὐλητρίσι
Ταῖς ἔνδον οὔσαις αὐτὸς ὡς εἰσέρχομαι.
Ὁ παῖς, ἀκολούθει δεῦρο τὰ σκεύη φέρων.
ΔΙ. Ἐπίσχες οὗτος. οὔ τί που σπουδὴν ποιεῖ,
Ὁτιή σε παίζων Ἡρακλέα 'νεσκεύασα;
Οὐ μὴ φλυαρήσεις ἔχων, ὦ Ξανθία,
Ἀλλ᾽ ἀράμενος οἴσεις πάλιν τὰ στρώματα.
Ξανθ. Τί δ᾽ ἐστίν; οὔ τί πού μ᾽ ἀφελέσθαι διανοεῖ
Ἃ δέδωκας αὐτός; ΔΙ. οὐ τάχα, ἀλλ᾽ ἤδη ποιῶ.
Κατάθου τὸ δέρμα. Ξανθ. ταῦτ᾽ ἐγὼ μαρτύρομαι
Καὶ τοῖς θεοῖσιν ἐπιτρέπω. ΔΙ. ποίοις θεοῖς;
Τὸ δὲ προσδοκῆσαί σ᾽ οὐκ ἀνόητον καὶ κενὸν,
Ὡς δοῦλος ὢν καὶ θνητὸς Ἀλκμήνης ἔσει;
Ξανθ. Ἀμέλει καλῶς· ἔχ᾽ αὐτά. τάχα γάρ τοι ποτὲ
Ἐμοῦ δεηθείης ἄν, εἰ θεὸς θέλοι.

FA. Venisti Hercules optatissime? age, age:
Intra. nam Dea postquam hoc te, ... statim
Panes subegit, sumptis ... ex ...
Fresis duas aut tres pultes coxit, bouem
Assauit integrum, placentas torruit
Quadrangulas recentes: age, modo intro abi.
XA. Facto tibi gratiam. FA. non ego te, ita me bonus
Apollo amet, hinc abire sinam: quandoquidem hera
Etiam carnes pullorum elixauit tibi,
Frixitq. tragemata, & vinum dilait
Dulcissimum. age vna mecum ingredere. XA. Gratia est.
BA. Nugas agis: neque enim ego te ingredi sinam.
FA. Sed & tibicina intus est pulcerrima,
Et saltatrices & duae meretriculae,
Aut tres. XA. quas tu saltatrices dicis mihi?
FA. Pubescentes, & vellicatas hic modo.
Sed abi ocius, nam cocus tomacula nunc erat
Detracturus foco, & mensa illata est. XA. age
Dic tu tibicinis me ingressurum statim.
Puer heus, sequere me huc, & fer tecum stragula.
BAC. Siste gradum, an tu conuertas illud serium
In rem? ioco quod ex te fecerim Herculem?
Ne nugas [illegible] serue Xanthia:
Sed tolle ... & fer ista tecum stragula.
XA. Quid hoc rei? an rursum mihi adimere cogitas,
Quae tute dederas? BA. non cogito: sed hoc iam ago.
Depone pellem. XA. herum te testem mihi cito:
Et rem Deis committo. BA. quibus Deis, cedo?
Hoccine te sperare adeo vanum & stupidum hominem,
Qui seruus & mortalis cum sis, nunc Iouis
Et Alcmenae dicare? XA. ne cures bene:
Hoc iam habe: egeuis me breui: vbi Deus volet.

Σχόλια. [illegible] Κολλάβους.] τοὺς ἄρτους λέγει, τοὺς ἐοικότας [illegible] ... Πανυ καλῶς. ... Ἡβυλλιῶσαι.] ἡβώσαις, ... τίλλειν ...

[illegible] οὐ δισάζω.

ΧΟΡΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ

CHORVS, BACCHVS.

Bisetus. Ὠδή, καὶ στροφὴ κώλων ι.

Χο. Ταῦτα μὲν πρὸς ἀνδρός ἐστι
Νοῦν ἔχοντος καὶ φρένας καὶ
Πολλὰ περιπεπλευκότος,
Μετακυλινδεῖν αὑτὸν αἰεὶ
Πρὸς τὸν εὖ πράττοντα τοῖχον
Μᾶλλον ἢ γεγραμμένην
Εἰκόν' ἑστάναι λαβόνθ' ἓν
Σχῆμα· τὸ δὲ μεταστρέφεσθαι
Πρὸς τὸ μαλθακώτερον,
Δεξιοῦ πρὸς ἀνδρός ἐστι καὶ φύσει Θηραμένους.

CH. Hoc viri est sagacioris,
Et cati, atque versipellis,
Multum aquae cui transitum,
Ut sese subinde flectat
Ad parietem fortunatum
Saepius, quam imaginis
In modum stet pictae, amictus
Unica figura. at isto
Pacto semet vertere
Ad meliorem sortem, dextri est, & plane Theramenis.

Σχόλια. Ταῦτα μὲν πρὸς ἀνδρός ἐστι. [illegible]

[illegible]

Bisetus. Σύστημα κατὰ σχέσιν κώλων ι.

Δι. Οὐ γὰρ ἂν γέλοιον ἦν, εἰ
Ξανθίας μὲν δοῦλος ὤν, ἐν

Ba. An non ridiculum hoc erat, si
Xanthias hic, meus minister,

Σζώμασι Μιλησίοις | In toris Milesiis
Ανατετραμμένος, κυνῶν ὀρ- | Innolutus, subagitaret
χηςρίδ', εἶτ' ἤτησεν ἀμίδ', ἐ- | Saltatricem, & posceret me
γὼ ἢ πρὸς τοῦτον βλέπων, | Matulam, & hæc ego videns,
Τοῦ ῥιβίνθου δρατοίμlω, ὁ- | Mentulam prehenderem: ille
πος δ' ἅτ' ὢν αὐτὸς πανοῦργος, | Conspicatus hoc vafer, mox
Εἶδε, κἆτ' ἐκ τῆς γνάθου | Egenis, eri grauem
Πὺξ πατάξας μοὐξέκοψε τοὺς χοροὺς τοὺς προσ- θίους. | Pugnum impingens, exculpat mihi hos anteriores choros.

Σχόλια. Ἐν στρώμασι Μιλησίοις.] ἐπεὶ γὰρ Μιλήσιοι καλῶν [illegible] τῶν στρωμάτων ἐργασία, καὶ τὰ Μιλήσια στρώματα, ποικίλα, καὶ ἁπαλά [illegible] [illegible] οἱ Μιλήσιοι [illegible]. καὶ εἰς τὸ σῶμα πολυτελεῖς. [illegible] [illegible] Μίλητος [illegible] τῶν Σαμίων [illegible] [illegible] Ἐγὼ δὲ πρὸς τοῦτον.] ὁρῶν γὰρ ὁ Διόνυσος [illegible] τὸν Ξανθίαν, καὶ ὥσπερ [illegible] καὶ [illegible] τοῦ αἰδοίου [illegible] ἀντὶ τοῦ ἑαυτοῦ. [illegible] Ξανθίας [illegible] καὶ αὐτὸς ταῦτα ποιῶν [illegible] ἄν. Τοῦ ῥιβίνθου.] τοῦ αἰδοίου. [illegible] Ξανθίου [illegible] Διονύσου. καὶ διὰ τοῦτο [illegible] ἀνὰ μέρος [illegible] ὁ Διόνυσος. Τοὺς χοροὺς τοὺς προσθίους.] ἀντὶ τοῦ τοὺς [illegible] [illegible] ὁ γὰρ [illegible] τῶν χορῶν [illegible] ὅλον [illegible] τὴν [illegible].

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ, Σκηνὴ τετάρτη.

ACTVS II. SCENA quarta.

ΠΑΝΔΟΚΕΥΤΡΙΑ, ΠΛΑΘΑΝΗ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

PANDOCEVTRIA, PLATHANA, XANTHIAS, BACCHVS.

Bisetus. Πανδοκεύτρια, καὶ Πλαθάνη τὸν Διόνυσον ἐκ τοῦ σχήματος Ἡρακλέα εἶναι νομισάμεναι, [illegible] ἀντὶ λαμπρίας, καὶ κλεμμάτων πολλὰ [illegible], καὶ τὴν αὐτοῦ παρουσίαν βαρέως φέρουσι.

Πα. Πλαθάνη, Πλαθάνη, δεῦρ' ἔλθ', ὁ πανοῦργος οὑτοσί, | PA. Plathana, Plathana: huc aduenis versipellis hic,
Ὃς εἰς τὸ πανδοκεῖον εἰσελθών ποτε, | Qui olim tabernam ingressus diuersoriam,
Ἑκκαίδεκ' ἄρτους κατέφαγ' ἡμῶν. Πλα. νὴ Δία | Comedit sedecim panes nostros. PL. per Iouem
Ἐκεῖνος αὐτὸς δῆτα. Ξαν. κακὸν ἥκει τινί. | Is ipse est. XA. aliquid imminet cuidam hic mali.
Πα. Καὶ κρέα γε πρὸς τούτοισιν ἀνάβραστ' εἴκοσιν, | PA. Et elixatas carnes viginti insuper,
Ἀνημιωβολιαῖα. Ξα. δώσει τις δίκην. | Haudquaquam semiobolares. XA. aliquis luet
Πα. Καὶ τὰ σκόροδα τὰ πολλά. Δι. ληρεῖς ὦ γύναι, | Pœnam. PA. & multa allia. BA. mulier nugas agis:
Κοὐκ οἶσθ' ὅ,τι λέγεις. Πλα. οὐ μὲν ᾤου με προσειδέναι, | Neque scis, quid garrias. PL. quia cothurnos geris
Ὁτιὴ κοθόρνους εἶχες, ἀναγνῶναί σ' ἔτι; | Scilicet: ideo agnituram te non amplius
Πα. Τί δαὶ τὸ πολὺ τάριχος οὐκ εἴρηκά πω, | Sperabas. PA. quid? nondum elocuta sum tibi
Μὰ Δί', οὐδὲ τὸν τυρόν γε τὸν χλωρὸν τάλαν. | Tot salsamenta: non recentem caseum,
Ὃν οὗτος αὐτοῖς τοῖς ταλάροις κατήσθιεν. | Quem cum canistro deuorauit improbus.
Κἄπειτ', ἐπειδὴ τἀργύριον ἐπραττόμην, | Post, vbi ab illo argentum exegissem symboli
Ἔβλεψεν εἰς ἐμὲ δεινὸν, κἀμυκᾶτό γε | Loco, toruum intuitus me est, atque emugijt.

Σχόλια. Πλαθάνη, Πλαθάνη.] κεφαλὶς ὁμοία [illegible] [illegible] ἰαμβικοὶ τρίμετροι [illegible] [illegible] τούτοις [illegible]. Πανδοκεύτρια [illegible] πρὸς Πλαθάνην [illegible] Ἡρακλέα [illegible] [illegible] ἀντὶ τοῦ ἕκαστον αὐτῶν, ἡμίσεος [illegible] ἡμιωβολιαῖα. ἡμίσεως. ἄλλως. ὅτι ἰδίως ἐστὶ τοῦ ἀνημιωβολίου [illegible] ἀπὸ [illegible] συνθέσεως, ὄνομα [illegible] καὶ ἀγαθὸς, καλὸς [illegible] ἀνημιωβόλιον, ἀνημιωβολιαῖα [illegible] [illegible] τὸ χ. Ἀνάβραστα δέ.] ζεστὰ ἑψημένα.

Bisetus. Ἀνημιωβολιαῖα] ἀντὶ τοῦ, ἕκαστον αὐτῶν

αὐτῶν ἡμίσεως ὀβολοῦ ἄξιον, ἤτοι ἡμιωβολίου.

Σχόλια. Λαρὸς ὦ γυναῖ.] ἐν δ᾽ εἴκνυ[illegible] Ἡρακλῆς σποδὸν γευσάμενος, διὸ πρὸς ταύτην φησὶ λαρός. Οὐ μανθάνω με προσδοκᾶς.] οὐ προσεδόκας με γνῶναί σε. ὅτι [illegible]

κόθορνον εἶχε. ὁ γὰρ κόθορνος τῶ Διονύσου ἐστὶν, οὐ τῶ Ἡρακλέους. Τὸ τάριχος.] οὕτως ἔλεγον Ἀττικοί, οὐδ᾽ εἴρεως. ἐπιλαθόμενον δ᾽ ὁ φησὶν εἰπεῖν τὸ τάριχος. Αὐτοῖς τοῖς ταλάροις.] ἔστι ὄντα φησὶν ἐν τοῖς μικροῖς καλαθίσκοις.

ΞΑΝΘ. Τοῦτον πάνυ τοὔργον. οὗτος ὁ τρόπος πανταχοῦ.
ΠΑ. Καὶ τὸ ξίφος γ᾽ ἐσπᾶτο, μαίνεσθαι δοκῶν.
Νὴ Δία, τάλαινα. ΠΛΑ. νὼ δὲ δεισάσα γέ πως,
Ἐπὶ τὴν κατήλιφ᾽ εὐθὺς ἀνεπηδήσαμεν.
Ὁ δ᾽ ᾤχετ᾽ ἐξάξας γε τὰς ψιάθους λαβών.
ΞΑΝΘ. Καὶ τοῦτο τούτου τοὔργον. ΠΛΑ. ἀλλ᾽ ἐχρῆν τι δρᾶν;
ΠΑ. Ἴθι δὴ κάλεσον τὸν προστάτην Κλέωνά μοι.
Σὺ δ᾽ ἔμοιγ᾽, ἐάνπερ ἐπιτύχῃς, Ὑπέρβολον,
Ἵν᾽ αὐτὸν ἐπιτρίψωμεν. ΠΛΑ. ὦ μιαρὰ φάρυγξ,
Ὡς ἡδέως ἄν σου λίθῳ τοὺς γομφίους
Κόπτοιμ᾽ ἄν, οἷς μου κατέφαγες τὰ φορτία.
ΠΑ. Ἐγὼ δέ γ᾽ εἰς τὸ βάραθρον ἐμβάλοιμί σε.
ΠΛΑ. Ἐγὼ δὲ τὸν λάρυγγ᾽ ἂν ἐκτέμοιμί σου,
Δρέπανον λαβοῦσ᾽, ᾧ τὰς κόλικας κατέσπασας.
Ἀλλ᾽ εἶμ᾽ ἐπὶ τὸν Κλέων᾽, ὃς αὐτοῦ τήμερον
Ἐκπηνιεῖται ταῦτα προσκαλούμενος.

XA. *Hoc hominis est studium, hi mores videlicet.*
PA. *Ah misera, etiam gladium stringebat, quasi furens,*
Per Iouem. PL. *at ibi nos ambæ miseræ, & pauida metu*
Sublimem scalam celeriter conscendimus,
Ipse autem abijt cum storeis, quas furtim abstulit.
XA. *Et hic mos est hominis.* PL. *sed quid facto opus erat?*
PA. *Age tu voca Cleonem huc, urbis præsidem:*
Tu vero Hyperbolum accersas; si quæ incides,
Vt illum conteramus. PL. *ó faucem improbam:*
Vt gestio dentes tibi labefactare lapide:
Quibus tu deuorasti meum peculium.
PA. *At ego te in barathrum præcipitem dare gestio.*
PL. *At ego guttur tibi falce excinderem lubens,*
Quo panes deglutisti succinericeos.
Sed eo ad Cleonem, ut is ex ipso euoluat hodie,
In ius vocato, quæ comedit, omnia.

Σχόλια. Οὗτος ὁ τρόπος πανταχοῦ.] τὸ πίνειν καὶ μὴ διδόναι φησὶ τὸν μισθόν. ταῦτα δ᾽ ὁ Ξανθίας ἐπαίρων κατὰ τοῦ Διονύσου τὰς γυναῖκας. Μαίνεσθαι δοκῶν.] καὶ παρ᾽ Εὐριπίδῃ μαινόμενος ὡς Ἡρακλῆς. καὶ σπῶν τὸ ξίφος. πρὸς τοῦτο οὖν παίζει. Κατήλιφα.] τὴν μεσόδομον. ἢ τὴν κλίμακα. Τὰς ψιάθους,] ἤτοι καὶ τὰ στρώματα τοῦ πανδοκείου. ἐν δὲ τῷ Καλλιστράτου γέγραπται τοὺς ψιάθους. καὶ ὅτι σεσημείωται τοῦτο, ὅτι ἀρσενικῶς εἶπε. τὸ δὲ, ἀλλ᾽ ἐχρῆν τι δρᾶν δεικνύει. καὶ ἡ γυνὴ λέγει ἀντὶ τοῦ τιμωρήσασθαι. Τὸν προστάτην Κλέωνα.] ἦν γὰρ ἀποθανὼν τότε. τὰ δὲ δράματα καθ᾽ ἄδου νῦν. Κλέωνα δὲ τὸν βυρσοδέψην, εἰς ὃν γέγραφε τοὺς Ἱππέας. Ὑπέρβολος δὲ [illegible] ὃν καὶ Εὔπολις ἔγραψε τὸν Μαρικᾶν. ἀπώλετο δὲ [illegible]

τὴν Σάμον, πολεμούντων αὐτῶν τῶν Σαμίων. Ἐάνπερ ἐπιτύχῃς.] ὡς καὶ τὸν Ὑπερβόλου τεθνηκότος, παρὰ τὸ προσδόκιον δὲ ὅτι σαφῶς ἐν τῷ θεάτρῳ [illegible]. Φορτία] ψωμούς. κρέα. τυροὺς καὶ τἆλλα. τινὲς δὲ ἤκουσαν τὰ κόπρια φορτικῶς. Κόλικας.] ἢ ἀρβύλας. ἢ ἔντερα. τὸ δὲ ᾧ. οὐ πρὸς τὸ δρέπανον, ἀλλὰ πρὸς τὸν λάρυγγα. κατέσπασας δὲ κατεβρόχθισας. Ἐκπηνιεῖται.] ἃ ἔφαγεν ἡμῶν. ἀφελκύσει ἀπὸ τῆς τὴν κρόκην μετεωρίζων εἰς πηνία. ἄλλως. ἐξελκύσει ἀπὸ τοῦ πηνίου Ὅμηρος. πηνίον ἐξέλκων. ἢ ἐξάξει. ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς κατὰ μικρὸν ἐκ τοῦ σκώληκος ἐξαγομένης πηνίσεως. εἰ δὲ διὰ τῆς ει διφθόγγου γράφεται, μετὰ τιμωρίας ἀπαιτήσει. Προσκαλούμενος.] ἐγκαλῶν. εἰς δικαστήριον ἕλκων. κατηγορῶν αὐτοῦ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ,

Σκηνὴ πέμπτη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΧΟΡΟΣ.

Τρίμετροι.

ΔΙ. ΚΑκιστ᾽ ἀπολοίμην, Ξανθίαν εἰ μὴ φιλῶ.

ACTVS II. SCENA quinta.

BACCHVS, XANTHIAS, CHORVS.

Senarij.

BA. *PEream nisi tractem amicè seruum Xanthiam.*

Σχόλια. Κάκιστ᾽ ἀπολοίμην.] ἐνταῦθα φοβούμενος ὁ Διόνυσος, ὑποκρίνεται φιλίαν πρὸς Ξανθίαν ἵνα πάλιν Ἡρακλῆς γένηται καὶ αὐτὸς Ξανθίας καλωθεὶς ὑπὸ Διονύσου.

Ξανθ. Οἶδ' οἶδα τὸν νοῦν. παῦε παῦε τοῦ λόγου.
Οὐκ ἂν γενοίμην Ἡρακλῆς ἄν. Δι. μηδαμῶς,
Ὦ Ξανθίδιον. Ξανθ. καὶ πῶς ἄν, Ἀλκμήνης ἐγὼ
Υἱὸς γενοίμην, δοῦλος ἅμα καὶ θνητὸς ὤν;
Δι. Οἶδ' οἶδ' ὅτι θυμοῖ, καὶ δικαίως αὐτὸ δρᾷς.
Κἂν εἴ με τύπτοις, οὐκ ἂν ἀντείποιμί σοι.
Ἀλλ' ἤν σε τοῦ λοιποῦ ποτ' ἀφέλωμαι χρόνου,
Πρόρριζος αὐτός, ἡ γυνή, τὰ παιδία,
Κάκιστ' ἀπολοίμην, κἀρχέδημος ὁ γλάμων.
Ξανθ. Δέχομαι τὸν ὅρκον, κἀπὶ τούτοις λαμβάνω.

A Xa. *Noui, noui animum tuum: desiste iam loqui.*
Nolim ego iam esse Hercules. Ba. *minimè isthuc dixeris,*
Mi Xantisce. Xa. *at quomodo ego Alcmenæ sim filius,*
Homo seruus, & simul mortalis? Ba. *scio, scio,*
Quod irascaris mihi, neque forte iniuria.
B *At verberes me licet, ego non tibi obloquar.*
Nam si posthac vllo vnquam tempore te desæuiam,
Tum & ego, & uxor, liberique, & lippiens
Ille Archedemus pereamus radicitus.
Xa. *Accipio iusiurandum; ac proin' vestem induo.*

Σχόλια. Καὶ πῶς ἂν Ἀλκμήνης.] ἅπερ πρὸς αὐτὸν ὁ Διόνυσος πρότερον ἔλεγε, ταῦτα λέγει καὶ αὐτὸς C εἰρωνευόμενος καὶ παίζων. Γλάμων] ὁ ἔχων λήμας, ὁ ἀκάθαρτος. παρόσον ἱερωμένος φασὶν ἦν Διονύσου. Καλλίστρατός φησιν ὅτι οὕτως ἐκαλεῖτο Γλάμων, ὡς Χάρων. ἄλλοι δὲ, τὸ λημᾶν καὶ δίυγρον τοὺς ὀφθαλμούς. Σοφοκλῆς ἐν Μάντεσιν ἐπί τινων ἐρεῶν, τοὺς γλαμυροὺς καταφορβάν.

Bisetus. Ἀντῳδὴ καὶ ἀντιστροφὴ κώλων ι.

Χο. Νῦν σὸν ἔργον ἔστ', ἐπειδὴ
Τὴν στολὴν εἴληφας, ἥνπερ
Εἶχες ἐξ ἀρχῆς, πάλιν
Ἀνανεάζειν σαυτὸν αἰεὶ
Καὶ βλέπειν αὖθις τὸ δεινόν,
Τοῦ θεοῦ μεμνημένον
Ὥπερ εἰκάζεις σεαυτόν.
Ἢν δὲ παραληρῶν ἁλώσῃ,
Κἀκβάλῃς τι μαλθακόν,
Αὖθις αἴρεσθαί σ' ἀνάγκη 'στὶ πάλιν τὰ στρώματα.

Ch. *NVnc tuum est, quia induisti*
Hanc stolam, qua fueras ante
D *Cinctus, rursus ab initio*
Iuuenilem exhibere mentem:
Et toruum tueri; & vsque
Meminisse illius Dei
Cui tu assimulasti teipsum.
Sin per insipientiam deprendare, & agas mollius:
Rursum oportebit recipere te storeas & stragula.

E Σχόλια. Νῦν σὸν ἔργον.] εἰσθέσις μελῶν χοροῦ περιοδικὴ καὶ ἀντίστροφος ὁμοία τῇ προειρηθείσῃ. καὶ τὸ σύστημα τοῖς αὐτοῖς τῶν ἐν τῇ στροφῇ κατὰ τὰ ποσότητα καὶ ποιότητα κώλοις συγκείμενον ἔχουσα. ἐς ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. τοῦ δὲ συστήματος δύο διπλαῖ. ἡ μὲν ἐν ἀρχῇ, ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος. τὸ δὲ ἑξῆς, νῦν σὸν ἔργον ἐστὶ πάλιν ἀνανεάζειν.

Bisetus. Νῦν σὸν] τινὲς ταῦτα τῷ χορῷ ἀνατιθέασιν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἀναφέρουσι, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ Ξανθίου ἀποκείσεως δῆλον. διὸ τὸ τοῦ χοροῦ τῶν μυστῶν πρόσωπον ἐνταῦθα δεῖ παραγράφειν.

Σχόλια. Παραληρῶν.] ἀγνοεῖς τι ποιῶν, καὶ οὐ τῆς Ἡρακλέους σκευῆς ἄξιον.

F Bisetus. Σύστημα κατὰ περικοπὴν κώλων ι.

Ξα. Οὐ κακῶς ὦνδρες παραινεῖτ',
Ἀλλὰ καὐτὸς τυγχάνω ταῦτ' ἄρτι συννοούμενος.
Ὅτι μὲν οὖν ἢν χρηστὸν ᾖ τι,
Ταῦτ' ἀφαιρεῖσθαι πάλιν πειράσεταί μ', εὖ οἶδ' ὅτι.
Ἀλλ' ὅμως ἐγὼ παρέξω
Μαυτὸν ἀνδρεῖον τὸ λῆμα,
Καὶ βλέποντ' ὀρίγανον
Δεῖν δ' ἔοικεν, ὡς ἀκούω τῆς θύρας καὶ δὴ ψόφον.

Xa. *NOn sinistrè commonetis,*
O amici, namque idipsum
Animus mihi præsagit.
Atqui ubi appetet boni quid:
Rursum auferre vestem hanc ille
Attentabit, sat scio.
G *Sed virum tamen præbebo*
Memet, atque animi potentem,
Ac tuentem origanum:
Et certè hoc facto opus est, quantum ianuæ strepitum audio.

Σχόλια. Ὀρίγανον.] δριμύ. τοιοῦτον γὰρ τὸ φυτόν.

ΔΡΑ-

A

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ, Σκηνὴ ἕκτη.

ΑΙΑΚΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

Τρίμετροι Ιαμβικοί.

B

ΒΙΣΕΤΥΣ. Αἰακὸς νῦν εἰσάγεται προσερχόμενος μετὰ τοῦ Διτύλου καὶ Σκεβλύου, καὶ Παρδόκα, καὶ τὸ Ξανθίαν ἀντὶ τοῦ Ηρακλέους τοῦ κυνοκλόπου, συλλαμβάνεσθαι, καὶ σταυροῦσθαι κελεύει.

Αια. Ξυνδεῖτε ταχέως τουτονὶ, τὸν κυνοκλόπον,
Ἵνα δῷ δίκην. αἰύσετον. Δι. ἥκει τῷ κακόν.

C

Ξανθ. Οὐκ ἐς κόρακας μὴ πρόσιτον. Αι. εἶεν, καὶ μάχει;
Ὁ Διτύλας, χὠ Σκεβλίας, χὠ Παρδόκας
Χωρεῖτε δευρὶ καὶ μάχεσθε τουτῳί.
Δι. Εἶτ' οὐχὶ δεινὰ ταῦτα; τύπτειν τουτονὶ,
Κλέπτοντα πρὸς τἀλλότρια; Ξανθ. μάλ' ὑπερφυᾶ.
Αι. Σχέτλια μὲν οὖν καὶ δεινά. Ξανθ. καὶ μὴν, νὴ Δία,

D

Εἰ πώποτ' ἦλθον δεῦρ', ἐθέλω τεθνηκέναι,
Ἢ 'κλεψα τοῦ σοῦ ἄξιόν τι καὶ τριχός.
Καί σοι ποιήσω πρᾶγμα γενναῖον πάνυ.
Βασάνιζε γὰρ τὸ παιδίον τουτονὶ λαβὼν,
Κἄν ποτέ μ' ἕλῃς ἀδικοῦντ', ἀπόκτεινόν μ' ἄγων.
Αι. Καὶ πῶς βασανίζω; Ξανθ. πάντα τρόπον, ἐν κλίμακι

E

Δήσας, κρεμάσας, ὑστριχίδι μαστιγῶν, δέρων,
Στρεβλῶν, ἔτι τε τὰς ῥῖνας ὄξος ἐγχέων,
Πλίνθους ἐπιτιθεὶς, πάντα τἄλλα, πλὴν πράσῳ Χ.
Μὴ τύπτε τοῦτον, μηδὲ γηθείῳ νέῳ.

ACTVS II. SCENA sexta.

ÆACVS, BACCHVS, XANTHIAS.

Senarij Iambici.

ÆA. Constringite ocyus furem istum Cerberi,
Vt pœnas det nobis. B A. *malum huic nunc imminet.*
X A. *Ite in malam rem: ne accedite.* ÆA. *quid furcifer,*
An etiam restitas? heus vos lorarij,
Tu Detyla, tu Sceblia, tu Pardoca:
Adeste huc, & cum isthoc homine confligite.
B A. *Non hoc indignum est, qui furto aliena abripit,*
Vt reuerberet? X A. *indignum est here, supra modum.*
ÆA. *Imò flagitiosum est, & turpe.* X A. *at per Iouem,*
Si ego pedem prius unquam huc tuli, mori volo:
Aut si quid abstuli, quod dignum sit pilo.
Cuius rei argumentum tibi clarum dabo.
Hic seruus est, isthunc abduce, quare rem:
Quod si me iniustum reperias, occidito.
ÆA. *At quomodo rem quaram ex ipso?* X A. *omni modo.*
Scala alliga, suspende, loris perdoma,
Cæde, rape, torque, naribus acetum ingere,
Lateres admoue, & omnia tenta: solummodo
Ne porro, neu recenti gethyo feri

Σχόλια. Ξυνδεῖτε ταχέως.] κορωνὶς αὖθις ἑτέρα εἰσιόντων τῶν ὑπο[illegible]. οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι [illegible] τελευταῖος πρότερον [illegible] τὰς πληγὰς λαβεῖν ὁ Ξανθίας τοῖς ἰαμβικοῖς [illegible]. εἶτα κῶλον ἀντισπαστικὸν ἐξ ἐπιτρίτου πρώτου ἡμιόλιον, μεθ' ὃ μονόμετρον ὑπερκατάληκτον ἐξ ἐπιτρίτου τετάρτου, καὶ ἰωνικὸν [illegible] ἐπὶ δὲ τῷ τέλει [illegible] κορωνίς. κυνοκλόπον δὲ, τὸν κλέψαντα τὸν Κέρβερον κύνα. Ηκει τῷ κακόν.] ὁ Διόνυσος τοῦτο λέγει [illegible] καὶ ὁ Ξανθίας [illegible] ταῦτα λέγει. Μὴ πρόσιτον.] [illegible] τὸ πρόσιτον [illegible] τὸ πρόσιτον [illegible] ὀνόματα εἴρηκεν ὡς δούλων [illegible] Πλούτωνος [illegible] κλέπτοντα τἀλλότρια [illegible] μᾶλλον ὑπερφυᾶ τὸ Διονύσου [illegible] τὰ τοῦ Πλούτωνος. σχέτλια μὲν οὖν καὶ δεινά. [illegible] πάντα αὐτὰ λέγει τὸ Πλούτωνα [illegible]

τα ἐπὶ [illegible] ἀκολούθους ὑπὸ Ξανθίου. ἀπὸ τοῦ εἶεν, καὶ μάχει [illegible] σχέτλια μὲν οὖν καὶ δεινά. Εἶτ' οὐχὶ δεινά.] εἶτ' οὐχὶ δεινὰ κλέπτοντα τοῦτον τὰ ἀλλότρια πρὸς τύπτειν [illegible]. Μάλ' ὑπερφυᾶ.] Τιμαχίδας. βραχέως ἀξιοῖ [illegible] σωμαλοιφὴς [illegible] πολλάκις εἴρηται. Βασάνιζε γὰρ τὸ παιδίον.] λέγεται βασανίζειν καὶ τὸ χωρὶς [illegible] ἀπὸ τοῦ βασάνου λίθου. Εν κλίμακι δήσας.] τὸ ἐν πρὸς τὸ δήσας, ἐν δήσας κλίμακι. ἀντὶ τοῦ εἰς κλίμακα δήσας. Ὅμηρος. [illegible] ἐν λέβητι. ἀντὶ τοῦ εἰς τὸν λέβητα. Πλὴν πράσῳ μὴ τύπτε τοῦτον [illegible] ἐλεύθεροι πρὸ τούτου [illegible] πράσοις καὶ σκορόδοις. τὸ δὲ Χ. πρὸς [illegible] τύπτειν. οἱ δὲ ὅτι [illegible] πράσον ἀπὸ τοῦ γητείου. [illegible] τὸ τοῦ πράσου φύλλον. [illegible] χαλεπὰ [illegible] πλὴν μὴ τύπτειν αὐτὸν [illegible] ἐλαφρότατα. [illegible] βασάνιζε παντάπασιν αὐτὸν, μὴ ἐν παιδιᾷ, [illegible] τοὺς ἐλευθέρους παῖδας, [illegible] τοῦ πράσου τύπτουσιν [illegible]

X

Αἰ. Δίκαιος ὁ λόγος. κἄν τι πηρώσω γέ σοι
Τὸν παῖδα τύπτων, τἀργύριόν σοι κείσεται;
Ξανθ. Μὴ δῆτ' ἔμοιγ'. οὕτω δ' ἀπάγαγε βασανιῶν.
Αἰ. Αὐτοῦ μὲν οὖν, ἵνα σοι κατ' ὀφθαλμοὺς λέγῃ.
Κατάθου σὺ τὰ σκεύη ταχέως, χὤπως ἐρεῖς
Ἐνταῦθα μηδὲν ψεῦδος. Δι. ἀγορεύω τινὶ,
Ἐμὲ μὴ βασανίζειν ἀθάνατον ὄντ'. εἰ δὲ μὴ,
Αὐτὸς σὺ σαυτὸν αἰτιῶ. Αἰ. λέγεις δὲ τί;
Δι. Ἀθάνατος εἶναί φημι Διόνυσος Διὸς,
Τοῦτον δὲ δοῦλον. Αἰ. ταῦτ' ἀκούεις; Ξαν. φήμ' ἐγώ.
Καὶ πολύ γε μᾶλλόν ἐστι μαστιγωτέος.
Εἴπερ θεὸς γάρ ἐστιν, οὐκ αἰσθήσεται.
Δι. Τί δῆτ', ἐπειδὴ καὶ σὺ φὴς εἶναι θεὸς,
Οὐ καὶ σὺ τύπτει τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοί;
Ξανθ. Δίκαιος ὁ λόγος. χὠπότερον ἂν νῷν ἴδῃς
Κλαύσαντα πρότερον, ἢ προτιμήσαντά τι
Τυπτόμενον, εἶναι τοῦτον ἡγοῦ μὴ θεόν.
Αἰ. Οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ εἶ σὺ γεννάδας ἀνήρ.
Χωρεῖς γὰρ εἰς τὸ δίκαιον. ἀποδύεσθε δή.
Ξανθ. Πῶς οὖν βασανιεῖς νὼ δικαίως; Αἰ. ῥᾳδίως.
Πληγὴν παρὰ πληγὴν ἑκάτερον. Ξανθ. καλῶς λέγεις.
Ἰδοὺ, σκόπει γ', ἤν μ' ὑποκινήσαντ' ἴδῃς.
Αἰ. Ἤδη 'πάταξά σ'. Ξανθ. οὐ μὰ Δί'. Αἰ. οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖς.
Ἀλλ' εἶμ' ἐπὶ τονδὶ καὶ πατάξω. Δι. πηνίκα;
Αἰ. Καὶ δὴ 'πάταξα. Δι. κᾆτα πῶς οὐκ ἔπταρον;
Αἰ. Οὐκ οἶδα. τουδὶ δ' αὖθις ἀποπειράσομαι.
Ξανθ. Οὔκουν ἀνύσεις; ἰατταταῖ. Αἰ. τί τἀτταταῖ;
Μῶν ὠδυνήθης; Ξα. οὐ μὰ Δί', ἀλλ' ἐφρόντισα,

A ÆA. Rectè mones sed si mutilauero tibi
Seruum verberibus, an pretium reddendum eris?
XA. Minimè. sed abduce, & sic illum examina.
ÆA. Imo hoc ipso loco, vt in faciem dicat tibi.
Age tu, vasa hac depone statim: sed ne quod hic
Mendacium mihi proferas. BA. at ego tibi
B Edico, ne me torqueas, qui sum Deus.
Sin minus, accusa tu ipse teipsum. ÆA. quid ais?
BA. Dico me Dionysum esse filium Iouis,
Hunc vero seruum. ÆA. Audis tu ista? XA. haud equidem nego,
Et proinde verberandus est atrocius.
Si enim Deus est, nihil plagarum sentiet.
BA. Cur ergo non & tu mecum vapulas,
C Quandoquidem & tute affirmas esse te Deum?
XA. Rectè monet. age tu, vtrum nostrûm videris
Prius plorare, aut magni pendere verbera,
Dum vapulat, hunc tu ne deinceps habeas pro Deo.
ÆA. Non est, vt te non generosum virum existumem,
D Quoniam in ius concedis: agite vestes ponite.
XA. Quomodo nos iure torquebis? ÆA. facillime.
Plagas alternatim incutiam. XA. pulcerrimè.
Eccum, an videas moueri me indecentius.
ÆA. Nunquid percussi te? XA. non, per Iouem.
ÆA. neque
Tu mihi videre: agè hunc adibo, atque feriam.
BA. Quando? ÆA. nunquid te tetigi? BA. at cur non sternui?
E
ÆA. Nescio. sed de hoc iterum faciam periculum.
XA. Cur non properas? eheu eheu. ÆA. quid hoc rei est,
Eheu, eheu? numnam doles? XA. nō per Iouem,

Σχόλια. Κἄν τι πηρώσω.] ἐὰν ἐλάσσω μέρος τοῦ σώματος τοῦ παιδὸς τύπτων, τὴν τιμὴν λήψῃ. Μὴ δῆτ' ἔμοιγε.] ἤγουν τιμῆς οὐ θέλω ὑπὲρ αὐτοῦ. τινὲς δὲ, μὴ δῆτ' ἐμοίγε, τοῦτο [illegible] ἀπάγαγε [illegible] οὖν. [illegible] τοῦ Ξανθίου. Κατάθου.] ἀπειλῶν τῷ Διονύσῳ ταῦτά φησι.

BISETVS. Χὤπως ἐρεῖς.] ὑπακουστέον ὅρα, ἢ φρόντιζε.

Σχόλια. Μηδὲν ψεῦδος.] γὰρ τύπτος οὐ δέχεται ψεῦδος [illegible] ὀργὴ ἢ [illegible]. Ταῦτ' ἀκούεις.] [illegible] Πλευτῆρες τοῦτο φασὶ Ξανθία. [illegible] Οὐ καὶ σὺ τύπτει.] [illegible] Ἀττικῶς. [illegible] Ξανθίου [illegible]. τινὲς δὲ τοῦ Διονύσου, [illegible] τὸν Ξανθίαν. θεὸς γὰρ ὁ Ἡρακλῆς ἐν ὃ Ξανθίας ἐμιμεῖτο. Ἡ [illegible] Ἀττικοὺς [illegible]

F [illegible]. Παρακινήσαντα.] κινηθέντα. σαλευθέντα. [illegible] καθεστηκότα [illegible]. Ἤδη 'πάταξα.] [illegible] τὸν Ξανθίαν [illegible] τυπτῆσαι. οὕτω γὰρ, καὶ τὸ, οὐ μὰ Δί' ἀλλ' ἐφρόντισα, ὅταν Ἡρακλέα [illegible]. τινὲς [illegible] ὅτι Ξανθίας [illegible] Ἡρακλέα [illegible] Διόνυσος [illegible] καὶ τοῦτο λέγει, ὅτι [illegible] ὁ Διόνυσος, καὶ [illegible]
G [illegible] δοκεῖς. Πηνίκα.] [illegible] ὁ Διόνυσος [illegible]. Κᾆτα πῶς οὐκ ἔπταρον.] [illegible] πταρμὸς, [illegible] αἰσθήσεως [illegible] οἱ θέλοντες [illegible] πτάρνυσθαι [illegible] πληγὴ [illegible] μυκτῆρος. Οὔκουν ἀνύσεις.] [illegible] τύπτεις.

Ὁπόθ' Ἡράκλεια τἀν Διομείοις γίνεται.
ΑΙ. Ἄνθρωπος ἱερός. δεῦρο πάλιν βαδιστέον.
ΔΙ. Ἰοὺ ἰού. ΑΙ. τί ἐστι; ΔΙ. ἱππέας γ' ὁρῶ.
ΑΙ. Τί δῆτα κλάεις; ΔΙ. κρομμύων ὀσφραίνομαι.
ΑΙ. Ἐπεὶ προτιμᾷς γ' οὐδέν; ΔΙ. οὐδέν μοι μέλει.
ΑΙ. Βαδιστέον γ' ἄρ' ἐστὶν ἐπὶ τονδὶ πάλιν.
ΞΑΝΘ. Οἴμοι. ΑΙ. τί ἐστι; ΞΑΝΘ. τὴν ἄκανθαν ἔξελε.
ΑΙ. Τί τὸ πρᾶγμα τουτί; δεῦρο πάλιν βαδιστέον.
ΔΙ. Ἄπολλον, ὅς που Δῆλον ἢ Πυθῶν' ἔχεις.
ΞΑΝΘ. Ἤλγησεν, οὐκ ἤκουσας; ΔΙ. οὐκ ἔγωγ', ἐπεὶ
Ἴαμβον Ἱππώνακτος ἀνεμιμνησκόμην.
ΞΑΝΘ. Οὐδὲν ποιεῖς γάρ, ἀλλὰ τὰς λαγόνας σπόδει.
ΑΙ. Μὰ τὸν Δί', ἀλλ' ἤδη πάρεχε τὴν γαστέρα.
ΔΙ. Πόσειδον. ΞΑ. ἤλγησέ τις.
ΔΙ. Ὃς Αἰγαίου πρῶνας, ἢ γλαυκᾶς μέδεις
Ἁλὸς ἐν βένθεσιν.
ΑΙ. Οὔ τοι μὰ τὴν Δήμητρα δύναμαί πω μαθεῖν
Ὁπότερος ὑμῶν ἐστὶ θεός. ἀλλ' εἴσιτον.
Ὁ δεσπότης γὰρ αὐτὸς ὑμᾶς γνώσεται,
Χἠ Φερσέφαττ', ἅτ' ὄντε κἀκείνω θεώ.
ΔΙ. Ὀρθῶς λέγεις. ἐβουλόμην δ' ἂν τοῦτό σε
Πρότερον ποιῆσαι, πρὶν με τὰς πληγὰς λαβεῖν.

A *Sed cogitabam, quando in Diomea tribu*
Heraclea fierent. ÆA. *homo religiosus est,*
Et perquàm sacer: ad hunc reuertendum est mihi.
BA. *Heu, hei.* ÆA. *quid est?* BA. *equites venire conspicor.*
ÆA. *Cur ergo ploras?* BA. *quia cepas olfacito.*
ÆA. *An nihil aliud hic curas?* BA. *prorsus iam nihil.*
B ÆA. *Redeundum mihi igitur rursus ad hunc est virum.*
XA. *Hei mihi.* ÆA. *quid est?* XA. *Spinam hanc quaeso eximas mihi.*
ÆA. *Quid hoc rei? rursus hic mihi adeundus est.*
BA. *O Phœbe Apollo, qui Delum aut Pythonem habes.*
C XA. *Indoluit: non audisti?* BA. *non sanè, quia*
Iambi Hipponactis reminiscor cuiuspiam.
XA. *Nihil sic promoues: age pessunda latus.*
ÆA. *Non; per Iouem, sed heus tu, ventrem porrige.*
BA. *Neptune.* XA. *iam dolet viro.*
BA. *Qui colis Ægeo, aut vndis imperas maris,*
Cauis subter vnda.
D ÆA. *Ita me Ceres amet, vter vestrûm sit Deus*
Dignoscere haud possum. Sed agite ingredimini:
Nam herus ipsemet vos, & hera mea Proserpina
Melius cognoscent, cùm sint ipsi etiam Dei.
BA. *Recte dicis, quanquam hoc fecisse te prius*
Vellem, quàm ego tot pertulissem verbera.

Σχόλια. Τἀν Διομείοις.] δῆμος τῆς Αἰγηίδος φυλῆς, ἀπὸ Διόμου ἐρωμένου τοῦ Ἡρακλέους. ἔστι δὲ Ἡράκλειον αὐτόθι. [illegible] ὅτι [illegible] Ἡρακλῆς [illegible].
E VBALDETVS. Τἀν Διομείοις.] [illegible] ἐν Διομείοις [illegible]. Στέφανος. Διόμεια [illegible], δῆμος τῆς Αἰγηίδος φυλῆς· ὁ δημότης, Διομιεύς.
Σχόλια. Ἄνθρωπος ἱερός.] [illegible] αὐτὸν ὅτι [illegible], ὡς [illegible] φροντίζοντα τῶν μυστηρίων. [illegible] Ἱππέας ὁρῶ.] ὡς θαυμάζων [illegible] γελοίως. Κρομμύων ὀσφραίνομαι.] [illegible] τὸ δακρύειν [illegible]. Ἐπεὶ προτιμᾷς οὐδέν.] [illegible] δύναται δὲ τὸ αὐτὸ πρόσωπον λέγειν [illegible]. Τὴν ἄκανθαν ἔξελε.] [illegible] τὸν πόδα [illegible]. Τί τὸ πρᾶγμα τουτί.] ὡς [illegible] Αἰακός. Ἄπολλον ὅς που.] [illegible] ὁ Διόνυσος. οἱ γὰρ ἀλγοῦντες τοὺς θεοὺς ἀνακαλοῦνται. Ἴαμβον Ἱππώνακτος.] [illegible] καὶ συγκεχυμένος, [illegible] Ἱππώνακτος, ἀλλ' Ἀνανίου. [illegible] Ἀνανίας [illegible] Νάξον, ἢ Μίλητον, ἢ θείαν Κλάρον [illegible] Σκύθας ἀφίξεαι. Τὰς λαγόνας σπόδει.] [illegible] κυρίως, τὸ τοὺς βωμοὺς καθαίρειν. Ὃς Αἰγαίου πρῶνας.] [illegible] Σοφοκλέους ἐκ Λαοκόωντος Πόσειδον, ὃς Αἰγαίου μέδεις πρῶνας, ἢ γλαυκᾶς μέδεις εὐανέμου λίμνας, ἐφ' ὑψηλαῖς σπιλάδεσι στομάτων.
F

ΧΟΡΟΣ.

ΧΟ. Μοῦσα χορῶν ἱερῶν ἐπίβηθι καὶ
Ἔλθ' ἐπὶ τέρψιν ἀοιδᾶς ἐμᾶς,
Τὸν πολὺν ὀψομένη λαῶν ὄχλον,
Οὗ σοφίαι μυρίαι κάθηνται.

CHORVS, STROPHE.

CH. *Musa, chorũ dein aggredere inclytum,*
Et fac amabile carmen meum,
Innumeramq; hominum turbam aspice,
G *Qua sapientia densa fulget,*

Σχόλια. Μοῦσα χορῶν ἱερῶν.] [illegible] τὸ πρῶτον [illegible] τετράμετρον βραχυκατάληκτον [illegible] τετράμετρον ἀκατάληκτον. τὸ δεύτερον [illegible] δίμετρον καταληκτικόν. τὸ τρίτον ὅμοιον τετράμετρον ἀκατάληκτον. [illegible] τὴν τε[illegible] χώραν τῆς μὲν ᾠδῆς ἀμφίβραχυς, [illegible]

ἀντιωδῆς κρητικοῦ κειμένου. τὸ τέταρτον χοριαμβικὸν τοῦ δευτέρου ποδὸς ὄντος διτροχαίου τρίμετρον βραχυκατάληκτον. τὸ ε΄ ἀναπαιστικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ς΄. δίμετρον ἐξ ἰωνικοῦ ἀπὸ μείζονος καὶ χοριάμβου ἀκατάληκτον. τὸ ζ΄ τῆς ἀντιωδῆς ἐκ διιάμβου καὶ διτροχαίου. τὸ ἕβδομον δακτυλικὸν πενθημιμερές. τὸ η΄ χοριαμβικὸν ἡμιόλιον σώζουσιν ἔχον εἰς τὸ ... A τὸ ἡμιόλιον δὲ τὸ τῆς ἀντιωδῆς ἐκ διτροχαίου. τὸ ἔνατον ὅμοιον τῷ τέμπτῳ ... τὸ ι΄. τὸ ια΄ μονόμετρον ὑπερκατάληκτον. τὸ ιβ΄ τροχαϊκὸν δίμετρον βραχυκατάληκτον ἰθυφαλλικόν. ἡ δὲ ἀντιωδὴ ἰσόμετρος. ἐπὶ τῷ τέλει δὲ μετὰ ᾠδῆς παράγραφος καὶ διπλῆ ἔσω νενευκυῖα. τῆς δὲ ἀντιωδῆς δύο διπλαῖ ἔξω νενευκυῖαι. ἡ μὲν ἐν ἀρχῇ τοῦ κώλου, ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος.

φιλοτιμότεραι Κλεοφῶντος, ἐφ' οὗ
Δὴ χείλεσιν ἀμφιλάλοις,
Δεινὸν ἐπιβρέμεται
Θρηκία χελιδὼν
Ἐπὶ βάρβαρον ἑζομένη πέταλον.
Κελαδεῖ δ' ἐπίκλαυτον ἀηδόνιον
Νόμον, ὡς ἀπολεῖται,
Κἂν ἴσαι γένωνται.

B *Cleophonte magè ambitiosa suo:*
Cuius strepero ore grauis
Infremit horrisonum
Thracia hirundo melos,
Folio residens male barbarico:
Resonatq; vti luscinia heu miserum, hoc:
Quod sit periturus.
Quamuis paria sint vota.

C

Σχόλια. Κλεοφῶντος.] Κλεοφῶν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, καὶ εἰς τοῦτον τὸ ὁμώνυμον δρᾶμα φέρεται. Πλάτωνος καὶ ἐπιγέγραπται ὁμωνύμως αὐτῷ Κλεοφῶν. τοῦτον κωμῳδεῖ, ὡς ξένον καὶ ἀμαθῆ, καὶ φλύαρον καὶ δυσφημῆ. Θρᾷκα γὰρ αὐτὸν ἔλεγον. ἀντιτείνετο δὲ τῆς πρυτανείας τῆς πόλεως. Θρηκία χελιδών.] ἵνα διαβάλλῃ αὐτὸν εἰς βάρβαρον. κωμῳδεῖται γὰρ ὡς ... Θρᾷκες ... καλούμενος Κλεοφῶν ὁ λυροποιός. καὶ Πλάτων ἐν Κλεοφῶντι δράματι, Θρᾴττῃ ... πρὸς αὐτὸν ... μητέρα. καὶ αὐτὴ γὰρ Θρᾷττα ... χελιδὼν γὰρ ἀπαιδευσία. ἀηδόνιον νόμον, παρόσον ἡ ἀηδὼν τὸν ἑαυτῆς υἱὸν Ἴτυν θρηνεῖ. καὶ τοῦτο ἐπίκλαυτον ᾄδειν λέγει, συνειδότα ἑαυτῷ δεινότατα περὶ τὴν πόλιν πανουργηκότι. Κἂν ἴσαι γένωνται.] αἱ ψῆφοι δηλονότι αἱ λευκαὶ καὶ αἱ μέλαιναι. ὑπερβολικῶς δὲ εἴρηται. ὅταν γὰρ ἴσαι γένωνται αἱ ψῆφοι ἀπολύεται ὁ κατηγορούμενος. πρὸς τὸ ἔθος δὲ, ὅτι φεύγων ἀπολύεται ἴσων τῶν ψήφων ἐνεχθεισῶν. ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν Ὀρέστην γενομένης. Εὐριπίδης ἐν Ἰφιγενείᾳ τῇ ἐν Ταύροις ἐξέσωσά σε καὶ πρὶν γ' Ἀρείοις ἐν πάγοις ψήφους ἴσας κρίνας' Ὀρέστα.

Bisetus. Κἂν ἴσαι γένωνται.] ἄλλως. ἡ τῶν ψήφων ἰσότης, ἣν ἰσοψηφίαν καλοῦσι, τοὺς κατηγορουμένους, καὶ φεύγοντας ἀπολύει. τὰ δὲ Εὐριπίδου οὕτως ἔχει,

Γνώμης δικαίας, εἵνεκ' ἐξέσωσά σε,
Καὶ πρίν γ' Ἀρείοις ἐν πάγοις ψήφους ἴσας
D Κρίνας', Ὀρέστα· καὶ νόμισμ' εἰς ταυτὸ γε
Νικᾶν ἰσήρεις ὅστις ἂν ψήφους λάβῃ.

καὶ ἐν Ἠλέκτρᾳ ὁ αὐτὸς Εὐριπίδης, περὶ τῆς ἰσοψηφίας ταῦτα λέγει,

Ἴσαι δέ σ' ἐκσώζουσι μὴ θανεῖν δίκῃ
Ψῆφοι τεθεῖσαι. καὶ
Καὶ τοῖσι λοιποῖς ὅδε νόμος τεθήσεται
Νικᾶν ἴσαις ψήφοισι τὸν φεύγοντ' ἀεί.

E

ΕΠΙΡΡΗΜΑ.

EPIRRHEMA.

Bisetus. Παράβασις, ἢ ἐπίρρημα ἐκ στίχων κ.

ΗΜ. Τὸν ἱερὸν χορὸν δίκαιόν ἐστι χρηστὰ τῇ πόλει
Ξυμπαραινεῖν, καὶ διδάσκειν. πρῶτον οὖν ἡμῖν δοκεῖ,
Ἐξισῶσαι τοὺς πολίτας, κἀφελεῖν τὰ δείματα.
Κεἴ τις ἥμαρτε σφαλείς τι, Φρυνίχου παλαίσμασιν
Ἐγγενέσθαι φημὶ χρῆναι τοῖς ὀλισθοῦσιν τότε.
Αἰτίαν ἐκθεῖσι, λῦσαι τὰς πρότερον ἁμαρτίας.

SEM. *Aequum est, vt sacer chorus Reipub. bene consulat,*
F *Et quae vtilia sunt, dicat. Principio ergo nobis bonum*
Hoc videtur, exaequare ciues: atque illis metum
Demere: Nam si quis labendo errârit, more Phrynichi,
Hunc oportet in numerum prolapsorum referre, vbi
Causas afferunt erroris, ibi criminis absoluere.

Σχόλια. Τὸν ἱερὸν χορὸν δίκαιόν ἐστι.] τὰ τοιαῦτα παραβάσεις καλεῖται, ὅτι ἐπιλέγονται ἐπιστρέφοντες πρὸς τοὺς θεατὰς. ἵνα δὲ ὁ χορὸς ὅταν καταλιπὼν τὰ ἑξῆς τοῦ δράματος ὁ ποιητὴς συμβουλεύῃ τοῖς Ἀθηναίοις, ἢ ὅλως ὅτι ἐκτὸς λέγῃ τῆς ὑποθέσεως. σύγκειται δὲ ἐκ στίχων τροχαϊκῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν κ. ὧν ... ἐπίρρημα ... τοῦτ' αὖθις εὖ φρονεῖν οὐ ... G τέλει διπλῆ ἔσω νενευκυῖα διὰ τὴν ἀνταπόδοσιν. Ἐξισῶσαι τοὺς πολίτας.] τουτέστιν ἐντίμους ποιῆσαι τοὺς ἀτιμωθέντας. τοιαῦτα γὰρ παθόντες ἐν ... καθ' ἣν ἴσχυσαν ... τινες τῶν τελῶν ... ἀτιμίαι ἐγένοντο. ἄλλως. ἴσως ... περὶ τῆς δὲ λέγει ... στρατηγ... καὶ ... σφαλεὶς ἀπολογησάμενος ... καταλυθέντος. δείματα γὰρ τὰς ἀτιμίας λέγει τοὺς φόβους ἀφελεῖν

ἀφελεῖν [illegible] τῶν φοβουμένων. τὸ δὲ Φρυνίχου παλαίσμασιν, ἐπεὶ τραγικὸς Φρύνιχος Ἀνταίῳ δράματι, [illegible] παλαίσματα. [illegible] ἔθος δὲ ἔχουσιν οἱ κωμικοὶ [illegible] τοὺς τραγικούς, ὅταν πολλάκις ἢ συνεχῶς χρῶνται τοῖς αὐτοῖς. ἄλλως. στρα- A [illegible] Ἀθηναῖοι, καὶ πολλοὶ [illegible] ὡς προδόντες τὴν πόλιν. [illegible] κωμικὸν [illegible] τοὺς χορὸς [illegible] καὶ παλαιστίας. [illegible] στρατηγὸς ἐφ' οὗ πολλοὶ ἥμαρτον τῶν [illegible] καὶ ἄτιμοι [illegible].

Εἶτ' ἄτιμον φημὶ χρῆναι μηδέν' εἶν' ἐν τῇ πόλει.
Καὶ γὰρ αἰσχρόν ἐστι τοὺς μὲν ναυμαχήσαντας μίαν
Καὶ Πλαταιᾶς εὐθὺς εἶναι, κἀντὶ δούλων δεσπότας.
Κοὐδὲ ταῦτ' ἔγωγ' ἔχοιμ' ἂν μὴ οὐ καλῶς φάσκειν ἔχειν.
Ἀλλ' ἐπαινῶ. μόνα γὰρ αὐτὰ νοῦν ἔχοντ' ἐδράσατε.
Πρὸς δὲ τούτοις εἰκὸς ὑμᾶς, οἳ μεθ' ὑμῶν πολλὰ δὴ
Χοἰ πατέρες ἐναυμάχησαν, καὶ προσήκουσι γένει,
Τὴν μίαν ταύτην παρεῖναι ξυμφορὰν, αἰτουμένοις.
Ἀλλὰ τῆς ὀργῆς ἀνέντες ὦ σοφώτατοι φύσει,
Πάντας ἀνθρώπους ἑκόντες ξυγγενεῖς κτησώμεθα,
Κἀπιτίμους, καὶ πολίτας, ὅς τις ἂν ξυνναυμαχῇ.
Εἰ δὲ ταῦτ' ὀγκωσόμεσθα κἀποσεμνυνούμεθα,
Τὴν πόλιν καὶ ταῦτ' ἔχοντες κυμάτων ἐν ἀγκάλαις,
Ὑστέρῳ χρόνῳ ποτ' αὖθις εὖ φρονεῖν οὐ δόξομεν.

Deinde neminem, honore qui caret, esse volo in Republica.
B Nam turpe est, qui prælio nauali interfuerant semel,
Hos statim Plataenses & pro seruis c[illegible] heros.
Ego certe non possum dicere hoc se habere sat probe.
Collaudo tamen [illegible] hoc solùm fecistis prouide.
Præterea æquum est his, qui vna vobiscum sæpe, vt & patres
C Et genere propinqui, commiserunt nauale prælium,
Hanc vnam noxam remittere, & quidem petentibus.
Quòd si iram represserimus, viri ô natura prouidi:
Multos homines cognatos vltrò iam possidebimus,
Et prætores & ciues, quicunque adesse prælio
D N[illegible]ali voluerint. [illegible] his spretis nos superbiùs
Efferemus, qui vrbem, & hæc habemus in vlnis fluctuum:
Postero tempore rursum benè sapere non videbimur.

Σχ. Εἶτ' ἄτιμον φημὶ χρῆναι.] [illegible] δούλων δεσπότας. [illegible] τοὺς συνναυμαχήσαντας δούλους ἐλευθέρους ἐποίησαν. καὶ Πλαταιεῖς [illegible] τῶν Πλαταιέων ἀφεῖσαν ἐλευθέρους, τοὺς συνναυμαχήσαντας περὶ Σαλαμῖνα. Καὶ Πλαταιᾶς.] ἀντὶ τοῦ Πλαταιέας. τοὺς συνναυμαχήσαντας δούλους, [illegible] ἐλευθερωθῆναι καὶ [illegible] ὡς Πλαταιεῖς συμπολιτευθῆναι αὐτοῖς. Καλλίστρατος δέ φησιν οὐ [illegible] ἀλλὰ [illegible], σημαίνοντα τὸ [illegible]. [illegible] τοῖς ἐν Πλαταιαῖς τὸν Ξέρξην νενικηκόσι [illegible]. Χοἰ πατέρες ἐναυμάχησαν.] [illegible] στρατηγῶν τῶν περὶ Ἀργινούσας ναυμαχησάντων, τῶν σωθέντων ἐκ τῶν [illegible]. [illegible] γὰρ αὐτοὶ μὴ [illegible] τοὺς νεκρούς. οἱ μὲν [illegible], θανάτῳ [illegible]. οἱ δὲ λοιποὶ [illegible] Ἀριστοφάνης μεταλαλεῖσθαι φησὶ καὶ [illegible] E [illegible] Αἰγὸς ποταμοῖς. [illegible] γὰρ [illegible] Λακεδαιμονίοις. [illegible], πολλοὶ [illegible] αὐτῶν. καὶ τούτους [illegible] οἱ στρατηγοί, [illegible] Φρυνίχου παλαίσματα [illegible]. [illegible] Εἰ δὲ ταῦτ' ὀγκωσόμεσθα.] [illegible], μὴ θελήσωμεν [illegible] τοῖς συμμαχήσασιν [illegible], ἀλλὰ [illegible]. Κυμάτων ἐν ἀγκάλαις.] Δίδυμός φησι [illegible] Αἰσχύλου ψυχὰς ἔχοντες κυμάτων ἐν ἀγκάλαις. θέλει δὲ εἰπεῖν, καὶ ταῦτα ὄντες ἐν πολλοῖς F κινδύνοις. [illegible] γὰρ ὁ [illegible] πόλεμος. Ὑστέρῳ χρόνῳ.] ὅτι βλαβησόμεθα [illegible].

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ.

Εἰ δ' ἐγὼ ὀρθὸς ἰδεῖν βίον ἀνέρος,
Ἢ τρόπον, ὅστις ἔτ' οἰμώξεται,
Οὐ πολὺν οὐδ' ὁ πίθηκος οὗτος ὁ
Νῦν ἐνοχλῶν, Κλειγένης ὁ μικρός.

ANTISTROPHE.

Quòd si ego vitã hominũ & studia hic queo
[illegible]ernere: qui cito pœnas dabunt:
G Simius hic mihi balneator,
Durus homo: Cligenes pusillus;

Σχ. Εἰ δ' ἐγὼ ὀρθῶς ἰδεῖν.] τοῦτο [illegible] ἐκ Φοινίκης. [illegible] ὀρθὸς ἰδεῖν βίον ἀνέρος. [illegible] θέλει δὲ εἰπεῖν ὅτι εἰ δύναμαι κρίνειν. οἰμώξεται δὲ, [illegible] [illegible] οὐ πολὺν, οὐκ [illegible] εἰς τὸ χρόνον. Ὁ μικρὸς [illegible] δὲ ὁ Κλειγένης [illegible] πολιτικά, [illegible] ξένος [illegible] βάρβαρος [illegible].

Ὁ πονηρότατος βαλανεὺς, ὁπόσοι
Κρατοῦσι κυκησιτέφρου,
Ψευδολίτρου κονίας,
Καὶ Κιμωλίας γῆς
Χρόνον ἐνδιατρίψει. εἰδὼς δ' ὅδ', οὐκ
Εἰρηνικὸς ἐσθ', ἵνα μή ποτε κἀ-
ποδυθῇ μεθύων, ἄ-
νευ ξύλου βαδίζων.

A *Sceleratior omnibus ipse aliis,*
Quicunque lauant cinerem;
Lixiuiumq; parant
E nitro atque creta:
Modicum teret hic tempus. Sed & hoc
Quia scis, pacis haud studet, vt ne aliquan-
Do ebrius spolietur,
Ambulans sine ligno.

Σχόλια. Ὁπόσοι κρατοῦσι.] δέον εἰπεῖν ὅσοι κρατοῦσι γῆς, … ἐστιν. ἀλλ' … παρῆκται … βαλανεῖς … σμήγματα.

B Bisetus. Κυκησιτέφρου.] Σ. κυκησιτέφρη, … τέφραν. … κυκῶσης τέφραν … ἡ δὲ γῆ Κιμωλία λευκή.

Σχόλια. Καὶ Κιμωλίας γῆς.] μία τῶν Κυκλάδων νήσων αὕτη. ἡ Κιμωλία … γῆ … νίτρου. ἡ τῶν

… Κλεοφῶν … πονηρότατος … κρατοῦσι, Κιμωλίας καὶ τέφρας … Οὐκ εἰρηνικὸς … δὲ … τῶν πολιτῶν. διὸ καὶ βακτηρίαν ἔχων … αὐτῷ.

C

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ
ἐκ στίχων κ.

Πολλάκις γ' ἡμῖν ἔδοξεν ἡ πόλις πεπονθέναι
Ταὐτὸν, ἔς τε τῶν πολιτῶν τοὺς καλούς τε κἀ-
γαθούς,
Ἔς τε τἀρχαῖον νόμισμα, καὶ τὸ καινὸν χρυσίον.
Οὔτε γὰρ τούτοισιν οὖσιν οὐ κεκιβδηλευμένοις,
Ἀλλὰ καλλίστοις ἁπάντων ὡς δοκεῖ νομισμά-
των,
Καὶ μόνοις ὀρθῶς κοπεῖσι, καὶ κεκωδωνισμένοις,
Ἔν τε τοῖς Ἕλλησι καὶ τοῖς βαρβάροισι πανταχοῦ,
Χρώμεθ' οὐδὲν, ἀλλὰ τούτοις τοῖς πονηροῖς χαλ-
κίοις,
Χθές τε καὶ πρώην κοπεῖσι τῷ κακίστῳ κόμ-
ματι.
Τῶν πολιτῶν θ' οὓς μὲν ἴσμεν εὐγενεῖς καὶ σώ-
φρονας
Ἄνδρας ὄντας καὶ δικαίους, καὶ καλούς τε κἀ-
γαθοὺς
Καὶ τραφέντας ἐν παλαίστραις, καὶ χοροῖς καὶ
μουσικῇ,
Προὐσελοῦμεν· τοῖς δὲ χαλκοῖς, καὶ ξένοις, καὶ πυρ-
ρίαις,
Καὶ πονηροῖς κἀκ πονηρῶν, εἰς ἅπαντα χρώμεθα,
Ὑστάτοις ἀφιγμένοισιν, οἷσιν ἡ πόλις πρὸ τοῦ
Οὐδὲ φαρμακοῖσιν εἰκῇ ῥᾳδίως ἐχρήσατ' ἄν.
Ἀλλὰ καὶ νῦν ὦ 'νόητοι μεταβαλόντες τοὺς τρόπους,
Χρῆσθε τοῖς χρηστοῖσιν αὖθις· καὶ κατορθώσασι γὰρ
Εὔλογον, κἄν τι σφαλῆτ', ἐξ ἀξίου γοῦν τοῦ
ξύλου
Ἤν τι καὶ πάσχητε, πάσχειν τοῖς σοφοῖς δοκήσετε.

ANTEPIRRHEMA
vers. 20.

Sæpe nobis visa est hæc Resp. æquis ac bonis
Ciuibus uti eodem, quo numinis veteribus
& nouis,
D *Vtitur modo. Neque enim hos, qui plumbei non*
sunt, sed hos,
Qui sunt omnium optimi, negligit hæc nostra
ciuitas.
Nam solos probe cusos, probeq; tinnientibus,
Nunc passim locorum, & apud Græcos, apudq;
Barbaros
Omnino non vtitur, sed improbis & ferreis,
Qui nuper & heri sunt procusi, nota quam pessima;
E *Iisdem & ciuium, quos scimus ingenuos & sobrios,*
Et viros iustos, & honestos, & frugi, & per
quam probos,
In palæstra exercitatos, in choris, in Musica,
Hos expellimus: ferreis autem & peregrinis, &
malis.
Et malo genere natis, seruisq; ad omnia vtimur:
F *Qui quidem postremo aduenerunt: quibus an-*
tehac ciuitas
Ne quidem visa fuisset temere ac facile pro vn-
guentariis.
At nunc saltem, ò stolidi, mores hos mutate per-
ditos,
Et bonis vtimini denuo viris facientibus
Namq; officiũ, etsi quid peccetis forte, excusabile
G *Erit: a ligno enim pulcro etsi quid patiamini ta-*
men
Non inhonesta pati sapientib. videbimini viris.

Σχόλια. Πολλάκις ἡμῖν ἔδοξε.] τὸ ἀντεπίρρημα ὅμοιον καὶ πάντα τῷ ἐπιρρήματι, ἐκ στίχων κ τροχαϊκῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν συγκείμενον, ὧν ὁ τε-

λευταῖος· ἤν τι καὶ πάσχητε, πάσχειν τοῖς σοφοῖς δοκήσετε. … τὸ δ' ἑξῆς, τὸ αὐτὸ πέπονθεν ἡ πόλις εἰς τοὺς χρηστοὺς τῶν πο-

[illegible] ... ὥσπερ γὰρ τῷ ... νομίσματι ... Οὐ κεκιβδηλευμένοις.] ... Κακοῖς χαλκίοις.] ... [illegible] A

[illegible] ... Καλλίου ... Πρώην.] ... B [illegible]

C

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

ΑΙΑΚΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

ACTVS III. SCENA I.

ÆACVS, XANTHIAS.

BISETUS. Αἰακὸς Πλούτωνος οἰκέτης ἐκ τοῦ βασιλείου μετὰ Ξανθίου εἰς τὸ προσκήνιον προέρχεται. Οὐ- [illegible] ... αὐτῷ καὶ αἱ πράξεις, ἀνόμως ἀλλήλοις διαλέγονται.

Αἰα. Νὴ τὸν Δία τὸν σωτῆρα, γεννάδας ἀνὴρ
Ὁ δεσπότης σου. Ξαν. πῶς γὰρ οὐχὶ γεννάδας
Ὅς γε πίνειν οἶδε καὶ βινεῖν μόνον;
Αἰα. Τὸ δὲ μὴ πατάξαι σ' ἐξελεγχθέντ' αὐτόχρημ'
Ὅτι δοῦλος ὢν, ἔφασκες εἶναι δεσπότης;
Ξαν. Ὤιμωξε μέντ' ἄν. Αἰα. τοῦτο μέντοι δουλικὸν
Εὐθὺς πεποίηκας, ὅπερ ἐγὼ χαίρω ποιῶν.
Ξαν. Χαίρεις ἱκετεύω. Αἰα. μάλα γ' ἐποπτεύειν δοκῶ,
Ὅταν καταράσωμαι λάθρα τῷ δεσπότῃ.
Ξαν. Τί δὲ, τονθορύζων ἡνίκ' ἂν πληγὰς λαβὼν
Πολλὰς ἀπίῃς θύραζε; Αἰα. καὶ τοῦθ' ἥδομαι.
Ξαν. Τί δὲ πολλὰ πράττων; Αἰα. ὡς μὰ Δί' οὐδὲν οἶδ' ἐγώ.
Ξαν. Ὁμόγνιε Ζεῦ. καὶ παρακούων δεσποτῶν
Ὅταν λαλῶσι; Αἰα. μάλα γε πλεῖν ἢ μαίνομαι.
Ξαν. Τί δὲ τοῖς θύραζε ταῦτα καταλαλῶν; Αἰα. ἐγώ

ÆA. NÆ per Iouem seruatorem, vir nobilis
Tuus est herus. XAN. quomodo enim non sit nobilis,
Qui scortari, & potare nouit vnicè?
ÆA. Non autem illum redarguisse palam te, & flagris
Mulctasse: quòd seruus cùm esses, te diceres
Herum? XAN. malè pereas mastigia. ÆA. iam illicò
Hoc serui facinus fecisti, quod ego, cùm ago,
Lætor. XA. lætaris ne obsecro? ÆA. prætor aliquis
Mihi videor, cùm diris clàm deuoueo herum.
XAN. Etiamne, cum multis ab hero acceptis flagris,
Foràs exis obmurmurans? ÆA. lætor vtique.
XAN. Etiamne cum es curiosus? ÆA. nil scio per Iouem.
XA. Cognate Iupiter, etiam cùm audire te
Dissimulas, quando heri loquuntur? ÆA. admodum.
Plus quàm insanus. XA. etiam cùm audita eliminas?
ÆA. Vtique per Iouem: & id cùm ago, sic lætus gestio:

D E F

Σχόλ. Νὴ τὸν Δία τὸν σωτῆρα.] Αἰακὸς ὁ Πλούτωνος ... [illegible] ... Τοῦτο μέντοι δουλικόν.] τὸ λοιδορεῖν τὸν δεσπότην ... G

Σχ. Μάλ' ἐποπτεύειν δοκῶ.] [illegible] ... ἥδομαι ... μάλα γ' ἐποπτεύειν δοκῶ ...

X iiij

τονθορύζων δὲ, ψιθυρίζων, ὑπομαγοδίζων. [illegible] ... ἐκ πολλὰ πράττων, ἢ ἀντὶ τοῦ χαίρεις ... τονθορύζων ... πολλὰ μοχθηρὰ ... τοῦ δεσπότου ... ἢ οὕτω, τὸ δὲ χαίρεις πολλὰ πράττων, ... ἢ τοῦ Αἰακοῦ λόγος κατ' εἰρωνείαν. ἢ τοῦ οἰκέτου λέγοντος οὕτω χαίρω ... μὰ τὸν Δία οὐδὲν ἄλλο οἶδα εἰς ὃ χαίρω ἐγώ. Ὁμόγνιε Ζεῦ.] τὸν ἰσοστάσιον ... λέγει. [illegible] ... ὁμοιότητος ... ἀλλ' ἴσως τὸ ... οἱ Ἀττικοί φασι. ... περὶ τοῦ ἐξάπτεσθαι ἑαυτοῦ ἐκ τῆς ἀξίας.

Μὰ Δί', ἀλλ' ὅταν δρῶ ταῦτα, κἀκμιαίνομαι.
Ξαν. Ὦ Φοῖβ' Ἄπολλον, ἔμβαλέ μοι τὴν δεξιάν,
Καὶ δὸς κύσαι, καὐτὸς κύσον, καί μοι φράσον
Πρὸς Διὸς, ὃς ἡμῖν ἐστὶν ὁμομαστιγίας,
Τίς οὗτος οὔνδον ἐστὶ θόρυβος, χ' ἡ βοή;
Χὠ λοιδορισμός; Αἰ. Αἰσχύλου κ' Εὐριπίδου.
Ξα. Ἆ. Αἰ. πρᾶγμα γὰρ κεκίνηται μέγα
Ἐν τοῖς νεκροῖσι, καὶ στάσις πολλὴ πάνυ.
Ξαν. Ἐκ τοῦ; Αἰακ. νόμος τις ἐνθάδ' ἐστὶ κείμενος,
Ἀπὸ τῶν τεχνῶν, ὅσαι μεγάλαι καὶ δεξιαί,
Τὸν ἄριστον ὄντα τῶν ἑαυτοῦ συντέχνων,
Σίτησιν αὐτὸν ἐν Πρυτανείῳ λαμβάνειν,
Θρόνον τε, τοῦ Πλούτωνος ἑξῆς. Ξαν. μανθάνω.
Αἰα. Ἕως ἀφίκοιτο τὴν τέχνην σοφώτερος
Ἕτερός τις αὐτοῦ. τότε δὲ παραχωρεῖν ἔδει.
Ξαν. Τί δῆτα τουτὶ τεθορύβηκεν Αἰσχύλον;
Αἰα. Ἐκεῖνος εἶχε τὸν τραγῳδικὸν θρόνον,
Ὡς ὢν κράτιστος τὴν τέχνην. Ξανθ. νυνὶ δὲ τίς;
Αἰα. Ὅτε δὴ κατῆλθεν Εὐριπίδης, ἐπεδείκνυτο
Τοῖς λωποδύταις καὶ τοῖς βαλαντιοτόμοις
Καὶ τοῖσι πατραλοίαισι καὶ τοιχωρύχοις,
Ὅπερ ἔστ' ἐν ᾅδου πλῆθος. οἱ δ' ἀκροώμενοι
Τῶν ἀντιλογιῶν, καὶ λυγισμῶν, καὶ στροφῶν,
Ὑπερεμάνησαν, κἀνόμισαν σοφώτατον.
Κἄπειτ' ἐπαρθεὶς, ἀντελάβετο τοῦ θρόνου,
Ἵν' Αἰσχύλος καθῆστο. Ξαν. κοὐκ ἐβάλλετο;
Αἰα. Μὰ Δί', ἀλλ' ὁ δῆμος ἀνεβόα κρίσιν ποιεῖν
Ὁπότερος εἴη τὴν τέχνην σοφώτερος.

Vt qui Venere sese potitum somniat.
XA. O Phœbe Apollo, cedo mihi dexteram tuā:
Vt osculer, & ipse osculare: & dic mihi,
Per verberonem illum socium nostrum, Iouem,
Quis hic intus tumultus? quis clamor oritur?
Quænam iurgatio? ÆA. Æschyli atque Euripidis.
XA. Hem. ÆA. quippe magnus nuper motus extitit:
Et nimium dira seditio, hic apud inferos.
XA. At vnde? ÆA. lex quædam hîc lata est, vt qui optimè
Calleret aliquam, ex magnis atque industriis
Artibus, & in eadem aliis longe excelleret:
Is victum in Prytaneo capiat, atque solio
Plutonis deinceps insideat. XA. intelligo:
ÆA. Donec quis adueniat alius, qui doctius
Illam artem calleat: & tum cedere opus erit.
XA. Quamobrem vero isthuc turbauit Æschylum?
ÆA. Prior ille habebat Tragicam sedem, vt qui optimus
In ea esset arte. XA. quis autem nunc primas habet?
ÆA. Postquam huc Euripides descendit, illicò
Ostensus est crumenarum incisoribus,
Prædonibus, parietum perfossoribus,
Et parricidis, quorum hic infinitus est
Numerus: Illi vbi perceperunt cantus, strophas,
Contradictiones: supra quam dici queas
Furentes, indicarunt sapientissimum
Euripidem: atque ille elatus sedem Æschyli
Prehendit. XA. an non inde deturbatus est?
ÆA. Non sane: sed populus iudicio censuit
Rem committendam, vter artis sit peritior.

Σχόλια. Κἀκμιαίνομαι.] οὕτως ἔλεγον τὸ ἀποσπερματίζειν ὡς οἱ ὀνειρώττοντες. τοῦτο οὖν φησιν ὅτι ... ὡσανεὶ ἀποσπερματίζων. Ὁμομαστιγίας.] ὥσπερ ... ἑταιρεῖος Ζεὺς καὶ ὁμόγνιος ... [illegible] ... ὁμομαστιγίας ... ἄλλως. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ὁμόγνιος, ὡς ... [illegible] ... Νόμος τις ἐνθάδ' ἐστί.] νόμος ... βελτίονα ... τῶν ἑαυτοῦ συντεχνιτῶν, ... Πλούτωνος καθέζεσθαι. Σίτησιν αὐτόν.] ταῦτα ... ἀπὸ τῶν ἐν Ἀθήναις ... Τοῦ Πλούτωνος ἑξῆς.] ἀντὶ τοῦ ... Βαλαντιοτόμοις.] τοῖς τὰ βαλάντια ... Τῶν ἀντιλογιῶν.] ... Λυγισμῶν.] ... Ὅμηρος. ... Ὑπερεμάνησαν.] ἀντὶ τοῦ λίαν ἐχάρησαν. ... Οὐκ ἐβάλλετο.] λίθοις δηλονότι, εἰ μὴ ἐλιθοβολεῖτο φησὶ τοιοῦτος.

Ξαν. Ὦ

Ξαν. Ὦ τὸν πανοῦργον. Αἰα. νὴ Δί' οὐράνιόν γ' ὅσον.

Ξαν. Μετ' Αἰσχύλου δ' οὐκ ἦσαν ἕτεροι ξύμμαχοι;

Αἰα. Ὀλίγον τὸ χρηστόν ἐστιν, ὥσπερ ἐνθάδε.

Ξαν. Τί δῆθ' ὁ Πλούτων δρᾶν παρασκευάζεται;

Αἰα. Ἀγῶνα ποιεῖν αὐτίκα μάλα καὶ κρίσιν.

Κἄλεγχον αὐτῶν τῆς τέχνης. Ξαν. κἄπειτα, πῶς

Οὐ καὶ Σοφοκλέης ἀντελάβετο τοῦ θρόνου;

Αἰα. Μὰ Δί' οὐκ ἐκεῖνος. ἀλλ' ἔκυσε μὲν Αἰσχύλον

Ὅτε δὴ κατῆλθε, κἀνέβαλε τὴν δεξιάν.

Κἀκεῖνος ὑπεχώρησεν αὐτῷ τοῦ θρόνου.

Νυνὶ δ' ἔμελλεν ὡς ἔφη Κλειδημίδης,

Ἔφεδρος καθεδεῖσθαι. κἂν μὲν Αἰσχύλος κρατῇ,

Ἕξειν κατὰ χώραν. εἰ δὲ μὴ, περὶ τῆς τέχνης

Διαγωνιεῖσθ' ἔφασκε πρός γ' Εὐριπίδην.

Ξαν. Τὸ χρῆμ' ἄρ' ἔσται. Αἰα. νὴ Δί' ὀλίγον ὕστερον,

Κἀνταῦθα δὴ τὰ δεινὰ κινηθήσεται.

Καὶ γὰρ ταλάντῳ μουσικὴ σταθμήσεται.

Ξαν. Τί δὲ μειαγωγήσουσι τὴν τραγῳδίαν;

Αἰα. Καὶ κανόνας ἐξοίσουσι, καὶ πήχεις ἐπῶν.

Καὶ πλαίσια ξύμπτυκτα πλινθεύσουσί γε.

Καὶ διαμέτρους. καὶ σφῆνας. ὁ γὰρ Εὐριπίδης

Κατ' ἔπος βασανιεῖν φησι τὰς τραγῳδίας.

Ξαν. Ἦ που βαρέως οἶμαι τὸν Αἰσχύλον φέρειν.

Αἰα. Ἔβλεψε γοῦν ταυρηδὸν ἐγκύψας κάτω.

Ξαν. Κρινεῖ δὲ δὴ τίς ταῦτα; Αἰα. τοῦτ' ἦν δύσκολον.

Σοφῶν γὰρ ἀνδρῶν ἀπορίαν ηὑρισκέτην.

Οὔτε γὰρ Ἀθηναίοισι συνέβαιν' Αἰσχύλος.

Ξαν. Πολλοὺς ἴσως ἐνόμιζε τοὺς τοιχωρύχους.

Αἰα. Λῆρόν τε τἄλλ' ἡγεῖτο, τοῦ γνῶναι πέρι

Φύσεις ποιητῶν. εἶτα τῷ σῷ δεσπότῃ

Ἐπέτρεψαν, ὁτιὴ τῆς τέχνης ἔμπειρος ἦν.

Ἀλλ' εἰσίωμεν, ὡς ὅταν γ' οἱ δεσπόται

Ἐσπουδάκωσι, κλαύμαθ' ἡμῖν γίγνεται.

A

XA. *Hominem versutum.* ÆA. *ita, per summum Iouem admodum.*

XA. *Sed nulli erant commilitones cū Æschylo?*

ÆA. *Pauci quippe boni sunt sicut & hoc in loco.*

XA. *Quid Pluto adornat?* ÆA. *certamen Poëticum*

Instituit: vt eruditè contendant, & sua

Quisque artis specimen edat. XA. *sed, cur non eam*

B

Sedē occupauit Sophocles, proximus Æschylo?

ÆA. *Non hercule. Sed Æschylum ille osculatus est,*

Quando huc deuenit, & iniecit ei dexteram:

Ille tamen vltro cedebat Sophocli locum:

Nunc quidē aderit, vt mihi retulit Clidemides,

Spectator assessurus: & si vincat Æschylus,

Nihil tentaturus, sin minus, pro gloria

C

Artis certaturum aiebat, cum Euripide.

XA. *Quid ergo erit negotij?* ÆA. *paulò post grauis*

Mehercle tractabitur hic controuersia:

Nam Musica ars in trutina examinabitur.

XA. *Quid? an illi ponderabunt hic Tragœdias?*

ÆA. *Cubitos & regulas depromet carminis,*

Et quadrata ita struent, vt coëant: & quasi

D

Coagmententur. item diametros extruent

Et cuneos: quoniam Euripides se dictitat

Ad numerum contorquere suas Tragœdias.

XA. *Certè hoc ego grauiter ferre arbitror Æschylum.*

ÆA. *Ideo humū contuens, taurinis videt oculis.*

XA. *Quis autem erit arbiter?* ÆA. *difficile istuc erat.*

Nam sapientum virorum magna est inopia,

E

Neque enim obtingebat Æschylus Atheniēsibus.

XA. *Fortasse multos perfossores parietum*

Censebat ex ijs. ÆA. *imò illos friuolos,*

Et ineptos esse ducebat, qui Poëtica

Dignoscerent ingenia: ac proin hero tuo

Rem commiserunt, quòd & ipse artem calleat.

Sed ingrediamur, vt si fortè nostri heri

Properauerint, nobis verbera parata sint.

Σχόλια. Οὐράνιόν γ' ὅσον.] ἀντὶ τοῦ πολύ. καὶ μεγάλως ἰδεῖν [illegible] Ὀλίγον τὸ χρηστόν ἐστι. [illegible] ... Κλειδημίδης.] Καλλιστράτος, ὅτι υἱὸς Σοφοκλέους [illegible] ...

F

[illegible] ... τοῦ σταθμοῦ [illegible] Ἀριστοφάνης [illegible] ...

G

[illegible] ...

γὸν, [illegible] μεῖον. μεῖον τὸ δ᾽ ἦλον ὅτι ἐλάτ-
τον [illegible] μετὰ ζυγὸν [illegible]
[illegible] πρὸς τὸν ζυγὸν προσάγουσι καὶ στήσουσι. ἄλ-
λως [illegible] προσφέρειν οἱ εἰς τοὺς σφάτορας χα-
[illegible], προβάτων. [illegible] μείον. μεῖον. [illegible]
[illegible] Καὶ κανόνας.] κυ-
ρίως [illegible] τῆς τεύξεως [illegible] εἰς ἰσότητα ταύτην ἄ-
γων. Καὶ πλαίσια.] τὰ τῶν ξύλων τετράγωνα. πλαί-
σιον γὰρ πλινθίον τετράγωνον. Ἀφθόνως. καὶ τὸ σχῆμα
πλαισίοις τυγχάνει τῶν μηχανημάτων. διαβήτης: [illegible]
[illegible] τέμνεται μέσον γραμμή. διαβήτης. σταφύ-
λη. ὅπερ ἐστὶν ὄνομα παρὰ τοῖς ἀρχιτέκτοσιν ἐπὶ τῶν καθιε-
μένων μολυβδίνων [illegible]. Ὅμηρος. σταφύλῃ ἐπὶ νῶτον
[illegible] οὐδὲν [illegible] ἀλλ᾽ [illegible] [illegible] τούτων δεί-
κνυσιν ὅτι [illegible]

Bisetus. Τὸ περὶ τῆς σταφύλης παράδειγμα ἐκ
τῆς παλαιοῖς σχολίοις οὐ καλῶς ἔχειν δοκεῖ. [illegible] γὰρ οὕτως
Ὅμηρος Ιλ. Β.
Ἵπποι μὲν μέγ᾽ ἄρισται ἔσαν Φηρητιάδαο,
Τὰς Εὔμηλος ἔλαυνε ποδώκεας ὄρνιθας ὥς,
Ὄτριχας, οἰέτεας, σταφύλῃ ἐπὶ νῶτον ἐίσας. ἀντὶ ἴσας.

Σχόλια. Ταυρηδόν.] τοιοῦτος γὰρ τῷ σχήματι ὁ ἀ-
γριαζόμενος Αἰσχύλος. Οὔτε γὰρ Ἀθηναίοισιν.] ὡς
φαύλων περὶ τὰς ἀποκρίσεις ὄντων, οὐκ ἐστοίχησεν.
Τοὺς τοιχωρύχους.] τοὺς προσέχοντας Εὐριπίδῃ
πονηρούς. Λῆρόν τε τἄλλ᾽ ἡγεῖτο.] ἀντὶ τοῦ τοὺς
ἄλλους. Ἀθηναίους μὲν, σοφοὺς ἡγεῖτο, πονηροὺς
δὲ τοὺς πλείστους. διὸ μὴ ἐπιτρέψαι αὐτοῖς τὴν κρίσιν. τοὺς
δ᾽ ἄλλους ἀνθρώπους, λῆρον ἡγεῖτο πρὸς τοιαύτην ἐξέτα-
σιν. Ὡς ἔσται γ᾽ οἱ διαιτηταί.] ὅταν γὰρ οἱ διαιτηταὶ πο-
δάζωσι θᾶττόν τι ἀπαρτισθῆναι, ἐπιλάττουσι τοὺς
δούλους, ἵνα θᾶττον ἐργάσωσιν.

ΧΟΡΟΣ.

Χο. Ἦ που δεινὸν ἐριβρεμέτας,
Χόλον ἔνδοθεν ἕξει.
Ἡνίκ᾽ ἂν ὀξυλάλον παρίδῃ,
Θήγοντος ὀδόντας
Ἀντιτέχνου. τότε δὴ
Μανίας ὑπὸ δεινῆς,
Ὄμματα στροβήσεται.
Ἔσται δ᾽ ὑψιλόφων τε λόγων
Κορυθαίολα νείκη,
Σχινδαλμῶν τε παραξόνια,
Σμιλεύματά τ᾽ ἔργων,
Φωτὸς ἀμυνομένου,
Φρενοτέκτονος ἀνδρός.
Ῥήμαθ᾽ ἱπποβάμονα.
Φρίξας δ᾽ αὐτοκόμου λοφιᾶ.
Λασιαύχενα χαίταν,
Δεινὸν ἐπισκύνιον ξυνάγων,
Βρυχώμενος ἥσει,
Ῥήματα γομφοπαγῆ
Πινακηδὸν ἀποσπῶν
Γηγενεῖ φυσήματι.
Ἔνθεν δὴ στοματουργὸς ἐπῶν

CHORVS.

Ch. *Magna istbic homo grandiloquus*
Agitabitur ira:
Viderit vt strepitum Tragici,
Dentes acuentis
Æmuli: ibi Furijs
Simul actus & Oestro,
Lumina huc & huc aget.
Verborum sed enim grauium,
Pugna aspera surget,
Nugarumque rotæ strepera, &
Subtilia rerum
Segmina docti hominis,
Sua verba tuentis:
Verba sesquipedalia.
Tum setam quatiens rigidam
Ceruice supina.
Grande supercilium trahet, &
Rugitibus edet,
Contabulata suis
Modulamina clauis:
Flans Gigantis halitum.
Inde & vocum opifex leuium,

Σχόλια. Ἦ που δεινὸν ἐριβρεμέτας.] κορωνὶς καὶ εἴ-
σθεσις μέλους χορικοῦ μονοστροφικὴ τέσσαρας [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] δακτυλικά.
ἀλλὰ τὸ μὲν [illegible] τὸ δὲ πέμπτον [illegible]
[illegible] ἀναπαιστικὰ [illegible]
[illegible]
[illegible] ἐξάμετρος καὶ
[illegible]
[illegible] Ἦ που δεινὸν ἐριβρεμέτας.] ὁ Αἰσχύλος [illegible]
[illegible]
ἐν [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Ἀδαμαντίνοις δεσμοῖσιν ἀρρήκτοις πέδαις.
καὶ πάλιν
Ἀδαμαντίνων [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Ὑψιλόφων τε λόγων.] [illegible]
[illegible] Εὐριπίδην, [illegible] Αἰσχύλον. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
τοῦ Εὐριπίδου [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Φρενοτέκτο-
νος.] τοῦ [illegible] Αἰσχύλου.

[illegible]

Βασανίστρια λίσπη,
Γλῶσσ' ἀνελισσομένη, φθονεροὺς
Κινοῦσα χαλινούς,
Ῥήματα δαιομένη,
Καταλεπτολογήσει,
Πλευμόνων πολὺν πόνον.

Numerúmq; retortrix
Lingua volubilis, inuidia
Motura lupatum:
Dum sua verba secat
Tenui ore sonabit,
Magnum anhelitus onus.

Σχόλια. Λίσπη.] [illegible]

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ Σκηνὴ δευτέρα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ.

Τρίμετροι.

Bisetvs. Εὐριπίδης, καὶ Αἰσχύλος παρόντος Διονύσου περὶ τῆς πρωτείων φιλοτιμοῦνται, [illegible]

ACTVS III. SCENA II.

Evripides, Bacchvs, Æschylvs.

Senarij.

[illegible] τέλος ὑπ' [illegible] παύεται, καὶ περὶ ὁμιλίας, καὶ ἀντιλογίας φίλης σύμβασιν ποιοῦνται.

Εὐ. Οὐκ ἂν μεθείμην τοῦ θρόνου, μὴ νουθέτει.
Κρείττων γὰρ εἶναί φημι τούτου τὴν τέχνην.
Δι. Αἰσχύλε τί σιγᾷς; αἰσθάνει γὰρ τοῦ λόγου.
Εὐ. Ἀποσεμνυνεῖται πρῶτον, ἅπερ ἑκάστοτε
Ἐν ταῖς τραγῳδίαισιν ἐτερατεύετο.
Δι. Ὦ δαιμόνι' ἀνδρῶν, μὴ μεγάλα λίαν λέγε.
Εὐ. Ἐγᾦδα τοῦτον, καὶ διέσκεμμαι πάλαι,
Ἄνθρωπον ἀγριοποιόν, αὐθαδόστομον,
Ἔχοντ' ἀχάλινον, ἀκρατές, ἀπύλωτον στόμα,
Ἀπεριλάλητον, κομποφακελορρήμονα.

Ev. *Sedem haud reliquerim, ne moneas me modò.*
Nam doctiorem me esse dico hoc Æschylo:
BAC. *Æschyle mi, quid taces? nam verba hæc percipis.*
Ev. *primùm magnificè se geret, quòd vndique*
Verborum monstra loquatur in Tragœdijs.
BAC. *Mire opifex, ne loquare nimiùm grandia.*
Ev. *Noui ego, qui vir siet: & dudum comperi*
Hominem, feros reddentem alios, ore improbo,
Effreni, incontinenti, ianua
Egente, futilem, ampullosis turgidum

Σχόλια. Οὐκ ἂν μεθείμην.] [illegible]

[illegible] Ἀποσεμνυνεῖται.] ἀντὶ τοῦ [illegible] Αἰσχύλος [illegible]

θεάτροις εἰσιών. Ἀγριοποιόν.] ἀγρίους εἰσάγοντα καὶ ὠμοὺς τοὺς ἥρωας. Ἀπύλωτον στόμα.] Φρύνιχος, ἀθύρωτον. οἱ δὲ γραμματικοὶ, ἀπύλωτον, ἀντὶ τοῦ ἀνεῳγμένον καὶ πύλην μὴ ἔχον. μὴ χαλιναγωγούμενον μηδὲ κρατούμενον. Ἀκομπολάκητον.] [illegible] καὶ παραπεφαλαγγωμένα δὲ βαρυρρήμονα σκληρὰ καὶ συνδεδεμένα ἔπη λέγοντα. φάκελοι γὰρ τὰ βαρέα καὶ συνδεδεμένα φορτία τῶν ξύλων.

Αἰ. Ἄληθες, ὦ παῖ τῆς ἀρουραίας θεοῦ,		Verbũ. ÆS. ita est, mi fili ruralis Deæ:
Σὺ δή με ταῦτ' ὦ στωμυλιοσυλλεκτάδη,		Tu equidem, tu blateramentorum inanium
Καὶ πτωχοποιὲ, καὶ ῥακιοσυρραπτάδη.		Collector, tu fabricator mendicantium,
Ἀλλ' οὔ τι χαίρων ταῦτ' ἐρεῖς. Διόνυσος. παῦσ' Αἰσχύλε,	B	Tu pannosorum hominum consutor, hæc mihi Obycis: at faxo ego iam nunc, haud vt rideas.
Καὶ μὴ πρὸς ὀργὴν σπλάγχνα θερμήνῃς κότῳ.		BA. Pausa Æschyle, nec ad iram accendas viscera.
Αἰ. Οὐ δῆτα, πρίν γ' ἂν τοῦτον ἀποφήνω σαφῶς		ÆS. Minimè, priusquàm hunc commonstrauero palàm
Τὸν χωλοποιὸν, οἷος ὢν θρασύνεται.		Claudorum hominum fabrum, quàm sit feroculus.
Δι. Ἄρν' ἄρνα μέλαιναν παῖδες ἐξενέγκατε.	C	BA. Agnum huc, agnum efferte pueri nigrum ocyus,
Τυφὼς γὰρ ἐκβαίνειν παρασκευάζεται.		Nam turbo verborum tentat prorumpere.
Αἰ. Ὦ Κρητικὰς μὲν συλλέγων μονῳδίας,		ÆS. O tu, qui Creticas facis monœdias,
Γάμους δ' ἀνοσίους εἰσφέρων εἰς τὴν τέχνην.		Et nuptias in artes infers nefarias.
Δι. Ἐπίσχες οὗτος, ὦ πολυτίμητ' Αἰσχύλε,		BA. Quæso sustine, mi præstantissime Æschyle,
Ἀπὸ τῶν χαλαζῶν, ὦ πόνηρ' Εὐριπίδη,		A vocum grandinibus: tu miser Euripides,
Ἄπαγε σεαυτὸν ἐκποδὼν, εἰ σωφρονεῖς,		Hinc temet amoue è conspectu, si sapis:
Ἵνα μὴ κεφαλαίῳ τὸν κρόταφόν σου ῥήματι,		Ne iratus duriori verbo tibi caput
Θένων ὑπ' ὀργῆς, ἐκχέῃ τὸν Τήλεφον.		Feriat, & fracto cranio effundat Telephum.
Σὺ δὲ μὴ πρὸς ὀργὴν Αἰσχύλ', ἀλλὰ πρᾳόνως	D	Tu vero Æschyle, ne iracunde, sed leniter,
Ἔλεγχ' ἐλέγχου, λοιδορεῖσθαι δ' οὐ πρέπει		Refelle obiecta. non enim bonos decet
Ἄνδρας ποιητὰς, ὥσπερ ἀρτοπώλιδας.		Poëtas, ceu pistorum vxores, inuicem
Σὺ δ' εὐθὺς, ὥσπερ πρῖνος ἐμπρησθεὶς, βοᾷς.		Conuitiari. tu velut ilex clamitas,
Εὐ. Ἕτοιμός εἰμ' ἔγωγε, κοὐκ ἀναδύομαι		Quæ igni crepitat. EVRIP. nulla in me mora, neque abnuo
Δάκνειν (δάκνεσθαι πρότερος εἰ τούτῳ δοκεῖ)	E	Mordere (siquidem huic priori morderi lubet)
Τἄπη, τὰ μέλη, τὰ νεῦρα τῆς τραγῳδίας,		Numeros, modos & neruos in Tragœdia:
Καὶ νὴ Δία, τὸν Πηλέα τε, καὶ τὸν Αἴολον,		Et per Iouem, Pelea meum, & meum Æolum,

Σχόλια. Ἄληθες ὦ παῖ.] ἐν ἐρωτήσει. ἀντὶ ὄντως δῆ σύ. ὅτι δὲ λαχανοπώλιδος υἱὸς ἦν ὁ Εὐριπίδης, Ἀλέξανδρός φησιν. εἴρηται δὲ ὁ στίχος παρὰ τῷ Εὐριπίδῃ. ἄληθες ὦ παῖ τῆς θαλασσίας θεοῦ. βαρυτονητέον δὲ τὸ ἄληθες. ἀρουραίας δὲ διότι τὰ λάχανα ἐκ τῆς γῆς φυτεύεται. Πτωχοποιέ.] ὅτι Τήλεφον τὸν βασιλέα Μυσῶν πτωχὸν ποιήσας. στωμυλιοσυλλεκτάδη δὲ ὁ πολυλογίας συνάγων. ῥακιοσυρραπτάδη δὲ, ὅτι ῥάκη συρράπτων καὶ ἐνδύων τοὺς βασιλεῖς. ἢ ὁ τὰ τῶν ἄλλων ποιητῶν συλλέγων καὶ οἰκεῖα ἑαυτοῦ λογιζόμενος.

BISETVS. Στωμυλιοσυλλεκτάδη] ὁ στωμύλα ῥήματα συλλέγων.

Σχόλια. Σπλάγχνα θερμήνῃς.] θυμὸς γάρ ἐστι ζέσις τοῦ περὶ τὴν καρδίαν αἵματος, δι' ὄρεξιν ἀντιλυπήσεως κινούμενος. ὀργὴ ἡ ἐναρχομένη. κότος δὲ ὀργὴ ἐπιτηρουμένη. μῆνις δὲ ὀργὴ εἰς παλαίωσιν ἀποτιθεμένη. χόλος δὲ ὀργὴ διοιδοῦσα. ὀργὴ δὲ ἐπιθυμία τιμωρίας τοῦ ἠδικηκέναι δοκοῦντος. ἡ λύπη μεθ' ὑπολήψεως τοῦ ὀλιγωρεῖσθαι. Τὸν χωλοποιόν] διὰ τοὺς τρεῖς. Βελλεροφόντην. Φιλοκτήτην. Τήλεφον. Ἄρν' ἄρνα μέλαιναν.] ὡς τοιαύτης γενομένης θυσίας τῷ Τυφῶνι. ἐν τῷ λῆξαι τὰς καταιγίδας. Τυφὼς γὰρ ἐκβαίνειν] ἀντὶ ἀθρόως ἐκβαίνειν μέλλει. τὰς δὲ καταιγίδας ἀνέμους, τυφῶς καλοῦσι. τούτῳ ἰσθμὸν μέλαιναν ἄρνα σφαγιάζειν, ὅπως λήξῃ τὸ πνεῦμα. εἰς τὸν Αἰσχύλον δὲ τοῦτο. Ὦ Κρητικὰς μέν.] ἐν γὰρ τοῖς Κρησὶ, Ἴκαρον μονῳδοῦντα εἰσάγει. [illegible] μὲν εἰς τὸν Ἴκαρον μονῳδίαν ἐν τοῖς Κρησὶ [illegible] γὰρ δοκεῖ εἶναι τὸ πρόσωπον. Ἀπολλώνιος δὲ, ὅτι [illegible] εἰς τὴν Ἀερόπην, τὴν ἐν ταῖς Κρήσσαις εἰρῆσθαι. [illegible] δὲ διὰ τὰ ἐν τῷ Αἰόλῳ. Τιμαχίδας δὲ, διὰ τὴν ἐν τοῖς Κρησὶ μίξιν Πασιφάης πρὸς τὸν ταῦρον. ἄλλως. ἐκ τῶν ἐν τῷ Αἰόλῳ Κανάκης καὶ Μακαρέως ἢ ὥς τινες Δανάης καὶ Μακαρέως τῶν ἀδελφῶν. ἐν ἐκείνῳ γὰρ τοῖς παισὶ πάνυ ἐπάγεσθαι ταῖς ἀδελφαῖς μίγνυσθαι. ἢ ὅτι ἡ Φαίδρα ὡς τὸ πάθος ἐδραματούργησε Κρῆσσα ἦν. καὶ γάμους ἀνοσίους λέγει διὰ τὸ αὐτὴν ἐρασθῆναι τοῦ Ἱππολύτου. ὁ Θησεὺς ἐξ Ἱππολύτης γυναικὸς τῆς Ἀμαζόνων. μὴ δυνηθεῖσαν δὲ τελέσαι τὸν ἔρωτα διὰ τὴν Ἱππολύτου σωφροσύνην ἀγχόνῃ χρήσασθαι. Ἵνα μὴ κεφαλαίῳ.] ἀντὶ τοῦ ἀδροῦ. [illegible] κεφάλαιον τῆς ῥαφανίδος. [illegible] δέ φασιν [illegible] κεφάλαιον τῆς ῥαφανίδος.

BISETVS. Κεφαλαίῳ [illegible] τὸν σὸν κρόταφον ῥήματι, ὡς κεφαλαίῳ ῥαφανίδος, ἤγουν μεγάλῳ ὥς τινι τῷ κεφαλαίῳ τῆς ῥαφανίδος δίκην, ὑπ' ὀργῆς θένων, καὶ τύπτων ἐκχέῃ τὸν Τήλεφον. τουτέστι σὲ νικήσῃ, καὶ τὸ σὸν δρᾶμα κακὸν, καὶ ἀπόβλητον εἶναι δείξῃ.

Σχόλια.

Σχόλια. Εκ γένι. τὸν Τήλεφον.] ὡσανεὶ ἔφη τὸν ἐγκέφαλον. ἰδιαίτατα δὲ τὸν Τήλεφον κωμῳδεῖ. Ωσπερ πρῖνος.] ὅτι ὁ πρῖνος καιόμενος ψόφον ποιεῖ.

Καὶ τὸν Μελέαγρον, κἄτι μάλα τὸν Τήλεφον.
Δι. Σὺ δὲ δὴ τί βούλει ποιεῖν; λέγ' Αἰσχύλε.
Αι. Εβουλόμην μὲν οὐκ ἐρίζειν ἐνθάδε.
Οὐκ ἐξ ἴσου γάρ ἐστιν ἀγὼν νῷν. Δι. τί δή;
Αι. Οτι ἡ ποίησις οὐχὶ συντέθνηκέ μοι.
Τούτῳ δὲ συντέθνηκεν, ὥσθ' ἕξει λέγειν.
Ομως ἐπειδή σοι δοκεῖ, δρᾶν ταῦτα χρή.
Δι. Ἴθι νυν λιβανωτὸν δεῦρό τις, καὶ πῦρ δότω,
Οπως ἂν εὔξωμαι πρὸ τῶν σοφισμάτων,
Αγῶνα κρῖναι τόνδε μουσικώτατα.
Υμεῖς δὲ ταῖς μούσαις τι μέλος προσᾴσατε.

Et hunc Meleagrum, adeoque ipsum etiam Telephum.
BA. Quid verò tu? quid vis facere? cedo, Æschyle.
ÆS. Ego hic quidem nolim certare Tragœdijs.
Nam iniquum inter nos certamen erit. BA. cur ita?
ÆS. Quoniam ars Poëtica mecum haud est e- (mortua,
Cum hoc unà mortua: sicut ipse fatebitur.
Verùm si tibi placet, faciendum est quod iubes.
BA. Age nunc thus proferat, & ignem det quispiam?
Ego pro sagaci indicio faciam preces:
Ut aptè discernam certamen Musicum.
Vos autem Musis carmen accinite aliquod.

Σχόλια. Κἄτι μάλα τὸν Τήλεφον.] ὡσεὶ ἔλεγε, ὃ ἐν κωμῳδεῖς Τήλεφον, εἰς μέσον φέρε. Οτι ἡ ποίησις οὐχὶ συντέθνηκεν.] ἐπεὶ τὰ Αἰσχύλου ἐψηφίσαντο διδάσκειν. κομψῶς δὲ τοῦτο ἔφη. τὸν γὰρ δυνατὸν, καὶ μετὰ θάνατον ᾄδειν τὰ ποιήματα. Τούτῳ δὲ συντέθνηκε] συναποθανοῦσα πάρεστιν ἐνθάδε ἐν τῷ ᾅδῃ, καὶ ἕξει αὐτὴν σύμμαχον. Υμεῖς δὲ ταῖς μούσαις] πρὸς τὸν χορὸν ἵνα τῷ προσῴσατε ὡς ὑπορχαμμός τις ὤν.

ΧΟΡΟΣ.

CHORVS.

BISETVS. Κορωνὶς, καὶ εἴσθεσις ἐπῳδικὴ ἐκ κώλων ιγ'.

Χο. Διὸς ἐννέα παρθένοι, ἁγναὶ
Μοῦσαι, λεπτολόγους
Ξυνετὰς φρένας αἳ καθορᾶτε
Ανδρῶν γνωμοτύπων,
Οταν εἰς ἔριν ὀξυμερίμνοις
Ελθωσι στρεβλοῖσι
Τε παλαίσμασιν ἀντιλογοῦντες,
Ελθετ' ἐποψόμεναι,
Δύναμιν δεινοτάτοιν στομάτοιν,
Πορίσασθαι ῥήματα,
Παραπρίσματ' ἐπῶν. νῦν γὰρ ἀγὼν
Ο δὲ σοφίας μέγας,
Χωρεῖ πρὸς ἔργον ἤδη.

CH. Soboles Iouis eia nouena
Musæ, quæ aspicitis
Animos hominum sapientum
Doctos atque catos:
Ubi litem inient, sibi acutè
Iuuentus luctandi
Rationibus opposituri
Arma: ibi adeste Deæ.
Uti vim nobilis eloquij
Videatis: & scobem
Numerorum date. iam concitata lis
Sapientiæ capit
Vires opúsque surgit.

Σχόλια. Διὸς ἐννέα] κορωνὶς καὶ εἴσθεσις ἐπῳδικὴ διὰ τὸ μετὰ τὴν κορωνίδα τίθεσθαι, ἐκ κώλων ἀναπαιστικῶν μὲν διμέτρων ἑφθημιμερῶν κατὰ τὰς περιττὰς χώρας. κατὰ δὲ τὰς ἀρτίας ἀντισπαστικῶν ἡμιολίων ἐξ ἐπιτρίτου τετάρτου ἢ τὸ πεντασυλλάβου πλὴν τῆς τρισχιλιοστοῦ κάτω ἰαμβικῶν καθαρὸν ὄντος ἑφθημιμερῶν. ἐφ' ᾧ κορωνίς. ἑξῆς δὲ σύστημα κατὰ περικοπὴν ἀμοιβαῖον οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι δέκα. ὧν τελευταῖος ἐρθῶς μὲν ἐγχέοιεν ἂν ἅπλωμα λόγων. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. Γνωμοτύπων.] τῶν τὰς οἰκείας γνώμας διὰ τῶν λόγων τυπούντων. ἢ τῶν τύπους αὐτὰς τοῖς ὕστερον καταλιμπανόντων. ἢ τῶν ταῖς γνώμαις ἀλλήλους τυπτόντων. Οξυμερίμνοις.] τοῖς μετὰ σκέψεως εὑρισκομένοις, καὶ σαφέσι. Ρήματα καὶ παραπρίσματα.] τὰ μὲν ῥήματα πρὸς τὸν Αἰσχύλον. τὰ δὲ παραπρίσματα πρὸς τὸν Ευριπίδην λεπτολογοῦντα.

BISETVS. Σύστημα κατὰ περικοπὴν ἐκ στίχων ι.

Δι. Εὔχεσθε δὴ καὶ σφώ τι, πρὶν τἄπη λέγειν.
Αι. Δήμητερ, ἡ θρέψασα τὴν ἐμὴν φρένα,
Εἶναί με τῶν σῶν ἄξιον μυστηρίων.
Διόν. Επίθες λαβὼν δὴ καὶ σὺ λιβανωτόν. Ευρ. (καλῶς.

BA. Precamini verò & vos, priusquam carmina
Dicatis. ÆS. ô Ceres, quæ meum animũ
Pascis, fac arcanis ut sim dignus tuis. (perplacet.
BA. Cape & tu aliquid thuris, & impone. EV.

Σχόλια. Δήμητερ ἡ θρέψασα.] παρόσον Ελευσίνιος τὸν δῆμον ὁ Αἰσχύλος ἦν. ἢ ὅτι ἐν τοῖς Ελευσινίοις ἐτελεῖτο τὰ δράματα τοῦ Αἰσχύλου. ἔστι δὲ τοῦτο ἔπος Αἰσχύλου.

BISET. Εἶναί με] δηλονότι δὸς, ἢ εὔχομαι ὑπακουστέον, Σχ. Καλῶς.] ὅτι τὸ νῦν τὸ καλῶς, ἐπὶ παραιτήσει. ἀποστρεφόμενος δὲ καὶ παραιτούμενος ὁ Ευριπίδης λέγει τὸ καλῶς.

Ἕτεροι γάρ εἰσιν οἷσιν εὔχομαι θεοῖς.
Δι. Ἴδιοί τινές σοι, κόμμα καινόν; Ευ. καὶ μάλα.
Δι. Ἴθι νυν προσεύχου τοῖσιν ἰδιώταις θεοῖς.
Ευ. Αἰθὴρ ἐμὸν βόσκημα, καὶ γλώσσης στρόφιγξ,
Καὶ ξύνεσις, καὶ μυκτῆρες ὀσφραντήριοι,
Ὀρθῶς μ' ἐλέγχειν, ὧν ἂν ἅπτωμαι λόγων.

Σχόλια. Ἕτεροι γάρ εἰσιν οἷσιν εὔχομαι.] ἀπὸ δὲ Σωκρατικὸς ὤν, καινὰ δαιμόνια ἔπλαττεν. Τοῖσιν ἰδιώταις θεοῖς.] τινὰς ἐν τοῖς θεοῖς ἰδίους τιθέασιν. ἵνα δὲ ἦ τὸ ἴδιοί τινές σοι κόμμα καινόν. Αἰθὴρ ἐμὸν βόσκημα.] καὶ Σωκράτης ἐν Νεφέλαις, μὰ τὴν ἀναπνοήν, μὰ τὸ χάος, μὰ τὸν αἰθέρα. χαριεντιζόμενος δὲ Εὐριπίδην εὐεπίφορον ὄντα ἐπὶ τὸ αἰθέρα ὀνομάζειν. στρόφιγξ δέ, ἀπὸ τοῦ στρέφειν αὐτὸν καὶ πανουργεύεσθαι. μυκτῆρες δὲ ὀσφραντήριοι, ὡς συντελούντων τῶν μυκτήρων εἰς τὴν φωνήν.

Quoniam diuersi sunt, quos ego veneror, Dei.
BA. An proprij tibi sūt, & noua nota? EV. admo-
BA. Agè ergo precare peculiares hos Deos. (dū
EV. Æther meū pabulū, & hac lingua volubilis,
Et tu solertia, naréśque olfactorij,
Date, vt, quos aggredior, sermones arguam.

ΧΟΡΟΣ.

ΒΙΣΕΤΥΣ. Κορωνὶς, καὶ εἴσθεσις χοροῦ προῳδικὴ ἐκ κώλων ιδ.

Χο. Καὶ μὴν ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν
Παρὰ σοφοῖν ἀνδροῖν ἀκοῦσαι
Τινὰ λόγων ἐμμέλειαν,
Ἔπιτε δαΐαν ὁδόν.
Γλῶσσα μὲν γὰρ ἠγρίωται,
Λῆμα δ' οὐκ ἄτολμον ἀμφοῖν,
Οὐδ' ἀκίνητοι φρένες.
Προσδοκᾶν οὖν εἰκός ἐστι
Τὸν μὲν, ἀστεῖόν τι λέξειν,
Καὶ κατερρινημένον.
Τὸν δ' ἀνασπῶντ' αὐτοπρέμνοις
Τοῖς λόγοισιν ἐμπεσόντα
Συσκεδᾶν πολ-
λὰς ἀλινδήθρας ἐπῶν.

Σχόλια. Καὶ μὴν ἡμεῖς.] κορωνὶς καὶ εἴσθεσις χοροῦ προῳδική. ὅτι προτίθεται τῆς διπλῆς ἐκ κώλων τροχαϊκῶν ιδ, ὧν τὰ μὲν α β ε ς η θ ι α ιβ ιδ. δίμετρα ἀκατάληκτα. τὰ δ' ἄλλα ἑφθημιμερῆ πλὴν τοῦ ιγ. τελευταῖον μονόμετρον ἀκατάληκτον. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. Λόγων ἐμμέλειαν] ὅτι κατὰ χρῆσιν μουσικῶς νῦν τὴν εὐρυθμίαν. κυρίως δὲ ἡ ἐμμέλεια ἡ μέλους ὄρχησις τραγική. οἱ δὲ, ἡ πρὸς τὰς ῥήσεις ὑπόρχησις. Δαΐαν ὁδόν] ἀγωνιστικὴν, ἔμπειρον ἀπὸ τοῦ δαῆναι. ἐπὶ τούτοις δὲ δαΐαν ὁδὸν, ἔμπειρον. ἢ ἀντὶ τοῦ φιλόνεικον. Προσδοκᾶν οὖν.] ἔθος τοῖς ποιηταῖς προλέγειν ἃ μέλλουσι κἀνταῦθα οὖν ἐπὶ τοῦτο ποιεῖ. Κατερρινημένον.] ἐξεσμένον. ῥίνη γὰρ ἐργαλεῖον τεκτονικόν, ᾧ ῥινοῦσιν. ἢ εὐτελὲς. ὅτι ἐξευτελίζομεν τῇ ῥινί.

ΒΙΣΕΤΥΣ. Κατερρινημένον] χαριέστερον οὖν ἢ κατερρινημένον, παρὰ τὸ κατερρινεῖν, τὸ τῇ ῥίνῃ ξέειν, καὶ λεαίνειν. ἢ κατερρινισμένον, παρὰ τὸ καταρρινίζειν, τὸ τῇ ῥινὶ εὐτελίζειν, καὶ μυκτηρίζειν.

Σχόλια. Αὐτοπρέμνοις.] δυσκόλοις, προρρίζοις. ἢ μεγάλοις. Ἀλινδήθρας] συνηλυσίας, στροφάς, λεπτολογίας, πλοκὰς τοῦ Εὐριπίδου.

CHORVS.

CH. ET nos sanè cupimus quandam, ex
Hominibus doctis loquendi
Capere concinnitatem,
Et aliquam scientiam:
Lingua enim nostra est agrestis:
Sed vis mentis firma vtrique,
Nec ratio pigri ingenij.
Ergo fas, vt expectemus
Alterum festiua quadam
Perpolitáque: alterum
Magno hiatu proloquentem
Verba, ab imo corde tracta: &
Spargentem ore,
Inuolucra verborum.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ.

Δι. Ἀλλ' ὡς τάχιστα χρὴ λέγειν, οὕτω δ', ὅπως ἐρεῖτον
Ἀστεῖα, καὶ μήτ' εἰκόνας, μήθ' οἷ' ἂν ἄλλος εἴποι.
Ευ. Καὶ μὴν ἐμαυτὸν μὲν γε τὴν ποίησιν οἷός εἰμι,
Ἐν τοῖσιν ὑστάτοις φράσω, τοῦτον δὲ πρῶτ' ἐξελέγξω,
Ὡς ἦν ἀλαζὼν καὶ φέναξ. οἵοις τε τοὺς θεατὰς
Ἐξηπάτα, μώρους λαβὼν παρὰ Φρυνίχῳ τραφέντας,
Πρώτιστα μὲν γὰρ δὴ γ' ἕνα τινὰ κάθισεν ἐγκαλύψας,
Ἀχιλλέα τιν', ἢ Νιόβην, τὸ πρόσωπον οὐχὶ δεικνὺς

Σχόλ. Ἀλλ' ὡς τάχιστα.] εἴσθεσις διπλῆς ἀμοιβαίας ἐκ στίχων ἰαμβικῶν ἱππωνακτείων τετραμέτρων καταληκτικῶν ξς, ὧν τελευταῖος πίπτει ἔξω τοῦ κανόνος ὁ Χῖος ἀλλ' ὁ Κῷος. ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκυῖα. Παρὰ Φρυνίχῳ τραφέντας.] ἀνατεθέντας γάρ, ὡς ἀφελέστερος ὁ Φρυνίχος. νῦν δὲ Φρύνιχον λέγουσι τὸν τραγῳδίας ποιητήν. τοῦτον δὲ ἐπαινοῦσιν εἰς τὴν μελοποιίαν. νυνὶ δὲ ὡς ἀφελοῦς ὄντος αὐτοῦ μνημονεύει ὁ Ἀριστοφάνης. ἦν δὲ πρὸ Αἰσχύλου. Ἐγκαλύψας.] ὡς αὐτοῦ εἰσφέροντος ἐν δράμασι τινὰ ἐγκαλυμμένον. ὁ Ἀχιλλεὺς δὲ καθήμενος ἐστὶ καὶ ἀποσιωπώμενος,

ACTVS IIII. SCENA I.

BACCHVS, EVRIPIDES, ÆSCHYLVS.

BA. AT nūc celeriter oportet dicere: & ita vt proferatis
Festiua, non figuras, neq; dicta ab alijs Poëtis.
EV. De me quidē quātus Poëta sim, quāq; eruditus,
Dicā postremò: nūc autē primo loco hūc reprehēdam: (& quot
Vt sciatis quàm sit arrogās, quantusq; impostor:
Modis spectatores fefellerit: in scenam theatri
Productus fatuis: quos nescio quis Phrynichus educârat.
Ac initiò vnū quēpiā cōstituit inuolutū, (lās:
Achillē quēdā aut Nioben: faciē neutiquā reue-

παρ' Αἰσχύλῳ ἐν δράματι ἐπιγραφομένῳ, Φρυξὶν, ἢ Ἕκτορος λύτροις. ἐκεῖ γὰρ ὁ Ἀχιλλεὺς σιγᾷ. ἄλλως. εἰκὸς τὸν ἐν ταῖς Φρυξὶν Ἀχιλλέα, ἢ Ἕκτορος λύτροις. ἢ τὸν ἐν Μυρμιδόσιν, ὃς μέχρι τελῶν ἡμερῶν οὐδὲν φθέγγεται.

A ληστικὸς ἔτι τὸ ἐπίγραμμα ἔγραψεν.
Ὁ τύμβος οὗτος οὐδὲν ἐν ἑαυτῷ ἔχει.
Ὁ νεκρὸς οὗτος ἐκτὸς οὐκ ἔχει τάφον.
Ἀλλ' αὐτὸς αὑτοῦ νεκρός ἐστι, καὶ τάφος.

Βισετυς. Νιόβην] εἰς ταύτην Ἀγαθίας ὁ σχο-

Πρόσχημα τῆς τραγῳδίας, γρύζοντας οὐδὲ τουτί.	*Speciem quandam Tragœdia: tantillum haud mußitantes.*
Δι. Μὰ τὸν Δί', οὐ δῆθ'. Ευ. ὁ δὲ χορός γ' ἤρειδεν ὁρμαθοὺς ἂν	*BA. Non est ita per Iouem. Ev. at Chorus interea pronunciasset*
B Μελῶν ἐφεξῆς, τέτταρας ξυνεχῶς ἄν, οἱ δ' ἐσίγων.	*Continuè quatuor ordines versuum: at ipsi tacebant.*
Δι. Ἐγὼ δ' ἔχαιρον τῇ σιωπῇ, καί με τοῦτ' ἔτερπεν	*BA. At ego voluptatem ex illo silentio hauriebam:*
Οὐχ ἧττον, ἢ νῦν οἱ λαλοῦντες. Ευριπ. ἠλίθιος γὰρ ἦσθα,	*Neque id me oblectabat minùs, quàm si qui hodie loquuntur.*
Σάφ' ἴσθι. Διόν. κἀμαυτῷ δοκῶ. τί δὲ ταῦτ' ἔδρασ' ὁ δεῖνα;	*Ev. Quia tu stolidus eras: sat nosti. BA. & mihimet videor ipsi*
C Ευριπ. Ὑπ' ἀλαζονείας, ἵν' ὁ θεατὴς προσδοκῶν καθῆτο,	*Sed cur hoc ille fecit? Ev. nempe ex arrogantia, ut sic*
Ὁπόθ' ἡ Νιόβη φθέγξαιτο δή. τὸ δρᾶμα δ' ἂν διῄει.	*Suspenderet spectatorem attentum: quando in theatro*
Δι. Ὢ παμπόνηρος, οἷ' ἄρ' ἐφενακιζόμην ὑπ' αὐτοῦ;	*Niobe loqueretur: interim totus transiret actus.* *BA. Hominem improbum: quàm turpiter ergo deceptus sum ab illo?*
Τί σκορδινᾷ, καὶ δυσφορεῖς; Ευριπ. ὅτι αὐτὸν ἐξελέγχω.	*Quid pandiculare tu? quid? Evr. quòd eum cauillor:*
D Κἄπειτ', ἐπειδὴ ταῦτα ληρήσειε, καὶ τὸ δρᾶμα	*Deinde verò ubi fuisset nugatus hæc, & actus*
Ἤδη μεσοίη, ῥήματ' ἂν βόεια δώδεκ' εἶπεν,	*Prope transiisset: verba duodecim bubula elocutus*
Ὀφρῦς ἔχοντα καὶ λόφους, δείν' ἄττα μορμορωπά,	*Est, quæ cristas haberent, & supercilia terrifica,*
Ἄγνωτα τοῖς θεωμένοις. Αἰσχυλ. οἴμοι τάλας. Διόν. σιώπα.	*Laruata, spectatoribus ignota. Æs. hei mihi: BA. tace tu.*
Ευριπ. Σαφὲς δ' ἂν εἶπεν οὐδὲ ἕν. Διόν. μὴ πρῖε τοὺς ὀδόντας.	*Ev. Nihil prorsum dixit perspicuè. BA. ah noli serrare dentes.*
E Ευριπ. Ἀλλ' ἢ Σκαμάνδρους, ἢ τάφρους, ἢ 'π' ἀσπίδων ἐπόντας	*Ev. Sed aut scamandros, aut fossas, aut scutis imminentes*
Γρυπαετοὺς χαλκηλάτους, καὶ ῥήμαθ' ἱππόκρημνα,	*Gryphaquilas, ære ductas: voces scopulùm instar, nec ulli*
Ἃ ξυμβαλεῖν οὐ ῥᾴδιον ἦν. Διόν. νὴ τοὺς θεοὺς ἐγὼ γ' οὖν	*Coniectu faciles. BA. per Deos, ego iam dia (fatendum hoc)*
Ἤδη ποτ' ἐν μακρῷ χρόνῳ νυκτὸς διηγρύπνησα	*Noctes duxi aliquot insomnes propter gallum*
F Τὸν ξουθὸν ἱππαλεκτρυόνα ζητῶν, τίς ἐστιν ὄρνις.	*Ppete Staturosum: dum cogito mecum, qualis nam hic sit ales.*
Αἰσχυλ. Σημεῖον ἐν ταῖς ναυσὶν, ὦ 'μαθέστατ' ἐνεγέγραπτο.	*Æs. Pro signo in nauibus, homo fatue, depingi solebat.*

Σχόλια. Οὐδὲ τουτί.] εἰκὸς αὐτὸν ἀποκτείναντα τοῦ δακτύλου δεικνύειν τὸ σμικρὸν. τουτί. τὸ δὲ οὐδὲ τουτί, ὃ Ἀχιλλεὺς φησὶ καὶ ἡ Νιόβη. Καί με τοῦτ' ἔτερπε.] μᾶλλον τῇ σιωπῇ ἐτερπόμην. ἢ τοῖς νῦν λαλοῦσι. πολλοὶ δὲ ἐν σχήματι λαλοῦσιν. Ὁ δεῖνα] ὅτι οὐκ εἶχεν. δείκνυσι γὰρ τὸν Αἰσχύλον παρόντα. Διῄει.] ἀνύσειε. εἰς τὸ τέλος ἂν ἦλθεν. Ὢ παμπόνηρος.] ἢ ἐγὼ ἢ αὐτός εἰμι. καὶ πρὸς μὲν τὸν Διόνυσον ὦ παμπόνηρος ἐγὼ ὃς ἐπὶ τοσοῦτον ἐφενακιζόμην ὑπ' αὐτοῦ, οὕτω. πρὸς δὲ τὸν Αἰσχύλον στίζειν εἰς τὸ παμπόνηρος. καὶ τὸ ὦ ἀντὶ τοῦ φεῦ. ὦ παμπόνηρος ὑπάρχει αὐτὸς ταῦτα πονηρευόμενος εἰς ἀπάτην τῶν θεατῶν. Τί σκορδινᾷ.] οὕτως ἔλεγον τὸ κατὰ φύσιν τὰ μέλη ἐκτείνειν, σκορδινᾶσθαι. τινὲς δὲ, τοὺς εἰς ἀρρωστίας ἐξ ὕπνου, ὅταν χασμώμενοι ἐκτείνωσι τὰ μέλη. ὅπερ συμβαίνει καὶ περὶ τοὺς ἄλλως πως βασανιζομένους, καὶ διαστρεφομένους τὰ μέλη. Βόεια.] μεγάλα καὶ κτύπον πολλὰ ἐχοῦσι ἔχοντα, ὑψηλὰ καὶ ὑπερήφανα ῥήματα. καὶ τὰ πρακτικά, φοβερά. ἐκ μεταφορᾶς τῆς Μορμοῦς τῆς τὰ βρέφη φοβούσης. Ἄγνωτα τοῖς θεωμένοις.] ἀπὸ τοῦ ἀγνῶτες, οὐ γὰρ σχηματίζεται ἀπὸ τοῦ ἀγνὼς, ὡς οὐδὲ ἕτερον ἄλλος. ὥς φησιν Ἡρωδιανός. Ἢ Σκαμάνδρους.] χαρακτηριστικόν καὶ τοῦτο. ὅτι πολὺς Αἰσχύλος ἐν τῷ ποταμοὺς καὶ ὄρη λέγειν. Γρυπαετούς.]

παραπετάσματα ἀσπίδος ἀλλόκοτα. εἰώθασι γὰρ ζωγραφεῖν εἰς τὰς ἀσπίδας αὐτάς. ζητεῖται δὲ τὸ μᾶλλον συμπαθέστερον, εἰς τὸ, ἢ τὰς ἀσπίδας ἱππεύοντας, ἢ τοὺς ἄνω. ἢ τῶν χρυσοῦ... Ἤδη ποτ' ἐν μακρῷ.] παρὰ τὰ ἐξ Ἱππολύτου. ἤδη ποτ' ἄλλως νυκτὸς ἐν μακρῷ χρόνῳ. Ἱππαλεκτρυόνα.] γράφεται ἀλεκτρυόνα ὡς γῦπές τι λαβὼν Περσικὸν αὐτῷ ὅμοιον. ἄλλως. ἱππαλεκτρυὼν εἰ καὶ τοῖς φιλοσόφοις κατηγορεῖται μὴ εἶναι, ἀλλ' ἔστι τῇ ἀληθείᾳ ζῷον θαλάσσιον, ὃν καί τις τῶν καθ' ἡμᾶς ἱερὸν κατὰ τύχην ἐξιόντα ἀπεκτονὼς καὶ πᾶσι νεκρὸν δείξας, ἐτύγχανεν ἐν τῷ σημαίᾳ αὐτοῦ καὶ ἐν ἀσπίδι, ὡς ἂν καὶ τοῖς μὴ εἰδόσιν ὁ ἆθλος κηρύττοιτο. ἵππος δὲ τὸ ἴππος ἀπὸ τοῦ μεγάλου.

Δι. Ἐγὼ δὲ τὸν Φιλοξένου γ' ᾤμην Ἔρυξιν εἶναι.
Ευριπ. Εἶτ' ἐν τραγῳδίαις ἐχρῆν κἀλεκτρυόνα
ποιῆσαι;
Αι. Σὺ δ' ὦ θεοῖσιν ἐχθρὲ, ποῖ' ἄττ' ἐστὶν, ἅττ' ἐποίεις;
Ευ. Οὐχ ἱππαλεκτρυόνας μὰ Δί', οὐδὲ τραγελάφους, ἅπερ σὺ,
Ἃν τοῖσι παραπετάσμασι τοῖς Μηδικοῖς γράφουσιν,
Ἀλλ' ὡς παρέλαβον τὴν τέχνην παρὰ σοῦ, τὸ πρῶτον μὲν εὐθὺς
Οἰδοῦσαν ὑπὸ κομπασμάτων, καὶ ῥημάτων ἐπαχθῶν,
Ἴσχνανα μὲν πρώτιστον αὐτὴν, καὶ τὸ βάρος ἀφεῖλον,
Ἐπυλλίοις, καὶ περιπάτοις, καὶ τευτλίοισι λευκοῖς
Χυλὸν διδοὺς στωμυλμάτων, ἀπὸ βιβλίων, ἀπηθῶν.
Εἶτ' ἀνέτρεφον μονῳδίαις, Κηφισοφῶντα μιγνύς.
Εἶτ' οὐκ ἐλήρουν, ὅ, τι τύχοιμ', οὐδ' ἐμπεσὼν, ἔφυρον,
Ἀλλ' οὑξιὼν πρώτιστα μέν μοι, τὸ γένος εἶπεν εὐθὺς
Τοῦ δράματος. Αἰσχ. κρεῖττον γὰρ ἦν σοι, νὴ Δί', ἢ τὸ σαυτοῦ.
Ευριπ. Ἔπειτ' ἀπὸ τῶν πρώτων ἐπῶν, οὐδὲν παρῆκ' ἂν ἀργὸν,
Ἀλλ' ἔλεγεν ἡ γυνή τέ μοι, χὡ δοῦλος, οὐδὲν ἧττον,
Χὡ δεσπότης, χἠ παρθένος, χἠ γραῦς ἄν. Αἰσχ. εἶτα δῆτα
Οὐκ ἀποθανεῖν σε ταῦτ' ἐχρῆν τολμῶντα; Ευ. μὰ τὸν Ἀπόλλω.
Δημοκρατικὸν γὰρ αὔτ' ἔδρων. Διόν. τουτὶ μὲν ἔασον ὦ τᾶν.
Οὐ σοὶ γάρ ἐστι περίπατος κάλλιστα περί γε τούτου.
Ευριπ. Ἔπειτα τουτουσὶ λαλεῖν ἐδίδαξα. Αι. φημὶ κἀγώ,
Ὡς πρὶν διδάξαι γ' ὤφελες μέσος διαρραγῆναι.

BA. Et ego Philoxeni gnatum putabam Erixin esse.
Ev. An verò gallos in Tragœdijs fingere decebat?
Æs. Attu Deis inuise homo, qualia sunt, quæcunque fingis?
Ev. Certe non sunt staurosigalli, nõ capricerui,
Cuiusmodi sũt tibi, quæ in aulæis pingũtur. atquí
Vt primum hanc artem à te accepi, sam tum inflatam ac tumentem
Vocum ampullis, & pondere verborum nimis grauatam:
Ibi attenuaui primùm, & pondera detraxi: & quibusdam
Concisis disputationibus, & verbis minutis,
Tum paruis betis, succũ blateramẽtorũ, ab arte,
Morúmque doctrina inspersi: post iterũ Monœdijs,
Immisto Ctesephonte: nec praue nugabar in re
Quauis: nec permiscebam omnia, quibuscunque incidissem.
Qui primus in scenam veniebat, is statim insequentis
Genus exponebat fabulæ. Æs. quia melius erat, hercle,
Audire fabulæ genus tibi, quàm genus tuum, opinor.
Ev. Deinde à primo versu nihil prætermittebam ociosum:
Nam & mulier, & seruus loquebantur mihi perinde,
Vt herus, vt virgo, vt anus. Æs. at obsecro, an non fuerat æquum
Te mortem obire, qui istuc auderes? Ev. non per Lyceum
Apollinem. Nam hæc sciebam populariter. BA. age, omitte
Isthuc: neq; enim pulcra tibi disputatio de eare.
Ev. Præterea & hos omnes loqui docui. Æs. hoc idem & ego dico.
Atque vtinam prius medius rupisses, quàm hos illos doceres.

Σχόλια. Ἔρυξιν.] οὗτος γὰρ ὡς ἄμορφος καὶ ἀηδὴς διαβάλλεται. Παραπετάσμασι] ταῖς σκηναῖς. τοῖς Περσικοῖς βήλοις, ἢ ... Ἐπυλλίοις] ἀντὶ τοῦ λογισμοῖς μικροῖς. ... Περιπάτοις.] εἰώθασι γὰρ οἱ ... ἀντὶ τοῦ διατριβεῖν. ... Μονῳδίαις] γράφεται λευκοῖς. χυλὸν διδοὺς ... ἀπὸ ... γράφεται δὲ καὶ ἀπηθῶν ἀντὶ τοῦ ἐκλιγόμενος. μονῳδίαις δὲ, ὑμνάσμασι μονῳδικοῖς.

Bisetvs. Ἀπηθῶν] ... καὶ Εὐστάθιος εἰς τὸ Ξ. τῆς Ὀδυσσείας τοῦτον τοῦ Ἀριστοφάνους τόπον αἰτιᾶσθαι δοκεῖ, λέγων οὕτω. διηθεῖν μὲν τὸ διυλίζειν, ὅπερ ἀπηθεῖν λέγει ὁ κωμικός. ὅθεν καὶ ἠθμὸς ὁ διυλιστήρ. βέλτιον δὲ ἐνταῦθα γράφειν ἀπηθῶν, ἢ ἀπ' ἠθῶν διαφόρως, ... ἀπηθεῖν δὲ, διηθεῖν, καὶ διυλίζειν, ταυτόν.

Σχόλια. Κηφισοφῶντα.] ὅτι ἐδόκει δοῦλος ὢν συμποιεῖν αὐτῷ ὁ Κηφισοφῶν καὶ μάλιστα τὰ μέλη. ὃν καὶ συνεῖναι τῇ γυναικὶ αὐτοῦ κωμῳδοῦσιν. ἕτεροι δὲ ἐπὶ Κηφισοφῶν, ὃ καὶ τὸ ψήφισμα συνετέλεσεν, ὑπὲρ τοῦ εἰργασθῆναι τοὺς ἐν στρατείαις ... Η τὰ αὐτά.] ὅτι ὁ ... ὁ Εὐριπίδης. ... τῶν ἰαμβείων. ... Ἀργόν.] ὥσπερ οὐ τὴν Νιόβην καὶ τὸν Ἀχιλλέα ἐποίησας μηδὲν λέγοντας. Η γυνή τέ μοι χὠ δοῦλος.] ἀντὶ τοῦ τὰ αὐτά. καὶ εἰς τοῦτο δὲ κωμῳδεῖται ὁ Εὐριπίδης, ὅτι διαφόροις τοῖς προσώποις ἀνοικείους λόγους περιτίθησιν. Ταῦτα] τοῦτο ... λυς τοῖς δεσπόταις ἰσοτίμους ποιεῖν. Δημοκρατικόν.] τὰ περὶ δημοκρατίας καὶ ἰσότητος. φησὶν οὖν πρὸς ταῦτα ὁ Διόνυσος. ἔασον ἡμῖν γὰρ ἐστὶ μᾶλλον ... τούτου ... παρόντος εἰρήνης καὶ ἡσυχίας ὁ θεὸς αἴτιος ... ὀρθῶς γὰρ ... ἀδολεσχία ὁ Αἰσχύλος. ... ἄλλως. ... ὅπως ... ὡς κάλλιστα τοῦτο ἐποίεις. ... καλὸν ... τοὺς δούλους τοῖς δεσπόταις παρρησιάζεσθαι. ... διατριβή.

Ευρ. Λεπτῶν τε κανόνων εἰσβολὰς, ἐπῶν τε γωνιασμοὺς
Νοεῖν, ὁρᾶν, ξυνιέναι, στρέφειν, ἐρᾶν, τεχνάζειν,
Κἀχυποτοπεῖσθαι, περινοεῖν ἅπαντα. Αἰσχ. φημὶ κἀγώ.
Ευρ. Οἰκεῖα πράγματ' εἰσάγων, οἷς χρώμεθ', οἷς ξύνεσμεν,
(Ἐξ ὧν γ' ἂν ἐξηλεγχόμην. ξυνειδότες γὰρ οὗτοι,
Ἤλεγχον ἄν μου τὴν τέχνην) ἀλλ' οὐκ ἐκομπολάκουν,
Ἀπὸ τοῦ φρονεῖν ἀποσπάσας, οὐδ' ἐξέπληττον αὐτοὺς,
Κύκνους ποιῶν καὶ Μέμνονας, κωδωνοφαλαροπώλους.
Γνώσῃ δὲ τοὺς τούτου τε, κἀμοῦ γ' ἑκατέρου μαθητάς.
Τούτου μὲν οὖν Φορμίσιος, Μεγαίνετός θ' ὁ μάνης,
Σαλπιγγολογχυπηνάδαι, σαρκασμοπιτυοκάμπται,
Οὑμοὶ δὲ, Κλειτοφῶν τε καὶ Θηραμένης ὁ κομψός.
Διόνυ. Θηραμένης; σοφός γ' ἀνὴρ καὶ δεινὸς εἰς τὰ πάντα,
Ος ἢν κακοῖς που περιπέσῃ καὶ πλησίον παραστῇ,
Πέπτωκεν ἔξω τῶν κακῶν, οὐ Χῖος ἀλλὰ Κῖος.

Ev. Subtiliúmque regularum ingressus, angulósque
Contiguos versuũ intelligere, sapere, peruidere,
Agere versute, amare dolos meditari, suspicari
Quiduis mali: omnia comminiscier. Æs. hoc idem & ego dico.
Ev. Vernaculas res introduxi, quibus hic immoramur,
Et quibus hic vtimur (ob quas etiam reprehensus fuissem:
Nam hi, qui huius rei sunt conscij, reprehendissent meam artem)
Sed neque quicquam dixi in Tragœdiis pompatice: quod
Populum a prudentia abstraheret: neque perterrefaciebam,
Effingẽs Memnonas, cygnósque nolipharepolas.
Dignosces vero etiam discipulos vtriusque nostrûm,
Huius quidẽ Phormisius, Meganetúsque seruus,
Tubhastibarbiformidandi, Erucosannitones.
Mei vero sunt Clitipho, & Theramenes comtus
BA. Theramenes? vir prudens sane, & ad omnia versipellis
Qui sicubi in malos inciderit, propéque astiterit vsquam:
Non Chius à malis, sed Cius potius euolans.

Σχόλια. Γωνιασμούς.] πλαγιασμούς, ἀπάτας. Κἀχυποτοπεῖσθαι δὲ ἀντὶ τοῦ κακὰ ὑπονοεῖν ἐάν τις εἰς αὐτοὺς τεχνάσηται. Οὐκ ἐκομπολάκουν] κενοὺς ... κόμπους ... ὡς Αἰσχύλος. Ἀπὸ τοῦ φρονεῖν ἀποσπάσας.] ... ἀπὸ τοῦ φρονεῖν καὶ συνεῖναι ... ἀποσπάσας αὐτούς. Κύκνους.] δύο Κύκνοι ἐγένοντο, ὁ μὲν Ἄρεος υἱὸς ὁ ὑφ' Ἡρακλέους φονευθεὶς ὡς ἐν τῇ ἀσπίδι Ἡσίοδος. ὁ δὲ Ποσειδῶνος ὁ ὑπ' Ἀχιλλέως, ὡς καὶ Πίνδαρος ἱστορεῖ. Κωδωνοφαλαροπώλας. Ἀπολλώνιός φησιν, ὅτι ... κώδωνας ... ἐν τοῖς φαλάροις ... τοὺς ἵππους ἔχοντας. Φορμίσιος] Δίδυμός φησιν, ὅτι Φορμίσιος ... καὶ ... διὸ καὶ Αἰσχύλου μαθητὴν φησὶ αὐτόν ... Μεγαίνετός θ' ὁ μάνης.] ὁ Μεγαίνετος. ὅτι οὐ πάντως ... βάρβαρος ἀλλ' ἀναίσθητος καὶ ... καὶ τῶν στρατηγῶν ... καὶ θρασύς ... ὀνόματα. Σαλπιγγολογχυπηνάδαι] σάλπιγγας καὶ λόγχας καὶ ὑπήνας ἔχοντες. τοῦτο δὲ εἰς τὸν Φορμίσιον ἀποτείνει. Σαρκασμοπιτυοκάμπται.] ὡς ... κάμπτειν μὲν καὶ ... τὰ πολεμικά. οὐκ ἀληθῶς δὲ ... διὸ καὶ τὸν Μεγαίνετον μάνην ... πάντως βάρβαρον. ἀλλ' ἀναίσθητον καὶ μανικόν. ... τοῖς ... τὸ Αἰσχύλου ἦθος.

Bisetus. Οὑμοί.] οἱ ἐμοί. βέλτιον δὲ ἴσως γράφειν οὑμοί.

Σχόλια. Θηραμένης.] ὡς ἀστεῖος καὶ πιθανός. Κλειτοφῶν δὲ ὡς ἀργὸς ἐκωμῳδεῖτο, νῦν δὲ ὡς πανοῦργον καὶ παλίμβολον βούλεται τοῦτον ἀποδεικνύναι, καὶ παραπλήσιον Θηραμένει. Οὐ Χῖος, ἀλλὰ Κῖος.] ... τῇ πολιτείᾳ, ... αὐτὸν ... ὡς Εὔπολις ... Ἀρίσταρχος δὲ ὡς ... Κῷος ἐξηγεῖται. ὅτι πρὸς τὸ Κῷος εἰσήγαγε τὸ Χῖος. τὸν γὰρ ἀντίστροφον τοῦ Χίου λέγεσθαι. τοῦτο οὖν φησιν, ὅτι οὐδέποτε κακοῦται ὁ Θηραμένης ... ἀλλ' ἐπιτυγχάνει. ... ὁ Δημήτριος, ὡς τελέως ... ὅτι Κῖος ... ὅμως καὶ αὐτὸς, ὅτι οὐδὲν ... ἀντὶ τοῦ Κῷος Κῖος. Δίδυμος δέ φησι ὅτι ... τῆς παροιμίας μεμνῆσθαι, οὐ Χῖος ἀλλὰ Κῖος, παρέλ-

[illegible] τίς ὢν καὶ αἰσχρὸς, καθυμιλεῖ τοὺς [illegible] [illegible] μετὰ ... [illegible] Ἐρωτῶν. [illegible]

A γαγ' ἂν εὔξαιμι ... θεραπ... [illegible] ὁ κόθορνος, ... [illegible] διζοντα.

BISETVS. Εὐθεῖα: τῆς διπλῆς ... [illegible] τῆς πρώτης

Εὐ. Τοιαῦτα μέντοι 'γὼ φρονεῖν,
Τούτοισιν εἰσηγησάμενος,
Λογισμὸν ἐνθεὶς τῇ τέχνῃ,
Καὶ σκέψιν, ὥστ' ἤδη νοεῖν
Ἅπαντα, καὶ διειδέναι
Τά τ' ἄλλα, καὶ τὰς οἰκίας
Οἰκεῖν ἄμεινον, ἢ πρὸ τοῦ,
Κἀνασκοπεῖν, πῶς τοῦτ' ἔχει;
Ποῦ μοι τοδί; τίς τοῦτ' ἔλαβε;

Σχόλ. Τοιαῦτα μέντοι 'γὼ φρονεῖν.] τὸ πλῆρες τοιαῦτα ... [illegible] διπλῆς εἰς δύο ... [illegible] ... κῶλα θ. ... [illegible]

...δισὰ ου εἰσὶ κῶλα θ'.

Ev. Ego seruulis prudentiam
Nunc indidi atque industriam
Peritiamque: ut omnia
Dispicere, & nosse possent,
Et tum alia, tum domestica
Nunc administrare melius,
Et cogitare: quomodo
Hoc habet? ubi hoc? quis abstulit?

τ μὲν πρώτης ... [illegible] ... τοῦ ... ἀμφότε... [illegible] Καὶ τὰς οἰκίας.] προσέχει τῇ οἰκίᾳ ... [illegible]

BISETVS. Δευτέρας

Δι. Νὴ τοὺς θεοὺς, νῦν γοῦν Ἀθη-
Ναίων ἅπας τις εἰσιὼν,
Κέκραγε πρὸς τοὺς οἰκέτας,
Ζητεῖ τε, ποῦ 'στιν ἡ χύτρα;
Τίς τὴν κεφαλὴν ἀπεδήδοκε
Τῆς μαινίδος; τὸ τρύβλιον
Τὸ περυσινὸν τέθνηκέ μοι.
Ποῦ τὸ σκόροδον τὸ χθιζινόν;
Τίς τῆς ἐλάας παρέτραγε;
Τέως δ' ἀβελτερώτατοι
Κεχηνότες μαμμάκυθοι
Καὶ Μελιτίδαι καθῆντο.

Σχόλ. Πασιν ἡ χύτρας ... [illegible] ... τὸ ... [illegible] ... Μαμμάκυθοι.] ... [illegible]

...δισὸν κῶλα ιβ.

BA. Itaper Deos: & iam prorsus
Quisquis intrat in domum
Proclamat ad seruos suos,
Rogatque, ubi est fidelia?
Quis [illegible] hic caput
[illegible] proximo
[illegible] interijt? ubi
Est [illegible] hesternum? cedo.
Oleam quis hanc deglutiit?
Sic stultiores reddiu
Nunc desident, & ore hiant
Mammacythi & Melitida.

... Μαμμάκυθοι. ὁ τινὲς Πλάτω... [illegible] ... μαμμόθρεπτοι. Δίδυμος, ... [illegible] Μελιτίδης ... [illegible] ... ὁ Κόροιβος, ... [illegible] ... Μελιτίδην ... [illegible] μωρός. τοῦ δὲ Μελιτίδη καὶ Κοροίβου καὶ Ἀπαιανὸς ὁρώσι μέμνηται.

BISETVS. Κορωνίς, ... [illegible] ... δύο στίχοι ...

Χο. Τάδε μὲν λεύσσεις φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
Σὺ δὲ τί φέρε πρὸς ταῦτα λέξεις; μό-
Μή σ' ὁ θυμὸς ἁρπάσας, (νον ὅπως
Ἐκτὸς οἴσει τῶν ἐλαιῶν,
Δεινὰ γὰρ κατηγόρηκεν.
Ἀλλ' ὅπως ὦ γεννάδα,
Μὴ πρὸς ὀργὴν ἀντιλέξεις,
Ἀλλὰ συστείλας, ἄκροισι
Χρώμενος τοῖς ἱστίοισιν,
Εἶτα μᾶλλον μᾶλλον ἄξεις,
Καὶ φυλάξεις, ἡνίκ' ἂν τὸ
Πνεῦμα λεῖον,
Καὶ καθεστηκὸς λάβῃς.
Ἀλλ' ὦ πρῶτος τῶν Ἑλλήνων πυργώσας ῥήματα
σεμνὰ, (ἄφιει.
Καὶ κοσμήσας τραγικὸν λῆρον, θαῤῥῶν τὸν κρουνὸν

Σχόλ. Τάδε μὲν λεύσσεις φαίδιμ'.] κορωνὶς καὶ ἔκθε-

...παιστικοὶ, τετράμετροι ... [illegible]

CH. Age, tun' isthac inclyte Achilles
Vidébis? at quid ad hac dices? solū-
Ne ira te male impulsum, (modo
Extra oleas raptet, cauebis.
Namque acerba dixit in te.
Sed caue vir inclyte,
Ne quia iratus loquare.
Prora contractis ab alto
Nauiga velis, ratémque
Promoue magis, magisque:
Atque ubi vento secundo
Aura constans
Flabit, hic time tibi.
Iamq. age, qui primus Graecorum extruxisti grā-
dia uerba, (sonorum.
Et Musam exornasti tragicam, torrentem emitte

σις χορῶν ... [illegible] ... διπλῶν ... [illegible]

διὰ δὲ δὴ τὸ προτίθεσθαι ἑτέρας διπλῆς ἐν κώλοις ιγ. αὐτὸ ἀναπαιστικοῖς διμέτροις [illegible]. τὸ δ' [illegible] κὸν τετράμετρον [illegible] ιγ, τροχαϊκὰ ἐφθημιμερῆ [illegible] καὶ [illegible] τὸ [illegible] μονομετρον [illegible] ἐν [illegible] στίχοι δύο ἀναπαιστικοὶ τετράμετροι [illegible] τοῖς ἑξῆς διπλῆς ἀμοιβαίας [illegible] ἑβδομήκοντα κώλοις, ὧν τα [illegible] τὸ [illegible] καὶ [illegible] τῶν [illegible] τὴν μὲν στρογγύλης κορωνίς, τὴν δὲ τετραμέτρων [illegible] πρὸς [illegible] ὁ χορὸς ἀπὸ [illegible] Μυρμιδόνων Αἰσχύλου. τοῦτο δὲ [illegible] ἀπὸ [illegible]. [illegible]] ἀντὶ τοῦ ἐκτὸς [illegible] λόγων [illegible] ἔοικε [illegible] λέγειν. καὶ μάλιστα, [illegible] ἄκρου [illegible] δρόμου, [illegible] καθ' [illegible] τὸν δρόμον. ἄλλοι δὲ εἶναι ἐκτὸς [illegible] προκειμένου. [illegible] ὁ Διό-

A νυσος, τὰς [illegible] ἐλαίας [illegible] τὸ [illegible] φασὶν ὁ χορὸς τοῦτό φησι, μή σ' ὁ θυμὸς ἁρπάσας ἐκτὸς οἴσει τῶν ἐλαιῶν. ἄλλως. ἐν τῷ τέλει τοῦ τόπου οὗ ἐτελεῖτο ὁ δρόμος ἐλαῖαι [illegible] ἵσταντο [illegible] τοῦ δρόμου. καὶ οὐδεὶς ἐπέκεινα τούτων ἐχώρει. ὅς τις οὖν πέρα τοῦ δέοντος ἔπραξέ τι, ἐλέγετο ὡς ἐκτὸς τῶν ἐλαιῶν φέρεται. [illegible] δὲ εἰς παροιμίαν. Χρώμενος τοῖς ἱστίοις.] [illegible] γὰρ καὶ [illegible]. τοῦτο δ' εἴρηκεν ἐκ μεταφορᾶς τῶν πλεόντων. οἱ ὅταν [illegible] B [illegible] συστέλλουσι τὰ ἱστία, ἵνα μὴ τῇ βίᾳ τούτου φορᾷ ἀνατραπείη τὸ σκάφος χαλῶντες δὲ [illegible] μικρὸν ἄγουσι τὴν ναῦν εἰς τὸ πρόσω τοῦ πλοῦ. [illegible] τοῖς ἐν [illegible] τὸ [illegible] μὴ [illegible] τὸ μέτρον. Πυργώσας.] [illegible] καὶ μεγάλα [illegible]. Τραγικὸν λῆρον] παρ' ὑπόνοιαν ἀντὶ τοῦ τεχνίον. τραγικὸν δὲ ὅτι ἀλλήλους διαβάλλουσι κωμικοὶ καὶ τραγικοί.

C

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ, Σκηνὴ δευτέρα.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

Ἀναπαιστικοὶ Ἀριστοφάνειοι.

Βισετυς. Εἰσθέσις ἀμοιβαία D διπλῆς ἐκ στίχων ό.

Αἰσ. Θυμοῦμαι μὲν τῇ ξυντυχίᾳ, καί μου τὰ σπλάγχν' ἀγανακτεῖ,
Εἰ πρὸς τοῦτον δεῖ μ' ἀντιλέγειν. ἵνα μὴ φάσκῃ δ' ἀπορεῖν με,
Ἀπόκριναί μοι. τίνος οὕνεκα χρὴ θαυμάζειν ἄνδρα ποιητήν;
Εὐ. Δεξιότητος, καὶ νουθεσίας, ὅτι βελτίους τε ποιοῦμεν
Τοὺς ἀνθρώπους ἐν ταῖς πόλεσι. **Αἰσ.** τοῦτ' οὖν εἰ μὴ πεποίηκας,
Ἀλλ' ἐκ χρηστῶν, καὶ γενναίων μοχθηροτάτους ἀπέδειξας,
Τί παθεῖν φήσεις ἄξιος εἶναι; **Δι.** τεθνάναι, μὴ τοῦτον ἐρώτα.
Αἰσ. Σκέψαι τοίνυν γ' οἵους αὐτοὺς παρ' ἐμοῦ παρεδέξατο πρῶτον,
Εἰ γενναίους, καὶ τετραπήχεις, καὶ μὴ διαδρασιπολίτας,
Μήτ' ἀγοραίους, μήτε κοβάλους, ὥσπερ νῦν, μηδὲ πανούργους.
Ἀλλὰ πνέοντας δόρυ, καὶ λόγχας, καὶ λευκολόφους τρυφαλείας
Καὶ πήληκας, καὶ κνημῖδας, καὶ θυμοὺς ἑπταβοείους.
Εὐ. Καὶ δὴ χωρεῖ τουτὶ τὸ κακόν. **Δι.** κρανοποιῶν αὖ μ' ἐπιτρίψει.

ACTVS IIII. SCENA secunda.

ÆSCHYLVS, EVRIPIDES, BACCHVS.

Anapæstici Aristophanij.

ÆS. *Excandesco equidem, ob talem congressum: & mea viscera bile*
Ferment: quòd oportet me cum isto contendere: nam metuo, ne
Dicat, me pendere animi: quasi dubitem de munere palmæ.
Heus, responde: cur me decet admirari, quæso, Poetam?
EV. Propter dexteritatem ingenij, & doctrinam, qua meliores
E
Efficim' ciues in Rep.. ÆS. age ergo, nisi tu isthæc
Studuisti, éque bonis & frugi fecisti improbiores:
Quo supplicio dignum te dicis? BA. morte: isthunc rogitare
Noli. ÆS. vide sis ergo, quales primùm à me acceperis ipsos.
F
Generosósne, & cubitorum quatuor: atque haud suffugientes
Munia publica, non errones, neque maleficos, neque vafros
Quales nunc sunt: sed spirantes hastam, galeasque decorum,
Et cristas, atque ocreas, animósque virorum septibouinos.
G
EV. Atqui hic illud malum erumpit. BA. si cristas hîc iterum aptet,

Σχόλια. Ἐκ χρηστῶν καὶ γενναίων.] ἀντὶ τοῦ ἀπὸ καλῶν, κακοὺς ἐποίησας. μοχθηροὺς δὲ ἀντὶ τοῦ αἰσχροτέρους.

Τεθνάναι, μὴ τοῦτον ἐρώτα.] οὐδὲ τοῦτο συκοφαντητέον ὅτι πικρὸν λέγει τεθνάναι. ἴσως γὰρ πρὸς τὸ γελοῖον εἴρηται

δῶσι). γαλιάλαι, χάριν ἔσωσι. οὐδὲ γὰρ ἀπέθανε. Βραχυκέλλαιντα γλῶττα. Διαδρασιπολίτας.] ἀντὶ τοῦ δειλούς. ἀποδιδράσκοντας τὴν πολιτείαν. Κοβάλους.] ἐκ παραλλήλου κοβάλους καὶ πανούργους. Επταβοείους.] ἀντὶ τοῦ μεγάλους. ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς ἀσπίδος Αἴαντος. Κρανοποιῶν.] κράνη καὶ λόφους διηγούμενος ἀφανιεῖ με τῷ πατάγῳ τῶν ῥημάτων.

Ευ. Καὶ σὺ τί δὴ δράσας, αὐτοὺς οὕτως ἀνδρείους ἐδίδαξας;

Δι. Αἰσχύλε λέξον, μηδ' αὐθαδῶς σεμνυνόμενος χαλέπαινε.

Αι. Δρᾶμα ποιήσας Ἄρεως μεστόν. Ευ. ποῖον; Αι. τοὺς ἑπτ' ἐπὶ Θήβας·

Ὃ θεασάμενος πᾶς ἄν τις ἀνὴρ ἠράσθη δάϊος εἶναι.

Δι. Τουτὶ μέν σοι κακὸν εἴργασται. Θηβαίους γὰρ πεποίηκας

Ἀνδρειοτέρους εἰς τὸν πόλεμον, καὶ τούτου γ' οὕνεκα τύπτου.

Αι. Ἀλλ' ὑμῖν αὔτ' ἐξῆν ἀσκεῖν, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τοῦτ' ἐτράπεσθε.

Εἶτα διδάξας τοὺς Πέρσας, μετὰ τοῦτ' ἐπιθυμεῖν ἐδίδαξα

Νικᾶν ἀεὶ τοὺς ἀντιπάλους, κοσμήσας ἔργον ἄριστον.

Δι. Ἐχάρην γοῦν ἡνίκ' ἤκουσα περὶ Δαρείου τοῦ τεθνεῶτος.

Ὁ χορὸς δ' εὐθὺς τὼ χεῖρ' ὡδὶ ξυγκρούσας, εἶπεν, ἰαυοῖ.

Αι. Ταῦτα γὰρ ἄνδρας χρὴ ποιητὰς ἀσκεῖν. σκέψαι γὰρ ἀπ' ἀρχῆς

Ὡς ὠφέλιμοι τῶν ποιητῶν οἱ γενναῖοι γεγένηνται;

Ὀρφεὺς μὲν γὰρ τελετάς θ' ἡμῖν κατέδειξε, φόνων τ' ἀπέχεσθαι;

Μουσαῖος δ' ἐξακέσεις τε νόσων, καὶ χρησμούς. Ἡσίοδος δὲ

Me attriueris. EV. at tu quo pacto ipsos tam fortes potuisti

Efficere? BA. Aeschyle dic: & grauitate tua ne difficilis sis.

ÆS. Cum plenum Martis opus fecissem. EV. quodnam. ÆS. septem ad Thebas.

Nam quisquis spectator fuerat, optabat belligerari.

EV. Sane hoc abs te malè factum est, nam Thebanos hac ratione

Fecisti alacriores ad pugnam: ideoq; hic vapula, homo audax.

ÆS. Atqui hac tractare eadem licuit vobis: sed vos aliorsum

Vertistis animum. Sed & exhibitis Persis, magna cupido

Hostem superandi animis iniecta est; me pulcrum opus operante.

BA. Ego certe lætatus sum, vbi Darium audiui occubuisse,

Et Chorus etiam manibus complosis exclamauit, iòpæ.

ÆS. Quippe Poëtas isthæc tractare decet: atque age, vide sis, quàm

Magno emolumento fuerint generosi omni tempore vates.

Equidem Orpheus ritus me docuit, & cædibus abstinuisse,

Musæus remedia morborum atque oracula prodidit: agri

Σχόλια. Τοὺς ἑπτ' ἐπὶ Θήβας.] οἱ Πέρσαι πρότερον δεδιδαγμένοι εἰσίν, εἶτα οἱ ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας. νῦν δὲ τὸ ὕστερον πρότερον εἶπε. ταλαιπωρεῖ ... τοῦ ποιητοῦ ... οὐ γὰρ ἐπὶ ἀκροάσεις τὸ τοιοῦτον, οὐδὲ τοῖς ... αὐτόν. Θηβαίους γὰρ πεποίηκας.] δῆλον ὡς ... τοῖς Ἀθηναίοις τῶν Θηβαίων, ἀλλὰ διαφερόντων. Ἀλλ' ὑμῖν αὔτ' ἐξῆν.] ὑμῖν ἐξῆν Ἀθηναίοις, μιμήσασθαι, καὶ ἀσκεῖν τὰ πολεμικά.

Βισέτυς. Αὔτ' ἐξῆν] αὐτὰ τὰ πολεμικὰ ἀσκεῖν ἐξῆν.

Σχόλια. Οὐκ ἐπὶ τοῦτο.] ἀλλ' εἰς ἐγκλήσεις καὶ διαρραθυμίας. κατηγορεῖ δὲ Ἀθηναίων ἐντεῦθεν. Τοὺς Πέρσας.] Αἰσχύλου δρᾶμα οὕτω καλούμενον. τὸ δὲ εἶτα, καὶ τὸ μετὰ τοῦτο, οὐ ... ἀκουστέον πρὸς τὰς διδασκαλίας, ἀλλ' ἐν ἴσῳ τῷ καὶ τοῦτο ἐδίδαξα καὶ τὸ ἕτερον. Ἐχάρην γοῦν ἡνίκ' ἤκουσα] ἐν τοῖς φερομένοις Αἰσχύλου Πέρσαις οὔτε Δαρείου θάνατος ἀπαγγέλλεται, οὔτε ὁ χορὸς τὰς χεῖρας συγκρούσας λέγει ἰαυοῖ. ὁ ἐπιφώνημα πρὸς τὸν Διόνυσον λεγόμενον χαρᾶς ... ἀλλὰ τὰ μὲν πράγματα ὑπόκειται ἐν Σούσοις. καὶ ... ἡ μήτηρ Ξέρξου ἐξ ὀνείρου ... χορὸς δὲ Περσῶν γερόντων ... πρὸς αὐτήν. εἶτα ἄγγελος ἀπαγγέλλων τὴν περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίαν καὶ τὴν Ξέρξου φυγήν. χαίρεις δέ φησι τοῦ Δαρείου, ἀντὶ τοῦ Ξέρξου. σύνηθες γὰρ τοῖς ποιηταῖς ἐπὶ τῶν υἱῶν τοῖς τῶν πατέρων ὀνόμασι χρῆσθαι. πρὸς ὃν ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι ἐν τῷ δράματι λέγεται, Ξέρξης μὲν αὐτὸς ... Ἡρόδικος δέ φησι διττὰς γεγονέναι τὰς ... καὶ τὴν ... ταύτην περιέχειν τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην. δοκοῦσι δὲ ... οἱ Πέρσαι, ὑπὸ τοῦ Αἰσχύλου δεδιδάχθαι ἐν Συρακούσαις, σπουδάσαντος Ἱέρωνος, ὥς φησιν Ἐρατοσθένης ἐν γ΄ περὶ κωμῳδιῶν ἄλλως. Δίδυμος ὅτι οὐ περιέχουσι θάνατον Δαρείου οἱ Πέρσαι τὸ δρᾶμα. διὸ τινές, διττὰς θέσεις, τουτέστι διδασκαλίας τῶν Περσῶν φασι. καὶ τὴν μίαν μὴ φέρεσθαι. τινὲς δὲ γράφουσι Δαρείου τοῦ Ξέρξου. οἱ δὲ ὅτι τοῖς ... ἀντὶ τοῦ ... ἢ ὅτι ὁ Ξέρξης ... ὅτι τὸ εἴδωλον Δαρείου ... τεθνηκότος ... Ὀρφεὺς γὰρ τελετάς θ' ἡμῖν.] ἔστι πολλὴ δόξα κατὰ τὸν Ὀρφέως, ὡς τελετὰς συντέταχε. Μουσαῖος δὲ] τὸν Μουσαῖον παῖδα Σελήνης καὶ Εὐμόλπου Φιλόχορός φησι. ... λύσεις καὶ τελετὰς καὶ καθαρμοὺς συντέθεικεν. ὁ δὲ Σοφοκλῆς χρησμολόγον αὐτόν φησιν. ... οὕτως ἔχει. Εὐμόλπου φίλον ... Μουσαῖον ... ὑπὸ τῷ τάφῳ. ... θεραπείας νοσημάτων καταλέγεται. Ἡσίοδος δὲ.] ὡς πρῶτος Ἡσιόδου μίμημα.

Γῆς ἐργασίας, καρπῶν ὥρας, ἀρότους. ὁ δὲ θεῖος A
Ὅμηρος
Ἀπὸ τοῦ τιμὴν καὶ κλέος ἔσχε, πλὴν τοῦδ' ὅτι
χρήστ' ἐδίδαξε,
Τάξεις, ἀρετάς, ὁπλίσεις ἀνδρῶν; Δι. καὶ μὴν οὐ
Παντακλέα γε
Ἐδίδαξεν ὅμως τὸν σκαιότατον. πρώην γοῦν,
ἡνίκ' ἔπεμπεν,
Τὸ κράνος πρῶτον περιδησάμενος τὸν λόφον ἤ- B
μελλ' ἐπιδήσειν.
Αἰ. Ἀλλ' ἄλλους τοι πολλοὺς ἀγαθούς, ὧν ἦν καὶ
Λάμαχος ἥρως.
Ὅθεν ἡ 'μὴ φρὴν ἀπομαξαμένη, πολλὰς ἀρετὰς
ἐποίησεν
Πατρόκλων, Τεύκρων, θυμολεόντων, ἵν' ἐπαί-
ροιμ' ἄνδρα πολίτην
Ἀντεκτείνειν αὑτὸν τούτοις, ὁπόταν σάλπιγγος ἀ-
κούσῃ.
Ἀλλ' οὐ μὰ Δί', οὐ Φαίδρας ἐποίουν πόρνας, οὐδὲ C
Σθενεβοίας.
Οὐδ' οἶδ' εἰς ἥντιν' ἂν ἐρῶσαν πώποτ' ἐποίησα
γυναῖκα.
Εὐρ. Μὰ Δί'. οὐ γὰρ ἐπῆν τῆς Ἀφροδίτης οὐδέν σοι.
Αἰσ. μηδέ γ' ἐπείη,
Ἀλλ' ἐπί σοί τοι καὶ τοῖς σοῖσι πολλὴ πολλοῦ 'πικα-
θοῖτο.
Ὥς τε γε καὐτόν σε κατ' οὖν ἔβαλεν. Δι. νὴ τὸν D
Δία τοῦτό γέ τοι δή.
Ἃ γὰρ ἐς τὰς ἀλλοτρίας ἐποίεις, αὐτὸς τούτοισιν ἐ-
πλήγης.
Εὐρ. Καὶ τί βλάπτουσ', ὦ σχέτλι' ἀνδρῶν, τὴν
πόλιν αἱ 'μαὶ Σθενέβοιαι;
Αἰ. Ὅτι γενναίας καὶ γενναίων ἀνδρῶν ἀλόχους
ἀνέπεισας,
Κώνεια πίνειν, αἰσχυνθείσας διὰ τοὺς σοὺς Βελ- E
λεροφόντας.
Εὐρ. Πότερον δ' οὐκ ὄντα λόγον τοῦτον περὶ τῆς
Φαίδρας ξυνέθηκα;
Αἰ. Μὰ Δί', ἀλλ' ὄντ'. ἀλλ' ἀποκρύπτειν χρὴ τὸ
πονηρὸν τόν γε ποιητήν,
Καὶ μὴ παράγειν, μηδὲ διδάσκειν. τοῖς μὲν γὰρ
παιδαρίοισιν
Ἐστὶ διδάσκαλος, ὅστις φράζει, τοῖς δ' ἡβῶσι F
ποιηταί.
Πάνυ δὴ δεῖ χρηστὰ λέγειν ἡμᾶς. Εὐρ. ἢν οὖν σὺ
λέγῃς Λυκαβηττούς,

Cultum Hesiodus sationum, & messiu tempora
Diuus Homerus,
Vnde est gloriam adeptus, honoremq́, nisi quod
pulcra doceret:
Acies, virtutes, arma virûm? BA. sed stolidum
Pantaclem Homerus
Tamen artem haud docuit: qui cùm galeam ca-
piti induceret amens,
Prius illam circumuinxit, quàm conum circun-
daret altum.
Æs. Alios alij multos fortes: quorum è grege
Lamachus heros:
Vnde subactis hæc mens mea, virtutes effinxit
Patroclorum,
Teucrorum, Thymoleontum, vt ciues hoc pacto
extimularem,
Vt & ipsi horum similes fierent, sonitu stridente
tubarum,
Non autem Phædras produxi meretrices, non
Sthenobœas:
Nec scio, an vllam vnquam fœminam amantem
duxerim in ora tuentum.
EV. Non per Iouem: neque enim tibi quicquam
inerat Veneris. Æs. neque inesse
Mihi velim: sed tibi tuisq́, Venus insit quàm
plurima per me:
Vt quæ etiam te pessundedit, improbe homo.
BA. ita est, per Iouem, vt inquis.
Nam quicquid finxisti de aliis, hoc in te tute
luisti.
EV. Et quid noxæ pariunt vrbi, tu ardelio, meæ
Sthenobææ?
Æs. Quia viros ingenuos, vxoresq́, ingenuas
docuisti
Potare cicutam, dum tuos reuerentur Bellero-
phontes.
EV. Quid? egon' primus de Phædra scripsi hæc
quasi noua, o Æschyle? dic dum.
Æs. Imo trita: sed hæc quæ sunt mala, decet oc-
cultare Poëtam,
Non producere, non condocefacere: nam pueris
solet æqua
Dictare magister: adultis instillant præcepta
Poetæ.
Omnino igitur decet vtiliter nos loqui. EV. an
ergo Lycabetos

Σχόλια. Χρήστ' ἐδίδαξε.] τινὲς συναλείφουσι τὸ λέ-
γουσι. [illegible] τοῦ [illegible]. Καὶ μὴν οὐ Παν-
τακλέα.] [illegible] Παντακλέα [illegible] G
[illegible] τούτου [illegible]
Παντακλέα [illegible]. Τὸ κράνος πρῶτον περιδησάμε-
νος] [illegible] τὸν λόφον πρῶτον, τὸ κράνος περιθέ-
σθαι [illegible] τοῦτο [illegible]
[illegible] Κύθος [illegible]
Λάμαχος ἥρως.] ὁ Λάμαχος [illegible] στρατηγὸς ἦν τὰ πολε-
μικά. ἦν δὲ ἐπὶ τῶν χρόνων Αἰσχύλου καὶ Ἀριστοφάνους
στρατηγὸς Ἀθηναίων. μέμνηται δὲ τούτου καὶ ἐν Ἀχαρ-
νεῦσιν. ὅθεν δὲ ἡ [illegible] ἐκ τοῦ Ὁμήρου. Ἀντεκτείνειν.]
ἀντιπαρεκτείνεσθαι. ὁμοίους ἐξισοῦν. Οὐ Φαίδρας ποιῶν δρᾶ-
μα Εὐριπίδου. Σθενέβοια δὲ, ἣν Ὅμηρος Ἄντειαν, ἡ [illegible]
ἠράσθη τοῦ Βελλεροφόντου. οὐχ ὑπακούσαντος [illegible]
[illegible] πρὸς τὸν ἴδιον ἄνδρα Προῖτον ὡς βιαζομένην. ὃς [illegible]
[illegible] τοῦτον εἰς τὸν [illegible] ἀναιρεθησόμενον. ἐλ-
θόντος οὖν ἐκεῖσε Βελλεροφόντου καὶ καθαροῦ φανέν-
τος, μὴ φέρουσα τὴν αἰσχύνην ἡ Σθενέβοια, κώνειον
ἐχρήσατο.

Bisetus. Οὐδὲ Σθενοβοίας.] τοῦτο τὸ μῦθον Ὅμηρος ἐν τῇ Ζ τῆς Ἰλιάδος διηγεῖται.

Σχόλια. Ὅτι αὐτὸν σε.] ἵνα διαβάλῃ τὴν γυναῖκα τοῦ Εὐριπίδου. τὸ δὲ ἃ γὰρ εἰς τὰς ἄλλας ἐκακηγόρεις, ἄλλως νοητέον, ὅτι τὰς τῶν ἄλλων μοιχευθείσας γυναῖκας, καὶ αὐτὸς ὑφ' ἑτέρων ταῦτα πέπονθας. ἢ ἃ ἐποίεις περὶ τὰς ἑτέρας, λέγω δὲ Φαίδραν καὶ Σθενόβοιαν μοιχευομέ-νας αὐτὰς λέγων, τούτοις ἐνέπεσες. ἀντὶ τοῦ καὶ αὐτὸς τὴν γυναῖκα μοιχευθεῖσαν. Κατὰ τὸ τοῦτο.] ὅτι πληθυντικῶς αὐτὸ κεῖται, ἵνα τὰ πολλὰς ᾖ. ἢν δὲ καὶ ἑνικῶς ἐστιν. Ἔχει μὲν τοι μᾶλλον, πρὸς τὸ περὶ γυναικῶν ἐστραμμένον. πολλαὶ γὰρ τὴν Σθενόβοιαν μιμησάμεναι τοὺς αὐτῶν ἄνδρας ἐτελεύτησαν. Τοῖς μὲν γὰρ παισὶ φράζει.] ὁ γὰρ διδάσκαλος τοῖς μικροῖς, ὁ δὲ ποιητής, τοῖς ἡβῶσι.

Καὶ Παρνασσῶν ἡμῖν μεγέθη, τοῦτ' ἐστὶ τὸ χρηστὰ
διδάσκειν;
Ὃν χρὴ φράζειν ἀνθρωπείως; Αἰσχ. ἀλλ' ὦ κακόδαιμον ἀνάγκη
Μεγάλων γνωμῶν καὶ διανοιῶν, ἴσα καὶ τὰ
ῥήματα τίκτειν.
Κἄλλως εἰκὸς τοὺς ἡμιθέους τοῖς ῥήμασι μείζοσι χρῆσθαι.
Καὶ γὰρ τοῖς ἱματίοις ἡμῶν χρῶνται πολὺ σεμνοτέροισιν,
Ἃ μοῦ χρηστῶς καταδείξαντος διελυμήνω σύ.
Ευ. τί δράσας;
Αἰσχ. Πρῶτον μὲν τοὺς βασιλεύοντας, ῥάκι' ἀμπίσχων, ἵν' ἐλεεινοὶ
Τοῖς ἀνθρώποις φαίνοιντ' εἶναι. Ευ. τοῦτ' οὖν ἔβλαψα; τί δράσας;
Αἰσχ. Οὔκουν ἐθέλει γε τριηραρχεῖν πλουτῶν οὐδεὶς διὰ ταῦτα.
Ἀλλ' ἐν ῥακίοις περιειλάμενος, κλάει, καὶ φησὶ πένεσθαι.
Δι. Νὴ τὴν Δήμητρα, χιτῶνά γ' ἔχων οὔλων ἐρίων ὑπένερθε.
Κἂν ταῦτα λέγων ἐξαπατήσῃ, παρὰ τοὺς ἰχθῦς ἀνέκυψεν.
Αἰσχ. Εἶτ' αὖ λαλιὰν ἐπιτηδεῦσαι καὶ στωμυλίαν ἐδίδαξας.
Ἣ 'ξεκένωσε τάς τε παλαίστρας, καὶ τὰς πυγὰς ἐνέτριψε,
Τῶν μειρακίων στωμυλλομένων, καὶ τοὺς παράλους ἀνέπεισεν
Ἀνταγορεύειν τοῖς ἄρχουσι, καίτοι τότε γ', ἡνίκ' ἐγὼ 'ζων,
Οὐκ ἠπίσταντ' ἀλλ' ἢ μᾶζαν καλέσαι, καὶ ῥυππαπαῖ εἰπεῖν.
Δι. Νὴ τὸν Ἀπόλλω, καὶ προσπαρδεῖν γ' ἐς τὸ στόμα τῷ θαλάμακι,
Καὶ μινθῶσαι τὸν ξύσσιτον, κἀκβάς, τινὰ λωποδυτῆσαι.

Et Parnassos cùm tu memoras, hoc sit bona & aqua docere:
Quem humana loqui conuenit? Æs. at tu infelix, omnino necesse est,
Vt ponderibus sententiarum paria sint lumina vocum,
Et aliis semideos æquum est verbis grandioribus vti.
Nam & habitu illi vtuntur, quàm nos, multò venerabiliori.
Quæ cùm tibi pulcrè præmonstrassem, tu fœdasti. EV. age quidnam
Feci? Æs. primo indutos panno lacero producere reges
Nō erubuisti, vt hominib. illorū miserabilis esset
Aspectus. EV. quid nam hac re nocui? aut quidnam feci? cedo. Æs. nemo
Opulentus iam vult exinde triremibus impendere sumptus:
Sed pannis obsitus eiulat, & seipsum met dicit egere.
BA. Ita per Cererem. Nam tunicam subtus habet e vellere molli:
Et licet hæc prætexat, tamen ad pisces deflexit ocellos.
Æs. Præterea & garrulitatem, & inanem verborum docuisti
Strepitum; qui & ludos perdidit, & pro more nates puerorum,
Garrire addiscentum, afflixit: tum etiam nautas male suasit
Oggannire magistris. At ego cùm viuerem adhuc, nihil horum
Sciebant aliud, nisi massam poscere, vel rhyppapæ ore sonare.
BA. Ita per Phœbum: inferiori remigi in os oppedere, merda (liere.
Fœdare sodalem, & egressus aliquē vestitu spo-

Σχόλια. Καὶ Παρνασσῶν.] ἔστι δὲ τὸ ὄρος. ἢ ῥήματα παρὰ πλησία ὄρεσιν. ἢ τὸ Λυκαβηττοὺς καὶ Παρνασσῶν μηδὲν Αἰσχύλος ἐν τινι τῶν αὐτῷ πεποιημένων δραμάτων. ἔστι δὲ Λυκαβηττὸς ὄρος Ἀθήνησιν. Γνωμῶν καὶ διανοιῶν.] σημειωτέον, ὅτι πρὸς τὴν λέξιν τάξις τοῦτο. Ἃ μοῦ χρηστῶς.] τὸ λέγειν τοὺς ἥρωας μείζω ῥήματα καὶ πρὸς τὰς μεγίστας διανοίας, καὶ τοὺς λόγους τοιούτους προσάγειν. Ῥάκι' ἀμπίσχων.] διὰ Οἰνέα καὶ Τήλεφον καὶ τοὺς ἄλλους. Περιειλάμενος.] συστραφεὶς ἢ περιειληθείς. ἄλλως γὰρ τὸ σπουδαῖον.

Bisetus. Περιειλάμενος.] Εὐστάθιος ἄλλως αὐτὸ ὅπερ οὖν ὁ ἔστι συστρέφειν ὅτιν ἐλλὰς, δῆς ὁ συνεστραμμένος, διὸ μὲν σπουδαῖος γ' αὐτῷ ῥάκεσιν περιειλημμένος. ἢ τὸ αὐτό εἰσι εἰλημμένος, παρὰ τὸ περιειλεῖν. τὸ γὰρ περιειλεῖν περιθεῖναι, ἀχρηστεῖ. ὁ δὲ, τὸ εἶλεν ἐν χρήσει τὸ περιειλημένος καλῶς ἔχει.

Σχόλια. Οὔλων ἐρίων.] ὁ Διόνυσός φησιν, ὅτι ὑπὸ τὸ ἔνδυμα ἔχει ἐρίων χιτῶνα. περιειλοῦνται γὰρ ῥάκια πρὸς προσποιούμενοί τινες.

Bisetus. Οὔλων ἐρίων.] ἢ τῶν ἁπαλῶν, ἢ τῶν συνε-

συνεστραμμένων. οὕτω δὲ οὖλος θρίξ, παρὰ τὸ εἱλεῖν, ἢ εἰλεῖν, τὸ συστρέφειν. Σ. οὖλος, ὁ συνεστραμμένας ἔχων τὰς τρίχας. Ὅμηρος περὶ Ὀδυσσέως.

Σμικρὸς ἔην ὤμοισι μελανόχροος, οὐλοκάρηνος.

καὶ οὖλον, μαλακὸν, ἁπαλὸν, συνεστραμμένον τῇ θριξί.

Σχόλια. Παρὰ τοὺς ἰχθῦς ἀνέκυψε] παρὰ τὰ ἰχθυοπώλια. τὸ δὲ τοιοῦτον, ἀττικόν. Εὔπολις. περιῆλθον εἰς τὰ σκόροδα καὶ τὰ κρόμμυα. φησὶν οὖν, ὅτι ἀναφαίνεται περὶ τὰ ἰχθυοπώλια τῆς ἀγορᾶς, ἀντὶ τοῦ τρυφᾷν εὑρίσκεται. Στωμυλίαν] σκώμματα. κολακείαν. πανουργίαν. Τῶν μειρακίων στωμυλλομένων.] ἄπειροι οὗτοι ἐκκλησίας. φησὶν οὖν ὑπὸ Εὐριπίδου στραφέντας ἐπὶ τὸ λέγειν ἐρμῆναι, καὶ διὰ ειρόντα ἐν τῇ ἀγορᾷ πολλοὺς κτᾶσθαι τοὺς ἐραστάς. Παράλους δὲ σημαίνει τοὺς ναυτικοὺς πλέοντας, Πάραλος γὰρ καὶ Σαλαμινία, τριήρεις ἱερά. Ναυαρχίδες. κοινῶς δὲ παράλους, τοὺς ἐν τῇ τριήρει ναύτας. οὐ γὰρ ἴδιόν τι λέγοι ἂν περὶ τῆς παράλου τριήρους ναύτας. ἄτιμοι δὲ οὗτοι ἦσαν. Ρυππαπαί.] ἐπίφθεγμα ναυτικὸν, παρακελευσματικὸν, ἢ παρακελευσματικὸν κωπηλασίας. Τῷ θαλάμακι] τῷ κωπηλατοῦντι ἐν τῷ κάτω μέρει τῆς τριήρους. οἱ δὲ θαλάμακες ὀλίγον ἐλάμβανον μισθὸν, διὰ τὸ κολοβοῖς χρῆσθαι κώπαις παρὰ τὰς ἄλλας τρεῖς τάξεις τῶν ἐρετῶν. ὅτι μᾶλλον ἐγγύς εἰσι τοῦ ὕδατος. ἦσαν δὲ τρεῖς τάξεις τῶν ἐρετῶν. καὶ ἡ μὲν κάτω, θαλαμίτη. ἡ δὲ μέση, ζυγῖται. ἡ δὲ ἄνω, θρανῖται. θρανίτης οὖν ὁ πρὸς τὴν πρύμναν. ζυγίτης ὁ μέσος. θαλαμίτης ὁ πρὸς πρῷραν. καὶ θαλαμία ὀπὴ, δι' ἧς ἐξέρχεται ἡ κώπη. φησὶν οὖν περὶ τοῦ συγκαθέδρου περδεῖν. Μινθῶσαι.] δυσφρᾶναι. δυσοσμίας ἀναπλῆσαι. μιᾶναι. μίνθα δὲ, τὸ παρ' ἡμῖν ἡδύοσμον. οἱ δὲ τὸ θύμον ἢ κόπρον αἰγῶν.

Νῦν δ' ἀντιλέγει, κοὐκέτ' ἐλαύνει,
Καὶ πλεῖ δευρὶ καὖθις ἐκεῖσε.
ΑΙ. Ποίων δὲ κακῶν οὐκ αἴτιός ἐστ';
Οὐ προαγωγοὺς κατέδειξ' οὗτος;
Καὶ τικτούσας ἐν τοῖς ἱεροῖς,
Καὶ μιγνυμένας τοῖσιν ἀδελφοῖς,
Καὶ φασκούσας οὐ ζῆν τὸ ζῆν,
Κᾆτ' ἐκ τούτων ἡ πόλις ἡμῶν
Ὑπὸ γραμματέων ἀνεμεστώθη,
Καὶ βωμολόχων δημοπιθήκων,
Ἐξαπατώντων τὸν δῆμον ἀεί;
Λαμπάδα δ' οὐδεὶς οἷός τε φέρειν,
Ὑπ' ἀγυμνασίας ἔτι νυνί.

At iam obloquitur quiuis: nemo
Remigat: aut nauem huc illuc agit.
ÆS. Cuius sceleris non hic reus est?
Non lenones introduxit,
Et parturientes in fanis
Et concubitu fratrum mistas:
Et vitam dicentes mortem?
Non propterea impleta vrbs nostra
Tot scribis, scurris & simiis
Plebis, qui decipiunt populum.
At ferre facem nemo hic hominum
Scit, præ ruditate, etiamnum.

Σχόλια. Νῦν δ' ἀντιλέγει.] εἴσθεσις τῆς διπλῆς εἰς δύο περιόδους διῃρημένης ἐκ κώλων ὁμοίων ἀναπαιστικῶν κγ. ὧν τὰ μὲν πρῶτα δύο κῶλα δίμετρα ὄντα ἀκατάληκτα τῇ διπλῇ συνάπτεται. τῆς δὲ πρώτης περιόδου εἰσὶ κῶλα ια'. ἀκατάληκτα, πλὴν τοῦ τελευταίου ἑφθημιμεροῦς. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ τῆς β ἔχει. τὸ μέντοι παρατέλευτον ἀναπαιστικὸν ἐστι βάσις. ἐπὶ τῷ τέλει τῆς μὲν πρώτης περιόδου παράγραφος, τῆς δὲ β δύο διπλαῖ, ἡ μὲν ἐν ἀρχῇ τοῦ κώλου, ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος. Καὶ τικτούσας.] ἔγραψε γὰρ τὴν Αὔγην ὠδίνουσαν ἐν ἱερῷ. Τοῖσιν ἀδελφοῖς] ὡς αἱ τοῦ Αἰόλου θυγατέρες. Καὶ φασκούσας οὐ ζῆν] ὅτι παρὰ τὰ ἐκ Φρύξου Εὐριπίδου. τίς δ' οἶδεν εἰ τὸ ζῆν μέν ἐστι κατθανεῖν. τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν. ἀλλ' ὀλίγων ἐστὶ Φρύξος. ἐστὶ δὲ, ὡς παρὰ γυναικὸς αὐτὸ λέγεσθαι εἰρημένον. ἰδεῖν οὖν χρὴ, μήποτε τὸ αὐτὸ τοῦ παρ' Εὐριπίδῃ γυνὴ λέγῃ. καὶ μήποτε τὸ ὑπὸ τῆς τροφοῦ ἐν Ἱππολύτῳ λεγόμενον. ἀλλ' ὅτι τούτου φίλτερον ἄλλο σκότος ἀμπίσχον κρύπτει νεφέλαις. καὶ τὰ ἑξῆς. Ανεμεστώθη.] ἀνεπληρώθη, τῶν γραμματεύειν βουλομένων καὶ μὴ στρατεύεσθαι. ἢ καὶ ἐπὶ κακοπραγμοσύνῃ τοὺς γραμματεῖς διαβάλλει. ὀλέθρους γραμματεῖς συκοφαντῶν. ἄλλως ἐπεὶ ἀφέντες τὰ γυμνάσια πράγματα φορολόγοι γεγόνασι. οἱ δὲ μελετῶντες τὸν λόγον, κέρδους ἕνεκα τούτοις ἕποντο. δημοπιθήκους δὲ τοὺς πανούργους περὶ τὸν δῆμον ὡς τὸ ζῷον ὁ πίθηκος. ἢ τοὺς τὸν δῆμον κολακεύοντας καὶ πείθοντας. Λαμπάδα δ' οὐδείς.] ἔθος γὰρ λαμπαδουχεῖν ἐν Ἡφαιστείοις, καὶ Παναθηναίοις. ἐν Ἀθήναις γὰρ ἐστὶ γυμνάσιον, ἐν ᾧ ἐλαμπαδοφόρουν οἱ γυμνάζοντες. ὁ τῆς λαμπάδος δὲ ἀγὼν, τρίτον Ἀθήνησιν ἤγετο. Προμήθεια. Ἡφαίστεια. Παναθήναια.

Δευτέρας περιόδου κῶλα ι.

ΔΙ. Μὰ Δί' οὐ δῆθ' ὥστ' ἀπεφαυάνθην,
Παναθηναίοισι γελῶν, ὅτε δὴ
Βραδύς ἄνθρωπός τις ἔθει, κύψας,
Λευκός, πίων, ὑπολειπόμενος,
Καὶ δεινὰ ποιῶν. κᾆθ' οἱ κεραμῆς
Ἐν ταῖσι πύλαις, παίουσ' αὐτοῦ
Γαστέρα, πλευρὰς, λαγόνας, πυγήν.
Ὁ δὲ τυπτόμενος ταῖσι πλατείαις
Ὑποπερδόμενος,
Φυσῶν τὴν λαμπάδ', ἔφευγε.

BA. Non equidem. nam risu proximus
Panathenaicis propè dissilui,
Quando quispiam homo tardigradus,
Incuruus, obesus, candénsque,
Ponè relictus, & ægrè affectus.
Dein' figuli in foribus feriebant
Ventrem, ilia, nates & latera.
Percussus homo, in vicis passim
Pedendo, facem
Extinxit: & inde aufugit.

Σχόλια. Απεφαυάνθην.] ἐξηράνθην.

Bisetus. Απεφαυάνθην] αὖον, τὸ ξηρὸν...

τὸ λάμπω, τὸ φαίνω, πάλαι παρά τισιν ἰδασύνετο. ἀλλαχοῦ δὲ τὸ αὔω, τὸ ξηραίνω, ἐδασύνετο. αὔω δὲ, τὸ λάμπω, καὶ τὸ φαίνω, ψιλοῦται πρὸς διαστολήν. ἐκ δὲ τοῦ αὔω δασυνομένου γίνεται τὸ αὐαίνω. καὶ τῆς δασείας εἰς φ τραπείσης, φαυαίνω. ὅθεν τὸ ἀποφαυαίνω, τὸ ἀποξηραίνω. εὑρίσκεται μέντοι καὶ φαύω, ἀντὶ τοῦ πληρῶ. Εὐριπίδης ἐν Ῥήσῳ.

ἐπεὶ ἐξαύσης Ἄρης
ἔφαυσε λαίφη τῆς γῆς μέγας πνέων.

τὸ γὰρ ἔφαυσε τινὲς τὸν πάνυ δοκίμων, καὶ εὐπαιδεύτων ἀνδρῶν ἑρμηνεύουσιν. ἔπλησεν, ἐνέπλησεν, ἐπλήρωσεν ὅπως δὲ καὶ ἄτοπον ἂν εἴη ἐν λέξεις παρὰ τὸ φαω, φῶ, κατ' αἰολικὴν ἐπένθεσιν τοῦ υ φαύω γίνεσθαι. ὅθεν τὸ φαυαίνω, καὶ ἀποφαυαίνω. ὅπερ νῦν σημαίνει οὕτω ξηράνεσιν, ὥστε κτάνεσιν. οἱ γὰρ Αἰολεῖς ἐν πολλοῖς τῶν ὀνομάτων τὸ υ ἐπεντιθέναι εἰώθασιν, ὡς ἐν τοῖς εὔαυλος, οὖρος, οὖλος, ἀντὶ τοῦ ἔαυλος, ὄρος, ὅλος. ὅτι δὲ πάλαι τὸ αὔω τὸ ξηραίνω ἐδασύνετο, δῆλον ἐκ τῶν ἀπ' αὐτοῦ αὐαίνω, ἀφαύω, ὥσπερ ὁ ποιητὴς ἐχρήσατο ἐν τῷ Εἰρήνῃ καὶ ἐν ταῖς Ἐκκλησιαζούσαις. καὶ τῷ ἀφαυαίνω ἐν τῷ αὐτῷ δράματι.

Σχόλια. Καθ' οἱ Κεραμῆς.] οἱ τὸν Κεραμεικὸν οἰκοῦντες. Δῆμος δὲ Ἀθηναίων. ἐκεῖ γὰρ ὁ ἀγὼν ἤγετο. καὶ ἐν Πλούτῳ α' τῶν λαμπαδηφόρων τι καὶ πλείστων αἴτιον τοῖς ὑστάτοις πλατείων. τοῦτο δέ φησιν Εὐφρόνιος. ὅτι ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ Κεραμεικῷ ἀγῶνος τῆς λαμπάδος, καὶ τοὺς ὑστάτους τρέχοντας ἀπὸ τῶν ἀγοραίων τυπτέσθαι πλατείαις ὑπὸ τῶν νεανίσκων χερσί. καὶ λέγονται αἱ τοιαῦται Κεραμεικαὶ πληγαί. ἐμφαίνεται γὰρ ἀπὸ τούτων, ὅτι παρὰ τοῖς Κεραμεικοῖς τοῦτο μάλιστα γίνεται. πύλαις δὲ τῆς εἰσόδοις τοῦ ἀγῶνος. Ταῖς πλατείαις.] ταῖς πλατείαις χερσὶ δηλονότι. ἢ μάστιξιν. ἢ οὕτω λεγομέναις Κεραμεικαῖς πληγαῖς τε καὶ πλατείαις.

ΧΟΡΟΣ.

CHORVS.

Στροφὴ κώλων ι.

Χο. ΜΕγα τὸ πρᾶγμα, πολὺ τὸ νεῖκος, ἁδρὸς ὁ πόλεμος ἔρχεται.
Χαλεπὸν οὖν ἔργον διαιρεῖν, ὅταν ὁ μὲν τείνῃ βιαίως,
Ὁ δ' ἐπαναστρέφειν δύνηται, κἀπερείδεσθαι τορῶς.
Ἀλλὰ μὴ 'ν ταυτῷ κάθησθον.
Εἰσβολαὶ γάρ εἰσι πολλαί, χἄτεραι σοφισμάτων,
Ὅ,τι περ οὖν ἔχετον ἐρίζειν
Λέγετον, ἔπιτον, ἀνὰ δ' ἔρετον,
Τάτε παλαιὰ, καὶ τὰ καινά.
Κἀποκινδυνεύετον λεπτόν τι καὶ σοφὸν λέγειν.

CH. MAgna res, vehemens certamen, ingens bellum hic ingruit.
Difficile est dijudicare.
Cum alter intendat vehementer:
Alter & refellere, & sua recte tutari queat:
Sed ne eodem persistatis.
Multa captionum sunt via, sunt multa sophismata.
Quicquid ergo habetis, omne id
Dicite propalam & dilucide:
Tam quæ sunt noua, quàm quæ prisca.
Et tentate quippiam subtile, catúmque dicere.

Σχόλια. Μέγα τὸ πρᾶγμα.] ἡ παροῦσα στροφὴ καὶ ἀντιστροφὴ, κώλων ἐστὶν ἑκατέρα δέκα ἐπιμεμιγμένων τετραχέσιν. ὧν τὰ α' δ' ς' ι'. τροχαϊκὰ τετράμετρα καταληκτικά. τὰ δὲ λοιπὰ δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ μέντοι ζ' τῆς στροφῆς ἀναπαιστικὸν πενθημιμερὲς καὶ τὸ ἑξῆς δίμετρον βραχυκατάληκτον. ἐπὶ τῷ τέλει τῆς μὲν στροφῆς, παράγραφος. τῆς δὲ ἀντιστροφῆς κορωνίς. Μὴ ἐν ταυτῷ κάθησθον.] μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ καὶ λόγῳ καὶ τρόπῳ τὰς ἀντιλογίας ποιεῖσθε. Εἰσβολαί.] ἀφορμαί. ἀρχαί. φιλονεικίαι. ἔμβολοι. Κἀποκινδυνεύετον.] ἀποκινδυνεύοντες λέγετε. τουτέστι τολμῶντες.

Ἀντιστροφὴ κώλων ι.

ΕΙ δὲ τοῦτο καταφοβεῖσθον, μή τις ἀμαθία προσῇ,
Τοῖς θεωμένοισιν, ὡς τὰ
Λεπτὰ μὴ γνῶναι λεγόντοιν,
Μηδὲν ὀρρωδεῖτε τοῦθ'. ὡς οὐκέτ' οὕτω ταῦτ' ἔχει.
Ἐστρατευμένοι γάρ εἰσι.
Βιβλίον τ' ἔχων ἕκαστος μανθάνει τὰ δεξιά.
Αἱ φύσεις δ' ἄλλως κράτισται.
Νῦν δὲ καὶ παρηκόνηνται.
Μηδὲν οὖν δείσητον, ἀλλὰ
Πάντ' ἐπέξιτον, θεατῶν γ' οὕνεχ', ὡς ὄντων σοφῶν.

SIn autē timetis, ne qua insit rerum imperitia
Spectatoribus, qui acuta
Non queant cognoscere ista:
Nolite hoc pauere: quoniam hoc non ita se habet amplius.
Milites enim fuerunt:
Sed librū iā quisq; habet, discitq; res lōgè optimas.
Natura aliàs sunt potentes:
At nunc maxime exacuta.
Quare nil timete: verum,
Omnia, ꝑpter hos doctos spectatores, percurrite.

Σχόλια. Οὐκ ἔθ' οὕτω.] ὡς τῶν Ἀθηναίων πρότερον οὐχ ὁμοίως γεγυμνασμένων ἐν τοῖς πολιτικοῖς θεσμοῖς.

Τά

Τὰ δεξιά.] δεξιοὺς νομίζουσι τοὺς ἐστρατευμένους καὶ ἐντίμους ἀξίους. τοὺς δὲ διαδιδράσκοντας στρατείας, φιλοδίκους εἶναι καὶ συκοφάντας. ἢ τὸ ἐναντίον ἵνα ὦσι πάντες οἱ ἀμαθεῖς, ἔξω ἐστρατευμένοι εἰσίν. Αἱ φύσεις δ' ἄλλως.] ἐν εἰρωνείᾳ λέγει. Παρακόνηνται.] παρωξυμμένοι εἰσὶν οἱ θεαταὶ δηλονότι ἐκ μεταφορᾶς τῶν ξιφῶν. ἅπερ ἀκονῶσιν εἰς μάχην ἐρχόμενοι οἱ ἄνθρωποι. ἐπαινεῖται δὲ ἐνταῦθα ὁ Ἀριστοφάνης τοὺς θεατάς.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ, Σκηνὴ πρώτη.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ.

Κορωνὶς ἑτέρα, ἐκ στίχων ἰαμβικῶν ρλϛ΄.

Ευ. Καὶ μὴν ἐπ' αὐτοὺς τοὺς προλόγους σου τρέψομαι,
Ὅπως τὸ πρῶτον τῆς τραγῳδίας μέρος,
Πρώτιστον αὐτοῦ βασανιῶ τοῦ δεξιοῦ.
Ἀσαφὴς γὰρ ἦν ἐν τῇ φράσει τῶν πραγμάτων.
Δι. Καὶ ποῖον αὐτοῦ βασανιεῖς; Ευ. πολλοὺς πάνυ.
Πρῶτον δέ μοι τὸν ἐξ Ὀρεστείας λέγε.
Δι. Ἄγε δὴ σιώπα πᾶς ἀνήρ. λέγ' Αἰσχύλε.
Αι. Ἑρμῆ χθόνιε, πατρῷ' ἐποπτεύων κράτη.
Σωτὴρ γενοῦ μοι, σύμμαχός τ' αἰτουμένῳ.
Ἥκω γὰρ εἰς γῆν τήνδε, καὶ κατέρχομαι.
Δι. Τούτων ἔχεις ψέγειν τι; Ευ. πλεῖν ἢ δώδεκα.
Δι. Ἀλλ' οὐδὲ πάντα ταῦτά γ' ἔστ', ἀλλ' ἢ τρία.
Ευ. Ἔχει δ' ἕκαστον εἴκοσί γ' ἁμαρτίας.
Δι. Αἰσχύλε παραινῶ σοι, σιωπᾶν, εἰ δὲ μή,
Πρὸς τρισὶν ἰαμβείοισι προσοφείλων φανεῖ.
Αι. Ἐγὼ σιωπῶ τῷδέ γ'; Δι. ἂν πείθῃ γ' ἐμοί.
Ευ. Εὐθὺς γὰρ ἡμάρτηκεν οὐράνιόν γ' ὅσον;
Αι. Ὁρᾷς, ὅτι ληρεῖς; Δι. ἀλλ' ὀλίγον γέ μοι μέλει.
Αι. Πῶς φής μ' ἁμαρτεῖν; Ευ. αὖθις ἐξ ἀρχῆς λέγε.
Αι. Ἑρμῆ χθόνιε πατρῷ' ἐποπτεύων κράτη.

ACTVS V. SCENA prima.

EVRIPIDES, BACCHVS, ÆSCHYLVS.

EV. *Igitur ad prologos me iam conuerto tuos,*
Tanquam primam partem cuiusque Tragœdiæ,
Examinabo hunc primum, quid habeat boni,
Nam obscurus est in verbis & rebus simul.
BA. *Quem tu prologum examinabis?* *EV.* *plurimos.*
Age recita mihi tu prologum Orestiæ.
BA. *Tacete nunc omnes: recita mi Æschyle.*
ÆS. *Terrene Mercuri, imperia obseruans patris,*
Serua me, & adiutor petenti adsis mihi:
Nam venio & descendo modò in hanc terram redux.
BA. *Habésne, quod cauillère?* *EV.* *vltra duodecim.*
BA. *At hæc omnia non sunt duodecim, sed tria.*
EV. *At vnumquodque viginti vitia habet.*
BA. *Æschyle, ego te moneo, vti taceas: sin minùs,*
Hos præter Iambos tres, reus eris plurium.
ÆS. *Huic ne vt ego taceam?* BA. *siquidem tu me audire vis.*
EV. *Quippe initiò statim peccauit, proh Deum*
Quantopere? ÆS. *viden' quod nugeris?* BA. *mihi cura est parum.*
ÆS. *Quomodo peccare dicis?* *EV.* *repete ab initio.*
ÆS. *Terrene Mercuri, imperia inspectās patris.*

Σχόλια. Καὶ μὴν ἐπ' αὐτούς.] κορωνὶς ἑτέρα εἰσιόντων τῶν ὑποκριτῶν. οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι ρλϛ΄. ὧν τελευταῖος ... ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. Τοῦ δεξιοῦ.] ἀντὶ τοῦ ἐπιδεξίως. ἐν εἰρωνείᾳ δὲ τοῦτό φησι. Ἐξ Ὀρεστείας.] τετραλογίαν φέρουσι τὴν Ὀρεστείαν αἱ διδασκαλίαι. Ἀγαμέμνονα. Χοηφόρους. Εὐμενίδας. Πρωτέα σατυρικόν. Ἀρίσταρχος καὶ Ἀπολλώνιος τριλογίαν λέγουσι χωρὶς τῶν σατυρικῶν. Πατρῷ' ἐποπτεύων.] τὸ πατρῷα κεκίνηκε τὴν ἀμφιβολίαν. οὗτος γὰρ τὴν ἐμοῦ πατρὸς Ὀρέστης φησίν, ἢ τὰ καθ' αὑτὸν λέγει πατρῷα κράτη τοῦ Ἑρμοῦ, καθ' ὃ καὶ χθόνιος ὁ Ἑρμῆς ὁ ἐκ πατρὸς ἔχων τὰς ἐν τῷ κόσμῳ βασιλείας ἐπιτηρεῖν. ἔδει δὲ εἰπεῖν πατρόθεν, πατρῷα εἶναι πρὸς τὸ κράτη. δῆλον δὲ ἐκ τοῦ πατρῷον τοῦτο κέκτηται γέρας. Σωτὴρ γενοῦ μοι.] ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀγῶνος ὃν ἀγωνίζομαι θέλων τιμωρῆσαι τῷ πατρί. Ἀλλ' ἢ τρία.] ἔξωθεν προσληπτέον τὸ ἔπη ἢ ἰαμβεῖα. Προσοφείλων.] χρέως ὢν αὐτῷ καὶ ἑτέραν μέμψιν πρὸς τῇ προτέρᾳ ἢ τιμωρηθήσῃ. Ὁρᾷς ὅτι ληρεῖς.] ὁ Αἰσχύλος πρὸς τὸν Διόνυσον, ὡς ἀπατώμενον ὑπὸ Εὐριπίδου. διὸ ἐπιφέρει Διόνυσος ὀλίγον γέ μοι μέλει. Ἀλλ' ὀλίγον γέ μοι.] οὐ μέλει μοι ὑβριζομένῳ. ἀλλὰ καταφρονῶ σου. οὐ φροντίζω φησὶ κἂν λέγῃς ὅτι ἥμαρτον.

Ευρι. Οὐκοῦν Ὀρέστης τοῦτ' ἐπὶ τῷ τύμβῳ λέγει
Τῷ τοῦ πατρὸς τεθνεῶτος. Αἰσχ. οὐκ ἄλλως λέγω.
Ευριπ. Πότερ' οὖν τὸν Ἑρμῆν, ὡς ὁ πατὴρ ἀπώλετο
Αὐτοῦ βιαίως ἐκ γυναικείας χερὸς,
Δόλοις λαθραίοις, ταῦτ' ἐποπτεύειν ἔφη;
Αἰ. Οὐ δῆτ' ἐκεῖνον, ἀλλὰ τὸν Ἐριούνιον,
Ἑρμῆν χθόνιον προσεῖπε, κἀδήλου λέγων,
Ὅτι πατρῷον τοῦτο κέκτηται γέρας.
Ευριπ. Ἔτι μεῖζον ἐξήμαρτες, ἢ 'γὼ βουλόμην.
Εἰ γὰρ πατρῷον τὸ χθόνιον ἔχει γέρας.
Δι. Οὕτω γ' ἂν εἴη πρὸς πατρὸς τυμβωρύχος.
Αἰ. Διόνυσε πίνεις οἶνον οὐκ ἀνθοσμίαν.
Δι. Λέγ' ἕτερον αὐτῷ. σὺ δ' ἐπιτήρει τὸ βλάβος.
Αἰ. Σωτὴρ γενοῦ μοι σύμμαχός τ' αἰτουμένῳ.
Ἥκω γὰρ εἰς γῆν τήνδε, καὶ κατέρχομαι.
Ευριπ. Δὶς ταὐτὸν ἡμῖν εἶπεν ὁ σοφὸς Αἰσχύλος.
Δι. Πῶς δίς; Ευριπ. σκόπει τὸ ῥῆμ', ἐγὼ δέ σοι φράσω.
Ἥκω γὰρ ἐς γῆν φησι, καὶ κατέρχομαι.
Ἥκειν δὲ ταὐτόν ἐστι τῷ κατέρχομαι.
Δι. Νὴ τὸν Δί', ὥσπερ γ' εἴ τις εἴποι γείτονι,
Χρῆσον σὺ μάκτραν, εἰ δὲ βούλει κάρδοπον.
Αἰ. Οὐ δῆτα τοῦτό γ', ὦ κατεστωμυλμένε
Ἄνθρωπε ταὔτ' ἔστ', ἀλλ' ἄριστ' ἐπῶν ἔχον.
Ευριπ. Πῶς δή; δίδαξον γάρ με καθ' ὅ τι δὴ λέγεις.

A EV. An non Orestes hæc dicit, tumulo insidens
Patris demortui? ÆS. haud aliter. EV. utrum ne ait
Mercurium ibi inspectare, quomodo pater
Violenta morte, clanculum & dolo malo
Occisus fuerit à Clytemnestra manu?
ÆS. Nequaquam hunc Mercurium, sed illum Eriunium
B Terrenum alloquitur: & hoc declarat inquiens,
Quòd hoc paternum adeptus sit munus. EV. sed hoc
Multo plus iam peccasti, quàm volebam ego:
Siquidem paternum munus, terrenum obtinet.
BA. At sic tumulorum suffossor esset à patre.
ÆS. Dionyse florem vini veteris haud bibis.
BA. Dic aliud illi: tu verò obserua malum.
ÆS. Serua me, & adiutor petenti sis mihi,
C Nam venio & descendo modo, in hanc terram redux.
EV. Bis idem nobis sapiens hic dixit Æschylus.
BA. Quomodo bis? EV. obserua verbum: ego dicam tibi.
Nam venio, & descendo modò in hanc terram, ait: Idem
Venire est in terram, quod est descendere.
D BA. Ita per Iouem: ac si quis vicino dixerit:
Da mihi mactram, aut si iubet, arcam panariam.
ÆS. Minimè, tu blaterator nugacissime:
Nam hæc non sunt eadem, sed diuersa maximè.
EV. Quomodo? doce me, vt, quid dicas, intelligam.

Σχόλια. Οὐ δῆτ' ἐκεῖνον.] τὸ ἑξῆς δηλονότι. ἀλλὰ τὸν Ἐριούνιον. πρὸς τὴν ἐκδοχὴν τὴν Ἐριουνίου. ὅτι οὐκ ὀρθῶς. Ἀρίσταρχος δὲ ἐπὶ τῆς ἐξηγήσεως τοῦ στίχου τὴν πρὸς ἔρων, κατὰ τὸ ποιητὴν εἶναι ὁ Εὐριπίδειον. τὰ τοῦ πατρὸς κράτη ἐπεσκοπεῖν. ὃς κρατηθεὶς ὑπὸ τῆς Αἰγισθον ἀπώλετο.

BISETVS. Τὸν Ἐριούνιον] Εὐστάθιος. Ἐριούνιος Ἑρμῆς, ὁ λίαν ὠφελῶν. παρὰ τὸ ἔρι ἐπιτατικὸν, καὶ τὸ ὀνῶ, τὸ ὠφελῶ. ἡ ἐκ χθόνιος παρὰ τὴν ἔραν, ἐστὶ γῆν. σημειῶσαι δὲ ὅτι Ἐριουνίης μὲν παρ' ἑτέροις, Ἐριούνιος δὲ παρ' Ὁμήρῳ λέγεται. χθόνιος δὲ Ἑρμῆς, ἢ ὁ καταχθόνιος, ὅτι κατὰ τὴν χθόνα στρεφόμενος, ὡς θεῶν ἄγγελος ἵνα τὰς αὐτῶν ἐντολὰς τοῖς ἀνθρώποις ἀγγέλλῃ, διὸ καὶ διάκτωρ, καὶ διάκτορος, καὶ κῆρυξ θεῶν καλεῖται. ἢ καὶ χθόνιος, ὁ καταχθόνιος, ἤγουν ὁ κατὰ τὴν χθόνα, εἰς ᾅδου τὰς τῶν θανόντων ψυχὰς πεμπόμενος. διὸ καὶ ψυχοπομπὸς λέγεται. οὐ μόνον δὲ τὰς ψυχὰς εἰς ᾅδου κατάγειν, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖθεν πρὸς τάφους ἀνάγειν νομίζεται. Ὅμηρος Οδ. Ω.

Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο
Ἀνδρῶν μνηστήρων. ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσὶν
Καλὴν χρυσείην, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει,
Ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
καὶ τὰ ἑξῆς.

Σχόλια. Τοῦτο νέατον]. τὸ ἐπὶ χθόνιον ὡς νῦν ὁ πατὴρ ἢ τὸ ὑποτελεῖσθαι [illegible]. Οὕτω γ' ἂν εἴη πρὸς πατρὸς τυμβωρύχος.] ἀντὶ τυμβωρύχου πατρός. κατὰ ὁ χθόνιος λέγεται μὲν καὶ ὁ γηγενὴς. λέγεται δὲ καὶ ὁ ὑπὸ γῆν. τὰ δ' ὑπὸ γῆν οἱ κλέπται ζητοῦσι. τοῦτο δὲ ὁ Διόνυσος λέγει, ὑποτεμνόμενος τὸν Εὐριπίδου λόγον, διὰ τὸ ὑπερσπουδάζειν, ὡς Ἀρίσταρχός φησι. οὕτω γὰρ εἰκότως Αἰσχύλος ἐπήγαγε, Διόνυσε πίνεις οἶνον οὐκ ἀνθοσμίαν. Διόνυσε πίνεις οἶνον.] ἀντὶ κραιπαλᾷς ἱκανῶς καὶ ληρεῖς, σαπρὸν οἶνον πιών, ἀλλ' οὐχ ἡδὺν, οὐδὲ παλαιόν. ἀντὶ μεθύεις. ἵνα μὴ κατ' ἐρώτησιν λέγῃ, ἀλλ' ἐν ἀποφάσει. ἀνθοσμίας δὲ ὁ εὐώδης, ἐκ τοῦ ἄνθους καὶ τῆς ὀσμῆς. καὶ γέγονε παραγωγὸν ἀνθόσμιος καὶ ἀνθοσμίας ἢ οὕτως. ἃ οὐκ ἀποδέχονται [illegible] ἀπρεπεῖς. Σὺ δ' ἐπιτήρει τὸ βλάβος.] τὸ ἐπιλήψεις αὐτὸν ἐν τῇ κατηγορίᾳ ἢ τὸ ἁμάρτημα. Μάκτραν, εἰ δὲ βούλει κάρδοπον] εἴρηται ἐν τοῖς πρόσθεν, ὅτι ταῦτα ἀμφότερα ἐστὶ τὸ ταὐτὸ μηνύει· ἡ ψέξις τῶν λέξεων τῶν [illegible] ἐπιλαμβάνεται. Πλάτων ποιητής, ὅταν τὸ διπλοῦν ὑπεραίρει. ὡς τὸ παρ' Ὁμήρῳ, Ἕκτορα δ' ἐκ βελέων ὕπαγε Ζεὺς ἔκ τε κονίης. Ἔκ τ' ἀνδροκτασίης ἔκ θ' αἵματος ἔκ τε κυδοιμοῦ. καὶ τὸ μηκέτι νῦν φίλοι πολεμίζειν μηδὲ μάχεσθαι. πρὸς Ἕκτορα καὶ Αἴαντα μονομαχοῦντας ὑπὸ τῶν [illegible] κήρυκας εἰρημένον. καὶ τὸ, Μνηστῆρες δ' ἄρα Τηλεμάχῳ θάνατόν τε μόρον τε ἤρτυον. καὶ τὸ, Βάσκ' ἴθι Ἶρι. καὶ Βάσκ' ἴθι Ἶρι ταχεῖα.

BISETVS. Ταὔτ' ἔστ', ἀλλ' ἑτέρως.] ἐν τισι τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων γέγραπται, ταὔτ' ἔστ' ἀλλ' ἄριστ' ἐπῶν ἔχον. ἀλλὰ βέλτιον καὶ τοῦ μέτρου χάριν οὕτω γράφειν, Ταὐτὸ γ' ἐστὶν, ἀλλ' ἑτέρως ἔχον.

Ἐλθὼν

Αἰσχ. Ἐλθεῖν μὲν ἐς γῆν ἔσθ' ὅτῳ μετῇ πάτρας.
Χωρὶς γὰρ ἄλλης συμφορᾶς ἐλήλυθε.
Φεύγων δ' ἀνὴρ, ἥκει τε καὶ κατέρχεται.
Δι. Εὖ νὴ τὸν Ἀπόλλω. τί σὺ λέγεις Εὐριπίδη;
Ευ. Οὔ φημι τὸν Ὀρέστην κατελθεῖν οἴκαδε.
Λάθρα γὰρ ἦλθεν, οὐ πιθὼν τοὺς κυρίους.
Δι. Εὖ νὴ τὸν Ἑρμῆν. ὅτι λέγεις δ', οὐ μανθάνω.
Ευ. Πέραινε τοίνυν ἕτερον. Δι. ἴθι πέραινε σὺ
Αἰσχύλ' ἀνύσας. σὺ δ' ἐς τὸ κακὸν ἀπόβλεπε.
Αἰσχ. Τύμβου δ' ἐπ' ὄχθῳ τῷδε κηρύσσω πατρὶ
Κλύειν ἀκοῦσαι. Ευ. τοῦθ' ἕτερον αὖθις λέγει,
Κλύειν ἀκοῦσαι, ταὐτὸν ὂν σαφέστατα.
Δι. Τεθνηκόσι γὰρ ἔλεγεν, ὦ μόχθηρε σύ.
Οἷς οὐδὲ τρὶς λέγοντες ἐξικνούμεθα.
Αἰσχ. Σὺ δὲ πῶς ἐποίεις τοὺς προλόγους; Ευ. ἐγὼ φράσω,
Κἄν που δὶς εἴπω ταὐτὸν, ἢ στοιβὴν ἴδῃς
Ἐνοῦσαν, ἔξω τοῦ λόγου, κατάπτυσον.
Δι. Ἴθι δὴ λέγ'. οὐ γάρ μοὔστιν. ἀλλ' ἀκουστέα,
Τῶν σῶν προλόγων τῆς ὀρθότητος τῶν ἐπῶν.
Ευ. Ἦν Οἰδίπους τὸ πρῶτον εὐτυχὴς ἀνήρ.
Αἰσχ. Μὰ τὸν Δί', οὐ δῆτ', ἀλλὰ κακοδαίμων φύσει,
Ὅντινά γε πρὶν μὲν φῦναι Ἀπόλλων ἔφη,
Ἀποκτενεῖν τὸν πατέρα πρὶν καὶ γεγονέναι,
Πῶς οὗτος ἦν τὸ πρῶτον εὐτυχὴς ἀνήρ;
Εὐριπ. Εἶτ' ἐγένετ' αὖθις ἀθλιώτατος βροτῶν.
Αἰσχ. Μὰ τὸν Δί' οὐ δῆτ', οὐ μὲν οὖν ἐπαύσατο.
Πῶς γάρ; ὅτε δὴ πρῶτον μὲν αὐτὸν γενόμενον
Χειμῶνος ὄντος ἐξέθεσαν ἐν ὀστράκῳ,
Ἵνα μὴ 'κτραφεὶς, γένοιτο τοῦ πατρὸς φονεύς.

A Æs. Venire in terram est, cùm quis patria particeps
Redditur. Etenim absque clade domum revertitur.
At exul in patriam venit postliminio.
BA. Benè per Phœbum quid ad hæc dicis, tu Euripides?
EV. Non dico Orestem revenire hoc loco domum.
B Quoniam clanculum, & inconsultis dominis redit.
BA. Bellè, sed ego, quid dicas non intelligo.
EV. Transi nunc ad aliud. BA. age transi tu Æschyle,
Et propera: tu verò observa, ubi vitium siet.
Æs. Sepulcri in ora isthæc renuncio patri,
C Ut audiat & auscultet. EV. hoc nunc alterum:
Audire enim & auscultare prorsus sunt idem.
BA. Quia mortuis loquebatur, fatue, quibus
Si ter dicamus, vix exaudimur tamen.
Æs. Quomodo verò tu faciebas prologos? EV. ego
Dicam, sicubi bis idem dixero, & si videris
Tantillum inesse extra propositum, despue.
D BA. Dic tu, nam meum hoc non est: sed carminum
Tuorum, in prologis, audiendus mihi nitor.
EV. Erat Oedipus vir primò felicissimus.
Æs. Non per Iovem, sed omnium miserrimus;
De quo prædixerat Apollinis oraculum:
Priusquam natus fuit, occisurum patrem.
Quomodo igitur hic initio vir felix fuit?
EV. Postea hominum repentè fuit miserrimus.
E Æs. Non per Iovem: nam haud unquam miser esse desiit.
Quomodo enim? cùm primùm recens ipsum editum
In testa exposuerint, instanti frigore,
Ne enutritus, fieret interfector patris.

Σχόλια. Ἐλθεῖν μὲν ἐς γῆν.] ἐλθεῖν μὲν εἰς τὴν πόλιν, ὅταν μετῇ τινὶ τῆς πατρίδος. ὅταν δὲ ὁ φυγὰς ἔλθῃ, τότε καὶ κατέρχεται. ἰδίως γὰρ ἐπὶ τῶν φυγάδων χρῶνται τῷ κατέρχεται. Οὐ πιθών.] διὰ τὸ ἰ γραπτέον καὶ ὀξυτονητέον τὸ πιθών. ἵνα ᾖ δευτέρου ἀορίστου καὶ μέλλοντος. τοῦτο δὲ ὅτι οἱ τὰς διώξεις ποιοῦντες, οἱ αὐτοὶ τοὺς ὑπομείναντας ἐπανάγουσι. Σὺ δ' ἐς τὸ κακόν.] ἀντὶ τοῦ παρατήρει τὸ κακῶς λεγόμενον. τὸ δὲ τύμβου δ' ἐπ' ὄχθῳ, τὰ ἑξῆς τοῦ λόγου. Ἐξικνούμεθα.] ἀκουόμεθα, εἰσακουσθῆναι δυνάμεθα. Κἄν που δὶς εἴπω ταὐτόν.] κἄν τι ἐλάχιστον ῥῆμα ἢ περιττὸν εὕρῃς καὶ παρέλκον ἐν τῷ λόγῳ ἀπὸ τῆς στοιβῆς τῶν φορτίων. Ἦν Οἰδίπους] ἐξ Ἀντιγόνης Εὐριπίδου. ἔστι δὲ ἀρχὴ τοῦ δράματος. Ἀποκτενεῖν τὸν πατέρα.] παρὰ τὰ Εὐριπίδου ἐν Φοινίσσαις εἰρημένα περὶ Οἰδίποδος καὶ Λαΐου.

Μὴ σπεῖρε τέκνων ἄλοκα δαιμόνων βίᾳ.
Εἰ γὰρ τεκνώσεις παῖδ', ἀποκτενεῖ σ' ὁ φύς.

καὶ ὁ χρησμὸς δὲ οὕτως ἔχει,

Λάϊε Λαβδακίδη παίδων γένος ὄλβιον αἰτεῖς,
F Δώσω τοι φίλον υἱόν, ἀτὰρ πεπρωμένον ἐστί
Σοῦ παιδὸς χείρεσσι λιπεῖν φάος. ὡς γὰρ ἔνευσε
Ζεὺς Κρονίδης Πέλοπος στυγεραῖς ἀραῖσι πιθήσας,
Οὗ φίλον ἥρπασας υἱόν. ὁ δ' ηὔξατό σοι τάδε πάντα.

Πρὶν καὶ γεγονέναι.] ἢ τὸ φῦναι καὶ γεγονέναι ἐκ παραλλήλου ἐστὶν, ἢ σύναπτε τὸ φῦναι πρὸς τὸ ἔφη, τὸ δὲ γεγονέναι πρὸς τὸ ἀποκτενεῖν. εἰ δέ τις εἴποι ὡς μετὰ τὸ γεννηθῆναι καὶ εἰς ἀνδρὸς ἡλικίαν ἐλθεῖν τοῦτον ἀπέκτεινεν, ἐροῦμεν ὅτι ἐξ οὗ ἐσπάρη μετὰ τὴν ἀνηρημένην ἦν ὁ Λάϊος. τὸ δὲ ἐπαύσατο, οὐκ ἐπὶ τοῦ ἀεὶ δυστυχοῦντος, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ G πρόσθεν μὲν εὐδαιμονοῦντος, ὕστερον δὲ προσκληρουμένου τῇ τύχῃ. Χειμῶνος ὄντος.] τοῦτο ἔχει διασκευὴν παρ' αὐτῷ, τὸ χειμῶνος ὄντος. τὸ δὲ ἐν ὀστράκῳ, ἐπεὶ ἐν χύτραις ἐξετίθεσαν τὰ παιδία, διὸ καὶ χυτρίζειν ἔλεγον. ἤρηται δὲ ἀπὸ τοῦ ἐμφαίνειν τοῦ σημαίνοντος τὸ μετὰ φθορᾶς ἐλθεῖν.

Bisetus. Χειμῶνος] Εὐριπίδης ἐν τῷ τῶν φοιν-

Εἶθ' ὡς Πόλυβον ἤρρησεν οἰδῶν τὼ πόδε.
Ἔπειτα γραῦν ἔγημεν, αὐτὸς ὢν νέος·
Καὶ πρός γε τούτοις, τὴν ἑαυτοῦ μητέρα.
Εἶτ' ἐξετύφλωσεν αὑτόν. Δι. εὐδαίμων ἄρ' ἦν,
Εἰ κἀστρατήγησέ γε μετ' Ἐρασινίδου.
Εὐριπ. Ληρεῖς. ἐγὼ δὲ τοὺς προλόγους καλῶς ποιῶ.
Αἰσχ. Καὶ μὴν μὰ τὸν Δί', οὐ κατ' ἔπος γέ σου κνίσω
Τὸ ῥῆμ' ἕκαστον, ἀλλὰ σὺν τοῖσιν θεοῖς,
Ἀπὸ ληκυθίου σου τοὺς προλόγους διαφθερῶ.
Εὐρι. Ἀπὸ ληκυθίου σὺ τοὺς ἐμούς; Αἰσχ. ἑνὸς μόνου.
Ποιεῖς γὰρ οὕτως, ὥστ' ἐναρμόττειν ἅπαν
Καὶ κῳδάριον, καὶ ληκύθιον, καὶ θυλάκιον,
Ἐν τοῖς ἰαμβείοισι. δείξω δ' αὐτίκα.
Εὐριπ. Ἰδοὺ σὺ δείξεις; Αἰσχ. φημί. Δι. καὶ δὴ χρὴ λέγειν.
Εὐρ. Αἴγυπτος, ὡς ὁ πλεῖστος ἔσπαρται λόγος,
Ξὺν παισὶ πεντήκοντα, ναυτίλῳ πλάτῃ
Ἄργος κατασχών. Αἰσχ. ληκύθιον ἀπώλεσεν.
Δι. Τουτὶ τί ἦν τὸ ληκύθιον; οὐ κλαύσεται;
Λέγ' ἕτερον αὐτῷ πρόλογον, ἵνα καὶ γνῶ πάλιν.
Εὐ. Διόνυσος, ὃς θύρσοισι καὶ νεβρῶν δοραῖς
Καθαπτὸς ἐν πεύκαισι Παρνασὸν κάτα
Πηδᾷ χορεύων. Αἰ. ληκύθιον ἀπώλεσεν.
Δι. Οἴμοι πεπλήγμεθ' αὖθις ὑπὸ τῆς ληκύθου.
Εὐριπ. Ἀλλ' οὐδὲν ἔσται πρᾶγμα. πρὸς γὰρ τουτονὶ
Τὸν πρόλογον οὐχ ἕξει προσάψαι λήκυθον.
Οὐκ ἔστιν, ὅστις πάντ' ἀνὴρ εὐδαιμονεῖ.
Ἢ γὰρ πεφυκὼς ἐσθλὸς, οὐκ ἔχει βίον,
Ἢ δυσγενὴς ὤν. Αἰ. ληκύθιον ἀπώλεσεν.
Δι. Εὐριπίδη. Εὐριπ. τί ἐστιν; Δι. ὑφέσθαι μοι δοκεῖς.
Τὸ ληκύθιον γὰρ τουτό γε πνευσεῖται πολύ.

A Post ad Polybum proserpsit, utrumque pedem tumens:
Praeterea anum duxit, iuuenis ipse admodum,
Et genitricem quidem suam: se denique
Ipsum excaecauit. BA. at beatus ille erat.
Si militasset cum infelici Erasinide.
EV. Nugaris: equidem prologos ego recte paro.
ÆS. Non sane: neque ego vellicabo hic singula
B Verbotenus, sed propitijs Deis, tuos
Prologos vna subuertam forma carminis:
Quam à parua ampulla Lecythion appellitant.
EV. Túne meos prologos Lecytheo? ÆS. & solo quidem.
Nam ita prologos facis, vt cuiuis voci applicem
Pelliculam, vel culeolum, vel Lecythion
In Iambicis: atque hoc nunc ostendam illicò.
C EV. Túne hoc ostendes? ÆS. ita loquor. BA. dicere opus est.
EV. Ægyptus, vt fama huius rei percrebuit,
Cum liberis quinquaginta, rate nautica
Argos prehendens. ÆS. Lecythulum deperdidit.
BA. Quod hoc erat Lecythium? non poenas dabis?
Dic alium ei prologum, ut cognoscam denuò.
D EV. Dionysus, hasta & hinnulorum pellibus
Qui cinctus, in piceis, iugum Parnassium
Saltu pererrat. ÆS. Lecythulum deperdidit.
BA. Hei mihi, iterum percussi sumus à Lecytho.
EV. Nihil interest, nam ad hunc, quem recitabo prologum
Non poterit rursus applicare Lecythum,
Nemo est ab omni parte felix: si bonus
Et nobilis sit, non habet victum tamen:
E Ignobilis sit. ÆS. Lecythulum deperdidit.
BA. Euripides. EV. quid est? BA. videris cedere.
Nam hic Lecythulus magnos emittet spiritus.

Σχόλια. Μετ' Ἐρασινίδου.] εἰς τὴν περὶ Ἀργινούσας στρατηγησάντων δυστυχῶς. ἀπέθανε δὲ δημοσίᾳ, οὗτός τε καὶ οἱ ὑπομείναντες. Θράσυλλος, Περικλῆς. Ἀριστοκράτης, Διομέδων, ὥς φησι Φιλόχορος. Δημήτριος δέ φησι πρότερόν τι γενέσθαι τῷ Ἐρασινίδῃ, τὸ καὶ κλοπῆς κατηγορηθῆναι τῶν περὶ Ἑλλήσποντον χρημάτων.

F BISETVS. Ἀπὸ ληκυθίου σου.] ἡ λήκυθος πρωτότυπον τοῦ ληκύθιον, ὅπερ ὑποκοριστικὸν, καὶ παράγωγον. λήκυθος δὲ, καὶ ληκύθιον ἐστὶν ὅτι ταὐτὸ κατὰ τὴν σημασίαν. δηλοῖ δὲ κυρίως τὸν λύχνον, καὶ ἐλαιοδόχον ἀγγεῖον, παρὰ τὸ ἔλαιον κεύθειν. μεταφορικῶς δὲ λήκυθον καλοῦσι τὰς ξυγγραφὰς, καὶ ἀκριβολογίας, ἃς τῇ ληκύθῳ χρώμενοι νυκτὸς ποιοῦμεν. καὶ ἐνίοτε τὴν μεγαλορρημοσύνην, καὶ ἔτι τὸν ψόφον. ὅθεν τὸ ληκυθίζειν, τὸ
G ἀκριβῶς τι γράφειν. ἢ μεγαλορρημονεῖν, καὶ ψοφώδη λαλεῖν. ἐστὶ τοίνυν ὁ Αἰσχύλος τῷ Εὐριπίδῃ ἀπειλῶν τοὺς ἐκείνου προλόγους τοὺς ἄγαν ὀγκώδεις ὑφ' αὐτοῦ ῥᾳδίως διαφθαρέσθαι. Ἄλλως. ἐκ τῶν τοῦ ποιητοῦ ῥημάτων ἐπὶ ἀτόπως ἐκθέσεως τοὺς Αἰσχύλου πρὸς Εὐριπίδην λόγους οὕτω νοεῖσθαι δυνάμεθα, ὡς εἰ λέγοι, ἐγώ σε τοῖς ἰδίοις σου ὅπλοις, ἤγουν τῇ τῶν ταπεινῶν, καὶ σαθρῶν προλόγων λεπτολογίαις, καὶ φλυαρίαις διαφθερῶ.

Σχ. Ποιεῖς γὰρ οὕτως.] οὕτως γὰρ τοὺς λόγους ποιεῖς, ὡς πάντα προσδέχεσθαι. ὅτι μικροπρεπὲς τὸ κῳδάριον. οὐχ οὕτω δὲ θυλάκιον. ἀλλ' ἐάν τις ποιήσῃ θυλάκιον, ἐγχωρεῖ. Αἴγυπτος ὡς ὁ πλεῖστος ἔσπαρται λόγος. Ἀρχελάου αὕτη ἐστὶν ἡ ἀρχὴ, ὥς τινες ψευδῶς. οὐ γὰρ φέρεται νῦν Εὐριπίδου λόγος οὐδεὶς τοιοῦτος, οὐ γάρ ἐστι φησὶν Ἀρίσταρχος τοῦ Ἀρχελάου, εἰ μὴ αὐτὸς μετέθηκεν ὕστερον, ὁ δὲ Ἀριστοφάνης τὸ ἐξ ἀρχῆς κείμενον εἶπε. Διόνυσος ὅς.] ὑψιπύλης ἡ ἀρχή. καθαπτὸς δὲ ἀντὶ τοῦ πυρφόρος. φαιδρὸς διὰ τὰς δᾳδας. ἄλλως. καθαπτός. τιμαχίδας. ὡς ταρακτός, καθειμένος. τὸ δὲ, ἑτέρως λεγόμενον. δηλοῖ τὸ ἐστι καθάπτεσθαι. Πηδᾷ χορεύων.] προσήρτησε τὸ λήκυθον ἀπώλεσεν. τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ ἰάμβου, παρθένοις σὺν Δελφίσιν. Ἢ δυσγενὴς ὤν.] τὸ λοιπὸν τοῦ ἰάμβου, πλουσίαν ἄροι πλάκα. ἐκ Σθενεβοίας δὲ ἡ ἀρχή. διαβάλλει δὲ τὴν ὁμοιότητα τῶν εἰσβολῶν τῶν δραμάτων. Πηδᾷ δέ.] ὑποχωρεῖς, εἶξας. ὑποχαλᾷς. ἐνδοῦναι.

Ευρ. Οὐδ' αἱ μὰ τὴν Δήμητρα, φροντίσαιμί γε,
Νυνὶ γὰρ αὐτὸ τουτογ' ἐκκεκόψεται.
Αἰ. Ἴθι δὴ λέγ' ἕτερον, κἀπέχου τῆς ληκύθου.
Ευρ. Σιδώνιόν ποτ' ἄστυ Κάδμος ἐκλιπὼν
Ἀγήνορος παῖς. Αἰ. ληκύθιον ἀπώλεσεν.
Δι. Ὦ δαιμόνι' ἀνδρῶν, ἀποπρίω τὴν λήκυθον,
Ἵνα μὴ διακναίσῃ σὺ προλόγους ἡμῶν. Ευρ. τὸ τί.
Ἐγὼ πρίωμαι τῷδε; Δι. ἐὰν πείθῃ γ' ἐμοί.
Ευ. Οὐ δῆτ', ἐπεὶ πολλοὺς προλόγους ἕξω λέγειν,
Ἵν' οὗτος οὐχ ἕξει προσάψαι λήκυθον.
Πέλοψ ὁ Ταντάλειος εἰς Πίσαν μολὼν
Θοαῖσιν ἵπποις. Αἰ. ληκύθιον ἀπώλεσεν.
Δι. Ὁρᾷς, προσῆψεν αὖθις αὖ τὴν λήκυθον,
Ἀλλ' ὦ 'γάθ' ἔτι καὶ νῦν ἀπόδος πάσῃ τέχνῃ.
Λήψει γὰρ ὀβολοῦ, πάνυ καλήν γε κἀγαθήν.
Ευρ. Μὰ τὸν Δί' οὔπω γ'. ἔτι γὰρ εἰσί μοι συχνοί.
Οἰνεύς ποτ' ἐκ γῆς. Αἰσχ. ληκύθιον ἀπώλεσεν.
Εὐ. Ἔασον εἰπεῖν πρῶθ' ὅλον με τὸν στίχον.
Οἰνεύς ποτ' ἐκ γῆς πολύμετρον λαβὼν στάχυν.

Ev. Non curo quicquam, ita me maxima Ceres amet.
Nam nunc adeò excutietur hic illi è manu.
Æs. Age tu dic alium, & bene caueas à Lecytho.
EV. Sidonio quondam rex Cadmus egressus solo,
Agenore satus. Æs. Lecythulum deperdidit.
BA. Hominum miserrime, quaeso eme ist[...] Lecythum:
Ne prologos nobis deficet. EV. quid: egóne emam
Hanc Lecythum? BA. si me audias. EV minimè omnium.
Nam multo plures potero recitare prologos,
Vbi ille suam nequit applicare Lecythum.
Pisam profectus Tantali natus Pelops,
Veloce curru. Æs. Lecythulum deperdidit.
BA. Vides? iterum ille accommodauit Lecythum.
Age mi vir Æschyle, vende hanc omni modo:
Namq; vno obolo emes aliam tibi pulcram & probam.
EV. Non per Iouem: quia adhuc mihi sunt quàm plurimi:
Oeneus ab agro. Æs. Lecythulum deperdidit.
EV. Sine me priùs versiculum totum absoluere.
Oeneus ab agro colligens spicam vberem,

Σχόλια. Κἀπέχου.] τουτέστι σκόπει μὴ τοιοῦτόν τι εἴπῃς, ὡς προσαρμόσαι τούτῳ δύνασθαι λήκυθον. Σιδώνιόν ποτ' ἄστυ.] Σιδὼν πόλις ἐστὶ Φοινίκης. ἔστι δὲ τοῦ β Φρίξου Εὐριπίδου ἡ ἀρχή. τὸ λοιπὸν δὲ τοῦ στίχου. ἵκετ' ἐς Θήβης πέδον. οὐ χεῖρον δ' ἂν εἴη καὶ τὸν Κάδμῳ δοθέντα χρησμὸν ὥσπερ τι ἐπεισόδιον εἰσενεγκεῖν οὕτως ἔχοντα.

Φράζεο δή μοι μῦθον Ἀγήνορος ἔκγονε Κάδμε.
Ηοῦς ἐγρόμενος προλιπὼν ἴθι Πυθὼ δίαν.
Ηθάδ' ἔχων ἐσθῆτα καὶ αἰγανέην μετὰ χερσί.
Τὴν διά τε Φλεγύων καὶ Φωκίδος, εὖτ' ἂν ἵκηαι.
Βουκόλον ἠδὲ βόας κρειτοτρεφέας πελάγοντος.
Ἔνθα δὲ προσπελάσας ξυλλάμβανε βοῦν ἐρίμυκον.
Ἥκειν δὴ νώτοισι μετ' ἀμφοτέροισιν ἔχουσι.
Λευκὸν σῆμ' ἑκάτερθε περίπλοκον ἠΰτε μήνης.
Τήνδε σὺ ἡγεμόνα σχεῖν ἀτριπτοῖο κελεύθου.
Σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ' ἀριφραδές, οὐδέ σε λήσει.
Ἔνθα κέ τοι πρώτιστα βοὸς κέρας ἀγραύλοιο.
Ἥξῃ τε κλίνῃ τετρεμένη γόνυ ποιήεντα,
Καὶ τότε τὴν μὲν ἔπειτα μελαμφύλλῳ χθονὶ ῥέζειν
Ἁγνῶς καὶ καθαρῶς γαίῃ δ' ὅταν ἱερὰ ῥέξῃς,
Ὄχθῳ ἐπ' ἀκροτάτῳ κτίζειν πόλιν εὐρυάγυιαν,
Δεινὸν ἐνυαλίου πέμψας φύλακ' ἄϊδος εἴσω.
Καὶ σύ γ' ἐπ' ἀνθρώπους ὄνομα κλυτὸς ἔσσεαι αὖθις,
Ἀθανάτων λεχέων ἀντήσας ὄλβιε Κάδμε.

Ἀποπρίω τὴν λήκυθον.] ἤτοι πρὸς Εὐριπίδην ὁ λόγος. ὅτι ἀγόρασον παρ' Αἰσχύλου τὴν λήκυθον. ἢ πρὸς Αἰσχύλον, ὥστε πωλῆσαι. ὡσεὶ εἶπεν ὤνησαι αὐτὴν καὶ ἀπόδος ἀντὶ τοῦ ἀπολωλυίας. τὸ γὰρ πρίω ἐν ἴσῳ τῷ ὤνησαι. ἀλλ' ἐν τοῖς ἑξῆς φησιν Εὐριπίδης, ἐγὼ πρίωμαι τῷδε. ὥστε μάταια ἡ παρατήρησις τοῦ Συμμάχου. Ἐγὼ πρίωμαι τῷδε.] ἀντὶ τοῦ ἀγοράσω τὴν λήκυθον καὶ ἀποδώσω τὴν ἀπολωλυῖαν. δῆλον γὰρ γίγνεται ὅτι τὸ ἀποπρίω, ἀντὶ τοῦ ἐξώνησαι. λέγει δὲ τοῦτο ἐπεὶ συνεχῶς ἐκεῖνος, ληκύθιον ἀπώλεσεν. τὸ δὲ πρίωμαι, ἴσον τῷ ὠνήσωμαι. Θοαῖσιν ἵπποις.] τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ ἰάμβου, Οἰνομάου γαμεῖ κόρην. Ἰφιγενείας δὲ τῆς ἐν Ταύροις ἡ ἀρχὴ αὕτη. Ἀπόδος πάσῃ τέχνῃ.] ληκύθιον αὐτῷ ἀπόδος ἀντὶ τοῦ ἀπολομένου. ἐπιλέγει δὲ λήψει ὀβολοῦ πάνυ καλήν. διὰ τούτων δὲ ὁ Διόνυσος ἐμφαίνει, ὡς ἐπεὶ ἐν τοῖς προλόγοις τοῖς σοῖς ἀπόλλυται ἡ λήκυθος, ὥσπερ δοκεῖς αὐτὴν ὀφείλειν Αἰσχύλῳ. οὐκοῦν ἀγοράσας ταύτην ἀπόδος αὐτῷ. Οἰνεύς ποτ' ἐκ γῆς.] ἔστι μὲν ἐκ Μελεάγρου μετὰ ἱκανὰ τῆς ἀρχῆς. ἡ δὲ ἀρχὴ τοῦ δράματος. Καλυδὼν μὲν ἥδε γαῖα Πελοπίας χθονός. τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ στίχου. οὐκ ἔθυσεν Ἀρτέμιδι. Οἰνεὺς δὲ τῆς αὐτοῦ γῆς εὐφορήσας ἀπαρχὰς πᾶσι θεοῖς θύσας, Ἀρτέμιδι οὐκ ἔθυσεν. ὅθεν ὀργισθεῖσα σῦν μέγαν κατὰ τῆς χώρας αὐτοῦ ἀφῆκεν, ἵνα ταύτην λυμήνηται. ἐπὶ τοῦτον τὸν κάπρον τοὺς ἀρίστους ἐκ τῆς Ἑλλάδος πάντας συνεκάλεσεν, καὶ τῷ κρατήσαντι τοῦ θηρὸς τὴν δορὰν δώσειν ἀριστεῖον ὑπέσχετο. συνελθούσης δὲ μετὰ τῶν ἀριστέων καὶ Ἀταλάντης τῆς Σχοινέως, κοινῇ τὸν κάπρον περιέστησαν ἅπαντες. ἐπεὶ δὲ τὸ δέρας τῇ Ἀταλάντῃ πρώτῃ τὸν κάπρον τοξευσάσῃ ὁ Μελέαγρος χαριζόμενος ἔδωκε, καὶ οἱ πρὸς μητρὸς αὐτοῦ θεῖοι, ἀγανακτοῦντες εἰ τὰ ἀριστεῖα γυνὴ λήψεται, τὸ δέρας μὲν Ἀταλάντης ἀφείλοντο, ὑπὸ δὲ Μελεάγρου ἐφονεύθησαν. ὀλίγον ὕστερον καὶ αὐτὸς τῆς μητρὸς ἐπὶ τῇ ἀναιρέσει τῶν ἀδελφῶν λυπηθείσης καὶ ἀναψάσης τὸν μοιρῶν δαλόν, ἀπέθανεν.

Θύων ἀπαρχάς. Αἰ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν;
Δι. Μεταξὺ θύων, καὶ τίς αὐτ' ὑφείλετο;
Εὐρ. Ἔα αὐτὸν ὦ τᾶν. πρὸς τοδὶ γὰρ εἰπάτω,
Ζεὺς ὡς λέλεκται τῆς ἀληθείας ὕπο.
Δι. Ἀπολεῖ σ'· ἐρεῖ γὰρ ληκύθιον ἀπώλεσεν.
Τὸ ληκύθιον γὰρ τοῦτ' ἐπὶ τοῖς προλόγοισί σου,
Ὥσπερ τὰ σῦκ' ἐπὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖς ἔφυ.
Ἀλλ' ἐς τὰ μέλη πρὸς τῶν θεῶν αὐτοῦ τράπου.
Εὐρ. Καὶ μὴν ἔχω γ' ὡς αὐτὸν ἀποδείξω κακὸν
Μελοποιὸν ὄντα, καὶ ποιοῦντα ταὔτ' ἀεί.

Deos sacrans. ÆS. Lecythulum deperdidit.
BA. Inter sacrandum? & quisnam suffuratus est?
EV. Mitte ipsum, mi vir: atque ad hoc dicat, sine.
Iuppiter, ut aiunt, veritatis gratia.
BA. Perdidit te: dicet enim Lecythulum perdidit.
Nam Lecythulus perinde inest prologis tuis,
Sicut oculis fici imminent. verum age
Confer te, obsecro, ad carmina eius & choros.
EV. Equidem habeo, quo demonstrem, ipsum perperam
Fecisse choros, atque subinde easdem repetere.

Σχόλια. Πρὸς τοδὶ γὰρ εἰπάτω.] εἰς ὁ μέλλω λέγειν. εἰπάτω τὸ ληκύθιον. ἀπώλεσεν τὸ μὴ εἶπε προστακτικοῦ, τὸ τρίτον εἰπέτω, ὡς λεγέτω. τὸ δὲ ἔσπεισεν, εἰπάτω, ὡς γράφον γραψάτω. Ζεὺς ὡς λέλεκται.] Μελανίππης τῆς σοφῆς ἡ ἀρχή. Ἐρεῖ γὰρ ληκύθιον ἀπώλεσεν.] πεποίηκε τὸν Διόνυσον, ὥσπερ ὑφαρπάζοντα τὸν λόγον. Ὥσπερ τὰ σῦκα.] σῦκα λέγει τὰ σαρκώματα, ἢ ἕλκος γινόμενον ἐπὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς, σῦκον καλούμενον. ἄλλως. τὰ ὑπὸ τῶν ἰατρῶν συκώματα λεγόμενα, σῦκα ἔφη. συνεχεῖ ὡς παθήματος ὄντος τοῖς ὀφθαλμοῖς ἢ ἐν ἄλλῳ τινὶ μέρει τοῦ σώματος φυόμενον. ὃ φασιν ἰδιωτικῶς συκάμινον. Τράπου] τοῦτο ἢ πρὸς τὸν Αἰσχύλον δι' Εὐριπίδην ἢ πρὸς Εὐριπίδην δι' Αἰσχύλον. εἰ καὶ Εὐριπίδης τὸν λόγον προήρπασε. τὸ δὲ ταὔτ' ἀεὶ, ἀντὶ τὸ ταὐτά. διὰ δὲ τὴν συναλοιφὴν ἀναβιβάζεται ὁ τόνος. εὑρίσκεται ὡς ἐν τῷ Πλούτῳ εἴρηται.

ΣΤΡΟΦΗ κώλων ί.

Χο. Τί ποτε πρᾶγμα γενήσεται;
Φροντίζειν γὰρ ἔγωγ' ἔχω,
Τίν' ἄρα μέμψιν ἐποίσει
Ἀνδρὶ τῷ πολὺ πλεῖστα δὴ,
Καὶ κάλλιστα μέλη ποιήσαντι τῶν ἔτι νυνὶ ὄντων.
Θαυμάζω γὰρ ἔγωγ' ὅπῃ
Μέμψεταί ποτε τοῦτον
Τὸν βακχεῖον ἄνακτα;
Καὶ δέδοιχ' ὑπὲρ αὐτοῦ.

CHORVS.

CH. Agite, quid rei hoc erit?
Nam nunc mecum ego cogito:
Quid in eo vate possit
Iure carpere, qui optima
Fecit carmina prae omnibus.
Quotquot hoc superant ano.
Miror, qua ratione eum
Criminarier ausit,
Bacchaum mihi regem.
Nonnihil metuo illi.

Σχόλια. Τί ποτε πρᾶγμα.] κορωνὶς καὶ ἔκθεσις χοροῦ ἑπτάκωλος διὰ τὸ κεῖσθαι μετὰ τὴν κορωνίδα. ἔνιοι δὲ ἔχει μετὰ τὴν διπλῆν ὡς πολλάκις εἴρηται. ἐκ κώλων ἀντιπαθεστικὸν ἐπιμιμεῖ μέτρων ἐπιτρίτοις καὶ διιάμβοις καὶ διτροχαίοις δέκα. ὧν τὸ πρῶτον δίμετρον ἀκατάληκτον ἐκ τῶν τετρασυλλάβων ἀντισπάστου ὃ καλεῖται γλυκώνειον. τὸ δεύτερον ἐκ χοριάμβου τέταρτη καὶ διιάμβου ὅμοιον. τὸ τρίτον τοῦ πρώτου πρὸς ὃς πεντασυλλάβου καταληκτικόν. τὸ τέταρτον ἐκ δι' χοριαμβ. ἢ ἐπιτρίτου τρίτου ἀκατάληκτον. τὸ ἕβδομον τῷ δευτέρῳ. τὸ ἕκτον ἐκ διτροχαίου καὶ ἐπιτρίτου πρώτου. τὸ ἑβδομον ὅμοιον τῷ δευτέρῳ. τὸ η' καταληκτικὸν ἐκ διτροχαίου καὶ βακχείου ἢ ἀμφιβράχεος. τὸ θ' ὅμοιον τῷ δευτέρῳ. τὸ ι' ὅμοιον τῷ ἕκτῳ. ἑξῆς δὲ ἐν ἐκθέσει στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι γ'. ἑξῆς δὲ τίθεται κῶλον ἰαμβικὸν ἐφθημιμερές. τὸ διαύλιον προσαυλεῖσθαι ὅτε μετὰ παρεπιγραφὴν τίθεται, ὥσπερ καὶ τὸ αὐλεῖ τις ἔνδον καὶ ἄλλα πολλά. φασὶ δὲ διαύλιον λέγεσθαι ἡσυχίας πάντων γινομένης ἔνδον ὁ αὐλητὴς ᾄσει. ἐπὶ τῷ τέλει τῆς μὲν στροφῆς, κορωνίς. τοῦ δὲ συστήματος παράγραφος. Τὸν βακχεῖον ἄνακτα.] τὸν Αἰσχύλον φησὶ τὸν ἄριστον μελοποιόν. τὸν ὥσπερ ἐνβακχεύοντα ἐν τῇ ποιήσει. ἐν γὰρ Εὐριπίδης ἔρχεται ἐπὶ τὰ μέλη αὐτοῦ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ, Σκηνὴ δευτέρα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ.

Ἀνάκρισις τῶν χορῶν.

ACTVS V. SCENA secunda.

EVRIPIDES, BACCHVS, ÆSCHYLVS.

Examen Chororum.

Σύςημα Α κώλων γ.

Εὐ. ΠΑ'νυ γὰ μέλη θαυμαςὰ δείξει δὴ τάχα. Εἰς ἓν γὰρ αὐτοῦ πάντα τὰ μέλη ξυντεμῶ.

Δι. Καὶ μὴν λογιοῦμαι ταῦτα, τὴν ψῆφον λαβών.

Ευ. MIranda certè carmina monstrabit tibi: Nam ego in vnum contraham omnia eius carmina.

BA. At ego rationem inibo sumptis calculis.

Σχόλ. Εἰς ἓν γὰρ αὐτοῦ πάντα.] εἰς τὸ αὐτὸ τέλος περατούμενα πάντα. ἐπεὶ κἀκεῖνος εἶπεν, ἀπολαμβάνων τοὺς προλόγους διὰ ἀποφθορῶν. Καὶ μὴν λογιοῦμαι.] ἀπαριθμήσω. ψηφίσω. ἐπεὶ προεῖπεν Εὐριπίδης εἰς ἓν συντεμῶ καταλαμβάνειν αὐτοῦ πάντα τὰ μέλη. Ἐρατοσθένης δὲ, τὴν ψηφίδα τινὰς γράφειν, τὴν ψῆφον λαβὼν, ἵνα καὶ τὰ πεπλασμένα δράματα, ἐν οἷς τὸ παράπαν τοῦτο εἴρηται, δοκῇ μὴ σολοικίζειν.

Ὠδὴ κώλων ι.

Εὐ. Φθιῶτ' Ἀχιλεῦ, τί ποτ' ἀνδροδάϊκτον ἀκούων,
Ἰήκοπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν;
Ἑρμᾶν μὲν πρόγονον
Τίομεν γένος οἱ περὶ λίμναν,
Ἰήκοπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν.

Ευ. PHthiota Achille: ubi Lethiferū quid inaudis:
Cur non adhibes bona fulcra labori?
Patrem Mercurium
Istius colit accola ripæ.
Tu non adhibes bona fulcra labo :.

Σχόλια. Φθιῶτ' Ἀχιλεῦ.] τοῦτο ἀπὸ τῆς πρεσβείας πρὸς Ἀχιλλέα Αἰσχύλος πεποίηκεν. ἔστι δὲ ἐκ Μυρμιδόνων. προφέρει δὲ Εὐριπίδης οὐκ ἐφεξῆς ἀλλὰ ἐξ ἄλλων δράματα συνάπτων. διὸ καὶ ἀσαφῆ μίαν ἁρμονίαν οὐκ ἔχοντα. οὐκ ἄρα τὰ μὴ ξυνετὰ ζητητέον. ἀνδροδάϊκτον δὲ τὴν ἀνδρῶν φόνον ποιοῦσαν. τὰ δὲ τοιαῦτα εἴδη καλεῖται ἀλλοιόστροφα ὡς Ἡφαιστίων φησίν. οὐ πάντως διαιρεῖται ἢ κατὰ πρόσωπον ἀμοιβαῖον, ἢ χοροῦ πρὸς ὑποκειτὴν ἀποκρίσιν. ἔστι δὲ τῆς μὲν ᾠδῆς ταύτης τὰ κῶλα ἀναπαιστικὰ, ι. ὧν τὸ πρῶτον τρίμετρον καταληκτικὸν εἰς συλλαβὴν, ὃ καλεῖται Αἰολικόν. διὰ τὸ ἴαμβον ἔχειν τὸν πρῶτον πόδα. τὸ δεύτερον καὶ τὰ ι δίμετρα ὑπερκατάληκτα. τὸ γ πενθημιμερὲς. τὸ δὲ ἑφθημιμερὲς ὃ καλεῖται ὡς εἴρηται παροιμιακόν. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. τοῦ δὲ συστήματος τὰ κῶλα ὅμοια, πλὴν τοῦ τετάρτου τῷ δευτέρῳ τῆς ᾠδῆς ὅμοιον, ἑφθημιμερὲς. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. τὰ δὲ ἑξῆς ᾠδῆς τὰ κῶλα ἕξ. τὸ πρῶτον δακτυλικὸν ἑφθημιμερές. τὸ β ἀναπαιστικὸν ἑφθημιμερές. τὸ γ καὶ τὸ ε ὡς τὸ β τῆς ἄνω ᾠδῆς. τὸ τέταρτον δακτυλικὸν τετράμετρον. ἔστι δὲ κῶλον ἐκ χοροῦ ὡς ἀνέγνων ἐν Ἀγαμέμνονι δράματι Αἰσχύλου. τὸ ι ὅμοιον δίμετρον. ἔστι δὲ ἡμιτελὲς ἐνταῦθα, τὸ γὰρ τέλειόν ἐστιν αἴσιον ἀνδρῶν. ἐκ τελείων. ὅπερ ἑφθημιμερές ἐστιν. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. ἑξῆς δὲ σύστημα κατὰ περικοπὴν ἀνομοιομερὲς στίχων ἰαμβικῶν τριμέτρων ἀκαταλήκτων ἕξ. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. ὁ μέντοι ὄγδοος στίχος ἐν τισὶν οὐ κεῖται. ἀλλ' ἤδη διηπόρηται. Ἑρμᾶν μὲν πρόγονον.] ἐκ τῶν Αἰσχύλου Ψυχαγωγῶν. προφέρεται δὲ οὐκ ἐφεξῆς τὰ αὐτὰ μέλη αὐτοῦ. ἀλλ' ὡς ἔτυχεν ἄλλο ἄλλοθεν. καὶ ἐπιλέγει τὸ ἰήκοπον κυρίως ἐκείνου τοῦ στίχου ὂν τοῦ Φθιῶτ' Ἀχιλλεῦ.

Σύςημα κώλων ι.

Δι. Δύο σοι κόπω Αἰσχύλε τούτω.
Εὐ. Κύδιςτ' Ἀχαιῶν, Ἀτρέως
Πολυκοίρανε μάνθανέ μου παῖ.
Ἰήκοπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν.
Δι. Τρίτος Αἰσχύλε σοι κόπος οὗτος.

BA. DVo sunt tibi nempe labores.
Ευ. Præclare Achiuorum, Atrei
Domine, hæc mea percipe fili,
Tu non adhibes bona fulcra labori.
BA. Labor, Æschyle, tertius hic est.

Σχόλια. Κύδιςτ' Ἀχαιῶν.] Ἀρίσταρχος καὶ Ἀπολλώνιος, ἐπισκέψασθε πόθεν εἰσί. Τιμαχίδας δὲ ἐκ Τηλέφου Αἰσχύλου. Ἀσκληπιάδης δὲ ἐξ Ἰφιγενείας.

Ὠδὴ κώλων ς'.

Εὐ. ΕΥφαμεῖτε μελισσονόμοι
Δόμον Ἀρτέμιδος πέλας οἴγειν,
Ἰήκοπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν.
Κύριός εἰμι θροεῖν ὅσιον κράτος
Αἴσιον ἀνδρῶν.
Ἰήκοπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν.

Ευ. HVc mellarij adeste bonis
Animis, aperite Dianæ.
Tu non adhibes bona fulcra labori.
Possum ego destruere imperia auspice
Condita fato.
Tu non adhibes bona fulcra labori.

Σχόλια. Εὐφαμεῖτε μελισσονόμοι.] οἱ διατέμνοντες τὰ τῆς πόλεως, ἢ οἰκοῦντες ἐν τῇ πόλει. Ἰήκοπον.] τινὲς ἐξ Ἱερειῶν τὸ ἐκ φιλοσόφου ... ὕμνου. διὰ γὰρ δασύνεται. ὡς ἑφθημιμερὲς δὲ κέχρηται ἰήκοπον οὐ πελάθεις. Ὅστις

κράτος.] ἐν τοῖς πλείστοις αἴσιον. Ἀσκληπιάδης τὸ ὅσιον. ὅστι δὲ ἐξ Ἀγαμέμνονος Αἰσχύλου. βουβωνιῶ δὲ, φλεγμαίνω τοὺς βουβῶνας.

Σύστημα κατὰ περικοπὴν στίχων ς'.

Δι. Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τὸ χρῆμα τῶν κόπων ὅσον;
Ἐγὼ μὲν οὖν ἐς τὸ βαλανεῖον βούλομαι,
Ὑπὸ τῶν κόπων γὰρ τὼ νεφρὼ βουβωνιῶ.
Εὐ. Μή, πρίν γ' ἀκούσῃς χἀτέραν στάσιν μελῶν,
Ἐκ τῶν κιθαρῳδικῶν νόμων εἰργασμένην.
Αἰ. Ἴθι δὴ πέραινε, καὶ κόπον μὴ προστίθει.

BA. Proh Iuppiter, quid hoc laboris? quid rei?
Ego hinc me conferam curriculo in balneum,
Nam ex sordibus, dolores inguinis sentio.
EV. Noli priusquàm alteram stationem carminum
Percipias, compositam è Citharœdicis modis.
ÆS. Agè, perduc ad finem: sed sordes ne adyce.

Σχόλια. Στάσιν μελῶν.] στάσιμον μέλος, ὃ ᾄδουσιν ἑστάμενοι οἱ χορευταί. Ἐκ τῶν κιθαρῳδικῶν νόμων.] Τιμαχίδας γράφει, ὡς τῷ ὀρθίῳ νόμῳ κεχρημένου τοῦ Αἰσχύλου καὶ ἀνατεταγμένως.

Ὠδὴ κώλων ιδ'.

Εὐ. Ὅπως Ἀχαιῶν
Δίθρονον κράτος Ἑλλάδος ἥβας
Τὸ φλαττοθραττοφλαττόθρατ
Σφίγγα δυσαμερίαν
Πρύτανιν κύνα πέμπει
Τὸ φλαττοθραττοφλαττόθρατ.
Ξὺν δορὶ καὶ χερὶ πράκτορι
Θούριος ὄρνις,
Τὸ φλαττοθραττοφλαττόθρατ.
Κυρεῖν παρασχὼν,
Ἰταμαῖς κυσὶν ἀεροφοίτοις,
Τὸ φλαττοφλαττόθρατ.
Τὸ συγκλινὲς ἐπ' Αἴαντι,
Τὸ φλαττοφλαττόθρατ.

EV. Vt nunc Achiuum
Bifidum imperium, Argolidis vim,
To Phlattothrattophlattothrat:
Sphingémque tristificam
Dominúmque canem dat.
To Phlattothrattophlattothrat:
Cum iaculo & valida manu
Bellicus ales,
To Phlattothrattophlattothrat:
Prædam vt feroces
Aquilæ super aëra ferrent:
To Phlattophlattothrat.
Quod incline erat Aiaci,
To Phlattophlattothrat.

Σχόλ. Ὅπως Ἀχαιῶν.] ᾠδὴ κώλων ιδ'. ὧν τὸ πρῶτον ἰαμβικὸν ἑφθημιμερές. τὸ β' ἀναπαιστικὸν ἑφθημιμερές. τὸ γ' δακτυλικὸν πενθημιμερές. τὸ ε' φερεκράτειον. τὸ ζ' τετράμετρον ἀκατάληκτον. τὸ η' δίμετρον. τὸ ι' ὅμοιον τῷ α'. τὸ ια' ὅμοιον τῷ ζ'. τὸ ιβ' ἀντισπαστικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον ἐπιμεμιγμένον διτροχαίῳ. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. τὸ δὲ ἐφύμνιον δίμετρον ἰαμβικὸν ἀκατάληκτον. Εὐριπίδης δὲ ὁμοίως τὰ Αἰσχύλου χορικὰ μέλη διεσπαρμένα λέγει ἐξ ἄλλων καὶ ἄλλων δραμάτων. τοῦτο μὲν τοι ἐξ Ἀγαμέμνονος. δίθρονον δὲ κράτος, αὐτόν τε καὶ τὸν Μενέλαον. ἥβας δὲ τὴν νεότητα. ἔστι δὲ ἀναπόδοτον. Τὸ φλαττοθρατ̄τοφλατ.] τοῦτο λέγει χλευάζων ὡς ἀσυνετοποιοῦντα. τινὲς δὲ σημειοῦνται αὐτό. ὅτι διορθωτῶν τινὲς, περιεῖλον τὰς τοιαύτας ἐν τοῖς μέλεσι προσθέσεις. Σφίγγα δὲ δυσαμερίαν.] τὴν ἐπὶ κακῷ χρόνῳ Θηβαίοις φανεῖσαν. πάροχον θανάτου. ταῦτα δὲ ἐκ Σφιγγὸς Αἰσχύλου. θούριος δὲ ὄρνις ἡ πολεμοῦσα Θηβαίους τύχη. τὸ δὲ ξὺν δορὶ καὶ χερὶ πράκτορι ἐξ Ἀγαμέμνονος ἐκ τῆς συνεχείας τοῦ κύκλου εἰμὶ φρονεῖν. ἐπειδὴ δὲ οἱ τῆς σφιγγὸς πόδες λεοντώδεις ἦσαν, ὁ δὲ τοῦ λέοντος ὄνυξ δίκην δόρατος πλήττει, διὰ τοῦτο δόρατι εἶπεν. Ἰταμαῖς κυσί.] τοῖς ἁρπακτικοῖς ἀετοῖς. ταῦτα δὲ ὡς ἀλαζονῆ παρῆλθε. Τὸ συγκλινὲς ἐπ' Αἴαντι.] Τιμαχίδας φησὶ τοῦτο ἐν ἐνίοις μὴ γράφεσθαι. Ἀπολλώνιος δέ φησιν ἐκ Θρασσῶν αὐτὸ εἶναι.

Σύστημα κατὰ περικοπὴν στίχων ιγ'.

Δι. Τί τὸ φλαττόθρατ; τοῦτ' ἐστὶν ἐκ Μαραθῶνος; ἢ
Πόθεν συνέλεξας ἱμονιοστρόφου μέλη;
Αἰ. Ἀλλ' οὖν ἐγὼ μὲν ἐς τὸ καλὸν ἐκ τοῦ καλοῦ
Ἤνεγκον αὔθ', ἵνα μὴ τὸν αὐτὸν Φρυνίχῳ
Λειμῶνα Μουσῶν ἱερὸν ὀφθείην δρέπων.
Οὗτος δ' ἀπὸ πάντων μὲν φέρει πορνιδίων

BA. Quid est phlattothrat? utrum ex solo Marathonio?
Aut vnde hoc collegisti aquatorum melos?
ÆS. At ego ex bono traduxi hæc in aliud bonũ:
Ne idem & vnum pratũ Musarũ cũ Phrynicho
Viderer decerpere. Sed hic Euripides
Ab omnibus meretriculis sumpsit modos

Σχόλια. Τί τὸ φλαττόθρατ.] σύστημα κατὰ περικοπὴν ἀνομοιομερὲς στίχων ἰαμβικῶν τριμέτρων ἀκαταλήκτων ιγ'. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. Ἐκ Μαραθῶνος.] ἐπεὶ ὁ φλέως ἄνθος ἐν Μαραθῶνι ὅ οἱ ἰδιῶται φλόμον. διὰ τὸ ἔχειν ἐν ἀρχῇ παρόμοιον τῷ φλέῳ τὸ φλαττο. ὡς ἐν Μαραθῶνι οὖν τοῦ φλέω πολλοῦ ὄντος, ἑλώδης γὰρ ὁ τόπος. Ἱμονιοστρόφου.]

Ἱμονιοστρόφου.] τῷ χοινιοστρόφου μέλει. ἃ εἰκὸς ᾄδειν τοὺς ὕδατα ἀρυομένους ᾠδὴν. ἱμονιὰ γὰρ καλεῖται, τὸ τῶν ἀντλημάτων χοινίον. ὥστε ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἐν ταῖς φρεασιν ἀπηώρηται. καὶ τὸ ᾆσμα ὃ ᾄδουσιν οἱ ἀντλοῦντες, ἱμαῖον. Καλλίμαχος. ἀείδει καί που τις ἀνὴρ ὑδατηγὸς ἱμαῖον.

Bisetvs. Ἱμονιοστρόφου] Σ. ἱμᾶν, καὶ ἱμῆσαι, ἀντλεῖν, ἀνέλκειν, ἀνασπᾶν. ἱμονιὰ δὲ καλεῖται τὸ ἀντλητήριον τῶν φρεάτων, καὶ ἱμονιᾶν ἀποπατεῖν, ἀντὶ τοῦ μακρὰ χέζειν, ἀπὸ τοῦ χοινίου, δι' οὗ τὰ ὕδατα ἀρύονται. ὁ καλοῦσιν ἱμονίαν. ἱμαῖον δὲ τὸ τῶν ἀντλητῶν ᾆσμα.

Σχόλια. Ἀλλ' οὖν ἐγὼ μὲν ἐς τὸ καλὸν μετήνεγκα] ἐκ γὰρ τοῦ κιθαρῳδικοῦ καλοῦ ὄντος, εἰς τὰ τραγῳδικὸν μετήνεγκα. ἵνα μὴ εἰς ταυτὰ τοῖς ὑπὸ Φρυνίχου μέλεσι προσέσχηκέναι ἐμπίπτω. ἀπὸ δ' εἴχετο δὲ πάντες τοῖς μέλεσι τοῦ Φρυνίχου ἐπιτυγχάνοντα τοῖς κιθαρῳδικοῖς. Ἤνεγκον.] διχῶς ἔλεγον. ἤνεγκον μὲν, ἀπὸ τοῦ ἐνέγκω. ἤνεγκα δὲ ἀπὸ τοῦ ἐνέγκαι. Ἵνα μὴ τὸν αὐτὸν Φρυνίχῳ.] ἵνα μὴ τὰ αὐτὰ τῷ Φρυνίχῳ μελοποιῶ. ἦν δὲ ἐπὶ τοῖς ὡς ἐν τοῖς μέλεσι Φρύνιχος. ὁ δὲ λέγει, ἐκ τῶν κιθαρῳδικῶν εἰς τὰ τραγικὰ ὄντως μετήνεγκα. τοῦτο γὰρ καὶ Εὐριπίδης προσονειδίζει.

Σκολιῶν Μελίτου καὶ Καρικῶν αὐλημάτων, | *Obliquos Meliti, Caricaq́ tibia*
Θρήνων, χορείων. τάχα δὲ δηλωθήσεται. | *In funere & Choreis. Quod nunc illicò*
Ἐνεγκάτω τις τὸ λύριον. καί τοι τί δεῖ | *Ei demonstrabitur. Lyram quis afferat.*
Λύρας ἐπὶ τοῦτον; ποῦ 'στιν ἡ τοῖς ὀστράκοις | *Sed quid opus est Lyra ad hanc rem? ubi illa testulis*
Αὕτη κροτοῦσα; δεῦρο Μοῦσ' Εὐριπίδου, | *Crepitans? age huc adesdum Musa Euripidis:*
Πρὸς ἥνπερ ἐπιτήδεια ταῦτ' ᾄδειν μέλη. | *Ad quam hi modi cantari sunt idonei.*
Διόν. Αὕτη ποθ' ἡ Μοῦσ' οὐκ ἐλεσβίαζεν, οὔ. | *BA. Hæc certè Musa nunquam ante in Lesbo fuit.*

Σχόλια. Σκολιῶν] μελῶν τινῶν ἐν συμποσίοις γινομένων. σκολιὰ λέγονται, τὰ παροίνια ᾄσματα. Τιμοκρέων δὲ ὁ Ῥόδιος ἐποποιὸς τοῦτον ἔγραψε σκολιὸν κατὰ τοῦ Πλούτου οὗ ἡ ἀρχή,

Ὤφελές ὦ τυφλὲ Πλοῦτε
Μήτ' ἐν γῇ, μήτ' ἐν θαλάσσῃ, μήτ' ἐν Ἠπείρῳ
Φανήμεναι.
Ἀλλὰ Τάρταρόν τε ναίειν, κ' Ἀχέροντα
Διά σε γὰρ πάντ' ἐν ἀνθρώποις κακά.

Τούτοις ἔοικε τὰ ὑπὸ Περικλέους εἰσηγηθέντα. ἔγραψε γὰρ ψήφισμα τοιοῦτον ὁ Περικλῆς. Μεγαρέας μήτ' ἀγορᾶς, μήτε θαλάττης, μήτ' Ἠπείρου μετέχειν. ὅμοια τιθεὶς σκολιὰ τοῖς Τιμοκρέοντος. καὶ αὖθις, νόμους ἐπέθετο, ὥσπερ σκολιὰ γεγραμμένους. ἄλλως. σκολιὸν ἡ παροίνιος ᾠδή. ὡς μὲν Δικαίαρχος ἐν τῷ περὶ Μουσικῶν ἀγώνων, ὅτι τρία γένη ἦν ᾠδῶν. τὸ μὲν ὑπὸ πάντων ᾀδόμενον καθ' ἕνα ἑξῆς. τὸ δὲ ὑπὸ τῶν συνετωτάτων ὡς ἔτυχε τῇ τάξει ὃ δὴ καλεῖται σκολιόν. ὡς δ' Ἀριστόξενος καὶ Φύλλις ὁ μουσικὸς ὅτι ἐν τοῖς γάμοις περὶ μίαν τράπεζαν πολλὰς κλίνας τιθέντες παρὰ μέρος ἑξῆς μυρρίνας ἔχοντες ᾖδον γνώμας. καὶ ἐρωτικὰ συντονα. ἡ δὲ περίοδος σκολιὰ ἐγίνετο, διὰ τὴν θέσιν τῶν κλινῶν σκολιόν. ὑπόμνημα ἔγραψε Τυραννίων περὶ τοῦ σκολιοῦ μέτρου, ὁ προσέθηκεν αὐτῷ ὑπὸ Γαΐου Καίσαρος. σκολιὸν τὸ ῥᾴδιον κατ' ἀντίφρασιν, μέλος τι ὀλιγόστιχον. τὰ δὲ Καρικὰ αὐλήματα, καὶ μέλη θρηνώδη ἐστίν. ἢ Καρικῶν βαρβαρικῶν. δουλικῶν.

Bisetvs. Σκολιῶν] σκόλια, μέλη τινὰ προσηγορικῶς οὕτω λεγόμενα. καὶ προπαροξυνόμενον] τοὔνομα πρὸς διαστολὴν τοῦ ἐπιθέτου. οὕτω δὲ λέγεται διὰ τὸ μὴ κατ' εὐθὺ μελῳδεῖσθαι, ἀλλὰ σκολιῶς. Εὐστάθιος.

Σχόλια. Μελίτου.] προσείρηται ὅτι τραγικὸς ποιητὴς ὁ Μέλιτος. ἀπὸ δὲ ἐστὶν ὁ Σωκράτη γραψάμενος. κωμῳδεῖται δὲ καὶ ὡς ψυχρὸς ἐν τῇ ποιήσει. καὶ ὡς πονηρὸς τὸν τρόπον. χορείων δὲ μικροπρεπῶν καὶ οἷα ἐν τοῖς χοροῖς ᾄδουσι. λύριον δὲ τὴν μικρὰν λύραν ὥστε ψάλαι τὰ Εὐριπίδου. Ἡ τοῖς ὀστράκοις.] ἀντὶ λύρας ὄστρακα τινὲς λαμβάνοντες, ἦχον μὲν ἀποτέλουσι, πάνυ δὲ ἀσήμαντον. διαβάλλει δὲ Εὐριπίδην ὡς κακὸν μελοποιόν. ἄλλως. ὅτι φαίνονταί τινες ἀγοραῖοι κρούοντες τοῖς ὀστράκοις, καὶ προσᾴδοντες τῷ κρούματι τῷ διὰ τούτων. λέγεται δὲ εἰς τὴν Ὑψιπύλην ταῦτα. ἢ καθόλου τὴν μοῦσαν αὐτοῦ ἐπιλέγει γὰρ, δεῦρο μοῦσα Εὐριπίδου. Δίδυμος δὲ προστίθησιν ὅτι εἰώθασιν ἀντὶ λύρας κογχύλια καὶ ὀστράκια κρούοντες, εὔρυθμόν τινα ἦχον ἀποτελεῖν τοῖς ὀρχουμένοις. Αὕτη ποθ' ἡ Μοῦσα.] ἐν ἐρωτήσει λέγει. αὕτη ἐπ' αἰσχροποιεῖ. καὶ ἐν Σφηξὶν ἐπὶ τῆς αὐλητρίδος. μέλλουσαν ἤδη λεσβιεῖν τοὺς ξυμπότας. λεσβιάζειν δὲ τὸ ἀσχημόνως πλησιάζειν καὶ μολύνειν τὸ στόμα. διαβάλλονται γὰρ ἐπὶ αἰσχρότητι οἱ Λέσβιοι. καὶ ἐν τῷ εἰς Φερεκράτην ἀναφερομένῳ. ὁ ὥστε δὲ τις γυναῖκας ἐπὶ τὰ Λεσβίδας. καλὸν τὸ δῶρον, ὅπερ ἔχειν λαικαστρίας.

Bisetvs. Διάφορα κόμματα ἐκ διαφόρων Εὐριπίδου δραμάτων ὑπ' Αἰσχύλου τιθέμενα. καὶ οὐδὲν μέλος κατὰ τὸ ἑξῆς ὑπ' αὐτοῦ λεγόμενον. ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἀπρόσπλοκα, καὶ ἀσυνάρτητα. διὰ δὲ τούτων ἁπάντων ὁ Εὐριπίδης ὑπὸ τοῦ Αἰσχύλου διαβάλλεται, καὶ καταγελᾶται.

Αἰ. Ἀλκυόνες αἳ παρ' ἀενάοις θαλάσσης | *Æs. HAlcyones, ore quæ strepitis sonoro, in*
Κύμασι στωμύλλετε, | *Fluctibus marinis,*
Τέγγουσαι νοτεραῖς πτερῶν, | *Tingentes leue guttulis*
Ῥανίσι χρόα δροσιζόμεναι, | *Corpus, rore madens liquido.*
Αἵ θ' ὑπωρόφιοι κατὰ γωνίας | *Vósque sub tecto habitantes in angulis,*
Εἰ εἱ εἱ εἱ εἱλίσσετε δακτύλοις φάλαγγες, | *Quæ e e e e e euolutis digitis, aranea,*

Σχόλια. Ἀλκυόνες.] χαρακτηρίζουσι τὰ Εὐριπίδου μέλη, ὡς ἐκλελυμένα. ἀλκυόνες δὲ ἐπάνω τοῦ θαλάσσης ὕδατος καθήμεναι. τὰ αὐτῶν ᾠὰ ἐν τῷ βυθῷ κύματα θερμαίνουσι. καθ' ὃν δὲ καιρὸν τοῦτο ποιοῦσιν ἀλκυονίδες αὗται αἱ ἡμέραι καλοῦνται. καὶ ἔστιν ἐν αὐταῖς μεγίστη ἡσυχία ἀνέμων τε καὶ κυμάτων. οἱ δέ φασιν ἐν τῷ ἄκρῳ τῆς θαλάσσης ἐπὶ τῆς ψάμμου τοῦτο ποιεῖν. Κύμασι στωμύλλετε.] διὰ τοῦ στωμύλλετε, πάλιν ὡς αὐτὸν παί-

ζει δ' ἐξ ἄλλων δὲ καὶ ἄλλων Εὐριπίδου δραμάτων κόμματα τίθησι. καὶ νῦν κατὰ τὸ ἑξῆς λέγει μέλος. ἔστι δὲ τὸ προηγούμενον ἐξ Ἰφιγενείας τῆς ἐν Αὐλίδι. Τέγγουσαι νοτερῆς.] τὸ ἑξῆς. νοτίαις ῥανίσι πτερύγων χρόα δροσιζόμεναι.

BISETVS Ὑπωρόφιοι] ὑπὸ τὴν αὐτὴν οἰκίαν διαιτώμεναι, συνήθεις. Σ. ὑπωρόφιος δὲ ἐκ τοῦ ὑπό, καὶ ὄροφος, ἡ ὀροφή. διὸ καὶ κατά τινας διὰ τοῦ ο γρά-

A φειν. εἰ μὴ λέγῃς διὰ δίφθογγον ου ὡς ἐν τῷ πρώτῳ γίνεσθαι. ἐν δὲ τῇ ἑτέρᾳ γραφῇ τὸ ὕπερον ἐκβληθήσεται ἐν τῇ συνθέσει, καὶ ὑπορόφιος γραφήσεται.

Σχόλια. Εἰειειειει.] ἡ ἐπανάληψις τοῦ εἱλίσσετε κατὰ μίμησιν εἴρηται τῆς μελοποιίας. Φάλαγγες] αἱ λεγόμεναι ναμματηραί. ἀράχνιόν τι ἡ φάλαγξ. λέγουσι δὲ τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων φάλαγγας. ὅθεν φασί μᾶλλον λέγει.

Ἱστότονα πηνίσματα, καὶ
Κερκίδος ἀοιδοῦ μελέτας,
Ἵν' ὁ φίλαυλος ἔπαλλε δελφὶς
Πρῴραις κυανεμβόλοις
Μαντεῖα καὶ σαδίους,
Οἰνάνθας γάνος ἀμπέλου,
Βότρυος ἕλικα παυσίπονον
Περίβαλλ' ὦ τέκνον ὠλένας.
Ὁρᾷς τὸν πόδα τοῦτον; Δι. ὁρῶ.
Αἰ. Τί δαί; τοῦτον ὁρᾷς; Δι. ὁρῶ.
Αἰ. Τοιαυτὶ μέντοι σὺ ποιῶν,
Τολμᾷς τἀμὰ μέλη ψέγειν,
Ἀνὰ τὸ δωδεκαμήχανον
Κυρήνης μελοποιῶν;
Τὰ μὲν μέλη σου ταῦτα βούλομαι δ' ἔτι
Τὸν τῶν μονῳδιῶν διεξελθεῖν τρόπον.
Ὦ νυκτὸς κελαινοφαὴς
Ὄρφνα, τίνα μοι δύστανον
Ὄνειρον πέμπεις ἐξ ἀφανοῦς,
Ἀΐδα πρόπολον,
Ψυχὰν ἄψυχον ἔχοντα,
Μελαίνας νυκτὸς παῖδα,
Φρικώδη δεινὰν ὄψιν
Μελανονεκυείμονα,
Φόνια φόνια δερκόμενον,
Μεγάλας ὄνυχας ἔχοντα;
Ἀλλά μοι ἀμφίπολοι λύχνον ἅψατε,
Κάλπισί τ' ἐκ ποταμῶν δρόσον ἄρατε,
Θέρμετε δ' ὕδωρ,
Ὡς ἂν θεῖον ὄνειρον ἀποκλύσω.
Ἰὼ πόντιε δαῖμον,
Τοῦτ' ἐκεῖν'. ἰὼ ξύνοικοι,
Τάδε τέρατα θεάσασθε.
Τὸν ἀλεκτρυόνα μου ξυναρπάσασα, φρούδη Γλύκη.

B *Licia, atelásque, & cercidis*
Rancidi Poëta cures:
Vbi cantu gaudens Delphinus
Proris quatiebat mare secantibus,
Oracula & stadia,
Gemmas, lætitiam vitis,
Racemi capreolum, onus leuantem.
Agè me amplectere, mi puer.
Pedem hunc túne vides? BA. *video.*
C Æs. *Quid hunc? anne vides?* BA. *video.*
Æs. *Hos cùm modos tu succinas,*
Audes meos reprehendere:
Qui per duodecim technas
Cyrenes modularis.
Et hi modi nempe tui. nunc etiam volo
Monœdiarum rationem perquirere.
O noctem nigram tenebris,
D *Quàm tu miserum affers somnum*
Mihi, hunc ex obscuris caliginibus
Erebi seruulum:
Inanime pectus habentem,
Nefariæ noctis prolem,
Atrocem vultu: amictum
Nigro necis re dimiculis:
Trucia, trucia tuentem:
Magnos vngues habentem.
E *Ferte facem celeres famulæ mihi:*
Situla aquam è liquido date flumine:
Calfacite vndas.
Hæc vt somnia fontibus abluam,
Io Pontice Dine
Hoc mihi illud: ó sodales,
Hæc prodigia, quæso, videte.
Rapuit mihi gallum Glyce, nec
F *Vspiam apparet hîc.*

Σχόλια. Ἱστότονα.] τοὺς ἱστοὺς οὓς ἐν τῷ ἀέρι αἱ ἀράχναι ὑφαίνουσι. λάμβανε δὲ ἀπὸ κοινοῦ εἰς τὰς μελέτας τὸ εἱλίσσετε. οὕτω καὶ εἱλίσσετε μελέτας κερκίδος ἀοιδοῦ. τουτέστιν ὥσπερ αἱ ὑφάντριαι διὰ τῶν κερκίδων γυναῖκες ἐν τῷ ὑφαίνειν ᾄδουσιν, οὕτω καὶ ὑμεῖς ὦ ἀράχναι. πηνίσματα δὲ ὑφάσματα. τὸ δὲ κερκίδος ἐκ Μελεάγρου Εὐριπίδου. τὸ δὲ ἵν' ὁ φίλαυλος, ἐξ Ἠλέκτρας. φίλαυλος δὲ ὁ τοὺς αὐλοὺς καὶ τὰ μέλη ποθῶν. αἰνίττεται δ' ἴσως εἰς τὸν Ἀριόνιον μῦθον. κυανεμβόλοις δὲ ταῖς ἐν τῷ μέλανι βυθῷ χωρούσαις. Οἰνάνθας.] καὶ ταῦτα ἐξ Ὑψιπύλης Εὐριπίδου. οἰνάνθα φέρει τὸν ἱερὸν βότρυν. ἡ πρώτη δὲ ἔκφυσις τῆς ἀμπέλου οἰνάνθη λέγεται. καὶ τὸ περίβαλλ' ὦ τέκνον ἐξ Ὑψιπύλης.

BISETVS. Βότρυος ἕλικα παυσίπονον] τοῦτο καλῶς. Πανύασις Ἁλικαρνασσεύς,

Οἶνος γὰρ πυρὶ ἶσον ἐπιχθονίοισιν ὄνειαρ,
Ἐσθλὸν, ἀλεξίκακον, πάσης συνοπηδὸν ἀοιδῆς.
Ἐν μὲν γὰρ θαλίης ἱερὸν μέρος, ἀγλαΐης τε,
Ἐν δὲ χοροιτυπίης, ἐν δ' ἱμερτῆς φιλότητος.

καὶ Εὐριπίδης ἐν Βάκχαις,

Ὁ δ' ἦλθ' ἐπὶ τἀντίπαλον, ὁ Σεμέλης γόνος,
Βότρυος ὑγρὸν πῶμ' ηὗρε, κεἰσηνέγκατο
G Θνητοῖς, ὃ παύει τοὺς ταλαιπώρους βροτοὺς
Λύπης, ὅταν πλησθῶσιν ἀμπέλου ῥοῆς.
Ὕπνον τε λήθην τῶν καθ' ἡμέραν κακῶν
Δίδωσιν, οὐδ' ἔστ' ἄλλο φάρμακον κακῶν.

Σχόλια. Ὁρᾷς τὸν πόδα τοῦτον.] ὡς καὶ τοιαῦτα ἀμοιβαῖα ἐν τοῖς μέλεσιν ἐπιτηδεύοντος Εὐριπίδου καὶ ταῦ-

τα δὲ

τὰ δὲ ἐκτὸς προστίθησιν ἀναμιμνήσκων Εὐριπίδην, ὡς τοιαῦτα ἐν τοῖς μέλεσιν αὐτοῦ ἐπιτηδεύοντα. πόδα δὲ τὸν ῥυθμὸν ἢ τὸ μέλος ἀπὸ μέρους. Κυρήνης μελοποιῶν.] Κυρήνη ἑταίρα τις ἐπίσημος δωδεκαμήχανος ἐπικαλουμένη, διὰ τὸ τοσαῦτα σχήματα ἐν τῇ συνουσίᾳ ποιεῖν. ἔστι δὲ παρὰ τὸ ἐξ Ὑψιπύλης Εὐριπίδου. ἀνὰ τὸ δωδεκαμήχανον ἄστρον. ἐκ δὲ τῆς λέξεως ἀντὶ τοῦ δωδεκαμήχανον Κυρήνης, ἤγουν ἀντὶ τοῦ ἐκείνης αἰσχρὰς μηχανάς, δείκνυσιν αὐτὴν πάνυ πολύτροπον. Ὦ νυκτὸς κελαινοφαής.] φασὶν ὡς ταῦτα πάντα τὰ ἔπη ἔκ τινος δράματός ἐστιν Εὐριπίδου. Ἀσκληπιάδης, παρὰ τὰ ἐξ Ἑκάβης Εὐριπίδου. ἐν μιμήσει δουλεύοντι. οὕτω γὰρ ἐκεῖ ἐνήρξατο· ὦ στεροπὰ Διός. ὦ σκοτία νύξ. τί ποτ' αἴρομαι ἔννυχος. πρόσπολον δὲ ὑπηρέτιν. ψυχὴν γὰρ ἐξ ἀφανῶν ἥκειν. ἄψυχον δὲ ὡς ἄυλον καὶ ἰσχνὸν εἴρηκεν. νυκτὸς δὲ παῖδα ἐνταῦθα εἴρηκε, καίτοι ἐν Ἑκάβῃ μελανοπτερύγων ὀνείρων εἰπὼν τὴν γῆν μητέρα. μελανείμονα δὲ μέλανα καὶ νεκρώδη ἱμάτια φοροῦντα ὡς θανάτου σημαντικόν. μεγάλους ὄνυχας ἔχοντα ὡς πάνυ τὰς ψυχὰς ἁρπάζοντα.

BISETVS. Νυκτὸς παῖδα] Τὰ δὲ τοῦ Εὐριπίδου ἐν Ἑκάβῃ οὕτως ἔχει,

Ὦ στεροπὰ Διός, ὦ σκοτία νύξ,
Τί ποτ' αἴρομαι ἔννυχος οὕτω
Δείμασι, φάσμασιν; ὦ πότνια χθὼν
Μελανοπτερύγων μᾶτερ ὀνείρων.

Σχόλια. Ἀλλά μοι ἀμφίπολοι.] Ἀπολλώνιος παρὰ τὰ ἐκ τῶν Εὐμενίδων. Ὄνειρον ἀποκλύσατ'.] ἀντὶ τοῦ ψευδῆ ... ὅπερ εἰώθασι ποιεῖν ἐν τοῖς ὀνείροις. τοῦτο δὲ μιμεῖται ὁ Αἰσχύλος, παρ' ᾧ ἀποδιοπομπεῖσθαι εἰώθασι τοὺς χαλεπωτάτους τῶν ὀνείρων. ἀπρόσπλοκα δὲ ταῦτα καὶ ἀσυνάρτητα σὺν τοῖς ἑξῆς πᾶσι. τὸ δὲ ὄναρ ὃ εἶδε τοιοῦτον εἶναι δοκεῖ, ὡς γυνή τις ἐκ γειτόνων οὖσα αὐτῇ, Γλύκη καλουμένη, τὸν ἀλεκτρυόνα αὐτῆς ἁρπάσασα ᾤχετο. ἐπικαλεῖται δὲ τὸν Ποσειδῶνα ὡς πλησίον τῆς θαλάσσης ἰδοῦσα τὸ ὄνειρον.

Νύμφαι ὀρεσσίγονοι	*Nymphæ montigenæ:*
Ὦ μανία ξύλλαβε.	*O rabies occupa.*
Ἐγὼ δ' ἁ τάλαινα προσέχουσ' ἔτυχον,	*Ego autem missella propriis operam*
Ἐμαυτῆς ἔργοισιν,	*Mecum impendo rebus:*
Λίνου μεστὸν ἄτρακτον,	*Plenum stamine fusum*
Εἱειειειλίσσουσα χεροῖν,	*Ecce euoluens manibus.*
Κλωστῆρα ποιοῦσ', ὅπως κνεφαῖος	*Nectoglomus: clanculúmque vendo*
Ἐς τὴν ἀγορὰν φέρουσ' ἀποδοίμαν.	*Pòst in foro, atris septa tenebris:*
Ὁ δ' ἀνέπτατ' ἀνέπτατ' ἐς αἰθέρα	*At ille volitabat, volitabat ad æthera*
Κουφοτάταις πτερύγων ἀκμαῖς.	*Remigio alarum leui:*
Ἐμοὶ δ' ἄχε' ἄχεα κατέλιπεν.	*Mihi mala, mala reliquit.*
Δάκρυα δάκρυά τ' ἀπ' ὀμμάτων,	*Lacrymæ, lacrymæ de palpebris*
Ἔβαλον ἔβαλον ἁ τλάμων.	*Cecidit, cecidit infelix.*
Ἀλλ' ὦ Κρῆτες, Ἴδης τέκνα,	*Verùm ò Cretes, Idæ proles,*
Τὰ τόξα λαβόντες, ἐπαμύνατε,	*Sumptis iaculis, mala repellite:*
Τὰ κῶλά τ' ἀμπάλλετε κυκλούμενοι	*Et membra concutite: & circumdate*
Τὴν οἰκίαν. ἅμα δὲ	*Domum. simul etiam*
Δίκτυννα παῖς Ἄρτεμις	*Dictynna virgo, Dea*
Καλὰ τὰς κυνίσκας	*Elegans, catellas*
Ἔχουσ' ἐλθέτω διὰ δόμων	*Agens, pervagetur domos*
Πανταχῇ. σὺ δ' ὦ Διὸς	*Vndique. At ò Iouis*
Διπύρους ἀνέχουσα λαμπάδας,	*Duplices faculas manu tenens*
Ὀξυτάταιν χεροῖν Ἑκάτα	*Perquam agili, triceps Hecate.*
Παράφηνον εἰς Γλύκης, ὅπως	*Ostende te in Glycæ domo:*
Εἰσελθοῦσα φωράσω.	*Vt ingressa in furto prehendam.*
Δι. Παύσασθον ἤδη τῶν μελῶν.	*BA. Plures omittite iam modos.*
Αἰ. Κἀμοί γ' ἅλις.	*Æs. Et mihi satis.*
Ἐπὶ τὸν σταθμὸν γὰρ αὐτὸν ἀγαγεῖν βούλομαι,	*Nunc ad stateram volo virum hunc deducere.*
Ὅπερ γ' ἐλέγξει τὴν ποίησιν νῷν μόνον,	*Nam sola hæc vtriusque ostendet Poëticam,*

Σχόλια. Νύμφαι ὀρεσσίγονοι.] ἐκ τῶν Ξαντριῶν Εὐριπίδου, φησὶν Ἀσκληπιάδης. εὑρέθη δὲ ἀθλοῦσιν ἔν τινι τῶν διαθέντων. νύμφαι ὀρεσσίγονοι θεαὶ θιάσοις ἀγείρομαι ... ὑπὸ ποταμοῦ ταῖσι βιοῦ ὄρεσι. ἔοικε δὲ τὸ ὅλον ἐπιτηδεύειν ἀσυνάρτητα. ἄλλως οὐδὲ παρ' Αἰσχύλῳ ταῦτα ἥρμοζε λαμβάνεσθαι. τὸ δὲ μανία ξύλλαβε, ἀντὶ τοῦ λέγειν διὰ τὸν ἄτοπον ὄνειρον εὔχεσθαι μανίας τυχεῖν, ἵνα μηδενὸς τῶν αἰσθάνοιτο. τὸ δέ, ἐγὼ δ' ἁ τλάμων, πρὸς τὸ φροῦδη Γλύκη, ἔχει τὴν ἀκολουθίαν. κνεφαῖος δὲ ἑωθινή. κνέφας γὰρ τὸ λυκόφως. Εἰς ἀγορὰν φέρουσα.] πάλιν ἐπὶ πενίαν καὶ μικροπρέπειαν αὐτὸν κωμῳδεῖ. δηλοῖ δὲ καὶ ὅτι ἐν τοῖς μέλεσι δὶς τὰ τοιαῦτα λέγει Εὐριπίδης, ἀνέπτατ' ἀνέπτατο. καὶ τὰ λοιπά. Ἀλλ' ὦ Κρῆτες Ἴδης.] οὐ μόνον ἐν Τροίᾳ ἀλλὰ καὶ ἐν Κρήτῃ Ἴδη ὄρος ἐστίν, ὡς καὶ ὁ Λυκόφρων φησίν. ἐπεὶ δὲ ἐν Κρήτῃ ἦν ἡ τοῦτο λέγουσα, διὰ τοῦτο λέγει Ἴδης τέκνα τὰ τόξα λαβόντες ἐπαμύνατε. Δίκτυνναν δὲ λέγει τὴν Ἄρτεμιν διὰ ταῦτα, ἐπειδὴ τῶν κυνηγετῶν ἐστι τὸ δίκτυα φέρειν. ἔφορος δὲ κυνηγίας ἡ Ἄρτεμις. φασὶ δὲ ὅτι νύμφη τις Βριτόμαρτις καλουμένη θηρεύουσα ποτὲ δικτύοις τισὶ κατὰ τύχην ἐνέπεσε, καὶ ὑπὸ Ἀρτέμιδος ῥυσθεῖσα Δικτύννης Ἀρτέμιδος ἱερὸν ἱδρύσατο. Ἑκάτην δὲ καὶ Ἄρτεμιν οἱ μὲν τὴν αὐτήν φασιν. οἱ δὲ ἄλ-

λας καὶ ἄλλων. ὡς κἀνταῦθα. ταῦτα δὲ περὶ τὰ ἐκ Κρητ. τῶν Εὐριπίδου.

Bisetus. Τὰ κῶλά τ' ἀμπάλλετε] τὰ ἄρκυα, τὰ δίκτυα. κατὰ συνεκδοχήν. κῶλον γὰρ, μέρος ἐστὶν ἄρκυος, ὡς φησι Πολυδεύκης ἐκ Ξενοφῶντος οὕτω γράφων.

A ὅθεν καὶ Ξενοφῶν τοῖς μὲν ἐνοδίοις περὶ τὰς ἄρκυς κῶλον ἐν ὃ καλεῖται τόνος, προστίθησιν. Ἀμπάλλετε δὲ, ἀντὶ τοῦ ἀναπάλλετε.

Σχόλια. Κυνίσκας] τὰς κυνέας. ὡς φιάλας καὶ φιαλίσκας. διπύρους δὲ ἀντὶ τοῦ διπλᾶς.

Τὸ γὰρ βάρος νὼ βασανιεῖ τῶν ῥημάτων.
Δι. Ἴτε δεῦρό νυν, εἴπερ γε δεῖ καὶ τοῦτό με
Ἀνδρῶν ποιητῶν τυροπωλῆσαι τὴν τέχνην.

Et utrinque verborum librabit pondera.
BA. Agite huc adeste: nam Poëtarum ars mihi
B Ad libram erit vendenda, tanquam casei.

Σχόλια. Τὸ γὰρ βάρος] τινές φασιν, ἕως τῶν ἐνθάδε τὸν Αἰσχύλον λέγειν. τὰ δὲ ἑξῆς τὸν Διόνυσον. Τυροπωλῆσαι.] πρὸς γὰρ τὸν σταθμὸν ἐπωλεῖτο ὁ τυρός.

Κορωνὶς, καὶ ἔκθεσις μέλους χοροῦ προῳδικὴ ἐκ κώλων ή.

Χο. Ἐπίπονοί γ' οἱ δεξιοί.
Τόδε γὰρ ἕτερον αὖ τέρας
Νεοχμὸν, ἀτοπίας πλέων,
Ὃ τίς ἂν ἐπενόησεν ἄλλος;
Μὰ τὸν, ἐγὼ μὲν οὐδ' ἂν εἴ τις
Ἔλεγέ μοι τῶν ἐπιτυχόντων
Ἐπειθόμην ἀλλ' ᾠόμην ἂν
Αὐτὸν αὐτὰ ληρεῖν.

CH. Viri operosi, qui cati:
Equidem opus hoc plane nouum,
C Et prodigiosum, & absurdum.
Nam quis unquam hoc cogitauit?
Testor hunc, si quis mihi ante
Tale quid dixisset, illi haud
Fidem dedissem sed putassem
Illum afferre nugas.

Σχόλια. Ἐπίπονοί γ' οἱ δεξιοί] κορωνὶς καὶ ἔκθεσις μέλους χοροῦ προῳδικὴ διὰ δὲ προτίθεται τῆς κορωνίδος ἐκ κώλων προχαϊκῶν ἑπτὰ μιμ. [...] χορείοις καὶ ἰάμβοις ή. D ὧν τὰ γ' ἑφθημιμερῆ τὸ δ' ἄλλα δίμετρα ἀκατάληκτα πλὴν τοῦ τελευταίου ἰθυφαλλικοῦ ὄντος. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. Μὰ τὸν.] ἑλληνικῶς ὀμνύει, καὶ οὕτως ἔθος ἐστὶ τοῖς ἀρχαίοις, ἐνίοτε μὴ προστιθέναι τὸν θεὸν εὐλαβείας χάριν. ἐνθεῖναι δὲ τοῖς τοιούτοις ὅρκοις χρεὼ. [...] ζόμενοι ὥστε εἰπεῖν μὰ τὸν, ἄλλοι δὲ ἀπαιτεῖ προσθεῖναι. καὶ Πλάτωνα δὲ τῷ τοιούτῳ κεχρῆσθαι. [...] πειθόμην οὐδ' εἴ τις μοι ἔλεγε τοῦ ἐπὶ τοῦ πράγματος τυχόντων. τὸ δὲ ἐπιτυχόντων, ἀντὶ τοῦ συνελθόντων. ἡ ἐπὶ ἀντὶ τῆς σύν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ
Σκηνὴ τρίτη.
ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.

ACTVS V. SCENA III.
E BACCHVS, ÆSCHYLVS, EVRIPIDES.

Bisetus. Διόνυσος, Αἰσχύλου τε καὶ Εὐριπίδου τοὺς ἀμφοτέρων λόγους, καὶ μέτρα ἐπὶ τὸν σταθμὸν λέγεσθαι κελεύει, ἵνα γιγνώσκῃ, καὶ ἀποφήνηται ὁπότερου τὰ ἔπη βαρύτερα, καὶ τιμιώτερα εἴη.

Κορωνὶς ἑτέρα ἐκ στίχων ρέ.

Δι. Ἴθι νυν παρίστασθον παρὰ τὼ πλάστιγγ'. F
Αἰ. Ἰδού.
Δι. Καὶ λαβομένω, τὸ ῥῆμ' ἑκάτερος εἴπατον,
Καὶ μὴ μεθῆσθον, πρὶν ἂν ἐγὼ σφῷν κοκκύσω.
Αἰ. Ἐχόμεθα. Δι. Τοὔπος νυν λέγετον ἐπὶ τὸν σταθμόν.
Εὐ. Εἴθ' ὤφελ' Ἀργοῦς μὴ διαπτάσθαι σκάφος.

BA. Age, nunc astate ad lances. Æs. eccum me tibi.
BA. Et apprendentes quisque verbum proferat,
Neque è manu mittatis priusquam clamitē ibet
Cuculi more. Æs. tenemus. BA. nūc recitet quilibet
Versum, ad staterā, aut verbū proferat aliquod.
Ev. O si ratis non peruolasset Argo aquis.

Σχόλια. Ἴθι νυν παρίστασθον.] κορωνὶς ἑτέρα εἰσιόντων τῶν ὑποκριτῶν. οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι [...] τελευταῖος. νὴ τὸν Δί' οὐ γὰρ ἄχθομαι τῷ πράγματι. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. Παρὰ τὼ πλάστιγγ'.] περὶ τοῖς [...] ζυγοῖς. τὸ δὲ σχῆμα [...] ὡς τὸ [...] πλάστιγξ δὲ τὸ καταρτώμενον τοῦ ζυγοῦ μέρος, ᾧ ἐπιτίθεται τὰ G ζυγά. Κοκκύσω.] φωνήσω. σύνθημα δῶ. δίκην ἀλεκτρυόνος βοήσω. τὸ δ' εἴθ' ὤφελεν, ἀρχὴ τοῦ Μηδείας δράματος Εὐριπίδου.

Bisetus. Κόκκυ] Γύσταθιος. ἐπίρρημα, παρὰ τὸ κοκκύζειν. τὸ κατὰ κόκκυγα ᾄδειν. κοκκύζειν δὲ κυρίως λέγεται ὁ κόκκυξ τὸ ὄρνεον κατὰ λέξεως ὀνοματοποιΐαν. λέγεται δὲ καὶ περὶ τῶν ἀλεκτρυόνων, ἀντὶ τοῦ ᾄδειν.

Αἰ. Στιχ-

Αἰ. Σπερχειὲ ποταμὲ, βουνόμοι τ' ἐπιστροφαί.
Διόνυ. Κόκκυ μεθεῖτε, καὶ πολύγε κατωτέρω
Χωρεῖ τὸ τοῦδε. Ευ. καὶ τί ποτ' ἐστὶ τ' αἴτιον;
Δι. Ὅτ' εἰσέθηκε ποταμὸν ἐριοπωλικῶς
Ὑγρὸν ποιήσας, τἄπος, ὥσπερ τἄρια.
Σὺ δ' εἰσέθηκας τοὖπος ἐπτερωμένον.
Ευ. Ἀλλ' ἕτερον εἰπάτω τι, κἀντιστησάτω.
Δι. Λάβεσθε τοίνυν αὖθις. Ευριπ. ἢν ἰδού. Δι. λέγε.
Ευριπ. Οὐκ ἔστι Πειθοῦς ἱερὸν ἄλλο, πλὴν λόγος.
Αἰ. Μόνος θεῶν γὰρ θάνατος, οὐ δώρων ἐρᾷ.
Διόνυ. Μεθεῖτε, μεθεῖτε, καὶ τὸ τοῦδέ γ' αὖ ῥέπει.
Θάνατον γὰρ εἰσέθηκε βαρύτατον κακῶν.
Ευριπ. Ἐγὼ δὲ πειθώ γ', ἔπος ἄριστ' εἰρημένον.
Διόνυ. Πειθὼ δὲ κοῦφόν ἐστι, καὶ νοῦν οὐκ ἔχον.
Ἀλλ' ἕτερον αὖ ζήτει τι τῶν βαρυστάθμων,
Ὅτι σοι καθέλξει καρτερόν τι καὶ μέγα.
Ευριπ. Φέρε ποῦ τοιοῦτο δῆτα μοὐστί; ποῦ; φράσω;
Διόνυ. Βέβληκ' Ἀχιλλεὺς δύο κύβω καὶ τέτταρα.
Λέγοιτ' ἂν, ὡς αὕτη 'στὶ λοιπὴ σφῷν στάσις.
Ευριπ. Σιδηροβριθές τ' ἔλαβε δεξιᾷ ξύλον.
Αἰ. Ἐφ' ἅρματος γὰρ ἅρμα, καὶ νεκρῷ νεκρός.
Διόνυ. Ἐξηπάτηκεν αὖ σε καὶ νῦν. Ευριπ. τῷ τρόπῳ;
Δι. Δύ' ἅρματ' εἰσέθηκε καὶ νεκρὼ δύο,
Οὓς οὐκ ἂν ἄραιντ' οὐδ' ἑκατὸν Αἰγύπτιοι.
Αἰ. Καὶ μηκέτ' ἔμοιγε κατ' ἔπος, ἀλλ' ἐς τὸν σταθμὸν
Αὐτὸς, τὰ παιδία, χ' ἡ γυνὴ Κηφισοφῶν,
Ἐμβὰς καθήσθω, ξυλλαβὼν τὰ βιβλία,
Ἐγὼ δὲ δύ' ἔπη τῶν ἐμῶν ἐρῶ μόνα.

A *Æs. Sperchie fluuie, pascuique vortices.*
BA. Cucu: stateram mittite: multò pressior
Lanx Æschyli, quàm altera. Ev. quid causæ obsecro?
BA. Quia fluuium imposuit: & carmen propemodum
Humectauit perinde, vt qui lanam solent
Humectare, priusquàm in foro diuendisent:
Tu verò verbum imposuisti volatile.
B *Ev. Age aliud dicat, & contra me proferat.*
BA. Prendite rursum stateram. Ev. ellam. BA. iam proferas.
Ev. Non est fanum Suadæ, nisi bona oratio.
Æs. Mors est Deus sola, haud capit data munera.
BA. Dimittite, mittite: iterum inclinat Æschyli:
C *Nam mortem imposuit, malum grauissimum.*
Ev. At ego Suadæ verbum imposui, dictum optime.
BA. Res leuicula est suadela, & mentem non habet,
Disquire aliud, & quod sit ponderosius,
Et quod lancem plus deprimat, ac validius.
D *Evr. Sine videam, vbi sit tale. vbi dicam esse, obsecro?*
BA. Duas Achilles tesseras & quatuor
Iecit: pergite: nam res in vno hoc cardine est.
Evr. Lignum graue ferro, comprehendit dextera.
Æs. Nam currui currum, atque funus funeri.
BA. Iterum dolo te circumuenit. Ev. & quomodo?
E *BA. Currus duos, duósque iniecit mortuos:*
Quos ægrè centum sustollant Ægyptij.
Æs. Ne ponderentur iam voces: sed liberi
Et vxor, & Cephisopha, & ipsius & libri
Nunc insideant lanci. ego tantùm duo proferam
Verba è meis.---

Σχόλια. Βουνόμοι.] ὑπὸ βοῶν κατανεμόμεναι. ἔστι δὲ ἐκ Φιλοκτήτου Αἰσχύλου. Ἐριοπωλικῶς.] ὡς οἱ τὰ ἔρια πωλοῦντες βρέχουσιν αὐτὰ ἵνα βαρύνωσιν ἐν τῷ σταθμῷ. τὸ δὲ οὐκ ἔστι πειθοῦς, ἐξ Ἀντιγόνης Εὐριπίδου. τὴν δὲ πειθὼ χρῆμα νοῦν οὐκ ἔχον φησίν. ὅτι τὸ πείθειν ποικίλη τις στροφὴ λόγων ἐστὶ [illegible] τοὺς ἀκούοντας καὶ οὐκ ἀληθὴς διάνοια. τὸ δ' ἑξῆς ἐκ Νιόβης Αἰσχύλου. Βέβληκ' Ἀχιλλεύς.] Ἀρίσταρχός φησιν ἀδιανοήτως τοῦτο προσφέρεσθαι. ὡς Εὐριπίδου πεποιηκότος κυβεύοντας ἐν τῷ Τηλέφῳ οὓς καὶ ἀπεῖλεν μή ποτ' [illegible] ἐκεῖθεν λῶν. μᾶλλον δὲ, ἰσχυρίζεται ἂν τὸν Ἀρίσταρχον οὐδὲ γὰρ τὸν Εὐριπίδην, τοῦτο προσφερόμενον, ἀλλὰ τὸν Διόνυσον χλευάζοντα. τινὲς δὲ ὅτι ἐν τῷ Φιλοκτήτῃ ἦν ὁ τόπος. οἱ δὲ ἐν τῇ Ἰφιγενείᾳ τῇ ἐν Αὐλίδι. ἐμφαίνει δὲ καὶ Εὔπολις τοῦτο εἰδώς. ἀποθαρεὺς δὲ δύο κύβω καὶ τέτταρα. τοῦτο δὲ Διόνυσος ὑποβάλλει F αὐτῷ χλευάζων. ἄλλως. ἐκ Μυρμιδόνων. πεποίηκε γὰρ αὐτοὺς κυβεύοντας. ἔθος δὲ τοῖς κυβεύουσιν οὕτω λέγειν. β δ γ ϛ. τοῦτο δὲ λέγει ὁ Διόνυσος δηλῶν ὡς Αἰσχύλος νενίκηκε. τὸ δὲ σιδηροβριθὲς, ἐκ Μελεάγρου. τὸ δὲ ἐφ' ἅρματος γὰρ ἅρμα ἐκ Γλαύκου Ποτνιέως Αἰσχύλου. τὸ δὲ ἐξηπάτηκεν εἶπεν ἐκ μεταφορᾶς τῶν παλαιστῶν· ἐκεῖνοι γὰρ ἀπατῶντες τοὺς ἀντιπάλους νικῶσιν. Ἑκατὸν Αἰγύπτιοι.] πανταχοῦ τῶν Αἰγυπτίων ὡς ἀχθοφόρων μέμνηται. Κηφισοφῶν.] καὶ διὰ τούτου δηλοῖ πάλιν, χλευάζων τὸ συναμφότερον. G ὡς Κηφισοφῶν συνεποίει τὰ δράματα. καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ εἶχεν. ἄλλως. οὐχ ὡς μόνον συμποιοῦντος αὐτῷ τοῦ Κηφισοφῶντος τὰ δράματα, ἀλλ' ὡς συνόντος αὐτοῦ τῇ γυναικί. οἱ δὲ γράφοντες καὶ Κηφισοφῶν, ἵνα δὴ ἀξιοῦντες ἀναπαύειν τὸν τελευταῖον πόδα, σκεψάσθωσαν εἰ [illegible] συστέλλεται.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ Σκηνὴ τετάρτη.

ACTVS V. SCENA IIII.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΠΛΟΥΤΩΝ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.

BACCHVS, PLVTO, ÆSCHYLVS, EVRIPIDES.

BISETVS. Πλούτων προσέρχεται, καὶ τὸν Διόνυσον περὶ ἑκατέρου ποιητοῦ τὴν ἑαυτοῦ γνώμην ἀποφαίνεσθαι κελεύει, ὥστε τὸν μεθ' ἑαυτοῦ ἐξ ᾅδου ἀνάγειν, ὃν κρείττω ᾖ νομίζει. B

Δι. ΑΝδρες φίλοι· κἀγὼ μὲν αὐτοὺς οὐ κρινῶ,
Οὐ γὰρ δι' ἔχθρας οὐδετέρῳ γενήσομαι.
Τὸν μὲν γὰρ ἡγοῦμαι σοφὸν, τῷ δ' ἥδομαι.
Πλου. Οὐδὲν ἄρα πράξεις, ὧνπερ ἦλθες οὕνεκα.
Δι. Ἐὰν δὲ κρίνω; Πλου. τὸν ἕτερον λαβὼν ἄπει,
C Ὁπότερον ἂν κρίνῃς, ἵν' ἔλθῃς μὴ μάτην.
Δι. Εὐδαιμονοίης, φέρε δὴ πύθεσθέ μου ταδί,
Ἐγὼ κατῆλθον ἐπὶ ποιητήν. Αἰσχύ. τοῦ χάριν;
Δι. Ἵν' ἡ πόλις σωθεῖσα τοὺς χοροὺς ἄγῃ,
Ὁπότερος ἂν οὖν τῇ πόλει παραινέσειν
Μέλλει τι χρηστὸν, τοῦτον ἄξειν μοι δοκῶ,
Πρῶτον μὲν οὖν περὶ Ἀλκιβιάδου τίν' ἔχετον D
Γνώμην ἑκάτερος; ἡ πόλις γὰρ δυστοκεῖ.
Αἰ. Ἔχει δὲ περὶ αὐτοῦ τίνα γνώμην; Διόνυ. τίνα;
Ποθεῖ μὲν, ἐχθαίρει δὲ, βούλεται δ' ἔχειν.
Ἀλλ' ὅ, τι νοεῖτον, εἴπατον τούτου πέρι.
Εὐ. Μισῶ πολίτην, ὅστις ὠφελεῖν πάτραν
Βραδὺς πέφυκε, μεγάλα δὲ βλάπτειν ταχὺς, E
Καὶ πόριμον αὑτῷ, τῇ πόλει δ' ἀμήχανον.
Δι. Εὖγ' ὦ Πόσειδον. σὺ δὲ τίνα γνώμην ἔχεις;
Αἰ. Οὐ χρὴ λέοντος σκύμνον ἐν πόλει τρέφειν,

BA. Amici ego hic sententiam
Inter eos non feram, nam neutrius odio lubens
Memet onerem: alterum sapientem iudico:
Voluptatem non paruam capio ex altero.
PL. Nihil ergo efficies, quorum iusti huc gratia.
C BA. Sin iudicem? PL. tunc alterum elige, atque abi
Quem tu praposueris: ne frustra huc veneris.
BA. Di tibi benè velint. agite vos, audite me:
Ego huc veni propter Poetam. ÆS. Cur? credo.
BA. Vt ciuitas choros agendo salua sit,
Vter ergo vestrûm consilia Reipub.
Daturus est vtilia: hunc abducere volo.
D Primùm de Alcibiade, qua nam sententia
Alterutri est? Nam male perit nostra ciuitas.
ÆS. Quid autem de illo sentit ciuitas? BA. quid? Hoc:
Cupit quidem, sed odit tamen, & habere vult.
Sed quid vos de illo sentiatis, dicite.
EV. Ciuem hunc ego odi, qui in seruanda patria
E Fit tardus, in lædenda eadem fit celer:
Sat commodus sibi, ciuitati incommodus.
BA. Euge, ó Neptune, & quæ tua est sententia?
ÆS. Catulum Leonis alere in vrbe non decet,

Σχόλια. Τὸν μὲν γὰρ ἡγοῦμαι σοφόν.] σοφὸν μὲν, Εὐριπίδην λέγει, ἥδεσθαι δὲ τῷ Αἰσχύλῳ. οὕτως Ἀρίσταρχος. ἄλλοι δὲ τὸ ἐναντίον καὶ ἑκατέρῳ συνηγορεῖν καὶ μάλιστα, ὅτι ἥδεται Εὐριπίδῃ καὶ ὡς ἐν ἀρχῇ προεῖπεν. F Οὐδὲν ἄρα πράξεις.] Ἀπολλώνιος τοῦ Πλούτωνος εἶναί φησι τοῦτο, καὶ γίνεται πρόσωπα ἐν τῇ σκηνῇ δ. τινὲς δὲ τοῦ χοροῦ. Τοῦ χάριν.] οὐκ ἔστιν ἄλλου προσώπου τὸ τοῦ χάριν. ἀλλ' ὁ Διόνυσος ἑαυτῷ ἀνθυποφέρει. Πρῶτον μὲν οὖν περὶ Ἀλκιβιάδου.] περὶ τῆς δευτέρας λέγει αὐτοῦ ἀποχωρήσεως ἣν ἑκὼν ἔφυγε. κατελθὼν μὲν ἐπὶ Ἀντιγένους, πρὸ ἐνιαυτοῦ τῶν βατράχων. διὰ δὲ τὸ πιστεῦσαι Ἀντιόχῳ τῷ κυβερνήτῃ τὸ ναυτικὸν, καὶ ἐπιτηθῆναι ὑπὸ Λυσάνδρου δυσχερανθεὶς ὑπὸ Ἀθηναίων. ἄνδρα δὲ διαφθείρεται πρὸς Ξενοφῶντα περὶ τὸ καθόδου. Καλλίστρα- G τος δ' ἱστορεῖ, ὅτι ἐστὶν ὁ καιρὸς, καθ' ὃν ἑκὼν ἔφυγεν ὁ Ἀλκιβιάδης. ὁ δὲ Ἀρίσταρχός φησι, καθ' ὃν ἐκπεσὼν ἐν Λακεδαίμονι διατρίβων ἔπεισε Λακεδαιμονίους Ἀθηναίοις Δεκέλειαν ἐπιτειχίσαι. τελέως δὲ σφάλλουσι. λέγει οὖν, περὶ τῆς δευτέρας ἀποχωρήσεως ἣν ἑκὼν ἔφυγε. γεγόνασι δὲ Ἀλκιβιάδαι τέσσαρες. δυστοκεῖ δὲ λέγει ἀντὶ τοῦ ἀγανακτεῖ καὶ κακῶς πράττει ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν δυστοκουσῶν γυναικῶν. ἡ δυστοκεῖ λέγει ἀντὶ τοῦ κακὰ γεννήματα προάγει. Ἀλκιβιάδης γὰρ φύσει Ἀθηναῖος ὢν ἔφυγε μὲν καὶ πρότερον διά τινα αἰτίαν ἐκ πόλεως. κατελθὼν δὲ ὕστερον καὶ ναύαρχος καταστὰς ἐπίστευσε τὸ ναυτικὸν Ἀντιόχῳ. οὗ καὶ ὑπὸ Λυσάνδρου ἡττηθέντος, φοβηθεὶς Ἀλκιβιάδης μεταχωρεῖ πρὸς Λακεδαιμονίους, οὓς καὶ πείθει Ἀθηναίοις ἐπιτειχίσαι Δεκέλειαν. ἡ δὲ Δεκέλεια χώρα ἐν τῇ Ἀττικῇ, ἧς τειχισθείσης μέγας ἦν κίνδυνος Ἀθηναίοις μὴ δυναμένοις ἐξελθεῖν. Ποθεῖ μὲν, ἐχθαίρει δὲ.] παρὰ τὰ ἐν τῶν Ἴωνος φρουρῶν. ὅπου ἡ Ἑλένη πρὸς τὸν Ὀδυσσέα φησί. σιγᾷ μὲν. ἐχθαίρει δέ, βούλεται γε μήν. ὁ δὲ λόγος, ποθεῖ μὲν ὡς δραστήριον, διὰ τὰς νίκας. ἐχθαίρει δὲ ὡς τυραννικὸν ἢ ὡς εἰς Λακεδαιμονίους χωρήσαντα. Μισῶ πολίτην.] αὕτη Εὐριπίδου ἡ γνώμη. μὴ καταδέχεσθαι κατάπαξ Ἀλκιβιάδην. χαρακτηρίζει δὲ αὐτὸν ἅμα. ταῦτα δὲ φησιν Εὐριπίδης περὶ Ἀλκιβιάδου ὡς ὄντος αὐτοῦ τοιούτου. βραδέως μὲν ὠφελοῦντος τὴν πατρίδα, ταχέως δὲ βλάπτοντος.

BISETVS

Bisetvs. Πόριμον αὑτῷ] τὸν ἑαυτῷ πολλοὺς πόρους, καὶ μηχανὰς εὑρίσκειν, καὶ ποιεῖν, τῇ δὲ πόλει οὐδένα πόρον, οὐδὲ μίαν μηχανὴν ποιεῖσθαι δυνάμενον. ἢ τὸν δυνάμενον μὲν διὰ πολλῶν πόρων, καὶ μηχανῶν ἑαυτὸν ὠφελεῖν, τὴν δὲ πόλιν, οὔτε θέλοντα, οὔτε δυνάμενον ὠφελεῖν.

Μάλιστα μὲν λέοντα μὴ 'ν πόλει τρέφειν.
Ἢν δ' ἐκτραφῇ τις, τοῖς τρόποις ὑπηρετεῖν.
Διον. Νὴ τὸν Δία τὸν σωτῆρα, δυσκρίτως γ' ἔχω.
Ὁ μὲν σοφῶς γὰρ εἶπεν, ὁ δ' ἕτερος σαφῶς.
Ἀλλ' ἔτι μίαν γνώμην ἑκάτερος εἴπατον,
Περὶ τῆς πόλεως ἥντιν' ἔχετον σωτηρίαν;
Εὐ. Εἴ τις πτερώσας Κλεόκριτον Κινησίᾳ,
Αἴροιεν αὖραι πελαγίαν ὑπὲρ πλάκα.
Δι. Γελοῖον ἂν φαίνοιτο, νοῦν δ' ἔχει τινά.
Εὐ. Εἰ ναυμαχοῖεν, κᾆτ' ἔχοντες τ' ὀξίδας
Ῥαίνοιεν ἐς τὰ βλέφαρα τῶν ἐναντίων.
Ἐγὼ μὲν οἶδα, καὶ θέλω φράζειν. Δι. λέγε.
Εὐ. Ὅταν τὰ νῦν ἄπιστα πίσθ' ἡγώμεθα,
Τὰ δ' ὄντ' ἄπιστα πιστά. Δι. πῶς; οὐ μανθάνω.
Ἀμαθέστερόν πως εἰπὲ, καὶ σαφέστερον.
Εὐ. Εἰ τῶν πολιτῶν οἷσι νῦν πιστεύομεν,
Τούτοις ἀπιστήσαιμεν, οἷς δ' οὐ χρώμεθα
Τούτοισι χρησαίμεσθ', ἴσως σωθεῖμεν ἄν.
Εἰ νῦν γε δυστυχοῦμεν ἐν τούτοισι, πῶς
Τἀναντία πράττοντες οὐ σωζοίμεθ' ἄν;
Διον. Εὖ γ' ὦ Παλάμηδες, ὦ σοφωτάτη φύσις,
Ταυτὶ πότερ' αὐτὸς εὗρες, ἢ Κηφισοφῶν.
Εὐ. Ἐγὼ μόνος· τὰς δ' ὀξίδας Κηφισοφῶν.
Διόνυ. Τί δαὶ λέγεις σύ; Αἰσχύλ. τὴν πόλιν νῦν μοι φράσον

Sed maximè ipsum ne Leonem nutrias:
Sin alueris aliquem, obsecunda moribus.
BA. Ego, per Iouem seruatorem agrè iudico:
Nam luculenter ille, prudenter hic ait.
Sed adhuc vnam quisque recitet sententiam:
Quanam salutis spes est de Republica?
EV. Si quis Cleocritum applicet, pro alis, Cinesia:
Vtrumque venti mox in mare sustollerent.
BA. Hoc ridiculum quidem: at rationem tamen habet.
EV. Si qui nauale facturi sunt prælium,
Acetabula teneant, & loculos hostium
Conspergant: ego noui, & dicam. BA. Dic obsecro.
EV. Si fida quæ sunt, pro infidis habeamus: &
Quæ infida sunt, pro fidis. BAC. non intelligo,
Rudius hoc dicas, & aliquantò planiùs.
EV. Si ciuibus, quibus iam nimium fidimus,
Post diffidemus: & quibus non vtimur,
Illis vtamur: erimus salui forsitan.
Nam si nunc propter istam causam affligimur,
Quomodo contraria agentes non seruabimur?
BAC. Euge, ô Palamedes: ô ingenium perspicax:
Tune ipsus hæc inuenisti, an Cephisophon?
EV. Ego solus inueni: sed acetabula Cephisopho.
BA. Quid autem tu dicis? ÆS. primùm hoc memora mihi:

Σχόλια. Μάλιστα μὲν λέοντα.] μάλιστα μὲν μὴ ἀνατρέφειν φρόνημα ἔχοντα, ἐὰν δὲ ἀνατραφῇ μὴ ἐρεθίζεσθαι, ἀλλὰ τιθασσεύεσθαι. ὥστε ὁ μὲν Εὐριπίδης συμβεβούλευκε μὴ δέχεσθαι, ὁ δὲ Αἰσχύλος, τὸ αὐτὴν τινὰ διάνοιαν. ἢ μὴ κατὰ διέξοδον, ἢ κατὰ ἐξαμβλύνας, προσεφερέτω. ἐν τισὶ δὲ μετὰ τὸ πρῶτον, παρήλλαγε γράφεται ὥστε εἶναι τὸ μὲν πρῶτον ὁμολογουμένως Αἰσχύλου, τὸ δὲ ἑξῆς ἄδηλον τίνος. ἢ γὰρ Εὐριπίδης δίς ἐστιν ἀποφαινόμενος, ἢ ὁ Διόνυσος ἀντακούειν ἀμείνου αὐτὸς ἢ λέγων. καὶ ταῦτα ἐπεξεργαζόμενος τὸ παρὰ Αἰσχύλου λεγόμενον, ἢ ὁ χορός. ἐν τισὶ δὲ ἴσως ἐστὶ τὰ τρία τοῦ Αἰσχύλου. πρῶτον μὲν, ἀποφαντικῶς λέγοντος. τὰ δὲ ἑξῆς δύο, μαλακώτερον ὑποτιθεμένου. Εἴ τις πτερώσας Κλεόκριτον Κινησίᾳ.] ὁ Κινησίας λεπτὸς ἦν. ὁ δὲ Κλεόκριτος μοχθηρός. φησὶν οὖν ὅτι εἴ τις ἀντὶ πτερῶν Κλεοκρίτῳ Κινησίαν περιβάλλοι, ὥστε φέρεσθαι μετεωρισθέντας, συμβαίνει δὲ αὐτοὺς [illegible] αὐρ[illegible] ἀλλως. εἴ τις πτερώσας. ὡς λεπτὸς σφόδρα ὢν κωμῳδεῖται. καὶ ὡς ξένος. καὶ ὡς κόλαξ. ἐμνήσθη δὲ καὶ τοῦ Κινησίου τούτου καὶ τοῦ Κλεοκρίτου ὁμοφρατορούντων. ἀθετεῖ δὲ τοὺς πέντε ἐφεξῆς στίχους ἕως τοῦ, ῥαίνοιεν εἰς τὰ βλέφαρα τῶν ἐναντίων, Ἀρίσταρχος. ὅτι φορτικώτεροί εἰσι καὶ εὐτελεῖς, διὰ τοῦτο ὑποπτεύονται. Ἀπολλώνιος δὲ οὐ διὰ τοῦτο ἀλλ' ὅτι οὐ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ἔχουσι. τῶν ἐρωτωμένων δὲ αὐτῶν ἑκάτερος μίαν γνώμην λέγει. Κατέχοντες ὀξίδας.] ὀξυβάφους κατέχοντες, ῥαίνοιεν ὄξει τοὺς πολεμίους. ὀξίδες δὲ, κεράμια μικρά. ἢ εἶδος λοπάδος. ταῦτα δὲ ἠθετημένα μετρίως ἄν τις νομίσειεν ἐνδιεσκευάσθαι. καὶ γάρ ἐστι φορτικά. τὰ δὲ ἑξῆς κείμενα, πρέποντα καὶ τῷ ποιητῇ καὶ τῇ ὑποθέσει. ὅταν φησὶν ὡς νῦν ἔχομεν παρωραμένους καὶ δοκοῦμεν ἐχθροὺς τῆς πόλεως, τούτους ἐπαναγάγωμεν εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀξίωμα, καὶ πιστοὺς νομίσωμεν. οἷς δὲ νῦν χρώμεθα ὡς πιστοῖς, τούτους ἀπίστους καὶ φθορέας τῆς πόλεως ἡγώμεθα, σωθείη ἡ πόλις. τοῦτο δὲ λέγει διότι τοὺς καλοὺς καὶ λυσιτελοῦντας ἄνδρας τῇ πόλει ἀφέντες, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐν τῇ παραβάσει εἶπε, μοχθηροῖς καὶ φαύλοις ἐχρῶντο πρὸς τὰ κοινά. Ἀμαθέστερόν πως εἰπέ.] ἀγροικότερον καὶ παχύτερον ἀπαιδευτότερον, ἢ κοινότερον. κατὰ τὴν παροιμίαν σαφέστερόν μοι καὶ ἀμαθέστερον φράσον. Εὖ γ' ὦ Παλάμηδες.] πρὸς τὸν Εὐριπίδην. ὅτι εἰκὸς ἐν Παλαμήδει ἀπλάσαι ταῦτα. ἢ ἐπειδὴ ὁ Παλαμήδης μηχανικὸς καὶ ἐφευρετὴς ἦν, εὗρε δὲ καὶ οὗτος μηχανὴν σωτηρίας τῇ πόλει, διὰ τοῦτο Παλαμήδην τοῦτον καλεῖ. Ταυτὶ πότερ' αὐτός.] συναθετοῦνται τοῖς ἄνω καὶ οὗτοι. ἐχόμενοι γὰρ, ἀκολουθεῖ τὴν ἐκείνων ἀθέτησιν. ἐν οἷς φαίνεται τὰ μὲν πρότερα, Αἰσχύλος λέγων. τὰ δὲ ἑξῆς Εὐριπίδης. Τὰς δ' ὀξίδας Κηφισοφῶν.] Τιμόθεος [illegible] λαχανοπώλιδος φησὶ τὸν Εὐριπίδην διὰ τὰς ὀξίδας.

Πρῶτον, τίσι χρῆται; πότερα τοῖς χρηστοῖς; Διον. πόθεν;
Μισεῖ κάκιστα. Αἰ. τοῖς πονηροῖς δ' ἥδεται;
Δι. Οὐ δῆτ' ἐκείνη γ', ἀλλὰ χρῆται πρὸς βίαν.
Αἰ. Πῶς οὖν τις ἂν σώσειε τοιαύτην πόλιν,
Ἧ μήτε χλαῖνα, μήτε σισύρα ξυμφέρει.
Δι. Εὕρισκε νὴ Δί', εἴπερ ἀναδύσει πάλιν.
Αἰ. Ἐκεῖ φράσαιμ' ἄν, ἐνθαδὶ δ' οὐ βούλομαι.
Δι. Μὴ δῆτα σύ γ', ἀλλ' ἐνθένδ' ἀνίει τἀγαθά.
Αἰ. Τὴν γῆν ὅταν νομίσωσι τὴν τῶν πολεμίων
Εἶναι σφετέραν, τὴν δὲ σφετέραν τῶν πολεμίων,
Πόρον δὲ τὰς ναῦς, ἀπορίαν δὲ τὸν πόρον.
Δι. Εὖ, πλήν γ' ὁ δικαστὴς αὐτὰ καταπίνει μόνος.
Πλυ. Κρίνοις ἄν; Δι. αὕτη σφῷν κρίσις γενήσεται,
Αἱρήσομαι γάρ, ὅνπερ ἡ ψυχὴ θέλει.
Εὐ. Μεμνημένος νυν τῶν θεῶν, οὓς ὤμοσας,
Ἦ μὴν ἀπάξειν μ' οἴκαδ', αἱροῦ τοὺς φίλους.
Διον. Ἡ γλῶττ' ὀμώμοκ', Αἰσχύλον δ' αἱρήσομαι.
Εὐ. Τί δέδρακας, ὦ μιαρώτατ' ἀνθρώπων; Δι. ἐγώ;
Ἔκρινα νικᾶν Αἰσχύλον, τιὴ γὰρ οὔ;
Εὐ. Αἴσχιστον ἔργον μ' ἐργασάμενος προσβλέπεις.
Δι. Τί δ' αἰσχρὸν, ἢν μὴ τοῖς θεωμένοις δοκῇ;
Εὐ. Ὦ σχέτλιε, περιόψει με δὴ τεθνηκότα;
Δι. Τίς οἶδεν, εἰ τὸ ζῆν μέν ἐστι κατθανεῖν,
Τὸ πνεῖν δὲ δειπνεῖν, καὶ τὸ καθεύδειν κῴδιον;
Πλ. Χωρεῖτε τοίνυν ὦ Διόνυσ' εἴσω. Δι. τί δαί;
Πλυ. Ἵνα ξενίσω σφώ, πρίν γ' ἀπελθεῖν. Δι. εὖ λέγεις.
Νὴ τὸν Δί', οὐ γὰρ ἄχθομαι τῷ πράγματι.

Quibus utitur Respub. viris? num bonis?
BA. At unde? pessime odit. ÆS. at gaudet malis?
BA. Minimè, sed illis ad vim faciẽdam utitur.
ÆS. Quomodo igitur talem urbem seruet quispiam?
Cui neque Lana, neq; sagalum rectè congruit?
BA. Quæso reperi aliquid, an emergat denuo.
ÆS. Illic memorem, hic non est integrum proloqui:
BA. Minimè, sed hic dimitte, quæ censes bona.
ÆS. Quando hostiũ terrã habituri sunt pro sua:
Suam pro hostili: naues, pro recta via:
Viam terrestrem pro re dubia & perdita.
BA. Bene, nisi quod ea iudex solus deuorat.
PL. Feras sententiam. BA. hanc relinquam vos penes.
Ego enim eligam, quicunq; animo arridet meo.
EV. Memor igitur esto Deorũ, quos iuraueras:
Hinc abducturum me domum: elige me tibi.
BA. Lingua mea iurauit: ego mihi eligam Æschylum.
EV. Scelestissime hominum, quid nam fecisti?
BA. egóne?
Victorem iudico Æschylum esse, quippeni?
EV. Turpissime me aduersus egisti aspicin'?
BA. Cur turpe, si secus spectator iudicet?
EV. O scelus, an despicies etiam me mortuum?
BA. Ecquis scit, anne uiuere nostrum sit mori:
Spirare sit cœnare: dormire sit ouis
Vellus? PL. agè, ite intrò, Dionyse. BA. quamobrẽm cedò.
PL. Vt excipiam vos hospitio meo, antequam
Abeatis. BA. benè mones: ego non ægrè fero.

Σχόλ. Πόθεν.] φροντιστικῶς ἴσον τῷ οὐδαμῶς. Πρὸς βίαν.] ἢ πρὸς ἀνάγκην, ἐπειδὴ τούτους οἱ χρηστοὶ [illegible]. Ἣ μήτε σισύρα.] χλαίνης εἶδος εὐτελοῦς. [illegible] ἐξωμὶς ἢ ἁπλοῒς ἢ τὸ τοιοῦτον. καὶ ἀλλαχοῦ. χειμῶνος ὄντος τρεῖς σισύρας ἀφείλετο. τινὲς δὲ ἱμάτιον τραχὺ [illegible] ἀγροικικόν. [illegible] παλαιὸν ἢ χιτὼν δερμάτινος. βούλεται δὲ λέγειν [illegible] τοιαύτην [illegible], ὁπότερος ἀνδρὸς ἀγροίκου [illegible] τὴν σισύραν ἐκδύσῃ. ὁ δὲ νοῦς, μήτε χρηστὸς μήτε φαῦλος [illegible] συμφέρει. πρὸς δὲ τὴν διαφοράν, ἐν τισὶ καὶ σισύρα σισύρνα, [illegible] τὸ αὐτό, πλὴν ὅτι ἡ μὲν σισύρα [illegible] ἐκ δερμάτων [illegible]. ἡ δὲ χλαῖνα ἀπὸ ἐρίων. Εἴπερ ἀναδύσει.] ἀντὶ τοῦ ἐκ τῆς δυστυχίας εἰς [illegible]. εἴρηται δὲ ἐκ μεταφορᾶς τῶν [illegible] ἐν ὕδατι. Ἐκεῖ φράσαιμ' ἄν.] ἐν τῷ βίῳ. [illegible] δὲ ἀναδύναι τὸ πολιτεύεσθαι. Ἀλλ' ἐνθένδ' ἀνίει τἀγαθά.] ἀντὶ τοῦ ἀνάπεμπε. [illegible] παροιμίαν. [illegible] ἀνίει τἀγαθά. Τὴν γῆν ὅταν νομίσωσι.] τὴν Περικλέους γνώμην λέγει. εἰ τὴν μὲν Ἀττικὴν ὡς πολεμίαν [illegible] [illegible], τὴν δὲ Λακωνικὴν [illegible]. ἄλλως. ἐπεὶ ἡ Περικλέους εἴρηται γνώμη, ὃς συνεβούλευσε [illegible] τῶν πολεμίων, μὴ μάχεσθαι δὲ τεμνομένης τῆς Ἀττικῆς. ἄλλως. τοιαύτην γνώμην καὶ Περικλῆς συνεβούλευσε Ἀθηναίοις. Λακεδαιμονίων εἰσβαλόντων εἰς τὴν Ἀττικὴν, μέγα [illegible] ἀπὸ τοῦ [illegible], ὡς [illegible] ἄλλως ἔσται τοῖς [illegible] σωτηρία, εἰ μὴ τὸ κατὰ γῆν μάχεσθαι τούτοις ἀφέντες [illegible] Λακεδαιμονίων πλήθει [illegible]. Πόρον δὲ τὰς ναῦς.] καὶ τοῦτο κατὰ τὴν Περικλέους γνώμην, ὃς ἐκέλευσεν Ἀθηναίοις, ἐμβαλόντων Λακεδαιμονίων εἰς τὴν Ἀττικὴν [illegible], ἀλλ' [illegible] αὐτοὺς δὲ διὰ τῶν πλοίων ἐπιέναι τῇ Λακωνικῇ. [illegible] τὴν πόρον, ἀπορίαν ἡγεῖσθαι. τὸ δὲ διὰ θαλάσσης [illegible] πόρον. ἢ καὶ οὕτως. ἵνα μὲν πόρον ἡγεῖσθαι χρημάτων, τὸ ναῦς ὡς πλείστας ἔχειν. τὸν δὲ ἄλλον πόρον, [illegible] τοῦτον ἀπορίαν νομίζειν. [illegible] δικαστικά, ἢ ἐκκλησιαστικά. συμβουλεύει οὖν πάντα [illegible] τούτοις γινομένην δαπάνην ταῖς ναυσὶν [illegible]. [illegible] δὲ τὴν ἔννοιαν, καὶ τὸ [illegible] ἀπήλαυσεν [illegible] ὁ Διόνυσος. Πλήν γ' ὁ δικαστὴς αὐτὰ καταπίνει μόνος.] ὡς πολλῶν ὄντων τῶν [illegible] εἰς τὸν δικαστικὸν μισθόν. τοῦτο δὲ παρ' ὑπόνοιαν [illegible] μὲν γὰρ [illegible] φαινόμενον ὅτι [illegible] μόνος ὁ δικάζων ὑμῖν κατὰ [illegible] λαμβάνω καὶ ἀποδέχομαι. τῇ δὲ ἀληθείᾳ [illegible] Ἀθηναίων ἐμφαίνει, ὡς δικορραφούντων καὶ μισθοὺς πολλοὺς [illegible] δίκας διδόντων. τὸ δὲ κρίνοις ἄν, τινὲς τὸν Πλούτωνα λέγειν ἀξιοῦσιν. Αἱροῦ δὲ τοὺς φίλους.] ἀντὶ τοῦ ἐμὲ λάβε. Ἡ γλῶττ' ὀμώμοκεν.] [illegible] ἐξ Ἱππολύτου. ἡ γλῶττ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος. Τί δ' αἰσχρὸν, ἢν μή.] [illegible] ἐξ Αἰόλου Εὐριπίδου. τί δ' αἰσχρὸν, ἢν μὴ τοῖσι χρωμένοις δοκῇ. Τὸ πνεῖν δὲ δειπνεῖν.] [illegible] ἐκ Φρίξου Εὐριπίδου. [illegible] ἄλλως. τοῦτο ἐξ Ἱππολύτου [illegible] τίς οἶδεν εἰ [illegible] μὲν ἐστι κατθανεῖν. τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν [illegible] κατθανεῖν.

καθαρεῖν. Ἀριστοφάνης δὲ φησὶ τὸ ποιεῖν δὲ δεσποτῶν καὶ τὸ κατ' οἶκον ἐστὶν κάδιον. πεποίηκε δὲ τοῦτο ἐπειδὴ ὁ Διόνυ- A σος οὐδὲν ἕτερον ἠγάπα ἢ δεσποτῶν καὶ καθεύδειν ἐν μαλακοῖς στρώμασιν οἷά ἐστι τὰ ἐκ κωδίων.

ΧΟΡΟΣ.

CHORVS.

BISETVS. Ὁ χορὸς τὴν σοφίαν καὶ σύνεσιν ἐπαίρων ἐπαινεῖ, καὶ τὰς τούτων τῆς ἀρετῆς ὠφελείας καλὸν Αἰσχύλου παράδειγμα προτιθεὶς δηλοῖ.

Κορωνὶς, καὶ ἔκθεσις χοροῦ B ἐπῳδικὴ ἐκ κώλων ιη.

Χο. Μακάριός γ' ἀνὴρ ἔχων
Ξύνεσιν ἠκριβωμένην.
Πάρα δὲ πολλοῖσι μαθεῖν.
Ὅδε γὰρ εὖ φρονεῖν δοκήσας,
Πάλιν ἄπεισιν οἴκαδ' αὖθις,
Ἐπ' ἀγαθῷ μὲν τοῖς πολίταις,
Ἐπ' ἀγαθῷ δὲ τοῖς ἑαυτοῦ
Ξυγγενέσι τε καὶ φίλοις,
Διὰ τὸ ξυνετὸς εἶναι.
Χαρίεν οὖν μὴ Σωκράτει
Παρακαθήμενον λαλεῖν.
Ἀποβαλόντα μουσικὴν,
Τά τε μέγιστα παραλιπόντα
Τῆς τραγῳδικῆς τέχνης.
Τὸ δ' ἐπὶ σεμνοῖσι λόγοισι,
Καὶ σκαριφισμοῖσι λήρων
Διατριβὴν ἀργὸν ποιεῖσθαι
Παραφρονοῦντος ἀνδρός.

CH. Homo beatus ille, qui
Bene animum politum habet.
Datur enim multis discere.
Equidem hic Æschylus repertus
Sapere, nunc domum redibit,
Homo suæq; ciuitati,
Homo suisque dein propinquis
C Vtilis, atque amiculis:
Cùm adeò sapiat aqua.
Itaque pulcrum est, Socrate
Procul omisso, haud discere
Garrulitatem, & Musicam
Reijcere artis Tragicæ.
Tumida verò proloqui:
Magnificéque nugando
D Terere tempus otiosum,
Hominis imperiti est.

Σχόλια. Μακάριον.] κορωνὶς καὶ ἔκθεσις χοροῦ ἐπῳδικὴ διὰ τὸ μετὰ τὴν κορωνίδα κεῖσθαι ἐκ κώλων τροχαϊκῶν ἐπιμεμιγμένων χορείοις καὶ ἰάμβοις καὶ ἀναπαίστοις διμέτρων ιη. ὧν τὰ μὲν α β γ η ι ια ιβ ιγ ιε. καταληκτικὰ ἤτοι ἑφθημιμερῆ Εὐριπίδεια ἢ ληκύθια. τὰ δ' ἄλλα ἀκατάληκτα πλὴν τοῦ θ. καὶ τελευταῖον βραχυκατάληκτον ἰθυφαλλικόν. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. λείπει δὲ τὸ πρᾶγμα, ἵν' ᾖ μακάριον πρᾶγμα. φίλους δὲ οὕτως ὡς καὶ ἡμεῖς. πολλαχοῦ δὲ τοὺς συγγενεῖς καὶ ἀναγκαίους. Χαρίεν οὖν.] ὅτι τινὰ πρὸς Σωκράτην ἑταιρείαν δηλοῖ. Παναίτιος δὲ ὅλα ταῦτα περὶ ἑτέρου Σωκράτους φασὶ λέγεσθαι, τοῦ περὶ σκηνὰς φλυάρου, ὡς Εὐριπίδης. ἄλλως. τὸν Σωκράτη ἐνταῦθα κατηγορεῖ ζῶν γὰρ ἔτι ὡς πολυλόγος κατηγορεῖτο, ὅτι πολλοὺς λόγους ἐν τοῖς ἐργαστηρίοις καὶ τραπέζαις διεξήρχετο περὶ φιλοσοφίας. λέγει οὖν ὅτι καλόν ἐστι, μὴ μετ' αὐτοῦ τινα διάγειν ἀφέντα τοὺς ποιητὰς τοιούτους ὄντας ὡς καὶ μετὰ θάνατον ἀναβιῶναι αὖθις δύνασθαι. ὃ νῦν Αἰσχύλος ἔτυχε. Καὶ σκαριφισμοῖς.] συνεστραμμένοις καὶ συνετοῖς. παρόσον ὡς ἀναιδεῖς οἱ φιλόσοφοι διελέγοντο. ἢ ἐπὶ σκαριφισμοῖς καὶ λεπτολογίαις. σκιαγραφίαις. σκαριφεύειν γὰρ τὸ τοὺς ζωγράφους ὑποτυποῦσθαι πρῶτον τοὺς γραφομένους καὶ σκαριφᾶσθαι ἐπὶ τῶν ἐπισεσυρμένως τι ποιούντων καὶ μὴ κατὰ τὴν προσήκουσαν ἀκρίβειαν σκιαγραφεῖν. εἰσὶ δὲ καὶ οἱ φιλόσοφοι λόγοι ὥσπερ σκιαὶ καὶ αἰνίγματα διὰ τὸ στρυφνὸν αὐτῶν καὶ λεπτόν. ἴσως δὲ ἐντεῦθεν καὶ τὸ ἐν τῇ συνηθείᾳ σκάριφος. ἤγουν τὸ κάρφος καὶ φρύγανον, μᾶλλον δὲ ἡ γραφίς. Παραφρονοῦντος ἀνδρός.] λείπει τὸ, ἐστίν. ὡς καὶ τὸ Ὁμηρικὸν, ἐπεὶ ἤδη τεθνᾶσι. καὶ εἰν Ἀίδαο δόμοισι. λείπει γὰρ κἀνταῦθα τὸ ἐστί.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ Σκηνὴ πέμπτη.

ΠΛΟΥΤΩΝ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

ACTVS V. SCENA V.

PLVTO, ÆSCHYLVS, CHORVS.

BISETVS. Πλούτων Αἰσχύλῳ ἐξ Ἅιδου ἀναχωροῦντι χαίρειν λέγει, καὶ τί ὑπ' αὐτοῦ Ἀθηναῖοι ποιεῖσθαι ἐθέλοι, διὰ βραχέων διδάσκει. Πάλιν δὲ καὶ ὁ G Αἰσχύλος τὸν Σοφοκλέα τῷ Πλούτωνι συνίστησιν, ὅπως τὸν ἑαυτοῦ θρόνον, διὰ τὸ σοφίᾳ δεύτερον κεκρίσθαι, βεβαίως τηρήσῃ Εὐριπίδου ἐκεῖθεν ἀπελαθέντος.

Ἔκθεσις τοῦ δράματος, ὃ καὶ ἐπίλογος καλεῖται, ἐκ κώλων κθ.

Πλυ. Ἄγε δὴ χαίρων Αἰσχύλε χώρει,
Καὶ σῶζε πόλιν τὴν ἡμετέραν
Γνώμαις ἀγαθαῖς, καὶ παίδευε
Τοὺς ἀνοήτους (πολλοὶ δ' εἰσί)
Καὶ δὸς τουτὶ Κλεοφῶντι φέρων,
Καὶ τουτοις τοῖσι πορισταῖς
Μυρμηκί θ' ὁμοῦ καὶ Νικομάχῳ,
Τόδε δ' Ἀρχενόμῳ,
Καὶ φράζ' αὐτοῖς, ταχέως ἥκειν
Ὡς ἐμὲ δευρί, καὶ μὴ μέλλειν.
Κἂν μὴ ταχέως ἥκωσιν,
Νὴ τὸν Ἀπόλλω στίξας αὐτοὺς,
Καὶ συμποδίσας,
Μετ' Ἀδειμάντου τοῦ Λευκολόφου,
Κατὰ γῆς ταχέως ἀποπέμψω.
Αἰ. Ταῦτα ποιήσω. σὺ δὲ τὸν θᾶκον
Τὸν ἐμὸν παράδος Σοφοκλεῖ τηρεῖν
Καὶ σώζειν, ἢν ἄρ' ἐγώ ποτε
Δεῦρ' ἀφίκωμαι. τοῦτον γὰρ ἐγὼ
Σοφίᾳ κρίνω δεύτερον εἶναι,
Μέμνησο δ', ὅπως ὁ πανοῦργος ἀνὴρ,
Καὶ ψευδολόγος, καὶ βωμολόχος,
Μηδέποτ' εἰς τὸν θᾶκον τὸν ἐμὸν,
Μηδ' ἄκων ἐγκαθεδεῖται.
Πλυ. Φαίνετε τοίνυν ὑμεῖς τούτῳ
Λαμπάδας ἱερὰς, χἅμα προπέμπετε,
Τοῖς τούτου τοῦτον μέλεσι,
Καὶ μολπαῖς κελαδοῦντες.

A Pl. *Age verò, Æschyle, læto pede abi,*
Et serua nostram Rempublicam
Præceptis vtilibus: ciues
Stolidos, quorum multi sunt, doce.
Cleophonti autem isthuc fer munus:
Et publicanis hisce vrbis,
Myrmeci putà, & Nicomacho,
Atque Archenomo:
Et dic illis, vt citò veniant
B *Huc ad me, sublata omni mora.*
Ni celeriter huc aduenient,
Ita me Phœbus amet, cadam ipsos:
Et quadrupedes
Constringam: & Adimanto iunctos,
Sub terræ viscera demittam.
Æs. Effecta hæc dabo: sed tu sedem
Committe meam Sophocli, vt seruet,
C *Et tueatur, si fortè huc ego*
Redeam, nam ego sua hunc sapientia,
A me esse secundum, iam statuo.
Memineris verò, ne vafer hic,
Et vaniloquus scurra, homo futilis,
Vnquam interea sedem isthanc meam,
Inuitus licet, obsideat.
Pl. Præferte facem, & prælucete
D *Huic, & honestè illum deducite:*
Vatémque suis Carminibus,
Et cantu celebrate.

Σχόλια. Ἄγε δὴ χαίρων.] ἔκθεσις τοῦ δράματος ὃ καὶ ἐπίλογος καλεῖται. ἐκ κώλων διμέτρων ἀναπαιστικῶν κη. ὧν τὰ ϛ ια ιε κδ κζ ἰσθαμιμερῆ. τὰ δὲ λοιπὰ ἀκατάληκτα, πλὴν τοῦ η καὶ ιγ μονομέτρων. ἐφ' ἑκάστῳ περιόδου τέλει τοῦ συστήματος παράγραφος. Τὴν ἡμετέραν.] πάντως γὰρ οἱ θεοὶ καὶ τὴν φιλουμένην διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς εὐσέβειαν. Καὶ δὸς τουτὶ Κλεοφῶντι.] ἴσως τι σχοινίον δίδωσιν αὐτῷ ὁ Πλούτων, πρὸς ἀγχόνην. ἢ τι τοιοῦτο σύμβολον θανάτου. ὡς ξένος γὰρ ὁ Κλεοφῶν κωμῳδεῖται. ἢ ὅτι γέρων ὢν ἔμελλε μετ' ὀλίγον τεθνήξεσθαι. ἢ ὡς ἀγχόνης ἄξια ἔπραττε. Καὶ τούτοις τοῖσι πορισταῖς] τοῖς φορολόγοις. τούτους λέγει. τοὺς περὶ πόρου χρημάτων εἰσηγουμένους. εἴη δ' ἂν σχοινίον, ὃ ἐπιδίδωσιν αὐτοῖς. Μύρμηκί θ' ὁμοῦ.] ὀνόματα κύρια. ἐπιτονιεῖ· γὰρ οὗτοι ἐκωμῳδοῦντο. οὐ πάντως γὰρ ὁ Μύρμηξ τῶν πορισταῖν ἐστὶν ἀλλὰ δὴ οἴονται ἀπὸ ἄλλης ἀρχῆς. οὐδὲ γὰρ ὁ Νικόμαχος. ἀλλὰ ἤτοι ἐπιτραγικὸς ὑποκριτής ἢ ὁ πολίτης. περὶ ὧν προείρηται. τί δ' ἂν εἴη διδοὺς τάχα βρόχους πρὸς ἀγχόνην ἤτι τοιοῦτον. συμποδίσας δὲ συνδήσας τοὺς πόδας. Τοῦ Λευκολόφου.] εἴη ἂν οὗτος ὁ τοῦ Λευκολοφίου, οὗ καὶ Πλάτων μέμνηται ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ. ἦν γὰρ περὶ τοὺς καιροὺς τούτους στρατηγούντων. ἡγεῖτο δὲ τοῦ μέρους τοῦ ναυτικοῦ. τάχα δ' ἂν οὗτος εἴη, ὃν καὶ παραγεγραμμένον λέγουσιν, οἰκεῖον γὰρ αὐτοῦ, τὸ στίξας αὐτούς. ἀντὶ τοῦ στιγματίας καὶ μαστιγίας. ἦν γὰρ ξένος. ἄλλως. στρατηγὸς ἦν τοῦ ναυτικοῦ, καὶ Εὔπολις μέμνηται ἐν πόλεσιν οὕτω περὶ τοῦ Ἀδειμάντου. ὦ ἀργαλέος δῆτ' ἐστὶ πάσχειν. τοῦ ἐμὲ τοῦ Λευκολόφου παῖδα. Ἢν ἄρ' ἐγώ ποτε.] ἀπαγορεύει ὡς οὐκ ἔτι πάλιν εἰς ᾅδου ἀφίξεσθαι. Μηδ' ἄκων.] οἷς μὴ δὲ εἴ τινες ἄκοντα τοῦτον λαβόντες καθίσαιεν ἐθελήσουσι. Φαίνετε.] πρὸς τὸν χορόν. ἀντὶ τοῦ ἀνάπτετε ὦ μύσται.

E

F

ΧΟΡΟΣ. CHORVS.

Ἡ τελευταία τοῦ δράματος ἔκθεσις ἐκ στίχων ϛ'.

Χο. Πρῶτα μὲν εὐοδίαν ἀγαθὴν ἀπιόντι ποιητῇ
Εἰς φάος ὀρνυμένῳ δότε δαίμονες οἱ κατὰ γαίας,
Τῇ τε πόλει μεγάλων ἀγαθῶν ἀγαθὰς ἐπινοίας,

BA. *Principiò facilémque viam, & bona signa Poetæ,*
G *Dum redit ad superos, date vos pia numina terræ:*
Nostráque consiliis defendite mœnia vestris,

Σχόλια. Πρῶτα μὲν εὐοδίαν.] ἡ τελευταία ἔκθεσις τοῦ δράματος, ἐκ στίχων ἐπὶ δακτυλικῶν ϛ. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνὶς ἣ καὶ τὸ δρᾶμα ἀποπερατοῦται. εὐοδίαν δὲ εὐκολίαν περὶ τὴν ὁδόν. ταῦτα δὲ παρὰ τὰ ἐν Γλαύκῳ Ποτνιεῖ Αἰσχύλου. εὐοδίαν μὲν πρῶτα, ἀπὸ στόματος χεόμενοι.

Πάγχυ γὰρ ἐκ μεγάλων ἀχέων παυσαίμεθ' ἂν οὕτως,
Ἀργαλέων τ' ἐν ὅπλοις ξυνόδων. Κλεοφῶν δὲ μαχέσθω,
Κἄλλος ὁ βουλόμενος τούτων πατρίοις ἐν ἀρούραις.

A *Sic equidem innumeris releuabimur undique damnis,*
Et strepitu armisono: Cleopho sua praelia tractet,
Et male quisquis amat, patrio super orbe, tumultus.

Σχόλια. Παυσαίμεθ' ἄν.] τὸ παυσαίμεθα εἶπεν ὁ χορὸς διότι τῷ μὲν δοκεῖν, ἐν ᾅδου ἦν. τὸ δ' ἀληθὲς Ἀθήνησιν ἔνθα ἐτελεῖτο τὸ δρᾶμα. ξυνόδων δὲ, συμπλοκῶν ἃς ἡ πόλις νῦν ἔπασχεν. Κλεοφῶν δὲ μαχέσθω.] παρόσον ὡς Ἀριστοτέλης φησὶ μετὰ τὴν ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχίαν, Λακεδαιμονίων βουλομένων ἐκ Δεκελείας ἀπιέναι, ἐφ' οἷς ἔχουσιν ἑκάτεροι, καὶ εἰρήνην ἄγειν ἐπὶ τοῦ Καλλίου, Κλεοφῶν ἔπεισε τὸν δῆμον μὴ προσδέξασθαι, ἐλθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν μεθύων καὶ θώ- B ρακα ἐνδεδυκὼς, οὐ φάσκων ἐπιτρέψειν, ἐὰν μὴ πάσας ἀφῶσι τὰς πόλεις οἱ Λακεδαιμόνιοι. ἔστι δὲ ὁ Κλεοφῶν, ὡς ξένος κωμῳδεῖται καὶ βάρβαρος. οὗ καὶ ἄνω ἐμνήσθη εἰπὼν φιλοτιμότεραι Κλεοφῶντος ἐφ' οὗ χείλεσιν ἀμφιλάλοις δεινὸν ἐπιβρέμεται Θρηκία χελιδών. μαχέσθω οὖν φησι Κλεοφῶν καὶ οἱ ἄλλοι οἱ τούτῳ ὅμοιοι εἰσὶν, ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν, καὶ μὴ ἐν τῇ Ἀττικῇ κατασταίησαν πολέμους· οὐ γάρ ἐστιν αὐτοῖς πατρὶς αὕτη. Πατρίοις ἐν ἀρούραις.] ἐν ταῖς ἑαυτῶν ἀρούραις. κωμῳδεῖ δὲ αὐτοὺς ὡς ξένους.

ΤΕΛΟΣ ΒΑΤΡΑΧΩΝ.

FINIS RANARVM.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΙΠΠΕΩΝ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ.

Τὸ δρᾶμα τοῦτο πεποίηται εἰς Κλέωνα, τὸν Ἀθηναίων δημαγωγόν. ὑπόκειται δὲ ὡς Παφλαγὼν νεώνητος δουλεύων τῷ δήμῳ, καὶ πραγματευόμενος παρ' αὐτῷ περὶ πότερον. ἐπιτιθεμένων δὲ αὐτῷ δυοῖν τινοιν ὁμοδούλοιν, καὶ κατά τινα λόγια πονηρίᾳ διάσημον ἀλλαντοπώλην Ἀγορακρίτην ἐπαγόντοιν ὡς ἐπιτροπεύσῃ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων, αὐτοὶ οἱ Ἀθηναίων ἱππεῖς συλλαβόντες, ἐν χοροῦ σχήματι παραφαίνονται. ὑφ' ὧν περιπλεκόμενος ὁ Κλέων ἀγανακτεῖ. καὶ διενεχθεὶς ἱκανῶς περὶ τοῦ αἰώπερος εἶναι τῶν ἐναντιουμένων, σφᾶς ὡς συνομωμοκότας κατὰ τῆς πόλεως πρὸς τὴν βουλὴν ἵεται. διώξαντος δὲ καὶ τοῦ Ἀλλαντοπώλου κατὰ πόδας οἱ ἱππεῖς, περί τε τοῦ ποιητοῦ τινὰ καὶ τῶν προγόνων, ἔτι δὲ καὶ τῶν κινδυνευόντων σφίσιν ἐπὶ ταῖς μάχαις, πρὸς τοὺς πολίτας ἀδροτέρως διαλέγονται. ὅ,τι Ἀλλαντοπώλης παραγεγενημένος ἐν βουλῇ μάλα γελοίως κατὰ τοῦ Κλέωνος καὶ λοιδορούμενος αὖθις αὐτῷ προσέρχεται. ἐγκαλεσαμένου δὲ τοῦ Κλέωνος τὸν δῆμον, προσελθὼν ἔξω, διαφερομένων ἀκροᾶται. λόγων δὲ πολλῶν γενομένων κατὰ τοῦ Κλέωνος, τοῦ Ἀγορακρίτου μάλ' ἐντέχνως τοῖς ἐπινοήμασι καὶ ταῖς θωπείαις, καὶ προσέτι ταῖς ἐκ τῶν λογίων ὑπερβολαῖς κρατοῦντος, καταμικρὸν ὁ δῆμος τοῖς λόγοις συνεφέλκεται. δείσαντος δὲ τοῦ Κλέωνος κἄπειτα τὸ ψωμίζειν τὸν δῆμον ὁρμήσαντος, αὐτὸς ψωμίζειν ἀπρὸς ἐγχειρεῖ. καὶ τέλος τοῦ δήμου τὴν ἑκατέρου σίτισιν συνιέντος, εἶτα τῆς μὲν κενῆς, τῆς δὲ τοῦ Κλέωνος μεστῆς εὑρεθείσης, ἐλεγχθεὶς αὐτὸς, ὥσπερ περιφανὴς τὰ τοῦ δήμου κλέπτων ἐκβάλλεται τῆς ἐπιτροπείας. μετὰ ταῦτα δὲ τοῦ Ἀλλαντοπώλου τὸν δῆμον ἀφεψήσαντος, εἶτα νεώτερον ἐξ ἀνθρώπου εἰς τοὺμφανὲς γεγονότα προαγαγόντος Κλέωνος περικείμενος τὴν Ἀγορακρίτου θατέραν σκευὴν ἐπὶ παραδειγματισμοῦ διὰ μέσης πόλεως Ἀλλαντοπωλῶν ἀνὰ μέρος καὶ τῇ τέχνῃ χρησόμενος πέμπεται, καὶ ἡ ἐπιτροπὴ τῷ Ἀλλαντοπώλῃ παραδίδοται. Τὸ δὲ δρᾶμα τῶν ἄγαν καλῶς πεποιημένων. ἄλλως. Ὁ σκοπὸς αὐτῷ πρὸς τὸ καθελεῖν Κλέωνα. ἔστι γὰρ βυρσοπώλης, ὢν ἐκράτει τῶν Ἀθηναίων ἐκ προφάσεως τοιαύτης. Ἀθηναῖοι πόλιν Πύλον λεγομένην Σφακτηρίαν ἐπολιόρκουν διὰ Δημοσθένους στρατηγοῦ καὶ Νικίου. ὧν στρατηγῶν χρονισάντων, ἐδυσχέραινον οἱ Ἀθηναῖοι. καὶ εἰς ἐκκλησίαν συνῆλθον τῶν αὐτῶν καὶ ἀδημονούντων, Κλέων τις βυρσοπώλης ἀναστὰς ὑπέσχετο δεσμίους φέρειν τοὺς ἐναντίους, εἴσω εἴκοσιν ἡμερῶν, εἰ στρατηγὸς αἱρεθείη, ὅπερ καὶ γέγονε, κατὰ τὰς ὑποσχέσεις οὖν ἐστρατήγει κινῶν τὴν πόλιν. ἐφ' οἷς μὴ ἐνεγκὼν Ἀριστοφάνης καθίησι τὸ τῶν ἱππέων δρᾶμα δι' αὐτοῦ. ἐπεὶ τῶν σκευοποιῶν οὐδεὶς ἐπλάσατο τὸ τοῦ Κλέωνος πρόσωπον διὰ φόβον. καὶ τὰ μὲν πρῶτα κρύπτει φοβούμενος. εἶτα προφανῶς αὐτὸ ἀνεδίδαξε τὸ δρᾶμα. Ἔοικεν ὁ προλογίζων εἶναι Δημοσθένης ὃς ἐκεκινήκει περὶ τὴν Πύλου πολιορκίαν. ἀφῃρέθη δὲ τὴν στρατηγίαν ὑπὸ Κλέωνος ὑπισχνουμένου πείθειν τοῖς Ἀθηναίοις, παραστήσασθαι τὴν Πύ-

λον εἴκοσιν ἡμερῶν ὃ καὶ κατώρθωσε διὰ τὸ πλεῖστα τῆς ἁλώσεως συγκατειργάσθαι Δημοσθένει. ἔοικε δὲ ὡς ἐπὶ οἰκίας δεσποτικῆς ποιεῖσθαι τὸν λόγον. εἴη δ' ἂν δεσπότης ὁ δῆμος. οἰκία ἡ πόλις. οἰκέται δὲ δύο τοῦ δήμου προλογίζουσι, κακῶς πάσχοντες ὑπὸ Κλέωνος. ὁ δὲ χορὸς ἐκ τῶν ἱππέων ἐστίν, οἳ καὶ ἐζημίωσαν τὸν Κλέωνα πέντε ταλάντοις, ἐπὶ δωροδοκίᾳ ἁλόντα. λέγουσι δὲ τῶν οἰκετῶν, τὸν μὲν εἶναι Δημοσθένην, τὸν δὲ Νικίαν. ἵνα ὦσι δημηγόροι οἱ δύο.

Ἄλλως, διὰ στίχων, Ἀριστοφάνους τοῦ γραμματικοῦ.

Παράγει τινὰ Κλέωνα τὸν καλούμενον
Παφλαγόνα, καὶ ἔτι βυρσοπώλην, πανέστατα
Κατεσθίοντα πως τὰ κοινὰ χρήματα
Κἂν παραλογισμοῖς διαφορεῖν τ' ἐρρωμένως,
Ἀλλαντοπώλην, δ' ἐθέως σπαθῶντ' ἄγον
Πεισθέντα τ' ἐπιθέσθαι σὺν ἱππεῦσιν τισὶ
Τοῖς ἐν χορῷ παροῦσι τῇ τῶν πραγμάτων
Ἀρχῇ. Κλέωνός τ' ἐν μέσῳ κατηγορεῖ.
Ἐγένετο τοῦτ'. ἐξέπεσεν ὁ Κλέων παγκάκως
Ὁ δὲ σκατοφάγος ἔτυχε προεδρίας καλῆς.

Ἐδιδάχθη τὸ δρᾶμα ἐπὶ Στρατοκλέους ἄρχοντος δημοσίᾳ εἰς Λήναια δι' αὐτοῦ Ἀριστοφάνους. πρῶτος ἐνίκα. δεύτερος Κρατῖνος Σατύροις. τρίτος Ἀριστομένης, Ὑλοφόροις. Ἰστέον ὅτι εἰς δ μέρη διῄρητο ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων εἰς πεντακοσιομεδίμνους, εἰς ἱππέας, εἰς ζευγίτας, καὶ εἰς θῆτας.

OCCASIO FABVLÆ.

EX FRISCLINO.

ATHENIENSES, *ducibus Demosthene & Nicia, insulam quandam Pylum, vel vt alij, vrbem, alio nomine Sphacteriam dictam, obsidebant, anno belli Peloponnesiaci septimo: vt refert Thucyd. lib. 4. In ea Lacedæmonij præsidium habebant, ad quod noctu subintrantes, commeatum, & alia necessaria clàm importabant. Cùm autem obsidio in longum tempus extraheretur: & obsidentes foris plus difficultatis & inopiæ paterentur, quàm obsessi: mittunt legatos Athenas: inter quos fuit & Nicias, alter Ducum: qui iuberet vel pacisci cum Lacedæmonijs (id quod Lacedæmonij ab Atheniensibus postularant: sed Cleone dissuadente non impetrârant) vel subsidium aliquod, aut cibaria mittere: alioquin obsidionem dissolutum iri. Hoc cùm graue Atheniensibus videretur, & multi in Cleonem eam culpam transferrent: qui antè intercessisset, quò minus in istas conditiones cum Lacedæmoniis itum esset: ibi Cleo in concilio surgens, omnem hanc moram & culpam in duces retorquebat, iactitans se intra vigesimum diem, si dux sit, capturum fuisse Pylon. Paratus igitur se abdicare imperio Nicias, Cleoni cedit. Atque hic, quod Niciam simulare rem crederet, se initiò promptum ostendebat, ad suscipiendum imperium. Sed vbi vidit rem seriò agi, mox tergiuersari cœpit. Itaque instante simul Nicia, simul aliis Atheniensibus, compulsus imperium suscipit: atque ad exercitus proficiscitur. Cæterùm vt ferè fit, quòd fortuna meliori indigniores vtuntur: postquàm iam in itinere esset Cleo, interim Demosthenes, cum exercitu, ad insulam appulit: & accensa fortè ibi sylua, quæ Atheniensibus fuerat aduersa, in spem expugnandæ insulæ peruenit. Vt ergo illam inuaderet, omnia apparabat, & tumultuaria auxilia e proximus locis contrahebat. Interea Cleon cum exercitu superuenit, & mox ambo coniunctis viribus inuadunt obsessos, atque in deditionem eos accipiunt. Quæ res postea Cleoni tantam autoritatem apud plebem creauit (quia promissa fides seruata erat, & ipse hanc victoriam, non casu aut fortuna, sed virtute & consilio, adeptus vulgò credebatur) vt penè vnus & solus Rempubl. deinceps teneret: omniaq́ pro suo arbitrio raptim atque turbatè ageret. Solent enim homines, quos ex humili magna ad fastigia rerum euexit, quando voluit fortuna iocari, rebus secundioribus efferri, & modum, qui in re qualibet opti-*

mum

mum est condimentum,excedere.) His de causis cæteri Principes, superbè & importunè ab illo facta, subinde inuidia grauabant: præsertim Nicias & Demosthenes, quibus ille belli gloriam, & victoriæ laudem præripuerat. Quam quidem inuidiam etiam hoc auxit, quòd humili loco esset natus: quippe ex patre coriario, ipse etiam coriarius: tum, quia pacem cum Lacedæmoniis inire dissuasisset: & magnis vociferationibus, legatos Lacedæmoniorum è senatu expulisset. Accedebant & alia flagitia: quod peculator esset Reipub. quòd munerum captator: quòd adulator plebis. Hinc occasionem sumpsit Aristophanes, vt Cleonem per scenas traduceret: & malum ciuem esse ostenderet. Tametsi etiam priuata fuit causa Aristophani aduersus Cleonem: nempe, quod ξενίας, id est, peregrinitatis, ab eo fuerat accusatus.

ARGVMENTVM IN EQVITES.

COMOEDIA hac exagitaturus Cleonem Poëta, introducit Niciam & Demosthenem, duces Athenienses, seruili habitu, & misera specie vestitos, qui de suis ærumnis & seruitute queritantur, & consilium de arripienda fuga ineunt. Sed quia hoc non satis tutum videbatur, idcirco alia via rem aggrediuntur, & primùm spectatoribus ingenium ac mores cuiusdam Paphlagonis, seu vociferatoris (hoc enim nomine Cleo notabatur) recitant, & flagitia in Rempublicam domi & foris perpetrata exponunt. Deinde vinum sibi afferri iubet Demosthenes, vt illo hausto, bonum consilium reperiat. Nicias domum ingressus herum Cleonem dormientem reperit, & vinum subductum effert. Eo accepto, & somno Cleonis cognito, Demosthenes iterum ad herum intrare iubet Niciam, & tabulas, in quibus arcana illius continebantur, proferre. Inspectis autem & lectis tabulis, oraculum deprehenditur, de Cleonis interitu, & de successione Allantopolæ seu fartoris cuiusdam, qui alio nomine dicebatur Agoracritus. Illis oraculum examinantibus, commodum ipse Allantopola interuenit, cui spem consequendi imperij duo serui faciunt: partim, quòd ipse vir malus & audax esset (nam tales digni imperio tum habebantur) partim, quòd oraculum Reipublicæ administrationem ei deferret. Ei rei vt fidem maiorem faciant, oraculum ex tabula recitant, & quibus eum moribus prẹditum esse velint, lepidè perstringunt. Interim è crapuloso somno expergefactus Cleo, cùm seruorum suorum furtum animaduertisset, celeriter procurrit, & seruis tanquam coniuratis & seditiosis extrema mala comminatur. Fugit Agoracritus: sed Chorus equitum accedit, & animum illi ad opprimendum Cleonem adiicit. Qui mox confirmatus, Cleonem, frustra auxilium Senatus implorantem, verberibus multat. Cùm verò multis querelis, & magno clamore sublato, Cleo se defenderet, equitésque accusaret: Allantopola suum quoque clamorem contrà attollit. Exoritur grauis inter Cleonem & Agoracritum contentio. Nam mutuis se criminibus & calumniis proscindunt, & extremam internecionem sibi inuicem minantur. Chorus turbulenti Cleonis audaciam & peculatum execratus, Allantopolam exhortatur, vt productum Cleonem teneat, ac manifestorum scelerum coram populo reum agat. Qua voce incitatus Allantopola Agoracritus, primùm Cleoni, qui tarditatem linguæ, & ruditatem ei obiiciebat, opponit ipsius loquacitatem & clamores. Deinde Cleonis vitia sibi inesse fingit, & falsè hominem reprehendit. Tū vterque alteri, verbis quibusdam ex sua arte petitis, necem interminatur. Qua re animaduersa, Chorus Allantopolam admiratur: cùm fieri non posse existimasset, vt summa Cleonis dicacitas a quoquam superaretur. Hac oratione equitum denuò confirmatus Allantopola, Cleonem acriter inuadit: & alia multa crimina & flagitia illi obiicit. Sed Cleo nemini impudentia cessurum se affirmat. Cui respondet Agoracritus, & furem, & hominem perfidum, & scortatorem, & fellatorem seu Pathicum esse docet. Itaque noua oritur altercatio, & multis vtrimque conuiciis prolatis, Cleo rursum ab Allantopola verberatur. Tandem graui ira percitus, in Prytanæum abit, vt coniuratores illic, coram Senatu Atheniensi accuset. Sed Allantopola relictis in theatro intestinis & cultro fartorio: ita monente Choro: celeriter subsequitur, vt se contra Cleo-

nis calumnias defendat. Illis digressis, Chorus primùm abeunti Agoracrito felicitatem precatur, deinde in Strophis & Antistrophis Neptunum ac Mineruam pro felici successu inuocat: in Epirrhematis autem & Antepirrhematis varia ac multa Atheniensium vitia carpit, comprimis, quòd boni Poëtæ, malorum hostes, in populi contemptu essent. Præterea res ac virtutes maiorum extollit, & his suæ ætatis hominum vitia opponit. Postremò Equitum virtutem tam in prælijs naualibus, quam terrestribus, cum summa frugalitate coniunctam commendat. Reuersus ex senatu Allantopola, rem illic contra Cleonis accusationem prosperè gestam Equitibus exponit, & orationem à se habitam recitat, in qua Cleonis morem exprimens, Senatum impudenter reprehendit, populo spem pacis, & rerum omnium copiam promittit: fœdus Lacedæmoniorum dissuadet, ac totius chori applausum consequitur. Illo sic perorante, mox adest & ipse Cleo, qui aduersario suo graues minas ingerit, sed salsè ab eodem eluditur. Paulò pòst vterque ad plebem prouocat. Vbi hæc vtriusque beneuolentiam cognoscit, & res pro patria gestas intelligit, constituit de ambobus paulò diligentius inquirere. Chorus Allantopolam, vt circumspectus sit, præmonet. Iactitante ibi Cleone sua in Remp. beneficia & merita, respondet Agoracritus, non esse viri liberalis, alijs eripere, quod alteri largiatur. Simul obiicit Cleoni furta & rapinas, perturbationes pacis, & alia scelera. Cui accusationi etiam Chorus Equitum adstipulatur: qui Cleonem seditionis arguit, quòd clypeis & armis in templo suspensis ansas reliquisset: quòd perturbata Republ. bona ciuium compilasset, vt aquam turbare solent, qui anguillas captant: quòd homo esset auarus & sordidus: quòd denique etiam libidinosus & perquàm superbus. Quibus omnibus plebs, tanquàm conscia, lubens assentitur, & Cleonem detestatur. Ille aduersario trierarchiam comminatur: sed chorus silentium ei mandat. Victus ergo modis omnibus Cleo, magistratum deponere & anulum iubetur reddere. Vbi cùm nihil superesset præsidij, oracula se allaturum ait, quibus suam auctoritatem tueatur. Idipsum effecturum se promittit Allantopola. Cæterùm horum oraculorum auctores fuerant: Bacis, qui pro Cleone: & Glanis, qui pro Allantopola faciebat. Prior oraculum suum recitat Cleo, posterior Allantopola, idque alternatis vicibus. Sed ea ita comparata erant, vt facilè intelligeretur, Cleonem imperio submouendum, & in locum eius Allantopolam subrogandum. Cùm ergo & hac via nihil profecisset Cleo, ad vltimum remedium confugit: ac populum inescare constituit. Quod idem etiam Allantopola attentat. Digressis ambobus, Chorus Equitum cum populo expostulat, quòd sui tam impotens sit: vt etiam inescari se patiatur. Sed is se satis cautum ac circumspectum fore promittit. Mox reuersi in scenam Cleo & Agoracritus, propositis vtrinque dapibus, certatim plebis fauorem mercari conantur. In quo turpi aucupio cùm neuter alteri cederet: tandem Allantopola plebem hortatur, vt cistas vtriusque patefaciat: & cuius vacuam deprehendat, eum probum & beneuolum: cuius verò plenam inueniat, eum pro depeculatore & hoste Reipub. habeat. Hoc consilio approbato, cùm vacua Allantopolæ, plena autem Cleonis cista reperiretur: de omni dignitatis gradu Cleo deiicitur. Populus se Allantopolæ, qui Agoracritum se esse profitebatur, officiosè commendat. Abeunte cum populo Allantopola, Chorus equitum, in Strophia & Antistropha, laudatis Equitibus, diuitias & paupertatem deprecatur, & Cleonymi sordes detestatur: in Epirrhemate verò & Antepirrhemate sceleratos & flagitiosos: vt, Arignotum & Ariphradem insectatur: itémque Hyperbolum & Nauphantem, sed picturatè, sub persona triremium. Interim cum populo in theatrum rediens Agoracritus & multo iam formosiorem, & quasi recoctum populum Atheniensem ostendit Equitibus. Simul veterem illi cæcitatem & stultitiam demonstrat, quòd se Rhetorum præstigijs decipi, & Sophistarum technis circumueniri passus esset. Quòd ne deinceps eueniat, duo scorta adducit, quæ fœdera Atheniensium cum Lacedæmonijs repræsentabant, eáque apud Cleonem prius latitasse, nunc verò in lucem reddita affirmat. Hisce plebs ad se receptis, Agoracrito summam rerum committit, Cleonem verò cum farciminibus & intestinis negociatum amandat.

ARGV-

ARGVMENTVM

ΑΚΡΟΣΤΙΧΕΣ.

E rat olim Athenis seruiens populo Cleon,
Q uem Agoracritus quidam, & equites agunt reum.
V t causa vtrinque est dicta, vincitur Cleon.
I gitur inescando vt rursum captet senem:
T ectè alter inspicere arculam secum iubet.
E a plena furti inuenta Cleonem deprimit,
S ummaq; rerum mox potitur Agoracritus.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ πρόσωπα.	*PERSONAE DRAmatis.*
Δημοσθένης.	Demosthenes.
Νικίας.	Nicias.
Αγοράκριτος ὁ καὶ Αλλαντοπώλης,	Agoracritus, qui Allantopola.
Κλέων.	Cleo, vrbis prætor.
Χορὸς ἱππέων.	Chorus Equitum.
Δῆμος.	Populus Atticus.

Εἴσθεσις τοῦ παρόντος δράματος, ἐν ᾗ ἐξ ἀμοιβαίων προσώπων ἄρχεται. οἱ δὲ στίχοι εἰσὶν ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι ἑκατὸν ἐνενήκοντα τρεῖς. ὧν τελευταῖος. καὶ ποικίλως πως καὶ σοφῶς ἠνιγμένος. μεθ' οὓς καθ' ὑποβολὴν ἔπικοι, τουτέστι δακτυλικοὶ ἑξάμετροι πέντε. ἑξῆς δὲ πάλιν ἐν εἰσθέσει ἰαμβικοὶ ὅμοιοι μ. ἐν ἐκθέσει δὲ τούτων στίχοι τροχαϊκοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ πέντε. ὧν τελευταῖος ἀλλ' ἀμυνοῦ καὶ δίωκε καὶ τροπὴν αὐτὸν ποιοῦ. ἐπὶ ταῖς ἀποθέσεσι παράγραφος. ἐπὶ δὲ τῷ τέλει τοῦ τελευταίου στίχου κορωνίς.

A

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΙΠΠΕΙΣ

ARISTOPHANIS EQVITES.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ Σκηνὴ πρώτη.

ACTVS PRIMI SCENA prima.

Τρίμετροι ἰαμβικοί.

B

Senarij Iambici.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ, ΝΙΚΙΑΣ.

DEMOSTHENES, NICIAS.

Βισετυς. Δημοσθένης, καὶ Νικίας Ἀθηναίων στρατηγοὶ δουλικὸν ἔχοντες σχῆμα διὰ τὴν ἑαυτῶν ἀφόρητον δουλείαν, καὶ διηνεκῆ κακοπαθείας ἀγανακτοῦντες μέμφονται, καὶ περὶ τῆς φυγῆς, καὶ αὐτομολίας βουλεύονται, ὅπως τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαχθεῖεν.

Ἀτταταιὰξ τῶν κακῶν ἰατταταί.
Κακῶς Παφλαγόνα τὸν νεώνητον κακὸν
Αὐταῖσι βουλαῖς ἀπολέσειαν οἱ θεοί.
Ἐξ οὗ γὰρ εἰσήρρησεν εἰς τὴν οἰκίαν,
Πληγὰς ἀεὶ προσέτριβεται τοῖς οἰκέταις.
Νι. Κάκιστα δῆθ', οὗτός γε πρῶτος Παφλαγόνων,
Αὐταῖς διαβολαῖς. Δη. ὦ κακόδαιμον, πῶς ἔχεις;
Νι. Κακῶς, καθάπερ σύ. Δη. δεῦρό νυν πρόσελθ', ἵνα
Ξυναυλίαν κλαύσωμεν Οὐλύμπου νόμον.
Μυ μῦ, μυ μῦ, μυ μυ, μυ μῦ, μυ μῦ, μυ μῦ.
Τί κινυρόμεθ' ἄλλως; οὐκ ἐχρῆν ζητεῖν τινὰ
Σωτηρίαν νῷν, ἀλλὰ μὴ κλάειν ἔτι;
Νι. Τίς οὖν γένοιτ' ἄν; λέγε σύ. Δη. σὺ μὲν οὖν μοι λέγε,
Ἵνα μὴ μάχωμαι. Νι. μὰ τὸν Ἀπόλλω 'γὼ μὲν οὔ.
Ἀλλ' εἰπὲ θαρρῶν, εἶτα κἀγώ σοι φράσω.

C

Attataax, quid mali hoc? iattata.
Vt illum Paphlagonem, nouitium, Dy malum
Male perduint, cum eius consiliis pessimis.
Nam ex quo scelestus in ædes nostras irruit,
Plagas assidue infligit nobis seruulis.
NI. Ah pessime pereat hic primus Paphlagonum,

D

Suis ipsius cum calumniis. DE. miser
Homo, quomodo habes? NI. male, sicut & tu. DE. age huc ades.
Quasi concentum lamentemur, Olympi modum,
Mymy, mymy, mymy, mymy, mymy, mymy.
Sed quid lamentamur frustra? annon erat æquius
Salutem nobis quærere: non flere amplius?
NI. Quamnam salutem? aut vnde? cedo. DE. cedo tu prior,

E

Ne contradicam. NI. non per Apollinem: at mihi
Tu dic audacter: & ego post dicam tibi.

Σχόλια. Ἰατταταιάξ.] σχετλιαστικὸν [illegible] αὐτό τε τοῦτο καὶ τὸ ἑξῆς. ἔοικε δὲ ὁ σχολιάζων [illegible] Δημοσθένης ὁ [illegible] ἐν Πύλῳ [illegible] τοῦτο. ἄλλως. σχετλιαστικὸν τὸ ῥῆμα. [illegible] τοῖς σχήμασιν. [illegible] Παφλαγόνα.] τὸν Κλέωνα ὡς δημοτικὸν οἰκέτην. Παφλαγόνα δὲ, οὐ [illegible], ἀλλ' [illegible] ἐν ἐκκλησίᾳ. νεώνητον δὲ τὸν νεωστὶ [illegible] τῆς ἀρχῆς. Παφλαγόνα δὲ τὸν Κλέωνα διὰ τὸ τῆς φωνῆς ἀπηχὲς ἀπὸ τοῦ παφλάζειν [illegible] ξένος ὢν ἐπολιτεύετο. [illegible] Τὸν νεώνητον.] τὸν νεωστὶ ἠγορασμένον. ἐπεὶ μὴ ἐκ γένους ἦν Ἀθηναῖος, ἀλλὰ νεωστὶ προσεληλυθὼς [illegible] Ἀθηναίων [illegible] ὅτι δεῖ αὐτοὺς πιστεύειν τοῖς γνησίοις καὶ [illegible] τὸν Κλέωνα [illegible] οἰκετῶν μᾶλλον πιστεύειν τοὺς εἰσελη[illegible] καὶ πραξεῖν, [illegible] ἀλλως. [illegible] ἡ λέξις, κακοὶ κακῶς ἀπολέσειαν οἱ θεοὶ τὸν Παφλαγόνα τὸν νεώνητον. Αὐταῖσι βουλαῖς.] Ἀττικὸν τὸ σχῆμα, καὶ ἡ σύνταξις τοιοῦτος, ὡς εἰ λέγοιμεν αὐτοῖς ὅπλοις, αὐτοῖς ἵπποις. λείπει δὲ ἡ σὺν πρόθεσις. Εἰσήρρησεν.] ἀντὶ τοῦ εἰσῆλθεν. [illegible] ὡς βίᾳ καὶ ἀναιδῶς [illegible] προσελθόντος. Ἀττικὴ δὲ ἡ λέξις. ἐν ἐνίοις δὲ ἀντιγράφοις εἰσέφρησε γράφεται. δηλώσας τῆς λέξεως τὸ [illegible] ἔτι δὲ [illegible] εἰσελθεῖν. Πρῶτος Παφλαγόνων.] ὡς [illegible] Αὐταῖσι διαβολαῖς.] ὅμοιον τοῦτο τὸ σχῆμα, τῷ αὐταῖσι βουλαῖς. [illegible] Κλέων [illegible] ἄλλους στρατηγοὺς [illegible] τῷ δήμῳ, εἰς ἑαυτὸν [illegible] Ξυναυλίαν.] ξυναυλίαν καλεῖ [illegible] ὅταν [illegible] αὐτὸ [illegible] ὁ δὲ Ὄλυμπος [illegible] Μαρσύου [illegible] ἔγραψε [illegible] αὐλητικοὺς καὶ θρηνητικοὺς [illegible] ἄλλως. ξυναυλία [illegible] νόμοι [illegible] Ὄλυμπος [illegible] αὐτὸς [illegible] εὑρετὴς [illegible] συναυλίαν, [illegible] σημεῖα. [illegible] ὥσπερ [illegible]

F

G

νὲς, ὀδυρώμεθα. μιμησώμεθα οὖν τὴν σύναυλίαν ὀλύμπου. Μὺ μῦ.] τοῦτο ὁμοφωνοῦσιν ἀμφότεροι μύζοντες. τοῦτο δὲ ὡς θρηνητικόν. ἔστι δὲ ἴαμβος ἔχων τὸ μὲν πρῶτον βραχύ, τὸ δὲ δεύτερον μακρόν. Τί κινυρόμεθα.] τί δακρύομεν, καὶ ὀδυρόμεθα εἰς κενὸν καὶ ἀνωφελές.

BISETVS. Κινυρόμεθα.] Εὐστάθιος. κινύρεσθαι, τὸ ὑπὸ ἐλέου. κυρίως δὲ κινύρεσθαι, τὸ κινύρᾳ χρώμενον μέλπειν ἐπὶ τοῖς νεκροῖς ᾠδάς. κινύρα δὲ παρὰ τοῖς Σιδωνίοις ὄργανον μουσικόν, ἡ κιθάρα παρὰ τὸ κινεῖν τὰ νεῦρα.

Σχόλια. Οὐκ ἐχρῆν ζητεῖν τινα.] ἡμᾶς δὲ ἀπαλλαγῆναι τῶν δακρύων, βουλευσόμεθα τίνα τρόπον ἀπαλλαγησόμεθα τῶν τοῦ Κλέωνος κακῶν. αὐτὸς γὰρ μᾶλλον τὴν τοῦ ἀποδρᾶναι γνώμην εἰσηγεῖται. ζητεῖν δὲ πολυπραγμονεῖν καὶ σκοπεῖν. Τίς οὖν γένοιτ' ἂν λέγε σύ.] τίς οὖν ἀφορμὴ γένοιτο λέγε σύ. πρὸς τὴν ἐπερώτησιν τοῦ ἑτέρου, ὁ ἕτερος πάλιν ἀποκρίνεται. ἑκάτερος δὲ εὐλαβῶς ἔχει τοῦ εἰπεῖν, διὰ τὸ φοβεῖσθαι ἀκοῦσαι τὸν Κλέωνα. καθ' οὗ συνέβαλον τὴν ἐπιβουλήν. φιλονεικοῦσιν οὖν τίς πρῶτος εἴπῃ. Σὺ μὲν οὖν λέγε.] ἀντὶ τοῦ σὺ εἰπέ. ἵνα εἰπόντος σου, μὴ μαχέσωμαί σοι, μὴ δὲ ἀντιλέξω. ἢ οὕτως. σὺ λέγε. ἵνα μὴ εἴπω πρῶτος, καὶ φθονῶν ἀντείπῃς, κἀγώ σοι μάχωμαι.

Δημοσθ. Πῶς ἂν σύ μοι λέξειας, ἅ με χρὴ λέγειν.
Νικ. Ἀλλ' οὐκ ἔνι μοι τὸ θρέττε, πῶς ἂν οὖν ποτε
Εἴποιμ' ἂν αὐτὸ δῆτα κομψευριπιδικῶς;
Δημοσθ. Μή μοι γε μή μοι, μὴ διασκανδικίσῃς,
Ἀλλ' εὑρέ τιν' ἀπόκινον ἀπὸ τοῦ δεσπότου.
Νικ. Λέγε δὴ μόλωμεν ξυνεχὲς ὡδὶ ξυλλαβών.
Δη. Καὶ δὴ λέγω, μόλωμεν Νι. ἐξόπισθέ νυν
Αὐτὸ φάθι τοῦ μόλωμεν. Δημ. αὐτό. Νικ. πάνυ καλῶς,
Ὥσπερ δεφόμενος νῦν ἀρέμα πρῶτον λέγε,
Τὸ μόλωμεν. εἶτα δ' αὐτό κατεπάγων πυκνόν.
Δημοσθ. Μόλωμεν αὐτό. μόλωμεν, αὐτομολῶμεν. Νι. ἦν
Οὐχ ἡδύ; Δη. νὴ Δία, πλήν γε περὶ τῷ δέρματι
Δέδοικα τουτονὶ τὸν οἰωνόν. Νι. τί δαί;
Δη. Ὁτὴ τὸ δέρμα τῶν δεφομένων ἀπέρχεται.

DE. Eadem tu dicas mihi, quæ me vis dicere.
NI. At nulla inest mihi confidentia: quomodo
Igitur hoc Euripidicè, & scitè comicè eloquar?
DE. Ne mihi, ne (inquam) isthuc: ne quem scandicem mihi
Hic vendites: sed inueni viam fugæ
Ab hero. NI. dic ergo hanc continenter vocculam,
Fugiamus. DE. age, dico: fugiamus. NI. nunc item
Post fugiamus dic trans. DE. trans. NI. rectè admodum
Nunc, vt pudenda vellicantes assolent,
Remissè primùm dic, fugiamus, postea
Illud trans infer, & repete creberrimè.
DE. Fugiamus trans, fugiamus, transfugiamus. NI. an
Non suaue hoc? DE. per Iouem: nisi, quòd præputio
Nunc metuo, propter hoc augurium. NI. cur ita?
DE. Nam vellicantibus abscedit præputium.

Σχόλια. Ἅ με χρὴ λέγειν.] ἅ τινά με χρή φησιν εἰπεῖν. εἴθε περὶ τούτων ἕνεκα παρὰ σοῦ λεχθέντων. τοῦτο δὲ εἶπε διὰ τὸ φοβεῖσθαι λέγειν. ἔστι δὲ παρὰ τὸ ἐν Ἱππολύτῳ Εὐριπίδου ὑπὸ τῆς Φαίδρας πρὸς τὴν τροφὸν εἰρημένον οὕτως ἀποκεκομμένον. οὐ μάντις εἰμὶ τἀφανῆ γνῶναι σαφῶς. Ἀλλ' οὐκ ἔνι μοι τὸ θρέττε.] ἀντὶ τοῦ τὸ θαρραλέον. οὐδὲ τὸ τυχὸν ἔχων φησὶ περὶ τούτων εἰπεῖν. θρέττε δὲ βαρβαρισμὸς, ἀντὶ τοῦ θαρρεῖν. παρὰ τὸ θρασὺ καὶ ἀνδρεῖον. οὐκ ἔστιν οὖν εἰπεῖν ὃ σὺ διανοῇ. ἠρνήσατο δὲ, ἵνα εἰς ἀνάγκην τὸν ἕτερον καταστήσῃ. πρὸς τὸ συνθέσθαι τι καὶ συμβουλεῦσαι. τὸ δὲ πῶς ἂν οὖν ποτε, ἀντὶ τοῦ οὐ θαρρῶ φησιν εἰπεῖν, οὐδὲ τυχόν. βαρβαρίζει δὲ ὡς δοῦλος. Κομψευριπιδικῶς] ἀντὶ τοῦ εὐριπιδικῶς, καὶ δεινῶς. ἤτοι πανούργως. κομψοὶ δὲ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐλέγοντο οἱ πανοῦργοι. φησὶν οὖν πῶς ἄν τις εἴποι πεποιημένως καὶ λεληθότως. οἱονεὶ μὴ φανερῶς. Μὴ διασκανδικίσῃς.] διευριπιδίσῃς. ἡ γὰρ μήτηρ Εὐριπίδου σκάνδικας ἐπίπρασκεν. ὅ ἐστιν ἄγρια λάχανα. ἄλλως. μὴ ἀποδειλιάσῃς. μὴ μεταμελήσῃς. σκώπτει δὲ τὸν Εὐριπίδην, ὡς λαχανοπώλιδος υἱόν. σκάνδιξ γὰρ, εἶδος λαχάνου. Ἀπόκινον.] φυγὴν, ἀποχώρησιν. ἔστι δὲ καὶ εἶδος ὀρχήσεως φορτικῆς. οἱ δὲ μῖμος. καὶ ἐλαυνισμός. Λέγε δὴ μόλωμεν.] τινὲς τὸ μόλωμεν προσεῖπον παῦσαι. προσαπαιτεῖται δὲ, ὑποτίθεσθαι φεύγειν αὐτόν. καὶ λέγειν αὐτομολήσωμεν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, αὐτὸς παραιτούμενος λέγειν. αὐτομολῆσαι δέ ἐστι τὸ προδοῦναι τοὺς ἰδίους καὶ τάξεις καὶ ἀπελθεῖν πρὸς τοὺς ἐναντίους ἐπὶ συμμαχίᾳ. Ἐξόπισθέ νυν] κατόπιν. τουτέστι πρόσθες τῷ μόλωμεν, τοῦ αὐτό. εἶτα πάλιν τοῦ μόλωμεν τὸ αὐτό. βούλεται δὲ λέγειν, αὐτομολήσωμεν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. αἰνιγματωδῶς δὲ μετὰ διεσταγμένου λόγου, ποιῶν ἐκεῖνον συνάπτειν τὰς λοιπὰς αὐτοῦ συλλαβάς. τὸ δὲ φάθι ἀπὸ τοῦ φημὶ φήσω. ἔφην. φὰς φάντος. φάθι. ὅπερ ὁ μὲν Ἀπολλώνιος ὀξύνει. ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς βαρύνει. παραλόγως γὰρ ὀξύνεσθαι. Ὥσπερ δεφόμενος.] ἀντὶ τοῦ ἀποδέρων τὸ αἰδοῖον. οἱ γὰρ ἁπτόμενοι τῶν αἰδοίων, οὐχ ὡς ἤρξαντο, ἀλλὰ σπουδαιότερον κινοῦσιν ἐκπυρούμενοι τῇ συνεχείᾳ τῆς κινήσεως, πρὸς τῇ τῆς γονῆς ἐκκρίσει. τοῦτο οὖν λέγει ὅτι πρῶτον κατὰ μικρὸν, εἶτα συνεχῶς λέγε. Αὐτὸ. μόλωμεν. αὐτομολῶμεν.] ὡς ἐπιλαμβανόμενος αὐτὸ τοῦτο λέγει. αὐτομολεῖν δὲ, τὸ πρὸς τοὺς πολεμίους ἀπελθεῖν. Ἦν οὐχ ἡδύ.] ἰδοὺ ἐρωτηματικόν. λέγει δὲ οὐκ ἔστιν ἡδὺ τὸ αὐτομολῶμεν; ἔθος δὲ ἦν καὶ τὸ παρὰ τοὺς πολεμίους φεύγειν, εἰ πάσχοιέν τι κακὸν ὑπὸ τοῦ δεσπότου. τὸ δὲ φεύγειν, αὐτομολεῖν λέγουσιν Ἀθηναῖοι. ἄλλως. ὁ τὴν γνώμην λέγων ἐφίστησι τῷ λόγῳ αἰσθανόμενος τοῦ ῥήματος, ὡς ἐξηπατημένος καὶ παρακεκρουσμένος εἰπεῖν τὸ αὐτομολήσωμεν. ἄλλως. μὴ εὖ καλόν, ἀφ' πρὸς ἡδονὴν ἀποδοκιμάσω σου τὴν συμβουλήν. τὸ οἰωνὸν δὲ τὸ σημεῖον. Ὅτι τὸ δέρμα.] ὅτι ὥσπερ τῶν δεφομένων τὸ δέρμα ἀπέρχεται, οὕτω καὶ τῶν αὐτομολούντων. Τῶν δεφομένων.] τῶν ἀποδερομένων τὸ αἰδοῖον, ὑποχωρεῖ ἐπίσθεν. μή πως οὖν καὶ ἡμᾶς νοήσαντες οἱ Ἀθηναῖοι φεύγοντας κρατήσωσι καὶ ἀποδέρωσι.

Νι. Κράτιστα τοίνυν τῶν παρόντων ἐστὶ νῷν,
Θεῶν ἰόντε προσπεσεῖν του πρὸς βρέτας.
Δημοσθ. Ποῖον βρετέτας; ἐτεὸν ἡγεῖ γὰρ θεούς;
Νικ. Ἔγωγε. Δημοσθ. Ποίῳ χρώμενος τεκμηρίῳ;
Νικ. Ὁτιὴ θεοῖσιν ἐχθρός εἰμ᾽· οὐκ εἰκότως.
Δημοσθ. Εὖ προσβιβάζεις μ᾽. Νικ. Ἀλλ᾽ ἑτέρα ποι σκεπτέον.
Δη. Βούλει τὸ πρᾶγμα τοῖς θεαταῖσι φράσω;
Νι. Οὐ χεῖρον. ἓν δ᾽ αὐτοὺς παραιτησώμεθα,
Ἐπίδηλον ἡμῖν τοῖς προσώποισιν ποιεῖν,
Ην τοῖς ἔπεσι χαίρουσι καὶ τοῖς πράγμασι.

NI. Optimum igitur facto est nobis praesentibus,
Apud Deorum simulacra alibi procumbere.
DE. Quaenam simulacra: an esse tu statuis Deos?
NI. Immò. DE. sed quonam argumento hoc edoctus es?
NI. Quia enim Diis inuisus sum vltrà, quàm decet.
DE. Facile hoc mihi persuades. NI. Igitur alia via
Ineunda erit. DE. vin' tu, vt rem spectatoribus
Exponam? NI. non abs re fuerit. sed vnum eos
Rogabimus: vt nobis manifestum frontibus
Faxint, an dicta & facta laeti comprobent.

Σχόλια. Πρὸς βρέτας.] ἄγαλμα θεῶν. προσπεσεῖν δὲ, ἱκέτας καθίζεσθαι. ἢ γὰρ φυγεῖν πρὸς βρέτας, πρὸς ἱερὸν, πρὸς τέμενος. ἢ πρὸς ἕδος. ἢ πρὸς ἄγαλμα θεῶν. βρέτας δὲ, εἴρηται ἀπὸ τοῦ βροτῷ ἐοικέναι αὐτό. Βρετέτας.] ἐν παρολκῇ. παίζων. οὐ μόνον δὲ τῇ γλώττῃ, προσέπαιξε τῇ παρονομασίᾳ τοῦ βρέτας. ἀλλὰ καὶ φησὶν ὅτι εἰ μὴ ἦσαν θεοὶ, οὐκ ἂν ἤμην θεοῖς ἐχθρός. Ἐτεὸν ἡγεῖ γὰρ θεούς.] ἀληθῶς οὕτω πεπίστευκας καὶ ὑπολαμβάνεις εἶναι θεούς; τεκμηρίῳ δὲ παραδείγματι, μαρτυρίῳ. προσβιβάζεις δὲ πείθεις, παραινεῖς ἢ στοχάζῃ. Ἀλλ᾽ ἑτέρα ποι.] ἀλλ᾽ ἑτέρῳ τρόπῳ δεῖ σκέψασθαι. χρᾶσθαι δὲ καὶ τῷ. ἔστι δὲ ἀσφαλέστερον. Παραιτησώμεθα.] βέλτιον ἀντὶ τοῦ παρα. ἔστι γὰρ αἰτησώμεθα. παρακαλέσωμεν. πλεονάζουσι γὰρ καὶ ἐλλείπουσι ταῖς προθέσεσιν Ἀττικοί. Ἐπίδηλον ἡμῖν] δεικνύειν φησὶν ἡμῖν διὰ τῶν προσώπων εἰ χαίρουσι τοῖς λεγομένοις. ἐκ γὰρ τοῦ προσώπου δηλοῦται ἡ τῆς ψυχῆς διάθεσις. Ην τοῖς ἔπεσι χαίρουσιν,] ἔπεσι τοῖς ποιήμασιν, ἢ τοῖς λεγομένοις. ἢ τοῖς ἰάμβοις. πᾶν γὰρ ἔπος μέτρον καλοῦσι. πράγμασι δὲ τοῖς ποιήμασι τοῖς λεγομένοις.

BISETVS. Δημοσθένης πρὸς τοὺς θεατὰς στραφεὶς τὴν φύσιν, τοὺς τρόπους, τὰ ἤθη, τὴν τέχνην, καὶ τὰς βουλὰς Κλέωνος, ὃν Παφλαγόνα καλεῖ, διὰ πλειόνων ἀκριβῶς διηγεῖται, καὶ μονονοὺ πρὸ ὀμμάτων τίθησιν. εἶτα ἐπεὶ πρὸς αὐτὸν φέρεσθαι κελεύει, ἵνα τὸν πιεῖν, χρηστόν τι βουλεύσηται.

Δη. Λέγοιμ᾽ ἂν ἤδη. νῷν γάρ ἐστι δεσπότης
Ἄγροικος ὀργὴν, κυαμοτρὼξ, ἀκράχολος,
Δῆμος Πυκνίτης, δύσκολον γερόντιον,
Ὑπόκωφον. οὗτος τῇ προτέρᾳ νουμηνίᾳ
Ἐπρίατο δοῦλον, βυρσοδέψην Παφλαγόνα,
Πανουργότατον, καὶ διαβολώτατόν τινα.

DE. Dicam igitur. Est herus nobis ira ferox,
Esor fabarum, biliosus, vir tribu
Pyncensis: morosum difficiléque senium,
Surdastrum: qui superiori nouilunio
Emit Paphlagona conseruum coriarium:
Hominem vaferrimum, delatorem improbum,

Σχόλια. Νῷν γάρ ἐστι δεσπότης.] ὥσπερ τινὰ οἰκίαν κατασκευάζει τὴν πόλιν. ὁ δεσπότην δέ φησι τὸν δῆμον, οἰκέτας δὲ τοὺς προεστηκότας ὑπ᾽ αὐτοῦ ὑπηρετεῖν αὐτῷ ἐν τῇ τῶν κοινῶν ἐπιμελείᾳ. ὑπηρέται γάρ τινες εἶναι δοκοῦσι τοῦ δήμου οἱ ἄρχοντες οἱ τῶν κοινῶν προεστάμενοι. Ἄγροικος ὀργήν.] δεινὰ ἤγουν ἡ ὀργὴ ἀγριώτερον δηλοῖ. καὶ κυρίως κυδάζω ἐπὶ τοῦ τρόπου. ἄγροικος καὶ σκληρὸς, καὶ ἀπηνὴς, καὶ τραχὺς ἢ ἀφελὴς ἀκράχολος γίνεται εἰς ὀργὴν ταχύς.

BISETVS. Ἀκράχολος] ἀκροχόλος ὑπὸ Θεοκρίτου εἰδ. α. καλῶς χαρακτηρίζεται,
Καί οἱ ἀεὶ δριμεῖα χολὰ ποτὶ ῥινὶ κάθηται.

Σχόλια. Κυαμοτρώξ.] δικαστικὸς. κυάμους ἐσθίων. κυάμοις γὰρ ἐχρῶντο οἱ δικασταὶ διὰ τὸ μὴ καθεύδειν. ἢ ἀντὶ ψήφων. ἄλλοι δὲ διὰ τοῦ σ. κυαμοτρώς, ὁ κυάμοις δικάζων. ὁ τιτρώσκων. τούτοις γὰρ ἐχρῶντο ἀντὶ ψήφων. ἄλλως. τρεφόμενος ἀπὸ τῶν κυάμων. ἐπεὶ ἀντὶ ψήφων, κυάμοις ἐχρῶντο ἐν ταῖς χειροτονίαις τῶν ἀρχόντων καὶ τῆς ἐκκλησίας. ὡς οὖν τῶν ψηφιζομένων ἀργύριον λαμβανόντων καὶ χειροτονούντων τοὺς διδόντας πλέον, οὕτως ὠνόμασε τὸν δῆμον τὸν ἀπὸ τῶν κυάμων τρεφόμενον. Πυκνίτης.] τόπος Ἀθήνησιν ἔνθα ἔστιν ὅτε ἐκκλησίαζον οἱ Ἀθηναῖοι. πνὺξ γὰρ τόπος ἐν Ἀθήναις, ἔνθα ἡ ἐκκλησία συνεκροτεῖτο. τὸν δῆμον δὲ ὥσπερ πολίτην τοῦ πυκνὸς εἶπε. πνὺξ δὲ λέγεται παρὰ τὸ πυκνοῦσθαι ἐκεῖ τοὺς βουλευτὰς, ἢ ἀπὸ τοῦ πυκνὰς εἶναι τὰς καθέδρας. δύσκολον δὲ δυσάρεστον. Δύσκολον γερόντιον.] δυσάρεστον. πρεσβύτερον. αἰνίττεται δὲ διὰ τούτου ὁ ποιητὴς τὴν ἱστορίαν ὅτι πρῶτοί τε καὶ αὐτόχθονες οἱ Ἀθηναῖοι. ὑπόκωφον δὲ ὅτι οὐ πᾶσιν ἐπείθετο, ἀλλὰ προσεποιεῖτο μὴ ἀκούειν τῶν λεγομένων. Τῇ προτέρᾳ νουμηνίᾳ.] τῇ παρελθούσῃ. τουτέστι νεωστὶ ἵνα δείξῃ τὸν Κλέωνα νεωστὶ τῆς πολιτείας τετυχηκότα. ἐν δὲ ταῖς νουμηνίαις οἱ δοῦλοι ἐπωλοῦντο καὶ οἱ στρατηγοὶ ἐχειροτονοῦντο. Βυρσοδέψην Παφλαγόνα ἐπεὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Κλεαίνετος ἐργαστήριον εἶχε δούλων βυρσοδεψῶν. βύρσα. συμβαίνει δὲ τούτους ἐκ τῶν ἐμβρέχειν τὰ δέρματα, καὶ πλείοσιν ἐν ἡμέραις αὐτὰ εἰς τὸ φάρμακον ἵνα διαλάβωσιν, ἀπὸ τῆς ὀσμῆς τοῦ τε ὕδατος καὶ τῶν δερμάτων μολυνομένης ἄχαρι ὄδωδ᾽ εἶναι. ἄλλως τε καὶ τὴν εὐτέλειαν διασύρει τοῦ Κλέωνος, ἀφ᾽ οἵας τύχης ὁρμώμενος ἐπρώτευσε τῶν Ἀθηναίων. ἐπεὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Κλεαίνετος ἐργαστήριον εἶχε δούλων βυρσοδεψῶν.

BISETVS. Θουκυδίδης ἐν τῷ γ. τὸν τοῦ Κλέωνος πατέρα Κλεαίνετον καλεῖ.

Οὗτος

Οὗτος καταγνοὺς τοῦ γέροντος τοὺς τρόπους,
Ὁ βυρσοπαφλαγὼν, ὑποπεσὼν τὸν δεσπότην,
Ἤκαλλ', ἐθώπευ', ἐκολάκευ', ἐξηπάτα
Κοσκυλματίοις ἄκροισι, τοιαυτὶ λέγων.
Ὦ δῆμε, λοῦσαι πρῶτον ἐκδικάσας μίαν,
Ἔνθου, ῥόφησον, ἔντραγ', ἔχε τριώβολον.
Βούλει παραθῶ σοι δόρπον; εἶτ' ἀναρπάσας
Ὅ, τι ἄν τις ἡμῶν σκευάσῃ, τῷ δεσπότῃ
Παφλαγὼν κεχάρισται τοῦτο. καὶ πρῴην γ' ἐμοῦ
Μᾶζαν μεμαχότος ἐν Πύλῳ Λακωνικὴν,
Πανουργότατά πως περιδραμὼν ὑφαρπάσας,
Αὐτὸς παρέθηκε τὴν ὑπ' ἐμοῦ μεμαγμένην.
Ὑμᾶς δ' ἀπελαύνει, κοὐκ ἐᾷ τὸν δεσπότην
Ἄλλον θεραπεύειν, ἀλλὰ βυρσίνην ἔχων
Δειπνοῦντος ἑστὼς, ἀποσοβεῖ τοὺς ῥήτορας.
Ἄδει δὲ χρησμοὺς, εἶθ' ὁ γέρων σιβυλλιᾷ.

A Is cùm senis mores haberet cognitos,
Coriarius Paphlago cœpit hero subditus
Esse, illi adulari, morem gerere: undique
Assentari: tum insuper in fraudem ducere,
Summis coriorum præsegminibus, & hæc loqui:
O popule Atheniensis, nunc primùm lava:
Postquam unum iudicâsti diem: cibum cape,
B Sorbe vinum, comede, habe tibi triobulum.
Vis' cœnam apponam tibi? pòst nobis omnia
Abripuit, quæ nostrûm aliquis hero paraverat:
Et gratiam ab illo iniuit. Nam cùm ego in Pylo
Massam aliquam pinsuissem mihi Laconicam:
Homo astutissime circumiuit, clanculum
Surripuit, & à me pistam apposuit pro sua,
C Nos autem dimovet: nec alium sinit herum
Observare, manuq́ue tenens scuticam loream
Stat, & à populo cœnante abarcet Rhetoras.
Canit item oracula: planeq́ue Sibyllatorit.

Σχόλια. Οὗτος καταγνούς.] θεωρήσας. περιεργασάμενος. ἢ καταμαθὼν καὶ αἰσθόμενος. πρὸς ἔμφασιν δὲ πλείονα εἶπε τοῦ μαθών. διενήνοχε δέ φασι, τὸ καταγνῶναι τοῦ ἐπιγνῶναι ταύτῃ. ὅτι τὸ μὲν καταγνῶναι, ἰδίως ἐπὶ διαβολῇ καὶ πονηρίᾳ λέγουσιν οἱ παλαιοί. τὸ δὲ ἐπιγνῶναι, ἐπὶ τοῦ γνωρίζειν. γνῶναι δὲ χωρὶς τῆς κατὰ προθέσεως, τὸ μαθεῖν. καταγνοὺς οὖν, ἀντὶ τοῦ καταμαθὼν καὶ αἰσθόμενος. Ὁ βυρσοπαφλαγών.] συνέμιξε τὸ γένος καὶ τὴν τέχνην. ἵνα τὸ πλεῖον ὀνειδίσῃ, προσθήκης ἑκατέρου γινομένου θατέρου. Ἤκαλλεν.] αἰκάλλειν ἐστὶ τὸ, ἢ κινεῖν τοῖς ὠσὶ καὶ τῇ οὐρᾷ σαίνειν τοὺς ἠθάδας. ἢ ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀλεκτρυόνων. κάλλαια γὰρ καλεῖται τούτων τὰ γένεια. πολλαὶ δὲ αἱ λέξεις ἀλλὰ τὸ σημαινόμενον ἕν. ἐκολάκευε γάρ. Κοσκυλματίοις.] τοῖς περικεκομμένοις καὶ ἀπορριφεῖσι δέρμασι. βούλεται δὲ λέγειν, λογαρίοις αἱμύλοις. τὸ δὲ πᾶν αὐτοῦ νόημα, ὅτι λόγοις ἐξηπάτα τὸν δῆμον, δοκοῦσι μὲν ὠφέλειάν τινα ἔχειν, βλάπτουσι δὲ τὰ μέγιστα. ἄλλως. κοσκύλματα καλοῦνται τὰ περιττὰ τὰ περιτεμνόμενα ἀπὸ τῶν καττυμάτων. κοσκυλματίοις οὖν λέγει, εὐτελέσι ῥήμασιν ἢ πράγμασιν. Ἐκδικάσας μίαν.] δικάσας ὥσπερ ἔλεγε γυμνασθείς. τοιαῦτα δὲ εἰώθασι τοῖς τρυφῶσιν οἱ κόλακες λέγειν. τοῦτό φησι κολακεύων ἔλεγε τὸν δῆμον. λοῦσαι δὲ ἡμέραν ἐν ἢ μίαν ἡμέραν ἱκανῶς ἐδίκασεν. Ἔνθου.] ἐπὶ ψωμοῦ καὶ τοῦ ἀκόλου οὕτω λεκτέον, καὶ ὅλως τοῦ φαγεῖν. Ἔντραγε.] οὕτω τὸ ἀκρατίζειν. καὶ Μένανδρος. ἀλλ' ἰδοὺ ἐντραγεῖν. ὁ γὰρ οἰκέτης ἐστὶ, βαρύτερον τὴν πρὸς τοὺς δοκοῦντας εἶναι ποιούμενος τρυφὴν, παρενεδείξατο ὅτι τοσαῦτα ἐπιστέλλεται οὐκ ἐπὶ δεῖπνον ἀλλ' ἀκρατισμόν. Ἔχε τριώβολον.] τὸν δικαστικὸν μισθόν. ἐπεὶ τριώβολον ἐλάμβανον. Μᾶζαν μεμαχότος.] τὰ πεφυραμένα ἄλευρα μαλάξαντος, καὶ ἀρτοποιήσαντος. ὡς ἐπὶ τροφῆς δὲ τὸ κατόρθωμα τὸ ἐν Πύλῳ εἴρηκεν. ἄλλως. τοῦτο ἀφ' ἱστορίας τίθεικεν ἧς μέμνηται καὶ Θουκυδίδης. ἔχει δὲ οὕτως. Δημοσθένης στρατηγὸς Ἀθηναίων, ἀποσταλεὶς εἰς Σικελίαν διὰ τὸν αὐτόθι πόλεμον, παραπλέων τὴν Πύλον καὶ τὴν Σφακτηρίαν δυνάμει προλαβὼν, τετρακοσίους εἷλεν αἰχμαλώτους. καὶ διεβόλευσεν Ἀθηναίοις, τί βούλονται περὶ τούτων γενέσθαι. ἄλλων δὲ ἄλλα λεγόντων, Κλέων ἀναστὰς ἐπηγγείλατο ἡμερῶν ἀριθμὸν προσθεὶς, εἴσω τούτων ἄξειν αὐτοὺς, ὡς γελοῖα πολλὰ κατ' αὐτὸν γενέσθαι. ἀγαγὼν δὲ αὐτοὺς, ὡς ἰδίαν πρᾶξιν κατορθώσας ἐσεμνύνετο. ἄλλως. ἐν τῇ Πύλῳ. τόπος δέ ἐστι τῆς Λα-
D κωνικῆς στενὸς, διείργων καὶ ἀποχωρίζων τὰς ἀπὸ τῆς Θετταλίας καὶ Λακεδαιμονίας εἰσβολάς. ἔνθα Λεωνίδας πρότερον τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς, ἅμα καὶ Σπαρτιατῶν ἀντέστη Ξέρξῃ τῷ τῶν Περσῶν βασιλεῖ. καὶ πολλοὺς τῶν Περσῶν ἀποκτείνας ἀριστεύων ἐτελεύτησε, κυκλωθεὶς ἐκ προδοσίας. Ἐπιάλτου τινὸς δείξαντος τοῖς Πέρσαις διὰ τῶν ὀρῶν ὁδόν. ἐνταῦθα οὖν ὁ Δημοσθένης ἀποβὰς ποιησάμενος σὺν ὀλίγοις, ἐξετείχισε τὸ χωρίον, καὶ κατέστησε φρουράν. βοηθησάντων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων, διὰ τάχους Βρασίδου στρατηγοῦντος, αὐτός τε ὁ
E Βρασίδας ἀπέβαλε τὴν ἀσπίδα, καὶ πολλοὶ τῶν Λακεδαιμονίων ἀπέθανον ἐν τῇ μάχῃ. ἔνιοι δὲ κατέφυγον καταπονούμενοι, εἰς τὴν κατ' ἀντικρὺ νησίδα τὴν Σφακτηρίαν. καὶ αὐτὸς ὁ Δημοσθένης μετεπέμψατο ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων, ὡς ἂν πλείονι δυνάμει χρησάμενος, τοὺς ἄνδρας ἐκπολιορκοίη. ὁ γοῦν Κλέων γνοὺς ὅτι ὑπὸ τῆς ἀνάγκης καὶ λιμοῦ, καὶ δίψους, οὐχ οἷοί τε ἔσονται πλείοσιν ἀντέχειν ἡμέραις, ἐπεὶ καὶ τοῦτο ἤγγελλον οἱ ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου ἀφικνούμενοι, παρελθὼν εἰς τὸν δῆμον, εἰ λάβοι δύ-
F ναμιν ὡς αἰτεῖ Δημοσθένης, ἐπηγγείλατο ἐντὸς κ' ἡμερῶν παραστήσειν τοὺς πολιορκουμένους. καὶ οὕτω διαπλεύσας καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους λαβὼν, ἔδοξεν αὐτὸς κατορθῶσαι τὸ τοῦ Δημοσθένους ὁ Κλέων. ἐπειράθη γὰρ ὑφαρπάσαι τὸ τέλος τῶν ἐκείνου πόνων. Μεμαγμένην.] παρεσκευασμένην. καὶ ἐν ἑτοίμῳ γενομένην. Ἀλλὰ βυρσίνην ἔχων.] μάστιγα. ἱμάντα. ἔπαιξε δὲ παρὰ τὸ βυρσοδέψην εἶναι τὸν Κλέωνα, ἐναλλαγὴν στοιχείου ἐργασάμενος. ἔδει γὰρ εἰπεῖν μυρρίνην ἔχων ἀποσοβεῖ τὰς μυίας, ταύτῃ γὰρ ἐστεφανοῦντο οἱ στρατηγοί, βυρσίνην εἶπεν ἔχων ἀποσοβεῖ τοὺς
G ῥήτορας, ὡς πρὸς βυρσοδέψην. Εἶθ' ὁ γέρων σιβυλλιᾷ.] διὰ τὸν χρόνον τὸν ταραχώδη ὄντα, εἰκότως πολλὰ τοιαῦτα γίνεται. γέρων δὲ ὁ δεσπότης, ἤγουν ὁ δῆμος. σιβυλλιᾷ δὲ, χρησμῶν ἐρᾷ καὶ ἐπιθυμεῖ. ἢ παραληρεῖ ὡς ἡ Σίβυλλα μακρόβιος. ἢ τοῖς χρησμοῖς ἥδεται. ἢ ἀπατᾶται μανικῶς ἔχει χρησμοὺς φαντάζεται. χρησμολόγος γὰρ περιβόητος ἦν ἡ Σίβυλλα. ἢ μέγα φρονεῖ καὶ ἐπαίρεται.

Ὁ δ' αὐτὸν ὡς ὁρᾷ μεμακκοακότα,
Τέχνην πεποίηται. τοὺς γὰρ ἔνδον αὐτίκα
Ψευδῆ διαβάλλει. κᾆτα μαστιγούμεθα
Ἡμεῖς. Παφλαγὼν δὲ περιθέων τοὺς οἰκέτας,
Αἰτεῖ, ταράττει, δωροδοκεῖ, λέγων τάδε;
Ὁρᾶτε τὸν Ὕλαν δι' ἐμὲ μαστιγούμενον;
Εἰ μή μ' ἀναπείσετ', ἀποθανεῖσθε τήμερον.
Ἡμεῖς δὲ δίδομεν. εἰ δὲ μή, πατούμενοι
Ὑπὸ τοῦ γέροντος, ὀκταπλάσιον χέζομεν.
Νῦν οὖν ἀνύσαντες φροντίσωμεν, ὦ 'γαθὲ,
Ποίαν ὁδὸν νῷ 'κτρεπτέον, καὶ πρὸς τίνα.
Νι. Κράτιστ' ἐκείνην, τὴν μολωμεν, ὦ 'γαθέ.
Δη. Ἀλλ' οὐχ οἷόν τε τὸν Παφλαγόν' οὐδὲν λαθεῖν,
Ἐφορᾷ γὰρ αὐτὸς πάντ'. ἔχει γὰρ τὸ σκέλος,
Τὸ μὲν ἐν Πύλῳ, τὸ δ' ἕτερον ἐν τῇ 'κκλησίᾳ.
Τοσόνδε δ' αὐτοῦ βῆμα διαβεβηκότος,
Ὁ πρωκτός ἐστιν αὐτόχρημ' ἐν Χάοσιν.
Τὼ χεῖρ' ἐν Αἰτωλοῖς. ὁ νοῦς δ' ἐν Κλωπιδῶν.
Νι. Κράτιστον οὖν νῷν ἀποθανεῖν. ἀλλὰ σκόπει,
Ὅπως ἂν ἀποθάνωμεν ἀνδρικώτατα.
Δη. Πῶς δῆτα; πῶς γένοιτ' ἂν ἀνδρικώτατα;
Νι. Βέλτιστον ἡμῖν αἷμα ταύρειον πιεῖν.
Ὁ Θεμιστοκλέους γὰρ θάνατος αἱρετώτερος.

A *Vbi ille illum insanientem conspicit,*
Dolum inuenit: nam quotquot eramus in domo,
Falsò calumniatur. Ibi tum nos flagris
Afficimur: Paphlago circumcursitans petit
Seruos, exterret, munera captat, clamitat:
Videtin' Hylam flagris à me male domitum?
Nisi me placaueritis, mortemini hodie.
B *Nos vero illi damus: sin minus, ab improbo*
Sene hoc pessundati, cacamus octuplum:
Nunc ergo, mi vir, dispiciamus celeriter,
Quánam via insistendum, & ad quémnam virum.
NI. Illam de fugiendo, quam dixeram.
DE. Sed vt Paphlagonem tes lateat, fieri haud potest,
C *Ipsus enim dispicit omnia. Nam pedem alterum*
Habet in Pylo fixum, alterum tenet in foro.
Et cum tam latis ingrediatur passibus:
Podex reapse illi est Hiantiæ, manus
Vtraque Petilia, mens in Clepidum tribu.
NI. *Ergo optimum, vt moriamur: sed age, tu vide:*
Vt, si moriendum est, moriamur fortissimè.
D *DE. Dic: quomodo? quomodo hoc fiat fortissimè?*
NI. *Erit optimum bibere taurinum sanguinem.*
Nam mors Themistoclis optatissima omnium.

Σχόλια. Μεμακκοακότα.] τὰ μακκοῦς φρονοῦντα. ἐνεόντα, μωραίνοντα. Μακκὼ γὰρ ἡ Λαμίᾳ ἐοικυῖα. τοῦτέστι σφοδρῶς νοσοῦσαν. παραφρονοῦντα. ληροῦντα. γέγονε παρὰ τὸ μάταια κοεῖν, ὅ ἐστι νοεῖν, ὅθεν θυοσκόος, ἡ παρὰ τὸ θύω τὸ κοεῖ. ὁ σημαίνει τὸ νοῶ. Αἰτεῖ, ταράττει.] προδήλως, ὁμολογουμένως, ηὔξησε δὲ τὴν ἀναίδειαν, διὰ τὸ φανερῶς καταψεύδεσθαι. ἄλλως. φανερῶς, δεῖγμα γὰρ τῆς ἀναισχυντίας τὸ φανερῶς ψεύδεσθαι. Δωροδοκεῖ.] δῶρα λαμβάνει καὶ διαφθείρεται. τίθεται δὲ ἡ λέξις καὶ ἐπὶ τῶν διδόντων.

BISETVS. Δωροδοκεῖ] παρὰ τὸ δῶρον δέχεσθαι. τὸ δὲ χεῖρας κινητικῶς ἐστὰ ἐπι.

Σχόλια. Εἰ μή μ' ἀναπείσετε.] ἀντὶ τοῦ ἀναπείσετε χρήμασι. διαβάλλει δὲ αὐτὸν ὡς δωροδοκούμενον καὶ προδιδόντα τὴν πόλιν. ἄλλως. εἰ μή τι δῶρον ποιήσετε. τουτέστιν εἰ μὴ μισθόν τινά μοι δῶτε. Ὀκταπλάσιον χέζομεν] πολλῷ πλείονα. ἐν ᾧ τὸ νοούμενον, ὅτι μικροῖς χρήμασιν ἀποδίδονται τῆς πόλεως τὰ πράγματα, ἀφ' ὧν ὠφέλεια μείζων ἂν γίνοιτο τῇ πόλει. Κράτιστ' ἐκείνην.] ἄμεινον ἐπὶ τὸ αὐτομολήσωμεν. τουτέστι χωρῆσαι πρὸς τοὺς ἐναντίους.

BISETVS. Αὐτόχρημα.] Σ. πάνυ ἀληθῶς, ἀψευδῶς.

Σχόλια. Ἐν Χάοσι.] Θρᾴκης ἔθνος οἱ Χάονες. παρέλαβε δὲ τὸ ὄνομα ἵνα τὸ κεχηνέναι δηλώσῃ. Χάονες δὲ δῆμος τῶν Θεσπρωτῶν. ἢ βάρβαρον ἔθνος. ἄλλως. οἱ μὲν τῆς Ἠπείρου. οἱ δὲ τῆς Θρᾴκης τοὺς Χάονας. ἅμα δὲ τοὺς εὐρυπρώκτους, διασύρει διὰ τὸ χαίνειν τὸν πρωκτόν. Τὼ χεῖρ' ἐν Αἰτωλοῖς.] ἀπὸ τοῦ αἰτεῖν. ὡς παίζων τὸ πρᾶγμα λέγει. ὡς ἐν Αἰτωλίᾳ. ἀλλ' ἐν τῷ αἰτεῖν. τὸ δ' ἐν Κλωπιδῶν, ἐναλλαγὴ πάλιν στοιχείου, τοῦ ρ εἰς τὸ λ. Κρωπίδαι γὰρ δῆμος τῆς Λεοντίδος φυλῆς. ἔπαιξεν οὖν παρὰ τὸ κλέπτειν. Ὁ Θεμιστοκλέους.] Θεμιστοκλῆς ὁ καταναυμαχήσας ἐν τῇ περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίᾳ τοὺς βαρβάρους, εἶθ' ὕστερον φυγαδευθεὶς ὑπὸ Ἀθηναίων ἐπὶ προδοσίας αἰτίᾳ ψευδεῖ, καταφυγὼν πρὸς Ἀρταξέρξην τὸν Ξέρξου παῖδα, καὶ τιμηθεὶς τὰ μέγιστα παρ' αὐτοῦ, ὡς καὶ τρεῖς πόλεις εἰς ὄψον καὶ ἄρτον λαβεῖν, Μαγνησίαν, Μυοῦντα, Λάμψακον, ὑπεσχέσθαι αὐτῷ καταδουλώσασθαι τὴν Ἑλλάδα, ὁ δυνάμενος δ' ἄθλιος. παραγενόμενος δὲ ἅμα τῷ στρατηγῷ εἰς Μαγνησίαν, καὶ καταστὰς ἑαυτοῦ, εἰ οἱ δι' αὐτοῦ σωθέντες Ἕλληνες, εἶτα δουλεύουσι βαρβάροις, προφάσει χρησάμενος ὡς θυσίαν ἐπιτελέσαι μέλλοι, καὶ ἱερουργήσας τῇ Λευκοφρύῃ Ἀρτέμιδι καλουμένῃ, ταύρῳ ὑποθεὶς τὴν φιάλην, καὶ ὑποδεξάμενος τὸ αἷμα, καὶ χανδὸν πιὼν ἀπελεύτησεν εὐθέως. οἱ δέ φασιν, ὅτι συνιδὼν ὁ Θεμιστοκλῆς ὅτι οὐχ οἷός τε ἦν διαπράξασθαι τῷ βασιλεῖ ἃ ὑπέσχετο ὑπεστείλατο, οὕτως ἐπὶ τὴν τοῦ θανάτου αἵρεσιν παρεγένετο. τῶν γὰρ τῶν τρόπων, βέλτιον εἶναί φασι καὶ αὐτοὺς ἀποθανεῖν, κατὰ ζῆλον τοῦ Θεμιστοκλέους. διαβάλλει δὲ τοὺς Ἀθηναίους ὡς κακοὺς περὶ τοὺς εὐεργέτας. ἄλλως. μετὰ τὴν Ξέρξου φυγὴν Λακεδαιμόνιοι προδοσίας κρίνουσι καὶ φονεύουσι Παυσανίαν τὸν ἴδιον βασιλέα Κλεομβρότου καὶ Ἀλκαθέας υἱὸν, εἰκότως δὲ διακείμενοι πρὸς Θεμιστοκλέα διὰ τὸν τειχισμὸν τῆς Ἀθηνῆς, μεταστέλλονται αὐτὸν εἰς κρίσιν, φάσκοντες Παυσανίαν ὁμολογηκέναι καὶ αὐτὸν κοινωνεῖν ἐν τῇ προδοσίᾳ. Ἀθηναίων δὲ βουλομένων ἀποστέλλειν αὐτὸν, φυγὼν ἧκε πρὸς Ἀρταξέρξην, καὶ Μηδικὴν φωνὴν μαθὼν, ἐδίδαξεν αὐτὸν πῶς ἔσωσε τὸν πατέρα Ξέρξην μὴ συγχωρήσας τοῖς Ἕλλησι διαλῦσαι τὰ ἐπὶ Σηστοῦ καὶ Ἀβύδου διαζεύγματα. ἐφ' οἷς εὐχαριστήσας ὁ βασιλεὺς, δωρεῖται αὐτῷ τρεῖς πόλεις, Μαγνησίαν εἰς σῖτον, Λάμψακον εἰς οἶνον, Μυοῦντα εἰς ὄψα. ὡς δὲ Κλεάνθης, καὶ Περκώτην εἰς στρωμνὴν, καὶ Παλαίσκηψιν, εἰς στολήν. στρατὸν δὲ λαβὼν

αὐτοῦ ἐπὶ πορθήσει τῆς Ἑλλάδος. περὶ τὴν Ἰωνίαν ἐν Μαγνησίᾳ γενόμενος, θύων ὡς εἴρηται ἄνω τελευτᾷ. καὶ μετὰ θάνατον, τὸν μιξοβάρβαρον ἐνδιεστραμμένος τρόπον. λοιμωξάντων δὲ Ἀθηναίων, ὁ θεὸς εἶπε μετάγειν τὰ ὀστᾶ Θεμιστοκλέους. Μαγνήτων δὲ μὴ συγχωρούντων, ἐτηροῦντο ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέραις ἐναγίζειν τῷ τάφῳ. καὶ περιστήσαντες τὸ χωρίον, λάθρα κομίζουσιν ἀνορύξαντες τὰ ὀστᾶ. σύμμαχος δέ φησι ψεύδεσθαι περὶ Θεμιστοκλέους. οὔτε γὰρ Ἡρόδοτος οὔτε Θουκυδίδης ἱστορεῖ. ἔστι γοῦν ἀπὸ Σοφοκλέους Ἑλένης. ἐμοὶ δὲ λῷστον αἷμα ταύρου γ' ἐκπιεῖν χαἰμῶν, ἐπεὶ τὴν δὲ ἔχειν δυσφημίας. τινὲς δέ φασιν ὅτι Σοφοκλῆς περὶ Θεμιστοκλέους τοῦτό φησι, ψεύδονται δέ, οὐ γὰρ ἐστι πιθανόν.

Δημ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἄκρατον οἶνον ἀγαθοῦ δαίμονος.
Ἴσως γὰρ ἂν χρηστόν τι βουλευσαίμεθα.
Νι. Ἰδού γ' ἄκρατον. περὶ ποτοῦ γοῦν ἐστί σοι;
Πῶς δ' ἂν μεθύων χρηστόν τι βουλεύσαιτ' ἀνήρ;
Δη. Ἀληθες οὗτος; κρουνοχυτρολήραιον εἶ.
Οἶνον σὺ τολμᾷς εἰς ἐπίνοιαν λοιδορεῖν;
Οἴνου γὰρ εὕροις ἄν τι πρακτικώτερον;
Ὁρᾷς; ὅταν πίνωσιν ἄνθρωποι, τότε
Πλουτοῦσι, διαπράττουσι, νικῶσι δίκας,
Εὐδαιμονοῦσιν, ὠφελοῦσι τοὺς φίλους.
Ἀλλ' ἐξένεγκέ μοι ταχέως οἴνου χοᾶ,
Τὸν νοῦν ἵν' ἄρδω, καὶ λέγω τι δεξιόν.
Νι. Οἴμοι τί ποθ' ἡμᾶς ἐργάσει τῷ σῷ ποτῷ;
Δη. Ἀγάθ'. ἀλλ' ἔνεγκ'. ἐγὼ δὲ κατακλινήσομαι.
Ἢν γὰρ μεθυσθῶ, πάντα ταυτὶ καταπάσω,
Βουλευματίων, καὶ γνωμιδίων, καὶ νοϊδίων.

DE. Non per Iouem: sed fortunæ bonæ merum
Meracum: an sic consulemus aliquid vtile.
NI. Vide meracum: ergon' de potu agitur tibi?
At quid queat ebrius consultare vtile?
DE. Certè omnino vtile, tu homo nugacissime.
Quid? túne vinum audes calumniarier:
Quasi ad consultandum nihil afferat boni?
An vino aliquid reperias ad agendum aptius?
Vides quando bibunt vinum homines, ibi admodum
Ditescunt, causas vincunt, lites obtinent,
Beati fiunt, & iam amicis commodant.
Age effer huc mihi vini veteris congium,
Vt irrigem mentem, & dicam aliquid vtile.
NI. Hei mihi, quid acturus es hic cum potu tuo?
DE. Bene agam: effer tu modo, ego decumbam paululum:
Nam inebriatus, spargam vndique ratiunculas,
Sententiolas, & consultatiunculas.

Σχόλια. Ἀγαθοῦ δαίμονος] αἰρομένης τῆς τραπέζης μετὰ τὸ δεῖπνον, ἄκρατον περιεφέρετο, καὶ ἐκαλεῖτο ἡ κρᾶσις ἀγαθοῦ δαίμονος. ἄλλως. τὸ πρῶτον ποτήριον ἀγαθοῦ δαίμονος ἔπινον. εὐφημεῖ δὲ τὸν Διόνυσον, ὡς πατέρα θεόν. ἐπεὶ καὶ ἐν τῇ Διονύσου ἑορτῇ, τουτέστι τοῖς Διονυσίοις, ἠγωνίζοντο οἱ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιηταί.

BISETVS. Πῶς δ' ἂν μεθύων.] τοῦτο μέντοι πάλαι ἐποίουν οἱ Πέρσαι, ὡς Ἡρόδοτος λέγει. καὶ γὰρ ἐν τῇ Κλειοῖ ταῦτα περὶ τούτων γράφει. Μεθυσκόμενοι δὲ εἰώθασι βουλεύεσθαι τὰ σπουδαιότατα τῶν πρηγμάτων, τὸ δ' ἂν ἅδῃ σφι βουλευομένοισι, τοῦτο τῇ ὑστεραίῃ νήφουσι προτιθεῖ ὁ στέγαρχος, ἐν τοῦ ἂν ἐόντες βουλεύωνται. καὶ ἢν μὲν ἅδῃ καὶ νήφουσι, χρέωνται αὐτῷ. ἢν δὲ μὴ ἅδῃ, μετιεῖσι. τὰ δ' ἂν νήφοντες προβουλεύσωνται, μεθυσκόμενοι ἐπιδιαγινώσκουσι.

Σχόλια. Ἀληθες οὗτος.] προπαροξυτόνως ἀναγνωστέον, αὕτη γὰρ χρῆσις τῶν Ἀττικῶν. ὅτι σημαίνει τὸ ἀληθές. ὅτι δὲ ὀξύνεται τὸ ῥῆμα.

BISETVS. Τὸ πρᾶγμα δηλοῖ τὸ τῆς ἀληθείας μετέχον. οὕτω γὰρ χρῶνται πρὸς τὴν τῆς γνώμης ἀποκλήρωσιν. τοῦτο δὲ δῆλον ἐν ταῖς Νεφέλαις.

Σχόλια. Κρουνοχυτρολήραιον.] ἀντὶ τοῦ φλύαρος εἶ. κρουνὸς, τὸ χύδην καὶ ἀκρίτως καὶ ἀθρόως ῥέον. λῆρον δὲ τὸ μάταιον. συνέθηκεν οὖν διὰ τοῦ κρουνοῦ καὶ ληρεῖν, καὶ τῆς χύτρας ἀναισθήτου οὔσης. ἵνα τὸ ὅλον δηλώσῃ τὸ ἀναίσθητον καὶ ἀνόητον καὶ περιττολόγον. Οἴνου γὰρ εὕροις ἄν τι.] Ὁμηρικὸν τὸ νόημα. ἀνδρὶ δὲ κεκμηῶτι μένος μέγα οἶνος ἀέξει. Ἡρόδοτος δὲ τοὺς Πέρσας τοῦτον τὸν τρόπον βουλεύεσθαι φησιν. εἰ μὲν οὖν ἐστοχάσαντό τινος νήφοντες, βουλεύεσθαί τι περὶ τούτων ἐν μέθῃ καὶ κυροῦν. νήφοντες δὲ, ἐπικυροῦν. φησὶν οὖν Ἡρόδοτος μέλλοντας τοὺς Πέρσας βουλεύεσθαι μεθύειν. Ὁρᾷς ὅταν πίνωσι.] ὅρα τὸν Ἀριστοφάνην. ἀρχόμενον γὰρ σκώμματος, μεθύσκεσθαι, ἵνα μὴ νήφων δειλιάσῃ κωμῳδεῖν μεγάλους ἄνδρας. Οἴνου χοᾶ.] χοῦς μέτρον Ἀττικὸν χωροῦν κοτύλας ιβ. ἔστι δὲ καὶ ἑορτὴ Ἀθήνησι. κέκληται δὲ ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας. Ὀρέστης δὲ μετὰ τὸν τῆς μητρὸς ἀναίρεσιν ἧκεν εἰς Ἀθήνας παρὰ τὸν Πανδίονα συγγενῆ καθεστηκότα, ὃς ἔτυχε τότε βασιλεύων τῶν Ἀθηναίων, καὶ αὐτὸν κατέλαβεν εὐωχίαν τινὰ δημοτελῆ ποιοῦντα. ὁ δὲ οἶνον πρὸ δείπνων παρατιθέμενος ἑκάστῳ τὸν Ὀρέστην αἰδούμενος, κοινωνῆσαι δὲ τοῦ τῆς τραπέζης ἀσεβὲς ἡγησάμενος μὴ καθαρθέντος αὐτοῦ τὸν φόνον, ὡς ἂν μὴ ἀπὸ κρατῆρος πίνοιεν, ἑκάστῳ τῶν κεκλημένων παρέθηκε χοῦν. Καταπάσω.] πληρώσω. Καὶ νοϊδίων.] λεπτῶν καὶ μεμεριμνημένων. οὐ γὰρ ὑποκορισμῷ εἴρηκεν. ἄλλως. διανοημάτων. παρῆκται δὲ ἀπὸ τοῦ πληθυντικοῦ τοῦ νοῖ, τὸ νοΐδιον ὑποκοριστικόν. τινὲς δὲ ὀνειδισμὸν καὶ λοιδορίαν ἀπὸ τοῦ οἴνου καὶ τῆς μέθης κακοῖς.

BISETVS. Νικίας οἴκοθεν ἐπανελθὼν οἶνον φέρει. ὅτε τὸν Δημοσθένης παραλαβὼν καὶ τὸν Κλέωνος καθεύδοντος καὶ ῥέγκοντες μέθην μαθὼν, τὸν Νικίαν πρὸς τὸν δεσπότην πάλιν χωρεῖν κελεύει, ὅπως κλέπτῃ τὰς σανίδας, καὶ τὰ βιβλία, ἐν οἷς τὰ κρύφια, καὶ λάθραια αὐτοῦ βουλεύματα ἦσαν γεγραμμένα. Νικίας τὸ προσταχθὲν ταχέως, καὶ ἐπιδεξίως ποιεῖ, καὶ πρὸς Δημοσθένην ἐπαναστρέψας τὸ κλέμμα προφέρει, καὶ πᾶσι δηλοῖ τὸν χρησμὸν οἴκοι καταληφθέντα περὶ τινὸς Ἀλλαντοπώλου, ὃς τὸν Κλέωνα διαφθείρας, καὶ ἀπολείας τῆς πόλεως προστατήσει.

Νι. Ὦ Σ' εὐτυχῶς, ὅτ' οὐκ ἐλήφθην ἔνδοθεν,

NI. QVàm prosperè euenit, quòd intus non fui

Κλέπτων τὸν οἶνον. Δημ. εἰπέ μοι, Παφλαγὼν τί A
δρᾷ;
Νι. Επίπαστα λείξας δημιόπραθ' ὁ βάσκανος,
Ρέγκει μεθύων ἐν ταῖσι βύρσαις, ὕπτιος.
Δη. Ἴθι νυν, ἄκρατον ἐγκάναξόν μοι πολύν.
Νι. Σπονδὴν λαβὲ δή, καὶ σπεῖσον ἀγαθοῦ δαίμονος,
Ελχ', ἕλκε τὴν τοῦ δαίμονος τοῦ Πραμνίου.
Δη. Ω δαῖμον ἀγαθὲ, σὸν τὸ βούλευμ', οὐκ ἐμόν.
Νι. Εἴπ', ἀντιβολῶ, τί ἐστί; Δη. τοὺς χρησμοὺς ταχὺ
Κλέψας ἔνεγκε τοῦ Παφλαγόνος ἔνδοθεν,
Εως καθεύδει. Νι. ταῦτ'. ἀτὰρ τοῦ δαίμονος
Δέδοιχ' ὅπως μὴ τεύξομαι κακοδαίμονος.
Δη. Φέρε νυν ἐγὼ 'μαυτῷ προσαγάγω τὸν C
χοᾶ.
Τὸν νοῦν ἵν' ἄρδω, καὶ λέγω τι δεξιόν.
Νι. Ως μεγάλ' ὁ Παφλαγὼν πέρδεται, καὶ ῥέγκεται.
Ως ἔλαθον αὐτὸν, τὸν ἱερὸν χρησμὸν λαβὼν,
Ονπερ μάλιστ' ἐφύλαττεν. Δη. ὦ σοφώτατε
Φέρ' αὐτὸν, ἵν' ἀναγνῶ. σὺ δ' ἔγχεον πιεῖν
Ανύσας τι. φέρ', ἴδω τί ἄρ' ἔνεστιν αὐτόθι.
Ω λόγια, δός σύ μοι τὸ ποτήριον ταχύ.
Νι. Ιδοὺ, τί φησιν ὁ χρησμός; Δι. ἑτέραν ἔγχεον.
Νι. Εν τοῖς λογίοις ἔνεστιν, ἑτέραν ἔγχεον;
Δη. Ω Βάκι. Νι. τί ἐστι; Δη. δὸς τὸ ποτήριον ταχύ.

Deprehensus in furto. DE. *quid agit Paphlago? cedo.*
NI. *Vbi præstigiator publicata cibaria*
Liguriuit, stertit supinus in corio.
DE. *Age nunc meracum cum strepitu infundas mihi.*
NI. *Cape hoc libamen, & liba genio bono,*
Trahe, trahe quæso, libamen Pramnij Dei.
B DE. *O bone Geni, tuum est consilium hoc, non meum.*
NI. *Dic obsecro: quid est? DE. i, aufer Paphlagonis*
Oracula furtim, dum intus dormiat. NI. *haccine*
Vult Genius? vereor ne Genio potiar malo.
DE. *Age, nunc ego mihi ipsi admouebo congium,*
Vt irrigem mentem, & dicam aliquid vtile.
NI. *Quàm valde pedit & stertit nequam iste Paphlago?*
Nam non sensit, cùm surriperem ipsi oracula:
Quæ tamen asseruabat plurimum. DE. *amice optime*
Cedò hoc oraculum, vt legam: tu, quod bibam,
Infunde: propera: sine videam quid insit hic.
D *O quæ oracula? da poculum mihi ocyus.*
NI. *En tibi, quid ait oraculum?* DE. *infunde alterum.*
NI. *Oraculóne inscriptum est hoc, infunde alterum?*
DE. *O Baci.* NI. *quid est?* DE. *da poculum mihi quam celerrimè.*

Σχόλια. Επίπαστα λείξας.] τὰ ἐπιπαστόμενα τοῖς ἄρτοις ἄλευρα. ἔτνος δὲ, ἣν ἀθάραν ἔλεγον. καὶ τὸ ἐπίπαστον ἕψημα. τὰ δὲ σιτία δημοσίᾳ πιπράσκεται. ἔθος δὲ εἶχον ποιεῖν πλακοῦντας ἢ ἄρτους καὶ ἐπιπάσσειν τινὰ καρυκεύματα ἁλμυρά. καὶ διὰ τοῦτο ἔφη τὰ ἐπίπαστα. Δημιόπραθ' ὁ βάσκανος.] τὰ δημοσίᾳ πιπρασκόμενα. ἐκ δημεύσεως τῶν δημευομένων διὰ Κλέωνα θυσιῶν. ἢ δημιόπρατα ἔλειξεν ὡς ἐκ δημοσίου πράγματα αὐτοῦ κλέψαντος. ἄλλως. τὰ τὸν δῆμον ἐξωνούμενα. τὰ γὰρ λέγειν τῷ δήμῳ κεχαρισμένα, ὠνεῖται τοῖς τοιούτοις λόγοις τὴν παρ' αὐτοῦ εὔνοιαν. Ρέγκει.] διὰ τὸ κ. συμβαίνει δὲ μάλιστα τὸ τοῦτο πάσχειν τοὺς μεθύοντας. ἢ τοὺς ὑπτίως ἀνακειμένους. ὥσπερ καὶ αὐτὸς ἐδήλωσεν ἐν τῇ ἑξῆς λέξει, εἰπών. ἐν ταῖς βύρσαις ὕπτιος, ῥέγκει οἷον ἀντὶ τοῦ ποιὸν ἦχον ἀποτελεῖ τῇ ῥινί. Εγκάναξον.] ἔγχει. ἐγκάναξον. λέγεται δὲ, ἐπὶ τῶν ἀθρόως πινόντων. οἱ δὲ ἐπὶ θορύβου τάττουσι τοῦτο παρὰ τὴν καναχήν. ἤγουν μετὰ ψόφου ἔγχεον. Τὴν τοῦ δαίμονος τοῦ Πραμνίου.] τὴν σπονδὴν λέγει· ἤτοι ἀπὸ γῆς Πραμνίας ἀμπέλου, ἢ ἀπὸ τοῦ πραΰνειν τὸ μένος ἢ διὰ τὸ πολυχρόνιον παραμένειν. ἢ ἐν Πραμνίᾳ πέτρᾳ γινομένου, ἢ πρὸς τὴν Θρᾴκην. ἴδιον δὲ εἰπεῖν τὴν τοῦ δαίμονος τοῦ ἀγαθοῦ, ἔστι Πραμνίου. ἐπεὶ ὁ Πράμνιος οἶνος πολυτίμητός ἐστιν. ἢ παρὰ τὸ ἐμμένειν καὶ μὴ ἐξιστάναι τοὺς πίνοντας.

Bisetus. Τοῦ Πραμνίου.] Αθηναῖος ἐν τῷ α. τῶν δειπνοσοφ. γίνεται δὲ ἐν Ἰκάρῳ, φησὶν Επαρχίδης, ὁ Πράμνιος. ἔστι δὲ οὗτος γένος τι οἴνου. καὶ ἔστιν οὗτος γλυκὺς, οὔτε παχὺς, ἀλλ' αὐστηρὸς, καὶ σκληρὸς, καὶ δύναμιν ἔχων διαφέρουσαν, οἵῳ Αριστοφάνης, οὐχ ἥδεσθαι Αθηναίους φησὶ λέγων,

Τὸν Αθηναίων δῆμον οὔτε ποιηταῖς
Ηδεσθαι σκληροῖς, καὶ ἀστεμφέσιν, οὔτε
Πραμνίοις σκληροῖσιν οἴνοις, συνάγουσι
Τάς ὀφρῦς τε, καὶ τὴν κοιλίαν, ἀλλ'
Ανθοσμίᾳ, καὶ πέποσι νεκταροσταγεῖ.

Εἶναι γὰρ ἐν Ἰκάρῳ φησὶ Σῆμος Πράμνιον πέτραν, καὶ παρ' αὐτῇ ὄρος μέγα, ἀφ' οὗ τὸν Πράμνιον οἶνον, ὃν καὶ φαρμακίτην τινὰς καλεῖν.

Σχόλια. Ω δαῖμον] ὡς ἐμπνευσθεὶς καὶ πεισθεὶς τοῦτό φησι. Δέδοιχ' ὅπως.] δέδοικά φησι μὴ διὰ τὸν δαίμονα τὸν ἀγαθὸν, τύχω τοῦ κακοδαίμονος. Φέρε νυν ἐγὼ μαυτῷ.] μέτρος γενόμενος καὶ μηκέτι καλυόμενος ὑφ' ἑτέρου, ἀδεέστερον πίνει, ἕως ἐκεῖνος ἐκφέρει τοὺς χρησμούς. Αρδω.] ποτίσω. τὸ δὲ τροπὴν ἔλαβεν ἀπὸ τῶν φυτῶν. Πέρδεται.] ἐμφαντικώτερον καὶ ἀλληκτικὸν εἶπε τοῦ ῥέγκει. ὁ γάρ ἐπὶ δύσκολον οὕτω λέγει. ἀντὶ τοῦ δὲ διαπραξάμενος ἀπῆλθε. Τὸν ἱερὸν χρησμόν] δύο χρησμοὺς δοκεῖ ἔχειν ὁ Κλέων, ὡς φυλάσσοντες δὲ τοῦτον μάλιστα ὑπὲρ τοῦ μὴ λαβεῖν αὐτοὺς ἐγχειρίσαι. τοῦτο εἶπε λείπει. ὡς καὶ ἄλλους αὐτοῦ ἔχοντος. Φέρ' ἴδω.] καταμάθω. καταννοήσω καὶ ἐπισκέψωμαι, ποτε γέγραπται, ἃ τί ποτε ὁ χρησμὸς λέγει. αὐτόθι δὲ, τουτέστιν ἐν τῷ βιβλίῳ. ἢ ἐν τῷ χρησμῷ. Ω λόγια.] μαντεύματα. θαυμάζει δὲ τὸν χρησμὸν, ἀναγνούς. ἰδοὺ ἀντὶ τοῦ λάμβανε, κράτει. Ω Βάκι.] τρεῖς Βάκιδες ἐγένοντο. ὧν ὁ μὲν Αττικὸς καὶ μάντις. ὁ δὲ Λοκρός. ὁ δὲ Βοιωτός.

Νι. Πελ-

Νι. Πολλοῦ γ' ὁ Βάκις ἐχρῆτο τοῦ ποτηρίου.
Δημοσθ. Ὦ μιαρὲ Παφλαγών, ταῦτ' ἄρ' ἐφυλάττου πάλαι,
Τὸν περὶ σεαυτοῦ χρησμὸν ὀρρωδῶν. Νι. τί ἦν;
Δημοσθ. Ἐνταῦθ' ἔνεστιν, αὐτὸς ὡς ἀπόλλυται.
Νι. Καὶ πῶς; Δημοσθ. ὅπως; ὁ χρησμὸς ἄντικρυς λέγει,
Ὡς πρῶτα μὲν στυππειοπώλης γίνεται,
Ὃς πρῶτος ἕξει τῆς πόλεως τὰ πράγματα.
Νι. Εἷς οὑτοσὶ πώλης. τί τοὐντεῦθεν; λέγε.
Δημοσθ. Μετὰ τοῦτον αὖθις προβατοπώλης δεύτερος.
Νι. Δύο τώδε πώλα, καὶ τί τοῦτον χρὴ παθεῖν;
Δημοσθ. Κρατεῖν, ἕως ἕτερος ἀνὴρ βδελυρώτερος
Αὐτοῦ γένοιτο, μετὰ δὲ ταῦτ' ἀπόλλυται.
Ἐπιγίνεται γὰρ βυρσοπώλης Παφλαγών,
Ἅρπαξ, κεκράκτης, Κυκλοβόρου φωνὴν ἔχων.
Νι. Τὸν προβατοπώλην ἦν ἄρ' ἀπολέσθαι χρεὼν
Ὑπὸ βυρσοπώλου; Δημοσθ. νὴ Δί'. Νι. οἴμοι δείλαιος.
Πόθεν οὖν ἂν ἔτι γένοιτο πώλης εἷς μόνος;
Δη. Ἔτ' ἐστὶν εἷς, ὑπερφυᾶ τέχνην ἔχων.
Νι. Εἴπ', ἀντιβολῶ, τίς ἐστιν; Δημοσθ. εἴπω;
Νι. νὴ Δία.
Δη. Ἀλλαντοπώλης ἔσθ', ὁ τοῦτον ἐξολῶν.
Νι. Ἀλλαντοπώλης; ὦ Πόσειδον, τῆς τέχνης;
Φέρε, ποῦ τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐξευρήσομεν;
Δημοσθ. Ζητῶμεν αὐτόν. Νι. ἀλλ' ὅδ' ὅσπερ προσέρχεται,
Ὥσπερ κατὰ θεῖον, εἰς ἀγοράν. Δημοσθ. ὦ μακάριε
Ἀλλαντοπῶλα, δεῦρο δεῦρ' ὦ φίλτατε.
Ἀνάβαινε σωτὴρ τῇ πόλει καὶ νῷν φανείς.

Ni. Multo pota isthic sanè Bacis vsus est.
De. Scelerate Paphlago haeccine seruabas tam diu?
Metuens tuum de te ipso oraculum? Ni. quid est?
De. Inest huic chartae: quonam pacto ipse pereat.
Ni. Et quomodo? De. Modum explicat hoc oraculum
Manifeste: quòd primò stupparum venditor
Hic administraturus sit Rempublicam.
Ni. Vnus hic est venditor: quid deinde ait? cedo.
De. Post hunc erit secundus ouium venditor.
Ni. Duo iam sunt venditores: & quid alterum
Hunc pati opus est? De quid? tantisper dominarier
Donec alius succedat ipso nequior.
Sed posthaec interit: nam cory venditor
Iste Paphlago succedit in illius locum,
Homo rapax, vociferator, os Cyclobori habens.
Ni. Erat ergo ita in fatis, vt ouium venditor
A venditore cory tolleretur è
Medio? De. ne per Iouem. Ni. hei mihi misero, vnde adhuc
Vel vnus tantùm, pòst existat venditor?
De. Immò, est vnus supra modum instructus dolis.
Ni. Dic, obsecro, quis est? De. dicámne? Ni. per Iouem.
De. Istum qui perdet, venditor est farciminum.
Ni. Fartórne? prôh Neptune, quae haec fallacia?
Cedò, vbinam illum inueniemus commode virum?
De. Quaeramus ipsum. Ni. eccum ipso in tempore, in forum
Huc aduenit, quasi fato quodã. De. euge optime
Fartor adesdum: huc ades, vir optatissime:
Seruator ades nobis, Reique publicae.

Σχόλια. Πολλοῦ γ' ὁ Βάκις ἐχρῆτο.] ἀντὶ τοῦ πολλὰ ἔπινεν. Ὀρρωδῶν.] φοβούμενος. εὐλαβούμενος. ἀπὸ τοῦ τὸν ὄρρον τὸν δειλὸν ἰδίειν. τὸ ἑξῆς. ταῦτ' ὀρρωδῶν, ἐφυλάττου πάλαι τὸν περὶ σεαυτοῦ χρησμόν. ἄντικρυς δὲ φανερῶς διαρρήδην. Στυππειοπώλης.] ὁ τὰ στυππεῖα πωλῶν. τουτέστι καννάβινα λινᾶ. δηλοῖ δὲ τὸν Εὐκράτη καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ πολιτείαν. ὃς στύππαξ ἐκαλεῖτο, διὰ τὸ στυππειοπώλης εἶναι, ὡς καὶ ἐν ἑτέροις. ἕξει δὲ ἀντὶ τοῦ καθέξει. διοικήσει καὶ διαχειριεῖται. Πώλης.] παρὰ τὸ τέλος τοῦ ὀνόματος παίζει. Προβατοπώλης.] τὸν Καλλίαν λέγει. καὶ τὴν πολιτείαν αὐτοῦ. τινὲς δέ, ὅτι Λυσικλέα λέγει. ὃς προβατοπώλης ἐλέγετο. Δύο τώδε πώλα.] ἔπαιξε τοῖς ὀνόμασι παρὰ γὰρ τὸ ἀποδίδοσθαι καὶ πωλεῖν τοὺς πολιτευομένους τὰ τῆς πόλεως πράγματα. κρατεῖν δὲ ἄρχειν καὶ διέπειν τὰ πολιτικά. δέον δὲ εἰπεῖν στρατηγός, παθ' ... εἶπε. Κυκλοβόρου φωνὴν ἔχων.] Κυκλοβόρος ποταμὸς τῶν Ἀθηναίων, οὐκ ἀεὶ οὐδὲ διὰ παντὸς ῥέων, ἀλλὰ χειμάρρους. φησὶν οὖν τραχεῖαν φωνὴν ἔχων καθάπερ ὁ ποταμὸς ἐπειδὰν ῥέῃ. ἢ ἀπὸ τοῦ τρεφομένου ἐκ τοῦ κύκλου. ὁ δὲ κύκλος Ἀθήνησιν ἐστί. καθάπερ Μάκελλος, ἐκ τῆς κατασκευῆς τὴν προσηγορίαν λαβών. ἔνθα δὴ πιπράσκεται χωρὶς κρεῶν, τὰ ἄλλα ὤνια. ἐξαιρέτως δὲ οἱ ἰχθύες. οὕτω τὸν Κλέωνα δυνάμενον μέγα, καὶ φοβερὸν ὄντα, χρηματίζεται παρὰ τῶν πιπρασκόντων, ἵνα μὴ ἐξεργάζοιτο αὐτούς. καὶ ἴσως ὁμοιότερον ὠνόμασεν. ὁ μὲν γὰρ Ὅμηρος δημοβόρον φησὶ τὸν Ἀγαμέμνονα. λέγων δημοβόρος βασιλεὺς ἐπεὶ οὐτιδανοῖσιν ἀνάσσεις. ἄλλως. ποταμὸς τῆς Ἀττικῆς χειμάρρους ὁ Κυκλοβόρος. ὑπὸ Ἀθηναίων χωσθείς. τὴν κακοφωνίαν οὖν τοῦ Κλέωνος, εἴκασε τῷ ἤχῳ τοῦ ποταμοῦ. καὶ ἀλλαχοῦ, ὥσπερ δι' ἐγὼ τὸν Κυκλοβόρον κατιδεῖν. ἔνιοι δὲ τόπος Κυκλοτερής, ἐν ᾧ τὰ ὤνια ἐπωλοῦντο, ἃ ἐσφετερίζετο ὁ Κλέων. Πόθεν ἂν οὖν ἔτι γένοιτο.] ἔχων ἐν τῷ τέλει τὸ ὄνομα τοῦ πώλης. διαβάλλει δὲ τοὺς Ἀθηναίους ὡς ἀγοραίους καὶ βαναύσους καθιστάντας τοὺς δημαγωγούς. Ὑπερφυᾶ.] ὑπερβάλλουσαν. θαυμαστὴν καὶ λαμπράν. ἐξαίρει δὲ οὖν αὐτοῦ τὴν τέχνην, ἵνα μᾶλλον ἐκφύσῃ φανεῖσαν αὐτοῦ τὴν τέχνης λίαν εὐτελῶς. ἐξολεῖν δὲ ἐκβαλεῖν μέλλων τῆς πολιτείας τὸν Κλέωνα. ἀλλαντοπώλην δὲ τὸν Ἀγοράκριτον λέγει ... αὐτοῦ πεπλασμένον κατὰ κωμικὴν παιδιάν. Ὥσπερ κατὰ θεῖον εἰς

ἀγοράν.] ἐπὶ τῶν ἐξαίφνης γινομένων τουτέστιν εὐκαίρως ἐπιφαινομένων, κατὰ θεῖον ἔλεγον. ἐπεὶ καὶ ὁ ἀλλαντοπώλης αἰφνίδιον βουλομένοις, μὴ προσδοκήσασι δὲ ἐπεφάνη αὐτοῖς. ἄλλως. κατὰ θεοῦ πρόνοιαν. τοὺς δὲ ἐξαίφνης φαινομένους, οὕτως ἔλεγον κατὰ θεῖον ἥκειν. ὅ ἐστι κατὰ πρόνοιαν θεοῦ. Ἀνάβαινε σωτὴρ τῇ πόλει.] ἵνα φησὶν ἐκ τῆς A παρόδου ἐπὶ τὸ λογεῖον ἀναβῇ. διὰ τὸ εἶναι ἐκ τῆς παρόδου. τοῦτο γὰρ ἐκ ἀναγκαῖον λεκτέον οὖν ὅτι ἀναβαίνειν ἐλέγετο τὸ ἐπὶ τὸ λογεῖον εἰσιέναι. ὃ καὶ πρόσκειται. λέγεται γὰρ καταβαίνειν, τὸ ἀπαλλάττεσθαι ἐντεῦθεν ἀπὸ τῶν παλαιῶν ἠθῶν. ὅτεν δὲ οἱ μὲν Κλεώνυμον, οἱ δὲ Ὑπέρβολον, οἱ δὲ φασὶν Εὔβολον εἶναι. ὡς ἐν θυμέλῃ δὲ τὸ ἀνίβαινε.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΩΤΟΥ B ACTVS I. SCENA II.

Σκηνὴ δευτέρα.

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, Ο ΚΑΙ ΑΓΟΡΑΚΡΙΤΟΣ, ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ, ΝΙΚΙΑΣ.

Senarij Iambici.

AGORACRITVS, QVI ET ALLANTOPOLA, DEMOSTHENES, NICIAS.

ΒΙΣΕΤΥΣ. Ἀγοράκριτος προσέρχεται, ὥσπερ οἱ δύο δοῦλοι τὸν περὶ αὐτοῦ δοθέντα χρησμὸν δηλοῦσι, καὶ C καλλίω δυναστείας ἐλπίδα παρέχουσι.

Αλ. Τί ἐστι; τί με καλεῖτε; Δη. δεῦρ' ἔλθ', ἵνα πύθῃ,
Ὡς εὐτυχὴς εἶ, καὶ μεγάλως εὐδαιμονεῖς.
Νι. Ἴθι δὴ κάθελ' αὐτοῦ τοὐλεόν, καὶ τοῦ θεοῦ
Τὸν χρησμὸν ἀναδίδαξον αὐτὸν, ὡς ἔχει.
Ἐγὼ δ' ἰὼν προσκέψομαι τὸν Παφλαγόνα.
Δημοσθ. Ἄγε δὴ σὺ κατάθου πρῶτα τὰ σκεύη χαμαί, D
Ἔπειτα τὴν γῆν πρόσκυσον, καὶ τοὺς θεούς.
Αλ. Ἰδοὺ τί ἐστι; Δημοσθ. ὦ μακάρι', ὦ πλούσιε,
Ὦ νῦν μὲν οὐδεὶς, αὔριον δ' ὑπέρμεγας,
Ὦ τῶν Ἀθηνῶν ταγὲ τῶν εὐδαιμόνων.
Αλ. Τί μ' ὦγαθ' οὐ πλύνειν ἐᾷς τὰς κοιλίας,
Πωλεῖν τε τοὺς ἀλλᾶντας, ἀλλὰ καταγελᾷς; E
Δη. Ὦ μῶρε, ποίας κοιλίας, δευρὶ βλέπε,
Τὰς στίχας ὁρᾷς γε τάσδε τῶν λαῶν; Αλλαν. ὁρῶ.
Δη. Τούτων ἁπάντων αὐτὸς ἀρχέλας ἔσῃ,
Καὶ τῆς ἀγορᾶς, καὶ τῶν λιμένων, καὶ τῆς πυκνός,
Βουλὴν πατήσεις, καὶ στρατηγοὺς κλαστάσεις,

AG. *Quid est? quid me vocatis?* DE. *agè huc, vt audias*
Quàm sis beatus sis, & quàm prosperè habeas.
NI. *Aufer tu mensam ei fartoriam: & Dei*
Quale sit oraculum, & quid velit, ipsum edoce.
Ego ibo, & internisam, quid agat Paphlago.
DE. *Agè, tu depone primum hæc vasa humi: dein*
Pronus adora Tellurem, & patrios Deos.
AG. *Eccum: quid est?* DE. *ô te fœlicem, ô diuitem,*
O qui, hodie nullus cùm sis, cras maximus eris.
O dux Atheniensium felicium.
AG. *Cur non sinis me abluere hos ventriculos, & hæc*
Farcimina vendere, quid me habes despectui?
DE. *Quos ventriculos, tu fatue? huc ad me respice.*
Viden' hos populi ordines? AG. *video sanè.* DE. *omnium*
Tu horum dux & princeps eris, fori, pnycis,
Et portuum: senatum calcabis: duces
Confringes: vincies, vinctos custodies:

F

Σχόλια. Τί με καλεῖτε.] ὁ Ἀγοράκριτος τουτέστιν ὁ Ἀλλαντοπώλης ταῦτα λέγει. εἰσάγεται δὲ εἰς τὸ θέατρον, γελοίως χάριν ἔντερα καὶ κοιλίας, καὶ μαγειρικὴν τράπεζαν φέρων. Τοὐλεόν.] τὸ τραπέζιον, ἐν ᾧ ἦσαν οἱ ἀλλᾶντες. ἐλεοὶ γὰρ λέγονται αἱ μαγειρικαὶ τράπεζαι. καὶ Ὅμηρος. ἐν ἐλεοῖσιν ἔθηκεν. Προσκέψομαι] περιεργάσομαι φησὶν εἰσελθὼν, καὶ κατασκέψω τί ποιεῖ ὁ Παφλαγών. Τὰ σκεύη] τὸ ἀγγεῖον ἐν ᾧ ἔφερε τοὺς ἀλλᾶντας. Ἰδού.] πεποίηκεν ὃ προσέταξε. παρεπιγραφὴ δὲ καλεῖται τὰ τοιαῦτα πάντα. ἀμοιβαῖα δέ ἐστι ταῦτα τοῦ ἀλλαντοπώλου καὶ ἑνὸς τῶν οἰκετῶν. Ταγέ.] ἀρχηγέ. ἡγεμών. καὶ Ὅμηρος. παρὰ δ' οἱ ταγοὶ ἄμμι μενόντων. Τὰς κοιλίας.] Ὅμηρος διὰ παντὸς γαστέρας καλεῖ οὐ κοιλίας. Ἀλλὰ καταγελᾷς.] ἀλλὰ χλευάζεις με καὶ γελωτοποιεῖς. ὅστις ἂν ταῦτα ποιεῖ, τοῦτον δείκνυσιν αὐτὸν τῆς πολιτείας ἀνάξιον, ὡς τὸν ἀλλαντοπώλην διαβάλλειν βουλόμενος, ἀλλ' ὅμως καὶ τῶν Ἀθηναίων καταφαυλιζόμενος, οἳ τοιούτων ἀνέχονται πολιτῶν. καὶ διαβάλλων τὸν Κλέωνα, ὅτι αὐτὸς τοιοῦτος ὢν εὐτελὴς, καὶ ὑπὸ τοιούτου τῆς πολιτείας ἐκβληθήσεται. Τὰς στίχας ὁρᾷς] τὸ πλῆθος. τὰς τάξεις. τὸ θέατρον δὲ ἀποδεικνὺς ταῦτα φησίν. Ἀρχέλας] ἀρχὸν λαοῦ. ἡγεμών. ἔξαρχος. δημαγωγός. ἔπαιξε δὲ τῷ ὀνόματι. φησὶ γὰρ ἄρξεις τοῦ λαοῦ. Πυκνός.] τῆς ἐκκλησίας. μετάθεσίς G ἐστι τῶν στοιχείων. εἰ γὰρ πνὺξ ἐστιν, ἔδει πνυκός. νῦν δὲ πυκνός. Βουλὴν πατήσεις.] διαπαλαίσεις. καταπατήσεις. ἀντὶ τοῦ καταφρονήσεις τοῦ βουλευτηρίου. Κλαστάσεις.] οἱ μὲν κλονήσεις καὶ διασείσεις, οἱ δὲ ἀμαυρώσεις, βέλτιον δὲ κλάσεις, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν τεμνομένων κλημάτων. ἄλλως. ἐκ ῥιζῶν ἀνατρέψεις. ἔνθεν κλαστήριον τὸ δρέπανον, ᾧ κλαδεύουσι καὶ ξύλα καὶ κλήματα ἐν ταῖς ἀμπέλοις.

Δήσεις.

Δήσεις, φυλάξεις, ἐν Πρυτανείῳ λαικάσεις.
Αλ. Ἐγώ; Δη. σὺ μέντοι, κοὐδέπω γε πάνθ' ὁρᾷς,
Ἀλλ' ἐπανάβηθι κἀπὶ τοὐλεὸν τοδί,
Καὶ κάτιδε τὰς νήσους ἁπάσας ἐν κύκλῳ.
Αλ. Καθορῶ. Δη. τί δαὶ τὰ 'μπόρια, καὶ τὰς ὁλκάδας;
Αλ. Ἔγωγε. Δη. πῶς οὖν οὐ μεγάλως εὐδαιμονεῖς;
Ἔτι νυνὶ τὸν ὀφθαλμὸν παράβαλλ' εἰς Καρίαν
Τὸν δεξιὸν, τὸν δ' ἕτερον εἰς Καρχηδόνα.
Αλ. Εὐδαιμονήσω γ', εἰ διαστραφήσομαι;
Δημοσθ. Οὔκ, ἀλλὰ διὰ σοῦ ταῦτα πάντα πέρναται.
Γίγνει γὰρ, ὡς ὁ χρησμὸς οὑτοσὶ λέγει,
Ἀνὴρ μέγιστος. Αλ. εἰπέ μοι καὶ πῶς ἐγὼ
Ἀλλαντοπώλης ὢν, ἀνὴρ γενήσομαι.
Δη. Δι' αὐτὸ γάρ τοι τοῦτο καὶ γίγνει μέγας.
Ὁτιὴ πονηρὸς κἀξ ἀγορᾶς εἶ, καὶ θρασύς.
Αλ. Οὐκ ἀξιῶ 'γὼ 'μαυτὸν ἰσχύειν μέγα.
Δημοσθ. Οἴμοι, τί ποτ' ἔστ', ὅτι σαυτὸν οὐ φῂς ἄξιον;
Ξυνειδέναι τί μοι δοκεῖς σαυτῷ καλόν;
Μῶν ἐκ καλῶν εἶ κἀγαθῶν; Αλλαν. μὰ τοὺς θεοὺς
Εἰμ' ἐκ πονηρῶν γ'. Δημοσθ. ὦ μακάριε τῆς τύχης,
Οἷον πέπονθας ἀγαθὸν εἰς τὰ πράγματα;
Αλ. Ἀλλ' ὦ 'γάθ', οὐδὲ μουσικὴν ἐπίσταμαι,
Πλὴν γραμμάτων, καὶ ταῦτα μέντοι κακὰ κακῶς.
Δημοσθ. Τουτί σε μόνον ἔβλαψεν, ὅτι κακὰ κακῶς,
Ἡ δημαγωγία γὰρ οὐ πρὸς μουσικοῦ
Ἔτ' ἐστὶν ἀνδρὸς, οὐδὲ χρηστοῦ τοὺς τρόπους,
Ἀλλ' εἰς ἀμαθῆ καὶ βδελυρόν. ἀλλὰ μὴ παρῇς,
Ἅ σοι διδόασ' ἐν τοῖς λογίοισιν οἱ θεοί.
Αλ. Πῶς δῆτά φησ' ὁ χρησμός; Δημοσθ. εὖ νὴ τοὺς θεοὺς,

In Prytaneo scortum accubabis molliter.
AG. Egon'? DE. tute ergo: necdum vidisti omnia:
Verum conscende mensam istam fartoriam,
Et insulas circumcirca omnes dispice.
AG. Video. DE. quid? emporia, & naves onerarias?
AG. Video. DE. quomodo igitur non habeas optime?
Nunc oculum dextrum detorque hinc in Cariam,
Sinistrum vero isthanc versus Carthaginem.
AG. An fortunatus ero, si oculos distorsero?
DE. Non, sed per te vendentur isthaec omnia:
Fies enim, sicut vult hoc oraculum,
Vir maximus. AG. dic obsecro, quo pacto ego,
Qui fartor sum, vir possim fieri maximus?
DE. At propter hoc ipsum fies vir maximus,
Quod malus es, & audax, unúsque è foro.
AG. Ego memet indignum iudico, qui sim potens.
DE. Eheu, quid hoc rei, quòd te indignum esse ais?
Videre mihi aliquid conscire tibi boni.
Utrùm è bonis ac probis? AG. non per Deos,
Ego sum malorum unus. DE. felicem te virum,
Quantum igitur adiumenti ad agendas es habes?
AG. At ego, vir bone, nullam artem didici Musicam,
Praeterquam literas, & male quidem has malas.
DE. Et hoc nocuit tibi unitè, quòd male malas.
Nam nihil ad doctos pertinet Respublica,
Nihil ad probos, sed ad imparatos & rudes.
Modò ne spernas, quae Dij dant tibi in oraculis.
AG. Quid igitur ait oraculum? DE. bene per Deos.

Σχόλια. Ἐν Πρυτανείῳ] Πρυτανεῖον οἰκίσκος παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, ἔνθα σιτοῦνται δημοσίᾳ οἱ τῆς τοιαύτης τιμῆς παρ' αὐτοῖς τυχόντες. περισπούδαστον δὲ ἦν τῆς δωρεᾶς τυχεῖν. ἐπὶ γὰρ μεγάλοις κατορθώμασι, τὴν τοιαύτην ἀπεδίδουν χάριν. Λαικάσεις.] δέον εἰπεῖν σιτήσεις. ἢ ἐν Πρυτανείῳ ἀριστήσεις. παρ' ὑπόνοιαν οὖν εἶπεν ὡς ἐν κωμῳδίᾳ, ἀντὶ τοῦ πορνεύσεις. ὅθεν καὶ λαικάστρια ἡ πόρνη.

BISETUS. Λαικάσεις] λαικάζειν, ὥς φησιν Εὐστάθιος, τὸ πορνεύειν, παρὰ τὸ λα ἐπιτατικὸν, καὶ τὸ κάζειν, τὸ κοσμεῖν. ὅθεν λαικάστρια, ἡ πόρνη, διὰ τὸν περιττότερον κόσμον, καὶ καλλωπισμὸν πρὸς τὸ ἐφέλκειν τοὺς ἐραστάς.

Σχόλια. Ἐν κύκλῳ.] ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος καὶ αὐτὸς ὠνόμασε. Διδύμαιος δηλοῦσαι τὰς κυκλάδας νήσους κύκλῳ κειμένας. φησὶν οὖν περιέβλεπε. καὶ γὰρ τούτων ἄρξεις. ὁλκάδας δὲ τὰς ναῦς ἀπὸ τοῦ ἕλκειν, Καρχηδόνα.] παίζει πρὸς τὸ ἐνταῦθα κακεῖσε ὁρᾶν. ἡ μὲν γὰρ Καρία, πρὸς ἕω, ἡ δὲ πρὸς δύσιν. ἡ Καρχηδὼν αὐτὴ λεγομένη Καρταγένα λέγεται δὲ τὴν δύσιν. διαστραφήσομαι δὲ στρεβλωθήσομαι τοὺς ὀφθαλμούς. ἐπεὶ εἶπε στραφῆναι. Πέρναται.] πιπράσκεται. δέον εἰπεῖν διοικεῖται. ὁ δὲ εἶπε πίπραται πικρῶς. τουτέστι πιπράσκεται. Κἀξ ἀγορᾶς εἶ.] πάλιν διὰ τούτου δεικνύναι βούλεται, ὅτι ὑπὸ τῶν πονηροτάτων διοικεῖται τὰ τῶν Ἀθηναίων πράγματα. καὶ ὅτι μάλιστα εὐδοκιμοῦσιν οἱ τοιοῦτοι παρ' αὐτοῖς ὥσπερ καὶ ὁ Κλέων. Οὐκ ἀξιῶ.] οὐχ ὑπολαμβάνω ἐμαυτὸν ἄξιον κρατεῖν. Οἷον πέπονθας ἀγαθόν.] ὑπάρχεις. εἶτα πλεονέκτημα ἔχεις. χαρίεν καὶ τοῦτο. Οὐδὲ μουσικὴν ἐπίσταμαι] ὅτι μουσικὴν τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν φησί. γράμματα δὲ τὰ πρῶτα στοιχεῖα. δεῖ δὲ τοὺς δημαγωγοὺς διὰ γραμμάτων παιδεύεσθαι. ἡ γὰρ παιδεία τοὺς ἀνθρώπους ἐντρεχεῖς λογισμούς. Πλὴν γραμμάτων.] οἱ γὰρ ἀξιώματος ἀντιποιούμενοι τὴν ἐγκύκλιον μάλιστα ἐπαιδεύοντο παιδείαν. ἡ δὲ ἐγκύκλιος παιδεία,

διὰ πάσης χώρας καὶ παιδεύσεως, καὶ ῥυθμοῦ παντὸς καὶ κινήματος. ταύτην παιδευθῆναι τὸν Θηβαῖον Ἐπαμινώνδαν καὶ ἄλλους δὲ πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἄνδρας. Καὶ ταῦτα μέν τοι κακὰ κακῶς.] παροιμιῶδες ἐστὶ καὶ κακὰ κακῶς. ὅτι τὸ σύνολον φησὶν ἐπίστασθαι γράμματα τοῦτο δὲ πρὸς τὴν πολιτείαν ἐστὶν ἀνωφελές. ἀποτείνεται δὲ πρὸς τοὺς πολιτευομένους πάλιν διὰ τούτων. ὡς ἀμαθῶν ὄντων, καὶ τυχόντων ἀνθρώπων πολιτευομένων. καὶ διὰ τοῦτο ῥᾳδίως χωρούντων ἐπὶ τὴν ἀδικίαν, ὡς τῆς παιδείας ἱκανῶς καθιστώσης, ἀποδιῶξαι καὶ ἀπελάσαι τῆς ψυχῆς τοὺς πονηροὺς λογισμούς. διὰ τὴν συγγένειαν δὲ τὸ κακὰ κακῶς οὐ καλῶς, ἀλλὰ κακῶς ἐπίστασθαι. Τουτί σε μόνον ἔβλαψεν.] οὐ γὰρ ἂν ἀμείνων ἦσθα μηδὲ τὴν ἀρχὴν πεπαιδευμένος τῶν γραμμάτων. Η δημαγωγία γάρ.] ἡ τῶν δημαγωγῶν ἀρχή φησιν, οὐκέτι τοῖς σοφοῖς οὐδὲ τοῖς ἀξιολόγοις ἐγχειρίζεται. Αλλὰ μὴ παρῇς.] μὴ ὑπερίδῃς. μὴ ἀπώσῃ. μὴ δὲ παραπέμψῃς τοιοῦτον καιρὸν παρὰ τῶν θεῶν.

Καὶ ποικίλως πως, καὶ σαφῶς ᾐνιγμένος.
Ἀλλ' ὁπόταν μάρψῃ βυρσαίετος ἀγκυλοχείλης,
Γαμφηλῇσι δράκοντα κοάλεμον αἱματοπώτην,
Δὴ τότε Παφλαγόνων μὲν ἀπόλλυται ἡ σκοροδάλμη.
Κοιλιοπώλῃσι δὲ θεὸς μέγα κῦδος ὀπάζει,
Αἴκεν μὴ πωλεῖν ἀλλᾶντας μᾶλλον ἕλωνται.
Αλ. Πῶς οὖν πρὸς ἐμὲ ταῦτ' ἐστίν, ἀναδίδασκέ με.
Δημοσθ. Βυρσαίετος μὲν ὁ Παφλαγών ἐσθ' οὑτοσί.
Αλ. Τί δ' ἀγκυλοχείλης ἐστίν. Δη. αὐτό που λέγει,
Ὅτι ἀγκύλαις ταῖς χερσὶν ἁρπάζων φέρει.
Αλ. Ὁ δράκων δὲ πρὸς τί; Δη. τοῦτο περιφανέστατον.
Ὁ δράκων γάρ ἐστι μακρόν, ἀλλᾶς τ' αὖ μακρόν.
Εἶθ' αἱματοπώτης ἐστὶν ὅ, τ' ἀλλᾶς, χὠ δράκων.
Τὸν οὖν δράκοντά φησι τὸν βυρσαίετον,
Ἤδη κρατήσειν, αἴκε μὴ θαλφθῇ λόγοις.
Αλ. Τὰ μὲν λόγι' αἰκάλλει με, θαυμάζω δ' ὅπως
Τὸν δῆμον οἷός τ' εἰμ' ἐπιτροπεύειν ἐγώ.
Δη. Φαυλότατον ἔργον, ταῦθ' ἅπερ ποιεῖς, ποίει,
Τάραττε, καὶ χόρδευ' ὁμοῦ τὰ πράγματα
Ἅπαντα, καὶ τὸν δῆμον ἀεὶ προσποιοῦ,

Nam veris & perspicuis ambagibus editum est:
Verùm ubi rostro ales rapiet Coriarius unco,
Sanguinis haustorem crudi, stupidúmque Draconem.
Tunc & Paphlagonum muria alliata peribit:
Et Deus ingentem fartoribus addet honorem:
Si modò non populo farcimina vendere malint.
AG. Quid hac ad me attinent? age edoce, ut sciam.
DE. Ales quidem coriarius est hic Paphlago.
AG. Quid uncus rostro? DE. idem: quia uncis unguibus
Aufert rapitque. AG. sed quid draco? DE. manifestum id est.
Draco est oblongum quiddam: & farcimen itidem
Oblongum: at sanguibibus & potulus, & Draco est.
Dicis igitur à Dracone aquilam coriariam
Superatum iri: nisi is se inescari sinat.
AG. Oraculum quidem hoc abblanditur mihi.
Sed hoc miror, qui ego possim praeesse populo.
DE. Nullo negotio: nam ea, quae nunc agis, age:
Inuolue res omnes, perturba omnia,
Quiduis simula apud plebem, blandiendo ei,

Σχόλια. Ηνιγμένος.] μετὰ αἰνίγματος λελεγμένος. ὡς αὐτόθεν φανερὸν ἔχων τὸν νοῦν. τοῦτο δὲ παρόσον οἱ χρησμοὶ λοξῶς ἐκφέρονται ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος. ἄλλως. μετὰ αἰνίγματος, ἄλλα μὲν λέγων, ἄλλα δὲ δηλῶν. Ἀλλ' ὁπόταν μάρψῃ.] αὕτη ἀρχή ἐστι τοῦ χρησμοῦ. ὁρᾷς ὅτι ἐμπεπλησμένος τοῖς λόγοις. ἀσάφειαν γὰρ κατὰ ἑρμηνείαν ἐργάζεται. Βυρσαίετος,] τὸν Κλέωνα λέγει. πολλάκις γὰρ προειρήκαμεν, ὅτι διαβάλλει τὸν Κλέωνα. σύνθηκε δὲ τὴν λέξιν, ἀπὸ τῆς βύρσης καὶ τοῦ αἰετοῦ. ἅμα δὲ ὡς βυρσοδέψην κωμῳδῶν τὸν Κλέωνα καὶ ὡς κλέπτην καὶ ἅρπαγα τῶν κοινῶν. ἁρπακτικὸν γάρ ἐστι τὸ ζῶον ὁ αἰετός. τὸ δὲ ἀγκυλοχείλης, ἐπίθετον τοῦ αἰετοῦ ὁ ἐπικαμπεῖς τὰς χηλὰς ἔχων. ἐπὶ δὲ Κλέωνος, τὰς χεῖρας ἀγκύλας ἔχων πρὸς τὸ κλέπτειν, καὶ ἁρπάζειν. διὰ τοῦτο αἰετῷ αὐτὸν ἀπείκασε. Γαμφηλῇσι.] σιαγόσι. δράκοντα τὸν ἀλλᾶντα. κοάλεμον τὸν κωλύοντα καὶ παύοντα τὰ κακά. ὅτι καὶ αὐτὸς ἤμελλε παύσειν τὸν Κλέωνα. Κοάλεμον.] τὸν ἀγοραῖον [illegible] οὕτως εἶπον. ἴσως δὲ τῇ λέξει τέ, τι ἠλίθιον καὶ τὸ κοεῖν. ὅ ἐστι νοεῖν. τὸν οὖν ἀνοοῦντα καὶ μάταιο κοοῦντα κοάλεμον εἶπεν.

Bisetus. Κοάλεμον] Εὐστάθιος, ἐκ τοῦ ἀλῶ τὸ πλανῶ παράγεται] ἡ ἄλη, ἡ πλάνη. ὅθεν ἠλεός, ὁ μάταιος. οὗ ἡ κλητικὴ ἠλεέ, καὶ κατὰ συγκοπὴν ἠλέ. καὶ τὸ ἠλέματος. καὶ τὸ ἐν κωμῳδίᾳ, κοάλεμος, ἤγουν ὁ τῷ κοεῖν, ἤτοι νοεῖν ἀλώμενος, τουτέστιν εὐήθης.

Σχόλια. Αἱματοπώτην.] καὶ τοῦτο οἰκείως ἐπὶ τοῦ δράκοντος. αἱματοποτεῖ γὰρ τὸ ζῶον. καὶ ἐπὶ τοῦ ἀλλᾶντος πάλιν. τὰ γὰρ ἔντερα καὶ τοὺς ἀλλᾶντας μετὰ αἵματος καὶ σεμιδάλεως ἢ ἀλφίτων φυρῶσιν οἱ ἀλλαντοπῶλαι. αἱματοπώτην οὖν τὸν αἷμα καταναλίσκοντα, καὶ ὥσπερ [illegible]. Σκοροδάλμη.] ἡ οἰκεία τοῦ σκορόδου καὶ τῆς ἅλμης, τὸ μετὰ τῆς ἅλμης τρίμμα τῶν σκορόδων. ἔστι ἡ δριμύτης. εἶπε δὲ Παφλαγόνων, διὰ τὸν Κλέωνα, ἐπειδὴ Παφλαγὼν ἦν. Βυρσαίετος.] ἀμφιβόλως ἐξείληπται κατὰ τὴν φράσιν. δύο δὲ αἴτια εἰς ταυτὸ παραλαμβανόμενα ἀμφιβολίαν ἐργάζονται. εἴρηται δὲ παρὰ τὴν βύρσαν καὶ τὸ ἁρπάζειν. Εἶθ' αἱματοπώτης.] παρόσον εἰώθασι τοὺς ἀλλᾶντας μετὰ αἵματος φυρᾶν. Αἴκε μὴ θαλφθῇ] κατάπληγε τῆς λοιδορίαις, τουτέστιν ἐὰν μὴ εἴξῃ μὴ δὲ [illegible] λοιδορούμενος. ἄλλως. ἀπατηθῇ [illegible] τὰς λοιδορίας Κλέωνος. αἰκάλλει δὲ θωπεύει. γράφεται κα-

λεῖ με.

...ἀπὸ τῆς τέχνης τοῦ ἀλλαντοπώλου εἴρηκεν. ... τὰ ἔντερα τῶν τετραπόδων, χορδὰς καλοῦσι.

Ὑπογλυκαίνων ῥηματίοις μαγειρικοῖς.
Τὰ δ' ἄλλα σοι πρόσεστι δημαγωγικά,
Φωνὴ μιαρά, γέγονας κακός, ἀγοραῖος εἶ,
Ἔχεις ἅπαντα πρὸς τὴν πολιτείαν, ἃ δεῖ,
Χρησμοί τε συμβαίνουσι καὶ τὸ Πυθικόν.
Ἀλλὰ στεφανοῦ καὶ σπένδε τῷ Κοαλέμῳ,
Χὤπως ἀμυνεῖ τὸν ἄνδρα. Αλ. καὶ τίς ξύμμαχος
Γενήσεταί μοι; καὶ γὰρ οἵ τε πλούσιοι
Δεδίασιν αὐτόν, ὅ, τε πένης βδύλλει λεώς.
Δημοσθ. Ἀλλ' εἰσὶν ἱππῆς ἄνδρες ἀγαθοὶ χίλιοι,
Μισοῦντες αὐτόν, οἳ βοηθήσουσί σοι,
Καὶ τῶν πολιτῶν οἱ καλοί τε κἀγαθοί,
Καὶ τῶν θεατῶν ὅστις ἐστὶ δεξιός.
Κἀγὼ μετ' αὐτῶν, χὠ θεὸς ξυλλήψεται,
Καὶ μὴ δέδιθ', οὐ γάρ ἐστιν ἐξῃκασμένος.
Ὑπὸ τοῦ δέους γὰρ αὐτὸν οὐδεὶς ἤθελε
Τῶν σκευοποιῶν εἰκάσαι. πάντως γε μὴν
Γνωσθήσεται, τὸ γὰρ θέατρον δεξιόν.
Νι. Οἴμοι κακοδαίμων, ὁ Παφλαγὼν ἐξέρχεται.

Et verbulis demulcendo coquinarijs.
Insunt tibi alia multa, quæ ad populum valent
Conciliandum, vox fœda, ingenium improbum:
Tum rerum item peritus es forensium.
Habes omnia, quibus indiget Respub.
Et belle Pythicum conuenit oraculum.
Sed age indue coronam, & liba Coalem
Hunc ut hominem oppugnes. AG. & quis erit mihi
Adiutor? nam opulenti metuunt istum virum:
Et pauperes eum extimescunt admodum.
DE. At mille sunt equites, viri per quàm boni,
Qui oderunt ipsum, hi tibi promtam ferent opē.
Nec non & ciuium quotquot frugi ac boni:
Tum spectatorum quisquis vir probus.
Et ego unà cum ipsis, & opem Deus ipse afferet.
Modo ne metuas: non qui repræsentatur hic,
Non est ipsius: quia præ metu, nemo voluit
Ex histrionibus illum exprimere: sed tamen
Facile agnoscetur. Nam theatrum industriū est.
NI. Hei mihi misero foràs egreditur Paphlago.

Σχόλια. Ὑπογλυκαίνων.] ἡδύσμασι χρώμενος καὶ ἀρτύμασι. λόγοις κολακευτικοῖς καὶ γλυκέσι. Ἔχεις ἅπαντα.] σύμφυτά σοι ἔχεις. καὶ ἁρμόζεις εἰς ἅπαντα. ... Κοαλέμῳ.] ἀντὶ τῆς ἀνοίας. ... Βδύλλει.] καταπέπληκται. ... Ἀλλ' εἰσὶν ἱππῆς ἄνδρες ἀγαθοὶ χίλιοι] οἱ ἱππεῖς ... ἀφ' ὧν ὁ χορὸς σύγκειται τῷ δράματι. ... Μισοῦντες αὐτόν.] Θεόπομπός ἐν δεκάτῳ Φιλιππικῶν φησίν, ὅτι οἱ ἱππεῖς ... Ὅστις ἐστὶ δεξιός.] ἀγαθός. ... Ἐξῃκασμένος.] ... τοῦ Κλέωνος ... ὁ Ἀριστοφάνης ... μιλτώσας ἑαυτὸν ὑπεκρίνατο, ἢ τῇ τρυγίᾳ χρίσας ἑαυτόν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΩΤΟΥ Σκηνὴ γʹ.

Τρίμετροι Ἰαμβικοί, καὶ τετράμετροι Τροχαϊκοὶ Καταληκτικοί, καὶ ἄλλοι.

ΚΛΕΩΝ, ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

ACTVS I. SCENA III.

Senarij Iambici, & Septenarij Trochaici Catalectici, & alij.

CLEO, DEMOSTHENES; CHORVS.

BISETUS. Κλέων δὲ ὕπνου ἐξεγερθεὶς τὸ πλέγμα τῶν δούλων αἰσθάνεται, καὶ τὸ ἔκπωμα τῶν ἐπεισιόντων τοῖς ἀπειλεῖ.

Κλ. Οὔτοι μὰ τοὺς δώδεκα θεοὺς χαιρήσετον,
Ὅτι 'πὶ τῷ δήμῳ ξυνώμνυτον πάλαι.
Τουτὶ τί δρᾷ τὸ Χαλκιδικὸν ποτήριον;
Οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ Χαλκιδέας ἀφίστατον.
Ἀπολεῖσθον, ἀποθανεῖσθον ὦ μιαρωτάτω.

CL. At nõ gaudebitis per duodecim Deos:
Quòd dudum coniurastis in plebem: quid hoc
Agit Chalcidicum poculum? non est, uti
Non ad defectionem impellatis poplum
Chalcidicum, pereatis: moriamini, improbi.

B

Σχόλια. Μὰ τοὺς δώδεκα θεούς.] ὁ Κλέων λέγει ἰδὼν ὁμιλοῦντας, ἢ μὴ εἰδὼς περὶ τοῦ ὁμιλοῦσι, συνωμότας καλεῖ. πικρὰς οὖν κατὰ τοῦ Κλέωνος ἐκφέρονται, ὡς τοιαῦτα αὐτοῦ συκοφαντοῦντος ἀπὸ μικρῶν καὶ εὐτελῶν προφάσεων. χαιρήσετον δὲ χαίροντες ἀπαλλαχθήσεσθον. Ξυνόμνυτον.] ξυνωμοσίαν ἐποιήσατε, τουτέστιν ὅρκους καὶ πίστεις ἀλλήλοις δεδώκατε ἵνα ὁμοφρονήσητε κατὰ τοῦ δήμου. Τὸ χαλκιδικὸν ποτήριον.] ἴσμεν μὲν ὅτι ὁ θεράπων ἔπινε καὶ εἶχεν ἐπὶ χεῖρας τὸ ποτήριον. ἰδὼν οὖν ὁ Κλέων, προφάσει καὶ τούτῳ κέχρηται τῆς συκοφαντίας. καὶ τὸ ποτήριον εὐθὺς ὡς Χαλκιδικόν. κωμῳδεῖ δὲ αὐτὸν ὡς καὶ ἐπὶ τοῖς τυχοῦσι μεγάλα μεμφόμενον. οἱ δὲ Χαλκιδεῖς εἰσὶ μὲν ἐπὶ τῆς Εὐβοίας ἄποικοι Ἀθηναίων. εἰσὶ δὲ καὶ ἐπὶ Θρᾴκης οἱ Χαλκιδεῖς, ἄποικοι ὄντες ἀπὸ τῆς Εὐβοίας. πολλὰ δὲ ἦν τότε χωρία τῆς Θρᾴκης ὑπακούοντα τοῖς Ἀθηναίοις. περὶ ὧν νῦν λέγει. καὶ γὰρ ἐπὶ Θρᾴκης Χαλκιδεῖς ἦσαν ὑπήκοοι τῶν Ἀθηναίων. φησὶν οὖν ὅτι τὸ ποτήριον τοῦτο Χαλκιδικόν ἐστι. καὶ πόθεν ὑμεῖς αὐτὸ ἔχετε, εἰ μὴ δῶρον ὑμῖν ἐδόθη ἵνα ἀποστῶσιν. ἔλαβε δὲ τὴν πρόφασιν εὔχερον τοῦ ὀνόματος τῶν Χαλκιδέων. διὰ τὸ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἀποστῆναι αὐτοὺς τῶν Ἀθηναίων. ἀπέστησαν δὲ ἀπὸ Ἀθηναίων Χαλκιδεῖς ἐπὶ Εὐκλείδου ἄρχοντος. Χαλκιδέας ἀφίστατον.] πόλις Εὐβοίας. ἄποικοι Ἀθηναίων. ἐχρῶντο δὲ τοῖς ὀστρακίνοις εἰς τὰ συμπόσια. ὡς ἀεὶ οὖν τοῦ Κλέωνος δι' ἐλάχιστόν τι κατηγοροῦντος. χωρίζετε οὖν φησὶ Χαλκιδέας ἀπὸ τῆς τῶν Ἀθηναίων συμμαχίας.

C

BISETUS. Ἀλλαντοπώλης Κλέωνα πόρρωθεν ἰδών, ὑπὸ φόβου φεύγει. τοῦτον Δημοσθένης μάτην ἐπέχειν πειρᾶται. Οὐ μετὰ πολὺ δὲ χρόνον ὑπὸ τοῦ τῶν ἱππέων χοροῦ θαρραλεώτερος ποιηθεὶς τὸν Κλέωνα πρὸ τῆς ξυλλῆς βοήθειαν λαμπραῖς φωναῖς μαλακῶς ἐπιβοῶντα παίει, καὶ τύπτει.

Δη. Οὗτος, τί φεύγεις, οὐ μενεῖς ὦ γεννάδα
Ἀλλαντοπῶλα; μὴ προδῷς τὰ πράγματα.
Ἄνδρες ἱππῆς παραγένεσθε, νῦν ὁ καιρὸς, ὦ Σίμων,
Ὦ Παναίτι, οὐκ ἐλᾶτε πρὸς τὸ δεξιὸν κέρας;
Ἄνδρες ἐγγύς, ἀλλ' ἀμύνου, κἀπαναστρέφου πάλιν.
Ὁ κονιορτὸς δῆλος αὐτῶν, ὡς ὁμοῦ προσκειμένων.
Ἀλλ' ἀμύνου καὶ δίωκε, καὶ τροπὴν αὐτοῦ ποιοῦ.

D

DE. Heus tu quid fugis? hem fartor, non manebis hic?
At quæso te fartor, ne prodas negocium.
Viri equites adeste, nunc appetit occasio: ô Simo,
O Panæti, cur non ad sinistrum cornu flectitis?
Huc propè adeste viri. tu dimica & revertere ocyus.
Pulvis manifestè excitatur, ut unà ipsis properantibus.
Age propugna, persequere: in fugã ipsum ac dudum conice.

E

Σχόλια. Ὦ γεννάδα.] τοῦτο ὁ θεράπων πρὸς τὸν Ἀλλαντοπώλην. ἔν τισι δὲ οἱ δύο στίχοι οὐ κεῖνται. Ἄνδρες ἱππεῖς.] ὡς συκοφαντούμενοι, ἐπικαλοῦνται εἰς βοήθειαν τοὺς ἱππέας. ἵππαρχοι δὲ ὁ Σίμων καὶ ὁ Παναίτιος. Πρὸς τὸ δεξιὸν κέρας.] ὡς ἐπὶ τάξεως φησίν. ὁ δὲ Παναίτιος ὡς μέγας τῶν ἱππέων κωμῳδεῖται. τινὲς δὲ τὸ μὲν ἄνδρες ἱππεῖς ἀλλαντοπώλην λέγειν. ἄλλοι δὲ τὸ ἄνδρες ἐγγύς, τὸν θεράποντα. Κἀπαναστρέφου.] ὡς τοῦ ἀλλαντοπώλου πεφευγότος, εἶπεν ἀναστρέφου. Ὡς ὁμοῦ προσκειμένων.] τὸ ὁμοῦ λέγουσιν Ἀττικοὶ ἀντὶ τοῦ ἐγγύς. ὡς καὶ ἐν Εἰρήνῃ. καὶ μὴν ὁμοῦ 'στιν ἤδη.

F

BISETUS. Τοῦ χοροῦ ἀπὸ τῶν ἱππέων συμπληρουμένου πάροδος, καὶ ἔκθεσις τῆς διπλῆς ἀμοιβαίας διὰ στίχων λζ.

Χο. Παῖε παῖε τὸν πανοῦργον καὶ ταραξιππόστρατον,
Καὶ τελώνην καὶ φάραγγα, καὶ χάρυβδιν ἁρπαγῆς,
Καὶ πανοῦργον, καὶ πανοῦργον. πολλάκις γὰρ αὔτ' ἐρῶ.
Καὶ γὰρ οὗτος ἦν πανοῦργος πολλάκις τῆς ἡμέρας.
Ἀλλὰ παῖε καὶ δίωκε, καὶ τάραττε, καὶ κύκα,

CH. Cæde cæde versipellem, copiarum equestrium
Hostem, publicanum, barathrúmque & rapinæ gurgitem:

G

Versipellem, versipellem (sæpe hoc repetendum puto:
Nam sæpe hic erat uno versutus die) feri, feri,

Σχόλια. Παῖε παῖε.] ἐντεῦθεν ἡ πάροδος γίνεται τοῦ χοροῦ ἀπὸ τῶν ἱππέων συμπληρουμένου. οἵ τινες ἐπικαλουμένου ἀκούσαντες τοῦ θεράποντος, εὐθέως ἀφικνοῦνται βοηθήσοντες αὐτῷ. Ταραξιππόστρατον δὲ καλοῦσι

λοῦσι τὸν Κλέωνα. τουτέστι τὸν ταράξαντα τὸ πλῆθος τὸ ἱππικόν. τοῦτο δὲ εἶπεν ἵνα δόξωσιν εἰκότως αὐτῷ χαλεπαίνειν καὶ αὐτοὶ, καὶ πολεμεῖν ἢ ἵνα τὸν Κλέωνα δείξῃ διὰ πάντων λυμαινόμενον τὴν πόλιν. διαβεβλημένον μὲν τὸ ἱππικὸν, ἐπιτειχίζομενον δὲ τοὺς φόρους. ἐκθέσις δὲ τῆς διπλῆς ἀμοιβαίας ἑτέρων εἰσιόντων ὑπὸ ... στίχοι. τροχαϊκοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ λς. ὧν τελευταῖος, ὃ τίμαχος οὐ Περικλῆς ἐὰν ἠξιώθη πώποτε ἐπὶ ταῖς ἀποθέσεσι ... ἐπὶ δὲ τῷ τέλει τῶν στίχων διπλῆ ἔξω νενευκυῖα. Καὶ τελώνην.] διεβέβλητο γὰρ ὁ τελώνης ὁ ὀνομαζόμενος, καὶ ὁ Κλέωνος ὄντος τελώνου, καὶ ὑπὲρ τὸ τέλος τελωνοῦντος. Φάραγξ δὲ, τὸ ἀπόσχισμα τῆς γῆς. ὃ τὸ παραπίπτον ὕδωρ πίνει. τοῦτο δὲ καὶ εἰς τὸ κακόφωνον αὐτοῦ. χάρυβδιν δὲ ἁρπαγῆς. ὡς τὸν ἐν τισιν ἁρπάζοντα. Φάραγγα.] τὸ τῆς γῆς βάραθρον. ὅταν εἰς αὐτὸ ὕδωρ ἐμπέσῃ, ἀφανὲς ποιεῖ. εἰς ἀπλοῦς γὰρ τὸ ὕδωρ καταναλίσκεται. τοῦτο δὲ, διὰ τὸ κακόφωνον τοῦ Κλέωνος. καὶ τὸ κράζειν ὡς ἐπὶ τῶν πετρῶν τὰ κύματα.

B

Καὶ βδελύττου. καὶ γὰρ ἡμεῖς, κἀπικείμενος βόα,	*Persequere ipsum, exterre, conturba, auersatur nos enim.*
Εὐλαβοῦ δὲ, μὴ 'κφύγῃ σε, καὶ γὰρ οἶδε τὰς ὁδοὺς,	*Immine illi, clamita: caue, ne effugiat: Nam vias*
Ἅσπερ Εὐκράτης ἔφευγεν εὐθὺ τῶν κυρηβίων.	*Nouit, quibus effugit Eucrates rectà sub furfures.*

Σχόλια. Κἀπικείμενος.] ἀντὶ τοῦ τύπτων αὐτόν. διὰ δὲ Κλέωνα τοῦτο πάλιν λέγει. ἐπειδὴ κεκράκτης ἦν. C Οἶδε τὰς ὁδούς.] ἐπισταμένως τὰς καταδύσεις Εὐκράτους τὰς ἐπὶ τὰ κυρήβια. κυρήβια δέ εἰσι τὰ πίτυρα καὶ ἄχυρα τῶν πυρῶν ἢ κριθῶν. μυλῶνας δὲ εἶχεν ὁ Εὐκράτης, εἰκότως εἶχε καὶ κυρήβια. ἐκωμῳδοῦσιν οὖν τὸν Εὐκράτην, ὡς μυλωθρὸν, καὶ ὡς πρὸ αὐτοῦ πολιτευσάμενον καὶ τροφωνόν. τινὲς δὲ, ὅτι ἦν μύλων ἀρχή. Κυρηβίων.] ἔνθα αἱ κάγχρυς φρύγονται. κάγχρυς δέ εἰσιν αἱ λελεπισμέναι κριθαί, ἀφ' ὧν ἡ πτισάνη. σκώπτει δὲ καὶ τὸν Εὐκράτην ὡς τοιαύτην τέχνην ἔχοντα. ἐν ἄλλοις γοῦν φανερώτερος φησὶ καὶ σὺ κυρηβιοπῶλα Εὐκράτης στύπαξ.

Bisetus. Κλέων ὑπὸ τοῦ Ἀγορακρίτου τυπτόμενος τοὺς γέροντας ἡλιαστὰς ἑαυτῷ βοηθήσοντας ἐπικαλεῖ. οὗτοι δὲ αὐτὸν διὰ τὰς αὐτοῦ πανουργίας, καὶ δι' τὰς ἀδικίας δικαίως τύπτεσθαι, καὶ ζημιοῦσθαι λέγουσι, καὶ οὐδένα αὐτοῦ παραμυθίου λόγον ποιοῦνται, ἀλλ' αὐτῷ ἐπεγγελῶσι.

D

Κλ. Ὦ γέροντες ἡλιασταὶ, φράτορες τριωβόλου,	CL. O trioboli vos contribules, indices senes,
Οὓς ἐγὼ βόσκω, κεκραγὼς καὶ δίκαια κἄδικα,	*Quos ego pasco, aequa & iniqua clamitans. opem mihi*
Παραβοηθεῖθ', ὡς ὑπ' ἀνδρῶν τύπτομαι ξυνωμοτῶν.	*Ferte, subuenite mihi, qui à coniuratis verberor.*
Χο. Ἐν δίκῃ γ'. ἐπεὶ τὰ κοινὰ, πρὶν λαχεῖν, κατεσθίεις,	CH. *Meritò: quia Rēpub. priùs deuoras, quàm accipis:*
Κἀποσυκάζεις πιέζων τοὺς ὑπευθύνους σκοπῶν,	E *Et ficulneus cùm sis, quoscunque reos vides, premis,*
Ὅστις αὐτῶν ὠμός ἐστιν, ἢ πέπων, ἢ μὴ πέπων.	*Quicunque illorum est crudus, seu sit pepo, siue non pepo.*
Κἤν τιν' αὐτῶν γνῷς ἀπράγμον' ὄντα καὶ κεχηνότα,	*Tum si noras simplicem & oscitantem ex ipsis quempiam,*
Καταγαγὼν ἐκ Χεῤῥονήσου διαβαλὼν ἀγκυρίσας,	*Hunc tu è Cherroneso eductum, & oppressum calumnijs,*
Εἶτ' ἀποστρέψας τὸν ὦμον, αὐτὸν ἐνεκολάβησας.	*Supplantasti, & auerso humero deglutiuisti: sed &*
Καὶ σκοπεῖς γε, τῶν πολιτῶν ὅστις ἐστὶν ἀμνοκῶν,	F *Ciues obseruas, qui simplices sunt, quique diuites*

Σχόλια. Ὦ γέροντες ἡλιασταί.] τοῦτο ὁ Κλέων λέγει. ὃ αὐτὸς ἐπικαλούμενος τοὺς δικαστὰς εἰς βοήθειαν. Ἡλιαία γὰρ μέγιστον δικαστήριον Ἀθήνησιν. οἱ δὲ δικασταὶ ὑπὸ τῶν δημαγωγῶν ἐτρέφοντο, τριώβολον λαμβάνοντες μισθὸν δικαστικὸν μετὰ τὸ εἶναι. ὡς δημαγωγὸς οὖν ἐπικαλεῖται οὓς ἔτρεφε, συγγενεῖς δὲ εἶπε τριωβόλου, διὰ τὸ συγκεκοινωνηκέναι καὶ πρόσω φυγόντες τοῦ τριωβόλου. καὶ γὰρ τοὺς συγγενεῖς φράτορας καλοῦσιν. εἰσὶ δὲ οἱ τῆς αὐτῆς φατρίας μετέχοντες. ἢ παρὰ τινὰς. ὁ γοῦν Ὅμηρος αὐτὴν πάτραν λέγει. ἣν νῦν γ' ἀμφοτέροισιν ὁμοῦ φησὶν ἡ ... ia πάτρη, καὶ κατὰ ἀναφορὰν φάτρη καλεῖται. μεταπίπτουσι δὲ τὰ στοιχεῖα, καθάπερ ἐπὶ τοῦ φράτερος Ζεὺς καὶ ὁ πάτερος. τὸ δὲ τριώβολον ἡμιδραχμόν ἐστιν. Ἡλιαία δὲ καλεῖται, διὰ τὸ ὕπαιθρον αὐτὸ εἶναι, καὶ ὑπὸ τῷ ἡλίῳ καθέζεσθαι τοὺς συνελθόντας δικαστάς. Οὓς ἐγὼ βόσκω.] πρὸς οἷς χρήμασιν αὐτοῖς χορηγεῖται ἀλόγως. βόσκειν γὰρ ἐπὶ τῶν ἀλόγων ζώων τίθεται. τὸ δὲ δίκαια κἄδικα, διὰ τὸ δικάζειν. Ξυνωμοτῶν.] ξυνωμοσίαν συνεστηκότων. τουτέστι πίστεις δι' ὅρκων δεδομένων αὐτοῖς, καὶ συνθήκας κατ' ἐμοῦ πεποιηκότων. ἄλλως. πρὸ τοῦ δήμου, συνωμοσιῶν ἐπὶ τῇ καθαιρέσει τοῦ δήμου. Πρὶν λαχεῖν.] πρὶν χειροτονηθῆναι, πρὶν κληρωθῆναι ... διανομῆς ... εἶν. ἁρπάζεις. ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν τοῖς δήμοις ἁρπαζόντων πρὸ διανομῆς.

Κἀποσυκάζεις.] συκοφαντεῖς. ἐσχημάτισται δὲ τῷ ὀνόματι, ἀφ' οὗ καὶ συκοφάντης καλεῖται. τὸ γὰρ παλαιὸν τίμια παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις τὰ σῦκα ἦν. καὶ ὅστις διεβλήθη κλέπτων ἐκολάζετο. φαίνειν δὲ ἔλεγον τὸ κατηγορεῖν. ἄλλως. συκάζειν τὸ ἀποθλίβειν τὰ σῦκα. ἢ ὠμὰ ἢ πέπειρα. καλῶς οὖν ἐπήνεγκε τὸ ἀποπιέζων, ἐπεὶ ἀποθλίβει τοὺς συκοφαντουμένους, καὶ πιέζει δωροδοκῶν. Τοὺς ὑπευθύνους σκοπῶν.] διαλογιζόμενος. καὶ ὁρῶν καὶ πολυπραγμονῶν. ὠμὸς δὲ σκληρός. δυσκαταμάχητος. ἀντὶ δὲ τοῦ εἰπεῖν πένης, ἢ πλούσιος ἐπέμεινε τῇ μεταφορᾷ ἐπὶ σύκων. τὸ δὲ πέπων ἢ μὴ πέπων, ἀντὶ τοῦ ἁπαλὸς. ῥᾳδίως διατεθῆναι δυνάμενος. μεταφορικῶς δὲ ἀπὸ τοῦ συκάζειν τούτοις τοῖς ὀνόμασι κέχρηται. ὠμὰ δὲ τὰ μηδέπω πεπανθέντα. ὥσπερ οὖν ἐπὶ τῶν καρπῶν, ἐκ μὲν τῶν πεπανθέντων ἔστι δρέψασθαι καὶ φαγεῖν. ἐκ δὲ τῶν ἀώρων καὶ ὠμῶν οὐκέτι, οὕτω φησὶ καὶ τῶν ἀνθρώπων ὁ Κλέων διελογίζετο, καὶ διέκρινε τίς ἐπιτήδειος διατεθῆναι, καὶ τίς σκληρὸς καὶ δυσκαταμάχητος. ὑπευθύνους δὲ, τοὺς μηδέπω λογισμὸν παρεσχημένους μηδὲ εὐθύνας τῆς ἀρχῆς ἧς ἐπιστεύθησαν. Ἀπράγμονα.] ἐπιεικῆ καὶ μέτριον τοὺς τρόπους. οὐ φιλοπράγμονα. Ἐκ Χερρονήσου.] Χερρόνησος τῆς Θρᾴκης χωρίον καὶ πόλις, ὑποτελὴς τῶν Ἀθηναίων εὔφορος εἰς πυροῦ γεωργίαν. ὅθεν καὶ ἐσιτώνουν οἱ Ἀθηναῖοι. ὡς ἰδιοπραγμόνων δὲ καὶ ἰδίᾳ τῶν ὄντων τῶν Χερρονησιτῶν καὶ διατριβὰς δυναμένων ῥᾳδίως, μάλιστα δὲ τοῦ Κλέωνος ἐπηρεάζοντος αὐτοὺς ἐμνήσθη. ὅθεν ὡς ἐπὶ ἀγροίκων καὶ τῶν καταγαγόντων ἐχρῶντο. σημαντικῶς ὥσπερ ἀπ' ἀρχῆς τινος μεταπεμπομένων καὶ καλούντων εἰς πόλιν. ἄλλως. ὡς καταγαγόντος αὐτοὺς συμμάχους εἰς Ἀθήνας, καὶ συκοφαντοῦντος καὶ ἀργυριζομένου. Ἀγκυρίσας.] ὑποσκελίσας. κατὰ ξύλου. μεταπαλεύομενος ἐπὶ τῇ ἀγκύλῃ καταλαβών. ὅπερ ἐστὶν ἀγωνιστικὸν εἶδος. ἢ καταπαλαίσας. παλαιστρικὰ γάρ ἐστι ταῦτα. καὶ τὸ διαβαλεῖν καὶ τὸ ἀγκυρίσας. καὶ ἀγκύρισμα εἶδος παλαίσματος καὶ σκεῦος ἀγκυλωτὸν σύκων. Ἐτραχηλίσας.] ἄκολος. ψωμίς, ὅθεν τὸ ἐνεκολάβησας. ἀντὶ τοῦ καταπέπωκας. τὸ δὲ ὅλον καταπαλαίσας αὐτὸν ἐμπεπηδηκὼς, καὶ διατρίψας, ἀργυρίζεται. τὴν ἕδραν δὲ ἢ κέχρηται κατὰ τῶν ἀνθρώπων. διὰ τῆς πάλης ἐδήλωσε. Καὶ σκοπεῖς γε τῶν πολιτῶν.] διακρίνεις καὶ ἀναζητεῖς. ὁ δὲ νοῦς αὐτοῦ πᾶς τοῦτο λέγειν βούλεται. ὅτι οὐ τὸ προειρημένον ἐπηρεάζει τρόπῳ. ἀλλ' εἴ τις καὶ τοιοῦτό τι ποιεῖ, ἀναζητεῖ καὶ διακρίνει τίς ἐστι τῶν πολιτῶν ἀμνοκῶν. ἀντὶ προβατώδης. τουτέστι μωρὸς καὶ εὐήθης. τὰ γὰρ πρόβατα ἐπὶ εὐηθείᾳ διαβάλλεται.

Πλούσιος, καὶ μὴ πονηρὸς, καὶ τρέμων τὰ πράγματα.

Κλ. Ξυνεπίκεισθ' ὑμεῖς, ἐγὼ δ' ὦνδρες δι' ὑμᾶς τύπτομαι,

Οτι λέγειν γνώμην ἔμελλον, ὡς δίκαιον ἐν πόλει

Εςάναι μνημεῖον ὑμῶν ἐςὶν, ἀνδρείας χάριν.

Χο. Ως δ' ἀλαζὼν, ὡς δὲ μάσθλης, εἶδες, οἷ' ὑπέρχεται,

Ωσπερεὶ γέροντας ἡμᾶς ἐκκοβαλικεύεται.

Ἀλλ' ἐὰν ταύτῃ γε νικᾷ, ταυτηὶ πεπλήξεται,

Ἢν δ' ὑποκλίνῃ γε δευρὶ, πρὸς σκέλος κυρηβάσει.

Κλ. Ὦ πόλις καὶ δῆμ' ὑφ' οἵων θηρίων γαστρίζομαι;

Χο. Καὶ κέκραγας, ὥσπερ ἀεὶ τὴν πόλιν καταςρέφεις;

Atque haud improbi, & qui maximè abhorrent à negociis.

CL. Vos vnà in me insurgitis, ego verò propter vos vapulo,

Qui sententiam dicturus fueram, quòd iustum sit hac

Erigere in vrbe monumentum vestri, ob fortitudinem.

CH. Hominem verberonem & arrogantem: videsis, quomodo

Se insinuet: quasi qui senibus nobis os penitus sublinat.

At si isthoc modo vincat, eodem mox verberabitur:

Sin huc declinauerit, crus impinget sauissime.

CL. O vrbs, ò plebs, à quibus ventrem percutior feris?

CH. Etiam clamitas: vrbem qui nostram semper destruis?

Σχόλια. Καὶ τρέμοντα τὰ πράγματα.] εὐλαβούμενος καταστῆναι εἰς πράγματα. πολλοὶ γὰρ οὐ διὰ δειλίαν ἀλλ' ἦθος καὶ τρόπων ἐπιείκειαν, αἱροῦνται ζημιωθῆναι μᾶλλον, ἢ χωρῆσαι διὰ δίκας. καὶ τοὺς τοιούτους ἐπιλεγόμενος φησὶν ὁ Κλέων, καταστῆσαι εἰς φόβον τοῦ παρέξειν πράγματα ἐπηρεάζειν ῥᾳδίως. Ως δ' ἀλαζὼν.] ἀλαζὼν, ὁ μείζονα τῆς ἰδίας ἀξίας κομπάζων καὶ φρονῶν. μάσθλης δὲ κυρίως, ἱμὰς μεμαλαγμένος καὶ ἁπαλός. καὶ τρυφερός. καλῶς οὖν ἐπὶ τοῦ Κλέωνος τῷ ὀνόματι κέχρηται, ὁμοῦ καὶ τὸ τοῦ τρόπου ὕπουλον καὶ τὸ λαγαρὸν αὐτοῦ δεικνὺς, καὶ σκώπτων ὡς βυρσέα. ἀφ' ὧν οἱ ἱμάντες γίνονται κατεργασθέντες τοιοῦτοι. μάσθλης οὖν ὁ μεμαλαγμένος ἐν πονηρίᾳ. Εἶδες οἷ' ὑπέρχεται.] ὡς ὑπάγεται τὸν δῆμον ὑποτρέχων. καὶ κολακεύει. καὶ καταπραΰνει ἀπάγων τῆς ὀργῆς ἁπάσης τῆς πρὸς αὐτούς. Ωσπερεὶ γέροντας.] ὥσπερ φησὶ τοὺς γέροντας δικαστὰς ἐξαπατᾷ ὀργιζομένους, οὕτω καὶ ἡμᾶς ἐπιχειρεῖ ἀπατᾶν. κόβαλα γὰρ καλοῦσι τὰ πανουργήματα. Ἐκκοβαλικεύεται.] ἀπατᾷ. παραλογίζεται. λῃστεύει. κόβαλοι γὰρ οἱ λῃσταί. τοὺς αὐτοὺς καὶ κορυνηφόρους καλοῦσιν. οἱ δὲ, κόβαλον τὴν μετ' ἀπάτης παιδιάν. Ἀλλ' ἐὰν ταύτῃ γε νικᾷ.] τῇ πανουργίᾳ λέγει. ὅτι ἐν τῇ πανουργίᾳ νικήσει. αὐτῇ τῇ πανουργίᾳ πληγήσεται. ἄλλως. τὰς χεῖρας δείκνυσιν. ἡ δὲ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν παλαιόντων. διὸ φησὶ καὶ τὸ κυρηβάσει. Κυρηβάσει.] κυρηβασία λέγεται ἡ διὰ τῶν κεράτων μάχη, ἥπερ ἐν τοῖς ἀλόγοις ζώοις γίνεται. τοῦτο οὖν δηλοῖ ὅτι ἡ μάχεται ἢ πλήξει. κυρηβάσεις γὰρ λέγονται αἱ πλήξεις τῶν τράγων. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι ταῖς κεφαλαῖς διαμάχονται. ἄλλως. πρὸς τὸ σκέλος μάχεται. ἢ διαπιστεῖται. γαστρίζομαι δὲ εἶπεν, ὡς πλησίον τοῦ σκέλους. εἰς τὴν γαστέρα τύπτομαι. παρεπιγράφη δὲ, συγκύπτων γὰρ καὶ ὑπὸ τῶν διωκόντων τύπτεται. καταστρέφεις δὲ, δουλοῖς. τρέψομαι δέ. εἰς φυγὴν τρέψω. πλεῖόν σου βοῶν νικήσω. ὑπερβαλοῦμαι.

BISETVS.

A

BISETVS. Κλέων, καὶ Ἀγοράκριτος μεγάλαις βοαῖς ἀλλήλων κατηγοροῦσιν, ἀλλήλους λοιδοροῦσιν, ἀλλήλοις πληγάς, τραύματα, φόνους, ἀπειλοῦσιν ἀπειλοῦσι.

Αλ. Ἀλλ' ἐγώ σε τῇ βοῇ ταύτῃ γε πρῶτον τρέψομαι.

Χο. Ἀλλ' ἐὰν μέν τοι γε νικᾷς τῇ βοῇ, τήνελλος εἶ.

Ἢν δ' ἀναιδείᾳ παρέλθῃς; ἡμέτερος ὁ πυραμοῦς.

B

Κλ. Τουτονὶ τὸν ἄνδρ' ἐγὼ ἐνδείκνυμι, καὶ φημ' ἐξάγειν,

Ταῖσι Πελοποννησίων τριήρεσι ζωμεύματα.

Αλ. Ναὶ μὰ Δία, κἄγωγε τοῦτον ὅτι κενῇ τῇ κοιλίᾳ

Εσδραμὼν ἐς τὸ Πρυτανεῖον, εἶτα πάλιν ἐκθεῖ πλέᾳ.

Δη. Νὴ Δί' ἐξάγων γε τἀπόρρηθ', ἅμ' ἄρτον, καὶ κρέας,

C

Καὶ τέμαχος, οὗ Περικλέης οὐκ ἠξιώθη πώποτε.

AG. *Ego verò te, cum hoc clamore, primum conyciam in fugam.*

CH. *At si illum vincas clamore, triumphū duces Musicum:*

Sin superes ipsum impudentia: nobis placenta erit.

CL. *Hunc ego virum dico, & demonstro, clàm triremibus*

Peloponnesiorum efferre iuscula & cibaria.

AG. *Ita per Iouem: & ego dico, quòd hic ventre vacuo solet*

Ingredi Prytaneum: post autem pleno rursum egredi.

DE. *Per Iouem. Nam cum pane atque carne, inde arcana extulit,*

Et frusta, quibus neque Pericles dignus indicatus est.

Σχόλια. Τήνελλος εἶ.] τήνελλος ἁρμονία λύρας. ἐὰν τοίνυν ὑπερακοντίσῃς αὐτὸν, μουσικώτατος εἶ. ἄλλως. νικηφόρος. τήνελλος δὲ κρουμάτιον ἐπινίκιον. Ην δ' ἀναιδείᾳ.] καὶ ἢν πληθύῃς φησὶν ὑπ' αὐτὸν τῇ βοῇ. περιγένῃ δὲ ἐν ἀναιδείᾳ, οὐδὲν ἧττον ἡμετέρα ἡ νίκη. πυραμοῦς δὲ, εἶδος πλακοῦντος, ἐκ μέλιτος ἑφθοῦ καὶ πυρῶν πεφρυγμένων. ὡς καὶ σησαμοῦς τὸ διὰ σησάμων. ταῦτα δὲ ἐτίθεσαν ἆθλα τοῖς διαγρυπνηταῖς. εἰώθασι δὲ ἐν τοῖς συμποσίοις ἁμιλλᾶσθαι περὶ ἀγρυπνίας, καὶ ὁ διαγρυπνήσας μέχρι τῆς ἕω, ἐλάμβανε τὸν πυραμοῦντα. Εγὼ δείκνυμι.] ἐνδείκνυμι, καὶ φαίνω. ἐνδεικνύναι δὲ ἔλεγον τὸ καταγγέλλειν τινὰ κακουργοῦντα περὶ τὰ κοινά. Ζωμεύματα.] τὰ τῶν νεῶν χρειώδη. λέγεται δὲ ξύλα καὶ κηρὸς καὶ πίσσα. ἄλλως. τὰ λεγόμενα ὑποζώματα. εἰσὶ δὲ ξύλα τῶν νεῶν. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ὑποζώματα, εἶπεν ὡς πρὸς μάγειρον παίζων ζωμεύματα, ὡς ἀρτύσεως ἔμπειρον καὶ ζωμευμάτων. ἀπείρητο δὲ ἀπὸ Ἀθηναίων ἐξάγειν ξύλα, καὶ πίτταν. εἶχον δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι τριήρεις. Εκθεῖ πλέᾳ.] ἔξεισι καὶ πορεύεται μεστῇ καὶ γεμούσῃ. τουτέστιν ἔξεισιν ἐκ τῆς πολιτείας γενόμενος πλούσιος. εἰσδραμὼν δὲ ἀντὶ τοῦ εἰσελθὼν τῇ πολιτείᾳ. ἐμφατικῇ δὲ λέξει κέχρηται ἵνα δείξῃ αὐτὸν ἐμπεπηδηκότα βιαίως καὶ ἀναισχύντως τῇ πολιτείᾳ. Πρυτανεῖον δὲ τόπος Ἀθήνησιν ἐν ᾧ τὰς δημοσίας σιτήσεις ἐποιοῦντο. τιμὴ δὲ ἦν ἐλαχίστη τοῖς δημοσίᾳ σιτουμένοις ἦν. ταῦτα δὲ εἶπεν ὅτι πένης ὢν ἐκ τῶν κοινῶν πεπλούτηκε, καὶ ὅτι ἀναξίως ἔχει τῆς ἐν Πρυτανείῳ σιτήσεως. Νὴ Δία ἐξάγων γε τἀπόρρητα.] ἐπειδὴ ὁ Κλέων εἶπεν ἀπόρρητα, καὶ αὐτὸς εἶπε κρέας καὶ ἄρτον. λέγει οὖν ὅτι ἀναξίως ἔτυχεν ὁ Κλέων, οὗ Περικλῆς οὐκ ἔτυχε τῶν Ἀθηναίων μὴ παρασχόντων. καί τοι ὑπὸ μεγαλοφροσύνης τοῦ ἀνδρὸς παραιτουμένου, ἢ ὅτι ἐξοστρακισθεὶς οὐκ ἔτυχε τῆς ἐν Πρυτανείῳ σιτήσεως, ἢ ὅτι διὰ τοῦτο εἶπε κρέας καὶ ἄρτον ἐπειδὴ οὐκ ἐξῆν τὰ θυόμενα Δήμητρι καὶ Περσεφόνῃ, ἔξω φέρειν. ὡς γοῦν αὐτὰ ἐκφέροντος, κατηγορεῖ. Καὶ τέμαχος.] ἰχθύων. ἰδίως δὲ τεμαχίσας ἰχθῦς, τοὺς μεγάλους καὶ κατακοπτομένους.

D

E

BISETVS. Διπλῆ, καὶ εἴσθεσις κώλων ιθ'.

Κλ. Ἀποθανεῖσθον αὐτίκα μάλα.

Αλ. Τριπλάσιον κεκράξομαί σου.

Κλ. Καταβοήσομαι βοῶν σε.

Αλ. Κατακεκράξομαί σου κράζων.

Κλ. Διαβαλῶ σ', ἐὰν στρατηγῇς.

Αλ. Κυνοκοπήσω σου τὸ νῶτον.

Κλ. Περιελῶ σ' ἀλαζονείαις.

F

CL. *Male omnes illicò peribitis.*

AG. *Ego triplò plus clamitabo.*

CL. *Ego magis clamabo, clamans.*

AG. *Ego magis strepam strependo.*

CL. *Ducem ego te calumniabor.*

AG. *Tibi dolabo terga flagris.*

CL. *Tibi superbiam hanc reuellam.*

Σχόλια. Ἀποθανεῖσθον.] διπλῆ καὶ εἴσθεσις περιοδικὴ κώλων ιθ. ὧν τὰ μὲν ιε ἀμοιβαῖα τῶν ὑποκριτῶν δίμετρα. τὰ δὲ τέσσαρα ἑνὸς λέξεις ἀκατάληκτα. καὶ μήποτε εἰσὶ δίστιχα τετράμετρα καταληκτικά. αὐτίκα δὲ μάλα εὐθὺς παραχρῆμα. Ἀττικὴ δὲ ἡ σύνταξις. κεκράξομαι δὲ, τοῦ κεκραγμένου περιέσομαι. ἀντὶ τοῦ νικήσω. Κυνοκοπήσω σου.] τύψω ἤτοι σε, καθάπερ κύνα. τοῦτο δὲ ὡς μάγειρος λέγει. ἔστι γὰρ κύων ἰχθῦς ποιός. ἅμα δὲ καὶ κυνέῃ σε δέρματι παίσω. ἔστι γὰρ τραχύτατον. Περιελῶ σ' ἀλαζονείαις.] ἀποδύσω σε καὶ παύσω τῆς ἀλαζονευμάτων. ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ἱματίων. παύσω καὶ περικόψω τῆς ἀλαζονείας. περιελάσω, νικήσω.

G

BISETVS. Περιελῶ σ' ἀλαζονείας] γ ἐξελάσω καὶ περιελάσω. εἰ περιελῶ χάψας, εἴη ἂν ἀντὶ τοῦ περιαιρήσω, παρὰ τὸ ἄχρηστον περιέλω, οὗ ὁ μέλλων περιελῶ ἐν χρήσει παρὰ πολλοῖς, ὡς τὸ ἐξελῶ. Εὐριπίδης ἐν Ἑλένῃ.

Ἐλθὼν δ' ἐς οἴκους ἐξελῶ κόσμον νεκρῷ,

Καί σ' οὐ κεναῖσι χερσὶ γῆς ἀποστελῶ.

περιαιρεῖν δὲ λέγονται καὶ οἱ τέκτονες τὸ τῶν ξύλων περιττόν

τόν. ἵνα καλὸν ἔργον ἀποδείξωσι. λέγεται καὶ τοῦτο ἀπὸ τῶν περιτεμνόντων τὸν φλοιόν, ἢ τοὺς κλάδους τῶν δένδρων. καὶ οἱ βυρσοδέψαι, καὶ οἱ σκυτοτόμοι περιαιροῦσι τὰς βύρσας, καὶ περιτέμνουσι τὰ δέρματα, ἵνα τὸ περιττὸν, καὶ ἀνωφελὲς ἅπαν ἀφέλωσιν. εἰ δὲ περιελαύ- A γράψης, ἡ μεταφορὰ εἴη ἂν ἀπὸ τῶν ἱππευόντων. λέγομεν δὲ περιαιρεῖν τινος ἀλαζονείαν, καὶ περιαιρεῖν τινα ἀλαζονείας. ἀμφίβολον δὲ πότερον τοῦτο τὰς σὰς ἀλαζονείας ἐστὶν ἀντὶ τοῦ τῆς σου ἀλαζονείας, ἢ τὰς σου ἀλαζονείας, ἀπὸ τῆς ἀλαζονείας.

Αλ. Ὑποτεμοῦμαι τὰς ὁδούς σου.	AG. Ego vias tibi obstruam omnes.
Κλ. Βλέψον εἰς ἔμ' ἀσκαρδάμυκτος.	CL. Respice huc ad me inconniventer.
Αλ. Ἐν ἀγορᾷ κἀγὼ τέθραμμαι.	B AG. Et ego sum in foro educatus.
Κλ. Διαφορήσω σ', εἴτι γρύζεις.	CL. Male peribis, si quid hisceas.
Αλ. Κοπροφορήσω σ', εἰ λαλήσεις.	AG. Male linere, si loquaris.
Κλ. Ὁμολογῶ κλέπτειν, σὺ δ' οὐχί;	CL. Fateor esse furem: an & tu?
Αλ. Νὴ τὸν Ἑρμῆν τὸν ἀγοραῖον,	AG. Na per Mercurium forensem,
Κἀπιορκῶ γε βλεπόντων.	Peiero, visus licet sim.
Κλ. Ἀλλότρια τοίνυν σοφίζει,	CL. Ergo tu alienas sapis res,
Καί σε φανῶ τοῖς Πρυτάνεσιν,	At referam ego Prytanibus,
Ἀδεκατεύτους τῶν θεῶν ἱε-	C Non decimatos te Deum sacros
ρὰς ἔχοντα κοιλίας.	Possidere ventriculos.

Σχόλια. Ὑποτεμοῦμαι τὰς ὁδούς σου.] ἀντὶ τοῦ προλέγειν. προλήψομαι. νικήσω. τοῦτο ὡς πρὸς βυρσοδέψην. ὑποτέμνεται γὰρ τὰ δέρματα ἵνα παχέα φαίνηται. διαφέρει γὰρ τὸ τέμνειν τοῦ ὑποτέμνειν. ὅταν γὰρ ὑποτέμνῃ, παχύτερον φαίνεται. ἀσθενέστερον δὲ ἐστι. τέμνειν δὲ, τὸ ὀρθὴν ποιεῖσθαι τὴν τομήν. τὸ γὰρ ἀνώμαλον τῆς τομῆς, παχύτητος δόξαν ἐργάζεται. Ἀσκαρδάμυκτος.] μὴ μύσας τοὺς ὀφθαλμούς. σκαρδαμύττειν γὰρ, τὸ σκαίρειν καὶ μύειν τοὺς ὀφθαλμούς. τὸ πυκνῶς βλεφαρίζειν, ὃ καὶ ἰλλωπτεῖν λέγεται ἢ ἰλλωπίζειν. ἀσκαρδαμυκτεῖν δὲ, προστεθέντος τοῦ α, τὸ ἀτενὲς βλέπειν τὸν ἥλιον. φησὶν οὖν, ὅτι ἀτενὲς εἰς ἐμὲ βλέψον ὡς ἐν τούτῳ καταπληξόμενος τὸν ἀλλαντοπώλην. Διαφορήσω σ' εἴτι γρύζεις.] ἔπαιξε παρὰ τὸ διαφορεῖν. καλῶς δὲ ὡς ἐπὶ μαγείρου καὶ ἀλλαντοπώλου κέχρηται. ἄλλως. διασπάσω. διαλύσω. ἤγουν ἐκφορήσω. ἄλλως τε, καὶ ἀπ' ἀρχῆς ὡς τῇ λέξει ἐπὶ μαγείρου καὶ τοῦ ἀλλαντοπώλου. οὗτοι γὰρ τὰ ἔγκατα πλύνοντες, ἐξ ἀνάγκης τῆς ἀπ' αὐτῶν πληροῦνται κόπρου. σημειωτέον δὲ, ὅτι ἐν πᾶσιν ὁμοιοῦσθαι τοῖς ἰδίοις πειρᾶται τὸν Κλέωνα. Κοπροφορήσω.] κόπρου σε πληρώσω. ἔπαιξε δὲ παρὰ τὸ διαφορήσω σε. οἱ μάγειροι γὰρ τὰ ἔγκατα πλύνοντες, ἀναγκαίως πληροῦνται κόπρου. ἄλλως. τὴν κόπρον ἐκφορήσω τύπτων σε. ἢ ὡς βυρσοδέψην. ὅτι κόπρῳ τὰς βύρσας ἐθεράπευον. Ὁμολογῶ κλέπτειν.] τοῦτο ἐν ὑποκρίσει λέγει, ὡς ἂν εἰ ἔλεγε, σύμφρων εἰμὶ καὶ πεπαιδευμένος. ὁ δὲ εὔχεται ἐπὶ τῷ κλέπτειν ἃ κλέπτει, ὀμνύων μὴ κεκλοφέναι. ὅ ἐστιν ὑπερβολὴ ἐπιορκίας. Νὴ τὸν Ἑρμῆν τὸν ἀγοραῖον.] περιττῶς ἐπὶ τοῦ θεοῦ. ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ ἵδρυται Ἑρμοῦ ἀγοραίου ἄγαλμα. πλεονεκτεῖν δὲ αὐτὸν πειρᾶται μὴ μόνον κλέπτων, ἀλλὰ καὶ διαρρήδην ἐπιορκῶν. ἐπεὶ, ἐμὰ ἐστὶ ταῦτα τὰ ἐπιχειρήματα, ἀμφότεροι δὲ ἁμιλλῶνται τίς ἐστιν αὐτῶν χείρων. Κἀπιορκῶ γε βλεπόντων.] τῶν ὁρώντων ὅτι κλέπτω ὀμνύω ὅτι οὐκ ἔκλεψα. τοῦτο δὲ προστέθεικεν ὁ Ἀγοράκριτος, ὅτι πλεονεκτεῖ ἐκεῖνον, καὶ μᾶλλον πονηρὸς εἶναι δοκεῖ, οὐ κλέπτων μόνον, ἀλλὰ καὶ φανερῶς ἐπιορκεῖ. Σοφίζει.] τεχνάζῃ. σοφίας γὰρ ἔλεγον τὰς τέχνας. τὰ ἀλλότρια λέγει φησίν. ἐμὰ ἐστὶ ταῦτα τὰ ἐπιχειρήματα. ὡς εἰ ἔλεγε τὰ ἐμὰ τοίνυν κλέπτεις. φανῶ δὲ φανερῶ, κατηγορήσω. Ἀδεκατεύτους τῶν θεῶν] μὴ δεδωκότα ἀπ' αὐτῶν τὴν δεκάτην μοῖραν τοῖς θεοῖς. ἔθος δὲ εἶχον τὰς δεκάτας τῶν θυομένων τοῖς Πρυτάνεσιν οἱ μάγειροι διδόναι. δέον δὲ εἰπεῖν ἀδεκατεύτους ἔχοντα οὐσίας, ὁ δὲ ἀντὶ οὐσίας, κοιλίας ἐπήνεγκεν ὡς ἀλλαντοπώλῃ.

Κορωνὶς καὶ ἔκθεσις χοροῦ ἐπῳδικὴ ἐκ κώλων θ'.

Χο. Ὦ μιαρὲ καὶ βδελυρὲ,	F CH. O nebulo, digne odio:
Καὶ κεκράκτα, τοῦ σοῦ θράσους	O clamator: audacia
Πᾶσα μὲν γῆ πλέα,	Hac tua omnes plaga,
Πᾶσα δ' ἐκκλησία,	Concio omnis, tabu-
Καὶ τέλη καὶ γραφαὶ,	La atque portoria,
Καὶ δικαστήρια· ὦ	Et tribunalia
Βορβοροτάραξι καὶ	Plena sunt: ô fimo
Τὴν πόλιν ἅπασαν ἡ-	Qui male coinquinas
μῶν ἀνατετυρβακώς.	G Omnia, & urbem eruis:

Σχόλια. Ὦ μιαρὲ καὶ βδελυρέ.] κορωνὶς καὶ ἔκθεσις χοροῦ ἐπῳδικὴ διὰ τὸ τεθῆναι μετὰ τὴν διπλῆν. ἐκ κώλων παιωνικῶν ἐπιμίκτων κρητικοῖς καὶ βακχείοις ἐννέα. ὧν τὸ πρῶτον δίμετρον ἀκατάληκτον ὃ καλεῖται δίρρυθμον. τὸ δεύτερον τρίμετρον βραχυκατάληκτον. τοῦ πρώτου ποδὸς κρητικοῦ. τοῦ δὲ δευτέρου βακχείου. τὰ ἑξῆς τέσσαρα ὅμοια τῷ πρώτῳ ἐκ κρητικοῦ, τὰ δὲ τούτων ἑξῆς τελευταῖα τοῦ δευτέρου ποδὸς κρητικοῦ, ἐν ἐκθέσει δὲ δύο στίχοι τροχαϊκοὶ τετράμετροι καταληκτικοί. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. ἑξῆς δὲ ἐν εἰσθέσει σύστημα κατὰ περικοπὴν ἀμοιβαῖον ἐκ στίχων ὁμοίων. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. Καὶ τέλη καὶ γραφαί.] τὰ τελώνια καὶ ἀρχαί. τελώνης γὰρ ἦν. καὶ ἐμίσθου τὰ τέλη, τουτέστι τὰ τάγματα.

Ὦ βορ-

ὁ βορβοροτάραξι.] ταραχώδης ἐστί. ταράττων ἡμῶν τὴν πόλιν ὡς βόρβορον. θορύβου πληρώσας τὴν πόλιν καὶ A βορβόρου. Ανατετυρβακώς.] ἀνατεταράξας. τυρβάζειν δὲ κυρίως λέγεται, τὸ πηλὸν ταράξαι.

BISETVS. Σύστημα κατὰ περικοπὴν στίχων ι.

Ὅστις ἡμῶν τὰς Ἀθήνας ἐκκεκώφηκας βοῶν,
Κἀπὸ τῶν πετρῶν ἄνωθεν τοὺς φόρους θυννοσκοπῶν.
Κλ. Οἶδ' ἐγὼ τὸ πρᾶγμα τοῦθ', ὅθεν πάλαι καττύεται.
Αλ. Εἰ δὲ μὴ σύ γ' οἶσθα κάττυμ', οὐδ' ἐγὼ χορδεύματα,
Ὅστις ὑποτέμνων ἐπώλεις δέρμα μοχθηροῦ βοὸς,
Τοῖς ἀγροίκοισι πανούργως, ὥστε φαίνεσθαι παχύ,
Καὶ πρὶν ἡμέραν φορῆσαι, μεῖζον ἦν δυοῖν δοχμαῖν.
Δη. Κἀμὲ νὴ Δία κἀμὲ τοῦτ' ἔδρασε ταὐτὸν, ὥστε καταγέλων
Πάμπολυν τοῖς δημόταισι καὶ τοῖς φίλοις περισχεθεῖν.
Πρὶν γὰρ εἶναι Περγασῆσιν, ἔνεον ἐν ταῖς ἐμβάσιν.

Qui nostras Athenas obtudisti tot clamoribus,
Quasi piscator, è specula procul obseruans portoria. B
CL. Noui ego, unde isthæc consuta sint iamdudum omnia.
AG. Nisi tu sutelas nosti, neque ego intestina nouero.
Quippe tu vendebas dissectum corium mali bouis
Agricolis astutè. Nam cùm appareret spissum & solidum:
Antequam unum esset diem calcatum, ultra palmos duos C
Extenuabatur. DE. sanè hoc modo & mecum egit, per Iouem,
Magnum ut nuper amicis ciuibúsque risum mouerim.
Nam priusquàm in Pergasis essem, natabam in calceis.

D

Σχόλια. Ἐκκεκώφηκας.] βοῆς πληρώσας τὰς ἀκοάς.

BISETVS. Ἐκκεκώφηκας] τὰς Ἀθήνας κωφὰς ταῖς σαῖς βοαῖς ἐποίησας. ταῖς σαῖς κραυγαῖς τὰς τῆς πόλεως ἀκοὰς κωφὰς ἐποίησας.

Σχόλια. Κἀπὸ τῶν πετρῶν ἄνωθεν.] ἐπειδὴ οἱ θυννοσκόποι ἐπὶ ὕψους ἱστάμενοι, τὴν κατασκοπὴν τῶν εἰσιόντων θύννων εἰς τὰ δίκτυα ποιοῦνται, φησὶν ὅτι καθάπερ τοὺς θυννοσκόπους εἰσιόντες εἰς τὸ δίκτυον οὐ λανθάνουσιν οἱ θύννοι, οὕτως οὐ λανθάνουσι τὸν Κλέωνα, τῆς πόλεως ἐπιβαίνοντες οἱ τοὺς φόρους φέροντες. προαρπάζει οὖν, δέον τὴν πόλιν τὰ ἑαυτῆς λαμβάνειν. ὀνειδίζει οὖν αὐτῷ, ὅτι τὰ δημόσια νοσφίζεται χρήματα ἅμα δὲ καὶ εἰς ὀψοφαγίαν διαβάλλει. ἀπὸ μεταφορᾶς δὲ τῶν ἁλιέων τοῦτο εἶπε τῶν ἀγρευόντων τοὺς θύννους. Καττύεται.] συντίθεται καὶ ῥάπτεται κατ' ἐμοῦ. ἀστείως δὲ τῇ λέξει κέχρηται ὡς βυρσοδέψης ἀπὸ τῶν ὑποδημάτων. Χορδεύματα.] ἑξῆς καὶ οὗτος ὡς μάγειρος ἀπεικάσατο. χορδεύματα καὶ χορδαὶ καλοῦνται τὰ ἔντερα. Μοχθηροῦ βοός.] θανασίμου ἢ ἀσθενοῦς. ἰσχνοῦ καὶ λεπτοβύρσου. καὶ τοῦτο δὲ, ὡς βυρσέα σκώπτει. Τοῖς ἀγροίκοισι πανούργως.] εἰς ὑποδήματα τοῖς αὐτοῖς. καὶ ὡς τὰς βύρσας τέμνων. καττύματα δὲ τὰ ἄκρα δέρματα καὶ εἰς μικρὰ τετμημένα, ἃ προστίθεται τοῖς σανδαλίοις. τοῦτο δὲ εἶπεν ὡς πρὸς σκυτέα. Δυοῖν δοχμαῖν.] παίζων καὶ αὐτὸς, παλαιστὰς ἐξετέτατο. δοχμὴ γὰρ ἡ παλαιστὴ ἄλλως. δύο παλαιστάς: ἐκτεινόμενα γὰρ τὰ ἰσχνὰ τῶν δερμάτων, εἰς πλάτος αὔξεται. Κἀμὲ τοῦτ' ἔδρασε.] τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἡμᾶς ἐξηπάτηκεν. ὥστε καταγέλαστος γενέσθαι. Τοῖς δημόταισι.] διαβολὴ τῶν Ἀθηναίων, εἰ τὸ δῆλος παρ' αὐτοῖς ὁ δῆμος ἀπαγγέλλεται. Περγασῆσιν.] ὄνομα δήμου. Ἔνεον ἐν ταῖς ἐμβάσιν.] ἐκολύμβων. ἐνηχόμην ἐν τοῖς ὑποδήμασιν. ἐμβάδες δὲ ἐρρήθησαν ἀπὸ τοῦ ἐμβαίνειν αὐτοῖς. ἐκτεινομένων γὰρ καὶ πλατυνομένων εὐχερῶς τῶν δερμάτων, ἐκολύμβων ἐν αὐτοῖς, ἐκ τοῦ μηκέτι ἡρμοσμένα τοῖς ποσὶ τῶν φορούντων αὐτὰ εἶναι. E

F

BISETVS. Κορωνὶς, καὶ εἴθεσις χοροῦ προσωδικὴ ἐκ κώλων, καὶ στίχων πολυσχηματίστων ἐστί.

Χο. Ἆρα δῆτ' οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἐδήλους ἀναίδειαν, ἥπερ μόνη
Προστατεῖ τῶν ῥητόρων;

CH. Nonne primò statim
Impudentiam tuam exercuisti, quæ unica
Omnium est dux rhetorum?

Σχόλια. Ἆρα δῆτ' οὐκ ἀπ' ἀρχῆς.] ὁ λόγος πρὸς τὸν ἀλλαντοπώλην. κορωνὶς δὲ καὶ εἴθεσις χοροῦ προσωδικὴ, διὰ τὸ ἀεὶ προτίθεσθαι τῆς διπλῆς. ἐκ κώλων καὶ στίχων πολυσχηματίστων δώδεκα. ὧν τὰ πρῶτα τρία παιωνικὰ δίμετρα ἀκατάληκτα, ἃ καλεῖται κρητικὰ δίρρυθμα. τὸ δὲ δὴ τροχαϊκὸν ἑφθημιμερὲς, ὃ καλεῖται Εὐριπίδειον ἢ ληκύθιον. τὰ δὲ ε' θ' ι' τετράμετρα καταληκτικά. τὰ δὲ ζ' η' δακτυλικὰ τετράμετρα. τὰ δὲ τελευταῖα δύο ἰαμβικὰ τετράμετρα καταληκτικὰ, ὅμοια τοῖς ἑξῆς. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. Προστατεῖ.] προΐσταται, καθηγεῖται τῶν ῥητόρων ὡς αἰτία δῆθεν. G

Ἦ σὺ πιστεύων, ἀμέλγεις τῶν ξένων τοὺς καρπίμους,
Πρῶτος ὤν, ὁ δ᾽ Ἱπποδάμου λείβεται θεώμενος.
Ἀλλ᾽ ἐφάνη γὰρ ἀνὴρ ἕτερος πολὺ
Σοῦ μιαρώτερος, ὥστε με χαίρειν,
Ὅς σε παύσει, καὶ πάρεστι, δῆλός ἐστιν αὐτόθεν,
Ἐν πανουργίᾳ τε, καὶ θράσει, καὶ κοβαλικεύμασιν.
Ἀλλ᾽ ὦ τραφεὶς, ὅθεν περ εἰσὶν ἄνδρες, οἵ περ εἰσί,
Νῦν δεῖξον, ὡς οὐδὲν λέγει τὸ σωφρόνως τεθράφθαι.

A Hæc tu fretus, fructuosos decerpis nunc hospites,
Cùm sis prætor. Hippodami verò filius, tuam
Insolentiam videns ferè liquescit lacrymis.
Verùm equidem modò vir sceleratior
Te, subitò exoriens, reficit me,
Qui te compescet, & adest: & hic præclarus autor est
In dolis, audacia, atque in assentationibus.
B Age tu, qui illic nutritus es, vnde viri sunt, qui quidem sunt,
Nunc ostende, vt pro nihilo hic ducat, esse probè educatum.

Σχόλια. Ἦ σύ.] τοῦτο πρὸς τὸν Κλέωνα. ἀμέλγεις δὲ, λαμβάνεις τὰ αὐτῶν πράγματα. τοῦτο δὲ παρὰ τὴν κοινὴν συνήθειαν εἴρηται.

BISETVS. Ἀμέλγεις] Ἀμέλγειν κατὰ τὸν Εὐστάθιον, ἐκ τοῦ ἀμέργειν γίνεται κατὰ τροπὴν τοῦ ρ εἰς λ. ἀμέργειν δὲ, τὸ ἐκπιέζειν, καὶ καρπολογεῖν. λέγεται καὶ μέργειν, ὅθεν καὶ τὸ ἀμέργειν προστεθέντος τοῦ α ἐπιτατικοῦ.

Σχόλια. Τοὺς καρπίμους.] τοὺς εὐπόρους τῶν ξένων διασείεις. τοὺς πλουσίους καὶ εὐποροῦντας. ἀμέλγεις δὲ ἀποδρέπῃ. ἀπανθίζεις. τρυγᾷς καὶ καρπίζῃ. ἰδίως δὲ ἀμέλγειν λέγεται, τὸ πρὸ τοῦ προσήκοντος καιροῦ τοὺς καρποὺς ἀποσπᾶν, ὅπερ οἱ κλέπται ποιοῦσιν. Ὁ δ᾽ Ἱπποδάμου] οὗτος ἐν Πειραιεῖ κατῴκει, καὶ οἰκίαν εἶχεν, ἥνπερ ἀνῆκε δημοσίαν εἶναι. καὶ πρῶτος αὐτὸς τὸν Πειραιᾶ κατὰ τὰ Μηδικὰ συνῆγεν. ἦν δὲ Ἀθηναίοις τίμιος. τὸ δὲ ὅλον ἐστὶν, ὅτι σὺ μὲν ἀνάξιος ὢν, σφετερίζῃ, καὶ ἀπὸ πάντων κερδαίνεις. ὁ δὲ εὐνούστατος ὢν τῇ πόλει κατατήκεται τοῖς δάκρυσιν ἀναξίως ὁρῶν σε τὰ τῆς πόλεως καρπούμενον. λυπεῖται φησὶν ὁ Ἀρχεπτόλεμος. ἐπεὶ γὰρ πολλὰ ὠφέλησε τὴν πόλιν. καὶ οἱ μὲν, αὐτὸν φασὶ θούριον. οἱ δὲ, Μιλήσιον. Κλέωνος δὲ ἐχθρὸς ἦν λείπει δὲ ὁ ὀφθαλμός. ἄλλως. Ἱππόδαμος μόνος λείβεται καὶ τήκεται. διέβαλλε τὸ γὰρ ἐπὶ πολυφαγίᾳ ὁ Ἱππόδαμος. ὡς οὖν τοῦ Κλέωνος ὄντος γαστριμάργου, παρευδοκιμουμένου δὲ ὑπὸ Ἱπποδάμου, κέχρηται τῇ συγκρίσει χρησιμώτατα. ὁμοῦ γὰρ καὶ τὸν Ἱππόδαμον καὶ τὸν Κλέωνα διαβάλλει. Ἀνὴρ ἕτερος.] ὁ ἀλλαντοπώλης. Ὅς σε παύσει.] καταπαύσει σε. παρευδοκιμήσει. πάρεστιν ἐγγύς ἐστι καὶ πλησίον καὶ οὐκ εἰς μακράν. ἄλλως. ὑπερβαλεῖ σε. περιγενήσεται, νικήσει σε. καὶ Ὅμηρος. ἵνα ἐσσυ παρελεύσεται οὐδὲ με πείσεις. Κοβαλικεύμασι.] τῷ κολακεύειν καὶ πρὸς χάριν δημηγορεῖν. ἐπεὶ καὶ ὁ Κλέων ἐδόκει παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις εὐδοκιμεῖν, διὰ τὸ πρὸς ἡδονὴν καὶ χάριν δημαγωγεῖν. καὶ ὅλως εἰ ἂν φησὶ παρευδοκιμήσειν τοῦτον, τὸν Παφλαγόνα, διὰ τούτων διαβάλλει τὸν Κλέωνα, δεικνὺς ὅτι τὰ τοιαῦτα πάντα πρόσεστιν αὐτῷ, δι᾽ ὧν ἤρθη μέγας. Ἀλλ᾽ ὦ τραφείς.] τοιαύτης ἀναστροφῆς μεταχών. τουτέστι πονηρᾶς καὶ κακῆς. ὅθεν οἱ ἀνατραφέντες ἄνδρες οἱ ἔξαρχοι καὶ πρωτεύοντες οἱ ἀνδρεῖοι ὁμηρικῶς.

BISETVS. Οὐδὲν λέγει τὸ σωφρόνως] ὁ τοῦ ἐπιδεῖξον ὡς τὸ τὴν σωφροσύνην ἀσκεῖν, καὶ σωφρόνως ζῆν, οὐδὲν λέγειν, καὶ φλυαρίαν θέλεται. τουτέστιν ὡς ἡ σωφροσύνη τοὺς σώφρονας οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον βλάπτει.

Σχόλια. Τὸ σωφρόνως τεθράφθαι.] τὸ ἐπιεικῶς, καὶ εὐγενῶς ἀνατεθράφθαι. τὸ ἀλλαντοπώλην δὲ βουλόμενος διαβάλλειν, δεικνῦσιν αὐτὸν πονηρῶν ἠθῶν. ἀλλὰ λελη- θότως δι᾽ ὧν περὶ τούτου λέγει, ὀνειδίζει τοὺς ἄλλους πολίτας ὡς ἀπὸ τῶν τοιούτων ὁρμωμένους ἐπιτηδευμάτων καὶ εὐδοκιμοῦντας.

BISETVS. Εἴσθεσις διπλῆς ἀμοιβαίας ἐκ στίχων λβ᾽.

ΑΛ. Καὶ μὴν ἀκούσαθ᾽, οἷός ἐστιν οὑτοσὶ πολίτης.
ΚΛ. Οὐκ αὖ μ᾽ ἐάσεις; ΑΛ. μὰ Δί᾽, ἐπεὶ κἀγὼ πονηρός εἰμι.
Ἀλλ᾽ αὐτὸ, περὶ τοῦ πότερος εἴπῃ πρότερα διαμαχοῦμαι.
ΧΟ. Ἐὰν δὲ μὴ ταύτῃ γ᾽ ὑπείκῃ, λέγ᾽ ὅτι κἀκ πονηρῶν.
ΚΛ. Οὐκ αὖ μ᾽ ἐάσεις; ΑΛ. οὐ μὰ Δία. ΚΛ. ναὶ μὰ Δία. ΑΛ μὰ τὸν Ποσειδῶ.
ΚΛ. Οἴμοι, διαρραγήσομαι. ΑΛ. καὶ μὴν ἐγώ σ᾽ οὐ παρήσω.

AG. Enimuerò audite, hic qualis sit ciuis, quàm modestus.
CL. Non tu sines me? AG. non hercle, quando & ego vir malus sum.
At de hoc ipso primùm pugnabo, vter prior loquatur.
F CH. Si tibi nolit cedere, dic tu, quòd & ipse vir malus sis.
CL. Non tu me iam sines? AG. non, per Iouem. CL. imò per Iouem. AG. non,
Per Neptunum. CL. hei mihi, disrumpar. AG. ego certè haud te sinam istbuc.

Σχόλια. Καὶ μὴν ἀκούσαθ᾽ οἷος.] εἴσθεσις διπλῆς ἀμοιβαίας ἐκ στίχων ἰαμβικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν λβ. ὧν τελευταῖος· νὴ τὸν Ποσειδῶ. κἀμὲ γὰρ ἦν περὶ τοῦ ὅλης. ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκυῖα. ἑξῆς δὲ τούτων ἰαμβικὰ δίμετρα ἀκατάληκτα ιε. πλὴν τοῦ τελευταίου μονομέτρου ὄντος. καὶ τοῦ τελευταίου διμέτρου καταληκτικοῦ. ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκυῖα. Οὐκ αὖ μ᾽ ἐάσεις.] ὡς ἐπιτρέψεις. οὐ συγχωρήσεις μοι. ὁ δὲ Κλέων ἐστὶν ὁ λέγων πρὸς τὸν ἀλλαντοπώλην. ἐπισημίζει γὰρ αὐτὸν ἐκεῖνος βουλόμενος λέγειν. Οὐ παρήσω.] οὐ παραχωρήσω. πρὸς δὲ τὸ ἐάσεις, οὐ παρήσω εἰπεῖν πρῶτον δηλονότι. ἀμφιβόλως δὲ εἶπε. λέγων γὰρ ἐκ τοῦ πρώτου λέγειν ἐπιτρέψαι μὴ τό, ἔδοξεν εὐφημότερον ἀποκρίνασθαι πρὸς τὸ ὑπ᾽ ἐκείνου ῥηθὲν διαρραγήσομαι. διόπερ ἑξῆς ὁ χορὸς ἀπεκρίνατο παρὰ πρὸς τῶν θεῶν διαρραγῆναι.

Χο. Πά-

Χο. Πάρες πρὸς τῶν θεῶν αὐτὸν διαρραγῆναι.

Κλ. Τῷ καὶ πεποιθὼς, ἀξιοῖς ἐμοῦ λέγειν ἐναντία;

Αλ. Ὅτι λέγειν οἷός τε κἀγὼ, καὶ καρυκκοποιεῖν.

Κλ. Ἰδοὺ λέγειν. καλῶς γ' ἂν οὖν σὺ πρᾶγμα προσπεσόν σοι,

Ὠμοσπάρακτον παραλαβὼν, μεταχειρίσαιο χρηστῶς.

Αλλ' οἶσθ' ὅ μοι πεπονθέναι δοκεῖς, ὅπερ τὸ πλῆθος.

Εἴ που δικίδιον εἶπας εὖ κατὰ ξένου μετοίκου,

Τὴν νύκτα θρυλλῶν, καὶ λαλῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς σεαυτῷ,

Ὕδωρ τε πίνων, κἀπιδεικνὺς, τοὺς φίλους τ' ἀνιῶν,

Ὤου δυνατὸς εἶναι λέγειν. ὦ μῶρε τῆς ἀνοίας.

Αλλ. Τί δαὶ σὺ πίνων τὴν πόλιν πεποίηκας, ὥστε νυνὶ

Ὑπὸ σοῦ μονωτάτου κατεγλωττισμένην, σιωπᾶν;

Κλ. Ἐμοὶ γὰρ ἀντέθηκας ἀνθρώπων τίν'; ὅστις εὐθὺς

Θυννεῖα θερμὰ καταφαγὼν, κᾆτ' ἐπιπιὼν ἀκράτου

Οἴνου χοᾶ, κασαλβάσω τοὺς ἐν Πύλῳ στρατηγούς.

Αλλ. Ἐγὼ δέ γ' ἤνυστρον βοὸς καὶ κοιλίαν ὑείαν.

CH. Sine, obsecro, ipsum: vt disrumpatur. CL. tu quánam arte fretus,

Audeas mihi contradicere? AG. quia dicendi peritus

Sum, & condimenta noui condire optimè. CL. tún peritus

Dicendi? pulcrè igitur, si quod negocium inuolutum

Tibi incidat, tu acceptum perquàm commodè explicabis.

Sed scin' quid accidisse tibi putem? quod imperitis.

Si controuersiolam benè dixeras contra inquilinum,

Noctem susurrando, & tecum in viis demurmurando:

Aquam bibe d. & deferendo & affligendo amicos:

Ibi te disertum credebas. ô stulte, quæ hæc fatuitas?

AG. Tu verò quidnam fecisti bibendo ciuitatem,

Quæ garrulitate tua turbata cogitur tacere?

CL. Tún' quenquam hominem opposueris mihi? qui simul ac deuoràro

Thynni offam calidam, & vini congium ebibero meraci,

Omnes calumniabor in Pylo duces. AG. ego autem

Simulac omasum bubulum, & ventrem comedero suillum,

Σχόλιον. Πάρες.] τοῦ Κλέωνος εἰπόντος διαρραγήσομαι, καὶ τοῦ ἀλλαντοπώλου εἰρηκότος οὐ παρήσω, ὁ χορὸς πρὸς τὸν εἰρημένον φησὶν ὅτι πάρες αὐτὸν διαρραγῆναι. Τῷ καὶ πεποιθώς.] τίνι τεθαρρηκὼς ἀξιοῖς φιλονεικεῖν ἐμοὶ καὶ διαλέγεσθαι. Ὅτι λέγειν οἷός τ' ἐγώ.] κἀγὼ δυνατός εἰμι, καὶ ἱκανὸς εἰπεῖν. Καρυκκοποιεῖν.] κοσμεῖν ποικίλαις τισὶ ῥήμασι τὸν λόγον. πλαγίως δὲ τῇ λέξει ὡς μάγειρος ἐχρήσατο. καρυκεύματα γὰρ καὶ ἡδύσματά εἰσι τὰ ἀρτύματα. καὶ καρύκην, κοιλίαν ἣν νῦν μονθυλευτὴν καλοῦσιν. Ἰδοὺ λέγειν.] ἐγχλευάζει αὐτὸν ὅτι δύναμαι λέγειν λέγοντα. τῇ δὲ τοῦ σχήματος ἐμφάσει, τὸν διασυρμὸν ἐδείκνυεν. φησὶ γὰρ, ἀφόρητόν ἐστιν εἰ καὶ σὺ ῥήτωρ εἶ. Ὠμοσπάρακτον.] ἀστείως καὶ οὕτως ὡς πρὸς μάγειρον. ὁ δὲ νοῦς αὐτοῦ τοῦτο βούλεται. εἰ πρᾶγμά φασι σκολιὸν προσπέσοι, οὐκ ἂν πάνυ κατορθώσειας οὐδὲ διανύσειας. ὠμοσπάρακτον δὲ, ὃ δυνάμεθα σπαράξαι τὸ λέγοντα. ἄλλως ἀδιαθέτον καταλαβὼν καὶ ὠμόν. ὡς πρὸς μάγειρον δὲ τὸ ὠμοσπάρακτον. ἢ τὸ νεοσπάρακτον. χρηστῶς δὲ, ἀντὶ τοῦ καλῶς. ὥσπερ ἡμῖν συμφερόντως. ἐπέμεινε δὲ τῇ τροπῇ καὶ τοῦ ἀστεϊσμοῦ, ὡς πρὸς μάγειρον. χρηστὸν γὰρ ἔδεσμα λεγόμενον τὸ εὖ ἠρτυμένον. Ἀλλ' οἶσθ' ὅπερ πέπονθας] ἀλλὰ γινώσκω ὃ πέπονθας. ἢ οἶδα τὸ ἐναντίον. ἀλλά μοι δοκῶ συνειδέναι τὴν αἰτίαν δι' ἣν εἰς τοσοῦτον θράσος προελήλυθας. Εὖ κατὰ ξένου.] οἱ γὰρ κατὰ ξένου λέγοντες, εὐκόλως λέγουσιν. ὡς κατὰ ξένων καὶ οὐ πολιτῶν δημηγοροῦντες. Τὴν νύκτα θρυλλῶν.] οἱ γὰρ μὴ ἔμπειροι τοῦ συνηγορεῖν, ἐὰν διδαχθῶσιν ἀπὸ πράγματος, μὴ ἔχοντες ἀπὸ φύσεως τὸ λέγειν ἀσκοῦνται καὶ ἰδίως διάγουσι καὶ γεγηροῦσι διὰ τοῦ νυκτὸς καὶ ὕδωρ πίνουσιν. Ὕδωρ τε πίνων.] τουτέστι ταλαιπωρῶν. καὶ μετὰ πολλῶν καμάτων καὶ πόνων συντάττων τὸν λόγον. δεικνύει δὲ διὰ τούτων πάντων βούλεται, τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ τῶν λόγων καὶ τὴν ἀπορίαν. ἄλλως. ἀγρυπνῶν καὶ φροντίζων καὶ τῶν νυκτῶν μελετῶν καὶ σκεπτόμενος τὴν δίκην. τουτέστι ταλαιπωρῶν καὶ μετὰ πολλοῦ καμάτου συντάττων τὴν δίκην. Κἀπιδεικνύς.] τουτέστι καταπωλῶν· τοὺς λανθάνοντας ξένους ποιῶν. Τοὺς φίλους τ' ἀνιῶν.] λυπῶν φίλους. πρὸς γὰρ φίλους καὶ γνωρίμους δημότας, ὅτι τοὺς μὲν φίλους ἱκανὸς ἐστὶ βλάπτειν καὶ κακοποιεῖν. πρὸς δὲ τοὺς ἀλλοτρίους καὶ ξένους ἐξασθενεῖ. Τῆς ἀνοίας.] τῆς μωρίας. τοῦ ἠλιθιότητος. καὶ ἐξηπάτηκας φησὶ διότι κατὰ μετοίκου ποτὲ ἔσχες ἀπλουστέρου χαρμὴν καὶ ἐλπίζεις διὰ τοῦτο δύνασθαι καὶ δημηγορεῖν. μετοίκους δὲ ἐκάλουν, τοὺς ἀφ' ἑτέρας πόλεως μεταβαίνοντας εἰς ἑτέραν καὶ οἰκοῦντας. Κατεγλωττισμένην.] πλήρη γενομένην τῶν σῶν λόγων. ἀπατωμένην. ταραττομένην καταλελαλημένην τοῦ σοὶ μόνῳ προσέχειν τὸν νοῦν. σύνηθες δὲ τοῦτο λέγουσι, μὴ ἔχον λόγον καὶ παρὰ ἀρχαίοις καὶ νεωτέροις.

Bisetvs. Γραπτέον δὲ ἴσως καταγεγλωττισμένην κατὰ τοὺς τῶν γραμματικῶν κανόνας, εἰ μὴ κατεγλωττισμένην κατὰ συγκοπὴν εὐφωνίας χάριν εἰρῆσθαι λέγοις.

Σχόλιον. Ἀντέθηκας.] ἔστησας ἐξ ἐναντίας καὶ ἀντέταξας. Κασαλβάσω.] λοιδορήσω. ἔστι δὲ ὄνομα ἑταίρας, τοῦ

τὸν ἄφρονα ἐκ τοῦ Διαγόρα, λοιδορηθεῖσαν. πρὸς δὲ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ ἑτέρου, καταβαλῶ ὁ στρατηγὸς αὐτόθεν, καὶ Νικίαν ταράξω. Νικίας δὲ στρατηγὸς Ἀθηναίων. ἄλλως. καταβαλεῖς ἑταῖραι εἰσὶν αἱ ἀεὶ ἐπὶ τῶν οἰκημάτων ἑστῶσαι, ἐπὶ μισθῷ παρέχουσι τοῖς βουλομένοις. καταβαλεῖς δὲ εἴρηνται, ἀφ' οὗ ποιοῦσι. καλοῦσι μὲν γὰρ τοὺς ἔχοντας τοὺς ἐραστάς. βοῶσι δὲ τοὺς ὄντας, ἵνα ἄλλους λάβωσιν. ἐπεὶ οὖν ἰταμῶς καὶ ἀναιδῶς καὶ ὁ Κλέων ἀλλοτρίοις ἐπιτηδεύουσιν εἰκῇ, καὶ τοῖς ἐπὶ τοῖς καλορθώμασι δόξης αὐτοὺς ἀφείλετο, καὶ αἱ ἑταῖραι δὲ ἀναίσχυντοι καὶ ἀναιδεῖς, ἴσως ἐπιτηδεύουσι τοῖς ἐρασταῖς, εἰκότως ὁ ποιητὴς τῇ λέξει ταύτῃ κέχρηται. Ἐγὼ δ' ἤγ' ἦνυστρον.] τὸ μηρυκάζοντα τῶν ζῴων, πρὸς κοιλίας ἔχει κεκρύφαλον. ἦνυστρον, ἐχῖνον. μηρυκᾶται δὲ, ὅταν μὴ τροφῆς ἐμφορηθῆ, ἀναπέμπει τὴν ἐν τῇ κοιλίᾳ τροφήν, καὶ κινεῖται τὸ στόμα. ὥσπερ αἲξ καὶ πρόβατον καὶ κάμηλος. εἰκότως δὲ ὡς μάγειρος τούτοις ἠμείψατο τὸν Κλέωνα.

B

Καταβροχθίσας, κᾆτ' ἐκπιὼν τὸν ζωμὸν ἀνάπονιπτος,	*Et illotis manibus epotauero ius esculentum:*
Λαρυγγιῶ τοὺς ῥήτορας, καὶ Νικίαν ταράξω.	*Guttur pracidam causidicis, & Niciam commouebo.*
Χο. Τὰ μὲν ἄλλα μ' ἤρεσας λέγων, ἓν δ' οὐ προσίεταί με	CH. *Quæ dicis, omnis placent: hoc unum mihi non probatur:*
Τῶν πραγμάτων. ὅτι μόνος τὸν ζωμὸν ἐκροφήσεις.	*Quòd solus exsorpturus es ius illud esculentum.*
Αλλ' οὐ λάβρακας καταφαγὼν, Μιλησίους κλονήσεις.	C *At non Milesios mouebis, si vores labraces.*
Αλλ. Ἀλλὰ σχελίδας ἐδηδοκὼς, ὠνήσομαι μέταλλα.	AG. *At lateribus voratis, etiam mercabor metalla.*
Κλ. Ἐγὼ δ' ἐπεισπηδῶν γε τὴν βουλὴν βίᾳ κυκήσω.	CL. *Ego verò insultans, vi conturbabo hunc omnem senatum.*
Αλλ. Ἐγὼ δὲ κινήσω γέ σου τὸν πρωκτὸν ἀντὶ φύσκης.	AG. *Ego verò pro falisco podicem tuum monebo.*
Κλ. Ἐγὼ δέ τ' ἐξέλξω σε τῇ πυγῇ θύραζ' ἐκύβδα.	CL. *Ego verò natibus te extraham forâs, capite inclinato.*
Χο. Νὴ τὸν Ποσειδῶ, κἀμέ γε, ἤνπερ τοῦτον ἕλκῃς.	D CH. *Et me vnà per Neptunum: siquidem hunc protrahes, scelestè.*

Σχόλια. Καταβροχθίσας.] ἐκροφήσας. καταπιών. λέγεται δὲ ἐπὶ τῶν ἀθρόως καὶ ἀπλήστως ἐκροφώντων. Ἀνάπονιπτος.] μὴ νιψάμενος μηδὲ πλύνας τὰς χεῖρας. ἀλλ' ἀκαθάρτους, ἵνα τὸ ῥυπαρὸν αὐτοῦ μᾶλλον ἐνδείξῃ τῶν τρόπων. παρατηρητέον δὲ ὅτι τοῖς ἴσοις ἀμείβεσθαι φιλονεικεῖ τὸν Κλέωνα. τῷ μὲν οὖν θύννῳ τὸ ἦνυστρον καὶ κοιλίαν ἀντιτιθείς. τῷ δὲ θερμῷ, τὸ ἀναπόνιπτος. τῷ δὲ οἴνῳ τὸν ζωμόν. Λαρυγγιῶ.] καταβοήσομαί φησι τῶν ἄλλων ῥητόρων. ἢ τὴν φάρυγγα ἐκτεμῶ. τουτέστι καταστιγάσω τοὺς ῥήτορας. τμηθείσης γὰρ τῆς φάρυγγος, οὐχ οἷόν τε τὴν φωνὴν προΐεσθαι. παρατηρητέον δὲ ὅτι ὥσπερ ὁ Κλέων ἠπείλησε καταβαλεῖν τοὺς ἐν Πύλῳ στρατηγούς, καὶ οὗτος ἐπηγγείλατο τῷ λαρυγγιῶ τοὺς ῥήτορας. Καὶ Νικίαν ταράξω.] φοβήσω. δυσάντητος δὲ ὁ Νικίας. ἐμφαίνει δὲ, ὅτι καὶ αὐτὸς τῶν εὐδοκιμούντων ἦν στρατηγός. καὶ ὁ υἱὸς Στράτιππος. ἐμνημόνευσε δὲ τοῦ Νικίου Δημοσθένης. ἦν δὲ Νικηράτου παῖς. Ἀλλ' οὐ λάβρακας.] λάβραξ εἶδος ἰχθύος. ἀφ' οὗ ποιεῖται τὴν προσηγορίαν. κέχηνέ τε γὰρ ἀπὸ τὸ στόμα καὶ ἀθρόως καὶ λάβρως τὸ δέλεαρ καταπίνει. ὅθεν καὶ εὐχερῶς ἁλίσκεται. ἐπεὶ οὖν ὁ μὲν Κλέων ἔφησε θύννους θερμοὺς καταπιεῖν, ὁ δὲ ἀλλαντοπώλης ἀπὸ τῆς αὐτοῦ τέχνης ὁρμώμενος, τὸ ἦνυστρον καὶ τὴν κοιλίαν. καὶ τὸν ζωμὸν ἀντιθείς, ὁ χορὸς μέμφεται ὡς εἰκὸς ἀμειψαμένῳ τοῦ ἀλλαντοπώλου τὸν Κλέωνα. λέγων ὡς ἐχρῆν αὐτὸν ἀντιτεθεικέναι τῷ θύννῳ λάβρακα. ἰσωτέρα γὰρ αὐτῷ πρὸς τὸν θύννον τοῦ ἠνύστρου καὶ ἂν αὐτὸς ἐπιτηδειότερος ἂν ἦν. ἄλλως. βέλτιόν φησιν εἶναι λάβρακας καταφαγόντα, τοὺς Μιλησίους κλονεῖν ἀλλὰ μὴ Νικίαν ταράσσειν. ὅπερ ἠπείλησεν ὁ ἀλλαντοπώλης. ἐν Μιλήτῳ δὲ, τῆς Ἀσίας, μέγιστοι οἱ λάβρακες διὰ τὴν ἐπεισρέουσαν λίμνην εἰς τὴν θάλασσαν. χαίροντες γὰρ οἱ ἰχθύες τῷ γλυκεῖ ὕδατι εἰς τὴν λίμνην ἐκ τῆς θαλάσσης ἀνατρέχουσι, καὶ οὕτω πληθύουσι παρὰ τοῖς Μιλησίοις. Μιλησίους δὲ εἶπεν, ὡς τοῦ Κλέωνος τοὺς Μιλησίους ταράξαντος καὶ χρηματίζοντος. Σχελίδας.] πλευρὰς, ἢ ἁπλῶς τὰ πλευρικά, ὡς Αἰσχύλος. Ὠνήσομαι μέταλλα.] ὠνήσομαι μέταλλα ἀργυρείου καὶ χρυσείου. ὥστε προσόδους ἔχειν τὴν πόλιν. ἦν δὲ μέταλλα Ἀθήνησιν ἐν Λαυρείῳ. Κυκήσω.] συνταράξω ἐπεισπηδῶν. τὸ βίαιον δὲ αὐτοῦ διὰ τῆς λέξεως ἐδήλωσεν. Φύσκης.] φύσκη ἔντερον ἐστι παχύ. εἰς ὃ ἐμβάλλεται ἄλευρα καὶ κρέα καὶ μάττουσιν. ἐξ οὗ γίνεται ὁ ἀλλᾶς. ὡς ἀλλαντοπώλης δὲ τῆς φύσκης ἐμνημόνευσε. Κύβδα.] κύπτοντα. διὰ δὲ τοῦ σχήματος τὴν αἰσχύνην δείκνυσιν αὐτοῦ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ.] καὶ ἐμὲ τὸν θεράποντα ἕλκε, ἐὰν τὸν ἀλλαντοπώλην ἕλκῃς. ἄλλως. ἐχθρός ἐστιν ὁ λέγων. χρησίμως δὲ κέχρηται τῇ συνδρομῇ. μὴ τοῦτον μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς τὸν αὐτὸν ἕξαγε τρόπον.

E F G

Bisetus. Σύστημα κόλων ἐν ἐκθέσει ὧν ὅρα τὰ ἐν τοῖς σχολίοις.

Κλ. Ὀ ξύλῳ σε δήσω τῷ ξύλῳ.	CL. *Solum elligabo te palo.*
Αλ. Διώξομαί σε δειλίας.	AG. *Timiditatis agam te reum.*

ΚΛ. Η-

Κλ. Η βύρσα σου θρανεύσεται.
Αλλ. Δερῶ σε θύλακον κλοπῆς,
Κλ. Διαπατταλευθήσει χαμαί.
Αλλ. Περικόμματ' ἐκ σοῦ σκευάσω.
Κλ. Τὰς βλεφαρίδας σου παρατιλῶ.
Αλλ. Τὸν πρηγορεῶνα σου ἐκτεμῶ.
Δη. Καὶ νὴ Δί' ἐμβαλόντες αὐτοῦ πάτταλον μαγειρικῶς
Εἰς τὸ στόμ', εἶτα γ' ἔνδοθεν
Τὴν γλῶτταν ἐξείραντες αὐτοῦ, σκεψόμεσθ' εὖ κἀνδρείως
Κεχηνότος,
Τὸν πρωκτὸν, εἰ χαλαζᾷ.

CL. Cutis tua dilatabitur.
AG. Laniabo te furti saccum.
CL. Distentus affigere humi.
AG. Ex te faciam præsegmina,
CL. Circum tibi vellam palpebras.
AG. Strumam tibi exscindam illico.
DE. Et per Iouem, ritu coqui
Immittite illi stipitem
In os, deinde linguam ei
Extrahite: tum videbimus
Hiante eo,
Podexne grandinosus.

Σχόλια. Οἷόν σε δήσω.] μόνον ἵνα ὃ λέγων τῶν μὲν ἄλλων σου σωμάτων καίπερ ἀδικούμενος ὑπ' αὐτῶν φείδομαι, σὲ δὲ μόνον δήσω τῷ ξύλῳ. εἶδος δὲ δεσμωτηρίου τὸ ξύλον. ἣν ποδοκάκην λέγουσι καὶ ποδοστράβην. διαξανῶ σ' ἐκ τῆς ὀρέξεως σου δικαστικῆς. ἀγῶνα ἐπιθήσομαι κατὰ σοῦ. Θρανεύσεται.] ἐκταθήσεται. θράνος γὰρ ἐστὶ ξύλον, ὅπου τὰ δέρματα ἐκτείνεται. πάλιν δὲ ὡς βυρσοπώλης τοῦτο λέγει. ἄλλως. ἔξεστιν λέγειν τὸ τυπτεῖν, καὶ ξαίνεσθαι τὸ πάσχειν. φησὶν οὖν ἡ βύρσα σου τυπτομένη διαφθαρήσεται. ἰδίως δὲ ὡς βυρσεὺς τῇ ἀπειλῇ ταύτῃ κέχρηται. καὶ γὰρ τὰς βύρσας ξύλοις τύπτειν εἰώθασιν ἵνα ἁπαλαὶ ὦσιν. τινὲς δὲ ἵνα δέξωνται εὐχερῶς τοῦ φαρμάκου. Δερῶ σε θύλακον.] ἐκδερῶ σε. τὸ γὰρ ἐκδέρειν μᾶλλον τῶν μαγείρων τέχνη. ἐκδερῶ σε φησὶν ὥστε ἀπὸ τοῦ σώματός σου, θύλακον ποιῆσαι εἰς ὑποδοχὴν κλέμματος. Διαπατταλευθήσει.] ἐκταθήσῃ χαμαὶ. τὰς γὰρ βύρσας ἐκτείνοντες ἐπὶ τῆς γῆς ἵνα μὴ συνάγοιντο, καὶ συστέλλοιντο ἐν τῇ τοῦ ἡλίου καύσει, κατὰ ἄκρα παττάλοις καταπηγνύοντες, ἐκτείνουσιν. ἄλλως. χαμαὶ ἐπὶ τῶν παττάλων ἐξέδερον τὰ δέρματα. Περικόμματ' ἐκ σοῦ.] περικόμματα τὰ ἐκ τῶν μαγειρικῶν περιαιρούμενα τῶν κρεῶν. ὃ δὲ βούλεται λέγειν τοιοῦτόν ἐστι τουτέστι κατὰ μέρος σε κόψω τὸ σῶμα. ὡς μάγειρος δὲ λέγει. Τὰς βλεφαρίδας.] παρεπιγραφὴ τὸ σχῆμα. ἐπὶ γὰρ τὰς ὄψεις τοῦ ἀλλαντοπώλου ἐπιβάλλει τὰς χεῖρας ἐκτίλλει. τῶν γὰρ βυρσέων ἐστὶν ἔργον τῶν δερμάτων ἀπομαδίζειν τὰς τρίχας. ἢ ὅτι πρὸς τὸ ῥάπτειν τριχῶν δέονται. Τὸν πρηγορεῶνα.] τὸ λεγόμενον γαργαρεῶνα. παρατηρητέον δὲ ἐν πᾶσι τοῖς ἀντιθετοῖς, ὅτι ἀπὸ τῆς αὐτοῦ τέχνης ἑκάτερος αὐτῶν τοῖς ὀνόμασι χρῆται καὶ τῇ λέξει. ὥσπερ γὰρ τῶν βυρσέων τὸ καθαίρειν καὶ μαδίζειν τῶν δερμάτων τὰς τρίχας, οὕτω καὶ τῶν μαγείρων τὸ τέμνειν καὶ σφάζειν εἰς τὸν λαιμὸν τὰ θρέμματα. κυρίως δὲ ἡ τῶν ὀρνίθων φάρυγξ, ἐν ᾗ ἀγείρεται ἡ τροφή. Μαγειρικῶς.] εἰώθασι γὰρ οἱ μάγειροι παττάλοις τὰ τῶν χοίρων ἀνοίγοντες στόματα κατανοεῖν εἰ χαλαζῶσι. χάλαζα δὲ πάθος τῶν χοίρων. ἄλλως. οἱ μάγειροι μετὰ τὸ ἀποσφάξαι τὰ θρέμματα, εἰώθασι κρεμᾶν αὐτὰ ἐκ τοῦ παττάλου καὶ οὕτως ἐκδέρειν. συνάγειν δὲ εἰώθασι τὰ θρέμματα τὸ στόμα. κατὰ ταῦτα οὖν φησι. χρὴ πάτταλον ἐμβαλεῖν εἰς τὸ στόμα καὶ διανοῖξαι πρὸς τὸ ἐξεῖραι τὴν γλῶτταν. ἐξείραντες δὲ αὐτὴν ἑλκύσαντες ἀνασπάσαντες. Σκεψόμεσθα.] ἐπιγνωσόμεθα. ἀνδρείως δὲ ἀντὶ τοῦ ἀνεπικωλύτως. ἅτε τῆς γλώττης προεξειρημένης καὶ μὴ ἐμποδιζούσης τὴν θέαν. Χαλαζᾷ.] ἤτοι εἰ χαλαζός ἐστι. καὶ εἰ χαλαζᾷ ἐκεῖ. νόσημα δὲ τοῦτο τῶν θρεμμάτων, ὅπερ ζώντων μὲν λανθάνει. ἀποθανόντων δὲ καὶ τμηθέντων φανερὸν γίνεται. ταῖς σαρξὶ δὲ αὐτῶν ἀναμέμικται καὶ ἐμπέφυκεν ἡ χάλαζα.

Bisetus. Κορωνὶς καὶ ἔκθεσις χοροῦ προῳδικὴ ἐκ κώλων ζ. ἐν ἐκθέσει δὲ στίχοι δύο.

Χο. Ἦν ἄρα πυρός γ' ἕτερα θερμότερα,
Καὶ λόγοι ἐν πόλει
Τῶν ἀναιδῶν ἀναιδέστεροι.
Καὶ τὸ πρᾶγμ' οὐκ ἦν φλαῦρον ὧδ'.
Ἀλλ' ἔπιθι καὶ στρόβει,
Μηδὲν ὀλίγον ποίει.
Νῦν γὰρ ἔχῃ μέσον.
Ὡς ἂν νυνὶ μαλάξῃς αὐτὸν ἐν τῇ προσβολῇ,
Δειλὸν εὑρήσεις. ἐγὼ γὰρ οὐ τρόπους ἐπίσταμαι.

CH. Feruidius ergo aliud igne erat his.
Vulgi item vocibus
Vox erat quæpiam obscœnior:
Et hæc erat res haud mala.
At tu in hominem irrue:
Tunde, modicum nihil
Fac: medium enim tenes.
Hunc si tu in primo aditu molliorem feceris deis
Timidum reperies: nam noui ego mores huius viri.

Σχόλια. Ην ἄρα πυρός.] δι' ὅλου καὶ ἐν ἐκθέσει, ἀρχὴ δὲ τοῦ χοροῦ παίων ἐκ πέντε κώλων ἔχουσα τέλος ῥυθμὸν, πρὸς ᾠδήν. τὰ δὲ λοιπὰ δίμετρα. ἄλλως. κορωνὶς καὶ ἔκθεσις χοροῦ προῳδικὴ ἐκ κώλων ἑπτά. ὧν τὸ πρῶτον τρίμετρον ἀκατάληκτον καθαρόν. τὸ δεύτερον δίμετρον ἀκατάληκτον ἐκ κρητικῶν ἤτοι ἀμφιμάκρων. τὸ γ' ὅμοιον τῷ πρώτῳ ἐκ κρητικῶν. τὸ τέταρτον ὅμοιον. τὸ ε' ὅμοιον τῷ δευτέρῳ ἐκ παίωνος καὶ κρητικοῦ ὡς καὶ τὰ ἑξῆς δύο. ἐν ἐκθέσει δὲ στίχοι δύο τροχαϊκοὶ τετράμετροι καταληκτι-

καὶ. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. ἑξῆς δὲ σύστημα κατὰ περικοπὴν στίχων ὁμοίων. ἑξ. τὰ ἑξῆς τρία κῶλα τοῦ χοροῦ τροχαϊκά. ὧν τὰ μὲν δύο δίμετρα ἀκατάληκτα, τὸ μὲν κατὰ τὴν τετάρτην, τὸ δὲ κατὰ τὴν τρίτην ἴαμβον ἔχοντα. τὸ δὲ τρίτον καταληκτικὸν ἐφθημιμερές. οἱ ἑξῆς τούτων δύο στίχοι τροχαϊκοὶ τετράμετροι καταληκτικοί. τῶν δὲ ἑξῆς τοῦ χοροῦ ἑπτὰ κώλων τὰ μὲν α΄ β΄ δακτυλικὰ τετράμετρα, τὰ δὲ γ΄ δ΄. τροχαϊκὰ τετράμετρα καταληκτικά. τὸ δὲ πέμπτον ἰαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ἕκτον ὅμοιον ἐκ διτροχαίου διϊάμβου. ἑξῆς δὲ τούτων ἐν ἐκθέσει στίχοι δύο ἰαμβικοὶ τετράμετροι καταληκτικοί. ἐπὶ τῷ ἀποθέσει παράγραφος, ἐπὶ δὲ τῷ τέλει κορωνίς. ἄλλως. ἀπὸ ἐνδόξου, σύγκρισιν ὑπειλήφαμεν σφόδρα. τί γὰρ γένοιτο πυρὸς ἐκπυρώτερον καὶ σφοδρότερον, ὅπου γε τὴν Κλέωνος ἀναίδειάν τις ἂν ὑπερηκόντισε ναυτικῶν. μὴ διὰ τὴν τοῦ ἡττηθέντος ἐπιείκειαν, ἀλλὰ δι' ὑπερβάλλουσαν ἑαυτοῦ πονηρίαν τὴν νίκην ἀποφέρεσθαι δοκεῖ. ὅθεν δὲ τὴν νίκην θαυμάζει τοῦ νενικηκότος, τούτου τοῦ ἡττηθέντος

θαυμάζει τὴν ἀνδρείαν. οὐ γὰρ τὸ ἀλλαντοπώλην τοῦτον εἶναι τὸν Κλέωνα πονηρὸν ἐστὶ βούλεται δεῖξαι. Οὐκ ἦν φλαῦρον.] ἀντὶ οὐ φαῦλον ἦν ἀγαστὸν οὐδὲ εὐτελὲς ἦν τὸ πρᾶγμα. οὐδὲ ἀνόητον. εὐφραίνεται γὰρ ἐπὶ περιυδοκιμοῦμενον ὁρᾷ τὸν Κλέωνα ὁ χορός. Ἀλλ' ἔνιδι.] ἐπίεσμεν δὲ καὶ ἐπίεσε, καὶ μὴ ἀνῇς. ταῦτα δὲ τῷ ἀλλαντοπώλῃ φησὶν ὁ χορός, ὁμολογῶν ὅτι πρόσκειται τῷ Κλέωνι ἡττημένῳ. Καὶ στρόφει.] στρέφεις ἐργαλεῖον κναφικόν. φησὶν οὖν, περίαγε αὐτὸν καὶ στρέφε. τοῦτο γὰρ καὶ τοῦ ἐργαλείου τὸ ἔργον. Μηδὲν ὀλίγον ποιεῖ.] χαρίζεται μηδὲν ἔλαττον ποίει. φησὶν οὖν, πάντα μεγάλα κατ' αὐτοῦ ποίει καὶ μηδὲν εὐτελές. Νῦν γὰρ ἔχεται μέσος.] νῦν γὰρ τὸ κατ' αὐτοῦ μέσος αὐξάνεται. καταπεπάλαισαι φησίν. ἡ μεταφορὰ, ἀπὸ τῶν παλαιόντων τῶν τοὺς ἀντιπάλους μεσολαβούντων. καὶ τοῦ κρείττονος γινομένου. Ὡς ἂν νυνὶ μαλάξῃς.] ἐὰν ἐν τῇ ἀρχῇ καταγωνίσῃ καὶ ἀσθενῆ ποιήσῃς.

BISETVS. Σύστημα κατὰ περικοπὴν στίχων ϛ΄. μεθ' οὓς τρία κῶλα τοῦ χοροῦ, εἶτα δύο στίχοι. καὶ ἄλλοι ἐξ τοῦ χοροῦ διάφοροι.

Αλ. Ἀλλ' ὅμως τοιοῦτος ὢν ἅπαντα τὸν βίον,
Κᾆτ' ἀνὴρ ἔδοξεν εἶναι, τἀλλότριον ἀμῶν θέρος.
Νῦν δὲ τὰς στάχυς ἐκείνους, οὓς ἐκεῖθεν ἤγαγεν,
Ἐν ξύλῳ δήσας ἀφαύει, κἀποδόσθαι βούλεται.
Κλ. Οὐ δέδοιχ' ὑμᾶς, ἕως ἂν ζῇ τὸ βουλευτήριον,
Καὶ τὸ τοῦ δήμου πρόσωπον μακκοᾷ καθήμενον.
Χο. Ὡς δὲ πρὸς πᾶν ἀναιδεύεται,
Κοὐ μεθίστησι τοῦ χρώματος
Τοῦ παρεστηκότος.
Κλ. Εἴ σε μὴ μισῶ, γενοίμην ἐν Κρατίνου κῴδιον,

AG. At qui cùm talis fuerit per omnem vitam, pòst tamen
Fortis esse visus est, alienam messem demetens.
Nunc autem spicas, quas illinc attulit, palo alligat.
Arefacit, & populo vult rependere. CL. *nil ego curo vos:*
Quantisper quidem hoc superstes est in vrbe senaculum.
Et populi persona surda ac muta stultè desidet.
CH. *Quàm impudentem gerit se vndique:*
Nec colorem, qui adest, improbo
Mutat in vultu homo!
CL. *Nisi te odi, fiam vna de Cratini ouillis pellibus,*

Σχόλια. Ἀλλότριον ἀμῶν θέρος.] τουτέστι τοὺς ἀλλοτρίους καμάτους καὶ πόνους, ὡσεὶ γεωργῶν καὶ καρπούμενος. αἰνίττεται δὲ πρὸς τὴν Πύλον. καὶ ὅτι μετὰ τοὺς κινδύνους καὶ τὰς πολλὰς ταλαιπωρίας ἃς ὑπέμεινε Δημοσθένης πολιορκῶν τοὺς ἐν Σφακτηρίᾳ. μηδὲν ὁ Κλέων πονήσας, ἀλλ' ὕστερον ἐφ' ἕτοιμα ἐλθὼν, τὴν νίκην τὴν ἐκείνου παρελόμενος, αὐτὸς ἐπεγράφη τῷ κατορθώματι. ὡς εἴ τις ἀγρῶν ἀνὴρ ὢν αὐτὸς ἀμητοῦ τὸν ἄλλον ἐκβαλὼν τὸν σπείραντα γεωργὸν καὶ προπεπονηκότα, τοὺς καρποὺς ἀξιοῖ κομίζεσθαι. Νῦν δὲ τοὺς στάχυς] ἑξῆς ἀπὸ τοῦ ἀμητοῦ. ὀνόμασε τοὺς στάχυς. ἀντὶ τῶν αἰχμαλώτων οὓς ζῶντας ἔχειν Λακεδαιμονίων κατεπαγγειλάμενος ὁ Κλέων τοῖς Ἀθηναίοις ἐμπροθέσμως ἤγαγεν. φησὶν οὖν τοὺς ἄνδρας ἐκείνους οὓς δήσας ἤγαγεν, ἀφεῖναι νῦν καὶ ἀπολῦσαι διανοεῖται. Ἀποδόσθαι.] ἀπολῦσαι. τουτέστι λύτρα παρ' αὐτῶν λαβεῖν. Μακκοᾷ] ἀνοηταίνει. ἐμβροντητός ἐστιν. ἔφαμεν δὲ ὅτι ἡ Μακκὼ, ἀνόητος. Κρατίνου κῴδιον.] κῴδιόν ἐστι τὸ ἅμα τοῖς ἐρίοις δέρμα σκευαζόμενον. ὡς ἐνουρητὴν δὲ καὶ μέθυσον διαβάλλει τὸν Κρατῖνον. ὁ δὲ Κρατῖνος καὶ αὐτὸς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητὴς, πρεσβύτερος Ἀριστοφάνους, τῶν ἄγαν εὐδοκίμων. γενοίμην οὖν φησιν εἰς τὴν οἰκίαν Κρατίνου κῴδιον, ὥστε μου κατουρεῖν ἐκεῖνον, εἰ μή σε μισῶ. ὅτι γὰρ μὴ δοκεῖ παροξυνθεὶς ἐκεῖνος, καίτοι τοῦ ἀγωνίζεσθαι ἀποστὰς καὶ συγγράφειν, πάλιν γράφει δρᾶμα τὴν πυτίνην, εἰς αὐτόν τι καὶ μέθην. οἰκονομίᾳ τε κέχρηται τοιαύτῃ. τὴν κωμῳδίαν ὁ Κρατῖνος ἔπλασε αὐτοῦ εἶναι γυναῖκα, καὶ ἀφίστασθαι τῆς συνοικήσεως τῆς σὺν αὐτῷ θέλειν, καὶ κακώσεως αὐτοῦ δίκην λαγχάνειν. φίλους δὲ παρατυχόντας τοῦ Κρατίνου δεῖσθαι μηδὲν προπετὲς ποιῆσαι καὶ τῆς ἔχθρας ἀνερωτᾶν τὴν αἰτίαν. τὴν δὲ, μέμφεσθαι αὐτῷ ὅτι μὴ κωμῳδοίη, ἢ μηκέτι σχολάζοι τῇ μέθῃ. μηδὲν δὲ χεῖρον πολυμαθίας ἔχειν αὐτὰ, τὰ ἐπιτήδεια τῶν ἰάμβων ἐκλέξαντα, θεῖναι ταῦτα,

Ἀλλ' ἐπαναστρέψαι βούλομαι εἰς τὸν λόγον
Πρότερον. ἐκεῖνος πρὸς ἑτέραν γυναῖκα ἔχων
Τὸν νοῦν, κακὸς εἴπερ πρὸς ἑτέραν, ἀλλ' ἅμα μὲν
Τὸ γῆρας. ἅμα δέ μοι δοκῶ οὐδέποτ' αὐτὸ
Πρότερον. καὶ τὰ ἑξῆς.

(BISETVS. Σημείωσαι δὲ ταῦτα διὰ τὴν πρώτην τοῦ

σιν τὴν ὁλ... ὑπὸ ... γνώμης, ἀσαφέστερον εἴρηται, καὶ δ. στίχον ἐν τῇ ... χώρᾳ ... ἀντὶ ἰάμβου περὶ τὸ μέτρου νόμον ἔχειν. αἴτιοι δὲ τοῦ κακῶς εἶναι, βέλτιον ἴσως, A κακά ... εἶναι.) ἄλλως. κωμῳδίας ποιητὴς πολλοῦ ... ὡς καὶ ... παροιμίαν φασὶν ἐν τῷ Κρατίνου κωμῳδίαν ... ἐμφανῶς αὐτῷ.

Καὶ διδασκοίμην προσᾴδειν Μορσίμου τραγῳδίαν.
Χο. Ὦ περὶ πάντ' ἐπὶ πᾶσί τε πράγμασι,
Δωροδόκοισιν ἐπ' ἄνθεσιν ἵζων,
Εἴθε φαύλως, ὥσπερ εὗρες, ἐκβάλοις τὴν ἔνθεσιν. B
Ἄσαιμι γὰρ τότ' ἂν μόνον, Πῖνε, πῖν' ἐπὶ συμφοραῖς,
Τὸν Ἰουλίου τ' ἂν οἴομαι γέροντα Πυῤῥοπίπην,
Ἡσθέντα, καὶ Παιῶνα δὴ, καὶ Βακχέβακχον ᾆσαι.

Et docear Tragœdiam cantare stulti Morsimi.
CH. *O super omnia, rebus in omnibus,*
Donipetas residens super herbas:
Vtinam buccεam, male inuentam, mox eÿcias male.
Tunc enim cantem solùm, bibe, bibe, cum calamitatibus.
Senemq́ Pyrrhopipem, tunc credam, impuberem potiium,
Et Bacchebacchum læto cantu, & Paána modulari.

Σχόλια. Μορσίμου.] Μόρσιμος, Φιλοκλέους τοῦ ποιητοῦ υἱός, τραγῳδίας ποιητὴς ψυχρός. ἦν δὲ καὶ ἰατρός. εἰς δὲ μοχθηρῶν ὄντων αὐτοῦ τῶν ποιημάτων ... ἔθηκε μέρει. Ὦ περὶ πάντ' ἐπὶ πᾶσιν.] ὦ ἐπὶ πάσῃ προδοσίᾳ ἐξεταζόμενε καὶ κακίᾳ, μεταφορικῶς δὲ εἴληφε τὸ σχῆμα ἀπὸ τῶν μελισσῶν. ὃ γὰρ λέγει, τοιοῦτόν ἐστιν. ὥσπερ αἱ μέλισσαί φασι τὰ ἄνθος δρέπονται, οὕτω καὶ σὺ τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων οὐδὲν λανθάνει, ὥστε μὴ ... αὐτὸ καὶ προδοῦναι. Εἴθε φαύλως.] εἴθε ἐκ τοῦ ῥᾴστου, καὶ οὕτως εὐχερῶς. ἐπεὶ μηδὲ ἐλπίσας εἰς τοῦτο δόξης προελθεῖν. ὁ Κλέων ἐδόξεν εὐδοκιμεῖν ἐκ τῶν περὶ Πύλον κατορθωμάτων. Ὥσπερ εὗρες.] ὥσπερ ἐπέτυχες. ἐναργῶς δὲ τῇ λέξει τῇ εὗρες κέχρηται. τὸ μὲν γὰρ καμάτῳ καὶ πόνῳ περιγενέσθαι τινος, τὸ τοῦ κάμνοντος γνώμης καὶ προαιρέσεως ἔλεγχον ἔχει. τὸ δὲ εὑρεῖν ἁπλῶς, τὸ παρὰ χρούσης τύχης, οὐ τὸ αὐτοῦ τοῦ εὑρόντος γνώμης τὸ ἔργον. ὡς οὐκ ἐκ προνοίας τοῦ Κλέωνος κατορθώσαντος ἃ διεπράξατο ἀλλ' ἁπλῶς εὑρόντος εὕρημα. Τὴν ἔνθεσιν.] τὴν τροφὴν, τὴν ἐν Πρυτανείῳ δοθεῖσαν αὐτῷ. ἔνθεσις γὰρ ὁ ἄκολος ὁ ψωμός. Ἄσαιμι.] τότε γάρ φησιν ἐπᾴσαιμι ... τὸ Σιμωνίδου μέλος πῖνε πῖνε ἐπὶ συμφοραῖς. ἐκ τῶν Σιμωνίδου δὲ τοῦτο παρέπεσε. τὸ δὲ συμφοραῖς, ἐπ' ἐσθλοῖς. τῶν μέσων γὰρ ἡ συμφορά. Τὸν Ἰουλίου γέροντα.] ὡς παιδεραστὴς ... ὁ πρεσβύτης διαβάλλεται. ἐκ ἀρχῆς δὲ τὴν ἡλικίαν ... προσέθηκεν. διαβολὴν γὰρ ἐπὶ τοῖς νεωτέροις ἔχοντος τοῦ πράγματος, μείζονα τὴν αἰσχύνην ἐποίησεν ... ὥσπερ γέροντι ὄντι ἀσελγῶς καὶ τὰ τοιαῦτα ὑβρίζειν προσέτι. παιδοπίπην δὲ τὸν παρὰ ... ἐπιτηρούμενον καὶ ἀνατιθέντα τὰ μειράκια. τοῦτον δὲ ὁ Κρατῖνος πυῤῥοπίπην λέγει, τουτέστι, τὸν φύλακα τοῦ σίτου, ὡς εἰς τὸ Πρυτανεῖον παρέχοντα ἄρτους.

C

BISET. Πυῤῥοπίπην.] Σουίδας. πυῤῥοπίπης ὁ Κλέων διεβάλλετο γὰρ ὡς παιδεραστής. ἢ διὰ τὴν ἐν Πρυτανείῳ σίτησιν. πυρὸς γὰρ ὁ σῖτος. Εὐστάθιος. πυῤῥοπίπης, ὁ καὶ πυροπίπης, παρὰ τὸ ἐπιτελεύειν, εἴτουν ἐπιτελεύειν, ὅ ἐστιν ἐπιτηρεῖν τοὺς πυρούς, λέγεται. καθολικώτερον δ' ἐστὶ τοῦ παιδοφίλης ὄνομα, ὡς καὶ παρθενοπίπης τὸ γυναικομανής.

D

Σχόλια. Βακχέβακχον ᾆσαι.] εὐφημῆσαι τὸν Διόνυσον καὶ ἀνυμνῆσαι. Βάκχον δὲ οὐ τὸν Διόνυσον ἐκάλουν μόνον, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς τελοῦντας τὰ ὄργια Βάκχους ἐκάλουν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοὺς κλάδους οὓς οἱ μύσται φέρουσι. μέμνηται δὲ Ξενοφάνης ἐν Σίλλοις, οὕτως. ἑστᾶσι δ' ἐλάτης πυκινὸν περὶ δῶμα. ἔστι δὲ καὶ στεφάνης εἶδος, ὡς Νίκανδρος ἐν τῷ περὶ τῶν Γλωσσῶν ἱστορεῖ. φησὶ γὰρ οὕτως. βάκχοισι κεφαλὰς περιανθέσιν ἐστέψαντο. τὸ δὲ παιῶνα διὰ γράφεται παιωνίσαι. ἢ ἡσθέντ' ἰηπαιωνίσαι. τοῦτο μὲν τοι ὁ στίχος ἐν ἀπαιτεῖ.

E

BISETUS. Διπλῆ, καὶ στίχοι λϛ' ὅμοιοι τοῖς ἄνω λβ' στίχοις.

Κλ. Οὔτοι μ' ὑπερβαλεῖσθ' ἀναιδείᾳ, μὰ τὸν Ποσειδῶ F
Ἢ μήποτ' ἀγοραίου Διὸς σπλάγχνοισι παραγενοίμην.
Αλ. Ἔγωγε νὴ τοὺς κονδύλους, οὓς πολλὰ δὴ 'πὶ πολλοῖς
Ἠνεσχόμην ἐκ παιδίου, μαχαιρίδων τε πληγάς,
Ὑπερβαλεῖσθαί σ' οἴομαι τούτοισιν, ἢ μάτην γ' ἂν G
Ἀπομαγδαλιᾶς σιτούμενος τοσοῦτος ἐκτραφείην.
Κλ. Ἀπομαγδαλιᾶς, ὥσπερ κύων, ὦ παμπόνηρε, πῶς ἂν

CL. *Ita me Neptunus amet, nunquam impudentia potiores*
Eritis: aut ego nunquam extis intersim Iouis forensis.
AG. *Per pugnos, quos sæpenumerò complures à puellis*
Accepi, per plagas gladiolis illatas mihi frequenter:
Ego me superaturum te confido impudentia: aut iam
Frustra videbor tam bene pastus magdalia sagina.
CL. *Dape magdalia, tamquam canis, scelesté? quomodo ergo*

Σχόλια. Οὔτοι μ' ὑπερβαλεῖσθ' ἀναιδείᾳ.] διπλῆ καὶ στίχοι ὅμοιοι τοῖς ἄνω λβ. ὧν τελευταῖος ἀνὴρ ἂν ἤδιστ'

λούσθαι τοὺς τοιούτους παρέχει. ἐφ' ᾧ ἀπειλῶ ἔξω νενικηκέναι. ὑπερβαλεῖσθαι ἢ νικήσειν. ἐκ μεταφορᾶς τῶν τρεχόντων. Ἦ μήποτ' ἀγοραίου.] ἀγοραῖος Ζεὺς ἵδρυται ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Ἔγωγε νὴ τοὺς κονδύλους.] ὁ ἀλλαντοπώλης ἐστὶν ὁ λέγων. ἀποτείνεται δὲ πρὸς τὸν Κλέωνα καί φησιν ὅτι οὐχ ὥσπερ ἐκεῖνος τὴν δόξαν ῥᾳδίως εὗρε, τὸν αὐτὸν καὶ αὐτὸς εὐδοκίμησε τρόπον. ἀλλὰ πολλὰ ποιήσας καὶ πολλοὺς κονδύλους ὑποστὰς καὶ καθυβρισθεὶς τοὺς πολεμίους πλείονας. αἰτιώμενος τὰ περὶ Ἀκαρνᾶνα καὶ Αἰτωλίαν καθ' ὧν εὐδοκίμησε, στρατηγῆσαι φθάσας.

ἄλλως. ἀποτείνεται πρὸς τὸν Κλέωνα ὁ ἀλλαντοπώλης· ὅτι ἐκεῖνος μὲν εὐκόλως ἐστρατήγησεν. αὐτὸς δὲ πολλὰ κακοπαθήσας καὶ τυπτηθεὶς ἐν τοῖς μαγειρείοις. Ἀπὸ μαγδαλιᾶς.] ἀπὸ εὐτελοῦς τροφῆς ὁρμώμενος· μαγδαλιὰ γὰρ τὸ τῶν ἀλφίτων ἀπόβλημα. ἄλλως ἡ τῶν κυνῶν τροφή. ἡ τῆς σταίς καὶ λίπος. ἐντεῦθεν ... μάγματα θυμοῦ. μετὰ γὰρ τὸ δειπνεῖν, τὸ σταὶς ἀπεμάττοντο καὶ τὸ λίπος, καὶ τοῖς κυσὶν ἐπερρίπτουν. ἄλλως. τὸ σταὶς, ὃ ἀπομάττεται, εἰ μάγειροι, ὥσπερ ἐχεῖλον χειρομακτρον. ὁ μετὰ τὴν ἐργασίαν, ἐπερρίπτουν τοῖς κυσίν.

Κυνὸς βορὰν σιτούμενος, μάχει σὺ κυνοκεφάλῳ;
ΑΛ. Καὶ νὴ Δί' ἄλλα γ' ἐστί μου κόβαλα παιδὸς ὄντος.
Ἐξηπάτων γὰρ τοὺς μαγείρους, ἐπιλέγων τοιαυτί.
Σκέψασθε παῖδες, οὐχ ὁρᾶθ' ὥρα νέα, χελιδών.
Οἱ δ' ἔβλεπον. κἀγὼ 'ν τοσούτῳ τῶν κρεῶν ἔκλεπτον.
ΧΟ. Ὦ δεξιώτατον κρέας, ὡς σοφῶς γε προὐνοήσω.
Ὥσπερ ἀκαλήφας ἐσθίων, πρὸ χελιδόνων ἔκλεπτες.
ΑΛ. Καὶ ταῦτα δρῶν ἐλάνθανόν γ'. εἰ δ' οὖν ἴδοι τις αὐτῶν,
Ἀποκρυπτόμενος εἰς τὰ κοχώνα, τοὺς θεοὺς ἀπώμνυον.
Ὥστ' εἶπ' ἀνὴρ τῶν ῥητόρων ἰδών με τοῦτο δρῶντα,
Οὐκ ἔσθ' ὅπως ὁ παῖς ὅδ', οὐ τὸν δῆμον ἐπιτροπεύσει.

Tu, qui canis esca victitas, canicipiti repugnas?
AG. At per Iouem etiam in me puero versutia fuerunt.
Coquos enim fefelli, sic dolose ad eos locutus:
Spectate pueri: non videtis ver: noua adest hirundo:
Illi videbant. interim ego carnes furtim auferebam.
CH. O commodam carnem, vt lepidam dolum tu excogitasti:
Quasi qui vrticas comedens, ante hirundines carnem auferebas.
AG. Et hac cum admisissem, latebam: sin vidisset horum
Aliquis: occultassem sub femore, Deósque peierassem.
Hoc cum animaduertisset me quispiam fecisse Rhetor:
Dicebat, non est, vt puer hic vrbem non administret:

Σχόλια. Κυνοκεφάλῳ.] ἑαυτὸν ὁ Κλέων λέγει κυνοκέφαλον. δεινὸν καὶ ἀναίσχυντον. ὅμοιος ἦν ὁ παρ' Ἡσιόδου Γηρυονεύς. Χρυσάωρ δ' ἔτεκε τρικέφαλον Γηρυονῆα. ἄλλως. τῷ κυνὸς κεφαλὴν ἔχοντι. τουτέστιν ἐμοὶ τῷ Κλέωνι. ἀφ' ἧς γὰρ προείρηκε τροφῆς, κυνοκέφαλον αὐτὸν εἶπεν. ἐστὶ ἰταμὸν καὶ ἀναιδὲς καὶ ἁρπακτικόν. ὥστε καὶ τὸ ζῶον, τοιοῦτον ὃ γὰρ λέγεις, τοιοῦτόν ἐστι. πῶς οἷόν τε φησὶν εἰ κυνὸς τροφὴν ἐσθίων τῷ ὁμογνώμονι καὶ ὁμοτρόπῳ μάχεσθαι διανοῇ. λέγει δὲ κυνὶ ἐπὶ πονηρῷ καὶ βιαίῳ. κόβαλα δὲ, σοφίσματα πανουργεύματα. κλέμματα. καὶ κοβαλεία ἡ πρόσποίητος μετ' ἀπάτης παιδιά. καὶ κόβαλος ὁ ταύτῃ χρώμενος. ἔοικε δὲ συνώνυμον τῷ βωμολόχῳ. Φιλόχορος ἐν Ἀτθίδος. οὐ γὰρ ὡς ἔνιοι λέγουσι βωμολόχον τινὰ καὶ κόβαλον νομιστέον τὸν Διόνυσον. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν δευτέρῳ ζῴων ἱστορίας τὸν Ὦτον φησὶ κόβαλον καὶ μιμητὴν ὄντα, ἀντορχήμενον ἁλίσκεσθαι. Νέα χελιδών.] παροιμιῶδες. ἀλόκληρος δέ ἐστι παροιμία τὸ λεγόμενον. ἔστιν ἔαρος ἀρχή. δοκεῖ γὰρ ἀρχομένου ἅμα τοῦ ἔαρος φαίνεσθαι χελιδών. Οἱ δ' ἔβλεπον.] ἑώρων. ὑπὸ τῆς ἀπειρίας ἐξαγόμενα τὰ παιδία. ἢ διὰ τὸ νοῦν προσέχειν, ὥστε χελιδόνα ... ὑπὸ τοῦ ἐπτοημένον, ῥᾷστα αὐτὸς ἔχειν ὃ ἔκλεπτεν. Ὦ δεξιώτατον κρέας.] ὦ κάλλιστον καὶ ... τῶν κρεῶν, διὰ τὸ κάλλιστον κεκλοφέναι, καὶ ὥσπερ δεξιῶς χειρὶ ὑφαιρεῖσθαι. ἀντὶ τοῦ σοφώτατε ἄνθρωπε. Ὥσπερ ἀκαλήφας.] βοτάνας εἶδος, αἳ παρὰ τοῖς πολλοῖς κνίδαι καλοῦνται. ὑπομιμνήσκει δὲ τῶν ἀκαλήφων, διὰ τὴν δριμύτητα τοῦ ἀλλαντοπώλου καὶ τὴν ἀγχίνοιαν, ὅτι κλοπῆς ἐξεῦρε τρόπον. δριμεῖαι γὰρ ἡ βοτάνη, καὶ τοὺς θίγοντας κνᾶσθαι ποιεῖ. εἶπε δὲ πρὸ χελιδόνων, ἐπεὶ μετὰ τὴν χελιδόνα ἄβρωτοι αἱ κνίδαι. ἄλλως. ἀκαλήφη εἶδος μυίας. ὡς Ἀριστοτέλης. ἐν τῷ χειμῶνι δὲ ἐδώδιμοι εἰσίν, ἐν δὲ τῷ θέρει ἀπόλλυνται. ἄλλως. λάχανόν ἐστιν ἄγριον. καλεῖται δὲ καὶ θαλασσία ἀκαλήφη, ἡ προσπελασθεῖσα τῷ χρωτὶ, κνησμὸν ποιεῖ. ἐοίκασι δὲ τῇ ὥρᾳ τῇ πρὸ τοῦ ἔαρος χρῆσθαι. ἄλλως. ἀκαλήφη. κνίδη. καὶ ἡ χερσαία καὶ ἡ θαλαττία. ἥτις ἐστὶ κογχύλιόν τι. Φερεκράτης Αὐτομόλοις. νὴ τὴν Δήμητρ' ἀνιαρὸν ἦν τὸ κακῶς ἀρτυτὰς ἀκούειν. βουλοίμην γὰρ κἂν ἀκαλήφαις τὸν ἴσον χρόνον ἐστεφανῶσθαι. τὰς δὲ θαλαττίας καὶ Ἀριστοτέλης ἀκαλήφας ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ζῴων, καὶ Θεόφραστος ἐν ἑβδόμῳ φυτικῶν. Εἰς τὰ κοχώνα.] κοχώνη τόπος ὑπὸ τὸ αἰδοῖον καὶ τῶν μηρῶν καὶ τῆς κοτύλης καὶ τῶν ἰσχίων, μέμνηται δὲ τῆς κοχώνης, καὶ ἐν σκηναῖς καταλαμβάνεται. ἀλλὰ συνάπτεσθαι δὲ τὰς κοχώνας. αἱ αὐταὶ δὲ καὶ πύγαια καὶ προχῶναι παρ' Ἀρχίππῳ καλοῦνται. οὐδετέρως δὲ εἶπε τὰ κοχώνα. Ἐπιτροπεύσει.] προστήσεται, προστατήσει. ἐκ ὀργῆς δὲ ἐπὶ ἔνδοξον πρόσωπον τὴν τηρίαν ἀτοίγαγε κρεῖττον. ... γὰρ ἰδίως φησί τινα ἱερεῖαι. ἀλλ' ἐμφέρεται, πρὸς ... συνιέναι πλεῖον τῶν ἄλλων δυνάμενον. διὰ ὃ τοιούτων λελῃθότως φασὶν ὅτι καὶ οἱ στρατηγοὶ ἐπίορκοι.

Χο. Εὐ-

Χο. Εὖγε ξυνέβαλεν αὐτό, τῷ γὰρ δῆλόν γ᾽, ἄρ᾽ οὐ ξυνήσεσθαι
Οτι ᾽πιώρκεις θ᾽ ἡρπακὼς, καὶ κρέας ὁ πρωκτὸς εἶχεν.
Κλ. Εγώ σε παύσω τοῦ θράσους. οἶμαι δὲ μᾶλλον ἄμφω.
Εξειμι γάρ σοι λαμπρὸς ἤδη, καὶ μέγας καθιείς,
Ομοῦ ταράττων τήν τε γῆν, καὶ τὴν θάλατταν εἰκῇ.
Αλ. Εγὼ δὲ συστείλας γε τοὺς ἀλλᾶντας, εἶτ᾽ ἀφήσω
Κατὰ κῦμ᾽ ἐμαυτὸν οὔριον, κλάειν σε μακρὰ κελεύων.
Δημ. Κἄγωγ᾽, ἐάν τι παραχαλᾷ, τὴν ἀντλίαν φυλάξω.
Κλ. Οὔτοι, μὰ τὴν Δήμητρα, καταπροίξει, τάλαντα πολλὰ
Κλέψας Αθηναίων. Χο. ἄθρει, καὶ τοῦ ποδὸς παρίει.
Ως ζεῖ ἤδη κακίας, καὶ συκοφαντίας πνεῖ.
Κλ. Σὲ δ᾽ ἐκ Ποτιδαίας ἔχοντ᾽ εὖ οἶδα δέκα τάλαντα.
Αλ. Τί δῆτα; βούλει τῶν ταλάντων ἓν λαβὼν σιωπᾶν;
Χο. Ανὴρ ἂν ἡδέως λάβοι, τοὺς δὲ θείους παρίει.

CH. Euge, vt probè hoc coniectauit? nam manifestam unde nôrit:
Cùm peierasses tu, & carnem ablatam celaret anus.
CL. Ego hanc audaciam compescam, & vos, ni fallor, ambos.
Nam ex eo tibi huc iam lucidus, rapidaq; immissus aura,
Terram simul & mare conturbo, quoquò impellor furenter.
AG. Ego verò contrahambam farcimina, & in fluctus meipsum
Vento secundo demittam: & te longum flere iubebo.
DE. Et ego sentinam asseruabo, si qua funes remittent.
CL. Non tu, sic me Ceres amet, frustra me irriseris, qui
Talenta multa furatus es Reip. CH. vide & relaxa
Pedem: nam malitias hic spirat, sycophantiásque.
CL. Ego te decem talenta è Potidæa iam habere noui.
AG. Quid? vis tu vnum accipere talentum à me, & posteà tacere?
CH. Homo iste lubens acceperit: elaxa iam rudentes.

Σχόλια. Εὖγε ξυνέβαλεν.] ἀπ᾽ αὐτῶν τῶν πραττομένων φανερὸν ἦν τὸ ἀποδειχθησόμενον. Οτι ᾽πιώρκεις.] πάλιν κατὰ τῶν πολιτευομένων καθάπτεται. ὡς ἐξ ἐπιορκίας καὶ κλοπῆς συνεστηκότων καὶ τοιούτων ἐθῶν. διὰ τοῦτο καὶ τὸν ἀλλαντοπώλην διαπρέπειν ἐν τῇ πολιτείᾳ ὁ ῥήτωρ ἔφησεν. Ο πρωκτὸς εἶχεν.] ἤτοι τὴν μοχθηρίαν αὐτοῦ καὶ ῥυπαρίαν, καὶ τοῦτο δείκνυσι τῷ τρόπῳ, καὶ ὅτι κατέκρυπτε κλέπτων ἐν τῷ πρωκτῷ κρέα, καὶ ταῦτα πάλιν αὐτὸς ἤσθιεν. ἢ διαβάλλειν εἰς ἀσέλγειαν αὐτὸν θέλει, ὡς δὴ παρ᾽ ἡλικίαν τὰ τῶν γυναικῶν παθόντα. Καθιείς.] παρασκευασμένος. καθιέναι δὲ κυρίως τὸ χαλᾶν τὰ τῶν νεῶν ἱστία. ταῦτα δὲ προσφόρως εἴρηκεν ὁ Κλέων. ἦν γὰρ σφοδρὸς ἐν τοῖς λόγοις. καθιεὶς οὖν, ἀντὶ τοῦ καθειμένος πνέων. ἡ δὲ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ἀνέμων. Καὶ τὴν θάλατταν εἰκῇ.] πάλιν ἐπὶ τοῖς μηχανησαμένοις καὶ πάντα κινοῦσι ἐπιβουλῆς τρόπον. δι᾽ ὧν δὲ ἀπειλεῖ ἀδύνατα καὶ μείζονα, δι᾽ αὐτῶν δηλοῖ τὴν σπουδὴν τῆς ἐπιβουλῆς τῆς κατ᾽ αὐτοῦ. εἰκῇ δὲ ἀντὶ τοῦ ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε μάτην. τουτέστιν ἐπ᾽ οὐδενὶ ἀναγκαίῳ καὶ σπουδαίῳ πράγματι, φανερὰν καὶ ἐν τούτῳ ποιῶν τὴν ἑαυτοῦ ἐξουσίαν, ἣν κατὰ τῆς πόλεως εὐτυχεῖ, εἰ ἐπ᾽ αὐτῷ καθέστηκε τὸν δῆμον κινεῖν καὶ παροξύνειν καθ᾽ ὧν βούλεται, καὶ ταῦτα ἐπ᾽ οὐδεμιᾷ προφάσει ἢ λόγῳ. Εγὼ συστείλας.] καὶ τοῦτο τραγικῶς ἐπιχειρηθή. ὁ γὰρ εἶπε καὶ ποιεῖ. τουτέστιν ὁ κατέθετο τῶν ἀλλάντων ἐθάδας ἐπιών, τοῦτο πάλιν ἀναιρούμενος τῆς θυμέλης ἐξάγει. Κατὰ κῦμ᾽ ἐμαυτόν.] ἀπὸ τῶν ἀφιέντων ἑαυτοὺς κατὰ κῦμα φέρεσθαι. Κλάειν σε μακρὰ κελεύων.] τὸ μὲν εἶδος ἀρχαῖον Αττικὸν τῆς συνηθείας. ὡς μακρὰ χαίρειν σοι λέγω καὶ ὁ μείζων μακρά. τὸ δὲ λεγόμενον, πρόδηλον. φησὶ γὰρ ἤδη τοῦ φεισάμενος τῶν ἀπειλῶν ἀπελεύσομαι ἢ καταλείψω σε διὰ τὸ κλάειν. ἵνα δὲ ἐξῇ καὶ φιλονεικεῖν καὶ διαλοιδορεῖσθαι πρὸς αὐτόν. εἰώθασι γὰρ οἱ βελτίονες καὶ τῶν λοιδορειῶν ὑπερφρονεῖν τῶν ἡσσόνων. Κἄγωγ᾽ ἄν τι παραχαλᾷ.] ἑξῆς καὶ ἐπὶ τῆς ἀντλίας ἐμνημόνευσεν. ἵνα καὶ αὐτὸς ἴδιον ἀπὸ τῆς θαλάσσης δοκῇ ἀστεΐζεσθαι. ὥσπερ καὶ ὁ ἀλλαντοπώλης. ἀντλία δὲ λέγεται, τόπος τις τῆς πλοίου εἰς ὃν τὸ ὕδωρ συρρεῖται ἐκ τῶν ναυτῶν καὶ ἀλλαχοῦ. οὐ γὰρ ἔθ᾽ οἷός τ᾽ εἰμὶ ὑπερέχειν τῆς ἀντλίας. ἀντὶ τοῦ ἀντέχειν καὶ ὑπεργίνεσθαι τοῦ πράγματος. λέγει δὲ ὅτι φυλάξω, ἐάν τις τὰ τῆς ἀντλίας εἰσδέχηται. ἰστέον δὲ ὅτι ἱστάμενον καὶ χρονίζον τὸ ὕδωρ, κάκιστον ὄζει. τὸ ὅλον οὖν βούλεται τῷ ποιητῇ ζητητέον τὸ ἀπειλεῖν τούτῳ παραφυλάξειν τὴν ἀντλίαν. πλὴν εἰ μὴ τοὺς προσπίπτοντας ὡς καὶ αὐτοὺς ψηφολογίζοντας σκώπτειν θέλει. διὰ τοῦτο ἀδυνατώτατα εἴρηκεν. οὔτε γὰρ ἦν τῷ Κλέωνι δυνατὸν ἀνθρώπῳ γε ὄντι, κινῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλατταν. οὔτε τῷ ἀλλαντοπώλῃ ῥῖψαι καὶ διασκευάσαι κατὰ κυμάτων ἑαυτόν. καὶ τοῦτο ἀνόητον καὶ ἀδιάνοητον, ὃ ἐπὶ τῇ ἀντλίᾳ τῆς φρουρᾶς πόνος. ἄλλως, διὰ τοῦ ῥηθέντος παρὰ τοῦ Κλέωνος λόγου, ὅτι συνταράξει τὴν θάλασσαν, καὶ τοῦτο ἀκολούθως εἶπεν. Καταπροίξῃ.] οὐ προῖκα μου καταφρονήσεις. τουτέστι δωρεὰν μοι ἐγχανῇ. καταγελάσεις μου χωρὶς ζημίας. προῖκα γὰρ ἔλεγον τὴν ζημίαν. καὶ ἀλλαχοῦ. οὔτοι μὰ τὼ θεὼ σὺ καταπροίξει λέγουσα ταυτί. ἡ πρὸ δὲ ἀντὶ τῆς παρά. προΐεσθαι. τινὲς δὲ ἀπὸ τῆς προικὸς ὅ ἐστι δωρεάν τινα λαβεῖν. Ηρόδοτος. οὐ γὰρ δὴ ἐμέ γε ὧδε λωβησάμενος καταπροίξεται. Αρχίλοχος. οὐ δὴ ἔκαστος οὐ καταπροίξεται. Ηρωδιανὸς δὲ ἐν ἐπιμερισμοῖς παρὰ τὸ ἰάσω φησί. καὶ Αρχίλοχος. προτείνω χεῖρα καὶ προΐσσομαι. Καὶ τοῦ ποδὸς παρίει.] μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν πλεόντων ἐχρήσατο, ἐπειδὰν γὰρ πλείων ἄνεμος ἐμπίπτῃ τοῖς πλέουσι συστέλλουσι, καὶ παραρροῦσι τῶν ἱστίων τὰ πολλά. ὁ τὸ μὲν ἓν μέρος τῶν ἱστίων.

τὸ δ' ἔσχατον, ἀπειλεῖται δὲ ἀπὸ μὴ χρείᾳ τοῦ ἡ ὁ καιρὸς ἐπέστη. πόδας δὲ καλοῦσιν οἱ ναῦται, τοὺς παρ' ἑκάτερα τὰ μέρη κάλως ἐπὶ τὸ ἱστίον: τοὺς ὀπίσω, φησὶν οὖν ἀσφαλέστερον λοιπὸν διάκειται καὶ πράττει. τουτέστι μὴ πολλῷ χρῶ ἀθρόως λαυλίῳ. ἀλλὰ πεφεισμένως διαλέγου τῷ Κλέωνι, ταράξειν γὰρ σφόδρα. Κακίας καὶ συκοφαντίας.] ἐπεὶ [illegible] κατηγορεῖν ἐτόλμησεν ὁ Κλέων αὐτὸν φύλακας αὐτοῦ σφετερίζεσθαι τῆς πόλεως τὰ αὐτὰ πολλὰ καὶ οὐκ ἄν ποτε συγχωρήσειν τρόπας τοῦ ἰδίου. διὰ τοῦτο οὖν φησὶν αὐτὸν καὶ τὸν [illegible] ἀλλαντοπώλην. [illegible]. ἀπὸ τῶν ἀνέμων τοῦ πνεῖν καὶ συκοφαντίας κέχρηται. ἄλλως. ὄνομα ἀνέμου ὁ Καικίας ἐστὶ δὲ αὐτὸν καὶ Νότον καλοῦσί τινες. ἀκολουθῶς δὲ εἶπε διὰ τὸ προειρηκέναι τὸν πόδα. ἅμα δὲ πρὸς τὴν συκοφαντίαν καὶ κακίαν αὐτοῦ, τὰ ὀνόματα πλάττει. ἔστι δέ, ὅτε πνεῖ, τὰ νέφη εἰς ἑαυτὸν ἕλκει. ὡς τὸ κακὰ ἐφ' ἑαυτὸν ἕλκων ὡς ὁ καικίας νέφος. Ποτιδαίας.] ἔπαιξε τῷ ὀνόματι ἵνα ἀκολούθως ἀπὸ τῆς θαλάττης καὶ τῶν ἀνέμων, ἀποκρίνεσθαι καὶ αὐτὸς δοκῇ. ἡ δὲ Ποτίδαια, πόλις ἐστὶ πρὸς τῷ ἰσθμῷ τῆς Παλλήνης κατῳκισμένη. Κορινθίων μὲν ἄποικος. Ἀθηναίων δὲ σύμμαχος, καὶ φόρους ἐτέλει. ἐπὶ ἀποστᾶσαν πολιορκήσαντες οἱ Ἀθηναῖοι πολιορκίᾳ μακρᾷ [illegible] καὶ [illegible] αὐτὴν [illegible] παρέλαβον, καὶ ἐξανδραποδίσαντες τὴν πόλιν. ἀπὸ ταύτης φησὶ τῆς πόλεως κεκλοφέναι δέκα τάλαντα τὸν Κλέωνα. καὶ τοῦτο φιλοτεχνεῖ αὐτὸν ἀμείψασθαι τοῖς ἴσοις, ἐπεὶ πρότερος ἐκεῖνος ἔφησεν αὐτὸν σφετερίζεσθαι τῆς πόλεως τάλαντα πολλά. Δέκα τάλαντα.] χρησίμως μὲν τὸν τόπον καὶ τὸν ἀριθμὸν εἶπεν. ἵνα ὁ λόγος αὐτῷ πίστιν ἔχεσθαι δοκῇ, καὶ μὴ ματαίαν, ἀλλ' ὡς δεῖ τὸν τοῦ Κλέωνος διαβολῆς λελέχθαι χρεών. οἶσθα γὰρ [illegible] ὅμως, τὸν κατηγοροῦντα μὴ ψιλοῖς χρῆσθαι ῥήμασιν, ἀλλὰ καὶ ἀριθμὸν προστίθεσθαι καὶ τόπον. Βούλει τῶν ταλάντων.] δείκνυσι τὸν Κλέωνα ἐπὶ τῇ ἐλπίδι καὶ τῇ ἐπαγγελίᾳ τοῦ ταλάντου πεισθέντα σιωπᾶν. πρὸς ὅ φησιν ὁ ἕτερος, τὸ πνεῦμα ἔλαττον γίνεται. Θέουσι.] οἱ ἔσχατοι καλοῦσιν ἐκφόρως καὶ θέουσιν οἱ ναῦται. ὡς ὅταν ἐκλείπῃ τὸ πνεῦμα πρώτης ἐν πρῴρᾳ χαλῶσι. καὶ ἐστὶν ἀκολούθως εἴρηται αὐτῷ. διὰ τὸ προειρημένον τὸν πόδα παρεῖ. φησὶν οὖν ὁ Κλέων πάντων ἂν ὑφεῖσθαι ἕνεκεν λήμματος.

C

BISETUS. Ἔκθεσις τῆς διπλῆς ἐκ κώλων ιϛ'.

Αλ. Τὸ πνεῦμ' ἔλαττον γίγνεται.
Κλ. Φεύξει γραφὰς ἑκατονταλάντους τέτταρας.
Αλ. Σὺ δ' ἀστρατείας γ' εἴκοσι,
Κλοπῆς δὲ πλεῖν ἢ χιλίας.
Κλ. Ἐκ τῶν ἀλιτηρίων σέ φημι γεγονέναι τῶν τῆς θεοῦ.
Αλ. Τὸν πάππον εἶναί φημί σου
Τῶν δορυφόρων. Κλ. ποίων φράσον;
Αλ. Τῶν Βυρσίνης τῆς Ἱππίου.
Κλ. Κόβαλος εἶ. Αλ. πανοῦργος εἶ.
Χο. Παῖ' ἀνδρικῶς. Κλ. ἰοὺ ἰού.
Τύπτουσί μ' οἱ ξυνωμόται.
Χο. Παῖ' αὐτὸν ἀνδρικώτατα,
Γάστριζε καὶ τοῖς ἐντέροις,
Καὶ τοῖς κόλοις,
Χὤπως κολᾷ τὸν ἄνδρα.

AG. *Ventus remittit plusculum,*
CL. *Talentûm quadringentûm po-*
stulaberis.
AG. *Tu bis decem, ut qui prodidi*
Exercitum reus, insuper
D *Plus mille, quod furti es reus.*
CL. *De sacrilegis mihi unus es,*
Qui arcem profanârunt Deæ.
AG. *Unus satellitum fuit*
Auus tuus. CL. *quorum? cedo.*
AG. *Ex Byrsina grata Hippij.*
CL. *Impostor es.* AG. *versutus es.*
CH. *Audacter verbera.* CL. *hei mihi:*
Coniurati me verberant.
CH. *Feri, feri validissimè,*
E *Contunde ventrem cum ilijs,*
Et cum cibis,
Ut comprimas virum istum,

Σχόλια. Τὸ πνεῦμ' ἔλαττον γίνεται.] ἔκθεσις τῆς διπλῆς ἐκ κώλων ἰαμβικῶν διμέτρων ἀκαταλήκτων, πλὴν τοῦ δευτέρου τριμέτρου, καὶ τοῦ [illegible] τελευταίου μονομέτρου, καὶ τοῦ τελευταίου ἑφθημιμεροῦς ὄντος. ἑξῆς δὲ τούτων τετράμετροι τέσσαρες καταληκτικοί, ἐν οἷς καὶ τὰ ἑξῆς κείμενοι. μεθ' οὓς τετράμετροι ἀκατάληκτοι. ἐπὶ τῷ τέλει τῆς μὲν ἐκθέσεως δύο διπλαῖ. ἡ μὲν ἐν ἀρχῇ τῶν κώλων. ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος. τῇ δὲ συστήματος κορωνίς. ἄλλως. τὸ πνεῦμ' ἔλαττον γίνεται. ἐπέμεινε τῇ τροπῇ τῶν ὀνομάτων. ὁ δὲ λόγος τοιοῦτός ἐστιν. ὅτι ἐπεὶ ἰσχυρότερος καὶ πραότερος. λοιπὸν γὰρ ἐπεὶ [illegible] κακίας καὶ συκοφαντίας αὐτὸν πνεῖν, διὰ τοῦτο καὶ νῦν οἰκείως ἔλαττον ἔφησεν αὐτῷ γίγνεσθαι τὸ πνεῦμα. Φεύξει γραφάς.] διωχθεὶς καὶ φεύξει ἔλεγον. ἐπὶ τῶν κατηγόρων καὶ τῶν ἀπολογουμένων. ἐδίωκον μὲν γὰρ οἱ κατήγοροι. ἔφευγον δὲ οἱ κατηγορούμενοι. φησὶν οὖν ὅτι κατηγορηθήσῃ δίκας δέκα. Ἐκ τῶν ἀλιτηρίων.] τῶν μετεχόντων τοῦ Κυλωνείου ἄγους ὅπερ εἰς τὴν Ἀθηνᾶν δοκεῖ γεγενῆσθαι ἀσέβημα. ἐπειδή ποτε οἱ συγκατακλεισθέντες τῷ Κύλωνι ἐν τῇ ἀκροπόλει, εἰς τὴν κρύπτην κατέφυγον ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, ἐκ τοῦ ἔδους τῆς θεοῦ ἐξάψαντες τὴν ἱκετηρίαν. ἧς διαρρυείσης, λίθοις αὐτοὺς ἔβαλλον οἱ Ἀθηναῖοι. ἀλιτηρίων δέ, ἀντὶ τοῦ ἐναγῶν. Ἀλιτηρίων.] τῶν ἁμαρτησάντων εἰς Ἀθηνᾶν. Κύλων γὰρ Ἀθηναῖος ἀνήρ, Μεγαρέα γυναῖκα γήμας Θεαγένους γυναῖκα, θέλων τυραννεῖν, ἔλαβε χρησμὸν τῇ μεγάλῃ ἑορτῇ τοῦ Διὸς ἐπιθέσθαι τῇ πόλει. ἐν Ὀλυμπίᾳ δὲ ὄντων ἐκείνων, νομίζων ταύτην εἶναι μεγάλην ἑορτήν, ὃ μεθ' ὧν λαβὼν παρὰ Θεαγένους, μὴ γνοὺς ὅτι τὰ Διάσια ἦν ἡ μεγάλη ἑορτή, ἐπελθὼν τῇ ἀκροπόλει ἀνίσχεται. ἐλήφθη δὲ συλῶν τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς. καὶ αὐτὸς μὲν ὁ Κύλων φεύγει. τοὺς δὲ ἄλλους φονεύουσι τινὲς δὲ καὶ ἱκέτας ἐκ τῶν βωμῶν ἀποσπάσαντες ἀπέκτειναν. τοὺς οὖν ἁμαρτήσαντας εἰς τοὺς ἱκέτας, ἀλιτηρίους ἐκάλουν. οὓς καὶ ἐξέβαλον τῆς πόλεως ὅτι ἐκ τῶν ἀρχαίων νόμων παρέβησαν τοὺς ἱκέτας φονεύσαντες. ἄλλως. Κύλων τὴν ἀκρόπολιν κατέλαβεν ἐπὶ τυραννίδι. καὶ ἐλήφθη συλῶν τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς. καὶ ὑπὸ Ἀθηναίων [illegible]. καὶ οὕτως ἐκεῖνος [illegible] ἐγκεῖσθαι. καὶ εἰ [illegible], ἔφυγεν εἰς τοὺς βωμοὺς τῶν [illegible]. τοὺς οὖν [illegible] τοὺς ἀπέκτειναν. [illegible] ἀλιτήριοι ἐκλήθησαν. [illegible] δὲ ἐντεῦθεν οἱ ἀλιτήριοι. λιμὸς κατέλαβέ ποτε τοὺς

F

G

Ἀθηναίους. καὶ οἱ πάντες τὰ τῶν ἀλειτηρίων ἀλιτήρια διέρραζον. ἀπὸ γοῦν ἐκείνων κατὰ χλευαστικῶς τοὺς πονηροὺς ἀλιτηρίους ἐκάλουν. παρέτεινε δὲ τὸ ὄνομα καὶ ἐπὶ τῶν μὴ εἴ τι τοιοῦτον. ἀπὸ τῆς στοιχείας τῆς κατὰ τὸν αἰτωλικὸν πόλεμον γενομένης. ἔστι δὲ τὸ παρὰ γλῶσσαν ἀπὸ τοῦ ἀλιτραίνειν ὅ ἐστιν ἁμαρτάνειν. λαμβάνεται δὲ τὸ ἀλιτηρίων καὶ ἀντὶ τοῦ ἀσεβησάντων καὶ ἀποτυχόντων. Τῆς Βυρσίνης.] ἔπαιξε παρὰ τὸ βυρσοδέψην εἶναι τὸν Κλέωνα. καὶ παρὰ τὸ τυράννου ὄνομα τοῦ Ἱππίου. ἐπεὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἱππίου θεμιστότερον ἐχρήσατο. δῆλον μὲν γὰρ καὶ ἐκ τῶν προειρημένων οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ ἀπὸ τούτων, ὅτι μὴ αὐτὸς ὁ Ἱππίας κατέστησε τὴν τυραννίδα, ἀλλὰ παρὰ τοῦ πατρὸς ἅμα τοῖς ἀδελφοῖς παρέλαβε τοῦ Πεισιστράτου. οὐ πάντως ἂν ἐμνημόνευσεν. εἰ μὴ χαριέστερον τὸ ὄνομα τοῦ Ἱππίου πρὸς τὸ σκῶψαι τὴν Βυρσίνην κατενόησε. ἐπὶ ἄδηλόν ἐστι διαβάλλοντες τοῦ Κλέωνος αὐτὸν ὡς τῶν ἀλιτηρίων γεγονότων, τῶν ἐπιβουλευσάντων

A τῇ πόλει καὶ τοῖς τυράννοις συναραμένων. ἄλλως. Πεισιστράτου γυνὴ γέγονεν ἡ Μυρρίνη, Ἱππίου καὶ Ἱππάρχου μήτηρ. Βυρσίνην οὖν εἶπεν, ἀντὶ τοῦ Μυρρίνην. ὡς βυρσοπώλην πάλιν κωμῳδεῖ τὸν Κλέωνα. ἐπειδὴ ὁ Πεισίστρατος ὑπό τινα κατάγαγεν εἰς Ἀθήνας, ἔφασκεν Ἀθηναῖοι βουλόμενος τυραννεῖν. Κόβαλος εἶ] πεπανουργημένοι ὑπὸ τοὺς μὴ ξύλου λῃστάς. οὕτως ἐκάλουν οἱ παλαιοί. Ἰού.] τοῦτο παρεπιγραφὴ τυπτομένου γὰρ ὑποκρίνεται. Ξυνωμόται.] οἱ ἀνταράται. οἱ προςεόμενοι τὰ αὐτὰ κατ' ἐμοῦ συνθέμενοι φρονεῖν. Παῖ αὐ-

B τόν.] ἰστέον ὅτι ὁ χορὸς ταῦτα τῷ ἀλλαντοπώλῃ παρακελεύεται. ἴσως δὲ διὰ τὴν ἐκείνου τέχνην εἰς τὰ ἔντερα καὶ τὸ κόλον αὐτὸν τύπτειν κελεύει. μάλιστα γὰρ ἡ τῶν ἀλλαντοπωλῶν ἐκ τούτων συνίσταται τέχνη. Κόλα τἀνδρός.] κολούσεις καὶ παίσεις καὶ τάπεινώσεις. ἀπὸ δὲ τοῦ κόλου ἤγουν ἐντέρου, τὴν λέξιν ἐποίησεν. ἴσως δὲ καὶ αὐτὸν ἐντέροις τύπτουσι.

BISETVS. Σύστημα C στίχων δ.

Χο. Ὦ γεννικώτατον κρέας, ψυχήν τε ἄριστε πάντων,

Καὶ τῇ πόλει σωτὴρ φανείς, ἡμῖν τε τοῖς πολίταις,

Ὡς εὖ τὸν ἄνδρα ποικίλως θ' ὑπῆλθες ἐν λόγοισιν,

Πῶς ἄν σ' ἐπαινέσαιμεν οὕτως, ὥσπερ ἡδόμεσθα;

CH. O Generosissimum corpus, animóque pia potenti

Vir optime, seruator tum ciuium, tum ciuitatis.

Quàm captiosis verbis huius viri animum subiisti?

D Quomodo te prædicemus ita, vt volumus animo lubenti?

Σχόλια. Ὦ γεννικώτατον.] ἰσχυρότατον. παίζων κρέας αὐτὸν λέγει. ὡς μεταφορὰς τῶν ἰσχυρῶν κριῶν [illegible] κατὰ γάζαν. ποιεῖ. Ὡς εὖ.] ἀπατηλῶς αὐτὸν καὶ ὑπούλως διὰ τῶν λόγων ὑπῆλθες τὸν σόν.

BISETVS. Σύστημα στίχων λζ.

Αλ. Ταυτὶ μὰ τὴν Δήμητρά μ' οὐκ ἐλάνθανε

Τεκταινόμενα τὰ πράγματ', ἀλλ' ἠπιστάμην

Γομφούμενά γε τὰ πάντα καὶ κολλώμενα.

Χο. Οἴμοι, σὺ δ' οὐδὲν ἐξ ἁμαξουργοῦ λέγεις.

Αλλ. Οὔκουν μ' ἐν Ἄργει οἷα πράττεις λανθάνει.

Πρόφασιν μὲν Ἀργείους φίλους ἡμῖν ποιεῖ.

Ἰδίᾳ δ' ἐκεῖ Λακεδαιμονίοις ξυγγίγνεται,

E CL. Hoc ita geri negocium, me neutiquam latebat: sed sciebam hæc iampridem omnia

Compacta clauis, & conglutinata iam.

CH. Eheu, nihil tu loqueris è plaustrario.

AG. Atqui haud latet me, quid in Argelide feceris:

Equidem Argiuos amicos prætendis: at ibi

F Priuatim cum Lacedæmoniis conuentum agis.

Σχόλια. Ἀλλ' ἠπιστάμην.] ὑψηλὸς ὢν καὶ μεγαλόφωνος ὁ Κλέων, πολυτρόποις λόγοις κέχρηται. Γομφούμενα.] σφηνούμενα. γόμφοι γὰρ οἱ σφῆνες οἱ συνείροντες τὰς σανίδας καὶ συναρμόζοντες καὶ συνέχοντες.

BISET. Γομφούμενα] Γόμφος ὁ ἧλος ᾧ αἱ σανίδες συνείρονται, μεταφορικῶς δὲ τὸ στερεὸν καὶ ἀμετάβολον, ὅθεν καὶ τὸ γομφοῦν τὸ στερεοῦν, καὶ κυροῦν, Αἰσχύλος ἐν Ἱκέτισι,

Τὸ πρὸς κέκρανται μήποτ' ἐκδοῦναι βίᾳ

Στόλον γυναικῶν, τῶνδ' ἐφ' ἧλωται τορῶς

Γόμφος διαμπὰξ, ὡς μένειν ἀραρότως.

Σχόλια. Ἐξ ἁμαξουργοῦ] ἁμαξουργοὺς Ἀττικοὶ τοὺς ἀρχιτέκτονας. εἶδος δὲ ἀρχιτεκτόνων, τεκτόνων. οἱ τὰς ἁμάξας τεκταίνουσι καὶ πάντων τῶν ἀγρίων ξύλων εἰσὶν ἐργάται. ἐπεὶ δὴ ὁ Κλέων τεκτονικοῖς ὀνόμασι πᾶσιν ἐχρήσατο, τεκταινόμενα εἰπὼν καὶ γομφούμενα, ὁ δὲ ἀλλαντοπώλης ὡς ἀπὸ τεκτονικῆς ἀπειρίας, ὁ χορὸς ὥσπερ δέδοικε μὴ ἧττον ἀπαντήσῃ τοῦ Κλέωνος, καὶ σχετλιάζει καὶ δυσφορεῖ, ὅτι οὐδὲν ἀντέθηκε τοιοῦτον ῥῆμα.

BISETVS. Ἁμαξουργοῦ.] Εὐσταθίος, ἅμαξα, παρὰ τὸ ἄγειν τὰ ἁμώμενα, ἤγουν θεριζόμενα, ἢ καὶ ψιλοῦται. ἢ παρὰ τὸ ἅμα καὶ τὸ ἄξων, καὶ οὕτω δασύνεται Ἀττικῶς. Ἰωνικῶς δὲ ψιλοῦται.

Σχόλια. Οὔκουν μ' ἐν Ἄργει.] κατὰ τὸν πόλεμον τὸν Πελοποννησιακόν. καὶ τὸ πρότερον ἐχθροὶ ὄντες τοῖς

G Ἀργείοις οἱ Ἀθηναῖοι διὰ τὴν πρὸς Λακεδαιμονίους ἀπέχθειαν, ἔδοξαν αὐτοῖς γενέσθαι φίλοι. φησὶν οὖν ὅτι Κλέων ἐπὶ τῷ δέει τὸ πρῶτον τὴν Ἀργείων φιλίαν προξενῶν, οὐ λανθάνεις με συνιδόντα πρὸς τοὺς Ἀργείους πεῖσαι τὴν πόλιν παρρησίαν εἰς τὸ συγγενέσθαι τοῖς Λακεδαιμονίοις ἑαυτῷ περιποιούμενος.

Καὶ ταῦτ' ἐφ' οἷσι δεῖ συμφυσώμενα,
Ἐγ' ᾦδ'. ἐπὶ γὰρ τοῖς δεδεμένοις χαλκεύεται.
Χο. Εὖγ' εὖγε, χάλκευ' ἀντὶ τῶν κολλωμένων.
Αλλ. Καὶ ξυγκροτοῦσιν ἄνδρες αὔτ' ἐκεῖθεν αὖ.
Κἀνταῦθα μ' οὔτ' ἀργύριον, οὔτε χρυσίον
Διδοὺς ἀναπείσεις, οὔτε προσπέμπων φίλους,
Ὅπως ἐγὼ ταῦτ' οὐκ Ἀθηναίοις φράσω.
Κλ. Ἐγὼ μὲν οὖν αὐτίκα μάλ' εἰς βουλὴν ἰὼν,
Ὑμῶν ἁπάντων τὰς ξυνωμοσίας ἐρῶ,
Καὶ τὰς ξυνόδους τὰς νυκτερινὰς ἐπὶ τῇ πόλει,
Καὶ πάνθ' ἃ Μήδοις καὶ βασιλεῖ ξυνόμνυτε,
Καὶ τἀκ Βοιωτῶν ταῦτα συντυρούμενα.
Αλλ. Πῶς οὖν ὁ τυρὸς ἐν Βοιωτοῖς ὤνιος;
Κλ. Ἐγώ σε, νὴ τὸν Ἡρακλέα, παραστορῶ.
Χο. Ἄγε δὴ σὺ τίνα νοῦν, ἢ τίνα ψυχὴν ἔχεις,
Νῦν διδάξεις, εἴπερ ἀπέκρυψω τότε
Ἐς τὰς κοχώνας τὸ κρέας, ὡς αὐτὸς λέγεις.
Θεύσει γὰρ ᾄξας ἐς τὸ βουλευτήριον,
Ὡς οὗτος εἰσπεσὼν ἐκεῖσε διαβαλεῖ
Ἡμᾶς ἅπαντας, καὶ κεκραγὼς κεκράξεται.
Αλλ. Ἀλλ' εἶμι. πρῶτον δ', ὡς ἔχω, τὰς κοιλίας,
Καὶ τὰς μαχαίρας ἐνθαδὶ καταθήσομαι.
Χο. Ἔχε νῦν, ἄλειψον τὸν τράχηλον τουτῳί.
Ἵν' ἐξολισθάνειν δύνῃ τὰς διαβολάς.
Αλλ. Ἀλλ' εὖ λέγεις, καὶ παιδοτριβικῶς ταυταγί.
Χο. Ἔχε νῦν, ἐπέγκαψον λαβὼν ταδί. Αλλ. Τί δαί;
Χο. Ἵν' ἄμεινον, ὦ τᾶν, σκοροδισμένος μάχῃ,
Καὶ σπεῦδε ταχέως. Αλλ. Ταῦτα δρῶ. Χο. Μέμνησό νυν
Δάκνειν, διαβάλλειν, τοὺς λόφους κατεσθίειν,
Χὤπως τὰ κάλλαι' ἀποφαγὼν ἥξεις πάλιν.

Ego noui, quorum causa haec conflentur modo.
Nam propter captiuos fabricantur omnia.
CH. Euge, euge, tu pro glutinando fabrica.
AG. Certe haec inter se homines illic rursus agitant,
Neque tu, si aurum atque argentum des, neque
Si tu amicos ad me mittas, mihi persuaseris:
Vt haec Atheniensibus non prodam.
CL. Ego haec nunc illico in senatum deferam,
Et coniurationis vos reos agam:
Prodam nocturna in vrbe conuenticula:
Et quae Regi & Medis iurastis omnia.
Et quae coagulastis Baeotijs.
AG. Quanti venditur apud Baeotos caseus?
CL. Ego distraham te nebulonem, mehercule.
CH. Age, nunc tu illi demonstra, quo sis praeditus
Animo, qua mente, siquidem occultasti tale
In faemoribus carnem, velut aiebas modo.
Nam celeriter procurres hinc in curiam,
Quoniam incidens hic, ibi calumniabitur
Nos omnes, & vehementer vociferabitur.
AG. Abeo. Sed prius hos ventriculos, quos attuli,
Et cultros hic deponam laniatorios.
CH. Sine, collum prius inungas isto plasmate,
Vt eludere possis viri calumnias.
AG. Bene haec mones, & vt ludimagistrum decet.
CH. Age, hoc cape nunc, & deuora. AG. quamobrem? cedo.
CH. Vt plenus allijs resistas fortius.
Propera ac dudum. AG. Istuc ago. CH. memineris nunc probè.
Mordere, calumniari, cristas comedere.
Tum paleis deuoratis vt redeas face.

Σχόλια. Καὶ ταῦτ' ἐφ' οἷσι δεῖ συμφυσώμενα.] κατασκευαζόμενα. ἐπὶ τίσι συμπνέουσι καὶ ὁμοφρονοῦσιν ὅ, τε Κλέων καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι, φησὶν αὐτὸς ἐπίσταμαι. ἐπεὶ δὲ ὁ Κλέων τεκτονικοῖς τισὶν ὀνόμασιν ἐχρήσατο, πάλιν οὗτος χρῆται χαλκευτικοῖς. φυσώμενα δὲ εἶπε διὰ τὰς φύσας τὰς χαλκευτικάς. τὸ δὲ χαλκεύεται ὡς πρὸς τὰς φύσας [illegible] ἐστι δὲ ὅμοιον τῷ τεκταίνεται. ταῦτα δὲ φησι πράττεσθαι τῷ Κλέωνι, ὅπως οἱ ἄνδρες τῶν δεσμῶν ἐκλύσωσιν. Τοῖς δεδεμένοις.] τουτέστι τοῖς [illegible] τῶν Λακεδαιμονίων οὓς ἀπὸ Πύλου καὶ Σφακτηρίας [illegible] βουλεύεται ὁ Κλέων. [illegible] πάλιν ὁ χορὸς [illegible] τὸν ἀλλαντοπώλην, ὅτι ἀντὶ τῶν τεκτονικῶν ῥημάτων αὐτὸς χαλκευτικὰ φθέγγεται. Καὶ ξυγκροτοῦσι.] [illegible] καὶ [illegible] τὸν Κλέωνα τοῖς δεδεμένοις [illegible] ἀφορμήν. [illegible] τῇ μεταφορᾷ τῇ ἀπὸ τῶν χαλκέων. [illegible] Οὐκ Ἀθηναίοις φράσω.] [illegible] καὶ παραχρῆμα. Τὰς ξυνωμοσίας.] τὰς ἐπὶ καθαιρέσει τοῦ δήμου ἐν ὅρκοις συνόδους. Τὰς ξυνόδους τὰς νυκτερινάς.] [illegible] τῆς πόλεως [illegible]. Καὶ βασιλεῖ ξυνόμνυτε.] [illegible] διαβάλλει αὐτὸν ἐπὶ [illegible] τῆς πόλεως Ἀργείοις καὶ Λακεδαιμονίοις ξυνωμοσίαν. διὰ τοῦτο καὶ ὁ Κλέων ὡς τῷ τῶν Περσῶν βασιλεῖ προδιδόντας αὐτοὺς τὰ τῆς πόλεως [illegible] πράγματα. Ξυνόμνυτε.] συνωμόσατε. [illegible] αὐτῶν, ξυνωμότας αὐτοὺς τῷ Περσῶν βασιλεῖ λέγων γεγονέναι, ἵνα [illegible] τοῦτο καὶ [illegible] τούτων ξυνωμοσίαν [illegible]. Συντυρούμενα.] συμπηγνύμενα. καὶ ὅτι [illegible] Βοιωτοῖς πολὺς τυρός. Ὁ τυρὸς ἐν Βοιωτοῖς.] ἔπαιξε τοῦτο πρὸς τὸ συντυρούμενα πρὸς τὴν μεταφοράν. τὸ δὲ [illegible] πρὸς τοὺς ῥήτορας [illegible] κατασκευαζομένους [illegible] ἐν ὑπολογίαις. Παραστορῶ.] ἐκτενῶ. [illegible] ἀπὸ [illegible] ἐλεύθερος [illegible] τοῦ Ἡρακλέους [illegible] Θηβαίων ἴδιος ὁ θεὸς [illegible] λέγεται. [illegible] αἱ Θῆβαι πόλις. Ἄγε δὴ σύ.] [illegible] Κλέωνος [illegible] θυμέλης [illegible] ἐξῆλθε [illegible] βουλὴν [illegible] οἱ δὲ [illegible] Νικίαν [illegible] ἀλλαντοπώλη [illegible] αὐτὸν [illegible] ἀντιπρὸς τὸν Κλέωνα [illegible] ἐν τῷ [illegible]. Θεύσει γὰρ ᾄξας.] [illegible] καὶ [illegible] ἔμελλε θύσεσθαι. ᾄξας δὲ ἀντὶ τοῦ [illegible]. Κεκραγὼς κεκράξεται.] [illegible] αὐτοῦ [illegible] καὶ [illegible] Ἀττικῶν προσῳδία.

Ἔχε

Ἐχῖνον ἀλείψον.] στέαρ διδόασιν αὐτοῖς ἀλείφεσθαι. ἵνα [illegible] ἐκλείπεται [illegible] καὶ [illegible] τὸ αἷμα [illegible] καὶ πάλιν παραλαμβάνουσι διὰ τὸ ἀλλ[illegible] αὐτοῖς [illegible] οὕτω πληροῦν τοὺς [illegible]. Τὰς διαβολάς.] [illegible] τὰς λαβὰς ὡς ἐπὶ πάλης, τὰς διαβολάς [illegible] ἔμελλε διαβάλλειν ὁ Κλέων. Παιδοτρίβην] [illegible] αὐτὸν [illegible] καλεῖ [illegible] τοῦ ἀλειπτικοῦ [illegible]. [illegible] καὶ τοῦτο [illegible] σκόροδα γὰρ αὐτῷ προσφέρει [illegible] φασὶ δεῖν [illegible].

BISETVS. Ἐπήκαψεν] κάπτειν τὸ χανδὸν ἐσθίειν.

Σχόλια. Ἐσκοροδισμένος μάχην] μετενήνεκται ἀπὸ τῶν ἀλεκτρυόνων. ὅταν γὰρ εἰς μάχην συμβάλλωσιν αὐτοὺς, σκόροδα διδόασιν αὐτοῖς, ἵνα δριμύτεροι ὦσιν ἐν τῇ μάχῃ. ἄλλως. κατέφαγε τὰ σκόροδα, ἵνα ὀξύτερος γένοιτο, ὡς οἱ σκορόδοις τραφέντες [illegible] ἀλεκτρυόνες. [illegible] τοὺς [illegible] τῶν ἀλεκτρυόνων. Ἥξεις πάλιν.] λεληθότως σκώπτει τὸν Κλέωνα δι' ὧν ἐκεῖνον παρακελεύεσθαι δοκεῖ. μάλιστα γὰρ [illegible] τοῖς Ἀθηναίοις [illegible] ἐκεῖνος τοὺς ἄλλους διαβάλλων τῷ δήμῳ [illegible]. ὡς καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ [illegible] λέγων περὶ αὐτοῦ φησί. κάκιστα δὴ [illegible] γε πρῶτος Παφλαγόνων αὐτοῖσι διαβολαῖς.

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ ΧΟΡΟΥ.

Χο. Ἀλλ' ἴθι χαίρων καὶ πράξειας
Κατὰ νοῦν τὸν ἐμὸν, καί σε φυλάττοι
Ζεὺς ἀγοραῖος, καὶ νικήσας,
Αὖθις ἐκεῖθεν πάλιν ὡς ἡμᾶς
Ἔλθοις στεφάνοις κατάπαστος.
Ὑμεῖς δ' ἡμῖν προσέχετε τὸν νοῦν,
Τοῖς ἀναπαίστοις, ὦ παντοίας
Ἤδη μούσης πειραθέντες καθ' ἑαυτούς.

COMMATIVM CHORI.

CH. *I Pede fausto, & peragas hanc rem*
Ex animi sententia: Iuppiter
Agoraeus te seruet: victor
Illinc ad nos iterum redeas,
Victrice corona redimitus.
At vos animum aduertite nostris
Anapaestis, quicunque omnimoda
Experti in vobis estis carmina Musa.

Σχόλια. Ἀλλ' ἴθι χαίρων.] χωρὶς εἰσελθόντων γὰρ τῶν ὑποκριτῶν, εἶτα καταλειφθεὶς ὁ χορὸς, λέγει στίχους ἀναπαίστους η. τὴν μὲν προπεμπτικὴν τοῦ ἑτέρου τῶν ὑποκριτῶν οὖσαν δεκάμετρον περίοδον, ὑφ' ἓν διπλῇ, κατὰ τὴν δευτερεύουσαν κομμάτιον. ἄρχεται γὰρ τῆς καλουμένης τελείας παραβάσεως, ἐν δίμετρα δέ εἰσι. τὸ δὲ κομμάτιον, τετράμετρον. ἄλλως. [illegible] τὴν διπλῆν [illegible] ἔκθεσις τῆς διπλῆς. διὸ καὶ τὸ [illegible] ἔχει κῶλον. ὅπερ ἔθος ἐν τῇ ἐκθέσει τίθεσθαι. διὰ δὲ τὸ προτίθεσθαι τῆς παραβάσεως, κομμάτιον χοροῦ ὀνομάζεσθαι ὡς εἴρηται. ἔθος γάρ ἐστι προτίθεσθαι τῆς παραβάσεως. κομμάτιόν ἐστιν ἓν κῶλον ἀναπαιστικὸν ἢ πλείω τοῦ παρατελεύτου, ὅπερ μονόμετρον καὶ τοῦ τελευταίου, ἅπερ ἐστὶ ἡμιμερῆ, δίμετρα. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. ταῦτα δὲ παρὰ τὰ Σοφοκλέους ἐξ Ἰολάου.

BISETVS. Εἶτα τὰ παλαιὰ σχόλια μεγίστην ἔχει σύγχυσιν, καὶ ἀσάφειαν ἐν τῇ ταύτης τῶν μέτρων δηλώσει. ἀλλὰ ταύτην ἀκριβέστερον ζήτουσι τοῖς τῶν μέτρων ἐμπειροτέροις [illegible]. ἢ γὰρ τὰ σχόλια, ἢ τὰ τοῦ ποιητοῦ μέτρα ἐπανορθώσει ἀπαιτεῖν ὁ σκοπὸς, ὃ οὐ ῥᾴδιον αὐτίκα παραλιπεῖν, διὰ τὸ ἄδηλον τῶν ἐν τοῖς σχολίοις λεγομένων, καὶ διὰ τὸ διάφορον αὐτῶν τῶν μέτρων. ὁ μὲν τοι τοῦ [illegible] καὶ φανερὸς ὑπάρχει.

Σχόλια. Ζεὺς ἀγοραῖος] ὡς Ζεὺς ξένιος. ἢ μειλίχιος ἢ φίλιος οὕτως ἀγοραῖος. οἰκείως δὲ εἶπε διὰ τὸ ἀλλαντοπώλην ἀγοραῖον εἶναι. Κατάπαστος.] κατάπλεως, πλήρης [illegible]. Ὑμεῖς δ' ἡμῖν.] ἐντεῦθεν παράβασις γίνεται. καὶ ἔστι τοῦτο, τὸ καλούμενον κομμάτιον. μεθ' ὃ οἱ ἀνάπαιστοι. εἶτα τὸ μακρόν. μετὰ ταῦτα, στροφή. εἶτα τὸ ἐπίρρημα. ἑξῆς δὲ ἡ ἀντιστροφὴ καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸ ἀντεπίρρημα. παντοίας δὲ [illegible] ποικίλης μεμουσωμένοι ἀκροαταὶ, καὶ πάσης παιδεύσεως καὶ μέτρων ἀκροασάμενοι.

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ ΧΟΡΟΥ.

Ἀναπαιστικοὶ Ἀριστοφάνειοι.

Εἰ μέν τις ἀνὴρ τῶν ἀρχαίων κωμῳδοδιδάσκαλος ἡμᾶς
Ἠνάγκαζεν, ἔπη λέξοντας γ' ἐς τὸ θέατρον παραβῆναι.

TRANSITVS CHORI.

Anapaestici Aristophanij.

SI quis veterum scriptorum, Comicus autor nos voluisset
Isthaec carmina recitare, atque in vestrum prodire theatrum:

Σχόλια. Εἰ μέν τις ἀνήρ.] ἀναπαιστικὴ διπλῆ καὶ ἔκθεσις εἰς αὐτὴν τὴν παράβασιν ἀναπαιστικοὶ στίχοι καταληκτικοὶ τετράμετροι, μ'. ὧν τελευταῖος αἴρεται αὐτοῖς πολὺ τὸ ῥόθιον. παρασημειοῦται [illegible]. ἐν ἐκθέσει δὲ κῶλα ἀναπαιστικὰ τέτταρα ὧν τὰ μὲν δύο δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ τρίτον μονόμετρον ὃ καὶ

[illegible] τελευτῶν ὀνομάζεται. τὸ δὲ τέταρτον δίμετρον κατάληκτον [illegible] ὁ λόγος ἐκ τοῦ χοροῦ περὶ τοῦ Ἀριστοφάνους τὸν λόγον ποιούμενος. Ἐπιλέξοντας. [illegible] τὰ ἄλλα μέτρα [illegible] λέγονται. Παραβῆναι. [illegible] λέγεται δὲ παράβασις, ἤτοι [illegible] ἀπὸ [illegible] ἄλλους ἀπὸ θέσεως ἢ [illegible] βαίνει ὁ χορὸς [illegible]. BISETVS. [illegible]

A [illegible] στοιχεῖ [illegible] πρὸς τὴν [illegible] ἵνα [illegible] ἐφεξῆς [illegible] πρὸς [illegible] ἀποβλέποντες, τὸν λόγον ποιοῦνται [illegible] παράβασιν [illegible] πάλιν εἰς τὴν [illegible] δῆλον [illegible] αὐτοὶ οἱ ποιηταὶ [illegible] χαίρειν. καὶ ταῦτα μὲν [illegible] χαμαιλέοντι [illegible].

Οὐχ ἂν φαύλως ἔτυχε τούτου. νῦν δ' ἄξιός ἐσθ' ὁ ποιητής.

B *Haud facilè impetrasset: nunc noster dignus amore Poeta est:*

Ὅτι τοὺς αὐτοὺς ἡμῖν μισεῖ, τολμᾷ τε λέγειν τὰ δίκαια.

Quòd eosdem nobiscum odit: & audet, quæ sunt iusta, profari.

Καὶ γενναίως πρὸς τὸν Τυφῶ χωρεῖ, καὶ τὴν ἐριώλην.

Et fortis animo vento venit aduersum, rapidæque procellæ:

Ἃ δὲ θαυμάζειν ὑμῶν φησι πολλοὺς αὐτῷ προσιόντας,

Quia verò multos vestrûm se adeuntes, mirari ter inquit,

Καὶ βασανίζειν, ὡς οὐχὶ πάλαι χορὸν αἰτοίη καθ' ἑαυτόν.

Et quærere, cur non ipse chorum à se iamdudum exigat ipse:

C

Ἡμᾶς ὑμῖν ἐκέλευσε φράσαι περὶ τούτου. φησὶ γὰρ ἁνήρ

De his nos voluit loqui er vobis. Nam dicit Comicus iste

Οὐχ ὑπ' ἀνοίας τοῦτο πεπονθὼς διατρίβειν, ἀλλὰ νομίζων

Quòd nulla ex stultitia isthoc egerit antehac: sed quia verum

Κωμῳδοδιδασκαλίαν εἶναι χαλεπώτατον ἔργον ἁπάντων.

Artem tractandi Comicam difficillimum indicet esse:

Πολλῶν γὰρ δὴ πειρασάντων αὐτὴν, ὀλίγοις χαρίσασθαι,

(Nam cùm multi illam tentassent, paucis ea gratificata est)

Ὑμᾶς τε πάλαι διαγινώσκων ἐπετείους τὴν φύσιν ὄντας,

D *Et quia iamdudum norat vos esse homines vnius anni,*

Καὶ τοὺς προτέρους τῶν ποιητῶν ἅμα τῷ γήρᾳ προδιδόντας.

Veterésque poetas à vobis cano cum vertice prodi.

Τοῦτο μὲν εἰδὼς ἃ πάθε Μάγνης ἅμα ταῖς πολιαῖς κατιούσαις,

Et quia sciebat, quid Magnes iam canus venientibus esset

Ὃς πλεῖστα χορῶν τῶν ἀντιπάλων νίκης ἔστησε τρόπαια.

Expertus: qui cùm de aliis poetis, arte chori superatis,

Πάσας δ' ὑμῖν φωνὰς ἱεὶς καὶ ψάλλων, καὶ πτερυγίζων,

Statuisset multa tropæa, canendo vobis, gesticulando,

Καὶ λυδίζων, καὶ ψηνίζων, καὶ βαπτόμενος βατραχείοις,

E *Lydos imitando, glabrando faciem atque dolore linendo:*

Οὐκ ἐξήρκεσεν, ἀλλὰ τελευτῶν, ἐπὶ γήρως (οὐ γὰρ ἐφ' ἥβης)

Non sat fecit tamen, effœtúsque senex, (neque enim iuuenis vir)

Ἐξεβλήθη πρεσβύτης ὤν, ὅτι τοῦ σκώπτειν ἀπελείφθη.

Loco motus fuit: eò quòd scurrilibus abstinuisset.

Σχόλια. Οὐκ ἂν φαύλως] οὐκ ἂν εὐχερῶς, οὐδὲ ἄνευ καμάτου καὶ πόνου. Ἄξιος ἐσθ' ὁ ποιητής.] λέγει ὅτι ἄξιός ἐστιν ὁ ποιητὴς καὶ [illegible] εὐνοίας. ὅτι τὴν πρὸς Κλέωνα ἔχθραν ἐπανείλετο, καὶ τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς ἡγεῖται, οὓς ὑμεῖς οἱ Ἀθηναῖοι. Καὶ γενναίως πρὸς τὸν Τυφῶ.] ὁ Τυφὼς [illegible] ἰσχυρός [illegible] ὡς μὴ ἐν ἀνθρώποις μόνοις φοβερὸς εἶναι, ἀλλὰ καὶ τοῖς θεοῖς. καὶ εἰς ἀλόγων ζώων ἰδέας μετέβαλλον τὰς μορφὰς διὰ τὸν ἐκείνου φόβον. Τὴν ἐριώλην.] Τυφὼς, ἀνέμου συστροφὴ ἢ πυρός. τὸν Κλέωνα δὲ λέγει. ἐριώλη δὲ ἀναθυμιάσεως συστροφὴ, [illegible] τὸν ἀέρα. καὶ ἡ [illegible] πνοὴ [illegible] ἂν μᾶλλον καὶ [illegible]. ἡ γὰρ ἐριώλη, πνοὴ σφοδρά. ἀλλ' ὁ Τυφὼς μείζων τε πνεῦμα καὶ [illegible]. [illegible] πρῶτον [illegible] Τυφῶ. καὶ οὐχ ἂν μείζω τὴν ἔμφασιν. Διατρίβειν.] τὸ ὑπερτίθεσθαι καὶ μέλλειν αὐτούς. Πολλῶν γὰρ δὴ πειρασάντων.] [illegible] ἀπὸ τοῦ πειρᾶν [illegible]. πειρᾶν δὲ, τὸ προσβαλεῖν τῇ γυναικὶ περὶ ἀφροδισίων. [illegible] ὡς ἐπὶ γυναικός. διὸ καὶ τὸ, χαρίσασθαι ἐπήνεγκε, σημαίνων [illegible] ἐπιτυχεῖν τινὰς καὶ ὀλίγους κατορθῶσαι παντάπασιν. Ἐπετείους.] ἀντὶ τοῦ ἐκ πολλοῦ κατεγνωκὼς ὑμετέρου [illegible]. ἀπὸ [illegible] μὴ [illegible] ἀλλὰ [illegible] ὀλιγόρους. μὴ διαμένοντας ἐν τοῖς αὐτοῖς. ἀλλ' ἀψικόρους.

F

G

BISETVS. Ἐπετείους.] [illegible] ἔτος [illegible] Πίνδαρος. [illegible]

Σχόλια.

Σχόλια. Καὶ τοὺς προτέρους τῶν ποιητῶν.] διὰ τοὺς πρώτοις χαίροντας ἀεὶ τῶν ποιητῶν, καὶ ἐν τοῖς ἀρχαίοις ἐπὶ τὴν θυμέλην παριοῦσι πρῶτον. Προδιδόντας.] ἐπὶ γήρως ὑπὸ σφῶν καταλειπόντας. Μάγνης ὁ ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητής. Τῶν ἀντιπάλων.] κατὰ τῶν ἀνταγωνιστῶν. φησὶ δὲ ὅτι εὐδοκιμῶν ὁ Μάγνης, πολλὰς νίκας ἀπηνέγκατο κατὰ τῶν δι' ἐναντίας. ἰστέον δὲ, ἀφιεὶς παρερχόμενος. Ψάλλων.] τοὺς βαρβιτίδας τάκτουσιν οἱ λόγοι. τοὺς βαρβιτιστὰς ἂν λέγοι. δρᾶμα δέ ἐστι τοῦ Μάγνητος. ἡ δὲ βάρβιτος εἶδος ὀργάνου μουσικοῦ. πτερυγίζων δὲ ὅτι καὶ ὄρνιθας ἐποίησε δρᾶμα. ἔγραψε δὲ καὶ Λυδοὺς καὶ ψῆνας καὶ βατράχους. ἔστι δὲ χρώματος εἶδος τὸ βατράχειον. ἀπὸ τούτου καὶ βατραχὶς ἱμάτιον. ἐχρίοντο δὲ τῷ βατραχίῳ τὰ πρόσωπα, πρὶν ἐπινοηθῆναι καὶ τὰ προσωπεῖα. τὸ πτερυγίζειν δὲ εἶπε, ὡς πρὸς τοὺς ψῆνας ἀναφέρων.

BIBETVS. Εὐστάθιος. Ψάλλειν, τὸ δι' ὀργάνου μουσικῶν μέλπειν. καὶ ψάλλεσθαι, τὸ ψάλλοντας ἀκροᾶσθαι. ψάλλων δὲ λέγει Ἀριστοφάνης περὶ τοῦ Μάγνητος, ὅτι δρᾶμα ἐποίησε Βαρβιτίδας, ἢ βαρβιστὰς κατά τινας, παρὰ τὴν βάρβιτον, ὅ ἐστιν εἶδος ὀργάνου μουσικοῦ, ὅθεν τὸ βαρβιτίζειν, τὸ τὴν βάρβιτον κρούειν, καὶ ψάλλειν. ὅτι δὲ καὶ δράματα Ὄρνιθας, Λυδοὺς, Ψῆνας, καὶ Βατράχους ἐποίησε, διὰ τὸ λέξει πτερυγίζων, λυδίζων, ψηνίζων, καὶ βαπτόμενος βατραχείοις, παίζων πρὸς τὸ βατράχιον, ὅ ἐστιν εἶδος χρώματος.

Εἶτα Κρατίνου μεμνημένος, ὃς πολλῷ ῥεύσας ποτ' ἐπαίνῳ,
Διὰ τῶν ἀφελῶν πεδίων ἔρρει, καὶ τῆς στάσεως παρασύρων,
Ἐφόρει τὰς δρῦς, καὶ τὰς πλατάνους, καὶ τοὺς ἐχθροὺς προθελύμνους,
Ἆσαι δ' οὐκ ἦν ἐν ξυμποσίῳ, πλὴν Δωροῖ συκοπέδιλε,
Καὶ, Τέκτονες εὐπαλάμων ὕμνων. οὕτως ἤνθησεν ἐκεῖνος.
Νυνὶ δ' ὑμεῖς αὐτὸν ὁρῶντες παραληροῦντ' οὐκ ἐλεεῖτε.
Ἐκπιπτουσῶν τῶν ἠλέκτρων, καὶ τοῦ τόνου οὐκ ἔτ' ἐνόντος,
Τῶν θ' ἁρμονιῶν διαχασκουσῶν, ἀλλὰ γέρων ὢν περιέρρει,
Ὥσπερ Κοννᾶς, στέφανον μὲν ἔχων αὖον, δίψῃ δ' ἀπολωλώς,
Ὃν χρῆν διὰ τὰς προτέρας νίκας πίνειν ἐν τῷ Πρυτανείῳ,
Καὶ μὴ ληρεῖν, ἀλλὰ θεᾶσθαι λιπαρὸν παρὰ τῷ Διονύσῳ.

Deinde Cratini memor est, qui quondam multa laudis abundans,
Per apertos campos fluitabat, & à propria sede reuulsas
Rapiebat quercus, platanos, atque omnes radicitus hostes.
Nihil autem in Symposio ille canebat, nisi, ficulnea Dorò,
Aut hoc, Hymnorum pulcrorum artifices. Sic floruit ille.
Sed nihil eius vos nunc miseret, quem delirare videtis:
Cùm de sponda exciderint electra, neque corda amplius insit:
Et commissuræ hiscant, sed cùm vetulus esset, fluitabat,
Vt Connas, qui cùm siccum gestaret sertum, siti obiuit
Quem certè propter tot palmas bibere aquam erat in Prytaneo:
Neque nugas agere, sed unctum spectare apud almum Dionysum.

Σχόλια. Ὃς πολλῷ ῥεύσας.] οἱ γὰρ λάβρως ποταμοὶ ῥέοντες ἐπ' αὐτοῦ τῆς γῆς παρασύρουσι μέρος δι' ἧς ῥέουσι. τουτέστι εὐδοκιμήσας πολλάκις. καὶ Δημοσθένης ἐν Φιλιππικοῖς. τότε τοίνυν τυφῶνος πολλοῦ ῥέοντος καθ' ὑμῶν. δοκεῖ δέ μοι Ἀριστοφάνης ἀφ' ὧν εἶπε Κρατῖνος περὶ αὑτοῦ μεγαληγορῶν, ἀπὸ τούτων καὶ ταύτην τὴν τροπὴν εἰληφέναι. ὁ γὰρ Κρατῖνος οὕτωσπως ἑαυτὸν ἐπῄνεσεν ἐν τῇ Πυτίνῃ.

Ἄναξ Ἄπολλον τῶν ἐπῶν τῶν ῥευμάτων
Καταχύσει πηγαί. δωδεκάκρουνον στόμα
Ἰλισσὸς ἐν φάρυγγι. τί ἂν εἴποιμί σοι;
Εἰ μὴ γὰρ ἐπιβύσει τις αὐτοῦ τὸ στόμα,
Ἅπαντα ταῦτα κατακλύσει ποιήμασιν.

ἤτοι οὖν παρὰ τούτων καὶ Ἀριστοφάνης περὶ τοῦ Κρατίνου ταῦτα λέγει, ἢ τὸ ῥεύσας εἶπε σκώπτων πρὸς τὸ ἐνουρεῖν τὸν Κρατῖνον. Διὰ τῶν ἀφελῶν πεδίων.] ἀντὶ τοῦ διὰ τῆς φράσεως. ἔνιοι δὲ διὰ τῶν ἀφύων γράφουσι. πρὸς πάντα δὲ αὐτὸς ἐπειδὰν ἀντιτιθέναι τὰ ὑπὸ Κρατίνου εἰρημένα. ἐπεὶ κἀκεῖνος ποτ' ... περιέβαλεν ἑαυτὸν ἀθρόως ῥέοντι. ἠχεῖ τε θύρας τὰς πυλίδας. ὥσπερ λάβρως ῥέοντος ὕδατος ἐστὶν ἔργον ἦχον ἀποτελεῖν καὶ ψόφον καὶ τὰ λοιπὰ ὡς εἰώθασιν. διὰ τοῦτο καὶ Ἀριστοφάνης ὡς ἐπὶ ποταμοῦ ἐχρήσατο τῇ τροπῇ. ἄλλως τὸ ἐπὶ τῆς φράσεως ἄκομψον καὶ ἀπλοῦν τοῦ Κρατίνου ἀλληγορεῖσθαί φασι τὸ ἀφελές. καὶ δὲ νῦν ἀντὶ τοῦ ὕλιδες καὶ ὁλόκληρον. ἢ τὸ μέγα καὶ ἀνεμπόδιστον ἢ ἀφιλάως ἁπλῶς. διὰ τὰ ἐπιστόλια ἀφελῶς γράφειν. καὶ ἀφελὴς γυνὴ ἡ ἀπόνηρος καὶ ἀσκίπυλος, ὡς τὸ μισῶ τὴν ἀφελῆ, μισῶ τὴν σώφρονα λίαν. δύναται δὲ καὶ ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ ἁπλῶν διὰ ἁπλῆς φράσεως. στάσεις δὲ, τὰ ἀναχώσματα τῶν ποταμῶν. Καὶ τῆς στάσεως παρασύρων.] ὡς διὰ τὸ γῆρας καὶ τὴν πολυποσίαν, σκώπτοντες καὶ τρέμοντος τοῦ Κρατίνου τὴν βάσιν. ἐφόρει δὲ κατέβαλλε τοὺς ἀνταγωνιζομένους πρὸς αὐτὸν ὑψηλοὺς ὄντας. τοὺς ἐχθροὺς δὲ, τοὺς περὶ τὸν Καλλίαν αἰνίττεται. Προθελύμνους.] προρρίζους. εἰώθασι γὰρ οἱ ποταμοὶ τὰ ἐπὶ τῶν ὄχθαις ὄντα δένδρα ἐπειδὰν καταναλίσκωσι παρασύροντες καὶ περιτέμνοντες τὴν γῆν, τὰς ῥίζας τέμνειν, ὡς τοῦ Κρατίνου ... νικῶντος τοὺς ἀνταγωνιστάς. Ἆσαι δ' οὐκ ἦν.] πάλιν ὡς μέθυσον αὐτὸν διαβάλλει τὸν Κρατῖνον. οὐκ ἦν γὰρ ἕτερον φησὶν ἐν τοῖς συμποσίοις ᾠδὴν ἀκηκοέναι τινὰ, προκαταλαμβάνοντος αὐτὰ τοῦ Κρατίνου. Δωροῖ συκοπέδιλε] Κρατίνου μέλους ἀρχή. σκώπτων δέ τινα ἐκεῖνος δωροδόκον καὶ συκοφάντην τοῦτο εἶπεν. Τέκτονες εὐπαλάμων.] τέκτονες πάντες οἱ τεχνῖται. καὶ τοῦτο δὲ, ἐκ τῶν Εὐνειδῶν Κρατίνου. εὐπαλάμων δὲ, εὖ διακεχειρισμένων ἢ συντεταγμένων. Παραληροῦντα.] διαφθαρέντα καὶ ἀσχημονοῦντα. ταῦτα ἀκούσας ὁ Κρατῖνος, ἔγραψε τὴν Πυτίνην σκώπ-

ὅτι καὶ ἐλάρησεν ἐν οἷς κακῶς λέγει τὸν Ἀριστοφάνην ὡς τὰ Εὐπόλιδος λέγοντα. Ἐκπεπτωκότων τῶν ἠλέκτρων.] ἰδίως [illegible] τὰς κλίνας ἐπιβαλλόμενα, ὥσπερ ἐκάλουν ἤλεκτρα. [illegible] ἀπὸ τῶν κλινῶν. αἱ γὰρ ἀρχαῖαι κλῖναι τοὺς πόδας εἶχον [illegible] ἄνωθεν καὶ ἠλέκτροις, ὥσπερ [illegible] ἢ κασσιτέρῳ. διόπερ [illegible] ἀναίνωσιν ἀπὸ τοῦ [illegible] τῶν ἠλέκτρων. Καὶ τοῦ τόνου τ' ἐνόντος.] [illegible] τὰ τόνια. [illegible] χορδῶν ἀφῃρημένον. Τῶν δ' ἁρμονιῶν.] ἁρμονίας λέγει τὰ συμπαγῆ μέρη τῶν κρημάτων μέρη. [illegible] τὴν [illegible] ἁρμονίαν λέγομεν, [illegible] συνθέσιν. Διαχάσκουσι] [illegible] διασκορπισμένων καὶ μὴ ἐχόντων εὐτονίαν. Ὥσπερ Κοννᾶς.] ὁ Κοννᾶς αὐλητὴς ἦν καὶ [illegible] ὃς εἰς συμπόσια παρίει [illegible] ὑπὸ τῶν [illegible] ἀλλ' ἢ [illegible] Κρατῖνος εἶπεν.

Ἔνθεν καὶ [illegible]

Ἐγχαίρε. Κοννᾶς [illegible]

[illegible] παροιμία. στέφανον μὲν ἔχων, δίψει δὲ ἀπολλύμενος. καὶ [illegible]

Δελφὸς ἀνήρ, στέφανον μὲν ἔχων, δίψει δ' ἀπολλύμενος.

Πρὸς τὸν Κρατῖνον δὲ καὶ τοῦτο [illegible]

Ἐν τῷ Πρυτανείῳ.] [illegible] τῆς [illegible] ἐν τῷ Πρυτανείῳ, οὐχὶ πίνειν, [illegible] τῷ Διονύσῳ δὲ [illegible] ἐν τῷ θεάτρῳ.

Οἵας δὲ Κράτης ὀργὰς ὑμῶν ἠνέσχετο καὶ συφελισμούς·	*Quas verò Crates iras vestras, & quot conuitia passus?*
Ὃς ἀπὸ σμικρᾶς δαπάνης ὑμᾶς ἀριστίζων ἀπέπεμπεν,	*Qui paruo sumtu vos assuescebat dimittere pransos,*
Ἀπὸ κραμβοτάτου στόματος μάττων ἀστειοτάτας ἐπινοίας.	*Et sententias perquam vrbanas, dulci pinsebat in ore.*
Χοὗτος μὲν μόνος ἀντήρκει, τοτὲ μὲν πίπτων, τοτὲ δ' οὐχί.	*Hic solus ad obsistendum sufficiebat: sæpe cadens, & Sæpe iterum stans.*
Ταῦτ' ὀρρωδῶν διέτριβεν ἀεί, καὶ πρὸς τούτοισιν ἔφασκεν,	*Hæc metuens noster cessauit: quia dicit:*
Ἐρέτην χρῆναι πρῶτα γενέσθαι, πρὶν πηδαλίοις ἐπιχειρεῖν,	*Remigem oportere antè esse aliquem: quàm clauum in puppe tenere:*
Κᾆτ' ἐντεῦθεν πρῳρατεῦσαι, καὶ τοὺς ἀνέμους διαθρῆσαι,	*Ac postea demum proretam agere, atque obseruare Aquilones,*
Κᾆτα κυβερνᾶν αὐτὸν ἑαυτῷ. τούτων οὕνεκα πάντων,	*Ac deinde gubernare ipsum seipso. Pro quibus omnibus: vt quòd*
Ὅτι σωφρονικῶς, κοὐκ ἀνοήτως ἐσπηδήσας ἐφλυάρει,	*Prudenter, non stolidè nugatus venerit in medium: vos*
Αἴρεσθ' αὐτῷ πολὺ τὸ ῥόθιον, παραπέμψατ' ἐφ' ἕνδεκα κώπαις.	*Tollite remorum sonitum: & ad vndenos transmittite remos.*

Σχόλια. Οἵας δὲ Κράτης ὀργάς.] [illegible] κωμῳδίας ἦν ποιητής, ὃς πρῶτος ὑπεκρίνατο Κρατίνου. καὶ αὐτὸς ποιητὴς ὕστερον ἐγένετο. [illegible] ἄλλως. τραγικὸς ποιητής, ὀλιγόστιχα ποιήματα γράψας. συφελισμοὺς δὲ, ὀργὰς λοιδορίας. ὕβρεις. [illegible] ἐν μυθικοῖς ὅτι [illegible] ταῦτα καὶ ἀγκύλα [illegible]. Ἀπὸ σμικρᾶς δαπάνης.] [illegible] καὶ ἔτερπε τοὺς ἀκροατάς. [illegible] ἀριστίζων δὲ τρίφωνα ἄριστον κατασκευάζων. Ἀπὸ κραμβοτάτου.] [illegible] αὐτοσχέδιος γὰρ ἦν [illegible] ἄλλως. ἀπὸ τοῦ [illegible] ἀπὸ [illegible] κράμβης ὄντα [illegible] ταῖς Ἀττικαῖς [illegible] φασὶ γὰρ αὐτὴν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Λυκούργου. [illegible] ὑπὸ τῆς ἀμπέλου δεσμευθέντα δάκρυον [illegible] τοῦ δακρύου τὴν κράμβην. καὶ διὰ τοῦτο ἀντιπαθῶς ἔχειν ἀλλήλων τὴν κράμβην καὶ τὴν ἄμπελον. [illegible] εἰ γάρ τις φασὶ τὴν ῥίζαν [illegible] ἐν ἀμπέλῳ, [illegible] ὅθεν καὶ πρώτη ἐν συμποσίῳ δίδοται. [illegible] οἱ Αἰγύπτιοι πρὸ τῶν ἄλλων ἐδεσμάτων ἐσθίουσι κράμβας [illegible] βέλτιον δὲ κράμβῃ λέγειν [illegible] χαρίεντως δὲ ὁ ποιητὴς ἀντὶ τοῦ [illegible] κραμβοτάτου ἔφησεν. ἵνα τὸ ἀπὸ μικρᾶς δαπάνης καὶ τὸ ἀριστίζων, ἀκόλουθον τοῖς ἑξῆς λέγειν [illegible] μάττων δέ, [illegible] κατασκευάζων. [illegible] ἀντήρκει δὲ ἀντεῖχε. Τοτὲ μὲν πίπτων, τοτὲ δ' οὐχί.] [illegible] Ἐρέτην χρῆναι.] [illegible] μὴ ἐπιχειρεῖν φησὶ κυβερνᾶν, εἰ μὴ [illegible] τοιαῦτα. ἄλλως. μὴ πρὶν κυβερνᾶν. [illegible] κυβερνᾶν, μὴ πρότερον ἐν [illegible] πεῖρα γενόμενον [illegible] καὶ τῶν ναυτικῶν, καὶ τοὺς ἀνέμους [illegible] θεωρεῖν [illegible] τὴν πρῶραν [illegible] μετὰ πρῴραν [illegible] τὸν νεώτερον [illegible] πρότερον ἐγχειρίσας τῷ νέῳ κυβερνήτῃ [illegible] αὖθις ἐπὶ τῶν οἰάκων καθίζει μετὰ τὴν πολλὴν [illegible] θάλασσαν, [illegible] Ὅτι σωφρονικῶς.] μετὰ λογισμοῦ καὶ [illegible] καὶ οὐκ ἀνοήτως. [illegible] Αἴρεσθ' αὐτῷ πολὺ τὸ ῥόθιον.] ῥόθιον τὸ κῦμα ἀπὸ τοῦ [illegible] [illegible] ὑπὸ πολλῶν [illegible] ἐπὶ πλέον [illegible] ἡ ναῦς εἰς τὸ [illegible] ἀξιοῖ οὖν τὸν [illegible] μέχρι πολλοῦ [illegible] Ἐφ' ἕνδεκα κώπαις.] [illegible] ἐν τῇ πρώτῃ. ἄλλως. [illegible] ἐφ' ἕνδεκα κώπαις ἐξῆς ἀπὸ τῶν ναυτικῶν.

ναυτικῶν, τουτέστιν ἀπὸ τοῦ κυβερνᾶν καὶ τοῦ ῥόθου τοῦ ἀπὸ τῶν κωπῶν τὰς ἐμπίπτας ἐκπίπτειν. ἐπειδὴ οἱ Ἀθηναῖοι τῶν ναυτικῶν ἐπιστήμονες ἦσαν.

BISETVS. Ἔκθεσις κώλων δ.

Θόρυβον χρηστὸν Ληναΐτην,
Ἵν᾽ ὁ ποιητὴς ἀπίῃ χαίρων,
Κατὰ νοῦν πράξας,
Φαιδρὸς λάμποντι μετώπῳ.

STrepitum vtibilem Lenaiten:
Vt poëta hic abeat lætus,
Votis compos,
Vultu fulgénsque sereno.

Σχόλια. Ληναΐτην.] ἑορτὴ παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις τὰ Λήναια. ἔστι δὲ εἰς Διόνυσον. ἐν ᾗ μέχρι νῦν ἀγωνίζονται ποιηταί συγγράφοντές τινα ἄσματα τοῦ γελασθῆναι χάριν. ὅπερ ὁ Δημοσθένης εἶπεν ἐξ ἁμάξης. ἐπὶ ἁμαξῶν γὰρ οἱ ᾄδοντες καθήμενοι λέγουσι καὶ ᾄδουσι τὰ ποιήματα. Φαιδρὸς λάμποντι μετώπῳ.] ἱλαρὸς φαιδρὸς τὸ μέτωπον. ἢ διὰ τὸ φαλακρὸν εἶναι τὸν Ἀριστοφάνην.

ΣΤΡΟΦΗ
κώλων ιδ.

Τροχαϊκοὶ δίμετροι.

ΙΠπι᾽ ἄναξ, Πόσειδον, ᾧ
Χαλκοκρότων ἵππων κτύπος,
Καὶ χρεμετισμὸς ἁνδάνει,
Καὶ κυανέμβολοι θοαὶ
Μισθοφόροι τριήρεις,
Μειρακίων θ᾽ ἅμιλλα λαμ-
πρυνομένων ἐν ἅρμασι,
Καὶ βαρυδαιμονούντων.
Δεῦρ᾽ ἔλθ᾽ ἐς χορὸν ὦ χρυσοτρίαιν᾽, ὦ
Δελφίνων μεδέων Σουνιάρατε.
Ὦ Γεραίστιε παῖ Κρόνου,
Φορμίωνί τε φίλτατ᾽, ἐκ
Τῶν ἄλλων τε θεῶν Ἀθη-
ναίοις πρὸς τὸ παρεστώς.

STROPHE
vers. 14.

Trochaici Dimetri.

REx maris ô equester, ô
Cui fremitus placent equûm,
Et creperi frenûm lupi:
Rostráque acuta nauium,
Æra foris merentum,
Et iuuenes, Olympico
Qui veniunt certamine
Sorte grauati iniqua.
Huc huc, qui trifida cuspide Phocis
Imperas sua quam Sunia adorant:
O Geræstie, magne Rex,
Phormioni amice: tu
Præ diuis alijs, Athe-
Narum vrbi bonus adsis.

Σχόλια. Ἱππι᾽ ἄναξ Πόσειδον.] ἐκ ἀρχῆς τοῦ Ποσειδῶνι τὴν ἐπὶ θεῶν ἔθηκε τοῦτο. ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ὁ χορὸς συνέστηκεν ἐξ ἱππέων. ἀποσεμνῦναι οὖν βουλόμενος ἐπιτήδευμα τὸ αὐτοῦ, οὕτω τὸν Ποσειδῶ προσεῖπε, τουτέστιν ἱππικέ. Εἰς τὸ αὐτὸ διπλῆ εἴσω ἐπάγεται ἐπιρρηματικὴ συζυγία, ἧς μέλη καὶ περίοδοι εἰσι ιδ. κώλων. ὧν τὸ μὲν α. τροχαϊκὸν ἰαμβικὴν ἔχον τὴν ἐπιμιμησιν μέλους ἀκατάληκτον καὶ καταληκτικὴν ὡς ἐν τῷ ε. καὶ η. τῶν δὲ ἑξῆς ἀντισπαστικῶν τὸ μὲν θ. καὶ ι. τρίμετρα καταληκτικά. τὰ δὲ λοιπὰ δίμετρα ἀκατάληκτα γλυκώνεια ἐκ διτροχαίου καὶ ἰάμβου πλὴν τοῦ τελευταίου ἐφθημιμερής. ὃ καλεῖται Φερεκράτειον. ὑφ᾽ ὃ παράγραφος καὶ διπλῆ ἔσω νενευκυῖα δηλοῦσα ἔχειν ἀνταπόδοσιν. τοῖς αὐτοῖς δὲ καὶ ἡ ἀντιστροφὴ σύγκειται. ἐφ᾽ ἧς τοῦ τέλους δύο διπλαῖ ἔξω νενευκυῖαι. ἡ μὲν ἐν ἀρχῇ τοῦ κώλου. ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος. Χαλκοκρότων.] χαλκοπόδων τουτέστι τὰς ὁπλὰς ἰσχυρὰς ἐχόντων. συμβαίνει γὰρ ἠχεῖν τὴν γῆν καὶ κτυπεῖν ἐπικρουομένην τοῖς ποσὶ τῶν ἵππων. Κυανέμβολοι.] ἤτοι αἱ τὰς ἐμβόλους ἔχουσαι κυανοῖς βεβαμμένας, αἱ μελανόπρῳροι, αἱ μεμιλτωμέναι. ἢ αἱ τέμνουσαι τὴν θάλασσαν. κυανὸν γὰρ τὸ ταύτης ὕδωρ. Μισθοφόροι τριήρεις.] αἱ τοὺς ἐπὶ μισθῷ στρατευομένους ἄγουσαι. Λαμπρυνομένων.] ἀντὶ τοῦ καυχωμένων, καὶ νικώντων ἐν τοῖς ἅρμασι. Βαρυδαιμονούντων.] ὅτι ἄθλιοι ἦσαν οἱ ἱπποτροφοῦντες καταναλίσκοντες αὐτῶν τὴν οὐσίαν. Ὦ χρυσοτρίαινε] περιφραστικῶς τῆς θαλάττης βασιλεῦ. Σουνιάρατε δὲ ὅτι ἐν τῷ Σουνίῳ ἀφιέρωται καὶ εὔχονται. Σούνιον δὲ ἀκρωτήριον τῆς Ἀττικῆς.

BISETVS. Χρυσοτρίαινε,] τουτέστι χρυσῆν τρίαιναν ἔχων. ἔστι δὲ τοῦ Ποσειδῶνος ἐπίθετον, ὡς τὸ Σουνιάρατε. τρίαιναν δὲ λέγουσι κρατεῖν τὸν Ποσειδῶνα, ἢ διὰ τὸ τρίτον στοιχεῖον εἶναι αὐτὸν, ἢ διὰ τὸ εἰς τρία διαιρεῖσθαι τὸ ὕδωρ, εἰς ποτάμιον, εἰς θαλάσσιον, καὶ εἰς λιμναῖον.

Σχόλια. Γεραίστιε.] Γεραιστὸς ἀκρωτήριον τῆς Εὐβοίας, τὸ μὲν Κρηναῖον ἔχον. τὸ δὲ Λίχαιον. ἱερὰ δὲ ἐστι τοῦ Ποσειδῶνος, ἔνθα ὁ Εὔελπος. Φορμίωνί τε φίλτατε] προσφιλέστατε τῷ Φορμίωνι. τὸν μόρον δὲ αἰνίττεται, ὅτι καὶ ὁ Ποσειδῶν τῶν Ἀθηναίων ἀντεποιεῖτο, καὶ τῇ Ἀθηνᾷ ἡττήθη. στρατηγὸς δὲ Ἀθηναίων ναυτικώτατος ὁ Φορμίων. καὶ πολλάκις εὐτυχήσας ἐν ναυμαχίαις: καὶ ἐν τῇ πρὸς Λακεδαιμονίους μάχῃ κατορθώσας νζ. ναῦς διέφθειρεν. ἐκ τῶν ἄλλων τε θεῶν. ἐκ τῶν ἄλλων θεῶν σὺ μόνος δεῦρο ἐλθὲ Ἀθηναίοις πρὸς τὸ παρεστώς, τουτέστι πρὸς τὰ παρόντα καὶ ἐνεστῶτα πράγματα. ἐπεὶ νῦν οἱ Ἀθηναῖοι Φορμίωνος στρατηγοῦντος περὶ ναυμαχίαν ἐνδιατρίβουσιν.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ
στίχοι ις.

Τροχαϊκοὶ, Τετράμετροι, Καταληκτικοί.

Εὐλογῆσαι βουλόμεσθα τοὺς πατέρας ἡμῶν, ὅτι
Ἄνδρες ἦσαν τῆσδε τῆς γῆς ἄξιοι, καὶ τοῦ πέπλου,
Οἵτινες πεζαῖς μάχαισιν, ἔν τε ναυφράκτῳ στρατῷ
Πανταχοῦ νικῶντες ἀεὶ, τήνδ᾽ ἐκόσμησαν πόλιν.
Κοὐδεὶς οὐδεπώποτ᾽ αὐτῶν τοὺς ἐναντίους ἰδὼν
Ἠρίθμησεν. ἀλλ᾽ ὁ θυμὸς δ᾽ εὐθὺς ἦν ἀμυνίας.
Εἰ δέ που πέσοιεν ἐς τὸν ὦμον ἐν μάχῃ τινὶ,
Ταῦτ᾽ ἀπεψήσαντ᾽ ἂν, εἶτ᾽ ἠρνοῦντο μὴ πεπτωκέναι,
Ἀλλὰ διεπάλαιον αὖθις. καὶ στρατηγὸς οὐδ᾽ ἂν εἷς
Τῶν πρὸ τοῦ, σίτησιν ᾔτησ᾽ ἐρόμενος Κλεαίνετον.
Νῦν δ᾽ ἐὰν μὴ προεδρίαν φέρωσι, καὶ τὰ σιτία,
Οὐ μαχεῖσθαί φασιν. ἡμεῖς δ᾽ ἀξιοῦμεν τῇ πόλει
Προῖκα γενναίως ἀμύνειν, καὶ θεοῖς ἐγχωρίοις.
Καὶ πρὸς, οὐκ αἰτοῦμεν οὐδὲν, πλὴν τοσουτονὶ μόνως,
Ἤν ποτ᾽ εἰρήνη γένηται, καὶ πόνων παυσώμεθα,
Μὴ φθονεῖθ᾽ ἡμῖν κομῶσι, μηδ᾽ ἀπεστλεγγισμένοις.

EPIRRHEMA
vers. 16.

Trochaici, Septenarij, Catalectici.

Praedicare volumus maiores nostros: quoniam viri
Fuerant & terra hac, & festiuo peplo dignissimi,
Qui mari & terra viriliter conseruerunt manus
Cum hoste, semper victores, vbique hunc decorantes locum,
Neque quisquam illorum cõspectis hostibus vnquam copijs
Cessauit: sed animus defensor eis inerat illico.
Si forte in pugna caderent in humerum, iũ hanc rem protinus
Abstergebant: post cecidisse se negabant firmiter.
Mox iterum in pugnam redibant: neque quisquam veterum ducum
Postulabat publicum victum, orato Cleaneto. At
Nunc, nisi vbique primas teneant, vnà cum cibarijs,
Se pugnaturos negant. Nos verò aequum esse ducimus,
Gratis, & patria, & Dis indigenis opitulari.
Hic nihil amplius requirimus, praterquàm hoc vnicum:
Si quando pax restituatur, & à bello sit ocium:
Ne nobis inuideatis bene comtis & tersis viris.

Σχόλια. Εὐλογῆσαι βουλόμεσθα.] Τὸ ἐπίρρημα, στίχων ἐστὶ ις, τετραμέτρων τροχαϊκῶν ἀκαταληκτικῶν, ὁ φιλεῖ λέγειν τρυγος. ὁμοίως δὲ καὶ ἀντεπίρρημα. διπλῆ δὲ ἀμφω τεραγμῶνται. ἀλλὰ τὸ μὲν τρίτον διὰ τὴν ἀντιθέσιν. τὸ δὲ τῇ ἔξω. εὐλογῆσαι δὲ ἀντὶ τοῦ ἐπαινέσαι, ὑμνῆσαι, ἐγκωμιάσαι. Ἄξιοι καὶ τοῦ πέπλου.] ἴδιον παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις πέπλος τὸ ἄρμενον τῆς Παναθηναϊκῆς νεώς [illegible] οἱ Ἀθηναῖοι κατασκευάζουσι διὰ [illegible], [illegible] ἀπὸ τοῦ κεραμεικοῦ [illegible] μέχρι τοῦ Ἐλευσινίου. πέπλον δὲ καλοῦσι τὸ ἄρμενον [illegible] ἄλλως. ἐκ τοῦ πέπλου [illegible] Παλλάδος ἐν [illegible] Ἀθηνᾶ. [illegible] τῶν Γιγάντων. κατεσκευάζετο [illegible] ὁ πέπλος καθ᾽ ἕκαστον ἐνιαυτὸν, καὶ ἐπόμπευε ἐν τοῖς Παναθηναίοις. ἄλλως [illegible] πέπλον [illegible] τῇ Ἀθηνᾷ [illegible] ἀριστείας ἐν αὐτῷ [illegible] Παλλάδος ἐν πόλει [illegible] Ἀθηναίας ἐν [illegible] πέπλω ζεύξομαι ἅρματι πώλους. Ναυφράκτῳ στρατῷ.] τῷ [illegible] ναυτικῷ.

Bisetus. Πανταχοῦ νικῶντες ἀεί.] Αἰσχύλος ἐν [illegible]
Ἔστ᾽ ἄρ᾽ Ἀθηνῶν, ἔστ᾽ ἀπόρθητος πόλις.
Ἀνδρῶν γὰρ ὄντων ἕρκος ἐστὶν ἀσφαλές.
Σχόλια. Ἠρίθμησεν.] [illegible] Ἀμυνίας.] [illegible] ἀμῦναι, [illegible] Εἰ δέ που πέσοιεν.] [illegible]

ἔχοντες ἀπῆλθον. ἄλλως. [illegible] παλαίσματος ὅ τινες [illegible] καλοῦσιν. [illegible] τῇ τροπῇ. [illegible] ἄττεις [illegible] ἵνα μὴ ἴχνος ἔχοιεν μηδ᾽ [illegible] πτώματος. [illegible] ἐν μάχῃ, [illegible] δευτέρου, [illegible] προτέρας νίκης [illegible]. Ἀπεψήσαντ᾽ ἄν.] ἀπεμάξαντο [illegible] παλαίοντες. ἵνα μηδ᾽ ἐν ἴχνος ἔχοιεν [illegible]. διεπάλαιον δὲ, ἀνεπάλαιον. ἀνεμάχοντο. Τῶν πρὸ τοῦ, σίτησιν.] σίτησιν λέγει τὴν ἐν Πρυτανείῳ [illegible] δημοσίᾳ τρέφεσθαι, [illegible] παλαιῶν [illegible] στρατηγῶν [illegible] κατορθῶσαι τὰ τῇ πόλει. ἄλλως. στρατηγῶν Ἀθηναίων τῶν πρότερον οὐδεὶς [illegible] σίτησιν ᾔτησεν [illegible]. νῦν δὲ ἐὰν μὴ τιμῶνται [illegible] καὶ σιτίοις, [illegible] σίτησιν, ἐὰν μὴ γένηται [illegible] ἀξιωθῶσιν, οὐ μαχεῖσθαί φασι. Κλεαίνετον.] [illegible] Κλεαίνετος φαίνεται [illegible] [illegible] σίτησιν [illegible] τὴν Κλεαίνετον [illegible] σίτησιν [illegible] τῷ Κλέωνι.

Bisetus. Κλεαίνετον.] τοῦτον τὸν Κλεαίνετον [illegible]

[illegible] Κλέωνος [illegible] λέγει.

Σχόλια. Ἐν μὲν ταῖσιν εἰρήναις.] τιμῆς καὶ [illegible] τρόπος [illegible] τῆς τιμῆς ταύτης τυχεῖν [illegible] [illegible] ἄλλῳ παντὶ συλλόγῳ [illegible] ἄτινες [illegible] αὐτοὺς εἰς τὸ [illegible] ἐνθάδε. [illegible] τὸ ὄνομα, ἀπὸ τῆς [illegible] αὐτοὺς [illegible] ἔχειν. ἄλλως. ἐὰν μὴ προεδρίας [illegible] τοιαύτης τύχωσί τινος, ἀπειλοῦσι μὴ μάχεσθαι [illegible] τούτων [illegible] καὶ τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν στρατηγῶν. τῶν μὲν Ἀθηναίων, ὡς ἀναξίοις διδόντων τὰς τιμὰς καὶ τὰς δωρεάς, εἰ πρίν τι δρᾶσαι τὴν πόλιν ἀγαθὸν, ταῦτα διδόασιν αὐτοῖς. τῶν δὲ στρατηγῶν, ὡς τιμωμένων πρὶν τῶν κατορθωμάτων, καὶ τῶν [illegible] τιμῆς [illegible] τετυχηκότων τὴν δόξαν ἀφαιρουμένων [illegible] δωρεὰν λαβόντες [illegible] ἀνδραγαθήμασι. Καὶ τὰ σιτία.] οἱ ἐπὶ στρατείαν ἐξιόντες χρόνον τινὸς, ἐπῄεσαν τὰ σιτία. [illegible] δέ φασιν οἱ νῦν, ἐὰν μὴ [illegible] τινὲς τιμῆς ἀξιωθῶσιν, [illegible] ἐξίασιν ἐπὶ πόλεμον. σίτια γοῦν [illegible] τὸ ἐν Πρυτανείῳ σίτησιν. Κομῶσι.] τρυφῶσι. πλουτοῦσι. τὸ γὰρ κομᾶν ἐπὶ τῶν τρυφώντων λέγεται [illegible] καὶ μέγα φρονεῖν. ἄλλως τὸ [illegible] κομᾶν εἰς τιμὴν [illegible] αὐτοῖς. Ἀπεστλεγγισμένοις.] κεκαρμένοις. Κινέας γὰρ καὶ Φαῖνος εἰσηγήσαντο [illegible] τὰς νέους, νόμον [illegible] ἀβροδίαιτος [illegible], ὃν τρόπον τὸ πάλαι, μηδὲ κομᾶν. ἢ ἀπεξυσμένοις καὶ [illegible] ἀπὸ ἀλείμματος. Ἀπ[illegible] στλεγγίδας τὰς [illegible] τοῦ ἐλαίου. ἀπεστλεγγισμένοις, ἀντὶ τοῦ ἐγκεκαθαρμένοις, ματτομένοις. στλεγγὶς γὰρ ἡ ξύστρα καὶ στλεγγιζόμενος ἀποξυόμενος καὶ ἀλλαχοῦ [illegible]. οἱ [illegible] δ' ἀεὶ [illegible] σφαῖραν καὶ στλεγγίδ' ἔχοντα. [illegible] οὐδὲ γὰρ αὐτὴ στλεγγίς, οὐδὲ λήκυθος. καλεῖται στλεγγὶς καὶ χρυσοῦν ἔλασμα τὸ περὶ τῇ κεφαλῇ τῶν γυναικῶν. ἡ δὲ στλεγγὶς τῶν πρὸς ἀλλότι. οὐ γὰρ πρὸς τὸ ἀποξύσασθαι ἄν τις αὐτῇ χρήσαιτο μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ ὕδωρ ἀρύσασθαι. ἀπεστλεγγισμένοις οὖν ἀπεξυσμένοις, ἢ ἐλαίῳ ἀλειμμένοις.

ΑΝΤΩΔΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ

κώλων ιδ.

Τροχαϊκοὶ δίμετροι.

Ὦ πολιοῦχε Παλλάς, ὦ
Τῆς ἱερωτάτης ἁπα-
σῶν πολέμῳ τε καὶ ποιη-
ταῖς, δυνάμει θ' ὑπερφερού-
σης μεδέουσα χώρας,
Δεῦρ' ἀφικοῦ λαβοῦσα τὴν
Ἐν στρατιαῖς τε καὶ μάχαις
Ἡμετέραν ξυνεργὸν
Νίκην, ἣ χορικῶν ἐστιν ἑταίρα,
Τοῖς τ' ἐχθροῖσι μεθ' ἡμῶν στασιάζει.
Νῦν οὖν δεῦρο φάνηθι· δεῖ
Γὰρ τοῖς ἀνδράσι τοῖσδε, πά-
σῃ τέχνῃ πορίσαι σε νί-
κην, εἴπερ ποτὲ, καὶ νῦν.

ANTODE, ET ANTISTROPHE

vers. 14.

Trochaici Dimetri.

CAsta Minerua quae omnium
Hanc celeberrimam urbium
Marte poëticáque habes:
Et valida potentia
Huic dominâris ora.
Huc ades, & simul fer huc,
Inq; acie, inq; praelio
Auxilij sodalem
Palmam: grata Chori quae comes huiae,
Nobiscum aggreditur bello inimicos.
Eia huc, huc ades: his enim
Palmae praemia, si prius
Vnquam, nunc etiam, viris
Te concedere oportet.

Σχόλια. Ὦ πολιοῦχε Παλλάς.] ἡ τὴν πόλιν κατειληφυῖα καὶ περιέχουσα. ἐπεὶ καὶ ἦρχε τῆς πόλεως. ἔφορος γὰρ αὐτῆς ἡ θεός. καὶ τὴν ἐπὶ τοῖς πολέμοις ἀρετὴν διὰ τούτων ἐδήλωσεν αὐτῆς. ὁ δὲ νοῦς. ὦ τῆς ἁπασῶν ὑπερφερούσης καὶ ὑπερβαλλούσης χώρας μεδέουσα καὶ βασιλεύουσα ἐν δυνάμει καὶ ποιηταῖς. ἐπικαλεῖται δὲ τὴν θεὸν μετὰ τῆς νίκης εὐφημοῦν [illegible] τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ. ὁμοῦ δὲ καὶ τὴν ἐπὶ σοφίᾳ δόξαν τῆς πόλεως καὶ τὴν ἐπὶ τοῖς πολέμοις ἀρετὴν διὰ τούτων ἐδήλωσε. Ξυνεργὸν δὲ συμπράκτορα σύμμαχον. Ἣ χορικῶν ἐστιν ἑταίρα.] ἣ τοῖς χοροῖς ἐστι προσφιλὴς καὶ συνήθης. οἱ γὰρ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιηταὶ καὶ τραγικοὶ, χοροὺς ἵστασαν, οἳ τὰ χορικὰ ὑπεκρίνοντο καὶ ᾖδον μέλη. συνειστήκει δὲ ὁ χορὸς ὁ μὲν κωμικὸς ἐξ ἀνδρῶν ἤδη καὶ γυναικῶν, ὁμοῦ δὲ καὶ ἐκ παίδων κδ, ὡς καὶ ἐπὶ ἀπηρίθμησεν ἐν Ὄρνισιν. ἄρρενας μὲν ὄρνεις ιβ. θηλείας δὲ τοσαύτας. ὁ δὲ τραγικὸς ιε, ὡς Αἰσχύλος Ἀγαμέμνονι. ἔστι δὲ ὅτε καὶ ἡμιχόρια ἵσταντο ἤτοι ἐξ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. ἐν δὲ τοῖς τοιούτοις χοροῖς, εἰ μὲν ἐξ ἀνδρῶν εἴη καὶ γυναικῶν ὁ χορὸς, ἐπλεονέκτει τὸ τῶν ἀνδρῶν μέρος καὶ ἦσαν ιγ. αἱ δὲ γυναῖκες ἕνδεκα. εἰ δὲ παίδων εἴη καὶ γυναικῶν, αἱ μὲν γυναῖκες τεσσαρεσκαίδεκα ἦσαν. οἱ δὲ παῖδες, ἕνδεκα. εἰ δὲ πρεσβυτῶν καὶ νέων, τοὺς πρεσβύτας πλεονεκτεῖν δεῖν φασίν. ἄλλως. χορικῶν τῶν κωμικῶν καὶ τραγικῶν. ἡ γὰρ νίκην ἡ ἐπ' αὐτῷ [illegible] ἀγωνιζόμενοι. Τοῖς τ' ἐχθροῖσι.] τοῖς ἀντιπάλοις, τοῖς ἀνταγωνισταῖς. στασιάζει δὲ ἀντὶ τοῦ πρὸς φιλονεικίαν διαφέρεται.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ

στίχων ιε.

Τροχαϊκοὶ, τετράμετροι, καταληκτικοί.

ANTEPIRRHEMA

vers. 16.

Septenarij, Trochaici, Catalectici.

Ἃ ξυνίσμεν, τοῖσιν ἵπποις βουλόμεσθ᾽ ἐπαινέσαι. A
Ἄξιοι δ᾽ εἴσ᾽ εὐλογεῖσθαι, πολλὰ γὰρ δὴ πράγματα
Ξυνδιήνεγκαν μεθ᾽ ἡμῶν, εἰσβολάς τε καὶ μάχας.
Ἀλλὰ τἀν τῇ γῇ μὲν αὐτῶν, οὐκ ἄγαν θαυμάζομεν,
Ὡς ὅτ᾽ εἰς τὰς ἱππαγωγοὺς εἰσεπήδων ἀνδρικῶς, B
Πριάμενοι κώθωνας, οἱ δὲ καὶ σκόροδα, καὶ κρόμμυα,
Εἶτα τὰς κώπας λαβόντες, ὥσπερ ἡμεῖς οἱ βροτοί,
Ἐμβαλόντες ἀνεβρύαξαν, ἱππαπαῖ, τίς ἐμβαλεῖ;
Ἀντέχου μᾶλλον, τί δρῶμεν; οὐκ ἐλᾷς ὦ Σαμφόρα;
Ἐξεπήδων τ᾽ εἰς Κόρινθον, εἶτα δ᾽ οἱ νεώτεροι
Ταῖς ὁπλαῖς ὤρυττον εὐνάς, καὶ μετῇσαν στρώματα. C
Ἤσθιον δὲ τοὺς παγούρους, ἀντὶ πόας Μηδικῆς,
Εἴ τις ἐξέρποι θύραζε, κἀκ βυθοῦ θηρώμενοι.
Ὥστ᾽ ἔφη Θέωρος, εἰπεῖν καρκίνον Κορίνθιον,
Δεινά γ᾽ ὦ Πόσειδον, εἰ μήτ᾽ ἐν βυθῷ δυνήσομαι,
Μήτ᾽ ἐν γῇ, μήτ᾽ ἐν θαλάττῃ διαφυγεῖν τοὺς ἱππέας. D

Praedicare item volumus de equis, quae pulcra novimus.
Digni enim sunt, quos celebremus: nam nobiscum plurima
Pertulerunt, incursus, irruptiones, praelia,
In terra quidem non valde admiramur eos: atque ubi
In naues, quis traiici solent, insiluerunt ibi
Militaria pocula ementes: & caepas & allia.
Postea acceptis remis, ut & nos, impulere aquas,
Hinnierúntque Hippapae, quis remigabit? cùm potius
Sumendum, quid agimus? cur non agitas currum Samphora?
Exiluere etiam in Corinthũ: & iuniores postea
Vngulis cubilia perfodere relictis stragulis:
Comedebant autẽ in naui cancros, pro gramine Medico:
Siqui erepserant, etiam in cauernis piscati intimis
Vnde apud Theorum sic loquitur cancer Corinthius:
Occidi o Neptune, si neque in cauernis postea
Effugere potero hos equites, neque in terra, neque in mari.

Σχόλια. Ἃ ξυνίσμεν.] ὅτι καὶ αὐτοὶ παρακολουθήσαντες γινώσκομεν. ἐπεὶ δὲ ἀλλοτρία τῶν ἱππέων θυσίας μέλλει περὶ αὐτῶν λέγειν, ἵνα θεραπεύσῃ τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀπίθανον, ἅπερ αὐτοῖς σύνισμεν, ταῦτα φησὶ περὶ αὐτῶν ἐρεῖν. Τοῖσιν ἵπποις.] ἵνα μὴ εἴπῃ τοῖς ἱππεῦσι καὶ δόξῃ χαρίζεσθαι τῷ χορῷ, ἀλλ᾽ ἵνα διὰ τῶν ἵππων ἐπαινέσῃ αὐτούς.

BISETVS. Τοῖσιν ἵπποις] οὕτω δὲ λέγει, ὅτι κατὰ τὸν Εὐριπίδην ἐν Ἰφιγενείᾳ ἐν Αὐλίδι,
Αἰνούμενοι γὰρ οἱ ἀγαθοί, τρόπον τινὰ
Μισοῦσι τοὺς αἰνοῦντας, ἐὰν αἰνῶσ᾽ ἄγαν.

Σχόλια. Εἰσβολάς.] τὰς ἐπὶ τὴν τῶν πολεμίων χώραν ἐκάλουν εἰσβολάς. ἱππαγωγοὺς δὲ τὰς ἵππους καὶ ἄνδρας ἀγούσας ναῦς. Κώθωνας.] ἤδη ποτήρια ἃ ἐλάμβανον οἱ στρατιῶται. τοὺς ἱππέας δὲ ἐπαινεῖν βουλόμενος ταῦτά φησιν. ἄλογον γὰρ καὶ ἀλόγοις ζώοις λογισμὸν περιτιθέναι. τοὺς δὲ Ἀθηναίους ἐπαινεῖ, ἐπεὶ ἠπειρῶται ὄντες, ἀντεποιήσαντο τῆς θαλάττης. καὶ οὐκ ἀπέτυχον τῆς προσδοκίας. διὰ δὲ τῶν σκορόδων καὶ κρομμύων, τὴν εὐτέλειαν δείκνυσι τῶν ναυτικῶν καὶ στρατιωτικῶν σιτίων. ὅτι εὐτελῆ οἱ στρατιῶται ἤσθιον. ἄλλως. κώθων εἶδος ἐκπώματος ὀστρακίνου. ἢ εἶδος ποτηρίου Λακωνικοῦ καὶ στρατιωτικοῦ. ἐπειδὴ μικρόν ἐστιν [illegible] ἐλάμβανον οἱ ναῦται. κώθωνας ἔχοντες. Ἀττικοὶ [illegible] συγκειμένου καὶ [illegible] ἐν κώθωσι [illegible] μεθύσας. ὡς τὸ ἱερὸν [illegible] καὶ κωθωνιζόμενος ἀφ᾽ ἡμέρας.

BISETVS. Κώθωνας.] Ἀθηναῖος ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ τῶν δειπνοσοφιστῶν μέμνηται. Κώθων, φησί, Λακωνικὸν ποτήριον. οὗ μνημονεύει Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ Κύρου παιδείας. καὶ μετ᾽ ὀλίγον. Κώθων Λακωνικὸν ἔκπωμα [illegible] εἰς στρατείαν, καὶ εὐφορώτατον ἐν γυλιῷ. καὶ [illegible]. μνημονεύει τούτου καὶ Ἀρχίλοχος ἐν ἐλεγείοις ὡς ποτηρίου οὕτως.
Ἀλλ᾽ ἄγε σὺν κώθωνι θοῆς διὰ σέλματα νηὸς
Φοίτα, καὶ κοίλων πώματ᾽ ἄφελκε κάδων.
Ἄγρει δ᾽ οἶνον ἐρυθρὸν ἀπὸ τρυγός. οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς
Νήφειν ἐν φυλακῇ τῇδε δυνησόμεθα.

Σχόλια. Τίς ἐμβαλεῖ.] ἰδίως τὸ προβάλλειν αὐτὴν, ἐμβαλεῖν λέγουσι φασὶν οὖν, τίς ἐπιλαμβάνεται τοῖς ἱππεῦσι ἐξ ἐναντίας στῆναι. κυρίως οὖν τὸ ἐμβαλεῖν τὸ ταῖς κώπαις κροῦσαι, νῦν δὲ ἀντὶ τοῦ τοῖς ἵπποις συμβαλεῖν. τὸ δὲ ἱππαπαῖ, ἔπαιξε παρὰ τὸ ῥυππαπαῖ, εἰρηκὼς ὡς ἐπὶ ἵππων. ἔστι δὲ τὸ ῥυππαπαῖ ἐπιφώνημα ναυτικόν. ἡ φωνὴ δὲ μίμημα ἀπὸ τῶν κωπῶν ἀποτελουμένη. ἀνεβρύαξαν δὲ, ἀνεθορύβησαν, αἰνίττεται ὡς ἐρέσσοντες, οἱ κελευσταί. Ὦ Σαμφόρα.] ἰδίως καλοῦνται σαμφόραι ἵπποι ἐγκεχαραγμένοι. τὸ γὰρ σ. σημεῖον, οἱ Δωριεῖς τὸ σὰμ λέγουσιν. Ἐξεπήδων.] κυρίως τὸ ἐξεπήδων, ἐπὶ ἵππων. φησὶ δὲ ἐξῄεσαν. ἐνέφηνε δὲ [illegible] δείκνυσι αὐτῶν τὴν προθυμίαν. [illegible] δὲ τοὺς [illegible] παραβαίνει.
Ἀντὶ πόας Μηδικῆς.] [illegible] λέγεται δὲ τὴν Μηδικὴν ἀρίστην καὶ καλλίστην καὶ ἐπιτηδειοτάτην ἱππικὴν αὐτὴν δὲ, τριφυλλον λέγουσιν. ὅτι Μῆδοι εἰσβαλόντες εἰς Ἀθηναίων καὶ ἐκ τῆς Μήδων χώρας ἐνυδροτέρας [illegible] τὴν ἐπαρχίαν. Ἰκάρια δὲ βοτάνη πόα λέγεται. ἡ δὲ [illegible] τὰ λέγεται παρὰ Δημοσθένει καὶ Λυσίᾳ. ἄλλως. ἀντὶ τῆς Μηδικῆς. εἶδος γὰρ ἡ Μηδικὴ χώρα Μηδικὰς [illegible] καθυγροὺς εὐφόρους [illegible] τὰς τῶν κτηνῶν τροφάς. ἐπειδὴ [illegible] Ἀθηναίοις [illegible] Μήδων κρατεῖν. [illegible] βραχύλογον μόνον, [illegible] τῇ τροφῇ [illegible] Ἀθηναίων φιλοτιμούμενος. οὐ γὰρ τοὺς [illegible] διέφθειρον συλλαμβάνοντες. ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν ταῖς αὐτοῖς ὄντας τοῖς βυθοῖς. ταῦτα δὲ [illegible] ἀπὸ τῆς [illegible] ἀποτεινόμενος τῆς [illegible] ναυτικῆς. Θέωρος.] [illegible] Θέωρος ἔφη εἰπεῖν τινα Καρκίνον Κορίνθιον [illegible] δὲ αὐτὸς γίνεται [illegible] μόνον. ὁ Θέωρος ἐγκέλευσε. Καρκίνον λέγεται πρὸς τὸν Ποσειδῶνα καὶ [illegible] [illegible] εἰς τινα Καρκίνον. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τοῖς ...

τὰς ἱππείας καὶ οὐχ ἱππεῖς. ὡς μοιχὸς δὲ κωμῳδεῖται ὁ Θέωρος καὶ ἰχθυοφάγος καὶ πονηρός. περὶ Κόρινθον συνῆν διέτρεχεν, ἴσως διὰ τὰς ἐκεῖ πόρνας. ἦν δὲ καὶ κόλαξ. ταῦτα οὖν λέγει, ἴσως κολακεύων τὰς ἱππείας. Δεινά γ' ὦ Πόσειδον.] δοκοῦσι καὶ οἱ Κορίνθιοι μάλιστα σέβειν τὸν Ποσειδῶνα διὰ τὸν Ἰσθμόν. ὅθεν καὶ γυμνικὸν ἀγῶνα τὰ Ἴσθμια ἐπιτελοῦσι τῷ τε Παλαίμονι καὶ τῷ Ποσειδῶνι. ἄλλως. ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἐστράτευσαν ἐπὶ Κόρινθον, καὶ περὶ Κεγχρέας ἐνίκησαν Νικίου στρατηγοῦντος τοῦ Νικηράτου, σὺν ἱππεῦσι καὶ ὁπλίταις καὶ ναυσί. Μήτ' ἐν γῇ μήτ' ἐν θαλάττῃ.] ὡς τῶν Ἀθηναίων οὐ κατὰ θάλατταν μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ γῆν ἐν τοῖς πολέμοις κρατούντων.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ, Σκηνὴ πρώτη.

Τρίμετροι, καὶ ἄλλοι μικτοί.

ΧΟΡΟΣ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, Η ΑΓΟΡΑΚΡΙΤΟΣ.

ACTVS II. SCENA I.

Senarij & alij mixti.

CHORVS, AGORACRITVS.

BISETVS. Χορὸς τὸν Ἀλλαντοπώλην ἰδὼν πάλιν ἐλθόντα σῶν, καὶ χαίροντα, πᾶν τὸ πρᾶγμα, καὶ τὸν ἠγωνισμένον ἀγῶνα, καὶ τὴν νίκην ἀπὸ Κλέωνος ἀπενεχθεῖσαν ἑαυτῷ φανερῶς αὐτὸν διηγεῖσθαι κελεύει. ἔστιν δὲ περὶ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν. καὶ λαμπρᾶς νίκης ἡδονήν, ἣν χαρὰ ἔχει, διὰ ῥᾳδίων λέγει.

BISETVS. Σύστημα στίχων ί.

Χο. Ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν καὶ νεανικώτατε
Ὅσην ἀπὼν παρέσχες ἡμῖν φροντίδα;
Καὶ νῦν ἐπειδὴ σῶς ἐλήλυθας πάλιν,
Ἄγγειλον ἡμῖν πῶς τὸ πρᾶγμ' ἠγωνίσω.
Αλ. Τί δ' ἄλλο γ', εἰ μὴ νικόβουλος ἐγενόμην;

CH. Hominum charissime, & iuuenum fortissime,
Quantam iniecisti nobis solicitudinem,
Dum abes: At nũc, quãdo saluus huc reuerterũ,
Expone, quomodo tuam causam obtinueris.
AG. *Quomodo enim aliter, nisi quòd victor fui in foro?*

Σχόλια. Ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν.] ἔτι τοῦ χοροῦ ἴαμβοι τρίμετροι ἀκατάληκτοι ε΄ τοῦ ὑποκειτοῦ προερχομένου. ἄλλως. ὦ φίλτατε. ὁ χορὸς πρὸς τὸν ἀλλαντοπώλην ἥκοντα ἀπὸ τῆς βουλῆς καταγωνισάμενον Κλέωνα. Φροντίδα.] ἀγωνίαν καὶ μέριμναν καὶ φόβον. ὃ δὲ λέγει, τοιοῦτόν ἐστιν. εἰς δέος κατέστησας ἡμᾶς, μὴ παρευδοκιμηθῇς πρὸς τοῦ Κλέωνος. Νικόβουλος.] ἤγουν φησὶ τὴν νίκην ἀπενηνεγμένην. ἀστείως δὲ κέχρηται τῷ συνθέτῳ. καὶ τὰ ὀνόματα συνέπλεξεν ἄμφω. ἐν τῇ βουλῇ γὰρ τὴν φιλονεικίαν ἐποιήσατο προσκαλεσαμένου τοῦ Κλέωνος. καὶ οἱ βουλευταὶ τὴν νίκην προείκασαν αὐτῷ.

BISETVS. Στροφὴ κώλων ί.

Χο. Νῦν ἄρ' ἄξιόν γε πᾶσιν ἐστὶν ἐπολολύξαι.
Ὦ καλὰ λέγων, πολὺ δ' ἀμείνον' ἔτι τῶν λόγων
Εἰργασμένε, εἴθ' ἐπέλ-
θοις ἅπαντά μοι σαφῶς,
Ὡς ἐγώ μοι δοκῶ,
Κἂν μακρὰν ὁδὸν διελθεῖν, ὥστ' ἀκοῦσαι.
Πρὸς τάδ' ὦ βέλτιστε θαρρήσας λέγ', ὡς ἅπαντες ἡδόμεσθά σοι.

CH. Nunc ergo nos omnes iugiter exclamare par est.
O bona loquendo, meliora faciendo qui
Adstas: vtinam dilucide
Omnia explices mihi.
Namq; ego longum iter
Ingredi velim, dummodo te audire possim.
Dic agè, ô amice audacter: nos vt omnes
Gratulemur hic tibi.

Σχόλια. Νῦν ἄρ' ἄξιον] διπλῆ καὶ εἴσθεσις εἰς περίοδον τοῦ χοροῦ προῳδικὴ στροφῆς λόγον ἔχουσα. ἔχει γὰρ καὶ ἀντιστροφὴν τὸ πάντα δὴ πέπραγας ὁμοίαν καθ' ἕκαστον ἑαυτῇ. ἔστι δὲ ὁ περίοδος. ἧς τὸ α΄. τροχαϊκὸν τετράμετρον ἀκατάληκτον. μᾶλλον δὲ τετράμετρον βραχυκατάληκτον ἐκ ς΄ ποδὸς τετραβράχεος. τὸ β΄. ἐν εἰσθέσει παιωνικὸν τετράρρυθμον ἢ τετράμετρον καθαρὸν καταληκτικόν. τὰ δὲ λοιπὰ ἐν εἰσθέσει ἐστὶ γ΄, παιωνικὸν δίρρυθμον. ἤτοι δίμετρον καταληκτικὸν ἀντὶ παίωνος ἰωνικὸν ἀπὸ μείζονος ἔχον. τὸ δ΄, τροχαϊκὸν ἑφθημιμερές. τὸ ε΄, παιωνικὸν δίρρυθμον ἀκατάληκτον ἐκ κρητικῶν. τὸ ς΄, τροχαϊκὸν τρίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ζ΄, ὅμοιον καὶ τὸ η΄, τροχαϊκὸν ἑφθημιμερές. ἐπὶ τῷ τέλει τῆς μὲν στροφῆς παράγραφος καὶ διπλῆ ἔσω νενευκυῖα. τῆς δὲ ἀντιστροφῆς δύο διπλαῖ. ἡ μὲν ἐν ἀρχῇ τοῦ κώλου, ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος, ἀμφότεραι ἔξω νενευκυῖαι. ἐπολολύξαι δὲ εὔξασθαι καὶ εὐφημῆσαι. Εἴθ' ἐπέλθοις.] εἴθε ἐθελήσειας μοι διελθεῖν καὶ διηγήσασθαι πάντα τὰ πραχθέντα σοι καὶ γενόμενα. Κἂν μακρὰν ὁδόν.] καὶ ἀποδημίαν στείλασθαί μοι δοκῶ, ὥστε μαθεῖν τὰ πεπραγμένα. θέλω φησὶ καὶ μακρὰν ὁδὸν διελθεῖν, ἵνα μάθω, πῶς ἐνίκησας τὸν Κλέωνα. Ὡς ἅπαντες ἡδόμεσθά σοι.] ὡς ἐπὶ τῇ σῇ εὐφραινόμεθα νίκῃ καὶ χαίρομεν. λείπει δὲ ἡ ἐπὶ ἢ ἐπὶ σοί. ἢ ἡ σύν. ἵνα ᾖ συνηδόμεθά σοι.

Τρίμετροι.

Βισετυς. Περιοδική, μονοστροφική, καὶ διηγη-
ματικὴ ἔκθεσις ἐν στίχων νθ΄.

Αλ. Καὶ μὴν ἀκοῦσαί γ᾽ ἄξιον τῶν πραγμάτων.
Εὐθὺς γὰρ αὐτοῦ κατόπιν ἐνθένδ᾽ ἵεμην.
Ὁ δ᾽ ἄρ᾽ ἔνδον ἐλασίβροντ᾽ ἀναρρηγνὺς ἔπη,
Τερατευόμενος ἤρειδε κατὰ τῶν ἱππέων,
Κρημνοὺς ἐρείδων καὶ ξυνωμότας λέγων.
Πιθανώτατα δ᾽ ἡ βουλή γ᾽ ἅπασ᾽ ἀκροωμένη,
Ἐγένεθ᾽ ὑπ᾽ αὐτοῦ ψευδατραφάξιος πλέα,
Κἄβλεψε νᾶπυ, καὶ τὰ μέτωπ᾽ ἀνέσπασε.
Κἀγωγ᾽ ὅτε δὴ ᾽γνων ἐνδεχομένην τοὺς λόγους,
Καὶ τοῖσι φενακισμοῖσιν ἐξαπατωμένην,
Ἄγε δὴ Σκίταλοι, καὶ Φένακες, ἦν δ᾽ ἐγώ,
Βερέσχεθοί τε, καὶ κόβαλοι, καὶ μόθωνες,
Ἀγορά τ᾽, ἐν ᾗ παῖς ὢν ἐπαιδεύθην ἐγώ,
Νῦν μοι θράσος, καὶ γλῶτταν εὔπορον δότε,

Ag. Equidem operaepretium est, rem ipsam cognoscere.
Namque illicet ipsum à tergo consequebar hinc.
At ille vocum rumpere fulmina in foro,
Et contra equites inuectus multa proloqui
Portenta verborum, & linguae praecipitia
Eiaculari, vos coniuratos criminans.
Vbi, quae verisimillima, senatus audyt,
Completus ab illo est Atraphaxios mendacys:
Et torua tuens, vti qui sinapi victitant,
Frontem seueram corrugabat. Tunc ego,
Postquam cognoui sermones admittier,
Et decipi senatum istis fallacys:
Agite, dicebam, impostores, viri improbi,
Fatui, scurrae, seruili praediti indole:
Et tu forum, in quo institutus sum paruulus,
Ferte expeditam linguam, ferte audaciam,

Σχόλια. Καὶ μήν.] ἡ περιοδικὴ αὕτη, καὶ μονοστροφικὴ ἔκθεσις τοῦ ὑποκριτοῦ διηγηματική ἐστιν, ἐκ στίχων ἰαμβικῶν τριμέτρων ἀκαταλήκτων νθ. ὧν τελευταῖος ὀβολοῦ κοριάννοις ἀναλαβὼν ἐλήλυθα. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. καὶ ἔστιν ἡ ὄπισθεν ἡ μετ᾽ αὐτοῦ ἐπορευόμην. τὸ δὲ ἐλασίβροντα παρὰ τὰ ἐκ τῆς ἀρχῆς Πινδάρου. ἀναρρηγνὺς δὲ ἀποσπῶν, μετὰ σφοδρότητος λέγων. τουτέστι πλάττων καὶ κατασκευάζων καὶ συντιθείς. ἔχεται δὲ καὶ τοῦτο τὸ ῥῆμα ἐμφάσεως μείζονος. ἄλλως. ὥσπερ ὑπὸ βροντῆς ἐν αὐτόμεναι, τουτέστι μεγαληγορῶν καὶ ὑπερόγκοις χρώμενος ῥήμασι, γέμουσι ψόφου. ἤτοι δὲ τὴν φωνὴν σκώπτει τοῦ Κλέωνος ὅτι ταχέως ἐφθέγγετο, ἢ ὡς ταχεῖαν πρὸς τὴν ἀπειλὴν, ἣν ἠπείλησεν ὁ Κλέων εἰπεῖν συνταράξειν τὴν τε γῆν καὶ τὴν θάλασσαν ἐν αὐτῷ. τὸ γὰρ τὴν γῆν κινεῖν καὶ σαλεύειν καὶ τοὺς τῆς θαλάττης βυθοὺς, ἔργον τοῦ Διὸς ὡς καὶ τὸ βροντᾶν. προπαροξυτόνως δὲ ἀναγνωστέον ἐλασίβροντα.

Βισετυς. Ἵεμην] ἐπορευόμην, παρὰ τὸ ἵεμαι, ἵεσαι, ἵεται. τὸ πορεύομαι. ὅπερ οὕτω σχηματίζεται, ἐκ τὸ πορεύομαι, καὶ προσλήψει τοῦ ι εἴω, καὶ τὸ ι ψιλοῦται ὅθεν κατ᾽ ἀποβολὴν τοῦ ε, ἴω. καὶ ἀττικῶς διπλασιάζουσι ἰέω. ἰῶ, ὅθεν ἵημι καὶ ἵεμαι. ὁ παρατατικὸς ἱέμην, ἵεσο, ἵετο. οἱ δὲ οὕτως, ἴω, ἰῶ, ἰέω. ἰῶ, ἵημι, ἵεμαι.

Σχόλια. Τερατευόμενος.] ψευδόμενος καὶ μηδὲν ἀληθὲς μηδὲ ὑγιὲς λέγων. Ἤρειδε κατὰ τῶν ἱππέων.] ἤρειδε καὶ ἔπεμπε κατὰ τῶν ἱππέων. ἔφαμεν δὲ, ὅτι συνίστησιν ὁ χορὸς ἐκ τῶν ἱππέων. εἰς τρία γὰρ μέρη τὸ παλαιὸν τῶν Ἀθηναίων διῄρητο ὁ δῆμος. εἰς τοὺς πεντακοσιομεδίμνους καλουμένους. οὓς διὰ τὸ γεωργεῖν τοσαῦτα μέτρα, οὕτως ὠνόμαζον. καὶ τοὺς ἱππέας καὶ τοὺς θῆτας. οἱ μὲν οὖν πεντακοσιομέδιμνοι, ἦσαν εὔποροι. οἱ δὲ ἱππεῖς, ἧττον μὲν πεντακοσιομεδίμνων. μέχρι δὲ τοῦ τριακοσίων μέτρων. ἱππεῖς δὲ αὐτοὺς ὠνόμαζον, διὰ τὸ δυνατῶς ἔχοντας αὐτοῖς χρεία γένηται ἵππων, ἕκαστος αὐτῶν τρέφειν. ἦσαν δὲ τὸ μὲν πρότερον κατὰ τὸν ἀριθμὸν. ὕστερον δὲ μετὰ ταῦτα τῆς πόλεως πληθυνθείσης, ἐγένοντο διακόσιοι πρὸς τοῖς χιλίοις. ὅθεν καὶ τὰς θυσίας ἃς αὐτοὶ ἔπεμπον ἐν ταῖς πομπαῖς, ἐκάλουν ἱππάδας. ἐξῆν δὲ αὐτοῖς καὶ κομᾶν. ἡ δὲ τρίτη τάξις, ἦσαν οἱ θῆτες παρ᾽ αὐτοῖς. οἷς οὐδὲ ἄρχειν ἐξῆν, ἢ δικάζειν καὶ ἐκκλησιάζειν μόνον, οἱ ἐκ τοῦ δικαστικοῦ καὶ ἐκκλησιαστικοῦ τρέφοντο. Κρημνοὺς ἐρείδων.] ἐπιτέμνων καὶ ἀκοντίζων. τουτέστιν ὑπερβάλλοντα ὑπέρογκα καὶ διαβολὰς χαλεπωτάτας φέρων καὶ λοιδορῶν κατὰ τῶν ἱππέων. ἀπὸ δὲ τοῦ ἐλασίβροντα καὶ τοῦτο εἴληφε τὸ ῥῆμα ἐχόμενον τῆς ὄγκου τῶν προειρημένων. κρημνοὶ δέ εἰσι τὰ μέρη τὰ ἀπὸ τῶν ὀρῶν ἀποσπώμενα. καὶ τὸν ὀχθώδη δὲ κρημνὸν λέγουσιν, ἐπειδὴ πάντα τὰ ὑψηλὰ κρημνοί. Πιθανώτατα.] ἐγγὺς πίστεως καὶ ἀληθείας ἐχόμενα πλάττει, ἐπιφέρων αὐτοῖς ἐγκλήματα. Ψευδατραφάξιος.] πλήρης ψευσμάτων. ἀτράφαξις δὲ, εἶδος λαχάνου, ὃ ταχέως εἰς μέγεθος αὔξεται. ἐπεὶ οὖν ὁ Κλέων ψευδῆ κατὰ τῶν ἱππέων κατηγόρησε, καὶ ἡ βουλὴ πείθεσθαι ἐδόκει, ψευδατραφάξιος εἶπε πλέαν τὴν βουλὴν γεγονέναι, διαβάλλων μὲν ὡς ψεύστην τὸν Κλέωνα, τῆς δὲ βουλῆς καθαπτόμενος, ὡς τοῖς ψευδομένοις καὶ διαβάλλουσι πειθομένοις εὐχερῶς καὶ ῥᾳδίως, ὥσπερ καὶ τὸ λάχανον αὔξεται. Κἄβλεψε νᾶπυ.] καὶ ἀνέβλεψε δριμὺ καὶ ὀργίλον. ἀπὸ τοῦ ψευδατραφάξιος, ἐπήνεγκε τὸ νᾶπυ. λάχανον γὰρ καὶ τοῦτο εἶδος, ἔστι δὲ δριμὺ τὴν φύσιν. ἀφ᾽ οὗ σπέρματος τὸ νῦν λεγόμενον σίναπι γίνεται. νᾶπυ γὰρ τὸ σίναπι λέγεται. Καὶ τὰ μέτωπ᾽ ἀνέσπασε.] συνέστειλε τὰς ὀφρῦς. καὶ τοῦτο δὲ δεῖγμα ὀργῆς.

Βισετυς. Κἄγωγ᾽ ὅτε δὴ ᾽γνων] τὸ πλῆρες καὶ ἐγὼ δὲ ὅτε δὴ ἔγνων.

Σχόλια. Φενακισμοῖσιν.] ἀπατήμασι. φενάκη γὰρ ἐστὶν ἡ προσθετὴ κόμη. Ἄγε δὴ Σκίταλοι.] ὀνοματοποιεῖ δαίμονάς τινας ἀνεπλάσατο ἀναιδείας. ὡς ὄντας γὰρ θεοὺς ἐπὶ χλεύῃ ἀσυνήθως προφέρεται τὰ ὀνόματα λέγοντας θεῶν. ἄλλως. διὰ προτρεπόμενος καὶ ἐπιθαρρύνων αὑτὸν εἰς ἀναίδειαν καὶ εὐτολμίαν ἀνέπλασε θεοὺς ἐπὶ χλεύῃ. οἷς ηὔξατο ἀρξάμενος τοῦ λέγειν. Σκίταλοι μὲν οὖν, οἱ εὐτελεῖς καὶ πονηροί. ἦν γὰρ σκίταλον κνάφευς τις καὶ εὐτελὴς ἐπὶ πονηρίᾳ κωμῳδούμενος. βερέσχεθοι δὲ, οἱ ἀνόητοι. πέπλασται δὲ ἡ λέξις. κόβαλοι δὲ, οἱ ἀνόητα κοβαλικῶς λέγοντες. μόθων δὲ, ὁ εὐτελής. μόθωνας γὰρ ἐκάλουν οἱ Λάκωνες, τοὺς παρατρεφομένους τοῖς ἐλευθέροις. ἔστι δὲ καὶ γένος ὀρχήσεως. ἄλλως πρὸς τὴν ὁμωνυμίαν ὡς ὄντας θεοὺς ἐπὶ χλεύῃ προφέρεται. ὥσπερ δὲ ἐπὶ τῆς ἀναιδείας ἀνθρώπων πονηρῶν καὶ ταπεινῶν ὄντας, τούτους ἐπεκαλεῖτο θεούς. οὐδεὶς δὲ αὐτῶν ἡρμήνευσε τὰ ὀνόματα. Ἣν δ᾽ ἐγώ.] ἔφην δ᾽ ἐγώ. ἀττικὴ δὲ ἡ λέξις καὶ ἡ σύνταξις. μάλιστα δὲ αὐτῇ συνεχῶς κέχρηται καὶ κατακόρως ὁ Πλάτων. καὶ ἦ δ᾽ ὃς ἀντὶ τοῦ ἔφη ἐκεῖνος.

Βισετ. καὶ μόθωνες] ἴσως μέτρου χάριν οὕτω.

Βερέσχεθοί τε, καὶ Μόθωνες, καὶ κόβαλοι.

Σχολ. Ἀγορά τ᾽ ἐν ᾗ παῖς ὤν.] τὰ τε ἄλλα ἐστὶ παρακελευόμενον, καὶ τῆς ἀνατροφῆς ἀναμιμνήσκομένον, ὅτι ἐν

τῇ

τῇ ἀγορᾷ τραφείην, καὶ τὰ ἐκ παιδὸς ἐπικαλούμενα ἐπι- λαβόμενα συλλαβὼν μετῆς τὸν ἀγῶνα τὸν πρὸς Κλέωνα.

Φωνήν τ' ἀναιδῆ. ταῦτα φροντίζοντί μοι,
Ἐκ δεξιᾶς ἀπέπαρδε καταπύγων ἀνήρ.
Κἀγὼ προσέκυσα, κᾆτα τῷ πρωκτῷ θένων,
Τὴν κιγκλίδ' ἐξήραξα, κἀναχανὼν μέγα
Ἀνέκραγον, ὦ βουλή, λόγους ἀγαθοὺς φέρων,
Εὐαγγελίσασθαι πρῶτον ὑμῖν βούλομαι.
Ἐξ οὗ γὰρ ἡμῖν ὁ πόλεμος κατέρρωγε,
Οὐ πώποτ' ἀφύας εἶδον ἀξιωτέρας.
Τῶν δ' εὐθέως τὰ πρόσωπα διεγαλήνισεν,
Εἶτ' ἐστεφάνουν μ' εὐαγγέλια, κἀγὼ 'φρασα
Αὐτοῖς ἀπόρρητον, ποιησάμενος ταχύ,
Ἵνα τὰς ἀφύας ὠνοῖντο πολλὰς τοὐβολοῦ,
Τῶν δημιουργῶν ξυλλαβεῖν τὰ τρύβλια.
Οἱ δ' ἀνεκρότησαν, καὶ πρός μ' ἐκεχήνεσαν.
Ὁ δ' ὑποπτεύσας ὁ Παφλαγών, εἰδὼς ἄρα
Οἷς ἥδεθ' ἡ βουλὴ μάλιστα ῥήμασι,
Γνώμην ἔλεξεν, ἄνδρες, ἤδη μοι δοκεῖ,
Ἐπὶ συμφοραῖς ἀγαθαῖσιν εἰσηγγελμέναις,
Εὐαγγέλια θύειν, ἑκατὸν βοῦς, τῇ θεῷ.
Ἐπένευσεν εἰς ἐκεῖνον ἡ βουλὴ πάλιν.

Os afferte impudens. Cogitanti istbac mihi,
Cinædus à dextra pepèdit illicò:
Et ego adoraui,& cancellarum ianuam
Natibus pulsaui, effregique: & quàm maximo
Hiatu exclamaui:ô senatus,fero bona
Verba : & latum volo vobis dicere nuncium.
Ex quo bellum abruptum nobis , haud vnquam ego
Pretiosiores vidi apuas.Tum protenus
Senatorum vultus serenos.conspicor.
Et illi ob latum me coronant nuncium.
Dixi autem pleraque illis occultè:& statim
Effeci,vt multas apuas vno obolo emerent,
Et opificum patellas comprehenderent.
Illi autem applausere,intuiti aperto ore me:
Hic suspectum me habebat Paphlago:& quia
Videbat,qua senatui potissimum
Grata oratio,mox protulit sententiam:
Viri Athenienses,nunc videtur mihi bonas
Ob ærumnas,quæ nunciata sunt mihi,
Deæ immolandam Hecatomben, latum nuncium.
Rursum senatus ei tunc annuit. Et ego

Σχόλια. Φροντίζοντί μοι] εὐχομένῳ καὶ μεριμνῶντι. Απέπαρδεν] οὕτως Ἀττικοὶ τὸ πορδὴν ἀφεῖναι. παρείληφε δὲ τοῦτο γέλωτος χάριν. καταπύγων δὲ εὐρύπρωκτος. Προσέκυσα.] προσεκύνησα ὥσπερ σημείου τινὸς δοθέντος, ἰστέον μέντοι ὅτι γέλωτος χάριν προσείληφε ταῦτα. Τὴν κιγκλίδ' ἐξήραξα.] τὴν θύραν. ἢ κάγκελον τοῦ βουλευτηρίου. ἰδίως δὲ τὰς διπλᾶς θύρας, οὕτω κλητέον. ἅς τινας δικλίδας φασίν. ἢ κιγκλὶς ἰδίως ἡ ὀπή, δι' ἧς ἡ κλεὶς πέμπεται. Ἐξήραξα] ἀνέωξα. ὃ δὲ λέγει, τοιοῦτόν ἐστιν. θαρσήσας φησὶ τῷ δοθέντι σημείῳ, διάρας τὸ στόμα καὶ τὴν ἀγωνίαν ἀποβαλών, ὥσπερ τὸ στόμ' ἀνοίξας ἀνέκραγον. εὐαγγελίσασθαι δὲ εὐαγγέλια λέγειν ἀττικῶς. πόλεμος δὲ ὁ Πελοποννησιακὸς δηλονότι. κατέρρωγε δὲ ἀντὶ τοῦ συνέπεσεν. Ἀφύας.] εἶδος λεπτῶν ἰχθύων ἄγαν. ἧς ὁ πηλὸς γένεσίς ἐστι πάνυ ἰλυώδης ὅταν συστῇ καὶ γένηται μέλας, φύσει τινὶ ἀπορρήτῳ εἰς ζῷα μεταβάλλεται πάμπολα. οὐδὲν δὲ δέονται τροφῆς, ἀπόχρη γε μὴν ἀλλήλας περιλιχμᾶσθαι. ἄγρα δὲ αὐτῶν εἴμαρται λεπτά. εἰς δὲ ἄλλων ἰχθύων θήραν ἥκιστα. συμβαίνει δὲ τὴν ἀφύαν τάχιστα ἕψεσθαι. ὅθεν καὶ παροιμία ἀφύα ἐς πῦρ, ἐπὶ τῶν τέλος ὀξὺ λαμβανόντων. ἑνικῶς δὲ εἶπεν ἐν Ταγηνισταῖς εἴπερ ἀφύη. ἐν ἄλλοις δὲ πληθυντικῶς τὰς ἀφύας. λέγεται δὲ καὶ ἀφρὸς διὰ τὴν λευκότητα. ἔστι δὲ ἡ παρὰ πολλοῖς λεγομένη ἐγγραυλίς. καὶ ἀφύων τιμὴ τὸ ἔλαιον. ἐπεὶ ἐν αὐτῷ ἕψονται καὶ ἀφύας Φαληρικὰς τὰς μεγάλας. Φαληρικὸς δὲ λιμὴν τῆς Ἀττικῆς. ἔστι δὲ γένη πλεῖστα. ἡ μὲν ἀφρῖτις λεγομένη. ἥτις οὐ γίνεται ἀπὸ γόνου, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐπιπολάζοντος τῇ θαλάσσῃ ἀφροῦ καὶ πηλοῦ ἰλυώδους ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη. ἑτέρα δέ ἐστιν ἡ λεγομένη κωβῖτις. ἣ γίνεται ἐκ τῶν μικρῶν καὶ φαύλων τῶν ἐν τῇ ἄμμῳ φερομένων κωβιῶν. ἐξ αὐτῆς δὲ ἕτεραι αἱ ἐγκρασίχολοι καλοῦνται, καὶ ἄλλη ἥτις ἐστὶ γένος μαινίδων καὶ ἄλλη ἐκ τῆς μεμβράδος. καὶ ἄλλη ἐκ τῶν μικρῶν κεστρέων. ἔστι δὲ προηγουμένη ἡ ἀφρῖτις. σφόδρα δὲ καὶ μέχρι νῦν παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις σπουδάζεται. Ἀξιωτέρας.] εὐωνοτέρας τῆς ἀξίας τιμῆς. ἄξιον παρ' Ἀττικοῖς τὸ εὔωνον. Διεγαλήνισεν.] προσηνῆ καὶ πρᾶα, καὶ ἥμερα ἐγένοντο. τουτέστιν ἐκ τῆς ὀργῆς μετέβαλε καὶ μετήλλαξε. ἀπὸ δὲ τῶν ἀφύων κυρίως τὸ διεγαλήνισεν ἐχρήσατο. ὅτι ἐμπείρως οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον τῆς ναυτικῆς. σκώπτει δὲ αὐτούς, ὡς μικροῖς δελεαζομένους λήμμασιν. Ἐστεφάνουν μ' εὐαγγέλια.] τοὺς γὰρ εὐαγγελιζομένους τι ἀγαθόν, στεφάνοις ἐτίμων.

Bisetus. Ἐστεφάνουν] τινὲς εὐαγγέλια χρηστὸν νομίζουσιν. ἀλλ' εἰ μὲν γράψῃς εὐαγγέλια, ἐλλειψις ἔσται τῆς διὰ προθέσεως, διὰ τὰ εὐαγγέλια, διὰ τὴν καλὴν κἀγαθὴν ἀγγελίαν, εἰ δὲ εὐαγγελίᾳ, ἔσται δοτικῇ ἀπὸ τῆς εὐθείας εὐαγγελία.

Σχόλια. Ἀπόρρητον.] τὸ ἐν μυστηρίῳ λεγόμενον. ἢ τὸ κεκρυμμένον καὶ ἄγνωστον αὐτοῖς ὑποθέμενος, ἵν' ἔχοιεν καὶ τοῦ ἀγοράζειν. Τῶν δημιουργῶν.] τῶν σκευοποιῶν. τῶν κεραμέων. δημιουργοὺς δὲ ἐκάλουν καὶ τὰς νῦν καλουμένας ὑπονυμφίδας. τουτέστι τὰς παριστώσας τῇ νύμφῃ γυναῖκας. ὅθεν ἐστὶ καὶ Μενάνδρῳ δημιουργός. κοινῶς δὲ ἔλεγον δημιουργοὺς τοὺς τὰ δημόσια ἐργαζομένους. ποτὲ δὲ καὶ τοὺς ἀρχιτέκτονας. ὡς ἐν εἰρήνῃ. καὶ δημιουργικῶς, ἀντὶ τοῦ τεχνικῶς. τρύβλια δέ, τὰ ὀξύβαφα. Ἀνεκρότησαν] ἐθαύμασάν τε καὶ ἐκρότησαν. δείγματα δὲ χαρᾶς. ἐκεχήνεσαν δέ, ἀντὶ τοῦ ἔβλεπον. ἢ ἐμοὶ προσεῖχον ὑποπτεύσαντες, ὑπὸ ἡδύσας ἢ καταπλαγέντες τότε καὶ πρὸς ἐμέ. Ἐπὶ συμφοραῖς ἀγαθαῖς.] ἐπὶ ἀγαθοῖς πράγμασι. μέσον δὲ ὄνομα. ἡ συμφορά. δηλοῖ γὰρ καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ κακόν, ἐκ τῆς προσθήκης τοῦ ἐπιφερομένου. ὥσπερ οὖν καὶ νῦν προσθεὶς ἐπ' ἀγαθαῖσιν, ἐπ' ἀφῆκεν ἐπὶ τοῦ πονηροῦ νοεῖσθαι.

Κἀγὼ 'πειδὴ 'γνων τοῖς βολίτοις ἡττημένον,
Διακοσίῃσι βουσὶν ὑπερηκόντισα.
Τῇ δ' Ἀγροτέρᾳ κατὰ χιλίων παρῄνεσα
Εὐχὴν ποιήσασθαι χιμάρων εἰσαύριον,
Αἱ τριχίδες εἰ γενοίαθ' ἑκατὸν τοὐβολοῦ.
Ἐκαραδόκησεν εἰς ἐμ' ἡ βουλὴ πάλιν.
Ὁ δ' ἐπεὶ ταῦτ' ἀκούσας, ἐκπλαγεὶς ἐφλυάρει.
Κᾆθ' εἷλκον αὐτὸν οἱ Πρυτάνεις χ' οἱ τοξόται.
Οἱ δ' ἐθορύβουν περὶ τῶν ἀφύων, ἑστηκότες,
Ὁ δ' ἀντεβόλει γ' αὐτοὺς, ὀλίγον μεῖναι χρόνον,
Ἵν' ἅττ' ὁ κῆρυξ οὑκ Λακεδαίμονος λέγει,
Πύθησθ'. ἀφῖκται γὰρ περὶ σπονδῶν λέγων.
Οἱ δ' ἐξ ἑνὸς στόματος ἅπαντες ἀνέκραγον,
Νυνὶ περὶ σπονδῶν; ἐπειδή γ' ὦ μέλε
Ἤσθοντο τὰς ἀφύας παρ' ἡμῖν ἀξίας;
Οὐ δεόμεθα σπονδῶν, ὁ πόλεμος ἑρπέτω.
Ἐκεκράγεσάν τε τοὺς Πρυτάνεις ἀφιέναι,
Εἶθ' ὑπερεπήδων τοὺς δρυφάκτους πανταχοῦ.
Ἐγὼ δὲ τὰ κορίανν' ἐπριάμην ὑποδραμὼν,
Ἅπαντά, τά τε γήτει', ὅσ' ἦν ἐν τῇ ἀγορᾷ.
Ἔπειτα ταῖς ἀφύαις ἐδίδουν ἡδύσματα,
Ἀποροῦσιν αὐτοῖς δωρεὰν, κἀχαριζόμην.
Οἱ δ' ὑπερεπῄνουν ὑπερεπύππαζόν τέ με.
Ἅπαντες οὕτως, ὥστε τὴν βουλὴν ὅλην
Ὀβολοῦ κοριάννοις ἀναλαβὼν ἐλήλυθα.

Cùm me viderem bubulo victum stercore,
Ducentis bobus superaui centum boues.
Dianæ item præcepi mille circiter
Capellas, in diem vouêre crastinum.
Si centum Trichides vno obolo venirent.
Hic iterum ad me senatus reflexit oculos.
Ille his auditis, toto externatus animo
Nugas capit agere. Ac post vrbis præsides,
Et cum his lorarij protraxerunt eum:
Et circum apuas tumultuabantur, propè
Stantes: tum Paphlago orabat, vt pauxillulùm
Moram temporis ibi facerent: vt quid rei
Præco Lacedæmone afferat, cognoscerent.
Nam pacis firmandæ caussâ huc aduenerat.
Illi omnes vno ore reclamabant: iámne de
Fœderibus? de pace, homo miser? quando audiunt
Hostes: quòd apuæ apud nos vilis sunt pretij.
Non indigemus fœdere: bellum serpito.
Mox ipsos præsides iussêre abscedere,
Ipsi omnes cancellos transiliêre vndique.
Ego verò emebam coriandrum, circa omnia
Loca cursitans, & allia quæcunque in foro:
Atque apuis sua condimenta insuper dabam,
Et gratis gratificabar indigentibus.
Illi me summis efferebant laudibus,
Verbisque demulcebant quàm blandissimis,
Omnes adeò, vt totum senatum mihi, oboli
Vnius coriandris nunc concilianerim.

Σχόλια. Τοῖς βολίτοις ἡττημένος.] ταῖς τῶν βοῶν ἐπαγγελίαις ὅτι ἔγνων ἡττηθείς. βολίτοις δὲ τοῖς ἀσελγέσι. βόλιτοι γὰρ οἱ ἀπόπατοι τῶν βοῶν. ἄλλως. τοῖς βοιδίοις. ἡ τοῦ βοὸς κοιλία, βόλιτον ἔχει. λέγει δὲ φαύλοις θυσίαις, ἐν αὐταῖς ἡττημένους. Ἀττικοὶ δὲ οὕτω λέγουσι χωρὶς τοῦ β, ὅπερ ἡμεῖς βόλβιτον λέγομεν. βολίτοις δὲ ὅτι περὶ βοῶν ὁ λόγος. καὶ παροιμία βολίτου δίκην, πρὸς τοὺς ἐπὶ μικροῖς δίκας ὑπέχοντας. ὁ γὰρ Σόλωνος νόμος καὶ τοὺς βόλιτον ὑφελομένους κολάζει. ὑπερηκόντισα δὲ ἐνίκησα, ἐκ μεταφορᾶς τῶν τοῖς ἀκοντίοις νικώντων. Τῇ δ' Ἀγροτέρᾳ.] τῇ Ἀρτέμιδι. ἰδίως γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι σέβουσι καὶ τιμῶσι τὴν Ἀγροτέραν Ἄρτεμιν. ἄλλως. ἐξ ἱστορίας Καλλίμαχος ὁ Πολέμαρχος, λέγεται εὔξασθαι τῇ Ἀρτέμιδι, τοσαύτας βοῦς θῦσαι, ὅσους ἂν φονεύσῃ βαρβάρους ἐν Μαραθῶνι. ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ ἐφονεύθησαν, μὴ δυνάμενος τοσαύτας βοῦς θῦσαι, ἔθυσε χιμαίρας. τοῦτο δὲ συνεβούλευσε, εἰσηγησάμενος Ἀθηναίοις. Αἱ τριχίδες.] εἶδος ἰχθύων, ἃς θρίσσας καλοῦμεν. καὶ ἀλλαχοῦ. ἰσοῦται τὸ τύχοι ὅλον τριχίδων [illegible]. Ἐκαραδόκησεν.] ἀντὶ τοῦ ἀπέβλεψεν. ἡ ἐμοὶ προσεῖχε τὴν κεφαλὴν μετεωρίσαντες. [illegible] ἐφλυάρει [illegible]. Κᾆθ' εἷλκον αὐτόν.] εἶτα [illegible] αὐτὸν, καὶ ἐξ[illegible] τῆς βουλῆς. Οἱ Πρυτάνεις.] οἱ προεστῶτες τῆς στάσεως. τὸ τοῦ δήμου ἄρχοντες ὑπηρέται. Ἵν' ἅττ' ὁ κῆρυξ.] ταῦτα εἰς τὴν [illegible] τοῦ Κλέωνος [illegible] εἰς τὸν δῆμον ἐξ ἱστορίας δὲ τοῦτο. Λακεδαιμονίους γὰρ περὶ εἰρήνης πρεσβευομένους, οὐκ ἐδέξαντο Κλέωνος κωλύσαντος. Ἐξ ἑνὸς στόματος.] ὁμοθυμαδὸν καὶ μιᾷ φωνῇ. Ὦ μέλε.] πρόσφθεγμα Ἀττικὸν, ἀντὶ τοῦ ὦ κάκιστε. ἢ κακοδαιμονέστατε. ἢ οἰκτρότατε. παρέλκει δὲ τὸ ὦ μέλε. ἀξίας δὲ, εὐώνους. Ὁ πόλεμος ἑρπέτω.] χαιρέτω. τὸ ἐρρέτω. τουτέστι χαιρέτω. οὐκέτι οὐδεμίαν φροντίδα τοῦ πολέμου ποιοῦμεν. Ὑπερεπήδων.] τὸ εὐθὺς ὑπερήλλοντο καὶ ὑπερεπήδων. τουτέστι δρομαῖοι ὑπῆγον. διὰ δὲ τῆς σπουδῆς τὴν χαρὰν ἐνδείκνυσιν αὐτῶν. Τοὺς δρυφάκτους.] τὰ νῦν καγκελλώματα καλούμενα. τὰ τῶν οἰκοδομημάτων ἐξέχοντα ξύλα, ἢ τὰ κάγκελλα. δρυφάκτους [illegible] οἱ γὰρ ἀρχαῖοι πᾶν δένδρον δρῦν ἐκάλουν, ὥσπερ καὶ ἀκρόδρυα τὰ ἄκρα τῶν δένδρων. τουτέστιν ὁ ἐκ δρυῶν φραγμός.

Bisetvs. Τὰ κορίαννα] κορίαννον, εἶδος βοτάνης τὸ νῦν κολίανδρον.

Σχόλια. Γήτεια] εἶδος λαχάνου ἀγρίου, παρόμοιον τοῖς λευκοῖς πράσοις. καὶ τοῦτο ἥδυσμα ὡς τὸ ἄμπελοπρασον. Ἐδίδουν ἡδύσματα.] ἀρτύματα φησὶν αὐτοῖς ἐχαριζόμην. οἰκείως δὲ ὡς μάγειρος ἐδίδουν τὰ ἀρτύματα. Ὑπερεπῄνουν.] γράφεται καὶ ὑπερεπλήρουν τε με καὶ τὴν φιλοτιμίαν ἐθαύμαζον τὴν ἐμήν. διασύρει δὲ αὐτοὺς ὡς μικροψύχους καὶ ταχέως ἀπατωμένους ὀλίγῳ λήμματι. Ὑπερεπύππαζον.] πύππαξ ἐπεφώνουν, ὅ ἡμεῖς ποππύζειν λέγομεν. Ἀναλαβών.] συναρπάσας. κουφίσας. μετεωρίσας. τουτέστιν εἰς ἐμαυτὸν τῇ εὐνοίᾳ περιέσπασα. ἱκανῶς δὲ κωμῳδεῖ τοὺς Ἀθηναίους.

A

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ

κώλων η.

ΠΑντα δὴ πέπραχας, οἷα χρὴ τὸν εὐτυχοῦντα.
Εὗρε δ᾽ ὁ πανοῦργος ἕτερον, πολὺ πανουργίαις
Μείζοσι κεκασμένον,
Καὶ δόλοισι ποικίλοις,
Ῥήμασί θ᾽ αἱμύλοις.
Αλλ᾽ ὅπως ἀγωνιεῖ φρόντιζε τἀπίλοιπ᾽ ἄριστα. ξυμμάχους δ᾽ ἡμᾶς ἔχων εὔνους, ἐπίστασαι πάλαι.

Σχόλια. Ο πανοῦργος.] ὁ Κλέων τὸν ἀλλαντοπώλην. κεκασμένον δὲ κεκοσμημένον. ποικίλοις δὲ πολλοῖς καὶ διαφόροις. αἱμυλίοις δὲ τοῖς προσηνέσι καὶ ἐπαγωγοῖς ἢ ἀπατητικοῖς.

ANTISTROPHE

vers. 8.

CHo. Omnia effecisti, quæ facere auspicatò oportet:
Repperitq́ versutus alium versutiorem,
Pluribúsque præditum,
Et dolis, & vocibus,
Valde blandulis.

B

Sed quomodo pugnam depugnes, cogita quàm
Optimè. tu quidem nos socios habebis
Dudum promptos, quod scias.

ΕΙΣΘΗΣΙΣ. Διπλῆ καὶ εἴσθεσις ἐκ στίχων ξ.

Αλ. ΚΑὶ μὴν ὁ Παφλαγὼν οὑτοσὶ προσέρχεται,
Ωθῶν κολόκυμα, καὶ ταράττων, καὶ κυκῶν,
Ως δὴ καταπιόμενός με, Μορμὼ τοῦ θράσους.

C

AG. AT enim video huc ipsum aduolitare Paphlagonem:
Mouet fluctus, perturbat, miscet omnia:
Quasi deuoraturus me, larua audaciæ.

Σχόλια. Καὶ μὴν ὁ Παφλαγών.] διπλῆ καὶ εἴσθεσις εἰς ἰάμβους τριμέτρους ἀκαταλήκτους ξ. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. Κολόκυμα] τὸ κοῖλον κῦμα, ὅπερ τυφλὸν διὰ τὸ μὴ καχλάζειν λέγουσιν ἢ τὸ κύλιον τὸ ὑπόφορον. ὑψηλὸν κῦμα καὶ μέγα ἀπὸ τῆς κορυφῆς κυλιόμενον. τοῦτο δὲ ὡς πρὸς ἄνεμον. ἄλλως. ὅπερ τινὲς κωφὸν καλοῦσι τὸ μὴ ἐπηχοῦν μηδὲ καχλάζον. πρὸς τὴν προειρημένην δὲ ἀπειλὴν ὑπὸ τοῦ Κλέωνος ὅτι τὴν γῆν ταράξει καὶ τὴν θάλατταν, ἀποτείνεται διασύρων αὐτόν, ὅτι μηδὲν ἔπραξεν ὧν προηπείλησεν, ἀλλ᾽ ἧττον ἔχων ἀπῆλθε τοῦ Ἀγορακρίτου. Ως δὴ καταπιόμενός με.] ὡς ἐπικαλύψων με τῷ κύματι, αἰσχρῶς μέλλων καταπιεῖν. Μορμὼ τοῦ θράσους.]

D

τὸ μορμολύκειον, ἣν λέγουσι Λάμιαν. μορμολύκεια δὲ ἔλεγον τὰ φοβερά. λείπει δὲ τὸ ὡς. ὡς Μορμώ. ἢ ἐπιρρηματικῶς ἐξενήνεκται. ὡς εἰ ἔλεγε φεῦ τοῦ θράσους.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ,

Σκηνὴ δευτέρα.

Τρίμετροι Ιαμβικοί.

ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗΜΟΣ.

E

Κλ. ΕΙ μή σ᾽ ἀπολέσαιμ᾽, εἴ τί μοι τῶν αὐτῶν ἐμοὶ
Ψευδῶν ἐνείη, διαπέσοιμι πανταχῇ.
Αλ. Ησθην ἀπειλαῖς, ἐγέλασα ψολοκομπίαις,
Απεπυδάρισα μόθωνα, περιεκόκκυσα.
Κλ. Οὔτοι μὰ τὴν Δήμητρ᾽, ἐὰν μή σ᾽ ἐκφάγω
Εκ τῆσδε τῆς γῆς, οὐδέποτε βιώσομαι.

ACTVS II. SCENA II.

Senarij Iambici.

CLEO, AGORACRITVS, POPVLVS.

CL. NIsi te perdidero, si quid modo inest mendacij
Veteris, male omnibus modis intercidam.
AG. Minis oblectatus sum, & fumidas tuas
Iactantias risi, saltaui turpiter
Circumq́ coccysaui. CL. nisi ego te exedam
Ex hac terra, non viuam: ita me Ceres amet.

Σχόλια. Εἰ μή σ᾽ ἀπολέσαιμι.] οὐ διαμαρτήσαιμί φησι τῆς ἐλπίδος, εἴ σε μὴ ἀπολέσαιμι, εἴ τι τῆς ἐμῆς ὑπάρχει μοι ψευσμάτων ἐπεὶ δὴ ψευσάμενος καὶ ἀνθυπισχνούμενος, ἔδοξεν αὐτὸν ὁ ἀλλαντοπώλης παρευδοκιμεῖν. ἄλλως. εἴ τι τῶν ἐνόντων μοι ψευδῶν σώζεται. εἰ μὴ ἀπολώλεκα τὸ ψευδεσθαι διαμάρτοιμι καὶ διαπέσοιμι πανταχοῦ. εἰ μή σε ἐξ ἀνθρώπων ποιήσαιμι. διαπέσοιμι. οὐ μηκέτι εἴην συκοφάντης. Ησθην ἀπειλαῖς.] εὐφράνθην ταῖς ἀπειλαῖς. τουτέστι καταφρονῶ σου τῶν ἀπειλῶν καὶ παρ᾽ οὐδὲν αὐτὰς τίθεμαι. Ψολοκομπίαις.] αἰθαλοκομπίαις. μεγαλοδοξίαις. ψευδολογίαις. μεγαληγορίαις καπνοῖς. ἀπὸ δὲ τῶν προειρημένων ἔπαιξεν ἀπὸ τῆς βροντῆς καὶ ταράττειν τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν. καὶ κεραυνοὺς ἐπείδεν, ἃ μόνου τοῦ Διός ἐστιν ἔργα. ἐκ τῶν τοιούτων οὖν ἡ προτέρα διὰ τὸ κεραυνοῦ χρῆσθαι δοκεῖν. τῶν γὰρ κεραυνῶν οἱ μὲν καταιβάται, οἱ δὲ ψολόεντες, οἱ δὲ ἀργῆτες καλοῦνται, ὡς Ομηρος ἀνήκαιον. Απεπυδάρισα.] πυδαρίζειν ἐπὶ τῶν ἀλλαντοπ. ἤτοι

F

πυδαρίζειν καὶ πυδαρίζειν, ὡς ὄνομα καὶ ὄνυμα Αἰολικῶς. ἢ πυδαρίζειν παρὰ τὴν πυγήν. καὶ τρέπει πυδαρίζειν, ὡς γνόφος καὶ δνόφος. δηλοῖ δὲ τὸ λακτίζειν. ὡς τὸ ἀπεπυδάρισα μόθωνα. περιεκόκκυσα περὶ τοὺς πόδας. Μόθωνα.] τὸν ἐφορτικὸν καὶ δόλιον. καὶ πανουργίαν προσφερόμενον τινί. ἄλλως. μόθων φορτικὸν ὀρχήσεως εἶδος. ἔλεγον δὲ τοὺς φορτικοὺς μόθωνας. Περιεκόκκυσα.] περικορδακίσας. εἶδος ὀρχήσεως. τινὲς δὲ τὸ μὲν ἀπεπυδάρισα ἀντὶ τοῦ ἀπεπήδησα. ἄλλοι δὲ, ἀπεσκίρτησα καὶ ὠρχησάμην. τὸ δὲ περιεκόκκυσα, περιεκρότησα, καὶ ὑπερεῖδον καὶ κατεφρόνησα. Οὔτοι μὰ τὴν Δήμητρα.] πάτριος τῶν Ἀθηναίων ἡ Δημήτηρ, διὰ τὸ ξενισθῆναι παρὰ Κελεῷ, καὶ εὑρεῖν τῆς πλάνης εὑρηκέναι τὴν κόρην

G

δὲ τὴν ὑποδοχὴν τῆς ξενίας, καὶ τῆς φιλοφροσύνης, καὶ τῆς ξενίας ἀμοιβὴν ἀποδοῦναι τοὺς ἡμέρους αὐτοῖς προσάς, καὶ τρίμα δρακόντων, ἐφ᾽ ὧν ἐπὶ πᾶσαν διαπερᾶσαι τὴν οἰκουμένην. Εκφάγω.] ἐὰν μή σε καταναλώσω καὶ ἐκβάλω ἐκ ταύτης τῆς γῆς καὶ διώξω, τὸ δὲ ἐκφάγω εἶπε διὰ καὶ τὴν Δήμητρος ὅρκον.

Αλ. Ην μὴ 'κφάγῃς, ἐγὼ δέ σ' ἢν μὴ γ' ἐκπίω,
Κἀκπεῤῥοφήσας, αὐτὸς ἐπιδιαῤῥαγῶ.
Κλ. Ἀπολῶ σε, νὴ τὴν προεδρίαν τὴν ἐκ Πύλου.
Αλ. Ἰδοὺ προεδρίαν. οἷον ὄψομαί σ' ἐγὼ,
Ἐκ τῆς προεδρίας ἔσχατον θεώμενον.
Κλ. Ἐν τῷ ξύλῳ δήσω σε, νὴ τὸν οὐρανόν;
Αλ. Ὡς ὀξύθυμος. φέρε τί σοι δῶ καταφαγεῖν;
Ἐπὶ τῷ φάγοις ἥδιστ' ἄν, ἐπὶ βαλλαντίῳ;
Κλ. Ἐξαρπάσομαί σου τοῖς ὄνυξι τἄντερα.
Αλ. Ἀπονυχιῶ σου τὰ 'ν Πρυτανείῳ σιτία.
Κλ. Ἕλξω σε πρὸς τὸν δῆμον, ἵνα δῷς μοι δίκην.
Αλ. Κἀγὼ δέ σ' ἕλξω, καὶ διαβαλῶ πλείονα.
Κλ. Ἀλλ' ὦ πόνηρε, σοὶ μὲν οὐδὲν πείθεται.
Ἐγὼ δ' ἐκείνου καταγελῶ γ', ὅσον θέλω.
Αλ. Ὡς σφόδρα σὺ τὸν δῆμον σεαυτοῦ νενόμικας;
Κλ. Ἐπίσταμαι γὰρ αὐτὸν, οἷς ψωμίζεται.
Αλ. Καθάπερ αἱ τίτθαι γε σιτίζεις κακῶς,
Μασώμενος γὰρ, τῷ μὲν ὀλίγον ἐντιθεῖς,
Αὐτὸς δ' ἐκείνου τριπλάσιον κατέσπακας.
Κλ. Καὶ νὴ Δί' ὑπό γε δεξιότητος τῆς ἐμῆς,
Δύναμαι ποιεῖν τὸν δῆμον εὐρὺν καὶ στενόν.
Αλ. Χὠ πρωκτὸς οὑμὸς, τουτογὶ σοφίζεται.
Κλ. Οὐκ ὦ 'γάθ' ἐν βουλῇ με δόξεις καθυβρίσαι.
Ἴωμεν εἰς τὸν δῆμον. Αλ. οὐδὲν κωλύει.
Ἰδοὺ βάδιζε, μηδὲν ἡμᾶς ἰσχέτω.

AG. *At nisi tu me exedas, ego verò te ebibam,*
Exorbeámque: medius disrumpar. CL. *ego te,*
Per primum accubitum meum e Pylo, perdam ilicet.
AG. *Ecce autem primum accubitum: ô quem te ego mox virum*
Ex primo accubitu conspiciam imo subsellio?
CL. *Palo alligabo te, per cælum & cælues.*
AG. *Quàm praeceps animi. age, quid dem comedendum tibi,*
Quod oblectet te maximè? utrum marsupium?
CL. *Eripiam tibi ego intestina meis unguibus.*
AG. *Ego unguibus euellam in Prytaneo tibi cibum.*
CL. *Ad populum te traham, ut pœnam des mihi.*
AG. *Traham & ego te: & calumniabor pluribus.*
CL. *At tibi nebuloni nemo hominum adhibet fidem.*
Ego verò ludos populum faciam, prout volo.
AG. *Quàm pulcre tu populum tuum esse iudicas?*
CL. *Quippe ego noui, quibus inescetur ferculis.*
AG. *Nutricum more tu populum pascis male:*
Quia ubi pramanderis, in os paullum ipsi ingeris,
Tu verò triplo plus, quàm alumnus deuoras.
CL. *Ego, per Iouem, mea possum sollertia*
Populum angustum latumq; iuxtà reddere.
AG. *Meus hoc idem anus peruenit optimè.*
CL. *Non tu in senatu iam videberis mihi*
Illudere. Eamus ad populum. AG. *nihil moror,*
Perge modo. nam nihil impedimenti obuiā est.

Σχόλια. Ἐκπίω.] ἑξῆς πρὸς τὸ ὑπ' ἐκείνου ῥηθὲν ἀποκρίνεται. τὸ ἐκφαγεῖν ἀνατιθεὶς τὸ ἐκπιεῖν. ὡς γὰρ ἡ Δημήτηρ τὰς τροφὰς, οὕτως, καὶ Διόνυσος Ἰκαρίῳ φιλοξενίας ἔδωκε δῶρον, ὅτι φιλοφρόνως αὐτὸν ὑπεδέξατο, τὴν ὕβριν φεύγοντα τοῦ Πενθέως. Κἀπεῤῥοφήσας.] πλέον τι προσέθηκεν ὑπερβολῇ τῆς ἀπειλῆς. τὸ ἐκπιεῖν ἐπενεγκὼν τὸ ἐκροφήσας. Οἷον ὄψομαί σ' ἐγώ.] ἀντὶ τοῦ οἷος. Ὅμηρος, οἷον ἀναΐξας ἄφαρ οἴχεται. ἀντὶ τοῦ οἷος. ὁ δὲ νοῦς. οἷον ὄψομαί σε ἀπὸ τῆς τιμῆς ἄτιμον γενόμενον. ἀπειλεῖ δὲ αὐτῷ, ὡς ἀφαιρησόμενος αὐτὸν τὴν προεδρίαν. τοῦτο δὲ, ὡς ἀεὶ τοῦ Κλέωνος θρυλλοῦντος τὰ περὶ Πύλον καὶ Σφακτηρίαν, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους. Ἐπὶ τῷ φάγοις ἂν ἥδιστα.] ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ἐπ' ἰχθύσι φάγοις ἂν ἤγουν μετ' ἰχθύων. ἢ ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ἐπὶ τραπεζίῳ. πικρῶς εἶπεν ἐπὶ βαλλαντίῳ. ἵνα διαβάλῃ ὡς κλέπτην καὶ τῶν δημοσίων ἅρπαγα. ἐν τῷ ξύλῳ δὲ ἐν τῇ ποδοκάκῃ ὡς εἴρηται. Ἐξαρπάσομαί σου.] ἐξοίσω. διασπαράξω τοῖς ὄνυξιν. ἀπὸ τοῦ χρησμοῦ δὲ ἔπαιξε. βυρσαίετον γὰρ ἐκεῖ προσεῖπε τὸν Κλέωνα. ὁ δὲ αἰετὸς, τοῖς ὄνυξιν ἐστὶν ἄλκιμος. Ἀπονυχιῶ σου.] πάλιν ὡς πρὸς τὸ μαγειρικὸν ἀπέσκωψε. διασπαράξας γάρ φησιν. ἐξελῶ σου τἄντερα. Τὰ 'ν Πρυτανείῳ σιτία.] ἀφαιρήσομαί σου φησὶ τὴν σίτησιν. ἀποσπάξω. ἀπολέσω. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ὀνυχιζομένων. Ἕλξω σε πρὸς τὸν δῆμον.] ἐπλάσθη γὰρ ἐν τῇ βουλῇ. παρεγγραφὴ δέ. ποιεῖ γὰρ ὅπερ εἴρηκε καὶ ἅμα τῷ λόγῳ εἵλκεν αὐτόν. Καὶ διαβαλῶ γε.] ἔφαμεν πολλάκις ὅτι τῷ διαβάλλειν μάλιστα ἴσχυεν ὁ Κλέων. εἰπὼν δὲ ὅτι σοῦ πλείονα διαβαλῶ, τὸ κἀκεῖνον, εἰ καὶ ἧττον, ὅμως γοῦν διαβάλλειν ἐνεδείξατο. Καταγελῶ γ' ὅσον θέλω.] πᾶσαν ἔχω τοῦ πείθειν ἐξουσίαν, καὶ ὥσπερ ἐντρυφῶ τῷ δήμῳ. Σεαυτοῦ νενόμικας.] οἰκείως ἔχειν πρὸς σὲ ὑπολαμβάνεις. Οἷς ψωμίζεται.] οἷς ἀπατᾶται. οἷς χαίρει. τὸ δὲ ψωμίζεσθαι ἐπὶ τῶν μικρῶν παιδίων λέγεται. ἃ ὑπόκειται τῇ τῶν διδόντων ἐξουσίᾳ. Καθάπερ αἱ τίτθαι.] τίτθας καλοῦμεν τὰς τιτθίοις καὶ τῷ γάλακτι τρεφούσας τὰ παιδία. ἐγγύθεν οὖν ἀπὸ τοῦ ψωμίζειν ἀπήνεγκε τὸ λέγειν, ὅτι κατὰ τὰς τίτθας καὶ σὺ τὸν δῆμον κακῶς τρέφεις. τίτθας οὖν τὰς τροφούς. τὰς μάμμας. αἱ γὰρ διὰ ἀργίᾳ μεμαράνται καὶ ῥᾳθυμίᾳ διὸ θεραπαιναι ἀνάγκα, ταῖς τίτθαις ἀπομύττειν καὶ ταῖς γυναιξὶ λέγειν ἀποπτύψατε, καὶ θρυπτόμενα αὐταῖς ταύταις, στωμύλλεσθαι καὶ λαλεῖν περὶ κρέως καὶ σημείων ἰσαμένων.

Bisetus. Αἱ τίτθαι] Εὐστάθιος. τίτθη βαρυτόνως, ἡ τιθὴ ἐξυτόνως ἢ τοὺς τίτθους, ἤγουν μαστοὺς παρέχουσα τοῖς βρέφεσι. καὶ τίτθος, καὶ τιτθίον ἐκ τοῦ θῶ. τὸ θηλάζω λέγοντος ἢ ἀπὸ τοῦ τιθῶ, ὃ ἐστι τίθημι, διὰ τὸ ἐντίθεσθαι τοῖς τῶν βρεφῶν στόμασι τοὺς μαστούς.

Σχόλια. Μασώμενος γάρ.] ἰδίως ὁ διαμασώμενος. ἀπείκασε δὲ τῇ ὁμοιότητι τὴν ῥᾳδιουργίαν ἰσχυρῶς τυπούμενος τῶν τροφῶν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος. αὗται γὰρ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι πάσας τὰς τροφὰς δι' ὁλοκλήρου τὰ παιδία ἐσθίειν, λαμβάνουσαι καὶ διαμασώμεναι, οὕτω μετὰ τὸ κατεργάσασθαι τὰ ἐν τῷ στόματι ἐξαιροῦσαι τοῦ ἰδίου στόματος, ἐντιθέασι τοῖς τῶν παιδίων. εἶτα συμβαίνει τὰς [illegible]μονας, ὀλίγα μὲν διδόναι τοῖς παιδίοις. αὐτὰς [illegible] κατεσθίειν τὰ πλείονα. κατὰ τὰς τίτθας οὖν φησὶν ὁ Κλέων ὀλίγα τῷ δήμῳ χαριζόμενος, αὐτὸς πλεῖον κερδαίνει καὶ λαμβάνει.

Bisetus. Ἐντιθείς.] πρὸς τὸ ἔτυμον τῶν τιτθῶν ὁρῶν ὁ ποιητὴς λέγει, ὀλίγον ἐντιθείς.

A Σχόλια. Κατέσπακας.] ἰδίως ἐπὶ τῶν θηλαζόντων βρεφῶν κατασπᾶν λέγουσι καὶ ἐφέλκειν τὸ γάλα. τῷ ὀνόματι οὖν ἀπὸ τῶν προειρημένων ἐχρήσατο. λέγει οὖν ὅτι τὸ πλεῖον παραιρεῖς αὐτοὺς καὶ κατεσθίεις. εὑρεῖν δὲ καὶ στενὸν, πλούσιον καὶ πένητα. Σοφίζεται.] τεχνάζεται. ποιεῖ. τουτέστι ποτὲ μὲν πλαττει, ποτὲ δὲ συστέλλεται. ἰστέον δὲ ὅτι γελοίου χάριν παρέλαβε τοῦτο. ἐπὶ δὲ τῶν παίζειν, τοῖς τιθέασι δύο δακτύλους. Ἴωμεν εἰς τὸν δῆμον.] εἰς τὸ βουλευτήριον. ἔδοξε γὰρ αὐτὸ παρευδοκιμεῖν ἐν τῇ βουλῇ. οὐ καταφρονήσεις οὖν μου φησὶν ἐπὶ τῶν δημοτῶν ὥσπερ ἐν τῷ βουλευτηρίῳ.
B Μηδὲν ἡμᾶς ἰσχέτω.] μηδὲν ἡμᾶς ὑπισχέτω, μηδὲν ἐμποδὼν ἔστω.

ΚΛ. Ω Δῆμε, δεῦρ' ἔξελθε, νὴ Δί', ὦ πάτερ.
ΑΛΛ. Ἔξελθε δῆτ' ὦ Δημίδιον φίλτατον.
ΔΗΜ. Τίνες οἱ βοῶντες; οὐκ ἄπιτ' ἀπὸ τῆς θύρας;
C Τὴν εἰρεσιώνην μου κατεσπαράξατε.
ΚΛ. Ἔξελθ', ἵν' εἰδῇς, οἷα περ γ' ὑβρίζομαι.
ΔΗ. Τίς ὦ Παφλαγὼν ἀδικεῖ σε; ΚΛ. διὰ σὲ τύπτομαι.
Ὑπὸ τουτουὶ καὶ τῶν νεανίσκων. ΔΗ. τιή;
ΚΛ. Ὁτιὴ φιλῶ σ', ὦ Δῆμ', ἐραστής τ' εἰμὶ σός.
D ΔΗΜ. Σὺ δ' εἶ τίς ἐτεόν; ΑΛΛ. ἀντεραστὴς τουτουί.
Ἐρῶν πάλαι σου, βουλόμενός τε σ' εὖ ποιεῖν,
Ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ καλοί τε κἀγαθοί.
Ἀλλ' οὐχ οἷοί τ' ἐσμὲν διὰ τουτονί. σὺ γὰρ
Ὅμοιος εἶ τοῖς παισὶ τοῖς ἐρωμένοις.
Τοὺς μὲν καλούς τε κἀγαθοὺς οὐ προσδέχει,
E Σαυτὸν δὲ λυχνοπώλησι καὶ νευρορράφοις,
Καὶ σκυτοτόμοις, καὶ βυρσοπώλησιν δίδως.
ΚΛ. Εὖ γὰρ ποιῶ τὸν Δῆμον. ΑΛΛ. εἰπέ νυν τί δρῶν;
ΚΛ. Ὅτι τὸν στρατηγὸν ὑπεκδραμὼν τὸν ἐν Πύλου,
Πλεύσας ἐκεῖσε, τοὺς Λάκωνας ἤγαγον.

CL. Exi huc, exi ô popule, exi obsecro mi pater.
AG. Age, exi, exi ô popelle, mi carissime.
PO. Qui clamitant? non hinc abitis ab ostio?
Olea ramum mihi conuellistis pessimi.
CL. Quaeso exi, vt videas, quas patiar iniurias.
PO. Quisnam, Paphlago, te afficit iniuria? CL. tui
Causa vapulo ab hoc & hisce iuuenibus. PO. cedo,
Quamobrem? CL. quia te colo & amator sum tuus.
POP. Tu verò quis es obsecro? AG. riualis sum viri
Huius. Nam & ego te iamdudum amo, voloq́ tibi
Benefacere: vt & alij multi boni ac probi.
Sed nihil per hunc valemus, nihilque possumus.
Nam tu similis es pueris, qui amari solent.
Bonos probosq́ ab amore tui tu respuis,
Teq́ lucernariis & restionibus,
Et calceariis, atque coriariis,
Ipsummet prostituis. CL. quia plebem plurimis
Afficio beneficiis. AG. quo pacto? dic mihi.
CL. Quoniam praeuerti exercitus ducem in Pylo,
Et nauigans illô, Laconas expuli.

F

Σχόλια. Ω Δῆμε δεῦρ' ἔξελθε.] ὁ Κλέων ταῦτα λέγων, διὰ δὲ τοῦ οἰκειοτάτου τῶν ὀνομάτων τὸν Δῆμον κολακεύει, καὶ προσεταιρίζεται τὸ πάτερ προσφωνῶν αὐτόν. ἵνα κἀκεῖνος ὡς περὶ παιδὸς φρονῇ. εἶτα ὁ ἀλλαντοπώλης ἔξελθε δῆτα ὦ Δημίδιον φίλτατον, καὶ αὐτὸς ἀντικολακεύων φησί. Τὴν εἰρεσιώνην μου κατεσπαράξατε.] κλάδος ἐλαίας ἐρίοις περιπεπλεγμένοις ἀναδεδεμένος. ἐξήρτητο δὲ αὐτῷ ὡραῖα πάντα ἀκρόδρυα. πρὸ δὲ τῶν θυρῶν ἵστασιν αὐτὴν ἔτι καὶ νῦν. ποιοῦσι δὲ τοῦτο κατὰ παλαιόν τι χρηστήριον. οἱ μὲν γάρ φασιν, ὅτι λιμοῦ, οἱ δὲ, ὅτι καὶ λοιμοῦ τὴν πᾶσαν καταλαβόντος οἰκουμένην, χρωμένοις τίνα ἂν τρόπον παύσαιτο τὸ δεινὸν, τὴν λύσιν ταύτην ὁ Πύθιος ἐμαντεύσατο, εἰ προηρόσιον ὑπὲρ ἁπάντων Ἀθηναίων θύσειαν. θυσάντων οὖν τῶν Ἀθηναίων τὸ δεινὸν ἐπαύσατο. καὶ οὕτως ὥσπερ χαριστήριον οἱ πανταχόθεν τοῖς Ἀθηναίοις ἐξέπεμπον τῶν καρπῶν ἁπάντων τὰς ἀπαρχάς. ὅτι δὲ τοὺς Ὑπερβορέους ἐλθόντα θεωρὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα, Ἀπόλλωνι ἐπιστῆσαι, καὶ οὕτω συγγράψαι τοὺς χρησμοὺς τοὺς νῦν προτάγοντας ἐριουμένους βαλάδας. τινὲς δὲ τὸν Θησέα φασὶ καθ' ὃν καιρὸν εἰς Κρήτην ἔπλει προσχόντα Δήλῳ διὰ χειμῶνα, εὔξασθαι τῷ Ἀπόλλωνι καταστέψαι κλάδους
G ἐλαίας ὅταν σωθῇ τὸν Μινώταυρον ἀποκτείνας καὶ θυσάσειν. καὶ τὴν ἱκετηρίαν ταύτην καταστέψαντα ἑψῆσαι χύτραν ἀθάρας καὶ ἔτνους. καὶ βωμὸν ἱδρύσασθαι, διὸ καὶ Πυανέψια δοκεῖ λέγεσθαι ἐπὶ κυαμέψια. τὸ γὰρ πρότερον τοὺς κυάμους, πυάνους ἐκάλουν. ἦγον δὲ ἔθ' ὅτε ἐπὶ τῆς ἀπολρεπτῆ λοιμῶν ὕδων ὁ παῖς [illegible]. ὅθεν εἰσέτι καὶ νῦν ἐπειδὰν ἀνιστῶσι τὸν κλάδον, λέγουσι ταῦτα.

Εἰρεσιώνη σῦκα φέρει καὶ πίονας ἄρτους.
Καὶ μέλι ἐν κοτύλῃ, καὶ ἔλαιον ἀναψήσασθαι.
Καὶ κύλικ' εὔζωρον, ὡς ἂν μεθύουσα καθεύδῃ.

μὲν δὲ τὴν ἑορτὴν ἔξω τῆς ἀγροῦ τιθέασι παρ' αὐτὰς τὰς θύρας. Κράτης δὲ ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ τῶν Ἀθήνησι θυσιῶν, ἀφορίας ποτὲ κατασχούσης τὴν πόλιν, ἐκ λόγου φασὶ κατασκευάσαντας εἰρεσιώνην ἀναθεῖναι τῷ Ἀπόλλωνι. ἄλλως. Πυανεψίοις καὶ Θαργηλίοις ἥλιον καὶ ὥρας ἑορτάζουσιν Ἀθηναῖοι· φέρουσι δὲ οἱ παῖδες, τοὺς τε θαλλοὺς ἐρίοις περιειλημμένους, ὅθεν εἰρεσιώνη λέγεται· καὶ τούτους πρὸ τῶν θυρῶν κρεμῶσιν. ἐξήρτητο δὲ τῶν θαλλῶν αἱ ὧραι. τὸ δὲ κατασυμπράξατε εἶπεν ἐπὶ ἀλλήλους ὤσουσι. Σὺ δ' εἶ τίς.] τῷ ἀλλαντοπώλῃ λέγει. Ἀλλ' οὐχ οὗτος τὸ ἱερόν.] ἀλλ' οὐ δημαγωγεῖν προσποιεῖται οὐδ' εὖ ποιεῖν, κωλυόμενοί φασιν ὑπὸ τῆς Κλέωνος. Λυχνοπώλην ποιῶν.] διὰ Ὑπέρβολον. καὶ αὐτὸς γὰρ δημαγωγὸς ἦν λυχνοποιός ὤν. νευρορράφον δέ φησι, διὰ τὸ προβατοπώλην Λυσικλέα. Καὶ σαυτὸν τομαῖς.] Κλέωνι καὶ Λυσικλεῖ. ὀνειδίζει δὲ ὡς πάλιν Κλέωνι, ἀφ' οἷας τέχνης ἄγει καὶ φέρει τὴν πόλιν. Δίδως.] παρέχεις πιστεύειν σεαυτόν. Ὑφαρπάσαμενος τὰ ἐν Πύλῳ . . . ῥάμματα τοὺς ἐν Πύλῳ στρατηγούς. ὅτι συνήχθησαν μέμψιν τὰ ἐν Πύλῳ κατορθώματα. ἄλλως. ὑφαρπάζας διὰ τὴν νίκην τὴν ἐν Πύλῳ. ἐν σχήματι ἀτόπῳ, ἀντὶ τοὺς στρατηγούς.

Αλλ. Ἐγὼ δὲ περιπατῶν γ' ἀπ' ἐργαστηρίου,
Ἑψόντος ἑτέρου τὴν χύτραν ὑφειλόμην.
Κλ. Καὶ μὴν ποίησαι αὐτίκα μάλ' ἐκκλησίαν,
Ὦ δῆμ', ἵν' εἰδῇς, ὁπότερος νῷν ἐστί σοι
Εὐνούστερος, διάκρινον, ἵν' ἐκεῖνον φιλῇς.
Αλλ. Ναὶ ναὶ διάκρινον δῆτα, πλὴν μὴ 'ν τῇ Πυκνί.
Δη. Οὐκ ἂν καθιζοίμην ἐν ἄλλῳ χωρίῳ,
Ἀλλ' εἰς τὸ πρόσθε χρὴ παρεῖν' εἰς τὴν Πύκνα.
Αλλ. Οἴμοι κακοδαίμων, ὡς ἀπόλωλ'. ὁ γὰρ γέρων
Οἴκοι μέν, ἀνδρῶν ἐστι δεξιώτατος.
Ὅταν δ' ἐπὶ ταυτησὶ κάθηται τῆς πέτρας,
Κέχηνεν, ὥσπερ ἐμποδίζων ἰσχάδας.

AG. Ego verò ab officina prodeambulans,
Quam coxerat alius, ollam furtim sustuli.
CL. Obsecro te, mi popule, conuentum age illico:
Vt videas, nostrum vter sit beneuolentior
Tibi, age, dijudica, vt illum ames. AG. Dijudica
Sanè: modò ne in Pnyce. PO. atqui non alio in loco.
Nam & antehac oportebat adesse in Pnyce.
AG. Hei mihi misero, perij. Nam isthic senex
Domi sapit optime: sed quando in hac petra
Considet, haud aliter hiat, atque pueri solent,
Cùm ficos, laqueo appensos, patulo ore capiunt.

Σχόλια. Ἀπ' ἐργαστηρίου.] ἵνα μηδὲ ἐν τούτοις ἀπολειφθῆναι δοκῇ τοῦ Κλέωνος ὁ ἀλλαντοπώλης, ἔδοξε καὶ ὅμοιον ἐξευρηκέναι πρᾶγμα τοῖς ἐκείνου πεπραγμένοις. οὐ γὰρ Κλέων φησὶ μόνος ἀλλοτρίαν νίκην ὑφήρπασεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐκ τῆς πόλεως αὐτὸς ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου φησὶ χύτραν ὑφειλόμην, ἄλλου κατασκευάσαντος ἑαυτῷ τροφήν, ὡς κἀκεῖνος τὸ ἀλλότριον κατόρθωμα ἴδιον ἐποιήσατο. Διάκρινον.] σύγκρινον, ἢ ἀντεξέταζε πότερός σοι μᾶλλον εὔνους. Μὴ 'ν τῇ Πυκνί.] ὡς ἂν ἐν τῇ συνόδῳ ἀνοήτως δρῶντος τοῦ δήμου. ἡ δὲ Πνὺξ τόπος ἐστίν, ἐν ᾧ τὸ παλαιὸν ἐκκλησίαζον. Ἀλλ' εἰς τὸ πρόσθ' ἐχρῆν παρεῖναι.] εἰς τὴν αὔριον χρὴ παρεῖναι ἅπαντας καὶ συνελθεῖν. γέροντα δὲ πάλιν εἶπεν ὅτι ἀρχαῖος ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος. δεξιώτατος δὲ φιλανθρωπότατος προσηνέστατος, ἀγαθός. τῆς πέτρας δὲ τῆς Πυκνός. πετρινὴ γὰρ ἦν ὡς ἔοικεν.

Bisetvs. Τὸ πρόσθε.] Σημειωτέον δὲ τὸ πρόσθε ἀντὶ τοῦ εἰς αὔριον, οὐ μόνον σπάνιον εἶναι, ἀλλὰ καὶ σπανιώτατον· καὶ γὰρ ὅτε τὸ πρόσθε χρονικῶς λαμβάνεται, σημαίνει τὸ πρὸ ὀλίγου, καὶ ὡς εἰπεῖν ἐγγύς, καὶ πρόσθε μὲν εἶναι λέγονται τὰ πρὸ ὀφθαλμῶν, καὶ ἐνεστῶτα, ἐπειδὴ δὲ τὰ μέλλοντα ὅτι μέντοι ἡ αὔριον ἐγγὺς ἡμῶν ἐστί, διὰ τοῦτο καὶ ὁ ποιητὴς οὕτω τούτῳ κέχρηται.

Σχόλια. Ἐμποδίζων ἰσχάδας.] σῦκα. ὥσπερ οἱ παῖδες τὰς ἰσχάδας ἐσθίοντες ἀνεμποδίστως καὶ λάβρως αὐτὰς ἐσθίουσι τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὁ δῆμος, ὅταν ἐν τῇ Πυκνὶ καθεσθῇ, καταπίνει καὶ δημηγορεῖ. καὶ ὥσπερ οἱ τὰς ἰσχάδας ἐσθίοντες οὐκ ἂν μεταδοῖεν οὐδὲ ῥωγός τινι, οὕτως οὐδὲ ὁ δῆμος ἐκεῖσε ἐγκαθήμενος, οὐκ ἂν φιλανθρωπεύσαιτο ῥᾳδίως. ἄλλως. ἐπεὶ εἰώθει τὰ παιδία παίζοντα, ἀναβάλλειν τὰς ἰσχάδας, καὶ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν δέχεσθαι. Ἀρίσταρχος τὸ ἐμποδίζων, ἀντὶ τοῦ μασώμενος, ἢ ἐμφορούμενος. ἔνιοι δέ, ἀπὸ τοῦ σῦκα λαμβάνοντα χάσκειν. οἱ δὲ παιδεῖόν τινα. ἄλλως Σύμμαχος οὕτως, ἀπὸ τῶν μελισσῶν ἡ μεταφορά. εἰώθασι γὰρ οἱ μελισσουργοὶ ἰσχάδας συγκεκομμένας ῥίπτειν ταῖς μελίτταις, ὅταν διὰ κρύος ἢ χειμῶνα, ἐξιέναι καὶ οὐ κρατῶσιν ἐκ τῶν σμήνων, ἵνα ἔνδοθεν ἐσθίωσι. κεχήνασι δὲ οἱ μασώμενοι. Ἀρίσταρχος δὲ ὅτι μασώμενοι τὰς ἰσχάδας τοῖς μελίτταις τρίβουσιν ἃ τοῖς πατοῦσι τρίβουσιν. ἄλλως. ἐπεὶ οἱ παῖδες περιτιθέντες τοῖς συκαῖς βρόχον, εἰώθασιν ἐσθίειν ἐπιθυμοῦντες τῶν σύκων. εἶτα ὑπὸ τοῦ πάνυ γλίχεσθαι κεχήνασιν. ἢ οὕτως ὅτι εἰώθει τὰ παιδία παίζοντα ἄνω ῥίπτειν τὰς ἰσχάδας ἢ τὰς τῶν βοτρύων ῥῶγας καὶ τῷ στόματι αὐτὰς κατιούσας δέχεσθαι χαίνοντα. ἢ ὅτι τὰ ἐπὶ τῆς συκῆς σῦκα διὰ κάλαμον ἀποσπῶντα, κεχηνότα ταῦτα ὑποδέχεται τῷ στόματι.

ΣΤΡΟΦΗ σίχων ξή.

Strophe.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ Σκηνὴ τρίτη.

ΧΟΡΟΣ, ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗΜΟΣ.

ACTVS II. SCENA tertia.

Chorvs, Cleo, Agoracritvs, Popvlvs.

Bise-

BISETVS. Ὁ χορὸς τῷ Ἀγορακρίτῳ θαῤῥεῖν κελεύει.

ΧΟ. Νῦν δεῖ σε πάντα δὴ κάλων ἐξιέναι σεαυτοῦ,
Καὶ λῆμα θούριον φορεῖν, καὶ λόγους ἀφύκτους,
Ὅτοισι τόνδ' ὑπερβαλεῖ. ποικίλος γὰρ ἀνὴρ,
Κἀκ τῶν ἀμηχάνων πόρους εὐμηχάνους πορίζων.
Πρὸς ταῦθ', ὅπως ἔσει πολὺς καὶ λαμπρὸς ἐς τὸν ἄνδρα.
Ἀλλὰ φυλάττου, καὶ πρὶν ἐκεῖνον προσκεῖσθαί σοι, πρότερος σὺ
Τοὺς δελφῖνας μετεωρίζου, καὶ τὴν ἄκατον παραβάλλου.

Ch. Nunc omnem à temetipso oportet immittere rudentem:
Animumq́ue praesentem huc adferre, & argumentis tecum
Inuicta, quibus hostem superes: quoniam vir versipellis
Est, qui e vys incertis certas nouit comminisci.
Quapropter copiosus, & elegans contra virum esto.
Verùm obserua, priusquàm te ille aggrediatur, tu prior ipso
Delphinas vt sustollas, & lembum vt habeas paratum.

Σχόλια. Νῦν δεῖ σε.] κορωνὶς καὶ εἴσθεσις χοροῦ. ἐπῳδικὴ μὲν διὰ τὸ μετὰ τὴν κορωνίδα κεῖσθαι. μετῳδικὴ δὲ διὰ τὸ ἑτέρας εἰσάγεσθαι ἑτέραν περίοδον ἐκ στίχων πέντε. ὧν οἱ μὲν τρεῖς ἀσυνάρτητοι, ἐξ ἰαμβικοῦ διμέτρου ἀκαταλήκτου τοῦ καλουμένου Ἀνακρεοντίου καὶ τροχαϊκοῦ ἰθυφαλλικοῦ τοῦ καλουμένου Ἀρχιλοχείου. καλεῖται δὲ ταῦτα ἀσυνάρτητα Εὐριπίδεια. ἔστι γὰρ ὅμοια τῷ Εὐριπίδου ἴσως ἐνὶ χρόνῳ ἐξέλαμψεν ἀστήρ. οἱ δὲ ἑξῆς δύο ἰαμβικοὶ τετράμετροι καταληκτικοί. ἔτι δὲ ἐκθέσει ἐπὶ τὸ ἔσημον. διπλῆ ἀνάπαιστος τετράμετρος καταληκτική· ὑφ' ὃ παράγραφος διπλῆ. καὶ ἑξῆς στίχοι ὁμοίως ἑπτά. ἐφ' ὧν τῷ τέλει κορωνίς. Κάλων.] παροιμία πάντα δὴ κάλων κινεῖν. εἴληπται δὲ ἐπὶ τῶν πάσῃ προθυμίᾳ χρωμένων. παρῆκται δὲ ἀπὸ τῶν πλεόντων καὶ χειμαζομένων. καὶ τὰ σχοινία ῥιπτόντων σὺν ταῖς ἀγκύραις ἐπὶ θάλασσαν, ὥστε τοῦ κλύδωνος ῥύεσθαι τὸ πλοῖον. ὁμοία δὲ τῇ πάντα λίθον κίνει. τοῦ γὰρ Μαρδονίου ἡττηθέντος ἐν Πλαταιαῖς, φήμη κατέσχεν ὡς ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῆς σκηνῆς θησαυρὸν κατορύξας ἀπολελοίποι. πριάμενος οὖν Πολυκράτης ὁ Ἀθηναῖος τὸν τόπον πολὺν χρόνον ἐζήτει. ὡς δὲ οὐδὲν ἐπέραινε, πέμψας εἰς Δελφοὺς ἐπηρώτα πῶς ἂν εὕροι. τὸν δὲ Ἀπόλλωνα ἀποκρίνασθαι φασὶ πάντα λίθον κίνει. καὶ ἐν ἐπιγράμματι Καλλιμάχου τὸ τορευτὸν ἔπος τόδε. δὴ γὰρ ἐπ' αὐτὸ ὑπὲρ τοὺς Μουσέων πάντας ἔσεισε κάλως. φησὶν οὖν πάντα κίνει πράγματα, καὶ πάντα μηχανῶ κατὰ τοῦ Κλέωνος, ἵνα αὐτοῦ περιγένῃ. κάλων δὲ τὸ σχοινίον. τροπικῶς δὲ ὡς ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ λέγει. ἀπλοῦν σε δεῖ τὰ ἄρμενα, δεῖ πάντα κινεῖν ὑπὲρ τοῦ περιγενέσθαι αὐτόν. Θούριον δὲ λῆμα. ὁρμητικόν. ταχύ. πολεμικόν. πολεμικώτατον. καὶ Θούριος Αἴας. Θούριος Ἄρης. ποικίλος δὲ ὁ ἐπὶ πολλὰ τὴν γνώμην ἄγων. Κἀκ τῶν ἀμηχάνων.] ἐκ τῶν ἀπόρων εὐπόρους ἀφορμάς. καὶ εὐαφόρμους. καὶ εὐσχήμονας. λόγων εὐπορίας ταῦτα δὲ παρὰ τὰ ἐν Προμηθεῖ Αἰσχύλου. δεινὸς γὰρ εὑρεῖν κἀξ ἀμηχάνων πόρους. Πρὸς ταῦθ' ὅπως ἔσει] διὰ ταῦτα φρόντιζε ὅπως ἐπεξελεύσῃ καὶ λαμπρὸς δόξῃς εἶναι πλήρης λόγων καὶ φρονήματος ἀλλὰ φυλάσσου καὶ ἐπιτήρει. Τοὺς δελφῖνας μετεωρίζου] δελφὶς ὄργανον ναυτικόν. μετεωρίζου δέ, λυτέον εἰς ὕψος αἶρε. ἀπεὶ καὶ τῶν θαλασσίων δελφίνων πηδήματα μετέωρα. μέμνηται δὲ καὶ Θουκυδίδης. ἄλλως. δελφὶς ἐξάρτημα τῶν νεῶν. ἀγκυρώματα. ἄλλως. σιδηροῦν κατασκεύασμα ἢ μολίβδινον εἰς δελφῖνα ἐσχηματισμένον. τοῦτο δὲ ἐκ τῆς κεραίας τοῦ ἱστοῦ αἱ ναυμαχοῦσαι ἠφίεσαν εἰς τὰς τῶν πολεμίων, καὶ κατεδύοντο. δηλοῦται δὲ ὑπὸ Φερεκράτους ἐν τοῖς ἄγρεις, ὅταν λέγῃ. ὁ δὲ δὴ δελφίς, ἐστὶ μολιβδοῦς. δελφινοφόρος τε κέρδος διακόψει τοὔδαφος αὐτῶν ἐμπίπτων καὶ καταδύων. καὶ Θουκυδίδης δελφινοφόρον εἴρηκε τὴν ναῦν ἐξηρτῆσθαι, τὴν ἐξηρτημένον ἔχουσαν δελφῖνα τοιοῦτον. ἐν γὰρ τῇ ἑβδόμῃ ἐπειδὰ φησιν αὐτοὺς αἱ κεραῖαι ὑπὲρ τῶν εἴσπλων αἱ ἀπὸ τῶν ὁλκάδων δελφινοφόροι ἠρμέναι ἐκώλυον. Δελφίνιον δὲ ἱερὸν Ἀπόλλωνος Ἀθήνησιν οὕτω καλούμενον. ἔνθα καὶ τὸ ἐν Δελφινίῳ δικαστήριον. καὶ χωρίον ἐν Χίῳ. Τὴν ἄκατον παραβάλλου.] ἑτοίμην ποίει ὡς εἴ τις κινδύνως ἐκ τοῦ ἀνέμου αὐτὴν ἐμβησόμενος.

BISETVS. Τὴν ἄκατον καλεῖ πλοίου τι εἶδος. καὶ οἱ μὲν ἀρσενικῶς, οἱ δὲ θηλυκῶς προφέρουσιν. ὅθεν τὸ ὑποκοριστικὸν, ἀκάτιον. ἀλλαχοῦ δὲ ἡ ἄκατος ποτήριόν τι πλοιοειδὲς σημαίνει.

BISETVS. Κλέων, καὶ Ἀγοράκριτος ἐξ ὑποβολῆς, καὶ ἐναλλὰξ τὰς ἑαυτῶν εἰς τὴν πόλιν εὐεργεσίας διηγοῦνται, καὶ ἀλλήλους λοιδοροῦσι.

ΚΛ. Τῇ μὲν δεσποίνῃ Ἀθηναίᾳ, τῇ τῆς πόλεως μεδεούσῃ,
Εὔχομαι. εἰ μὲν περὶ τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων γεγένημαι
Βέλτιστος ἀνὴρ, μετὰ Λυσικλέα, καὶ Κύνναν, καὶ Σαλαβάκχαν,
Ὥσπερ νῦν μηδὲν δράσας, δειπνεῖν ἐν τῷ Πρυτανείῳ.

CL. Principiò Deam ego Mineruam, conseruatricem istius vrbis
Veneror atque oro: si ego de ciuibus optima sum meritus post
Lysiclem, & Cynnam, ac Salabaccham meretrices: vt nihil aequi
Aut boni agendo, nihilominus in Prytaneo prandia sumam.

Εἰ δέ σε μισῶ, καὶ μὴ περὶ σοῦ μάχομαι, μόνος ἀντιβεβληκώς,
A Si autem te exodi, & iam solus collato pede tecum

Ἀπολοίμην καὶ διατεινθείην, διατμηθείην τε λέπαδνα.
Non congrediar: dispeream, distendar, discindar in haben.as.

ΑΛΛ. Κἄγωγ', ὦ δῆμ', εἰ μή σε φιλῶ, καὶ μὴ στέργω, κατατμηθεὶς
AG. Et ego mi popule, nisi te diligo & amo: dissecer hic in

Ἑψοίμην ἐν περικομματίοις. καὶ μὴ τούτοισι πέποιθας,
Frusta, & coquar in minutali: ac nisi tu mihi credis amice,

Ἐπὶ ταυτησὶ κατακνησθείην ἐν μυττωτῷ μετὰ τυροῦ.
B Super his vasis iam conterar in offa cum caseo: & unca

Καὶ τῇ κρεάγρᾳ τῶν ὀρχιπέδων ἑλκοίμην ἐς Κεραμεικόν.
Forcipe correptis testiculis, hinc protrahar in Ceramicum.

ΚΛ. Καὶ πῶς ἂν ἐμοῦ μᾶλλον σε φιλῶν, ὦ δῆμε, γένοιτο πολίτης,
CL. Et quomodo sit alius ciuis, qui te plus diligat unum,

Ὃς πρῶτα μὲν ἡνίκ' ἐβούλευόν σοι, χρήματα πλεῖστ' ἀπέδειξα
Qui in ego: qui, cùm primùm tibi consulerem, ostendi plurimum opimi

Ἐν τῷ κοινῷ, τοὺς μὲν στρεβλῶν, τοὺς δ' ἄγχων, τοὺς δὲ μεταιτῶν.
C Argenti: alios torquendo, alios strangulando, ab aliis repetendo:

Οὐ φροντίζων τῶν ἰδιωτῶν οὐδενός, εἰ σοὶ χαριοίμην.
Nulli ex priuatis parcendo: dummodo tibi gratificarer.

ΑΛΛ. Τοῦτο μὲν, ὦ δῆμ', οὐδὲν σεμνόν. κἀγὼ γὰρ τοῦτό σε δράσω.
AG. Hoc sane, mi popule, nil habet in se laudabile. Namq;

Ἁρπάζων γὰρ τοὺς ἄρτους, σοὶ τοὺς ἀλλοτρίους παραθήσω.
Eadem isthæc & ego tibi præstabo: nam panes aliunde

Ὡς δ' οὐχὶ φιλεῖ σ', οὐδ' ἔστ' εὔνους, τοῦτ' αὐτό σε πρῶτα διδάξω.
Subreptos, apponam tibi. Sed quod nec amet te hic, neque fidus

Ἀλλ' ἢ διὰ τοῦτ' αὐθ' ὁτιή σου τῆς ἀνθρακιᾶς ἀπολαύει.
D Tibi sit, hoc primum ostendam: nisi quia tuis prunis perfruatur: Nam

Σχόλια. Βέλτιστος ἀνήρ.] εὔνους, ἄριστος. ἐντεῦθεν δοκεῖ μοι καὶ Δημοσθένης ὠφεληθεὶς, τὸ προοίμιον εἰληφέναι ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου λόγῳ. φησὶ γὰρ οὕτω. πρῶτον μὲν ὦ Ἀθηναῖοι τοῖς θεοῖς εὔχομαι πᾶσι καὶ πάσαις, ὅσην εὔνοιαν ἔχων ἐγὼ διατελῶ τῇ τε πόλει. Μετὰ Λυσικλέα.] Λυσικλῆς ὡς προβατοκάπηλος διεβάλλετο. Κύννα δὲ καὶ Σαλαβάκχα, τῶν θαυμαζομένων ἑταιρίδων. Μηδὲν δράσας.] μηδὲν σπουδαῖον διαπραξάμενος. ἄλλως. μηδὲν διαπραξάμενος ἔργον σπουδαῖον καὶ μέγα. φησὶ γὰρ, ὅτι ἐπὶ μεγάλοις κατορθώμασι, τὴν τιμὴν Ἀθηναῖοι παρεῖχον τοῖς ἀγαθόν τι εὐεργετήσασιν αὐτούς. νῦν οὖν σκώπτει τὸν Κλέωνα, δι' ὃν αὐτὸν ὁμολογοῦντα ποιεῖ, ὅτι μηδὲν διαπραξάμενος τοιοῦτον ἔργον, τῆς ἐν Πρυτανείῳ σιτήσεως μετέχει. Ἀντιβεβληκώς.] ἀντὶ τοῦ πρὸς βίαν ἀγωνιζόμενος. εἴρηται δὲ ἀπὸ τῶν τοὺς ἵππους ἐλαυνόντων. ἢ τῶν τούτους ταῖς ἡνίαις ἑλκόντων. ἄλλως. ἀνθιστάμενος τοῖς ἀδικεῖν σε προαιρουμένοις. διαπρισθείην. εἰς μέρη λεπτοτμηθείην. Λέπαδνα.] οἱ στηθιαῖοι λῶροι ἢ οἱ μασχαλιστῆρες τῶν ἵππων. τοῦτο δὲ, ὡς εὐτελῶς ἔστιν. ἄλλως λεπτότατα καὶ εἰς πολλὰ μέρη διῃρημένα. ἀπὸ δὲ τοῦ τεμνομένου χείλους τῇ μεταφορᾷ τῶν σωμάτων ἐχρήσατο, παίζων ὁμοῦ καὶ εἰς τὴν τέχνην τοῦ Κλέωνος διὰ τὰς κατατεμνομένας βύρσας. λέγεται δὲ ἑνικῶς, ἢν ἢ εἰς λέπαδνα. Εἰ μή σε φιλῶ.] ἔπαιξε κἀνταῦθα τοιούτοις ὀνόμασι διὰ τὸ μάγειρον αὐτὸν εἶναι. πειρᾶται δὲ εἷς ἕκαστος αὐτῶν, μᾶλλον φανῆναι τὸν δῆμον φιλῶν, ἵν' εὔνουν ἑαυτῷ κατασκευάσῃ. Ἑψοίμην ἐν περικομματίοις.] τοῖς περιαιρέμασι τῶν κρεῶν. ἑψηθείην σὺν αὐτοῖς περικόμμασι. Καὶ μὴ τούτοισι.] εἰ μὴ τούτοις πείθῃ τοῖς ῥήμασιν, καὶ εἰ μὴ πιστεύεις φησὶ τούτῳ μου τῷ ὅρκῳ, ὀμοῦμαί σοι καὶ ἕτερον ὅρκον μείζονα. ἐπὶ ταυτησὶ δὲ εἶπε. τὴν τράπεζαν δεικνὺς τὴν μαγειρικήν. Κατακνησθείην.] κατακνησθείην εἰς λεπτὰ μέρη, καὶ ἀναλωθείην. καὶ τοῦτο δὲ ἀπὸ τῆς τέχνης παρείληπται· τὸ ἐν τῷ μυττωτῷ δὲ εἶπε, παίζων ἴσως πρὸς τὸ Ὁμηρικόν. ἔστι δὲ ὑπότριμμα διὰ σκορόδου. κατασκευάζεται δὲ ἀπὸ τυροῦ καὶ σκορόδου καὶ ὠοῦ, καὶ ἐλαίου [illegible]. Κρεάγρα.] εἶδος ἐργαλείου μαγειρικοῦ χειρὶ παρεοικὸς μόνον ἐγκεκαμμένους τοὺς δακτύλους, ἀντιμιμοῦσα τὰ ζεστὰ διὰ τὸ τὰς χεῖρας μὴ καίεσθαι. κρεάγρα δὲ εἴρηται, ἀπὸ τοῦ τὰ κρέα ἐπὶ τοῖς λέβησιν ἀγρεύειν καὶ ἀνασπᾶν. Ὀρχιπέδων.] τοῦτο οὐχ ἁπλῶς, ἀλλ' ἀφ' ἱστορίας, ὡς καὶ αὐτὴν τὴν κόλασιν προσαγόντων τῶν Ἀθηναίων. Εἰς Κεραμεικόν.] τόπος Ἀθηναίων ὁ Κεραμεικός. θεῶν τὰ ἀγάλματα ἐκεῖσε ἱδρυμένα. ἄλλως. δῆμος Ἀττικῆς. δύο δὲ οἱ Κεραμεικοὶ Ἀθήνησιν. ὁ μὲν ἔνδον τῆς πόλεως. ὁ δὲ ἔξω. ἔνθα καὶ τοὺς ἐν πολέμῳ τελευτήσαντας ἔθαπτον δημοσίᾳ, καὶ τοὺς ἐπιταφίους ἔλεγον. εἰσὶ δὲ ἔνθεν καὶ ἔνθεν στῆλαι ἐπὶ τοῖς δημοσίᾳ τεθαμμένοις ἔχουσαι ἐπιγραφὰς ποῦ ἕκαστος τέθαπται. ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ [illegible] αἱ πόρναι. Τοὺς δ' ἄγχων.] [illegible] διὰ τούτων τῶν ὀνομάτων τὸ εἶδος τῆς ἀπαιτήσεως, [illegible] τοὺς Ἀθηναίους [illegible] περὶ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν πολιτικῶν χρημάτων ἀκριβής. Μεταιτῶν.] τοὺς μὴ ὀφείλοντας [illegible] λέγει δὲ [illegible] τὰ τοιαῦτα, ὅτι τοὺς μὲν μετὰ βίας εἰσέπραττε τῶν χρεωστουμένων, τοὺς δὲ μὴ ὀφείλοντας μεταιτῶν. Οὐ φροντίζων.] τὸ λεγόμενον τοιοῦτόν ἐστιν. ἐν δευτέρῳ τὴν πρὸς τοὺς ἰδιώτας ἀπέχθειαν ἐποιούμην, ἕνεκα τοῦ σὲ θεραπεῦσαι τὴν πόλιν. Ἄρτους ἀλλοτρίους.] τοὺς βιαίως ἀφαιρουμένους. σκώπτει δὲ τὸν Κλέωνα, ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων φιλοτιμῶν.

τιμωρούμενον. ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς τέχνης ὁρμώμενος, πάλιν τοῦ ἀλλαντοπώλου μέμνηται.

Bisetus. Διά γ' ἔτ' αὐθ' ὅτιή.] διὰ τοῦτο αὐτό, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπορίαν τοῦ ὀ, ὁ ἴσος εἰς τὴν προσηγορίαν συμβολὴν συλλαβὴν ἀνέλκεται.

Σχόλια. Τῆς ἀνθρακιᾶς.] ὅτι τῶν τῶν ἀγαθῶν ἀπολαύει. χρησιμεύει γὰρ ἡ ἀνθρακιὰ τῷ χειμῶνι. καὶ τοὺς ἔχοντας, οἱ ἄλλοι περιέρχονται ἐθέλοντες εἰσδῦναι.

Σὲ γάρ, ὃς Μήδοισι διεξιφίσω περὶ τῆς χώρας ἐν
Μαραθῶνι,
Καὶ νικήσας, ἡμῖν μεγάλως ἐγγλωττοτυπεῖν
παρέδωκας,
Ἐπὶ ταῖς πέτραις οὐ φροντίζει σκληρῶς σε καθή-
μενον οὕτως.
Οὐχ ὥσπερ ἐγὼ ῥαψάμενός σοι τουτὶ φέρω. ἀλλ'
ἐπαναίρου,
Κᾆτα καθίζου μαλακῶς, ἵνα μὴ τρίβῃς τὴν ἐν
Σαλαμῖνι.
Δημ. Ἄνθρωπε τίς εἶ; μῶν ἔγγονος εἶ τῶν Ἁρ-
μοδίου τις ἐκείνων;
Τοῦτό γε τοὔργον ἀληθῶς γενναῖον, καὶ φιλόδη-
μον.
Κλ. Ὡς ἀπὸ μικρῶν εὔνους αὐτῷ θωπευματίων
γεγένησαι;
Αλλ. Καὶ σὺ γὰρ αὐτὸν πολὺ μικροτέροις τούτων
δελεάσμασιν εἷλες.
Κλ. Καὶ μὴν εἴ πού τις ἀνὴρ ἐφάνη τῷ δήμῳ
μᾶλλον ἀμύνων,
Ἢ μᾶλλον ἐμοῦ σε φιλῶν, ἐθέλω περὶ τῆς κεφα-
λῆς περιδόσθαι.
Αλ. Καὶ πῶς σὺ φιλεῖς, ὃς τοῦτον ὁρῶν οἰκοῦντ'
ἐν ταῖσι πιθάκναισι,
Καὶ γυπαρίοις, καὶ πυργιδίοις, ἔτος ὄγδοον, οὐκ
ἐλεαίρεις.

*Te, qui cum Medis pugnauisti pro patria, in Ma-
rathone,*
*Et qui hoste superato, fecisti, vt nos iam nostra
crepemus*
*Magnifice: te, inquam, in petra hac non sic respi-
cit ille sedentem:*
*Sicut ego, qui hunc fero puluinum tibi: surge po-
pule, surge,*
*Et molliter hic reside: vt ne atteras clunes in Sa-
lamine.*
*PO. Quinam es, mi vir? an vnus de istis cogna-
tis Harmodij es tu?*
*Nam reuera hoc facinus praeclarum est, ac val-
de populare.*
*CL. Quàm beneuolus ob modicum blandimen-
tum tu factus es illi?*
*AG. At tu populum inescasti antehac multò le-
nioribus escis.*
*CL. Imò si quisquam alius sit populi, quàm ego,
studiosior, aut qui*
*Te plus, quàm ego, amet: caput ausim & vitam
pro hac laude pacisci.*
*AG. Quomodo ames tu populum: quem caua
dolia inhabitare vides, &*
*Turriculas atque cauernas: tamen octo annis
nil misereris:*

Σχόλια. Διεξιφίσω.] ἐπολέμησας πρὸς τοὺς Μήδους. τοῖς ξίφεσι κατ' αὐτῶν ἐχρήσω. Ἐν Μαραθῶνι.] τόπος τῆς Ἀττικῆς εἰς ὃν ἀνῆρ [illegible] Δάτις καὶ Ἀρταφέρνης, Μηδικοὶ στρατηγοὶ πεμφθέντες ὑπὸ Δαρείου βασιλέως καταδουλώσασθαι τὴν Ἑλλάδα, ἔνθα συμβαλόντες αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι Μιλτιάδου στρατηγοῦντος, μόνων Πλαταιέων συμμαχησάντων αὐτοῖς χιλίοις ἀνδράσιν ὡς ἐξισωθῆναι τὴν τῶν Ἀθηναίων δύναμιν τῇ Περσῶν, τοῖς Ἕλλησι τῆς ἐλευθερίας αἴτιοι κατέστησαν, μόνοι ἐξ ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων τὸ πρῶτον τῶν Περσῶν διαφθείραντες. Ἐγγλωττοτυπεῖν.] τὴν γλῶσσαν ψοφεῖν ἐπὶ κατορθώμασι. σεμνολογεῖν τὰ ἐκείνων καὶ ἀεὶ ἐπὶ γλώττης ἔχειν. Ῥαψάμενός σοι τουτὶ φέρω.] παρεπιγραφή. δείκνυσι γὰρ αὐτῷ προσκεφάλαιον. ὅ φησι τῷ δήμῳ παρασκευάζει ἵνα μὴ ἐπὶ ψιλοῖς τοῖς βάθροις ἐπικαθέζηται. ἀπαρχῆς τὴν περὶ τὸν δῆμον εὔνοιαν δεικνύς. Ἀλλ' ἐπαναίρου.] ἐπανίστασο καὶ ἐπεγείρου, ἵνα ὑποθῶ τῷ καθίσματι τὸ προσκεφάλαιον. Ἵνα μὴ τρίβῃς.] ἵνα μὴ ἐκτρίψῃς μηδὲ διαφθείρῃς τὴν ἐν Σαλαμῖνι καμοῦσαν πυγὴν ἐν ναυμαχίᾳ. ἀντὶ δὲ Μαραθῶνος, Σαλαμῖνος μέμνηται, ὅπου ναυμαχία Περσῶν περιεγένετο. ἐν Μαραθῶνι δὲ πεζομαχία. κεῖται δὲ ἡ Σαλαμὶς ὀλίγον πρὸ τῆς Σαλαμῖνος πόλεως, ἱερὰ Δήμητρος καὶ Κόρης. πλήρης οὖσα κατορθωμάτων Ἑλληνικῶν. καὶ γὰρ ἐν ταύτῃ, πολλὰς τῶν Περσῶν Ἀθηναῖοι κατεναυμάχησαν τριήρεις ὀλίγοι ἀριθμῷ, Θεμιστοκλέους στρατηγοῦντος. ἔνθα καὶ πέτρα Εἰρεσία οὕτω καλουμένη, ὥσπερ διὰ τὸ ὄνομα τρόπαιον οὖσα τῆς Ἀττικῆς. ἔστι δὲ καὶ Ἀγέλαστος πέτρα καλουμένη παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, ὅπου καθίσαι φασὶ Θησέα μέλλοντα καταβαίνειν εἰς ᾅδου. ὅθεν καὶ τοὔνομα τῇ πέτρᾳ. ἢ ὅτι ἐκεῖ ἐκάθισεν ἡ Δημήτηρ κλαίουσα, ὅταν ἐζήτει τὴν κόρην. ἐρασθεὶς γὰρ Περσεφόνης ὁ Πλούτων ἥρπασεν αὐτὴν κρύφα. Δημήτηρ δὲ μετὰ λαμπάδων νυκτός τε καὶ ἡμέρας κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν ζητοῦσα περιήρχετο. μαθοῦσα δὲ παρὰ Ἑρμιονέων ὅτι Πλούτων αὐτὴν ἥρπασεν, ὀργιζομένη θεοῖς κατέλιπεν οὐρανόν. καὶ εἰκασθεῖσα γυναικὶ ἦλθεν εἰς Ἐλευσῖνα, ἔνθα ἐπὶ πέτραν ἐκάθισεν τὴν ἀπ' ἐκείνης κληθεῖσαν Ἀγέλαστον. Μῶν ἔγγονος.] μὴ τὸ γένος φησὶ κατάγεις ἀπὸ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος. ὁ δὲ δῆμός ἐστιν ὁ θαυμάζων τὸν ἀλλαντοπώλην ἐπὶ τῇ φιλοτιμίᾳ τῶν χαρισμάτων. εἰς Ἁρμόδιον δὲ καὶ Ἀριστογείτονα τὸ γένος ἀνήνεγκεν αὐτοῦ, ἐπεὶ καὶ ἔτι εὐνοίας πολλάκις αὐτοὶ ἤνεγκαν δόξαν, ἐπιθέμενοι τοῖς τυράννοις, καὶ τὸν Ἵππαρχον διαχειρισάμενοι, ὡς φθάσαντες προείπομεν. τοῦτο γέ τοι πρῶτον ἐπιδείκνυσι τὴν εἰς τὴν πόλιν εὔνοιαν. Ὡς ἀπὸ σμικρῶν.] ἀπὸ βραχέων καὶ τῶν τυχόντων παντάπασι. δελεάσμασιν ἀπάταις. ἰδίως δὲ δέλεαρ καλοῦμεν, τὴν τοῖς ἰχθύσιν ὑποβαλλομένην τροφὴν εἰς ἀπάτην τοῦ ἀγκιστρεῦσαι. ἀπὸ μεταφορᾶς οὖν ἐκείνων φησίν. εἷλες δὲ ἤγρευσας. ὑποχείριον ἐποίησας. Περιδόσθαι.] συνθήκην θεῖναι. καὶ ἀλλαχοῦ. περίδου καὶ Λαχέως ἀνὴρ γένου. καὶ αὖθις. εἰ βούλει περίδου μοι περὶ θυμίτιδος ἁλῶν. τουτέστι συνθήκας ποιησώμεθα. καὶ Ὅμηρος, δεῦρό γε νῦν τρίποδος περιδώμεθα. Ἐν τῇ πιθάκναις.] ὑποχείροις τισὶ μικροῖς πίθοις. πιθοκοίταις. ἐρήμοις τόποις ὅτι διὰ τὸν πόλεμον οἱ Ἀθηναῖοι διὰ τῆς ἀγροίκου

εἰσερχόμενοι, ἐν τοῖς πιθάκναις ἢ ἐν τοῖς αὐλαίοις ᾤκουν τῇ στενότητι τῶν οἰκημάτων. οἱ δὲ παλαιοὶ φιδάκνην λέγουσι. Γυπαρίοις.] εἶδος ὀρνέου γῦπες. ἔπαιξε δὲ τὸ ὄνομα διὰ τὸ ὑποφερόμενον. ὁ καὶ γάρ πως παρόμοια τὰ ὀνόματα ταῦτα ἐστὶ γυπαρίοις καὶ πυργιδίοις. ἢ διὰ τὸ τοὺς ὄρνεις τούτους μάλιστα τοῖς πύργοις ἐπικαθῆσθαι, καὶ τοῖς τείχεσιν εἰς οὓς οἱ Ἀθηναῖοι ἐκάθευδον διὰ τὸ πολέμιον φρουροῦντες τὴν πόλιν. ἄλλως. ἀντὶ τοῦ ἐν φωλεοῖς καὶ καλιαῖς καὶ στενοῖς χωρίοις. Κρατῖνος δέ φησιν, ὅτι πᾶσαν στενὴν καταδύσιν οὕτως ὠνόμαζον. Ἔτος ὄγδοον.] τοσαῦτα γὰρ ἔτη εἶχον πολεμοῦντες. Οὐκ ἐλαύρεις.] οὐ καθηκετέρους. δείκνυσι δὲ διὰ τούτων, ὅτι ὁ κωλύων παύσασθαι τὸν πόλεμόν ἐστιν ὁ Κλέων. ὅπερ ἐστὶ καὶ Θουκυδίδης ἱστορεῖ διὰ τούτων. ἐπεὶ καὶ ἡ ἐν Ἀμφιπόλει ἧττα τοῖς Ἀθηναίοις ἐγένετο. καὶ τεθνεῶτες Κλέων τε καὶ Βρασίδας, οἵπερ ἀμφοτέροις ἠναντιοῦντο τῇ εἰρήνῃ. ὁ μὲν, διὰ τὸ εὐτυχεῖν τι καὶ τιμᾶσθαι ἐκ τοῦ πολεμεῖν. ὁ δὲ, γενομένης εὐτυχίας καταφανέστερος τι νομίζων εἶναι κακουργῶν καὶ ἀπιστότερος διαβάλλων.

- Ἀλλὰ καθείρξας αὐτὸν βλίττεις. Ἀρχεπτολέμου δὲ φέροντος
- Τὴν εἰρήνην ἐξεσκέδασας. τὰς πρεσβείας τ᾽ ἀπελαύνεις,
- Ἐκ τῆς πόλεως ῥαθαπυγίζων, αἳ τὰς σπονδὰς προκαλοῦνται.
- Κλ. Ἵνα γ᾽ Ἑλλήνων ἄρξῃ πάντων. ἔστι γὰρ ἐν τοῖς λογίοισιν,
- Ὡς τοῦτον δεῖ ποτ᾽ ἐν Ἀρκαδίᾳ πεντώβολον ἡλιάσασθαι,
- Ἢν ἀναμείνῃ. πάντως δ᾽ αὐτὸν θρέψω ᾽γὼ καὶ θεραπεύσω,
- Ἐξευρίσκων εὖ καὶ μιαρῶς, ὁπόθεν τὸ τριώβολον ἕξει.
- Ἀλ. Οὐχ ἵνα γ᾽ ἄρξῃ, μὰ Δί᾽, Ἀρκαδίας προνοούμενος, ἀλλ᾽ ἵνα μᾶλλον
- Σὺ μὲν ἁρπάζῃς καὶ δωροδοκῇς παρὰ τῶν πόλεων, ὁ δὲ δῆμος
- Ὑπὸ τοῦ πολέμου, καὶ τῆς ὁμίχλης, ἃ πανουργεῖς, μὴ καθορᾷ σου,
- Ἀλλ᾽ ὑπ᾽ ἀνάγκης ἅμα, καὶ χρείας, καὶ μισθοῦ πρὸς σὲ κεχήνῃ.
- Εἰ δέ ποτ᾽ εἰς ἀγρὸν οὗτος ἀπελθὼν εἰρηναῖος διατρίψῃ,
- Καὶ χίδρα φαγὼν ἀναθαρρήσῃ, καὶ στεμφύλων εἰς λόγον ἔλθῃ.
- Γνώσεται οἵων ἀγαθῶν αὐτὸν τῇ μισθοφορᾷ παρέκοπτες.

Sed eum, vi constrictum emulges. quid? cùm dux bellicus urbi
Pacem offerret: tu disiecisti: & legatos repulisti:
Pedibusq́ explosisti: qui hortabantur nos fœdera inire.
CL. Nempe ut Græcis omnibus imperitares, feci: quia diuum
Responsa hoc promittunt, quòd populus hic in media Arcadia olim (belli
Pro quinq́ obolis sit iudicium dictaturus: mala
Si forti animo toleret, sed ego omnino populum alamq́, colamq́:
Et per fas atque nefas inueniam, unde triobolum habeat ipse.
AG. Non, ita me Deus amet, hoc tu prospicis, ut populus dominetur (captes,
Arcadiæ: sed magis, ut tu diripias, & munera
Populus autem præ bello & tenebris non videat, quid agas, tu
Astute homo: sed præ inopia, & mercede ad te spectet hians.
Ore. ubi verò in agrum hic digressus, pacificè degerit annum,
Seq́ leguminibus recreârit, fraciumq́ accesserit esus.
Tum denique comperiet, qualia tu bona præciderìs illi,
Propter militiæ stipendia: mox toruus, & ore seuerus

Σχόλια. Βλίττεις.] ἀμέλγεις. βλίττειν ἐστὶ τὸ ἀφαιρεῖν τὸ μέλι ἀπὸ τῶν κηρίων. καὶ πειράζειν καὶ τὸ ψηλαφᾶν. καὶ τὸ ἐκπιέζειν τὰ κηρία τῶν μελισσῶν θλίβειν. Ἀρχεπτολέμου δὲ φέροντος.] παρ᾽ ἱστορίαν τοῦ Ἀρχεπτολέμου ἐμνημόνευσεν. ὄγδοον γὰρ ἔτος ἔχοντος τοῦ πολέμου τούτου, ἔτι ζῶντος τοῦ Κλέωνος, ἐνιαύσιον ἐποιήσαντο πρὸς ἀλλήλους ἐκεχειρίαν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ Πελοποννήσιοι, πρεσβείαν πέμψαντες πρὸς ἀλλήλους. οὐ μὴν Ἀρχεπτολέμου πρεσβεύοντός τινος. ἀλλὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἦν πρεσβευτὴς, Ταῦρος. Ἐχετιμίδους. Ἀθηναῖος. Περικλείδας. Αἰνείας. Σισυφαμίδας Ἀριστοδήμου. Σικυωνίων δὲ, Δημότιμος Ναυκράτου. Μενεκράτης Ἀμφιδώρου. Ἐπιδαυρίων δὲ, Ἀμφίας. Ἀθηναίων δὲ στρατηγοὶ, Νικίας ὁ Νικηράτου. Αὐτοκλῆς Τολμαίου. ἐγένετο δὲ πόλεμος ἐπὶ δεκαέπτα ἔτη. καὶ οὕτως ἡ πρεσβεία τοῦ Κλέωνος ζῶντος, ἡ εἰρήνη μετ᾽ ἐνιαυτὸν ἐγένετο. εἰκὸς οὖν Ἀρχεπτολέμου μνημονεύσαι, ἵνα μᾶλλον ἐξαρχῆς ἀποδείξῃ τοῦ πολέμου τὸν Κλέωνα καὶ Ἀρχεπτολέμου εἰρήνην διδόντος. ἐξεσκέδασας δὲ ἀντὶ τοῦ διετάραξας. δείκνυσιν ὅτι οὗτος ἦν αἴτιος τούτου. Ῥαθαπυγίζων.] τῇ πυγῇ ῥόθον ποιῶν. τουτέστι πυγὴν τῇ χειρὶ τύπτων ἢ ποδὶ τύπτων. ἄλλως. λάθρα τύπτων κατὰ τῆς πυγῆς τῷ πλατείᾳ χειρὶ καὶ πλατεῖ τῷ ποδί. τὸ πυγῇ ῥόθον ποιεῖν. γελοίως δὲ χρῆσιν τούτῳ ἐχρήσατο. Προκαλοῦνται.] παρέχουσιν. εὐτρεπίζουσιν. εὐχαρίστως δὲ τῷ προκαλοῦνται ἐχρήσατο, ἵνα μᾶλλον τοὺς Λακεδαιμονίους ἀποδεικνυμένους τὴν εἰρήνην δείξῃ καὶ ἐπιθυμοῦντας. Ὡς τοῦτον δεῖ ποτ᾽ ἐν Ἀρκαδίᾳ.] νικήσαντα τοὺς Πελοποννησίους, δικάσαι μέχρις Ἀρκαδίας, λαμβάνοντα μισθὸν, πεντώβολον ἀλλ᾽ οὐ τριώβολον. Ἢν ἀναμείνῃ.] ἐὰν ὑπομείνῃ καὶ πολεμῶν μὴ ἐκκάμῃ. Εὖ καὶ μιαρῶς.] ἀλλήλοις ἐναντία. οἱ γὰρ εὖ πράξαντες μιαρῶς, οἱ δὲ μιαροὶ, οὐκ εὖ. πλὴν εἰ μὴ τοῦτο λέγει. ὅτι ἀνέδην ὡς τὸ τριώβολον αὐτῷ φροντίσω καὶ ποιήσω λαμβάνειν. ἢ πραγματευόμενος, ὅτε οἱ ἀπὸ δικαίου, ὅτε οἱ ἀπὸ ἀδίκου προσέλθοιεν τὰ πράγματα. πιθανῶς δὲ προσφέρει τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Κλέω-

τοῦ Κλέωνος, περὶ τῶν ὄντων ἐκείνων καὶ μελλόντων. Ὑπὸ τοῦ πολέμου καὶ τῆς ὁμίχλης.] ὑπὸ τῶν περιεστώτων κακῶν, καὶ τῶν τοῦ πολέμου δυσχερῶν συγχεόμενος μὴ ἰδῇς χρὴ τὰ σὰ κακουργήματα. ὁμίχλη δὲ, ἐπὶ τοῦ ἐσκοτισμένου ἀέρος καὶ μὴ διαυγοῦς μηδὲ λαμπροῦ, τάσσεται. ὁ δὲ νοῦς οὗτος, ὅτι ἡ σὺ ὁ δῆμος φίλα φρονεῖν, πείθεις αὐτὸν Ἀργείοις πολεμεῖν, ἀλλ' ἵνα περὶ τὸν πόλεμον ἀσχολούμενος μὴ περιεργάζηται τὰ σὰ πανουργήματα, εἰς σὲ κεχηνὼς εἰς σὲ ἀποβλέπῃ καὶ τὴν σὴν ἀρχήν. Χίδρα.] τινὲς ἄγρια λάχανα. οἱ δὲ τὰ ὄσπρια ἢ τὰ ἐξ ἀσπρίων ἄλευρα ἢ κρίμνα ἢ στάχυς πεφρυγμένους. κυρίως δὲ, τὰ ἀπὸ χλωρᾶς κριθῆς κρινόμενα ὡς σιτίδαλις ἐρείκαια. χίδρα δὲ εἴρηται παρὰ τὸ χεῖσθαι. ἀναθαρρήσῃ δὲ θαρσαλεώτερος γένηται.

Bisetus. Χίδρα.] Σ. Χίδρα, τὰ εἰς τὴν χεῖρα λεπτυνόμενα ἀπὸ τῶν ἀσταχύων σίτου, καὶ κριθῆς. χίδρον, τὸ ἀπὸ τῆς ἑλύμου γινόμενον ἄλευρον. ἴδεσμα περὶ Καρίαν ἤτοι τὸ ἀπὸ χλωρῶν κριθῶν. εἰ δὲ ἦν ὡς βοτάνης, ἐκ δὲ τούτου δηλοῖ τὴν εὐτέλειαν.

Σχόλια. Στεμφύλων εἰς λόγον ἐλθῃ.] ἐκ προσομιλήσῃ τοῖς στεμφύλοις, ἢ πλησιάσῃ. στέμφυλα δὲ ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ, τὰ τῶν ἐλαιῶν ἀπὸ τῶν ἰπνῶν περιττώματα δὲ τὰ τῶν ἀμπέλων. Παρὰ μισθοφορᾶς] ταῖς ἡμέραις μισθοφορᾶς. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν παρακειμένων ἀπὸ τῆς τραπέζης. ἰδίως δὲ τὸν μισθὸν τῶν στρατευομένων οἱ παλαιοὶ μισθοφορὰν ἐκάλουν. φησὶν οὖν ὅτι τοῦ πολέμου ἀπαλλαγέντες, ἐπιγνώσονται τὴν ἀπάτην, ἣν διὰ τὴν μισθοφορὰς αὐτοὺς ἔβλαπτες, ὅτι αὐτοὺς ἀγαθὰ παραιρούμενος, ὧν ἀπολαύειν ἠδύναντο εἰρήνην ἄγοντες. ἄγροικος δὲ ὀργῆς δὲ ἐμπιπλάμενος. τραχὺς δὲ, ψῆφον ἰχνεύων, καταδικάσαι προῃρημένος.

Εἶθ' ἥξει σοι δριμὺς ἄγροικος, κατὰ σοῦ τὴν ψῆφον ἰχνεύων.
Ἃ σὺ γιγνώσκων, τόνδ' ἐξαπατᾷς καὶ ὀνειροπολεῖς περὶ σαυτοῦ.
Κλ. Οὔκουν δεινὸν, ταυτί σε λέγειν δῆτ' ἔς μὲ, καὶ διαβάλλειν,
Πρὸς Ἀθηναίους καὶ τὸν δῆμον, πεποιηκότα πλείονα χρηστὰ,
Νὴ τὴν Δήμητρα, Θεμιστοκλέους πολλῷ περὶ τὴν πόλιν ἤδη.
Αλλ. Ὦ πόλις Ἄργους. κλύεθ' οἷα λέγει; σὺ Θεμιστοκλεῖ ἀντιφερίζεις;
Ὃς ἐποίησε τὴν πόλιν ἡμῶν μεστὴν, εὑρὼν ἐπιχειλῆ.
Καὶ πρὸς τούτοις ἀριστώσῃ τὸν Πειραιᾶ προσέμαξεν,
Ἀφελών τ' οὐδὲν τῶν ἀρχαίων ἰχθῦς καινοὺς παρέθηκε;
Σὺ δ' Ἀθηναίους ἐζήτησας μικροπολίτας ἀποφῆναι,
Διατειχίζων καὶ χρησμῳδῶν ὁ Θεμιστοκλεῖ ἀντιφερίζων.
Κἀκεῖνος μὲν φεύγει τὴν γῆν, σὺ δ' Ἀχιλλείων ἀπομάττει.
Κλ. Οὔκουν ταυτὶ δεινὸν ἀκούειν ὦ Δῆμ' ἐστί μ' ὑπὸ τούτου,
Ὅτι σε φιλῶ. Δη. παῦ' οὗτος, καὶ μὴ σκέρβολλε πονηρά.
Πολλοῦ δὲ πολὺν με χρόνον καὶ νῦν ἐλελήθεις ἐγκρυφιάζων.

Ad te veniet, & calculum iniquè aduersus te feret atrum.
Quæ cùm tu scias populum decipis, & de te somnia capis.
CL. Annon hoc graue, tam dura aduersus me conuitia, iorq.
Crimina proferri ad populum? beneficia plura locaui
In Rempub. ita me amet Dea, quàm præclara Themistoclis arma.
AG. O urbs Argi, auditin' quid dicat? tune Themistocli, opinor,
Te æquipares: qui quam vacuam reperit, plenam reddidi: urbem:
Et Piræum insuper adiecit, piscesq́ nouos epulanti
Apposuit: de antiquis nihil ademit: tu verò indigenas nos
Extenuas, dirimendo muros, recitando oracula: qui te
Audes ipsi æquiparare Themistocli, tu furcifer amens.
Patriam ille quidem fugit: tu verò Achilleis vesceris ordeis
CL. Annon graue mihi, audire hæc, mi popule, ex isto nebulone:
Propterea, quòd amo te? POP. tacesis, nec malè conuitia faxis:
Sat longo tempore iam, ex occulto tu mihi verba dedisti.

Σχόλια. Ὀνειροπολεῖς.] παραφρονεῖς, καὶ παραλογίζῃ καὶ παραπλανᾷς. καὶ ὀνειροπολεῖς, ὀνείρους ὁρῶν. τὸ δὲ ὦ πόλις Ἄργους ἀπὸ Τηλέφου Εὐριπίδου. τὸ δὲ κλύεθ' οἷα λέγει, ἀπὸ Μηδείας. τὸ δὲ σὺ δεικτικῶς.

Bisetus. Θεμιστοκλέους πολλῷ] πολλῷ πλείονα χρηστὰ, εἴτε ἀγαθὰ πεποιηκότα, πλείονα λέγω τοῦ Θεμιστοκλέους.

Σχόλια. Ἐπιχειλῆ.] τουτέστι χείλη μὴ ἔχουσαν. αἰνίττεται δὲ διὰ τούτου τὴν ἱστορίαν Θεμιστοκλέους ὅτι τὴν πόλιν ἐτείχισεν [illegible] αὐτὴν παρὰ γνώμην τῶν Πελοποννησίων ἀπατήσας αὐτούς. φασὶ γὰρ τῶν Λακεδαιμονίων μαθόντων ἐπιτειχίζειν τοὺς Ἀθηναίους καὶ μὴ ἐπιτρεπόντων, καταστρατηγῆσαι τὸν Θεμιστοκλέα ἐπὶ τῷ δεῖξαι τοῖς Λακεδαιμονίοις ὅτι ἐπὶ τῷ κοινῷ τῆς Ἑλλάδος συμφέροντι τειχίζοιεν τὴν πόλιν. χειροτονηθεὶς δὲ πρεσβευτὴς, τοῖς μὲν Ἀθηναίοις ἔδωκεν ἐντολὰς τειχίζειν πάσῃ σπουδῇ τὴν πόλιν, μὴ φειδομένους, μήτε ἰδίου μήτε δημοσίου τινὸς οἰκοδομήματος. τοῖς δὲ πρεσβευταῖς προσέταξε, βράδιον ἐλθεῖν εἰς τὴν Λακεδαίμονα. αὐτὸς δὲ ἀφικόμενος ἐκεῖσε καὶ τῶν Λακεδαιμονίων ἀξιούντων αὐτὸν εἰς τὸ κοινὸν παρεῖναι, καὶ λέγειν ὧν χρήζων ἀφῖκται, τὸ μὲν πρῶτον εἰς τὴν παρουσίαν ὑπερετίθετο τῶν πρέσβεων. μὴ γὰρ ἀσφαλὲς ὑπάρχειν αὐτῷ κοινὰς ἐντολὰς λαβόντι, μόνον ἀποπληρῶσαι τὴν πρεσβείαν,

καὶ ἤγγελλεν ὅτι οὐδέπω παρεγένοντο. ὡς δὲ χρόνος ἱκανὸς διεγένετο, καὶ πρέσβεις [illegible], ἤδη δὲ τοῦ τείχους ἱκανῶς ὑψηλοῦ γεγονότος τοῖς Λακεδαιμονίοις ἤγγελλε ὅτι τετειχισμέναι εἰσὶν αἱ Ἀθῆναι, παρελθὼν ἔπεισε αὐτοὺς μὴ ταχέως πιστεύειν τοῖς βουλομένοις εἰς ἔχθραν καταστῆσαι τὴν πόλιν, ἀλλ' ἀποστεῖλαι ἐξαμένους αὐτῶν ἄνδρας τοὺς εὐνοίᾳ καὶ πίστει διαφέροντας, ἐπόπτας ἐκπέμψαι. μίχεσθαι [illegible] ταχυσιας, Ομαρον αὖ κατεπαγγέλλετο καὶ τούτοις, τελέσαι ἵνα χρόνοις [illegible]. πεισθέντων οὖν Λακεδαιμονίων καὶ τοὺς μάλιστα διαφέροντας εὐνοίᾳ καὶ πίστει τῶν πολιτῶν πεμψάντων, λάθρα τοῖς Ἀθηναίοις προσέταξε μὴ πρότερον τοὺς Λακεδαιμονίων ἄνδρας ὀπίσω παλινελθεῖν ἐᾶσαι, πρὶν αὐτόν τε καὶ τοὺς συμπρέσβεις ἀπολύσωσι Πελοποννήσιοι. ἔστιν οὖν τὸ νόημα ὑπερβατόν. ὁ γὰρ λέγει, τοιοῦτόν ἐστιν. ὅς τις ἐποίησε μεστὴν καὶ ὁλοκληρον ἡμῶν τὴν πόλιν ἀτείχιστον οὖσαν. ἄλλως. ἐπιχειλῆ. ἐνδεῆ. ἐπιχειλὲς γὰρ μέτρον λέγεται τὸ καὶ μὴ πλῆρες, ἀλλ' ἀπὸ χείλους ἐνδέον. αἰνίττεται δὲ, ὅτι αὐτὸς τὴν πόλιν ἐτείχισεν. Καὶ πρὸς τούτοις ἄριστον.] καὶ πρὸς τούτοις ἄριστα τῇ πόλει ἔχουσιν. ἔπαιξε δὲ τῷ ἀριστῶσι πρὸς τὰ ἐπιφερόμενα. Τὸν Πειραιᾶ.] καὶ τὸν Πειραιᾶ γὰρ ἐτείχισεν, ὃς ἀπέχει τῆς πόλεως σταδίους λ', παρὰ θάλατταν ὤν. ἔπαιξε τῷ ἀριστώσῃ πρὸς τὰ ἐπιφερόμενα. πρὸς ὃ ἐπιφέρει καὶ τὸ ἰχθῦς προσέθηκεν. Προσέμαξε.] προσέθηκε. προσεκόλλησεν. μάττειν γὰρ λέγεται τὸ ἀναμιγνύναι καὶ φυρᾶν καὶ εἰς ἓν συνάγειν. ἔξεστιν οὖν τὸ μάττειν προσμέμαχε, διὰ τὸ προσδοκᾶσθαι ἀριστῶσι. εἰ ἐτείχισε δὲ διὰ τούτων τὰ μακρὰ τείχη παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις καλούμενα. μακρὰ δὲ ἐλέγοντο, διὰ τὸ ἀπὸ τῆς πόλεως διήκειν μέχρι τοῦ Πειραιῶς. ἄλλως. ἐμπέπηγεν ὁ Πειραιεὺς τῶν Ἀθηναίων παρὰ τῇ θαλάττῃ κείμενος, ἀπὸ σ' εἴκοσι τῆς πόλεως σημείων. Ἰχθῦς χαίρεις.] ὅτι ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἐποίησεν αὐτὴν ἰχθύας ἔχειν. τὸν γὰρ Πειραιᾶ Θεμιστοκλῆς προσέβαλλε τῇ πόλει. τὰ δὲ παρέθηκε, προσέθηκε. [illegible] τὰ μακρὰ τείχη. Μικροπολίτας.] διὰ τὴν ἐκ τοῦ πολέμου συνοχὴν εἶναι τῶν ἀναλωμάτων καὶ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἀπορίαν. Διατειχίζων.] συστέλλων τὰ τείχη. διὰ γὰρ τὸν πόλεμον καὶ τὰ ἐπὶ τοῖς φρουροῖς ἀναλώματα, καὶ τὴν ἀνδρῶν ἀπορίαν συνέστειλαν τὰ τείχη. Κἀκεῖνος μὲν φεύγει.] ἐξωστράκισε γὰρ τὸν Θεμιστοκλέα ὁ δῆμος. Σὺ δὲ ἀχιλλείων.] σὺ δὲ τὴν ἐν Πρυτανείῳ σίτησιν μετέχεις. ἐκαλοῦντο γὰρ ἀχίλλειαί τινες [illegible] ὡς [illegible] αὐτοῖς. Μὴ σκέρβολλε.] μὴ λοιδόρει. ὅπλοι δὲ καὶ κερτομεῖν. καὶ δὲ [illegible], ἀντὶ τοῦ μὴ ποίκιλλε. καὶ Καλλίμαχος. [illegible] μυθήσαντο.

Bisetus. Σκέρβολλε.] Εὐστάθιος. σκερβόλλειν, εἰς κέαρ βάλλειν, ἀποβολῇ τοῦ ε. τὸ ις πρόθεσις.

Σχόλια. Ἐγκρυφιάζων.] ἐνθουσιῶν καὶ ἀποκρύπτων. ὃ λέγει τοιοῦτόν ἐστι. ἐλέγξω σε μὴ [illegible] περὶ τὸν δῆμον. ἀπὸ τῆς ἐγκρυφίας ἄρτου μετήνεγκεν. διὰ λανθάνοντα ἐγκρύπτοντα σεαυτόν.

Bisetus. Διπλῆ καὶ εἰσθέσεις εἰς περίοδον κώλων ιϛ.

ΑΛΛ. Μιαρώτατος, ὦ Δημακίδιον, καὶ πλεῖστα πανοῦργα δεδρακὼς,
Ὁπόταν χασμᾷ, καὶ σοῦ καυλοὺς
Τῶν εὐθυνῶν ἐκκαυλίζων,
Καταβροχθίζει, κἀμφοῖν χεροῖν
Μυστιλᾶται τῶν δημοσίων,
ΚΛ. Οὐ χαιρήσεις, ἀλλά σε κλέπτονθ'
αἱρήσω 'γὼ τρεῖς μυριάδας.
ΑΛΛ. Τί θαλαττοκοπεῖς καὶ πλατυγίζεις,
Μιαρώτατος ὢν περὶ τὸν δῆμον
Τὸν Ἀθηναίων; καί σ' ἐπιδείξω
Νὴ τὴν Δήμητρ', ἢ μὴ ζῴην,
Δωροδοκήσαντ' ἐκ Μιτυλήνης πλεῖν ἢ μνᾶς
τετταράκοντα.

AG. Nequissimus homo est, mi Popule: & qui astute plurima fecit,
Quando oscitat, & repetundarum
Caules detruncans, & absorbet,
Manibus q; ambabus Reipub.
Bona peculatur, & exugit.
CL. Non ridebis. nam ego te furti
Reum agam, propter tres Myriades.
AG. Quid turbas das? quid strepitas?
Qui pessimus es erga populum
Atticum: ego te conuincam, ita me
Dea amet, aut non viuam, quòd plus,
Quàm quadraginta minis, corruptus fueris, è
Mytilene.

Σχόλια. Μιαρώτατος.] διπλῆ καὶ εἴσθεσις εἰς περίοδον [illegible], δυοκαίδεκα κώλων. ὧν τὸ πρῶτον καὶ τελευταῖον τετράμετρα καταληκτικά. τὰ δὲ λοιπὰ δίμετρα. ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκυῖα. Ὁπόταν χασμᾷ.] ὁπότε μετεωροφορεῖ καὶ περὶ ἄλλα τὴν διάνοιαν ἔχεις. Τῶν εὐθυνῶν.] τῶν δικαίων παραλογισμῶν [illegible] ἐγχειρίσαντές τι τῶν κοινῶν, καὶ διοικήσαντες, τῶν ἀναλωμένων χρημάτων εὐθύνας καὶ λογισμοὺς ἐπιδεδώκασι. Ἐκκαυλίζων.] ἀπὸ τῶν τὰ λάχανα ἀποκλώντων τῇ μεταφορᾷ ἐχρήσατο. διὰ ἀνασπῶν καὶ ἀναιρῶν. ὃ δὲ λέγει τοιοῦτόν ἐστι. μισθὸν λαμβάνων παρὰ τῶν διοικούντων τὰ κοινὰ, ἐκκόπτεις αὐτῶν τὰς δίκας, ἵνα μὴ ὁ δῆμος εὐθύνας λαμβάνειν παρ' αὐτῶν δύνηται. Καταβροχθίζει.] καταπίνει ἀμφοτέραις ταῖς χερσί. τουτέστιν ἀπλήστως καὶ λάβρως καὶ ἀθρόως. Μυστιλᾶται.] κατατρώγει. ἰδίως δὲ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς μύστιλλαι ἐκαλοῦντο τὸ ἄρτον τὸ τοῖς κυσὶ παραβαλλόμενον. καὶ ἀλλαχοῦ μεμυστιλημένας, ἀντὶ τοῦ κατεργασμένας ἤδη καὶ ἑτοίμους. τουτέστι μεμασημένας. ἄλλως. μυστίλη κοῖλος ἄρτος, ᾧ δὴ ὥσπερ τις καὶ ζωμὸν ἀρύσασθαι. Αἱρήσω.] φθορῶ. [illegible] ἔλαβε δὲ τὸ αἱρήσω, ἀπὸ τοῦ χαιρήσω. ἄλλως. ἀπὸ τῆς συγκατηγορήσεως. καταδίκης αἴτιος σοι γενήσομαι τεκνώσας σε. Τί θαλαττοκοπεῖς.] ἐθαλαττοκράτουν γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι. ὡς τοῦ Κλέωνος συνεχῶς προφερομένου τὴν κατὰ θάλατταν δυναστείαν. πλατυγίζειν οἱ κυρίως, τὸ ἐπιτιθέναι πλατεῖαν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ καὶ παίειν τῇ δεξιᾷ, ἦχον ἀποτελεῖν.

ἄλλως. τί ὑπέλαβε δὲ τὴν χρῆσιν τοῦ ὀνόματος, ἀπὸ τῆς θαλάσσης. ἐπειδὰν γὰρ ὑπὸ σφοδρῶν ἀνέμων ταράχθῇ, τὰ κύματα ἀλλήλοις συγκρούουσιν. Πλατυγίζεις.] ἄμφω μεγαλορρημοσύνης δεῖγμα καὶ πλάτυνσις καὶ ἀλαζονεία. ἀπὸ δὲ τοῦ πλατυτέρου μέρους τῆς κώπης εἰς τὴν θάλασσαν μᾶλλον προσπεσόντες, καὶ τύπτοντες τὸ ὕδωρ τῇ εἰρεσίᾳ ἀντὶ ψόφου ἀξιοῦσι κτυπεῖν, ἡ μεταφορά. ἀκολούθως δὲ τῷ θαλαττίζοντες, ἐπήγαγε τὸ πλατυγίζεις. Δωροδοκήσαντα.] [illegible] ὁ Κλέων ἐν Μιτυλήνῃ. δωροδοκεῖν δὲ οὐ μόνον δὲ τὸ δῶρα δίδοσθαι καὶ ἀναπείθειν, ἀλλὰ καὶ τὸ λαμβάνειν. πόλις δὲ Λέσβου τῆς νήσου Μιτυλήνη. φίλοι μὲν Ἀθηναίων καὶ σύμμαχοι. ὕστερον δὲ νεωτερίσαντες καὶ ἀποστάντες [illegible] Ἀθηναίοι Χάρητος στρατηγοῦντος, συμβουλεύσαντος δὲ Κλέωνος, ἐψηφίσαντο, παῖδας μὲν καὶ γυναῖκας [illegible] ἀποκτεῖναι Μιτυληναίων, ἐξανδραποδίσασθαι δὲ πᾶσαν πόλιν. καὶ ναῦν ἐξέπεμψαν εὐθὺς ἀγγελοῦσαν τὰ βεβουλευμένα τῷ Χάρητι. τῇ δευτεραίᾳ δὲ μεταγνόντας αἰσθόμενος ἐπὶ τοῖς γνωσθεῖσι Διόδοτος, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν τῶν πολιτευομένων τότε, γνωμένης δὲ τῆς ἐκκλησίας, καὶ οὐδὲν ἀντιλέγοντος τοῦ Κλέωνος, καὶ παρακελευσαμένου ἅπαξ τοῖς δόξασιν ἐμμένειν, παρῄνεσεν μεταγνῶναι τοὺς Ἀθηναίους [illegible]. ἦσαν γὰρ καὶ ἄλλοι τινὲς τὰ Μιτυληναίων φρονοῦντες, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἄνδρες Μιτυληναίων καί τινα πρεσβεῖαν ἀφιγμένοι πείθουσι διατάξαντες ἑτέραν πέμψαι τριήρη, ἀπαγορεύουσαν τῷ Χάρητι μηδὲν διαπράξασθαι τῶν πρότερον ἐπεσταλμένων. τοὺς δὲ ταύτας τῆς δευτέρας τριήρους τῆς τε ἄλλης [illegible] ἐπὶ ταύτης ἐρέσσειν, προὔπεμψαν ταῦτα τὰ ἀπὸ σπουδῆς [illegible] τὴν πρώτην χρῆσθαι προθυμίας ὡς ἂν τὴν προτέραν τριήρη φθάσειν. οἱ δὲ, ἅτε καὶ ἐπὶ χρηστὸν πλέοντες πρᾶγμα, καὶ [illegible] ταύτῃ [illegible] τὴν εἰρεσίαν ἐχρήσαντο σπουδῇ, ὥστε [illegible] φθῆναι καταπλεύσασαν ἡ προτέρα ναῦς, καὶ ὁ Χάρης λαβὼν τὰ γράμματα, [illegible] ἐκέλευσεν. [illegible] ἡ Μιτυλήνη [illegible]. ἀπὸ ταύτης οὖν φασιν αὐτὸν ἐπιδεῖξαι τὸ ἀργύριον [illegible]. πολυθρύλητος γὰρ πάλιν αὐτοῦ [illegible] διαβάλλειν τὴν τριήρη. οὐ γὰρ φέρεται λαβὼν πλὴν ἡμέρας μιᾶς [illegible] τὴν Μιτυλήνην ὁ Κλέων [illegible]. πιθανῶς δὲ ἐπλάσατο αὐτὸν εἰληφέναι. [illegible] ἐκείνοις φασὶν αὐτὸν ἀμύνασθαι τοῖς ἰδίοις.

BISETUS. Θουκυδίδης ἐν τῷ γ΄. τῆς ἑαυτοῦ ξυγγραφῆς ταῦτα περὶ τούτων σαφέστερον λέγει. Καὶ τριήρη εὐθὺς ἄλλην ἀπέστελλον κατὰ σπουδήν. ὅπως μὴ φθασάσης τῆς δευτέρας εὕρωσι διεφθαρμένην τὴν πόλιν. προεῖχε δὲ ἡμέρᾳ καὶ νυκτί. [illegible] τῶν Μιτυληναίων πρέσβεων τῇ νηὶ οἶνον καὶ ἄλφιτα καὶ μεγάλα ὑποσχομένων εἰ φθάσαιεν, ἐγένετο σπουδὴ τοῦ πλοῦ τοιαύτη, ὥστε ἤσθιόν τε ἅμα ἐλαύνοντες, οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ ἄλφιτα πεφυρμένα, καὶ οἱ μὲν ὕπνον ᾑροῦντο κατὰ μέρος, οἱ δὲ ἤλαυνον. κατὰ τύχην δὲ πνεύματος οὐδενὸς ἐναντιωθέντος, καὶ τῆς μὲν προτέρας νεὼς οὐ σπουδῇ πλεούσης ἐπὶ πρᾶγμα ἀλλόκοτον, ταύτης δὲ τοιούτῳ τρόπῳ ἐπειγομένης, ἡ μὲν ἔφθασε τοσοῦτον, ὅσον Πάχητα ἀνεγνωκέναι τὸ ψήφισμα, καὶ μέλλειν δράσειν τὰ δεδογμένα. ἡ δὲ ὑστέρα αὐτῆς ἐπικατάγεται, καὶ διεκώλυσε μὴ διαφθαρῆναι.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ στίχων ϛέ.

ANTISTROPHE.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ Σκηνὴ τετάρτη.

ACTUS II. SCENA quarta.

Τετράμετροι Ιαμβικοὶ Καταληκτικοί.

Octonarii Iambici Catalectici.

Ταυτὰ πρόσωπα.

Eædem Personæ.

BISETUS. Ὁ Χορὸς τὸν Ἀγοράκριτον ἐπαινεῖ, καὶ τῆς εὐγλωττίας ζηλοῖ, ὅτι πάντων ἄριστα τὸν Κλέωνα κατηγόρησε, καὶ πρὸς τὸ μὴ μεθεῖναι τὸν ἄνδρα, ἀλλὰ διώκειν μεθ' ὑπομονῆς αὐτὸν διώκειν. αὐτὸς ἐπιχειρεῖν, καὶ πιέζειν, ἕως καλῶς ἀνῃρῆται, προτρέπει.

ΧΟ. Ὦ Πᾶσιν ἀνθρώποις φανεὶς μέγιστον ὠφέλημα,
Ζηλῶ σε τῆς εὐγλωττίας, εἰ γὰρ ὧδ' ἐποίσεις,
Μέγιστος Ἑλλήνων ἔσει, καὶ νῦν μόνος καθέξεις
Τἀν τῇ πόλει, τῶν ξυμμάχων τ' ἄρξεις ἔχων τρίαιναν,
Ἧ πολλὰ χρήματ' ἐργάσει, σείων τε καὶ ταράττων.

CH. *O Qui omnibus nobis summo hodie adiumento fuisti,*
Laudo te ob hanc eloquentiam. Nam si ita pergas, eris dehinc
Græcorum maximus, & solus Rempubl. capesses:
Et imperium in socios habebis, armatus tridente,
Quo multum conficies pecuniæ, perterritando,

Σχόλια. Πᾶσιν ἀνθρώποις.] διπλῆ, καὶ εἰσθέσεις ἡ καὶ ἴσοι τοῖς ἀναπαίστοις εἰς ἰαμβικὰ τετράμετρα καταληκτικὰ ἐπτακαίδεκα οἱ. ἐπὶ τῆς ἀποθέσεσι παράγραφος. ἐπὶ δὲ τῷ τέλει τῆς [illegible] κορωνίς. [illegible] τὰ πρῶτα κῶλα ὡς ἀντιστροφὴν εἰλήφασιν. εἰ γὰρ ὧδ' ἐποίσεις.] εἰ γὰρ εἰς τέλος ἐνστησάμενος αὐτῷ [illegible] πρὸς τὴν γραφὴν [illegible] χρῆσθαι. Τῶν συμμάχων τ' ἄρξεις] ἔταξε [illegible] θαλάσσης τοὺς Ἀθηναίους καὶ τοὺς νησιώτας ὑπὸ τελεῖς φόρων. Ἐργάσει.] συνάξεις. τὸ δὲ σείων [illegible] διασείων καὶ ἀπαιτῶν.

Καὶ μὴ μεθῇς τὸν ἄνδρ᾽, ἐπειδή σοι λαβὴν δέδωκεν.
Κατεργάσει γὰρ ῥᾳδίως, πλευρὰς ἔχων τοιαύτας.
ΚΛ. Οὐκ ὦ ᾽γαθοὶ ταῦτ᾽ ἐστί πω ταύτῃ. μὰ τὸν Ποσειδῶ.
Ἐμοὶ γάρ ἐστ᾽ εἰργασμένον τοιοῦτον ἔργον, ὥστε
Ἁπαξάπαντας τοὺς ἐμοὺς ἐχθροὺς ἐπιστομίζειν,
Ἕως ἂν ᾖ τῶν ἀσπίδων τῶν ἐκ Πύλου τι λοιπόν.
ΑΛΛ. Ἐπίσχες ἐν ταῖς ἀσπίσι. λαβὴν γὰρ ἐνδέδωκας.
Οὐ γάρ σ᾽ ἐχρῆν εἴπερ φιλεῖς τὸν δῆμον, ἐκ προνοίας
Ταύτας ἐᾶν αὐτοῖσι τοῖς πόρπαξιν ἀνατεθῆναι.
Ἀλλ᾽ ἔστι τοῦτ᾽ ὦ Δῆμε μηχάνημ᾽, ἵν᾽ ἢν σὺ βούλῃ
Τὸν ἄνδρα κολάσαι τουτονί, σοὶ τοῦτο μὴ ᾽κγένηται.
Ὁρᾷς γὰρ αὐτῷ στῖφος οἷόν ἐστι βυρσοπωλῶν
Νεανιῶν. τούτους δὲ περιοικοῦσι μελιτοπῶλαι
Καὶ τυροπῶλαι. τοῦτο δ᾽ εἰς ἕν ἐστι συγκεκυφός.
Ὥστ᾽ εἰ σὺ βριμήσαιο, καὶ βλέψειας ὀστρακίνδα,
Νύκτωρ καθαρπάσαντες ἂν τὰς ἀσπίδας, θέοντες
Τὰς εἰσβολὰς τῶν ἀλφίτων ἂν καταλάβοιεν ἡμῶν.

Et commouendo: modo ne dimittas hominem, tibi ansam
Qui prabuit: facile ad nihilum redizes: compage tanta
Laterum qui polles. CL. *ô populares, hac non ita se habent, non*
Per Neptunum. Nam tale ego facinus feci, vt meorum
Inimicorum omnium os facillimè obturare possim,
Donec aliquid scutorum fuerit è Pylo superstes.
AG. *Reprime te in scutis, quia tu ansam tumultui prabuisti.*
Neque enim oportebat te (siquidem amas populum) scuta cum ipsis
Loris, ex composito, in templis suspendere. Sed viris huius,
O popule, commentum hoc est: vt si tu velis in illum
Animaduertere, non liceat tibi. Vides enim cateruam
Iuuenum coriariorum illi praestò esse: tùm propola
Mellis circùm habitant, atq; caseorum: qui omnes in vnum
Conspirant: vt si tu fremas, & videas ostracismum,
Illi clàm è templis scuta corripiant noctu: impetumq́;
Faciant in frumentorum cameras, auferantq́; nostra.

Σχόλια. Λαβήν.] ἀφορμήν. λῆμμα ὡς παλαιστής. Κατεργάσει γάρ.] νικήσεις περιέσῃ αὐτοῦ. Πλευρὰς ἔχων.] σῶμα ἔχων ἰσχυρὸν καὶ στερρότητα. τουτέστιν ἑταιρείαν ἔχων τοιαύτην. Οὐκ ὦ ᾽γαθοί.] οὐ ταῦτα τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον, ὡς ὑμεῖς φατὲ καὶ προσδοκᾶτε. Μὰ τὸν Ποσειδῶ.] ὅτι περὶ τοὺς ἀκύλας (?) ὄντων τῶν ἱππέων καὶ σείων καὶ ταράττων, τὸν Ποσειδῶνα ὄμνυσιν. Ἐπιστομίζειν.] καταστέλλειν. ἐπὶ στόμα ἔχειν τῶν κατ᾽ ἐμοῦ λέγειν καὶ διαβάλλειν μηδὲ φωνὴν ἐξεπαίρεσθαι. Τῶν ἀσπίδων τῶν ἐκ Πύλου.] πάλιν ὁ Κλέων τὰ περὶ Πύλον θρυλλεῖ καὶ Σφακτηρίαν. καὶ τὰ τῶν αἰχμαλώτων. ἔθος δὲ ἦν, τὰ ἀπὸ τῶν πολεμίων ὅπλα ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνατιθέναι. ἕως οὖν φησιν ἀνάκειται ἀπὸ Πύλου καὶ Σφακτηρίας ὅπλα ἅπερ ἀνέθηκα τοῖς θεοῖς νικήσας, οὐδεὶς τῶν ἐχθρῶν τολμήσει κατ᾽ ἐμοῦ λέγειν. Λαβὴν γὰρ ἐνδέδωκας.] κατὰ σεαυτοῦ. ἤτοι ἀφορμὴν κατὰ σοῦ κατηγορίας. ἀπὸ δὲ τῶν ἀσπίδων τὴν λαβὴν εἶπεν. Αὐτοῖσι τοῖς πόρπαξι.] σὺν αὐτοῖς ὀχάνοις. πόρπαξ ἐν ᾧ τὴν ἀσπίδα κατέχουσιν ὁ καλεῖται ὄχανος. περιεῖρη δὲ [illegible] ἡ ἀσπὶς ἐκινεῖτο κυκλικῶς διὰ τοῦ πόρπακος. ἀνετίθεσαν δὲ τὰ ἐκ τῶν πολεμίων ὅπλα, ἄνευ τῶν ὀχάνων, ἵνα μὴ ἑτοίμως ἔχωσιν αὐτοῖς χρῆσθαι. μηχάνημα δὲ στρατήγημα. πανούργημα. Στῖφος.] σύστημα. τάξις πολεμική. ἡ φάλαγξ. συστροφή. πλῆθος συστάσεων. τοῦτο δὲ ἔπραξεν ὁ Κλέων, ἵνα ἔχοι φησὶ συνεργουμένους (?) αὐτῷ πρὸς τὴν πολιτείαν. Συγκεκυφός.] συνειλεγμένον. ἀντὶ τοῦ ὁμονοοῦσιν ἑαυτοῖς καὶ συμφωνοῦσιν. ἄλλως. ὁμονοοῦσιν ἀντὶ τοῦ συνελθόντες αὐτῷ συμπνέουσι. Βριμήσαιο.] ὀργισθείης. βριμᾶσθαι γὰρ τὸ ὀργίζεσθαι καὶ ἀπειλεῖν. παρὰ δέ τισι καὶ τὸ ἦχον ἀποτελεῖν. ὡς τὸ ὑπὸ γὰρ τῶν πολλαῖς μύλαις βριμωμέναις ὁ τῆς μιᾶς ψόφος ῥᾳδίως ἐλανθάνετο. Ὀστρακίνδα.] ἔστι μὲν ὄνομα παιδιᾶς. δῆλοι δὲ εἰπεῖν. θελήσειας αὐτὸν ἐξοστρακισθῆναι. ὁ δὲ τρόπος τοιοῦτος τοῦ ἐξοστρακισμοῦ. προεχειροτόνει ὁ δῆμος ὄστρακον εἰσφέρειν. καὶ ὅταν δόξῃ, ἐφράττετο σανίσιν ἡ ἀγορά, καὶ κατελείποντο εἴσοδοι δέκα. δι᾽ ὧν εἰσιόντες κατὰ φυλὰς ἐτίθεσαν ὄστρακα, ἐπιστρέφοντες τὴν ἐπιγραφήν. ἐπεστάτουν δὲ, οἵ τε θ᾽ ἄρχοντες, καὶ ἡ βουλή. ἀριθμηθέντων δὲ, ὅτῳ πλεῖστα γένοιτο καὶ μὴ ἐλάττω ἑξακισχιλίων, τοῦτον ἔδει ἐν δέκα ἡμέραις μεταστῆναι τῆς πόλεως. εἰ δὲ μὴ γένοιτο ἑξακισχίλια, οὐ μεθίστατο. οὐ μόνον δὲ Ἀθηναῖοι ὠστρακοφόρουν, ἀλλὰ καὶ Ἀργεῖοι καὶ Μιλήσιοι, καὶ Μεγαρεῖς. σχεδὸν δὲ οἱ χαριέστατοι πάντες, ὠστρακίσθησαν. Ἀριστείδης. Κίμων, τῇ ἀδελφῇ Ἐλπινίκῃ συγκοιμηθεὶς καὶ διαβληθεὶς πρὸς τοὺς πολίτας. Θεμιστοκλῆς. Θουκυδίδης. Ἀλκιβιάδης. μέχρι δὲ Ὑπερβόλου ὁ στρατισμὸς (?) προελθών, ἐπ᾽ αὐτοῦ κατελύθη, μὴ ὑπακούσαντος τοῦ νόμου διὰ τὴν [illegible] τὴν γεγενημένην τοῖς Ἀθηναίοις πράγμασιν ὕστερον. παροξύνει δὲ αὐτὸν ὀστρακίνδα καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἐπὶ παιδιᾶς τασσόμενα. διαφέρει δὲ φυγῆς ὀστρακισμός. ὅτι τῶν μὲν φυγῇ ἁλόντων αἱ οὐσίαι δημεύονται. τῶν δὲ ὀστρακισμῷ ἀποστάντων οὐκ ἀφαιρεῖται τὰ χρήματα ὁ δῆμος. καὶ τοῖς μὲν χρόνος ὁρίζεται καὶ τόπος. οἱ δὲ φεύγοντες οὐδέτερον τούτων ἔχουσιν. οἱ κατακρατοῦντες δὲ τοῦ δήμου διαφέροντες ἐξωστρακίζοντο καὶ κατεδικάζοντο. ὀστράκοις γὰρ ἐγράφετο τοὔνομα τοῦ ἐξοριζομένου. Εἰσβολάς.] τὰ σιτοφυλάκια. τὰς ἀποθήκας καταλάβοιεν θέοντες. ἢ εἰσβολὰς ὥσπερ ἔλεγον τῆς χώρας. εἰσβολὰς δὲ ἔλεγον τοὺς τόπους δι᾽ ὧν εἰσέβαλλον οἱ πολέμιοι.

Δη. Οἴ-

Δημ. Οἴμοι τάλας. ἔχουσι γὰρ πόρπακας; ὦ πόνηρε.
Ὅσον με παρέκοπτες χρόνον, τοιαῦτα κρουσιδημῶν.
Κλ. Ὦ δαιμόνιε μὴ τοῦ λέγοντος ἴσθι. μηδ' οἰηθῇς
Ἐμοῦ ποθ' εὑρήσειν φίλον βελτίον', ὅστις εἷς ὢν
Ἔπαυσα τοὺς συνωμότας, καί μ' οὐ λέληθεν οὐδὲν
Ἐν τῇ πόλει συνιστάμενον. ἀλλ' εὐθέως κέκραγα.
Ἀλλ. Ὅπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρώμενοι πέπονθας.
Ὅταν μὲν ἡ λίμνη καταστῇ, λαμβάνουσιν οὐδέν.
Ἐὰν δ' ἄνω τε καὶ κάτω τὸν βόρβορον κυκῶσιν,
Αἱροῦσι. καὶ σὺ λαμβάνεις, ἢν τὴν πόλιν ταράττῃς.
Ἓν δ' εἰπέ μοι τοσουτονί. σκύτη τοσαῦτα πωλῶν
Ἔδωκας ἤδη τουτῳί γε κάττυμα παρὰ σαυτοῦ
Ταῖς ἐμβάσι φάσκων φιλεῖν. Δημ. οὐ δῆτα μὰ τὸν Ἀπόλλω,
Ἀλλ. Ἔγνωκας οὖν δῆτ' αὐτὸν οἷός ἐστιν; ἀλλ' ἐγώ σοι,
Ζεῦγος πριάμενος ἐμβάδων, τουτὶ φορεῖν δίδωμι.
Δημ. Κρίνω σ' ὅσων γ' ἐγᾦδα περὶ τὸν δῆμον ὄντ' ἄριστον.
Εὐνούστατόν τε τῇ πόλει, καὶ τοῖσι δακτύλοισιν.
Κλ. Οὐ δεινὸν οὖν δῆτ' ἐμβάδας τοσουτονὶ δύνασθαι,
Ἐμοῦ δὲ μὴ μνείαν ἔχειν ὅσων πέπονθας, ὅστις
Ἔπαυσα τοὺς κινουμένους, τὸν Γρύττον ἐξαλείψας;
Ἀλλ. Οὔκουν σε δῆτα ταῦτα δεινόν ἐστι πρωκτοτηρεῖν.
Παῦσαί τε τοὺς κινουμένους, κοὐκ ἔσθ' ὅπως ἐκείνους

PO. Va misero mihi: num clypei lora habent? ô tu scelestè
Quanto me tempore fraudasti, ludificando popellum.
CL. Illud ne dixis infelix, neu te putes amicum
Inuenturum, qui melior sit, quàm ego. Nam ego cùm vnus essem:
Coniuratos solus compescui: neque me latebat
Quicquam, quod in vrbe clàm fieret, nam clamaui repente.
AG. Idem accidit tibi, quod his, qui anguillas aucupantur
Vbi tranquillus est lacus, nil piscium reportant.
At si lutum stagni sursum commôrint & deorsum,
Ibi capiunt demum: sic & tu capis, vbi priùs ciuitatem
Perturbas. Age verò, vnum hoc dicas mihi: cùm vendítares
Tantum corij, dedistin' vnquam sponte tua, huic popello
Corrigiam vnam, ad suendos calceos, tuo ex amore?
PO. Non sanè, non, per Apollinem. AG. noras ergo vir iste
Quinam esset, at ego tibi emam, & dabo par hoc calceorum.
PO. Ego, quantum video, te bene velle populo arbitror. & vrbi
Amicum te esse, & digitis quoque meis. CL. an non graue hoc sit,
Quòd calcei tantùm valent: mei autem nulla restat
In te memoria, à quo tanta accepisti bona. Nam ego olim
Sedaui subagitatos, & Gryttum extinxi cynædum.
AG. Annon graue hoc Cynædorum nates inspicere & omnes
Sedare pathicos. Neque sanè est, vt non sedâris illos

Σχόλια. Ἔχουσι γὰρ πόρπακας.] ὡς δέον τὰς ἀνατιθεμένας ἀσπίδας μὴ ἔχειν πόρπακας, ὑπὲρ τοῦ μὴ ἐξεῖναι τοῖς ἐπιχειροῦσι κατὰ τοῦ δήμου ἐξ ἑτοίμου χρῆσθαι ταῖς ἀσπίσι. Κρουσιδημῶν.] ἀντὶ τοῦ κρούων τῇ βουλῇ. ἐλυμαίνου τὸν δῆμον ἀπατῶν, καὶ παρακρουόμενος τὸν δῆμον. ἔστι γὰρ παρακρουσάμενον, νίτρον. ὁ λέγεται ἐπὶ τῶν τοῖς μέτροις παρα σηκιζομένων. καὶ παρακρούσασθαι, ἀνατρέψαι. καὶ παρακρούσειν ἐξαπατῆσαι ἐμπεπαιγμένον. Ἐν τῇ πόλει ξυνιστάμενον.] οὐδὲν τῶν κατὰ τῆς πόλεως λογιζομένων καὶ ὁμοῦ ἱσταμένων. Καταστῇ.] καταστᾶσα ἡ λίμνη. ἐν εὐδίᾳ δέ. ἐπεὶ αἱ ἐγχέλεις μὴ διωκόμεναι ἡσυχάζουσι, ἐν τῇ ἰλύϊ εἰσιν. οἱ οὖν θηρεύοντες τὸ ὕδωρ ταράξαντες ἀγρεύουσι τὰς ἐγχέλεις. Ζεῦγος πριάμενος.] πλείονα εὔνοιαν ἔδειξεν, ὅτι καὶ πριάμενος δέδωκεν. ὁ δὲ, ἔχων πρότερον, οὐ δέδωκεν. οὐδ' ὅτι χρήσιμον ἔχει, τῇ πόλει χαρίζεται. Τοῖσι δακτύλοισι.] πρὸς τὸ μὴ πταίειν διὰ τὰς ἐμβάδας, ἅμα δὲ καὶ τοῖς δακτύλοις τῶν χειρῶν, διὰ τὸ μὴ κλέπτειν. Τὸν Γρύττον ἐξαλείψας.] οἱ μὲν ἀντὶ τοῦ τὸν ῥύπον τῆς πορνείας ἐξαλείψας. παρὰ τὸ ἐν τοῖς ὄνυξι ῥύπον ὃν λέγουσι γρῦ. οἱ δὲ, Γρύττον τινὰ ἐπὶ κιναιδίᾳ διαβάλλουσι. τῶν ἐπὶ μαλακίᾳ γὰρ διαβαλλομένων ὁ Γρύττος. ἄλλως ὑγρόν τινα καὶ καταξηρόν. ὃς διὰ τὴν πολλὴν ὑγρότητα, ἐν ἑταιρήσεις διετέλει, ὁ δὲ Κλέων δημαγωγῶν, θανάτῳ αὐτῷ ἐπέθηκε τὴν ζημίαν. Πρωκτοτηρεῖν.] πρωκτὸν ἐπιτηρεῖν τῶν πορνευομένων.

Οὐχὶ φθονῶν ἔπαυσας, ἵνα μὴ ῥήτορες γένοιν-
ται.
Τοῦτον δ' ὁρῶν ἄνευ χιτῶνος ὄντα τηλικοῦτον,
Οὐπώποτ' ἀμφιμάσχαλον τὸν δῆμον ἠξίωσας,
Χειμῶνος ὄντος, ἀλλ' ἐγώ σοι τουτονὶ δίδω-
μι.
Δημ. Τοιουτονὶ Θεμιστοκλῆς οὐπώποτ' ἐπενόη-
σεν,
Καίτοι σοφὸν κἀκεῖν' ὁ Πειραιεύς. ἔμοιγε μέν-
τοι
Οὐ μεῖζον εἶναι φαίνετ' ἐξεύρημα τοῦ χιτῶ-
νος.
Κλ. Οἴμοι τάλας, οἵοις πιθηκισμοῖς με περιε-
λαύνεις.
Αλλ. Οὔκ, ἀλλ' ὅπερ πίνων ἀνὴρ πονοῦνθ' ὅταν
χεσείῃ;
Τοῖσι τρόποις τοῖς σοῖσιν, ὥσπερ βλαυτίοισι, χρῶ-
μαι.
Κλ. Ἀλλ' οὐχ ὑπερβαλεῖς με θωπείαις. ἐγὼ γὰρ
αὐτὸν
Προσαμφιῶ τόδ'. ἰσὺ δ' οἴμωζ', ὦ πόνηρε. Δημ.
αἰβοῖ.
Οὐκ ἐς κόρακας ἀποφθερεῖ, βύρσης κάκιστον ὄ-
ζων;
Αλλ. Καὶ τοῦτ' ἐπίτηδές σε περιήμπισχ', ἵνα σ' ἀπο-
πνίξῃ.
Καὶ πρότερον ἐπεβούλευσέ σοι. τὸν καυλὸν οἶσθ' ἐ-
κεῖνον,
Τοῦ σιλφίου τὸν ἄξιον γενόμενον; Δημ. οἶδα μέν-
τοι.
Αλλ. Ἐπίτηδες οὗτος αὐτὸν ἔσπευδ' ἄξιον γενέ-
σθαι,
Ἵν' ἐσθίοιτ' ὠνούμενοι, κἄπειτ' ἐν Ἡλιαίᾳ
Βδέοντες ἀλλήλους ἀποκτείνειαν οἱ δικα-
σταί.
Δη. Νὴ τὸν Ποσειδῶ, καὶ πρὸς ἐμὲ τουτὶ γ' εἶπ'
ἀνὴρ κόπρειος.
Αλλ. Οὐ γὰρ τόθ' ὑμεῖς βδεόμενοι δήπου 'γένε-
σθε πυρροί;
Καὶ νὴ Δί' ἦν γε τοῦτο Πυρράνδρου τὸ μηχάνη-
μα.

Ex inuidia, metuens eos oratores futuros.
Sed cùm nudum videres hunc tantillulum po-
pellum,
Ne quidem humerali veste dignum censuisti,
Etiam durante hyeme: at ego tibi dono pallium
istuc.
PO. Na tale ne quidem Themistocles dare co-
gitauit:
Quamuis hac etiam in parte sapiens, Piraeensis
iste:
Mihi tamen hac tunica nil maius inuentum vi-
detur.
CL. Ah me miserum, quibus circumagis me mo-
dis dolosis?
AG. Minime: sed idem facio, quod poti, qui aluo
vrgente surgunt.
Nam vt illi alienis soleis, ita tuis moribus ego
vtor.
CL. At non superabis me, palpum obtrudendo:
Nam ego popellum
Hac induam tunica. at tu male dispereas ver-
bero. PO. ehem,
Non tu hinc abis in rem malam, qui corium o-
les maligne?
AG. Sane haud inepte tibi circumdedit, vt te
strangulet. Nam
Et antehac tibi insidias struxit, scis caulem, opi-
nor,
Istum Laserpitij, paruo venalem factum? PO. ego
noui.
AG. Non abs re voluit illum tam vili venire
nuper
Pretio: vt qui emitis, comedatis: ac post in foro
sedentes
Pedatis iudices: & vosmet inuicem enecetis.
PO. Ita per Neptunum. Hoc dixit idem ad me
quidam stercorosus.
AG. Nunquamne verò pedendo suffusi estis ru-
bore?
Nam per Iouem, Pyrrhandri quoque commen-
tum fuerat isthuc.

Σχόλια. Ἵνα μὴ ῥήτορες.] ἀπείρητο γὰρ τοῖς ἐφήβοις τοῖς ἀγορεύειν. διαβάλλει δὲ τοὺς ῥήτορας ὡς τοιούτους. Ἀμφιμασχάλω.] χιτωνίσκον ἱμάτιον. οἱ δὲ, ἐξωμίδα. ἄλλως, μικροῦ χιτωνίσκου. ἦν δὲ ἑτερομάσχαλος ὁ τῶν ἐργατῶν οὗ τὴν μίαν μασχάλην ἔρραπτον. ἄλλως, ἱματίῳ ἔχοντος χειρίδας οὐ μακράς. ἀλλ' ἕως τῶν μασχαλῶν. Ἀλλ' ἐγώ σοι.] παρατηρητέον. δίδωσι γὰρ αὐτῷ χιτῶνα. Οὐ μεῖζον εἶναι φαίνεται.] ὅτι σοφίας δόξαν ἀπέλαυσε ὁ Θεμιστοκλῆς, ὅτι Ἀθηναίοις τὸ δοθὲν χρησμὸν τεῖχος περιτοιχίσαι ξύλινον διδοὺς εὑρέματα Ζεύς. ἄλλων δὲ ἄλλα λεγόντων Θεμιστοκλῆς ἔφη, τὰς τριήρεις λέγειν ξύλινον τεῖχος. καὶ τὸν Πειραιᾶ δὲ τειχίσας ὡς εἴρηται καὶ τὰ μακρὰ τείχη ποιήσας τὰ διήκοντα ἀπὸ τῆς πόλεως μέχρι τοῦ Πειραιῶς, πλεῖον ἐδοξάσθη. Πιθηκισμοῖς.] ἀπάταις καὶ κολακεύμασιν. ἄλλως, μιμήμασιν. ὡς καὶ αὐτοῦ ταῦτα πεποιηκότος. Περιελαύνεις.] περιφέρεις, περιελαύνεις. Ὅταν χεσείῃ.] οἱ ἀνιστάμενοι ἐκ τῶν συμποσίων πρὸς τὸ ἀποπατῆσαι, πολλάκις τοῖς ἀλλοτρίοις ὑποδήμασιν, οὕτως αὐτοί τε, ἢ διὰ τὸ οὕτως ὑπὸ μέθης ἐξέρχονται.

Βλαυτίοισι.] Σ. βλαύτη, εἶδος ὑποδήματος. ἢ βλαυτίοις σανδαλίοις. ἐκ δὲ τοῦ βλαύτη, ἡ ὑποκοριστικὸν τὸ βλαυτίον γίνεται.

Σχόλια. Προσαμφιῶ τοδί.] πρὸς τὸ ἔχει τὸ ἱμάτιον παρατηρητέον. δίδωσι γὰρ ὁ Κλέων αὐτῷ χιτῶνα. Βύρσης κάκιστον] ἀνδιθεὶς ὁ δῆμος ἐμυσάττετο ὡς ἔτι ὄζων τῆς βύρσης. τὸν καυλὸν τοῦ σιλφίου. ὅτι τοῦ σιλφίου ἡ ῥίζα κατά τινας ἐστὶ ἐν Λιβύῃ γινομένη ἀρτυτικὴ καὶ θεραπευτική. κάλλιστος δὲ ὁ Κυρηναϊκός. ὅτι τοῦ ὄντος τῆς ῥίζης τοῦ καυλοῦ τὸ σίλφιον. ἄλλως. φυτὸν εἶναι ὅτι κακοσμον. λέγεται δὲ ὅτι Ἀριστοφάνης ὡς Κυρηναῖος πρῶτος τὴν ἐργασίαν τοῦ σιλφίου ἐξεῦρεν ὥσπερ καὶ τοῦ μέλιτος. Τὸν ἄξιον γενόμενον.] ὅτι καὶ εὐώνητον καὶ ὀλίγης τιμῆς πιπρασκόμενον.

Οἶδα

Οἶδα μὲν τοι.] ὅτι καὶ τῷ ἰσταρὶ καὶ τῇ ῥίζῃ καὶ τοῦ καυλοῦ τοῦ σιλφίου ἐχρῶντο. Οἱ δικασταί] οἱ ἠλιασταί. τομέα δὲ δικαστήριον ἐν τῇ Ἀθηνᾷ, Ἡλιαία. καὶ οἱ δικασταὶ Ἡλιασταί. Κόπριος ἀνήρ.] Σ. ὡς ἀπὸ δήμου. λέγει δὲ τὸν κοπρολόγον, ἢ κοπρωρός, παρὰ τὴν κόπρον. Ἄλλως. Κύπρος, νῆσος τῆς Ἀσίας, ὅθεν τὸ ἐθνικὸν Κύπριος. παίζει δὲ ἐν τῇ τούτων τῇ λέξει ὀ- A μοιότητι. Πυρράνδρου.] ἀπὸ τοῦ πυῤῥίου ἔπαιξε τὸ ὄνομα. ἦν δὲ ὁ Πύῤῥανδρος πονηρὸς καὶ συκοφάντης. βωμολοχεύμασι δὲ κολακεύμασιν ἢ ἀπάταις. βωμολόχοι δὲ εἰσιν οἱ περὶ τοὺς βωμοὺς λοχῶντες καὶ ἀρφίως ἀποτιθέμενοι, ὅπως ἂν ἁρπάζειν τὰ ἐπιτιθέμενα θύματα ἃ τοῖς ἡμῖν πλειστάκις ἴσως ἃ δέοντες ἐφηλωθεὶς δὲ τὴν Ἀθηνᾶν ἀναστᾶσιν.

Κλ. Οἵοισί μ' ὦ πόνηρε βωμολοχεύμασι παράττεις; B
Αλ. Ἡ γὰρ θεός μ' ἐκέλευσε νικῆσαί σ' ἀλαζονείᾳ.
Κλ. Ἀλλ' οὐ με νικήσεις. ἐγὼ γὰρ φημί σοι παρέξειν,
Ὦ Δῆμε, μηδὲν δρῶντι, μισθοῦ τρύβλιον ῥοφῆσαι.
Αλ. Ἐγὼ δὲ κυλίχνιόν τέ σοι, καὶ φάρμακον δίδωμι,
Τὰ 'ν τοῖσιν ἀντικνημίοισιν ἑλκύδρια περιαλείφειν. C
Κλ. Ἐγὼ δὲ τὰς πολιάς γέ σου 'κλέγων, νέον ποιήσω.
Αλ. Ἰδοὺ δέχου κέρκον λαγώ, τὼ 'φθαλμιδίω περιψῆν.
Κλ. Ἀπομυξάμενος, ὦ Δῆμ', ἐμοῦ πρὸς τὴν κεφαλὴν ἀποψῶ.

CL. *Ab quibus insultas mihi scurrilitatibus scelestè?*
AG. *Dea Pallas certè iussit, ut te vincam vanitate.*
CL. *Non vinces. Ego enim affirmo tibi, mi popule, me daturum*
Etiam ocioso, vt ollam mercedis sorbere possis.
AG. *At ego do iam tibi pyxidem, cum vnguento, vt vlciarum*
Vlcera circùm vngas. CL. *at ego canos mihi eligens capillos,*
Iuuenem te faciam. AG. *hem cape sis leporis hanc caudam, atque ocellos*
Absterge. CL. *ô popule, vbi ego emunxi, tu in caput absterge meum.*

Σχόλια. Μισθοῦ τρύβλιον.] ὀξύβαφον. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ὀστεῖον, ἢ ἄλλου τινὸς προσφαγίου, μισθὸν εἶπε διὰ τὸ δικαστικὸν μισθόν. Κυλίχνιον.] ἔκπωμα. ὃ νῦν λέγουσι πυξίδιον. ἔχουσι δὲ οἱ ἰατροὶ τὰ πυξίδια ἐν οἷς προσβάλλουσι τὰ φάρμακα. Κέρκον] τὴν οὐράν. ἁπαλὸν δὲ καὶ τρυφερὸν τὸ τοῦ λαγὼ οὐραῖον. ὥστε ἀντὶ σπόγγου χρῆσθαι διὰ τὸ ἁπαλὸν εἶναι, ὥστε τὰς λήμας περιψῆν. D
BISETVS. Λαγώ] ἴσως λαγὼν χρηστέον. Εὐστάθιος, λαγὼς, λαγὼ ἀττικῶς, λαγὸς δὲ λαγῶ κοινῶς, κατὰ τὴν ἀρχαίαν χρῆσιν. ἀλλαχοῦ δὲ ἰωνικῶς μὲν διὰ τοῦ ω μετά- E λω, λαγὸς δὲ κοινῶς διὰ τοῦ ο μικροῦ παρὰ τὸ λάω, τὸ βλέπω.
Σχόλια. Περιψῆν.] ἀντὶ τοῦ καθαρμάτειν. ἀποσμήχειν. φιλονεικεῖ δὲ ἕκαστος ὑπερβαλεῖν τὰς δωρεάς.
BISETVS. Ἀπομυξάμενος] Εὐστάθιος, ἀπομύξαι τινά, τὸ ἐξαπατῆσαι ὡς εἰώθει, ὅς ἐκ τοῦ μύξῃ καταῤῥέοντος χαρακτηρίζεται. ὁ αὐτὸς, ἀπομύσσεσθαι, τὸ τὴν μύξαν ἐκμάσσειν, μύξα δὲ τὸ ἐκ μυκτήρων καταῤῥέον ποτίτλωμα. ὅθεν καὶ ὁ μυκτὴρ, καὶ μύξα λύχνου ὁ μαντύμενος, τὸ τοῦ ἐλλυχνίου πείτλωμα, ὁ καὶ μύκης ὁμωνύμως τῷ ἐν γῆς φυομένῳ λέγεται.

Δίμετροι Ἰαμβικοί.

Dimetri Iambici.

BISETVS. Διπλῆ, καὶ εἴσθεσις εἰς ἀμοιβαῖον μέλος κώλων λ'.

Αλ. Ἐμοῦ μὲν οὖν, ἐμοῦ μὲν οὖν.
Κλ. Ἐγώ σε ποιήσω τριηραρχεῖν, ἀναλίσκοντα τῶν
Σαυτοῦ, παλαιὰν ναῦν ἔχοντ', εἰς ἣν ἀναλῶν οὐκ ἐφέξεις, οὐδὲ ναυπηγούμενος.
Διαμηχανήσομαί θ', ὅπως
Ἂν ἱστίον σαπρὸν λάβῃς.
Χο. Ἀνὴρ παφλάζει, παῦε, παῦ'
Ὑπερζέων, ὑφελκτέον
Δὲ τῶν ξύλων, ἀπαρυστέον
Τε τῶν ἀπειλῶν ταυτηί.
Κλ. Δώσεις ἐμοὶ καλὴν δίκην,

AG. *Imò in meum caput, in meum.*
CL. *Ego faxo, vt instructam tuis*
F *Habeas triremem impendiis:*
Nauémque veterem compares:
In qua reficienda haud queas
Perferre sumtus: postea
Excogitabo, vt putridum
In naui velum surrigas.
CH. *Homo hic furenti ira æstuat.*
Seda feruorem, seda, & foco
Ligna aufer: & cohibeas minas.
G CL. *Pœnam dabis pulcrè mihi,*

Σχόλια. Ἐμοῦ μὲν οὖν.] διπλῆ καὶ εἴσθεσις εἰς ἀμοιβαῖον μέλος τῶν ἰαμβικῶν κώλων τεσσαράκοντα διμέτρων ἀκαταλήκτων πλὴν τοῦ τελευταίου μονομέτρου συνήθως καὶ τοῦ τελευταίου ἰθυφαλλικοῦ. ἐπὶ τῷ τέλει δύο διπλαῖ. ἡ μὲν ἐν ἀρχῇ τοῦ κώλου, ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος. Τριηραρχεῖν.] ἀπειλεῖ λειτουργίας αὐτῷ. λειτουργία γὰρ παρὰ Ἀθηναίοις. δαπανηρὸν δὲ τὸ τριηραρχεῖν. ἔδει γὰρ τὴν τριήρη, πάντα ἔχειν πρὸς τὸν πόλεμον εὔθετα, ἅπερ παρεσκεύαζεν ὁ τὴν λειτουργίαν ταύτην προβληθείς. ἄλλως. ἐπειδὴ οἱ στρατηγοὶ τινα ἔχοιεν ἐχθρὸν

εἰς τριηραρχίαν ἐνέβαλλον, ὅπως ἂν ὁ βίος αὐτοῦ ἀναλίσκοιτο. εἰ δέ τινι ὑπέρβαλλον λόγους ἀπεχθάνοιντο, παλαιὰς ναῦς αὐτοῖς ἐδίδοσαν, ὅπως ἂν οἰκοδομῶν καινὰς ἀντ' αὐτῶν καταδαπανήσῃ, καὶ ταύτῃ ἄποροι γίνοιντο. [illegible] διαμηχανήσομαι δὲ διαπράξομαι. Ἀνὴρ παφλάζει.] ἐπειδὴ ἑώρα τὸν Κλέωνα κεκραγότα καὶ παφλάζοντα τῷ λόγῳ, τῇ μεταφορᾷ ἐχρήσατο τοῦ χαλκείου [illegible] ἐπειδὰν γὰρ [illegible] τοῦτο ἐπιρρεῖν, τῶν ὑποκειμένων ξύλων [illegible] καὶ τοῦ ὕδατος, ἵνα μὴ ὑπερχυθέντος τοῦ ὕδατος τὸ πῦρ σβεσθῇ. χαριέντως δὲ ὡς μαγείρῳ ἄλλως. ἐντεῦθεν μετὰ τὸ θ κῶλον, διαμένεται

A τοῖς προσώποις. εἰσὶ δὲ τὰ ὅλα [illegible] τὸ δὲ τελευταῖον ἕτερον ἔχει [illegible] μετρον καταληκτικόν. ἄλλως [illegible] Τῶν ξύλων.] [illegible] τῶν χρεῶν. [illegible] ἀπὸ μεταφορᾶς [illegible] ὅταν παφλάζῃ, τῶν ὑποκειμένων ξύλων ἀφαιρεῖται καὶ τῶν χρεῶν. Ἀπαρυστέον.] ἀφαιρετέον τὴν ἀπειλὴν [illegible] ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν τοῦ ζέματος. ἐπειδὴ τῶν ὑποζέοντων ἀπαρύεται, ἵνα μή τι ἀποχέηται. μαγειρικῶς δὲ ταῦτα.

B Ταυτηί.] ἴσως κρεάγραν ἐδείξεν ὡς μάγειρος.

Ἰπούμενος ταῖς εἰσφοραῖς.	*Oppressus ærumnis malis*
Ἐγὼ γὰρ εἰς τοὺς πλουσίους	*Nam ego faxo, ut inter diuites*
Σπεύσω σ' ὅπως ἂν ἐγγραφῇς.	*Relatus argentum luas.*
Ἀλ. Ἐγὼ δ' ἀπειλήσω μὲν οὐ-	*AG. Ego nihil tibi comminor:*
δὲν, εὔχομαι δέ σοι ταδί.	*Sed istud imprecor, ut tua*
Τὸ μὲν τάγηνον τευθίδων	*Sartago stridas piscibus.*
Ἐφεστάναι σίζον. σὲ δὲ	C *Tu vero, de Milesiis*
Γνώμην ἐρεῖν μέλλοντα περὶ	*Cùm proferes sententiam*
Μιλησίων καὶ κερδανεῖν,	*Lucri cupidus: talentum ubi*
Τάλαντον ἢν κατεργάσῃ,	*Paraueris: ante piscibus*
Σπεύδειν ὅπως τῶν τευθίδων	*Repletus ad cœtum properes.*
Ἐμπλήμενος, φθαίης ἔτ' εἰς	*Sed te priusquàm vescier*
Ἐκκλησίαν ἐλθεῖν. ἔπει-	*Occœperis, vir quispiam*
τα πρὶν φαγεῖν, ἀνὴρ μεθή-	*Perturbet, & talentum ibi*
κοι, καὶ σὺ τὸ τάλαντον λαβεῖν	D *Tu capere vo-*
Βουλόμενος ἐ-	*Lens, cibo hoc stranguleris.*
σθίων ἀποπνιγείης.	*CH. Bellè, per Apollinem, Iouémque*
Χο. Εὖ νὴ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω,	*Atque almam matrem.*
Καὶ τὴν Δήμητρα.	*PO. Et mihi palam videtur, etiam cætera*
Δη. Καί μοι δοκεῖ, καὶ τἄλλα γ' εἶναι καταφανῶς	*Bonus esse ciuis: qualis vix ullus fuit*
Ἀγαθὸς πολίτης, οἷος οὐδεὶς πω χρόνου	*Vnquam ex multis, qui digni sunt teruncio.*
Ἀνὴρ γεγένηται τοῖσι πολλοῖς τοῦ βολοῦ.	*Tu verò Paphlago, dum ais, quòd me diligas,*
Σὺ δ' ὦ Παφλαγὼν φάσκων φιλεῖν μ' ἐσκοροδίσας.	*Molestus es mihi alliis, quæ fœdè oles.*
Καὶ νῦν ἀπόδος τὸν δακτύλιον, ὡς οὐκ ἔτι	E *Et nunc agè redde mihi annulum. Neque enim amplius*
Ἐμοὶ ταμιεύσεις. Κλ. ἔχε, τοσοῦτον δ' ἴσθ' ὅτι,	*Quæsturam in urbe geres. CL. habe: sed hoc scias,*
Εἰ μή μ' ἐάσεις ἐπιτροπεύειν, ἕτερος αὖ	*Si non sines me rem curare publicam,*
Ἐμοῦ πανουργότερός τις ἀναφανήσεται.	*Alium fore, me longè versutiorem præsidem.*
Δη. Οὐκ ἔσθ' ὅπως ὁ δακτύλιος ἔσθ' οὑτοσὶ	*PO. Fieri nequit, meus ut sit isthic annulus:*
Οὑμός, τὸ γοῦν σημεῖον ἕτερον φαίνεται,	*Quoniam aliud apparet signum, me nisi oculi*
Ἀλλ' ἢ οὐ καθορῶ. Ἀλ. φέρ' ἴδω τί σοι σημεῖον ἦν.	F *Fallunt. AG. sine videam, quod signum sit tibi.*

Σχόλια. Ἰπούμενος.] θλιβόμενος ταῖς συντελείαις [illegible] ἀπαιτήσεσι. πολλὰ εἰσφέρειν ἀναγκαζόμενος πιεζόμενος.

BISETVS. Ἰπούμενος] εὐπαθέος. ἶπος, θηρεύουσι [illegible] καὶ ξύλοις [illegible] τὸ ἴπτειν, τὸ φθείρειν. [illegible] ἐνταῦθα [illegible] ἰπούμενος, ἤγουν ἐλαττούμενος.

Σχόλια. Σπεύσω σε.] σπεύσω εἰς σὲ [illegible] ἐπειδὴ οἱ στρατηγοὶ, ἐχθρούς τινας ἔχοντες [illegible] ἐνέγραφον [illegible] τῶν πλουσίων τάγματι. ὅπως μὴ ἀρκοῦντες πρὸς τὰς μεγάλας ζημίας, ἄποροι γένωνται. εὔχομαι [illegible] ταγήνου [illegible] τευθὶς [illegible] εἶδος ἰχθύος [illegible] Μιλησίων.] ὡς [illegible] μέτριοι δὲ Ἀθηναῖοι οἱ Μιλήσιοι. Ἢν κατεργάσῃ.] ἐὰν διαπράξῃς ἅπερ αὐτοῖς ἐπαγγέλλῃ. μεθήκοι δὲ [illegible] Εὖ νὴ τὸν Δία.] [illegible] ἀντὶ [illegible] ἐκ τροχαϊκῆς βάσεως καὶ ἀναπαιστικῆς [illegible] ἰωνικόν. ἀπὸ μὲν τριμέτρου καταληκτικοῦ [illegible] τὴν τροχαϊκὴν βάσιν [illegible] κοινὸν δακτυλικὸν καὶ ἀναπαιστικόν [illegible]

G [illegible] Καί μοι δοκεῖ.] κορωνὶς [illegible] οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι [illegible] Ἀγαθὸς πολίτης] [illegible] καλὸς εἶναι πολίτης [illegible] ὡς οὐδεὶς ἄλλος γένοιτο ἂν ἐν παντὶ χρόνῳ. Πολλοῖς τοῦ βολοῦ.]

'βολῶ.] τοῖς εὐόνοις τοῖς Ἀθηναίοις. οὕτω γὰρ λέγεται ἐπὶ τῶν πολλῶν τοῦ ὄχλου τῶν λημμάτων. Ἐπορδίσας] ἀποδίσας καὶ ἐπικράνας. ἢ ὡς ἐρεύξας. ἢ κλαῦσαι πεποίηκας. ἢ ἀπὸ τῶν τὰ σκόροδα τελούντων. Ἐμοὶ ταμιεύσεις] ὡς A οὐκέτι ἐπιμελοῦ τῶν ἐμῶν χρημάτων, ἀλλ' ὁ ταμίας μοι ἔσῃ. τουτέστι διοικήσεις τὰ πρυτανεῖα. Ἐμοῦ πανουργότερος.] ἑαυτὸν διαβάλλει ὁ Κλέων, ἐαυτοῦ φόβον ἐπιφέρειν βουλόμενος. οὐ δυνάμενος δὲ ὃν ἐφρὶξ τῆς ἀρχῆς ὄντα σημαίνει.

Δη. Δημοῦ βοείου θρῖον ἐξωπτημένον.
Αλ. Οὐ τοῦτό γ' ἐστὶν οὐ τὸ θρῖον. Δη. ἀλλὰ τί;
Αλ. Λάρος κεχηνὼς ἐπὶ πέτρας δημηγορῶν. B
Δη. Αἰβοῖ τάλας. Αλ. τί ἐστιν; Δη. ἀπόφερ' ἐκποδὼν,
Οὐ τὸ ἐμὸν εἶχεν, ἀλλὰ τὸ Κλεωνύμου.
Παρ' ἐμοῦ δὲ τουτονὶ λαβὼν ταμίευέ μοι.
Κλ. Μὴ δῆτα πώγ' ὦ δέσποτ', ἀντιβολῶ σ' ἐγώ,
Πρὶν ἄν γε τῶν χρησμῶν ἀκούσῃς τῶν ἐμῶν.
Αλ. Καὶ τῶν ἐμῶν νυν. Κλ. ἀλλ' ἐὰν τούτῳ πιθῇ, C
Μολγὸν γενέσθαι δεῖ σε. Αλ. κἄν γε τουτῳί,
Ψωλὸν γενέσθαι δεῖ σε μέχρι τοῦ μυῤῥίνου.
Κλ. Ἀλλ' οἵ γ' ἐμοὶ λέγουσιν, ὡς ἄρξαι σε δεῖ
Χώρας ἁπάσης, ἐστεφανωμένον ῥόδοις.
Αλ. Οἱ 'μοὶ δέ γ' αὖ λέγουσιν, ὡς ἁλουργίδα D
Ἔχων κατάπαστον, καὶ στεφάνην, ἐφ' ἅρματος
Χρυσοῦ διώξεις Σμικύθην, καὶ κύριον.
Κλ. Καὶ μὴν ἔνεγκ' αὐτοὺς ἰὼν, ἵν' οὑτοσὶ
Αὐτῶν ἀκούσῃ. Αλ. πάνυ γε. Δη. καὶ σὺ δὴ φέρε.
Κλ. Ἰδού. Αλ. ἰδού. Δη. νὴ τὸν Δί' οὐδὲν κωλύει.

Po *Bubulæ adipis assatum folium ficulneum.*
Ag. *Non hoc ficulneum est folium.* *Po.* *quid ergo inest?*
Ag. *Larus inhians prædæ, qui è petra verba dat*
Pro concione. *Po.* *Hei me miserum.* *Ag.* *quid res est? cedò.*
Po. *Procul aufer. neque enim meum habet, sed Cleonymi.*
Tu vero hunc à me habe, & quæsturam suscipe.
Cl. *Istuc ne faxis, mi Domine, queso: antequam*
Audiveris, qualia mihi sint oracula.
Ag. *Et qualia mihi sint.* *Cl.* *at si huic obtemperes,*
Peculatorem oportet te fieri. *Ag.* *& si huic;*
Herniosum te fieri oportet usque ad caput.
Cl. *Atqui mea dicunt oracula, quòd oporteat*
Te imperio totius terræ potirier,
Rosis coronatum. *Ag.* *mea vicissim mihi*
Dicunt quòd tu trabeatus, & serto micans
In aureo curru insequeris Smicytham,
Et Dominum. *Cl.* *quin abi, & huc affers tua*
Oracula, ut populus illa audiat. *Ag.* *admodum.*
Po. *Et tu feras tua.* *Cl.* *ecce in promtu sunt mihi.*
Ag. *Ecce & mea.* *Po.* *Per Iovem, iam nihil est in mora.*

E

Σχόλια. Δημοῦ βοείου.] παρὰ τὸν δῆμον ἐποίησε δημὸν ὀξυτόνως. ἐπειδὴ τῷ θρίῳ περιβάλλοντες τὸ λίπος, ὤπτων. θρῖον δὲ, τὸ τῆς συκῆς φύλλον. ὀλίγον οὖν δεῖ τῷ τόνῳ παρεγκλίνειν τὸ ὄνομα. λέγει δὲ καὶ ταῦτα, ἐπειδὴ ὡς ἀναίσθητον διαβάλλει τὸν δῆμον. ἄλλως. λίπους βοείου. ταῦτα δὲ εἰς ἀναισθησίαν τοῦ δήμου, καὶ ἐν Σφηξὶν, ἔστι βόειον δημόν. θρῖον δὲ σκεύασμά τι μετὰ ἐγκεφάλου γινόμενον.

Bisetus. Δημοῦ] Δῆμος περισπωμένως, τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων, τὸ πολιτικὸν κατάστημα. ὅθεν τὸ δημοκρατεῖσθαι. δημὸς δὲ ὀξυτόνως, ἡ πιμελή, ἐπίπλους, τουτέστι τὸ λίπος. F

Σχόλια. Θρῖον.] χόνδρος ἢ ὄρυζα ἕψεται. ἢ σεμίδαλις ἀρκούντως. εἶτα ἀποχεῖται τὸ ὕδωρ, καὶ φυρᾶται τὸ ἑψημένον μετὰ ἁπαλοῦ τυροῦ καὶ ὠῶν ὀλίγων. εἶτα περιλαμβάνεται φύλλοις συκίνοις ὅλως, καὶ περιπλέκεται καννάβει ἢ παπύρῳ, ἢ λίνῳ. καὶ καθίεται εἰς ζωμὸν κρεῶν ἑψημένων, ἄχρι τοῦ λαβεῖν ἱκανὴν ἕψησιν. εἶτα ἐπαίρεται, καὶ τῶν ἄλλων περιαιρεθέντων, καὶ εἰς λοπάδα νέαν ζέοντος μέλιτος ἐμβάλλεται καὶ ἕψεται. στρεφόμενον δὲ, ὅτι ἱκανῶς ἔχει καὶ ξανθὸν γίνεται, ἐξαιρεθὲν παρατίθεται μέλιτος περιχυθέντος, ἢ ἀπὸ τοῦ ἑφθοῦ, ἢ ἀπὸ τοῦ ἄλλου. θρῖον δὲ καλεῖται, ἀπὸ τῶν φύλλων τῆς συκῆς ἃ οὕτω καλοῦνται. ἄλλως. θρῖα τὰ φύλλα τῆς συκῆς. καὶ θρῖον ἐπισκεύασμά τι παρ' Ἀθηναίοις, ὃ περιλαμβάνει ὕειον στέαρ καὶ G ἐρίφειον. καὶ σεμίδαλιν καὶ γάλα, καὶ λεκυθώδες ὠμὸν πρὸς τὸ πήγνυσθαι καὶ οὕτως εἰς φύλλα συκῆς ἐμβαλλόμενον, ἥδιστον ἀποτελεῖ βρῶμα. οὕτω Δίδυμος. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ ἄλλη τις σκευασία θρῖον ἐγκέφαλος μετὰ γάλακτος καὶ τυροῦ σκευαζόμενος καὶ ἑλισσόμενος ἐν φύλλοις συκῆς καὶ ὀπτώμενος. ἐπεὶ ἐπὶ φύλλων τὰ τεμάχη βαλλόμενα βαστάζονται. περὶ δὲ θρίων καὶ ἐν Βατράχοις εἴρηται ἐν τῷ, ἀλλ' ἀπολέσαιμ' ἂν ἐγκεφάλου θρίω δύο. Λάρος κεχηνώς.] τὸν Κλέωνα λέγει παρὰ τὸ ἁρπακτικόν. ἀπὸ τούτου δὲ ὡς κλέπτοντα τὸν Κλέωνα διαβάλλει. καὶ ὁ λάρος γὰρ ζῶόν ἐστιν ἀδηφάγον. πλὴν δὲ πέτραν, διὰ τὸ βῆμα τὸ ἐν τῇ πνυκί. Κλεωνύμου.] ὡς δαπανηρὸν καὶ ἐν τρυφῇ ζῶντα κωμῳδεῖ, καὶ διαβάλλει τὸν Κλεώνυμον καὶ ἅρπαγα. εἰπὼν γὰρ λάρος, ἐπήνεγκε τὸν Κλεώνυμον. Παρ' ἐμοῦ δὲ τουτονὶ λαβών.] δακτύλιον ἄλλον δίδωσι. καί ἐστι παρεπιγραφή. Μολγὸν γενέσθαι.] φασὶ μολγὸν ἀντὶ τοῦ τυφλόν. Ἡρόδοτος δὲ ἱστορεῖ τούτους ἐπάνω τῆς Σκυθίας εἶναι. ἄλλως. τοῦτο παρὰ τὸ ἀμέλγεσθαι καὶ ζημιοῦσθαι. ἄλλως Σύμμαχος. ἔοικε χρησμός τις εἶναι. ἐν γὰρ τοῖς γεωργοῖς, οὕτως ἔχει. ὅτῳ δοκοῦσι δεῖν μάλιστα τῇ πόλει. ἐμοὶ μὲν ἐπὶ τὸν μολγὸν εἶναι ὡς ἀκήκοας. Ἐρατοσθένης. μολγὸν καὶ ἀμολγὸν τὸ αὐτόν. ἀμολγοὺς δὲ παρὰ τούτοις φησὶ λέγεσθαι τοὺς ἀμέλγοντας τὰ κοινά. Ἡσίοδος δὲ, μᾶζά τ' ἀμολγαίη. οἱ δὲ ἀντὶ τοῦ ἀκμαῖον. παρὰ δὲ τοῖς κωμικοῖς, μόλγης ὁ μοχθηρὸς ὥσπερ γέης. οὕτω Σωκράτης. ἄλλως. μολγὸν τε-

νος μὲν, γλαυκόν, οἱ δὲ, τὸ βραδύ. ἢ τὸ ὁμολογεῖν τὰ κλέπτειν τὰ δημόσια. μελαγχολικοὺς γὰρ ἔλεγον, τοὺς ἐξαμέλγοντας καὶ κλέπτοντας τὰ κοινά. Ψωλὸν γενέσθαι.] ψωλὸς ὁ λεπτόδερμος ἐξ ἐντόνου. καὶ ἀκρόψωλος ὁ ἐπὶ βραχὺ τοιοῦτος. ἢ ὁ ἀφῃρημένος κατὰ παρέκτασιν τοῦ μορίου. ἐνταῦθα δὲ ἰδίως ἐπὶ τῶν μέχρι πολλοῦ διεσκυλμένων. ... δὲ ... ἐν ... ποιοῦντες ἄχρι τοῦ λέπους. Μέχρι τοῦ μυρρίνου.] μέχρι τῆς κεφαλῆς. ἐπειδὴ οἱ ἄρχοντες μυρρίνῃ ἐστεφανοῦντο. ἢ ἀπὸ τοῦ σκολύφθαι τὸ αἰδοῖον εἰς τέλος καὶ ὁλόκληρον. μύρτον δὲ ... ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον. Ἁλουργίδα.] πορφυρᾶν χλανίδα. ἐπειδὴ τὸ ῥόδον πορφυροῦν, τῷ στεφάνῳ τῶν ῥόδων τὴν ἁλουργίδα ἐπήνεγκεν. Χρυσοῦν διώξεις.] τὸ διώξεις ἔχοντι λόγον πρὸς τὰ προκείμενα, ἐπήνεγκε παρὰ τὴν φωνήν, τὸ διώξεις Σμικύθην καὶ Κύριον. ὥσπερ ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς τῶν ἐγκλημάτων κηρύττειν εἰώθασιν, ἐπειδὰν γυναικὶ ἐπιφέρηται ἔγκλημα. οὕτω γὰρ προσκαλεῖσθαι εἰώθασιν ἐν τῷ δικαστηρίῳ. ὀνόματα τὰ ὁ κύριος, τουτέστιν ὁ ἀνήρ. ἅμα ... γυναικώδη τὸν Σμικύθην κωμῳδεῖ, καὶ ἔχοντα Κύριον ὡς ἂν θήλειαν. ὁ δὲ Σμικύθης, Θρακῶν βασιλεύς. Κύριον δὲ, ἀντὶ τοῦ Κύρου τοῦ Ἀρταξέρξου τοῦ Περσῶν βασιλέως ὃς κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους τῆς Λυδίας πεμφθεὶς σατραπεύειν, Λακεδαιμονίοις προσθέμενος εἰς πόλεμον, τὰ πρὸς Ἀθηναίους ἐχορήγησε χρήματα. ἄλλως. τὸν Σμικύθην κωμῳδεῖ ὡς κίναιδον. Κύριον δὲ λέγει τὸν ἄνδρα. οὕτω γὰρ ἐνεχάραττο ἐν τοῖς διαγράμμασι. Ἀσπασία καὶ Κύριος. τουτέστιν ὁ Περικλῆς.

ΧΟΡΟΣ.

CHORVS.

Choriambici, Glyconij.

Στροφὴ κώλων κδ'.

Χο. Ἥδιστον φάος ἡμέρας
Ἔσται τοῖσι παροῦσι, καὶ
Τοῖσιν ἀφικνουμένοισιν,
Ἢν Κλέων ἀπόληται.
Καίτοι πρεσβυτέρων τινῶν
Οἵων ἀργαλεωτάτων,
Ἐν τῷ δείγματι τῶν δικῶν,
Ἤκουσ' ἀντιλεγόντων,
Ὡς εἰ μὴ 'γένοιθ' οὗτος ἐν
Τῇ πόλει μέγας, οὐκ ἂν ἤ-
στην σκεύει δύω χρησίμω,
Δοίδυξ, οὐδὲ τορύνη.
Ἀλλὰ καὶ τόδ' ἔγωγε θαυ-
μάζω τῆς ὑομουσίας
Αὐτοῦ· φασὶ γὰρ αὐτὸν οἱ
Παῖδες, οἳ ξυνεφοίτων,
Τὴν Δωριστὶ μόνην ἂν ἁρ-
μόττεσθαι θαμὰ τὴν λύραν,
Ἄλλην δ' οὐκ ἐθέλειν μαθεῖν,
Κᾆτα τὸν κιθαριστὴν
Ὀργισθέντ' ἀπάγειν κελεύ-
ειν, ὡς ἁρμονίαν ὁ παῖς
Οὗτος οὐ δύναται μαθεῖν,
Ἢν μὴ δωροδοκιστί.

CH. *Prasiò lux erit optima*
Nobis, qui modo viuimus:
Quique olim venient, Cleo
Si pendatur iniquus.
Quamquam in Digmate litium
Morosos aliquos senes
Audiui mihi dicere
Contrà: ni Cleo nobis
Isthic afforet, haud fore
Vasa vrbi duo commoda,
Pistillum & rudicellam.
Verùm miror & hoc ego,
Quanam hac Musa suilla sit
Huius. Nam pueros ferunt,
Qui condiscipuli sunt:
Solum carmina Dorica
Plectro aptasse lyræ: neque
Vllam discere, præter hanc,
Tum iratum Cytharœdum
Iussurum, à se abeat: quia
Isthic nullam aliam puer
Possit discere Musicam:
Ni, qua Dorica tinnit.

Σχόλιον. Ἥδιστον φάος.] κορωνίς. εἰσιᾶσι γὰρ ὑποκριταί τε ἐν ... τοῦ χοροῦ. ἑξῆς μονοστροφικὴ τετράκωλος ... ποτὲ μὲν ἐξ ἐπιτρίτου τετάρτου ποτὲ δὲ διτροχαίου. ... χορειάμβου. καὶ ... περιφερέστερον. ... ἐφθημιμερὲς δ' ἐστιν ἐξ ἐπιτρίτου ..., ἢ διτροχαίου καὶ βακχείου συγκείμενον. ... ἀτελοῦς μὲν ..., ... κορωνίδος ταῦτα ... Εὐριπίδη. Τοῖσιν ἀφικνουμένοις.] τοῖς μετὰ ταῦτα ἐσομένοις. ἢ τοῖς ἀπὸ ... ξένων, ἵν' ἐπιδείξῃ ... Κλέωνα κατὰ τούτων πονηρόν, ὅτι μηδὲ τούτων φείδεται, ἀλλ' ἐπίσης ἅπαντας συκοφαντεῖ.

Bisetus. Ἢν Κλέων] καὶ γὰρ αἱ πόλεις οὐδὲν αἴτιον κακῶν, διὰ τοὺς κακοὺς κυβερνήτας κακῶς ἀκούουσι κατὰ τὸν Εὐριπίδην, ὃς ἐν Ἱκέτισιν οὕτω λέγει:

Τούς τ' ἐξαμαρτάνοντας, οὐχὶ τὴν πόλιν
Ἡγούμεθ' ... κἂν ἐν αἰτίᾳ πόλις,
Καλῶς κλύουσα διὰ κυβερνήτην κακόν.

Οὐδὲν οὖν ἥδιον τῇ πόλει συμβαίνειν δύναται τοῦ τῶν κακῶν θανάτου, καὶ ὀλέθρου.

Σχόλιον. Ἐν τῷ δείγματι τῶν δικῶν.] Σύμμαχος. σκέψασθε τί δήποτε ἐστὶ τὸ δεῖγμα τῶν δικῶν. παρεῖται γάρ φησιν εἰ μὴ τὸ δεῖγμα τόπος ἐστὶν ἐν Πειραιεῖ, ἔνθα πολλοὶ συνῄεσαν ξένοι καὶ πολῖται, καὶ ἐλογοποίουν. τὸ δὲ τῶν δικῶν προσέθηκεν ἵνα διαβάλλῃ τὸ φιλόδικον τῶν Ἀθηναίων. ἄλλως. ἐν τῷ Πειραιεῖ ὅπου δικάζουσιν. ἐπεὶ ἐκεῖ οἱ ἔμποροι τὰ δείγματα τῶν πωλουμένων ἐτίθεσαν. ἅμα δὲ σκώπτει τὸ φιλόδικον τῶν Ἀθηναίων. Δοίδυξ.] παροιμία

δοίδυξ

δεῖ δ' ὑξ αὔξει ἐπὶ τῆς λίαν μικρῶν. ἢ ἐπὶ τῆς αὐξανομένων φασὶν ὁ [illegible]. ἄλλοι δὲ ἐπὶ τῶν μικρῶν μενόντων εἴρηται ἡ παροιμία. ὁ γὰρ δαίδυξ, μικρὸς ἐστι καὶ στρογγύλος. ταῦτα δὲ ὡς πρὸς [illegible] παντός. τορεύειν δὲ τὸ κινητικὸν [illegible] χύτρας. [illegible] ἐκτείνεται [illegible] καὶ παρ' Εὐπόλιδι. τορευτῶν [illegible] [illegible]. καὶ αὖθις. καὶ τὰν [illegible] [illegible] χειρωδείας, [illegible] [illegible]. καὶ [illegible] ὡς ἀλλαχοῦ Ἀριστοφάνης. [illegible] μὴ γίνεται Θετταλίας [illegible]. τινὲς δὲ [illegible] τὴν χειρῶν δυσωδίαν φασὶν εἴπερ διαφόροις [illegible] χρώμενοι δυσώδη [illegible] καὶ εἰς βόρβορον [illegible].

Οἱ ξυμφοιτῶντες.] οἱ συμμαθόντες. Τὴν δωριστί.] τὸ [illegible] μάτι παίζει διὰ τὸ δωροδοκεῖν. [illegible] ἄλλοι [illegible] κατὰ τὸν ὡς κλέπτην καὶ δωροδοκεῖν. Δώριος δὲ οὕτω καὶ αὕτη μία τῶν ἁρμονιῶν, ὡς καὶ Λύδιος καὶ Φρύγιος καὶ Βοιώτιος. ἄλλως. οὐδεμίαν ἁρμονίαν ἄλλην [illegible] μαθεῖν, μόνην δὲ τὴν τῆς δωροδοκεῖν ἐπώνυμον. Ὡς ἁρμονίας] ἁρμονίας οἱ μὲν καὶ καλοῦσι, τοῦ καὶ ἐπισταμένου [illegible] ὡς [illegible] ἐν τοῖς πράγμασι τῶν ᾀσμάτων. [illegible] ταῦτά φησιν, ὅτι Κλέων ἑτέρας μουσικῆς οὐ μετεχειρίζετο, οὐδὲ μανθάνειν ἐβούλετο. ταύτης δὲ μόνης μετεποιεῖτο τῆς Δωρίου διὰ τὴν αὐτοῦ δωροδοκίαν, καὶ ἔμπειρος ἦν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΥ, Σκηνὴ πρώτη.

Τρίμετροι, Ἰαμβικοί.

ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗΜΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

BISETVS. Κορωνὶς ἐκ στίχων ἐννενήκοντα

Κλ. Ἰδοὺ, θέασαι, κοὐχ ἅπαντας ἐκφέρω.
Αλ. Οἴμ' ὡς χεσείω, κοὐχ ἅπαντας ἐκφέρω.
Δη. Ταυτὶ τί ἐστι; Κλ. λόγια. Δη. πάντ'; Κλ. ἐθαύμασας.
Καὶ νὴ Δί', ἔτι γ' ἐμοῦ 'στι κιβωτὸς πλέα.
Αλ. Ἐμοὶ δ' ὑπερῷον, καὶ ξυνοικία δύο.
Δη. Φέρ' ἴδω, τίνος γάρ εἰσιν οἱ χρησμοί ποτε;
Κλ. Οὑμοὶ μέν εἰσι Βάκιδος. Δη. οἱ δὲ σοὶ τίνος;
Αλ. Γλάνιδος, ἀδελφοῦ τοῦ Βάκιδος γεραιτέρου.
Δη. Εἰσὶ δὲ περὶ τοῦ; Κλ. περὶ Ἀθηνῶν, περὶ Πύλου,
Περὶ σοῦ, περὶ ἐμοῦ, περὶ ἁπάντων πραγμάτων.
Δη. Οἱ σοὶ περὶ τοῦ; Αλ. περὶ Ἀθηνῶν, περὶ φακῆς,
Περὶ Λακεδαιμονίων, περὶ σκόμβρων νέων,
Περὶ τῶν μετρούντων τἄλφιτ' ἐν ἀγορᾷ κακῶς,
Περὶ σοῦ, περὶ ἐμοῦ, περὶ ἁπάντων πραγμάτων,
Τὸ πέος ἂν οὗτοσὶ δάκοι.
Δη. Ἄγε νυν ὅπως αὐτούς ἀναγνώσεσθέ μοι,
Καὶ τὸν περὶ ἐμοῦ 'κεῖνον, ᾧπερ ἥδομαι,
Ὡς ἐν νεφέλῃσιν αἰετὸς γενήσομαι.

ACTVS III. SCENA I.

Senarij Iambici.

CLEO, AGORACRITVS FARTOR, POPVLVS, CHORVS.

ἐξ ὧν προστίθενται στίχοι ιϛ´.

CL. *En videsis oracula mea: nec fero omnia.*
AG. *Hei, quam cacaturio, nec ego effero omnia.*
PO. *Quid hæc sunt?* CL. *oracula.* PO. *num omnia?* CL. *miraris hæc?*
Et, per Iouem, mihi adhuc referta arca est domi.
AG. *Et mihi cœnaculum, & duo domicilia.*
PO. *Sine videam: cuius sunt hæc oracula?*
CL. *Mea quidem Bacidis sunt.* PO. *cuius sunt tua?*
AG. *Glanidis, qui Bacidis frater maior fuit.*
PO. *De quo loquuntur?* CL. *de hisce Athenis, de Pylo,*
De te, de me, déque omnibus negocijs.
PO. *Quæ de re tua dicunt?* AG. *de Athenis, de viciis*
Lacedæmoniis, de lentibus, de piscibus
Nouis: de his qui malè metiuntur in foro
Frumenta, de te, de me, rebúsque omnibus.
Hoc mentulam momorderit.
PO. *Agè nunc mihi recitate isthæc oracula,*
Et illud de me, quo delector plurimùm:
Vt aquila fiam in nubibus videlicet.

Σχόλια. Ἰδοὺ θέασαι.] κορωνὶς εἰσιόντων αὖθις τῶν ὑποκριτῶν. οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ καὶ δακτυλικοὶ ἐνενήκοντα ἕξ. ὧν προστίθενται στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι ιϛ. τὸ γὰρ ιζ. δίμετρόν ἐστιν ἀκατάληκτον. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. περὶ δὲ τῶν ἑξῆς ἐν ἑκάστῃ περιόδῳ εἰρήσεται. ὁ δὲ Κλέων ἔξεισιν ἐπὶ τῶν μεταφρένων ἀγγεῖον φέρων πεπληρωμένον χρησμῶν. καὶ λέγει ὅτι τοσοῦτον ἄχθος βαστάζων, ὅλως ἅπαντας ἐξάγειν οὐκ ἠδυνήθη τοὺς χρησμούς. καὶ ὁ ἕτερος, ὁμοίως τὸ αὐτὸ ποιεῖ. ἅτε γὰρ ἐπηγγελμένοι εἰσὶν ἐξοίσειν τοὺς χρησμοὺς οὓς ἔχουσι περὶ τοῦ δήμου. Ξυνοικία δύο.] δυϊκῶς ἐπήγαγε τὰ ξυνοικία. λέγονται δὲ ξυνοικίαι. καὶ αἱ μικραὶ οἰκίαι. καὶ [illegible], ἢ ὡς νῦν φαντάζεται φαμέν. Γλάνιδος.] ἔπαιξε πρὸς τὴν κατάληξιν τὸν Βάκιν καὶ τὸν Γλάνιν εἰπών. ἔστι δὲ εἶδος ἰχθύος ὁ γλάνις. γεραιτέρου δὲ σωφρονεστέρου. Περὶ σκόμβρων] εἶδος ἰχθύων οἱ σκόμβροι, παρόμοιοι τοῖς μικροῖς θύννοις. νέων δέ, νεωστὶ ταριχευμένων. ἔπαιξε δέ, ὡς μάγειρος. Πέος δάκοι.] ἐνταῦθα οὐ τὸ αἰδοῖον, ἀλλὰ τὸ αἰδοῖον, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ. ὅπως ἂν οἰνωθῇ τὸ πέος τῆς νυμφίου. καὶ αὖθις. τίς τὸ πέος ἀποτεθρίακεν. καὶ ἐν Νεφέλαις. τὸ πέος ἐν τῇ δεξιᾷ. Ὡς ἐν νεφέλῃσιν αἰετός.] ἐφέρετο χρησμὸς τοῖς Ἀθηναίοις περὶ τοῦ δήμου αὐτῶν λεγόμενος.
Εὔδαιμον πτολίεθρον Ἀθηναίης ἀγελείης.
Πολλὰ ἰδὸν καὶ πολλὰ παθὸν καὶ πολλὰ μογῆσαν.
Αἰετὸς ἐν νεφέλῃσι γενήσεαι ἤματα πάντα.
Ὁ βασιλεὺς μέγας ὑπερέχεις ἁπάντων ὥσπερ αἰετὸς τῶν ὀρνέων. τούτου δὲ τοῦ χρησμοῦ, οὐ μόνον ἐνταῦθα, ἀλλὰ καὶ ἐν Ὄρνισι καὶ Δαιταλεῦσι μέμνηται.

Κλ. Ἄκουε δή νυν, καὶ πρόσεχε τὸν νοῦν ἐμοί.
Φράζευ Ἐρεχθείδη λογίων ὁδὸν, ἥν σοι Ἀπόλλων
Ἴαχεν ἐξ ἀδύτοιο διὰ τριπόδων ἐριτίμων,
Σώζεσθαί σ' ἐκέλευσ' ἱερὸν κύνα καρχαρόδοντα,
Ὃς πρόσθεν δάκνων, καὶ ὑπὲρ σοῦ δεινὰ κεκραγὼς,
Σοὶ μισθὸν ποριεῖ. κἂν μὴ δρᾷ ταῦτ', ἀπολεῖται.
Πολλοὶ γὰρ μίσει σφε κατακρώζουσι κολοιοί.
Δη. Ταυτὶ μὰ τὴν Δήμητρ' ἐγὼ οὐκ οἶδ' ὅ,τι λέγει,
Τί γάρ ἐστ' Ἐρεχθεῖ, καὶ κολοιοῖς, καὶ κυνί;
Κλ. Ἐγὼ μέν εἰμ' ὁ κύων, πρὸ σοῦ γὰρ ἀπύω,
Σοὶ δ' εἶπε σώζεσθαί μ' ὁ Φοῖβος τὸν κύνα.
Αλ. Οὐ τοῦτο φήσ' ὁ χρησμὸς, ἀλλ' ὁ κύων ὁδὶ,
Ὥσπερ θύρας σου τῶν λογίων παρεσθίει,
Ἐμοὶ γάρ ἐστ' ὀρθῶς περὶ τούτου τοῦ κυνός.
Δη. Λέγε δὴ, ἐγὼ δὲ πρῶτα λήψομαι λίθον,
Ἵνα μή μ' ὁ χρησμὸς ὁ περὶ τοῦ κυνὸς δάκῃ.
Αλ. Φράζευ Ἐρεχθείδη κύνα Κέρβερον ἀνδραποδιστὴν,
Ὃς κέρκῳ σαίνων ὁπόταν δειπνῇς ἐπιτηρῶν,
Ἐξέδεταί σου τοὔψον, ὅταν σύ που ἄλλοσε χάσκῃς,
Ἐσφοιτῶν δ' ἐς τοὐπτάνιον λήσει σε κυνηδὸν,
Νύκτωρ τὰς λοπάδας, καὶ τὰς νήσους διαλείχων.
Δη. Νὴ τὸν Ποσειδῶ, πολύ γ' ἄμεινον ὦ Γλάνι.
Κλ. Ὦ τᾶν, ἄκουσον, εἶτα διάκρινον τότε.
Ἔστι γυνὴ, τέξει δὲ λέονθ' ἱεραῖς ἐν Ἀθήναις.
Ὃς περὶ τοῦ δήμου πολλοῖς κώνωψι μαχεῖται,
Ὥστε περὶ σκύμνοισι βεβηκὼς, ὃν σὺ φύλαξαι,
Τεῖχος ποιήσας ξύλινον, πύργους τε σιδηροῦς.
Δη. Ταῦτ' οἶσθ' ὅ,τι λέγει; Αλ. μὰ τὸν Ἀπόλλω 'γὼ μὲν οὔ.
Κλ. Ἔφρασεν ὁ θεός σοι σαφῶς σώζειν ἐμέ.
Ἐγὼ γὰρ ἀντὶ τοῦ λέοντος εἰμί σοι.

A CL. Igitur ausculta, & adhibe animum mihi tuum.
Aspice Erechtide, quæ sint oracula Phœbi,
Hæc tibi de tripode ex adytis penetralibus effert:
Te seruare iubet ferratis dentibus acrem
Ille canem, qui te allatrans, mordénsque vicissim,
B Mercedem reddet: ni fecerit ista, peribit.
Multæ odio cornices cornicantur in illum.
PO. Ita me Ceres amet: ut, quid dicat, nescio.
Quid enim sit: Erechteo & cornicibus, & cani?
CL. Ego quidem sum canis. Nam pro te latro ego.
Te verò Apollo hortatur, vt serues canem.
AG. Non isthuc iubet oraculum, sed hic canis
Non aliter rodit oracula, quàm ostia tua.
C Nam de hoc cane meum canit aperte oraculum.
PO. Dic obsecro, ego interim lapidem prehendam manu,
Ne me isthuc de cane oraculum male mordeat.
AG. Aspice Erechtide, quis Cerberus iste nefandus,
Assentans cauda, quoties cœnæ imminet hora:
Sudorem vorat ille tuum, te hiscente aliorsum:
D Et latitans intrat, catuli de more, culinam,
Atque ollas noctu lambit, terrásque mari alto.
PO. Per Neptunum melius dixisti, tu Glani.
CL. Amice, audi prius, post demum iudica.
Est mulier, quæ isthac partu dabit vrbe leonem,
Qui culicum auxilio, populum defendet, & armis
Pro catulis pugnans, hunc tu seruare memento,
Aerata turri, atque abiegni pariete muri.
E PO. Nostine, quid dicat? AG. ego non, per Apollinem.
CL. Hoc vult Deus manifeste: vt serues me tibi.
Ego enim loco leonis sum tibi propalam.

Σχόλια. Ἄκουε δή νυν.] ὁ πρῶτος στίχος ἐνταῦθα ἰαμβικὸς τρίμετρος ἀκατάληκτος. οἱ δὲ ἑξῆς ς. δακτυλικοὶ ἑξάμετροι καταληκτικοί. ἐπὶ τῷ τέλει [illegible] παράγραφος. Ἐριτίμων ἀπὸ τριπόδων.] ἐφ' ὧν ἐκαθίζετο ἡ πρόμαντις. ἐριτίμων δὲ, πάνυ τιμίων. τὸ γὰρ ἐρι, ἐπίρρημά ἐστιν ἐπιτάσεως. ὡς τὸ ἐριβῶλακα καὶ ἐρικυδέα, τὴν μεγάλως ἔνδοξον. περὶ δὲ τοῦ ἐν Δελφοῖς τρίποδος εἰς ἀναπλήρωσιν [illegible] τοῖς εἰς τὸν [illegible] λεχθέντων, οὐ χεῖρον δὲ ἔστι παρὰ Πλουτάρχῳ ἱστορηθέντα παραλαβόντων Σόλωνι, κἀνταῦθα παραθέσθαι. τοὺς μὲν γὰρ ἁλιεῖς Κώους τὸν τρίποδα [illegible] ἐκ Μιλήτου ξένοις ὑπάρξαι φησίν. [illegible] ἀναφανέντα [illegible] τρίποδα, Ἑλένην [illegible] ἐκ Τροίας αὐτόθι κατά τινα χρησμὸν τινος ἀναμνησθεῖσαν παλαιοῦ. [illegible] δὲ τοῖς ξένοις ἀρχὴ πολέμου διαφορᾶς, τὴν Πυθίαν ἀνειλεῖν τῷ σοφωτάτῳ τὸν τρίποδα ἀποδοῦναι, ὅθεν πρῶτον μὲν πρὸς Θαλῆν ἀποσταλῆναι, εἶτα πρὸς Βίαντα, τοῦ Θαλοῦ σοφώτερον αὐτὸν ἀποφήναντος. ἀπ' ἐκείνου δὲ αὖθις εἰς ἕτερον ἀναπεμπόμενον, τέλος εἰς Θήβας ἐκ Μιλήτου κομισθέντα τῷ Ἰσμηνίῳ Ἀπόλλωνι. κατὰ δὲ Θεόφραστον τῷ ἐν Δελφοῖς καθιερῶσθαι. εἰς ὃν δὲ ὕστατον ἐπέμφθη, τινὲς μὲν Θαλῆν τινὲς δὲ Βίαντα, εἰσὶ δὲ οἳ καὶ Σόλωνα ἱστορήκασι. σώζεσθαι δὲ, σώζειν καὶ περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι. Καρχαρόδοντα.] τραχεῖς ὀδόντας ἔχοντα. καρχαρόδοντα δὲ [illegible] στρογγύλους καὶ ἐναλλάσσοντας τοὺς ὀδόντας ἔχοντα. λέων, κύων, πάρδαλις. αἰτίδες καὶ ἰχθύων γένος, ἃ σαρκοφάγα εἰσί. Κἂν μὴ δρᾷ ταῦτα.] κἂν μὴ ποιήσῃ ταῦτα ὁ κύων ἀπολεῖται. Κατακρώζουσι.] καταθορυβοῦσιν. ἰδίως δὲ νῦν [illegible] τὸ κρώζειν ἀντὶ τοῦ κράζειν. ἄλλως, εἰ ἄλλοι ῥήτορες κράζουσι καὶ θρυλοῦσι. Ταυτὶ μὰ τὴν Δήμητρα] οἱ ἑξῆς τῶν εἰρημένων ἕως στίχοι ἰαμβικοί εἰσι τρίμετροι ἀκατάληκτοι [illegible]. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. πρὸ σοῦ δὲ ἀπύω ἀντὶ τοῦ ὑπὲρ σοῦ ὑλακτῶ. Ὥσπερ θύρας σου] οἱ γὰρ ἀποκλειόμενοι κύνες, τὰς θύρας παρεσθίουσι, βουλόμενοι ἑαυτοῖς [illegible]. ὁ χρησμὸς δὲ ὁ περὶ τοῦ κυνὸς ἀντὶ τοῦ ὁ ἐν τῷ χρησμῷ κύων. ἐν ἐκθέσει δὲ στίχοι ε. δακτυλικοὶ ἐφ' ὧν τῷ τέλει παράγραφος. Ἀνδραποδιστὴν] σωματέμπορον, τοὺς ἐλευθέρους καταδουλούμενον. Ὃς κέρκῳ σαίνων] τῇ οὐρᾷ σαίνων [illegible] ὑποτρέχων καὶ κολακεύων [illegible] τὴν παροιμίαν. σαίνει δ' αἰκάλλων καὶ κύων λαιθαργος [illegible] ἐπιφερόμενον

[illegible] ἐπιτηρήσει ὁ [illegible] λάθρᾳ. [illegible] τὰς χύτρας, [illegible] ἄλλοις ὁ [illegible] τῆς [illegible].

Bisetus. Τέφρα] τὸ [illegible].

Σχόλια. Ἐς τὸ πρυτανεῖον.] ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τὸ Πρυτανεῖον [illegible] τὸ [illegible].

Bisetus. Πρυτανεῖον] [illegible], τὸ μάγειρον, [illegible].

Σχόλια. Νώτα [illegible] λοπάδας.] ὅτι τὰς φόρμας [illegible] τὰς λοπάδας καὶ τὰς χύτρας. [illegible] ὁ Κλέων [illegible] τὸν μάγειρον [illegible] ἔχοντας τούτους [illegible]. Καὶ τὰς ἰχθῦς [illegible].] [illegible] τὰς χύτρας [illegible] τὰς ἰχθῦς, [illegible] διαρπάζων [illegible]. Νὴ τὸν Ποσειδῶ.] πρὸς τὸ

ἀλλ' [illegible] ὁ λόγος [illegible] μὲν ὁ [illegible] ἐν τῷ τέλει [illegible]. Κοινὰ [illegible] τοῖς [illegible] ὑπερ[illegible] τείχεσι [illegible] ξύλινος [illegible] Σαλαμῖνα [illegible] τείχεσι [illegible] ὁ στρατηγὸς [illegible] τείχεσι [illegible] γενέσθαι ὁ χρησμός.

Τεῖχος τριτογενεῖ ξύλινον διδοῖ εὐρύοπα Ζεύς.

Μοῦνον ἀπόρθητον [illegible] Παλλάδα [illegible].

Μηδὲ σύ γ' ἱπποσύνην [illegible].

Νῶτον ἐπιστρέψας, [illegible].

Ὦ θείη Σαλαμίς, ἀπολεῖς δὲ σὺ τέκνα γυναικῶν.

Ἤτοι [illegible] Δημήτερος [illegible].

Πύργος σιδηροῦς.] [illegible]. Τούτῳ [illegible] ἐν [illegible] ἰαμβεῖα τρίμετρα [illegible] ἀκατάληκτα [illegible] παράγραφος.

ΔΗ. Καὶ πῶς μ' ἐλελήθεις Ἀντιλέων γεγενημένος;
ΑΛ. Ἕν οὐκ ἀναδιδάσκει σε τῶν λογίων ἑκών,
Ὃ περὶ σιδηροῦ τεῖχός ἐστι καὶ ξύλου,
Ἐν ᾧ σε σώζειν τόνδ' ἐκέλευσ' ὁ Λοξίας.
ΔΗ. Πῶς δῆτα τοῦτ' ἔφραζεν ὁ θεός; ΑΛ. τουτονὶ
Δῆσαί σ' ἐκέλευ' ἐν πεντεσυρίγγῳ ξύλῳ.
ΔΗ. Ταυτὶ τελεῖσθαι τὰ λόγι' ἤδη μοι δοκεῖ.
ΚΛ. Μὴ πείθου. φθονεραὶ γὰρ ἐπικρώζουσι κορῶναι.
Ἀλλ' ἱέρακα φίλει, μεμνημένος ἐν φρεσὶν, ὅς σοι
Ἤγαγε συνδήσας Λακεδαιμονίων κορακίνους.
ΑΛ. Τοῦτό γέ τοι Παφλαγὼν παρεκινδύνευσε μεθυσθείς,
Κεκροπίδη κακόβουλε, τί τοῦθ' ἡγεῖ μέγα τοὔργον;
Καί κε γυνὴ φέροι ἄχθος, ἐπεί κεν ἀνὴρ ἀναθείη,
Ἀλλ' οὐκ ἂν μαχέσαιτο, χέσαιτο γὰρ, εἰ μαχέσαιτο.
ΚΛ. Ἀλλὰ τόδε φράζου, πρὸ Πύλου Πύλον ἥν σοι ἔφραζεν,
Ἔστι Πύλος πρὸ Πύλοιο. ΔΗ. τί τοῦτο λέγει πρὸ Πύλοιο;

PO. *Et quomodo me latuisti, qui quasi leo eras?*
AG. *Vnum te celat astute ex oraculo,*
Qui ligneus & ferreus murus fiet:
In quo te Apollo seruare illum iusserit.
PO. *Quomodo igitur hoc dixit Deus?* AG. *ligare te*
Iubet virum hunc in ligno quinque foraminum.
PO. *Iubet profecto hac exequi oracula.*
CL. *Ne morem gere. cornices male cornicantur iniquè:*
Accipitrem sed ama, memor, vt Lacedæmone vinctos,
Duxerit ille tibi Coracinos undique pisces.
AG. *Hæc equidem subiit Paphlago discrimina potus,*
Cecropide demens, an magnū opus esse putas hoc?
Fert onus & mulier, quod ei sedis fortè maritus
Nec pugnat. nam turpe cacet, si ferre recuset.
CL. *Hoc perpende, Pylum siquam ante Pylum tibi dixit,*
Est Pylus ante Pylum. PO. *sibi quid vult ante Pylum istbuc?*

Σχόλια. Ἀντιλέων. [illegible] πονηρὸς κωμῳδεῖται καὶ πολυπράγμων, προσφρονεῖ δὲ ὁ Κλέων ἀντὶ τοῦ λέοντος αὐτῷ [illegible] φύλαξ.

Bisetus. Ἀντιλέων] ὅτι ὁ Κλέων ἔλεγεν ἑαυτὸν ἀντὶ τοῦ λέοντος καὶ [illegible] τῇ πόλει, ὁ δῆμος παίζων, καὶ διαβάλλων τὸν Κλέωνα τοῦτο λέγει, καὶ ἐκ τοῦ ἀντὶ προθέσεως, [illegible] ὄνομα κύριον πονηροῦ ἀνδρὸς ἐποίησεν, ὃν Κλέωνα πρότερον [illegible].

Σχόλια. Σιδηροῦ.] τεῖχός ἐστι καὶ ξύλινον. ἀντὶ τοῦ ξύλου σιδηροῦ. οὕτω τὸ ἑξῆς. σώζειν δὲ φυλάττειν. τελεῖσθαι δὲ [illegible] λόγια ὡς αὐτὸν δεσμεῦσαι [illegible]. Πεντεσυρίγγῳ.] πέντε ὀπὰς ἔχοντι δι' ὧν οἱ τε πόδες καὶ αἱ χεῖρες καὶ ὁ τράχηλος ἐνεβάλλετο. Μὴ πείθου.] οἱ ἑξῆς οὗτοι στίχοι δακτυλικοί εἰσι δέκα. ὧν ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. κορῶνας δέ φησι τοὺς ἐχθρούς. ἑαυτὸν ἱέρακα. κορακῖνος δὲ εἶδος ἰχθύος. ἔπαιξε δὲ ἀντὶ τοῦ κούρους.

Bisetus. Ἐπικρώζουσι] ὅμοιόν τι καὶ παρὰ Πινδάρῳ Ὀλυμπίων ᾠδῇ β.

Κόρακες ὥς „ Ἄκραντα γαρύετον „ Διὸς πρὸς ὄρνιχα θεῖον.

Σχόλια. Συνδήσας Λακεδαιμονίων.] πάλιν τὴν ἀναφορὰν ποιεῖται ἐπὶ τὴν Πύλον καὶ τὴν Σφακτηρίαν καὶ τοὺς αἰχμαλώτους τοὺς [illegible] ἔλαβε Δημοσθένης ἐπὶ Σικελίαν [illegible] ἤγαγε δὲ Κλέων. Παρεκινδύνευσε] τέρας γὰρ ὑπέθετο τοῖς Ἀθηναίοις ὁ Κλέων κατορθῶσαι τὸν ἐν τῇ Πύλῳ πόλεμον ἕως ἡμερῶν κ. καὶ θαυμάσαντες πάντες, ἔλεγον αὐτὸν μεθύειν. καὶ Θουκυδίδης δέ φησιν, ὅτι τῇ ἀπονοίᾳ τοῦ [illegible] ἐθαύμαζον οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ἐγέλων. Κεκροπίδη.] ἀπὸ Κέκροπος τοῦ διφυοῦς τὸ γένος κατάγων. Καί κε γυνὴ φέροι.] ἡ ἱστορία τοῦτον τὸν τρόπον ἔχει. ὅτι διεφέροντο περὶ τῶν ἀριστείων, ὅτε Αἴας καὶ ὁ Ὀδυσσεύς, ὥς φησιν ὁ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα πεποιηκώς. [illegible] Νέστορα δὲ συμβουλεῦσαι τοῖς Ἕλλησι, πέμψαι τινὰς ἐξ αὐτῶν ὑπὸ τὰ τείχη τῶν Τρώων, ὠτακουστήσοντας περὶ τῆς ἀνδρείας τῶν προειρημένων ἡρώων. τοὺς δὲ πεμφθέντας ἀκοῦσαι παρθένων διαφερομένων πρὸς ἀλλήλας. ὧν τὴν μὲν λέγειν, ὡς ὁ Αἴας πολὺ κρείττων ἐστὶ τοῦ Ὀδυσσέως, διερχομένην οὕτως.

Αἴας μὲν γὰρ ἄειρε καὶ ἔκφερε δηϊοτῆτος.

Ἥρω Πηλείδην, οὐδ' ἤθελε δῖος Ὀδυσσεύς.

Τὴν δ' ἑτέραν ἀντειπεῖν Ἀθηνᾶς προνοίᾳ.

Πῶς ἐπεφωνήσω. πῶς οὐ κατὰ κόσμον ἔειπες

ψεῦδος.

τοῦτο δὲ ἵνα δείξῃ ὡς Δημοσθένους τὸ Κλέωνος τὸ κατόρθωμα. ἄλλως. τοῦτο ἐκ τοῦ κύκλου ἀφείλκυσται.

λέγεται ἢ ὑπὸ τῶν Τρωάδων κρινόντων τὸν Αἴαντα καὶ τὸν Ὀδυσσέα. λέγεται γ', ὅτι οὐ τῆς Αἴαντος ἔργον ἀλλὰ τῆς Ὀδυσσέως τοῦτο γέγονεν. διὰ τὰ ἐν Πύλῳ, ἃ Δημοσθένης μὲν ἐποίησεν, ὁ δὲ ἰδιοποιήσατο. Πρὸ Πύλου] πρὸς τὴν κατάληξιν ἔπαιξεν ὅτι αἰεὶ προσεφὲς ὢν τὴν Πύλον λέγων. Ἔστι Πύλος.] ἔστι χρησμός. ἔστι Πύλος πρὸ Πύλοιο. Πύλος γε μήν ἐστι καὶ ἄλλη.

Αλ. Ταὶς πυέλους φησὶ κατ'αλήψεσθ' ἐν βαλα-
Δη. Ἐγὼ δ' ἄλουτος τήμερον γεγένημαι. (νείῳ.
Αλ. Αὐτὸς γὰρ ἡμῶν τὰς πυέλους ἀφαρπάσει.
Ἀλλ' οὑτοσὶ γάρ ἐστι περὶ τοῦ ναυτικοῦ,
Ὁ χρησμὸς, ᾧ σε δεῖ προσέχειν τὸν νοῦν πάνυ.
Δη. Προσέχω, σὺ δ' ἀναγίνωσκε τοῖς ναύταισί μου,
Ὅπως ὁ μισθὸς πρῶτον ἀποδοθήσεται. (λώσῃ,
Αλ. Αἰγείδη, φράσαι κυναλώπεκα, μή σε δο-
Λαίθαργον, ταχύπουν, δολίαν κερδὼ πολύϊδριν,
Οἶσθ' ὅτι τοῦτό ἐστι; Δη. Φιλόστρατος, ἡ κυναλώπηξ.
Αλ. Οὐ τοῦτό φησιν, ἀλλὰ ναῦς ἑκάστοτε
Αἰτεῖ ταχείας, ἀργυρολόγους οὑτοσί,
Ταύτας ἀπαυδᾷ μὴ διδόναι σ' ὁ Λοξίας.
Δη. Πῶς δὴ τριήρης ἐστὶ κυναλώπηξ; Αλ. ὅπως,
Ὅτι ἡ τριήρης ἐστὶ χὠ κύων, ταχύ.
Δη. Πῶς οὖν ἀλώπηξ προσετέθη πρὸς τῷ κυνί.
Αλ. Ἀλωπεκίοισι τοὺς στρατιώτας ἤκασεν,
Ὅτι ἡ βότρυς τρώγουσιν ἐν τοῖς χωρίοις.
Δη. Εἶεν.
Τούτοις ὁ μισθὸς τοῖς ἀλωπεκίοισι ποῦ;
Αλ. Ἐγὼ πορίσω καὶ τοῦτον ἡμερῶν τριῶν.
Ἀλλ' ἔτι τόνδ' ἐπάκουσον, ὅν εἶπέ σοι ἐξαλέασθαι,
Χρησμὸν Λητοΐδης, Κυλλήνην, μή σε δολώσῃ.
Δη. Ποίαν Κυλλήνην; Αλ. τὴν τούτου χεῖρ' ἐποίησε
Κυλλήνην ὀρθῶς ὅτι ἡ φήσ' ἔμβαλε κυλλῇ.
Κλ. Οὐκ ὀρθῶς φράζεις, τὴν Κυλλήνην γὰρ ὁ Φοῖβος

AG. Se suffuratum dicit per balnea pelues.
PO. Igitur illoto viuendum erit hodie mihi.
AG. Quia enim labra & pelues hic nobis abstulit.
At hoc de classe datum est oraculum mihi:
In quo percipiendo, animum opus est aduertere.
PO. Aduerto, tu recita nautis meis:
Vt illis primo numeretur stipendium.
AG. Ægide, caueas caniuulpem, ne male fallat,
Astutam, celerem, mordentem pone, dolosam.
Nosti hoc, quale sit? PO. iste Philostratus est, caniuulpes.
AG. Non hoc vult, sed naues vbique postulat
Celeres, & quaestuarias oraculum:
Eas te dare vetat hic Apollo Delphicus.
PO. Quomodo triremis sit caniuulpes? AG. hoc modo:
Quia triremis etiam fortassis est canis.
PO. At quomodo vulpes apponitur ad canem?
AG. Vulpeculis Deus assimilauit milites:
Quoniam botros comedunt in his regionibus.
PO. Esto: at merces vnde istis danda vulpibus?
AG. Ego mercedem trium dierum porrigam.
Verum etiã hæc capias oracula, quæ tibi dixit,
Cyllenam vt caueas, (ne te deludat) Apollo.
PO. Qualem Cyllenam? AG. dextram nempe huius Apollo
Innuit, & recte: quoniam claudæ indidit, inquit.
CL. Nõ recte dicis: Cyllena hac Phœbus Apollo

Σχόλια. Τὰς πυέλους.] τὰς ἐμβάσεις. πύελος γὰρ ὄρυγμα, ἐμβατή, ἔνθα ἀπολούονται. ἀντὶ τοῦ τὴν ἐν Πύλῳ πρᾶξιν Δημοσθένους. Ὁ μισθὸς ἀποδοθήσεται.] ὡς τοῦ Κλέωνος ἀποστεροῦντος. ἐν ἐκθέσει δὲ ἴαμβοι ἕξ. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. ἔπαιξε δὲ τῷ ὀνόματι, διὰ τὸ συνεχῶς τῆς πόλεως μεμνῆσθαι τὸν Κλέωνα. Αἰγείδη φράζευ.] ἐν ἐκθέσει ἔπικοί τρεῖς. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. ἀπὸ δὲ τῶν ζώων διαβάλλει τὸν Κλέωνα, ὡς ἀναιδῆ καὶ πανοῦργον. Μή σε δολώσῃ.] μή σε δόλῳ ὑπέλθῃ. Λαίθαργον.] λαίθαργοι κύνες λέγονται, οἱ λάθρα προσιόντες καὶ δάκνοντες. πολύιδριν δὲ, ὅτι πολύπειροι αἱ ἀλώπεκες. καὶ παροιμία. πόλλ' οἶδ' ἀλώπηξ. ἀλλ' ἐχῖνος ἓν μέγα. παρὰ δὲ τὴν παροιμίαν ἔπαιξε. ὥσπερ ὁ κυνὸς καὶ κύων λαίθαργος εἰ. κερδὼ δὲ ἡ ἀλώπηξ παρὰ τὴν κερδοσύνην τουτέστι τὴν πανουργίαν. ὡς Εἰδοθέα, Εἰδώ. καὶ Υψιπύλη, Υψώ. Φιλόστρατος κυναλώπηξ.] οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ Φιλόστρατος. λέγει δὲ αὐτὸν καὶ πορνοβοσκὸν καὶ καλλωπιστήν. Οὐ τοῦτό φησιν.] οἱ ἑξῆς οὗτοι στίχοι ἰαμβικοὶ εἰσὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι ὀκτώ. ἑξῆς δὲ κῶλον ἰαμβικὸν μονόμετρον βραχυκατάληκτον. λείπεται γὰρ ὅλη ποδὸς πρὸς τὴν συζυγίαν. καὶ ἑξῆς αὖ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι δύο. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. Ἀλλὰ ναῦς ἑκάστοτε.] τὰς ἀπὸ τῶν πολεμίων, ἀπὸ τοῦ τιμᾶν ἀναφορᾷ ὥσπερ τοὺς φόρους. οἱ γὰρ ἀντιποιούμενοι πολλὰ ἐκέρδαινον. Ταχείας ἀργυρολόγους.] πολεμίας, τὰς συλλεγούσας τὸν ἀργύριον. καὶ λήμματα αὐτῶν ποιεῖται. ἐλέγοντο δὲ, παρὰ λόγον καὶ ὑπὲρ τῶν μισθῶν. Ἀλωπεκίοισι.] ὁμοίως φασὶν ἀλώπηξιν αὐτούς. τοῦτο δέ φασι, παρ' ὅσον περιπλέοντες τὰ χωρία ταῦτα ἐξεπόρθουν, ὥσπερ αἱ ἀλώπεκες τὰς ἀμπέλους πορθοῦσι τοὺς βότρυας διαρπάζοντες.

Βισετυς. Εἶεν.] τὸ ἰαμβικὸν μονόμετρον, βραχυκατάληκτον κῶλον τὸ ἐν τοῖς σχολίοις λεγόμενον. καὶ χωρὶς ὑποκειμένου οὕτω,
Εἶεν.
Τούτοις ὁ μισθὸς τοῖς ἀλωπεκίοισι ποῦ;

Σχόλια. Τούτοις ὁ μισθός.] ἐρωτᾷ διὰ τούτου περὶ τῶν δημοσίων χρημάτων, ὅτι χρὴ μᾶλλον τοῖς στρατευομένοις αὐτὰ διδόναι. Καὶ τοῦτον ἡμερῶν τριῶν.] ἐπειδὰν εἰς τὸν πόλεμον ἐξίωσιν οἱ στρατιῶται λαμβάνουσι τριῶν ἡμερῶν τροφήν. Ἀλλ' ἔτι.] ἐν ἐκθέσει ἔπικοί ἑκατέρω. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος καὶ κορωνὶς ὡς εἴρηται. Κυλλήνην ὦ σε.] Κυλλήνη πόλις ἐστὶ τῆς Ἀρκαδίας, διότι καὶ ἐνταῦθα τῷ ὀνόματι ἔπαιξεν ἀπὸ τῆς ἑξῆς ἵνα παρονομάσῃ τὴν κυλλὴν χεῖρα, εἰς δωροδοκίαν καὶ διαστολὴν διαβάλλει τὸν Κλέωνα. οἱ γὰρ διατείνοντες τὰς χεῖρας καὶ δωροδοκοῦντες, κυλλοῦσι τὴν χεῖρα, καὶ ὑποβάλλοντες ὑπὸ τὸ ἱμάτιον αἰτοῦσι. Τὴν τούτου χεῖρ.] ἐκ μεταφορᾶς τῶν πτωχῶν, τῶν αἰτούντων καὶ κοιλαινόντων τὰς χεῖρας, ὁμοίως τε. Ἔμβαλε κυλλῇ.] οἱ γὰρ προσαιτοῦντες ἐπειδὰν πλατεῖαν τὴν χεῖρα ἔχωσιν, ἔμβαλε τῇ λαιᾷ.

Ἐς τὴν

Ἐς τὴν χεῖρ' ὀρθῶς ᾐνίξατο τὴν Διοπείθους.
Ἀλλ' ἔστι γάρ μοι χρησμὸς περὶ σοῦ πτερυγωτός,
Αἰετὸς ὡς γίνει, καὶ πάσης γῆς βασιλεύσεις.
Αλ. Καὶ γὰρ ἐμοὶ καὶ γῆς, καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς γε θαλάσσης,
Χὤτι γ' ἐν Ἐκβατάνοις δικάσεις, λείχων ἐπίπαστα.
Κλ. Ἀλλ' ἐγὼ εἶδον ὄναρ, καί μοι δοκεῖ ἡ θεὸς αὐτὴ
Τοῦ δήμου καταχεῖν ἀρυταίνῃ πλουθυγίειαν.
Αλ. Νὴ Δία καὶ γὰρ ἐγὼ· καί μοι δόκει ἡ θεὸς αὐτὴ
Ἐκ πόλεως ἐλθεῖν, καὶ γλαὺξ αὐτῇ 'πικαθῆσθαι,
Εἶτα καταρρανεῖν κατὰ τῆς κεφαλῆς ἀρυβάλλῳ,
Ἀμβροσίαν κατὰ σοῦ, κατὰ σοῦ δὲ σκοροδάλμην.

Ad dextram allusit claudam Diopithis, opinor.
Verùm est aligerum oraclum de te mihi factum,
Quod Iovis ales eris: tots & dominaberis orbi.
AG. *Et mihi, quòd fies terræ & rubri aequoris, olim*
Arbiter Ecbatanis ubi salsa cibaria lambas.
CL. *Vidi ego per somnum, mihi Diva apparuit ipsa*
In populum hunc & opes, & sana infundere (membra.
AG. *Vidi & ego certè, mihi Diva apparuit ipsa,*
Hic exire locu, & noctua desuper urbi
Sidere: tum in capita e sacra profundere pelui,
Ambrosiam in populum, sed in hunc mariam alliatam.

Σχόλια. Τὴν Διοπείθους.] ἐσκίμωτο τὰς χεῖρας. ἦν δὲ κυλλὸς ὁ Διοπείθης, τουτέστι πεπηρωμένος. κυλλοὺς δὲ Ἀττικοὶ καλοῦσιν ἐπὶ ποδῶν καὶ χειρῶν ὁμοίως. καὶ χωλοὺς τοὺς χεῖρας πεπηρωμένους. Εὐτελὲς. ὅτι χωλὸς ἦν τὴν χεῖρα σφόδρα. κατὰ χειρὸς δὲ διαβάλλει αὐτὸν ὡς κλέπτην. ἦν δὲ καὶ Νικίου ἑταῖρος. Πτερυγωτός.] πρὸς τὸν ἀετὸν ἐσχημάτισε τοῦ πτερυγωτοῦ. χρησμὸς γὰρ ἐξέπεσε τοῖς Ἀθηναίοις, ὡς ἄρα δεῖ αὐτοὺς τοσοῦτον διενεγκεῖν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ὅσον ἀετὸς τῶν ὀρνέων. Ἐν Ἐκβατάνοις.] ἐν τῇ βαρβάρων χώρᾳ. Σοῦσα γὰρ καὶ Ἐκβάτανα, τῆς Περσίδος χώρας πόλεις. ὧν ἐν μὲν τῇ ἑτέρᾳ ἐχείμαζε βασιλεὺς ὁ μέγας. ἐν δὲ τῇ ἑτέρᾳ ἐθέριζεν. ἄρξεις οὖν φησιν οὐχ Ἑλλήνων μόνον, ἀλλὰ καὶ βαρβάρων. Λείχων ἐπίπαστα.] ἐνταῦθα δι' ἐπιπάστων, ἐν δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς λείξας ἐστὶ δι' ἀρείστου. ἐν οἷς καὶ περὶ τοῦ ἐπίπαστα διείλεκται. πλακοῦσι γὰρ ἐπέπασσον ἀλμυρά, καὶ ἐκ τούτου ἠναγκάζοντο πίνειν πολλά. Τοῦ δήμου καταχεῖν] ὅτι τὸ καταχεῖν, οὐ πάντως ἐπὶ ὑγροῦ. ἀλλὰ καὶ τὴν ἀμβροσίαν ἐπιφέρει ὅ ἐστι ξηρόν. ἀρύταινα δὲ χαλκοῦν σκεῦος, ᾧ τὸ ἔλαιον ἐγχέουσιν εἰς λύχνους. Πλουθυγίειαν.] ἴσως αἰνίττεται τοὺς δοθέντας Μυσκέλῳ καὶ Ἀρχίᾳ, τῷ μὲν Κρότωνα, τῷ δὲ Συρακούσας κτίζειν μέλλουσι καὶ φήμην ἀγαθὴν λαβεῖν αἰτουμένοις, οὕτως ἔχοντας χρησμούς.

Χώρας καὶ πόλεως οἰκήτορα λαὸν ἔχοντες
Ἤλθετ' ἐρησόμενοι Φοῖβον τίνα γαῖαν ἵκησθε.
Ἀλλ' ἄγε δὴ φράζεσθ' ἀγαθῶν πότερον κεν ἕλοισθε
Πλοῦτον ἔχειν κτεάνων, ἢ τερπνοτάτην ὑγίειαν.
ὁ μὲν οὖν Μύσκελλος ὑγίειαν εἵλετο Ἀρχίας πλοῦτον ἑλόμενος. ὅθεν φασὶ Κροτωνιᾶται μὲν ὑγιεινότεροι καὶ ἡ πόλις αὐτῶν ἀθλητῶν πολλῶν καὶ ἀγαθῶν μήτηρ ἐγένετο. καὶ τὸ Κρότωνος δὲ ὑγιέστερος ὁ γοῦν χορὸς φησὶν ἐντεῦθεν εἰλῆφθαι, ὡς τῶν Κροτωνιατῶν ἰσχυρῶν ὄντων. ἡ δὲ Συρακουσῶν πόλις παμπλούσιος ἐγένετο ὡς καὶ διεκπεσεῖν τὸ ἐς πολλὰ παροιμιάζεσθαι. ὧν οὖν ἑκάτεροι ἔτυχον τῶν ἐν τοῖς χρησμοῖς, τὸ οἰκεῖον εἰς εὐδαιμονίαν ἔμελλον οἰκίζειν πόλιν, ἀποχρῆν ἔδοξεν, ὅμως δὲ ταῦτα τὴν θεὸν ὁ Ἀλλαντοπώλης ὄναρ ἰδεῖν φάσκει τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων χαριζομένην, τὸν Ἀρχίου πλοῦτον καὶ τὴν Μυσκέλλου ὑγίειαν εἰς ἓν συνάγων καὶ πλουθυγίειαν συντιθέμενος. Ἐκ πόλεως ἐλθεῖν.] ἐκ τῆς ἀκροπόλεως. γλαὺξ δὲ, ἱερὸν ὄρνεον Ἀθηνᾶς, ἐπιχαράζετον ἐν Λαυρίῳ τῆς Ἀττικῆς ὅπου γίνεται χρυσᾶ μέταλλα. ταύτης ἡ πτῆσις εἰς νίκης σύμβολον ἐλογίζετο. ὅθεν καὶ παροιμίαι γλαῦκας εἰς Ἀθήνας. γλαῦκες λαυρειωτικαί, καὶ γλαὺξ ἵπταται. ἐπετύπωτο δὲ τῷ Ἀττικῷ χρυσῷ νομίσματι. Ἀρυβάλλῳ.] πλεκτὸν τὸ βαλλάντιον. ὅπερ ἐλκόμενον κλείεται καὶ ἀνοίγεται. παρὰ τὸ ἀρύειν καὶ βάλλειν. χεῖσθαι δὲ λέγεται οὐ μόνον τὰ ὑγρά. ἀλλὰ καὶ στερεά, ὃ καὶ νῦν ἐπὶ ἀμβροσίας ἔταξεν.

BISET. Ἔκθεσις κορωνίδος δι' ἃς στίχων ιδ', ὧν προλίθεται κῶλον ἰαμβικὸν μονόμετρον ἀκατάληκτον, τὸ, Ἰοὺ ἰού.

Δη. Ἰοὺ ἰού, οὐκ ἦν ἄρ' οὐδεὶς τοῦ Γλάνιδος σοφώτερος.
Καὶ νῦν ἐμαυτὸν ἐπιτρέπω σοι τουτονὶ (ρος.
Γεροντα γωγεῖν, κἀναπαιδεύειν πάλιν.
Κλ. Μήπω γ' ἱκετεύω σ', ἀλλ' ἀνάμεινον, ὡς ἐγὼ
Κριθὰς ποριῶ σοι καὶ βίον καθ' ἡμέραν.
Δη. Οὐκ ἀνέχομαι κριθῶν ἀκούων, πολλάκις
Ἐξηπατήθην ὑπό τε σοῦ καὶ Θουφάνους.
Κλ. Ἀλλ' ἄλφιτ' ἤδη σοι ποριῶ 'σκευασμένα.
Αλ. Ἐγὼ δὲ μαζίσκας γε διαμεμαγμένας,
Καὶ τοὔψον ὀπτόν, μηδὲν ἄλλ' εἰ μὴ 'σθιε.
Δη. Ἀνύσατε νυν, ὅ, τι περ ποιήσετ', ὡς ἐγὼ
Ὁπότερος ἂν σφῷν εὖ με μᾶλλον ἂν ποιῇ,
Τούτῳ παραδώσω τῆς Πυκνὸς τὰς ἡνίας.
Αλ. Τρέχοιμ' ἂν ἤδη πρότερος. Κλ. οὐ δῆτ', ἀλλ' ἐγώ.

PO. *Hei, hei: nemo fuit hoc Glanide sapiētior.*
Ego certè memetipsum cōmendo tibi,
Vt me instituas senem, atque erudias denuo.
CL. *Ne facias obsecro: sed hic morare, dum*
Frumenta, victúmque diurnum tibi largiar.
PO. *Non sustineo: cùm de frumentis audio.*
Nam sæpe deceptus sum à te, atq; à Theophane.
CL. *At ego paratas tibi farinas iam dabo.*
AG. *Ego verò maceratas offas tibi dabo,*
Piscésq; assos: nec aliud est, nisi comede.
PO. *Properate nūc perficere, quod vultis: ut ego*
Illi quem beneficentiorem videro,
Habenas, & moderamen committam Pnycis.
AG. *Ego te cursu peruertam.* CL. *minimè, sed ego te.*

Σχόλια. Ἰοὺ ἰού.] ἔκθεσις τῆς κορωνίδος ἐν στίχοις ἰαμβικοῖς. ἐν τῇ ἐκθέσει τὸ πρῶτον κῶλον ἰαμβικὸν μονόμετρον ἀκατάληκτον. οἱ δὲ λοιποὶ τρίμετροι ιδ'. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. ἐξάγεται τὸ ἐπιρρηματικόν. Γεροντα γωγεῖν.] ἔπαιξε παρὰ τὸ παιδαγωγεῖν. ἔστι δὲ λέγει ὁ δῆμος, ὡς τοῦ Κλέωνος κατανοητικῶς. ὅλον δὲ τὸ ἰαμβικὸν παρῴδηκεν ἀπὸ τοῦ Πηλέως Σοφοκλέους. ὃ δὲ καὶ ἐν Νεφέλαις παρῴδηκε, δὶς παῖδες οἱ γέροντες.

καὶ Θουφάνους.] ὡς κόλακα κωμῳδεῖ τοῦτον καὶ ἀπατεῶνα. καὶ τῷ Κλέωνι συνεῖναι διὰ κολακείαν. [illegible] ὑπογραμματεύς. [illegible]

Bisetus. Θουφάνους] ἀντὶ τοῦ Θεοφάνους κατὰ κρᾶσιν [illegible].

Σχόλια. Καὶ τὸ ψῆφον ὁμοῦ.] καὶ τὸ ψῆφον. ἐκάλεσαν

A δὲ τὸ ἰχθύδιον. τὸ δὲ ἰξῶς μόνον τὸ ἐσθίειν [illegible] ἀντὶ γὰρ [illegible] ἀφθονίαν παρέξω. Ἀνύσατε [illegible] πληρώσατε καὶ μὴ [illegible] ὡς μόνοις [illegible]. τὰς λινίας.] [illegible] ἀπὸ τῶν ἁρμάτων. ταῖς γὰρ λινίαις [illegible] οἱ ἵπποι. καὶ οἱ δῆμοι διὰ τῆς πολιτείας. Τριχοῦμ' [illegible].] [illegible] ἀπὸ τῆς λινίας τὸ [illegible] διαβάλλει δὲ πάλιν τοὺς Ἀθηναίους ὡς [illegible] κέρδους.

B

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΥ, Σκηνὴ δευτέρα.

ACTVS III. SCENA II.

ΧΟΡΟΣ, ΔΗΜΟΣ.

CHORVS, POPVLVS.

ΣΤΡΟΦΗ κώλων ι.

STROPHE.

Bisetus. Κλέωνος, καὶ Ἀγορακρίτου [illegible] ὁ Χορὸς τῷ δήμῳ [illegible] μεμφόμενος, καὶ αὐτὸν κατηγορεῖ [illegible] ἑαυτοῦ ἀκρατείαν, καὶ ὡς ὁ [illegible] πολλῷ φρονιμώτερον ἑαυτῷ.

C

Χο. Ὦ Δῆμε καλήν γ' ἔχεις
Ἀρχήν, ὅτε πάντες ἄν-
θρωποι δεδίασί σ', ὥσ-
περ ἄνδρα τύραννον.
Ἀλλ' εὐπαράγωγος εἶ,
Θωπευόμενός τε χαί-
ρεις, κἀξαπατώμενος,
Πρὸς τόν τε λέγοντ' ἀεὶ
Κέχηνας, ὁ νοῦς δέ σου
Παρὼν ἀποδημεῖ.

CH. O Imperium qui habes
Pulcrum: te homines pople
Cuncti metuunt, velut
Virum urbe tyrannum hac.
At tu facile potes
Falli, facile capi,
Palpumque sinis tibi
Obtrudier, ore hias,
D Cum quis loquitur, procul
Sed corpore abest mens.

Σχόλια. Ὦ Δῆμε.] διπλῆ καὶ εἴσθεσις καὶ μέλος μονοστροφικὸν ἀμοιβαῖον [illegible] περιόδων τετράδων, ὧν [illegible] τοῦ χοροῦ [illegible]. [illegible] μείζονος τὸ μέτρον. [illegible] μέρη δύο [illegible] τὸ τέταρτον καὶ [illegible] [illegible] τὸ τέλος τῆς τετάρτης [illegible] κορωνίς.

E

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ κώλων ι.

SYSTEMA PRIMVM.

Δη. Νοῦς οὐκ ἔνι ταῖς κόμαις
Ὑμῶν, ὅτε μ' οὐ φρονεῖν
Νομίζετ', ἐγὼ δ' ἑκὼν
Ταῦτ' ἠλιθιάζω.
Αὐτός τε γὰρ ἥδομαι
Βρύλλων, τὸ καθ' ἡμέραν,
Κλέπτοντά τε βούλομαι
Τρέφειν ἕνα προστάτην,
Τοῦτον δ', ὅταν ᾖ πλέως,
Ἄρας ἐπάταξα.

PO. Nil mentis inest comis
Vestris, quia dicitis
Me desipere: atqui ego
Sic desipio vltrò.
Ipsi volupe est mihi
Deludier indies,
F Furémque lubet deiu
Praefectum alere vnicum: At
Plenum volo postea,
Suspendere quassum.

Σχόλια. Νοῦς οὐκ ἔνι ταῖς κόμαις.] [illegible] ὑμῶν. ὅτι ἐκόμων οἱ ἱππεῖς. ἐγκέφαλος οὐκ ἔστιν ὑμῖν. οὐδ' ἐστὶ φρενήρεις.

Bisetus. Νοῦς οὐκ ἔνι] ἀντὶ τοῦ οὐκ ἔνεστιν. ὁ γὰρ ὄχλος ἰσχὺν μὲν, καὶ [illegible] ἔχει, νοῦν δ' οὐκ ἔχει.

Σχόλια. Ταῦθ' ἠλιθιάζω.] [illegible] ἠλίθιος εἶναι, ἀναίσθητος γὰρ [illegible], ἢ ἀντὶ τοῦ [illegible]. Βρύλλων.] ἐξαπατώμενος [illegible]

G των καὶ μεθύων. Σύμμαχος δὲ [illegible] μιμητικὸν τῆς τῶν παίδων φωνῆς.

Bisetus. [illegible] βρύλλων [illegible].

Σχόλια. Προστάτην.] τὸν προεστῶτα τοῦ δήμου. [illegible]. Ὅταν ᾖ πλέως.] [illegible] ὅταν [illegible]. Ἄρας ἐπάταξα.] [illegible]

ANTI-

A

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ κώλων ι.

Χο. Οὕτω μέν σ' αὖ εὖ ποιεῖς
Εἴ σοι πυκνότης ἔνε-
στ' ἐν τῷ τρόπῳ, ὡς λέγεις,
Τούτῳ πάνυ πολλή.
Εἰ τούσδ' ἐπίτηδες ὥς-
περ δημοσίους τρέφεις
Ἐν τῇ Πυκνί. κᾆθ' ὅταν
Μή σοι τύχῃ ὄψον ὄν,
Τούτων ὃς ἂν ᾖ παχὺς
Θύσας, ἐπιδειπνεῖς.

ANTISTROPHE.

CH. Sic tu benefeceris,
Si in te sapientia
Insit, velut ipse ais,
Hoc plurima pacto:
Et si hos uti publicos,
B Summo studio in Pnyce
Alas, ubi post tibi
Opsonia non erunt,
Ex pinguibus his sacrans
Unum, bene cœnes.

Σχόλια. Εἴ σοι πυκνότης ἔνεστι.] σύνεσις. φρόνησις. εἰ συνεχῶς· καὶ περὶ πάντας οὕτω φρονεῖς. ὥσπερ δημοσίους] λέγει βοῦς ἢ ταύρους. ἢ ἀλλ' ὅτι τοιοῦτον θῦμα. δημοσίους δὲ τοὺς λεγομένους φαρμακούς, οἵπερ καθαίρουσι τὰς πόλεις τῷ ἑαυτῶν φόνῳ. ἢ τοὺς δημοσίᾳ καὶ ὑπὸ τῆς πόλεως τρεφομένους. ἔτρεφον γάρ τινας Ἀθηναῖοι λίαν ἀγεννεῖς καὶ ἀχρήστους. καὶ ἐν καιρῷ συμφορᾶς τινος ἐπελθούσης τῇ πόλει, λοιμοῦ λέγω ἢ τοιούτου τινός, ἔθυον τούτους ἕνεκα τοῦ καθαρθῆναι τοῦ μιάσματος, οὓς καὶ ἐπωνόμαζον καθάρματα. καὶ ἐν Βατράχοις· οὐδὲ φαρμακοῖσιν εἰκῇ ῥᾳδίως ἐχρήσατ' ἄν. C Ὅταν μή σοι τύχῃ.] τροπικῶς ὅταν μή σοι τυχὸν ὄψον χρήματων ᾖ. Ὃς ἂν ᾖ παχύς.] πλούσιος. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν χοίρων. ἐπιδειπνεῖς δὲ δημοσίας αὐτῶν τὰς οὐσίας [illegible] δὲ ἐπὶ [illegible] τὸ οἰκός. κάλλιον δὲ ἐπὶ τῷ θῦσαι δειπνεῖς.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΤΕΡΟΝ κώλων ι.

D

Δη. Σκέψασθε δέ μ', εἰ σοφῶς
Αὐτοὺς περιέρχομαι,
Τοὺς οἰομένους φρονεῖν,
Κἀμ' ἐξαπατύλλειν.
Τηρῶ γὰρ ἑκάστοτ' αὐ-
τοὺς (οὐδὲ δοκῶν ὁρᾶν,)
Κλέπτοντας, ἔπειτ' ἀναγ-
κάζω πάλιν ἐξεμεῖν,
Ἅττ' ἂν κεκλόφωσί μου,
Κημὸν καταμηλῶν.

SYSTEMA ALTERUM.

Po. Me verò videte, utrum
Circumveniam hos catè,
Qui se sapere autumant,
Et fallere me clàm.
Observo equidem undique
Illos, (quasi qui nihil
Cernam) rapuisse: Mox
E Cogo evomere omnia,
Quæ surpuerant spatha
Exploroque camum.

Σχόλια. Περιέρχομαι.] ἐνεδρεύω ἐξαπατῶ. ἢ σοφίζομαι καὶ ὑπέρχομαι. Οὐδὲ δοκῶν ὁρᾶν.] οὐδὲ προσποιούμενος εἰδέναι ἅπερ ἠδίκουν. Ἅττ' ἂν κεκλόφωσί μου.] ὅσα ἂν κεκλοφότες ὦσι. Κημόν.] κημὸς ὁ κάδος τῶν δικαστικῶν, ἔνθα ἔβαλλον τὰς ψήφους. ἄλλως. F κημὸς ὁ ἐπὶ τοῦ καδίσκου εἰς ὃν τὰς ψήφους καθίεσαν τοῖς δικαστηρίοις. Κρατῖνος δὲ αὐτὸν ἐν νόμοις, χοίνιον ἠθμὸν καλεῖ. τοιοῦτος γὰρ ἐγίνετο καὶ ἦν παρόμοιος χώνῃ ὡς καὶ Σοφοκλῆς ἐν Ἰνάχῳ. ὕστερον δὲ ἀμφότεροι δύο ἵσταντο ἐν τοῖς δικαστηρίοις, ὁ μὲν χαλκοῦς, ὁ δὲ ξύλινος. καὶ ὁ μὲν κύριος ἦν, ὁ δὲ ἄκυρος. ἔχει δὲ καὶ ὁ χαλκοῦς ὥς φησιν Ἀριστοτέλης διερρινημένον ἐπίθεμα, εἰς τὸ αὐτὴν μόνην τὴν ψῆφον καθίεσθαι. πρὸς τοῦτο οἶμαι ὁ κημός. ἀντὶ δὲ ψήφων ταῖς χοιρίναις οἱ δικασταὶ ἐχρῶντο. αὗται δὲ κόγχαι τινές εἰσιν ὥς φησιν Ἐρατοσθένης ἐν ταῖς λέξεσιν. καὶ ὁ τοῖς ἵπποις δὲ περιτιθέμενος οὕτως ἐκαλεῖτο κημός, ὁ καλούμενος φιμός, ὡς Ξενοφῶν ἐν τῷ περὶ ἱππικῆς. πλέγματί τι ἐκ σχοινίου [illegible] ἐν ᾧ τὰς πορφύρας λαμβάνουσιν, εἰς ὃ αἱ πορφύραι καὶ τὰ κογχύλια εἰστρέπουσιν. ἐν αὐτοῖς δὲ τούτοις ἐστὶ καὶ τὸ δέλεαρ ὥς φησιν Ἡρακλείδης G παρατιθέμενος τὰ ἐκ Πηλέως Σοφοκλέους. κημοῖσι] πλεκταῖς πορφύρας φθείρει γένος. Αἰσχύλος ἐν Λυκούργῳ ἀλληγορικῶς τοὺς δεσμοὺς εἴρηκε διὰ τούτων. καὶ τοὺς δὲ κημοὺς στόματος. ἄλλως. Φαεινός. κημὸς ὁ βάθος. ὁ περιτιθέμενος τοῖς ἵπποις. καὶ κημῶσαι τὸ συγκλεῖσαι. καὶ οἱ ἰατροὶ κημῶσαι λέγουσι τὸ τὸν ὀφθαλμὸν μῦσαι. ἄλλως. κημὸς ἐκαλεῖτο τὸ πλέγμα τὸ ἐπιτιθέμενον τῷ κάδῳ, δι' οὗ οἱ δικασταὶ καθίεσαν τὰς ψήφους. ἄλλως. κημὸς πλέγμα κωνοειδές, δι' οὗ καθιᾶσιν οἱ δικασταὶ τὴν ψῆφον εἰς τὸν κάδον. καὶ ἀλλαχοῦ. κἀπιστάσιν ἐπὶ τοῖς κημοῖς. καὶ τὸ τοῖς ἵπποις ἐπιτιθέμενον. καὶ γυναικεῖον περικείμενον. καὶ αἱ αὐλητικαὶ φορβειαί. καὶ κείνου τὸ γένος. καὶ πόα τίς. καὶ ὅπερ εἰσὶ τὰ παρὰ Θρᾳξί. καὶ μηχανικόν τι συμφέρον μηχάνημα. Καταμηλῶν.] καταμηλοῦντες, τὸ τὴν μήλην καθίεσθαι ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ εἰς τὸν λαιμόν, ὡς ποιοῦσι καὶ οἱ ἐμοῦντες. τὸ ὅλον οὖν βούλεται, ὅτι καταψηφιζόμενος αὐτῶν καὶ δικάζων, ἀναγκάζω ἐμεῖν τὰς κλοπάς. καταδικάζων καὶ ἐξοστρακίζων. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἰατρῶν τῶν δοκιμαζόντων ἀπὸ τῆς μήλης.

A

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ,

Σκηνὴ πρώτη.

Τρίμετροι.

ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗΜΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

Bisetus. Κλέων, καὶ Ἀγοράκριτος τοῦ δήμου εὔνοιαν ποικίλοις βρώμασι θηρεύειν ἀμφότεροι πειρῶνται.

B

Bisetus. Κορωνὶς ἐν στίχοις μ.

Κλ. Ἄπαγ' ἐς Μακαρίαν ἐκποδών. Αλ. σύ γ' ὦ φθόρε.

Κλ. Ὦ δῆμ', ἐγὼ μέντοι παρεσκευασμένος

Τρίπαλαι κάθημαι, βουλόμενός σ' εὐεργετεῖν.

Αλ. Ἐγὼ δὲ δεκάπαλαί γε, καὶ δωδεκάπαλαι,

Καὶ χιλιόπαλαι, καὶ προπάλαι, πάλαι, πάλαι.

Δη. Ἐγὼ δὲ προσδοκῶν γε, τρισμυριόπαλαι,

C

Βδελύττομαί σφω, καὶ προπάλαι, πάλαι, πάλαι.

Αλ. Οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον; Δη. εἴ γε μὴ φράσεις γε σύ.

Αλ. Ἄφες ἀπὸ βαλβίδων ἐμέ τε καὶ τουτονί,

Ἵνα σ' εὖ ποιῶμεν ἐξ ἴσου. Δη. δρᾶν ταῦτα χρή.

Ἄπιτον. Αλ. ἰδού. Δη. θέοιτ' ἄν. Κλ. ὑποθεῖν οὐκ ἐῶ.

D

Δη. Ἀλλ' ἦ μεγάλως εὐδαιμονήσω τήμερον,

Ὑπὸ τῶν ἐραστῶν, νὴ Δί', ἢ 'γὼ θρύπτομαι.

Κλ. Ὁρᾷς, ἐγώ σοι πρότερος ἐκφέρω δίφρον.

Αλ. Ἀλλ' οὐ τράπεζαν, ἀλλ' ἐγὼ προτεραίτερος.

Κλ. Ἰδοὺ φέρω σοι τήνδε μαζίσκην ἐγώ,

Ἐκ τῶν ὀλῶν τῶν ἐκ Πύλου μεμαγμένην.

Αλ. Ἐγὼ δὲ μυστίλας μεμυστιλημένας

E

Ὑπὸ τῆς θεοῦ τῇ χειρὶ τῇ 'λεφαντίνῃ.

Δη. Ὡς μέγαν ἄρ' εἶχες ὦ πότνια τὸν δάκτυλον.

Κλ. Ἐγὼ δ' ἔτνος γε πίσινον, εὔχρων καὶ καλόν,

Ἐτόρυνε δ' αὔθ' ἡ Παλλάς, ἡ πυλαιμάχος.

Αλ. Ὦ δῆμ', ἐναργῶς ἡ θεός σ' ἐπισκοπεῖ,

Καὶ νῦν ὑπερέχει σου χύτραν ζωμοῦ πλέαν.

Δη. Οἴει γὰρ οἰκεῖσθ' ἂν ἔτι τήνδε τὴν πόλιν,

Εἰ μὴ φανερῶς ἡμῶν ὑπερεῖχε τὴν χύτραν.

F

ACTVS IIII. SCENA I.

Senarij.

CLEO, AGORACRITVS, POPVLVS, CHORVS.

CL. *Page hinc in Macariam.* AG. *tu apage, tu perdue.*

CL. *O popule ego iam paratus assideo tibi,*

Nunc dudum vt beneficia mea in te conferam.

AG. *Et ego decies dudum & duodecies, pople,*

Et millies dudum, dudum inquam, mi pople.

PO. *At ego nunc tricies expecto millies.*

Vósque execror iamdudum, dudum inquam, & diu.

AG. *Scin' tu ergo quid facias?* PO. *sciam, si dixeris.*

AG. *A carceribus dimitte me & hunc, vt cursibus*

Æquis tibi benefaciamus. PO. *sic facto opu'st.*

Abite. AG. *Eccum.* PO. *currite.* CL. *subcurrere haud me sinam.*

PO. *Aut ego fortunabor hodie quā plurimum,*

Ab his amatoribus, aut viuam molliter.

CL. *Viden' prior ego tibi sellam isthanc offero.*

AG. *Sed non mensam, ego verò prior tibi effero.*

CL. *Ecce hanc tibi massulā fero: qua ex ordeis*

Salsis, Pyli insula bene pista venit tibi.

AG. *Ego verò caricas conformatas à Dea*

Cerere, manu eburnea. PO. *quàm magnū ergo ô Dea*

Venerādā habebas digitū. CL. *at ego pultē bonā*

Boni coloris, è pisis coctam fero.

Hanc Pallas coxit, illa direptrix Pyli.

AG. *O popule, acutis oculis te obseruat Dea,*

Et ollam iure plenam, prætendit tibi.

PO. *Putásne tu hanc vrbē etiamnū habitari, nisi*

Ollam nobis palàm prætendisset Dea.

Σχόλια. Ἄπαγ' ἐς Μακαρίαν.] κορωνὶς αὖθις ἑτέρα εἰσιόντων τῶν ὑποκριτῶν. οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι ριζ΄, πλὴν τοῦ τοῦ ἰαμβικοῦ μονομέτρου βραχυκαταλήκτου. ὧν ὁ τελευταῖος ἰδεῖν ἀμείνω τῶν Κεχηναίων πόλιν. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. χρῆται δὲ εἰς Μακαρίαν κατ' εὐφημισμὸν ἀντὶ τοῦ εἰς ὄλεθρον. ἐπειδὴ οἱ τεθνεῶτες μακαρῖται λέγονται. ἄλλως. Μακαρία Ἡρακλέους θυγάτηρ, ἀπὸ [illegible] G [illegible] παροιμιῶδες. [illegible] Μακαρία, οἱ μὲν κατ' εὐφημισμὸν [illegible] λέγεσθαι [illegible] ἀλλ' εἰς [illegible]. Μακαρίαν γὰρ [illegible] θυγατέρα [illegible] τοῦ Ἡρακλέους. ἡγουμένων τὴν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους Εὐρυσθέως στρατείαν τῶν Ἀθηναίων μὴ ἐκδιδόντων αὐτοὺς τοὺς Ἡρακλείδας πρὸς τὸν τοῦ [illegible] θυμὸν [illegible] φυγόντας, χρησμοῦ δοθέντος τοὺς Ἀθηναίους νικήσειν, εἴ τις τῶν Ἡρακλειδῶν πρὸς θάνατον ἑκουσίως ἑαυτὸν [illegible] ἀντισφάξειν ἑαυτὴν ὡς ἐν Ἡρακλείδαις Εὐριπίδης. ἧς τὸν τάφον ἄνθεσι καὶ στεφάνοις τιμῶντες οἱ Ἀθηναῖοι ὡς τῶν Ἀργείων ἡττηθέντων, ἐπέλεγον, βάλλ' εἰς Μακαρίαν. [illegible] πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν κατ' ἀρετὴν διδόντων ἑαυτοὺς εἰς θάνατον ἡ παροιμία ἐλέγετο. [illegible] ὦ φθόρε. [illegible] Οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον.] [illegible] Ἀπὸ βαλβίδων.] [illegible] τὸ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ δρόμου [illegible] ξύλον, [illegible] καλεῖσθαι. ὅπως [illegible] ἑτοιμασθῶσι τοὺς δρομεῖς πρὸς τὸ δραμεῖν, ἀφαιροῦνται

ἀπίεσαν τείχεσιν. ἄλλως. ἡ ὑπὸ τὴν ὕσπληγγα γινομένη χαραμὴ διὰ τὸ ἐπ' αὐτῇ ἀποβεβηκέναι τοὺς δρομέας, σκάλεις καλεῖται. ἀπὸ τοῦ εἰς κάλλιστα [illegible]. ἀρώτον γὰρ [illegible] εἶτα τοῦ δρόμου ἄρχονται. ἡ ἀπὸ τοῦ ἀλλάσσεσθαι ἅμα [illegible] ὑπερβάσας [illegible]. ἡ ἀπὸ τοῦ σκάπτω. Ὑποθεὶς αὐτοῦ.] ὑποτείχισον. ὑποσκέλισον. καὶ ἐπιτωθάσας [illegible]. Ἐγὼ βρυάζομαι.] ὑπερεκτείνομαι ἢ τρυφῶ καὶ σεμνύνομαι. μαζίσκην δὲ ἄρτον πεφυραμένον. Ἐκ τῶν ὀλῶν.] ὀλαὶ αἱ μετὰ ἁλῶν μεμιγμέναι κριθαί, ταῖς θυσίαις ἐπιβαλλόμεναι. πάλιν δὲ εὐφυῶς ὑπομιμνήσκει τῆς ἐν Πύλῳ. Μεμυστιλημένας] κατειργασμένας, ὡς ἑτοίμους τουτέστι μεμασημένας.

A Ὡς μέγαν.] λεληθότως σεμνολογεῖ τὸ μὲν ἔθος τοῦ ἀγάλματος διὰ τοῦ εἰπεῖν τὸν δάκτυλον αὐτῆς μέγαν. ὥσπερ καὶ διὰ τοῦ εἰπεῖν ἐν χερσὶ [illegible] τὴν λευκότητα καὶ λαμπρότητα καὶ τὸ κάλλος αὐτῆς. [illegible] φιλονεικεῖ δεῖξαι τὴν τῆς Ἀθηνᾶς εὔνοιαν ἐν τῷ τρόπῳ. ὡς ἂν τοῦτο δείξειε καὶ τὴν ἑαυτοῦ [illegible] πρὸς τὴν πόλιν εὔνοιαν. Ἐγὼ δ' ἔτνους γε.] ὅτι τὰ ὄσπρια ἐν τῇ ἑψήσει διαθρύπτονται. πάλιν δὲ τὸ ἐν Πύλῳ κατόρθωμα διὰ τοῦ [illegible]. Ὑπερίζει σου.] ἀντὶ τοῦ B ὑπερμαχεῖ καὶ ὑπερασπίζει σου. ἀντὶ δὲ τοῦ εἰπεῖν περικεφαλαίαν, εἶπε χύτραν ὡς μάγειρος. Τὴν χύτραν.] ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν χεῖρα.

Κλ. Τουτὶ τέμαχός σοι δῶκεν ἡ Φοβεσιστράτη.
Αλλ. Ἡ δ' ὀμβριμοπάτρα γ' ἑφθὸν ἐκ ζωμοῦ κρέας,
Καὶ χόλικος, ἠνύστρου τε, καὶ γαστρὸς τόμον.
Δη. Καλῶς γ' ἐποίησε τοῦ πέπλου μεμνημένη.
Κλ. Ἡ Γοργολόφα σ' ἐκέλευε τουτουὶ φαγεῖν
Ἐλατῆρος, ἵνα τὰς ναῦς ἐλαύνωμεν καλῶς.
Αλλ. Λαβὲ καὶ ταδὶ νῦν. Δη. καὶ τί τούτοις χρήσομαι
Τοῖς ἐντέροις; Αλλ. ἐπίτηδες αὔτ' ἔπεμψέ σοι
Εἰς τὰς τριήρεις ἐντερόνειαν ἡ θεός.
Ἐπισκοπεῖ γὰρ ἐμφανῶς τὸ ναυτικόν.
Ἔχε καὶ πιεῖν κεκραμένον, τρία καὶ δύο.
Δημ. Ὡς ἡδύς, ὦ Ζεῦ, καὶ τὰ τρία φέρει καλῶς.
Αλλ. Ἡ Τριτογενὴς γὰρ αὐτὸν ἐνετριτώνισε.
Κλ. Λαβέ νυν πλακοῦντος πίονος παρ' ἐμοῦ τόμον.
Αλλ. Παρ' ἐμοῦ δ' ὅλον γε τὸν πλακοῦντα τουτονί.
Κλ. Ἀλλ' οὐ λαγῷ' ἕξεις ὁπόθεν δῷς, ἀλλ' ἐγώ.
Αλλ. Οἴμοι, πόθεν λαγῷά μοι γενήσεται;
Ὦ θυμὲ νυνὶ βωμολόχον ἐξεύρε τι.
Κλ. Ὁρᾷς τάδ' ὦ κακόδαιμον; Αλλ. ὀλίγον μοι μέλει.
Ἀλλὰ γὰρ ἐκεινοί γ' ὡς ἔμ' ἔρχονται. Κλ. τίνες;
Αλλ. Πρέσβεις, ἔχοντες ἀργυρίου βαλάντια.
Κλ. Ποῦ, ποῦ; Αλλ. τί δέ σοι τοῦτ'; οὐκ ἐάσεις τοὺς ξένους;
Ὦ Δημίδιον, ὁρᾷς τὰ λαγῷ' ἅ σοι φέρω;
Κλ. Οἴμοι τάλας, ἀδίκως γε τἄμ' ὑφήρπασας.
Αλλ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ, καὶ σὺ γὰρ τοὺς ἐκ Πύλου.
Δη. Εἴπ', ἀντιβολῶ, πῶς ἐπενόησας ἁρπάσαι;

CL. Tomaculum hoc tibi dedit bellatrix Dea.
AG. Immo hanc, ex iure coctam, carnem dat tibi
Patrima Dea cum intestino & ventriculo.
C *PO. Bene fecit quod pepli recordata est Dea.*
CL. Cristata Gorgone Pallas te vesci iubet
Istac placenta, ut remigemus commode.
AG. Etiam hac cape. PO. quid cum intestinis istis agam?
AG. Data opera tibi misit, quasi carinam, Dea
Ad naues. nam probe obseruat rem nauticam.
Habe & dilutum, quod bibas, tria ac duo.
D *PO. Quàm suaue, proh Deum, & quàm pulcrè fert tria.*
AG. Tritonia ipsum miscuit poclis tribus.
CL. Cape hanc à me placentæ portiunculam.
AG. A me verò hanc placentam totam habe tibi.
CL. At unde leporinas des, non habebis, ut Ego.
AG. va mihi! leporinas unde comparem?
Anime mi, nunc scurrile quid finge, inueni, ara
E *CL. Viden' has, homo miser? AG. id parum est mihi.*
Verùm huc alij quidam ad me tendunt. CL. qui, obsecro?
AG. Legati, onustos ære loculos qui ferunt.
CL. Vbinam, ubi? AG. quid ad te? quin omittis hospites?
O mi popelle, vides leporinas, quas fero?
F *CL. Hei mihi, mea tu rapuisti per nefas bona.*
AG. Ita per Neptunum, quando & tu aliena è Pylo.
PO. Dic quæso, quomodo cogitasti surpere?

Σχόλια. Ἡ Φοβεσιστράτη.] ἡ φοβοῦσα τὸν στρατόν. ἐξῆς δὲ τὰ ἐπίθετα τῆς θεοῦ. Καὶ χόλικος.] χόλικες τὰ παχέα ἔντερα. χόλικος δὲ καὶ ἠνύστρου, ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτό. ταῦτα γὰρ εἰς κατάδειξιν κρέα. τομὴ γὰρ ὁ τέμαχος. ἤνυστρον δὲ ἡ κάτω κοιλία. Ἡ Γοργολόφα.] ἡ ἐκ τῆς κεφαλῆς τῆς Γοργόνος τὴν περικεφαλαίαν ἔχουσα. ἐλατὴρ δὲ, πέμματος εἶδος. τινὲς δὲ, [illegible]. Εὐριπίδης δὲ [illegible]. ἔπαιξε δὲ τοῖς ὀνόμασι διὰ τὴν περὶ ναυτικὰ τῶν Ἀθηναίων ἐμπειρίαν. Ἐντερόνειαν.] τὰ ἐγκοίλια τὰ ἀπὸ τῆς τρόπιδος ἀνερχόμενα ξύλα, ἐντερόνεια καλεῖται. ἄλλως. οἱ G μὲν τὸ τῆς νεὼς ἔδαφος. οἱ δὲ τὰ ἐγκοίλια. βέλτιον δὲ τὴν τῶν ἐγκοιλίων ὕλην λέγειν ταῦτα ὁ Ἐρατοσθένης ἐν τῇ καθόλου προσπαροξύνει. καὶ ἡ ἰντερόνεια δὲ τούτῳ τῷ λόγῳ ὤφειλε συστέλλειν τὸ α, καὶ παροξύνειν. οὕτω γὰρ τὴν ἰντερόνειαν λέγεσθαι φησὶν ἐν τοῖς Ἱππεῦσιν [illegible]. ὅπερ ἐστὶ τὸ μεσαίτατον τῆς νεώς. ὅ ἐστι συνεκτικώτατον [illegible] τριήρεις. ὑπὸ δὲ ἄλλων μήτρα καλεῖται. φησὶ δὲ ὁ κωμικὸς εἰς τὰς τριήρεις ἐντερόνειαν ἡ θεός. εἰ μὴ ἄρα ποιητικὴ ἐστὶν ἡ ἔκτασις.

BISETVS. Ἐντερόνειαν [illegible] τοῦ Πολυδεύκους λέ-

[illegible] τὸ ἐντεῦθεν ῥάβδον. οἱ ἐξαίρουσιν οἱ βουλόμενοι [illegible] τὴν ῥάβδον εἰς αὐτὴν γάρ [illegible] αὐλόν, ἤ τι τοιοῦτον. [illegible] τὰ καλούμενα ἐγκοίλια τῶν νεῶν Ἀριστοφάνης ὠνόμασεν.

Σχόλια. Τρία καὶ δύο.] τρία μέρη ὕδατος [illegible] εἰπε δὲ δύο. [illegible] εἶναι δύο μέρη ὕδατος τρία. Προσεπώπτευσε.] [illegible] ἐχρήσατο, ἵνα [illegible] τὰ τρία καὶ δύο. [illegible] δηλοῦ ὅτι καὶ ἡ Ἀθηνᾶ τοιοῦτον αὐτῷ ἐνεῖναι, ὡς [illegible] τρία μέτρα φέρειν ὕδατος. [illegible]

τῶν πραγμάτων. [illegible] τρίτωνος ποταμοῦ [illegible] Ἀθηνᾶ. [illegible] Ὁρᾷς τάδε.] [illegible] χλευάζει ὡς [illegible] Τίνες.] οἱ μὲν [illegible] τίνες; Ποῦ, ποῦ.] ὁ Ἀγορακρίτος [illegible] Κλέωνα, ἁρπάζων τὰ τοῦ Κλέωνος [illegible] δῆμον. Οὐκ ἐάσεις.] [illegible] Καὶ γὰρ τοὺς ἐκ Πύλου.] ἥρπασας δηλονότι ἀπὸ Δημοσθένους τοῦ στρατηγοῦ.

Αλλ. Τὸ μὲν νόημα τῆς θεοῦ, τὸ δὲ κλέμμ' ἐμόν.
Κλ. Ἐγὼ δὲ κινδυνεύσας. Αλλ. ἐγὼ δ' ὤπτησά γε.
Δη. Ἄπιθ'· οὐ γάρ, ἀλλὰ τοῦ παραθέντος ἡ χάρις.
Κλ. Οἴμοι κακοδαίμων, ὑπεραναιδευθήσομαι.
Αλλ. Τί οὐ διακρίνεις δῆμ', ὁπότερός ἐστι νῷν
Ἀνὴρ ἀμείνων περὶ σὲ καὶ τὴν γαστέρα;
Δη. Τῷ δῆτ' ἂν ὑμᾶς χρησάμενος τεκμηρίῳ,
Δόξαιμι κρίνειν τοῖς θεαταῖσιν σοφῶς;

AG. Dea est excogitare: furari est meum.
CL. At ego periclitatus sum. AG. assaui autem ego.
PO. Abi: non tua, sed apponentis gratia est.
CL. Ah me miserum, qui vincor impudentia.
AG. Cur non dyudicas, uter nostrûm tibi
Tuoque ventri vir sit fidelior?
PO. Et quo usus argumento, spectatoribus
Videar dyudicasse iam sat candide?

Σχόλια. Τὸ μὲν νόημα τῆς θεοῦ.] τοῦτο πρὸς τὴν ἀλαζονείαν τῶν δημαγωγῶν. εἰώθασι γὰρ λέγειν, ὅτι ἡ μὲν θεὸς ὑπέβαλλέ μοι, ἥρπασα δ' ἐγώ. οὕτω γὰρ οἱ δημαγωγοὶ ἀστεΐζόμενοι, [illegible] τὰς ἑαυτῶν [illegible] θεοῦ. Ὑπεραναιδευθήσομαι.] [illegible] ἀναιδείᾳ [illegible]

BISETVS. Ἐπειδὴ ἐν τῷ τῆς δημοτικῆς εὐνοίας [illegible] οὐδέτερος ἑτέρῳ [illegible] ὑπεῖκεν, Ἀγοράκριτος τῷ δήμῳ συμβουλεύει τὴν ἀμφοτέρων κίστην σκοπεῖν, καὶ λάθρα ξυλλαμβάνειν, καὶ βασανίζειν τὰ ἐν αὐτῇ ὄντα. [illegible] κίστην καταλαβεῖν κενήν, [illegible] ἀγαθόν, [illegible] τοῦ δήμου κρίνειν, [illegible] πλεῖον [illegible] εὑρεῖ, τοῦτον τῶν δημοσίων χρημάτων κλέπτην, καὶ τῇ πόλει πολέμιον ἡγεῖσθαι.

Αλ. Ἐγὼ φράσω σοι, τὴν ἐμὴν κίστην ἰὼν
Ξύλλαβε σιωπῇ, καὶ βασάνιζ' ἅττ' ἔνι,
Καὶ τὴν Παφλαγόνος. κἀμέλει, κρινεῖς καλῶς.
Δημ. Φέρ' ἴδω, τί οὖν ἔνεστ'. Αλλ. ἀλλ' οὐχ ὁρᾷς κενήν,
Ὦ παππίδιον; ἅπαντα γάρ σοι παρεφόρουν.
Δη. Αὕτη μὲν ἡ κίστη τὰ τοῦ δήμου φρονεῖ.
Αλ. Βάδιζε νυνὶ καὶ δεῦρο πρὸς τὴν Παφλαγόνος.
Ὁρᾷς τουτί; Δη. οἴμοι τῶν ἀγαθῶν ὅσων πλέα,
Ὅσον τὸ χρῆμα τοῦ πλακοῦντος ἀπέθετο.
Ἐμοὶ δ' ἔδωκεν ἀποτεμὼν τυννουτονί.
Αλ. Τοιαῦτα μέντοι καὶ πρότερον εἰργάζετο.
Σοὶ μὲν προσεδίδου μικρὸν, ὧν ἐλάμβανεν.
Αὐτὸς δ' ἑαυτῷ παρετίθει τὰ μείζονα.
Δημ. Ὦ μιαρὲ κλέπτων δῆμε ταῦτ' ἐξηπάτας,
Ἐγὼ δέ σ' ἐστεφάνιξα κἀδωρησάμην.
Κλ. Ἐγὼ δ' ἔκλεπτον ἐπ' ἀγαθῷ γε τῇ πόλει.

AG. Ego hoc dicam tibi, vade, & cistam meã
Clàm surripe, & quæ sunt intus perquirito.
Cape item Paphlagonis, ac tace: sat commode
Feres sententiam. PO. sine videam. AG. quid? an
Meam non cernis vacuam, mi pattercule?
Nam ego omnia, quæ possederam, tibi obtuli.
PO. Hæc certè cista, quæ populi sunt, prospicit.
AG. Accede nunc ad hancce cistam Paphlagonis.
Viden'? PO. proh Iuppiter, quibus completa est bonis?
Quantum Paphlago placentarum in ea reposuit?
Mihi, quod præciderat, tantillulum dedit.
AG. Atque hæc eadem ille factitauit antehac.
Nam portiunculam minorem tibi dedit.
Ipse sibi maiorem reseruauit scelus.
PO. O fur sceleste, qui me his fraudasti dolis.
At ego coronatum te ornaui præmiis.
CL. Ego furatus sum propter urbis commoda.

Σχόλια. Τὴν ἐμὴν κίστην.] τὴν κιβωτόν. ταῦτα δὲ [illegible] ὅτι ἡ μὲν, εἰς ὑποδοχὴν [illegible] ἡ δὲ, ἱματίων καὶ χρυσοῦ ἡ κιβωτός. Τὰ τοῦ δήμου φρονεῖ.] ἀντὶ τοῦ [illegible] τὴν τοῦ [illegible] ὅτι πάντα τῷ δήμῳ παρέθηκε. Τυννουτονί.] [illegible] συλλαβὼν τοὺς δακτύλους φησὶ [illegible] ἀντὶ τοῦ μικρόν. Ἐγὼ δέ σ' ἐστ.] [illegible] ἀντὶ τοῦ σε. ἔπαιξε δὲ παρὰ τὸ δωρησάμην, [illegible] ἐστεφάνιξα, ἀντὶ τοῦ [illegible] δημοσίᾳ γὰρ [illegible] ὁ Κλέων [illegible] τοὺς [illegible] ὅτε [illegible]

Δη. Κατάθου ταχέως τὸν στέφανον, ἵν' ἐγὼ τουτῳὶ
Αὐτὸν περιθῶ. Αλλ. κατάθου ταχέως μαστιγία.
Κλ. Οὐ δῆτ', ἐπεί μοι χρησμός ἐστι Πυθικὸς,
Φράζων ὑφ' οὗ δεήσει μ' ἡττᾶσθαι μόνου.
Αλλ. Τὸ μέν γε φράζων ὄνομα καὶ λίαν σαφῶς.
Κλ. Καὶ μήν σ' ἐλέγξαι βούλομαι τεκμηρίῳ,
Εἴ τι ξυνοίσεις τοῖς θεοῦ θεσπίσμασι.
Καί σου τοσοῦτο πρῶτον ἐκπειράσομαι.
Παῖς ὢν, ἐφοίτας ἐς τίνος διδασκάλου;
Αλλ. Ἐν ταῖσιν εὕστραις κονδύλοις ἡρμοττόμην.
Κλ. Πῶς εἶπας; ὥς μου χρησμὸς ἅπτεται φρενῶν.
Εἶεν.
Ἐν παιδοτρίβου δὲ τίνα πάλην ἐμάνθανες;
Αλλ. Κλέπτων, ἐπιορκεῖν καὶ βλέπειν ἐναντίον.
Κλ. Ὦ Φοῖβ' Ἄπολλον, Λύκιε, τί ποτέ μ' ἐργάσει;
Τέχνην δὲ τίνα ποτ' εἶχες ἐξανδρούμενος;
Αλλ. Ἠλλαντοπώλουν. Κλ. καὶ τί. Αλλ. καὶ βινεσκόμην.
Κλ. Οἴμοι κακοδαίμων. οὐκέτ' οὐδέν εἰμ' ἐγώ.
Λεπτή τις ἐλπίς ἐστ' ἐφ' ἧς ὀχούμεθα.
Καί μοι τοσοῦτον εἰπέ. πότερον ἐν ἀγορᾷ
Ἠλλαντοπώλεις ἐτεὸν, ἢ 'πὶ ταῖς πύλαις;
Αλλ. Ἐπὶ ταῖς πύλαισιν οὗ τὸ τάριχος ὤνιον.
Κλ. Οἴμοι. πέπρακται τοῦ θεοῦ τὸ θέσφατον.
Κυλίνδετ' εἴσω τόνδε τὸν δυσδαίμονα.
Ὦ στέφανε, χαίρων ἄπιθι· κεἴ σ' ἄκων ἐγὼ
Λείπω. σὲ δ' ἄλλος τις λαβὼν κεκτήσεται.
Κλέπτης μὲν οὐκ ἂν μᾶλλον, εὐτυχὴς δ' ἴσως.
Αλλ. Ἑλλάνιε Ζεῦ, σὸν τὸ νικητήριον.

PO. Depone iam coronam ilicet, vt huic eam
Imponam. AG. age depone coronam citò verbero.
CL. Minimè. quia mihi Pythicum est oraculum,
Quod dicit à quo vno vinci me oporteat.
AG. Nempe meum satis aperte nomen exprimit.
CL. Ego manifesto indicio te conuincere
Volo, si quid responsis Dei consenties.
Iamque adeo hoc primum ex te percontari volo,
Puer cùm esses, quónam praeceptore vsus es?
AG. Ego pugnis in culinis aptabar probè.
CL. Quomodo dixisti? vt animum percussit modò hoc
Oraculum, age in ludo quam luctam didiceras?
AG. Furari, peierare, aduersum tueri.
CL. O Phoebe Apollo, Lycie quo afficior malo?
Sed artem quam tu exercuisti, iam adultior?
AG. Farcimina vendebam. CL. quid dein? AG. scortis item
Accumbebam. CL. hei mihi: nullus sum posthac ego:
Spes exigua superest mihi quae fulciar.
Etiam hoc dicas mihi, reuera ne vendere
Solebas in foro, an in Pylo farcimina?
AG. Immo in Pylo, vbi venalia salsamenta sunt.
CL. Hei mihi: verè completum est Phoebi oraculum.
Voluitate intrò isthunc infelicem Vale
Corona, & abi; ego quidem inuitus te desero:
Alius verò in potestate te habebit sua:
Si non maior fur, forsitan felicior.
AG. Tuum hoc est praemium victoriae Iuppiter.

Σχόλια. Εἴ τι ξυνοίσεις.] εἰ συμφωνήσεις, εἰ [illegible]. Εὕστραις.] ἀντὶ τοῦ φλογιστηρίοις [illegible] λέγει [illegible] μαγειρείοις. ἄλλως. ἐν τοῖς μαγειρείοις. εὕστρα γὰρ τὸ [illegible] ἀπὸ τοῦ εὕειν, καὶ φλογίζειν τοὺς χοίρους. τὸ δὲ ἡρμοττόμην, ὡς πρὸς μουσικήν. ἀντὶ τοῦ [illegible] ἄλλως. εὕστρα [illegible] κριθὴ [illegible] καὶ [illegible] καὶ τραγικοῖς ἀπὸ τοῦ [illegible] τὸν πυρόν [illegible] τοὺς [illegible] εἰς τροφήν. Ὦ Φοῖβ' Ἄπολλον.] ὁ στίχος ἐκ Τηλέφου Εὐριπίδου. Ὤ-

νιον.] ὤνιον, ὅπου τὸ τάριχος πωλεῖται, ἀντὶ [illegible] πωλεῖται. Κυλίνδετ' εἴσω.] [illegible] ὁ Κλέων. ταῦτα δὲ ἐκ Βελλεροφόντου Εὐριπίδου. τὸ δὲ κυλίνδετ' ἀντὶ τοῦ κομίζετε. Σὲ δ' ἄλλος τις.] [illegible] παρῳδεῖ δὲ τὰ ἐξ Ἀλκήστιδος Εὐριπίδου. ἔχει δὲ οὕτω.
σὲ δ' ἄλλη τις γυνὴ κεκτήσεται.
Σώφρων μὲν οὐκ ἂν μᾶλλον, εὐτυχὴς δ' ἴσως.
Ἑλλάνιε Ζεῦ.] Ἑλλάνιος Ζεὺς ἀπὸ τοῦ ἐν Αἰγίνῃ αὐχμοῦ ποτὲ γενομένου, ὅτε Αἰακὸς [illegible] τοὺς Πανέλληνας ἐξιλεώσατο τὸν Δία. [illegible] λέγει ὁ ἀλλαντοπώλης, [illegible] τὸν στέφανον. Ἑλλάνιος δὲ Ζεὺς τιμᾶται ἐν Αἰγίνῃ.

BISETVS. Κλέων ἀρχῆς, καὶ πάσης τιμῆς στερηθεὶς [illegible] ὁ δὲ χορὸς τῷ Ἀγορακρίτῳ συνήδεται, [illegible] ὁ δῆμος ἑαυτοῦ. [illegible]

Χο. Ὦ χαῖρε καλλίνικε, καὶ μέμνησ' ὅτι
Ἀνὴρ γεγένησαι δι' ἐμέ. καί σ' αἰτῶ βραχύ,
Ὅπως γένωμαι σοι Φᾶνος ὑπογραφεὺς δικῶν.
Δη. Ἐμοὶ δέ γ' εἰπὲ σοὶ τί τοὔνομ'. Αλλ. Ἀγοράκριτος.
Ἐν τῇ ἀγορᾷ γὰρ κρινόμενος ἐβοσκόμην.

CH. O Salue victor, & memento, quòd mea
Causa in virum hunc euaseris: modicum hoc peto:
Vt scriba iudiciorum Phanus sim tibi.
PO. Nomen tuum quod sit, mihi dic. AG. Agoracritus.
Quoniam in foro nutritus sum pro iudice.

Δη. Ἀγορακρίτῳ νῦν γ' ἐμαυτὸν ἐπιτρέπω.
Καὶ τὸν Παφλαγόνα παραδίδωμι τουτονί.
Αλ. Καὶ μὴν ἐγώ σ' ὦ δῆμε θεραπεύσω καλῶς.
Ὥσθ' ὁμολογεῖν σε, μηδέν' ἀνθρώπων ἐμοῦ
Ἰδεῖν ἀμείνω τῇ Κεχηναίων πόλει.

APO. *Ego memet Agoracrito commendatum volo,*
Eiq. Paphlagonem istum trado pessimum.
AG. *Equidem mi popule, ego te curabo sedulò.*
Vt tute fatearis, præter me, neminem
Vidisse, qui vrbi Hiantia meliùs velit.

Σχόλια. Καλλίνικε.] τοῦτο λέγει ὁ χορὸς πρὸς τὸν Ἀλλαντοπώλην. Φανός.] Σύμμαχος. φησίν ὅτι τις γραμματεὺς ὢν τῶν πάνυ σπανίων, ὄνομα κύριον. κωμῳδεῖ δ' αὐτὸν ὡς φιλόδικον. Φανος δέ, ὁ καταγγέλλων καὶ φανερὰ ποιῶν τὰ πράγματα καὶ μηνύων. ἢ ἀπὸ τοῦ φαίνειν. ὁ ἐπὶ συκοφαντῶν. Φανὸς γάρ, κακοπραγμων ἐγένε- B το φιλόνεικος γραμματεύς. ἐπὶ δήμου ἦν, ὑπογραφεὺς ἐλέγετο. ὁ δὲ τοῦ βουλευτηρίου, ἀντιγραφεύς. δημοσίων δὲ γινομένων, ἔγραφον ἀμφότεροι τὰ λεγόμενα. Τῇ Κεχηναίων πόλει.] Ἀθηναίων, ὡς λαρίνων ἀυτῶν, ταῖς ἐρωτήσεσι τὸ Ἀθηναίων. ἀπὸ δὲ τοῦ κεχηνέναι ἔλαβε τὸ ὄνομα ὡς μετέωρα τῶν Ἀθηναίων φρονούντων.

ΩΔΗ ΚΑΙ ΣΤΡΟΦΗ κώλων ι.

Χο. Τι κάλλιον ἀρχομένοισιν,
Η καταπαυομένοισιν,
Η θοᾶν ἵππων ἐλατῆρας ἀείδειν;
Μηδὲν ἐς Λυσίστρατον,
Μηδὲ Θούμαντιν ἀέστιον αὖ,
Λυπεῖν ἑκούσῃ καρδίᾳ.
Καὶ γὰρ οὗτος ὦ φίλ' Ἄπολλον
Πεινῇ, θαλεροῖσι δακρύοις
Σᾶς ἁπτόμενος φαρέτρας
Πυθῶνι σε, δίᾳ τὸ κακῶς πράττειν.

ODE ET STROPHE.

C CH. *QVid pulcrius incipienti, aut denique finem adhibenti:*
Quàm loqui laudem domitoris equorum.
Nec vel in Lysistrato,
Vel male egente Thomante aliquid
Taxare corde confecto.
Hic enim famem, ò bone Apollo,
Fert cum calidis lacrymis, pre-
D *Hendit q. tuam pharetram,*
Delphos apud, summa inopia laborans.

Σχόλια. Τί κάλλιον ἀρχομένοισι.] τὸ ἀρχὴ προσῳδίου Πινδάρου. ἔχει δὲ οὕτω. τί κάλλιον ἀρχομένοισιν, ἢ καταπαυομένοισι. ἢ βαθύζωνόν τε Λατὼ καὶ θοᾶν ἵππων ἐλάτειραν ἀεῖσαι. κορωνίς δέ, ἐξίασι γὰρ οἱ ὑποκριταί. καὶ ἔστι συζυγία ἐπιρρηματική. ὡς αἱ μὲν μέλη, αἱ περίοδοι δεκάκωλοί εἰσι. καὶ αὐτῶν τὸ μὲν α΄ ἰαμβικὸν ἑφθημιμερές, ἢ ἐξ ἀντισπάστου καὶ χοριάμβου δίμετρον ὑπερκατάληκτον. τὸ δὲ β΄, δακτυλικὸν τρίμετρον εἰς δισυλλαβίαν. τὸ γ΄ ἐξ ἐπιτρίτου δευτέρου χοριάμβου καὶ ἰωνικοῦ ἀπ' ἐλάσσονος τρίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ δὲ τροχαϊκὸν τρίμετρον ἑφθημιμερές. τὸ ε΄. ἐπικὸν ἑφθημιμερές. τὸ ς΄, ἰαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ζ΄, τροχαϊκὸν δίμετρον ὑπερκατάληκτον. τὸ η΄, προσοδιακὸν δωδεκάσημον διὰ τὸ περικατάληξιν. τὸ θ΄, ἀναπαιστικὸν τρίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ι΄, ἰαμβικὸν τρίμετρον ἀκατάληκτον. ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔσω νενευκυῖα. ἔχει δὲ καὶ ἀντιστροφὴν ὁμοίαν καθ' ἕκαστον ἑαυτῇ. ἧς τὸ τελευταῖον δυεῖν διπλαῖν κατ' ἄμφω τ' ἄκρα σημειοῦται. Μηδὲ Θούμαντιν.] οὗτοι πένητες διεβάλλοντο. καὶ ὁ μὲν Λυσίστρατος ὡς κόλαξ. ὁ δὲ Θούμαντις ὡς πένης E καὶ μάντις. δέον φησὶ τοὺς μὲν ἱππέας ἐπαινεῖν, ἐκείνους δὲ τοὺς πένητας, μὴ διαβάλλειν. Θαλεροῖς δακρύοις.] ἀντὶ τοῦ μετὰ δακρύων ἱκετεύει σε τῆς πενίας ἕνεκεν, ἀπαλλαγῆναι ταύτης ἀξιῶν. ἱκετεύει δὲ ἁπτόμενος τῆς σῆς φαρέτρας διὰ τὸ κακῶς πένεσθαι.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ ἐκ στίχων ις΄.

Τετράμετροι τροχαϊκοί.

EPIRRHEMA.

F *Septenarij Trochaici.*

Βισσηνος. Ἐν τούτῳ τῷ ἐπιρρήματι, καὶ ἐν τῷ ἑξῆς ἀντεπιρρήματι ὁ χορὸς πονηρούς, καὶ μιαρούς τινας πολίτας λοιδορεῖ, καὶ κωμῳδικῶς χαρακτηρίζει.

Λοιδορῆσαι τοὺς πονηροὺς, οὐδέν ἐστ' ἐπίφθονον,
Ἀλλὰ τιμὴ τοῖσι χρηστοῖς ὅς τις εὖ λογίζεται.
Εἰ μὲν οὖν ἄνθρωπος ὃν δεῖ πόλλ' ἀκοῦσαι καὶ κακά,
Οὗτος ἦν ἔνδηλος, οὐκ ἂν ἀνδρὸς ἐμνήσθην φίλου.
Νῦν δ' Ἀρίγνωτον γὰρ οὐδείς ἐστιν ὅς τις οὐκ οἶδεν,

NOn est odiosũ malos homines cõuitiarier:
Sed bonis laudi datur, si quis rem rectè ponderet.
G *Quòd si isthic homo, quem oportet audire malè, vir foret*
Prælustris, sũ ego nõ cõmeminissem amicali mei.
Nunc Arignotum cytharædum, nullus est, qui nesciat,

Oυς

Ος τις εὖ τὸ λευκὸν οἶδεν, ἢ τὸν ὄρθιον νόμον.
Εστιν οὖν ἀδελφὸς αὐτῷ τοὺς τρόπους οὐ συγγενής,
Αριφράδης πονηρός. ἀλλὰ τοῦτο μὲν καὶ βούλεται.
Εστι δ' οὐ μόνον πονηρὸς, οὐ γὰρ οὐδ' ἂν ᾐσθόμην,
Οὐδὲ παμπόνηρος, ἀλλὰ καὶ προσεξηύρηκέ τι.
Τὴν γὰρ αὐτοῦ γλῶτταν αἰσχραῖς ἡδοναῖς λυμαίνεται,
Εν κασαυρείοισι λείχων τὴν ἀπόπτυστον δρόσον,
Καὶ μολύνων τὴν ὑπήνην, καὶ κυκῶν τὰς ἐσχάρας,
Καὶ Πολυμνήστεια ποιῶν καὶ ξυνὼν Οἰωνίχῳ.
Ος τις οὖν τοιοῦτον ἄνδρα μὴ σφόδρα βδελύττεται,
Οὔ ποτ' ἐκ ταὐτοῦ μεθ' ἡμῶν πίεται ποτηρίου.

A *Qui quidem album norit, aut rectus qui sit cytharæ modus.*
Frater est illi, à fraternis moribus sed degener,
Ariphrades scelestus: & qui idipsum sedulo studet.
Et verò non modò malus (neq; enim vnquam aliàs nouissem ego)
Et prorsum nequam sed & commentus est aliquid mali.
B *Nam linguam suam voluptatibus infandis polluit:*
Quippe in ganeis rorem delingit abominabilem,
Et barbam inquinat, & confundit inter se labra orium:
Et Polymnestum hic imitatur, & coit cum Oeonicho,
C *Hunc virum quicunque non execratur nefariū,*
Ille nunquam eodem nobiscum potabit poculo.

Σχόλια. Λοιδορῆσαι.] τὸ παρὸν ἐπίσης ἐστὶ μέρος τὸ ἐπίρρημα ἐκ στίχων τριῶν ... τετραμέτρων καταληκτικῶν ις, ἴσως νενεμημένων δίχα τῇ περιόδῳ. ἔχει δὲ καὶ ἀντεπίρρημα καθ' ἕκαστον ὅμοιον ἑαυτῷ οὗ ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. κωμῳδεῖ δὲ ἐν τούτῳ καθάπτεται Ἀριφράδους, ὡς ἀσελγαίνοντος καὶ ἀσχημονοῦντος αἰσχρῶς, καὶ παρὰ φύσιν προσιόντος ταῖς γυναιξί. τὸ δὲ τοὺς πονηροὺς λοιδορηθῆναι, τιμὴ γίνεται τοῖς ἀγαθοῖς. Ον δεῖ πολλὰ ἀκοῦσαι.] ὃν δεῖ λοιδορηθῆναι. λέγει δὲ τὸν Ἀριφράδην. Οὗτος ἦν ἔνδηλος.] ὃν θέλω λέγειν ὑμῖν οὐκ ἔστιν ἐπίσημος. τούτου χάριν δι' ἑτέρου τοὺς τρόπους δηλῶσαι θέλω. τοῦτο δὲ λέγει, ὡς τοῦ Ἀριγνώτου γινωσκομένου, Ἀριφράδους δὲ ἀσήμου ὄντος, ἀπὸ δὲ τούτου γνωσκομένου. ἄλλως. τὸν Ἀριφράδην λέγει. Ἀριφράδους δὲ δύο παῖδες Ἀρίγνωτος καὶ Ἀριφράδης ὁ ὁμώνυμος τῷ πατρί. Ἀρίγνωτον γάρ.] ἀντὶ τοῦ ἔστι γὰρ δῆλος. καὶ οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ οἶδεν αὐτόν. ἐπεὶ οὖν ὁ Ἀρίγνωτος, διεβάλλετο δὲ ὡς ἀρρητοποιός. Ἀρίγνωτος δὲ οὗτος κιθαρῳδὸς ἦν. διόπερ καὶ τὸν ὄρθιον νόμον ἔφη αὐτὸν εἰδέναι. δοκεῖ δὲ παροι-
D μιῶδες εἶναι ὁ λόγος, ὅστις οἶδε τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν. παρὰ τοῦτο οὖν ἐπαινεῖ. εἰρωνεύεται δὲ πρὸς αὐτόν, ὅτι οὐκ ἂν ἐπεδείκνυτο ... χρηστοῦ ὄντος, εἰ μὴ εἶχε πονηρὸν ἀδελφόν. ὁ γὰρ Ἀρίγνωτος ὕστατος ἦν. Ος τις ἢ τὸ λευκόν.] Ἀρίσταρχος παρὰ τὸ λεγόμενον ὅστις οἶδε τὸ λευκὸν ἢ τὸ μέλαν. οἱ δὲ λέγουσι, Ἀρίγνωτον κιθαρῳδόν. ὃς ᾖδε τὸν ὄρθιον καλούμενον νόμον καὶ τὸ λευκόν. οἵ τινες ἐθαυμάζοντο τῷ τότε χρόνῳ. ἄλλως. παροιμία ἐστὶν ἐπὶ τῶν πάνυ φανερῶν. ὃ οὖν θέλει εἰπεῖν τοιοῦτόν ἐστιν. οὐδείς ἐστιν ὅστις οἶδε τὸ λευκὸν ἢ τὸ μέλαν, ὃ μὴ ἐπίσταμαι. Τοῦτο μὲν καὶ βούλεται.] τὸ εἶναι δηλονότι πονηρός. Εν κασαυρείοισι.] διχῶς ἐν κασαυρίοις ἀντὶ τοῦ ἐν πορνείοις. Τὴν ἀπόπτυστον δρόσον. τὴν τῶν αἰδοίων φησὶ τουτέστι τὸ σπέρμα. Εσχάρας.] τὰ χείλη τοῦ γυναικείου αἰδοίου. Πολυμνήστεια] μέλη Πολυμνήστου Κολοφωνίου, κιθαρῳδὸς ἦν οὗτος. κωμῳδεῖται δὲ καὶ οὗτος ἐν τοῖς αὐτοῖς. Πολύμνηστος δὲ καὶ Οἰώνιχος
E ὅμοιοι ἀρρητοποιοί. Κρατῖνος ἐν Πολυμνήστεια ἀείδει μυσαρὰ ... μανθάνει. Εκ ταὐτοῦ.] ὅτι αἴσχιον τὸ τούτων ποτήριον, διὰ τὸ λείχειν αὐτούς.

ΑΝΤΩΔΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ κώλων ι.

Χο. Η πολλάκις ἐννυχίαισι
Φροντίσι συγγεγένημαι,
Καὶ διεζήτηχ' ὁπόθεν ποτὲ φαύλως
Εσθίει Κλεώνυμος.
Φασὶ γὰρ αὐτὸν ἐρεπτόμενον
Τὰ τῶν ἐχόντων ἀνέρων,
Οὐκ ἂν ἐξελθεῖν ἀπὸ σιπύης.
Τοὺς δ' ἀντιβολεῖν ἂν ὁμοίως.
Ιθ' ὦ ἄνα πρὸς γονάτων
Εξελθὲ καὶ σύγγνωθι τῇ τραπέζῃ.

ANTODE ET ANTISTROPHE.

F CH. *Noctis studijs ego feris sæpius aduigilaui,*
Quæritans, vnde hic adeò malè & ægrè
Viueret Cleonymus!
Namq; ferunt comedentem hominem
Bona atq; opes prædiuitum,
A penu non posse reuelli:
Illos rogitare frequenter:
G *Vade ô, tua per genua*
Oro: hinc abi, & veniam da quæso mensæ.

Σχόλια. Φροντίσι συγγεγένημαι.] ἐκ τοῦ ὅστις οὖν τοιοῦτον ἄνδρα, φασί τινες Εὐπόλιδος εἶναι τὴν παράβασιν, ὥς φησιν Εὔπολις ξυνεποίησα τῷ φαλακρῷ. Εσθίει Κλεώνυμος.] τοῦτον ὡς φαγανικὸν καὶ πολλάκις ἐσθίοντα διασύρει. ἅμα δὲ καὶ δειλόν. ἐρεπτόμενον δὲ εἶπεν ἐμφαντικῶς ὡς ἐπὶ κτηνῶν. σιπύης δὲ, τῆς ἀρτοθήκης. οἱονεὶ σιτοθήκης τινὸς οὔσης. παρὰ τὸ ἐν αὐτῇ τὰ σιτία ἐμβάλλεσθαι. Ιθ' ὦ ἄνα.] παρῳδηθεὶς ὡς καὶ τὸ γελοῖον αὐτοῦ φοβουμένων τῶν ἐξωθουμένων αὐτόν.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ ἐκ στίχων ις'.

Τετράμετροι τροχαϊκοί.

Φασὶν ἀλλήλαις ξυνελθεῖν τὰς τριήρεις εἰς λόγον,
Καὶ μίαν λέξαι τιν' αὐτῶν ἥτις ἦν γεραιτέρα.
Οὐδὲ πυνθάνεσθε ταῦτ' ὦ παρθένοι τἀν τῇ πόλει; B
Φασὶν αἰτεῖσθαί τιν' ἡμῶν ἑκατὸν, ἐς Καρχηδόνα.
Ἄνδρα μοχθηρὸν πολίτην, ὀξίνην Ὑπέρβολον.
Ταῖς δὲ δόξαι δεινὸν εἶναι τοῦτο, κοὐκ ἀνασχετόν.
Καί τιν' εἰπεῖν, ἥτις ἀνδρῶν ἆσσον οὐκ ἐληλύθει.
Ἀποτρόπαι'. οὐ δῆτ' ἐμοῦ γ' ἄρξει ποτ'. ἀλλ' ἐάν με χρῇ C
Ὑπὸ τερηδόνων σαπεῖσ', ἐνταῦθα καταγηράσομαι.
Οὐδὲ Ναυφάντης γε τῆς Ναύσωνος, οὐ δῆτ' ὦ θεοί.
Εἴπερ ἐκ πεύκης γε κἀγὼ καὶ ξύλων ἐπηγνύμην.
Εἰ δ' ἀρέσκοι ταῦτ' Ἀθηναίοισι, καθῆσθαί μοι δοκῶ D
Εἰς τὸ Θησεῖον πλευσάσαις, ἢ 'πὶ τῶν σεμνῶν θεῶν.
Οὐ γὰρ ἡμῶν γε στρατηγῶν ἐγχανεῖται τῇ πόλει.
Ἀλλὰ πλείτω χωρὶς αὐτὸς ἐς κόρακας εἰ βούλεται.
Τὰς σκάφας ἐν αἷς ἐπώλει τοὺς λύχνους καθελκύσας. E

ANTEPIRRHEMA.

Septenarij Trochaici.

Aiunt conuenisse triremes in colloquium mutuum,
Et dixisse quandam ex ipsis, quæ natu maiuscula:
Annon auditis, quæ in vrbe nunc fiant, vos virgines?
Nam dicunt aliquem, centum è vobis, petere Carthaginem
Vsque: pessimum ciuem, vappam, peruersum Hyperbolum.
Sed puellis hoc graue esse factu & intolerabile,
Vnamque harum dicere, quæ viros propè nunquam adiuerat:
Di meliora, haudquaquam istic mihi vnquam prædominabitur.
Sed si oportet: consenescam hic corrosa ore teredinum.
At ne Nauphantes quidem Nausonis imperitet mihi:
Si modo ego etiam è lignis, & picea bene compacta sum.
Quod si isthæc Atheniensibus placent, videor mihi
Considere nauigantibus in Thesæum, aut ad focos Eumenidum.
Nec enim nobis imperitando, vrbi illuserit.
Verùm age solus ipse nauiget in malam rem, si lubet:
Et scaphas, in quîs lucernas vendebat, secum trahat.

Σχόλια. Φασὶν ἀλλήλαις.] συμμάχους ποιεῖ τὰς τριήρεις. Οὐδὲ πυνθάνεσθε.] οὐδὲ αἰσθάνεσθε. τὸ γὰρ πυνθάνομαι παρὰ τοῖς ῥήτορσι καὶ παρ' Ὁμήρῳ ἐπὶ τοῦ ἀκούειν καὶ μανθάνειν. ὡς τὸ αἰσχρὸν γὰρ τόδε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι. καὶ πεύθετο γὰρ Κύπρονδε μέγα κλέος. καὶ πευθόμενος [illegible] ἀπώλετο. καὶ κεῖνον γὰρ καὶ ὀλεθρον ἀπευθέα θῆκε Κρονίων. ἐν γὰρ τούτοις ἅπασιν ἐπὶ τοῦ ἀκούειν κεῖται τὸ πυνθάνεσθαι. καὶ Αἰσχίνης ἐν τῷ περὶ [illegible], τούτῳ συμβαλεῖν πυνθανόμενος [illegible] [illegible] [illegible] ὅτι [illegible] αἰσχροτέραν. ὁ στίχος [illegible] ἐξ Ἀλκμαίωνος Εὐριπίδου. τὰς μὲν [illegible] παρθένους εἴρηκεν. τὰς δὲ πλευσάσας, [illegible]. Καρχηδὼν δὲ πόλις Θρᾴκης περὶ τὸ Βυζάντιον. Ὀξίνην.] [illegible] ὀξὺ [illegible]. λυχνοποιὸς δὲ ὁ Ὑπέρβολος. [illegible] τὰ κεράμεα ἐστὶν ὀξοφορικά. κεραμεὺς δὲ ὁ Ὑπέρβολος. μετὰ δὲ τὴν ἀποβολὴν τοῦ Κλέωνος, εὐθέως ὑπερέβαλλεν ὑπὲρ τοῦ Ὑπερβόλου, μετ' αὐτὸν γὰρ ἐπολιτεύσατο. Ἥτις ἀνδρῶν.] ἥτις ἦν ἄπω διὰ [illegible] [illegible], οὐκ ἐπλεύσατο, ἀλλὰ νεωστὶ κατασκευασθεῖσα ἦν, ὅθεν εἶπε παρθένον. Ὑπὸ τερηδόνων.] σκωλήκων. Οὐδὲ Ναυφάντης.] [illegible] τὰ ὀνόματα παρὰ τὴν ναῦν. ἀπὸ κοινοῦ δὲ τὸ ἄρξει. Εἴπερ ἐκ πεύκης γε κἀγώ.] [illegible]. [illegible] καὶ ἐγώ. οὐχ ἁπλῶς δέ, ἀλλ' [illegible]. ἀπὸ τούτου τὸ [illegible]. Εἰς τὸ Θησεῖον.] [illegible] [illegible], [illegible]. Ἐπὶ τῶν σεμνῶν.] εἰς τὸ τῶν Ἐριννύων ἱερόν. καὶ [illegible] [illegible]. Ἐγχανεῖται.] καταγελάσεται, ἐνυβρίσει. σκάφαι δὲ τὰ ξύλινα ἀγγεῖα. πάλιν δὲ ὡς λυχνοπώλην αὐτὸν διαβάλλει.

G

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ, Σκηνὴ πρώτη.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

ACTVS V. SCENA prima.

AGORACRITVS, CHORVS.

Bisi-

Bisetvs. Ἀλλαντοπώλης μετὰ δῆμου εἰς τὸ θέατρον ἐπανέρχεται, πάντας εὐφημεῖν, στόμα κλείειν, ἀπὸ δικῶν καὶ δικαστηρίων ἀπέχεσθαι, καὶ ἐπὶ τῆς καινοῖς εὐτυχίαις χαίρειν, καὶ παιωνίζειν κελεύει, ὅτι τὸν δῆμον εἰσενεὶ ἀφεψήσας, καλὸν ἐξ αἰσχροῦ πεποίηκε.

Αλλ. Εὐφημεῖν χρὴ καὶ στόμα κλείειν, καὶ μαρτυριῶν ἀπέχεσθαι
Καὶ τὰ δικαστήρια συγκλείειν, οἷς ἡ πόλις ἥδε γέγηθεν.
Ἐπὶ καιναῖσι δ' εὐτυχίαισι παιωνίζειν τὸ θέατρον.
Χο. Ὦ ταῖς ἱεραῖς νήσοις ἐπίκουρε, καὶ φέγγος ἐν Ἀθήναις.
Τίν' ἔχων φήμην ἀγαθὴν ἥκεις; ἐφ' ὅτῳ κνισῶμεν ἀγυιάς;
Αλλ. Τὸν δῆμον ἀφεψήσας ὑμῖν, καλὸν ἐξ αἰσχροῦ πεποίηκα.
Χο. Καὶ ποῦ 'στι νυνί, ὦ θαυμαστὰς ἐξευρίσκων ἐπινοίας;
Αλλ. Ἐν ταῖσιν ἰοστεφάνοις οἰκεῖ ταῖς ἀρχαίαισιν Ἀθήναις.
Χο. Πῶς ἂν ἴδοιμεν; ποίαν ἔχει σκευὴν καὶ ποῖος γεγένηται;
Αλλ. Οἷός περ Ἀριστείδῃ πρότερον, καὶ Μιλτιάδῃ ξυνεσίτει.
Ὄψεσθε δέ, καὶ γὰρ ἀνοιγνυμένων ψόφος ἤδη τῶν προπυλαίων.
Ἀλλ' ὀλολύξατε φαινομέναις ταῖς ἀρχαίαισιν Ἀθήναις,
Καὶ θαυμασταῖς καὶ πολυύμνοις, ἵν' ὁ κλεινὸς δῆμος ἐνοικεῖ.
Χο. Ὦ ταὶ λιπαραὶ, καὶ ἰοστέφανοι, καὶ ἀριζήλωτοι Ἀθῆναι.
Δείξατε τὸν τῆς Ἑλλάδος ἡμῖν καὶ τῆς γῆς τῆσδε μόναρχον.
Αλλ. Ὅδ' ἐκεῖνος ὁρᾶν τεττιγοφόρας, ἀρχαίῳ σχήματι λαμπρός,
Οὐ χοιρίνων ὄζων, ἀλλὰ σπονδῶν. Σμύρνῃ καταλειπτος.
Χο. Χαῖρ' ὦ βασιλεῦ τῶν Ἑλλήνων. καί σοι ξυγχαίρομεν ἡμεῖς.
Τῆς γὰρ πόλεως ἄξια πράττεις, καὶ τοῦ 'ν Μαραθῶνι τροπαίου.

AG. *Date silentia, linguisque fauete, & iam dimittite testes,*
Putealiaque & fora claudite, quibus hac urbs pra alijs vndique gaudet.
Namque nouas ob fortunas conuenit hoc laudare theatrum.
CH. *O custos bone terrarum & pelagi: vrbis lux vnica nostra:*
Qua lata adfers noua nuncia fama, vt Dijs sacrificemus?
AG. *Populum vobis recoquendo, è turpi feci, vt nunc sit honestus.*
CH. *Et vbinam est populus? dic consiliorum admirande repertor.*
AG. *Antiquas incolit Athenas, violis pulcrè redimitas.*
CH. *Quomodo videamus, quem gerat ornatum, qua denique forma?*
AG. *Quali cum Miltiade antehac & Aristide vixit, eodem*
Vultu est: uti videbitis. Etenim strepitus nunc vestibulorum
Auditur apertorum: priscis omnes applaudite Athenis,
Venerandis & longè hymnisonis, vbi nunc habet inclyta plebes.
CH. *O pingues, ô violis redimita, ô digna gloria Athena.*
Monstrate virum nobis, qui terra Gracorum imperat vnus.
AG. *Hic ille cicadifer est, specie antiqua vultuque sereno:*
Non suffragia, sed pacem redolens, vnguento illitus apto.
CH. *Salue Rex Gracorum, tibi nos gratamur mentibus aequis:*
Nam digna facis vrbe hac, digna illis in Marathone tropaeis.

Σχόλια. Εὐφημεῖν χρή.] στίχοι ἐν ἐκθέσει ἀναπαιστικοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ ἐννεακαίδεκα. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. Οἷς ἡ πόλις] ὅτι φιλόδικοι ἦσαν Ἀθηναῖοι. παιωνίζειν δὲ ὕμνον παιᾶνα ᾄδειν. Ἐφ' ὅτῳ κνισῶμεν ἀγυιάς.] ἔθυον γὰρ πρὸ τῶν εὐαγγελίων πρὸ τῶν πυλῶν ἕκαστος. ἀγυιὰς δὲ, τοὺς ἀγυιεῖς θεούς. ἀντὶ τοῦ θυσίας ἐπιτελέσωμεν τοῖς θεοῖς. ἄλλως. ἔθος ἦν τοῖς ἐν ἀγυιαῖς ἱσταμένοις θεοῖς ἐπὶ τῶν ἐρχομένων ἀγγελίαις θύειν. ὡς ἂν αἱ ἀγαθαὶ εἶεν ἐπινεύσαντες ταύταις. αἱ δὲ τοὐναντίον ἀποτρέψαιεν.

Bisetvs. Ἀγυιάς] Ἀγυιὰ ἡ ῥύμη, παρὰ τὸ ἄγειν. ὅθεν ἀγυιεὺς κίων πρὸ τῶν θυρῶν ἱστάς, καὶ ἀγυιάτιδες θεράπαιναι, οἱ πρὸ τῶν θυρῶν βωμοί. καὶ Ἀγυιεὺς Ἀπόλλων. ταῦτα Γύσταθιος. ὁ δὲ Σουΐδας τὰς ἀγυιὰς ἑρμηνεύει ἄμφοδα, καὶ ἐπιμήκεις ὁδούς, παρὰ τὸ μὴ ἔχειν γυῖα, ἢ μέλη, ἢ καμψεις. τὰ δὲ ἄμφοδα ἔχουσιν ἑκατέρωθεν διεξόδους. καὶ ταύτῃ διαφέρουσιν. ἀγυιὰς δὲ ἔνιοι μὲν ὀξυνόντων, θηλυκῶς δὲ χρώμενοι, εἰς τὰς ὁδούς. βέλτιον δὲ περισπᾶν, ὡς ἀπὸ τοῦ ἀγυιάς. Ἀγυιεὺς δέ ἐστι κίων εἰς ὀξὺ λήγων, ὃν ἱστᾶσι πρὸ τῶν θυρῶν. ἰδίως δέ φασιν αὐτοὺς εἶναι Ἀπόλλωνος. οἱ δὲ Διονύσου. οἱ δὲ ἀμφοῖν. ἔστιν οὖν τὸ ὁλόκληρον ἀγυιεύς. καὶ ἡ αἰτιατική, ἀγυιέας. ἐν συναλοιφῇ δὲ ἀγυιᾶς. ἔστι δὲ ἴδιον Δωριέων. εἶεν δ' ἂν οἱ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς λεγόμενοι ἀγυιεῖς, οἱ πρὸ τῶν οἰκιῶν βωμοί, ὡς Σοφοκλῆς μετάγων τὰ Ἀθηναίων ἔθη εἰς Τροίαν φησί,

Λάμπει δ' ἀγυιεὺς βωμὸς ἀτμίζων πυρὶ
Σμύρνης σταλαγμοὺς βαρβάρους εὐοσμίας.

καὶ ἀγυιεὺς ὁ πρὸ τῶν αὐλείων θυρῶν κωνοειδὴς κίων, ἱερὸς Ἀπόλλωνος, καὶ αὐτὸς θεός. Φερεκράτης Κραπατάλοις,

Ὦ δέσποτ' Ἀγυιεῦ ταῦτά νυν μέμνησό μου.

Σχόλια. Ἀφεψήσας.] καλῶς, ὡς μάγειρος. ἀνατρέψας Μήδειαν λέγεται ὡς μὲν Αἰσχύλος ἱστορεῖ, τὰς τροφοὺς τοῦ Διονύσου ἀφεψήσασα ἀνανεάσαι ποιῆσαι μετὰ τῶν ἀνδρῶν

αὐτῷ. ὡς δ' ὁ τοὺς νόμους ποιήσας καὶ τὴν Αἴθρα λέγων οὕτως.

Αὐτίκα δ' Αἴθρα θῆκε φίλον χρόον ἡβώοντα.
Γῆρας ἀποξύσασ' ἰδυίῃσι πραπίδεσσι,
Φάρμακα πόλλ' ἕψουσ' ἐπὶ χρυσείοισι λέβησι.

Φερη: δ' ἧς δ' ἧς Σιμωνίδης τὴν Ἰάσονα. Ἰοστεφάνους.] ἰο στεφ... λευκὸν ἄνθος καὶ μέλαν. Ἀρχαῖοι ... ἄριστοι ἐγένοντο ἀμφότεροι. Ἀριστείδης ὁ δίκαιος ἐπικαλούμενος καὶ Μιλτιάδης ὁ στρατηγός. ... ἐν Μαραθῶνι ... ἐν τοιαύτῃ καταστάσει, οἷος ἦν ... Ἀλλ' ὀλολύξατε.] ... Ὅμηρος, αἱ δ' ὀλολυγῇ πᾶσαι. Ὦ ταὶ λιπαραί.] ἀπὸ Πινδάρου παρῴδηται. Ἀριζήλωτοι.] ... κατορθωμάτων. Τεττιγοφόροι.] ἤγουν οἱ Ἀθηναῖοι

A τεττάλαι τέττιξι χρυσοῖς ἀναδοῦνται ... Θουκυδίδης. οὕτω οἱ ... ἐφόρουν ... ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Οὐ χοιρίνων ὄζων.] ... ἐχρῶντο πρότερον πρὸ τῆς ψήφου. εἰσὶ δέ τινες κόγχαι θαλάσσιαι. ... Καὶ τοῖσι Μαραθῶνι.] ... τούτου ὑπομιμνήσκουσιν. ... Ἀθηναῖοι μόνοι ἐν Μαραθῶνι τοὺς βαρβάρους ἐνίκησαν. ... ἐν Σαλαμῖνι νίκη καὶ ἡ ἐν Πλαταιαῖς, ἰδίως κοινὸν ἔργον ... πάντων Ἑλλήνων. ἄλλως. μόνον τοῦτο μέμνηται. ὅτι τὰ μὲν ἄλλα κατορθώματα, κοινὰ τῆς Ἑλλάδος ... B κατὰ τῶν βαρβάρων. τὰ δ' ἐν Μαραθῶνι, μόνων Ἀθηναίων.

BISETVS. τοῖσι] ἀντὶ τοῦ ἐν.

Σχόλια. Τροπαίου.] τοῦ κατὰ τῶν βαρβάρων ... τροπαίου ... ἐν Μαραθῶνι, καταπολεμήσαντες αὐτοὺς καὶ νικήσαντες.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ, Σκηνὴ δευτέρα.

ACTVS V. SCENA secunda.

C

ΔΗΜΟΣ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

POPVLVS, AGORACRITVS, CHORVS.

BISETVS. Ὁ δῆμος ἐπαινεῖ τὸν Ἀγοράκριτον διὰ πολλὰς εὐεργεσίας, ἃς ὑπ' αὐτοῦ ἔπαθεν. ὁ δὲ φανερῶς δηλοῖ οἵας τυφλότητος, καὶ εὐηθείας αὐτὸν ἀπαλλάξειεν, ὅτι τὸν τῶν ῥητόρων, καὶ σοφιστῶν τέχναις, καὶ σοφίσμασιν αὐτὸν ἐξαπατᾶσθαι ἐπέσχεν.

BISETVS. Ἔκθεσις D στίχων ιδ'.

ΔΗ. Ὦ φίλτατ' ἀνθρώπων, ἐλθὲ δεῦρ' Ἀγοράκριτε.
Ὅσα με δέδρακας ἀγάθ' ἀφεψήσας; ΑΛ. ἐγώ;
Ἀλλ' ὦ μέλ' οὐκ οἶσθ' οἷος ἦσθ' αὐτὸς πάρος
Οὐδ' οἷ' ἔδρας. ἐμὲ γὰρ νομίζοις ἂν θεόν.
ΔΗ. Τί δ' ἔδρων; κατειπέ μοι πρότερον. ποῖος τις ἦ;
ΑΛ. Πρῶτον μὲν, ὁπότ' εἴποι τις ἐν τῇ 'κκλησίᾳ. E
Ὦ δῆμ', ἐραστής εἰμι σός, φιλῶ τέ σε,
Καὶ κήδομαί σου, καὶ προβουλεύω μόνος.
Τούτοις ὁπότε χρήσαιτό τις προοιμίοις,
Ἀνωρτάλιζες, κἀκερούτιας. ΔΗ. ἐγώ;
ΑΛ. Εἶτ' ἐξαπατήσας σ', ἀντὶ τούτων ᾤχετο.
ΔΗ. Τί φής; τοιαῦτά μ' ἔδρων, ἐγὼ δ' οὐκ ᾐσθόμην.
ΑΛ. Τὰ δ' ὦτα γάρ σου, νὴ Δί', ἐξεπετάννυτο,
Ὥσπερ σκιάδιον, καὶ πάλιν ξυνήγετο. F

PO. Hominum carissime huc ades Agoracrite:
Quanto tu recoquendo me affecisti bono?
AG. Egon'? ô miser, nescis tu qualis antea
Fueris, quae feceris: vt me credas iam Deum.
PO. Quid feci igitur? cedo, qualis fui antehac?
AG. Primò quidem si quis dicebat in foro:
O pople amans tui sum, & te vnicè colo,
Et curam gero tui, & solus tibi consulo,
Si quis talibus vtebatur lenociniis:
Ibi tu expassis alis tollebas cornua.
PO. Egon'? AG. pòst, vbi verba dedit, pro his liber abyt.
PO. Quid ais? haec illi fecerunt, sed me inscio.
AG. At per Iouem, aures expandebantur tuae,
Et complicabantur, quasi quoddam vmbraculũ.

Σχ. Ὦ φίλτατ' ἀνθρώπων.] ἐν ἐκθέσει ἴαμβοι τρίμετροι καταληκτικοὶ ιδ'. καὶ μετὰ τὸ τελευταῖον κορωνὶς ἡ τοῦ δράματος. Ἀλλ' ὦ μέλε.] τὸ ὦ μέλε, ἐπὶ βλασφημίας ἔταττον.

BISET. Τίς ἦ] ἀντὶ τοῦ τίς ἦν, τὸ ὑπῆρχον ἴσως. Εὐσταθ. ἦ ἀντὶ τοῦ ὑπῆρχον, Ἀττικῶς χωρὶς τοῦ ν, ἐκ τοῦ ἦα ἰωνικοῦ κέκραται. ἐπὶ τρίτου προσώπου δὲ ἔστιν χωρὶς τοῦ ν λέγεται.

Σχ. Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.] ἔστιν πρὸς χάριν λέγων κολακεύων ... τὸν δῆμον ... οἱ στρατηγοὶ ἐκολάκευον τὸν δῆμον ῥήμασιν. Ἀνωρτάλιζες.] ... μετεωρίζου καὶ ... ἐφρόνεις. ἡ ἀντὶ τοῦ ἀνεκούφιζες, ... καὶ ταχέως ἐπὶ ... ὀρταλίζειν ἢ λέγεται. ἐπὶ τῶν ἀρχομένων ἀναπτερύσσεσθαι ὀρνίθων. ἄλλως. ὄρω ... ῥῆμα βαρύτονον. ἔνθεν ὄρτο τ' ἄρ' ἔπειτα Ζεύς. ἀφ' οὗ ὄνομα ῥηματικόν. ὄρτος. καὶ ὀρτῶ ῥῆμα, τὸ δὲ ὀρτῶ ... τὸ ὀρτίζω. καὶ πλεονασμὸς τῆς ἀλ συλλαβῆς, ὀρταλίζω. δηλοῖ δὲ τὸ ὀρταλίζειν, τὸ ἀναρριπτεῖν τὰ νῶτα τῶν παιδίων. ... ἐπὶ ... κατεχρῶντο δὲ τῇ λέξει, καὶ ἐπὶ ἄλλης κινήσεως ... ἐπειδή. Κἀκερούτιας.] τὴν κεφαλὴν ἀνετείνας, δίκην τῶν κερατοφόρων ζώων. ὅτι ... ἡ μετεωρίζεσθαι τὴν κορυφήν. δηλοῖ δὲ τὸ γαυριᾶν ... ἔλαφος φησὶν ἢ ἄλλου τοῖς κέρασιν. ἀπὸ δὲ τῶν κερατοφορούντων ἡ λέξις. ἐξῆς ... φαλωῦν. Ἐξεπετάννυτο.] ἐξηπλοῦτο. τουτέστι ῥᾳδίως G ἐπείθου τοῖς λέγουσι. Σκιάδιον.] σκέπασμά τι ... αἱ γυναῖκες ... τοῖς Ἀθηναίοις ἔχουσι θέους ... ὑπὲρ τοῦ μὴ καίεσθαι τὰς ὄψεις ὑπὸ τοῦ ἡλίου. ... καὶ συστέλλεται πρὸς τὸν κατὰ ... καιρόν.

BISETVS. Σκιάδιον.] Σκιάδιον, κατασκεύασμά τι, ὅπερ ἐφόρουν αἱ κανηφόροι ... τὰ Ἐλευσίνια, ἕνεκεν τοῦ μὴ καίεσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου. ἢ ὅπερ ἡμεῖς καμηλαύκιον λέγομεν.

ΔΗ. Οὐ-

Δη. Οὕτως ἀνόητος ἐγεγόνειν καὶ γέρων;
Αλλ. Καὶ νὴ Δία γ' εἰ δύο λεγοίτην ῥήτορε,
Ο μὲν, ποιεῖσθαι ναῦς λέγων, ὁ δ' ἕτερος αὖ,
Καταμισθοφορῆσαι, τοῦτον ὁ τὸν μισθὸν λέγων,
Τὸν ταῖς τριήρεις παραδραμὼν ἂν ᾤχετο.
Οὗτος τί κύπτεις; οὐχὶ κατὰ χώραν μενεῖς;
Δη. Αἰσχύνομαί τοι τῶν πρόσθεν ἁμαρτίαις.
Αλλ. Αλλ' οὐ σὺ τούτων αἴτιος, μὴ φροντίσῃς.
Αλλ' οἵ σε ταῦτ' ἐξηπάτων. νυνὶ δὲ φράσον.
Εάν τις εἴπῃ βωμολόχος ξυνήγορος,
Οὐκ ἔστιν ὑμῖν τοῖς δικασταῖς ἄλφιτα,
Εἰ μὴ καταγνώσεσθε ταύτην τὴν δίκην,
Τοῦτον τί δράσεις εἰπὲ τὸν ξυνήγορον;
Δη. Αρας μετέωρον εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλῶ,
Εκ τοῦ λάρυγγος ἐκκρεμάσας Υπέρβολον.
Αλλ. Τουτὶ μὲν ὀρθῶς καὶ φρονίμως ἤδη λέγεις.
Τὰ δ' ἄλλα φέρ' ἴδω πῶς πολιτεύσει, φράσον.
Δη. Πρῶτον μὲν, ὁπόσοι ναῦς ἐλαύνουσι μακρὰς,
Καταγομένοις τὸν μισθὸν ἀποδώσω 'ντελῆ.
Αλλ. Πολλοῖς γ' ὑπολίσποις πυγιδίοισιν ἐχαρίσω.
Δη. Επειθ' ὁ πολίτης ἐντεθεὶς ἐν καταλόγῳ,
Οὐδεὶς κατὰ σπουδὰς μεταγραφήσεται.
Αλλ' ὥσπερ ἦν τὸ πρῶτον ἐγγεγράψεται.
Αλλ. Τοῦτ' ἔδακε τὸν πόρπακα τὸν Κλεωνύμου.
Δη. Οὐδ' ἀγοράσει γ' ἀγένειος οὐδεὶς ἐν ἀγορᾷ.
Αλλ. Ποῦ δῆτα Κλεισθένης ἀγοράσει καὶ Στράτων;
Τὰ μειράκια ταυτὶ λέγω τὰν τῷ μύρῳ,
Α στωμυλεῖται τοιαδὶ καθήμενα.
Σοφός γ' ὁ Φαίαξ, δεξιῶς τ' οὐκ ἀπέθανε.
Συνερκτικὸς γάρ ἐστι καὶ περαντικὸς
Καὶ γνωμοτυπικὸς καὶ σαφὴς καὶ κρουστικός.
Καταληπτικός τ' ἄριστα τοῦ θορυβητικοῦ.
Χο. Οὔκουν καταδακτυλικὸς σὺ τοῦ λαλητικοῦ.
Δη. Μὰ Δί' ἀλλ' ἀναγκάσω κυνηγετεῖν ἐγὼ
Τούτους ἅπαντας παυσαμένους ψηφισμάτων.
Αλλ. Εχε νυν ἐπὶ τούτοις τουτονὶ τὸν ὀκλαδίαν.
Καὶ παῖδ' ἐνόρχην ὅσπερ οἴσει τόνδε σοι.
Κἂν που δοκῇ σοι, τοῦτον ὀκλαδίαν ποίει.
Δη. Μακάριος, ἐς τἀρχαῖα δὴ καθίσταμαι.

A PO. Adeon' stultus atq; delirus fui?
AG. Et per Iouem si duo dicebant Rhetores,
Quorum alter naues confici suaderet, &
Alter stipendia militaria soluere:
Hic, qui verba faciebat de stipendiis,
Illum, qui de triremibus te monnerat,
Praterlabebatur: quid aspectas humum
Obstipo capite? annon manebis hoc loco?
B PO. Pudet praeteritorum delictorum, ac piget.
AG. At nulla in te tu pa est, ne solicitus sies,
Sed in his, qui tibi verba dedêre. age vero, cedò,
Nunc si quis aduocatus scurra diceret,
Nihil farinae vobis iudicibus erit,
Nisi prius hanc causam damnaueritis. age
Quid huic facturus es aduocato? cedo mihi.
PO. Raptum sublimem, in barathrum praecipitem dabo:
C Et Hyperbolo ipsi, laqueo interstringam gulam.
AG. Sapienter hoc & rectè iam pronuncias.
Sed quomodo ordinabis caetera? dic age.
PO. Primùm quicunque naues longas remo agunt,
His militibus integrum dabo stipendium.
AG. Multis detritis natibus gratum feceris.
D PO. Deinde nemo cinium relatus in
Numerum: pòst praepropere transscribetur aliò.
Sed, vt erat primitus, ita inscribetur statim,
AG. Hoc marculum Cleonymi momorderit.
PO. Nemo imberbis pòst in foro versabitur.
AG. Vbi ergo Clisthenes manebit & Strato?
Hos dico adolescentes, vnguentis illitos.
Qui considentes hac verba assiduè crepant.
E Sapiens est Phaax, sed mortem non properè
Obiuit: nam & membra aptè scit connectere,
Et terminare, forma req; sententias,
Et perspicuus est, atque in dicendo vehemens,
Et aduersus tumultuantem quàm optimè
Praeoccupare animos auditorum potest.
CH. Non, tu hominem garrulum digitis praeoccupes?
F PO. Non per Iouem: sed hos omnes venerarier
Cogam, & Senatusconsulta intermittere.
AG. Habe nunc pro istu hanc sellam plicatilem,
Puerumq; testiculatum, qui sellam ferat.
Vbi tibi visum fuerit sellam ipsum face.
PO. Beatum me, qui restituor in pristinum.

Σχόλια. Καταμισθοφορῆσαι.] εἰς μισθὸν ἀναλῶσαι. μισθὸν διδόναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τοῖς δικαστηρίοις, τὸ δικαστικὸν καὶ τὸ ἐκκλησιαστικόν. παραδραμὼν δὲ παρευδοκιμήσας. Τί κύπτεις.] ὡς αἰσχυνθέντος αὐτοῦ. δεῖ δὲ νοεῖν ὅτι ὁ δῆμος ἀκηκοὼς ταῦτα, ὑπὸ αἰδοῦς κατένευσε καὶ εἰς τὴν γῆν ἀτενῶς ἀπέβλεπεν αἰδούμενος ἐφ' οἷς ἐδόκει μὴ καλῶς πράττειν. Οὐχὶ κατὰ χώραν μενεῖς.] ἀντὶ τοῦ ἐπὶ σαυτοῦ μενεῖς καὶ ἡσυχίαν ἄξεις. Εἰ μὴ καταγνώσεσθε.] εἰ μὴ κατακρινεῖτε καὶ καταδικάσετε. Εἰς τὸ βάραθρον.] τόπος Ἀθήνησι βαθύς, ὅπου καὶ τοὺς Δαρείου πρέσβεις ἐβαλον. πάντα δὲ τὰ ἐκεῖ βαλλόμενα, ἀφανῆ ἐποίει. Ἐκ τοῦ λάρυγγος.] ὅταν γὰρ κατεπόντουν τινάς, βάρος ἀπὸ τῶν τραχήλων ἐκρέμων. ἀντὶ δὲ τοῦ εἰπεῖν λίθον, Ὑπέρβολον εἶπεν. G φαίνεται δὲ ὁ Ὑπέρβολος ἤδη εἰσβὰς εἰς τὴν πολιτείαν. λέγεται δὲ καὶ λάρυγξ καὶ φάρυγξ. Ναῦς ἐλαύνουσι μακράς.] πολεμίας. τὰς τριήρεις δή φησι. τὰ δὲ στρογγύλα πλοῖα, φορτηγά εἰσιν. Ὑπολίσποις.] οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι πάντες, λεπτοὶ ἐτύγχανον τὰ ἰσχία ἀπὸ Θησέως. ὑπόλισπα δὲ τὰ τετριμμένα. κοινῶς γοῦν τοὺς Ἀθηναίους λισπόπυγας φασι. καὶ πλάττεται τὸ περὶ Θησέως

μῦθον, ὅτι ἑλκόμενος ὑπὸ Ἡρακλέους κατίδοι τὸν ἐπὶ τὴν πέτραν τὴν τυχοῦσαν· τοῦτο δὲ εἰκότως εἶπεν ὅτι τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν καθέδραν λεπτοπύγων ὄντων, ἄλλως. ἐστρωμένοις. τετριμμένοι δὲ αἱ πυγαὶ τῶν ἱππέων διὰ τὴν συνεχῆ ἕδραν καὶ τρίψιν. Ἐν καταλόγῳ.] ἐν τῷ καταλόγῳ, ἐν τοῖς πίναξιν, ἐν ᾧ ἐνεγράφοντο τῶν στρατευομένων τὰ ὀνόματα. ἐκαλοῦντο γὰρ κατάλογοι. καὶ ἀπ' ἄλλης δὲ καὶ ἄλλην σπουδήν. Τὸν ...] δειλὸς γὰρ καὶ ῥίψασπις ὁ Κλεώνυμος οὗ καὶ ἐν Νεφέλαις μέμνηται. Οὐδ' ἀγοράσει.] οὐ τοῦ ἐν ἀγορᾷ διατρίψει. Κλεισθένης καὶ Στράτων.] γυναικώδεις οὗτοι καὶ πώγωνα οὐκ ἔχοντες, λεῖοι δὲ καὶ μαλακοί. Τὰν τῷ μύρῳ.] οὕτως Ἀττικῶς αἰτίως τὸ ἐν μυροπωλείῳ, ἀπὸ τῶν πωλουμένων τοὺς τόπους καλοῦντες. Φαίαξ.] οὗτος ῥήτωρ ὁ Φαίαξ ἐστὶν, ὡς καὶ ἀποφυγεῖν ἐπὶ θανάτῳ ἐπ' αὐτοφώρῳ κρινόμενος. κωμῳδεῖται διὰ τὸ περιέρχεσθαι τὰ μειράκια καὶ ἐξαπατᾶν. Συνερκτικός.] συνάγειν τοὺς λόγους καὶ συνθεῖναι δυνάμενος εὐκόλως. περαντικὸς δὲ, πέρας ἐπιθεῖναι τοῖς λόγοις. Κρουστικός.] τὰ ὦτα τῶν ἀκροωμένων κρούων διὰ σφοδρότητα τῶν λόγων. Καταληπτικός.] καταλαμβανόμενος τοὺς ἀκούοντας ὥστε θόρυβον μὴ κινῆσαι. Καταδακτυλικός.] ἀντὶ τοῦ συνουσιαστικὸς καὶ τοῦ δακτυλίου τοῦ πρωκτοῦ, τοῦ λάλου διὰ τῶν λαλουμένων ταῦτα, τῶν περὶ Κλεισθένη καὶ Στράτωνα. ἀδηλεῖ δὲ ὁ στίχος, καὶ πάντες αὐτὸν ἐσημειώσαντο, διὰ τὸ ἀκατάλληλον. ἀδηλεῖ γὰρ τίς τίνι λέγει. Ὀκλαδίαν.] ὀκλαδίας συγκεκλασμένους δίφρους καὶ ποτὲ μὲν ἐκτεινομένους ποτὲ δὲ συστελλομένους. Καὶ παῖδ' ἐνόρχην.] ἐπεὶ παρὰ τοῖς βαρβάροις σπάδωνες, οὐκ ἐνόρχαι δηλονότι. Τοῦτον.] τὸν παῖδα. παίζει δὲ περαίνειν καὶ κύφειν ποιεῖν καταμφοτέρως.

ΑΛ. Φήσεις γ' ἐπειδὰν τὰς τριακοντούτιδας
Σπονδὰς παραδῶ σοι. δεῦρ' ἴθ' αἱ σπονδαὶ ταχύ.
ΔΗ. Ὦ Ζεῦ πολυτίμηθ' ὡς καλαί. πρὸς τῶν θεῶν
Ἔξεστιν αὐτῶν κατατριακοντουτίσαι;
Πῶς ἔλαβες ταύτας ἐτεόν. ΑΛ. οὐ γὰρ ὁ Παφλαγὼν
Ἀπέκρυπτε ταύτας ἔνδον ἵνα μὴ σὺ λάβῃς.
Νῦν οὖν ἐγώ σοι παραδίδωμ' εἰς τοὺς ἀγροὺς
Αὐτὰς ἰέναι λαβόντα. ΔΗ. τὸν δὲ Παφλαγόνα,
Ὃς ταῦτ' ἔδρασεν εἴφ' ὅ,τι ποιήσεις κακόν;
ΑΛ. Οὐδὲν μέγ' ἀλλ' ἢ τὴν ἐμὴν ἕξει τέχνην.
Ἐπὶ ταῖς πύλαις ἀλλαντοπωλήσει μόνος,
Τὰ κύνεια μιγνὺς τοῖς ὀνείοις πράγμασι.
Μεθύων τε ταῖς πόρναισι λοιδορήσεται.
Κἀκ τῶν βαλανείων αὖ τὸ λοῦτρον πίεται.
ΔΗ. Εὖ γ' ἐπενόησας οὗπέρ ἐστιν ἄξιος
Πόρναισι καὶ βαλανεῦσι διακεκραγέναι.
Καί σ' ἀντὶ τούτων, εἰς τὸ Πρυτανεῖον καλῶ.
Ἐς τὴν ἕδραν θ' ἵν' ἐκεῖνος ἦν ὁ φαρμακός.
Ἕπου δὲ ταυτηνὶ λαβὼν τὴν βατραχίδα.
Κἀκεῖνον ἐκφερέτω τις ὡς ἐπὶ τὴν τέχνην.
Ἵν' ἴδωσιν αὐτὸν οἷς ἐλωβᾶτο, οἱ ξένοι.

AG. Hoc tum dices, ubi ego fœdus tibi dedero
Triginta annorum. Adeste huc illicò fœdera.
PO. Proh Iuppiter, quàm sunt formosæ! per Deos
Oro, liceat cum ipsis habere rem mihi.
Amabo, quomodó nam abstulis hæc fœdera?
AG. Nonne ea occultârat intus Paphlago,
Ne tu posses adipisci? at nunc ego do tibi,
Vt hinc rus tecum abducas. PO. sed quid Paphlagoni,
Hæc qui perpetrauit mala, inferes mali?
AG. Nihil aliud malus, nisi vt artem exerceat
Meam, & ad portas solus vendat farcimina:
Canina miscens asininis negociis,
Et ebrius scortis dicat conuitia:
Tum è balneis lauacrum perpetim bibat.
PO. Euge reperisti supplicium, quo dignus est,
Vt à scortis & balneatorum grege
Explodatur: ego pro his te in Prytanæum voco:
Vt eam sedem occupes, quam prior ille tenuit
Veneficus. sequere hac, & vestem hanc indue:
Illum producat huc quispiam ad artem suam,
Vt eum hospites videant, quibus damnum dedit.

Σχόλια. Τριακοντούτιδας.] πόρνας εἰσφέρει, διὸ καί φησιν. ἔξεστιν αὐτῶν κατατριακοντουτίσαι, τουτέστιν εἰς συνουσίαν λαβεῖν. Σπονδάς.] σπονδὰς ἐποιήσαντο μετὰ Εὐβοίας ἅλωσιν οἱ Ἕλληνες πρὸς ἑαυτοὺς πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. Ὡς καλαί.] εἰσῆλθον αἱ ἑταῖραι ὡραῖαι τὰς ὄψεις, ὑποκρινόμεναι τὰ πρόσωπα τῶν σπονδῶν πρὸς ἃς λέγει ὁ δῆμος. Οὐ γὰρ ὁ Παφλαγών.] μετὰ τὴν Κλέωνος καὶ Βρασίδου τελευτὴν, σπονδαὶ τοῖς Πελοποννησίοις καὶ Ἀθηναίοις ἐγένοντο τριακοντούτιδες. οὗτοι γὰρ ἠναντιοῦντο τῇ εἰρήνῃ. ἀποθανόντων δὲ αὐτῶν ἐγένοντο αἱ σπονδαί. Τὰ κύνεια μιγνύς.] συμφύρων τὰ τῆς πόλεως πράγματα. ὅτι καὶ οἱ μάγειροι τὰ κρέα μιγνύουσιν· ἔθος γὰρ αὐτοῖς μιγνύειν κρέα προβάτων τι καὶ αἰγῶν καὶ προστιθέναι ὡς μόνων προβάτων, καὶ ἐξαπατᾶν τοὺς ἀφελεστέρους.

Bisetus. Τοῖς ὀνείοις πράγμασιν.] ἀντὶ τοῦ τοῖς τῶν ὄνων κρέασιν.

Σχόλια. Τὸ λοῦτρον.] τὸ ἀπόλυμα καὶ ῥυπαρόν, ὅ ἐστι τὸ ἀπόλουτρον. Ἐς τὴν ἕδραν δ' εἰς τὴν προεδρίαν. Τὴν βατραχίδα.] εἶδος ἐσθῆτος ἀνθινῆς, ὅμοιον τῷ ὀνόματι ἔχουσα τὸ χρῶμα. Ἐκφερέτω.] αἰρόμενος ἐκφερέτω ὁ κλίνων τὸ δὲ ἑξῆς, ἵνα ἴδωσιν αὐτὸν οἱ ξένοι οὓς ἐλωβᾶτο.

ΤΕΛΟΣ.

ΑΧΑΡΝΕΩΝ ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἐκκλησίας ὑφεστηκυίας Ἀθήνησιν ἐν τῇ φανερᾷ, καθ᾽ ἣν προσπολεμοῦντες τοὺς ῥήτορας, καὶ προφανῶς τὸν δῆμον ἐξαπατῶντας, Δικαιόπολίς τις τῶν αὐτουργῶν, ἐξελέγχων παρεισάγεται. τούτου δὲ διά τινος Ἀμφιθέου σπεισαμένου κατ᾽ ἰδίαν τοῖς Λάκωσιν, Ἀχαρνικοὶ γέροντες πεπυσμένοι τὸ πρᾶγμα, διώκοντες ἐν χοροῦ σχήματι προσέρχονται. καὶ μετὰ ταῦτα θύοντα τὸν Δικαιόπολιν ὁρῶντες, ὡς ἐσπεισμένον τοῖς πολεμίοις καταλεύειν ὁρμῶσιν. ὁ δὲ, ὑποσχόμενος ὑπὲρ ἐπιξήνου τὴν κεφαλὴν ἔχων ἀπολογήσασθαι, ἐφ᾽ ᾧ τε ἐὰν μὴ πείσῃ τὸν τράχηλον ἀποκοπήσεσθαι, ἐλθὼν ὡς Εὐριπίδην, πτωχικὴν στολὴν αἰτεῖ. καὶ στολισθεὶς τοῖς Τηλέφου ῥακώμασι, παρῳδεῖ τὸν ἐκείνου λόγον οὐκ ἀχαρίτως, καθαπτόμενος Περικλέους περὶ τοῦ Μεγαρικοῦ ψηφίσματος. παροξυνθέντων δέ τινων ἐπὶ τῷ δοκεῖν συνηγορεῖν τοῖς πολεμίοις, εἶτα ἐπιφερομένων, ἐνισταμένων δὲ ἑτέρων ὡς τὰ δίκαια εἰρηκότος αὐτοῦ, ἐπιφανεὶς Λάμαχος, θορυβεῖν πειρᾶται. εἶτα γενομένου διχασμοῦ, κατενεχθεὶς ὁ χορὸς, ἀπολύει τὸν Δικαιόπολιν. καὶ πρὸς τοὺς δικαστὰς περὶ τοῦ ποιητοῦ τε καὶ ἄλλων τινῶν διαλέγεται. τοῦ δὲ Δικαιοπόλιδος ἄγοντος καθ᾽ αὑτὸν εἰρήνην, τὸ μὲν πρῶτον Μεγαρικός τις εἰς χοιρίδια διεσκευασμένα παιδία ἑαυτοῦ εἴργων ἐν σάκκῳ πωλήσων παραγίνεται. μετὰ δὲ τοῦτον, ἐκ Βοιωτίας ἕτερος, ἐγχέλεις τε καὶ παντοδαπῶν ὀρνίθων γένος ἀνατιθέμενος εἰς τὴν ἀγοράν. οἷς ἐπιφανέντων τινῶν συκοφαντῶν, συλλαβόμενός τινα ἐξ αὐτῶν ὁ Δικαιόπολις καὶ βαλὼν εἰς σάκκον, τοῦτόν τε τῷ Βοιωτῷ ἀντίφορτον ἐξάγειν ἐκ τῶν Ἀθηναίων παραδίδωσι, καὶ προσαποστελλόντων αὐτῷ πλειόνων, καὶ δεομένων μεταδοῦναι τῶν σπονδῶν, καθυπερηφανεῖ. παροικοῦντος δὲ αὐτῷ Λαμάχου, καὶ ἐνεστηκυίας τῆς τῶν χοῶν ἑορτῆς, τοῦτον ἄγγελος παρὰ τῶν στρατηγῶν ἥκων, κελεύει ἐξελθόντα μετὰ τῶν ὅπλων, τὰς εἰσβολὰς τηρεῖν. τὸν δὲ Δικαιόπολιν παρὰ τοῦ ἱερέως τις τοῦ Διονύσου καλῶν, ἐπὶ δεῖπνον ἔρχεται. καὶ μετ᾽ ὀλίγον ὁ μὲν τραυματίας καὶ κακῶς ἀπαλλάττων, ἐπανήκει. ὁ δὲ Δικαιόπολις δεδειπνηκὼς καὶ μεθ᾽ ἑταίρας ἀναλύει. τὸ δὲ δρᾶμα τῶν εὖ σφόδρα πεποιημένων, καὶ ἐκ παντὸς τρόπου τὴν εἰρήνην προκαλούμενον.

Ἄλλως Ἀριστοφάνους γραμματικοῦ δι᾽ ἰαμβείων.

Ἐκκλησίας οὔσης, παραγίνονταί τινες
Παρὰ Περσῶν, καὶ παρὰ Σιτάλκους πάλιν.
Οἱ μὲν στρατιὰν ἄγοντες, οἱ δὲ χρυσίον.
Παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων τε μετὰ τούτους τινὲς
Σπονδὰς φέροντες, οὓς Ἀχαρνεῖς οὐδαμῶς
Εἴασαν, ἀλλ᾽ ἐξέβαλον. ὧν καθάπτεται
Σκληρῶς ὁ ποιητής. αὐτὸ τὸ ψήφισμά τε,
Μεγαρικὸν ὡς ἱκανῶς φησι, καὶ τὸν Περικλέα.
Οὐχ τῶν Λακώνων, τῶν δὲ πάντων αἴτιον.
Σπονδὰς λύσιν τε τῶν ἐρισώντων κακῶν.

Ἐδιδάχθη ἐπὶ Εὐθυμένους ἄρχοντος ἐν Ληναίοις διὰ Καλλιστράτου. καὶ πρῶτος ἦν. δεύτερος Κρατῖνος Χειμαζομένοις, οὐ σώζεται. τρίτος Εὔπολις Νουμηνίαις.

OCCASIO FABVLÆ, QVÆ INSCRIBITVR ACHARNENSES EX ATHEnæo, Thucydide, Diodoro Siculo, & Plutarcho.

EX FRISCHLINO.

ERAT *Athenis Aspasia Socratica, mulier speciosissima: cuius fama vniuersam Græciam compleuerat. Hanc impendiò amabat Pericles, ciuitatis Atticæ Prætor. Cùm autem iuuenes Athenienses temulenti, Megaram fuissent profecti, & Simæthã nobile scortũ rapuissent Megarenses dolore iracundiæ permoti, Athenas proficiscuntur, & Aspasiæ duas meretriculas vicissim auferunt. Hinc belli Peloponnesiaci principium erupit omnibus Græcis, ex tribus meretricibus, vt docet Athenæus in Dipnosoph. Nã ira percitus Aspasiæ amator Pericles, decreto publico sanxit:*

si quis Megarensis attingeret finem Atticum, ea res homini illi capitalis esset: prætores, in solenni iureiurando adderent, vt bis quotannis agrum Megarensem popularentur. Atque hoc plebiscitum Pericles in tabulam retulit. Cùm autem Rex Lacedæmoniorum Archidamus suos legatos Athenas misisset: tum vt socios Athenienses pacarent, & ab amicitia Corcyreorum eos auerterent: tùm verò imprimis, vt hoc illi plebiscitum Megaricum abrogarent: ibi solus Pericles omnibus restitit: & sua pertinacia decretum conseruauit, lege obtensa: quæ tabulam, in quam plebiscitum esset relatum, vetaret reuellere. Etsi autem aliæ quoque causæ fuerant, quæ Atheniensibus infestos reddiderant Peloponnesios: tamen ob illas arma non fuisse socijs illaturos Lacedæmonios, si Athenienses adduci potuissent, vt plebiscitum Megaricum facerent irritum: autor est Plutarchus. Confirmati igitur ad arma ciues orationibus Periclis, obtemperant illi: & res suas, liberos, coniuges & omne instrumentum domesticum ex agris in vrbem comportant: iumenta & oues in Eubœã mittunt: vt refert Thucydides: qui hanc migrationẽ difficilem fuisse Atheniensibus tradit: propterea, quòd plerique eorum ruri viuere consueuissent. Magnis paulò post copiis Lacedæmonij cum socijs (inter quos erant etiam Bœotij) Rege Archidamo duce, Atticam ingrediuntur, & deuastatis prædijs ac vitibus excisis, fœdatisque finibus, Acharnas vsque, quæ Atticæ curia fuit, perueniunt. Nam, autore Thucydide, ciues Acharnenses, præcipuam partem vrbis, neutiquam putabat Archidamus passuros esse vastationem suorum fundorum: sed reliquos omnes ad pugnam incitaturos: aut vbi res suas amisissent Acharnenses, non proinde promptos fore credebat ad pugnandum pro alijs: & forte seditionem inter illos futuram esse. Hæc Archidamo fuisse consilia sedenti ad Acharnas, refert Thucydides. Conflagrantibus postea, in conspectu ciuium, prædijs & agris, ipsi concurrere & cœtus facere incipiebant: in quibus multum altercationum erat: cùm alij ad erumpendum incitatores essent, alij quidam dehortarentur. Vates item oracula decantabant varia, neque inter se consentientia: quæ quisque, sicut affectus erat, ita accipiebat. Acharnenses porrò, vt qui sibi non minima pars ciuitatis esse videbantur, populum ad pugnam, quàm maximè instigabant. Denique tota ciuitas commota erat, & Pericli irata, qui ciues ab eruptione prohibebat: & huius belli autor fuerat. Inter hos etiam Cleo fuit, teste Plutarcho: qui, vbi ciuitatem in illum incensam vidit, auram popularem captans, acriter mordebat Periclem. Verùm nihil istorum mouit Periclem, sed ignominiam moderate tulit: & eos, qui angebantur ob vastationẽ agrorũ, demulsit: dicens arbores casas & deiectas mox renasci: virorum cæsorum iterum non promptam fore facultatem. Nauibus in Peloponnesum dimissis terram hostium per legatos vastauit: ipse terrestri exercitu in fines Megaricos ducto, eos vndequaque conculcauit. Paulò post fœdus & amicitiam ineunt Athenienses cum Nymphodoro Abderita: cuius sororem habebat Sithalces Rex Thracum: per quem etiam Regem ipsum sibi adiungunt. Nam Athenas veniens Nymphodorus, fœdus & societatem Sithalcæ cũ Atheniensibus conciliauit: & Sadocum filium Sithalcæ ciuem Athenis fecit: atque Atheniensibus pollicitus est, se bellum, quod gerebatur in Thracia, compositurum esse, & apud Sithalcen persuadendo effecturum: vt in Thracia cõscriptas copias equitum & peditum peltis vtentium, auxilio Atheniensibus mitteret. Conciliauit etiam Perdiccam, filium Alexandri, Regem Macedonum Atheniensibus, vt sua cum illis arma coniungeret. Cùm autem multis vltro citroque cladibus illatis bellum in tam longum duceretur, multi ciues desiderio agrorum & tranquillitatis publicæ, arma detestabantur: quanquam plures initio, inter quos erant Acharnenses præcipui, vindictam expetebant, vt acceptas clades in hostibus vlciscerentur. Senatus vana spe populum lactabat: de pace nihil consultabat: sed tantummodo magnificis promissis, de affuturis Regum auxiliis plebem deliniebat. Huc accedebat, quòd Athenienses stulta ambitione Alcibiadis incitati, anno belli 17. cùm in spem venissent Siciliæ totius occupandæ, suos illò misissent exercitus, ducibus Alcibiade, Nicia & Lamacho. In hoc enim bello duo duces Nicias & Lamachus, amissis quadraginta millibus hominum perierunt: sicut historiam huius belli recitat Thucydides lib. 6. Hinc occasionem traxit Aristophanes, vt præsentem scriberet Comœdiam: in qua stulta Atheniensium consilia, & plebisciti Megarici immanitatem, ideoque totius belli incommoda proposito Lamachi interitu demonstrat, pacemque cum Lacedæmoniis ineundam suadet: commonstratis omnibus, quæ pacem comitari solent, operibus & commodis.

ARGV-

ARGVMENTVM FABVLÆ ACHARNENSIVM.

INITIO quendam ciuem Atticum, Dicæopolin (quasi dicas, Iustum ciuem) introducit, qui de peruerso Reip. statu queritur, & vitia quædam Atheniensium partim risu, partim fletu digna, Comicè perstringit: vt quòd Eschyli poëmatibus neglectis, Theognidis aut Euripidis fabulas audiant: & quòd pacem non promoueant, sed de aliis rebus consulent. Ingressis in scenam Senatoribus, statim adest Caduceator siue præco, qui singulos hortatur, vt suam quisque dicat sententiam. Ibi Amphitheus, quòd pacem & fœdus cum Spartanis ineundum suaderet, è curia eiicitur: frustrà indignante Dicæopoli. Postea audiuntur legati, à rege Persico cum Pseudartabano, eiusdem Satrapa reuersi. Hi in concilio suas comessationes & luxum Persicum exponunt. Tandem productus Pseudartabanus regis sui mādata, lingua Persica commemorat: Cuius verba cùm præco perperam ac falsò interpretaretur de auro, quod rex missurus esset, Dicæopolis remotis arbitris, longè aliud ex ipso comperit. Quare vana spe populum lactari intelligēs, sibi consilium capit, & Amphitheum ad Lacedæmonios ablegat, vt sibi cum Lacedæmoniis fœdus faciat. Interim à Caduceatore vocatur in Senatum Theorus, hoc est, spectator, vt Sitalcis Thracum regis responsum, de auxiliis & societate belli, exponat. Verùm is continuâ vanitate populum ludificat, & magnifica regis auxilia & promissa commemorat. Reuersus interim Lacedæmone, Amphitheus secum inducias & fœdera refert. Verùm deprehēsus ab Acharnensibus, qui propter vineta deuastata, Spartanis grauiter infensi erant, vim persequentum ægrè effugit. Dicæopolis acceptis ab eo fœderibus domum lætus abit: &, vt gratus sit diis immortalibus, ruri Choas, quod Bacchanale erat festum, celebrare instituit. Huic imminet ex improuiso Chorus senum Acharnensium, qui Amphitheum, fuga elapsum, quærit, vt ab eo pœnas sumat: quandoquidem ille fœdus cum atrocissimis hostibus pepigisset. Egressus domo cum seruo, vxore & filiabus, Dicæopolis Choas agere parat. Ibi seruus Priapum in palo, filia calathum, mater pultem & coclear gestat. Vbi ista Chorus animaduertit, illicò Dicæopolin pro Amphitheo comprehendit: eique lapidibus intentis, mortem comminatur, neque vllas excusationes admittit. Cùm verò alia ratione se non posset defendere, vicissim illis minatur, nisi audiatur, sese Acharnensium obsides violaturum. Prolato mox cophino carbonibus oppleto, necem Dicæopolis stricto ense intentat. Quo spectaculo carbonarij Acharnēses commoti, & carbonum tanquam liberorum miserti, Dicæopolin abiectis lapidibus audiunt, & sententiam de Lacedæmoniis liberè dicere vltrò iubent. Sed ille prius quam peroret, habitum vt sibi mutare, & mendici vestibus amiciri liceat, ab Acharnensibus petit. Ea re impetrata, Euripidem accedit, qui heroas in Tragœdijs mendicos producere solebat, cúmque exorat, vt Telephi habitu ipsum amiciat, & reiiculas concedat: quibus Dicæopolis contra Acharnicos se defendat. Habitu mendici accepto, iam auarus & petax redditus, vt fert mendicorum natura, quorum pera nunquam impletur, modò hoc, modò aliud ab Euripide postulat, ac difficulter admodum ab ostio remouetur. Rediens ergo ad suos Acharnenses, Dicæopolis eleganti oratione Lacedæmonios excusat: culpam in Periclis iam defuncti pertinaciam, & Megarensium miseriam reiicit: quæ duo Lacedæmonios impulisse ait, vt primùm opem tulerint oppressis: deinde vastatis Atheniensium vineis, & Atticæ agris, parem Atheniensibus gratiam reposuerint. Hoc cognito pars Chori Dicæopolidi assentitur, pars (vt fit) grauiter illi succenset, & Lamachum ducem exercitus aduocat. Ab hoc petunt, vt proditorem istum armis opprimat. Sed is, cùm armatus accurreret, falsè à Dicæopolide irridetur, & tanquam mollis ac Cinædus, cùm suis armis exploditur. Nam pauper & inops, compilatis Reip. commodis, ad summas opes & honores, malis artibus peruenerat. Lamacho minante bellum se cum Peloponnesijs continuaturum: Dicæopolis contrà forum & Emporia Attica Megarensibus & Thebanis se permissurum affirmat. Eo degresso, Chorus Aristophanem laudat, vt patriæ amantem, & bene consulentem

Reipub.quod regis Persarum testimonio confirmat. Deinde Athenienses accusat, quòd veteranos milites negligant,& à iunioribus per calumnias eos deferri, accusari & opprimi patiantur. In Strophis verò & Antistrophis, inuocata Musa Acharnica, hortatur Athenienses, vt bene meritis dignam reddant gratiam. Concesso Megarensibus & Bœotis foro Attico, aduenit Megareus cum duabus filiabus, quas fame adductus vendere constituit,& iocosè admodum vtranque in porcos transformat, ipsásque sacco indit. Dicæopolis vbi hunc videt, mercem licetur: porcos contrectat: iocatur,& tandem mercatur. Fortè interuenit huic contractui Sycophanta, qui se mercatorem cum suis mercibus delaturum & quadruplaturum esse comminatur. Eum repellit Dicæopolis,& receptis ad se porcis, Megareo cæpas & salem, loco precij persoluit. Accedit deinde Bœotius, cum omnis generis mercibus, ceu herbis, volucribus, feris, piscibus, cásque res in foro Attico venum exponit. Ab hoc Dicæopolis opsonia ad festiuitatis suæ Choicæ celebrationem necessaria mercatur. Nicarchus Sycophanta postquam delationem esset minatus, instinctu Chori ab vtroque malè mulctatur, & facta commutatione mercium, ipse serui humeris imponitur pro vrceo, & in Bœotiam deportatur. Quibus peractis, famulus Lamachi Dicæopolidem adit, & heri sui nomine turdos atque alias lautitias ab eo petit: sed nihil impetrat. Ex qua re Chorus spem pacis concipit,& bellum, in quod antea toto animo consistebat, iam execratur. At Dicæopolis incœptas Choas peragit,& collaudata pace, eam sibi vxorem iungit, plurimis enumeratis illius commodis. Accedit deinde Caduceator, qui reliquæ plebi Choas indicit, eámque ad bibendum epulandúmque hoc pacis tempore exhortatur. Paulò pòst gemens ac plorans accurrit agricola, cui boues ademerant Bœotij. Petit à Dicæopolide, vt sublato bello, pacem cum Thebanis faciat. Sed quia sibi soli fœdus comparauerat Dicæopolis, nihil obtinet agricola. Aduolat item Paranymphus cum pronuba,& sponsi sponsæq; nomine Dicæopolidem orat, vt pacem cum hostibus faciat, ne nouus maritus in militiam euocatus, à coniugis amplexu auellatur. Tum duo prodeunt nuncij, quorum alter Lamacho, homini turbarum & belli studioso, repentinam hostium irruptionem annunciat, & in armis esse iubet: alter Dicæopolidem pacis cupidum, ad cœnam sacerdotis Bacchi inuitat. Hac occasione arrepta, Dicæopolis Lamachum irridet, armaturam eius exibilat,& militari duritiei, bellíque calamitatibus, commoda,& voluptates pacis, lepidè opponit. Quibus digressis, altero quidem in bellum, altero verò ad cœnam, Chorus Antimachum quendam exagitat, & omnibus diris deuouet, ipsúmque obiter Cratinum vellicat. Nulla ibi mora interposita adest nũcius è castris, qui Lamachi heri sui cladem ac vulnera exponit, omnésque seruos ad curationem vulnerum iubet accurrere. Eum è vestigio insequitur Lamachus, & miserabili clamore cladem acceptam deplorat, bellúmque execratur. Dicæopolis, vbi miserum videt, falsè irridet,& multis sarcasmis turbulento homini insultat. At ipse Choro applaudente, vtrem præmij loco, quòd fortiter in festo Bacchi bibisset, ab Acharnensibus accipit.

ARGVMENTVM

ΑΚΡΟΣΤΙΧΕΣ.

A *more Pacis, quidam Acharnensis sibi*
C *omparat ab hoste fœdus, Amphitheo duce:*
H *oc vbi seniorum plebs videt popularium:*
A *mphitheum & ipsum persequuntur lapidibus.*
R *euersus ergo in concionem, deuouet*
N *eci caput, factum nisi probet suum.*
E *xin Periclem & Megaricam legem refert,*
N *egátque causam aliam esse præsentis mali.*
S *ed vt is retentam pacem agat latus domi:*
E *xcedit vrbe præliatum Lamachus.*
I *nterea ab hoste vulnus rettulit graue:*
S *enex reuersum videt inter pocula.*

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

Δικαιόπολις.
Κῆρυξ.
Ἀμφίθεος.
Πρέσβεις.
Ψευδαρτάβας, ὁ βασιλέως ὀφθαλμός.
Θέωρος.
Χορὸς Ἀχαρνέων.
Μήτηρ.
Θυγάτηρ.
Κηφισοφῶν θεράπων Εὐριπίδου.
Εὐριπίδης.
Λάμαχος.
Μεγαρεύς.
Κόραι.
Συκοφάντης.
Βοιωτός.
Νίκαρχος συκοφάντης.
Ἄγγελος Λαμάχου.
Γεωργός, Δερκέτης φυλάσιος.
Παράνυμφος, ὁ θεράπων νυμφίου.
Ἄγγελος.
Ἕτερος ἄγγελος.

PERSONÆ DRAMATIS.

Dicæopolis.
Præco.
Amphitheus.
Legati.
Pseudartabanus.
Theorus.
CHORVS Acharnensium.
Mater: vxor Dicæopolis.
Filia.
Cephisopho, famulus Euripidis.
Euripides.
Lamachus.
Megareus.
Puellæ: filiæ Megarei.
Sycophanta.
Bœotus.
Nicarchus, sycophanta.
Nuncius Lamachi.
Agricola.
Paranymphus.
Nuncius Dicæopolis.
Alter nuncius.

Ἡ εἴσθεσις τοῦ δράματος ἄρχεται ἐκ σημαντικῆς προσόδου καὶ ἑξῆς ἐκ προσώπων ἀμοιβαίων. οἱ δὲ στίχοι εἰσὶν ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι σϛ΄. ὧν τελευταῖος ἐγὼ δὲ φεύξομαί γε τοὺς Ἀχαρνέας. ὁ μέντοι μγ΄ κομμάτιον ἀπὸ ἐλάσσονος καὶ ρκά. πενθημιμερής. ὁ δὲ ξ΄ ἑφθημιμερής. ἐξηρίθμωνται καὶ αἱ παρεπιγραφαί. ἐπὶ ταῖς ὑποθέσεσι παράγραφος. ἐπὶ δὲ τῷ τέλει τῶν στίχων κορωνίς.

A

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΑΧΑΡΝΗΣ.

ARISTOPHANIS ACHARNENSES.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ, Σκηνὴ πρώτη.

ACTVS I. SCENA I.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

DICÆOPOLIS.

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

Senarij Iambici.

B

BISETVS. Δικαιόπολις τὴν τύχην, τὴν κατάστασιν, καὶ τὴν κακοπάθειαν τῆς πόλεως βαρέως φέρων ἀγανακτεῖ, καὶ μέμφεται, καὶ Ἀθηναίοις κακά τινα. τὰ μὲν γέλωτος, τὰ δὲ θρήνου, καὶ ἐλέους ἄξια κωμικῶς διεξέρχεται.

Ὅσα δὴ δέδηγμαι τὴν ἐμαυτοῦ καρδίαν.
Ἥσθην δὲ βαιά, πάνυ δὲ βαιά, τέτταρα,
ἃ δ' ὠδυνήθην, ψαμμοκοσιογάργαρα.
Φέρ' ἴδω τί δ' ἥσθην ἄξιον χαιρηδόνος.
Ἐγ᾽ ᾧδ᾽ ἐφ᾽ ᾧ γε τὸ κέαρ ηὐφράνθην ἰδών
Τοῖς πέντε ταλάντοις οἷς Κλέων ἐξήμεσε.

Quàm multa sunt, quæ assiduè cor mordent meum? (admodum:
Quàm rara, quibus oblector? ne, rara
Vix quatuor: quæ verò dolorem mihi ferunt,
Innumera sunt & montem arenæ æquant. Age
Videam, quid sit: quamobrem meritò gaudeam.
C
Noui ego, noui meum quid oblectet animum:
Quãdo quinque talenta video, quæ euomit Cleo.

Σχόλ. Ὅσα δὴ δέδηγμαι.] θαυμαστικὸν τὸ ὅσα, ἀντὶ τοῦ πολλά. ὁ δὲ δὴ συμπαθητικὸς ἢ πληρωματικός, ὡς ἔχουσι δηλοῖ. ἐχρήσατο δὲ αὐτῷ καὶ Θουκυδίδης ἐν τῷ προοιμίῳ, κίνησις γὰρ αὕτη δὴ μεγίστη. δύναται δὲ λείπειν ἡ κατὰ πρόθεσις. ἵν' ᾖ κατὰ τὴν ἐμαυτοῦ καρδίαν. ὃ καὶ βέλτιον, ὅτι μεταφέρει ἀπὸ τοῦ κυνὸς ἐπὶ τὴν καρδίαν. ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰπεῖν κατὰ τὸν ἐμαυτοῦ θυμὸν, κατὰ τὴν ἐμαυτοῦ καρδίαν φησί. δέδηγμαι δὲ, ἀντὶ τοῦ ἠνίαμαι λελύπημαι. καὶ Ὅμηρος. δάκε δὲ φρένας Ἕκτορι μῦθος. καὶ θυμοδακὴς μῦθος. ἄλλως. καλῶς ἔφη δέδηγμαι τὴν καρδίαν, παρόσον περὶ τὴν καρδίαν συνίσταται τὰ τοῦ θυμοῦ καὶ τὰ τῆς ἡδονῆς. ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ Ὀδυσσεὺς θυμούμενος κατὰ τῶν μνηστήρων. στῆθος δὲ πλήξας, κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ. τέτλαθι δὴ κραδίη φάσκων. Ψαμμοκοσιογάργαρα] ἤτοι πολλὰ καὶ ἀναρίθμητα. τὰ γὰρ ψαμμοκόσια καθ' ἑαυτὰ, ἐπὶ πλῆθος ἐτίθετο. παρὰ μὲν Εὐπόλιδι ἐν Χρυσῷ γένει οὕτως. ἀριθμεῖν θυρασὶ ψαμμοκοσίους. παρὰ τὸ ἑξακοσίους, ἢ ἑπτακοσίους ἀπὸ τῆς ψάμμου ἀριθμητικῶς γεγενημένον. καὶ τὰ γάργαρα δὲ, ἐπὶ πλῆθος ἐτίθετο, ὡς ἐν Λίμναις. ἀνδρῶν ἐπακτῶν πάντα γάργαρ' ἐστία καὶ παρὰ Ἀριστομένει ἐν Βοηθοῖς. ἔνδον γὰρ ἡμῖν γάργαρα. καὶ παρὰ Σώφρονι. ἁ δὲ οἰκία τῶν ἀργυρωμάτων γαργαίρει. καὶ ἐν τῇ τραγῳδίᾳ χρημάτων τε γάργαρα. θέλουσι δέ τινες καὶ τὸ παρὰ τῷ ποιητῇ. κάρχαιρε δὲ γαῖα πόδεσσι, τὴν πολλὴν κίνησιν τῶν ποδῶν σημαίνειν. ἤτοι γάργαιρε. καὶ τὸν Καρκίνον δὲ οὕτως ὀνομάζουσι, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ποδῶν. ἄλλως. ἀπὸ δύο λέξεων τὸ συνθετον ἐγένετο δηλοῦσαν πολλά. σύγκειται γὰρ ἀπό τε τῆς ψάμμου τὸν ἀριθμὸν εἰδέναι. ὁ γὰρ Πύθιος ἐμαντεύσατο τῷ

ψάμμου τὸν ἀριθμὸν εἰδέναι, οὐχ ὡς εἰς λέγων, οἶδα δ' ἐγὼ ψάμμου τ' ἀριθμὸν καὶ μέτρα θαλάσσης. καὶ τὸ πολλὰς ἐπισημαίνεσθαι τὴν λέξιν εἰκότως. ἀριθμεῖν θυρασὶ ψαμμοκοσίους. δύναται γὰρ ἐγκεῖσθαι τῇ λέξει τὰ κόσια. ἥτις ἐστὶ κατάληξις τῶν μετὰ τὸν ἑκατὸν ἀριθμῶν μέχρι τῶν χιλίων. ὅς πλήθους ἐστὶ πολλοῦ σημαντικός. οἷον διακόσια τριακόσια καὶ ἑξῆς. τὸ δὲ γάργαρα καὶ αὐτὸ ἐπὶ πλῆθος λαμβάνεται διὰ τὴν συγγένειαν τὴν πρὸς τὸ κ. εἴρηται δὲ, ἀντὶ τοῦ ἄφθονα καὶ ἀναρίθμητα. τὸ δὲ κάρχαιρε παρὰ τῷ ποιητῇ ἐστὶ, κάρχαιρε δὲ γαῖα πόδεσσι. μέμνηται δὲ καὶ Κρατῖνος, Ἀρίστων ἀνδρῶν πάντα γαργαίρει πόλις, οἷον πλήθει.

Bisetvs. Ἥσθην] παρὰ τὸ ἥδεσθαι, τὸ χαίρειν, καὶ εὐφραίνεσθαι. τὸ δὲ ἐγ' ᾦδα, ἀντὶ τοῦ ἐγὼ οἶδα.

Σχόλια. Ἄξιον χαιρηδόνος.] ἀντὶ τοῦ χαρᾶς, πέπλασται δὲ ὡς ἀλγηδόνος. ὡς γὰρ ἀπὸ τοῦ ἀλγήσω, μέλλοντος ἀλγηδὼν ἀλγηδόνος, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ χαιρήσω χαιρηδὼν χαιρηδόνος. Τὸ κέαρ εὐφράνθην.] σεμνῶς Ἀριστοφάνης τὴν καρδίαν εἶπε κέαρ. ἄνω γὰρ εἶπεν. ὅσα δὴ δέδηγμαι τὴν ἐμαυτοῦ καρδίαν, νῦν φησὶν ἐφ' ᾧ τὸ κέαρ εὐφράνθην. Τοῖς πέντε ταλάντοις] ὁ Κλέων ἀλλότρια καταφαγὼν, ἐζημίωσεν αὐτά. ἀντὶ τοῦ κλέψας καὶ καταπιὼν ἀπέδωκεν. ἐζημιώθη γὰρ ὁ Κλέων πέντε τάλαντα, διὰ τὸ ὑβρίζειν τοὺς ἱππέας. παρὰ τῶν νησιωτῶν γὰρ ἔλαβε πέντε τάλαντα ὁ Κλέων, ἵνα κουφίσαι πείσῃ τοὺς Ἀθηναίους αὐτοὺς τῆς εἰσφορᾶς. αἰσθόμενοι δὲ οἱ ἱππεῖς, ἀντέλεγον καὶ ἀπῄτησαν αὐτόν. μέμνηται Θεόπομπος.

Ταῦθ' ὡς ἐγανώθην, καὶ φιλῶ τοὺς ἱππέας	Vt lator ob hanc rem, & equites amo. Nam facinus hoc
Διὰ τοῦτο τοὔργον, ἄξιον γὰρ Ἑλλάδι.	Dignum certè fuit vniuersa Græcia.
Ἀλλ' ὠδυνήθην ἕτερον αὖ τραγῳδικόν.	Rursum indolui propter Tragicas ineptias:
Ὅτε δὴ κεχήνη προσδοκῶν τὸν Αἰσχύλον.	Quòd, cùm ego maximo hiatu expectauissem Æschylum,
Ὁ δ' ἀνεῖπεν, εἴσαγ' ὦ Θέογνι τὸν χορόν.	Præco clamaret: heus Theogni chorum introduc.
Πῶς τοῦτ' ἔσεισέ μου δοκεῖς τὴν καρδίαν;	Quomodo putas, hoc animum perculerit meum?
Ἀλλ' ἕτερον ἥσθην ἡνίκ' ἐπὶ Μόσχῳ ποτὲ	Sed aliud item me oblectauit: cùm ingressus est Post Moschum, Dexitheus, canturus Bœotium.
Δεξίθεος εἰσῆλθ' ᾀσόμενος Βοιώτιον.	Hoc anno mortuus sum, & distortus fui
Τῆτες δ' ἀπέθανον καὶ διεστράφην ἰδὼν,	Oculis, videns, quòd respiceret ad Orthium
Ὅτε δὴ παρέκυψε Χαῖρις ἐπὶ τὸν ὄρθιον,	Modum Charis, sed ex quo ego sordibus eluor,
Ἀλλ' οὐδεπώποτ' ἐξ ὅτου 'γὼ ῥύπτομαι	Nunquam pulueribus sic ægrè afflictus fui,

Σχόλια. Ταῦθ' ὡς ἐγανώθην.] ἀντὶ τοῦ ἐχάρην. ἐφαιδρύνθην. ἀπὸ τοῦ γάνυμαι. Ὅμηρος. γάνυται δὲ φρένα ποιμήν. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν λαμπρυνομένων χαλκωμάτων.

Bisetvs. Εὐσταθίος. γάνος, ἡ χαρὰ, παρὰ τὸ γάλα, τροπῇ τοῦ λ εἰς ν. ὅθεν τὸ γανοῦσθαι, ὁ χαίρειν. καὶ γάνυσθαι, καὶ γανύσκεσθαι τὸ αὐτόν.

Σχόλια. Ἄξιον γὰρ Ἑλλάδι.] τοῦτο παρῳδία καλεῖται, ὅτ' ἂν ἐκ τραγῳδίας μετενεχθῇ. ἔστι δὲ τὸ ἡμιστίχιον ἐκ Τηλέφου Εὐριπίδου ἔχον οὕτω. κακῶς ὄλοιτ' ἄν. ἄξιον γὰρ Ἑλλάδι. εἰς τὸ δρᾶμα οὖν τῶν ἱππέων ἀποτείνεται. διὰ τούτου γὰρ φαίνεται καταδικασθεὶς ὁ Κλέων, τάλαντα ε. ἄξιον οὖν φησιν Ἑλλάδος, καταδικασθῆναι τὸν Κλέωνα.

Bisetvs. Ἄλλως. Ἄξιον Ἑλλάδι, ἀντὶ τοῦ Ἑλλάδος, κατεσφετερίσαμεν. ἀλλὰ τὸ ἄξιον, καὶ τὸ ἀνάξιον μετὰ δοτικῆς ἀντὶ τοῦ πρέπον, ἢ μὴ πρέπον λαμβάνεται. οἷον παρὰ Ξενοφῶντι, ἄξιον ἀνθρώποις ζῆν. ἐν τῷ α. τῶν ἀπομνημ. καὶ ἐν τῷ δ. „Σοὶ δ' οὖν ἄξιον, ὦ Ἀρίστιππε. καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ ἐν τῷ γ. „Οὐκ οἴει σοι ἄξιον εἶναι ἐπιμεληθῆναι ὅπως διασωθῇς. ἄξιον οὖν Ἑλλάδι, ἀντὶ τοῦ πρέπον.

Σχόλια. Τραγῳδικόν.] ἀντὶ τοῦ ἐμπαθές. ἐπείπερ καὶ ἡ τραγῳδία ἐμπαθῶν πραγμάτων ἀπαγγελτική. ἢ ἐπεὶ περὶ τραγῳδιῶν μέλλει λέγειν. Ὅτε δὴ κεχήνη.] ἡ συναίρεσις τοῦ κεχήνη, ἀττική. τὸ γὰρ ε καὶ α, εἰς η συναίρουσιν. εἰς τὸ αὐτό. συναλοιφὴ, ἀντὶ τοῦ κεχήνεια. ἔστι δὲ τὸ κεχήνη ἰακόν. οἱ γὰρ Ἴωνες ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σημαίνοντος ἄρχονται. οἱ δὲ σφόδρα προσέχοντές τινι, κεχήνασι. δύναται δὲ εἶναι κατὰ μεταφορὰν τῶν ὀρνίθων τῶν ἔτι νεοττῶν, προσδεχομένων τὴν τροφὴν καὶ ἔτι κεχηνότων. ἤτοι προσμένων τῶν Αἰσχύλου τραγῳδιῶν ἀκοῦσαι. Προσδοκῶν τὸν Αἰσχύλον.] ἀντὶ τοῦ Αἰσχύλου τραγῳδίας. ὥσπερ καὶ ἡμεῖς ἔχοντές τι τὰ Αἰσχύλου, Αἰσχύλον λέγομεν ἔχειν. οὐ γὰρ ἔζη κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον. ἐτελεύτησε γὰρ ἐπὶ ἄρχοντος Καλλίου τοῦ μετὰ Μνησίθεον, τούτοις πρότερον ἐνιαυτόν. τιμῆς δὲ

μῆς δὲ μεγίστης ἔτυχε παρ' Ἀθηναίοις ὁ Αἰσχύλος. καὶ μόνου αὐτοῦ τὰ δράματα ψηφίσματι κοινῷ καὶ μετὰ θάνατον ἐδιδάσκετο. Οὐδ' ἀντιτιν εἶ σγε.] ἀνηγορευσεν. ὁ κήρυξ δὲ δι ονότι. Θέογνις δὲ οὗτος, τραγῳδίας ποιητὴς, πάνυ ψυχρὸς ἐκ τῶν τριάκοντα, ὃς καὶ Χιὼν ἐλέγετο. Πῶς τοῦτ' ἔσεισέ μου.] ἄσειστον οὖσαν φύσει, μᾶλλον ἐπίσεισε. κέχρηται δὲ τῇ ὑπερβολῇ ἐπὶ τῆς καρδίας. καὶ Θουκυδίδης τὸ ἴσομα φράζων. Ἡνίκ' ἐπὶ Μόσχῳ ποτέ.] ἀντὶ τοῦ μετὰ τὸν Μόσχον. ἦν δὲ οὗτος φαῦλος κιθαρῳδὸς, πολλὰ ἀπτωστὶ ᾄδων. εἰς τὸ αὐτό. ὁ Μόσχος κιθαρῳδὸς Ἀκραγαντῖνος. τινὲς οὕτως. ὅτι ὁ νικήσας, ἆθλον ἐλάμβανε Μόσχον. τὸ δὲ Βοιώτιον μέλος οὕτω καλούμενον, ὅπερ εὗρε Τέρπανδρος, ὥσπερ καὶ τὸ Φρύγιον. ὁ δὲ Δεξίθεος, ἄριστος κιθαρῳδὸς καὶ Πυθιονίκης. οἱ δὲ, ψυχρὸν αὐτὸν εἶναί φασιν. Τοῦτος δ' ἀπέθανον. αὐτὶ ἔτος. ὅπερ οἱ Δωριεῖς τῆδες λέγουσιν. εἰς τὸ αὐτό. [illegible]] ἐν τῷ ἔτος. οἱ Δωριεῖς δὲ διὰ τοῦ δ λέγουσι τῆδες. Ὅτ' ὁ ὤιπαρέκυψε Χαῖρις.] καλῶς τὸ παρέκυψεν. ὅθεν δὲ τὸ κύψαι. κιθαρῳδὸς καὶ αὐλητὴς φαῦλος. ὁ δὲ ὄρθιος αὐλητικὸς νόμος, οὕτω καλούμενος, διὰ τὸ εὔτονος καὶ ἀνατάσιν ἔχειν. ὡς δηλοῖ καὶ Ὅμηρος, ἔνθα στᾶσ' ἤυσε θεὰ μέγα τε δεινόν τε ὄρθια. Ἀχαιοῖσι δὲ μέγα σθένος ἔμβαλ' ἑκάστῳ.

Bisetvs. Χαῖρις κατὰ τὸν Σουίδαν κιθαρῳδὸς ἦν ἄμουσος. οἱ δὲ ἄμουσοι διὰ τὴν τῆς μουσικῆς ἀσθένειαν παρακύπτειν, καὶ τὰ μουσικὰ ὄργανα, οἷς χρῶνται, ἀεὶ προσβλέπειν εἰώθασιν. ἵνα μὴ παρὰ τοὺς μουσικοὺς ῥυθμοὺς, καὶ παρὰ τὴν ἁρμονίαν αἰσχρῶς ἁμαρτωσι, καὶ ὑπὸ τῶν ἀκουόντων καταγελῶνται. τὰ δὲ παλαιὰ σχόλια ἴσως οὕτω χρεών ἐστι καλῶς τὸ παρέκυψεν, ἐφ' οὗ ὁ Χαῖρις τῷ κύψαι ἂν εἴη κιθαρῳδὸς, καὶ αὐλητὴς φαῦλος. τουτέστιν ἐφ' ὅσον τοιαύτῃ παρακύψει ἑαυτὸν κιθαρῳδὸν, καὶ αὐλητὴν φαῦλον εἶναι δηλοῖ.

Σχόλια. Ἐξόδου γὰρ ῥύπτομαι.] ἀντὶ τοῦ σμήχομαι. τουτέστι ζῶ, μεταφορικῶς. τῷ γὰρ ζῶντι ἕπεται, τὸ ῥύπτεσθαι. ῥύμματα γὰρ τὰ σμήγματα. καὶ Ὅμηρος. ῥύμματα πάντα κάθηρεν. ῥύπτεσθαι οὖν τὸ σμᾶσθαι. παρεμφαίνουσι τὸ τ τὶν ῥύπον ἀποκρίνεσθαι. ὁ δὲ ῥύπος, κατὰ ἀφαίρεσιν τοῦ χ. ῥύπος γὰρ, ὁ τῇ χειρὶ ὑπὸ ὢν πηλός.

Οὕτως ἐδήχθην ὑπὸ κονίας γε τὰς ὀφρῦς,
Ὡς νῦν ὁπότ' οὔσης κυρίας ἐκκλησίας
Ἑωθινῆς, ἔρημος ἡ Πνὺξ αὑτηί.
Οἱ δ' ἐν ἀγορᾷ λαλοῦσι, κἄνω καὶ κάτω
Τὸ σχοινίον φεύγουσι τὸ μεμιλτωμένον.
Οὐδ' οἱ Πρυτάνεις ἥκουσιν, ἀλλ' ἀωρίαν
Ἥκοντες, εἶτα δ' ὠστιοῦνται πῶς δοκεῖς,
Ἐλθόντες ἀλλήλοισι, περὶ πρώτου ξύλου,
Ἀθρόοι καταρρέοντες. εἰρήνη δ' ὅπως
Ἔσται προτιμῶσ' οὐδέν. ὦ πόλις πόλις.
Ἐγὼ δ' ἀεὶ πρώτιστος εἰς ἐκκλησίαν
Νοστῶν κάθημαι, κᾆτ' ἐπειδὰν ὦ μόνος,
Στένω, κέχηνα, σκορδινῶμαι, πέρδομαι,
Ἀπορῶ, γράφω, παρατίλλομαι, λογίζομαι,
Ἀποβλέπων εἰς τὸν ἀγρὸν, εἰρήνης ἐρῶν.
Στυγῶν μὲν ἄστυ, τὸν δ' ἐμὸν δῆμον ποθῶν,
Ὃς οὐδὲ πώποτ' εἶπεν, ἄνθρακας πρίω,
Οὐκ ὄξος, οὐκ ἔλαιον, οὐδ' ἤδει πρίω.
Ἀλλ' αὐτὸς ἔφερε πάντα χὠ πρίων ἀπῆν.
Νῦν οὖν ἀτεχνῶς ἥκω παρεσκευασμένος,
Βοᾶν, ὑποκρούειν, λοιδορεῖν τοὺς ῥήτορας,
Ἐάν τις ἄλλο πλὴν περὶ εἰρήνης λέγῃ.
Ἀλλ' οἱ Πρυτάνεις γὰρ οὑτοιὶ, μεσημβρινοί,
Οὐκ ἠγόρευον τοῦτ' ἐκεῖν' οὐγὼ 'λεγον,
Εἰς τὴν προεδρίαν πᾶς ἀνὴρ ὠστίζεται;

Circa supercilia, vt nunc, dum stato die
Comitia aguntur hic, primo diluculo:
Et tota Pnyx hominibus vacua 'st: interim
Illi loquuntur in foro: & minio illitum,
Funem sursum atque deorsum defugiunt: neque
Vrbis præfecti veniunt. At quando venient
Serius, ibi inuicem se trudent: qui putas?
Dum primam quisque sedem captabit sibi,
Conferti, nque omnes ingruent. sed de bona
Quid fiat pace, nihil quicquam pensi iam habent.
O ciuitas, ego semper primus in forum
Reuertor & desideo. at postquam solus hic
Sum: gemo, pandiculor, oscito, pedo, dubito,
Scribo, vulsuram patior, rem considero,
Dum pacis amore flagrans, intueor agrum:
Vrbémque exosus rus meum desidero:
Quod nunquam mihi dicis, carbones emtum abi,
Acetum, oleum: immo haud nôrat verbum, eme.
Sed ipsum proferebat omnia: quique emas,
Aberat. nunc igitur planè aduenio in hunc locum
Paratus clamare, obturbare, duriter
Conuitiari oratores: si quispiam
Verbum vnum, præterquàm de pace, dixerit.
Sed hi præfecti sunt vrbis, meridie
Venientes, nónne fore hoc prædixeram?
Nunc quisque ad primum truditur subsellium.

Σχόλια. Ὑπὸ κονίας] παρ' ὑπόνοιαν. δέον γὰρ εἰπεῖν, ὑπὸ λύπης τὴν καρδίαν, ὡς καὶ ἐν ἀρχῇ ἔφη, ὑπὸ κονίας τὰς ὀφρῦς εἶπεν ὅτι καὶ οἱ κονίαν ὄντος ἄσβεστον ὀσμώμενοι, δακνοῦνται τὴν ὀφρύν. ἄλλως. ὑπερβατόν. ἀλλ' οὐδεπώποτ' ἐξότου 'γὼ ῥύπτομαι, οὕτως ἐδήχθην ὑπὸ κονίας τὰς ὀφρῦς. Κυρίας ἐκκλησίας] ἐν ᾗ ἐκύρουν τὰ ψηφίσματα. εἰσὶ δὲ νόμιμοι ἐκκλησίαι αἱ λεγόμεναι τρεῖς τοῦ μηνὸς Ἀθήνησιν. ἡ πρώτη καὶ ἡ δεκάτη καὶ ἡ τριακάς. εἰσὶ δὲ καὶ πρόσκλητοι ἐναγόμεναι κατά τινα ἐπείγοντα πράγματα. αἱ μὲν οὖν νόμιμοι καὶ ὡρισμέναι ἐκκλησίαι κύριαι λέγονται ὡς ἔφαμεν. αἱ δὲ πρὸς τὰ κατεπείγοντα συναγόμεναι, σύγκλητοι.

Bisetvs. Σουίδας. κυρία ἐκκλησία. οἱ Πρυτάνεις συνῆγον τὴν βουλὴν, καὶ τὸν δῆμον. καὶ τὴν μὲν βουλὴν ὁσημέραι. τὸν δὲ δῆμον τετράκις τῆς Πρυτανείας ἑκάστης. ἐν δὲ τῇ κυρίᾳ ἐκκλησίᾳ ἔδει τὰς ἀρχὰς ἀποχειροτονεῖν, αἳ ἂν δοκῶσι μὴ καλῶς ἄρχειν. καὶ περὶ τῆς φυλακῆς τῆς χώρας, καὶ τὰς εἰσαγγελίας ἐν ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ οἱ βουλό-

μανοι λόγους ἐποιοῦντο. κυρία δὲ ἡμέρα λέγεται ἡ ὡρισμένη, καὶ προθεσμίας. Εὐριπίδης ἐν Ὀρέστῃ,

Κυρία δ' ἥδ' ἡμέρα,

Ἐν ᾗ διοίσει ψῆφον Ἀργείων πόλις.

Τὸ αὐτὸ καὶ κύριον ἦμαρ καλεῖται. ὁ αὐτὸς ἐν Ἀλκήστιδι.

Καὶ μὴν τόδ' ἐστὶ κύριον ἦμαρ.

Σχόλια. Ἡ Πνὺξ αὑτηί.] ἡ ἐκκλησία παρὰ τὴν τῶν λίθων συχνότητα. ἢ ἀπὸ τοῦ συμπυκνοῦσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. ὡς αὐτὸς ἐν Σφηξὶν ἐδόξε μοι, παραποιῶν τὴν ὥραν ἐν τῇ Πυκνί. Οἱ δ' ἐν ἀγορᾷ λαλοῦσι] διάφορα δηλοῖ λέξις. νῦν μὲν τὴν ἐκκλησίαν. ὅθεν ὁ Νέστωρ ἀγορητής. καὶ τὸν τόπον ἔνθα πιπράσκεται τὰ ὤνια, καὶ αὐτὰ τὰ ὤνια σημαίνει. Τὸ σχοινίον φεύγουσιν.] ὑπὲρ τοῦ ἐξ ἀνάγκης αὐτοὺς εἰς τὰς ἐκκλησίας συνιέναι, τοῦτο ἐμηχανῶντο, καὶ πολλὰ ἄλλα. ἀνεπετάννυσαν γὰρ τὰ γέρρα. καὶ ἀπέκλειον τὰς ὁδούς, τὰς μὴ φερούσας εἰς τὴν ἐκκλησίαν. καὶ τὰ ὤνια ἀνῄρουν ἐν ταῖς ἀγοραῖς ὅπως μὴ περὶ ταῦτα διατρίβοιεν, ἔτι μὴν καὶ μεμιλτωμένῳ σχοινίῳ περιβάλλοντες αὐτούς, συνήλαυνον εἰς τὰς ἐκκλησίας. τοῦτο δὲ ἐποίουν, ὑπὲρ τοῦ μὴ βραδύνειν. ὅσοι γὰρ ἐχρίοντο, ζημίαν ἐξέτινον. ἄλλως. ἐπεὶ ὀκνηρῶς εἶχον οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς συνόδους, εἰώθασιν ὑπηρέται δύο μεμιλτωμένον, τουτέστι μίλτῳ ἤτοι βάμματι κοκκίνῳ σχοινίον ἐκτείνοντες διὰ τῆς ἀγορᾶς, διώκειν τὸν ὄχλον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὥς φησι Πλάτων ὁ κωμικός. ὅσοι δὲ ἐχρίοντο, ἐξέτινον ζημίαν. Ἀλλ' ἀωρίαν ἥκοντες.] ἀντὶ ἀωρίᾳ καὶ μεθ' ἡμέραν. καὶ ἐπὶ τούτῳ. ὁ δὲ νοῦς, ἀχρείως καὶ παρὰ τὸν δέοντα καιρόν. ἄωρα γὰρ τὰ παρὰ καιρὸν τρυγώμενα. Ὠστιοῦνται.] διωθοῦνται.] ἀπὸ ἐνεστῶτος τοῦ ὠστίζω. ὁ δὲ λόγος ὡς πρός τινα ἐπὶ λεγομένους. ὡς καὶ Ὅμηρος. φαίης κε ἀκμῆτας καὶ ἀτειρέας καὶ ἐνθάδ' ἂν ὑβρίζοντα ἴδοις. Ἐλθόντες ἀλλήλοισι περὶ πρώτου.] περὶ τῆς προεδρίας. ὡς ξυλίνων οὐσῶν τῶν καθεδρῶν. ὅτι δὲ ἐκ λίθων, πανταχόθεν δῆλον. ὅταν λέγῃ, ἐπὶ τῆς πέτρας καθῆσθαι. Ἀθρόοι καταρρέοντες. ἀντὶ τοῦ ὁμοῦ. προπαροξύνειν δὲ δεῖ τὸ ὄνομα. καὶ δασύνειν τὴν πρώτην συλλαβὴν ἀττικῶς. καταρρέοντες δέ, ἀντὶ τοῦ ἀθρόως ἐπερχόμενοι. ἡ μεταφορά, ἀπὸ τῶν ποταμῶν ῥευμάτων. καὶ Ὅμηρος. [illegible] Νοστῶν κάθημαι.] ἁπλῶς ἐπὶ τοῦ ἐρχόμενος καὶ ἐπανερχόμενος. Στένω, κέχηνα] πάλιν τὸ κέχηνα, ἐν ἴσῳ τῷ προσδέχομαι ἢ δέομαι τῆς εἰρήνης. ὥσπερ οἱ νεοσσοὶ κεχήνασι δεόμενοι τῆς τροφῆς. τὸ δὲ σκορδινῶμαι, ἀντὶ τοῦ κλῶμαι καὶ σπασμῷ συνέχομαι. οἱ γὰρ ἀπὸ πλησμονῆς σκορόδων ἐμοῦντες, διὰ τὴν δριμύτητα μᾶλλον σπῶνται. τὸ δὲ ἐμεῖν καὶ τὸ σπασμῷ κινοῦσθαι. σκορδινᾶσθαί φασιν ἐπὶ τῶν κινούντων τὰ ἐξ ὕπνου ἀνισταμένων, ὅταν τὰ μέλη καὶ ὅλους αὐτοὺς διατείνωσι. σκορδινᾶσθαι οὖν ἐστί, τὸ ἀνακλᾶσθαι μετὰ χάσμης. γίνεται οὖν ἀπὸ ἀλογίας τὸ τοιοῦτον. Γράφω, παρατίλλομαι.] γράφω μέν, καταγράφω. ἢ ζωγραφῶ. ἀπὸ τῆς γῆς ξύων τῷ δακτύλῳ. ὅ τινι τοιούτῳ παιδιᾶς τινος. παρατίλλομαι δέ, τὰς ἐκ τῶν μυκτήρων τίλλω τρίχας. ἢ τῶν μασχαλῶν. ταῦτα δὲ πάντα ποιοῦσιν, οἱ προσδεχόμενοι μέν τι, τὸν δὲ χρόνον δαπανῶντες, εἰς ἀπορίαν καὶ ἀμηχανίαν μὴ τυγχάνοντες τοῦ προσδοκουμένου λογισμοῦ. ὅτι γὰρ αὐτοὶ ἐφ' ἑαυτῶν τίθενται ἀλύοντες, καὶ ἐπὶ γῆς διαγράφουσιν. Ἀποβλέπων εἰς τὸν ἀγρόν.] οἱ γὰρ πολιορκούμενοι καὶ πολεμούμενοι, ἀεὶ ἐπὶ τὸν ἀγρὸν ἀποβλέπουσιν, ἐπιθυμοῦντες ἐν αὐτῷ εἶναι. Στυγῶν μὲν ἄστυ.] ὁ στίχος ἐκ τραγῳδίας. Ἀνθρακας πρίω.] τοῦτο Ἀχαρνέων ἴδιον τὸ λέγειν πρίω πρίω. ἴστε ἴσω. ἦν γὰρ ὁ Δικαιόπολις, Ἀχαρνεύς. ἦσαν δὲ πολυάνθρακες. καὶ οἱ δεόμενοι παρ' ἄλλων πριάσθαι. Οὐδ' ᾔδει πρίω.] οὐδὲ ἐγίνωσκε τὸ πρίω ῥῆμα. οὐ γὰρ ἐδέετο ἀγοράζειν ἔχων οἴκοι.

Bisetvs. Χὼ πρίων] ὁ πρίων εἴδουν ὁ ἀγοράζων, κατὰ τὸν Ἡσύχιον. ἔστι δὲ μετοχὴ ἄχρηστος ἀντὶ τοῦ πριάμενος, ὡς ἀπὸ τοῦ θέματος πρίω, τουτέστι πρίαμαι, ἀγοράζω. καὶ τοῦτο ἴσως τῶν Ἀχαρνέων ἴδιον.

Σχόλια. Ὑποκρούειν.] ἀντιφθέγγεσθαι. ἀντιλέγειν ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε. τὸ δὲ ὑποκρούειν, ἐπὶ τῶν θορυβούντων λέγεται ὅπερ ἡμεῖς φαμέν, ἐκκρούειν καὶ κωλύειν. τὸ δὲ λοιδορεῖν ἀμφοτέρως, λοιδορεῖν καὶ λοιδορεῖσθαι. Οὑτοσί.] δεικτικῶς. μισεμβεῖται δὲ ἐνθριβέντες.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ,

Σκηνὴ δευτέρα.

ΚΗΡΥΞ, ΑΜΦΙΘΕΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΠΡΕΣΒΕΙΣ.

τρίμετροι.

Bisetvs. Τῶν βουλευτῶν εἰς τὴν τοῦ θεάτρου σκηνὴν εἰσελθόντων ἥκει κῆρυξ, ὃς ἑκάστους προτρέπει τὴν ἑαυτῶν γνώμην ἀποφαίνεσθαι. Ἀμφίθεος δέ, ὅτι σπονδὰς πρὸς Λακεδαιμονίους ποιεῖσθαι ἐπεθύμει, ἐκ τῆς βουλῆς ἐκβάλλεται τοῦ Δικαιοπόλεως ἐπαινουμένου, καὶ μάτην ἀντιλέγοντος.

Κη. Πάριτ' εἰς τὸ πρόσθεν,
Πάριθ', ὡς ἂν ἐντὸς ἦτε τοῦ καθάρματος.

Αμ. Ἤδη τις εἶπε; Κη. τίς ἀγορεύειν βούλεται;

Αμ. Ἐγώ. Κη. τίς ὤν; Αμ. Ἀμφίθεος. Κη. οὐκ ἄνθρωπος; Αμ. οὔκ.

Ἀλλ' ἀθάνατος. ὁ γὰρ Ἀμφίθεος Δήμητρος ἦν

Καὶ Τριπτολέμου, τούτου δὲ Κελεὸς γίνεται.

Γαμεῖ δὲ Κελεὸς Φαιναρέτην τήθην ἐμήν.

Ἐξ ἧς Λυκῖνος ἐγένετ', ἐκ τούτου δ' ἐγώ,

Ἀθάνατός εἰμ', ἐμοὶ δ' ἐπέτρεψαν οἱ θεοί,

ACTVS I. SCENA II.

Præco, Amphithevs, Dicæopolis, Legati.

Senarij.

PR. *Procedite vlterius:*
Procedite: vt intra lustratum sitis locum.

AM. *Quis iam dixit?* PR. *quis vult verba facere in foro?*

AM. *Ego volo.* PR. *tu quis es?* AM. *Amphitheus.* PR. *non tu homo es?*

AM. *Non: sed Deus. quoniam Amphitheus Cereris fuit*

Et Triptolemi filius: ex hoc pronatus est

Celeus, is Phanaretam duxit auiam meam:

Ex hac Lycinus prodiit: ex quo ortus sum ego.

Deus sum, nam Di mandárunt hoc mihi.

Σπον-

Πῶς ἂν ἐντὸς ὅτι] εἰώθασιν οἱ Ἀθηναῖοι σφάζειν δέλφακα καὶ ῥαίνειν τὰς καθέδρας τῷ αἵματι αὐτοῦ εἰς τεμένη τῆς ἀπάσης. ἐπειδὴ τοὺς καρποὺς αὐτῆς βλάπτει. ἄλλως. ὅτι καθαίρονται οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ χοιρον σφαζομένου. καὶ ὁ ῥήτωρ φησίν, ἐπειδὰν τὸ καθάρσιον περιενεχθῇ, καὶ ὁ κήρυξ τὰς πατρίους εὔξηται, τότε δὴ κελεύει δημηγορεῖν. τὸ δὲ θυόμενον χοιρίδιον ἐπὶ καθάρσει τῶν τόπων, κάθαρμα ἐκαλεῖτο. ὁ δὲ περικαθαίρων, καθαρτής. Αἰσχίνης δὲ ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου, καθάρσιον καλεῖ. Ὁ γὰρ Ἀμφίθεος Δήμητρος ἦν.] ἱερεὺς Δήμητρος καὶ Τριπτολέμου ὁ Ἀμφίθεος. πέπαικται κωμικῶς ταῦτα. Κελεοῦ γὰρ καὶ Τριπτολέμου. ταῦτα δὲ λέγει ἐν παιδιᾷ σκώπτων τὸν Εὐριπίδην, ἀεὶ ἰδίως ἐπαγγέλλοντα τὰ γένη. ἐν ἄλλοις τε καὶ κατ' ἀρχὰς τῆς ἐν Ταύροις Ἰφιγενείας.

Πέλοψ ὁ Ταντάλειος εἰς Πῖσαν μολὼν
Θοαῖσιν ἵπποις Οἰνομάου γαμεῖ κόρην.
Ἐξ ἧς Ἀτρεὺς ἔβλαστεν. Ἀτρέως δὲ παῖς
Μενέλαος Ἀγαμέμνων τε. τοῦ δ' ἔφυν ἐγώ.

τοῦ δὲ Κελεοῦ μέμνηται Βακχυλίδης διὰ τῶν Ὕμνων. ἄλλως. τὸν πράττοντα αὐτὸ λέγει, ὃς Ἀμφίθεος ὁμωνύμως ἐκαλεῖτο. Τήθην ἐμήν.] τήθας ἐκάλουν τὰς μάμμας. καὶ τηθαλὰς τὰς μαμμοθρέπτους.

Bisetus. Τήθην] Εὐστάθιος. τήθη, ἡ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς μήτηρ καὶ ἁπλῶς ἡ πρεσβυτέρα γυνή. καὶ τίτθη ἡ τροφὸς ὁμωνύμως λέγεται. παρὰ τὸ στῆθος, ἢ παρὰ τὸ τῶ. θηλάζειν λέγει τοῦ ἐρίφου. καὶ οἱ μὲν ὀξυτονοῦσι τηθή, οἱ δὲ (ὃ καὶ κοινότερον) βαρυτόνως ἐκφέρουσι τήθη. τηθία δέ, καὶ τηθίδιος τοῦτον ὅπερ ἡ τήθη.

Σπονδὰς ποιεῖσθαι πρὸς Λακεδαιμονίους μόνῳ.	Vt pacem cum Lacedemonio faciam poplo.
Ἀλλ' ἀθάνατός ὢν ὦνδρες ἐφόδι' οὐκ ἔχω,	Sed ô amici, Deus cùm sim, viaticum (mihi
Οὐ γὰρ διδόασιν οἱ Πρυτάνεις. Κη. οἱ τοξόται.	Non habeo: neque enim vrbis praefecti dant
Αμ. Ὦ Τριπτόλεμε καὶ Κελεὲ, περιόψεσθέ με;	PR. Lorary. AM. Triptoleme, Celee, méne vos
Δι. Ὦνδρες Πρυτάνεις, ἀδικεῖτε τὴν ἐκκλησίαν,	Negligetis? DI. hem viri facitis iniuriam
Τὸν ἄνδρ' ἀπάγοντες ὅστις ἡμῖν ἤθελε	Huic concioni: quod virum hunc abducitis:
Σπονδὰς ποιῆσαι, καὶ κρεμάσαι τὰς ἀσπίδας.	Qui pacem nobis facturus modo fuerat
Κη. Κάθησο, σίγα. Δικαιοπ. μὰ τὸν Ἀπόλλω 'γὼ μὲν οὔ.	Et scuta suspensurus ad postes sacros.
Ἢν μὴ περὶ εἰρήνης γε πρυτανεύσητέ μοι.	PR. Sede & tace. DI. ego non: ita me Apollo bene adamet:
Κη. Οἱ παρὰ βασιλέως πρέσβεις.	Nisi iam de pace consilia agatis mihi.
Δι. Ποίου βασιλέως; ἄχθομαι 'γὼ πρέσβεσι,	PR. At sunt à Rege legati.
Καὶ τοῖς ταῶσι, τοῖς τ' ἀλαζονεύμασι.	DI. Quo Rege? nam ego legatis, & pauonibus,
Κη. Σίγα. Δικαιοπ. βαβαιὰξ, τὠκβάτανα τοῦ σχήματος.	Et ostentationibus succenseo. (ua hac?
	PR. Tace. DI. papae ô Ecbatana, quae species no-

Σχόλια. Σπονδὰς ποιεῖσθαι.] αὐτὸς γὰρ ὁ σκοπὸς τοῦ δράματος, ὥστε σπονδὰς ποιεῖσθαι πρὸς Λακεδαιμονίους. Ἐφόδι' οὐκ ἔχω.] ὅτι ἐκ τοῦ πολέμου πένης εἰμί. καὶ ἐφόδια οὐκ ἔχω. Οἱ τοξόται.] τοῦτό φησι τις τῶν Πρυτανείων, κελεύων ἐκβαλεῖν τὸν Ἀμφίθεον ὡς ὑβριστήν. ἄλλως. τοῦτο ἐκ τῶν Πρυτανείων τίς φησι κελεύων ἀπελαύνειν τὸν Ἀμφίθεον. εἰσὶ δὲ οἱ τοξόται, δημόσιοι ὑπηρέται φύλακες τοῦ ἄστεος τὸν ἀριθμὸν χίλιοι. οἳ τινες πρότερον μὲν ᾤκουν τὴν ἀγορὰν μέσην σκηνοποιησάμενοι. ὕστερον δὲ μετέβησαν εἰς Ἄρειον πάγον. ἐκαλοῦντο οὗτοι καὶ Σκύθαι καὶ Πευσίνιοι. Πευσίνου τινὸς τῶν πάλαι πολιτευομένων συντάξαντος τὰ περὶ αὐτούς. Ὦ Τριπτόλεμε.] τοὺς ἑαυτοῦ προγόνους, ἐπικούρους ὥσπερ καὶ συμμάχους ἐπικαλεῖται. ἀπάγοντες δὲ. ἀπαθοῦντες, ἀπελαύνοντες. Καὶ κρεμάσαι.] ἐν γὰρ τῇ εἰρήνῃ κρέμανται αἱ ἀσπίδες. Ἢν μὴ περὶ εἰρήνης πρυτανεύσητε.] ἀντὶ τοῦ χρηματίσητε, πράξητε. πάντα γὰρ ἀπὸ τῶν Πρυτανείων διεπράττετο. ἐχρήσατο δὲ τῇ λέξει καὶ Δημοσθένης. Οἱ πρέσβεις.] οὕτως ὁ Περσῶν βασιλεὺς κατ' ἐξοχήν. οὕτω δὲ καὶ ἄλλως ἔλεγον, προστιθέντες τῶν ἀρχομένων τὰ ὀνόματα. οἷον βασιλεὺς Λακεδαιμονίων, βασιλεὺς Μακεδόνων. διαφορὰ δέ ἐστι βασιλέως καὶ τυράννου. βασιλεὺς μὲν γὰρ ἐκ προγόνων κατὰ διαδοχὴν ἔχει τὴν ἀρχὴν ἐπὶ ῥητοῖς λαβὼν πέρασι. τύραννος δὲ τὸ ἄρχειν βιαίως σφετερίζεται. χρῶνται δὲ ἀδιαφόρως ἔνιοι τοῖς ὀνόμασι. Ἱέρωνα μὲν βασιλέα Πίνδαρος καλεῖ, τὸν Συρακουσίων τύραννον. Εὔπολις δὲ ἐν Δήμοις εἰσάγει τὸν Πεισίστρατον, βασιλέα. ἀλλὰ καὶ τοὺς βασιλεῖς πολλάκις τυράννους λέγουσι. πρέσβεις δὲ οὗτοι εἰσὶν οἱ περὶ τὸν Μόρυχον ἐμπλησθέντες τρυφῆς. Καὶ τοῖς ταῶσι.] τοῖς κόλποις τοῖς πεποικιλμένοις, ἐπεὶ ὁ ταὼς ποικίλος. ἢ ὅτι πορφύρας ἔχουσι καὶ τιάρας ὡς αὐτός φησι. τιάραι δέ εἰσι, περικεφαλαῖαι Περσικαί, ταῶνος πτερὰ ἔχουσαι. ἢ ὅτι ἥκοντες ἀπὸ Περσίδος, ταὼν ἔχοντες ἐληλύθασιν. Ὦκβάτανα.] ἐξίασι γὰρ οἱ πρέσβεις κεκαλλωπισμένοι ὡς ἀπὸ Ἐκβατάνων, ἥτις ἐστὶ Περσικὴ πόλις.

Bisetus. Τοῖς πρεσβευταῖς ἀπὸ τοῦ Περσῶν βασιλέως μετὰ Ψευδαρτάβα ἐπανελθοῦσι βουλὴ δίδοται, καὶ ἀκούεται. οἱ δὲ τὰς ἑαυτῶν εὐωχίας, καὶ συμπόσια, καὶ τὰς Περσῶν τρυφάς, καὶ τὸ ἁβροδίαιτον διηγοῦνται.

Πρ. Ἐπέμψαθ' ἡμᾶς ὡς βασιλέα τὸν μέγαν,	LE. Misistis hinc nos ad Regē ter maximum,
Μισθὸν φέροντας δύο δραχμὰς τῆς ἡμέρας	Duabus instructos drachmis: stipendio
Ἐπ' Εὐθυμένους ἄρχοντος. Δι. οἴμοι τῶν δραχμῶν.	Diurno. DI. vae duabus drachmis: vae mihi.
Πρ. Καὶ δῆτ' ἐτρυχόμεσθα διὰ τῶν Καϋστρίων	LE. Et nos magnis laboribus exhausti sumus,
Πεδίων ὁδοιπλανοῦντες ἐσκηνημένοι,	Miserè palantes per campos Caystrios:
Ἐφ' ἁρμαμαξῶν μαλθακῶς κατακείμενοι,	Illicq; nostra figentes tentoria,
	Et in carpentis accumbentes molliter.

Σχόλ. Μισθὸν φέροντας.] διὰ τούτων παρίστησι τὴν τῶν Ἀθηναίων μαλακίαν. ἄλλως ἀναλισκόντων τοὺς χρόνους ἕνεκα κέρδους. προσέθετο τῶν ἄρχειν ὁ Εὐθυμένης Ἀθήνησι, καθάπερ γὰρ τῶν πρεσβευτῶν οἱ ἐπίτηδες χρονοτριβοῦντες ἐν ταῖς πρεσβείαις, ὑπὲρ τοῦ πλείονα μισθὸν λαμβάνειν. Ἐπ' Εὐθυμένους ἄρχοντος.] οὗτος ὁ ἄρχων ἐφ' οὗ κατα-

λυθῇ τὸ ψήφισμα, τοῦ μὴ κωμῳδεῖν, γράφει ἐπὶ Μορυχίδου. ἴσχυσεν ἐκεῖνο τὸν ἐνιαυτὸν, καὶ δύο τοὺς ἑξῆς, ἐπὶ Γλαυκίνου τε καὶ Θεοδώρου. μεθ' ὃν ἐπ' Εὐθυμένους κατελύθη. Διὰ τῶν καϋστρίων.] Καΰστριος ποταμὸς τῆς Λυδίας περὶ μάλιστα πλησίον Λυδίας. παρ' ᾧ καὶ ὁ Ἀσίας λειμών. A ἔνθα καὶ κύκνοι εἰσὶ διαιτώμενοι. καὶ Ὅμηρος, χηνῶν ἢ γεράνων ἢ κύκνων δουλιχοδείρων. Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι Καϋστρίου ἀμφὶ ῥέεθρα. γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ, ἄσιος. Ἐσκηνημένοι] κέκλιται τὸ ῥῆμα ἀπὸ τοῦ πρώτου τῶν περισπωμένων. εἰ γὰρ ἦν ἀπὸ τοῦ τρίτου ἦν ἂν διὰ τοῦ ω. ὡς κεχρυσωμένοι.

Ἀπολλύμενοι. ΔΙ. σφόδρα γὰρ ἐσωζόμην ἐγὼ,
Παρὰ τὴν ἔπαλξιν, ἐν φορυτῷ κατακείμενος.
ΠΡ. Ξενιζόμενοι δὲ, πρὸς βίαν ἐπίνομεν
Ἐξ ὑαλίνων ἐκπωμάτων καὶ χρυσίδων
Ἄκρατον οἶνον ἡδύν. ΔΙ. ὦ Κραναὰ πόλις,
Ἆρ' αἰσθάνει τὸν κατάγελων τῶν πρέσβεων;
ΚΗ. Οἱ Βάρβαροι γὰρ ἄνδρας ἡγοῦνται μόνους
Τοὺς πλεῖστα δυναμένους καταφαγεῖν τε καὶ πιεῖν.
ΔΙ. Ἡμεῖς δὲ λαικαστάς τε καὶ καταπύγονας.
ΠΡ. Ἔτει τετάρτῳ δ' εἰς τὰ βασίλει' ἤλθομεν,
Ἀλλ' εἰς ἀπόπατον ᾤχετο, στρατιὰν λαβὼν,
Κἄχεζεν ὀκτὼ μῆνας ἐπὶ χρυσῶν ὀρῶν.
ΔΙ. Πόσου δὲ τὸν πρωκτὸν χρόνου ξυνήγαγεν;
ΠΡ. Τῇ πανσελήνῳ, κᾆτ' ἀπῆλθεν οἴκαδε,
Εἶτ' ἐξένιζε, παρετίθει δ' ἡμῖν ὅλους
Ἐκ κριβάνου βοῦς. ΔΙ. καὶ τίς εἶδε πώποτε
Βοῦς κριβανίτας; τῶν ἀλαζονευμάτων.

Male perditi. DI. saluus igitur eram ego, cùm super
Virgulta recubarem sine propugnaculo.
LE. Excepti hospitio, vinum prædulce ac merum
B *E poculis vitreis, & aureis scyphis*
Bibimus pro viribus. DI. ô hirsuta ciuitas,
Non tu legatorum sentis ludibrium?
PR. Nam Barbari solos hos fortes iudicant,
Qui potare & vorare possunt plurimum.
DI. At nos cinædos & pathicos præponimus.
LE. Anno demum quarto venimus in regiam.
Sed sumto exercitu in latrinam iuerat:
C *Et octo mensibus cacabat aureos*
Super montes. DI. & quando clausit podicem?
LE. In plenilunio: postea rediit domum:
Nósque hospitio excepit, bouésque è clibano
Apposuit integros. DI. & quisquam vnquam audiit
De clibanario boue? quæ hæc iactantia est?

Σχόλια. Σφόδρα γὰρ ἐσωζόμην.] ἐκ τοῦ ἐναντίου ἀπέδωκεν τὴν ἀγανάκτησιν. εἰ γὰρ ὑμεῖς ἀπόλλυσθε οὕτω διάγοντες, ἐσωζόμην ἄρα ἐγὼ πολιορκούμενος ὑπὸ Λακεδαιμονίων, κατακείμενος καὶ καθεύδων ἐν τῷ τείχει ἐπὶ φρυγάνων καὶ καλάμης καὶ συρφετοῦ. τὸ οὖν ἐσωζόμην ἐν εἰρωνείᾳ λέγει.

BISETVS. Παρὰ τὴν ἔπαλξιν] ἐπάλξεις, οἱ τῶν τειχῶν καὶ τῶν πύργων προμαχεῶνες, παρὰ τὸ ἀλκῶ, ἀλέξω, ὃ δηλοῖ τὸ βοηθῶ καὶ τὸ ἀμύνω.

Σχόλια. Ξενιζόμενοι δὲ,] προτρεπόμενοι εἰς τὰ ξένα βρώματα τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν.

BISETVS. Πρὸς βίαν ἐπίνομεν] οὐ νοητέον ταῦτα ἀντὶ τοῦ βεβιασμένοι, καὶ ἀναγκασθέντες ἐπίνομεν. ἀλλὰ τὸ πρὸς βίαν πίνειν ἐνταῦθα οὐδὲν ἄλλο σημαίνει ἢ τὸ ἄδην, κατακόρως, δαψιλῶς πίνειν. ὡσαύτως καὶ ἐν τῷδε τοῦ Ἀλκαίου,

Νῦν χρὴ μεθύσκειν, καί τινα πρὸς βίαν Πίνειν.

καὶ τὰ ἑξῆς. τὸ πρὸς βίαν οὐ ληπτέον ἀντὶ τοῦ βιαίως, ἢ ἀκουσίως, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ, κατ' ἰσχὺν, κατὰ δύναμιν, ἐρρωμένως.

Σχόλια. Ὦ Κραναὰ πόλις.] τοῦτο εἴρηται ὑπὸ τῶν παλαιῶν. καὶ Αἰσχύλος γὰρ καὶ Σοφοκλῆς ἐχρήσατο τῇ λέξει. λέγει δὲ Κραναὰς, τὰς Ἀθήνας. ἤτοι τὰς τραχείας. λεπτόγεως γὰρ ἡ Ἀττική. ἢ ἀπὸ Κραναοῦ τινὸς, ὃς ἦν τῶν αὐτοχθόνων εἷς. Οἱ Βάρβαροι γὰρ ἄνδρας.] ἄνδρας νῦν ἀντὶ τοῦ ἀνδρείους καὶ γενναίους. Καταφαγεῖν.] ἐμφατικῶς ἢ κατὰ ὥσπερ καὶ τὸ ἐμφαγεῖν. Λαικαστάς.] τοὺς πόρνους. καὶ ἀλλαχοῦ, καίπερ ὄντες οὐ ψεύδεσι. γογγύλιζει καὶ λαικάζει. καὶ λαικάστρια ἡ πόρνη. Ἀλλ' εἰς ἀπόπατον.] ἀπόπατος λέγεται, τῆς ἐκδεδιῃτημένης τροφῆς ἡ ἔφοδος, παρὰ τὸ ἐκτρέπεσθαι τῆς ὁδοῦ. πάτος γὰρ ἡ κοινὴ ὁδός. καὶ Ὅμηρος. πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων. ἀντὶ δὲ τοῦ εἰπεῖν ἐπὶ πόλεμον ᾤχετο, ἔφη εἰς ἀπόπατον ᾤχετο. Ἐπὶ χρυσῶν ὀρῶν.] παρόσον ἱστόρηται ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ὑπὸ χρυσῆν πλάτανον καθεζόμενος. ἐπαίξεν εἰπὼν, ἐπὶ χρυσῶν ὀρῶν. ὄρος δὲ ἐκάλεσε, ἢ διὰ τὰ ἐν Περσίδι χρυσοῦ μέταλλα. ἄλ- D λως. δύο ταῦτα ἐσήμανεν διὰ τοῦ εἰπεῖν ἐπὶ χρυσῶν ὀρῶν, τά τε οὐρεῖν καὶ ἀργύρια, ἅ φασιν ἀμίδας. καὶ τὰ τῆς Περσίδος ὄρη, ἐν οἷς φασὶ γίνεσθαι τὸν χρυσόν. ἐπειδὴ ἱστορεῖται τὸν Ξέρξην ὑπὸ χρυσῆν πλάτανον καθεύδειν ὅτε κατὰ τῶν Ἀθηναίων ἐστράτευσεν. ἀντὶ δὲ τοῦ εἰπεῖν πόσου χρόνου συνήγαγε τὸν στρατὸν, τὸν πρωκτὸν εἶπε. Τῇ πανσελήνῳ.] οἱ γὰρ Ἕλληνες παρὰ τὸ στρατεύειν πρὸς τὴν σελήνην ἀπέβλεπον, καὶ μάλιστα οἱ Λακεδαιμόνιοι. Δάτιδος γοῦν καὶ Ἀρταφέρνους τῶν στρατηγῶν τοῦ Περσῶν βασιλέως εἰς Μαραθῶνα ἐμβεβληκότων, παρέμενον τὴν πανσέληνον ἐπὶ τῷ τότε ἐξελθεῖν ἐπὶ τὸν E πόλεμον. πρὶν οὖν ἐκείνους παραγενέσθαι κατώρθωσαν οἱ Ἀθηναῖοι τὸν πόλεμον. παίζει οὖν πρὸς τὸ τοιοῦτον ἔθος. Ἐκ κριβάνου] οὐδετέρως λέγεται τὸ κρίβανον, ὡς μαρτυρεῖ Φερεκράτης. τουτὶ τί ἐστιν. ὡς ἂν ἑκάστῳ τὸ κρίβανον. οὕτω δὲ λέγεται οἱονεὶ κρίβανον, ἐν ᾧ αἱ κριθαὶ ὀπτῶνται, καμίνους δὲ, ἔλεγον τὰς καμίνους. Ἀρμενίοις δὲ ξένια ἔφερον. θύννους ἐν κριβάνοισιν ὀπτούς. καὶ κριβανίτης ἄρτος ὁ ἐν κριβάνῳ ὠπτημένος. τὴν δὲ τῶν ἄρτων ἐν κριβάνῳ ὄπτησιν, Ἄρτος Αἰγύπτιος ἐπινόησεν. ὅθεν καὶ παροιμία, Ἄρτος κρίβανον, ἐπὶ τῶν χαιρόντων F ἐφευρηκότων. Καὶ τίς εἶδε πώποτε.] λείπει τὸ οὐδείς. ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ. τίς ἄν τάδε γηθήσειεν ἰδών, ἀπαντητικῶς ἐστι γὰρ τὸ οὐδείς.

BISETVS. Τῶν ἀλαζονευμάτων] φεῦ ἕνεκα τῶν ἀλαζονευμάτων. φεῦ τῆς ἀλαζονείας. οὕτω καὶ ἐλλειπτικῶς ἐν τοῖς ἄνω, ὦ κράτιστα τοῦ γύναιος. ἀντὶ τοῦ ὦ Ἐκβάτανα φεῦ τοῦ σχήματος. ἀλαζονεία δὲ διαφέρει τοῦ ἀλαζονεύματος, ὡς ἡ αἰτία τοῦ αἰτιάματος, καὶ ἡ ἐνέργεια τοῦ ἐνεργήματος. ἡ γὰρ ἀλαζονεία ἐστὶν ἡ κακία, εἴτε κακὴ ἕξις ἡ πρὸς τὸ ἀλαζονεύεσθαι, καὶ τοὺς λόγους, καὶ πράξεις ἀλαζονικὰς τοὺς ἀλαζόνας G ἐντεχνωσία. τὸ δὲ ἀλαζόνευμα, τὸν λόγον, ἢ τὴν πρᾶξιν, καὶ τὸ τῆς ἀλαζονείας ἔργον σημαίνει. οὕτω καὶ διαφέρει ἡ ἀσέβεια, καὶ τὸ ἀσέβημα. ἣν δεῖ μᾶλλον αὐτῶν διαφορὰν φυλάττεσθαι. ἀλλὰ πολλάκις ταύταν σύγχυσιν καὶ καταχρηστικῶς εὑρίσκεις.

Πρ. Καὶ

Πρ. Καὶ ναὶ μὰ Δί' ὄρνιν τριπλάσιον Κλεωνύμου
Παρέθηκεν ἡμῖν, ὄνομα δ' ἦν αὐτῷ φέναξ.
Δι. Ταῦτ' ἄρ' ἐφενάκιζες σὺ δύο δραχμὰς φέρων.
Πρ. Καὶ νῦν ἄγοντες ἥκομεν Ψευδαρτάβαν
Τὸν Βασιλέως ὀφθαλμόν. Δι. ἐκκόψειέ γε
Κόραξ πατάξας τόν γε σὸν τοῦ πρέσβεως.

LE. *Et, per Iouem, etiam auem Rex apposuit, triplo*
Maiorem, quàm est Cleonymi: illi nomen est
Impostor. DI. *hac tu impostura duas drachmas*
Hinc abstulisti. LE. *Et nunc vna hùc adducimus,*
Pseudartabanum, Regis oculum. DI. *vtinam oculum tui*
Legati coruus hic elidat ictibus.

Σχόλια. Τριπλάσιον Κλεωνύμου.] ὅτι ὡς μέγα τι ἔχων σῶμα καὶ δειλὸς διεβάλλετο ὁ Κλεώνυμος. ἑτέρωθι δὲ καὶ ἰδὲ ἀσφάγης εἴρηται. νῦν δὲ καὶ φέναξ ἐστὶν αὐτὸν καλεῖ χαριεντιζόμενος. Ταῦτ' ἄρ'.] ἀντὶ τοῦ διὰ ταῦτα. εἴρων δὲ τουτέστι λαμβάνων. κομιζόμενος. Ψευδαρτάβαν.] ὁ ποιητὴς ἔπαιξε. παίζει δὲ, ὡς τοιούτων ὄντων ὀνομάτων παρὰ Πέρσαις. Ἀρτάβαζος καὶ Ἀρταξέρξου. καὶ τὸ Ψευδαρτάβαν ἐποίησε, παρὰ τὴν ἀρτάβην ὃ μέτρον. Περσικὸν δὲ ἦν. Αἰγύπτιον τὸ ὄνομα. Τὸν βασιλέως ὀφθαλμόν.] τὸν μέγα ὀνόματι παρὰ βασιλεῖ. οὕτω δὲ ἐκάλουν τοὺς σατράπας, δι' ὧν τὰ πάντα ὁ βασιλεὺς ἐπεσκόπει. ὡς βασιλέως ὦτα, οἱ ὠτακουσταί, δι' ὧν ἀκούει τὰ πραττόμενα ἑκάστῳ πανταχοῦ. οἷς ὡς σύνεδροις χρῆται, ὡς Ἀριστοτέλης πολιτικῶν γ. κατὰ λέξιν οὕτω φησίν. ἄτοπον δὲ ἴσως ἂν εἴη δόξειεν εἰ βέλτιον ἴδοι τις δυοῖν ὄμμασι καὶ δυσὶν ἀκοαῖς κρίνων καὶ πράττων δυσὶ καὶ χερσὶν ἢ πολλοὶ πολλοῖς. ἐπεὶ καὶ νῦν ὀφθαλμοὺς πολλοὺς οἱ μόναρχοι ποιοῦσιν αὐτῶν καὶ ὦτα καὶ χεῖρας καὶ πόδας. τοὺς γὰρ τῇ ἀρχῇ καὶ αὐτοῖς φίλους, ποιοῦνται συνάρχους. Τοῦ πρέσβεως.] προπαροξυτόνως. ὡς ἀττικῶς. ἀπὸ εὐθείας τῆς ὁ πρέσβεις οἱ δὲ, παροξυτόνως ὡς χαλκέως. ἀπὸ εὐθείας τῆς, ὁ πρεσβεύς. οἱ ἴσως ἁμαρτάνουσιν, οὐ γάρ ἐστιν ὁ πρεσβεύς.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ, Σκηνὴ τρίτη.

ΚΗΡΥΞ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΨΕΥΔΑΡΤΑΒΑΣ, ΑΜΦΙΘΕΟΣ.

ACTVS I. SCENA III.

PRAECO, DICAEOPOLIS, PSEVDARTABANVS, AMPHITHEVS.

BISETVS. Ψευδαρτάβας ὁ τοῦ Βασιλέως ὀφθαλμὸς λεγόμενος, εἰς τὴν βουλὴν ὑπὸ τοῦ κήρυκος εἰσαχθεὶς Περσικῇ διαλέκτῳ τὰς τοῦ δεσπότου ἐντολὰς δηλοῖ. ὅτι δὲ κῆρυξ τοὺς λόγους τοῦ Ψευδαρτάβα ψευδόμενος ἑρμηνεύει, Δικαιόπολις ἀπιστῶν, καὶ ἀγανακτῶν ἐπὶ τούτοις αὐτὸς αὐτὸν μόνος μόνον βασανίζει, καὶ τὴν ἀλήθειαν ἐξ αὐτοῦ μανθάνει.

Κη. Ὁ Βασιλέως ὀφθαλμός. Δι. ὦ ναξ Ἡράκλεις
Πρὸς τῶν θεῶν ἄνθρωπε ναύφρακτον βλέπεις;
Ἢ περὶ ἄκραν κάμπτων, νεὼς οἶκον σκοπεῖς.
Ἄσκωμ' ἔχεις που περὶ τὸν ὀφθαλμὸν κάτω.
Κη. Ἄγε δὴ σὺ, βασιλεὺς ἅττα σ' ἀπέπεμψε φράσον
Λέξοντ' Ἀθηναίοισιν ὦ Ψευδαρτάβα.
Ψευ. Ἰαρταμὰν, ἐξάρξαν, ἀπισσονασατρα.
Κη. Ξυνήκαθ' ὃ λέγει; Δι. μὰ τὸν Ἀπόλλω 'γὼ μὲν οὔ.
Κη. Πέμψειν βασιλέα φησὶν ὑμῖν χρυσίον,
Λέγε δὴ σὺ μεῖζον, καὶ σαφῶς τὸ χρυσίον.
Ψευ. Οὐ λῆψι χρυσό χαυνόπρωκτ' Ἰαοναῦ.
Κη. Οἴμοι κακοδαίμων ὡς σαφῶς. Δι. τί δ' αὖ λέγει;

PR. *Regis ocule adesdum.* DI. *oh Hercules: tu per Deos*
Mi homo quiddam obtuere tornū ac classicum?
Aut quasi qui promontorium circumeas, &
Naui stationem prospiciat. Nam lorum alicubi
Quo scalmus munitur, subter oculum tenes.
PR. *Age tu Pseudarsaba, dic quorum gratia*
Rex huc te miserit: dic coram his ciuibus.
PS. *Iartaman exarxan, apissonasatra.*
PR. *Intelligitis, quid dicat?* DI. *ego nō, per Deū.*
PR. *Dicit Regem esse missurum pecuniam:*
Dic gratiùs de auro, & quiddam manifestius.
PS. *Non auricapilati podices Iaonan.*
PR. *Me miserum, quàm perspicue.* DI. *quid dixit iterum?*

Σχόλια. Ὁ βασιλέως.] οὕτως ἐκάλουν οἱ κήρυκες ἐξ ὀνόματος. Πρὸς τῶν θεῶν] ἐξέπιτεδες μέγαν ὀφθαλμὸν ἐσκευασμένον ἔχων ὁ πρεσβύτης. ναύφρακτον δὲ, ἤτοι ναύσταθμον. ὥσπερ περιβλέποντος ἐν κύκλῳ τοῦ πρεσβευτοῦ, καὶ ἀξιωματικῶς εἰσιόντος. τινὲς δὲ ναύφρακτον, τὸν ἐν ναυσὶ στρατιάν. εἰ δὲ οὖν στρατιὰν βλέπεις ὅλην. ἐπειδὴ μεγάλοι ταῖς τριήρεσιν ὀφθαλμοὶ γίνονται, δι' ὧν τὰς κώπας ἐμβάλλοντες, ἐκωπηλάτουν. ἐφράσσοντο δὲ καὶ δέρματίοις τούτοις πρὸς τὸ μὴ τρίβεσθαι τὰ σώματα. ἄλλως. ὁ ναυτικὸς στρατὸς, ναύφρακτος καλεῖται. σκώπτει οὖν αὐτὸν διὰ τὸ γοργὸν καὶ μόλις προσιέναι ταῦτα φησι. πότερον ἐν ὀφθαλμοῖς τὸ ναυτικὸν ἔχων οὕτω βαδίζεις, ἢ ναῦν ἀκρωτήριον κάμπτουσαν. ἐπειδὴ διασκοποῦντες οἱ ἐμπλέοντες, ὅταν ὦσι πλησίον τῆς γῆς, ἠρέμα καὶ ἐπισημόρως ἰθύνουσι, μὴ προσπταίσωσι τῇ γῇ. ἐσκευασμένος δὲ ἦν ὁ Πέρσης, δέρμα ἔχων καθειμένον, εἰς τόπον τοῦ τε πώγωνος καὶ τοῦ στόματος, ὡς ἂν πρεσωπεῖον. ἄλλως. ἔξεστι περατοῦ νε τὸς γελοίως ἐσκευασμένος καὶ ὀφθαλμὸν ἔχων ἴνα ἐπὶ παντὸς τοῦ προσώπου.

BISETVS. Ναύφρακτον βλέπεις, ἐπειδὴ μεγάλοι ταῖς τριήρεσιν οἱ ὀφθαλμοὶ γίνονται, δι' ὧν τὰς κώπας ἐμβάλλοντες οἱ ἐρέται ἐκωπηλάτουν. ὥστε τὸ ναύφρακτον βλέπεις, σημαίνει ἐστὶ τοῦ, τραχὺς, καὶ πλατὺ, καὶ μέγα βλέπεις. Σ.

Σχόλια. Η περὶ ἄκραν κάμπτων.] τοιαῦτα γὰρ μάλιστα εἰώθασι περιορᾶν καὶ φυλάττειν τὴν ναῦν, ὁπόταν ἄκραν τινὰ κάμπτωσι. γελοιότερον οὖν φησι περιβλέπεσθαι ὡς ναυκλήρους. οἶκον δὲ ναῦς, ὃ καλοῦσιν ἀγκῶνα. ἢ μᾶλλον ὑποκρύφους τόπους διὰ τὸν ἄνεμον, ἔνθα ὑπὸ σκέπην εἰσίν. Ασκωμ' ἔχεις.] ὡς τοῦ δέρματος ἐξηρτημένου τοῦ μύστακος αὐτοῦ καὶ τῆς ῥινὸς, καὶ οὕτω γελοίως ἐσκευασμένου. ἄσκωμα δὲ ὁ ἱμὰς ὁ συνέχων τὴν κώπην, πρὸς τῷ σκαλμῷ. ἄλλως. ὁ τῆς κώπης ὀφθαλμὸς, ἔχει τὸ ἄσκωμα. κώπης δὲ ὀφθαλμὸς τὸ τρῆμα. Απιαουναύνα σατρα.] παίζει ὡς τῇ Περσικῇ διαλέκτῳ χρώμενος. Πέμψειν βασιλέα.] τοῦτό φησιν ὁ κῆρυξ ἢ οἱ πρέσβεις. Χρυσοχαυνόπρωκτοι.] ἀντὶ τοῦ ἔκλυτοι. Ιαοναῦ δὲ ἀντὶ τοῦ Αθηναῖοι. Ιωνες γὰρ οἱ Αθηναῖοι ἀπὸ Ιωνος τοῦ Ξούθου. ὡς βάρβαρος δὲ τὸ αὐ ἔφη, Δωριεῖς ἀντὶ Ελληνιζομένου.

Κη. Οτι χαυνοπρώκτους τοὺς Ιάονας λέγει,
Εἰ προσδοκῶσι χρυσίον ἐκ τῶν βαρβάρων.
Δι. Οὐκ, ἀλλ' ἀχάνας ὅδε γε χρυσίου λέγει.
Κη. Ποίας ἀχάνας, σὺ μὲν ἀλαζὼν εἶ μέγας.
Δι. Αλλ' ἄπιθ', ἐγὼ δὲ βασανιῶ τοῦτον μόνος.
Αγε δὴ σὺ φράσον ἐμοὶ σαφῶς πρὸς τουτονὶ,
Ινα μή σε βάψω βάμμα σαρδινιακόν.
Βασιλεὺς ὁ μέγας ἡμῖν ἀποπέμψει χρυσίον;
Ανανεύει. ἄλλως ἆρ' ἐξαπατώμεθ' ὑπὸ τῶν πρέσβεων;
Επινεύει, Ελληνικόν γ' ἐπένευσαν ἅνδρες οὑτοιί.
Οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ εἰσὶν ἐνθένδ' αὐτόθεν,
Καὶ τοῖν μὲν εὐνούχοιν τὸν ἕτερον τουτονὶ,
Εγ' ᾧδ' ὅς ἐστι. Κλεισθένης ὁ Σιβυρτίου.
Ω θερμόβουλον πρωκτὸν ἐξυρημένε,
Τοιόνδε δ' ὦ πίθηκε τὸν πώγων' ἔχων
Εὐνοῦχος ἡμῖν ἦλθες ἐσκευασμένος;
Οδὶ δὲ, τίς ποτ' ἐστίν. οὐ δήπου Στράτων;
Κη. Σίγα, κάθιζε,
Τὸν Βασιλέως ὀφθαλμὸν ἡ βουλὴ καλεῖ.
Εἰς τὸ Πρυτανεῖον. Δι. ταῦτα δῆτ' οὐκ ἀγχόνη;
Κἄπειτ' ἐγὼ δῆτ' ἐνθαδὶ στραγγεύομαι,
Τοὺς δὲ ξενίζειν, οὐδέποτε γ' ἴσχει θύρα.
Αλλ' ἐργάσομαί τι δεινὸν ἔργον καὶ μέγα.
Αλλ' Αμφίθεός μοι ποῦ 'στιν. Αμ. οὑτοσὶ πάρα.

PR. Iaones dicit lati esse podicis,
Si aurum exspectent a barbaris. DI. non arbitror:
Quia auri modios nominat. PR. quales, cedo,
Modios? nam magnus tu quidem ostentator es.
DI. Abi tu, ego solus hunc examinabo. Age
Dic tu mihi perspicuè soli, huic, inquam, mihi:
Ne fors te tingam tinctura Sardiniaca:
Mittetne nobis aurum Rex ille inclytus?
Renuit. Numquid legati nobis verba dant?
Annuit, & hi Graeco more annuunt viri.
Non est, ut ex nobis non aliqui sint ibi.
Et certe ex his duobus Eunuchis ego
Noui alterum. Nam hic Clisthenes Sibyrtij est.
O tu, qui anum reperisti calidi consili:
Quid? túne simie cum hac barba nobis venis
Subornatus, qui spado sis? hic autem quis est,
Annon Strato? PR. tace, sede.
Regis oculum, senatus in Prytaneum hodie
Vocat. DI. annon haec sunt, quae me ad suspendium adigant?
Egóne deinceps hic militem: hos verò hospites
Nunquam arceant nostra fores! agè facinus
Ego aggredior magnum, graue & memorabile.
(desine.
Sed ubi mihi est Amphitheus? AM. praesto est,

Σχόλια. Οτι χαυνοπρώκτους.] ὅτι πάντας τοὺς Ελληνας Ιάονας οἱ βάρβαροι ἐκάλουν. προείρηται καὶ Ομηρος. Ιαονες ἑλκεχίτωνες. τὸ δὲ αυ, ἀντὶ τοῦ ου βαρβαρίζων ἔφη. Οὐκ, ἀλλ' ἀχάνας.] ἀχάνη μέτρον ἐστὶ περσικόν. ὥσπερ ἡ ἀρτάβη παρ' Αἰγυπτίοις. ἐχώρει δὲ μεδίμνους ἀττικοὺς με. ὡς μαρτυρεῖ Αριστοτέλης. ἄλλοι δέ φασιν, ὅτι κίστη ἐστὶν εἰς ἣν κατετίθεντο τοὺς ἐπισιτισμοὺς, οἱ ἐπὶ τὰς Θεωρίας στελλόμενοι. Αγε δὴ σὺ φράσον.] ἀντὶ τοῦ πρὸς ἐμαυτόν. ἀττικὸν δὲ τοῦτο σχῆμα. ὡς μὴ συνιέντος δὲ αὐτοῦ δείκνυσι τῷ δακτύλῳ. ἐμοὶ λέγων καὶ τουτονί. Βάμμα σαρδινιακόν] ἀντὶ τοῦ ἐρυθρὸν φοινικοῦν. Σαρδὼ γὰρ νῆσός ἐστι τῆς Ιταλίας, σταδίους ἑξήκοντα Κύρνου διέχουσα. ἐν ταύτῃ δὲ γίνονται πορφύραι διάφοροι καὶ ὀξύταται. ἢ ὅτι εἰς τὴν Σαρδὼ τῆς Λυδίας πυρρὰ βάμματα γίνεται. βούλεται οὖν δηλοῦν ὅτι εἰ μὴ εἴποις τἀληθὲς, μαστίζων σε ἐρυθρὸν ποιήσω τοῖς αἵμασι. τὸ δὲ ἀνανεύει καὶ ἐπινεύει παρεπιγραφὴ ὑπὲρ τοῦ σαφὲς γενέσθαι ὅτι ἀρνούμενος μὲν ἀνένευσεν. ὁμολογῶν δὲ κατένευσεν.

Bisetus. Σαρδιανικόν.] Εἰ ἡ γραφὴ καλῶς ἔχει, ὁ τῶν δὲ τῶν παλαιῶν σχολίων συγγραφεὺς ἐνταῦθα ἥμαρτεν. οὐ γὰρ ἀπὸ τῆς Σαρδοῦς, Σαρδιανικὸς παράγεται, ἀλλὰ Σαρδώνιος, ὅθεν παροιμία, Σαρδώνιος γέλως. Σάρδις δὲ κατὰ τὸν Στέφανον περὶ πόλεων, πόλις ἐστὶ Λυδίας. ὁ πολίτης Σαρδιανὸς, καὶ Σαρδιανή. τὸ κτητικὸν Σαρδιανικὸς, ὁ, ὃν. ὅθεν καὶ τὸ Σαρδιανικὸν βάμμα. ταύτῃ δὲ τῇ λέξει καὶ ἐν τῇ Εἰρήνῃ Αριστοφάνης ἐχρήσατο λέγων, Ην ἐκεῖνός φησιν εἶναι βάμμα Σαρδιανικόν.

Σχόλια. Αλλως ἆρ' ἐξαπατώμεθα] ἠλιθίως καὶ ματαίως. καὶ Ομηρος, Σπερχεῖ ἄλλως σοί γε πατὴρ ἠρήσατο Πηλεύς. οἱ δὲ Αττικοὶ εἰώθασι προστιθέναι τὴν τὴν, λέγοντες τὴν ἄλλως. Ελληνικόν γ' ἐπένευσαν.] τοῦτο εἶπεν, ὡς διαφέροντος καὶ τοῦ νεύματος τοῦ ἑλληνικοῦ. ἐπινεύουσι δὲ μετὰ τὸ προσάγειν τὴν κεφαλήν. χρὴ μέντοι εἰδέναι ὅτι ἵνα καλέσας μετρῶ πρότερον, τὴν ὡς περὶ δυεῖν τὸν λόγον ποιεῖται, δῆλον ὅτι δι' ἑνὸς τοῦ ἑνὸς ἀμφοτέρους τοὺς δύο καλεῖ. αὐτὸ μὲν δὲ ἀπὸ τῆς Αττικῆς, ἐντεῦθεν. Εγ' ᾧδ' ὅς ἐστι.] τὸ ἐγ' ᾧδα. ἀντὶ τοῦ ἐγὼ οἶδα. οὗτος δὲ ὁ Κλεισθένης ἀεὶ τὸ γένειον ἐξυρᾶτο πρὸς τὸ ἀεὶ φαίνεσθαι νέος. διὰ τοῦτο εὐνούχῳ αὐτὸν εἰκάζει. Ω θερμόβουλον.] τοιούτῳ χρῆται. ἔστι γὰρ ἐν τῇ Μηδείᾳ Εὐριπίδου, ὦ θερμόβουλον σπλάγχνον. οὗτος οὖν σκώπτων Εὐριπίδην, προσέθηκε πρωκτὸν παρὰ προσδοκίαν. Τοιόνδε δ' ὦ πίθηκε.] καὶ τοῦτο παρῳδηκεν ἐκ τῶν Αρχιλόχου ἐπῶν. τοιάνδε δ' ὦ πίθηκε τὴν πυγὴν ἔχων. Οὐ δήπου Στράτων.] καὶ οὗτος κωμῳδεῖται ὡς λωβώμενος τὸ γένειον καὶ λεαίνων τὸ σῶμα, ὡς Κλεισθένης, ὥς φησιν αὐτὸς Αριστοφάνης ἐν Ολκάσι. παῖδες ἀγένειοι Στράτων. Εἰς τὸ Πρυτανεῖον.] ὥστε ἐκεῖ εἶναι τοὺς πρέσβεις παρὰ Αθηναίοις. Ταῦτα δῆτ' οὐκ ἀγχόνη.] ἡ διαφορὰ τοῦ ὀνόματος ἐν τῷ τόνῳ. ὀξυτόνως μὲν γὰρ, τὸ εἶδος τοῦ πάθους. βαρυτόνως δὲ τὸ χωρίον καὶ ὁ βρόχος.

Bisetus. Τούτων δὲ ὁ νοῦς οὗτος. οὐκ ἆρα ταῦτα βρόχον ἡμῖν ἀπειλεῖ, εἰ μὴ σιγῶμεν, καὶ οὕτω καθίσωμεν;

[1] Σχ. Τοὺς δὲ ξενίζειν] παροιμία ἐπὶ τῶν πολλοὺς ξένους ὑποδεχομένων, οὐδέποτ᾽ ἴσχει ἡ θύρα. μέμνηται δὲ Εὔπολις ἐν φίλοις. νὴ τὸν Ποσειδῶ, οὐδέποτ᾽ ἴσχει ἡ θύρα. καὶ Καλλίμαχος ἐν Ἑκάλῃ. τίον δέ ἑ πάντες ὁδῖται. ἦ γὰρ φιλοξενίας ἐσχε στέγος ἀκλήϊστον. καὶ Πίνδαρος. ἔνθ᾽ ἄρα τοσοῦτο μέμνηται ξένων ἕνεκεν ταῖν θύραιν. λέγει δὲ περὶ τῶν Πρυτάνεων. διότι αὐτῶν μὲν ὑπὲρ τῆς πόλεως στρατευόμενον καὶ πονοῦντα οὐ δέχονται. τοὺς δὲ πρέσβεις ξένους ὄντας, καὶ ξενίζουσιν ἐν αὐτῷ. ἴσχει δέ, ἀντὶ τοῦ κωλύει ἡ ἀπελαύνει. ἀλλ᾽ ὡς ἀεὶ ἀνοικτὴ ἀπόλυσιν. ἡ ἀποκλείειν. ὁ δὲ λόγος, ἐπὶ τῶν Πρυτάνεων, καθὸ ἐπὶ ξενίαν καλοῦσι τοὺς ἀφικνουμένους.

BISETVS. Δικαιόπολις τὸν δῆμον κενὰς ἐλπίσι τρέφεσθαι, καὶ θαυμάζειν καταμαθών, αὐτὸς περὶ τῶν ἑαυτῷ συμφερόντων βουλευσάμενος, παλὶν ἔλαβε βουλήν, καὶ τὸν Ἀμφίθεον πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐκπέμπει σπονδὰς ἑαυτῷ, καὶ τοῖς ἑαυτοῦ οἰκείοις πρὸς αὐτοὺς ποιήσοντα.

Δι. Ἐμοὶ σὺ τουτουσὶ λαβὼν ὀκτὼ δραχμὰς,
Σπονδὰς ποίησαι πρὸς Λακεδαιμονίους
μόνῳ,
Καὶ τοῖσι παιδίοισι καὶ τῇ πλάτιδι,
Ὑμεῖς δὲ πρεσβεύεσθε, καὶ κεχήνατε.

DI. *Cape has à me drachmas octo, & soli mihi*
Puerisque meis, & coniugi meæ optimæ
Fœdus inito cum Lacedæmoniorum populo:
Vos legatos mittite, hiate & stupescite.

Σχόλια. Καὶ τῇ πλάτιδι] τῇ γυναικί. παρὰ τὸ πελάζειν τῷ ἀνδρὶ κατὰ τὴν κοίτην. Πρεσβεύεσθε.] ἀντὶ τοῦ πρέσβεις πέμπετε. τὸ δὲ κεχήνατε ἐξαπατᾶσθε καὶ ἀνοητοί ἐστε.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ, Σκηνὴ τετάρτη.

ACTVS I. SCENA IV.

ΚΗΡΥΞ, ΘΕΩΡΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

PRÆCO, THEORVS, DICÆOPOLIS.

BISETVS. Θέωρος εἰς τὴν βουλὴν ὑπὸ κήρυκος εἰσκηρύττεται, ἵνα τὴν παρὰ Σιτάλκους τοῦ Θρᾳκῶν βασιλέως περὶ συμμαχίας, καὶ βοηθείας ἀπόκρισιν ἀποφέρῃ. ἀλλὰ καὶ οὗτος μεγαλοπρεπῶς τοῦ βασιλέως ὑποσχέσεις διηγούμενος ὁμοίᾳ τῆς κενῆς ἐλπίδος κολακείᾳ τὸν δῆμον θηλάζει, καὶ φενακίζει.

Κη. Προσίτω Θέωρος ὁ παρὰ Σιτάλκους. Θε.
ὁδί. Κη. Θέωρος.
Δι. Ἕτερος ἀλαζὼν οὗτος εἰσκηρύττεται.
Θεωρ. Χρόνον μὲν οὐκ ἂν ἦμεν ἐν Θρᾴκῃ πολύν.
Δικ. Μὰ Δί᾽ οὐκ ἂν εἰ μισθόν γε μὴ ᾽φερες πολύν.
Θε. Εἰ μὴ κατένειψε χιόνι τὴν Θρᾴκην ὅλην,
Καὶ τοὺς ποταμοὺς ἔπηξ᾽ ὑπ᾽ αὐτὸν τὸν χρόνον.
Ὅτ᾽ ἐνθαδὶ Θέογνις ἠγωνίζετο,
Τοῦτον μετὰ Σιτάλκους ἔπινον τὸν χρόνον.
Καὶ δῆτα φιλαθήναιος ἦν ὑπερφυῶς,
Ὑμῶν τ᾽ ἐραστὴς ἦν ἀληθῶς, ὥστε καὶ
Ἐν τοῖσι τοίχοις ἔγραφεν, Ἀθηναῖοι καλοί.
Ὁ δ᾽ υἱὸς, ὃν Ἀθηναῖον ἐπεποιήμεθα,
Ἤρα φαγεῖν ἀλλᾶντας ἐξ Ἀπατουρίων,
Καὶ τὸν πατέρ᾽ ἠντιβόλει βοηθεῖν τῇ πάτρᾳ.
Ὁ δ᾽ ὤμοσε σπένδων, βοηθήσειν, ἔχων
Στρατιὰν τοσαύτην, ὥστ᾽ Ἀθηναίους ἐρεῖν,

PR. *Accedat & à Sithalce Theorus.* TH. *eccum.* PR. *age.*
DI. *Alius hic est veterator, qui voce publica*
In concionem pronocatur huc modò.
TH. *Non essemus diu morati in Thracia.*
DI. *Non equidem, si non amplum auferres præmium.*
TH. *Si nix non obruisset totam Thraciam,*
Et illo ipso tempore aqua riguissent gelu:
Quando Theognis ibi pugnauit pro gloria,
Interea cum Sithalce potabam: quia
Supra modum est amans Atheniensium,
Et verè noster amicus, qui etiam ad parietes
Manu scripserit: Athenienses sunt boni.
At filius, quem ciuem nostrum fecimus,
Cupiebat farcimina edere ex Apaturiis:
Patrémque orabat, ut patriæ succurreret:
Iurauit is inter sacrificandum, sese opem
Laturum: habetque tantos secum exercitus,

Σχόλια. Προσίτω Θέωρος.] οὗτος ἐπὶ κολακείᾳ κωμῳδεῖται. ὁ κήρυξ καλεῖ ἄλλον πρεσβευτὴν ἐλθόντα παρὰ Σιτάλκους τοῦ Θρᾳκῶν βασιλέως, πρὸς ὃν ἦσαν ἀπεσταλκότες αὐτὸν Ἀθηναῖοι. οὕτω δή, ἐκαλεῖτο Θέωρος. μέμνηται δὲ αὐτοῦ ποτὲ μὲν ὡς ἐν Νεφέλαις. φησὶ γάρ, εἴπερ βάλλει τοὺς ἐπιόρκους, πῶς δῆτ᾽ οὐχὶ Σίμων᾽ ἐνέπρησεν, οὐδὲ Κλεώνυμον. οὐδὲ Θέωρον. καί τοι σφόδρα γ᾽ ὄντ᾽ ἐπιόρκους. ποτὲ δέ, ὡς κόλακος. ὡς ἐν τοῖς Σφηξίν. εἰσκηρύττεται δέ, ἀντὶ τοῦ καλεῖται ὑπὸ τοῦ κήρυκος. Οὐκ ἂν γ᾽ εἰ μισθόν γε μὴ ᾽φερες.] τοῦτο ὑπὸ μὲν τοῦ ὁ Δικαιόπολις. οὐκ ἂν ἔτριψας τὸν χρόνον εἰ μὴ πολὺν μισθὸν ἐλάμβανες. τὸ γὰρ ἔφερες, ἀντὶ τοῦ ἐλάμβανες. ἐκέρδαινες. Ὅτ᾽ ἐνθαδὶ Θέογνις.] οὗτος ὁ Θέογνις τραγῳδίας ποιητὴς ψυχρός. κωμῳδεῖ οὖν αὐτόν, παρίστησιν ὑμῖν τὴν πολλὴν χιόνα, διὰ τὴν τούτου περὶ τὰ ποιήματα ψυχρότητα, τὸν ψυχρὸν οὖν τῷ ψυχρῷ παρέβαλεν. πάνυ δὲ χαριέντως εἴρηκεν. Καὶ δῆτα φιλαθήναιος.] τὸ φιλαθήναιος, προπαροξυτόνως λέγεται ἀπὸ τὰ εἰς ος λήγοντα προπαροξυνόμενα ἁπλᾶ, ἐν τῇ συνθέσει ἀναβιβάζει τὸν τόνον. οἷον δῆμος, Ἀρχέδημος. ἄλλος

Εχέπωλος, καὶ Ομηρος. Θαλυσιάδην Εχέπωλον. κνεφαῖος, ἀεροκτίφαιος, ὀμφαῖος, πανόμφαιος. ἀρχαῖος, φιλάρχαιος. οὕτω καὶ φιλαθηναῖος. Εν τοῖς τοίχοις.] ἴδιον ἐραστῶν ἦν, τὰ τῶν ἐρωμένων ὀνόματα γράφειν ἐν τοῖς τοίχοις, ἢ δένδρεσιν, ἢ φύλλοις, οὕτως. ὁ δεῖνα καλός. καὶ παρὰ Καλλιμάχῳ.

Αλλ᾽ ἐνὶ δὴ φύλλοισι κεκομμένα ταῦτα φέροιτο

Γράμματα, Κυδίππην ὡς ἐρέουσι καλήν.

καὶ ἐν τοῖς Σφηξίν. ἰδὼν παρέγραφε κημὸς καλός. καὶ Αντίνιος. φιλοῦσι γὰρ οἱ σφόδρα περὶ τι ἐρωτικῶς ἔχοντες, ἡδέως συνεῖναι καὶ τοῖς ὀνόμασι. Παρ᾽ υἱὸς ὃν Αθηναῖον.] ὅτι τὸν πολίτην ἐποίησαν Αθηναῖοι τὸν παρ᾽ αὐτοῖς παραπέμποντα. ἐλέγετο δὲ οὗτος Τήρης, ἔνιοι δέ φασιν ὅτι ὁμώνυμος ἦν τῷ πατρὶ Σιτάλκει. Σύμμαχος Αθηναῖος μέμνηται. Θουκυδίδης προστίθησι καὶ τὸ ὄνομα λέγων οὕτως καὶ Σάδωκον τὸν υἱὸν αὐτοῦ Αθηναῖον. Ηρα φαγεῖν.] χαριέντως ὡς ἐξαπατωμένων τῶν Αθηναίων. λέγει δὲ νῦν περὶ Απατουρίων, ἑορτῆς ἐπισήμου δημοτελοῦς ἀγομένης παρὰ τοῖς Αθηναίοις κατὰ τὸν Πυανεψιῶνα μῆνα, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. καλοῦσι δὲ τὴν μὲν πρώτην δόρπειαν. ἐπειδὴ φράτορες ὀψίας συνελθόντες, εὐωχοῦντο. τὴν δὲ δευτέραν ἀνάρρυσιν ἀπὸ τοῦ θύειν. ἔθυον δὲ Διὶ φρατρίῳ καὶ Αθηνᾷ. τὴν δὲ τρίτην κουρεῶτιν ἀπὸ τοῦ τοὺς κούρους καὶ τὰς κόρας ἐγγράφειν εἰς τὰς φρατρίας. ἐστὶ δὲ ἱστορῆσαι ἐν τῇ πολιτείᾳ ὅπως Σιτάλκης. ἢ δὲ αἰτία, πόλεμος ἦν Αθηναίοις πρὸς Βοιωτοὺς περὶ Κελαινῶν. ἐν ᾧ χωρίον ἐν μεθορίοις Ξάνθιος δὲ Βοιωτὸς προκαλεῖται τὸν Αθηναίων βασιλέα Θυμοίτην. ὁ δὲ ἐξαναστάς, ὁ δὲ Μελάνθιος ἐπὶ τούτῳ Μεσσήνιος τὸ γένος ἀπὸ Περικλυμένου τοῦ Νηλέως ὑπέστη ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ. μονομαχούντων δέ, ὁρᾷν ὁ Μελάνθιος τις ἐπιστάντα τοῦ Ξανθίου, τραγῆν τουτέστιν αἰγίδα μέλαιναν ἐνημμένον. εἶπεν οὖν ἀδικεῖν αὐτὸν δεύτερον ἥκοντα. ὁ δὲ ἐπεστράφη. ὁ δὲ ἐπαίσας ἀπέκτεινεν αὐτόν. ἐκ δὲ τούτου ἥ, τε ἑορτὴ Απατούρια καὶ Διονύσου μελαναιγίδος ἱδρύσαντο. εἰ δὲ φασιν ὅτι τῶν πατέρων ὁμοῦ συνερχομένων διὰ τὰς τῶν παίδων ἐγγραφὰς ἐκεῖ ὁμοπατόρια λέγεσθαι τὴν ἑορτὴν ὅταν ἔπων λεγομένων ἄλογον τὴν ἐμολαχθεῖσαν. καὶ ἄπαντες τὴν ὁμολογίαν, οὕτω καὶ ὁμοπάτορα ἀπατούρια.

Bisetvs. Οὕτω τὰ ἀπατούρια.] Αλλ᾽ ἴσως τοῦτο διὰ τὸ τῆς ἀπάτης ὄνομα κατὰ παιγνίαν οὕτως εἴρηται. ταῦτα δὲ ἐν εἰρήνῃ ἄλλως πως ἔχει. ὃν γὰρ ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς Ξάνθιον, καὶ Μέλανθον, ἐκεῖ Ξάνθον, καὶ Μελάνθιον καλεῖ. ἀλλ᾽ ἴσως ἡμαρτημένα ἢ Ξάνθος, καὶ Μέλανθος, ἢ Ξάνθιος, καὶ Μελάνθιος γράφειν.

Οσον τὸ χρῆμα παρνόπων προσέρχεται.

Δι. Κάκιστ᾽ ἀπολοίμην, εἴ τι τούτων πείθομαι.

Θε. Καὶ νῦν ὅπερ μαχιμώτατον Θρᾳκῶν γένος,

Επεμψεν ὑμῖν Δι. τουτὶ μὲν γ᾽ ἤδη σαφές.

Vt Athenienses dicant, huic quot aduolant (duim. Culices! DIC. male peream, si quidquam cre-

TH. Et nunc de gente Thracica fortissimos

Ad nos huc misit. DIC. apparet nunc scilicet.

Σχόλια. Οσον τὸ χρῆμα.] ὡς πολλῶν ὄντων παρνόπων ἐν τῇ Αττικῇ. βούλεται δὲ πολὺ πλῆθος σημαίνειν. εἶδος δὲ ἀκρίδων οἱ πάρνοπες. εἰσὶ δὲ οὗτοι ἀττέλεβοι Αττικοὶ πάρνοπες. Τοῦτο μὲν γ᾽ ἤδη σαφές.] τοῦτο ψεύδεται ὡς ἀσθενῶν ἢ ὀλίγων ὄντων.

Bisetvs. Ο κῆρυξ τινάς, οὓς Θέωρος ἤγαγε, προσέρχεσθαι κελεύει. οὗτοι δὲ ἔργα γέλωτος ἄξια ποιοῦσι.

Κη. Οἱ Θρᾷκες, ἴτε δεῦρ᾽, οὓς Θέωρος ἤγαγε.

Δι. Τουτὶ τί ἐστι τὸ κακόν. Κη. Οδομάντων στρατός.

Δι. Ποίων Οδομάντων, εἰπέ μοι, τουτὶ τί ἦν;

Τίς τῶν Οδομάντων τὸ πέος ἀποτεθρίακεν αὖ.

Θε. Τούτοις ἐάν τις δραχμὰς δύο μισθὸν διδῷ,

Καταπελτάσονται τὴν Βοιωτίαν ὅλην.

Δι. Τοισδὶ δύο δραχμὰς τοῖς ἀπεψωλημένοις;

Υποστένοι μέντἂν ὁ θρανίτης λεὼς

Ο σωσίπολις. οἴμοι τάλας, ἀπόλλυμαι

Υπὸ τῶν Οδομάντων, τὰ σκόροδα πορθούμενος.

PR. HEus Thraces, quis Speculator adduxit, agite:

Adeste: DI. quid hoc mali est? PR. Odomantum exercitus.

DIC. Quorumnam Odomantum? cedo, quid hoc erat rei?

Quis quæso Odomantum præcidit genitalia?

TH. His si quis det stipendium, drachmas duas,

Peltis infestabunt totam Bœotiam.

DIC. Duas drachmas bis recutitis? sanè ingemat

Patriæ defensor, totus remigum poplus.

Væ mihi pereo, quem Odomantes spoliant allys.

Σχόλια. Οδομάντων.] ἔθνος Θρᾳκικόν. φασὶ δὲ αὐτοὺς Ιουδαίους εἶναι. Αποτεθρίακεν.] ἀνέτιλε. κυρίως δὲ ἀπεφύλλισε συκᾶς. θρῖα γὰρ τὰ φύλλα τῆς συκῆς. ἐλεαίνοντο δὲ καὶ ἀπέτιλλον τὰ οἱ Θρᾷκες τὰ αἰδοῖα. καὶ ἀποτετυρμένα εἶχον αὐτά.

Bisetvs. Σ. ἀποτεθρίακεν, ἀντὶ τοῦ ἔτιλεν, ψιλὸν εἰργάσατο. κυρίως δέ, ἀπεφύλλισε συκᾶς. θρῖα γὰρ τὰ φύλλα τῆς συκῆς. Οδόμαντες δέ, ἔθνος Θρᾳκικόν. ἐλεαίνοντο δέ, καὶ ἀπετίλλοντο οἱ Θρᾷκες τὰ αἰδοῖα, καὶ ἀποτετυρμένα εἶχον αὐτά. φασὶ δὲ αὐτοὺς Ιουδαίους εἶναι. ἀποθριάζειν οὖν κυρίως μὲν τὸ ἀποφυλλίζειν τὰς συκᾶς. μεταφορικῶς δὲ τὸ ἀποτίλλειν, καὶ ψιλοῦν τὰ ἀποτίλλεσθαι, καὶ ψιλοῦσθαι δυνάμενα.

Σχόλια. Καταπελτάσονται.] καταξοντίσουσι. καταπολεμήσουσι. πέλτη γὰρ εἶδος μηχανῆς, ἀφ᾽ ἧς ἀκόντια καὶ ἄλλα τινὰ πέμπουσιν. ἢ καταδραμοῦνται. πέλτη γὰρ ἀσπὶς μικρὰ μὴ ἔχουσα ἱμάντα. ἐχθροὶ δὲ ἦσαν καὶ οἱ Βοιωτοὶ τοῖς Αθηναίοις. Ο θρανίτης λεώς.] ἀντὶ τοῦ ὁ ναυτικός, ἐκ μέρους δὲ τὰ πᾶν εἶπε. τῶν γὰρ ἐρεσσόντων οἱ μὲν ἄνω ἐρέττοντες, θρανῖται λέγονται. οἱ δὲ μέσοι ζυγῖται.

ζευγῖται οἱ δὲ κάτω θαλάμιοι. ὁ δὲ λόγος, εἰ οἱ Ὀδόμαντες τοσαῦτα λαμβάνουσι, ἐὰν τὸ παρ᾽ ἡμῶν ναυτικὸν πλῆθος ἀγανακτήσει, πολλὰ μὲν ἐν τῇ τριήρει καμόντες, ὀλίγα δὲ λαμβάνοντες. Οἴμοι τάλας.] δεῖ νοεῖν ὅτι ἐκ τῆς ἀγορῶν ἔρχεται ὁ Δικαιόπολις ἔχων φορτίον σκορόδων, καὶ ἠπηρεάζετο ὑπὸ τῶν ξένων ὡς ἐκείνων λι-

μωττόντων καὶ ἁρπαζόντων τὰ σκόροδα. τοῦτο δὲ ἐπιφερόμενος, ... καὶ οἱ ... ἀπόλλυνται, ἄριστοι δὲ τοῖς σκορόδοις οἱ Θρᾷκες. θερμὰ γὰρ τὰ σκόροδα φυσικῶς, οἱ δὲ Θρᾷκες, ψυχρὰν χώραν νέμονται.

Θε. Οὐ καταβαλεῖτε τὰ σκόροδ᾽, ὦ μόχθηρε σύ,
Οὐ μὴ προσίῃ τούτοισιν ἐσκοροδισμένοις.
Δι. Ταυτὶ περιεῖδεθ᾽ οἱ Πρυτάνεις πάσχοντά με
Ἐν τῇ πατρίδι, καὶ ταῦθ᾽ ὑπ᾽ ἀνδρῶν βαρβάρων;
Ἀλλ᾽ ἀπαγορεύω μὴ ποιεῖν ἐκκλησίαν
Τοῖς Θρᾳξὶ περὶ μισθοῦ. λέγω δ᾽ ὑμῖν, ὅτι
Διοσημία ᾽στὶ καὶ ῥανὶς βέβληκέ με.
Κη. Τοὺς Θρᾷκας ἀπιέναι, παρεῖναι δ᾽ εἰς ἕνην.
Οἱ γὰρ Πρυτάνεις λύουσι τὴν ἐκκλησίαν.

PR. *Non abiicietis allia. hem scelestè, ne*
Accedas huc, alliatos hos viros.
Haccine pati me sinitis, vrbis præsides,
In patria, & à viris quidem tam barbaris?
Sed interdico ego vobis, ne stipendij
Causa conuentum agatis hisce Thracibus:
Et dico vobis, quod malum signum obuenit:
Et iam gutta sinistræ pluuiæ me perculit.
PR. *Abite Thraces: & adeste ad trigesimam;*
Nam concionem dimittunt nunc præsides.

Σχόλια. Οὐ μὴ πρόσει.] οὐ καταβαλεῖτε. ὁ Θέωρος δὲ ἐπιπλήττει τοῖς βαρβάροις ἁρπάζουσι τὰ σκόροδα. καὶ τῷ Δικαιοπόλιδι ὁμοίως ἐπιπλήττει ἐρεθίζοντι αὐτούς. ἄλλως. ἀντὶ τοῦ σφοδροῖς οὖσι καὶ πικροῖς ... ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀλεκτρυόνων. τούτοις γὰρ ὅτε μέλλουσι μάχεσθαι σκόροδα δίδονται ἐσθίειν, ἵνα θερμανθέντες ὀξύτεροι γένωνται. ὡς καὶ ἐν Ἱππεῦσι φησὶν ἵν᾽ ἄμεινον ... ἐσκοροδισμένος μάχῃ. Διοσημία ἐστί.] παρεφυλάττοντο γὰρ οἱ Ἀ-

θηναῖοι τὰς τοῦ Διὸς ἡμέρας. καὶ διέλυον τὰς ἐκκλησίας διοσημίας γενομένης. ἢ ἄλλοτι μέλλοντες ἀνύειν. διοσημία δὲ ἐστὶν ὁ ... καιρὸν χειμών. Παρεῖναι δ᾽ εἰς ἕνην.] εἰς τὴν τρίτην. ... ἀναβαλλέσθαι ἐς αὔριον, ἐς ἕνην ... τετράδα. διαλυθείσης δὲ τῆς ἐκκλησίας. συνήγοντο πάλιν βουλόμενοι περὶ τῶν αὐτῶν. Ἀττικοὶ δὲ καλοῦσιν ἕνην καὶ τὴν παλαιάν. καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Ἀριστογείτονος τὰς ἕνας ἀρχὰς, τὰς νέας ὑπεξιέναι.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ,

Σκηνὴ πέμπτη.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΑΜΦΙΘΕΟΣ.

ACTVS I. SCENA quinta.

DICAEOPOLIS, AMPHITHEVS.

Δι. Οἴμοι τάλας, μυττωτὸν ὅσον ἀπώλεσα.
Ἀλλ᾽ ἐκ Λακεδαίμονος γὰρ Ἀμφίθεος ὁδί,
Χαῖρ᾽ Ἀμφίθεε. Ἀμφίθ. μήπωγε πρίν γ᾽ ἂν στῶ τρέχων.
Δεῖ γάρ με φεύγοντ᾽ ἐκφυγεῖν Ἀχαρνέας.
Δικ. Τί δ᾽ ἔστι. Ἀμφίθ. Ἐγὼ μὲν δεῦρό σοι σπονδὰς φέρων
Ἔσπευδον, οἱ δ᾽ ὤσφροντο πρεσβῦταί τινες
Ἀχαρνικοί, στιπτοὶ γέροντες, πρίνινοι,
Ἀτεράμονες, Μαραθωνομάχαι, σφενδάμνινοι.
Ἔπειτ᾽ ἀνέκραγον πάντες, ὦ μιαρώτατε,
Σπονδὰς φέρεις τῶν ἀμπέλων τετμημένων;
Κἀς τοὺς τρίβωνας ξυνελέγοντο τῶν λίθων.
Ἐγὼ δ᾽ ἔφευγον. οἱ δ᾽ ἐδίωκον κἀβόων.
Δικ. Οἱ δ᾽ οὖν βοώντων, ἀλλὰ τὰς σπονδὰς φέρεις;
Ἀμ. Ἔγωγε, φημί, τρία γε ταυτὶ γεύματα.

DI. *Ah me miserum, quantum alliati perdidi!*
Sed hicne Amphitheus? redit huc è Lacedæmone.
Salue Amphithee. AM. *nondum, priusquam cursum inhibeo,*
Nam Acharnenses fugientem effugere oportuit.
DI. *Quid est?* AM. *properabam huc, vt pacem afferrem tibi.*
Hoc continuò olfecerunt hîc quidam senes:
Acharnici, duri senes, ilignei:
Acerni, præliatores Marathonij,
Præfracti. hi clamabant omnes: heus perfide,
Pacémne fers, excisis nostris vitibus?
Mox lapides colligebant, in vestes suas;
Ego effugi; illi persequebantur procul
Cum vociferatione, & plurimis minis.
DIC. *Sine, vociferentur. sed tu num fers fœdera?*
AM. *Ita loquor, & quidem tres gustus affero:*

Σχόλια. Μυττωτόν.] ἀντὶ τοῦ σκόροδα ἐξ ὧν ὁ μυττωτὸς γίνεται. κατασκευάζεται δὲ, ἀπὸ τυροῦ καὶ σκόροδου καὶ ὄξου. ἀπὸ τοῦ παντὸς οὖν κατασκευάσματος, τὸ μέρος ἐδήλωσε, τουτέστι τὰ σκόροδα. Μάτην.]

γαλείου χάριν οὕτω πρὸς τὸ χαίρειν τῷ μάσωνι. Ὠ- σφέροντο.] ἀντὶ τὸ ἤδεσαντο, οὕτω τὸ ὤσφροντο, ὅτι δὲ οἴνου εἰσὶν αἱ σπονδαί, ὡς ἐκ τῶν μὲ ταῦτα δῆλον, δι᾽ αἰσθήσεως δέ, ἡ αἴσθησις τῆς ἀναφορᾶς τοῦ οἴνου. Στιπτοὶ γέροντες.] δηλ. τῷ πυκνοί. εἴρηνται δὲ ἀπὸ τῶν ἐρίων, ἃ τινες ὑφαιρεθέντα εἰς συντόνως συνάπτονται. ἢ ἀντὶ τοῦ στερεοὶ καὶ πιλούμενοι. ἀπὸ τοῦ στιβεῖν ὅ ἐστι πατεῖν. Πρίνινοι.] στερεοὶ καὶ σκληροί, ἰσχυρὸν γὰρ τὸ τῆς πρίνου ξύλον. καὶ Ἡσίοδος πρίνου δὲ γύλον. καὶ πάλιν. πρίνους γὰρ ἔχουσιν ἀρουρῶν ἰσχυρότατος ὤν. ἀτεράμονες δὲ σκληροί, μὴ τειρόμενοι, ἀντίστοιχοι. κυρίως δὲ τὰ μὴ ἑψόμενα τῶν ὀσπρίων ἀτεράμονα λέγεται, ὅ ἐστιν οὐχ ἁπαλά. Σφενδάμνινοι.] ἰσχυροί. τοιοῦτον γὰρ τὸ τῆς σφενδάμνου ξύλον. ἀντὶ τοῦ σφενδόνινοι. ἄλλως. τὸ σφενδάμνινος, ἔστιν ἔτι τοῦ πρίνινος. σφένδαμνος γὰρ, εἶδος ἰσχυροῦ ξύλου. ἔστι δὲ καὶ εἶδος καρδάμου ὁ σφένδαμνος. ὁ γὰρ σφενδόνη, ἀπὸ καρδάμου γίνεται. Τῶν ἀμπέλων τετμημένων.] οἱ γὰρ Πελοποννήσιοι εἰσβάλλοντες εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἔτεμνον τὴν γῆν τῶν Ἀχαρνέων. Κἀς τοὺς τρίβωνας.] Ἀττικὸν τὸ σχῆμα. ἀντὶ τοῦ ἐς τοὺς τρίβωνας ξυνελέγοντο τῶν λίθων. Τριακοντούτι.] ἐπαίζει παρὰ τὰς σπονδάς. ἐπεὶ οἶνοι γίνονται αἱ δι᾽ ὅρκων συνθῆκαι, ἀντὶ δὲ τοῦ εἰπεῖν ἀνάγνωθι, εἶπε γεῦσαι.

Αὗται μέν εἰσι πεντέτεις, γεῦσαι λαβών.
Δικ. Αἰβοῖ. Αμ. Τί ἔστι; Δικ. οὐκ ἀρέσκουσί μ᾽ ὅτι
Ὄζουσι πίττης καὶ παρασκευῆς νεῶν.
Αμ. Σὺ δ᾽ ἀλλὰ ταςδὶ τὰς δεκέτεις γεῦσαι λαβών.
Δικ. Ὄζουσι χ᾽ αὗται πρέσβεων ἐς τὰς πόλεις,
Ὀξύτατον, ὥσπερ διατριβῆς τῶν συμμάχων.
Αμ. Ἀλλ᾽ αὑταιὶ σπονδαὶ, τριακοντούτιδες
Κατὰ γῆν τε καὶ θάλατταν. Δικ. ὦ Διονύσια,
Αὗται μὲν ὄζουσ᾽ ἀμβροσίας καὶ νέκταρος,
Καὶ μὴ ᾽πιτηρεῖν σιτί᾽ ἡμερῶν τριῶν.
Κἀν τῷ στόματι λέγουσι, βαῖν᾽ ὅπη θέλεις.
Ταύτας δέχομαι, καὶ σπένδομαι, κἀκπίομαι.
Αμ. Χαίρειν κελεύω πολλὰ τοὺς Ἀχαρνέας.
Δικαι. Ἐγὼ δὲ πολέμου καὶ κακῶν ἀπαλλαγεὶς,
Ἄξω τὰ κατ᾽ ἀγροὺς εἰσιὼν Διονύσια.
Αμ. Ἐγὼ δὲ φεύξομαί γε τοὺς Ἀχαρνέας.

Quinque annorum sunt hæc: cape & gusta obsecro.
DI. Æba. AM. quid est? DI. mihi non placent: quia redolent
Picem hæc, & apparatum quendam nauticum.
AM. Cape, & gusta hæc: annorum nempe sunt decem.
DI. Et ista legatos ad vrbes hic olent
Acerrimum: quasi sociorum moram.
AM. At hæc fœdera triginta annorum sunt: rata
Mari ac terra. DI. ô Dionysia nuncias mihi.
Hæc ambrosiam & nectar redolent; neque me iubent
Nunc commeatum seruare dierum trium:
Sed liberè dicunt mihi: i quo lubet.
Hæc fœdera accipio, hæc libo, hæc eadem ebibo.
AM. Multùm valere Acharnenses ego iubeo.
DI. At ego iam liberatus è bello & malis,
Domum ingressus, agam ruralia Dionysia.
AMP. Ego verò Acharnenses fugiam, quantùm queo.

Σχόλια. Ὄζουσι πίττης.] κοινὸν ἐπὶ [illegible] καὶ νεώς, τὸ πίττης ὄζειν. ἔστι γὰρ πιττίζων οἶνος. λέγει δὲ λόγος, ὄζουσιν αἱ σπονδαὶ αὗται κατασκευῆς τριήρων, διὰ τὸ ὀλιγοχρόνιον αὐτῶν, εἰς τὰς πόλεις διὰ τὰς τῶν συμμάχων. Ὀξύτατον ὥσπερ διατριβῆς.] ἀντὶ τοῦ ἀπωλείας καὶ συντελείας. ἢ ἀντὶ τῆς μόνης πρεσβείας ἴσον γίνεται ἀεὶ τῶν συμμάχων. ὡς ὀργῶσι αὐτοὺς καὶ μὴ μεθίστασθαι. ἀλλὰ συμμαχεῖν τῇ πόλει. ἄλλως. ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ τραπέντος οἴνου εἰς ὄξος. καὶ τῶν οἴνων τὸ ὀξύτατον. Ὦ Διονύσια.] θαυμάζων ταῦτα λέγει. εἰρήνας δὲ ἐπὶ τῶν ἀπὸ δοχῆς ἀξίων. προσδοκῶν εἰρήνης οὔσης, τὴν τῶν Διονυσίων πανήγυριν ἔσεσθαι. ἀντὶ τοῦ ἥδιστα, ἄξια τῶν Διονυσίων. Διονύσια δὲ ἑορτὴ Διονύσου ἣν ἦγον Ναυπάκτιοι. Καὶ μὴ ᾽πιτηρεῖν.] ὁπότε γὰρ ἔξοδος ἐπὶ στρατείαν ἐγένετο, εἰώθεσαν οἱ στρατηγοὶ προλέγειν τοῖς στρατιώταις, ὥστε τριῶν ἡμερῶν παρασκευάζεσθαι σιτία. ταὐτὸν οὖν τοῦτο τὸ στρατηγικὸν παράγγελμα, ὡς ἀηδὲς καὶ βαρὺ τοῖς εἰρήνης ἐπιθυμοῦσι. Κἀν τῷ στόματι.] ὡς γυναῖκας εἰσηγοῦντο τὰς σπονδάς. στόμα γοῦν αὐτῶν προστίθησιν. ἢ ἐν τῷ ἡμετέρῳ στόματι γευσαμένων ἡμῶν, μονονουχὶ φωνὴν ἀφιᾶσιν. ἄλλως. λέγουσί φασιν αἱ σπονδαὶ, ἄπιθι ὅπη θέλεις. εἰκότως. ἐν γὰρ πολέμῳ διὰ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν πολεμίων καὶ τῆς πολιορκίας, οὐκ ἔστιν ἀπελθεῖν ὅπου τις βούλεται.

Βισετυς. Κἀκπίομαι.] παίζων τὸ τὸ λέγει. ὅτι γὰρ αἱ σπονδαὶ αἱ δι᾽ ὅρκων γινόμεναι οἴνῳ ἐποιοῦντο, τὰς σπονδὰς ὡς οἶνον ἐκπίεσθαι λέγει. πίομαι δὲ, ὁ μέλλων, ἀπὸ τοῦ πίω θέματος, ὡς φησιν Εὐσταθίως. τὸ δὲ πίω ταυτὸ τῷ πίνω.

Σχόλια. Χαίρειν πολλοὺς.] κατ᾽ εὐφημισμὸν τὸ χαίρειν κελεύων, ὁ Ἀμφίθεος οἴονταί τινες. ἵνα χαρῇ τὸ πολλοὺς χωρεῖς τοῦ ν. τὸ δὲ ὅλης ἐγὼ δὲ πολέμου, ὁ Δικαιόπολιν. Ἄξω κατ᾽ ἀγρούς.] τὰ Λήναια λεγόμενα. ἔνθεν τὰ Λήναια, καὶ ὁ ἐπιλήναιος ἀγὼν τελεῖται τῷ Διονύσῳ. Λήναιον γὰρ ἐστιν ἐν ἀγροῖς ἱερὸν τοῦ Διονύσου, διὰ τὸ πλείστους ληνοὺς γεγονέναι. ἢ διὰ τὸ πρῶτον ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ ληνὸν τεθῆναι. Μένανδρος. πραγμάτων λήναιον, Διονύσια.

ΧΟΡΟΣ ΑΧΑΡΝΕΩΝ.

CHORVS ACHARNENSIVM.

Βισετυς. Ὁ τῶν Ἀχαρνέων χορὸς τοὺς Λακεδαιμονίους μισῶν διὰ τὰς ἀμπέλους, καὶ τὰς ἀμπέλους ὑπ᾽ αὐτῶν δῃωθείσας, καὶ διαφθαρείσας, μεγίστῃ σπουδῇ, καὶ μετὰ τὸ Ἀμφίθεον διώκει, ὃς διὰ μόγις ἐκφεύγει τὴν διωκόντων ὁρμήν.

Τῇδε πᾶς ἕπου, δίωκε, καὶ τὸν ἄνδρα πυνθάνου
Τῶν ὁδοιπόρων ἁπάντων. τῇ πόλει γὰρ ἄξιον.
Ξυλλαβεῖν τὸν ἄνδρα τοῦτον, ἀλλά μοι μηνύετε,
Εἴτις οἶδ᾽ ὅποι τέτραπται γῆς ὁ τὰς σπονδὰς φέρων.

Hac sequere me omnis, persequere, & de viro hoc ex omnibus
Sciscitare viatoribus. nam dignum ciuitate erit.
Vt virum prendamus istum: sed agite, mihi ostendite
Si quis nouit, quò sese iste cum fœderibus verterit.

Σχόλια. Τῇδε πᾶς ἕπε.] ἐντεῦθεν παροδία γίνεται τοῦ χοροῦ ὃν συμπληροῦσιν οἱ Ἀχαρνεῖς. παράγονται δὲ συντόνως μετὰ σπουδῆς διώκοντες τὸν Ἀμφίθεον σπονδὰς ποιησάμενον πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. γέγραπται δὲ τὸ μέτρον τετραμετρικὸν, προσφορον τῇ τῶν διωκόντων γερόντων σπουδῇ. ταῦτα δὲ ποιεῖν εἰώθασιν οἱ τῶν δραμάτων ποιηταὶ κωμικοὶ καὶ τραγικοὶ, ἐπειδὰν δραματικῶς εἰσάγωσι τοὺς χορούς, ἵνα ὁ λόγος συντρέχῃ τῷ δράματι. τὸ δὲ τῇδε, τοπικόν ἐστιν ἐπίρρημα καὶ κεῖται ἐν ἴσῳ τῷ ἐνταῦθα. καὶ ἔχει παράδειγμα τοῦ ποιητοῦ Ιλ. ο,

Τῇ ἴμεν, ἧχι δὴ συκλαιρεφὲς ἡγεμονεύεις.

Σημαίνει δέ ποτε καὶ ῥῆμα προστακτικόν. Κύκλωψ, τῆ πίε οἶνον. (BISETVS. τὸ δὲ τῆ ἀντὶ τοῦ λαβὲ, ἢ δέξαι, προστακτικόν ἐστιν ἀπὸ τοῦ τῶ ἀῤῥήτου θέματος. τῶ, τᾶς, τῆ, κατὰ τροπὴν τοῦ α εἰς η. ἢ ἀπὸ τοῦ τῆμι τοῦ αὐτοσήμου ὄντος. ἐν τῷ προστακτικῷ τῆ ὡς πίμπλη, ἵστη, ἀντὶ τοῦ πίμπλαθι, ἵσταθι, ἅπερ ἀπὸ τρίτου προσώπου τοῦ παρατατικοῦ γίνεται, κατ᾽ ἀφαίρεσιν τῆς αὐξήσεως. Ομηρος Ιλ. ω.

Τῆ, σπεῖσον Διῒ πατρὶ, καὶ εὔχεο οἴκαδ᾽ ἱκέσθαι.)

Ἐχρήσατο δὲ τῷ πληθυντικῷ ὁ Σώφρων εἰπών. τῆτε τοὶ κορῶναί εἰσιν. εἰσέρχεται γὰρ ὁ χορὸς διώκων τὸν Ἀμφίθεον. καὶ ἔστι μεταβολικὸν μέλος ἐκ δύο μονάδων μονοστροφικῶν. ὧν ἡ μὲν πρώτη, ιέ. κώλων ἔχει τὰς περιόδους. ὧν δὴ μὲν ἐν εἰσθέσει εἰσὶ τροχαϊκοὶ καὶ καταληκτικοὶ τετράμετροι. εἶτα ἐν ἐκθέσει κῶλα παιωνικὰ ἕνδεκα κρητικοῖς ἐπιμεμιγμένα, καὶ τὸ ἕκτον καὶ τὸ ὄγδοον καὶ δέκατον, δίρρυθμα. τὰ δ᾽ ἄλλα, τρίρρυθμα. Καὶ τὸν ἄνδρα πυνθάνου.] ἀντὶ τοῦ περὶ τοῦ ἀνδρός. ὅμοιον γάρ ἐστι τῷ, ἄνδρα μοι ἔννεπε μοῦσα.

BISETVS. Τὸν ἄνδρα πυνθάνου] δηλοῖ τὸ πυνθάνου ἐκ ἢ παρὰ τῶν ὁδοιπόρων ἁπάντων περὶ τούτου τοῦ ἀνδρὸς ὅπου εἴη. τὸ γὰρ τῶν παλαιῶν σχολίων παράδειγμα, τὸ ἔννεπε Μοῦσα, λέγω, ὃ σημαίνει τὸ πυνθάνεσθαι, εἴτε τὸ ἱστορεῖν, καὶ ἐρωτᾷν, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ ἀγορεύειν, καὶ λέγειν.

Σχόλια. Ξυλλαβεῖν τὸν ἄνδρα.] διττή ἐστιν ἡ χρῆσις τοῦ συλλαβεῖν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. πρὸς γὰρ διάφορον κλίσιν διάφορος καὶ ἡ διάνοια. ἡ μὲν γὰρ πρὸς αἰτιατικὴν ἡ σύνταξις ἔχθραν καὶ δυσμένειαν παρίστησι τοῦ συλλαμβάνοντος. κακουργίαν δὲ τοῦ συλλαμβανομένου, ὥσπερ καὶ νῦν καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου, ἤχει συλληψόμενος αὐτόν. ἐὰν δὲ πρὸς δοτικὴν, σημαίνει φιλίαν καὶ συμμαχίαν. ὡς Ἰσοκράτης ἐν τῷ Παραινέσεσιν. ὁρῶ δὲ καὶ τὴν τύχην ἡμῖν συλλαμβάνουσαν ἴσον τῷ, συναγωνιζομένην. ἐπάγει γοῦν καὶ τὸν παρόντα καιρὸν συναγωνιζόμενον. καὶ Δημοσθένης ἐν πρώτῳ Φιλιππικῶν. Εἴτις οἶδ᾽ ὅποι τέτραπται.] ἀστεία καὶ καθαρὰ εἰς ὑπερβολὴν ἡ σύνταξις, τὸ μὴ λέγειν εἰς ποίαν γῆν πέφευγεν, ἀλλὰ ποῦ γῆς. δέξαι γὰρ πανταχοῦ συμβέβηκε καρπώσασθαι αὐτὸν τῆς εἰρήνης.

ΣΤΡΟΦΗ κωλων ιά.

Ημι. Ἐκπέφευγ᾽ οἴχεται
Φροῦδος. οἴμοι τάλας,
Τῶν ἐτῶν τῶν ἐμῶν.
Οὐκ ἂν ἐπ᾽ ἐμῆς γε νεότητος
τότ᾽ ἐγὼ φέρων
Ανθράκων φορτίον
Ηκολούθουν Φαΰλλῳ τρέχων,
Ωδε φαύλως ἂν ὁ
Σπονδοφόρος οὗτος ὑπ᾽ ἐμοῦ τότε διωκόμενος, ἐξέφυγεν.
Οὐδ᾽ ἂν ἐλαφρῶς ἀπεπλίξατο.

STROPHE.

Fugit, euanuit,
Transiit, va mihi,
O meos hos dies.
Non hic ita me, virum adhuc:
(Qui graue gerens onus
Ponè carbonibus
Consequebar Phayllum in fuga)
Segniter cum suis
Fœderibus, in fugam agitatus, ita,
Inquio, me effugeret:
Non ita leui exiliret pede.

Σχόλια. Τῶν ἐτῶν τῶν ἐμῶν.] ἴσως ἀπόβλητον οὐδὲ τοῦτό μοι δοκεῖ. σφόδρα γὰρ Ἀττικὴ ἡ φράσις. λείπει γὰρ τὸ ἕνεκα. τὸ καθ᾽ ἔλλειψιν συνεκφωνηθὲν κοινὸν αὐτῷ προκεῖται, λέγοις ἂν καὶ σὺ παραπλησίως. οἴμοι τῆς τύχης. μακάριος τῆς ἐμῆς παιδείας. Οὐκ ἂν ἐπ᾽ ἐμῆς νεότητος.] ὁ μὲν χορὸς συνέστηκεν ἐξ ἀνδρῶν καὶ ἔστι δὲ νῦν γεροντικός. πάνυ δὲ ἐμμελῶς καὶ μετὰ πάσης ἀρετῆς ἐμιμήσατο γερόντων τρόπους καὶ λόγους. τρόπους μὲν ἐκ τῆς ἀδολεσχίας. λόγους δὲ ἐκ τῆς τῶν πρεσβυτέρων ἔργων ἀπομνήσεως. τοιοῦτος ἡμῖν καὶ ὁ Νέστωρ δοκεῖ λέγων. ἡβῷμ᾽ ὡς ὅτ᾽ ἐπ᾽ ὠκυρόῳ. καὶ πάλιν, εἴθ᾽ ἡβώοιμι. τῷ κε τάχ᾽ ἀντήσειε μάχης Κορυθαίολος Εκτωρ. ὁ μὲν οὖν Ομηρος, ἡρωικὸς ὢν ἡρωικῶν πράξεων μέμνηται. Αριστοφάνης δὲ, ὡς μετρίοις ἀνδράσι καὶ βαναύσοις, προσέθηκεν ἄνθρακας καὶ φορτία βαστάζομένους. Φαΰλλῳ.] ὁ Φάϋλλος. ἄριστος δρομεὺς Ολυμπιονίκης. ὁ πλειστοδρόμος προσώνυμος. ὃν ἐκάλουν ἀδόμετρον. ἦν δὲ καὶ πένταθλος. ἐφ᾽ οὗ καὶ ἐπίγραμμα τοιόνδε.

Πέντ᾽ ἐπὶ πεντήκοντα πόδας πήδησε Φάϋλλος.
Δίσκευσε δ᾽ ἑκατὸν πέντ᾽ ἀπολειπομένων.

Εγένετο δὲ καὶ ἕτερος ἀθλητὴς ὀγδόην ὀλυμπιάδα νικήσας καὶ τρίτος λωποδύτης. Ω δε φαύλως ἄν.]

ἀντὶ τοῦ εὐχερῶς μετὰ ῥᾳστώνης. δηλοῦται δὲ ἐκ τῆς λέξεως καὶ τὸ ἁπλοῦν καὶ τὸ κακόν. τὸ δὲ ἑξῆς ὡς ἐν ᾠδῇ φαύλως. Ἀποπλίξασθαι.] ἀποσείσατο. ἀπέφυγεν. πλὶξ γὰρ τὸ βῆμα. καὶ πλίγματα τὰ ποδήματα δέ. ὅθεν καὶ τὸ περιβάδην ἀμ- A φιπλὶξ παρὰ Σικελιώταις τετρᾶσθαι. καὶ Ὅμηρος. αἱ δ' εὖ μὲν τρώχων εὖ δ' ἐπλίσσοντο πόδεσσιν. ἔλεγεν δὲ πλὶξ καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ χείλους εἰς τὸ λιχανὸν διάστημα. καὶ τὸ μεταξὺ τῶν μηρῶν ἔστωσαν.

ΜΕΣΩΔΗ κώλων δ'.

B

Νῦν δ' ἐπειδὴ στερρὸν ἤδη τοὐμὸν ἀντικνήμιον,
Καὶ παλαιῷ Λακρατίδῃ τὸ σκέλος βαρύνεται,
Οἴχεται, διωκτέος δέ. μὴ γὰρ ἐγχάνῃ ποτὲ,
Μή δέ περ γέροντας ὄντας ἐκφυγὼν Ἀχαρνέας.

MESODE.

Nunc postquam mihi hirsutæ sunt tibiæ meæ:
Et seni Lacratidæ crura prægrauantur, hic
Abijt: sed mihi persequendus, ne me olim derideat:
Quòd manus effugerit Acharnensium, senum licet.

Σχόλια. Νῦν δ' ἐπειδὴ στερρόν.] σκληρόν. ἀντὶ τοῦ γεγηρακὸς καὶ αὐχμηρόν. ὥσπερ καὶ τὸ ἀντίθετον ἐπὶ τῶν ἀκμαζόντων χλωρόν. Θεόκριτος. ποιεῖται δὲ τὸν λόγον χλωρῶν ἀντὶ τοῦ ἀκμαίων νέων. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν καλάμων. οἳ ὄντες μὲν χλωροὶ ἁπαλοί εἰσι. ξηραινόμενοι δὲ ξηροὶ καὶ σκληροὶ γίνονται. εὐφήμως οὖν εἶπε στερρὸν, ἀντὶ τοῦ ξη- C ρόν. Λακρατίδῃ] Λακρατίδης ἀρχαῖος ἄρχων Ἀθηναίων. ὡς καὶ Φιλόχορος. ἦρξε δὲ ἐπὶ τῶν χρόνων Δαρείου. ἐφ' οὗ πλείστη χιὼν ἐγένετο. καὶ ἀπέπηξε πάντα, ὡς μηδένα θύραζε τινα προϊέναι. διόπερ τὰ ψυχρὰ πάντα Λακρατίδη ἐκάλουν. δηλοῦται δὲ καὶ οὖν τὸ ψυχρὸν καὶ γεροντικόν. λέγουσιν ὅτι διὰ τὸ γῆρας οὐχ οἷός τέ εἰμι θᾶττον βαδίζειν.

D

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ κώλων ιά.

Ὅστις ὦ Ζεῦ πάτερ
Καὶ θεοὶ, τοῖσιν ἐ-
χθροῖσιν ἐσπείσατο,
Οἷσι παρ' ἐμοῦ πόλεμος,
Ἐχθοδοπὸς αὔξεται,
Τῶν ἐμῶν χωρίων.
Κοὐκ ἀνήσω, πρὶν ἂν σχοῖνος αὐ-
τοῖσιν ἀντεμπαγῶ,
Ὀξὺς, ὀδυνηρὸς, ἐπί-
κωπος, ἵνα μήποτε
Πατῶσιν ἔτι τὰς ἐμὰς ἀμπέλους.

ANTISTROPHE.

Quisquis ó Iuppiter
Et Dei, pactum init
Cum meis hostibus,
Bella quibus hic facio,
Armaq́; paro, ob soli
Limites Attici:
Non priùs desinam, quàm velut
E *Iuncus his congeler*
Asper & acutus & a-
Cerbus ut nulla mala
Deinceps dare meis queant vitibus.

Σχόλια. Τῶν ἐμῶν χωρίων.] κατ' ἔλλειψιν λείπει τὸ ἕνεκα. Πρὶν ἂν σχοῖνος.] εἶδος φυτοῦ κατὰ τὸ ἄκρον ὀξέος καὶ πληκτικοῦ προσεοικότος βελόνῃ. παρατηρεῖν δὲ δεῖ ὅτι ἀρσενικῶς λέγουσι τὸν σχοῖνον. ὁ δὲ λόγος, πρὶν αὐτοὺς τρώσω ὡς σχοῖνος ὀξὺς καὶ ὀδυνηρός. Ἐπίκωπος.] ἀντὶ τοῦ διὰ τοὺς καὶ ναυτικοὺς ὤν, ἐπὶ αὐτοῖς. ναυτικοὶ δὲ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ προσέχοντες τῇ ναυτικῇ. ἡ δὲ ὁμώνυμος λέξις ἐστὶ καὶ παρ' Ὁμήρῳ. οὐ γάρ μοι νέες εἰσὶν ἐ- F πήρετμοι. ἐπίκωπος οὖν ἤτοι ἤπερ ἴσην ναυτικὸς, ἢ ξιφήρης. κώπη γὰρ τοῦ ξίφους ἡ λαβὴ ἢ κόπτειν δυνάμενον. ἤγουν κωπήεις. Ἵνα μή ποτε πατῶσιν.] εἰώθασι γὰρ σκόλοπάς τινας ἐγχρώννυεῖν ἐν τοῖς ἀμπέλοις. ἵνα μηδεὶς ἐξ ἐπιδρομῆς καὶ εὐχερῶς κακουργῇ. φησὶν οὖν προσεῖναι σκόλοψ καὶ σχοῖνος αὐτοῖς ἀντεμπαγῶ, εἰ οὕτως ἐπλώχει τοῦτο ἵνα μηκέτι πατῶσι τὰς ἐμὰς ἀμπέλους.

ΕΠΩΔΟΣ στίχων γ'.

Ἀλλὰ δεῖ ζητεῖν τὸν ἄνδρα, καὶ βλέπειν Παλληνάδε.
Καὶ διώκειν γῆν πρὸ γῆς, ἕως ἂν εὑρεθῇ ποτε
Ὡς ἐγὼ βάλλων ἐκεῖνον οὐκ ἂν ἐμπλῄμην λίθοις.

EPODVS.

G *Sed oportet me quærere & videre virum in Pallenicis:*
Terram persequi pro terra, dum inueniatur vspiam,
Vt ego in opprimendo illo non plenus lapidibus siem.

Σχό-

Σχόλια. Παλληνέα λίθοις.] οἱ Παλληνεῖς δῆμός ἐστι τῆς Ἀττικῆς ἔνθα Πεισιστράτῳ βουλομένῳ τυραννεῖν, καὶ Ἀθηναίοις ἀντιουμένοις αὐτῷ, πόλεμος συνέστη. συγκεκοπται δὲ ἡ λέξις. ἔστι γὰρ ὁλόκληρον ἐστι, Παλληνέα δέ. ὑπάλλακται δὲ ἡ κυριότης τῆς διανοίας. δέον γὰρ εἰπεῖν ζητεῖν τὸν ἄνδρα καὶ βάλλειν Παλληνικόν. τουτέστι γενναῖον, ὥσπερ Παλληνεῖς. ὁ δὲ εἰπεῖν βούλεται, τοῦτό ἐστιν, ὁμοίως διακεῖσθαι καὶ τραχέως ἔχειν πρὸς τὸν σπεισάμενον Λακεδαιμονίοις. ὡς πάλαι πρὸς Πεισίστρατον τὸν τύραννον, ἡνίκα συνεστήκεισαν ἐν Παλλήνῃ τὴν μάχην. μέμνηται δὲ τούτου, καὶ Ἀνδροτίων καὶ Ἀριστοτέλης ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ. ἄλλως. Παλληνεὺς δῆμος τῆς Ἀττικῆς. νικῶ δὲ διὰ τοῦ β γραπτέον. κατὰ συγγένειαν τοῦ θ εἰς τὸ π. εἴρηται δὲ ἀπὸ τοῦ βάλλειν λίθοις. θέλει γὰρ εἰπεῖν, ὅτι δεῖ ζητεῖν τὸν ἄνδρα καὶ λιθολευστεῖν αὐτόν. Ἐμπλήσω λίθοις.] κορεσθείην. ἐντεῦθεν ἴσως τετύχηκε τὸ ἐμπλήμην. ἔστι γὰρ ἐμπιπλῶ ὁ κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν πλεῖται. ἀφ' οὗ παράγωγον τὸ ἐμπίπλημι. ἀπὸ τούτου γίνεται τὸ τιμωλῶσι μυχοὺς λιμένας εὐόρμους. τὸ δὲ, ἰπίμπλαγον. ἀφ' οὗ τὸ πλῆθος. ὡς ἀπὸ τοῦ ... ἀπὸ δὲ τοῦ πλῶ πλείμην, ὡς ἀπὸ τοῦ βλῶ βλείμην. οὗ τὸ δεύτερον. εἶπερ γάρ κε βάλω.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ Σκηνὴ πρώτη.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ, ΜΗΤΗΡ, ΘΥΓΑΤΗΡ.

Bisetus. Δικαιόπολις τὰς παρ' Ἀμφιθέου σπονδὰς παραλαβὼν, οἴκαδ' ἐπαναχωρήσας θυσίαν μετὰ μητρὸς, καὶ θυγατέρος ἐπιτελεῖ, καὶ τὴν ἑαυτοῦ χαρὰν, ὅτι σπονδὰς ἐποιήσατο πρὸς Λακεδαιμονίους, φανεροῦν ἐθέλει.

Δι. Εὐφημεῖτε, εὐφημεῖτε.
Χο. Σῖγα πᾶς, ἠκούσατ' ἄνδρες ἆρα τῆς εὐφημίας;
Οὗτος αὐτός ἐστιν ὃν ζητοῦμεν. ἀλλὰ δεῦρο πᾶς
Ἐκποδών. θύσων γὰρ ἁνὴρ ὡς ἔοικ' ἐξέρχεται.
Δι. Εὐφημεῖτε, εὐφημεῖτε.
Προΐτω 'ς τὸ πρόσθεν ὀλίγον ἡ κανηφόρος,
Ὁ Ξανθίας τὸν φαλλὸν ὀρθὸν στησάτω.
Μη. Κατάθου τὸ κανοῦν ὦ θύγατερ, ἵν' ἀπαρξώμεθα.
Θυ. Ὦ μῆτερ, ἀνάδος δεῦρο τὴν ἐτνήρυσιν,
Ἵν' ἔτνος καταχέω τοὐλατῆρος τουτουί.
Δι. Καὶ μὴν καλόν γ' ἔστ' ὦ Διόνυσε δέσποτα,
Κεχαρισμένως σοι τήνδε τὴν πομπὴν ἐμὲ
Πέμψαντα καὶ θύσαντα μετὰ τῶν οἰκετῶν,
Ἀγαγεῖν τυχηρῶς τὰ κατ' ἀγροὺς Διονύσια,
Στρατιᾶς ἀπαλλαχθέντα. τὰς σπονδὰς δέ μοι
Καλῶς ξυνενεγκεῖν τὰς τριακοντούτιδας.
Μη. Ἄγ' ὦ θύγατερ ὅπως τὸ κανοῦν καλὴ καλῶς

Di. O Re fauete, ore fauete.
CH. Date silentium, an audistis plausum hic excitarier?
Hic est ipse, quem nos quærimus, agite huc omnes è via.
Rem sacram facturus, ut videtur, ille exit domo.
Di. Ore fauete, ore fauete.
Procede paulò ulteriùs, tu quæ cistam habes.
Tu serue Xanthia, oscillum rectum erige.
MA. Depone cistam filia, ut Dionysio
Soluamus primitias. FI. ô mater, cedò mihi
Coclear, ut pultem in hanc placentam reÿciam.
Di. Sanè æquum nunc est Dionyse domine, ut animo
Grato hanc pompam tibi deducam; & sacra faciam
Cum seruulis: celebremque hodie feliciter
Dionysia ruralia: quandoquidem à miseriis
Sum liberatus militaribus: tum ut hæc
Bene confirmes triginta annorum fœdera.
MA. Age filia pulcra, pulcrè ut cistam deferas

Σχόλια. Εὐφημεῖτε.] τοῦτο ὁ Δικαιόπολις μέλλων ποιεῖν θυσίαν φησί. τοῦτο γὰρ ἦν ἔθος. Σῖγα πᾶς.] ἐπ' αὐτῷ τούτῳ δυσχεραίνουσι καὶ φέρονται χαλεπῶς, ὅτι οὐ μόνον εἰρήνην ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ θυσίας ἐπιτελεῖ. Οὗτος αὐτός ἐστιν ὃν ζητοῦμεν.] τὸ δὶς τὸν αὐτὸν λόγον ἀποφθέγξασθαι ποιεῖ ... ἐκ μεταστροφῆς ἀλήθειαν βεβαιοῦσθαι. Ἀλλὰ δεῦρο πᾶς.] πρὸς ὀλίγον χρόνον ὑποστείλασθαι ἀξιοῦνται. ἵνα μὴ προϊδόμενος ὁ σπονδοφόρος φύγῃ. ἀλλὰ ἵνα ... αὐτὸν χειρώσασθαι. τοιαῦται ἦσαν καὶ αἱ Ὀδυσσέως πρὸς Διομήδην παρακελεύσεις
Ἀλλ' ἐγὼ μὲν πρῶτα παρεξελθεῖν πεδίοιο
Τυδείδην, ἔπειτα δὲ κατ' αὐτὸν ἐπαΐξαντες ἕλοιμεν.
Προΐτω 'ς τὸ πρόσθεν.] κατὰ τὴν τῶν Διονυσίων ἑορτὴν παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, αἱ εὐγενεῖς παρθένοι ἐκανηφόρουν. ἦν δὲ ἐκ χρυσοῦ πεποιημένα τὰ κανᾶ. ἐφ' ὧν τὰς ἀπαρχὰς ἁπάντων ἐτίθεσαν. δηλοῦσι δὲ μετὰ κορωνίδες. ὅτι εἰσίασιν οἱ ... καὶ εἰσὶν ἰαμβεῖα. Ὁ Ξανθίας τὸν φαλλόν.] φαλλὸς ξύλον ἐπίμηκες, ἔχον ἐν τῷ ἄκρῳ σκύτινον αἰδοῖον ἐξηρτημένον. ἵστατο δὲ ὁ φαλλὸς τῷ Διονύσῳ, κατά τι μυστήριον. περὶ δὲ αὐτοῦ τοῦ φαλλοῦ τοιαῦτα λέγεται. Πήγασος ἐκ τῶν Ἐλευθερῶν, Ἐλευθεραὶ δὲ πόλις εἰσὶ Βοιωτίας, λαβὼν τοῦ Διονύσου τὰ ἀγάλματα ἧκεν εἰς τὴν Ἀττικήν. οἱ δὲ Ἀττικοὶ, οὐκ ἐδέξαντο μετὰ τιμῆς τὸν θεόν. ἀλλ' οὐκ ἀμισθί γε αὐτοῖς ταῦτα βουλευσαμένοις ἀπέβη. μηνίσαντος γὰρ τοῦ θεοῦ, νόσος κατέσκηψεν εἰς τὰ αἰδοῖα τῶν ἀνδρῶν. καὶ τὸ δεινὸν ἀνήκεστον ἦν. ὡς δὲ ἀπεῖπον πρὸς τὴν νόσον κρεῖττον γενομένην πάσης μαγγανείας καὶ τέχνης, ἀπεστάλησαν θεωροὶ μετὰ σπουδῆς. οἱ

δὴ ἐπανελθόντες, ἔφασαν ἴασιν εἶναι μόνην ταύτην, εἰ διὰ πάσης τιμῆς ἄγοιεν τὸν θεόν. πεισθέντες οὖν τοῖς ἠγγελμένοις οἱ Ἀθηναῖοι, φαλλοὺς ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ κατεσκεύασαν. καὶ τούτοις ἐγέραιρον τὸν θεόν, ὑπόμνημα ποιούμενοι τοῦ πάθους. ἴσως δὲ καὶ ὅτι παίδων γενέσεως αἴτιος ὁ θεός. ἡδονὴν γὰρ καὶ ἀφροδίσια μέθη ἐξανίστησι. τοιγαροῦν καὶ ὁ Λάϊος ἐκδοὺς ἑαυτὸν μέθῃ, εἰς τὸ βακχεῖον πεσών, ἐφύτευσε παῖδα. φαλλὸς δέ, τὸ αἰδοῖον. παίζει δὲ πρὸς τὸν οἰκέτην. Ξανθίας γὰρ οἰκετικὸν ὄνομα. κέχρηται δὲ αὐτῷ καὶ ἐν Βατράχοις. ὁ Ξανθίας. ποῦ Ξανθίας. εἰσὶ δὲ καὶ ἐν τῇ κωμῳδίᾳ οἰκέται. Ξανθίας. Τίβιος. Σωσίας. Δᾶος. Πέτας. Τὴν ἐτνήρυσιν.] τὴν ζωμάρυστρον, ἐν ᾗ τὸ ἔτνος ἀρύονται. καθάρειον δὲ εἰς ὑπερβολὴν τὸ ὄνομα.

A ἔστι δὲ καὶ τοῦτο ἀστεῖον καὶ πεποιημένον ἁρμόζον, μηδὲ τὴν κατὰ τὴν οἰκίαν σημαίνειν τῆς καθημερινῆς χρείας, γνώριμα ὀνόματα. ἐτνήρυσιν οὖν ἐκάλεσε, παρὰ τὸ ἐν αὐτῇ ἀρύεσθαι τὸ ἔτνος. λέγουσι δὲ ἐτνήρυσιν πάντα τὸ ἰσάριον(?). ἔτνος δὲ ἰλεγον, τὴν ἀθάραν, καὶ τὸ πίσινον ἀφέψημα. ὡς καὶ ἐν Βατράχοις. πόθεν ἡ ποτ' ἐπιθυμία ἔτνους; Τοῦ ἐλατῆρος.] ἐλατήρ ἐστι πλακοῦντος εἶδος, πέμμα πλατύ. ἔνθεν καὶ ἡ ἐτυμολογία, παρὰ τὸ τὸ χυμὸν ἐλαύνεσθαι εἰς πλάτος. ἐλατῆρος οὖν τοῦ πέμματος. B ἔστι δὲ ἄρτος πλατύς, ἐν ᾧ τὸ ἔτνος ἐπιθέντες καὶ προσάγουσι τῷ βωμῷ. ἐλατὴρ δὲ πᾶν τὸ πλατύ. εἰσὶ δὲ καὶ λαγαροί τινες, παρὰ τὸ λαγαρόν. καὶ πλακοῦς παρ' Εὐβουλίδῃ.

Οἶσθ', βλέπουσα θυμβροφάγον. ὡς μακάριος	*Vide, intuens humum sic liberaliter.*
Ὅστις σ' ὀπύσει, κἀκποιήσεται γαλᾶς	*Beatum, qui te uxorem duxerit sibi,*
Σοῦ μηδὲν ἥττους βδεῖν, ἐπειδὰν ὄρθρος ᾖ.	*Effeceritq́, ut non minus pedas, ubi*
Πρόβαινε κἀν τῷ ὄχλῳ φυλάττεσθαι σφόδρα,	*Eras diluculum, quàm feles quæpiam.*
Μή τις λαθών σου περιτράγῃ τὰ χρυσία.	C *Progredere: & nequis in turba tibi clanculum* *Arrodat aurum, siles, sedulò caue.*
Δι. Ὦ Ξανθία, σφῷν δ' ἐστὶν ὀρθὸς ἑκτέος	*Di. Hem Xanthia, vobis rectus tenendus est*
Ὁ φαλλὸς ἐξόπισθε τῆς κανηφόρου.	*Penis, qui cistiferam sequitur à tergo. Ego*
Ἐγὼ δ' ἀκολουθῶν, ᾄσομαι τὸ φαλλικόν.	*Pone sequens cantilenam de pene accinam.*
Σὺ δ' ὦ γύναι θεῶ μ' ἀπὸ τοῦ τέγους, πρόβα.	*Tu mulier à tecto me spectato: praei.*
Φαλῆς, ἑταῖρε Βακχίου	*Phales, amice Liberi*
Σύγκωμε, νυκτοπεριπλάνη-	*Congerro, adulter noctiuage,*
τε, μοιχὲ, παιδεραστά.	*Corruptor masculorum:*
Ἕκτῳ σ' ἔτει προσεῖπον ἐς	D *Sexto nunc anno te alloquor:*
Τὸν δῆμον ἐλθὼν ἄσμενος	*Vt vicum adeas meum lubens.*
Σπονδὰς ποιησάμενος ἐμαυ-	*Fœdúsque pacisc aris mihi,*
τῷ πραγμάτων τε καὶ μαχῶν,	*Et ab hisce turbis, prælijs*
Καὶ Λαμάχων ἀπαλλαγείς.	*Ac Lamacho me liberes.*
Πολλῷ γάρ ἐστιν ἥδιον, ὦ Φαλῆς, Φαλῆς.	*Nam multò iucundius est ô Phales, Phales,*
Κλέπτουσαν εὑρόνθ' ὡρικὴν ὑληφόρον,	*Hanc Strymodori ancillam nubilem,*
Τὴν Στρυμοδώρου Θρᾷτταν ἐκ τοῦ Φελλέως,	*In sylua ligna colligentem, è Phelleo*
Μέσην λαβόντ' ἄραντα κατα-	E *Corripere mediam, tollere,*
βαλόντα, καταγιγαρτίσ' ὦ	*Prosternere, & permolere ibi. ô*
Φαλῆς, Φαλῆς.	*Phales, Phales.*
Ἐὰν μεθ' ἡμῶν ξυμπίῃς ἐκ κραιπάλης,	*Si tu nobiscum compotabis ex crapula:*
Ἕωθεν εἰρήνης ῥοφήσεις τρύβλιον,	*Pacis catinum sorbebis diluculò.*
Ἡ δ' ἀσπὶς ἐν τῷ φεψάλῳ κρεμήσεται.	*Et clypeus in pruna lucebit pendulus.*

Σχόλια. Θυμβροφάγον.] ἤτοι ἀγροικικὸν καὶ ἐλευθέριον. παρόσον οἱ ἐν ἀγρῷ διατρίβοντες, ἀφελέστεροι καὶ ἁπλούστεροι. τὸ δὲ θύμβρον ἐν ἀγρῷ γίνεται. ἔστι δὲ καὶ τοῦτο ἄγριον φυτόν. ἢ πικρὸν καὶ δριμὺ κατὰ τὴν ἔχθραν. δριμὺ γὰρ τὸ φυτόν. οἱ δὲ ἀντὶ τοῦ δριμὺ καὶ ἱλαρόν. τινὲς δὲ τῷ θύμῳ παραπλήσιον. ἢ ἁπαλόν. ἡδύ. κωμικῶς δὲ ἔπαιξεν. Γαλᾶς.] ἀντὶ τοῦ παῖδας δριμυτάτους. τοῦτο δὲ σχῆμα καλεῖται παρὰ προσδοκίαν. ἔδει γὰρ ἐκφάναι, ἐκποιήσεται παῖδας νεανίας. Ἐπειδὰν ὄρθρος ᾖ.] παρόσον ἐν τῷ ὄρθρῳ δοκοῦσιν οἱ ἄνθρωποι συνεχῶς βδέειν, διὰ τὸ τότε τὰς πέψεις γίνεσθαι. Πρόβαινε.] ὡς ἐπὶ ὄχλου πομπευόντων αὐτῷ λέγει. φυλάττεσθαι δὲ ἀντὶ τοῦ παρατηρεῖν φυλάττειν.

BISETUS. Ταῦτα οὕτω ῥητέον. πρόβαινε, καὶ φυλάττου, ἤτοι παρατήρει ἐν τῷ ὄχλῳ, καὶ τὰ ἑξῆς. ἢ, πρόβαινε. καὶ δεῖ σε φυλάττεσθαι. ἀλλὰ πιθανώτερον εἰ ταῦτα λάβῃς οὕτω. πρόβαινε καὶ μὴ ἄγαν φυλάττεσθαι. τοῦτο δὲ σιωπῶμεν, καὶ ἐλλειπτικῶς εἴρηται διὰ τὴν πρὸς ἄλλα μείζω σπουδήν.

Σχόλια. Ὀρθὸς ἑκτέος.] ὑμῖν δ' ἐστὶν ὁ φαλλὸς κατακρατητέος βαστακτέος ἑπομένοις τῇ κανηφόρῳ. F ὁμοῦ δὲ καὶ πρὸς τὸ κακέμφατόν ἐστιν ὁ φαλλός, τὸ πρὸς μίμησιν τοῦ αἰδοίου. καὶ τοῦτο δὲ παίζει κωμικῶς λέγων, τὸν φαλλὸν ὀρθὸν κατέχειν ὄπισθεν τῆς παρθένου. Ἄσομαι τὸ φαλλικόν.] ᾄσματα λέγονται φαλλικά, τὰ ἐπὶ τῷ φαλλῷ ᾀδόμενα μέλη. ἔστι δὲ εἰς Διόνυσον ἀλλαχοῦ εἰς Πείσωνα(?). Φαλῆς ἑταῖρε.] ἁπλοῦν καὶ μέλος. οὐ ἡγεῖται περίοδος. ἡ περικοπὴ κώλων ιζ τοῦ ἐπῳδικοῦ. ὧν πρῶτα μὲν εἰσὶν ή, ἐν εἰσθέσει ἰαμβικὰ δίμετρα ἀκατάληκτα μὲν ή. τὸ δὲ γ΄ καταληκτικόν. τὰ δὲ ἄλλα ἠ καταληκτικά. περισπωμένως δὲ τὸ Φαλῆς ἀναγνωστέον G ὡς Ἑρμῆς. οὕτω δὲ Ἀττικοί, παρὰ Διονύσῳ δὲ βαρυτόνως. ὁ δ' αὖ Φάλης κατακυττάζει. οὕτω Σώφρων ἐχρήσατο. ὥσπερ δὲ Ὅμηρος ἥρμοσε καταπλῆξαι τῷ συνδέσμῳ ἑταίραν αἰτηθῆναι(?), θεράπων ἔχε φῦλα κέπων φόνου χρυσίππου ἑταίρου. οὕτω καὶ ὁ κωμικὸς ἐκεῖθεν λαβὼν τὰς ἀφορμάς. Διονύσου τὸν φαλλὸν ἑταῖρον εἶναί φησιν. ἀπέλαυθα γὰρ Διονυσιακῷ ποτῷ, τὰ ἀφροδίσια. μαρτυρεῖ δὲ

ἡμῖν

ὑμῖν καὶ Εὐριπίδης. ὁ δὲ ἦν δεινὸς, εἰς τὶ βακχεῖον πιεῖν. Νυκτοπερίπλάνητι.] οἰκείας ἐντίθησι φωνὰς ψυχῇ ἀνειμένῃ καὶ ἤδη μεθυούσῃ. ἠδίστην δὲ τὴν σύνθεσιν τὴν τοῦ νυκτοπεριπλάνητε, ἡ περὶ πρόθεσις εἰργάσατο. Μοιχέ.] διὰ τὸ τοὺς μεθύοντας γίνεσθαι περὶ τὰ ἀφροδίσια. δεῖ δὲ νοεῖν, ὅτι ταῦτα οὐχ ὡς ἐν βλασφημίᾳ λέγεται τὸ μοιχὲ καὶ παιδεραστά. ἀλλὰ πρὸς διάχυσιν καὶ ἱλαρότητα τοῦ φαλλοῦ. ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ πρὸς διάθεσιν ψυχῆς, Ἄρες ἄρες βροτολοιγέ. Ἕκτῳ σ' ἔτει προσεῖπον.] ἕκτον γὰρ ἦν λοιπὸν ἔτος ἀφ' οὗ ὁ πόλεμος Ἀθηναίοις πρὸς Πελοποννησίους συνέστη. δῆμον δὲ ἔφη τὴν κώμην. οὐχ ὡς παρ' Ὁμήρῳ δῆμον Ἐρεχθῆος. Καὶ Λαμάχων.] ὁ Λάμαχος ἐστὶν Ἀθηναίων στρατηγὸς υἱὸς Ξενοφάνους, ὃν ὅτε εἰς Σικελίαν ἔπλεον οἱ Ἀθηναῖοι ἐχειροτόνησαν. ἦν δὲ μετὰ Ἀλκιβιάδου καὶ Νικίου ὡς ἱστορεῖ Θουκυδίδης ς. ἦν δὲ φιλοπόλεμος ἐστί.

Bisetvs. Παίζει δὲ παρὰ τὸ ὁμοιόπτωτον, καὶ ὁμοιοτέλευτον τῶν δύο τῶν ὀνομάτων, μαχῶν, καὶ Λαμάχων.

Σχόλια. Ὡραίαν ὑληφόρον.] ἀντὶ τοῦ, ὡραίαν καὶ ἀκμαίαν. ὥρα γὰρ ἡ ἀκμή. καὶ ὡραῖον φασιν οἱ τραγικοὶ τὸ ἀκμαῖον. κοινὰ δὲ τὰ τοιαῦτα ὀνόματα. ὁ ἐκεῖ δὲ μειράκιον καὶ κόρη. ὡς ἐν δαιταλεῦσιν αὐτός. ἡ δὲ λέξις ἀπόδεκτος. Τὴν Στρυμοδώρου Θρᾷτταν.] ἤτοι κοινῶς δούλην. ἢ οὕτω καλουμένην, τὴν ἐκ Θρᾴκης. ὡς τὴν ἀπὸ Φρυγίας καὶ Παφλαγονίας. φελλεῖς δὲ ἔλεγον Ἀττικοὶ τοὺς πετρώδεις τόπους οἵ τινες κάτωθεν μέν εἰσι πετρώδεις. ἐπιπολῆς δὲ ὀλίγην ἔχουσι γῆν. μέμνηται καὶ ἐν Νεφέλαις τοῦ φελλέως. οἱ δὲ, ὅτι ὄρος φελλεύς

οὕτω καλούμενον. Μέσην λαβόντ' ἄραντα.] ἐν ἐκθέσει κῶλα τρία ἰσάριθμα. ὧν τὰ β' ἐστὶν ἰαμβικὰ δίμετρα. τὸ δὲ ἓν, μονόμετρον. Καταγιγαρτίσαι.] ἀντὶ τοῦ κατὰ γεωργικῶν γιγάρτων βαλεῖν, καὶ διὰ μέσου εἶναι. γεωργικῶς δὲ παίζει. ἢ ὅτι τὸ ῥῆμα πεποίηκεν ἵνα ἀπὸ τῶν γιγάρτων τὸ μέσον τοῦ πεπλασμένου. οὐ γὰρ πάντως συνουσιάσαι δηλοῖ τὸ καταγιγαρτίσαι. γίγαρτα δὲ τὰ ἐντὸς τῆς σταφυλῆς ὀστώδη. ἢ ἀντὶ τοῦ συνουσιάσαι. γίγαρτον γὰρ τὸ αἰδοῖον. ἢ καταθλίψαι ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν γιγάρτων. Ἐκ κραιπάλης.] ἡ ἐξ ἑωθινοῦ μέθη, κραιπάλη καλεῖται. ἢ ἀπὸ χθιζῆς οἰνοποσίας. Ἐν τῷ φεψάλῳ.] ἐν τῷ καπνῷ. ψάλος γάρ εἰσιν οἱ σπινθῆρες ὡς Καλλίας δηλοῖ. ἀλλ' οὐδὲ μικροῦ καταλέλειπται φεψαλυξ. καὶ παρὰ Ἀρχιλόχῳ δὲ κεῖται. πυρὸς δὲ ἦν αὐτῷ φεψάλυξ. διὰ δὲ τὸ μὴ δεῖσθαι ἀσπίδος εἰρήνης γενομένης ἔφη ἐν φεψάλῳ κρεμήσεσθαι ἡ ἀσπὶς παρὰ τὸ Ἡσιόδειον, Ἔνθα καπνοῦ ἄλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ καταθεῖο. καὶ τί δεῖ περὶ ἀσπίδος καὶ πηδαλίου λέγειν. ὅσου γὰρ περὶ ἀχρήστων βουλευμάτων ταῦτα ὀξέως γε τὴν γνώμην ὁ ποιητὴς εἰπών,

Ἐν πυρὶ δὲ βουλαί τε γενοίατο μήδεά τ' ἀνδρῶν.
περὶ δὲ ὅπλων ἐπιμελείας, ἀξιουμένων, τοὐναντίον ἔθηκεν,
Ἐκ καπνοῦ κατέθηκ' ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐῴκει.

Bisetvs. Ἐν τῷ φεψάλῳ.] ψεψάλυξ κατὰ Εὐστάθιον γίνεται ἐκ τοῦ φέβω, φέψω, καὶ τοῦ ἅλλω. ὅθεν ἢ φέψαλος, οὗ φέβεταί τις τὸ ἅλμα. τουτέστιν οὗ τὸ ἅλμα φεύγει. φέψαλοι δέ εἰσιν οἱ ἐκ τῶν καιομένων ξύλων ἀναφερόμενοι σπινθῆρες.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ Σκηνὴ δευτέρα.

ACTVS II. SCENA secunda.

ΧΟΡΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ

Chorvs, Dicaeopolis.

Bisetvs. Ὁ χορὸς τὸν Δικαιόπολιν ἀντὶ τοῦ Ἀμφιθέου συλλαμβάνει, καὶ λίθοις καταχῶσαι θέλει, αὐτὸν θάνατον ἀπειλεῖ, καὶ οὐδεμίας ἀπολογίας, οὔτε παραιτήσεως προσδέχεσθαι βούλεται.

Χο. Οὗτος αὐτός ἐστιν οὗτος.
Βάλλε, βάλλε, βάλλε, βάλλε,
Παῖε, παῖε τὸν μιαρόν.
Οὐ βαλεῖς αὖ, οὐ βαλεῖς;
Δι. Ἡράκλεις, τουτὶ τί ἐστι; τὴν χύτραν συντρίψετε;
Χο. Σὲ μὲν οὖν καταλεύσομεν ὦ μιαρὰ κεφαλή.
Δι. Ἀντὶ ποίας αἰτίας ὦ Ἀχαρνέων γεραίτατοι;

CH. Ipsus, ipsus hic est, ipsus.
Mitte, mitte, mitte saxa:
Tunde, tunde furciferum.
Non petes hunc, non petes?
DI. Proh Hercules, quid hoc? ollā atteretis hîc.
CH. Te equidem scelerum caput hic lapide obruimus.
DI. At quamobrem Acharnenses obsecro vos, natu maximi?

Σχόλια. Ἡράκλεις.] βαλλόμενος λίθοις ὑπὸ τοῦ χοροῦ ὁ Δικαιόπολις, ὡς ἀλεξίκακον τὸν Ἡρακλέα καλεῖ. πάνυ δὲ κινεῖ γέλωτα. τῆς μὲν κεφαλῆς αὐτοῦ ἀφροντιστῶν. τῆς δὲ χύτρας προνοούμενος ἐν ᾗ τὸ ἔτνος ἦν. τῷ δὲ συντρίψειν, καὶ Μένανδρος κέχρηται ἐν Λευκαδίᾳ καὶ ἐν Ἀσπίδι. ἔχων τὴν ἀσπίδα ἥκετο συντετριμμένην. σχετλιαστικὴ δὲ καὶ ἡ τὸν Ἡράκλεις φωνή. ἐστὶ γὰρ ὁ θεὸς εἰς ἐπικουρίαν ἐκαλεῖτο ὡς ἀλεξίκακος τοῖς δεινὰ πάσχουσι. Ἡράκλεις.] διπλῆ εἶτα ἔπειτα δυὰς μονοστροφικὴ ἀμοιβαία τὰς περιόδους ἔχουσα διακώλους ἐκ στίχων δύο τροχαϊκῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν καὶ κώλων β'. ὧν τοὺς μὲν στίχους ὁ ὑποκριτὴς λέγει. τὰ δὲ κῶλα ὁ χορός. πρῶτος τρίτων ἐστὶν ἐν ἐκθέσει κατὰ τὸ ἴσον τοῖς χορικοῖς. ἃ ποιοῦ δοχμιὸν συζυγίαν καὶ παίωνας τρεῖς, καὶ διαιροῦν. τῶν δὲ δικώλων τούτων, τὸ μὲν πρῶτον ἐστὶν, ἀπολεῖς ἄρα τὴν ἥλικα τὸνδε φίλας θρακέα. τὸ δὲ τῆς δευτέρας, ὕποι ἴσει χαμαί. ἕπεται δὲ τοῖς δυσὶ κώλοις στίχος τροχαῖος ὅδε, ἀντὶ ποίας αἰτίας. καὶ ἐν εἰσθέσει τὰ λοιπὰ κῶλα ς παιωνικὰ δίρρυθμα.

Bisetvs. Ἡράκλεις] Ὥσπερ τὰ παλαιὰ σχόλια εἰς τούτους τοὺς στίχους, καὶ κῶλα συνέγραψεν, ἵνα ἀκριβῶς ἐξετάσαι δοκοίη τὴν τῶν μέτρων ποιότητα, τὸν ἀριθμὸν, τὸ σχῆμα, καὶ τὴν διαίρεσιν. ὁ μὲν τοῦ ποιητοῦ νοῦς καλῶς ἔχει.

Σχόλια. Ὦ μιαρὰ κεφαλή.] ἐκ τοῦ ἡγεμονικοῦ μέρους τοῦ σώματος. δηλοῖ τὸν ἄνδρα παραπλησίως Ὁμήρῳ. τοίην γὰρ κεφαλήν. καὶ παρὰ Δημοσθένει, ταῦτ' ὦ λῷστε μιαρὰ κεφαλή.

A

ΣΤΡΟΦΗ κώλων ς'.

Χο. Τοῦτ' ἐρωτᾷς; ἀναί-
σχυντος εἶ καὶ βδελυρός,
Ὦ προδότα τῆς πατρίδος,
Ὅστις ἡμῶν μόνος
Σπεισάμενος, εἶτα δύνα-
σαι πρὸς ἔμ' ἀποβλέπειν.
Δι. Ἀνθ' ὧν δ' ἐσπεισάμην, οὐκ ἴστε γ', ἀλλ' ἀκού-
σατε.

STROPHE.

CH. *Quid rogas? impudens*
Es, proteruus, scelestus,
Proditor agri patrij:
B *Quippe solus tibi*
Fœdera modo hic inita: an
Aspicere adhuc potes?
DI. *At quamobrem fecerim nescitis: audite hoc*
prius.

ΣΤΡΟΦΗ ἑτέρα κώλων ή.

Χο. Σοῦ γ' ἀκούσωμ'; ἀπολεῖ,
Κατά σε χώσομεν τοῖς λίθοις.
Δι. Μηδαμῶς, πρὶν ἂν ἀκούσητέ γ', ἀλλ' ἀνά-
σχοισθ' ὦ 'γαθοί.
Χο. Οὐκ ἀνασχήσομαι,
Μὴ δὲ λέγε δὴ σὺ λόγον,
Ὡς μεμίσηκά σε Κλέ-
ωνος ἔτι μᾶλλον, ὃν ἐ-
γὼ κατατεμῶ τοῖσιν ἱππεῦσί ποτε
Ἐς καττύματα.
Σοῦ δ' ἐγὼ λόγους λέγοντος οὐκ ἀκούσομαι
μακρούς,
Ὅστις ἐσπείσω Λάκωσιν. ἀλλὰ τιμωρήσομαι.
Δικ. Ὦ 'γαθοί, τοὺς μὲν Λάκωνας ἐκποδὼν ἐά-
σατε,
Τῶν δ' ἐμῶν σπονδῶν ἀκούσατ', εἰ καλῶς ἐσπει-
σάμην.
Χο. Πῶς δέ γ' ἂν καλῶς λέγοις ἄν, εἴπερ ἐσπεί-
σω γ' ἅπαξ.
Οἷσιν οὔτε βωμὸς, οὔτε πίστις, οὔθ' ὅρκος μένει.
Δι. Οἶδ' ἐγὼ καὶ τοὺς Λάκωνας οἷς ἄγαν ἐγκεί-
μεθα,

STROPHE alia.

C CH. *Te audiamus? male pereas:*
Lapidibus petemus caput.
DI. *Nequaquam, nisi me prius audiatis aquis*
mentibus.
CH. *Non feram: non sinam;*
Verba facias, caue. Nam
Haud pare Cleonem odio
Oderim ego: quem dabo secandum equitum
D *Gregi in soleas.*
Te non audiam;
Præsertim si prolixa verba des.
Quoniam fœdus inisti cum Laconibus: at te pu-
niam.
DI. *O boni, Laconas missos iam facite: & mea*
fœdera
Quæso audite, qualia sint: an illa rectè inierim.
CH. *Quomodo rectè te dicas inisse, si inieris se-*
mel
E *Cum his, quibus nec religio, nec iusiurandum*
est, nec fides?
DI. *Noui ego, quòd Lacones, quibus hîc admo-*
dum infesti sumus,

Σχόλια. Χώσομεν τοῖς λίθοις.] τοιοῦτο καὶ τὸ Ὁμη-
ρικόν. λάϊνον ἕσσο χιτῶνα. ἐν ἤθει γὰρ αὐτὸ μετεποίησεν.
Ἀλέξανδρος μέντοι, ἄξιος τὸν λίθινον Λακεδαιμονίας
[illegible] γυναικὸς ἐπὶ συμφορᾷ τῆς πατρίδος. [illegible] ἐν
[illegible] ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πατρίδος.

BISETVS. Κατά σε χώσομεν] τμῆσις, ἀντὶ τοῦ κα-
ταχώσομέν σε. καταχῶσαι δὲ λίθοις ἐστὶν, ὅπερ ὁ Εὐριπί-
δης λέγει, καταφαρκώσειν πέτροις. ὃ δὲ [illegible], ὑπ'
αὐτοῦ λέγεται, λευσίμῳ πετρώματι θανεῖν. καὶ πετρού-
μενος θανεῖν, καὶ λευσθῆναι πέτροις.

Σχόλια. Μηδαμῶς πρίν γ' ἀκούσητε.] μεγαλοφρό-
νως καὶ γενναίως οὐ παραιτεῖται τὸν θάνατον. ἀλλὰ πρῶτον
εἰπεῖν ἀξιοῖ, καὶ τότε ἀποθανεῖν ἐὰν ᾖ δίκαιον. Οὐκ ἀνα-
σχήσομαι.] ὅτι τινὲς τὸ ἀνασχήσομαι, ὡς ἔκφυλον νομίζου-
σιν. ἐχρήσατο δὲ αὐτῷ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους. [illegible]
[illegible] μόνον ἀνέξομαι. Ὃν ἐγὼ κατατεμῶ.] [illegible] πά-
λιν [illegible] τὸ ποτὲ διὰ τὴν μετροποιίαν καὶ ἔτι πρὸς [illegible]
[illegible], οὐ ποτὲ [illegible] τὸν Κλέωνα Ἀριστοφάνης. ἀλλ'
[illegible] ἄνω [illegible], οὕτως [illegible] ἐστι. ἔστι
[illegible] αὐτοῦ [illegible]. καττύματα δὲ ἐστὶ δέρματά
τινα ἰσχυρὰ [illegible], ἅπερ τοῖς σανδαλίοις καὶ τοῖς ἄλ-
λοις [illegible]. οἰκεία δὲ ἡ ἀπειλὴ κατὰ τοῦ

Κλέωνος. βυρσοδέψης γὰρ ἦν. ὅτι δὲ τοῖς ἱππεῦσιν [illegible]
ἔχθρα πρὸς Κλέωνα, διὰ τῆς ἀρχῆς δεδήλωκε. καὶ φιλῶ τοὺς
ἱππέας διὰ [illegible]. Σοῦ δ' ἐγὼ λόγους λέγοντος.] [illegible]
[illegible] δίστιχον, ὃ τοῖς μέλεσιν ἐξ ἔθους ὑπάγουσιν. ἔστι
F δὲ τετράμετρον τροχαϊκὸν καταληκτικόν. οὐ λέγεται δὲ ἐπὶ
τοὺς [illegible] μακροὺς οὐκ [illegible]. ἀκούσομαι δὲ τοὺς διὰ [illegible]
[illegible] λεγομένους. ἀλλ' ὅτι πάντες οἱ λόγοι μακροὶ [illegible]
[illegible] πρὸς πρᾶξιν [illegible]. Τῶν δ' ἐμῶν
σπονδῶν] [illegible] γὰρ αὐτοὺς τῆς Λακεδαιμο-
νίων μνημονεύειν, διὰ τὸ ἐνθυμουμένους [illegible]
[illegible] καθίστασθαι. Οὔτε πίστις, οὔθ' ὅρκος.] [illegible]
ἀπιστία γὰρ [illegible] Λακεδαιμόνιοι. καὶ Εὐρι-
πίδης ἐν Ἀνδρομάχῃ. Σπάρτης ἔνοικοι [illegible]
[illegible] τρία δὲ [illegible] προσῆκει αὐτοῖς.
αἱ γὰρ συνθῆκαι διὰ τριῶν τελοῦνται. λόγων. ὅρκων. χει-
G ρῶν. λόγων μὲν, [illegible]. ὅρκων δὲ, διὰ τῶν ἐν [illegible]
θυσιῶν. χειρῶν δὲ [illegible] αἱ πίστεις διὰ τῶν δεξιῶν γίνον-
ται. καὶ Ὅμηρος. δεξιαὶ ᾗς ἐπέπιθμεν. Οἶδ' ἐγὼ καὶ
τοὺς Λάκωνας.] [illegible] καὶ τεθαρρηκότως ἐχρήσατο
[illegible] καὶ [illegible], [illegible] ἐν το-
σούτοις ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν εἰπεῖν ὅτι οὐ μόνον [illegible]
κατὰ πάντα. ἀλλ' ὅτι καὶ ἐν τοῖς ἀδικηθεῖσι [illegible].

Οὐχ

Οὐχ ἁπάντων ὄντας ἡμῖν αἰτίους τῶν πραγμάτων.

Χο. Οὐχ ἁπάντων ὦ πανοῦργε; ταῦτα δὴ τολμᾷς λέγειν

Ἐμφανῶς ἤδη πρὸς ἡμᾶς; εἶτ' ἐγώ σου φείσομαι;

Δι. Οὐχ ἁπάντων, οὐχ ἁπάντων, ἀλλ' ἐγὼ λέγων ὁδὶ,

Πόλλ' ἂν ἀποφήναιμ' ἐκείνους ἔσθ' ἃ κἀδικουμένους.

Χο. Τοῦτο τοὔπος, δεινὸν ἤδη, καὶ ταραξικάρδιον,

Εἰ σὺ τολμήσεις ὑπὲρ τῶν πολεμίων ἡμῖν λέγειν.

Δικ. Κἂν γε μὴ λέγω δίκαια, μηδὲ τῷ πλήθει δοκῶ,

Ὑπὲρ ἐπιξήνου θελήσω τὴν κεφαλὴν ἔχων, λέγειν.

Χο. Εἰπέ μοι τί φειδόμεσθα τῶν λίθων ὦ δημόται;

Μὴ οὐ καταξαίνειν τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐς φοινικίδα;

Οἷος αὖ μέλας τις ὑμῖν θυμάλωψ ἐπέζεσεν;

Δι. Οὐδ' ἀκούσεσθ' ἀκούσεσθ' ἐτεὸν ὦ 'Χαρνῆδαι;

Χο. Οὐκ ἀκουσόμεσθα δῆτα. Δι. δεινά γ' ἆρα πείσομαι.

Χο. Ἐξολοίμην ἢν ἀκούσω. Δι. μηδαμῶς ὦ 'Χαρνικοί.

Χο. Ὡς τεθνήξων ἴσθι νυνγί. Δι. δήξομαί γ' ἄρ' ὑμᾶς ἐγώ.

Ἀνταποκτενῶ γὰρ ὑμῶν τῶν φίλων τοὺς φιλτάτους,

Ὡς ἔχω γ' ὑμῶν ὁμήρους, οὓς ἀποσφάξω λαβών.

Χο. Εἰπέ μοι, τί τοῦτ' ἀπειλεῖ τοὔπος ἄνδρες δημόται,

Τοῖς Ἀχαρνικοῖσιν ὑμῶν, μῶν ἔχει τοῦ παιδίον

Non sint omnium turbarum autores. CH. quid? non omnium
Turbarum, homo peruerse: tun' isthac audes iam dicere
Ad nos tam clarè? sibin' ego parcam? DI. non omnium;
Non, inquam, omnium autores sunt. immò ego, qui hac vobis loquor,
Multas possim ostendere, quas illi accepêre iniurias.
CH. Hoc graue est verbum, meumq; animum perturbas plurimùm:
Si tu ad nos ausis loqui pro nostris perduellibus.
DI. At nisi ego, quæ iusta, dixero: & plebi huic probauero:
Tunc caput mensæ imponere volo coquinariæ, & loqui.
CH. Agedum, cur obsecro lapidibus, ô populares, parcimus
Hunc cruentare hominem, & variare cutem, purpuræ modo?
Vt, cum titio niger nobis in igne incanduit?
DI. Annon audietis Acharnenses? audite me obsecro.
CH. Non sanè audiemus. DI. ægrè igitur vobis persuasero.
CH. Peream, si audiam. DI. nequaquam sic facietis Acharnici.
CH. Moriturum te iam scias. DI. at ego probè mordebo vos.
Nam vicissim interficiam, vobis amicos intimos,
Quos apud me habeo obsides: hos prendam & iugulabo illicet.
CH. Dic mihi, quamobrem isthuc minatur verbum Acharnicis:
Dicite ô populares, anne habet alicuius puerum sua

Σχόλια. Ταραξικάρδιον.] αὐξήσει κέχρηται εἰπὼν ταραξικάρδιον. ἔστι γὰρ δεινὸν, ὃ μὴ οὕτως ἐστὶ δεινὸν ὡς δάκνειν καὶ ταράττειν τὴν καρδίαν. ὅπερ δὲ τῇ καρδίᾳ ταραχὴν ἐμπεπτώκειεν ἄν, τοῦτο ἀναμφιβόλως δεινότατον νομίζοιτο ἄν. Κἄν γε μὴ λέγω δίκαια.] τοῦτο δεινὸν καὶ προσκρουστικὸν, ἐπειδὴ οἱ στρατηγοῦντες, καὶ δημαγωγοῦντες, κωλυταὶ τῆς εἰρήνης ἐγίνοντο. Ὑπὲρ ἐπιξήνου.] ἐπίξηνος καλεῖται ὁ μαγειρικὸς κορμὸς, ἐφ' οὗ τὰ κρέα συγκόπτουσιν.

BISETVS. Ἐπιξήνου.] Εὐστάθιος. ἐπίξηνον, ἐπικόρμιον, καὶ ἐπίκοπον καλεῖ. εἴρηται δὲ παρὰ τὸ ἐπιξαίνειν, τὸ ἐπικόπτειν. πρὸς δὲ τὴν λέξιν τοῦ ἐπιξήνου ὁ χορὸς παίζων ἐπιφέρει τὸ καταξαίνειν, ὅπερ τοῦ ἐπιξήνου ἔτυμον δηλοῖ. ξαίνειν δὲ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἐνίοτε τὸ τύπτειν σημαίνει.

Σχόλια. Μὴ οὐ καταξαίνειν.] μὴ οὐχὶ λίθοις αὐτὸν αἱμάσσειν, ὥστε φοινικοῦν αὐτοῦ ποιῆσαι τὸ σῶμα. τὸ δὲ καταξαίνειν, ὡς ἐπὶ ἐρίων ἔθηκε. διὸ καὶ φοινικίδα εἶπεν ὡς ἐπὶ ἱματίου. Ἀριστοτέλης δέ φησιν ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ, χρῆσθαι Λακεδαιμονίους φοινικίδι πρὸς τοὺς πολέμους. τοῦτο μὲν, ὅτι τὸ τῆς χρόας ἀνδρεικόν. τοῦτο δὲ ὅτι τὸ τοῦ χρώματος αἱματῶδες τῆς τοῦ αἵματος ῥύσεως ἐθίζει καταφρονεῖν. τὸ οὖν ἐν φοινικίδι, ἀντὶ τοῦ ἐν τάξει πολεμίων ἀπὸ τοῦ φορήματος δηλώσειεν ἂν εἰκότως. ἐπεὶ τὸ φοινιχθῆναι αἱμαχθῆναι, δίκην φοινικοβαφοῦς ἐνδύματος. καὶ τὸ ξαίνω τύπτω, καὶ παρὰ Δημοσθένει κεῖται ἐν τῷ κατ' Αἰσχίνου περὶ τῆς παραπρεσβείας. ἀπαύσης δὲ καὶ δακρυσάσης ἐκείνης, περιρρήξας τὸν χιτῶνα ὁ οἰκέτης, ξαίνει κατὰ τοῦ νώτου πολλάς. Θυμάλωψ.] ὁ διακεκαυμένος ἀνθρακίτης. ὁ ἀπολελειμμένος τῆς θύψεως ἄνθραξ ὁ ἡμίκαυστος. ξύλον καίον. σπινθὴρ. ὁ διακεκαυμένος ἄνθραξ. χαριέντως δὲ εἶπεν. ἐπεὶ ἀνθρακεῖς εἰσιν οἱ Ἀχαρνεῖς. ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰπεῖν, οἷος ἐξεκαύθητε, θυμάλωψ ἐπέζεσεν. Ἀχαρνῆδαι.] τὴν Ὁμηρικὴν περίφρασιν πολλάκις μιμεῖται, ὦ υἷες Ἀχαιῶν. ἐν μιᾷ λέξει περισυνεγκάμενος τὸ ὄνομα ὅλον. ὦ Ἀχαρνέων παῖδες. Ἀνταποκτενῶ.] ταῦτα λέγει τινὸς τῶν Ἀχαρνέων ἁρπάσας κόφινον γερόντων, ἐν ᾧ τοὺς ἄνθρακας φέρουσιν. ὃν βούλεται ξίφει διαχρήσασθαι. σκώπτει δὲ τοὺς Ἀχαρνέας, ὡς ἀνθρακοκαύστας. Ὁμήρους.] ὅμηρα ἐκάλουν, τὰ ἐπὶ συνθήκαις διδόμενα ἐνέχυρα.

Τὸν παρόντ' ἔνδον εἴρξας; ἢ 'πὶ τῷ θερμαίνεται;

Δι. Βάλλετ' εἰ βούλεσθ', ἐγὼ γὰρ τουτονὶ διαφθερῶ.
Εἴσομαι δ' ὑμῶν τάχ' ὅστις ἀνθράκων τι κήδεται.

Χο. Ὡς ἀπολόμεσθ', ὁ λάρκος δημότης ὅδ' ἔστ' ἐμός.
Ἀλλὰ μὴ δράσῃς ὃ μέλλεις, μηδαμῶς ὦ μηδαμῶς.

Δι. Ὡς ἀποκτενῶ κέκραχθ', ἐγὼ γὰρ οὐκ ἀκούσομαι.

Χο. Ἀπολεῖς ἄρα τὸν ἥλικα τόνδε φιλανθρακέα.

Δι. Οὐδ' ἐμοῦ λέγοντος ἀρτίως ἠκούσατε.

Χο. Ἀλλὰ νῦν λέγ' εἴ σοι δοκεῖ, τόν τε Λακεδαιμόνιον αὐτὸν, ὅτῳ τρόπῳ σοὐστὶ φίλον.
Ὡς τόδε τὸ λαρκίδιον οὐ προδώσω ποτέ.

Δι. Τοὺς νῦν μοι λίθους χαμᾶζε πρῶτον ἐξεράσατε.

Χο. Οὗτοί σοι χαμαὶ, καὶ σὺ κατάθου πάλιν τὸ ξίφος,

Δι. Ἀλλ' ὅπως μὴ 'ν τοῖς τρίβωσιν ἐγκάθηνταί που λίθοι.

Χο. Ἐκσέσεισται χαμᾶζ', οὐχ ὁρᾷς σειόμενον;
Ἀλλὰ μή μοι πρόφασιν, ἀλλὰ κατάθου τὸ βέλος.
Ὡς ὅδε γε σειστὸς ἅμα τῇ στροφῇ γίγνεται.

Δι. Ἐμέλλετ' ἄρα πάντες ἀνασείειν βοὴν,
Ὀλίγου τ' ἀπέθανον ἄνθρακες Παρνάσιοι,
Καὶ ταῦτα διὰ τὴν ἀτοπίαν τῶν δημοτῶν.
Ὑπὸ τοῦ δέους δὲ τῆς μαρίλης μοι συχνὴν
Ὁ λάρκος ἐνετίλησεν ὥσπερ σηπία.
Δεινὸν γὰρ οὕτως ὀμφακίαν πεφυκέναι
Τὸν θυμὸν ἀνδρῶν, ὥστε βάλλειν καὶ βοᾶν,
Ἐθέλειν τ' ἀκοῦσαι μηδὲν ἴσον ἴσῳ φέρον,
Ἐμοῦ θέλοντος ὑπὲρ ἐπιξήνου λέγειν,
Ὑπὲρ Λακεδαιμονίων ἅπανθ' ὅσ' ἂν λέγω,
Καί τοι φιλῶ γε τὴν ἐμὴν ψυχὴν ἐγώ.

A *Constrictum domi: aut quanam re tantopere effertur miser?*

DI. Iacite, si lubet. nam ego hunc male perdam: & mox sciam cui
Vestrum aliquid carbonum sit cura. CH. *male occidimus viri,*
Hic cophinus meus est popularis: ne faxis obsecro,

B *Quod facere instituis: minime, minime isthuc feceris mali.*

DI. Clamaui, quod interfecturus sim, non enim audiam.

CH. An coaequalem occides amicū carbonarium?

DI. Quia vos me dicentem iamdudum non audistis viri.

CH. At deinceps nunc dicito, tuos esse Lacedæmonas amicos: si tibi ita sit lubitum.

C *Nā hūc tibi cophinulum ego haud volo prodere.*

DI. Lapides nunc primùm è sinibus eijcite in terram protenus.

CH. En iacent in terra: & tu quoque mucronem cuspidem:

DI. At neque sub vestibus lateant lapides iam relliqui.

CH. Excussum est palliū, non vides, ut quatiam?

D *Ne quid obtende mihi: sed reijcito gladium.*
Vt simul & hic mulierum in stropha sit decor.

DI. Vocem omnes edituri eratis lugubrem:
Parumq; adeò abfuit, quin essent mortui
Hi carbones Parnassij, & popularium
Quidem ob summam insolentiam. Sed præ metu
Cophinus hic fauillam quàm densissimam
Mihi incacauit, tanquam sepia. Nam graue est
Adeo immites esse hominū animos, ut lapidibus
Petant, & clamitent, & nihil æqui & boni

E *Audire velint, licet ego cum periculo*
Dicturus sim omnia, quicquid dicam pro hostibus
Lacedæmonijs: equidem meā & ego vitā amo.

Σχόλια. Ἔνδον εἴρξας.] ἀποκλείσας. δασέως δὲ εἵρξας Ἀττικοί. τὸ μέντοι παρ' Ὁμήρῳ ἔρχατο, ἐν μεγάλῳ σταθμῷ, ψιλοῦσι. τὸ δὲ ἕρξας δασέως ἀναγινώσκουσιν, ὅταν τὸ πράξας δηλοῖ. ἡ μὲν ἄρα εἶρξα σ' ἀπολάσαντο Δία θεῶν. τὸ δὲ ἐπὶ τοῦ εἴργειν δασέως Ἀττικοί. Εἴσομαι δ' ὑμῶν.] ψίαθον ἀνθράκων προσελήλυθεν. ὅν φασι παῖδα εἶναι τῶν Ἀχαρνέων πάνυ κωμικῶς. τὰ δὲ μεγάλα πάθη, ἀποπαίζει τῆς τραγῳδίας. ἐπεὶ καὶ ὁ Τήλεφος κατὰ τὸν τραγῳδοποιὸν Αἰσχύλον ἵνα τύχῃ παρὰ τοῖς Ἕλλησι σωτηρίας, τὸν Ὀρέστην εἶχε συλλαβών. παραπλήσιον δέ τι καὶ ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις εἰσήνεγκεν. ὁ γὰρ Εὐριπίδου κηδεστὴς Μνησίλοχος ἐπιβουλευόμενος παρὰ τῶν γυναικῶν, ἀσκὸν ἁρπάσας παρά τινος γυναικὸς ὡς ἂν παιδίον ἀποκτεῖναι βούλεται. τὸ δὲ εἴσομαι ἀντὶ τοῦ γνώσομαι. ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ. εἴσομαι αἴκεν ὁ Τυδείδης κρατερὸς Διομήδης. Ὁ λάρκος δημότης.] πλέγμα τι κοφινῶδες ἢ ψιαθῶδες, ἐν ᾧ φέρουσι τοὺς ἄνθρακας. Μηδαμῶς ὦ μηδαμῶς.] τοῦτο ἀποστροφὴ καλεῖται. ἔχεις καὶ παρὰ Δημοσθένει τὸ ὅμοιον. ἀλλ' ἔτι ἂν τοῖς προσῳποῖς, ὀρθῶς προσῳποῖς.

Ἀπολεῖς ἄρα τὸν ἥλικα.] οὗτοι τὸν λάρκον ἡλικιώτην τὸν αὐτῶν λέγουσι διὰ τὸ τοῦ λάρκου σφαγῆς. διπλαῖ δὲ δύο. ἡ ὅτι ἡ ἑξῆς ἐστι δυάς, ἡ ἀντιστρέφουσα τῇ ἀποδεδομένῃ ὡς ἡ ἀρχή, ὡς ἀποκτενῶ κέκραχθε. τέλος δὲ τῆς πρώτης, οὐ προδώσω ποτέ. τὸ δὲ δευτέρας τῇ στροφῇ γίνεται. Ἀλλὰ νῦν λέγ' εἴ σοι.] ἐπιτρέπουσιν αὐτῷ λέγειν μόνον ἵνα σώσῃ τὸν λάρκον. Ὅτῳ τρόπῳ σοὐστίν.] ἀντὶ τοῦ εἰπὲ τὸ ὅτῳ τρόπῳ ὁ Λακεδαιμόνιός ἐστί σοι φίλος. ἡ οὕτως. εἰπὲ τί σοι τῷ τρόπῳ φίλον ἐστὶ περὶ Λακεδαιμονίων. τὸ δὲ ἐντεῦθεν, ἀντὶ τοῦ φιλανθρωπικοῦ προσηνέχθη κατὰ, ἀντὶ τοῦ περὶ Λακεδαιμονίων. τὸ ὅμοιον καὶ παρὰ τῷ ἐν τοῖς πρώτοις τῶν φιλοσοφικῶν. ἀλλὰ μὴν τόν γε Παίονα καὶ Ἰλλυριόν. Ἐξεράσατε.] ἀντὶ τοῦ ἐκκενώσατε. ἐκβάλλετε. ἀπορρίψατε. σημειοῦται δὲ ἡ λέξις ἀπὸ τοῦ ἔρας, τουτέστι τῆς γῆς. Οὗτοί σοι χαμαί.] κωμῳδεῖ καὶ διασύρει τοὺς Ἀθηναίους, ὡς καὶ ταχέως θυμουμένους καὶ ταχέως παυομένους.

Bisetus. Ἀλλ' ὅπως.] ἐντακτέον ἐπιφορά, ἡ στροφή.
Σχόλια. Ἐγκάθηνταί του λίθοι.] ἐγκαθίζονται. ἢ κεκρυμμένοι ὑποκρυπτόμενοι ὑποκάθηνται. Ἐκσέσεισται.] ὁ κόλπος

φος. ἢ ὁ τρίβων. Ἀλλὰ κατάθου τὸ βέλος.] σημειωτέον ὅτι ἐπὶ ξίφους τὸ βέλος τέθεικε καὶ Ὅμηρος πᾶν τὸ βαλλόμενον. Ὡς ὅδε γε σεισεῖς.] χορεύουσιν ἅμα καὶ κόρδακα ἐνδείκνυνται. τὸ λεγόμενον οὕτως ἐπὶ τῆς κωμικῆς ὀρχήσεως. ἀναστρεφόμενοι δὲ, ἀποτινάσσουσι τοὺς χιτῶνας, καὶ ἀποδεικνύντες ὡς μηδένα τῶν λίθων ἀποκεκρυμμένον ἔχουσι. λέγεται δὲ ἡ στροφὴ, τῶν κώλων τὸ σύστημα. χάριται καὶ στρέφεται. Ἔμελλετ' ἄρα.] ἐθικώτατα καὶ ἥδιστα πρὸς τοὺς ἐν τῷ λάρκῳ ἄνθρακας διαλέγεται, λέγων ὅτι ἐμέλλετε μετὰ βοῆς ἀναστῆναι, ὡς τῆς τοῦ λάρκου ῥήξεως μετὰ βοῆς μελλούσης γίνεσθαι. ἐμέλλετ' ἄρα παντες. ὑφ' ὃ διπλῆ καὶ ἐν εἰσθέσει στίχοι ἰαμβικοὶ ια'. Ἄνθρακες Παρνάσιοι.] ἀντὶ τοῦ μεγάλοι. Πάρνης γὰρ ὄρος τῆς Ἀττικῆς χορηγίαν ἔχον πολλῶν ξύλων. ἔπαιξεν οὖν Παρνασίους εἰπών, ὡς ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ τὴν λέξιν παραγαγών, ἵνα ὑποδηλώσῃ τοὺς ἱερούς. ὁ γὰρ Παρνασσὸς, ὄρος Φωκίας ἐστὶ ἱερὸν Ἀπόλλωνος καὶ Διονύσου. Παρνάσιοι. ἀντὶ τοῦ μεγάλοι. τὸ γὰρ Παρνασσὸν ἐπὶ τὸ μεγάλου ἐτίθεσαν. οἱ δὲ ὅτι ἀπὸ Πάρνηθος τοῦ ὄρους τῆς Ἀττικῆς ἄνθρακας. Ὑπὸ τῆς δίνης τῆς μαρίλης.] ἡ ἐξ ἀνθράκων τέφρα, μαρίλη λέγεται. μαρίλης οὖν, ἀντὶ τοῦ τῆς ἀπὸ τῶν ἀνθράκων ἀποδίξις, ἐκπεφυσῆκεν ὁ λάρκος ὑπὸ ἀγωνίας, ὥσπερ ἡ σηπία τὸ μέλαν. θηρώμεναι γὰρ αἱ σηπίαι, ἐκραίνουσιν ἐκ τοῦ προσόντος αὐταῖς μέλανος ταράττειν βουλόμεναι τὸν παρ' αὐταῖς τόπον ἵνα μὴ καταφανεῖς ὦσι τοῖς θηρῶσιν. Ὀμφακίαν.] ἀντὶ τοῦ ὠμὸν σκληρόν. μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν ὀμφάκων. οὕτω δὲ αἱ σταφυλαὶ δεσμεῖαι οὖσαι, καὶ οὔπω πέπειροι. ἐκ γὰρ τοῦ ἐναντίου, πέπανον τὸ ἥμερον καὶ ἡδύ. θηλυκῶς δὲ καὶ τοὺς ὄμφακας λέγει. ἔχεις παρὰ Πλάτωνι, τῷ κωμικῷ ἐν δράματι ἑορτῶν. καὶ τὰς ὀφρῦς χαλᾶσθε καὶ τὰς ὄμφακας. Μηδὲν ἴσον ἴσῳ.] ἀντὶ τοῦ δίκαιον καὶ ἐξίσου. ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ κεραμέως οἶνον πρὸς ὕδωρ ἴσον. λέγει δὲ κατ' ἴσον εἰπεῖν τε καὶ ἀκοῦσαι. Ἐμοῦ θέλοντος.] τὸ ἑξῆς οὕτως. ἐμοῦ θέλοντος ὑπὲρ ἐπιξήνου λέγειν πάντα ἃ ἂν λέγω ὑπὲρ Λακεδαιμονίων.

ΣΤΡΟΦΗ κώλων η'.

Χο. Τί οὖν οὐ λέγεις τοὐπίξηνον,
Ἐξενεγκὼν θύραζ',
Ὅ,τί ποτ' ὦ σχέτλιε,
Τὸ μέγα τοῦτ' ἔχεις;
Πόθος γὰρ πάνυ με
Ὅ,τι φρονεῖς ἔχει.
Ἀλλ' ᾗπερ αὐτὸς τὴν δίκην διωρίσω,
Θεὶς δεῦρο τοὐπίξηνον, ἐγχείρει λέγειν.

STROPHE.

CH. Quid ergo habes, quod in mensa
Tu coquinaria
Miser homo proferas
Commemorabile?
Nimis scire equidem,
Tua placita expeto.
Sed, vt tute ipse tibi pœnam decreueras,
Huc pone mensam, & aggredere verba facere.

Σχόλια. Τί οὖν οὐ λέγεις.] διπλῆ καὶ εἴσθεσις εἰς μελικὸν τοῦ χορικοῦ πεντάκωλον δοχμίων. ὧν διπλῶν μὲν τῶν δύο πρώτων. ἁπλῶν δὲ τριῶν τὸ λοιπόν. ἄλλως. εἴσθεσις χοροῦ προῳδικὴ στροφῆς λόγον ἔχουσα. ἔχει γὰρ καὶ ἀντίστροφον τὴν τί ταῦτα στρέφεις. καὶ ἔστιν ἐκ κώλων παιωνικῶν ἓξ, ἐπιμεμιγμένων κρητικοῖς καὶ βακχείοις. ὧν τὸ πρῶτον τρίμετρον καταληκτικὸν ἐκ βακχείων. τὸ δεύτερον δίμετρον ἀκατάληκτον ἐκ κρητικῶν. τὸ τρίτον δίμετρον καταληκτικὸν ἤτοι ἑφθημιμερές. τὸ τέταρτον ἡμιόλιον ἤτοι δίμετρον βραχυκατάληκτον. τὸ ε' δίμετρον καταληκτικὸν ἐκ βακχείων. τὸ ς' ἡμιόλιον ὅμοιον τῷ τετάρτῳ. ἐν ἐκθέσει δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι β', ὅμοιοι τοῖς ἑξῆς κ'θ'. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος καὶ διπλῆ ἔσω νενευκυῖα. Ἀλλ' ᾗπερ.] τὸ ᾗπερ ἀντὶ τοῦ ὥσπερ, καθάπερ.

ΣΥΣΤΗΜΑ κατὰ περικοπὴν στίχων ιθ'.

Δι. Ἰδοὺ θεᾶσθε, τὸ μὲν ἐπίξηνον, τοδί,
Ὁ δ' ἀνὴρ ὁ λέξων οὑτοσὶ, τυννουτοσί,
Ἀμέλει μὰ τὸν Δί' οὐκ ἐνασπιδώσομαι.
Λέξω δ' ὑπὲρ Λακεδαιμονίων ἃ μοι δοκεῖ.
Καίτοι δέδοικα πολλά. τούς τε γὰρ τρόπους
Τοὺς τῶν ἀγροίκων οἶδα χαίροντας σφόδρα,
Ἐάν τις αὐτοὺς εὐλογῇ, καὶ τὴν πόλιν,
Ἀνὴρ ἀλαζὼν καὶ δίκαια κἄδικα,
Κἀνταῦθα λανθάνουσ' ἀπεμπολώμενοι,
Τῶν τ' αὖ γερόντων οἶδα τὰς ψυχὰς, ὅτι

SYSTEMA PER PERICOPEN.

DI. En spectate, hæc est mēsa coquinaria:
Qui dicet hic est, vir tantillus: bono animo es:
Ego, per Iouem, nunc clypeo nō induar,
Sed pro Lacedæmoniis dicam, vt mihi lubet.
Licet admodum metuam mihi. Nā mores ego
Noui agricolarum, delectantur admodum,
Si quis eos laudet, & simul vrbem prædicet,
Homo arrogans, per fas atque nefas. Interim
His blanditiis non se aduertunt venundari.
Noui etiam horum senum qui sit animus. Nihil

Σχόλια. Ἰδοὺ θεᾶσθε.] ἀφ' ἑαυτοῦ ταῦτα ὁ Δικαιόπολις λέγει. διὰ δὲ τῶν λελεγμένων ὁ κωμικὸς ἡμᾶς παιδεύει, ὡς χρὴ τοὺς λέγοντας οὐκ ἀπὸ τοῦ μεγέθους τῶν σκωμμάτων σκοπεῖν, ἀλλ' ἐπ' ἐκεῖνα ἀφ' ὧν λέγειν ἔμελλε. τὸ δὲ τυννουτοσὶ, δεικνὺς τὸν δάκτυλον τὸ μικρὸν λέγει. Οὐκ ἐνασπιδώσομαι.] ἀντὶ τοῦ οὐ καθοπλήσομαι. ἐν ἀσπίδι περιβαλοῦμαι σημειούμενος. ἢ σκευασθήσομαι. ἐπεὶ βραχύς εἰμι, βούλεται γὰρ εἰπεῖν, ὅτι οὐ παρασκευάσομαι ἐπὶ πολύ. Ἀνὴρ ἀλαζών.] διαβάλλει τοὺς ῥήτορας. Ἀπεμπολώμενοι.] πιπρασκόμενοι διὰ τῆς κολακείας. τοῦτο δέ φησι. διὰ τὸ εὐχερῶς πείθεσθαι τοῖς ῥήτορσι τοὺς Ἀθηναίους, ἀπατῶσιν αὐτούς. Τῶν τ' αὖ γερόντων οἶδα.] τῶν τε γερόντων φιλοδικίας, καὶ τὸ ἀεὶ τὸ καταγινώσκειν ἑτοιμότητος ὄλον.

Οὐδὲν βλέπουσιν ἄλλο, πλὴν ψήφῳ δακεῖν,
Αὐτός τ' ἐμαυτὸν ὑπὸ Κλέωνος ἅπαθον,
Επίσαμαι, διὰ τὴν πέρυσι κωμῳδίαν.
Εἰσελκύσας γάρ μ' εἰς τὸ βουλευτήριον
Διέβαλλε, καὶ ψευδῆ κατεγλώττιζέ μου,
Κἀκυκλοβόρει, κἄπλυνεν, ὥστ' ὀλίγου πάνυ
Απωλόμην, μολυνοπραγμονούμενος.
Νῦν οὖν με πρῶτον πρὶν λέγειν ἐάσατε,
Ενσκευάσασθαί μ' οἷον ἀθλιώτατον.

A *Aliud vident, quàm ut mordeant suffragio.*
Ego item noui ipsemet, quid passus sim mali
Ob exhibitam praeterito anno Comoediam.
Nam in me, pertractum ad hoc senaculum, Cleo
Calumnijs multis, multis mendacijs
Deblaterauit, & magno strepitu obtudit,
Meq; maledictis proscidit: parum abfuit
Vt non perierim, hoc pollutus negocio.
B *Nunc priusquam faciam orationis initium*
Sinite me amicus in modum hominis egentissimi.

Σχόλια. Ψήφῳ δακεῖν.] ἀντὶ τοῦ καταδικάζειν. πανταχοῦ ὡς φιλοδίκους καὶ πρὸς τὸ καταδικάζειν ἑτοίμους, τοὺς Ἀθηναίους κωμῳδεῖ. Αὐτός τ' ἐμαυτόν.] ὡς ἀπὸ τοῦ προσώπου τοῦ ποιητοῦ ὁ λόγος ἐστί. Διὰ τὴν πέρυσι κωμῳδίαν.] τοὺς Βαβυλωνίους. τούτους γὰρ πρὸ τῶν Ἀχαρνέων Ἀριστοφάνης ἐδίδαξεν, οἷς πολλοὺς κακῶς εἶπεν. ἐκωμῴδησε γὰρ τάς τε κληρωτὰς καὶ χειροτονητὰς ἀρχάς, καὶ Κλέωνα παρόντων τῶν ξένων. εἶτε γὰρ δρᾶμα τοὺς Βαβυλωνίους τῇ τῶν Διονυσίων ἑορτῇ, ἥ τις ἐν τῷ ἔαρι ἐπιτελεῖται, ἐν ᾗ ἔφερον τοὺς φόρους οἱ σύμμαχοι. καὶ διὰ τοῦτο ὀργισθεὶς ὁ Κλέων, ἐγράψατο αὐτὸν ἀδικίας εἰς τοὺς πολίτας, ὡς εἰς ὕβριν τοῦ δήμου ταῦτα πεποιηκότα. καὶ ξενίας δὲ αὐτὸν ἐγράψατο καὶ εἰς ἀγῶνα ἐνέβαλεν. τὸ δὲ Λήναια ἐν τῷ μετοπώρῳ ἤγετο. ἐν οἷς οὐ παρῆσαν οἱ ξένοι, ὅτε τὸ δρᾶμα τοῦτο οἱ Ἀχαρνεῖς ἐδιδάσκετο.

Bisetus. Κατεγλώττιζέ μου] καταγλωττίζειν τὸ βλασφημεῖν. Σ.

Σχόλια. Κἀκυκλοβόρει.] ἐκ τοῦ κατέμιξε τὴν κωμῳδικὴν χάριν καὶ τὰ δικαστικὰ ῥήματα. τὸ μὲν γὰρ διαβάλλειν καὶ λέγειν ψευδῆ καὶ πλύνειν, εἴποι τις ἂν ὅτι τὰ δικαστήρια ταῦτα λέγειν ἔθος. τὸ δὲ κυκλοβορεῖν καὶ καταγλωττίζειν, χαριεντισμὸς ἐστὶ κωμῳδίας. Κυκλόβορος δὲ ποταμὸς ἐν Ἀθήναις χειμάρρους ἀγὰν ἠχῶν, ὡς ἐν τοῖς εἰς τοὺς Ἱππέας εἴρηται.

C Bisetus. Μολυνοπραγμονούμενος.] αὕτη ἡ μετοχὴ διπλῆν ἔχει ἐξήγησιν. εἰ γὰρ παθητικῶς λαμβάνοιτο, δηλώσει τὸ αἰσχρῶς καὶ ὑβριστικῶς μεταχειρισθείς. εἰ δὲ ἐνεργητικῶς, οὕτως ἂν ἐκδέχοιτο, ὁ τοὺς ἄλλους πολύνων, μάλιστα καὶ ἀπείργεις μετὰ παρρησίας σκώπτων, καὶ διαβάλλων, ἅπερ Ἀριστοφάνης ἐποίησεν ἐν τοῖς Βαβυλωνίοις, ὡς καὶ αὐτὰ τὰ παλαιὰ σχόλια ἐνταῦθα λέγει.

Σχόλια. Ενσκευάσασθαί με.] ἀντὶ τοῦ πτωχικὴν ἀναλαβεῖν ἐσθῆτα, ὡς ἀπὸ τοῦ σχήματος ἐλεεινότατον καὶ ἀθλιώτατον εἶναι μοι δοκεῖν. τὰ γὰρ σεμνὰ τῶν σχημάτων, καὶ φθόνον ἐπάγει.

D

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ κώλων ιά.

Χο. Τί ταῦτα στρέφει, τεχνάζεις τε,
Καὶ πορίζεις τριβάς.
Λαβὲ δ' ἐμοῦ γ' ἕνεκα
Παρ' Ἱερωνύμου,
Σκοτοδασυπυκνότριχα
Τὴν Ἄϊδος κυνῆν.
Εἶτ' ἐξάνοιγε μηχανὰς τὰς Σισύφου,
Ὡς σκῆψιν ἀγὼν οὗτος οὐκ ἐσδέξεται.

ANTISTROPHE.

CH. *Quid hic tergiuersando nectis*
Tam diu istas moras?
E *Cape meo nomine*
Ab Hieronymo,
Nigrorigidhirticomam
Galeam Auernicam:
Dein callidos deprome Sisiphi dolos:
Nā hoc certamen nullam praeceptum admiserit.

Σχόλια. Τί ταῦτα στρέφει] ἀντὶ τοῦ τεχνάζῃ μεταβάλλῃ, καὶ μετὰ τέχνης ἢ ποικιλίας προσέρχῃ. Παρ' Ἱερωνύμου.] οὗτος ὁ Ἱερώνυμος μελῶν ἐστὶ ποιητής, καὶ τραγῳδοποιὸς ἀνώμαλος καὶ προσποιούμενος, διὰ τὸ ἄγαν ἐμπαθεῖς χρῆσθαι ὑποθέσεσι, καὶ φοβεροῖς προσωπείοις χρῆσθαι. ἰσόχει δὲ κρότιος ἐκωμῳδεῖτο δὲ ὡς πάνυ κομῶν. διὰ τὴν Ἄϊδος κυνῆν ἔφη αὐτόν, παίζων κωμικῶς τὸ ἐκείνου. Τὰς Σισύφου.] δεινόν τινα καὶ πανοῦργον παραδείκνυσιν ὁ ποιητὴς τὸν Σίσυφον διὰ μιᾶς λέξεως παρ' Ὁμήρῳ ἐσθίδασμένοι. Σίσυφος ὃς κέρδιστος ἐπιχθονίων γένετ' ἀνδρῶν

F

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ
Σκηνὴ τρίτη.
ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΚΗΦΙΣΟΦΩΝ.
Τρίμετροι.

ACTVS II. SCENA tertia.
G DICAEOPOLIS, CEPHISOPHO.
Senarij.

Bisetus. Δικαιόπολις ὑπὸ χοροῦ λέγειν περὶ τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων ἐπιταχθείς, ὡς Εὐριπίδην βαδίζει, καὶ τὰ παλαιὰ Τηλέφου ῥακώματα, καὶ πάλιν αὐτοῦ σκευὴν αἰτεῖ, ὅπως τὸ σχῆμα πτωχὸς ᾖ ὁ ἐξ. ὡς ἡμᾶς δὲ τὸν Εὐριπίδην οὕτω σκώπτει, ὅτι τοὺς ἥρωας καὶ βασιλεῖς ἐν τοῖς ἑαυτοῦ δράμασιν ὡς πτωχοὺς εἰσάγει. Δικαιόπολις δὲ οὐ μόνον τὴν ἐσθῆτα, καὶ πᾶν πτωχοῦ σχῆμα, ἀλλὰ καὶ τοὺς τρόπους, καὶ τὴν ἀναίδειαν ἐνεδύσατο, ὡς ὑπὸ τοῦ Εὐριπίδου μόγις ἀπὸ τῆς οἰκίας ἀποστελλῶς ἐδυνήθη.

Δι. Ὥρα 'στὶν ἤδη καρτερὰν ψυχὴν λαβεῖν,
Καί μοι βαδιστέ' ἐστὶν ὡς Εὐριπίδην.
Παῖ, παῖ. Κη. τίς οὗτος; Δι. ἔνδον ἔστ' Εὐριπίδης;
Κη. Οὐκ ἔνδον, ἔνδον ἐστίν, εἰ γνώμην ἔχεις.
Δι. Πῶς ἔνδον, εἶτ' οὐκ ἔνδον; Κη. ὀρθῶς ὦ γέρον.
Ὁ νοῦς μὲν ἔξω συλλέγων ἐπύλλια,
Οὐκ ἔνδον, αὐτὸς δ' ἔνδον ἀναβάδην ποιεῖ
Τρυγῳδίαν. Δικαιοπ. ὦ τρισμακάρι' Εὐριπίδη,
Ὅθ' ὁ δοῦλος οὑτωσὶ σαφῶς ἀπεκρίνατο,
Ἐκκάλεσον αὐτόν. Κη. ἀλλ' ἀδύνατον. Δι. ἀλλ' ὅμως,
Οὐ γὰρ ἂν ἀπέλθοιμ', ἀλλὰ κόψω τὴν θύραν.
Εὐριπίδη, Εὐριπίδιον.
Ὑπάκουσον, εἴπερ δή ποτ' ἀνθρώπων τινί,
Δικαιόπολις καλεῖ σε, Χολλίδης ἐγώ.

Di. Nunc tempus est, vti virilem capiam animum:
Etenim mihi conueniendus est Euripides.
Puer, puer. CE. *quis hic?* Di. *intus ne est Euripides?*
CE. *Non intus, intus est: si recte intelligas.*
Di. *Quomodo sit intus, & non intus?* CE. *commode.*
Nam animus quidem foris versiculos colligens,
Non intus est: ipse intus resupinus facit
Trygœdiam. Di. *ô te ter beatum, Euripides:*
Quando tam perspicuè respondit famulus hic:
Agè euoca ipsum. CE. *at hoc fieri nequit.* Di. *attamen,*
Quippe haud discessero: sed pulsabo ostium.
Euripides, Euripidule.
Audi hominem quempiam parumper, quæso te:
Dicæopolis te vocat, è Chollide tribu.

Σχόλια. Καὶ μὴν βαδιστέ' ἐστίν.] μεταβολὴ γίνονται ὡς ἐπὶ τὴν οἰκίαν Εὐριπίδου. βαδιστέα δὲ ἀντὶ τοῦ βαδιστέον. τὰ δὲ τοιαῦτα χρηματίζουσι, τὰ πληθυντικῶς λεγόμενα. καὶ ἐν Πλούτῳ, συνεκποτέα ἐστί σοι καὶ τὴν τρύγα. ἀντὶ τοῦ συνεκποτέον. καὶ Θουκυδίδης πολεμιστέα τοῖς Ἀθηναίοις εἶναι. Τίς οὗτος.] τοῦ Δικαιοπόλιδος κρούσαντος τὴν θύραν. Κηφισοφῶν ὑπακούει. Οὐκ ἔνδον.] ἐξομοιοῖ τὸν οἰκέτην τῷ δεσπότῃ. διὰ δὲ τοῦ δοκοῦντος ἐπαίνου διαβάλλει τὸν Εὐριπίδην ὅτι δεινὸς ἐστὶ εἰσάγειν τοὺς δούλους καὶ ἐν ταῖς τραγῳδίαις. τὸ δὲ εἰ γνώμην ἔχεις, ἀντὶ τοῦ εἰ φρόνιμος εἶ καὶ συνετός. Ὁ νοῦς μὲν ἔξω συλλέγων.] σκώπτει πάλιν τὸν Εὐριπίδην. διὰ τὸ ἐν τοῖς λόγοις εἶναι συλλογιστικόν, καὶ ὃ ἂν λέγῃ τὸ ἐναντίον πάλιν κατασκευάζοντα. ἐπεὶ ἡ γλῶσσ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος· ἐπεὶ αὐτὸς μὲν ἔνδον ἐστίν, ὁ δὲ νοῦς αὐτοῦ συλλογίζεται τὰ ἔξω τι καὶ μετεωρίζεται. παρατηρητέον δέ, ὅτι ὁ Εὐριπίδης ἐνταῦθα νοεῖται τό, αὐτός. ἐπύλλια δὲ ἰαμβεῖα ἄλλως. Ὁμηρικῶς. ὁ γὰρ ποιητὴς διαιρεῖ τὰς ψυχὰς πρὸς τὰ σώματα αὐτῶν. [illegible]
Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν
Ἡρώων, αὐτοὺς δ' ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν.
Οὕτω καὶ ὁ Ἀριστοφάνης. ἔστι γάρ, ὁ νοῦς μὲν ἔξω, αὐτὸς δὲ ἔνδον. τὸ δὲ ἀναβάδην, ἐπὶ ὑψηλοῦ τόπου καθήμενος. κακοσχόλως δὲ εἶπε. τρυγῳδίαν δὲ εἶπεν, ἀντὶ τοῦ κωμῳδίαν. διὰ τὸ τοῖς νικῶσι κωμικοῖς τρύγα δίδοσθαι. τελέσιον οἶνον. Ὦ τρισμακάριε.] θαυμάζων τὸν Κηφισοφῶντα ὁ Δικαιόπολις [illegible] καὶ Ὅμηρος. τρισμάκαρες Δαναοί. Ὅθ' ὁ δοῦλος οὑτωσί.] διὰ τοῦ δοκοῦντος ἐπαίνου διαβάλλει τὸν Εὐριπίδην, ὅτι δεινὸς εἰσάγει τοὺς δούλους ἐν ταῖς τραγῳδίαις. Εὐριπίδιον.] ἐρωτικὰς μιμεῖται φωνάς. οἱ γὰρ ἐρῶντες εἰώθασι τοὺς ἐρωμένους ἐρωτικῶς δι' ὑποκοριστικῶν καλεῖν. Χολλίδης ἐγώ.] δῆμος τῆς Αἰγηΐδος φυλῆς. ἢ παίζει διὰ τὸ χωλοὺς εἰσάγειν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ Σκηνὴ τετάρτη.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΚΗΦΙΣΟΦΩΝ.

Τρίμετροι ἰαμβικοί.

Ευ. Ἀλλ' οὐ σχολή. Δικ. Ἀλλ' ἐκκυκλήθητ'. Εὐρ. ἀλλ' ἀδύνατον. Δι. ἀλλ' ὅμως.
Εὐ. Ἀλλ' ἐκκυκλήσομαι, καταβαίνειν δ' οὐ σχολή.
Δι. Εὐριπίδη. Εὐ. τί λέλακας; Δι. ἀναβάδην ποιεῖς
Ἐξὸν καταβάδην; οὐκ ἐτὸς χωλοὺς ποιεῖς.
Ἀτὰρ τί τὰ ῥάκι' ἐκ τραγῳδίας ἔχεις;
Ἐσθῆτ' ἐλεινήν, οὐκ ἐτὸς χωλοὺς ποιεῖς;
Ἀλλ' ἀντιβολῶ πρὸς τῶν γονάτων σ' Εὐριπίδη,

ACTVS II. SCENA IV.

EVRIPIDES, DICÆOPOLIS, CEPHISOPHO.

Senarij Iambici.

Ev. *Non ocium est.*
Di. *At hinc euoluitor.* Ev. *at fieri haud potest.* Di. *potest.*
Ev. *Age euoluar: sed descendere non ocium est.*
D. *Euripides.* Ev. *quid latras?* D. *vtrū ne pedibus*
Sursum porrectis, cōminiscere fabulam?
At tibi deorsum demissis idem licet.
Non temerè est, quòd claudos fingis homines.
Sed quorsum hæc trita vestimenta habes, tua ex
Tragœdia: amictum sanè lamentabilem?
Non temerè est, quòd claudos fingis homines.
Verum oro te, per genua tua, mi Euripides,

Σχόλια. Οὐ σχολή.] ἐνδιαθέτοι μονόμετροι ἰαμβικοὶ μεθ' ὃ ἐκθέσεις εἰς στίχους ἰαμβικοὺς ἀκαταλήκτους τετραμέτρους. Ἀλλ' ἐκκυκλήθητι.] εἰ μὴ σχολὴν ἔχεις καταβῆναι, ἀλλ' ἐκκυκλήθητι. τουτέστι συστράφηθι. ἐκκύκλημα δὲ λέγεται μηχάνημα ξύλινον τροχοὺς ἔχον ὅπερ περιστρεφόμενον, τὰ δοκοῦντα ἔνδον, ὡς ἐν οἰκίᾳ διαπράττεσθαι, ἐδείκνυε καὶ τοῖς ἔξω λέγω δὴ τοῖς θεαταῖς. βούλεται δὲ εἰπεῖν, ὅτι καὶ φανερὸς γενοῦ. διὸ ἐπιλέγει ἐκκυκλήσομαι. καταβαίνειν δ' οὐ σχολή. Τί λέγεις] ἀντὶ τοῦ κέρας ἀεὶ λακεῖν γὰρ ἐστι τὸ φωνεῖν καὶ ὁ πεσὼν λακεῖν δ' αὖθις ὑπ' αὐτῆς. λάκκος ὁ ἀσκός ἐστι, καὶ ὁ οἶνος λάκκος. τραγικὴ δὲ ἡ λέξις. Ἀναβάδην ποιεῖς] ἀνω γὰρ ὑπερῷου μετέωρος. τὸ δὲ ἀναβάδην ἀντὶ τοῦ ἀναβάδας ἔχων. Τὰ ῥάκια.] οὕτως αὐτὸν ἐκκυκλοποίησεν ἐν ἰακίοις καθεζόμενον καὶ τοιαῦτα τὰς τραγῳδίας. κωμῳδεῖ αὐτὸν ὡς πτωχοὺς καὶ ἐπαιτοὺς εἰσάγοντα τοὺς ἥρωας.

Δός μοι ῥάκιόν τι τοῦ παλαιοῦ δράματος,
Δεῖ γάρ με λέξαι τῷ χορῷ ῥῆσιν μακράν,
Αὕτη δὲ θάνατον ἢν κακῶς λέξω φέρει.
Εὐριπ. Τὰ ποῖα τρύχη, μῶν ἐν οἷς Οἰνεὺς ὁδὶ,
Ὁ δύσποτμος γεραιὸς ἠγωνίζετο;
Δι. Οὐκ Οἰνέως ἦν, ἀλλ' ἔτ' ἀθλιωτέρου.
Εὐριπ. Τὰ τοῦ τυφλοῦ Φοίνικος; Δι. οὐ Φοίνικος οὔ.
Ἀλλ' ἕτερος ἦν Φοίνικος ἀθλιώτερος.
Εὐριπ. Ποίας ποτ' ἀνὴρ λακίδας αἰτεῖται πέπλων.
Ἀλλ' ἢ Φιλοκτήτου τὰ τοῦ πτωχοῦ λέγεις;
Δικαιοπ. Οὐκ. ἀλλὰ τούτου πολὺ πολὺ πτωχιστέρου.
Εὐριπ. Ἀλλ' ἢ τὰ δυσπινῆ θέλεις πεπλώματα,
Ἃ Βελλεροφόντης εἶχ' ὁ χωλὸς οὑτοσί;
Δικαιοπ. Οὐ Βελλεροφόντης, ἀλλὰ κἀκεῖνος μὲν ἦν
Χωλὸς, προσαιτῶν, στωμύλος, δεινὸς λέγειν.
Εὐριπ. Οἶδ' ἄνδρα Μυσὸν Τήλεφον. Δικαι. ναὶ Τήλεφον.
Τούτου δὸς ἀντιβολῶ σέ μοι τὰ σπάργανα.
Εὐριπ. Ὦ παῖ, δὸς αὐτῷ Τηλέφου ῥακώματα.
Κεῖται δ' ἄνωθεν τῶν Θυεστείων ῥακῶν,
Μεταξὺ τῶν Ἰνοῦς. Κη. ἰδοὺ ταυτὶ λαβέ.
Δικαιο. Ὦ Ζεῦ διόπτα καὶ κατόπτα πανταχῇ.
Ἐνσκευάσασθαί μ' οἷον ἀθλιώτατον.
Εὐριπίδη. ἐπειδήπερ ἐχαρίσω μοι ταδὶ,
Κἀκεῖνά μοι δὸς τὰ ἀκόλουθα τῶν ῥακῶν.

Da mihi pannosam veštem ex veteri fabula.
Nam longam orationem recitare huic gregi
Me oportet: quam si malè dixero, mortem afferet.
EV. Quales vestes pannosas? utrum has, in quibus
Senex ærumnosus certauit Oenëus?
DI. Non Oenei erant: sed miserioris cuiuspiam.
EV. Caciné Phœnicis? DI. Phœnicis non erant.
Sed alius erat Phœnice illo ærumnosior.
EV. Quæ tandem hic expetis fragmenta vestium?
Vtrum Philoctetæ mendici intelligis?
DI. Non, sed longè mendicioris hominis.
EV. Fortasse sordida vis velamina,
Quæ claudus hic Bellerophontes gestauerat?
DI. Non Bellerophontis: sed & hic, cuius fragmina
Peto, claudus erat mendicus, garrulus, dicax.
EV. Noui hominem, Mysum Telephum. DI. sic Telephum.
Huius da, quæso mihi pannosa lintea.
EV. Puer cedò huic laceratas vestes Telephi:
Iacent hæ supra Thyestæ pannos reiiculos,
Media inter Inûs fragmenta. CE. Ecce has tibi.
DI. O Iuppiter, qui peruides & despicis omnia:
Sine me amiciri in modum hominis egētißimi.
Euripides, quia tu mihi gratificatus es
In hac re, etiam illa des, quæ hunc comitantur habitum,

Σχόλια. Παλαιοῦ δράματος.] Τηλέφου. ἀμφιβάλλει δὲ, τὸ παλαιὸν πῶς ἔφη. δηλοῖ γὰρ καὶ τὸ πρὸ πολλοῦ χρόνου, παρ' Ὁμήρῳ. ἢ ῥα νύ μοι ξεῖνος πατρώϊος ἐσσὶ παλαιός. δηλοῖ καὶ τὸ διερρυηκὸς ὡς τὸ πολλαὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ ἡμῖν εἰσὶν ὁδοὶ παλαιαί. Ῥῆσιν μακράν.] τὸ μακρὸν ἐκ ἀρχαῖς αὐτοῦ λέγεται. ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ τοὺς ἀγγέλους καὶ τοὺς προλόγους μακρολογοῦντας εἰσάγει Εὐριπίδης, πρὸς αὐτὸν ὁ λόγος ἀποτείνεται. Τὰ ποῖα τρύχη.] γέγραπται τῷ Εὐριπίδῃ δρᾶμα Οἰνεύς. μετὰ δὲ τὸν θάνατον Τυδέως, καὶ ἐπιστρατεύσαντος Διομήδους κατὰ Θηβαίων, ἀφῃρέθη τὴν βασιλείαν Οἰνεὺς ὑπὸ τῶν Ἀγρίου παίδων. καὶ ἐγένετο πένης, ἄχρις οὗ ἐπανελθὼν Διομήδης, Ἄγριον μὲν ἀνεῖλε, τὴν βασιλείαν δὲ Οἰνεῖ παρέδωκε. τρύχη δὲ, τὰ ῥάκη τραγικῶς. Τὰ τοῦ τυφλοῦ Φοίνικος.] Φοίνικα λέγει τὸν Ἀμύντορος. λακίδας δὲ, τὰ διερρωγότα ἱμάτια. Φιλοκτήτου.] εἰσήγαγε γὰρ τὸν Φιλοκτήτην ἐν τῇ Λήμνῳ πεπτωχευκότα. Πτωχιστέρου] συνήθως αὐτὸ παρεσχημάτισεν, ὡς γὰρ λαλίστερον, καὶ ψευδίστερον οὕτω καὶ πτωχίστερον. Τὰ δυσπινῆ.] τὰ ἐρρυπωμένα. τὰ ῥυπαρά. πίνος γὰρ ὁ ῥύπος. εἰσήγαγε γὰρ καὶ τοῦτον καταβληθέντα ἐκ Πηγάσου, καὶ ἐρρυπωμένα ἱμάτια ἔχοντα. οὗτοι δ' εἶσιν, ἔκειτο γὰρ πλησίον καὶ τοῦ Βελλεροφόντου. ἐπιτηδὲς δὲ ταῦτα ἐποίησεν ἵνα δηλωθῇ πάντας οὓς εἰσποιεῖ πτωχοὺς ῥάκια ἐνδεδυμένους. Προσαιτῶν.] οὐκ εἶπεν αἰτῶν. ἀλλὰ προσαιτῶν. οὕτω γὰρ λέγεται. Τῶν Θυεστείων ῥακῶν.] ἤτοι τὰ τῶν Κρησσῶν. ὁ ἐστὶ τοῦ Θυέστου. Ὦ Ζεῦ διόπτα.] ταῦτά φησιν ἐπεὶ πολύτρητα ἦν τὰ ῥάκια δι' ὧν ἦν πάντα ἐπισκοπεῖν. Ἐνσκευάσασθαί με.] λείπει τὸ ποίησον. διαστρέφει δὲ ὅτι οὐκ ἔχει ταῦτα ἐπὶ συνήθει λέξει.

Τὸ καὶ-

Τὸ πιλίδιον περὶ τὴν κεφαλὴν τὸ Μύσιον,
Δεῖ γάρ με δόξαι πτωχὸν εἶναι τήμερον,
Εἶναι μὲν ὥσπερ εἰμὶ, φαίνεσθαι δὲ μή.
Τοὺς μὲν θεατὰς εἰδέναι μ' ὃς εἴμ' ἐγώ,
Τοὺς δ' αὖ χορευτὰς, ἠλιθίους παρεστάναι,
Ὅπως ἂν αὐτοὺς ῥηματίοις σκιμαλίσω.
Εὐριπ. Δώσω, πυκνῇ γὰρ λεπτὰ μηχανᾷ φρενί.
Δικαιοπ. Εὐδαιμονοίης, Τηλέφῳ δ' ἁγὼ φρονῶ.
Εὖγ' οἷον ἤδη ῥηματίων ἐμπίπλαμαι,
Ἀτὰρ δέομαί γε καὶ πτωχικοῦ βακτηρίου.
Εὐ. Τουτὶ λαβὼν ἄπελθε λαΐνων σταθμῶν.
Δικαιοπ. Ὦ θύμ' ὁρᾷς γὰρ ὡς ἀπωθοῦμαι δόμων,
Πολλῶν δεόμενος σκευαρίων. νῦν δὴ γενοῦ,
Γλίσχρος, προσαιτῶν, λιπαρῶν τ' Εὐριπίδην,
Δός μοι σπυρίδιον, διακεκαυμένον λύχνῳ.
Εὐριπ. Τί δ' ὦ τάλας σε τοῦδ' ἔχει πλέκους χρέος;
Δικαιοπ. Χρέος μὲν οὐδὲν, βούλομαι δ' ὅμως λαβεῖν.
Εὐριπ. Λυπηρὸς ἴσθ' ὢν, κἀποχώρησον δόμων.
Δικαιοπ. Φεῦ.
Εὐδαιμονοίης ὥσπερ ἡ μήτηρ ποτέ.
Εὐριπ. Ἄπελθέ νύν μοι. Δι. μή. ἀλλά μοι δὸς ἓν μόνον
Κυλίσκιον τὸ χεῖλος ἀποκεκρουσμένον.
Εὐριπ. Φθείρου λαβὼν τοῦτ', ἴσθ' ὀχληρὸς ὢν δόμοις.
Δικαιοπ. Οὔπω μὰ Δί' οἶσθ' οἷ' αὐτὸς ἐργάζει κακά.
Ἀλλ' ὦ γλυκύτατ' Εὐριπίδη, τουτὶ μόνον
Δός μοι χυτρίδιον, σφογγίῳ βεβυσμένον.
Εὐριπ. Ἄνθρωπ' ἀφαιρήσει με τὴν τραγῳδίαν.
Ἄπελθε ταυτηνὶ λαβών. Δι. ἀπέρχομαι.
Καίτοι τί δράσω; δεῖ γὰρ ἑνὸς, οὗ μὴ τυχὼν,
Ἀπόλωλ'. ἄκουσον ὦ γλυκύτατ' Εὐριπίδη.
Τουτὶ λαβὼν ἄπειμι, κοὐ πρόσειμ' ἔτι,

A *Pileolum nempe Mysium, circa caput.*
Nam oportet me videri hodie, quasi vir siem
Mendicus, esse autem, qui sum: verumtamen
Non apparere: tum spectatores item
Me nosse, qui sim: sed Acharnenses in choro
Stolidos adstare, vt iis oratiuncula
Mea medium intendam digitum. Ev. *sane dabo.*
Nam tu prudenti animo subtilia cogitas.
B Dic. *Di te ament: nam eadem sapio cum Telepho.*
Euge, quibus ego redundo voculis bonis.
Sed opus est mibi etiam mendicantis pedo.
Evrip. *Cape hoc: recede nunc à stabulis lapideis.*
Dic. *O anime mi, videm' vt reÿciar hac domo?*
C *Multa supellectili egens: agè fias mihi*
Humilis, mendicans, supplicans Euripidi.
Da sportulam mihi, perustam ellychnio.
Evr. *Quis sportula huius erit vsus tibi, homo miser?*
Dic. *Vsus quidem nullus: volo accipere tamen.*
Evrip. *Scito te miserum esse: atque abscede ab hac domo.*
D Dic. *Di te perinde, vt matrem tuam felicitent.*
Evr. *Abscede iam mihi.* Dic. *non, sed vnicum mihi*
Da saltem pocillum, cui fractum sit labrum.
Ev. *Cape hoc, & te scias molestum esse adibus.*
Dic. *Nondum scis, per Iouem, quid tu ipse agas mali.*
E *Sed ô suauissime mi Euripides, cedò*
Vnam offertam spongiolam mellis ollulam.
Evr. *Tu homo integram mihi auferes Tragœdiam.*
Cape hanc & abi. Di. *abeo. quanquam, quid agam? vno adhuc*
Opus est mihi: quod ni consequar, perÿ, occidi.
Audi ô Euripides suauissime: si vnicum
F *Hoc impetrem, abiero: non rediero amplius:*

Σχόλια. Τὸ πιλίδιον.] πρὸς τοὺς νῦν ὑποκριτὰς, ὅτι χωρὶς πίλου εἰσάγουσι τὸν Τήλεφον. τὸ δὲ τοῦ Τηλέφου πιλίδιον, τὸ νῦν καμηλαύκιον καλούμενον. Δεῖ γάρ με δόξαι.] οἱ δύο στίχοι οὗτοι, ἐκ Τηλέφου Εὐριπίδου. Φαίνεσθαι δὲ μή.] τουτέστι μὴ ἀλλάξαι τὴν φύσιν, ἀλλὰ τὴν μορφήν. Τοὺς μὲν θεατάς.] ἵν' εἴπῃ, τοὺς μὲν θεατὰς τὸ εὐπαίδευτον. τοὺς δὲ χορευτὰς τὴν ἀμουσίαν. Τοὺς δ' αὖ χορευτάς.] καὶ διὰ τούτων τὸν Εὐριπίδην διασύρει. οὐκ ἔτι γὰρ εἰσάγει τοὺς χορούς, ἢ τὰ ἀκόλουθα φθεγγομένους τῇ ὑποθέσει, ἀλλ' ἱστορίας τινὰς ἀπαγγέλλοντας, ὡς ἐν ταῖς Φοινίσσαις. ὅτι ἐνταῦθα ὡς ἄντιλαμβανομένους τῆς ἀδικηθείσης, ἀλλὰ μεταξὺ ἀντιπίπτοντας. Σκιμαλίσω.] ἐξουθενίσω. ἢ χλευάσω. τῷ μέσῳ δακτυλίῳ ὡς τὰς γυναικείας πυγὰς ἅψομαι. εἴρηται δὲ ἡ λέξις καὶ ἐν Εἰρήνῃ. ἐλέγετο δὲ σκιμαλίζειν, τὸ τῷ μικρῷ δακτύλῳ τὰς ὄρνιθας ἀποπειρᾶσθαι εἰ ᾠοτοκοῦσιν. Εὐδαιμονοίης.] παρῳδεῖ τὰ ἐκ Τηλέφου Εὐριπίδου. καλῶς ἔχοιμι. Τηλέφῳ δ' ἁγὼ φρονῶ.

G Bisetvs. Λαΐνων σταθμῶν] τῶν παραστάδων τῆς θύρας εἰσὶ γὰρ σταθμοὶ, ὥς φησι Πολυδεύκης ἐν τῷ [illegible] τὰ ἑκατέρωθεν ξύλα κατὰ πλευρὰς τῶν θυρῶν, ἃ καὶ παραστάδας φασί. νῦν δὲ οὐ ξυλίνους, ἀλλὰ λαΐνους σταθμοὺς Ἀριστοφάνης λέγει.

Σχόλια. Γλίσχρος] ἀντὶ τοῦ ταπεινὸς κόλαξ. προσαιτῶν δὲ ἀντὶ τοῦ πολλὰ αἰτῶν. τὸ δὲ λιπαρεῖν τὸ ἐκτείνεσθαι. ἔστι γὰρ τὸ λίαν παρεῖναί τισι. Διακεκαυμένον λύχνῳ] ὅτι οἱ πρεσβύται διὰ τὸ μόλις βαδίζειν, ἐν σπυρίδι κρύπτουσι τὸν λύχνον ὥστε σώζειν τὸ πῦρ. Πλέκους χρέος.] τοῦ σπυριδίου. πλέγματος. καὶ τοῦτο δὲ, παρῳδεῖ τὰ ἐκ Τηλέφου Εὐριπίδου. τί δ' ὦ τάλας σὺ τῷδ' ὑπεισελθεῖν μέλλεις. Βούλομαι δ' ὅμως λαβεῖν.] μιμεῖται τὸν Εὐριπίδου χαρακτῆρα.

ρα τῷ λόγῳ. Εὐδ' αμενοίης.] σκώπ]ει αὐτὸν ὡς λαχανό-πωλιν ἔχοντα μητέρα ... ἔδρα ἑν κλιθίον ... Οὔπω μὰ Δί'.] οἶδα ὅπως βαρὺς εἶ ἐν τοῖς δράμασι ... Οἷ αὐτὸς ἐργάζει κακά.] ... Δός μοι χυτρίδιον.] ... παιδίον, ὅπως σιωπήσωσι ...

Α τι οἱ ποιηταὶ τὰ τρήματα τῆς χύτρας ... Τοῦτο ... Τήλεφον ...

BISETVS. Καὶ ἐν Θεσμοφοριαζούσαις,

Τὸ δ' εἰσέφερε χρεὼς ἐν χύτρᾳ τὸ παιδίον,

Ἵνα μὴ βοῶν κατείη βαυσομένον.

Σχόλια. Τὴν Τραγῳδίαν.] οἶδα τὰ σκεύη τῆς τραγῳδίας ταυτηνὶ ... τὴν χύτραν.

B

Ἐς τὸ σπυρίδιον, ἰσχνὰ μοι φυλλεῖα δός.

In sportulam da mihi tenera folia olerum.

Εὐριπ. Ἀπολεῖς μ', ἰδού σοι φροῦδά μοι τὰ δράματα.

EVR. Perdes me: nam ad nihilum redegisti fabulas meas.

Δικαιοπ. Ἀλλ' οὐκέτ', ἀλλ' ἄπειμι, καὶ γάρ εἰμ' ἄγαν

DIC. Nihil addo, sed abeo: quoniam nimis ego sum

Ὀχληρὸς, οὐ δοκῶν με κοιράνους στυγεῖν.

Molestus, qui non videor extimescere

Οἴμοι κακοδαίμων ὡς ἀπόλωλ'. Εὐ. ἐπελαθόμην

Dominos. me miserum vt interij! sed propemodum

Ἐν ᾧπέρ ἐστι πάντα μοι τὰ πράγματα.

C *Oblitus eram, in quo omnis cardo negocij sit.*

Εὐριπίδιον γλυκύτατον, καὶ φίλτατον,

Euripides dulcissime & amicissime:

Κάκιστ' ἀπολοίμην, εἴ τι σ' αἰτήσαιμ' ἔτι,

Male peream si quid petam abs te hoc amplius,

Πλὴν ἓν μόνον, τουτὶ μόνον, τουτὶ μόνον,

Scandicem da mihi, à matre acceptum tua.

Σκάνδικά μοι δὸς, μητρόθεν δεδεγμένος.

EVR. Facis hic conuicium: claude ostium domus.

Εὐριπίδ. Ἀνὴρ ὑβρίζει, κλῇε πηκτὰ δωμάτων.

DIC. Ah anime mi, mi sine scandice eundum erit?

Δικαιοπ. Ὦ θύμ' ἄνευ σκάνδικος ἐμπορευτέα;

D *Scin' tu, quam pugnam pugnaturus sis modo:*

Ἆρ' οἶσθ' ὅσον τὸν ἀγῶν' ἀγωνιεῖ τάχα,

Qui pro Lacedamonijs constituis dicere?

Μέλλων ὑπὲρ Λακεδαιμονίων ἀνδρῶν λέγειν;

Progredere tu, mi anime, hac meta est, hi carceres:

Πρόβαινε νυν ὦ θυμέ. γραμμὴ δ' αὐτηί,

Numquid perstas? haud imbibisti totum Euripidem?

Ἕστηκας; οὐκ εἶ καταπιὼν Εὐριπίδην;

Laudo te. age nunc ærumnosum cor, illo abi.

Ἐπῄνεσ' ἄγε νυν ὦ τάλαινα καρδία

Prabe caput illic, & dic qua lubens tibi:

Ἄπελθ' ἐκεῖσε, κᾆτα τὴν κεφαλὴν ἐκεῖ

Aude, i, contende in hostem: hunc ego miror animum.

Παράσχες, εἰποῦσ' ἅττ' ἂν αὐτῇ σοι δοκεῖ,

E

Τόλμησον, ἴθι, χώρησον, ἄγαμαι καρδίας.

Σχόλια. Ἰσχνά μοι φυλλεῖα.] τὰ ἀπολεπίσματα τῶν λαχάνων. ἰσχνὰ δὲ, ὅτι λεπτὰ καὶ μεμαραμμένα τῶν λαχάνων φύλλα. τοιαῦτα γὰρ οἱ πτωχοὶ ἐσθίουσι. καὶ ἐν Πλούτῳ. ἀντὶ δὲ μάζης, φύλλ' ἰσχνῶν ῥαφανίδων. καλεῖται δὲ φυλλεῖα, καὶ τὰ τῆς θριδακίνης φύλλα. σκώπτει δὲ αὐτὸν, ὡς λαχανοπώλιδος υἱόν. Ὀχληρὸς οὐ δοκῶν μὴ κοιράνους.] τὸ πεποιημένον ἀσήμως ἐξ Οἰνέως Εὐριπίδου. οἱ δὲ Σύμμαχος, καὶ ἐκ Τηλέφου φασὶν αὐτό.

BISETVS. Κοιράνους στυγεῖν] κοίρανος, βασιλεὺς, ἄρχων. Σ. καὶ Εὐστάθιος, κοιρανεῖν, ἔστι, τὸ βασιλεύειν, καὶ ἐπικρατεῖν, καὶ τὸ ἀρχικῶς διατιθέναι.

Σχόλια. Σκάνδικά μοι δός.] καὶ ἐν τοῖς Ἱππεῦσι διαβάλλεται ὅτι ἡ μήτηρ Εὐριπίδου πωλεῖν ἐλέγετο

σκάνδικας. θηλυκῶς δὲ ἡ σκάνδιξ λέγεται. ἔστι δὲ λάχανον ἄγριον εὐτελές. Πηκτὰ δωμάτων.] τὰς θύρας. Ὅμηρος. θύρας πυκινῶς ἀραρυίας. ἄλλως. ἀπὸ τὰς ἐμπροσθεν τῶν θυρῶν ἰσαμβὰς κιγκλίδας. πηκτὰς τὰς θύρας εἶπε. διὰ τὸ δι' ὅλου ἀσφαλίζειν καὶ ἀποκλείειν τὰς ὄψεις. καὶ μὴ ὁρᾶν τινα δύνασθαι τ' ἄνδον, ὥσπερ ἀπὸ τῶν κιγκλίδων. Γραμμὴ δ' αὐτηί.] ἀρχὴ, ἀφετηρία ... μεταφορὰ τῶν δρομέων. Ἕστηκας] ... συνεχεία μηδεὶς καὶ ... Εὐριπίδην ... τὸν ... Εἰποῦσ' ἅττ' ἂν αὐτῇ σοι.] ... αὐτῇ ἡ καρδία εἰπὲ ... κεφαλὴν ...

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ Σκηνὴ πέμπτη.

ΧΟΡΟΣ, ΗΜΙΧΟΡΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

G

ACTVS II. SCENA V.

CHORVS, SEMICHORVS, DICÆOPOLIS.

Χο. Τί δράσεις; τί φήσεις;

Ἴσθι νυν ἀναίσχυντος

CH. Quid ages? quid tu dices? Scito te esse præfractum, &

Σχόλια.

Σχόλια. Τί δράσεις.] διπλῆ καὶ τριὰς μονοδιαί. ὧς αἱ μὲν ἑκατέρωθέν εἰσι δίκωλοι δοχμίων. ἡ δὲ μέση δίστιχος ἰαμβικὴ τρίμετρος ἀκατάληκτος.

Ὢν σιδηροῦς τ' ἀνήρ,
Ὅστις παρασχὼν τῇ πόλει τὸν αὐχένα
Ἅπασι μέλλεις εἷς λέγειν τἀναντία.
Ημ. Ἁνὴρ οὐ τρέμει τὸ πρᾶγμα.
Εἶα νῦν ἐπειδήπερ
Αὐτὸς αἱρεῖ λέγειν.

Impudentem virum:
Qui ciuitati ceruicem praebes tuam:
Vnusq; vis contradicere nunc omnibus.
SE. Homo hic non pauet periculum:
Mitte nunc loqui, quando
Ipsemet sic cupis.

B

Σχόλια. Σιδηροῦς ἀνήρ.] στερρὸς ἀνὴρ καὶ ἀτίραμνος. Εἷς λέγειν τἀναντία.] λείπει τὸ ὤν. ἵν' ᾖ εἷς ὤν.

Βισετυς. Δικαιόπολις ἐκ τῆς Εὐριπίδου οἰκίας ἐπαναχωρήσας μακρᾷ, καλῇ τε ῥήσει ὑπὲρ τῆς τῶν Λακεδαιμονίων ἀπολογίας χρῆται, καὶ τὴν κακῶν αἰτίαν τῷ Περικλέους ἤδη θαιόντες αἰθαδείᾳ, καὶ φιλονεικίᾳ, καὶ τῇ τῶν Μεγαρέων δυστυχίᾳ, καὶ κακοπαθείᾳ ἀνάπτει.

Δι. Μή μοι φθονήσητ' ἄνδρες οἱ θεώμενοι,
Εἰ πτωχὸς ὢν, ἔπειτ' ἐν Ἀθηναίοις λέγειν C
Μέλλω περὶ τῆς πόλεως, τρυγῳδίαν ποιῶν.
Τὸ γὰρ δίκαιον οἶδε καὶ τρυγῳδία.
Ἐγὼ δὲ λέξω δεινὰ μὲν, δίκαια δέ.
Οὐ γάρ με καὶ νῦν διαβαλεῖ Κλέων, ὅτι
Ξένων παρόντων, τὴν πόλιν κακῶς λέγω.
Αὐτοὶ γάρ ἐσμεν, οὑπὶ Ληναίῳ τ' ἀγών.
Κοὔπω ξένοι πάρεισιν· οὔτε γὰρ φόροι
Ἥκουσιν, οὔτ' ἐκ τῶν πόλεων οἱ ξύμμαχοι. D
Ἀλλ' ἐσμὲν αὐτοὶ νῦν γε περιεπτισμένοι.
Τοὺς γὰρ μετοίκους ἄχυρα τῶν ἀστῶν λέγω.
Ἐγὼ δὲ μισῶ μὲν Λακεδαιμονίους σφόδρα.
Κ' αὐτὸς ὁ Ποσειδῶν, οὑπὶ Ταινάρῳ θεὸς,
Σείσας, ἅπασιν ἐμβάλοι τὰς οἰκίας.
Κἀμοὶ γάρ ἐστιν ἀμπέλια κεκομμένα.
Ἀτὰρ φίλοι γὰρ οἱ παρόντες ἐν λόγῳ,
Τί ταῦτα τοὺς Λάκωνας αἰτιώμεθα. E
Ἡμῶν γὰρ ἄνδρες, οὐχὶ τὴν πόλιν λέγω,
Μέμνησθε τοῦθ' ὅτ' οὐχὶ τὴν πόλιν λέγω,
Ἀλλ' ἀνδράρια μοχθηρὰ παρακεκομμένα
Ἄτιμα, καὶ παράσημα, καὶ παράξενα,
Ἐσυκοφάντει Μεγαρέων τὰ χλανίσκια.
Κεἴπου σίκυον εἶδεν, ἢ λαγῴδιον,

Di. *NE inuideatis mihi spectatores optimi,*
Quod mendicus cum sim, apud Athenienfium
Populum dicturus, de statu Reipublicae
Trygoediam facio. Nam iustum quid sit
Et fas homini nouit etiam Trygoedia,
Ego quidem grauia dicam, sed iusta hic tamen:
Neque enim Cleo me iam calumniabitur:
Quòd peregrinis praesentibus malè ego loquar
De ciuitate, nam nos sumus: & Libero
Ludus agitur: nulli adsunt peregrini: neque
Tributa veniunt, neque socij huc ex vrbibus.
Sed nos sumus, & quidem purgati ab exteris.
Quoniam incolas palearum similes indico.
Igitur ego Lacedaemonios odi admodum:
Atque vtinam Neptunus, qui in Taenaro Deus
Terram quatit, domos subuertat omnium,
Nam dudum etiam mihi excisae sunt vineae:
Sed (quoniam amici estis, qui hic estis, & boni)
Cur quaeso de his accusamus Lacedaemonas:
De nostra ciuitate non loquor viri.
Mementote hoc, quòd de ciuitate non loquar.
Sed homunciones pessimi, nota improbae,
Inglorij, malè signati atque ignobiles,
Falsò accusauerunt penulas Megarensiu[m]
Et sicubi videbant cucumerem, porculu[m]

F

Σχόλια. Μή μοι φθονήσητ' ἄνδρες.] ἐκ Τηλέφου Εὐριπίδου. μή μοι φθονήσητ' ἄνδρες Ἑλλήνων ἄκροι, εἰ πτωχὸς ὢν τέτληκ' ἐν ἐσθλοῖσι λέγειν. Τρυγῳδίαν ποιῶν] κωμῳδίαν. ἤτοι διὰ τρύγα ἔπαθλον λαμβάνειν. τουτέστι νέον οἶνον. ἢ διὰ τὸ μὴ ὄντων προσωπείων τὴν ἀρχὴν, τρυγὶ χρίεσθαι τὰς ὄψεις. Οὐ γάρ με καὶ νῦν.] ὡς ἐν τῷ ποιητῇ τοῦτο προείρηται δὲ τὸ περὶ τούτου. Ξένων παρόντων.] διὰ τὸ ἐν τοῖς Βαβυλωνίοις πολλῶν παρόντων ξένων, εἰρηκέναι κακῶς πολλῶν τὸν Ἀριστοφάνην. διὸ καὶ κατηγορήθη ὑπὸ τοῦ Κλέωνος. Αὐτοὶ γὰρ ἐσμέν.] ἀντὶ μόνοι Ἀθηναῖοι, πλὴν τῶν συμμάχων καὶ ξένων. χειμῶνος γὰρ λοιπὸν ὄντος, εἰς τὰ Λήναια καθῆκε τὸ δρᾶμα. εἰς δὲ τὰ Διονύσια ἐτέτακτο Ἀθήναζε κομίζειν τὰς πόλεις τοὺς φόρους, ὡς Εὔπολίς φησιν ἐν Πόλεσιν. Οὑπὶ Ληναίῳ τ' ἀγών.] ὁ τῶν Διονυσίων ἀγὼν ἐτελεῖτο δὶς τοῦ ἔτους. τὸ μὲν πρῶτον ἔαρος ἐν ἄστει, ὅτε οἱ φόροι Ἀθήναζε ἐφέροντο. τὸ δεύτερον ἐν ἀγροῖς ὁ ἐπὶ Ληναίῳ λεγόμενος. ὅτε ξένοι οὐ παρῆσαν Ἀθήνησι. χειμὼν γὰρ λοιπὸν ἦν. Περιεπτισμένοι.] ἀντὶ ξένων ἀπηλλαγμένοι καὶ καθαροὶ ἐσμέν. κυρίως πτίσσειν ἐστὶ, τὸ κριθὰς ἢ ἄλλο τι λεπίζειν καὶ καθαροποιεῖν. ἔνθεν καὶ πτισάνη. Οὑπὶ Ταινάρῳ] θεὸς ὁ αὐτῶν τῶν Λακεδαιμονίων. Ταίναρον γάρ ἐστι τῆς Λακωνικῆς ἀκρωτήριον. ἐν ᾧ στόμιον ἦν κατάγον εἰς ᾅδου. ἐνταῦθα δὲ ἦν καὶ Ποσειδῶνος ἱερὸν Ἀσφαλείου. τοῦτο δὲ εἶπεν, ἐπειδὴ τοὺς Εἵλωτας ἱκέτας καθεσθέντας ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ποσειδῶνος τοῦ Ταιναρίου, ἐξαναστήσαντες ἀπέκτειναν Λακεδαιμόνιοι. καὶ διὰ τοῦτο ὁ σεισμὸς ἐγένετο. Παρακεκομμένα] μηδὲν ἐντελὲς ἔχοντα. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀδοκίμων νομισμάτων, ἅπερ παράτυπα λέγεται καὶ παρακεκομμένα. καὶ νῦν δὲ εἰώθασι λέγειν παραχαράξαντας τοὺς παραποιοῦντας. ὅθεν καὶ παρὰ Ἀθηναίοις παράσημος ἐπίτιμος. Μεγαρέων τὰ χλανίσκια.] οἱονεὶ ἐξετίναξαν αὐτοὺς πα-

πεφυσημένοι. ἢ τοιοῦτό τι λέγει. ἐσυκοφάντουν οὐ μόνον Μεγαρέας ἀλλὰ καὶ τὰ χλανίσκια αὐτῶν. ἀντὶ τοῦ τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν τὴν οὐσίαν. ἢ ἐδήμευσαν τοὺς Μεγαρέας. Σίκυον.] ἀπὸ εὐθείας τῆς ὁ σίκυος. ἢ ἀλλαχοῦ. σικύους ἐνταῦθα φησὶ θυσαμένους οὐδ' ἐπὶ τέταρα ἀδυνάτους κατέθεσαν. καὶ ἐν ὑποχρίσματι. Καὶ σίκυον χρεάσασθαι τὸν ἐν φύλλοις συκῶν, τουτέστι σίτοιν.

Ἢ χοιρίδιον, ἢ σκόροδον, ἢ χόνδρους ἁλός,
Ταῦτ' ἦν Μεγαρικά. κἀπέπρατ' αὐθημερόν.
Καὶ ταῦτα μὲν δὴ σμικρὰ κἀπιχώρια.
Πόρνην δὲ Σιμαίθαν ἰόντες Μεγαράδε
Νεανίαι κλέπτουσι μεθυσοκότταβοι.
Κᾆθ' οἱ Μεγαρῆς ὀδύναις πεφυσιγγωμένοι
Ἀντεξέκλεψαν Ἀσπασίας πόρνα δύο.
Κἀντεῦθεν ἀρχὴ τοῦ πολέμου κατερράγη
Ἕλλησι πᾶσιν ἐκ τριῶν λαικαστριῶν.
Ἐντεῦθεν ὀργῇ Περικλέης οὑλύμπιος
Ἤστραπτεν, ἐβρόντα, ξυνεκύκα τὴν Ἑλλάδα.
Ἐτίθει νόμους, ὥσπερ σκόλια γεγραμμένους.
Ὡς χρὴ Μεγαρέας μήτ' ἐν γῇ μήτ' ἐν ἀγορᾷ
Μήτ' ἐν θαλάττῃ, μήτ' ἐν ἠπείρῳ μένειν.
Ἐντεῦθεν οἱ Μεγαρῆς ὅτε δὴ 'πείνων βάδην
Λακεδαιμονίων ἐδέοντο, ψήφισμ' ὅπως
Μεταστραφείη τὸ διὰ τὰς λαικαστρίας.
Κοὐκ ἠθέλομεν ἡμεῖς δεομένων πολλάκις.
Κἀντεῦθεν ἤδη πάταγος ἦν τῶν ἀσπίδων.
Ἐρεῖ τις οὐ χρῆν, ἀλλὰ τί χρῆν; εἴπατε.
Φέρ' εἰ Λακεδαιμονίων τις ἐκπλεύσας σκάφει,
Ἀπέδοτο φήνας κυνίδιον Σεριφίων.
Καθῆσθ' ἂν ἐν δόμοισιν; ἢ πολλοῦ γε δεῖ.
Καὶ κάρτα μέντ' ἂν εὐθέως καθείλκετε
Τριακοσίας ναῦς. ἦν δ' ἂν ἡ πόλις πλέα
Θορύβου στρατιωτῶν. περὶ τριηράρχου βοῆς.
Μισθοῦ διδομένου. Παλλαδίων χρυσουμένων.
Στοᾶς στεναχούσης. σιτίων μετρουμένων.
Ἀσκῶν. τροπωτήρων. κάδους ὠνουμένων.
Σκορόδων. ἐλαῶν. κρομμύων ἐν δικτύοις.

Lepusculum, allium, aut etiam micam salis:
Omnia erant Megarica, & eodem statim die
Vendebantur, & hæc parua quidem & vulgaria.
Iuuenes profecti Megaram, cottabis adhuc
Madidi, Simætham meretricem furtim auferunt:
Post Megarenses iniecto dolore perciti
Vicissim Aspasiæ scorta eripuerunt duo.
Hinc belli initium erupit Græcis omnibus,
Trium causa meretricum: hinc ira Olympius
Pericles tonabat, fulgurabat, Græciam
Omnem miscebat: leges insuper dabat:
Scriptas perinde, vt carmina conuiualia:
Quòd Megarenses, neque in terra, neque in foro,
Neque in mari, neque continente oporteat
Manere. Hinc Megarenses paulatim acti fame,
Lacedæmonios rogauerunt, decretum vt hoc
Subuerteretur, quod propter meretriculas
Latum fuerat: at nos nolebamus, diu
Multúmque orantes, audire. Hinc belli furor,
Hinc armorum strepitus. Nunc dicat quispiam,
Non sic oportebat, quid oportebat? dicite.
Agè, si Lacedæmonius quis, aufugiens scapha,
Seriphiis catellam occisam redderet:
Vtrum sederetis domi, an verò secus?
Equidem triginta naues valdè celeriter
Produceretis: plenáque esset ciuitas
Tumultu militum, ac magnis clamoribus
De præfecto triremium: plena vrbs dantibus
Stipendia, Palladiisque auratis: plena item
Gemente portico, re frumentaria:
Plena scalmis, loris, ementibus cados:
Plena oleis, cepis, alliis intra retia,

Σχόλια. Ἢ χόνδρους ἁλός.] οὕτως οἱ Ἀττικοί. πολλοὶ δὲ ἦσαν παρὰ Μεγαρεῦσιν ἅλες. Ταῦτ' ἦν Μεγαρικά.] ταῦτα λέγοντες εἶναι Μεγαρικὰ πάντα διήρπαζον ὑπὸ τῆς συκοφαντίας καὶ τῆς σμικρολογίας. Πόρνην δὲ Σιμαίθαν.] οἱ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων Μεγαρικὴν γυναῖκα ἥρπασαν Σιμαίθαν. δωρικώτερον δὲ εἶπε Σιμαίθαν. ταύτης δὲ καὶ Ἀλκιβιάδης ἠράσθη. ὃς καὶ δοκεῖ ἀναπεῖσαί τινας ἁρπάσαι τὴν πόρνην. Μεθυσοκότταβοι.] λάταξ χαλκῆ φιάλη, ἣν μεταξὺ τῶν δείπνων ἐτίθεσαν οἴνου πεπληρωμένην. εἶτα εἰς σμικρὰ ποτήρια ἐμβάλλοντες ταύτην ἐρρίπτουν εἰς τὸ ψόφον ἀποτελέσαι, ὃς ἐκαλεῖτο κότταβος. ἐνίκα δὲ ὁ μείζονα ψόφον ποιῶν. Πεφυσιγγωμένοι.] φύσιγξ λέγεται τὸ ἔξω λέπισμα τῶν σκορόδων ἢ συνίστη. ἔπαιξεν δὲ τοῦτο εἰς Μεγαρέας ὅτι πολλὰ σκόροδα ἔχουσιν. ἢ πεφυσημένοι. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν τὸν ἄγριον σκόροδον ἐσθιόντων ἀλεκτρυόνων ἢ φυσώντων. ἢ ἐκκεκαυμένοι, οἰδοῦντες. Ἀσπασίας πόρνα δύο.] τῇ μιᾷ τούτων ἐχρήσατο ὁ Περικλῆς, δι' ἣν ὀργισθεὶς ἔγραψε τὸ κατὰ Μεγαρέων ψήφισμα ἀπαγορεῦον δέχεσθαι αὐτοὺς εἰς τὰς Ἀθήνας. ὅθεν ἑαυτοὺς εἰργόμενοι τῶν Ἀθηνῶν προσέφυγον τοῖς Λακεδαιμονίοις. ὁ δὲ Ἀσπασία, Περικλέους ἦν ἑταίρα, καὶ διδάσκαλος γέγονε ῥητορικῶν. ὕστερον δὲ καὶ γυνὴ αὐτοῦ γέγονε. Κἀντεῦθεν ἀρχὴ τοῦ πολέμου.] ἐνταῦθα εἰς τὸν Περικλέα δηλοῖ ἀνάγων τὴν αἰτίαν τοῦ πολέμου, ὡς ἐκ εὐπρεποῦς αὐτὸν προφάσεως. Περικλέης οὑλύμπιος] παίζει ἐν τούτῳ, ὅτι ὁ Ζεὺς ὀλύμπιος καλεῖται, ἐπεὶ ἔγνω ἤστραπτεν, ἐβρόντα. Εὔπολις Δήμοις. κράτιστος οὗτος ἐγένετ' ἀνθρώπων λέγειν. ὁπότε παρέλθοι ὥσπερ οἱ ἀγαθοὶ δρομεῖς, ἐκ δέκα ποδῶν ᾕρει λέγων τοὺς ῥήτορας. ταχὺς λέγειν μὲν πρὸς δέ γ' αὐτοῦ τῷ τάχει Πειθώ τις ἐπεκάθητο ἐπὶ τοῖς χείλεσιν. οὕτως ἐκήλει, καὶ μόνος τῶν ῥητόρων τὸ κέντρον ἐγκατέλειπε τοῖς ἀκροωμένοις. Ἐτίθει νόμους.] μιμούμενος τὸν τῶν σκολιῶν ποιητήν. Τιμοκρέων δὲ ὁ Ῥόδιος μελοποιὸς, τοιοῦτον ἔγραψε σκολιὸν κατὰ τοῦ Πλούτου. ὧν ἡ ἀρχή. Ὤφελες ὦ τυφλὲ Πλοῦτε, μήτ' ἐν γῇ μήτ' ἐν θαλάττῃ, μήτ' ἐν ἠπείρῳ φανήμεναι. ἀλλὰ Τάρταρόν τε ναίειν κ' Ἀχέροντα.

χέρονται. διὰ σὲ γὰρ πάντ' ἐν ἀνθρώποις κακά. τούτοις ἔοικε καὶ τὸ ὑπὸ Περικλέους εἰσενεχθὲν, ἐπεὶ ὁ Περικλῆς γράφει τὸ ψήφισμα ὥστε. Μεγαρέας μήτε ἀγορᾶς μήτε θαλάττης, μήτ' ἠπείρου μετέχειν. ἐπεὶ οὖν ὅμοια τοῖς Τιμοκρέοντος ἔγραψε, διὰ τοῦτο εἶπεν ἐτίθει νόμους ὡς σκόλια γεγραμμένους. ἐνεκάλεσε δὲ ὁ Περικλῆς τοῖς Μεγαρεῦσιν, ὅτι τὴν ἱερὰν γῆν τὴν ὀργάδα ἐγεώργησαν. Ὅτε δὴ 'πείνων.] ἀντὶ τοῦ ἐλιμώττον. ὑπὸ λιμοῦ διεφθείροντο. ἀλλὰ ᾔτουν δέ, ἀντὶ τοῦ κατὰ βραχὺ αὐξανομένου τοῦ λιμοῦ καὶ ἐπίδοσιν λαμβάνοντος. Ἐρεῖ τις οὐ χρῆν.] καὶ τοῦτο ἀπὸ Τηλέφου Εὐριπίδου. ἐρεῖ τις ὅτι οὐκ ἐχρῆν πόλεμον κινῆσαι τοὺς Λακεδαιμονίους. τί οὖν ἐχρῆν αὐτοὺς ποιεῖν. εἴπατε. Φέρ' εἰ καὶ Λακεδαιμονίων.] ὡς συγγυμνάζων τὸ πρᾶγμά φησιν. εἴ τις τῶν Λακεδαιμονίων πλεύσας εἰς Σέριφον, καὶ τὸ τυχὸν αὐτοὺς ἀδικήσας καὶ λαβὼν παρ' αὐτῶν τοῦτο, ἀπέδοτο. εἶτα ἐκεῖνοι κατέφυγον πρὸς ἡμᾶς δεόμενοι βοηθείας, ἤγετε ἄρα ἡσυχίαν. λέγει ὅτι οὐδαμῶς. ἀλλὰ κατὰ τάχος ἐβοηθεῖτε ἄν. τοῦτ' αὐτὸ καὶ Λακεδαιμόνιοι ἐποίησαν ἀδικουμένων ὑπὸ ὑμῶν Μεγαρέων. πικρῶς δὲ οὐκ εἶπεν εἴ τις συκοφαντήσας ἀπέδοτο ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων λαβών. τοῦτο γὰρ οὐδὲν μέγα αὐτῶν τινα καὶ εἰς τὸ ἐλάχιστον ἀδικούμενον ἀμύνασθαι. ἀλλά φησιν ὅτι τῆς Σερίφου τῆς εὐτελεστάτης νήσου τῶν Ἀθηναίων. καὶ οὐχὶ εἰ ἔλαβέ τι ἄξιον λόγου κτῆμα, ἀλλὰ κυνίδιον, ἐκαθέζεσθε ἄν. Φήνας.] συκοφαντήσας.

φήνας. ἡ δὲ Σέριφος νῆσός ἐστιν εὐτελεστάτη πρὸς τῇ Θρᾴκῃ. Ἢ πολλοῦ γε δεῖ.] ἀντὶ τοῦ οὐδ' ὅλως. καὶ τοῦτο ἐκ Τηλέφου. Θορύβου στρατιωτῶν.] τοῦ θορύβου τῶν στρατευόντων. τῶν βοώντων περὶ τοῦ δεῖν τριηράρχους εἶναι.

BISETVS. Τριηράρχου] τριήραρχος, τριήρους ἄρχων, ἤτοι πλοίων πολεμικῶν. Ἡσύχιος.

Σχόλια. Μισθοῦ διδομένου.] μισθοῦ μὲν τοῦ διδομένου τοῖς ἐμβαίνουσιν εἰς τὰς ναῦς. Παλλάδια δέ, ἐν ταῖς πρώραις τῶν τριήρων ἦν ἀγάλματά τινα ξύλινα τῆς Ἀθηνᾶς καθιδρυμένα. ἃ ἐπεμελοῦντο μέλλοντες πλεῖν. Στοᾶς στεναχούσης.] τῆς λεγομένης Ἀλφιτοπώλιδος ἣν ᾠκοδόμησε Περικλῆς. ὅπου καὶ σῖτος ἀπέκειτο τῆς πόλεως. ἦν δὲ περὶ τὸν Πειραιᾶ. στεναχούσης δέ, διὰ τὸ πλῆθος τῶν σιτουμένων ἐπισιτισμῶν. Τροπωτήρων.] τῶν ἱμάντων τῶν συνδεόντων τὸν πάτταλον. λέγω δὲ τὸν σκαλμόν, τῆς κώπης. Ὅμηρος, τροποῖς ἐν δερματίνοισι, τουτέστι τοῖς τροπωτῆρσιν.

BISETVS. Εὐσταθιος. τροπός, ὁ καὶ τροπωτήρ, ἱμάς, ᾧ ἡ κώπη προσδεῖται τῷ σκαλμῷ. παρὰ τὸ τρέπεσθαι, τὸ στρέφεσθαι. ἀλλαχοῦ δὲ τροποί, αἱ συνοχαὶ τῶν κωπῶν πρὸς τοὺς σκαλμούς. λέγεται δὲ καὶ τροπωτήρ, καὶ τροπωτήρ.

Σχόλια. Σκορόδων ἐλαῶν.] οἱ γὰρ ἐπὶ πόλεμον ἐξιόντες, ταῦτα ὠνοῦντο καὶ ἐν λίνοις ἔβαλλον.

Στεφάνων, τριχίδων, αὐλητρίδων, ὑπωπίων,
Τὸ νεώριον δ' αὖ κωπέων πλατουμένων,
Τύλων ψοφούντων, θαλαμιῶν τροπουμένων,
Αὐλῶν, κελευστῶν, νιγλάρων, συριγμάτων.
Ταῦτ' οἶδ' ὅτι ἂν ἐδρᾶτε, τὸν δὲ Τήλεφον
Οὐκ οἰόμεσθα, νοῦς ἄρ' ὑμῖν οὐκ ἔνι.

Sertis, sardis, tibicinis, vibicibus:
Nauale plenum esset remigibus, palmulas
Mouentibus: plenum clauis sonantibus,
Et versis in fugam, qui subtus remigant:
Plenum celeusmate, tibiis & nauticis
Modis, ac sibilis. Et hac fuisse vos
Facturos certò scio: sed hunc nos Telephum
Non arbitramur: nam mens vobis non inest.

Σχόλια. Στεφάνων τριχίδων] ταῦτα μὲν πάντα ὡς εὐωχουμένων τῶν μελλόντων ἐμβαίνειν εἰς τὰς ναῦς. τριχίδες δὲ εἶδος ἰχθύων. καὶ ἴσως οὓς ἡμεῖς καλοῦμεν θρίσσας. ἐπεὶ θριξὶν ὅμοια ἔχουσιν ὀστᾶ. Ὑπωπίων.] τῶν τύλων τῶν γινομένων ἐν ταῖς χερσὶν ἀπὸ τῆς τοῦ σιδήρου ἐργασίας. λέγεται δὲ καὶ ὑπώπια, καὶ τὰ ἀφ' οἱασδηποτοῦν πληγῆς τραύματα. Κωπέων πλατουμένων.] τῶν εἰς κώπην ξύλων ἐπιτηδείων, καὶ κώπας ἁρμοζόντων. ἵνα ἴδωσιν εἰ ἐντρέχουσι τοῖς τρήμασι. Τύλων] τῶν ξυλίνων ἥλων. ἔστι δὲ τύλος νενεκρωμένη σάρξ, ἀποσκίρωμα τῶν γονάτων. Θαλαμιῶν δὲ τῶν ναυτῶν.

BIS. Κελευστῶν] Σ. κελευστής, τριήραρχος, πρωρεύς. καὶ ὁ μὲν τριήραρχος ἄρχει τῆς νηός, καὶ τῶν πληρωμάτων. ἔστι δὲ κατ' ἀναλογίαν πολιτικῶν ἀνδρῶν. ἄρχει δὲ ὁ πρωρεὺς καὶ τῶν κωπηλατῶν. οἱ δὲ κελευσταὶ τούτων αὐτῶν, καὶ τῶν ἐπιβατῶν. μεγίστην δὲ παρέχονται χρείαν οἱ κελευσταί. καὶ γὰρ ἵνα τοὺς ἄρτους δεόντως πέττωσι, καὶ συντελῶσι τὸ μέτρον ἐν τῷ δειπνεῖν οἱ κωπηλάται, τούτοις ἐστὶν ἐπιμελές. οἴνου, κρέως, ἐλαίου, πάντων τῶν τοιούτων. ἵνα ταῦτα τηροῦντες καθ' ἡμέραν τὸ ἐπιβάλλον ἔχωσι τοῦ διδομένου πρὸς χρείαν.

Σχόλια. Νιγλάρων.] ὁ νίγλαρος κροῦμά ἐστι καὶ μέλος μουσικὸν παρακελευστικόν.

BISETVS. Σ. Νίγλαροι, τερετίσματα, καὶ παρεφθαρμένα κρούματα.

Σχόλ. Τὸν δὲ Τήλεφον] καὶ ταῦτα ἐκ Τηλέφου Εὐριπίδου.

BISETVS. Ἐνταῦθα Χορὸς εἰς δύο μέρη διαιρεῖται. καὶ τὸ μὲν ὀργίζεται ἐφ' οἷς ὁ Δικαιόπολις λέγει. τὸ δὲ καὶ ἀποδέχεται. ἡ δὲ ἔκθεσις αὐτὴ ἐστὶν ἐκ στίχων ἰαμβικῶν τετραμέτρων ἀκαταλήκτων δ'. καὶ ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκυῖα. ἐν δὲ τοῖς παλαιοῖς σχολίοις ταῦτα ἐλλείπει.

Χο. Ἄληθες ὦ 'πίτριπτε, καὶ μιαρώτατε,
Ταυτὶ σὺ τολμᾷς πτωχὸς ὢν, ἡμᾶς λέγειν;
Καὶ συκοφάντης εἴ τις ἦν ὠνείδισας;
Ημ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ, καὶ λέγει γ' ἅπερ λέγει,
Δίκαια πάντα, κοὐδὲν αὐτῶν ψεύδεται.

CH. *Itáne tu peruerse & scelesté homo: hæc*
Audes cōtra nos dicere q̄ mēdic⁹ es? (ne
Tun' criminêris me, quasi sycophanta sim? (tur;
SE. *Ita per Neptunū: & loquitur, quæcūq; loqui-*
Æqua omnia, nec mentitur quidquam. CHO.
Sint licet

Σχόλ. Ἄληθες ὦ 'πίτριπτε] ἐνταῦθα διαιρεῖται ὁ χορὸς εἰς δύο μέρη. καὶ τὸ μὲν ὀργίζεται ἐφ' οἷς λέγει ὁ Δικαιόπολις. τὸ δὲ καὶ ἀποδέχεται. ἐν εἰσθέσει δὲ ἰαμβικὴ τοῦ, ἄληθες ὦ 'πίτριπτε. Καὶ συκοφάντης.] καὶ εἰ ἔτυχέ τις ἡμῶν συκοφάντης ὤν, τοῦτον ἔσκωψας καὶ ἀπεκρύψω. τοῦτο ὡς μετὰ ἠθικῆς ἐρωτήσεως. ἔστι καὶ τὸ ὁμηρικόν, ἐπεὶ οὔ τιν' ἀνοίσειν ἀνώγεις. ἦ γὰρ ἂν Ἀτρείδη νῦν ὕστατα λωβήσαιο:

BISETVS. Ὁ χολιαστὴς ἐν τούτοις ἁμαρτάνει. Ἃ γὰρ Ὁμήρῳ παρῆκε, ἐκεῖνα τὸ λεγόμενον ὑπ' αὐτῷ ἐν ἐρωτήσει. ἀλλ' ἁπλῶς εἴρηται. Ιλ. α. ὅτε Ἀχιλλεὺς Ἀγαμέμνονα οὕτω προσφωνεῖ,
Δημοβόρος βασιλεὺς, ἐπεὶ οὐτιδανοῖσιν ἀνάσσεις.
Ἦ γὰρ ἂν Ἀτρείδη νῦν ὕστατα λωβήσαιο.

A Ἀλλὰ καὶ τὸ περὶ τῶν ἑξῆς μέτρων λεγόμενα εἰς τὸ Ἰὼ Λάμαχε, οὐ καλῶς ἔχει δηλονότι. ποῦ γὰρ τὴν διπλῆν τεθεῖσι; ποῦ τῆς εἰσθέσεως ἀρχὴν ἐς τὴν ἐκθεσιν περιόδον; ποῦ δὲ καὶ ἡ λεγομένη μέτρων ποιότης; ταῦτα τῷ ὄντι δύσγνωστα, ἴσως δὲ καὶ ἐπανορθωτέα· δεόμενα.

Χο. Εἶτ' εἰ δίκαια, τοῦτον εἰπεῖν αὐτ' ἐχρῆν;
Ἀλλ' οὐδὲ χαίρων ταῦτα τολμήσει λέγειν.
Ημ. Οὗτος σὺ ποῖ θεῖς, οὐ μενεῖς; ὡς εἰ θενεῖς
Τὸν ἄνδρα τοῦτον, αὐτὸς ἀρθήσει τάχα.
Χο. Ἰὼ Λάμαχ' ἰὼ βλέπων ἀστραπάς
Βοήθησον ὦ Γοργολόφα φανείς,
Ἰὼ Λάμαχ', ὦ φίλε, ὦ φυλέτα,
Εἴτ' ἔστι τις ταξίαρχος ἢ στρατηγός,
Εἰ τειχομάχας ἀνὴρ βοηθησάτω
Τις ἀνύσας. ἐγὼ γὰρ ἔχομαι μέσος.

Æqua hæc: an hunc oportebat ea proloqui?
At faxo, ne ausit proloqui cum gaudio.
B *SEM. Heus tu, quo abis? non restitas? Quòd si virum*
Hunc occidis: peribis tuteipse illicò.
CH. Iò Lamache, iò corruscante opem
Feras ore, Gorgoneis iubis.
Iò Lamache, optime tribulium.
Seu quispiam centurio sit, siue ductor,
Seu mœnium oppugnator: opem ferat
C *Praepropere: nam ego medius teneor, miser.*

Σχόλια. Εἶτ' εἰ δίκαια.] κατ' ἐρώτησιν ὁ λόγος εἰ καὶ δίκαια φησὶν, ἐχρῆν τοῦτον αὐτὰ εἰπεῖν. ἀρθήσει δὲ καταρθήσῃ. Ἰὼ Λάμαχ' ἰώ.] ὑφ' ὃ διπλῆ καὶ εἴσθεσις εἰς περίοδον ὀκτάκωλον, ἧς τὰ μὲν ἄλλα ἐστὶ δόχμια. ἁπλοῦν δὲ τὸ δ΄. διπλοῦν δὲ τὸ ε΄. τὸ δὲ ϛ΄. ἰαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. Γοργολόφα δὲ, φοβερόλοφε. Ἔχομαι μέσος] ἀντὶ τοῦ πνίγομαι. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀθλητῶν τῶν τοῖς μέσοις ληφθέντων, καὶ μὴ ἐχόντων εὐκόλως ἐκφυγεῖν τοὺς ἀντιπαλαίοντας.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ, Σκηνὴ ἕκτη.

D

ACTVS II. SCENA VI.

ΛΑΜΑΧΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ.

LAMACHVS, DICÆOPOLIS, CHORVS.

BISETVS. Λάμαχος ταῖς διαμερισθείσαις καὶ ταραχθείσαις Χοροῦ λαμπραῖς βοαῖς κινηθεὶς οἴκοθεν ὁρμᾶται, καὶ μεγαλοπρεπῶς ὡπλισμένος προστρέχει ζητῶν τοὺς βοηθεῖν δέη, ἀλλὰ τὸν ὁ Δικαιόπολις ὡς μαλακὸν, καὶ ἄνανδρον, καὶ κίναιδον πικρῶς σκώπτει, καὶ αὐτὰ τὸν ὁπλισμὸν, καὶ πολεμικὴν παρασκευὴν καταγελᾷ.

E

Λα. Πόθεν βοῆς ἤκουσα πολεμιστηρίας;
Ποῖ χρὴ βοηθεῖν; ποῖ κυδοιμὸν ἐμβαλεῖν;
Τίς Γοργόν' ἐξήγειρεν ἐκ τοῦ σάγματος;
Δι. Ὦ Λάμαχ' ἥρως, τῶν λόφων καὶ τῶν λόχων.
Χο. Ὦ Λάμαχ', οὐ γὰρ οὗτος ἄνθρωπος πάλαι,
Ἅπασαν ἡμῶν τὴν πόλιν κακορροθεῖ;
Λαμαχ. Οὗτος σὺ τολμᾷς πτωχὸς ὢν λέγειν τάδε;
Δι. Ὦ Λάμαχ' ἥρως, ἀλλὰ συγγνώμην ἔχε,
Εἰ πτωχὸς ὢν εἶπόν τι, κἀστωμυλάμην.
Λαμ. Τί δ' εἶπας ἡμᾶς; οὐκ ἐρεῖς; Δικ. οὐκ οἶδά πω,
Ὑπὸ τοῦ δέους γὰρ τῶν ὅπλων, ἰλιγγιῶ.

LA. Vnde hanc audiui vocem bellicam modò?
Vbi auxilio, vbinam tumultu facto opus est?
Quis Gorgonem excivit mihi ex hoc sagmate?
DIC. O Lamache, heros cristarum & cohortium.
CH. O Lamache, annon hic homo iamdudum malis
F *Nostram omnem ciuitatem insectatur modis?*
LA. Ehò mendice, tun' audes hæc dicere?
DI. O Lamache heros, veniam da quæso mihi,
Si fortè quid mendicus ineptè dixerim.
LA. Quid dixisti in nos? non dices? DIC. ego nescio:
Nam præ metu armorum, misera circumrotor

G

Σχόλια. Τίς Γοργόν' ἐξήγειρεν;] ὡς τοῦ Λαμάχου ἔχοντος ἐντετυπωμένην ἐν τῇ ἀσπίδι Γοργόνα. Ἐκ τοῦ σάγματος.] ἐκ τῆς θήκης τοῦ ὅπλου ὃ καλεῖται σάγμα. σάγμα γὰρ τὸ ὅπλον. καὶ παρῳδία ἡ παροιμία. ἀντὶ εἰπεῖν τὴν ἀσπίδα. ἐν ᾗ τῇ ἀσπίδι ἐτετύπωτο ἡ Γοργών. Κἀστωμυλάμην.] ἐφλυάρησα. ἐφθεγξάμην. Ἰλιγγιῶ.] σκοτοδινῶ. ἀπὸ τῆς γαστρὸς σπαίρομαι. τοῦτο δὲ καὶ Συρακούσιοι ἄλλοι λέγουσιν. ὅταν δὲ περὶ τὴν καρδίαν στροφος γίνηται, ἐπακολουθεῖ σκότος, καὶ τὸ πάθος καλοῦσιν ἴλιγγον. φασὶ δὴ ὅτι τὸ αὐτὸ ῥῆμα διφθογγογραφεῖται. τὸ δὴ ὄνομα διὰ τοῦ ἰῶτα ἴλιγγος.

Ἀλλ'

Ἀλλ' ἀντιβολῶ σ' ἀπένεγκέ μου τὴν Μορμόνα.

Λαμ. Ἰδού. Δι. παράθες νυν ὑπτίαν αὐτὴν ἐμοί.

Λαμ. Κεῖται. Δι. φέρε νυν ἀπὸ τοῦ κράνους μοι τὸ πτερόν.

Λαμ. Τουτὶ πτίλον σοι. Δι. τῆς κεφαλῆς νυν μου λαβοῦ,

Ἵν' ἐξεμέσω, βδελύττομαι γὰρ τοὺς λόφους.

Λαμ. Οὗτος τί δράσεις, τῷ πτίλῳ μέλλεις ἐμεῖν;

Δικαιοπ. Πτίλον γάρ ἐστιν; εἰπέ μοι τίνος ποτέ;

Λαμαχ. Ὄρνιθός ἐστιν. Δι. ἆρα κομπολακύθου;

Λαμαχ. Οἴμ' ὡς τεθνήσει. Δι. μηδαμῶς ὦ Λάμαχε,

Οὐ κατ' ἰσχύν ἐστιν, εἰ δ' ἰσχυρὸς εἶ.

Τί μ' οὐκ ἀπεψώλησας, εὔοπλος γὰρ εἶ.

Λαμαχ. Ταυτὶ λέγεις σὺ, τὸν στρατηγὸν, πτωχὸς ὤν;

Δικαιοπ. Ἐγὼ γάρ εἰμι πτωχός; Λα. ἀλλὰ τίς γὰρ εἶ;

Δικαιοπ. Ὅστις; πολίτης χρηστὸς, οὐ σπουδαρχίδης,

Ἀλλ' ἐξότε περ ὁ πόλεμος, στρατωνίδης.

Σὺ δ' ἐξότε περ ὁ πόλεμος, μισθαρχίδης.

Λαμαχ. Ἐχειροτόνησαν γάρ με. Δικαι. κόκκυγές γε τρεῖς.

Ταῦτ' οὖν ἐγὼ βδελυττόμενος, ἐσπεισάμην,

Ὁρῶν πολιοὺς μὲν ἄνδρας ἐν ταῖς τάξεσι.

Νεανίας δ' οἵους σὺ, διαδεδρακότας.

Τοὺς μὲν, ἐπὶ Θρᾴκης μισθοφοροῦντας τρεῖς δραχμάς,

Τισαμενοφαινίππους, πανουργιππαρχίδας,

Ἑτέρους δὲ παρὰ Χάρητι, τοὺς δ' ἐν Χάοσι

Γερητοθεοδώρους, Διομειαλαζόνας.

Τοὺς δ' ἐν Καμαρίνῃ, κἀν Γέλᾳ κἀν Καταγέλᾳ.

Λαμαχ. Ἐχειροτονήθησαν γάρ. Δικαιο. αἴτιον δὲ τί,

A *Vertigine: sed ora, terriculum adimas mihi.*

LA. Ecce. DIC. amove nunc resupinam istam galeam mihi.

LA. Mota est. DIC. nunc aufer à galea pennam mihi.

LA. Eccam tibi hanc pennam. DI. tene meum caput,

B *Vt euomam. Nam cristas has abominor.*

LA. Ehem, quid agis, vin' tu in pennam vomere, trifur?

DIC. Cedò ergo mihi, cuius penna hæc olim fuit?

LAM. Auiculæ. DIC. num gloriosæ & turgidæ?

LA. Peribis illico. DI. nequaquam Lamache,

C *Neque enim in potestate tua 'st: sin adeò es potens,*

Cur non fecisti verpum? quippe armatus es.

LAMAC. Hæccine tu mendicus dicas mihi duci?

DI. Egóne mendicus sim? LA. quis ergo es?

DI. is sum ego,

Qui sum, bonus ciuis: non cupidus dominij:

D *Sed ex quo bellum durat, Militarchides:*

Tu verò toto bello eras Nummarchides.

LA. Suo creârunt me suffragio. DI. puto,

Tres cuculi: ac propterea, hæc execratus, iniȝ

Fœdus, quòd canos in acie video viros:

Et iuuenes, qualis tu es, tergum dare hostibus:

E *Et horum quosdam in Thrace, vbi tres drachmas merent,*

Tisamenophænippos, Dolosipparchidas.

Alios apud Charetem, alios in Chaonia,

Geretotheodoros, Diomeoferoculos:

Alios ad Camarinam & Gelam, gelidos viros.

LA. Atenim creati sunt Duces. DI. quid causa erat?

F

Σχόλια. Τὴν Μορμόνα.] ἀντὶ τοῦ τὸ φοβερά. φοβερὰ γὰρ ὑπάρχει ἡ Μορμώ. ἐνταῦθα δὲ Μορμόνος ὡς τρυγόνος. ἀλλαχοῦ δὲ Μορμοῦς ὡς Σαπφοῦς. Τὸ πτερόν.] πτερὸν αἰτεῖ ἵνα ἐξεμέσῃ. εἰώθασι γὰρ οἱ δυσεμεῖς, πτεροῖς χρῆσθαι. Βδελύττομαι] ἀλληγορικῶς ἀπὸ τῶν ἐξεμούντων διὰ τὰς χολάς. ἔστι δὲ ἐπὶ τοὺς λόφους. Ἆρα κομπολακύθου.] ματαιοκόμπου καὶ κομπώδους ἐν τῷ καυχᾶσθαι. παρεποίησε δὲ καὶ περιέπλασεν ὀνόματα ὄρνιθος διὰ τὸ κομπαστὴν εἶναι τὸν Λάμαχον. ἄλλως. ἀπὸ τοῦ λακεῖν ἐν παραγωγῇ γέγονε τὸ ληκύθιον. ληκυθίζειν γὰρ τὸ μεῖζον βοᾶν καὶ φορεῖν. ἦχον γὰρ ἀποτελεῖ καὶ ἡ λήκυθος. ἐπεὶ καὶ αὕτη πεφύσηται. πάντα γὰρ τὰ πεφυσημένα κόμπον ποιεῖ. ἀπὸ οὖν τοῦ κόμπου καὶ τῆς ληκύθου, ὄνομα συνέθηκεν. Οἴμ' ὡς τεθνήσει.] τὸ τέλειον ἐστὶν οἴμαι. Ἀττικοὶ δὲ διὰ τοῦ σ φασὶ τεθνήσει. Οὐ σπουδαρχίδης] σπουδάζων ἀεὶ ἀρχῆς. Αἰολέων δὲ ἴδιον τὰ ἐπίθετα πατρωνυμικοῦ τύπου φράζειν. Στρατωνίδης] ἀντὶ τοῦ στρατευόμενος στρατιώτης. Μισθαρχίδης] μισθὸν λαμβάνων. ἢ ὅτι τοὺς τῶν στρατιωτῶν μισθοὺς ἥρπαζεν. Κόκκυγες] ἀντὶ τοῦ ἀλαζόνες καὶ ἀνόητοι. καὶ γὰρ ὁ κόκκυξ τὸ ζῶον ἄμουσόν τι φθέγγεται. Τισαμενοφαινίππους] ὁ Τισαμενός, ὡς ξένος καὶ μαστιγίας κωμῳδεῖται. ὁ δὲ Φαίνιππος ὡς ὑώδης καὶ ἑταιρικός. ὁ δὲ Χάρης, ἐπὶ ἀμαθίᾳ διεβάλλετο. Πανουργιππαρχίδας] τούτους κωμῳδεῖ ὡς πανούργους, τοῦτ' ἔστι Τισαμενὸν καὶ τὸν

G Φαίνιππον καὶ Ἱππαρχίδην, καὶ Γέρητα τὸν φαλακρόν. καὶ Θεόδωρον τὸν Διομειέα τὸν δῆμον ὄντα. ὃς ὠνόμασται οὕτως ἀπὸ τινος Διόμου. Τοὺς δ' ἐν Χάοσι.] Χάονες μὲν ἔθνος ἠπειρωτικόν. πέπαικται δὲ παρὰ τὸ ἐν Ἰπποῦσιν. ὁ σφαῖρος ἐστὶν αὐτόχρημ' ἐν Χάοσιν. ἐπειδὴ καὶ εἰς μαλακίαν διεβάλλετο Γέρης καὶ Θεόδωρος. καὶ ὅτι ἐκ δούλων ἦσαν. Κἀν Γέλᾳ] Καμαρίνα καὶ Γέλα πόλεις Σικελίας. ἐποίησε δὲ τὸ Καταγέλα, ἀπὸ τοῦ καταγελᾶν αὐτοὺς τοὺς στρατηγούς.

Ὑμᾶς μὲν ἤδη μισθοφορεῖν ἁπανταχοῦ,
Τωνδὶ δὲ μηδέν᾽; εἰπὸν ὦ Μαριλάδη,
Ἤδη πεπρέσβευκας σὺ πολιὸς ὢν ἔτι;
Ἀνένευσε. καίτοι γ᾽ ἐστὶ σώφρων κἀργάτης.
Τί δαὶ Δρακύλλος. καὶ Εὐφορίδης. ἢ Πρινίδης.
Οἶδέν τις ὑμῶν τ᾽ Ἀκβάτανα ἢ τοὺς Χαόνας;
Οὔ φασιν. ἀλλ᾽ ὁ Κοισύρας. καὶ Λάμαχος.
Οἷς ὑπ᾽ ἐράνου τε καὶ χρεῶν πρῴην ποτέ,
Ὥσπερ ἀπόνιπτρον ἐκχέοντες ἑσπέρας,
Ἅπαντες ἐξίστω παρῄνουν οἱ φίλοι.
Λαμαχ. Ὦ δημοκρατία. ταῦτα δῆτ᾽ ἀνασχετά;
Δικαιοπ. Οὐ δῆτ᾽ ἐὰν μὴ μισθοφορῇ γε Λάμαχος.
Λαμαχ. Ἀλλ᾽ οὖν ἐγὼ μὲν πᾶσι Πελοποννησίοις,
Ἀεὶ πολεμήσω, καὶ ταράξω πανταχῇ.
Καὶ ναυσὶ καὶ πεζοῖσι κατὰ τὸ καρτερόν.
Δι. Ἐγὼ δὲ κηρύττω καὶ Πελοποννησίοις
Ἅπασι, καὶ Μεγαρεῦσι, καὶ Βοιωτίοις,
Πωλεῖν, ἀγοράζειν πρὸς ἐμέ, Λαμάχῳ δὲ μή.

A Nonne, quòd vbique meretis vos stipendia?
Nemo ex hisce? an vero tu carbonarie,
Perfunctus es legatione iam senex?
Renuit, atqui prudens est, & vir strenuus.
Sed quid Dracyllus & Ephorides seu Prinides?
Quis vestrûm nouit Ecbatana? quis Chaonas?
B Negant. sed Cæsiragnatus & hic Lamachus:
Quibus propter epulum, & æs alienum priùs
Omnes amici dicebant, recedite:
Vt qui, cùm vespere lauant, profundunt aquam.
LA. O popularis status: haeccine toleranda sunt?
DI. Non: si deinceps Lamachus non militet.
LA. At ego omnibus deinceps Peloponnesiis
C Bellum faciam, & primas partes vbique agam,
In nauibus, apud pedites, & pro viribus.
DI. Ego vero potestatem faciam praeconio,
Omnibus hic Peloponnesiis, Bœotiis,
Atque Megarensibus, vendendi qualibet,
Negociandi: hoc non permittam Lamacho.

Σχόλια. Ἁπανταχοῦ.] ἁπανταχοῦ. ὅπως ἂν τύχῃ. καθ᾽ οἱονδήποτε τρόπον. Ὦ Μαριλάδη.] ἀπὸ τῆς μαρίλης. ὅτι τὸ ἀμαυρὸν πῦρ ὁ καλεῖ. τουτέστιν ὦ [illegible] Ἀχαρνικέ.

D Bisetus. Μαριλάδη] ὡς ὄνομα δήμου τοῦτο λέγεται μετὰ παιγνίου. Μαρίλη δὲ τὸ πῦρ ἀμαυρὸν, καὶ τὸν χνοῦν, καὶ τὸ λεπτότατον τῶν ἀνθράκων σημαίνει. Μαριλάδης δὲ πλασθὲν, ὡς καὶ τὸ Πρινίδης.

Σχόλια. Ἤδη πεπρέσβευκας σὺ πολιὸς ὤν.] οὕτως ἐν τοῖς ἀκριβεστάτοις ἔτι, ἵνα λέγῃ ἐκ πολλοῦ. Ἀττικοὶ δὲ τὸ ἔτι, περιττὸν ἐτίθεσαν, ὡς τὸ ἔχων, λαρεῖς ἔχων. οἱ δὲ λείπειν φασὶ τὸ δύω. ἵνα ᾖ πρεσβευτὴς ἐγένετο ἢ δύω. Πρινίδης.] ἀπὸ τοῦ πρίνου ἔπλασεν ὄνομα, ἐπειδὴ οἱ Ἀχαρνεῖς, ἀνθρακεῖς, ἡ δὲ πρῖνος ἐπιτήδειον ξύλον εἰς ἄνθρακας. Ὁ Κοισύρας.] ὁ Μεγακλῆς. Κοισύρα δὲ ἐγένετο Ἀθήνησιν εὐγενὴς γυνὴ καὶ πλουσία μήτηρ τοῦ Μεγακλέους, ὃς καταβεβρωκὼς τὴν οὐσίαν, ὕστερον πεπλουτηκὼς ἐκ τοῦ τὰ κοινὰ πράσσειν λέγεται. Οἷς ὑπὲρ ἐράνου.] οὗτος εἶχον τελετήν τι εἰς τὸ κοινὸν [illegible] [illegible], καὶ ἄτιμοι [illegible] καὶ μετὰ βίας [illegible] [illegible] Ἅπαντες ἐξίστω.] εἰώθεσαν οἱ παλαιοὶ ἐκχέοντες τὰ ἀπόνιπτρα ἐκ τῶν [illegible], ἵνα μή τις βραχῇ τῶν παριόντων ἔξω λέγειν. παίζει οὖν πρὸς τὸ ἐξίστω ὄνομα, ὁμώνυμον [illegible], ἐκχώρει. τοῦτο δὲ λέγει διὰ Κοισύρας Μεγακλέα καὶ Λάμαχον. ὡς πρότερον μὲν πένητας ὄντας. εἶτα ἐξαίφνης πλουτήσαντας ἀπὸ τῆς πόλεως. ὅτι αὐτοῖς οἱ φίλοι χθὲς καὶ πρῴην συνεβούλευον κατὰ χρεῖοις ὄντι. ὑπὸ τε ἐράνων καὶ ὀφλημάτων ἐξίστασθαι τῆς οἰκίας, ὡς μὴ δυναμένοις ἀποδοῦναι. ἢ τοῖς δανείζουσι παρῄνουν οἱ φίλοι ἐξίστασθαι τοῦ δανείζειν τοῖς τοιούτοις ὀφείλουσιν ἐράνους καὶ χρέα. οὐ νῦν οὖν διαβαίνει ὡς πένητας, ἀλλ᾽ ὡς ποτὲ πένητας. Ἀγοράζειν.] τὸ ἀγοράζειν ἐπὶ ἰδίου τιθέασι τοῦ ὠνεῖσθαι, ὡς ἡμεῖς. ἀλλ᾽ ἀπὸ τοῦ ἐν ἀγορᾷ διατρίβειν. λείπει δὲ τὸ, ἰόντας.

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ ΔΥΟ ΣΤΙΧΩΝ ἀναπαιστικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν.

Commativm Chori. Anapæstici Aristophanij.

F Χο. Ἀνὴρ νικᾷ τοῖσι λόγοισιν καὶ τὸν δῆμον μεταπείθει
Περὶ τῶν σπονδῶν, ἀλλ᾽ ἀποδύντες, τοῖς ἀναπαίστοις ἐπίωμεν.

CH. His argumẽtis homo vincit, populúmque in fœdera ducit:
Nos, veste posita, modulemur, & Anapæstos aggrediamur.

Σχόλια. Ἀνὴρ νικᾷ] ἐξιόντων τῶν ὑποκριτῶν, ὁ χορὸς λέγει τὴν τελείαν παράβασιν. τῆς δὲ παραβάσεως, τὸ μὲν κομμάτιον ἐστὶ στίχων δύο ἀναπαιστικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν. αὕτη δὲ ἡ παράβασις ἐξ ὁμοίων στίχων λα. Ἀλλ᾽ ἀποδύντες.] ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀποδυομένων ἀθλητῶν. οἱ ἀποδύονται τὴν ἔξωθεν στολὴν, ἵνα εὐτόνως χορεύωσι καὶ εὐστροφώτεροι ὦσι πρὸς τὰ παλαίσματα.

G

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ ΣΤΙΧΩΝ λα. ὁμοίων τοῖς β προηγουμένοις.

Transitvs Chori.

Bisetus. Ὁ χορὸς ἀπελθόντος Λαμάχου τὸν Ἀριστοφάνην ὡς φιλόπολιν, καὶ δεξιὸν ποιητὴν ἐπαινεῖ. τῶν δὲ Ἀθηναίων κατηγορεῖ, καὶ τούτους ὀνειδίζει ὅτι τὰ τῆς πόλεως κακῶς διῴκουν, καὶ τοὺς γέροντας, καὶ παλαιοὺς στρατιώτας οἵπερ ἐν ταῖς μάχαις καὶ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλασσαν ἀνδρείως πάλαι ἠγωνίσαντο, ὑπὸ νεωτέρων καταγελᾶσθαι εἴων, καὶ τούτους ἀξίως τῶν ἀνδραγαθημάτων οὐκ ἐγηροβόσκουν.

Ἐξ οὗ γε χοροῖσιν ἐφέστηκε τρυγικοῖς ὁ διδάσκαλος ἡμῶν,
Οὔπω παρέβη πρὸς τὸ θέατρον λέξων, ὡς δεξιός ἐστιν.
Διαβαλλόμενος δ' ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἐν Ἀθηναίοις ταχυβούλοις,
Ὡς κωμῳδεῖ τὴν πόλιν ἡμῶν καὶ τὸν δῆμον καθυβρίζει,
Ἀποκρίνασθαι δεῖται νυνὶ πρὸς Ἀθηναίους μεταβούλους.
Φασὶ δ' εἶναι πολλῶν ἀγαθῶν ἄξιος ὑμῖν ὁ ποιητής,
Παύσας ὑμᾶς ξενικοῖσι λόγοις μὴ λίαν ἐξαπατᾶσθαι,
Μήθ' ἥδεσθαι θωπευομένους, μήτ' εἶναι χαυνοπολίτας,
Πρότερον δ' ὑμᾶς οἱ πρέσβεις ἀπὸ τῶν πόλεων ἐξαπατῶντες,
Πρῶτον μὲν ἰοστεφάνους ἐκάλουν, κἀπειδὴ τοῦτό τις εἴπῃ,
Εὐθὺς διὰ τοὺς στεφάνους, ἐπ' ἄκρων τῶν πυγιδίων ἐκάθησθε.
Εἰ δέ τις ὑμᾶς ὑποθωπεύσας, λιπαρὰς καλέσειεν Ἀθήνας,
Εὕρετο πᾶν αὖ διὰ τὰς λιπαράς, ἀφύων τιμὴν περιάψας,
Ταῦτα ποιήσας, πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιος ὑμῖν γεγένηται.
Καὶ τοὺς δήμους ἐν ταῖς πόλεσι δείξας ὡς δημοκρατοῦνται,
Τοιγάρτοι νῦν ἐκ τῶν πόλεων τὸν φόρον ὑμῖν ἀπάγοντες
Ἥξουσιν ἰδεῖν ἐπιθυμοῦντες τὸν ποιητὴν τὸν ἄριστον.
Ὅστις παρεκινδύνευσεν Ἀθηναίοις εἰπεῖν τὰ δίκαια.
Οὕτω δ' αὐτοῦ περὶ τῆς τόλμης ἤδη πόρρω κλέος ἥκει,
Ὅτε καὶ βασιλεὺς Λακεδαιμονίων πρεσβείαν βασανίζων,

Ex quo animum trygicis ritè choris praeceptor hic appulit aequum:
Nondum in scenam transiit: ut quàm praestans sit, dixerit unquam.
Igitur ab inimicis apud instabiles traductus amicos
Quod populū atque urbem insectetur, per pubpisa comica ludo:
Responso iam opus habet, apud vos praecipites consily. Nam
Magna à vobis praemia dicit se promeritum esse Poëta,
Quòd praecauit, ne pollicita vos decipiant peregrina:
Neu vobis lubeat falli, & ciuibus oscitantibus esse.
Ante quidem legati sociorum vobis verba dederunt,
Violis vos redimitos dicentes: atque isthoc uti quisquam
Dixisset: ibi tum propter violas, summis natibus vos
Sedebatis: sin palpando pingues dixisset Athenas,
Pro isthoc uno verbo magnum apuarum erat indeptus honorem.
Haec qui fecit, fuit omnis vestra fortuna utilis autor,
Populúmque docuit populares moderarier urbis habenas.
Equidem, qui tributum vobis pendunt, ex urbibus istis,
Huc veniunt, studio visendi insignem pietate Poëtam:
Qui, quae aequissima sunt, cū vita & capitis discrimine dixit.
Adeò verò latè pro talibus ausis fama vagatur
Vt Rex Persarum, quando torquebat Lacedamone missos,

Σχόλια. Οὔπω παρέβη.] ἀντὶ τοῦ ἐν τῇ παραβάσει οὔπω εἶπε. Ταχυβούλοις.] ταχέως μεταβαλλομένοις, προπετέσιν, ἀπεριςκέπτοις. κωμῳδοῦνται δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ὡς τοιοῦτοι. καὶ ὅτι ταχέως μετανοοῦσιν ἐν οἷς βουλεύονται.

Bisetus. Ταχυβούλοις] Θουκυδίδης ἐν α. περὶ τῆς Ἀθηναίων φύσεως, καὶ τρόπων ταῦτα ἀξιομνημόνευτα γράφει. Οὐδὲ ἐκλογίζεσθαι πώποτε [δοκεῖτε] πρὸς οἵους ὑμῖν Ἀθηναίους ὄντας, καὶ ὅσον ὑμῶν, καὶ ὡς πᾶν διαφέροντας ὁ ἀγών ἐστι. Οἱ μέν γε νεωτεροποιοί, καὶ ἐπινοῆσαι ὀξεῖς, καὶ ἐπιτελέσαι ἔργῳ ὃ ἂν γνῶσιν. ὑμεῖς δὲ τὰ ὑπάρχοντά τε σώζειν, καὶ ἐπιγνῶναι μηδὲν, καὶ ἔργῳ οὐδὲ τἀναγκαῖα ἐξικέσθαι. αὖθις δὲ, οἱ μὲν καὶ παρὰ δύναμιν τολμηταί, καὶ παρὰ γνώμην κινδυνευταί, καὶ ἐν τοῖς δεινοῖς εὐέλπιδες.

Σχόλια. Ξενικοῖσι λόγοις.] ἀντὶ τοῦ ἀλλοτρίοις καὶ μὴ προσήκουσιν, ὅτι ἀνοίκειον Ἕλλησι τὸ ἐξαπατᾶσθαι, ἢ ξενικοῖς, τοῖς ἀπὸ τῶν ξένων πρέσβεων λεγομένοις. Χαυνοπολίτας.] κεχαυνωμένους περὶ τὴν πολιτείαν ἢ τὴν πόλιν. Ἰοστεφάνους.] παρὰ τὰ ἐκ τῶν Πινδάρου διθυράμβων. αἱ λιπαραὶ καὶ ἰοστέφανοι Ἀθῆναι, διὰ σύρφει δὲ ἄλλως, ὅτι οἱ προδόται τούτοις χρῶνται τοῖς λόγοις. Ἐπ' ἄκρων τῶν πυγιδίων.] παρὰ τὴν παροιμίαν, ἐπ' ἄκρων τῶν ὀνύχων. οἱ γὰρ ἡδέως τι ἀκούοντες, δοκοῦσιν ἐπάνω τῶν πυγῶν καθέζεσθαι. ἄλλως. παρὰ τὴν παροιμίαν τὸ ἐπ' ἄκρων τῶν ὀνύχων, ἔπαιξεν ἀντὶ τοῦ ἐπ' ἄκρων τῶν πυγιδίων εἰπών. καὶ Σοφοκλῆς. εἴπη τραφεὶς ἂν μητρὸς εὐγενοῦς ἄπο, ὑψηλ' ἐκόμπεις, κἀπ' ἄκρων ὠδοιπόρεις. εἰώθασι γὰρ ἀλαζόνες ἐπ' ἄκρων ὀνύχων βαδίζειν. καὶ οἱ ἐπαίνων εἰς ἑαυτοὺς γινομένων ἀκούοντες, τὴν πυγὴν τῆς καθέδρας ἐξαίρειν. Ὑποθωπεύσας] κολακεύσας. παρὰ τὸ λιπαρὰς Ἀθήνας, τὸ λιπαρὰς ἀφύας. Εὕροι τὸ πᾶν ἄν.] ἀντὶ τοῦ πᾶν πρᾶγμα κατορθοῖ. Ἀφύων τιμήν.] καὶ ἐνικῶς λέγεται ὡς ἐν Ταγηνισταῖς. ἀλλ' ἀφύης μοι, παρατίθεμαι γὰρ ἐσθίων. Καὶ τοὺς δήμους ἐν ταῖς πόλεσι.] ἀντὶ τοῦ τὴν ἡμῶν αὐτῶν πολιτείαν, ἐπιδείξας ταῖς συμμάχοις πόλεσι. τουτέστι διδάξας τοὺς συμμάχους ὡς χρὴ δημοκρατεῖσθαι, εὔνους ὑμῖν αὐτοὺς ἐποίησεν. ἄλλως. ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι τοὺς ἡμετέρους δείξας δήμους ὅτι δημοκρατοῦνται καὶ ἄνευ τυραννίδος ἀλλήλοις πειθόμενοι. Βασιλεὺς] ὁ μέγας Περσῶν. Βασανίζων.] ἀκριβῶς ἐξετάζων.

Ἤρετο πρῶτα μὲν αὐτοὺς, πότεροι ταῖς ναυσὶ κρατοῦσιν,
Εἶτα δὲ τοῦτον τὸν ποιητὴν ποτέρους εἴποι κακὰ πολλά.
Τούτους γὰρ ἔφη τοὺς ἀνθρώπους πολὺ βελτίους γεγενῆσθαι,
Καὶ τῷ πολέμῳ πολὺ νικήσειν, τοῦτον ξύμβουλον ἔχοντας.
Διὰ ταῦθ' ὑμᾶς Λακεδαιμόνιοι τὴν εἰρήνην προκαλοῦνται,
Καὶ τὴν Αἴγιναν ἀπαιτοῦσι, καὶ τῆς νήσου μὲν ἐκείνης,
Οὐ φροντίζουσ', ἀλλ' ἵνα τοῦτον τὸν ποιητὴν ἀφέλωνται.
Ἀλλ' ὑμεῖς τοι μή ποτ' ἀφῆσθ', ὡς κωμῳδήσει τὰ δίκαια.
Φησὶν δ' ὑμᾶς πολλὰ διδάξειν ἀγάθ' ὥστ' εὐδαίμονας εἶναι,
Οὐ θωπεύων, οὐθ' ὑποτείνων μισθοὺς, οὔτ' ἐξαπατύλλων,
Οὔτε πανουργῶν, οὔτε κατάρδων, ἀλλὰ τὰ βέλτιστα διδάσκων.
Πρὸς ταῦτα Κλέων καὶ παλαμάσθω,
Καὶ πᾶν ἐπ' ἐμοὶ τεκταινέσθω.
Τὸ γὰρ εὖ μετ' ἐμοῦ, καὶ τὸ δίκαιον,
Ξύμμαχον ἔσται, κοὐ μή ποθ' ἁλῶ,
Περὶ τὴν πόλιν ὢν, ὥσπερ ἐκεῖνος
Δειλὸς καὶ λακκοκαταπύγων.

A *Primò ex illis quæsierit, qui navibus essent potiores:*
Postea de nostro artifice: quibus meritò convicia dicat.
Nam rex aiebat, eos factos esse ex hac re meliores:
Et si hunc in consilium admittant, domituros omnia bello.
B *Propterea ad pacem vos Lacedæmonij inuitāt: sibique orant*
Æginam restitui: non quòd tanti faciant maris oram:
Sed, quòd Aristophanem cupiunt ex illa auferre Poëtam.
Vos autem ne linquatis: uti iustum is per pulpita dicat.
C *Multa bona se ait docturum, ut dein viuatis in urbe beati:*
Non assentando, non fraudando, non stipendia dando,
Non ludificando, non laudādo, sed optima quæque probando.
Hic Cleo nihil inausum linquat,
Nihil intentatum in me faciat.
Mecum decus & fas: pia iura
D *Me comitantur: nunquam ego capiar*
Ob Rempubl. ut ille cinædus
Fœdissimus ac metuendus.

Σχόλια. Πότεροι ταῖς ναυσί.] ποῖοι αὐτοὶ τῶν Ἀθηναίων ἐν τῇ ναυμαχίᾳ κρατοῦσιν. ἔθος δὲ τοῖς βασιλεῦσι τὰ τοιαῦτα περιεργάζεσθαι. Ποτέρους εἴποι πολλά.] ἀντὶ τοῦ περὶ τούτου ποιητοῦ ἠρώτα, τίνας κωμῳδεῖ καὶ διαβάλλει. ἔφασκε γὰρ ὁ τῶν Περσῶν βασιλεύς, ὅτι οὓς ἂν ὁ ποιητής, τουτέστιν ὁ Ἀριστοφάνης σκώψῃ, τούτους σωφρονίζεσθαι καὶ γίνεσθαι βελτίους. τοῦτο δὲ χαριεντιζόμενος ψευδῶς λέγει. Τούτους γὰρ ἔφη.] τοὺς Ἀθηναίους δηλονότι ἔφη ὁ βασιλεύς. ταῦτα δὲ λέγει περὶ αὐτοῦ.

E

Βισετυς. Τούτων ὁ νοῦς οὗτος. ὁ γὰρ τῶν Περσῶν βασιλεὺς βασανίζων, καὶ ἀκριβῶς ἐξετάζων τοὺς Λακεδαιμονίων πρέσβεις περὶ Ἀριστοφάνους τοῦ ποιητοῦ ἠρώτα ποτέρους, τοὺς Λακεδαιμονίους, ἢ τοὺς Ἀθηναίους πλεῖω κακὰ λέγῃ. ἔφη γὰρ τοὺς Ἀθηναίους ταῖς τοῦ ποιητοῦ κακολογίαις, καὶ βλασφημίαις, τουτέστι ταῖς κρυπταῖς παραινέσεσι πλείστων λοιδοριῶν μεσταῖς πολὺ βελτίους γεγενῆσθαι. τοῦτο δὲ καλῶν πρέπων, καὶ εὐφυΐας ἄριστατόν τε μήχανον, ὡς καὶ Ἡσίοδος διὰ τούτων μαρτυρεῖ,

F

Οὗτος μὲν πανάριστος, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσει,
Φρασσάμενος τά κ' ἔπειτα καὶ ἐς τέλος ᾖσιν ἀμείνω.
Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος, ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται.
Ὃς δέ κε μήτ' αὐτῷ νοέῃ, μήτ' ἄλλου ἀκούων
Ἐν θυμῷ βάλληται, ὁ δ' αὖτ' ἀχρήϊος ἀνήρ.

Σχόλια. Διὰ τοῦθ' ὑμᾶς Λακεδαιμόνιοι.] διὰ τὸ ἔχειν ὑμᾶς τὸν Ἀριστοφάνην ποιητὴν ἄριστον. Καὶ τῆς νήσου μὲν ἐκείνης.] τῆς νήσου ἐν ᾗ τὰ χωρεῖα Ἀριστοφάνους. λέγω δὲ ἡ τῆς Αἰγίνης. Ἀλλ' ἵνα τοῦτον τὸν ποιητήν.] εἰ γοῦν αὐτὸν λάβωσιν. ἐντεῦθεν τινὲς νομίζουσιν ἐν Αἰγίνῃ τῆς κωμῳδίας παιδεύειν τὸν Ἀριστοφάνην, διὰ τὸ ἐντεθηνοχέναι αὐτόν. ἀλλ' ἵνα τοῦτον τὸν ποιητὴν ἀφέλωνται τὴν Αἴγιναν, οὐχ ὑμᾶς. ταῖς ἀληθείαις εἰς τὴν τῶν ἐν τῇ νήσῳ κληρουχησάντων οὐδὲν δὲ ἐκώλυε καὶ ἑτέρωθι συγγράφειν, εἰ ὑπὸ Λακεδαιμονίους ἡ νῆσος ἐγεγόνει. ἄλλως. οὐδεὶς ἱστόρηκεν ὡς ἐν Αἰγίνῃ κέκτηταί τι Ἀριστοφάνης. ἀλλ' ἔοικε ταῦτα περὶ Καλλιστράτου λέγεσθαι, ὃς κεκληρούχηκεν ἐν Αἰγίνῃ μετὰ τὴν ἀνάστασιν Αἰγινητῶν ὑπὸ Ἀθηναίων. Οὐ θωπεύων.] οὐ κολακεύων. οὐκ ἀπατῶν. Οὐθ' ὑποτείνων] φαίνων. ὑπισχνούμενος, ὑποφαίνων. οὐδ' ἔτι μισθὸν διδοὺς, ἵν' αὐτὸν ἐπαινέσωσιν. Οὔτε κατάρδων.] κατὰ χεῖρα ὑποσχέσεις. ἄλλως. καταβρέχων ὑμᾶς τοῖς ἐπαίνοις ὡς φυτά. Πρὸς ταῦτα Κλέων.] διπλῆ καὶ εἴσθεσις εἰς τὸ καλούμενον πνῖγος καὶ τὸ μακρόν. καὶ αὐτὸ ἀναπαιστικὸν ὅπερ καὶ ἡ καταπληκτικὸν διμέτρου μὲν ἑνὸς τοῦ τελευταίου καταληκτικοῦ, ἀκαταλήκτων. ἔστι πέντε. ἐπὶ τῷ τέλει τῆς παραβάσεως παράγραφος. ὁμοίως ἔστι καὶ τοῦ πνίγους.

G

Βισετυς. Λακκοκαταπύγων] τοῦτο εἴρηται παρὰ τὸ λακκεῖν, καὶ τὸ καταπύγων. λακκεῖν δὲ κυρίως τὸ ποιὸν ἦχον, καὶ φωνὴν ἄναρθρον ἀποτελεῖν. διὰ τοῦτο τοίνυν, καὶ μέτρου χάριν αὕτη ἡ λέξις δι' ἑνὸς κ γράφεται. εἰ γὰρ παρὰ τὸν λάκκον, τὴν ὀρυχὴν, εἴρητο, διὰ δυοῖν κ κ γράφεται.

ΩΔΗ ΚΑΙ ΣΤΡΟΦΗ κώλων ια´.

ODE ET STROPHE.

Βισετυς. Ὁ χορὸς τὴν Ἀχαρνικὴν Μοῦσαν ἐπικαλεῖται τοὺς Ἀθηναίους προτρέπων πρὸς τὸ κατ' ἀξίαν τοὺς εὐεργετήσαντας ἀντευεργετεῖν.

Χο. Δεῦρο Μοῦσ' ἐλθὲ φλεγυρὰ πυρὸς ἔχουσα μένος, ἔντονος Ἀχαρνική,
Οἷον ἐξ ἀνθράκων πρεινίνων,
Φέψαλος ἀνήλατ' ἐρεθιζόμενος οὐρίᾳ ῥιπίδι,
Ἡνίκ' ἂν ἐπανθρακίδες ὦσι παρακείμεναι,
Οἱ δὲ Θασίαν ἀνακυκλῶσι λιπαράμπυκα,
Οἱ δὲ μάττωσιν, οὕτω σοβαρὸν ἐλθὲ μέλος,
Εὔτονον ἀγροικότονον,
Ὡς ἐμὲ λαβοῦσα τὸν δημότην.

CH. Huc ades Musa nitidis facibus
Lucida, sonora Dea, Acharnica,
Censauilla alta, carbonibus
Quæ resilit, excita le-
Vi celeris aëris flamine:
Quando super igne fuerint posita fercula.
Pars vbi mero Thasio apuas rotant:
Pars cibos pinsitant.
Sic rapidum ades melos, &
Quod bene & agreste sonet,
Tu modò prehende herum me tuum.

Σχόλια. Δεῦρο Μοῦσα] διπλῆ καὶ ἐπιρρηματικὴ συζυγία ἧς αἱ μὲν μελικαί εἰσι κώλων ιε' παιωνικῶν. ἂν τὰ μὲν πρῶτα γ', τετράρρυθμα. τὸ δ' ἓν δίρρυθμον. εἶτα ἐν εἰσθέσει τετράρρυθμα δύο. καὶ ἐν ἐκθέσει τρία μὲν δίρρυθμα, ἓν δὲ τετράρρυθμον. Φλεγυρόν.] τὰ παλαιὰ σχόλια οὕτως πρότερον εἶχε, φλεγυρὰ φέγγουσα, λάμπουσα, ἢ θερμὴ διὰ τοὺς ἄνθρακας. ἀλλὰ γραπτέον, φλεγυρὸν, φέγγον, λάμπον, ἢ θερμὸν διὰ τοὺς ἄνθρακας. τὸ δὲ φλεγυρὸν πρὸς τὸ μένος συνακτέον. Πρινίνων.] ἀντὶ τοῦ ἀρχαίων στερεῶν. ἡ γὰρ πρῖνος ξύλον στερεόν. Οὐρίᾳ ῥιπίδι.] τῇ τοῦ ἀνέμου φορᾷ. λέγεται δὲ τὸ πρὸς κίνησιν πνεύματος ἐπιτήδειον. ὃ ἡμεῖς ῥιπίδιον καλοῦμεν. Ἐπανθρακίδες.] λεπτοὶ ἰχθύες ὀπτοί. πάντα δὲ τὰ ἐπὶ ἀνθράκων ὀπτώμενα, ἀνθρακίδας ἐκάλουν. Οἱ δὲ θασίαν ἀνακυκλῶσιν.] οἱ μὲν φασι λείπειν τὸ λάγυνον. ἐπεὶ κατὰ χεῖρα δὲ πίνει τὸ σῶμα οὐ πιθανῶς. οὐδέποτε γὰρ θάσιος οἶνος ηὐδοκίμει παρ' Ἀθηναίοις. οἱ δὲ, ὅτι θάσιαι τινὲς ῥαφανίδες λέγονται. λέγει δὲ τὴν ἠρτυμένην καὶ βρασσομένην. οἱ δὲ, θάσιον φασὶ βάμμα λέγεσθαι ἐκ τῶν ἀπὸ πυρὸς ἰχθύων. ἰδίως θασίαν ἐκάλουν. κρατήσει δὲ εἰς τὴν θασίαν ἅλμην. οἱ δὲ, τὴν λεγομένην θερμοποτίδα. θασίας ζωμὸν ἅλμης. εἰς ὃν ἀπέβαπτον τὰ ἐξηρασμένα τῶν ἰχθύων. Λιπαράμπυκα.] φιάλην θασίου οἴνου πεπληρωμένην. ἄμπυξ δὲ λέγεται τὸ περιέχον. νῦν οὖν τὸ πῶμα τὸ ἀγγεῖον λέγει. καὶ λιπαρὸν μὲν διὰ τὸ ἡδὺ τοῦ οἴνου, ἄμπυκα δὲ διὰ τὸ σκεπάζειν καὶ καλύπτειν τὸν οἶνον, καταχρηστικῶς.

Bisetvs. Λιπαράμπυκα.] ἄμπυξ ἀρσενικοῦ γένους, διάδημα ποιὸν ἀναδετικὸν τῶν τριχῶν ὥσπερ Εὐστάθιος διδάσκει. καὶ χαλινὸς, καὶ τροχὸς μεταφορικῶς, παρὰ τὸ ἀμπυκάζειν, τὸ ἀναδῆσαι, στεφανῶσαι, χαλινῶσαι. καὶ ἀμπυκίζειν, τὸ τὰς ἐμπροσθίας τρίχας ἀναδεῖν. ὅθεν χρυσάμπυκες ἵπποι.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ στίχων ις'.

Τετράμετροι τροχαϊκοί.

Χο. Οἱ γέροντες οἱ παλαιοὶ, μεμφόμεσθα τῇ πόλει.
Οὐ γὰρ ἀξίως ἐκείνων ὧν ἐναυμαχήσαμεν,
Γηροβοσκούμεσθ' ὑφ' ὑμῶν, ἀλλὰ δεινὰ πάσχομεν.
Οἵτινες γέροντας ἄνδρας ἐμβαλόντες ἐς γραφὰς
Ὑπὸ νεανίσκων ἐᾶτε καταγελᾶσθαι ῥητόρων
Οὐδὲν ὄντας, ἀλλὰ κωφοὺς, καὶ παρεξηυλημένους,
Οἷς Ποσειδῶν ἀσφάλειός ἐστιν, ἡ βακτηρία.
Τονθορύζοντες δὲ γήρᾳ, τῷ λίθῳ προσέσταμεν,
Οὐχ ὁρῶντες οὐδὲν, εἰμὴ τῆς δίκης τὴν ἠλύγην.
Ὁ δὲ νεανίας ἑαυτῷ σπουδάσας ξυνηγορεῖν,
Ἐς τάχος παίει, ξυνάπτων στρογγύλοις τοῖς ῥήμασι.
Κᾆτ' ἀνελκύσας ἐρωτᾷ, σκανδάληθρ' ἱστὰς ἐπῶν
Ἄνδρα Τιθωνὸν, σπαράττων καὶ ταράττων, καὶ κυκῶν.
Ὁ δ' ὑπὸ γήρως μασταρύζει, κᾆτ' ὄφλων ἀπέρχεται.

EPIRREMA versuum sedecim.

Septenarij Trochaici.

CH. Nos senes vetusti ciuitatem hanc accusabimus.
Non enim dignè pro nauali pugna, quam fecimus,
Pascimur senectæ ætate, sed patimur nefaria.
Quippe nos viros senes in ius permittitis rapi:
Atque à iunioribus deludier oratoribus,
Tanquam homines neutros, nihili, nauci, prorsumq; euanidos:
Et quibus, Neptuni tutoris loco, sit scipio.
At nos murmurantes, cum senio constitimus, in Pnycis
Suggestu, nihil videntes præter vmbram iustitiæ.
Sed iuuenis, dum sibimetipsi patrocinarier studet:
Expeditè agit omnia, & rotunda verba copulat,
Post seductos retrò interrogat, & laqueo verbi capit,
Grandæuum senem perturbans; vellicans & territans,
Ille labra mordet, & multatus cedit è foro,

Εἶτα λύζει καὶ δακρύει, καὶ λέγει πρὸς τοὺς φίλους,
Οὗ μ' ἐχρῆν σορὸν πρίασθαι, τοῦτ' ὄφλων ἀπέρχομαι.

Singultit, lacrymas, queriturq; amicis, & dicit gemens:
Quo libitinam oportebat me emere, hoc mulctatus abeo.

Σχόλια. Αγροικότερον.] πρόθυμοι γὰρ οἱ ἄγροικοι εἰς πᾶσαν πρᾶξιν καὶ εὔτονοι, εἰς γραφὰς δὲ εἰς δικαστήρια, εἰς κατηγορίας. Κωφούς.] ἀφώνους. Ομηρος. κύματι κωφῷ. Παρεξηυλημένους] ἐκ μεταφορᾶς τῶν παλαιῶν αὐλῶν καὶ ἀχρείων. κυρίως γὰρ παρεξηυλημένους λέγομεν αὐλούς, τοὺς τὰς γλωττίας διερρηγμένους. Ασφάλειος ἐστιν.] ἀσφάλειος Ποσειδῶν παρὰ Ἀθηναίοις τιμᾶται παρὰ τὸ καὶ αὐτῇ τελείᾳ χρῆσθαι καὶ τοὺς γέροντας τῇ βακτηρίᾳ, τοῦτο ἔφη. παρὰ δὲ τὸ παντὶ ποιῇ τὸ Ποσειδῶν πεποίηκε. τιμᾶται δὲ Ποσειδῶν ἀσφάλειος παρ' αὐτοῖς, ἵνα ἀσφαλῶς πλέωσι. Τονθορύζοντες.] λάθρα φθεγγόμενοι. ὑπότρομοι. τὰ χείλη κινοῦντες. λίθῳ δὲ τῷ βήματι τῷ ἐν τῇ Πνυκὶ δικαστηρίῳ. Τῆς δίκης πλὴν ἠλύγην.] οἱ γέροντες ἡμεῖς δηλονότι οὐδὲν ὁρῶντες ἐν τῷ δικαστηρίῳ, εἰ μὴ τὴν σκιὰν τῆς δίκης. ἠλύγη γὰρ τὸ σκότος. καὶ ἠλυγισμένον τὸ ἐσκοτισμένον. βαρύνεται δέ. παρὰ τὴν λύγην γάρ, πλεονάζει τὸ η. παρὰ προσδοκίαν δὲ εἶπε τῆς δίκης, δέον εἰπεῖν ἀνθρώπων.

BISETVS. Σ. ἠλύγη, τὸ σκότος τῆς νυκτός. καὶ ἠλυγισμένον, τὸ ἐσκιασμένον.

Σχόλια. Σπουδάσας.] εἰς τὸ θλάψαι τὸν γέροντα.

Ες τάχος παίει.] παίειν λέγουσι τὸ πᾶν ὅτιοῦν συντόμως ποιεῖν. στρογγύλεις δὲ πιθανοῖς καὶ πανούργοις. τὸ δὲ ἐς τάχος, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἐν τοῖς διδασκαλείοις παίδων. ἐφ' ὧν οὕτως ἐλέγετο. ἐς τάχος γράφει. ἐς κάλλος. Σκανδάληθρ' ἱστάς.] διχῶς ἀναγινώσκεται. ὑφ' ἕν. ἔστιν ἡ σκανδαληθριστάς. ἡ ἀπόστροφος ἐν τῷ ρ. ἵν' ᾖ σκανδάληθρα ἱστάς. καὶ ἡ μὲν λέξις πεποίηται. παρὰ τὰ παίγνια τῶν παίδων ἀπὸ τοῦ σκάζοντα συμπίπτειν καὶ κρατεῖν τὸ ἐμπεσόν. ὁ δὲ νοῦς. ἀνελκύσας ἀπὸ τοῦ βήματος σύνηγόρους ἑαυτῷ καὶ θηρεύσας τὸν λόγον, ἐρωτᾷ ἡμᾶς. ἄλλως. σκανδάληθρα λέγεται, τὰ ἐν τῇ παγίσιν ἐπικαμπῆ ξύλα, εἰς ἃ ἐρείδει ὅπερ Ἀρχίλοχος λέγει ῥόπτρον. ἢ τὰ σὺν λέγει ἐρείσματα λόγων καὶ βάρη. τὸ δὲ ὑπερβατὸν οὕτως. κατ' ἀνελκύσας σκανδαληθριστὰς ἐρωτᾷ ἡμᾶς. Ανδρα Τιθωνόν.] ὑπεραγαν γεγηρακότα. ἀπὸ Τιθωνοῦ τοῦ πανουργήσαντος καὶ μεταβληθέντος εἰς τέττιγα. Μαστιρύζει.] συνέλκει καὶ συνάγει τὰ χείλη. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ὑποτιτθίων παίδων. ἃ τὸν μαστὸν ἕλκοντα τῷ στόματι, συνάγει τὰ χείλη. Λύζει.] ἐὰν διὰ τοῦ ζ. ὀλολύζει. ἐὰν δὲ χωρὶς τοῦ ζ. ἀλύει. ἔστι τὸ ἀδημονεῖ. λύζει, ποιὰν φωνὴν τραχεῖαν ἀφίησιν, ἢ λυγμοῖς συνέχεται.

ΑΝΤῼΔΗ ΚΑῚ ἈΝΤΙΣΤΡΟΦΗ κώλων ια'.

Χο. Ταῦτα πῶς εἰκότα, γέροντ' ἀπολέσαι, πολιὸν ἄνδρα, περὶ κλεψύδραν,
Πολλὰ δὴ ξυμπονήσαντα, καὶ
Θερμὸν ἀπομορξάμενον,
Ανδρικὸν ἱδρῶτα δὴ καὶ πολύν,
Ανδρ' ἀγαθὸν ὄντα Μαραθῶνι περὶ τὴν πόλιν.
Εἶτα Μαραθῶνι μὲν ὅτ' ἦμεν ἐδιώκομεν.
Νῦν δ' ὑπ' ἀνδρῶν πονηρῶν σφόδρα διωκόμεθα,
Κᾆτα προσαλισκόμεθα,
Πρὸς τάδε τίς ἀντερεῖ Μαρψίας;

ANTODE ET ANTISTROPHE.

CH. *HÆc decet prouidum abolere senem,*
Vertice nitente, prope clepsydram:
Qui laborauit, & feruido
Tersit aquam ab ore grauem
Sæpenumero, vt virum condecet:
Qui arma radiante Marathone tulit impiger.
Nos quidem alios priùs in orbe Marathonio
Persecuti sumus:
Nunc ab alijs premimur,
Et patimur, & capimur:
Et quis homo tentet hiis obloqui?

Σχόλια. Κλεψύδραν.] ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἡ κλεψύδρα ἀγγεῖόν ἐστιν ἔχον μικροτάτην ὀπὴν περὶ τὸν πυθμένα. ὅπερ ἐν τῷ δικαστηρίῳ μεστὸν ὕδατος ἐτίθετο. πρὸς ὃ ἔλεγον οἱ ῥήτορες. Μαραθῶνι.] λείπει ἡ ἐν, ἐστὶν ἐν Μαραθῶνι. Μαραθῶνι μὲν ὅτ' ἦμεν.] ἐδιώκοντο γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι Περσῶν, ὅτ' ἐμαχέσαντο πρὸς αὐτοὺς ἐν Μαραθῶνι. Υπ' ἀνδρῶν.] τῶν νέων ῥητόρων. διωκόμεθα δὲ κατηγορούμεθα. Κᾆτα προσαλισκόμεθα.] ἀντὶ τοῦ πρὸς τούτοις καταδικαζόμεθα καὶ ζημιούμεθα. Μαρψίας.] ἐστὶν ὁ Μαρψίας, φιλόνεικος καὶ φλύαρος, καὶ θορυβώδης ῥήτωρ κωμῳδεῖται.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ στίχων ις'.

Τετράμετροι Τροχαϊκοί.

Τῷ γὰρ εἰκὸς ἄνδρα κυφόν, ἡλίκον Θουκυδίδην
Εξολέσθαι συμπλακέντα τῇ Σκυθῶν ἐρημίᾳ.

ANTEPIRRHEMA versuum 16.

Septenarij Trochaici.

IGitur æquum est, vt vir hic incuruus & coæuus
Intereat Thucydides, in Scythica solitudine,

Τῷ δὲ τῷ Κηφισοδήμῳ τῷ λάλῳ ξυνηγόρῳ.
Ὥστ' ἐγὼ μὲν ἠλέησα, κἀπομορξάμην ἰδὼν,
Ἄνδρα πρεσβύτην ὑπ' ἀνδρὸς τοξότου κυκώμενον.
Ὃς μὰ τὴν Δήμητρ' ἐκεῖνος ἡνίκ' ἦν Θουκυδίδης,
Οὐδ' ἂν αὐτὴν τὴν Ἀχαιὰν ῥᾳδίως ἠνέσχετο,
Ἀλλὰ κατεπάλαισε μὲν ἂν πρῶτον Εὐάθλους δέκα.
Κατεβόησε δ' ἂν κεκραγὼς, τοξότας τρισχιλίους,
Περιετόξευσε δ' ἂν αὐτοῦ τοῦ πατρὸς τοὺς ξυγγενεῖς.
Ἀλλ' ἐπειδὴ τοὺς γέροντας οὐκ ἐᾶθ' ὕπνου τυχεῖν,
Ψηφίσασθε χωρὶς εἶναι τὰς γραφὰς, ὅπως ἂν ᾖ
Τῷ γέροντι μὲν γέρων καὶ νωδὸς ὁ ξυνήγορος.
Τοῖς νέοισι δ' εὐρύπρωκτος καὶ λάλος χὡ Κλεινίου
Κἀξελαύνειν χρὴ τὸ λοιπὸν. κἂν φύγῃ τις, ζημιοῦν
Τὸν γέροντα τῷ γέροντι, τὸν νέον δὲ τῷ νέῳ.

Cum suo Cephisodemo causidico loquaculo.
Ego certè misertus sum, & lacrymas abstersi: cum virum
Grandaeuum viderem vexari à lictore pessimo;
Qui, quando ille adhuc erat Thucydides, ita me Ceres
Adamet, ne quidem ipsam Achaeam sustinuisset commodè.
Sed prima statim lucta vicisset Euathles decem,
Et clamando superasset ter mille ministros publicos,
Tum patris cognatos fixisset sagittis vndique.
Quia verò vos non sinitis dormire nos senes: age
Decernite, iudicia vt seiungantur, & postbac seni
Patronus senex, edentulus, iuueni iuuenis fiet,
Garrulus, lati ani: qualis est hic gnatus Cliniae.
Quin etiam hinc expellere oportet, & si fugiat quispiam,
Multare: atque isthuc iuuenem à iuuene, & senem à sene perpeti.

Σχόλια. Τῷ γὰρ εἰκός.] πῶς δίκαιόν ἐστι ἄνδρα γεγηρακότα ἀντιπολιτευσάμενον Περικλεῖ, ἀπολέσθαι συμπλακέντα ἀγριότητι. τοῦτο γὰρ δηλοῖ ἡ Σκυθῶν ἐρημία, λέγει δὲ ἀγριότητα. ἔστι δὲ ὁ Θουκυδίδης Μελησίου παῖς ἦν. γεγόνασι δὲ δ. ὁ ἱστορικός. ὁ Γαργήττιος. ὁ Θετταλός. ὁ Μελησίου υἱός. Σκυθῶν ἐρημία.] ἤτοι θηριώδεις ἢ ἐρημίαι τῶν Σκυθῶν, ἀντὶ τοῦ ὀλέθρῳ καὶ κακοῖς συμπλακέντα. τοῦτο δὲ λέγει ὅτι οἱ Σκύθαι ἄοικοι ὄντες, καὶ ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν φερόμενοι, αἴτιοι ἑαυτοῖς ὀλέθρου γίνονται. ἔστι δὲ παροιμία ἡ Σκυθῶν ἐρημία, τουτέστιν ἔρημον ὄντα. Κηφισοδήμῳ.] οὗτος θρασὺς καὶ δεινὸς πρὸς τὰς δίκας. Ἀθηναῖος δὲ καὶ οὗτος. Κἀπομορξάμην.] ἐκ παρακολουθοῦντος. παρέπεται γὰρ τοῦτο τοῖς δακρύουσιν.

Bisetvs. Γέγραπται κἀπομορξάμην, καὶ κἀπεμορξάμην. ἀμφότερα δὲ καλῶς ἔχει. καὶ γὰρ τὸ μὲν πρότερον ἄνευ αὐξήσεως συλλαβικῆς, τὸ δὲ δεύτερον μετὰ συλλαβικῆς αὐξήσεως.

Σχόλια. Ὑπ' ἀνδρὸς τοξότου.] ἀντὶ τοῦ ὑπηρέτου δημοσίου ἐπόπτου καλουμένου. Ὃς μὰ τὴν Δήμητρα.] ὅς τις πρεσβύτης ὑπὸ τοῦ τοξότου βλαπτόμενος, οὐδὲ τὴν Δήμητρος ἠνέσχετο ἡνίκα ἦν νέος. Ἀχαιὰν δὲ, τὴν Δήμητρα ἐκάλουν, ἀπὸ τοῦ κτύπου τῶν κυμβάλων καὶ τυμπάνων, τοῦ γινομένου κατὰ ζήτησιν τῆς κόρης. ἢ ἀπὸ τοῦ ἤχου ὃν παρεῖχον ἐν τοῖς περὶ τὴν γέφυραν εἰς Ἀθήνας ἀπιοῦσιν. ἢ ἀπὸ τοῦ περὶ τὴν θυγατέρα ἄχους. ὁ δὲ νοῦς. ἡνίκα ἦν Θουκυδίδης, οὐχ ὅπως τοξότην ἠνέσχετο ἂν καταβοῶντα αὐτοῦ, ἀλλ' οὐδὲ τὴν Ἀχαιὰν αὐτήν. Εὐάθλους δέκα.] οὗτος ὁ Εὔαθλος ῥήτωρ πονηρός. Ἀριστοφάνης ἐν Ὁλκάσιν.

Ἔστι τις πονηρὸς ἡμῖν τοξότης,
Συνήγορος ὥσπερ παρ' ἡμῖν τοῖς νέοις.

ἦν δὲ καὶ εὐρύπρωκτος καὶ λάλος. εἴη δ' ἂν καὶ αἰσχρύνης. διὸ καὶ τοξότην αὐτὸν καλεῖ, ὅτι ὑπηρέτην. διεβάλλετο γὰρ ἡ τοξεία ὡς εὐτελής. καὶ Σοφοκλῆς,

Ὁ τοξότης ἔοικεν οὐ σμικρὰ φρονεῖν.

ἀλλ' ἔνδοξον ταύτην. δεῖξαι βουλόμενός φησιν. οὐ γὰρ βάναυσον τὴν τέχνην ἐπιστάμενον. αὐτοῦ δὲ τοῦ πατρὸς, τοῦ Εὐάθλου.

Bisetvs. Εὐριπίδης ἐν Ἡρακλεῖ μαινομένῳ τὰ τόξα, καὶ τοὺς τοξότας οὕτω ψέγει,

Ὃς οὔποτ' ἀσπίδ' ἔσχε πρὸς λαιᾷ χερί,
Οὐδ' ἦλθε λόγχης ἐγγὺς, ἀλλὰ τόξ' ἔχων,
Κάκιστον ὅπλον, τῇ φυγῇ πρόχειρος ἦν.
Ἀνδρὸς δ' ἔλεγχος, οὐχὶ τόξ' εὐψυχίας,
Ἀλλ' ὃς μένων βλέπει τε, κἀντιδέρκεται
Δορὸς ταχεῖαν ἄλοκα, τάξιν ἐμβεβώς.

Σχόλια. Ὅπως ἂν ᾖ τῷ γέροντι.] ἵνα παντελῶς οἱ νέοι τῶν γερόντων κεχωρισμένοι ὦσιν. νωδὸς δὲ, ὁ μὴ ἔχων ὀδόντας ὑπὸ γήρως. Χὡ Κλεινίου.] Ἀλκιβιάδην τὸν Κλεινίου ὡς καταπύγωνα κωμῳδοῦσιν. Κἀξελαύνειν χρή.] καὶ ἐξελαύνειν δεῖ. κἂν φύγῃ ζημιοῦν, ὑπὸ τοῦ γέροντος τοῦτο πάσχειν τὸν γέροντα.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ
Σκηνὴ πρώτη.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ ΜΟΝΟΣ.

ACTVS III. SCENA prima.

DICÆOPOLIS SOLVS.

Τετράμετροι Ιαμβικοί. A Senarij Iambici.

Bisetvs. Δικαιόπολις τοῖς Πελοποννησίοις, καὶ Μεγαρεῦσι, καὶ Βοιωτίοις ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἀγορᾷ ἀγοράζειν, πωλεῖν, καὶ ὠνεῖσθαι ἐπιτρέπει, καὶ τοὺς τῆς ἀγορᾶς ὅρους, καὶ τομὰς δηλοῖ.

Bisetvs. Κορωνὶς ἐκ στίχων ιϛ'.

Δι. Ὅροι μὲν ἀγορᾶς εἰσιν οἵδε τῆς ἐμῆς,
Ἐνταῦθ' ἀγοράζειν ἔστι Πελοποννησίοις
Ἔξεστι, καὶ Μεγαρεῦσι, καὶ Βοιωτίοις,
Ἐφ' ᾧτε πωλεῖν πρὸς ἐμὲ, Λαμάχῳ δὲ μή.
Ἀγορανόμους δὲ τῆς ἀγορᾶς καθίσταμαι.
Τρεῖς τοὺς λαχόντας, τοὺς δ' ἱμάντας ἐκ Λεπρέων
Ἐνταῦθα μήτε συκοφάντης εἰσίτω,
Μήτ' ἄλλος ὅστις Φασιανός ἐστ' ἀνήρ.
Ἐγὼ δὲ τὴν στήλην καθ' ἣν ἐσπεισάμην,
Μέτειμ' ἵνα στήσω φανερὰν ἐν τῇ ἀγορᾷ.

Di. Hi limites statuti sunt fori mei, B
In hoc negotiari Peloponnesiis,
Megarensibus & Bœotijs iam nunc licet:
Vt mihi venundent, quæ volunt, non Lamacho.
Annona verò præfectos hic ordino
Tres sorte lectos: lora capio de leprâ.
Huc ne quis ingrediatur Sycophanta, neu
Alius, quicunque Phasianus vir siet.
Ego ad columnam, iuxta quam fœdus inij,
C *Transeo, vt illam in foro conspicuam collocem.*

Σχόλια. [Ὅροι μὲν ἀγορᾶς.] κορωνὶς ὅτι οἱ ὑποκριταὶ εἰσελθόντες εἰσίασι. καὶ εἰσὶ στίχοι ἰαμβικοὶ ἀκατάληκτοι, ιϛ'. Ἀγοράζειν.] ἐν ἀγορᾷ διατρίβειν, Ἀθηναῖος ὅθεν καὶ ἡ κώμη ὠνομάσθη τοῦ Πινδάρου Ἀθήνῃσι. ἐπεὶ καὶ ἐν τῷ περὶ τῶν παρθενίων ἐχρήσατο τῇ λέξει. ἀγορανόμους δὲ τοὺς λογιστὰς καλοῦμεν. Τοὺς δ' ἱμάντας ἐκ Λεπρέων.] οἱ μὲν ἀπὸ τῆς λέπεως ὅτι τύπτειν. οἱ δὲ ἀπὸ Λεπρέου πολίσματος τῆς Πελοποννήσου, ἧς μέμνηται καὶ Καλλίμαχος ἐν ὕμνοις. Καυκώνων πτολίεθρον ὃ Λέπρεον πεφάτισται. οἱ δὲ ἐκ λεπρῶν βοῶν. φασὶ γὰρ τὰ τῶν λεπρῶν βοῶν δέρματα ἰσχυρὰ εἶναι. οἱ δὲ, ὅτι Μεγαρεῖς λεπροὶ τὸ σῶμα, πρὸς οὓς ταῦτα. ἄμεινον δὲ λέγειν ὅτι τόπος ἐξω τοῦ ἄστεος καλούμενος, ἔνθα τὰ βυρσεῖα ἦν. οὗ καὶ ἐν ὄρνισι μέμνηται. τί δ' ἢ τὴν ἄλλην λεπρὸν οἰκίζετε. ἱμάντας δὲ, λώρους, φραγέλλια. τὸ γὰρ παλαιὸν φραγελλίοις ἔτυπτον οἱ D λογισταὶ τοὺς τῆς ἀγορᾶς. Φασιανός.] ἀντὶ τοῦ συκοφάντης παρὰ τὴν φάσιν ὅ ἐστι φαίνειν. ἔστι καὶ πόλις τῆς Σκυθίας Φάσις, ὁμώνυμος τῷ ποταμῷ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ Σκηνὴ δευτέρα.

ACTVS III. SCENA secunda.

ΜΕΓΑΡΕΥΣ, ΧΟΡΑΙ. E MEGARICVS, PVELLAE.

Με. Ἀγορὰ 'ν Ἀθάναις χαῖρε, Μεγαρεῦσιν φίλα.
Ἐπόθουν τυ ναὶ τὸν φίλιον ἅπερ ματέρα,
Ἀλλ' ὦ πονηρὰ κώρια γ' ἀθλίω πατρὸς
Ἀμβᾶτε ποτὶ τὰν μᾶδδαν, αἴχ' εὕρητέ πα.
Ἀκούετε δὴ, ποτίσχετ' ἐμὶν τὰν γαστέρα.
Πότερα πεπρᾶσθαι χρῄδετ' ἢ πεινῆν κακῶς;
Κό. Πεπρᾶσθαι, πεπρᾶσθαι.
Με. Ἐγώνγα καὐτὸς φαμι. τίς δ' οὕτως ἀνοῦς,
Ὃς ὑμέκα πρίαιτο φανερὰν ζαμίαν.
Ἀλλ' ἔστι γάρ μοι Μεγαρικά τις μαχανά.
Χοίρεως γὰρ ὑμὲ σκευάσας, φάσω φέρειν.
Περίθεσθε τάσδε τὰς ὁπλὰς τᾶν χοιρέων,
Ὅπως δὲ δόξετ' ἦμεν ἐξ ἀγαθᾶς ὑός.
Ὡς ναὶ τὸν Ἑρμᾶν εἴπερ ἵξετ' οἴκαδις,
Τὰ πρᾶτα πειρασεῖσθε τᾶς λιμοῦ κακῶς,
Ἀλλ' ἀμφίθεσθε καὶ ταδὶ τὰ ῥυγχία,
Κἦπειτεν ἐς τὸν σάκκον ὧδ' ἐσβαίνετε.
Ὅπως δὲ γρυλλιξεῖτε καὶ κοΐξετε,

ME. Salue forum Atticum, optatum Megarensibus,
Ego te expetessebam medius fidius, quasi
Matrem. ô puellæ miseræ pessimi patris,
Accedite ad placentam, sicubi se offerat:
Audite, ventrem mihi probè huc aduertite:
Vænire, an esurire vultis postmodum?
F *PV. Vænire, vænire.*
ME. Hoc idem & ego dico. sed quis ita bardus fiet,
Qui vos emat, sibi damnum manifestarium?
sed est Megaricum machinamentum nunc mihi.
Nam vos laruâ induam, & pro porcis afferam.
G *Age circundate manibus has porcorum vngulas,*
Atque, vt videamini è bona scropha sata,
Per Mercurium (si modò redieritis domum)
Primò famem experiemini malam malè.
Sed & suilla hæc applicate rostra, tum
In saccum hunc sic irrepite: grunnite, insuper

Χρίσθε

Χρήσεῖτε φωνὰν χοιρίων μυστηρικῶν.
Ἐγὼν δὲ καρυξῶ γε Δικαιόπολιν. ὅπα
Δικαιόπολις; ἦ λῇς πρίασθαι χοιρία;

Coissate, & porcarum vocem emittite,
Quasi mysticam: ego accersam Dicæopolin, vbi
Dicæopolus? an porcas tibi mercari lubet?

Σχόλια. Ἀγορὰν Ἀθάναις.] ἔρχεται Μεγαρεύς τις. οἰκεία δὲ πάνυ ἔννοια, καὶ εἰκότως μίσει. πεινῶν γὰρ ὁ ἀνήρ, καὶ τὰς θυγατέρας πωλεῖ διὰ τὸν λιμὸν εἰς χοίρους αὐτὰς μετασχηματίσας. Ἐπόθουν τυ ναὶ τὸν φίλιον.] νὴ τὸν φίλιον Δία, ἐπόθουν σε ὥσπερ μητέρα. Ἀμβᾶτε.] ἀνάβητε, ἐμφαντικῶς διὰ τὸν λιμὸν ἐξήλασεν εἰπών, ἀμβᾶτε πρὸς τὴν μᾶζαν. οἱ Μεγαρεῖς δὲ τρέπουσι τὸ ζ, εἰς δύο δ.

BISETVS. Ποττὰν] Μεγαρικῶς, καὶ Δωρικῶς, ἀντὶ τοῦ πρὸς τήν. ποτέχετε, προσέχετε. χρήδετε, χρῄζετε, ἤγουν ἐθέλετε. τὸ πρέπον ἐνταῦθα τηρεῖται. καὶ γὰρ ὁ Μεγαρεὺς μεγαρικῶς, καὶ Δωριεὺς δωρικῶς λαλεῖ, καὶ τὰ τῶν πεινώντων, καὶ πτωχευόντων ἤθη καλῶς ἡμῖν χαρακτηρίζεται.

Σχόλια. Ἀκούετον δὴ ποτ'.] παρὰ προσδοκίαν. δέον γὰρ εἰπεῖν προσέχετε ἡμῖν τὸν νοῦν, ἔφη τὴν γαστέρα. ἀντὶ ἐκείνων. ταῦτα δὲ λέγει ὁ Μεγαρεύς, πρὸς τὰς ἑαυτοῦ θυγατέρας, ἃς ἤγαγεν ἐπὶ τὸ πωλῆσαι διὰ τὸν λιμόν. μικρὰ δὲ ἡ ἔννοια τοῦ ποιητοῦ. Ἐγώνγα καὐτός φαμι.] καὶ ἐγὼ αὐτὸς τοῦτο σύμφημι.

BISETVS. Ὅς ὑμέ κα πρίαιτο.] ὑμᾶς ἂν πρίαιτο. τὸ γὰρ ὑμέ ἀντὶ τοῦ ὑμᾶς. τὸ δὲ κα, ἀντὶ τοῦ κε, εἴτε κεν, ἤγουν ἄν.

Σχόλια. Φανερὰν ζαμίαν.] ἐπεὶ κόραι ἦσαν καὶ οὐ χοῖροι. ἡ τούτων δὲ φροντὶς καὶ δαπάνη πολλή ἐστιν. Μεγαρικά τις μηχανά.] ἀντὶ τοῦ πονηρὰ πανοῦργος μηχανή. διεβάλλοντο γὰρ ἐπὶ πονηρίᾳ οἱ Μεγαρεῖς. ἄλλα μὲν λέγοντες, ἄλλα δὲ ποιοῦντες. Χοίρους γὰρ ὑμὲ σκευάξας.] τοὺς παρ' ὑμῖν νῦν λεγομένους δέλφακας. λέγει δὲ τοὺς μικροὺς σῦς, οὓς οἱ ἀρχαῖοι χοίρους ἐκάλουν. Ὅμηρος.

Ἔσθιε νῦν ὦ ξεῖνε τά τε δμώεσσι πάρεστι.
Χοίρε'. ἀτὰρ σιάλους γε σύας μνηστῆρες ἔδουσιν.

ἐκάλουν δὲ τοὺς μεγάλους χοίρους δέλφακας. ἐν γοῦν τοῖς ἑξῆς φησι. νεαρὰ γάρ ἐστιν. ἀλλὰ δελφακωμένα ἕξει μεγάλα.

BISETVS. Χοῖρος] Εὐστάθιος. τῶν συῶν τὰ ἁπαλά, καὶ νεογνά, χοῖροι λέγονται, καὶ τὴν θήλειαν σῦν, χοῦρον λέγουσιν οἱ Ἴωνες. καὶ χοῖρος ὁμωνύμως τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον. δέλφακες δέ, οἱ νέοι χοῖροι. κατά τινας οἱ ἄρρενες, καὶ ἤδη τέλειοι. κυρίως δὲ αἱ θήλειαι οὕτω λέγονται ὡς δελφύας, ἤγουν μήτρας ἔχουσαι.

Σχόλια. Τὰς ὁπλὰς τῶν χοιρίων.] οὐ μόνον Ἀριστοφάνης ἐπὶ τῶν χοίρων τὰς ὁπλὰς εἴρηκεν. ἀλλὰ καὶ Σιμωνίδης ὁμοίως ἐπὶ χοίρου. ὁπλὰς ἐκεῖνος τῶν ὀπισθίων ποδῶν. καὶ Ἡσίοδος ἐπὶ βοῶν. μήτ' ἄρ' ὑπερβάλλων βοὸς ὁπλήν, καὶ τὸ ἐναντίον ἐπὶ τοῦ ἵππου, ὑπὸ ... χηλῆσιν. Ἐξ ἀγαθᾶς μός.] νῦν ἐπὶ θηλείας. σῦν δὲ ἐπὶ ἄρρενος, κέχρηνται δὲ καὶ ἐπὶ ἄρρενος. Εἴπερ ἵξετ' οἴκαδις.] ἐκ δευτέρου εἰς τὸ εἴκοσι ἀίξεσθε, τὸ πρώτης πειραθήσεσθε λιμοῦ. Δωρικὸν δέ, θῆλυ λέγουσι τὴν λιμόν. τὰ πρῶτα δὲ ἤγουν τὰς ἄκρας. Ῥυγχία.] τὰ ῥυγχία κυρίως ἔφη, ἐπὶ γὰρ χοίρου λέγεται ῥύγχος. ἄμεινον δὲ ἀντὶ τοῦ γράφειν ταδί, τὰ δή. δωρίζει γάρ. γρυλλίξετε δέ, δίκην χοίρων βοήσετε. κοΐ δὲ παρὰ τῶν δελφακίων φωνή. Χοιρίων μυστηρικῶν.] ὅτι ἐν τοῖς μυστηρίοις τῆς Δήμητρος χοῖρος θύεται. ἀνάκειται δὲ τὸ ζῶον τῇ θεῷ. ἕκαστος δὲ τῶν θυομένων, ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἔθυεν. ταῦτα δὲ καλεῖται μυστήρια.

BISETVS. Χοιρίων μυστηρικῶν.] Ἀλλὰ νῦν ἀνάγκη ταῦτα τὰ δωρικὰ ῥήματα ἅπαξ δηλῶσαι, μὴ ἐν τοῖς ἑξῆς ταυτολογῶμεν. τὸ μὲν οὖν ἦμεν, ἀντὶ τοῦ εἶναι. πρᾶτα, πρῶτα. κἤπειτα, καὶ ἔπειτα, χρήσεῖτε, καὶ ἥσετε. οἱ Δωριεῖς προστιθέασι καὶ τοὺς προτέρους μέλλοντας. οὕτω γὰρ κοινῶς, τύψω, εις, ει, ετον. δωρικῶς δέ, τυψῶ, εῖς, εῖ, εῖτον. καὶ οὕτως ἐν τοῖς λοιποῖς. τὰ δὲ πρῶτα πρόσωπα πληθυντικὰ τὰ κοινῶς εἰς μεν λήγοντα, διὰ τοῦ μες ἐκφέρουσιν, οἷον, ἤκομεν, ἤκομες, καὶ τὸ κοινὸν οἴκαδε, λέγουσιν οἴκαδες. τὸ δὲ καρυξῶ, ἀντὶ τοῦ κηρύξω. τὸ δὲ λῇς, ἀντὶ τοῦ ἐθέλεις. ποττό, πρὸς τό, οὕτω δὲ σχηματίζεται. πρός, προτί, ποτί. ποττὸ πῦρ, ποτὶ τὸ πῦρ, κατὰ συγκοπήν. ποττὸν Δία, πρὸς τὸν Δία. ὄκα δέ, ὅτε, ἐπίρρημα χρονικόν. μέν γα, μέν γε. τηνῶθεν, ἐκεῖθεν. τῆνος, ἐκεῖνος. ἐμπορευόμαν, ἐμπορευόμην.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ Σκηνὴ τρίτη.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ. ΜΕΓΑΡΕΥΣ, ΚΟΡΑΙ.

Δι. Τί ἀνὴρ Μεγαρικός; Με. ἀγορασοῦντες ἵκομες.
Δι. Πῶς ἔχετε; Με. διαπεινᾶμες αἰεὶ ποττὸ πῦρ.
Δι. Ἀλλ' ἡδύ τοι νὴ τὸν Δί' ἢν αὐλὸς παρῇ.
Τί δ' ἄλλο πράττεθ' οἱ Μεγαρεῖς νῦν; Με. οἷα δή.
Ἀλλὰ γὰρ ὄκα μὲν ἐγὼ τηνῶθεν ἐμπορευόμαν,
Ἄνδρες πρόβουλοι τοῦτ' ἔπραττον τῇ πόλει,
Ὅπως τάχιστα καὶ κάκιστ' ἀπολοίμεθα.
Δι. Αὐτίκ' ἄρ' ἀπαλλάξεσθε πραγμάτων. Με. σαμάν.

ACTVS III. SCENA tertia.

DICÆOPOLIS, MEGARICVS, PVELLÆ.

DI. Quid Megaricus? ME. negociatum venimus.
DI. Quomodo valetis? ME. esurimus apud focos.
DI. At suaue hoc, si tibicen adsit per Iouem.
Quid aliud geritis vos Megarenses? MEG. hoc quidem.
Sed quando illinc discessimus, primarij
In vrbe consules hoc faciebant, vti
Pereamus & celerrimè, & deterrimè.
DI. Citò ergo liberabimini à malis. MEG. cedò.

Τί δ' ἄλλο; Δι. Μεγαρεῦ, πῶς ὁ σῖτος ὤνιος;
Με. Παρ' ἁμὲ πολυτίματος, ἅπερ τοὶ θεοί.
Δι. Ἅλας οὖν φέρεις; Με. οὐχ ὑμὲς αὐτῶν ἄρχετε;
Δι. Οὐδὲ σκόροδα; Με. ποῖα σκόροδ'; ὑμές γ' ἀεὶ
Ὅκκ' ἐσβάλητε τοὶ ἀρουραῖοι μύες,
Πάσσακι ταὶ ἄγλιθας ἐξορύσσετε;
Δι. Τί δαὶ φέρεις; Με. χοίρους ἐγώνγα μυστικάς.
Δι. Καλῶς λέγεις, ἐπίδειξον. Με. ἀλλὰ μὰν καλαί.
Ἄντεινον, αἰ λῇς· ὡς παχεῖαι καὶ καλαί.
Δικ. Τουτὶ τί ἦν τὸ πρᾶγμα. Μεγαρ. χοῖρος ναὶ Δία.
Δι. Τί λέγεις σύ; ποδαπὴ δ' ἐστὶ χοῖρος; Με. Μεγαρικά.
Ἢ οὐ χοῖρός ἐσθ' ἅδ'. Δι. οὐκ ἔμοιγε φαίνεται.
Με. Οὐ δεινά; θᾶσθε τῶδε ταὶ ἀπιστίας,
Οὔ φατι τάνδε χοῖρον ἦμεν, ἀλλὰ μάν
Αἰ λῇς, περίδου μοι περὶ θυμιτιδᾶν ἁλῶν
Αἰ μή 'στιν αὕτα χοῖρος Ἑλλάνων νόμῳ.
Δι. Ἀλλ' ἔστιν ἀνθρώπου γα. Με. ναὶ τὸν Διοκλέα.
Ἐμά γα. τὺ δ' εἶμεν τίνος δοκεῖς;
Ἢ λῇς ἀκοῦσαι φθεγγομένας; Δι. νὴ τοὺς θεούς
Ἔγωγε. Με. φώνει δὴ τὺ ταχέως χοιρίον,
Οὐ χρῇσθα σιγῇς ὦ κάκιστ' ἀπολουμένα,
Πάλιν τυ γ' ἀποισῶ, ναὶ μὰ τὸν Ἑρμᾶν οἴκαδις.
Κο. Κοΐ, κοΐ.

Quid enim aliud? Di. quanti frumentum venditur
Megaris? ME. in magno pretio est, sicut & Dei.
Di. Salémne fers? ME. annon vos domini estis salis?
Di. Nulla allia? ME. quaenam allia? quorum vos scilicet,
Quoties velut mures terreni irrumpitis,
Capita paxillo effoditis. Di. quid mercimonij
Igitur fers? ME. porcas mecum apporto mysticas.
Di. Pulcrè dicis, age ostende. ME. sunt certè admodum
Pulcra: sustolle, si placet, vt quàm corpore
Obeso & pulcro sint videas. Di. quid hoc rei?
ME. Porca est, me Iuppiter. Di. quid ais? cuiâs est, cedo,
Hac porca? ME. Megarica: annon porca est. Di. mihi secus
Apparet. ME. non indignum hoc est? videte quae
Sit hac incredulitas, porcam non esse ait.
At, si lubet, depone tu mecum sales
Thymo tritos, an non porca hac fiet, & quidem
Graecorum lege. Di. porca hominis? ME. per Dioclem
Mea est. tu cuius illam esse putas? an capis
Audire grunnientes? Di. ita volo, per Deos.
ME. Vocem porcella ede ocyus: caue sileas,
Male perdita, aut, per Hermẽ, referam te domũ.
Pv. Coi, coi.

Σχόλια. Ἀγοράζοντες ἥκομες.] ἐν ἀγορᾷ διατρίψοντες ἤλθομεν, ἢ ὠνησόμενοί τι ἢ πωλήσοντες. Διαπεινᾶμες.] πίνομεν ὤφειλεν εἰπεῖν πρὸς τὸ πῦρ καθήμενοι. χειμῶνος γὰρ οἱ πότοι πρὸς τὸ πῦρ γίνονται. ὁ δὲ πεινῶμεν εἶπε διὰ τὸν λιμόν. ἢ ἐσχάτως πεινῶμεν. ὥστε καὶ τὰ ἱμάτια ἀποδόμενοι καθεζόμεθα πρὸς τῷ πυρὶ διὰ τὸ ψύχος. ἢ διαπύρως καὶ ἐκτόπως πεινῶμεν. ὃ καὶ βέλτιον. Ἀλλ' ἡδύ τοι νὴ τὸν Δί' ἦν αὐλὸς παρῇ] ὡς ἐπὶ τῶν πινόντων τὸν αὐλόν. ὅτι τὸ πῦρ, εὐωχίας σημαντικόν. ὥστε ἡδὺ ἦν καθῆσθαι μετ' αὐλῶν. Ὅπως τάχιστα.] καὶ τοῦτο παρ' ὑπόνοιαν πικρῶς ἐπήγαγε τὸ ἀπολλύμεθα. ἔδει γὰρ εἰπεῖν ὅτι ὅπως σωθῶμεν. Αὐτίκ' ἄρ' ἀπαλλάξεσθε.] πρὸς τὸ ῥηθὲν παρὰ τοῦ Μεγαρέως ἀπολλύμεθα ὁ Δικαιόπολις ἀστείως. εἰ γὰρ ἀπόλλυσθέ φησι, ἀπαλλάττεσθε ἂν πραγμάτων. σημαίνει δὲ ἀντὶ τοῦ τί μέλλω. τί γὰρ ἄλλο κατασκευάζεται ἢ τοῦτο. Ἅπερ τοὶ θεοί.] ἀντὶ τοῦ ὥσπερ οἱ θεοὶ πολυτίμητοί εἰσι καὶ τίμιοι, οὕτω καὶ ὁ σῖτος πολλῆς τιμῆς ἐστι· παίζει οὖν.

Bisetvs. Ἅπερ τοί.] Παρ' ἁμὲ. παρ' ἡμᾶς. ἤγουν παρ' ἡμῖν, ὅπερ μᾶλλον ἐν χρήσει. τὸ δὲ ψιλοῦν τὰ δασέα, Αἰολέων ἐστίν. Ἴωνες μέντοι καὶ αὐτοὶ ταυτὸ ποιοῦσι. καὶ πάλιν οἱ Ἴωνες τὰ ψιλεύοντα δασύνουσιν, οἷον ἀντὶ τοῦ χιτὼν, κιθὼν λέγουσι, καὶ βόθρακος, ἀντὶ τοῦ βάτραχος.

Σχόλια. Ἅλας οὖν φέρεις.] ἐν Νισαίᾳ τῆς Μεγαρίδος ἅλες πήγνυνται. ἦν δὲ ὁ τόπος ὑπήκοος τῶν Ἀθηναίων. Ὑμὲς αὐτῶν ἄρχετε.] διὰ τὸ θαλασσοκρατεῖν τοὺς Ἀθηναίους, ἔφη ὑμεῖς αὐτῶν ἄρχετε. Οὐκ ἐσβαλεῖτε.] ἐσβαλεῖν ἐστι τὸ τινὰς ἐν ἀγρῷ εἰσελθόντας ἐκκόψαι πάντα τὰ ἐν αὐτῷ. λέγει οὖν ὁ Μεγαρικὸς ὅτι ποῖα σκόροδα, ἅτινα ὑμεῖς ἐπελθόντες τοῖς χωρίοις τῆς Μεγαρίδος, καθάπερ γηγενεῖς μύες ἐκκόπτετε. ἀπὸ δὲ τῶν σκορόδων ἐσήμανε καὶ τὰ ἄλλα πάντα. τούτων δὲ ἐμνήσθη ὡς μηδὲ τῶν οὕτως εὐτελῶν φειδομένων τῶν Ἀθηναίων.

Bisetvs. Ὅκκ' ἐσβαλεῖτε.] ὅτι, ὁπόταν ἐσβάλητε, ὡς, εἴτε ὥσπερ ἀρουραῖοι, καὶ ἄγριοι μύες. τὸ ὡς νῦν ἀντὶ τοῦ ὥσπερ λαμβάνεται. ἀλλαχοῦ δὲ ἀντὶ τοῦ οὕτως, ὅθεν καὶ τὸ ὡς ἀποβολῇ τοῦ τ. Ὅμηρος Ιλ. ζ.

Τὰς δὲ σ' ἀπεχθήρω, ὡς νῦν ἔκπαγλ' ἐφίλησα.

Σχόλια. Πάσσακι.] ἀντὶ τοῦ πασσάλῳ. ἄγλιθας δὲ, τὰς κεφαλὰς τῶν σκορόδων. φησὶν οὖν ὅτι ὥσπερ ἀρουραῖοι μύες ὀρύσσετε τῷ πασσάλῳ τὰς ἄγλιθας. Χοίρους ἐγώνγα μυστικάς.] διὰ τὸ ἐν τοῖς μυστηρίοις τῆς Δήμητρος θύεσθαι χοίρους. Ἄντεινον αἰ λῇς.] ἀνάτεινον εἰ βούλει. καὶ κρεμάσας ἐπίσκεψαι πόσου βάρους εἰσίν. εἰώθασι δ' οἱ τὰς ὄρνεις ὠνούμενοι ἀνατείνειν ταύτας καὶ τὸ βάρος αὐτῶν σκοπεῖν, καὶ οὕτω καταλαμβάνειν τὴν παχύτητα. ἀπὸ τούτων οὖν καὶ ἐπὶ τῶν χοίρων τοῦτο ποιῆσαι παρακελεύεται. Τουτὶ τί ἦν τὸ πρᾶγμα.] ὁ Ἀττικὸς κρεμάσας τὴν παῖδα ὁρᾷ τὸ αἰδοῖον αὐτῆς, καὶ ἐρωτᾷ περὶ αὐτοῦ ὅτι ποτέ ἐστιν. οὐ γὰρ ἦν ὅμοιον τῷ αἰδοίῳ τοῦ χοίρου.

Bisetvs. Ποδαπὴ δ' ἐστί;] ποδαπὴ δέ ἐστι; κατὰ κρᾶσιν ἢ καὶ συναίρεσιν, ποδαπὴ δή 'στι, ποδαπὴ δὲ

ἔστι δ' οὐδὲν ἀντὶ τοῦ δέ, ἢ ἀντὶ τοῦ νῦν.

Σχόλια. Ἡ οὐ χοῖρος ἐστ' αἰ.] τὸ αἰδοῖον δηλοῦσι τοῦ παιδός. Θεῶν ἕνεκα τῶν ἀπιστιῶν.] ὁ Μεγαρεύς, διὰ δὲ φησι τῆς Δικαιοπόλιδος τὰς ἀπιστίας. Ἀλλὰ μὰν αἱ λῆς.] ἀλλὰ μὴν ἐὰν θέλῃς. τὸ δὲ δεῖδοῦ μοι Ὁμηρικόν. ὁ δ' εὕρο γε τουτὶ λείποδος ἐχρησάμεθα. Πεῖ θυματίδαν ἀλῶν.) εἰ βούλει φησὶ ποιησώμεθα συνθήκας περὶ θυματιδῶν ἀλῶν. τὸ δὲ μετὰ θυματιδῶν ἁλῶν. καὶ ὑστέρα θυμίτας δεῖ ἐμοὶ καὶ χρῶμαι. Αἱ μὴ 'στιν ἐστὶ χοῖρος.) τὸ φησιν, ἐπεὶ καὶ τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον χοῖρον ἐκάλουν οἱ Ἕλληνες. διὰ τοῦτο οὖν ὁ Ἀττικὸς ἐπιφέρει. ἀλλ' ἔστιν ἀνθρώπου. Ναὶ τὸν Διοκλέα) Διοκλῆς ἥρως ἰδιμαῖος παρὰ Μεγαρεῦσιν, ᾧ καὶ ἀγῶνα τὸ θύουσι τὰ Διόκλεια. οὗ καὶ Θεόκριτος μέμνηται.

Νίσαιοι Μεγαρῆες ἀριστεύοντες ἐρετμοῖς,
Ὄλβιοι οἰκείοιτε τὸν Ἀττικὸν ὡς περιάλλα
Ξεῖνον ἐτιμήσασθε Διοκλέα τὸν φιλόπαιδα.

ὅτι δὲ ἐπὶ τῷ Διοκλεῖ ἐθηκεν ἀγῶνα, ἀληθὲς ὁ Πλάτων ἐπιτελοῦσι οἱ Μεγαρεῖς. Οὐ χρῆσθα σιγᾶς.] λείπει θέτως πρὸς τὸ χοιρίδια λέγει, οὐ χρῆσθα σιγᾶς.

Bis. Ἄλλως. ὁ Μεγαρεὺς μίαν τῶν θυγατέρων προσφωνεῖ, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ τύ γ' ἀποισῶ. διὸ γραπτέον ἀπολωλεμένα. ἀντὶ τοῦ, ἀπολουμένη. ἡ δὲ τούτων ἔννοια αὕτη. ὦ θύγατερ κάκιστα ἀπολουμένη νῦν οὐκ ἔστι σοι χρεία σιγῆς, οὐδὲ νῦν σε σιγᾶν, ἀλλὰ φωνεῖν, καὶ χοιρου τῇ σοῦ φωνῇ μιμεῖσθαι δεῖ. τὸ χρῆσθα ἐστὶ δεύτερον πρόσωπον τοῦ παρὰ Ἀττική, παρὰ τὸ χρὴ ἰσχύειν, καὶ κατ' ἀφαίρεσιν χρεῖν. χρῆς. καὶ Ἀττικῶς προστεθέντος τῷ θα, κατὰ πλεονασμόν, ὡς τὸ οἶδας, οἶσθα, καὶ κατὰ συγκοπὴν οἶσθα. οὕτω καὶ ἦσθα, ἀπὸ τοῦ ἦς, ἣν οὖν ὑπῆρχες. σημειωτέον δὲ ὅτι τὸ χρή, ὅταν σημαίνῃ τὸ δεῖ, καὶ χρείαν ἔχειν, μετὰ γενικῆς συντάσσεται, ὡς καὶ ἐν τῇ τῶν κατ' Ὅμηρον. Ιλ. Η. --οὐδέ τι σε χρὴ

Ταύτης ἀφροσύνης.

ἀντὶ τοῦ, οὐ δεῖ σοι, οὐκ ἔστι σοι χρεία ταύτης ἀφροσύνης. οὐ δεῖ σε δὲ οὕτως ἄφρονα, ὁ Ὀδυσ. γ.

Τηλέμαχ', οὐ μέν σε χρὴ ἔτ' αἰδοῦς οὐδ' ἠβαιόν.

Εὐσταθεὶς τοῦτο ἑρμηνεύων λέγει, ἀντὶ κλίσεως εἶναι ἀρχαϊκὴ συνήθης. ἀντὶ τοῦ, οὐ μὴν σοι χρεία ἐστὶν αἰδοῦς. ἴσως δὲ τὸ χρή, ὅταν οὐ δηλοῖ [illegible], ἀλλὰ τὸ δεῖ, γενικῇ χαίρει, ὅτι ἐκ τοῦ χρήζω γίνεται, ὃ σημαίνει χρείαν ἔχειν. διὸ καὶ ἐν τῷ παραλλήλῳ ὡς ἀπὸ τοῦ χρήζω σχηματίζεται τὸ χρῆσθα κλινεται, ὡς τὰ ἄλλα ῥήματα τὰ διὰ τελείων προσώπων κλινόμενα. τοῦτο μέντοι σαφέστερον. τὸ δέ, πάλιν τύ γ' ἀποισῶ οἴκαδε, τοῦτο βούλεται δηλοῦν. ἐὰν νῦν σιωπήσῃς ἀχαίρως, ἐγώ σε πρὸς τὸν οἶκον, ἢ οἴκαδε ἀποίσω, ἵνα πάλιν πεινῇς.

Σχόλια. Πάλιν τύ γ' ἀποισῶ.] ἐὰν σιωπήσητε ἀποφέρω πάλιν ὑμᾶς οἴκαδε λιμώζοντας. Κοΐ κοΐ.] αἱ παῖδες μιμοῦνται τὴν χοίρων φωνὴν κοΐ κοΐ λέγουσαι.

Με. Αὕτα 'στὶ χοῖρος. Δι. νῦν γε χοῖρος φαίνεται.	ME. Hæc porca est. DI. apparet nunc porca scilicet:
Ἀτὰρ ἐκτραφείς γε, κύσθος ἔσται πέντ' ἐτῶν.	Sed adultus & quinque annorum cunnus mihi sit.
Με. Σάφ' ἴσθι ποττὰν ματέρ' εἰκασθήσεται.	ME. Certò scias, quòd matri hæc exæquabitur.
Δι. Ἀλλ' οὐδὲ θύσιμός ἐστιν αὑτηί. Με. σᾶ μάν;	DI. At sacrificari isthæc nequit. ME. quî dum nequit
Πᾶ δ', οὐχὶ θύσιμός ἐστι; Δι. κέρκον οὐκ ἔχει.	Sacrificari? cedo. DI. quia caudam non habet.
Με. Νέα γάρ ἐστιν, ἀλλὰ δελφακουμένα	ME. Iuuencula est: sed ubi perfecta ætate erit,
Ἑξεῖ μεγάλαν τε καὶ παχεῖαν κἠρυθράν.	Habebit ingentem, & satis crassam, & rubram.
Ἀλλ' αἰ τράφεν λῇς, ἅδε τοι χοῖρος καλά.	Sed si educare voles, pulcra hæc porca est tibi.
Δι. Ὡς ξυγγενὴς ὁ κύσθος αὐτῆς θατέρᾳ.	DI. Vt vnus cunnus alteri cognatus est.
Με. Ὁμοματρία γάρ ἐστι, κἠκ ταὐτῶ πατρός.	ME. Quia ex eadem matre, & vno sunt patre.
Αἰ δ' αὖ παχυνθῇ, κἀναχνοανθῇ γ' ἐντελεχῆ,	At cùm pingues fuerint, & hirtis crinibus,
Κάλλιστός ἐστι χοῖρος Ἀφροδίτᾳ θύειν.	Tum Veneri sacrificare porcam erit optimum.
Δι. Ἀλλ' οὐχὶ χοῖρος τἀφροδίτῃ θύεται.	DI. At Veneri porca sacrificari non solet.
Με. Οὐ χοῖρος; Ἀφροδίτᾳ μόνᾳ γα δαιμόνων,	ME. Non porca? immò soli Veneri ex Dis omnibus,
Καὶ γίνεταί γα τᾶνδε τᾶν χοίρων τὸ κρῆς,	Et harum porcarum caro fit suauissima,
Ἄδιστον, αἰ τ' ὀδελὸν ἐμπεπαρμένον.	

Σχόλια. Νῦν γε χοῖρος φαίνεται.] τοῦτο διὰ τοῦ σημαίνει, ὅτι χοῖρος τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον λέγεται. ἔτι δὲ καὶ κύσθος. ποττὰν ματέρα δέ, πρὸς τὸ τῆς μητρὸς αἰδοῖον. Θύσιμος. ἰδίᾳ τὸ αὐτὴν γυναῖκα τοῦτο ἔφη. Κέρκον οὐκ ἔχει, τὰ γὰρ κόλουρα ἐν τοῖς ἱεροῖς οὐ θύεται, καὶ καθόλου ὅσπερ ἂν ᾖ μὴ τέλειον ζῷα, οὐ θύεται τοῖς θεοῖς. Νέα γάρ ἐστι.] ἀντὶ τοῦ νέα ἐστὶ, καὶ αὐξομένη ἕξει παχεῖαν καὶ μεγάλην οὐράν. τοὺς γὰρ μείζονας λοιπὸν χοίρους δέλφακας ἐκάλουν. ἅμα δὲ καὶ ὡς ἐπὶ κόρης παίζει. ὅτι ἕξει μεγάλην οὐρὰν τὴν τοῦ ἀνδρὸς πόσθην. αἰνίττεται δὲ εἰς τὸ κακέμφατον.

Bisetvs. Κἠρυθράν.] καὶ ἐρυθράν. Τράφεν λῇς] τρέφειν θέλεις. τὸ εἰς ν δωρικῶς ἐτράπη, ὥσπερ ἐν τῷ αἶκα, ἀντὶ τοῦ ἐάν. καὶ τὸ ει ἐξαιρεῖται. οὕτω καὶ τύπτεν, τύπτειν.

Σχόλια. Ὡς ξυγγενὴς ὁ κύσθος.] τῇ ἑτέρᾳ φησὶ κόρῃ ὅμοιός ἐστι. διὰ τὸ ἀδελφὰς εἶναι αὐτάς. Κἀναχνοανθῇ.] ἀντὶ τοῦ δασυνθῇ. χνοῦς γὰρ ἡ πρώτη θρὶξ καὶ λεπτή. τουτέστιν ἐὰν ἀκμάσῃ καὶ ἡβήσῃ. Κάλλιστός ἐστι χοῖρος.] κοινὴ ἡ ἔννοια ἐπὶ τε τοῦ ζῴου τοῦ χοίρου, καὶ ἐπὶ τοῦ αἰδοίου τῆς κόρης. ταῦτα δὲ μετὰ χάριτος ἔφη, ἅμα μὲν πρὸς θυσίαν, ἅμα δὲ καὶ πρὸς τὴν συνουσίαν. τυθῆναι δὲ αὐτὴν λέγει τῇ Ἀφροδίτῃ. τὸ φθαρῆναι αὐτήν. Ἀλλ' οὐχὶ χοῖρος.] πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων οὐ θύουσι χοίρους τῇ Ἀφροδίτῃ, ὡς βδελυττομένη διὰ τὸν Ἄδωνιν. αὐτόν. Μόνᾳ γα δαιμόνων.] αὐτῇ μόνῃ μάλιστα ὁ χοῖρος θύεται, ὡς πρὸς τὸ αἰδοῖον.

Bisetvs. Τὸ κρῆς] τὸ κρέας, κράος. οὕτω καὶ Θεόκριτος εἰδ. α.

Α Χίμαρος, χιμάρῳ δὲ καλὸν κρῆς, ἔστε κ' ἀμέλξῃς.

Σχόλια. Τὸν ὀδελὸν ἐμπεπαρμένον.] Βοιωτοὶ τὸν ὀβελὸν, ὀδελὸν λέγουσι.

Bisetus. Ὁ δὲ νοῦς οὗτος. ἀντὶ τοῦ ἄνευ τῆς μητρὸς ἐσθίουσιν. αἰ καὶ ἄνευ γα τῶ πατρός. τὸ δὲ ναὶ τὸν Ποτειδᾶν, ἀντὶ τοῦ, ναὶ τὸν Ποσειδῶνα. τὸ σ εἰς τ ἐτράπη, καὶ μεταπλασμὸς τῆς κλίσεως γέγονεν, ὡς ἀπὸ τῆς εὐθείας ὁ Ποτειδᾶς, τὸ δὲ αἰ κἤνευ γα, ἀντὶ τοῦ καὶ ἄνευ γε. τοῦ πατρὸς ἐσθίουσι δηλονότι.

Δι. Ἤδη δ' ἄνευ τῆς μητρὸς ἐσθίοιεν ἄν;
Με. Ναὶ τὸν Ποτειδᾶν, αἰ καὶ ἄνευ γα τῶ πατρός.
Δι. Τί δ' ἐσθίει μάλιστα; Με. πάνθ' ἅ κα δι-
δῷς.
Αὐτὸς δ' ἐρώτη. Δι. χοῖρε, χοῖρε. Κό. κοΐ κοΐ.
Δι. Τρώγοις ἂν ἐρεβίνθους; Κό. κοΐ, κοΐ.
Δι. Τί δαὶ Φιβάλεως ἰσχάδας; Κό. κοΐ κοΐ.
Δι. Τί δαί, σὺ καὶ τρώγοις αὐτὸς ἄν; Κό. κοΐ
κοΐ.
Δι. Ὡς ὀξὺ πρὸς τὰς ἰσχάδας κεκράγατε.
Ἐνεγκάτω τις ἔνδοθεν τῶν ἰσχάδων,
Τοῖς χοιριδίοισιν. ἆρα τρώξονται; βαβαί,
Οἷον ῥοθιάζουσ' ὦ πολυτίμηθ' Ἡράκλεις,
Ποδαπὰ τὰ χοιρί', ὡς Τραγασαῖα φαίνεται,
Ἀλλ' οὐχὶ πάσας κατέτραγον τὰς ἰσχά-
δας.
Με. Ἐγὼ γὰρ αὐτῶν τήνδε μίαν ἀνειλόμαν.
Δι. Νὴ τὸν Δί', ἀστείω γε τὼ βοσκήματε,
Πόσου πρίωμαί σοι τὰ χοιρίδια λέγε.
Με. Τὸ μὲν ἕτερον τούτων, σκορόδων τροπαλ-
λίδος.
Τὸ δ' ἅτερον αὖ λῇς, χοίνικος μόνας ἁλῶν.
Δι. Ὠνήσομαί σοι, περίμεν' αὐτοῦ. Με. ταῦτα
δή
Ἑρμᾶ 'μπολαῖε. τὰν γυναῖκα τὰν ἐμάν,
Οὕτω μ' ἀποδόσθαι, τάν τ' ἐμαυτῶ ματέ-
ρα.

Cùm sigitur veru. Di. num sine matre comedunt?
ME. Per Neptunum, etiam sine patre. Di. quid
potißimum
Comedunt? ME. quidquid dederis. sed tute in-
terroga.
B Di. Porca, porca. PV. coi, coi.
Di. Comedis ne ciceres & mentas? PV. coi, coi.
Di. Quid autem? an caricas comedis? PV. coi, coi.
Di. Quid ergo? an ficos deuoras? PV. coi, coi.
Di. Quàm clare ad caricas grunnistis, efferas
Huc aliquis caricas domo hisce porculis.
Nunquid eas comeditis? papa, quanto vorant
Cum strepitu! proh magne Hercules: e quo solo
C Sunt hæ porcellæ? quàm voraces succulæ?
Atqui non omnes deuorarunt caricas.
ME. Ego hanc vnam illis subtraxi modò cari-
cam.
Di. Vrbanæ & lepidæ sunt hæ pecudes per Io-
uem,
Quanti istas emero à te porcellas, cedo?
ME. Harum alteram alliorum manipulo, alte-
ram
D Vno salis chœnice: siquidem volueris.
Di. Emam abs te, age manedum isthic. ME. v-
tinam, ò Mercuri
Negociator, tantidem uxorem meam,
Meamq; matrem vendere liceat mihi.

Σχόλια. Πάνθ' ἃ διδῷς.] ἅ τινα ἂν παρέχῃς αὐτοῖς ἐσθίουσιν. Τρώγοις ἐρεβίνθους] ἔπαιξε πρὸς τὸ αἰδοῖον τοῦ ἀνδρός. ἐπεὶ καὶ ἐρέβινθον αὐτὸ καλοῦσι. Τί δαὶ Φιβάλεως] τόπος Μεγαρίδιος. ἄλλοι Αττικῆς. ἀμφιβάλλεται γάρ. γένος δὲ συκῆς ἡ φίβαλις ἐπιτήδειον εἰς ξηρασίαν ἰσχάδων. ἐπεὶ ἀπὸ τοῦ ἰσχναίνεσθαι, ἰσχὰς καλεῖται. καὶ τοὺς ἰσχνοὺς τῶν ἀνθρώπων φιβάλεις καλοῦσιν. ὁ δὲ τόνος φιβάλεως προπαροξυτόνως, ὡς κοράνεως πόλεως. Οἷον ῥοθιάζουσ'.] ἀθρόον καὶ μετὰ κτύπου φωνῆς ὁρμῶσι καὶ ἐσθίουσι. θαυμαστικῶς δὲ ἐπὶ μετὰ ῥόθου καὶ ψόφου ἐσθίουσιν. Τραγασαῖα.] ἀπὸ τοῦ τρώγειν ἔπαιξεν. ἅμα δὲ καὶ ὡς ἀπὸ πόλεως. Τὰν δὲ μίαν ἀνειλόμαν.] τῶν ἰσχάδων δηλονότι μίαν ἔλαβεν. Ἀστείω γε τὼ βοσκήματε.] ἀνθηρὰ καὶ καλὰ τὰ βοσκήματα. ἐπὶ χοίρων δὲ καλεῖται τὸ βόσκημα. Ξενοφῶν δὲ ἐν ἑβδόμῳ τῆς παιδείας καὶ ἐπὶ ἵππων τίθεισι τὴν λέξιν. Σκορόδων τροπαλλίδος.] διαβάλλει τοὺς Μεγαρέας, ὅτι εἰς τοσοῦτον ἦλθον πενίας, ὥστε τὰ τέκνα πωλεῖν δεσμοῦ σκορόδων καὶ χοίνικος ἁλῶν. τροπαλλὶς δέ, ἡ δέσμη τῶν σκορόδων. ἀστείως δὲ ὁ Μεγαρεὺς ἅμα καὶ φειδωλῶς ταῦτα παρὰ τοῦ Δικαιοπόλιδος ζητεῖ, ἃ πρότερον οἱ Μεγαρεῖς ἄλλοις παρεῖχον. Ἑρμᾶ ἐμπολαῖε.] τὸ πλῆρες Ἑρμᾶ. λείπει δὲ τὸ γένοιτο. ἐμπολαῖε δέ, ἐμπορικὲ πραγματευτικέ. ὁ Μεγαρικὸς δὲ ἐπάνυ καλῶς ἐμφαίνει τὸν πολὺν λιμόν. ὡς εὐτυχῶς γὰρ πωλήσας τὴν θυγατέρα αὐτοῦ καὶ καλῶς, εὔχεται πάλιν οὕτως ἀποδόσθαι καὶ τὴν μητέρα. ἐμφαίνει δὲ τὸν μέγαν λιμόν.

F

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ
Σκηνὴ τετάρτη.
ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ, ΜΕΓΑΡΕΥΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

ACTVS III. SCENA quarta.
SYCOPHANTA, MEGARICVS, DICAEOPOLIS.

Bis. Νῦν ἥκει Συκοφάντης, ὃς ἐπὶ τῇ Μεγαρέᾳ, ἐπὶ τὰ αὐτοῦ χοιρίδια ὡς πολέμια φανεῖν ἀπειλεῖ. ἀλλὰ Δικαιόπο- G λις τὴν αὐτοῦ φάσιν καταγελᾷ, καὶ αὐτὸν ἀπωθεῖ, ἐπὶ τὸν Μεγαρέα τῆς συκοφαντίας, καὶ πραγμάτων ἀπαλλάττει.

Συ. Ἄνθρωπε, ποδαπός; Με. χοιροπώλας
Μεγαρικός.
Συ. Τὰ χοιρίδια τοίνυν γ' ἐγὼ φανῶ ταδί

SY. Heus tu, cuias es? ME. porculator Mega-
ricus.
SY. At ego quadruplator sum, qui te iam deferā,

Πολέμια

Πολέμια καὶ σύ. Με. τοῦτ' ἐκεῖν', ἥκει πάλιν
Ὅθεν περ ἀρχὰ τῶν κακῶν ἁμῖν ἔφυ.
Συ. Κλάων Μεγαρεῦς. οὐκ ἀφήσεις τὸν σάκον;
Με. Δικαιόπολι, Δικαιόπολι φαντάζομαι.
Δι. Ὑπὸ τοῦ; τίς ὁ φαίνων σ' ἐστίν; Με. οἱ δ' ἀγορανόμοι.
Δι. Τοὺς συκοφάντας οὐ θύραζ' ἐξείρξετε;
Τί ἢν μαθὼν φαίνεις ἄνευ θρυαλλίδος;
Συ. Οὐ γὰρ φανῶ τοὺς πολεμίους; Δι. κλάων γε σὺ
Εἰ μὴ 'τέρωσε συκοφαντήσεις ἰών.
Με. Οἷον τὸ κακὸν ἐν ταῖς Ἀθήναις τοῦτ' ἔνι.
Δι. Θάρρει Μεγαρικ', ἀλλ' ἧς τὰ χοιρίδι' ἀπέδου
Τιμῆς, λαβὲ ταυτὶ τὰ σκόροδα καὶ τοὺς ἅλας.
Καὶ χαῖρε πολλά γ'. Με. ἀλλ' ἁμὶν οὐκ ἐπιχώριον. (ἐμοί.
Δι. Πολυπραγμοσύνης νῦν, ἐς κεφαλὴν τράποιτ'
Με. Ὦ χοιρίδια πειρῆσθε κἄνευ τῶ πατρὸς
Παίειν ἐφ' ἅλι τὰν μάδδαν, αἴκα τις διδῷ.

A Cum porculis, quasi hostes. ME. hoc illud redit
Eodem: unde & prima mali labes extitit.
SY. Male Megarense: ibis. non mittes sacculum?
ME. Dicæopolis, Dicæopolis, accusor miser.
DI. A quo? quis ille quadruplator? ME. heus præsides
B Fori. DI. cur Sycophantas non expellitis.
Foras? quid tu quadruplare sine fanalibus?
SY. Non deferam hostes? DI. male mulctaberis nisi
Abeas, & tua negotia alibi exerceas.
ME. Quale hoc in urbe Atheniensium malũ sit,
DI. Bono animo es Megarice: & quo pretio porculas
Mihi vendidisti, hoc cape, sales & allia.
C Vale multũ. ME. hoc nostræ nõ fert mos patriæ.
DI. Vah curiositas hæc, in meum caput
Illud vale redundet. ME. ô meæ porculæ
Nunc intus solicitamini etiam sine patre,
Vt panem cum sale edatis, siquis det modo.

Σχόλια. Ἐγὼ φανῶ.] ἀποδείξω. ἔστι δὲ φάσις ὄνομα δίκης οὕτω καλουμένης. Ὅθεν περ ἀρχά.] ἐκ τοῦ συκοφαντεῖν δηλονότι. Κλάων Μεγαρεῦς.] ἀντὶ τοῦ Μεγαρέων ἐχρῆτο φωνῇ, ἀντὶ τοῦ λιμώξεις, ἢ εἰς Μέγαρα ἀπελεύσῃ. ἢ τῶν Μεγαρέων φρονήσεις. ἢ τῇ Μεγαρέων διαλέκτῳ χρήσῃ. Οὐκ ἀφήσεις τὸν σάκον.] σάκος νῦν δι' ἑνὸς κ. ἀνωτέρω δὲ, διὰ δύο. Φαντάζομαι.] ἀντὶ τοῦ συκοφαντοῦμαι. καλεῖ δὲ τὸν Δικαιόπολιν πρὸς τὸ συμμαχῆσαι αὐτῷ. Φαίνεις ἄνευ] πρὸς τὴν ὁμωνυμίαν παίζει. Εἰ μὴ 'τέρωσε.] εἰ μὴ ἀλλαχοῦ ἀπελθὼν ἑτέρους συκοφαντήσεις. Οἷον τὸ κακόν.] τὸ τῶν συκοφαντῶν. διαβάλλει οὖν τοὺς Ἀθηναίους ὡς πολλοὺς συκοφάντας ἔχοντας. Ἀλλ' ἁμὶν οὐκ ἐπιχώριον.] τὸ χαίρειν διὰ τὰ κατέχοντα ἡμᾶς κακά. Πολυπραγμοσύνης.] ὅτι προσποιεῖται ἐθέλειν ἐμὲ τὸ χαίρειν, εἰς κεφαλὴν μου τραπείη. λείπει δὲ τὸ ἕνεκα. D ἕνεκα τῆς πολυπραγμοσύνης. ὁ δὲ λόγος, ἀλλὰ τὸ χαίρειν ἔλθοι εἰς τὴν κεφαλήν μου. ὅτι πολυπραγμονῶ εἰπών σοι χαίρειν. οὕτω γὰρ ἔλεγον οἱ Ἀττικοὶ εἰ κατηρώμενοι τινὸς, εἰς κεφαλὴν τρέποιτο. τοῦτο δὲ ἐπὶ κακῶν λέγοντες. ἐπεὶ δὲ ὁ Μεγαρεὺς λέγει οὐκ εἶναι αὐτοῖς ἐπιχώριον τὸ χαίρειν, φησὶν ὁ Ἀττικὸς διὰ τὴν πολυπραγμοσύνην εἰς τὴν ἐμὴν κεφαλὴν τρέποιτο τὸ χαίρειν. ἀντὶ τοῦ ὅτι πολυπράγμων εἰμὶ, εἰπών σοι μὴ βουλομένῳ τὸ χαίρειν, γένοιτο τοῦτο εἰς τὴν ἐμὴν κεφαλὴν τραπῆναι. ἀστείως δὲ πάνυ. κἄνευς δὲ ἀντὶ τοῦ καὶ χωρίς. Παίειν ἐφ' ἅλι τὰν μάδδαν.] ἐσθίειν μετὰ τῶν ἁλῶν τὸν ἄρτον διὰ τὸ ἀπορεῖν προσφαγίου.

E

ΣΤΡΟΦΗ κώλων κδ'.

Χο. Εὐδαιμονεῖ γ' ἄνθρωπος. οὐκ ἤκουσας οἷ προβαίνει
Τὸ πρᾶγμα τοῦ βουλεύματος; καρπώσεται γὰρ ἁνὴρ
Ἐν τῇ 'γορᾷ καθήμενος.
Κἂν εἰσίῃ τις Κτησίας,
Ἢ συκοφάντης ἄλλος, οἰ-
μώζων καθεδεῖται.
Οὐδ' ἄλλος ἀνθρώπων ὑποψωνῶν σε πημανεῖται.
Οὐδ' ἐξομόρξεται Πρέπις τὴν εὐρυπρωκτίαν σοι.

STROPHE.

CH. Beatus hic homo 'st: non audisti quorsum institutum
Euadat hoc negocium? fructum iste consequetur
F Vir, in foro qui considet:
Et si quis intret Ctesias,
Aut Sycophanta reprobus,
Mœrens residebit:
Nec quisquam alius opsonando damnum tibi inferet: nec
Tibi insculpet suam Prepis Cinædiam nefandam,

Σχόλια. Εὐδαιμονεῖ γ' ἄνθρωπος.] ἐξελθόντων τῶν ὑποκριτῶν καὶ μείναντος τοῦ χοροῦ, μονοστροφικὸν περίοδον ἑξάκωλον δι. ὧν ἤγουν αὐται στίχοι ἰαμβικοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ δύο. μεθ' οὓς κῶλα δίμετρα ἀκατάληκτα τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῆς ἑξῆς τελῶν περιόδων. καὶ αἱ μὲν πρῶται παραγραφῇ, ἡ δὲ τελευταία κορωνίδι σημειοῦται. Ἐν τῇ 'γορᾷ καθήμενος.] ἔν τισιν εὑρέθη, ἐν τῇ ἀγορᾷ καθήμενος, μόνους τοὺς καρποὺς G ἐξοίσεται. Κτησίας.] οὗτος ὡς συκοφάντης διαβάλλεται. Ὑποψωνῶν σε.] παρακλέπτων. ὅτι ὀψώνια κακουργῶν βλάψει. διότι αὐτὸς μόνος συναλλάττει τὰς ἀγοράς. ἄλλως. προστιθεὶς τὰ ὀψώνια. εἰσὶ γὰρ πολλοὶ διὰ μικρᾶς προσθήκας ὠνούμενοι. σημαίνεται δὲ τὸ βλάψει. λυπήσει σε Δικαιόπολι. Ἐξομόρξεται.] ἐναποψήσεται ἐναπομάξει. ὡς καταπύγων δὲ κωμῳδεῖται ὁ Πρέπις ἀντὶ τοῦ οὐκ ἀνέξῃ τῆς κιναιδείας Πρέπιδος.

Οὐδ' ὠστιεῖ Κλεωνύμῳ.
Χλαῖναν δ' ἔχων φανὴν, δίει.
Κοὐ ξυντυχὼν Ὑπέρβολος
Δικῶν ἀναπλήσει.
Οὐδ' ἐντυχὼν ἐν τῇ ἀγορᾷ προσέρχεταί σοι βαδίζων
Κρατῖνος. ἀεὶ κεκαρμένος μοιχὸν, μιᾷ μαχαίρᾳ.
Οὐδ' ὁ περιπόνηρος Ἀρτέμων
Ὁ ταχὺς ἄγαν τὴν μουσικὴν,
Ὄζων κακὸν τῶν μασχαλῶν,
Πατρὸς Τραγασαίου.
Οὐδ' αὖθις αὖ σε σκώψεται Παύσων ὁ παμπόνηρος.
Λυσίστρατός τ' ἐν ἀγορᾷ Χολαργέων ὄνειδος.
Ὁ περιαλουργὸς τοῖς κακοῖς
Ῥιγῶν τε καὶ πεινῶν ἀεί.
Πλεῖν ἢ τριάκονθ' ἡμέρας
Τοῦ μηνὸς ἑκάστου.

A *Nec te premet Cleonymus:*
I, lena amictus splendida:
Nusquam incidens Hyperbolus
Te lite replebit.
Nec obuius tibi in foro occurret Cratinus ille,
Qui semper est cinadicè tonsus ab vna machara:
Nec consceleratus Artemo,
B *Arte expeditus Musica,*
Hircum sub alis male qui olet,
Ex patre caprino.
Sed neque conuicijs incesset te Pauso scelestus,
Neque in foro Lysistratus opprobrium Cholargicorum:
Qui mala profunde cogitans,
Subinde friget & esurit,
C *Plusquam triginta per dies,*
Quouis propè mense.

Σχόλια. Οὐδ' ὠστιεῖ Κλεωνύμῳ] ὠθήσεις. ἀντὶ τοῦ οὐδὲ πιεσθήσῃ ὑπὸ Κλεωνύμου ἀναγκάζοντός σε κινεῖν. ἐστὶ δὲ Κλεώνυμος ὡς ἀδηφάγος καὶ ῥίψασπις κωμῳδεῖται. Ὑπέρβολος] τοῦτον ὡς φιλόνεικον διαβάλλει συνεχῶς Ἀριστοφάνης. ἦν δὲ στρατηγὸς Ἀθηναίων. φανὴν δὲ λαμπράν. δίει δὲ διελεύσῃ. Κρατῖνος.] ἐστὶ μελῶν ποιητής. κωμῳδεῖται δὲ ἐπὶ μοιχείᾳ καὶ ὡς ἀσέμνως κεκαρμένος. μοιχὸς δὲ εἶδος καὶ ὄνομα κουρᾶς ἀπρεποῦς κιναιδώδους. Οὐδ' ὁ περιπόνηρος.] ὡσεὶ ἔλεγεν ὁ περιφόρητος Ἀρτέμων ἀπὸ τῆς παροιμίας. ἧς μέμνηται καὶ Ἀνακρέων τραφθείσης ἐπὶ καλοῦ καὶ ἁρπαζομένου πρὸς πάντων παιδός. παρ' ὑπόνοιαν δὲ ἔφη, τὸ Ἀρτέμων. οὐ γὰρ τοῦτον ἀλλὰ τὸν Κρατῖνον βούλεται δηλώσειν. σύνεχρόνισε δὲ τῷ δικαίῳ Ἀριστείδῃ ἐστὶν ὁ Ἀρτέμων. ὃς ἦν ἄριστος μηχανητής. διὰ δὲ τὸ χωλὸν αὐτὸν εἶναι, ὅπου ἂν κατελήφει πόλεμος καὶ χρεία μηχανῆς ἦν ἐπὶ τὸ τεῖχος καταβληθῆναι ἢ τὸ τοιοῦτον μετεπέμποντο αὐτὸν φερόμενον. ἀπὸ τούτου οὖν ἡ παροιμία. καὶ πάντες οἱ σοφοὶ, περιφόρητοι καλοῦνται. Ὁ ταχὺς ἄγαν τὴν μουσικήν.] ὡς ἐπὶ τροχοῦ ποιοῦντος αὐτὰ ποιήματα. ἦν δὲ καὶ μελοποιός. Ὄζων] ὡς δυσώδη διαβάλλει αὐτόν. τραγασαίου δὲ διὰ τὴν τῶν τράγων δυσωδίαν εἶπε. Λυσίστρατος.] ἐπὶ μαλακίᾳ διεβάλλετο, ἦν ἐν ἐνδείᾳ δὲ καὶ πένης ὁ αὐτὸς καὶ κυβευτής. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ χειμαλώπηξ. Χολαργέων] δῆμος Ἀττικῆς οἱ Χολαργεῖς τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς. Ὁ περιαλουργός.] ὁ κακοῖς βεβαμμένος, ἢ βαθὺς τοῖς κακοῖς. μετενήνεκται δὲ ἡ λέξις ἀπὸ τῆς βαφῆς τῆς πορφυρᾶς τῆς θαλάσσης, ὅτι ἐν βάθεσι τὸ ὄστρακον εὑρίσκεται. ἁλουργὴς δὲ ἰθὺς ἡ πορφυρᾶ. Πλεῖν ἢ τριάκονθ' ἡμέρας.] ἀντὶ τοῦ τριάκοντα ἡμέρας. ὁ γὰρ μὴν τριάκοντα ἡμέραις πληροῦται.

E

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ Σκηνὴ πρώτη.

ACTVS IIII. SCENA prima.

ΒΟΙΩΤΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

BOEOTVS, DICAEOPOLIS.

Βις. Προσέρχεται Βοιωτὸς διάφορα διαφέρων βρωμάτων φορτία φέρων εἰς τὴν Ἀττικὴν ἀγορὰν, ταῦτα πωλήσων.

Κορωνὶς ἐν στίχοις γ'.

Βοι. Ἴττω Ἡρακλῆς. ἔκαμόν γα τὰν τύλαν κακῶς.
Κατάθου τὺ τὰν γλάχων' ἀξίμας Ἰσμηνία.
Ὑμὲς δ' ὅσοι Θείβαθεν αὐλίδδετε,
Τοῖς ὀστίνοις φυσῆτε τὸν πρωκτὸν κυνός.
Δι. Παῦσαι κακαί. οἱ σφῆκες οὐκ ἀπὸ τῶν θυρῶν;
Πόθεν προσέπτανθ' οἱ κακῶς ἀπολούμενοι
Ἐπὶ τὴν θύραν μοι χαιριδεῖς, βομβαύλιοι.
Βοι. Νὴ τὸν Ἰόλαον ἐπιχαρίττως γ' ὦ ξένε.
Θείβαθε γὰρ φυσᾶντες ἐξόπιθέ μου,
Καί τ' ἄνθεα τᾶς γλάχωνος ἀπέκιξαν χαμαί.
Ἀλλ' εἴ τι βούλει πρίασθαι τῶν, ἐγὼ φέρω,
Τῶν ὀρταλίχων ἢ τῶν τετραπτερυλλίδων.

F *BOE. Sciat Hercules: callum peperit mihi hic labor,*
Depone tu pulegium placidè Ismenia:
At vos, qui adestis, Thebani tibicines,
Agite osseis inflate podicem canis.
DI. Abi in malam rem: non ibitis ab ostio.
Vos vespa? vnde aduolârunt hæ malè perdita
Mihi ad ostium, bombisonæ volucres Charidis?
BOE. Per Iolaum, ex animi sententia, mi homo.
G *Nam ponè qui stant, Thebani tibicines*
Sunt, & flores pulegij abiecerunt humi;
At si lubet, aliquid istorum eme, quæ hîc affero,
Aliquid gallinarum, aut cicadarum, mi homo.

Δι. Ὦ χαῖρε κολλικοφάγε Βοιωτίδιον.
Τί φέρεις; Βοι. ὅσ' ἐστ' ἀγαθὰ Βοιωτοῖς ἁπλῶς,
Ὀρίγανον, γλάχω, ψιάθους, θρυαλλίδας,
Νάσσας, κολοιούς, ἀτταγᾶς, φαλαρίδας,
Τροχίλους, κολύμβους. Δι. ὥσπερεὶ χειμὼν ἄρα
Ὀρνιθίας ἐς τὴν ἀγορὰν ἐλήλυθας;
Βοι. Καὶ μὰν φέρω χᾶνας, λαγώς, ἀλώπεκας,
Σκάλωπας, ἐχίνως, αἰελούρως, πυκτίδας,
Ἰκτίδας, ἐνύδρεις, ἐγχέλεις Κωπαΐδας.
Δι. Ὦ τερπνότατον σὺ τέμαχος ἀνθρώποις φέρων,
Δός μοι προσειπεῖν, εἰ φέρεις τὰς ἐγχέλεις.
Βοι. Πρέσβειρα πεντήκοντα Κωπαΐδων κορᾶν,
Ἔκβαθι τῷδε κἠπιχάριτται τῷ ξένῳ.
Δι. Ὦ φιλτάτη σὺ καὶ πάλαι ποθουμένη,
Ἦλθες ποθεινὴ μὲν τρυγῳδικοῖς χοροῖς,
Φίλη δὲ Μορύχῳ. δμῶες ἐξενέγκατε,
Τὴν ἐσχάραν μοι δεῦρο καὶ τὴν ῥιπίδα,
Σκέψασθε παῖδες τὴν ἀρίστην ἔγχελυν,
Ἥκουσαν ἕκτῳ μόλις ἔτει ποθουμένην.

DI. Di te saluam velint, ambo, Bœote mi,
Buccellarum vorator: quid fers mercium?
BOE. Quicquid boni Bœoti simpliciter habent,
Storeas, pulegium, origanum, verbasculum,
Anates, phalarides, regulos, monedulas,
Colymbos, attagenas. DI. ergo tu, velut
Hybernus ad forum venisti ornithias.
BOE. Quin etiam lepores, vulpes, anseres fero,
Talpas, feles, pyctidas, erinaceos,
Pluuiales ictidas, anguillas Copaicas.
DI. Euge mi homo qui tam dulce fers tomaculum.
Sine alloquar, si quas anguillas fers mihi.
BOE. Heus quinquaginta virginum Copaidum
Maxima natu, exi & gratificare huic hospiti.
DI. Carissima anguilla & dudum optatissima:
Grata aduenisti tam Trygœdicis choris,
Quàm cara Morycho. famuli efferte huc illicet
Craticulam & follem mihi: videte hanc optimam
Anguillam, quæ toties optata cùm foret:
Vix demum sexto anno aduenit: pueri mei

Σχ. Ἰττὼ Ἡρακλῆς] κορωνίς. εἰσίασι γὰρ οἱ ὑποκριταί, καὶ εἰσὶν ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι οϛ΄. πλὴν τοῦ ογ΄, καὶ οϛ΄. τετραμέτρων καταληκτικῶν ὄντων. ἄλλως. ἔρχεταί τις ἀνὴρ θηβαῖος καμὼν τὸν ὦμον ἐν τῷ βαστάζειν τὸ φορτίον ὃ ἔφερε καὶ φησίν. ἰττὼ Ἡρακλῆς, ἀντὶ τοῦ ἴστω. ἔκαμον τὸν ὦμον βαστάζων. τύλον δὲ ἀρσενικῶς ἔλεγον τὸν ὦμον τὸν τετυλωμένον, καὶ πεπιλημένον καὶ τετριμμένον ἐκ τῆς τριβῆς. ὅμοιον πολλάκις ἐπὶ τοῦ ὤμου γίνεται τοῖς ἄχθος φέρουσιν, ἐκ τοῦ βαστάζειν τι συνεχῶς. καὶ τηλικλείδης τραχήλου τύλον εἶπεν.

Bisetus. σημειωτέον δὲ ὅτι ἐν τῷ πρώτῳ τούτου τοῦ στίχου ποδὶ κρᾶσιν τοῦ ω καὶ η δεῖ ποιεῖσθαι, ἵν' ᾖ σπονδεῖος. ὅπερ σπανιώτατον δοκεῖ. ἴσως τοίνυν γραπτέον ἁπλῶς, ὦ Ἡρακλῆς. ἢ, ὦ Ἡράκλεις. ἤ, ὃ καὶ πιθανώτερον, ὅτι ὁ στίχος ἐστὶ προκέφαλος, ὅτε ἐν τῇ ἀρχῇ πλεονάζει συλλαβῇ. ὡς καὶ τὸ παρ' Ὁμήρῳ,

Ἢ εἰπέμεναι δμωῇσιν Ὀδυσσῆος θείοιο. καί,

Ἦ οὐχ ἅλις ὅττι γυναῖκας ἀνάλκιδας ἠπεροπεύεις.

τίς δὲ στίχος προκέφαλος, ἢ ἀκέφαλος. τίς προκοίλιος, καὶ λαγαρός. τίς ὀλιγόουρος, ἔτι μακροσκελὴς, ἢ μείουρος, ὁ Ἡφαιστίων ἐν τῷ περὶ ἐπῶν χωλῶν διδάσκει.

Σχόλια. Γλάχωνα] τὸν ὀρίγανον. κλίνεται καὶ γλήχω ὡς ἠχώ. καὶ βληχώ. Αὐληταὶ παρὰ] ἀντὶ τοῦ παρεστι. ἐπαινεῖ δὲ ... ἐπῄδαζον δὲ οἱ Θηβαῖοι περὶ τὸν αὐλόν. Τοῖς ὀστίνοις φυσῆτε] λείπει τὸ αὐλοῖς. ὀστίνοις δὲ ἔφη, ἐπεὶ τὸ παλαιὸν ἀπὸ τῶν ἐλαφείων ὀστῶν κατεσκεύαζον τοὺς αὐλούς. τὸ δὲ πρωκτὸν κυνὸς, κομμάτιόν ἐστιν ἀπὸ παροιμίας, ἣν τοῖς ὀφθαλμιῶσιν ἔλεγον. ἐς πρωκτὸν κυνὸς βλέπε. μέμνηται ἐν Ἐκκλησιαζούσαις. τούτῳ μὲν εἶπον, ἐς πρωκτὸν κυνὸς βλέπε. Οἱ σφῆκες] ἀπὸ τοῦ ἠχεῖν τοὺς αὐλητὰς ὡς οἱ σφῆκες. μετὰ τοῦ θηβαίου δὲ, αὐληταὶ πολλοὶ ἦλθον εἰς τὰς θύρας τοῦ Δικαιοπόλιδος. Χαιριδεῖς βομβαύλιοι] τὰ τοῦ Χαιρίδος πεπαιδευμένοι ἢ μελετῶντες. χαῖρις δὲ, αὐλητὴς θηβαῖος ἄμουσος. οὗ μέμνηται ἐν ἀρχῇ τοῦ δράματος. ὅτε δὴ παρέκυψε χαῖρις ἐπὶ τὸν ὄρθιον. Ἀττικὴ δὲ ἡ συνήθεια τὸ, οὕτω λέγειν ἀπὸ τοῦ χαίριδος χαιριδεῖς, καὶ ἀπὸ τοῦ πειστρᾶς πειστρειδεῖς. Βομβαύλιοι αὐληταὶ] τὸ δὲ βομβύλιος, ἐν προσθέσει τοῦ α, ἔφη βομβαύλιος παίζων παρὰ τὸν αὐλόν. βομβύλιος δὲ εἶδος μελίσσης. καὶ εἴρηται παρὰ τὸ βομβεῖν. Νὴ τὸν Ἰόλαον] Ἰόλαος ἥρως οὗτος τιμώμενος παρὰ θηβαίοις. τὸ δὲ ἐπιεθὶν μὲν φησὶ φυσῶντες τῷ πνεύματι αὐτῶν, τὰ ἄνθη τῆς γλήχωνος ἀπέβαλον. ἐβάσταζε γὰρ φορτίον τῆς γλήχωνος. τὸ δὲ ἐπιχαρέντας ἀντὶ τοῦ κεχαρισμένως. καὶ κεχαρισμένως ἡμῖν ἀπόλοισθ' ἄν.

Bisetus. Ἀπέκιξαν] Ἡσύχιος ἀπέκιξαν λέγει, καὶ ἑρμηνεύει, φυσῶντες ἀπεπίεσαν ἐπ' αὐτά. σημειωτέον δὲ τοῦτο τὸ ῥῆμα ὅπως ποτὲ ἂν γράφηται, παρὰ τοῖς ἄλλοις οὐχ εὑρίσκεσθαι, καὶ αὐτὸ τὸ θέμα οὐ δῆλον εἶναι. τινὲς λέγουσιν ἀπὸ τοῦ ἀποσείω, ἀποσείσω γίνεσθαι ἀόρ. α. ἀπέσεισα κοινῶς, καὶ Βοιωτικῶς ἀπέκεξα, τρεπομένου τοῦ σ εἰς ξ. ἀλλὰ τοῦτο μᾶλλον εἴη τῶν παλαιῶν Ἀττικῶν, τῶν τρεπόντων τὸ σ εἰς ξ. οἷον σὺν, ξὺν, σύμμαχος, ξύμμαχος. καὶ τῶν Δωριέων, ὡς μετ' ὀλίγον ἔσται δῆλον. οἱ δὲ Βοιωτοὶ τὸ κ εἰς ξ. τρέπουσιν, οἷον, εἴκασιν, εἴξασιν. ἴκον, ἶξον. Οδ. ι. Εὐστάθ. κίω, τὸ χίζω, ἐκ τοῦ κίω, ἐν προσθέσει τοῦ ι. ἴσως τοίνυν ἀποκιέειν ἴσως καταχρηστικῶς σημαίνει τὸ ἀποφυσᾶν, καὶ φυσῶντα διασκεδᾶν. καθάπερ καὶ Ἡσύχιος δηλοῦν δοκεῖ. ἀπέκιξαν οὖν γραπτέον, καὶ κατὰ Δωρικὴν διάλεκτον ἀντὶ τοῦ ἀπεκίσαν λεκτέον. ἀλλὰ τοῦτον οὐδένα βεβαιωτὴν τῶν παλαιῶν, καὶ δοκίμων ἀνδρῶν ἔχομεν ὀνομάσαι. πιθανώτερον μέντοι λέγειν ὡς ἀπὸ τοῦ ἕω γίνεται τὸ ἕζω, ὅθεν ἵζω, καὶ καθίζω, τὸ κάθημαι, καὶ τὸ ἱδρύω, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου κίω, γίνεσθαι κίζω ἄχρηστον. καὶ ἀποκίζω, ὁ μέλλων κοινῶς μὲν ἀποκίσω, δωρικῶς δὲ ἀποκιξῶ ὅθεν ἀόριστος α. ἀπέκιξα. καὶ γὰρ οἱ Δωριεῖς ἐν πλείστοις τὰ τοῦ μέλλοντος διὰ τοῦ σω λεγόμενα κοινῶς, προφέρουσι διὰ τοῦ ξῶ, καὶ τὸ ξ. ἐν τῷ ἀορίστῳ φυλάττουσιν. οἷον, καθίζω, καθίσω, ἐκάθισα κοινῶς. δωρικῶς δὲ καθιξῶ, ἐκάθιξα. Θεόκριτος εἰδ. α.

Δεῦρ' ὑπὸ τὰν πτελέαν ἑσδώμεθα τῶ τε Πριήπω
Ἧς ποτὶ τὰν Νυμφᾶν, τῆς αἰπόλε τῆδε καθίξας.

ἀντὶ τοῦ καθίσας, ἤγουν καθήμενος. καί,

Φαλὶ πρὶν ἢ ἀκράτιστον ἐπὶ ξηροῖσι καθιξεῖν.

ἀντὶ τοῦ καθίσειν. διὸ καὶ τὸ ἀπέκιξαν καλῶς ἔχει.

Σχόλια. Τετραπτερυλλίδας.] τῶν ἀκρίδων παρὰ τὸ δὴ ἔχειν πτερά. ἐπαλιγκίων δὲ τῶν ἀλεκτρυόνων κατὰ τὴν τῶν Βοιωτῶν διάλεκτον. Κολλικοφάγε.] κόλιξ εἶδος ἄρτου ἀλφιτηροῦ. ὀρίγανον δὲ θηλυκῶς Ἀττικοί. Γλαχώ.] ἡ γλαχὼ τῆς γλαχοῦς, Ἀττικοὶ δὲ βληχώ φασι. Φαλαρίδας.] εἰ μὲν γένος ὀρνίθων. οἱ δὲ τὰς ἐν τῇ φαλαρίδι γεγραμμένας. Ὀρνιθίας.] οὕτως ὁ σφοδρὸς χειμὼν ἐν ᾧ καὶ τὰ ὄρνεα διαφθείρεται. οὕτω δὲ καὶ ἄνεμος ὀρνιθίας. ὃς ὑπὲρ τὴν γῆν τὰ ὄρνεα στορέσωντο κατὰ τοῦ ψύχους πνεῖ. οἱ δὲ Σύμμαχοι χειμῶνα ὀρνιθίαν ἀποδίδωσι, διὰ τὸ χειμῶνος ταῦτα τὰ ὄρνεα ἐπιφαίνεσθαι. ὡς παρὰ Ἀράτῳ.

Σκάλωπας.] μύας τινὰς οὓς φασὶν ἀσπάλακας. Ἰκτίδας] εἶδος ζώου ὡς ῥίνα ἐσχηκός [illegible] ἰχθυοφάγον. Κωπαΐδας.] λίμνη ἐν Βοιωτίᾳ Κωπαΐς, ἐν ᾗ ἐγχέλεις πλεῖσται. ἔστι δὲ καὶ πόλις ὁμώνυμος. Δός μοι προσειπεῖν] ὁ Δικαιόπολις [illegible] τὰς ἐγχέλεις, πρὸς τὸν Μεγαρέα λέγει ἀσμένως. ὅτι ὁ πρεσβύτατος καὶ καλὸς [illegible] τέμαχος κεμίζεις τινὰ [illegible], ὅς μοι αὐτὴν προσειπεῖν. Πρέσβειραν.] ὁ στίχος ἀπὸ [illegible] ἐκπεπτωκότος λέγεται, οὗτος [illegible] ἐπιγεγραμμένη. ἐν ᾧ ἐπικαλεῖται τὰς Νηρηΐδας [illegible] εἶναι πρὸς τὴν Θέτιν λέγων, ὁ ἐπίστατα [illegible] Νηρῄων χορῶν. Καταχθεῖσα.] ἀντὶ τοῦ ἐπιχωριάσας ἐλθοῦσα τοῦ ξένου. Φέρε [illegible] ὁ Δικαιόπολις εἰληφὼς τὴν ἐγχέλυν, λέγει αὐτὴν ἀσμένως ὁρᾶν. Μορύχῳ.] ὁ Μόρυχος ἐπὶ ὀψοφαγίᾳ κωμῳδεῖται καὶ ἐπὶ τῷ ἡδέως βιοῦντι πραγωδίας ὁ ποιητὴς ἐστί. Τὴν ἐσχάραν μοι.] ἐσχάραν τὴν τοῦ καλουμένου ἄρτου. [illegible]. Τὴν ἀεὶ ποθουμένην ἔγχελυν.] Ἀθηναῖοι ἐγχέλυν, Βοιωτοὶ ἔγχελυν. σμῆφασθαι δὲ, ἀντὶ τοῦ θεάσασθαι προσάγεται.

BISETVS. ὦ παῖ.] ὦ φίλοι, ὦ ἑταῖροι. οὐ γὰρ πρὸς ἕνα μόνον, ἀλλὰ πληθυντικῶς τὸ ὦ παῖ λαμβάνεται.

Προσείπατ' αὐτὴν ὦ τέκν'. αἱ τρέχας δ' ἐγὼ	*Alloquimini ipsam. ego prunas vobis porrigam,*
Ὑμῖν παρέξω τῆσδε τοῦ ξένου χάριν.	*Vel hospitalitatis causa: huc duc eam.*
Ἀλλ' εἴσφερ' αὐτήν, μηδὲ γὰρ θανών ποτε	*Nam ne quidem abs te esse velim, mortuus licet,*
Σοῦ χωρὶς εἴην ἐντετευτλανωμένης.	*Ubi tup. obe cum betis assata fueris.*
Βοι. Ἐμοὶ δὲ τιμὰ τᾶσδε πᾶ γενήσεται.	*BOE. Sed pretium pro anguilla unde reddetur mihi?*
Δι. Ἀγορᾶς τέλος ταύτην γέ που δώσεις ἐμοί,	*DI. Hanc tu dabis nomine portorij mihi.*
Ἀλλ' εἴπ' ἢ πωλεῖς τῶνδε τῶν ἄλλων λέγε.	*Sed an quid rel. iquorum venale est mercium?*
Βοιω. Ἰώγα ταῦτα πάντα. Δικ. Φέρε πόσου λέγεις;	*BOE. Omnia hæc omnia. DI. cedo, quanti singula æstimas?*
Ἢ φορτί' ἕτερ' ἐνθένδε κεῖσ' ἄξεις ἰών.	*Aut vis tu alias auferre hinc merces pro tuis?*
Βοιω. Ὅ, τι γ' ἔστ' Ἀθάναις, ἐν Βοιωτοῖσι δ' μή.	*BOE. Quidquid Athenis est, quod nō sit Bœotijs.*
Δικ. Ἀφύας ἄρ' ἄξεις πριάμενος Φαληρικάς,	*DI. [illegible] ergo apuas emere à nobis Phalericas,*
Ἢ κέραμον. Βοι. ἀφύας ἢ κέραμον, ἀλλ' ἔντ' ἐκεῖ.	*[illegible] urceum. BOE. Urceum, aut apuas: at sunt ibi*
Ἀλλ' ὅτι παρ' ἁμῖν μή, τᾷδε δ' αὖ πολύ.	*Etiamque vel .ò apud nos non sunt affatim,*
Δι. Ἐγῷδα, συκοφάντην ἔξαγε,	*Illorum magna hic copia est. DI. novi Hercule,*
Ὥσπερ κέραμον ἐνδησάμενος. Βοιω. νὴ τὼ Σιώ.	*Age Sycophantam expecta, & velut urceum*
Λάβοιμι μέντἂν κέρδος ἀγαγὼν, καὶ πολύ	*Constringe. BOE. per Iouem: quippe lucri plurimum*
	Hinc fecerim, si duxero pro simia,
Ἄπερ πίθηκον, ἀλιτρείας πολλᾶς πλέων.	*Multis referta flagitijs & fraudibus.*
Δι. Καὶ μὴν ὁδὶ Νίκαρχος ἔρχεται φανῶν.	*DI. Quadruplator hic Nicarchus, commodè aduenit.*
Βοι. Μικκός γα μᾶκος οὗτος. Δι. ἀλλ' ἅπαν κακόν.	*BOE. Parua statura hic est. DI. sed magna malitia.*

Σχόλια. Τῆς ξένης χάριν] διὰ τὸ ἐπιξενοῦσθαι. παίζων δὲ φησί. Ἐντετευτλανωμένης] ἀντὶ τοῦ μετὰ τεύτλων ἑψηθείσης. μετὰ τεύτλων γὰρ ἥδιον τὰς ἐγχέλεις. λέγονται γὰρ τεύτλοις σὺν ἑψόμεναι ἥδισται εἶναι. καὶ ἀλλαχοῦ φησὶ τὰς ἐν τεύτλοις λοχευομένας. Ἐμοὶ δὲ τιμὰ.] ἐμοὶ γὰρ τὸ τίμημα αὐτῆς πόθεν ἐστίν. Ἀγορᾶς τέλος.] ἔθος ἦν παλαιόν, ὡς καὶ μέχρι τοῦ νῦν, τοὺς ἐν τῇ ἀγορᾷ πιπράσκοντας τέλος διδόναι τοῖς λογισταῖς. λέγει οὖν ὁ Δικαιόπολις, ὅτι τέλος λαμβάνω ταύτην ὑπὲρ ὧν ἐπώλησας. Ἰώγα] ἀντὶ τοῦ ἐγὼ ταῦτα πάντα. Κεῖσ' ἄξεις ἰών] γράφεται καὶ ἰὼν ἀντὶ τοῦ ἰδὼν. [illegible] ἐν τῷ ἄξεις εἶτα τὸ ἰών. Ὅ, τι γ' ἔστ' Ἀθάναις] ταῦτ' ἐστὶν ἃ ἐν ταῖς Ἀθήναις, ἃ τοῖς Βοιωτοῖς οὐκ εἰσίν. Ἀφύας ἢ κέραμον.] καὶ ἀφύαι καὶ κέραμοι εἰσὶν ἐν τῇ Βοιωτίᾳ.

PISET. Ἔντ' ἐκεῖ] ἐστὶ, ἐστὶν, ἐκεῖ, ἐκεῖ. ταῦτα γὰρ ἀμφω τοῦτο Δωρικῶς σημαίνει.

Σχόλια. Συκοφάντην ἔξαγε.] διαβάλλει πάλιν τοὺς Ἀθηναίους ὡς πολλοὺς ἔχοντας συκοφάντας.

BISET. Νὴ τὼ Σιώ.] νὴ τὼ θεώ, τοὺς Διοσκούρους λέγει. οὕτω γὰρ οἱ Δωριεῖς, καὶ μάλιστα οἱ Λάκωνες.

Σχόλια. Λάβοιμι μέντἂν κέρδος.] εἰληφὼς τὸν συκοφάντην πεπληρωμένον ἁμαρτίας, καὶ πωλήσας ἀπὸ πίθηκον εὑρήσω πολὺ κέρδος. ταῦτα δὲ εἰρωνευόμενος λέγει. Ἅπερ πίθηκον.] ὥσπερ πίθηκον ἁμαρτίας καὶ ἀδικίας πεπληρωμένον. Νίκαρχος.] ὁ Νίκαρχος κωμῳδεῖται ὡς συκοφάντης. φανῶν δὲ, ἀντὶ τοῦ κατηγορήσων.

BISET. Μικκός γα μᾶκος] ἀντὶ τοῦ ἐστὶ μικρὸς γε τὸ μῆκος. ἀπὸ δὲ τοῦ μᾶκος γίνεται τὸ μακρός.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ Σκηνὴ δευτέρα.

ΝΙΚΑΡΧΟΣ, ΒΟΙΩΤΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ.

Τρίμετροι.

ACTVS IIII. SCENA secunda.

NICARCHVS, BOEOTVS, DICAEOPOLIS, CHORVS.

Senarij.

Bise-

Bisetus. Νίκαρχος συκοφάντης Βοιωτοῦ φάσιν ἀπειλήσας ὑπὸ Βοιωτοῦ, καὶ Δικαιοπόλιδος κατὰ χεροῦ ὑποδήσαι, καὶ παραίνεσιν ζημιοῦται, καὶ κολάζεται, καὶ φορτίον ἀλλαγῆς πεποιημένος, ὅτι δοῦλον ἡμῶν ἐπιτηδὲς εἰς Βοιωτίαν ἀποφέρεται.

Νι. Ταυτὶ τίνος τὰ φορτί' ἐστί; Βοι. τῶδ' ἐμά,
Θείβαθεν ἴττω Ζεύς. Νικαρ. ἐγὼ τοίνυν γ' ὁδὶ
Φαίνω πολέμια ταῦτα. Βοι. τί δαὶ κακὸν παθὼν,
Ὀρναπετίοισι πόλεμον ἤρω καὶ μάχαν;
Νικαρ. Καὶ σέ γε φανῶ πρὸς τοῖσδε. Βοι. τί ἀδικειμένος;
Νικαρ. Ἐγὼ φράσω σοι τῶν περιεστώτων χάριν,
Ἐκ τῶν πολεμίων εἰσάγεις θρυαλλίδας.
Δικαιοπ. Ἔπειτα φαίνεις δῆτα διὰ θρυαλλίδας;
Νι. Αὕτη γὰρ ἐμπρήσειεν ἂν τὸ νεώριον.
Δικ. Νεώριον θρυαλλίς; Νικ. οἶμαι. Δικ. τίνι τρόπῳ;
Νι. Ἐνθεὶς ἂν ἐς τίφην ἀνὴρ Βοιώτιος,
Ἅψας ἂν εἰσπέμψειεν ἐς τὸ νεώριον,
Δι' ὑδρορρόας βορέαν ἐπιτηρήσας μέγαν.
Κεἴπερ λάβοιτο τῶν νεῶν τὸ πῦρ ἅπαξ,
Σελαγοῖντ' ἂν αἱ νῆες. Δικ. ὦ κάκιστ' ἀπολούμενε,
Σελαγοῖντ' ἂν ὑπὸ τίφης τε καὶ θρυαλλίδος;
Νικ. Μαρτύρομαι. Δικ. ξυλλάμβαν' αὐτοῦ τὸ στόμα,
Δός μοι φορυτὸν, ἵν' αὐτὸν ἐνδήσας φέρω,
Ὥσπερ κέραμον, ἵνα μὴ καταγῇ φερόμενος.
Χο. Ἔνδησον ὦ βέλτιστε τῷ ξένῳ καλῶς
Τὴν ἐμπολὴν οὕτως, ὅπως ἂν μὴ φέρων κατάξῃ.
Δικαιοπ. Ἐμοὶ μελήσει ταῦτ', ἐπεί τοι καὶ ψοφεῖ
Λάλον τι καὶ πυρορραγὲς, κἄλλως θεοῖσιν ἐχθρόν.
Χο. Τί χρήσεταί ποτ' αὐτῷ;
Δι. Πάγχρηστον ἄγγος ἔσται,

NI. *Cuius sunt mercimonia haec?* BOE. *mea quippe sunt,*
Aduecta Thebis, nôrit Iuppiter. NIC. *bona haec*
Hostilia sunt: ego quadruplor. DIC. *quid hic mali*
Tibi obtigit, vt bellum suscipias contra aues?
NIC. *Ego deferam te cum auibus.* BOE. *quid passus es iniuriae?*
NI. *Dicam tibi, horum spectatorum gratia,*
Ex hostibus importas ad nos funalia.
BOE. *Num deferas me propter haec funalia?*
NI. *Hoc vnicum facilè nauale incenderit.*
BOE. *Nauale ab vno funali?* NI. *autumo.* BOE. *quomodo?*
NIC. *Quia si in frumentum ponat vir Baeotius,*
Pòst apprehensum in nauale hùc immiserit,
Obseruato Aquilonis flatu, per aquae tubos.
Tum si flamma ignis corripiat naues semel,
Mox vniuersae luceant. DI. *male perdite,*
An ex frumento & funali vno luceant?
NIC. *Protestor hanc iniuriam.* DIC. *os ei comprime.*
Da tortilem mihi funem, vt colligem, & velut
Quendam vrceum portem, ne rumpatur miser,
Dum geritur. CH. *colliga hospiti mercem hanc bene,*
Mi amice, ne confringat gestitans mercem malignam.
DIC. *Haec res mihi cura erit: quandoquidem tinnit hic*
Quiddam streperum, & igni ruptum, & aliàs crudele Dijs.
CH. *Quem cedet huic in vsum?*
DI. *Ad omnia vtile hoc vas*

Biset. Τῶδ' ἐμά.] τὸ δεικτικῶς λέγεται. ἐμὰ τούτου. ἤγουν ἁπλῶς, ἐμοῦ τοῦ παρόντος. τὸ δὲ ἴττω δωρικῶς ἀντὶ τοῦ ἴστω, ἐκ τοῦ ἰσάτω, τρίτου προσώπου τοῦ προστακτικοῦ, παρὰ τὸ ἴσημι, τὸ ἐπίσταμαι, ἰσάτω, καὶ κατὰ συγκοπὴν ἴστω. καὶ τὸ σ εἰς τ ἰτράπη. τοῦτο καὶ ἄνω.
Σχ. Θείβαθεν ἴττω Ζεύς.] ἐκ τῆς Θήβης ἴστω ὁ Ζεύς. Ὀρναπετίοισιν.] ἀντὶ τοῦ ὀρνέοις. ὡς ἐπὶ ἰθιῶν δὲ λέγει. διατί ὀρνέοις πόλεμον ποιεῖς, ὥσπερ ἔλεγε Βοιωτοῖς. ἢ ἁπλῶς ἄλλοις.
Bisetus. Τὸ δὲ ἤρω ἐστὶ β. πρόσωπον τοῦ α. ἀορίστου μέσου. αἴρω, ἀρῶ, ἦρα, ἠράμην, ἤρω, ἤρατο. τὸ δὲ αἴρειν, ἔστι αἴρεσθαι, εἴτε ἄρασθαι πόλεμόν τινι. ἀντὶ τοῦ κατά τινος πόλεμον ἀναδέχεσθαι, πόλεμον ἐπιφέρειν τινί. τὸ δὲ ἀδικειμένος βοιωτικόν ἐστιν ἀντὶ τοῦ ἀδικημένος, τοῦ η τραπέντος εἰς ει μακρόν, ἢ τὸ αὐτὸ ἤπερ ἠμελημένος τὸ ε βραχὺ. καὶ τοῦ ει διφθόγγου τεθείσης ἀντὶ τοῦ η. οὕτω καὶ τὸ τέθεικα, ἀντὶ τοῦ τέθηκα βοιωτικῶς λέγεται.

Σχόλια. Τῶν περιεστώτων χάριν] οὐκ ἵνα εἰς σὴν χάριν, ἀλλὰ τῶν παρόντων ὡς φιλόπολις. εἰς τὸ αὐτό ἰδίως φησὶ φράσω διὰ τοὺς παρεστῶτας. Θρυαλλίδας] διὰ τὰ ἐλλύχνια. ὡς ἀπορρήτου δὲ ὄντος τούτου, εἰσφέρειν θρυαλλίδας εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἐνθεὶς ἂν ἐς τίφην.] οἱ Ἀθηναῖοι τίφην καλοῦσι τὴν καλυβίτην σιλφην. ἔστι δὲ ζῶον κανθαρῶδες. λέγει δὲ, ὅτι ἐν ταύτῃ δήσας τὴν θρυαλλίδα ἡμμένην, εἰσπέμψει εἰς τὸ νεώριον, ἐπιτηρήσας βορέαν πνέοντα. καὶ οὕτω καύσει τὰς ναῦς. νεώριον δὲ καλεῖται ὁ τόπος ὁ δεχόμενος τὰ πλοῖα, ἡνίκα ἂν ἑλκυσθῶσιν. Εἰς τὸ αὐτό.] ἐμβαλὼν ἐνδήσας τὴν θρυαλλίδα εἰς τὴν σίλφην. Δι' ὑδρορρόας] διὰ στενοῦ τόπου. ὑδρορρόα καλεῖται τὸ μέρος τοῦ στεφανώματος δι' οὗ τὸ ἀπὸ τοῦ ὄμβρου ὕδωρ συναγόμενον καταρχεῖται. Κεἴπερ λάβοιτο.]

ἐὰν ἅψαι αὐτοῖς μόνον, εὐθὺς καίονται. Σελαγοῦντ' ἄν] αἱ λαμπάδες δηλονότι. ταῦτα δὲ λέγει ἐκ τοῦ προσώπου ὁ Δικαιόπολις τὸν συκοφάντην. ταῦτα δὲ εἰπὼν, τύπτει εὐθὺς τὸν Νίκαρχον. Μαρ ὑφομαι] ὁ Νίκαρχος τυπτόμενος ὑπὸ τοῦ Δικαιοπόλιδος τοῦτο λέγει. Φορυτόν.] φρύγανον. χορτίον. ὁ ἐσμὸν χόρτου συμφορητὸς. ἢ φρύγανα εἰς ἀκαθαρσίαν. ὡς τὸ σπινθῆρ ἀμυδρὸν φορυτόν τι καὶ ἴσως λύματ' εἰς ὥρας. διὰ τοὺς μακροὺς φιαλίδας πλέγματος σάχυας ἐμβάλλουσιν. ἢ τὴν ἐκ φρυγάνων στρωμνήν. Πάντως κέραμον] οἱ γὰρ καὶ ὡς δεσμούμενοι κέραμοι δυσχερῶς μόλις κλῶνται. Ἐνσκεύασον αὐτὸν] διπλῆ καὶ μετάβασις εἰς μονοστροφικὴν οὗ ἔνθα δίστιχος ἔχουσι τὰς περιόδους. Τὴν ἐμπολὴν] ἐμπολὴν τὸ ἀπὸ τῆς ἐργασίας κέρδος. Πυρρορραγής] πυρορραγὴς κέραμος, ὁ ἐν τῷ πυρὶ ἐρρηγνύμενος. ὁ δὲ κέραμος πυρορραγὴς γινόμενος, σαθρὸν ἠχεῖ.

Κρατὴρ κακῶν, τριπτὴρ δικῶν,		Erit, malorum plurium
Φαίνειν ὑπευθύνους λυχνοῦχος, καὶ κύλιξ,	B	Crater, trapetum litium:
Τὰ πράγματ' ἐγκυκᾶσθαι.		Fax in reis quadruplandis, & calix in hac
		Reipubl. obruenda.
Χο. Πῶς δ' ἂν πεποιθοίη τις ἀγ-		CH. At quomodo fidat aliquis
γείῳ τοιούτῳ χρώμενος κατ' οἰκίαν,		Huiusmodi vasi, in domo
Τοσόνδ' ἀεὶ ψοφοῦντι;		Sic perpetim strepenti?
Δι. Ἰσχυρόν ἐστιν ὦ 'γάθ', ὥσ-		DI. Satis validum 'st, ut ne citò
τ' οὐκ ἂν καταγείη ποτ', εἴ-		Frangatur, si modò capite
περ ἐκ ποδῶν	C	Misso deorsum,
Κατωκάρα κρέμαιτό γε.		Suspenderetur in pedes.
Χο. Ἤδη καλῶς ἔχει σοι.		
Βοι. Μέλλω γέ τοι θερίδδειν.		BOE. Volo metere deinceps:
Χο. Ἀλλ' ὦ ξένων βέλτιστε συν-		CH. Ah mi hospes hunc unà mete:
θέριζε καὶ λαβὼν,		Prehende nequam: proÿce:
Πρόβαλλ' ὅποι βούλει φέρων		Quocumque lubet, illum abripe,
Πρὸς πάντα συκοφάντην.		Ad cuncta sycophantam.
Δικαιοπ. Μόλις γ' ἐνέδησα τὸν κακῶς ἀπολού-		DI. Vix colligaui tandem hominem male per-
μενον,	D	ditum,
Αἴρου λαβὼν τὸν κέραμον ὦ Βοιώτιε.		Sustolle & accipe urceum Bœotie.
Βοι. Ὑπόκυπτε τὰν τύλαν ἰὼν Ἰσμήνιχε,		BOE. Humerum huc inclina Ismeniche, & da
		sedulò
Χ' ὅπως κατοίσεις αὐτὸν εὐλαβούμενος.		Operam, ut asportes: nil prorsus boni feres:
Πάντως μὲν οἴσεις οὐδὲν ὑγιές, ἀλλ' ὅμως		Veruntamen hanc si mercem lucro apposueris:
Κἂν τοῦτο κερδάνῃς ἄγων τὸ φορτίον,		
Εὐδαιμονήσεις συκοφαντῶν γ' οὕνεκα.		Beatus eris, vel sycophantûm gratia.

E

BISETVS. Κρατὴρ κακῶν] Σκύλας παροιμίαν ἐκ λέγει. καὶ ἀντὶ τῷ δοχεῖον κακῶν λαμβάνεσθαι. κρατὴρ δὲ κατὰ τὸν Εὐστάθιον εἶδος ἀγγείου, παρὰ τὸ ἐν αὐτῷ συγκεράσθαι οἶνον, λέγ. ὁμοίως οἱονεὶ κερατὴρ καὶ κρατῆρες εἶδός τι τριπόδων. καὶ κρατηρίζειν, τὸ συμπίνειν.

Σχόλια. Τριπτὴρ δικῶν.] δέον εἰπεῖν ἀλῶν. ὁ δὲ εἶπε δικῶν. διὰ τὸ ἐπιτρίβειν αὐτὸν τὰ πάντα δικάζοντα καὶ συκοφαντοῦντα. Φαίνειν ὑπευθύνους.] καὶ ἐπὶ τῷ συκοφαντεῖν, τὸ φαίνειν νοεῖται. καὶ ἐπὶ τὸ ποιεῖν φῶς διὰ τὸ τὸ καὶ λυχνοῦχον εἶπεν, ὃν λέγομεν φανόν. ἢ λαμπτῆρα.

F

BISETVS. Καὶ κύλιξ] ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα παίζει πρὸς τὸ τῆς κύλικος καὶ τοῦ ἐγκυκᾶσθαι ὄνομα. καὶ τοῦτο παροιμιακῶς λέγεται, καὶ ταυτόν ἐστι τῷ παλίγκοτον ἄγγος, ἐν ᾧ πάντα τὰ πράγματα ἐγκυκᾶται.

Σχόλια. Πῶς δ' ἂν πεποιθοίη.] διὰ τὸ κράζειν καὶ βοᾶν τὸν συκοφάντην λέγει ὁ χορός. ὅτι πῶς ἂν θαρρεῖ τοιούτῳ ἀγγείῳ ἄνθρωπός τις πολὺ τοιοῦτον ἦχον ποιοῦντι. παρ' ὅσον καὶ οἱ ἄνθρωποι παραιτοῦνται ἐπὶ τοιούτων πράσσειν ἀναγκαῖόν τι δεδοικότες φοβούμενοι τὸ σαθρὸν αὐτῶν. ἄλλως. τὸ συκοφάντην λέγει ὡς πῶς ἂν θαρροίη τις. διὰ τὸ καὶ αὐτὸν κράζοντα, μέγαν ἦχον ποιεῖν. Κατωκάρα.] κατὰ κορυφήν. οὕτω δὲ οἱ Ἀττικοὶ ὑφ' ἓν λέγουσι. Ἤδη καλῶς ἔχει σοι.] ἤδη καλῶς ἐδεσμεύθη. δισύλλαβος ἢ καὶ ἡ ἑτέρα ὁμοία ἐκ τῶν ἐφθημιμερῶν τῇ πρώτῃ. Μέλλω γέ τοι θερίδδειν.] θερίδδειν. θερίζειν. καταβάλλειν. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν θεριζόντων. ὅτι τὰ δράγματα τιθέασιν. ἢ διότι πολλοὶ ἐθέριζον διὰ τὸν πόλεμον. τινὲς δέ φασι τὸν Δικαιόπολιν εἰρηκέναι μέλλοντα λαβεῖν τὰ τοῦ Βοιωτοῦ φορτία. Ἀλλ' ὦ ξένων βέλτιστε.] διπλῆ ἢ καὶ ἄλλο περίοδος τοῦ χοροῦ ἰαμβικὴ καὶ αὕτη, ἐκ τριῶν μὲν διμέτρων ἀκαταλήκτων καὶ τετάρτου καταληκτικοῦ. πρὸς πάντα δὲ συκοφάντην ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν σωρόν. Μόλις γ' ἐνέδησα] ὁ Δικαιόπολις λέγει τὸν συκοφάντην. διπλῆ δὲ καὶ εἴσθεσις εἰς ἰάμβους δύο. Τὰν τύλαν] τὸν τύλον τὸν ἀπὸ τοῦ ἀχθοφορεῖν γινόμενον. ἄλλως. τὴν ἀπὸ τοῦ ἀχθοφορεῖν ἐν τῷ τραχήλῳ γινομένην τοῦ τραχήλου σκληρότητα. ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἀχθοφόρων ἔφη. ὃν δὲ εἶπεν ἄνω Ἰσμηνίαν νῦν Ἰσμήνιχον ὁ Θηβαῖος καλεῖ. Χὤπως κατοίσεις αὐτόν.] ἐπεὶ οἱ βαστάζοντες κεράμους, εὐλαβῶς πάνυ καὶ προσεχόντως βαστάζουσι.

G

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ	ACTVS IV. SCENA
Σκηνὴ τρίτη.	tertia.
ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΥ ΛΑΜΑΧΟΥ, ΔΙ-ΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.	NVNCIVS LAMACHI, DICÆOPOLIS,
Τρίμετροι.	Senarij.

BISETVS.

BISETVS. Ὁ Λαμάχου θεράπων πρὸς Δικαιόπολιν ἔρχεται, καὶ κατὰ τὴν δεσπότου ἐντολὴν παρ' αὐτοῦ κίχλας, καὶ ἄλλα ἀξιότερα ἐδέσματα αἰτεῖ, ἀλλὰ πάντων ἀποτυχὼν ἀπωθεῖται.

Ἀγγ. Δικαιόπολι. Δικ. τίς ἐστι; τί με βοᾷς; τί ἐστ; Αγ. ὅτι
Ἐκέλευσε Λάμαχός σε ταύτης τῆς δραχμῆς,
Εἰς τοὺς Χόας αὐτῷ μεταδοῦναι τῶν κιχλῶν,
Τριῶν δραχμῶν δ' ἐκέλευε Κωπαΐδ' ἔγχελυν.
Δικαιοπ. Ὁποῖος οὗτος Λάμαχος τὴν ἔγχελυν;
Ἄγγελος. Ὁ δεινός, ὁ ταλαύρινος, ὃς τὴν Γοργόνα
Πάλλει κραδαίνων τρεῖς κατασκίους λόφους.
Δικαιοπ. Οὐκ ἂν μὰ Δί' εἰ δοίη γέ μοι τὴν ἀσπίδα,
Ἀλλ' ἐπὶ ταρίχει τοὺς λόφους κραδαινέτω.
Ην δ' ἀπολιβάζῃ, τοὺς ἀγορανόμους καλῶ.
Ἐγὼ δ' ἐμαυτῷ τόδε λαβὼν τὸ φορτίον,
Εἴσειμ' ὑπαὶ πτερύγων κιχλῶν καὶ κοψίχων.

NV. **D**icæopoli. DI. quis est? cur me vocas? NV. quia
Iussit te Lamachus pro isthac drachma ad Choas
Secum impertire turdos, & drachmis tribus
Venundari cupis anguillam Copaicam.
DIC. Quis ille Lamachus, qui anguillam postulat?
NVN. Vir terribilis, patiens ærumnæ, Gorgona
Qui concutit, & tres umbrosas cristas vibrat.
DIC. Non, per Iouem, etiam si clypeum duit mihi:
Sed ille super salsamentis cristas vibret.
Sin turbas excitat, ædiles voco illicet,
Hanc ego mihi ipsi mercem accepi, & nunc sub his
Turdorum & merularum alis ingredior domum.

Σχόλια. Δικαιόπολι.] ἔρχεται Λαμάχου ἄγγελος λέγων τῷ Δικαιοπόλιδι ὅτι ἔπεμψε Λάμαχος σοι τρισὶ δραχμαῖς καὶ ἑτέρᾳ μιᾷ. ὅπως εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Χοῶν δῷς μοι, τῆς μὲν μιᾶς δραχμῆς κίχλας. τῶν δὲ γ', ἐγχέλυν. Εἰς τοὺς Χόας.] εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Χοῶν. ἐπετελεῖτο δὲ Πυανεψιῶνος ὀγδόῃ. οἱ δὲ Ἀνθεστηριῶνος δεκάτῃ. φησὶ δὲ Ἀπολλόδωρος ἀνθεστήρια καλεῖσθαι κοινῶς τὴν ὅλην ἑορτὴν Διονύσῳ ἀγομένην. κατὰ μέρος δὲ πιθοιγίαν, χόας. χύτρας. καὶ αὖθις. ὅτι Ὀρέστης μετὰ τὸν φόνον εἰς Ἀθήνας ἀφικόμενος, ἦν δὲ ἑορτὴ Διονύσου Ληναίου, ὡς μὴ γένοιτο σφίσιν ὁμόσπονδος ἀποκτονὼς τὴν μητέρα, ἐμηχανήσατο τοιόνδε τι Πανδίων. χοᾶ οἴνου τῶν δαιτυμόνων ἑκάστῳ παραστήσας, ἐξ αὐτοῦ πίνειν ἐκέλευσε μηδὲν ὑπομιγνύντας ἀλλήλοις, ὡς μήτε ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κρατῆρος πίοι Ὀρέστης, μήτε ἐκεῖνος ἄχθοιτο καθ' αὐτὸν πίνων μόνος. καὶ ἀπ' ἐκείνου Ἀθηναίοις ἑορτὴ ἐνομίσθη οἱ Χόες. τοῦτο δὴ ἡμῖν καὶ ἐν τοῖς σχολίοις εἴρηται. τὸ δὲ χοᾶς ὅτι ἐπὶ μέτρων λέγεται παρίσταται. ὡς τὸ ἓξ χοᾶς χωρήσεται. καὶ αὖθις τὴν ὑστάτην ἤνεγκαν οἴνου τρεῖς χοᾶς ἡμῖν ἀπολιποῦσιν καρισίνθων χοίνικα. μέτρον δὲ ἐστὶν ἀττικὸν χωροῦν κοτύλας ἕξ. καὶ ἀλλαχοῦ Ἀριστοφάνης. ἐπὶ δεῖπνον ταχὺ βάδιζε τὴν κίστιν λαβών. οἱ γὰρ καλοῦντες ἐπὶ δεῖπνον στεφάνους καὶ μύρα καὶ τραγήματα καὶ ἄλλα τινὰ τοιαῦτα παρετίθεσαν. οἱ δὲ καλούμενοι ἔφερον ἐψήματα καὶ κίστιν καὶ χοᾶ. Ὅμηρος περὶ τῆς κίστεως φησί. μήτηρ δ' ἐν κίστει ἐτίθει μενοεικέα δαῖτα. ὄψα τε οἷα ἔδουσι διοτρεφέες βασιλῆες. χοὰς δὲ ὡς λιβάς, ἐκχύσεις, ἐναγίσματα ἐπὶ νεκροῖς ἢ σπονδάς. ἐκ τῆς δὲ χρησμὸς δὲ ἐστι χοὰς τοῖς τεθνεῶσιν ἐπάγειν ἀνὰ πᾶν ἔτος. καὶ ἑορτὴν χοὰς ἄγειν. λέγονται καὶ θυσίαι νεκρῶν. Σοφοκλῆς. πρῶτον μὲν ἱερὰς ἐξ ἀειρρύτου χοὰς κρήνης ἐνεγκοῦ δι' ὁσίων χειρῶν θιγών. ὅταν δὲ χεῦμα τοῦτ' ἀκήρατον λάβῃς, κρατῆρές εἰσιν ἀνδρὸς εὔχειρος τέχνη. Ὁποῖος οὗτος.] διαπορεῖ τὸν Λάμαχον ὡς πάνυ ἄσημον ὄντα. ταλαύρινος δὲ ὑπομενητικὸς καρτερικὸς ἐν τῇ μάχῃ. Κατασκίους λόφους.] δυναμένους σκιὰν τινὶ ποιῆσαι. ἀντὶ τοῦ ἐπιμήκεις μεγάλους. κραδαίνων δέ, σείων, παρὰ τὴν κράδην, ὃ τῆς συκῆς φύλλον δηλοῖ. ὅθεν τὸ κραδᾷν, καὶ κραδαίνειν κυρίως τὸ τὰ τῆς συκῆς φύλλα σείειν, καὶ πάλλειν. Ἀλλ' ἐπὶ ταρίχει] ταρίχη ἐστὶν ὀψάρια τεταριχευμένα. τοῦτο γὰρ ἐν τοῖς πολέμοις ἤσθιον. δέον δὲ εἰπεῖν ἐπὶ ταρίχει ἀνεστάτω, ἔφη ἐπὶ ταρίχει τοὺς λόφους κραδαινέτω διασπαίζων αὐτόν. Ἢν δ' ἀπολιβάζῃ] ἐὰν δὲ θορυβῇ ἢ ὀξέως βοᾷ, καὶ ἐγὼ τὸ λοιπὸν, καλέσω κατ' αὐτοῦ τοὺς ἀγορανόμους. λέγει δὲ τοὺς ἱμάντας οὓς ἀγορανόμους ἤδη κατέστησεν ἄνω. Εἴσειμ' ὑπαὶ πτερύγων.] ἀντὶ τοῦ κατὰ πτερύγων καὶ κιχλῶν καὶ κοψίχων. ὁ δὲ τρόπος, ποιητικός. μιμεῖται δὲ τὸ μέλος.

ΣΤΡΟΦΗ Στίχων ιζ'.

STROPHE Versl.17.

BISETVS. Ὁ Χορὸς ἀγαθὴν ἤδιστης εἰρήνης ἐλπίδα συλλαβών. τὸν πόλεμον, πρὸς ὃν πάσῃ ψυχῆς σπουδῇ πρότερον ὥρμητο, μισεῖν, καὶ βδελύττεσθαι νῦν ἄρχεται.

Χο. **Ε**ἶδες ὦ, εἶδες ὦ,
Πᾶσα πόλι τὸν φρόνιμον ἄνδρα τὸν ὑπέρσοφον,
Σπεισάμενος ἐμπορικὰ χρήματα διεμπολᾶν,
Ὧν τὰ μὲν ἐν οἰκίᾳ,
Χρήσιμα, τὰ δ' αὖ πρέπει χλιαρὰ καταφαγεῖν;
Αὐτόματα πάντ' ἀγαθὰ τῷδέ γε πορίζεται.

CH. **O**mnis vrbs, omnis vrbs,
Quantum hic homo prouidus, & vsque sapiens, vides,
Fœdera parat, coëmit apta lucra mercium:
Quorum aliqua sunt domi
Vtilia: quædam apud nos edere, dum
Sponte sua ad hunc modo hominem
Omnia bona affluunt.

Σχόλια. Εἶδες ὦ.] ὁ τρόπος ποιητικός. μιμεῖται δὲ τὸ μέλος, ὑφ' ὃ ἀσμενῶς ὑποχωρησάντων τῶν ὑποκριτῶν. ἡ δὲ συζυγία κατὰ περικοπὴν ἀνομοιομερὴς φαντασίαν παρέχουσα ἐπιρρήματος, ὅτι τὰς στιχικὰς περιόδους οὐκ ἔχει ἐκ τῶν αὐτῶν στίχων. ἀλλ' οὐδ' εἰσὶ παρεκβατικαὶ πρὸς τὸ θέατρον. αἱ μὲν προηγητικαί. καὶ αὐταῖς περίοδοι εἰσιν ἰσάριθμοι, κῶλα παιωνικὰ ἐκ μονομέτρου καὶ τετραμέτρου δὶς καὶ τριῶν μέτρων. διαπορεῖ δὲ τὸ πρὸς πραγματείαν ἐπιτήδεια ἀγοράζειν. Ὧν τὰ μὲν ἐν οἰκίᾳ.] τῶν ὀρνίθων τὰ μὲν χρήσιμα καὶ ἄνθηρα, κατά τινας οἴκους τρέφομεν. τὰ δὲ μὴ ἀνθηρά, ἐσθίομεν. ἄλλως. ἀντὶ τοῦ τῶν ὀρνίων τὰ μέν, ἅπερ νέμεσθαι ἐν τῇ οἰκίᾳ. τὰ δὲ νέμεται. ἔπαιξε δὲ ἀπὸ τῶν προσδοκιῶν τὰ χλιαρά.

Οὐδέποτ' ἐγὼ Πόλεμον οἴκαδ' ὑποδέξομαι,
Οὐδὲ παρ' ἐμοί ποτε τὸν Ἁρμόδιον ᾄσεται,
Ξυγκατακλινείς, ὅτι παροίνιος ἀνὴρ ἔφυ,
Ὅστις ἐπὶ πάντ' ἀγάθ' ἔχοντας ἐπικωμάσας,
Εἰργάσατο πάντα κακά, κἀνέτρεπε, κἀξέχει,
Κἀμάχετο, καὶ προσέτι πολλὰ προκαλουμένου,
Πῖνε, κατάκεισο, λαβὲ τήνδε φιλοτησίαν,
Τὰς χάρακας ἧπτε πολὺ μᾶλλον ἐν τῷ πυρί,
Ἐξέχει θ' ἡμῶν βίᾳ τὸν οἶνον ἐκ τῶν ἀμπέλων,
Τῷδ' ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἅμα, καὶ μεγάλα δὴ φρονεῖ.
Τοῦ βίου δ' ἐξέβαλε δεῖγμα τὰ πτερὰ πρὸ τῶν θυρῶν.

Nunquam ego domum recipiam armicreperum Deum,
Nunquam apud Acharneas is Harmodion accinet,
Inter hilares madidus, atque petulans styphos.
Ille vbi mero grauidus incedit in optimos
Olim agricolas: nocuit, omnia bona eruit,
Arma tulit: & licèt eum alloquerer: heus bibe,
Conside, animique cyathum beneuoli cape:
Ille tamen imposuit ignibus ridicas,
Et merum effudit manu violenta è nostris vitibus.
Sed sapit hic ad genium, vt ad reliqua maximè.
Nam boni epuli specimen ala dat ad ostium.

Σχόλια. Οὐδέποτ' ἐγὼ πόλεμον] ἐσωματοποίησε τὸν πόλεμον, διὸ ἔφη, οὐχ ὑποδέξομαι αὐτόν. ὡσανεὶ ἄνθρωπόν τινα. αἱ δὲ ἀκολουθητικαὶ περίοδοι, εἰσὶ δεκάκωλοι ἐξ ἐννέα παιωνικῶν τετραμέτρων καὶ ἑνὸς τετραμέτρου τροχαϊκοῦ καταληκτικοῦ. Τὸν Ἁρμόδιον ᾄσεται] ἐν ταῖς τῶν πότων συνόδοις, ᾖδόν τι μέλος Ἁρμοδίου καλούμενον. οὗ ἡ ἀρχή, φίλτατ' Ἁρμόδι', οὔ τί που τέθνηκας. ᾖδον δὲ αὐτὸ εἰς Ἁρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα, ὡς καθῃρηκότας τὴν τῶν Πεισιστρατιδῶν τυραννίδα, ἐπ' ἐθέντο δ' αὐτοῖς τιμωρείας χάριν ἀλλ' οὐχ ὑπεροχῆς. ὁ Ἀριστοτέλης πολιτικῶν ἐν. διὰ τὸ προπηλακίσαι μὲν τὴν Ἁρμοδίου ἀδελφήν, ἐπηρεάσαι δ' Ἁρμόδιον. ὁ γὰρ Ἁρμόδιος διὰ τὴν ἀδελφήν. ὁ δ' Ἀριστογείτων διὰ τὸν Ἁρμόδιον. ἦν δὲ καὶ ἕτερα μέλη, τὸ μὲν Ἀδμήτου λεγόμενον. τὸ δὲ Ἀάμπωνος. ὁ δὲ λόγος. οὐδέποτε παρ' ἐμοὶ ἑστιαθήσεται ὁ πόλεμος. παροίνιος δέ, μέθυσος καὶ ὑβριστής δηλονότι ὁ πόλεμος. Ἐπὶ πάντ' ἀγάθ' ἔχοντας.] ἐφ' ἡμᾶς τοὺς γεωργούς, ἐπικωμάσας ἀντὶ τοῦ μετὰ φθορᾶς εἰσελθών. Προσέτι πολλά] ἐν τῷ πίνειν πολλὰ ἡμῶν προκαλουμένου αὐτὸν καὶ λεγόντων πῖνε καὶ ἀνάκεισο ἥσυχος. καὶ οὐκ ἐπείσθη, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον τὰ πράγματα συνέτριψε καὶ ἠφάνιζε τὰς χώρας καὶ τὸν οἶνον ἐκ τῶν ἀμπέλων. φιλοτησίαν δὲ ἔλεγον τὴν φιάλην τὴν διδομένην ἐν τοῖς συμποσίοις. Χάρακας.] τοὺς πεπηγότας καλάμους ἐν ταῖς ἀμπέλοις ἔκαιεν. ἄγουσι τὰς ἀμπέλους ἀπὸ μέρους. Ἐξέχει θ' ἡμῶν βίᾳ.] ὡς ἐπὶ πολέμου. ἔδει δὲ ἐκ τῶν πίθων εἰπεῖν οὐκ ἐκ τῶν ἀμπέλων. Τῷδ' ἐπὶ τὸ δεῖπνον.] πρὸς τὰ ἄνω ἀπέδωκε περὶ τοῦ Δικαιοπόλιδος. τὰ γὰρ διὰ μέσου, περὶ τοῦ πολέμου εἴρηται. ὁ δὲ λόγος. Δικαιόπολις αὐτοῦ ἄξει περὶ τὸ δεῖπνον. Δεῖγμα] τὰ πτερά. ὡς τῆς παρ' αὐτῷ ἔνδον τρυφῆς σημεῖον πρόκειται τῶν θυρῶν αὐτοῦ τὰ τῶν ὀρνίθων πτερά.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ Στίχων κ'.

BISETVS. Δικαιόπολις τὴν Εἰρήνην ἐπαινεῖ, καὶ ἑαυτῷ γυναῖκα ἔχειν ἐπιθυμεῖ.

Δι. Ὦ Κύπριδι τῇ καλῇ καὶ Χάρισι ταῖς φίλαις
Ξύντροφε Διαλλαγή,
Ὡς καλὸν ἔχουσα τὸ πρόσωπον ἄρ' ἐλάνθανες.
Πῶς ἂν ἐμὲ καὶ σέ τις Ἔρως ξυναγάγοι λαβών,
Ὥσπερ ὁ γεγραμμένος ἔχων στέφανον ἀνθέμων,
Ἢ πάνυ γερόντιον ἴσως νενόμικάς με σύ,
Ἀλλά σε λαβὼν τρία δοκῶ γ' ἂν ἔτι προσβαλεῖν
Πρῶτα μὲν ἄν, ἀμπελίδος ὄρχον ἐλάσαι μακρόν.
Εἶτα παρὰ τόνδε νέα μοσχίδια συκίδων,
Καὶ τὸ τρίτον, ἡμερίδος ὄρχον ὁ γέρων ὁδί,
Καὶ περὶ τὸ χωρίον ἅπαν ἐλαΐδας ἐν κύκλῳ,
Ὥστ' ἀλείφεσθαί σ' ἀπ' αὐτῶν κἀμὲ ταῖς νουμηνίαις.

SYSTEMA PER PERICOPEN, Vers. 20.

Di. O *Veneris atque Charitum socia: litium*
Compositio decens:
Quàm tibi venusta facies? quid ita tecta eras?
Quomodo Cupido me aliquis tibi iugauerit:
Qualis hic, in æde, roseo capite pictus est?
Méne ita vietum aliquod esse senium rata es?
Sed tria mihi his videor adiicere commoda:
Inserere posse foueis capita vitium:
Iungere nouas taleolas inibi ficuum:
Denique satina quoque germina propaginum
Ponere, & in ordinem oleas serere toto agro:
Ambo vt vngamur oleo, Luna circa silentia.

Σχόλια.

Σχόλια. Ὦ Κύπριδι.] ἀντὶ τοῦ ὦ εἰρήνη. καλῶς δὲ εἰρήνη τῇ Ἀφροδίτῃ καὶ ταῖς Χάρισι φίλη. ὅτι οἱ γάμοι καὶ αἱ ἑορταὶ ἐν καιρῷ τῆς εἰρήνης ἄγονται. καὶ ὅτι ἡδίστη καὶ ἐπίχαρις ἐστιν. Ὡς καλὸν ἔχουσα.] σωματοποιεῖ τὴν εἰρήνην καὶ κάλλος αὐτῇ περιτίθησι καὶ ἐρωτικῶς αὐτῆς ἔχειν βούλεται. Ἐλάνθανες] ἐμὲ δηλονότι ὦ εἰρήνη. Ὥσπερ ὁ γεγραμμένος.] Ζεῦξις ὁ ζωγράφος ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀφροδίτης ἐν ταῖς Ἀθήναις ἔγραψε τὸν ἔρωτα ὡραιότατον ἐστεμμένον ῥόδοις. ὅθεν νῦν ὑπερβατόν. ἐλάνθανές με οὕτως εὐειδὴς οὖσα ὡς ὁ γεγραμμένος ἔρως. ἀνθέμων. ἀντὶ τοῦ ῥόδων. Ἢ πάνυ γερόντιον.] εἰ καὶ γέροντά με δοκεῖς ὁρᾶν, ὅμως λαβών σε, ἰσχύσω συγγενέσθαι σοι τρεῖς καὶ πολλάκις. παίζει δὲ ἑξῆς. Ἀμπελίδος ὄρχον] ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν σχῆμα συνουσίας, τοῦτο ἔφη ὡς γεωργός. πρὸς δὲ τὸν ὄρχατον φυτεῦσαι μοσχεύματα σύκων. οὕτω δὲ καλοῦνται αἱ νέαι συκαῖ. μοσχίδια δὲ, τὰ νέα βλαστήματα. καὶ ἡ ἁπαλὴ καὶ νέα λύγος μόσχος. Ὅμηρος. μόσχοισι λύγοισιν. ὄρχον δὲ ἐστὶ ὄρχατον. κωμικῶς ὡς φιλογέωργος ἄλλως ὁρᾷ τῆς ἐπὶ συνουσίας ἐμφατικῶς κατὰ γεωργίαν τὸ μακρόν. ὄρχος δὲ καὶ ὄρχατος στίχος ἀμπέλων ἢ ἑτέρων φυτῶν. παρὰ τὸ ἔρχεσθαι δι' αὐτοῦ τὰς τάξεις τῶν φυτῶν. Ἡμερίδος.] ἡμερὶς ἡ ἄμπελος ὥς φησιν Ὅμηρος. ἡμερὶς ἡβώωσα. εἴρηται δὲ διὰ τὸ ἡμερῶσαι τὸ τῶν ἀνθρώπων φῦλον.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ Σκηνὴ τετάρτη.

ACTVS IV. SCENA quarta.

ΚΗΡΥΞ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ.

PRÆCO, DICÆOPOLIS, CHORVS.

Τρίμετροι καὶ Δίμετροί τε καὶ Ἀνακρεόντειοι.

Senarij, & dimetri, itémque Anacreontij.

Β ι ε τ ν s. Κῆρυξ ἥκει, ὃς πάντα τὸν δῆμον κατὰ τὰ πάτρια τὰς χοὰς ὑπὸ τῆς σάλπιγγος πίνειν, καὶ κατὰ τοῦτον τῆς εἰρήνης χρόνον ἡδυπαθεῖν κελεύει.

Κη. Ἀκούετε λεῴ, κατὰ τὰ πάτρια τὰς χοὰς
Πίνειν ὑπὸ τῆς σάλπιγγος. ὃς δ' ἂν ἐκπίῃ
Πρώτιστος, ἀσκὸν Κτησιφῶντος λήψεται.
Δι. Ὦ παῖδες, ὦ γυναῖκες, οὐκ ἠκούσατε;
Τί δρᾶτε; τοῦ κήρυκος οὐκ ἀκούετε;
Ἀναβράττετ', ἐξοπτᾶτε, στρέφετ', ἀφέλκετε
Τὰ λαγῷα, ταχέως τοὺς στεφάνους ἀνείρετε.
Φέρε τοὺς ὀβελίσκους, ἵν' ἀναπείρω τὰς κίχλας.

PR. *Audite populi, congios more patrio*
Ebibite sub tubæ sonum: qui congium
Ebiberit, primus Ctesiphontis utrem auferet.
DI. *O pueri, ô mulieres, non audiuistis hoc?*
Quid agitis? non audiuistis præconem? age
Lixate, assate, vertite, detrahite à veru
Lepores nunc illico: corollas nectite.
Verua tu affer mihi vt figam turdos, puer.

Σχόλια. Ἀσκὸν Κτησιφῶντος.] ὡς παχὺς καὶ προγάστωρ ὁ Κτησιφῶν κωμῳδεῖται. ἐτίθετο δὲ ἀσκὸς πεφυσημένος ἐν τῇ τῶν Χοῶν ἑορτῇ. ἐφ' οὗ ἔδει τοὺς πίνοντας πρὸς ἀγῶνα ἑστάναι, καὶ τὸν πρῶτον πιόντα ὡς νικήσαντα λαμβάνειν ἀσκόν. ἔπινον δὲ, μέτρον τι ἐστὶ χοᾶ. Τοῦ κήρυκος οὐκ ἀκούετε.] καλοῦντος εἰς τὴν τῶν Χοῶν ἑορτὴν πάντας. ἐκάλουν δὲ οἱ κήρυκες σάλπιγγας βαστάζοντες καὶ ἐσήμαινον. Ἀναβράττετε.] ἀναστρέψατε τὰ ὀπτώμενα κρέα. καὶ ὀπτηθέντα ἐξέλκετε.

ΣΤΡΟΦΗ Κώλων ι'.

STROPHE Vers. 10.

Χο. Ζηλῶ σε τῆς εὐβουλίας,
Μᾶλλον δὲ τῆς εὐωχίας,
Ἄνθρωπε τῆς παρούσης.
Δι. Τί δῆτ' ἐπειδὰν τὰς κίχλας
Ὀπτωμένας ἴδητε;
Χο. Οἶμαί σε καὶ τοῦτ' εὖ λέγειν.
Δι. Τὸ πῦρ ὑποσκάλευε.
Χο. Ἤκουσας ὡς μαγειρικῶς,
Κομψῶς τε καὶ δειπνητικῶς,
Αὑτῷ γε διακονεῖται.

CH. *Miror tuam prudentiam,*
Conuiuiique gratiam,
Heic instituti, amice.
DI. *Quid si meas aniculas*
Assas videre detur?
CH. *Et te hoc bene dicere arbitror.*
DI. *Exuscita focum igne.*
CH. *Audin' verba culinaria:*
Vt scitè, vt cœnatoriè
Inseruiat sibi ipse?

Σχόλια. Ζηλῶ σε τῆς εὐβουλίας.] θαυμάζω τὴν εὐβουλίαν σου ὦ Δικαιόπολι. διπλῆ καὶ περίοδος δεκάκωλος ἀμοιβαία. τούτων δὲ τῶν δέκα κώλων τὰ μὲν α. β. δ. ϛ. η. θ. ἰαμβικὰ δίμετρα ἀκατάληκτα. τὰ δὲ γ. ε. ζ. ι. δίμετρα καταληκτικά. Τὸ πῦρ ὑποσκάλευε] ἀναφύσα. ζωπύρει.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ, Σκηνὴ πέμπτη.

ΓΕΩΡΓΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ.

BISETVS. Ἀνήρ τις Ἀθηναῖος, γεωργὸς ἀπολέσας τὰς αὐτοῦ βόας, ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν ληφθείσας, ἔρχεται δεόμενος τοῦ Δικαιοπόλιδος λαβεῖν τῆς εἰρήνης πρὸς πέντε ἔτη.

Γεωρ. Οἴμοι τάλας. Δι. ὦ Ἡράκλεις τίς οὑτοσί;

Γεωρ. Ἀνὴρ κακοδαίμων. Δι. κατὰ σεαυτὸν νῦν τρέπου.

Γε. Ὦ φίλτατε, σπονδαὶ γάρ εἰσι σοι μόνῳ,
Μέτρησόν εἰρήνης τί μοι κἂν πέντ᾽ ἔτη.

Δι. Τί ἔπαθες; Γεωρ. ἐπετρίβην ἀπολέσας τὼ βόε.

Δικαιοπ. Πόθεν γ᾽; Γεωρ. ἀπὸ Φυλῆς ἔλαβον οἱ Βοιώτιοι.

Δικαιοπ. Ὦ τρισκακοδαίμων, εἶτα λευκὸν ἀμπέχει;

Γεωρ. Καὶ ταῦτα μέντοι νὴ Δί᾽ ὥπερ μ᾽ ἐξετρεφέτην
Ἐν πᾶσι βολίτοις. Δι. εἶτα νυνὶ τοῦ δέει;

Γεωρ. Ἀπόλωλα, τὼ 'φθαλμὼ δακρύων τὼ βόε.
Ἀλλ᾽ εἴ τι κήδει Δερκέτου Φυλασίου,
Ὑπάλειψον εἰρήνῃ με τὼ 'φθαλμὼ ταχύ.

Δικ. Ἀλλ᾽ ὦ πόνηρ᾽ οὐ δημοσιεύων τυγχάνω.

Γεωρ. Ἴθ᾽ ἀντιβολῶ σ᾽ ἤν πως κομίσωμαι τὼ βόε.

Δικαιοπ. Οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ κλᾶε πρὸς τοὺς Πιττάλου.

Γεωρ. Σὺ δ᾽ ἀλλά μοι σταλαγμὸν εἰρήνης ἕνα,
Εἰς τὸν καλαμίσκον ἐνστάλαξον τουτονί.

Δικαιοπ. Οὐδ᾽ ἂν στριβιλικίγξ. ἀλλ᾽ ἀπιὼν οἴμωζέ ποι.

Γεωρ. Οἴμοι κακοδαίμων, τοῖν γεωργοῖν βοιδίοιν.

ACTVS IV. SCENA quinta.

AGRICOLA, DICÆOPOLIS, CHORVS.

AG. *VÆ mihi misero.* DIC. *proh Hercules: quis hic?*

AGR. *Homo miser.* DI. *tu teipsum met hoc dictum puta.*

AG. *O carissime, quia soli tibi sunt fœdera:*
Metire aliquid pacis mihi in quinquennium.

DIC. *Quid accidit mali?* AGR. *amisso boum iugo*
Miserè affligor. DI. *quis ademit?* AG. *è Phyla modo*
Bœotij abduxêre. DI. *ô te ter miserum, agè*
Verò, an tu propter hanc miseriam albatus es?

AG. *Et hi quidem erant, qui me nutribant, per Iouem,*
Omnisimo bubulo. DIC. *& qua re nunc indiges?*

AG. *Oculos elisi, dum amissos boues fleo.*
Sed siquid Dercetam curas Phylasium,
Agè inunge oculos mihi pace tua nunc illicet.

DI. *Homo miser, ego medicinam non exerceo*
Gratis. AG. *fac obsecro, vt recuperem meos boues.*

DI. *Fieri haud potest, verùm implora tu Pittalum.*

AG. *Age vnicam tantùm pacis stillam mihi*
In hoc specillum instilla, quæso. DI. *ne quidem*
Tantillum, sed abi hinc directè in malam crucem.

AGR. *Heu me miserum: heu aratores boues meos.*

Σχόλια. Οἴμοι τάλας.] ἔρχεται ἀνὴρ Ἀθηναῖος, γεωργὸς, ἀπολέσας αὐτοῦ τὰς βόας, ληφθείσας ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν, δεόμενος τοῦ Δικαιοπόλιδος λαβεῖν τῆς εἰρήνης πρὸς πέντε ἔτη. Κατὰ σεαυτὸν νῦν τρέπου.] ἀντὶ τοῦ σεαυτῷ ἔχε τὴν κακοδαιμονίαν. μὴ ἐπιμίγνυε ἡμῖν κακοδαιμονῶν. Σπονδαὶ γάρ εἰσί μοι μόνῳ] ἐπεὶ αὐτὸς ἐποιήσατο μόνος εἰρήνην πρὸς Λακεδαιμονίους. Κἂν πέντ᾽ ἔτη.] ἀντὶ τοῦ εἰς πεντέτη. τὸ δὲ μέτρησον, ἀντὶ τοῦ δάνεισον. καὶ Ἡσίοδος. εὖ μὲν μετρεῖσθαι παρὰ γείτονος εὖ δ᾽ ἀποδοῦναι. καὶ Θεόπομπος. καπήλισον ἢ μετάδος. ἢ μέτρησον. ἢ τιμὴν λάβε. Ἀπὸ Φυλῆς] ὄνομα δήμου ἡ Μένανδρος δυσκόλῳ νομίζετε εἶναι τὸν τόπον Φυλήν. Λευκὸν ἀμπέχει.] ἀντὶ τοῦ λευχειμονεῖς. οἱ γὰρ Φυλάσιοι λευκὰ ἐφόρουν. καὶ ταῦτα μέντοι καὶ οὗτοι φησὶν ἦσαν, οἵπερ με ἔτρεφον καὶ ἐποίουν τρυφᾶν βόες. Βολίτοις.] βόλιτον οἱ Ἀττικοὶ οὕτως ἔλεγον χωρὶς τοῦ β. ὅπερ ἡμεῖς βόλβιτον. λέγει δὲ ἀντὶ τοῦ ἐν πάσῃ τρυφῇ. ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς. βολίτοις δὲ, ὅτι περὶ βοῶν ὁ λόγος αὐτῷ. ἄλλως. δέον εἰπεῖν ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς, βολίτοις εἶπε παρ᾽ ὑπόνοιαν παίζων. ἢ ἐπειδὴ διὰ τῆς κόπρου τὰ σπέρματα θάλλειν ποιοῦσιν οἱ γεωργοὶ καὶ καρπὸν πλεῖστον ποιεῖν ἐξ οὗ τρέφονται τοῦτο εἴρηκε. Ἀπόλωλα τὼ 'φθαλμώ.] ἀπώλεσα τοὺς ὀφθαλμούς μου, κλαίων καὶ ὀδυρόμενος τοὺς βόας. Ὑπάλειψον] ἀντὶ τοῦ ἔγχρισον τοὺς ὀφθαλμούς μου ταχέως. Οὐ δημοσιεύων τυγχάνω.] δημοσίᾳ χειροτονούμενοι ἰατροὶ καὶ δημόσια προῖκα ἐθεράπευον. φησὶν οὖν καὶ οὗτος ὅτι οὐ τῶν δημοσιευόντων ἰατρῶν τυγχάνω. ὅτι σὺ κοινῇ ἐποιησάμην, τουτέστι σὺν τῇ πόλει. ἰδίᾳ δὲ καὶ ἐμαυτῷ μόνῳ. Ἴθ᾽ ἀντιβολῶ.] ἱκετεύω. δός μοι τῆς εἰρήνης ὅπως ἀπολάβω τοὺς βοῦς. Πρὸς Πιττάλου] ὁ Πίτταλος ἦν ἰατρὸς παρὰ Ἀθηναίοις. λείπει δὲ τοὺς μαθητάς. τοῦτο δὲ εἶπεν. ἐπειδὴ ἐκεῖνος εἶπεν ὑπάλειψον τοὺς ὀφθαλμούς. ὡσεὶ ἔλεγεν ἄπελθε ἐγχρίειν παρὰ Πιττάλῳ. Εἰς τὸν καλαμίσκον.] τὸν χαλκοῦν ἢ τὸν ἀργυροῦν. οἵους ἔχουσιν οἱ ἰατροί. Στριβιλικίγξ] ἀντὶ τοῦ οὐδὲ ῥανίδα. [illegible] ἐλάχιστον τοῦ ὀρνέου. λέγει δὲ ὅτι οὐδὲ ἐλάχιστον σοι μέρος μεταδίδωμι. τοῖν γεωργοῖν δὲ τοῖν τὴν γῆν ἐργαζομένοιν.

ΑΝΤΙ-

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ κώλων ι'.

Χο. Ἀνὴρ ἀνεύρηκέν τι ταῖς
Σπονδαῖσιν ἡδύ. κοὐκ ἔοικεν οὐδενὶ μεταδώσειν.
Δι. Κατάχει σὺ τῆς χορδῆς τὸ μέλι.
Τὰς σηπίας στάθευε.
Χο. Ἤκουσας ὀρθιασμάτων.
Δι. Ὀπτᾶτε τἀγχέλεια.
Χο. Ἀποκτενεῖς λιμῷ με καὶ
Τοὺς γείτονας, κνίσῃ τε καὶ
Φωνῇ τοιαῦτα λάσκων.

Σχόλια. Ἀνὴρ ἀνεύρηκεν] διπλαῖ. αὕτη γάρ ἐστιν ἡ περίοδος ὁμοίως τῇ ἀνωτέρᾳ ἰσόκωλος ἀντιστρέφουσα. Μεταδώσειν.] τῶν σπονδῶν δηλονότι. στάθευε ἤ ὄπτα. Ὀρθιασμάτων.] ἀνατάσεως ῥημάτων. τῶν μετὰ βοῆς κόμπων, ἢ τῶν μελῶν. παρόσον ὄρθιος νόμος κιθαρῳδικός. Τἀγχέλεια.] ἢ λείπει τὰ κρέα ἵν' ᾖ τὰ ἐγχέλεια κρέα, ἢ λέγει τὰς ἐγχέλεις. λάσκων δὲ φωνῶν βοῶν.

ANTISTROPHE Vers. 10.

CH. Aliquid vir hic commentus est,
Quod commodum sit fœderis
Sed nil daturus ulli est.
Di. Infunde tu mel lactibus,
Et sepias probè assa.
CH. Audisne verborum impetus?
Di. Anguilla assentur ista.
CH. Tu me atque vicinos fame
Nunc enecabis, de bono hoc
Nidore garriendo.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ Σκηνὴ ἕκτη.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΠΑΡΑΝΥΜΦΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

Δι. Ὀπτᾶτε ταυτὶ καὶ καλῶς ξανθίζετε.
Πα. Δικαιόπολι. Δι. τίς οὑτοσί; τίς οὑτοσί;
Πα. Ἔπεμψέ τίς σοι νυμφίος ταυτὶ κρέα
Ἐκ τῶν γάμων. Δι. καλῶς ποιῶν ὅς τις ποτ' ἦν.
Πα. Ἐκέλευε δ' ἐγχέαι σε τῶν κρεῶν χάριν,
Ἵνα μὴ στρατεύοιτ', ἀλλὰ βινοίη μένων,
Ἐς τὸν ἀλάβαστρον κύαθον εἰρήνης ἕνα.
Δικαι. Ἀπόφερ', ἀπόφερε τὰ κρέα. καὶ μή μοι δίδου.
Ὡς οὐκ ἂν ἐγχέαιμι χιλίων δραχμῶν.
Ἀλλ' αὑτηί, τίς ἐστιν; Πα. ἡ νυμφεύτρια.
Δεῖται παρὰ τῆς νύμφης τί σοι λέξαι μόνῳ.
Δι. Φέρε δή, τί σὺ λέγεις; ὡς γελοῖον ὦ θεοὶ
Τὸ δέημα τῆς νύμφης. ὃ δεῖταί μου σφόδρα.
Ὅπως ἂν οἰκουρῇ τὸ πέος τοῦ νυμφίου.
Φέρε δεῦρο τὰς σπονδάς ἵν' αὐτῇ δῶ μόνῃ.
Ὅτι ἡ γυνή 'στι τοῦ πολέμου τ' οὐκ ἀξία.
Ὕπεχ' ὧδε δεῦρο τοὐξάλειπτρον ὦ γύναι.
Οἶσθ' ὡς ποιεῖται τοῦτο; τῇ νύμφῃ φράσον,
Ὅταν στρατιώτας καταλέγωσι, τουτῳὶ
Νύκτωρ ἀλειφέτω τὸ πέος τοῦ νυμφίου.
Ἀπόφερε τὰς σπονδάς. φέρε τὴν οἰνήρυσιν.
Ἵν' οἶνον ἐγχέω λαβὼν, ἐς τοὺς χόας.
Χορ. Καὶ μὴν ὅδε τις τὰς ὀφρῦς ἀνεσπακώς,
Ὥσπερ τι δεινὸν ἀγγελῶν ἐπείγεται.

Σχόλ. Ξανθίζετε.] ἀντὶ τοῦ μέλιτι χρίετε. ἢ πυῤῥὰ τὰ ὀπτὰ ποιεῖτε. ἢ καλῶς ἔχει τὸ ὀπτῆσαι τῶν κρεῶν ἐστιν, ἵνα πυῤῥὰ ᾖ. Δικαιόπολι.] ἔρχεται ἀνήρ τις [illegible] φέρων κρέα τῷ Δικαιοπόλιδι παρά τινος νυμφίου. καὶ αἰτεῖ αὐτὸν λαβεῖν ἐν βραχεῖ μικρὸν τῆς εἰρήνης, ὅπως μὴ ἐξέρχοιτο εἰς πόλεμον ὁ νυμφίος, ἀλλὰ μένοι τερπόμενος σὺν τῇ γυναικὶ αὐτοῦ. Ἐγχέαι] ἐπιχέειν, ἐπιβαλεῖν. τῶν κρεῶν δὲ ὧν ἔπεμψέ σοι. εἰς τὸν ἀλάβαστρον ὅ ἐστι τὴν μυροθήκην

ACTVS IV. SCENA sexta.

DICÆOPOLIS, PARANYMPHVS, CHORVS.

Di. Assate vos hæc & probè rubefacite.
PA. Dicæopoli. Di. quis isthic est? quis isthic est?
PA. Has carnes ad te mittit sponsus quispiam
E nuptiis. Di. pulcrè facit iste, quisquis est.
PA. Pro his iussit te sibi in hunc alabastrum infundere
Cyathum unicum pacis: ut à turba bellica
Immunis sese cum sponsa oblectet domi.
Di. Aufer carnes, aufer: neque des eas mihi.
Nam pro mille drachmis non infunderem tibi.
Sed quænam hæc est? PA. pronuba, quæ sponsæ nomine
Aliquid tibi soli dicere iam necesse habet.
Di. Agè, su, quid dicis? quā ridicula, prob Deū,
Isthæc petitio sponsæ: quòd me rogat,
Vt saltem sponsi mentula maneat domi.
Fer huc mihi fœdera puèr, ut huic soli duim.
Quoniam mulier est, & indigna bello: agè
Vas unguentarium tu suppone mulier,
Nostin' quomodò hoc utendum? dicito
Sponsæ, si quando conscribantur milites,
Vt hac re noctu sponsi inungat mentulam.
Aufer tu iterum fœdera, & urnam vinariam
Cedo, ut capiam vinum atque infundā congijs.
CH. Sed & hic supercilijs elatis huc pedem
Infert, quasi rem sit nunciaturus grauem.

Εἰράνας ἕνα.] ὡσεὶ ἐλεδονοχλιάριον ἕν. ἔστι δὲ λήκυθος ἡ ὅπως μὴ ἐγγὺς ὡς ἐκ ἔστι λαβέσθαι. Ὡς ἐκ ἂν ἐγχέαιμι] ἐπιχειρεῖται ὁ Δικαιόπολις μεταδοῦναι τῆς εἰρήνης. Ἡ νυμφευτρια] ἔρχεται νυμφεύτρια δεομένη Δικαιόπολιδος καὶ λέγουσα, ὅτι ἔπεμψέ με τις νύμφη δεηθῆναι σου πρὸς τὸ λαβεῖν τῆς εἰρήνης. ὅπως ἀλείφῃ τὸ αἰδοῖον τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ μὴ ἐξέρχοιτο εἰς πόλεμον. κωφὸν δὲ εἰσάγει τὸ πρόσωπον τῆς νυμφευτρίας. Φέρε ὦ τί σὺ λέγεις.] παρελθὼν τὸ ὡς ἤκουσεν ὁ Δικαιόπολις τῆς νυμφευτρίας. Ὡς γελοῖον] κράζων καὶ ἀστειευόμενος ὁ Δικαιόπολις ἐφ' οἷς ἤκουσε παρὰ τῆς νυμφευτρίας λέγει τό, ὡς γελοῖον ὦ θεοὶ τὸ δέημα τῆς νύμφης. τὸ δὲ δέημα αὐτῆς ἦν, μικρὸν τῆς εἰρήνης λαβεῖν ὅπως ἀλείφει ταύτῃ τὸ αἰδοῖον τοῦ ἀνδρὸς κατὰ τὰς νύκτας καὶ μὴ ἐς πόλεμον ἐξέρχοιτο.

Ὅπως ἂν οἰκουρῇ τὸ πέος.] ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν τὴν εἰρήνην, εἶπε τὸ πέος. Ὑπέχ' ὧδε δεῦρο] ὑπόθες τὸ ἀλάβαστρον φησιν, ἐξ οὗ ἀλείφονται οἱ δειπνοῦντες, τὴν τοῦ μύρου λήκυθον. κατ' ἐρώτησιν δὲ τὸ δεύτερον ἐστιν. τὸ δὲ ἑξῆς ὡς συμβουλεύοντος καὶ ὑποτιθεμένου τοῦ, αὐτῇ δεῖ χρῆσθαι.

BISETVS. Φάζε] λέξον. παρὰ τὸ φάω, φῶ, φάσω, ἔφασα, φάζε, φασάτω. ταυτὸν τῷ φράζε, ὁ ἀπὸ τοῦ φράζω, τὸ λέγω. ἀλλ' ἴσως χαρίεν φράζε, ὅπερ μᾶλλον ἐν χρήσει.

Σχόλια. Καταλείψετε τουτωί.] τῷ ἀλείμματι. λέγει δὲ τῇ εἰρήνῃ, τὸ δὲ καταλείψετε, ἀντὶ τοῦ καταλείψουσιν. Οἰνήρυσιν] τὴν τοῦ οἴνου κοτύλην ᾗ ἀρύονται. Τὰς ὀφρῦς ἀνεσπακώς.] ἐσκυθρωπακώς.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ, Σκηνὴ ἑβδόμη.

ACTVS IV. SCENA septima.

ΑΓΓΕΛΟΣ, ΛΑΜΑΧΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ἕτερος ΑΓΓΕΛΟΣ.

NVNCIVS, LAMACHVS, DICÆOPOLIS, alter NVNCIVS.

BISETVS. Ἄγγελος εἰσελθὼν τὰς τῶν πολεμίων εἰσβολὰς Λαμάχῳ ἀγγέλλει, καὶ ταχέως ὑπεξιέναι κελεύει. κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἕτερος ἄγγελος Δικαιόπολιν ἐπὶ δεῖπνον καλεῖ, ὅπερ ὁ τοῦ Διονύσου ἱερεὺς παρασκευάζει. ἐντεῦθεν Δικαιόπολις καλὴν ἀφορμὴν λαβὼν τὸν Λάμαχον καταγελᾷ, καὶ τὸν αὐτῷ ὑπολειπόμενον ἐκσυρίττει, καὶ τῇ πολεμικῇ δυστυχίᾳ τὰς εἰρήνης ὠφελείας, καὶ ἡδονὰς ἀστείως προτίθησι.

Αγ. Ἰὼ πόνοι τε καὶ μάχαι καὶ Λάμαχοι.
Λα. Τίς ἀμφιχαλκοφάλαρα δώματα κτυπεῖ;
Αγ. Ἰέναι σ' ἐκέλευον οἱ στρατηγοὶ τήμερον,
Ταχέως λαβόντα τοὺς λόχους καὶ τοὺς λόφους.
Κἄπειτα τηρεῖν νιφόμενον τὰς εἰσβολάς.
Ὑπὸ τοὺς Χόας γὰρ καὶ Χύτρους αὐτοῖσί τις
Ἤγγειλε λῃστὰς ἐμβαλεῖν Βοιωτίους.
Λα. Ἰὼ στρατηγοὶ πλείονες ἢ βελτίονες.
Δικαιοπ. Οὐ δεινὰ μὴ 'ξεῖναί με μηδ' ἑορτάσαι;
Ἰὼ στράτευμα πολεμολαμαχαϊκόν.
Λα. Οἴμοι κακοδαίμων. καταγελᾷς ἤδη σύ μου;
Δι. Βούλει μάχεσθαι Γηρυόνῃ τετραπτίλῳ;
Λα. Αἰαῖ. οἵαν ὁ κῆρυξ ἀγγελίαν ἤγγειλέ μοι.
Δι. Αἰαῖ. τίνα δ' αὖ μοι προστρέχει τις ἀγγελῶν;
Αγ. Δικαιόπολι. Δι. τί ἐστιν; Αγ. ἐπὶ δεῖπνον ταχὺ

NV. EHò labores, pugna, lamæ & lamachi:
LA. Quis hic circa domum ære phaleratam strepit?
NV. Proficisci te iubent duces exercitus,
Cum cristis & cohortibus hodie illicò:
Et niue tectum cauere incursus hostium.
Nam sub Choas, & Chytros quidam modò retulit
Ipsis, latrones incurrere Bœotios.
LA. Vah plures, quàm meliores militum duces.
DI. Nõne hoc graue, ne licere antè quidẽ Choas
Agere? hei, militiam bellolamachaicam.
LA. Hei misero mihi, num quid tu me ludibrio habes?
DI. Vin' tu pugnare cum Geryone, quattuor
Pinnis cristato? LA. ah ah, quod nuncium mihi
Præco modò nunciauit. DI. ah ah, quis mihi
Accurrit nuncius, quidue affert huc rei?
NV. alt. Dicæopoli. DI. quid est? NV. N. ad cœnam celeriter

Σχόλ. Ἰὼ πόνοι τε] ἔρχεταί τις εἰς πόλεμον καλῶν τὸν Λάμαχον. Ἀμφιχαλκοφάλαρα] ἀντὶ τοῦ πολύχαλκα. τρισύλλαβον δὲ λέγει, διὰ τὸ μεγαλορρήμων Λαμάχου. Λόχους.] ἔνιοι μὲν τὸ ἐξ ἀνδρῶν ὀκτὼ σύστημα, οἱ δὲ τὸ ἐξ ἀνδρῶν δώδεκα. οἱ δὲ τὸ ἀπὸ ἑκκαίδεκα ἀνδρῶν πλῆθος, ὃ καὶ τέλειόν φασι καὶ σύμμετρον. καὶ λοχαγὸς προστάτης καὶ ἡγεμών, ὁ αὐτός ἐστι πρῶτος καὶ ἄριστος τοῦ λόχου. παρὰ δὲ Λακεδαιμονίοις ὑπῆρχον τέσσαρες λόχοι οἷς ἐπεχρῆτο ὁ βασιλεύς, ὡς ἀλλαχοῦ Ἀριστοφάνης. Γνωστέον ὅτι καὶ παρ' ἡμῖν εἰσὶ λόχοι τέσσαρες μαχίμων ἀνδρῶν ἔνδον ἐξωπλισμένων. καὶ καταλοχίζει τὸ εἰς λόχους καταμερίζει τὸ πλῆθος τοῦ στρατοῦ. λόφους δὲ περικεφαλαίας. λόφος γὰρ καὶ τὸ περικεφαλαίας ἄκρον. καὶ γῆς ἀνάστημα. Τὰς εἰσβολάς.] τὰς εἰσόδους τῶν πολεμίων στρατ. νιφόμενον δέ, ὡς χιόνος οὔσης. Ὑπὸ τοὺς Χόας γάρ.] Θεόπομπός τούς διασωθέντας ἐκ τοῦ κατακλυσμοῦ ἑψῆσαι φησὶ χύτρας πανσπερμίας. ὅθεν οὕτω κληθῆναι τὴν ἑορτήν. καὶ θύειν τοῖς χουσὶ Ἑρμῇ χθονίῳ. τῶν δὲ χυτρῶν οὐδένα γεύεσθαι. τοῦτο δὲ ποιῆσαι τοὺς περισωθέντας ἱλασκομένους τὸν Ἑρμῆν, καὶ περὶ τῶν ἀποθανόντων. ἤγετο δὲ ἡ ἑορτὴ Ἀνθεστηριῶνος τρίτῃ ἐπὶ δέκα ὡς Φιλόχορος. ἄλλως. ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἄγονται οἵ τε χύτροι καὶ οἱ χόες ἐν Ἀθήναις, τῷ Διονύσῳ καὶ Ἑρμῇ, οὕτω Δίδυμος. Ἐμβαλεῖν Βοιωτίους.] πολέμιοι γὰρ ἦσαν οἱ Βοιωτοί. ἐκ τούτων αὐτῶν ὁ δὲ ποιητὴς ... Βοιωτοί τινες ἀφείλοντό μου τὸ ζεῦγος τῶν βοῶν. Οὐ δεινὰ μὴ 'ξεῖναί με.] ὁ Δικαιόπολις οὐ δεινόν φησι μὴ ἐξεῖναι ... ἑορτάσαι. ἴσως διὰ τὸν τῶν στρατιωτῶν θόρυβον. Πολεμολαμαχαϊκόν.] ἐμφατικὴ ἔχει αὐτὴ ἡ λέξις ... ἐπὶ Καταγελᾷς ἤδη σύ μου] διὰ τὸ εἰπεῖν πολεμολαμαχαϊκόν. Βούλει μάχεσθαι Γηρυόνῃ] ἀντὶ τοῦ

ἀντὶ τοῦ τετρακεφάλου. αἰνίττεται δὲ εἰς τὴν Λαμάχου ἀσπίδα, ἐξ ἐπιφανείας τρεῖς λόφους ἔχουσαν ἀπὸ τῶν προκειμένων αὐτῷ ὅπλων. ὃ γὰρ θέλει εἰπεῖν, τοῦτό ἐστι. θέλει πρὸς δυσκαταγώνιστόν τινα μάχεσθαι. ὁ γὰρ Γηρυόνης οὐ μόνον ἦν τρικέφαλος, ἀλλὰ καὶ πολλὴν ἀγῶνα παρέσχε τῷ Ἡρακλεῖ. δέον εἰπεῖν δὲ αὐτὸν τι τῶν τετραπτερυλλιδῶν ἅμα τῷ λέγειν, ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν Γηρυόνῃ τρισωμάτῳ, τετραπτίλῳ εἶπεν. Αἰ αἰ.] τούτων τινὲς τὸ μὲν πρῶτον, διὰ τῆς αι διφθόγγου. θρηνητικὸν γάρ. τὸ δὲ δεύτερον, ψιλόν. θαυμαστικὸν γάρ.

BISETVS. Αἴ, αἴ.] οἱ μὲν περισπῶσιν, οἱ δὲ A ὀξυτονοῦσιν, ὃ καὶ βέλτιον. Εὐστάθιος. αἱ ἐπιρρηματικὸν πολλαχοῦ παρ' Ὁμήρῳ, ἀντὶ τοῦ εἴθε. ἔστι καὶ μεμπτικόν, καὶ δυσφορικόν, ὡς τὰ πολλὰ δὲ θρηνητικόν. ὅθεν καὶ ὁ Αἴας, καὶ τὸ αἰάζειν, τὸ θρηνεῖν. Σοφ. ἐν Αἴαντι μαστιγοφόρῳ,

Αἰαῖ. τίς ἄν ποτ' ᾤεθ' ὧδ' ἐπώνυμον
Τοὐμὸν ξυνοίσειν ὄνομα τοῖς ἐμοῖς κακοῖς;
Νῦν γὰρ πάρεστι καὶ δὶς αἰάζειν ἐμοί.

Σχόλια. Οἵαν ἀγγελίαν.] τὸν πόλεμον δηλονότι. B Αἰ αἰ. τινὰ δ' αὖ μοι προστρέχει.] ἔρχεται ἄγγελος καλῶν τὸν Δικαιόπολιν εἰς δεῖπνον καὶ φησί.

Βάδιζε, τὴν κίστην λαβὼν καὶ τὸν χοᾶ.	*Abi, & cistam panariam fer, & choa,*
Ὁ τοῦ Διονύσου γάρ σ' ἱερεὺς μεταπέμπεται.	*Nam Liberi sacerdos te ad epulum vocat.*
Ἀλλ' ἐγκόνει. δειπνεῖν κατακωλύεις πάλαι.	*Sed propera, cœnaturis iamdudum in mora es.*
Τὰ δ' ἄλλα πάντ' ἐστὶν παρεσκευασμένα.	*Omnia parata sunt catera, mensa, tori,*
Κλῖναι, τράπεζαι, προσκεφάλαια, στρώματα.	*Puluini, stragula, serta, vnguenta: sunt item*
Στέφανοι, μύρον, τραγήμαθ', αἱ πόρναι πάρα.	*Prasto bellaria: prasto sunt meretricula,*
C Ἄμυλοι, πλακοῦντες, σησαμοῦντες, ἴτρια.	*Panes, placenta, sesamontes, itria:*
Ὀρχηστρίδες, τὰ φίλταθ' Ἁρμοδίου, καλαί.	*Tum deliciæ Harmodij, pulcræ tibicinæ.* (pe tu
Ἀλλ' ὡς τάχιστα σπεῦδε. Λα. κακοδαίμων ἐγώ.	*Sed agè propera ocyus. LA. me miserũ. DI. quip-*
Δι. Καὶ γὰρ σὺ μεγάλην ἐπεγράφου τὴν Γοργόνα.	*Magnam tibiipsi vendicabas Gorgona.*
Σύγκλειε, καὶ δεῖπνόν τις ἐνσκευαζέτω.	*Occlude, & cœnam mihi aliquis nunc apparet.*
Λα. Παῖ παῖ, φέρ' ἔξω δεῦρο τὸν γύλιον ἐμοί.	*LA. Puer, effer sportam militarẽ huc mihi forâs.*
Δι. Παῖ παῖ, φέρ' ἔξω δεῦρο τὴν κίστην ἐμοί.	*DI. Puer, huc cistam panariam mihi fer forâs.*
Λα. Ἅλας θυμίτας οἶσε παῖ, καὶ κρόμμυα.	*LA. Sales thymo intritos, & cepas fer mihi.*
D Δι. Ἐμοὶ δὲ τεμάχη. κρομμύοις γὰρ ἄχθομαι.	*DI. At mihi tomacula: nam cepas fastidio.*
Λα. Θεῖον ταρίχους οἶσε σαπροῦ δεῦρό μοι.	*LA. Salsamenti putris veterem adipem mihi.*
Δι. Κἀμοὶ δὲ δὴ σὺ παῖ θεῖον. ὀπτήσω δ' ἐκεῖ.	*DI. Et mihi da salsam adipẽ, ego assabo hic eã.*
Λα. Ἔνεγκε δεῦρο τὼ πτερὼ τὼ 'κ τοῦ κράνους.	*LA. Effer pennas è galea cristata mihi.*
Δι. Ἐμοὶ δὲ τὰς φάττας γε φέρε καὶ τὰς κίχλας.	*DI. Huc effer turtures & turdos tu mihi.*
Λα. Καλόν γε καὶ λευκὸν τὸ τῆς στρουθοῦ πτερόν.	*LA. Pulcra est & alba sanè penna passeris.*
Δι. Καλόν γε καὶ ξανθὸν τὸ τῆς φάττης κρέας.	*DI. Pulcra 'st & flaua isthac sanè caro turturis.*
Λα. Ὤνθρωπε, παῦσαι καταγελῶν μου τῶν ὅπλων.	*LA. Ah mi homo, cessa ridere armaturam meã.*
E Δ. Ὤνθρωπε, βούλει μὴ βλέπειν εἰς τὰς κίχλας;	*DI. Ah mi homo, vin' tu vultum ad turdos non verteres?*
Λα. Τὸ λοφεῖον ἐξένεγκε τῶν τριῶν λόφων.	*LA. Loculamentum trium cristarũ cedò mihi.*
Δι. Κἀμοὶ λεκάνιον τῶν λαγῴων δὸς κρεῶν. (γον.	*DI. Catinum leporinarum carnium mihi.*
Λα. Ἀλλ' ἦ τριχόβρωτες τοὺς λόφους μου κατέφα-	*LA. Nisi crininori cristas meas exederint.*
Δι. Ἀλλ' ἦ πρὸ δείπνου τὴν μίμαρκυν κατέδομαι.	*DI. Nisi ante cœnam farcimen ego deuorem.*
Λα. Ὤνθρωπε βούλει μὴ προσαγορεύειν ἐμέ;	*LA. Mi homo: vin' tu tandẽ cessare me alloqui?*
Δι. Οὐκ, ἀλλ' ἐγὼ χὠ παῖς ἐρίζομεν πάλαι.	*DI. Nõ, sed ego & puer hic inter nos cõtẽdimus*

Σχόλια. Βάδιζε τὴν κίστιν.] τότε γὰρ οἱ καλοῦντες ἐπὶ δεῖπνον στεφάνους καὶ μύρα καὶ τραγήματα καὶ ἄλλα τοιαῦτα παρετίθεσαν. οἱ δὲ καλούμενοι ἔφερον ἑψήματα. κίστιν δὲ τὴν ὀψοθήκην. Ὅμηρος. μήτηρ δ' ἐν κίστῃ ἐτίθει μενοεικέα ἐδωδήν. ὄψα τὰ οἷα ἔδουσι διοτρεφέες βασιλῆες. χοᾶ δὲ ἐπιφέρονται οἱ καλούμενοι, ἵνα μὴ κοινωνῶσιν ἄλλου ποτηρίου, διὰ τὴν ἐπὶ Ὀρέστῃ γενομένην αἰτίαν. Ἐγκόνει.] ἀντὶ τοῦ σπεῦδε. μέλλοντας γὰρ αὐτοὺς δειπνεῖν ἐπίσχες. Σησαμοῦντες.] ἄλλο σησαμοῦς, καὶ ἄλλο σησάμη. σησαμοῦς μὲν εἶδος πλακοῦντος. σησάμη δὲ ἣν ἡμεῖς καλοῦμεν σησαμίδα. ἴτρια δὲ τὰ πυραμίδων πλάσματα. Ὀρχηστρίδες] ὑπερβατόν ἐστιν, ὀρχηστρίδες πάρεισι καλαί. καὶ τὰ φίλτατα τοῦ Ἁρμοδίου. τουτέστι τὰ εἰς Ἁρμόδιον σκολιὰ ᾄσματα. ὅπερ ἀνωτέρω ἔφη, Ἁρμοδίου μέλος ᾄσεται. Ἐπεγράφου τὴν Γοργόνα.] ὅτι ἐζωγράφους ἐν τῇ ἀσπίδι μεγάλην Γοργόνα. Τὸ γύλιον.] γύλιος, σπυριδῶδες πλέγμα. ἐν ᾧ τὰς τροφὰς ἔχοντες οἱ στρατιῶται ἐβάδιζον ἐπὶ πόλεμον. Θεῖον ταρίχους.] ἐπεὶ ἐπὶ φύλλων τὰ τεμάχη βαλλόμενα βαστάζεται. σαπροῦ F δὲ, ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ καὶ μὴ νέου. σκεύασμα δέ τι παρὰ Ἀθηναίοις τὸ θρῖον. ὅπερ λαμβάνει, ὕειον στέαρ ἢ ἐρίφειον, καὶ σεμίδαλιν, καὶ γάλα, καὶ οὕτως εἰς φύλλα συκῆς ἐμβαλλόμενον ἥδιστον ἀποτελεῖ βρῶμα. οὕτω Δίδυμος. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ ἄλλη τις σκευασία, θρῖον. ἐγκέφαλος μὲν γὰρ καὶ τυροῦ κατασκευαζόμενος, καὶ εἰλιττόμενος ἐν φύλλῳ συκῆς καὶ ὀπτώμενος. Τὸ λοφεῖον] ἐὰν μὲν ὑποκοριστικόν, δηλοῖ ἐλάττονα τῶν τριῶν λόφων. ἐὰν δὲ διὰ τῆς ει διφθόγγου, προπερισπᾶται καὶ δηλοῖ τὴν θήκην. Λεκάνιον.] κρατῆρα πεπληρωμένον τῶν λαγῴων κρεῶν. λεκάνια δὲ καὶ λεκανίδας, τὰ G μείζονα τῶν ὀξυβάφων καὶ δαπίταλα. Τριχόβρωτες] οὕτως θρὶξ σκώληξ καλεῖται τὰς τρίχας. καὶ προπερισπωμένως δὲ λέγεται τριχοβρῶτες. Ἀλλ' ἦ πρὸ δείπνου] κυρίως μὲν μίμαρκυς ἡ λαγῴα χορδὴ ἐκ τῶν ἐντέρων. χρῆται δὲ καὶ ἐπὶ χοίρου. ἄλλως. μίμαρκυς σκευασία τις τῆς κοιλίας ἢ τῶν ἐντέρων. οἱ δὲ τὴν ἐκ τοῦ λαγῴου αἵματος καὶ τῶν ἐντοσθίων σκευαζομένην καρύκην. Ἄνθρωπε βούλει.] κατ' ἐρώτησιν. δηλοῖ δὲ τὸ ἐν ἔχθρᾳ εἶναι.

Βούλει περιδόσθαι κἀπιτρέψαι Λαμάχῳ,
Πότερον ἀκρίδες ἥδιόν ἐστιν ἢ κίχλαι;
Λα. Οἴμ' ὡς ὑβρίζεις. Δι. τὰς ἀκρίδας κρίνει πολύ.
Λα. Παῖ παῖ καθελών μοι τὸ δόρυ, δεῦρ' ἔξω φέρε.
Δι. Παῖ παῖ, σὺ δ' ἀφελὼν δεῦρο τὴν χορδὴν φέρε.
Λα. Φέρε, τοῦ δόρατος ἀφελκύσωμαι τοὔλυτρον.
Ἔχ' ἀντέχου παῖ. Δικ. καὶ σὺ παῖ τυνδ' ἀντέχου.
Λα. Τοὺς κιλλίβαντας οἶσε παῖ τῆς ἀσπίδος.
Δι. Κἀκ τῆς ἐμῆς τοὺς κριβανίτας ἔκφερε.
Λα. Φέρε δεῦρο Γοργόνωτον ἀσπίδος κύκλον.
Δι. Κἀμοὶ πλακοῦντος τυρόνωτον δὸς κύκλον.
Λα. Ταῦτ' οὐ κατάγελώς ἐστιν ἀνθρώποις πλατύς;
Δι. Ταῦτ' οὐ πλακοῦς δῆτ' ἐστὶν ἀνθρώποις γλυκύς;
Λα. Κατάχει σὺ παῖ τοὔλαιον ἐν τῷ χαλκίῳ.
Ἐνορῶ γέροντα δειλίας φευξούμενον.
Δι. Κατάχει σὺ τὸ μέλι κἀνθάδ' ἐστὶ δῆλος γέρων.
Κλάειν κελεύω Λάμαχον τὸν Γοργάσου.
Λα. Φέρε δεῦρο παῖ θώρακα πολεμιστήριον.
Δι. Ἔξαιρε παῖ θώρακα κἀμοὶ τὸν χοᾶ.
Λα. Ἐν τῷδε πρὸς τοὺς πολεμίους θωρήξομαι.
Δικαιοπ. Ἐν τῷδε πρὸς τοὺς συμπότας θωρήξομαι.
Λα. Τὰ στρώματ' ὦ παῖ δῆσον ἐκ τῆς ἀσπίδος.
Ἐγὼ δ' ἐμαυτῷ τὸν γύλιον οἴσω λαβών.
Δι. Τὸ δεῖπνον ὦ παῖ δῆσον ἐκ τῆς κιστίδος.
Ἐγὼ δὲ θοἰμάτιον λαβὼν ἐξέρχομαι.
Λα. Τὴν ἀσπίδ' αἶρε καὶ βάδιζ' ὦ παῖ λαβών.
Νίφει. βαβαιάξ. χειμέρια τὰ πράγματα.
Δικ. Αἶρε τὸ δεῖπνον, συμποτικὰ τὰ πράγματα.

A Dudum. age vin' Lamachi arbitrio permittere:
Vtrum locustæ, an turdi meliores sient?
LA. Ah quam tu iniurius es. DI. locustas antefert.
LA. Puer, puer hastam deiice, & effer huc mihi.
DI. Puer, puer, intestinum adime: & effer mihi.
LA. Age, integumentum huic hastæ deripiam, puer.
B Tene, retine. DI. & tu isthuc cōtrà retine puer.
LA. Fer clypei fulcra puer. DI. fer clibanarios
Tu mihi panes, fulcrum ventris mei, puer.
LA. Fer huc mihi Gorgonitergum clypei circulum.
DI. Et mihi placenta caseitergum circulum.
LA. Non hæc coram hominibus lata est irrisio?
C DI. Non hæc coram hominibus placenta dulcis est?
LA. Infunde tu puer oleum scuto æreo:
Intus video senem fugiturum præ metu.
DI. Infunde tu mel. nam manifestus hic senex:
Ego plorare iubeo Gorgonium Lamachum.
LA. Huc effer mihi puer loricam bellicam.
DI. Huc effer loricam mihi puer, meum choa.
LA. Hac ego contra hostes lorica armabor truces.
D DI. Hoc ego contra conuiuas armabor choë.
LA. Puer clypeo meo alligato stragula:
Ego integumentum ipsius captam & mecum feram.
DI. Puer cistæ panaria cœnam alliga:
Ego pallio accepto iam hinc egredior domo.
E LA. Tolle clypeum tibi & accipe puer, atque abi.
Ningit. papæ, hyberna hæc nobis negocia.
DI. Cœnam tolle, hæc conuiuialia negocia.

Σχόλια. Κἀπιτρέψαι Λαμάχῳ.] ἐπιτρέψαι ὥστε κρῖναι. καὶ Μένανδρος ἐν ἐπιτρέπουσι. ἐπιτρέπειν τινὶ ἐστὶ περὶ τούτων. ταῦτα δὲ διαλέγεται πρὸς τὸν οἰκέτην διασύρων καὶ παίζων τὸν Λάμαχον. Πότερον ἀκρίδες.] διασύρει τὸν Λάμαχον ὡς ἀκρίδας ἐσθίοντα. ἢ ὅτι πρότερον εὐτελεῖ ἐχρῆτο τῇ διαίτῃ. Καθελών μοι τὸ δόρυ.] παρατηρητέον ὅπως ὁ μὲν φιλοπόλεμος ἅπαντα τὰ εἰς πόλεμον ζητεῖ. ὁ δὲ ἀντιστρέφει τὰ εἰς εἰρήνην. Δεῦρο τὴν χορδὴν.] χορδὴ καλεῖται, τὸ παχὺ ἔντερον τοῦ προβάτου. Τοὔλυτρον.] τὴν θήκην. τὸ ἔνταλμα, τὸ ἔλυτρον. Καὶ σὺ παῖ τυνδ' ἀντέχου.] τοῦ δὲ λέγει, ὥστε τὰ ἐμπεπαρμένα κρέα ἢ τὴν χορδὴν μὴ ἑλκύσαι. Τοὺς κιλλίβαντας.] τρισκελῆ τινα σκευάσματα, ἐφ' ἃ ἐπιτιθέασι τὰς ἀσπίδας ἐπειδὰν κάμωσι πολεμοῦντες. Καὶ τῆς ἐμῆς τοὺς κριβανίτας.] λείπει γαστρὸς. ἵν' ᾖ, καὶ τῆς ἐμῆς γαστρὸς τὴν ἀνάπαυσιν ἔκφερε τοὺς κριβανίτας ἄρτους. ἔπαιξε δὲ χαριέντως ὅτι καὶ οὗτοι περιφερεῖς ὡς αἱ ἀσπίδες. Γοργόνωτον.] περιφραστικῶς τὴν ἀσπίδα. Γοργόνωτον δὲ τὴν ἔχουσαν Γοργόνα. Κατάχει σὺ παῖ.] εἰς τὸν ὀμφαλὸν τῆς ἀσπίδος ἵνα λάμπηται λαμπρότερα ὁ Λάμαχος δέ ἐστι παρακελευόμενος ἐπὶ τὸ μέρος τὸ χαλκοῦν τῆς ἀσπίδος, ἔλαιον καταχυθῆναι ἵνα στίλβῃ. εἰσὶ γάρ τινες οἱ ἐν ἐλαίῳ ὁρῶντες μαντεύονται. οὕτως ὁ Σύμμαχος. ἐπειδὴ οὖν τὴν ἀσπίδα καταχέων τὸ ἔλαιον ἐπὶ τῆς χαλκῆς πτυχός. εἶτα ὡς φαιδρυνθείσης αὐτῆς ἐνοπτριζόμενος πρὸς αὐτὸν λέγει. ὁρῶ ἐν αὐτῇ γέροντα ὑπὸ δειλίας φεύγοντα ἐπεὶ μὴ δυνάμενον ὁρᾶν τὴν ἀσπίδα διὰ τὴν ἔλλαμψιν. Ὅμηρος. Ὄσσε δ' ἀμερδε. ταῦτα δὲ ὡς μαντευόμενος λέγει. Ἔξαιρε παῖ θώρακα.] πρὸς τὴν ὁμωνυμίαν ἔπαιξε. θωρήξασθαι γάρ ἐστι τὸ καθοπλισθῆναι. ἀλλὰ καὶ τὸ πίνειν καὶ μεθύειν οὕτω καλοῦσιν. ἐπειδὴ θώραξ καὶ τὸ στῆθος. διὰ τὸ θερμαίνειν οὖν τὸ στῆθος, θωρήσσειν λέγουσι τὸ μεθύειν. καὶ θώρηκας τοὺς ἀκρομεθύσους ἐκάλουν. κέχρηται δὲ τῇ λέξει καὶ Ἀνακρέων ἐστὶ δὲ Ἀττική. ἔξελε οὖν φησὶ κἀμοὶ τὸν χοᾶ. ὃν καλεῖ θώρακα. ὥστε θωρακισθῆναι τυλέστι τὸν θώρακα πληρῶσαι. Κιστίδος.] καὶ κίστη καὶ κίστις λέγεται. καὶ διελθὼν τὸ τὸ δρᾶμα γνώσῃ. Νίφει βαβαιάξ.] οἱ γὰρ ἐπὶ πόλεμον ἐξιόντες, ἐπιτήρουσι τὰς διοσημίας.

ΠΡΟΩΔΟΣ κώλων ζ'. CHORVS.

ΧΟ. Ἴτε δὴ χαίροντες ἐπὶ στρατιάν,
Ὡς ἀνομοίαν ἔρχεσθον ὁδόν.
Τῷ μὲν πίνειν στεφανωσαμένῳ,
Σοὶ δὲ ῥιγῶντι προφυλάττειν,
Τῷ δὲ καθεύδειν μετὰ παιδίσκης
Ὡραιοτάτης,
Ἀνατριβομένῳ τε τὸ δεῖνα.

ACH. *Petite hinc læto pede militiam,*
Disparem ita: i mox ambo viam.
Alter serto redimitus bibat.
Alter hyberna statione
Frigeat: alter meretricem pulcram
Complexu habeat,
Et conterat hic membrum illud.

Σχόλια. Ἴτε δὴ χαίροντες.] κορωνὶς καὶ εἴσθεσις εἰς μέλος τοῦ χοροῦ προῳδικόν, δεκάδ' ὧν τελῶν. ὧν ἐπὶ πρώτη ἀναπαιστική. τελὰς τελευταῖα ἑξάμετρος ὀκτάκωλος. τέλος δὲ αὐτῆς, ἀνατριβομένῳ τε τὸ δεῖνα. τουτέστι τὸ αἰδοῖον κατ' εὐφημισμόν.

Bisetus. Ὁ σχολιαστὴς ἐνταῦθα τρεῖς συνεχῶς καλεῖ τὴν προῳδόν, τὴν στροφὴν, καὶ τὴν ἀντιστροφὴν, καὶ τοῦτο καλῶς. τῶν δὲ λοιπῶν τὸν νοῦν ἀβασανίστως δηλοῦν οὐ ῥᾴδιον. οὕτω μέντοι ὡς ἀπιθάνως ταῦτα διεφθειρμένα λέγοις, Κορωνὶς καὶ εἴσθεσις εἰς μέλος τοῦ Χοροῦ προῳδικὸν δεκάδ' ὧν τελῶν, ὧν ἡ πρώτη ἐστὶν ἑπτάκωλος ἀναπαιστική. τέλος δὲ αὐτῆς τὸ Ἀνατριβομένῳ τε τὸ δεῖνα. αἱ δὲ δύο λοιπαὶ εἰσὶ δωδεκάκωλοι ἀνακεμιγμέναι. Ῥιγῶντι] δωρικῶς ἀντὶ τοῦ ῥιγοῦντι, τραπείσης τῆς ου διφθόγγου εἰς ω. ἢ ῥιγῶντι γράφεται ὃ καὶ πιθανώτερον, ὡς ἐκ τῶν προηγουμένων, καὶ τῶν ἑξῆς δῆλον. οὐδεὶς γὰρ ἐνταῦθα ὁ ὠν. ῥιγοῦν δὲ ἐπὶ τοῦ χειμῶνος δὲ, ἐπὶ φόβου. Εὐστάθιος. Τὸ δεῖνα] τουτέστι τὸ αἰδοῖον κατ' εὐφημισμόν. ἔστι δὲ παρὰ προσδοκίαν καὶ γὰρ γέλωτος χάριν ἅμα τῷ λόγῳ τὸ αἰδοῖον ἐπιδείκνυται.

ΣΤΡΟΦΗ κώλων ιβ'.

Ἀντίμαχον τὸν Ψακάδος,
Τὸν ξυγγραφῆ, τὸν μελέων, τὸν ποιητήν,
Ὡς μὲν ἁπλῷ λόγῳ, κακῶς
Ἐξολέσειεν ὁ Ζεύς.
Ὅς γ' ἐμὲ τὸν τλήμονα
Λήναια χορηγῶν, ἀπέλυσ' ἄδειπνον.
Ὅν γ' ἔτ' ἐπίδοιμι τευθίδος
Δεόμενον, ἡ δ' ὠπτημένη
Σίζουσα πάραλος ἐπὶ τραπέζῃ κειμένη,
Ὀκέλλοι, κᾆτα μέλ-
λοντος λαβεῖν αὐτοῦ, κύων
Ἁρπάσασα φεύγοι.

STROPHE Vers. 12.

Antimachum illum Psacadis
Versificatorem, hominem usque ineptum,
Ut breviter dicam, male
Iuppiter ille perdat,
Qui cum epulum grande daret,
Me miserum siuit abire impransum.
Hunc ego aliquando videro
Panis inopem: qui coctus &
Iam nunc maritimus, ubi mensæ inditus,
Quasi appulerit: & is
Admoverit manum: canis
Prendat, & fugam capessat.

Σχόλια. Ἀντίμαχον] τὸν συγγραφέα. Ψακὰς δὲ οὗτος ἐκαλεῖτο, ἐπειδὴ προσέρραινε τοὺς συνομιλοῦντας διαλεγόμενος. ἦν δέ τις ὀλυμπιακὸς καλούμενος Ψακὰς διὰ τοῦτο. ἐδόκει δὲ ὁ Ἀντίμαχος οὗτος, ψήφισμα πεποιηκέναι, μὴ δεῖν κωμῳδεῖν ἐξ ὀνόματος. καὶ ἐπὶ τούτῳ πολλοὶ τῶν ποιητῶν οὐ προσῆλθον λῃψόμενοι τὸν Χορόν. καὶ δῆλον ὅτι πολλοὶ τῶν χορευτῶν ἐπείνων. ἐχορήγει δὲ ὁ Ἀντίμαχος τότε, ὅτε εἰσηνέγκε τὸ ψήφισμα. οἱ δὲ λέγουσιν ὅτι ποιητὴς ὢν κακὸς, χορηγῶν ποτε μικρολόγως τοῖς χορευταῖς ἐχρήσατο.

Bisetus. Ψακὰς δὲ καὶ ψεκὰς ταυτὸν, ὡς φησιν Εὐστάθιος, καὶ τὴν δρόσον δηλοῖ. λέγεται δὲ παρὰ τὸ ψῶ, ὅπερ ἄχρηστον, καὶ τὸ λεπτύνειν, καὶ συμψᾶν σημαίνει. τούτου τοῦ Ἀντιμάχου, ὃς Ψακὰς ἐκλήθη, μέμνηται καὶ Σουΐδας, καὶ τὸ πρᾶγμα ἀκριβέστερον ἐξηγεῖται. Τὸν ξυγγραφῆ] τινὲς μὲν οὕτω γράφουσι, „ Τὸν ξυγγραφῆ τῶν μελέων, τὸν ποιητήν. Ἄλλοι δὲ οὕτω, „ Τὸν ξυγγραφῆ, τὸν μέλεων, τὸν ποιητήν. ὧν οὗτος ὁ νοῦς, τὸν Ἀντίμαχον τὸν ξυγγραφέα, τὸν μάταιον, τὸν ποιητὴν λέγω, ἀντὶ τοῦ, τὸν συγγραφέα, καὶ ποιητὴν κακὸν, καὶ δυστυχῆ. τὸ μὲν ξυγγραφῆ, γνησιώτερον. τὸ δὲ ποιητὴν, εὐδοκιμώτερον. τὸ δὲ μελεων, ἀντὶ τοῦ μέλεον, ἀττικῶς, ὡς καὶ ἵλεων, ἵλαον.

Σχόλια. Ἀπέλυσεν ἄδειπνον.] ἀπέπεμψεν ἄδειπνον ἀντὶ τοῦ ἀπεστέρησε τοὺς μισθούς, οὐδὲν μοι ἐχορήγησε. Σίζουσα] ἀντὶ τοῦ ζέουσα, ὡς ἐπὶ τηγανιζομένης. ἀπὸ ἤχου ἀποτελοῦσα. καὶ Ὅμηρος, ὡς τοῦ σίζ' ὀφθαλμός. πάραλος δὲ ἀντὶ τοῦ παραθαλασσία, ἢ ἡ παρὰ τὰς ἅλας κειμένη. ἐπειδὴ καὶ ἱερὰ ναῦς τῶν Ἀθηναίων πάραλος καλεῖται. ὀκέλλοι δὲ τὸ ὀκέλλειν ὃ ἐστι προσορμίζοι ὡς ἐπὶ ναῦς.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ κώλων ιβ'.

Τοῦτο μὲν αὐτῷ κακὸν ἕν
Κᾆθ' ἕτερον νυκτερινὸν γένοιτο.
Ἠπιαλῶν γὰρ οἴκαδ' ἐξ
Ἱππασίας βαδίζων,
Εἶτα κατάξειέ τις αὐ-
τοῦ μεθύων τῆς κεφαλῆς Ὀρέστης,
Μαινόμενος. ὁ δὲ λίθον λαβεῖν
Βουλόμενος ἐν σκότῳ λάβοι
Τῇ χειρὶ πελεθὸν ἀρτίως κεχεσμένον.
Ἐπᾴξειεν δ' ἔχων
Τὸν μάρμαρον, κᾆπειθ' ἁμαρ-
τὼν βάλοι Κρατῖνον.

ANTISTROPHE Vers. 12.

Hoc malum ei lux pariat,
Alterum ei nox execranda:
Febricitans ubi domum
Ex equitatione
Se referet: mox aliquis
Ei cerebrum comminuat Orestes,
Mentis inops: lapidem ibi volens
Corripere nocte cæca, olens
Stercus rapiat, eò recens cacatum: & ir-
Ruat, lapidem ratus
Tenere: aberrans postea
Tangat hunc Cratinum.

Σχόλ. Ἠπιαλῶν γάρ.] ἀντὶ τοῦ ῥιγοπυρέτῳ περιπεσών. ἠπίαλος γὰρ κυρίως ὁ μετὰ ῥίγους πυρετός. ἠπιαλῶν δὲ ὅπη καὶ βαδίζων ἀντὶ τοῦ ἠπιαλῶντες καὶ βαδίζοντες, ἱππασίας δὲ, ἀντὶ τοῦ ἱππικῆς ὡς ὄντος αὐτοῦ ἱππέως. καὶ γὰρ ἕως ἰσχύρως διατελοῦσιν ἐν τῷ χειμῶνι οἱ ἵπποι. Τῆς κεφαλῆς Ὀρέστης.] ἀντὶ τοῦ τὴν κεφαλὴν, ἀθλίως. ὁ δὲ Ὀρέστης ὅτι προσποιούμενος μανίαν, τοὺς παριόντας ἀπέδυσεν. ἦν γὰρ λωποδύτης. ἢ πρὸς τὴν ὁμωνυμίαν, ἀντὶ τοῦ δὲ μαινόμενος. τὸ πλῆρες δὲ, ἔβαλεν. Βάλοι Κρατῖνον] παρ' ὑπόνοιαν λέγει. ἀντὶ τοῦ τὴν ἀλλά τινα ἀλαζόνα ἢ ζωγράφον, καὶ μαινόμενον καὶ μέθυσον. βάλοι οὖν φησὶ τοῦτον. ἵνα πλείοσι κακοῖς περιπέσῃ πειρώμενος ὑπ' αὐτοῦ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ Σκηνὴ πρώτη.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΥ ΛΑΜΑΧΟΥ.

ACTVS V. SCENA prima.

NVNCIVS LAMACHI.

Bisetvs. Ἄγγελος ἐκ στρατοπέδου ἐπιστρέψας τοῦ Λαμάχου δυστυχίαν ἀγγέλλει, καὶ πάντας τοὺς οἰκέτας ὅλους πρὸς τὴν τῶν τραυμάτων θεραπείαν θᾶττον ἑτοιμάζειν κελεύει. τὰς πληγὰς, τὰ τραύματα.

Σύστημα κατὰ περικοπὴν ἐκ στίχων ις'.

Ἄγγελ. Ὦ Δμῶες οἳ κατ' οἶκον ἐστὲ Λαμάχου,
Ὕδωρ ὕδωρ ἐν χυτριδίῳ θερμαίνετε,
Ὀθόνια, κηρωτὴν παρασκευάζετε,
Ἐρί' οἰσυπηρὰ, λαμπάδιον περὶ τὸ σφυρὸν,
Ἀνὴρ τέτρωται χάρακι, διαπηδῶν τάφρον,
Καὶ τὸ σφυρὸν παλίνορρον ἐξεκόκκισεν,
Καὶ τῆς κεφαλῆς κατέαγε περὶ λίθον πεσὼν,
Καὶ Γοργόν' ἐξήγειρεν ἐκ τῆς ἀσπίδος.
Πτίλον δὲ τὸ μέγα κομπολακύθου πεσὸν
Πρὸς ταῖς πέτραισι, δεινὸν ἐξηύδα μέλος,
Ὦ κλεινὸν ὄμμα νῦν πανύστατόν σ' ἰδὼν,
Λείπω φάος γε τοὐμὸν, οὐκέτ' εἰμὶ ἐγώ.
Τοσαῦτα λέξας, εἰς ὑδρορρόαν πεσὼν,
Ἀνίσταταί τε καὶ ξυναντᾷ δραπέταις,
Λῃστὰς ἐλαύνων, καὶ κατασπέρχων δορί.
Ὁδὶ δὲ καὐτὸς, ἀλλ' ἄνοιγε τὴν θύραν.

NV. O Serituli, qui Lamachi estis in domo,
Aquam hic, aquam famuli in olla calefacite,
Linteola, ceratum parate, succidas
Proferte lanas, & linamenta tenera,
Ad malleolum pedis. nam vt fossam transiit,
Sude vulneratus est, pedisque malleus,
Quasi granum corticis, luxatus est viro.
Caput item, lapidi impingens, fregit pessimè,
Et Gorgona excitauit è clypeo suo.
Tum penna gloriosa auiculæ grandior,
Scopulo incidens, horrendum carmen edidit:
O præclare ocule hodie extremum te conspicor,
Meámque lucem desero: nulla, nulla sum.
Vbi hoc locuta est in canalem illabitur:
Mox consurgit, & in fugitiuos quosdam incidit.
Hos hastis impellit, & ad celerem gradũ incitat.
Sed eccum adest ipsus, aperi: pande ostium.

Σχόλια. Ὦ δμῶες.] κορωνίς. εἰσέρχεται γὰρ ὁ ὑποκριτής. καὶ ἔστιν ἰαμβεῖα τρίμετρα ἀκατάληκτα ις'. Ὀθόνια.] τὰ λεγόμενα παρὰ ἰατροῖς ἐγχυώματα. Ἐρί' οἰσυπηρά.] Σουΐδας. οἰσυπηρὸς ῥυπαρὸς καὶ ἔρια οἰσυπηρά, ῥύπου πεπληρωμένα ῥυπίσματα ἀπὸ τῆς κόπρου. οἰσύπη δὲ, τὸ διαχώρημα τῶν προβάτων. καὶ ἀλλαχοῦ, οἰσύπη, ὁ ῥύπος τῶν ἐρίων. Λαμπάδιον] οἱ μὲν τὸ λεπτὸν χειρίδιον. οἱ δὲ ἐπὶ ἱσμοῦ εἶδος. οἱ δὲ τὸν νάρθηκα τῶν ἰατρῶν, τὸν ναρθηκίζοντα τὸ σφυρὸν, οἱ δὲ τὰ ἔμμοτα. περὶ τὸ σφυρὸν δὲ, περὶ τὸ ὀστοῦν τὸ κάτωθεν τοῦ γόνατος. Τέτρωται χάρακι] χάραξ τὸ ξύλον, ἐν ᾧ τὰς ἀμπέλους δεσμοῦσιν, ὥστε ἵστασθαι, καὶ μὴ πίπτειν εἰς τὴν γῆν. Παλίνορρον ἐξεκόκκισεν] ἐξέκλασεν, ἐξέβαλεν. ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν κόκκων, οὓς οἱ λικμητῆρες πληγαῖς ἐκβάλλουσι. τὸ δὲ τῆς κεφαλῆς κατέαξε, τουτέστι μέρος τῆς κεφαλῆς. οὐχ ὅλην τὴν κεφαλήν. τοῦτο δὲ κατὰ τοὺς γραμματικοὺς κανόνας. τὸ δὲ κατέαξε, παρὰ τὸ καταγνύω, κατάγνυμι, κατάξω, ὡς παρὰ τὸ ῥαγνύω, τὸ ῥήγνυμι. ὁ μέλλων [illegible] κατῆγα, καὶ διαλύσει κατέαγα, ἀντὶ τοῦ ἐρράγην, ἢ ἔρρηξα. καὶ ἐν Σφηξίν,
Ἀνὴρ Συβαρίτης ἐξέπεσεν ἐξ ἅρματος,
Καί πως κατεάγη τῆς κεφαλῆς μέγα σφόδρα.
Καὶ Γοργόν' ἐξήγειρε] παρ' ὑπόνοιαν. θέλων γὰρ εἰπεῖν ὅτι ἀπὸ τῆς πληγῆς κονδύλην ἐποίησεν αὐτὸς ὁ Λάμαχος, ἔφη Γοργόνα ἐξήγειρεν. ὥστε ἔλεγχε. οἶδημα ἀνέστησεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Πτίλον δὲ τὸ μέγα] ἔπαιξε πλάσας ὄνομα ὄρνιθος. διὰ τὸ κομπηρὸν τοῦ Λαμάχου. χλευάζεται δὲ οὕτως. πτίλου δὲ τοῦ μεγάλου πεσόντος εἰς τὰς πέτρας, δεινὸν μέλος ἐξηύδα ὁ Λάμαχος. ἢ πεσὸν πρὸς ταῖς πέτραις, ἐφθέγξατο τὸ μέγα πτίλον. ἄλλως. πτίλον μέγα λέγει τὴν περικεφαλαίαν αὐτοῦ. ἀπὸ τοῦ ἐν αὐτῇ πτεροῦ. οὐ γὰρ τὸ πτερὸν πεσὸν εἰς πέτραν ἤχησεν, ἀλλὰ τὸ κράνος ἐκ χαλκοῦ κατεσκευασμένον. ὑδρορρόαν δὲ ὕφαλον πέτραν, ἢ τὸ μέρος τῆς στεφανίδος, δι' οὗ τὸ ἀπὸ τοῦ ὄμβρου ὕδωρ συναγόμενον κατέρχεται. ἢ ὁ στενὸς τόπος. λέγεται δὲ καὶ ὑδρορρόη. ἔστι δὲ τὸ, οἱ δὲ εἰς τὰς ὑδρορρόας συνωθοῦντες αὐτοὺς, διὰ τούτων ἐσώζοντο εἰς τὰς ναῦς.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ Σκηνὴ δευτέρα.

ΛΑΜΑΧΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ.

ACTVS V. SCENA secunda.

LAMACHVS, DICÆOPOLIS, CHORVS.

ΒΙSETVS. Λάμαχος παρὰ χρῆμα, καὶ μετὰ πόδας τὸ ἐπηγγέλω ἀκολουθοῦ, μετὰ ἀλγηκαὶ οἰκτρὰ βοῶν τὴν ἑαυτοῦ ἀτυχίαν ὀδυρόμενος, καὶ τὸν πόλεμον, καὶ τὰς μάχας ἀποδυσπετούμενος. τοῦτον Δικαιόπολις πολλοῖς σαρκασμοῖς ἐπεξαμύνος μετὰ παρρησίας σκώπτει. αὐτὸς δὲ τοῦ χοροῦ συναγειροῦντος, καὶ συγκροτοῦντος τὸν ἀσκόν, νίκης ἆθλον ὑπὸ τῶν Ἀχαρνέων διδόμενον λαμβάνει, ὅτι ἐν τῇ τοῦ Διονύσου ἑορτῇ οἶνον ἀνδρείως ἔπιεν. αὐτῷ δὲ νικήσαντι, καὶ ἤδη ἀπιόντι πάντες οἱ τοῦ χοροῦ μετὰ χαρᾶς ᾄδοντες ἕπονται, καὶ τῷ δράματι καλὸν τέλος οὕτως ἐπιτίθεται.

Λά. Ἀτταταταῖ,
Στυγερὰ τάδε γε κρυερὰ πάθεα.
Τάλας ἐγὼ διόλλυμαι
Δορὸς ὑπὸ πολεμίου τυπείς.
Ἐκεῖνο δ' οὖν ᾤμωγ' ἂν
Οἰμωκτὸν ἂν γένοιτό μοι.
Δικαιόπολις γὰρ εἴ μ' ἴδοι τετρωμένον,
Κατεγχάνοι γε ταῖς ἐμαῖσιν ἂν τύχαις.
Δι. Ἀτταλατταῖ,
Τῶν τιτθίων ὡς σκληρὰ καὶ κυδώνια.
Φιλήσατόν με μαλθακῶς ὦ χρυσίω,
Τὸ περιπέταστον κἀπιμανδαλωτὸν ἄν.
Τὸν γὰρ χοᾶ πρῶτος ἐκπέπωκά γε.
Λά. Ὦ συμφορὰ τάλαινα τῶν ἐμῶν κακῶν.
Ἰὼ ἰὼ τραυμάτων ἐπωδύνων.
Δι. Ἰὴ ἰὴ, ὦ χαῖρε Λαμαχίππιον.
Λά. Στυγερὸς ἐγώ. Δι. μογερὸς ἐγώ.
Λά. Τί με σὺ κυνεῖς; Δι. τί με σὺ δάκνεις;
Λα. Τάλας ἐγὼ τῆς ἐν μάχῃ
Νῦν ξυμβολῆς βαρείας.
Δι. Τοῖς Χουσὶ γάρ τις ξυμβολὰς ἐπράττετο.
Λά. Ἰὼ ἰώ. Παιὰν Παιάν.
Δι. Ἀλλ' οὐχὶ νυνὶ τήμερον Παιώνια.
Λά. Λάβεσθέ μου, λάβεσθε τοῦ σκέλους. παπαῖ,
Προσλάβεσθέ μ' ὦ φίλοι.
Δι. Ἐμοῦ δέ γε σφὼ τοῦ πέους ἄμφω μέσου.
Προσλάβεσθέ μ' ὦ φίλαι.
Λά. Ἰλιγγιῶ κάρα λίθῳ πεπληγμένος
Καὶ σκοτοδινιῶ.
Δι. Κἀγὼ καθεύδειν βούλομαι καὶ στύομαι
Καὶ σκοτοδινιῶ.
Λά. Θύραζέ μ' ἐξενέγκατ' ἐς τοῦ Πιττάλου,
Παιωνίαισι χερσίν.
Δι. Ὡς τοὺς κριτάς με 'κφέρετε. ποῦ 'στιν ὁ βασιλεύς;
Ἀπόδοτέ μοι τὸν ἀσκόν.

LA. Attatattaà,
Grauia, misera, rigida patior.
Perij, interij, occidi miser,
Percussus hostis lancea.
Hac hasta lamentabilis,
Et erit mihi plorabilis.
Nam si Dicaopolis me læsum viderit,
Meo insultabit lætus infortunio.
DI. Attalattatà,
Vt duræ sunt papillæ, vt sunt Cydonia?
O aureæ puellæ date mihi suauium,
Et morsiunculas, & labra labris iungite,
Nam primus omnium ego choa nunc ebibi.
LA. O miseras ærumnarum istarum miserias!
Ehei, ehei, vulnera excrucianția.
DI. Ehodum, saluus sies Lamachippium.
LA. Ah me miserum. DI. ah me perditum.
LA. Ludísne me? DI. mordésne me?
LA. Miser ego propter prælij
Conflictum inauspicatum.
DI. Quippe Choibus faciebat quidam symbolas.
LA. Eheu, Ehei, Paan, Paan.
DI. At hodie nunc haud celebrantur Paonia.
LA. Prehendite, prehendite crus meum: papæ
O amici prehendite.
DI. At vos mihi mediam puellæ mentulam,
O amicæ prehendite.
LA. Caput percussus agor vertigine: tenebræ
Ante oculos natant.
DI. Et ego dormiturio, & mæreo: quia tenebræ
Ante oculos natant.
LA. Efferte me foràs, in ædes Pittali,
Pæoniis equelis.
DI. Ad iudices me efferte, vbinam est rex Choum?
Date ctesiphontis vtrem.

Σχόλια. Ἀτταταταῖ.] θρηνῶν παρατραγῳδεῖ. κατεγχάνοι δὲ καταγελάσοι. παρατηρητέον δὲ ὅτι ἀντιτίθησιν αὖθις ὁ μὲν τὰ ἐκ τοῦ πολέμου δεινὰ ἅπερ ἔπαθεν. ὁ δὲ ἅπερ ἔχει ἐν εἰρήνῃ χαρμόσυνα. Ὦ χρυσίω] πρὸς τὰς δύο πόρνας λέγει. Τὸ περιπέταστον καὶ τὸ μανδαλωτόν.] εἴδη φιλημάτων ἐρωτικῶν. ἐν ᾧ δεῖ τὴν γλῶτταν τῶν καταφιλούντων λείχειν. ἄλλως. μανδαλωτὸν εἶδός ἐστι φιλήματος ποικίλον καὶ ἁπλοῦν. θηλυδριῶδες καὶ κατεγλωττισμένον. Τί με σὺ κυνεῖς.] ἔνιοι ἐν σοῦ λόγων ἐστὶν ἵνα ᾖ ὁ Λάμαχος λέγων πρὸς τὸν Δικαιόπολιν τό τί με σὺ κυνεῖς, τί με σὺ δάκνεις. ἵνα ᾖ τὸ κυνεῖν ἀντὶ τοῦ βινεῖν. ὡσεὶ ἔλεγε, τί με καταπαίζεις καὶ λυπεῖς με Δικαιόπολι. Τάλας ἐγώ.] διπλῆ περίοδος δεκάκωλος ἧς τὸ α' ὅμοιον τῷ πρὸ αὐτοῦ. δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ γ' ἰαμβικὸν ἐν εἰσθέσει ἰαμβικὸν ἡμιόλιον. τὸ ε' ἰαμβικὸς στίχος.

BISETVS. Τὰ παλαιὰ σχόλια οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν, οὐδὲ τὴν ποιότητα, οὐδὲ τὴν ποσότητα τῶν μέτρων τούτων ἀμέμπτως δηλοῖ. τὰ δὲ μέτρα ποικίλα, καὶ διάφορα.

Σχόλια. Τοῖς Χουσὶ γάρ τις.] ἐπειδὴ ὁ Λάμαχος εἶπε ξυμβολῆς βαρείας ἐπιλέγει ὁ Δικαιόπολις συμβολάς, παίζων πρὸς τὴν ὁμωνυμίαν τὸ ἐπὶ τὸ δεῖπνον λεγόμενον. λέγεται γὰρ συμβολὴ καὶ ἐπὶ δείπνου τοῦ ἐκ κοινοῦ ἐπιτελουμένου. οὓς ἐράνους Ὅμηρός φησιν. εἰλαπίν' ἠὲ γάμος. ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἐστίν. Ἀλλ' οὐχὶ νυνὶ

τήμερον.] ἴσως ἐστὶ τὸ σήμερον ἡμέρα παιωνία καὶ ὑγιεινή. ἕκαστον δ' ἐὰν ὁ Λάμαχος λέγει, τρέπει ὁ Δικαιόπολις εἰς παιδιάν. Παιᾶνα φησὶν ἐπικαλῶ, ὥσπερ ἐπ' εὐδίας, ἐπεὶ σήμερον ἑορτή ἐστι Παιώνια. ἐστὶ δὲ ἑορτὴ Ἀσκληπιοῦ, Ἀπόλλωνι ἴσως ἀνακειμένη. καὶ Παιώνειον ἰατρεῖον θεραπευτήριον. ἢ σωτήριον φάρμακον. καὶ Παιωνίοις τισὶ φαρμάκοις σωτηρίοις. ἰατρευτικοῖς θεραπευτικοῖς. καὶ παρὰ Κρατίνῳ ἱεροῖ Παιωνίαισι χερσί. Λάβεσθέ μου.] λάβεσθε διπλῆ καὶ δυάδες τρεῖς δικώλους ἔχουσαι τὰς περιόδους ἐξ ἰάμβου τριμέτρου ἀκαταλήκτου ἐκκειμένου. τῆς μὲν οὖν πρώτης δυάδος τὸ πρῶτον Παιωνικὸν διρρυθμον. τὸ προσλάβεσθ' ὦ φίλαι. Ιλιγγιῶ.] ὅταν περὶ τὴν καρδίαν στρέφος γένηται, ἢ ἀκολουθεῖ σκότος. καὶ τοῦτο καλοῦσι τὸ πάθος ἴλιγγον.

Bisetvs. Στύομαι.] τὴν τοῦ αἰδοίου τάσιν, καὶ συνουσίας ἐπιθυμίαν τοῦτο τῷ ῥήματι ὑποσημαίνει. διὸ τὸ στύειν, καὶ στύεσθαι, ἐν τοῖς ἑξῆς διὰ πλειόνων ἐπιπλέον εἰρήσεται.

Σχόλια. Ποῦ 'στὶν ὁ βασιλεύς.] δηλοῖ ὅτι ἄρα τὴν ἐπιμέλειαν ὁ βασιλεὺς εἶχε τῆς ἀμίλλης τῶν χοῶν καὶ τὸ ἆθλον ἐδίδου τῷ νικήσαντι, ἢ ἀσκόν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀρχή τις ἐστὶν ἢ δὲ καὶ τῶν μυστηρίων ἐπιμελητὴς τῶν πομπῶν, καὶ τῶν θυσιῶν διεῖχεν.

Λά. Λόγχη τις ἐμπέπηγέ μοι δι' ὀστέων ὀδυρτά.

Δι. Ὁρᾶτε τουτονὶ κενόν; Τήνελλα καλλίνικος.

Χο. Τήνελλα δῆτ', εἴπερ καλεῖς πρέσβυ καλλίνικος.

Δι. Καὶ πρός γ' ἄκρατον ἐγχέας ἄμυστιν ἐξέλαψα.

Χο. Τήνελλα νῦν ὦ γεννάδα χώρει λαβὼν τὸν ἀσκόν.

Δι. Ἕπεσθέ νυν ᾄδοντες, ὦ τήνελλα καλλίνικος.

Χο. Ἀλλ' ἑψόμεσθα σὴν χάριν,
Τήνελλα καλλίνικον ᾄ-
δοντές σε καὶ τὸν ἀσκόν.

La. Per ossa quadam lancea hostilis mihi inuoluit.

Di. Videtis poculum hoc vacuum? Tenella egregia victrix.

Ch. Tenella sanè si vocas, senex, egregia victrix.

Di. Et insuper meracum infudi, & hianti ore ingurgitaui.

Ch. Tenella, nunc age generose, vtrem cape & recede.

Di. Sequimini me cantantes, ô Tenella egregia victrix.

Ch. Tua sequemur gratia,
Tenella victrix inclytam
Cantabimus te, & vtrem.

Σχόλια. Ὀδυρτά.] κατ' ἐναλλαγὴν τοῦ σ ὀδυρτά, τουτέστι θρηνητά. ἢ ἀπὸ τοῦ ὀδύρεσθαι. τουτέστιν ἃ θρῆνον ἐμποιοῦντα καὶ ὀδυρμόν. Πρέσβυ.] ἑαυτὸν γὰρ ὑπετίθετο πρέσβυν, πρὸς τὴν γυναῖκα διαλεγόμενος ἐν ἀρχῇ τοῦ δράματος. Ἄμυστιν.] τὴν ἀθρόαν πόσιν οὕτως ἔλεγον. ἐστὶ δὲ εἶδος ποτηρίου φιαλώδους. ἄλλως δὲ ὁμοῦ καὶ ἀθρόως ἔπινον, ἢ παρὰ τὸ ἀπνευστὶ ἐκπιεῖν, ἢ παρὰ τὸ μὴ μύειν. ἐστὶ δὲ καὶ εἶδος ποτηρίου.

Bisetvs. Ἄμυστιν.] Εὐστάθιος. ἄμυστις, εἶδος ποτηρίου, παρὰ τὸ μὴ μύειν τοὺς ἐξ αὐτοῦ πίνοντας, διὰ τὸ εὔκολον τῆς πόσεως. καὶ ἄμυστις πόσις, ἣν τις πίνει μὴ μύσας. ὅθεν τὸ ἀμυστίζειν τὸ ἀθρόως, καὶ ἀπνευστὶ πίνειν. ὅπερ οἱ ποιοῦντες, ὥς φασιν οἱ παλαιοὶ κατὰ τὸν Πλάτωνα, ἥκιστα μέθαις περιπίπτουσιν.

Σχόλια. Τήνελλα.] μίμημα ἐπιφθέγματος αὐλοῦ τὸ Τήνελλα. Ἀρχίλοχος.
Τήνελλα καλλίνικε χαῖρ' ἄναξ Ἡράκλεες,
Αὐτός τε καὶ Ἰόλαος αἰχμητὰ δύο.

Biset. Ἀγεννάδα.] γεννάδας παρὰ τῷ Ἡσυχίῳ, γενναῖος, ἀνδρεῖος, εὐγενής, μέγας. ἐν δὲ τῷ συνθέτῳ ἀγεννάδας, τὸ α οὐ στερητικόν ἐστιν, ἀλλὰ ἐπιτατικόν.

Σχόλια. Ἀλλ' ἑψόμεσθα σὴν χάριν.] λείπει ἡ εἰς πρόθεσις. ἵν' ᾖ εἰς σὴν χάριν.

Biset. Οὕτω καὶ Αἰσχύλος ἐν Πέρσαις,
Ἔρξατ', ἔρξατε, καὶ στένα ζ' ἐμὴν χάριν.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΑΧΑΡΝΕΩΝ ΤΕΛΟΣ.

ARISTOPHANIS ACHARNENSIVM FINIS.

ΣΦΗ-

ΣΦΗΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ Ἀθηναῖος φιλοδικαστὴς ὢν τὴν φύσιν, ἐφοίτα εἰς δικαστήρια συνεχῶς. Βδελυκλέων δὲ ὁ τούτου παῖς ἀχθόμενος ταύτῃ τῇ νόσῳ καὶ πειρώμενος τὸν πατέρα παύσειν ἐγκαθείρξας τοῖς οἴκοις καὶ δίκτυα περιβαλὼν, ἐφύλαττε νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν. ὁ δὲ ἐξόδου αὐτῷ μὴ προκειμένης, ἐκέκραζεν. οἱ δὲ συνδικασταὶ σφηξὶν αὑτοὺς ἀφομοιώσαντες, παραγίνονται, βουλόμενοι διὰ ταύτης τῆς τέχνης ὑποκλέπτειν τὸν συνδικαστήν. ἐξ ὧν καὶ ὁ χορὸς συνέστηκε, καὶ τὸ δρᾶμα ἐπιγέγραπται. ἀλλ' οὐδὲν ἤνυον οὐδὲ οὗτοι. πέρας δὲ τοῦ νεανίσκου θαυμάζοντος, τίνος ἕνεκα ὁ πατὴρ οὕτως ἥττηται τοῦ πράγματος, ἔφη ὁ πρεσβύτης εἶναι τὸ πρᾶγμα σπουδαῖον καὶ σχεδὸν ἀρχῆς τὸ δικάζειν. ὁ δὲ παρεπειρᾶτο τὰς ὑπονοίας ἐξαίρειν τοῦ πράγματος, τουτέστι [illegible]. ὁ δὲ πρεσβύτης μηδαμῶς νουθετούμενος, οὐ μεθίει τοῦ πράγματος. ἀλλ' ἀναγκάζεται ὁ νέος ἐπιτρέπειν αὐτῷ φιλοδικεῖν, καὶ ἐπὶ τῆς οἰκίας μόνον τοῦτο ποιεῖν, καὶ τοὺς κατὰ τὴν οἰκίαν δικάζειν. καὶ δύο κύνες παρεισάγονται παρ' αὐτῷ πολιτικῶς κρινόμενοι. καὶ κατὰ τοῦ φεύγοντος ἐκφέρειν συνεχῶς τὴν ψῆφον μέλλων, ἀπατηθεὶς ἄκων, τὴν καταδικάζουσαν ἅμα φέρει ψῆφον. περιέχει δὲ καὶ δικαιολογίαν τινὰ τοῦ χοροῦ ἐκ τοῦ ποιητικοῦ προσώπου διὰ τὸ σφηξὶν ἐμφερεῖς εἶναι τοὺς τοῦ χοροῦ. ἐξ ὧν καὶ τὸ δρᾶμα. ὅτι τε μὲν ἦσαν νέοι, πικρὰς τὰς δίκας ἐνήδρευον. ἐπεὶ δὲ γέροντες γεγόνασι, κεντοῦσι τοῖς κέντροις. ἐπὶ τέλει τοῦ δράματος, ὁ γέρων ἐπὶ δεῖπνον καλεῖται καὶ ἐπὶ ὕβριν τρέπεται. καὶ κρίνει αὐτὸν ὕβρεως ἀρτόπωλις. ὁ δὲ γέρων, πρὸς αὐλὸν καὶ ὄρχησιν τρέπεται. καὶ γελοιοποιεῖ τὸ δρᾶμα. Τοῦτο τὸ δρᾶμα πεποίηται αὐτῷ οὐκ ἐξ ὑποκειμένης ὑποθέσεως, ἀλλ' ὡσανεὶ γινομένης. πέπλασται δὲ τὸ ὅλον. διαβάλλει δὲ Ἀθηναίους ὡς φιλοδικοῦντας. καὶ σωφρονίζει τὸν δῆμον ἀποστῆναι δικῶν. διὰ τοῦτο, καὶ τοὺς δικαστὰς σφηξὶν εἰκάζει κέντρα ἔχουσι, καὶ πλήττουσι δι' αὐτῶν χαρίεντας. Ἐδιδάχθη ἐπὶ ἄρχοντος Ἀμεινίου διὰ Φιλωνίδου ἐν τῇ πόλει Ὀλυμπιάδι, ἦν β εἰς Λήναια. καὶ ἐνίκα πρῶτος Φιλωνίδης Προάγωνι, Γλαύκων Πρέσβεσι τρίτος.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ
διὰ στίχων ἰάμβων.

Φιλοῦντα δικάζειν πατέρα, παῖς εἵρξας ἄφνω,
Αὐτὸς ἐφύλαττεν ἔνδον οἰκοῦντά γ' ὅπως
Μὴ λανθάνῃ, μὴ δ' ἐξίῃ, διὰ τὴν νόσον.
Ὁ δ' ἀντιμάχεται παντὶ τρόπῳ καὶ μηχανῇ.
Εἶθ' οἱ συνήθεις καὶ γέροντες λεγόμενοι
Σφῆκες, παραγίνονται βοηθοῦντες σφόδρα.
Ἐπὶ τῷ δύνασθαι κέντρον ἔχειν ποῖ
Φρονοῦντες ἱκανόν. ὁ δὲ γέρων πειθόμενος,
Συμπείθετ' ἔνδον διαδικάζειν καὶ βιοῦν.
Ἐπεὶ τὸ δικάζειν κέκεικεν ἐκ παντὸς τρόπου.

ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΥΠΟΘΕΣΙΣ
δι' ἀκροστιχίδος.

Qu.Sept.Flo.Christiani.

Σ κληρὸν γέροντα καὶ λίαν δικορράφον
Φ ύλαξεν οἴκοι παῖς κατάκλειστον, πρὸς ὃν
Η κον γέροντες σφῆκες ὧδε ἀμυνάθειν
Κ έντροις. λόγου δὲ κρείττονος γέρων ὕπο
Ε πειτα πεισθείς. οὐδὲν αἰτιᾶν ἔχων
Σ τέργει δικάζειν τὰς δίκας τὰς οἴκοθεν.

ARGVMENTVM SIVE HYPOTHESIS, CRABRONVM aut VESPARVM.

Auctore Sept. Flor. Christiano.

Per Acrostichidem.

C ūm indicandi amore vesanum patrem
R etrahere vellet natus, inclusum ædibus
A sseruat: ille obnititur, quantum potest,
B delycleonem vt fallat & custodiam:
R em rescientes aduolant macri senes
O pem vt ferant aculeis freti suis
N omenque habentes inde Vesparum: inter hos
E x pacto initur fœdus: exercet domi
S enex forum omne, & iudicis partes agit.

Aliter.

V eterem parentem natus addictum foro
E liminare dum vetat, seruus dedit
S eruandum: at illum vindicare aculeis
P arant seniles vespæ: vtrinque ardent manus:
A nimos sed acres lingua flexit, & senex
E uicit vt ius diceret saltem domi.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

Σωσίας οἰκέτης.
Ξανθίας, οἰκέτης.
Βδελυκλέων.
Φιλοκλέων.
Χορὸς γερόντων Σφηκῶν.
Παῖδες.
Κῆρυξ.
Θεσμοθέτης.
Κατήγορος.
Κύων Κυδαθηναιεύς.
Θεράπων Φιλοκλέωνος.
Ἀρτόπωλις γυνή.
Εὐριπίδης.
Ἕτερος κατήγορος.

PERSONÆ DRAMATIS.

Sosias, seruus.
Xanthias, seruus.
Bdelycleon, filius senis.
Philocleon, senex.
Chorus senum Crabronum.
Pueri.
Præco.
Thesmotheta.
Accusator.
Canis Cydathenæus.
Seruus Philocleonis.
Artopola, mulier.
Euripides.
Alius accusator.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΣΦΗΚΕΣ.

ARISTOPHANIS CRABRONES seu VESPÆ.

Ex versione Q. Sept. Florentis Christiani.

Ad quā accesserūt eiusdem obseruationes & castigationes in eandem fabulam.

ΣΩΣΙΑΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

BISETVS. Σωσίας, καὶ Ξανθίας δοῦλοι τοῦ Φιλοκλέωνα φυλάττειν ἐπιταχθέντες τὸν τῆς φυλακῆς πόνον, καὶ βάρος δυσφοροῦντες ἀγανακτοῦσιν. εἶτα δὲ πρὸς τοὺς θεατὰς ἐπιστραφέντες τὴν τοῦ δράματος ὑπόθεσιν αὐτοῖς δηλοῦσι.

Οὗτος τί πάσχεις ὦ κακόδαιμον Ξανθία;
Ξαν. Φυλακὴν καταλύειν νυκτερινὴν διδάσκομαι.
Κακὸν ἄρα ταῖς πλευραῖς τι προὐφειλες μέγα.
Ἆρ' οἶσθά γ' οἷον κνώδαλον φυλάττομεν;

Miserande Xanthia, ecquod hic malum anculas?
XA. Dissoluere huius noctis excubias paro.
SO. Fraudem lateribus nempe debebas tuis,
Sed scisne qualem nos tuemur belluam?

Σχόλια. Οὗτος τί πάσχεις.] προλογίζουσι δύο οἰκέται, ἀποδυσπετοῦντες πρὸς τὴν φυλακὴν τοῦ γέροντος δεσπότου, κατ' αὐτὴν δὲ στίχοι ἴαμβοι τρίμετροι ἀκατάληκτοι. σκθ. ὧν τελευταῖος. πολλῶν δικαστῶν σφηκιὰν διασκεδῶ. Φυλακὴν καταλύειν.] οὕτω λέγουσι τὸ ἐπινυστάζειν ἐπὶ τῆς φυλακῆς, φυλακὴν καταλύειν νυκτερινὴν. ἤγουν καταλιπεῖν τὴν τάξιν βούλομαι καὶ μεταλλαγῶ καθεύδειν ἤγουν νυστάζω.

CHRIST. Φυλακὴν καταλύειν.] Vigiliæ nocturnæ labore fessus Xanthias seruus verna dum heri patrem cum Sosia custodit, oculis velut nictabat & dormituriebat, itaque ait se soporem meditari & custodiæ pausam. Sic apud Æschulum in principio Agamemnonis Ille custos deos poscit vigiliarum missionem & φρουρᾶς ἐτείας ἀπαλλαγήν. Quo loco admonebo studiosos τὸ ἄγκαθεν pro ἀνέκαθεν malè apud Hesychium legi ἀγχίαθεν.

Σχόλια. Προὐφειλες.] οὐδὲν ἄλλο ἐκ τοῦ προὐφειλες ἐνδεικνύει ἢ μόνον τὸ ὤφειλες. ἐχρεώστεις τί μέγα κακὸν ταῖς πλευραῖς σου, καὶ θέλεις αὐτὸ ἀποδοῦναι.

CHRIST. Προὐφειλες.] Sic Latini ludibrium debere. Nam hoc loco verbum compositum non plus valet quàm simplex ὤφειλες, Quasi dicat, mutuò magnum aliquod malum sumpseras à costis tuis quod bona fide reddere cupis, vt flagris scilicet illæ caleant vt loquitur Plautus.

Σχόλια. Κνώδαλον.] κυρίως ἐπὶ τοῦ θαλαττίου θηρίου. εἴρηται δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ χερσαίου κνώδαλον παρὰ τὸ κνώσιν ἁλίσκεσθαι.

BISETVS. Εὐστάθιος. κνώδαλον, τὸ χερσαῖον θη-

είον, παρὰ τὸ ὑπὸ κυνῶν ἁλίσκεσθαι. καὶ τὸ θαλάσσιον θηρίον ὁμωνύμως, παρὰ τὸ ἐν ἁλὶ κνώσσειν, τουτέστι βαθέως ὑπνώττειν. ἡ δὲ λέξις ἐκ πλεονασμοῦ τὸ δ. ἔχει. κνώδων δὲ ἡ ἀκμὴ τοῦ ξίφους, παρὰ τὸ χαίνειν τοῖς ὀδοῦσιν, ἤγουν τῇ ἀκμῇ κτείνειν. Σοφ. Ἀντιγόνῃ,

Ξίφους ἕλκει διπλοῦς κνώδοντας. τὸ χόλιον, διπλᾶς ἀκμάς, τὸ τοῦ ξίφους ἀμφήκες ὀξύ.

CHRIST. Κνώδαλον.] Propriè de bellua marina dici aiunt παρὰ τὸ κινεῖσθαι ἐν ἁλί. Tamen & de feris terrestribus dicitur, quia præda sint canum, quasi κυσὶν ἁλισκόμενα.

Ξαν. Οἶδ'· ἀλλ' ἐπιθυμῶ σμικρὸν ἀπομερμηρίσαι.

Σω. Σὺ δ' αὖ παρακινδυνεύειν' ἐπεὶ καὐτοῦ γ' ἐμοῦ

Κατὰ τῶν κορῶν ἤδη τι καταχεῖται γλυκύ.

Ξαν. Ἀλλ' ἦ παραφρονεῖς ἐτεόν, ἢ κορυβαντιᾷς;

Σω. Οὐκ, ἀλλ' ὕπνος μ' ἔχει τις ἐκ Σαβαζίου.

Ξαν. Τὸν αὐτὸν ἄρ' ἐμοὶ βουκολεῖς Σαβάζιον.

Κἀμοὶ γὰρ ἀρτίως τις ἐπεστρατεύσατο

Μῆδός τις ἐπὶ τὰ βλέφαρα νυστακτὴς ὕπνος.

Καὶ δῆτ' ὄναρ θαυμαστὸν εἶδον ἀρτίως.

Σω. Κἄγωγ' ἀληθῶς οἷον οὐδεπώποτε.

Ἀτὰρ σὺ λέξον πρότερος. Ξαν. ἐδόκουν αἰετὸν

Καταπτάμενον ἐς τὴν ἀγορὰν μέγαν πάνυ

Ἀναρπάσαντα τοῖς ὄνυξιν ἀσπίδα,

Φέρειν ἐπίχαλκον ἀνεκὰς εἰς τὸν οὐρανόν.

Κἄπειτα ταύτην ἀποβαλεῖν Κλεώνυμον.

XA. Scio, at cupido polluli somni premit.

SO. Protenderis tu pellis in periculum.

Nempe his ocellis dulce quid suffunditur.

XA. At certò es aut cerritus aut oblucinans.

SO. Minimè, sopor me incessit ex Sabazio.

XAN. Mecum ergo eundem tu colis Sabum patrem:

Nam dormienti iammodo & Medus mihi

Obmilitauit lassa somnus lumina,

Mirúmque prorsus somnium aspexi modò.

SO. Etiam ipse vidi quale nunquam videram.

At tu prior dic. XAN. visa grandis admodum

Aquila volatu prapeti forum petens

Grauem ære clypeum rapere aduncis vnguibus

Raptúmque in æthram ferre sublimem procul,

Sed quem deinde abiecerit Cleonymus.

Σχόλια. Ἀπομερμηρίσαι.] μέρμηρα ἡ εἰς ὕπνον καταφορὰ περὶ τὴν ἕω. λέγεται δὲ μέρμηρα καὶ φροντίς. ἐκ δὲ τούτου τὸ καθυπνῶσαι. οἱ γὰρ καθεύδοντες, ἀποτίθενται τὰς φροντίδας. καὶ πρὸς τὸν ὄρθρον δὲ γίνεταί τις ὕπνος ἐν τῇ ἐπιστάσει ἐλαφρός, ὃν τούτῳ τῷ ὀνόματι καλοῦσι.

BISETVS. Εὐστάθιος μέρμηρα, ἡ φροντίς. καὶ μερμηρίζειν, τὸ φροντίζειν, καὶ εἰς διαφόρους βουλὰς μερίζεσθαι, παρὰ τὸ μερίζειν, τροπῇ τοῦ ε εἰς η. Ὅμηρος Ιλ. Β.

Ἄλλοι μέν ῥα θεοί τε, καὶ ἀνέρες ἱπποκορυσταὶ
Εὗδον παννύχιοι, Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος,
Ἀλλ' ὅγε μερμήριζε κατὰ φρένα.

Ξανθίας τοίνυν παίζων λέγει ἑαυτὸν ἐπιθυμεῖν ἀπομερμηρίσαι, τουτέστι τὰς μερμήρας, καὶ φροντίδας ἀποτίθεσθαι καὶ ἀπωθεῖν, ἵνα καθεύδῃ.

CHRIST. Ἀπομερμηρίσαι.] Lapsus in soporem qui fit circiter Auroram dicitur μέρμηρα, quo nomine etiam dicitur cura, & inde μερμηρίζειν solicitum esse, & proinde dormire, nam qui somno sese dant: deponunt omnem curam.

Σχόλια. Παρακινδυνεύειν.] παρ' ὑπόνοιαν εἶπε, δέον εἰπεῖν κατακοιμῶ, εἶπε παρακινδύνευε· ἐπεὶ ἤμελλε μαστίζεσθαι ἐὰν κοιμηθῇ, ἐκ τοῦ ἑπομένου εἶπε τὸ προηγούμενον.

CHRIST. Παρακινδυνεύειν.] Hoc dixit παρ' ὑπόνοιαν, cùm dicendum esset potiùs Dormi, Nam etiam id voluit cùm ait Periclitare. Sanè eleganter (huc arbitror spectans) de anu dormituriente dixisse videtur Plautus apud Porphyrionem,

Anus hæc in pellis periculum protenditur:
Solebant autem in pellibus dormire, & ipsum dormire ἀπὸ τῶν δερμάτων dictum, facilè assentior doctiss. Ios. Scaligero in Coniectaneis ad Varronem.

Σχόλια. Κορυβαντιᾷς.] μαίνῃ. παρόσον οὗτοι οἱ δαίμονες μανίας καὶ ἐνθουσιασμοῦ εἰσιν ἐμποιητικοί, ὀνειδίζει δὲ αὐτῷ καὶ ὅτι, οἷς ἐλοιδορεῖτο αὐτὸν, φάσκων κινδυνεύειν ὕπνῳ παρεισιόντα. Ἐκ Σαβαζίου.] πρὸς τὸ κορυβαντιᾷς ἐπήγαγε τὸ Σαβαζίου. ἐκεῖνος δὲ ἐπὶ τοῦ παραφρονεῖν συμβουλεύει καὶ ἀποκοιμηθῆναι. Σαβάζιον δὲ τὸν Διόνυσον οἱ Θρᾷκες καλοῦσι, καὶ σάβους τοὺς ἱεροὺς αὐτῶν. παίζει δέ, ὡσεὶ ἔλεγε βάρβαρός τις καὶ σκληρὸς ὕπνος. περὶ δὲ Σαβαζίου ἐν τοῖς τῶν ὀρνίθων σχολίοις διὰ πλειόνων εἴρηται. βουκολεῖς δὲ τρέφεις. Μῆδός τις.] πρὸς τὸ Σαβάζιος. εἶπε καὶ ὅτι τὸ Μῆδος, ἢ ἀντὶ τοῦ ἐχθρός. ἐπεὶ καὶ ἐστρατεύσατο εἶπε. πολέμιοι γὰρ Ἕλλησιν οὗτοι. Ἐπίχαλκον.] τὴν ἔξωθεν χαλκῆν. τοῦτο δὲ προσέθηκε, διὰ τὴν ὁμωνυμίαν τὴν πρὸς τὸ ἑρπετόν. δοκεῖ δέ μοι τὴν ἀσπίδα τὸ ὅπλον ἀπὸ τοῦ τοιούτου ὀνομάσθαι ζώου, διὰ τὸ εἰς κύκλους πολλοὺς ἑλισσόμενον καθεύδειν. κυκλικαὶ γὰρ ἦσαν αἱ ἀσπίδες τῶν παλαιῶν ὡς Αἰσχύλος.

Ἄλλω δὲ πολλὴν (ἀσπίδος κύκλον λέγω)
Ἔφριξα δινήσαντος.

οὕτω δὲ τὸ ζῶον ὠνόμασται, ἀπὸ τοῦ α ἐπιτατικοῦ μορίου καὶ τοῦ πίζω τὸ ἐκτείνω, διὰ τὸ ὀξὺ αὐτοῦ συνεσταλμένον. ἢ διὰ τὸ τοῦ σώματος αὐτοῦ μῆκος. ἀνεκὰς δέ, ἀντὶ τοῦ ἄνω πάνυ ἑκάς, καὶ εἰς ὕψος.

CHRIST. Μῆδός τις.] Pro hoste & aduersario Medum dixit, quia Medi Grecis infestissimi. Hostem verò infestum vocat qui propter eum mortuos incursaturus erat boues, tanquam Mastigia, vocat autem νυστακτὴν somnum, quia νυστάζειν capite est annuere, vt solent qui inuiti labuntur in soporem. Ἐπίχαλκον ἀσπίδα.] Aeream aspidem dixit, ne quis de aspide serpente intelligeret, & tamen

men scutum, à figura animalis dictum est, quod flexum in multos orbes dormit. erãt aũt κυκλικαὶ veterum ἀσπίδες: vt dixit Æschulus in Persis, ἄλω δὲ πολλὴν ἀσπίδος κύκλον λέων, ἔφριξα δεινῶς τε. Dict' autem serpens ἀσπὶς ab intẽtiua particula ἀ & σπάζω quod est extendo propter vehementem sibilũ.

Σχ. Ἀποβαλεῖν Κλεώνυμον] ὅτι μετὰ τῶν ἄλλων ὡς κωμῳδεῖ πολλῆς δειλὸς ῥίψασπις. κατ' ὑπόνοιαν δὲ κωμῳδεῖ αὐτόν.

Σω. Οὐδὲν ἄρα γρίφου διαφέρει Κλεώνυμος.
Πῶς δὴ προσερεῖ τις τοῖσι συμπόταις λέγων,
Ὅ,τι ταυτὸν θηρίον ἐν τῇ γῇ κἀν οὐρανῷ,
Κἀν τῇ θαλάττῃ γ᾽ ἀπέβαλε τὴν ἀσπίδα.
Ξαν. Οἴμοι. τί δῆτά μοι κακὸν γενήσεται;
Ἰδόντι τοιοῦτον ἐνύπνιον. Σω. μὴ φροντίσῃς
οὐδὲν γὰρ ἔσται δεινὸν. οὐ μὰ τοὺς θεούς.
Ξαν. Δεινόν γέ πού 'στ' ἄνθρωπος ἀποβαλὼν ὅπλα;
Ἀτὰρ σὺ τὸ σὸν αὖ λέξον. Σω. ἀλλ' ἐστὶ μέγα.
Περὶ τῆς πόλεως γάρ ἐστι τοῦ σκάφους ὅλου.
Ξαν. Λέγε νῦν ἀνύσας τι, τὴν τρόπιν τοῦ πράγματος.
Σω. Ἔδοξέ μοι περὶ πρῶτον ὕπνον ἐν τῇ Πνυκὶ
Ἐκκλησιάζειν πρόβατα συγκαθήμενα,
Βακτηρίας ἔχοντα καὶ τριβώνια.
Κἄπειτα τούτοις τοῖς προβατοισί μου δόκει
Δημηγορεῖν φάλαινα πανδοκεύτρια.

SO. Parem ergo gripho censeas Cleonymum.
Nam quæstio isthæc digna conuiuis erit,
Vnam atque eandem belluam esse quæ in mari
Cælóque terráque abijcit scutum fugax.
XA. Hei mi, timor me incessit vt ne quid mali
Apportet hoc insomnium. SO. At iam per deos,
Securus esto, nil mali hinc portenditur.
XA. An non graue istud arma cùm vir proijcit?
Tuũ ipse iam nũc somniũ insequere. SO. maximũ
Vt quod sit vrbis nanc de tota Attica.
XA. Age nunc ab ipsa rem carina perfice.
SO. Mihi visa primũ est, circiter somnũ, in Pnyce
Pecudum sedentium frequens conuentio
Cum scipione pallium gerentium.
In quis habebat, vt videbatur mihi,
Omnirapa Pristis concionem bellua.

Σχόλια. Οὐδὲν ἄρα γρίφου] ἀντὶ τοῦ, παροινίου ζητήματος, ὅτι δύναταί τις γρῖφον ποιῆσαι, ἐκ τῶν τοῦ Κλεωνύμου πράξεων. ἐπεὶ δὲ ἀναγραφῇ αὐτῶν φησὶν ὁ Κλέαρχος ἐν τῷ περὶ γρίφων συγγράμματι. γρῖφοι δὲ λέγονται, τὰ ἐν τοῖς συμποσίοις προβαλλόμενα αἰνιγματώδη ζητήματα.

CHR. Οὐδὲν ἄρα γρίφου] Propriè nassa piscatorũ Griphus, detortũ postea vt hic, vocabulũ ad quæstiones Ænigmaticas & Problemata obscura, quæ in lætis cõuiuiis agitari solebãt. Itaq; hic est ζήτημα παροίνιον. Proponi autem ea mos erat, vt soluerentur. vnde ille festiuè dixit, Quid ego Griphũ soluã qui vt soluatur negotium exhibet? Clearchus qui de Griphis librum scripsit septẽ eorũ genera cõstituit, de quib. lege, si operæ est pretium, Athenæũ Dipnosoph. Cleonymum verò istum & hic & in Ierena exagitat vt ignauũ & ῥίψασπιδα. Cõparátq; aquilæ vndique circumuolanti, vt monstrum dignum Thebano ænigmate ostẽdat quod in cœlo, terra & mari scutum abiiciat: Nam suprema ignauia & imbellia, ex clypei amissione arguitur, vnde Lacænæ illius fortissimæ matris dictum ad filium ἢ τὰν, ἢ ἐπὶ τᾶς puta ἀσπίδα, Aut, inquit, clypeũ hoc refer mactus adorea, aut super hoc gloriosè funeratus referor. Hunc autem Cleonymum θηρίον propterea vocat quia μακρὸς erat & ἄρρυθμος. Notandum etiam hic in τῷ ὅ,τι superoacaneum esse more Attico τὸ ὅ, Nam τί tantum & idem valet.

Σχ. Τοῖς συμπόταις] ἐν γὰρ τοῖς συμποσίοις, προεβάλλοντο οἱ γρῖφοι πρὸς λύσιν. Ὅτι ταυτὸν] ἐν τῷ ὅτι περιττεύει τὸ ὁ Ἀττικῶς. τὸ γὰρ σημαινόμενον ἀντὶ τοῦ τί ταυτὸν ἐν τῇ ἐρωτήσει. καὶ ἔστιν ὁ λόγος οὕτω. τί τὸ αὐτὸ θηρίον ἐν παντὶ τόπῳ δυστυχεῖ τὰ πολεμικά, καὶ ἐν γῇ καὶ ἐν ναυμαχίᾳ. θηρίον δὲ ὁ αἰετὸς πανταχοῦ περιπετόμενος. ὃ παραβάλλει τὸν Κλεώνυμον. Θηρίον] οὐκ ἀπεοικότως θηρίον αὐτὸν εἶπεν. ἐπεὶ μακρὸς καὶ ἄρρυθμος ὁ Κλεώνυμος. Δεινὸν γέ πού 'στ' ἄνθρωπος] τὸ φησιν. οἶδα ὅτι δεινὸν πρᾶγμα ἰδεῖν ἄνθρωπον ἀποβαλεῖν τὴν ἀσπίδα. Τοῦ σκάφους ὅλου.] ἀεὶ οἱ ποιηταὶ τὰς πόλεις πλοίοις παραβάλλουσι. καὶ Σοφοκλῆς.

Bisɛт. Σοφοκλῆς. Τὸ τοῦ Σοφοκλέους παράδειγμα ποῖον ἂν εἴη οὐ δῆλον. ἐκ δὲ τοῦ Αἰσχύλου φανερόν, ὥσπερ ἐν τῷ προλόγῳ τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις οὕτω λέγει.

Κάδμου πολῖται χρὴ λέγειν τὰ καίρια,
Ὅστις φυλάσσει πρᾶγος ἐν πρύμνῃ πόλεως
Οἴακα νωμῶν, βλέφαρα μὴ κοιμῶν ὕπνῳ.

CHR. Τοῦ σκάφους ὅλου] Solẽs hoc est poetis vt ciuitates nauibus cõparẽt, vt Sophocli & Æschulo, apud quem habes πόλεως οἴακα νωμῶν, nã quod gubernator in naui, id est Princeps in ciuitate: itaq; ibidẽ Æschul' puta in septẽ Thebana cùm dixit ὅστις φυλάσσει πρᾶγος ἐν πρύμνῃ, nihil aliud innuit quã ἐξουσίαν ἐν ἀρχῇ. Hic verò perstat in Metaphora cùm ait τρόπιν τοῦ πράγματος quo vocabulo principium & radicem intelligit, quia omnium trabiũ prima carina construitur.

Σχ. Λέγε νῦν ἀνύσας] τὸ ἀνύσας, Ἀττικοὶ δὲ ἀνύσαντες. τρόπιν δὲ οἰκείως ἔλεγε τὴν ῥίζαν. ἐπεὶ τῶν δρυόχων ἡ τρόπις ἵσταται πρῶτον. ἄλλως, τρόπιν, ἀντὶ τοῦ τὸ μέρος, ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ σκάφους. οἱ δὲ τὴν ἀρχήν. ἔπαιξε δὲ πρὸς τὸ σκάφος. Ἐκκλησιάζειν] εἰς ἐκκλησίαν συνάγειν, πρόβατα δὲ, τοὺς Ἀθηναίους φησί, διαβάλλων τὸ προβατῶδες αὐτῶν. παλαιὸν δὲ ἦν ἔθος, τοὺς ἐντίμους γέροντας τριβωνοφοροῦντας, ἐκκλησιάζειν μετὰ βακτηρίας.

CHR: ST. Ἐκκλησιάζειν.] Non hic est concionem habere, sed quod Romanè dicebatur, In licium vocare. vt autem hic & vbique ferè Cleonẽ acri aceto perfundit tãquam rapacem, spurcum, & lucri quantumuis olidi appetentem, Ita Atheniensium suggillat τὸ προβατῶδες & ingenium pecuinum. Erat autem prisci moris, vt honorati senes cũ pallio detrito, & scipione populũ conuocarent.

Σχόλια. Τοῖς προβατίοισι μοὐδόκει.] τὸ πλῆρες. τοῖς προβατίοισί μοι ἐδόκει. καὶ ἔκθλιψις καὶ κρᾶσις. φάλαινα δέ, θηρίον θαλάττιον. πανδοκεύτρια δέ, ἡ πάντα δεχομένη καὶ καταπίνουσα. ἡ πάντα ἐπιτηροῦσα. κωμῳδεῖ δὲ πανταχοῦ τὸν Κλέωνα, σκώπτων ὡς ἅρπαγα καὶ πολλὰς μηχανὰς ἐπινοοῦντα εἰς τὸ κερδαίνειν. ἐμπεπρησμένης δέ, ἀντὶ τοῦ ἐμπεφυσημένης καὶ παχείας. πρῆσαι γὰρ τὸ φυσῆσαι. καὶ τοῦτο δέ, εἰς τὸ ἁρπακτικὸν τοῦ Κλέωνος. πολλαχοῦ γὰρ ὡς τοιοῦτον τὸν αὐτὸν διασύρει. φάσκων κυκλοβόρου φωνὴν ἔχειν. καὶ Παφλαγόνα παρὰ τὸ παφλάζειν τῇ φωνῇ. Πανδοκεύτρια] ἡ πάντα δεχομένη. λέγει δὲ τὸν Κλέωνα.

Ἔχουσα φωνὴν ἐμπεπρησμένης ὑός.
Ξαν. Αἰβοῖ. Σω. τί ἐστι; Ξαν. παῦε παῦε μὴ λέγε.
Ὄζει κάκιστον τοὐνύπνιον βύρσης σαπρᾶς.
Σω. Εἶθ' ἡ μιαρὰ φάλαιν' ἔχουσα τρυτάνην,
Ἵστη βόειον δημόν. Ξαν. οἴμοι δείλαιος·
Τὸν δῆμον ἡμῶν βούλεται διιστάναι.
Σω. Ἐδόκει δέ μοι Θέωρος αὐτῆς πλησίον
Χαμαὶ καθῆσθαι, τὴν κεφαλὴν κόρακος ἔχων.
Εἶτ' Ἀλκιβιάδης εἶπε πρός με τραυλίσας,
Ὀλᾷς Θέωλος τὴν κεφαλὴν κόλακος ἔχει.
Ξαν. Ὀρθῶς γε τοῦτ' Ἀλκιβιάδης ἐτραύλισεν.
Σω. Οὔκουν ἐκεῖν' ἀλλόκοτον, ὁ Θέωρος κόραξ
Γιγνόμενος. Ξαν. ἥκιστ' ἀλλ' ἄριστον. Σω. πῶς.
Ξαν. ὅπως;
Ἄνθρωπος ὢν, εἶτ' ἐγένετ' ἐξαίφνης κόραξ.
Οὔκουν ἐναργὲς τοῦτο ξυμβαλεῖν, ὅτι
Ἀρθεὶς ἀφ' ἡμῶν, ἐς κόρακας οἰχήσεται.
Σω. Εἶτ' οὐκ ἐγὼ δοὺς δύ' ὀβολὼ μισθώσομαι,
Οὕτως ὑποκρινόμενον σαφῶς ὀνείρατα.
Ξαν. Φέρε νῦν κατείπω τοῖς θεαταῖς τὸν λόγον,
Ὀλίγ' ἄττ' ὑπειπὼν πρῶτον αὐτοῖσιν ταδί.
Μηδὲν παρ' ἡμῶν προσδοκᾶν λίαν μέγα.
Μηδ' αὖ γέλωτα Μεγαρόθεν κεκλεμμένον.
Ἡμῖν γὰρ οὐκ ἔστ' οὐδὲ κάρυ' ἐκ φορμίδος
Δούλω διαρριπτοῦντε τοῖς θεωμένοις.

A *Quæ vocem obesæ edebat in modum suis.*
XA. Fafæ. SO. quid est? XA. narrare plura desine
Hoc somnium putorem olet corij malum.
SO. Ac tetra Pristis illa tum trutinam tenens
Ad hancce volgus exigebat bubulum.
XA. Hei mi ille populum credo nobis diuidet.
SO. Dein Theorus propter hanc humilis sedens
Visus Coracis est habere atrum caput,
B *Tunc Alcibiades infit ore blæsulo,*
Vides Theolus vt Colacis habet caput?
XA. Euge Alcibiadis verba blæsa recta sunt
SO. Non simile monstri est istud, vt coruus fiet.
Factus Theorus? XA. Quin bonum est. SO. Quare? XA. Rogas?
Coruum repente fieri homo antè qui fuit:
Vt certa res sit, quamque conijcias facul
Coruos abire istum quem in altum euximus.
C *SO. Operam duobus nunc tuam haud obolis locē,*
Quum sic apertè delicas insomnia.
XA. Nunc sensum age istis offeram spectantib.
Sed præmonebo pauca quædam primitus
Grande atq; magnum vt ne quid exspectēt nimis
Nec risum surreptum, siue Megarenses iocos
Nec serui habemus vel nuces ex sportula
Quas cogitemus iacere spectatoribus,

Σχόλια. Ἐμπεπρησμένης.] ἐμπεφυσημένης, παχείας· πρῆσαι γὰρ τὸ φυσῆσαι. ἔνθεν καὶ πρηστήρ. καὶ Ὅμηρος. εὔπρηστον ἀϋτμὴν ἐξανιεῖσαι. Τὸν δῆμον ἡμῶν βούλεται.] πρὸς τὸ δῆμον καὶ τὸ ἵστη τὸ διιστάναι ἐπελεύσατο. ... τὶ τὸ διαχωρίσαι. παρὰ τοὺς τόπους δὲ ἔπαιξε, μίξας πρὸς τὰ σημαινόμενα. ἄλλως τε καὶ ἀφ' ἱστορίας ὥς τινές φασι. καὶ γὰρ πρὸ δύο ἐτῶν τῆς διδασκαλίας τούτου τοῦ δράματος, Λακεδαιμονίων περὶ εἰρήνης πρεσβευσαμένων, ὁ Κλέων ἀπήλασε τοὺς πρέσβεις.

CHR. Ἐμπεπρησμένης ὑός] i. crassæ & obesæ, nam πρῆσαι est φυσῆσαι vnde πρηστήρ. & Homer. εὔπρηστον ἀϋτμὴν ἐξανιεῖσαι. Puto autem nō solùm ab obesitate hic Cleonem exagitari, sed etiam à voce stridula quæ suem imitetur. Propterea inter alia crimina vel vitia in Irena fabula ipsum vocat Paphlagona, nō tam propter regionem, quàm quòd ἐπαφλάζει τῇ φωνῇ. Τὸν δῆμον ἡμῶν βούλεται διιστάναι] quia dixerat ἵστη βόειον δημὸν, addidit διιστάναι quod est διαχωρῆσαι, luditque in verbis miscens significata. Quin ex historia hoc dictum est. Nā duobus annis antequam hanc fabulam doceret hic Comicus, cùm de pace legatos misissent Lacedæmonij, eos Cleon expulit, & abire coegit.

Σχόλια. Ἐδόκει δέ μοι Θέωρος.] οὗτος ὡς κόλαξ κωμῳδεῖται. Κόρακος ἔχων] καὶ ὡς ἅρπαγα αὐτὸν σκώπτων, ἐπελεύσατο τὸ, κόρακος κεφαλὴν ἔχει. ὁ αὐτὸς δὲ πονηρὸς καὶ μοιχὸς κωμῳδεῖται. Ἀλκιβιάδης] τοῦτον διαβάλλει ὡς τραυλόν. οἱ δὲ τραυλοὶ τὸ λ ἀντὶ τοῦ ρ λέγουσιν.

BISETVS Ὀλᾷς] ἀντὶ τοῦ ὁρᾷς Θέωλος τὴν κεφαλὴν κόρακος ἔχει. τὸ τῆς μετὰ παιδιᾶς γελοίως χάριν εἴρηται.

Σχ. Ἐτραύλισεν] ὁ τραυλισμὸς τοῦ στίχου εἰς τὸ Θέωρος. ὅτι προσείρηται κόλαξ. ὅτι δὲ Ἀλκιβιάδης τραυλὸς, δῆλος τὸ λ ἀντὶ τὸ ρ λέγων. Ἀλλόκοτον.] τερατῶδες, ξένον. ἄτοπον. ἀλλοφυές. ὁ δὲ λόγος. δεινόν ἐστι τοῦτο τὸ ἐνύπνιον Θέωρος γινόμενος κόραξ.

BISETVS. Τοιοῦτον ἐστι κατ' ἀντιστοιχίαν τοῦτο

D λέγεσθαι ἀντὶ τοῦ ἀλλόκοτον, ὅ ἐστι τὸ ἄλλοθί που τεκόμενον ἢ τυχὸν, τὸ ἀλλότριον. τὸ παρὰ φύσιν, τὸ ξένον, καὶ ἐξ ἄλλου τόπου, καὶ οὐ γνήσιον, οὐδ' ἐπιχώριον.

Σχ. Εἶτ' ἐγένετ' ἐξαίφνης] διὰ τοῦτο φησὶ καλὸν, ὅτι ἄνθρωπος ὢν, κόραξ ἐγένετο. διὸ καὶ ἐπιφέρει. ἀρθεὶς ἀφ' ἡμῶν, ἐς κόρακας οἰχήσεται. ἐπιτήδειος δὲ τοῦτο εἰπεῖν, ὅπως εἰς τὸ ... εὐχερῶς κατ' αὐτοῦ δόξῃ λέγειν.

CHR. Ἐς κόρακας] Prouerbium est quo exitium alicui & perniciem minitabantur, Quale illud, Abi in malam crucem, vt si secundùm Callimachum dixeris ἐν φθόρος ἔνθα νέμοι. Hic ergo Theorum adulatorem & κόλακα iubet ire ἐς κόρακας, quasi ipse E sit κόραξ aut corui caput habeat. Alcibiadis verò τραυλισμὸς satis celebris & notus. Ὑποκρινόμενον] Antiquè pro ἀποκρινόμενον, vt postea ὑπειπὼν est προειπὼν, sed κατείπω τὸν λόγον est simpliciter εἴπω, at λόγος est ὑπόθεσις, vt inferius paulò λογίδιον.

Σχ. Μεγαρόθεν] ἢ ὡς ποιητῶν ὄντων τινῶν ἀπὸ Μεγαρίδος ἀμούσων καὶ ἀφυῶς σκωπτομένων. ἢ ὡς τῶν Μεγαρέων γελοιαστῶν. καὶ ἄλλως φορτικῶς γελοιαζόντων. Εὔπολις Προσπαλτίοις. τὸ σκῶμμ' ἀσελγὲς καὶ Μεγαρικὸν σφόδρα.

F CHRIST. Μεγαρόθεν κεκλεμμένον] Inuehi videtur in Poetas quosdam ex Megaride ineptos & perperam dicaces, aut stultè ridentes, vt risu inepto nihil esse ineptius dixit Catullus. Megarenses autē hinc notat Eupolis Προσπαλτίοις, hoc versu τὸ σκῶμμ' ἀσελγὲς καὶ Μεγαρικὸν σφόδρα. fortassis quia Megarica comœdia (vt est apud Sudan) ἀκαλλώπιστος & derisui fuit Atheniensibus. Quod verò ait κεκλεμμένον est ἀποσπασθέντα auulsum & abstractum. G Sed notant Glossographi variam lectionē & Doricam κεκλαμμένον vt dicitur κλάστας & qua ratione à τρέφω, τραφεὶς, τεθραμμένος.

Σχ. Κεκλαμμένον] ἀποσπασθέντα. γράφεται δὲ κεκλαμμένον δωρικῶς, ἀπὸ μετοχῆς τοῦ κλαπείς. ὡς τραφείς. ὥσπερ οὖν τεθραμμένον, οὕτω κεκλαμμένον ἔφη.

Ἐκ φορ-

Σχόλια. Εκ φορμίδος.] φορμὸς κυρίως ὁ ψίαθος. τοῦ δὲ ὁ σπυρίς. ὡς τῶν ἄλλων ποιητῶν διὰ ψυχρότητα ποιήσεις, δι' ἐβολοῦ καρύων ὑπὸς ἐλλιμένων τῶν κακιαν τοῦ δράματος.

BISETUS. Ο τοῦτο λέγει. ἐν τοῦτῳ τῷ δράματι οὐκ ἔχουσι, διὰ τὸ κωμῳδεῖν κεκλαμυδώμενον, διὰ γὰρ ἡμῶν γὰρ καὶ ἔστιν οὐδὲ κάρυα, ἀλλ' ἡκατ' ἔθος ἦν χάειν οἱ ποιηταὶ τοῖς θεαταῖς διαρριπτοῦντες παρέχωσι. σημειοῦται δὲ ταῦτα σαλκροτερον εἰρῆσθαι. καὶ ... τοὺς ποιοὺς τῶν γραμματικῶν κανόνας. ... μὲν τὸ φορμίδος εἴζωσι, τὸ ... διαρριπτοῦντι χάρισι. ἀλλ' ἴσως πιθανώτεροι ... ἀσυνδέτως ...

Σχόλια. ... καὶ γὰρ ἡμῖν ἐστιν οὔτε κάρυα, οὔτε δούλω αὐτὰ τοῖς θεατ. διαρρίπτοντε. τουτέστιν ἐν τούτῳ τῷ δράματι ὁ ποιητὴς γέλωτος χάειν εἰς τὸ θέατρον οὐ παρεισάγει δούλους κάρυα τοῖς θεατ. διαρρίπτοντας. τὸ δὲ ... ἀντὶ τοῦ πληθυντικοῦ μέτρου χάριν εἴρηται.

CHRIST. Ex φορμίδος.] Poetas alios suggillat Comicos, qui diobolaribus nucibus fabularum suarum frigiditatem & vitium tegebant, & auram popularem spectatorum sic demereri studebant. In sportula autem nuces ferebant quam hic φορμίδα vocat, quæ propriè est ψίαθος, sed vsurpat ἀντὶ τῆς σπυρίδος.

Οὔθ' Ηρακλῆς τὸ δεῖπνον ἐξαπατώμενος,
Οὐδ' αὖθις ἀνασελγαινόμενος Εὐριπίδης.
Οὐδ' εἰ Κλέων ἔλαμψε τῆς τύχης χάριν,
Αὖθις τὸν αὐτὸν ἄνδρα μυττωτεύσομεν.
Αλλ' ἔστιν ἡμῖν λογίδιον, γνώμην ἔχον,
Τ' ὑμῶν μὲν αὐτῶν οὐχὶ δεξιώτερον,
Κωμῳδίας δὲ φορτικῆς σοφώτερον.
Εστιν γὰρ ἡμῖν δεσπότης ἐκεινοσί,
Ανω καθεύδων, ὁ μέγας οὗτοσὶ τοῦ τέγους.
Οὗτος φυλάττειν τὸν πατέρ' ἐπέταξε νῷν,
Ενδον καθείρξας, ἵνα θύραζε μὴ 'ξίῃ.
Νόσον γὰρ ὁ πατὴρ ἀλλόκοτον αὐτοῦ νοσεῖ.
Ην οὐδ' ἂν εἷς γνοίη ποτ' οὐδ' ἂν ξυμβάλοι.

Nec Herculem ampla cœna quem fefellerit,
Euripides nec rursus infamabitur.
Nec si superbè sors Cleonis splendeat
Hominem interemus vt moreti poculum.
Sed frugi habemus & bonum dicterium
Virtute vestra non quidem concinnius
Melius inepta sed tamen comœdia.
Nam qui superno dormit in cœnaculo
Grauis atque magnus iste homo est nobis herus
Senemq; custodire nos iussit patrem
Coercitum intus ne foras eliminet.
Ægrotat hic mirabilem morbum pater.
Nec est vt vllus hunc scopum collineet.

Σχόλια. Οὔθ' Ηρακλῆς τὸ δεῖπνον] ἐν τοῖς πρὸς τούτου διδαχθεῖσι δράμασιν, ὡς τὴν Ηρακλέους ἀπληστίαν, πολλὰ προείρηται. ποιεῖται δὲ τὸν Ηρακλέα γελοῖον χάειν, κεκλημένον εἰς δεῖπνον καὶ δυσχεραίνοντα. διὰ τὸ βραδέως αὐτῷ παρατεθῆναι τὰ ὄψα. Ανασελγαινόμενος] καὶ τὰ κωμῳδούμενος, ὑβριζόμενος. καὶ αὐτὸς γὰρ καθῆκε τὰ Θεσμοφοριαζούσας. φασὶν οὖν, ἢ δεύτερον ταυτολογήσαι περὶ αὐτοῦ ὡς οἱ ἄλλοι. οὐ μόνον δὲ ἐν τούτῳ τῷ δράματι εἰσῆκται οὕτως Εὐριπίδης, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ πρὸ ... δὲ ἐν Αχαρνεῦσιν.

BISETUS. Τοῦτο δὲ τὸ ῥῆμα σύγκειται ἐκ τοῦ ἀπὸ θέσεως, ἢ τοῦ ῥήματος ἀσελγαίνειν. Σουΐδας. ἀσέλγεια, πολυλεξία, πορνεία, ἀκαθαρσία, μιαρία, παρῆκται δὲ ὥς φασιν ἐξ αἰτίας ταύτης. Σέλγη, πόλις ἐστὶ Πισιδίας, ἔνθα κακῶς ἔζων οἱ ἄνθρωποι, ... ἀλλήλοις ἐκπορνεύοντες. κατ' ἔπτασιν δὲ τοῦ α, τὸ ἀσελγαίνειν ἢ ἀσελγής. οὐ μόνον δὲ ἐπὶ τῆς ... ἀλλ' ἐστὶν ὅτε καὶ ἐπὶ τοῦ μεγάλου. ... γὰρ ἄνεμον ἀσελγῆ λέγουσι. ... ἀσελγόχειρος ... ὁ μέγας, καὶ ὁ κεραυνὸς ... Πλούτῳ φησί. ... ἀσελγής. ἀντὶ τοῦ μεγάλως. ... ἀσελγὴς ἄνεμος ὁ σφοδρὸς ...

CHRIST. Οὔθ' Ηρακλῆς] Multa hic noster Comicus in Herculis voracem insatietatem, dixit in aliis fabulis, plurimis Herculem ridiculi gratia inducit ad cœnam vocatum & de tardius appositis ferculis conquerentem, vt diximus ad Lysistratã in prouerbio Ηρακλῆς ξενίζεται. Omnino hæc dicũtur in poetas tunc docentes. Ανασελγαινόμενος Εὐριπίδης] Comico aceto perfusus & subsannatus Euripides nobilem fuit in fabula Θεσμοφοριαζούσας & in Acharnensib. Fortassis etiã ἀνασελγαινόμενος dixit pro ἀσελγαινόμενος quia fuit μισόγυνος.

Σχόλια. Οὐδ' εἰ Κλέων γ' ἔλαμψεν] τὸ φησὶν ὡς τὸ Κλέωνος, ἀπὸ δυστυχίας ἐκλάμψαντος, ὃν ἐκωμῴδησεν ἐν τοῖς Ἱππεῦσι καθαρῶς κατ' αὐτὸ τὸ δράμα, ἢ φησίν. οὐ πάλιν αὐτὸν κωμῳδήσει ἑτέραν κωμῳδίαν ποιούμενος. μυττωτεύσομεν. ἀντὶ τοῦ συντρίψομεν. ὁ ... δὲ ἀπὸ τοῦ σκορόδου. μυττωτὸς γὰρ ... ἐστι κυρίως, τὸ ἐκ σκορόδου καὶ τυροῦ καὶ ὄξους τρίμμα. ... οὕτως ὠνομάσθη, διὰ τὸ μυσάττεσθαι ... μυσάττειν αὐτοῦ τὴν ὀσμήν. καὶ πρὸς ... κατὰ πλεονασμὸν μυττωτός. ... καὶ ὁ Καλλίμαχος φησίν, ... μυσωτόν.

CHR. Μυττωτεύσομεν] Interemus, & amarore inficiemus, sumpta ab aliis metaphora, Nã μυττωτὸς propriè intritũ est ex alliato, caseo & aceto, & sic dictũ ἀπὸ τοῦ μυσάττεσθαι αὐτοῦ τὴν ὀσμήν, & vt dixit Maro (si tamẽ is auctor) homo dãnat sua prandia naso, nos Græcè vertebam' ὀσμὴν ἡμεῖς ἀξιῶ ... vnde μυσωτὸς dictus etiã à Callimacho ... μυσωτοῦ, deinde τ verso in σ & duplicato, μυττωτός. Nos olim ad Irenes Cõmentaria glossemata amplius diximus. Notãdum aũt hic notari Cleonem vt qui illustris esse voluerit ex obscuritate sui generis, vt patet ex Equitum fabula, quam in ipsum scripsit.

Σχόλια. Αλλ' ἔστιν ἡμῖν λογίδιον] ... λογίδιον δὲ ... διὸ ἐπιφέρει, ὑμῶν αὐτῶν οὐχὶ δεξιώτερον. ἀντὶ τοῦ ἧττον τῆς ὑμῶν σοφίας.

CHR. Οὐχὶ δεξιώτερον] Huc vt arbitror, pertinẽt q̃ apud Sudã legũtur voce ἀνασυρμένην κωμῳδίαν, ait n. καλοῦσι δὲ τὴν μὲν σκωπτικὴν ἐπιχαρεῖν, ... εὐτράπελον, ἐπιδέξιον, τὴν δὲ ἀνασυρμένην, ἄπλαστον καὶ ἀπλουστ. Sunt autem δεξιοὶ εὐτράπελοι. Et hic valet οὐ δεξιώτερον οὐχ ἧττον τῆς ὑμῶν σοφίας.

Σχόλια. Φορτικῆς] ἀντὶ τοῦ οἰκτρᾶς τῆς ὑπ' ἄλλων λεγομένης. ἐν ᾗ φορτικά τινα εἰσάγουσιν. Ο μέγας.] οὐ τῇ ἡλικίᾳ ἀλλὰ τῇ ἰσχύϊ καὶ τῇ σεμνότητι. τὸ δὲ ἄνω, δεικτικῶς φησιν ἐπὶ ὑπερῴου. ὁρᾷ ταῦτα γὰρ ὁ Βδελυκλέων ἐπὶ ὑπερῴου καθήμενος. Νόσον γὰρ ὁ πατὴρ ἀλλόκοτον] ξένην καὶ παρηλλαγμένην αὐτοῦ. παρὰ τὸ ... λόγου, ... λόγιζε. ὁ δὲ τοῦτο ... ξυλλυττόμενος.

CHR. Ξυμβάλοι] Etiam συμβάλλειν est ἐντυχεῖν ἐπιγνῶναι, vt Latini conĳcere dicunt. Quod aũt ait Τοπάζετε, est εἰκάζετε, ὑπονοεῖτε, cõĳcite inquit & diuinate quo morbo ille teneatur. Hic Scholiastes Græc' scripsit, γράφεται δὲ καὶ ἀπροσώπως τοπάζειν, μέδουσ, legẽdũ. n. τοπάζειν & sic in Ve. ed.

Εἰ μὴ πύθοισθ' ἡμῶν. ἐπεὶ τοπάζετε.
Ἀμυνίας μὲν ὁ Προνάπου φησ' οὑτοσὶ
Εἶναι φιλόκυβον αὐτόν. ἀλλ' οὐδὲν λέγει.
Σω. Μὰ Δί' ἀλλ' ἀφ' αὑτοῦ τὴν νόσον τεκμαίρεται.
Ξαν. Οὔκ. ἀλλὰ φιλο μέν ἐστιν ἀρχὴ τοῦ κακοῦ.
Ὁδὶ δέ φησι Σωσίας πρὸς Δερκύλον,
Εἶναι φιλοπότην αὐτόν. Σω. οὐδαμῶς γ' ἐπεὶ
Αὕτη γε χρηστῶν ἐστὶν ἀνδρῶν ἡ νόσος.
Ξαν. Νικόστρατος δ' αὖ φησιν ὁ Σκαμβωνίδης,
Εἶναι φιλοθύτην αὐτὸν ἢ φιλόξενον.
Σω. Μὰ τὸν κύν' ὦ Νικόστρατος. οὐ Φιλόξενος.
Ἐπεὶ καταπύγων ἐστὶν ὅ γε Φιλόξενος.
Ξαν. Ἄλλως φλυαρεῖτ'. οὐ γὰρ ἐξευρήσετε.
Εἰ δ' ἐπιθυμεῖτ' εἰδέναι, σιγᾶτε νῦν.
Φράσω γὰρ ἤδη τὴν νόσον τοῦ δεσπότου.
Φιληλιαστής ἐστιν ὡς οὐδεὶς ἀνήρ.
Ἐρᾷ τε τούτου τοῦ δικάζειν, καὶ στένει
Ἢν μὴ 'πὶ τοῦ πρώτου καθίζηται ξύλου.
Ὕπνου δ' ὁρᾷ τῆς νυκτὸς οὐδὲ πασπάλην.

A *Nisi admonemus, quisque coniiciat licet,*
Eum Pronapi natus ille Ameinias
Amare dicit aleam, sed nil ait.
SO. *Nempe ipse morbum de suo istum coniicit.*
XA. *Minime: sed hoc amare principiũ est mali.*
At alter iste Dercylo inquit Sosias
Amare vini potionem. SO. *Nil minus,*
Morbus per homines iste grassatur probos.
B XA. *Nicostratus sed autumat Scambonides*
Sacrorum amantem aut hospitum esse forsitan.
SO. *Haud per canẽ ô Nicostrate est Philoxenus*
Scortum exoletum cùm sit hic Philoxenus.
XA. *Nugas blatitis, nec potestis assequi.*
At nunc tacete, sultis illud noscere
Nam quo laborat morbo herus, nunc eloquar
Celebrat tribunal & forum quantum potest:
C *Tum iudicandi amore flagrat, ac gemit*
Si prima iudex non premit subsellia,
Noctuq; somni ne quidem ciccum videt:

Σχόλια. Τοπάζετε] εἰκάζετε. ὑπονοεῖτε φησὶ ποίῳ πάθει ἔχεται. γράφεται δὲ καὶ ἀπροσώπως, τοπάζετε. Ἀμυνίας μὲν.] οὗτος μὲν ὡς φιλόκυβος ὁ Ἀμυνίας κωμῳδεῖται, ἐν δὲ Σειρῆσιν ὡς ἀλαζὼν καὶ συκοφάντης καὶ κόλαξ. Ἀλλὰ φιλο μέν ἐστιν] ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ἀρχὴν τοῦ ὀνόματός φησι τοῦ κακοῦ. τὸ φιλο δὲ εἶπε, παρῳδῶν Φιλοκλέωνα αὐτόν. πεποιημένον δὲ τοῦτο παρὰ τὸ φιλεῖν τὰς Κλέωνος πράξεις. φιλόδικος δὲ οὗτος καὶ συκοφάντης.

CHRIST. Ἀμυνίας μὲν] Siue Amynias siue Ameinias scribas, Archon fuit cùm docuit Nebulas Aristophanes, sed hic notatur ille, vt aleator, at in Σειρῆσι (sunt vt opinor virgines anus, Crateris comœdia si verè hic scholiastes in Nubib[9] autumat, qui falsò, vt puto, ἐν Σειρῆσι ait, quãuis apud Sudã Crateris duplicis Comici fabula hoc nomine non reperiatur,) tãquam Alazon & Sycophanta & Colax, ab Eupolide παρὰ τῷ Ἀριστείδῃ. At in Veneta editione Sosia hæc loquitur ἀλλ' οὐδέν. Ἀλλὰ φιλο μέν ἐστιν] Philo inquit principium est mali, quia Cleon pernicies & malũ est populi, vt velle videtur græc[9] interpres, nam Philocleonis nomen fictũ quia amet Cleonis facta, qui fuit φιλόδικος & συκοφάντης.

Σχόλια. Πρὸς Δερκύλον] οὗτος ὡς κάπηλος ἢ μεθυστής. πρὸς ὃν Σωσίας τις διαλέγεται. ἄλλως. ὁ Δερκύλος κωμικὸς ὑποκριτής. δύο δὲ εἰσὶ Σωσίαι. ὁ μὲν, Πυθίδος. ὁ δὲ Παρμενίωνος.

CHR. Πρὸς Δερκύλον] Cauponẽ Derculũ faciũt vel μεθυστὴν cum quo Sosias loquitur, alij Comicũ histrionẽ. Sũt aũt Sosiæ duo, Pythidis ille, hic Parmenionis. Hic verò Sosias tãquam vinosus arguitur ebrietatis laudib[9], aitq; hunc morbũ propriũ tantũ esse boni viri. Itaq; de suis morib. Philocleona, arbitratur esse φιλοπότην. vt Nicostrat[9]. Scãbonides (sic vocatus à populo tribus Leõtidos) φιλοθύτην eẽset, puta quia ipse talis est, sic aũt vocãtur δεισιδαίμονες sẽper diis sacrificãtes, atq; ita sperãtes esse extra õnẽ noxã, quasi ἀβλαβῆ aparia ἀβλαβεῖς.

Σχόλια. Αὕτη γε χρηστῶν ἀνδρῶν] ὡς μεθυστὴς ὁ οἰκέτης ἐπαινεῖ τὴν μέθην. Σκαμβωνίδης] ἀπὸ δήμου τῆς Λεοντίδος φυλῆς. Φιλοθύτην αὐτὸν] φιλοθύται εἰσὶν οἱ δεισιδαίμονες, καὶ θύουσιν ἀεὶ τοῖς θεοῖς, νομίζοντες ἐκ τούτου ἀβλαβεῖς ἔσεσθαι. Ἢ φιλόξενον] ὁ μὲν πρὸς τὸ ἀγαθὸν τρόπον εἶπε τὸ φιλόξενον. ὁ δὲ εἰς κύριον ἥρπασε. καὶ γὰρ ὁ Φιλόξενος ἐκωμῳδεῖτο ὡς πόρνος. Εὔπολις, πόλεσιν. ἔστι δέ τις θήλεια Φιλόξενος ἐκ Διομείων. καὶ Φρύνιχος Σατύροις.

CHRIST. Φιλόξενον] In bonam partẽ Xãthias dicit φιλόξενον quasi hospitalẽ, At Sosias excepit in malã & de nomine proprio intelligit, & ad Philoxenum refert qui πόρνος audiebat vt Phrynichus in Satyr.

D & Eupolis in vrbibus. qui sic de illo, ἔστι δέ τις θήλεια Φιλόξενος ἐκ Διομείων.

Σχόλια. Μὰ τὸν κύν' ὦ Νικόστρατος] οὕτω διὰ δεισιδαιμονίαν ὤμνυον. ἢ τάχα μιμεῖται τοὺς φιλοσόφους εἰς κύνα καὶ χῆνα ὀμνύοντας.

CHR. Μὰ τὸν κύν' ὦ Νικόστρατος] lege Νικόστρατ' vt in Veneta edit. Iurare autem solebãt per canem διὰ δεισιδαιμονίαν vt ait scholiastes, aut fortassis imitari & ridere voluit philosophos (Socratem præcipuè) qui iurabant εἰς κύνα καὶ χῆνα, in canem &

E anserem. Quod verò ait ἄλλως φλυαρεῖτε. i. frustra nugas agitis, metaphora sumpta à lebete vel patina. Nã φλύειν cachinnare est & feruere cum spumante strepitu, vt Hom. dixit ἀνὰ δ' ἔφλυε καλὰ ῥέεθρα, atq; adeò vt Eubulus Comicus apud Athenæum λοπὰς παφλάζει βαρβάρῳ λαλήματι. Patina cachinnat bulliente murmure, vt elegantissimè vertit diuinus apud Varronem Coniector.

Σχ. Ἄλλως φλυαρεῖτε] ἀντὶ τοῦ μάτην φλυαρεῖτε. εἴρηται

F δὲ ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν λεβήτων. ἀπὸ τοῦ φλύειν ὅ ἐστι καχλάζειν, καὶ ἐκ τούτου τὸν ἀφρὸν ἀποβάλλειν. καὶ Ὅμηρ. ἀνὰ δ' ἔφλυε καλὰ ῥέεθρα. Φιληλιαστὴς] ἀντὶ τοῦ φιλόδικος ἀπὸ τοῦ μεγίστου δικαστηρίου τῆς Ἡλιαίας. ὅπερ οὕτω καλεῖται, ἀπὸ τοῦ ἐν αἰθρίῳ δημηγορεῖν καὶ ἐν ὑπαίθρῳ εἶναι καὶ ἡλίῳ βάλλεσθαι.

CHR. Φιληλιαστὴς] Sic vocat iudiciorum triconem & φιλόδικον. Præcipuum enim & maximum forum iudiciale erat Heliæa, sic dicta quia sub dio erat & Soli obnoxia, vt interius dicetur.

Σχόλια. Ἢν μὴ 'πὶ τοῦ πρώτου.] ὁ ἡμεῖς βάθρον. καὶ

G ἐν Ἀχαρνεῦσιν. ἐλθόντες οὐδεὶς περὶ πρώτου ξύλου.

CHR. Πρώτου ξύλου.) sic vocat prima subsellia etiam in Acharnensib. ἐλθόντες οὐδεὶς περὶ πρώτου ξύλου.

Σχ. Οὐδὲ πασπάλην] ἀντὶ τοῦ οὐδὲ βραχύ. πρὸς Λυκόφρονα δὲ ὅτι ἀδιοειστως ἀποδίδωσιν ἐλάχιστόν τι. τινὲς δέ φασιν ὅτι μαγνῆτιν πίτυρον πασπάλην φασί.

CHR. Πασπάλην] Ne ciccum quidem (nam πάσπαλος granum milii) tamẽ πασπάλη vel παιπάλη

est

est furfur vel farinæ ἄχυρον ἀμυρίς. Scholiast. ait censere nonnullos παιπάλην elle petram magnetida, quod mihi non fit verisimile. Quod aût in farina

Ἢν δ' οὖν καταμύσῃ κἂν ἄχνην, ὅμως ἐκεῖ
Ὁ νοῦς πέτεται τὴν νύκτα περὶ τὴν κλεψύδραν.
Ὑπὸ τοῦ δὲ τὴν ψῆφον γ' ἔχειν εἰωθέναι,
Τοὺς τρεῖς ξυνέχων τὼ δακτύλω, ἀνίσταται,
Ὥσπερ λιβανωτὸν ἐπιτιθεὶς νουμηνίᾳ.
Καὶ νὴ Δί' ἢν ἴδῃ γέ που γεγραμμένον
Τὸν Πυριλάμπους ἐν θύρᾳ δῆμον καλόν,
Ἰὼν παρέγραψε πλησίον, κημὸς καλός.
Τὸν ἀλεκτρυόνα δ' ὃς ἦδ' ἀφ' ἑσπέρας, ἔφη,
Ὀψ' ἐξεγείρειν αὐτὸν ἀναπεπεισμένον,
Παρὰ τῶν ὑπευθύνων ἔχοντα χρήματα.
Εὐθὺς δ' ἀπὸ δόρπου κέκραγεν ἐμβάδας.
Κᾆπειτ' ἐκεῖσ' ἐλθὼν, προκαθεύδει πρῲ πάνυ
Ὥσπερ λεπὰς προσεχόμενος τῷ κίονι.

A *Si fortè connivere cæpit, at volat*
Huc animus vsque & totus est ad clepsydram
Tantùm tenendo calculo assuefactus est
Digitos vt excitatus hos tres contrahat
Ceu tus acerra imponat in nouilunio.
B *Si fortè scripta vidit ad quasdam fores*
Hæc verba, Bellus Pyrilampis vicus est
Tum pro suo addet more, bellus fiscus est.
Aitq; gallum qui canebat vespere
Argento ab ipsis esse corruptum reis
Vt excitet se serius quàm visus velit.
Cœnatus alta voce poscit baxeas
Illucq; pergit, atque eum nondum expetit
Multum ante manè: dormit & pilæ hæsitat.

Σχ. Κἂν ἄχνην] τὸ λεπτὸν ὡς τοῦ στάχυος. καὶ Ὅμηρος. ὡς δ' ἄνεμος ἄχνας φορέει ἱερὰς κατ' ἀλωάς. Περὶ τὴν κλεψύδραν] ἀντὶ τοῦ περὶ τὸ δικαστήριον. κλεψύδρα γὰρ ἀγγεῖον τετρημένον ἐν ᾧ ὕδωρ ἔβαλλον καὶ ἕως ῥεῖν ἄχει τὸ ὕδωρ. καὶ οὕτως ἐπαιον τὸν ῥήτορα. τὸ δὲ ἐποίουν διὰ τὸ φλυαρεῖν τὸ λέγοντα καὶ ἐμποδίζειν ἄλλοις θέλουσι λέγειν. ἵνα καὶ ἀπὸ δίκαια λέξας ἐξέλθῃ. Τοὺς τρεῖς ξυνέχων] τούτοις γὰρ κατέχουσι τὰς ψήφους οἱ δικασταί. τῷ μεγάλῳ. καὶ τῷ λιχανῷ. καὶ τῷ μέσῳ. Νουμηνίᾳ] κατ' νουμηνίαν γὰρ ἔθος εἶχον, λιβανωτοὺς ἐπιθεῖναι τοῖς ἀγάλμασι.

C & frenos equorũ & φιμοὺς intelligebãt, vt vna & cõmunis origo sit τοῦ κημοῦ in quẽ calculos immittebãt iudices, vel potius cadus quẽ Cratinus in νόμοις dicit χοίνιον ἠθμόν, nam similis erat τῷ χώνῃ vt & Sophocles testatur in Inacho, postea in iudiciis duo fuerunt cadi, vnus æneus, alter ligneus, hic κύριος, ille ἄκυρος. Cæterùm etiã Eupolis in vrbib. meminit illius populi, Ait enim καὶ τοῦ (legere καὶ τὸν) Πυριλάμπους δῆμον ἆρα κυψέλη ἐνεστιν. Rectè autem hoc Comicus noster dixit παρέγραψε, nõ solùm quia

CHRIST. Κλεψύδραν] Quia clepsydra in iudiciis statui solebat, & ad fluentis mensuram tẽporis spatiũ ad dicendum exigebant Rhetores. Erat enim vas pertusum quod aqua implebant, eaq; fluxa ad foramen vsq; finem facere cogebantur dicentes, aut si vltra res serias nugari lubebat, eadem aqua verberabãtur, nam id innuere videtur Scholiastes græcus, cùm ait καὶ οὕτως ἔπαιον τὸν ῥήτορα. si tamen mendosa non est lectio (quia hãc pœnã Rhetoribus præscriptã non recordor alibi me legisse) & non potius scribẽdum est ἔπαυον, quod ego malui emendare. Νουμηνίᾳ] In Nouilunio mos erat thura dare imaginibus & statuis, quod videtur tribus digitis factitatũ, puta pollice, indice & medio, quib. iudices solebãt continere calculos sententiarum.

D propè, sed quia velut παρῳδικῶς, δῆμος, κημός, Nos quibus non licet esse tam disertis, exprimere voluimus, nec potuimus cùm diximus, vicus, fiscus.

Σχ. Ὀψ' ἐξεγείρειν] ἐν ὑπερβολῇ τοῦτο. ἐμέμφετο γὰρ τῷ ἀλεκτρυόνι φησί, καὶ τὸν ὡς ἑσπέρας κράζοντι, ὅτι βραδέως αὐτὸν ἐγείρει.

Bis. Παρὰ τῶν ὑπευθύνων] ὑπεύθυνοι, οἱ μήπω λόγους παρεσχηκότες, μηδὲ εὐθύνας τῆς ἀρχῆς, ἧς ἐπεστάτευσαν. Σ.

Σχόλια. Ἀπὸ δόρπου] Λυκόφρων ἀπὸ δείπνου. οἱ δὲ ἄλλοι πάντες δόρπον τὸ δεῖπνον.

Biset. Σ. δόρπιστον προπαροξυτόνως λέγει. καὶ τοῦ δείπνου ὥραν ἑρμηνεύει. οὕτω καὶ παρὰ τῷ Ἡσυχίῳ δόρπιστον λέγεται. δόρπος δὲ καὶ δόρπον οὐδέτερως, τὸ ἐφ' ἑσπέρας δεῖπνον ἔμβρωμα, οὐ μὴν τὸ νυχτερινόν, παρὰ τὸ δέρω ταύτη κυριολεκτεῖται τοίνυν περὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ἐμβρώματος. ἐκ τοῦ κατ' δείλην λαμβανομένου.

E

Σχ. Τὸν Πυριλάμπους] μέμνηται τούτου καὶ ἐν πόλεσιν Εὔπολις. καὶ τῷ Πυριλάμπους δῆμον ἆρα κυψέλη ἔνεστιν. ἦν δὲ καὶ εὔμορφος ὁ δῆμος. ἐπέγραφον δὲ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ τῶν καλῶν ὀνόματα, οὕτως. ὁ δεῖνα καλός. ἔγραφον δὲ καὶ ἐν τοίχοις καὶ ἐν θύραις. καὶ ὅπου τύχῃ. καὶ οὗτος φησίν, ὡς ἐρῶν τοῦ κημοῦ ἔγραψε, κημὸς καλός. Κημὸς καλός] κημὸς καλεῖται τὸ τοῖς καδίσκοις ἐπιτιθέμενον, δι' οὗ τὰς ψήφους καθίεσαν. ἵνα μὴ ἐπιθαίνωσιν. ἐστι δὲ πλέγμα τι δικτυῶδες καὶ ἠθμοειδές, ἄνωθεν πλατύ, κάτωθεν στενόν.

CHR. Ἀπὸ δόρπου] Nõ putem per υ legendum, sed per ι. Nam δόρπιστον apud omnes grãmaticos veteres est ὥρα τοῦ δείπνου, epuli vespertini tempus sic dictũ à laborum cessatione ἀπὸ τοῦ δέρω παύειν. sic βουλυτός quia cessant & soluuntur boues. Miror aût quod ait scholiastes græcus δόρπα esse τὰ δεῖπνα. Nã longè aliud est vocis ἔτυμον quia δεῖπνον videtur dictũ ὅτι δεῖ πονεῖν. Tamen Lycophron Grãmatic' hoc loco δόρπιστον accipit ἀντὶ τοῦ δείπνου.

F

CHR. Τὸν Πυριλάμπους] Pyrilampẽ quẽdam Periclis sodalem & amicum qui ὀρνιθοτροφίαις abundabat memorat in Pericle Plutarchus, & fortassis pauones illius. Formosus est hic populus, nam inter populorum tribus hic non est. Solebant quidẽ Athenienses in parietib. & forib. & vbiuis pingere nomina formosorũ, atq; vt trahit sua quemq; voluptas, cũ aliquis de Pyrilãpis populo appinxisset δῆμος καλός, ille cuius in foro & iudiciis erat mens mutata litterula scripsit κημὸς καλός. videturq; fuisse κημὸς fiscina vel cophinus supra latus, infra angustus, cætera vitilis quia ex materia antiqui camos

Σχ. Ἐμβάδας] εἶδος ὑποδήματος. διὰ τὸ φιλόδικος ὢν καὶ καθεύδει φησίν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ μετὰ τὸ δειπνῆσαι. ἀλλ' εὐθὺς ἀναστὰς ἀπὸ τῆς τραπέζης καὶ ζητήσας τὰς ἐμβάδας καὶ ὑποδησάμενος, ἀπέρχεται ἐν τῷ δικαστηρίῳ καὶ καθεύδει. Πρῲ πάνυ] ἀντὶ τοῦ πρὸ τοῦ δέοντος καιροῦ ἀπιών, ἐπιμένει ἐπικείμενος τῷ κίονι. λεπὰς δὲ, κογχύλιόν τι ταῖς πέτραις προσπηγνύμενον.

G

CHRIST. Πρῲ πάνυ.] Summo mane & ante tempus forum petens dormitabat affixus columnæ vt conchylium petræ. λεπὰς latum cõchylium, vnde λοπὰς patina & patella.

Ὑπὸ δυσκολίας δ' ἅπασι τιμᾷ τὴν μακράν,
Ὥσπερ μέλιττ' ἢ βομβυλιὸς εἰσέρχεται.
Ὑπὸ τοῖς ὄνυξι κηρὸν ἀναπεπλασμένος.
Ψήφων δ' ἔδεισας μὴ δεηθείη ποτὲ,
Ἵν' ἔχῃ δικάζειν, αἰγιαλὸν ἔνδον τρέφει.
Τοιαῦτ' ἀλύει. νουθετούμενος δ' ἀεὶ,
Μᾶλλον δικάζει. τοῦτον οὖν φυλάττομεν,
Μοχλοῖσιν ἐνδήσαντες, ὡς ἂν μὴ 'ξίῃ.
Ὁ γὰρ υἱὸς αὐτοῦ τὴν νόσον βαρέως φέρει.
Καὶ πρῶτα μὲν λόγοισι παραμυθούμενος.
Ἀνέπειθεν αὐτὸν μὴ φορεῖν τριβώνιον,
Μηδ' ἐξιέναι θύραζ'. ὁ δ' οὐκ ἐπείθετο,
Εἶτ' αὐτὸν ἀπέλυε, καὶ κάθαιρε, καὶ μάλα
Μετὰ ταῦτ' ἐκορυβάντιζ'. ὁ δ' αὐτῷ τυμπάνῳ
Αἴξας ἐδίκαζεν εἰς τὸ καινὸν ἐμπεσών.
Ὅτε δὴ δὲ ταύταις ταῖς τελεταῖς οὐκ ὠφέλει,
Διέπλευσεν εἰς Αἴγιναν. εἶτα συλλαβὼν,
Νύκτωρ κατέκλινεν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιοῦ.
Ὁ δ' ἀνεφάνη κνεφαῖος ἐπὶ τῇ κιγκλίδι.
Ἐντεῦθεν, οὐκέτ' αὐτὸν ἐξεφρίομεν.
Ὁ δ' ἐξεδίδρασκε διά τε τῶν ὑδρορροῶν,
Καὶ τῶν ὀπῶν. ἡμεῖς δ' ὅσ' ἦν τετρημένα,
Ἐνεβύσαμεν ῥακίοισι, κἀπακτώσαμεν,

A *Vt concha petra, damnat omnes linea*
Longa seuerus: intrat vt tenax apis
Penitusq; cera sublitos vngues refert.
Néve ad ferendas calculus sententias
Desit, dat intus operam alundo littori.
His gaudet ille, si admones, impensius
B *Iudicia celebrat, itaque custodimus hunc*
Serisq; vinctum claudimus ne huc exeat.
Nam morbus huius grauiter angit filium.
Primùm ergo dictis allocutus mollibus
Suadebat abstinere trito pallio
Neque egredi, at non persuasit quin eum
Lauitq; purgauitq;. Corybantum sacra
Patrare cœpit: ille tympanum tenens
Vt iudicaret, illico ad forum venit:
C *Vbi his initijs is nec hilum proficit*
Æginam adusque venit, hunc secum accipit
Noctuq; fano imponit Æsculapij.
Quum visus ecce est nocte pro foribus fori
Atq; inde quamuis duceremus nusquam
Nos per foramina & per impluuium adium
Fefellit omnes: mox hiatus, ostia, &
Pertusa pannis omnia obsepiuimus.

D

Σχόλια. Τιμᾷ τὴν μακράν.] προσείρηται, ὑπὲρ τοῦ τοὺς δικαστὰς ἐν πινακίῳ, ἤτοι ἐπὶ σανίδος κηρῷ ἀληλιμμένης ὁπότε καταδικάζοιεν τινα τῷ ἐγκλήματι, ἕλκειν μακρὰν γραμμήν. ὁπότε ἀπολύοιεν, βραχεῖαν. καὶ ἑξῆς, δότε μοι ξίφος τάχιστα. ἢ πινάκιον τιμητικόν. τοῦτο δὲ ἐποίουν, μετὰ τὸ ἀποβλέψαι εἰς τὰς ψήφους τὰς ἐν τῇ κάλπιδι. εἰ γὰρ εὕρων τὰς μελαίνας πλείους, ἐχάραττον τῷ ὄνυχι τὴν μακράν. εἰ δὲ τὰς λευκάς, τὴν βραχεῖαν. ὅτε δὲ πλείους ἦσαν αἱ λευκαὶ ὁ διώκων ἐνίκα. ὁ φεύγων δ' ἦν πλείους αἱ μέλαιναι κατενεχθῶσι.

CHRIST. Τιμᾷ τὴν μακράν.] Hunc Philocleonem condemnatorijs calculis semper gauisum, neq; procliuem ad absoluendum fuisse, ex sequentibus magis patebit. erat autem γραμμὴ μακρὰ condemnantium, βραχεῖα verò absoluentium, vt nigri calculi cùm plures erant, reus morti dabatur & longam pendens literam faciebat, Cùm verò albi, absoluebatur. verba Scholiastæ Græci non vera sunt, cùm ait, ὅτι πλείους ἦσαν αἱ λευκαὶ ψῆφοι ὁ διώκων ἐνίκα, potiùs enim ὁ φεύγων.

Σχόλια. Ὁ βομβυλιός.] ζῶον μελίττῃ ὅμοιον. καὶ ὅτι κηρὸν ποιεῖ. Ὑποπεπλασμένος.] πεπληρωμένους τοὺς ὄνυχας κηροῦ ὑπὸ τῶν χαραγμάτων. γράφεται ἀναπεπλασμένος.

CHRIST. Ὑποπεπλασμένος.] Scribitur & ἀναπεπλασμένος, quod est πεπληρωμένος τοὺς ὄνυχας κηροῦ ὑπὸ τῶν χαραγμάτων. Quod autem ait αἰγιαλὸν ἔνδον τρέφει, hoc est, impleuit domū calculis eiusmodi condemnatorijs nigris puta & perforatis. Dixit τρέφει lepidè, tanquam de re animata.

Σχόλια. Αἰγιαλὸν ἔνδον ἔχων.] ὡς ἐπὶ ζώου ἔφη τὸ τρέφει. ἀντὶ τοῦ, ἐπλήρωσε τὴν οἰκίαν ψήφων.

CHRIST. Τοιαῦτ' ἀλύει] Parodia est (vt solens facit) ex Stenobæa Euripidæ qui dixit, τοιαῦτ' ἀλύει νουθετούμενος ἔρως, legerem tamen δ' ἔρως. Est autem ἀλύειν, gaudere & delectari, ἀπὸ τῆς ἄλης vel διαχύσεως vt volunt Grammatici. Nam sic Homerus in Vlysse, ἡ ἀλύσις ὅτι ἦρον ἐνίκησας τὴν ἀλήτην. Tamē sæpius significat δυσφορεῖν & ἀδημονεῖν ἀπὸ τῆς ἄλης. & tunc notatur leni accentu vt in illa significatione, denso, etsi sint qui vtrobique ψιλοῦν dicant.

Σχ. Νουθετούμενος] παρὰ τὰ Εὐριπίδου ἐκ Σθενεβοίας. τοιαῦτ' ἀλύει νουθετούμενος ἔρως.

E

BISETUS. Ἀπέλυε] τὸ καθ' ἀπαξ τὴν μέτρου χάριν εἴρηται, ἀντὶ τοῦ ἀπέλουε. παρὰ τὸ ἀπολύω, τὸ πλύνω, καὶ καθαρὸν ποιῶ. τὸ δὲ λεῖπον τοῦ στίχου τινὲς οὕτω γράφουσι. καὶ κάθαιρε, καὶ μάλα. ἀλλ' οὐδ' ἐν κειμένοις ἐστι. τὸ γὰρ ἐντετυπωμένον χαρακτῆρα κοῖλον ἔχει καὶ κατὰ τὸ ἰσον, τὸ κατὰ τὸ μέτρον μετὰ ταῦτα τὴν ἀπόλουσιν, τὸ κάθαρσιν, οὐχ οὕτως ἐμαίνετο, ὡς πρότερον. ἀλλὰ τὴν αὐτὴν μανίαν καὶ κορυβαντισμὸν ἡ ἀπόλουσις, καὶ κάθαρσις αὐτῷ πολὺ ἐλαφροτέραν ἐποίησεν.

Σχ. Ἐκορυβάντιζεν.] ὡς μαινόμενος τε κατεχόμενος ὑπὸ θείου. εἰσὶ τὰ τῶν Κορυβάντων ἤτοι αὐτῶν μυστήρια, ἐπὶ καθαρμῷ τῆς μανίας. Εἰς τὸ καινὸν ἐμπεσών.] τόπος ἐν τῷ δικαστηρίῳ οὕτω λεγόμενος. εἰσὶ δὲ δ. παράβυστος, καινόν, τρίγωνον, μέσον. τελούμενος σὺν θεοῖς τὰ μυστήρια τῶν Κορυβάντων, παρεὶς ἐν αὐτοῖς θέμενος καὶ ἔχων τὸ τύμπανον, ὥρμησεν εἰς τὸ δικαστήριον. Εἰς Ἀσκληπιοῦ] ἐκεῖ γὰρ ἱερὸν ἐστι, μετὰ τὸ αὐτὸν ἐκεῖ ἐστιν. Ἐπὶ τῇ κιγκλίδι] ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ δικαστηρίῳ εἶδεν ὁ πατήρ. κιγκλὶς γὰρ, ἡ θύρα τοῦ δικαστηρίου. ἦν καὶ κοσμίως καὶ ἐπὶ. κνεφαῖος δὲ ἔτι σκότους ὄντος, καὶ μή πω γενομένης ἡμέρας, ἀπῆλθεν ἐν τῷ δικαστηρίῳ. Ἐντεῦθεν οὐκέτ' αὐτὸν] ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου, μετὰ ταῦτα.

F

CHRIST. Εἶτ' αὐτὸν ἀπέλυε] Purgabat, inquit, insaniam, & nihilominus Corybantū more insaniebat. In Veneta editione legitur καὶ κάθαιρε, καὶ μάλα, &c. quod melius puto. Nā ὁ δ' οὐ μάλα nihil ad rē, & priùs legebam ὁ δ' οὐ, sed præstat acquiescere Venetæ editioni. Εἰς τὸ καινόν.] Locum in iudicio & foro sic vocatum ait scholiastes Græcus, & quatuor facit Parabyston, Cænum, Trigonum, Medium. Tamen alij Heliæam & Melychium,

G

pro

pro Cæno & Medio ponunt. Sed hic, nihil aliud intelligit quam Philocleonem, cum operaretur & patraret Sacra Corybātum, statim ea specnentem arripuisse tympanum, irruisse in auditorium & forum iudiciale. Εἰς Ἀσκληπιοῦ] Strabo lib. 8. ait aduersa affectos valetudine, in Epidaurici Æsculapij templo pernoctare solitos esse. ἐπὶ τῇ κιγκλίδι] Sic vocabantur fores fori iudicialis, κασ-κελλάτας aliter vocabant puta à cancellis, vnde cācellare, & cancellaria, vocabula vltimæ antiquitatis & nouissimæ, quæ ad nos peruenerunt longo tempore variata & diuersa ficta quæ à doctissimo nostræ gentis Budæo explanātur & enarrantur in Adnotationibus in Pandectas. ἐντεῦθεν] Ab illo tempore, inquit non extulimus ipsum, (ἐξε-φρείομεν est ἐξεφέρομεν,) sed ille fugiebat & effluebat per imbrices & caua loca quibus aqua pluuia fluit (hic enim, arbitror, innuit per ὑδρορρόας & ὀπάς) est autem ἐνεβύσαμεν, impleuimus, vt dixit Homerus ῥάμματος ἀκτῖσι βεβυσμένον. At ἐπακτώσαμεν est repleuimus & cunctis armauimus: est enim πακτῶσαι τὸ σφηνῶσαι.

Σχόλια. Ἐξεφρείομεν.] ἐξεφέρομεν. ὑδρορροῶν. οἱ κοῖλοι τόποι δι' ὧν χωρεῖ τὸ ὕδωρ τὸ ἐξ ὑετοῦ.

Bisetus. Φέρω, κατὰ μετάθεσιν φρέω, ὅθεν κατ' ἐπένθεσιν τοῦ ι φρειω, καὶ τὸ παιηστικὸν ἐκφρείω.

Σχόλια. Ἐνεβύσαμεν.] ἐνεπρήσαμεν. Ὅμηρος, νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον. Κατεπακτώσαμεν.] ἐφράξαμεν. ἐπλ. ρώσαμεν. πακτῶσαι γὰρ τὸ σφηνῶσαι.

Ὁ δ' ὥσπερεὶ κολοιὸς, αὑτῷ παττάλους
Ἐνικρούων εἰς τὸν τοῖχον, εἶτ' ἐξήλλετο.
Ἡμεῖς δὲ τὴν αὐλὴν ἅπασαν δικτύοις
Καταπετάσαντες ἐν κύκλῳ φυλάττομεν.
Ἐστὶ δ' ὄνομα τῷ μὲν γέροντι, Φιλοκλέων.
Ναὶ μὰ Δία. τῷ δ' υἱεῖ γε τουτῳί, Βδελυκλέων,
Ἔχων τρόπους, ὀφρυαγμοσεμνακουστίους.

At ille palos parieti affigens statim
Leuis exilit, se proripitque vt graculus.
Hinc vniuersum cassibus t ... ...
Pratensum habemus sicque seruamus senem.
Ac nomen huius est senis Philocleon
Sed filio illi nomen est Bdelycleon
Mores habenti caperofrontipernicos.

Σχόλια. Ὥσπερεὶ κολοιός.] τοῖς γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ κολοιοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις ὀρνέοις, πηγνύουσι πάτταλον ἵνα εἰς αὐτοὺς ἅλλωνται. Φιλοκλέων.] ἰδίως ἔπαιξε τῇ φράσει τῷ υἱῷ ὄνομα Βδελυκλέων. καὶ τῷ πατρὶ, ὄνομα Φιλοκλέων. Ἔχων τρόπους.] ἀντίπτωσίς ἐστιν, ἀντὶ δοτικῆς τῆς ἔχοντι. συνήθως δὲ ὀφρύαγμος ἀπὸ τοῦ ὀφρῦς ἢ φρύαγμα. καὶ σεμνὸν, ἀντὶ τοῦ ὑπερήφανον.

Bisetus. Τοῦτο σύγκειται ἐκ τοῦ ὀφρὺς, ύος, ὃ μεταφορικῶς τὴν ὑπερηφανίαν, καὶ ἀλαζονείαν δηλοῖ. ὅθεν ὀφρυάζειν, τὸ ὑπερηφανεῖν. καὶ τοῦ φρύαγμα, καὶ τοῦ σεμνὸν, καὶ τοῦ ἀκουστεῖν. φρύαγμα δὲ, ὁ τῶν ἵππων, καὶ ἡμιόνων διὰ μυκτήρων ἠχὴ ἀγρίῳ φυσήματι ἀποτελουμένη. ἀλλαχοῦ δὲ ἡ γέλασις οὕτω καλεῖται. τὸ δὲ σεμνὸν νῦν τὸ τρυφερὸν, καὶ ἀλαζονικὸν σημαίνει. τὸ δὲ ἀκουστεῖν κατ' ἐπένθεσιν τοῦ υ. Σ. ἀκοστῆσαι, κριθιᾶσαι. ἀκοσταὶ γὰρ αἱ κριθαὶ καλοῦνται. ἢ ἀκολαστῆσαι καὶ κατὰ συγκοπὴν ἀκοστῆσαι. ὁ ποιητὴς διὰ τούτου τοῦ συνθέτου ὑπερβολὴν ὑπερηφανίας, καὶ ἀλαζονείας δηλοῖ.

Flor. Ὥσπερ εἰ κολοιός] Nam gracculis & eiusmodi auitio palum fixum statuebant, ad quem insilientes volarent. ἔχων τρόπους ὀφρυαγμοσε.] Quare scholiastes ἀντίπτωσιν hic faciat, id est casum pro casu, vt ἔχων sit pro ἔχοντι, nescio. Quid ni enim ἔχων referas ad Φιλοκλέων? At epitheton illud ὀφρυαγ. mendose legitur, cùm enim compositum sit ex τῶν ὀφρύων vel φρυαγμάτων & τοῦ σεμνοῦ, id est, ὑπερηφάνου, corrigendum ὀφρυαγμοσεμνάκους τινας, vel (vt Suidas) φρυαγμο. &c.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΣΩΣΙΑΣ, ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ.

BDELYCLEON, XANT. SOSIAS, PHILOCL.

Bisetus. Βδελυκλέων τοὺς δούλους καθεύδοντας, καὶ ὀλιγώρως φυλακὴν ποιουμένους ἐνειδίζει. καὶ γὰρ Φιλοκλέων τάσι τέχναις τοὺς δούλους ἐξαπατᾷ, ὅπως ἐκφύγῃ, ἀλλ' ὑπ' αὐτοῦ κωλύεται.

Βδ. Ὦ Ξανθία καὶ Σωσία· καθεύδετε;
Ξαν. Οἴμοι. Σω. τί ἐστι; Ξαν. Βδελυκλέων ἀνίσταται.
Βδε. Οὐ περιδραμεῖται σφῶν ταχέως δεῦρ' ἅτερος;
Ὁ γὰρ πατὴρ εἰς τὸν ἰπνὸν εἰσελήλυθε,
Καὶ μυσπολεῖ τις ὥς τις καταδεδυκώς. ἀλλ' ἄθρει.
Κατὰ τῆς πυέλου τὸ τρῆμ' ὅπως μὴ κδύσεται.
Σὺ δὲ τῇ θύρᾳ προσκεισο. Οἰ. ταῦτ' ὦ δέσποτα.
Ἄναξ Πόσειδον. τί ποτ' ἄρ' ἡ κάπνη ψοφεῖ;
Οὗτος τίς εἶ σύ. Φι. καπνὸς ἔγωγ' ἐξέρχομαι.
Βδ. Καπνός; φέρ' ἴδω τίνος ξύλου σύ. Φι. συκίνου.
Βδ. Νὴ τὸν Δί' ὥσπερ γ' ἐστὶ δριμύτατος καπνῶν.

Bde. O Xanthia atque Sosia obdormiscitis?
Xan. Hei mi. So. quid est? Xan. exsurgit en Bdelycleon.
Bde. Non hucce curret alter ex vobis cito?
Ingressus est vt suspicor furnum pater
Rusfatur illic quisquis obrepsit, vide
Ne per foramen forsitan solij exeat,
Tu ianuæ autem incumbe. Servvs. Siccine est here?
Pro Conse Rex! quid instrepit fumarium?
Eho quis es tu? Philocleon. fumus egressum aucupo.
Bde. Fumusne? ligni cuius est? Phil. ficulnei.
BDE. Sane omnium qui fumus est acerrimus.

Σχόλια. Καθεύδετε.] ἐν ἀπολλυτικῷ φωνῇ τοῦτό φησιν. Εἰς τὸν ἰπνόν.] ἰπνὸς κυρίως ἡ κάμινος. Αἰσχύλος. ἰπνούμενος ῥίζαισιν αἰτναίαις ὕπο. νῦν δὲ τὸ μαγειρεῖον φησιν ἐν ᾧ λαθὼν αὐτοὺς ὁ Φιλοκλέων εἰσῆλθε, καὶ εἰς τρώγλην ὑπέδυ. Μυσπολεῖ.] καταδύεται. ὡς μῦς φοιτᾷ. οὕτως Ἀττικοὶ ὑπὸ μίαν λέξιν. ἄλλως. πρὸς τὴν λέξιν ὅτι ἀπὸ τῶν μυῶν ἔοικεν ὀνοματοποιῆσθαι, τὸ διερευνᾶσθαι κρύφα. Κατὰ τῆς πυέλου.] αἱ γὰρ πύελοι τρώγλας εἶχον ἐπὶ τὴν ὁδὸν, πρὸς τὸ ὕδωρ ἐξέρχεσθαι. ἄλλως ἡ πύελος ἔχει τρώγλην, δι' ἧς ἀπολουόμενοι, ἐκχέουσι τὸ θερμόν. παίζει δὲ, καὶ τοῦτο ὡς ἐπὶ μυός. Κάπνη] ἡ καπνοδόχη. ἔστι δὲ, σωληνοειδὲς ἐπὶ τῶν μαγειρείων. δι' οὗ ὁ καπνὸς ἐξέρχεται. ὡς οὖν τοῦ Φιλοκλέωνος πειρωμένου δι' αὐτῆς ἐξελθεῖν καὶ κτύπον ποιήσαντος, τοῦτό φησι. ταῦτα δὲ πάντα κωμικὰ ἐπὶ τῆς γελοίου χάριν. Συκίνου] ὅτι καὶ οἱ δικασταὶ δριμύτατοι. καὶ ὁ γέρων. καπνοποιὸν γὰρ τὸ σύκινον ξύλον. καὶ ὅτι ὁ ἐκ τῶν συκίνων ξύλων καπνὸς, δριμύτατος. καὶ Ἀριστοτέλης φησὶν ἐν προβλήμασι.

CHR. Ἰπνόν] Propriè Caminus vnde Panis ἰπνίτης apud Galenum. Æschulus in Prometheo Desmota verbum hinc nouauit, ἰπνούμενος ῥίζαισιν αἰτναίαις ὕπο, quam nos fabulam etiã de Græco vertimus. Hoc loco culinam intelligit & τὸ μαγειρεῖον, quò clam subrepserat Philocleon, & murium more se insinuauerat, verbum hinc eleganter & facete finxit μυσπολεῖν quod est κρύφα διερευνᾶσθαι. Κατὰ τῆς πυέλου] Antiqui alueo vtebantur forato priusquam balnea inuenta essent, & loti per illud foramen emanabat calor. Hesychius ἰμβάτην videtur vocare, & vetus Glossarium Soliar, ἰμβάσις, (melius puto ἰμβάτης) hoc autem loco ludit tanquam sit muris cauum. Ἡ κάπνη ψοφεῖ] Putarem κάμινον dictam quasi κάπνινον, hîc κάπνην vocat quam nos Franci cheminee, eas antiqui in coquina præcipuè faciebant in tubi speciem teretes & rotundas, & σωληνοειδεῖς. Συκίνου] Innuit iudices acres atque adeò ipsum senem: lignum autem ficulnum fumificum est maximè, & acerrimus est fumus ex ficulneis lignis, vel teste Aristotele in Problematis, & verò Theophrasto & Plutarcho in Symposiacis, quos auctores (ne id necesse habeam facere) recenset eruditiss. Brodæus, cap. 21. libri tertij Miscellaneorum.

Ἀτὰρ οὐκ ἐσερρήσεις γε; ποῦ 'σθ' ἡ τηλία.
Δῦς πάλιν. φέρ' ἐπαναθῶ σοι καὶ ξύλον.
Ἐνταῦθα νῦν ζήτει τιν' ἄλλην μηχανήν.
Ἀτὰρ ἄθλιός γ' εἰμ' ὡς ἕτερος οὐδεὶς ἀνήρ.
Ὅς τις πατρὸς νυνὶ καπνίου κεκλήσομαι.
Οἰ. Παῖ, τὴν θύραν ὤθει. πίεζέ νυν σφόδρα.
Εὖ κἀνδρικῶς. κἀγὼ γὰρ ἐνταῦθ' ἔρχομαι
Καὶ τῆς κατακλεῖδος ἐπιμελοῦ καὶ τοῦ μοχλοῦ
Φύλαττέ θ' ὅπως μὴ τὴν βάλανον ἐκτρώξεται.
Φι. Τί δράσετ'; οὐκ ἐκφρήσετ', ὦ μιαρώτατοι.
Δικάσοντά μ' ἀλλ' ἐκφεύξεται Δρακοντίδης.
Βδ. Σὺ δὲ τοῦτο βαρέως ἂν φέροις. ὁ γὰρ θεὸς
Μαντευομένῳ μ' οὔχρησεν ἐν Δελφοῖς ποτε,
Ὅταν τις ἐκφύγῃ μ' ἀποσκλῆναι τότε.
Φι. Ἄπολλον ἀποτρόπαιε, τοῦ μαντεύματος.
Ἴθ' ἀντιβολῶ σ' ἔκφερέ με, μὴ διαρραγῶ.
Βδ. Μὰ τὸν Ποσειδῶ Φιλοκλέων οὐδέ ποτέ γε.

Intróne abibis? alueum hunc cedò mihi.
Regredere, da lignum quod imponam super.
Aliam hîc require, si potes, solertiam,
Nullus tamen me viuit infelicior,
Mihi quippe fumus esse dicetur pater.
SER. *Occlude tu puer fores, validus preme*
Benè fortiterque, ego huc statim concessero.
Seram atque vectim diligenter inspice
Ne pessulorum claustra possis rodere.
PHIL. *Quid ô scelesti audebitis? quin me mittite*
Vt iudicem, aut fugiet reus Dracontides.
BDE. *Non fiet, etsi sit graue hoc tibi, nam deus*
Mihi sciscitanti oraculum Delphis dedit
Fore vt alicuius è fuga mortem oppetam.
PHI. *Verrunce Apollo, diritatem oraculi!*
At me effer oro, sin, necesse est rumpier.
BDE. *Per Consi amicũ numen, hoc nullus velim.*

Σχόλια. Οὐκ ἐσερρήσεις γε] ὡς ἂν τῷ καπνῷ φησιν, οὐκ εἰσελεύσῃ μετὰ φθορᾶς. Ποῦ 'σθ' ἡ τηλία.] τῇ κάπνῃ βούλεται ἐπιθεῖναι πῶμα τὴν τηλίαν. τηλία δὲ, σανὶς βαθεῖα. ἐν ᾗ τὰ ἄλφιτα ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐπίπρασκον. Φέρ' ἐπαναθῶ σοι καὶ ξύλον.] οὐ τῷ πατρὶ ταῦτα λέγει, ἀλλὰ τῇ κάπνῃ ἢ πρὸς τὴν τηλίαν. ἵνα ἐπιθῇ αὐτῇ ξύλον εἰς βάρος. διὰ τὰς τοῦ πατρὸς μηχανάς. Ἐνταῦθα νῦν.] ἀποκλείσας τὴν διέξοδον τοῦ μὴ δυνηθῆναι αὐτὸν εἰσελθεῖν ταῦτά φησι. Ὅστις πατρὸς νυνὶ καπνίου.] τὸν ὑπεκλυόμενον οἶνόν φασί τινες καπνίαν λέγεσθαι. ἐν δὲ τοῖς περὶ Κρατῖνον διώρισται. ἢ τὸ ἀπόθετον ἢ καὶ παλαιόν. διὸ Ἐκφαντίδην καπνίαν καλοῦσιν. ἄλλως. ἅμα καὶ τῷ καπνῷ εἰκάζεται αὐτόν. εἶπε γὰρ καπνὸς ἐγώ. ἅμα δὲ καὶ κάπνη εἶδος ἀμπέλου ξηρότατον καὶ δριμύτατον οἶνον ποιούσης. ὁμοίως καπνῷ ποιοῦντα δάκρυα. τινὲς δὲ καπνίαν οἶνον ἐν Βενεβέντῳ τῆς Ἰταλίας γίνεσθαί φασι. καὶ καπνία ἡ ἄμπελος. Βάλανον] τὸν μοχλόν. κυρίως δὲ τὸ εἰς τὸν μοχλὸν σιδήρεον. ὃ καλοῦμεν μάγγανον. καὶ βάλανοι τὰ μάγγανα τῆς κλεισιάσεως. καὶ βεβαλάνωται ἀντὶ τοῦ κεκλείσται. καὶ βαλανάγρα ἡ κλεὶς παρὰ τὸ ἀγρεύειν τὴν βάλανον. Ἐκτρώξεται.] ἀντὶ τοῦ τὸν μοχλὸν φύλαττε. ὅπως μὴ τὸ κλεῖθρον φαγὼν ἐξέλθῃ.

BISETVS. Ἐκφρήσετε;] ἀπὸ τοῦ φέρω βαρυτόνου γίνεται ἀττικῶς τὸ περισπώμενον φορέω φορῶ, καὶ τὸ σύνθετον ἐκφορέω, ῶ καὶ κατὰ συγκοπὴν ἐκφρέω, ῶ, ἐκφρῶ. τινὲς δὲ καὶ τὸ ὅπω ἐξιφρείσομεν οὕτω σχηματίζεσθαι νομίζουσι. φέρω, φορέω, φορῶ, καὶ φορέω κατ' ἐπένθεσιν τοῦ ι, καὶ φρέω κατὰ συγκοπὴν, ὅπερ ἐκ ἀπέθανον. ἀπὸ δὲ τοῦ φορῶ γίνεται καὶ τὸ φόρημι, καὶ τὸ φρῆμι κατὰ συγκοπήν.

CHRIST. Ἀτὰρ οὐκ ἐρρήσεις.] Lege, vt & Scholiastes & Veneta editio habent, ἐσερρήσεις, non inquit, directe abis? fumum autẽ alloquitur, conaturque imponere τῇ κάπνῃ operculum τὴν τηλίαν, nempe cauam tabulam super qua vendebãt farinis in foro cerum venalium. Πατρὸς νυνὶ καπνίου] Vinum tenue & sublestum, καπνίαν, ἐξίτηλον καὶ ἐκφαντίδην vocabant, imò & vinum fugiẽs alij καπνίαν pro veteri & condito accipiunt, vt Horatius, Amphoræ fumum bibere institutæ Cõsule Tullo. sanè est οἶνος ἀπόθετος & παλαιός. Tamẽ καπνίας

καπνίας etiam potuit dicere quia eo nomine fumo patrem fugitanti. Sed & notandum καπνίαν & καπνίαν genus esse vitis quæ siccissimum & acerrimum vinum facit, sunt etiam qui vinũ Capniam vinum existiment quod in Beneuento Italico oppido gignitur. Βάλανον ἐκτρώξεται.] Tanquam de mure loquitur, ferrum rodente vt dixit Seneca in Claudij ludo (quem ἀποκολοκύνθωσιν inscripsit quasi ἀπὸ τῆς κολοκυνθῶν ἀποθέωσιν, quasi id genus cibi eum letho dederit, quãuis boletum lethi causam fuisse constet inter omnes eius tempestatis historicos) Est autem βάλανος ferrum quod εἰς μοχλὸν ἐμβάλλεται, & propriè μάγγανον vocatur, vnde βαλανάγρα clauis dicitur παρὰ τὸ ἀγρεύειν τὰς βαλάνους vt βιβλαλάγρα, est κλειδίον.

Σχόλια. Δρακοντίδης.] πονηρὸς οὗτος ἐν πλείσταις καταδίκαις ἐνεχόμενος, ὡς Πλάτων σοφισταῖς. Καλλίστρατος δὲ ἕνα τῶν λ φησίν, εἰ μὴ ὁμώνυμος. ἔστι γὰρ οὗτος ὁ τὸ περὶ τῶν λ ψήφισμα περὶ ὀλιγαρχίας γράψας, ὡς Αριστοτέλης ἐν πολιτείαις.

Bisetvs. Μ' οὔχ᾽ ἕωσεν] ἀντὶ τοῦ, μοὶ ἔχρησεν. Ἀποσκλῆναι] σκλῆμι κατὰ τὸν Εὐστάθιον, ἀρχαῖον ἐπίρρημα, ὁ παρὰ τὸ σκλῶ δοκεῖ γενέσθαι. τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ σκέλλω, ὁ δηλοῖ τὸ ξηραίνω. σκλῆναι δὲ ὡς ἀπὸ τοῦ ἵστημι, στῆναι. καὶ τὸ συνήθειον ἀποσκλῆναι, ἀποξηρανθῆναι, καὶ ἀποθανεῖν, ὡς ἑρμηνεύει Σουίδας.

Christ. Δρακοντίδης] Scelestus fuit hic Dracontides & multis obnoxius damnationibus vt in Sophistis ait Plato. At Callistratus vnum putat esse è triginta tyrannis vel eiusdem nominis. Scripsit enim scitum de oligarchia illorum triginta vt Aristoteles autumat ἐν πολιτείαις. Cæterum quum hic me torqueat locus, neque sensum eliciam quem conijcio, suspicor primum legendum ὦ μιαρώτατε. Deinde διαβοῶντά μ' ἀλλ' &c. vt sit pro ἀλλά με διαβοῶντα ἀποφεύξεται Δρακοντίδης. Plutarchus in Pericle Dracontidæ meminit. Μ' οὔχ᾽ ἕωσεν] Pro μοι ἔχρησεν. Fingit autem de industria Dei responsum vt patrem deterreat à fuga. Sed malè in Veneta editione habes ἀποσκλῆναι ποτε, legendum enim τότε. At cùm ait ὀδὰξ τὸ δίκτυον apparet supra ipsum esse in camino cui respondens filius, ait οὐκ ἔχεις ὀδόντας, Nam senex edentulus erat.

Φι. Διατρώξομαι τοίνυν γ' ὀδὰξ τὸ δίκτυον. | PH. Rete istud ergo mordicus corrosero.
Βδ. Ἀλλ' οὐκ ἔχεις ὀδόντας. Φιλοκ. οἴμοι δείλαιος. | BDE. Edentulus es? PH. me miseellum! quo cedo,
Πῶς ἄν σ' ἀποκτείναιμι; πῶς; δότε ξίφος | Iam te necare possiem pacto? ocyus
Ὅπως τάχιστ' ἢ πινάκιον τιμητικόν. | Ensem aut tabellam ferte damnatoriam.
Βδ. Ἄνθρωπος οὗτος μέγα τι δράσει κακόν. | BDE. Homo iste quoddã grande molitur malũ.
Φι. Μὰ τὸν Δί' οὐ δῆτ' ἀλλ' ἀποδόσθαι βούλομαι | PH. Minimè, Iouem ipsum testor, at tantùm velim
Τὸν ὄνον ἄγων αὐτοῖσι τοῖς κανθηλίοις. | Venum dare ipsis insimul cantherijs
Νουμηνία γάρ ἐστιν. Βδ. οὔκουν κἂν ἐγὼ | Deductum asellum, nam noua est luna. BDE. atqui ego
Αὐτὸν ἀποδοίμην δῆτ' ἄν. Φι. οὐχ ὥσπερ ἐγώ. | Venum dabo ipsum. PH. non quidem quanti darem.
Βδ. Μὰ Δί' ἀλλ' ἄμεινον. ἀλλὰ τὸν ὄνον ἔξαγε. | BD. Quin melius, at tu, verna, asellũ protrahe.
Οἰ. Οἵαν πρόφασιν καθῆκεν ὡς εἰρωνικῶς, | SER. Qualem ille fingens nẽpe prætextũ dedit
Ἵν' αὐτὸν ἐκπέμψειας. Βδ. ἀλλ' οὐκ ἔσπασεν. | Sperans remitti. BD. sed nihil traxit tamen.
Ταύτῃ γ' ἐγὼ γὰρ ᾐσθόμην τεχνωμένου. | Adeò hunc sagaci nare persensi dolum.
Ἀλλ' εἰσιών μοι τὸν ὄνον ἐξάγειν δοκῶ | Sed istum asellum ingressus educam, vt senex
Ὅπως ἂν ὁ γέρων μὴ 'ξ παρακύψῃ πάλιν. | Ne possit iste rursus ocquiniscere.
Κάνθων τί κλάεις; ὅτι πεπράσει τήμερον. | O mule, quid fles? an quod hac ductus die
Βάδιζε θᾶττον. τί στένεις; εἰ μὴ φέρεις | Vanibis? i nunc ocyus, cur eiulas
Ὀδυσσέα τινά γ'. Οἰ. ἀλλὰ ναὶ μὰ Δία φέρει | Si non Vlyssem post vehes? SO. at per Iouem
Κάτω γε τουτονί τιν' ὑποδεδυκότα. | Fert ecce quendam hunc subtus irreptitium.
Βδ. Ποῖον φέρ' ἴδωμαι; Οἰ. τουτονί. Βδ. τουτὶ τί ἦν; | BD. Fac videam, vbi ille? SO. non vides? BD. quid hoc noui est?

Σχόλια. Ὀδὰξ τὸ δίκτυον.] νῦν πάλιν διὰ τὸ δίκτυον, φαίνεται ἄνω περὶ τὴν καπνοδόχην. Ἀλλ' οὐκ ἔχεις ὀδόντας.] ἔπαιξεν ἐπεὶ γέρων ἦν. οἱ δὲ γέροντες, ἀποβάλλουσι τοὺς ὀδόντας. Τιμητικόν.] καταδικαστικὸν ὅπου τὴν μακρὰν χαράσσοντες κατεδίκαζον ἢ τὴν μικρὰν ἀπέλυον. Ἀποδόσθαι.] πωλῆσαι. Κανθηλίοις.] ὄνοις μεγάλοις. Ξενοφῶν. ὅτι ἐν Βαβυλῶνι οἱ Φοίνικες οὐ μόνον ἐν πλήθει ἀλλὰ τὸ μέγεθος γίνονται. οἱ δὲ πιεζόμενοι ἀπὸ βάρους ἄνω κυρτοῦνται ὥσπερ ὄνοι κανθήλιοι. καὶ Πολύβιος. ἐν γὰρ τοῖς ἐπιδεδεμένοις φορτίοις τὰ κανθήλια λαβόντες ἐκ τῶν ὄπισθεν, προσθέσθαι πρὸ αὐτῶν ἐκέλευσε τοὺς πεζούς. οὐ γινομένης σανίδων πρὸς πάντας χάρακας ἀσφαλέστατον γίνεσθαι πρόβλημα.

Bisetvs. Ἀλλ' ὑπακουστέον σοι, ὅτι, σὺν αὐτοῖς τοῖς κανθηλίοις. κανθήλια δὲ κατὰ τὸν Ησύχιον, τὰ τῶν ὄνων σάγματα, καὶ τὰ τούτοις ἐπιτιθέμενα ξύλινα πλέγματα.

Σχόλια. Νουμηνία γάρ ἐστιν.] ἔθος ἦν Ἀθηναίοις ἐν νουμηνίᾳ πιπράσκειν. Τὸν ὄνον ἔξαγε.] πρὸς τὸν οἰκέτην φησί. Ἀλλ' οὐκ ἔσπασεν.] οὐκ ἔτυχε. παρὰ τὴν παροιμίαν. αὕτη μὲν ἡ μήρινθος οὐδὲν ἔσπασεν. ἐλέγετο δὲ ἐπὶ τῶν πεῖραν καθιέντων ἄγκιστρον μετὰ σχοίνου καὶ μὴ ἐπιτυγχανόντων ἰχθύος τινός. Κάνθων τί κλάεις.] ὡς βαρυμένου τοῦ ὄνου. ἔφερε γὰρ τὸν γέροντα ὑποκρυβέντα λάθρα κατὰ μίμησιν τοῦ Ὀδυσσέως ἐπὶ τοῦ κριοῦ φερομένου ἐφ' ᾧ τε διαδρᾶναι τὸν Κύκλωπα ὅτι τὰ πρόβατα

ἐξῆγε τῦ σπηλαίου ἐκκρεμάμενος αὐτῷ τῆς ῥάχεως πρὸς τῇ θύρᾳ τοῦ σπηλαίου καθήμενος, ἵνα μὴ λαθὼν ἐξέλθῃ αὐτὸν ὁ Ὀδυσσεύς. τοῦτο δὲ λαθὼν ἐποίησεν ὁ γέρων, διὸ πρὸς βαρυνόμενον τὸν ὄνον φησίν.

CHRIST. Τιμητικὸν] Cenſorium & condemnatorium, nam vt ſupra diximus longam literam ſcribebant qui ſententiam ferebant mortis, paruam autem qui reum abſoluebant. Κανθηλίους] Sic magnos aſinos vocant, teſtis Xenophō qui ſcripſit de Palmis in Babylone quas πλεθριαίους vocat (non auſim vertere iugerales quamuis πλέθρον ſit iugerum, ſed grandes & latas ad ſpatium Plethri quæ ſexta pars eſt ſtadij) & preſſo pondere curuatis in ſublime velut aſini κανθήλιοι. Polybius, (vt etiam alij) vocat κανθήλια. Solebāt autem in Nouilunio Athenis auctiones facere & rebus venalibus vacare. Ἀλλ' ἐκ ἔσπασε.] Nil extraxit, nil appetiit. Metaphora ſumpta a piscatoribus qui hamum cum funiculo demittunt, neque piſcem capiunt, vnde Prouerbium αὐτὸ μόνον ὁ ῥύσας ἐξέσπασε, i. Nil ille ſecum ſuis attractum tulit. κάνθων.] Hæc ait ad aſinum velut pondere preſſum, vectabat enim ſenem aſinus clanculum ſuſpenſum, ad exemplum Vlyſsis qui arieti inuehebatur, quò eff ugeret Cyclopa Polyphemum cum greges è ſpecu educeret, & pecudes omnes dorſo affectaret ſedens ad fores antri ne euaderet Vlyſſes, qui ſe Vtin poſtea dixit, propterea hic habes Οὔτις νὴ Δία.

Τίς εἶ ποτ'. ὦ 'νθρωπ' ἐτεόν. ΦΙ. Οὔτις νὴ Δία.
ΒΔΕ. Οὔτις σὺ; ποδαπός; ΦΙ. Ἰθακὸς ἀπὸ Δρασιππίδου.
ΒΔΕ. Οὔτις μὰ τὸν Δί' οὔτι χαιρήσων γ' ἔσῃ.
Ὑφέλκε θᾶττον αὐτόν. ὦ μιαρώτατος.
Ἵν' ὑποδέδυκεν. ὥς ἔμοιγ' ἰνδάλλεται
Ὁμοιότατος κλητῆρος εἶναι πώλῳ.
ΦΙ. Εἰ μή μ' ἐάσεθ' ἥσυχον, μαχούμεθα.
ΒΔΕ. Περὶ τοῦ μαχεῖ νῷν δῆτα; ΦΙ. Περὶ ὄνου σκιᾶς.
ΒΔΕ. Πονηρὸς εἶ πόρρω τέχνης καὶ παράβολος.
ΦΙ. Ἐγὼ πονηρός; οὐ μὰ Δί', ἀλλ' οὐκ οἶσθα σὺ
Νῦν μ' ὄντ' ἄριστον; ἀλλ' ἴσως ἐπὰν φάγῃς
Ὑπογάστριον γέροντος ἡλιαστικοῦ.
ΒΔΕ. Ὤθει τὸν ὄνον καὶ σαυτὸν ἐς τὴν οἰκίαν.
ΦΙ. Ὦ ξυνδικασταὶ καὶ Κλέων ἀμύνατε.
ΒΔΕ. Ἔνδον κέκραχθι τῆς θύρας κεκλεισμένης.
Ὤθει σὺ πολλοὺς τῶν λίθων πρὸς τὴν θύραν,
Καὶ τὴν βάλανον ἔμβαλλε πάλιν εἰς τὸν μοχλὸν
Καὶ τῇ δοκῷ προσθεὶς τὸν ὅλμον τὸν μέγαν,
Ἀνύσας τι προσκύλιε γ'. ΣΟ. Οἴμοι δείλαιος.

Age fare qui ſis ô homo. PH. Nemo per Iouem.
BDE. Nemo ille cuias? PH. Ithacus ex Fugacia.
BD. At per Iouem ille ſaxo nullus gaudeas,
Tu ſubtrahe illum protinam: hem nequiſſimus
Quo clam ſubiuit: nempe ſubrumum putes
Pullum eſſe aſellæ qua viator inuehit.
PH. Ni me quietum mittitis, pugnabimus.
BD. Quæ cauſa pugnæ? PH. aſini vmbra, cauſa maxima.
BDE. Nequam, improbúſque es præter artem callidus.
PH. Mén improbum eſſe? túne ſolum neſcias
Nunc me bonum eſſe? at noueris ſi fortè edas
Sumen forenſis pingue quod dederit ſenex.
BD. Agas tu aſellum, tu domi te contine.
PH. O cum Cleone iudices ſuccurrite.
BD. Quantum potes clama intus occluſa fore.
Tu ſaxa verò trude multa ad oſtium
Immitte clauam in peſſuli repagulum
Addenſque ligno grandius mortarium
Aduolue cum labore. SO. me miſerum quid eſt?

Σχόλια. Οὔτις νὴ Δία.] ὅτι ὁ Ὀδυσσεὺς Οὔτις παρ' Ὁμήρῳ ἐκαλεῖτο. Ἀπὸ Δρασιππίδου.] πέπλακε τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ ἀποδρᾶναι. ὥσπερ ἀπὸ φυλῆς ἢ ἀπὸ γένους φάσκων. Ἰνδάλλεται] φαίνεταί μοι ὅμοιος εἶναι πώλῳ κλητῆρος. ἄλλως. οἱ γὰρ πῶλοι ὑποδύουσι τὰς μητέρας καὶ θηλάζουσιν. Πώλῳ.] ἀντὶ τοῦ ὄνου ἢ ἡμιόνου, κλητῆρος εἶπε, πώλῳ ὑποκοριστικῶς. κλητῆρες δὲ οἱ καλοῦντες εἰς τὸ δικαστήριον πάντας. σημαίνει δὲ ἡ λέξις καὶ τὸν μάρτυρα. Περὶ ὄνου σκιᾶς.] παροιμία ἐστὶν ἴσον τῷ περὶ μηδενός. ἔστι δὲ ἐπὶ τῶν τὰ αἴσχιστα φιλονεικούντων. [illegible] ὁ πρεσβύτης. ἔστι δὲ ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας. φασὶν ὅτι ἐν Ἀθήναις τινὰ δὴ ἀνθρώπων ὀνηλάτου μισθώσασθαι ὄνον ἐπὶ τῷ τὰ φορτία βαστάσαι μόνον ἐπὶ τὰ Μέγαρα. ἐν δὲ ἡ ἀφροδοξία αὐτοῖς, ἐπιθέντες τὰ φορτία, ὥδευον. μεσημβρίας δὲ γενομένης, καὶ τῶν ὑπὸ καυμάτων σφοδρῶς αὐτοῖς ἐπικειμένων, οὐχ εὑρίσκοντες σκιὰν καθεῖλε τὰ φορτία ἀπὸ τοῦ ὄνου ὁ δεσπότης αὐτῶν. καὶ δι' αὐτῷ ἑαυτοῦ σκιὰν ἐποίησε πρὸς ὃ μαχόμενος ὁ ὀνηλάτης, ἔλεγεν ὄνον μεμισθωκέναι ἐπὶ τῷ φορτία φέρειν, οὐ σκιὰν παρέξειν. ὁ δὲ ἔλεγε μεμισθῶσθαι ὅπως ἂν ὡς βούλοιτο χρῷτο. ἐκ δὲ ταύτης τῆς φιλονεικίας μηδὲν εὑρίσκοντες, δίκας ἀλλήλοις κατηνέχθησαν. ὅθεν ἡ παροιμία. ἡ δὲ παροιμία μέμνηται καὶ Μένανδρος ἐν τῷ ἐγχειριδίῳ. λέγουσι δὲ ὅτι Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ ἀπολογούμενος ὑπέρ τινος κινδυνεύοντος ἐκ τῶν δικαστῶν ἔσται, ἀκούσατε ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι τερπνοῦ. νεανίσκος τις ὄνον ἐμισθώσατο, Ἀθήνηθεν Μέγαρά δε. μεσημβρίας δὲ καταλαβούσης καταλύσας τὸν γόμον ὑπῆλθε τὴν σκιὰν τοῦ ὄνου. ἐκβαλλόμενος δὲ ὑπὸ τοῦ ὀνηλάτου πρὸς βίαν, διετείνετο μεμισθωκέναι καὶ τὴν σκιὰν λέγων. ἀντιλέγοντος δὲ τοῦ ὀνηλάτου καὶ φάσκοντος τὸν ὄνον μεμισθῶσθαι, εἰς δίκας ἦλθον εἰς ἀμφότεροι. εἶτα ταῦτα ὁ Δημοσθένης κατέβαινεν ἐκ τοῦ βήματος. ἀξιούντων δὲ τῶν δικαστῶν τῆς δίκης τὸ τέλος μαθεῖν, ὅπερ ἀναβὰς πάλιν ἐπὶ τοῦ βήματος ὑπὲρ μὲν ὄνου σκιᾶς ἀκούειν ὦ ἄνδρες ἐπιθυμεῖτε, ἀνθρώπου δὲ κινδυνεύοντος ὑπὲρ ψυχῆς ἤδη τῆς φωνῆς ἀνέχεσθε. ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι Ἀθήνηθεν εἰς Δελφοὺς τὸν ὄνον ἐμισθώσατο. ὅθεν φασὶ καὶ αὐτὸς ὁ Δημοσθένης περὶ τῆς ἐν Δελφοῖς σκιᾶς φησὶ. καὶ ὁ Πλάτων δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ καὶ Ἀρχίππου δὲ κωμῳδία γέγονεν ὄνου σκιὰ ἐπιγραφομένη ἐπὶ τῶν περὶ μηδενὸς χρησίμου φιλοτιμουμένων.

CHRIST. Ἰθακὸς ἀπὸ Δρασιππίδου] Fictitiū nomen ἀπὸ τοῦ ἀποδρᾶναι à fugiendo, tanquam à gente,

gente, populo aut tribu. Κλητῆρες ἦ πωλίῳ.] A Pulli matrem equilam subeunt, & vbera sugunt, dixit autem πωλίῳ pro πώλῳ, ὑποκοριστικῶς, & κλητῆρα quem viatorem vel accensum dicimus, interdum vox testem designat, & quem licet antestari, vt ait Flaccus in Sermonibus. Περὶ ὄνου σκιᾶς] Historia de asini vmbra quæ init in Parœmiã satis est cognita, & eam habes apud Scholiastam Græcum late descriptam, tum Demosthenis astutum inuentum super ea narratione, vt iudices audientes haberet in causa ciuis de vita periclitantis. B Meminerunt huius Adagij Menander in Enchiridio, Demosthenes, Plato & alij. Scripsit & Archippus Comœdiá titulo ὄνου σκιᾶς. vsus verò Prouerbij venit in eos qui in re nihili ambitiosè certant. Hoc vno differunt scriptores in illa siue fabula siue historia, quòd ab agazone asinum iuueni mercede locatum aiũt cum sarcinis vt iter faceret ex Athenis in Megaridem, alij in Delphos.

Σχόλια. Πόῤῥω τέχνης.] ἀντὶ τῦ ἐκ ἀπὸ τέχνης τινὸς πονηρὸς εἶ. οὐδ᾽ ἀπὸ μελέτης. ἀλλὰ φύσει. παράσολος ἢ ἀντὶ τῦ οὐ γνήσιος. Ὅταν φάγῃς] ὅταν φησὶ τραφῇς ὑπ᾽ ἐμῦ ἀπογάστριον. ἀπὸ μέρους ἢ τὴν τροφὴν ἀπλῶς λέγει. ἢ ὅτι ὅπως ἤσθιον ἐν Ἀθήναις, ἢ τοὺς μισθοὺς λαμβάνοντες οἱ δικασταὶ, ὠνοῦντο τὰ ἀπογάστρια. λείπει ἢ ἡ παρά. παρὰ γέροντος ἡλιαστικῦ, ἀντὶ ἐκ τῆς ἡμετέρας σπουδῆς ἢ τέχνης. Υπογάστριον.] ἐπεὶ πωλάριον ἐμιμεῖτο ὑπὸ τῷ ὄνῳ, τὸ ὑπογάστριον πρὸς τοῦτο. ἐχρῶντο δὲ τοῖς ὀνείοις. ἀντὶ τῦ εἰπεῖν ὑπογάστριον ὄνου ἢ βοὸς, ἔχεις γνῶναι ἄριστόν με ὄντα εἰ τὸ μὴ νῦν με οἶδας. ἐπεὶ δικαστὴς ἦν, εἶπε γέροντος ἡλιαστικοῦ ἀντὶ τῦ ὄνου. Ὤθει τὸν ὄνον.] τὸ πρῶτον πρὸς τὸν οἰκέτην. τὸ ἢ δεύτερον πρὸς τὸν πατέρα. ὤθει σεαυτόν. Καὶ Κλέων] ἐπειδὴ ἐδόκει Κλέων μισθοὺς πορίζειν τοῖς δικασταῖς. Ὤθει σὺ πολλούς.] ἤσουν ἐπίθες λίθους ἐπὶ τὴν θύραν ἵνα μὴ εὐκόλως ἀνοίγῃ.

CHRIST. Πονηρὸς εἶ] Haud, inquit, ab arte aut meditatione improbus es, sed natura. Est autẽ παράσολος, falsus, adulterinus, οὐ γνήσιος. Sed quum ait se ἄριστον videtur adludere ad prandium. Ἀλλ᾽ ἴσως ὅταν φάγῃς] Cùm, inquit, à me sene forensi, studioque & industria mea pastus fueris, tunc me non malum sed optimum censebis. Ludit autem in voce ὑπογάστριον quæ cibum omnem potissimum innuit, quia solebant vt plurimum Atheniẽses vesci visceribus asininis aut bouillis, sed quia senex ipse imitabatur pullum asinæ subrumum, propterea etiam ὑπογάστριον dixit. Notátque rectè Græcus Glossographus deesse particulam παρά, cum ait γέροντος ἡλιαστικῦ, quod temerè dictum voluit pro ὄνου. Ὤθει τὸν ὄνον, ἢ σαυτόν] Existimat Græcus Scholiastes Bdelycleonem per hæc verba ὤθει τὸν ὄνον alloqui seruum vernam, & per illa, καὶ σαυτὸν, alloqui patrem Philocleonem. Ego putem vtrunque rectè dirigi ad Philocleonem insidentem asino. Καὶ Κλέων ἀμιῶατε] Iudices & Cleo- C na in auxilium aduocat, tum quia φιλόδικος est, tũ quia Φιλοκλέων vocatur, quod videtur valere φιλόμισθος, quãdoquidẽ videtur Cleon iudicibus mercedem pendere solitus. Πολλοὺς τῶν λίθων] Multos, inquit, impone lapides ne possit ianuam facilè aperire, tum pessulum ferę obde, & trabi vel repagulo (δοκὸς est hic ἀντιβάτης) adiiciens grandẽ mortariũ, aduolue, nã vastitas mortarij arguitur ex verbo προσκυλίειν, vt scilicet quod baiulari nequit, sed deuolui.

D Σχόλια. Καὶ τὴν βάλανον.] τὴν εἰς τὸν μοχλὸν βάλανον. ἔμβαλε εἰς τὸ πῆγμα. δηλονότι, κλεῖσον τῷ κλειδίῳ. Καὶ τῇ δοκῷ.] ἐμβαλεῖν κελεύει τὴν δοκὸν τουτέστι τὸν ἀντιβάτην, πρὸς τὴν θύραν. αὐτῇ δὲ τῇ δοκῷ, τὸν ὅλμον. καὶ φύσει ἢ ἦν μᾶλλον εἰπεῖν, καὶ τὴν δοκὸν προσθεὶς. Προσκύλει.] οὐκ εἶπε βάσταζε ἀλλὰ κύλιε, δηλῶν τὸ μέγεθος τοῦ ὅλμου, ὃν φησι κάτω πρὸς τῇ ἀρχῇ τῦ ἀντιβάτῃ προσθεῖναι.

Πόθεν ποτ᾽ ἐμπέπτωκέ μοι τὸ βώλιον;	*Vnde iste gleba decidit ruduscalus?*
Οι. Ἴσως ἄνωθεν μῦς ἐνέβαλέ σοι ποθέν.	*XAN. Mus forsan aliquis è stega alta miserit.*
Οι. Μῦς οὐ μὰ Δί᾽, ἀλλ᾽ ὑποδυόμενός τις οὑτοσὶ,	*SOS. Haud vllus est mus per Iouem, sed imbrices*
Υπὸ τῶν κεραμίδων ἡλιαστὴς ὀροφίας.	*Subsedit iste tegularis arbiter.*
Οι. Οἴμοι κακοδαίμων, στρουθὸς ἀνὴρ γίγνεται.	*XAN. Hei mi misello, en factus hic passerculus*
Ἐκπτήσεται. ποῦ ποῦ 'στί μοι τὸ δίκτυον;	*Homo auolabit, rectè quis dabit mihi?*
Σοῦ. σοῦ. πάλιν σοῦ. νὴ Δί᾽ ἦ μοι κρεῖττον ἦν	*Sus, apage, rursus, quàm velim seruarier*
Τηρεῖν Σκιώνην, ἀντὶ τούτου τοῦ πατρός.	*A me Scionam patriũ istius vicem.*
Οι. Ἄγε νυν ἐπειδὴ τουτονὶ σεσοβήκαμεν	F *SOS. Age ergo quando huic exitum impedimus*
Κοὐκ ἔσθ᾽ ὅπως διαδὺς ἂν ἡμᾶς ἐκλάθοι,	*Neque nos dolosè fallere euadens potest,*
Τί οὐκ ἀπεκοιμήθημεν ὅσον ὅσον στίλην;	*Quid nos vetabit paululum obdormiscere?*
Βδ. Ἀλλ᾽ ὦ πόνηρ᾽, ἥξουσιν ὀλίγον ὕστερον	*BD. Ast, ô scelesti, mox sodales indices*
Οἱ συνδικασταὶ παρακαλοῦντες τουτονὶ	*Venient, & istum voce clamabunt senem.*
Τὸν πατέρα. Οι. τί λέγεις; ἀλλὰ νῦν ὄρθρος βαθύς.	SO. *Quid aīs? in alto nunc sumus diluculo.*
Βδ. Νὴ τὸν Δί᾽ ὀψὲ γὰρ ἀνεστήκασι νῦν,	*BD. Ita me amet ille Iuppiter, nunc serius*
Ὡς ἀπὸ μέσων νυκτῶν παρακαλοῦντες μ᾽ ἀεὶ	G *Surgunt, sueti nocte de media prius*
Λύχνους ἔχοντες, καὶ μινυρίζοντες μέλη,	*Me prouocare, cum lucernis carmina*
Ἀρχαιομελησιδωνοφρυνιχήρατα.	*Minurrientes Phrynicho Sidonia*
Οἷς ἐκκαλοῦνται τοῦτον. Οι. οὐκοῦν ἢν δέῃ,	*Quibus hunc calabant. SO. ergo si necesse sit*
Ἤδη ποτ᾽ αὐτοὺς τοῖς λίθοις βαλλήσομεν.	*Nos facilè in istos saxa contecerimus.*
Βδ. Ἀλλ᾽ ὦ πόνηρε. τὸ γὰρ γένος ἤν τις ὀργίσῃ.	*BD. Atqui, ô scelesti, semper irritabile*

Σχόλ. Τὸ βώλιον.] ἡ βῶλος ὑποκοριστικῶς. ἐν ὅσῳ δὲ ἕλκει ἐκ τῆς στέγης, ἔπεσε κατ' αὐτοῦ μικρὸς λίθος. Οροφίας.] ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν μῦς ὀροφίας. λέγονται μῦς ὀροφίαι καὶ ὄφεις, οἱ περὶ τὰς ὀροφὰς διάγοντες καὶ ταύτας κατατρώγοντες. Στρουθὸς ἀνὴρ γίνεται.] ἐπειδὴ ἀναπηδᾷ ὁ γέρων, ταῦτά φησιν ὁ οἰκέτης.

CHRIST. Οροφίας] Quia mures & ſerpentes dicuntur ὀροφίαι vel trabales quia nidulātur in trabium faſtigiis, & eas rodere ſolent. στρουθὸς ἀνὴρ] Attractus è ſtega ſuperiore ſenex, exultim ceciderat, propterea ait Verna, ſenem factum eſſe Paſſerem & velut euolaſſe, & voce abigenti paſſeres, ait ſου ſου. Nam ſic aues ſolent σοβεῖσθαι.

Σχολία Σοῦ σοῦ.] ἀποσοβοῦσι τὸν γέροντα ὡς στρουθόν. ὡς εἰώθαμεν τὰ ὄρνεα σοβεῖν.

BISETVS. Αλλως. σοῦ, σοῦ, φωναὶ, αἷς τὰ ὄρνεα ἀποσοβεῖν εἰώθαμεν. ἴσως δὲ ἰσοδυναμοῦσι τῷ σεῦε. καὶ ἐν τῷ πληθυντικῷ σοῦσθε. σοῦ τοίνυν δηλοῖ τὸ σεῦε, καὶ μεθ' ὁρμῆς ὁρμᾶν, εἴτε ἄπελθε. Αἰσχύλος ἐν Επτὰ ἐπὶ Θήβαις,

Ορμᾶσθε πάντες, σοῦσθε σὺν παντευχίᾳ.

ὁ δὲ νοῦς ἐστὶν ὁ οἰκέτης τὸν γέροντα ἀποσοβεῖ, καὶ τῆς φυγῆς ἀποστρέφει, καὶ φεύγειν κωλύει. τὸ οὖν σοῦ, σημαίνει ἀφίστασο τῆς τοιαύτης πλήσεως, καὶ πλάνης φυγῆς. μὴ φεῦγε, ἀλλ' ἐν τῇ ἡμετέρᾳ φυλακῇ μένε, καὶ ἀπὸ φυγῆς ἀπέχου. καὶ ἐν τούτῳ τῷ δράματι κάτω ὁ ποιητὴς λέγει,

Οὐχὶ σοῦσθ' ἐς κόρακας; οὐκ ἄπιτε; παῖε τῷ ξύλῳ.

Σχόλια. Σκιώνην.] Φιλόχορος ἐπὶ ἰσάρχου φησὶν, πρὸ ἐνιαυτοῦ Βρασίδαν ἀποστῆναι Σκιωναῖς τῶν Ἀθηναίων. Ἀθηναίους δέ φασι λ τριήρεις πρότερον πέμψαντας, Σκιώνην περιτειχίσαι. ὕστερον δὲ μαθόντας ἀποστῆναι αὐτοὺς, ἀποστεῖλαι στρατὸν καὶ πολιορκῆσαι καὶ ἀποτειχίσαι αὖθις ὡς τὸ πρότερον. ἔστι δὲ χωρίον Θρᾴκης πολέμιον Ἀθηναίοις. ἣν ἐφρούρουν ἐπιεικῶς. ἣν πολιορκήσαντες ἀπετείχισαν. Αντὶ τούτου] ἀντὶ τοῦ πατρὸς τούτου. ἵνα ᾖ ὁ οἰκέτης λέγων περὶ τοῦ πατρὸς τοῦ Βδελυκλέωνος. Οὐ στίλην.] ὅτι σημαίνει τὸ ἐλάχιστον. Καλλίστρατος δὲ, νομισμάτιόν τι ἐλάχιστον. Αλλ' ὦ πόνηροι] πρὸς τοὺς οἰκέτας τὸ, ὦ πόνηροι. Παρακαλοῦντες τουτονί.] ἀντὶ τοῦ ἐκκαλοῦντες. οὐχ ὡς ἐν τῇ συνηθείᾳ ἐπὶ τοῦ ἀξιοῦν. τοῦτο δέ φησιν εὐκαίρως βουλόμενος τὴν εἴσοδον τοῦ χοροῦ ποιῆσαι. ἐκ γὰρ φιλοδικῶν ἀνδρῶν συνέστηκεν.

BISETVS. Μινυρίζοντες] μινυὸν, τὸ μικρόν. μινυρίζειν, τὸ ὑφειμένως κλαίειν. νῦν δὲ μινυρίζοντες ἀντὶ τοῦ ᾄδοντες λαμβάνεται καταχρηστικώτερον. ἀλλὰ ταύτῃ τῇ λέξει ἴσως τὴν τῶν γερόντων ἀσθενεστέραν, καὶ οἱονεὶ στενωπικὴν φωνὴν σημαίνει.

CHRIST. Σκιώνην] Sciona vrbs in Thracia eſt è quinque illis quæ Pallenes ſunt, vbi capto Ilio Achiui cōiecdere cum naues cremaſsēt (quod etiam fecerunt teſte Plutarcho, cùm vento delatæ eſſent in Italiā circa Thybrim) Troades captiuæ, vt memorat Stephanus. Eam vrbem munierant magno impoſito præſidio Athenienſes & magna cura cuſtodiebant, ſed belli Peloponneſiaci tempore, defectionem fecerunt Scionæi ad Braſidam ducem Lacedæmonium, qui tandē in eo bello dimicans cū Cleone interfectus eſt, mutua occiſione, vt in Irena fabula docuit Ariſtophanes. Scribit Philochorus Scioneam defectionē contigiſſe tēporibus Iſarchi, quibus vt opinor, duces fuerunt Hippocrates & Demoſthenes. Hiſtoriā de Scione habes ſub finem lib. 4. Thucydidæ, præter quæ apud Melam reperies, de vrbis vetuſtate. Οὐ στίλην] Minutū nummi genus vult eſſe Calliſtratus στίλην. Apud Sudam eſt πιλωτὸν puta lanæ titiuillitium vel floccum minuſculum, latine poſſumus efferre, ne floccum quidem vel potius ciccū, nam σίδιον eſt κόκκος ῥοιᾶς, imò & στίδιον ſi Heſychij codices nō ſunt mendoſi. Αλλ' ὦ πόνηρ' ἥξουσι] Scholiaſtes Græcus accipit pro ὦ πονηροὶ vt ſeruos ſuos alloquatur Bdelycleon. Sed legendū eſſet integrè, ὦ πονηροὶ ἥξουσι vt colliſio fieret τῆς οι diphtōgi & τοῦ η. Nam vt alterutrum elidatur, non puto ferri poſſe, & ne ad hoc cogamur melius puto, in ſingulari ὦ πονηρὲ pro ὦ πονηροὶ vt paulò poſt ait. Παρακαλοῦντες] Pro ἐκκαλοῦντες dictum. Eſt autē hæc Paraſceue ad chori ingreſſum quem cōponit ex ſenibus litigium amantibus & iudiciorum foríque triconibus ſub veſparum perſona.

Σχόλια. Αρχαιομελησιδωνοφρυνιχήρατα.] παρὰ τὸ μέλι ὅπερ ἐστὶν ἡδὺ τὰ μέλη καὶ τὴν Σιδῶνα καὶ τὸν Φρύνιχον. καὶ τὰ ἐρατὰ ἔμιξεν. ὅτι ἀρχαῖα μέλη Φρυνίχου ἐρατὰ καὶ ἡδέα. καθάπερ μέλι περιέχοντα τὸ τῆς Σιδῶνος ὄνομα. Φρύνιχος δὲ ἐγένετο τραγῳδίας ποιητής. ὃς ἔγραψε δρᾶμα Φοινίσσας, ἐν ᾧ μέμνηται Σιδωνίων. τὰ δὲ μέλη ἔφη διὰ τὴν γλυκύτητα τοῦ ποιητοῦ. ἄλλως. ὅτι δι' ὀνόματος ἓν καθόλου μὲν ὁ Φρύνιχος ἐπὶ μελοποιίᾳ, μάλιστα δὲ τὸ ἐκ Φοινισσῶν αὐτοῦ τό, καὶ Σιδῶνος προλιποῦσα τὸν ναόν. ἢ Σιδώνιον ἄστυ λιποῦσα. πεποίηται δὲ ἡ λέξις, παρὰ τὸ ἀρχαῖον καὶ τὸ μέλος. καὶ τὸ σιδών, καὶ τὸ Φρύνιχος, καὶ τὸ ἐρατόν. Ἀρίσταρχος δέ φησι γεγενῆσθαι, ἀπὸ τοῦ μέλι καὶ τοῦ Σιδῶνος. καὶ τοῦ Φρυνίχου καὶ τοῦ ἐρατόν.

Τὸ τῶν γερόντων ἔθ' ὅμοιον σφηκιᾷ.
Ἔχουσι γὰρ καὶ κέντρον ἐκ τῆς ὀσφύος
Ὀξύτατον. ᾧ κεντοῦσι. καὶ κεκραγότες
Πηδῶσι. καὶ βάλλουσιν ὥσπερ φέψαλοι.
Οἰ. Μὴ φροντίσῃς. ἐὰν ἐγὼ λίθους ἔχω.
Πολλῶν δικαστῶν σφηκιὰν διασκεδῶ.

Genus eſt ſenecta, qualiter veſpæ ſolent
Nam strictum acumen pendulum è lūbis gerunt
*Quo lancinant pungunt*q*, clangunt, ſaltitant*
Ictúmque mittunt, vtque ſtrictura micant.
S o. *Hanc pone curam, ſaxa ſint modò, ilicet*
Tot diſſipabo iudicum veſpariam.

Σχόλια. Ομοιον σφηκιᾷ.] ἀντὶ τοῦ σφηκώδεις εἰσὶ καὶ κεντρώδεις. ἐν σχήματι γὰρ σφηκῶν εἰσάγονται. Εκ τῆς ὀσφύος.] ὅτι ἐν σχήματι σφηκῶν εἰσάγει τὸν χορὸν. προβάλλοντα ἐκ τῆς ὀσφύος κέντρον τι ὀξύτατον. πεποίηκε δὲ τοῦτο διὰ τὸ τοὺς γέροντας καὶ τοὺς δικαστὰς ὀξυχόλους εἶναι καὶ δίκην σφηκῶν τιτρώσκειν τοῖς λόγοις.

CHRIST. Αρχαιομελησιδωνοφρυνιχήρατα] Verbū cōpoſitū ex quinque vocibus ſenariū integrū efficiēs, quo antiqua & amabilia, Sidoniaque carmina Phrynichi laudat qui Tragicus poeta fuit, fabulámque Phœniſſarū nomine docuit, vbi Sidoniorū meminit, itaque ex ἀρχαίου μέλους (vel vt Ariſtarchus voluit μέλιτος) σιδῶνος, Φρυνίχου, & ἐρατοῦ facta vna dictio. Hinc autem videtur Euripides Phryxū. 2. inchoaſſe, σιδώνιον ποτ' ἄστυ κάδμος ἐκλιπὼν Ἀγήνορος παῖς ἵκετ' ἐς Θήβης πέδον, & trito velut Prouerbio anſam præbuiſſe γλυκερῶ σιδωνίῳ. quod & recenſuit Heſychius. Κέντρον ἐκ τῆς ὀσφύος] Aculeū in lūbis more veſparū fingit ineſſe ſenibus iudicibus, quia eorū natura eſt ὀξύχολος, diſſicilis & querula, vt ait Horatius, & quorum verba vulnerant.

ΧΟΡΟΣ

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ ΣΦΗΚΩΝ. ΠΑΙΔΕΣ.

CHORVS SENVM CRABRONVM. PVERI.

Βɪsᴇᴛᴠs. Οἱ τοῦ χοροῦ σφηκῶν ἔχοντες σχῆμα τὴν πάροδον ποιοῦνται, καὶ ἀλλήλοις ἐγκελεύονται πρὸς τὸ σπεύδειν εἰς τὸ δικαστήριον.

Στροφὴ στίχων ιή.

Χο. Χώρει. πρόβαιν' ἐρρωμένως. ὦ Κωμία. βραδύνεις;
Μὰ τὸν Δί' οὐ μέντοι πρὸ τοῦ γ'. ἀλλ' ἦσθ' ἱμὰς κύνειος.
Νυνὶ δὲ κρεῖττόν ἐστι σοῦ Χαρινάδης βαδίζειν.
Ὦ Στρυμόδωρε Κονθυλεῦ. βέλτιστε συνδικαστῶν.
Εὐεργίδης ἆρ' ἐστί που 'νταῦθ' ἢ Χάβης ὁ Φλυεύς;
Πάρεσθ' ὃ λοιπόν ἐστ' ἔτι, ἀπαπαπαί. παπαί. παππαιάξ
Ἥβης ἐκείνης ἡνίκ' ἐν Βυζαντίῳ ξυνῆμεν,
Φρουροῦντ' ἐγώ τε καὶ σύ. κᾆτα περιπατοῦντε νύκτωρ
Τῆς ἀρτοπώλιδος λαθόντ' ἐκλέψαμεν τὸν ὅλμον.
Κᾆθ' ἥψομεν τοῦ κορκόρου, κατασχίσαντες αὐτόν.
Ἀλλ' ἐγκονῶμεν ἄνδρες. ὡς ἔσται Λάχητι νυνί.
Σίμβλον δέ φασι χρημάτων ἔχειν ἅπαντες αὐτόν
Χθὲς οὖν Κλέων ὁ κηδεμὼν ἡμῖν ἐφεῖτ' ἐν ὥρᾳ
Ἥκειν ἔχοντας ἡμερῶν ὀργὴν τριῶν πονηράν.
Ἐπ' αὐτὸν ὡς κολουμένους ὧν ἠδίκησεν. ἀλλὰ
Σπεύδωμεν ὦνδρες ἥλικες, πρὶν ἡμέραν γενέσθαι.
Χωρῶμεν ἅμα τε τῷ λύχνῳ πάντῃ διασκοπῶμεν
Μή που λαθών τις ἡμᾶς ἐμποδὼν κακόν τι δράσῃ.

CH. *Procede firmo Comia gressu, quid vsque lentus es?*
Atqui antè robur crudũ erat tibi, velut caninum
Lorum: ipse nunc te vicerit Charinades eundo
O Strumodore Conthuleu flos iudicum meorum.
Energides hic verò vbi est? vbi & Chabes Phluensis?
Quod restat ex nobis adest, calente qui iuuenta
Byzantij olim contubernales eramus: euge
Custodias fraxantibus nobis, silente nocte
Dum fœmina panaria furamur ambulantes
Pilam, & coquentes corchorum per frusta dissecamus.
Sed ô viri confestim eamus, namque ius Lacheti
Dicetur illi quem ferunt pecuniarum habere
Plenum alueum: Curator ergo nos Cleon ad illum
Maturè adesse iussit, atque iram triam dierum
Acerbam habere, vt illius delicta puniantur.
Verùm ô coæui actutùm eamus antequam dies sit.
Et vndecunque cum lucerna perspicaciore
Cernamus, vt ne quis malum nobis paret latenter.

Σχόλια. Ὦ Κωμία βραδύνεις.] ἀντὶ τοῦ ἐβράδυνας εἰς τὸ δικαστήριον ἐλθεῖν. οἱ τοῦ χοροῦ δὲ ἀλλήλοις ἐγκελευόμενοι, τὴν πάροδον ποιοῦνται. ὄνομα δὲ γέροντος ὁ Κωμίας. καὶ ἴσως πεποίηται παρὰ τὴν κώμην. κύνειος δὲ, οὕτως ὁ ἰσχυρός. Χαρινάδης δὲ ὄνομα γέροντος. Κονθυλεῦ] Κονθύλη δῆμος Ἀττικῆς τῆς Πτολεμαΐδος φυλῆς, ἢ Πανδιονίδος. Χάβης.] οὕτως Ηρωδιανὸς ἐν τῷ [illegible] τῆς καθόλου παρατίθεται τὸ ὄνομα διὰ τοῦ β, Χάβης. [illegible] οὕτως ἀπὸ [illegible]. Πάρεσθ' ὃ δὴ λοιπόν.] ὃ [illegible] ὑπόλοιπον ἡμῶν ἤκομεν. ἔστι τὸ λοιπὸν καὶ τὸ λείψανον [illegible] ἡμῶν πάρεστι. [illegible] ἐπειδὴ [illegible] τὴν πορείαν ἐποιοῦντο. Τῆς ἀρτοπώλιδος.] παρ' [illegible] εἰπεῖν, τοὺς πολεμίους ἐχειρωσάμεθα ἢ λάχον τι [illegible] ἐποιήσαμεν. Τὸν ὅλμον.] ξυλίνου ὄντος τοῦ ὅλμου. καὶ Ἡσίοδος. ὅλμον μὲν τριπόδην τάμνειν. ἄλλως. ὅλμος τὸ μαγειρικὸν ἐργαλεῖον καὶ ὁ τρίπους τοῦ Ἀπόλλωνος. καὶ ὁλμειὸς στρογγύλος λίθος εἰς ὃν κόπτουσιν ὄσπρια καὶ ἄλλα τινά.

Cʜʀɪsᴛ. Χώρει] Hic chorus Senum Stropham facit quæ decem & octo versus Iambicos Tetrametros & Catalecticos continet, & vocatur Melos Choricum Proodicum. Est autem Comias, Comica persona & proprium senis nomen vt & Charinades, deducit Scholiastes ἀπὸ τῆς κώμης, sed possumus etiam ἀπὸ τοῦ κώμου. quasi veternosum innuat. Ἱμὰς κύνειος] Fortè & robustum lorum vocat caninum, & constat caninas pelles in commendatione antiquitus fuisse, quibus capitis tegimina & περικεφαλαίας faciebant, vnde eas κυνέας dixerunt, proinde vt è felibus vel mustelis Galeas. Κονθυλεῦ] Conthyla populus vel vicus fuit Atticæ ex tribu Pandionide, quam videtur Scholiastes aliter vocare Ptolemaidem, sed hoc nomine non memini vllam tribum dictam. Ὅλμον] Ligneum vas, veluti tripes, vel mortarium, erat ὅλμος in quod tundebant olera & legumina. Dicitur etiam ὁλμειὸς lapis teres & rotundus, eundem præstans vsum. Hesiodus dixit ὅλμον μὲν τριπόδην τάμνειν.

Σχόλ. Τοῦ κορκόρου.] πρὸς τὸν Λυκόφρονα, κόρκορον λέγοντα ἰχθύδιόν τι. ἁμαρτάνει δὲ ὥς φησιν Ἐρατοσθένης. ἔστι γὰρ

λαχανόν τι ἄγριον ἢ εὐτελὲς ἐν Πελοποννήσῳ. ὡς καὶ ἡ παροιμία. καὶ κόρχορος ἐν λαχάνοις. τὸ δὲ καταχέσαντες αὐτὸν τὸν ὁ μὲν ὁ Ἀλονότι. κ γδ τὸν κόρχορον. Λάχητι νῦν] ἡ δίκη ἡ τιμωρία ἡ τοιοῦτόν τι. τοῦτο δὲ φησιν ὡς τῷ Κλέωνος εἰς δίκην ἐπαγαγόντος τὸν Λάχητα. στρατηγῆσαι δ' αὐτόν φησι Δημήτριος πρὸ τριῶν ἐτῶν εἰς Σικελίαν πεμφθῆναι μετὰ νεῶν Λεοντίνοις βοηθήσοντα. οἱ δὲ περὶ τὸν Φιλόχορον διαδέξασθαι αὐτόν φασι Σοφοκλέα καὶ Πυθόδωρον οὓς καὶ φυγῇ ζημιωθῆναι εἰκὸς γοῦν μεταληλυθέναι αὐτὸν ἐπὶ τὴν κρίσιν, ἧς νῦν ὁ κωμικὸς μνημονεύει. Σίμβλον δὲ φησι.] σίμβλον κυρίως ἐστιν αἱ θῆκαι ἔνθα αἱ μέλισσαι ἀποτίθενται τὸ μέλι. ὡς τοῦ Λάχητος δῆθεν ὁ ἠμόσια σφετερισάμενον, καὶ πλουτήσαντος. Χθὲς οὖν Κλέων.] κατ' ὄψιν δὲ τῷ στρατηγῷ καὶ οἱ δικασταὶ ἐκαλοῦντο. ὥρα δὲ νῦν, οὐχ ὁ χειμὼν. ἀλλὰ ταχέως. Ἡμερῶν ὀργὴν τριῶν.] πρὸς τὸ κηρύττεσθαι σιτία ἡμερῶν τριῶν τοῖς στρατιώταις ἔπαιξε, κολουμένους δέ, κατὰ κολάσοντας.

CHRIST. Κατ' ἥψαμεν τοῦ κορχόρου] Corchorus vile est genus oleris quem officinæ Seplasiorum autumant esse chamæpityn, me non astipulante. Lycophron Grammaticus aliique vile genus pisciculorum velut Hippurum hoc nomine notari censent, sed potior est sententia Eratosthenis aliorúmque ad olus referentiú. Nam Prouerbium est quod etiam recenset Hephæstion inter Anapæsticas Coronides καὶ κόρχορος ἐν λαχάνοισι de iis dictum qui in ordinem redigendi obrepunt tamen & se numero meliorum adscribunt. Meminit Erasmus Adagij, & hunc locum laudans exponit Attigimus corchorum, quam interpretationē nō possum probare, nam ἅπτομαι potius quā ἅπτω est tango: itaque vel ἐψήσαμεν est vrere & accendere, vel ligare. Sanè enim ἐψάναι dicuntur αἱ δεσμαὶ τῶν λαχάνων. sed neque ἐψήσαμεν ... esse, vt sit coximus Corchorum ... quod ... Putem autē hic per κόρχορον allusum ad sa...atem quæ κέρος. sed id quod ait Scholiastes καταχέσαντες αὐτὸν, intelligi de mortario nō corchoro, nō sit mihi verisimile, malimque de sessso corchoro & inter se partito intelligere, qua ratione dicitur lendere in mēsa. Nam cui bono furari quod ruptum velis & scissū? Λάχητι νῦν] Subaudiendum δίκη vel τιμωρία. Nam Lachetem in ius vocauit Cleō. Notat autem Scholiastes Græcus ex Demetrio hunc Lachetem missum cum nauibus ducē ab Atheniēsibus vt Leontini quos Siculi opprimebāt, auxilium ferret, & successisse Lacheti Sophoclē & Pythodorum ait ex Philochoro, qui a ...bo tandē mu...tati sunt ... Sed præstat historiā ex Thucydide cognoscere qui lib. 3. & 4. Lachetē Melanopi & Charæade ... duces missos cum imperio 20 nauium in Siciliam scribit, vbi occiso Charæada Laches solus fuit Imperator. Deinde Lachetis imperio successit Pythodorus Isolochi F. vide ergo ... Principem historicum. Σίμβλον] Metaphora sumpta à cellis apū quæ pares sunt, innuit Lachetē ex iniqua parsimonia, & peculatu publici æris inuidēdas opes cōparasse. Sed interea non parcit Cleoni, qui pecuniæ ū potius amore quā iuris & æqui Lachetē dānatū velit, vt dixit Satyricus. Quicquid in æquore magnum est, res fisci est. Hic autem dictū ἐν ὥρᾳ pro ταχέως. Ἡμερῶν ὀργὴν.] Crudelitatem & vindictæ atque adeo auaritiæ animū notat in Cleone qui iudices sibi obnoxios acuat ad præiudiciū, simul mores seniles depingit qui iram non facilè coquant neque αὐτῆμαρ, sed tres integros dies cū libidine nocendi litem præiudicāt. Alludit autem ad edicta Athenis proclamari solita, vt ituri in bellū milites cibaria sibi pararent quæ satis essent ad tres dies. Notanda interim vox rara κολουμένους quæ hoc loco nihil aliud est quā κολάσοντας vel ἀπολέσοντας, atque haud scio an alibi reperiatur in hoc significatu.

Παῖ. Τὸν πηλὸν ὦ πάτερ πάτερ τουτονὶ φύλαξαι	Pv. At istud ô pater pater iam lutum caueto.
Χο. Κάρφος χαμᾶθεν σὺ νῦν λαβὼν, τὸν λύχνον προβύσον.	CH. Quin stramine accepto leui praferas lucernam.
Παῖ. Οὐκ ἀλλὰ τῳδί μοι δοκῶ τὸν λύχνον προβύσειν (ὠθεῖς;	Pv. Non non, sed indice hoc facul praferam (lucernam.
Χο. Τί δὴ μαθὼν, τῷ δακτύλῳ τὴν θρυαλλίδ'	CH. Quid hoc malum? digitum tuum trudis in lucernam?
Καὶ ταῦτα τοὐλαίου σπανίζοντος ὦ 'νόητε σύ.	Præsertim in ista, stulte tu, raritate oliui,
Οὐ γὰρ δάκνει σ' ὅταν δέῃ τίμιον πρίασθαι.	Parumque curas carius si mihi indicatur.
Παῖ. Εἰ νὴ Δί' αὖθις κονδύλοις νουθετήσεθ' ἡμᾶς,	Pv Si pergitis sic per Iouem nos monere pugnis
Ἀποσβέσαντες τοὺς λύχνους, ἄπιμεν οἴκαδ' αὐτοί.	Exstinguimus lychnos statim, simul domum redimus
Κἄπειτ' ἴσως ἐν τῷ σκότῳ τουτουὶ στερηθεὶς,	Deinde lucis indigus, forsan in tenebris
Τὸν πηλὸν ὥσπερ ἀτταγᾶς τυρβάσεις βαδίζων.	Lutum ambulans turbaueris Attagenis instar.
Χο. Ἦ μὴν ἐγὼ σοῦ χ' ἀτέρους μείζονας κολάζω.	CH. Castigo sæpè plurimos tēque grandiores.
Ἀλλ' οὑτοσί μοι βόρβορος φαίνεται πατοῦντι.	Sed tacitum gradum ferenti hoc lutum videtur.
Κοὐκ ἔσθ' ὅπως οὐχ ἡμερῶν τεττάρων τὸ πλεῖστον	Iam mira certè res fiet, ni Iouem necesse est
Ὕδωρ ἀναγκαίως ἔχει τὸν θεὸν ποιῆσαι.	Per quattuor dies aquam plurimam supernè
Ἔπεισι γοῦν τοῖσι λύχνοις οὑτοιὶ μύκητες.	Emittere, hi ... fungi putres obsident lucernas,
Φιλεῖ δ' ὅταν ᾖ τοῦτο, ποιεῖν ὑετὸν μάλιστα.	Hoc cùm sit, imbres ingruunt largiter cadini:

Σχόλια. Ὦ πάτερ πάτερ] παρθένονται αὐτοῖς παῖδες καὶ πιθανῶς. ἵνα ἡ ὀρχήστρα πληρωθῇ. παῖς δέ τις προηγούμενος μετὰ λύχνου προσπαραινεῖ πηλόν. τὸ δὲ μέτρον ἐντεῦθεν ἤλλαξεν. ἔστι γὰρ μικτὸν, συντεθὲν ἔκ τε ἰαμβικοῦ τετραμέτρου ἀντιλαβητικοῦ, καὶ ἰθυφαλλικοῦ. ὁ δὲ ἰθύφαλλος τροχαϊκὴν συζυγίαν ἔχει δίμετρον βραχυκατάληκτον. τουτέστι τρεῖς τροχαίους. Κάρφος χαμᾶθεν] ἐν κάρφει γὰρ ἤριμα τις προμύσσει. πρὸς τοὺς ἄλλους δέ φησι τοὺς προσεῖμενοντας αὐτόν. Ἀλλὰ τῳδί μοι.] δεικτικῶς τῷ λιχανῷ δακτύλῳ. προβύσειν δὲ, εἰς τὸ ἔμπροσθεν βαλεῖν τὸ ἐλλύχνιον. Τί δὴ μα-

δὲ μαθών] ὡς τοῦ παιδὸς τῷ δακτύλῳ ὑποσπαθῶντος τὸ ἐλλύχνιον. καὶ ἐν τοιούτῳ ἐλαίῳ ἐκχυθέντος, εἰς τὸν πρεσβύτην ὃς καὶ πατὴρ τοῦ παιδὸς ἀγανακτήσας, κονδύλους αὐτῷ δίδωσιν. Εἰς τὸ αὐτό.] τὸ εἰπεῖν δίδωσιν αὐτῷ κονδύλους.

CHRIST. Τὸν πηλὸν ὦ πάτερ πάτερ] Inducuntur pueri senum vt orchestram pleniorem faciant, quorum vnus prælucet patri, & præuisum lutum monet cauere. Mutatur autem hic genus carminis superioris, in aliud carmen mixtum ex Dimetro (malè apud Scholiastã Græcum habes τριμέτρῳ) Iambico, & Ithyphallico, versus autem Ithyphallicus constat συζυγίᾳ Trochaica, id est tribus Trochæis & vocatur Dimetrum Brachycatalectum vt κάρφος γὰρ ἰδού. Sic enim docet Hephæstion atque hoc genere versus habes sequẽtes viginti quinque. Κάρφος χαμᾶθεν.] Vel lege χαμαὶ vt sit Iambus non Anapæstus, vel dele τὸ σύ. Sed & in illis σὺ ταυτὶ φύλαξαι, omnino expungẽdum σὺ vt versibus istis suus adsit modulus. Nã superiores decem & octo omnes sunt Tetrametri Iambici Catalectici, reliqui 25. Iambo Trochaici. Οὐκ ἀλλὰ τῳδί] Hoc inquit digito, facilè lychni somitem producam vt clariùs luceat, προβύσειν Scholiastes ait esse εἰς τὸ ἔμπροσθεν βαλεῖν τὸ ἐλλύχνιον, sed & idem incertam facit lectionẽ cum ait ἠρέμα προμύσσειν, vt facile esse τὸ μ in β mutandum monuimus. In vtrauis voce sensus hic quadrabit. nã προβύσειν erit τὴν μύξαν ὠθεῖν. Sed delendum putem μοι γε, vt constet versus. Τί δὴ μαθὼν τῷ δακτύλῳ τὴν θρυαλλίδ' ὠθεῖς] Ellychnium vocat θρυαλλίδα, quia antiqui ἐκ τοῦ θρύου faciebant ellychnia, est autem θρύον vt aiunt folium ficus, sed puto fuisse vel φλόμον, vel ϛυπεῖον. Fortassis autem cum ait δακτύλῳ, respexerit ad nomẽ ipsius herbæ quæ θρυαλλὶς vel λυχνὶς dicitur. Nam etiam vocatur Digitalis. Vetus Glossarium non ita pridem editum à doctiss. H. Stephano, testatur θρυαλλίδα esse Flomum, Hesychius verò Flomum herbam quæ vsum lychni præbebat. Sed vrit me pruritus emendandi, & nescio quo modo malim hic legere τί δὴ παθὼν non μαθών. Quin etiam versu sequenti ὦ 'ϛόντι σὺ, audebo delere τὸ σὺ tanquam παρέλκον ad versus mensuram.

Σχόλια. Οὐ γὰρ δάκνεις σ' ὅταν δέῃ] οὐ γὰρ λυπεῖσαι τὸ ἔλαιον πολλῷ τιμώμενον. ἡ γὰρ αὐτὸς ἀγοράζεις. πατρὸς ἦ ὡς σμικρολογου. Πάππε ἀτταγᾶς] ὁ ἀτταγᾶς ὄρνεόν ἐστι τερπόμενον ἐν ἕλεσι, καὶ πηλώδεσι τόποις καὶ τέλμασιν. ὃν ὑμεῖς φαμὲν ἀτ αγῶνα Τυρβάσεις.] ἀντὶ τοῦ ταράξεις ὁ ἦ ἀτταγᾶς, ὄρνεον ἐστὶν εὐεισκέμενον ἐν τοῖς ἕλεσι, καὶ τερπόμενον ἐν τοῖς πηλώδεσι τόποις. Οὔτοι ὁ μύκητας.] φασὶν ὅτι ὑπὸ τοῦ μέλλοντος χειμῶνος, οἱ περὶ τὴν θρυαλλίδα τοῦ λύχνου σπινθῆρες δῆλοι τοῦτό ἐστιν. οὓς μύκητας καλ-

λοῦσιν. ὡς τοῦ λύχνου ἐναντιουμένου τῷ ὑετῷ ἀέρι. καὶ Ἄρατος. ἢ λύχνοιο μύκητες ἀγείρονται περὶ μύξαν, νυκτὰ κατὰ χειμερίην. τινὲς δὲ φασὶ τὸν μύκητα ζωύφιόν τι εἶναι λεπτότατον πάνυ σκνιφὶ ἐοικός. ὃ διὰ ὑπερβολὴν λεπτότητος τοῦ ψύχους τοῦ περὶ τὸν ἀέρα βέλτιον ἀντιλαμβανόμενον περὶ τὸν λύχνον ἵπταται θέρμης ἐπιθυμοῦν. καὶ περιφέρει ἐν τῷ λύχνῳ πεσὸν σπινθῆρας. ὅθεν τεκμαίρονται τὸν ὑετόν. καὶ Καλλίμαχος. ἄδε ἦν ἐγίνετο μύκητες.

CHRIST. Πάππε ἀτταγᾶς] Quia hæc auis in puluere volutatur, & palustria l[o]ca & cœnosa colit, neque altinola est imò sæpè præ grauitate & alarum breuitate sua capitur, cum Aristoteles lib. 9. de Historia animalium κονιϛικὸν vocat cũ Perdice, Phasiano, Gallina & Cassita, Athenæus Aristotelem recensens lib. 13. Dipnosoph. πολύτεκνον vocat & σπερμολόγον, & ἀτταγᾶν nõ ἀτταγηνὸν dicendum censet. Cæterũ suauissimum cibum esse ex Comici huius nostri Ciconiis Fabula probat, qui scripsit ἥδιϛον ἑψεῖν ἀτταγηνῶν κρέας. Auis est paulò maior perdice, quam Itali Francolinã vocant. quidam putant eam esse quam nos dicimus Canepetiere, habet enim plumas multicolores, ita vt ansam dederit Erasmo Prouerbij tollendi quod ad ferussa καὶ τὰ ϛικτὰ, & notis inusta ille rettulit, præter aliud quod ex Suda affert Attagenum nouilunium. De Attaga meminit postea Aristophanes in Auibus, eũque vocat πτεροποικίλον. Φιλεῖ δὴ ὅταν ᾖ ταυτί] vt versus cõstet legebá ὅτ' ᾖ, sed malo ὅταν ἔτι ᾖ, id est cum fungi vel potius (vt ait Plinius) imagines fũgorũ scintillãt circa lychnos, vt dixit Maro, Scintillare oleũ & putres concrescere fungos, quod vetus Glossarium explicat ψαφαρὰς κομμεῖνας quod verbũ quid sit nescio, & fortassis ἀμαυρὰς legendũ in illo glossario, quo nomine censentur fungi. Aiunt enim scintillas illas exsiliẽtes circum ignẽ lucernarum quas μύκητας vocant indicia esse ingruentis pluuiæ, quia lucernæ ignis a[d]uersatur humido aëri, vnde Aratus in διοσημείοις ait ἢ λύχνοιο μύκητες ἀγείρονται περὶ μύξαν. & Callimachus οὔτ' ἂν λυχνοῦ ὄμβρον ἄδε ἦν ἐγίνετο μύκητες, vide Theonẽ in Aratũ. Alij μύκητα accipiũt pro animalculo minutissimo quod σκνὶψ vel σκνὶψ vocatur, quódque præ tenuitate extrema corpusculi statim ab aëris frigore oppressũ volitat (est enim πτερωτὸς ἄτερος) circũ lychnos, & caloris est appetẽs, facitque appulsu suo scintillas, imbris scilicet præsagia. Agathias Scholasticus sic amatoriũ Epigrãma orsus est μήποτε λύχνε μύκητα φέροις μηδ' ὄμβρον ἀείροις. Hinc & Apuleius, s. Milesia, Pamphilẽ sagam quæ ex vespertina lucerna imbrẽ prænuntiabat vocat grãdẽ lucernæ Sibyllã. Cõtra autem tubera illa quæ μύκης vel μύκητες vocãtur ab imbre generãtur, & nomen inde mutuantur τῆς ὕδατος.

Δεῖται ἦ καὶ τῶν καρπίμων ἄττα μὴ 'σι πρώϊμα, | *Quin arborum fructus aquã primuli expetesũt*
Ὕδωρ γενέσθαι, κἀπιπνεῦσαι βορέαν αὐτοῖς. | *Mox inde sudum spiritum Borrealis aura.*
Τί χρῆμ' ἄρ' οὑκ τῆς οἰκίας τῆσδε συνδικαστὴς | *Quid huius incola domus indici sodali*
Πέπονθεν. ὡς οὐ φαίνεται δεῦρο πρὸς τὸ πλῆθος. | *Quid accidit? qui non adest densæ huic cohorti?*
Οὐ μὴν πρὸ τοῦ γ' ἐφολκὸς ἦν. ἀλλὰ πρῶτος ἡμῶν | *Præire nobis qui prius nõ sequi solebat?*
Ἡγεῖτ' ἂν ᾄδων Φρυνίχου. καὶ γάρ ἐστιν ἀνὴρ | *Cãtãt mele quæ Phrynichus scripsit, est enim ille*

Σχόλ. Δεῖται ἦ.] ἐμφαίνει διὰ τούτων τὸ γεωργικὸν ἦθος τοῦ μέλλει δεῖσθαι ὅτι μέλει αὐτοῖς τῶν καρπίμων.

CH. ἄττα μὴ 'σι πρώϊμα] Dissyllabum oportet esse πρώϊμα, si quidem rationem volumus habere metri, vel potius elidendũ est τὸ α propter sequentem vocalẽ πρώϊμ' ὕδωρ. Fructus autem primos sic vocat τὰ πρώϊμα vel τὰ πρῶτα τῶν καρπίμων. Neque putem aliũde arcessendum Latinæ vocis etymon πρώϊμα Prima. Hic tamen intelligenda τὰ πρώτως πέπονα, & πρώωρα, primùm maturescentia,

Ἐφολκὸς ὤν.] ἐφολκὶς καλεῖται λέγεται ἡ λέμβος, ὅτι ἡ μικρὰ ναῦς ἡ ὑφ' ἑτέρας μεγίστης ναὸς ἑλκομένη, διὰ βραδυτῆτα. φησὶ γοῦν κατὰ ταῦτα. ὅτι οὐχ ὑπό τινος ἑλκόμενος ἐξήρχετο. ἀλλὰ πρῶτος ἐγένετο ἡμῶν. νυνὶ δέ τι παθὼν οὐκ ἐξέρχεται.

CHRIST. Κἀπικεκύφθαι βόρειον] Boreali aspectu gaudere arbores multas & lætissimas fieri traditum est ab antiquis, sed quod Neoterici Philosophi præceptum hoc generale fecerunt inter quos Cardanus, meritò pulsantur à magno Magistro Iul. Cæl. Scaligero. Nam secúdum regionem & situm iuuant aut nocent venti. Hic ego censeã τὸ βόρειον Aquilonem esse ventum sudificum, & lætum, non eum qui gelidas molitur niues vt dixit vetus poeta. Denique pro Zephyro, qui genitabilis est, accipiendum quique comite gaudet Chloride quę quia incrementa facit arborum, etiam Zephyritis dicitur. Ἐφολκὸς ὤν] Solebat inquit primus esse & sedem in foro occupare, nó autem vt nunc in postremis esse. Quod vitiosum & pudendũ fuisse vel ex ludo puerili patet, de quo Horat. dixit, occupet extremum scabies, vbi (vt & hoc obiter dicam) notanda ἀντίθεσις. occupare extremum, quasi sit φθάνει τὸν ἔσχατον. Sumpta verò tralatio est à lembo vel minori nauigio, quod ἐφολκίδα vocabant quia à tergo attrahebatur propter tarditatem, à maiore naui & celoce.

Φιλῳδός. ἀλλά μοι δοκεῖ, στάντας ἐνθάδ' ὦνδρες,
Ἄδοντας αὐτὸν ἐκκαλεῖν, ἤν τι πως ἀκούσας
Τοῦ 'μοῦ μέλους, ὑφ' ἡδονῆς ἐξερπύσῃ θύραζε.

Vir Musicæ artis multum amans: censeo ergo vt hicce
Stantes canamus, ô viri, forsan ille cantum
Nostrum audiens eliminet gaudio excitatus:

ΧΟΡΟΥ ΜΕΛΟΣ.

CHORI MELOS STATARIVM.

Τί ποτ' οὐ πρὸ θυρῶν φαίνετ' ἄρ' ἡμῖν
Ὁ γέρων. οὐδ' ὑπακούει. μῶν ἀπολώλεκε τὰς ἐμ-
βάδας, ἢ προσέκοψέ τῳ σκότῳ τὸν δάκτυλόν που.
Εἶτ' ἐφλέγμηνεν αὐτῷ τὸ σφυρὸν γέροντος ὄντος.
Καὶ τάχ' ἂν βουβωνιῴη; ἦ μὴν πολὺ δριμύτατος
Γ' ἦν τῶν παρ' ἡμῖν. καὶ μόνος οὐκ ἂν ἐπείθετο.
Ἀλλ' ὁπότ' ἀντιβολοίη τις, κάτω κύπτων ἂν οὕτω
Λίθον ἕψεις, ἔλεγεν. τάχα δ' ἂν
Διὰ τὸν χθεσινόν γ' ἄνθρωπον, ὃς ἡμᾶς διέδυ τ'
Ἐξαπατῶν, καὶ λέγων ὡς φιλαθήναιος ἦν καὶ
Τἀν Σάμῳ πρῶτος κατείποι. διὰ τοῦτ' ὀδυνηθεὶς,
Εἶτ' ἴσως κεῖται πυρέττων.
Ἔστι γὰρ τοιοῦτος ἀνήρ. ἀλλ' ὦγαθ' ἀνίστασο, μηδ' οὕτω
Σαυτὸν ἔσθιε, μηδ' ἀγανάκτει.
Καὶ γὰρ ἀνὴρ παχὺς ἥκει τῶν προδόντων
Τἀπὶ Θρᾴκης. ὃν ὅπως ἐγχυτρεῖς.

QVid ita ante fores ipse senex nec
Reperitur nec inauditur? forsitan aut soleas per-
Diderit, digitum aut silẽte nocte impegerit quã
Et casnari arserit calcaneum in rubrum tumorem:
Aut dolet fortassis inguen, Sane ille longe acerrimus
Nostri ordinis vir, solus ad omnia pertinax.
Si quis eum obsecret ne indicet, tum reclini
Capite aiebat, Abi, lapidem
Coquis: an quia verò hesternus homo effugerit astu
Iudicium, & dixerit se vrbis amicum Atticæ, tum
Res Sami primus reuelet, ideo cruciat se
Nunc cubans in febre forsan
Quippe sic noui virum illũ: verùm ô bone, surge age, nec mæstum
Sic tuum cor edas, neque te angas,
Namque opulentus homo en venit tibi qui
Thraciam prodidit, hunc quo modo multes, vide.

Σχ. Στάντας.] πρὸ τῶν θυρῶν τοῦ Φιλοκλέωνος στάντες οἱ τοῦ χοροῦ, τὸ στάσιμον ᾄδουσι μέλος. τῶν γὰρ χορικῶν μελῶν, τὰ μὲν ἐστι παροδικά, ὡς τὸ εἰναι τίφιλοι ἀρθῶμεν φανερά. καὶ τὸ προειρημένον ἐνταῦθα. χώρει πρόβαιν' ἐῤῥωμένως. τὰ δὲ στάσιμα, ὡς τὸ παρόν. καὶ παρ' Αἰσχύλῳ. στένω σε τᾶς οὐλομένας τύχας Προμηθεῦ. τὰ δὲ, προῳδικά. τὰ δὲ μεσῳδικά. τὰ δὲ ἐπῳδικά. ἀφ' ὧν προσείρηται τίνος χάριν οὕτω καλοῦνται. τὰ δὲ ἐξοδικά. ἢ ἀποχωρητικά. ἅπερ ἐπὶ τῇ ἐξόδῳ τοῦ δράματος ᾄδεται, ὡς ἐν τῷ Πλούτου δράματι. τὸ οὐκέτι νῦν γ' εἰκὸς μέλλειν οὐδ' ἡμᾶς ἀλλ' ἀναχωρεῖν εἰς τοὐπισθεν. δεῖ γὰρ κατόπιν τούτων ᾄδοντας ἕπεσθαι.

Στάντας ἐνθάδ'.] Hoc arguit Choricũ istud Melos esse στάσιμον quia stetere ante fores Philocleonis. Nã Mele Chorica diuidũtur in Parodica (quale illud superius χώρει πρόβαιν' &c.) Stasima quale hoc quod sequitur τί ποτ' οὐ, & illud apud Æschylũ in Prometheo Desmota στένω σε τᾶς &c. Proodica, Mesodica, Epodica, & Exodica vel ἀποχωρητικά, Recessoria quæ in fabulæ exitu canebantur vt illud in Pluto οὐκέτι νῦν γ' εἰκὸς &c. Quæ genera omnia siue species potius, non ab ᾠδῆς sed ὁδοῦ facta puto, vt existimem παροδικά esse prætereuntia, Exodica, exeuntia. Nam exodium Atellanæ exitum & finem esse vel ex Prosodia patet. Vrbicus exodio risum mouet Atellanæ. Si ab ᾠδῆ compositum sit scutica dignũ errorem commiserit versiculi illius auctor eligentissimus imprimis magister quantitatis syllabarũ, sed certissimũ est respiciendũ esse ad Hypothesim & fabulæ personas viantes (vt cum Apuleio loquar)

ῳδαι) & inter viandum cantillantes. Errori ansam præbuit cantus qui inter, propter, & præter viam, & tamen non vident isti peccare se ἐκ παραλλήλου. Quid enim esset μέλος ὁδικὸν, nisi ᾠδὴ μελικὴ? Sanè ἐν δίᾳ ὁδοῖν. & quisquis vltra pertendet in hisce nugis otium terens, negotiū sibi soli facesset, & hircum, vt est in Prouerb. mulgebit, præter iacturam existimationis suæ. Lego autem paulò post non ἐξέρπουσα sed simpliciter ἕρπουσα θύραζε, vt constet suis numeris postremus versus τῆς ἀντιστροφῆς.

Σχόλια. Μῶν ἀπολώλεκε τὰς ἐμβάδας.] ἐκ τοῦ εἰκότος τὴν τοῦ γέροντος ἐπὶ τὸ ἰέναι διατριβὴν τεκμαίρεται ἐκ ἄλλων ἢ τὸν βουβῶνα ἀλγεῖν. Ἀλλ' ὅτε] λέγουσιν ὅτι μισοῦσι τοῦ δικάζειν παραινέσει αὐτὸν τις ὅπως ἂν μὴ ἐξέλθῃ διὰ τὸ ἔρχεσθαι μὴ, κάτω κύπτων. λίθον ἕψεις ὅλη ἡ παροιμία δ' ἐστιν ἐπὶ τῶν ἀδυνάτων γίνεσθαι. Τὸ λίθον ἕψεις. ὡς καὶ τὸ πλίνθον πλύνεις. καὶ χύτραν ποικίλλεις, ἢ εἰς ὕδωρ γράφεις. ἢ Αἰθίοπα λευκαίνεις καὶ κατὰ θαλάττης σπείρεις, καὶ τὰ τοιαῦτα. Διὰ τὸν χύτρινον ἀεὶ ψυχρὸν.] σχηματίζεται ἑτέραν πρόφασιν καὶ ὡς κεκινημένου τινὸς καὶ διαφθείροντος τὴν δίκην, ἀναξίως φησὶν αὐτὸν ἀπολῦσαι. Τὸν ἐν Σάμῳ.] τὸν περὶ Σάμον, ὀγδόῳ πρότερον ἔτει πρότερον ἐπὶ Περικλέους ἄρχοντος γέγονε. Μιλησίων γάρ ποτε καὶ Σαμίων μαχεσαμένων, Ἀθηναῖοι προσκληθέντες ὑπὸ Μιλησίων εἰς συμμαχίαν ἐπεστράτευσαν κατὰ τῶν Σαμίων, Περικλέους ἡγουμένου τοῦ Ξανθίππου. κακῶς δὲ διατεθέντες Σάμιοι, ἐπιχειρήσαν πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν ἀπελθεῖν. καὶ δὴ τοῦτο μαθόντες Ἀθηναῖοι, τριήρεις πολεμικὰς κατ' αὐτῶν κατεσκεύασαν, Περικλέους στρατηγοῦντος αὐτῶν. τοῦτο δὲ μαθόντες Σάμιοι, μηχανήν τινα κατεσκεύασαν κατ' αὐτῶν. ἣν μαθόντες Ἀθηναῖοι ὑπό τινος Καρυστίωνος, ἐφυλάξαντο. καὶ Σαμίους μὲν κακῶς διέθηκαν. τὸν δὲ Καρυστίωνα ἐτίμησαν σφόδρα μετὰ τοῦ γένους. καὶ τῆς αὐτῶν πολιτείας ἠξίωσαν. ὡς αὐτὸν τινος ἐξαπατήσαντος καὶ εἰπόντος ἑαυτὸν εἶναι μηνυτὴν τοῦ σχεδίου ῥήματος τῶν Σαμίων καὶ διὰ τοῦτο ἀπολυθέντος. φησὶν οὐ δυνῆσαι τὸν Φιλοκλέωνα. ὡς τοῖς καταδίκαις μᾶλλον χαίροντα. Ἀλλ' ὦ γαθ' ἀνίστασο.] πρὸς τὸν Φιλοκλέωνα φησί. παχὺς δὲ πλούσιος. ἐκ δὲ τοῦ ἐναντίου λεπτοὺς τοὺς πένητας φησίν. Ἐγχυτρεῖς] ἀντὶ τοῦ φονεύσεις. ἐκ τοῦ παρακειμένου. καὶ ἐγχύτριαι αἱ τὰς χοὰς τοῖς τετελευτηκόσιν ἐπιφέρουσαι. Μίνως ἢ περὶ νόμου. ἔλεγον δὲ καὶ τὸ βλάψαι καταχυτρίσαι ὡς ἑτέρωθι Ἀριστοφάνης. ἐγχυτρίας δὲ λέγεσθαι καὶ ὅσαι τοὺς ἐναγεῖς καθαίρουσιν. αἷμα ἐπιχέουσαι ἱερεῖα καὶ τὰς θρηνητρίας. ἔτι γε μὴν καὶ τὰς μαίας τὰς ἐκτιθείσας ἐν χύτραις τὰ βρέφη.

CHRIST. Μῶν ἀπολώλεκε] Mirantur quid ita diu domi desideat Philocleon, coniiciuntque aut amissionem crepidarum aut pedis offensioné (nam de pede δάκτυλον accipio) quæ tumorem calcanti conflauerit, aut inguinis dolorem, quod senibus sæpè vsu venit. Atque hæc quidem de corporis accidentibus. Aut de animo coniectant, & quia norunt ipsum asperrimum & omniū immitissimum iudicem qui nunquam misericordia flectatur, suspicantur animi mœstitiam ex euasione rei cuiusdam qui beneuolentiam suam erga populum Atheniensem probans, Samiorum consilia retexerit, atque hinc illas Philocleonis lacrymas & dolorem fortassis erupisse, quia semper ad condemnandum, nunquam ad absoluēdum reum sit paratus. Λίθον ἕψεις] Prouerbium est in eos qui aliquid frustra nituntur, simile illis, laterē lauas, ollæ pigmenta addis, in aqua scribis, Æthiopē dealbas, in mare semētem iacis, & similia. Hic autem irritus est labos lapidem vel laterem coquere, qui quo magis coquitur eo magis durescit. Apud Hesychium male coaluerunt duæ voces & mendosè. Itaque pro λιθονέψις legēdum vt hic λίθον ἕψεις. Theocritus in Idyllio Gratiarum inter ἀδύνατα etiam scripsit πλύνειν πλίνθον, vt diximus ad eum locum. Τὸν Σάμῳ] Milesij cum Samiis bellum gesserunt, & quum inferiores essent, accersiuerunt auxilium Atheniensium, qui quadraginta nauibus cum imperatore Pericle Xanthippi filio missis Samo vrbe potiti sunt, & statum popularem constituerunt obsidibus acceptis & Lemni collocatis. Postea cū Samij defecissent ad Regem barbarū (Persarū puto) rursum Athenienses duce eodē Pericle triremes bellicas plures instruxerūt & beneficio Carystionis cuiusdā qui cōsilia ipsis Samiorū aperuit, victores euaserūt, & ad deditionē murorūque destructionē Samū coegerūt. Causa autē belli inter Milesios & Samios, Priene fuit, vt videre est apud Thucydidē in primo Cōmētario. (sic enim ξυγγραφὴν vocare possumus) de bello Peloponnesiaco. Paulo post vbi legitur ἀνὴρ παχὺς legēdum proculdubio censui παχὺς, & postea sic repperi scriptum in exemplari Veneto. Per παχὺν autem πλούσιον innuit, vt contrà pauperes vocant tenues & λεπτοὺς, vt non immerito apud Romanos Crassus dictus fuerit diues. Sic Herodotus in v. Musa ἄνδρας τῶν παχέων potentes dixit. Ἐγχυτρεῖς] Quæ mortuis inferias dabant, & quæ piaculares purgabant, (velut Circe Iasona & Medeam apud Apollonium.) victimæ sanguinem immolantes, deinde præficæ, & quæ obstetrices exponebant in ollis infantes dicebantur ἐγχύτριαι, vel Platone teste in Minoe. Hinc factum, vt ἐγχυτρίζειν pro φονεύειν vsurpatū sit. Sed hoc loco nihil aliud puto esse quàm conficere & macerare. Scholiastes Græcus à nostro Comico scribit alibi dictum καταχυτρίσαι pro βλάψαι, quod hic valere puto, atque vt dixit Ennius de cura, Quæ nūc te coquit & versat sub pectore fixa, sic arbitror ἐγχυτρίζειν dictum coquere in olla, id est dolore afficere & velut conficere.

ΟΜΟΙΟΣΤΡΟΦΑ.

Παῖ. Ὕπαγ' ὦ παῖ ὕπαγε.
Ἐθελήσεις τί μοι οὖν ὦ
πάτερ ἤν σου τι δέωμαι;
Χο. Πάνυ γ' ὦ παιδίον. ἀλλ' εἰ-

Σχόλια. Ὕπαγε] εἰς τὴν οἰκίαν δηλονότι ὡς κατασταθέντων αὐτῶν. πάπια δὲ, πάτερ.

CHRIST. Ὕπαγ' ὦ παῖ] Adhuc hæc à choro dicūtur, & puerorum persona quæ hic in Germanica editione apposita est, transferenda ad sequentem versum ἐθελήσεις, vt & rectè distinguitur in Venetis libris. Iubent autem senes facessere pueros, & domum redire, quandoquidem ipsi constitere ante fores Philocleonis.

HOMOEOSTROPHA.

Pv. *Abi abi nunc puere.*
Age, si quid pater ex te
Cupiam, perficiésne?
CH. *Faciam ô puse, sed inque,*

A

ΣΤΡΟΦΗ.

Πε. τί βούλει με πρίασθαι
Καλόν. οἴμαι σ' ἐρεῖν ἀ-
στραγάλους δή που θεν ὦ παῖ.

STROPHE.

QVid emi optes tibi scitum?
Equidem te puto velle a-
Stragalos chare ô puelle.

CHRIST. Ἀστραγάλους δή που θεν] Astragali lusus erat puerulorum, & apud Apollonium Rhodium Cupidinem habes cùm Ganymede sic lusitantem. Quin & apud Philostratũ operæ est pretium videre imaginem ἀστραγαλιζόντων. Vile autē pretium fuisse astragalorum satis apparet, quando hic senex pater recusat ficus emere tanquam cariorem & delicatiorem cibũ. Nam cùm ait σῦκα μ' αἰτεῖς, id est, τρυφᾷν βούλει quasi ficus haberent

B pro cerebro Iouis. Apparet etiã de misera & paupere conditione horum senum iudicum, quorum merces tantula fuit vix vt sufficeret ad farinã tribus emendam, ad ligna & pisciculos, nam καὶ ὄψον pro καὶ ὄψον intellige pisces, vt alias amplius enarrauimus. Sic autem Philippus Comicus in Philyra & in Φιλοσοφίοις inducit puerũ patri dicentē πατρία βούλει δραμὼν ἐς τὴν ἀγορὰν καταστρέψαι τί μοι, &c. quæ habes apud Athenæum.

ΣΥΣΤΗΜΑ.

C

Παῖ. ΜΑ Δί. ἀλλ' ἰσχάδας ὦ Παππία. ἥδιον γὰρ.
Χο. Οὐκ ἂν μὰ τὸν Δί' εἰ κρέμαισθέ γ' ὑμεῖς.
Παῖ. Μὰ Δί' οὐκ ἄρα προπέμψω σε τὸ λοιπόν.

SYSTEMA.

PV. MInime, at Pappia, ficus emas, plus placent.
CH. Si pendeatis, hoc nec impetretis.
PV. Alium ergo gerulam quære lucernæ.

Σχόλια. Οὐκ ἂν μὰ τὸν Δία.] ἀντὶ τοῦ μὰ δηλονότι ἰσχάδας, εἰ κρεμασθείητε ἀπάγξεσθε.

D

ΣΤΡΟΦΗ.

Χο. ΑΠὸ γὰρ τοῦδέ με τοῦ μισθαρίου
Τρίτον αὐτὸν ἔχειν ἄλφιτα δεῖ.
καὶ
Ξύλα κὤψον. σὺ δὲ σῦκά μ' αἰτεῖς.
Παῖ. Ἄγε νῦν ὦ πάτερ. ἢν μὴ
Τὸ δικαστήριον ἄρχων
Καθίστῃ νῦν, πόθεν ὠνη-
σόμεθ' ἄριστον ἔχεις ἐλ-
πίδα χρηστήν τινα νῶιν. ἢ
Πόρον Ἑλλας ἱερόν.

STROPHE.

CH. OPera nam pretio instantis emendum
Tribus obsonia, ligna atque farinas:
Neque adhuc me dubitas poscere ficus.
PV. Age nunc ô pater, an si
Etiam iudiciorum
E Fora cessent, aliunde
Emeres cœnulam? habésne
Aliam spem reliquam, aut si
Abunde Hellas hoc aget?

Σχόλια. Μισθαρίου] ὡς περιβάλλει τὸ δικαστικοῦ ὄντος μισθοῦ. Σῦκα μ' αἰτεῖς.] ἤγουν τρυφᾶν βούλει. ὅτι τρυφὴν φασὶ τὸ ἐσθίειν ἰσχάδας. Πόρον Ἑλλάς.] νῦν πόρον, τὸν πορισμὸν φησιν. ἐπλάσθη δὲ τοῦτο πρὸς τὸ Πινδαρικόν. παιδὶ ἅματι μὲν ὑπερπόντιον Ἑλλὰς πόρον ἱερόν.

CHRIS. Πόρον Ἑλλὰς ἱερὸν] Adludit ad illud Pindaricum παιδὶ ἅματι μὲν ὑπερπόντιον Ἑλλὰς πόρον ἱερόν. vbi πόρος ἱερὸς, me quidem interprete, videtur esse μέγας πορισμός. F

ΣΤΡΟΦΗ.

Χο. ΑΠαπαῖ φεῦ.
Μὰ Δί'. οὐκ οἶδ' ἔγωγε νῶιν
Οἶδ' ὁπόθεν δεῖπνον ἔσται.
Παῖ. Τί με δῆτ' ὦ μελέα μῆτερ ἔτικτες.
Ἵν' ἐμοὶ πράγματα βόσκειν παρέχῃς.
Χο. Ἀνόνητον ἄρα σ' ὦ θυ-
λάκιόν γ' εἶχον ἄγαλμα.
Παῖ. Ε ἒ. πάρεστιν νῶιν στενάζειν.

STROPHE.

CH. APapæ eheu
Minimè, nec sciam vnde nunc
Prandia nobis parentur.
PV. Quid eheu me misera ô mater inanem
Genuisti? anne fame quò peream?
G CH. Equidem culleus iste
Mihi vana adsit imago.
PV. E e, lacrymæ supersunt.

Σχόλια. Πράγματα βόσκειν.] ὁ λόγος ἐκ Θησέως Εὐριπίδου. ἐκεῖ γὰρ ταῦτα λέγουσιν οἱ παῖδες ἀπιόμενοι πρὸς βορὰν τῷ Μινωταύρῳ. τὸ δὲ ἑξῆς, τὸ ἀνόνητον ἄρα, ἐπιπόλυτες ἐστιν ὁ λέγων ἐκ τοῦ ἀνόνητον ἄγαλμα πάτερ οἰκείων τεκών. Θυλάκιον.] ὡς αὐτὸ βαστάζοντος θύλακον.

CHRIST.

CHRIST. Πρὸς μαλα βόσκειν.] Hæc sumpta ex A Theseo Euripidis, docent nos Græca scholia, quæ hodie fabula desideratur, vbi in hæc verba loquebantur pueri qui quotannis destinati erant pro cibo Minotauri. Et quæ sequuntur ἀνόνητον ἄρα, indidem etiam sunt desumpta, Nam sic Hippolytus illic locutus fertur ἀνόητον ἄγαλμα πατρὸς οἴκοισι τικτών. Dubium tamen mihi est vtrauis lectio sit potior ἀνόητον an ἀνόνητον. Nam quod Germanica editio habet ἀνόνητον, non placet, rectior, vt puto, nostra est coniectura ἀνόνητον, & video firmari à Veneta editione vt dicat puer inutilem se attulisse cophinum.

B

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

PHILOCLEON, CHORVS.

Βισετυς. Φιλοκλέων τοῦ χοροῦ ἀδελφὸς ἀκούων ἀγανακτεῖ, καὶ δυσφορεῖ ὅτι ἐν φυλακῇ κατεχόμενος, μετ' ἐκείνων (?), καὶ τῆς αὐτῆς ἡδονῆς μετέχειν οὐ δύναται.

ΦΙ. Φίλοι, πάλαι μὲν τήκομαι διὰ τῆς ὀπῆς
Τμῶν ὑπακούων. ἀλλ' οὐ γὰρ οἷός τ' εἰμ' ᾄδειν.
Τί ποιήσω; τηροῦμαι ὑπὸ τῶνδ', ἐπεὶ
Βούλομαί γε πάλαι μεθ' ὑμῶν
Ἐλθὼν ἐπὶ τοὺς καδίσκους,
Κακόν τι ποιῆσαι.
Ἀλλ' ὦ Ζεῦ μεγαβρόντα, τὸν με
Ποίησον καπνὸν ἐξαίφνης
Ἢ Προξενίδην ἢ τὸν Σέλλου
Αὐτὸν τὸν ψευδαμάμαξυν.
Τόλμησον ἄναξ χαρίσασθαί μοι
Πάθος οἰκτείρας, ἤ με κεραυνῷ
Διαπινθαλέῳ σπόδισον ταχέως,
Κἄπειτ' ἀνελών μ' ἀποφυσήσας,
Εἰς ὀξάλμην ἔμβαλε θερμήν.
Ἢ δῆτα λίθον με ποίησον, ἐφ' οὗ
Τὰς χοιρίνας ἀριθμοῦσιν.

C

PH. Diu est amici cùm per hæc foramina
Vos audiens tabesco, nec pote vt canã.
Quid agam? nempe obseruor ab his quia
Nunc velim simul esse & ire
Vobiscum, aliquósque in vrnas
Dare & male habere.
Verùm Maie Iouis, fac magnum
Tonitru, vt subitò fumus
Vel Proxenides vel Selli
Fiam proles falsicrepantis

D

Hanc gratificare mihi sortem
Miserans ô Rex vel cinefac me
Citò fulmine terrifico attonitum,
Ac deinde tuo flamine tersum
Calide in falsum conyce acetum.
Aut me potius lapidem fac, vbi
Vrnæ calces numerentur.

Σχόλια. Ὑπὸ τῶνδε τῶν οἰκετῶν. ἐπὶ τοὺς καδίσκους. τοὺς ἐν τῷ δικαστηρίῳ καδίσκους ἐν οἷς τὰς ψήφους καθίεσαν. ὑποκοριστικῶς λέγει. ἐνεφαίνει διὰ τοῦ μέρους τὸ δικαστήριον. ὡς καὶ πρότερον κλεψύδραν αὐτὸ εἴρηκεν, ἀπὸ τοῦ κεραμίου ἐν αὐτῷ ὄντος. ὥσπερ οἱ ῥήτορες ἔλεγον. Ἐπὶ τοὺς καδίσκους.] τοὺς καδίσκους ἢ κλεψύδρας ὅπου αἱ ψῆφοι. ὑποκοριστικῶς δὲ τὰς κάλπεις. ἔνθα τὰς ψήφους καθίεσαν δικάζοντες. ἐκ τούτου δὲ δηλοῖ, τὴν ἐπὶ τὸ δικαστήριον ἄφιξιν. Κακόν τι ποιῆσαι.] καταδικάσαι τινά. Καπνὸν ἐξαίφνης.] ὥστε διὰ βραχύτητα τῆς ὀπῆς τὴν ἔξοδον ποιήσασθαι. Ἢ τὸν Σέλλου.] ἐπεὶ καπνὸν ἔστιν ἐκωμῴδουν τούτους ὡς πτωχαλαζόνας. οὓς λέγουσι καπνὸν Προξενίδης καὶ Αἰσχίνου τοῦ Σέλλου. καὶ ἐν ὄρνισι μέμνηται Προξενίδου ὡς ἀλαζονικοῦ.

CHRIST. Ἐπὶ τοὺς καδίσκους.] Hypocoristicè caditcos vocat vasa in quæ calculos mittebant iudices, & à particula totum innuit nempe forum, vt priùs quum clepsydram dixit. Iamdudum, inquit, animus volat ad subsellia & tribunal; & cupit aliquem condemnare, iure vel iniuria, hoc enim innuit cùm ait κακόν τι ποιῆσαι. Ποίησον καπνὸν] Fac, inquit, vt sim fumus quo per minuta ista foramina euolare possim. Sic apud Homerum auiculam ἀποπτᾶσαν habemus quæ auolaret διὰ τῆς ὀπῆς. Illa autem foramina erant καπνοδόχαι & fumaria dici possunt. Προξενίδην ἢ τὸν Σέλλου.] Videtur Scholiastes Græcus legisse Proxenidem de quo ait mentionem factam in Equitibus, tanquam ἀλαζόνος. Sed illic reperio tantum Theagenem & Sellum Æschinem (nescio an Proxenis filium faciat Theagenem) quos καπνοὺς dictos fuisse testantur Grammatici (malè apud Sudam inuenias alicubi καπρὸς pro καπνὸς) quia multa inaniter promittere solebant, & se falsò diuites faciebant, præcipuéque Æschines Selli à quo dicti ἀλαζόνες σελλοί, & σελλίζειν inde pro ἀλαζονεύεσθαι, Nam pauper erat, & tamen ψευδόπλουτος dicebatur, quia videri volebat μεγαλόπλουτος, de quo inferius etiam verba faciet Aristophanes, quum dicet ἀπὸ σελλαρτίυ. Vanitatem & (vt ita dicam) inaniam hominum qui velut mures erant quos montes parturierant, antiqui significabant per hæc tria, fumos, vmbras, nubes, vnde Eupolis Autolyco dixit κάπνους προφαίνεις σκιάς. Apud Lampridium in Alexandri Cæsaris vita habes fumi venditorem fumo punitum. Sed pudet hæc omnia minima resequi, præsertim cùm doctissimus antiquarius Cœlius Rhodiginus occuparit in lib. 26. Lectionum suarum.

E

F

G

Σχόλια. Ψευδαμάμαξυν.] εἶδος ἀμπέλου ἡ ἀμάμαξυς. ἣν λέγουσιν ἀναδενδράδα. ὅλον δὲ εἴρηται διὰ τὸ ψεύδεσθαι τὸν Αἰσχίνην καὶ ψοφώδη κομιδῇ λέγειν. καὶ τὸ ξύλον γὰρ τῆς ἀμαμάξυος κενόμενον ψόφον ἀποτελεῖ. διαπινθαλέῳ δὲ διαθέρμῳ. Σπόδισον ταχέως.] τέφρωσον. καῦσον ὡς ἐν σποδῷ. Κἄπειτ' ἀνελών μ' ἀποφυσήσας.] τῶν γὰρ ἀπανθρακιζομένων ἰχθύων ἀποφυσῶσι τὴν σποδιὰν. ἡ παρόσον ἐν τῷ ὀξάλμῃ φυσῶσιν ἵνα πλεῖον ἐγερθῇ τὸ πῦρ καὶ θᾶττον ὀπτηθῇ. Εἰς ὀ-

ξάλμην.] ὡς ἐπὶ ἰχθύων ὄντων ἐξάλμη ἐκτιθέμενον. τὰς χοιρίνας.] ἐν τῷ τῶν Ἱππέων δράματι εἴρηται ὅτι χοιρίναις ἐχρῶντο πρὸ τῶν ψήφων οἱ δικασταί. ὅσαι δὲ, κόγχαι τινὲς ὥς φησιν Ἐπαφρόδιτος ἐν τῇ λέξει.

CHRIST. ψευδαμάμαξυν.] Vitis aiunt esse speciem quæ etiam ἀναδενδρὰς dicitur, cuius lignū vrendo fit strepetum & sonificum. Itaque quia mendax Æschines verba sonora & ampullantia loquebatur, propterea putant vocatum ψευδαμάμαξυν. Tamen fortassis nihil aliud notat quàm ψευδόπλουτον & iactatorem possessionum vitiferarum. Sic in Equitibus dixit Senatum à Cleone factum plenum ψευδατραφάξυος, id est, vanitatum & mendaciorum, quia ἀτράφαξις genus est oleris citò excrescens. Hesychius ait ἀμάμυξ (fortassis malè pro ἀμάμαξις) genus vitis vel vuę, atq; addit vsurpari de quodam claudo qui nixus duobus scipionibus sub vtraque axilla positis, pendulum racemi instar habebat pedem. Cùm autem octo numerentur à Laertio Æschinæ, neque de hoc Sellio quicquam memoret, facilè adducor vt credam, eum cuius vitam ille describit, Sophistam nempe & Socratis discipulum, cætera pauperem hic intelligi, etsi filium facit Charini ἀλλαντοπώλου tucetarij, vel Lysaniæ in eius vitæ principio, idem Laertius. διαπυθαλίῳ.] Rubente & igneo, διαπύρῳ. Hesychij codices hac parte mendum non habent, quamuis asterisco notati, sed tollendus asteriscus & legendum διάλυθαλίῳ, διαπύρῳ non autem διὰ πυρὸς distinctis & diuulsis vocibus. Idem significat simplex τυθαλίῳ, nempe χλιαρὸν & θερμὸν, vt illud poetæ apud Sudam τυθαλίοισι καθιμώιατο λουτροῖς, id est, humescant calidis & tepentibus balneis. Σποδιεῖς τάχιον.] Ita ardens & præsens fulmen optat, vt statim cinis fiat, nam σποδίζειν non est vrere simpliciter sed perurere ita vt cinefiat quod vritur. Quod autem ait μὴ ἀποσποδίσεις, translatum potest esse à piscibus qui ἐπὶ (meritò ὄψον piscis vocatur) detergi solent aut sufflari vt abeat cinis conceptus inter assandum. vel ἀποφυσήσεις dixit ratione ignis qui sufflando excitatur & citius assat, sed quia dicit ἀπαλὸν, malo hærere priori, quæ de cinere auferendo est, expositioni. Tantùm arbitror pro μὴ ἀποφυσήσεις legendum κ' ἀποφυσήσεις pro καὶ ἀποφ. quorsum enim repetat τὸ μὴ, cùm iam dixerit ὦ μαιμαυρέ. Τὰς χοιρίνας.] Ante calces inuentas conchylijs & id genus testulis quas χοιρίνας Græci (nos ex Græco sensu & vocabulo Porcelaines) vocabant, vtebantur Iudices, vt testatur Epaphroditus in vocabulario, mittebántque in vas vel cadum quem κημὸν dicunt qui factus erat velut ἠθμὸς quo purpuræ capiuntur, & est propriè πλέγμα in Coni figuram desinens. Inuenio autem apud veteres Glossographos octo significata τοῦ κημοῦ, nempe cadum iudicialem, equorum frenum, ornatum muliebrem, corium quod ori suo tibicines imponunt, speciem lilij, herbæ genus, legumen Thracicum & machinam quandam igniuomam, quamuis dubito an istud postremum verum sit & pro πυρφόρον μηχάνημα, melius sit πορφύριον vt de purpurarum conchylijs intelligatur. Sed ignoratio illius instrumenti πυρφόρου fortean mihi imposuerit, itaque cohibebo assensionem donec ex ampliori auctorum lectione doctior euasero.

ΣΤΡΟΦΗ κώλων καὶ στίχων ιβ΄.

ΧΟ. Τίς γὰρ ἐσθ' ὁ ταῦτά σ' εἴργων. κἀποκλείων τὰς θύρας;
Λέξον. πρὸς ἔυνους γὰρ φράσεις.
ΦΙ. Οὑμὸς υἱός. ἀλλὰ μὴ βοᾶτε. καὶ γὰρ τυγχάνει
Οὑτοσὶ πρόσθεν καθεύδων. ἀλλ' ὕφεσθε τοῦ τόνου.
ΧΟ. Τοῦ δ' ἐφίξειν ὦ μάταιε ταῦτα δρᾶν σε βούλεται;
Τίνα πρόφασιν ἔχων.
ΦΙ. Οὐκ ἐᾷ μ' ὦ 'νδρες δικάζειν. οὐδὲ δρᾶν οὐδὲν κακόν.
Ἀλλά μ' εὐωχεῖν ἕτοιμός ἐστ'. ἐγὼ δ' οὐ βούλομαι.

STROPHA Col. & versuum 12.

CH. Nam quis ille qui negat tibi exitum occludens fores?
Dic inquam, amicis dixeris.
PH. Filius meus, sed altæ quæso voci parcite,
Nempe dormit hic inantè, sed tonum subducite.
CH. Quæ potest causa esse cur in te ista moliri audeat?
PH. Ius vetat me dicere, ac nil me patrare volt mali,
Sed lubentem viuere & lætum meis ingratijs.

Σχόλια. Ταῦτά σ' εἴργων] τοῦτό σοι ἀνοίγειν καὶ δικάζειν. ὕφεσθε ἢ ἐπίσχετε ἀπὸ τῆς μεγαλοφωνίας τῆς πολλῆς. Τοῦ δ' ἐφίξειν] γράφεται καὶ ὑφίξειν. ἀντὶ τοῦ ἐπέχειν τι, ὑποκρινόμενός τι. ἐπέχειν σε ἢ τί σοι σχέσεν. ἀντὶ δὲ τοῖς τραγικοῖς ἔφεσις ἢ πρόφασις. τί προφασιζόμενος συγκλείει σε. καὶ τὸ παρ' Ομήρῳ. οὐδέ τιν' ἄλλον μύθον ποιεῖται, ἐπὶ ἐπίσχεσιν ἠδ' ὑμῖν ἐθέλοντες. Ἐγὼ δ' οὐ βούλομαι.] δ ἐναντιοῦται ἐντεῦθεν τὸ φιλόδικον αὐτοῦ. χαίρειν δὲ ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν.

CHR. Τοῦ δ' ἐφίξειν.] Monet Scholiastes Græcus etiam ὑφίξειν legi, quod alluderet ad proximum ὕφεσθε τόνου, quod esset promittere, sed satius duco ἐφίξειν, vt dicat qua gratia te detinet & ire prohibet, quem prætextum aut causam habet quod te includat? sed & idem notat apud Tragicos ἔφιξιν (malè dicit ἔφεσις) esse πρόφασιν, id est, causam retentionis & cohibitionis, vt testatur etiam Hesychius ex Euripidæ Pirithoo, vbi leue mendum corriges, & pro ἐφίξεσι & ἐφίξεις leges ἔφιξιν & ἐφίξεις, atque esse χρεία & λύσις, vnde verbum

bum ἀνέξω est σίμφω. Putem verò sequentia τίνα περίφασιν ἔχον esse delenda velut glossema superiorum verborum τοῦ δ' ἀνέξειν, id est, quo prætextu. Tamen non absurdè existimo explicari posse ἐφελκύσειν, quasi dicat, Quid sperat tandem obtinere dum te hic malè habet? Paulò pòst vbi habes τ' ἀνδρὸς τοῦδε, legerem propter metrum τουδὶ. sed & paulò superius ἐτόλμησεν λέγειν non ἐτόλμησε.

Χο. Τοῦτ' ἐτόλμησ' ὁ μιαρὸς χανεῖν ὁ Δημολογοκλέων,
Εἴπερ λέγεις περὶ τῶν νεῶν ἀληθές τι;
Φι. Οὐ γὰρ ἄν ποθ' οὗτος ἀνὴρ τοῦτ' ἐτόλμησεν λέγειν.
Εἰ μὴ ξυνωμότης τις ἦν.
Χο. Ἀλλ' ἐκ τούτων ὥρα τινά σοι ζητεῖν καινὴν ἐπίνοιαν.
Ἥτις σε λάθρα τἀνδρὸς τουδὶ καταβῆναι δεῦρο ποιήσει.
Φι. Τίς ἂν οὖν εἴη; ζητεῖθ' ὑμεῖς. ὡς πᾶν ἔγωγε ποιοίην.
Οὕτω κιττῶ διὰ τῶν σανίδων μετὰ χοιρίνης περιελθεῖν.
Χο. Ἔστιν ὀπὴ δῆθ' ἥντιν' ἂν ἔνδοθεν οἷός τ' εἴης διορύξαι.
Εἶτ' ἐκδῦναι ῥάκεσι κρυφθεὶς ὥσπερ πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Φι. Πάντα πέφρακται κοὐκ ἔστιν ὀπῆς οὐδ' εἰ σέρφῳ διαδῦναι.
Ἀλλ' ἄλλο τι δεῖ ζητεῖν ὑμᾶς. ὀπίαν δ' οὐκ ἔστι γενέσθαι.
Χο. Μέμνησαι δῆθ' ὅτ' ἐπὶ στρατιᾶς κλέψας ποτὲ τοὺς ὀβελίσκους,
Ἵεις σαυτὸν κατὰ τοῦ τείχους, ὅτε δή γ' ἡ Νάξος ἑάλω;
Φι. Οἶδ'· ἀλλὰ τί τοῦτ'; οὐδὲν γὰρ τοῦτ' ἐστ' ἐκείνῳ προσόμοιον.
Ἥβων γὰρ, κἀδυνάμην κλέπτειν. ἴσχυόν τ' αὐτὸς ἐμαυτοῦ.
Κοὐδείς μ' ἐφύλαττεν, ἀλλ' ἐξῆν μοι
Φεύγειν ἀδεῶς. νῦν δὲ ξὺν ὅπλοις
Ἄνδρες ὁπλῖται διαταξάμενοι,
Κατὰ τὰς διόδους σκοπιωροῦνται.
Τὼ δὲ δύ' αὐτῶν ἐπὶ ταῖσι θύραις
Ὥσπερ με γαλῆν κρέα κλέψασαν,
Τηροῦσιν ἔχοντ' ὀβελίσκους.

CH. *Ausus effutire id ille Nugipublici Cleon?*
Si vera tu loqueris super triremibus?
PH. *Nempe coniurationis iste ni sit particeps*
Non ausit ista dicere.
CH. *Sed tempus nunc est quærere sollertem technam atque nouam qua*
Possimus ab hinc clàm te extractum dare & huc demittere tandem.
PH. *Labor hic vobiscum esto, mi certum omnes intendere neruos,*
Sic ardet mens mihi per tabulas spaciari iudiciales.
CH. *Nempe foramen forsitan intus habes quod possis fodicare*
Tum pannis fallere tectus ceu fecit versutus Vlyssem.
PH. *Omnia sunt obturata probè, nec formica egrediatur.*
Vobis alia est rimanda via, hic rimam non est reperire.
CH. *Meminens esto te in militia cùm clepsisses obeliscos*
Ipsum euasisse agilem è muro, cùm capta est insula Naxus.
PH. *Factum hoc memini, sed quid faciam: nihil est facto simile illi,*
Nam puber eram, furtáque faciebam, magnis viribus auctus
Custode carens poteram impunè
Fugere intrepidus, quolibet ire.
Nunc viri in armis tanquam in specula
Nostros aditus vndique seruant.
Quorum instant duo foribus nostris
Qui verua tenent, meq́ tuentur
Felem veluti rapicarnem.

Σχόλια. Ὁ Δημολογοκλέων.] ὁ τύραννος καὶ ἀρχοντικῶν. συνέθηκε τὴν λέξιν ἐκ τοῦ δήμου καὶ τοῦ λόγου καὶ τοῦ Κλέωνος. δηλοῖ τὸ ἀρχικόν. καθάπερ ἐν τῷ δήμῳ ἄρχειν. τοῦτο δὲ εἴρηκε διὰ τὸ τὸν Κλέωνα πολυλόγον εἶναι καὶ τοῖς λόγοις ἐξαπατᾶν τὸν δῆμον. ἐπὶ δὲ τὸ αὐτὸ ἦθος κατηνέχθη. ἴσως ὁ χορὸς πρὸς τοῦ Κλέωνος ἐτύγχανεν. Εἴπερ λέγεις.] ὅτι ἀληθὲς λέγεις περὶ τῆς τριηραρχίας παρρησίαν ἄγεις περὶ τοῦ δήμου. μιλετᾷ δὲ ὁ χορὸς κακουργίαν φάσκων. ἐπεὶ ὑπὲρ χρησίμου τῆς πόλεως λέγεις εἶναι συνωμότης περὶ τριηραρχίας ἐγκαλεῖ σε. τινὲς δὲ οὕτως. εἴ τι ἐν ποιεῖς κακὸν περὶ τῶν νεῶν, τοῦτο ἀληθές ἐστι. διαβάλλει δὲ τοῦτον. οὐ γὰρ περὶ νεῶν ἐστιν ὁ λόγος, ἀλλὰ περὶ τοῦ μὴ δικάζειν αὐτόν. ξυνωμότας δὲ ἔλεγον τοὺς ἐπὶ καταλύσει τοῦ δήμου συνωρτουμένους. δεῦρο δὲ, πρὸς ἡμᾶς. Οὕτω κιττῶ.] ἐπιθυμῶ, ἀπὸ τῶν ἀρτίως τικτουσῶν γυναικῶν καὶ ἐπιθυμουσῶν τινῶν. εἴρηται δὲ ἐπὶ τοῦ ὀρνέου τῆς κίττης, ὅπερ ἐπιθυμητικῶς ἔχον τῶν ἀκροδρύων, ταχέως δυσαρεστεῖται. ἐξ ὧν δ' ἂν ἐσθίοι, καὶ πάλιν ἑτέρων ἐπιθυμεῖ. καὶ μετάβασις ποιεῖται εἰς ἕκαστον τῶν δένδρων. Διὰ τῶν σανίδων.] τῶν δρυφάκτων τῶν περὶ τὴν αὐλὴν τοῦ δικαστηρίου εἰσελθεῖν. ἢ σανίδων φησὶ τῶν περιεχουσῶν τὰ ὀνόματα τῶν εἰσαχθησομένων εἰς τὸ δικαστήριον. ποθεῖ δ' οὖν πρῶτον εἰσαχθῆναι καὶ κατὰ τάξιν.

CHRIST. Εἴπερ λέγεις] Scholia Græca videntur legisse ὅτι λέγεις, vel potius accepisse Si pro Quia, tamen si legis εἴπερ legendum λέγεις, & hanc diuersam lectionem notant eadem Scholia vt dicat, si quid mali autumas de nauibus & trierarchia (quod erat publicum munium) hoc verum est. Sed calumniosè infert de triremibus de quibus nulla querela instituitur, sed de eo quod iudicare pro-

hibetur Philocleon. Notandum verò quod quum A de Bdelycleone loquitur, eum vocat δημολογοκλέωνα, quasi innuat tyrannidem erga populum occupantem, & non solum δημαγωγὸν sed etiam δημαρχικόν. At cùm ait ξυνωμότας ostendit Cleonem meditari solutionem status popularis, sic enim vocabant τοὺς συνεχεσθους ἐπὶ καταλύσει τοῦ δήμου. Οὕτω κισσὸς ὥς τῶν [illegible].] Metaphora sumpta ab B vterū ferentibus mulieribus & tactis alicuius cibi cupiditate, diximus in glossematis Comēt. ad Irenā quis esset morbus in fœminis ἡ κίσσα, piget reuocare, sed hoc quidem loco Græcas glossas non sequor, quæ vocem translatam volunt ἀπὸ τῶν ἀρτίως τικτουσῶν γυναικῶν, non enim hoc fœtus visu venire solet, sed incientibus aut potiùs grauidis ex fœtu concepto. Quod autem ait σανίδων, vel intelligendum, cancellos iudiciales, & tabulata sedilia, vel tabulas illas quæ nomina continent per seriem eorum qui iure agunt & in iudicium introducuntur.

Σχόλια. Οὐδ᾽ εἰ σέρφος.] ὅτι ἐν ὄρεσι τινὲς τὸ μύρμηκας καταφαγεῖν μύρμηκας καὶ σέρφους, ἐξ ἧς οὕτως χαρακτὸν τὸ σέρφον. ἐστι δὲ θηρίδιόν τι μικρόν. Κρατῖνος δὲ, μύρμηκα φησὶ τὸ σέρφον. οἱ δὲ, ζωύφιον κωνωπῶδες. ἀφ' οὗ ἡ παροιμία, ἔστι κἀν μύρμηκι κἀν σέρφῳ χολή. παραγγέλλουσα μηδὲ τῶν μικρῶν καταφρονεῖν. Οπίαν δ᾽ [illegible].] [illegible] τὸ ὄνομα. καὶ τυρὸν δὲ λέγουσι τὸ ὀπίαν τὸν τῷ ὀπῷ τῆς συκῆς συνεστῶτα. Μέμνηται δ᾽ ὅθ᾽.] [illegible] ἀναμιμνήσκει αὐτὸν παλαιᾶς πράξεως τόλμαν.

BISETVS. Τοὺς ὀβελίσκους] ἴσως δὲ τοῦτο τοῦ [illegible] ἐστὶν εἶδός τι ἄρτων, οὓς Αθηναῖος ὀβελίας καλεῖσθαί φησιν, οὕτω λέγων ἐν τῷ τῶν Δειπνοσοφ. γ. ὁ δὲ ὀβελίας ἄρτος κέκληται ἤτοι ὅτι ὀβολοῦ πιπράσκεται. ἐν τῇ Αλεξανδρείᾳ ἢ ὅτι ἐν ὀβελίσκοις ὠπτᾶτο. [illegible] ὀβελίσκους αὐτὶ τοῦ ἄρτου τοῦ ὀβελίου καλυμμένου λαπτίον [illegible].

CHRIST. Σέρφος διαδὺς [illegible]] Animalculum est instar culicis vel formicæ Serphus quem Cossum diceremus nisi Helychius vocaret σέρφον, Cratinus formicam sic vocat, sed diuersa esse prouerbialis Senarius arguit,

Ἔνεστι κἀν μύρμηκι κἀν σέρφῳ χολή,

id est,

Nec felle Serphus nec caret Formicula,

quo admonemur ne minima quidem contemnere. & Nicophon in ἀφροδίτης γοναῖς eum numerat inter malignas & paruas auiculas κνῖπας & πάρνοπας. Habes infra in Au. in hanc vocē bis aut ter. Οπίαν] Festiuè ἀπὸ τοῦ ὀπῆς formauit ὀπίαν, negátque, cum per foramina posse euadere, & interim alludit ad caseum ὀπίαν sic dictum quia lacte fici concretus induit ὀπίαν. Nam apud Euripidem Cyclope habes & τυρὸς ὀπίας, καὶ βοὸς γάλα, quod recenset Athenæus, sed legit ὀπὸς non βοὸς.

Σχόλια. Οτι Νάξος ἑάλω.] τὴν Νάξον ἐπὶ τὸ τέρμα πρὸς τὸ γέροντα. ἑάλω γὰρ ἐπὶ Πεισιστράτου. τοῦ δὲ ἑάλω, ἐκτείνουσι τὸ α συνήθως. ἐστι δὲ μία τῶν κυκλάδων νήσος. Σκοπιωρούμεναι.] καὶ σκοποῦσι καὶ φυλάττουσι. Ερμιππος δὲ, καὶ ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς θεωρῶν.

CHRIST. Οτι Νάξος ἑάλω.] Quod fuit tempore Pisistrati, est autem vna ex insulis Cycladibus C cuius descriptionem & irritam Persarum cum exulibus obsidionem operæ pretium est videre apud Herodotum in Terpsichore. Plures vero sunt Naxi, sed hæc nobilior & a qua pendent Parus & Andrus, Ibi Bacchum natum credunt [illegible], & propterea Asclepiades scripsit solas Naxias fœminas octomestres partus edere, idque Iunonis munere postquàm Baccho cœpit bene velle, ibi magna vinearum fertur esse fertilitas, quin & fons perhibetur suauissimo manans vino. Dictam verò Naxon existimant, ἀπὸ τοῦ νάξαι, quod quidam sacrificare sic vocent, alij à Naxo Carum duce, alij D ab Endymionis filio, vt voluit Euphorion. Τὴν ὀπὴν [illegible].] Lege ἐστὶν vt constet versus mensura, Nam & sic in Veneta impressione. Sed & mox legerem ἐφύλαττον non autem integrè ἐφύλαττεν. Sunt enim hi septem versus Dimetri Anapæstici, sibique similes præter septimum qui Catalecticus est & Coronis. Σκοπιωρούμεναι] Speculantur, voce ducta (auctore Hermippo ἀπὸ τῆς σκοπῆς potius legam σκοπιᾶς) & θεωρεῖν. Sunt enim σκοπιωρούμενες καλούμενοι, vel φυλακτικῶς σκοπιοῦντες ἐκ μετεώρου. E Qui etiam simpliciter σκοποὶ dicuntur, vt in illo, [illegible] δ᾽ ἐγὼ ἐκ ἄλλος σκοπὸς ἔσσομαι. sic duos exploratores & speculatores Iuno apud Callimachū Latonæ erranti collocauerat in Hæmo & Mimante, Martem & Irida, quos vocat Callimachus σκοπιὰς & φρουροὺς γαίης [illegible].

ΣΤΡΟΦΗ ἑτέρα κώλων καὶ στίχων ή.

STROPHA altera col. & versuum 8.

Χο. Ἀλλὰ καὶ νυνὶ ἐκπόριζε μηχανὴν ὅπως τάχιστα.

Ἕως γὰρ ὦ μελίτιον.

Φι. Διατραγεῖν τοίνυν κράτιστόν ἐστί μοι τὸ δίκτυον.

Ἡ δέ μοι Δίκτυννα συγγνώμην ἔχοι τοῦ δικτύου.

Χο. Ταῦτα μὲν πρὸς ἀνδρός ἐστ᾽ ἀνύοντος ἐς σωτηρίαν.

Ἀλλ᾽ ἐπάγε δὴ τὴν γνάθον.

CH. IN ueni solertiam nunc quam potes citißime

Mellite, nam venit dies.

PH. Præstat ergo vt rete rodam, hoc restat vnicum mihi.

Propter hoc Dictynna rete, ignosce te precor Dea.

CH. Tu quidem tuam salutem conficis quantum pote.

Sed tende gnauiter genam.

Φι. Δια-

Φι. Διατέτρηται τοῦτό γ'· ἀλλὰ μὴ βοᾶτε μηδαμῶς,
Ἀλλὰ τηρώμεσθ', ὅπως μὴ Βδελυκλέων αἰσθήσεται.

PH. Prorsus hæc sunt rosa, sed ne quæso vocem extollite.
Oppidò quippe est cauendum Bdelycleon ne senserit.

Σχόλια. Ἀλλὰ νῦν ἐκτόρει.] ἡ ἀμοιβαία αὕτη στροφὴ ἐοικεν εἶναι ἀντιστροφὴ τῆς ἄνω ῥηθείσης ὁμοίας στροφῆς. ἀλλ' ἔστιν ἐλλιπής. στίχων γάρ ἐστι καὶ κώλων ὀκτώ. ὧν τὸ α' τροχαϊκὸν τετράμετρον καταληκτικόν. τὸ δεύτερον ἰαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον, καὶ τὸ ἕκτον. τὰ δ' ἄλλα ὅμοια τῷ πρώτῳ. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. Ἕως γὰρ ὦ μελίτιον] ὄρθρος γὰρ ὦ προσφιλέστατον μελίτιον. δηλοῦσι γὰρ ὅτι ἡ νύξ παρελήλυθεν. Ἡ δ' ἐμοὶ Δίκτυννα] πρὸς τὴν Ἄρτεμιν φησί. ἐπεὶ ἄγρευτος ἦν. παρὰ δὲ τὸ ὄνομα γελοιάζει. παρὰ γὰρ τὸ δίκτυον ἐπήγαγε τὸ Δίκτυνναν Ἄρτεμιν ἱλάσκεσθαι.

CHRIST. Ἀλλὰ νῦν ἐκτόρει.] Hanc Stropham putat scholiastes Græcus Amœbeam esse, & Antistropham superiori Strophæ respondentem, sed mancam & deficientem quia oct... tantùm constet colis siue versibus. Quod ego non puto verum esse, vel ex eo quod sextus versus qui hic Dimeter est Iambicus, similis non est sexto alterius Strophæ vbi habes, Τίνα πρόφασιν ἔχων; quem nos diximus supra videri nobis irrepititium Glossema.

Verum quidem est, vt & illic, primum versum (vt & sequentes longiores) esse Trochaicum Tetrametrum Catalecticum quales amauit Epicharmus, vt ille,

> Νᾶφε, καὶ μέμνασ' ἀπιστεῖν, ταῦτα νεῦρα τῶν φρενῶν.
> id est,
> Sobrius nec credulus sis, neruus hic prudentiæ est.

Cæterùm legendum est ὅπως τάχιστ', non... ...em plenè τάχιστα, nam eliditur τὸ α propter vocalem in secundo versu sequentem. Ἡ δ' ἐμοὶ Δίκτυννα] Iure irretitus Mineruam vocat sub nomine Dictynnæ quæ sic dicta ἀπὸ τῶν δικτύων, nam Venatu gaudet dea.

Σχόλια. Ἀνόντος.] ἀντὶ τοῦ ἀνύοντος τὰ πρὸς σωτηρίαν καὶ εὐεἰδότος. τὸ δὲ ἄνοντος γίνεται παρὰ τὸ ἄνω βαρύτονον. οὗ τὸ τρίτον τοῦ παθητικοῦ ... ἄνεται. ὡς τὸ μάλα γὰρ νὺξ ἄνεται. Ἐπαγε τὴν γνάθον.] ἀντὶ τοῦ δάκε τῇ γνάθῳ τὸ δίκτυον. τοῖς διαλύσεις ἐπαγε τὴν γνάθον καὶ διάκοψον αὐτά.

ΣΤΡΟΦΗ ἑτέρα κώλων η.

Χο. Μηδὲν ὦ ταᾶν δέδιθι μηδέν· ὡς ἐγὼ τουτόν γ' ἐάν
Γρύξῃ τι, ποιήσω δακεῖν,
Τὴν καρδίαν
Καὶ τὸν περὶ ψυχῆς δρόμον
Δραμεῖν, ἵν' εἰδῇ μὴ πατεῖν
Τὰ ταῖν θεαῖν ψηφίσματα.
Ἀλλ' ἐξάψας διὰ τῆς θυρίδος τὸ καλῴδιον, εἶτα καθίμα
Δήσας σαυτόν, καὶ τὴν ψυχὴν ἐμπλησάμενος Διοπείθους.

STROPHA altera versuum 8.

CH. Nil tibi est quicquam timendum, hunc nempe si fors obstrepat
Faxo suum cor mordicus
Vt lancinet
Pedemq́ue pro vita struat
Vt scita Diuarum sacra
Calcanda non putet sibi.
Sed funiculum appende fenestra tenuem, atque reuinctum
Tete demittas audaci replens animum Diopitha.

Σχόλια. Τὸν περὶ ψυχῆς.] ἤγουν ἐκψυχεῖν ποιήσω τὴν ψυχήν. Ἵν' εἰδῇ μὴ πατεῖν.] καὶ τοῦτο ὡς φιλόδικος. ἔγκλημα δὲ ἦν ὕβρεως τὰ μυστήρια. ἢ οὖν πάλιν πλέκει αὐτῷ. ἢ δείκνυσιν ὅτι ὡς οὐ χρὴ τὰ μυστήρια εὐτελίζειν οὕτως οὐδὲ ταῦτα ποιεῖν.

CHRIST. Περὶ ψυχῆς δρόμον.] Per cursum certamen intelligo, sic doctissimus Poetarum dixit certare de vita & sanguine Turni, hoc est, περὶ ψυχῆς. Μὴ πατεῖν.] Vt suo malo, (inquit) cognoscat non lædere dearum mysteria, nam velut qui Cereris arcana vulgabant & Proserpinæ (quas deas innuit) debebantur morti, vel, vt ait Flaccus Lyricus, trabibus naufragis, vel exsecrati & deuoti erant omnibus diis, vt factum est de Alcibiade qui Cereris initia enunciarat teste Iustino, preter Plutarchum. Ita qui decreta & psephismata Themidis & Mineruæ violant (hoc enim est πατεῖν) periculum subire debent mortis. Hæc ait senum chorus in gratiam Philocleonis, quibus mores suos ostendit φιλοδίκους, & Comicus cùm debuisset μυστήρια addidit ψηφίσματα.

Σχ. Τὰ ταῖν θεαῖν ψηφίσματα] ἀντὶ τοῦ τὰ μυστήρια εἰπεῖν, ψηφίσματα εἶπεν. ὡς δὲ οὐχ ἧττον περὶ ταῦτα ὁ πρεσβύτης ἐσπουδακέναι. καθίμα δὲ, ὑποχάλα. Καὶ τὴν ψυχὴν ἐμπλησάμενος.] ὡς παράστημά τι τοῦ Διοπείθους ἔχοντος μανιώδους. ἦν δὲ ὁ Διοπείθης ῥήτωρ. μήποτε δὲ ἐστιν ὁ καὶ παρὰ Φρυνίχῳ.

CHRIST. Διοπείθους.] Videtur furiosum innuere Diopithea qui Rhetor fuit, & fortassis is quem Phrynichus induxit in scenam his versibus ἀνὴρ χορεύει καὶ τὰ τοῦ θεοῦ καλά. βούλει Διοπείθη μεταδραμοῦ καὶ τύμπανα, Quin Amipsias eum vt furentem & χρησμολόγον (quod & Aristophanes innuit in Auium fabula) describit in κόννῳ (sic enim corrigo locum Scholiastæ Aristophanici in Auibus qui malè κοννᾶ scripsit. At in Equitum fabula claudus memoratur, vbi Scholiastes ait Niciæ fuisse sodalem, neque solùm κυλλὸς, sed & δωροδόκος. sed Symmachus ipsum Rhetorem facit verè μανιώδη, vt in Amphictyonis ostendit Teleclides. De hoc Diopithe tradit Sudas Eum olim legem tulisse vt damnas esset mortis qui vrbe egref-

sus in Piræo mansisset, Postea ipse Legislator cùm serius adueniens coactus fuisset ibidem consistere, vocatus est in ius ab aduersariis. Hæc narrantur ab Æliano apud collectorem Sudam.

ΣΥΣΤΗΜΑ κατὰ περικοπήν.

SYSTEMA ex congerie vel Pericopa.

Φι. Ἄγε νυν ἢν ἀισθόμενοι τουτωὶ ζητῶσί με ἐκκαλαμᾶσθαι,
Κἀνασπαστὸν ποιεῖν εἴσω τί ποιήσετε; φράζετε νυνί.
Χο. Ἀμυνοῦμέν σοι, τὴν πελαδῆ θυμὸν ἅπαντες καλέσαντες.
Ὥστ' οὐ δυνατὸν σ' εἴργειν τὰ τοιαῦτα ποιοῦμεν ἡμεῖς.
Φι. Δράσω τοίνυν γ' ὑμῖν πίσυνος. καὶ μανθάνετ' ἦν τι πάθω 'γώ,
Ἀνελόντες καὶ κλαύσαντες, θεῖναί μ' ὑπὸ τοῖσι δρυφάκτοις.
Χο. Οὐδὲν πείσει. μηδὲν δείσῃς. ἀλλ' ὦ βέλτιστε καθίει
Σαυτὸν θαρρῶν, κἀπευξάμενος τοῖσι πατρῴοισι θεοῖσιν.
Φι. Ὦ Λύκε δέσποτα, γείτων ἥρως. σὺ γὰρ οἷσπερ ἐγὼ κεχάρησαι,
Τοῖς δακρύοισι τῶν φευγόντων ἀεὶ καὶ τοῖς ὀλοφυρμοῖς.
Ὤκησας γοῦν ἐπίτηδες ἰὼν ἐνταῦθ' ἵνα ταῦτ' ἀκροῷο.
Κἀβουλήθης μόνος ἡρώων, παρὰ τὸν κλάοντα καθῆσθαι.
Ἐλέησον καὶ σῶσον νυνὶ τὸν σαυτοῦ πλησιόχωρον.
Κοὐ μή ποτέ σου παρὰ τὰς κάννας οὐρήσω μηδ' ἀποπαρδῶ.

PH. Age nunc si forte videntes hæc serui me euellere quærant
Retrahantq́ intrò, ducite, quid facturi? quid denique speremus?
CH. Animum ilignum præstabimus omnes nos tibi opemq́ feremus.
Ne quis queat hoc prohibere, ita nos videmus in rebus agentes.
PH. Ope vestra fretus id audebo, sed, fletum, aduertite si quid
Humanitùs acciderit mihi, vt ad subsellia me tumuletis.
CH. Non est quod tu metuas quidquam, sed age, ô bone, labere fidens
Adiens votis precibusq́ prius diuos patriósque penates.
PH. O Lupe Domine, ô vicine heros, etenim lamenta reorum
Lacrymasq́ iuuant te perpetuò, pariterq́ ea lætificant me
Istamq́ habitas ideò sedem, his facilem quæ præbeat aurem,
Qui solus amas Heroum lacrymantibus adsessor adesse,
Miserare tuum Lupe nunc saluumq́ velis præstare propinquum.
Hoc si annueris, non deinde tuas mingam ad tegetes, neq́ pedam.

Σχόλια. Ἐκκαλαμᾶσθαι.] ἀνασπᾶσθαι, ἀπὸ τῆς τῶν καλάμων τῶν φορμάτων ἀνασπώντων ἕνεκα στέγης τῶν οἰκημάτων, ἢ ἀντὶ τοῦ ἀγρεύειν. ὡς οἱ τοῖς καλάμοις τοὺς ἰχθύας ἀνέλκοντες. τὴν πελαδῆ, δρῦν τὴν σκληρὸν ἀπὸ τοῦ ξύλου τοῦ πρίνου. μανθάνετε δὲ ἐπισκέπτεσθε. τὸ δὲ ἢν τι πάθω, ἀντὶ τοῦ ἐάν συμβῇ με πεσεῖν ἀποθανεῖν. Ἀνελόντες καὶ κλαύσαντες.] ἐὰν συμβῇ με πεσόντα ἀποθανεῖν, ἐν τῷ δικαστηρίῳ με θάψατε. δρύφακτοι γὰρ ξύλινοι θώρακες τὰ διαφράγματα, ἢ τὰ περιτειχίσματα, ἢ κιγκλίδες. διαφράγματα. λέγονται καὶ τὰ ἐξέχοντα ξύλα τῶν οἰκοδομημάτων, ἐν οἷς δὲ τὰ ταυλώματα τοῦ δικαστηρίου. διὰ τὸ ἐκ σανίδων καὶ ξύλων τῶν ἐκ δρυὸς εἶναι κατεσκευασμένα. λέγει δὲ ἀπὸ μέρους τὸ δικαστήριον.

CHR. Ἐκκαλαμᾶσθαι.] Pro ἀνασπᾶσθαι quod est extrahere & euellere, sumpta Metaphora ab iis qui post messem, stipulas ex agris aufferunt, qui calami sunt vnde casas, & dura mapalia tegant. Nos Gallo franco idiotismo hoc vocamus Chaumer quasi calamare, & in agro Belsiæ latissimo & frumentario, calami illi vicem præstant tegularum. Fortassis etiam à piscibus translatio est, quos attrahunt piscatores cum arundine, vel calamo, quasi ἀγρεῦσαι. Καὶ μανθάνετ' ἤν τι πάθω.] Hic τὸ μανθάνειν est σκοπεῖν. Nam discere sæpe pro contemplari. Sic diuinus poeta.

Disce puer virtutem ex me verùmque laborem,
Fortunam ex aliis. sanè enim fortuna non est τῶν διδακτῶν aut μαθητῶν, sed hoc loco lusit ad verba μαθεῖν & παθεῖν, vt ille qui dixit παθήματα esse μαθήματα. Per illud autem πάθος letum intelligere videtur, Nam & de vetula annosiore Nicarchus Epigrammatarius dixit in Anthologia, miratus longæuitatem ait, ὥστε μοι διστάζειν, μή τι πάθοι αἴδης, quin mors Domini nostri Seruatoris à Theologis πάθος vocatur. Ipse, inquit, siue Orcus, siue Pluto, leto forsan datus est quando iste tam senex viuere potest, neque eum visere. Τοῖσι δρυφάκτοις.] Videte, inquit, vt si forsan ex lapsu moriar (dum vobis obtemperare volo) elatum me & defletum collocetis in foro iudiciali. Nam quum ait δρυφάκτους quæ sunt septa lignea & tabulata Iudicialia, vel tigna quæ ex ędificiis superexstant velut Meniana, quæ κιγκλίδας & καγκελλωτὰς vocant, partem accipit pro toto, nempe subsellia pro foro. quæ, quia ἐκ δρυὸς structa erant, pro-

propterea δρύφακτα dicti.

Σχ. Ὦ Λύκε δέσποτα] παρὰ τοῖς δικαστηρίοις τὸ τοῦ Λύκου ἱερὸν ἦν ἢ ἡρῷον. ὅθεν φασὶν εἰρῆσθαι, Λύκου δεκάς. ἄλλως. Λύκου ἡρῷον πρὸς τῷ δικαστηρίῳ ἦν. ... δικαστήρια ... ἐν τῷ Ἀθηναίων δικάζειν ... μισθὸν ... Παρὰ τῶν κλάοντα καθῆσθαι] ... εὐφημότερον ... Καννας] τὰς ψιάθους ... κάννης ... τιμήσω.

CHR. Ὦ Λύκε] Lyci herois effigies quæ & ἡρῷον dicta, stabat in foro, vbi tribuebant & partiebantur sportulam vel mercedem trioboli iudicibus forte electis debitam: atq; inibi decem olim viri vel sycophantæ conueniebant, vnde prouerbium, Λύκου δεκάς, quod referunt ad decada numerum, sed fortassis quia respicit ὁ ... δεκὰς dicta est δικὰς ἀπὸ τοῦ δικάζειν vel ἀπὸ τοῦ δικάζειν, vt sint Lyci δικαί. Παρὰ τὸν κλάοντα] Imò damnati plorantes sedent ad Heroum, sed voluit εὐφημότερον, & Lycum ait voluisse sedere iuxta miseros & mœrentes. Σοῦ γε νυνὶ] Propter metrũ lege σύ νυνὶ vel puta νυνὶ spondæũ esse. Παρὰ τὰς κάννας] Quia τὸ ἡρῷον septũ erat cãnis & tegetib. vbi liberè meiere & pedere solebãt ipsimet iudices, promittit se porrò cauti' acturũ & venerabiliorẽ sibi fore illã sedẽ Lyci. κάννα vel κάννα Latinè cãna, sed & notant Grammatici κάννηθα dici à κάννης vnde καννφόρος, nam κάνης & κάννης eadem.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ, ΟΙΚΕΤΗΣ, ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

BDELYCLEON, SERVVS, PHILOCLEON, CHORVS.

BISETVS. Βδελυκλέων φωνῆς τινὸς ἀκούσας τοὺς δούλους ἐξεγείρει, ὅπως τὸν πατέρα ἤδη φεύγοντα ἀνίλωσι, καὶ ἐν ἀσφαλεστέρᾳ φυλακῇ κατέχωσι.

Βδε. Οὗτος, ἐγρήγορας; Οἰ. τί τὸ πρᾶγμ'. Βδε. ὥσπερ φωνή με τις ἐγκεκύκλωται.

Οἰ. Μῶν ὁ γέρων πῃ διαδύεται; Βδε. μὰ Δί' οὐ δῆτ' ἀλλὰ καθιμᾷ

Αὑτὸν δήσας. Οἰ. ὦ μιαρώτατε. τί ποιεῖς, οὐ μὴ καταβήσει;

Βδε. Ανάβαιν' ἀνύσας κατὰ τὴν ἑτέραν, καὶ ταῖσι φυλλάσι παῖε.

Ην πως πρύμναν ἀνακρούσηται, πληγεὶς ταῖς εἰρεσιώναις.

Οὐ ξυλλήψεσθ' ὁπόσοις δίκαι τῆτες μέλλουσιν ἔσεσθαι;

Φι. Ὦ Σμικυθίων, καὶ Τισιάδη, καὶ Χρήμων, καὶ Φερέδειπνε.

Πότε δ' εἰ μὴ νῦν ἐπαρήξετέ μοι, πρὶν μ' εἴσω μᾶλλον ἄγεσθαι;

BD. HEus expergiscere tu. SE. *Quid enim?* BD. *mihi vox circum accidit aures.*

SE. *Num forte senex aliquà subiens fallit?* BD. *Quin se ipse ligatum*

Demittere volt. SE. *Nequißime, quid facis? hûcne repente redibus?*

BD. *Ascende aliam in partem, ramisq́ue feri frondentibus illum*

Si sic remos inhibere velit, virgis pulsatus ab illis.

PH. *Non fertis opem mihi quotquot in hoc anno causas habituri?*

O Smicuthion & Tisiade & Chremon & Pheredipne.

Prius intrò quàm retrahar? misero mihi nec succurrere voltis?

Σχόλια. Ανάβαιν' ἀνύσας.] πρὸς οἰκέτην φησὶ διὰ τοῦ ἑτέρου μέρους ἀνάβαινε. Καὶ ταῖσι φυλλάσι.] ἐπεὶ τοῖς κλάδοις αὐξανομένοις κελεύεται τισὶ παίειν αὐτὸν τοῖς πρὸ τῆς οἰκίας, διὰ τοῦτο ταῖς εἰρεσιώναις εἶπε. τὸ δὲ πρύμναν κρούεσθαι φασί τινες λέγεσθαι, ὅταν μετακαθίζοντες οἱ ἐρέται, ... τὴν πρύμναν. ὅταν εἰς λιμένα εἰσέρχωνται, ἵνα τὴν πρύμναν εἰς γῆν ἔχωσι ... καὶ τὴν πρῷραν ἔξω. ὅπως ἄνευ πεσόντος ... ναῦς τοῦτο οὖν φησί. παῖε αὐτὸν τοῖς κλάδοις, ὅπως ἀνακρούσηται τὴν πρύμναν. τουτέστιν εἰς τοὐπίσω ἀναδράμῃ. ἀνακρούειν γὰρ ἐπὶ τὰς κώπας, τὸ ἐπέχειν τοῦ δρόμου τοῦ εἰς τὸ ἔμπροσθεν τὴν ναῦν. εἰρεσιώναις δὲ ἁπλῶς τοῖς ξηροῖς κλάδοις.

BISETVS. Πρύμναν ἀνακρούσηται.] πρύμναν ἀνακρούειν, καὶ πρύμναν κρούειν, ὡς ἐν τοῖς Θουκυδίδου σχολίοις παρασέσημαι, ἐστὶ τὸ κατ' ὀλίγον ἀναχωρεῖν μὴ στρέψαντα τὸ πλοῖον. ὁ γὰρ οὕτως ἀναχωρῶν, ἐπὶ τὴν πρύμναν κωπηλατεῖ. τοῦτο δὲ ποιοῦσιν, ἵνα μὴ δόξωσι φανερῶς φεύγειν οὕτω κατ' ὀλίγον ἐπανιόντες, ἢ ἵνα μὴ τὰ νῶτα τοῖς πολεμίοις δόντες ῥᾷον τιτρώσκωνται. ἀλλ' ἐνίοτε, ὡς καὶ νῦν, ταῦτα μεταφορικῶς λέγεται περὶ τῶν ἁπλῶς ἀναχωρούντων, καὶ ἀπό τινος ἐγχειρήσεως ἀφισταμένων.

CHRIST. Πρύμναν ἀνακρούσηται.] Baifius notat ex Liuio & aliis bonis auctoribus, πρύμναν κρούεσθαι esse remum inhibere, vel inhibere simpliciter, aliquando ῥυμουλκεῖν remulco trahere, hic nihil aliud est, quàm nauem repellere in posticam partem, quòd sæpè faciunt remiges vt portum appellant, aut oræ alicui applicent, scilicet vt puppem habeant terræ propinquam & intra littus, proram autem versus mare. Hic ergo ait, feri ipsum ramis siccis (sic vocat εἰρεσιώνας) vt retro per sua vestigia regrediatur & recurrat. Οὐ ξυλλήψεσθ' ὁπόσοις] Puto hic loqui Philocleonis personã; sed legendum vt constet metri ratio, ὁπόσοισι, mox vbi habes, πότε δ' εἰ μὴ ἐπαρήξετε, quoniam deest syllaba ad metri supplementum, lege εἰ μὴ νῦν cũ Venet. edit. Tamen, mentem Comici propius rimanti, videtur mihi potius legendum εἰ μὴ νῦν, Quando, inquit, mihi succurretis, si non nunc, priusquam intro ire magis cogar?

Σχόλια. Ὦ Σμικυθίων.] τοὺς τοῦ χοροῦ ἐξ ὀνόματος καλεῖ. κολαζόμεσθα δέ ἐστι τοῦ κολαζόμεθα. A θηλυκοῦ σώματος λόγον. ὥστε καὶ ἀδειαν ... ὡς τὸ ἄγε, ...ἐν τοῖς ... προείρηται. εἴτε καὶ τὸ ... εἰσὶ ὡς πρὸς ἕνα μόνον εἴρηται. τὸ δὲ τί μέλλομεν, ὡς πρὸς πλείους.

Bis. Εἰπέ μοι.] σημειωτέον τὸ εἰπὲ ἑνικὸν μετὰ τῶν πλη-

ΣΤΡΟΦΗ κώλων ιά.

STROPHA.

Χο. Εἰπέ μοι τί μέλλομεν κινεῖν ἐκείνην τὴν χολήν.
Ἥνπερ ἡνίκ' ἄν τις ἡμῶν ὀργίσῃ τὴν σφηκιάν,
Νῦν ἐκεῖνο νῦν ἐκεῖνο τὸ ὀξύθυμον
Ὧ κολαζόμεσθα κέντρον ἐντέτατ' ὀξύ.
Ἀλλὰ θοἰμάτια λαβόντες ὡς τάχιστα παιδία
Θεῖτε καὶ βοᾶτε. καὶ Κλέωνι ταῦτ' ἀγγέλλετε.
Καὶ κελεύετ' αὐτὸν ἥκειν,
Ὡς ἐπ' ἄνδρα μισόπολιν
Ὄντα κἀπολούμενον,
Ὅτι τόνδε λόγον εἰσφέρει,
Ὡς χρὴ μὴ δικάζειν δίκας.

CH. Dic mihi cur ergo bilem nos mouere B illam piget
Vestra qualis illa vespas cùm quis irritauerit,
Nunc acuta, nunc acuta quis nocentes
Vindicamus, eia tela stricta tendite.
Sed ciso pede tunicata pallia ô puelluli
Sumite, ite, & hac Cleoni nunciate clariter,
Huc venire eum iubete,
Ciuitatis hostis adest
Improbeque perditus
C Noua consilia qui inuehit
Causas iudicandas negans.

CHRIST. Κινεῖν ἐκείνην τὴν χολήν] Sic Latinè dicitur mouere bilem, vt Horat. Sæpè mihi vestri bilem mouere tumultus. Sic dicunt Græci κινεῖν καμάριναν, vt est in versu prouerbiali, μὴ κίνει καμάριναν, ἀκίνητος γὰρ ἀμείνων. Dixit autem hic κολαζόμεσθα pro κολαζόμεθα.

ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ, ΧΟΡΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ.

D BDELYCLEON, CHORVS, XANTHIAS, PHILOCLEON.

BISETVS. Ὁ χορὸς τῷ Φιλοκλέωνι βοηθεῖν πειρᾶται. ἀλλὰ Βδελυκλέων τὴν χοροῦ συνήθειαν καὶ λόγοις, καὶ ὀργῆς κατὰ δύναμιν κωλύει.

Εἴσθεσις διπλῆς ἀμοιβαίας ἐκ στίχων μη'.

Βδε. Ὦ 'γαθοὶ τὸ πρᾶγμ' ἀκούσατ' ἀλλὰ μὴ κεκράγατε.
Χο. Νὴ Δί' ἐς τὸν οὐρανόν γ' ὡς τόνδ' οὐ μεθήσομαι.
Βδε. Ταῦτα δῆτ' οὐ δεινὰ καὶ τυραννίς ἐστιν ἐμφανής;
Χο. Ὦ πόλις καὶ Θεώρου θεοσεχθρία.
Κεἴ τις ἄλλος προέστηκεν ἡμῶν κόλαξ.
Ξαν. Ἡράκλεις. καὶ κέντρ' ἔχουσιν. οὐχ ὁρᾷς ὦ δέσποτα;

BD. Rem boni audite ô viri, sed parcite E his clamoribus
CH. Imò in athera vsque clamor ibit, hunc non deseram.
BD. Haccine clara est tyrannis, diritásque barbara?
CH. Te voco vrbs ô Theori impietas mera, &
Si quis alter dolosè nobis imperat.
XA. Hercules, & spicula ergo habent, vide sis F here,

Σχόλια. Ὦ 'γαθοὶ τὸ πρᾶγμα.] εἴσθεσις διπλῆς ἀμοιβαίας ἐκ στίχων μη. ὧν οἱ πρῶτοι τρεῖς τροχαϊκοὶ τετράμετροι καταληκτικοί. οἱ ἑξῆς δύο ἀντισπαστικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι ἐπιμεμιγμένοι ἐπιτρίτοις καὶ διιάμβοις. οἱ ἑξῆς τούτων ὀκτὼ τροχαϊκοὶ τετράμετροι ὅμοιοι τοῖς πρώτοις. οἱ μετὰ τούτων ἑξῆς β ἀντισπαστικοὶ τρίμετροι ὅμοιοι τοῖς ῥηθεῖσιν. ὁ δεύτερος δὲ τὴν β. ἔχει πόδα πεντασύλλαβον. οἱ ἑξῆς δὲ πάντες τροχαϊκοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ ὧν τελευταῖος εἴπερ ἔτυχον τῶν μελῶν Φιλοκλέους ... ἐπὶ τῶν ἀποθέσεων ... ἐπὶ δὲ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκυῖα. Ἀλλὰ μὴ κεκ.] ταῦτα, ἵνα ἀποδύς ὀρχήσηται ὁ χορὸς καὶ ἀπέλθωσιν οἱ παῖδες.

CHRIST. Ὦ 'γαθοί τό.] Hic est εἴσθεσις διπλῆς ἀμοιβαίας, versus continens 48. omnes Trochaici Tetrametri Catalectici præter quartum & quintum, decimum quartum & decimum quintum qui Trimetri sunt Antispastici Acatalecti, mixti Epitritis & Diiambis. Sed notandum decimumquintum habere secundum pedem quinque syllabarum. Lego autem pro τόνδ' ἐγὼ οὐ μεθήσομαι, vt versus constet suis pedibus, τόνδε γ' οὐ, sed & malim μεθήσομεν. Quod autem ait, μὴ κεκράγατε in hoc Oeconomiam fabulæ agnoscas, Nam G interea saltaturus pallium ponit Chorus & facessunt pueri.

Σχόλια. Θεοσεχθρία.] καὶ Ἀρχίππος ἐν Πλούτῳ. οἴμοι τί ἔστι, μηδὲ εἷς οἴκοι; τί σ' ἔστ' ἀνιῶν. κατὰ μὲν σοῦ ἔφαγε καὶ τίς ... πανουργία τε καὶ θεοσεχθρία. ταῦτα δὲ φησιν, ὡς τοῦ Κλέωνος καὶ τοῦ Θεώρου, προεστώτων αὐτῶν ὄντων.

CHR.

CHR. Θεώρου θεοσεχθρία] Theorus perſtringitur A alibi à noſtro Comico vt periurus & mœchus, olim miſſus ad Sitalcem ab Athenienſib. Hic verò tanquam aſſentator & δημαγωγὸς, quiq; cũ Cleone præfuerit iudiciis & iudicibus. Meminit huius in Equit. & in Acharnenſib. & infrà in hac fabula. Quòd autem eſſet improbus & nequam, ei θεοσεχθρίαν tribuit. i. odium deorum: vt à καλὸς & ἀγαθὸς dicitur καλοκαγαθία, Sic à θεὸς & ἐχθρὸς, θεοσεχθρία quæ propriè eſt malitioſa impietas, & παντὸς ἀσέβεια. Vſus eſt hac voce in Pluto ſuo Archippus, οἴμοι, δὶ ὅτι, μέχρι ἰδ ωκι (lege ἴδακι) τί σ' ἴδακι; καὶ μὲν οὖν ἰφαγ. κα πινῦρυξι, τίς ἡ πανουργία τε καὶ θεοσεχθρίας.

ΒΔ. Οἷς γ' ἀπώλεσας Φίλιππον ἐν δίκῃ τοῦ Γοργίου.

Χο. Καὶ σέ γ' αὖθις ἐξολοῦμεν. ἀλλ' ἅπας ἐπίστρεφε

Δεῦρο. καὶ ξείρας τὸ κέντρον, εἶτ' ἐπ' αὐτὸν ἵεσο

Ξυσταλεὶς εὔτακτος, ὀργῆς καὶ μένους ἐμπλήμενος.

Ὡς ἂν εὖ εἰδῇ τὸ λοιπὸν σμῆνος οἷον ὤργισεν.

Ξαν. Τοῦτο μέντοι δεινὸν ἤδη νὴ Δί' εἰ μαχούμεθα.

Ὡς ἔγωγ' αὐτῶν ὁρῶν δέδοικα τὰς ἐγκεντρίδας.

Χο. Ἀλλ' ἀφίει τὸν ἄνδρ' εἰ δὲ μὴ φήμ' ἐγὼ,

Τὰς χελώνας μακαριεῖν σε τοῦ δέρματος.

Φι. Εἶά νυν γ' ὦ συνδικασταὶ. σφῆκες, ὀξυκάρδιοι.

Οἱ μὲν, εἰς τὸν πρωκτὸν αὐτῶν εἰσπέτεσθ' ὠργισμένοι.

Οἱ δὲ, τὠφθαλμὼ κύκλῳ κεντεῖτ', οἱ δὲ τοὺς δακτύλους.

ΒΔ. Ὦ Μίδα, καὶ Φρύξ, βοηθεῖτε δεῦρο. καὶ Μασυντία.

Καὶ λάβεσθε τουτουὶ, καὶ μὴ μεθῆσθε μηδενί.

Εἰ δὲ μὴ 'ν πέδαις παχείαις οὐδὲν ἀριστήσετε.

Ὡς ἐγὼ πολλῶν ἀκούσας, οἶδα θείων τὸν ψόφον.

Χο. Εἰ δὲ μὴ τοῦτον μεθήσεις, ἕν τί σοι παγήσεται.

Φι. Ὦ Κέκροψ ἥρως ἄναξ. τὰ πρὸς ποδῶν Δρακοντίδη.

Περιορᾷς οὕτω μ' ὑπ' ἀνδρῶν βαρβάρων χει(ρούμενον;

BD. Quis Philippum iudicando perdidere Gorgiæ.

B CH. Nec minus perdemus & te, cuncti adeſte vos ſimul

(petat Spiculũ diſtringat vnusquisque veſtrum & hunc

Cõtrahens & inſtruens ſe, plenus iræ & viriũ, vt

Quale concitarit examen ſuo diſcat malo.

XA. Marte ſi nũc dimicandũ dura res, ô Iupiter!

Quippe iam totus tremiſco, horũ intuens aculeos.

CH. Sed virum iſtum remitte, aut ego pro cute

C Faxo vt optes ſpolium habere teſtudinis.

PH. Eia nunc fori ſodales, eia veſpæ acerrimæ

Sumite iras, & volantes podicem pars impetat,

Luminum pars pungat orbes, pars manus tam noxias.

BD. O Myda & Phryx & Maſyntia huc opem ferte inſimul

(tite, Et prehendite hunc, nec vlli parcite, aut dimit-

Sin minus, craſſis catenis & tenebrica fame

D Vos probè vlciſcar, Thriorum plurium audiui ſonum.

CH. At niſi dimittis iſtum, fixa tela ſenties.

PH. O Cecrops Rex noſter, heros in Draconem deſinens

Mé ne ita hoſtium potitum barbarorũ negligas?

Σχόλια. Ἐν δίκῃ τοῦ Γοργίου.] ἐν τῇ δίκῃ, ἀντὶ τοῦ δικάζοντες. ἐδόκει δὲ ὁ Γοργίας κωμῳδεῖσθαι ὡς προδότης καὶ βάρβαρος. Σμῆνος οἷον] κυρίως τὸ πλῆθος τῶν μελισσῶν. ἐπιτηδείως δὲ καὶ ἐπὶ τούτου εἶπεν ὅτι σφηκῶδες τὸ σύστημα τῶν γερόντων. Τὰς χελώνας] ὅτι μᾶλλον μακαριεῖς τὰς χελώνας τοῦ δέρματος. ἐρρῆ χελώνης δέρμα ἔχειν ἵνα μὴ τρωθῇ. ὀστώδες γὰρ ἔχουσι δέρμα αἱ χελῶναι ὥστε ἀντέχειν, πρὸς τὰς πληγάς.

CHR. Ἐν δίκῃ τοῦ Γοργίου] Gorgias tangitur vt proditor barbarorum partes fouens. Puto itaq; legendum τοῦ Γοργίου vel τῷ, valet autem ἐν τῇ δίκῃ idem ac δικάζοντες, ſed fortaſſis de Philippo quodam innuit Gorgiæ filio. Tamen puto intelligi de Macedonũ Rege, paulò retrò tempora Ariſtophanis & cõuenienter, præ ætate ſenum iſtorum. Σμῆνος οἷον] Examen apum propriè σμῆνος, & rectè his ſenibus attribuitur, quorum chorus eſt σύστημα σφηκῶδες. Τὰς χελώνας] Ita, inquit, calebunt tibi coſtæ præ verberibus, vt pellem cupias habere teſtudinis, eſt enim oſſea teſtudinum cutis, & apta ictibus accipiẽdis. In hoc verſu vt diximus, ſecũdus pes eſt πεντασύλλαβος. Οἱ δὲ τὠφθαλμὼ] Hæret in hoc verſu metrica macula quam eluere poſſis ſi legas me cõiectore, κεντεῖτε καὶ τοὺς δακτ. ſed & putarem melius τῶν ὀφθαλμῶν κύκλῳ orbes oculorum, niſi intelligas de veſpis circumuolantibus ipſos oculos.

Σχόλια. Ὦ Μίδα καὶ Φρύξ.] ὀνόματα οἰκετῶν. Εἰ δὲ μὴ 'ν πέδαις παχείαις] εἰ δὲ μὴ βοηθήσητε, δέον εἰπεῖν ἐν πέδαις κάμψεσθε. ὁ δὲ εἶπεν οὐδὲν ἀριστήσετε. ἀντὶ τοῦ δεσμευθέντες, οὐδὲν μέλλετε φαγεῖν. Οἶδα θείων τὸν ψόφον.] ὅτι παρὰ τὴν παροιμίαν, πολλῶν ἐγὼ θρίων ψόφους ἀκήκοα. τὰ γὰρ θεῖα καιόμενα ψοφεῖ. εἴρηται δὲ ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν δι' ἀπειλῆς θόρυβον καὶ κόμπον ἐμποιούντων διακενῆς. Ὦ Κέκροψ.] ὁ Φιλοκλέων ἑλκόμενος ὑπὸ τῶν οἰκετῶν, τὸν οἰκιστὴν τῆς πόλεως ἐπικαλεῖται. εἰσὶ δὲ οἵ φασι τὸν Κέκροπα διφυᾶ γεγονέναι. καὶ τὰ κάτω ὄφεως ἐσχηκέναι. καὶ διὰ τοῦτο πρὸς τοὔνομα κεχαρίεντισται.

BISETVS. Κέκροψ βασιλεὺς Ἀθηναίων ὅτι πρῶτος ἐν Ἀθήναις τὸν γάμον, καὶ τοῦ γάμου τοὺς καλοὺς νόμους εὗρε, διφυὴς, καὶ τὰ κάτω Δρακοντώδης ἐνομίσθη. καὶ γὰρ τὸ ἄρρενα μετὰ θηλείας, ἵνα μετὰ μιᾶς ἐννόμως ἔζευξεν. ἀλλὰ πρὸ αὐτοῦ θηρίων δίκην ἔζων, καὶ ἀναιδῶς καὶ ἀνόμως ἐμίγνυντο.

CHRIST. Ὦ Μίδα καὶ Φρύξ.] Seruorum nomina ſic olim impoſita à gentibus vel regibus deuictis, proinde vt vides apud Vitruuium columnas Doricas, Perſicas & Caryatidas figuram habentes fœminarum ex illis nationibus ad memoriam perpetuæ ſeruitutis & gloriam victorum qui has ſibi obnoxias reddiderint & fecerint eſſe Atlantes & Telamones in oneribus ferendis. Notandum autem eſt in hoc verſu βοηθεῖτε triſyllabum eſſe & coaleſcere (vt ego quidem iudico, raro tamen exemplo) ε & η. verſu ſequenti neſcio quo modo malim legere τουτονὶ non τουτουί.

Εἰ δὲ μὴ, ψίδιας] Ex Græco Scholiaste suspicor legendum μὴ pro μὰ. Si, inquit, statim non accurritis huc & succurritis, faciam vt vincti crassis compedibus nihil omnino habeatis ad edendum. Sic autem Æschylus Agamemnone, ἀλλ' ὁ δυσφιλὴς σκότῳ (malè κότῳ legebatur ante correctionem Iosephi Scaligeri) λιμὸς σιδήρεος μαλθακῶν ἐφ' ὑπόψει, vbi σκότῳ pro tenebrico carcere dictum est, Et Pacuuius in Duloreste, (censente diuino coniectore eodem Scaligero) dixit tenebrica lacerabo fame clausum, & fatigans artus torto distraham.

A Θείων τῷ ψόφῳ.] Hæc folia vt lauri, in ignem posita crepitant, & locum dedere Prouerbio per hunc senarium, πολλὰς ἐγὼ θρίων ψόφους ἀκήκοα, in eos qui interminari solent & tumultuari ventoso & inani conatu. Δρακοντίδη.] Tractus a seruis Philocleon, quiritat, & Cecropa vrbis conditorem inclamat qui διφυὴς fuisse perhibetur, & pedes in serpentem desinentes habuisse. Propterea ludit Aristophanes & vocatur in nomine Δρακοντίδη, qui & serpentis naturam designat, & eo tempore B hoc nomine vocatū reum quēdam antea vidimus.

Οὓς ἐγὼ 'δίδαξα κλάειν τέτταρ' ἐς τὴν χοίνικα;	*Quos ego in chœnice luctus instruebam ad quatuor.*
Χο. Εἶτα δῆτ' οὐ πόλλ' ἔνεστι δεινὰ τῷ γήρᾳ κακά;	CH. *Heu senectus quanta secum quotq. fert incommoda*
Δηλαδὴ· καὶ νῦν γε τούτω τὸν παλαιὸν δεσπότην	*Vel vir iste iā probarit, quem senilem serui herum*
Πρὸς βίαν χειροῦσθον, οὐδὲν τῶν πάλαι μεμνημένοι	
Διφθερῶν κἀξωμίδων, ἃς οὗτος αὐτοῖς ἠμπόλα.	
Καὶ κυνᾶς· καὶ τοὺς πόδας χειμῶνος ὄντος ὠφέλει.	*Vi prehendunt, mente eorum prisca fluxit gratia*
C Ὥστε μὴ ῥιγῶν γ' ἑκάστοτ'. ἀλλὰ τούτοις γ' οὐκ ἔνι	*Pœnularum, pelliumq. præstinans quas his dedit*
Οὐδ' ἐν ὀφθαλμοῖσιν αἰδὼς τῶν παλαιῶν ἐμβάδων.	*Pileosq. indulsit, & dum dura hiems fouit pedes*
	Ne rigor tentaret acris, sed pudore lumina
Φι. Οὐκ ἀφήσετ' οὐδὲ νυνί μ' ὦ κάκιστον θηρίον;	*Cassa sunt: socciq. prorsus exciderunt pristini.*
Οὐδ' ἀναμνησθεὶς ὅθ' εὑρὼν σὺ βότρυς κλέπτοντά σε,	PH. *Túne iam missurus es me? dic bipes nequissime*
D Προσαγαγὼν πρὸς τὴν ἐλάαν, ἐξέδειρ' εὖ κἀνδρικῶς,	*Nec recordari quot vuas te clepentem repperi*
Ὥστε σε ζηλωτὸν εἶναι; σὺ δ' ἀχάριστος ἦσθ' ἄρα;	*Atq. agresti vinctum oliua verberaui fortiter,*
	Vt propè esses inuidendus: pp̄ter hæc ingratus es,
Ἀλλ' ἄνες με καὶ σὺ καὶ σὺ, πρὶν τὸν υἱὸν ἐκδραμεῖν.	*Sed prius quam natus adsit, mitte tu me, tuq. me.*
Χο. Ἀλλὰ τούτων μὲν τάχ' ἡμῖν δώσετον καλὴν δίκην.	CH. *Propter hæc mox haurietis splendidè pœnas graues;*
Οὐκέτ' ἐς μακρὰν, ἵν' εἰδῆθ' οἷός ἐστ' ἀνδρῶν τρόπος.	*Vt sciatis qualibus sint præditi isti moribus*
E Ὀξυθύμων καὶ δικαίων καὶ βλεπόντων κάρδαμα.	*Acriter iusti, senesq. qui vident nasturtia.*
Βδ. Παῖε παῖ ὦ Ξανθία τοὺς σφῆκας ἀπὸ τῆς οἰκίας.	BD. *Xanthia feri feri inquam, pelle vespas è domo.*
Ξαν. Ἀλλὰ δρῶ τοῦτ' ἀλλὰ καὶ σὺ τῦφε πολλῷ τῷ καπνῷ.	XA. *Hoc ago ipsum, sed tu adure plurimum fumum excitans.*

Σχ. Οὓς ἐγὼ 'δίδαξα] μὴ ποτὲ τοῦτο παροιμιακόν. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν πέσσειν καὶ διαφλίζειν, κλάειν εἶπεν. Ες τὴν χοίνικα ὅτι καὶ εἰς τὴν χοίνικα τέσσαρες μεγάλοι ἄρτοι γίνονται. μικροὶ δὲ ὀκτώ. ἢ δι' ὧν δὲ αὐτοὺς ἀπομιμνήσκει παλαιᾶς F εὐεργεσίας διὰ τούτων αὐτοὺς ὡς μαστιγίας καὶ ἀνδραποδώδεις ἐλέγχει. οὐ γὰρ μόνον τὸ μέτρον, ἀλλὰ καὶ τὰς πέδας σημαίνει τὸ ὄνομα.

BISETVS. Πόλλ' ἔνεστι δεινά] Ἀντιφάνης ὁ Καρύστιος περὶ τοῦ γήρως κακῶς τοῦτο λέγει, ἅμα καὶ γλυκύτατα, καὶ ἄξιον ἀγάπης.

Πρὸς γὰρ τὸ γῆρας, ὥσπερ ἐργαστήριον,
Ἅπαντα τἀνθρώπεια προσφοιτᾷ κακά. καὶ
Τὸ γῆρας ὥσπερ βωμός ἐστι κακῶν.
Πάντ' ἔστ' ἰδεῖν εἰς τοῦτο καταφεύγοντα.

CHR. 'Δίδαξα κλάειν] Voluerat non κλάειν, sed πέττειν & διαφλίζειν. Tamen ambigua significatio τῆς χοίνικος qua & notantur pedicæ & mensura sextarij, facit vt non malè existimem seruis exprobrari vetera beneficia tanquam ingratis, vt hinc eos μαστιγίας & ἀνδραποδώδεις significet.

Porrò in Chœnice mensura quatuor magni panes pinsebantur, octo parui. Fortassis autem hæc verba οὓς ἐγὼ 'δίδαξα Prouerbium fuit; Quos, inquit, docui farinas pinsere & coquere. Mox verò post κακά distinguo cum interrogatione & lego δῆλα δή. Atticè pro δῆλον.

Σχόλια. Κἀξωμίδων.] ἱμάτια δουλικὰ καὶ ἑτερομάσχαλα. Καὶ κυνᾶς:] ταῖς κυνέαις περικεφαλαίαις πρὸς τὸν ὄμβρον ἐχρῶντο. καὶ ἐν Νεφέλαις ὁ πρεσβύτης τὸν ὄμβρον φοβούμενος, τὸ δ' ἦ μὴν κυνῆν οἴκοθεν ἐλθεῖν ἐμὲ τὸν κακοδαίμον' ἔχοντα. Ὥστε μὴ ῥιγῶν.] ἀντὶ τοῦ ῥιγοῦν. δοκεῖ δὲ τοῦτο καταχρηστικῶς παρὰ Ἀθηναίοις. G Τοὺς βότρυς κλέπτοντα.] ὥσπερ ἐπαγωγὰς ἀτιμίαν ἐπῆγεν αὐτοῖς εὐεργετῶν, ὡς περὶ τὴν ἀποδοσίαν, αἰτίαν τῆς αὐτοῦ γινομένου λέγει, δείκνυς καὶ ἐν τούτῳ τὸ εὐχάριστον αὐτοῦ. Ἀλλὰ τούτων μέν.] ἀντὶ τοῦ ὑπὲρ τούτων ὑμεῖς ὡς χρεῖ· τοῦ ἀντὶ τοῦ δώσετε. Κάρδαμα] ἐστιν δριμύτατα. τοιοῦτος γὰρ τὰ κάρδαμα. τοὺς δὲ χοίνικας δικαίους. ὁ γὰρ κατ' αὐτοὺς δικαστὰς μελίσσας καὶ τοὺς σφῆκας.

CHR.

CHRIST. Καὶ κυνᾶς.] Rustici galeri vel petasi, quales Mercurius ferre solet ex canina olim pelle fiebant, & iis vtebantur ad defendendam pluuiæ iniuriam. Sic in Nubibus senex ille imbrem metuens ait, τὸ δ' ἐμὴ κακοδαίμων ὃς οὐδὲ κυνῆν οἴκοθεν ἦλθον ἔχων. Dixit autem ἧς pro ἔσομαι Dorico more & Atticis vsitato. Ἀλλ' ἀπὲρ τούτων γῶ Pro ὑπὲρ τούτων, vel ἰδοὺ τῶ in duali legendum vt respondeat ad δ ὦντλον. Βλεπόντων καρδ.] Id est, δ ερμύ..., acerrimè videntium, nihil enim acrius nasturtio quod a tormento narium dictum, & testatur Plinius, & Virgilius ostendit in Moreto, Quæque trahunt acri vultus nasturtia morsu. Prouerbium habes apud Hesychium, sed deest explicatio. Etymon censent quidam quasi κάρα δάμνειν, quia tenet caput sua acrimonia, & torpori addicat, alij ἀπὸ τῆς καρδίας, vnde stolidi & segnes κάρδαμον ἐσθίειν iubentur vt sint acriores, Quod mirari me facit de torpore. Dioscorides erucæ simile facit, & propterea τὰ ἀφροδίσια παρορμᾶν scribit, Contrà censet Plinius, cui succinit Cassianus in Geoponicis lib. 2. cap. 27. ait enim τὸ κάρδαμον συνουσίας ἀφελκτικόν. Sanè cum vim habet attractiuam, non mirum si etiam naturæ inhibeat, sunt enim τὰ κάρδαμα ἐπισχετικὰ τῶν οὔρων καὶ τῶν σπερμάτων. Itaque pueri Persarum pro obsoniis alebantur Cardamis quia apud ipsos turpe erat palàm mingere, mungere, spuere, vt scribit Xenophon libro primo τῆς Κύρου παιδείας, hunc enim titulum malo (quando inuenitur etiam in vetustis codicibus) quàm Κύρου παιδείας, plenior enim imò verior videtur. Nicander καρδαμίδα dixit pro Cardamo. Τύφε πολλῷ τῷ καπνῷ.] Apes enim & vespæ fumo & halitu exagitantur, vt dixit Maro,

-- Fumos pretende sequaces,

hoc enim est καπνῷ διώκειν vel ἀποσοβεῖν, Cæterum σοῦσθε verbum abigentium, vt suprà σοῦ σοῦ.

Σω. Οὐχὶ σοῦσθ' ἐς κόρακας, οὐκ ἄπιτε; παῖε τῷ ξύλῳ.	SOS. *Non abitis in malam crucem? euge age, & ligno feri.*
Ξαν. Καὶ σὺ προσθεὶς Αἰσχίνην ἔντυφε τὸν Σελλαρτίου.	XA. *Quin & addens Æschinem fumum vre Selli filium.*
Ἆρ' ἐμέλλομέν ποθ' ὑμᾶς ἀποσοβήσειν τῷ χρόνῳ.	*Nempe vestri nos manebat exigendi gloria.*
Χο. Ἀλλὰ μὰ Δί' οὐ ῥᾳδίως οὕτως ἂν αὐτοὺς διέφυγες,	CH. *Si Philoclis dura forsan esitassent carmina*
Εἴπερ ἔτυχον τῶν μελῶν Φιλοκλέους βεβρωκότες.	*Per deos non sic potesses nunc eos euadere.*
Ημι. Ἆρα δῆτ' οὐκ αὐτὰ δῆλα.	SEMI. *Nonne clarè iam patet quàm*
Τοῖς πένησιν ἡ τυραννίς,	*Pauperes premat Tyrannis*
Ὡς λάθρα γ' ἐλάνθαν' ὑπιοῦσά με,	*Clàm se insinuans subit & imminet:*
Εἰ σύ γ' ὦ πονωπόνηρε καὶ κομηταμυνία,	*si quidem ô scelestè, detrite & superbe Amynia*
Τῶν νόμων ἡμᾶς ἀπείργεις ὧν ἔθηκεν ἡ πόλις.	*Nos abarces legibus quas nostra fixit ciuitas*
Οὔτε τιν' ἔχων πρόφασιν,	*Idq; neq; causam aliquam*
Οὔτε λόγον εὐτράπελον.	*Verba neq; vinnula habens:*
Αὐτὸς ἄρχων μόνος.	*Solus ipse imperans.*
Βδ. Ἔσθ' ὅπως ἄνευ μάχης, καὶ τῆς καθέξειας βοῆς,	BD. *An licebit absq; pugna prægrauique prælio.*

Σχόλια. Σοῦσθε.] ὁρμᾶσθε, πορεύεσθε. Καὶ σὺ προσθεὶς Αἰσχίνην] ἀντὶ τοῦ κατνὸν εἰπεῖν ἢ πῦρ, Αἰσχίνην εἶπεν. ἐπεὶ καπνὸς ἐκαλεῖτο. ἄλλως, παίζει παρὰ τὸ Σέλλου Αἰσχίνην, κατνὸν δὲ παρὰ τὴν ἀλαζονείαν. ἀντὶ δὲ τοῦ εἰπεῖν Σέλλου ἐπαίζει ἐπενεγκὼν Σελαρτίου. ἵνα πάλιν εἰς καπνὸν κωμῳδήσῃ καὶ ψευδόπλουτον παρὰ τὸ σέλας. ὁ γὰρ καπνὸς τοῦ σέλαος γέννημα. Τῶν μελῶν Φιλοκλέους βεβρωκότες] ἐκ τοῦ Φιλοκλέους ἀγρία ὄντος ἐν τῇ μελοποιΐᾳ. ὁ Φιλοκλῆς γὰρ υἱὸς, διὸ καὶ μὲν Ἁλμίων ἐκαλεῖτο. ἐπαίζεν οὖν ὥσπερ τὴν πικρὰν αὐτὴν καὶ τὴν σκληρότατα εἶχεν. ἐκ ἂν αὐτοὺς ῥᾳδίως διέφυγες ὡς, τοῦ Φιλοκλέους ὄντος σκληροῦ σφόδρα καὶ δεινοτάτου.

CHR. Τὸν Σελαρτίου] Quum debuisset ignem vel fumum dicere, dixit Æschinem Selli filium qui vt suprà notauimus, fumus dictus est ob ψευδαλαζονείαν. Lusit autem facetè ad Selliadem quum ait Σελαρτίου, quia σέλας flamma est; & fumus à flāma. Φιλοκλέους βεβρωκότες] Hic est vltimus versus τῆς ᾠδῆς quā diximus 48. versib. constantem. Salsè aūt inuehitur in Philoclē poetam, vt arbitror, Comicū, dura & aspera vocās ipsius carmina, Non me latet duos fuisse Tragicos vt in Auib. notat scholiast. cū de Philoclē Tragico qui post Sophoclem Tereū vel Epopa scripsit in Tetralogia Pandionide, sed quum idē Glossograph' dicat de Tragico cū οὐδαμῶς κεκωμῳδῆσθαι, facilè adducor vt ad Comicū hęc referā qui Philopeithis filius fuit, ex Æschyli sorore qui Ἁλμίων dictus, quia asper & amarus erat, est autem ἅλμη, πικρία. Hęc sanè expetere videntur in hunc Philoclem neq; aliter censeam.

Σχ. Οὐκ αὐτὰ δῆλα] ἐκ αὐτή φησιν ἡ τυραννὶς ἐπιδήλως κατὰ τοῦ δήμου ἐστὶ καθ' ἡμῶν. Πονωπόνηρε,] ὦ ἀσκήσει καὶ μελέτῃ πονηρευόμενος, τῆς τυραννίδος. τὸ δὲ κομηταμυνία συνέθηκεν, παρὰ τὸ κομᾶν ὃ ἐστι φρονεῖν μέγα. ... δὲ τοῦτο δηλοῖ τὸ Λακωνίζειν, παρόσον μέγα ἐφρόνουν οἱ Λάκωνες εἰς ἀνδρείαν. καὶ παρὰ τὸ Ἀμυνίαν, ὃς δι' ἀλλήλους ὡς μισόδημος. ἀμφότερα συνθεὶς τὰ ὀνόματα, ὡς οὐδὲν ἡττον, ὡς ἐναντίον ὄντα τῆς πόλεως καὶ τύραννον. Λόγον εὐτράπελον] ἀπολογίαν πιθανὴν καὶ εὐτρεπισμένην. Αὐτὸς ἄρχων] προκατάρχων τῆς τυραννίδος μόνος. κατοξύνας δὲ σφοδρῶς καὶ ὀξέως.

CHRIST. Οὐκ αὐτὰ δῆλα.] Cum interrogatione hæc legenda ꝑ. Malè autem videtur Scholiastes referre αὐτὰ δῆλα ad τυραννὶς, malè inquam, nam primus hic versus, cum secundo Dimeter est Trochaicus. Πονωπόνηρε.]

Hoc etiam verbum, ni fallor, exstat in Lusistrata, vbi nos aliquid notauimus, valet autem hic ἐν ἀ-στάσει καὶ μελέτῃ τῆς τυραννίδος τεταγμένος. At κεκομ-ζῶντα vox est composita à κομᾶν quod est μέγα φρονεῖν & proinde Λακωνίζειν, (nam Lacones gloriabantur de Fortitudine) & ab Amynia qui notus erat osor populi. Epitheton vtrumque nihil aliud innuit, quàm patriæ inimicum & tyrannum. Cæterùm κόμης est etiam ὁ λαοῦ ἄρχων Latina, vt reor, originatione, quæ Comites regulos vocat. λόγον εὐτράπελον] Comici hoc nomine δεξιὸν vocant (& Comicus hic noster celebris est δεξιώτατος ἔπεσιν ἐν λόγοις & προσώποις, quod tamen negat Plutarchus) & hominem natura factum ad ὀρχεῖσθαι, imo natum rebus agendis hic sanè pro εὐτράπελος, & πιθανὸν λέγειν ἀπολογίαν. Sæpè pro scurra & faceto μωρολόγῳ vsurpatur, & apud M. Tullium pro vrbanitate εὐτραπελίαν agnoscas. Nos Gallo-franco idiotismo, dicimus vn plaisant. Hoc nomine diues vocatur apud Horatium in sermonibus, sed fortassis ab εὐτραπελίᾳ hoc ille nomen sibi pepererat.

Ἐς λόγους ἔλθωμεν ἀλλήλοισι καὶ διαλλαγάς;
Χο. Σοὶ λόγοι ὦ μισόδημε.
Καὶ μοναρχίας ἐραστά.
Καὶ ξυνὼν Βρασίδᾳ. καὶ φορῶν
Κρασπεδα στιμμάτων, τήν θ' ὑ-
πήνην ἄκουρον τρέφων;
Βδ. Νὴ Δί' ἦ μοι κρεῖττον ἐκστῆναι τὸ παράπαν τοῦ πατρὸς
Μᾶλλον, ἢ κακοῖς τοιούτοις ναυμαχεῖν ὁσημέραι.
Χο. Οὐδὲ μὴν γ' οὐδ' ἐν σελίνῳ σοὔστιν, οὐδ' ἐν πηγάνῳ.

Dicere hic caussam & ferire orationis fœdera?
CH. *Túne dicas plebis osor*
Et Monarchiæ cupitor?
Qui colis Brasidam, qui geris
Fimbrias vellerum & barba
Permissam alis manticam?
BD. *Præstat expeditque prorsus vt parentem deseram*
Quàm dies noctesq. tantù vt miser verser malis.
CH. *Nec apium rutamq. adhuc tu tangis hortorum ambitus,*

Σχόλια. Καὶ ξυνὼν Βρασίδᾳ.] ἀντὶ τοῦ Λακωνίζων. ὅτι οἱ Λακωνίζοντες τοιαῦτα ἐσθῆσι χρῶνται, ὥστε μακρὰ τὰ κράσπεδα φορεῖν. ὅθεν τοὺς τρίβωνας. φασὶ τὸ λεγόμενον εἶναι ὡς Λακωνίζων. καὶ Βρασίδας γὰρ στρατηγὸς Λακεδαιμονίων. ἐκ στιμμάτων δὲ ἀντὶ τοῦ ἐξ ἐρίου. οὐχ ἱμάτια δὲ, ἀλλὰ κράσπεδα στιμμάτων. τοιαῦτα γὰρ φοροῦσιν οἱ Λάκωνες.

BISETVS. Τὴν ὑπήνην ἄκουρον τρέφειν] ἤ γὰρ κατὰ τὴν Φωκυλίδου τὸ τὴν κόμην, καὶ τρίχας τρέφειν τοῖς ἀνδράσιν οὐ καλόν.

Μὴ μὲν ἐπ' ἄρσενι παιδὶ τρέφειν χαίτην πλοκαμῖδος
Μὴ κορυφὴν πλέξῃς, μήθ' ἅμματα λοξὰ κορύμβων.
Ἄρσεσιν οὐκ ἐπέοικε κόμαν, χλιδαὶ δὲ γυναιξίν.

ὑπήνην δὲ κυρίως καλοῦσιν, ὥς φησιν Εὐστάθιος, τὰς πώγωνος τὰς κάτω τρίχας, μύστακας δὲ, τὰς ἄνω χείλους τρίχας. πολλάκις μὲν τοι συνεκδοχικῶς τὸ μέρος ἀντὶ τοῦ ὅλου λαμβάνεται.

CHRIST. Καὶ ξυνὼν Βρασίδᾳ.] id est, Λακωνίζων, Nam Brasidas fuit Lacedæmoniorum Imperator fortissimus cuius mater egregia matrona cùm fortiter ipsius occasum accepisset, memorabile dictum extulit, quod recenset Plutarchus in Apophthegmatis Laconum. Dux ille in bello Peloponnesiaco occubuit, cum Cleone Athemensium duce, ita vt mutua ambo occidione occiderent. Eum Brasidam, alterum Græciæ pistillum vocat hic Comicus in Irene, non alia ratione, nisi quia paci aduersabatur. Causam cum elogio refert Thucydides διὰ τὸ εὐτυχεῖν καὶ τιμᾶσθαι ἐκ τοῦ πολεμεῖν. Multi enim bello nobiles & clari euaserunt, qui si pacem quæsiuissent, ignoti fuissent, sed illa sæpè φιλοτιμία & ducibus & ciuibus fraudi fuit, Testis Annibal qui cladibus Romanis sæpe clarus victor, laudem & decus ad tempus sibi forsan parauit, tandem, pacem petere coactus à Scipione, non vltrà æstimatus est, & patriæ Carthagini periculum imò excidium parauit. Κράσπεδα στιμμάτων.] Fimbriæ sunt ex lana, Nam στίφειν vnde στίμματα est colum nubere (vt notauit iamdudum diuinus Conlector) sic vsurpat Euripides in Oreste; Ea velamina vel vellimina vocat Varro quæ in colo sunt; vt dubium mihi de etymo sit, an à velando an à vellendo. στιμμάτων nomen postea latiùs diffusum, & Latini ex eo stemmata dixerunt titulos & insignia nobilitatis.

Τήν θ' ὑπήνην ἄκουρον.] Barba & coma promissa gaudebant Lacones. Hoc fuit vetus Lycurgi Nomothetæ institutum, qui etiam, vt ait Xenophon, viris κομᾶν permisit quò maiores, liberiores & formidabiliores apparerent hostibus. Eius Legislatoris hoc dictum recenset Plutarchus in Apophthegmatis Laconum, Ideò Spartiatas comam producere & colere, quia formosos decenter, deformes, vt metuantur faciat. Rectéque respondit Lacon rogatus, quare comam & barbam sic colat, vt cùm canos video, nihil indignum illis faciã. Similiter Nicander Lacedæmonius eadem de re interrogatus, Quia, inquit, decor ille & ornatus virorum est proprius, & natiuus, nullóque sumptu coli potest.

Σχόλια. Ναυμαχεῖν.] ἴσον εἰπεῖν μάχεσθαι. Οὐδὲ μὴν γ' οὐδ' ἐν σελίνῳ.] παροιμία ἐπὶ τῶν μηδὲ τοῦ ἐλαχίστου διηνυκότων εἰς τὸ τέλος. μετενήνεκται δὲ ἀπὸ τῶν κήπων. ἐν γὰρ τοῖς λεγομένοις ἀδωνείοις, σέλινα καὶ πήγανα κατεφύτευον. βούλεται οὖν λέγειν, οὔτε οὐδὲ ἀρχὴν ἔχεις τοῦ πράγματος. καθάπερ οἱ ἐν τοῖς κήποις εἰσιόντες, ἐν τοῖς σελίνοις εἰσίν. ἄλλως. ἀντὶ τοῦ ἐν γυναικὸς ἀγῶνι. ἤγουν οὐκ ἐν παιδιᾷ. πρὸς ἐν τῷ βρέφη τῶν γυναικῶν, οὐδὲν ἐν σελίνοις ἐπίθετον. τὸ δὲ πήγανον εἶναι, τὸ καὶ σέλινον παροιμίαζεν. ὅθεν ἡ παροιμία. οὐδ' ἐν σελίνοις εἶσι. φησὶν οὖν ὅτι οὕτω σὺ οὐδὲ ἀρχὴν γέγονεν τῶν παρ' ἡμῖν.

CHR.

CHRIST. Οὐδ' ἐν σελίνῳ σοὐστιν.] Prouerbium οὐδ' ἐν σελίνοις dictum in eos qui ne minimum quidem processissent in opere quod aggressi fuerint, translatum ab hortis, in quorum ambitu & ingressu (σέλινα vocatur illi ambitus) apium & rutam serere solebant. Alij ad apium referunt gymnici agonis, nam apio imponebant recens natos infantes, quasi vt rudimentis erudiantur certaminis in ludicro agone postea obeundi. Legendum autem puto πῶς ἐν non που, vt sit Nondum principium habes instituti operis.

A

Τοῦτο γὰρ παρεμβαλοῦμεν τῶν τριχοινίκων ἐπῶν.

(Vt sit hæc inserta sumpta ex versibus vilissimis)

B

Ἀλλὰ νῦν μὲν οὐδὲν ἀλγεῖς. ἀλλ' ὅταν ξυνήγορος

Nunc dolor te nullus angit, verùm vbi causam hanc ages

Ταὐτὰ ταῦτά σου καταντλῇ. καὶ ξυνωμότας καλῇ.

Rhetor, accusans quod audes, & vocabis conscios.

Βδε. Ἆρ' ἄν, ὦ πρὸς τῶν θεῶν ὑμεῖς ἀπαλλαχθεῖτέ μοι;

BDE. Cælites obtestor, estisne hinc ituri vos procul?

Ἢ δέδοκταί μοι δέρεσθαι καὶ δέρειν δι' ἡμέρας.

An die videtur ista, verbera & dare & pati?

Χο. Οὐδέποτέ γ' οὐχ ἕως ἄν τί μου λοιπὸν ᾖ.

CH. Nullus abeo, dum stat aliqua pars mei.

Ὅς τις ἡμῶν ἐπὶ τυραννίδ' ἐστάλης.

Quando ades nobis tyrannidem occupans.

C

Βδε. Ὡς ἅπανθ' ὑμῖν τυραννίς ἐστι καὶ ξυνωμόται.

BD. Nempe vobis est tyrannis atque coniuratio

Ἤν τε μεῖζον ἤν τ' ἔλαττον πρᾶγμά τις κατηγορῇ.

Siue paruam siue magnam rem quis accusauerit,

Ἧς ἐγὼ οὐκ ἤκουσα τοὔνομ' οὐδὲ πεντήκοντ' ἐτῶν.

Quinque sed denis ab annis nomen hoc non audij

Νῦν δὲ πολλῷ τοῦ ταρίχους ἐστὶν ἀξιωτέρα.

Vilius nunc indicatur qualibet salsugine.

Ὥστε καὶ δὴ τοὔνομ' αὐτῆς ἐν ἀγορᾷ κυλινδεῖται.

Namque nomen hoc frequens est in foro venalium

D

Ἢν μὲν ὠνῆταί τις ὀρφῶς, μεμβράδας δὲ μὴ θέλῃ,

Si quis empsitabit Orphos, nolit autem membradas

Εὐθέως εἴρηχ' ὁ πωλῶν πλησίον τὰς μεμβράδας.

Illicò qui vendit illas proximè stans inquiet,

Οὗτος ὀψωνεῖν ἔοικ' ἄνθρωπος ἐπὶ τυραννίδι.

Iste homo videtur obsonare pro tyrannide:

Ἢν δὲ γήτειον προσαιτῇ ταῖς ἀφύαις ἥδυσμά τι,

Sectile at porrum petenti (is in apuis gratus sapor)

Ἡ λαχανόπωλις παραβλέψασα φησὶ θατέρῳ,

Indicatrix dicet olerum torua ocellis intuens,

Εἰπέ μοι, γήτειον αἰτεῖς; πότερον ἐπὶ τυραννίδι,

Dic mihi, porrúmne poscis? num paras tyrannidem?

E

Ἢ νομίζεις τὰς Ἀθήνας σοὶ φέρειν ἡδύσματα;

An gula vrbs tibi ista ferret dulcia iritamina?

Ξαν. Κἀμέ γ' ἡ πόρνη χθὲς εἰσελθόντα τῆς μεσημβρίας,

XAN. Quin heri in meridie me, proseda intrantem lupa

Ὅτι κελητίσαι κέλευον, ὀξυθυμηθεῖσά μοι,

Quòd sedere equo iubebam singulari se, furens

Ἤρετ' εἰ τὴν Ἱππίου καθίσταμαι τυραννίδα.

Sic rogauit. Hippiane ascendis in tyrannidem?

Σχόλια. Τῶν τριχοινίκων ἐπῶν] ἀντὶ τοῦ τῶν εὐτελῶν. τὰ τοιαῦτα πρὸς τοὺς ποιητὰς παίζει. φορτικοῦ ὄντος, ἐν οἷς μάλιστα τῶν ποιητῶν σκώπτουσιν Ἄρχιππον. ἄλλως. ἀντὶ τοῦ εὐτελῶν στίχων. τοῦτο δέ φησιν, ἐπεὶ ἐξ εὐτελοῦς παροιμίας ἤρξατο τῆς τῶν κήπων. τριχοινίκων οὖν ἀντὶ τοῦ τριῶν χοινίκων ἀξίων. ξυνήγορος δὲ ῥήτωρ. καταντλῇ δὲ καταχέῃ. κατηγορῇ. Καὶ ξυνωμότας] ὡς αὐτῶν συνεχῶς λεγόντων, ὅτι ταῦτα τυραννίς ἐστι καὶ ξυνωμοσία, οὐδὲν ἄλλο φησὶ μεμελέτηται ὑμῖν ἢ ταῦτα. δέρεσθαι δὲ καὶ δέρειν ἐπὶ τοῦ τύπτεσθαι. Ἕως ἄν τί μου.] ἀντὶ τοῦ ἕως ἂν λείψανόν μου ὑπολείπηται. Πεντήκοντ' ἐτῶν.] ἀντὶ τοῦ εἰς πεντηκοστὸν ἔτος καὶ ἐκ πολλοῦ χρόνου οὐκ ἤδειν τὸ ὄνομα τῆς τυραννίδος. Ἀξιωτέρα] εὐωνοτέρα καὶ ἐν ἀγορᾷ εἰθισμένη λέγεσθαι κυλινδεῖται δὲ περιφέρεται. Ὀρφῶς] ἐν τοῖς πλείστοις ὀρφῶς. ἔστι δὲ ὀρφώς. μήποτε δέ, καὶ τὸ ἐνικὸν τοῦ ἰχθύος οὕτως ἔλεγεν, ὀρφῶς ὡς λαγῶς καὶ ταὼς. μεμβρὰς δὲ εἶδος ἀφύας. Ἡδυσμά τι.] πρὸς τὸ γήτειον. ὅτι ἥδυσμά ἐστιν, οὐχ ὡς ἔν τισιν ἀναγράφεται τῶν λέξεων ἀνθρώπινόν τι ὅμοιον. ἐν Ἱππεῦσι δὲ εἴρηται περὶ αὐτοῦ. ἔστι γὰρ εἶδος βοτάνης πρασοειδὲς πράσῳ. Παραβλέψασά φησι.] ἑτέροις ὀφθαλμοῖς αὐτόν φησι χαλεπῶς ὑποβλεψαμένη φησί, τὸ ἐπὶ τὸ φαγεῖν, ὡς οὐκ ἄξιον ἦν ἡμῶν τὸν τυχόντα φαγεῖν γήτειον. Ἢ νομίζεις τὰς Ἀθήνας.] φησὶν ὅτι διὰ σοῦ φύουσιν αἱ Ἀθῆναι ἡδύσματα.

F

CHRIST. Τῶν τριχοινίκων ἐπῶν] Vilia & inepti deridet poetarum carmina, præcipuè Archippi qui fortassis prouerbium illud de apio & ruta extulerat, quod εὐτελὲς cēset & dignum tribus chœnicibus. Puto autem per parenthesin scribendum hunc versum τοῦτο γὰρ παρεμβαλοῦμεν, &c. & quasi dicere Nam hanc quasi insertam dabimus ex vulgario & ridendo carmine. Cæterum ξυνήγορος hic est rhetor & accusator, nam καταντλῇ est καταχέῃ & κατηγορῇ vt docuit Glossographus. Καὶ ξυνωμότας καλῇ] Quia illi identidē dicebant, Hæc sunt tyrannica & coniurationis plena, vt postea illis exprobrat Bdelycleō, propterea ait Hæc sola

G

vestra est meditatio & cantio, verberare & verberari. Οὐδ' ἀκούσας [illegible] Nam post cæsum ab Harmodio & Aristogitone Hipparchum, & paulo post electis Hippia & Pisistratidarum tyrannide (quæ teste Aristotele in quinto Polit. stetit totos triginta quinque annos) fluxerunt circiter quinquaginta anni vsque ad Oligarchiam priuā & quadringentos abrogatos. Tamen putat Scholiastes dictum quasi ἐκ πολλοῦ χρόνου, à multo inquit tempore tyrannidis nomen ignotum mihi fuit. At nunc inquit, vilius est vili obsonio. ἄξιον apud Atticos est ὤνιον, vt in Equitibus dixit οὐ πώποτ' ἀφύας εἶδον ἀξιωτέρας. Sic Latini Dignum (vt etiam digitus) ab indicando quasi sit δεῖγμα. Hæc autem dicuntur vt appareat Athenas non fouere tyrannos. Ὀρφώς.] Vtraque declinatione dicitur ὀρφὼς vt λαγὼς & ὀρφὸς vt λόγος. Itaque siue ὀρφοὺς hic legas siue ὀρφῶς, nihil refert. Piscis est qui apud Græcos fuit in pretio, marinus & littoralis, & pagro similis, Latinū nomē nō habere ait Bellonius satis diligens piscium historiæ scrutator & scriptor, Nam Cernuam quod vocant id à Gaza est, & fortasse quia latere solet & caput abdere sic vocare voluit. Sanè Græci ὀρφὸν dixisse videntur quasi orbum, quia est μονήρης. Ex paruo (tūc vocari ὀρφακίνην scripsit Dorion) statim crescit & grandis euadit, vt testatur Aristoteles, & recēset Athenæus in Dipnosoph. Hyeme quia φωλεύει vix capitur, idque statis & certis tantùm diebus. Mirum est quod de eo tradidere, meatus seminales non habere, vt cæteri pisces (qui auctore Aristot. omnes testibus carent.) & in partes dissectum etiam diu viuere. Cæterum vitam non extendit vltra bimatum, Littore & terra potius gaudet quā pelago. Esse autem cartilaginosum (id est σελαχώδη vel χονδρώδη) testatur Plato in Cleophonte, σὺ γὰρ γραῦ συλλαβοῦσα τὸ πρᾶγμα, ὀρφοῖσι σελαχίοις τε καὶ φάγροις βοράν. & tamen asperum vt Numenius dixit ὀρφὸν τρηχύχροα. Nā præterea serratus est dētibus & carniuorus. vide Athenæū lib. 7. vbi multa ex veteribus poetis inuenies de hoc pisce. Orphum luculentis versibus descripsit Oppianus in Piscatu, ὠμόφορον vocans. Ἀφύας] Pisces sunt minuti, (Apuas rectè dicas) Quorum genus à cœno vel spuma (vnde Aphritides dictæ) multas habet species, nempe ἡ χαυλῖτις, κωβῖτις, ἡ χρυσίχολος μαινίδα, μεμβράδα & μικρὸν τρίγλια. Celeriter autem coquūtur, vnde prouerb. ἀφύα εἰς πῦρ, Aristophanes in τῷ ἐφεσίῳ, vsus est singulari ἀφύη quod placuisse videtur Aristarcho, alias semper plurali. Sed quod rarius est, etiam Latini in singulari vsurparunt. Nam Catullus corrigente Scaligero dixit. At Volusi annales apuam porgentur ad ipsam. Tamē in loco Catulliano adhuc assensionem cohibendam puto. & de lectionis veritate satis liquere nō puto. Hos pisceculos fluuiatiles, si sale condiantur edi cum acriori olere scribit Oribasius. Tanta verò fuit apuarum Athenis affluentia, vt eas auctore Chrysippo dixerint esse obsonia plebis, vt de Alausis dixit Ausonius. Sed & solas Atticas apuas in commendatione esse, cæteras stercori comparandas, si benè memini, scriptū reperies apud Athenæum: Itaque cum grandes & præstātes apuas dicere volebant, Phalericas dicebāt à Phalereo portu Atticæ vt habes in Amum fab. [illegible] τότε μὲν ἐγὼ φαγεῖν ἀφύας Φαληρικάς. Apuas libēter dicat Phalericas. Rectè autē & propriè ὄψωνιον dixit, quod de piscibus (vt sæpè monuimus) [illegible] primaria significatione vsurpatum est. Γόγγον] Sic sæpe vocant quia κεφαλωτόν, aliter κρέμυον quia facit τὰς κόρας μύειν, conniuere oculis vt [illegible] aliter. Gratum vero ad opsonia condimentum. hinc ne bārt imò hic videtur Regium cibum vocare quasi deorum dapes, vt qui hoc embammate vtatur, affectare videri possit tyrannidem. Κἀγώ γ' [illegible]] Ex apuis minuto obsonio tyrannidem erumpere posse, narrauerat herus Bdelycleon, Nunc Xanthias seruus non recedens à nomine ad τὴν [illegible] hoc transtulit & figuram τῆς συνουσίας. Sanè enim etiam meretrices olim quædam dicebantur ἀφύαι. Equitandi autem verbum etiam in obscœnis esse patet ex illo versu à nobis à tàs laudato, Hectoreo quoties sederat vxor equo, imo in veterum Grammaticorum Glossis reperio φιλίππους dici τοὺς μοιχούς. Et rectè quia κελητίζειν dicit (quod est singulari equo pugnare) Hippiam tyrannum memorat, crudelissimum tyrannum inter Pisistratidas, Nam longe deterior Hippias fuit nō fratre solum Hipparcho sed Pisistrato patre. Cūmque quatuor fuerint Pisistratidæ, Hippias iste maior fuit, & tyrannide potitus est vt ait Thucydides. Constitutaque fuit tyrannis per annos quinquaginta vt vult Eratosthenes, non satis accuratus temporum censor aut pensiculator, Aristophanes quadraginta & vnum numerat, Herodotus sex & triginta.

Σχόλια. Εἰ τὴν Ἱππίου καθίσταμαι] ἀντὶ τοῦ εἰ καθίστημι βούλομαι ὑμῶν τυραννίδα. ἀλλ' δὲ, τύραννος δεινός, τοῦ πατρὸς Πεισιστράτου τυραννικώτερος. ὁ δὲ Ἱππίας ἐτυράννησεν, οὐχ ὁ Ἵππαρχος. κοινῶς δὲ πάντες οἱ Πεισιστράτου παῖδες, τύραννοι ἐλέγοντο. παίζει δὲ, καὶ ἅμα πρὸς τὸ τῆς συνουσίας σχῆμα, τὸν Ἱππίαν ἔλαβεν. χαλεπὴ δὲ ἡ Ἱππίου τυραννὶς ἐδόκει εἶναι πολὺ τῆς τοῦ πατρὸς Πεισιστράτου χείρων. μνημονεύει δὲ αὐτῆς καὶ ἐν Λυσιστράτῃ, εἰκότως δὲ τεσσάρων ὄντων κατ' ἰσίους τῶν Πεισιστρατιδῶν, τὸν Ἱππίαν παρέλαβεν. πρεσβύτερος γὰρ ἦν αὐτός, καὶ τὴν τυραννίδα εἶχε. καθὰ καὶ Θουκυδίδης φησί. δοκεῖ δὲ ἡ τυραννὶς κατασχεῖν, ὡς φησιν Ἐρατοσθένης, ἔτη ν, τοῦ ἀκριβοῦς διαμαρτάνων. Ἀριστοφάνους μὲν τεσσαράκοντα καὶ ἓν φήσαντος Ἡροδότου δὲ ἓξ καὶ τριάκοντα. κελητίζειν δὲ κυρίως τὸ κέλητι ἐλαύνειν. Ὅμηρος ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἵπποισι κελητίζειν εὖ εἰδώς.

Bisetvs. Τὸ κελητίζειν, καὶ τὸ τοῦ ἱππεύοντος [illegible] παιδιὰν γέλωτος χάριν ἀναφορικῶς εἴρηται. οὐδέτερον μὲν γὰρ κυρίως [illegible] κέλης, κέλητες, ὁ ἄζευκτος ἵππος, καὶ κελεύοντας [illegible] αὐτόματος, [illegible] τὸ κέλλειν, τὸ τρέχειν, ἡ [illegible] ὁμωνύμως δὲ καὶ πλοῖον εἶδος, καὶ τὸ γυμναστικὸν αἱ [illegible] οὕτω καλεῖται. ὅθεν τὸ κελητίζειν, τὸ τοῖς ἀζεύκτοις ἵπποις χρῆσθαι, καὶ ἐπιχεῖσθαι. ἀλλαχοῦ δὲ ὡς ἐνταῦθα, τροπικῶς, τὴν γυναῖκα ὡς ἵππῳ πρὸς τὴν συνουσίαν χρῆσθαι. διὸ καὶ ἡ γυνὴ ἀπεικάσατο παίζουσα αὐτὸν ἐθέλειν καθίστασθαι τὴν Ἱππίου τοῦ τυράννου τυραννίδα.

ΒΔ. Ταῦτα γὰρ τούτοις ἀκούειν ἡδέα εἰ καὶ νυνὶ ἐγώ

BD. Hæc enim isti cùm libenter audiant quod nunc ego,

Τίν

Τὸν πατέρ' ὅπῃ βούλομαι τούτων ἀπαλλαχθέντα τῶν
Ὀρθοφοιτοσυκοφαντοδικοταλαιπώρων τρόπων,
Ζῆν βίον γενναῖον ὥσπερ Μόρυχος, αἰτίαν ἔχω
Ταῦτα δρᾶν, ξυνωμότης ὢν καὶ φρονῶν τυραννίδα.
Φι. Νὴ Δί' ἐν δίκῃ γ'. ἐγὼ γὰρ οὐδ' ἂν ὀρνίθων γάλα
Ἀντὶ τοῦ βίου λάβοιμ' ἂν, οὗ με νῦν ἀποστερεῖς.
Οὐδὲ χαίρω βατίσιν, οὐδ' ἐγχέλυσιν. ἀλλ' ἥδιον ἂν
Δικίδιον σμικρὸν φάγοιμ' ἂν, ἐν λοπάδι πεπνιγμένον.
Βδε. Νὴ Δί' εἰθισθῆς γὰρ ἥδεσθαι τοιούτοις πράγμασιν.
Ἀλλ' ἐὰν σιγῶν ἀνάσχῃ καὶ μάθῃς ἃ 'γὼ λέγω,
Ἀναδιδάξειν σ' οἴομαί γ' ὡς πάντα ταῦθ' ἁμαρτάνεις.
Φι. Ἐξαμαρτάνω δικάζων; Βδε. καταγελώμενος μὲν οὖν
Οὐκ ἐπαΐεις ὑπ' ἀνδρῶν, οὓς σὺ μονονοὺ προσκυνεῖς,
Ἀλλὰ δουλεύων λέληθας. Φι. παῦε δουλείαν λέγων.
Ὅστις ἄρχω τῶν ἁπάντων. Βδε. οὐ σύ γ' ἀλλ' ὑπηρετεῖς
Οἰόμενος ἄρχειν. ἐπεὶ δίδαξον ἡμᾶς ὦ πάτερ,
Ἥτις ἡ τιμή σοι 'στι, καρπουμένῳ τὴν Ἑλλάδα.
Φι. Πάνυ γε. καὶ τούτοισί γ' ἐπιτρέψαι θέλω.
Βδε. καὶ μὴν ἐγώ.

(Maluelim meum parentem vindicatum moribus
A calumni recti causi perditi frequentibus
Viuere Morychus velut beate) ab his reus feror,
Censeórque coniurstus moliens tyrannidem.
PH. Iure, sed nec hancce vitam quam mibi tātùm inuides
Et studes auferre, mutem lacte gallinaceo,
Nec batim curem vel anguillam, sed arridet magis
Parua suffocata causula in fori sartagine.
BDE. Talibus namque adsuēsti rebus oblectarier.
Sin velis fauere linguæ, meque dicturum audias,
Quantum ego autumo, docebo maximum errorem tuum.
PH. Iura dicens nullus errem. BD. Non vides te scilicet
His viris debere ludum quos adoras & colis
Seruitutem seruiens. PH. Ah mitte seruum dicere.
Imperator maximus sum. BD. Haud tu quidem, imò obnoxius
Te putas regnare: Sed nos iam pater, quaso doce
Quid tibi accessit lucelli ex fructibus Graci soli.
PH. Plurimum verò, ferámque hos arbitros.
BD. Feram quoque.

Σχόλια. Ὀρθοφοιτοσυκοφα.] παρὰ τὸ ὀρθρεύειν καὶ φοιτᾶν καὶ συκοφαντεῖν, καὶ ἐν δίκαις ταλαιπωρεῖν. Ζῆν βίον γενναῖον.] πρὸς τοὺς ἀψευδεῖς ποιήσαντας τι τῶν Μορύχου, τῶν πολιτικῶν πεποίηκε πραγμάτων. ἐγκαλέσαντας ὅτι τρυφερὸς καὶ ἡδύβιος κωμῳδεῖται. ἢ καὶ νῦν ἐν εἰρωνείᾳ. αἰτίαν δὲ, μέμψιν καὶ ἔγκλημα. Ταῦτα δρᾶν.] τὸ ἑξῆς, ἀπαλλαχθέντα τούτων ταῦτα δρᾶν. Ὀρνίθων γάλα.] παροιμία ἐπὶ τῶν λίαν εὐδαιμονούντων καὶ πάντα κεκτημένων, ὡς καὶ ἐκ τῶν ἀδυνάτων πόρους κομίζεσθαι. ἀδύνατον γὰρ ἐξ ὀρνίθων γάλα ποτὲ λαβεῖν. οἱ δὲ εὐδαιμονοῦντες καὶ τοῦτο εἰ βουληθεῖεν περιέβαλντο. βατὶς δὲ εἶδος ἰχθύος. καὶ βατισκόποι οἱ ὀψοφάγοι. Πεπνιγμένον.] δέον εἰπεῖν ἑψημένον, φησὶ πεπνιγμένον. ἀπὸ τοῦ συμβαίνοντος ὑπὸ τῶν δικαστῶν τοῖς δικαζομένοις.

CHRIST. Ὀρτεφοιτοσυκοφαντοδικοταλαιπώρων] Verbum hoc sesquipedale concinnatum est παρὰ τὸ ὀρθρεύειν, καὶ φοιτᾶν καὶ συκοφαντεῖν καὶ ἐν δίκαις ταλαιπωρεῖν, vt etiam notauit Glossographus Græcus. Sed fortasse melius legatur ὀρθροφ. vt sit παρὰ τὸ ὀρθρεύεσθαι quia summo mane senes illi itabant ad iudicia. Ὥσπερ Μόρυχος] Tragicus erat poëta hic Morychus qui propter ὀψοφαγίαν & victum delicíosum non semel perstringitur ab hoc Comico vt videre est in Acharnensibus & Irena. Non puto hunc esse eundem de quo Prouerbiū tollitur μωρότερος Μορύχου, Zenodotus & post eū Sudas tradunt apud Siculos Bacchū cognomen tulisse Morychi, quia ora perūctus esset fæcibus vt dixit Horatius, nam μορύξαι esse μολύνεσθαι. vide Erasmum in hoc Adagio. Cæterum hic αἰτία est μέμψις & ἔγκλημα. Ὀρνίθων γάλα] Prouerbium est quod de beatis & diuitibus dici solet. Eustathius in Dionysij Periegesin scribit de Samo Ionica, eam eò felicitatis venisse, vt crederentur illic aues lac habere, sed ea felicitas postea Sylosontis duro imperio decollauit. Eo pertinet quod de haustu lactis gallinacei, dici solet in eos qui grandia promittunt, & sane putem nomine ὀρνίθων gallinas propriè intelligi. sic Theocritus ὄρνιθας φοινικολόφους Gallos gallinaceos dixit, & in Epigrammate ὄρνις κατοικίδιος gallina est, sic etiam Martialis dixit Cortis aues. Huic verò prouerbio non abludit versiculus Senarius quem Tranquillus in vita, vt puto, Caligulæ laudat, τοῖς εὐτυχοῦσι καὶ τρίμηνα παιδία. i. Etiam beatis sunt trimestres liberi. Tamen apud Athenæum lac auium dicitur oui albumen. Βατίσιν] Diximus in Irena quid esset βατὶς à qua differt βάτος vt censet magnus magister Aristoteles. videtur olim fuisse in commendatione piscis; sed puto apud plebeium palatum. sanè Dorió tibicen apud Athenæum libr. 8. dicenti cuidam Batin optimum esse pisceum respondit ὥσπερ ἂν εἴτις ἐσθίοι τεθνηκὸς τρίβων ἐσθίοι. In Irena βατιδοσκόπους vocat ὀψοφάγους vt putem à secando pisce non inspiciendo factum nomen. Ἐν λοπάδι πεπνιγμένον]

Pro ἐψημένον putat dictum Scholiastes sed παρὰ προσδοκίαν expressisse iudicum pœnã quæ suspendio & strangulatione reos damnat. Sed fortassis respicit ad veteres delicias suffocatæ carnis de quibus Athenæus. Sanè inter dapes prohibitas ab antiqua Apostolorum Ecclesia, etiam locum habent τὰ πνικτὰ vt apparet ex ipsorum actis quæ scripsit D. Lucas, quæque nos in Epici carminis Græcam paraphrasim transtulimus.

Σχόλια. Καταγελώμενος μὲν οὖν.] αἰσθάνη καταγελώμενος ὑπ' ἀνδρῶν οὓς οὐχὶ μόνον τιμᾷς καὶ σέβεις ὡς βελτίους, ἀλλὰ καὶ ὡς δεσπόταις ὑποτάττῃ. λέγει δὲ τοὺς δημαγωγούς, ὧν προστάξει δικάζουσιν ὑφ' ὧν καὶ τὸν μισθὸν λαμβάνουσιν. Ἀλλὰ δουλεύων λέληθας.] ὅτι πρὸς τὰς ὑποχρίσεις τῶν δημαγωγῶν ἐδίκαζον καὶ ὑπηρέται ἦσαν αὐτῶν πρὸς τὸ ἐκείνων βούλημα δικάζοντες. Καρπούμενοι τὴν Ἑλλάδα.] τοὺς φόρους ἐλάμβανον οἱ Ἀθηναῖοι. ὁ δὲ λόγος, τί σοι ἐκ τούτων Ἀθηναίῳ ὄντι προσγίνεται, τὸ δικαστικὸν μόνον λαμβάνοντι; οἱ γὰρ δημαγωγοί, ταῦτα λαμβάνουσιν.

CHRIST. Ἐπιτρέψαι θέλω] Sic Demosthenes dixit ἐπιτρέπειν τοῖς οἰκείοις id est, δικαστὰς αἱρεῖσθαι, Iudices ipsos capere. Et Lysias ἐπέτρεψεν ἀνδράσι.i. arbitros constituit. Sic etiam dicitur διαιταν ἐπιτρέπειν. Itaque mox ait ἢν τῇ διαίτῃ μὴ 'μμένῃς. id est si dicta arbitrorum refellis.

Ἀφίετε νῦν ἅπαντες αὐτόν. καὶ ξίφος γέ μοι δότε	*Nunc eum dimittite omnes, & mihi ferrum date*
Ἢν γὰρ ἡττηθῶ λέγων σοῦ, περιπεσοῦμαι τῷ ξίφει.	*In quod incumbam statim, si victus hac causa cado.*
Εἰπέ μοι τί δ', ἢν τὸ δεῖνα τῇ διαίτῃ μὴ 'μμένῃς;	*Quam tibi pœnam dari vis eieranti arbitrium?*
Φι. Μηδέποτε πίοιμ' ἀκράτου μισθὸν ἀγαθοῦ δαίμονος.	*PH. Ne mihi fas sit bibisse dæmonis boni merum.*
Χο. Νῦν δὴ τὸν ἐκ θημετέρου	*CH. Nunc agedum è nostro aliquid*
Γυμνασίου λέγειν τι δεῖ	*Gymnasio noui expedit*
Καινόν, ὅπως φανείσῃ.	*Dicere, vt indices te.*
Βδ. Ἐνεγκάτω μοι δεῦρο τὴν κίστην τις ὡς τάχιστα.	*BD. Quis hucce cistam sistet, & feret mihi repente.*
Χο. Ἀτὰρ φανεῖ ποῖός τις ὤν	*CH. Qualis tamen videberis*
Ἢν ταῦτα παραινέσῃς.	*Si feceris ita, ne cum*
Μὴ κατὰ τὸν νεανίαν	*Hoc iuuene ipse causam agas*
Τόνδε λέγειν. ὁρᾷς γὰρ ὡς	*Namque vides periculum*
Σοὶ μέγας ἐστ' ἀγὼν	*Quale tibi imminet*
Καὶ περὶ τῶν ἁπάντων,	*Huius agonis ergo,*
Εἴπερ ὃ μὴ γένοιτο νῦν,	*Ac simul omnibus, si*
Οὗτος ἐθέλει κρατῆσαι.	*Victor erit hic, quod absit.*
Βδ. Καὶ μὴν ὅσ' ἂν λέξῃ γ' ἁπλῶς, μνημόσυνα γράψομ' ἐγώ.	*BD. Quæcunque verba dixeris, inscribam ego in tabellis*
Φι. Τί γὰρ φάθ' ὑμεῖς, ἢν ὁδί με τῷ λόγῳ κρατήσῃ;	*PH. Si me iste verbis vicerit, quid autumabitis vos?*

Σχόλια. Ἀφίετε νῦν ἅπαντες.] πρὸς τοὺς σφῆκάς φησιν ὅτι ἄφετε αὐτόν. ἢ πρὸς τοὺς οἰκέτας τοὺς κατέχοντας τὸν Φιλοκλέωνα. Μηδέποτε πίοιμ'.] δέον εἰπεῖν ἄκρατον ἀγαθοῦ δαίμονος, τὸν μισθὸν εἴρηκεν, ὑπεμφαίνων τὸ φιλόδικον.

BISETVS. Ἄλλως. ἐρωτήσαντος τοῦ υἱοῦ τί ποτ' ἐστὶ τὸ κακόν, ὃ παθεῖν ἔθελεν ὁ πατὴρ εἰ μὴ ἐμμένῃ τῇ διαίτῃ, τουτέστι τοῖς δεδιῃτημένοις, καὶ δεδικασμένοις ὑπὸ τῶν διαιτητῶν, καὶ δικαστῶν. ὁ πατὴρ ἀπεκρίνατο, μηδέποτε πίοιμι. καὶ τὰ ἑξῆς. δίαιτα δὲ νῦν οὐ δηλοῖ τὸν τῆς ζωῆς τρόπον, ὃν οἱ ἰατροὶ τοῖς νοσοῦσιν διατάττουσιν ὑγιείας ἕνεκεν, ἀλλὰ τὴν δίκην, καὶ κρίσιν, ὅθεν τὸ διαιτᾶν καὶ διαιτᾶσθαι, τὸ δικάζειν, καὶ κρίνειν. διαιτᾶν τὰ νείκη, διαιτᾶν τὰ συμβόλαια παρὰ Διονυσίῳ τῷ Ἁλικαρνασεῖ πολλάκις ἂν εὕροις, ἀντὶ τοῦ περὶ τῶν νεικῶν, καὶ συμβολαίων διαγινώσκειν, καὶ κρίνειν, καὶ τὰς διχοστασίας τῶν ἀντιλεγομένων παύειν. ὁ δὲ κριτής, καὶ δικαστὴς τούτων παρὰ μὲν τοῖς Ῥωμαίοις Ἀρβίτερ, παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησι διαιτητὴς καλεῖται. τὴν δὲ δίαιταν, ἀρβίτριον οἱ Ῥωμαῖοι λέγουσι.

Σχόλια. Ἀγαθοῦ δαίμονος] καὶ ἐν εἰρήνῃ. νῦν γὰρ ἡμῖν πάρεστιν ἁρπάσαι ἀγαθοῦ δαίμονος. ἔθος δὲ ἦν, ὁπότε μέλλοι ἡ τράπεζα αἴρεσθαι, ἀγαθοῦ δαίμονος ἐπιρροφεῖν, ὡς Θεόπομπός φησιν. ὁ δὲ Ἀπολλόδωρος, καὶ ἔτι τὸ ποτήριον μεστὸν πάλιν ἀποπληροῦν, δεδήλωκεν ἐν τῇ δὴ περὶ σώφρονος. Ἐκ θημετέρου] ἐκ τοῦ ἡμετέρου. τοῦτο δὲ πρὸς τὸν Κλέωνα.

CHR. Ἀγαθοῦ δαίμονος] festiuiter & lepidè ἄκρατον. i. merũ vocat ἀγαθὸν δαίμονα, bonũ genium. Scholiast. puta: μισθὸν positũ pro ἄκρατον, nõ puto, etsi certum est, id additum παρὰ προσδοκίαν, sed quia mens huius senis tota est in mercede senatoria, propterea dixit μισθὸν pro triobolo, sed non dixisset ἄκρατον imò potius κύλικα quandoquidem iam dixerat ἀκράτου. In tabula Equitum habes ἀλλ' ἄκρατον οἶνον ἀγαθοῦ δαίμονος. Quod velut prouerbiale recensetur ab Erasmo Parœmiographo, & Bonam fortunam intelligit. Non puto hic aliud esse quàm Bonum Bacchi geniũ. Quid ni enim, si de fortuna accipiendũ, dixisset ἀγαθῆς δαίμονος. In Irena diximus satis aut nimis multa de hoc antiquorum more, qui vt ait Theopompus, solebant cùm mensa tollenda esset, ἐπιρροφεῖν ἀγαθοῦ δαίμονος. Nam, teste Apollodoro, rursum poculum

poculum implebant. Hunc morem libauit diuinus Parthenias in Georgicis, Non ego te mensis & diis accepta secundis Transierim Rhodia, & tumidis Bumaste racemis. sanè innuens secundas mensas & ἐπίῤῥησιν ἀγαθοῦ δαίμονος (quid enim aliud est Diis secundis) sed ista iampridem in nostris ad Irenam Glossematis non satis pensiculate enucleauimus, imò duce Græco Glossographo, errauimus (veniam peto pudentem) quum existimauimus apud illum Scholiastam legendum non δειπνήσαντες sed δειπνήσοντες. Hoc enim fiebat in fine conuiuij. Est dictum vulgarium in ore gentis nostre Post actionem gratiarum bibisse deum. Hoc ad seruatorē Dominum Iesum refertur qui post Cœnam, poculum impleuit verè ἀγαθοῦ δαίμονος & bibi iussit. Cæterùm non videntur Platonis in Symposio interpretes locum qui illic est intellexisse, ἀγαθῇ τύχῃ Φαῖδρος κατάρχέτω, cum verterunt, bonis auibus Phædrus exordiatur. Nam potius dixissem Bonæ fortunę princeps libet Phędrus. Xenophon verò in symposio hoc vocat libare, cùm ait ὡς δ' ἀφῃρέθησαν αἱ τράπεζαι, καὶ ἔσπεισαν καὶ ἐπαιάνισαν. Ἐκ δημετέρου] Pro ἐκ τοῦ ἡμετέρου, & hoc ad Cleonem dirigit. Sequentia vero ἀτὰρ φανῇ &c. etsi obscura & intricata videãtur, sic explicanda puto. At vide inquit, si Cleon ille hoc permittat, vt aliter ores quàm iuuenis ille filius tuus, & melius magisque seriò causam dicas. Est autem hic παρακελεύσει, φροντίζετε δεῖ, διηγεῖσθαι, ἐπιτρέπειν.

Σχόλια. Ἐγγράψω μοι] ὁ παῖς τοῦτό φησιν, ὡς ἐν τῇ κίστῃ γραμματείου τινὸς ὄντος, ὅπου τὰ κεφάλαια τὰ ὑπὸ τοῦ πατρὸς λεγομένων ἐνεγέγραπτο. ἵνα φησὶ λαβὼν χάρτην, ἀναγράψωμαι τῶν λεγομένων τὰ κεφάλαια. Μὴ κατὰ τὸν νεανίαν.] τινὲς τοῦτο πρὸς τὰ ἄνω, ὅπως φανήσῃ μὴ κατὰ τινὰ λέγειν, ἀλλὰ δηλονότι πραγματικώτερον αὐτοῦ καὶ βέλτιον. Μνημόσυνα.] εἰς τὸ μνημονεύειν ἀπογράψομαι.

ΣΤΡΟΦΗ κώλων η'.

Χο. Οὐκέτι πρεσβυτῶν ὄχλος
Χρήσιμος ἐς' οὐδ' ἀκαρῆ.
Σκωπτόμενοι γὰρ ἂν, ἐν
Ταῖσιν ὁδοῖς ἁπάσαις,
Θαλλοφόροι καλοίμεθ' αὐ-
τωμοσιῶν κελύφη.
Ἀλλ' ὦ περὶ τῆς πάσης μέλλων βασιλείας ἀπολογήσεσθαι
Τῆς ἡμετέρας. νυνὶ θαῤῥῶν, πᾶσαν γλῶτταν βασάνιζε.

STROPHA Col. 8.

CH. Vrba senum iam vilis est
Nullus eorum vsus erit,
Ludibriúmque erimus
Omnibus in locis, &
Frondiferi vocabimur,
Causidicum & putamen.
Sed nostra agedum qui regna paras & opes defendere verbis
Aduersum inimicos, incipe nunc vires expendere lingua.

Σχόλια. Οὐδ' ἀκαρῆ] οὐδὲ βραχὺ, οὐδὲ τὸ τυχόν.

Bisetus. Τὸ πλῆρες, χρόνον ἀκαρῆ. χρόνος δὲ ἀκαρὴς λέγεται ὁ διὰ πολὺ βραχύτητα κείρεσθαι, ἢ διαιρεῖσθαι εἰς ἄλλα μέρη οὐ δυνάμενος, καὶ ἀπὸ τούτου ὁ ἐλάχιστος.

Σχόλια. Θαλλοφόροι] ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν οὕτω γέγραπται. θαλλοφόροι ἀντὶ τοῦ ἐργάται. θαλλὸν γὰρ ἐπιφοροῦσι φορεῖσθαι. οἱ γὰρ γέροντες διὰ τὸ τοιαῦτα ἐργάζεσθαι οἰκονομοῦσιν. εὐχερῶς δὲ εἶπε περὶ ὧν μηδὲν ἔχει εἰπεῖν πρὸς ἀποχρήσοντες. θαλλοφόρους γὰρ ἔφη, βουλόμενος τοὺς γέροντας δηλῶσαι. ἐπειδὴ ἐν τοῖς Παναθηναίοις οἱ γέροντες, θαλλοὺς ἔχοντες ἐπόμπευον. ὡς οὖν εἰς οὐδὲν ὄντων χρησίμων αὐτῶν ἔξω τοῦ θαλλοφορεῖν, οὕτως αὐτοὺς ἐπίσκωψεν. ὁμοίως Δικαίαρχος ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ, ἵνα οἶδα ἐξότου ποτὲ καὶ τὰς γραῦς ἐν τοῖς Παναθηναίοις ὑπείληφε θαλλοφορεῖν. τούτου δὲ ἔθους Ξενοφῶν μὲν ἐν τῷ συμποσίῳ, Φιλόχορος δὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ. ὅς γε καὶ τὸν καιρὸν ὅτε τὸ ἔθος, Ἐρεχθονιον φησὶν γενέσθαι. μνημονεύει τοῦ ἔθους Κρατῖνος μὲν ἐν Δηλιάσι. Φερεκράτης δὲ ἐν Ἐπιλήσμοσιν.

Bisetus. Περὶ δὲ τῶν θαλλοφόρων Εὐστάθιος ταῦτα λέγει εἰς τὸ Ρ τῆς Ὀδυσσείας. ὁ ἀττικὸς δὲ θαλλὸς ἐξαίρετος ἦν, ἀφ' οὗ στέφανος Ἀθήνησι τοῖς νικηταῖς ἦν. ἐκ δὲ τῆς θαλλῆς, καὶ θαλλοφόρος παροιμιακῶς ὁ μηδὲν χρήσιμος, ἀλλ' ἢ βοσκήμασι θαλλὸν παραβάλλειν. ὁ αὐτὸς ἀλλαχοῦ λέγει τοὺς γεραιτέρους Ἀθήνησιν ἐν ταῖς ἑορταῖς ἐν πομπαῖς θαλλοφορεῖν εἰωθότας.

Σχόλια. Ἀντωμοσιῶν.] τῶν δικῶν. ἀντωμοσίαι δὲ ἀπολογίαι, ὅταν ὁ ἐγκαλούμενος περὶ κλοπῆς ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ὀμνύουσι πρὸ δίκης, καὶ ὁ ἐπάγων δὲ αὐτὸν ἀντομνύουσι αὐτὸν ἦ τὴν ληστείαν, καὶ οὗτοι μάρτυρες ἀπολογίας. Κελύφη.] καλύμματα δικῶν. ἢ τῶν ἐγκλημάτων. κελύφη δὲ τὰ τῶν ᾠῶν καλύμματα, ὡσεὶ ἔλεγε ἀποβλήματα δικῶν. Ἀλλ' ὦ.] χορὸς προσθαρσύνων τὸν Φιλοκλέωνα ταῦτά φησι.

Christ. Μνημόσυνα γράψομ' ἐγώ] Vt memoriæ hæreant, inquit, ea describam. Hic versus cum sit Iambicus legẽdum affirmo γράψομαι ἐγώ. Θαλλοφόροι] Senes qui in Quinquatribus vel Panathenæis oleæ termitem ferebant pro pompa nullique præterea rei vtiles aut commodi erant, θαλλοφόροι dicebantur. Eius moris meminerunt ex antiquis Cratinus in Deliasin, & Pherecrates Epilemosin, & Philochorus lib. 2. (τῆς ἀτθίδος puta) vt ait Glossographus. Eorum opera si exstarẽt maiorem lucem aspiceremus in vetustis ritibus & sacris. Xenophon certè in Symposio pulcros senes θαλλοφόρους memorat qui Mineruæ in pompa Panatheneorum seruirent. Sed & traditur (auctore Dicæarcho in Panathenaico) mulieres vetulas in ea pompa adhibitas ramum oliuę gestantes, quod meritò miratur scholiastes Græcus, neque enim hoc alibi traditum existimo. Hesychius bonus & antiquus Glossematarius in hac voce videtur corrigendus, cum ait hos senes tantum vtibiles πρὸς τὸ θάλλειν, legendum enim πρὸς τὸ θαλλοφορεῖν. Neque verò spernendum quod notat idem Scholiastes scriptum in Commentariis (sic ὑπομνήματα vocabimus) huius (vt opinor) Comici ad hunc locum, nempe θαλλοφόρους dici τοὺς ἐργάτας, ad-

ditque Hemistychiū ex Epico poeta vt arbitror, θάλλοντ' ἐλαίας φορεῖται. Quo intelligitur arbuteas frondes à senibus dari solitas hœdis (credo) depulsis, id enim præcipuè satagere in agris senes homines. Ἀντωμοσιῶν κελύφη] Primum iusiurandum, (vt ait Pollux in Onomastico) quo adigebatur qui litem intendebat vera se crimina obiecturum, dicebatur προωμοσία. At ἀντωμοσία quo reus promittebat se non iniuria acturum. Tamē etiam actor diceb. tur ἀντωμόσαι vt apud Isocratem in oratione περὶ ζυγοῦ. Et apud Laertium (in vita Socratis) de Melito accusatore, vbi habes τὸ δ' ἐγράψατο καὶ ἀνθωμολογήσατο putaui legendum ἀντωμόσατο quia dixerat ἀνθωμοσίαι τᾶς δίκας. Sunt autem κελύφη, odorum putamina, sed hic sic vocat litium ablegmina. Quod autem ait ἀπὸ βαλβίδων περὶ τῆς ἀρχῆς ludit in ambiguitate vocis, nam βαλβίδες sunt carceres & initium studij decurrendi, ἀρχὴ verò & principium & principatus.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ, ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

PHILOCLEON, BDELICLEON, CHORVS.

BISETVS. Φιλοκλέων, καὶ Βδελυκλέων περὶ τῆς δικαστῶν εὐδαιμονίας, καὶ δ' ἐστὶν δυναστείας ἐναντίαις γνώμαις μακρολογοῦσι.

ΦΙ. Καὶ μὴν εὐθύς γ' ἀπὸ βαλβίδων περὶ τῆς ἀρχῆς ἀποδείξω,
Τῆς ἡμετέρας, ὡς οὐδεμιᾶς ἥττων ἐστὶ βασιλείας.
Τί γὰρ εὔδαιμόν γ' ἢ καὶ μακαριστὸν μᾶλλον νῦν ἐστι δικαστοῦ.
Η τρυφερώτερον, ἢ δεινότερον ζῶον καὶ ταῦτα γέροντος.
Ον πρῶτα μὲν ἕρποντ' ἐξ εὐνῆς τηροῦσ' ἐπὶ τοῖσι δρυφάκτοις
Ανδρες μεγάλοι καὶ τετραπήχεις. κἄπειτ' εὐθὺς προσιόντι
Εμβάλλει μοι τὴν χεῖρ' ἁπαλήν, τῶν δημοσίων κεκλοφυῖαν.
Ικετεύουσί θ' ὑποκύπτοντες, τὴν φωνὴν οἰκτροχοοῦντες.
Οἴκτειρόν μ' ὦ πάτερ αἰτοῦμαί σ' εἰ καὐτὸς πώποθ' ὑφείλου,
Αρχὴν ἄρξας, ἢ 'πὶ στρατιᾶς τοῖς ξυσσίτοις ἀγοράζων.
Ος ἔμ' οὐδ' ἂν ζῶντ' ᾔδειν, εἰ μὴ διὰ τὴν προτέραν ἀπόφυξιν.

PH. A carceribus primùm incipiā, & vera vincam ratione
Nostrum imperium nullo inferius tandem esse aut cedere regno.
Quid enim sene præsertim iudice possit felicius esse,
Vel delicians aut terrificum aut magis omni ex parte beatum
Quem primo mane cubili egressum propè subsel.ia seruant
Homines grandes & cubitorum quattuor? hic protinus ad me
Aliquid veniet, mollique manu prensans qua maxima facta
Fecit, mihi suppliciter accidet, & miserè multa quiritans
Dicet, Rogo te, miserere pater, si quis tu forsitan inter-
Vertisti imperiúmve gerens vel in armis cōniuia curans:
Merito ille meo nisi saluus abisset, nec me viuere sciret.

Σχόλια. Ἀπὸ βαλβίδων.] ἀπ' ἀρχῆς εὐθέως. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν σταδιοδρομούντων. βαλβὶς γάρ ἐστιν, ἡ ἀφετηρία, γραμμὴ δέ, ἐφ' ἧς εἱστήκεσαν, ἕως ἂν ἀποσημανθῇ ὁ δρόμος αὐτῶν. Τρυφερώτερον.] τρυφῆς ἐπίμεστον. καλῶς δὲ ἡ προσθήκη τοῦ γέροντος, ἀσθενεῖς γὰρ περὶ τὰς ἡδονὰς οἱ γέροντες. Εμβάλλει μοι τὴν χεῖρα.] οἱ ποιοῦσι τοῖς δικασταῖς, οἱ θωπευτικῶς ποιοῦντες πρᾶγμα ἐφαπτόμενοι τῆς χειρὸς ἐν τῷ ἀσπάζεσθαι διὰ τὸ μέλλειν κρίνεσθαι ἐπὶ δημοσίων κλοπῇ προκαταλαμβάνοντες. Οἰκτροχοοῦντες.] οἰκτρὰ χέοντες. Ομηρος. ἥτε πολυτρυχάλα χεῖ πολυηχέα φωνήν.

CHRIST. Η καὶ μακαριστὸν] Expungenda particula coniunctiua καὶ vt constet suis numeris versus Aristophanicus. Quod autem ait τρυφερώτερον, Scholiastes ait τρυφῆς ἐπίμεστον non sanè ex meo sensu. Rectè vero addidit γέροντος, quia, vt plurimum, hebent senes & languidiores sunt in fructu voluptatum. Μεγάλοι καὶ τετραπήχεις] Quattuor cubitorum magnitudo non excedit iustam hominis mensuram. Longe grandior & fidem mihi non faciens vir illius Syracusiæ quem in Idyllio Ἀδωνιαζούσαις Theocritus vocat τετράπηχυν. Tamen alias hac voce vsus videtur hic Comicus cùm loqui tur de generosis. Hoc loco lictores, vt puto, designat & ostiarios. Προσιόντι ἐμβάλλει μοι] Sic rei repetundarum criminū obnoxij iudices prensare solent, & manum blandè contrectant. Malim autem legere προσιόν τις quā προσιόντι, non quòd praua sit lectio vulgaris, sed quia ἐμβάλλει non potest referri ad nomen multitudinis ἄνδρες μεγάλοι vt sequentia ἱκετεύουσι ὑποκύπτοντες. Nisi dicamus trāsitum esse à plurali numero ad singularem, vt postea, ἕως ἂν ἐμὲ τῷ ἱμοῖσι. Τὴν φωνὴν οἰκτροχοοῦντες] Fundentes vocem miserabilem. Sic apud Homerum ἥτε χέει πολυηχέα φωνήν.

Σχόλια. Ος ἔμ' οὐδ' ἂν ζῶντ' ᾔδει] ὅ τις οὐδ' ἂν λόγῳ με ἠξίωσεν εἰ μὴ συνέστη ἀπὸ ὑπ' ἐμοῦ.

BISE. Τὸ δ' ἐν αἰτῇ τοῦ ὅ, τεῖδον πρόσωπον, ὡς τὸ ἔσχάρ, αἰτῇ τοῦ ποιῆ, ὅπερ ἐν τῷ ἕπεσιν καὶ κρᾶσιν. Εὐριπίδης.

CHR.

CHRIST. Οὐδ᾽ ἂν ζῶντ᾽ ᾔδειν] Nisi, inquit, A beneficium a me accepisset, non me nosset neque mei rationem vllam haberet. Mallm autem ᾔδει quàm ᾔδειν, & sic Scholiastem puto legisse.

Βδε. Τουτὶ περὶ τῶν ἀντιβολούντων ἔστω τὸ μνημόσυνόν μοι.

Φι. Εἶτ᾽ εἰσελθὼν ἀντιβοληθεὶς τὴν ὀργὴν ἀπομορχθεὶς

Ἔνδον, τούτων ὧν ἂν φάσκω πάντων οὐδὲν πεποίηκα.

Ἀλλ᾽ ἀκροῶμαι πάσας φωνὰς ἱέντων εἰς ἀπόφυξιν. B

Φέρ᾽ ἴδω. τί γὰρ οὐκ ἔστιν ἀκοῦσαι θώπευμ᾽ ἐνταυθοῖ δικαστῇ;

Οἱ μέν γ᾽ ἀποκλάονται πενίαν αὑτῶν, καὶ προστιθέασιν

Κακά γε πρὸς τοῖσιν οὖσιν, ἕως ἂν ἰσώσῃ τοῖσιν ἐμοῖσιν. (λοῖον.

Οἱ δὲ, λέγουσι μύθους ἡμῖν. οἱ δ᾽ Αἰσώπου τι γε- C

Οἱ δὲ, σκώπτουσ᾽ ἵν᾽ ἐγὼ γελάσω, καὶ τὸν θυμὸν καταθῶμαι.

Κἂν μὴ τούτοις ἀναπειθώμεσθα, τὰ παιδάρι᾽ εὐθὺς ἀνέλκει,

Τὰς θηλείας καὶ τοὺς υἱεῖς τῆς χειρὸς, ἐγὼ δ᾽ ἀκροῶμαι.

Τὰ δὲ συγκύψανθ᾽ ἅμα βληχᾶται. κἄπειθ᾽ ὁ πατὴρ ὑπὲρ αὐτῶν, D

Ὥσπερ θεὸν ἀντιβολεῖ με τρέμων τῆς εὐθύνης ἀπολῦσαι.

Εἰ μὲν χαίρεις ἀρνὸς φωνῇ, παιδὸς φωνὴν ἐλεήσαις.

Εἰ δ᾽ αὐτοῖς χοιριδίοις χαίρω, θυγατρὸς φωνῇ με πιθέσθαι. (ἀνεῖμεν.

Χ᾽ ἡμεῖς αὐτῷ τότε τῆς ὀργῆς ὀλίγον τὸν κόλλοπ᾽

BDE. Etiam hoc de supplicibus memori volo commendare tabellæ.

PH. Hinc ingressus, precibúsque oneratus, & omni fortiter ira

Detersa, (abiere foris promissa omnia) nihil exsequor intus,

Tantum auribus accipio miseras cupientum euadere voces.

Age quæ non blandimenta potest iudex audire forensis?

Hos pauperiem deflere suam videas, atque addere mæstos

Alia præter mala donec propria meis ostenderit æqua,

Illi fabellas dicunt, aut Æsopi ridiculum quid.

Alij, vt tollant mihi risum, animúmque hilarẽt dicteria fundunt:

Si nos minimè ista mouent, tractos pueros ascẽdere cogunt

Atque mulieres natósque manu ducunt: aures mihi pronæ,

Balat tenera ætas illa simul: vicem at illorum pater ipse

Me veluti deum trepidus rogat, vt veniam culpæ impetret huius.

Si gaudes voce agni, te vox moneat clamosa puelli

Quòd si me porcelli iuuerint, moneat me filia virgo. (*& iram.*

Tunc igitur neruos animi paulisper laxamus

Σχόλια. Τουτὶ περὶ.] ἐν τῷ γραμματείῳ ὁ Βδελυκλέων ἀπογράφεται ὅτι ἀντιβολοῦνται οἱ δικασταὶ ὡς τὰ ἄνω εἴρηκεν, ἵν᾽ ἔχῃ τοῦτο εἰς κατηγορίαν αὐτῶν. ἀπομορχθεὶς δὲ ἀποβαλών.

CHRIS. Τὴν ὀργὴν ἀπομορχθεὶς] Ira detersa & abiecta, leuiter curo quò promissa cadãt. Claudicabit versus nisi fulmentum adhibemus, & legimus καὶ τὴν ὀργήν.

Σχόλια. Ἔνδον τούτων ὧν φάσκω.] ἀντὶ τοῦ ἃ ἔξωθεν ἐπαγγέλλομαι ποιεῖν, ἔνδον οὐ ποιῶ. τοιοῦτοι γὰρ οἱ δικασταί. παραχρῆμα μὲν ἐπαγγέλλονται, ὕστερον δὲ ἀρνοῦνται. Κακὰ πρὸς τοῖς οὖσιν] ἐν σχήματι εἴρηκε μεταβὰς ἀπὸ τοῦ πληθυντικοῦ εἰς τὸ ἑνικόν. ὁ δὲ νοῦς, ἕως ἂν οὗτοι τὰ κακὰ τὰ ἡμέτερα ἀποφήνωσι τοῖς ἑαυτῶν ἴσα. ἄλλως. ἀντὶ τοῦ ταῦτα λέγουσιν, ἕως ἂν αὐτοὺς πένητας ἀποδείξωσιν ὡς ἐγώ. F

CHRIST. Ἕως ἂν ἰσώσῃ τοῖσιν ἐμοῖσιν] Donec mala sua nostris æquauerint. Atticismus est quo à plurali numero transitur ad singularẽ, Thucydidi familiaris, debuerat enim ἰσώσωσιν. Neque verò malè legendum putem τοῖσιν ἴσοισιν quod ex Scholiasta coniicio.

Σχόλια. Αἰσώπου τι γελοῖον.] Αἴσωπος τραγῳδίας ἐγένετο ὑποκριτὴς γελοιώδης. προσθετέον ἔσται δὲ τὸ γελοῖον. G

CHRIST. Αἰσώπου τι γελοῖον] Quia dixit μύθους fortassis erunt qui de Æsopo fabularum scriptore hoc ridiculum intelligant. Sed fuit Æsopus Tragœdus histrio facetissimus & γελωτοποιός qualis Oeagrus postea. Lego autem καταθῶμαι, id est ἀναπαύσωμαι, nisi malis esse, deponere iram. E

Σχόλια. Εὐθὺς ἀνέλκει.] εἰς τὸ βῆμα. διὰ δὲ τοῦ οἴκτου οἱ δικαζόμενοι τοῦτο ἐποίουν, ἵνα κἀνταῦθα ἐλεηθῶσιν. Ἅμα βληχᾶται.] ποιὰν φωνὴν ἀφιᾶσιν ἢ νεαρήν. ἐκ δὲ τῆς ἀσήμου φωνῆς, δηλοῖ τὴν βραχεῖαν τῶν παίδων ἡλικίαν.

CHRIST. Τῆς εὐθύνης ἀπολῦσαι] Quid sit εὐθύνη vide apud Sudam, hic est τιμωρία.

Σχόλια. Εἰ μὲν χαίρεις ἀρνὸς φωνῇ] παίζει ταῦτα. ἐπεὶ ἐκεῖνοι οὕτως λέγουσιν. εἰ μὲν ἄρσενα τις ἔχει, εἰς τοὺς ἄρσενας ἀπίτω, εἰ δὲ θήλεα, τὰς θηλείας καλείτω. λείπει δὲ τὸ ἐλέησον. Χοιριδίοις.] ἴσως ὅτι χοῖρος προσαγορεύεται τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον.

CH. Εἰ δ᾽ ἄρ᾽ τοῖς χοιριδίοις] In editione Veneta legitur αὐτοῖς fortassis distinguendũ αὖ τοῖς. Vocari autẽ χοῖρον vel ὑποκοριστικῶς χοιρίδιον partẽ eam qua mulieres fœminæ sunt, alibi diximus ex Varrone, & in Acharnensibus satis apparet ex Megarensi χοιροπώλῃ.

Σχ. Τὸν κόλλοπ᾽ ἀνεῖμεν.] ἀντὶ τοῦ τὴν τάσιν τῆς ὀργῆς. ἢ τὸ στερεώτατον τῆς ὁρμῆς, ἀπὸ τοῦ κατὰ τὸν στέροντα κόλλοπος. ἔστι δὲ δέρμα στερεώτατον. ἢ τὰ περὶ τὸν τείνοντα τῆς χορδῆς κάλλοπα τὸν κόλλοπα. ἢ κόλλοπες λέγονται, οἱ πασσαλίσκοι τῆς κιθάρας. εἰς οὓς ἀποδεσμοῦνται αἱ νευραὶ, καὶ τείνονται στρεφομένων. ὀργῆς οὖν κόλλοπα ἀντὶ τοῦ τὴν τάσιν τῆς ὀργῆς.

CHRIST. Τὸν κόλλοπ' ἀνῶμαι] Diximus in A Irenes quid esset κόλλοψ, solidum nempe & neruosum corium. Hic nihil aliud quàm tensio, trãslatum à citharæ tendinibus, circum quos voluũtur & tenduntur neruiæ, Græci vocant πασσάλους id est paxillos, Nos Gallo-Franco idiomate Cheuilles quasi capitulos. Hic igitur κόλλοπα τῆς ὀργῆς, iræ intensionem & rigorem vocat.

Ἆρ' οὐ μεγάλη τοῦτ' ἔστ' ἀρχὴ καὶ τοῦ πλούτου καταχήνη;	*Hoc ne est latè regnare & diuitias suspendere naso?*
ΒΔ. Δεύτερον αὖ τουτὶ γράψομαι, τὴν τοῦ πλούτου καταχήνην.	*BD. Sequitur caput hoc, mihique scribetur, Opũ contemptus in isto est.*
Καὶ τἀγαθά μοι μέμνησ' ἃ 'χεις φάσκων τῆς Ἑλλάδος ἄρχειν.	B *Sed quæ bona iactabas Hellados vt Rex, narrare memento.*
ΦΙ. Παίδων τοίνυν δοκιμαζομένων, αἰδοῖα πάρεστι θεᾶσθαι.	*PH. Puerorum ætas quoties spicitur licet inspexisse verenda,*
Κἂν Οἴαγρος εἰσέλθῃ φεύγων οὐκ ἀποφεύγει πρὶν ἂν ἡμῖν	*Quin si reus Oeagrus venerit intrò, non antè facesset*
Ἐκ τῆς Νιόβης εἴπῃ ῥῆσιν τὴν καλλίστην ἀπολέξας,	*Quàm nobis ex Nioba lectum recitet memorabile dictum.*
Κἂν αὐλητής γε δίκην νικᾷ, ταύτης ἡμῖν ἐπίχειρα,	C *Tum tibicen si victor litis abit, grates agit ipsis*
Ἐν φορβειᾷ τοῖσι δικασταῖς ἔξοδον ηὔλησ' ἀπιοῦσιν.	*Iudicibus, & egressis canit, ori circum pelle ligata.*

Σχόλια. Καταχήνη.] καταγέλως. καταφρόνησις.

BISETVS. Καταχήνη] Παρὰ τὸ τοὺς καταγελῶντας τῶν ἄλλων τῷ στόματι κατ' αὐτῶν χαίνειν ἐν τῷ καταγελᾶν.

D CHRIST. Δεύτερον ἂν τουτὶ γράψομαι.] Iamdudum censebam legẽdum αὖ pro ἂν, Postea in Venetis libris coniecturam meam vidi confirmatam. Legerem autem γράψω non γράψομαι, aut certam est αι diphthongum breuiari, quod & alias alij aduerterunt. Cæterum καταχήνη, risus est & ludibrium atque adeò contemptus diuitiarum, origo est παρὰ τὸ καταχαίνειν quod est cum risu inhiare.

E Σχόλια. Καὶ τἀγαθά μοι μέμνησο.] καὶ μέμνησό φησιν εἰπεῖν ἃ ἔχεις φάσκων ἄρχειν τῆς Ἑλλάδος. ἐπειδὴ ἔλεγεν ὁ Φιλοκλέων ὅτι ἄρχουσιν οἱ δικασταὶ τῆς Ἑλλάδος. Παίδων τοίνυν δοκιμαζομένων.] πρὸς τὸ ἔθος. Ἀριστοτέλης δέ φησιν, ὅτι ψήφῳ οἱ ἐγγραφόμενοι, δοκιμάζονται οἱ νεώτεροι εἰ μὴ ἐτῶν εἰσιν. ἴσως δ' ἂν περὶ τῶν κρινομένων παίδων εἰς τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας λέγοι, οὐχ ὡς ἐν δικαστηρίῳ κρινομένων, ἀλλ' ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων. ἄλλως. τῶν γὰρ παίδων τὴν ἡλικίαν δοκιμάζοντες, τὰ αἰδοῖα ἐσκόπουν διὰ τὸ δεῖσθαι αὐτῶν εἰς τὸ χρησιμεύειν ἐν ταῖς λειτουργίαις.

F CHRIST. Παίδων τοίνυν δοκιμαζομένων] Nõ poterant ingenuorum filij se gerere pro ciuibus, nisi adhuc pueruli professi essent nomina. Primũ apud Curiales deinde apud populares. Ea professio dicebatur δοκιμασία. Prioris professionis annus legitimus erat quindecimus. Quum autẽ qui præfecti erant isti probationi & δοκιμασίᾳ, nõ satis certum ætatis argumentum sumere poterant, solebant puerorũ pudenda studiose explorare, addit Scholiastes vt ad publica munia vtiles essent, G ait enim εἰς τὸ χρησιμεύειν ἐν ταῖς λειτουργίαις. Qui λειτουργίαν pro re diuina, (vt Neoterici volunt Theologi) putabunt ad Papatum vel Presbyteratũ adipiscendum testes esse necessarios, scilicet ne quid mutilũ Deo offeratur. Sanè enim hodie neque Presbyteri neque Papæ creantur nisi se mares esse ostenderint. Quæ lex maxime est fraudi maritis & præstaret ipsos si non propter regnum cœlorum, at propter damnum pudicitiæ κολόβους fieri neque tam bene vasatos. Huic professioni dicata erat dies Apaturiorum tertia, quæ propterea κουρεῶτις dicta. Iurabant autem parentes liberos eos suos esse natos ex sua coniuge ciue Attica. Posterioris annos professionis erat decimus octauus quum pueri in ephebos & viros ascribebantur.

Σχόλια. Κἂν Οἴαγρος.] ὅτι τραγικὸς ὑποκριτὴς ὁ Οἴαγρος εἴρηται πρότερον. ὡς θαυμάζων δὲ αὐτὸν φησίν. ὅτι κἂν ἐκεῖνος ὁ μέγας καταδικασθῇ, ἐκ τῆς Νιόβης δὲ, καὶ γὰρ ὑπεκρίθη τὴν Νιόβην, ἢ Σοφοκλέους ἢ Αἰσχύλου. Ἐπίχειρα δὲ μισθούς, τὰ ἀπὸ τῶν χειρῶν κέρδη.

CHRIST. Κἂν Οἴαγρος] Diximus antea hunc Oeagrum histrionem fuisse & ὑποκριτὴν Tragicũ. Apparet autẽ hinc in magno ipsum fuisse pretio & cõmẽdatione, additq; ex Niobe quia personam ille egerat Niobes ex fabula Sophoclis vel Æschuli. Ἐπίχειρα] Sic mercedes vocat, Propriè sic dicuntur quæ lucra procedũt ex operibus manuum, τὰ ἀπὸ τῶν χειρῶν κέρδη. vnde tales operarij non solum ἐργάται, sed etiam χειρώνακτες & ἀποχειροβίωτοι vocantur apud bonos auctores præsertim Xenophontem.

Σχόλια. Ἐν φορβειᾷ.] φορβειαί εἰσι τὰ δέρματα τὰ περὶ τὸ στόμα τῶν αὐλητῶν προσδεσμευόμενα, ὅπως ἂν σύμμετρον τὸ πνεῦμα πέμπωμεν, ἢ δι' ὧν τὴν φωνὴν τοῦ αὐλοῦ ποιήσῃ. ὃ δὲ λέγει, τοῦτό ἐστιν. ἐπὰν νικήσῃ αὐλητής, ἀντίδοσιν ταύτης, προπέμπει ἡμᾶς μετὰ αὐλοῦ. ἔθος δὲ ἦν ἐν ταῖς ἐξόδοις τῶν τῆς τραγῳδίας χορικῶν προσώπων προηγεῖσθαι αὐλητήν. ὥστε αὐλοῦντα προπέμπειν. ὅπερ ἔλαβεν εἰς ἰδιότητα τῶν δικαστῶν ὁ Φιλοκλέων.

CHRIST. Ἐν φορβειᾷ] Versus ex Sophocle laudat Dionysius Longinus in libello de Alto genere dicendi in hunc modum, φυσᾷ γὰρ οὐ σμικροῖς αὐλίσκοις ἔτι, ἀλλ' ἀγρίαις φύσαισι φορβειᾶς ἄτερ, quos

etiam

etiam vsurpauit Cicero in Epistolis ad Atticum lib. 2. Sed quod omnes φορβειὰν ligulam exponunt quæ tibiæ solet inseri, non arbitror hic conuenire, quia Scholiastes ait esse pelliculam quæ ob os tibicinis alligabatur. lego autem paulò post καταλείπων non καταλιπὼν.

Κἂν ἀποθνήσκων ὁ πατὴρ τῷ δῷ καταλιπὼν παῖδ' ἐπίκληρον,	*Sin cui moriens pater hæredis legasset fortè puella*
Κλάειν ἡμεῖς μακρὰ τὴν κεφαλὴν εἰπόντες τῇ διαθήκῃ,	*Curam, tum primam ceram nos multum plorare iubentes*
Καὶ τῇ κόγχῃ τῇ πάνυ σεμνῶς τοῖς σημείοισιν ἐπούσῃ,	*Et recludentes impositum concha de more sigillum*
Ἐδομεν ταύτην ὅς τις ἂν ἡμᾶς ἀντιβολήσας ἀναπείσῃ.	*Nuptum damus hanc illi qui nos melius persuaserit omnes.*
Καὶ ταῦτ' ἀνυπεύθυνοι δρῶμεν, τῶν δ' ἄλλων οὐδεμί' ἀρχή.	*Atque hæc nobis impunè licent quæ non prætoribus vllis.*
ΒΔ. Τουτὶ γάρ τοι σεμνὸν τούτων ὧν εἴρηκας μακαρίζω.	*BD. Equidem magni facio & laudo quæ tu veneranda locutus,*
Τῆς δ' ἐπικλήρου τὴν διαθήκην ἀδικεῖς ἀνακογχυλιάζων.	*Verùm improbè agis quum sic prohibes & testamenta resignas.*
Ἔτι δ' ἡ βουλὴ χ' ὡ δῆμος ὅταν κρῖναι μέγα πρᾶγμ' ἀπορήσῃ,	*PH. Deinde Senatus populúsque vbi magna re super anxius hærens*
Ἐψήφισται τοὺς ἀδικοῦντας τοῖσι δικασταῖς παραδοῦναι.	*Sciscunt vt iudicibus nobis tradatur causa reorum:*

Σχόλια. Ἐπίκληρον.] ἐπίκληρος λέγεται ἡ τοῦ κληρονόμος κεκληρωμένη. ὅταν γὰρ παῖς ὀρφανὴ πατρὸς καὶ μητρὸς ἀδελφῶν τε οὖσα ἔρημος, καὶ ταύτῃ τύχῃ ὑποκειμένη οὐσία, ταύτην καλοῦσιν ἐπίκληρον. ὁμοίως δὲ καὶ τὴν ἤδη γεγαμημένην, ὅταν ἡ ἐπὶ τῇ οὐσίᾳ ὅλῃ καταλελειμμένη καλεῖται· οὐ γὰρ τὴν οὐσίαν νῦν ἤρον. καλεῖται δὲ ἐπίκληρος οὐχ ἡ μηδ' ἔτι γεγαμημένη, ἀλλὰ παρὰ τῷ πατρὶ οὖσα, καθότι καθήκει αὐτῇ πᾶσα ἡ οὐσία. καλοῦνται δὲ ἐπίκληροι κἂν δύο ὦσι κἂν πλείους. τινὲς δὲ τὴν ἐπίκληρον καλοῦσιν ἐπιπλαματίδα καὶ πατροῦχον. νόμος δὲ ἦν Ἀθήνησιν, γνησίας μὲν οὔσης θυγατρὸς, νόθου δὲ υἱοῦ, μὴ κληρονομεῖν τὸν νόθον τὰ πατρῷα.

CH. Ἐπίκληρον] Nomine κλήρου omnia bona quæ cernere potest hæres cōprehenduntur, siue ἔγγεια siue ἔπιπλα. Hinc ἐπίκληροι dicūtur ad quos deuenit hæreditas, quia κλήρῳ id est sorte bona ercisce-bātur. Sed κατ' ἐξοχὴν pupilla virgo quæ sola erat vocabatur ἐπίκληρος, (quāquam inuenio ad nuptas etiā & ad pauperes virgines hāc vocē vsurpatam) Hesychius ἐνόσιον vocat, & πατροῦχον, & viuēte etiā patre sic dici testātur Grāmatici quia bona patris ad eā pertinebāt, vbi enim filia legitima, paternā hæreditatē nothi nō cernebāt. Scholiastes Græcus ἐπίκληρον etiā vocatā dicit ἐπιπλαματίδα quod verbi quid sit nōdū perquirēti mihi & indaganti cōpertū esse potuit, neque Rhodiginū capio qui Mādā videtur vocare. Aliquādo conijcere libuit nū esset ἐπιπλαματίς, id est τὰ ἔπιπλα ματεύουσα. Sed mihi non satisfacit cōiectura. sanè ἐπίκληρος id est quod vernacula lingua Galli dicimus, vne heritiere. Apud Maronē Lauinia Virgo dotalis dicta id videtur esse, quia illi patris bona pro dote cedūt, etsi scio apud Græcos ἐπίπροικον aliā esse, puellā nēpe quæ fratres habens hæreditatis partē pro dote assecuta est. Quia autē controuersia erat cui nuptū esset dāda pupilla ἐπίκληρος, propterea vocata etiā est ἐπίδικος. Nam bona ea de quibus aliquis cōtendebat vt ad se pertinētibus propter generis proximitatē, cum mortuus nec filios haberet nec hæredes testamento reliquisset, dicebantur ἐπίδικα, vnde ἐπιδικάζεσθαι litem de hæreditate intendere, cuius actionis partes sunt ἀμφισβητήσεις & παρακαταβολή. Sed hæc omnia diligēter & accuratè tractauit vir maximus ingenio & doctrina Car. Sigonius lib. 3. de Rep. Atheniensium, ex Græcis oratoribus præcipuè sumpta & post maximū Budæū recensita & recocta. Κλάειν μακρὰ τὴν κεφαλὴν] Dictum fortassis vt illud, O multa fleturū caput, sed quia testamentū res est inanimata, fortassis sic vocat τὴν κεφαλίδα τοῦ βιβλίου, vt de prima cera & capite testamenti quæ isti insuper habent hæc intelligantur, nisi Hesychiū audimus qui κεφαλὴν (nisi codices mendosi) ait esse τὸ σωμάτιον, & τὸ ὄνομα, vt hic nomina innuat tabulis testamenti contenta.

Σχόλια. Καὶ τῇ κόγχῃ.] τοῖς σημείοις. ὡς κόγχας ἐπιτιθέντων ταῖς σφραγῖσιν, ἀσφαλείας ἕνεκα. κόγχη δὲ, τῷ κογχυλίῳ τῷ ἐπικειμένῳ ταῖς σφραγῖσι, τοῦ μὴ ἀφανίζεσθαι τοὺς τύπους αὐτῆς.

CHRIST. Καὶ τῇ κόγχῃ] Sigillis conchas vel conchylia pro inuolucro imponebāt, vt tutiùs asseruarentur, neu typi & characteres delerentur. Propterea statim ait ἀδικεῖς ἀνακογχυλιάζων quasi sit conchylium aperiens, etsi interpres Græcus videtur accepisse pro ἀνακαλύπτων, vbi notanda breuis syllaba χυ, alias semper (quod sciam) producta.

Σχόλια. Ἐδομεν ταύτην.] ἐκδίδομεν αὐτὴν φησὶ τῷ δωροδοκοῦντι ἡμᾶς.

CHRIS. Ἐδομεν ταύτην] Elocamus, inquit, Virginē potiora nobis dona adferenti. Hinc nota vox illa apud Ciceronē de Verre Prætore. Pupillos & pupillas certissimam esse prædā prætoribus.

Σχόλια. Μακαρίζω] λείπει ἡ κατὰ, κατὰ τὸ σεμνόν φησι μακαρίζω. τὸ ἀντιλαβὰς πρὸς τὸ λοιπόν. Ἀνακογχυλιάζων] πρὸς τὸ κογχύλην περιαιρῶν. λέγουσι δὲ βραχεῖαν τὴν συλλαβὴν τοῦ ἀνακογχυλιάζειν. λέγει δὲ ἀντὶ τοῦ καλύπτων.

Ἔτι δ' ἡ βουλὴ χ' ὡ δῆμος.] ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος ὅταν ἀπορήσῃ πράγματος, τοῖς δικασταῖς ἐπιτρέπει.

CHRIST. Η βουλὴ χ' ὡ δῆμος] Sic Latini, Senatus Populúsque Romanus, vt βουλὴ sit τὸ πρῶτον τάξει καὶ τιμῇ. At multiceps illa bestia secun-

dum habeat locum, sit tamen τὸ κύριον καὶ ἄρχον.

Etiam apud Thucydidem hic ordo obseruatur.

Εἶτ' Εὔαθλος, χ' ὁ μέγας οὗτος Κολακώνυμος ἀσπιδαποβλής,
Οὐχὶ προδώσειν ἡμᾶς φασὶ, περὶ τοῦ πλήθους δὲ μαχεῖσθαι.
Κἀν τῷ δήμῳ γνώμην οὐδεὶς πώποτ' ἐνίκησεν, ἐὰν μὴ
Εἴπῃ τὰ δικαστήρι' ἀφεῖναι πρώτιστα μίαν δικάσαντας.
Αὐτὸς δ' ὁ Κλέων ὁ κεκραξιδάμας, μόνους ἡμᾶς οὐ περιτρώγει.
Ἀλλὰ φυλάττει διὰ χειρὸς ἔχων, καὶ τὰς μυίας ἀπαμύνει.
Σὺ δὲ τὸν πατέρ' οὐδ' ὁτιοῦν τούτων τὸν σαυτοῦ πώποτ' ἔδρασας.
Ἀλλὰ Θέωρος καί τοι 'στὶν ἀνὴρ Εὐφημίου οὐδὲν ἐλάττων,
Τὸν σπόγγον ἔχων ἐκ τῆς λεκάνης τἀμβάδι' ἡμῶν περικωνεῖ,
Σκέψαι δ' ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν οἵων ἀποκλείεις καὶ κατερύκεις,
Ἣν δουλείαν οὖσαν ἔφασκες χ' ὑπηρεσίαν ἀποδείξειν.
Βδ. Ἐμπλήσθητι λέγων, πάντως γάρ τοι παύσῃ ποτὲ, κἀναφανήσῃ

Hic Euathlus, clypeique sui abiector Colaconymus ille
Se nostra negant prodere, potius plebem tutarier aiunt
Nulla in populo potior quamuis vnquam sententia vicit
Nisi lite prius prædamnata ad subsellia iudiciorum,
Sed & ipse Cleon clamore valens modò non obrodere gaudet
Imò seruat versatque manu nos, & muscis procul arcet.
At tu nec tantillum ista tuo faceres iucunda parenti,
Rursúmque Theorus qui Rhetor verè est Euphemius alter
In peluì spongiam habens nobis crepidas absterges & vngit.
Nunc dispice tot bona, tum quæ spernenda putes vel retinenda
Quæ seruitium esse ministeriũque probare ipse ante volebas.
BD. Age te dictis satia, mox desieris: prorsúsque patebit

Σχόλια. Εὔαθλος] Εὔαθλος ῥήτωρ συκοφάντης. οὗ μνημονεύει καὶ ἐν Ἀχαρνεῦσι καὶ Ὁλκάσιν. οὗτός ἐστιν ὑμῖν πονηρὸς τοξότης συνήγορος ὥσπερ Εὔαθλος. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ καὶ Πλάτων ἐν Πεισάνδρῳ. καὶ Κρατῖνος ἐν Θρᾴτταις. Κολακώνυμον δὲ εἶπε τὸν Κλεώνυμον. εἴρηται δὲ ὅτι κόλαξ καὶ ῥίψασπις. τὸ δὲ οὐχὶ προδώσειν ἡμᾶς, ἐπεὶ λέγουσι τὰ τοιαῦτα οἱ ῥήτορες, ὡς ὑπὲρ ὑμῶν ἀγωνίζομαι καὶ οὐχὶ προδώσω τὴν πόλιν.

CH. Εἶτ' Εὐα.] Lego εἶτ' pro εἶτα. Fuit autẽ hic Euathlus Rhetor improbus Sycophãta, qui à Comicis frequens sugillatur, prefertim à Platone in Pisãdro & à Cratino in Threissis vel potius Cressis, rursúsque ab Aristophane in Acharnensibus, & in fabula ὁλκάσι ex qua sunt hi duo versus Trochaici quos integros & emendatos adferam ἔστι τις πονηρὸς ἡμῖν τοξότης συνήγορος (sic etiam vocatur Rhetor) ὥσπερ Εὔαθλος παρ' ἡμῖν τοῖς νέοις, vbi Euathlus non solum scelestus: sed & ignobilis censetur, quia τοξότης & ibi & in Acharnensibus inducitur, fuisse enim τοξότας inter viles & εὐτελεῖς velutque seruos, videre est etiam in Lysistrata, & ex Aiace Sophoclis vbi Teucer ab aduersario τοξότης in opprobrium appellatur, & βάναυσον τέχνην κεκτημένος. Emendandus obiter Sudas in hac voce, vbi habes ῥήτωρ πονηρὸς ἄριστος ὁλκάσι, legendum enim ἀριστοφάνης ὁλκάσι. Etiam hũc Euathlum ob εὐρυπρωκτίαν & λάλιαν traducebant, vt in Acharnensibus Glossographus scripsit. Quem auté vocat Colaconymum is est Cleonymus, quem non semel ῥίψασπιδα vocat & præterea blandum assentatorem hic innuit. Legendum autem cum sibilo in fine ἀσπιδαποβλής.

Σχόλια. Κἀν τῷ δήμῳ γνώμην.] ὅτι ὁ δημηγορῶν ἐν τῷ δήμῳ φησὶν, ἐὰν ἴσχει τῆς νίκης τὴν ψῆφον, ἄνευ τῆς κελεύσεως τῶν δικαστῶν εἰ μὴ πρότερον πρὸς μίαν δίκην δικάσαντες οἱ δικασταὶ, παρεῖεν καὶ ἐπιτρέψειεν. Ἐὰν μὴ εἴπῃ τὰ δικαστήρια.] δεῖ μηκέτι ἔχειν τὴν ἐξουσίαν δεῖ δεῖνα ποιῆσαι. ἀλλ' ἅπαξ κελεύσαι ὑπὲρ τούτων καὶ μὴ γίνεσθαι ὑπερβόλιμον τινὶ ποιῆσαι ἐπὶ τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ψηφισμάτων. ἀλλὰ τὸ ἅπαξ κελευθὲν, κύριον εἶναι. Αὐτός.] κατ' ἐξοχὴν τὸ, αὐτός. κεκραξιδάμας διὸ τῇ βοῇ δαμάζων.

CHRIST. Μόνους ἡμᾶς οὐ περιτρώγει] Puto legendum μόνον, & fortassis esse μονονούχι. Οὐ πώποτ' ἔδρασας] Elegans Atticismus, ἔδρασας τὸν πατέρα, quem Lucianus in primo dialogo deorum imitatus est cùm ait illic Prometheus ad Iouem οἷα καὶ ἔδρασας τὸν κρόνον.

Σχόλια. Εὐφημίου.] ὅτι Εὐφήμιος, τῶν ἄγαν διαβαλλομένων ἐπὶ κολακείᾳ ἐστίν. ὁ παρείκασε τὸν Θέωρον. διὰ κολακείαν τὰ ὑποδήματα τῶν δικαστῶν ἀποψῶντα καὶ ἀλείφοντα. μετῆκται δὲ ἀπὸ τῶν ἀγγείων. κυρίως γὰρ περικωνεῖν ἐστι, τὸ πιττοῦν τὰ κεράμια.

CHRIST. Εὐφημίου οὐδὲν ἐλάττων] Theorum comparat Euphemio (qui Rhetor fuit habitus inter maximos assentatores) eúmque adeò iudicibus obnoxium fuisse ait, vt eorum baxeas nõ pigeret detergere, hoc enim est τὰ ἐμβάδια περικωνεῖν sumpta Metaphora à vasibus picatis, Nam κωνεῖν est πιττοκοπεῖν puto ἀπὸ τοῦ κωνάματος quasi incrustare, nam pice dolia incrustabant. Hinc πιττοκώνητος μόρος mors est qua moriũtur qui pice obliti cremantur vt Æschylus in Cressis dixit, & post illũ Cratinus Æschylei characteris æmulus. Hinc & πισσοκονία Herodoto quam alij πιττωσίαν vocãt, cùm pice linuntur pecudum tonsilsæ. Fortassis auté à pice ipsum vas Græci dixerũt πίθον quem Lacones πίθος vocant.

Πρωκτὸς λουτροῦ περιγιγνόμενος τῆς ἀρχῆς τῆς περιούσης.
ΦΙ. Ὃ δέ γ' ἥδιστον τούτων ἐστὶ πάντων, οὗ 'γὼ 'πελελήσμην,
Ὅταν οἴκαδ' ἴω τὸν μισθὸν ἔχων. κᾆπειθ' εἰσήκονθ' ἅμα πάντες
Ἀσπάζονται διὰ τἀργύριον. καὶ πρῶτα μὲν ἡ θυγάτηρ με
Ἀπονίζῃ. καὶ τὼ πόδ' ἀλείφῃ. καὶ προσκύψασα φιλήσῃ.
Καὶ παππάζουσ' ἅμα τῇ γλώττῃ τριώβολον ἐκκαλαμᾶται.
Καὶ τὸ γυναιόν μ' ὑποθωπεῦσαν, φυστὴν μᾶζαν προσενέγκῃ
Κἄπειτα καθεζομένη παρ' ἐμοὶ, προσαναγκάζῃ φάγε τουτὶ
Ἔντραγε τουτί. τοῖσιν ἐγὼ γάνυμαι, καὶ μή με δεήσῃ
Εἰς σὲ βλέψαι, καὶ τὸν ταμίαν, ὁπότ' ἄριστον παραθήσει,
Καταρασάμενος καὶ τονθορύσας, ἄλλην μή μοι ταχὺ μάξῃ.
Τάδε κέκτημαι πρόβλημα κακῶν. σκευὴν βελέων ἀλεωρήν.
Κἂν οἶνον μοι μὴ 'γχῇς σὺ, τὸν ὄνον τόνδε ἐσκεκόμισμαι,

Tuus ille magistratus, podex superans (vt fama) lauacrum.
PH. Sed quod fueram oblitus quodque eximiū est longéque suaue
Quum redeo domum pretium referens, venientem tum simul omnes
Me complectuntur ob argētum, atque imprimis filia grandis,
Lotum permulcet aquis, vngítque pedes, fertque oscula prona
Pappansque & adulans lingua triobolium expiscata lucellum est.
Tum mihi mulier palpum obiiciens, intritam præparat offam,
Propterque sedens inuitat quasi cogens, & talia fatur,
Hoc exede, sorbe, ego talibus oblector, ne me sit opus te
Respicere, & condum promum quādo volet apponere cœnam
Iaciens maledicta, & murmura rodens, ne rursum terat offam.
Hæc munimenta malorum hæc sunt mihi propugnacula & arma,
Sin fundere vina negas mihi, defertur cantherius iste

Σχόλια. Πρωκτὸς λουτροῦ.] παροιμιακὸν τοῦτο ἐπὶ τῶν ἐπὶ κακῷ τῷ ἑαυτῶν νικώντων. ἢ ἐπὶ τῶν ἀεὶ μολυνομένων καὶ βιαζομένων καθαίρεσθαι. ὁ γὰρ πρωκτὸς πλυνόμενος περιγίνεται τῆς καθάρσεως καὶ ἔτι μολύνεται καὶ μᾶλλον καὶ τῇ ῥύσει τῆς γαστρός. εἴρηται δὲ ἀπὸ τῶν πλὴν γαστέρα φερομένην ἐχόντων. καὶ ἐν τῷ ἀπολούεσθαι εἰκομένων τῇ φορᾷ. ἄλλως. Εὐφρόνιος μὲν ὡς τῆς εἰκόνος αὐτοῦ ματαίας οὔσης. ὅτι ματαίων ἐπιθυμεῖ. καὶ γὰρ τὸ μέρος ἐκεῖνο πλυνόμενον, ἔτι μολύνεται. Καλλίστρατος δέ φησι παροιμίαν. πρωκτὸς λουτροῦ περιγίνη. ἐπὶ τῶν βιαζομένων εἰς κακὸν ἑαυτούς. ὡς εἴτις βιάζοιτο μὴ ἀποπλυνεσθαι.

CHRIST. Πρωκτὸς λουτροῦ περιγιγνόμενος] Lege propter versum περιγινόμενος. Est autem Prouerbium quod Erasmus sic vertit, Podex lotionem vincit, & ex Scholiasta Græco conuenire facit in eos qui suo ipsorum damno vincunt, tū in eos qui semper inquinantur & inuiti lauantur. Malim ego sic vertere, Podex latrinam superat. Quid enim aliud Latrina quàm Lauatrina, & Lauatrina quid nisi λουτρόν? Et sanè credibile est de iis qui aluo sūt soluta & qui foria (quæ stercora sunt liquida, sic Callimachus φορυτὸν dixit) sæpius quam conueniat naturali ὠθίᾳ, emittunt, quósque apud Nonium foriolos dici videmus. Antiqui munditiarum taliū eligentiores fuerunt quam hodie sumus qui satis elegantes & mundi extra videri volumus, internè porci & si quid immūdius, Propterea balneo idētidem vtebantur etiam post opus adsellatum (sic placet Latinè dicere ἐργασίαν γαστρικὴν) spongiāque adhibebant, vnde Seneca in Epistola 70. de Germano qui in ludo bestiariorum secesserat ad exonerandum corpus dixit. Ibi lignum id quod ad emundanda obscœna adhærente spongia positū est, totum in gulam farsit &c. In Irena (vbi enim balneum deest aliud auxilium petendum) tres habes lapides asperos, vel quattuor læues, At in Diuite fabula tersionē podicis ex alliis facit, ait enim οὐ λίθοις ἀλλὰ σκορόδοις ἀποψώμεθα, mutationem innuens pauperis vitæ in beatam.

Σχόλια. Ὅταν οἴκαδ' ἴω.] ὅτι παλαιὰ ἡ διὰ τῶν γυναικῶν τημελία, καὶ οὕτως ἐπεμέλοντο τοὺς πατέρας καὶ γέροντας, ὥστε μετὰ τὸ νίψαι ἀλείφειν τοὺς πόδας. Εὐφρόνιος δὲ καὶ τοὺς παρ' Ὁμήρῳ λιπαροὺς πόδας οὕτως ἀποδέδοσθαι τινάς φησι.

CHRIST. Κᾆπειθ' εἰσήκονθ' ἅμα] Vt versus cōstet ἔμμετρος lege ἥκονθ' simpliciter non εἰσήκονθ', vel potius κᾆτ' εἰσήκονθ' ἅμα, Sed quid tergiuersor? legendum affirmo ἥκοντές με πάντες siue κᾆτ' εἰς, siue κᾄπειτ' ἥκ. siue κᾄπειτ' εἰς, delendo articulum τὸν ante μισθόν. Ἡ θυγάτηρ με ἀπονίζῃ] Hæc officia fœminis mandata erant antiquitus, præcipuè verò parentes senes filiæ sic curabant & colebant vt lotos pedes vngere solerent. vnde illud veteris poetæ, bona fœmina lauit & vnxit. Hunc adeò morē priscum fuisse & laudatum, vel satis apparet ex fœmina peccatrice quæ Domini Seruatoris Iesu pedes vnxit pretioso & caro vnguento. Sanè apud Homerum propterea dici λιπαροὺς πόδας, existimauit Euphronius.

Σχόλια. Ἐκκαλαμᾶται.] ἀποσπᾷ, ἀπὸ τῶν διὰ καλάμου τοὺς ἰχθύας ἀγρευόντων. Φυστὴν μᾶζαν.] φυστὴ μᾶζα ἡ ἐξ ἀλφίτων καὶ οἴνου. ὀξυτόνως δὲ ὥς φησιν Ἡρωδιανός.

CH. Τριώβολον ἐκκαλαμᾶται] Lego τὸ τριώβολον vt expleantur numeri. Verbum autem ἐκκαλαμᾶσθαι dixit trāslatum ab iis qui calamo vel arūdine pisces extrahūt in littus. Φυστὴν μᾶζαν] Testatur Athe. li. 4. Dipnosoph. apud Athenien. esse mazam vel turundam (quanquam turunda à terēdo) quæ trita non esset, & Hesychius vocat μᾶζαν ἀ-

τεῖσθαι, Puta fuisse fermentatam, Scholiastes Græcus ex farina & vino conflatam scribit, φυστὴ autẽ ἀξυτόνως scribẽdum auctore Herodiano, & sic dicta quasi inflata. Apud Sudam malè coaluerũt duę voces φυστημάζα distingue, φύστη, μᾶζα &c. hunc enim locum laudat, sed ὑπεσταιτεῦσαν legit non autem ἐωσθω. Quin & Pentametrũ vetus affert φυστῇ ἐν χειρὶ μαστομένῃ παλάμαις vbi primũ emendo μαστεμένῃ (est enim μάσσω, φυράζω vnde μᾶζα) deinde legerim φυστὴν ἐν χειρὶ &c. Τοῦτο ἐγὼ γάνυμαι] Lego ἐγὼ γὰρ γάνυμαι, vel cum duplici ν γάννυμαι secunda syllaba producta, vt inde Latinum gannire ortum videatur. Mox etiam lego ὁπηνίκ' ἄριστον vt π sit geminatum, hoc enim poscit versus ratio metrica.

Σχόλια. Ταῦτ' ἐκκέκτομαι] τὰ ἐκ δικαστικῶν χρήματα. σημαίνει δὲ, πανοπλίαν. βέλτιον δὲ ἀλητείαν. ταλαιπωρίαν. Τὸν ὄνον.] εἶδος ἀγγείου. ἴσως δὲ διὰ τὸ διάπλασμα ἔχειν ὄνου μορφήν.

CHRIST. Κἂν οἶνον μοι μὴ 'γχῇς.] Lege μὴ 'γχῇς pro μὴ ἐγχῇς vel potius μὴ 'γχῇς pro μὴ ἐγχῇς & distingue post οἶνον, ludit autẽ in vocibus οἶνος & ὄνος. Est autem hic ὄνος vasis species facta fortassis in figuram aselli, neque aliam ob rem aurita pocula dicta puto, Dyotam, ἀμφῶες & similia, lege autem τὸν ὄνον τὸνδ' ἐγκαψάμενος.

Οἶνου μεστόν. κᾆτ' ἐγχεάμενος κλίνας. οὗτος δὲ κεχηνὼς,
Βρωμησάμενος τοῦ σοῦ δίνου, μέγα καὶ στράτιον κατέπαρδεν.
Ἆρ' οὐ μεγάλην ἀρχὴν ἄρχω,
Καὶ τῆς τοῦ Διὸς οὐδὲν ἐλάττω,
Ὅς τις ἀκούω ταὔθ' ὥσπερ Ζεύς;
Ἢν γοῦν ἡμεῖς θορυβήσωμεν,
Πᾶς τις φησὶ τῶν παριόντων
Οἷον βροντᾷ τὸ δικαστήριον.
Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ. κἂν ἀστράψω,
Ποππύζουσι κἀγκεχόδασί με
Οἱ πλουτοῦντες καὶ πάνυ σεμνοί.
Καὶ σὺ δέδοικάς με μάλιστ' αὐτός.
Νὴ τὴν Δήμητρα δέδοικας, ἐγὼ
Δ' ἀπολοίμην, εἴ σε δέδοικα.

Plenus Bromÿ, tum pandus defundo hinc, at rudis hianti
Ille ore, tuum in sinum, grande quid & dignum milite pedens.
Nonne imperium magnum obtineo,
Et regno Iouis velut æquale.
Nec de me aliter quàm Ioue dicunt,
Nam si turbas forte mouemus
Omnes dicunt prætereuntes.
Quale tonat iudiciale forum!
Iuppiter ô Rex, sin fulgur agam,
Nobiliores atque opulenti
Poppysma edunt pane cacantes.
Tu me imprimis metuis valdè,
Testor Cererem, metuis, sed ego
Peream si quid metuam te.

Σχόλια. Οὗτος δέ,] ὁ ὄνος. ἔπαιξε δὲ ὡς πρὸς τὸ ζῷον. βρωμᾶσθαι δέ ἐστι τὸ πεινῶντα τὸν ὄνον ὀγκᾶσθαι. ὄνος δέ ἐστιν ἀγγεῖόν τι κεράμειον βάσιν μὴ ἔχον, ἀλλὰ στρογγύλον κάτω. στράτιον δὲ τὸ εἰς πολλοὺς τῶν στρατευομένων δίκαιον. ἐχρῶντο γὰρ καὶ κύλιξιν ἐν τοῖς στρατεύμασιν.

CHRIST. Οὗτος δὲ κεχηνὼς] Tãquam de animali asino loquitur, nam βρωμᾶσθαι propriè asinus dicitur esuriens & rudens, vnde apud Nicandrum λίπαργος βρωμήεις vocatur. Est autem ὄνος vas fictile sine basi & infernè rotundum. Καὶ στράτιον κατέπαρδεν] Pro ἐψόφησεν, sed quasi de quadrupede asino dixit pedere, quod solent calcitrones aselli, στράτιον autem est quod ad plures militantes satis sit, vtebantur enim in exercitu calicibus. Ἆρ' οὐ μεγάλην] Concludit Philocleon magnum se gerere principatum, nec minorem Iouis regno. Sũt autem hic duodecim Anapæstici versus Dimetri omnes & Acatalectici præter Coronidem. Legerem tamen πᾶς τις φήσει non φησί. Deinde ταὔθ' ἅπερ ὁ Ζεύς, vt videtur voluisse Scholiastes.

Σχόλια. Ἅπερ ὁ Ζεύς.] ἃ περὶ Διὸς εἰώθασι λέγειν. Κἂν ἀστράψω.] φέβον κατ' ἀρχὴν δείξω. Ποππύζουσιν.] ἔθος γὰρ ταῖς ἀστραπαῖς ποππύζειν. παίζει δὲ τὰ εἰωθότα λέγειν ὡς τῶν ἀνθρώπων ἐπιτυμβάλλοντος φόβου λέγει, ὅτι βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ γίνονται παίζων.

CHRIST. Ποππύζουσι κἀγκεχόδασι] Illud ποππύζειν nõ possim melius interpretari quam si dicam cum veteri poëta, gannitu vocis adulãt, Virgilius in Georgicis circũlocutus est de equo, blãdis gaudere magistri laudibus, sunt enim poppysmata. Apud Theocritum ποππύσδεν est exiliter sonare inflante bucca, & quasi strepere, vt & ποππυλιάζειν. Martialis poppysmata traduxit ad γυναικεῖον αἰδοῖον, oris æmulum quod contractum sonum edit. Sed ex hoc fumo dare lucem mihi cautio est. At ἐγκεχόδασι quod addit ab ἐγχέζω est preteritum scilicet medium vt vocant. Hoc propriè est percacare quod ex metu sæpe contingit.

ΣΤΡΟΦΗ.

Χο. Οὔπω ποθ' οὕτω καθαρῶς
Οὐδενὸς ἠκούσαμεν, οὐ-
δὲ ξυνετῶς λέγοντος.

STROPHA.

CH. *At nullum adhuc tam liquidò*
Audiimus Rhetora, nec
Tam grauiter loquentem.

ΣΥΣΤΗΜΑ.

Φι. Οὔκ, ἀλλ' ἐρήμας ᾤεθ' οὕτω ῥᾳδίως τρυγήσειν.
Καλῶς γὰρ ᾔδειν ὡς ἐγὼ ταύτῃ κράτιστός εἰμι.

SYSTEMA.

PH. *Verum est, sed hic sperabat vuas absque vindice vllo*
Secassere omnes, me tamen noram quid hic valerem.

Σχόλια.

Σχόλια. Ἀλλ' ἐρήμας.] παροιμία. τὰς ἐρήμας τρυγήσεις, ἐπὶ τῶν ἀδεῶς τι πραττόντων, ὡς μηδενὸς αὐτοῖς ἀντιπράττοντος, ἐρήμας τρυγήσειν. ἔστι δὲ ἀπὸ τῶν τὰς ἀμπέλους τηρούντων ἀφροντίστως. Καλῶς γὰρ ἦσθα] ἐν εἰρωνείᾳ. τοὐναντίον γὰρ δηλοῖ πεπονθὼς οὕτως πιθανώτατα ἔμελλεν ἐρεῖν. Ταύτῃ κράτιστος.] τὸ αὐτὸ ἐγὼ ὧν ἐν τῇ δημηγορεῖν, ἤτοι ταύτῃ τῇ γνώμῃ. ὅτι τοῦ δικάζειν βέλτιόν ἐστι τὸ ἔνδον καθέζεσθαι. ἢ ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν πυκτῶν τῶν κατὰ τὴν ἑτέραν χεῖρα δυναμιν ἐχόντων.

CHRIST. Οὐκ. ἀλλ' ἐρήμας.] Prouerbium est, τὰς ἐρήμας τρυγήσεις, cadens in eos qui sine metu aliquid designant, neque metuunt prohibitorem. Ductum autem ab iis qui incuriosè vites custodiunt, nam ἐρήμας ἀμπέλους intelligendum, vineas desertas à custode. vir magni & indefessi ingenij Erasmus non satis dignè sensum huius adagij extricauit, meritóque censuram doctiss. & diligentissimi H. Stephani incurrit; sed rectè tamen Prouerbium hoc notauit illi esse affine γλυκεῖα ὀπώρα φύλακος ἐκλελοιπότος. i. Custode moto dulcis est autumnitas, quam sententiam sunt qui ad obscœnam traducant, & nos monuimus ad Lysistratam huius Comici. Ταύτῃ κράτιστός εἰμι] Hac, inquit, parte potens sum. Aut, hanc sententiam semper valere puto, Nempe melius esse iudicia exercere quàm domi sedere & quiescere, Interpres Græcus hic contrarium pronunciat, ait enim ταύτῃ τῇ γνώμῃ κράτιστός εἰμι, ὅτι τοῦ δικάζειν βέλτιον ἐστὶ τὸ ἔνδον καθέζεσθαι Sed opinor articulos τοῦ & τὸ locum mutare debere. Alij subaudiunt χειρὶ in ταύτῃ, & translatum putant à pugilibus qui alteram manum habent valentiorem.

ΣΤΡΟΦΗ.

Χο. Ὡς δὲ πάντ' ἐπελήλυθεν,
Κοὐδὲν παρῆλθεν, ὥστ' ἔγω-
Γ' ηὐξανόμην ἀκούων.
Κἂν μακάρων δικάζειν
Αὐτὸς ἔδοξα νήσοις,
Ἡδόμενος λέγοντι.

STROPHA.

CH. Quàm benè omnia persequens
Nil præteriuit: hæc mihi
Grata quidem audienti,
Vt videar beatas
Incolere insulas, &
Iudiciis praesse.

Σχόλια. Ὡς δὲ πάντ' ἐπελήλυθεν.] θαυμάζει ὁ χορὸς Φιλοκλέωνος τὴν κατάστασιν. Δικάζειν.] δέον εἰπεῖν οἰκεῖν, δικάζειν εἶπεν ὡς φιλόδικος.

ΣΥΣΤΗΜΑ.

Φι. Ὡδὶ τοῦτος ἤδη σκορδινᾶται, κἄστιν οὐκ ἐν αὑτοῦ.
Ἦ μὴν ἐγώ σε τήμερον βλέπειν σκύτη ποιήσω.

SYSTEMA.

PH. Iamq; ille pandiculans fatiscit, nec sui potens est,
Sed faxo vt hodie lora cernas mortui iuuenci.

Σχόλια. Σκορδινᾶται.] σκορδινᾶσθαι ἐστὶν, ὃ ποιοῦσιν οἱ ἐξ ὕπνου ἀνιστάμενοι. καὶ μετὰ χάσμης τὰ μέλη ἐκτείνοντες. φησὶν οὖν ὅτι χασμᾶται καὶ διατείνεται ὑπὸ τῆς ἀθυμίας. Σκύτη βλέπειν.] ὅ ἐστι πληγὰς ἐμβαλῶ. παροιμία δὲ ἐλέγετο ἐπὶ τῶν δειλαίνοντων. ἄλλως. μέμνηται τῆς παροιμίας Εὔπολις ἐν χρυσῷ γένει. φησὶ γὰρ ἀτεχνῶς μὲν οὖν τὸ λεγόμενον, σκύτη βλέπει. εἴρηται δὲ ἐπὶ τῶν ὑποψιαστικῶς διακειμένων πρὸς τὰ μέλλοντα κακά.

CHRIST. Ἤδη σκορδινᾶσθαι.] Hoc verbi deductum putant ab alliorum repletione, & arbitrantur ex eorum acrimonia conuelli membra & extendi. Latinè hoc dicitur Pandiculari, quia talis conuulsio pandum faciat corpus, sed quum sine esu alliorum membrorum illa extensio contingat etiam iis qui à somno excitantur, non putem veram esse hanc vocis originationem. Erotianus vocum Hippocraticarum antiquus & diligens enarrator, ait esse qui hunc morbum κορδίνημα potius vocent quàm σκορδίνημα, quos errare putat eruditissimus Gorræus in Medicis Definitionibus. Ego verò quamuis non dubitem lubricam esse aleam in veriloquiorum & etymorum inuestigatione, existimo tamen κορδίνημα non spernendum & deductum quasi καρηδίνημα vel κοροδίνημα (siue à pupulis siue à satietate) præsertim cùm idem Erotianus dicat σκορδινᾶσθαι esse καραβαρεῖν & hunc nostrum Comicum laudet. Tamen Galenus in Lexidio earundem vocum agnoscit σκορδίνημα vel σκορδινισμὸν pro extensione membrorum cum oscitatione, quæ hic locum habet, ait enim illum iā oscitare & protendi sensibus ereptis (sic enim ἀθυμίαν, quod ait Scholiastes interpretor, quam in Acharnensibus vocat ἀλογίαν, quę vox reponenda in Sedę codicibus vbi malè ait gigni hunc morbū ἐξ ἀναλογίας) & quasi è somno surrecturus. Propterea, hic sequitur κἄστιν οὐκ ἐν αὑτοῦ sic enim lego, vel κοὐκ ἐν αὑτοῦ. Βλέπειν σκύτη] Prouerbium est quod experit in meticulosos qui flagra & lora & scuticas semper præ oculis habent, cuius meminit Eupolis in aureo sæculo, ἀτεχνῶς μὲν οὖν τὸ λεγόμενον σκύτη βλέπει. i. Verè ergo lora respicit quod inquiunt. Erasmus in Adagiis non videtur vidisse mentem Aristophanis, neque sensum Prouerbij, cùm vertit σκύτη tergora, nam de coriis & neruis bubulis intelligendum. vnde Plautus seruorum & verberonū genus ferratile dixit, quod mortui incursant boues. Itaq; meritò Desyderi' castigat' est ab H. St.

ΣΤΡΟΦΗ.

Χο. Δεῖ δέ σε παντοίας πλέκειν
Εἰς ἀπόφευξιν παλάμας.
Τὴν γὰρ ἐμὴν ὀργὴν πεπᾶ-
ναι χαλεπὸν, μὴ πρὸς ἐμοῦ λέγοντι.
Πρὸς ταῦτα μύλην ἀγαθὴν ὥρα ζητεῖν σοι καὶ
νεόκοπτον
Ην μή τι λέγῃς, ἥτις δυνατὴ τὸν ἐμὸν θυμὸν κα-
τερεῖξαι.
Βδ. Χαλεπὸν μὲν καὶ δεινῆς γνώμης καὶ μείζο-
νος ἢ 'πὶ τρυγῳδοῖς.
Ἰάσασθαι νόσον ἀρχαίαν ἐν τῇ πόλει ἐντετο-
κυῖαν.
Ατὰρ ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη. Φι. παῦσαι καὶ
μὴ πατέριζε.
Εἰ μὴ γὰρ ὅπως δουλεύω 'γὼ τουτὶ ταχέως με δι-
δάξῃς,
Οὐκ ἔστιν ὅπως οὐχὶ τεθνήξει, κἂν χρῇ σπλάγχνων
μ' ἀπέχεσθαι.
Βδ. Ακρόασαι νυν ὦ παππίδιον χαλάσας ὀλί-
γον τὸ μέτωπον.
Καὶ πρῶτον μὲν λόγισαι φαύλως μὴ ψήφοις,
ἀλλ' ἀπὸ χειρὸς,
Τὸν φόρον ἡμῖν ἀπὸ τῶν πόλεων συλλήβδην τὸν
προσιόντα.
Κἄξω τούτου τὰ τέλη χωρὶς, καὶ τὰς πολλὰς ἑ-
κατοστάς.
Πρυτανεῖα. μέταλλ'. ἀγοράς. λιμένας. μισθούς. καὶ
δημιόπρατα.

STROPHA.

CH. At tibi nitendum est modis
Omnibus, hinc effugere,
Nam facilem & mitem esse me
Non pote, de me male sentienti.
Nunc quod superest tibi quaerenda est bona cos,
& casa recenter
Nisi quid dicas animum mihi quod penetrare
& scindere possit.
BD. Durus labor est, altum ingenium, & maius
quàm Comica sit vis
Morbum veterem medicare, & adhaerentem
radicitùs vrbi.
Verùm Pater ô noster Saturnice. PH. mitte vo-
care parentem,
Etenim nisi me contrà doceas & seruum osten-
deris esse,
Tibi mors certa est, vel licet interdicas lustrali-
bus extis.
BD. Audi ergo ô Pappule, deq; supercilio iam
pauca remitte.
Ac primùm rationem facili manu ini non calce,
recensens
Annua quae nobis ex omni procedunt vrbe tri-
buta
Sepos ita dein vectigalia, tum vel Centesima
multa,
Prytanea, metalla, & fora, portus, merces, quaeq;
auctio fiunt

Σχόλια. Πεπᾶναι.] μαλάξαι. ἀποχαλάσαι. Μὴ πρὸς ἐμοῦ λέγοντι.] ἀντὶ τοῦ μὴ ὑπὲρ ἐμοῦ. μὴ ἀρέσκοντα μοι λέγοντι. πάντως γὰρ κατὰ τοῦ δικάζειν ἔμελλε λέγειν. Μύλην ἀγαθήν.] νεοκατασκευασμένην μύλην. καὶ Ομηρος θηλυκῶς λέγει. ἢ ῥα μύλην στήσασα. Κατερεῖξαι.] καταθραῦσαι. ἀφ' οὗ καὶ τὸ ἐρικτὸν ἀξιοῦσι τινὲς ἀπὸ τῶν ἐρεικομένων ὀσπρίων. ὅθεν καὶ τὸ, ἐρεικόμενος περὶ δουρί. εἴρηται δὲ ἐν τοῖς Βατράχοις. Δεινῆς γνώμης.] ἀντὶ τοῦ μείζονος ἢ κατὰ κωμῳδίαν ἐστὶ τὸ ἰᾶσθαι νόσον παλαιουμένην ἐν τῇ πόλει. λέγει δὲ τὸ φιλόδικον. ἐντετοκυῖαν δὲ ἐγγεννηθεῖσαν. ἢ ἐμφωλεύουσαν. Μὴ πατέριζε.] πατέρα κάλει. ἔμελλε δὲ εἰπεῖν. σὺ πάντα δυνατὸς εἶ ὦ Ζεῦ, καὶ διέκοψεν ὁ Φιλοκλέων. Κἂν χρῇ.] κἂν ὡς ἀνδροφόνος λογισθῶ καὶ τῶν θυσιῶν μὴ μεταλάβω. κατὰ τὸ ἔθος δὲ, ὅτι οἱ ἀνδροφόνοι οὐ μεταλαμβάνουσι θυσιῶν.

Bisetus. Σπλάγχνων ἀπέχεσθαι.] Οτι δὲ οἱ ἀνδροφόνοι τῶν θυσιῶν ἀπείργοντο, δῆλον ἐκ τῶν Σοφοκλέους ἰάμβων, ὡς ὁ Βασιλεὺς Οἰδίπους προσφέρει,

Απαυδῶ, φησι, τὸν τὸν ἄνδρα τὸν αὐτόχειρα
Μήτ' εἰσδέχεσθαι μήτε προσφωνεῖν τινα,
Μήτ' ἐν θεῶν εὐχαῖσι, μήτε θύμασι
Κοινὸν ποιεῖσθαι. μήτε χέρνιβας νέμειν,
Ωθεῖν δ' ἀπ' οἴκων πάντας ὡς μιάσματος
Τοῦδ' ἡμῖν ὄντος. καὶ τὰ ἑξῆς.

Christ. Πεπᾶναι.] Id est, mollire & remittere, sic Hippocrates dixit, τὰ μὴ πέπονα, dura & cruda. Et Homerus eodem sensu lib. j. Iliad. dixit χόλον καταπέψῃ, vt hic ὀργὴν πεπᾶναι. At πρὸς ἐμοῦ est pro ὑπὲρ ἐμοῦ, vel ἐμοὶ ἀρέσκοντα, nam Bdelycleon dicturus est contra iudices. Quod autem ait κατερεῖξαι, propriè est quando agit de mola cuius officium frangere est, vel potiùs frendere, vnde dentes molares quia frendunt, & porculi nefrendes qui frendere nequeunt, & faba fresa ἐρεγμὸς, & τὰ ἐρεικτὰ, legumina. Hom. in Iliad. dixit ἐρεικε χόλος; id est, ἐσχίσθη, vt & illud, ἐρεικόμενος περὶ δουρί. Η 'πὶ τρυγῳδοῖς.] Maius, inquit, est opus & labor quàm ferre possit Comoedia sanare morbum vrbis inueteratum & iamdudum in animis plebis nidulantem, hoc enim est ἐντετοκυῖαν νόσον. Caeterùm τρυγῳδεῖν esse κωμῳδεῖν testatur etiam Hesychius quia scilicet ante inuentas personas actores fecibus ora perungebantur. Plautus Poenulo contrà dixit, Indoctior sum quàm in Tragoedia Comici. Rectè autem vocat morbum insaniam illam iudicandi. Sanè τραγῳδοὺς etiam esse χορευτὰς & κωμῳδοὺς idem censet Grammaticus. Σπλάγχνων μ' ἀπέχεσθαι.] Exta hic & viscera pro sacrificiis vsurpat quibus excludebantur piaculares & homicidae, vt putem exsecrandum dictum quasi è sacris tollendum, qui etiam extorris dicitur. Erat autem hoc vetustum genus excommunicatio-

cationis vt vocant non esse inter ὁμοτραπέζους, vel vt ait Aristoteles in Politicis ὁμοκάπους. Sic Orestes, exsul propter cædem matris, & furiis agitatus, hospitiū mēsç adquos deueniebat, nō participauit, sed præbita sunt ei vt ait Eurip. in Taurica Iphig. ξένια μονοτράπεζα. Sic Circe apud Apollonium Rhodium non assedit Iasoni & Medeæ nisi prius purgatis à cæde Absyrti. Existimo autem posse hoc genus loquendi σπλάγχνων ἀπέχεσθαι tolli in Prouerbium, neque (quod sciam) suboluit Erasmo viro sagaci & naris emunctæ.

Σχόλια. Χαλάσεις.] παυσάμενος τῆς ὀργῆς. ἔθος γὰρ ὀργιζομένοις αἴρειν τὰς ὀφρῦς. Μὴ ψήφοις.] πολλαχοῦ δῆλον, ὅτι ψήφοις ἐλογίζοντο οἱ παλαιοί. ἀφ' οὗ τὸ ψηφίζειν. νῦν δὲ καὶ τῆς δικαστικαῖς ψήφοις πρὸς ὃ παίζει. τὸ δὲ ἁπλῶς, ἀφελῶς. ὡς φιλόδικος δὲ εἶπε ψήφοις. Κἄξω τούτου.] καὶ πλὴν ἔξω διὰ τοῦ βολοῦ τοῖς δικασταῖς δραχμὴν. ἐκάστοις δὲ, τὰς ὑπὲρ τοῦ τέλους χορηγουμένας ἀπὸ τῶν τελῶν. Πρυτανεῖα.] ἃς κατέβαλλον δικασταῖς τῶν χρεῶν οἱ δανεισταὶ ὑπὲρ παραστάσεως τῶν χρεωφειλῶν. ὡς ἀπαιτηθῶσιν ἅπερ ἦσαν τέλη. καὶ τὰ ὑπὲρ τῶν μετάλλων τῆς ἀργυρείας ἐκδιδόμενα φησί. καὶ τὰ ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς καὶ τῶν λιμένων τέλη ἐπονομιμέσεως.

CHRIST. Φαύλως μὴ ψήφοις] Scholiastes putat hoc loco φαύλως esse pro ἁπλῶς & ἀφελῶς, & Sudas exponit εὐχερῶς. Tamen putem esse malè & non exactè, quia certior & exactior computatio per calculos quàm digitos. Ludit autem in voce ψήφων quæ & calculos & sententias significat, vt etiam τὸ ψηφίζειν, quia sibi rem videt esse cum φιλοδίκῳ homine. Κἄξω τούτου, τὰ τέλη καὶ ἑκατοστάς.] De drachma intelligit quæ iudicibus pendebatur, cùm ait ἔξω τούτου. At ἑκατοσταὶ vectigalia erant & tributa pensitata à ciuitatibus. Latini Centesimas vocant fœnora maxima, sic dictas quia singulis mensibus sortis vel capitis pars centesima soluebatur, quæ quotannis duodenos asses pariebat. as enim dicebatur vna quæque Centesima, vt semis dimidia pars Centesimæ, lege tamen 12. Tabular. cautum erat ne quis fœnus vnciario maius exerceret, id est, duodecima parte Centesimæ in quoslibet menses. Sed postea mensariorum & fœneratorum licentia ita excreuit, vt meritò Cato fœnerari iuxta censuerit atque hominem occidere. Πρυτανεῖα.] Non solum locus, sed etiam pecunia quam litigantes deponebant in ærario πρυτανεῖον dicebatur, Hesychius menstruum tributum ait fuisse. Videtur autem hæc pecunia dicta etiam Parastasis, quod tamen inter vectigalia esse apud Aristot. libr. 1. Politicorum video etiam doctis persuasum (quamuis ego non doctus existimem apud Aristotelem valere παράστασιν Institoriam mercaturam) Græcus tamen Interpres hoc loco Prytanea intelligit decimas fœneratorum, facitque publica tributa, cum pecuniis metallorum, fori, portuum & rerum sub hasta venditarum. Est autem hic ἰσχὺς pro ὁμοῦ.

Σχόλια. Δημιόπρατα.] ἐκ δημίων γὰρ τινὰς καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν κοινὰς ἐποιοῦντο.

BISETVS. Δημιόπρατα, ἃ ὁ δῆμος πιπράσκει. τὰ δημοσίᾳ πιπρασκόμενα ἐκ δημεύσεως, καὶ τῶν δημοσιευμένων διὰ τὸν Κλέωνα. Σ.

Τούτων πλήρωμα, τάλαντ' ἐγγὺς δισχίλια γίνεται ἡμῖν.	*Publica, quæ summam faciunt simul addita bis mille talentûm:*
Ἀπὸ τούτων νῦν μισθὸν κατάθες τοῖσι δικασταῖς τοῦ ἐνιαυτοῦ,	*Hinc mercedem quæ iudicibus persoluitur annua, pone,*
Ἓξ χιλιάσιν, κοὔπω πλείους ἐν τῇ χώρᾳ κατένασθε.	*Sex mille puta, neq; enim plures regionem habitatis, opinor.*
Γίγνεται ἡμῖν ἑκατὸν δήπου καὶ πεντήκοντα τάλαντα.	*Redeunt ita nobis, puto, Centum quinquagintáque talenta.*
Φι. Οὐδ' ἡ δεκάτη τῶν προσιόντων ἡμῖν ἄρ' ἐγίγνεθ' ὁ μισθός.	*PH. Nec decima quidem pars tanti prouentus mercedula nostra est.*
Βδ. Μὰ Δί' οὐ μὲν δή. Τι. καὶ ποῖ τρέπεται δὴ 'πειτα τὰ χρήματα τἄλλα;	*BD. Minimè certè: sed dic mihi quò fluat ingens æris aceruus?*
Φι. Ἐς τούτους, αὐτοὺς, οὐχὶ προδώσω τὸν Ἀθηναίων κολοσυρτόν.	*PH. Puta ad istos, Quos, sed non ego Athenarum purgamina prodo*
Ἀλλὰ μαχοῦμαι περὶ τοῦ πλήθους ἀεί. Βδ. σὺ γὰρ ὦ πάτερ αὐτοὺς	*Sed pro populo semper pugnare libet. BD. nam tu pater horum*
Ἄρχειν αἱρεῖ σαυτοῦ, τούτοις τοῖς ῥηματίοις περιπερανθείς.	*Fers imperium, dum decipiunt coctum te vinnula verba.*
Κᾆθ' οὗτοι μὲν δωροδοκοῦσι κατὰ πεντήκοντα τάλαντα.	*Hi dona ex vrbibus accipiunt ad decies quinq; talenta*
Ἀπὸ τῶν πόλεων, ἐπαπειλοῦντες τοιαυτὶ κἀναφοβοῦντες.	*Nam terrorem incutiunt miseris ciuibus, interq; minantur,*
Δώσετε τὸν φόρον, ἢ βροντήσας τὴν πόλιν ὑμῶν ἀνατρέψω.	*Ferte tributa, aut ego fulminea vestram vi funditus vrbem*

Σχόλια. Τάλαντ' ἐγγύς.] τὸ ἐγγὺς ἀντὶ τοῦ ὁμοῦ. τοῖς ἑξακισχιλίοις γάρ φησιν ἑκατὸν πεντήκοντα τάλαντα τοῦ ἐνιαυτοῦ.

BISETVS. Κατένασθε.] κατῳκεῖτε. παρὰ τὸ κατανάω, τὸ κατοικῶ. νάω, νάσω, νένασμαι, νένασαι, νένασται, καὶ τὸ δεύτερον πρόσωπον τοῦ πληθυντικοῦ νένασθε, καὶ μετὰ τῆς

προσθέτως καλανίνασθε, ϗ μετὰ τῶ συγκοπλω κατίνασθε. ἀλλαχοῦ ἢ τὸ ναίω, μίαν σημαίνει.

Σχόλια. Εκατὸν δή που ϗ πεντήκοντα.] εἰς ἱ μῆνας λογίζεται τὸν ἐνιαυτόν. ὡς τῶν β εἰς ἑορτὰς ὑποχωρούντων. ἑκάστῳ γὰρ τριώβολον τοῦ μηνὸς, εἰ τοῦ μηνὸς ταλαντιαῖα ποιεῖ. ὡς ἐκ τῶν ἑξῆς δῆλον γίνεται. Ες τούτους] οὐ τὸ μὲν ὡς ἔτυχεν εἰπεῖν τὸ πλῆθος. ἀλλ᾽ ἀταξίαν προσενεδίζεται. περισπασθεὶς ἢ ἐπαληθείς.

Bisetvs. Κολοσυρτ.] περὶ τῆς δὲ τῆς λέξεως Εὐστάθιος ταῦτα λέγει, κολοσυρτὸς, κυρίως, οὗ καὶ παρὰ τῷ κωμικῷ χρῆσις, κτύπος ὁ ἀπὸ κάλων, ἤγουν ξύλων συρομένων ἐν ὄρει. ἕτεροι δὲ, τὴν ἐκ φρυγάνων συρομένων αἰρομένην κόνιν οὕτω καλοῦσι. κόλα γάρ, φασι, τὰ φρύγανα. ϗ ὁ αὐτὸς ἀλλαχοῦ. κολοσυρτὸς, ὁ μετὰ κολωοῦ, ὅ ἐστι θορύβου ἐπισυρμός. ἢ, ὡς ϗ προείρηται, ὁ ἐν ὄρει κάλων, ἤγουν ξύλων ἑλκυσμός, ϗ ὁ ἐξ αὐτῶν θόρυβος, ἢ κτύπος γενόμενος ἐν τῷ κολοῦσθαι ξύλα, ἤγουν κολοβωθέντα, ὡς εἰκὸς, τομαῖς, ϗ πελεκήμασι. τινὲς δὲ, τὸν μέγαν θόρυβον οὕτω νοοῦσι. κόλον γὰρ παρ᾽ αὐτοῖς τὸ μέγα. ἐξ οὗ ϗ κολόκυμα, τὸ μέγα κῦμα. ϗ ὁ μεγάλην δὲ, φασιν, κεφαλὴν ἔχων, κόλαφος καλεῖται. οὕτως Εὐστάθιος. κατὰ ταῦτα δὴ κολοσυρτὸς νῦν μεταφορικῶς ληφθὲν, οὐδὲν ἄλλο σημαίνειν δοκεῖ, ἢ θορυβῶδες, καὶ συμμιγὲς πλῆθος, καὶ ὄχλον τοῦ δήμου τῶν Αθηναίων. ὅπερ ϗ κατὰ τὴν ἐν τῇ Λυσιστράτῃ Λάκαινα τις καλεῖ, τὸ Αθηναίων ῥυγχάχετον, ἢ ῥυχάχετον, ἢ ῥυάχετον, ὡς παρὰ τῷ Ησυχίῳ γράφεται.

CHR. Εκατὸν δή που ϗ πεντήκοντα τάλαντα.] Facilè subducetur ratio. Centum & quinquaginta talentûm annuorum si perpendamus sex millibus hominum in singulos menses quindecim talenta tribuenda, nempe tres obolos viritim. Sed aduertendum est annum hic accipi decem tantum mẽsium, non quòd non constet duodecim mensibus, sed quia duo saltem in anno menses sunt quibus nihil iure agi licet, Prætorisque tria verba silentur, ac vt ait Horatius, vacat ocioso cum boue pagus. Itaque festis illis diebus non currebant iudicibus sua stipendia, propterea tanquam decem tantum in anno menses numeret, Centum & quinquaginta putat talenta, quem numerum pariunt Quindecim decies repetita. Est autem κατίνασθε, incolitis & habitatis, Quo verbo notat immanem & repudiandum numerum iudicum.

Σὺ δὲ τῆς ἀρχῆς ἀγαπᾷς τῆς σῆς, τοὺς ἀργιλόφους περιτρώγων.

Euertam: sic tu extrema tui imperij corrodere gaudes:

Οἱ δὲ ξύμμαχοι ὡς ᾔσθοντο γε τὸν μὲν σύρφακα τὸν ἄλλον

Ergo vt socij sensere cæteruam reliquam iudicialem

Εκ κηθαρίου λαγαρίζόμενον καὶ τραγαλίζοντα τὸ μηδὲν,

Paucula sorbillare ex calathis, & inane aut vilia vesci,

Σὲ μὲν ἡγοῦνται Κόννου ψῆφον. τούτοισι δὲ δωροδοκοῦσιν

Te pro Conni suffragio habent, ast illis munera mittunt,

Υρχας. οἶνον. δάπιδας. τυρὸν. μέλι. σήσαμα. προσκεφάλαια.

Orcas, vina, tapetia, melláque, caseolos, sesama, molles

Φιάλας. χλανίδας. στεφάνους. ὅρμους. ἐκπώματα. πλουθυγίειαν.

Puluillos, phialasq́, coronas, torques, & opercula, opesq́.

Σὺ δ᾽ ὧν ἄρχεις, πολλὰ μὲν ἐν γῇ, πολλὰ δ᾽ ἐφ᾽ ὑγρᾷ πιτυλεύσας

Sanas: Tu cum imperio quamuis terra iactatus & alto es

Οὐδεὶς οὐδὲ σκορόδου κεφαλὴν τοῖς ἑψητοῖσι δίδωσι.

Nec tantillum caput allij habes quo parua obsonia tingas.

Σχόλια. Τοὺς ἀργιλόφους.] τὰ εὐτελῆ καὶ ἄχρηστα. ἀργίλοφοι γὰρ τῶν μηλωτῶν οἱ πόδες, οὓς πεδεῶνας καλοῦσι, ϗ οὗτοι ἄχρηστοι. Εκ κηθαρίου.] σύρφακα. τὸ ἱκανὸν πλῆθος τῶν δικαστῶν τὸν ὀχλώδη καὶ συρφετώδη. ἐξ εὐτελῶν τρεφόμενον. κηθάριον γὰρ πλέγμα ἐστὶ κανισκῶδες, ἐπιτιθέμενον τῇ κληρωτίδι τῶν ψήφων. λαγαριζόμενον δέ. τὰ λάγαρα ἐσθίοντα. ὅ ἐστιν εὐβραστα ϗ εὐτελῆ τινά. ἢ κηθάρια τὰ ὀξύβαφα. ἐξ ὧν τοὺς κύβους ἠφίεσαν. πλεκτὰ δὲ ἦν ταῦτα. ἄλλως. ἐκ κηθαρίου, τὰ ἐκπέταλα τρύβλια. ἃ Εὐφρόνιος κήθια. μικρὸν σιτοφοροῦντα ἐκ τρυβλίου ϗ τραγαλίζοντα. οἷον κυάμους καὶ ὅσα τοιαῦτα. οὐκ ἔστι δὲ, ἀλλ᾽ ἀγγεῖον πλεκτὸν εἰς ὃ τὰς ψήφους καθιᾶσι τὸ κήθιον. οἷον ὡς ἀπὸ τοῦ ψηφοφορεῖν μόνον. καὶ Χαῖρις δὲ τὸ κήθιον. τρυβλίου τι εἶδος. ϗ τὸ λαγαρίζειν, τὸ ἀποτρώγοντα θηλάζειν. μή ποτε μέν τοι ϗ πρὸς τὴν τῶν κύβων παιδιὰν ὁμοίως ἐχρῶντο τινὶ βάλλοντες ἐξ αὐτοῦ. ϗ γὰρ Ερμιππος ἐν Θεοῖς. καὶ πρὸς κύβους ἕστηκ᾽ ἔχων κήθιον. τὸ δὲ λαγαρίζεσθαι, ἕτερόν τι ἔοικεν ἐμφαίνειν. Φερεκράτης μυρμηκανθρώποις ἴσως ἂν οὕτω λέγοι. ἤτοι ἐκ τῶν ἀγγείων τῶν ψήφων, ἀποξύοντα τὸν μισθὸν ἐξ ἀγγείου τινὸς πλεκτοῦ. οἷον ὁ γάρταλος. τραγαλιζόμενον ὡς ἂν πίνακας. λαγαριζόμενον δὲ, ἀντὶ τοῦ ἀποξύοντα. ὡς ἀπὸ τῶν δικαστικῶν ἀγγείων. ταῦτα δὲ ὡς περὶ πεινώντων. Κόννου ψῆφον] κιθαρῳδὸς ἦν νέος ἔστι δὲ παροιμία ἐπὶ τῶν μηδὲν ἀξίων. Καλλίστρατος δὲ παροιμίαν φησὶ, Κόννου θρῖον. παρὰ τὴν παῖζειν. Εὐφρόνιος δὲ, ὅτι ἐλέχθη διὰ τὸ ἀδηλόν τινα τὸν Κόννον εἶναι. οἱ δὲ, Κόννον λέγουσι τὸν κιθαριστὴν, μή ποτε δὲ οὐδὲ ἔστι Κόννος, ἀλλὰ Κόννας, ὃν προειρήκεν ὡς Μίδας. Κόννου ψῆφος. οἷον τὸ μηδέν. ἄλλως. Κόννος εὐτελής. Κόννος γὰρ τὰ πατρῷα κατέφαγε καὶ πένης ἦν. ψῆφος δὲ εἶπε. διὰ τὸ περὶ δικαστοῦ λέγειν.

CHRIST. Αργιλόφους] Corrodis, inquit, tui Principatus extremitates, Metaphora ducta à mastrucis, pellibusque villosis quarum pedes inutiles sunt & ἀργιλόφους vocant, nescio vnde deriuantes, nisi ab alba vel ociosa crista, qua tantum ornantur armia, cæterùm ad pugnandum inutili. Apud Sudam ἄργιλλα vox est Macedonica, qua balneum videtur designari. Sed apud Hesychium habes ἀργιλόφης & exponit κῳδίων λαπάρας pellium abdomina, & μηλωτάς, imò etiam τὸ φαυλόν. Fortassis autem etymon arcessendum ab inutili & sterili terra quæ ἄργιλος dicitur, vnde ἀργιλώδης sordidus.

Σύρφακα

Σύρφακα τ' ἄλλον] Quia dixit antè κολακυρῶ, nunc de spernenda multitudine iudicum σύρφακα dicit, id est, ὄχλον συρφετώδη & ex vilibus apolectis victitare autumat, hoc enim innuit per κηθάριον quod nexile est canistrum & vile, alij acetaria esse dicunt vitilia vnde tesseras emittunt. Nam Euphronius κήθια vocat quæ aliis πυργίδια. Ait ergo ἐκ κηθαρίου λαγαριζόμενον, id est, modicè sorbentem ex acetabulo & quasi θηλάζοντα, id est, fellantem, tum esitantem & rodentem fabas vel alia legumina, hoc enim est τρωγαλίζοντα vel τραγαλίζοντα. Athenæus etymon nos docuit τῦ κηθίου vel κητίου quasi ἀπὸ τοῦ χεῖσθαι quod non solùm fundere, sed capere (sunt qui κιβώτιον ab eadem origine accipiant) vnde χειὰ latibulum serpentibus capiendis, sic κήθιον quasi χύτιον est τὸ χωροῦν τοὺς ἀστραγάλους quod hic conuenire potest, quin & inde κημὸν dictum videri potest, etsi nos alibi aliter ἐτυμολογοῦμεν. Hermippus in Diis sic ad tesseras vel astragalos retulit, καὶ πρὸς κύβους ἕστηκ' ἔχων κήθιον. Sunt autem qui λαγαρίζεσθαι hic accipiant pro corradere mercedem ex vimineo vase, sed Hesychius videtur audiendus qui fodere exponit, & cubito ilia pertundere. Omnino hoc loco miseros & pauperes iudices ostendit. Κόννου ψῆφον] Connus iuuenis fuit citharœdus, alij Connam vt Midam pronuntiant, de quo meminit Cicero in Epistolis cùm de Cacephatis agit, cúmque nobilissimum fidicinem vocat, quique Socratem docuerit fidibus. Alij Connum quendam scribunt dilapidato patrimonio pauperem euasisse, adeóque contemptibilem vt Prouerbio dederit locum, Κόννου ψῆφος. Tamen si de fidicine intelligimus puto prouerbium conceptum Κόννου ψόφος, præsertim quum Callistratus Parœmiam efferat Κόννου θρῖον, nam θρῖον vel folium ficulnum inanem edit sonum. Quid si autem allusit Martialis cùm dixit poppysmata Κόννου? sed fugitiuus pudor ad Fescenninam licentiam retrahendus est. Hic autem cùm dicit ψῆφον, respicit ad sortes & calculos iudiciales.

Σχόλια. Γρύτας] κρεμάμενα ἀγγεῖα, ὑποδεκτικὰ τριχῶν, δύο ὦτα ἔχοντα. Δαπίδας] τὰς ψιλὰς καὶ μὴ μαλλωτὰς δάπιδας λέγουσι. καὶ δάπισι τοῖς τάπησιν. ἐν δέ τισι τῶν ἀντιγράφων δάπισιν εὕρηται ἐν τῷ Πλούτῳ. οὐδ' ἐνδάπισιν ἴσως κατεδαρθὼν ἀντὶ τοῦ τάπησιν.

CHRIST. Σὺ δ' ὢν ἄρχεις.] Lege σὺ δ' ἔγ' ἂν, vt etiam repperi in Veneta editione nisi mauis τί δ' ἂν vt referatur ad δίδωσι, nam τοῖς ἑψητοῖσι valet ad coquenda obsonia. Nam τὸ ὄψον piscis est vt sæpe monuimus, vel quia ἑψεῖται vel quia ὀπτᾶται coctum vel tostum. Cæterùm πιτυλεύειν nihil hic aliud esse puto quàm satagere & labores anculare multa versantem & mouentem. Quid sit πίτυλος diximus ad Euripidem, nempe sonum ipsum quem remi acti edunt in aquis, vnde vox facta πιτυλίζειν & dicta de piscibus qui inter vrinandum palpitant, & vt ait Ausonius de lapillis, lucéntque laténtque. Hinc apud Galenum ludum habes & exercitationem quæ fit per συστροφὴν χειρῶν, vocátque πιτυλίζειν vt & ἀκροχειρίζειν in libris de quærenda valetudine, dicebatúrque exercitor etiam πίτυλος, nam Scholiastes sic vocat κτυπητὴν φαντασιοσκόπον, quod ego refero ad illam ἄσκησιν quæ figuras manuum ostendebat (nisi apud Scholiastem legendum κτυπήτης non κτυπητὴς) Itaque non dubitabo apud Iuuenalem hanc lectionem asserere cum Principe Critico. Qui Lacedæmonium pitylismate lubricat orbem, nam crebra illa manuũ agitatio & gesticulatio læuem & lubricum orbem facit, Sic apparet explodendas Grammaticorum opiniones iactabundas, qui aliter in Iuuenale legendum censuerunt.

Σχόλια. Πιτυλεύσας.] πίτυλος καλεῖται, ἡ καταβολὴ τῆς κώπης. καὶ κτυπητὰς. φαντασιοσκόπος. καὶ πιτυλίζω ῥῆμα. ὡς τὸ, οἷόν ἐστιν ἰχθύων σφύζειν ἰδεῖν ἐν κολύμβαις πιτυλίζοντας. τοῖς ἑψητοῖσι δὲ τοῖς ἰχθυδίοις.

BISETVS. Πιτυλεύσας.] πίτυλος οἱονεὶ τυπίλος παρὰ τὸ τύπτω, δηλοῖ δὲ τὸν κτύπον. κυρίως δὲ λέγεται ὁ ἦχος, καὶ ψόφος τῶν ὑδάτων κώπαις βαλλομένων. καὶ τὸ πρὸς κέλευσμα ἐλαύνειν πίτυλος καλεῖται ὅταν οἱ ναῦται ἀλλήλους παρακελεύωσι μιᾷ γνώμῃ ἅμα τὰς κώπας ἐλαύνειν, ἢ τῶν κωπῶν κινήσει ψόφος ἐξεγείρεται. πίτυλος καὶ αὐτὴ ἡ ἐρεσία, καὶ αἱ τῆς ἐρεσίας κῶπαι. λέγεται καὶ πίτυλος ὁ τῶν χειρῶν κρότος. καὶ πιτυλίζειν, τὸ πίτυλον κινεῖν, καὶ ψόφον ποιεῖσθαι. ταῦτα δὲ ἐστὶν ὅτε μεταφορικῶς εἰς ἐργασίαν λαμβάνεται. ὁ δὲ νοῦς ἐστὶ, καὶ ἡ σύνταξις αὕτη, Εκεῖνος, ὧν σὺ ἄρχεις, πιτυλεύσας πολλὰ μὲν ἐν γῇ, πολλὰ δὲ ἐφ' ὑγρῷ, τουτέστι κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλασσαν πάντα κυκῶν, ταράττων καὶ οἱονεὶ τύπτων, ἤγουν ἀναγκάζων, καὶ βιαζόμενος, οὐδεὶς οὐδὲ σκορόδου κεφαλὴν δίδωσι, τουτέστιν οὐδεὶς τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρχομένων οὐδὲ μικροτάτην ὠφέλειαν παρὰ τοῦ μετὰ πολλοὺς πόνους ἐξαντληθέντας λαμβάνει. Τοῖς ἑψητοῖσι.] Εὐστάθιος. ἑψητὸς, εἶδος μέν ποιὸν ἐκ λεπτῶν ἰχθυδίων. καὶ ἑψητοὶ πληθυντικῶς ἰχθύδια ἀπολειπόμενα ἐν διώρυξιν ἐν τῇ τοῦ Νείλου ἀμπώτει. ταῦτα δὲ οὕτω λεκτέον, οὐδεὶς οὐδὲ σκορόδου κεφαλὴν δίδωσι πρὸς τὸ τοὺς ἑψητοὺς, ἤγουν ἰχθύδια ἀρτύειν.

Φι. Μὰ Δί' ἀλλὰ παρ' Εὐχαρίδου καὐτὸς τρεῖς ἀγλίθας μετέπεμψα.
Ἀλλ' ἀποκναίεις μοι τὴν δουλείαν οὐκ ἀποφαίνων, ἀποκναίεις.
Βδ. Οὐ γὰρ μεγάλη δουλεί' ἐστὶν, τούτους μὲν ἅπαντας ἐν ἀρχαῖς
Αὐτούς τ' εἶναι, καὶ τοὺς κόλακας τοὺς τούτων, μισθοφοροῦντας.
Σοὶ δ' ἤν τις δῷ τοὺς τρεῖς ὀβολοὺς ἀγαπᾷς. οὓς αὐτὸς ἐλαύνων,

PH. *Imò Eucharides bulbosa mihi tria poscenti allia misit,*
Sed me excrucias qui iamdudum exspecto vt seruum esse probes me.
BD. *Non seruitium hoc censes, hosce magistratum sic gerere omnes,*
Ipsosq́ue & adulatores horum blandos præmia ferre?
Tibi sed satis est tres accepisse obolos quos ipse labore

[1] Σχόλια. Αγλίθας.] αἱ κεφαλαὶ τῶν σκορόδων. ἐξηγοῦνται δὲ τὰς ἀγλίθας. φησὶν γὰρ, οὐδεὶς οὐδ' ὁ σκορόδου κεφαλὴν τοῖς ἑψητοῖσι δίδωσιν. σύνηθες δὲ καὶ τὸ μετέπεμψα ἀντὶ τοῦ μετεπεμψάμην. Εὐχαρίδης δὲ ὄνομα σκορο

διοφύλα. Ἀποκναίεις.] λυπεῖς. ὀδυνᾷς. ἀπολλύεις. ἀποκόπτεις. παρὰ τὸ εἰπεῖν, τί οὐ καθεύδεις. σύ μ' ἀποκναίεις περιπατῶν. Μένανδρος μισουμένῳ. Τοὺς τρεῖς ὀβολούς.] τὸ φόρον λέγει ἀφ' ὧν ἐδίδοτο τὸ τριώβολον. τοῦτο δὲ ἄλλοτε ἄλλως ἐδίδοτο τῶν δημαγωγῶν τὸ πλῆθος κολακευόντων, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν πολιτείαις. κατὰ τοῦτο γὰρ ἦν τὸ πεπορισμένον.

CHRIST. Τρεῖς ἄγλιθας.] Quid sint ἄγλιθες ipse dixit, nempe alliorum capita, & sic vocauit auctor Moreti, Singula tum capitum numeroso cortice nudat, sane vt putem alliorum vocem sumptam & detortam ἀπὸ τῶν ἀγλιθῶν detrito τοῦ Γ. Fuit autem hic Eucharides olerum aut alliorũ venditor. Sed quòd ait μετέπεμψα existimat Scholiastes esse ὑποσόλοικον (ait enim esse σύνηθες) & positum pro μετεπεμψάμην quod fateor non solùm esse vsitatius, sed & ἀθικώτερον. Ἀποκναίεις.] Id est angis, molestia afficis, crucias atque enicas. Sic Menander Misumeno, τί οὐ καθεύδεις; σύ μ' ἀποκναίεις περιπατῶν; id est, Quid ni ergo dormis? enicas me obambulans. Τοὺς τρεῖς ὀβολούς.] Merces fuit iudicibus attributa triobolaris, nam procedebat ex tributis vrbium & populi non semper eodem modo, sed pro libidine assentatorum qui Demagogi vocantur, vt ait Aristoteles in πολιτείαις. Qui li. 5. enarrat multas Respublicas ab illis euersas, siue incitantibus plebem contra potentes & diuites qui coacti aliquando sunt Democratiam transferre in Oligarchiam, siue ipsis tyrannidem occupantib. scilicet cum duces fuerunt simul & oratores. Ferè enim semper accidit vt qui Tyranni fuerunt ex oratorum & assentatorum genere fuerint.

Καὶ πεζομαχῶν καὶ πολιορκῶν, ἐκτήσω πολλὰ πονήσας.	Quæsisti multa dum pugnas pedes, vrbésve obsidione
Καὶ πρὸς τούτοις ἐπιταττόμενος φοιτᾷς, ὃ μάλιστά μ' ἀπάγχει.	Premis, & (quod me valde cruciat) qui sis obnoxius istis,
Ὅταν εἰσελθὸν μειράκιόν σοι κατάπυγον Χαιρέου υἱός,	Visas, frequens fora, quando in tempore sub primordia lucis
Ὡδὶ διαβὰς διακινηθεὶς τῷ σώματι, καὶ τρυφερανθείς,	Filius ingressus Chereæ, ephebus tener, interq; cutitus (ire
Ἥκειν εἴπῃ πρῴ, κἀν ὥρᾳ δικάσονθ' ὡς ὅστις ἂν ὑμῶν	Et corpore moto flagitia exercens, in iudicium Monet: haud etenim vestrûm poterit mercedem
Ὕστερος ἔλθῃ τοῦ σημείου, τὸ τριώβολον οὐ κομιεῖται.	aufferre forensis Iure triobolarem si serus signoq; dato forũ adiuit
Αὐτὸς δὲ φέρει τὸ συνηγορικὸν, δραχμὴν, κἂν ὕστερος ἔλθῃ.	Contrà hic drachmam patrocinij pretium fert, vltimus etsi
Καὶ κοινωνῶν τῶν ἀρχόντων ἑτέρῳ τινὶ τῶν μεθ' ἑαυτοῦ	Et serior adsit: quòd si quis reus illi munera donet,
Ἤν τίς τι διδῷ τῶν φευγόντων ξυνθέντε τὸ πρᾶγμα δύ' ὄντε,	Facit ex Archontibus vnum participem: sic res ab vtroq;
Ἐσπουδάκατον, κᾆθ' ὡς πρίον' ὁ μὲν ἕλκει, ὁ δ' ἀντενέδωκεν.	Componitur omnis: & instar serræ reciprocat vnus & alter:
Σὺ δὲ χάσκεις τὸν κωλακρέτην. τὸ δὲ πραττόμενόν σε λέληθεν.	At tu quæstori inhias. & clàm te sunt hæc putida facta.
Φι. Ταυτί με ποιοῦσ'; οἴμοι τί λέγεις. ὥς μου τὸν θῖνα ταράττεις,	PH. Ain' hæc illos facere? ah quid ais? hei mi, mea pectora turbas,
Καὶ τὸν νοῦν μου προσάγεις μᾶλλον. κοὐκ οἶδ' ὅ, τι χρῆμά με ποιεῖς.	Facis vt magis aduortam animum, exspecto quò me deniq; coges.
Βδ. Σκέψαι τοίνυν γ' ὡς ἐξόν σοι πλουτεῖν καὶ τοῖσιν ἅπασιν	BD. Viden' ergo vt cùm facile esset tibi & aliis ditescere vestris
Ὑπὸ τῶν αἰεὶ δημιζόντων, οὐκ οἶδ' ὅποι ἐγκεκύκλησαι.	Turba Oratorum plebiuorûm spacijs te includit iniquis:
Ὅς τις πόλεων ἄρχων πλείστων, ἀπὸ τοῦ Πόντου μέχρι Σαρδοῦς	Qui multis vrbibus imperitans, à Ponto Sardiniam vsq;
Οὐκ ἀπολαύεις πλὴν τοῦθ' ὃ φέρεις ἀκαρῆ, καὶ τοῦτ' ἐρίῳ σοι	Nihil emolumenti præter tres obolos fers, idq; vt oliuum

Σχόλια. Χαιρέου υἱός.] εἷς τῶν εὐδὲ γνώστος πολίτης. τὸν γὰρ Χαιρέαν Εὔπολις ἐν Βάπταις, ὡς ξένον κωμῳδεῖ. τρυφερανθεὶς ἀντὶ τοῦ μαλακῶς σταθεὶς. τὸ τριώβολον οὐ κομιεῖται. ὡς ἐθάδας ὄντας, πρὸς σημεῖόν τι ἐκκείμενον, ἀθροίζεσθαι τοὺς δικαστάς. ἐν ἔθει δὲ ταῦτα. Αὐτὸς δὲ φέρει τὸ συνηγορικόν.] ὑπὲρ τῆς συνηγορίας. ἐλάμβανον γὰρ οἱ ῥήτορες δραχμὴν, ὅτι συνηγόρουν ὑπὲρ τῆς πόλεως ἢ ὑπὲρ ἄλλων τινές. ἐκ τούτου γὰρ φαίνεται ὅτι μισθοφόρος ἦν ἡ ἀρχή. κληρουμένους δὲ γίνεσθαι δέκα συνηγόρους Ἀριστοτέλης φησίν. Κᾆθ' ὡς πρίονα.] ὡς οἱ πρίζοντες διαφέλκουσι τὸ πρὸς ἑαυτὸν ἐν κύκλῳ. Σὺ δὲ χάσκεις.] ἀντὶ τοῦ ἐπιτηρεῖς πότε ἔλθῃ ὁ κωλακρέτης καὶ ἐνέγκῃ σοι τὸ τριώβολον. κωλακρέτης δὲ καλεῖται, ὁ κατέχων τὰ χρήματα τῆς πόλεως, ὁ ταμίας τῆς δικαστικῆς

τικοῦ μισθοῦ καὶ τῶν εἰς θεοὺς ἀναλωμάτων. νόμος δὲ ἦν τὰ ἀπολειπόμενα τῆς θυσίας τοὺς ἱερέας λαμβάνειν. ἅ ἐστι τὰ δέρματα καὶ κωλαῖ. ἐπιτηρεῖς φησὶ τὸν ταμίαν, πότε τὸν μισθὸν λύσῃ.

CHR. Χαιρέας ὁ] Chęreas Comica videtur fuisse persona (certè ex Eunucho Terentij apparet) hinc puto sumpta vel ex Eupolide qui in Βάπταις fabula Chæream vt inquilinum exagitat, cuius natus hic perstringitur non solum vt illegitimus ciuis, sed vt puer meritorius & cinædus. Ceterùm hinc constat signum olim fuisse datum, ad quod cogerentur iudices, post quod non licebat ingredi & merces non procedebat. Τὸ συνηγορικόν] Patroni & causidici atq; adeò Rhetores drachmã olim accipiebant pro stipendio diurno cùm patrociniũ susceperant ciuitatis alicuius aut ciuis. Erat autem magistratus annuus & mercenarius τῶν συνηγόρων, qui decem erant sorte lecti vt docet Aristot. Hæc merces vel munus (sanè non castigandum vt apud Romanos postea factum est per legem muneralẽ à Cincio latam, deinde Traiani tempore animaduersum in Thuscilio Nominato, qui auctore Plinio in Epist. sex millia nummũ acceperat vt Vicetinorum legatis adesset, tum mille denarios vt abesset. Postremò nostris temporibus in quibusdam patronis me iudice vindicandum propter pretij immanitatem) dicebatur συνηγορικόν, vt iudicantiũ ἡλιαστικόν, i. semidrachma qui sunt duo Romani sestertij, quę pecunia ex publico tribuebatur. At verò quod vocabant ἡλιαστικὸν dabatur τοῖς ἡλιασταῖς qui sedebant pro tribunali magni fori quod Heliæam (quia subdialis erat) dicebant. hoc ex veterib. Grãmaticis liquet, & inde vir maximus Budæus expiscatus est quæ ampliùs docuit in Poster. in Pand. Adnotation. b. Legerem autem paulò post, ὁ μὲν ἀνέλκει non simpliciter ἕλκει. Non enim aliter põt suis metris constare versus Aristophanicus. Festiuè autem vtitur similitudine ducta à fabris qui serrã grandiorem ducunt & reducunt infra sup á pe vt robur aliquod secent. Χασκάζεις τὸν Κωλακρέτην] Tu autem, inquit, interim inhians Quæstori stipendia iudicibus exsoluenti, non aduertis quę illi patrant. Κωλακρέτης dictus ἀπὸ δίκης Quæstor nempe publicarum & diuinarum pecuniarum, etsi quidam tantùm præfuisse iudicialibus stipendiis volunt. Aristophanes Grammaticus scripsit eos non solùm quæstores fuisse τοῦ δικαστικοῦ μισθοῦ, sed etiam quæ in cultum deorum necessariæ erant solitum impẽsas facere. Interpres Græcus sub. Auiũ Androtionem citat hæc scribentem, τοῖς δ᾽ ἰοῦσι Πυθώδε θεωροῖς, τοὺς κωλακρέτας διδόναι ἐκ τῶν ναυκληρικῶν ἐφόδιον ἀργύριον, καὶ εἰς ἄλλο ὅτι ἂν δέῃ ἀναλῶσαι. i. Theoris Pythonem profecturis Colacretas dare (sub. iubet) in viaticum pecunias ex nautica re, cum vt necessarias alias facerent impensas. Quib' verbis colligitur, fuisse ipsos quæstores publici ærarij quãdo etiam τὸ ναυκληρικὸν exigebant: dictos tamen verisimile ἀπὸ τῶν κωλῶν, quia quæ ex sacris victimis reliqua erant (pelles puta & κωλαῖ) ea illi accipiebant tanquã ἱερεῖς, & fortassis inde κωλακρέται quasi κωλαγρέται, collectores reliquiarum.

Σχ. Τὸν θῖνα ταράττεις] ἐκ βυθοῦ με κινεῖς. ἀντὶ τοῦ τὴν καρδίαν. Εὐφρόνιος δὲ καὶ σεσημειῶσθαί φησιν, ὅτι τὸν θῖνα ἀρσενικῶς εἴρηκεν. παρόσον ὁ θὶς ἐν βάθει τοῦ πελάγους κεῖται, καὶ τὸ θυμικὸν ἐν τῇ καρδίᾳ. Κοὐκ οἶδ' ὅτι χρῆμα] εἰς τί με διαβάλλεις. τοῦτο δὲ φησὶν ὑποθέμενος ἤδη καὶ δεδοικώς, ὅτι ἐπὶ ξίφους τὸ τῆς δημηγορίας ἦν αὐτῷ. Δημιζόντων] τῶν τὸ δῆμον ἀπατώντων. ἢ κεκύκλωται δὲ μεταβέβληται. Παλιῶ δὲ ὁ φέρεις] ὅπερ φορεῖς ἱμάτιον. τὸ δὲ ἀκαρῆ ἐπίρρημα ἀντὶ τοῦ βραχύ καὶ οἰκτρόν. Καὶ τοῦ ἐρίου] ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν τὰ ὦτα ἀλγούντων, καὶ δι' ἐρίου ἐπιστάζομένων ἔλαιον κατὰ βραχύ. ἐκ γὰρ τοῦ τριωβόλου φερόμενοι καὶ εἰς κατασκευὴν ἱματίου θησαυρίζοντες ὀλίγον, διὰ πολλοῦ χρόνου μόλις συνάγουσι τὸ πλήρη τιμὴν τοῦ ἱματίου.

CHR. τὸν θῖνα ταράττεις.] i. penitus mihi animũ turbas, & cor profundum mihi moues. θὶς vel θὶν à θύνω quod est pulso, non solũ est littus, sed & τὸ βάθος τῆς θαλάσσης, vt dixit Plaut. Rud. Qui à fundamento mihi mouisti mare quod Hippocrates diceret πυθμενόθεν. Itaq; vt θὶν ἐν τῷ βάθει τῆς θαλάσσης, sic in corde situ est τὸ θυμικόν. Notat Euphron. vt ait Scholiast. hoc loco θῖνα in genere masculino cũ fœminino soleat efferri. sed sciendum ipsũ Homerum vsum sic esse, πολὺς δ᾽ ἀμφ᾽ ὀστεόφιν θὶς in Vlyss. lib. μ. Cęterũ distingue post δημιζόντων non post ἅπασι. Hoc enim vult, Quum tibi & omnibus reliquis iudicibus facilè fuisset rem facere, tamen nescio quo modo circũuenitis ab istis populi assentatoribus. Τοῦθ᾽ ὃ φέρεις ἀκαρῆ] Breue, inquit, quod geris & miserandum pallium vix habes reliqui è tuo lucello: Atque id illi paulatim tibi velut cum lana infundunt: Ducta hæc Metaphora est ab iis qui Parotidum malo laborant, & quibus cũ minuto lanæ flocculo oleũ in aures funditur. Sensus est, tãtulam esse mercedem triũ obolorũ vt ad cõparãdum amictum vix quicquã cõparare possit vel spatio tẽporis ꝙ sufficiat ad pretiũ emptionis.

Ἐνστάζουσι κατὰ μικρὸν ἀεὶ τῆς ζῆν ἕνεχ' ὥσπερ ἄλευρον.
Βούλονται γάρ σε πένητ' εἶναι. καὶ τούτων ἕνεχ' ἔρρωσο.
Ἵνα γινώσκῃς τὸν τιθασευτήν. κᾆθ' ὅταν οὗτός γ' ἐπισίζῃ,
Ἐπὶ τῶν ἐχθρῶν τιν' ἐπιρρύξας, ἀγρίως αὐτοῖς ἐπιπηδᾷς.
Εἰ γὰρ ἐβούλοντο βίον πορίσαι τῷ δήμῳ, ῥᾴδιον ἦν ἄν.

Paullatim instillant, ad victum vix sufficiente farina:
Te namque volunt inopem esse simulq; valentem: scilicet vt sic
Altorẽ gratus blãdũ agnoscas, qui si vocis acuta
Signo fortè maleuolos inimicos presserit, illicet illis
Ferus insultas: Quin facilè erat his victum præbere popello:

Σχόλια. ὥσπερ ἄλευρον.] ἐκ κοινοῦ, ἀπὸ τῶν σφόδρα ἀδυνατούντων. οἱ γὰρ κατὰ μικρὸν βουλόμενοι βάλλειν, ἄλφιτον ἐνστάζουσι. Τιθασευτήν.] ἐν ἴσῳ τὸ μέτρον. τὸν θεραπεύοντα σε καὶ τρέφοντα καὶ κολακεύοντα. Ἐπισίζῃ] Αὐκίφρων ἢ εἰ ἀεὶ Ἐρατοσθένην τὸ ἐπαφιέναι τοὺς κύνας ἐπισίζειν. ἀπὸ τῆς ἐπιφθόγξεως σοῦ, ἐπισίζειν, καὶ τὸ ἐπιρρύξας ἐφορμῆσαι ὁμοίως τῇ φωνῇ.

CHRIST. Τούτων ἕνεχ' ἔρρωσο.] Non capio horum verborum sensum, sed neque numeri sibi cõstãt. lego (donec aliud quid meli' nouerim) ἕνεκα

ἐῤῥῶσθ' pro ἐῤῥῶσθαι. volunt inquit te pauperem esse & propterea valere, nisi mauis ἐῤῥῶσθαι pro οἰμώζειν vt dicatur ἐῤῥῶσθαι εἶπον, & Latini sic valere, vt Catullus: Cum suis viuat valeátque mœchis. Sed quia in fab. Plato: Paupertas ait facere se fortes & robustos, fortassis hoc respexit cum ait πάντα [illegible] καὶ ἐῤῥῶσθαι. Τὸν τιθυμπτιάν.] Metri gratia vnicum est τ, nam vulgare est τιθασσευτὴν, innuit autem Cleonem Demagogum. Sunt autem verba ἐπισίζειν & ἐπιῤῥύζειν incitationis & inuasionis, & ficta à duobus literis σ & ρ, vt apud Æschylum ἐπιῤῥίζειν ab inclamatione ῥ. Lycophron & Eratosthenes grammatici veteres laudati à Scholiasta, dicunt ἐπισίζειν esse (puta cum sibilo) canes dimittere, & ἐπιῤῥύζειν irruere cum voce. Sic enim canes irritati & menati ringunt primum, deinde latratu premunt hostem vel feram, & diriter insultant, propterea dixit ἀγρίως ἐπιῤῥύζῃς.

B

Εἰσὶν γε πόλεις χίλιαι, αἳ νῦν τὸν φόρον ἡμῖν ἀπάγουσι.
Τούτων εἴκοσιν ἄνδρας βόσκειν εἴ τις προσέταξεν ἑκάστῃ,
Δύο μυριάδες τῶν δημοτικῶν ἔζων ἐν πᾶσι λαγῴοις.
Καὶ στεφάνοισιν παντοδαποῖσιν, καὶ πύῳ, καὶ πυαρίτῃ.
Ἄξια τῆς γῆς ἀπολαύοντες, καὶ τοῦ 'ν Μαραθῶνι τροπαίου.
Νῦν δ' ὥσπερ ἐλαιολόγοι, χωρεῖθ' ἅμα τῷ τὸν μισθὸν ἔχοντι.
ΦΙ. Οἴμοι. τί ποθ' ὥσπερ νάρκη μου κατὰ τῆς χειρὸς καταχεῖται,
Καὶ τὸ ξίφος οὐ δύναμαι κατέχειν. ἀλλ' ἤδη μαλθακός εἰμι.
ΒΔ. Ἀλλ' ὁπόταν μὲν δείσωσ' αὐτοί, τὴν Εὔβοιαν διδόασιν
Ὑμῖν, καὶ σῖτον ὑφίστανται κατὰ πεντήκοντα μεδίμνους
Πορειεῖν. ἔδοσαν δ' οὐ πώποτέ σοι, πλὴν πρῴην πέντε μεδίμνους.

C, D

Sunt vrbes innumeræ quæ nobis nunc adferre tributa
Solitæ: si quis viginti hominum cuique alimenta imperet vni
Gemina ex nostro populo myrias potuisset viuere laute
Inter lepores & lac pressum omnigenis ornata coronis.
Regione velut dignum est ista, Marathoniisq; triumphis:
At nunc viles vt oliuilegæ ad mercedem curritis istam.
PH. Hei mi, quid hoc est? mea quod manus hæc veluti torpore ligatur
Iam nec gladium retinere queo, eneruatæ sunt mihi vires.
BD. Vbi vero istos timor accendit, tum non promittere parcunt
Eubœam nobis, & quinquaginta spondere viritim
Medios frumenti, quamuis nunquam tibi nisi quinque dederunt.

Σχόλια. Πόλεις χίλιαι] ἀντὶ τοῦ πολλαί. [illegible] ἀριθμὸν [illegible] ἔλαβεν. Δύο μυριάδες.] [illegible] ἀριθμὸν τῶν Ἀθηναίων [illegible]. καὶ Δημοσθένης γάρ φησιν, εἰσὶ δ' ὁμοῦ δισμύριοι πάντες Ἀθηναῖοι. Ἐν πᾶσι λαγῴοις] [illegible] δηλοῖ τὸ ἐν πᾶσι λαγῴοις [illegible]. Καὶ πύῳ καὶ πυαριτῃ. [illegible] [illegible] λαμβανόμενοι. πυαρίτην [illegible] Παλαμήδης, τὸ αὐτὸ λέγει [illegible] [illegible] ἀλλήλαις [illegible].

E, F

ΒΙSETVS. [illegible] ἀρτικοὺς [illegible] καὶ πύαρ, ὅ ἐστι τὸ [illegible] [illegible] λακτος. [illegible] Ἦν δὲ πυός τις ἔνδον, καὶ λαγῷα [illegible] [illegible] [illegible] λακτος [illegible] παροξυτόνως γράφουσιν, ὡς [illegible] ἀπὸ δὲ τοῦ πύκει δολιχὴς ἐκ τοῦ πύαρ ταῦτα σημαίνοντες τὸ πύος, γίνεται πυαρίτης, ὡς ἀπὸ τοῦ κρίβανος κριβανίτης ἄρτος καλούμενος. καὶ οὕτω ἀναλογώτερον, καὶ πιθανώτερον ἢ τὸ πυριάτης. [illegible] τῶν παλαιῶν [illegible] οὕτω [illegible] δοκεῖ.

Πύον δ' ἀνούμενοι, [illegible] πυαρίτην.

CITERIT. Πόλεις χίλιαι.] Putat Scholiastes mille pro multis, Non puto, Itaque potius amplector quod addit ἢ ἀπὸ ἱστορίας τὸ τοσοῦτον ἔλαβεν. Dixit autem propriè φόρον, sic enim vocabant tributum ciuitatibus indictum, quod ipsi ferre tenebantur, ἀπάγουσι positum pro ἐπάγουσι, quamuis ipsum ἀπάγειν rectum est & deportationem notet à loco ad locum. Δύο μυριάδες.] Rectè numerum subducit, atque hinc apparet τὸ χίλιαι in propria significatione accipiendum non pro πολλαί, Nam si mille ciuitatum vnaquæque viginti populares alat, necesse est popularium numerum excurrere ad viginti millia, quæ, vt aiunt, sunt duæ Myriades. Quem numerum, [illegible] esse verum videtur [illegible] Scholiastes, qui Demosthenes inserit, [illegible] πάντες Ἀθηναῖοι, quod fortassis de vrbe ipsa Athenis intelligendum. Dixit autem ἐν πᾶσι λαγῴοις pro in deliciis & bonis omnimodis, vt videtur inter quadrupedes lepus fuisse in prima commendatione, quod Martialis postea dixit.

Καὶ πύῳ, καὶ πυαρίτῃ.] Sunt qui distinguant hæc duo vt πύος sit τὸ πρῶτον γάλα, & vt ait Galenus, τὸ μετὰ τὸν τόκον ἀμελχθέν, quod sic Martialis vocat quum scribit, De primo matrum lacte colostra damus, πυαρίτης autem lac coctum quod & [illegible] dicitur. At Palamedes grammaticus hæc duo eadem facit & [illegible].

G

Σχόλια. Τοῦ 'ν Μαραθῶνι] ἐκεῖ γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι ἐνίκησαν τοὺς Μήδους. Ἐλαιολόγοι.] εὐτελεῖς γὰρ οἱ τὰς ἐλαίας μισθοῦ συνάγοντες. Καὶ τὸ ξίφος οὐ δύναμαι] ὥσπερ ὁ Μενέλαος. τοῦτο γάρ φασιν ὁρμήσαντα ἐπὶ τὴν Ἑλένην ἀποβαλεῖν τὸ ξίφος. ἡ δὲ ἱστορία, παρ' Ἰβύκῳ καὶ Εὐριπίδῃ. παίζει δὲ, ἐπεὶ ξίφος ἤτοι χαὶ ὄρθια ἑαυτὸν καταπραϋνθέντα. Αὐτίκα τὴν Εὔβοιαν] οἱ ῥήτορες τὴν δ' οἶον καὶ τὴν Εὔβοιαν διδόασιν. ἀλλ' ὡς τὴν Εὔβοιαν φασὶν αὐτοὶ κατακενομηκέναι ἡμῖν. καὶ κλῆρον ἑκάστῳ μεδίμνων ἐν τοιούτῳ σχήματι εἴρηκεν.

CHRIST. Μαραθῶνι προταξιν.] Nam in Marathone magnus ille Medorum exercitus fusus est, & victores Athenienses trophæa sustulere. Καὶ τὸ ξίφος.] Menelaus cùm stricto gladio post captam Ilion Helenam vlcisci vellet, repressit impetum vbi nudatum pectus aspexit, & gladium posuit, imò aiunt illum visa nuda, vt ait poeta, periisse Lacæna. Historiam hanc scripserat olim Ibycus, deinde & Euripides in Andromacha, quod & ad illam Tragœdiam & ad huius Comici Lysistratam notauimus. Huc ergo respexit hic Comicus magnus allusor & interpolator veterum Tragicorũ. Τὴν Εὔβοιαν διδόασιν] Similis modus loquendi vt apud Maronem in Bucolicis: Tum Phaetontiadas musco circundat amaræ Corticis, atq; solo proceras erigit alnos. i. canit erectas fuisse in alnos. Sic etiã hic ait illos δημαγωγοὺς Eubœam tribuere, quia promittunt insulam illam opulentis vrbibus nobilem precipuè Carysto & Chalcide (vt ait Mela) sub ditione populi Atheniensis futuram, ita vt viritim vnicuiq; daturi sint quinquaginta medimnos; cùm tamen in frumenti inopia quinque tantum ordei medimnos tribuerint, idq; paulatim & κατὰ χοίνικα. Est autem Medimnus mensura siccorum quæ quadraginta octo continet modios. Chœnix autem est semodius, sextarium Gaza vertit, qui quatuor panes facit, toto die sufficientes vni viro.

Καὶ ταῦτα μόλις ξενίας φεύγων
Ἔλαβες κατὰ χοίνικα κριθῶν.
Ὧν εἵνεκ' ἐγώ σ' ἀπέκλειον ἀεὶ,
Βόσκειν ἐθέλων καὶ μὴ τούτους
Ἐγχάσκειν σοι στομφάζοντας.
Καὶ νῦν ἀτεχνῶς ἐθέλω παρέχειν
Ὅ,τι βούλει σοι
Πλὴν κωλακρέτου γάλα πίνειν.

Atq; id per demensa pusilla
Vix persuasi te indigenam esse:
Ideo inclusum semper ego habui
Ad hoc vt te alerem, neu ridiculus
Talibus esses vana professis.
Et nunc certum est præbere tibi
Quæcunq; petas
Nisi Quæstoris solitum lac.

Σχ. Ξενίας φεύγων] τοιοῦτον ἐπὶ παρέδν ἐν τῇ διανομῇ τῶν πυρῶν ἐξήταζον τὸ πικρῶς εἰ ὄντες πολῖται. ὁ μὴ. ὥστε δοκεῖν ξενίας φεύγειν εἰς κρίσιν καθισταμένους. φασὶν οὖν ὁ Φιλόχορος αὖθις πολὶ, τετρακισχιλίους ἑπτακοσίους ἐξ ὀφθῆναι παρεγγράφους. καθάπερ ἐν τῇ προκειμένῃ λέξει δεδήλωται περὶ τὴν Εὔβοιαν. δωῶαται καὶ αὐτὰ συνάδειν τὸ Διδασκαλίαις. εὑρίσκει γὰρ ἐπὶ ἄρχοντος Ισάρχου. ἐστράτευσαν ἐπ' αὐτὸν ὡς Φιλόχορος. μή ποτε δὲ περὶ τῆς Αἰγύπτου δωρεᾶς ὁ λόγος. ἣν Φιλόχορος Ψαμμήτιχον πέμψαι τῷ δήμῳ ἐπὶ Λυσιμαχίδου μυριάδας. πλὴν τὰ τῶν ἀριθμῶν, οὐδαμῶς συμφωνεῖ. ἑκάστῳ δὲ Ἀθηναίῳ πέντε μεδίμνους. τοὺς γὰρ λαβόντας, γενέσθαι μυρίους τετρακισχιλίους διακοσίους μ. ἄλλως. σιτοδείας πολλῆς γενομένης ἐν τῇ Ἀθήνῃ, Ψαμμήτιχος ὁ τῆς Λιβύης βασιλεὺς, ἀπέστειλε σῖτον Ἀθηναίοις αἰτήσασιν αὐτόν. τῆς δὲ διανομῆς γενομένης τοῦ σίτου, ξενηλασίαν ἐποίησαν Ἀθηναῖοι, καὶ ἐν τῷ διακρίνειν τοὺς αὐθιγενεῖς, εὗρον καὶ ἑτέρους τετρακισχιλίους ἑπτακοσίους ἑξήκοντα ξένους παρεγγεγραμμένους. τοῦτο οὖν φησὶ, καὶ ἐν τῷ ἐρευνᾶσθαι μόλις ἔλαβες πέντε μεδίμνους, ἰσχνὰ ἐλθόντος ὡς ξένος, καὶ τούτους οὐδ' ὑφ' ἓν ἐν συντομίᾳ, ἀλλὰ κατὰ μέρος, κατὰ χοίνικα, οὐδὲν διαφέροντος τοῦ σίτου κριθῶν ὡς κακοῦ σίτου διατεθέντος, ὡς λιμοῦ γενομένου, καὶ τῶν ξένων διακριθέντων, τουτέστι δοκιμαζομένων εἰ πολίτης εἴη ἢ μή.

CHR. Ξενίας φεύγων.] Postulatus peregrinitatis tanquam ciuis non legitimus sed ascriptitius. Sunt qui putent hęc referri ad Ægypti donationem, nã teste Philochoro (scriptor hic vetustus fuit Cycni filius, ἱεροσκόπος qui libros decem & septẽ scripserat de Attica) quum caritas annonę & frumẽti inopia Athenienses premeret, impetrarunt à Psammeticho (qui rex fuit Libyę, regnauitq; in Ægypto per 54. annos, & Syrię vrbẽ Azotũ per 28. auctore Herodot. annos obsessam, tandẽ expugnauit & cepit) magnã frugum copiam, quúmq; numerum ciuiũ recenserent, coacti sunt recurrere ad ξενηλασίαν, nã peregrinorum numerus erat 4760. at ciuium & indigenarum qui singuli quinque medimnos acceperunt, numerus recensetur 14240. Hic ergo Bdelycleon ait patri Philocleoni, vix ipsum euicisse vt ciuis censeretur. Existimo autem illis temporibus grassatam nobilem illam pestem de qua Thucydid. & Lucret. scribunt (sunt enim λοιμὸς & λιμὸς sæpè σύν τε δύ' ἐρχομένω) quę ex Æthiopia vel Ægypti finib. primum orta (etsi Ægyptios omniũ hominum sanissimos fuisse Herodot. ait, quia illic tempora nõ mutãt, & auctore Hippocrate αἱ μεταβολαὶ τῶν ὡρέων τίκτουσι νοσήματα) inuasit Atticam regionem post Persas.

Σχ. Στομφάζοντας] ἐν ὀργῇ γελῶντας καὶ στομφάζοντας τὸ ἀλαζονεύεσθαι. σύνθετος δὲ ἡ λέξις ἀπὸ τοῦ στόματος καὶ τοῦ ὄμφακος. Κωλακρέτου] περὶ φρατρικῆς τὸ δικαστικὸν μισθόν. παρ' ὑπόνοιαν δὲ, δέον εἰπεῖν ζώου τινός.

CHR. Στομφάζοντας] i. durè & superbè ridẽtes, Dictio cõposita ab ore & vua immatura, quæ ὄμφαξ dicitur, quã vocẽ ad animi asperitatẽ & duritiã trãstulit Plato Comic' in fab. ἑορτ. ait. n. καὶ τὰς ὀφρῦς χάλασον καὶ τὰς ὄμφακας. vnde Prouerb. σικελίζειν ὀμφακίζει quod corruptũ in Epist. Aristæneti; sic esferẽdũ puto, sed alio tamẽ referẽdũ quã Adagiorũ scriptor voluerit, illic. n. agitur περὶ παιδισκαρίου αὐστηρᾶς & verè ὄμφακος. Nã omnia dura & αὐστηρὰ dicũtur ὄμφακες teste Hesy. qui σικελίζειν (vt hoc obiter dicã) dicit esse ἀτηρεύεσθαι, corrige αὐστηρεύεσθαι. sic. n. Epicharm' auctor illi' adagij vocat σικελίζειν. Æschylus ob verborum ampullas durámque compositionẽ dicitur in Nubib. huius Comici στόμφαξ & κρημνοποιός. Κωλακρέτου γάλα πίνειν] Beatũ, inquit, & felicẽ te præstabo, imò te lacte auium pascam. tantùm interdico Quæstoris lacte. Quibus verbis auertere patrem vult à frequentia iudiciorum & mercede triobolari, quam (vt diximus) accipiebant iudicantes à Colacreta, dixit autem γάλα quia tribolo solo isti alebantur vt lacte infantes.

A

ΣΤΡΟΦΗ στίχων ιά.

STROPHA.

Bisetus. Εἰσῆλθε ὁ χορός, καὶ ὁ Βδελυκλέων τέλος συμφωνοῦσιν ἐν οἷς πρότερον ἀλλήλοις ἀντιλέγουσι. καὶ ὁ μὲν Βδελυκλέων τὸν πατέρα ποιεῖν πείθει, ὡς μάλιστα ἐπιθυμεῖ. ὁ δὲ πατὴρ τυχὼν τῶν ἐπιθυμουμένων, σφόδρα χαίρει, καὶ τὴν αὐτοῦ χαρὰν πᾶσι ποιεῖται φανεράν.

Χο. Η που σοφὸς ἦν, ὅς τις ἔφασκε πρὶν ἂν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς
Οὐκ ἂν δικάσαις. σὺ γὰρ οὖν νῦν μοι νικᾶν πολλῷ δεδόκησαι.
Ὥστ' ἤδη τὴν ὀργὴν χαλάσας, τοὺς σκίμπωνας καταβάλλω,
Ἀλλ' ὦ τῆς ἡλικίας ἡμῖν τῆς αὐτῆς συνθιασῶτα
Πιθοῦ, πιθοῦ λόγοισι. μηδ' ἄφρων γένῃ
Μηδ' ἀτενὴς ἄγαν γ' ἀτεράμων τ' ἀνήρ.
Εἴθ' ὤφελέ μοι κηδεμὼν ἢ ξυγγενὴς
Εἶναί τις, ὅς τις δὴ τοιαῦτ' ἐνουθέτει.
Σοὶ δὲ νῦν τις τῶν θεῶν παρὼν ἐμφανὴς
Ξυλλαμβάνει τοῦ πράγματος.
Καὶ δῆλός ἐστι ποιῶν, σὺ δ' αὖ παρὼν δέχου.
Βδε. Καὶ μὴν θρέψω γ' αὐτὸν παρέχων
Ὅσα πρεσβύτῃ ξύμφορα, χόνδρον
Λείχειν, χλαῖναν μαλακήν, σισύραν.

CH. Verè sapiens fuit is qui iudicium nos ferre vetauit
Nisi vtrisq; auditis: nunc etenim victor longè esse videris,
Propterea ira iam deposita, istos baculos abijciemus.
Verùm agedum ô nostra ætatis congerro & iucunde sodalis
Obtempera isti orationi si sapis,
Nec rigidus fies neq; tam oblucinans.
O si mihi talis foret curator, aut
Affinis, & me commoneret talia.
Nunc tibi præsens deus nec obscurus hoc
Succurrit in negotio.
Clarum fauorem præbet, hunc præsens cape.
BD. Alere hunc penitus volo, sufficiens
Quæcunque seni commoda, lambet
Alicam, mollicula aderit lana,

B C D

Σχόλια. Πρὶν ἂν ἀμφοῖν.] κατὰ τὸ μηδὲ δίκην δικάσῃς πρὶν ἂν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς. ὑγιῶς δὲ ἐνταῦθα τὸ ἀμφοῖν κεῖται. τοὺς σκίμπωνας δὲ τὰς βακτηρίας. ἀτενὴς δὲ μανικός. διὰ τὸ ἀεὶ ἀτενὲς βλέπειν τοὺς μανίᾳ κατεχομένους ἀτενῆ τὸν μανικὸν νῦν εἴρηκεν. ἡγριωμένοι γάρ εἰσι καὶ ὕφαιμοι τῶν τοιούτων οἱ ὀφθαλμοί. Ἀτεράμων.] οἱονεὶ μὴ τεράμων. ἀλλὰ σκληρός. ἔνθεν δὲ καὶ ἀτέραμνα ὄσπρια φαμέν, τὰ μὴ ἑψόμενα διὰ σκληρότητα, παρὰ τὸ, τέρεν κατὰ δάκρυ χέουσα. καὶ Πλάτων κέχρηται τῇ λέξει. κερασβόλους καὶ ἀτεράμονας λέγων τοὺς σκληρούς, διὰ τούτων. μή τις γένηται τῶν πολιτῶν κερασβόλος ἢ ἀτέραμνος. φασὶ γὰρ τὰ κατὰ τῶν κεράτων βληθέντα σπέρματα, ἀτέραμνα γίνεσθαι.

Bisetus. Ἀτεράμων.] Εὐστάθιος. ἀτεράμων ἄνθρωπος ὁ σκληρός, καὶ ἄτεγκτος. ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἀτεραμόνων ὀσπρίων, ἃ καὶ ἀτεράμονα λέγεται, ἤγουν δυσέψητα. καὶ ἦθος ἀτέραμνον τὸ ὠμόν, καὶ ἀνύπεικτον, παρὰ τὸ α στερητικόν, καὶ τὸ τείρειν, τὸ μὴ τείρεσθαι, καὶ δαμάζεσθαι δυνάμενον. εἰ δὲ παρὰ τὸ α στερητικόν, καὶ τὸ τέρεν, τέρενος, ἀλλὰ καὶ τοῦτο παρὰ τὸ τείρεσθαι λέγεται.

Christ. Πρὶν ἂν ἀμφοῖν.] Versus vulgarius est ex Phocylide puto μήτε δίκην δικάσῃς πρὶν ἂν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς. Qua sententia monentur iudices non prædamnare litem, nec quenquam iudicare indicta caussa. Μηδ' ἀτενής.] Furiosos ἀτενεῖς vocant quia fixis oculis intueri soleant, efferúsque est & sanguine velut suffusus eorum obtutus. At τὸ ἀτέραμνον nihil aliud est quàm durum & immite, quasi μὴ τέρεν sed σκληρόν. Sic ὄσπρια ἀτέραμνα dicuntur δυσέψητα & ad coquendum cõtumacia. Apud Sudam legitur ἃ συναψόμενα τοῖς ὀσπρίοις οὐ τήκεται. Malè legendum enim συνεψόμενα. Quæ inquit cocta cum leguminibus non macerantur neque mollescunt. Plato vsus est ea voce pro ingenio barbaro & rudi & legibus non obtemperanti & tales ciues ἀτεράμονας & κερασβόλους vocat, ducta Metaphora à semine quod in boum aratorum cornua incidit neque vnquam maturescit. Ælianus etiam hęc duo iunxit ἀτεράμων καὶ βάρβαρος τὴν ψυχήν. Paulò post θεὸς ἐμφανὴς designat non qui oculis se cernendum præbuerit mortalibus, sed cuius auxilium & numen clarum & præsens fuerit, atque adeò ἐναργές.

E

Σχόλια. Ἐμφανής.] ἴσον τῷ ἐναργής. οὐχὶ τῷ φαινόμενος. Σισύραν.] σισύρα καλεῖται παρὰ μέν τισιν, ἡ βαίτη. ἔστι δὲ περιβόλαιον ἐκ δερμάτων συνερραμμένων προβάτων ἐχόντων τὰ ἔρια. οἱ δὲ ἀκριβέστεροί φασιν, χλαῖναν παλαιὰν εἶναι ἁπλοΐδα. τὴν αὐτὴν δὲ καὶ σισύραν καλοῦσι καὶ σισύρναν.

Christ. Σισύραν.] Amictum ex pellibus lanigeris esse autumat Scholiastes & aliter βαίτην vocat, & sanè credibile est esse διφθέραν & quem Cæsar cum Varrone dicit Renonem ab ouibus pellitis. Antiqui (vt notarunt alij) Tityrum vocabant τὸν κριόν, Inde ego putem σισύρας nomen. Tamen Helychius eam componit ex pellibus caprinis, & contra hunc Scholiastem differre facit σισύραν à σισύρνα, nam Sisyrnam à Lybicis pastoribus vocari ait vestem ex pellibus villosis consutam, at Sisyram stragulum potius esse & μαλωτήν. Neque consentiunt Grammatici inter se, nam alij σισύραν faciunt lęnam simplicem, alij duplicem. Non est facilè has controuersias cõciliare, nobis præsertim Gallis qui tantùm abest vt veterum vestes satis dignoscamus, vt nostras ipsi quotidie mutemus, lõgè dissimiles Philocleonis istius qui odio Laconum, baxeas quę Laconicę dictæ nunquam in animum inducere potuit vt indueret. Nos hodie non βαίτας sed Bæticas vestes induere gaudemus, exoticarum elegantiarum simioli.

F G

Πόρνην

Πόρνην ἥτις τὸ πέος τρίψει καὶ τὴν ὀσφῦν.
Ἀλλ' ὅτι σιγᾷ κοὐδὲν γρύζει,
Τοῦτ' οὐ δύναταί με προσοίσει.
Χο. Νενουθέτηκεν αὑτὸν ἐς τὰ πράγματα.
Οἷς πρὶν ἐπεμαίνετ'· ἔγνωκε γὰρ ἀρτίως ὅτι
Λογίζεταί τ' ἐκεῖνα πάνθ' ἁμαρτίας,
Ἃ σοῦ παρακελεύοντος οὐκ ἐπείθετο.
Νῦν οὖν ἴσως τοῖς σοῖς λόγοισι πείθεται.
Καὶ σωφρονεῖ μὲν τοι μεθιστὰς ἐς τὸ λοιπὸν τὸν τρόπον.
Πειθόμενός τε σοι. Φι. ἰώ μοι μοι. Βδε. οὗτος τί μοι
βοᾷς;
Φι. Μή μοι τούτων μηδὲν ὑπισχνοῦ.
Κείνων ἔραμαι, κεῖθι γενοίμαν,
Ἵν' ὁ κῆρυξ φησί· τίς ἀψήφιστος; ἀνιστάσθω.
Κἀπισταίην ἐπὶ τοῖς κημοῖς,
Ψηφιζομένων ὁ τελευταῖος.
Σπεῦδ', ὦ ψυχή. ποῦ μοι ψυχή.
Πάρες ὦ σκιερά. μὰ τὸν Ἡρακλέα.
Μὴ νῦν ἔτ' ἐγὼ 'ν τοῖσι δικασταῖς,
Κλέπτοντα Κλέωνα λάβοιμι.
Βδε. Ἴθ' ὦ πάτερ πρὸς τῶν θεῶν ἐμοὶ πιθοῦ.
Φι. Τί πείθομαί σοι; Βδε. λέγ' ὅτι βούλει πλὴν ἑνός.
Φι. Ποίου φέρ' ἴδω. Βδε. τοῦ μὴ δικάζειν. Φι. τοῦτο δὲ
Ἅιδης διακρινεῖ πρότερον, ἢ 'γὼ πείσομαι.
Βδε. Σὺ δ' οὖν ἐπειδὴ τοῦτο κεχάρηκας ποιῶν,
Ἐκεῖσε μὲν μηκέτι βάδιζ', ἀλλ' ἐνθάδε.
Αὐτοῦ μένων, δίκαζε τοῖσιν οἰκέταις.
Φι. Περὶ τοῦ; τί ληρεῖς; Βδε. ταὔθ' ἅπερ ἐκεῖ
πράττεται.

A Rhenoq; & penitriba meretrix
Lumbosq; fricans,
Sed quod tacet, & nihilum mutit,
A proposito remouet me.
CH. Castigat ipse se, atque in his rebus monet
Quas antè multùm deperibat, nunc videt
B *Errata pristina, illa mente deputat*
Quæ te monente nullus auscultauerit.
Ac paret ille forsitan dictis tuis,
Et sapit, moresq; porrò pristinos mutare volt,
Nec refellit quæ suades. PH. hei mihi. BD. quid
hei vocas?
PH. Auffer mihi tot promissa dare,
Illa ego quæro, illic sim, vbi præco
Clames, Quis calculum adhuc non tulit?
C *Citus exsurgat.*
Nempe cadiscis me adstare iuuat
Suffragia postrema ferentem
Propera ò mea mens, vbi nunc animus?
Vmbra recede, haud Hercule sirim
Vt indicam ab albo eximar, & non
Damnem improba furta Cleonis.
BD. Age, & volente cum deo, pare ò parens.
PH. Quid pareã? BD. dic præter vnũ, quod lubet.
D *PH. Quale illud? inque. BD. mitte iudicia & forũ.*
PH. Hoc cernet Orcus antequam persuadear.
BD. Ergo hæc agendo quãdo habes tantũ volup,
Modò in forum ire desinas, domi mane,
Et facta tantùm seruolorum iudica. (foro.
PH. Nugas agis, quid causæ? BD. Idem quod in

CHR. Μὴ προσίεσθαι] i. ἐφελκύσασθαι, & sic Ælianus dixit: ὁ δὲ οὐ προσεῖτο τὴν δόσιν, ἑταιρικὸν φάσκων εἶναι μίσθωμα, τὸ ἑαυτὴν παραβάλλειν αὐτὸ εἰ ἀγνῶτι, καὶ ὥσπερ ὤνιον τὸ κάλλος ἀποδόσθαι. i. At ille non accepit donum, meretricium dictitans esse questum, quod seipsam viro proiiceret ignoto, & tanquam venalem faceret pulcritudinem.

Σχ. Νενουθέτηκεν αὑτόν] ὁ χορὸς ἀναδέχεται τὸ πρόσωπον τοῦ Φιλοκλέωνος. μετέγνω φησὶν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις πάλαι αὐτῷ. Μή μοι τούτων] ἐξ Ἱππολύτου Εὐριπίδου. Κεῖθι] ἐν τοῖς δικαστηρίοις. Τίς ἀψήφιστος] ἐνθα ἐν ταῖς δημοσίαις δίκαις εἰς ταυτὸ συναγόμενοι οἱ δικασταί, τοῦ κήρυκος τὴν κλ[η]ρωτίδα ἤτοι τὸν κάδον περιφέροντος, ἔβαλον τὰς ψήφους. ἔνιοι δὲ ὑπὸ φιληδίας κατεῖχον αὐτάς, ἄλλως. ἐνίοτε μὲν ὄπισθεν, ἑτέρου στάμνον, καὶ ἐν ἑαυτῷ ἐκαθήμενοι οἱ δικασταὶ τὰς ψήφους. ... αὐτοὶ ἱστάμενοι ἔβαλλον. τὸ τοιοῦτον λέγει, ὁ μὴ ἐψηφοφορηκώς, ἐγερθεὶς βαλλέτω.

CHR. Οἷς πρὶν ἐπεμαίνετ', ἔγνωκε γὰρ] vt sic Senarius, sic legerem, ἔγνω δ' ἀρτίως ὅτι, quamuis neque sic placet. nam in quinta sede spondæum non temerè reperias in senario, ne quidem apud liberrimos & licentiosos Comicos Grecos. Sed si Trochaicus est deest aliquid ad versum. Sic autẽ prior G locutus est Sophocl. in Aiace lora tenente, ἐπίσταμαι δ' ἀρτίως ὅτι, &c. Μή μοι τούτων] Admonet scholiast. hoc Anapestorum initium sumptum ex Hippolyto Euripid. Ἵν' ὁ κῆρυξ φησί] In publicis iudiciis cùm coacti erant iudices pręco proferebat cadum qui sortes capiebat quas illi in illum immitterent, ac contingebat sæpè vt voluptatis gratia quidam ex iudicum calces suas retinerẽt. Itaq; clamare solebat præco, qui sententiæ suę calculum non tulit, surgat & mittat. sic autem lego & distinguo, ἵν' ὁ κῆρυξ φησί, Τίς ἀψήφιστος; ἀνιστάσθω. Nã duo sunt versus anapęstici, prior dimeter, alter monometer duobus tantùm anapęstis cõstans, sed secatur prioris vltimum verbum cuius posterior syllaba, alterum versum monometrum adiuuat. Pronunciandum autem τίς per interrogationem.

Σχόλια. Πάρες ὦ σκιερά.] παρὰ τὰ ἐκ Βελλεροφόντου παίζει ταῦτα. πάρες ὦ σκιερὰ φυλλάς, ὑπερβῶ κρηναῖα νάπη. τὸν ὑπὲρ κεφαλῆς αἰθέρ' ἰδεῖν σπεύδω. τίνα ἔχει στάσιν ἐνοδίας. Κλέπτοντα] ἀπειλεῖ καταδικάσειν τὸν Κλέωνα, εἰ λάβοι αὐτὸν ἐγκαλούμενον κλοπῆς. τὸ δὲ ὅλον βούλεται διαβάλλειν τὸν δικαστικὸν τρόπον ὡς σκληρὸν καὶ ἄπιστον. ὁπότε οὐδὲ τῷ Κλέωνι ἀφ' οὗ τὸ ὄνομα ἔχει ὁ Φιλοκλέων, πιστόν τι φυλάττει. Ἅιδης διακρινεῖ.] ἐν Κρήσσαις Εὐριπίδου ὁ Ἀτρεὺς πρὸς τὴν Ἀερόπην λέγει ταῦτα. Κεχάρηκας ποιῶν.] ἀπὸ ῥήματος παραπεποιημένου τοῦ χαιρῶ. ὁ παρακείμενος κεχάρηκα.

Bisetvs. Κεχάρηκα] ἀπὸ τοῦ χαίρω γίνεται ἀόριστος β. ἔχαρον, ὅθεν τὸ παραπεποιημένον ποιητικὸν χαρέω, ῶ, χαρήσω, κεχάρηκα. ἀπὸ δὲ τοῦ χαίρω οὐ μόνον τὸ χαρῶ μέλλων, ἀλλὰ καὶ χαιρήσω, ὡς ἀπὸ τοῦ χαιρέω, ῶ. παρακείμενος κεχαίρηκα λεκτέον ἂν εἴη κατὰ τὸν ἔννομον σχηματισμόν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐν χρήσει τὸ κέχαρκα, ὡς ἀπὸ τοῦ χαρῶ μέλλοντος, καὶ τὸ παθητικὸν κέχαρμαι, ὅθεν χάρμα, τος, καὶ χάρμη, ης, καὶ χαρμοσύνη, ης, τουτέστιν ἡ χαρά.

CHRIST. Πάρες ὦ σκιερὰ] Et hæc ludit per Parodiam sumpta ex eiusdem Tragici Bellerophonte, ex quo laudantur hi versus Anapæstici,

Πάρες ὦ σκιερὰ φυλλάς, ὑπερβῶ
Κρηναῖα νάπη, τὸν ὑπὲρ κεφαλῆς
Αἰθέρ' ἰδέσθαι σπεύδω, τίν' ἔχει

Στάσιν ἰνοδίας. vbi rectius legas *εἰνοδίας* propter metrum, sunt enim duo Anapæsti. Sed non dubito quin legendum sit *εὐοδίας*, id est, itineris facilis & peruij, qua voce vsus est Æschylus in Glauco Potnieo, & hic noster Comicus in Ranis per parodiam Æschuli. Quin & apud Esdram Prophetam Græca versio vetus habet *ζητεῖτε εὐοδίαν*. Sic autem locum illum ex Bellerophonte Euripidæ interpretor totidem anapæstis,

Nunc vmbrosæ cedite frondes,
Nemora & f[illegible]n[illegible]s ite, supremum
Cœlum visere cupio, sit ne
Iter hoc facile.

Ἀδὰξ δακεῖν] Sic cernere dicunt Latini, & sic locutus est Atreus ad Aeropam in Cressis Euripidæ, vt notat Scholiastes. Nihil autem per hoc loquendi genus aliud ait quàm Moriar potius; vt vera sit illa sententia, Inuitum qui seruat, idem facit occidenti, *εἰ σώζεις τὸν ἄκοντα, κατοίνυ σὺ ταυτὸν ἰδ[...]ζεις.*

Ὅτι τὴν θύραν ἀνέῳξεν ἡ σηκὶς λάθρᾳ.
Ταύτης ἐπιβολὴν ψηφιεῖ μίαν μόνην.
Πάντως δὲ κἀκεῖ ταῦτ' ἔδρας ἑκάστοτε.
Καὶ ταῦτα μὲν νυν εὐλόγως, ἢν ἐξέχῃ,
Εἵλη κατ' ὄρθρον, ἡλιάσει πρὸς ἥλιον.
Ἐὰν δὲ νίφῃ, πρὸς τὸ πῦρ καθήμενος.
Ὕοντος εἴσῃ, κἂν ἔγρῃ μεσημβρινὸς,
Οὐδείς σ' ἀποκλείσει θεσμοθέτης τῇ κιγκλίδι.
Φι. Τουτί μ' ἀρέσκει. Βδ. πρὸς δὲ τούτοις, ἢν δίκην
Λέγῃ μακράν τις, οὐχὶ πεινῶν ἀναμενεῖς,
Δάκνων σεαυτὸν καὶ τὸν ἀπολογούμενον.

Ancilla forsan abra reclusit forem.
Multam irrogabis propter hoc drachmã vnicã.
Nempe istud illic facitas, identidem,
Ac iure, si lux albicasit primula,
Vt in Heliaa ad Solem ages pro iudice,
Si nix vel imber decidat, tunc ad focum
Sedebis, & si surgis ad Meridiem
Thesmotheta nullus ostium occludet tibi.
PH. Placet quidẽ istud. BD. deinde si qua longior
Sit caussa, & vrget te fames, nil est opus
Isthic moreri, labra mordens & reum.

Σχόλια. Ἡ σηκίς.] σηκίδα τὴν κατ' οἶκον διάκονον ἢν θεράπαιναν λέγουσι. καὶ σεσημείωταί τινας, ὡς ἀποκαλουμένων τινῶν τὴν σηκίδα ὄνομα.

BISETVS. Σηκὶς] σηκίδος κατὰ τὸν Εὐστάθιον, ἡ οἰκογενὴς παιδίσκη, παρὰ τὸν σηκόν. σηκὸς δὲ παρ' Ὁμήρῳ, ἡ τῶν ἀρνῶν, καὶ ἐρίφων στάσις, ἔτι μάνδρα, οἱονεὶ στηκὸς, παρὰ τὸ ἵστασθαι. παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον καὶ ἐπὶ ναοῦ τίθεται ἡ λέξις.

CHR. Σηκὶς] Malè putant quidam nomen esse proprium, nam σηκὶς vel σηκίλη verna est ancilla vel abra cui cura penum seruare antiquitus in agris, σηκὸς enim præter alia significata simpliciter domum significat, pro nido vsurpat Aristoteles. Apud Sudam habes de Lysia hæc verba, ὅς δύο ἔτη ἐωρίκοτες οὔτε ἰδίαν ἐλαίαν οὔτε μορίαν, οὔτε σηκόν. quæ tria de omni oliua interpretatur, diuersa tamen puto, & fortassis σῦκον legendum, vt de olea, moro, & ficu arboribus intelligat.

Σχόλια. Ταύτης ἐπιβολὴν.] ταύτης τῆς δίκης μίαν μόνην δραχμὴν ἐπιβολὴν ψηφιεῖ. ἐπιβολὴ δὲ, ἐπιτίμιον ζημίαν παρὰ τὸ ἐπιβάλλειν. ἄλλως. ἣν οἱ ἄρχοντες ζημίαν ὁρίζουσι τοῖς ἁλοῦσιν ἐξημαρτηκέναι περὶ ὀρφανοὺς ἐπιτρόποις. ἢ καὶ ἄλλοις τισὶ τῶν τὰ δημόσια μὴ καλῶς διοικησάντων ἢ τοῖς κατέχουσι τὰ ἀλλότρια, καὶ μὴ εἰς ἐμφανὲς καθιστᾶσιν, ἐπιβολὴ καλεῖται. καὶ τὸ ῥῆμα ἐπιβάλλειν. Εἵλη κατ' ὄρθρον] εἵλη ἡ τοῦ ἡλίου αὐγὴ, δασέως. λαμβάνεται δὲ διὰ τοῦ ι εἵλη. ψιλῶς. γράφεται δὲ καὶ κατ' ὀρθὸν ἐν πολλοῖς. καὶ ἐξηγούμενος Καλλίστρατός φησι, κατὰ τὸ ὀρθῶς ἔχον. οὐχὶ ἐν τῷ δικαστηρίῳ τῷ διηλιάσεις. μήποτε δὲ ψιλῶς προσεκτέον, παρὰ τὴν Ἡλιαίαν, πρὸς ἥλιον δικάσεις, ψυχροῦ δὲ ὄντος ἔτι, φησὶν ὁ Δίδυμος, πρὸς τουῦ[...]μα. ἐπεὶ γὰρ εἵλη λέγεται ἡ τοῦ ἡλίου αὐγὴ, Ἡλιαία δὲ, τὸ δικαστήριον, παίζων ἔφησε πρὸς φιλόδικον, ὅτι ἐπειδὰν ἀνάσχῃ ὁ ἥλιος, ἡλιάζειν ἐνίσταται. οὕτω δὲ οἱ Ἀττικοὶ διὰ τοῦ η ἥλιον λέγουσιν. οὕτω Δίδυμος. δικάσεις, φησὶ, πρὸς τὸν ἥλιον καθήμενος. ἔπαιξε δὲ παρὰ τὴν Ἡλιαίαν, τὸ μέγιστον δικαστήριον, ὃ καὶ ταύτης ὀνομασίας ἔτυχε διὰ τὸ ἐν ὑπαίθρῳ αὐτὸ φαίνεσθαι [...] τοῦ ἡλίου. εἵλη δὲ ἔστι παρὰ τὴν εἵλην, κατὰ προσθήκην τοῦ ι εἰς η. καὶ ἥλιος ἔνθεν κατὰ τὸ ἴσως ὠνομάσθη. καὶ ἡλίασις ἡ τοῦ ἡλίου θέρμη. καὶ Εὐστάθιος. ὅτι δὲ τὴν εἵλην οἱ παλαιοὶ καὶ ἕλην φασὶν, ἐν ῥητορικοῖς δηλοῦται λεξικοῖς, ἔνθα κεῖται ὅτι εἵλη, καὶ ἕλη, ἡ τοῦ ἡλίου αὐγὴ καὶ εἱληθερεῖν, τὸ ἡλιάζεσθαι. εἱλεῖν, τὸ ἐν ἡλίῳ ξηραίνειν, καὶ εὔειλον χωρίον, τὸ εὐήλιον. καὶ πρόσειλον, τὸ πρὸς μεσημβρίαν τετραμμένον. καὶ εἱλεθερὲς ὕδωρ, τὸ ὑπὸ ἡλίου τεθερμασμένον.

CHR. Ἐπιβολὴν] Apud Rhetores sic vocatur mulcta, & pœna, & eam irrogare est ἐπιβάλλειν, huic pœnæ vel mulctæ obnoxij erant curatores qui pupillos defraudauerant, & qui rem publicam malè administrarant, aut rem alienam detinuerant neq; dũ restituerãt. Ἢν ἐξέχῃ εἵλη] Adludit ad Prouerb. ἔξεχ' ὦ φίλ' ἥλιε, vel potius dictũ vulgariũ, vt hic noster Comic' in Insulis fabula dixit, λέξεις ὥσπερ τὰ παιδία, ἔξεχ' ὦ φίλ' ἥλιε, de quo vide Sudã hunc locũ laudantem, sed malè scribentẽ ὕλη pro εἵλη quo nomine dicitur Solis lumen, nã Attici ει pro η enũciãt: ludit aũt in Paronomasia quia Heliæa à subdiali sole dicta maximũ erat forũ iudiciale. alij tamẽ pro κατ' ὄρθρον legunt κατ' ὀρθὸν. i. (interpr. Callist.) κατὰ τὸ ὀρθῶς ἔχον quæ expositio placere mihi nõ põt. Quod vero ait ὕοντος subaudiendũ θεοῦ vel Διὸς vt dixit Alcæus ὕει μὲν ὁ Ζεὺς, & sic Latinè dicimus impersonaliter, Pluit, tonat, ningit.

Σχόλια. Ὕοντος.] ὕοντος τοῦ θεοῦ καὶ νίφοντος γνώσῃ καθήμενος πρὸς τὸ πῦρ τὴν δίκην. Κἂν ἔγρῃ] κἂν βραδέως ἀπὸ τῆς κλίνης ἀναστῇς. οὐδεὶς ἀποκλείσει σε τοῦ δικαστηρίου ὡς βραδέως ἥκοντα. Θεσμοθέτης.] ἐπεὶ θεσμοθέται καὶ δέκατος ὁ γραμματεὺς, κληροῦσι τοὺς δικαστὰς τοὺς τῆς αὐτῆς φυλῆς ἕκαστος. ἀρχῆς δὲ ὄνομα ἐν τοῖς ψηφίσμασιν ἐχειροτόνουν οὗτοι οἱ δικασταί. καὶ ἦρχον αὐτῶν οὕτως, ὡς καὶ δύνασθαι ἐκβαλεῖν καὶ μὴ ἐᾶν εἰσιέναι εἰς τὸ δικαστήριον. εἶχον δὲ καὶ ἑκάστη φυλὴ ἕνα θεσμοθέτην καὶ γραμματέα, ὡς τὸ τοὺς νόμους εἰσηγεῖσθαι. Δάκνων σεαυτόν.] ἐπεὶ ἐνίοτε ἀπὸ πείνης ὁ δικαστὴς τὸν λέγοντα κατεδίκαζε.

CHR.

CHRIST. Θεσμοθέται] Nouem erāt Athenis magiſtratus dicti Archontes, nempe Rex, Archon, Polemarchus & ſex Theſmothetæ ſic dicti quia curam legum & iudiciorum habebant, qui iudices è ſua quiſque tribu ſortiebantur (Scholiaſtes addit decimum qui ſcriba fuit, atque ſingulas tribus vnum habuiſſe Theſmothetam & vnum γραμματέα ad leges rogandas) in quos imperium habebant, ita vt ſi ad horam non veniſſent, eos excludere & conſeſſu interdicere poſſent. Sic Romę Prætores iudiciis Centumuiralibus & publicis præerant.

Σχόλια. Δάκνων σαυτόν.] ἐπειδὴ ὁ λόγος ἀπὸ πείνης ὁ δικαστὴς τὸν λέγοντα καταδικάζει.

CHRIST. Δακνὼν σαυτόν] Sæpè enim eſuriens iudex actorem cōdemnat. Ludit autem hic in voce τοῦ δάκνειν quæ & dentibus frendere & lædere aliquem ſignificat, proinde vt Latinum mordere, vt apud Terentium, Quod illam mordeat.

Φι. Πῶς οὖν διαγνώσειν καλῶς δυνήσομαι,	*PH. Qui poſſim, vt antè (hic interim ſi manderem)*
Ὥσπερ πρότερον τὰ πράγματ' ἔτι μασώμενος	*Pernoſſe ritè litium diſcrimina.*
Βδ. Πολλῷ γ' ἄμεινον. καὶ λέγεται γὰρ τουτογί,	*BD. Multò facilius, quippe vulgò dicitur,*
Ὡς οἱ δικασταὶ ψευδομένων τῶν μαρτύρων,	*Quando arguuntur falſa teſtimonia*
Μόλις τὸ πρᾶγμ' ἔγνωσαν ἀναμασώμενοι.	*Verum eruiſſe ruminantes iudices.*
Φι. Ἀνά τοί με πείθεις. ἀλλ' ἐκεῖν' οὔπω λέγεις·	*PH. Perſuaſum habes me, at vnde mercedem feram,*
Τὸν μισθὸν ὁπόθεν λήψομαι. Βδ. παρ' ἐμοῦ. Φι. καλῶς,	*Nondum indicaſti. BD. à me feres. PH. dictum benè.*
Αἴσχιστα γάρ τοί μ' εἰργάσατο Λυσίστρατος	*Factum facetus turpe nam Lyſiſtratus*
Ὁ σκωπτόλης. δραχμὴν μετ' ἐμοῦ πρώην λαβὼν	*Admiſit in me, debitam qui ſumpſerat*
Ἐλθὼν, διεκερμάτιζ' ἐμ' ἐν τοῖς ἰχθύσιν.	*Vtrique drachmam, quam minutam in piſcium*
Κἄπειτ' ἐπέθηκε τρεῖς λοπίδας μοι κεστρέων.	*Secuit macello, tréſque ſquamas mugilum*
Κἀγὼ 'νέχαψα. ὀβολοὺς γὰρ ᾤόμην λαβεῖν.	*Induxit, & quas truſi in os, nummos putans,*
Κᾆτα βδελυχθεὶς, ὀσφρόμενος ἐξέπτυσα.	*Odore ſed mox exſpui offenſus graui,*
Κᾆθ' εἷλκον αὐτόν. Βδ. ὁ δὲ τί πρὸς ταῦτ' εἶφ'. Φι. ὅ,τι;	*Illúmque traxi. BD. ad hæc quid ille? PH. aluum mihi*
Ἀλεκτρυόνος μ' ἔφασκε κοιλίαν ἔχειν,	*Galli, inquiebat eſſe Gallinacei,*
Ταχὺ γοῦν καθεψεῖς τἀργύριον. ἦ δ' ὃς λέγων.	*Statimque dixit, Tu quoque æra concoques.*
Βδ. Ὁρᾷς ὅσον περ δῆτα τοῦ κερδαίνεις;	*BD. Vides lucellum quale procedat tibi?*
Φι. Οὐ πάνυ τι μικρόν. ἀλλ' ὅπερ μέλλεις ποίει.	*PH. Sanè haud puſillum, tu tamen fac quod facis.*

Σχόλια. Πῶς οὖν διαγνώσειν.] ἐπειδὴ εἶπεν αὐτῷ ὁ Βδελυκλέων δύνασθαι δικάζοντα ἐπὶ τῆς οἰκίας ἰδίαν φησί, πῶς δυνήσομαι ἰδίαν δοκιμάζειν τὰ λεγόμενα.

CHRIST. Διαγνώσκειν] Id eſt ἀνακρίνειν & δοκιμάζειν, Latinè propriè cognitiones vocantur etiam de cauſis & litibus.

Σχόλια. Ἀναμασώμενοι.] ἀντὶ τοῦ διαλογιζόμενοι. νομίσαντες πρὸς τὰ χειλεῖ ἐνταῦθα παρέλαβεν ἐπὶ τοῦ ἐσθίοντος. ἄλλως. ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἀναπεμπαζόντων τὴν τροφὴν ζώων, καὶ αὖθις ἀναμασωμένων, τὸ ἀναμασώμενοι εἴρηκεν.

BISETVS. Ἀνά τοί με πείθεις] Τιμῶσι, ἀντὶ τοῦ, ἀναπείθεις με. τὸ δὲ τοί νῦν ἐπὶ παραπληρωματικὸν μόριον. ἢ ἀντὶ τοῦ ἄνω σωμάτων μου τῆς ἰδέας συνεμουσῶτος τῷ μισθῷ, ὁ δῆλον ἐκ τῶν ἑξῆς ἀλλά. ὁ δὲ νοῦς οὗτος. ἀναπείθεις μισθὸν ἐμὲ, ἀλλ' ἐκεῖνο οὔπω λέγεις. Λυσίστρατος ὁ σκωπτόλης] σκωπτικός. σκωπτόλαι κατὰ τὸν Σουίδαν λέγονται οἱ φιλοσκώμμονες ὁ αὐτὸς λέγει σκώπτην, τὸν λοίδορον, καὶ τὸν Λυσίστρατον σκωπτόλην καλεῖσθαι. ἐν δὲ τῇ κωμῳδίᾳ σκωπτόλην καλεῖσθαι τὸν ἐπίχαριν.

CHRIST. Ἀναμασώμενοι.] vt ruminare duo ſignificat, & reuocare cibum vt boues & oues, & animum recolere, ſic ἀναμασᾶσθαι & ἀναμηρυκάζειν. Fortaſſis autem de retractanda ſententia innuit. Propterea morē hunc fuiſſe Athenis vt reus damnatus interrogaretur quam pœnę æſtimationem meruiſſe fateretur, quaſi ſecūdis legibus obſeruatum teſtatur, & dilertè docet M. Tullius ſub finem libri primi de oratore, vbi agit de Socratis damnatione & nobili illius ad Lyſiæ orationem reſponſo. Τὸν μισθὸν ὁπόθεν λήψομαι] Triobolū puta quam mercedulam vocat Cicero in lib. 1. de Oratore, eratque ſtipendium quotidianum. Ariſtoteles in libris de Repub. ait Ephialtem & Periclem minuiſſe auctoritatem Senatus Areopagitici & ſtudio auræ popularis, pauperes admiſiſſe in numerum Senatorum, denique feciſſe δικαστήρια μισθοφόρα.

Σχόλια. Λυσίστρατος.] σκωπτικός. καὶ ἐν Ἀχαρνεῦσι Λυσίστρατος ἐστὶν ἐν ἀγορᾷ Χολαργεὺς ὄνειδος. ἔστι δὲ καὶ ἕτερος Λυσίστρατος, πτὼξ Μακαρεὺς, σκωπτόμενος εἰς πενίαν. ἄλλως. δύο γὰρ δικασταῖς ἰδίδοτο δραχμὴν μίαν, ὥ οὗτος ἐμερίζοντο πρὸς τρεῖς ὀβολούς. ὡς τοῦ Λυσιστράτου ἅμα αὐτῷ εἰληφότος δραχμὴν ὑπὲρ τοῦ δικαστικοῦ μισθοῦ, ὧ ἐμπορευσαμένου κερματίσαι αὐτὴν ὥστε μερίσασθαι, καὶ προσέχοντος αὐτῷ ἀντὶ ἀργυρίου λοπίδας, ἀγαπητῶς ἔχει τὸ μόνος λαμβάνειν τοὺς μισθούς.

CHRIST. Λυσίστρατος] In Equitibus vt pauper perſtringitur. In Acharnēſibus mollis & cinædus, & aleator, & ῥιγῶν καὶ πεινῶν ἀεί, alibi dictus χλωναλώπηξ, vt diximus ad Lyſiſtratam, propterea hic σκωπτόλης quaſi dicas σκωπτικὸν ὀλόμενον. Illuſit enim huic Philocleoni, quum enim à Colacreta

drachmam pro vtriusque mercedula accepisset, & in piscium macello mutata drachma dimidiá partem, tres nempe obolos Philocleoni tribueret, pro obolis squamas mugilum tres dedit, quæ ita grandes sunt vt speciem præ se ferãt nummorum saltem obolorum.

Σχόλια. Δραχμὴν μετ' ἐμοῦ λαβών.] καθὸ εἰς δύο ἡ δραχμὴ ἐδίδοτο, καὶ αὐτοὶ διῃροῦντο κερματίζοντες, ἵνα μὴ οἱ κωλακρέται κέρμα εἰσφέρωσιν. Εν τοῖς ἰχθύσιν] ἐν τοῖς ἰχθυοπώλαις ἀπὸ τῶν πωλουμένων τοὺς πωλοῦντας εἶπεν. λεπίδας δὲ, ἃς ἡμεῖς λεπίδας καλοῦμεν. Κεστρέων.] κεστρεῖς εἶδός ἐστιν ἰχθύος ὁ λεγόμενος κέφαλος μεγάλην λεπίδα ἔχον καὶ παχεῖαν, ὡς ὑπονοεῖν αὐτὴν ἔχειν ἀργύριον. Κἀγὼ 'νέκαμψα.] ἐνέκαψα, ἐνέθηκα τῷ στόματι, νομίζων εἶναι ἀργύριον. πολλοῖς γὰρ ἐστὶν ἔθος ἐν τῷ στόματι φυλάττειν τὸ ἀργύριον.

BISETVS. Εγκάπτειν νῦν δηλοῖ τὸ ἐντιθέναι μεθ' ὁρμῆς καὶ μεγάλης ἐπιθυμίας, οἷαν ἔχουσιν οἱ πεινῶντες. κάπτειν γὰρ κυρίως τὸ χανδὸν ἐσθίειν.

CHRIST. Κἀγὼ 'νέκαμψα] Lege κἀγὼ 'νέκαψα pro ἐνέκαψα, sed & non male κἀγὼν ἔκαψα simplici verbo. Quid sit κάπτειν abundè dictum nobis in Glossematis ad Irenam. Solebant autem plerique in os indere nummatam pecuniam, vt fortassis inde Prouerbiũ manarit, Bouem in lingua, etsi scio aliunde sensum & originem habere, & de tarda & impedita lingua dictũ, vt apud Æschylũ βοῦς ἐπὶ γλώσσῃ μέγας quũ liberè loqui non licet, & arcanum tacendum est. Bouem autem speciem nummi fuisse dicunt qui duas drachmas Atticas penderet. Fortassis autem ta es boues in ore habuit Demosthenes cùm aduersus Milesios dicturus excusationem postulauit propter Synanchem, quam dixerunt ἀργυράγχην.

Σχόλια. Πέμπειν λαβεῖν.] ὅτι δηλεῖ τὸν λεπτὸν ὑποῖος τις ἦν ἢν δ' ἀργυρᾶ νομίσματα, ἐστερημένος δὲ τῆς δυσωδίας αἰσθόμενος. Αλεκτρυόνος μ' ἔσπασεν.] ὅτι πάντα πέττουσιν οἱ ἀλεκτρυόνες θερμοτάτην κοιλίαν ἔχοντες.

CH. Αλεκτρυόνος κοιλίαν] Est enim Gallinaceus edax animal, & cuius ingluuies præposita vẽtriculo est, vt etiam palumbis & perdicibus teste Aristot. lib. 2. de hist. Animalium. Hinc prouerbium sustulit Erasmus, Gallorum ventrem incusare.

Σχόλια. Ταχὺ γοῦν καθέψας.] τοὺς ὀβολοὺς ἀργυροῦς εἴρηκεν, ὡς καὶ ἡμεῖς λέγομεν χαλκοῦς ἀργύρου ὄντος. ἢ καθότι τρεῖς ὀβολοὶ ὄντες, ἀργυροῦν τριώβολον ἐγένοντο. Ηδη ἔς λέγων.] ἀντὶ τοῦ ἔφη. καὶ ἔστιν ἀπὸ τοῦ ἠμί. κέχρηται συνήθως αὐτῷ ὁ Πλάτων ἐπὶ μέλλοντος μόνου. οἱ δὲ κωμικοὶ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων χρόνων.

CHRIST. Ηδη ἔς λέγων] Phrasis Attica familiaris maximè Platoni Philosopho. Sed in futuro tempore vsurpat, Comici autem etiam in aliis temporibus. Vetus fuit verbum ἠμὶ pro φημὶ, vnde ἦ pro ἔφη.

Βδ. Ἀνάμεινον νυν. ἐγὼ δὲ ταῦθ' ἥξω φέρων.
Φι. Ὅρα τὸ χρῆμα· τὰ λόγι' ὡς περαίνεται.
Ἠκηκόειν γὰρ ὡς Ἀθηναῖοί ποτε,
Δικάσοιεν ἐπὶ ταῖς οἰκίαισι τὰς δίκας.
Κἀν τοῖς προθύροις ἐνοικοδομήσοι πᾶς ἀνὴρ
Αὑτῷ δικαστηρίδιον μικρὸν πάνυ.
Ὥσπερ Ἑκάταιον πανταχοῦ πρὸ τῶν θυρῶν.
Βδ. Ἰδού, τί ἔτ' ἐρεῖς; ὡς ἅπαντ' ἐγὼ φέρω,
Ὅσαπέρ γ' ἔφασκον, κἄτι πολλῷ πλείονα.
Ἀμὶς μὲν ἢν οὐρητιάσῃς, αὑτηὶ
Παρὰ σοὶ κρεμήσετ' ἐγγὺς ἐπὶ τοῦ παττάλου.
Φι. Σοφόν γε τουτὶ καὶ γέροντι πρόσφορον
Ἐξηῦρες ἀτεχνῶς φάρμακον στραγγουρίας.
Βδ. Καὶ πῦρ γε τουτὶ καὶ προσέστηκεν φακῆ,
Ῥοφεῖν ἐὰν δέῃ τι. Φι. τοῦτ' αὖ δεξιόν.
Κἂν γὰρ πυρέττω, τόν γε μισθὸν λήψομαι.
Αὐτοῦ μένων γὰρ τὴν φακῆν ῥοφήσομαι.

BDE. Mane hic parumper, dum quod expedit fero.
PH. Prisci, vide sis, stat fides oraculi.
Athenienses nam fore olim audieras
Vt iura potius dicerent domi sua.
Et vnus antè quisque causidicum fores
Strueret tribunal oppidò paruum, velut
Hecatæum vbique delubrum ad portas solent.
BD. Quid vis tibi aliud? ecce nunc tibi omnia
Quæcunque dixi, & plura multò defero.
Præstò est matella appensa paxillo ad manum
Si forsan vsus poscit, & tu mincturis.
PH. Cautum virisque commodum senilibus
Excogitasti pharmacum stranguriæ.
BD. Adest & ignis atque lentes insuper
Sorbere si quid est necesse. PH. hoc expedit,
Vel febre tactus capere mercedem velim,
Manensque lentem in hoc loco deglutiam:

Σχόλια. Ταῦθ' ἥξω.] πρὸς τὸ σχῆμα τοῦ δικαστηρίου ἐπιτηδεύει. Ορα τὸ χρῆμα.] ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν τοῦ υἱοῦ εἰσελθόντος. ἐκ παραλλήλου δὲ ταῦτά φησιν ὅτι χρησμὸς ἐδόθη, ἀλλὰ πρὸς τὸ φιλόδικον αὐτοῦ παίζει.

CHRIST. Τὰ λόγι' ὡς περαίνεται.] Homerus diceret τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται, & vetus poeta, quæ nunc matura videtis, vt videatur vnum esse περαίνεσθαι & πεπαίνεσθαι. Hæc autem verba absente filio secum loquitur Philocleon, & tãquam vera fingit, vt excuset τὸ φιλόδικον.

Σχόλια. Εκάταιον] ἱερὸν Ἑκάτης. ὡς τῶν Ἀθηναίων πανταχοῦ ἱδρυμένων αὐτὴν ὡς ἔφορον πάντων καὶ κουροτρόφον. Εκάταιον οὖν Ἑκάτης ἄγαλμα. τὸ Εκατήσιον λεγόμενον. τῇ προσῳδίᾳ Καλλίστρατος ὡς ἐπινίκιον. οἱ δὲ γὰρ εὕρηται Εκατεῖον.

CHRIST. Εκαταῖον] Templum est Hecates, aliter dictum ἑκατήσιον (malè enim apud Scholiastam habes κατήσιον.) Quo nomine fuisse olim Ephesi donarium vel templum factum à Thrasone vt reliqua à Praxitele testatur Strabo li. 14. aliúdque fuisse magnificum in regione Stratonicea eidem Hecatæ dicatum. vbique verò Athenienses Hecatem statuebant, vt quæ esset omnium ἔφορος & κουροτρόφος. Callistratus effert ἑκάτειον, vt ἐπινίκιον alij ἑκατεῖον.

Σχόλια. Αμὶς μὲν.] οὐρητρίς. κρημνὸν ἀγγεῖον. οὐρητιάσης δὲ, οὐρῆσαι θελήσῃς. ἢ στραγγουρίας πειράσῃς νοσήματι. Στραγγουρίας.] φυσικῶς τοῦτο εἶπεν ὅτι συμβαίνει τοὺς ἐπίχοσιας ἐν σώμα στραγγουριᾶν. Προσέστηκεν φακῆ.]

κῆ.] ὡς περ τὸ συκῆ ἀπὸ συκέα παρεσπῶν ἐστι, τὸ ἀμυγδα- λῆ ἀπὸ τοῦ ἀμυγδαλέα, οὕτω καὶ φακῆ ἀπὸ τῶ φακέα.

A ῥοφήσομαι.] ὡς φασὶ ῥοφήματος διὰ ῥοφῶν τοῖς ἀστεῦσιν ἐπαρξῆν, ἐπεὶ οἱ τοιοῦτοι χυλὸν πλισάνης ῥοφοῦσι.

Α᾽λλ᾽ ἄρ, τί τὸν ὄρνιν ὡς ἐμ᾽ ἐξηνέγκατε;
Βδε. Ἵνα γ᾽ ἢν καθεύδης ἀπολογουμένου τινὸς,
Ἄδων ἄνωθεν ἐξεγείρῃ σ᾽ οὑτοσί.
Φι. Ἓν ἔτι ποθῶ. τὰ δ᾽ ἄλλ᾽ ἀρέσκει μοι. Βδε. τὸ τί;
Φι. Θηρῷον εἴπως ἐκκομίσαις τὸ τοῦ Λύκου.
Βδε. Πάρεστι τουτί. κἀυτὸς ὡ᾽ ναξ οὑτοσί.
Φι. Ὦ δέσποθ᾽ ἥρως. ὡς χαλεπὸς ἄρ᾽ ἦσθ᾽ ἰδεῖν
Οἷός περ ἡμῖν φαίνεται Κλεώνυμος.
Σω. Οὔκουν ἔχει γ᾽ οὐδ᾽ αὐτὸς ἥρως ὢν ὅπλα;
Βδε. Εἰ θᾶττον ἐκαθίζου σὺ, θᾶττον ἂν δίκην
Ἐκάλουν. Φι. κάλει νυν. ὡς κάθημ᾽ ἐγὼ πάλαι.
Βδε. Φέρε νυν, τίν᾽ αὐτῷ πρῶτον εἰσαγάγω δίκην.
Τί τις κακὸν δέδρακεν τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ;
Ἡ Θρᾷττα προσκαύσασα πρῴην τὴν χύτραν.
Φι. Ἐπίσχες οὗτος. ὡς ὀλίγου μ᾽ ἀπώλεσας.
Ἄνευ δρυφάκτου τὴν δίκην μέλλεις καλεῖν,
Ὃ πρῶτον ἡμῖν τῶν ἱερῶν κατεφαίνετο;
Βδε. Μὰ τὸν Δί᾽ οὐ πάρεστιν. ἀλλ᾽ ἐγὼ δραμὼν
Αὐτὸς κομιοῦμαι, τόγε παραυτίκ᾽ ἔνδοθεν.
Τί ποτε τὸ χρῆμ᾽ ὡς δεινὸν ἡ φιλοχωρία.

Sed cur tulistis hancce cristatam alitem?
BD. Vt dormientem dum reus defenditur
(Si fortè) ab alto te canens exsuscitet.
PH. Vnum est quod optem, cætera arrident. BD. quid est?
PH. Imaginem si cunde deportes Lyci.
B *BD. Habes & illam, en Rex adest heros Lycus.*
PH. O Rex Lyce heros, quàm molestum est cernere
Qualem videre possumus Cleonymum.
SER. An arma & ipse cùm sit heros non habet?
BD. Si sedem inisses pro tribunali, illico
C *Caussam vocarem. PH. Iamdiu sedeo, voca.*
BD. Ecquam inferemus ergo litem primitus?
Ecquid quis intus in domo admisit mali?
Threissa nuper ollam adussit futilem.
PH. Siste hic amabo, perdidisti pane me,
Ne lis vocetur absque clathrata fore,
Quæ prima visa est in secandis victimis.
BD. Hoc desit vnum, at ipse cursim deferam
Statimque sistam quod quidem intus erant:
D *Quàm vix suëta cura sedis ponitur.*

Σχόλια. Τίνα τὸν ὄρνιν.] ὡς ἀλεκτρυόνα ἐξαγαγόντος τοῦ Βδελυκλέωνος. Ἄδων.] κυρίως τὸ ᾄδειν ἐπὶ τοῦ ἀλεκτρυόνος. κοκκύζειν δὲ ἐπὶ τοῦ κόκκυγος. Θηρῷον.] τὸ ἱερὸν τοῦ ἥρωος Λύκου. πάλιν δὲ τοῦτο ὡς φιλόδικος.

BISETVS. Θηρῷον, τὸ ἡρῷον, ἀττικὸν σχῆμα. ὡς τὸ θοιμάτιον, τὸ ἱμάτιον. τὸ τοῦ Λύκου λέγει, δικαστήριον αἰνιττόμενος, ὅπερ ὁ Πολυδεύκης ἐπὶ Λύκῳ φασὶ καλεῖσθαι.

CHRIST. Θηρῷον εἴπως] Tabulam poscit in qua picta sit Lyci Herois effigies, vt in foro iudiciali visitur, neque iste φιλόδικος aliter putaret se in foro versari, nisi præsens esset talis imago. De Lyco diximus supra & Prouerbio λύκου δεκὰς, quod ad sycophantas pertinet.

Σχόλια. Πάρεστι τουτί.] πινάκιον κομίζει ἐν ᾧ γεγραμμένος ἦν ὁ λύκος. Χαλεπὸς ἄρ᾽ ἦσθ᾽ ἰδεῖν.] ὡς δυσμόρφω γεγραμμένου τοῦ ἥρωος.

CHRIST. Χαλεπὸς ἄρ᾽ ἦσθ᾽ ἰδεῖν] Puto hunc esse horum verborum sensum. O Lyce Heros, difficile est vt te videamus similem Cleonymi, Nam ille scutum abiecit, Tu verò vt heros habes πανοπλίαν.

Σχόλια. Οἷός περ ἡμῖν.] ἄρρυθμος καὶ μακρὸς, προσίεται γὰρ ὅτι φαῦλος ἦν τὴν ὄψιν καὶ κακοσώματος τὸ σῶμα ὁ Κλεώνυμος. τοῦτο δέ ἐστι καθὸ καὶ χαλεπὸς ἦν δημαγωγός. ῥίψασπις δὲ ἦν. Οὐδ᾽ αὐτός.] ἐπειδὴ ῥίψασπις ὁ Κλεώνυμος. εἶχον δὲ καὶ οἱ ἥρωες πανοπλίαν. καὶ ὅπλον ἐν τῷ Δαιδάλῳ.

CHRIST. Ἡ Θρᾷττα προσκαύσασα] Vt Scytha & Scythæna nomina seruorum & seruarum, sic Θρᾷττα nomen ancillæ à regione deuicta mancipium, Nam nomen esse proprium non putem.

Fuit autem cùm putarem προσθραύσασα legendum quia fregisse ollam lateritiā latior est culpa quàm adussisse, quod sæpè necesse est contingere ad ignem. Sed quia Sudas προσκαύσασα agnoscit etiam, non tanti mihi erit mea coniectura quin ea facilè ponam.

E Σχόλια. Ἄνευ δρυφάκτου.] δρύφακτος τὸ περιφραττόμενον ὡς εἴρηται ξύλον τοῖς δικασταῖς. Ὃ πρῶτον ἡμῖν] ἀπὸ τῶν θυόντων. ἐκεῖ μοι γὰρ πρῶτον τὸ ἧπαρ ἐπισκοποῦνται. εἶτα σπλάγχνα καὶ τὰ λοιπά.

CHRIST. Ὃ πρῶτον ἡμῖν] Legendum ὃ vt & in Veneta editione, & ad δρύφακτον refertur, quod sedile est iudicum, vel septum cancellatum. Quia verò ait ἱερῶν, & antequam sederent sacris operabantur, ideò Scholiastes ait Metaphoram sumptā à sacrificantibus, vbi primum hepatis specimen
F spicitur, deinde splenis & cæterarum partium, vt procliue sit iudicare in voce δρυφάκτου intelligendum διάφραγμα & præcordia. Scholiastes etiam legit ὃ non ὁ.

Σχόλια. Τόγε παραυτίκ᾽ ἔνδον.] τὸ παρ᾽ αὐτὰ εὑρεσκόμενον ἀντὶ τοῦ δρυφάκτου. Τί ποτε τὸ χρῆμα.] τοῦτο ὁ νεανίσκος. φιλοχωρία δὲ ἐκεῖ ἔλεγε τὸ ἐπιχωριάζειν. δεινὸν φησὶ τὰ ἐπιχώρια φιλεῖν, ὅπου καὶ ἐπὶ τὰ ἐν δικαστηρίῳ φιλεῖ πάντα.

CHRIST. Ἡ φιλοχωρία.] Adeò à teneris
G assuescere multum est. τὸ δεινὸν vt sæpe apud Tragicos, admirantis est, vt illud adeò multum est ex Marone, vocat autem φιλοχωρίαν amorem assueti loci in iudicio, Quin postea videtur vocare χωρίον tabulas & γραφὴν.

ΟΙΚΕΤΗΣ, ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ, ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ.

SERVVS, BDELYCLEON, PHILOCLEON.

BISETVS. Οἰκέτης προσέρχεται, ὃς κύνας τρο-φαλίδα τυροῦ κατεδηδοκότος κατηγορεῖ.

Οι. Βάλλ' ἐς κόρακας. τοιουτονὶ τρέφειν κύνα.

Βδ. Τί δ' ἐστὶν ἑτεόν; Οι. οὐ γὰρ ὁ Λάβης ἀρτίως

Ὁ κύων παρᾴξας εἰς τὸν ἰπνὸν ἁρπάσας

Τροφαλίδα τυροῦ σικελὴν κατεδήδοκε;

Βδ. Τοῦτ' ἄρα πρῶτον τἀδίκημα τῷ πατρὶ

Εἰσακτέον μοι. σὺ δὲ κατηγόρει παρών.

Οι. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ'. ἀλλ' ἅτερός φησι κύων

Κατηγορήσειν, ἤν τις εἰσάγῃ γραφήν.

Βδ. Ἴθι νυν. ἄγ' αὐτὼ δεῦρο. Οι. ταῦτα χρὴ ποιεῖν.

Φι. Τουτὶ τί ἐστι. Οι. χοιροκομεῖον Ἑστίας.

Φι. Εἶθ' ἱεροσυλήσας φέρεις; Οι. οὔκ. ἀλλ' ἵνα

Ἀφ' Ἑστίας ἀρχόμενος ἐπιτρίψω τινά.

Φι. Ἀλλ' εἴσαγ' ἀνύσας, ὡς ἐγὼ τιμᾶν βλέπω.

Βδ. Φέρε νυν ἐνέγκω τὰς σανίδας, καὶ τὰς γραφάς.

Φι. Οἴμοι διατρίψεις, κἀπολεῖς τριψημερῶν.

SER. Abi in patibulum, cui bono hũc alimus canem?

BD. Quid verò ais tu? SER. nunquid hic Labes canis

Furnum subiuit, clanculumque casei

Orbem Sicani maximum deglutiit?

BD. Ergo hocce primum crimen ad meum patrem

Est deferendum, tu modò actor postula.

SER. Hoc nullus axim, at alter accusassere

Ait, canis, si fortè detur actio.

BD. Abi ergo & ambos hucce duc. SER. fiet statim.

PH. Quid istud est? SER. suile vimineum Laris.

PH. Direpta, credo, sacra fers. SER. nihil minus,

Sed vt à Lare orsus quempiam obtritum duim

PH. Verùm fer intrò, honore dignum censeo.

BD. En nunc tabellas & tablina defero.

PH. Vah obteris me & enicas tempus terens,

Σχόλια. Βάλλ' ἐς κόρακας] ἐξιοῦσιν ὁ οἰκέτης κύνα ἐγκαλῶν. λείπει δὲ οὐδεὶς ὠφέλιμος ἢ χαλεπόν ἢ δεινόν. Οὐ γὰρ ὁ Λάβης ἀρτίως.] ἔσωθέν τις τούτων. τῷ δὲ κυνὶ ὄνομα Λάβης, ἀπὸ τοῦ λαμβάνειν θηρία. τυρὸν δὲ ἡρπακεν αὐτός. ἀξιοῦσι δέ τινες ὡς παράγραμμα κωμῳδεῖσθαι Λάχητα, τὸν στρατηγήσαντα περὶ Σικελίαν ἐπὶ θήρᾳ. τυρὸν δὲ ἥρπασεν αὐτὸς ἐπὶ δωροδοκίᾳ. καὶ τὰ ἑξῆς, ἐπὶ ταυτὸν λέγεσθαι τὴν ὑπόνοιαν. ὅτι δ' ἐστὶ σφισὶν καὶ ὑπὸ ἄλλων κωμῳδεῖται, προείρηται. τοῦτο δὲ κομψόν ἐστιν. οὐ πάνυ δὲ οἰκεῖον δοκεῖ. ἐπεὶ κἂν παρεδήλωσεν αὐτό. ἀλλ' ἔοικεν ὁ Λάβης, ὀνοματοπεποιῆσθαι ἁπλῶς, καθάπερ ὁ Δάκης ὁ παρὰ Τηλεκλείδῃ ἐν Πρυτάνεσι. Δάκης τί ἐστιν ὃν τιν' ἀνθρώπων ὁρᾷς. ἰπνὸς δέ, ὁ φοῦρνος. κυρίως μὲν ἡ κάμινος, ἢ ὁ φανός. καταχρηστικῶς δὲ ἡ ἐσχάρα. καὶ ἴπνια τὰ ἀποκαθάρματα τοῦ ἰπνοῦ. ἢ τὰ πρὸς τὴν κάμινον ἐπιτήδεια καύσιμα. Καλλίμαχος δὲ τὴν κόπρον τῶν ζώων. σὺν δ' ἀμυδὶς φορυτόν τε καὶ ἴπνια λύματ' ἄειρεν.

CHRIST. Ὁ Λάβης ἀρτίως] Ex querela vernę famuli qui canem Labeten (qui intus erat) postulat casei rapti & adesi, occasionem sumit litis contestandæ quæ ad Philocleonem deferatur. Labetis autem nomen conueniens est cani à capiendo vel rapiendo: sed sunt qui existiment per litterulæ mutationem Lachetæ innui qui ad Theram Siciliæ exercitum duxit, & caseorum munere corruptus fuit, Nam furem eum & compilatorem fuisse alibi in Comœdia notatur. Tamẽ cũ Scholiasta verisimile esse puto simpliciter canis nomẽ sic fictum, quo modo Teleclides in Prytanibus dixit Δάκης τί ἐστιν (lege τίς) ὃν τιν' ἀνθρώπων ὁρᾷς; videtur enim canẽ alloqui & dicere Mordax quis ille est quem quidem adlatrans vides? Ἰπνὸν] Sic furnum vocat, propriè tamen Caminus vel φανὸς & per catachresin focus, vt ἴπνια dicuntur purgamenta foci vel ligna camini vstilia. Callimachus tamen sic vocauit animaliũ retrimenta & stercora, σὺν δ' ἀμυδὶς φορυτόν τε καὶ ἴπνια λύματ' ἔβαλλεν.

Σχόλια. Τροφαλίδα.] οἱ μὲν τὸν ἐπιμήκη τυρόν, οἱ δὲ τροχὸν τυροῦ Σικελικοῦ. πολυθρέμμων δὲ ἡ Σικελία, διὸ τυρὸν πολὺν καὶ κάλλιστον ἔχει.

CHRIST. Τροφαλίδα τυροῦ] Magnum caseum exponunt quia τρόφιμος est magnus & διαπρύσιος vt τρόφιμον ἀνδρὸς διαπρύσιον quod nos dicimus *vn maistre anneau*. Sic τροφόεις & παχὺς & εὐτραφὴς, quasi bene altus. Tamen quia sciam τρόφαλιν esse coagulatum caseũ, & Hippocratem τετραμμένον vsurpasse pro πεπηγότα, quin Atticos τρέψαι dixisse pro πῆξαι, acquiesco potius huic etymo, vt caseus τροφαλὶς dicatur ἀπὸ τοῦ τρέπεσθαι quàm τρέφεσθαι. Nam Hippocrates scriberet τεθραμμένον si à τρέφω. Sed τρέπεσθαι verius est, & nos vocamus *Tourneure* illud coagulum. Itaque audebo cum bona venia, non dico Grammaticorũ, sed medicorum corrigere vel inuertere locum Galeni in libello de dictionibus Hippocraticis, cũ eum ait τροφιῶδες dictum quia habet quædam ἐμφερόμενα πεπηγότα, & esse ἀπὸ τοῦ τρέφεσθαι, audebo inquam reponere τρέπεσθαι Nisi τρέφειν fuit antiquitus τρέπειν, certe eadem fuit (me iudice) originatio, Neque iam dubito ita fuisse cum apud Theocritum in Idyllio Herculis λεοντοφόνου, legatur τρέφε πίονα τυρὸν id est πῆξε. Πρῶτον τ' ἀδίκημα] Primum, inquit, hoc crimen deferam ad patrem iudicem. Sic videtur M. Tullius dixisse Pro Ligario, Nouum crimen C. Cæsar & ante hunc diẽ inauditum. Propinquus meus Q. Tubero ad te detulit. Sanè eadem Phrasis.

Σχόλια. Ἀλλ' ἅτερός φησι κύων.] νῦν τὰ μὲν πρόσωπα, τῶν κυνῶν ἐστι. τὰ δὲ πράγματα, πολιτικά. εἰσάγει γὰρ κλέ-

γὰρ ἀλείφειν τινὰ κατ᾽ [illegible] ἐφ᾽ ἑτέρου. φανερεῖ δὲ [illegible] ἅμα [illegible] αὐτοὺς [illegible].

CHRIS. [illegible]] Si quis, ait, det actionem. Erat officium Thesmothetarum iudicia constituere & actionem dare. i. εἰσάγειν τὰς δίκας.

Σχόλια. Χοιροκομεῖον ἑστίας.] [illegible] ἱστίας [illegible] τρίφωσι χοίρους. [illegible] ἀντὶ δρυφάκτου ἢ κιγκλίδος. [illegible] χοίρους [illegible] ἀντὶ δρυφάκτου χοιροκομεῖον [illegible] χοῖροι τρέφονται.

CHRIST. Χοιροκομεῖον] Vas fuit cānis textum vbi sagīnabantur porci propè vēti bulam. In Lysistrata paxillus est vt ibi notauimus [illegible] quod collarium dicitur quia collo adnectitur tortallis vt canibus, ne sepes & vitium ordines trāsiluarīcēt.

Σχόλια. Αφ᾽ ἑστίας ἀρξάμενος.] ἐν ταῖς θυσίαις ἀφ᾽ ἑστίας ἀρχόμενοι [illegible] ἐκ τῶν θεῶν. [illegible] [illegible] ἑστία [illegible] Τιτάνων ἀρχήν [illegible] πρῶτον μὲν παρθενίαν αἰτῆσαι. μετὰ δὲ παρθενίαν, ἀπαρχὰς [illegible] τῶν ἀνθρώπων. [illegible] τῇ παροιμίᾳ καὶ Πλάτων ἐν Εὐθύφρονι [illegible] [illegible] ἀφ᾽ ἑστίας [illegible] ἀρχεσθαι [illegible].

CHRIST. Αφ᾽ ἑστίας ἀρξάμενος] Quia Philocleoni dixerant huene sacrilegos ven[illegible], respondet Prouerbiali dicto quod à Vesta monet initium facere vel Laribus vel (vt Romana antiquitas dixit) Laterano deo. Nam in sacris libaminibus à Vesta fit principium, deinde ad cæteros deos transitur. Solebāt autē veteres primitias Laribus dare. Qua de re fabulatus est Aristocritus in hunc modum. Quum repressa esset Titanum audacia & regnandi libido, victor eius regna cesserunt optionem fecit Vestæ vt exploraret quid vellet, & caperet secūdum vota. At illa primum virginitatem poscit, deinde vt apud homines sibi omnium victimarū primitiæ tribuantur. Huius Prouerbij etiam meminit Plato in Euthyphrone, cùm ait ἀφ᾽ ἑστίας δοκεῖ μοι ἄρχεσθαι κακουργεῖν τὴν πόλιν &c. Et Plutarchus non semel vt recēsuit Erasmus in ipso Prouerbio Ab ipso Lare. Τιμᾶν ἐνθένδε] Necesse est vt ἐνθένδε hic sit positum pro [illegible] vt sæpe [illegible] est [illegible] vel [illegible] dicimus Quantum quidē video, id est cogito. At vero τὸ τιμᾶν dixit pro colere & honorem dare, ita tamen vt alludat ad cēsuras & mulctas quibus competit τιμᾶν nomen. Hæc nisi ita sunt oportet hunc locum cubare in mendo. Fuit cum putarem τὸ τιμᾶν positum pro τιμᾶσθαι vel τιμᾶν vt alibi memini dictum τιμᾶντας pro τιμῶντας puto apud Theocritum. Quod autem ait τὰς γραφάς, Scholiastes putat dictas ἀντὶ τοῦ γραφείου.

Σχόλια. Τὰς σανίδας.] σανίδας φησί, ἐν αἷς ἔγραφον τὴν [illegible] καὶ τὴν [illegible] τῆς δίκης. γραφὰς δὲ νῦν, ἀντὶ τοῦ [illegible] ἐγράφον. Οἴμοι διατρίψεις.] [illegible] δίκαζειν [illegible] δύναμαι [illegible] γραφείου [illegible] τοῦ γραφείου [illegible] ἀποπληρῶν.

BISETVS. Τετριμμέρειν] τετριμμέρειν κατὰ τὸν Ἡσύχιον [illegible] τὸ παρέλκειν τὰς ὥρας, [illegible] τὸ τρίβειν τὰς ἡμέρας.

CHRIST. Τετριμμέρειν] Tanta iudicādi inerat libido, vt nullam moram ferat & diem absumi putet in horę momento, τετριμμέρειν Hesychius & [illegible] exponit & παρέλκειν τὰς ὥρας, quod hic conuenit.

Εγὼ δ᾽ ἀλοκίζειν ἐδεόμην τὸ χωρίον.
Ιδοὺ κάλει νυν. Βδ. ταῦτα δή. Φι. τίς οὑτοσὶ
Ο πρῶτός ἐστιν; Βδ. ἐς κόρακας, ὡς ἄχθομαι.
Οτιὴ 'πελαθόμην τοὺς καδίσκους ἐκφέρειν.
Φι. Οὗτος σὺ ποῖ θεῖς; Βδ. ἐπὶ καδίσκους. Φι. μηδαμῶς.
Εγὼ γὰρ εἶχον τούσδε τοὺς ἀρυστίχους.
Βδ. Κάλλιστα τοίνυν. πάντα γὰρ πάρεστι νῷν.
Οσων δεόμεθα, πλήν γε δὴ τῆς κλεψύδρας.
Φι. Ηδὶ δὲ δὴ τίς ἐστιν; οὐχὶ κλεψύδρα;

Mihi sat fuisset vngue sulcos ducere,
Iam nunc voca in ius. B D. en voco. P H. quis hic prior
Vocatus? B D. vt me perduint Di, vah doleo
Quod huc cadiscos ferre non meminens fui.
PH. Quò proripis te heus! B D. ad Cadiscos. PH. nil opus
Hac hauitra habebam, quæ vocant arystichos.
BD. Euge benè ista nempe nobis omnia,
Quorum vsus, adsunt præter vnam clepsydram.
P H. Quid ista? nonne clepsydra est celans aquam?

Σχόλια. Αλοκίζειν.] ἀροτριᾶν. ἀλοκίζειν, τὸ τῷ ὄνυχι γράφειν εἰς τὸ τιμητικὸν πινάκιον, οὕτως εἴρηκεν, ἀπὸ [illegible] αὔλακας [illegible].

CHRIST. Αλοκίζειν τὸ χωρίον] Vnguibus puta styli vicem tabulas se oppleturum autumat. Το χωρίον apud Thucydidem est τάξις, Hesychius exponit [illegible] quod hic conuenit, intelligit autem tabulas quas dixit σανίδας, & ἀλοκίζειν τὸ χωρίον est agrum sulcare & versum peragere, vnde βουστροφηδὸν γράφειν dicuntur qui versu peracto regrediuntur, & [illegible] cursus qui apud Lacedæmonas perficiebatur à virginibus, sic dictus à triplicito versu, quod video etiam monitū in Cōiectaneis à Iol. Scaligero. Sane literarum ductus & ordines in scribendo, rectè ἄλοκες dicuntur, vt Theophrastus lib. 7. Histor. τὸ γραμμῶδες attribuit Plantis quæ ita sunt canaliculatæ, vt videantur inesse γραμμαί. Fuit enim antiquitus γραμμὴ scalptora (vt docet magnus Criticus) nō scriptura, scribebant autem veteres stylo in ceris vt rectē

χαρείου quod hic est Scalprum vertere possimus. A

Σχόλια. Ο πρῶτος ἐστ.] ὁ κατηγορῶν. ὡς φιλόδικος ᾗ φαντάζεται οἷα γ᾽ ὢν τινος πρώτου. Ὅτι ᾽πιλαθόμην.] πάλιν ὑπερθέσεως καιρὸν ποιεῖζων, φησὶν ἐπιλελῆσθαι τοὺς καδίσκους. Αρυςίχας.] ἀρύςιχος καὶ ἄρυςις καὶ ἀρυςὴρ, ἀγγεῖόν ἐστιν οἷον ἀρύβαλλος, κοτύλη, ἢ κύαθος. εἶχον δέ φασιν αὐτοὺς πρὸς τὴν διαψήφισιν, ἀρυςίχας δὲ οὓς ἐνίοτε κυλίσκας. ἄλλως. ἀρυςίχας τοὺς οἰνοχόους εἴρηκεν ἀπὸ τοῦ ἀρύειν, ὅθεν καὶ ἀρύταινα. ἔλεγον δὲ καὶ ἵφεβον τὸ τοιοῦτον σκεῦος. ἥβην γὰρ οἱ παλαιοὶ, τὸ τέρπεσθαι κατὰ τὰς εὐωχίας προσηγόρευον. καὶ ὁ ποιητὴς ἔοικεν ἀπὸ ταύτης τῆς αἰτίας τὴν Ἥβην ὑποςῆσαι. καὶ διὰ τοῦτο τοῖς θεοῖς οἰνοχοοῦσαν παρεισάγειν, οἰκείαν τῷ τέρπεσθαι ὑποθέσει τὴν λειτουργίαν αὐτῇ προσμερίζων.

Chrɪsᴛ. Αρυςίχας] Genus est parui cyathi vel haustri ἀπὸ τοῦ ἀρύειν, Etiã dicebantur ἀρυςίδες & ἀρυςῆρες, omnino erant κυλίσκοι parui calices, vtebantúrque iis ad διαψήφισιν. Sic etiam vocabãt pincernas & οἰνοχόους. sed vasis illa species dicta etiam est ἵφεβος vt apud Athenæum censet C Zenophanes in συγγράμμ. Nam antiqui lætitiam conuiuialem vocabant ἥβην, Proptereáque Homerus Heben facit diis vina ministrantem.

Σχόλ. Κλεψύδρας.] κλεψύδρα, κρήνη ἐν τῇ Ἀττικῇ. ἣ τις Εμπεδὼ προσαγορεύεται. σημαίνει δὲ τὸ παιδὸς τοῦ. Ηοῖ δέ.] μή ποτε τὸ αἰδοῖον αὐτοῦ ὁ εἰκιῶν ἐπιδείκνυς ὅτι ὕρει ὡς ἡ κλεψύδρα. αἱμὰς γὰρ αὐτῷ παρέςηκεν.

Chrɪsᴛ. Κλεψύδρα] Fons erat in Attica dictus Clepsydra, aliter Empedo, vt diximus ad Lysistratam, hic pro vase accipit, sed Philocleon pecuium (vt arbitror) suum demonstrans, Clepsydram vocat quia ὕδωρ sed ὑρητικὸν κλέπτει, nisi sic matulam nominat quæ ipsi præsto erat. Hoc nomine Eubulus Comicus scortum habuit, quę Metiche proprio nomine dicebatur, dicta autem est Clepsydra, quia ad clepsydram συνουσιάζειν, neque desinebat priusquam exinanita esset. Cæterũ ἐπιχωρίως est hoc loco σκωπτικῶς; & φλυαρῶς. quasi tale fuerit ingenium Atticum propter magnam cognitionem totius Hellenismi.

Βδ. Εὖγ᾽ ἐκπορίζεις ἅπαντα, κἀπιχωρίως.
Ἀλλ᾽ ὡς τάχιστα πῦρ τις ἐξενεγκάτω,
Καὶ μυρρίνας καὶ τὸν λιβανωτὸν ἔνδοθεν.
Ὅπως ἂν εὐξώμεσθα πρῶτα τοῖς θεοῖς.
Χο. Καὶ μὴν ἡμεῖς ἐπὶ ταῖς σπονδαῖς, καὶ ταῖς εὐχαῖς
Φήμην ἀγαθὴν λέξομεν ὑμῖν
Ὅτι γενναίως ἐκ τοῦ πολέμου D
Καὶ τοῦ νείκους ξυνέβητον.—
Βδ. Εὐφημία μὲν πρῶτα νῦν ὑπαρχέτω.
Χο. Ὦ Φοῖβ᾽ Ἄπολλον Πύθι᾽ ἐπ᾽ ἀγαθῇ τύχῃ
Τὸ πρᾶγμ᾽ ὃ μηχανᾶται
Ἔμπροσθεν οὗτος τῶν θυρῶν,
Ἅπασιν ἡμῖν ἁρμόσαι
Ὡς παυσαμένοισι τῶν πλάνων
Ἰήιε παιάν.— E

BD. Benè ista præbes, atque ritè pro loco,
Sed aliquis ignem exportet extemplò puer
Viridesque myrtos, atque tus ex ædibus
Vt expetamus ante pacem cælitum.
CH. At nos equidem in libaminibus votisque sacris
Dicemus vobis bona verba
Quoniam ex bello fortiter acri
Et rixa fœdus inistis.
BD. Præstate linguis nunc bonam fauentiam.
CH. O Phœbe Apollo Pythie, omine cum bono
Quod iste machinatur
Nunc ante limen ædium,
Velis vt in nos expetat
Omnes facessant & plani
Ie ie Pæan.

Σχόλια. Κἀπιχωρίως.] ἀντὶ σκωπτικῶς καὶ φλυάρως. ἐπιχώριον γὰρ ἦν αὐτοῖς τὸ σκώπτειν καὶ παίζειν, ἐκ πολλῆς συνηθείας τὸν ἑλληνισμόν. Μυρρίνας.] μυρρίναις γὰρ ἐςεφανοῦντο οἱ ἄρχοντες. καὶ μυρρινᾶν, ἀρχῆς ἐπιθυμεῖν.

Chrɪsᴛ. Μυρρίνας] Myrteis coronis cingebantur Archontes, vnde verbum factum μυρρινᾶν quod est magistratum appetere. & Harmodius & Aristogiton tyrannum cæsuri sub myrti frondibus gladium occuluerunt, quod & patet ex cantico, ἐν μύρτου κλαδὶ τὸ ξίφος φορήσω, non aliam, credo, ob caussam nisi vt viderentur honorem non cædem adferre Principi. F

Σχόλια. Ὅπως ἂν εὐξώμεσθα.] ὡς ἐπὶ μεγίστου πράγματος πραττομένου. οἱ γὰρ ἐπιχειροῦντες εἴς τι πρᾶγμα εἰώθασι τοῖς θεοῖς εὐχὰς ποιεῖν καὶ θυσίας. Καὶ μὴν ἡμεῖς ἐπὶ ταῖς σπονδαῖς.] ἡ ἀμοιβαία αὕτη περίοδος ἔοικεν ἐκθέσει διπλῇ, διὸ καὶ τὸ παρατέλευτον ἔχει κῶλον. ἔςι γοῦν περιόδων τριῶν, καὶ εἰσὶ τῆς πρώτης περιόδου κῶλα τέσσαρα ὧν τὸ πρῶτον ἀναπαιςικὸν τρίμετρον ἀκατάληκτον. τὰ ἑξῆς δύο δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ τέταρτον δίμετρον καταληκτικὸν, ἤτοι ἑφθημιμερὲς ὃ καλεῖται παροιμιακόν. μεθ᾽ ὃ ἐν εἰσθέσει ἰαμβικὸς τρίμετρος ἀκατάληκτος. τῆς δευτέρας περιόδου κῶλα ἕξ. ὧν τὸ πρῶτον ὅμοιον. τὸ δεύτερον ἑφθημιμερές. τὰ ἑξῆς τρία δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ ἕκτον πενθημιμερές. τῆς τρίτης G περιόδου ἀναπαιςικὰ κῶλα δέκα τὰ πρῶτα τέσσαρα τετράμετρα καταληκτικά. τὸ ε᾽ καὶ ς᾽ τρίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ ἕβδομον καὶ τὸ ὄγδοον, δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ θ᾽ ἀναπαιςικὴ βάσις ἣ καὶ παρατέλευτον ὀνομάζεται. τὸ δὲ ι᾽ τὸ πρὸ ἀναλόγου ἀφελίσθαι, δίμετρον καταληκτικόν. ἐφ᾽ ἑκάςῳ περιόδῳ παράγραφος, ἐπὶ τῷ τέλει αἱ συνήθεις δύο διπλαῖ ἔξω νενευκυῖαι.

Chrɪsᴛ. Καὶ μὴν ἡμεῖς] Iam sequitur Periodus Amœbea (quid sit Periodus docet Hephæstion, σύνθεσις nempe διαφόρων ποδῶν) tribuẽda in tres partes vsque ad proximã Strophã, ξυνωχήμεθα. Prioris Periodi quatuor sunt versus, Anapæstici, (prior est Trimeter Acatal. secundus & tertius Dimetri Acatal. Quartus itẽ Dimeter sed Catalecticus vel ἑφθημιμερὴς vel Parœmiacus, facitque Coronidẽ) post quos sequitur Trimeter Iãbicus. Secũdæ Periodi sex sunt versus. primus Trimeter Iãbicus, Secũdus ἑφθημιμερὴς & similis Anacreontico, Tres sequẽtes Dimetri Iãbici Acatal. (quãuis pro iambo Anapæstum habes in παυσαμένοισι) sextus πενθημιμερὴς. Tertia Periodus incipiẽs ὦ δέσποτ᾽ ἄναξ decẽ cõstat versibus siue κώλοις, quorũ quatuor priores sunt Tetrametri Anapæstici Catalectici, qui & Aristophanici dicuntur. Quintus & sextus Trimetri Acatalect. Septimus & octauus Dimetri

Dimetri Acatalect. Nonus Monometer vel pes Anapæsticus qui & vocatur προκελευσματικός, Decimus Dimeter Catalecticus qui & Coronis, post quam signa duo habes postica & antica quæ vocat διπλᾶς εἰσωτικὰς aut ἐξωτικάς, de quibus minutiis & cucolim erant vsui legëdus idem doctiss. Hephestio, magistellorum δ' ... manibus non terendus.

Σχόλ. ψῆφον ἀγαθὴν.] συνευξώμεθα ὥστε ταῦτα γενέσθαι. Καὶ τοῦ τρόπου.] ἐκ τῆς φιλονεικίας εἰς φιλίαν ἐτράπετο. Ἰὴ παιάν.] ὡς ἐπὶ κακῶν λύσει τὸν παιᾶνα ὕμνον ᾄδουσι.

CHRIST. Ἰὴ παιάν.] Pæanem hymnum canunt tanquam defuncti periculo & malo iminente liberati. hinc παιανίζειν cum lætitia acclamare. Diximus alibi ab infante Apolline Pæanis originem fuisse, Quum enim ipse Apollo dictus Pæan, serpentem Pythonem sagittis confixurus esset, qui spectabāt addebāt animos hoc celeumate ἰὲ παιάν, & inde Iambici versus origo.

ΒΔ. Ω δέσποτ' ἄναξ. γεῖτον Ἀγυιεῦ τοὐμοῦ προθύρου προπύλαιε,	*BD. O Rex here vicine & Agyeu pro foribus vestibuli huius (rata parenti,*
Δέξαι τελετὴν καινὴν ὦ 'ναξ, ἣν τῷ πατρὶ καινοτομοῦμεν (λῆξαι.	*Accipe initia hæc noua sacra meo nunc instaurata.*
Παῦσόν τ' αὐτοῦ τουτὶ λίαν στρυφνὸν καὶ πρίνινον	*Fac desinat illos iliceos mores duros & acerbos*
Ἀντὶ σιραίου μέλιτος μικρὸν τῷ θυμιδίῳ παραμίξας.	*Mellisque parum vice defruti in huius miscens inijce pectus,*
Ἤδη δ' εἶναι τοῖς ἀνθρώποις ἤπιον αὐτόν.	*Accipiatque erga homines mitem animum atque benignum*
Τοὺς φεύγοντάς τ' ἐλεεῖν μᾶλλον τῶν γραψαμένων	*Possitque reos quàm accusātes miseratus amet,*
Κἀπιδακρύειν ἀντιβολούντων.	*Et supplicibus gemat in miseris,*
Κἀπὸ παυσάμενον τῆς δυσκολίας,	*Ac deposita omni asperitate,*
Ἀπὸ τῆς ὀργῆς,	*Faciles iras*
Τὴν ἀκαλήφην ἀφελεῖν.	*Gerat, vrticáque carentes.*

Σχόλια. Γεῖτον ἀγυιεῦ] περὶ τοῦ ἀγυιέως Ἀπόλλωνος ἰδίως Εὐτυχίας οὕτω γράφει. ἐν δὲ τῷ ἰατρῷ τοῦτο διαμφιβάλλει. ἔστι δὲ καὶ ὧν φασιν ὡς ἀγυιεὺς τῶν Δωριέων οἰκησάντων ἐν τῷ τόπῳ ἀνάθημα. καὶ οὕτω καλούμενοι ὅτι Δωριέων εἰσὶ τῶν Ἑλλήνων. τούτοις γὰρ ἐπὶ τὰς στρατιᾶς φάσματος οἱ Δωριεῖς μιμούμενοι τὰς ἀγυιάς, ἱστᾶσιν ἔτι καὶ νῦν τῷ Ἀπόλλωνι. ἄλλως. Πρὸ τῶν θυρῶν ἔθος εἶχον κίονας εἰς ὀξὺ λήγοντας, ὡς ὀβελίσκους ἱδρύειν εἰς τιμὴν Ἀπόλλωνος ἀγυιέως. ἄλλως. ἀγυιεὺς κίων εἰς ὀξὺ λήγων, ὃν ἱστᾶσι πρὸ τῶν θυρῶν. ἰδίους δὲ φασιν αὐτοὺς εἶναι Ἀπόλλωνος. οἱ δὲ Διονύσου. οἱ δὲ ἀμφοῖν. ἔστι δὲ ἴδιον Δωριέων. εἶεν δ' ἂν οἱ παρ' Ἀττικοῖς λεγόμενοι ἀγυιεῖς, οἱ πρὸ τῶν οἰκιῶν βωμοί. ὡς Σοφοκλῆς μεταφέρων τὰ Ἀθηναίων ἔθη εἰς Τροίαν φησί. λάμπει δ' ἀγυιεὺς βωμὸς ἀλμίζων πυρὶ σμύρνης σταλαγμοὺς βαρβάρους εὐοσμίας. ἄλλως. ἀγυιεὺς ὁ πρὸ τῶν αὐλείων θυρῶν κωνοειδὴς κίων, ἱερὸς Ἀπόλλωνος. καὶ αὐτὸς θεός. Φερεκράτης κραπατάλλοις. ὦ δέσποτ' ἀγυιεῦ, ταῦτα σὺ μέμνησό μου.

CHRIST. Γεῖτον ἀγυιεῦ] In vestibulis ædiū columnas statuebant obeliscatas & κωνοειδεῖς in honorem Apollinis quem ideò colebant in ea domus parte quia deus est auerruncus & ἀλεξίκακος. Itaque delubrum illud siue ara colūnata, quæ pro foribus αὐλείαις erat, dicebatur ἀγυιεὺς imò ipse sic deus indigitabatur, vt habes apud Horatium Læuis Agyeu (non enim placet quod quidam reponunt Agylleu) Originem vocis Grammatici arcessunt à vicis & angiportubus (quos ἀγυιὰς vocant vt Troia dicitur εὐρυάγυια) quia illic erigi & coli solebat Apollo, ἀγυιὰς autem dictas putant ἀπὸ τοῦ ἄγειν, quia per eas aguntur τὰ γυῖα id est membra, quod etymon præter Hesychium etiam Eustathius probat in lib. 2. Iliad. & addit indidem dici ἀγῶνα & ἀγοράν. Quin Hesychius ἄγειν esse φορτεῖν & ὀρχεῖσθαι probat ex Homeri loco λαοφόρον εἰσάγουσα. Hoc veriloquium mihi videtur φορτικώτερον, præsertim quòd non tam in vicis & plateis statuebatur Apollo quàm in cuiusque ædium liminibus. Sed quū τὸν ἀγυιὰ apud Suidam videam exponi τὸν ὁλόκληρον, quod idem videtur esse atque τὸν ὑγιῆ vel ὑγιῆ, eò labor vt existimem, qua ratione dicta ipsius soror Artemis quia ἀρτεμέοντας facit .i. ὑγιαίνοντας & ὁλοκλήρους, eadem dictū Apollinem fratrem ἀγυιὰ id est alios reddens ὑγιεῖς, Nam propterea Pæon dicitur. Cæterū in hoc versu metrum suadet vt legamus πρὸ πυλῶν non πρὸς πύλας. & paulò post τουτὶ τὸ λίαν, vt etiam video repositū in Veneta editione, etsi scio τὸ λίαν aliquando primam producere. Addam etiam ad superiora de Apolline Agyeo versus Sophoclis (ex qua fabula certum nescio, certè non ex iis quæ supersunt) quibus aram illam vocat ἀγυιά, hi verò sunt sed correctiores quam apud Scholiastam: λάμπει δ' ἀγυιεὺς βωμὸς ἀλμίζων (lege ἀτμίζων, error ortus ex inuerso τ) πυρὶ σμύρνης σταλαγμοὺς βαρβάρους εὐοσμίας. id est, Luceatque Agyeus ara quæ stactas boni Odoris vrit suffiente murmure. Pherecrates vero in κραπατάλλοις (pisciculi sunt quāquam etiam stultus sit κραπάταλλος auctore Hesych.) Apollinem Agyeum vocat hoc versu ὦ δέσποτ' ἀγυιεῦ, ταῦτα σὺ μέμνησό μου .i. ô Rex Agyeu sis mei hactenus memor.

Σχόλ. Ἀντὶ σιραίου.] μὴ σίραιον, ἀλλὰ μέλι παραμίξας. σίραιον δὲ, τὸ ἑψημένον γλεῦκος, βραχὺ δ' ἔχον παραπικρον, ὅτι καθεψηθῇ.

CH. Ἀντὶ σιραίου μέλιτος] Galenus apud Hippocr. exponit τὸ σιραῖον, γλυκὺ ἕψημα. At Paulus ait esse ficorum decoctum cum defruto quod σιραιὸν vocat diuinus magister Hippocr. cum Paulo cōsentit Hesychius qui ait τὸ ἀπὸ στεφίδος ἑψημένον.

Σχ. Τὴν ἀκαλήφην.] τὴν λεγομένην κνίδην. ἐπὶ προσφέροντες τῷ σώματι, κνησμὸν ποιοῦμεν. ἄλλως. μεταφορικῶς τὸ τραχὺ καὶ δηκτικόν. ἣν καὶ ἀκαλήφην λέγεσθαι φησὶ Κράτης Φοινίσσαις. ἔστι δὲ καὶ θαλάττιος ἰχθύς, οὕτω λεγόμενος ἀκαλήφη.

CHRIST. Τὴν ἀκαλήφην ἀφελεῖν] Id est asperum & mordax. sumpta trāslatione ab vrtica quæ κνίδη dicitur & quę admota corpori pruriginē inducit. Sic autē vrticam vocauit Crates in

Te

Phænissis pũta quia non bellè tãgitur. Hinc piscis A marinus (si tamẽ piscis & nõ potiꝰ maris ἐκτρωμα) ἀκαλύφη dicitur, quia vim habet mordicẽ & pruritũ ingenerãtẽ. Sed & eo nomine auẽ nominant.

ΣΤΡΟΦΗ. κῶλον ς'.

Χο. Ξυνευχόμεσθά σοι, κἀπᾳδομεν ἐν νέαισιν
ἀρχαῖς,
Εἵνεκά γε τῶν προλελεγμένων.
Εὖνοι γὰρ ἐσμὲν ἐξ ὅτου
Τὸν δῆμον ᾐσθόμεσθά σου
Φιλοῦντος ὡς οὐδεὶς ἀνὴρ
Τῶν νῦν γε σοῦ νεωτέρων.

STROPHA COL. 6.

CH. Idem quoque vouentes accinimus nouis
magistra-
Tibus initiis bona propter hac.
Nam plurimum te amauimus,
Quum publicis te sensimus
B Studere rebus maximè
Quantum nec vllus iunior.

Σχόλια. Τῶν γηραιοτέρων.] εἰ μὲν γηραιοτέρων, τῶν παλαιῶν. εἰ δὲ συνηλικιωτέρων, τῶν ὁμηλίκων.

BISETVS. Εἴ τις θύρασιν] ταῦτα ὑπὸ τοῦ κήρυκος λέγεται. διὸ καὶ ἀντὶ τοῦ Βδελυκλέωνος προσώπου, τὸ τοῦ κήρυκος, τοῦ στίχου δεῖ προστιθέναι.

CHRIST. Τῶν νῦν γε σοῦ νεωτέρων] Scholiastes duas lectiones adfert γηραιοτέρων & συνηλικιωτέρων, neutram metro Dimetro Iambico cõmodam, ac existimo mendum cubare in posteriori & potius συνηλικιωτέρων legendum. Sed & paulò antè malim ᾐσθόμεθα quam ᾔσθόμεθα.

ΚΗΡΥΞ, ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ, ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΣ, ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ, ΚΥΩΝ Κυδαθηναιεὺς κατήγορος.

C PRÆCO, PHILO. THESMOTHETA, Bdely. Canis Cydathenęeus accusator.

BISETVS. Ὁ διώκων, καὶ ὁ φεύγων διὰ τῶν συνηγόρων ἐν τῷ δικαστηρίῳ λέγουσι, καὶ ὁ διωκόμενος ἀπέρχεται τῶν κατηγορημάτων ἀπολυθείς. Φιλοκλέων ἐπὶ τούτῳ βαρέως ἀγανακτεῖ, καὶ λειποψυχίαν πάσχει. τὸν δὲ πατέρα ὁ υἱὸς παραμυθεῖται, καὶ τὴν τοῦ δικάζειν ἐπιθυμίαν ἀποβάλλειν κελεύει, καὶ πρὸς ἡσυχαίτερον, καὶ τερπνότερον βίου γένος αὐτὸν τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις μετάγειν πειρᾶται.

Βδ. Εἴ τις θύρασιν ἡλιαστής, εἰσίτω.
Ὡς ἡνίκ' ἂν λέγωσιν οὐκ εἰσφρήσομεν.
Φι. Τίς ἄρ' ὁ φεύγων οὗτος; ὡς ἁλώσεται.
Θε. Ἀκούετ' ἤδη τῆς γραφῆς ἧς ἐγράψατο
Κύων Κυδαθηναιεὺς, Λάβητ' Αἰξωνέα.
Τὸν τυρὸν ἀδικεῖν ὅτι μόνος κατήσθιε
Τὸν Σικελικόν. τίμημα κλῳὸς σύκινος.
Φι. Θάνατος μὲν οὖν κύνειος, ἢν ἅπαξ ἁλῷ.
Βδ. Καὶ μὴν ὁ φεύγων οὑτοσὶ Λάβης πάρα.
Φι. Ὦ μιαρὸς οὗτος· ὡς δὲ καὶ κλέπτον βλέπει.
Οἷον σεσηρὼς ἐξαπατήσειν μ' οἴεται.

BD. Si quis foris sit iudicum, ingressum ferat
Nam meminẽ admittemus incepto foro.
D PH. Quis hic reus? quãta hunc manet dãnatio!
TH. Audite, cuius postulet nunc criminis
Canis Cudathenæus, Labetem Æxonium.
Solus Sicanum caseum quòd ederit,
Numella frondis multa sit ficulnea.
PH. Canina mors sit, morte si pœnas luat.
BD. Sed iste prastò est quem vides Labes reus.
PH. Scelestus, vt furaciter toruùm videt,
E Vt hirrit & renidet, & vult fallere.

Σχόλια. Ὡς ἡνίκ' ἂν λέγωσιν.] ἔθος γὰρ ἦν, πρὸ μὲν τῆς καταστάσεως τῶν ῥητόρων, κηρύττειν τοὺς δικαστάς. ὁπότε δὲ ἤρχοντο τῶν δικῶν, οὐκέτι εἴων εἰσιέναι τοὺς ὑστεροῦντας δικαστάς. ἁλώσεται δὲ καταδικασθήσεται.

CHRIST. Ἡνίκ' ἂν λέγωσιν] Antiqui moris fuit priusquam constituerentur Oratores qui causas dicerẽt, vt iudices à præconibus cierẽtur. Sed postquam causidicorum vsus fuit, vbi litem aliquã contestari cœperunt, nõ licebat iudici tardius venienti hora condicta, ingredi cõsessum. Itaque ait, si quis adhuc in limine est iudex, (sic enim ἡλιαστὴν vocat à magno δικαστηρίῳ Heliæa) ingreditor. Nam si causam cœperint dicere actores, neminẽ admittemus. Τίς ἄρ' ὁ φεύγων] Videbat fortassis canem fugientem, & tamen ludit ad nomẽ φεύγοντος quod tribuitur propriè reo. At ἁλώσεται pariter, rectè de fugiente dicitur, vt dicat, Etiam fugiens apprehendetur, quo modo dixit Simonides ὁ θάνατος ἔκιχε καὶ τὸν φυγομάχον. quod Horat. vertit Mors & fugacem persequitur virum. Tamẽ innuit cõdẽnatũ iri. Nã ἁλίσκεσθαι est καταδικάζεσθαι.

Σχόλια. Κύων Κυδαθηναιεύς.] ἔπαιξε παρὰ τὸν κλέωνα Κυδαθηναιέα φάσκων αὐτόν. ὡς ἐπὶ ἀνθρώπων δὲ ποιεῖται τὴν κατηγορίαν.

CHRIST. Κύων Κυδαθηναιεὺς] Tanquã homines accuset, loquitur, atque adeò qua solebant formula accusationẽ instituere, vt videre est apud Rhetorum scripta præcipuè Oratoris Demosthenis. Sed & notãdum est innui per hos canes, viros quos fallè perstringit, vt prius diximus de Labete innui Lachetẽ mutata littera, sic hoc loco ludit in nomine Canis, nam vir fuit quem vocabant Cenõ Cudathenẽũ, quia ex Cudatheno fuit populo tribus Pandionidis, vnde & fuit Nicochares Co- F micus. Αἰξωνέα] Æxona populus fuit propter vrbẽ ex Cecropide tribu, aliter dicebatur ἁλαὶ αἰξωνίδες, nã etiã erãt ἁλαὶ ἀραφηνίδες de quibus loquitur Callimachus Hymno in Dianam vbi emẽdãda Græca Scholia quæ habẽt ἁλαὶ ζωνίδες cum sit legẽdũ αἰξωνίδες. Erat autẽ etiã Æxonia vrbs Magnesiæ teste Stephano. Sed Alæ Æxonides populũ habebãt βλάσφημον & συκοφάντην vt notat idẽ Gẽtilis scriptor, additque inde verbũ factũ αἰξωνεύ- G εσθαι pro κατηγορεῖν. Suspicor tamẽ meliꝰ legi posse κακηγορεῖν, neq; aliter fortasiis scripserit Stephanus.

Σχ. Αἰξωνέα.] ἀπὸ δήμου τῆς Πανδιονίδος φυλῆς. ἢ τῆς Κεκροπίδος. Κλῳὸς σύκινος.] οὕτως Ἀττικοὶ τὸν κλοιὸν ἔλεγον. σύκινον δέ, διὰ τὸ βραχὺ τοῦ ξύλου. ἄλλως. τὸ καλλάριον τὸ παρ' ἡμῖν λεγόμενον, ᾧ εἰώθασι τοὺς κύνας δεσμεύειν ἐν τοῖς ἀγροῖς, ἔστι ξύλινον.

CH.

CHRIST. Κλωὸς εἴκειν;] Atticè pro κλοιός est autem δεσμὸς περιτραχήλιος, quod collarium dicitur, quo canes vinciuntur in agris. Alij vocant καλοιὸν vt à ligno videatur dictum, est enim ξύλινος quamuis apud Plutarchum legatur κλοιὸς σιδηροῦς. In sexto lib. Anthologiæ habes de cane picto κλοιὸν ἔχων πύλας ἤλυθε, Dixit autem hic εὔκειον, vt ait Scholiastes propter ligni breuitatem. Sed fortassis quia sumum facit ὁ εἰμύζατον vt prius dixit Philocleon.

Σχόλια. Θάνατος μὲν οὖν κυνεῖος.] παίζει ὡς ἐν κωμῳδίᾳ καταδικάζων τὸν Λάβητα κυνείῳ θανάτῳ. ἅμα δὲ, ὅτι καὶ χαλεπὸς ἐστὶν ὁ τοῦ κυνὸς θάνατος. δυσχερῶς γὰρ ἀφίησι τὸ πνεῦμα.

BISETVS. Καὶ μὴν ὁ φεύγων] παρόντος ἤδη τοῦ κυνὸς τοῦ Κυδαθηναιέως, τοῦ ἰσόρροπα κατηγόρου, ὁ Βδελυκλέων πρὸς τὸν πατέρα δικαστὴν γραφεὺς λέγει, Καὶ μὴν ὁ φεύγων οὗτοσὶ Λάβης πάρα, ὁ κατηγορούμενος ὑπὸ τοῦ Κυδαθηναιέως.

CHRIST. Θάνατος μὲν οὖν κυνεῖος] Pœnæ æstimationem quam ille fecerat Bolæ ficulneæ quæ pro numella esset. Philocleon durus & immitis iudex mutari vult in mortis caninæ mulctam. Natura autem canis (vt & felis) ea est vt multis plagis affectus ille vix tamen conficiatur sed sit δυσθάνατος.

Σχόλια. Ως δὲ καὶ κλέπτον βλέπει.] ἀντὶ τοῦ κλεπτικὸν. κλέπτον δὲ βαρέως Ἀττικοί. καθὰ καὶ Εἰρηναῖός φησιν.

CHRIST. Ω' μιαρὸς οὗτος] Legerem ὡς μιαρὸς &c. Est autem κλέπτον pro κλεπτικὸν, sed Attici graui accentu enuntiant vt scripsit Irenæus (quem Latini Pacatū dicunt) puta in libris Ἀττικῆς συνηθείας περὶ λέξεως καὶ προσῳδίας, aut potius in lib. de Nominibus Atticis, difficilis enim coniectura vbi perierunt libri, & ex Scriptorum relatione iudicandum: Propriè verò σεσηρέναι de canibus dicitur restricto ore ringentibus, alias est renidere & ridere.

Σχόλια. Οἷον σεσηρώς.] οἱ γὰρ κύνες μετὰ τὸ φαγεῖν σεσήρασιν. οἱ δὲ σεσηρότες, κύνες.

Πῦ δ' ὁ διώκων, ὁ Κυδαθηναιεὺς κύων;
Κυ. Αὖ. αὖ. Βδ. πάρεστιν ἕτερος οὗτος αὖ Λάβης,
Αγαθός γ' ὑλακτεῖν καὶ διαλείχειν τὰς χύτρας.
Κή. Σίγα. κάθιζε. σὺ δ' ἀναβὰς κατηγόρει.
Φι. Φέρε νυῦ. ἅμα τήνδ' ἐγχεάμενος κἀγὼ ῥοφῶ.
Θε. Τῆς μὲν γραφῆς ἠκούσαθ' ἣν ἐγραψάμην
Ανδρες δικασταὶ τουτονί. δεινότατα γὰρ
Εργων δέδρακε κἀμὲ, καὶ τὸ ῥυππαπαί.
Αποδρὰς γὰρ εἰς τὴν γωνίαν τυρὸν πολὺν
Κατεσικέλιζε κἀνέπλητ' ἐν τῷ σκότῳ.
Φι. Νὴ τὸν Δί' ἀλλὰ δῆλός ἐστ' ἔμοιγέ τοι
Τυροῦ κάκιστον ἀρτίως ἐνήρυγεν,
Ο βδελυρὸς οὗτος. κοὐ μετέδωκ' αἰτοῦντί μοι.
Καίτοι τίς ὑμᾶς εὖ ποιεῖν δυνήσεται,
Ην μή τι κἀμοί τις προβάλλῃ τῷ κυνί;

Sed nunc vbi actor est Cydatheneus canis? (bes.
CY. Au au. BD. tibi alter en canis præstò est La-
Latrare saltem & lingere ollas optimus.
PRE. Tace & quiesce: ascende tu atque in hūc age.
PH. Age dum, simulque lēte fusa hoc bauriam.
TH. Audistis antè, quam dicam isti scripserim
O iudices, quod facinus indignißimum
Admisit in me, & in celeuma claßicum:
In angulum se nuper abdens, caseum
Siculum vorauit plurimum, in tenebris satur.
PH. Quin noui & illum per Iouem, nam casei
Partem euomebat nuper improbißimam
Ille exsecrandus, nec mihi partem dedit
Quamuis petenti: Quis tamen vobis bene
Fecisse poßit, si mihi cani nil datur?

Σχόλια. Ποῦ δ' ὁ διώκων.] τὸ πλῆρες. ποῦ δ' ἐστὶν ὁ διώκων. ἐκτείνουσι μὲν τὸ καὶ τὸ ὁ ἄρθρον. Εὔπολις Αἰξί. τὴν παρδοκεύτειαν γὰρ ἀνὴρ ὁ γλήμων ἔχει.

CHRI. Ποῦ δ' ὁ διώκων] Sic rectè accusator vocatur quia reus ὁ φεύγων. verba integra Scholiastes ait esse ποῦ δ' ὁ διώκων, Et addit articulum ὁ sæpè produci. Si ita est ergo legendum ποῦ δ' ὁ vt sit spondeus neque necesse est addito ypsilo. Deinde exemplo vtitur ex Eupolidos Capris, τὴν παρδοκεύτειαν γὰρ ἀνὴρ ὁ γλήμων ἔχει, admodum infirmo, cùm articulus ὁ facilè producatur propter sequentes consonantes, siue versus est Trochaicus, siue Iambicus. Certe rarò & licenter (aliquando apud Homerum) vocalis breuis producitur ante simplicem consonantē nisi sit ea liquida vt in μέλος. Itaque nisi ὁ διώκων ex diametro responderet τῷ φεύγοντι legerem ποῦ δ' ὁὐκδιώκων. pro ποῦ δ' ὁ ἐκδιώκων. Tamen ἐπέχω, & assensionem cohiberi volo in meis siue opinionibus siue coniecturis.

Σχόλια. Αὖ αὖ] ὁ κύων λέγει ὑπακούων. δῆλον ὅτι ὧδε εἰμί. μιμεῖται δὲ τὴν φωνὴν τοῦ κυνὸς διὰ τοῦ αὖ αὖ. Πάρεστιν ἕτερος.] ἀντὶ τοῦ ὁ κατήγορος. ὁ Βδελυκλέων δέ φησι πρὸς τὸν Κυδαθηναιέα. ὅτι πάρεστιν ὁ κατήγορος σου ὃν ᾔτεις.

BISETVS. Σημειωτέον δ' ὅτι ἐν τούτῳ τῷ δράματι ὁ θεσμοθέτης ὁ αὐτὸς ἔοικεν εἶναι τῷ θεράποντι, καὶ κατηγόρῳ, ὡς δῆλον ἐκ τῆς κατηγορίας αὐτοῦ, ἣν ὑπὲρ τοῦ Κυδαθηναιέως κυνὸς ἀντιλέγει κατὰ τοῦ Λάβητος. καὶ τοῦ μὲν Κυδαθηναιέως προστάτης ἐστὶν ὁ θεσμοθέτης, ὃς καὶ κατηγορεῖ τοῦ Λάβητος. τοῦ δὲ Λάβητος προστατεῖ ὁ Βδελυκλέων, ὃς αὐτῷ συνηγορῶν, τῇ ἑαυτοῦ πανουργίᾳ ποιεῖ αὐτὸν ταῖς τοῦ πατρὸς δικαστοῦ ἀπατηθείσης ψήφοις ἀπολύεσθαι. οὐ μέντοι ὅτι ὁ Κυδαθηναιεύς, ὅτι ὁ Αἰξωνεὺς κύων ἐνταῦθα λαλεῖ, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῶν οἱ προστάται, καὶ συνήγοροι ἐξ ἴσης ἐν τῷ δικαστηρίῳ λόγους ποιοῦνται.

CH. Πάρεστιν ἕτερος] Ex Scholiasta conijcere licet hæc loqui patrē Philocleonē nō filiū Bdelycleonē. Hoc si ita est at persona Bdelycleonis præfigēda istis ἀγαθός γ' ὑλακτεῖν. Est autem αὖ αὖ imitatio fictitia latrantis canis.

Σχ. Καὶ τὸ ῥυππαπαί] καὶ τὸ ναυτικὸν. διὰ δὲ χάρτα πάλιν τοῦτο λέγει. ἴσως γὰρ καὶ τὸ ναυτικὸν στράτευμα ἠδίκησεν. ἔστι δὲ ἐπίρρημα ὁ ἐν τῇ κωπηλασίᾳ φασὶν ὡς παρακέλευσμα. ἄλλως. συμβολικῶς τὸ ναυτικὸν. τοῦτο γὰρ ἐπιφώνημά ἐστι ναυτικὸν. ὡς τῶν ἐρετῶν δὲ καὶ ναυτῶν συνελθόντων ποιουμένων τὸν τυρόν.

CH. Καὶ τὸ ῥυππαπαί.] Intelligit gētē nauticā per hāc Interiectionem acclamantis vocis qua vtūtur nautę qui remiges vrgēt aut hortātur, Celeusma dicitur. Ficta autē vox è sordibus, nā in nauticis rebus ῥύπος vel γλοιὸς (oleæ sunt strigmenta) visitur & olfacitur. Apud Hesychium legitur ῥυππάπαι, quod si rectum est à sordium tactu originem ducit, hoc autem loco propter metrum

amittit litteram cruciariam. Sed suspicor mendosam Hesychij scripturam legendúque ῥυπαπαῖ. Hæc autem Aristophanes Lachetis perstringendi causa addidit qui naualem exercitum damno fortassis affecit & malè habuit victum necessarium non suppeditans sed eum fraudans, & sibi parcens. Cæterû nautę & remiges libenter caseo vescũtur.

Σχόλια. Κατεσικέλιζε.] τὸν σικελικὸν κατέφαγεν. ἐπειδὴ σικελικὸν ἔφη τὸν τυρόν. παίζει δὲ, ἀντὶ τοῦ ἤσθιε καὶ κατεβρόχθιζεν ἐν τῷ σκότῳ δὲ, ἐπειδὴ ἐν μέρει τῆς δύσεως ἡ Σικελία. ἐνήρυγε δὲ ἠρεύξατο.

CHRIST. Κατεσικέλιζε] Diximus antea σικελίζειν esse ἐμφανίζειν & αὐστηρεύεσθαι, hic nihil aliud est quàm deglutire & vorare more Siculo, Nã de

A caseo quæstio est & multos fert Sicilia πολυγάλακτος quæ sita est velut in angulo & parte Occidẽtis, propterea dicit εἰς τὴν γωνίαν, & ἐν τῷ σκότῳ vt solent canes. Sed interea Lachetem innuit in Sicilia Imperatorem sed furem & νοσφιστήν.

Σχόλια. Ο βδελυρός.] Τὸ ἑξῆς κατεσικέλιζεν ὁ βδελυρός. ἔνιοι δὲ τὸ βδελυρὸς τῷ Φιλοκλέει διδόασι.

B CHRIST. Καὶ τί τις ὑμᾶς] In his duobus versibus non satis mihi liquet, Quorsum enim se canem vocet nescio, fortassis autem ὡς pro τῷ legendum, deinde δυνήσεται non placet, nisi quia videtur pro βουλήσεται positum aut mutandum in δυνήσεται. i. diu gaudebit benè mereri de vobis. Expecto felicius ingenium quod me doceat.

Θε. Οὐδὲν μετέδωκεν οὐδὲ τῷ κοινῷ γ' ἐμοί.	*TH. Nec me ille participauit etsi publicum.*
Φι. Θερμὸς γὰρ ἁνὴρ οὐδὲν ἧττον τῆς φακῆς.	*PH. Nam calidus ille est, lente cocta non minus.*
Βδε. Πρὸς τῶν θεῶν μὴ προκαταγνῷς ὦ πάτερ,	*BD. Praeiudicare, per deos noli ô pater.*
C Πρὶν ἄν γ' ἀκούσῃς ἀμφοτέρων. Φι. ἀλλ' ὦ 'γαθὲ	*Vtrasque partes audias prius. PH. sed ô bone,*
Τὸ πρᾶγμα φανερόν ἐστιν. αὐτὸ γὰρ βοᾷ.	*Res ipsa clamat, omnibus clarissima.*
Θε. Μή νυν ἀφῆτέ γ' αὐτὸν ὡς ὄντ' αὖ πολὺ	*TH. Ne iam, rogo, istum mittite, vt qui sit canum*
Κυνῶν ἁπάντων ἄνδρα μονοφαγίστατον.	*Vir omnium vnus solilurcosissimus*
Ος τις περιπλεύσας τὴν θυείαν ἐν κύκλῳ,	*Qui legit oram, & ambitum mortarij*
Εκ τῶν πόλεων τὸ σκῖρον ἐξεδήδοκεν.	*Gypsata rodens ciuitatum ablegmina.*
Φι. Εμοὶ δέ γ' οὐκ ἔστ' οὐδὲ τὴν ὑδρίαν πλάσαι.	*PH. At non habemus qui struamus vrceum.*
D Κυ. Πρὸς ταῦτα τοῦτον κολάσατ' οὐ γὰρ αὖ ποτε	*CA. Atque ista cùm sint, puniendus est Labes*
Τρέφειν δύναιτ' ἂν μία λόχμη κλέπτα δύω.	*(Neque enim vna silua nutriat fures duos)*
Ινα μὴ κεκλάγγω διακενῆς ἄλλως ἐγώ.	*Ne frustra acutos noctè clangores duim,*
Εαν δὲ μὴ, τολοιπὸν οὐ κεκλάγξομαι.	*Ni puniatur, nullus adlatrauero.*
Φι. Ιοὺ ἰού.	*PH. Eheu quot illi obiecit hic versutias,*
Οσας κατηγόρησε τὰς πανουργίας.	*Furax homo ille totus est, non hoc tibi*
Κλέπτον τὸ χρῆμα τἀνδρός. οὐ καὶ σοὶ δοκεῖ	*Etiam videtur Galle? per Iouem, annuit:*
Ω' λεκτρυών, νὴ τὸν Δί' ἐπιμύει γ' οὗτοι.	*Vbi Thesmotheta discessit? hem matulam cedò.*
E Ο θεσμοθέτης. ποῦ 'σθ' οὗτος; ἁμίδα μοι δότω.	

Σχόλια. Οὐδὲ τῷ κοινῷ γέ μοι.] τῷ κοινῷ ἀντὶ τῷ τῷ κοινωνῷ. οἱ δὲ, τῷ κοινῷ, ἐπὶ τῶν καλουμένων οὐδὲ μέχρι κοινοῦ λόγου. ἔστι δὲ τὸ μὲν πρὸ τούτων τοῦ θεράποντος, τὸ δὲ τοῦ γέροντος.

CHRIST. Οὐδὲ τῷ κοινῷ γέ μοι] Ex Scholiasta apparet personas hic esse confusas & ἀσυστάτους, putatque vbi nos Thesmothetam intelligimus, illic loqui τὸν θεράποντα, Quod & ego suspicor, sed ita vt θεράπων agat personam Thesmothetæ. Dixit autem τῷ κοινῷ, ait idem Scholiastes, pro τῷ κοινωνῷ vel intelligit οὐδὲ μέχρι κοινοῦ λόγου. Quia postea vocat μονοφάγον.

Σχόλια. Ἧττον τῆς φακῆς.] ἔπαιξεν ὡς ῥοφῶν φακῆν. τὸ δὲ ἀνδρεῖα παίζων σημαίνει.

CHRIS. Θερμὸς γὰρ ἀνήρ] Et hæc probant de Lachete innui quod ad Laberẽ refert cùm ait tãquam de homine ἀνήρ. Hæc autem dum loquitur, explorat coctæne sint lentes quas cùm calidiores reperisset, Ille enim, inquit, non minus est calidus (id est audax) quam lens ista.

Σχόλια. Ος τις περιπλεύσας.] ἀντὶ τοῦ τὴν Σικελικὴν θάλασσαν διὰ τὰς νῆσους. παρ' ὑπόνοιαν δὲ εἶπε διὰ τὸν Χάρητα. ὅτι ἐν Σικελίᾳ ὢν τοὺς Σικελιώτας ἐνόσφιζε. ἀντὶ τοῦ ὅς τις περιπλεύσας, τὸν τυρὸν ἀφείλετο. δύο δὲ εἶπεν τὴν θάλασσαν, ἢ τὴν Σικελίαν, ἔπαιξε παρ' ὑπό-

νοιαν. Θυεία δὲ ἡ ἴγδις. ἀγγεῖον εἰς ὃ ἐμβάλλοντες τινὰ ἀρτύματα τρίβομεν ὃ λέγομεν. ὡς ἱστόρηθη Αριστοφάνης. καὶ θυείαν ἑταίρας ὑπερφυᾶ τὸ μέγεθος εἰσελύσατο. ὃ τρίβειν. ἐν αὐτῇ τὰς πόλεις βουλεύεται.

CHRIST. Τὴν θυείαν ἐν κύκλῳ] Quia in Mortarijs caseus terebatur cum herbis vt vel Moretum vel aliud quod intritum fieret, erant autem mortaria rotunda. In Irena sic vocat θυείαν (est autem ἴγδις) in qua vrbes terere debet bellum, imò & ipsam Siciliam, Quam hoc lo-F co innuit per θυείαν ἐν κύκλῳ quia rotũda est propter insulas inter quas (saltem Plotas Æolidas) Strongylam habes.

Σχόλια. Τὸ σκῖρον ἐξεδήδοκεν.] σκῖρον τὸ ῥυπῶδες ἐπὶ τῶν τυρῶν. ὡς Εὔπολις χρυσῷ γένει. λευκὸς γάρ εἶδες. προφαλὶς ἐκείνη ἐφ' ὕδωρ βαδίζει σκῖρον ἠμφιεσμένη. ἀπὸ τούτου ὃ τὰ λίαν προσεχόμενα, ἐνεσκιρῶσθαι λέγεται.

G CHRIST. Τὸ σκῖρον] Sic dicitur casei superficies durior, & sordidior atque adeo pinguior, Vsus est Eupolis in aureo seculo προφαλὶς βαδίζει σκῖρον ἠμφιεσμένη. Hinc autem innuit Lachetem illum ducem in Siciliam profectum, vrbes corrosisse & spoliasse.

Σχόλια.

Σχόλια. Ἐμοὶ δέ γ' ὑπέστ.] ὅτι λέγεται καὶ γῆ σκιρρὰς λευκή τις ὡς γύψος καὶ Ἀθηνᾶ σκιρράς. ὅτι λευκῇ χρίεται. πρὸς τὴν ὁμωνυμίαν οὖν. ἄλλως. ἐμοὶ δέ γε ὑπέστιν, ὅτι οὐκέτι ἔχω, οὐδὲ ἐκπλάσαι τὴν ὑδρίαν ἐκ τῆς λατύπης. ἀλλὰ πάντα ἀνάλωται. εἰώθασι δὲ τὰ ῥήγματα τῶν ὑδρειῶν τῇ λατύπῃ διαπλάττειν. ὑδρία δὲ τὸ ἀγγεῖον ἰδίως χαρασσόμενον. ὑδρεία δὲ τὸ ὑδρεύσασθαι διὰ δισφθόγγου.

CHRIST. Τὴν ὑδρίαν πλάσαι] Ludit in voce σκίρρα, nam terra alba Cimolia puta vel gypsus dicitur σκίρρα, vnde Minerua σκιρράς quia ex alba illa terra fingebatur, & festum in illius honorem dictum σκιρροφόρια vbi ramos cum gypso ferebāt, dederúntque Maio mensi illud nomen quia tempus illud excitandis ædificiis sit opportunum. Sūt qui σκίρρους vocent τὴν λατύπην lapidum præcipuéque marmoris ramēta & stricturas, à qua duritie morbus ille hepaticus dictus scirrus, & Græci quæ tenacius inhærent & in duritiem incrustātur dicūt ἐσκιρρῶσθαι. Est autem Hydria vas aquale (vrceum vocant) vnde Prouerbium ἐπὶ θύραις ὑδρίαν ab Aristotele laudatum, cuius vsum variè exponunt, sed arbitror ibi positam vt promptius à seruis & ministris caperetur, Nam lixæ ὑδρειαφόροι, Imò etiam Athenis μέτοικοι sic dicti qui etiā in pompis erāt σκαφηφόροι vt diximus ad Lysistratam. Hoc loco non dubitem affirmare Philocleonem per Hydriam intelligere cadum in quē fortes mittebantur à iudicibus.

Σχόλια. Οὐ γὰρ ἄν ποτε τρέφειν δυναίατ' ἄν.] ἀντὶ τοῦ εἰς οἶκος οὐ δύναται τρέφειν τοὺς δύο κύνας. εἴρηται δὲ, κατὰ τὴν παροιμίαν, μία λόχμη δύο ἐριθάκους οὐ τρέφει. ἄλλως. παροιμία. οὐ τρέφει μία λόχμη δύο ἐριθάκους. ἔστι δὲ ὄρνεον, ὑπὸ μὲν τινων καλούμενον ἐριθεύς, ὑπὸ δὲ ἑτέρων ἐρίθυλος, ὑπὸ τῶν πλείστων ἐρίθακος.

CHRIST. Μία λόχμη κλέπτα δύο] Saltum qui λόχμη est dixit pro domo, adludens ad vetus Prouerbium μία λόχμη οὐ τρέφει δύο ἐριθάκους. Nā Erithacus auis est μονήρης & μονότροπος quæ saltus & deserta colit, dicta à colore rubro propter pectus & collum (malè confunditur à quibusdā cum Phœnicuro auctoritate Plinij & Aristotelis non intellecti) Alciatus hoc Prouerbio Insertam quādam sic clausit, Vna arbor geminos non alit Erithacos, vbi duplex est peccatum, vnum λέξεως alterum προσῳδίας, Nam λόχμη non est arbor, saltus & sylua potius, Erithacus autem non potest primam producere. Dicitur etiam hæc auis ἐριθεύς & ἐρίθυλος credo quasi ἐρυθρὸς nisi à longo & sedentario & solitario situ.

Σχόλια. Οὐ κεκλάγξομαι.] οὐκέτι κραυγάσω. διὰ γὰρ τῆς βοῆς οἱ κύνες φρουροῦσιν.

BISETVS. Ἰού, ἰού.] κῶλον μονόμετρον ἀκατάληκτον, μεθ' ὃ στίχοι τρίμετροι ἀκατάληκτοι, ὡς καὶ οἱ λοιποί.

CHRIST. Κεκλάγξομαι] Hinc Latinum Clāgere, quod est altè & acutè sonare, quod propriū aiunt esse aquilarum, sed magis canis, propterea aquila apud Æschylum canis dicitur. Quin grues rectè dicuntur clāgere, neque solūaues sed etiam tubæ. Cæterum custodia canum fit cum clangore vel latratu.

Σχόλια. Κλέπτον τὸ χρῆμα.] ἀντὶ τοῦ κλεπτικόν. ὑπαίξε δὲ, ὃ ἐν κωμῳδίᾳ εἴρηται τ' ἀνδρὸς καὶ οὐ κυνός.

CHRIST. Κλέπτον τὸ χρῆμα τ' ἀνδρὸς] Atticismus pro κλεπτικὸς ἀνήρ (næ rursus virum ait pro cane, vel quia Philocleon viros sic soleat in iudiciis prædamnare, vel Comicus intelligi vult hominem pro cane, puta Lachetem ναυτικοῦ nautici stipendij) sic in Nebulis τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν ὅσον. Sic sæpe alij scriptores Attici, quos huc aduocare ambitiosus sit labor.

Σχόλια. Ὦ λεκτρυών.] ὑπέρχεται γὰρ τοῦ δικαστηρίου αὐτῷ ἀλεκτρυών. ὡς ἐν τοῖς ἄνω ἱστόρησεν. σημαίνει δὲ ἐπινεύει, συρῆναι δὲ θέλων, ἀμίδα αἰτεῖ.

CHRIST. Ὦ λεκτρυὼν] Aristophanes valde χαριεντίζεται qui iudicem facit volucris iudicium explorantem. Facit autem suspicionem Scholiastes, Gallinaceos imponi solitos locis vbi iura dicuntur quod non memini vspiam me legisse. Si factum est, admonitio fuit vigilantiæ, vt iamdudum debuit esse in templis Christianorum quorum turres ærisonæ superimpositum habent Gallum (scilicet ne quid desit ex Christi Oeconomia) cuius cantus non potest excitare veternosos Episcopos aut pastores. Est autem ἐπιμύειν annuere vt facere videntur qui conniuent.

Θι. Αὐτὸς καθηλοῦ. τοὺς μάρτυρας γὰρ ἐσκαλῶ,	*TH. Tibi ipse sodes sume dum testes calo;*
Λάβητι μάρτυρας παρεῖναι. τρύβλιον	*Qui mox Labeti testimonium ferant,*
Δοίδυκα. τυρόκνηστιν. ἐσχάραν. χύτραν.	*Pilum atque cultrum, & cratem, & ollam & trulleum,*
Καὶ τἄλλα τὰ σκεύη τὰ προσκεκαυμένα.	*Et reliqua vasa cocula, & igni obnoxia.*
Ἀλλ' ἔτι σύ γ' οὐρεῖς, κοὐ καθίζεις οὐδέπω.	*Sed heus tu adhúcne meïs & nondum sedes?*
Τοῦτον δέ γ' οἶμ' ἐγὼ χεσεῖσθαι τήμερον.	*Hodie cacabit iste ni fallor quidem.*
Βδ. Οὐκ αὖ σὺ παύσῃ χαλεπὸς ὢν καὶ δύσκολος.	*B DE. Potin' vt molestus atque durus desinas*

Σχόλια. Τοὺς μάρτυρας γάρ.] ὅσα ἐν τῷ μαγειρείῳ τυγχάνει ὄντα, τοῦ γελοίου χάριν ἄξαι φησὶ ταῦτα εἰς μαρτυρίαν αὐτῷ. καὶ ὅτι ἐν τῷ μαγειρείῳ ἥρπαγη ὁ τυρός.

CHRIST. Τρύβλιον, δοίδυκα] Lepidè & festiue testes laudat, indidem sumptos vbi crimen admissum, singula nempe vasa cocula & instrumenta culinaria. Quod autem ait χεσεῖσθαι oppositum est τῷ οὐρεῖν quod dixit, vtrunque cani proprium, sed præcipuè reis, mortis metu pallentibus, Dictum autem pro καταδικασθῆναι.

Σχόλια. Οἶμ' ἐγὼ χεσεῖσθαι.] πρὸς τὸ οὐρῆσαι ἐπήνεγκε τὸ χεσεῖσθαι ποιήσω τὸν Λάβητα. ὡς φεύγοντος δὲ ἀπειλεῖ καταδικασθῆναι αὐτόν.

CHRIST. Οὐκ ἂν σὺ παύσαι] Hæc puto verba dirigi ad canē accusatorem & διώκοντα, Nō desines inquit, durus & morosus esse, præsertim reis, in quos sic dentes restringis, Malo enim vt παύσαι & ἔχεις sint secundæ personæ Atticæ. Solens verò est canibus vt fugientes magis adlatrent & impetant, propterea ait ambigua voce τοῖς φεύγουσι, & ὀδὰξ ἔχεσθαι.

Καὶ ταῦτα τοῖς φεύγουσιν, ἀλλ' ὀδὰξ ἔχεις;
Φι. Ἀνάβαιν'. ἀπολογοῦ. τί σεσιώπηκας; λέγε.
Βδ. Ἀλλ' οὐκ ἔχειν οὗτός γ' ἔοικεν ὅ,τι λέγῃ.
Φι. Οὔκ. ἀλλ' ἐκεῖνό μοι δοκεῖ πεπονθέναι,
Ὅπερ ποτὲ φεύγων ἔπαθε καὶ Θουκυδίδης.
Ἀπόπληκτος ἐξαίφνης ἐγένετο τὰς γνάθους.
Βδ. Πάρεχ' ἐκποδών. ἐγὼ γὰρ ἀπολογήσομαι.
Χαλεπὸν μὲν, ὦ 'νδρες, ἐστὶ διαβεβλημένου
Ὑπεραποκρίνεσθαι κυνός. λέξω δ' ὅμως.
Ἀγαθὸς γάρ ἐστι, καὶ διώκει τοὺς λύκους.
Φι. Κλέπτης μὲν οὖν οὗτός γε καὶ ξυνωμότης.
Βδ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἄριστός ἐστι τῶν νυνὶ κυνῶν.
Οἷός τε πολλοῖς προβατίοις ἐφεστάναι.
Φι. Τί οὖν ὄφελος τὸν τυρὸν εἰ κατεσθίει.
Βδ. Ὅτι σοῦ προμάχεται καὶ φυλάττει τὴν θύραν,
Καὶ τἆλλ' ἄριστός ἐστιν. εἰ δ' ὑφείλετο,

Esse in reos præsertim? an vsq; ringes dētibus?
PH. Ascende, purga, quid, malum, taces? age.
BD. Hic quod loquatur nō habet, vt ego arbitror
PH. Minime, at videtur morbū eundem perpeti
Quem passus olim est exsulans Thucydides
Bucca repentè mutus exsensa fuit.
BD. Abi & recede, quò tibi patrociner.
Operosa res est ô viri, defendere
Canem in reatu criminis, dicam tamen
Frugi canem esse, & semper infestum lupis.
PH. Nempe ille fur est, perditúsque proditor.
BD. Minimè, sed omniū est canū longè optimus:
Fidúsque custodire lanigerum pecus.
PH. Sed cui bono si caseos semper vorat?
BD. Atqui tibi propugnat & seruat fores,
Ac cæteroqui præstat: at quòd abstulit

Σχόλια. Ἀλλ' ὀδὰξ ἔχει.] ὅτι οὐδὲν φθέγγεται. ἀλλὰ τοὺς ὀδόντας δηκτικῶς κατέχει ὁ κύων. ἄλλως. διαπράξαι βούλεται τοῖς ὀδοῦσι τὸν κυνα, ἵν' ᾖ τὸ ἔχει δευτέρου προσώπου Ἀττικοῦ. Ὅπερ ποτὲ φεύγων ἔπαθεν.] Θουκυδίδην λέγει τὸν Μιλησίου Ἀλωπεκῆθεν. τοῦτον δὲ ἐξωστράκισαν Ἀθηναῖοι ἐπὶ ἔτη κατὰ τὸν νόμον. οὐ ξένον δὲ, ὅτι ἑτέρωθι μὲν ἐξωστρακίσθαι φησὶν αὐτὸν, νῦν δὲ φεύγειν. εἶδος γάρ τι φυγῆς ἐστιν ὁ ὀστρακισμός. ἐν δὲ τοῖς εἴδεσι περιέχεται τὰ γένη. καὶ τὸ μὲν ἐξωστρακίσθαι, τὸ φεύγειν ἄν τις εἰκότως εἴποι. τὸ δὲ φεύγειν, οὐκέτι ἐξωστρακίσθαι. διαφέρει γὰρ φυγὴ ὀστρακισμοῦ. καθὸ τῶν μὲν φευγόντων αἱ οὐσίαι δημεύονται. τῶν δὲ ὀστρακισμένων μεταστάντων οὐκέτι κύριος ὁ δῆμος. καὶ τοῖς μὲν, καὶ τόπος ἀπεδίδοτο καὶ χρόνος. τοῖς δὲ, οὐδέτερον τούτων. ὅτι δὲ ὁ Ἀθηναίων δῆμος ἀειφυγίαν αὐτοῦ καταγνοὺς ἐδήμευσε τὴν οὐσίαν, καὶ πρὸς Ἀρταξέρξην ἧκε φεύγων, σαφὲς ποιεῖ Ἰδομενεὺς, διὰ τοῦ β τῶν περὶ τούτων. εἰ μὲν τοι Ἀθηναῖοι αὐτοῦ καὶ γένους ἀειφυγίαν κατέγνωσαν προδιδόντος τὴν Ἑλλάδα, καὶ αὐτοῦ ἡ οὐσία ἐδημεύθη. ἄλλως. Θουκυδίδης Μιλησίου υἱὸς Περικλεῖ ἀντιπολιτευσάμενος. τέσσαρες δέ εἰσι Θουκυδίδαι Ἀθηναῖοι. ὁ ἱστοριογράφος, καὶ ὁ Γαργήττιος καὶ ὁ Θετταλός. καὶ οὗτος ἄριστος ῥήτωρ τυγχάνων. ὃς γὰρ καταληφθεὶς ἐν τῷ δικάζειν ὡς οὐ δυνήθη ἀπολογήσασθαι ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὥσπερ ἐγκατεχομένην ἔσχε τὴν γλῶτταν, καὶ οὕτω κατεδικάσθη, εἶτα ἐξωστρακίσθη. ἄλλως. πρὸς ἱστορίαν μήποτε ὁ Περικλεῖ ἀντιπολιτευσάμενος. τοῦτο δέ. Φιλόχορος μὲν ἱστορεῖ. ὡς οὐδὲ πάντη γνώριμος ἐγένετο. ἀλλ' οὐδὲ παρὰ τοῖς κωμικοῖς, διὰ τὸ ἀτέλεστον στρατείας ἀξιωθέντα μετὰ Κλέωνος ἐπὶ Θρᾴκης φυγῇ καταδικασθέντα. ἔνιοι δὲ ὧν καὶ Ἀμμώνιος τὸν Στεφάνου. καὶ τοῦτο δὲ, ὑπείδοι τις ὥσπερ προείρηται. ὁ γενόμενος ὀστρακισμὸς, ἐμφαίνει τὸν Μιλησίου. Θεόπομπος μέντοι ὁ ἱστορικὸς, τὸν Πανταίνου φησὶν ἀντιπολιτεύσασθαι Περικλεῖ. ἀλλ' οὐκ Ἀνδροτίων. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς τὸν Μιλησίου.

CHRIST. Θουκυδίδης] Hic Thucydides magnus aduersarius Periclis & factionis sodaliū princeps aduersus eum., Milesiæ filius Atheniensis vir bonus & orator optimus fuit, Cimonis affinis, nō tam πολεμικὸς quā πολιτικὸς, primum dux fuit 40. nauium & velut triumuir cum Agnone & Phormione succurrētibus Pericli vt li. 1. testatur Thucydides historicus, deinde, vt ait Philochorus, cū in Thracia suspicionē incurrisset proditionis, neque in ius vocatus pro se quidquam dicere potuisset, velútque elinguis obmutuisset, indicta causa damnatus est & ostracismo relegatus est. Plutarchus scriptor castissimus scripsit voluisse eum in idem periculum Periclem constituere, sed victor euasit felicior Pericles & aduersarium compulit in pœnam τοῦ ὀστράκου, & sodalitium illud sibi aduersarium sic dissoluit. Quum autem exsiliū siue φυγὴ diuersum sit ab ostracismo, quia exsulum bona proscribebantur, non autem τῶν ἐξωστρακισθέντων, quibus & locus & tempus prǽscripta erant, vt Hyperbolus primus per sex annos Sami, vbi tum mortuus est. Tamen Idomeneus scriptor antiquus (quē Plutarchus non satis fidum putat) in li. 2. (Historiarum putà Samothraciæ) damnatum ait Thucydidem istū τῆς ἀειφυγίας & bona ipsius publicata, & fugisse ad Artaxerxem. Cæterū quattuor fuerunt Thucydidæ, Primus iste Milesiæ filius ex Alopecide tribu, Secūdus quē Scholiastes γήττιον vocat mendosè pro γαργήττιον, Tertius Thessalus vel (vt ait Historicus Thucy.) Pharsalius, Quartus Historiæ scriptor Olori filius, Omnes Athenienses. Festiuiter autem Thucydidem ἀναπολόγητον fingit in lingua habuisse ἀποπληξίαν.

Σχόλια. Πάρεχ' ἐκποδών.] λακτίσας τὸν κύνα φησὶν ἀναχώρει, τοὺς λύκους δὲ τοὺς συκοφάντας.

CHRIST. Χαλεπὸν μὲν] Ambitiosum prooemium & fortassis ab aliquo Rhetore illius temporis pronunciatum quod tacitè hic subsannat. Puto autem legendum διαβεβλημένου vt ad canem referatur. Per λύκους verò innuit fures & Sycophantas. Vnde iocus apud Ciceronem, Quid latras, Quia furem video.

Σχόλια. Ξυνωμότης] προδότης. ὡς ἐπὶ ἀνθρώπου δὲ εἶπεν. Οἷός τε] δυνατός ἐστι φησὶ προβάτων προεστάναι.

Σύγγνωθι

Σύγγνωθι· κιθαρίζειν γὰρ οὐκ ἐπίσταται.
Φι. Ἐγὼ δ' ἐβουλόμην ἂν οὐδὲ γράμματα,
Ἵνα μὴ κακουργῶν ἐνέγραφ' ἡμῖν τὸν λόγον.
Θε. Ἀκούσατ' ὦ δαιμόνιε ἐμοῦ τῶν μαρτύρων.
Ἀνάβηθι τυρόκνηστι, καὶ λέξον μέγα.
Σὺ γὰρ ταμιεύουσ' ἔτυχες. ἀπόκριναι σαφῶς,
Εἰ μὴ κατέκνησας τοῖς στρατιώταις ἃ ἔλαβες.
Βδ. Φησὶ κατακνῆσαι. Φι. νὴ Δί' ἀλλὰ ψεύδεται.
Βδ. Ὦ δαιμόνι' ἐλέει ταλαιπωρουμένους.
Οὗτος γὰρ ὁ Λάβης, καὶ τραχήλι' ἐσθίει
Καὶ τὰς ἀκάνθας. κοὐδέποτ' ἐν ταὐτῷ μένει.
Ὁ δ' ἕτερος οἷός ἐστιν οἰκουρὸς μόνον.
Αὐτοῦ μένων γάρ, ἅττ' ἂν εἴσω τις φέρῃ
Τούτων μεταιτεῖ τὸ μέρος. εἰ δὲ μή, δάκνει.
Φι. Αἰβοῖ. τί κακόν ποτ' ἔσθ' ὅτῳ μαλάττομαι.
Κακόν τι περιβαίνει με, κἀναπείθομαι.
Βδ. Ἴθ' ἀντιβολῶ σ' οἰκτείρατ' αὐτὸν ὦ πάτερ.
Καὶ μὴ διαφθείρητε. ποῦ τὰ παιδία;
Ἀναβαίνετ' ὦ πονηρὰ καὶ κνυζούμενα,
Αἰτεῖτε κἀντιβολεῖτε καὶ δακρύετε.
Φι. Κατάβα. κατάβα. κατάβα. Βδ. καταβήσομαι.
Καίτοι τὸ κατάβα τοῦτο πολλοὺς δὴ πάνυ
Ἐξηπάτηκεν. ἀτὰρ ὅμως καταβήσομαι.
Φι. Ἐς κόρακας. ὡς οὐκ ἀγαθόν ἐστί γε τὸ ῥοφεῖν.
Ἐγὼ γὰρ ἀπεδάκρυσα νῦν γνώμην ἐμὴν
Οὐδέ ποτέ γε ἀλλ' ἢ τῆς φακῆς πεπλησμένος.
Βδ. Οὔκουν ἀποφεύγει δῆτα. Φι. χαλεπὸν εἰδέναι.

A *Ignosce quaeso, non enim est citharae sciens.*
PH. Quam vellem vt ille nesciuisset litteras,
Iniuria huius scripta non esset dica.
TH. At nunc vir audi mirifice, testes meos,
Ascende tu scalpelle, dic quantum potes.
Nam forte quaestor tunc eras, Responde, age
Ecquid scidisti frusta militantibus.
B *BD. Scidisse dicit. PH. Per Iouem mentitus est.*
BD. Miserare pressos maxima anxitudine
Spectate iudex, nam Labes spinas edit
Et multa saepe vilia, haud vno loco
Solet manere, ille alter est casarius
Nec tecta linquens, Quicquid intro mittitur,
Partem arrogabit, aut petet mordicibus.
PH. Eho quid isthuc est mali quod me obsidet,
C *Mollemque, leni mente persuasum facit?*
BD. Rogo, subleuate miseritudine o Pater,
Nec in hunc seuere adortite, vbi sunt liberi?
Miscella pignora, ite vagientia
Ascendite, obsecrate, fletus fundite.
PH. Descende descende iterum & iterum. BD. age fecero.
D *Quamuisque multos saepius descendere*
Illud fefellit, attamen descendero.
PH. Abi in malam rem, sorbuisse non placet,
Nam lacrymaui inuitus, haud solens quidem
Sed hoc coegit calda sorbillatio.
BD. Euadet igitur ille. PH. certum non scio.

Σχόλια. Κιθαρίζειν γὰρ οὐκ ἐπίσταται.] ὡσεὶ εἶπεν. οὐδὲν ἄλλο ἐπίσταται πλὴν τὸ κλέπτειν, παρὰ τὴν E παροιμίαν παίζει. βαδίζω, νεῖν γὰρ οὐκ ἐπίσταμαι, οὐδὲν πρὸς ἔπος. δέον γὰρ εἰπεῖν, ὑπὸ πενίας τοῦτο ποιεῖ. ὁ δέ, παρ' ὑπόνοιαν ἐπήγαγεν.

CHR. Κιθαρίζειν γὰρ οὐκ ἐπίσταται.] Haec nihil ad excusationem criminis. debuerat enim potius paupertatem aut inopiam aut famem praetexere, sed risum populi captare voluit, & adludere ad Prouerbium Senario hoc contentum:

Πεζῇ βαδίζω, νεῖν γὰρ οὐκ ἐπίσταμαι. F

id est,

Pedes badisso, qui natare nesciam.

Sic ait canem citharae esse imperitum, vnum hoc scire, furari & vorare. Ἐγὼ δ' ἐβουλόμην ἄν] Longè alia ratione dixerat Nero ad Burrum praefectum: Vtinam nescirem litteras, vt refert Seneca initio secundi De clementia. Sed hoc loco vulgarium dictum respexit, μήτε νεῖν, μήτε γράμματα. Malè verò puto hic appositam esse Philocleonis G personam. nam Bdelycleonem credibile est sic potiùs loqui quàm patrem φιλόδικον. Et sanè in exemplari Veneto haec loquitur Bdelycleon. Sed secundus versus vbi habes ἐνέγραφ' ἡμῖν τὸν λόγον, nō videtur mihi mendo vacare.

Σχόλια. Τῶν μαρτύρων.] ἀπολογουμένων δηλονότι. Τυρόκνηστι.] ὡς πρὸς τὸν Χάρητα πάλιν καὶ τοῦτο ὡς ἐν κωμῳδίᾳ. Ταμιεύουσα.] ἐν τῷ ταμιείῳ οὖσα. ἐν τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ τῆς δίκης ἐχαρακτήρισε τὰς ἐν ταῖς εὐθύναις τῶν ἀρχόντων ἀπολογίας.

CHRIST. Ταμιεύουσ' ἔτυχες.] Eras enim in cella promptuaria & quasi quaesturam exercebas, secans & distribuens militibus acceptos caseos. Iocosè imitatur Apologias Praetorum & ἀρχόντων qui rationes referunt.

Σχόλια. Κατέκνησας.] ἀντὶ τοῦ ἔτεμες. ἐμέρισας τοῖς στρατιώταις ἃ ἔλαβες τυρία. ὡς ἐπὶ δημοσίου δὲ πράγματος, ἀξιοπιστίαν περιποιεῖται τῇ μαρτυρίᾳ, διὰ τό, F στρατιώταις εἰπεῖν περιλεγμένον. Καὶ τραχήλι' ἐσθίει] τὰ ἄκρα καὶ τὰ εὐτελῆ κρέα. ἐν τοῖς ὑπομνήμασι δὲ γέγραπται περὶ τῶν τραχηλίων, οὕτω. τὰ ἀποβαλλόμενα τῶν ὄψων ὡς μικρὰ κλέπτοντος αὐτοῦ. πεπλάσθαι δέ. ἔστι δὲ τραχήλιόν τι βραχὺ τελέως, παραπλήσιον τοῖς κυρηβίοις, τουτέστι πιτύροις, τοῖς ἀπὸ τῶν κριθῶν ἀποβρέγμασι, τοῖς ἀχύροις. λέγονται καὶ ἀρσενικῶς οἱ τράχηλοι, ἔστι δὲ εὐτελὲς προσόψημα ἐν λοπαδίοις σκευαζόμενον. ἄλλως. τὰ κεφάλαια τῶν ἰχθύων ὡς ἀκανθώ- G δη. καὶ Φερεκράτης ἐν ἐπιστολῇ. μόνιος τις παρέθηκε κρανίον. χαρακτηρίζει δὲ τοὺς μικροκλέπτας. ἐν τοῖς ἑξῆς τοὺς οἴκοι μένοντας τῶν πολιτῶν καὶ ἁρπάζοντας.

CHR. Τραχήλι' ἐσθίει.] Prosicias & trunculos & ἀκρωτηριάσματα piscium sic vocat & capita spinosa. Quin etiam Τράχηλοι dicuntur spondyli conchyliorum. Scholia Graeca malè consuta &

consarcinata à variis auctoribus imprimis à Thoma Magistro, nescio quid blatterant de furfuribus quæ hic videntur ἀπροσδιόνυσα, & alibi fortassis inculcanda, & nos ea insuper habemus. Sanè his verbis tangit omnino Lachetem vt μικροψυχίαν, tum Cleonem insimulat μικροψυχίας & ἀσφαλείας quum οἰκουρὸν canem accusatorem esse ait, neque ad bellum vt alter Laches exeuntem. Verum est autem Lachetem à Cleone in ius vocatum, cui Æschyleum illud (quod Orestes matri dicebat) bellè congruat, μὴ ἔλεγχε τὸν πονοῦντ' ἔσω καθημένη. id est, Laboriosis parce sedentaria. Graphicè describit mores illius Cleonis, cùm ait mordere ipsum nisi omnium quæ in vrbem feruntur particeps fiat; & ciues ipsos defrudet.

Σχόλια. Καὶ τὰς ἀκάνθας.] ἅμα μὲν ἐπὶ τοῦ κυνὸς εὐτελίσι χρωμένου καὶ παντάχη φοιτῶντος. ἅμα δὲ καὶ ὡς ἐπὶ προϊόντος. Λάχης γὰρ εἷς τῶν ἐξιόντων στρατηγῶν ἐγένετο ἐν ταῖς ἐξόδοις. Ο δ' ἕτερος οἷός ἐστιν.] ὁ κατήγορος, εἴη δ' ἂν ὁ Κλέων. ὅν φησιν ἐνδομυχοῦντα τὰ τῆς πόλεως κατεσθίειν. τοὺς οἴκοι οὖν μένοντας τῶν πολιτῶν καὶ ἁρπάζοντας χαρακτηρίζει. Αἰδοῖ.] ὡς μαλαχθεὶς ὁ γέρων, δυσαρεστεῖται κακόν τι νομίζων αὐτὸ εἶναι, διὰ τὸ ἄηθες εἶναι αὐτῷ. Καὶ μὴ διαφθείρητε.] ὡς πρὸς τὸ δικαστήριον ὁ λόγος καὶ τὸν γέροντα. Ποῦ τὰ παιδία.] ὅτι τὰ παιδία κλαίει ἐν τοῖς δικαστηρίοις τῶν κατηγορουμένων. καὶ ἀνωτέρω δὲ εἶπεν. Κνυζούμενα.] παρακλαίοντα. ὡς ἐπὶ κυνῶν δὲ εἶπε. κνυζηθμὸς γὰρ λέγεται φωνή τις ἐπὶ κυνῶν φωνή. Κατάβα κατάβα.] εἰώθασι γὰρ λέγειν οἱ δικασταί, ὅταν ἀπολύωσι καὶ πείθωσι τοῖς λόγοις, μηκέτι λέγειν. πολλάκις γὰρ εἰπόντες τὸ κατάβα ἐξηπατῶντο. Ἐγὼ γὰρ ἀπεδάκρυσα] κοινόν τι παθὼν ὁ πρεσβύτης καὶ ἐπιδακρύσας τῷ τῶν παίδων ὀδυρμῷ, αἰτιᾶται ὡς ἐκ τῆς φακῆς τοῦτο πεπονθώς. καὶ ὡς ἐξ ἰδίας προαιρέσεως. ὅτι τὸ ῥοφεῖν κακοῦ μοι ἐγένετο αἴτιον. ἠμβλύνθη γὰρ τῆς ὁρμῆς. οὐδέποτε γὰρ τὴν γνώμην μου οὐδενὶ εἶπον, εἰ μὴ νῦν ὅτι ἐρρόφησα τὴν φακῆν. ἅμα δέ, καὶ ὅτι οἱ ἐσθίοντες τὴν φακῆν ἀβούλως κλαίουσι καὶ θερμῆς οὔσης αὐτῆς. Ἀπεδάκρυσα.] ὅτι παρὰ τὸ ἔθος ἐποίησα. ἢ ὑπεχάλασα τῆς ὀργῆς καὶ γνώμην ἐμὴν εἶπον. Χαλεπὸν

A αὐτὸ εἶναι] ὡς οὐδὲ ἀσεβῶς.

CHRIST. Καὶ κνυζούμενα.] Vox canum propria sed & ad puerulorum vagitum & ploratum transit τὸ κνυζᾶσθαι. Solebant autem reorum infantes & liberi iudicum ascendere subsellia & quiritare vt miseritudinem elicerent, vt dictum alibi. Κατάβα.] Adde iterum κατάβα vt quater pronuntietur, si vis metrum Iambicum habere integrum. Dictum autem barbarè pro κατάβηθι, fortassis sic solebat loqui Cleon, Paphlago ab hoc Comico dictus quia ἐπάφλαζε τῇ φωνῇ. Itaque in Ranis vbi ait Dionysus κατάβα πονηρέ, Scholiastes nota decussata (quæ est χ) verbum hoc culpauit. Sed in Equitibus docent nos Scholia τὸ ἀναβαίνειν esse ἀνιέναι εἰς τὸ λέγειν (qua voce non solum Pulpitum pars Orchestræ, sed etiam δικαστήριον intelligitur) & καταβαίνειν ex antiquo more esse ἀπαλλάττεσθαι vel ἀπιέναι. Quum verò ait illud κατάβα multos decepisse existimo esse quia rei sic abire iussi sperabant se absolutum iri, quod secus tamen sæpè accidit. Cæterùm ab Imperatiuo illo βᾶ pro βάδιζε factum aduerbium βάδην deinde βαδίζω vnde Latinum vado, Et nos Franci lingua qui vtimur Romana, dicimus vt Græci imperantes Va, in pluralı tamen Heteroclito vtimur Allon quasi volemus & alas habeamus, Melius Hispani Vamos quod proculdubio Græcum est Syracusanum βάμες vt est apud Theocritum. Η φακῆς ἐμπλησάμενος.] Calidiorem & feruentiorem lentem deglutiuerat, vnde (vt sæpe fit calida sorbentibus) lacrymari coactus est. non enim victum se fuisse miseritudine plorantium puerulorum ostendit, cùm ait, insolentes sibi esse lacrymas, nisi ἐκ τοῦ ῥοφεῖν τὴν φακῆν, vt cognoscamus in eo φύσιν ἀτέραμνον, neque ignoscere scientem, Puto autem distinguendum post τὸ νῦν, & subaudiendum κατὰ, ad γνώμην ἐμήν. vt sit quantum ego memini vel opinor, nunquam id accidit, nisi ex festinata lentis sorbitione & repletione.

B

C

D

E

Βδ. Ἴθ' ὦ πατρίδιον, ἐπὶ τὰ βελτίω τρέπου.
Τηνδὶ λαβὼν τὴν ψῆφον ἐπὶ τὸν ὕστερον
Μύσας παρᾶιξον, κἀπόλυσον ὦ πάτερ.
Φι. Οὐ δῆτα, κιθαρίζειν γὰρ οὐκ ἐπίσταμαι.
Βδ. Φέρε νῦν σε τηνδὶ τὴν ταχίστην περιάγω.
Φι. Ὁ δ' ἐσθ' ὁ πρότερος. Βδ. οὗτος. Φι. αὕτη 'νταῦθενί
Βδ. Ἐξηπάτηται κἀπολέλυκεν οὐχ ἑκών.
Φι. Φέρ' ἐξεράσω. πῶς γὰρ ἠγωνίσμεθα;

BD. *Euge ô Patrille, leniora concipe,*
Hunc sume calculum, ing; postremum cadum
Mitte, & reum istum absolue conniuens modò.
PH. *Non fiet istud, non enim ego cithara sciens.*
BD. *Age nunc te ad istam celeriter circumferam.*
PH. *Prior hic cadiscus est.* BD. *At iste.* PH. *hoc misero.*
BD. *Deceptus est, absoluit inuitus reum.*
PH. *Exhauriam, nam quale certamen fuit.*

F

Σχόλια. Ἐπὶ τὰ βελτίω.] εἰς τὸ ἐλεῆσαι μᾶλλον ἢ καταδικάσαι. Τηνδὶ λαβὼν τὴν ψῆφον.] τὴν τετρυπημένην αὐτῷ δείκνυσι ψῆφον ἀμφορέως ὄντων, ὧν ὁ μὲν κύριος λεγόμενος. εἰς ὃν τὴν κυρίαν ψῆφον καθίεσαν οἱ δικασταί, ἢ καὶ δικάζοντες, ἢ ἀπολύοντες. ὁ δὲ ἕτερος ξύλινος εἰς ὃν τὰς ἀκύρους καθίεσαν. ὁπότε δὲ πάντες διεψηφίσαντο, εἰς χαλκοῦν κάδον διηριθμοῦντο αἱ ψῆφοι. κατεδίκαζον μὲν αἱ τετρυπημέναι. ἀπέλυον δὲ αἱ πλήρεις. δεῖται οὖν αὐτοῦ ἵνα τὴν τετρυπημένην εἰς τὸν ὕστερον τὸν ἄκυρον καταθῇ καὶ ἀπολύσῃ τὸν ἀπολογούμενον. φαίνονται δὲ συνήθως καλοῦντες τὸν μὲν κύριον ἀμφορέα

πρότερον. τὸν δὲ ἄκυρον ὕστερον. εἰς τὸν ὕστερον δὲ καθίεσαν τὴν ἀπολύουσαν ἐνέβαλον ψῆφον.

G

CHR. Τηνδὶ λαβών.] Perforatam calcem & condemnatoriam illi ostendit. Sciendum autem duas fuisse in iudiciis amphoras vel hydrias, vel etiam cados. Prior dicebatur πρότερος vel κύριος in quem calces vel ψήφους κυρίας demittebant iudices absoluentes reum. Alter dicebatur ὕστερος vel ἄκυρος, erátque ξύλινος in quem calculi ἄκυροι mittebantur. Postquam calculi ab omnibus iniecti erant, tum recensebantur & numerabantur in æreum

reum cadum, & pleni integrique calculi absoluebant, perforati autem & vacui damnabant & dicebantur ἀποδοκιμάζουσαι ψῆφοι. Rogat ergo Bdelycleon patrem vt calcem ἄκυρον mittat in amphoram posteriorem, & sic reum absoluat. Quod studium absoluendi quia insolens & iniucundum erat Philocleoni, ait, μύσας παραίξον, iniice, inquit, conniuens & videre dissimulans.

Σχόλια. Μύσας παραίξον.] ἐπεὶ παρὰ τὴν προαίρεσιν αὐτοῦ ἀναπείθεται ῥίψαι ψῆφον εἰς τὸν ἄκυρον καδίσκον φασὶν αὐτῷ, μύσας τὸ τοιοῦτο, ὡς ἀτόπου αὐτῷ τούτου φαινομένου. Οὗτ' ἔσθ' ὁ πρότερος.] ὁ καδίσκος ὅπου αἱ τῶν καταδικαζομένων ψῆφοι ἐβάλλοντο. ἐναλλάσσει δὲ τὰς χεῖρας περιφέρων τὰς ὑδρίας, ἵνα ἀγνοήσας ἀποδοκιμάσῃ εἰς τὸν ὕστερον καδίσκον τὴν ἀποδοκιμάζουσαν ἐμβαλὼν ψῆφον. μιμεῖται δὲ τοὺς ἐν τῷ δικαστηρίῳ πολλάκις ἀπατῶντας. ἑστῶτος γὰρ τοῦ τε κατηγοροῦντος, καὶ τοῦ ἀπολογουμένου, ῥάβδον κατέχει παρεστὼς ὁ κήρυξ ἢ θεσμοθέτης, καὶ τούτῳ ἐπιτίθησι τοὺς καταψηφισθέντας, ἵνα μὴ ἕτερος ἀνθ' ἑτέρου ἀπαχθῇ. ἄλλως. βάλλων ὁ Φιλοκλέων τὴν ψῆφόν φησι. κάθηκα δὲ εἰς τὸν πρότερον. Αὐτηὶ 'τουτηί.] δύο καδίσκοι ἦσαν τῶν ψήφων. εἷς μὲν ὁ ἐλέου ὁ ὀπίσω, ἕτερος δὲ ὁ ἔμπροσθεν θανάτου. παρασκευάζεται οὖν εἰς τὸν τοῦ ἐλέου ἐμβαλεῖν τὴν ψῆφον. ἀλλάσσει γὰρ τοὺς τόπους αὐτῶν ὁ Βδελυκλέων, ἵνα ἀπατηθεὶς ὁ πατὴρ, βάλῃ εἰς τὸν τοῦ ἐλέου. Φέρ' ἐξεράσω.] ἀντὶ τοῦ εἰς τὴν γῆν μεταβαλῶ τὰς ψήφους. ἔρα γὰρ ἡ γῆ. βούλεται δὲ ἀριθμῆσαι τὰς ψήφους.

CHRIST. Οὗτ' ἔσθ' ὁ πρότερος.] Prior cadiscus & absolutorius, & κύριος in quem plenæ mittebantur calces, Bdelycleon autem manibus hydrias vel cados circumferens, sedes mutauerat. Hæc autem cùm ait, notat eos qui in calculis ferendis scientes fallebant. Itaque stantibus illic accusatore & reo, Præco vel Thesmotheta adstans cum virga vel commotaculo, operam dabat ne quid ibi fraudis fieret, & mutaretur iactus in misericordiam pro eo qui in mortem. Πῶς γὰρ ἠγωνίσμεθα;] Videtur translatum à certaminibus luctæ in qua qui aduersarium deiecerat, ἐξεράσαι dicebatur, à terra quę ἔρα vocatur. In Acharnensibus dixit ἐξεράσαι λίθους pro abiicere.

ΒΔ. Δείξειν ἔοικεν ἐκπέφευγας ὦ Λάβης.	BD. Calces recenset, ac, puto, effugit Labes.
Πάτερ πάτερ τί πέπονθας; ΦΙ. οἴμοι ποῦ 'σθ' ὕδωρ;	Hem quod malum angit te pater? PH. da frigidam.
ΒΔ. Ἔπαιρ' ἔπαιρε σαυτόν. ΦΙ. εἰπέ νυν ἐκεῖνό μοι	BD. Attolle te ipsum. PH. dic mihi, an verè canis
Οὕτως ἀπέφυγε; ΒΔ. νὴ Δί'. ΦΙ. οὐδέν εἰμ' ἄρα.	Euasit ille? BD. factum. PH. At at prorsum occidi.
ΒΔ. Μὴ φροντίσῃς ὦ δαιμόνι'. ἀλλ' ἀνίστασο.	BD. Ne maceres te, surge vir spectabilis.
ΦΙ. Πῶς οὖν ἐμαυτῷ τοῦτ' ἐγὼ ξυνείσομαι.	PH. At vix mihi ipse credo, quum considero
Φεύγοντ' ἀπέλυσας ἄνδρα. τί ποτε πείσομαι.	Reum absolutum à me, quid accidit mihi?
Ἀλλ' ὦ πολυτίμητοι θεοί. ξύγγνωτέ μοι.	Ast ô colendi cælites ignoscite
Ἄκων γὰρ αὔτ' ἔδρασα, κοὐ τοὐμοῦ τρόπου.	Mihi, nec volenti nec solenti id excidit.
ΒΔ. Καὶ μηδὲν ἀγανάκτει γ', ἐγὼ γάρ σ' ὦ πάτερ	BD. Auffer molestè id ferre, ne succenseas.
Θρέψω καλῶς. ἄγων μετ' ἐμαυτοῦ πανταχοῦ.	Prolixè alam te, vbique te ducam pater,
Ἐπὶ δεῖπνον. εἰς ξυμπόσιον. ἐπὶ θεωρίαν.	Ad prandia ad conuiuia ad spectacula,
Ὥσθ' ἡδέως διάγειν σε τὸν λοιπὸν χρόνον.	Omnesq́ porrò suauiter deges dies.
Κοὐκ ἐγχανεῖταί σ' ἐξαπατῶν Ὑπέρβολος.	Hyperbolusq́ impostor haud illuserit.
Ἀλλ' εἰσίωμεν. ΦΙ. ταῦτα νῦν γ' εἴπερ δοκεῖ.	Sed eamus intrò. PH. si videbitur, volo.

CHR. Δείξειν ἔοικε.] Id est, φανερώσει, δηλώσει, palàm faciet, & inspectos calculos ostendet, Itaque euasisti ô Labes, Rectè ἐκπέφευγας dixit de reo qui propriè φεύγων. Nam τὸ ἐκ absolutionem notat, vt ἀπὸ, Postea enim dicit οὕτως ἀπέφυγε, Miserum & crudelem iudicem qui mortem quærit peccantium, in quem rectè illud ex carmine Bucolico competat,

Et si non aliquà nocuisses, mortuus esses:

Certè illi miserorum παθήματα non sunt μαθήματα, sed τραγήματα: sed hic non tam Philocleonis quàm ipsius Cleonis ingenium spectatur, cuius etiam eò progreditur impietas vt à Diis veniam petat elapsę sibi clementiæ, quasi ipsi sint (vt de tyranno legitur apud Val. Maximum) noui punitores misericordiæ.

Σχόλια. Ἐκπέφευγας ὦ Λάβης.] ὡς ἀριθμηθεισῶν τῶν ψήφων, καὶ τῶν ἀπολυουσῶν πλειόνων οὐσῶν. Ποῦ 'σθ' ὕδωρ.] ὡς παρειμένου αὐτοῦ, ψυχρὸν ὕδωρ αἰτεῖ. ἀκούσας γὰρ τὸ ἐκπέφευγεν ὁ Φιλοκλέων, ἐλειποψύχησεν. ἔδει γὰρ ἐπ' αὐτῷ ἦν καταδικασθείς. Οὕτως ἀπέφυγεν.] ὑπεξεληλύθη. γενόμενος ἐκτὸς τιμωρίας τοῦ φεύγοντος. Σύγγνωτέ μοι] ὡς μέγα τι ἀτόπημα πράξας ἀπολογεῖται τοῖς θεοῖς. Ἐπὶ δεῖπνον εἰς ξυμπόσιον.] ἐν ἐστιν ἐπὶ δεῖπνον εἰς συμπόσιον. οὕτω γὰρ ἐκάλουν. ὥστε μόνον εἶναι τὸν οἶνον κοινόν. τὰ δὲ λοιπὰ ἑαυτοῦ κομίζειν οὕτω κληθέντα. πανθοινίαν δὲ ἔλεγον, ὥς φησιν Εὐφρόνιος, ὅποτε εἰς κοινὸν καταθέντες τὰ κομισθέντα δεῖπνα, πάντες ἀπήλαυον.

CHR. Ἐπὶ δεῖπνον, εἰς ξυμπόσιον.) Idem facit Scholiastes δεῖπνον & συμπόσιον, & illic vinum solum commune fuisse dicit, At πανθοινίαν esse (alij πανθοίνην & πανδαισίαν) quum quisque δεῖπνον ferens, in commune deponebat omnibus pariter fruentibus. Apud Athenęum multas habes species, nempe ἐπιδόσιμον, σύνδειπνον, ἀπὸ συνειδῆς δεῖπνον, συναγώγιμον & συμβολὴν, vbi notandum συνάγειν esse compotare, & collatiuam pecuniam Symbolam ab Argiuis dici, vt portionem vel μερίδα, αἶσαν.

Σχόλια. Κοὐκ ἐγχανεῖται.] οὐκ ἐγγελάσει σοι φησὶν ὁ Ὑπέρβολος, ὁρῶν σε ἀπορούντα καὶ οἰκτρὸν ἐν τῷ δικάζειν. καὶ τρεῖς ὀβολοὺς λαμβάνειν ἀεὶ πείθεσθαι. ὑπὲρ τῆς πονηρίας δὲ Ὑπερβόλου εἴρηται. καὶ νῦν δὲ ὀλίγα παραγράψομεν. Ἀνδοκίδης φησὶ περὶ Ὑπερβόλου λέγειν αἰσχύνομαι. οὗ ὁ μὲν πατὴρ ἐστιγμένος ἔτι καὶ νῦν ἐν τῷ ἀργυροκοπείῳ δουλεύει τῷ δημοσίῳ. ὡς δὲ ξένος ὢν καὶ βάρβαρος, λυχνοποιεῖ. Θεόπομπος δέ φησι καὶ τὸν νεκρὸν αὐτοῦ καταποντωθῆναι γράφων ὅτι ἐξωστράκισαν τὸν Ὑπέρβολον ἓξ ἔτη. ὁ δὲ καταπλεύσας εἰς Σάμον, καὶ τὴν οἴκησιν αὐτοῦ ποιησάμενος, ἀπέθανε, τούτου τὸν νεκρὸν εἰς ἀσκὸν ἀναγόντες, εἰς τὸ πέλαγος κατεπόντισαν.

A CHR. Κοὐκ ἐγχανεῖται.] De Hyperbolo satis multa congessimus in Commentariis ad Irenam, quæ hic non recoquo. Dicam tantùm hac eadem voce τοῦ ἐγχανεῖσθαι vsum Aristophanem in Equitibus & de eodem Hyperbolo οὐ γὰρ ἡμῶν γε στρατηγῶν ἐγχανεῖται τῇ πόλει, id est, καταγελάσει, καταγελάσει, ἐνυβρίσει. vt etiam in Ranis vsurpat. B Hesychius putat vocem esse Laconicam pro ἐγχασμᾶσθαι, id est, patulo ore ridere & cachinnum tollere vt solebat Abderita philosophus: sed emendandus ille Grammaticus, vbi legitur ἐγχαλῶν pro ἐγχανών.

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ κώλων ζ'.

C

Χο. Ἀλλ' ἴτε χαίροντες ὅποι βούλεσθ'. ὑ-
μεῖς δέ γε ταχέως, ὦ μυρι-
άδες ἀναρίθμητοι. νῦν
Μὴν τὰ μέλλοντ' εὖ λέγεσθαι,
Μὴ πέσῃ φαύλως χαμάζ' εὐλαβεῖσθε.
Τοῦτο γὰρ σκαιῶν θεατῶν
Ἐστὶ πάσχειν κοὐ πρὸς ὑμῶν.

COMMATION Col. vij.

CH. Quò lubet ergo ite agedum læti, sed
Desubitò etiam vos myri-
ades agite o plebeia.
Nunc quidem dicenda rectè, vt
Ne cadant accepta pranè, cauete:
Haud quidem tales putem vos
Stultus at spectator ausit.

Σχόλια. Ἀλλ' ἴτε χαίροντες.] τοῦτο κομμάτιον καλεῖται, ὅπερ ἐστὶ προκήρυγμα τῆς παραβάσεως. ἔστι δὲ κώλων χοριαμβικῶν ἐπιμεμιγμένων ἐπιτρίτοις καὶ βακχείοις καὶ παλιμβάκχοις ζ. ὧν τὸ πρῶτον τρίμετρον καταληκτικόν. τὸ δεύτερον δίμετρον ἀκατάληκτον τὸν πρῶτον ἔχον πόδα πεντασύλλαβον. τὸ τέταρτον δίμετρον ἀκατάληκτον ὅμοιον τῷ δευτέρῳ. τὸ πέμπτον ὅμοιον τῷ πρώτῳ. τὰ λοιπὰ ὡς τὸ δεύτερον. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. Μὴ πέσῃ φαύλως.] φυλάττεσθέ φησι, μὴ ἐκφαυλισθῆναι τὴν διδασκαλίαν τοῦ δράματος τούτου. καὶ πρὸ ἑνὸς γὰρ ἐνιαυτοῦ, τὰς πρώτας Νεφέλας διδάξας ἀπεκρίθη.

CHR. Ἀλλ' ἴτε χαίροντες.] Hęc Periodus E chorica vocatur Commation, & est velut Præclamatio ad Parabasin vel excursionem sequentem, Constat autem septem Colis aut versibus Cho- D riambicis, mixtis Epitritis, Bacchiis & Palimbacchiis, Quorum prior versus Trimeter est Catalecticus, Secundus Dimeter Acatalect. primum habens pedem quinque syllabarum, Quartus Dimeter etiam Acatalect. similis secundo. Quintus similis primo, Cęteri vt secundus. Μὴ πέσῃ φαύλως.] Videte, inquit, ne improbetur hęc fabula, & sic euanescant quę vos doceo & moneo. Hoc verò ait, quia anno prius non spectata sed exacta fuerat fabula priorum Nebularum quas docuerat hic Comicus ἐν ἄστει, Quo tempore Cratinus vicit πυτίνῃ, Amipsias autem κόννῳ. Fuit enim illa fabula præter modum & rationem explosa, vt coactus fuerit Aristophanes secundas Nebulas docere & conqueri de illa iniuria, quod & hic facit.

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ στίχων λς'. καὶ κώλων θ'.

F

Νῦν αὖτε λεῴ, προσέχετε τὸν νοῦν, εἴπερ καθαρόν τι φιλεῖτε.
Μέμψασθαι γὰρ τοῖσι θεαταῖς ὁ ποιητὴς νῦν ἐπιθυμεῖ.
Ἀδικεῖσθαι γάρ φησι, προτέρους πόλλ' αὐτοὺς εὖ πεποιηκώς.
Τὰ μὲν οὐ φανερῶς, ἀλλ' ἐπικουρῶν κρύβδην ἑτέροισι ποιηταῖς,
G Μιμησάμενος τὴν Εὐρυκλέους μαντείαν, καὶ διάνοιαν,.

PARABASIS siue Excursio Col. & vers. xxxvi.

Animum rursus populi aduortite si vos amor vrit honesti
Nam conqueri apud Spectatores noster volt iste poeta.
Iniuriam ait sibi factam quamuis prior affecerit ipsos
Meritis, non vsque palàm, sed clàm alios adiutare poetas
Solitus, tum fatidici morem Eurycleï mentemque imitatus

Σχόλια. Εἴπερ καθαρόν.] παῤῥησιαστικόν. εἰλικρινές. γνήσιον. Πολλ' αὐτοὺς εὖ πεποιηκώς.] διὰ τὸ ἐν τοῖς δράμασιν αὐτοῦ ἐλέγχειν τὰς κλοπὰς ἑκάστου. Τὰ μὲν οὐ φανερῶς.] οὐκ ἐκ τοῦ φανεροῦ φησιν ἐπικουρεῖ ὁ ποιητὴς τοῖς θεαταῖς ὑμῖν, ἀλλὰ δι' ἑτέρων ποιητῶν λάθρα. ἐπεὶ διὰ Φιλωνίδου καὶ Καλλιστράτου καθίει τινὰ τῶν δρα-

δραμάτων. πρῶτον γὰρ δρᾶμα καθῆκε δι' ἑαυτοῦ τοὺς Ἱππέας. Τὴν Εὐρυκλέους μαντείαν.] οὗτος ὡς ἐγγαστρίμυθος λέγεται Ἀθήνησι τἀληθῆ μαντευόμενος διὰ τοῦ ἐνυπάρχοντος αὐτῷ δαίμονος. τοιοῦτόν φησι καὶ ὁ ποιητὴς τρόπον ἐποίησεν εἰς τὰ δράματα, ἑτέροις διακόνοις χρώμενος. ἐγγαστρῖται δὲ, καὶ εὐρυκλεῖται ἐκαλοῦντο ἐντεῦθεν, πάντες οἱ μαντευόμενοι, ἀπὸ Εὐρυκλέους πρῶτον τοῦτο ποιήσαντος. τὸ δὲ εἰς ἀλλοτρίας γαστέρας ἐνδὺς ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ὅτι πρότερον ἄλλοις ἐδίδου τὰς κωμῳδίας.

CHR. Πολλ' αὐτοὺς εὖ πεποιηκώς.] Quia in fabulis suis fures publicos ostenderat, & carmine velut latratu exagitauerat, neque ipsi Cleoni magno δημαγωγῷ pepercerat. Τὰ μὲν οὐ φανερῶς.] Fabulas suas aliquando ediderat sub nomine aliorum poetarum vt Philonidæ & Callistrati. Nam prima quam sub suo nomine apparere voluit, est Equitum, & tota in Cleonem & eius fautores. Τὴν Εὐρυκλέους μαντείαν.] Eurycles vates fuit Athenis vaticinans, & qui dæmonium in ventre habere credebatur, propterea dictus ἐγγαστρίμυθος. Ab eo omnes diuini & arioli dicti Εὐρυκλεῖς vel εὐρυκλεῖται, & ἐγγαστρῖται. Itaque Comœdias suas ait fuisse poetis aliis vicem dæmonij cuius virtute ipsi loquebantur quæ vtilia erant spectatoribus.

Εἰς ἀλλοτρίας γαστέρας ἐνδὺς, κωμῳδικὰ πολλὰ χέασθαι.
Μετὰ τοῦτο δὲ καὶ φανερῶς ἤδη κινδυνεύων καθ' ἑαυτὸν.
Οὐκ ἀλλοτρίων ἀλλ' οἰκείων Μουσῶν στόμαθ' ἡνιοχήσας.
Ἀρθεὶς δὲ μέγας, καὶ τιμηθεὶς ὡς οὐδεὶς πώποτ' ἐν ὑμῖν,
Οὐκ ἐκτελέσαι φησὶν ἐπαρθεὶς, οὐδ' ὀγκῶσαι τὸ φρόνημα.
Οὐδὲ παλαίστρας περικωμάζειν περιιών. οὐδ' εἴ τις ἐραστὴς
Κωμῳδεῖσθαι παιδίχ' ἑαυτοῦ μισῶν, ἔαν δὲ πρὸς αὐτὸν,
Οὐδενὶ πώποτέ φησι πιθέσθαι γνώμην τιν' ἔχων ἐπιεικῆ.
Ἵνα τὰς Μούσας αἷσι χρῆται μὴ προαγωγοὺς ἀποφήνῃ.
Οὐδ' ὅτι πρῶτον ἦρξε διδάσκειν, ἀνθρώποις φήσ' ἐπιθέσθαι.
Ἀλλ' Ἡρακλέους ὀργήν τιν' ἔχων, τοῖσι μεγίστοις ἐπιχειρεῖν.
Θρασέως ξυστὰς εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς αὐτῷ τῷ καρχαρόδοντι.
Οὗ δεινόταται μὲν ἀπ' ὀφθαλμῶν Κύννης ἀκτῖνες ἔλαμπον,
Ἑκατὸν δὲ κύκλῳ κεφαλαὶ κολάκων οἰμωξομένων ἐλιχμῶντο
Περὶ τὴν κεφαλήν, φωνὴν δ' εἶχε χαράδρας ὄλεθρον τετοκυίας.

Aliena in pectora se insinuans diffudit Comica multa
Sale respergens, dein manifestans se magna pericula obiuit
Quum non aliena sed propria Musa flectebat habenas.
At mactus honore & in altum euectus quantum vix fuit alter
Summum tetigisse decus non sperauit, timuitq́ tumere.
Neque lasciuè circare palaestras curauit, neque si quis
Nolebat amores fortè suos perstringi Comico aceto,
Properauit eò nulli obnoxius, imò mentis moderata
Ne fors vti credatur Musa inlice prauaq́ magistra.
Quin sese homines negat aggressum cùm primitùs ipse doceret
Sed generosa Herculis ira grassatum ad grandissima quaeq́.
Mox ab initio opposuit se audenter contra ipsum Asperidentem
Cuius terribiles oculi fulgebant in fronte canina
Et centum flentium adulatorum capita huius caput altè
Lambebant: hic vocem torrentis habebat dira minantis,

Σχόλια. Κινδυνεύων κατ' ἑαυτὸν] διὰ γὰρ τὸ κινδυνεύειν, οὐδεὶς ὑπεκρίθη τοὺς Ἱππέας.

CHRIST. Καὶ φανερῶς κινδυνεύων.] Puta cùm Equitum fabulam exhibuit, in qua nullum ὑποκριτὴν reperire potuit, adeò omnes metuebant Cleonem sibi iratum facere. Dicitur autem ipse Aristophanes ipse sibi προσωπεῖον finxisse, & partes Cleonis egisse. Ἀλλ' οἰκείων μουσῶν.] Musas pro fabulis Comœdiarum dixit, vt etiam paulò post infrà, ἵνα τὰς μούσας, &c. Eleganter autem dictum ἡνιοχεύειν στόματα μουσῶν οἰκείων. Quod vice debet esse Prouerbij, vt illud non absimile Anapæsticum σπάρταν ἔλαχες, ταύταν κόσμει, Quo monemur Nostra (vt ait Horat.) vineta cædere vel colere. Nam suum vnicuique pulcrum videri debet, & res nostras potiùs quàm alienas satagere debemus.

Σχόλια. Οὐκ ἐκτελέσαι φησίν.] ὅτι, οὐ τέλεον ἐπαρθῆναί φησιν ἠθέλησεν. ἐπὶ τέλος ἔδοξεν αὐτῷ ἐλθεῖν οὔτε τῆς ποιήσεως, οὔτε τῶν ἐπαίνων. Οὐδὲ παλαίστρας.] οὐδὲ εἰ προσῆλθεν αὐτῷ τις ἐξ ἄλλης ἀναστραφεὶς καὶ δεόμενος μὴ κωμῳδεῖσθαι, ἐμελάττετο οὐδὲ ἐπείθετο. ἄλλως. δι' Εὔπολιν, ἐν Αὐτολύκῳ δὲ τοιαῦτά φησι. τοῦτο δὲ καὶ ἐν Εἰρήνῃ οὕτω. περιῄει τὰς παλαίστρας σεμνυνόμενος, καὶ τοῖς παισὶν ἑαυτοῦ δῆλον ποιῶν τῆς νίκης ἕνεκα.

Σχόλια. Οὐδ' ἐκτελέσαι.] Neque propterea altum sapere visus est (inquit) aut magnum opus perfecisse, aut summam sibi in poetica laudem adrogasse, Ea enim hoc loco vis est verbi ἐκτελέσαι, & notanda Attica, pro οὐ φησὶν ἐπαρθῆναι τελέως, Negat se nimis elatum fuisse.

Σχόλια. Παιδικά.] ἐπὶ θηλειῶν καὶ ἀῤῥένων ἐρωμένων τάττεται ἡ λέξις. παρὰ δ' εἰδημασι τοῦ ἐπὶ τῶν μὲν ἀῤῥένων τάττεσθαι, ἀλλά τι καὶ ὀλίγα ἐπὶ τῶν ἑτέρων. καὶ ἐν τοῖς Ἀχιλλέως δὲ ἐρασταῖς δῆλον ὡς οὕτως ἐξείληπται. ἐπιδόντων γάρ τοι τῶν Σατύρων εἰς τὴν γυναικείαν ἐπιθυμίαν, φησὶν ὁ Φοῖνιξ, παπαῖ τὰ παιδικὰ ὡς ὁρᾷς ἀπώλεσας. καὶ Κρατῖνος πανόπταις, μισεῖς γὰρ τὰς γυναῖκας, πρὸς παιδικὰ δὲ τρέπεις νῦν ὅτι δὲ ὁμαλῶς οὕτω καὶ τὰ πρὸς τὰς γυναῖκας Εὔπολις. φησὶ γὰρ ὡς πρὸς αὐλητρίδα τίς. ἐγὼ δὲ χαίρω πρὸς τοῖς ἐμοῖς παιδικοῖς. καὶ Κρατῖνος δὲ, ὁρᾷς τῆς παλλακῆς ἀποδημοῦντος τοῦ Διονύσου ἐρώσης, φησὶν ὑπ' αὐτοῦ μακάριος τῶν παιδικῶν. οὐχὶ δὲ μόνον οἱ ἐρώμενοι καλοῦνται διὰ τούτων τῶν ὀνομάτων, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ σπουδαζόμενοι πάνυ κατὰ μεταφορὰν τὴν ἀπ' ἐκείνων. Πλάτων Φαίδρῳ, ἐσπούδακας ὦ Φαῖδρε ὅτι σου τῶν παιδικῶν ἐπελαθόμην. ἐρασταὶ λέγουσι. λέγεται δὲ παιδικὸν καὶ τὸ παιδαριῶδες καὶ τὸ ἁρμόζον παιδί. ἡ δὲ λέξις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπὶ τῶν ἀσελγῶς ἐρωμένων. ἄλλως παιδικὰ ὀξυτόνως. ἔστι δὲ οὐδέτερον πληθυντικόν, ἃ τὸ δὲ τινὲς ἐπ' ἀγαθοῦ ἔρωτος, τινὲς ἐπ' αἰσχροῦ λαμβάνουσι. τὸ δὲ παιδικὰ ἐρώμενον.

CHR. Κωμῳδεῖσθαι παιδίχ' ἑαυτοῦ] Si quis (ait) obscœnam libidinem suam retegi metuens, obserrabat & blandiens contendebat, ne coram populo perstringeretur. Poeta tamen rigidus non passus est se persuaderi, sed vel primates, magna cum libertate notauit. Hæc autem addidit Aristophanes, propter Eupolin παιδεραστὴν qui etiam in Irena eiusdem criminis insimulatur, vbi magnam partem habes huius Parabaseos, saltem integros sex versus repetitos, ab illo ἀλλ' Ἡρακλέους, vsque ad illum πρωκτὸν δὲ καμήλου. Itaque non morabimur hic in eorum expositione quam petet, cui vsus veniet, ex nostris ad eam fabulam Glossematis. Hoc autem loco τὰ παιδικὰ de præpostera (vt censeo) venere intelliguntur, vt idem Comicus in ἐρασταῖς Ἀχιλλέως dixit, apud quem sic loquitur Phœnix, παπαῖ τὰ παιδίχ' ὡς ὁρᾷς, ἀπώλεσας, & Cratinus, πανόπταις dixit disertè, μισεῖς γὰρ τὰς γυναῖκας πρὸς παιδικὰ δὲ τρέπεις νῦν. Sed & de fœminarum amoribus vsurpant Comici: nam & idem Cratinus dixit de Dionysio quem absentem pellex formosa sedebat μακάριος τῶν παιδικῶν, Quin & Eupolis inducit quendam hæc verba ad tibicinam facientem: ἐγὼ δὲ χαίρω πρὸς τοῖς ἐμοῖς παιδικοῖς vbi legerem πρός τι, vbi τὰ παιδικὰ sunt fœmineæ nequitiæ. Quæ vox etiam translata ad omne vehementius studium, vt apud Platonem in Phædro, ἐσπούδακας ὦ Φαῖδρε ὅτι τῶν σῶν παιδικῶν ἐπελαθόμην. Plerumque tamen de Pæderastia dicitur.

Σχόλια. Ἰνα τὰς Μούσας.] τουτέστι δράματα. οἱ γὰρ μὴ καθαπλοῦς ποιοῦσι τοὺς τοιούτους ἀλλ' ἐπιτρέψουσιν, οἷον αἱ μαστροποὶ τῶν τοιούτων εὑρεθήσονται. Ἀνθρώποις.] ἀλλὰ τέρασι φησὶ καὶ δαίμοσιν. ἔχων δὲ γενναῖον φρόνημα. Τοῖς μεγίστοις ἐπιχειρῶν] ὁ πλεῖστοι αἱ διδασκαλίαι ἴσως φέρουσι τοὺς Ἱππέας πρώτους ὑπ' αὐτοῦ καθιεμένους περὶ Κλέωνος γὰρ αἰνίττεται.

CHR. Μὴ προαγωγεύς] Nisi, inquit, hæc vitia palam notasset, periculum erat ne suas tabulas ostendisset quasi lenas & perductrices & pellices. Pœna verò mortis multandos esse τοὺς προαγωγεὺς censet Æschines contra Timarchum. Ὅτι πρῶτον ἦρξε διδάσκειν.] Equites fabulam innuit quam primam docuisse Aristophanem testantur διδασκαλίαι, vbi Cleon Attico perfunditur aceto, quod generosè & audenter fecisse se dicit, & aggressum esse non homines sed portenta, sic enim autumat de Paphlagone illo βυρσοπώλῃ.

Σχόλια. Συστάς.] ὡς ἐπὶ τῶν παλαιόντων. Κύνας.] πόρνας. κατὰ Κυνὰν καὶ Σαλαβάκχην. Ἐρατοσθένην δὲ ἀγνοήσαντα τὴν Κυνὰν ὅτι πόρνη οἱ μὲν τινες προσφέρεσθαι φασι κυνὸς ὡς Ἐπιμενίδης. οἱ δὲ, πυρὸς ἐκείνου. θέλων οὖν διαβαλεῖν τὸν Κλέωνα κυνὶ διὰ τὸ ἀναιδὲς, ἑτέρως ἐσχημάτισεν. ἐλιχμῶντο δ' ἔλεγχον. Φωνὴν δ' εἶχε χαράδρας] ἐπεὶ πλεῖον τι τοῦ χειμάῤῥου εἰς τραχύτητα καὶ ἀνωμαλίαν εἶχεν. Φερεκράτης ἐν ἐπιλήμμοσι. κἂν μὲν σιωπᾷ, φέρεται πνίγεται. καὶ φησί. τί σιωπᾷς. ἂν δ' ἀποκριθῶ, ἐμοὶ τάλας φησὶ χαράδρα κατελήλυθεν.

Φώκης δ' ὀσμὴν Λαμίας δ' ὄρχεις ἀπλύτους. πρωκτὸν δὲ καμήλου
Τοιοῦτον ἰδὼν τέρας, οὔ φησιν δείσας καταδωροδοκῆσαι,
Ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν ἔτι καὶ νυνὶ πολεμεῖ φησίν τε μετ' αὐτοῦ
Τοῖς ἠπιάλοις ἐπιχειρῆσαι πέρυσιν καὶ τοῖς πυρετοῖσιν
Οἳ τοὺς πατέρας τ' ἦγχον νύκτωρ, καὶ τοὺς πάππους ἀπέπνιγον.
Κατακλινόμενοί τ' ἐπὶ ταῖς κοίταις, ἐπὶ τοῖσιν ἀπράγμοσιν ὑμῶν,
Ἀντωμοσίας, καὶ προσκλήσεις, καὶ μαρτυρίας συνεκόλλων.
Ὥστ' ἀναπηδᾶν δειμαίνοντας πολλούς, ὡς τὸν Πολέμαρχον.
Τοιόνδ' εὑρόντες ἀλεξίκακον τῆς χώρας τῆσδε καθαρτήν.

Phoca & odorem, & coleos Lamiæ illutibiles, atque cameli
Culum: neque monstrum hoc aspexit pauidus, vel munere victus.
Sed pro vobis etiam nunc belligerat, sed & autumat anno
Ausum se incommoda querquera & ardentes inuadere febres
Quæ suffocabant nocte patres, & auorum colla premebant,
Inde cubili recubantes super, & agentibus otia vobis
Iusiuranda & conditiones, & testes conciliabant
Quod plerosque coegit opem implorare timentes Polemarchi,
Tamen hunc Auerruncum qui regionis conseruitor huius,

Σχόλια. Φώκης δ' ὀσμὴν.] εἰς κακοσμίαν αὐτὸν διαβάλλει διὰ τὸ βυρσοδέψην αὐτὸν εἶναι. Ὅμηρος φωκάων ἁλιοτρεφέων ὀλοώτατος ὀδμή. καὶ ἀνιαρὸν ἀποπνείουσαι ἁλὸς πολυβενθέος ὀδμήν. Λαμίας ὄρχεις.] Λάμια θηρίον

εἶναι ἀπὸ τοῦ ἔχειν μέγαν λαιμὸν, λάμια καὶ λάμια. Δραστικοὶ δὲ οἱ ὄρχεις. εἰδωλοποιεῖ δὲ τινὰς ὄρχεις Λαμίας. θῆλυ γάρ. Δοῦρις δὲ ἐν β. Λιβυκῶν ἱστορεῖ γυναῖκα καλὴν γενέσθαι τὴν Λάμιαν. μιχθέντος δὲ αὐτῇ Διὸς ὑφ' Ἥρας ζηλοτυπουμένην ἃ ἔτικτεν ἀπολλύναι. διόπερ ἀπὸ τῆς λύπης δύσμορφον γεγονέναι καὶ τὰ τῶν ἄλλων παιδία ἀναρπάζουσαν διαφθείρειν. Πρωκτὸν δὲ καμήλου.] θερμόπρωκτος γὰρ ἡ κάμηλος καὶ λάγνος. κάμιλος δὲ τὸ παχὺ σχοινίον διὰ τοῦ ι. Τοῖς ἠπιάλοις.] ἠπίαλος τὸ τοῦ πυρετοῦ κρύος. Ἀριστοφάνης Νεφέλαις καὶ Θεσμοφοριαζούσαις. ἅμα δὲ ἠπίαλος πυρετοῦ πρόδρομος. Δίδυμος δὲ φησὶ, δαίμων. ὃν ἠπιάλην καὶ τίφην καὶ εὐόπαν καλοῦσι. τὸ δὲ πυρετοῖσιν ἐπενήνεκται, ἀπὸ τοῦ πάθους. ἄλλως. τοὺς βλάπτοντας τὴν πόλιν λέγει ἠπιάλους καὶ πυρετούς. ταῦτα δὲ εἴδη πυρετῶν. ὥσπερ γὰρ οὗτοι βλάπτουσι τὰ σώματα, οὕτω καὶ οὗτοι τὴν πόλιν. Πέρυσιν.] πέρυσι γὰρ τὰς Νεφέλας ἐδίδαξεν. ἐν αἷς τοὺς περὶ Σωκράτην ἐκωμῴδησεν. ἠπιάλους δὲ αὐτοὺς ὠνόμασεν, εἰς ὠχρότητα περιστῶντας. ἐν δὲ τοῖς Ἱππεῦσι, τὸν Κλέωνα, οὓς πρὸ τῶν Νεφελῶν καθῆκε. τὸ δὲ τοὺς πατέρας ἦγχον λέγει διὰ τὸν ἥττονα λόγον τὸν πατραλοίαν ἢ διὰ τὸν ὑπ' αὐτοῦ ὥς φησι πέρυσιν εἰσαχθέντα ἐν Νεφέλαις, τύπτοντα τὸν πατέρα αὐτοῦ.

CHRIST. Τοῖς ἠπιάλοις.] Rigoribus & febribus eos comparat, vt enim febres corpus exercent & tenuant, sic illi prodigiosi ciues rempublicam, fortassis autem alludit ad illorum maciem & pallorem. ἠπίαλον omnes τῶν ἰατρῶν παῖδες fatentur esse rigorem illum febris πρόδρομον. Querqueram febrem vocare possumus. De Epiala febri cõsulendi medici, sed præcipuè eruditissimus Gorræus in Definitionibus, Aetius voluit etymon esse à mari leuiter primùm accedente ad littus, deinde vehementius feriente ἀπὸ ἠπίας ἁλός, Non puto inde translatum. Quum enim videam Grammaticos ἠπιάλην vel ἐφιάλτην vocare τὸν ῥιγοπύρετον vt habes apud Sudam, vt contrà ἠπιάλης etiam Ephialtes incubus dicitur, ac definiri ἐφιάλτην vaporem qui in caput recurrit, ex repletione & cruditate ortum: malim veriloquium arcessere ab inuasione & insultu quàm lenis malaciæ assultu. deinde Quum hoc loco videantur differre ἠπίαλος & πυρετὸς, fortassis ad morbum Ephialtem referendum qui præcursor est insaniæ. Nam & hi Demagogi sæpè faciunt vt insaniat populus etiã contra ipsos. Πατέρας τ' ἦγχον] Annus erat cùm docuerat Nebulas secundas Aristophanes, archõte Aminia, Nam priores quæ exactæ fuerunt, exhibuerat Isarcho Archonte, In illis Nebulis quas hodie habemus Strepsiades se dedit in disciplinã Socratis, & Phidippidæ filio persuasit vt idem faceret, vbi cù n δίκαιον & ἄδικον λόγον, vel μείζονα & ἥττονα ostenderet, pulsatus est à filio Strepsiades. Hinc est, quod hic ait πατέρας τ' ἦγχον καὶ πάππους ἀπέπνιγον, propriè de febribus & rigoribus illis, imò ἠπιάλοις quæ suffocandi vim habent, & cùm tussi crebra faucibus imminent. Totam verò illam fabulam nequissimus Comicus contra sapientissimum, &, si quis alius Græcorum, innocentissimum Socratem pretio adductus conscripserat dignus qui in secundis vt primis Nebulis exigeretur. Mendacia enim scriptoris satis arguit titulus. Nos maximi Philosophorum magistri vicem miserati hoc aliquando pro eo contra hunc Comicum Epigramma scripsimus, atque hunc tantùm de laudibus Aristophanis deruimus cumulum.

Εἰς Ἀριστοφάνην ὑπὲρ Σωκράτους.

Οὗτοι Ἀριστοφάνους πρέπει οὔνομα κωμικὸν, ἴστω
Ψευσαμένῳ κατὰ τῆς Σωκρατικῆς σοφίας.
Τοῖς περὶ τὸν Μέλιτον τ' Ἄνυτόν τι νέμων χάριν, Ἀτθίδος ἔσπευσας οἶτον ἀναίτιον,
Τωθάζων ἀδίκως, καὶ πλάττων ψεύδε' ἄριστος
Οὐκ ἔφανης τελέθων, μᾶλλον ἀπιστος ἔφυς.

Etiam Latinum Epigramma diuersis tamen argumenti verbis scripsimus. Id eiusmodi est:

Pro Socrate contra Aristophanem.

Nil mereã, nisi, supra omnes quos Comica virtus
Attollit, palmam te meruisse putem:
Seu quia gratificans Nebuloni fabula Nubes
Facta tibi in sancti Socratis exitium,
Futilis & mendax & vanus & impius audis,
Hoc graue iudicium posteritatis habes.

Σχόλια. Ἀντωμοσίας] γράμματά τινα γραφέντων περὶ ὧν ἡ δίκη, ὅτι κατηγορούμενος καὶ ὁ κατηγορῶν ἀποφέρουσι πρὸς τὴν ἀρχήν. καλεῖται δὲ οὕτως, ἐπεὶ ἑκάτεροι αὐτῶν ἀντόμνυον, ὁ μὲν τὰ ἀληθῆ κατηγορήσειν. ὁ δὲ τὰ ἀληθῆ ἀπολογήσεσθαι. ἄλλως. ἀντωμοσία. γραφὴ κατά τινος ἔνορκος περὶ ὧν ἠδικῆσθαί φησι. διωμοσία δὲ ὁ ἑκατέρωθεν γινόμενος ὅρκος ὑπὸ τῶν δικαζομένων. τοῦ μὲν ὡς πράξαντα διώκειν. τοῦ δὲ, ὡς οὐκ ἔπραξεν ἀποφάσκειν. ἐξωμοσία δὲ ἄρνησις σὺν ὅρκῳ, ὡς ἀδυνατοῦντος ἢ πονηρὸν ὄντος αὐτῷ τοῦ λειτουργεῖν. Προσκλήσεις.] παρὰ τὸ προσκαλεῖσθαι ὑπὲρ ἐστὶν εἰς συμβάσεις καὶ συνθήκας καὶ διαλλαγὰς παρακαλεῖν.

CHR. Ἀντωμοσίας], Quid esset ἀντωμοσία supra monuim', hoc tãtũ addemus διωμοσίαν fuisse iusiurãdũ vtrinq; datũ à reo & actore, quo hic se persequi dicebat & agere in reũ vt criminis cõfessi, ille negare à se factũ & probare posse. At verò ἐξωμοσία lõgè aliud est, nã iurãdũ erat cũ negatione ei' qui affirmaret nõ posse se aut debere magistratũ gerere, hoc Latini eierare mun' vel magistratũ dicebãt. Προσκλήσεις] Sic dicebãtur cõditiones q̃ à litigatorib. ãte iudiciũ litis offerebãtur, q̃ velut prouocationes & hortamẽta erãt ad pacta & fœdera ineũda.

Σχ. Ὡς τὸν Πολέμαρχον.] ὄνομα ἀρχῆς. οὐ τοῖς πολίταις τοῦτο προσῆψεν, ἀλλὰ τοῖς ξένοις. αἱ γὰρ ξενικαὶ δίκαι, ἐπὶ τοῦ Πολεμάρχου εἰσῄεσαν. οἱ δὲ καὶ βεβαίας δεόμενοι, ἐπὶ τὴν ἀρχὴν κατέφευγον τοῦ Πολεμάρχου. ἀλλὰ καὶ οἱ κατηγοροῦντες γονέων κακώσεως, πρὸς τὸν Πολέμαρχον ἐδικάζοντο. κἀκεῖνος ἔκρινεν. ἄλλως. Πολέμαρχος ἄρχων πρὸς ὃν κατηγοροῦντο τοὺς ξένους. ἄλλως. ἀρχή τις ἐστὶ παρ' Ἀθηναίοις οὕτω καλουμένη. ἔστι δὲ εἷς τῶν ἀρχόντων. διοικεῖ δὲ ἄλλα τε, καὶ εἰσάγει δίκας τάς, τε τοῦ ἀποστασίου καὶ κλήρων τοῖς μετοίκοις καὶ τἄλλα ὅσα τοῖς πολίταις ὁ ἄρχων ἐστὶ, ταῦτα τοῖς μετοίκοις ὁ Πολέμαρχος καὶ ἐπικλήρων. παρὰ δ' Αἰτωλοῖς τὸν Πολέμαρχον συνέβαινε κλείειν τὰς πύλας καὶ ποιεῖσθαι τὴν καθ' ἡμέραν τὴν δίαιταν ἐπὶ τοῦ πυλῶνος. ἔστι δὲ καὶ κύριον ὄνομα, ὁ τοῦ Λυσίου ἀδελφός.

CHR. Ὡς τὸν Πολέμαρχον] Ex nouem Archontibus vnus erat Polemarchus cui propria cura cognoscere de peregrinis & inquilinis quales οἱ μέτοικοι & ἰσοτελεῖς de quibus diximus; & indicabat inter eos causas & lites violati & neglecti patrocinij, vt ex Arist. probat Pollux cui' verba etiã hic Sel

refert. Sed Aristotelis testimonium etiam lex confirmat quam recitat Demosthenes in secunda cõtra Stephanum, & Lysias contra Pancleonem. Nã vt ciuibus reliquis ius dicebat Archon, ita Polemarchus peregrinis & inquilinis, qui quia suo nomine litem intendere nequibant (neque enim iudiciorum erant participes) propterea patronum ciuem qui pro se ageret, habere cogebantur, vt alibi diximus ex lib. 3. Politicorum Aristotelis. Atq; hinc lex ἀπροστασίου orta, in eos qui patronum non habebant. Quod autem hic ait multos metuentes accurrisse ad Polemarchum, ideò dictum, Quia (vt ex eodem Aristotele Harpocration tradit) etiam

A ad Polemarchi magistratum confugiebant qui auxilij indigebant, planéque eosdem esse cum nostris Mareschallis (Romani Tribunos militũ vocant, & dicti sunt quasi iudices in caballo, nã vno Magistro equitum minores sunt, quẽ nos Comestabulũ dicimus) facilè assentior maximo Budæo. Antiquitus enim etiam bello præfuisse (vt & hodie nostri) & regibus adfuisse Pausanias indicat, cũ ait Regem Erectheum Polemarchũ habuisse in bello Eleusinio Iouem Xuthi filium. B Apud Ætolos Polemarchi officium erat portas claudere, & ante limina interdiu ius dicere. Hoc autem nomine dictus est maior frater Lysiæ oratoris, teste Plutarch.

Πέρυσι καταπρούδοτε, καινοτάτας σπείροντ' αὐτοῦ διανοίας.
Ἃς ὑπὸ τοῦ μὴ γνῶναι καθαρῶς ὑμεῖς ἐποιήσατ' ἀναλδεῖς.
Καίτοι σπένδων πολλ' ἐπὶ πολλοῖσιν ὄμνυσι τὸν Διόνυσον,
Μὴ πώποτ' ἀμείνον' ἔπη τούτων κωμῳδικὰ μηδέν' ἀκοῦσαι.
Τοῦτο μὲν οὖν ἔσθ' ὑμῖν αἰσχρὸν, τοῖς μὴ γνοῦσιν παραχρῆμα.
Ὁ δὲ ποιητὴς οὐδὲν χείρων παρὰ τοῖσι σοφοῖς νενόμισται,
Εἴπερ ἐλαύνων τοὺς ἀντιπάλους, τὴν ἐπίνοιαν ξυνέτριψεν.
Ἀλλὰ τὸ λοιπὸν τῶν ποιητῶν,
Ὦ δαιμόνιοι, τοὺς ζητοῦντας
Καινόν τι λέγειν κἀξευρίσκειν,
Στέργετε μᾶλλον καὶ θεραπεύετε
Καὶ τὰ νοήματα σώζεσθ' αὐτῶν.
Ἐσβάλλετε δ' εἰς τὰς κιβωτοὺς
Μετὰ τῶν μήλων, κἂν ταῦτα ποιῆθ'
Ὑμῖν δι' ἔτους τῶν ἱματίων
Ὀζήσει δεξιότητος.

Præterito anno prodideratis noua sensus arua ferentem
Sed eam segetem ignotam quia non coluistis, vescam habuistis
C *Quamuis libatum iterans calpar Dionysium visitatorem*
Sanctè adiuret Comica nunquam meliora audita fuisse.
Igitur vobis hoc turpe fuit non spectasse illicò agenda,
Namq; poetam hunc docti nihilo censebunt deteriorem,
Quando inimicos valdè exagitans, ingenij attriuit opellam.
D *Vos porrò stulti & miseri hortor,*
Vt solertes, dictisq; bonum
Aucturos commune poetas
Plus & ametis, plusq; colatis
Et seruetis eorum fabulas.
Inijcite arcis vbi sunt poma
Condita: si sic facitis vos hunc
Vt vestibus est mos, hornotina
Laudis referetis odorem.

E

Σχόλια. Πέρυσι καταπρούδοτε] ὅτι πέρυσι διδάξας τὰς πρώτας Νεφέλας ἡττήθη. παρῆλθε δὲ ἡ κατά. Ἃς ὑπὸ τοῦ μή.] τὰς καινὰς διανοίας αἰτιάσαντες ἀπὸ τοῦ μὴ νοεῖν παρεκείνατε. ἀναλδεῖς δὲ ταπεινὰς, ἀσθενεῖς.

BISETVS. Ἀναλδεῖς] ἀναλδὴς κυρίως λέγεται ὁ μὴ αὐξόμενος, ἢ ὁ μὴ αὔξεσθαι δυνάμενος καὶ μεταφορικῶς ὁ ταπεινὸς, ὁ ἀσθενής. παρὰ τὸ α στερητικὸν, καὶ τὸ ἄλδειν, τὸ αὔξειν, καὶ μεῖζον ποιεῖν. ὅθεν τὸ ἀλδαίνειν. εὐφωνίας δὲ χάριν τὸ ν ἐντίθεται.

CHR. Πέρυσι καταπρούδοτε.] Anno elapso, cũ priores Nebulas agere voluisset, victúsque est à Cratino & Amipsia, turpitérq; exactus. Quod nũc hic conqueritur, vacat autem præpositio κατὰ neque quicquã magis significat, quam προύδοτε simplex, quod dicit quia fauorem sperabat populi meritis suis responsurum, sed malè legitur σπείροντ' αὐτ, putabam meliùs καινοτάτοισι σπείροντ' αὐτ, sed τὸ ἀναλδεῖς quod sequitur (i. humiles & infirmas, necdum G adultas) suadet vt légamus σπείροντα. Excusat autẽ quantùm potest illius fabulæ hypothesin & διδασκαλίαν, imò laudat quantum pote, & spectatores contra ignorantiæ & ingratitudinis postulat.

Σχόλια. Εἴπερ ἐλαύνων τοὺς ἀντιπάλους.] ἀντὶ τοῦ ἐπιχειρῶν, ἐπιτρέχων. τὸ δὲ συνέτριψεν ἀπὸ τῆς ἐρετῶν ἀπῆκται, τῶν ὑπὸ ῥύμης συντριβόντων τὰς κώπας. νενίκας φησὶ τοὺς ἀντιπάλους τὴν ἐλπίδα τῆς νίκης ἀπώλεσε. τὸ γὰρ ἐπίνοιαν λέγει. παραχρεωθεὶς ὑπὸ τῆς κακῶς κεκρικότων. ὁ δὲ σύλλεται εἰπεῖν. ὅτι οὐ χείρων ἐπαινεῖται παρὰ τοῖς σοφοῖς τοὺς ἀνταγωνιζομένους αὐτῷ νικῶν. ἔνιοι δέ φασιν ὅτι ἀπὸ τῶν διατελεσάντων τὰ ἅρματα μεταφορὰν εἴληφε. ἐπεὶ πρὸς τὸ παρελαύνων ἐπλεύσσει τὸ ξυνέτριψε. τὰ νοήματα δὲ τὰ ἐπινοήματα τῶν δραμάτων. Μετὰ μήλων.] εἰώθασι γὰρ εἰς τὰ κιβώτια μῆλα βάλλειν δι' εὐοσμίαν. Δεξιότητος] δεξιοὶ δόξετε εἶναι. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν δὲ ὀσμῆς, δεξιότητος εἶπεν ὡς πρὸς τὸ πρᾶγμα.

F

CH. τὴν ἐπίνοιαν ξυνέτριψε] Nõ ita, inquit, docti & prudẽtes de poeta nostro iudicabũt, vt fecistis, quãuis dũ inimicos exagitat, exciderit sperata victoria, hoc. n. ἐπίνοιαν vocat. Metaphorã aũt συνέτριψε sũt qui putẽt sumptã à remigib. quorũ remi assidua iactatione terũtur. Alij à currib. malũt quorũ rotæ crebro circũactu allidũtur, Quia ἐλαύνων dixerat quod est agere currũ. Ὀζήσει δεξιότητος.] Hic versus vltim⁹ ex nouẽ Dimetris Anapæst. est Catalect. & dicitur Coronis Anapæstica. Rectè autem dictum δεξιότητος & propriè de bono poëmate, neque tamen respondet vox ad ἱματίων, potius ad ποιημάτων, sed quia poeseos νοήματα pomis compa-

comparauit quæ in arcas vel riscos conduntur vt odore bono aspergant vestes ibidem positas, satis habuit dicere ὄζουσι neque addere ἱσμοῖς sed ad rem A δεξιώτατος. Diximus autem alibi; bonos poetas & τοὺς ποιητὰς εὐμαθεῖς dictos δεξιούς.

ΩΔΗ ΚΑΙ ΣΤΡΟΦΗ
κώλων ιά.

ODA ET STROPHA
Col.xi.

B

Bisetus. Ὁ τῶν γερόντων χορὸς καὶ ἐν ταύτῃ, καὶ ἐν τῷ ἑξῆς ἐπιρρήματι τὰς αὐτοῦ ἀρετὰς, καὶ λαμπρὰς πράξεις ἐξαίρει, καὶ μεγαλύνει, τῶν δὲ νεωτέρων τῶν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐν τῇ πόλει διάγοντων, τοὺς κακοὺς τρόπους, τὴν μαλακίαν, καὶ τὰς τρυφὰς ὀνειδίζων ψέγει.

Χο. Ὦ πάλαι ποτ' ὄντες ἡμεῖς, ἄλκιμοι μὲν ἐν χοροῖς,
Ἄλκιμοι δ' ἐν μάχαισιν
Καὶ κατ' αὐτὸ δὴ τοῦτο μόνον, ἄνδρες μαχιμώτατοι.
Πρὶν ποτ' ἦν πρὶν ταῦτα, νῦν
Δ' οἴχεται, κύκνου τε πολιώτεραι δὴ
Αἵδ' ἐπανθοῦσι τρίχες.
Ἀλλὰ κἀκ τῶν λειψάνων
Δεῖ τῶνδε ῥώμην νεανικὴν ἔχειν. ἐγὼ
Τοὐμὸν νομίζω γῆρας εἶναι κρεῖττον, ἢ πολλῶν κικίννους νεανιῶν
Καὶ σχῆμα, κεὐρυπρωκτίαν.

CH. Strenui fortesque eramus in choreis antehac
Inque bello valentes
Ac proinde ex vnica hac virtute pugnacissimi
C
Sed fuerunt hæc prius.
Nunc quidem exoleta sunt, magisque cygno
Albicant nobis pili.
Sed tamen quod reliquum est
Æui, iuuentæ muniamus robore.
Præstantiorem nam meam duco senectam
Quàm puberum cicinnulos
Et schema, latum & podicem.

D

Σχόλια. Ὦ πάλαι ποτ'] ὁ χορὸς πρὸς ἑαυτὸν. ἀντὶ τοῦ, πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι. Πρὶν ταῦτα.] τὰ πρὶν κατορθώματα ἀπώλετο. Δίδυμός φησιν ὡς παρῴδησε ταῦτα ἐκ τῶν Τιμοκρέοντος τοῦ Ῥοδίου. Αἵδ' ἐπανθοῦσι τρίχες.] ἢ τότε δείξουσιν αὐτοὺς οὗτοι τοὺς κροτάφους. οἱ δὲ διαιροῦσιν ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς τοῦτο. αἱ δ' ἐπανθοῦσιν τρίχες, ἵν' ᾖ περὶ τῶν νεωτέρων ὁ λόγος. καὶ τὰ ἑξῆς περὶ αὐτῶν φησι. Γῆρας εἶναι κρεῖττον.] διαβάλλει τοὺς νέους ὁ ποιητὴς μὴ δυνάμενος κατὰ τοὺς ἀρχαίους κωμῳδεῖν. κικίννους δὲ ἔλεγον τὰς περιεστεμμένας καὶ τετημελημένας τρίχας. σχῆμα δὲ τὴν σκευὴν καὶ τὸν κόσμον.

Christ. Ὦ πάλαι ποτ' ὄντες] Nunc chorus senum vesparum apparet, verè iactator & (vt ait Horat.) laudator temporis acti Se puero. Hæc verò sumpta ex vulgato Senario Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι. i. Fortes fuere antiquitus Milesij. Est autem hic prior versus Trochaicus Tetrameter Catalecticus, Secundus mixtus est ex Trochaico & Iambico. Tertium puto debere esse similem primo (qualis tertius Antistrophæ sequentis) & erit si legas ἀνέρες pro ἄνδρες, etiamsi sextus pes sit dactylus. Πρὶν ποτ' ἦν πρὶν ταῦτα.] Didymus ait hæc per Parodiam sumpta à Timocreonte Rhodio. Sed illa, inquit, fortia facta perierunt. Credibile est Catullum optimum ex antiquis poetam qui pleraque è Græcis aut vertit aut sumpsit, huc etiam respexisse cùm in Faseli dedicatione dixit, Sed hæc prius fuere. Est autem hic versus Dimeter Trochaicus Catalecticus. Sequens qui est quintus ex vndecim Colis huius Odæ & Strophæ videtur esse Trimeter Trochaicus Acatalecticus. Sextus & septimus similes quarto. Octauus & nonus Trimetri Iambici, sed Nonus Hypercatalecticos. Duo reliqui, Dimetri Iambici, Acatalecti. E Ἢ πολλῶν κικίννους νεανιῶν] Non solum senex laudator (vt diximus) est ætatis suæ præteritæ, sed etiam censor castigatórque minorum. Sic faciunt isti vespæ, postquam magnifecerunt sua facta quæ iuuenes ipsi gesserunt, nunc insectantur iuuenes & cincinnatos & cinædos, hoc enim per εὐρυπρωκτίαν innuitur. Sed sua cuique ętas commendabilis est. Habes apud Plutarchum tres choros trium ætatum, puerilem, iuuenilem & senilem, Laconicos, senes incipiunt & canunt ἅμμες ποτ' ἦμες ἄλκιμοι F νεανίαι. viri iuuenes sequuntur in hunc modum ἄμμες δέ γ' εἰμὲν, αἰ δὲ λῇς αὐγάσδεο. Pueri demum sic inquiunt, Ἄμμες δέ γ' ἐσσόμεσθα πολλῷ κάρρονες. Tres sunt senarij, quos ita interpretabor.

Nos olim eramus puberes fortissimi.
At nos sumus nunc, intuere si lubet.
Nos fortiores postidhac certum est fore.

G

ΕΠΙΡΡΗΜΑ
στίχων κ.

Epirrhema
vers.xx.

Χο. Εἴ τις ὑμῶν ὦ θεαταὶ τὴν ἐμὴν ἰδὼν φύσιν

CH. Si quis hic spectator est, cui cognitus probè siem

Εἶτα θαυμάζει μ' ὁρῶν μέσον διεσφηκωμένον, ἥτις

Ἡμῶν ἐστὶν ἡ 'πίνοια τῆς ἐγκεντρίδος

Ῥᾳδίως ἐγὼ διδάξω, κἂν ἄμουσος ᾖ τὸ πρίν.

Ἐσμὲν ἡμεῖς οἷς πρόσεστι τοῦτο τοὐρροπύγιον,

Ἀττικοὶ μόνοι δικαίως ἐγγενεῖς αὐτόχθονες.

Ἀνδρικώτατον γένος, καὶ πλεῖστα τήνδε τὴν πόλιν

Ὠφελῆσαν ἐν μάχαισιν, ἡνίκ' ἦλθεν ὁ βάρβαρος

Τῷ καπνῷ τύφων ἅπασαν τὴν πόλιν καὶ πυρπολῶν.

Ἐξελεῖν ἡμῶν μενοινῶν πρὸς βίαν τἀνθρήνια.

Εὐθέως γὰρ ἐκδραμόντες, δορεὶ ξὺν ἀσπίδι,

Ἐμαχόμεσθ' αὐτοῖσι, θυμὸν ὀξίνην πεπωκότες.

Πᾶς ἀνὴρ παρ' ἄνδρ' ὑπ' ὀργῆς τὴν χελύνην ἐσθίων,

Ὑπὸ δὲ τῶν τοξευμάτων, οὐκ ἦν ἰδεῖν τὸν οὐρανόν.

Ἀλλ' ὅμως ἀπωσάμεσθα ξὺν θεοῖς πρὸς ἑσπέρα.

Γλαῦξ γὰρ ἡμῶν πρὶν μάχεσθαι τὸν στρατὸν διέπτατο.

Εἶτα δ' ἑπόμεσθα θυννάζοντες εἰς τοὺς θυλάκους.

Οἱ δ' ἔφευγον, τὰς γνάθους καὶ τὰς ὀφρῦς κεντούμενοι,

Ὥστε παρὰ τοῖς βαρβάροισι πανταχοῦ καὶ νῦν ἔτι

Μηδὲν Ἀττικοῦ καλεῖσθαι σφηκὸς ἀνδρειότερον.

Deinde miratur figuram quòd crabronis induam.

Scire si velit quis huius sensus est aculei,

Hunc facul doctum & scientem ex insciente fecerim

Nos habere quos videtis istud vropygium,

Attici sumus, trahentes nobilem hinc originem

Inde nati iure soli, prisca gens fortissima

Quaque pugnans ciuitatem adiuuit istam maximè

Igne cùm totam veniret perdere audax barbarus

Viq; vellet vindicare tecta nostrá cerea:

Nam statim cursu citato scutum & hastam inuadimus

Et pugnam ciemus hausto mox thymo iracundiæ

His viri omnes ordinati mordicus labrum premunt

Æstuantes, tam fuitq; densa telorum seges

Vix vt æthra cerneretur, Dijs tamen iuuantibus

Vespere est repulsus hostis, auolarat noctua

Ante pugnam, nos secuti in ipsa subligacula

Irruebamus, fugam illi dum parant puncti genas

Palpebrasq; vt nil feratur nunc per omnes barbaros

Attico crabrone quicquam fortiter ferocius.

Σχόλια. Εἴτις ὑμῶν ὦ θεαταί.] τοῦτό ἐστιν ἐπίρρημα. ἐπιτετράστιχον. ἢ ιβ΄ ἢ ις΄. ἐνθάδε δὲ, εἴκοσι. Διεσφηκωμένον.] εἰς σφῆκας διεσκευασμένον. ταῦτα δὲ, πρὸς τὴν σκευὴν, ἣν περιέθετο ὁ χορὸς, τὴν τῶν σφηκῶν ποικιλίαν μιμούμενος περὶ τοῦ σχήματος ἐντολὴν σύμμετρός φησιν. ἄλλως. διαδεδεμένον. κρεῖττον δὲ μέσον σφήκωμα φαινόμενον. ἔχουσι γὰρ κεντρίδας ὡς εἰς σφῆκας σχηματιζόμενοι. Ῥᾳδίως ἐγὼ διδάξω.] ὁ στίχος ἐκ Σθενεβοίας Εὐριπίδου. τὸ δὲ ἢ ἀντὶ τοῦ ἦν Ἀττικῶς. ὡς τὸ ἢ παρεσκευασμένος ἐν Πλούτῳ. Τοὐρροπύγιον δὲ, τὸ ἐγκεντρωμένον λέγει. Ὁ βάρβαρος.] τὴν ἐν Μαραθῶνι κατὰ τοῦ Δαρείου νίκην λέγει. Τἀνθρήνια.] τινὲς μὲν τῶν σφηκῶν κηρία. κυρίως δὲ τὰ τῶν ἀνθρηνῶν σμήνη. ἀνθρήνας δὲ, οἱ μὲν, τὰς μελίσσας. οἱ δὲ, ἕτερον ζῶον κηροποιὸν ὅμοιον σφηκί. οἱ δὲ, τοὺς τόπους ὅπου κατοικοῦσιν οἱ σφῆκες. δέον δὲ ἦν εἰπεῖν τὰς οἰκίας.

CHRIST. Εἴτις ὑμῶν.] Epirrhema hoc viginti constat versibus, quod aliàs tantùm decem vel duodecim vel tredecim habet. Sunt autem omnes versus Tetrametri Trochaici Catalectici, quibus Chorus iste senum rationem reddit schematis sui, & quare vesparum aculeum induerit. Μέσον διεσφηκωμένον ἥτις.] Legendum proculdubio, διεσφηκωμένον, id est, habitum vespæ habentem, non enim aliter versus sit integer, sed illud ἥτις eradendum è fine huius versus, vt incipiat sequentem quem sic lego ἥτις ἡμῶν ἡ 'πίνοια, &c. delendo τὸ ἐστιν, vt nō necessarium & metro noxium. Ῥᾳδίως ἐγὼ διδάξω.] Hunc versum sumptum esse ex Euripidæ Steneboea Tragœdia testatur Scholiastes. Nam, vt antea diximus solens & suo more hoc facit Comicus hic noster, cùm adludit ad versus Tragicorum, præcipuè Æschyli & Euripidæ. Dixit autem more Attico ἢ pro ἦν, vt alibi etiam notauimus. Τοὐρροπύγιον.] Vropygium vel oropygium (vt sæpè o in u mutatur) terminus est spinæ & vertebrarum, dictum quasi οὐρὰ τῆς πυγῆς, quamuis ὄρρος etiam dicatur & nostrum horrire fortassis inde, vt amplius diximus in Comment. ad Irenam. Ea particula in auibus volatum adiuuat & dirigit temonis instar, & quæ volucres eo carent, pedes habent pro seruaculo. Vide quæ diligenter & accuratè Georgius Merula Domitij Lorarius, scripsit ad Martialis Epigramma in Vetustinam lib. 3. sub finem. Hoc autem loco, per orropygium intelligit aculeum illum quem vespæ habent in illa parte. Ἡνίκ' ἦλθεν ὁ βαρβ.] Victoriam innuit quam de sexcentis millibus Persarum & Dario Rege reportarunt Athenienses duce Miltiade in Marathoniis campis vbi tanta virtute (vt ait Iustinus) à decem tantùm mille ciuibus pugnatum est, vt hinc viros, illinc pecudes putares, Quo tempore Themistoclis adolescentis emicuit gloria & indoles, & Cynegiri virtus incredibilis apparuit. Legendum autem omnino censeo ἦλθ' ὁ βάρβαρος, vt cōstet suis numeris Trochaicus versus. Τἀνθρήνια.) Cellas & fauos τῶν ἀνθρηνῶν quæ sunt apes, vel aliud quid vespæ simile, & κηροποιῶν. Dixit autem ἀνθρήνια ἀντὶ τῶν οἰκιῶν, vt μυρμηκιὰ similiter dicitur κατάδυσις τῶν μυρμήκων. Δορεὶ ξὺν ἀσπίδι.) Mēdosus est versus in ratione metrica, lege καὶ ξὺν ἀσπίδι, vel potius vt reperitur apud Sudam ξὺν δορὶ ξὺν ἀσπίδι.

Σχόλια. Θυμὸν ὀξίνην] ἀντὶ τοῦ δριμεῖαν ὀργήν.

CHR.

CHR. θυμὸν ὀξύτατον σφηκώδεις.] Id est, ὀργὴν καὶ θυμὸν, acrem iram. Sed protecto non dubito quin respexerit ad gratum apibus pabulum, quæ thymo libenter victitant, & ludit in voce θυμοῦ quæ & iram & herbam illam significat.

BISETUS. Πᾶς ἀνήρ.] παρὰ τοῦ Σουίδα γέγραπται Σὰς ἀνήρ. ἀνὴρ δὲ παρ' αὐτὸν εἶ στῆναι εἰώθει ἐν τῇ μάχῃ. ἵνα αἱ τάξεις πυκνωθεῖσαι τὴν πολεμίων ὁρμὴν ῥᾷον ἀνέχωσι. τὴν τοιαύτης μάχης, καὶ τάξεων σύνεσιν Τυρταῖος ὁ ποιητὴς ἡμῖν καλλίστα χαρακτηρίζει διὰ τούτων,

Καὶ πόδα πὰρ ποδὶ θεὶς, ἐπ' ἀσπίδος ἀσπίδ' ἐρείσας,

Ἐν δὲ λόφον τε λόφῳ, καὶ κυνέην κυνέῃ,

Καὶ στέρνον στέρνῳ πεπλημένος ἀνδρὶ μαχέσθω,

Ἢ ξίφεος κώπην, ἢ δόρυ μακρὸν ἑλών.

CHR. Πᾶς ἀνὴρ παρ' ἄνδρ'.] Autum, vt ait ille, lapidem Iouem iurare, legendum hic esse Σὰς non πᾶς. Est autem χελώνη labrum superius, quod premi & morsicari solet ab iratis.

Σχόλια. Τὴν χελώνην ἐσθίων.] ἀντὶ τοῦ τὰ χείλη. οἱ γὰρ ὀργιζόμενοι ἐνδάκνουσι τὰ χείλη. Ὑπὸ δὲ τῶν τοξευμάτων) τῶν πεμπομένων ὑπὸ τῶν βαρβάρων. τοῦ γοῦν ἀπαγγείλαντι ὡς ὑπὸ τῶν τοξευμάτων τῶν βαρβάρων οὐκ ἦν ἰδεῖν τὸν οὐρανὸν, Λεωνίδας ὁ τῶν Λακεδαιμονίων στρατηγὸς εἶπεν, ἀγαθὰ ἀγγέλλεις ὦ ξένε, ὑπὸ σκιὰν μαχούμεθα. Γλαῦξ.] τὸ γλαῦξ ὄνομα, Εὐφρόνιός φησιν. Ἀθηναῖοι μὲν περισπῶσιν. οἱ δὲ Δωριεῖς ὀξύνουσιν. γλαῦκα δὲ, τὴν Ἀθηνᾶν. φασὶ δὲ καὶ τὸ ἀληθὲς, γλαῦκα διαπτᾶσαν τὴν νίκην τοῖς Ἀθηναίοις ἀπαγγέλλειν.

CHR. Οὐκ ἦν ἰδεῖν τὸν οὐρανόν.] Tam creber fuit sagittarum Persicarum iactus vt instar nubis densæ cælum offuscaret. Quod Leonidas dux Lacedæmonij auxilij, cùm postea (in eo bello vbi contra Xerxem Græci ceciderunt vincendo defatigati) intellexisset à nuntio, Benè, inquit, nuntias, mi hospes, sub vmbra ergo pugnabimus. Plutarchus tamen paulo aliter, χαῖρε ὦ ξένε, ὑπὸ σκιὰν μαχησόμεθα. Γλαῦξ γὰρ ἡμῶν.] Prouerbium est ab Erasmo recensitum, Noctua volat, nam huius auis tanquã cõsultissimæ volatus auspicatus esse dicitur & boni ominis. Aiunt autem ante pugnam illam Marathoniam visam noctuam quæ Atheniensium exercitum peruolitauerat. Aliud est prouerbium, Noctuæ Lauriotica, ab aureis fodinis quę in ea regione sunt, & aureis nomismatis vbi sculpta erat Noctua, dictum in eos qui non viribus sed pecunia vincuntur.

Σχόλια. Θυννάζοντες.] κεντοῦντες ὡς τοὺς θύννους τοῖς τριόδουσι μεταφορικῶς. Θυλάκους.] θυλάκους φασὶν εἶναι τὰς περὶ τοῖς σκέλεσι καὶ τοῖς μηροῖς Περσικὰς, οἷον βρακίων περὶ Πέρσας. θυννάζοντες εἰς τοὺς θυλάκους. ἀντὶ τοῦ εἰσπηδῶντες εἰς τὰς ἀναξυρίδας. Κεντούμενοι.] πρὸς τὴν ὁμοιότητα τῶν σφηκῶν.

CHR. Θυννάζοντες εἰς τοὺς θυλάκους] Quia Thynni tridentibus puncti capi solent, & piscatores θυννάζοντες & θυννοσκόποι dicuntur qui eos aucupantur & fodiunt, Propterea θυννάζειν metaphoricè dicitur τὸ κεντεῖν quod proprium est apum vel vesparum stimulos exserentium. Tamen cùm ipse Thynnus dictus sit παρὰ τὸ θύειν quod est properare, currere & insilire, malim cum Scholiaste interpretari hæc verba, εἰσπηδῶντες εἰς τὰς ἀναξυρίδας. Est autem θύλακος genus baccarum apud Persas, ideóque Persicas dixerunt Græci quæ sunt velut caligæ & induméta semicruralia quæ Hesychius vocat ἀσκοὺς δερματίνους vt videantur fuisse alti cothurni, & quos nos Franci vocamus Brodequins. Sic certè intelligēd' loc' ex Eurip. Cyclope vbi Silen' (de Paride puto) loquitur in hæc verba, τοὺς θυλάκους τοὺς ποικίλους περὶ τοῖν σκελοῖν ἰδοῦσα (Helenã ait) & sanè ita pingitur Paris cũ pictis cothurnis. Nos ad illum Euripidę locum plura diximus.

ΑΝΤΩΔΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ κώλων ια.

ANTODA & ANTISTROPHA. Col. xi.

Χο. Ἆρα δεινὸς ἦ τόθ', ὥστε πάντα μὴ δεδοικέναι.	CH. Tv ne fui sanè vir acer nec timens periculi
Καὶ κατεστρεψάμην γε	Quin & hostes fugaui
Τοὺς ἐναντίους, πλέων ἐκεῖσε ταῖς τριήρεσιν.	Terga victor insequens & nauigans triremibus.
Οὐ γὰρ ἦν ἡμῖν ὅπως	Non enim tunc nostra mens
Ῥῆσιν εὖ λέξειν ἐμέλλομεν τότ' οὐδὲ	Circa erat mellitula occupata verba
Συκοφαντήσειν τινὰ,	Consuens mendacia
Φροντὶς ἀλλ' ὅς ἂν ἐρέτης	Quisq; ibi dabat operam
Ἔσοιτ' ἄριστος. τοιγαροῦν πολλὰς πόλεις	Rebus agendis optimè: tandem vrbibus
Μήδων ἑλόντες, αἴτιοι φέρεσθαι	Multis potiti Persicis, his imperatum est
Καὶ τὸν φόρον δεῦρ' ἐσμὲν ὃν	Quod huc tributum deferant
Κλέπτουσιν οἱ νεώτεροι.	Sed iuniores aufferunt.

* Σχ. Ἆρα δεινός] ἡ ἀντῳδὴ ἡ καὶ ἀντιστροφὴ ὁμοία ἐστὶ τῇ ᾠδῇ. καὶ αὕτη γὰρ κώλων ἐστὶ στίχων ια. καὶ τὰ μὲν τροχαϊκὰ, τὰ δ' ἰαμβικὰ, ἰσμεν καὶ πλὴν ἐν τοῖς κώλοις τὸ τρίτον ἔχει πόδα χορεῖον. ἐπὶ τούτοις ἔχει συνήθεις δύο διπλαῖ. τὸ δὲ ἦ καὶ τὸ ὅτι ἐστὶν ὑπὸ τὸ ἐν κοινὸν πρᾶσιν ἢ ἀντὶ τοῦ ὑπῆρχον εἰδ. Οὐ γὰρ ἦν ἡμῖν] τὸ φροντὶς ἐπὶ τέλει συνάπτεται. Ῥῆσιν εὖ λέξειν] ὡς οἱ νῦν ἀσκοῦσι μόνον τὸ εὖ λέγειν, οὐ τὰ πολεμικά. Πολλὰς πόλεις] ὡς ὑπὸ Μήδων ὑποτροπὰς Ἀθηναίων.

CHR. Ἆρα δεινὸς ἦ τόθ'.] Antoda & Antistropha respondens proximè præcedenti Odæ & Antistrophæ tótq; habet Colos & versus cõstãtes partim Trochaicis partim Iambicis vt supra, nisi q

in septimo versu tertius pes est Choræus. Est autem ἤ hoc etiam loco per crasin τῆ ἴα & positum pro ἤμlω vel ὑπῆρχον ἐγώ. Οὐ γὰ λῶ ἡμῖν] Sensus est: Non enim tunc nobis cura erat quo pacto scitos verborum globulos t statuti essemus, aut aliquē calumniosè insectatari, sed in re bellica strenuè gerenda tantùm erat animus. Græca verba sic dirige οὐ γὰ λῶ ἡμῖν φροντὶς ὅπως, &c. Πόλεις Μήδων ἑλόντες.] Existimo hoc intelligendum de vrbibus Atticæ quæ venerant sub potestatem barbari exercitus, & postea ab Atheniensibus receptæ sunt.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ στίχων κ.

ANTEPIRRHEMA vers. xx.

BISETVS. Ὁ χορὸς τὴν αἰτίαν τοῦ σφηκώδους σχήματος, ὅπερ εἴλαβε, φανερῶς δηλοῖ, καὶ τὴν τ φύσεως, τοῦ βίου, τῶν τρόπων, καὶ τῶν πράξεων ἀναμφίλεκτον ὁμοιότητα τῶν ἀποφαίνει. τούτων δὲ πάντων καλὸς ἐξετασμὸν, καὶ γλυκεῖαν συγκεῖσιν ποιεῖται.

Χο. Πολλαχοῦ σκοποῦντες, ἡμᾶς εἰς ἅπανθ' εὑρήσετε
Τοὺς τρόπους καὶ τὴν δίαιταν σφηξὶν ἐμφερεστάτους.
Πρῶτα μὲν γὰρ οὐδὲν ἡμῶν ζῶον ἠρεθισμένον
Μᾶλλον ὀξύθυμόν ἐστιν, οὐδὲ δυσκολώτερον.
Εἶτα τἄλλ' ὅμοια πάντα σφηξὶν μηχανώμεθα.
Συλλέγοντες γὰρ καθεσμοὺς ὥσπερεὶ ταἰνθρήνια,
Οἱ μὲν ἡμῶν οὗπερ ἄρχων. οἱ δὲ παρὰ τοὺς ἕνδεκα.
Οἱ δ' ἐν Ὠδείῳ δικάζουσ'. οἱ δὲ πρὸς τοῖς τειχίοις
Ξυμβεβυσμένοι, πυκνὸν νεύοντες εἰς τὴν γῆν, μόλις

Qui probè spectare nos & diligentius velet
Moribus vitaq. vespis esse quàm simillimos
Deprehendet: Quippe nullum vivere animal arbitror
Acrius molestiúsve si quis irritaverit.
Deinde quæ molimur omnia, ipsa vespæ factitant
Et sini nobis leguntur ceu secundùm examina,
Pars ad Archontem sedemus, pars ad undecimviros.
Pars ad Odei forum ius dicimus, pars mœnibus
Adsimus contracti & incurui, inq. terram cernui

Σχόλια. Πολλαχοῦ] τὸ ἀντεπίρρημα ὅμοιόν ἐστι τῷ ἐπιῤῥήματι, καὶ ἔστιν ἐκ τῶν εἰωθότων στίχων ἀρχαϊκῶν. ὑφ' ὁ διπλαῖ ἔξω νενευκυῖαι.

BISETVS. Ὅταν γὰρ ἡ ἀντεπίθεσις τετελέσθαι, ἐπὶ τῷ τέλει αἱ δύο διπλαῖ ἔξω νενευκυῖαι τίθενται ὡς καὶ πολλαχοῦ ἐστιν ὁρᾷν.

CHRIST. Μᾶλλον ὀξύθυμον.] Exstat Sulpitiæ Poetriæ carmen de Roma, vbi Romanos vespis comparat, videturque innuere contra communē hostem ciues idem facere ac vespas crabrones, & apes, quas si quis in nidis suis irritet, omnes concurrunt vt vlciscantur & propulsent iniuriam. Scribit autem Plinius lib. xi. Vespas in sublimi nidos è luto ædificare, & in iis ceras fingere.

Σχ. Οἱ δὲ παρὰ τοὺς ἕνδεκα.] ἤγουν ὑπὸ τοὺς δεσμώτας. οὗτοι δὲ νῦν θεσμοφύλακες καλοῦνται. ἄλλως. ἡ τῶν ἕνδεκα ἀρχή. τοὺς μὲν ὁμολογοῦντας καὶ αὐτοφωρῶν, καὶ λωποδύτας, θανάτῳ ἐκόλαζον. τοὺς δὲ ἀρνουμένους, εἰς δικαστήριον εἰσηγον... ἐνδείξεις δὲ ἐστι... ὁ Παλαμήδης κατὰ τῶν τὰ δημόσια ὀφειλόντων. Οἱ δ' ἐν Ὠδείῳ.] τόπος ἐστὶ θεατροειδής, ἐν ᾧ εἰώθασι τὰ ποιήματα ἀπαγγέλλειν, πρὶν ἢ εἰς τὸ θέατρον ἀπαγγελίας. ἔστι δέ φασιν ὅτι εἰς πάντα τόπον εὑρήσει τις δικαστὰς ἐν τῇ Ἀττικῇ. ἔστι δὲ οὐ πρὸς ἀλήθειαν, ἀλλὰ πρὸς τὸ πλῆθος τῶν δικῶν. τάχα δὲ καὶ τὰς διαίτας δηλοῖ. Ξυμβεβυσμένοι.] συγκλείοντες ἑαυτοὺς καὶ κάμπτοντες διὰ τὸ γῆρας. τὸ δὲ πυκνὸν πρὸς τὸ ξυμβεβυσμένοι. νεύοντες δὲ μόλις τῷ ἐκτενεῖ. ὡς ἂν γέροντες. ἢ ἀπὸ τ συμβαίνοντος ἔθους. ... τοῖς δικασταῖς, ὁμόχροοι τοῖς δικαστηρίοις, ὅπως ἕκαστος εἰσελθόντας δικάζειν ἴδοι, ἵνα τὸν διαμαρτάνοντα ἀπελέγχῃ τὸ χρῶμα.

CHR. Παρὰ τοὺς ἕνδεκα] Vndecimuirūm magistratus erat Athenis q. ūs cura erat incarceratorum & damnatorū, cognoscebántq; de furib. & grassatorib. & confessos morte mulctabant, at negātes in iudiciū ducebāt. Scholia Græca, eos vocatos ait ποτὲ θεσμοφύλακας, puto potius δεσμοφύλακας, nā illi custodiebāt vinctos. Sed & inducebant ἐνδείξεις, quod genus est accusationis & pœnæ in eos qui ἄτιμοι cū essent & æs publicū nō dissoluissent, tamē magistratum gerere aut iudicare parati erant, Eos enim cuilibet ciuiū licuit indicare, quod vocabant ἐνδεικνύναι. Palamedes Grāmat. ἔνδειξιν vocat δίκην κατὰ τῶν τὰ δημόσια τῶν ὀφειλόντων. Ius aūt dixisse vndecimviros in Parabysto cōstat ex omnib. qui Parabysti meminerū. Οἱ δ' ἐν Ὠδείῳ] Odeum locus fuit ad Theatri similitudinem à Pericle cōstruct. vnde Musicos & Tragœdos audiebāt (nā ᾠδὴ dicitur etiā τραγῳδία) decertātes vt ait Plutarch. Ibi farinas dimetiebātur vt ait Demosth. orat. ad Phorm. quo factum vt ibidem Archon forū haberet & iudicia exerceret. Πρὸς τοῖς τειχίοις] Murorū refectores & curatores q. ios Arist. τειχοποιοὺς vocat, nō erāt ordinarij mag. strat., sed prout vsus postulabat à tribub. legebātur cū quæstorib. vt mœnia vetera & ruinā minātia refici curarēt, Sic Demosth. à tribu Pādionide electus est vnde manarunt nobiles illæ orationes Æschinę & Demosth. cōtra Ctesi; hōiē & pro Corona. Vult aūt Aristoph. innuere vbiq; in tota Attica tribunal esse & iudicia exerceri, q verū nō est, sed respexit ad immensam litium seriem, & fortassis Diætas intelligit & arbitria innumera, vt dixit ille, Cedò quemuis arbitrum.

Ξυμ-

συμβεβυσμένοι] Id est, Densè contracti, inclinato in terram capite & verè cadaueros, vermium instar vix se mouentes in suis pe-culiis. Quid sint κύτλαροι diximus ad Irenam in Glossematis. Hoc loco vix est vt nō adludat Comicus πρὸς τὰς τῶν αἰδοίων βαλάνους, quę etiam κύτταροι dicuntur. Nam senibus plerunque (vt ait Satyricus Aquinas) iacet exiguus cū ramice neruus. Quum autem ait δίαιταν, ambiguo de industria vtitur vocabulo quod & arbitrium & victus rationem significat. Propterea sequitur ἀπορείζομεν βίον, quia dixerat ἀπορώτατοι.

Ὥσπερ οἱ σκώληκες, ἐν τοῖς κυττάροις κινούμενοι.	*Vermium instar vix mouentes nos in alueaibus.*
Ἐς τὸ τὴν ἄλλην δίαιταν ἐσμὲν ἀπορώτατοι.	*Quin supersunt sat superque iura quæ dicenda sint*
Πάντα γὰρ κεντοῦμεν ἄνδρα, κἀκπορίζομεν βίον.	*Namque punctim omnes ferimus, bisque victū excudimus*
Ἀλλὰ γὰρ κηφῆνες ἡμῖν εἰσιν ἐγκαθήμενοι	*Attamen fucos habemus adsidentes insimul*
Οὐκ ἔχοντες κέντρον. οἳ μένοντες ἡμῶν τοῦ φόρου	*Verùm aculeo carentes qui tributi fænora*
Τὸν γόνον κατεσθίουσιν, οὐ ταλαιπωρούμενοι.	*Exedunt nostri, nec vllo macerati tædio,*
Τοῦτο δ᾽ ἔστ᾽ ἄλγιστον, ἡμῶν ἤν τις ἀστράτευτος ὢν	*Nec labore: hoc maceramur, nostra si stipendia*
Ἐκροφῇ τὸν μισθὸν ἡμῶν, τῆσδε τῆς χώρας ὕπερ	*Aufferant non militantes, pro salute patriæ*
Μήτε κώπην μήτε λόγχην, μήτε φλύκταιναν λαβών.	*Qui manum remo nec hasta pustulosam admouerint.*
Ἀλλά μοι δοκεῖ τὸ λοιπὸν τῶν πολιτῶν ἔμβραχυ,	*Quin semel factum bonum istud censeo, vt quiciuium*
Ὅστις ἂν μὴ ᾽χῃ τὸ κέντρον, μὴ φέρειν τριώβολον.	*Hoc aculeo carebit ne ferat Trinummium.*

Σχόλια. Ὥσπερ οἱ σκώληκες ἐν κυττάροις] τουτέστιν ἠρέμα, ὡς οἱ σκώληκες διὰ τὸ γῆρας. κύτταροι δὲ, αἱ τῶν κηρίων κοιλότητες. ἔστι δὲ ὁ ποικίλος. ὁ περικείμενος τοῖς βαλάνοις. ἄλλως. καὶ τῶν σφηκίων τὰ κοῖλα. καὶ τὰ τῆς τεύχης. καὶ τὰ τῆς πίτυος προανθοῦντα στρόβιλα. καὶ ὁ πυθμὴν καὶ ἡ κατάτρησις. οἱ δὲ, καὶ τὰ ἐν τοῖς σφαιροῖς τρήματα ἢ τὰ κοῖλα ἄγγη, καὶ τῶν αἰδοίων τὰς βαλάνους. ἄλλως. κύτταρος τὸ πῶμα τῆς βαλάνου ὅπου ἐγκάθηται ἡ βάλανος. ἡ τῆς βαλάνου πυελὶς καὶ κατάτρησις. ἢ τὸ ὑψηλότατον τοῦ οὐρανοῦ. λέγουσι γὰρ κοῖλον εἶναι τὸν οὐρανὸν, ὥσπερ τοῦ ᾠοῦ τὴν λεπίδα, τὸ κοιλότατον καὶ μυχαίτατον. Θεόφραστος δὲ κυρίως λέγει κύτταρον, τὴν προάνθησιν τῆς πίτυος ἥτις ἐστὶν ὡς στάχυς μικρὸς ἐκ μεγάλων πυρῶν. ξηραινόμενος δὲ θυλακοῦται καὶ ἀποπίπτει. ἀπὸ οὖν ἀγγειώδους φησὶ κύτταρον οὐρανοῦ ὁ αὐτὸς Ἀριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαζούσαις. πόσθιον τῷ σῷ προσόμοιον στρόβιλον ὥσπερ κύτταρον. Ἀλλὰ γὰρ κηφῆνες.] τοὺς ἐπὶ τοῦ βήματος λέγει ῥήτορας. κηφῆνες δέ εἰσιν, οἱ ἄρρενες τῶν μελισσῶν. οἵτινες οὔτε κέντρα ἔχουσιν. οὔτε κηρία ἐργάζονται. ἀλλὰ τὰ τῶν μελισσῶν ἔργα ἐσθίουσιν. Ἡσίοδος. κηφήνεσσι κοθούροις ἴκελος ὁρμήν. οἵτε μελισσάων κάματον τρύχουσιν ἀεργοὶ ἔσθοντες.

CHRIST. Κηφῆνες ἐγκαθήμενοι] Sic dicuntur mares in apibus qui neque aculeos habent neque fauos aut ceras operantur, sed ignauum sunt pecus, & apum labores consumunt. Propterea eos fucos κοθούρους vocat Hesiodus quia spiculis in cauda carēt. Per hos autem, intelligit Comicus Rhetoras qui in subselliis clamitant & cætera ignaui, absumunt quæ fortes viri bello & labore parta in publicum conferunt. Deus bone! Quàm densa hoc seculo seges est eiusmodi fucorum, Palatinorum præsertim, qui se patroni nomine venditant & clientum mella quo iure quaque iniuria consumunt. Iuris se profitentur custodes, sed custodia illa quid nisi est latrocinium & rapina? Si nunc viuat Aristophanes, nūquam latiorem se habuisse materiam ludis dandis fatebitur, imò nec sufferturam libertatem veteris Comœdiæ ad indicāda mala illa publica mirabitur.

Σχόλια. Φλύκταιναν] φύσκας ἐν τῇ χειρὶ ἐκ τοῦ κωπηλατεῖν. Ἔμβραχυ.] καθάπαξ ἢ παντάπασι τὸ ἔμβραχυ, ἀττικὴ συνήθεια. οὐδὲν πλέον δηλοῦσα, ἢ τὸ βραχύ. ὡς ἐμφαγεῖν τὸ φαγεῖν. καὶ παρ᾽ Εὐριπίδῃ τὸ ἐνδυστυχῆσαι, ἀντὶ τοῦ δυστυχῆσαι.

CHRIS. Ἔμβραχυ] Id est semel & omnino. Putus purus Atticismus nihil augens compositione. Nihil enim aliud magis significat quā simplex βραχὺ, vt dicūt illi ἐμφαγεῖν pro φαγεῖν & apud Euripidem ἐνδυστυχῆσαι pro δυστυχῆσαι. Quod autem φλύκταιναν dixit, laboris indicium notat quia κώπην & λόγχην dixerat, & qui assiduè remū tractant vel hastam vibrant, ij vel callum contrahūt, vel pustulas qui tumores sunt φύσκαι dicti, similes ampullis, propterea nos Gallico idiomate vocamus *ampoulles*. Eas non contrahunt qui sacram dicuntur seruare. Ὅστις ἂν μὴ ᾽χῃ τὸ κ.μ.φ. τριώβολον] Censeo inquit vt nullam ferāt mercedem vel stipendium, qui arma non tractant, & labores bellicos non anclant. Nā per τὸ κέντρον arma, per triobolum, stipendia intelligit, scilicet innuit vt boui non trituranti os alligetur: atque manducet qui non laborat, vt prouerbia canunt.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ, ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ.

PHILOCLEON, BDELYCLEON.

Φι. Οὔτοι ποτὲ ζῶν τοῦτον ἀποδυθήσομαι.
Ἐπεὶ μόνος μ' ἔσωσε παρατεταγμένον,
Ὅθ' ὁ βορέας ὁ μέγας ἐπεστρατεύσατο.
Βδ. Ἀγαθὸν ἔοικας οὐδὲν ἐπιθυμεῖν παθεῖν.
Φι. Μὰ τὸν Δί'· οὐ γὰρ οὐδαμῶς μοι ξύμφορον.
Καὶ γὰρ πρότερον ἐπ' αἰθερακίδων πλησμένος,
Ἀπέδωκ' ὀφείλων τῷ γναφεῖ τριώβολον.
Βδ. Ἀλλ' οὖν πεπειράσθω γ' ἐπειδήπερ γ' ἅπαξ
Ἐμοὶ σεαυτὸν παραδέδωκας εὖ ποιεῖν.
Φι. Τί οὖν κελεύεις δρᾶν με. Βδ. τὸν τρίβων' ἄφες.
Τηνδὶ δὲ χλαῖναν ἀναλαβοῦ τριβωνικῶς.
Φι. Ἔπειτα παῖδας χρὴ φυτεύειν καὶ τρέφειν,
Ὅθ' οὑτοσί με νῦν ἀποπνῖξαι βούλεται;
Βδ. Ἔχ' ἀναλαβοῦ τηνδὶ λαβὼν, καὶ μὴ λάλει.
Φι. Τουτὶ τὸ κακὸν τί ἐστι πρὸς πάντων θεῶν.
Βδ. Οἱ μὲν καλοῦσι Περσίδ', οἱ δὲ καυνάκην.
Φι. Ἐγὼ δὲ σισύραν ᾠόμην Θυμαιτίδα.
Βδ. Κοὐ θαῦμά γ' ἐς Σάρδεις γὰρ οὐκ ἐλήλυθας.
Ἔγνως γὰρ ἂν νῦν δ' οὐχὶ γιγνώσκεις. Φι. ἐγώ;
Μὰ τὸν Δί' οὔπω γ'· ἀτὰρ δοκεῖ γέ μοι
Ἐοικέναι μάλιστα Μορύχου σάγματι.
Βδ. Οὔκ. ἀλλ' ἐν Ἐκβατάνοισι ταῦθ' ὑφαίνεται.

PH. Donec videns viuusque ero, hanc non exuam.
Qui me apparatum & ordinatum in prælio
Seruauit, ingens quum ingruit Septentrio.
BD. Tibi videris nil boni expetiisse.
PH. Non hoc quidem nunc, haud enim mihi expedit
Vt qui minuti plenus ante obsonij
Trinummum in operam impenderim fulloniam.
BD. Periculum fac, quando te in curam meam
Ipsum dedisti, quò tibi faciam benè.
PH. Quid iam iubes me facere. BD. decotem exue
Istámque vestem sume commodam seni.
PH. Quò procreamus liberos & tollimus,
Quando iste suffocare me nunc postulat?
BD. Sume, indue inquam, & plura causans desine.
PH. Quid istud esse per deos dicam mali.
BD. Quod Persida isti nominant hi gaunacum.
PH. Ego arbitrabar gausapam Thymaitida.
BD. Nec mira res qui Sardiam non videris,
Benè ista nosses quæ malè ignoras. PH. Egó?
Vt nullus illuc venerim? at videtur hoc
Morychi esse valde simile villoso sago.
BDE. Minimè, sed hoc Ecbatana perficiunt opus.

Σχόλια. Οὔτοι ποτὲ ζῶν.] καυνάκην ἀφιέναι θέλεται τὸν πατέρα ὁ υἱὸς ἀφαιρούμενος τὸ τριβώνιον. φησὶν οὖν, ὅτι τρίβωνα οὐκ ἀφαιρῶ ἐμαυτοῦ. τὸν γὰρ τρίβωνα περιστάσας, θέλει αὐτὸν καυνάκην ἐνδύσαι. καυνάκης δὲ χλαῖνα περσικὴ ὀλισθηρά. παρὰ τὸ ἀλεαίνεσθαι. ὁ δὲ Παλαμήδης φησὶ καυνάκης ἐστὶ περσικὸν ἱμάτιον, ἔχον διὰ τοῦ ἑτέρου μέρους μαλλούς. ἄλλως. καυνάκης εἶδος ἱματίου ὅπερ καὶ περσίδα καλοῦσιν. οἱ δὲ σισύραν Θυμαιτίδα. ὅπερ ἔοικε Μορύχου σάγματι. σάγμα δὲ ἡ θήκη τῶν ὅπλων. ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς. ἐπεστρατεύσατο δὲ σφοδρῶς ἐπῆλθε τοῖς ἡμετέροις μαχεσόμενος σώμασι. μή ποτε τὸν πνεύσαντά φησι βορέαν ἐπὶ τῷ Ἀρτεμισίῳ καὶ διαφθείραντα τὸν τῶν βαρβάρων στόλον. πολὺς γὰρ ἐπελθὼν κατέδυσεν αὐτῶν τὰ σκάφη βοηθῶν Ἀθηναίοις. διὸ καλῶς τὸ ἐπεστρατεύσατο.

CHRIST. Οὔτοι π. ζ. τ. ἀποδυθήσομαι] Suadebat patri Bdelycleon vt Centonem exueret & elegātiorem amictum indueret, at ille persuaderi se non patitur & depositurū se negat vetus pallium, in quo salutem suam olim positam meminerit, cùm flaret vehemēns Boreas super præliantibus Græcis, quod fertur accidisse ad Artemisium vbi barbarorum classem tempestas euertit, multásque eorum naues fundo demersit, atque ita Atheniensium partes adiuuit, propterea rectè hic dicitur ὁ βορέας ὁ μέγας ἐπεστρατεύσατο.

Σχόλια. Οὐδαμῶς μοι ξύμφορον.] οὐ λυσιτελεῖ μοι φησὶ πολυτελῆ ἀμφιέννυσθαι. καὶ γὰρ πρώην ἰχθύδια ἐσθίων ὄντα καταστάξαντες ζωμὸν ἐπὶ τὸ ἱμάτιον τριώβολον ἔδωκα τῷ κναφεῖ μισθόν. τουτέστι τῷ πλύνοντι τὰ ἱμάτια.

CHRIST. Καὶ γὰρ πρότερον] Prius, inquit, cū pisciculis carbonariis saturatus fuissem, & aliquid iurulenti condimenti superfusum fuisset meo pallio, ad eluēdas maculas persolui fulloni tres obolos. Itaque nihil est opus mihi politiore vestitu. Vocat autem αἰθερακίδας pisces qui torrentur super carbonibus.

Σχόλια. Τριβωνικῶς.] ἀντὶ μὲν τριβωνικῶς. ὥσπερ τριβώνιον τετριμμένῳ καὶ ἀθυνάσαντι. ἀντὶ δὲ γεροντικῶς, ὡς πρέπει γέροντι.

CHRIST. Τριβωνικῶς] Idem vicem pallij tui detriti & decotis, vel vt senem detritū decet.

Σχόλια. Φυτεύειν.] γεννᾶν.

CHRIS. Ἔπειτα παῖδας] Illud ἔπειτα magnam habet ἔμφασιν, Quasi dicat, Hæc ita cū sint, quorsum liberis operam demus & procreandis & tollendis, quando hic me patrem suffocare postulat? dixit autem ἀποπνῖξαι, propter calorem nimium quem sibi pareret illud genus vestis, nam καυνάκην deducere videtur ἀπὸ τοῦ καύματος vt fortassis sit dicta quasi νάκος καυματῶδες. Est autem καυνάκη, Gaunacum, vt ait Varro, Sagum maius, & ἀμφίμαλλον vt quidā cēsent, vt alij ἑτερόμαλλον, denique villosum & arcendo frigori accommodum. De Caunace & Sisyra vide quæ ad Varronem notauit diuinus Coniector. Paulò post cùm ait Θυμαιτίδα, variatur lectio à Scholiasta, vt sit Θυμαιτίδα à populo tribus Hippocoontidis sic dicto ab Heroe Thymæta.

Σχόλια. Ἀποπνῖξαι.] διὰ τὸ καῦμα τὸ ἀπὸ τῆς καυνάκης. Τουτὶ τὸ κακόν.] τὸ καινὸν παρ' ὑπόνοιαν. ἀντὶ καινὸν περιλαμβάνει ἱμάτιον. Οἱ δὲ καυνάκην.] ἔοικε τὸ βαρβαρικὸν τὸ φόρημα. Ἐγὼ δὲ σισύραν] σισύραν

ἐπεὶ οὐ τὸ μαλλωτὸν ἀλλὰ βελτίω. ἔστι δὲ, ἡ ἀπὸ δέρματος συῤῥαπτομένη χλαῖνα. Θυμαιτίδα ἢ ἀπὸ δήμου τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς ἀπὸ Θυμοίτου ἥρωος. μή ποτε δὲ χαλεπώτερον Θυμοιτίδα. Εἰς Σάρδεις.] εἰς Σάρδεις γὰρ ἐπωλεῖτο τὰ περσικὰ ἱμάτια. Σάρδεις δὲ πόλις Λυδίας ὑπὸ Πέρσαις. ἀναγκαίως οὖν περσικὰ ἐφόρουν.

CHRIST. Εἰς Σάρδεις] Sardes vrbs Lydiæ maxima quondam diues & Crœsi Regia, ci Tmolus mons diues imminet Persarum opus, & speculam habens hexedram albi lapidis, vt ait Strabo, Illic ergo Persicæ vestes vænibant.

Σχόλια. Οὐ τοίνυν γ' ᾖα πώπ.] οὐκ ἦλθον εἰς Σάρδεις. Μορύχου σάγματι.] Μόρυχος ὑγρός. σάγματι δὲ τῷ μαλλωτῷ σάκῳ, ᾧ ἐχρῆτο ὡς τρυφερὸς πλείονι θάλπει χρώμενος. ἄλλως. τῶν ἐπὶ τρυφῆς ἐσπουδακότων ὁ Μόρυχος. σάγματι δὲ, ἐπεὶ παχέα ἴσως ὡς ἐκεῖνα παχεῖ σάγματι χρώμενος. Ἐκβάτανα δὲ, πόλις Περσῶν. κρόκη δὲ ῥοδάνη ἡ κροκύφαντος. ὅτι δὲ ἐκ κρόκης ὑφαίνεται.

CHRIST. Μορύχου σάγματι] Sagum villosum σάγμα vocat quod alias est armarium. Hic autem Morychus Tragicus erat poeta, deliciosi victus homo, cætera pallens, & ad calescendū villosis vtens vestibus & crassis. De quo in Acharnēsibus & Irena meminit. Ἐν Ἐκβατάνοισι] Ecbatana (prius Acessæa dicta vt ait Scholiastes Æschyli in Persis) & Susa duæ sunt præcipuæ Persidos vrbes, in hac hyemare solebat Rex, in illa æstatem degere. In Ecbatanis præsertim vestes elegātiores fuisse certum est. & constat ex nostro Comico qui in Acharnensibus dixit ὦ 'κβάτανα τοῦ σχήματος quasi ex Ecbatanis κεκαλλωπισμένοι exirent legati.

Φι. Ἐν Ἐκβατάνοισι γίγνεται κρόκης χόλιξ;
Βδ. Πόθεν ὦ 'γάθ'. ἀλλὰ τοῦτο τοῖσι βαρβάροις
Ὑφαίνεται πολλαῖς δαπάναις. αὕτη γέ τοι
Ἐρίων τάλαντον καταπέπωκε ῥᾳδίως.
Φι. Οὔκουν ἐριώλην δῆτ' ἐχρῆν ταύτην καλεῖν,
Δικαιότερόν γ' ἢ καυνάκην. Βδ. ἔχ' ὦ 'γαθέ.
Καὶ στῆθί γ' ἀμπισχόμενος. Φι. οἴμοι δείλαιος.
Ὡς θερμὸν ἡ μιαρά τί μου κατήρυγεν.
Βδ. Οὐκ ἀναβαλεῖς; Φι. μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ', ἀλλ' ὦ 'γαθέ,
Εἴπερ γ' ἀνάγκη, κρίβανόν μ' ἀμπίσχετε.
Βδ. Φέρ' ἀλλ' ἐγώ σε περιβαλῶ. σὺ δ' οὖν ἴθι.
Φι. Κατάθου γε μέν τοι καὶ κρεάγραν. Βδ. τίη, τί δή;
Φι. Ἵν' ἐξέλῃς με, πρὶν διερρυηκέναι.
Βδ. Ἄγε νῦν ἀπόδυθι τὰς καταράτους ἐμβάδας.
Τασδὶ δ' ἀνύσας ὑπόδυθι τὰς Λακωνικάς.
Φι. Ἐγὼ γὰρ ἂν τλαίην ὑποδύσασθαί ποτε
Ἐχθρῶν παρ' ἀνδρῶν δυσμενῶν καττύματα;

PH. Ecbatana floccos ergo villosos habent?
BD. Bona verba, at ista (vt sis sciens) cum maximo
Sumptu & labore barbari texunt, & hæc
Vestis talentum absorpsit in lanam facul.
PH. Iure ergo fas est laniperdam dicere,
Et iustius quàm gaunacum. BD. Tene ô bone,
Et indue illam. PH. Me missellum, vah quid est
Quod hæc scelesta eructat in me feruidum.
BD. Age superinduc. PH. Haud ego istuc ô bone,
Sed si necesse est clibanum, oro, inducite.
BD. Ades hoc amictu te induam, iam nunc abi.
PH. Et harpagonem impone. BD. Qui dum? cui bono?
PH. Vt retrahas me, ne cadam vel effluam.
BD. Age ista nequam calciamenta exue
Et indue istas iunicem Laconicas.
PH. Egóne vt vnquam inducam in animum inducere
Sutorum alutas hostium infestissimas?

Σχόλια. Χόλιξ.] χόλιξ λέγεται τὸ τοῦ βοὸς ἔντερον μαλλωτόν. ὅ ἐστιν ἐκ κρόκης μαλλός. ἄλλως. τὰς ἐξοχὰς τῶν κροκῶν εἴκασε χόλιξι. τὸ δὲ, Ἀρτεμίδωρος λέγει τὰς ἐπὶ τῆς κοιλίας λεγομένας χολάδας. Εὐφρόνιος δὲ οὐ τὰ ἔντερα καθ' αὐτό, ἀλλὰ πᾶν σὺν τῷ λίπει καὶ τοῖς ὑμέσιν.

CHRIST. Κρόκης χόλιξ] Laneos floccos in panno extantes comparat bouis intestino quod crispum est & velut pellitum, χόλικες vel χολάδες dicitur, siue quia hepatis χολὴν capit siue à concauitate quasi κοιλότητες siue etiam à laxitate quasi χαλαραί. Quanquam hanc vocem intelligit Artemidorus de hypocrondio Ventriculi, Euphronius contra non intestina vult esse sed quicquid cōstat pinguitudine & mēbranis. Sanè videtur hoc lanæ textum fuisse quod nos vocare solemus Frizam Gallofranco vocabulo. Πόθεν ὦ 'γαθ'] Hic τὸ πόθεν puto esse ἀρνητικὸν & positum pro οὐδαμῶς, vt & notauimus ad Euripidæ Andromachā, quam Latinè, vt potuimus, edidimus.

Σχόλια. Ἐριώλην] ἐρίων ἀπώλειαν παρὰ τὸ τὰ ἔρια ἀπολέσαι.

CHRIST. Ἐριώλην] Ludit in verbo, ἐριώλη, propriè est venti vehemens turbo, Hoc detorquet ad pallium vbi multum lanæ consumitur, quasi ἀπώλειαν ἐρίων, Nos vertimus Lanperdam, non seruata tamen vocis Græcæ ambiguitate, Nā solis Græcis licet esse sic disertis.

Σχόλια. Κατήρυγε.] κατέπνευσεν. ὡς ἐπὶ τῶν μὴ τροφὴν ἐρευγομένων.

CHRIST. Οὐκ ἀναβαλεῖ] Atticè pro ἀναβαλῇ, Id est non indues, non impones hunc amictū? Est enim ἀναβάλλεσθαι etiam ὑπερτίθεσθαι. quod postea dicit περιβαλεῖν.

Σχόλια. Διερρυηκέναι.] πρὶν συμπεσεῖν ἀπὸ τῆς ὀπτήσεως τὰ κρέα μου. ἐμβάδας τὰ δικαστικὰ ὑποδήματα.

CHRIST. Διερρυηκέναι] Quasi carnes cum assatæ sunt, harpago prohibet effluere & cadere. Iocum & risum hinc captat Comicus sed satis frigidè: & dignum Plutarchi censura.

Σχόλια. Τὰς Λακωνικάς.] ἀνδρεῖα ὑποδήματα. ἢ ἀστειότερα. ὡς αὐτὸς Ἀριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαζούσαις. ποῦ τὸ ξίφος; ποῦ χλαῖνα; ποῦ Λακωνικαί; ὁ δὲ Φιλοκλέων ἀποστρέφεται αὐτὰς ὡς ἐχθρῶν Ἀθηναίοις τῶν

Λακεδαιμονίων. καττύματα δὲ, δέρματά τινα ἰσχυρὰ καὶ σκληρὰ, ἅτινα τοῖς σανδαλίοις καὶ ἄλλοις ὑποδήμασιν ὑποβάλλεται.

CHRIST. Λακωνικάς.] Sic vocantur calcei viriles & elegantiores, vt fœminarum Siryonij. At Philocleon qui nihil de pristino statu mutare

vult, vsum detrectat Laconicarum, & Laconicam (quamuis soleam) ingredi metuit, quia hostes erant Atheniensium Lacones. Sunt autem καττύματα solex ex duriore aluta calceis sublutæ, quas nos Galli Franci à quadrata olim figura dicimus *Quarrelures.*

Βδ. Ενθες ποτ' ὦ τᾶν κατάβαιν' ἐρρωμένως
Ες τὴν Λακωνικὴν ἀνύσας. Φι. ἀδικεῖς γέ με.
Ες τὴν πολεμίαν ἀποβιβάζων τὸν πόδα.
Βδ. Φέρε καὶ τὸν ἕτερον. Φι. μηδαμῶς τοῦτόν γ' ἐπεὶ
Πάνυ μισολάκων αὐτοῦ 'στιν εἷς τῶν δακτύλων.
Βδ. Οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτ' ἄλλα. Φι. κακοδαίμων ἐγώ
Ος τις ἐπὶ γήρᾳ χίμετλον οὐδὲν λήψομαι.
Βδ. Ανυσόν ποθ' ὑποδυσάμενος εἶτα πλουσίως,
Ωδὶ προβὰς τρυφερόν τι διασαλακώνισον.
Φι. Ιδού. θεῶ τὸ σχῆμα, καὶ σκέψαι μ' ὅτῳ
Μάλιστ' ἔοικα τὴν βάδισιν τῶν πλουσίων.
Βδ. Οτῳ; δοθιῆνι σκόροδον ἠμφιεσμένῳ.
Φι. Καὶ μὴν προθυμοῦμαί γε σαυλοπρωκτιᾶν.
Βδ. Αγε νῦν ἐπιστήσει λόγους σεμνοὺς λέγειν
Ανδρῶν παρόντων πολυμαθῶν καὶ δεξιῶν;
Φι. Εγωγε. Βδ. τίνα δῆτ' ἂν λέγοις; Φι. πολλοὺς πάνυ,
Πρῶτον μὲν ὡς ἡ Λάμι' ἁλοῦσ' ἐπέρδετο.
Επειτα δ' ὡς Καρδοπίων τὴν μητέρα.
Βδ. Μή μοί γε μύθους. ἀλλὰ τῶν ἀνθρωπίνων
Οἵους λέγομεν μάλιστα τοὺς κατ' οἰκίαν.
Φι. Εγ' ᾦδα τοίνυν τῶν γε πάνυ κατ' οἰκίαν

BD. Infer pedem intrò, ingredere totis viribus
In hanc Laconicam. PH. hæc quidem est iniuria
Cogente si te in hosticam pedem feram.
BD. Cedò alterum. PH. Noli obsecro, quando in se habet
Digitum inter omnes additum Laconibus.
BD. At prater ista nil erit. PH. quàm sum miser
Cui nullus aderit in senecta pernio.
BD. At expeditè fac pedem hunc vt calcees,
Gressuque molli incede vel Salaconio.
PH. Nunc schema contemplator, & quem diuitum
Incessus æmuletur hic meus vide.
BD. Amictum, opinor, allio furunculum.
PH. Atqui cupido incessit vt nunc caueam
BD. At verba potius dic honesta & seria
Coram eruditis & pudentibus viris.
PH. Libenter. BD. ecquod ergo? PH. valdè plurima,
Primùm vt prehensa Lamia pedebat solens,
Tum matrem vt olim Cardopion pessumus.
BD. Apage mihi istas fabulas, dic tātummodò
Humana gesta quæque narrantur domi.
PH. *Certè inter omnes fabulas domesticas*

Σχόλια. Ενθες.] ἔνθες τὸν πόδα σου εἰς τὴν Λακωνικὴν ἀνύσας. καὶ περιπάτει ἐρρωμένως. ἔνθες ἀντὶ τοῦ ὑπόδυσαι. ἅμα μὲν πρὸς τὸ ὑπόδημα. ἅμα δὲ πρὸς τὴν χώραν. Εἰς τὴν πολεμίαν] ὁ μὲν εἶπε τὴν Λακωνικὴν ἐμβάδα. ὁ δὲ, ὑπονοήσας λέγειν αὐτὸν τὴν χώραν.

CHRIST. Φέρε καὶ τὸν ἕτερον] Puta τὸν εὐώνυμον. Nam inter Pythagoræ præcepta, etiam istud fuit, Dextrum pedem in calceum præmitte, læuū in ποδόνιπτρον id est peluim vel pelluuium.

Σχόλια. Χίμετλον.] ὅτι κυρίως νῦν, τὸ ἀπὸ τῆς ψύχους ἐπὶ τῶν δακτύλων τραῦμα. λέγεται δὲ τὸ μέρος τι τοῦ ποδὸς, περὶ ὃ τὸ πάθος, καὶ ὅτι χίμετλον οὐ λέγουσιν ἑνικῶς. πληθυντικῶς δὲ, χίμετλα. παρ' ὑπόνοιαν δὲ ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ἀγαθὸν οὐδὲν λήψομαι. ὅς τις τὰ τῶν γερόντων οὐ λήψομαι. Διασαλακώνισον] ἁβρύνθητι καὶ διαθρύφθητι. εἰ δὲ, διασαλακώνισον ἀπὸ Σαλάκωνος μαλακοῦ τοῦ Αὐτολύκου πατρός. ἄλλως. ἔοικεν ἐμφαίνεσθαι τῷ ὀνόματι τὸ Σαλακωνεύεσθαι, τουτέστι τὸ σαλεύειν τὸν πρωκτόν. ἔν τισι μὲν, διαλυκώνισον. ἐν δὲ τῇ Αρτεμιδώρου συναγωγῇ, διαλακώνισον. αἰτία δὲ τῆς λέξεως, ἡ συνήθεια. μή ποτε γὰρ καὶ πεποίηται ὑπ' αὐτοῦ. εἰ δὲ μὴ ἐσχηδίασται τὸ διαλακώνισον, τάχα ἂν λέγοιτο ἀπὸ Λύκου πενταθλοῦ. φαίνεται γάρ τις καὶ μαλακώτερος ἐμφαίνεσθαι Αμειψίας. εἰ μὴ θανεῖσιν ὅστις μὴ κατάσβεσε. εἰ μὲν τὸν πένταθλον αὐτὸν Λύκωνα. ὁμοίως δ' ἐστὶ καὶ παρ' Ερμίππῳ, ἐν τοῖς δ[ιμέ]τροις. ὕστερον δὲ αὐτὸν καὶ στρατηγόν. καὶ καταβαυβαλίζων οἶδεν καὶ σεσαλακωνισμένην. ἄλλως. ἁβρῶς καὶ μαλακῶς αὐτὸν διακίνησον. ἀπό τινος Σαλάκωνος τρυφαλοῦ. τινὲς δὲ Σαλακωνίσαι φασὶ, τὸ πρωκτὸν αἰσχρῶς κινῆσαι. σαῦλον δὲ καλεῖται τὸ φαῦλον καὶ διερρυηκός.

CHRIST. Διασαλακώνισον] Variæ notantur lectiones, quidam enim legunt διαλυκώνισον à Lyco quinquertione, qui motus molles edere solebat vt auctor est Amipsias, Alij (inter quos Artemidorus) διαλακώνισον, & sanè ad Laconas arbitror allusisse, sed hoc tantum, non autem ita scripsisse, rara enim in Laconibus τρυφή. Sed vulgata lectio mihi potior videtur. Est autem σαλακωνίζειν quod Tibullus dixit versare mobilem natem, hic est ἁβρύνεσθαι & διαθρύπτεσθαι effluere in mollitiam & delitias facere, siue à quodam Salacone qui mollis fuit & cinædus (quem Autolyci patrē ferunt) siue quia σαῦλον dicitur quod corruptum & fluxum est, vnde idem Comicus finxit τὸ σαυλοπρωκτιᾶν quod est inhonestè moueri sedē, Id Latini cæuere vocant. Aristoteles tamen in Rhetoricis differre facit σαλάκωνας ἀπὸ τῶν τρυφερῶν Quasi illi molles sint, hi deliciosi tantum. Cicero libr. 7. Epistolarū ad familiares meminit Salaconis, quo nomine, infamem aliquem cinædum notat. Menander etiam Glyceram inducit quę suas infirmitates vocari ait τρυφὰς καὶ σαλακωνίας. Et Hermippus in Dimetris, dixit καὶ καβαλβαβύζων οἶδεν ἐσαλακωνισμένην. Quem Trochaicum versum sic in erpretor Vidi cā conuiciantem, & indecorè mobilē. Apud Sudā Salaco pauper est sed diues videri vult.

Σχόλια.

Σχόλια. Οτι δ' οθιῶι.] ἀπροσδόκως παίζει. καὶ τὸ τῷ Φιλοκλέωνι ἐμοίως. ἢ πρὸς τὸν πατέρα ἀμόρφως ἠμφιεσμένον τὴν καυνάκην καὶ ἀναρμόστως, καὶ τὸ σκορόδου τῷ δοθιῆνι, ἀνάρμοστον εἰς θεραπείαν. δοθιὴν δὲ, φῦμα φλυκταινῶδες ἐοικός.

CHRIST. Δοθιῆνι σκόροδον] Hoc mihi videtur Prouerbiale, quod vsurpari potest in rebus disconuenientibus proinde vt Humano capiti ceruix equina. Quæ enim medicina magis ἀνάρμοστος furunculo quàm allium plenum acrimoniæ, & phlyctænas potiùs facturum quàm medicaturum. Miror si à Parœmiographis hoc sit præteritum qui multa non prouerbialia inculcarunt in farraginem suam.

Σχόλια. Σαυλοπρωκτιᾷν.] σαλεύειν τὸν πρωκτόν. σαῦλον δὲ τὸ κοῦφον.

CHRIST. Λόγους σεμνοὺς] Rectè ergo Horatius in Poetica cū de fabula Lamiæ puerum aluo extrahentis verba facit, ait hæc non placere viris grauibus πολυμαθέσι καὶ δεξιοῖς, nam Centuriæ seniorum agitant expertia frugis, inquit. vbi per seniores, viros serios & graues intelligit, & agitare dixit quod Græci ἐλᾶν vel ἐλαύνειν, id est abigunt & fugiunt. Itaque locus hic apud Scholiastam deculpatur & κεχίασται, quia Lamiam quæ nulla est supponit & fingit, velut & quod inquit de Cardopione & eius matre. De quo amplius quærendū (vt de Salacone ait Rhodiginus) censet, cùm nulla apud Comicos eius sit mentio, sed Ancylionis, qui matrem suā hac affecerit iniuria. Nam subauditur ἔτυπτεν. Fortassis autem hæc sunt mendosa (sanè quidem lex metrica in καρδοπίων, nisi geminetur τὸ π) & fabula fuit περὶ καρδόπου & μάκτρας.

Σχόλια. Πρῶτον μὲν, ὡς ἡ Λαμία.] ὅτι ὡς οὔσης τῆς Λαμίας ὑποτίθεται, διὸ τὸ χ. τοῦτο δὲ ἐν μύθῳ λέγεται. Καρδοπίων.] καὶ τοῦτο ἀρχὴ μύθου. Δίδυμος ὁ Καρδοπίων ζητητέος εἰ ἀμοῦ κωμῳδεῖται. ἀλλ' Αγκυλίων, ἐπὶ τῷ τὴν μητέρα κακῶς διατιθέναι. λείπει δὲ ἔτυπτεν.

Εκεῖνον, ὡς οὕτω πότ' ἦν μῦς καὶ γαλῆ.
Βδ. Ω σκαιὲ κἀπαίδευτε Θεογένης ἔφη
Τῷ κοπρολόγῳ καὶ ταῦτα λοιδορούμενος,
Μῦς καὶ γαλᾶς μέλλεις λέγειν ἐν ἀνδράσι;
Φι. Ποίους τινὰς δ' ἐχρῆν λέγειν. Βδε. μεγαλοπρεπεῖς.
Ως ξυνεθεώρεις Ανδροκλεῖ καὶ Κλεισθένει.
Φι. Εγὼ δὲ τεθεώρηκα πώποτ' οὐδαμοῦ,
Πλὴν ἐς Πάρον, καὶ ταῦτα δύ' ὀβολὼ φέρων.
Βδε. Αλλ' οὖν λέγειν χρή σ' ὡς ἐμάχετό γ' αὐτίκα
Εφουδίων παγκράτιον Ἀσκώνδᾳ καλῶς,
Ηδη γέρων ὢν καὶ πολιός, ἔχων δέ τοι
Πλευρὰν βαθυτάτην, καὶ χέρας λαγόνας τε καὶ
Θώρακ' ἄριστον. Φι. παῦε παῦ' οὐδὲν λέγεις.
Πῶς δ' ἂν μαχέσαιτο παγκράτιον θώρακ' ἔχων;
Βδε. Οὕτως διηγεῖσθαι νομίζουσ' οἱ σοφοί,
Αλλ' ἕτερον εἰπέ μοι παρ' ἀνδράσι ξένοις
Πίνων, σεαυτοῦ, ποῖον ἂν λέξαι δοκεῖς
Επὶ νεότητος ἔργον ἀνδρικώτατον.
Φι. Εκεῖν' ἐκεῖν' ἀνδρειότατόν γε τῶν ἐμῶν,

Teneo hanc, vt olim felis atque mus simul.
BD. O stulte & imperite, (Theogenes ait
Conuiciatus colligenti stercora)
Virisne mures atque feles obiicis?
PH. Quas ergo vis narrationes? BD. nobiles.
Spectacula vt tua cum Androcle & Callisthene.
PH. At nuspiam spectasse me ludos scio
Nisi in Paro, idque obolis duobus constitit.
BD. Dic illud ergo, quàm benè Asconda statim
Ephudion quinquertio certauerit
Cùm canus esset & senex, grauissimum
Latusque haberet & manus & ilia
Thorace pollens. PH. mitte nugas dicere
Thorace tectus nemo Pancratium subit.
BD. Sapientiores sic tamen solent loqui,
Sed aliud inque, in hospitum conuiuiis
Quod facinus arbitrare te fortissimum
Narrasse, quod quidem in iuuenta feceris.
PH. Generosum & audax facinus est & arduum

Σχόλια. Μῦς καὶ γαλῆ.] πρὸς τὴν συνήθειαν ὅτι μῦθον προσῆκεν οὕτως. ἦν ὥσπερ γέρων καὶ γραῦς. καὶ Πλάτων ἐν Φαίδρῳ. ἦν οὕτω παῖς μᾶλλον δὲ μειρακίσκος. τούτῳ δ' ἦσαν ἐρασταὶ πάνυ πολλοί. ἄλλως. ἀρχὴ μύθου. τοῦτο δὲ πρὸς τὸ κατ' οἰκίαν εἰρημένον τῷ Βδελυκλέωνι οἰόμενος περὶ μυθαρίων αὐτὸν λέγειν.

CHRIST. Ποτ' ἦν μῦς καὶ γαλῆ] Pro ἦν ποτέ. Sic enim ferè semper fabulas ordiebantur. vt apud Clementem in Stromatis Callimachi in Mimiambis exstat hæc fabula tribus constans Choriambis. Ην χρόνος ὁπηνίκα τὸ ὁ ποτὲ πτηνόν, Καὶ τὸ ἐν θαλάσσῃ, καὶ τὸ τετράπουν, οὕτως Εφθέγγεθ' ὡς ὁ πηλὸς ὁ Προμηθεύς. Id est Fuit annus olim quo volucris & piscis Currens in æquor, quadrupesque terrestris Loqui solebat limus vt Prometheus. Festiuè autem Philocleon hanc fabulā incipit de Mure & fele animalculis domesticis, quia Bdelycleon, referri postulabat λόγους τοὺς κατ' οἰκίαν.

Σχόλια. Θεογένης] ὅτι Θεογένης οὗτος ἦν ὁ Αχαρνεὺς. ἐν καὶ ἐπὶ τῷ μεγάλα ἀποπαρδεῖν κωμῳδεῖται.

CHRIST. Θεογένης ἔφη] Hunc Theogenem Acharnēsem fuisse ait Scholiastes Græcus, & quia altos ventris edebat crepitus derisum à Comicis. Tamen apud Sudam de Theogene Thasio exstat historia, qui statuam æream è foro succollatam in ædes suas transtulerat, Deinde, cùm id ægrè ferret populus, rursum ex ædibus suis in forum deportauit, vnde magnam iniuit à populo gratiam, & laudem sibi ingentem parasse dicitur. Nō est mei palati explorare, neque stomachi pronūciare, vtrum hic innuat Comicus, Tātum hoc scio, hunc adeo fuisse μεγαλόφρονα & ἀλαζόνα vt superbo fastidio respuerit τὸν κοπρολόγον, minutas fabellas de muribus & felibus narraturientem.

Σχόλια. Τῷ κοπρολόγῳ.] μεγαλοφρονῶν γὰρ ὢν καὶ ἀλαζὼν παρῃτεῖτο ὡς μικρὰ ταῦτα ἀκούειν. Ως ξυνεθεώ-

ρεις] ... λαμπρῶν. Ἀνδροκλέα δὲ Κρατῖνος Σερίφοις φησὶ δοῦλον καὶ πτωχὸν, ἑταιρηκότα αὐτόν. Τηλεκλείδης δὲ καὶ Φραστίδης βαλλαντιοτόμον. ὁ δὲ Κλεισθένης, ἐπὶ μαλακίᾳ γνωρίζεται. ... ὁ λαμπρὸς Κλεισθένης ... ἵνα αὐτοὺς διαβάλλῃ.

CHRIST. Ἀνδροκλέα καὶ Κλεισθένη] Hos laudat παρὰ προσδοκίαν, Quum enim exspectaret spectatores, vt viros nobiles & illustres nominaret, horum meminisse voluit vt risum pareret, Nam Androcles fuit seruus & mendicus & cinædus vt Cratinus eũ notat in σερίφοις, Teleclides & Phratides (vt ait Scholiastes, vbi malim legi ὁ φραστίδης qui Satyros scripsit, nã φραστίδην nescio quis sit) eum scripserunt esse crumenisectorem. Clisthenes autem æquè nobilis cinædus, neque melioribus artibus insignis, quem in aliis Comœdiis Aristophanes salsè perstringit, & nos de eo alibi scripsimus quæ pudet reuocare.

Σχόλια. Πλεῖν εἰς Πάρον.] ἀντὶ τοῦ μισθωτὸς ὢν στρατιώτης. τὸ δὲ Πάρον, Πόντου πόλις. ἡ παροιμία, ἐν δὲ Παρίῳ, ψυχρὸν μὲν ὕδωρ καλαὶ δὲ γυναῖκες. εἰ μὲν, τόπον. εἰ δὲ, κατὰ παιδιὰν εἰρῆσθαι κωμικήν.

CHRIST. Πλεῖν ἐς Πάρον] Parus vrbs Pontica, vbi Philocleon fortassis stipendia meruit & militauit. de qua vulgaris est versiculus, ἐν δὲ πάρῳ ψυχρὸν μὲν ὕδωρ, καλαὶ δὲ γυναῖκες. Fortassis autem ludit in voce quasi ἐς τὸ παρὸν, vt innuat nunc tantũ se spectasse quia nuper clausus erat domi quasi in carcere, Tamen nihil affirmo, Quid si etiã cùm ait τεθεώρηκα intelligat de specie illa legationis quã vocabant θεωρίαν. Nam & θεωροὶ dicebantur qui extra Atticæ regionis fines mittebantur siue ad scitanda oracula, siue ad honorem diis aliquẽ deferendum aut hominibus gratiam habendam.

Σχόλια. Δύ' ὀβολὼ φέρων.] ἀντὶ τῶν μισθοφορῶν τούτων. ... δύο ὀβολοὺς ... Ἐφουδίωνος ... ἐπὶ παιδείᾳ. ὁ δὲ Ἀσκώνδας, καὶ ἐξ αὐτοῦ τῆς ... οἱ μὲν ἄρα ὁ Ἐφουδίων ἐστὶν ὁ ἐν τοῖς ὀλυμπιάσι φερόμενος Ἐφουδίων Μαινάλιος.

CHRIS. Ἐφουδίων παγκράτιον] De Ephudione & Asconda Pancratiastis vel luctatoribus, nihil me legisse arbitror, neque quicquam incidit anxiè disquirenti per scripta veterum, Scholia tamẽ Græca memorãt Ephudionem Mænalium cuius virtus fuit nobilis in ludis olympiacis. Πῶς ἂν μαχέσαιτο] Thoracem pro pectore dixerat Bdelycleon, at pater quasi intellexisset de armatura, pectorisque bellico tegmine, Qui possit, inquit, pugnare Pancratio qui thoraca induerit ahenũ? Nã nudato certabatur corpore vnde gymnasij nomẽ & gymnastici athletæ. Sed τὸ στῆθος propriè θώραξ dicitur, Etymon adferunt παρὰ τὸ θάλπειν φρένα, quia seruant intellectum, innuentes per θάλπειν, τὸ διατηρητικὸν vnde θωρήσσεσθαι non solũ est armari sed etiã inebriari, quia pectus calefacit, θερμαίνει τὸ στῆθος. & sic sæpe Medicorum Genius Hippocrates vsurpat, hinc ἀκροθώρηκας sunt ἀκρομεθύσοι.

Σχόλια. Θώραχ' ἔχων.] τὸν πολεμικὸν ... τοῦ Βδελυκλέωνος τὸ στῆθος εἰπόντος. θώραξ γὰρ καὶ τὸ στῆθος δηλοῖ παρὰ τὸ θάλπειν φρένα, τουτέστι φυλάττειν τὸ διανοητικὸν ὅ ἐστιν ἐν ἡμῖν. ... καὶ τὸ θωρήξασθαι ... οὐ μόνον τὸ καθοπλισθῆναι, ἀλλὰ καὶ τὸ μεθυσθῆναι σημαίνει, διὰ τὸ θερμαίνειν τὸ στῆθος. καὶ ἀκροθώρηκας τοὺς ἀκρομεθύσους ἐκάλουν. ... πῶς ἂν μαχέσαιτο παγκράτιον καθωπλισμένος. ... ὁ νόμος ... τοὺς γυμνοὺς εἰς τὸν ἀγῶνα εἰσέρχεσθαι. Παρ' ἀνδράσι ξένοις] ἔθος γὰρ ἐπὶ τῶν ξένων καυχᾶσθαι. Σαυτὸν] ὁ αὐτὸς σεαυτῷ ...

Ὅτ' Ἐργασίωνος τὰς χάρακας ὑφείλομεν. — *Quando abstuli Ergasioni vitis ridicas.*

Βδ. Ἀπολεῖς με, ποίας χάρακας; ἀλλ' ὡς ἢ κάπρον — BD. *Quas tu (malum) inquis ridicas? potius aprum*

Ἐδιώκαθές ποτ' ἢ λαγὼν, ἢ λαμπάδα — *Leporémve quem secutus es, vel Lampadis*

Ἔδραμες, ἀνευρὼν ὅτι νεανικώτατον. — *Cursum, vel aliud si quid est iuuenilius.*

Φι. Ἐγὼ οἶδα τοίνυν τό γε νεανικώτατον. — PH. *Iuuenile certè plurimum factum scio*

Ὅτε τὸν δρομέα Φάϋλλον, ὢν βούπαις ἔτι — *Vt quando adhuc casulaster ob conuicium*

Εἷλον διώκων, λοιδορίας, ψήφοιν δυοῖν. — *Vici Fabullum lite cursorem bonum.*

Βδ. Παῦ' ἀλλὰ δευρὶ κατακλινεὶς, προσμάνθανε. — BD. *Ah mitte, & hic accumbe, quò conuiniis*

Ξυμποτικὸς εἶναι καὶ ξυνουσιαστικός. — *Inesse discas, cúmque versari bonis.*

Φι. Πῶς οὖν κατακλινῶ; φράζε ἀνύσας. Βδ. εὐσχημόνως. — PH. *Dic quo accubandum sit modo.* BD. *benè & ordine.*

Φι. Ὡδὶ κελεύεις κατακλιθῆναι; Βδ. μηδαμῶς. — PH. *Quid? siccine accubauerim.* BD. *nihil minus.*

Φι. Πῶς δαί; Βδ. τὰ γόνατ' ἔκτεινε, καὶ γυμναστικῶς — PH. *Quid ergo?* BD. *genua extendito, & gymnasticè*

Ὑγρὸν χύτλασον σεαυτὸν ἐν τοῖς στρώμασιν. — *Humens in altis stragulis inungitor,*

Σχόλια. Ἐργασίωνος] γεωργοῦ. θηλυκῶς δὲ, ἐπὶ τῆς ἀμπέλου ἡ χάραξ. ἀρσενικῶς δὲ, ἐπὶ τῆς πρὸς πολιορκίαν. χάραξ δέ ἐστι τὸ λεπτὸν ξύλον ᾧ προσδεσμοῦσι τὴν ἄμπελον. ἵνα μὴ ὑπὸ τῶν ἀνέμων σαλεύηται.

CHRIST. Τὰς χάρακας] In fœminino genere χάραξ pedamentum est & statumẽ quod viti adigatur, Nos Gallo-Franci dicimus *Charnier*, At in virili genere Vallum est & agger. Imo ipsa castra sic vocauit Polybius interprete M. Tullio.

Σχόλια. Ἐδιώκαθές ποτ'] ἐδιώκαθες ἀττικῶς, τουτέστι διώκεις. Ἢ λαμπάδα] εἰς σεαυτὸν λαμπαδοδρομήσαντα. ὅτε γὰρ καὶ ἠγωνίζοντο τρίτῳ λαμπάδας ἔχοντες ἐν τῷ Κεραμεικῷ, φανερὸν ἐκ τῆς εἰς Βατράχους.

CHRIST. Λαμπάδα ἔδραμες] Certamen Lampadis fiebat Athenis in Ceramico tribus festis solennibus, Quinquatribus, Vulcanalibus, & Prometheis.

Prometheis. Primum institutum fuit in honorem Promethei & memoriam ignis inuenti, vt scripsit Ister, & Pausanias testatur eidem arā positam vnde fax currebatur: Deinde Vulcano & Mineruę artium magistris, quæ sine igne nullæ sunt. In eo certamine victor λαμπαδηφόρος dicebatur. quū cursum perfecisset inextincta face. Multa præterea super tribus λαμπαδηφορίαις tradiderūt Grammatici, præsertim Ranarum huius Comici Scholiastes, quæ prudens prætereo, neque enim inexcussa reliquit Rhodiginus antiquarius, vir maximus. Hoc tamen prætermisit, facta hæc certamina in Ceramico, loco alto ad quem erat turris: erāt autem duo Ceramici, vnus qui occisorum in bello sepulcra continebat, alter quem colebant αἱ πόρναι, vt hoc etiam ne nescias.

Σχόλ. Φαῦλλον.] εἴρηται περὶ Φαύλλου ἐν Ἀχαρνεῦσιν, ὁ δὲ ἐπὶ ταῖς ἡλικίας ὄνομα ὁ νέος ἐφῆλιξ.

CH. Τὸν δρομέα Φαῦλλον] Phaullus optimus Cursor fuit Olympionices. eum ἐπιλιτοδρόμον, & ὁδόμετρον vocabant. Quin & Quinquertio fuit, Illi ergo hoc Epigramma inscriptum est,

Πέντ' ἐπὶ πεντήκοντα πόδας πήδησε Φαῦλλος,

Δίσκευσε δ' ἑκατὸν πέντ' ἀπολειπομένων. id est,

Saltū ad quinque pedes quinquagintaq; Phaullus
Discum ad cētū egit quinque minus pedibus.

Sed quū tres memorētur Phaulli, hoc loco, vt arbitror, intelligitur ille quē aiūt (vt ait Eustathius in Dionysiū περιηγητήν) vnius nauis imperatorem fuisse quā Crotoniatę miserunt auxiliaturā Græciæ periclitāti in Persico bello. Illic Phaullus dicitur, tercies vicisse Pythia. Quum autē ait εἶλεν, δίκαιον λοιδορίας ψήφοις δ' οὖν, semper ad ingenium redit senex, & lites intelligit & δίωκειν vsurpat contra reum φεύγοντα aut cursorem.

Σχόλια. Εἷλεν δίωκων.] ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ὅτι ἐνίκησε ὁ δρόμῳ. πάλιν περὶ δίκας φησί. ὁ μὲν ὁ δὲ διῶξεν ὁ Φαῦλλος. ξυνουσιαστικὸς δὲ κοινωνικός.

CH. Καὶ ξυνουσιαστικὸς] Non hoc loco significat ὀχευτικόν, sed κοινωνικόν, & quod Franci dictitamus, Sçauoir sont entregent.

Σχ. Ωδὶ κελεύεις] φασιν ὅτι πρὸς τῷ στόματι ἔχων τὸ γόνατα καλεῖ ... γυμναστικῶς ... παλαιστρικῶς. χύτλα ... ὑγρὸς ... χυ ... γυμνάται καὶ διαχεῖν. χύτλα δὲ κυρίως τὸ ὑγρὸν ἔτι ἀπὸ ὕδατος ὄντος τῆς σώματος ἀλείψασθαι. τὸ χυτλον τὸ ὑδρέλαιον.

CH. Γυμναστικῶς ὑγρὸν χύτλασαι] Lauari & vngi solebāt ante cœnā, proinde vt in gymnasiis Athletæ corpori suo ceroma adhibentes. Itaq; ex veteri consuetudine dixit vetus poeta, Bona fœmina lauit & vnxit. Et Martialis in elegātes parcos & vnguentis tantū diffluentes, Cæterū offerētes sine cibo fercula, & vt ait Epigrāmatistes Græcus πτωχαλέους πίνακας, dixit Qui non cœnat & vngitur Fabulle, Is verè mihi mortuus videtur. Nam funeri etiam cœna parabatur, & cadauer vngebatur. Qui mos etiā hodie obtinuit in Regū funeribus. Est autē τὸ χύτλον vel ὁ χύτλος mixtū aqua vnguentū, nēpe cū ex lotione aquæ adhuc humescit corpus, vnguinis aspersio. Sanè enim sordes aut puluerem ferre in conuiuia, nec honestum nec decorum fuit, vt ait Aristoteles.

Ἔπειτ' ἐπαίνεσόν τι τῶν χαλκωμάτων.
Ὀροφὴν θέασαι, κρεκάδι' αὐλῆς θαύμασον.
Ὕδωρ κατὰ χειρὸς. τὰς τραπέζας εἰσφέρειν.
Δειπνοῦμεν. ἀπονενίμμεθ'. ἤδη σπένδομεν.
Φι. Πρὸς τῶν θεῶν, ἐνύπνιον ἑστιώμεθα.
Bδε. Αὐλητρὶς ἐνεφύσησεν. οἱ δὲ συμπόται
Εἰσὶν. Θέωρος. Αἰσχίνης. Φανός. Κλέων.
Ξένος τις ἕτερος πρὸς κεφαλῆς Ἀκέστορος.
Τούτοις ξυνὼν, τὰ σκόλι' ὅπως δέξει καλῶς.
Φι. Ἀληθὲς ὡς οὐδεὶς γε Διακρίων δέξεται.
Bδε. Ἐγὼ εἴσομαι. καὶ δὴ γάρ εἰμ' ἐγὼ Κλέων.
Ἄδω δὲ πρῶτος Ἁρμοδίου. δέξει δὲ σύ.
Οὐδεὶς πώποτ' ἀνὴρ ἔγενετ' Ἀθήναις.
Φι. Οὐχ οὕτω γε πανοῦργος κλέπτης.
Bδε. Τουτὶ σὺ δράσεις παραπολεῖ βοώμενος;
Φήσει γὰρ ἐξολεῖν σε καὶ διαφθερεῖν,
Καὶ τῆσδε τῆς γῆς ἐξελᾶν. Φι. ἐγὼ δέ γε
Ἐὰν γ' ἀπειλῇ, νὴ Δί' ἑτέραν ᾄσομαι.

Laudato quædam postea vasaria,
Tecta intuetor, aulica crepitacula
Mirator, hinc vas aquale, mensam poscito:
Edenda cœna, hinc lotio, hinc libatio.
PH. Deûm fidem, cœnamus hic insomnia.
BD. Tibicina inflat, ecce conuiuæ tibi
Adsunt, Theorus, Æschines, Phanus, Cleon,
Et alter hospes quidam Acesterus ad caput.
Adsessor horum, Scolia vt accipias vide.
PH. Placet ne? at illa non capit Diacrius.
BD. Ego experibor scilicet: qui sim Cleon
Ac primus Harmodij illud incinam, accipe,
Nunquam visus homo est genitus Athenis.
PH. Tam certè veterator vel fur.
BD. Istud ne agis tu? at clamitans minabitur,
Dicetque, sete funditus pessumdabo
Et exsulare cogā. PH. ego autem si quidem
Perget minari, per Iouem rursus canam.

Σχ. Ἐπαίνεσόν τι τῶν χ.] ὅτι οἱ ἐν συμποσίοις ἀνακείμενοι πρὸ τοῦ εἰσενεχθῆναι τὰ βρώματα, ἐπαινοῦσι τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ σκεύη καὶ τὴν οἰκίαν καὶ τὰ ἐν τῇ αὐλῇ. Bis. Ὀροφὴν θέασαι] ὀροφὴ νῦν οὐ τὸ ἐξώτερον, τὸ ὑπέρτερον τοῦ δώματος στέγασμα δηλοῖ, ἀλλὰ τὸ τῆς πρώτης στέγης φάτνωμα, καὶ γλύφα τὰ ἐνδώματα, ὃ καὶ ἀρσενικῶς ὄροφος λέγεται. Ἀνακρέων ἐν τῇ εἰς ῥόδον ᾠδῇ, „ Ὀρόφῳ τὸ δ' αὐτὸ τερπνὸν, „ Θαλίαις τε καὶ τραπέζαις, „ Διονυσίαις θ' ἑορταῖς. Κρεκάδι' αὐλῆς] εἴπερ ἡ γραφὴ καλῶς ἔχει, τὸ κρεκάδιον ... λέξομεν τοῦ ῥήματι κρέκειν. κρεκάδια κυρίως, ὡς ... τὸ τὴν κιθάραν κρέκειν. καταχρηστικῶς τὸ ἦχον. ὅθεν κρεκάδιον, ὁ ἦχος καὶ ψόφος ὃν ἡ κιθάρα, ἢ ἄλλο τι μουσικὸν ὄργανον κρεκόμενον ἀποτελεῖ. καὶ κρεκάδια αὐλῆς ἐνταῦθα σημαίνειν φασί τὴν ἁρμονίαν, εἴτε συμφωνίαν, ἣν ἐν τῇ αὐλῇ τινὰ ὄργανα ἐξαπολύει. ἔθος γὰρ ἦν τὸ παλαιὸν ἔτι, ἐν τοῖς τῶν πλουσίων συμποσίοις, ἱλαρότητος ἕνεκα, μουσικὴν παρέχειν. τούτων οὖν οὐδὲ εἷς ... ἀνεπιτήδειος. τινὲς μέντοι, ἐπεὶ ἥδε ἡ λέξις κρεκάδιον ἄλλοθι οὐδαμῶς εὕρηται, ἐνταῦθα σφάλμα εἶναι λέγουσι, καὶ τοῦτον τὸν στίχον οὕτω πιθανώτατα διορθοῦσιν, Ὀροφὴν θέασαι καὶ ἐριβόλ' αὐλῆς θαύμασον. ὃ τῆς παλαιᾶς γραφῆς ἐγγύτατα χωρεῖ. τὸ δὲ ἐριβόλ', ὄνομα παλύσημον ὄν, ὡς ἐν τοῖς Θεσμοφ: δῆλος πλείων δηλοῦται. ἀλλ' ἐνταῦθα κυρίως σημαίνει δοκεῖ τὰ περὶ καλλῆ ἐν αὐλαῖς ἐνδώματα καὶ κίονες ἀγάλματα, καὶ ἁπλῶς πάντα τὰ μετέωρα, ὅτι ἡ τιμιωτάτη τῆς οἰκίας σκευὴ, κόσμου καὶ ἐπιδείξεως χάριν, ἀνετίθεντο ἐκεῖ ἡ τὰ ἐνδώματα, καὶ παστάρας, ἐν αἷς ἐκάθηντο. οὕτω καὶ παρ' Ἀθηναίοις ἐν τῷ τῶν Δεῖπνοσοφιστῶν, Τοῖς δὲ Παναθηναίοις ὕπαρχος ὢν, ἵππαρχος ... πρὸς τοῖς Ἑρμαῖς Ἀρισταγόρα, μετεωρότερον τῶν Ἑρμῶν ἴκρια ... ἀποκριστικῶς ἐποίησε λέγεται, πρὸς δὲ σχολὴν τοῦ ἐκείνου, ὥσπερ ἐν τοῖς θεάτροις, καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μείζω ἐποίει.

Εἶτα θαυμάζει μ' ὁρῶν μέσον διεσφηκωμένον, ἥτις
Ἡμῶν ἐστιν ἡ 'πίνοια τῆς δὲ τῆς ἐγκεντρίδος
Ῥᾳδίως ἐγὼ διδάξω, κἂν ἄμουσος ᾖ τὸ πρίν.
Ἐσμὲν ἡμεῖς οἷς πρόσεστι τοῦτο τοὐρροπύγιον,
Ἀττικοὶ μόνοι δικαίως ἐγγενεῖς αὐτόχθονες.
Ἀνδρικώτατον γένος, καὶ πλεῖστα τήνδε τὴν πόλιν
Ὠφελῆσαν ἐν μάχαισιν, ἡνίκ' ἦλθεν ὁ βάρβαρος
Τῷ καπνῷ τύφων ἅπασαν τὴν πόλιν καὶ πυρπολῶν.
Ἐξελεῖν ἡμῶν μενοινῶν πρὸς βίαν τἀνθρήνια.
Εὐθέως γὰρ ἐκδραμόντες, δορὶ ξὺν ἀσπίδι,
Ἐμαχόμεσθ' αὐτοῖσι, θυμὸν ὀξίνην πεπωκότες.
Πᾶς ἀνὴρ παρ' ἄνδρ' ὑπ' ὀργῆς τὴν χελύνην ἐσθίων,
Ὑπὸ δὲ τῶν τοξευμάτων, οὐκ ἦν ἰδεῖν τὸν οὐρανόν.
Ἀλλ' ὅμως ἀπωσάμεσθα ξὺν θεοῖς πρὸς ἑσπέρα.
Γλαῦξ γὰρ ἡμῶν πρὶν μάχεσθαι τὸν στρατὸν διέπτατο.
Εἶτα δ' ἑπόμεσθα θυννάζοντες εἰς τοὺς θυλάκους.
Οἱ δ' ἔφευγον, τὰς γνάθους καὶ τὰς ὀφρῦς κεντούμενοι,
Ὥστε παρὰ τοῖς βαρβάροισι πανταχοῦ καὶ νῦν ἔτι
Μηδὲν Ἀττικοῦ καλεῖσθαι σφηκὸς ἀνδρειότερον.

A *Deinde miratur figuram quòd crabronis induam.*
Scire si velit quis huius sensus est aculei,
Hunc facul doctum & scientem ex insciente fecerim
Nos habere quos videtis istud vropygium,
Attici sumus, trahentes nobilem hinc originem
Inde-nati iure soli, prisca gens fortissima
B *Quaque pugnans ciuitatem adiuuit istam maximè*
Igne cùm totam veniret perdere audax barbarus
Viq; vellet vindicare tecta nostrá cerea:
Nam statim cursu citato scutum & hastam inuadimus
Et pugnam ciemus hausto mox thymo iracundiæ
C *Hic viri omnes ordinati mordicus labrum premunt*
Æstuantes, tam fuitq; densa telorum seges
Vix vt æthra cerneretur, Dijs tamen iuuantibus
Vespere est repulsus hostis, auolarat noctua
Ante pugnam, nos secuti in ipsa subligacula
Irruebamus, fugam illi dum parant puncti genas
D *Palpebrasq; vt nil feratur nunc per omnes barbaros*
Attico crabrone quicquam fortiter ferocius.

Σχόλια. Εἴ τις ὑμῶν ὦ θεαταί.] τοῦτό ἐστιν ἐπίρρημα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ι στίχων, ἢ ιβ ἢ ιγ. ἐνθάδε δὲ, εἴκοσι. Διεσφηκωμένον.] εἰς σφῆκας διεσκευασμένον. ταῦτα δὲ, πρὸς τὴν σκευὴν, ἣν περιέθετο ὁ χορός, τὴν τῶν σφηκῶν ποικιλίαν μιμούμενος περὶ τοῦ σχήματος ἀπολογούμενός φησιν. ἄλλως. διαδεδεμένον. κρεῖττον δὲ μέσον σφήκωμα φαινόμενον. ἔχουσι γὰρ κέντρα ὡς εἰς σφῆκας σχηματιζόμενοι. E Ῥᾳδίως ἐγὼ διδάξω.] ὁ στίχος ἐκ Σθενεβοίας Εὐριπίδου. τὸ δὲ ἢ ἀντὶ τοῦ ἦν Ἀττικῶς. ὡς τὸ ἢ παρεσκευασμένος ἐν ... οὕτω. Τοὐρροπύγιον δὲ, τὸ ἐγκεκεντρωμένον λέγει. Ὁ βάρβαρος.] τὴν ἐν Μαραθῶνι κατὰ τοῦ Δαρείου νίκην λέγει. Τἀνθρήνια.] νῦν μὲν τὰ τῶν σφηκῶν κηρία. κυρίως δὲ τὰ τῶν ἀνθρηνῶν σμήνη. ἀνθρήνας δὲ, οἱ μὲν, τὰς μελίσσας. οἱ δὲ, ἕτερον ζῶον κηροποιοῦν ὅμοιον σφηκί. οἱ δὲ, τοὺς τόπους ὅπου κατοικοῦσιν οἱ σφῆκες. δέον δὲ ἦν εἰπεῖν τὰς οἰκίας.

F CHRIST. Εἴ τις ὑμῶν.] Epirrhema hoc viginti constat versibus, quod aliàs tantùm decem vel duodecim vel tredecim habet. Sunt autem omnes versus Tetrametri Trochaici Catalectici, quibus Chorus iste senum rationem reddit schematis sui, & quare vesparum cultum induerit. Μέσον ἐσφηκωμένον ἥτις.] Legendum proculdubio, διεσφηκωμένον, id est, habitum vespæ habentem, non enim aliter versus sit integer, sed illud ἥτις eradendum G è fine huius versus, vt incipiat sequentem quem sic lego ἥτις ἡμῶν ἡ 'πίνοια, &c. delendo τὸ ἐστιν, vt nō necessarium & metro noxium. Ῥᾳδίως ἐγὼ διδάξω.] Hunc versum sumptum esse ex Euripidæ Stenebœa Tragœdia testatur Scholiastes. Nam, vt antea diximus solens & suo more hoc facit Comicus hic noster, cùm adludit ad versus Tragicorum, præcipuè Æschyli & Euripidæ. Dixit autem more Attico ἢ pro ἦν. vt alibi etiam notauimus. Τοὐρροπύγιον.] Vropygium vel oropygium (vt sæpè o in u mutatur) terminus est spinæ & vertebrarum, dictum quasi οὐρὰ τῆς πυγῆς, quamuis ὄρρος etiam dicatur & nostrum horrire fortassis inde, vt E amplius diximus in Comment. ad Irenam. Ea particula in auibus volatum adiuuat & dirigit temonis instar, & quæ volucres eo carent, pedes habent pro seruaculo. Vide quæ diligenter & accuratè Georgius Merula Domitij Lorarius, scripsit ad Martialis Epigramma in Vetustinam lib. 3. sub finem. Hoc autem loco, per orropygium intelligit aculeum illum quem vespæ habent in illa parte. Ἡνίκ' ἦλθεν ὁ βάρβ.] Victoriam innuit quam de sex- F centis millibus Persarum & Dario Rege reportarunt Athenienses duce Miltiade in Marathonis campis vbi tanta virtute (vt ait Iustinus) à decem tantùm mille ciuibus pugnatum est, vt hinc viros, illinc pecudes putares. Quo tempore Themistoclis adolescentis emicuit gloria & indoles, & Cynegiri virtus incredibilis apparuit. Legendum autem omnino censeo ἦλθ' ὁ βάρβαρος, vt cōstet suis numeris Trochaicus versus. Τἀνθρήνια.) Cel- G las & fauos τῶν ἀνθρηνῶν quæ sunt apes, vel aliud quid vespæ simile, & κηροποιοῦν. Dixit autem ἀνθρήνια ἀντὶ τῶν οἰκιῶν, vt μυρμηκιὰ similiter dicitur κατάδυσις τῶν μυρμήκων. Δορὶ ξὺν ἀσπίδι.) Mēdosus est versus in ratione metrica, lege καὶ ξὺν ἀσπίδι, vel potius vt reperitur apud Sudam ξὺν δορὶ ξὺν ἀσπίδι.

Σχόλια. Θυμὸν ὀξίνην] ἀντὶ τοῦ δριμεῖαν ὀργήν.

CHR.

CHR. θυμὸν ὀξύτατον ἐπιφανέστης.] Id est, ὀργὴν ὀξυτάτην, acrem iram. Sed protecto non dubito quin respexerit ad gratum apibus pabulum, quæ thymo libenter victitant, & ludit in voce θυμοῦ quæ & iram & herbam illam significat.

BISETVS. Πᾶς ἀνήρ.] παρὰ τὸ Σουίδα γέγραπται Σῶς ἀνήρ. ἀνὴρ δὲ παρ' αὐτῷ εἰ στῆναι εἰώθει ἐν τῇ μάχῃ. ἵνα αἱ τάξεις πυκνωθεῖσαι τὴν τῶν πολεμίων ὁρμὴν ῥᾷον ἀντέχωσι. τὴν τοιαύτας μάχας, καὶ τάξεων σύνεσιν Τυρταῖος ὁ ποιητὴς ἡμῖν κάλλιστα χαρακτηρίζει διὰ τούτων,

Καὶ πόδα πὰρ ποδὶ θεὶς, καὶ ἐπ' ἀσπίδος ἀσπίδ' ἐρείσας,
Ἐν δὲ λόφον τε λόφῳ, καὶ κυνέην κυνέῃ,
Καὶ στέρνον στέρνῳ πεπλημένος ἀνδρὶ μαχέσθω,
Ἢ ξίφεος κώπην, ἢ δόρυ μακρὸν ἑλών.

CHR. Πᾶς ἀνὴρ παρ' ἀνδρ'.] Aulum, vt ait ille, lapidem Iouem iurare, legendum hic esse σᾶς non πᾶς. Est autem χελώνη labrum superius, quod premi & morsicari solet ab iratis.

Σχόλια. Τὴν χελώνην ἐσθίων.] ἀντὶ τοῦ τὰ χείλη. οἱ γὰρ ὀργιζόμενοι ἐσθίουσι τὰ χείλη. Ὑπὸ δὲ τῶν τοξευμάτων, τῶν πεμπομένων ὑπὸ τῶν βαρβάρων. τοῦ γοῦν ἀπαγγείλαντι ὡς ὑπὸ τῶν τοξευμάτων τῶν βαρβάρων οὐκ ἦν ἰδεῖν τὸν οὐρανὸν, Λεωνίδας ὁ τῶν Λακεδαιμονίων στρατηγὸς εἶπεν, ἀγαθὰ ἀγγέλλεις ὦ ξένε, ὑπὸ σκιὰν μαχούμεθα. Γλαὺξ.] τὸ γλαὺξ ὄνομα, Εὐφρόνιός φησιν, Ἀττικοὶ μὲν περισπῶσιν. οἱ δὲ Δωριεῖς ὀξύνουσιν. γλαῦκα δὲ, τὴν Ἀθηνᾶν. φασὶ δὲ κατὰ τὸ ἀληθὲς, γλαῦκα διαπτᾶσαν τὴν νίκην τοῖς Ἀθηναίοις ἀπαγγέλλειν.

CHR. Οὐκ ἦν ἰδεῖν τὸν οὐρανόν.] Tam creber fuit sagittarum Persicarum iactus vt instar nubis densæ cælum offuscaret. Quod Leonidas dux Lacedæmonij auxilij, cùm postea (in eo bello vbi contra Xerxem Græci ceciderunt vincendo defatigati) intellexisset à nuntio, Benè, inquit, nuntias, mi hospes, sub vmbra ergo pugnabimus. Plutarchus tamen paulo aliter, χαίρετε ὅτι ἐν ὑπὸ σκιὰν μαχεσόμεθα. Γλαὺξ γὰρ ἡμῶν.] Prouerbium est ab Erasmo recensitum, Noctua volat, nam huius auis tanquã cõsultissimæ volatus auspicatus esse dicitur & boni ominis. Aiunt autem ante pugnam illam Marathoniam visam noctuam quæ Atheniensium exercitum peruolitauerat. Aliud est prouerbium, Noctuæ Lauroticæ, ab aureis fodinis quæ in ea regione sunt, & aureis nomismatis vbi sculpta erat Noctua, dictum in eos qui non viribus sed pecunia vincuntur.

Σχόλια. Θυννάζοντες.] κεντοῦντες ὡς τοὺς θύννους τοῖς τριόδουσι μεταφορικῶς. Θυλάκους.] θυλάκους φασὶν εἶναι τὰς περὶ τοῖς σκέλεσι καὶ τοῖς μηροῖς Περσικὰς ἀναξυρίδας ἀλλὰ βρακίων παρὰ Πέρσαις. θυννάζοντες εἰς τοὺς θυλάκους, ἀντὶ τοῦ εἰσπηδῶντες εἰς τὰς ἀναξυρίδας. Κεντούμενοι. ἀπὸ τοῦ πρὸς τὴν ὁμοιότητα τῶν σφηκῶν.

CHR. Θυννάζοντες εἰς τοὺς θυλάκους.] Quia Thynni tridentibus puncti capi solent, & piscatores θυννάζοντες & θυννοσκόποι dicuntur qui eos aucupantur & fodiunt. Propterea θυννάζειν metaphoricè dicitur τὸ κεντεῖν quod proprium est apum vel vesparum stimulos exserentium. Tamen cùm ipse Thynnus dictus sit παρὰ τὸ θύειν quod est properare, currere & insilire, malim cum Scholiaste interpretari hæc verba, εἰσπηδῶντες εἰς τὰς ἀναξυρίδας. Est autem θύλακος genus baccarum apud Persas, ideóque Persicas dixerunt Græci quæ sunt velut caligæ & indumẽta feminieruralia quæ Hesychius vocat ἀσκοὺς δερματίνους vt videantur fuisse alti cothurni, & quos nos Franci vocamus Brodequins. Sic certè intelligẽd' loc' ex Eurip. Cyclope vbi Silen' (de Paride puto) loquitur in hæc verba, τοὺς θυλάκους τοὺς ποικίλους περὶ τοῖν σκελοῖν ἰδοῦσα (Helenã ait) & sanè ita pingitur Paris cũ pictis cothurnis. Nos ad illum Euripidis locum plura diximus.

ΑΝΤΩΔΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ κώλων ια.

ANTODA & ANTISTROPHA. Col. xi.

Χο. Ἆρα δεινὸς ἦ τόθ', ὥστε πάντα μὴ δεδοικέναι.	CH. Tv ne fui sanè vir acer nec timens periculi
Καὶ κατεστρεψάμην γε	Quin & hostes fugaui
Τοὺς ἐναντίους, πλέων ἐκεῖσε ταῖς τριήρεσιν.	Terga victor insequens & nauigans triremibus.
Οὐ γὰρ ἦν ἡμῖν ὅπως	Non enim tunc nostra mens
Ῥῆσιν εὖ λέξειν ἐμέλλομεν τότ' οὐδὲ	Circa erat mellitula occupata verba
Συκοφαντήσειν τινὰ,	Consuens mendacia
Φροντὶς ἀλλ' ὅς ἂν ἐρέτης	Quis' ibi dabat operam
Ἔσοιτ' ἄριστος. τοιγαροῦν πολλὰς πόλεις	Rebus agendis optimè: tandem vrbibus
Μήδων ἑλόντες, αἴτιοι μάλιστα φέρεσθαι	Multis potiti Persicis, his imperatum est
Καὶ τὸν φόρον δεῦρ' ἐσμὲν	Quod huc tributum deferant
Κλέπτουσι οἱ νεώτεροι.	Sed iuniores aufferunt.

Σχ. Ἆρα δεινός.] ἡ ἀντῳδὴ ἡ καὶ ἀντιστροφὴ ὁμοία ἐστὶ τῇ ᾠδῇ. καὶ αὕτη γὰρ κώλων καὶ στίχων ια. καὶ τὰ μὲν τροχαϊκὰ, τὰ δ' ἰαμβικὰ πλὴν ἐν τῷ κώλῳ τὸ τρίτον ἔχει πόδα χορεῖον. ... καὶ συνήθης δύο διπλαῖ. τὸ δὲ ἦ καὶ ἀντὶ τοῦ ἦν κατὰ κρᾶσιν ἢ ἀντὶ τοῦ ὑπῆρχεν ἐγώ. Οὐ γὰρ ἦν ἡμῖν] τὸ φροντὶς ἐν τοῖς συνάπτει. Ῥῆσιν εὖ λέξειν] ὡς οἱ νῦν ἀκούουσι μόνον τὸ εὖ λέγειν, οὐ τὰ πολεμικά. Πολλὰς πόλεις] ἴσως ὑπὸ Μήδων κρατουμένας Ἀθηναῖοι.

CHR. Ἆρα δεινὸς ἦ τόθ'.] Antoda & Antistropha respondens proximè præcedenti Odæ & Antistrophæ tótque habet Colos & versus cõstãtes partim Trochaicis partim Iambicis vt supra, nisi

in septimo versu tertius pes est Choræus. Est autem ὅ hoc etiam loco per crasin τῶ ἐν & positum pro ὅμως vel ὑπάρχον ἐγώ. Οὐ γὰρ ἦν ἡμῖν] Sensus est: Non enim tunc nobis cura erat quo pacto scitos verborum globulos torqueremus, aut aliosque calumniose insectaturi, sed in re bellica strenuè gerenda tantùm erat animus. Græca verba sic dirige οὐ γὰρ ἦν ἡμῖν φροντὶς ὅπως, &c. Πόλεις Μήδων ἑλόντες.] Existimo hoc intelligendum de vrbibus Atticæ quæ venerant sub potestatem barbari exercitus, & postea ab Atheniensibus receptæ sunt.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ στίχων κ.

ANTEPIRRHEMA vers. xx.

BISETVS. Ὁ χορὸς τὴν αἰτίαν τοῦ σφηκώδους σχήματος, ὅπερ ἔλαβε, φανερῶς δηλοῖ, καὶ τὴν τῆς φύσεως, τοῦ βίου, τῶν τρόπων, καὶ τῶν πράξεων ἀναμφίλεκτον ὁμοιότητα ἀποφαίνει. τούτων δὲ πάντων καλὸν ἐξετασμὸν, καὶ γλυκεῖαν σύγκρισιν ποιεῖται.

Χο. Πολλαχοῦ σκοποῦντες, ἡμᾶς εἰς ἅπανθ' εὑρήσετε
Τοὺς τρόπους καὶ τὴν δίαιταν σφηξὶν ἐμφερεστάτους.
Πρῶτα μὲν γὰρ οὐδὲν ἡμῶν ζῷον ἠρεθισμένον
Μᾶλλον ὀξύθυμόν ἐστιν, οὐδὲ δυσκολώτερον.
Εἶτα τἄλλ' ὅμοια πάντα σφηξὶ μηχανώμεθα.
Συλλεγέντες γὰρ καθ' ἑσμοὺς ὥσπερεὶ τἀνθρήνια,
Οἱ μὲν ἡμῶν οὗπερ ἄρχων, οἱ δὲ παρὰ τοὺς ἕνδεκα,
Οἱ δ' ἐν Ὠιδείῳ δικάζουσ'. οἱ δὲ πρὸς τοῖς τειχίοις
Ξυμβεβυσμένοι, πυκνὸν νεύοντες εἰς τὴν γῆν, μόλις

Qui probè spectare nos & diligentius volet
Moribus vitaq. vespis esse quàm simillimos
Deprehendet: Quippe nullum viuere animal arbitror
Acrius molestiusve si quis irritauerit.
Deinde quæ molimur omnia, ipsa vespa factitant
Et sunt nobis leguntur ceu secundùm examina,
Pars ad Archontem sedemus, pars ad vndecimviros.
Pars ad Odei forum ius dicimus, pars mœnibus
Adsumus contracti & incurui, inq. terram ternui

Σχόλια. Πολλαχοῦ] τὸ ἀντεπίρρημα ὅμοιόν ἐστι τῷ ἐπιρρήματι, καὶ τοῦτο ἐκ τῶν εἰωθότων στίχων τροχαϊκῶν. ὑφ' ὃ διπλαῖ ἔξω νενευκυῖαι.

BISETVS. Ὅταν γὰρ ἡ ἀντεπίθεσις τετελέσθη, τότε πάλιν αἱ δύο διπλαῖ ἔξω νενευκυῖαι τίθενται εἰς τὸ πολλαχοῦ ἐστιν ὁρᾷν.

CHRIST. Μᾶλλον ὀξύθυμον.] Exstat Sulpitiæ Poetriæ carmen de Roma, vbi Romanos vespis comparat, videturque innuere contra communẽ hostem ciues idem facere ac vespas crabrones, & apes, quas si quis in nidis suis irritet, omnes concurrunt vt vlciscantur & propulsent iniuriam. Scribit autem Plinius lib. xi. Vespas in sublimi nidos è luto ædificare, & in iis ceras fingere.

Σχ. Οἱ δὲ παρὰ τοὺς ἕνδεκα.] Ἄρχοντες οὗτοι τοὺς δεσμώτας. οὗτοι δὲ νῦν, θεσμοφύλακες καλοῦνται. ἄλλως. τῶν ἕνδεκα ἀρχή. τοὺς μὲν ὁμολογοῦντας τὸ ἀνδραποδιστὰς, καὶ λωποδύτας, θανάτῳ ἐκόλαζον. τοὺς δὲ ἀρνουμένους, εἰς δικαστήριον εἰσῆγον. εἰσῆγον δὲ καὶ τὰς ἐνδείξεις. ἔνδειξις δὲ ἐστι δίκη φησὶν ὁ Παλαμήδης κατὰ τῶν τὰ δημόσια πλουτούντων. Οἱ δ' ἐν Ὠιδείῳ.] τόπος ἐστὶ θεατροειδής. ἐν ᾧ εἰώθασι τὰ ποιήματα ἀπαγγέλλειν, πρὶν ἢ εἰς τὸ θέατρον ἀπαγγέλλειν. τοῦτο δὲ φησιν ὅτι εἰς πάντα τόπον εὑρήσεις δικαστὰς ἐν τῇ Ἀθηνᾷ. τοῦτο δὲ οὐ πρὸς ἀλήθειαν, ἀλλὰ πρὸς τὸ πλῆθος τῶν δικῶν. τάχα δὲ καὶ τὰς διαίτας δηλοῖ. Ξυμβεβυσμένοι.] συνειλοῦντες ἑαυτοὺς καὶ κάμπτοντες διὰ τὸ γῆρας. τὸ δὲ πυκνὸν, πρὸς τὸ ξυμβεβυσμένοι. νεύοντες δὲ μόλις τῇ βακτηρίᾳ, ὡς ἂν γέροντες. ἢ τὸ συμπεπνιγμένοι. ἐδίδοντο δὲ καὶ βακτηρίαι τοῖς δικασταῖς, ὁμόχροοι τοῖς δικαστηρίοις, ὅπως ἕκαστος εἰσελθόντες δικάζειν ἴδοι, ἵνα τὸν διαμαρτάνοντα ἀπελέγξῃ τὸ χρῶμα.

CHR. Παρὰ τοὺς ἕνδεκα] Vndecimuirûm magistratus erat Athenis quis cura erat incarceratorum & damnatorũ, cognoscebántq; de furib. & grassatorib. & confessos morte mulctabant, at negátes in iudiciũ ducebãt. Scholia Græca, eos vocatos ait postea θεσμοφύλακας, puto potiùs δεσμοφύλακας, nã illi custodiebãt vinctos. Sed & inducebant ἐνδείξεις, quod genus est accusationis & pœnæ in eos qui ἄτιμοι cũ essent & æs publicũ nõ dissoluissent, tamẽ magistratum gerere aut iudicare parati erant, Eos enim cuilibet ciuiũ licuit indicare, quod vocabant ἐνδεικνύναι. Palamedes Grãmat. τὴν ἔνδειξιν vocat δίκην κατὰ τῶν τὰ δημόσια πλουτούντων. Ius aũt dixisse vndecimviros in Parabysto cõstat ex omnib. qui Parabysti meminerũt. Οἱ δ' ἐν Ὠιδείῳ] Odeum locus fuit ad Theatri similitudinem à Pericle cõstruct⁹ vnde Musicos & Tragœdos audiebãt (nã ᾠδὴ dicitur etiã τραγῳδία) decertãtes vt ait Plutarch. Ibi farinas dimetiebãtur vt ait Demosth. orat. ad Phorm. quo factum vt ibidem Archon forũ haberet & iudicia exerceret. Πρὸς τοῖς τειχίοις] Murorũ refectores & curatores quos Arist. τειχοποιοὺς vocat, nõ erãt ordinarij magistrat⁹, sed prout vsus postulabat à tribub⁹ legebãtur cũ questorib. vt mœnia vetera & ruinã minãtia refici curarẽt, Sic Demosth. à tribu Pãdionide electus est vnde manarunt nobiles illæ orationes Æschinis & Demosth. cõtra Ctesiphõtẽ & pro Corona. Vult aũt Aristoph. innuere vbiq; in tota Attica tribunal esse & iudicia exerceri, quod verũ nõ est, sed respexit ad immensam litium seriem, & fortassis Diætas intelligit & arbitria innumera, vt dixit ille, Cedò quemuis arbitrum.

Βυ-

συμβεβυσμένοι] Id est, Densè contracti, inclinato in terram capite & verè caducrosi, vermium instar vix se mouentes in suis pediculis. Quid sint κύτταροι diximus ad Irenam in Glossematis. Hoc loco vix est vt nō alludat Comicus πρὸς τὰς τῶν αἰδοίων βαλάνους, quę etiam κύτταροι dicuntur, Nam senibus plerunque (vt ait Satyricus Aquinas) iacet exiguus cū ramice neruus. Quum autem ait δίαιταν, ambiguo de industria vtitur vocabulo quod & arbitrium & victus rationem significat, Propterea sequitur ἀποκείζομεν βίον, quia dixerat εὐπορώτατοι.

Ὥσπερ οἱ σκώληκες, ἐν τοῖς κυττάροις κινούμενοι.	*Vermium instar vix mouentes nos in alueribus.*
Ἔστι τε τὴν ἄλλην δίαιταν ἐσμὲν εὐπορώτατοι.	*Quin supersunt sat superque iura quæ dicenda sint*
Πάντα γὰρ κεντοῦμεν ἄνδρα, κἀκποριζόμεν βίον.	*Namque punctim omnes ferimus, hisque victū excudimus*
Ἀλλὰ γὰρ κηφῆνες ἡμῖν εἰσιν ἐγκαθήμενοι	*Attamen fucos habemus adsidentes insimul*
Οὐκ ἔχοντες κέντρον. οἳ μένοντες ἡμῶν τοῦ φόρου	*Verùm aculeo carentes qui tributi fænora*
Τὸν γόνον κατεσθίουσι, οὐ ταλαιπωρούμενοι.	*Exedunt nostri, nec vllo macerati tadio,*
Τοῦτο δ' ἔστ' ἄλγιστον, ὑμῶν ἤν τις ἀστράτευτος ὢν	*Nec labore: hoc maceramur, nostra si stipendia*
Ἐκροφῇ τὸν μισθὸν ἡμῶν, τῆσδε τῆς χώρας ὕπερ	*Aufferant non militantes, pro salute patriæ*
Μήτε κώπην μήτε λόγχην, μήτε φλύκταιναν λαβών.	*Qui manum remo nec hasta pustulosam admouerint.*
Ἀλλά μοι δοκεῖ τὸ λοιπὸν τῶν πολιτῶν ἔμβραχυ,	*Quin semel factum bonum istud censeo, vt qui ciuium*
Ὅστις ἂν μὴ 'χῃ τὸ κέντρον, μὴ φέρειν τριώβολον.	*Hoc aculeo carebit ne ferat Trinummium.*

Σχόλια. Ὥσπερ οἱ σκώληκες ἐν κυττάροις] τουτέστιν ἠρέμα. ὡς οἱ σκώληκες διὰ τὸ γῆρας. κύτταροι δὲ, αἱ τῶν κηρίων κοιλότητες. ἔστι δὲ ὁ ποικίλος. ὁ παρακείμενος τοῖς βαλάνοις. ἄλλως. καὶ τῶν σφηκιῶν τὰ κοῖλα. καὶ τὰ τῆς πεύκης. καὶ τὰ τῆς πίτυος προανθοῦντα στρόβιλα. καὶ ὁ πυθμὴν καὶ ἡ κατάτρησις. οἱ δὲ, καὶ τὰ ἐν τοῖς κηροῖς τρήματα ἢ τὰ κοῖλα ἄγγη, καὶ τῶν αἰδοίων τὰς βαλάνους. ἄλλως. κύτταρος τὸ πῶμα τοῦ βαλάνου ὅτι ἐγκάθηται ἡ βάλανος. ἡ τῆς θαλάττης πυελὶς καὶ κατάτρησις. ἢ τὸ ὑψηλότατον τοῦ οὐρανοῦ. λέγουσι γὰρ κοῖλον εἶναι τὸν οὐρανὸν, ὥσπερ τοῦ ᾠοῦ τὴν λεπίδα, τὸ κοιλότατον καὶ μυχαίτατον. Θεόφραστος δὲ κυρίως λέγει κύτταρον, τὴν προάνθησιν τῆς πίτυος ἥτις ἐστὶν ὡς στάχυς μικρὸς ἐκ μεγάλων πυρῶν. ξηραινόμενος δὲ θυλακοῦται καὶ ἀποπίπτει. ὅθεν οὖν ἀγγειῶδές φησι κύτταρον οὐρανοῦ ὁ αὐτὸς Ἀριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαζούσαις. πόσθιον τὸ σὸν προσόμοιον στρόβιλον ὥσπερ κύτταρον. Ἀλλὰ γὰρ κηφῆνες.] τοὺς ἐπὶ τοῦ βήματος λέγει ῥήτορας. κηφῆνες δέ εἰσιν, οἱ ἄρσενες τῶν μελισσῶν. οἵτινες οὔτε κέντρα ἔχουσιν. οὔτε κηρία ἐργάζονται. ἀλλὰ τὰ τῶν μελισσῶν ἔργα ἐσθίουσιν. Ἡσίοδος. κηφήνεσσι κοθούροις ἴκελος ὁρμήν. οἵ τε μελισσάων κάματον τρύχουσιν ἀεργοὶ ἔσθοντες.

CHRIST. Κηφῆνες ἐγκαθήμενοι] Sic dicuntur mares in apibus qui neque aculeos habent neque fauos aut ceras operantur, sed ignauum sunt pecus, & apum labores consumunt, Propterea eos fucos κοθούρους vocat Hesiodus quia spiculis in cauda carēt. Per hos autem, intelligit Comicus Rhetoras qui in subselliis clamitant & cætera ignaui, absumunt quæ fortes viri bello & labore parta in publicum conferunt. Deus bone! Quàm densa hoc seculo seges est eiusmodi fucorum, Palatinorum præsertim, qui se patroni nomine venditant & clientum mella quo iure quaque iniuria consumunt. Iuris se profitentur custodes, sed custodia illa quid nisi est latrocinium & rapina? Si nunc viuat Aristophanes, nūquam latiorem se habuisse materiam ludis dandis fatebitur, imò nec suffecturam libertatem veteris Comœdiæ ad indicāda mala illa publica mirabitur.

Σχόλια. Φλύκταιναν] φύσκαν ἐν τῇ χειρὶ ἐκ τοῦ κωπηλατεῖν. Ἔμβραχυ.] καθάπαξ ἢ παντάπασι τὸ ἔμβραχυ, ἀττικὴ συνήθεια. οὐδὲν πλέον δηλοῦσα, ἢ τὸ βραχύ. ὡς ἐμφαγεῖν τὸ φαγεῖν. καὶ παρ' Εὐριπίδῃ τὸ ἐνδυστυχῆσαι, ἀντὶ τοῦ δυστυχῆσαι.

CHRIS. Ἔμβραχυ] Id est semel & omnino. Putus purus Atticismus nihil augens compositione. Nihil enim aliud magis significat quā simplex βραχὺ, vt dicūt illi ἐμφαγεῖν pro φαγεῖν & apud Euripidem ἐνδυστυχῆσαι pro δυστυχῆσαι. Quod autem φλύκταιναν dixit, laboris indicium notat quia κώπην & λόγχην dixerat, & qui assiduè remū tractant vel hastam vibrant, ij vel callum contrahūt, vel pustulas qui tumores sunt φύσκαι dicti, similes ampullis, propterea nos Gallico idiomate vocamus *ampoulles*. Eas non contrahunt qui sacram dicuntur seruare. Ὅστις ἂν μὴ 'χῃ τὸ κ. μ. φ. τριώβολον] Censeo inquit vt nullam ferāt mercedem vel stipendium, qui arma non tractant, & labores bellicos non anclant. Nā per τὸ κέντρον arma, per triobolum, stipendia intelligit, scilicet innuit vt boui non trituranti os alligetur: neque manducet qui non laborat, vt prouerbia canunt.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ, ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ.

PHILOCLEON, BDELYCLEON.

Φι. Οὔτοι ποτὲ ζῶν τοῦτον ἀποδυθήσομαι.
Ἐπεὶ μόνος μ' ἔσωσε παρατεταγμένον,
Ὅθ' ὁ βορέας ὁ μέγας ἐπεστρατεύσατο.
Βδ. Ἀγαθὸν ἔοικας οὐδὲν ἐπιθυμεῖν παθεῖν.
Φι. Μὰ τὸν Δί'. οὐ γὰρ οὐδαμῶς μοι ξύμφορον.
Καὶ γὰρ πρότερον ἐπ' αἰθερακίδων πεπλησμένος,
Ἀπέδωκ' ὀφείλων τῷ γναφεῖ τριώβολον.
Βδ. Ἀλλ' οὖν πεπειράσθω γ' ἐπειδήπερ γ' ἅπαξ
Ἐμοὶ σεαυτὸν παραδέδωκας εὖ ποιεῖν.
Φι. Τί οὖν κελεύεις δρᾶν με. Βδ. τὸν τρίβων' ἄφες.
Τηνδὶ δὲ χλαῖναν ἀναλαβὲ τριβωνικῶς.
Φι. Ἔπειτα παῖδας χρὴ φυτεύειν καὶ τρέφειν,
Ὅθ' οὑτοσί με νῦν ἀποπνῖξαι βούλεται;
Βδ. Ἔχ' ἀναλαβὲ τηνδὶ λαβών, καὶ μὴ λάλει.
Φι. Τουτὶ τὸ κακὸν τί ἐστι πρὸς πάντων θεῶν.
Βδ. Οἱ μὲν καλοῦσι Περσίδ', οἱ δὲ καυνάκην.
Φι. Ἐγὼ δὲ σισύραν ᾤόμην Θυμαιτίδα.
Βδ. Κοὐ θαῦμά γ' ἐς Σάρδεις γὰρ οὐκ ἐλήλυθας.
Ἔγνως γὰρ ἄν. νῦν δ' οὐχὶ γιγνώσκεις. Φι. ἐγώ;
Μὰ τὸν Δί' οὐ τοίνυν γ' ἀτὰρ δοκεῖ γέ μοι
Ἐοικέναι μάλιστα Μορύχου σάγματι
Βδ. Οὐκ. ἀλλ' ἐν Ἐκβατάνοισι ταῦθ' ὑφαίνεται.

PH. Donec videns viuusque ero, hunc non exuam.
Qui me apparatum & ordinatum in pralio
Seruauit, ingens quum ingruit Septentrio.
BD. Tibi videris nil boni expetessere.
PH. Non hoc quidem nunc, haud enim mihi expedit
Vt qui minuti plenus antè obsonij
Trinummum in operam impenderim fulloniam.
BD. Periculum fac, quando te in curam meam
Ipsum dedisti, quò tibi faciam bene.
PH. Quid iam iubes me facere. BD. decotem exue
Istámque vestem sume commodam seni.
PH. Quò procreamus liberos & tollimus,
Quando iste suffocare me nunc postulat?
BD. Sume, induc inquam, & plura causans desine.
PH. Quid istud esse per deos dicam mali.
BD. Quod Persida isti nominant hi gaunacum.
PH. Ego arbitrabar gausapum Thymætida.
BD. Nec mira res qui Sardiam non videris,
Benè ista nosses quæ malè ignoras. PH. Egón'
Vt nullus illuc venerim? at videtur hoc
Morychi esse valde simile villoso sago.
BDE. Minimè, sed hoc Ecbatana perficiunt opus.

Σχόλια. Οὔτοι ποτὲ ζῶν.] καυνάκην ἀμφιέσαι βούλεται τὸν πατέρα ὁ υἱὸς ἀφαιρούμενος τὸ τριβώνιον. φησὶν οὖν, ὅτι τρίβωνα οὐκ ἀφαιρῶ ἐμαυτοῦ. τὸν γὰρ τρίβωνα περιαιρεθεὶς, θέλει αὐτὸν καυνάκην ἐνδῦσαι. καυνάκης δὲ χλαῖνα περσικὴ ὁλοεριννή. παρὰ τὸ καλεῖσθαι. ὁ δὲ Παλαμήδης φησὶ καυνάκης ἐστὶ περσικὸν ἱμάτιον, ἔχον διὰ τοῦ ἑτέρου μέρους μαλλούς. ἄλλως. καυνάκης εἶδος ἱματίου ὅπερ καὶ περσίδα καλοῦσιν. σὺ δὲ σισύραν θυμαιτίδα ὅπερ ἔοικε Μορύχου σάγματι. σάγμα δὲ ἡ θήκη τῶν ὅπλων. ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς. ἐπεστρατεύσατο δὲ σφοδρῶς ἐπῆλθε τοῖς ἡμετέροις μαχεσαμένοις σώμασι. μή ποτε τὸν πνεύσαντά φησι βορέαν ἐπὶ τῷ Ἀρτεμισίῳ καὶ διαφθείραντα τὸν τῶν βαρβάρων στόλον. πολὺς γὰρ ἐπελθὼν κατέδυσεν αὐτῶν τὰ σκάφη βοηθῶν Ἀθηναίοις. διὸ καλῶς τὸ ἐπεστρατεύσατο.

CHRIST. Οὔτοι π. ζ. τ. ἀποδυθήσομαι] Suadebat patri Bdelycleon vt Centonem exueret & elegātiorem amictum indueret, at ille persuaderi se non patitur & depositurū se negat vetus pallium, in quo salutem suam olim positam meminerit, cùm flaret vehemens Boreas super præliantibus Græcis, quod fertur accidisse ad Artemisium vbi barbarorum classem tempestas euertit, multásque eorum naues fundo demersit, atque ita Atheniensium partes adiuuit, propterea rectè hic dicitur ὁ βορέας ὁ μέγας ἐπεστρατεύσατο.

Σχόλια. Οὐδαμῶς μοι ξύμφορον.] οὐ λυσιτελεῖ μοί φησι πολυτελὲς ἀμφιέννυσθαι. καὶ γὰρ πρώην ἰχθύδια ἐσθίων ὅτε κατεστάξαντες ζωμὸν ἐπὶ τὸ ἱμάτιον τριώβολον ἔδωκα τῷ κναφεῖ μισθόν. τουτέστι τῷ πλύνοντι τὰ ἱμάτια.

CHRIST. Καὶ γὰρ πρότερον] Prius, inquit, cū pisciculis carbonariis saturatus fuissem, & aliquid iurulenti condimenti superfusum fuisset meo pallio, ad eluēdas maculas persolui fulloni tres obolos, Itaque nihil est opus mihi politiore vestitu. Vocat autem ἀνθρακίδας pisces qui torrētur super carbonibus.

Σχόλια. Τριβωνικῶς.] ἐὰν μὲν τριβωνικῶς. ὥσπερ τριβώνιον περιεμμένον καὶ ἀναβαλόντι. ἐὰν δὲ γεροντικῶς, ὡς πρέπει γέροντι.

CHRIST. Τριβωνικῶς] Idem vicem pallij tui detriti & decoti, vel vt senem detritū decet.

Σχόλια. Φυτεύειν.] γεννᾶν.

CHRIS. Ἔπειτα παῖδας] Illud ἔπειτα magnam habet ἔμφασιν, Quasi dicat, Hæc ita cū sint, quorsum liberis operam demus & procreandis & tollendis, quando hic me patrem suffocare postulat? dixit autem ἀποπνῖξαι, propter calorem nimium quem sibi pareret illud genus vestis, nam καυνάκην deducere videtur ἀπὸ τοῦ καύματος vt fortassis sit dicta quasi νάκος καυματώδες. Est autem καυνάκη, Gaunacum, vt ait Varro, Sagum maius, & ἀμφίμαλλον vt quidā cēsent, vt alij ἑτερόμαλλον, denique villosum & arcendo frigori accommodum. De Caunace & Sisyra vide quæ ad Varronem notauit diuinus Coniector. Paulò post cùm ait θυμαιτίδα, variatur lectio à Scholiasta, vt sit θυμοιτίδα à populo tribus Hippocoontidis sic dicto ab Heroe Thymæta.

Σχόλια. Ἀποπνῖξαι.] διὰ τὸ καῦμα τὸ ἀπὸ τῆς καυνάκης. Τουτὶ τὸ κακόν.] τὸ καινὸν παρ' ὑπόνοιαν. ἐπεὶ καινὸν παραλαμβάνει ἱμάτιον. Οἱ δὲ καυνάκην.] ἔοικε τὸ βαρβαρικὸν εἶναι φόρημα. Ἐγὼ δὲ σισύραν] σισύραν

οὔτε ὁ τὸ μαλλωτὸν ἀλλὰ βαθύ. ἔστι δὲ, ἡ ἀπὸ δέρματος συῤῥαπτομένη χλαῖνα. Θυμαιτίδα δὲ ἀπὸ δήμου τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς ἀπὸ Θυμοίτου ἥρωος. μή ποτε δὲ χαπλέον Θυμοιτίδα. Εἰς Σάρδεις.] εἰς Σάρδεις γὰρ ἐπωλεῖτο τὰ περσικὰ ἱμάτια. Σάρδεις δὲ πόλις Λυδίας ὑπὸ Πέρσαις. ἀναγκαίως οὖν περσικὰ ἐφόρουν.

Christ. Εἰς Σάρδεις] Sardes vrbs Lydiæ maxima quondam diues & Crœsi Regia, ei Tmolus mons diues imminet Persarum opus, & speculam habens hexedram albi lapidis, vt ait Strabo, Illic ergo Persicæ vestes vænibant.

Σχόλια. Οὐ τοίνυν γ' αὐτήρ.] οὐκ ἦλθον εἰς Σάρδεις. Μορύχου σάγματι.] Μόρυχος ὀψοφάγος. σάγματι δὲ τῷ μαλλωτῷ σάγῳ, ὃ εἶχεν ὡς τρυφερὸς πλείονι θάλπει χρώμενος. ἄλλως. τῶν περὶ τρυφῆς ἐσπουδακότων ὁ Μόρυχος. σάγματι δὲ, ἐπεὶ παχέα ἴσως ὡς ἐκείνου παχεῖ σάγματι χρωμένου. Ἐκβάτανα δὲ, πόλις Περσῶν. κρόκη δὲ ῥοδάνη καὶ κροκύφαντος. ὅτι διὰ κρόκης ὑφαίνεται.

Christ. Μορύχου σάγματι] Sagum villosum σάγμα vocat quod alias est armarium. Hic autem Morychus Tragicus erat poeta, deliciosi victus homo, cætera pallens, & ad calescendū villosis vtens vestibus & crassis. De quo in Acharnēsibus & Irena meminit. Ἐν Ἐκβατάνοισι] Ecbatana (prius Acessæa dicta vt ait Scholiastes Æschyli in Persis) & Susa duæ sunt præcipuæ Persidos vrbes, in hac hyemare solebat Rex, in illa æstatem degere. In Ecbatanis præsertim vestes elegātiores fuisse certum est. & constat ex nostro Comico qui in Acharnensibus dixit ὦ 'κβάτανα τοῦ σχήματος quasi ex Ecbatanis κεκαλλωπισμένοι exirent legati.

Φι. Ἐν Ἐκβατάνοισι γίγνεται κρόκης χόλιξ;
Βδ. Πόθεν ὦ 'γαθ'. ἀλλὰ τοῦτο τοῖσι βαρβάροις
Ὑφαίνεται πολλαῖς δαπάναις. αὕτη γέ τοι
Ἐρίων τάλαντον καταπέπωκε ῥᾳδίως.
Φι. Οὔκουν ἐριώλην δῆτ' ἐχρῆν ταύτην καλεῖν,
Δικαιότερόν γ' ἢ καυνάκην. Βδ. ἔχ' ὦ 'γαθέ.
Καὶ στῆθί γ' ἀμπισχόμενος. Φι. οἴμοι δείλαιος.
Ὡς θερμὸν ἡ μιαρά τί μου κατήρυγεν.
Βδ. Οὐκ ἀναβαλεῖ; Φι. μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ', ἀλλ' ὦ 'γαθέ,
Εἴπερ γ' ἀνάγκη, κρίβανόν μ' ἀμπίσχετε.
Βδ. Φέρ' ἀλλ' ἐγώ σε περιβαλῶ. σὺ δ' οὖν ἴθι.
Φι. Κατάθου γε μέντοι καὶ κρεάγραν. Βδ. τί πῆ, τί δή;
Φι. Ἵν' ἐξέλῃς με, πρὶν διεῤῥυηκέναι.
Βδ. Ἄγε νῦν ὑποδύου τὰς καταράτους ἐμβάδας.
Τασδὶ δ' ἀνύσας ὑπόδυθι τὰς Λακωνικάς.
Φι. Ἐγὼ γὰρ ἂν τλαίην ὑποδύσασθαί ποτε
Ἐχθρῶν παρ' ἀνδρῶν δυσμενῆ καττύματα;

PH. Ecbatana floccos ergo villosos habent?
BD. Bona verba, at ista (vt sis sciens) cum maximo
Sumptu & labore barbari texunt, & hæc
Vestis talentum absorpsit in lanam simul.
PH. Iure ergo fas est laniperdam dicere,
Et iustius quàm gaunacum. BD. Tene ô bone,
Et indue illam. PH. Me missellum, vah quid est
Quod hæc scelesta eructat in me feruidum.
BD. Age superinduc. PH. Haud ego istuc ô bone,
Sed si necesse est clibanum, oro, inducite.
BD. Ades hoc amictu te induam, iam nunc abi.
PH. Et harpagonem impone. BD. Qui dum? cui bono?
PH. Vt retrahas me, ne cadam vel effluam.
BD. Age ista nequam calciamenta exue
Et indue istas inuicem Laconicas.
PH. Egóne vt vnquam inducam in animum inducere
Sutorum alutas hostium infestissimas?

Σχόλια. Χόλιξ.] χόλιξ λέγεται τὸ τοῦ βοὸς ἔντερον μαλλωτόν. ὃ ἐστιν ἐκ κρόκης μαλλός. ἄλλως. τὰς ἐξοχὰς τῶν κρόκων εἰκάζει χόλιξι. τοῦτο δὲ, Ἀρτεμίδωρος λέγει τὰς ἐπὶ τῆς κοιλίας λεγομένας χολάδας. Εὐφρόνιος δὲ οὐ τὰ ἔντερα καθ' αὐτό. ἀλλὰ πᾶν σὺν τῷ λίπει τοῖς ὑμέσιν.

Christ. Κρόκης χόλιξ] Laneos floccos in panno extantes comparat bouis intestino quod crispum est & velut pellitum, χόλικες vel χολάδες dicitur, siue quia hepatis χολὴν capit siue à concauitate quasi κοιλότητες siue etiam à laxitate quasi χαλαραί. Quanquam hanc vocem intelligit Artemidorus de hypocrondio Ventriculi, Euphronius contra non intestina vult esse sed quicquid cōstat pinguitudine & mēbranis. Sanè videtur hoc lanæ textum fuisse quod nos vocare solemus Frizam Gallofranco vocabulo. Πόθεν ὦ 'γαθ'] Hic τὸ πόθεν puto esse ἀρνητικὸν & positum pro οὐδαμῶς, vt & notauimus ad Euripidæ Andromachā, quam Latinè, vt potuimus, edidimus.

Σχόλια. Ἐριώλην] ἐρίων ἀπώλειαν παρὰ τὸ τὰ ἔρια ἀναλῶσαι.

Christ. Ἐριώλην] Ludit in verbo, ἐριωλὴ, propriè est venti vehemens turbo, Hoc detorquet ad pallium vbi multum lanæ consumitur, quasi ἀπώλειαν ἐρίων, Nos vertimus Laniperdam, non seruata tamen vocis Græcæ ambiguitate, Nā solis Græcis licet esse sic disertis.

Σχόλια. Κατήρυγε.] κατέπνευσεν. ὡς ἐπὶ τῶν μὴ προσφιλῆ ἐρευγομένων.

Christ. Οὐκ ἀναβαλεῖ] Atticè pro ἀναβαλῇ, Idest non indues, non impones hunc amictū? Est enim ἀναβάλλεσθαι etiam ὑπερτίθεσθαι. quod postea dicit περιβαλεῖν.

Σχόλια. Διεῤῥυηκέναι.] πρὶν συμπεσεῖν ἀπὸ τῆς ὀπτήσεως τὰ κρέα μου. ἐμβάδας τὰ δικαστικὰ ὑποδήματα.

Christ. Διεῤῥυηκέναι] Quasi carnes cum assatæ sunt, harpago prohibet effluere & cadere. Iocum & risum hinc captat Comicus sed satis frigidè: & dignum Plutarchi censura.

Σχόλια. Τὰς Λακωνικάς.] ἀνδρεῖα ὑποδήματα ἢ ἀστειότερα. ὡς αὐτὸς Ἀριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαζούσαις. ποῦ τὸ πέος; ποῦ χλαῖνα; ποῦ Λακωνικαί; ὁ δὲ Φιλοκλέων ἀποσείεται αὐτὰς ὡς ἐχθρῶν Ἀθηναίοις τῶν

Λακεδαιμονίων, κατύματα δὲ, δέρματά τινα ἰσχυρὰ καὶ σκληρὰ, ἅπερ τοῖς σανδαλίοις καὶ ἄλλοις ὑποδήμασιν ὑποβάλλεται.

CHRIST. Λακωνικάς.] Sic vocantur calcei viriles & elegantiores, vt fœminarum Sicyonij. At Philocleon qui nihil de pristino statu mutare vult, vsum detrectat Laconicarum, & Laconicam (quamuis soleam) ingredi metuit, quia hostes erant Atheniensium Lacones. Sunt autem κατύματα soleæ ex duriore aluta calceis sublutæ, quas nos Gallo Franci à quadrata olim figura dicimus *Quarrelures*.

Βδ. Ενθες πότ' ὦ τᾶν κατάβαιν' ἐῤῥωμένως
Ες τὴν Λακωνικὴν ἀνύσας. Φι. ἀδικεῖς γέ με.
Ες τὴν πολεμίαν ἀποβιβάζων τὸν πόδα.
Βδ. Φέρε καὶ τὸν ἕτερον. Φι. μηδαμῶς τοῦτόν γ' ἐπεὶ
Πάνυ μισολάκων αὐτοῦ 'στιν εἷς τῶν δακτύλων.
Βδ. Οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτ' ἄλλα. Φι. κακοδαίμων ἐγὼ
Ος τις ἐπὶ γήρᾳ χίμετλον οὐδὲν λήψομαι.
Βδ. Ανυσόν ποτ' ὑποδυσάμενος εἶτα πλουσίως,
Ωδὶ προβὰς, τρυφερόν τι διασαλακώνισον.
Φι. Ιδού. θεῶ τὸ σχῆμα, καὶ σκέψαι μ' ὅτῳ
Μάλιστ' ἔοικα τὴν βάδισιν τῶν πλουσίων.
Βδ. Οτῳ; δοθιῆνι σκόροδον ἠμφιεσμένῳ.
Φι. Καὶ μὴν προθυμοῦμαί γε σαυλοπρωκτιᾶν.
Βδ. Αγε νυν. ἐπιστήσει λόγους σεμνοὺς λέγειν
Ανδρῶν παρόντων πολυμαθῶν καὶ δεξιῶν;
Φι. Εγωγε. Βδ. τίνα δῆτ' ἂν λέγοις; Φι. πολλοὺς πάνυ,
Πρῶτον μὲν ὡς ἡ Λάμι' ἁλοῦσ' ἐπέρδετο.
Επειτα δ' ὡς Καρδοπίων τὴν μητέρα.
Βδ. Μή μοί γε μύθους. ἀλλὰ τῶν ἀνθρωπίνων
Οἵους λέγομεν μάλιστα τοὺς κατ' οἰκίαν.
Φι. Εγᾦδα τοίνυν τῶν γε πάνυ κατ' οἰκίαν

BD. Infer pedem intrò, ingredere totis viribus
In hanc Laconicam. PH. hæc quidem est iniuria
Cogente si te in hosticam pedem feram.
BD. Cedò alterum. PH. Noli obsecro, quando in se habet
Digitum inter omnes additum Laconibus.
BD. At præter ista nil erit. PH. quàm sum miser
Cui nullus aderit in senecta pernio.
BD. At expeditè fac pedem hunc vt calcees,
Gressuque molli incede vel Salaconio.
PH. Nunc schema contemplator, & quem dignitum
Incessus æmuletur hic meus vide.
BD. Amictum, opinor, allio furunculum.
PH. Atqui cupido incessit vt nunc caueam
BD. At verba potius dic honesta & seria
Coram eruditis & pudentibus viris.
PH. Libenter. BD. ecquod ergo? PH. valdè plurima,
Primùm vt prehensa Lamia pedebat solens,
Tum matrem vt olim Cardopion pessumus.
BD. Apage mihi istas fabulas, dic tantummodò
Humana gesta quæque narrantur domi.
PH. Certè inter omnes fabulas domesticas

Σχόλια. Ενθες.] ἔνθες τὸν πόδα σου εἰς τὴν Λακωνικὴν ἀνύσας. καὶ περιπάτει ἐῤῥωμένως. ἔνθες ἀντὶ τοῦ ὑπόδυσαι. ἅμα μὲν πρὸς τὸ ὑπόδημα. ἅμα δὲ πρὸς τὴν χώραν. Εἰς τὴν πολεμίαν] ὁ μὲν εἶπε τὴν Λακωνικὴν ἐμβάδα. ὁ δὲ, ὑπονοήσει λέγειν αὐτὸν τὴν χώραν.

CHRIST. Φέρε καὶ τὸν ἕτερον] Puta τὸν εὐώνυμον. Nam inter Pythagoræ præcepta, etiam illud fuit, Dextrum pedem in calceum præmitte, læuũ in ποδόνιπτρον id est peluim vel pelluuium.

Σχόλια. Χίμετλον.] ὅτι κυρίως νῦν, τὸ ἀπὸ τοῦ ψύχους ἐπὶ τῶν δακτύλων τραῦμα. λέγεται δὲ τὸ μέρος τι τοῦ ποδὸς, περὶ ὃ τὸ πάθος, καὶ ὅτι χίμετλον οὐ λέγουσιν ἑνικῶς. πληθυντικῶς δὲ, χίμετλα παρ' ὑπόνοιαν δὲ ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ἀγαθὸν οὐδὲν λήψομαι. ὅς τις τὰ τῶν γερόντων οὐ λήψομαι. διασαλακώνισον] ἁβρύνθητι καὶ διαθρύφθητι. οἱ δὲ, διασαλακώνισον ἀπὸ Σαλάκωνος μαλακοῦ τοῦ Αὐτολύκου πατρός. ἄλλως. ἔοικεν ἐμφαίνεσθαι τῷ ὀνόματι τὸ Σαλακωνεύεσθαι, τουτέστι τὸ σαλεύειν τὸν πρωκτόν. ἔνιοι μὲν, διαλυκώνισον. ἐν δὲ τῇ Αρτεμιδώρου συναγωγῇ, διλακώνισον. αἰτία δὲ τῆς λέξεως, ἡ συνήθεια. μή ποτε γὰρ καὶ πεποίηται ὑπ' αὐτοῦ. εἰ δὲ μὴ ἐσχεδίασται τὸ διαλακώνισον, τάχα ἂν λέγοιτο ἀπὸ Λύκου πεντάθλου. φαίνεται γάρ τις καὶ μαλακώτερος γενέσθαι Αμειψίας. εἰ μὴ θαυμάσει ἐπί τις μὴ καταβάλῃ. οἱ μὲν τὸν πένταθλον αὐτὸν Λύκωνα. ὁμοίως δ' ἐπὶ καὶ παρ' Ερμίππῳ, ἐν τοῖς διμέτροις ὕστερον δὲ αὐτὸν καὶ στρατηγὸν. καὶ σαλαβάζειν εἶδον καὶ σεσαλακωνισμένον. ἄλλως. ἁβρῶς καὶ μαλακῶς σαυτὸν διακίνησον. ἀπό τινος Σαλάκωνος τρυφηλοῦ. τινὲς δὲ Σαλακωνίζειν φασὶ, τὸ πρωκτὸν αἰσχρῶς κινεῖσθαι. σαῦλον δὲ καλεῖται τὸ φαῦλον καὶ διεῤῥυηκός.

CHRIST. Διασαλακώνισον] Variæ notantur lectiones, quidam enim legunt διαλυκώνισον à Lyco quinquertione, qui motus molles edere solebat vt auctor est Amipsias, Alij (inter quos Artemidorus) διλακώνισον, & sanè ad Laconas arbitror allusisse, sed hoc tantum, non autem ita scripsisse, rara enim in Laconibus τρυφή. Sed vulgata lectio mihi potior videtur. Est autem σαλακωνίζειν quod Tibullus dixit versare mobilem natem, hic est ἁβρύνεσθαι & διαθρύπτεσθαι effluere in mollitiam & delitias facere, siue à quodam Salacone qui mollis fuit & cinædus (quem Autolyci patrẽ ferunt) siue quia σαῦλον dicitur quod corruptum & fluxum est, vnde idem Comicus finxit τὸ σαυλοπρωκτιᾶν quod est inhonestè moueri sedẽ, id Latini cæuere vocant. Aristoteles tamen in Rhetoricis differre facit σαλάκωνας ἀπὸ τῶν τρυφερῶν Quasi illi molles sint, hi deliciosi tantum. Cicero libr. 7. Epistolarũ ad familiares meminit Salaconis, quo nomine, infamem aliquem cinædum notat. Menander etiam Glyceram inducit quę suas infirmitates vocari ait τρυφὰς καὶ σαλακωνίας. Et Hermippus in Dimetris, dixit καὶ σαλαβάζειν εἶδον τὸ σεσαλακωνισμένον. Quem Trochaicum versum sic ipse interpretor Vidicã conuiciantem, & indecorè mobilẽ. Apud Sudã Salaco pauper est sed diues videri vult.

Σχόλια.

Σχόλια. Οτι δοθιῆνι.] ἀφροδισίως παίζει. καὶ τὸ A ῷ ὥσπερ ἐμοιον. ἡ πρὸς τὸν πατέρα ἀμόρφως ἀμφιεσμένον τὴν καυνάκην καὶ ἀναρμόστως, καὶ το σκορόδον τῷ δοθιῆνι, ἀνάρμοστον εἰς θεραπείαν. δοθιὴν ἢ, φῦμα φλυκταίνῃ ἐοικός.

CHRIST. Δοθιῆνι σκόροδον] Hoc mihi videtur Prouerbiale, quod vsurpari potest in rebus disconuenientibus proinde vt Humano capiti cer uix equina. Quæ enim medicina magis ἀνάρμοστος furunculo quàm allium plenum acrimoniæ, B & phlyctænas potius facturum quàm medicaturum. Miror si à Parœmiographis hoc sit prætéritum qui multa non prouerbialia inculcarunt in farraginem suam.

Σχόλια. Σαυλοπρωκτιᾷν.] ἐλαύνειν τὸν πρωκτόν. σαῦλον δὲ τὸ κοῦφον.

CHRIST. Λόγους σεμνοὺς] Rectè ergo Horatius in Poëtica cũ de fabula Lamiæ puerum aluo extrahentis verba facit, ait hæc non placere viris grauibus πολυμαθέσι καὶ δεξιοῖς, nam Centuriæ seniorum agitant expertia frugis, inquit. vbi per seniores, viros serios & graues intelligit; & agitare dixit quod Græci ἐλᾶν vel ἐλαύνειν, id est abigunt & fugiunt. Itaque locus hic apud Scholiastam deculpatur & κιχλίζεται, quia Lamiam quæ nulla est supponit & fingit, velut & quod inquit de Cardopione & eius matre. De quo amplius quærendũ (vt de Salacone ait Rhodiginus) censet, cùm nulla apud Comicos eius sit mentio, sed Ancylionis, qui matrem suã hac affecerit iniuria. Nam subauditur ἔτυψεν. Fortassis autem hæc sunt mendosa (sanè quidem lex metrica in καρδοπίων, nisi geminetur τὸ π) & fabula fuit περὶ καρδόπου & μάκτρας.

Σχόλια. Πρῶτον μὲν, ὡς ἡ Λαμία.] ὅτι ἐκ σώζων τὴν Λαμίαν ὑποτίθεται, διὸ τὸ χ. τοῦτο δ' ἐν μύθῳ λέγεται. Καρδοπίων.] καὶ τοῦτο ἀρχὴ μύθου. Δίδυμος ὁ Καρδοπίων ζητητέος εἰ ἀμοῦ κωμῳδεῖται. ἀλλ' Αγκυλίων, ἐπὶ τῷ τὴν μητέρα κακῶς διατιθέναι. λείπει δὲ τὸ ἔτυψεν. C

Επεῖτον, ὡς ἄπτεο ποτ' ἦν μῦς καὶ γαλῆ.
Βδ. Ω σκαιὲ κἀπαίδευτε Θεογένης ἔφη
Τῷ κοπρολόγῳ καὶ ταῦτα λοιδορούμενος,
Μῦς καὶ γαλᾶς μέλλεις λέγειν ἐν ἀνδράσιν;
Φι. Ποίους τινὰς δὲ χρὴ λέγειν; Βδ. μεγαλοπρεπεῖς.
Ως ξυνεθεώρεις Ανδροκλεῖ καὶ Κλεισθένει.
Φι. Εγὼ δὲ τεθεώρηκα πώποτ' οὐδαμοῦ,
Πλὴν ἐς Πάρον, καὶ ταῦτα δύ' ὀβολὼ φέρων.
Βδ. Αλλ' οὖν λέγειν χρή σ' ὡς ἐμάχετό γ' αὐτίκα
Εφουδίων παγκράτιον Ἀσκώνδᾳ καλῶς,
Ηδη γέρων ὢν καὶ πολιός, ἔχων δέ τοι
Πλευρὰν βαρυτάτην, καὶ χέρας λαγόνας τε καὶ
Θώρακ' ἄριστον. Φι. παῦε παῦ' οὐδὲν λέγεις.
Πῶς δ' ἂν μαχέσαιτο παγκράτιον θώρακ' ἔχων;
Βδ. Ούτως διηγεῖσθαι νομίζουσ' οἱ σοφοί,
Αλλ' ἕτερον εἰπέ μοι παρ' ἀνδράσι ξένοις
Πίνων, σεαυτοῦ, ποῖον ἂν λέξαι δοκεῖς
Επὶ νεότητος ἔργον ἀνδρικώτατον.
Φι. Εκεῖν' ἐκεῖν' ἀνδρειότατόν γε τῶν ἐμῶν,

Teneo hanc, vt olim felis atque mus simul.
BD. O stulte & imperite, (Theogenes ait
Conuiciatus colligenti stercora)
Virisne mures atque feles obiicis?
PH. Quas ergo vis narrationes? BD. nobiles.
Spectacula vt iua cum Androcle & Callisthene.
D *PH. At nuspiam spectasse me ludos scio*
Nisi in Paro, idque obolis duobus constitit.
BD. Dic illud ergo, quàm benè Ascondã statim
Ephudion quinquertio certauerit
Cùm canus esset & senex, grauissimum
Latusque haberet & manus & ilia
Thorace pollens. PH. mitte nugas dicere
Thorace tectus nemo Pancratium subit. E
BD. Sapientiores sic tamen solent loqui,
Sed aliud inque, in hospitum conuiuiis
Quod facinus arbitrare te fortissimum
Narrasse, quod quidem in iuuenta feceris.
PH. Generosum & audax facinus est & arduum

Σχόλια. Μῦς καὶ γαλῆ.] πρὸς τὴν συνήθειαν ὅτι μῦθον προσθετέον οὕτως. ἦν ποτε γέρων καὶ γραῦς. καὶ Πλάτων ἐν Φαίδρῳ. ἦν οὕτω παῖς μᾶλλον δὲ μειρακίσκος, τούτῳ δ' ἦσαν ἐρασταὶ πάνυ πολλοί. ἄλλως. ἀρχὴ μύθου. F τοῦτο δὲ πρὸς τὸ κατ' οἰκίαν εἰρημένον τῷ Βδελυκλέωνι οἰόμενος περὶ μυθαρίων αὐτὸν λέγειν.

CHRIST. Ποτ' ἦν μῦς καὶ γαλῆ] Pro ἦν ποτέ. Sic enim ferè semper fabulæ ordiebantur. vt apud Clementem in Stromatis Callimachi in Miniambis exstat hæc fabula tribus constans Choriambis, Ην κεῖνος οὐνιαυτὸς ᾧ ποτε πτηνόν, Καὶ τοὐν θαλάσσῃ, καὶ τὸ τετράπουν, οὕτως Εφθέγγεθ' ὡς ὁ πηλὸς ὁ Προμήθειος. Id est Fuit annus olim quo volucris & piscis Currens in æquor, quadrupesque terrestris Loqui solebat limus vt Prometheus. Festiuè autem Philocleon hanc fabulã incipit de Mure & fele animalculis domesticis, quia Bdelycleon, referri postulabat λόγους τοὺς κατ' οἰκίαν.

Σχόλια. Θεογένης] ὅτι Θεογένης οὗτος ἦν ὁ Ἀχαρνεύς. ἐν καὶ ἐπὶ τῷ μεγάλα ἀποπαρδεῖν κωμῳδεῖται.

CHRIST. Θεογένης ἔφη] Hunc Theogenem Acharnẽsem fuisse ait Scholiastes Græcus, & quia altos ventris edebat crepitus derisum à Comicis. Tamen apud Sudam de Theogene Thasio exstat historia, qui statuam æream è foro succollatam in ædes suas transtulerat, Deinde, cùm id ægrè ferret populus, rursum ex ædibus suis in forum deportauit, vnde magnam iniuit à populo gratiam, & laudem sibi ingentem parasse dicitur. Nõ est mei palati explorare, neque stomachi pronũciare, vtrum G hic innuat Comicus, Tãtum hoc scio, hunc adeo fuisse μεγαλοφυῆ & ἀλαζόνα vt superbo fastidio respuerit τὸν κοπρολόγον, minutas fabellas de muribus & felibus narraturientem.

Σχόλια. Τῷ κοπρολόγῳ.] μεγαλοφυὴς γὰρ ὢν καὶ ἀλαζὼν παρῃτεῖτο ὡς μικρὰ ταῦτα ἀκούων. Ως ξυνεθεώ-

ρος] ἐμφαίνει μὲν ὡς περὶ ἐνδόξων τινῶν καὶ λαμπρῶν. Ἀνδροκλέα δὲ Κρατῖνος Σερίφοις φησὶ δοῦλον καὶ πτωχὸν, ἑταιρηκότα αὐτόν. Τηλεκλείδης δὲ καὶ Φρυνίχος βαλλαντιοτόμον. ὁ δὲ Κλεισθένης, ἐπὶ μαλακίᾳ γνωριζόμενος. ἕτερος δὲ παρὰ τοῦτον ὁ λαμπρὸς Κλεισθένης ὁ παλαιὸς. δέον δὲ εἰπεῖν αὐτὸν ἐπίσημα ὀνόματα, τούτους εἶπεν, ἵνα αὐτοὺς διαβάλλῃ.

CHRIST. Ἀνδροκλεῖ καὶ Κλεισθένει] Hos laudat παρὰ προσδοκίαν, Quum enim exspectaret spectatores, vt viros nobiles & illustres nominaret, horum meminisse voluit vt risum pareret. Nam Androcles fuit seruus & mendicus & cinædus vt Cratinus eũ notat in Σερίφοις, Teleclides & Phrätides (vt ait Scholiastes, vbi malim legi ἀφαρτίδας qui Satyros scripsit, nã φραττίδαν nescio quis sit) eum scripserunt esse crumenisectorem. Clisthenes autem æquè nobilis cinædus, neque melioribus artibus insignis, quem in aliis Comœdiis Aristophanes salsè perstringit, & nos de eo alibi scripsimus quæ pudet reuocare.

Σχόλια. Πλεῖν ἐς Πάρον.] ἀντὶ τοῦ μισθωτὸς ὢν στρατιώτης. τὸ δὲ Πάρον, Πόντου πόλις. καὶ παροιμία, ἐν δὲ Παρίῳ, ψυχρὸν μὲν ὕδωρ καλαὶ δὲ γυναῖκες. οἱ μὲν, τόπον. οἱ δὲ, κατὰ παιδιὰν εἰρῆσθαι κωμικῶς.

CHRIST. Πλεῖν ἐς Πάρον] Parus vrbs Pontica, vbi Philocleon fortassis stipendia meruit & militauit. de qua vulgaris est versiculus, ἐν δὲ πάρῳ ψυχρὸν μὲν ὕδωρ, καλαὶ δὲ γυναῖκες. Fortassis autem ludit in voce quasi ἐς τὸ παρὸν, vt innuat nunc tãtũ se spectasse quia nuper clausus erat domi quasi in carcere, Tamen nihil affirmo, Quid si etiã cùm ait τεθεώρηκα intelligat de specie illa legationis quã vocabant θεωρίαν. Nam & θεωροὶ dicebantur qui extra Atticæ regionis fines mittebantur siue ad scitanda oracula, siue ad honorem diis aliquẽ deferendum aut hominibus gratiam habendam.

Σχόλια. Δύ' ὀβολὼ φέρων.] ἀντὶ τοῦ μισθοφορῶν τοῦτο. ἐκείνοις δὲ θεωροῦντες τοὺς δύο ὀβολοὺς παρεῖχον. ἀστείως δὲ καλῶς τοῦτο χ, ὅτι περὶ τοῦ Ἐφουδίωνος ὡς ἀληθῶς ἱστορεῖ. κατεψευσμένοι δὲ φαίνονται. οὗτοι παγκρατιασταὶ ἐπὶ παιδιᾷ. ὁ δὲ Ἀσκώνδας, καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος. εἰ μὴ ἄρα ὁ Ἐφουδίων ἐστὶν ὁ ἐν τοῖς ὀλυμπιάσι φερόμενος Ἐφουδίων Μαινάλιος.

CHRIS. Ἐφουδίων παγκράτιον] De Ephudione & Asconda Pancratiastis vel luctatoribus, nihil me legisse arbitror, neque quicquam incidit anxiè disquirenti per scripta veterum, Scholia tamẽ Græca memorãt Ephudionem Mænalium cuius virtus fuit nobilis in ludis olympiacis. Πῶς ἂν μαχέσαιτο] Thoracem pro pectore dixerat Bdelycleon, at pater quasi intellexisset de armatura, pectorisque bellico tegmine, Qui possit, inquit, pugnare Pancratio qui thoraca induerit ahenũ? Nã nudato certabatur corpore vnde gymnasij nomẽ & gymnastici athletæ. Sed τὸ στῆθος propriè θώραξ dicitur, Etymon adferunt παρὰ τὸ θοὸν αἴρειν, quia seruant intellectum, innuentes per θοὸν, τὸ διανοητικὸν vnde θωρήσσεσθαι non solũ est armari sed etiã inebriari, quia pectus calefacit, θερμαίνει τὸ στῆθος, & sic sæpe Medicorum Genius Hippocrates vsurpat, hinc ἀκροθώρακες sunt ἀκρομέθυσοι.

Σχόλια. Θώρακ' ἔχων.] τὸν πολεμικὸν νοήσας χιτῶνα τοῦ Βδελυκλέωνος τὸ στῆθος εἰπόντος. θώραξ γὰρ καὶ τὸ στῆθος δηλοῖ παρὰ τὸ θοὸν αἴρειν, τουτέστι φυλάττειν τὸ διανοητικὸν, ὅ ἐστιν ἐν ἡμῖν. θοὸν. ὅθεν καὶ τὸ θωρήξασθαι ὡς ἐν Ἀχαρνεῦσιν εἴρηται, οὐ μόνον τὸ καθοπλισθῆναι, ἀλλὰ καὶ τὸ μεθυσθῆναι σημαίνει, διὰ τὸ θερμαίνειν τὸ στῆθος. καὶ ἀκροθώρηκας τοὺς ἀκρομεθύσους ἐκάλουν. φησὶν οὖν πῶς ἂν μαχέσαιτο παγκράτιον καθωπλισμένος. ἐπειδὴ νόμος ἦν τοὺς γυμναστὰς γυμνοὺς εἰς τὸν ἀγῶνα εἰσέρχεσθαι. Παρ' ἀνδράσι ξένοις] ἔθος γὰρ ἐπὶ τῶν ξένων καυχᾶσθαι. Σεαυτοῦ.] ὁ αὐτὸς σεαυτῷ συνεχοράσω.

Ὅτ' Ἐργασίωνος τὰς χάρακας ὑφειλόμην.	Quando abstuli Ergasioni vitis ridicas.
Βδ. Ἀπολεῖς με, ποίας χάρακας. ἀλλ' ὡς ἢ κάπρον	BD. Quas tu (malum) inquis ridicas? potius aprum
Ἐδιώκαθές ποτ' ἢ λαγὼν, ἢ λαμπάδα	Leporémve quem secutus es, vel Lampadis
Ἔδραμες, ἀνευρὼν ὅ τι νεανικώτατον.	Cursum, vel aliud si quid est iuuenilius.
Φι. Ἐγᾦδα τοίνυν τό γε νεανικώτατον.	PH. Iuuenile certè plurimum factum scio
Ὅτε τὸν δρομέα Φάϋλλον, ὢν βούπαις ἔτι	Vt quando adhuc catulaster ob conuicium
Εἷλον διώκων, λοιδορίας, ψήφοιν δυοῖν.	Vici Fabullum lite cursorem bonum.
Βδ. Παῦ' ἀλλὰ δευρὶ κατακλινεὶς, προσμάνθανε	BD. Ah mitte, & hic accumbe, quò conuiuiis
Ξυμποτικὸς εἶναι καὶ ξυνουσιαστικός.	Inesse discas, cúmque versari bonis.
Φι. Πῶς οὖν κατακλινῶ, φράζ' ἀνύσας. Βδ. εὐσχημόνως.	PH. Dic quo accubandum sit modo. BD. benè & ordine.
Φι. Ὡδὶ κελεύεις κατακλινῆναι; Βδ. μηδαμῶς.	PH. Quid? siccine accubauerim. BD. nihil minus.
Φι. Πῶς δαί; Βδ. τὰ γόνατ' ἔκτεινε, καὶ γυμναστικῶς	PH. Quid ergo? BD. genua extendito, & gymnasticè
Ὑγρὸν χύτλασον σεαυτὸν ἐν τοῖς στρώμασιν.	Humens in altis stragulis inungitor,

Σχόλια. Ἐργασίωνος] γεωργοῦ. θηλυκῶς δὲ, ἐπὶ τῶν ἀμπέλων ἡ χάραξ. ἀρσενικῶς δὲ, ἐπὶ τῶν πρὸς πολιορκίαν. χάραξ δέ ἐστι τὸ λεπτὸν ξύλον ᾧ προσδεσμοῦσι τὴν ἄμπελον, ἵνα μὴ ὑπὸ τῶν ἀνέμων συντρίβηται.

CHRIST. Τὰς χάρακας] In fœminino genere χάραξ pedamentum est & statumẽ quod viti adligatur, Nos Gallo-Franci dicimus *Charnier*, At in virili genere Vallum est & agger. Imo ipsa castra sic vocauit Polybius interprete M. Tullio.

Σχόλια. Ἐδιώκαθές ποτ'] ἐδιώκαθες ἀττικῶς, ἀντὶ τοῦ ἐδίωκες. Ἢ λαμπάδα] εἰς σεαυτὸν λαμπαδοδρομίαν. ὅταν γὰρ καὶ ἠγωνίζοντο πρῶτοι λαμπάδας ἔχοντες ἐν τῷ Κεραμεικῷ, φανερὸν ἐκ τῶν εἰς Βατράχους.

CHRIST. Λαμπάδα ἔδραμες] Certamen Lampadis fiebat Athenis in Ceramico tribus festis solemnibus, Quinquatribus, Vulcanalibus, & Promethæis.

Prometheis. Primum institutum fuit in honorem Promethei & memoriam ignis inuenti, vt scripsit Ister, & Pausanias testatur eidem arã positam vnde fax currebatur: Deinde Vulcano & Mineruæ artium magistris, quæ sine igne nullę sunt. In eo certamine victor λαμπαδηφόρος dicebatur, quũ cursum perfecisset inextincta face. Multa præterea super tribus λαμπαδηφορίαις tradiderũt Grammatici, præsertim Ranarum huius Comici Scholiastes, quæ prudens prætereo, neque enim inexcussa reliquit Rhodiginus antiquarius, vir maximus. Hæc tamen prætermisit, facta hæc certamina in Ceramico, loco alto ad quem erat turris: erãt autem duo Ceramici, vnus qui occisorum in bello sepulcra continebat, alter quem colebant αἱ πόρναι, vt hoc etiam ne nescias.

Σχόλ. Φαύλλον.] εἴρηται περὶ Φαύλλου ἐν Ἀχαρνεῦσιν, ὁ ἔσπαις δὲ ἡλικίας ὄνομα ὁ νέος ἔφηλιξ.

CH. Τὸν δρομέα Φαῦλλον] Phaullus optimus Cursor fuit Olympionices, eum ὁπλιτοδρόμον, & ἑξάμετρον vocabant. Quin & Quinquertio fuit, Illi ergo hoc Epigramma inscriptum est,

Πέντ᾽ ἐπὶ πεντήκοντα πόδας πήδησε Φαῦλλος,
Δίσκευσεν δ᾽ ἑκατὸν πέντ᾽ ἀπολειπομένων. id est,
Saltũ ad quinque pedes quinquagintaq; Phaullus
Discum ad cẽtũ egit quinque minus pedibus.

Sed quũ tres memorẽtur Phaulli, hoc loco, vt arbitror, intelligitur ille quẽ aiũt (vt ait Eustathius in Dionysiũ περιηγητήν) vnius nauis imperatorem fuisse quã Crotoniatę miserunt auxiliaturã Græciæ periclitãti in Persico bello. Illic Phaullus dicitur

Ἔπειτ᾽ ἐπαίνεσόν τι τῶν χαλκωμάτων.
Ὀροφὴν θέασαι, κρεκάδι᾽ αὐλῆς θαύμασον.
Ὕδωρ κατὰ χειρός. τὰς τραπέζας εἰσφέρειν.
Δειπνοῦμεν. ἀπονενίμμεθ᾽ ἤδη. σπένδομεν.
Φι. Πρὸς τῶν θεῶν, ἐνύπνιον ἑστιώμεθα.
Βδε. Αὐλητρὶς ἐνεφύσησεν. οἱ δὲ συμπόται
Εἰσὶν. Θέωρος. Αἰσχίνης. Φανός. Κλέων.
Ξένος τις ἕτερος πρὸς κεφαλῆς Ἀκέστορος.
Τούτοις ξυνών, τὰ σκόλι᾽ ὅπως δέξῃ καλῶς.
Φι. Ἀληθὲς ὡς οὐδεὶς γε Διακρίων δέξεται.
Βδε. Ἐγὼ εἴσομαι. καὶ δὴ γάρ εἰμ᾽ ἐγὼ Κλέων.
Ἄδω δὲ πρῶτος Ἁρμοδίου. δέξει δὲ σύ.
Οὐδεὶς πώποτ᾽ ἀνὴρ ἔγεντ᾽ Ἀθήναις.
Φι. Οὐχ οὕτω γε πανοῦργος κλέπτης.
Βδε. Τουτὶ σὺ δράσεις παραπολεῖ βοώμενος;
Φήσει γὰρ ἐξολεῖν σε καὶ διαφθερεῖν,
Καὶ τῆσδε τῆς γῆς ἐξελᾶν. Φι. ἐγὼ δέ γε
Ἐὰν γ᾽ ἀπειλῇ, νὴ Δί᾽ ἑτέραν ᾄσομαι.

Σχ. Ἐπαίνεσόν τι τῶν χ.] ὅτι οἱ ἐν συμποσίοις ἀνακείμενοι πρὸ τοῦ εἰσαχθῆναι τὰ βρώματα, ἐπαινοῦσι τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ σκεύη καὶ τὴν οἰκίαν καὶ τὰ ἐν τῇ αὐλῇ. Βις. Ὀροφὴν θέασαι] ὀροφὴ νῦν οὐ τὸ ἐξώτερον, καὶ ὑπέρτερον τοῦ δώματος στέγασμα δηλοῖ, ἀλλὰ τὸ τῆς πρώτης στέγης φάτνωμα, καὶ διάγλυφα σανιδώματα, ὁ δὲ ἀρσενικῶς ὄροφος λέγεται. Ἀνακρέων ἐν τῇ εἰς ῥόδον ᾠδῇ, „ Ὀρόφῳ τὸ δ᾽ αὐτὸ τερπνὸν, „ Θαλίαις τι καὶ τραπέζαις, „ Διονυσίαις θ᾽ ἑορταῖς. Κρεκάδι᾽ αὐλῆς] ὥσπερ ἡ γραφὴ καλῶς ἔχει, τὸ κρεκάδιον παραγίνεται λεγόμενον τοῦ ῥήματι κρέκειν. κρέκειν δὲ κυρίως, ὡς Σουίδας φησί, τὸ τὴν κιθάραν κρούειν. καταχρηστικῶς δέ, τὸ ἠχεῖν. ὅθεν κρεκάδιον, ὁ ἦχος καὶ φθόγγος ὃν ἀποτελεῖ ἡ κιθάρα, ἢ ἄλλο τι μουσικὸν ὄργανον κρουόμενον ἀποτελεῖ. καὶ κρεκάδια αὐλῆς ἐνταῦθα σημαίνειν φαίνεται τὴν ἁρμονίαν, εἴτε συμφωνίαν, ἣν ἐν τῇ αὐλῇ τινὰ τὰ ὄργανα ἐξαπέστελλον ἴσως. ἔθος γὰρ ἦν τοῖς παλαιοῖς καὶ ἔτι, ἐν τοῖς τῶν πλουσιωτέρων συμποσίοις, ἱλαρότητος ἕνεκα, μουσικὴν παρέχειν. τούτων οὖν οὐδὲ νοῦς οὐκ ἀνεπιτήδειος. τινὲς μέντοι, ἐπεὶ οὐδὲ ἡ λέξις κρεκάδιον ἀλλαχοῦ οὐδαμῶς εὑρίσκεται, ἐνταῦθα σφάλμα εἶναι λέγουσι, καὶ τοῦτον τὸν στίχον οὕτω πιθανώτατα διορθοῦσιν, Ὀροφὴν θέασαι καὶ ἱερίδι᾽ αὐλῆς θαύμασον. ἐν τῆς παλαιᾶς γραφῆς ἐγγύτατα χωρεῖ. τὸ δὲ ἱερίον, ὄνομα παλύσημόν ἐστιν, ὡς ἐν τοῖς Θεσμοφ. διὰ πλειόνων δηλοῦται. ἀλλ᾽ ἐνταῦθα κυρίως σημαίνειν δοκεῖ, τὰ περικαλλῆ ἐν αὐλαῖς σανιδώματα, καὶ εἰσοίκοι [illegible] καὶ ἁπλῶς πάντα τὰ μετέωρα, ὅπου ἡ τιμιωτάτη τῆς οἰκίας σκευή, κόσμου καὶ ἐπιδείξεως χάριν, ἐπιτίθεσθαι εἰώθει ἢ τὰ σανιδώματα, καὶ καθέδρας, ἐν αἷς ἐκάθηντο. οὕτω καὶ παρ᾽ Ἀθηναίοις ἐν τῷ τῶν Δειπνοσοφιστῶν τρίτῳ, Τοῖς δὲ Παναθηναίοις ὕπαρχος ὤν, ἴκρια ἔστησε πρὸς τοῖς Ἑρμαῖς Ἀρισταγόρᾳ, μετεωρότερον τῶν Ἑρμῶν. ἴσως δὲ οὐκ ἀπὸ σκοπιστικῶς ἱερίδια λέγεται, πρὸς διαστολὴν τῶν ἰκρίων, ἅπερ ἐν τοῖς θεάτροις, καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μάλιστα ἐποιοῦντο.

tur, ter vicisse Pythia. Quum autẽ ait εἶλον δίωκον λοιδορίας ψηφοιν δυοῖν, semper ad ingenium redit senex, & lites intelligit & δίωκεν vsurpat contra reum φεύγοντα aut cursorem.

Σχόλια. Εἷλον διώκων.] ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ὅτι ἐνίκησε δρόμῳ. πάλιν περὶ δίκης φησί. δρομικὸς δὲ κρείττων ὁ Φαῦλλος. ξυνουσιαστικὸς δὲ κοινωνικός.

CH. Καὶ ξυνουσιαστικός] Non hoc loco significat ὀχευτικὸν, sed κοινωνικὸν, & quod Franci dicimus, Sçauoir sont entregent.

Σχ. Ὡς δ᾽ ἐκλιύσεις] φαίνεται ὅτι πρὸς τῷ στόματι ἔχων τὰ γόνατα κατεκλίθη. γυμναστικῶς δέ, παλαιστρικῶς. χύτλασον δέ, διάχυσον σεαυτὸν ὑγρῶς. ἀντὶ [illegible] χυ λάζει γὰρ τὸ μιγνύναι καὶ διαχεῖν. χύτλα δὲ κυρίως τὸ ὑγρὸν ἔτι ἀπὸ ὕδατος ὅπως τῷ σώματι ἀλείψασθαι. καὶ χύτλον τὸ ὑδρέλαιον.

CH. Γυμναστικῶς ὑγρὸν χύτλασον] Lauari & vngi solebãt ante cœnã, proinde vt in gymnasiis Athletæ corpori suo ceroma adhibentes. Itaq; ex veteri consuetudine dixit vetus poeta, Bona fœmina lauit & vnxit. Et Martialis in elegãtes parcos & vnguentis tantũ distluentes, Cæterũ offerẽtes sine cibo fercula, & vt ait Epigrãmatistes Græcus πτραλίους πίνακας, dixit Qui non cœnat & vngitur Fabulle, Is verè mihi mortuus videtur. Nam funeri etiam cœna parabatur, & cadauer vngebatur, Qui mos etiã hodie obtinuit in Regũ funeribus. Est autẽ τὸ χύτλον vel ὁ χύτλος mixtũ aqua vnguentũ, nẽpe cũ ex lotione aquæ adhuc humescit corpus, vnguinis aspersio. Sanè enim sordes aut puluerem ferre in conuiuia, nec honestum nec decorum fuit, vt ait Aristoteles.

Laudato quædam postea vasaria,
Tecta intuetor, aulica crepitacula
Mirator, hinc vas aquale, mensam poscito
Edenda cœna, hinc lotio, hinc libatio.
PH. Deũm fidem, cœnamus hic insomnia.
BD. Tibicina inflat, ecce conuiuæ tibi
Adsunt, Theorus, Æschines, Phanus, Cleon,
Et alter hospes quidam Acesterus ad caput.
Adsessor horum, Scolia vt accipias vide.
PH. Placet ne? at illa non capit Diacrius.
BD. Ego experibor scilicet, qui sim Cleon
Ac primus Harmodij illud incinam, accipe,
Nunquam visus homo est genitus Athenis.
PH. Tam certè veterator vel fur.
BD. Istud ne agis tu? at clamitans minabitur,
Dicetque, sete funditus pessumdabo
Et exsulare cogã. PH. ego autem si quidem
Perget minari, per Iouem rursus canam.

CHRIST. περιστεράιτεον] Athenæus lib. 4. Dipnosoph. hos Comici versus laudat cum agit περὶ κοσμιότητος τῆς ὁμήρου δαιτυμόνων, & ex Odyssea versus recitat, quibus apparet inuitatos conuiuas non statim debere ad patinas accedere, sed prius ædes & quæ intus sunt contemplari. Itaque in vsu fuisse, vt priusquam vescerentur antiqui libamina & primitias diis offerrent, hoc decere viros lautos κοσμίους & μετρίους. Contra sordidos putabant qui non libata ederent. vt Simonides de sordida & ἀθύτῳ muliere dixit ἄθυτα δ' ἱερὰ πολλάκις κατεσθίει. Itaque hic dixit σπενδούμενοι ἀπονιψάμενοι αὐτὸς ὁμοῦ quod etiam potest referri ad postcœnium vel secundas mensas vbi libabant ἀγαθοῦ δαίμονος, & iterum lauabant. Cæterùm de Accumbendi ratione apud Romanos quę à Gręcis manauit (cum antea sederent) vt apud Græcos à Barbaris, multa vtiliter & accurate differit eruditiss. Aldus Manutius dignus auo nepos & patre filius quæ ex eius libro De Quæsitis per Epistolam haurire poteris. Certè ego assentior viro illi quæcunque illic tractat, nisi quod Merendam pro Prandio nunquam puto fuisse, multo minus dictam a Meridie quam potius (quicquid Paulus Festi mutilator aucumet) à merendo deducta sit, & Vesperna, vt ait Plautus, fuerit, vel vt ait vetus Glossarium δεῖπνον δειλινὸν quod operariis vel seruis dabatur vice θητείας vel μισθοφορίας à domino vel alio qui conducebat, quęque Isidorus à donata mercede Mercedonium vocat. Etiam Calpurnius (laudāte Scaligero) dixerat. seræ cùm venerit hora merendæ.

Σχόλια. Ὕδωρ κατὰ χειρός.] λείπει τὸ αἴτει. οὕτω γὰρ ἔθος λέγειν. ὕδωρ κατὰ χειρὸς πρὸ τοῦ εἰσαχθῆναι τὴν τράπεζαν. μετὰ δὲ τὸ δειπνῆσαι, ἀπονίψασθαι ὃ ἐστι τοῦ. Εὐκτήριον ἱστάμεθα] ὅτι εἴρηται μὲν ἐπὶ τοῦ ἐν συμποσίῳ, οὐ μὴν γίνεται, ὡς ὄνειρον φασιν ἱερακίτης

CH. Αἰσχίνης] Hic, vt puto, est Charini vel Lysaniæ filius, (vt ait Laert.) Socratis discipulus, quem inter alios Dialogos Suidas censet scripsisse Axiochum.

Σχόλια. Ακέστωρ] ἐπεὶ καὶ αὐτὸν τὸν Ακέστορα, ξένον κωμῳδοῦσι τῆς τραγῳδίας ὡς ἐκ ταλλοῦ Σάκας. Θεόπομπος Τισαμενῷ, οὐ πολίτης ἦν, ἀλλὰ Μυσός. τὸν δὲ Μήνον Ακέστορα αναποτεικον ἀκολουθεῖν. ὁμοίως. ὃ πολίτης δ' ἐνὶ πάγῳ. τὶς πολίτης δ' ἐπὶ ἄλλων Αρσάκας ὁ Μυσὸς. καὶ τὸ καλλίου νόθον.

CHRIS. Ακέστορος] Hunc alij Acestora dicunt, vt Cratinus Cleobulinis dixit, ἀκέστορα γὰρ ἐν... λαβὼν πληγὰς &c. Fuit autem Tragicus poeta, sed peregrinus & barbarus existimatus, Propterreáque dictus, σάκας non solùm ab hoc Comico in Auibus statim post principium, sed etiam à Callia Comico qui in πεδήταις dixit καὶ σάκαν οἱ χοροὶ μισοῦσι, sed etiá à Theopompo qui in Tisameno, (hunc Acesteri patrem vocant Græca scholia in Auibus, qui fuit ξένος & μαστιγίας) cum & Mysum & Sacam vocat, sunt autem σάκαι Thraces. Versus Theopompi apud Græcum scholiastā exstant sed valde corrupti, quos alibi emédatos dabimus.

Σχόλια. Τὰ σκόλι' ὅπως δέξει καλῶς] ἀγαθὸν ἔθος ἦν ἐπιδεξίως ᾄδειν, ἀκολούθως τὸ πρῶτον ἐκ ταύτης τῆς ᾠδῆς. γὰρ ὁ ἐξάρχων δάφνην ἢ μυρρίνην κατέχων, ἤ... δὲ Σιμωνίδου ἢ Στησιχόρου μέλος ἄχρις οὗ ἐβούλετο. καὶ μετὰ ταῦτα ᾧ ἐβούλετο ἐδίδου, οὐχ ὡς ἡ τάξις ἀπῄτει. ὃ ἔλεγεν ὁ δεξάμενος παρὰ τοῦ πρώτου τὰ ἑξῆς. κἀκεῖνος ἐπεδίδου πάλιν ᾧ ἐβούλετο. διὰ τὸ πάντας οὖν ἀπορεῖν οὕτως ᾄδειν καὶ ἐγείρειν τὰ μέλη, σκολιὰ εἴρηται διὰ τὴν δυσκολίαν. ἄλλως. ὅπως καλῶς ᾄδειν ἔξει. ἐν κύκλῳ γὰρ ᾖδον διὰ τὰ σκόλια ὅ εἰσι παροίνια ᾠδαί.

CHRIST. Τὰ σκόλι' ὅπως δέξει καλῶς] Elegãter Attico more subauditur ὅρα, Rectè autem & ex antiqua cõsuetudine dixit δέξει pro δέξῃ. Nam accipiebatur & tradebatur poculum quod à cantus victoria ᾠδὸς dicebatur, non seruato ordine discumbentium, vnde putant σκολιὰ nomen quia serpentis more flectebatur ad eius poculi siue ramorum Lauri vel myrti tributionem. Alij dicunt Lyram obliquè per conuiuas circumlatam σκολιοῦ nomen dedisse. Sed tres modos antiqui scoliorum habuerunt quos recitabant in conuiuiis, Primus cùm omnes concinebant vt in nuptiis, Secundus cùm ordine & per singulos id fiebat vt in sodalitatibus, Tertius, cùm nō seriatim, nec seruato ordine eligebantur οἱ συνετοί. Certè Hesychius ait scolia μόνοις συνετοῖς cecinisse. Et fortassis è contrario sic dicta quia δύσκολα τοῖς ἀξυνέτοις. Scolion & Pean eadem ferè sunt, iisdemque quasi numeris, sed hoc differt Pæan quod rarò sine Epiphtegmate recitatur, quamuis Pæanes inueniantur qui acclamationem non habeant vt in Aristotelis Pæane notat incomparabilis heros Iul. Cæsar Scaliger in Poetices libris, quem operæ est precium legere super hac materia. Eustathius σκόλιον vocat παροίνιον ᾆσμα in lib. 4. Iliad. & vetus laudat scolion cantatum de Alcmæonidarum fortitudine qui in obsidione Lipsydrij fortiter fecerāt, & occubuerant. Nos in obseruationi nostris ad Lysistrat. versus eos recitauimus cū de Lipsydrio quæsiuimus.

Σχόλια. Ως οὐδεὶς γε Διακρίων] ὡς εἰς ταύτην ἐπαυτὸν ἀναπέμπων τὴν τάξιν τοῦ πολιτεύματος. κατὰ γὰρ τοὺς Σόλωνος νόμους, τρεῖς ἦσαν αἱ τάξεις. μία μὲν τῶν Παραλίων ὧν προειστήκει Μεγακλῆς. ἑτέρα δὲ τῶν Πεδιέων ὧν προειστήκει Λυκοῦργος. τρίτη δὲ τῶν Διακρίων ὧν προειστήκει Πεισίστρατος. τὴν δὲ χώραν τὴν Διακρίαν Πανδίονα φασὶ τοῖς υἱοῖς διανεῖμαι τὴν ὀργὴν Λύκῳ δοῦναι. Αἰγεῖ δὲ, τὴν περὶ τὸ ἄστυ. Πάλλαντι δὲ, τὴν παραλίαν. Νίσῳ δὲ, τὴν Μεγαρίδα.

BIS. Οὐδεὶς πώποτε] καὶ τοῦτο ἀρχὴ σκολιοῦ τινός ἐστι.

Σχόλια. Οὐχ οὕτω γε πανοῦργος.] τὸ οὕτως, ὡς διηγήματος αὐτὸν κατὰ τὴν τάξιν τῶν τὰ σκόλια λεγόντων. ᾄδειν δὲ τὸ πρὸς τὸ ἴσον τῆς σκολιῶν. ἀλλ' ὡς τὸν ἄδικον λέγοντα Κλέωνα αἰτιᾶται.

CHRIST. Οὐδείς γε Διακρίων δέξεται.] Malim legere, vt constet versus Iambicus Trimeter, οὐδεὶς Διακρίων δέξεται. Fuerunt autem Atticæ Regionis tres ordines secundum Solonis leges, nēpe Paraliorum, quibus præfuit Megacles, Pediæorū, quibus Lycurgus, & Diacriorum quibus Pisistratus. Fertur tamen Pandion regionem Diacriā distribuisse filiis suis, & Lyco principatum dedisse, Ægeo, regionem quæ circa oppidum & arcem, Pallanti, Paraliam, & Niso Megarica n.

BISET. Εξολάν.] ἐξελάσθη. ἐστὶ γὰρ καὶ ὄνομα ἄλλαξις.

ΣΤΡΟΦΗ κώλων ιδ'.

ΧΟ. Ὦ Ν Θερμὸν ἐστὶν ὁ μαινόμενος τὸ μέγα κράτος.

Σχ. Ὅν θερμὸν ἐστὶν ὁ μ.] πρὸς τὰ τοῦ Ἀλκαίου. ὅπερ ἐστὶ καὶ ματρέπεις τὸ μέγα κράτος ταχα τρέψεις τὴν πόλιν. ἀλλ' ἐν... ἔχεται ῥοπᾶς. ἀντὶ τοῦ μέγα κράτος, οὕτως Αἰολεῖς.

STROPHA Col. 14.

CH. AT magnum ille furens habet imperium, ô bone,

CHRIST. Τὸ μέγα κράτος] Ex Alcæo Melico

lico hæc deriuat in Cleonem cuius erat præcipua A autoritas, quem tamen insanum & dementē hic ostendit. Dictū autem, vt arbitror τὸ μέγα κρά-τος, ex vulgi opinione, proinde vt in Actis Apostolorum Simo Magus dicebatur ἡ δύναμις τοῦ θεοῦ ἡ μεγάλη. Sunt autem hi duo versus Dactylici.

Ἀνατρέψεις ἔτι τὰν πόλιν. ἁ δ᾽ ἔχεται ῥοπᾶς.
Τί δ᾽ ὅταν Θέωρος πρὸ ποδῶν κατακείμενος
Ἄδῃ, Κλέωνος λαβόμενος τῆς δεξιᾶς.
Ἀδμήτου λόγον ὦ 'ταῖρε μαθὼν, τοὺς ἀγαθοὺς φίλει.
Τούτῳ τί λέξεις σκολιόν. Φι. ᾠδικῶς ἐγὼ B
Οὐκ ἔστιν ἀλωπεκίζειν.
Οὐδ᾽ ἀμφοτέροισι γίγνεσθαι φίλον.
Βδ. Μετὰ τοῦτον Αἰσχίνης ὁ Σέλλου δέξεται
Ἀνὴρ σοφὸς καὶ μουσικός. κᾆτ᾽ ᾄσεται
Χρήματα καὶ βίαν
Κλειταγόρᾳ τε κἀ-
μοὶ μετὰ Θετταλῶν.

Neque tu vrbem quate, vergit ad exitium fatis.
Quid enim? Theorus leuis ante pedes iacens
Cantat Cleonis dexteram affectans manum.
Admeti historiam doctus amice, inde bonos ames,
Illi hac recense Scolia. PH. canam ego quidem
Sed non vt aduler illi.
Ambobus amicus nunquam fiem.
BD. Excipiet inde canticum Selli Æschines
Vir eruditus musicúsque, mox canet
Vim stabilem atque opes
Clitagoræ & mihi
Non sine Thessalis.

Σχόλια. Ἀνατρέψεις.] ἀνατρέψεις ταχέως τὴν πόλιν. ἡ τις πρὸς τὸ ῥέπειν. ἐκ τῶν Ἀλκαίου δὲ παρῳδεῖ εἰς Κλέωνα ὡς μαινόμενον. C

CHRIST. Ἀνατρέψεις ἔτι] Videtur Scholiastes legisse τάχα, aut potius apud Alcæum sic legi. Euertes inquit, statū ciuitatis, quæ vergit ad exitium fatis, hoc enim est ἁ δ᾽ ἔχεται ῥοπᾶς. Cicero in Epistolis ad familiares sic videtur dixisse, Res inclinari cœpit. Sic ille apud Sudam historicus, ὁ δὲ νομίζων ἐπὶ ῥοπῆς κεῖσθαι τὴν τῆς πατρίδος ἡγεμονίαν. &c. D

Σχόλια. Ἀδμήτου λόγον.] καὶ τοῦτο ἀρχὴ σκολίου. ἑξῆς δέ ἐστι. τῶν δειλῶν ἀπέχου γνοὺς ὅτι δειλῶν ὀλίγα χάρις. καὶ ἐν Πελαργοῖς. ὁ μὲν ᾖδεν Ἀδμήτου λόγον πρὸς μυρρίνην. ὁ δὲ αὐτὸν ἠνάγκαζεν Ἁρμοδίου μέλος. Ἁρμόδιος δὲ ἐν τοῖς κωμῳδουμένοις. καὶ τὸν Ἀδμητον ἀνάγει χαριέντως. Κρατῖνος ἐν χείρωσι Κλειταγόρας ᾄδειν, ὅταν Ἀδμήτου μέλος αὐλῇ. Ἀπολλώνιος δὲ ὁ Χαιρεὺς ὡς Ἀρτεμίδωρός φησι, περὶ μὲν τῆς Κλειταγόρας τῆς ποιητρίας ὅτι ὡς ἀνθρωπωνύμιον ἀναπέγραφε Κλειταγόραν. αὐτὸς δέ φησι Φαιρόδημον λέγειν, ὅτι φυγὰς ἐκ Φερῶν Ἄδμητος, ἦλθε πρὸς Θησέα, τὸν Ἀλκήστιδος καὶ Ἱππάσου νεώτατον παῖδα καὶ κατῳκίσθη παρ᾽ αὐτῷ ἐν τῇ αὐτῇ χώρᾳ εἰς ὃν τὸ σκόλιον. τινὲς δέ φασιν ὡς Ἀλκήστιδος ὑπεραποθανούσης Ἀδμήτου τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς σκολιὰ καὶ πενθήρη πρὸς αὐτὸν ᾖδοντο μέλη, μέχρις ἂν ἡ κόρη ἀνέπεμψεν Ἄλκηστιν. ὡς δ᾽ Εὐριπίδης ᾄδει μαχεσάμενος Ἡρακλῆς. Δικαίαρχος δὲ ἐν τῷ περὶ μουσικῶν ἀγώνων ὅτι τρία γένη ἦν ᾠδῶν. τὸ μὲν ὑπὸ πάντων ᾀδόμενον καθ᾽ ἕνα ἑξῆς. τὸ δ᾽ ὑπὸ τῶν συνετωτάτων ὡς ἔτυχε τῇ τάξει, ὃ δὴ καλεῖσθαι διὰ τὴν τάξιν σκολιόν. ὡς δ᾽ Ἀριστόξενος καὶ Φύλλις ὁ μουσικός ὅτι ἐν τοῖς γάμοις περὶ μίαν τράπεζαν πολλὰς κλίνας τιθέντες, παρὰ μέρος ἑξῆς μυρρίνας ἔχοντες ᾖδον γνώμας καὶ ἐρωτικὰ σύντονα. ἡ δὲ περίοδος σκολιὰ ἐγίνετο διὰ τὴν θέσιν τῶν κλινῶν. οἱ δέ φασιν ὡς ἔθος ἦν τὸν μὴ δυνάμενον ἐν τοῖς συμποσίοις ᾄδειν, δάφνης κλῶνα ἢ μυρρίνης λαβόντα πρὸς τὸν ᾄδειν. ἔνιοι δέ φασιν ὡς αἱ τῆς ἐναντίου προσαγορευθεῖσαι σκολιὰ τὰ παροίνια μέλη. ἁπλᾶ γὰρ αὐτὰ εἶναι τὰ σκολιὰ ὡς περὶ πότον ᾀδόμενα. ἐν τῷ δὲ τοῦτο. τὰ γὰρ δύσφημα ἐπὶ τὸ εὐφημότερον μεταλαμβάνεται) εὔμολπον τὸ μὲν πάλιν. ἀλλ᾽ ὅτι ἐκ τοῦ ἑξῆς ἡ λύρα τοῖς συμπόταις ἐδίδοτο. ἀλλ᾽ ἐναλλάξ, διὰ τὴν σκολιὰν τῆς λύρας διαφοράν, σκολιὰ ἐλέγετο. G

CH. Ἀδμήτου λόγον] Etiam Alcæo tribuitur hoc Scolij principiū quod ab alijs Grāmaticis etiā memoratur cū secūdo versu simili. i. Choriābico qui sic habet τῶν δειλῶν δ᾽ ἀπέχου, γνοὺς ὅτι δειλῶν ὀλίγα χάρις, Metrū par illi Horatiano, Mæcenas atauis, &c. Hinc autē patet Scolia olim cātata in laudem fortiū & nobiliū virorū, & sæpe fuisse bona dicta & sentētias frugi. Sunt autē qui illud scoliō Ἀδμήτου tribuant Praxillæ, cuius sunt alia sequentia (si Scholiastæ credimus) Nā scripsit illa etiā φέρματα παροίνια. Alij illa superiora volūt esse Sapphus, Tamē sæpius ex Simonide & Stesichoro eiusmodi cātilenæ sumebātur. Plutarchus in opusculo de Musica Terpādrū facit scoliorū inuētorē. Idē in Symposiacis li. 1. Scoliorū etymō inter alia nō rectum memorat, nēpe quia cani solerēt ab hominibus iā ebrietate tortuosis, myrtū tenentibus quæ αἴσακος dicta vel αἴσακος potius, nā malè hactenus interpretes (Amyotū nostratē excipio) legerunt vel ἄδαρκον vel ἄδαρον, Est autē αἴσακος ramus laureus qui etiā αἴσακος potuit dici παρὰ τὸ ᾄδειν quod est canere & ἔχειν tenere, quia à canēte ramus tenebatur, vel ex lauro vel ex myrto, Æschylea canebātur cū myrto, Homerica cū lauro. Cæterū Admeti ille sermo respicere videtur Alcestin quæ pro viro suo nō recusauit mori, atq; ideò scolia & luctuosa Caricaque mele canebātur, quæ ipsā Proserpinā adegerūt ad reddēdā auris vitalibus Alcestida. Quāuis Euripides ab Hercule factū hoc scripserit qui cū Parcis & morte luctatus sit & victor abierit. Alij cēsent exulē Admetū à Pheris vrbe paterna (malè apud Grāmaticos habes ἐκφέρων legendū enim ἐκ Φερῶν) venisse ad Theseū iuniorē filiū Alcestidis & Hippasi, & in ipsius regione habitātē, sermonē eū in quē scolion factū est habuisse. Sed secundus versus quē recitauimus videtur potius ostendere Herculē ἄνδρα ἀγαθὸν & strenuū & procul ab ignauia vel δειλίᾳ remotū. Quę cū recēset hic Comicus, Theorum μετ᾽ ᾠδὰς ᾄδοντα insectatur & cum Cleone sugillat. F

Σχόλια. Τούτῳ τί λέξεις σκολιόν.] κολακικὸν τὸ σκολιόν, ἐν τοῖς Πραξίλλης δὲ φέρεται παροινίοις.

CH. Ἀδικὸς ἐγὼ] Fortassis melius ᾠδικῶς ἐγὼ, vt subaudias λέξω, Nā diximus supra ᾠδὸν vocari poculū quod cantus gratia circūferebatur in conuiuiis. Quā lectionē si recipis versus erit iābicus Trimeter Sed & versus sequēs si legis οὐκ ἔστ᾽ ἀλωπεκίζειν Dimeter erit Catalecticus similis multis Anacreonticis. Est autem ἀλωπεκίζειν decipere & adulari, qua voce mores notat Theori.

Σχόλια. Αλωπεκίζειν.] πανουργεῖν. κολακεύειν. εἶδεν δὲ τοῦτο πρὸς τὸ σκόλιον τὸ εἰρημένον ὑπὸ Θεώρου. ἀλλ' ὡς κόλακα διαβάλλει αὐτόν. Ανὴρ σοφός.] ὡς εἰμὶ σοφὸς, οὐδὲ μουσικός.

BISETVS. Χρήματα] καὶ τοῦτο σκολίου τινὸς ἀρχή.

CHRIST. Ἀνὴρ σοφὸς καὶ μουσ.] Per Ironiā ista, vel, Tam sapiens & doctus quàm Musicus & cantor. Sunt autem tres sequentes versus Dactylici è cantilena vel scolio vulgato quod Clitagora dicebatur, vt Harmodij melos quod in Harmodiū. A & Admeti quod in Admetum, & de ipsa Clitagora canebatur quæ Thessala fuit & poetria, quod melos vel scolion factum videtur eo tēpore quo Thessali Athenienses copiis socialibus auxerunt in bello quod contra Hippiam & Pisistratidas tyrannos gesserunt.

Σχόλια. Κλειταγόρᾳ τε] Κλειταγόρα μέλος, τὸ εἰς αὐτὴν Κλειταγόραν ἥτις ἐγένετο ποιήτρια Θετταλὴ γυνή. B Αρμοδίου μέλος τὸ εἰς Αρμόδιον. καὶ Αδμήτου τὸ εἰς Αδμητον. ἐκ σκολίου τινὸς ὅτι Ἀθηναίοις Θετταλοὶ συνεμάχησαν ἐν τῷ πρὸς τοὺς τυράννους πολέμῳ.

Φι. Πολλὰ δὲ διεκόμισας σύ τε κἀγώ.
Βδ. Τουτὶ μὲν ἐπιεικῶς σύ γ' ἐξεπίστασαι.
Φι. Οπως δ' ἐπὶ δεῖπνον εἰς Φιλοκτήμονος
ἴμεν,
Παῖ παῖ, τὸ δεῖπνον Χρυσὲ συσκεύαζε νῷν.
Ινα καὶ μεθυσθῶμεν διὰ χρόνου. Φι. Μηδαμῶς,
Κακὸν τὸ πίνειν. ἀπὸ γὰρ οἴνου γίνεται
Καὶ θυροκοπῆσαι καὶ πατάξαι καὶ βαλεῖν·
Κἄπειτ' ἀποτίνειν ἀργύριον ἐκ κραιπάλης.
Βδ. Οὔκ, ἢν ξυνῇς ἀνδράσι καλοῖς τε κἀγαθοῖς.
Η γὰρ παρῃτήσαντο τὸν πεπονθότα,
Η λόγον ἔλεξας αὐτὸς ἀστεῖόν τινα,
Αἰσωπικὸν γέλοιον ἢ Συβαριτικὸν,
Ων ἔμαθες ἐν τῷ συμποσίῳ. κᾆτ' εἰς γέλων
Τὸ πρᾶγμ' ἔτρεψας ὥστ' ἀφεὶς σ' ἀποίχεται.
Φι. Μαθητέον γ' ἄρ' ἐστὶ πολλοὺς τῶν λόγων.
Εἴπερ γ' ἀποτίσω μηδὲν, ἤν τι δρῶ κακόν.
Αγε νῦν ἴωμεν μηδὲν ἡμᾶς ἰσχέτω.

PH. Multa tamen extulistis túque egóque.
BD. Hoc tu quidem scis, scire si quisquā potest.
PH. Ad cœnam eundum quam Philoctemon
parat,
Puer parato Chryse nostram symbolam
Vt inebriemur, iamdiu hoc factum est, tamen
C *Potasse valde noxium est, vinum facit*
Pulsare ianuam & fores confringere,
Tum pendere æra post solutam crapulam.
BD. Non si cum honestis & bonis res sit viris
Nam flore læsos liberi excusant facul
Aut forte verbum si facetum dixeris
Æsopicum ioculare vel Sybariticum
Conuiuia inter læta sumptum, & moueris
Risum, facessent teque mittent protinus.
D *PH. Mihi ergo dicta plurima edis cenda sunt,*
Si non luenda est pœnā commissi mali.
Age nunc eamus nulla sit nobis mora.

Σχόλια. Πολλὰ δὲ διεκόμισας.] τοῦτό φησιν ἐπάξιον πρὸς τὸ σκολιὸν Αἰσχίνου, ἐπεὶ ἐκομπαστὴς ἦν.

CHRIST. Πολλὰ δὲ διεκόμισας] Ad scolion inquit, quod incipit χρήματα, hoc etiam addām, multas nempe pecunias importasti, tuque & ego, Erat ille Æschines magnus & falsus iactator, qui E propterea, vt diximus, dictus καπνός. Est autē ἐπιεικῶς positum pro πάνυ, quam loquendi rationem etiam Gallo-Franci frequētamus. Dicimus enim sic *Il y en a honestement*, id est admodū & adfatim.

Σχόλια. Εἰς Φιλοκτήμονος.] Φιλοκτήμων ἄσωτος ἦν καὶ συνεχῶς δεῖπνα ἐποίει. Τὸ δεῖπνον Χρυσὲ] μεταβαλεῖν διὰ τοὺς τρόπους τῶν πρεσβυτῶν. εἰ δέ που τις ἐκαλεῖτο εἰς ἄριστον ἢ εἰς δεῖπνον, τὸ ἄριστον ἢ τὸ δεῖπνον ἑαυτοῦ ἔφερε. τὸ ὄνομα δὲ τοῦ θεράποντος Χρυσός. πατάξαι χάριν καὶ καταράξαι ἀντὶ τοῦ καταβαλεῖν τὴν θύραν.

BISETVS. Κακὸν τὸ πίνειν] Θέογνις.
Οἶνόν τοι πίνειν πουλὺν, κακόν. ἢν δέ τις αὐτὸν
Πίνῃ ἐπισταμένως, οὐ κακὸς, ἀλλ' ἀγαθός.
Ἄφρονος οἶνος ὁμῶς καὶ σώφρονος ἔπος. ὅταν δὴ
Πίνῃ ὑπὲρ μέτρον, κοῦφον ἔθηκε νόον.
Ἐν πυρὶ μὲν χρυσόν τε, καὶ ἄργυρον ἴδριες ἄνδρες
Γινώσκουσ'. ἀνδρὸς δ' οἶνος ἔδειξε νόον.
Ην ξυνῇς] καὶ γὰρ κατὰ τὴν παροιμίαν, ἐὰν χωλῷ ξυνοικῇς, χωλεύειν μαθήσῃ. διὸ καὶ Αἰσχύλος ἐν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις καλῶς λέγει,
Ἐν παντὶ πρᾶγει δ' ἔσθ' ὁμιλίας κακῆς
Κάκιον οὐδὲν, καρπὸς οὐ κομιστέος.
Ἄτης ἄρουρα θάνατον ἐκκαρπίζεται.
Η γὰρ ξυνεισβὰς πλοῖον εὐσεβὴς ἀνὴρ,
Ναύταισι θερμοῖς καὶ πανουργίᾳ τινὶ
Ὄλωλεν ἀνδρῶν σὺν θεοπτύστῳ γένει.
Η πολίταις ἀνδράσιν, δίκαιος ὢν,
Ἐχθροξένοις τε, καὶ θεῶν ἀμνήμοσι
Ταυτοῦ κυρήσας ἐνδίκως ἀγρεύματος,
Πληγεὶς θεοῦ μάστιγι παγκοίνῳ δάμη.
Τοὐναντίον δὲ συμβαίνει ὅταν τοῖς καλοῖς κἀγαθοῖς E ξυνεῖναι.

CHRIST. Διὰ χρόνου] Videtur distinguendū post χρόνου, tū post μηδαμῶς, vt sit velut correctio animi ebrietatem meditantis & ex incommodis contingentibus vinum culpātis. Est autē hæc sententia velut preparatio ad Catastropham, Nā hic senex temulentior, miros postea ludos dedit. Cæterum Chrysus hic est pueri vel seruuli nomen, vt apud Palliatam Terentij Chrysis. Apud Ithyphallicos & obscœnos scriptores legitur, aureus puer, F sed neq; puer est illic seruus, (potius enim ephebus & ad ætatē nō ministeriū refertur) & τὸ aureus, pulcrum tantū significat, vt sæpe purpureus.

Σχόλια. Παρῃτήσαντο.] παρεμυθήσαντο ἢ ἐρρύσαντο τῆς δίκης, καὶ ἀπέλυσαν τῆς αἰτίας. καὶ παραιτεῖτο ἀντὶ τοῦ ἐλιπάρει παρεκάλει παρ' Ηροδότῳ. ὁ δὲ ἐλθὼν παραιτέετο τὸν Πέρσην. τυγχάνει δὲ οὐδ' ἑνὸς ὧν ἐδέετο, αὐτὸς ἔλυσεν.

CHRIST. Παρῃτήσαντο] Id est alloquio leniG bant & consolabantur patientem vel liberabant culpa, ita vt qui læsus est, cogeretur sic delinitus & ridiculis tuis iocis affectus culpam condonare & sine studio vlciscendi discedere, hoc enim volunt sequentia verba ἀφεὶς σ' ἀποίχεται. Sic Herodotus dixit παραιτέετο τὸν Πέρσην. τυγχάνει δὲ οὐδ' ἑνὸς ὧν ἐδέετο, αὐτὸς ἔλυσεν. id est ἐλιπάρει, vel παρεκάλει.

Σχόλια. Αἰσωπικὸν γέλοιον.] μῦθοι οὗτοι ἐγένοντο. καὶ οἱ μὲν συβαριτικοί, περὶ τῶν τετραπόδων ἦσαν. οἱ δὲ αἰσωπικοὶ περὶ τῶν ἀνθρωπίνων. Αἴσωπος δὲ ὁ τῶν μύθων ποιητὴς Σάμιος δοῦλος ἦν τὴν τύχην μᾶλλον ἢ τὴν προαίρεσιν, ἵνα ἄδρατον μὲν οὐδὲ κατ' αὐτὸ τοῦτο ἀνήρ. ὧ γὰρ ὁ νόμος οὐ μετεδίδου παρρησίας, τούτῳ προσῆκον ἦν ἐσκιαγραφημένας τὰς συμβουλὰς καὶ πεποικιλμένας ὑδονῇ καὶ χάριτι προφέρειν. ὥσπερ καὶ τῶν ἰατρῶν οἱ μὲν ἐλεύθεροι, τὸ δέον ἐπιτάττουσιν. ἐὰν δέ τις οἰκέτης γένηται τὴν τύχην καὶ τέχνην ἰατρὸς, πράγματα ἔχει κολακεύειν ἅμα καὶ θεραπεύειν τὸν δεσπότην ἀναγκαζόμενος. φασὶ δέ τινες τὸν Αἴσωπον ἀναβιῶναι καὶ Πλάτων ὁ κωμικός. καὶ νῦν ὁμοσώμοι μὴ τεθνάναι τὸ σῶμα ἡ δ' ὁ ψυχὴ δι' ἀπονίκης ὥσπερ Αἰσώπου ποτέ. οὗτοι δὲ οἱ μῦθοι πολιτικοὶ ἦσαν. μῦθος δὲ αἴνου διαφέρει, τῷ τὸν αἶνον μὴ πρὸς παῖδας ἀλλὰ πρὸς ἄνδρας πεποιῆσθαι καὶ μὴ πρὸς ψυχαγωγίαν μόνον, ἀλλὰ καὶ παραίνεσιν ἔχειν τινά. βούλεται γὰρ ἐπικρυπτόμενος παραινεῖν τι καὶ διδάσκειν ὅπερ καὶ Ἡσίοδος φαίνεται πεποιηκώς. τὸ δὲ ἑξῆς. ἔλεξας ἐν τῷ συμποσίῳ λόγον ὃν ἔμαθες. αἰσωπικὸν ἢ συβαριτικόν. ἀφεὶς δὲ, ὁ παθὼν δηλονότι.

Bisetus. Πολλοὺς τῶν λόγων] λόγος νῦν ἢ τὸν μῦθον σημαίνει, ἢ γενικῶς λαμβάνεται. διὰ τί δὴ ὁ δέοι πολλοὺς λόγους μαθεῖν Αἰσχύλος ἐν Προμηθεῖ δεσμώτῃ διδάσκει,

Ὀργῆς νοσούσης εἰσὶν ἰατροὶ λόγοι.

καὶ τὰ σχόλια,

Λόγος γὰρ ἀνθρώποισιν ἰᾶται νόσους.
Ψυχῆς γὰρ οὗτος μόνος ἔχει θελκτήρια.

καὶ Εὐριπίδης ἐν Ἱππολύτῳ στεφανηφόρῳ,

Τοῦτ' ἔσθ' ὁ θνητῶν εὖ πόλεις οἰκουμένας,
Δόμους τ' ἀπόλλυσ', οἱ καλοὶ λίαν λόγοι.

Ου γάρ τι τέως ἀεὶ τερπνὰ δεῖ λέγειν,
Αλλ' ἐξ ὅτου τὶς εὔκλειας γένοιτο.

Christ. Αἰσωπικὸν γέλοιον ἢ συβαρ.] Ridicula Æsopica & Sybaritica eadem esse puto, neque aliter cẽsent Hesychius & Sudas, tamen Grecus Scholiastes, vult Sybariticas fabulas de quadrupedibus esse, Æsopicas de hominibus. Sed ego non credulus sum huic Scholiastæ hac in parte, vt neque cùm differre facit αἶνον & μῦθον, quod quia eruditè vt nihil supra, refutatur à summo Critico Iul. Cæs. Scaligero, non vltra operam dabo confirmandæ veritati. Cælius Rhodiginus litteris mandatam huius Grammatici opinionem de Æno & Mytho videtur probare, Sed vir ille suo seculo incomparabilis, plura congessit quàm digessit, neque semper iudicij acrimoniam eam adhibet qua Princeps discipulus ille Scaliger omnibus meritò admirabilem se ostendit, & longè κρείττονα διδασκάλων. Fabulæ siue Apologi definitionẽ Horatius videtur complexus hac sententia, Ridẽtem dicere verum, Quid vetat? Hinc verò apparet non solum cantus in conuiuiis, sed & mimos & scurras locum habuisse, vt videre est in Xenophontis & Platonis symposiis. Μαθητέον γὰρ] Hic λόγοι sunt fabulæ quæ propterea ἀπόλογοι dicti quia desultoriæ sunt à ficto ad verum. Et Æsopus ipse dictus λογοποιός. verè autem Philocleon edifcendas sibi fabulas multas ait, si quidem hoc vnũ pretium erit & hostimentum omnium quæ commissurus est facinorũ: Quod quidẽ licere sibi putauit, Nã postea, læsis à se & afflictis fabulas narrat.

ΠΡΟΣΩΔΗ κώλων θ'.

Χο. Πολλάκις δή 'δοξ' ἐμαυτῷ δεξιὸς πεφυκέναι,
Καὶ σκαιὸς οὐδεπώποτε. (βύλου.
Αλλ' ὁ Μυνίας ὁ Σέλλου μᾶλλον, οὐχ τῶν κρω-
Οὗτος, ὅν γ' ἐγώ ποτ' εἶδον, ἀντὶ μήλου καὶ ῥοιᾶς
Δειπνοῦντα μετὰ Λεωγόρου.
Πεινῇ γὰρ ἧπερ Ἀντιφῶν.
Αλλὰ πρεσβεύων γὰρ ἐς Φάρσαλον ᾤχετ' εἶτ' ἐκεῖ
Μόνος μόνοισι τοῖς Πενέσταισι ξυνῆν τοῖς Θετταλῶν,
Αὐτὸς Πενέστης ὢν ἐλάττων οὐδενός.

PROSODA Col. 9.

CH. *Sæpius mihi visus sum natus esse industrius*
Nec læuus vnquam aut peruersus.
Non vt ille Selli Aminias renodatus comam
Ille quem pro vilibus pomis videbamus prius
Cœnare cum Leogora.
Nam pauper est vt Antiphon.
Quippe qui legationem obiuit in Pharsaliam
Solos Penestas solus inter & frequens in Thessalis
Nullo Penesta aut paupere ambacto minor.

Σχόλια. Πολλάκις δὴ ἔδοξα] ὁ ποιητὴς ταῦτα λέγει ἀπὸ προσώπου τοῦ χοροῦ. παραβατικὰ δὲ τὰ μελίδρια.

Christ. Πολλάκις δή.] Nunc sub Chori persona loquitur poëta, & vtitur versibus Parabaticis. Hæc enim Prosoda vel Accentus nouẽ constat Colis, Primus Trochaicus Catal. Secũdus Dimeter Iãbicus Acatal. Tertius, quartus & septimus Trochaici primo similes. Quintus, secũdo, etsi tribrachũ pro Iambo habet. Octauus & nonus Iãbici, Trimetri, Nã quòd octauus videtur longior, & Tetrametrũ explere vel Quadratũ, existimaui illa τοῖς Θετταλῶν esse glossema τοῦ πενέσταισι, Nã Penestas esse Thessalos quis vnquã dubitauit? Si quis hanc rationem non admittit, poterit eum versum habere pro Tetrametro.

Σχόλια. Αλλ' Αμυνίας.] κομήτης Αμυνίας Προνάπου υἱός. ὁ γὰρ Σέλλος οὐκ ἦν αὐτοῦ πατὴρ, ἀλλ' Αἰσχίνου. ἵνα οὖν τὸν Αμυνίαν καὶ τὸν Αἰσχίνην κωμῳδήσῃ ὡς πένητας, τοῦτο εἶπεν. ὁ δὲ κρωβύλος, εἶδός ἐστι πλοκῆς ἐπ' ἀνδρῶν εἰς ὀξὺ ἀνήκουσα. ἐκ τοῦ προειρημένου δὲ προσληπτέον τὸ σκαιός μοι ἔδοξε. Σέλλου δὲ εἶπεν, ἐπειδὴ πένης Αἰσχίνης ὁ Σέλλου. ἐκ τοῦ κρωβύλου δὲ, ὅτι κομήτης ὡς ἔμπροσθεν εἶπον

Ch. Αλλ' ὁ Αμυνίας] Pronapi hic filius fuit Aminias non Selli, cuius Æschines: sed dedita opera & Selli filiũ dicit & Amyniam pro Ameinia, ne legi obnoxius esset qua cauetur τὸν ἄρχοντα κωμῳδεῖν, Erat autẽ Ameinias Archõ, vt supra diximus sed mollẽ & capillatũ innuit ἐκ τοῦ κρωβύλου. Nã criniũ suggestus in viris Crobylus dicitur, in fœminis Corymbus, in pueris Scorpius. sic supra dixit κομηταμυνίαν, & in Nubibus ipsum vocat γυναῖκα.

Σχόλια. Ἀντὶ μήλου καὶ ῥοιᾶς.] ἐπὶ τῶν δαψιλῶν ὄψων. ἢ ὅτι οὐκ εἶχον ταῦτα. καὶ ἀντὶ τούτων αὐτὸν ἐσθίειν.

CHRIST. Ἀντὶ μήλου καὶ ῥοιᾶς] Pauperem & frugalem victum per hæc significat. Sed Leogoræ cœna delicatiora fercula apponebat. Nam Phasianos aluisse dicitur Leogoras vt in Nubibus ait hic Comicus τοὺς φασιανοὺς οὓς τρέφει Λεωγόρας, Quos quidem non ad equos, sed ad aues referri vult Athenæus lib. 8. Propterea eum insectatur vt γαστρίμαργον Plato (Comicus puta) in περιαλγεῖ. Fuit autem hic Leogoras pater Andocidæ Rhetoris & magistratum gessit. vide Plutarchum in vitis decem Rhetorum.

Σχόλια. Ἤπερ Ἀντιφῶν.] Ἀντιφῶν ὁ τοῦ Ἀνδοκίδου. περὶ οὗ προείρηται. καὶ οὗτος δὲ πένης ἦν ὁ Ἀντιφῶν.

BISETVS. Ἐνταῦθα ἔλλειψίς ἐστι τοῦ μᾶλλον. μᾶλλον ἤπερ Ἀντιφῶν. οὕτω καὶ Ὅμηρος Ἰλιάδ. α. Βούλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι, ἢ ἀπολέσθαι.

CHRIS. Ἤπερ Ἀντιφῶν] Et hunc Antiphôtem pauperem & famelicum fuisse ostẽdit. Fuit autem Sophili filius Rhetorum decem, quorum vitã descripsit Plutarchus, primus, quique δικανικὸν χαρακτῆρα extulisse dicitur post Gorgiam, A persuadẽdi felicitate & arte Nestor olim vocatus & λογομάγειρος. De eo magnificè scripsit Thucydides laudauitque supra omnes: floruit quo tẽpore quadringenti regnabant. Lege plura de eo apud Philostratũ iuniorem in vitis Sophistarũ. Plutarchus ex Cæcilio eum facit Thucydidę discipulũ, sed verisimilior testis est Sudas qui διδάσκαλον non μαθητὴν dixit Thucydidę, Fertur enim fuisse Antiphon αὐτοδίδακτος & vt dicitur pòst paulò θυμόσοφος. Scholiastes Græcus hunc Antiphontẽ facit Andocidæ filium, quod mihi nec persuadeat ipsa Antiphontis πενία, vt putem ista Græca Scholia, frusta esse diuersorum malè conglutinata.

Σχόλ. Ἐς Φάρσαλον.] Φάρσαλος πόλις Θετταλίας. καὶ Εὔπολις ἐμφαίνει τὴν πρεσβείαν ἐν ταῖς πόλεσι. χ' ὦ Μυνίας ἐκεῖνος ἀμέλει κλαύσεται. ὅτι ἄγχουσι ἵσταται πρὸς τῷ μορίῳ. ὅτι θεῶν ἕνεκα ἔπλευσε, κακὸς ὢν ἐστί. πενέστας δέ φασι λέγεσθαι, τὸ θητικὸν παρὰ τοῖς Θετταλοῖς. ἔθνος δὲ ἦν πάλαι ἀπὸ Πενέστου τὴν ἐπωνυμίαν ἔχον. ὃς ἀνέφερε τὸ γένος εἰς Θεσσαλὸν τὸν Ἡρακλέους. δέον οὖν εἰπεῖν μετὰ τῶν πολιτευομένων συνῆν, εἶπε μετὰ τῶν πενεστῶν. ἀντὶ τοῦ μετὰ τῶν πενήτων. καταλλήλως ἐμμελῶς γὰρ ἦν τὸ σύστημα τῶν πενεστῶν. καὶ λοιπὸν οἱ Πένητες, καὶ οἱ θῆτες, Πενέσται ἐκαλοῦντο.

BISETVS. Πενέσται μέρος τι τῆς Βοιωτίας, ὃ τοῖς Θετταλοῖς ὑπήκουσε, καὶ ἐκλήθησαν πρότερον Μενέσται, παρὰ τὸ ἐκεῖ μένειν. εἶτα δὲ πενέσται. ἀλλαχοῦ δὲ, πενέσται παρὰ Θετταλοῖς οἱ μὴ γόνῳ δοῦλοι, πολέμῳ δὲ ἁλόντες.

CH. Ἐς Φάρσαλον] De hac ad Pharsalũ vrbẽ Thessaliæ legatione quã obiuit Aminias, meminit Eupolis in vrbibus, eumque insimulat παραπρεσβείας, quasi λακωνίζοντα. Crates in σειρῆσι (malè in Scholiis Græcis ad Nubes, δερρίφοις) eum vocat ἀλαζόνα, κόλακα καὶ συκοφάντην. Qui verò sint Penestę nos alibi docuimus, nẽpe mercenarij & ambacti genus verè θητικὸν, Quidam tamen à Penesta Heraclida ortos volunt. Dixit autẽ πενέσταις pro πολιτευομένοις quod exspectabant auditores. Et tamen adludit omnino ad eius paupertatem. Nã Thessali illi Penestę & θῆτες dicti quia pauperes.

ΣΤΡΟΦΗ

στίχων θ'.

Ὦ μακάρι' Αὐτόμενες, ὥς σε μακαρίζομεν,
Παῖδας ἐφύτευσας ὅτι χειροτεχνικωτάτους.
Πρῶτα μὲν ἅπασι φίλον, ἄνδρα τε σοφώτατον
Τὸν κιθαραοιδότατον, ᾧ χάρις ἐφέσπετο.
Τὸν δ' ὑποκριτὴν, ἕτερον, ἀργαλέον ὡς σοφόν.
Εἶτ' Ἀριφράδην, πολύ τι θυμοσοφικώτατον.
Ὅν τινά ποτ' ὤμοσε μαθόντα παρὰ μηδενὸς,
Ἀλλ' ἀπὸ σοφῆς φύσεως, αὐτόματον ἐκμαθεῖν
Γλωττοποιεῖν, εἰς τὰ πορνεῖ' εἰσιόνθ' ἑκάστοτε.

STROPHA.

Vers. 9.

TEr quater ô Automenes est tua beata sors
Qui genitor edideris artificis optima
Pignora manus: prior amabilis homo & catus
Ille cithara canere (gratia ei adest) sciens
Histrio secunda soboles, catus & optimus
Deinde Ariphrades propria sola sapientia
Quem docuit & docet vt ipse pater autumat
Qui neque magistrum habuit, ipse sibi doctor, &
Lingulas sibi ipse fingis in lupanari frequens.

Σχόλια. Ὦ μακάρι' Αὐτόμενες.] ὁ Αὐτομένης εἶχε τρεῖς υἱούς. τὸν μὲν, κιθαρῳδόν. τὸν δὲ, ὑποκριτήν. τὸν δὲ τῷ στόματι αἰσχρουργοῦντα.

CH. Ὦ μακάρι' Αὐτόμενες] Hęc Stropha versus cõtinet nouẽ, Antistropha quæ sequitur totidem habere debet, tamen octo tantũ habet, vt necesse sit periisse vnũ. Sunt autẽ hi versus Pæonici, & genus carminis vocatur Tetrametrũ, quod Hephęstion vocat πολυθρύλητον quia eo frequentes vtebantur Comici, constátque tribus Pæonibus primis & Cretico. Aristophanes sæpè in fabulis suis eo carmine vsus est, neq; solũ hic (versũ hũc laudat idẽ Hephæstion) sed etiã in Agricolis cũ ait ὦ πόλι φίλη Κέκροπος αὐτοφυὲς Ἀττική, Χαῖρε λιπαρὸν δάπεδον, οὖθαρ ἀγαθῆς χθονός. Tamẽ in eadem fabula γεωργῶν, sæpè miscet quartum Pæona vice primi neque inceptã legẽ semper obseruat. Sed & Eupolis in fabula Κόλακες, (malè apud Grãmaticũ illũ Alexãdrinũ legitur Κόραξι) hoc Tetrametro Pæonico vsus erat his versibus φημὶ δ' ἐν βροτοῖσι πολὺ πλεῖστα παρέχειν ἐγώ. Καὶ πολὺ μέγιστ' ἀγαθὰ ταῦτα δ' ἀποδείξομεν. Theopõpus Comic' hoc gen' carminis produxit ad Pẽtametrũ Theopõpiũ dictũ.

Σχόλια. Κιθαραοιδότατον.] τῇ λέξει κέχρηται καὶ Εὔπολις ἐν Χρυσῷ γένει. ὦ καλλιλαβρὲ κιθαραοιδότατε.

CH. Κιθαραοιδότατον] Arignotum innuit citharœdum, Qua voce vsus est etiam Eupolis ἐν χρυσῷ γένει, Ait enim ὦ καλλιλαβρὲ κιθαραοιδότατε, fuit autẽ Arignotus filios Automenis, duósque fratres habuit, nempe Ariphradem cinædũ & ἀρρητοποιόν, quẽ cum fratre Arignoto insectatur propter nefandam libidinem. Tertius frater histrio fuit cuius nomẽ nõ magis scio quã Græcus Scholiasta. Tamẽ Scholiastes in Equitibus Ariphradem ait duos habuisse filios Arignotum puta & Ariphradem patri cognominem ex fratre tantum nobilem.

Σχόλια.

Σχόλια. Τὸν δ' ὑποκριτὴν] ἐστὶ σοφὸς, τίς τοῦ ὑποκριτοῦ Αὐτομένους ὁ τρίτος. Αργαλέον ὡς σοφόν.] ἀντὶ τοῦ δυσχερὲς εἰπεῖν ὅπως ἦν σοφός. Θυμοσοφικώτατον.] θυμόσοφοι λέγονται οἱ ἀφ' ἑαυτῶν εὐφυεῖς ὄντες. Ος ποτ' ὤμοσε.] τίς ὤμοσεν εἰ μὴ ἄρα ὁ πατήρ. Αρίγνωτον δὲ λέγει τὸν κιθαρῳδόν. δῆλον δὲ ἐκ τούτου Αριφράδην λέγεσθαι υἱὸν Αὐτομένους καὶ ἀδελφὸν Αριγνώτου.

CHRIST. Θυμοσοφικώτατον.] De tribus fratribus omnia hyperbolicè dicit,(sed (vt opinor) etiam Ironicè. Et nunc Ariphradem (nominis etymon ferè idem cum Arignoto) ait suopte ingenio & natura primigenia doctissimum & sapientissimũ, dicuntur enim θυμοσόφοι οἱ ἀφ' ἑαυτῶν εὐφυεῖς. Propterea dixit ἀπὸ σοφῆς φύσεως (sic lege per ο paruum) αὐτόματον ἐκμαθεῖν γλωττοποιεῖν, Quibus verbis innuitur fortassis optimus tibicen, Quia γλωττίδας αὐλητικὰς ποιεῖν, dicebantur γλωττοποιοῦντες. Sed

A subest Cacephaton, quod non vltrà aperiam, Satis enim claret ex fabula Equitum vbi super hoc Ariphrade ait,

Τὴν γὰρ αὐτοῦ γλῶτταν αἰσχραῖς ἡδοναῖς λυμαίνεται
Ἐν κασαυρείοισι λείχων τὴν ἀπόπτυστον δρόσον,
Καὶ μολύνων τὴν ὑπήνην, καὶ κυκῶν τὰς ἐσχάρας.

Græca, si pote, Latinis mutabo (sed hinc arceri volo inuestes, non enim hoc habitabit Vesta sacello) in hunc modum,

B Nempe ludis ipse linguam infamibus contaminat
Per lupanar omne volgans, roris & nefarij
Linctor, incestátque barbam, pérque miscet fœminal.

Est autem horum versuum postremus Trochaicus incipiens γλωττοποιεῖν, proinde vt & illi ex Equitibus quódque illic dixit ἐν κασαυρείοις, hic εἰς τὰ πορνεῖα repetit.

C

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ κώλων η.

Εἰσί τινες οἵ μ' ἔλεγον ὡς καταδιηλλάγην,
Ἡνίκα Κλέων μ' ὑπετάραττεν ἐπικείμενος.
Καί με κακίσαις ἔκνισε. κᾆθ' ὅτ' ἀπεδειρόμην
Οἱ κτὸς, ἐγέλων μέγα κεκραγότα μ' οἱ θεώμενοι.
Οὐδὲν ἄρ' ἐμοῦ μέλον. ὅσον δὲ μόνον εἰδέναι,
Σκωμμάτιον εἴποτέ τι θλιβόμενος ἐκβάλλω.
Ταῦτα κατιδὼν, ὑπό τι μικρὸν ἐπιθήκισα.
Εἶτα νῦν ἐξηπάτησεν ἡ χάραξ τὴν ἄμπελον.

ANTISTROPHA versuum 8.

Quosdam ego putare scio fœdus iniisse me,
Cum mihi Cleon malè animatus odia aspera
D Mouit: ibi verbera inhonesta mihi cùm daret,
Qui foris erant mea mala excipere risibus
Meq́ue nihili facere, scire modò postulant
Si quod ita pressus ego scomma iaciam dicax
Paulùm itaque blandus ego decipere cœpi,
Postea vallus fefellit vineam, quod inquiunt.

Σχόλια. Εἰσί τινες.] ἄδηλον πότερον ὁ Καλλιστράτου εἰς τὴν βουλὴν εἰσαγωγῆς ἢ τοῦ νῦν μιμνήσκεται, ὅτι αὐτὸν Κλέων εἰσήγαγεν. ἢ ἑτέρῳ κατ' αὐτὸν ἐγκειμένου Αριστοφάνους. καὶ μὴ εἰσαγωγῆς, ἀλλὰ ἀπειλῆς τινες, ὅπερ καὶ μᾶλλον ἐμφαίνεται. ἔκνισεν ἀντὶ τοῦ ἐκάκισεν.

BISETVS. Σημειωτέον δὲ ὅτι αὕτη ἡ ἀντιστροφὴ στίχους ὀκτὼ μόνον ἔχει, τῆς στροφῆς ἐχούσης ἐννέα. ἔστι τοίνυν ἐλλειπὴς ἑνὸς στίχου. ὁ σημειωτέον. καὶ γὰρ σαφῶς τὸ τέμνον.

Σχόλια. Ἡνίκα Κλέων.] ἐπέκειτο γὰρ αὐτῷ ὁ Κλέων, ὅτι ἐκωμῳδεῖτο ὑπ' αὐτοῦ. ἄδηλον δὲ εἰ μὴ τὸ διδάξαι τοὺς Ἱππέας λέγει.

CHRIST. Καί με κακίσαις ἔκνισε.] Putabam olim subintelligendum πληγαῖς, vt sæpè apud bonos auctores & apud huncce Comicum δαρείσαις πολλαῖς, Sed cogitanti mihi de versus modulo, omnino legendum puto κακίαις: non enim aliter habebimus Pæonem primum in primo pede, Est autem hoc loco κακία, noxa, malum & vt in sacra etiam Noui Testamenti scriptura exponitur, κάκωσις. Itaque κακίαις ἔκνισε est ἐκάκωσε. Οἱ κτὸς ἐγέλων] Scribendum οἱ 'κτὸς pro οἱ ἐκτὸς, nam & sic Veneta editio, Intelligit autem qui extra Theatrum erant nisi externos spectatores intelligat, quo tempore malè acceptus fuit à Cleone, dubium an ante vel post fabulam Equitum. Non constabit autem suis numeris hic versus nisi legas κεκραγότα θεώμενοι non autem μ' οἱ θεώμενοι. Nam neque articulus

E hilum hic proderit neque repetitio τοῦ με. Paulò post vbi habes ἐκβάλλω eiiciẽdum alterum λ, vt sit ἐκβάλω & numeros suos habeat versus.

Σχόλια. Ὅσον δὲ μόνον εἰδέναι] ἀντὶ τοῦ τοσοῦτο μόνον προσέχοντες, εἴποτε θλιβόμενος ὑπὸ Κλέωνος σκώψω αὐτόν. Ὑπό τι μικρὸν ἐπιθήκισα. ταῦτα ἰνδοῦν φησιν ὅτι τύπτομαι ὑπ' αὐτοῦ καὶ οὐδενὶ μέλει, μικρὸν αὐτὸν ἐκολάκευσα.

BISETVS. Επιθήκισα] πιθηκίζειν, ἀπατᾷν, καὶ κολακεύειν. Αριστοφάνης ἐν Ἱππεῦσι πιθηκισμοὺς καλοῦ

F τὰς ἀπάτας, καὶ κολακεύματα.

Οἴμοι τάλας οἵοις πιθηκισμοῖς με περιελαύνεις.

CHR. Ὑπό τι μικρὸν ἐπιθήκισα.] Os, inquit, præbui, & blanda simulatione supparasitatus duraui, donec patientia victus, verba & odia moui aspera. Simiarum more aliquid facere est πιθηκίζειν vnde πιθηκισμοὶ fraudes, blandimenta & simulamina. Et ipse Cleon in Equitibus queritur quod πιθηκισμοῖς, id est, fallacibus blanditiis exagite-

G tur.

Σχόλια. Ἐξηπάτησεν ἡ χάραξ.] παροιμία ὅταν ὑπὸ τοῦ σώζοντος τὸ σωζόμενον ἀπατηθῇ, χωρὶς τοῦ εἶτα νῦν ὅταν ἐξαπατηθῇ τις πιστεύσας. ἔστι οὖν παροιμία ἀπὸ τῶν καλάμων τῶν προσδεδεμένων ταῖς ἀμπέλοις. οἱ ἐνίοτε ῥιζοβολήσαντες, ὑπεραύξοντες ἀμπέλων. νῦν δὲ ἐπ' ἀπάτης, ὑπὲρ τοῦ ποιῆσαι λέγεσθαι τὰς κω-

μυσίας ἐπὶ ἑαυτοὺς εἰσάγεσθαι, ὅτι δὴ ξένων παρόντων ἐπολίτας ἴσχυσαν. ἢ ὅτι τὰ μεγάλα ἀποσφάλλει ἡ ἰδίας δόξης πιστεύσαντα ἑαυτὰ τοῖς μικροῖς.

CHR. Ἡ χάραξ τὴν ἄμπελον.] Prouerbium est vetus ex iis natum qui ab eis deferuntur in quibus spem totam posuerant. Scholiastes Gręcus ab arundine ortum vult, quæ in vinea pedamenti vel potiùs iugæ vicem præstat. Sed si fortè (vt sæpè accidit præcipuè in salice & vitilibus) radices agit, vineę supercrescens eam suffocat. Prouerbij meminit in Adagiis Erasmus. Ego ne quid dissimu- A lem Prouerbij originem cum Scholiaste veram puto, sed χάρακα arundinem dici vix est vt admittam, Itaque de ridica pedamenti genere malo intelligi quæ è quercu vel iunipero. Existimo autem hanc Comparationem expetere in Cleonem qui cùm nimis paruis fideret & auris popularibus, tamen excidit sua spe, qua Demosthenem & Niciam B duces qui ad Sphacteriam erant, ibat deiectum de Prætura, vt ipse eorum vicem cum imperio eò mitteretur, mulctatus tandem, postquam non successere quę vanè & adrogãter promiserat.

ΘΕΡΑΠΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Θε. Ἰὼ χελῶναι μακάριαι τοῦ δέρματος.
Καὶ τρισμακάριαι τοῦ 'πὶ ταῖς πλευραῖς ἐμαῖς
Ὡς εὖ κατηρέψασθε καὶ νυβυστικῶς
Κεράμῳ τὸ νῶτον ὥστε ταῖς πλευραῖς στέγειν.
Ἐγὼ δ' ἀπόλωλα στιζόμενος βακτηρίᾳ.
Χο. Τί δ' ἔστιν ὦ παῖ. παῖδα γὰρ κἂν ᾖ γέρων
Καλεῖν δίκαιον, ὅς τις ἂν πληγὰς λάβῃ.
Θε. Οὐ γὰρ ὁ γέρων ἀτηρότατον ἄρ' ἦν κακόν.
Καὶ τῶν ξυνόντων πολὺ παροινικώτατος;
Καί τοι παρῆν Ἵππυλος. Ἀντιφῶν. Λύκων.
Λυσίστρατος. Θούφραστος. οἱ περὶ Φρύνιχον.
Τούτων ἁπάντων ἦν ὑβριστότατος μακρῷ.
Εὐθὺς γὰρ ὡς ἐνέπλητο πολλῶν κἀγαθῶν
Ἐνήλατ', ἐσκίρτα, 'πεπόρδει, κατεγέλα.
Ὥσπερ καχρύων ὀνίδιον εὐωχημένον.
Κἄτυπτε δή με νεανικῶς παῖ παῖ καλῶν.
Εἶτ' αὐτὸν ὡς εἶδ', ᾔκασεν Λυσίστρατος.
Ἔοικας ὦ πρεσβῦτα νεοπλούτῳ τρυγὶ
Κλητῆρί τ' εἰς ἀχυρῶνας ἀποδεδρακότι.
Ὁ δ' ἀνακραγὼν, ἀντῄκασ' αὐτὸν πάρνοπι
Τὰ θρία γε τοῦ τρίβωνος ἀποβεβληκότι,
Σθενέλῳ τε τὰ σκευάρια διακεκαρμένῳ.
Οἱ δ' ἀνεκρότησαν πλήν γε Θουφράστου μόνου.
Οὗτος δὲ διεμύλλαινεν, ὡς δὴ δεξιός.
Ὁ γέρων δὲ τὸν Θούφραστον ἤρετ' εἰπέ μοι
Ἐπὶ τῷ κομᾷς καὶ κομψὸς εἶναι προσποιεῖς
Κωμῳδολειχῶν περὶ τὸν εὖ πράττοντ' ἀεί;
Τοιαῦτα περιύβριζεν αὐτοὺς ἐν μέρει,
Σκώπτων ἀγροίκως καὶ προσέτι λόγους λέγων
Ἀμαθέστατ' οὐδὲν εἰκότας τῷ πράγματι.
Ἔπειτ' ἐπειδὴ 'μέθυεν, οἴκαδ' ἔρχεται,
Τύπτων ἅπαντας, ἤν τις αὐτῷ ξυντύχοι.
Ὁδὶ δὲ δὴ καὶ σφαλλόμενος προσέρχεται.
Ἀλλ' ἐκποδὼν ἄπειμι, πρὶν πληγὰς λαβεῖν.

FAMVLVS, CHORVS.

C FA. IO beatas ob cutem testudines,
Et ter beatas prout est tergus meum,
Quàm prouidè & soleter & fartim & benè
Costæ atque dorsa vestra duro tegmine
Armantur! heu punctus bacillis occidi.
CH. Puer, quid hoc est, namque quantumuis senem
Puerum vocare obnoxium plagis licet.
FA. Sed ille casnar, est ne damnosum malum,
D Et omnium horum temulentus maximè?
Illic erant Ippylus, Antiphon, Lycon,
Lysistratus, Theophrastus atque Phrynichus.
At nemo contumeliosior fuit,
Nam se ille postquam ingurgitauit plusculum
Saltauit & pepedit, & iocos dedit
Satur vt asellus ordei mactus mola,
Batuitq́ me superbiter puerum vocans.
Hunc comparauit intuens Lysistratus.
E Faci videris, ô senex, similis noua,
Aut vt viator qui pedem ad paleas struit.
Contrà ille clamans hunc locusta comparat,
Folia retriti pallij quæ perdidit
Sthenelo q́ vasa & schema qui venum dedit.
Hic quisque plausit, sed Theophrastus tamen
Distorsit ora, vt cæteris præstantior,
Quum sic rogauit hunc Theophrastum senex,
F Quid sic superbis ô comate, & elegans
Comœdilinctor qui beatos demeres?
Hus impetebat singulos dicterijs
Hos rusticatim prouocans sermonibus
Omnino ineptis, atque discrepantibus:
Vinoq́ tandem madidus, & domum petens
Pulsat feritq́ quisquis est sibi obuiam.
Eccum sed illum instante titubantem gradu
G Prius facessam quàm mihi plagas duit.

Σχόλια. Ἰὼ χελῶναι] ὁ οἰκέτης ἐξέρχεται τυπτηθεὶς ὑπὸ Φιλοκλέωνος.

BISETVS. Τὰς δὲ χελώνας μακαρίζει τοῦ δέρματος διὰ τὸ κέντρον τῶν σφηκῶν. τουτέστιν ὥς φησι Σουίδας, μακαρίας νομίζω, ὅτι τοῦτον οἱονεὶ κεράμῳ στεγαστὸν ἔχουσι πρὸς τὸ ἀντέχειν τῆς πληγῆς. τὸ δὲ κατηρέψασθε, παρὰ τὸ κατερέφω, τὸ σκεπάζω, καὶ στεγάζω.

CHR. Τοῦ 'πὶ ταῖς πλευραῖς ἐμαῖς.] Famulus à Philocleone verberibus affectus egreditur & queritur

ritur quòd sibi non sit ostreatum tergum vt ait Plautus. Malim autem legere ἰοῦ quàm ἰῶ, vt referatur ad illud τὸ ἐπὶ τῆ πλευραῖς ἱμάς. f. δέρμα. Sed rectius vt censeo legatur ἰοῖς quàm ἱμᾶς & ad testudines referetur. Est autem νουβυστικὸς sollerter & prouidè, Nam τὸ νουβυστικὸν est plenum mentis, & πυκιναὶ φρένες, Quia βῦσαι est implere & inculcare vt illud apud Poetam ... Qua voce in Acharnensibus vtitur pro obturare. ... Quod verò ait στιζόμενος rectum puto quia stigmata inurunt scipionum ictus. Sed scholiastes alteram lectionem agnoscit, σταζόμενος, quasi tralatum à stillis ruentis imbris, vt sit πυκνὰ τυπτόμενος. Quod vt locum habeat, tanto magis hic seruus erit compunctus, & στιζόμενος magis proprium seruis στιγματίας.

Σχόλια. Καὶ νουβυστικῶς.] ἀντὶ τοῦ συνετῶς, νοῦ πεπληρωμένως, παρὰ τὸ νοῦς καὶ τὸ βύσαι. ὁ ἐπὶ πληρῶσαι ... καὶ ἐν Εκκλησιαζούσαις. Κεραμον τὸ νῶτον.] ὡς περὶ ἰσόφους ... διαλέγεται. ἔνιοι δὲ, στιζόμενος γράφουσιν ... καὶ οὕτως ἔσται ... πυκνὰ τυπτόμενος ... Οἱ περὶ Φρύνιχον] τὴν κολάκων ἂν εἴη Φρυνίχος ὁ ποιητής. ὁ δὲ Σύμμαχός φησιν, εὐλογώτατον ... Ὥσπερ κριθῶν.] ὥσπερ ἔνος ... Ἔοικας ... πρεσβύτα.] Διδυμός φησιν ... Κλητῆρι.] ... ὡς ἐπί παν γέροντας παραλαμβάνοντας κλητῆρας ... εἰς ἀχυρῶνας ... Εὐπόλιδι ...

BISETVS. Ἀχυρῶνας.] ... ἀχυρμιὰ δὲ τόπος τῆς ἀχύρων ... λέγεται ...

CHR. Οἱ περὶ Φρυνίχον. Assentior Symmacho qui rationi magis consentaneum censet, vt hic Phrynichus sit histrio Tragicus qui fuit Chorocli filius. Tamen Phrynichus poeta etiam fuit Tragicus, discipulus Thespidis, quique primus personam muliebrem induxit in scenam & Tetrametrum inuenit, cuius carmina laudantur in Auium fabula. Duo preterea fuere Phrynichi, Comicus poeta qui initio Ranarum suggillatur vt ... & ille quo duce victi sunt Athenienses, vnde dixit in Ranis Φρυνίχου παλαίσμασιν, quod pro στρατηγήμασιν accipiunt quamuis sint qui hoc de Phrynicho Tragico intelligant, quia in Antæo Tragœdia, identidem memoret τὰ παλαίσματα, Alij ad Comicum Phrynichum illam palæstram referre malunt quia introduxit chorum mobilem & luctantem. Difficile est, cùm fuerint quattuor Phrynichi, iudicare, quem potissimum hic collocet Aristophanes inter Colacas. Quisquis is est, ausim affirmare non esse illum Tragicum cuius μελοποιΐαν videtur alibi commendare. Τρυγὶ κλητῆρι τ' εἰς ἀχυρῶνας.] Ludit de industria, & comparationes vel similitudines stultas & perperas, id est, ἀδιανοήτους & ἀπροσλόγους inuehit quæque nihil ad rem. Sic videtur Horatius in Satyra descripsisse Sarmenti Scurræ pugnam Messique Cicerri, ait enim ille, Equi te, Esse feri similem dico, &c. Tamen Scholiastes notat τρυγὶ dictum tanquam de vetulo, Ego addam, τρυγὶ etiam dici de frumento & hordeo, & conuenire ad ea quæ dixit ὥσπερ κριθῶν ... Voluit etiam adludere ad Prouerbium, Asinus in paleas, cùm ait εἰς ἀχυρῶνας ἀποδεδρακότι, & quamuis κλητῆρι dixit propter Philocleonis τὸ φιλόδικον (nam testibus accensis, viatoribus & scribis nihil in iudiciis est tritius) & seni comparet κλητῆρα, quia solerent senes antiqui habere viatores, tamen intelligere aut dicere voluit κανθήλιον qui sagmata & clitellas gestans, si paleas aduerterit eò statim aufugiet. Superius initio huius fabulæ dixerat κλητῆρος παλιοῦ de asino vt puto, hic autem fortassis vectorem pro vehente dixit. Sed quid si ætatem decrepitam arguere voluerit & capularem senem ostendere quasi εἰς ἀχύροντα ἀποδεδρακότι. Hæc ego tantum suspicor & conicio non certus ariolus aut diuinus.

Σχόλια. Ὁ δ' ἀνακραγών.] καὶ ταῦτα ἀπροσλόγως, ἐπεὶ καὶ τῷ ἀποδεδρακότι, ἀπρόσλογον ἐκεῖνος εἶπεν.

CHRIST. Ὁ δ' ἀνακραγών.] Ex verbis Scholiastæ coniecturam facio, ipsum legisse in versu antecedente ἀποκεκραγότι pro ἀποδεδρακότι. Sed non puto illud ἀνακραγὼν huc respicere, vt ille insolenti & ridicula vsus est similitudine, sic iste par pari refert & τῷ ἀποδεδρακότι respondere vult τῷ ἀποδεδρακότι.

BISETVS. Πάρνοπι.] πάρνοψ, ἀκρίδος εἶδος. οἱ δὲ μελίσσας ἀγρίας. ... πάρνοπος. οἱ δὲ κώνωπας. Σ.

CHR. Πάρνοπι.] Multi in Attica erant Parnopes qui Bruchi sunt vel Attelabi. Alij κώνωπα esse volunt; Non malè tamen dum ludit, Senem decrepitum eimodi insecto comparat, quando & Tithonus ipse in Cicadam versus fuisse perhibetur, Rectè enim τρίβωνος dixit, nam senex omnis quasi segnis, id est sine igne, pulchrè comparatus erit pallio decoti, vel detrito hoc est τριβωνίῳ, & sanè ætas illa decrescens & denascens τὰ θρία ἀποβέβληκε τοῦ ἱματίου, id est, florem & vigorem bonæ ætatis perdidit & velut vestis est defloccata. Sed quid nugor? Non tam mihi hic ætas senilis suggillari videtur quàm paupertas; Nam Lysistratus ad quem hæc senex dirigit sæpè ab hoc Comico tanquam πένης κωμῳδεῖται. Scholiastes me non astipulante, existimat τὰ θρία hic dicta quia veteres illi pallia tanquam folia variabant & intingebant.

Σχόλια. Τὰ θρία τοῦ τρίβωνος.] ἐπεὶ ἐνίοτε ὥσπερ φύλλα ἐμποικίλλουσι. Σθένελος δὲ ὁ τραγικὸς ὑποκριτὴς ὃς διὰ πενίαν τὴν τραγικὴν σκευὴν ἀπέδοτο ... περὶ τοὺς τέχνῃ ... διεχλεύαζε. περὶ τούτου γέγραπται ἐν Γηρυτάδῃ. Καὶ πῶς ἐγὼ Σθενέλου φάγοιμ' ἂν ῥήματα εἰς ὄξος ἐμβαπτόμενος, ἢ ξηροὺς ἅλας. διακεκαρμένῳ δὲ, ἀφῃρημένῳ παλλά... διεμύλλαινε δὲ, τὰ χείλη διέστρεφεν ὡς χλευάζων καὶ μὴ ἤθεις τῷ λεγομένῳ. Ἐπὶ τῷ κομᾷν.] ... κομήτης ὁ Θεόφραστος ... τὴν κολάκων. ἢ μεῖζα φρονεῖς. ἐν μέρει δὲ καθ' ἕκαστον. Οὐδὲν εἰκότας.] οὐδὲν ἁρμόζοντας τῷ πράγματι. Ὁ δὲ ἢ δὴ σφαλλόμενος.] ... ὑπὸ μέθης.

CHR. Σθενέλῳ δὲ τὰ σκ. διακεκαρ.) Sthenelus iste dicitur fuisse Tragicus actor & mimus, & eò penuriæ adactus vt Choragium suum vendiderit. Eius meminit Comicus noster in Gerytade, his duobus senariis

Καὶ πῶς τὰ Σθενέλου φάγοιμ' ἂν ῥήματα;
Εἰς ὄξος ἐμβαπτόμενος ἢ ξηροὺς ἅλας;
id est.
Stheneli alta verba quo modo tandem esitem?
Tingámne aceto, an condiam sicco sale? Schol. ἀποκεκαρμένον ait esse ἀφῃρημένον & πωλήσαντα. Et verè qui tondet capillos perdit, sed puto ei ademptā σκευὴν suam à creditoribus, propterea cùm lugeret dici κεκαρμένον. Sic apud Hesychium κεκαρμένοι serui sunt πεπραμένοι. Τὸν Θούφραστον.) Quis iste sit siue Thuphrastus siue Theophrastus, iuxta scio cùm imperitissimus. Non enim patitur ratio temporum vt idem sit diuinus ille Aristotelis discipulus, qui vixdum natus tunc erat. Quærendum igitur amplius & videndum sit ne ille Thumantis quem ob paupertatem exagitat cum Lysistrate (ad quem hæc diriguntur verba à sene) in Equitibus. sanè enim pauperes in isto conuiuio omnes ferè recenset. Deinde ex veriloquio θεόμαντις & θεόφραστος idē, cum φράσις sit μαντεία & Latinis oracula dictiones. Αμαθέστατ' οὐδ' ἐν) Malim legere ἀμαθέστατους οὐδ' εἰκότα τῷ πράγματι. Insulsa, inquit, verba & nihil ad rem pertinentia.

ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ, ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ.

Φι. Ἀνεχε. πάρεχε.
Κλαύσεταί τις τῶν ὄπισθεν
Επακολουθούντων ἐμοί.
Οἷον εἰ μὴ 'ρρήσεθ' ὑμᾶς
Ω πόνηροι, ταυτηῒ τῇ
Δαΐδι φρυκτοὺς σκευάσω.
Βδε. Η μὴν σὺ δώσεις αὔριον τούτων δίκην
Ημῖν ἅπασι, κεἰ σφόδρ' εἶ νεανίας.
Αθρόοι γὰρ ἥξομέν σε προσκαλούμενοι.
Φι. Ιὴ ἰεῦ καλούμενοι.
Αρχαῖά γ' ὑμῶν ἆρα γ' ἴ-
σθ' ὡς οὐδ' ἀκούων ἀνέχομαι
Δικῶν. ἰαιβοῖ αἰβοῖ
Τάδε μ' ἀρέσκει βάλλε κημούς.
Οὐκ ἄπεισι γάρ. ποῦ 'στιν Ηλιαστὴς ἐκποδών.
Ανάβαινε δεῦρο χρυσομηλολόνθιον.
Τῇ χειρὶ τουδὶ λαβομένη τοῦ σχοινίου
Εχου. φυλάττου δ' ὡς σαπρὸν τὸ σχοινίον.
Ομως γε μέντοι τριβόμενον οὐκ ἄχθεται.
Ορᾷς, ἐγώ σ' ὡς δεξιῶς ὑφειλόμην,
Μέλλουσαν ἤδη λεσβιεῖν τοὺς ξυμπότας.
Ων εἵνεκ' ἀπόδος τῷ πέει τῳδὶ χάριν.
Αλλ' οὐκ ἀποδώσεις, οὐδ' ἠπιαλεῖς οἶδ' ὅτι
Αλλ' ἐξαπατήσεις, κἀγχανεῖ τούτῳ μέγα.

PHILOCLEON, BDELYCLEON.

PH. Age propè lena,
Forsitan retrò sequentum
Aliquis hic plorauerit.
Ni recedatis iam, quàm mox
Vos scelesti hac assabo
Face paratos esui.
BD. At facta propter hæc nimis iuuenilia
Cras manè nobis omnibus pœnas dabis
Te in ius vocatum quippe postulabimus.
PH. Ie ieu vocabitis
Hæc vestra nam stultitia est,
At lites tamen nullus audiam
Feramve, Euohe, Euoe,
Mihi placent hæc, calculi absint quoque,
Hinc directè Heliastes hinc eliminet
Ascende sis, Lucani fului pumile
Tu bella funem firmiter manu tene
Sed cautè adhære, funis iste est putridus,
Nec fert molestè si teratur, aspice vt
Te strenuè & solerter hinc abduxerim
Offensa namque bucca conuiuis foret,
Ob quæ redhosti gratiam huic rutabulo.
Verùm negabis sat scio, haud facies opus
Imò & doloso habebis hoc ludibrio.

Σχόλια. Ανεχε πάρεχε.] μετὰ λαμπάδων ἔρχεται καὶ μετὰ αὐλητρίδος ἀποσπάσας αὐτὴν ἐκ τοῦ συμποσίου. ὁ δὲ τοῦς, παρὰ τὴν ἐν Τρῳάσι Κασάνδραν ἄνεχε πάρεχε. φῶς φέρω. σέβω. φλέγω. ταῦτα πάντα ὁμοία ὑστερεῖ ἢ τῶν Τρῳάδων καθ' στις ἔθεσιν ἴσα τα. Επακολουθούντων ἐμοί.] ἠκολούθουν αὐτῷ τινες τῶν τυφθέντων ὑπ' αὐτοῦ. Εἰ μὴ 'ρρήσεσθε.] εἰ μὴ ἀναχωρήσετε. τὸ ὑμᾶς ἐστι πρὸς τὸ φρυκτούς. τὸ δὲ οἷον ἀντὶ τοῦ ἴσως. τὸ δὲ ἑξῆς ἤτοι ὑμᾶς ὡς ἰχθύδια πεφρυγμένα τῇ δᾳδὶ φρυκτοὺς σκευάσω ὀπτήσας. προσκαλούμενοι εἰς τὸ δικαστήριον δηλονότι. Ιὴ ἰεῦ] χλευαστικὸν ἐπίρρημα τοῦτο. καταφρονεῖ λοιπὸν καὶ τῶν δικαστικῶν ῥημάτων. τὸ γὰρ καλούμενοι ἀπέρριψε τούς. Βάλλε κημοὺς] βάλλε ἐς κόρακας τὰ δικαστικὰ σκεύη. Ανάβαινε δεῦρο.] ἑταίρα τὶς ἠκολούθει αὐτῷ, ἣν εἶλκεν ἐκ τοῦ συμποσίου, ἣ καὶ προσβάλλει καὶ πειρᾶν ἄρχεται. Χρυσομηλολόνθιον.) ἀπό τινος μετεώρου ὁ γέρων ἑστὼς ὡς προσκαλεῖται προσκολαζόμενος τὴν ἑταίραν. χρυσομηλολόνθιον δὲ ζωΐδιόν τί ἐστι κατὰ κάνθαρον ξανθόν. ὃ καὶ κατέχοντες οἱ παῖδες, δεσμεύουσιν ἐκ τοῦ ποδὸς καὶ ἀφιᾶσι πρὸς τὸν ἀέρα. ἄλλως. πρὸς τὴν ἑταίραν ὁ γέρων φησί. τὸ μηλολόνθιον χρυσίζοντα ἔχει τὰ πτερά. οὐ γὰρ οἶμαι τὸ χρυσόμηλον γνωρίζεσθαι. εἰ καὶ μὴ σύνθετον ἂν εἴη ἐκ τούτων. Σχοινίου.) ἴσως τοῦ πέους, παίζει δηλ. σαπρὸν δὲ παλαιόν. γέρων γὰρ ἦν. ὑφειλόμην δὲ ἔκλεψα ἀπὸ τῶν συμποτῶν.

CHRIST. Ανεχε πάρεχε.) Hæc ait ebrius Philocleon & cum facibus ambulat tibicina arrepta secum è conuiuio. Hæc ipsa verba apud Euripidem pronunciat Cassandra in Tragœdia Troadum. Sequebantur autem senem qui ab ipso læsi erant & verberati, Eos senex quantum potest repellit & interminatur, Vi vos, inquit, ni properè hinc discedatis cum hac face tanquam pisciculos torrebo. Ποῦ 'στιν ἡλιαστής.) Vt versus sit Trochaicus Trimeter Hypercatalect. similis proxi-
me

(inde præcedenti ὦ γέρον γὰρ, qui à Bdelycléone dicitur interminante vocationem in his, existimo legendum ποῦ ᾽σθ᾽ ἥλιε. Ἀνάβαινε δεῦρο] Alloquitur scortillum illud quod in conuiuio arreptum secum se iussit, & è loco sublimi stans blandè appellat & ascendere hortatur, simulque se illi copulat amatoriè & obscœnè. Χρυσομηλολόνθιον.] Hypocoristicè blanditur & delicias facit. Est autem hoc insecti genus fuluum, in modum Scarabæi, quod pueri ludentes solent, in aera volaturum dimittere, funiculum vel filum potius tenentes quo pedem animalculi alligant. Nos vernacula lingua vocamus Haneton. In Nebulis vocat μηλολόνθην his verbis:

> Ἀλλ᾽ ἀποχάλα τὴν φροντίδ᾽ ἐς τὸν ἀέρα
> Λινόδετον ὥσπερ μηλολόνθην τοῦ ποδός.
>
> id est,
>
> Curam relaxans mitte per vastum aëra,
> Pueri ligatum ceu solent bruchum pede.

Hesychius χρυσοκάνθαρον vocat & μηλολόνθην quasi à malorum flore. Ὡς σαπρόν τὸ σχοινίον] Funiculus ille non alius potest esse quàm exiguus cum ramice neruus, atque hac resti tibicinam illam ductare vult potus senex & φιλοίφης, dixit autem τριβόμενον, vt Petronius vasculum pertractare, Sic etiam Næuius citante Nonio Senile tractet retritum rutabulum.

Σχόλια. Μέλλουσάν ἤδη λεσβιεῖν.] τὸ λεσβιεῖν ἐπὶ αἰσχροῦ τίθεται. ἐπεὶ οἱ Λέσβιοι αἰσχρουργοῦσι τῷ στόματι μολυνόμενοι. παρὰ τὸ ἱστορούμενον ὅτι παρὰ Λεσβίοις πρῶτον ἡ γυνὴ ἔπαθε. καὶ παρὰ Θεοπόμπῳ ἐν Ὀδυσσεῖ, ἵνα μὴ τὸ παλαιὸν τὸ θρυλούμενον δι᾽ ἡμετέρων στομάτων εἴπω σόφισμά ὅ φασι παῖδας Λεσβίων εὑρεῖν. Στράττις ἐν Τρωΐλῳ. ἢ μή ποτ᾽ ὦ παῖ Ζηνὸς ἐς ταὐτὸ μόλῃς. ἀλλὰ παρὰ θεοὺς τοῖς Λεσβίοις χαίρειν ἐᾶ. καὶ ἐν Πυτίνῃ. ἐγὼ δ᾽ ἀπ᾽ ἐπίτηδες ὀργισθεὶς ἔφη τῷ στόματι δράσει ταῦθ᾽ ἅπερ τοῦ αἰσχροῦ ἐπιτίθεται. Φιλαλεῖς. ἢ τῷ ἔργῳ ἐπιβαλεῖς. Ὅμηρος. αὐτὸς γὰρ ἰφίλλε, τὰ δ᾽ ἔργα, ἀντὶ τοῦ ἐπεβάλλετο. καὶ φιαλοῦμεν τουτέστι τῷ ἔργῳ ἐπιβαλοῦμεν. ἐπὶ τοῦτο ὁρμήσομεν. φιαλεῖν γὰρ τὸ ἄρξασθαι τοῦ πράγματος ὁ αὐτὸς Ἀριστοφάνης. ἄγε δὴ σὺ ταχέως ὕπεχε τὴν φιάλην. ὅπως ἔργῳ φιαλοῦμεν εὐξάμενοι τοῖς θεοῖς. ἄλλως. φιαλεῖν τὸ τῇ φιάλῃ πίνειν. νῦν δὲ ἴσως καὶ κακεμφάτως.

BISETVS. Εὐστάθιος. φιαλεῖν, ἢ ἐφιαλεῖν, τὸ ἐπιβαλεῖν παρὰ τὸ ἰάλλειν. ἢ ἀντὶ τῆς μετ᾽ εὐχῆς ἔχεσθαί τινος πράγματος. τούτου δὲ τοῦ τόπου μιμνήσκει.

CHRIST. Λεσβιεῖν τοὺς συμπότας.] Lesbij malè audiebant propter αἰσχρουργίαν: dicitur enim apud eos primum fœmina ea parte qua pura sumitur aqua, excepisse τὴν μιαρὰν ῥαφίδα, & buccam suam offendisse. Id vocat Tranquillus ori illudere. Theopompus in Vlysse dixit

> Δι᾽ ἡμετέρων στομάτων.
> Εἴπω σόφισμ᾽ ὅ φασι παῖδας Λεσβίων
> Εὑρεῖν.

Et Strattis in Troilo,

> Ἢ μή ποτ᾽ ὦ παῖ Ζηνὸς ἐς ταὐτὸ μόλῃς:
> Ἀλλὰ παρὰ θεοὺς τοῖς Λεσβίοις χαίρειν ἐᾶ.

Idem in Pytilo,

> Τῷ στόματι δράσει ταῦθ᾽ ἅπερ τοῦ αἰσχροῦ τάττεται.

Sic enim citat scholiastes, sed hunc versum sic lego ταῦτ᾽ ἅπερ τοὶ Λέσβιοι. Est enim Glossema ἐπὶ τοῦ αἰσχροῦ τίθεται. In Ranis vsus est hoc verbo de Musa Euripidæ, αὕτη ποτ᾽ ἡ μοῦσ᾽ οὐκ ἐλεσβίαζεν, vbi arbitror adludere ad vomitum quasi sit ἡ μοῦσα. Ad quem locum scholiastes duos recitat versus puto ex nostro Comico vel Pherecrate.

> Δώσει δέ τις γυναῖκας ἑπτὰ Λεσβίδας
> Καλὸν τὸ δῶρον ὥστ᾽ ἔχειν λαικαστρίδας.

Neque verò solùm λεσβιάζειν dicebantur οἱ τὸ στόμα μολύνοντες, sed & λαβδακίζειν, quia lambda prima est littera siue τοῦ λείχειν siue τοῦ λεσβιάζειν. Hancque nefandam libidinem etiam viri in se receperunt, vnde ille salax hortorum custos, Barbatos tertia pœna manet. Hoc Romana (vt ait Martialis) simplicitate dicebatur irrumare, qui agebant, vt Pathicis fellare. Propterea Catullus dixit Patruum reddidit Harpocratem. Hinc eruditissimus & elegantissimus inter Christianos scriptor Minucius Felix in Octauio suo, illos inquinatissimos homines dixit, Esse malæ linguæ etiamsi tacerent. Hac detestanda libidine iuxta Lesbios, vsi sunt etiam Campani siue Nolani, vt ex Ausonio & Horatio patet quorum testimonia non accersam, quia hoc occupatum ab eruditioribus. Hoc tantùm dicam Ænigma illud quod in clodiam Metelli vxorem iactum putant, In Triclinio coa in cubiculo Nola, respicere hanc Lesbiam & campanam fœditatem, & notari ex Triclinio simplicem & naturalem συνουσίαν, ex cubiculo omnia monstra. Nam quod venusti homines Nolam putant à nolendo & officium istud detrectando, probent prius de Messalina, & credam de clodia. sanè non est verisimile vt quæ se prostituit in triclinio, modesta sit in cubiculo. sed ad rem, Hesychius ait τὸ λεσβιάζειν esse πρὸς ἄνδρα στοματεύειν, quod video ab eruditis emendatum στόμα πτύειν & ἀνδρὸς pro ἄνδρα. Ego non satis eruditus amplecti non possum hanc correctionem qua spuitur, sed potius aliam qua arrigitur. Existimo enim legendum πρὸς ἄνδρας στόμα στύειν. Quid esset ἀνὴρ ἐστυκὼς diximus alias, neque decet tam diu circa oscos mores & obscœna verba morari. Οὐδ᾽ ἐφιαλεῖς] Quid esset φιαλεῖν satis multa diximus in comment. ad Irenam, neque reuocabo, Hoc tantum dicam esse τῇ φιάλῃ πίνειν, sed hoc loco esse fortassis dictum κακεμφάτως, nempe vt bibatur fructus quē Plautus fullonium vocat. suggerit mihi mens nouum commentum, ἀλεῖν est molere, quod sæpè etiam ἐπὶ τοῦ αἰσχροῦ τίθεται. Itaque suspicionem facio τὸ φιαλεῖν esse quasi ἐπὶ ἀλεῖν. Nolo ab eruditis laudari sed excusari conatum nostrum qui profectò plenus est φιλομαθίας potius quam φιλοτιμίας.

Πολλοῖς γὰρ ἤδη χρῆσθέοις αὐτ᾽ εἰργάσω	*Nempe istud alijs factitasti plurimis:*
Ἐὰν δ᾽ ἤν δὲ μὴ κακὴ νυνὶ γυνή,	*Quòd si bonam te nunc amicam ostenderis,*
Ἐγώ σ᾽ ἐπειδὰν οὑμὸς υἱὸς ἀποθάνῃ,	*Ego liberatam vbi natus obierit meus*
Λυσάμενος ἕξω παλλακὴν ὦ χοιρίον.	*Putilla habebo in adibus pro pellice.*
Νῦν δ᾽ οὐ κρατῶ γὼ τῶν ἐμαυτοῦ χρημάτων	*At iam meæ non sum potens habentia*

Σχόλια. Πολλοῖς γὰρ ἤδη χρῆσθέοις] ἢ τὸ αἰσχρὸν χρηστήριοις εἰργάσω. καὶ ἐκφυσήσεις ἡμᾶς, καὶ γὰρ ἄλλοις αὐ

τὸ εἰργάσω. Ἐὰν δὲ γένῃ.] μιμεῖται ἐν τούτῳ τοὺς λέγοντας πρὸς τὰς ἑταίρας νεανίσκους, ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ ἀποθάνῃ ὁ ἐμὸς, ταῦτα πάντα καὶ συνοικήσω μετὰ σοῦ. Αὐτόμαρος ἐστὶ ἀντὶ τοῦ ἐλευθερώσας ἐκ τῆς πορνοβοσκίας. χοιρίδιον δὲ τὰ γυναικεῖα αἰδοῖα λέγουσι.

CHR. αὐτ' εἰργάσω.] Puto pro αὐτὰ vel potius αὐτὸ scilicet τὸ αἰσχρόν. Idem enim (inquit) sæpè patrasti. Sed fortassis nihil aliud vult quàm hoc, Sæpè enim plures alios sic decepisti, Sic enim solent diobolares illæ meretrices quæ maius semper pretium quasi licitatæ sequuntur. Quæ contra faciunt neque auaræ sunt, eas Catullus bonas amicas vocat, in Epigrammate, Aufilena, bonæ semper laudantur amicæ, Accipiunt pretium quæ facere instituunt. Mox addit, Sed data corripere Fraudando, efficitur plus quàm meretricis auaræ. Itaque hic senex dicit, si non velis mala esse mulier, id est, si mihi operam das, ego te redimam à lupanari & pro pellice habebo, vbi mortuus fuerit meus filius. Imitatur mores adolescentum qui sic apud meretrices de patribus seueris loqui solent. Ὦ χοιρίον.] Hypocoristicon est quod in puellas, pusas & pusillas dicitur. Est enim χοῖρος vel teste Varrone, pudendum muliebre, vnde Æschylus Dionysium Bacchum vocat χοιροψάλαν. Hoc nomine puellas vendidit quidam Megarensis pauper, vt videre est in Acharnensibus, vbi videbis eâ parte χοῖρον dici, ἰλλῶνα νόμῳ vt ait ille.

Νέος γάρ εἰμι καὶ φυλάττομαι σφόδρα.	Puerq; demum addicor in custodiam,
Τὸ γὰρ ὑΐδιον τηρεῖ με, κἄστι δύσκολον,	Me diligenter seruat asper filius
Κἄλλως κυμινοπριστοκαρδαμογλύφον.	Sector cumini, scaiptor & nasturtij
Ταῦτ' οὖν περί μου δέδοικε, μὴ διαφθαρῶ,	Formidat adeo ne mea absumam bona,
Πατὴρ γὰρ οὐδείς ἐστιν αὐτῷ, πλὴν ἐμοῦ.	Me namque præter nullus est illi pater:
Ὁ δὲ καὐτὸς ἐπὶ σὲ κἀμ' ἔοικε θεῖν.	Sed is videtur huc recta currere,
Ἀλλ' ὡς τάχιστα στῆθι, τάσδε τὰς δετὰς	Siste hic parumper, & faces nexas cape,
Λαβοῦσ', ἵν' αὐτὸν τωθάσω νεανικῶς,	Ego iuuenili more mox illusero
Οἵοις ποθ' οὗτος ἐμὲ πρὸ τῶν μυστηρίων.	Vt mi ille quondam sacra sub mysteria.
Βδ. Ὦ οὗτος, τυφεδανὲ, καὶ χοιρόθλιψ	BD. Heus tu senex capularis, Engiotriba.
Ποθεῖν ἐρᾶν τ' ἔοικας ὡραίας σοροῦ.	Parcam videris amare formosam nimis.
Οὔτοι καταπροίξει μὰ τὸν Ἀπόλλω τοῦτο δρῶν.	Non sic abibis, haud inultum id auferes.
Φι. Ὡς ἡδέως φάγοις ἂν ἐξ ὄξους δίκην.	PH. Litem ex aceto quàm libenter haurias.
Βδ. Οὐ δεινὰ τωθάζειν σε, τὴν αὐλητρίδα	BD. Estne ista dira illusio, tibicinam
Τῶν ξυμποτῶν κλέψαντα; Φι. ποίαν αὐλητρίδα;	Clepsisse conuiuarum. PH. hui tibicinam,
Τί ταῦτα ληρεῖς, ὥσπερ ἀπὸ τύμβου πεσών;	An ceu sepulcro decidens nugas agis?
Βδ. Νὴ τὸν Δί' αὕτη πού 'στί σοί γ' ἡ Δαρδανίς.	BD. Adest tibi illa Dardanis, testor Iouem.
Φι. Οὐκ. ἀλλ' ἐν ἀγορᾷ τοῖς θεοῖς δᾲς κάεται.	PH. Minimè in foro fax vritur propter deos.
Βδ. Δᾲς ἥδε; Φι. δᾲς δῆτ' οὐχ ὁρᾷς ἐστιγμένην;	BD. Fax ne ista? PH. Fax est, ecquid hanc pictam vides?
Βδ. Τί δὲ τὸ μέλαν τοῦτ' ἐστὶν αὐτῆς τοὐν μέσῳ;	BD. Quid istud ergo apparet in medio nigrum?
Φι. Ἡ πίττα δή που καομένης ἐξέρχεται.	PH. Pix atra, quámque flamma demisit liquans.
Βδ. Ὁ δ' ὄπισθεν, οὐχὶ πρωκτός ἐστιν οὑτοσί;	BD. At qui retrorsum, nónne podex dicitur?
Φι. Ὄζος μὲν οὖν τῆς δᾳδὸς οὗτος ἐξέχει.	PH. Olentis iste est eminens ramus facis.
Βδ. Τί λέγεις σὺ, ποῖος ὄζος; οὐκ εἶ δεῦρο σύ;	BD. Quid ais, quis ille ramus est? non tu hic ades?
Φι. Ἆ ἆ. τί μέλλεις δρᾶν; Βδ. ἄγειν ταύτην λαβὼν	PH. At at, quid es facturus? BD. hanc abducere
Ἀφελόμενός σε, καὶ νομίσας εἶναι σαπρὸν,	Certum est mihi à te, nam tibi est sublesta vis
Κοὐδὲν δύνασθαι δρᾶν. Φι. ἄκουσόν νυν ἐμοῦ.	Parúmque polles. PH. Nunc mihi aurem commoda.
Ὀλυμπίασι γὰρ ἡνίκ' ἐθεώρουν ἐγὼ,	Quum fortè ludis interessem Olympicis,
Ἐφουδίων ἐμαχέσατ' Ἀσκώνδᾳ καλῶς,	Ephudioni pugna cùm Ascondæ fuit
Ἤδη γέρων ὢν, εἶτα τῇ πυγμῇ θενὼν	Præclara iam seni, vetustior pugil
Ὁ πρεσβύτερος κατέβαλε τὸν νεώτερον.	Iuuenem statim deiecit aduersarium,
Πρὸς ταῦτα τηροῦ μὴ λάβῃς ὑπώπια.	Caue proinde ne tibi occilletur os.
Βδ. Νὴ τὸν Δί' ἐξέμαθές γε τὴν Ὀλυμπίαν.	BD. Sanè videris doctus esse Olympia.

Σχόλια. Καὶ φυλάττομαι σφόδρα.] καθὰ δὴ τοὺς παῖδας οἱ γέροντες, ἢ πάλιν ἐποίησεν οἱ παῖδες ταῦτα λέγουσιν. υἵδιον ἀπὸ τοῦ υἱοῦ, ὡς ἀπὸ τοῦ πατρὸς πατρίδιον. Κυμινο.] παίζει ἐν τούτῳ σμικρολόγον αὐτὸν καὶ ὀξύθυμον λέγων. κυμινοπρίστας γὰρ τοὺς φειδωλοὺς καὶ σμικρολόγους ἐκάλουν. συνέθηκε δὲ τὴν λέξιν μετὰ καρδάμου διαβάλλων αὐτὸν ὡς ὀξύθυμον. Περί μου δέδοικε.] διὰ φειδωλός ἐστιν. ἵνα μὴ ἐν ἐξουσίᾳ ἔχων τὰ χρήματα διαφθείρω. Πατὴρ γὰρ οὐδείς.] εἰώθασι γὰρ οἱ παῖδες λέγειν μόνος εἰμὶ τῷ πατρί. ἀντὶ δὲ τοῦ εἰπεῖν υἱὸς εἶναι πατὴρ

παῖδα παίζων. Δαΐδες τὰς λαμπάδας, ὡς ἀπὸ τῆς δαΐω γὰρ τὸ ἐγκαυστὸν ἐστὶ ἢ μᾶλλον ἢ συνδοῦμαι ἐκ πανούργ. καὶ ὅμηρος δαιόμενα τὸ δαΐδας. Ἰουδαῖοι δὲ σανίδα. πρὸ τῶν μυστηρίων ὅτι οἱ μεμυημένοι τοὺς μέλλοντας μυεῖσθαι δεδίττονται.

CHR. Κυμινοπριστοκαρδ.] Hac dictione sesquipedali parcum & auarum & iracundum filiũ Bdelycleonem indicat, Nam sordidi, cuminisectores dicuntur, & καρδαμοπώλαι acres & irasci faciles. Ante vocauit δύσκολον quo verbo patres seueriores notari solent atque adeò mariti, vt ille pater in ἑαυτοντιμωρουμένῳ Palliata Terentij Comœdia, & vir apud Menandrum in fabula Dyscoli & περικειρομένης. Τὰς δ' ἐπὶ τὰς δᾶδας] Ludit in homonymia δετῶν & bis vocem δετὰς pronuntiat in articulo & nomine, vt si faces dicas fasces. Sic autem δεταὶ vocantur, quia velut fasces vinctæ sunt papyro vt solebant veteres, vnde Antipater in Epigrammatum Florilegio dixit, Λαμπάδα κηροχίτωνα, χρόνῳ τυφήρεα λύχνον Σχοίνου καὶ λεπτῆς ζευγάδος ... A-pud Homerum Iliad. ρ. habes καιόμεναι δεταί, vel vt alij δαιόμεναι. Πρὸ τῶν μυστηρίων.] Quia initiati timent sibi ab iis qui sunt initiãdi, ait scholiastes, puta, ne vulgentur arcana. Nam μυστήρια propterea dicunt, quòd oporteat μύειν & τηρεῖν ἔνδον. Tamen mihi non satisfacit ista ratio, neque magis existimo hic agi de initiandis profanis quàm de sacris Eleusiniis celebratis.

Σχόλια. Τυφεδανέ.] ἐπεὶ τυφογέροντας εἰώθασι λέγειν, τοὺς παραληροῦντας καὶ ἀξίους τετύφθαι. χοιροθλίψ δὲ ὁ τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον ἀποθλίβων. ἢ παρὰ τὰς χοιρίνας. ὡς φιλοδικαστὴν τὰς χοιρίνας πιέζοντα κωμῳδεῖ. Ὡραίας σοροῦ] παρ' ὑπόνοιαν κόρης. καὶ τοῦτο δὲ ἀντεστραμμένως εἰς γέροντα τὴν αὐλητρίδα πειρῶντα. Ἐξ ὄξους δίκην] ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν κρέα ἢ ἕτερόν τι, δίκην εἶπε. μισοῦντι οὖν τὰς δίκας λοιπὸν ὁ Φιλοκλέων, ὡς ὕβρεις ταῦτα λέγει τῷ υἱῷ. Τὴν αὐλητρίδα] τὸ ἦθος τοῦ γελοίου παρὰ Ἀριστοφάνους ἐντεῦθεν ἀρξάμενον. Ἀπὸ τύμβου πεσών] ἐπὶ τοῦτο ὡς εἰς γέροντα ἀντὶ τοῦ ἀπὸ νοῦ καταπεσών. ἄλλως, ἐπεὶ ὡς νέος διαλέγεται, εἰώθασι δὲ τοῖς γέρουσι τοῦτο λέγειν. Η Δαρδανίς.] ἐπεὶ ἀπὸ Δαρδανίας φέρονται αἱ αὐλητρίδες.

BISETVS. Δαῒς κεῖνται] εὐσταθῶς. δαΐς, ἡ μάχη, παρὰ τὸ δεδηΐναι, ἤγουν ἀναιρεῖσθαι. καὶ δαΐς, ἡ λαμπάς, πρὸς διαστολὴν τοῦ δαίς, ὃ ἐστιν εὐωχία, διαλελυμένως λέγεται. νῦν δὲ μεταχέειν κατὰ κρᾶσιν περισπᾶται.

CHR. Ὦ ὦ ὦ τυφεδανέ] Versus hic breuior est vno pede si quidem est Senarius. Integer erit si repetatur ὦ ὦ, vt sit ὦ ὦ ὦ ὦ τυφ. &c. Dixit autem ὡραίας σοροῦ quia iste senex est quasi silicernium, cui potiùs tumulus quærendus quàm formosa fœmina. Ἐξ ὄξους δίκην] Exspectabatur vt diceret genus aliquod obsonij. At ille seu ex moribus suis, siue vt nunc μισόδικος par pari filio reddat, quasi litigium quærat, & cum aceti condimento lubenter edat, dixit ἐξ ὄξους δίκην, simul acrimoniam animi indicans litigiosi. Ἀπὸ τύμβου πεσών] Quasi excideris mente, ἀπὸ τοῦ νοῦ πεσών. Sed quia νεανικῶς loquitur, reponit illi verba quæ iuuenes in seniores iaciunt: vbi habes πεῖραν αὐλητρίδα, malim πῶς propter metrum. Η Δαρδανίς.] Etenim à Dardania erant plerunque mulieres tibicinæ: & Phryges primi buxum cauasse dicuntur, fecisséque Etymõ μόναυλον & Marsyas qui cũ Minerua certare ausus est Phryx fuit. Post μοναυλίαν, i. singulares tibias & impares, binas postea iũxerũt, quas pares dixerũt, quæque conueniebant festiuitatib' conuiualibus, æqualitas enim decet conuiuantes, vt sit δαὶς ἐΐση apud Homerum, Proptereaque Ceres dicta etiam Legifera ab æqualitate quam leges imponunt. Scio quid Grammatici certantes super Tibiis paribus & imparibus nobis obtrudere soleant. Ego breuiter sententiam meam dixi, & vero læuas & dexteras olim discriminatas fuisse a sono vel graui vel acuto, iuxta sententiam cum Principe Critico Iul. Cæs Scaliger qui de his in Poetica accuratè scripsit & digessit quæ Cœlius præceptor congesserat. Δαῒς κεῖται] Hinc incipit comicus ex obscœnitate propodiota genus exhibere ridiculi, cum meretriculam ait esse Lampadem, certè enim aliquando sic eas vocabant, Sic Apuleius in prima Milesiarum hospitis suæ Magæ venustulam & argutulam ancillam vocauit φωτίδα, aliter ac Lucianus qui Palæstram. sic Lucretius dixit, At flagrans odiosa loquacula, Λαμπάδιον fit, cum nequitias amatorum ἐπωνύμως describit, & næuos in scortillis notat. Tria autem significat ἡ δαΐς, facem, conuiuium & pugnam, Sed Hesychius addit etiam σώφρων, nisi forte mancus est locus & addendum δαΐφρων, σώφρων. Quia δαίω non solùm est vro (atque hinc fortassis melius faces δαιταὶ dicantur quàm δεταὶ vt dicebamus à vinciendo, vt Græci τί δαὶ pro τί δὴ vel τί δέ) vel partior sed etiam disco, δάω, δάσκω & διδάσκω. ceterùm D. chrysostomus qui Aristophanis vsus est familiari lectione in sermone illo quo inuehitur contra τοὺς παρατηροῦντας τὰς νουμηνίας, videtur hinc dixisse λύχνους ἅπτειν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς, καὶ στεφανώματα πλέκειν, παιδικῆς ἀνοίας ἐστί.

Σχόλια. Ἐστιγμένην.] ἐστιγμένην λέγει τὴν δᾷδα. ἔγχαρον γὰρ καὶ ἐκόσμουν τὰς λαμπάδας. ἢ τὴν αὐλητρίδα φησὶν ἐστιγμένην διὰ τὸ κεκαλλωπισμένην εἶναι καὶ διὰ τὸ κατέχειν δᾷδας. Τί δὲ τὸ μέλαν] περὶ τοῦ γυναικείου αἰδοίου ἐρωτᾷ τετριχωμένου. Η πίττα] ἐπεὶ καὶ αἱ δᾷδες χρώμεναι πίτταν ἀποτελοῦσιν. Ὄζος] κλάδος. ἅμα καὶ παρὰ τὸ ὄδωδεναι.

CHR. Τὸ μέλαν τοῦτ' ἐστὶν] Nihil certius est quã videre illum τὸ τῆς αὐλητρίδος αἰδοῖον fuscum & obscurum διὰ τὴν τρίχωσιν. In Irena partem illam vocat τὸ ὀπτάνιον. i. vstrinam & culinam, quæ & ἐσχάρα ab vrendo & coquendo, vt non recedat τὸ γελοῖον à prima Translatione cum illã Dardanida vocarit δᾷδα, i. facem vel tedam (hoc enim verũ etymon, teda δᾷδα) quæ cũm accenditur pice lenta fluit, Pix autem optima Dardania est vt dixit Phœnix poetarum, Phrygiæ pice lentius Idæ. Ὄζος μὲν οὖν.] Profectò ramus est qui sub veste senis latebat. Maluit autem dicere ὄζος propter tetrum odorem (δεινὸν γὰρ ὄζει) quia pars illa exhalat opacam Mephitim, vt ait verecundus Parthenias.

Σχόλια. Ὀλυμπιάσιν.] νῦν προσπαροξύνεται, λέγεται γὰρ περὶ τόπου. ἐὰν περὶ πράγματος ἢ δυνούσης ἡ λέξις, ὡς εἰ λέγοι τις, ὁ ὀλυμπιάσιν ἐφεξῆς ἐνίκησεν ὁ δεῖνα, προπερισπᾶται. γίνεται γὰρ τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ ὀλυμπίου ὀλυμπίασι. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ ὀλυμπιὰς ὀλυμπιᾶσι. καὶ ὅτι ταῦτα εἰσὶ λήγοντα τῶν ἐπιρρημάτων, ζητοῦ τὸ πρῶτον τοῦ ὀνόματος τόνον. ὅτι ὀλυμπιὰς ὀλυμπιᾶσι. πλὴν τῶν διὰ τοῦ ὅθεν. ἐκεῖνα γὰρ ἐνήλλαξεν. ὅτι ἐπεὶ ὡς ἐπιπέδην. σεσημείωται τὸ οἴκοθεν. Ταυτία.] ταῦτα ὄψιν πλήγματα ἐνταῦθα. εἴρηται δ' ἐν ἄλλοις ἀκριβέστερον.

CHR. Εἶναι σαπρόν] Hic τὸ σαπρὸν non solùm est παλαιὸν sed μοχθηρὸν καὶ φαῦλον καὶ ἄχρηστον, vt de Æsopo dicebat ille) & vt σαπρός. Dictum est de Simonide, γέρων ὢν καὶ σαπρός, κέρδους ἕνεκα κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλέοι. sed Bdelycleon filius sibi tibicinã mauult quàm patri, quem mox ait οὐδὲν δυνάμενον δρᾶν. Ὀλυμπιᾶσιν] De olympio loco intelligit, Itaque accentum habet in antepenultima. Nam si de Olympiade & victoria Olympica quæstio sit, circumflectatur ὀλυμπιᾶσι.

ΑΡΤΟΠΩΛΙΣ, ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ, ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ, ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΣ.

ARTOPOLA, BDELYCLEON, PHILOCLEON, THESMOTHETA.

Αρ. Ἴθι μοι παράστηθ' ἀντιβολῶ πρὸς τῶν θεῶν.
Ὁδὶ γάρ ἐστιν ὅς μ' ἀνὴρ ἀπώλεσε,
Τῇ δᾳδὶ παίων· κἀξέβαλεν ἐντευθενὶ
Ἄρτους δέκ' ὀβολῶν, κἀπιθήκην τέτταρας.
Βδε. Ὁρᾷς ἃ δέδρακας; πράγματ' αὖ, δεῖ καὶ δίκας
Ἔχειν διὰ τὸν σὸν οἶνον. Φι. οὐδαμῶς γ' ἐπεὶ
Λόγοι διαλλάξουσιν αὐτὰ δεξιοί.
Ὥστ' οἶδ' ὅτι ταύτῃ διαλλαχθήσομαι.
Αρ. Οὔτοι μὰ τὼ θεὼ καταπροΐξει Μυρτίας
Τῆς Ἀγκυλίωνος θυγατέρος, καὶ Σωστράτης
Οὕτω διαφθείρας ἐμοῦ τὰ φορτία.
Φι. Ἄκουσον ὦ γύναι. λόγον σοι βούλομαι
Λέξαι χαρίεντα. Αρ. μὰ Δία μή μοι γ' ὦ μέλε.
Φι. Αἴσωπον ἀπὸ δείπνου βαδίζονθ' ἑσπέρας
Θρασεῖα καὶ μεθύση τις ὑλάκτει κύων.
Κἄπειτ' ἐκεῖνος εἶπεν, ὦ κύον κύον.
Εἰ νὴ Δί' ἀντὶ τῆς κακῆς γλώττης ποθὲν
Πυροὺς πρίαιο, σωφρονεῖν ἄν μοι δοκεῖς.
Αρ. Καὶ καταγελᾷς μου; προσκαλοῦμαί σ' ὅστις εἶ
Πρὸς τοὺς ἀγορανόμους, βλάβης τῶν φορτίων.
Κλητῆρ' ἔχουσα Χαιρεφῶντα τουτονί.
Φι. Μὰ Δί' ἀλλ' ἄκουσον, ἤν τί σοι δόξω λέγειν.
Λᾶσός ποτ' ἀντεδίδασκε καὶ Σιμωνίδης.
Ἔπειθ' ὁ Λᾶσος εἶπεν, ὀλίγον μοι μέλει.
Βδε. Ἄληθες, οὕτω; καὶ σὺ δή μοι Χαιρεφῶν
Γυναικὶ κλητεύειν ἐοικὼς θαψίνῃ,
Ἰνοῖ κρεμαμένῃ πρὸς ποδῶν Εὐριπίδου.
Θε. Ὁδί τις ἕτερος ὡς ἔοικεν ἔρχεται
Καλούμενός σε· τόν γέ τοι κλητῆρ' ἔχει.

AR. Fer opem, mihi adsta per deos tete obsecro.
Homo nempe præsto est ille qui me perdidit
Tedaque inußit, inde panes ad decem
Disiecit obolos, busque mantissam ad duos.
BD. Vidésne quid commiseris? propter merum
Intenditur lis quod bibisti. PH sed facul
Sermo venustus nos reconciliauerit,
Cum fœmina ista in gratiam rediuero.
AR. *Haud adepol illuseris sic Myrtia*
(Quæ filia Ancylionis atque Sostrata)
Qui vi meam istam sarcinam corruperis.
PH O mulier audi, nam tibi lepidam volo
Narrare fabulam. ART. Apagesis hoc nonplacet.
PH. Æsopum euntem vesperi è conuiuio
Olim ebria adlatrabat atque audax canis:
At ille deinde dixit, O canis canis
Sicunde linguæ pessimæ istius vicem
Tibi farinam compares, sapias magis.
ART. Ludos facis me, quin te ad ædiles voco
In ius, onus qui affeceris damno meum:
At Chærephon citator antestabitur.
PH. Imò, rogo audi, si videbor quid loqui.
Quondam docebant Lasus & Simonides
Deinde Lasus dixit, Isthoc vilius.
BD. Placétne? heus tu. verè enim tu Chærephon
Citans videris fœminæ par pallidæ
Euripideæ sicut Ino pendula.
TH. Accedit alter, vt videtur, qui vocet
Te rursus in ius, & viator huic adest.

Σχόλια. Ἴθι μοι παράστηθ' ἀντιβολῶ] γυνή τις ὑβρισμένη ὑπὸ τοῦ γέροντος δεῖται τοῦ υἱοῦ βοηθῆσαι αὐτῇ. Δίδυμος δὲ ἀρτόπωλις λέγει. Κἀπιθήκην] τοὺς ἔσωθεν τοῦ φορτίου προσθήκην ὄντας. Λόγοι διαλλάξουσιν.] μιμεῖται τὰ εἰρημένα ὑπὸ τοῦ υἱοῦ.

BISETVS. Ταύτῃ] τῇ ἀρτοπώλιδι. ἐκ τούτων δὲ δῆλον ἐν τῷ τοῦ δράματος ὑπολείσει γραπτέον ἀρτοπώλις, καὶ ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν προσώπων, ἀρτόπωλις γυνή. ὅπερ βεβαιοῦται ὅταν ἡ γυνὴ ταῦτα ἐπιφέρει,

Οὔτοι μὰ τὼ θεὼ καταπροΐξει Μυρτίας
Τῆς Ἀγκυλίωνος θυγατέρος. καὶ τὸ
Ἄκουσον ὦ γύναι.

πᾶσαν ἀμφιβολίαν, ἢ ἐνδοιασμὸν ἀναιρεῖ. Τὸ δὲ τῆς ἀρτοπώλιδος ὄνομα ἐν τῇ εὐθείᾳ οἱ μὲν ἀρτόπωλις προπαροξυτόνως γράφουσιν, οἱ δὲ προπερισπῶσιν, ἀρτοπῶλις, οἱ δὲ ὀξυτονοῦσιν ἀρτοπωλίς, ίδος.

CHR. Κἀπιθήκην τέτταρας.] Puto intelligi additamentum & (vt loquebantur antiqui) mantissam. Quod sit velut superpondium, Etiam ἐπίθεμα dicebatur, & fortassis ἐπίδειγμα, vt Lucianus in Encomio Demosthenis dixit τὸ ἐπίδειγμα μεῖζον τοῦ θυλάκου, vel vt fortassis Doricè scriptum τῷ θυλάκῳ, ne nimium insudent in casus declinatione qui pro datiuo accipiunt. Nam quòd eruditus Erasmi Castigator ἐπίγραμμα veterem lectionem retinet, & de facti inscriptione meditatus est (vt solent illi forenses ἐπιγράφειν κατηγόροι & κακήγοροι) sanè acutius quàm verius non mihi persuadet. Quod autem hæc mulier malè accepta & affecta à Philocleone

(hanc

(hanc Didymus vult esse Panariam & ἀρτοπώλιδα) A orat Bdelycleonem vt sibi auxilietur, signatissimo & maximè proprio verbo vtitur παράστηθι, Quod est, defende me. Quin Latinè patronus aut aduocatus dicebatur Adesse, quod superesse cùm apud Prætorem aduocatus extra causam verba faciens, dixisset, festiuiter respondit ipse Prætor apud A. Gellium Lib.j. Tu verè superes non ades. Διὰ τὸν οἶνον] Dixerat antè multa incommoda quæ ex B nimio meri potu accidere solent, Quæ Eubulus Comicus apud Athenęum eleganter persecutus est sub persona Bacchi, vbi trium poculorum haustu sapientis vitam circumscribit, vt dixit Ausonius vel tria potanti: Sed præstat ipsos versus apponere à nobis emendatos, & quà pote, Latinos factos in gratiam τῶν μετρίων καὶ μισομεθυσῶν.

Τρεῖς γὰρ μόνους κρατῆρας ἐγκεραννύω
Τοῖς εὖ φρονοῦσι, τὸν μὲν ὑγιείας ἕνα
Ον πρῶτον ἐκπίνουσι, τὸν δὲ δεύτερον
Ερωτος ἡδονῆς τε, τὸν τρίτον δ' ὕπνου.
Ον εἰσπιόντες οἱ σοφοὶ κεκλημένοι
Οἴκαδε βαδίζουσιν. ὁ δὲ τέταρτος οὐκέτι
Ημέτερος ἔστ', ἀλλ' ὕβρεως, πέμπτος βοῆς
Εκτος δὲ κώμων, ἕβδομος δ' ὑπωπίων.
Ο δ' ὄγδοος κλητῆρος, ὁ δ' ἔνατος χολῆς
Δέκατος δὲ μανίας ὥστε καὶ βάλλειν ποιεῖ
Πολὺς γὰρ εἰς ἓν μικρὸν ἀγγεῖον χυθεὶς
Υποσκελίζει ῥᾶστα τοὺς πεπωκότας.

id est:

Nam terna tantum temperari pocula
Catis iubebo: Sanitatis gratia
Primum hauriatur, alterum oblectaminis,
Et amoris ergo, deinde somni tertium,
Vbi istud ebibere, quis pectus sapit,
Domum redibunt: vis erit quartum addere
Et rixa quintum subsequetur, nenia
Sextum ebriosa, septimum contusio,
Vocatio in ius bis quaternum, fel nouem,
Insaniam bis quinque dant, & impetum
Nam Bacchus in vas fatus exiguum adfatim
Facilè labantes tentat appositis pedes.

Propterea in Prouerbium iuit Grecus senarius

Η πέντε πῖν' ἢ τρία πῖν' ἢ μὴ τέτταρα.

id est,

Aut quinque vel tres ebibe, at non quattuor.

Quo monemur ad quinque vini calices duos aquę miscere, vel vnum aquæ ad tres vini. Nam numerũ parem vt quattuor ominosum putabant. Hunc versum etiam recitat Plautus, sed de hac quæstione vide Plutarchum in conuiuialibus problematis. F Λόγοι διαλλάξουσιν.] Dixerat antè filius (cùm pater inebriari metuens diceret è crapula & sæpè fores effringi, obuios pulsari, pecuniam ideò numerari) inter viros bonos hæc excusari, & ex ioculari aliquo & faceto sermone aboleri. Itaque nunc illi reponit sua verba & animum intendit ad fabularum narrationem Æsopicarum & sybariticarum, vt sic impunè euadat quicquid ebrius admisit.

Σχόλια. Καταφρονεῖς] σὺ μὴ καταφρονήσῃς. τὸ ἑξῆς G τὴν προῖκα. τουτέστιν οὐ δωρεάν με ἐγχανῇ, καὶ τὸ ἑξῆς ἐν ἄλλοις. Θυλακίους] ὅτι ἐκ Αἰτικῶς εἴρηται τὸ θυλακίους ἀλλ' ἰωνικῶς, τὰ φορτία δηλοῖ τοὺς ἄρτους. Ω κύον κύον] τὴν ἀρτοπώλιδα κυνα εἶπεν. ὑλακτούσης γὰρ φησὶν εὐφροντίζω ὦ κύον πυροὺς δὲ σίτους ὥστε ἄρτους ποιῆσαι, ἤτοι ἀρτοπώλις.

Bisetvs. Καινῆς γλώσσης] Ησίοδος;

Γλώσσης τοι θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστος
Φειδωλῆς, πλείστη δὲ χάρις κατὰ μέτρον ἰούσης.

καὶ Εὐριπίδης ἐν Ιππολύτῳ στεφανηφόρῳ.

Γλώσσῃ γὰρ οὐδὲν πιστόν, ἣ θυραῖα μὲν
Φρονήματ' ἀνδρῶν νουθετεῖν ἐπίσταται.
Αὐτὴ δ' ὑφ' αὑτῆς πλεῖστα κέκτηται κακά.

Ο αὐτὸς ἐν Ηρακλείδαις.

Γυναικὶ γὰρ σιγή τε καὶ τὸ σωφρονεῖν
Κάλλιστον, ἥσυχόν θ' ἔσω μένειν δόμων.

καὶ Σοφοκλῆς ἐν Αἴαντι μαστιγ.

Γύναι, γυναιξὶν ἡ σιγὴ κόσμον φέρει.

Christ. Σωφρονεῖν ἄν μοι δοκεῖς.] Melius erit legere μοι δοκεῖς pro μοι ἰδόκεις. Plus inquit, mihi videreris sapere si farinas (est enim ἀρτόπωλις) alicunde tibi compares, lege ποθὲν accentu in vltima.

Σχόλια. Πρὸς τοὺς ἀγορανόμους] τοὺς ἐπισκοποῦντας τὰ τῆς πόλεως ὤνια καὶ διοικοῦντας αὐτὰ ὡς ἐν Αχαρνεῦσιν. Κλητῆρα.] μαρτυρα τουτέστι τὸν εἰς τὸ δικαστήριον καλοῦντα ὑπηρέτην. Χαιρεφῶντα δὲ τὸν πύξινον τὸν C Σωκράτους ἑταῖρον φησί. πάλιν δ' αὐτὸν ὡς ὠχρότατα παραβάλλων εἰσάγει μαρτυροῦντα τῇ ἀρτοπώλιδι.

CHR. Κλητῆρ' ἔχουσα Χαιρεφῶντα.] Ridiculè causa hunc testem & apparitorem appellat, qui è socratis discipulis & familiaribus erat, sed ita pallidus & vescus vt eum νυκτερίδα & πύξινον vocarint. Itaque in Nubibus cùm Strepsiades Socratem interrogasset, cui potissimum ex ipsius discipulis, similis esset si philosophiæ adhæreret, respondit D Socrates, Chęrephonti, Cui ille rursus dixit, O me miserum ergo, qui ἡμιθνὴς γενήσομαι. Propterea mox dicitur γυναικὶ ἰοικὼς θαψίνῃ propter pallorem & maciem, allusione facta ad sepulcrum vbi θάψαντο mortui. Hunc habitum contraxisse credebatur propter studium sapientiæ cui dies & noctes velut intabescebat. Corrige sodes Scholia in illa Nubium fabula vbi habes de Chærephonte, ὅτι φιλοσοφία συνεστηκώς, nam legendum affirmo συντετηκώς, quamuis non ignorem corpora συνεστηκότα ab Ægineta dici fluxa & soluta. Sed E profectò Chærephontis ille morbus fuit, ἕξις μαρασμώδης & συντηκτική. Sic enim medici vocant febrem hecticam. Ακούουσά μού τι σοι δοκεῖ λέγειν.] Non est quin adludat ad versus veterum Comicorum. Nam iste à multis dictus est, vel Timocles Atheniensis comicus, sic omnino locutus est ὦ τὰν ἀκούουσ' ἄν τι σοι δοκῶ λέγειν. Frequentatur etiam iste modus loquendi ab aliis nec poetis nec comicis, εἴ τι δοκῶ λέγειν, si quid veri aut boni dixe- F ro, vt illud ciceronis, Si quid est in me Ingenij, boni scilicet. Itaque per tapeinosin addit, Quod sentio quàm sit exiguum. Nemo enim est qui ingenium non habeat, sed acumen ingenij intelligit, non vim illam insitam à natura quæ promouetur (vt ait Flaccus) à doctrina, ita vt consuetudine eruditionis, secunda velut natura adsciscatur.

Σχόλια. Αἴσωπος.] Χαρβίνη Ερμιονεὺς πόλεως τῆς Αχαΐας, γεγονὼς κατὰ τὴν νῆ' ὀλυμπιάδα, ὅτε Δαρεῖος ὁ Υστάσπου. τινὲς δὲ τὸν συναχθῆναι τοῖς ἑπτὰ σοφοῖς ἀντὶ τοῦ Περιάνδρου. πρῶτος δὲ περὶ μουσικῆς λόγον ἔγραψε καὶ διθύραμβον εἰς ἀγῶνα εἰσήγαγε, καὶ τοὺς ἐριστικοὺς εἰσηγήσατο λόγους. Ολίγον μοι μέλει] τοῦ Σιμωνίδου δηλονότι. λέγει δ' ἴσως Σιμωνίδην τὸν Λεωπρεποῦς τὸν ἐν Κέῳ τῇ νήσῳ πόλεως Ιουλιδος, μετὰ Στησίχορον τοῖς χρόνοις, ὃς ἐπεκλήθη Μελικέρτης διὰ τὸ ἡδύ. καὶ τὴν μνη-

μουσικὴν δὲ τέχνην εὗρεν οὗτος. προσεξεῦρε δὲ καὶ τὰ μακρὰ τῶν στοιχείων καὶ διπλᾶ. καὶ τῇ λύρᾳ τὸν τρίτον φθόγγον. γέγονε δὲ ἐπὶ τῆς ἕκτης καὶ πεντηκοστῆς ὀλυμπιάδος. οἱ δὲ δευτέρας καὶ ἑξηκοστῆς γεγράφασι. καὶ παρέζησε μέχρις ἔτη βιοὺς ἐνενήκοντα. καὶ γέγραπται αὐτῷ δωρίδι διαλέκτῳ ἡ Καμβύσου καὶ Δαρείου βασιλεία καὶ Ξέρξου ναυμαχία, καὶ ἡ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ναυμαχία, δι' ἐλεγείας· ἡ δ' ἐν Σαλαμῖνι μελικῶς. θρῆνοι, παιᾶνες, ἐγκώμια, ἐπιγράμματα, τραγῳδίαι, καὶ ἄλλα. τὸν δὲ Λᾶσον καὶ Σιμωνίδην ὡς ἀντιτεχνοῦντας ἀλλήλοις ὁ ποιητὴς εἰσάγει. Θαψίνη.] ὠχρά. τοιαύτη γὰρ ἡ θάψος, ὅπερ παρ' ἡμῖν χρυσόξυλον λέγεται. Θιόχειλος. καὶ μελιχρὸς μὲν ὅμοιος ἐγένετο πολλάκις θάψῳ. περὶ δὲ Εὐριπίδης γέγραπται ἡ Ἰνὼ κρεμαμένη καὶ ὠχρὰ ὑπὸ τῆς κακοπαθείας. πέπαικται δὲ καλῶς περὶ τὸ θάπτεσθαι. Ἰνὼ δὲ καὶ κατὰ χόλον Ἥρας μανεῖσα, ἔρριψεν αὑτὴν εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα τῷ υἱῷ αὐτῆς Μελικέρτῃ. ἐμίσει γὰρ πάντας τοὺς Θηβαίους ἡ Ἥρα, διότι παρ' αὐτοῖς ἐτέχθη ὁ Διόνυσος. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Διόνυσος ἐξέμηνε τὰς τούτων γυναῖκας, μὴ προστιμώμενον αὐτὸν ὕστερον τῶν Θηβαίων. Εὐριπίδης δὲ ἐν Μηδείᾳ φησὶν αὐτόχειρα τῶν ὑπὸ παίδων γενομένην Λεάρχου καὶ Μελικέρτου, αὑτὴν ὕστερον εἰς θάλασσαν ῥῖψαι. οἱ δὲ φασὶν ὡς Ἀθάμας κατετόξευσε Λέαρχον τὸν ἐξ Ἰνοῦς γενόμενον αὐτῷ παῖδα. καὶ αὐτὴ δὲ ἡ Ἰνὼ μανεῖσα τὸν ἕτερον ἑαυτῆς παῖδα Μελικέρτην ἀποσφάξασα, ἥλατο σὺν αὐτῷ εἰς τὴν θάλασσαν. οὓς δὴ εἰς Κόρινθον ἐκβρασθέντας ἀναληφθῆναι προστάξει τοῦ Σισύφου, ὡς καὶ ἀγῶνα Ἴσθμιον ἐπὶ τῷ Μελικέρτῃ θεῖναι, καὶ τὴν μὲν Λευκοθέαν, τὸν δὲ Παλαίμονα μετονομασθῆναι.

CHRIST. Ὀλίγον μοι μέλει.] Poteſt hæc ſententia tam eſſe Prouerbialis quàm illa ex Herodoto decantata οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ. Ego Terentij dictum ad hunc ſenſum reuocaui & verti. Iſthoc villis, vt eſt in Adelphis. Fuit autem iſte Laſus Hermioneus Muſicus inſignis & Simonidæ ἀντίτεχνος Charbini filius ex vrbe Achaia temporibus Hipparchi Piſiſtratidæ, vt patet ex eodem Herodoto in Polyhymnia, ſecundum, vt aiunt, Olympiada 58 (malè apud Sudam 8. tantùm habes & τῷ η. addendum eſt ν) cùm Darius regnaret Hyſtaſpi filius. Primus hic fertur Cyclios instituiſſe choros & rythmis in Dithyrambicum morem inflexis, Muſicam reddidiſſe auctiorem vt Plutarchus ait in Opuſculo de Muſica. In Auium fabula dicitur ab hoc Comico κυκλιοδιδάσκαλος. Tamen alij Cyclicum auctorem Ariona Methymnæum autumant. Vir fuit cætera acris & alti ingenij, & eius locus Ænigmaticus recenſetur à Dipnoſophiſta Athenæo, nempe ἰχθὺν ὠμὸν eſſe ὀπτὸν, Primo mentis adiectu credas ἐξύμωρον, ſi ὀπτὸν pro aſſato accipias, non autem pro viſibili & ὀπτικόν. Sunt qui (vt ſcribit Scholiaſtes) ipſum annumerent ſeptem ſapientibus & locum Periandri obtinere faciant. Quod ſi verum eſt, aleatori licet eſſe ſapienti, Narrat enim idem Plutarchus in libro περὶ δυσωπίας inuitatum à Laſo Hermioneo Xenophanem vt alea ſecum luderet (ſciebat enim ipſe aleatorium ludum calefacere) & quod recuſaret timiditatis dicterio correptum, At Xenophanes meticuloſum omnino & timidum faſſus eſt ſe eſſe in rebus indecoris nec honeſtis. Simonidem Ceum poetam Lyricum & Steſichoro poſteriorem (nam Steſichorus vixiſſe perhibetur quinquageſima ſeptima Olympiade) Laſus hic habuit. Quem Simonidem μελικέρτην dixerunt propter dulcedinem (hoc etiam conuenire Steſichoro ferunt) & auctorem faciunt Memoriæ τεχνικῆς, & inuentorem longarum & duplicium litterarum, neque hoc ſolum, ſed citharæ tertium ſonum addidiſſe memorant Grammatici ſcriptores. Natus autem eſt vt volunt quidam quinquageſima ſexta Olympiade, ſecundum alios ſexageſima ſecunda: quæ opinio veriſimilior non eſt ſi Laſum habuit ἀντίτεχνον, quod in tanta æui inæqualitate eſſe vix poteſt. Vixiſſe tamen fertur 89. annos, & Dorica Dialecto ſcripſiſſe Cambyſæ & Darij Imperium, & Xerxis Naumachiam, Tum elego carmine pugnam illam claſſicam ad Artemiſium, Lyricisque verſibus Salaminiam, Deinde Threnos, Pæanas, Encomia, Epigrammata, Tragœdias & alia. Γυναικὶ θαψίνῃ] Thapſus frutex eſt nomen ferens inſulæ cognominis & fluuij vbi eius copia eſt, vt teſtantur ſcholia in Theocriti Pharmaceutriam Scytharionque & ſcythicum lignum vocari & χρυσόξυλον, vnde inficiebantur veſtes κροκόεσσαι, atq; adeo capilli, flauus autem eſt pallidúſque rubicundus color. De Thapſia radice Dioſcorides agit lib. 4. concinens Theophraſto lib. 9. Hiſtoriarum, cùm ait ſuccum Thapſiæ ſi exprimatur ad ventum flantem & manus & faciem & pudenda exprimentis tumefacere adeò vt tota cutis eat in puſtulas. Quod ego valdè miror cùm ſuccus ille auctore eodem Dioſcoride vtilis ſit ad tumores & ὑπώπια (malè apud Interpretem Theocriti ὑπώπια) ac alopecia affectis pilos reſtituat, ſunt qui putent eam radicem eſſe quã vocamus Gaiacum, vtilem nempe medicandæ lui Hiſpanicæ, ludit autem in voce vt maciem & pallorem Chærephontis inſectetur quem in Nubibus ſemimortuum vocat. Nam θαψινὸν eſt ξηρὸν & ὠχρὸν, & quem oporteat θάπτεσθαι. Ἰνὼ κρεμαμένη.] Ino pendula de rupe, vt ſe præcipitet poſt interfectos & in mare proiectos Learchum & Melicertam ab Euripide deſcribitur non ſolùm flebilis, ſed (vt dictum de Didone) pallida morte futura. Alij tamen ſolum Melicertam dicunt cui, poſtea nomen Palæmonis adepto (vt ipſa Ino Leucotheæ) Siſyphi iuſſu inſtituti ſunt ludi Iſtmij.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΒΔΕΛΥΚΛΕΩΝ, ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ, ΚΑΤΗΓΟΡΟΣ.

Ευ. Ὦ μοι κακοδαίμων. προσκαλοῦμαί σ' ὦ γέρον
Ὕβρεως. Βδ. ὕβρεως; μὴ μὴ καλέσῃς πρὸς τῶν θεῶν.

EVRIPIDES, BDELYCLEON, PHILOCLEON, ACCVSATOR.

EV. Hen me miſellum, te ſenex nunc poſtulo
Iniuriarum. BDE. Iniuriarum? ne voca,

Ἐγὼ γὰρ ὑπὲρ αὐτοῦ δίκην δίδωμί σοι,	A	*Nam pro sene isto quam mihi irrogaueris*
Ἣν ἂν σὺ τάξῃς, καὶ χάριν προσείσομαι.		*Mulctam dabo, atque imbus à me gratiam.*
Φι. Ἐγὼ μὲν οὖν αὐτῷ διαλλαχθήσομαι		*PH. At fœdus isto depeciscar cum viro*
Ἑκών· ὁμολογῶ γὰρ πατάξαι καὶ βαλεῖν.		*Libenter, à me verberatum non nego:*
Ἀλλ' ἐλθὲ δευρί· πότερον ἐπιτρέπεις ἐμοὶ		*Sed huc ades, priúsque concede hoc mihi*
Ὅ,τι χρὴ ἀποτίσαντ' ἀργύριον τοῦ πράγματος		*Vbi huius ergo exsoluero argentum rei*
		Mihi porrò amicum te futurum: an sic aut?
Εἶναι φίλον τολοιπόν; ἢ σύ μοι φράσεις.		*ACC. Dic ipse, namque litium non sum libens.*
Κα. Σὺ λέγε· δικῶν γὰρ οὐ δέομ' οὐδὲ πραγμάτων.	B	*PH. Homo Sybarita nuper è curru excidit,*
Φι. Ἀνὴρ Συβαρίτης ἐξέπεσεν ἐξ ἅρματος		*cadensque capite vulnus accepit graue,*
Καί πως κατεάγη τῆς κεφαλῆς μέγα σφόδρα.		*Quod esset artis prorsum equestris insciens:*
Ἐτύγχανεν γὰρ οὐ τρίβων ὢν ἱππικῆς.		*Dein huic amicus forte præsens inquit,*
Κἄπειτ' ἐπιστὰς εἶπ' ἀνὴρ αὐτῷ φίλος.		*Quam quisque demum norit artem exerceat,*
Ἔρδοι τις ἣν ἕκαστος εἰδείη τέχνην.		*Sic tu medentis Pittali quæras opem.*
Οὕτω δὲ καὶ σὺ παράτρεχ' εἰς τὰ Πιττάλου.		*BD. Agnoscere ex his moribus alios potes.*
Βδ. Ὅμοιά σου καὶ ταῦτα τοῖς ἄλλοις τρόποις.		*ACC. Dum tu memineris ille quæ responderit.*
Κα. Ἀλλ' οὖν σὺ μέμνησ' αὐτὸς ἅν ἀπεκρίνατο.		*PH. Audi, nec effer hinc pedem, Sybari tenem*
Φι. Ἄκουε, μὴ φεῦγ' ἐν Συβάρει γυνή ποτε	C	*Mulier echinum fregit. ACC. attestabor hæc.*
Κατέαξ' ἐχῖνον. Κα. ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι.		*PH. Quendam ergo echinus ille contestatus est*
Φι. Οὑχῖνος οὖν ἔχων τιν' ἐπεμαρτύρατο;		*Tunc, Ecere, inquit illa Sybaritis statim*
Εἶθ' ἡ Συβαρῖτις εἶπεν, εἰ ναὶ τὰν κόραν		*Si testimonium istud omne deserens*
Τὴν μαρτυρίαν ταύτην ἐάσας, ἐν τάχει		*Emas ligantem fasciam: sapias magis:*
Ἐπίδεσμον ἐπρίω, νοῦν ἂν εἶχες πλείονα.		*ACC. Illude, litem donec hanc Archon vocet.*
Κα. Ὕβριζ' ἕως ἂν τὴν δίκην ἄρχων καλῇ.		*BD. Haud, Ecere, vltra te manere hic sinerim.*
Βδ. Οὔτοι μὰ τὴν Δήμητρ' ἔτ' ἐνταυθοῖ μενεῖς.		
Ἀλλ' ἀράμενος οἴσω σε. Φι. τί ποιεῖς; Βδ. ὅ,τι ποιῶ·	D	*Quin te aufferam in sublime. PH Quid facis? BD. Rogas?*
Εἴσω φέρω σ' ἐντεῦθεν, εἰ δὲ μή, τάχα		*Hinc te fero intrò, sin minus, mox forsitan*
Κλητῆρες ἐπιλείψουσι τοὺς καλουμένους.		*Testes vocati postulantes deserunt.*
Φι. Αἴσωπον οἱ Δελφοί ποτ'. Βδ. ὀλίγον μοι μέλει.		*PH. Delphi quidem olim Æsopum. BD. at illud negligo.*
Φι. Φιάλην ἐπῃτιῶντο κλέψαι τοῦ θεοῦ		*PH. Clepsisse phialam criminabantur dei,*
Ὁ δ' ἔλεξεν αὐτοῖς ὡς ὁ κάνθαρός ποτε.		*At ille dixit fabulam de Canthars.*
Βδ. Οἴμ' ὡς ἀπολεῖς αὐτοῖσι τοῖσι κανθάροις.		*BD. Vah enicabis cum tuis me cantharis.*

Σχόλια. Προσκαλοῦμαί σ' ὦ γέρον] παραγίνεταί τις ἀνὴρ Εὐριπίδης ὀνομαζόμενος κατηγορῶν τοῦ Φιλοκλέωνος ὕβρεως καὶ κατήγορον ἀπάγει ἑαυτὸν. Οὐ τρίβων] ἀντὶ ἄπειρος. καὶ ἐν Νεφέλαις, καὶ τῶν κρεμαθρῶν οὐ τρίβων τῶν ἐνθάδε. Ἔρδοι τις] ἕκαστος φησὶν ἣν οἶδε τέχνην ἐργαζέσθω. καὶ ταῦτα δὲ ἐν παροιμίαις φέρεται. Εἰς τὰ Πιττάλου] εἰς ἰατρεῖον φησὶν ἀπότρεχε θεραπευθησόμενος τὰς πληγάς. ἰατρὸς γὰρ ὁ Πίτταλος. Ὁμοιά σου] ὁ Βδελυκλέων ταῦτά φησι πρὸς τὸν κατήγορον. Ἅ 'ν] τὸ ἐντελὲς, ἃ ἄν. Κατέαξ' ἐχῖνον] ἀγγεῖον τι χαλκοῦν ἢ καὶ ἐκ κεράμου. εἰς ὃ καθιᾶσιν οἱ διαιτηταὶ τὰ γραμματεῖα τῶν μαρτυριῶν ἅ τινες ἐμαρτύρησαν, καὶ κατασημαινάμενοι μετὰ ταῦτα, εἰ ἐγκληθείη ἡ δίαιτα τοῖς δικασταῖς ἐπεδίδουν. τοῦ δὲ ἀγγείου τούτου καὶ Δημοσθένης μνημονεύει καὶ Ἀριστοτέλης. ἔστι δέ τι καὶ ζῶον χερσαῖον καὶ θαλάσσιον ὄστρεον. καὶ μέρος δὲ καὶ ἡ γαστὴρ τοῦ βοός.

CHR. Εἰς τὰ Πιττάλου] Vel pharmaca intelligẽdũ, vel τοῦ legendũ vt intelligas domum. In Acharn. dixit πρὸς τοὺς Πιττάλου, vbi schol. subaudiit μαθητάς. Fuisse aũt arbitr. Pittalum Athenis medicum nobilẽ, de quo nihil alibi memoratum memini. Sed si recta est lectio Πιττάλου (quod ego opinor) mendũ nõ ferendum ex littera exuberãte irrepsit in sudæ codices qui spittalum nobis medicum inuehit & locum illum ex Acharnensium fabula laudat, vt videatur illic malè legisse τοῦ Σπιττάλου pro τοὺς Πιττάλου coherẽte finali articuli littera principio nominis sequentis. Κατέαξ' ἐχῖνον] Vas fuit in iudiciis æneum vel figlinum hoc nomine in quod litis instrumenta & testimoniorum tabulas olim coniiciebant quod fregisse criminis erat loco. Hic autem accusator Euripides de hoc intelligit, Sed Sybaritica illa fœmina ollam testaceam, vel vas coculum fregerat. Nam echinum dictum etiam τὴν χύτραν μεγαλόστομον vel auctore Hippocrate testatur Erotianus, & sic postea vsurpatum ab Eupolide & Philemone in Myrmidonib. & Menãdei τρέπουσιν (malè enim apud Erotianum legi puto ἐπιτρέπουσιν, cũ Comicus ille non ἐπιτρέποντας fabulã docuerit, sed τρέποντας aut ἐπιτρέποντας diuersas fabulas) sed Echinus ille apud Hippocratẽ operculũ habet pertusũ, ait. n. li. 2. περὶ γυναικ. εἰς ἐχῖνον ἐμβαλὼν τὸ ἐπίθεμα ὀπὴν ἔχει. vt profectò existimẽ primũ hoc genus vasis dictũ ἐγχεῖον, quia infundatur, deinde pronunciationis corruptela ἐχῖνον. Iudicent eruditiores de coniecturis nostris, non enim pono tanquam κυρίας δόξας. Ἔχων τιν' ἐπεμαρτύρατο] Non arbitror hæc legẽda cum interrogatione, sed simpliciter ait, Ergo Echinus cùm illi aliquis adesset, antestatus est, & iniuriæ actionem intendit.

Σχόλια. Νὴ τὴν κόραν.] τὴν Περσεφόνην, τουτέστι τὴν κόρην. τὴν ὥρας τὸ τρέφεσθαι μέχρι κόρου ὕλην. τοὺς δὲ περὶ Σικελίαν τὸ κατὰ κόρης ὀμνύειν ἰσοφιλοχώρει. ἐντεῦθεν γὰρ ὁ ᾅδης αὐτὴν ἁρπάσαι μυθεύεται, ὡς οἱ τὰ Σικελικὰ γεαλλη γράψαντες φασὶ, διὰ τὸ γινόμενον ἐπὶ χρόνον τινὰ τῶν σπερμάτων κατὰ γῆς ἀφανισμόν. διαφέρει δὲ ἐπίδεσις. ἐπίδεσμον δὲ ὁ ἐπὶ τῷ πληγῇ δεσμόν. Κλητῆρες ἐπιλείψουσι.] ἐπιλείψουσι μάρτυρες τοὺς κατηγοροῦντας. Αἴσωπον οἱ Δελφοί] ὁ μὲν Βδελυκλέων ἀφαιρούμενος τὸν πατέρα αὐτοῦ Φιλοκλέωνα, εἴσω κομίζει. ὁ δὲ φερόμενος πλάττει μῦθον. διηγεῖται γὰρ τὸν περὶ Αἰσώπου λόγον. ὅν φασιν ἐλθόντα ποτὲ εἰς τοὺς Δελφοὺς ἀποσκῶψαι αὐτούς. ὅτι μὴ ἔχοιεν γῆν ἀφ' ἧς ἐργαζόμενοι διατρέφοιντο, ἀλλὰ περιμένοιεν ἀπὸ τῶν θεῶν θυμάτων διαζῆν. οἱ Δελφοὶ χαλεπήναντες φιάλην ἱερὰν τοῖς Αἰσώπου σκεύεσιν ὑπέβαλον. ὁ μὲν δὲ οὐκ εἰδὼς τὴν ἐς Φωκίδα φέρουσαν ὥρμησεν ὁδόν. οἱ δὲ ἐπιδραμόντες καὶ φωράσαντες, ἱεροσυλίας αὐτοῦ κατηγόρουν. ὁ δ' ἐπὶ πέτραν οὐ πάνυ πόρρω τοῦ ἱεροῦ καὶ τῆς πόλεως ἀγόμενος ἀφ' ἧς νόμιμον ἦν τοὺς ἱεροσύλους ῥιπτεῖσθαι, τὸν περὶ τοῦ κανθάρου A B C μῦθον αὐτοῖς διηγήσατο. οὗ γε καὶ ἐν εἰρήνῃ μέμνηται καὶ τούτων ὁ ποιητής. ἐν τούτῳ Αἰσώπου λόγοις ἐξευρέθη, μόνος πετεινῶν εἰς θεοὺς ἀφιγμένος. ἐκεῖ δ' ἐστὶ τὰ εἰκότα λεχθήσεται).

CHRIST. Νὴ τὴν κόραν.]Notat Scholiastes sic dictam Proserpinam, à saturitate propter Cerealia munera quæ alimoniam dant & satiant. Sollitos autem in Sicilia iurare per κόραν, Quia Orcus illinc dicitur virginem rapuisse Persephonem, Quæ fabula in Allegoriam versa, ostendit seminū in terra occultationem, atque adeò conciliationem genitalis fœturæ, vt eruditissimus scriptor Arnobius ex Ethnicorum rationibus quibus falso rum numinum crimina excusant, scriptum reliquit, lib.5. Aduersus Gentes. Cæterùm ἐπίδεσμον ait fasciam ligando vulneri, respiciens scilicet suū accusatorem. Quod autem ait τοῦδ' ἂν εἶχες πλείονα. Sic Theocritus dixit, τάχ' ἂν πολὺ μᾶλλον ἔχοις νοῦν.

ΣΤΡΟΦΗ κώλων ιβ.

Χο. Ζηλῶ σε τῆς εὐτυχίας
Τὸν πρέσβυν οἷ μετέστη
Ξηρῶν τρόπων καὶ βιοτῆς.
Ἕτερα δὲ νῦν ἀντιμαθὼν,
Ἦ μέγα τι πείσεται ἐπὶ
Τὸ τρυφερὸν καὶ μαλακόν.
Τάχα δ' ἂν ἴσως οὐκ ἐθέλοι.
Τὸ γὰρ ἀποστῆναι χαλεπὸν
Φύσεως ἣν ἔχει τις ἀεί.
Καίτοι πολλοὶ ταῦτ' ἔπαθον
Ξυνόντες γνώμαις ἑτέρων
Μετεβάλοντο τοὺς τρόπους.

STROPHA Col. xij.

CH. Felix quidem est ille senex,
Si desinat mores suos
Victumq́; siccum atq; rudem, D
Aliaq́; si doctus erit
Atq; animum applicet ad
Mollitiam & delicias.
Vereor vt ad se redeat,
Adeò naturam atque habitum
Facilè vertere haud poterit.
Quamuis multis accidit hoc,
Suos vt mores moniti
E Ab amicis reliquerint.

Σχόλια. Ζηλῶ σε τῆς εὐτυχίας.] τὰ τοιαῦτα εἴδη καλεῖται κατὰ σχέσιν. ἔστι γοῦν ἡ παροῦσα στροφὴ κώλων χοριαμβικῶν ἐπιμεμιγμένων ἐπιτρίτοις, διτροχαίοις, διιάμβοις, δισπονδείοις, ἰωνικοῖς καὶ παίωσι ιβ. καὶ ἡ ἀντιστροφὴ τοσούτων ὤν. ὁ μὲν δεύτερον καταληκτικὸν ἤτοι ἰθυφαλλικόν. τὰ δὲ λοιπὰ πάντα δίμετρα ἀκατάληκτα, τὰ μὲν τετρασυλλάβους ἔχοντα πόδας, τὰ δὲ πεντασυλλάβους. διαλύονται γὰρ αἱ μακραὶ συλλαβαὶ ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἰάμβων καὶ τροχαίων ὡς εἴρηται εἰς δύο βραχείας, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν τετρασυλλάβων ποδῶν. εὕρηται γὰρ καὶ χορίαμβος πεντασύλλαβος. καὶ δίιαμβος καὶ διτρόχαιος καὶ ἰωνικὸς καὶ παίων. ἐπὶ τῷ τέλει τῆς μὲν στροφῆς παράγραφος. τῆς δὲ ἀντιστροφῆς κορωνίς. Ἐπὶ τὸ τρυφερόν.] ἀντὶ ἐπὶ τὸ τρυφερὸν μαλακῶς. Γνώμαις ἑτέρων.] ἀντὶ μεταπεισθέντες ἐκ συμβουλεύσεως ἑτέρων.

CH R. Ζηλῶ σε τῆς] Hæc carminis species tam in F Stropha quā in Antistropha dicitur κατὰ σχέσιν, quia inter se respondent & numero versuum & similitudine. Constat vna quęque duodecim colis choriambicis mixtis Epitritis, Ditrochæis, Diiambis, Dispondæis Ionicis & Pæonibus. secundus versus est Dimeter catalecticus, vel vt vocant ἰθυφαλλικὸς similis Anacreonticis multis. Reliqui omnes sunt Dimetri Acatalecti, aut quadrisyllabis constantes pedibus aut Quinque-syllabicis. Longæ enim syllabę etiam hic soluuntur in duas breues, proinde vt in disyllabis Iambo & Trochæo, Sic inuenias choriambum hic quinque syllabarum, cum duplici Iambo & Ditrochęo & Ionico & Pæone. Τὸ γὰρ ἀποστῆναι]Exstat apud Athen. historia de Tirynthiis quę Horatianam sententiam cōfirmat, Naturā expellas furca, tamē vsque recurret.

G

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ κώλων ιβ.

Πολλοῦ δ' ἐπαίνου παρ' ἐμοὶ
Καὶ τοῖσιν εὖ φρονοῦσι,

ANTISTROPHA Col. xij.

MVltam ergo laudem inueniens
Me iudice & prudentibus

Τυχὼν ἄπεισι δ' αὖ τὴν
Φιλοπατρίαν καὶ σοφίαν,
Παῖς ὁ Φιλοκλέωνος. οὐ-
δενὶ γὰρ οὕτως ἀγανῷ
Ξυγγενόμην. οὐδὲ τρόποις
Ἐπεμάνην οὐδ' ἐξεχύθην.
Τί γὰρ ἐκεῖνος ἀντιλέγων,
Οὐ κρείττων ἦν, βουλόμενος
Τοὺς φύσαντας σεμνοτέροις
Κατακοσμῆσαι πράγμασιν;

Philocleonis soboles
Patris ob amorem sapiens
Nunc domum abit: nec vllum enim
Adeò honestum atque bonum
Iuuenem ego noui, neque quem
Magis amarim insano animo.
Vbi etenim ille contra alium
Dixit, nec vicit melior?
Nunc vult patrem ornare suum
Magis & cultum reddere.

Σχόλια. Φιλοπατρίαν] διὰ τὸ ὑπὲρ τοῦ πατρὸς ἠγωνίσθαι ἢ τοῦ πατρός. Ἀγανῷ.] ἱλαρῷ καλῷ ἀγαθῷ. οἱ δὲ ἀθανάτῳ. ἔνθεν καὶ ἀγανοφροσύνη πραότης, πραότης. Ὅμηρος σοῖς ἀγανοῖς ἐπέεσσιν.

ΟΙΚΕΤΗΣ, ΕΙΤΕ ΘΕΡΑΠΩΝ ΦΙΛΟΚΛΕΩΝΟΣ. ΦΙΛΟΚΛΕΩΝ. Βδελυκλέων.

SERVVS SIVE FAMVLVS PHILOCLEONIS, PHILOcleon, Bdelycleon.

BISETVS. Ὁ Φιλοκλέωνος θεράπων θαυμάζει καινὸν βίον τρόπον, ὅπερ ὁ δεσπότης παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν τοῦ ἀσώτου.

Οἰ. Νὴ τὸν Διόνυσον ἄπορά γ' ἡμῖν πράγματα
Δαίμων τις εἰσκεκύκληκεν εἰς τὴν οἰκίαν.
Ὁ γὰρ γέρων ὡς ἔπιε διὰ πολλοῦ χρόνου
Ἤκουσέ τ' αὐλοῦ, περιχαρὴς τῷ πράγματι
Ὀρχούμενος τῆς νυκτὸς οὐδὲν παύεται.
Τἀρχαῖ' ἐκεῖν' οἷς Θέσπις ἠγωνίζετο
Καὶ τοὺς τραγῳδούς φησιν ἀποδείξειν κρόνους
Τὸν νοῦν, διορχησάμενος ὀλίγον ὕστερον.
Φι. Τίς ἐπ' αὐλείοισι θύραις θάσσει.
Οἰ. Τουτὶ καὶ δὴ χωρεῖ τὸ κακόν.
Φι. Κλῇθρα χαλάσθω τάδε. Οἰ. καὶ γὰρ δὴ
Σχήματος ἀρχή
Μᾶλλον δέ γ' ἴσως μανίας ἀρχή.
Φι. Πλευρὰν λυγίσαντος ὑπὸ ῥώμης.

SER. *Nostras in ædes, Liberum testor patrem,*
Innexit aliquis nunc deus res turbidas.
Nam potus iste tempore à multo senex
Vt tibiam audit, volupe ducens gaudium
Saltare tota nocte nunquam desinet.
Quin & Tragœdos autumat probassere
Stulta esse mentis, quum breui saltu d. bit.
PH. Quis vestibuli sedet in foribus?
SER. En hocce malum quò procedit.
PH. Age laxentur claustra hæc. SER. Etenim
Schema Tragœdi
Incipit aut insani potius.
PH. Quod subnexum torquet latera,

Σχόλια. Εἰσκεκύκληκεν] εἰσήγαγεν.

BISETVS. Εἰσκύκληκεν, ἀντὶ τοῦ εἰσκεκύκληκεν, εἰσήγαγεν, εἰσελήλακεν, παρὰ τὸ εἰσκυκλεῖν, τὸ κυκλοῦντα εἰσάγειν. εἰσφέρειν, ὡς τὰς τροχούς, καὶ τὰ στρογγύλα, καὶ τὰ σφαιροειδῆ ὠθοῦντες, καὶ κυκλοῦντες εἰς τὰς οἰκίας εἰσφέρομεν.

CHRIST. Ἔπιε διὰ πολλοῦ χρόνου] Dixerat enim Philocleon prius cùm ad conuiuium iret cũ Symbola, ἵνα μεθυσθῶμεν διὰ χρόνου. Videntur enim facilius inebriari qui contra morem suum & frugalis victus rationem, inuitant sese in cœna plusculum, deinde tibiarum acroasima vt animum reficit, ita perturbationes capitis incalescentis mero adiuuat. Legendum autem proculdubio ἤκουσε τ' αὐλοῦ non αὐτοῦ. Et sic inuenio scriptum in Veneto codice, qui tamen sæpe insanum quantum mendosus reperitur. Cæterum dixit οὐδὲν παύεται pro οὐ παύσεται, vt Homerus libr. primo Iliad. ὅτ' ἄριστον ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισεν.

Σχόλια. Οὐδὲν παύσεται.] ὅμοιον τῷ παρ' Ὁμήρῳ. ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισεν. ἀντὶ τοῦ οὐκ ἔτισεν. Θέσπις] ὁ κιθαρῳδός. οὐ γὰρ δὴ ὁ τραγικός.

CHRIST. Θέσπις ἠγωνίζετο] Thespis hic citharœdus erat, ne quis de Tragico dictum existimet. Quòd verò ait κρόνους τὸν νοῦν, fatuos & stolidos intelligit & verè ὄνους vt de Diodoro dixit Laertius, qui cùm propositas à Stilpone quæstiones Dialecticas non intelligeret, dictus est ioculari scommate κρόνος, vnde si priores duas litteras aufferas, manebit ὄνος, Nam & tarda & ἀναίσθητα ingenia sic vocabant. Catullus. Mule nihil sentis: Saturnus antiquiss. deus multis prouerbiis occasionem dedit, vt κρόνου πυγή, κρόνιαι λῆμαι, de quibus vide Adagiorum scriptores. Sic Comicus noster dixit κρονίων & ἀρχαίων ὄζειν, & κρόνιππον magnum nugatorem & delirum.

Σχόλια. Κρόνους.] ἀρχαίους. μωρούς. λήρους. ἀναισθήτους. Τίς ἐπ' αὐλείοισιν] ὀρχούμενος ὁ γέρων παρατραγῳδεύεται. σχήματος δὲ τοῦ τραγῳδικοῦ. λυγίσαντος· συστρέψαντος, περιαγαγόντος· ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν παλαιόντων. Θεόκριτος.
Κῦπε, τύ θην τὼς ἔρωτας κατεύχεο Δάφνι λυγιξεῖν;
Ἆρ' οὐκ αὐτὸς ἔρωτος ὑπ' ἀργαλέω ἐλυγίχθης;

CHRIST. Λυγίσαντος] Rectè sentit, me iu-

dice, Scholiastes qui à luctatoribus translatũ hoc verbum scripsit, qui velut nexis manibus solent aduersarium prehensum deiicere, Quamuis primigenia notione λύγος sit vimen & λυγίζειν ligare, vnde Latinum ligo & nostrum *Lier*. Theocritus in primo Idyllio pro superare vsurpauit, τὸ θάλω τὸν ἔρωτα κατεύχεο δ' ἄφθη λυγίξειν &c.

Οἷον μυκτὴρ μυκᾶται. καὶ	*En quale patens mugit naris,*
Σφόνδυλος ἀχεῖ. Οἰ. πῖθ' ἐλλέβορον.	*Vertebra sonat. SER. Pota elleborum.*
Φι. Πτήσσει Φρύνιχος ὥς τις ἀλέκτωρ.	*PH. Trepidat galli Phrynichus instar.*
Οἰ. Τάχα βαλλήσεις.	*SER. Num saxa iacis?*
Φι. Σκέλος οὐράνιόν γ' ἐκλακτίζων	*PH. Crus sublime sub athera vibrans*
Πρωκτὸς χάσκει. Οἰ. κατὰ σαυτὸν ὅρα.	*Hiscis podex. SER. at respice te.*
Φι. Νῦν γὰρ ἐν ἄρθροις τοῖς ἡμετέροις	*PH. Nunc in nostris facile articulis*
Στρέφεται χαλαρὰ κοτυληδών.	*Natis en resoluta mouetur.*
Βδε. Οὐκ εὖ μὰ Δί' οὐ δῆτ' ἀλλὰ μανικὰ πράγματα.	*BD. Non hac agilitas sed mera est insania.*
Φι. Φέρε νῦν, ἀνειπὼ, κἀνταγωνιστὰς καλῶ.	*PH. Age æmulos nunc prouoco aduersarios*
Εἴ τις τραγῳδός φησιν ὀρχεῖσθαι καλῶς.	*Si quis Tragædus esse saltator bonus*
Ἐμοὶ διορχησόμενος ἐνθάδ' εἰσίτω.	*Ait, huc adesto exercitor salisubsulus,*
Φησὶν τίς; ἢ οὐδείς; Βδε. εἷς γ' ἐκεινοσὶ μόνος.	*Nemon' loquetur? BD. solus en ille vnicus.*
Φι. Τίς ὁ κακοδαίμων ἐστίν. Βδε. υἱὸς Καρκίνου	*PH. Quis tam misellus ille? BD. Cancri filius,*
Ὁ μέσατος. Φι. ἀλλ' οὗτός γε καταποθήσεται.	*Medius trium. PH. sed illicò absorbebitur,*
Ἀπολῶ γὰρ αὐτὸν ἐμμελείᾳ κονδύλου.	*Quia alapæ saltatione occiderem*
Ἐν τῷ ῥυθμῷ γὰρ οὐδέν ἐστ'. Βδε. ἀλλ' ὦ 'ζυρέ	*Vt qui imperitus sit modorum. BD. ast ô miser*
Ἕτερος τραγῳδὸς Καρκινίτης ἔρχεται,	*Alter Tragædus proximat Cancro satus*
Ἀδελφὸς αὐτοῦ. Φι. νὴ Δί' ὠψώνηκ' ἄρα.	*Et frater huius. PH. hic, puto, obsonatus est.*
Βδε. Μὰ τὸν Δί' οὐδέν γ' ἄλλο, πλήν γε Καρκίνους.	*BD. Nil ergo cancros præter esitauerit:*
Προσέρχεται γὰρ ἕτερος αὖ τῶν Καρκίνου.	*Cancri ecce rursus natus alter huc venit.*
Φι. Τουτὶ τί ἦν τὸ προσέρπον. ὀξὶς ἢ φάλαγξ;	*PH. Quid est? araneúsne vel acetabulum?*
Βδε. Ὁ Πιννοτήρης οὗτός ἐστι τοῦ γένους,	*BD. Hic Pinnoteres dicitur gentis suæ*
Ὁ σμικρότατος ὃς τὴν τραγῳδίαν ποιεῖ.	*Pumillimus, qui scriptor est Tragædiæ.*
Φι. Ὦ Καρκίν' ὦ μακάριε τῆς εὐπαιδίας.	*PH. O Cancer alma prole felix liberûm*
Ὅσον τὸ πλῆθος κατέπεσεν τῶν ὀρχίλων.	*Quanta Orchilorum multitudo decidit!*
Ἀτὰρ καταβατέον γ' ἐπ' αὐτοὺς ὦ 'ζυρέ.	*Facienda in illos, ô bone, est, escensio,*
Ἅλμην κύκα τούτοισιν, ἢν ἐγὼ κρατῶ.	*Si forsan illos capio, salsuram para.*

Σχόλια. Σφόνδυλος] ἴσως αἰσχρόν τι πεποίηκε.

CHRIST. Σφόνδυλος ἀχεῖ] Fortassis senex ita constrictus & sublatus à filio crepitum ventris emiserat, aut aliud quid turpe designauit quod famulũ coegit imprecari, πῖθ' ἐλλέβορον, Id insanis dici solet. Sed fortassis quia Veratrum nigrum, foliis est Sphondylij proximum, & ventrem mouet, propterea fortassis ludit in voce σφονδύλου & ἐλλεβόρου quod σφονδυλίῳ est simile. Scholiastes hoc loco litteram decussatam apponit, quasi culpę notam, quia πῖθι inquit, de Pharmacis sumendis dicitur, πίε de potionibus quotidianis & quibuslibet, & laudat hunc Senarium λαγὼν ταράξας πῖθι τὸν θαλάσσιον, id est Leporem marinũ sume quum turbaueris. Sed neque vera est hæc obseruatio, nã & Prouerbium vincit πῖθι ἢ ἄπιθι, neque secum consentanea scripsit hic Grammaticus, nam si de Pharmacis πῖθι propriè dicitur, rectè ergo hic vsurpat hoc verbi noster Comicus, nullum enim certius est Pharmacum quam Ellebori, cuius natura ea est (vt sapiens Democritus ab Hippocrate ἐλλεβορισθησόμενος ad eundem scripsit) vt sanitatẽ pariter & insaniam purget, támque sanis noceat quàm insanis prodest. Eo Prœti filias purgatas à furore scribit Dioscorides, idcóque vocatũ Melampodion putat.

Σχόλια. Πῖθ' ἐλλέβορον.] ἐπιτιμᾶται τὴν λέξιν κέχρηται διὰ τὸ χ. ὅτι τὸ μὲν πῖθι, ἐπὶ φαρμάκου λέγουσι. λαγὼν ταράξας πῖθι τὸν θαλάσσιον. τὸ δὲ πίε ἐπὶ τοῦ ποτοῦ. ἐκ τοῦ ἐλλεβόρου καὶ ἐλλεβοριᾶν, τὸ ἐλλεβόρου δεῖσθαι. ὡς Καλλίας φησί. καὶ ἐλλεβορίζειν. Πτήσσει Φρύνιχος] παροιμία ἐπὶ τῶν κακόν τι πραξάντων. ἀπὸ Φρυνίχου τοῦ τραγικοῦ. ἐν Ἀθήναις χιλίαις ἐζημιώθη, ἅλωσιν Μιλησίων τραγῳδήσας. ὁ δὲ Φρύνιχος οὗτος Ἀθηναῖος ἦν υἱὸς Μελανθᾶ. ἔστι δὲ τῶν δραμάτων αὐτοῦ τάδε. Ἀνδρομέδα, Ἠριγόνη. ἐποίησε καὶ Πυρρίχας. τὸ δὲ πτήσσειν δὲ κυρίως τὸ φεύγειν καὶ φοβεῖσθαι. λέγεται δὲ ἐπὶ τῶν ὀρνίθων.

BISETVS. Εὐστάθιος. πτήσσω, τὸ μὲν φόβῳ συστέλλομαι, παρὰ τὸ πτῶ, ὃ ἐκ τοῦ πέτω συγκεκοπται. ἀλλαχοῦ δὲ πτήσσει παρ' Ὁμήρῳ, ἀντὶ τοῦ πτοεῖν, καὶ ἐκφοβεῖν ἀλλοπαθῶς. πτήσσειν δὲ τὸ φοβεῖσθαι, ὅθεν πτὼξ, καὶ ὁ πτωχός.

CHRIST. Πτήσσει Φρύνιχος ὥς τις ἀλέκτωρ] Iuit in Prouerbium Phrynichi poetæ (vt volunt) Tragici trepidatio, quem Athenięses filium Melanthæ multarunt mille drachmis, quod Milesiorum excidium repræsentasset in Tragœdia, neque puto

puto eundem esse qui mortuus proditionis damnatus est, vt scribit Plutarchus in Alcibiade. apud quem integrum habes Senarium poëtæ cuiusdā, vnde hic versus nostri Comici de Phrynicho sumptus videtur, saltem qui huc pertinet, est autem de domito à Socratis disciplina Alcibiadis ingenio, ἔπτηξ' ἀλέκτωρ δοῦλον ὡς κλίνας πτερόν, id est Obnoxiam alam flexit vt gallus tremens.

Σχόλια. Τάχα βαλλήσεις.] ῥίψεις λίθους δηλονότι ὀρχούμενος. Σκέλος οὐράνιον.] ὡς αὐτοῦ ἐπάραντος τὸ σκέλος καὶ ἐπιδείξαντος τὸν πρωκτόν.

CHRIST. Ἐκλακτίζων] Muliebris saltatio & velut ἐμμέλεια exarmata, dicebatur ἐκλάκτισμα, mollisque erat fracta & obscœna, (vt scitè notat in lib. Poetices Princeps literatorum Cæsar Scaliger) quia calce humerus erat superandus & retegendæ partes pudendæ, similes fere ei quæ apud Lacones βίβασις dicebatur, in qua nates calcibus impetebatur, vt diximus ad Lysistratam, saltuumque numerus recensebatur, vt cuidam saltationi inscriptum olim fuerit, & eam deinde in laudē solitū χίλια ποκα βιβάντες. Hesychius nō ἐκλάκτισμα sed ἐκλακτισμὸν vocat, aitque esse Choricum schema, & ὄρχησιν συντονον. Herodotus in Eratone, genus illud saltationis propter quod Hippoclides excidit spe matrimonij, & (vt ipse ait scriptor) ἀπορχήσατο τὸν γάμον, vocat Emmeliam, &, vt arbitror, ἐκλάκτισμα fuit, nam vtitur his verbis, σκέλεσι ἐχειρονόμει. Quod cum vidisset speratus socer Clisthenes alium asciuit sibi generū, spretus verò ille fastidioso dicterio eum vltus Prouerbium peperit οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ.

Σχόλια. Κοτυληδών.] εὐκίνητος ἡ κοτύλη μου στρέφεται. Ἀλλὰ μανικὰ πράγματα] εἰπόντος αὐτοῦ ὅτι νῦν δὴ λέλυμαι χαλαρᾶς γενομένης τῆς κοτύλης, ἐπάγει ὁ παῖς ὅτι οὐκ ἐκλύσεως ἀλλὰ μανίας ἐστὶ πράγματα.

CHRIST. Μανικὰ πράγματα] Quia pater dixerat de laxitate κοτυληδόνος, & mobilem velut ἔκλυσιν commendarat, Filius inquit, non est ἔκλυσις sed verè ἔκστασις & μανία. Sic enim Μανίαν etiā vocat Hippocrates. Paulo post ἀνείπω dicit, id est ἀνακηρύξω & ἀναγορεύσω.

Σχόλια. Ὁ μέσατος] οὐ τὸν τραγικὸν λέγει μέσατον. ἄλλως. ἀντὶ τοῦ μέσος. καὶ Μένανδρος Καρχηδονίοις. ἀκριβῶς δ' ἔοικε λέγειν. τέσσαρες μὲν δή εἰσιν. ἀλλ' οἱ τρεῖς χορευταί. Ξενοκλῆς δὲ ποιητής. καταλέγει αὐτοὺς σαφῶς Φερεκράτης. τῶν τριῶν ἐστὶ μέσος.

BISETVS. Καταποθήσεται] καταπίνω, μέλλων ἄχρηστος, καταπίσω, παρὰ τὸ καταπίω. καὶ καταπώσω, παρὰ τὸ καταπώω ἄχρηστον, ἀνθ' οὗ καταπίομαι ἐν χρήσει. ὁ παρακείμενος καταπέπωκα, ὡς παρὰ τὸ πώω. καὶ καταπέπωκα, ὡς παρὰ τὸ πόω, ἄμφω ἄχρηστα. ἐκ τούτων μέντοι γίνεται ποτὲ μὲν τὸ καταπέπομαι, ὅθεν τὸ ἀπλοῦν πῶμα, πώματος, ποτὲ δὲ, τὸ καταπέπομαι, ὅθεν τὸ πόμα, καὶ πόσις, καὶ ὁ πότος, ου. καὶ ποτὸς, ἡ, όν. ὅθεν ὁ μέλλων πρότερος παθητικὸς καταποθήσομαι. ὁ δὲ ἀόριστος β. ἐνεργητικὸς, ἔπιον, παρὰ τὸ πίω, ὅθεν ὁ μ. β. πίομαι, ἀντὶ τοῦ πιοῦμαι, περὶ δὲ τούτων ἐν τοῖς ἄνω.

CHRIST. Ὁ μέσατος] Quattuor habuit filios Carcinus, sed de tribus tantum agit, qui erant χορευταί, nam quartus Xenocles poeta erat. Dixit autem μέσατος pro μέσος vt sæpè apud bonos auctores. Ἀπολῶ γὰρ ἂν τὸν] Malim αὐτὸν, & sic puto melius, festiuè autem ἐμμέλειαν κονδύλου dixit quia χειρονόμος & manus ictum daret desultoriū. Sic videtur Euripides de Cyclope dixisse qui socios Vlyssis mandebat ῥυθμῷ τινι. Propriè autem ῥυθμὸς dicitur illa ἄρσις & θέσις eorum qui pede & manu plaudunt, vnde translatum ad pedes metricos. Ostendit autem quàm fuerint pusilli & tenues homunciones isti Carcinitæ, sed & tacitè innuit malum choreutem illum medium, cum ait ἐν τῷ ῥυθμῷ γὰρ οὐδὲν puta οἶδεν voluisse addere.

Σχόλια. Ἐμμέλεια κονδύλου] ἐμμέλεια τραγικὴ ὄρχησις, ὡς εἰ ἔλεγεν ἐμμέλεια εἴδους, εἶπε δὲ κονδύλου, διδοὺς αὐτῷ κόνδυλον καὶ ἀπειλῶν αὐτῷ. μικρὸς γάρ ἐστι καὶ λεπτός. Ἐν τῷ ῥυθμῷ γὰρ.] ἀντὶ τοῦ οὐδὲν οἶδε τοῦ ῥυθμοῦ. Καρκινίτης δὲ υἱὸς Καρκίνου. ἔξεστι δὲ εἰπεῖν ὡς ἐψοφάγει αὐτὸν διὰ τὸ ἁλιεὺς εἶναι, καὶ ἦν γε Καρκίνος παρὰ τοὺς καρκίνους τοὺς λεγομένους παγούρους.

BISETVS. Ἀλλ' ὦ ζυρέ] τὸ πλῆρες, ἀλλ' ὦ οἰζυρέ. οἰζύω, τὸ θρηνῶ, καὶ κακοπαθῶ, παρὰ τὸ οἶ θρηνητικὸν ἐπίρρημα γίνεται οἴζω ὅθεν οἰζύω, καὶ διαλύσει οἰζύω, ὅθεν οἰζύς, καὶ οἰζυρὸς ὀνόματα. οἰζύς, ἡ κακοπάθεια θρήνων ποιοῦσα. καὶ οἰζυρὸς, ὁ κακοπαθῶν, καὶ ἄθλιος.

Σχόλια. Ὀξὶς ἢ φάλαγξ.] εἶδος ἀγγείου ὀξηροῦ ἡ ὀξίς. ἄλλως. εἰς μικρὸν τὸν Φιλοκλέα καὶ Φαλάγγιον. δῆλον δὲ ἐκ τῶν Φερεκράτους Ἀγρίων. καὶ Καρκῖνος μέν τις ἦν ὁ Θωρυκίου υἱός. ἦσαν δὲ αὐτῷ τρεῖς τινες. μικροί. κομῶνται τότε καὶ νῦν εἰσὶ μικροὶ κομῶνται. φίλαρχοι τότε παῖδες ἦσαν ὄντες νῦν φιλαρχικώτεροι. μὰ τὸν Δί' οὐ τρεῖς τι ἐκεῖνοί εἰσιν οἱ τέτταρες. Ὁ πιννοτήρης.] περὶ Ξενοκλέους ὁ λόγος. πιννοτήρης δὲ οὐκ ἄλλως ἀλλ' ἐπεὶ Καρκίνειόν τι ἐστὶ συνώνυμον καὶ ἀεὶ ταύτῃ προσδεχόμενον. Σοφοκλῆς Ἀμφιαράῳ. ὁ πιννοτήρης τοῦ δὲ μάντεως χωρεῖ. ἄλλως. πίννα ὄστρειόν ἐστι. τοῦτο ὑποδέχεται Καρκῖνος. καὶ ὅταν εἰσέλθῃ μικρὸν ἰχθύδιον δάκνει τὴν πίνναν καὶ συστέλλει τὸ ὄστρακον καὶ ἐναποκλείει τὸ ἰχθύδιον. ἄλλως. οἱ μὲν ζῷόν τι λέγουσι συνώνυμον τῷ Καρκίνῳ τὸν πιννοτήρην. οἱ δὲ αὐτὸν τὸν Καρκῖνον ὡς ἐπιτηροῦντα τὴν πίνναν. φασὶ γὰρ ὅτι ἡ μὲν πίννα πρὸς τὰς ἀκτῖνας τιθεῖσα τοῦ ἡλίου ἀνοίγνυσι τὸ ὄστρακον, καὶ τὴν θέρμην εἰσδέχεται. ὁ δὲ ἐπιτηρῶν εἰσέρχεται καὶ δάκνει αὐτήν. ἡ δὲ συστέλλει τὸ ὄστρακον καὶ βιβρώσκεται ὑπ' αὐτοῦ.

BISETVS. Ἀθήναιος ἐν τῷ γ. τῶν Δειπνοσοφ. αἱ πίνναι ὀρθαὶ φύονται ἐκ τοῦ βυθοῦ, ἔχουσί τι ἐν ἑαυταῖς τὸν πιννοφύλακα, οἱ μὲν καρίδιον, οἱ δὲ καρκίνιον. οὗ στερόμεναι θᾶττον διαφθείρονται. καὶ ἡ μὲν πίννα ὄστρεόν ἐστιν, ὁ δὲ πιννοτήρης, καρκῖνος μικρός. καὶ ἡ πίννα διαστήσασα τὸ ὄστρακον, ἡσυχάζει τηροῦσα τὰ ἐπεισιόντα ἰχθύδια. ὁ δὲ πιννοτήρης παρεστὼς ὅταν εἰσέλθῃ τι, δάκνει αὐτὴν ὥσπερ σημαίνων. ἡ δὲ δηχθεῖσα συμμύει. καὶ οὕτω τὸ ἀποληφθὲν ἔνδον κατεσθίουσι κοινῇ.

CHRIST. Ὁ πιννοτήρης] Sic vocat minimū natorum Carcini qui fortassis est Xenocles scriptor Tragœdiarum quem quartum præter tres alios esse diximus. Tamen Scholiastes Philoclem scribit & testem laudat Pherecratē ex fabula ἀγγέλων (nescio an verus hic titulus fabulæ Pherecrateæ, nisi legas ἀγρίων, nam eam fabulā docuit) vt lucem nullam dispiciam in ista nomenclatura. Nos ad Irenam satis multa congessimus de istis Carcinomatis, sed quibus fides non est astruenda vt iuratis testibus, nihil statuimus iure perpetuo sed arbitrario tantum. Cæterum cum ait hic noster ὀξὶς ἢ φάλαγξ, certè λοπάδα vel Patellam de genere concharum ὀξίδα, (vt puto) vocauit per φάλαγγα Cancrorum genus qui Μαῖαι dicuntur & nos vocamus Maris Araneum: fortassis autē Pinnoterem ab acumine dixit ὀξίδα.

Σχόλια. Τῶν ὀρχίλων.] ὀρχίλος γένος ὀρνέου μι-

πρόν. ἐπὶ τοῦτο βραχὺ καὶ κατωφερὲς, ἅμα μὲν πρὸς τὴν λαγνείαν, ἅμα δὲ πρὸς τὴν ὄρχησιν. ἐμφαίνει δὲ αὐτοὺς καὶ μεγάλα αἰδοῖα ἔχοντας. Ἁλμίαν κύκα.] ὡς πρὸς ἰχθῦς ὁ λόγος, ὅτι ἅλας ὅτι πάντως ζωμὸς, καὶ τὸ πρὸς τὸ πολυφάγον αὐτῶν. ἵνα γὰρ τὰ κρέα μὴ σήπηται, πάττεται τῇ ἅλμῃ. ἄλλως. ἐπειδὴ ἅλμην παρασκευάζουσιν ἐπὶ τῷ φαγεῖν ἰχθύδια ἢ καρκίνους. ὡς καρκίνοις οὖν αὐτοῖς χρώμενος φησὶν ὅτι παρασκεύασον ἅλμην, ἵνα ἐὰν αὐτοὺς νικήσω ὀπτήσω αὐτοὺς καὶ φάγω.

CHRIST. Ἢν ἐγὼ κρατῶ,] Non dubito quin legendum sit ἢν pro ἐὰν quod videtur placuisse scholiastæ. Si inquit victor fuero, vide vt salsuram & muriam tuis filiis pares quò facilius eos obsonem. Versu sequenti, vt integrum sit metrum Aristophanicum lego αὐτοῖς ὀλίγον.

ΧΟΡΟΣ, ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ.

CHORVS, SEMICHORVS.

Bisetvs. Ὁ χορὸς εἰς δύο μέρη διαιρεθεὶς ᾄδει, καὶ ὀρχεῖται, καὶ τῷ δράματι τέλος οὕτως ἐπιτίθησι.

Χο. Φέρε νῦν ἡμεῖς αὐτοῖς ὀλίγον ξυγχωρήσωμεν ἅπαντες

Ἵν' ἐφ' ἡσυχίας ἡμῶν πρόσθεν βεμβηκίζωσιν ἑαυτούς.

CH. Agedum nunc nos pauxillum concedamus temporis ipsis

Tranquillè vt coram nobis sese versent turbinis instar.

Σχόλια. Βεμβηκίζωσιν.] διακινήσωσιν. βέμβηξ δὲ ὁ ξύλινος στρόμβος. ἐν ἐπιγράμματι,

Οἱ δ' ἄρ' ὑπὸ πληγῇσι θοὰς βέμβηκας ἔχοντες

Ἔστρεφον εὐρείῃ παῖδες ἐνὶ τριόδῳ.

καὶ ἀλλαχοῦ Ἀριστοφάνης. βέμβικος οὐδὲν διαφέρειν δεῖ. ἀντὶ τοῦ εὐκίνητον καὶ εὔστροφον εἶναι δεῖ. ἔστι δὲ ὁ βέμβηξ ἐργαλεῖον ὃν μάστιγι στρέφουσιν οἱ παῖδες. ἢ παίγνιον τῶν παίδων. ὡς τροχός. ὃς μάστιγι κόμβους στρέφεται. καὶ βεμβηκιᾶν τὸ περιστρέφεσθαι. ὡς καρκίνοις δὲ ὁ χορὸς αὐτοῖς διαλέγεται.

Christ. Βεμβηκίζωσιν] Id est circumagant se & versent, vt à pueris solet turbo. vnde in Auibus dixit βέμβικος οὐδὲν διαφέρεις, quibus verbis notatur τὸ εὔστροφον καὶ εὐκίνητον horum Salisubsulorum. Neque alia ratione in Irena hos Carcini filios Strobilos vocat propter orbiculatam ὄρχησιν, tum quia στρόβιλοι dicantur limaces & ceryces turbinati, Quæ ideò hic addita volumus præter quæ ad Irenam notata à nobis, Quia illic perperam diximus nescio quæ de nucleis pineis qui & Strobili dicti, sed (vt arbitror) ἀπροσδιονύσως. Ludit autè Comicus ad nomen στροβίλων, cùm paulò post ait στρόβει, παράβαινε κύκλῳ. &c. Propriè autem καρκίνων mentionem facit, quod est Squillæ & Cancri genus quod nos à saltatione capreolas dicimus.

ΣΤΡΟΦΗ κώλων ι'.

STROPHA Col. x.

Ημ. Ἄγ' ὦ μεγαλώνυμα
Τέκνα τοῦ θαλασσίου,
Πηδᾶτε παρὰ ψάμαθον
Καὶ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο.
Καρίδων ἀδελφοί.
Ταχὺν πόδ' ἐν κύκλῳ σοβεῖτε.
Καὶ τὸ Φρυνίχειον
Ἐκλακτισάτω τις ὅπως
Ἰδόντες ἄνω σκέλος,
Ὠζωσιν οἱ θεαταί.

SEM. Age inclyta nomina
O maris propagines,
Saltate prope pelagi
Littus, steriles & arenas:
Caridum ite fratres
Citos pedes mouete in orbem,
Tum recalcitrans quis
Alto pede Phrynichium
In schema eat, accinens
Miretur vt theatrum.

Σχόλια. Καὶ τὸ Φρυνίχειον.] δῆλον ὡς σημειωδές τι ἦν τὸ Φρυνίχειον. τὸ εἰς ὕψος ἐν τῇ ὀρχήσει ἐκλακτίζειν. τὸ δὲ ὀζωσιν, ἀντὶ τοῦ θαυμαστικόν τι λέγωσι. συνήθως δὲ ἐπὶ ὡς τὸ οἰμώζειν καὶ κλώζειν, ἀπὸ τοῦ ω θαυμαστικοῦ.

Christ. Ὠζωσιν οἱ θεαταί] Id est Admiratione perculsi spectatores clament & vociferentur, cùm videris arduos secundum Phrynichum saltus, crure scilicet in sublime extenso. Puto verò legendum per ω magnum ὤζωσιν, Fictum verbum à particulis ὦ ὦ quo etiam vsus est Æschylus in Diris, proinde vt ab αἶ αἶ verbum αἰάζειν, ab οἴμοι verbum οἰμώζειν. & à φεῦ φεῦ fecit etiam idem Æschylus nouum verbum φεύγειν in Agamemnone, vbi cùm Cassandra dixisset φεῦ φεῦ, respondet Chorus τί τοῦτ' ἔφευξας; Ego verò arbitror etiam ab ἒ ἒ manasse ἐλίγειν eadem ratione vel potius ἀναλογίᾳ.

ΣΤΡΟΦΗ ἑτέρα στίχων ι'.

STROPHA altera vers. 10.

Ημ. Στρόβει. παράβαινε κύκλῳ. καὶ γάστριζε σεαυτόν

SEM. Procede, chorúmque moue, pectus tuum retundens

Pede

CHRIST. Στρόβει, περιδίνει] Stropha hæc notatur decem versuum numero, quãuis septem tantum habeat, vt necesse sit tres desiderari, aut aliter digerendos istos. Quod genus sit hoc carminis, non est mihi procliue affirmare, tamen prout distincti sunt existimo metrum esse λογαοιδὸν ex Anapæstis constans & συζυγίᾳ Iambica i-φθημιμερῆ, quamuis ad λογαοιδοὺς versus sciam προχαλέαν διποδίαν pertinere. Fortassis etiam Archebuleum carmen est de quo consulendus Hephæstion. Γάστριζε σεαυτὸν] Verbera pectus tuũ, hoc enim est γαστρίζεσθαι, est etiam lautè viuere & inuitare se plutculum in cœna.

Ρίπτε σκέλος οὐράνιον. βέμβικες ἐγγενέσθων.
Καὐτὸς γὰρ ὁ ποντομέδων ἄναξ πατὴρ προσέρπει,
Ηδεὶς ἐπὶ τοῖσιν ἑαυτοῦ παισὶ, τοῖσι τριόρχαις.
Αλλ' ἐξάγετ' εἴτι φιλεῖτ' ὀρχούμενοι, θύραζε
Ημᾶς ταχύ. τοῦτο γὰρ οὐδείς πω πάρος δέδρακεν,
Ορχούμενον ὅς τις ἀπήλλαξεν χορὸν τρυγῳδῶν.

Crus erige in aëra, fiant turbines rotáti:
Namque ipse maris dominator huc pater propinquat
Latus sobole propria, tribus puta Triorchis:
Verùm ite foras Salisubsuli ite, si quid hac ars
Vobis placet, hoc etenim nondum accidit cuiquam
Quicunque chorum salientem emiserit Tragœdus.

Σχόλια. Ρίπτε σκέλος.] Εὐφρόνιος οὕτω φησὶν ὀνομάζεσθαι σχῆμά τι τραγῳδικῆς ὀρχήσεως. βέμβικες δὲ περιφοραί. περιαγωγαὶ ὡς ἀνωτέρω εἴρηται.

CHRIST. Ρίπτε σκέλος] Euphronius sic vocari censet genus Tragœdicæ saltationis. Sed puto referendum ad superiora quæ dixit περὶ ἐκλακτισμοῦ Nam σκέλος οὐράνιον nihil aliud est quàm crus sublime. Sunt autem hic βέμβικες, circumactus & rotationes, περιφοραὶ & περιαγωγαὶ vt diximus.

Σχόλια. Καὐτὸς γάρ.] ὁ Καρκῖνος φησὶ προσέρχεται. περὶ τοῦτο γὰρ καὶ τὸ ποντομέδων.

CHRIST. Ποντομέδων] Sic Carcinum vocat propter filios, quos antè dixit τέκνα τοῦ θαλαττίου. Legendum verò versu sequenti propter metrum τοῖς τριόρχαις non τοῖσι vbi ludit in voce propter τρεῖς ὀρχηστάς.

Σχόλια. Τοῖσι τριόρχαις.] ἔπαιξε διὰ τὸ τρεῖς εἶναι. ἔστι δὲ ὁ τριόρχης ὄρνεον. Εξάγετ' εἴτι φιλεῖτε] ἐξάγετε ἑαυτούς φησιν ἔξω. Οὐδείς πω πάρος.] εἰσέρχεται γὰρ ὁ χορὸς ὀρχούμενος. οὐδαμῶς δὲ ἐξέρχεται.

CHRIST. Οὐδείς πω πάρος] Chorus enim ingrediens saltus edebat, nunquam egrediens. Et tamen in exodiis saltabant, Firmicus libr. 6. Qui veterum fabularum exitus in scenis saltantes imitentur. Vocat enim τὰ ἐξόδια exitus fabularum.

FINIS CRABRONVM, SEV VESPARVM.

ΟΡΝΙΘΩΝ ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

ΔΥΟ πρεσβῦται Ἀθηναῖοι Πεισθέταιρος καὶ Εὐέλπις τὴν συκοφαντίαν φεύγοντες τὴν Ἀθήνησι, μεταναστάσεως δοκιμάζουσι. καὶ κολοιὸν καὶ κορώνην ὠνησάμενοι, παραγίνονται πρὸς ὄρνιθας τῆς παρ' αὐτοῖς ἐπιθυμοῦντες διαγωγῆς. οἱ δὲ ὄρνιθες τὸ μὲν πρῶτον ἀρνεῖσθαί φασιν, εἰ μετ' ἀνθρώπων πολεμίων ὄντων οἰκήσουσι. μαθόντες δὲ ὕστερον ὡς ὠφεληθήσονται, συγχωροῦσι μένειν αὐτούς. οἱ δὲ, πόλιν κτίσαντες ἐν τῷ ἀέρι, νεφελοκοκκυγίαν ὠνόμασαν. ἀλλ' οὐδὲ ταύτην ἀνενόχλητον ἐῶσιν οἱ Ἀθηναῖοι. μάντεις γὰρ καὶ χρησμολόγοι φοιτῶσι, λαβεῖν τι βουλόμενοι· ἐν οἷς καὶ Μέτων. οὗτοι δὲ πάντες ἀποπέμπονται ἄπρακτοι. τελευταῖον δὲ καὶ θεοὶ διὰ τὸ μὴ ἐᾶσθαι τὸν καπνὸν τῶν ἱερείων ἀνιέναι, λιμῷ φθειρόμενοι πρεσβεύονται πρὸς τοὺς ὄρνιθας. ὁ δὲ σκοπὸς τοῦ δράματος, διασῦραι πάλιν τοὺς Ἀθηναίους ὡς φιλοδίκους. ἡ δὲ σκηνὴ ἐν πέτραις ὑπό τινος. ἐγράφη δὲ μετὰ τὸν Ἀλκιβιάδην ὑπὸ τῆς σαλαμινίας νεὼς μεταπεμφθῆναι διὰ τὴν περικοπὴν τῶν ἑρμῶν. καὶ φυγεῖν εἰς λακεδαίμονα.

ΑΛΛΩΣ.

Δύο εἰσὶν ἀθήνηθεν ἐκκεχωρηκότες πρεσβῦται διὰ τὰς δίκας. πορεύονται δὲ πρὸς τὸν τηρέα τὸν ἔποπα γενόμενον, πευσόμενοι παρ' αὐτοῦ, ποία πόλις ἐστὶν εἰς κατοικισμὸν βελτίστη. χρῶνται δὲ τοῖς ὁδοῦ καθηγεμόσιν, ὀρνέοις. ὁ μὲν, κορώνῃ ὁ δὲ, κολοιῷ. ὀνομάζονται δὲ, ὁ μὲν πεισθέταιρος. ὁ δὲ εὐελπίδης. ὃς καὶ πρότερος ἄρχεται. Η σκηνὴ ἐν ἀθήναις. τὸ δρᾶμα τοῦτο, τῶν ἄγαν δυνατῶς πεποιημένων. ἐδιδάχθη ἐπὶ χαβρίου ἄρχοντος εἰς ἄστυ, διὰ καλλιστράτου. ὃς ἦν, δεύτερος τοῖς ὄρνισι. πρῶτος, ἀμειψίας κωμασταῖς. τρίτος, φρύνιχος μονοτρόπῳ. ἐστι δὲ λε. φοβερὰ δὲ τότε τοῖς Ἀθηναίοις τὰ πράγματα. τότε γὰρ ναυτικὸν ἀπώλετο περὶ σικελίαν. λάμαχος, οὐκέτι ἦν. νικίας ἐτεθνήκει. δεκέλειαν ἦσαν τειχίσαντες λακεδαιμόνιοι. ἆγις ὁ λακεδαιμονίων στρατηγὸς, περιεκάθητο τὴν ἀττικήν. ἀλκιβιάδης, τὰ λακεδαιμονίων ἐφρόνει. καὶ ἐκκλησιάζων, συνεβούλευσε τὰ χρηστὰ λακεδαιμονίοις. διὰ ταύτα ἡ Ἀθηναίων φυγή. καὶ ὅμως οὐκ ἀπείχοντο τοῦ κακοπραγμονεῖν καὶ συκοφαντεῖν.

ΑΛΛΩΣ.

Τῆς τῶν Ἀθηναίων πολιτείας τὸ μέγιστον ἦν κλέος, αὐτόχθοσι γενέσθαι φιλοτιμία πρώτη, τοῦ μηδεμιᾶς πόλεως φανείσης αὐτὴν πρῶτον ἀναβλαστῆσαι ἀλλὰ τῷ χρόνῳ ὑπὸ προεστώτων πονηρῶν καὶ πολιτῶν δυσχερῶν, ἀνετέτραπτο καὶ διωρθοῦτο πάλιν ἐπεὶ οὖν τοῦ δεκελεικοῦ πολέμου πονηρῶν τινῶν τὰ πράγματα ἐγχειρισθέντων, ἐπισφαλὴς γέγονεν ἡ παρ' ἑαυτοῖς κατάστασις. καὶ ἐν μὲν ἄλλοις δράμασι, διὰ τῆς κωμικῆς ἀδείας ἤλεγχεν Ἀριστοφάνης τοὺς κακῶς πολιτευομένους. φανερῶς μὲν, οὐδαμῶς. ἡ γὰρ ἐπὶ τούτου ἦν ἐκκλησία. λεληθότως δὲ ὅσον αὐτῷ ἧκεν ἀπὸ κωμῳδίας προσκρούειν. ἐν δὲ τοῖς ὄρνισι καὶ μέγα τι διανοεῖται. ὡς γὰρ ἀδιόρθωτον ἤδη νόσον τῆς πολιτείας νοσούσης, καὶ διεφθαρμένης ὑπὸ τῶν προεστώτων, ἄλλην τινὰ πολιτείαν αἰνίττεται, καὶ προεστῶτας ἑτέρους, ὥσπερ εἰ τῶν ὄντων, κακῶν καθεστώτων οὐ μόνον δὲ τοῦτο ἀλλὰ καὶ τὸ σχῆμα ὅλον καὶ τὴν φύσιν εἰ δέοι, συμβουλεύει μετατίθεσθαι πρὸς τὸ ἠρεμαίως βιοῦν. καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη. τὰ δὲ κατὰ θεῶν βλάσφημα, ἐπιτηδείως ᾠκονόμηται. καινῶν γάρ φησι τὴν πόλιν προσδεῖσθαι θεῶν, ἀφεστηκυιῶν τῆς κατοικίας τῶν Ἀθηναίων τῶν ὄντων, καὶ παντελῶς ἠλλοτριωκότων ἑαυτοὺς τῆς χώρας. ἀλλ' ὁ μὲν καθόλου σκοπὸς, τοιοῦτος. ἕκαστος δὲ τῶν κατὰ μέρος, οὐκ εἰκῆ ἀλλ' ἄντικρυς Ἀθηναίων καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς ἐγχειριζομένων τὰ κοινὰ, ἐλέγχει τὴν φαύλην διάθεσιν, ἐπιθυμίαν ἐγκατασπείρων τοῖς ἀκούουσιν, ἀπαλλαγῆναι τῆς ἐνεστώσης μοχθηρᾶς πολιτείας. ὑποτίθεται γὰρ περὶ τὸν ἀέρα πόλιν τῆς γῆς ἁπάσης ἀπαλλάσσων. ἀλλὰ καὶ βουλὰς καὶ συνόδους ὀρνίθων, ταῖς Ἀθηναίων δυσχεραίνων. ἀλλὰ καὶ ὅσα παίζει, ἐπίσκοπον, ἢ ψηφισματοπώλην, ἢ τοὺς λοιποὺς εἰσάγων οὐχ ἁπλῶς. ἀλλὰ γυμνοῖ τὰς ἁπάντων προαιρέσεις, ὡς τῆς αἰσχροκερδείας ἕνεκεν χρηματίζοντας. εἶθ' ὕστερον καὶ τοὺς θεοὺς, εἰς ὑπόνοιαν κωμῳδεῖ. τὰ δὲ ὀνόματα τῶν γερόντων πεποίηται. ὡς εἰ πεποιθοίη ἕτερος τῷ ἑτέρῳ, καὶ ἐλπίζοι, ἔσεσθαι ἐν βελτίοσι. τινὲς δέ φασι τὸν ποιητὴν, τὰς ἐν ταῖς τραγῳδίαις τερατολογίας διελέγχειν. ἐν δὲ τοῖς νῦν, τὴν τῆς γιγαντομαχίας συμπλοκὴν ὅλον ἀποφαίνων, ὄρνισιν ἔδωκε διαφέρεσθαι πρὸς θεοὺς περὶ τῆς ἀρχῆς. Ἐπὶ χαβρίου τὸ δρᾶμα καθῆκεν εἰς ἄστυ, διὰ καλλιστράτου. εἰς δὲ λήναια, τὸν ἀμφιάραον ἐδίδαξε διὰ φιλωνίδου. λάβοι δ' ἄν τις τοὺς χρόνους, ἐκ τῶν πέρυσι γενομένων ἐπὶ ἀριμνήστου τοῦ πρὸ χαβρίου. Ἀθηναῖοι γὰρ πέμπουσι τὴν σαλαμινίαν, ἀλκιβιάδην μεταστελλόμενοι ἐπὶ κρίσει τῆς τῶν μυστηρίων ἐκμιμήσεως. ὁ δὲ ἄχρι μὲν θουρίου εἵπετο τοῖς μεθήκουσιν. ἐκεῖθεν δὲ δρασμὸν ποιησάμενος εἰς πελοπόννησον ἐπεραιώθη. τῆς δὲ μετακλήσεως, μέμνηται καὶ Ἀριστοφάνης, ἀποκρύπτων μὲν τὸ ὄνομα. τὸ δὲ πρᾶγμα δηλῶν, ἐν οἷς γέ φησι, μηδαμῶς ἡμῖν παρὰ θάλασσαν, ἵνα ἀνακύψεται κλητῆρα ἄγουσα ἕωθεν ἡ σαλαμινία.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΟΡΝΙΘΩΝ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΔΙΑ ΣΤΙΧΩΝ ΙΑΜΒΩΝ.

Διὰ τὰς δίκας φεύγουσιν Ἀθήνας δύο τινές.
Οἳ πρὸς τὸν Ἔποπα τὸν λεγόμενον Τηρέα
Ἐλθόντες ἠρώτων ἀπραγμόνων πόλιν.
Εἷς δ' ὄρνις Ἔποπι συμπαρὼν μετὰ πλειόνων.
Πτηνῶν διδάσκει τί δύναιτ' ὀρνίθων γένος.
Καὶ πῶς ἐάν περ κατὰ μέσον τὸν ἀέρα
Πόλιν κτίσωσι, τῶν θεῶν τὰ πράγματα
Αὐτοὶ παραλήψοντ', ἐκ δὲ τοῦδε τοῦ φαρμάκου
Πτέρυγάς τ' ἐπίσιω. ἠξίωσαν δ' οἱ θεοί,
Ἐπίθεσιν οὐ μικρὰν ὁρῶντες γενομένην.

ARISTOPHANIS AVIVM ARGVMENTVM.

EX INTERPRETATIONE ANDREÆ DIVI JVSTINOPOLITANI.

DVO sunt ex Athenis discedentes senes propter iudicia, cum autem ad Tereum Epopa factũ, interrogaturi ab ipso, quæ ciuitas est in habitationem optima. Vtũtur autem viæ ducibus auibus, ille quidem cornice, ille autem graculo. nominantur autem, hic quidem Pistheteros, ille autem Euelpides, qui & prior incipit. Scena in Athenis, Actus hic illorum valde potenter factorum. Doctus est autem Chabria imperãte in ciuitate per Callistratum, qui fuit secundus auibus, primus Amipsas Bacchanalibus, tertius Phrynichus monotropo; sũt autẽ trigintaquinque. Terribilia autẽ tunc Atheniensibus negocia, tunc enim nauale perditũ est circa Sicelia. Lamachus non amplius erat, Nicias mortuus erat. Deceliam erant ædificãtes Lacedæmonij, Agis Lacedæmoniorũ dux obsidebat Atticam. Alcibiades illa Lacedæmoniorum sapiebat, & concionans consultauit optima Lacedæmoniis. Hæ Atheniensium calamitates, propter hæc Atheniensium fugæ, & tamen non abstinuerunt à malefaciendo & calumniando.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.	PERSONÆ DRAMATIS.
Εὔελπις, ὃς καὶ Εὐελπίδης.	Euelpis.
Πεισθέταιρος.	Pistheterus.
Τροχίλος θεράπων Ἔποπος.	Trochilus seruus Epopis.
Ἔποψ.	Epops.
Ὄρνις τις ἄλλος.	Alia auis.
Χορὸς ὀρνίθων.	Chorus auium.
Ἱερεύς.	Sacerdos.
Ποιητής.	Poëta.
Χρησμολόγος.	Fatidicus.
Γεωμέτρης.	Geometra.
Ἐπίσκοπος.	Explorator.
Ψηφισματογράφος.	Legislator.
Ἄγγελος.	Nuntius.
Ἕτερος ἄγγελος.	Alter nuntius.
Ἶρις.	Iris.
Κῆρυξ.	Præco.
Πατραλοίας.	Parricida.
Κινησίας διθυραμβοποιός.	Cynesias Dithyrambicus.
Πένης συκοφάντης.	Pauper sycophanta.
Προμηθεύς.	Prometheus.
Ποσειδῶν.	Neptunus.
Τριβαλλός.	Tribalus.
Ἡρακλῆς.	Hercules.
Ἕτερος ἄγγελος, ὁ οἰκέτης Πεισθεταίρου.	Seruus Pistheteri.

A

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΟΡΝΙΘΕΣ.

ΕΥΕΛΠΙΣ, ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ.

ΟΡΘΗΝ κελεύεις ἣ τὸ δένδρον φαίνεται; B

Πει. Διαῤῥαγείης. ἥδε δ' αὖ κρώζει πάλιν.

Ευ. Τί ὦ πόνηρ' ἄνω κάτω πλανύττομεν;

Απολούμεθ' ἄλλως τὴν ὁδὸν προφορουμένω.

Πε. Τὸ δ' ἐμὲ κορώνῃ πειθόμενον τὸν ἄθλιον,

Οδοῦ περιελθεῖν στάδια πλεῖν ἢ χίλια.

Ευ. Τὸ δ' ἐμὲ κολοιῷ πειθόμενον τὸν δύσμορον C

Αποτραγεῖν ἀπὸ δήσαι τῶν ὄνυχας τῶν δακτύλων.

Πε. Αλλ' οὐδ' ὅποι γῆς ἐσμὲν οἶδ' ἔγωγ' ἔτι.

Ευ. Εντευθενὶ τὴν πατρίδ' ἂν ἐξεύροις σύ που;

Πε. Οὐδ' ἂν μὰ Δία γ' ἐντεῦθεν Εξηκεστίδης.

Ευ. Οἴμοι. Πε. σὺ μὲν ὦ τᾶν τὴν ὁδὸν ταύτην ἴθι. D

Ευ. Η δεινὰ νὼ δέδρακεν οὐκ τῶν ὀρνέων,

Ο πινακοπώλης Φιλοκράτης μελαγχολῶν,

Ος τώδ' ἔφασκε νῷν φράσειν τὸν Τηρέα.

Τὸν Εποφ' ὃς ὄρνις ἐγένετ' ἐκ τῶν ὀρνέων.

ARISTOPHANIS AVES.

EX INTERPRETATIONE ANDREAE DIVI.

EVELPIS, PISTHETERVS.

RECTAM iubes ubi arbor apparet?

PI. *Rumparis. hac autem rursum clamitat iterum.*

EV. *Quid ô agricola sursum deorsum erramus?*

PI. *Perimus, aliter viam proferentes.*

Hoc me cornici persuasum miserum,

Viam transire stadia plus quàm mille?

EV. *Hoc me graculo persuasum infelicem,*

Delere vngues digitorum.

PI. *Sed neque vbi terra sumus scio ego amplius.*

EV. *Hinc patriam inuenies tu alicubi?*

PI. *Neque per Iouem hinc Execestides.*

EV. *Heu mihi.* PI. *tu quidem ô amice, viam hanc veni.*

EV. *Certè grauia nobis fecit ex auibus*

Scutellarum venditor Philocrates furens,

Qui hos dicebat nobis dicere Tereum

Epopa, qui auis factus est ex auibus,

Σχόλια. Ορθὴν κελεύεις.] ἡ εἰσθέσις τοῦ παρόντος δράματος εὐθὺς ἐξ ἀμοιβαίων ἄρχεται προσώπων. οἱ δὲ στίχοι εἰσὶν ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι. στ. ὧν τελευταῖος, ἴς βαίνει κἀνέγειρε τὴν ἀηδόνα. ἐν εἰσθέσει δὲ μετὰ τὸν ρξά στίχον κῶλον ἰαμβικὸν μονόμετρον βραχυκατάληκτον καὶ μετὰ τὸν ρλγ. ἕτερον ὅμοιον μονόμετρον ἀκατάληκτον. ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκυῖα. τοῦτο δὲ λέγει, ὁ τὸν κολοιὸν φέρων ὡς ἐν ἀπόπτῳ τινὶ δένδρου ὄντος καὶ τοῦ κολοιοῦ σημαίνοντος κατ' ἐκεῖνο πορεύεσθαι. πεποίηται δὲ τὰ ὀνόματα τῶν πρεσβυτέρων. τὸ μὲν παρὰ τὸ πείθεσθαι. τὸ δὲ, παρὰ τὸ εὖ ἔχειν τὴν ἐλπίδα. Ηδε δ' αὖ κρώζει.] τοῦτο ὁ τὴν κορώνην φέρων, ὡς εἰς τοὐναντίον τῷ κολοιῷ παρακελευομένης. τὸ γὰρ πάλιν, ἀντὶ τοῦ εἰς τοὐπίσω. κρώζει γὰρ εἰς τοὐπίσω ἀπελθεῖν. πλανύττομεν, πλανώμεθα. Αττικῶς δὲ παρῆκται. Προφορουμένω.] δεῦρο κἀκεῖσε πορευόμενοι εἰς τἀναντία. προφορεῖσθαι γὰρ λέγεται, τὸ παραφέρειν τὴν στήμονα τοῖς διαζομένοις. Πλεῖν ἢ χίλια.] Αττικὴ ἡ κρᾶσις τοῦ πλέον πλεῖν. ἢ ἐκ τοῦ πλεῖον κατὰ συγκοπὴν εἴρηται. Τὸ δ' ἐμὲ κολοιῷ.] ὅτι ὁ μὲν κολοιὸν ἐπρίατο, ὥστε δεῖξαι αὐτῷ δῆθεν τὴν πρὸς τὰ ὄρνεα ὁδόν. ὁ δὲ κορώνην διὰ τὴν χρείαν. διὸ καὶ μέμφονται ἑαυτοὺς, ὅτι δὴ τοῖς ὀρνέοις πιστεύσαντες μακρὰν ὥδευσαν καὶ οὔπω τὸ ζητούμενον εὗρον. Αττικῶς δὲ ἔθει εἴρηται ταῦτα ἀναποδότως. ὡς καὶ ἐν Νεφέλαις. τὸ δὲ μὴ κυνῶν οἴκοθεν ἐλθεῖν ἐμὲ τὸν κακοδαίμον' ἔχοντα. λείπεται γὰρ ἔξωθεν τὸ ὡς εὐήθης, ἢ οὐ μανίας πλέον, ἤ τι τοιοῦτο. Αποτραγεῖν.] ἀφανίσαι ἀπὸ τῆς σποδοῦ. αὕτη γὰρ ἀφανίζει τὴν προυπάρξασαν ὕλην τῶν ξύλων. ἢ ἀποτρέψαι ἀφανίσαι. τυπτόμενον ἐκβαλεῖν. Εντευθενὶ τὴν πατρίδ'.] ἐρωτηματικῶς. δύναιο δ' ἂν ἐντεῦθεν τὴν πατρίδα ἰδεῖν, τουτέστι τὰς Αθήνας. ὡς πολὺ δὲ ἀφεστηκότων ταῦτά φησιν. Εξηκεστίδης.] ἐπὶ τῶν ἀμηχάνων. τοῦτον γὰρ ὡς ξένον διαβάλλουσι, καὶ πλάνον. οἱ δὲ ξένοι μᾶλλον ἴσασι τὰς ὁδούς. ἀπορήσαντες οὖν, καὶ τῆς ὁδοῦ ἀποπλανηθέντες εἶπον, οὐδ' ἂν Εξηκεστίδης εὕροι τὴν εὐθεῖαν ὁδόν. εἴρηται οὖν ἐπὶ τῶν ὁδοῦ ἀποπλανηθέντων. τοῦτο δ' ἂν εἴη μεμνημένος καὶ ἐν τοῖς ἔπεσι, διὰ τούτων. εἰ δὲ δοῦλός ἐστι καὶ Κὰρ ὥσπερ Εξηκεστίδης. ἔστι δὲ καὶ ἕτερος ἔχων λύρας ἔργον Εὐδόξου τεταγμένον ψίθυρον εὐήθει νόμον. μέμνηται δὲ αὐτοῦ καὶ Πολέμων ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ τῆς Αθήνησιν Ερατοσθένους ἐπιδημίας λέγων. ὁ δὲ Εξηκεστίδης, κιθαρῳδὸς πεθύηκεν. νικᾷ δὲ καὶ τὸν τῶν Καρνείων ἀγῶνα, τὸν ἐν Λακεδαίμονι. καὶ Πυθία δὶς. ἄλλως. ὁ Εξηκεστίδης ὡς ξένος κωμῳδεῖται καὶ Φρύνιχος μονοτρόπῳ, μεγάλους πιθήκους. οἱ δ' ἑτέρους τινὰς λέγειν. Λυκίαν. Μελάνθιον. Πεισανδρον. Εξηκεστίδην. ἀνελεύθερους οὕτως πιθήκους. ὁ μὲν γὰρ δειλός. ὁ δὲ κόλαξ. ὁ δὲ νόθος. Σὺ μὲν ὦ τᾶν.] παίζων φησί. τουτέστιν εἰς τὴν οἴμοι ὁδὸν βάδιζε. Ουκ τῶν ὀρνέων.] ἀντὶ τοῦ ὀρνεοπώλων. Δίδυμος δὲ δοκεῖ φάσκειν αὐτοὺς ἐκ τῶν ὀρνέων πεπονθέναι. ἐπεὶ Ορνεαί, τῆς Λακωνικῆς εἰσι. πρὸ δὲ ἐτῶν δύο, κακῶς περὶ Μαντίνειαν ἀπήλλαξαν, ὡς καὶ τοὺς στρατηγοὺς ἀποβαλεῖν Λάχητα καὶ Νικόστρατον. καθὰ καὶ Ανδροτίων φησίν. ἄλλως. ὅτι οὕτως ἔλεγον ἐπὶ τῶν τόπων, ἀντὶ τοῦ ὀρνεοπωλείων. ὡς τὸ χυτρῶν, ἀντὶ τοῦ χυτροπωλείων. ἢ ἀναφορὰ πρὸς τὸ Ομηρικόν. δοίω τώ γε σύνεστι παρήορος. τεῖρε συφειοῖς. ἑξῆς ἐν ἑνάγκαις (νόμου) παρηόρεος τέτηγ.

Ο πινα-

Ὁ πινακοπώλης] ὁ ὀρνεοπώλης. ὅτι ἐπὶ λεπτῶν τῶν ὀρνέων, ἐπὶ πινάκων τιθέντες ἐπώλουν. ὁ πίναξ εἶδος ὀρνέου. Ὃς τὼ δ᾽ ἔφασκε νῷν] οἱ μὲν φασὶν αὐτὸν διηγεῖσθαι τὸν αἰσώπειον λόγον. καὶ δέον εἰπεῖν τῶν ἀνθρώπων, λέγει ἐκ τῶν ὀρνέων. οἱ δὲ, οὕτως ἐξέφρασε μᾶλλον τῶν ἄλλων ὀρνέων δύνασθαι προσηνῶς δεῖξαι τῆς ὁδοῦ. καὶ δεῖξαι ἡμῖν αὐτὴν ἐκ τῶν ὀρνέων. ἐστὶν ἐκ τοῦ συστήματος τῶν ὀρνέων ἐν ταυτῷ ὄντων. ἄλλως. ἔφασκεν ὁ Φιλοκράτης. τὸ A δ᾽ ἐνῷν. τουτέστιν ἡμῖν δυϊκῶς. σημαίνει ἡμῖν ἐκ τῶν ὀρνέων. τουτέστι διὰ τῶν ὀρνέων. ὅπου τὸν Ἔποπα εὑρήσομεν. γράφεται καὶ ὡς τῷδε. καὶ διαιροῦσί τινες. καὶ προστιθέασι τὸ ἑξῆς. τὸ ἐκ τῶν ὀρνέων ἀπὸ τοῦ. ἐκ τῶν ὀρνέων, τὸν κολοιὸν καὶ τὴν κορώνην. βιαίως γὰρ πρὸς τοῦτο εἰρῆσθαι σημαίνειν ἡμῖν τὸν Ἔποπα ὅς ἐστι δείξαντα ἐκ τῶν ὀρνέων. παρ᾽ ὑπόνοιαν δὲ εἴρηκε τό. ὃς ὄρνις ἐγένετο ἐκ τῶν ὀρνέων. ἴδιον γὰρ ἐκ τῶν ἀνθρώπων.

Κἀπέδοτο τὸν μὲν, Θαρρελείδου τουτονὶ
Κολοιὸν, ὀβολοῦ. τηνδεδὶ τριωβόλου.
Τὼ δ᾽ οὐκ ἄρ᾽ ἤστην οὐδὲν ἄλλο, πλὴν δάκνειν.
Καὶ νῦν τί κέχηνας; ἔσθ᾽ ὅποι κατὰ τῶν πετρῶν
Ἡμᾶς ἔτ᾽ ἄξεις, οὐ γάρ ἐστ᾽ ἐνταῦθά τις
Ὁδός. Πει. οὐ δὲ μὰ Δί᾽ ἐνταῦθά γ᾽ ἀτραπὸς οὐδαμοῦ.
Ευ. Οὐδ᾽ ἡ κορώνη τῆς ὁδοῦ τι λέγει πέρι.
Πει. Οὐ ταὐτὰ κρώζει μὰ Δία νῦν τε καὶ τότε.
Ευ. Τί δὴ λέγει περὶ τῆς ὁδοῦ. Πει. τί δ᾽ ἄλλο γ᾽ ἤ,
Βρύκουσ᾽ ἀπέδεσθαι φησί μου τοὺς δακτύλους.
Ευ. Οὐ δεινὸν οὖν δῆτ᾽ ἐστὶν ἡμᾶς δεομένους
Ἐς κόρακας ἐλθεῖν καὶ παρεσκευασμένους,
Ἔπειτα μὴ ἐξευρεῖν δύνασθαι τὴν ὁδόν;
Ἡμεῖς γὰρ ὦνδρες οἱ παρόντες ἐν λόγῳ
Νόσον νοσοῦμεν τὴν ἐναντίαν Σάκᾳ.
Ὁ μὲν γὰρ ὢν οὐκ ἀστὸς, εἰσβιάζεται.
Ἡμεῖς δὲ φυλῇ καὶ γένει τιμώμενοι,
Ἀστοὶ μετ᾽ ἀστῶν, οὐ σοβοῦντος οὐδενὸς,
Ἀνεπτόμεσθ᾽ ἐκ τῆς πατρίδος ἀμφοῖν ποδοῖν.
Αὐτὴν μὲν οὐ μισοῦντ᾽ ἐκείνην τὴν πόλιν.
Τὸ μὴ οὐ μεγάλην εἶναι φύσει κεὐδαίμονα.
Καὶ πᾶσι κοινὴν ἐναποτῖσαι χρήματα.

B *Et vendidit quidem Tharrhelida: hunc*
Graculum obolo, hanc autem triobolo.
Hi autem non sciunt nihil aliud præter mordere,
Et nunc quid oscitas? est ubi in petris
Nos adhuc duces, non enim est hic aliqua
Via. PI. *Neque per Iouem hic via nullo modo.*
EV. *Neque cornix viam quid dicit circa.*
C PI. *Non eadem clamitat per Iouem nuncque & tunc.*
EV. *Quid iam dicit de via?* PI. *quid aliud, nisi*
Mordens exedere dicit mei digitos.
EV. *Non graue igitur est nos indigentes*
Ad coruos venire, & apparatos,
Postea non inuenire posse viam?
D *Nos enim ô viri præsentes in sermone*
Ægrotationem ægrotamus contrariam Sacæ?
Hic quidem enim existens non ciuis cogitur,
Nos autem tribu & genere honorati,
Ciues cum ciuibus non expellente nullo,
Volamus ex patria ambobus pedibus.
Ipsam quidem non odio habentes illam ciuitatem,
Hoc non magnam esse natura, & fortunatam,
E *Et omnibus communem soluere res.*

Σχόλια. Τὸν μὲν Θαρρελείδου.] Σύμμαχος, Ἀσωπόδωρον. καὶ γὰρ οὗτος ἐπὶ σμικρότητι, ὑπὸ Τηλεκλείδου κεκωμῴδηται. καὶ ὁ κολοιὸς μικρὸς ὤν, ἐκ τῶν πτερῶν τὴν σύστασιν ἔχει. ἄλλως. ἄδηλον εἰ Ἀσωπόδωρον λέγει ὃς κωμῳδεῖται ἐπὶ σμικρότητι σώματος. ἦν δὲ καὶ ὁ Θαρρελείδης μικρός. ἄλλως. οἱ μὲν πλείους ὑπειλήφασιν υἱόν τινα εἶναι Θαρρελείδου βραχὺν καὶ παραπλήσιον κολοιῷ κωμῳδεῖσθαι. οὐκ ἔχομεν δὲ υἱὸν αὐτοῦ διὰ τῆς κωμῳδίας εἰπεῖν. μήποτε οὖν φησι κατὰ περίφρασιν εἴρηκεν Θαρρελείδου κολοιόν. ἐν ἴσῳ τῷ Θαρρελείδης, ὅς ἐστι κολοιώδης. ἢ ὡς κολοιοὺς αὐτοὺς τοιούτους διαβάλλει. ἄλλως. ὁ τοῦ Θαρρελείδου υἱὸς ἐλέγετο κολοιός. Τὼ δ᾽ οὐκ ἄρ᾽ ἤστην.] διὰ τοῦ ι τινὲς ἴστην ἀντὶ τοῦ ᾔδειτον. τουτέστιν ᾔδειτον ἔξω τοῦ δάκνειν. ἢ ἀντὶ τοῦ ἦσαν. τουτέστιν οὐδὲν ἄλλο ἦσαν ἢ δάκνειν.

BISETVS. Ἤστην] Εὐστάθιος λέγει εἶναι τρίτον πρόσωπον τῶν δυϊκῶν τοῦ παρατατικοῦ χρόνου, καὶ τὸ σ ἐκ πλεονασμοῦ ἔχειν.

Σχόλια. Καὶ νῦν τί κέχηνας.] ὡς τοῦ κολοιοῦ κεχηνότος. κατὰ τῶν πετρῶν δὲ ὅπη ἐστὶ τόπος πετρώδης. Οὐ δὲ μὰ Δί᾽ ἐνταῦθα.] ἰδιοποίησεν ὡς ἀποκεκλημένης πανταχοῦ τῆς ὁδοῦ. ἄλλως δὲ ὀνόματι κέχρηται. Οὐδ᾽ ἡ κορώνη.] ὡς ἤδη φθεγξαμένης αὐτῆς. δύναται καὶ ἐρωτηματικῶς καὶ ἀποφαντικῶς. τινὲς γράφουσιν, οὐδ᾽ ἡ κορώνη. βρύκουσα δὲ δάκνουσα παρὰ τὴν βορὰν οἱονεὶ βορύκουσα. Ἐς κόρακας ἐλθεῖν.] παίζει. ἐπειδὴ εἰς τὰ ὄρνεα βούλεται ἀπελθεῖν. ἐν λόγῳ δὲ ἐν τῇ ὑποθέσει. Τὴν ἐναντίαν Σάκᾳ.] οὗτός ἐστιν Ἀκέστωρ τραγῳδίας ποιητής. ἐκαλεῖτο δὲ Σάκας, διὰ τὸ ξένος εἶναι. Σάκες γὰρ, Θρᾷκές εἰσι. Θεόπομπος δὲ καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ Σάκα προσηγόρευσεν Τισαμενόν. ὁ δὲ αὐτὸς καὶ Μυσὸν ἐκάλεσεν. εἰς δὲ τὴν ποίησιν αὐτὸν κεχλευάκασι. Καλλίας μὲν, ἐν Πεδήταις. καὶ Σάκαν οἱ χοροὶ μισοῦσι. Κρατῖνος ἐν Κλεοβούλαις. Ἀκέστορα γὰρ ὅμως εἰκὸς λαβεῖν πληγάς, ἐὰν μὴ συστρέψῃ τὰ πράγματα. Οὐ σοβοῦντος.] ὡς ἐπὶ ὀρνέων τοῦτό φησι. πάντες γὰρ σοβοῦσι τὰ ὄρνεα. Ἀνεπτόμεσθ᾽ ἐκ τῆς πατρίδος.] τὸ μὲν ἀνεπτόμεσθα, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ὀρνέων. τὸ δὲ ἀμφοῖν ποδοῖν, ἐκ τῶν ὀρνέων, ἀντὶ τοῦ ἀμφοῖν τοῖν πτεροῖν. ἢ ἐκ τῶν νεῶν, αἱ οὐριοδρομοῦσαι, ἀμφοῖν τοῖν ποδοῖν πλέουσιν. ὁ δὲ νοῦς, παντὶ σθένει ὅ ἐστι τελείως. προληπτικῶς δὲ τῇ τῶν ὀρνέων χρῶνται μεταφορᾷ. ὡς καὶ αὐτοὶ ὀλίγον ὕστερον ὀρνιθωθησόμενοι. Ἐναποτῖσαι χρήματα.] παρ᾽ ὑπόνοιαν ἀντὶ τοῦ ἐμβιῶναι καὶ ἐνοικεῖν, εἶπεν ἐναποτῖσαι χρήματα. εἰς τὸ φιλόδικον τῶν Ἀθηναίων, ὅτι συκοφαντούμενοι οἱ πολλοὶ ἀπέτεινον χρήματα.

Οἱ μὲν γὰρ οὖν τέττιγες ἕνα μῆν' ἢ δύο
Ἐπὶ τῶν κραδῶν ᾄδουσιν, Ἀθηναῖοι δ' ἀεὶ
Ἐπὶ τῶν δικῶν ᾄδουσι πάντα τὸν βίον.
Διὰ ταῦτα τόνδε τὸν βάδον βαδίζομεν.
Κανοῦν δ' ἔχοντε καὶ χύτραν καὶ μυῤῥίνας,
Πλανώμεθα, ζητοῦντε τόπον ἀπράγμονα,
Ὅποι καθιδρυθέντε διαγενοίμεθ' ἄν.
Ὁ δὲ στόλος νῷν ἐστι παρὰ τὸν Τηρέα
Τὸν Ἔποπα, παρ' ἐκείνου πυθέσθαι δεομένω.
Εἴπου τοιαύτην εἶδε πόλιν ᾗ 'πέπτατο.
Πει. Οὗτος. Εὐ. τί ἐστιν. Πει. ἡ κορώνη μοι πάλαι
Ἄνω τι φράζει. Εὐ. χὼ κολοιὸς οὑτοσὶ
Ἄνω κέχηνεν, ὥσπερ εἰ δεικνύς τί μοι.
Κοὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ ἔστιν ἐνταῦθ' ὄρνεα.
Εἰσόμεθα δ' αὐτίκ' αὖ ποιήσωμεν ψόφον.
Ἀλλ' οἶσθ' ὃ δρᾶσον, τῷ σκέλει θένε τὴν πέτραν.
Πει. Σὺ δὲ τῇ κεφαλῇ γ' ἵν' ᾖ διπλάσιος ψόφος.
Εὐ. Σὺ δ' οὖν λίθῳ κόψον λαβών. Πει. πάνυ γ' εἰ δοκεῖ.
Εὐ. Παῖ παῖ. Πει. τί λέγεις, οὗτος, τὸν Ἔποπα παῖ καλεῖς;
Οὐκ ἀντὶ τοῦ παιδός γ' ἐχρῆν ἐποποῖ καλεῖν;
Εὐ. Ἐποποῖ. ποιήσεις τί με κόπτειν αὖθις αὖ.

Hæ quidem enim igitur cicadæ unum mensem vel duos
In vicis canunt. Athenæi autem semper
In iudiciis canunt omnem vitam,
Propter hoc hoc iter imus.
Canistrum autem habẽtes & ollam & myrtos,
Erramus, quærentes locum ociosum,
Vbi firmantes perseueremus.
Hic autem exercitus nobis est ad Tereum.
Epopa ab illo audire indigentes,
Sicubi talem scit ciuitatem vbi volatur.
PI. *Hic.* EV. *quid est?* PI. *Cornix mihi diu*
Superius quid dicit. EV. *& graculus hic*
Superius, oscitat tanquam ostendens aliquid mihi.
Et non est quomodo non sint hic aues.
Sciemus autem statim si faciemus strepitum.
Sed scis faciens? crure verbera petram.
PI. *Tu autem capite, vt sit duplex strepitus.*
EV. *Tu autem lapide verbera capiens.* PI. *valde si videtur.*
EV. *Puer puer.* PI. *quid dicis? hic epopa puer vocas?*
Non pro filio oportebat ad Epopem vocare.
EV. *Epopi.* SER. *Facies quid, me verberare rursus iterum.*

Σχόλια. Οἱ μὲν γὰρ οὖν τέττιγες.] [illegible] τὸ καὶ ὁ Φιλήμων. ὁ μὲν χελιδὼν, αὐτὸ θέρος ... λαλεῖ. τὸ δὲ ἐπὶ τῶν κραδῶν, ὅτι ἀπὸ ἑνὸς τὰ ἄλλα πάντα δένδρα ἐμφαίνει. κράδη δὲ ἡ συκῆ.

BISETVS. Κράδη κατ' Εὐστάθιον, τὸ τῆς συκῆς φύλλον. συνεκδοχικῶς δὲ καὶ αὐτὴν τὴν συκῆν δηλῶσαι δύναται.

Σχόλια. Τόνδε τὸν βάδον.] ἐν παιδιᾷ παρεσχηματίσται. ὡς ἀπὸ τοῦ πατεῖν πάτος. οὕτως ἀπὸ τοῦ βαδίζειν βάδος. Ὅμηρος. πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων. ἄλλως. εἴρηται μὲν ὁ βάδος ὅμως γε μέν οἱ κωμικοὶ, παίζειν εἰώθασι τὰ τοιαῦτα. ὡς Εὔπολις. χρυσοῦ φύσει. τί τὸ φῶν ὦ ῥαψῳδέ. Κανοῦν δ' ἔχοντε] τὰ πρὸς θυσίαν κομίζουσιν, ἵνα οἰκίσαντες ἐν τῇ ἱδρύσει θύσωσιν. ἔτι δὲ χύτραις ἵδρυον, καὶ ἐν εἰρήνῃ. Δίδυμος δέ φησιν ἀμυντήρια τῶν ὀρνέων αὐτὰ βαστάζειν. ἀντὶ ὅπλου μὲν τὸ κανοῦν περικεφαλαίας δὲ τὴν χύτραν. ἵνα μὴ ἐφιπτάμενα τὰ ὄρνεα τύπτῃ αὐτούς. τὰς δὲ μυῤῥίνας πρὸς τὸ ἀποσοβεῖν. Ὅποι καθιδρυθέντε.] τοῦτο πρὸς τὰ ἔμπροσθεν, εἰ ... δ' ἐκ ... [illegible] ... κανοῦν δ' ἔχοντε, καὶ τὰ ἑξῆς. τὰ δὲ ἄλλα, μεταξὺ εἴρηται. Ἄνω τι φράζει.] ὡς ἄνω αὐτῆς νευούσης ἐπί τινα τόπον ὑψηλόν. Τῷ σκέλει θένε τὴν πέτραν.] πρὸς τὴν τῶν παίδων συνήθειαν τοῦτο λέγει. φασὶ γὰρ ἐκεῖνοι πρὸς ἀλλήλους ἰδόντες ὄρνεα, δὸς τὸ σκέλος τῇ πέτρᾳ καὶ πετάσουσι τὰ ὄρνεα. τὸ δὲ ἀλλ' οἶσθ' ὃ δρᾶσον ἀττικὴ φράσις. πρὸς δὲ τὸ εἰρημένον παίζων αὖθις εἶπε σὺ δὲ τῇ κεφαλῇ. Τὸν Ἔποπα παῖ καλεῖς.] οὐ πιθανόν φησιν ἐπὶ ὀρνέου οἰκίαν ἐλθόντα παῖ παῖ καλεῖν. οὐ γάρ εἰσιν ἄνθρωποι, ὥστε καὶ παῖδας ἔχειν. Ἐποποῖ.] Σύμμαχος καὶ Δίδυμος προπαροξύνουσιν. εἰ δὲ περισπῶσιν, ἵν' ᾖ ἐπίῤῥημα, ἀντὶ τοῦ ἐποχιστί. εἰ δὲ προπαροξύνοιτο, δῆλοι ὅτι ἐσχημάτισται ἀπὸ εὐθείας τῆς ἔποπος.

ΤΡΟΧΙΛΟΣ ΘΕΡΑΠΩΝ, ΕΠΟΠΟΣ, ΕΥΕΛΠΙΣ, ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ.

Εὐ. Ἐποποῖ. Θε. τίνες οὗτοι. τίς ὁ βοῶν τὸν δεσπότην;
Εὐ. Ἄπολλον ἀποτρόπαιε, τοῦ χασμήματος.
Θε. Οἴμοι τάλας, ὀρνιθοθήρα τουτωΐ.
Εὐ. Οὕτως ἐστὶ δεινὸν, οὐδὲ κάλλιον λέγειν.
Θε. Ἀπολεῖσθον. Εὐ. ἀλλ' οὐκ ἐσμὲν ἀνθρώπω.
Θε. τί δαί;

TROCHILVS SERVVS, EPOPVS, EVELPIS, PISTHETERVS.

EV. *Epopi.* SER. *qui hi? quis clamans dominum?*
EV. *Apollo euersor malorum oscitatione.*
SER. *Heu mihi misero aucupes hi.*
EV. *Sic est graue, neque melius dicere.*
SER. *Pereatis.* EV. *sed non sumus homines.*
SER. *quid autem?*

Σχόλια. Τίνες οὗτοι.] Τροχίλος τις τῶν ὀρνέων ἀκούει οἰκέτης τοῦ Ἔποπος. Τοῦ χασμήματος.] ἐπεὶ πρόσωπον ὀρνέου ἐπαίνεσεν ὁ ὑποκριτής, ἔχοντος τὸ ῥάμφος κεχηνός, διὰ τοῦτο εἶπεν χασμήματος. Ὀρνιθοθήρα.] νομίζει τοὺς ἄνδρας διὰ τὸ θηρεῦσαι τὰ ὄρνεα ἐληλυθέναι. Οὕτως ἐστὶ δεινόν.] τὸ κάλλιον. ἀντὶ τοῦ ἀπολύτου κεῖται. ἀντὶ τοῦ οὐδὲ καλὸν λέγειν, τὸ ὑμᾶς ὑποπλεύσεσθαι τοιούτους ἰδ. ἱερα-

θη. ἑωρακὼς δὲ αὐτὸν φοβούμενον ἀπὸ φασιν, οὕτω δειλὼ πρᾶγμά ἐστιν οἱ ὀρνιθοθῆραι. οὐκ ὠφελος οὐδὲ ἡμῶν εἰπεῖν. οἱ δὲ, ἐν ἤθει τὸν λόγον ἀκούουσιν οὕτω. οὕτωσί τι δέ-

A νῦν δὲ κάλλιον λέγειν, τουτέστιν οὕτω δειλὸν ἔχομαι διὰ τῆς ὄψεως, ὥστε ὀρνιθοθῆραι νομίζεσθαι. οὐδὲ λέγειν σε ἀπὸ ἐστι κάλλιον, ὅτι ἐσμὲν ὀρνιθοθῆραι.

Ευ. Ὑποδεδιὼς ἔγωγε Λιβυκὸν ὄρνεον.
Θε. Οὐδὲν λέγεις. εὐ. καὶ μὴν ἐροῦ τὰ πρὸς ποδῶν.
Θε. Ὁδὶ δὲ δὴ τίς ἐστιν ὄρνις; οὐκ ἐρεῖς;
Πει. Ἐπικεχοδὼς ἔγωγε φασιανικός.
εὐ. Ἀλλὰ σὺ τί θηρίον ποτ' εἶ πρὸς τῶν θεῶν.
Θε. Ὄρνις ἔγωγε δοῦλος. εὐ. ἡττήθης τινὸς
Ἀλεκτρυόνος; Θε. οὐκ. ἀλλ' ὅτε περ ὁ δεσπότης
Ἔποψ ἐγένετο, τότε γενέσθαι μ' ηὔξατο
Ὄρνιν, ἵν' ἀκόλουθον διάκονόν τ' ἔχῃ.
εὐ. Δεῖται γὰρ ὄρνις καὶ διακόνου τινός;
Θε. Οὗτός γ' ἄτ' οἶμαι πρότερον ἄνθρωπος ποτ' ὤν,
Τότε μὲν ἐρᾷ φαγεῖν ἀφύας φαληρικάς,
Τρέχω 'πὶ ἀφύας ἐγὼ λαβὼν τὸ τρύβλιον.
Ἔτνους δ' ἐπιθυμεῖ, δεῖ τορύνης καὶ χύτρας,
Τρέχω 'πὶ τορύνην. εὐ. τροχίλος ὄρνις οὑτοσί.
Οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον, ὦ τροχίλε; τὸν δεσπότην
Ἡμῖν κάλεσον. τρ. ἀλλ' ἀρτίως νὴ τὸν Δία
Εὕδει καταφαγὼν μύρτα καὶ σέρφους τινάς.
εὐ. Ὅμως ἐπέγειρον. τρ. οἶδα μὲν σαφῶς,
Ὅτι ἀχθέσεται. σφῷν δ' αὐτὸν εἵνεκ' ἐπεγερῶ.
Πει. Κακῶς σύ γ' ἀπόλοι. ὥς μ' ἀπέκτεινας δέει.
Ευ. Οἴμοι κακοδαίμων. χ' ὦ κολοιός μ' οἴχεται
Ὑπὸ τοῦ δέους. Πει. ὦ δειλότατον σὺ θηρίον
Δείσας ἀφῆκας τὸν κολοιόν; εὐ. εἰπέ μοι.
Σὺ δὲ τὴν κορώνην οὐκ ἀφῆκας καταπεσών;
Πει. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. εὐ. ποῦ γάρ ἐστιν; Πει. ἀπέπτατο.
εὐ. Οὐκ ἄρ' ἀφῆκας ὦ 'γάθ' ὡς ἀνδρεῖος εἶ.

Ev. Timens ego Lybica auis.
SER. Nihil dicis. Ev. Et certè interroga hac ad pedes.
SER. Hac autem iam qua est auis, non dices?
B *PI. Oscitans ego phasianica.*
Ev. Sed tu qua fera vnquam es per deos?
SER. Auis ego seruus. Ev. victus es quo Gallo? SER. non, sed quando dominus,
Epops factus est, tunc fieri me precatus est,
Auem, ut comitem ministrum haberet.
Ev. Indiget enim auis & seruo aliquo?
C *SER. Hic enim puto prius homo quondam existens,*
Tunc quidem amat comedere pisciculos phalericos,
Curro in pisciculos ego capiens catinum.
Pulmentarium cupit, opus est cochleari & olla.
Curro in cochleare. Ev. Trochilus auis hic.
Scis igitur quod faciens ô Trochile? dominum
Nobis voca. TRO. sed nuper per Iouem
D *Dormit, deuorans myrta & serphos aliquos.*
Ev. Tamen suscita. TRO. scimus manifestè
Quòd agre feret, vestri autem ipsum gratia excitabo.
PI. Male tu pereas, quod me perdidisti timore.
Ev. Heu mihi infelix & graculus mihi it
Pra timore. PI. ô timidissima tu fera,
Timens dimisisti graculum? Ev. dic mihi,
E *Tu autem cornicem non dimisisti decidens?*
PI. Per Iouem non ego. Ev. vbi enim est? PI. auolauit.
Ev. Non igitur dimisisti ô bone, valde virilis es.

Σχόλια. Ὑποδεδιώς.] ὄνομα ἔπλασεν ὄρνιν Ὑποδεδιώς. Λιβυκὸν δὲ, ἐπεὶ οἱ Λίβυες βάρβαροι καὶ δειλοί. ἢ ἐπεὶ πολύορνις ἡ Λιβύη. Τὰ πρὸς ποδῶν.] ὑπὸ τοῦ φόβου ἀδιανόητα ἐφθέγξατο. ἤ φησιν ἐρώτα τὰ πρὸς ποδῶν τοῦ ὄρνια εἰ βούλει περὶ ἐμοῦ. ἢ ἀπὸ τῶν ποδῶν ἡμῶν, ὅτι ὄρνια ἐσμὲν, μάνθανε. ἄλλως. γράφεται ἐρώτα τὰ πρὸς ποδῶν, ὅτι σαφέστερον. καὶ τάχα ἂν εἴη κατὰ τὴν παλαιὰν σημασίαν τὸ ἐρεοέρου, μετεβλήθη δὲ εἰς τὸ ω. ἐν τισὶ δὲ γράφεται. καὶ μὴν ἐρώτα πρὸς τίνων. ἔστι δὲ καὶ τὸ ὅλον λόγον οὐκ ἔχον καὶ ἔτι τὸ καὶ μὴν ἀκαίρως ἴσως λεγόμενον. κάλλιον οὖν τὰ πρὸς ποδῶν. πυνθάνου τῶν ποδῶν ὅτι ὄρνια ἐσμέν. λέγει δὲ ὡς ὑπὸ τοῦ δέους ἐσαφεικώς. Ἐπικεχοδώς.] καὶ τοῦτο εἰς ὄρνιθος ἔπαιξε παρὰ τὸ φαίνεσθαι αὐτὸ τὸ σκῶρ. φασιανὸς δὲ ὁ συκοφάντης, παρὰ τὸ φαίνειν μετὰ φασιανῶν εὐεκτηκόμενος. Τί θηρίον ποτ' εἶ] διὰ τὸ εἰπεῖν ὄρνεον πρὸς τὸ τερατικὸν τοῦ σώματος θηρίον εἶπεν. Ὄρνις ἔγωγε δοῦλος.] σημειωτέον ὅτι καὶ τὴν εὐθεῖαν τοῦ ὄρνις ἐκτείνουσιν Ἀττικοί. Ἀλεκτρυόνος.] φυσικὸν τοῦτο ἐν ταῖς συμβολαῖς τῶν ἀλεκτρυόνων, τοὺς ἡττηθέντας ἕπεσθαι τοῖς νενικηκόσι. καὶ Θεό-

F κειτος ὀρνίθων φοινικολόφων τοιοίδε κυδιμοί. Φαληρικὰς ἀφύας.] ὅτι πληθυντικῶς λέγουσι τὰς ἀφύας. Ἀρίσταρχος δὲ οὐκ ἀποδέχεται πληθυντικῶς διὸ τὸ χ. Φαληρεὺς δὲ, λιμὴν τῆς Ἀττικῆς. Ἔτνους δ' ἐπιθυμεῖ.] ἀθάρας. τορύνη δὲ λέγεται, τὸ κινητήριον τῆς χύτρας. σημειωτέον δὲ, ὅτι τορύνη πανταχοῦ ἐκτείνεται εἰ μὴ παρ' Εὐπόλιδι ὡς εὕρηται. Τροχίλος ὄρνις οὑτοσί.] ἐπεὶ συνεχῶς προσεῖπε τὸ τρέχω παρὰ τὸ τρέχω Τροχίλος εἰπών. ἔστι δὲ καὶ ὄρνεον τροχίλος. καὶ λέγεται δρομεύς. ἀξιοῦσι δέ τινες τὴν μέσην ὀξύνειν. Μύρτα καὶ σέρφους.] σέρφος σκωληκῶδες ζωΰφιον. ἢ μυρμηκῶδες. ταῦτα δὲ νέμονται τὰ ὄρνεα. καὶ ἡ παροιμία, ἔνεστι μύρμηκι κἂν σέρφῳ χολή. Νικοφῶν ἐν Ἀφροδίτης
G γοναῖς. ἅπερ ἐσθίει ταυτὶ τὰ πονηρὰ ὀρνίθια. σέρφους ἴσως σκώληκας. ἀκρίδας. πάρνοπας. μύρτα δὲ, ὁ τῆς μυρσίνης καλεῖται καρπός. ὅς ἐστιν οἰκεῖος ὄρνισιν εἰς τὸ ἐσθίειν. Κακῶς σύ γ' ἀπόλοιο.] πρὸς τὸν θεράποντα Ἔποπος λέγει εἰσελθόντα καὶ κεχηνότα. Ὑπὸ τοῦ δέους.] ἰδὼν γὰρ τὸν δοῦλον κεχηνότα ἐφοβήθη. Ἀπέπτατο.] εἰς τὸ αὐτὸ κατηύτησε τοῦ γελοίου χάριν. Ὡς ἀνδρεῖος εἶ.] ὡς πάνυ ἐν εἰρωνείᾳ δέ.

ΕΠΟΨ, ΕΥΕΛΠΙΣ, ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ.

Επ. Ἄνοιγε τὴν ὕλην, ἵν' ἐξέλθω ποτέ.
Ευ. Ὦ Ἡράκλεις. τουτὶ τί ποτ' ἐστὶ θηρίον;
Τίς ἡ πτέρωσις. τίς ὁ τρόπος τῆς φιλοφίας;
Επ. Τίνες εἰσί μ' οἱ ζητοῦντες; Ευ. οἱ δώδεκα θεοὶ
Εἴξασιν ἐπιτρῖψαι σε. Επ. μῶν με σκώπτετον,
Ὁρῶντε τὴν πτέρωσιν; ἦν γὰρ ὦ ξένοι (τοῦ;
Ἄνθρωπος. Ευ. οὐ σοῦ καταγελῶμεν. Επ. ἀλλὰ
Ευ. Τὸ ῥάμφος ἡμῖν σου γέλοιον φαίνεται.
Επ. Τοιαῦτα μέντοι Σοφοκλέης λυμαίνεται
Ἐν ταῖς τραγῳδίαισιν ἐμὲ τὸν Τηρέα.
Ευ. Τηρεὺς γὰρ εἶ σύ; πότερον ὄρνις ἢ ταώς.
Επ. Ὄρνις ἔγωγε. Ευ. κᾆτά σοι ποῦ τὰ πτερά.
Επ. Ἐξερρύηκε. Ευ. πότερον ὑπὸ νόσου τινός;
Επ. Οὐκ. ἀλλὰ τὸν χειμῶνα πάντα τὤρνεα
Πτερορρυεῖ τε, κᾆθις ἕτερα φύομεν.
Ἀλλ' εἴπατόν μοι σφὼ τίν' ἐστόν. Ευ. νὼ, βροτώ.
Επ. Ποδαπὼ τὸ γένος. Ευ. ὅθεν αἱ τριήρεις αἱ καλαί.
Επ. Μῶν ἡλιαστά. Ευ. μή. ἀλλὰ θατέρου τρόπου.
Ἀπηλιαστά. Επ. σπείρεται γὰρ τοῦτ' ἐκεῖ
Τὸ σπέρμ'. Ευ. ὀλίγον ζητῶν ἂν ἐξ ἀγροῦ λάβοις.
Επ. Πράγους δὲ δὴ τοῦ δεομένω δεῦρ' ἤλθετον.
Ευ. Σοὶ ξυγγενέσθαι βουλομένω. Επ. τίνος πέρι.
Ευ. Ὅτι πρῶτα μὲν ἦσθ' ἄνθρωπος, ὥσπερ νώ ποτε.
Κἀργύριον ὠφείλησας ὥσπερ νώ ποτε.
Κοὐκ ἀποδιδοὺς ἔχαιρες ὥσπερ νώ ποτε,
Εἶτ' αὖθις ὀρνίθων μεταλλάξας φύσιν,
Καὶ γῆν ἐπέτου καὶ τὴν θάλατταν ἐν κύκλῳ.
Καὶ πάνθ' ὅσαπερ ἄνθρωπος ὅσα τ' ὄρνις φρονεῖς.
Ταῦτ' οὖν ἱκέται νὼ πρὸς σὲ δεῦρ' ἀφίγμεθα,

EPOPS, EVELPIS, PISTHETERVS.

EP. *Aperi syluam, ut exeam aliquando.*
EV. *O Hercules, hæc quænam est fera?*
Quæ pennatio? quis modus tricristæ?
PI. *Qui sunt me quærentes?* EV. *duodecim dei*
Venient conterere te. EP. *nũquid me deridetis,*
Videntes pennationem? eram enim ó aduenæ
Homo. EV. *Non te deridemus.* EP. *sed quem?*
EV. *Rostrum nobis tui ridiculum apparet.*
EP. *Talia quidem Sophocles lædit*
In Tragœdiis me Tereum.
EV. *Tereus enim es tu: utrum auis, an pauo?*
EP. *Auis ego.* EV. *& postea tibi ubi pennæ?*
EP. *Defluxerunt.* EV. *utrum à morbo aliquo?*
EP. *Non, sed hyeme omnes aues*
Detrahunt, pennásque rursus alias emittimus:
Sed dicite mihi, vos qui estis? EV. *nos? homines.*
EP. *Cuiates genere?* EV. *unde triremes bonæ.*
EP. *Nunquid heliastæ?* EV. *ne, sed alterius moris,*
Apeliastæ. EP. *seminatur enim hoc illic*
Semen? EV. *parum quærens ex agro capies.*
EP. *Rei autem tam cuius indigentes huc venistis?*
EV. *Tibi conuersari volentes.* EP. *Quo de?*
EV. *Quod primum quidem eras homo, quemadmodum nos aliquando.*
Et argentum debuisti, sicut nos aliquando,
Et non reddens gaudebas, sicut nos aliquando:
Postea rursus auibus mutans naturam,
Et terram volabas, & mare in circuitu,
Et omnia quæcunque homo, quæcunque auis sapis
Hæc igitur supplices nos ad te huc abiuimus.

Σχόλια. Ἄνοιγε τὴν ὕλην.] δέον εἰπεῖν τὴν θύραν. ἀλλ' ἐν ὕλαις διάγουσιν οἱ ὄρνιθες. Τίς ἡ πτέρωσις] ἐπειδὴ ὁρῶσι ξένην ὄψιν τοῦ Ἔποπος καταπλήττονται. ἔστι γὰρ τῇ πτερώσει τὸ ὄρνεον κατάπυκνον, καὶ τρεῖς ἔχον ἄκρας ἐν τῷ λόφῳ. Τίνες εἰσί μ' οἱ ζητοῦντες.] εὐθὺς οἰωνιζόμενοι εἰώθασι λέγειν πρὸς τὸ, τίς ὁ ζητῶν θεοῦ τινὸς ὄνομα. ἢ ὑγείαν. ἢ τι τοιοῦτον. καὶ νῦν οὖν ἐρωτῶντος οἱ ζητοῦντές με, πρὸς ὃν λέγει. οἱ δώδεκα θεοὶ, τὸ δὲ ἑξῆς παρ' ὑπόνοιαν. ἐπεὶ ἐοικότες αὐτοῖς φαίνεται. Εἴξασιν ἐπιτρῖψαι σε.] δύναται μὲν ἐπὶ τοῦ Ἔποπος λέγεσθαι, οὗτοι ζητοῦσί σε ἐπιτρῖψαι διὰ τὴν ὄψιν. δύναται δὲ, ἐφ' ἑαυτῶν λέγειν. ἐοίκασιν οὗτοι ἡμᾶς ἐπιτετρῖφθαι ὧδε ἐλθόντας, εἰ ἐφόβει αὐτοὺς τὸ προσωπεῖον. τὸ δὲ εἴξασιν, ἢ ἐοίκασιν ἢ παραγίνονται. Τοιαῦτα μέντοι.] ἐν γὰρ τῷ Τηρεῖ Σοφοκλῆς ἐποίησεν αὐτὸν ἀπορνιθωθέντα καὶ τὴν Πρόκνην. ἐν ᾧ πολλὰ τὸν Τηρέα. Πότερον ὄρνις] ἔπαιξε, δέον εἰπεῖν ἄνθρωπος ἢ ταώς. ὀξυνόνται δὲ καὶ περισπᾶται. ὁ μῦθος δὲ, λέγει τὸν Ἄργον εἰς ταῶνα μεταβληθῆναι. διὰ τοῦτο φησὶ, πότερον ὄρνις εἶ σὺ ὁ λεγόμενος Τηρεὺς ἢ κατὰ τὸ τηρεῖν τὴν Ἰὼ, ἢ ταώς. ἢ ἔπαιξε τὸ γένος εἰπών. εἶτα ἐπάγει τὸ εἰδικόν. τὸ δὲ ὄνομα περισπῶσιν οἱ Ἀττικοί. Ἐξερρύηκε.] παρὰ τὸ ἀθρόον ἐξελήλυθε, μὴ ἔχων πτερὰ πλὴν τῆς κεφαλῆς εἰ πτερωμένους ὄρνιθας. Νὼ βροτώ.] πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῆς λέξεως, ὅτι ἐκ παραλλήλου ἡ διαφορὰ δηλοῦται. τὸ δὲ χ, πρὸς τὸ συνεχὲς τῶν δυϊκῶν. Ὅθεν αἱ τριήρεις αἱ καλαί.] ἀντὶ τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν. μέγα γὰρ ἐφρόνουν Ἀθηναῖοι ἐπὶ ναυμαχίᾳ. Ἡλιαστά.] δικασταί. ἀπὸ τοῦ μεγάλου δικαστηρίου τῆς Ἡλιαίας. οὕτω δὲ ἐκλήθη, διὰ τὸ ἐν ὑπαίθρῳ εἶναι καὶ ἐν ἡλίῳ βάλλεσθαι. Μὴ ἀλλὰ θατέρου τρόπου] πλεονάζει. κεῖται δὲ ἀντὶ τοῦ οὐκ, ἀλλὰ θατέρου τρόπου. τουτέστι μισόδικοι.

BISETVS. Ἀπηλιαστά.] ἰωνικῶς, ἀντὶ τοῦ ἀφηλιαστά, πόρρω τῆς ἡλιαίας ὄντες, καὶ δικασταὶ ἀδίκαστοι, καὶ μισόδικοι.

Σχόλια. Ὀλίγων ζητῶν.] τοῦτο λέγει ὅτι ἄγροικοι μόνοι εἰσὶν οἱ μισθοδικασταί, ὡς ὀλίγων ὄντων τῶν μισθοδικῶν καὶ τῶν ἀγροίκων. ἀεὶ δὲ τοὺς τοιούτους ἱππεῖς ἐναντίους ἅμα, A καὶ ὅτι τὰ σπανίζοντα τῶν σπερμάτων, μᾶλλον παρὰ τοῖς ἀγροίκοις εὑρίσκονται.

Εἴ τινα πόλιν φράσειας ἡμῖν εὔερον,
Ὥσπερ σισύραν ἐγκατακλινῆναι μαλθακήν.
Ἐπ. Ἔπειτα μείζω τῶν κραναῶν ζητεῖς πόλιν;
Εὐ. Μείζω μὲν οὐδὲν, προσφορωτέραν δὲ νῷν.
Ἐπ. Ἀριστοκρατεῖσθαι δῆλος εἶ ζητῶν. Εὐ. ἐγώ;
Ἥκιστα. καὶ τὸν Σκελλίου βδελύττομαι.
Ἐπ. Ποίαν τιν' οὖν ἥδιστ' ἂν οἰκοῖτ' ἂν πόλιν.
Εὐ. Ὅπου τὰ μέγιστα πράγματ' εἴη τοιάδε.
Ἐπὶ τὴν θύραν μου πρῴ τις ἐλθὼν τῶν φίλων,
Λέγοι μοι ταδί. πρὸς τοῦ Διὸς τοὐλυμπίου
Ὅπως παρέσει μοι καὶ σὺ καὶ τὰ παιδία,
Λουσάμενα πρῴ. μέλλω γὰρ ἑστιᾶν γάμους
Καὶ μηδαμῶς ἄλλως ποιήσῃς. εἰ δὲ μὴ,
Μή μοι τότ' ἔλθῃς ὅταν ἐγὼ πράττω κακῶς.
Ἐπ. Νὴ Δία ταλαιπώρων γε πραγμάτων ἐρᾷς.
Τί δαὶ σύ; Πει. τοιούτων ἐρῶ κἀγώ. Ἐπ. τίνων;
Πει. Ὅπου ξυναντῶν μοι ταδί τις μέμψεται,
Ὥσπερ ἀδικηθεὶς παιδὸς ὡραίου πατήρ,
Καλῶς γέ μοι τὸν υἱὸν ὦ Στιλβωνίδη
Εὑρὼν ἀπιόντ' ἀπὸ γυμνασίου λελουμένον,
Οὐκ ἔκυσας. οὐ προσεῖπας. οὐ προσηγάγου.
Οὐκ ὠρχιπέδισας, ὢν ἐμοὶ πατρικὸς φίλος.
Ἐπ. Ὦ δειλακρίων σὺ, τῶν κακῶν οἵων ἐρᾷς.
Ἀτὰρ, ἔστι γ' ὁποίαν λέγετον εὐδαίμων πόλις,
Παρὰ τὴν ἐρυθρὰν θάλατταν. Εὐ. οἴμοι. μηδαμῶς
Ἡμῖν παρὰ τὴν θάλατταν, ἵν' ἀνακύψεται
Κλητῆρ' ἄγουσ' ἕωθεν ἡ Σαλαμινία.
Ἑλληνικὴν δὲ πόλιν ἔχεις ἡμῖν φράσαι;

Si quam ciuitatem diceres nobis bene lanatam,
Tanquam pelliceam inclinari mollem.
EP. Postea maiorem asperis quaeris ciuitatem?
B *EV. Maiorem nihil, commodiorem autem nobis.*
EP. Optime imperare manifestus es quaerens. EV. Ego?
Minime: & hunc Scellij odi.
EP. Qualem igitur suauissime habitabitis ciuitatem?
EV. Vbi maxime res essent tales.
Ad ianuam meam ante veniens aliquis amicorum
C *Dicat haec per Iouem Olympicum,*
Vt adsis mihi & tu & filioli
Loti mane: curo enim comedere nuptias,
Et nullo modo aliter facies. si autem non,
Ne mihi tunc venias quando ego facio male.
EP. Per Iouem miseras res amas,
Quid autem tu? PI. Tales amo ego. EP. Quas?
PI. Vbi obuiantium mihi haec aliquis accusabit,
D *Tanquam iniustitia affectus filij pulchri pater.*
Bene mihi filium ô Stilbonide,
Inueniens abeuntem à gymnasio lotum,
Non osculatus es, non salutasti, non adduxisti,
Non testiculos tetigisti, existens mihi patrius amicus.
EP. O miserrime, tu mala qualia amas?
At est qualem dicitis fortunata ciuitas
E *Apud rubrum mare. EV. Heu mihi nullo modo,*
Nobis apud mare vbi reflectitur,
Vocatum ducens mane Salaminia.
Graecam autem ciuitatem potes nobis dicere?

Σχόλια. Εὔερον.] ἤγουν μαλακὴν ὥσπερ σισύραν εὔερον. Πλάτων. καὶ τούτων εὐερίας ἀπολέλαυκεν ὁ Ὑπέρβολος, ὥστε αὐχμώδης ἐστί. Κρατῖνος. γλῶτταν εὔερον φορῶν. λέγει δὲ περὶ τῶν προβάτων. Σισύραν.] διαφέρουσι σισύρνα καὶ σισύρα καὶ σίσυς. σισύρα μὲν ἐστὶ, τὸ ἐξ αἰγείων δερμάτων ἔχον ἔτι τὰς τρίχας ἐπίστρον. τὴν δὲ σισύρναν οἱ κατὰ Λιβύην λέγουσι τὸ ἐκ τῶν κωδίων ῥαπτόμενον ἀμπεχόνιον. σίσυς δὲ ἐστὶ παχὺ ἱμάτιον εὐτελὲς, μικρὸν, ἐπιτήδειον εἰς ἐν ἀμπίσχεσθαι ἤγουν ἐξωμίδιον. Ἐρατοσθένης δέ φησιν ὅτι καθάπερ τὸ δένδρον τὸ αὐτὸ καὶ ἄνθραχον καὶ ἀνδράχλην καλοῦμεν, οὕτως ᾤοντο σισύραν καὶ σισύνην ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μετίεσθαι. καὶ τρίτην προσλαμβάνουσι σισύρναν οἱ κατὰ Λιβύην τὸ ἐκ τῶν κωδίων τὸ ἀμπεχόνιον καλούμενον. Ἐγκατακλινῆναι.] οὕτως Ἀττικοί. ὡς ἐν Νεφέλαις. ἀλλ' ἐγκατακλινεὶς ὀνειρ. τὸ δὲ ἀλλόκοτον τουτέστι τὸ ἐγκατακλινθῆναι. Τῶν κραναῶν.] τῶν Ἀθηνῶν. διὰ τὸ τραχὺ καὶ λεπτόγεων. ἢ ἀπὸ Κραναοῦ βασιλέως. Προσφορωτέραν δὲ νῷν.] ἀντὶ τοῦ ἡμῖν ἐπιτηδείαν, ἄλλην ζητοῦμεν. Ἀ- F ριστοκρατεῖσθαι.] ἀντὶ τοῦ ὀλιγαρχεῖσθαι. Ἀριστοκράτης δὲ Σκελλίου υἱὸς, ἐπεβούλευσεν εἰς κατάλυσιν τοῦ δήμου. ἄλλως ἀρίστους κεκριμένους θέλεις ἔχειν ἄρχοντας τοῦ δήμου καὶ τῆς πόλεως. οἵα ἡ παρὰ Λακεδαιμονίοις πολιτεία ἦν. ἡ γὰρ τῶν Ἀθηναίων δημοκρατία ἦν. Καὶ τὸν Σκελλίου.] παρὰ τὸ ὄνομα ἔπαιξεν. ἐπεὶ Ἀριστοκράτης Σκελλίου υἱὸς ἦν. ὃν ὁ ῥήτωρ Δημοσθένης ἔγραψεν. ἀριστοκρατία δὲ, ἡ ὀλιγαρχία. οὕτως οὖν φησι μισῶ τὴν ἀριστοκρατίαν, ὅτι καὶ τὸν ἀριστοκράτην, ὅτι κέκληται τῷ ὀνόματι τούτῳ. Ἐπὶ τὴν θύραν μου πρῴ.] πρωὶ τὴν οὐ τὴν πρωΐαν. ἀλλὰ ἴσον τῷ ἐν ὥρα πρωΐ. οὕτω γὰρ ἐστὶ τὸ πρῴ. διὸ ὀξύνεται. τὸ δὲ πρῶ περισπᾶται.

G Bisetvs. Εὐστάθιος, πρῶ μονοσυλλάβως ἐστὶ ἴσον τῷ πρωΐ, ὅ ἐστι πρὸ καιροῦ. τὸ δὲ πρῷ ὀξύτονον εἴρηται ὡς τὸ νώ, κατ' ἀποκοπὴν τοῦ ι, ἀντὶ τοῦ νῶϊ, καὶ σφώ, ἔστι πρωΐ. τὰ δὲ νώ, σφώ, καὶ πρὸς δὲ τὴν συναίρεσιν οὕτω γράφεται, ὥσπερ εὑρίσκεται. ὡς τὰ νῶϊν, σφῶϊν.

Σχόλια. Λουσάμενα πρῴ.] οὕτως Ἀττικοί. ὀξύνεται δὲ τὸ ἴχνος τοῦ πρωΐ ἀποβαλλόμενον. ὡς ἀπὸ βαρείας καὶ

ὀξέως ὤν. ὡς τὸ ἴσως, ἴσως. Μή μοι τότ' ἔλθῃς.] παροιμία ἐπὶ μὴ συντρεχομένων τοῖς φίλοις ἐν κακοῖς. παίζει δὲ, εἰς τὸ ἐναντίον. ἡ γὰρ παροιμία. μή μοι τότ' ἔλθῃς, ὅταν ἡ πράξῃ καλῶς. Ταλαιπώρων.] ἐν φροντίσι. Ὦ Στιλβωνίδη.] ὦ λαμπρέ. ὡς ἀπὸ βαλανείων κεκαλλωπισμένε. ἢ Στίλβωνος παιδίον. διασύρει δὲ τοῦτον ὡς παιδία ἔχοντα. Οὐκ ἔκυσας. οὐ προσῆψας.] ὁ μὲν, τὰς τῆς γαστρὸς τρυφὰς ἐβούλετο. ὁ δὲ, τὰς αἰσχρὰς ἡδονάς. προσαγόγου δὲ, ἀντὶ τοῦ πρὸς ἑαυτὸν εἵλκυσας εἰς συνουσίαν. Ὀρχιπέδων τὰς] ἀντὶ τοῦ τῶν ὄρχεων ἥψω καὶ κατέσχες αἰσχρῶς. ὁ ἐσλακείων δὲ δειλότατε κακοδαίμον. ἐν ἤθει δὲ ἢ ἄλλως λέγει. Παρὰ τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν] ἡ ἐρυθρὰ θάλασσα, παρὰ τὸν ἀνατολικὸν ὠκεανόν. καὶ δὲ ἄλλως τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν λέγει. Ἡ Σαλαμινία] δύο εἰσὶ νῆες ὑπηρετίδες παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ἡ Πάραλος καὶ ἡ Σαλαμινία. ὧν ἡ μὲν Σαλαμινία τοὺς ἐγκαλουμένους εἰς κρίσιν ἦγεν, ἡ δὲ Πάραλος τὰς θεωρίας. ἀπῆγεν τελεστὰς εἰς θυσίαν πεμπομένους.

Επ. Τί οὐ τὸ Ἠλεῖον Λέπρεον οἰκίζετον;
Ἐλθόντ'. Ευ. ὅτι νὴ τοὺς θεοὺς ὃς οὐκ ἰδὼν
Βδελύττομαι τὸ Λέπρεον ἀπὸ Μελανθίου.
Επ. Ἀλλ' εἰσὶν ἕτεροι τῆς Λοκρίδος Ὀπούντιοι,
Ἵνα χρὴ κατοικεῖν. Ευ. ἀλλ' ἔγωγ' Ὀπούντιος
Οὐκ ἂν γενοίμην ἐπὶ ταλάντῳ χρυσίου.
Οὗτος δὲ δή τίς ἐσθ' ὁ μετ' ὀρνίθων βίος.
Σὺ γὰρ οἶσθ' ἀκριβῶς. Επ. οὐκ ἄχαρις ἐς τὴν τριβήν.
Οὗ πρῶτα μὲν δεῖ ζῆν ἄνευ βαλαντίου.
Ευ. Πολλήν γ' ἀφεῖλες τοῦ βίου κιβδηλίαν.
Επ. Νεμόμεθα δ' ἐν κήποις τὰ λευκὰ σήσαμα.
Καὶ μύρτα. καὶ μήκωνα. καὶ σισύμβρια.
Ευ. Ὑμεῖς μὲν ἄρα ζῆτε νυμφίων βίον.
Πει. Φεῦ φεῦ.
Ἦ μέγ' ἐνορῶ βούλευμ' ἐν ὀρνίθων γένει,
Καὶ δύναμιν ἣ γένοιτ' ἂν εἰ πίθοισθέ μοι.
Επ. Τί σοι πιθώμεσθ'; Πει. ὅ, τι πίθοισθε; πρῶτα μὲν,
Μὴ περιπέτεσθε πανταχῆ κεχηνότες.
Ὡς τοῦτ' ἄτιμον τοὔργον ἐστὶν αὐτίκα.
Ἐκεῖ παρ' ἡμῖν τοὺς πετομένους ἢν ἔρῃ.
Τίς ὄρνις οὗτος, ὁ Τελέας ἐρεῖ ταδί
Ἄνθρωπος ὄρνις ἀστάθμητος πετόμενος.
Ἀτέκμαρτος. οὐδὲν οὐδέποτ' ἐν ταὐτῷ μένων.
Επ. Νὴ τὸν Διόνυσον εὖ γε μωμᾷ ταυταγί.
Τί ἂν οὖν ποιοῖμεν; Πει. οἰκίσατε μίαν πόλιν.
Επ. Ποίαν δ' ἂν οἰκίσαιμεν ὄρνιθες πόλιν;

EP. Quid non Elium Lepreum habitatis
Venientes? EV. Quid per Deos, qui non videns
Odi Lepreum è Melanthio.
EP. Sed sunt alij Locridis Opuntij,
Vbi decet habitare. Eu. Sed ego Opuntius
Non fiam pro talento auri.
Hæc autem iam quæ est cum auibus vita?
Tu enim scis diligenter. EP. non ingrata in exercitium,
Quo primùm quidem decet viuere sine crumena.
EV. Multam abstulisti vitæ immunditiam.
EP. Pascimur autem in hortis alba sesama,
Et myrta, & papauera, & sisymbria.
EV. Vos quidem igitur quæritis sponsorum vitam?
PI. Heu, heu.
Certè magnum inspicio consilium in auium genere,
Et potentiam, quæ fiet si persuadebimini mihi.
EP. Quid tibi persuadebimur? PI. Quid persuadebimini? primùm quidem
Non volate vbiq. hiantes,
Quod hoc inhonoratum opus est statim.
Illic apud nos volantes, si interrogaueris
Quis hic auis, Teleas dicit hæc.
Homo auis instabilis volans,
Sine signo, nihil vnquam in eodem manens.
EP. Per Dionysium, bene reprehendis hæc.
Quid igitur faciemus? PI. Habitate vnam ciuitatem.
EP. Qualem autem habitabimus aues ciuitatem?

Σχόλια. Τί οὐ τὸ Ἠλεῖον Λέπρεον.] καθ' ὕφεσιν τὸ ἢ, τὸ Λέπρεον εἶπεν. ἔστι δὲ τῆς τριφυλλίας, πλησίον πολὺ τῆς Πελοποννήσου, Δίδυμος δέ φησι Λέπρεον ὠνομάσθαι, διὰ τὸ τὴν χώραν αὐτὸ λέπειν. διαφαίνονται γὰρ ἐκ τῆς ὀρεινῆς. πέτρας γὰρ εἶναι αὐτόθι ποικίλας χρώματι καὶ διαλεύκους, ὁμοίας τοῖς τὰς ὄψεις λεπρῶσι. καὶ διὰ τὸ οὕτως ὠνομάσθαι ἐκ τοῦ πάθους ἡ διὰ τὸ τοὺς πρώτους οἰκήσαντας τὴν πόλιν, ταύτῃ τῇ νόσῳ κατεσχῆσθαι. τοὺς οὖν πλησιοχώρους λεπρῶντας αὐτοὺς καλεῖν. τοὺς δὲ, μὴ βουλομένους δυσφήμῳ ἄχθεσθαι τῷ ὀνόματι, Λέπρεον τὴν πόλιν καλέσαι. οὐδετέρως γὰρ λέγεται ἡ πόλις τὸ Λέπρεον. ὁ δὲ ἀρσενικῶς εἶπεν. Ὃς οὐκ ἰδών.] ἀλλ' ἐξ ἀκοῆς μαθών. πλεονάζει δὲ τὸ ὅς. Ἀπὸ Μελανθίου.] Μελάνθιος ὁ τραγικὸς κωμῳδεῖται λεπρὸς καὶ κακοπράγμων. κωμῳδεῖται γὰρ εἰς μαλακίαν καὶ ὀψοφαγίαν. Πλάτων δὲ αὐτὸν ἐν Σκύθαις ὡς λάλον σκώπτει. Καλλίας Παιδήταις. τίς ἄρα τοὺς Μελανθίους τοὺς γνώσομαι. οὓς ἂν μάλιστα λευκοπρόκτους εἰσίδῃς. εἶχε δὲ Μελάνθιος λέπραν. ἐκωμῳδεῖτο δὲ καὶ εἰς μαλακίαν. Ἀλλ' εἰσὶν ἕτεροι.] λείπει τόποι. Ὀποῦς δὲ πόλις Λοκρίδος. ἧς μέμνηται Ὅμηρος ἐν τῷ καταλόγῳ. Ὀπόεντά τε Καλλίαρόν τε. Ἀλλ' ἔγωγ' Ὀπούντιος.] οὗτος ὀκνηρὸς καὶ μονόφθαλμος. ἔπαιξεν οὖν ὅτι οὐκ ἂν γενοίμην τυφλός. ἄλλως. ὅτι ἑτερόφθαλμός τις ἦν ὅθεν οὕτω τοὺς τυφλούς φασιν. Ἐς τὴν τριβήν.] ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν εὐαφῶν ἱματίων, τῶν ἀνεπιτηδείων εἰς τρῖψιν καὶ χρῆσιν πολλοῦ χρόνου. ἄλλως. ὡς ἐπὶ ἐσθῆτος ἡ μεταφορὰ ἀντὶ τοῦ εἰς τὴν διατριβήν. Ἄνευ βαλαντίου.] ἀντὶ τοῦ ἄνευ ἀργυρίου καὶ δαπάνης. Κιβδηλίαν.] τὴν ἐκ τοῦ ἀργύρου ῥύπου. μοχθηρίαν καὶ ζηλοτυπίαν. ἅμα δὲ καὶ ὅτι τὰ νομί-

σματα

σματα κίβδηλα λέγεται διὰ τὸ ὑπὸ Χίων διαδεδηλῶσθαι. ἄλλως. κίβδηλα ἐλέγετο νομίσματα τὰ ὑπὸ Χίων διαδεδηλωμένα, ἤτοι βεβλαμμένα, κατὰ τροπὴν τοῦ χ εἰς κ. Ἀθηναῖοι γὰρ καὶ Χῖοι ἀλλήλοις ἐμάχοντο. διὸ τὰ Χίων νομίσματα μετὰ τοῦ χ στοιχείου Ἀθηναῖοι ἐγχαράξαντες ἀπεστρέφοντο. καὶ ἐκάλουν αὐτὰ χίβδηλα, ὡς διὰ τοῦ χ στοιχείου δῆλα ὄντα. παραλαβοῦσα δὲ ἡ συνήθεια τὴν φωνὴν τὸ δεδολωμένον νόμισμα κίβδηλον ὠνόμασεν, ἐναλλάξασα τὰ στοιχεῖα πρὸς τὸ εὐγλωττότερον. μήκων δὲ ὄνομα φυτοῦ ἡ σπέρματος οὐκ ἄδηλον. ἔστι δὲ καὶ μέρος τι τῶν ἐδωδίμων τοῦ πολύποδος τοῦ ἰχθύος, ὃς κεῖται ἐπάνω τῆς κοιλίας οἱονεὶ κύστις ἐν ἑαυτῇ ἔχουσα τὸν θόλον. ὥς φησιν Αἰλιανὸς ἐν τοῖς περὶ ζώων. Σισύμβρια.] σισύμβρια φύλλα οἷς ἐστεφανοῦντο οἱ νυμφίοι. Νυμφίων βίον.] ἢ ὅτι οἱ γαμοῦντες στεφανοῦνται. ἢ ὅτι ἡδυπαθοῦσι πρὸς τὰς τῶν γάμων ἡμέρας. Φεῦ φεῦ.] ἔστι μὲν σχετλιαστικόν. νῦν δὲ θαυμαστικόν. Περιπέτεσθε.] ἀντὶ τοῦ ἵνα τόπον ἔχητε. Κεχηνότες.] οἱ μωροί. τὸ γὰρ κεχηνέναι ἐπὶ τῶν ἀνοήτων λαμβάνεται. Αὐτίκα] ἀντὶ εὐθέως. ἅμα τῷ τινα διαπτῆναι, ὅτι τις ἄστατος, εὐθέως ἄτιμον νομίζουσι. Τοὺς πετομένους ἢν ἔρῃ] ἀντὶ τοῦ περὶ τῶν πετομένων. ἔστι δὲ Ὁμηρικὸν τὸ σχῆμα. εἰρόμεναι παῖδάς τε κασιγνήτους τε. ὁ δὲ Τελέας, σκωπτικός. λέγει οὖν ὅτι ἐάν τις ἐρωτήσῃ περὶ τῶν πετομένων τίς ἐστιν ὄρνις, ὁ Τελέας ἐρεῖ ταῦτα. ἐστὶ δὲ διαβάλλεται ὡς μεταβάλλων τοὺς τρόπους. πρὸς γὰρ τῇ εὐηθείᾳ καὶ δειλίᾳ καὶ ὀψοφαγίᾳ καὶ νεωτερισμῷ καὶ πονηρίᾳ, ἐνδιάζουσι τὸν Τελέαν. Τίς ὄρνις οὗτος ὁ Τελέας.] Πλάτων σύρφακα ὁ Τελέας νοεῖ μὲν ἕτερα, ἕτερα δὲ τῇ γλώττῃ λέγει. κωμῳδεῖται δὲ εἰς πολλά. Σύμμαχος δὲ πρὸς ἰδίαν, ἢ ὅτι Τελέας ὄρνεον. ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς ὀρνεόν τι καταλέγει. τελέᾳ καὶ τετράδι καὶ ὠδοῖ καὶ βασιλίσκῳ. Ἀτέκμαρτος] ἀντὶ ἀσημάντου διὰ τὸ πτήσεως οὐκ ἐμφαίνων. μωμᾷ δὲ ψέγεις. Μίαν πόλιν] καλεῖ πόλιν νῦν τὸ περιέχον ἅπαν.

ΠΕΙ. Ἀληθὲς ὦ σκαιότατον εἰρηκὼς ἔπος.
Βλέψον κάτω. ΕΠ. καὶ δὴ βλέπω. ΠΕΙ. βλέπε νῦν ἄνω.
ΕΠ. Βλέπω. ΠΕΙ. περίαγε τὸν τράχηλον. ΕΠ. νὴ Δία
Ἀπολαύσομαί γ' εἰ διαστραφήσομαι.
ΠΕΙ. Εἶδές τι; ΕΠ. τὰς νεφέλας γε καὶ τὸν οὐρανόν.
ΠΕΙ. Οὐχ οὗτος οὖν δήπου 'στὶν ὀρνίθων πόλος;
ΕΠ. Πόλος; ΠΕΙ. τίνα τρόπον. ὥσπερ εἴποι τις. τόπος.
Ὅτι δὲ πολεῖται τοῦτο καὶ διέρχεται
Ἅπαντα, διὰ τοῦτό γε καλεῖται νῦν πόλος.
Ἢν δ' οἰκίσητε τοῦτο καὶ φράξηθ' ἅπαξ,
Ἐκ τοῦ πόλου τούτου κεκλήσεται πόλις.
Ὥστ' ἄρξετ' ἀνθρώπων μὲν ὥσπερ παρνόπων.
Τοὺς δ' αὖ θεοὺς ἀπολεῖτε λιμῷ μηλίῳ.
ΕΠ. Πῶς; ΠΕΙ. ἐν μέσῳ δήπουθεν ἀήρ ἐστι γῆς.
Εἶθ' ὥσπερ ἡμεῖς, ἢν ἰέναι βουλώμεθα
Πυθῶδε, Βοιωτοὺς δίοδον αἰτούμεθα,
Οὕτως ὅταν θύσωσιν ἄνθρωποι θεοῖς,
Ἢν μὴ φόρον φέρωσιν ὑμῖν οἱ θεοί,
Διὰ τῆς πόλεως ἀλλοτρίας καὶ τοῦ χάους
Τῶν μηρίων τὴν κνῖσαν οὐ διαφρήσετε.
ΕΠ. Ἰοὺ ἰού.

PI. *Verum ô ineruditissimum dicens verbum,*
Vide deorsum. EP. *Et iam video.* PI. *vide nunc superius.*
EP. *Video.* PI. *Circumage ceruicem.* EP. *per Iouem*
Accipiam, quid si vertar?
PI. *Vidisti aliquid?* EP. *Nebulas & cælum.*
PI. *Non hic igitur est auium polus?*
EP. *Polus?* PI. *Quomodo tanquam diceret aliquis locus.*
Quod autem vertitur hoc, & discurrit
Omnia, propter hoc vocatur nunc polus.
Si autem habitabitis hoc & sepietis semel,
Ex polo hoc vocabitur ciuitas.
Quare dominabimini hominibus quidem tanquam parnopibus.
Hos autem rursus deos perdes fame melia.
EP. *Quomodo?* PI. *in medio iam aer est terra.*
Postea quemadmodum nos, si ire volumus
Pythonem, Bæotos transitum petimus.
Sic quando sacrificabunt homines deis,
Si non tributum ferant vobis, hi
Propter ciuitatem alienam & chaos,
Crurium nidorem non transferetis.
EP. *Heu, heu.*

Σχόλια. Βλέπε νῦν ἄνω.] ὡς καὶ τὸ ἐν κύκλῳ ἰδεῖν. διαστραφήσομαι δὲ τὸν τράχηλον κλάσω. Ὀρνίθων πόλος.] τὸ μέν τι παραφράζει τῶν προειρημένων τῶν ὀρνίθων, ὅτι ἐστὶ τόπος τις αὐτῶν ἐν ᾧ διατρίβουσι. τὸ δὲ, καὶ πρὸς τὸν σχηματισμὸν τοῦ ὀνόματος παίζει. καὶ τόπος καὶ πόλος. ἑξῆς ἐτυμολογεῖ αὐτὸ ἀπὸ τοῦ πολεῖσθαι. πόλον γὰρ οἱ παλαιοὶ οὐχ ὡς οἱ νεώτεροι σημεῖόν τι καὶ πέρας ἄξονος, ἀλλὰ τὸ περιέχον ἅπαν. Εὐριπίδης Πειρίθῳ. καὶ τὸν ἀτλάντειον φρουρῶν πόλον, ὡς αὐτοῦ τε περιπολουμένου, καὶ δι' αὐτοῦ πάντων ἐρχομένων. Ὅτι δὲ πολεῖται] ὑφετυμολογεῖν βούλεται τὴν πόλιν. Ἢν δ' οἰκίσητε τοῦτο] ἀντὶ εἰ τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ἐὰν περιτειχίσητε. Κεκλήσεται πόλις.] ἔπαιξεν ἐκ τοῦ πόλου σχηματίσας τὴν πόλιν. Ὥσπερ παρνόπων.] εὐχείρωτοι γὰρ οἱ πάρνοπες. ἔστι δὲ εἶδος ἀκρίδων. οἱ δὲ κωνώπων. Τοὺς δ' αὖ θεούς.] ἐν τοῖς Πελοποννησιακοῖς κατὰ πάντων Μηλίων Νικίαν πεμψάντες Ἀθηναῖοι, ἐπὶ τοσοῦτον ἐπολιόρκησαν αὐτούς, ὥστε λιμῷ διαφθεῖραι. τῷ δὲ πρώτῳ ἔτει Νικίας Μῆλον παρεστήσατο, οὐ μόνον μηχανῶν προσβολῇ, ἀλλὰ καὶ λιμῷ. διὰ τὸ ἀποστῆναι αὐτῶν, πρώην ὑποτελῆ ὄντας. Λιμῷ μηλίῳ] ἀντὶ τοῦ μεγίστῳ. Μῆλος δέ ἐστι πόλις Θετταλίας. καὶ οἱ Μήλιοι πολιορκούμενοι ὑπὸ Ἀθηναίων λιμῷ ἐπιέσθησαν καὶ παραδεδώκασιν ἑαυτούς. ὡς Θουκυδίδης ἐν τῇ πέμπτῃ. Βοιωτοὺς δίοδον αἰτούμεθα.] πολέμιοι ἦσαν οἱ Βοιωτοὶ τῶν Ἀθηναίων, συμβαλόντες Λακεδαιμονίοις διὰ Δεκέλειαν μαχομένοις. ὅτε οὖν θέλουσιν Ἀθηναῖοι εἰς Πυθὼ ἀπελθεῖν, δηλοῦσι Βοιωτοῖς παρακαλοῦντες ὑποχωρῆσαι τῆς ὁδοῦ. ἄλλως. τινές φασι μεταξὺ Πυθοῦς καὶ Ἀττικῆς εἶναι τὴν Βοιωτίαν. καὶ οὐχ οἷόν τε εἶναι ἀπελθεῖν Ἀθηναίους εἰς Πυθώ, εἰ μὴ παρέλθωσι Βοιωτίαν. παίζει δέ, τότε γὰρ μόνον δίοδον ζητοῦσιν, ὅταν στράτευμα

διάγῃ ἢ, ὅτ' ἂν ὀλίγοι καὶ εἰρωνικοὶ ἢ καθ' ἕνα ᾠκεῖτο. Καὶ τοῦ χάους.] χάος ἀντὶ τοῦ ἀέρος νῦν. ὡς Ἴβυκος. ποτᾶ-

A ται δ' ἐν ἀλλοτρίῳ χάει. διαφρήσετε δὲ, διαφρήσετε, διαπέμψετε.

Μὰ γῆν, μὰ παγίδας, μὰ νεφέλας, μὰ δίκτυα,
Μὴ 'γὼ νόημα κομψότερον ἤκουσά πω.
Ὥστ' ἂν κατοικίζοιμι μετὰ σοῦ τὴν πόλιν
Εἰ ξυνδοκοίη τοῖσιν ἄλλοις ὀρνέοις.
Πει. Τίς ἂν οὖν τὸ πρᾶγμ' αὐτοῖς διηγήσαιτο. Επ. σύ.
Ἐγὼ γὰρ αὐτοὺς βαρβάρους ὄντας πρὸ τοῦ
Ἐδίδαξα τὴν φωνήν, ξυνὼν πολὺν χρόνον.
Πει. Πῶς δῆτ' ἂν αὐτοὺς ξυγκαλέσειας; Επ. ῥᾳδίως.
Δευρὶ γὰρ ἐμβὰς αὐτίκα μάλ' ἐς τὴν λόχμην,
Ἔπειτ' ἀνεγείρας τὴν ἐμὴν ἀηδόνα,
Καλοῦμεν αὐτούς. οἱ δὲ νῷν τοῦ φθέγματος
Ἐάνπερ ἐπακούσωσι, θεύσονται δρόμῳ.
Πει. Ὦ φίλτατ' ὀρνίθων σύ, μὴ νυν ἕσταθι
Ἀλλ' ἀντιβολῶ σ' ἄγ' ὡς τάχιστ' ἐς τὴν λόχμην
Ἔσβαινε κἀνέγειρε τὴν ἀηδόνα.

Per terram, per laqueos, per nebulas, per retia.
Non ego intelligentiam superbiorem audiui dum.
Quare habitabo tecum ciuitatem,
B *Si apparebit alijs auibus.*
PI. Quis igitur rem ipsis narrabit? EP. Tu.
Ego enim ipsos barbaros existentes antea
Docui vocem, coexistens multo tempore.
PI. Quomodo igitur ipsos conuocabis? EP. Facile.
Huc enim iniens statim valde in syluam,
Postea suscitabis meam luscinam.
Vocamus ipsos. hi autem nostrum vocem
C *Si audierint, current cursu.*
PI. O amicissime auium tu, non nunc sta.
Sed precor te, age quàm citissimè in syluam
Ingredere, & suscita luscinam.

Σχόλια. Μὰ νεφέλας.] νεφέλη οὐ μόνον ἡ καπνώδης τῆς γῆς ἀναθυμίασις, ἀλλὰ καὶ εἶδος δικτύου θηρευτικοῦ. οὕτω δὲ τὰ προστυχόντα ὤμνυον. μὰ κράμβας. μὰ γῆν. μὰ πολεμούς. Κομψότερον.] κομψὸν περίτρανον. περίλαλον. πανοῦργον. ἀπατητικόν. πιθανὸν τεχνικόν. καὶ κομψεία ἐλαφρεία. ἀστειότης. πιθανολογία. ἀλαζονεία. Βαρβάρους ὄντας.] ἀντὶ τοῦ ἀφώνους ἢ ἀγνοοῦντας ἀνθρώπων

καὶ μὴ εἰδότας αὐτῶν φωνήν. ἵνα δὲ μὴ θαυμάσῃ ἀκούσας, D συναυτοῖς διηγήσῃ ὀρνέοις οὖσι, φησὶν ὅτι νοοῦσιν ἐξ ἐμοῦ διδαχθέντες. Ες τὴν λόχμην.] λόχμη δασὺς τόπος. παλαγία σύμφυτος καὶ λοχμώδης. Ἀηδόνα.] τὴν Πρόκνην γαμετὴν οὖσαν, ἥτις εἰς ἀηδόνα μετεβλήθη. Καλοῦμεν ἂν αὐτούς.] ἐν σχήματι εἴρηται ἀπὸ ἑνικοῦ εἰς τὸ πληθυντικὸν καὶ πρὸς τὸ σχῆμα τοῦ χ.

ΕΠΟΨ, ΕΥΕΛΠΙΣ, ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ, Ορνις τὶς ἄλλος.

E

EPOPS, EVELPIS, PISTHETERVS, ALIA QVÆdam Auis.

BISETVS. Ἔποψ τὴν ἀηδόνα προσφωνεῖ. καὶ τοὺς λοιποὺς ὄρνιθας ἐκείνων φωνὴν μιμησάμενος συγκαλεῖ. ἐκ δὲ τούτων ἤδη συγκληθέντων ὁ χορὸς συνίσταται.

Ὠδὴ κώλων ιδ'.

Cantus membrorum quatuordecim.

Επ. Ἄγε σύννομέ μοι, παῦσαι μὲν ὕπνου.
Λῦσον δὲ νόμους ἱερῶν ὕμνων
Οὓς διὰ θείου στόματος θρηνεῖς.
Τὸν ἐμὸν καὶ σὸν πολύδακρυν Ἴτυν
Ἐλελιζομένη διεροῖς μέλεσι.
Γένυος ξουθῆς καθαρὰ χωρεῖ
Διὰ φυλλοκόμου σμίλακος ἠχὼ,
Πρὸς Διὸς ἕδρας. ἵν' ὁ χρυσοκόμας
Φοῖβος ἀκούων, τοῖς σοῖς ἐλέγοις
Ἀντιψάλλων ἐλεφαντόδετον
Φόρμιγγα, θεῶν ἵστησι χορούς.
Διὰ δ' ἀθανάτων στομάτων χωρεῖ
Ξύμφωνος ὁμοῦ
Θεία μακάρων ὀλολυγή.
Αὐλεῖ τις.

EP. Age, conuiua mihi, cessa quidem somno.
Funde autem leges sacrorum hymnorum,
F *Quos per diuinum os luges,*
Meum & tuum per lachrymabilem Ityn.
Plorans humidis cantibus,
Barba flaua pura it
Per comosam smilacem vox
Ad Iouis sedes, vbi auricomus
Phœbus audiens tuis elegis
Contra canens eburneam
G *Citharam deorum statuit choros:*
Per autem immortalia ora it,
Consonans simul
Diuinus beatorum luctus.
Canit quis?

Σχόλια. Ἄγε σύννομέ μοι] ὡς μετέχουσα τοῦ αὐτοῦ βίου καὶ τῆς αὐτῆς νομῆς. τοῦτο δὲ, ὡς ἐπὶ ὀρνίθων. μελικῶς δὲ ἀρχο-

ἄρχεται. τὸ δὲ μέτρον ἐστὶ καταληκτικὸν ἀναπαιστικὸν δίμετρον. κώλων ιδ΄. ὧν τὰ ιβ΄. δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ ιγ΄ ἀναπαιστικὴ βάσις. ἤτοι μονόμετρον ἀκατάληκτον παρατέλευτον. τὸ δὲ τελευταῖον ἑφθημιμερές. ὑφ' ὃ αἱ συνήθεις διπλαῖ. ἑξῆς δὲ κώλων ἰαμβικὸν μονόμετρον καταληκτικὸν μεθ' ὃ τρίμετρα ἀκατάληκτα ὧν ἐπὶ τῷ τέλει παραγραφαί. Πολυδάκρυν Ἴτυν.] τὸν Ἴτυν διακόψασα παρέθηκε τῷ πατρὶ πρὸ τῆς ἀπορνεώσεως. ἄλλως. ἐπεὶ ὁ Ἴτυς υἱὸς ἦν Τηρέως καὶ Πρόκνης τῆς αὐτοῦ γαμετῆς. Πανδίων γὰρ ὁ τῶν Ἀθηναίων βασιλεὺς Πρόκνην τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα εἰς γάμον ἐκδίδωσι τῷ Τηρεῖ Θρακὶ ὄντι συμμαχεύοντι. ὁ δὲ μετὰ τοὺς γάμους ἀφικνεῖται πρὸς Θρᾴκην μετὰ Πρόκνης ἐξ ἧς ἔσχεν Ἴτυν. μετὰ δὲ χρόνον συχνὸν ποθούσης τὴν ἀδελφὴν Φιλομήλαν τῆς Πρόκνης ἰδεῖν, ὁ Τηρεὺς Ἀθήναζε ἀπελθὼν καὶ λαβὼν, καθ' ὁδὸν αὐτὴν διεκόρευσε, καὶ τὴν γλῶτταν αὐτῆς ἀπέτεμεν μὴ δῆλα θεῖσα τὰ πραχθέντα τῇ Πρόκνῃ. οὐ μὴν ἀλλ' ὑφαίνουσα διὰ γραμμάτων ἐδήλωσε τὸ συμβάν. Πρόκνη μὲν οὖν μαθοῦσα τὴν συμφορὰν, σφάξασα τὸν υἱὸν Ἴτυν εἰς βρωτὸν παρέθηκε τῷ Τηρεῖ. ὁ δὲ γνοὺς, ἐδίωκεν αὐτὰς ξίφει ποῦ ποῦ φθεγγόμενος. Φιλομήλα μὲν δὴ ἡ Τηρεὺς ἦν ἕκαστα τῷ φόβῳ. Πρόκνη δὲ τὸν Ἴτυν θρηνοῦσα, ἴτυ ἴτυ ἐλεεινῶς ἐφθέγγετο, τοῦ δὲ Διὸς ἐλεήσαντος ἡ μὲν Πρόκνη εἰς ἀηδόνα, ἡ δὲ Φιλομήλα εἰς χελιδόνα μετεβλήθησαν, ἔτι γε μὴν καὶ ὁ Τηρεὺς εἰς ἔποπα. ταῦτα φθέγγονται μέχρι καὶ νῦν ἕκαστος, ἃ γε συνῴδει μετὰ τὴν συμφορὰν πρὸ τῆς ἀπορνεώσεως. ἐλελιζομένη δὲ, θρηνοῦσα. διερεῖς δὲ, διύγρους ἐκ τῶν δακρύων. μίλαξ δὲ εἶδος βοτάνης. Ἠχώ.] ἡ ἱερὰ ἠχὼ ἀνέρχεται. τὸ δὲ χορεύει, ἀντὶ τοῦ χορήσει. Τοῖς σοῖς ἐλέγοις.] ἀντὶ τοῦ τοῖς θρήνοις. εἴρηται δὲ, παρὰ τοῦ ἒ ἒ λέγειν. Διὸ ὑμεῖς δέ φησιν ὅτι οἱ πρὸς αὐλὸν ᾀδόμενοι θρῆνοι. τὸν γὰρ αὐλὸν οἰκεῖον ἐπινοοῦσι πρέπειν πένθει. Ἀντιψάλλων] ἀντὶ τοῦ ἀνακρούων. ψαλμὸς ὁ κρουσμὸς, ὁ τῆς κιθάρας ἦχος. Αὐλεῖ.] τοῦτο παρεπιγέγραπται δηλοῦν ὅτι μιμεῖται τις τὴν ἀηδόνα ὡς ἔτι ἔνδον οὖσαν ἐν τῷ λόχμῳ. καὶ τερετιζούσης ἀηδόνος ἐπλήρωσεν.

ΣΥΣΤΗΜΑ κατὰ περικοπήν.

Constitutio per circuncisionem.

Εὐ. Ω Ζεῦ βασιλεῦ τοῦ φθέγματος τοὐρνιθίου.
Οἷον κατεμελίτωσε τὴν λόχμην ὅλην.
Πι. Οὗτος. Εὐ. τί ἐστιν; Πι. οὐ σιωπήσει; Εὐ. τί δαί;
Πι. Οὔποψ μελῳδεῖν αὖ παρασκευάζεται.

Ev. O Iupiter rex voce auis,
Quaiiter dulcificauit syluam totam.
Pi. Hic. Ev. Quid est? Pi. Non taceb*us*? Ev. Quid autem?
Pi. Epops canere rursus praeparatur.

Σχόλια. Οὐ σιωπήσει.] πρὸς ἀλλήλους διαλέγονται.

ΩΔΗ κώλων ι.

Cantus membrorum decem.

Επ. Εποποῖ. ποποποῖ. ποποῖ. ποποῖ.
Ἰὼ ἰώ. ἰτὼ. ἰτώ. ἰτώ. ἰτώ.
Ἴτω τις ὧδε τῶν ἐμῶν ὁμοπτέρων.
Ὅσοι τ' εὐσπόρους ἀγροίκων γύας
Νέμεσθε, φῦλα μυρία κριθοτράγων
Σπερμολόγων τε γένη ταχὺ πετόμενα.
Μαλθακὴν ἱέντα γῆρυν.
Ὅσα τ' ἐν ἄλοκι θαμὰ βῶλον,
Ἀμφιτιττυβίζεθ' ὧδε
Λεπτὸν ἡδομένα φωνᾷ.

Ep. Popoe, popopo, popoe, popoe.
Io, io, ito, ito, ito, ito, ito:
Eat ali.quis huc meorum simul volatilium.
Quiq; bene seminatas agrorum vias
Pascitis tribus multa hordiphagorum,
Seminilegorumq; genera citò volantia
Mollem mittentia vocem.
Quiq; in sulco frequenter glebas
Circuncanitis huc
Subtile laetantes voce.

Σχόλια. Εποποῖ ποποποῖ] ἔκθεσις μέλους ἑτέρου περιοδικὴ εἰς τέσσαρας στροφὰς διαιροῦσα τὰς περιόδους. ὧν ἡ πρώτη στροφὴ κώλων ι΄. ὧν τὸ α΄ ἰαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον ἔχον τὸν α΄ πόδα ἀνάπαιστον. τὸ δὲ β΄ τετράβραχυ. ἑξῆς δύο καὶ τὸ ε΄ τρίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ δὲ δίμετρον. τὸ ϛ΄ ἀναπαιστικὸν ὁμοίως κατὰ τὴν τετάρτην χώραν προκελευσματικὸν ἔχον. τὰ ἑξῆς τροχαϊκὰ δίμετρα πλὴν τοῦ τελευταίου καταληκτικά. τὸ δὲ ἐποποῖ, καὶ τὰ τοιαῦτα δεῖ ὀξυτόνως προφέρεσθαι ὥστε ἦχον ὀρνίου προφέρεσθαι κατὰ μίμησιν. Ἰὼ ἰτὼ ἰτώ.] προσκαλεῖται τοὺς ὄρνιθας, ἵνα συμβουλεύσῃ τὴν πόλιν κτίσαι. τὸ δὲ ὅλον εὐχερῶς ὁ ποιητὴς βούλεται τὸν χορὸν εἰσάξαι τῶν ὀρνίων. Κριθοτράγων.] κριθοφάγων. κοινῶς δὲ ἐπεὶ οὐ πᾶν ὄρνεον κριθὰς ἐσθίει. Ὅσα τ' ἐν ἄλοκι.] ἐν τῇ τομῇ τοῦ ἀρότρου. ἀντὶ τοῦ περὶ τὴν βῶλον τῆς αὔλακος. Ἀμφιτιττυβίζετε.] ποιὸν μέλος ἀποτελεῖτε.

ΕΤΕΡΑ ΣΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΩΔΗ κώλων ιγ.

Altera versio et cantus membrorum tredecim.

Τιό. τιό. τιό. τιό. τιό. τιό. τιό. τιό.

Tio, tio, tio, tio, tio, tio, tio, tio,

Οσα θ' ὑμῶν κατὰ κήπους ἐπὶ κισ-
Σοῦ κλάδεσι νομὸν ἔχει. ἴθι, τὰ κατ' ὄρεα,
Τά τε κοτινοτράγα, τά, τε κομαροφά-
γα.
Ανύσατε πετόμενα πρὸς ἐμὰν αὐδάν.
Τριοτό.τριοτό.τριοτό.τοβρίξ.
Οσα θ' ἑλείας παρ' αὐλῶνας.
Τὰς ὀξυστόμους ἐμπίδας
Κάπτεθ' ὅσα τ' εὐδρόσους τε
Γῆς τόπους ἔχετε.καὶ λειμῶ-
Να τ' ἐρόεντα Μαραθῶνος.
Ορνις τε πτεροποίκιλος
Ατταγᾶς ἀτταγᾶς.

A *Quiq; vestrûm in hortis in he-*
Derae ramis pascuum habent, quique in montibus,
Quiq; oleiphagi, quiq; comarophagi,
Festinate volantes ad meum cantum.
Trioto, trioto, trioto, tobrix.
Quaecunq; Heleas apud aulonas
B *Acutioris culices*
Flectitis, quiq; bene roscidosq;
Terrae locos habitatis, & pra-
Tum desiderabilem Marathonis,
Auisq; variè pennata
Attagas, attagas.

Σχόλια. Τιὸ τιό.] ἡ δευτέρα στροφὴ κώλων ιγ. ὧν τὸ πρῶτον ἀναπαιστικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον ἐκ τετραβραχέων. τὸ β. ὅμοιον καθαρόν. τὸ τρίτον ὅμοιον ἔχον τὸν τρίτον καὶ τέταρτον πόδα τετραβράχυν. τὸν δὲ τέταρτον τετράβραχυν. τὸ ε' ὅμοιον. τὸν α' καὶ β' ἔχον πόδα τετράβραχυν. τὸ ἕκτον ὅμοιον, τὸν τρίτον ἔχον πόδα τετράβραχυν. τὰ ἑξῆς ἓξ τροχαϊκὰ δίμετρα ἀκατάληκτα ἐπιμεμιγμένα τετραβραχέσιν. τὸ δὲ ιγ. τὸ ἀτταγᾶς ἀτταγᾶς, τροχαϊκὸν δίμετρον βραχυκατάληκτον. εἰ δὲ βούλει παιωνικὸν ἐκ κρητικῶν. μιμούμενος δὲ πάλιν τὴν φωνὴν τῶν ὀρνέων, καλεῖ αὐτὰ ὁ Εποψ. Επὶ κισσοῦ κλάδεσιν.] ἀντὶ τοῦ τοῖς κλάδοις. ἀπ' εὐθείας δὲ τῆς κλάδος, ὡς τὸ τίμος. Κοτινοτράγα.] κότινον ἐσθίοντα. τουτέστιν ἀγριέλαιον. Κομαροφάγα.] κόμαρον ἐσθίοντα. Οσα θ' ἑλείας] ἑλώδεις τόπους στενούς. τοὺς ἑλώδεις στενοὺς τόπους. ἀπὸ τοῦ ὀχετοῦ. τὰς ὀξυστόμους δὲ, τὰς ὀξυνοδούσας. Εμπίδας.] ζῶόν ἐστιν ἐν ὕδασι γινόμενον ὅμοιον τῷ κώνωπι. μείζον δέ ἐστι πρὸς τὸ μέγεθος... κατὰ τὸ μέγεθος λευκόν... Κάπτετε,] καταβάλλετε, ἐσθίετε (Βισεκ τι. κάπτειν δὲ κατὰ τὸ κυστάπτειν, χανδὸν ἐσθίειν.) ἐρόεντα δὲ ἀντὶ τοῦ ἐπιθυμητικόν. ὡς χαρίεντα. Μαραθῶνος δὲ, ὅτι ἐν Μαραθῶνι πολὺ τὸ ὄρνεον. Ατταγᾶς.] ὁ ἀτταγᾶς ἔχων τὴν λαμπρὰν τοῦ Μαραθῶνος. τὰ γὰρ λιμνώδη καὶ ἑλεῖα χωρία καταβόσκεται ὁ ἀτταγᾶς. ἡ τρίτη στροφὴ κώλων ὀκτὼ δακτυλικῶν τετραμέτρων, πλὴν τοῦ ζ. τοῦτο γὰρ δακτυλικὴ βάσις.

C

D

ΕΤΕΡΑ ΣΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΩΔΗ
κώλων η'.

Ων τ' ἐπὶ πόντιον οἶδμα θαλάσσης
Φῦλα μετ' ἀλκυόνεσσι ποτᾶται
Δεῦρ' ἴτε, πευσόμενοι τὰ νεώτερα,
Πάντα γὰρ ἐνθάδε φῦλ' ἀθροΐζομεν
Οἰωνῶν τῶν ταναοδείρων.
Ηκει γάρ τις δριμὺς πρέσβυς
Καινὸς γνώμην,
Καινῶν ἔργων τ' ἐγχειρητής.

ALTERA VERSIO ET CANTVS
membrorum octo.

Vorumq; in pontium tumorem maris
Tribus cum alcyonibus volatis,
E *Huc venite audituri iuniora:*
Omnes enim hic tribus congregamus,
Auium extensarum colla.
Venit enim aliquis asper legatus,
Nouus sententia,
Nouorum operumq; conator.

Σχόλια. Ων τ' ἐπὶ πόντιον] ἡ τρίτη στροφὴ κώλων ὀκτὼ δακτυλικῶν τετραμέτρων, πλὴν τοῦ ζ. τοῦτο γὰρ δακτυλικὴ βάσις. ὧν τὸ, ὁ τε προτελής. ἔστι δὲ παρὰ τὰ Αλκμᾶνος ὅς τ' ἐπὶ κύματος ἄνθος ἅμ' ἀλκυόνεσσι ποτᾶται. διὸ καὶ δωρικῶς εἴρηται. τὸ δὲ ἑξῆς, ὧν τε φῦλα ἐπὶ πόντιον οἶδμα θαλάσσης ἅμ' ἀλκυόνεσσι ποτᾶται. ἡ δὲ ἀλκυὼν, θαλάσσιόν ἐστιν ὄρνεον. καὶ ἱστορίαν δὲ τοιαύτην περὶ αὐτῆς φασιν, ὡς ἀπ' ἀνθρώπων ἀπωρνιώθη. ἔστι δὲ ἡ Κήυκος τοῦ Τραχινίων βασιλέως γυνή. οἳ ὑπὸ μεγίστου ἔρωτος ἐπαρθέντες, εἰς τοσοῦτον ἦλθον φρυάγματος, ὡς ἀπαξιοῦν τοῖς ἰδίοις ὀνόμασι καλεῖσθαι. καὶ ὁ μὲν, ἐκάλεσεν αὐτὴν, Δία. ἡ δὲ, Ηραν. καὶ ποτε ἐν θαλάσσῃ, αὐτοῦ πλέοντος ὁ Ζεὺς ὀργισθεὶς, αὐτόν τε διέφθειρε καὶ τὴν ναῦν. ἡ δὲ α', ἀν ἐκταθεῖσ' ἀνδρὸς θάνατον ... Σιλλω, τὴν ἀλκυόνα ὁ Ζεὺς ἀπωρνίωσε. καὶ ἐκεῖνον δὲ εἰς ὄρνεον μετέβαλεν, ὃν κηρύλον καλοῦσιν. ἐζήτει δὲ τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἐν τῇ θαλάσσῃ πλανωμένη. διὸ κατὰ Διὸς οἶκτον, ιδ' ἡμέρας ἀλκυονίτιδας καλουμένας εὐδιεινὰς ἔχει τοῦ ἔτους. ἐν αἷς τίκτουσα ἐκβάλλει τοὺς νεοττούς. Τὰ νεώτερα.] πρὸς μαθεῖν δηλονότι. Ταναοδείρων] μακροτραχήλων. τὸ μερικὸν δὲ, ἐπὶ πάντων ἔταξαν. οὐ γὰρ πάντα ταναόδειρα τὰ ὄρνεα. Καινὸς γνώμην.] νέαν γνώμην ἐξηγούμενος.

F

ΕΠΩΔΗ κώλων ε'.

Αλλ' ἴτ' ἐς λόγους ἅπαντα.

INCANTATIO membrorum quinque.

Sed venite in sermones omnes

Δεῦρο.

Σχόλια. Ἀλλ' ἴτ' ἐς λόγους.] ταῦτα τὰ ᾄσματα κῶλα ἔοικεν ἐπῳδοῦ. καί εἰσι τὰ μὲν δύο τροχαϊκὰ δίμετρα ἀκατάληκτα, τὸ τρίτον ἰαμβικὸν ἐν τετραβράχυν. τὸ δ' παιωνικὸν ἐν κρητικοῖς διαρρύθμων. τὸ πέμπτον ἰαμβικὸν ἑφθημιμερὲς ἐν τετραβράχυν, ἐφ' ἑκάστης στροφῆς παράγραφος. ἐπὶ δὲ τῷ τέλει κορωνίς.

Δεῦρο. δεῦρο. δεῦρο. δεῦρο.
Τοροτοροτοροτοροτίγξ.
Κικκαβαῦ. κικκαβαῦ.
Τοροτοροτοροτορολιλιλίγξ.

Huc, huc, huc, huc.
Toro toro, toro toro, toro tinx
Cicaban, ciccaban.
Toro toro, toro tolilillax.

Σχόλια. Κικκαβαῦ.] τὰς γλαῦκας οὕτω φωνεῖν λέγουσιν. ὅθεν καὶ κικκαβὰς αὐτὰς λέγουσιν. ἔστι δὲ ἱερὰ τῆς Ἀθηνᾶς. οἱ δὲ, κικυμίδας ὡς Καλλίμαχος. πὰρ ἀγαθὴ κικυμὶς καὶ Ὅμηρος δὲ, χαλκίδα κικλήσκουσι θεοί, ἄνδρες δὲ κύμινδιν. τὴν γλαῦκα ἀπὸ τῆς μορφῆς χαλκίδα. ἐπεὶ χαλκίζει τῷ χρώματι. ἄλλως μίμημα τοῦ τοιᾶς φωνῆς τῆς γλαυκός. ἔστι δὲ ἱερὰ τῆς Ἀθηνᾶς. διὸ καὶ εἶδος αὐτῆς πολὺ ἐν τῇ Ἀττικῇ καὶ εἰς τιμὴν τῆς θεοῦ ἐν τοῖς νομίσμασιν ἐγχαράττουσι γλαῦκα. διὰ τὸ χαλκῶδες δὲ ἔχειν τὸ πτερὸν λέγεται καὶ χαλκίς, λέγεται καὶ κύμινδις.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ.

CONSTITVTIO PER circuncisionem.

Πει. Ὁρᾷς τὴν ὄρνιν; Ευ. Μὰ τὸν Ἀπόλλω 'γὼ μὲν οὔ.
Καίτοι κέχηνά γ' εἰς τὸν οὐρανὸν βλέπων.
Ἄλλως ἄρ' οὔποψ, ὡς ἔοικ', εἰς τὴν λόχμην
Ἐμβὰς, ἐπῶζε, χαραδριὸν μιμούμενος.
Επ. Τοροτίγξ. τοροτίγξ.
Πει. Ὠγαθ', ἀλλ' οὑτοσὶ καὶ δή τις ὄρνις ἔρχεται.
Ευ. Νὴ Δί' ὄρνις δῆτα. τίς ποτ' ἐστίν; οὐ δήπου ταώς;
Πει. Οὗτος αὐτὸς νῷν φράσει, τίς ἐστιν ὄρνις οὑτοσί;
Επ. Οὗτος οὐ τῶν ἠθάδων τῶνδ' ὧν ὁρᾶθ' ὑμεῖς ἀεί.
Ἀλλὰ λιμναῖος. Πει. Βαβαί. καλός γε καὶ φοινικιοῦς.
Επ. Εἰκότως. καὶ γὰρ ὄνομ' αὐτῷ γ' ἐστὶ φοινικόπτερος.
Πει. Οὗτος, ὦ σέ τοι. Επ. Τί βωστρεῖς. Πει. Ἕτερος ὄρνις οὑτοσί. (χώραν ἔχων.
Επ. Νὴ Δί', ἕτερος δῆτα χ' οὗτος ἔξεδρον χώραν ἔχων.

PI. Vides quem auem? EV. Per Apollinem ego quidem non,
Tamen oscitaui in cœlum aspiciens.
Aliter igitur epops, vt videtur, in syluam
Ingrediens cecinit charadrium imitans.
EP. Torotinx, torotinx.
PI. O bone, sed hic & iam aliquis auis venit.
EV. Per Iouem auis certè, qui vnquam, non iam dum pauo?
PI. Hic ipse nobis dicet qui est auis hic.
EP. Hic non consuetorum horum quos videtis vos semper,
Sed paludosus. PI. Papa, pulcher & phœnicius.
EP. Decenter etenim nomen ipsi est phœnicopterus.
PI. Hic ô te. EP. Quid clamas? PI. Alter auis hic.
EP. Per Iouem, alter iam fortè hic aduenam locum habens.

Σχόλια. Ἐμβὰς ἐπῶζε.] ἐπώζειν ἐστὶ τὸ ἐπὶ τοῖς ᾠοῖς καθεζόμενα τὰ ὄρνεα κράζειν. ἐνταῦθα δὲ ἀντὶ τοῦ ἐκρύπτετο. χαραδριὸς δέ ἐστιν, εἶδος ὀρνέου μεταβαλλομένου εἰς τὰ φρονιμώτερα. διχῶς δέ. ἐπὶ μὲν τοῦ ὀρνέου, χαραδριὸν ὀξυτονητέον. εἰ δὲ ἐπὶ τῆς χαράδρας βαρυτονεῖται. ἐπεὶ φασὶν αἱ χαράδραι τρόπον τινὰ διὰ τῶν ῥευμάτων μελῳδίας ποιοῦνται.

BISETVS. Παρὰ τῷ Σουΐδᾳ ἐπώαζε γέγραπται. ἐπωάζειν δέ, φησι, τὸ ἐπὶ τοῖς ᾠοῖς καθέζεσθαι τὰ ὄρνεα. καὶ ἐπωάζουσιν, ἐπὶ τοῖς ᾠοῖς ᾄδουσι, βοῶσι. τὰ δὲ ὄρνεα ἐν τῷ ἐπωάζειν λαλαγεῖν. εἰ δὲ τὸ ἐπῶζε καλῶς ἔχει, τὸ α μέτρου χάριν ἀποβληθὲν λέξεως.

Σχόλια. Χαραδριὸν μιμούμενος] Εὐφρόνιος ἀντὶ τοῦ χαραδριὸν μιμούμενος ἀξιοῖ δέχεσθαι ἀπὸ κεκρυμμένως. ἐπεὶ γὰρ τοὺς ἰκτερικοὺς ὠφελεῖ ὁ χαραδριὸς ὀφθείς, οἱ πωλοῦντες αὐτὸν φασὶ κρύπτουσιν. ἵνα μὴ πρὸ τοῦ ὠνήσασθαί τις ἰαθῇ παρέργως. Ἀνδρέας δέ φησι τῶν ἰκτερικῶν οὐ τοὺς ἰδόντας, ἀλλὰ τοὺς φαγόντας ἀπαλλάττεσθαι τοῦ πάθους. Τοροτίγξ.] οἱ μὲν καὶ τοῦτο τοῦ Ἔποπος λέγουσιν εἶναι, οἱ δὲ ὄρνιθός τινος προσιπταμένου, καὶ τοῦτο δὲ τῶν εἰρημένων ὀρνέων. Ἀγάθ' ἀλλ' οὑτοσί.] κορωνὶς αὖθις ἑτέρα εἰσιόντων τῶν ὑποκριτῶν. οἱ δὲ στίχοι τροχαϊκοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ μ. ὧν τελευταῖος καὶ βλέπουσιν εἰς σὲ κἀμὲ τοῦτο μὲν κἀμοὶ δοκεῖ. ἐν εἰσθέσει δὲ μετὰ τὸν λζ στίχον κῶλα ἰαμβικὰ δίμετρα ἀκατάληκτα δύο, ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. Καὶ δή τις ὄρνις.] τοῦτο ἀποδίδωσι πρὸς τὰ ἄνω ἃ εἶπεν ὁ ἕτερος. ἄλλως ἄρ' οὔποψ. ταὼς δὲ Ἀττικῶς περισπᾶται. Οὗτος αὐτός.] ἀντὶ τοῦ ὁ Ἔποψ ἐρεῖ ἡμῖν. Καλός γε καὶ φοινικιοῦς] ἦν γὰρ φοινικόπτερος. λέγει οὖν ὅτι αὐτὶ τοῦ πυρρός. περισπᾶται δὲ τῷ λόγῳ τῶν εἰς ους ἁπλῶν, καὶ ἔστι παρὰ τὸ φοίνικος γενικήν. φοινικόεις καὶ φοινικοῦς ἐν ὑπερθέσει, καὶ φοινικοῦς ἐν συναιρέσει.

BISET. Βωστρεῖς] Εὐστάθιος. βωστρεῖν, τὸ ἀναβοᾶν, ἤγουν ἐπικαλεῖσθαι, παρὰ τὸ βοῶ, βοήσω, βοητός, καὶ κατὰ κρᾶσιν βωτός, καὶ πλεονασμῷ τοῦ σ, καὶ τοῦ ρ, βωστρῶ.

Σχόλια. Εξεδρον χώραν ἔχων.] ἐκ τ Σοφοκλέους δευτέρας Τυροῦς. ἀρχή. τίς ὄρνις οὗτος ἔξεδρον χώραν ἔχων. ὡς εἰ εἴποι χωρίον. ἔξεδρον δὲ παρηλλαγμένον. Σοφοκλῆς. καὶ ἔξεδρος ἀλλ' ἔντοπος ἀνήρ.

Πει. Τίς ποθ' ὁ μουσόμαντις ἄτοπος ὄρνις ὀρειβάτης.

Επ. Ονομα τούτῳ Μῆδός ἐστι. Πει. Μῆδος, ὦ 'ναξ Ηράκλεις

Εἶτα πῶς ἄνευ καμήλου Μῆδος ὢν εἰσέπτατο.

Ευ. Ετερος αὖ λόφον κατειληφώς τις ὄρνις οὑτοσί;

Πε. Τί τὸ τέρας τουτί ποτ' ἐστι. οὐ σὺ μόνος ἄρ' ἦσθ' ἔποψ;

Αλλὰ χ' οὗτος ἕτερος. Επ. οὑτοσὶ μέν ἐστι Φιλοκλέους

Εξ ἔποπος. ἐγὼ δὲ τούτου πάππος, ὥσπερ εἰ λέγοις

Ιππόνικος Καλλίου, κἀξ Ιππονίκου Καλλίας.

Πε. Καλλίας ἄρ' οὗτος οὕρνις ἐστίν; ὡς πτερορρυεῖ.

Επ. Ατε γὰρ ὢν γενναῖος, ὑπὸ τῶν συκοφαντῶν τίλλεται.

Αἵ τε θήλειαι προσεκτίλλουσιν αὐτοῦ τὰ πτερά.

Πε. Ω Πόσειδον. ἕτερος αὖ τις βαπτὸς ὄρνις οὑτοσί.

Τίς ὀνομάζεται ποθ' οὗτος; Επ. οὑτοσὶ κατωφαγᾶς.

Πε. Εστι γὰρ κατωφαγᾶς τις ἄλλος ἢ Κλεώνυμος;

Πῶς ἂν οὖν Κλεώνυμός γ' ὤν, οὐκ ἀπέβαλε τὸν λόφον.

Ευ. Αλλὰ μέντοι τίς ποθ' ἡ λόφωσις ἔσθ' ἡ 'πὶ τῶν ὀρνέων;

Η 'πὶ τὸν δίαυλον ἦλθον; Επ. ὥσπερ οἱ Κάρες μὲν οὖν

Επὶ τῶν λόφων οἰκοῦσιν ὦ 'γαθ' ἀσφαλείας οὕνεκα.

Pi. *Qui unquam superbus sine loco auis in monte iens.*

Ep. *Nomen huic Medus est.* Pi. *Medus, ô Rex Hercules,*

Postea quomodo sine camelo Medus existens volauit.

Ev. *Alter rursus cristam capiens aliquis auis hic.*

Pi. *Quod monstrum hoc unquam est? non tu solus igitur eras epops?*

Sed hic alter? Epo. *Hic est quidem Philoclei*

Ex epope, ego autem huius auus. quemadmodum si diceres

Hipponicus Callia, & ex Hipponico Callias.

Pi. *Callias igitur hic auis est: valde pennas deijcit.*

Ep. *Tanquam enim existens generosus à sycophantis vellitur,*

Et fœminæ euellunt ipsius pennas.

Pi. *O Neptune, valde alter rursus tinctus auis hic:*

Qui nominatur unquam hic? Ep. *Hic deuorator.*

Pi. *Est enim deuorator aliquis alius quàm Cleonymus?*

Quomodo igitur Cleonymus existens non abiecit cristam?

Ev. *Sed tamen quæ unquam cristatio in auibus.*

An in duellum venerunt? Ep. *Quemadmodum cares quidem igitur*

In cristam habitant, ô bone securitatis gratia.

Σχόλια. Ο μουσόμαντις.] ὁ κομπώδης. τοιοῦτοι γὰρ οἱ μάντεις καὶ οἱ ποιηταί. Ατοπος ὄρνις] τὸ ξένον, εἰς τὸ ἱερατικὸν σχῆμα τοῦ ὄρνιθος ἀφορῶν οὐδὲν πρὸς τὸ ὀρειβάτης. ἐκ τῶν Ηδωνῶν Αἰσχύλου. τίς ποτ' ἐστὶν ὁ μουσόμαντις. ἄλαλος. ἀβρατεὺς, ὃν σθένει. Μῆδός ἐστιν.] ὡς τῶν Μήδων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπὶ τῶν καμήλων ὀχουμένων ἐπὶ τῇ τῶν πολεμίων ἐξόδῳ. τοὺς ἀλεκτρυόνας ὄρνις Περσικοὺς φασὶ πρὸς τὸ ξένον τ[illegible]) γελοίως καλεῖται τις ὄρνις Μῆδος. Λόφον κατειληφώς.] ἀντὶ τοῦ λόφον ἔχων. ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς πολέμοις. τοῦτο δὲ φησὶν ἐπεὶ ἕτερός τις ὄρνις αἰσχρός λόφον ἔχων ὡς Εποψ. διαβάλλει δὲ τὸν Φιλοκλέα, ὡς ἐξοικειώσαντα. Οὗτος μέν ἐστι Φιλοκλέους.] οὗτος ὁ Φιλοκλῆς, Εποπα ἐποίησεν ἐν τῇ Πανδιονίδι τετραλογίᾳ. οὐ ἡ ἀρχή. σὺ τῶν πάντων δεσπότην λέγω. ἄλλως. Φιλοκλέους ἐστὶ δρᾶμα Τηρεὺς ἢ Εποψ. ὁ Σοφοκλῆς πρῶτον τὸν Τηρέα ἐποίησεν. εἶτα Φιλοκλῆς. διὰ τοῦτο γὰρ εἶπεν. ἐγὼ δ' Εποπος. ἀντὶ τοῦ πρὸ αὐτοῦ ἐχάρισεν. τοῦτο γὰρ θέλων κωμῳδῆσαι Καλλίαν ὡς ἀπολέσαντα πάντα τὰ χρήματα. ἐν ἐνίοις δὲ ὑπομνήμασιν, ὅτι προσφιλὴς ἐστὶν ὁ Φιλοκλῆς ὡς ὁ Εποψ. ἀλλ' οὐδαμοῦ κεκωμῴδηται. εἰ μὴ ἄρα ὅτι Εποπα ἐκαινοποίησεν ἐν τῇ Πανδιονίδι τετραλογίᾳ, ἣν καὶ Αριστοτέλης ἐν ταῖς διδασκαλίαις ἀναγράφει. ἔστι δὲ ὁ Φιλοκλῆς κωμῳδίας ποιητής, καὶ Φιλοπείθους υἱὸς τῆς Αἰσχύλου ἀδελφῆς. ἐπεὶ δὲ διὰ μίσος αὐτὸν φασὶν ἐπιθετικῶς λέγουσι διὰ τὸ πικρὸν εἶναι. ἅλμη γὰρ ἡ πικρία. γεγόνασι δὲ Φιλοκλεῖς δύο τραγῳδιῶν ποιηταί. εἷς μὲν ὁ Φιλοκλῆς ἀπόγονος ἐκείνου μὲν γὰρ ἥρως μόρσιμος. ἐκ τούτου δὲ Αστυδάμας. ἐκ τούτου δὲ Φιλοκλῆς. καὶ ἕτερος ὁ καὶ τὴν αὐτὴν οὐσίαν ἔχων ὡς τοῦ πρεσβυτέρου Φιλοκλέους. Ιππόνικος Καλλίου. ὁ Ιππονίκου Καλλίας ἐδόκει τὰ πατρῷα διεσπαρκέναι εἰς ἀσέλγειαν, ὡς λαθεῖν μοιχὸν καὶ ἀποτίσας χρήματα. κεκωμῴδηται αὐτὸς ἱκανῶς. Εὔπολις ἐν τοῖς Κόλαξι. λέγει δὲ καταψευδόμενος τῶν ὑπομνημάτων, ὅτι οἱ Ιππόνικοι καὶ οἱ Καλλίαι, ἄνωθεν ἐκ διαδοχῆς ἀπὸ πατέρων ἐπὶ παῖδας καθήκουσιν. ὅπερ ἐστὶ ψεῦδος. ὁ πρῶτος γοῦν Καλλίας Φαινίππου πατρός ἐστιν, ὃς ἐνίκησεν ἵππῳ τὴν τετάρτην ἐπὶ πεντήκοντα ὀλυμπιάδα.

Τὰ-

Τίλλονται.] ἢ τίλλεται ὑπὸ τῶν ὀρνέων. τοῦτο δὲ, ἐπεὶ οἱ πλούσιοι ἢ γέροντες. καὶ πρὸς τὴν περιουσίαν τοῦ Καλλίου. καὶ ὅτι μοιχεύων χρήματα ἐδίδου. Κατωφαγᾶς.] ὅτι βαρυνεται, ἐπίθετον. ὅτι δὲ ἐκκατάπτεται, μέσον. ἴσως δὲ ἀπὸ τοῦ καταφαγεῖν τὸ ὄνομα πεποίηκε διὰ τὴν τοῦ Κλεωνύμου πολυφαγίαν. Οὐκ ἀπέβαλε τὸν λόφον.] τὸ τῆς περικεφαλαίας. ὡς ῥίψασπις καὶ δειλὸς διαβάλλεται Κλεώνυμος. Ἐπὶ τὸν δίαυλον ἦλθον.] ἐπεὶ οἱ διαυλοδρομοῦντες, μεθ' ὅπλων τρέχουσιν ἔχοντες λόφον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. ἄλλως. δίαυλος ὁ διπλοῦν ἔχων τὸν δρόμον ἐν τῇ πορείᾳ τὸ πληρῶσαι τὸ στάδιον καὶ ὑποστρέψαι. δολιχόδρομοι δὲ οἱ ἑπτὰ τρέχοντες, διὸ καὶ δολιχόδρομοι. οἱ γὰρ σταδιοδρόμοι A πλεῖστοι ποιοῦνται τὸν δρόμον. ἄλλως. ὁπλίτην δρόμον. μεθ' ὅπλων γὰρ ἠγωνίζοντο. ἄλλως. δίαυλος. ὁ δισταδίος τόπος ἢ μέτρον πήχεων σ. δίαυλος καὶ ἡ μακρὰ περίοδος. ὀκτὼ δέ εἰσιν ἀγωνίσματα. στάδιον. δίαυλος. δόλιχος. ὁπλίτης. πυγμή. παγκράτιον. πάλη καὶ ἅλμα. Ὥσπερ οἱ Κᾶρες μὲν οὖν.] ὡς τῶν Καρῶν τὰ ἰσχυρὰ καταλαμβανόντων, διὰ τὸ στρατιωτικοὺς εἶναι. ἢ ὅτι ἐν πέτραις ᾤκουν ὑπὲρ ἀσφαλείας. ἢ ὅτι λόφον ἔχουσιν ἐπὶ τῶν κρανῶν. γενναιότατοι δὲ οἱ Κᾶρες τὰ πολεμικά. καὶ τοὺς λόφους καταλαμβάνοντες ἐν τοῖς πολέμοις. B θαλασσοκρατήσαντές τε πολλὰ μέρη τῆς οἰκουμένης κατέλαβον. καὶ τοὺς λόφους ᾤκουν, ὡς ἂν ἰσχυροτέρους, ὅθεν καὶ καραπόλεις ἐλέγοντο αἱ οἰκήσεις.

Πει. Ὦ Πόσειδον. οὐχ ὁρᾷς ὅσον συνείλεκται κακόν	PI. O Neptune, non vides, quantum congregatum est malum
Ὀρνέων; Εὐ. ὦ 'ναξ Ἄπολλον, τοῦ νέφους. ἰοὺ. ἰού.	Auium? Ev. O Rex Apollo, nebula, heu heu.
Οὐδ' ἰδεῖν ἔτ' ἔσθ' ὑπ' αὐτῶν πετομένων τὴν εἴσοδον.	C Neque videre amplius est ab ipsis volantibus viam.
Πει. Οὑτοσὶ Πέρδιξ. ἐκεινοσί γε νὴ Δί' Ἀτταγᾶς.	PI. Hac perdix, ille per Iouem attagas:
Εὐ. Οὑτοσὶ δὲ Πηνέλοψ. ἐκεινοσί δέ γ' Ἀλκυών.	Hic autem penelops, ille autem alcyon.
Τίς γάρ ἐσθ' οὔπισθεν αὐτῆς; Πει. ὅς τις ἐστί; Κηρύλος.	Ev. Qua enim est ille à tergo ipsius. PI. Qui est? corylus.
Εὐ. Κηρύλος γάρ ἐστιν ὄρνις; Πει. οὐ γάρ ἐστι Σπόργιλος.	D Ev. Corylus enim est auis? PI. Non enim est sporgilus,
Χ' αὑτηί γε Γλαῦξ. Εὐ. τί φῄς; τίς γλαῦκ' Ἀθήναζ' ἤγαγε;	Et hac glaux. Ev. Quid dicis? quis noctuam Athenas duxit?
Κίττα. Τρυγών. Κορυδός. Ἐλεᾶς. Ὑποθυμίς. Περιστερά.	Citta, turtur, corydus, eleas, hypothymis, columba,
Νέρτος. Ἱέραξ. Φάττα. Κόκκυξ. Ἐρυθρόπους. Κεβλήπυρις.	Nertus, accipiter, palumbus, cuculus, erythropus, ceblepyres,
Πορφυρίς. Κερχνῄς. Κολυμβίς. Ἀμπελίς. Φήνη. Δρύοψ.	E Prophyris, cerchneis, colymbis, ampelis, phene, driops.
Πει. Ἰοὺ ἰοὺ τῶν ὀρνέων,	PI. Heu, heu, auibus,
Ἰοὺ ἰοὺ τῶν κοψίχων.	Heu, heu, copsichus,
Οἷα πιππίζουσι καὶ τρέχουσι διακεκραγότες.	Qualia canunt & currunt clamitantes.
Ἆρ' ἀπειλοῦσί γε νῷν, οἴμοι κεχήνασί γέ τοι.	Nunquid minantur nobis? heu mihi, oscitarunt,
Καὶ βλέπουσιν εἰς σὲ κἀμέ. Εὐ. τοῦτο μὲν κἀμοὶ δοκεῖ.	Et aspiciunt ad te & me. Ev. Hoc quidem & mihi videtur.

F

Σχόλια. Πετομένων τὴν εἴσοδον.] τὸν οὐρανὸν ἢ τὸν ἀέρα. εἴσοδος δὲ λέγεται, ᾗ ὁ χορὸς εἰσιέναι ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ ἐν ταῖς νήσοις. τί σὺ λέγεις. εἰσὶ δέ που αἱ δι' κατ' αὐτὴν ἣν βλέπεις τὴν εἴσοδον. Οὑτοσὶ Πέρδιξ.] ἀπὸ τούτου ἡ καταρίθμησις τῶν εἰς τὸν χορὸν συντεινόντων προσώπων κδ. ἐν ἄλλοις λιφθέντων τῶν προκατειλεγμένων. ὁ δὲ τραγικὸς ιε. πρόσωπα ἔχει. ἐνταῦθα δὲ εὑρήσεις ἀριθμούμενα τὰ εἰκοσιτέσσαρα πρόσωπα ἐξ ὧν ὁ κωμικὸς χορὸς συνίσταται. Ὅς τίς ἐστι Κηρύλος.] Εὐφρόνιός φησι τοὺς Δωριεῖς λέγειν. βάλλε δὲ βάλλε Κηρύλος εἴην. τοὺς δὲ Ἀττικούς, κήρυλον. φησὶ δὲ Δίδυμος, τὸ κατὰ φύσιν ὄνομα κήρυλος λέγεσθαι. Ἀντίγονος δέ φησι τοὺς ἄρσενας τῶν ἀλκυόνων, κηρύλους λέγεσθαι. οὓς γηράσκοντας, αἱ θήλειαι βαστάζουσι τοῖς πτεροῖς. μήποτε οὖν τὸ κείρειν ἐσχη- ματικεν. ὁ δὲ Σπόργιλος, ἦν κουρεύς. μνημονεύει αὐτοῦ Πλάτων ἐν Σοφισταῖς. τὸ Σπογγίλου κουρεῖον ἔχθιστον τέγος. τοῦτο οὖν ἴσω σημεῖον, τοῦ καὶ τὸν κηρύλον ἴσως παρὰ τὸ κείρειν ἠτυμολογηκέναι τὸν λεισοφάνην. ἀντέθηκεν οὖν αὐτῷ κουρέα. ἄλλως. ὁ ἄρσην ἀλκυὼν, Κηρύλος λέγεται. ἐν δὲ ταῖς συνουσίαις ἀποθνήσκει. ὁ δὲ Σπόργιλος, κουρεὺς ἦν. διαβάλλει δὲ αὐτὸν ὡς εὐτελῆ. Τίς γλαῦκ' Ἀθήναζε.] τὸ χ, ὅτι ἤλλαξε τὸ τοπικόν. ἔδει γὰρ ἐξ Ἀθηνῶν, ἢ εἰς Ἀθήνας εἰπεῖν. G προσποιεῖται δὲ, ὅτι ἐν Ἀθήναις τὰ πράγματα. παροιμία δέ ἐστιν ἐπὶ τῶν μάτην ἐμπορευόντων τινὰ ἐπὶ τοῖς προϋπάρχουσιν. ὡς εἴτις ἐν Αἰγύπτῳ σῖτον ἐπαγάγῃ ἢ ἐν Κιλικίᾳ κρόκον. ἐνταῦθα οὖν, ἐπεὶ Ἀθήνηθεν ἐστὶν ἡ γλαύξ, κατὰ τὴν παροιμίαν λέγει. τίς εἰς Ἀθήνας γλαῦκ' ἐνήνοχεν. δήμων δέ φησιν, ὅτι ἐν τῷ ζώων

μόνον πληθυνόντες ἐν τῇ πόλει, ἀλλὰ καὶ ὅτι τὸ νομίσματα. καὶ ὅτε οὐκ ἐν ἀργύρῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν χαλκῷ χαράττουσι τὴν γλαῦκα διὸ τὴν παροιμίαν εἰρῆσθαι. μὴ ποτε δὲ ὅτι τὸ ζῶον οἰκεῖόν ἐστι λεχθῆναι μόνον. Κερυδὸς, Ἐλεᾶς.] ὁ Κερυδὸς παρὰ Ἀριστοτέλει Κορυδὸς λέγεται. οὐ μὴν ἕτερός ἐστι. ταῦτα γὰρ τὰ ὀνόματα. ὁ δὲ Ἐλεᾶς, μή ποτε ἐλεᾶς ἐστὶν ἐν τοῖς Καλλιμάχου ἀναγεγραμμένος. φησὶ γὰρ, ἐλεᾶς μικρὸν ὄρνεον. ἀναγέγραπται δὲ καὶ ὁ Υποθυμὶς, καὶ ὁ Νέρτος, καὶ ὁ Ερυθρόπους καὶ ὁ Πορφυρεύς. καὶ ὁ Δρύοψ, καὶ ὁ Λαμπουρίς. Κεβλήπυρις.] μή ποτε οὐχ ἕν ἐστιν, ἀλλὰ δύο φησὶν ὁ Σύμμαχος. καὶ ἐν τοῖς Καλλιμάχου γὰρ ἀναγέγραπται κέβλη, εἶτα μύρμηξ Ερμίππου τετραμέτροις. καὶ Θεμιστοκλέους τὸ πρωτός τις ἂν κεβλὴ πυρίς τις ὀνομάζεται. ὥστε ἐνθάδε ἡ ἕνωσις ἡμάρτηται τὸ ἐν

A παρὰ τὸ χρῶμα. ἄλλως. οἱ δύο εἰσὶ, διὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰκοσιτεσσάρων. Πορφυρεύς.] ὁ πορφυρεὺς ἀναγέγραπται. κερχνὶς δὲ, οὐ. ἀλλὰ κερχνή. καὶ ὁ κολυμβὶς σημαίνεται. καὶ ὁ δρύοψ. καὶ ὁ ἀμπελίς. Δίδυμος δὲ, τὸ μικρὸν ἱερακά φησι.

Bisetus. Φλεών] παρὰ τῷ Σουίδᾳ φλεών, εἶδος ὀρνέου. ἴδε αὐτό, καὶ παρὰ τῷ Ησυχίῳ, πλεών, εἶδος αἰθυῶν. ὁ αὐτὸς, δρύοψ, ὄρνιον τι διαφέρον τοῦ δρυοκολάπτου. ἵνα δὲ

B ὁ τῶν χολίων ἀριθμὸς τῶν κδ'. τοῦ χοροῦ προσώπων μὴ ὑπερβάλλῃ, τινὲς ταῦτα δύο ὀνόματα, φλεὼν καὶ δρύοψ, συνάπτουσι μέρους οὕτως ἐκφέρουσι, φλεωδρυοψ, ὥσπερ καλῶς ἔχειν δοκεῖ.

Σχόλια. Οἷα ποππύζουσιν.] ἐστὶ μίμησις τῆς ὀρνέων φωνῆς ἡ λέξις. λέγεται δὲ ἐπὶ καὶ τὸ ποτίζειν ποππύζειν.

ΧΟΡΟΣ, ΕΠΟΨ.

CHORVS, EPOPS.

Bisetus. Εποψ καὶ τὸν ὀρνίθων χορὸν τὴν τῶν C Εὐελπίδου, καὶ Πεισθεταίρου παρουσίαν δηλοῖ.

Χο. Ποποποποποποποποποποί.
Ποῦ μ' ἄρ' ὃς ἐκάλεσε;
Τίνα τόπον ἄρα νέμεται;
Επ. Οὑτοσὶ πάλαι πάρειμι, κοὐκ ἀποστατῶ φίλων.
Χο. Τιτιτιτιτιτιτιτιτιτί.
Τίνα λόγον ἄρα ποτὲ
Πρὸς ἐμὲ φίλον ἔχων;
Επ. Κοινόν. ἀσφαλῆ. δίκαιον. ἡδύν. ὠφελήσιμον.
Ανδρε γὰρ λεπτολογιστὰ δεῦρ' ἀφίκονθ' ὡς ἐμέ.
Χο. Πῆ. πᾶ. πῶς φῄς;
Επ. Φήμ' ἀπ' ἀνθρώπων ἀφῖχθαι δεῦρο πρεσβύτα δύο.
Ηκετον δ' ἔχοντε πρέμνον πράγματος πελωρίου.
Χο. Ω μέγιστον ἐξαμαρτὼν, ἐξ ὅτου τράφην ἐγώ,
Πῶς λέγεις. Επ. μήπω φοβηθῇς τὸν λόγον. Χο. τί μ' εἰργάσω;
Επ. Ανδρ' ἐδεξάμην ἐραστὰ τῆσδε τῆς συνουσίας.
Χο. Καὶ δέδρακας τοῦτο τοὔργον; Επ. καὶ δεδρακώς γ' ἥδομαι.
Χο. Κἀστὸν ἤδη που; Επ. παρ' ἡμῖν, εἰ παρ' ὑμῖν εἴμ' ἐγώ.

CH. PO, po, po, po, po, po, po, po, poe.
Vbi me igitur qui vocauit?
Quem locum igitur pascit?
EP. Hic, diu adsum, & non absum amicis.
CH. Ti, ti, ti, ti, timpiru.
D Quem sermonem igitur vnquam
Ad me amicum habens?
EP. Communem, securum, iustum, suauem, vtilem:
Viri enim subtiles ratiocinatiui huc venerunt ad me.
CH. Vbi? quo? quomodo dicis?
EP. Dico ab hominibus venisse huc legatos duos.
E Venerunt autem habentes radicem rei magnae.
CH. O maxime peccator, ex quo nutritus sum ego.
Quomodo dicis? EP. Nondum timuisti sermonem? CH. Quid mihi fecisti?
EP. Viros suscepi amatores huius conuersationis.
F CHO. Et fecisti hoc opus? EP. Et faciens laetor.
CH. Et sunt iam vbi? EP. Apud nos, si apud vos sum ego.

Σχόλια. Ποποποποποί.] εὐθὺς πρὸς ὠδὴν ἁρμονίας τοῦ χοροῦ καὶ τὸ ἐπιφερομένου κώλων καὶ στίχων ιζ. ὧν τὰ πρῶτα τρία κῶλα τοῦ χοροῦ ἀναπαιστικὰ πενθημιμερῆ ἐπιμιμηματικά τετραβράχεα. ὁ δὲ τροχαϊκὸς τετράμετρος καταληκτικός. τὰ ἑξῆς πάλιν τρία κῶλα τοῦ χοροῦ ἀναπαιστικὰ βάσεις ἔχοντα τούτων. ἐπιμιμηματικά καὶ ταῦτα τετραβράχεα. οἱ ἑξῆς πάλιν δύο τροχαϊκοὶ τετράμετροι καταληκτικοί. τὸ ἑξῆς τοῦ χοροῦ κῶλον ἀναπαιστικὸν βάσεις, οἱ δὲ ἑξῆς ζ τροχαϊκοὶ τετράμετροι καταληκτικοί. ὧν τελευταῖος. κἀστὸν ἤδη που παρ' ὑμῖν εἰ παρ' ὑμῖν εἴμ' ἐγώ. Τίνα λόγον.] ἀπὸ κοινοῦ τὸ πάρα.

Κοινὸν ὠφελήσιμον.] ἀντὶ τοῦ κοινωφελῆ. ἀσφαλῆ δὲ, τουτέστιν ἀληθῆ καὶ ἀσφαλῶς μὴ διαμαρτεῖν. Λεπτολογιστά.] λεπτοὶ εἰς τὸ λογίζεσθαι. Ποῦ, πᾶ.] διαταράττονται οἱ ὄρνιθες ἀκηκοότες ἀνθρώπους παρεῖναι. ὑ-

G ποπτεύουσι γὰρ αὐτοὺς εἶναι ὀρνιθοθήρας. Εχοντε πρέμνον] στέλεχος καὶ ῥίζαν πράγματος δὲ πελωρίου, ὅ ἐστι χρήσιμόν τι εἰς ἡγούμενοι. Ω μέγιστον ἐξαμαρτών.] ὅτι ἀνθρώπους οὐκ εἴξατε θηρατὰς τῶν ὀρνίθων, ἀλλ' ὡς τὸ ἐξημαρτημένον ἐστὲ ὀνειδίζειν. Τῆς συνουσίας] τῆς μεθ' ἡμῶν τῶν ὀρνίθων κοινωνίας καὶ διαίτης. ὡς εἰ παρ' ὑμῖν εἰμὶ ἐγώ. εἰ ἐγὼ παρ' ὑμῖν εἰμι, καὶ ἐκεῖνοι παρ' ἐμοί εἰσιν.

A

ΣΤΡΟΦΗ κώλων η'.

Χο. Ἒ ἔ. ἔα. προδεδόμεθ', ἀνόσιά τ' ἐπάθομεν.
Ὃς γὰρ φίλος ἦν, ὁμότροφά θ' ἡμῖν
Ἐνέμετο πεδία παρ' ἡμῖν,
Παρέβη μὲν θεσμοὺς ἀρχαίους.
Παρέβη δ' ὅρκους ὀρνίθων.
Ἐς δὲ δόλον ἐκάλεσεν, παρέβαλέν τ' ἐμὲ παρὰ
Γένος ἀνόσιον. ὅπερ ἐξότ' ἐγένετό γ' ἐπ' ἐμοὶ
Πολέμιόν τ' ἐτράφη.

VERSIO membrorum octo.

CH. Heu, heu, tradimur, iniustáque passi sumus.
Qui enim amicus erat simul nutritúsque nobis,
B Pascebat campos apud nos,
Præteriuit quidem leges antiquas,
Præteriuit autem iuramenta auium.
In autem dolum vocauit, adiecitque me apud
Genus iniustum, quod ex quando factum est in me,
Hostile nutritum est.

Σχόλια. Ἔα ἔα.] ἡ εἴσθεσις ἑτέρα μέλους χοροῦ στροφῆς λόγον ἔχουσα. ἔχει γὰρ καὶ ἀντίστροφον τὴν ἰὼ ἰὼ ἔπαγ'. κώλων ἀναπαιστικῶν καὶ παιωνικῶν ὀκτώ, ἧς προτίθεται κῶλον ἰαμβικὸν ἤτοι ἰαμβικὴ βάσις. εἰσὶ δὲ τὰ μὲν ἀναπαιστικὰ μιμούμενα προσοδιασματικοῖς, τὰ δὲ παιωνικὰ πεντασυλλάβοις διαλύονται· γὰρ καὶ τῶν παιώνων εἰς βραχείας αἱ μακραί. τὸ μὲν οὖν πρῶτον καὶ τρίτον ἀναπαιστικὰ δίμετρα βραχυκατάληκτα. τὸ δὲ δεύτερον καὶ τέταρτον ὅμοια τῷ δευτέρῳ. τὸ πέμπτον ἑφθημιμερές. τὸ ἕκτον καὶ ζ παιωνικὰ τετράμετρα καταληκτικά. τὸ δὲ ὄγδοον ὅμοιον ἑφθημιμερές. C ἐν ἐκθέσει δὲ στίχοι τροχαϊκοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ τρεῖς. τὸν τελευταῖον ἀναπληροῖ τὸ ἑξῆς πρόσωπον εἰσερχόμενον. ὧν ἑξῆς δὲ σύστημα ἐν εἰσθέσει τροχαϊκῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν ζ. ἐπὶ τῷ τέλει τῆς μὲν στροφῆς παράγραφος καὶ διπλῆ ἔσω νενευκυῖα. τοῦ δὲ συστήματος μετὰ τὴν παράγραφον. Ὁμότροφα.] τὴν αὐτὴν ἡμῖν καταισμένην [illegible]. Παρέβη μὲν θεσμούς.] ὡς τούτου νενομοθετημένου αὐτοῖς τὸ μὴ συνεῖναι ἀνθρώποις.

D

ΣΥΣΤΗΜΑ κατὰ περικοπήν.

BISETUS. Οἱ τῶν ὀρνίθων χορὸς τὸν Εὐελπίδην, καὶ τὸν Πεισθέταιρον θανάτῳ ζημιωτέους, καὶ τοῖς ὄνυξι, καὶ τοῖς ῥάμφεσι διασπαστέους, καὶ διαφορητέους λέγει.

Πρὸς μὲν οὖν τὸν ὄρνιν ἡμῖν ἐστιν ὕστερος λόγος.
Τὼ δὲ πρεσβύτα δοκεῖ μοι τώδε δοῦναι τὴν δίκην.
Διαφορηθῆναί θ' ὑφ' ἡμῶν. Πει. ὡς ἀπολούμεθ' ἄρα.
Εὐ. Αἴτιος μέντοι σὺ νῷν εἶ τῶν κακῶν τούτων μόνος.
Ἐπὶ τί γάρ μ' ἐκεῖθεν ἦγες; Πει. ἵν' ἀκολουθοίης ἐμοί.
Εὐ. Ἵνα μὲν οὖν κλάοιμι μεγάλα. Πει. τοῦτο μὲν ληρεῖς ἔχων
Καρτα. Εὐ. πῶς; Πει. κλαύσει γὰρ ἢν ἅπαξ γε τὠφθαλμὼ ἐκκοπῇς.

AD quidem igitur auem nobis est vltimus sermo,
E Horum autem senes videtur mihi huic dare pœnam,
Dilacerarique à nobis. PI. Valdè perimus certè,
EV. Causa quidem tu nobis es malorum horum solus.
In quid me illinc duxisti? PI. Vt sequereris me.
F EV. Vt quidem igitur fleam valdè. PI. Hoc quidem nugaris habens
Valde. EV. Quomodo? flebis enim si semel oculos verberaberis.

Σχόλια. Ὕστερος λόγος.] ὅ ἐστι ὕστερον αὐτῷ μαχησόμεθα, ὡς παρ' Ὁμήρῳ. ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὖθις. Διαφορηθῆναι.] διασπασθῆναι. Αἴτιος μέντοι σύ.] ἀλλήλοις ἀντεγκαλοῦσιν οἱ πρεσβῦται ἀμηχανοῦντες ἐκφυγεῖν πως τὸ παρὸν κακόν.

G

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ κώλων θ'.

Χο. Ἰὼ ἰώ. ἔπαγ' ἔπιθ' ἐπίφερε πολέμιον
Ὁρμὰν φονίαν. πτέρυγά τε παντᾷ γε

INVERSIO membrorum nouem.

CH. Heu, heu, induc, adeas, infer hostilem,
Incursionem cædilem, alam omnino

Ἐπίβαλλε περίβαλλε κύκλωσαι.
Ὡς δεῖ τώδ' οἰμώζειν ἄμφω.
Καὶ δοῦναι ῥύγχει φορβάν.
Οὔτε γὰρ ὄρος σκιερὸν, οὔτε νέφος αἰθέριον,
Οὔτε πολιὸν πέλαγος ἐστὶν, ὅτι δέξεται
Τώδ' ἀποφυγόντε με.
Ἀλλὰ μὴ μέλλωμεν ἤδη τώδε τίλλειν καὶ δάκνειν.
Ποῦ 'σθ' ὁ ταξίαρχος. ἐπαγέτω τὸ δεξιὸν κέρας.
Εὐ. Τοῦτ' ἐκεῖνο. ποῖ φύγω δύστηνος. Πει. οὗτος, οὐ μενεῖς;
Εὐ. Ἵν' ὑπὸ τούτων διαφορηθῶ; Πει. πῶς γὰρ ἂν τούτους δοκεῖς,
Ἐκφυγεῖν; Εὐ. οὐκ οἶδ' ὅπως ἄν. Πει. ἀλλ' ἐγώ τοι σοι λέγω.
Ὅτι μένοντε δεῖ μάχεσθαι λαμβάνειν τε τῶν χυτρῶν.
Εὐ. τί δὲ χύτρα νώ γ' ὠφελήσει. Πει. γλαὺξ μὲν οὐ πρόσεισι νῷν.
Τοῖς δὲ γαμψώνυξι τοῖσδε τὸν ὀβελίσκον ἁρπάσας,
Εἶτα κατάπηξον πρὸ σαυτοῦ. Εὐ. τοῖσι δ' ὀφθαλμοῖσι τί;
Πι. Ὀξύβαφον ἐντευθενὶ πρόσθου λαβὼν, ἢ τρύβλιον.
Εὐ. Ὦ σοφώτατ' εὖ γ' ἀνηῦρες αὐτὸ, καὶ στρατηγικῶς.
Ὑπερακοντίζεις σύ γ' ἤδη Νικίαν ταῖς μηχαναῖς.

A *Inijce, circundáque:*
Quod oportet hos lugere ambos,
Et dare rostro nutrimentum.
Neque enim mons umbrosus, neque nebula aetherea,
Neque album pelagus est, quod suscipiat
Hos aufugientes me.
Sed non trademus iam hos vellere & mordere.
B *Vbi est princeps? inducatur dextrum cornu.*
Ev. Hoc illud, quò fugiam infelix? Pi. Hic non manebis?
Ev. Vt ab his dilanier. Pi. Quomodo enim hos putas
Effugere? Ev. non scio quomodo. Pi. Sed aliquid tibi dico,
C *Quòd quidem oportet pugnare, caperéque ollas.*
Ev. Quid autem olla nos iuuabit? Pi. Glaux quidem non procedit nobis,
His autem curuis vngues hic, veru rapiens,
Postea defige ad ipsam. Ev. His autem oculis quid?
Pi. Vas acetorium illinc appone capiens, vel catinum.
D *Ev. O sapientissime, bene inuenisti ipsum, & militariè,*
Superas tu iam Niciam inuentionibus.

Σχόλια. Ἰὼ ἰώ.] σύνθεσις χοροῦ ἑτέρα ἀντίστροφος τῆς ἤδη ῥηθείσης στροφῆς, ἐκ κώλων ὁμοίων καὶ στίχων ι. εἰσὶ δὲ τὰ μὲν ἀναπαιστικὰ ἀναλόγως τοῖς τῆς στροφῆς. τὰ δὲ τρία παιωνικὰ ὡς καὶ τὰ τῆς στροφῆς. ἐν εἰσθέσει δὲ στίχοι δύο τροχαϊκοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ ὅμοιοι τοῖς ἑξῆς. ἐπὶ τῷ τέλει δὲ αἱ ἔξω κορωνίδες. ἄλλως. ὥσπερ παρακελεύονται ἑαυτοῖς ὡς ἐν πολεμικῇ παρατάξει, βουλόμενοι κατ' αὐτῶν ὁρμῆσαι. Ἐπίβαλλε περίβαλλε κύκλωσαι.] ὡς ὅπλον παράσχου. τοῦτο γὰρ παντάγε τὴν πτῆσιν τὴν ἐπιφέρουσα γινομένην περίαγε. Καὶ δοῦναι ῥύγχει φορβάν.] Ἀσκληπιάδης φησὶν, ἀπὸ Ἀνδρομέδας εἶναι. ὡς ἐστὶ τὸ, ἐστὶ γὰρ ταῦτα πάντα, καὶ ἐκεῖσε δεῦρο παραφέρεται καὶ ῥάμφει. ὅπερ βέλτιον. ῥάμφος γὰρ ἐπὶ ὀρνέου. ἐπὶ δὲ χοίρου ῥύγχος. ἄλλως. παρὰ τὸ Εὐριπίδου ἐξ Ἀνδρομέδας. ἐκθεῖναι κήτει φορβάν. ὡς Ἀσκληπιάδης, τὰ μὲν δὲ διδαχθείσης τῆς τραγῳδίας παρατιθέμενος. ἐστὶ τὸ, ἐστὶ γὰρ ταῦτα πάντα, καὶ τὸ, τῇδε καὶ τὸ κεῖσε, παρὰ τὰ ἐκ τῶν μηδέπω διδαχθεισῶν Φοινισσῶν φησιν. καὶ ἐκεῖσε καὶ δεῦρο μηδ' ὅλως τέρπει, καὶ ὅλως παραπλήσιον πολὺ τὸ τοιοῦτον. Οὔτε γὰρ ὄρος.] εἰς ὃ μάλιστα ἀποφυγή τις ἐστὶν ἀσφαλής. Ἐπαγέτω τὸ δεξιὸν κέρας.] ἀντὶ τοῦ προαγέσθω κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος. ὡς ἐπὶ πολέμου δὲ τοῦτο φησί. τῶν γὰρ ταγμάτων, τὸ μὲν μέσον, μέτωπον, ὃ ἐκ πολλοῦ πλήθους συνίσταται. τῶν δὲ ἑκατέρωθεν, τὸ μὲν δεξιὸν, τὸ δ' ἀριστερὸν ὀνομάζεται. E Ὅτι μένοντε.] ἐπεὶ μὴ δυνάμεθα φυγεῖν, ἀλλὰ μαχεσόμεθα μένοντες. Λαμβάνειν τε τῶν χυτρῶν.] φοβεῖται γὰρ τὴν χύτραν τὰ ὄρνεα διὰ τὸ μέλος αὐτῶν. Γλαὺξ μὲν οὐ πρόσεισι νῷν.] οὐ διὰ τὴν χύτραν οὐ πρόσεισιν ὡς καὶ Εὐφρόνιος. ταύτῃ γὰρ κοινῶς πάντα τὰ ὄρνεα φοβεῖ. ἀλλὰ διὰ τὸ Ἀττικὸν εἶναι τὸ ζῷον. Ἀττικοὶ δὲ καὶ αὐτοί. Τοῖς δὲ γαμψώνυξι.] τοῖς ἐπικαμπεῖς ἔχουσιν ὄνυχας. Τὸν ὀβελίσκον ἁρπάσας.] πῆξον αὐτὸν πρὸς τὴν χύτραν. Ἢ τρύβλιον.] ὅτι τὸ τρύβλιον μεῖζον τοῦ ὀξυβάφου. F Ὑπερακοντίζεις σύ γ' ἤδη.] νικᾷς ἐκ μεταφορᾶς τῶν τοῖς ἀκοντίοις ἀγωνιζομένων. Νικίαν.] φρονιμώτατον γὰρ λιμῷ Μηλίους ἀνεῖλεν.

Βισευς. Ὁ τῶν ὀρνίθων χορὸς τὸ πολεμικὸν κατὰ τοῦ Εὐελπίδου, καὶ Πεισθεταίρου ᾄδει, καὶ πάντας πρὸς τὴν τούτων διαφθορὰν, καὶ διασπασμὸν ἐγείρει. G ἀλλ' Ἔποψ ἐπελθὼν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ, καὶ ἐπιτιμήσει τὴν αὐτῶν ὁρμὴν καταπραΰνει, καὶ παύει.

Χο. Ἐλελελεῦ. χώρει. κάθες τὸ ῥύγχος. οὐ μέλλειν ἐχρῆν.

CH. Eleleleu, procede, depone rostrum, non tardare oportet.

Σχόλια.

Σχόλια. Ἐλελελεῦ.] ἐπίφθεγμα πολεμικόν. οἱ προσιόντες γὰρ εἰς πόλεμον τὸ ἐλελελεῦ ἐφώνουν ... τινος ἐμμε... οὓς αἰτήσεως. καθὸ καὶ Ἀχαιὸς Ἐρετριεὺς ἐν τῷ Φιλοκτήτῃ, ποιεῖ τὸν Ἀγαμέμνονα παραγγέλλοντα τοῖς Ἀχαιοῖς.

Ἕλκε. τίλλε. παῖε. δεῖρε. κόπτε πρώτην τὴν χύτραν.
Επ. Εἰπέ μοι τί μέλλετ' ὦ πάντων κάκιστα θηρίων,
Ἀπολέσαι, παθόντες οὐδὲν, ἄνδρε καὶ διασπάσαι
Τῆς ἐμῆς γυναικὸς ὄντε ξυγγενεῖ καὶ φυλέτα;
Χο. Φεισόμεσθα γάρ τι τῶνδε μᾶλλον ἡμεῖς, ἢ λύκων;
Ἢ τίνας τισαίμεθ' ἄλλους, τῶνδ' ἂν ἐχθίους ἔτι;
Επ. Εἰ δὲ τὴν φύσιν μὲν ἐχθροὶ, τὸν δὲ νοῦν εἰσὶ φίλοι,
Καὶ διδάξοντές τι δεῦρ' ἥκουσιν ὑμᾶς χρήσιμον;
Χο. Πῶς δ' ἂν οἵγ' ἡμᾶς τι χρήσιμον διδάξειαν ποτε
Ἢ φράσειαν, ὄντες ἐχθροὶ τοῖσι πάπποις τοῖς ἐμοῖς.
Επ. Ἀλλ' ἀπ' ἐχθρῶν δῆτα πολλὰ μανθάνουσιν οἱ σοφοί.
Ἡ γὰρ εὐλάβεια σώζει πάντα. παρὰ μὲν οὖν φίλου
Οὐ μάθοις ἂν οὐδέν. ὁ δ' ἐχθρὸς αὐτὸς ἐξηνάγκασεν.
Αὐτίκ' αἱ πόλεις παρ' ἀνδρῶν γ' ἔμαθον ἐχθρῶν, κοὐ φίλων,
Ἐκπονεῖν θ' ὑψηλὰ τείχη, ναῦς τε κεκτῆσθαι μακράς.
Τὸ δὲ μάθημα τοῦτο, σώζει παῖδας. οἶκον. χρήματα.
Χο. Ἔστι μὲν λόγων ἀκοῦσαι πρῶτον, ὡς ἡμῖν δοκεῖ,
Χρήσιμον. μάθοι γὰρ ἄν τις κἀπὸ τῶν ἐχθρῶν σοφόν.
Πει. Οἵδε τῆς ὀργῆς χαλᾶν εἴξασιν. ἄναγ' ἐπὶ σκέλος.
Επ. Καὶ δίκαιόν γ' ἐστί. κἀμοὶ δεῖ νέμειν ὑμᾶς χάριν.
Χο. Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἄλλο σοί πω πρᾶγμ' ἐναντιώμεθα.

Trahe, velle, verbera, decoria, frange primam ollam.
EP. *Dic mihi, quid cogitatis omnium pessimæ ferarum*
Perdere patientes nihil, viros & diuellere,
Meæ uxoris existentes cognatos & contribules?
CHO. *Parcemus enim aliquid his magis nos quàm lupis,*
An aliquos puniemus alios his inimiciores amplius?
EP. *Si autem natura quidem inimici, mēte autem sunt amici,*
Et docturi aliquid huc venerunt vos utile.
CHO. *Quomodo autem hi nos aliquid vtile docebunt vnquam,*
An dicent existentes inimici illis auis meis?
EP. *Sed ab inimicis certè multa discunt sapientes,*
Hic enim metus saluat omnia: à quidem igitur amico
Non discas nihil, hic autem inimicus ipse cogit.
Statim ciuitates à viris didicerunt inimicis, & non amicis,
Facereque altos muros, nauésque fabricare longas.
Hæc autem doctrina hæc saluat filios, domum, pecunias.
CHO. *Est quidem sermonum audire primùm, vt mihi videtur*
Vtile, discas enim aliquis & ab inimicis sapiens.
PI. *Hi autem iram deprimere videntur, reduc in crus.*
EP. *Et iustum est, & mihi oportet dare vos gratiam.*
CHO. *Sed quidem neque alia tibi re aduersamur.*

Σχόλια. Ἕλκε. τίλλε.] καὶ Κρατῖνος. σφάττε. δεῖρε. κόπτε. τὴν χύτραν ἢ εἰς τὴν ἑταιρίδ' ὄντας, διασημαίνουσιν ὅτι καταφρονοῦσιν αὐτῆς. Καὶ φυλέτα.] ξυμπατριώτας. ὅτι καὶ ἡ Πρόκνη Ἀττικὴ ἦν Πανδίονος θυγάτηρ. Μᾶλλον ἡμεῖς ἢ λύκων.] μᾶλλον λύκων φεισόμεθα, ἤπερ τούτων. ἔστι καὶ παροιμιῶδες. ἐπεὶ τοὺς λύκους ἀπέκτεινον τὸ παλαιὸν ἐν τῇ Ἀττικῇ. καὶ νόμος ἦν λυκοκτονεῖν. διὸ ὁ μὲν φονεύων λύκου τέκνον, τάλαντον ἐλάμβανεν. ὁ δὲ τέλειον, δύο. ὅθεν καὶ τὸν Ἀπόλλωνα λύκειον καὶ λυκοκτόνον φασίν. Τοῖσι πάπποις τοῖς ἐμοῖς.] ὅπερ ἐστὶν ἐκ προγόνων ἡμῖν ἐχθροὶ ὄντες. ἢ Μένανδρος. οὐχ ὅθεν ἀπολλύμεθα ταῦτα μὲν ἄν. Ἀλλ' ἀπ' ἐχθρῶν δὴ πολλά.] φοβούμενος γάρ τις τοὺς ἐχθροὺς φυλάττεται παρ' αὐτῶν. ὁ γὰρ τῶν ἐχθρῶν φόβος, πολλὰ χρήσιμα ἐστὶν ὅτε διδάσκει πρὸς φυλακὴν καὶ φρόνησιν. καὶ ὑπ' ἀνάγκης ἐχθρῶν σωζόμενοι μηχανάς τινας ἐπινοοῦσιν εἰς ἑαυτῶν φυλακὴν ἐπινοοῦσιν οἱ ἄνθρωποι. Ναῦς τε κεκτῆσθαι μακράς.] τὰς τριήρεις. ταῦτα εἰς Συρακουσίους αἰνίττεται, οὓς ἐνίκησαν Ἀθηναῖοι, διὰ τὸ ἐπινοοῦς ἔχειν τοὺς πύργους. Ἔστι μὲν λόγων ἀκοῦσαι] τὸ ἑξῆς. ἔστι μὲν χρήσιμον, τὸ ἀκοῦσαι πρὸς τὸ ἐφ' ὅτῳ ἐληλύθασιν. Ἄναγ' ἐπὶ σκέλος.] ἀντὶ τοῦ ἀναχώρει ὀλίγον κατὰ πόδα. παρὰ τὸ, γόνυ κνήμης ἀμείνων. τοῦτο ἢ, ὡς κατὰ σκέλος συναγόντων αὐτῶν κατὰ τὸ σκέλος. Καὶ δίκαιόν γ' ἐστί.] τοῦτο ὁ Ἔποψ πρὸς τοὺς ὄρνιθας. ἐπειδὴ ἔφασαν εἰς λόγους βούλεσθαι ἐλθεῖν τοῖς ἀνθρώποις.

Ἔκθεσις τῆς διπλῆς ἐκ κώλων ιέ.

Πισ. Μᾶλλον εἰρήνην ἄγουσιν
Ἡμῖν. ὥστε τὴν χύτραν
Τῷ τρυβλίῳ καθίει,
Καὶ τὸ δόρυ χρὴ τὸν ὀβελίσκον,
Περιπατεῖν ἔχοντας ἡμᾶς
Τῶν ὅπλων ἐντὸς, παρὰ τὴν χύ-
Τραν ἄκραν αὐτὴν ὁρῶντας
Ἐγγὺς. ὡς οὐ φευκτέον νῷν.
Εὐ. Ἐτεὸν, ἢν δ' ἄρ' ἀποθάνωμεν,
Κατορυχθησόμεσθα ποῦ γῆς;
Πισ. Ὁ Κεραμεικὸς δέξεται νώ.
Δημοσίᾳ γὰρ ἵνα ταφῶμεν,
Φήσομεν πρὸς τοὺς στρατηγοὺς
Μαχομένω τοῖσι πολεμίοις,
Ἀποθανεῖν ἐν Ὀρνεαῖς.

Pi. Magis pacem ducunt
Nobis, quare ollam
Catino depone.
Et lanceam oportet veru
Deambulare habentes nos
Arma intra apud ol-
Lam extremam ipsam videntes
Prope, quòd non fugiendum nobis.
Ev. Verùm, si autem igitur morimur,
Defodiemur vbi terrae?
Pi. Ceramicus suscipiet nos.
Publicè enim vt sepeliamur,
Dicemus ad milites
Pugnantes inimicis
Mori in Orneu.

Σχόλια. Μᾶλλον εἰρήνην ἄγουσιν.] ἔκθεσις τῆς διπλῆς ἐκ κώλων ὁμοίων τροχαϊκῶν ἐπιμεμιγμένων ἀναπαίστοις καὶ χορείοις πεντεκαίδεκα διμέτρων πλὴν τοῦ τελευταίου ἀκαταλήκτων, ὑφ' ὃ αἱ συνήθεις δύο διπλαῖ. Τὴν χύτραν.] ἔξωθεν τὴν συν. σὺν τῷ τρυβλίῳ. τῷ δὲ ὀβελίσκῳ ἐχρῶντο ἀντὶ δόρατος. καὶ τὸν ὀβελίσκον δέ φησιν ὅς τις ἐστὶν ἡμῖν δόρυ. ἐντὸς τῶν ὅπλων χρὴ λοιπὸν ἔχειν λέγει δὲ, ἀντὶ τοῦ τῶν χυτρῶν. ἔθος δὲ εἶχον, ἔσω τῶν ἀσπίδων ἔχειν τὰ δόρατα. Καὶ τὸ δόρυ χρὴ τὸν ὀβελίσκον.] τὸν ὀβελίσκον ὅς τις ἐστὶν ἡμῖν δόρυ, χρὴ περιπατεῖν ἔχοντας ἐντός. Τῶν ὅπλων ἐντός.] κέχρηται τῇ λέξει ἀντὶ τῶν ἱματίων. ὥσπερ εἶπε, καὶ ἔχειν τὸ δόρυ παρὰ τὴν ἀσπίδα. οὕτω γὰρ ποιοῦσιν οἱ πολέμιοι. τοῦ μὴ ἔξω ὅπλων εἶναι, ἀλλὰ καθοπλίζεσθαι. Παρὰ τὴν χύτραν] τουτέστι δεῖ καὶ μὴ φοροῦντας ἐγγύθεν αὐτὴν ἔχειν. παραιτοῦσιν μήτε παντάπασιν ὁμιλεῖν, μήτε φανερῶς πολεμεῖν. Ὡς οὐ φευκτέον νῷν] ὡς οὔτε ἀπὸ δρασκευάς ἐστι. Κατορυχθησόμεσθα] ἔπαιξεν εἰς τὴν χύτραν ἀντὶ τοῦ ἐνταῦθα ὀρυχθησόμεθα. ἐπεὶ οἱ ἐν τῷ πολέμῳ ἀναιρούμενοι ἐν τῷ Κεραμεικῷ ἐθάπτοντο. Ὁ Κεραμεικὸς δέξεται.] οἱ ἐν τῷ πολέμῳ ἀναιρούμενοι ἐν τῷ Κεραμεικῷ ἐθάπτοντο. ὡς Μενεκλῆς καὶ Καλλίστρατος ἐν τοῖς περὶ Ἀθηνῶν συγγράμμασί φησι. καλεῖται δὲ καὶ ὁ τόπος οὗτος Κεραμεικός. ἔστι γὰρ ὁ αὐτὸς δῆμος. βαδίζουσι δὲ ἔνθεν καὶ ἐντεῦθεν εἰσὶ στῆλαι ἐπὶ τοῖς δημοσίᾳ τεθαμμένοις. εἰσὶ δὲ οὗτοι ὑπὸ τοῦ δήμου ἀποθανόντες ὅσοι ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ ὑπὲρ τῆς πόλεως τετελευτήκασιν. ἔχουσι δὲ καὶ αἱ στῆλαι ἐπιγραφὰς ποῦ ἕκαστος ἀπέθανεν. Ὀρνεαῖς] παρὰ τὰ ὄρνεα ἔπαιξεν. ἔστι δέ τις ἐν Ἄργει ἰδίας πόλις, ἧς Ὅμηρος μνημονεύει Ὀρνειάς τ' ἐνέμοντο. ἴσως δὲ, ὅτι ἐν Ὀρνεαῖς μάχη ἐγένετο Λακεδαιμονίων καὶ Ἀργείων. γελοῖον δὲ τὸ φάσκειν ἀποθανεῖν.

ΣΤΡΟΦΗ κώλων ζ'.

VERSIO MEMBRORVM septem.

Χο. Ἄναγ' ἐς τάξιν πάλιν ἐς ταυτὸν.
Καὶ τὸν θυμὸν κάτθου κύψας
Παρὰ τὴν ὀργὴν ὥσπερ ὁπλίτης.
Κἀναπυθώμεσθα τούσδε τίνες ποτὲ,
Καὶ πόθεν ἔμολον.
Ἐπὶ τίνα τ' ἐπίνοιαν.
Ἰὼ ἔποψ, σέ τοι καλῶ.

CHO. Reduc in ordinem iterum in idem,
Et animum depone, inclinans
Apud iram sicut armatus.
Et reinterrogemus hos qui vnquam,
Et vnde venerunt.
In quam sententiam,
Heus epops te voco.

Σχόλια. Ἄναγ' ἐς τάξιν.] εἴσθεσις μέλους χοροῦ ἐπῳδικὴ μέν, διὰ τὸ μετὰ τὴν διπλῆν τίθεσθαι, στροφικὴ δὲ διὰ τὸ προτίθεσθαι ἑτέρας περιόδου κώλων ἀναπαιστικῶν ζ. ὧν τὰ μὲν τέσσαρα δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ ε' ἀναπαιστικὴ βάσις, τὸ ς' ἑφθημιμερές. ἐν ἐκθέσει δὲ κῶλον ἰαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον ὅμοιον τοῖς ἑξῆς. ὑφ' ὃ κορωνίς. Καὶ τὸν θυμὸν κάτθου] ὥσπερ ὁπλίτης ἐγκελεύων τὸ δόρυ καταθέσθαι παρὰ τὴν ἀσπίδα. Παρὰ τὴν ὀργήν.] παρὰ τὸ Ὁμηρικὸν ἀσπίσι κεκλιμένοι. παρὰ δ' ἔγχεα μακρὰ πέπηγεν. ὅπλα μὴ ἔχων, θυμῷ πολεμεῖ μόνῳ.

Εἴσθεσις περιόδου ἀμοιβαίας ἐκ κώλων κζ.

Επ. Καλεῖς δὲ τοῦ κλύειν θέλων;
Χο. Τίνες ποθ' οἵδε, καὶ πόθεν;

Ep. Vocas autem, quid audire volens?
CH. Qui vnquam hi, & vnde?

Σχόλια.

Σχόλια. Καλεῖς δὲ τὸν κλύειν θέλειν.] ἐκθεσις περιόδου ἀμοιβαίας κώλων κζ ἰαμβικῶν διμέτρων μὲν πλὴν τὸ ἐνδέκατόν τε καὶ κδ τριμέτρων ὄντων, ἀκαταλήκτων δὲ πλὴν τοῦ τελευταίου. τὸ γὰρ ἐφθημιμερές. ἔτι γε μὴν τὸ δ' ς' ζ' ἡ. ἀντισπαστικῶν διμέτρων δυάμβους ἐπιτρίτους ἐφθημιμερῶν καὶ ἀντισπάστοις πλὴν τοῦ ζ' ἀκαταλήκτων. τοῦτο γὰρ ὑπερκατάληκτον. ἔτι τὸ κα' κβ' κγ'. παιωνικῶν ἐφθημιμερῶν. τὰ δὲ τελευταῖα δῆλον ὡς ἀσυνάρτητα. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος.

Επ. Ξένω σοφὼ ἀφ' Ἑλλάδος.
Χο. Τύχη δὲ ποία κομίζει,
Πότ' αὐτὼ, πρὸς ὄρνις ἐλθεῖν.
Επ. Ἔρως βίου. διαίτης τε.
Καὶ σοῦ. ξυνοικεῖν τέ σοι.
Καὶ ξυνεῖναι τὸ πᾶν. Χο. τί φῄς.
Λέγουσι δὲ δή τινας λόγους;
Επ. Ἄπιστα καὶ πέρα κλύειν.
Χο. Ὁρᾷ τι κέρδος ἐνθάδ' ἄξιον μονῆς.
Ὅτῳ πέποιθέ μοι ξυνών.
Κρατεῖν ἂν ἢ τὸν ἐχθρὸν, ἢ
Φίλοισιν ὠφελεῖν ἔχειν;
Επ. Λέγει μέγαν τιν' ὄλβον. οὔ-
τε λεκτὸν, οὔτε πιστόν. ὡς
Σὰ ταῦτα γὰρ δὴ πάντα. καὶ
Τὸ τῇδε καὶ τὸ κεῖσε καὶ
Τὸ δεῦρο προσβιβᾷ λέγων.
Χο. Πότερα μαινόμενος;
Επ. Ἄφατον ὡς φρόνιμος.
Χο. Ἔνι σοφόν τι φρενί;
Επ. Πυκνότατον, κίναδος.
Σόφισμα. κύρμα. τρῖμμα. παιπάλημ' ὅλον.
Χο. Λέγειν κέλευέ μοι λέγειν.
Κλύων γὰρ ὧν σύ μοι λέγεις,
Λόγων ἀνεπτέρωμαι.

A Ep. *Hospites sapienti à Graecia.*
Cho. *Fortuna autem qualis portat*
Aliquando ipsos ad aues venire.
B Ep. *Amor vitae, diataque*
Et tui, cohabitaréque tibi,
Et simul esse semper. Cho. *quid dicis?*
Dicunt autem iam quos sermones?
Ep. *Incredibilia & vltrà audire.*
Cho. *Vides quod lucrum hic dignum mansione,*
Quo persuasus est mihi coexistens
C *Vincere an inimicum, an*
Amicis prodesse posse?
Ep. *Dicit magnam quandam opulentiam, neque dicibilem, neque credibilem, quod*
Tua haec enim iam omnia, &
Hic & illic, &
Huc accedit dicens.
Cho. *Vtrum furens?*
D Ep. *Ineffabile valde prudens.*
Ch. *Est sapiens aliquid menti?*
Ep. *Prudens vulpes,*
Sophisma, inuentum, tritaeum, flos totum.
Ch. *Dicere iube mihi dicere.*
Audiens enim quae tu mihi dicis,
Verbis supernolo.

Σχόλια. Σοφὼ ἀφ' Ἑλλάδος.] ἢ ὅτι σοφῶν εἰκαστήριον ἡ Ἀττική, ἢ καθὸ οἱ βάρβαροι ἐφρόνουν περὶ Ἑλλήνων ὡς σοφωτάτων. Ὁρᾷ τι κέρδος.] γράφεται καὶ χωρὶς τοῦ ι, ἵνα ᾖ προστακτικόν. γράφεται δὲ καὶ μετὰ τοῦ ι, ἵνα ᾖ ἐρωτηματικόν. ὡς ὁ λόγος, ὁρᾷ τις αὐτῷ ὠφέλειαν ἔσεσθαι ἧς μᾶλλον παρ' ἡμῖν εὐζῶν, ἢ καὶ κρατεῖν ἐχθρῶν, ἢ φίλους ὠφελῆσαι. ἐν οἷς μάλιστα κεῖνται οἱ ἄνθρωποι. σημειωτέον δὲ, ὅτι ἑνικὸν ἔστιν ἐπὶ τῶν δύο. καὶ τὸ κρατεῖν συνέταξεν αἰτιατικῇ. τὰ δὲ ταῦτα πάντα ἃ ἐν τῷ κόσμῳ εἰσί. Τὸ τῇδε καὶ τὸ κεῖσε ἔτι] ἤγουν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. τὸ δὲ ἐκ τῶν μηδέπω διδαχθεισῶν φοινιαῶν φησί, καὶ τὸ κεῖσε καὶ τὸ δεῦρο. καὶ ὅλως πολὺ τάχα πᾶσι τοιοῦτος. προσβιβᾷ δὲ συναρμόζει. Ἄφατον ὡς φρόνιμος.] ὡς ἀφάτως φησὶ καὶ μεγίστως φρονῶν ἐρεῖ ταῦτα. ἢ ἀντὶ τοῦ μεγάλως. Κίναδος.] ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἔνεστιν αὐτοῖς. τὸ δὲ κύρμα. ἀντὶ τοῦ ἐπιτυγχάνοντος ἐν πᾶσιν. ἄλλως. κίναδος. ἀντὶ τοῦ πάνυ φρόνιμος. κίναδος γὰρ ἡ ἀλώπηξ. Σόφισμα. κύρμα.] ἐπιτατικὸν παρὰ τὸ κυρεῖν. ἄλλως. εὕρημα. σπάραγμα τοῦ νοῦ. τρῖμμα δὲ ὁ τετριμμένος ἐν τοῖς πράγμασιν. ἡ κύρμα πολλοῖς ἐγκεκυρηκὼς πράγμασι. παιπάλημα δὲ, πολλὰς ἑταιρείας καὶ διαδοχὰς ἔχων. κυρίως δὲ τὸ λεπτότατον ἄλευρον. Ἀνεπτέρωμαι] οἰκεῖον ὄρνισι τὸ ἀνεπτέρωμαι ἀντὶ τοῦ μετεωρίζομαι.

E

F

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙκοπὴν ἐκ στίχων ιζ'.

Επ. Ἄγε δὴ σὺ καὶ σὺ τὴν πανοπλίαν πάλιν
Ταύτην λαβόντε κρεμάσατον τύχῃ 'γαθῇ
Εἰς τὸν ἰπνὸν εἴσω πλησίον τοῦ πιστάτου.
Σὺ δὲ τούσδ' ἐφ' οἷσπερ τοῖς λόγοις ξυνέλεξ' ἐγὼ,
Φράσον δίδαξον. Πει. μὰ τὸν Ἀπόλλω 'γὼ μὲν οὔ.
Ἢν μὴ διάθωνταί γ' οἵδε διαθήκην ἐμοί,

Constitutio Per circuncisionem.

Ep. *Age, iam tu & tu armaturam rursus*
G *Hanc capientes, suspendite fortuna bona*
In coquinam intro prope clauum.
Tu autem hos in quibus sermonibus condixi ego,
Dic, doce. Pi. *per Apollinem ego quidem non,*
Si non disponant hi testamentum mihi,

Σχόλια. Ἄγε δὴ σὺ καὶ σύ.] πρὸς τὸν Εὐελπίδην φησὶν ὁ Ἔποψ. ἄμεινον δὲ πρὸς τοὺς θεράποντας, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς. ἄγε δὴ Ξανθία καὶ Μανόδωρε. εἴσθεσις δι' ἑτέρας περιόδου στίχων ἰαμβικῶν τριμέτρων ἀκαταλήκτων κζ. ὧν ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. Εἰς τὸν ἰπνὸν εἴσω πλησίον.] ἰπνὸς μὲν, ἡ κάμινος. καταχρηστικῶς δὲ, ἡ ἐσχάρα. ἐπιστάται δὲ θηλυκῶς χαλκοῦς τρίποδας χυτρόποδας ἐκτελοῦν χρείαν. οἱ δὲ πάλιον Ἥφαιστον πρὸς ταῖς ἐστίαις ἱδρυμένον ὡς ἔφορον τοῦ πυρός. ἄλλοι δὲ καὶ ξύλον ἐπίμηκες ὡς παρακαλούμενον, ὅθεν ἐξαρτῶσι τὰ μαγειρικὰ σκεύη. Καλλίστρατος ἐπιστάτην τὸ, τὸ ἐσχάρᾳ ἐπιτιθέμενον ξύλον. ἐν ταῖς ἐσχάραις ὥσπερ ἐν ταῖς καμίνοις τὸν Ἥφαιστον ἀνέπλαττον. ἄλλως. ὁ ἐπιστάτης, ξύλον ἐπὶ κόρακας ἔχον. ἐξ οὗ κρεμῶσι τὰ μαγειρικὰ ἐργαλεῖα. οἱ δὲ, τρίποδα χαλκοῦν, ᾧ ἐπιτιθέασι λέβητα ὑπερηρμένον. οἱ δὲ, ἀνδριάντα πήλινον πρὸς ταῖς ἐσχάραις. Σὺ δὲ τούσδ' ἐφ' οἷς.] σὺ τοὺς λόγους δίδαξον καὶ φράσον ἐφ' οἷς τούτους ἤγειρα ἐγώ. τοῦτο δὲ πρὸς τὸν ἕτερον τοῖν ἀνδροῖν.

Ἥνπερ ὁ Πίθηκος τῇ γυναικὶ διέθετο,	*Quod Pithecus uxori disposuit,*
Ὁ μαχαιροποιὸς, μήτε δάκνειν τούτους ἐμὲ,	*Gladiorum factor, neque mordere hos me,*
Μήτ' ὀρχίπεδ' ἕλκειν, μήτ' ὀρύττειν. Χο. οὔτι που	*Neque testiculos trahere, neque fodere. CHO. non quid*
Τὸν, οὐδαμῶς. Πι. οὐκ, ἀλλὰ τὠφθαλμὼ λέγω.	*Hunc nullo modo. PI. non, sed oculos dico.*
Χο. Διατίθεμ' ἔγωγε. Πι. κατόμοσόν νυν ταῦτά μοι.	*CH. Dispono ego. PI. iura nunc hæc mihi.*
Χο. Ὄμνυμ' ἐπὶ τούτοις πᾶσι νικᾶν τοῖς κριταῖς.	*CH. Iuro in his omnibus vincere iudicibus,*
Καὶ τοῖς θεαταῖς πᾶσιν. Πι. ἔσται ταυταγί.	*Et spectatoribus omnibus. PI. erunt hæc.*
Χο. Εἰ δὲ παραβαίην, ἑνὶ κριτῇ νικᾶν μόνον.	*CH. Si autem transgrediar vno iudice vincere solum.*
Πι. Ἀκούετε λεῴ· τοὺς ὁπλίτας νυνμενὶ	*PI. Audite populi, hos armatos nunc quidem,*
Ἀνελομένους θ' ὅπλ' ἀπιέναι πάλιν οἴκαδε,	*Capientésque arma abire retro domum,*
Σκοπεῖν δ' ὅ, τι ἂν προγράφωμεν ἐν τοῖς πινακίοις.	*Considerare autem quod præscribimus in tabellis.*

Σχόλια. Ἥνπερ ὁ πίθηκος τῇ γυναικὶ διέθετο.] Σύμμαχος Αἰσωπείου λόγου ἢ τοιούτου τινὸς ἔοικε μεμνῆσθαι. Καλλίστρατος δὲ, τοιοῦτόν φησιν. ἐκ διηγηματίου τινὸς εἰλκύσθαι. καὶ Δίδυμος, ὅτι αἰσχρός τις τὴν ὄψιν συνελθὼν τῇ γυναικὶ πλεῖστα ὄμνυσι, συνέθετο ἐπὶ φίλων, μήτε τύπτειν, μήτε τύπτεσθαι, μήτε δάκνειν φιλοῦντα, μήτε δάκνεσθαι. ὅτι. σὺ μὲν οὐχ ἑλκύσεις τὴν ὀρχίπεδαν, οὐδ' ἐγὼ τὴν τριχῶν. ἔοικε δὲ Παναίτιον κωμῳδεῖν, ὃν καὶ ἐν νήσοις καταλιπὼν Παναίτιον πίθηκον. ἔνθα καὶ μάγειρον πατρὸς αὐτὸν λέγει. πίθηκον δὲ αὐτὸν εἶπε διὰ τὸ πανοῦργον. Ὁ μαχαιροποιός.] ὁ Παναίτιος μάγειρος καὶ μικροφυὴς ἦν. διαβάλλει δὲ αὐτὸν, ὡς καταλαβόντα τὴν γυναῖκα ἑαυτοῦ μοιχευομένην. ἐδυνάστευε γὰρ ὑπ' αὐτῆς μεγάλης οὔσης μικροφυὴς αὐτὸς ὤν. Μήτ' ὀρχίπεδ' ἕλκειν.] μὴ διασπᾷν τοὺς ὄρχεις, μὴ ὀρύττειν τὸν πρωκτὸν δεικνὺς φησιν. ὅτι πυτόν, τὸν ἀντὶ τοῦ. τοῦτ' ἔστι τὸν πρωκτὸν οὐδαμῶς ὀρύττειν. Διατίθεμ' ἐγώ.] ὑπισχνοῦμαι. συντίθεμαι. Ὄμνυμ' ἐπὶ τούτοις πᾶσιν.] ἀντὶ τοῦ εὔχομαι. οὐ γὰρ ὀμνύει γὰρ, ἀλλ' εὔχεται. ὄμνυμι μὲν ἐν τούτοις. χαριέντως δὲ εὐχόμενος ὑπὲρ τῆς νίκης, ὀμνύμι φησι τὸ νικᾶν. ἄλλως. ἑκάστου οἱ κριταὶ τοὺς κωμικούς. οἱ δὲ λαμβάνοντες τὰς ψήφους οὐδ' ἀμείνους. Ἔσται ταυταγί.] ἐπειδὴ παρ' αὐτοῖς εὐχεται, τοιεῖ αὐτὸν ὁ ποιητὴς εὐφημοῦντα. ἔσται ταυταγί. Εἰ δὲ παραβαίην.] πιθανῶς ὡς ἔλαττον τι ἕξων εἰ μὴ πᾶσι νικώη. ἐπισωτιζόμενος δὲ αὐτοῦ τὴν νίκην, ταῦτα λέγει. Ἀκούετε λεῴ.] κῆρυξ ἐστὶν ὁ Πεισθέταιρος. ὁ λόγος ὡς ἐπὶ πολεμίων ἀπειλούμενον. κήρυγμα σεμνῶς κηρύσσει. παίζει τοὺς χυτροφόρους ὁπλίτας φάσκων. τὸ δὲ νυνμενὶ, ἀντὶ τοῦ νῦν μὲν. πολλαχοῦ δὲ τούτῳ χρῶνται. Ὅτι ἂν προγράφωμεν.] ἡ μεταφορὰ, ἀπὸ τῶν φυλετῶν οἵτινες προγράφουσι τοὺς στρατευσομένους, ἐν πίναξι. Ἐν τοῖς πινακίοις.] ἔθος ἦν τοὺς ταξιάρχους διὰ κήρυκος ἀπαγγέλλειν τοῖς ἑαυτῶν στρατιώταις τὰ δεδογμένα. ὅτι ποῖ δεῖ πορεύεσθαι, καὶ πόσων ἡμερῶν δεῖ σιτία προνοεῖσθαι.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ια'.	VERSIO MEMBRORVM vndecim.
Χο. Δολερὸν μὲν ἀεὶ κατὰ πάντα δὴ τρόπον	CH. *Dolosum quidem semper secundum omnem iam modum*
Πέφυκεν ἄνθρωπος. σὺ δ' ὅμως λέγε μοι.	*Natus est homo. tu autem tamen dic mihi*
Τάχα γὰρ τύχοις ἂν	*(Citò enim adipisceris*
Χρηστὸν ἐξειπὼν ὅτι μοι παρορᾷς, ἢ	*Bonum edicens) quod mihi admones, vel*
Δύναμίν τινα μείζω	*Potentiam aliquam maiorem,*
Παραλειπομένην ὑπ' ἐμῆς φρενὸς	*Derelictam à mea mente*
Ἀξυνέτου. σὺ δὲ τοῦθ' ὁρᾷς. λέγ' εἰς κοινόν.	*Ignara: tu autem hoc vides, dic in commune.*
Ὃ γὰρ ἂν σὺ τύχῃς μοι	*Quod enim tu adipisceris mihi*
Ἀγαθὸν πορίσας, τοῦτο κοινὸν ἔσται.	*Bonum præbens, hoc commune erit.*
Ἀλλ' ἐφ' ὅτῳπερ ἂν ἥκεις τὴν σὴν πρᾶγμα γνώμην ἀναπείσας	*Sed in quo venis tuam re sententiam persuadens,*

Σχόλια.

Σχόλια. Δολερὸν μὲν ἀεί.] ἔκθεσις μέλους χοροῦ λόγον στροφῆς· ἔχει γὰρ καὶ ἀντίστροφον τὴν πολὺ δὴ πανουργότατον. ἐστὶ δὲ καὶ ἐπῳδικὴ μὲν διὰ τὸ μὴ τὴν τελείαν ἀντίθεσιν. προῳδικὴ δὲ διὰ τὸ προτεθεῖσθαι ἑτέρας διπλῆς κώλων καὶ στίχων θ. ὧν ὁ πρῶτος ἀσυνάρτητος ἐξ ἀναπαιστικοῦ διμέτρου βραχυκαταλήκτου καὶ ἰαμβικῆς βάσεως διὰ τὴν ἐπίτασιν. ὁ δεύτερος ἀσυνάρτητος ἐξ ἰαμβικοῦ διμέτρου βραχυκαταλήκτου καὶ ἀναπαιστικῆς θέσεως. ὁ τρίτος ἀναπαιστικὸς πενθημιμερής. ὁ τέταρτος ἀσυνάρτητος ἐκ τροχαϊκοῦ πενθημιμεροῦς καὶ ἀναπαιστικοῦ ὁμοίου. ὁ πέμπτος ὅμοιος τῷ τρίτῳ. ὁ ἕκτος ἀναπαιστικὸς δίμετρος βραχυκατάληκτος. ὁ ἕβδομος ἀσυνάρτητος ἐξ ἀναπαιστικῆς βάσεως καὶ τροχαϊκοῦ ἰθυφαλλικοῦ. ἐν εἰσθέσει δὲ στίχοι ἀναπαιστικοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ δύο ὅμοιοι τοῖς ἐπὶ τῆς ἐξῆς εἰσθέσεως ξα. ὀφείλει δὲ εἶναι καὶ ἐν τοῖς εἰρημένοις κώλοις διάλειμμα μικρὸν ἵνα δοκῶσι τὰ δύο κώλων συγκεῖσθαι· συνάπτεσθαι δὲ εἰς ἕνα στίχον. ἐπὶ τῷ τέλει τῆς μὲν στροφῆς παράγραφος ἡ συνήθης. ἐπὶ δὲ τῆς εἰσθέσεως ἔξω διπλῆ. Παρορᾷς.] παρατηρεῖς ἢ εὑρίσκεις. Παραλειπομένην ὑπ᾽ ἐμῆς φρενὸς [illegible] ἣν ἡμεῖς οὐ νοοῦμεν. ἐν τισὶ δὲ οὐ κεῖται ἡ φρενός. ἀξιοῦται δὲ ἀκοῦσαι.

Λέγε θαρρήσας. ὡς τὰς σπονδὰς οὐ μὴ πρότεροι παραβῶμεν.
Πι. Καὶ μὴν ὀργῶ νὴ τὸν Δία καὶ προπεφύραται λόγος εἷς μοι
Ὃν διαμάττειν οὐ κωλύει. φέρε παῖ στέφανον. καταχεῖσθαι.
Κατὰ χειρὸς ὕδωρ φερέτω ταχύ τις. Χο. δειπνήσειν μέλλομεν ἢ τί;
Πι. Μὰ Δί᾽ ἀλλὰ λέγειν ζητῶ τι πάλαι μέγα καὶ λαρινὸν ἔπος τι,
Ὅτι τὴν τούτων θραύσει ψυχήν. οὕτως ὑμῶν ὑπεραλγῶ,
Οἵτινες ὄντες πρότερον βασιλῆς. Χο. ἡμεῖς βασιλῆς; τίνος; Πι. ὑμεῖς
Πάντων ὁπόσ᾽ ἐστὶν. ἐμοῦ πρῶτον. τουδί. καὶ τοῦ Διὸς αὐτοῦ
Ἀρχαιότεροι, πρότεροί τε Κρόνου, καὶ Τιτάνων ἐγένεσθε.
Καὶ γῆς. Χο. καὶ γῆς; Πι. νὴ τὸν Ἀπόλλω. Χο. τουτὶ μὰ Δί᾽ οὐκ ἐπεπύσμην.
Πι. Ἀμαθὴς γὰρ ἔφυς. κοὐ πολυπράγμων. οὐδ᾽ Αἴσωπον πεπάτηκας
Ὃς ἔφασκε λέγων κορυδὸν πάντων πρώτην ὄρνιθα γενέσθαι.
Προτέραν τῆς γῆς. κἄπειτα νόσῳ τὸν πατέρ᾽ αὐτῆς ἀποθνήσκειν.
Γῆν δ᾽ οὐκ εἶναι. τὸν δὲ προκεῖσθαι πεμπταῖον. τὴν δ᾽ ἀποροῦσαν
Ὑπ᾽ ἀμηχανίας, τὸν πατέρ᾽ αὐτῆς ἐν τῇ κεφαλῇ κατορύξαι.

Dic confidens quòd pacta non prius praeteribimus.
PI. Et quidem concupisco per Iouem, & praeparatus est sermo vnus mihi,
Quem praeparare non prohibet. fer puer coronam, defundite.
In manu aquam feras citò aliquis. CH. coenare volumus, an quid?
PI. Per Iouem, sed dicere quaero quid diu magnum & dulce verbum aliquod,
Quod horum franget animam: sic vobis super doleo,
Qui existentes prius reges. CH. nos reges? cuius? PI. vos,
Omnium quaecunque sunt, me primùm hoc & Ioue ipso
Antiquiores, prioresque Saturno & Titanibus nati estis
Et terra. CH. & terra? PI. per Apollinem. CH. hoc per Iouem non audiui.
PI. Ineruditus enim natus es, & non negociosus, neque Aesopum exercuisti:
Qui dicebat narrans corydum omnium primam auem genitam esse,
Priorem terra, & postea morbo patrem ipsius mori.
Terram autem non esse, hunc autem praeiacere mittendum, hanc autem impotentem
Ab inuentione patrem ipsius in capite defodisse.

Σχόλια. Ὡς τὰς σπονδάς.] ὅτι πρὸ καταγνώσεως φησὶν οὐ παραβησόμεθα. Καὶ μὴν ὀργῶ νὴ τὸν Δία.] ἐπιθυμητικῶς ἔχω, ἀπὸ τῶν ἀλφίτων. ὁμοῦ γὰρ ἔφυρον. εἶτα εἰς μάκτρας διενέμοντο. τὸ δὲ ἑξῆς παίζει, ὡς περὶ δείπνου λέγων, καί τοι μέλλων λόγῳ αὐτοὺς εὐωχεῖν. Καὶ προπεφύραται.] εὐτρέπισται. ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ἄλευρα φυρώντων, εἶτα μάζας ποιούντων. διαμάττειν δὲ, διαπλάττειν. Φέρε παῖ τὸν στέφανον.] τοῖς γὰρ εὐωχουμένοις παράκεινται οἱ στέφανοι, καταψύχοντες τὸ κρανίον ἀπὸ τῆς τοῦ οἴνου θέρμης. Μέγα καὶ λαρινόν.] διὰ τούτου πολλῇ τῇ τροπῇ ἐπέτεινε τὴν εὐωχίαν. ὡς ἐπὶ βοὸς δὲ τοῦτό φησιν. ὡς ἐν Λαρίσῃ μεγάλων βοῶν γινομένων. ἔστι δὲ πόλις Θεσπρωτίας. ἄλλως. λαρινὸν λιπαρόν. ἐκ μεταφορᾶς τῶν βοῶν. λέγονται γάρ τινες λαρινοὶ βόες οἱ λιπαροί. καὶ μεγάλοι ἀπὸ Λαρίνου τινὸς νομέως εὐμεγέθεις, νέμονται δὲ τὴν ἤπειρον, ὄντες τῶν Γηρυόνου βοῶν ἀπόγονοι. θραύσει δὲ πραΰνει. Οὐδ᾽ Αἴσωπον πεπάτηκας.] ὅτι τὸν λογοποιὸν Αἴσωπον διὰ σπουδῆς εἶχον. ἦν δὲ ὁ Αἴσωπος Θρᾷξ. ἠλευθερώθη δὲ ὑπὸ Ἰάδμονος τοῦ Σαμίου. ἐγένετο δὲ πρῶτον τοῦ Ξάνθου δοῦλος. ὁ δὲ κωμικὸς Πλάτων καὶ ἀναβιῶσαι αὐτόν φησιν ἐν τοῖς Λάκωσιν οὕτως. καὶ μὴν ὁμοῖον μοι μὴ τεθνάναι. ψυχὴν δ᾽ αὖ ἧκεν ὥσπερ Αἰσώπου ποτέ. τῶν δὲ μύθων οἱ μὲν περὶ ἀλόγων ζώων εἰσὶν Αἰσώπειοι. οἱ δὲ περὶ ἀνθρώπων, Συβαριτικοί. εἰσὶ δέ τινες οἳ τοὺς βραχεῖς καὶ συντόμως λέγουσι Συβαρίτιδας. καθάπερ Μνησίλοχος ἐν Φαρμακοπώλῃ. διὰ σπουδῆς εἶχον τὸν Αἴσωπον, Ἀριστοτέλης οὖν ἐν τῇ Σαμίων πολιτείᾳ εἰπόντα φησὶν αὐτὸν μῦθον εὐδοκιμηκέναι. περὶ δὲ Αἰσώπου καὶ ἐν Σφηξί. τὸ δὲ πεπάτηκας, ἀντὶ τοῦ ἀνέγνως. ταῦτα μὲν κωμικώτερον παίζει. τὸν δὲ κορυδὸν ἔνιοι κορυδαλὸν λέγουσι. γῆς δὲ ἱερὸν ὄρνεον νομίζουσιν εἶναι. φαίνονται δὲ τοιοῦτον ἄσαντ᾽ Αἰσώπῳ ἀνατιθέντες. τὸ δὲ πεπατηκέναι ἐπὶ τῷ ἐνδιατρῖψαι, ὡς τὸ ἀφικέσθαι [illegible] λεγόμενον. Ἐν τῇ κεφαλῇ κατορύξαι.] ἐπεὶ λόφον ἔχει ὁ κορυδός. θηλυκῶς δὲ εἴρηκε τὴν κορυδόν. Πλάτων δὲ ἀρσενικῶς.

Χο. Ὁ πατὴρ ἄρα τῆς κορυδοῦ, νυνὶ κεῖται τεθνεὼς κεφαλῆσιν.

Επ. Οὐκοῦν δῆτ' εἰ πρότεροι μὲν γῆς, πρότεροι δὲ θεῶν ἐγένοντο,

Ὡς πρεσβυτάτων αὐτῶν ὄντων, ὀρθῶς ἐσθ' ἡ βασιλεία.

Ευ. Νὴ τὸν Ἀπόλλω. πάνυ τοίνυν χρὴ ῥύγχος βόσκειν σε τὸ λοιπόν.

Επ. Οὐκ ἀποδώσει ταχέως ὁ Ζεὺς τὸ σκῆπτρον τῷ δρυκολάπτῃ;

Πι. Ὡς δ' οὐχὶ θεοὶ τοίνυν τῶν ἀνθρώπων ἦρχον τὸ παλαιὸν

Ἀλλ' ὄρνιθες, κἀβασίλευον, πόλλ' ἐστὶ τεκμήρια τούτων.

Αὐτίκα δ' ὑμῖν πρῶτ' ἐπιδείξω τὸν ἀλεκτρυόν' ὡς ἐτυράννει.

Ἦρχέ τε Περσῶν πρῶτον, Δαρείου καὶ Μεγαβύζου.

Ὥστε καλεῖται Περσικὸς ὄρνις, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἔτ' ἐκείνης.

Επ. Διὰ ταῦτ' ἄρ' ἔχων καὶ νῦν ὥσπερ βασιλεὺς ὁ μέγας διαβάσκει

Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τὴν κυρβασίαν, τῶν ὀρνίθων μόνος, ὀρθήν.

Πι. Οὕτω δ' ἴσχυσέ τε, καὶ μέγας ἦν τότε καὶ πολὺς, ὥστ' ἔτι καὶ νῦν

Ὑπὸ τῆς ῥώμης τῆς τότ' ἐκείνης, ὁπόταν μόνον ὄρθριον ᾄσῃ,

Ἀναπηδῶσι πάντες ἐπ' ἔργον. χαλκῆς. κεραμῆς. σκυτοδέψαι.

Σκυτῆς. βαλανῆς. ἀλφιταμοιβοί. τορνευτασπιδολυροπηγοί.

Οἱ δὲ, βαδίζουσ' ὑποδησάμενοι νύκτωρ. Ευ. ἐμὲ τοῦτό γ' ἐρώτα.

Χλαῖναν γὰρ ἀπώλεσ' ὁ μόχθηρος, Φρυγίων ἐρίων διὰ τοῦτον.

Ἐς δεκάτην γάρ ποτε παιδαρίου κληθεὶς, ὑπέπινον ἐν ἄστει

Κἄρτι 'καθηῦδον. καὶ πρὶν δειπνεῖν τοὺς ἄλλους, οὗτος ἄρ' ᾖσεν.

Κἀγὼ νομίσας ὄρθρον, ἐχώρουν ἁλιμουντάδε, κἄρτι προκύπτω,

Ἔξω τείχους, καὶ λωποδύτης παίει ῥοπάλῳ με τὸ (νῶτον.

Cho. Pater igitur corydi nunc iacet mortuus capitibus.

Ep. Igitur certè, si priores quidem terra, priores autem deis nati sunt.

Tanquam annosissimorum ipsorum existentium recte est regnum.

Ev. Per Apollinem. valde igitur oportet rostrū pascere te in futurum.

Ep. Non reddet cito Iupiter sceptrum drycolaptæ?

Pi. Quòd autem non dei igitur hominibus imperarunt antiquitus,

Sed aues & regnabant, multa sunt signa horum.

Statim autem vobis primùm ostendam gallum quòd regnabat,

Imperabátque Persis primùm omnibus, Dario & Megabizo,

Quare vocatur Persicus auis à dominatione adhuc illa.

Ep. Propter hac habens & nunc tanquam rex magnus discurris,

In capite Cassidem auium solus rectam.

Pi. Sic autem potuit, & magnus erat tunc & multus. quare etiam nunc

Præ robore hoc tunc illo, quando solum diluculo cecinit,

Resaltant omnes ad opus fabri ferrarij, figuli, pellium tinctores,

Coriarij, balneatij, farinæ venditores, tornoscuta, & lyras facientes.

Hi autem vadunt calceati nocte. Ev. me hoc interroga,

Chlamydem enim perdidi ignarus Phrygiarū lanarum propter hunc.

In decimam enim quandoque puerulo vocatus ebibebam in ciuitate,

Et nuper dormiueram, & ante cœnare alios hic cantabat.

Et ego putans diluculum, ibam alimūta, & item inclino

Extra murum, & fur verberat baculo me dorso:

Σχόλια. Τεθνεὼς κεφαλῆσι.] προσέπαιξε τὸν δῆμον. Κεφαλῆς γὰρ δῆμος τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς. Ῥύγχος βόσκειν σε.] οἷον μωρὸν ἐστιν εἶναι μάτην ῥύγχος ἔχοντα. ἢ ὡς ἐν κωμῳδίᾳ φασὶ μεῖζόν τι ὠφελείας ἔχειν ῥύγχος. πάλιν δὲ, ἀντὶ τοῦ ῥάμφος. Τῷ δρυκολάπτῃ.] ἔπαιξε παρὰ τὴν δρῦν ἥτις ἐστὶν ἱερὰ τοῦ Διός. ἢ ἐπεὶ ἐκ ξύλου τὸ σκῆπτρον, δρῦς δὲ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις πᾶν ξύλον, δρυκολάπτης δὲ, ὄρνεον ἐν τοῖς δρυσὶν ἐμφωλεῦον ζητεῖ σκώληκας, ὃ καὶ πολλάκις ἀνορύττον καταβάλλει. ἐπεὶ οὖν ἡ δρῦς τοῦ Διός ἐστιν ἔπαιξε παρὰ τὴν δρῦν.

Bisetvs. Εὐστάθιος. δρυοκολάπτης, τὸ τὰς δρῦς, καὶ ἁπλῶς πᾶν δένδρον τῷ ῥάμφει κολάπτον ὄρνεον. καὶ δρυκολάπτης τετρασυλλάβως παρὰ τῷ Κωμικῷ.

Σχόλια. Δαρείου καὶ Μεγαβύζου.] Δαρεῖος βασιλεὺς ἦν. Μεγάβυζος δὲ στρατηλάτης πορθήσας Μέμφιδα. ἐστρατήγει Δαρείου ὁ τὴν Αἴγυπτον ἑλών. οὗ μνημονεύει Θουκυδίδης ἐν τῷ πρώτῳ γράφων οὕτως Μεγάβυζον τὸν Ζωπύρου πέμπει ἄνδρα Πέρσην μετὰ πολλῆς στρατιᾶς. ὃς ἀφικόμενος κατὰ γῆν, τούς τε Αἰγυπτίους καὶ τοὺς συμμάχους ἐκράτησεν καὶ ἐκ Μέμφιδος ἐξήλασε τοὺς Ἕλληνας. Ὥστε καλεῖται Περσικός.] μήποτε καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν τὸν ἀλεκτρυόνα Μῆδον ὄρνιν καλεῖ, ἐπεὶ καὶ τοὺς Πέρσας Μήδους ἔλεγον. Τὴν κυρβασίαν.] τὴν τοῦ ξιφίου στολὴν ἐλάλησε. πᾶσι γὰρ Πέρσαις ἐξῆν τὴν τιάραν φορεῖν, ἀλλ' οὐκ ὀρθήν, ὡς Κλείταρχος ἐν τῇ δεκάτῃ. μόνοι δὲ οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς ὀρθαῖς ἐχρῶντο. ἔστι δὲ αὐτὸ καθὰ προσαγορεύεται τιάρα. τοῖς μὲν ἄλλοις ἔθος καὶ ἐπτυγμένην καὶ προβαλλομένην εἰς τὸ μέτωπον ἔχειν. τοῖς δὲ βασιλεῦσιν ὀρθήν. Ὄρθριον ᾄσῃ.] κοκκύζειν γὰρ κἀκεῖνος, ἔτ' ἂν παρ' ἑαυτοῦ μετὰ νίκην τῆς μάχης ᾄσῃ. Τορνευτασπιδο.] οἱ τορνεύοντες τὰς λύ-

σκελίδας καὶ ἀσπίδας. Φρυγίων ἐρίων.] ἢ ἀπὸ Φρυγίας, ἢ ἀπὸ δήμου. ἐπεὶ γὰρ ἁπαλὰ καὶ καλὰ ἔρια. Ες δεκάτην γάρ ποτε.] ὅτι τὴν δεκάτην ἑστίων ἐπὶ τοῖς γεννηθεῖσι, καὶ ἐν αὐτῇ τὰ ὀνόματα ἐτίθεντο τοῖς παισί. καθάπερ Εὐριπίδης ἐν αἰγεῖ. τίς σε μάτηρ ἐν δεκάτῃ τόκου ὠνόμαζεν. ὁ δὲ Αριστοτέλης ἐν ταῖς ἑβδόμαις φησὶν ἐπιτίθεσθαι τὰ ὀνόματα γράφων οὕτω. τὰ πλεῖστα δὲ ἀναιρεῖται πρὸς τὴν ἑβδόμην· διὸ καὶ τὰ ὀνόματα τότε τίθενται, ὡς πιστεύοντες μᾶλλον τότε τῇ σωτηρίᾳ. τοῦ δ' ὑπέπινον ἀφεῖλε ἡ ὑπό. Αλιμουντάδε.] δῆμος τῆς Λεοντίδος φυλῆς.

Κἀγὼ πίπτω. μέλλω τε βοᾶν. ὁ δ' ἀπέβλισε θοιμάτιόν μου.

Πι. Ικτῖνος οὖν τῶν Ελλήνων ἦρχε τότε, κἀβασίλευεν.

Επ. Τῶν Ελλήνων; Πι. καὶ κατέδειξέν γ' οὗτος πρῶτος βασιλεύων

Προκυλινδεῖσθαι τοῖς ἰκτίνοις. Ευ. νὴ τὸν Διόνυσον. ἐγὼ γ' οὖν

Εκυλινδούμην ἰκτῖνον ἰδών. κᾆθ' ὕπτιος ὢν ἀναχάσκων

Οβολὸν κατεβρόχθισα. κᾆτα κενὸν τὸν θύλακον οἴκαδ' ἀφεῖλκον.

Πι. Αἰγύπτου δ' αὖ καὶ Φοινίκης πάσης, κόκκυξ βασιλεὺς ἦν.

Χ' ὥπόθ' ὁ κόκκυξ εἴποι κόκκυ, τόθ' οἱ Φοίνικες ἅπαντες

Τοὺς πυροὺς ἂν καὶ τὰς κριθὰς ἐν τοῖς πεδίοις ἐθέριζον.

Επ. Τοῦτ' ἄρ' ἐκεῖν' ἦν τοὔπος ἀληθῶς, κόκκυ, ψωλοὶ πεδίονδε.

Πι. Ηρχον δ' οὕτω σφόδρα τὴν ἀρχήν, ὥστ' εἴ τις καὶ βασιλεύοι,

Εν ταῖς πόλεσι τῶν Ελλήνων, Αγαμέμνων ἢ Μενέλαος,

Επὶ τῶν σκήπτρων ἐκάθητ' ὄρνις, μετέχων ὅτι δωροδοκοίη.

Ευ. Τουτὶ τοίνυν γ' οὐκ ᾔδειν 'γώ. καὶ δῆτα μ' ἐλάμβανε θαῦμα.

Οπότ' ἐξέλθοι Πρίαμός τις ἔχων ὄρνιν ἐν τοῖσι τραγῳδοῖς.

Ο δ' αἰσχύνει τὸν Λυσικράτη περιῶν ὅτι δωροδοκοίη.

Πι. Ο δὲ δεινότατόν γ' ἐστὶν ἁπάντων. ὁ Ζεὺς γὰρ ὁ νῦν βασιλεύων,

Αἰετὸν ἕστηκ' ὄρνιν ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς βασιλεὺς ὤν.

B Et ego cado, volóque clamare, hic autem abstulit pallium mei.

Pi. Miluius igitur Græcis imperabat tunc & regnabat.

Ep. Græcis? Pi. Et ostendit hic primus regnans,

Prouolui miluijs. Ev. Per Dionysium ego igitur

C Volutus sum miluium videns, & postea supinus existens oscitans

Obolum deuoraui, & postea vacuum sacculum domum abstraxi.

Pi. Ægypti autem rursus & Phœnices omnis cuculus rexerat,

Et quando cuculus dixisset cucu, tunc Phœnices omnes

Frumenta & ordea in campis metebant.

D Ep. Hoc illud erat verbum verè cucu, herniosi in campum.

Pi. Regnarunt autem sic vehementer à principio, vt si quis & regnaret

In ciuitatibus Græcorum Agamēnon vel Menelaus,

In sceptru sedit auis participans, quòd dona susciperet.

Ev. Hoc igitur non sciueram ego, & igitur me cœpit admiratio.

E Quando exiuit Priamus aliquis habens auem in tragœdijs,

Hic autem constituit Lysicratem, obseruās quòd dona susciperet.

Pi. Quod grauissimum est omnium, Iupiter enim ille nunc regnans,

Aquilam statuit, auem habens in capite rex existens.

F

Σχόλια. Ο δ' ἀπέβλισε θοιμάτιον.] ἀντὶ τοῦ ἀφείλετο. ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν κηρίων ἢ ἀπὸ τῶν γάλα ἀμελγουσῶν. Προκυλινδεῖσθαι.] ἔαρος ἀρχομένου ἰκτῖνες φαίνεται εἰς τὴν Ελλάδα, ἐφ' ᾧ ἡδόμενοι κυλινδοῦνται ὡς ἐπὶ γόνυ. παίξας οὖν ὡς βασιλεῖ φησὶ τὸ κυλινδεῖσθαι ὑπὸ ἀνθρώπων. ἄλλως. τοὺς ἀνθρώπους δηλονότι. τὸ διὰ μεταβολὴν δὲ καιροῦ γινόμενον εἰς βασιλικὴν ἐπέτρεψε τιμήν. οἱ γὰρ ἰκτῖνοι τὸ παλαιὸν, ἔαρ ἐσήμαινον. οἱ πένητες οὖν ἀπαλλαγέντες τοῦ χειμῶνος ἐκυλινδοῦντο καὶ προσεκύνουν αὐτούς. Οβολὸν κατεβρόχθισα.] κατέπιον φησὶν ὃν εἶχον ἐν τῷ στόματι ὀβολὸν, ἵνα ἀνάσχωμαι ἀλφιτα προσκυλιόμενος τῇ τοῦ ἰκτίνου ἐπιφανείᾳ. Κόκκυ.] ποιὰ φωνὴ καὶ τὸ κόκκυ. ἢ ἀντὶ τοῦ ὀλίγον. ἔστι δὲ μόνος παροξυτόνως. πρὸ δὲ θερισμοῦ δὲ φαίνεται ὁ κόκκυξ ἐν τῇ Φοινίκῃ. Ησίοδος. ἦμος κόκκυξ κοκκύζει. Κόκκυ, ψωλοί.] αὕτη ἡ παροιμία. ὅτι ἐπὶ τῶν Αἰγυπτίων ἦσαν

ψωλοὶ πολλοί. καὶ ὅτ' ἂν ὁ κόκκυξ εἴπῃ κόκκυ, τότε ὅλοι ψωλοὶ ἤρχοντο εἰς τὸ πεδίον. ἄλλως. τὸ αἰδοῖον. ἐπίτηδες δὲ συνῆψε τὰς δύο λέξεις, ἵνα εἴπῃ αἰσχρῶς καὶ γέλωτα κινήσῃ. ἔστι δὲ παροιμία κόκκυ ψωλοὶ πεδίονδε ἀντὶ τοῦ κόκκυγος κράζοντος τὰ πεδία θερίζομεν. Επὶ τῶν σκήπτρων.] ἐπεὶ εἰώθασιν ἐν τοῖς σκήπτροις ἐπὶ τοῦ ἄκρου ἐκτυποῦν ὄρνιθας εἰς κόσμον. Μετέχων ὅτι δωροδοκοίη.] ἵνα μετέχῃ τῆς αὐτῆς δωροδοκίας. ἐν γὰρ τοῖς σκήπτροις τῶν βασιλέων ἦν αἰετός. ἔστι δὲ δῶρα μὲν τὰ ἐπὶ δωροδοκίᾳ διδόμενα. δωρεὰ δὲ ἐπὶ τιμῆς. G Οπότ' ἐξέλθοι Πρίαμος.] ἐν ταῖς τραγῳδίαις φησὶν ὑποκρίνεταί τις τὸ τοῦ Πριάμου βασιλικὸν πρόσωπον, ἔχων ὄρνιν ἐπὶ τοῦ σκήπτρου, τὸν Λυσικράτην τηρῶν μὴ δωροδοκήσῃ. οὗτος δὲ στρατηγὸς ἐγένετο Αθηναίων, κλέπτης τε καὶ πανοῦργος. διεβάλλετο δὲ ὡς δωροδόκος. ἔνιοι δὲ τραγικὸν αὐτόν φασι κλε-

πλὴν, καὶ σφόδρα ἀστεῖον. Ἐν τοῖς τραγῳδίαις.] ὅτι καὶ νῦν τὸν χορὸν τῶν τραγικῶν. ἐποίουν δὲ ἐπὶ τῶν σκήπτρων, ὡς ἐπίπαν αὐτούς. Ὄρνιν ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς.] δηλονότι ἐπὶ τοῦ σκήπτρου. οὕτω γὰρ ὁ Πίνδαρος. εὕδει γ' ἀνὰ σκάπτῳ Διός. ἢ ἐπειδὴ [illegible] τὰ ἀφιερωμένα ἑκάστῳ θεῷ ὄρνεα, ἐπὶ κεφαλῆς ἱδρύοντο. τῆς δὲ Ἀρχηγέτιδος Ἀθηνᾶς τὸ ἄγαλμα, γλαῦκα ἔχει ἐν τῇ χειρί. ὁ δὲ Ἀπόλλων τὸν ἱέρακα ὡς μαντικὸν ὄρνεον. ὡς θεράπων δὲ τοῦ Διός. ἐπεὶ μαρτυρεῖ(?) τοῦ αὐτοῦ ὁ ἱέραξ.

Ἡ δ' αὖ θυγάτηρ, γλαῦχ'· ὁ δ' Ἀπόλλων ὥσπερ θεράπων ἱέρακα.
Ευ. Νὴ τὴν Δήμητρ' εὖ ταῦτα λέγεις. τίνος οὕνεκα ταῦτ' ἄρ' ἔχουσιν;
Πι. Ἵν' ὅταν θύων τις, ἔπειτ' αὐτοῖς εἰς τὴν χεῖρ' ὡς νόμος ἐστὶ,
Τὰ σπλάγχνα διδῷ, τοῦ Διὸς αὐτοὶ πρότεροι τὰ σπλάγχνα λάβωσιν.
Ὤμνυέ τ' οὐδεὶς τότ' ἀνθρώπων θεὸν. ἀλλ' ὄρνιθας ἅπαντες.
Λάμπων δ' ὄμνυσιν ἔτι καὶ νῦν τὸν χῆν'. ὅταν ἐξαπατᾷ τις τι.
Οὕτως ὑμᾶς πάντες πρότερον μεγάλους ἁγίους τ' ἐνόμιζον.
Νῦν δ' ἀνδράποδ' ἠλιθίους Μανᾶς.
Ὥσπερ δ' ἤδη τοὺς μαινομένους,
Βάλλουσ' ὑμᾶς. κἀν τοῖς ἱεροῖς
Πᾶς τις ἐφ' ὑμῖν ὀρνιθευτὴς,
Ἵστησι βρόχους, παγίδας, ῥάβδους,
Ἕρκη, νεφέλας, δίκτυα, πηκτάς.
Εἶτα λαβόντες πωλοῦσ' ἀθρόους.
Οἱ δ' ὠνοῦνται βλιμάζοντες.
Κοὐδ' οὖν εἴπερ ταῦτα δοκεῖ δρᾶν,
Ὀπτήσαντες παρέθενθ' ὑμᾶς.
Ἀλλ' ἐπικνῶσιν τυρὸν. ἔλαιον.
Σίλφιον. ὄξος. καὶ τρίψαντες,
Κατάχυσμ' ἕτερον γλυκὺ καὶ λιπαρὸν,
Κἄπειτα κατεσκέδασαν θερμὸν
Τοῦτο καθ' ὑμῶν
Αὐτῶν, ὥσπερ κενεβρείων.

Hæc autem rursus filia glaucam, hic autē Apollo tanquam medicus accipitrem.
Ev. Per Cererem bene hæc dicis, cuius igitur gratia hæc habent?
Pi. Vt quando sacrificans, postea ipsis in manum vt lex est,
Viscera das, Ioue ipsi priores viscera capiant.
Iurabatque nullus tunc hominum Deum, sed aues omnes.
Lampon autem iurat etiam & nunc anserem, quando decipit aliquis aliquid.
Sic vos omnes prius magnos sanctósque putabant,
Nunc autem mancipia, stolidos, insanos.
Tanquam autem iam furiosos
Percutiunt vos, & in sacris
Omnis aliquis in vos auceps
Statuit laqueos, reticula, virgas,
Septa, nebulas, retia, conglutinationes.
Postea capientes vendunt congregatos,
Hi autem emunt palpantes.
Et neque igitur (si quidem hæc videtur facere)
Assantes apponunt vos:
Sed suprasaciunt caseum, oleum,
Radicem lasseris, acetum, & tenentes
Defusionem alteram dulcem & pinguem,
Et postea disperserunt calidam
Hanc in vos
Ipsos, tanquam carnes putidas.

Σχόλια. Λάμπων δ' ὄμνυσι.] τὸν εἰκῇ δαιμόνων(?). ὅτι πρῶτοι οἱ Σωκρατικοὶ οὕτως ἐπετήδευσαν ὀμνύναι. Σωκράτης γὰρ ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ τῶν Κρητικῶν, οὕτως φησί. Ῥαδάμανθυς δοκεῖ διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν δικαιότατος γεγενῆσθαι πάντων ἀνθρώπων. λέγεται δὲ αὐτὸν πρῶτον, οὐδένα ἐᾶν ὅρκους ποιεῖσθαι κατὰ τῶν θεῶν, ἀλλ' ὀμνύναι κελεῦσαι χῆνα καὶ κύνα καὶ κριὸν καὶ τὰ ὅμοια. ὁ δὲ Λάμπων, θύτης ἦν καὶ χρησμολόγος καὶ μάντις. ᾧ καὶ τὴν εἰς Σύβαριν τῶν Ἀθηναίων ἀποικίαν ἔνιοι περιάπτουσιν. αὐτὸν ἡγήσασθαι λέγοντες Ἀθηναῖον ὄντα σὺν ἄλλοις θ'. ὄμνυε δὲ κατὰ τοῦ χηνός, ὡς μαντικοῦ ὀρνέου. ἔτυχε δὲ καὶ τῆς ἐν Πρυτανείῳ σιτήσεως. ἄλλως. ὅτι τῶν χρησμολόγος. ἔζη δὲ ἐπὶ τῆς τῶν ὀρνίθων διδασκαλίας, οὐχ ὥς τινες ἐτεθνήκει. πολλοῦ γὰρ ὕστερον. Κρατῖνος ἐν ταῖς Νεμέσει(?) οἶδεν αὐτὸν ζῶντα, ἢ ταῦτα πολλῷ ὕστερον. Μανᾶς.] ἀπὸ τοῦ Μάνης. πρὸς δὲ τὰ ἀνδράποδα. καὶ ὄνομα ἐστὶ δουλικόν. ὥστε ἔλεγε τοὺς δούλους Μανᾶς. οὕτω γὰρ ἐκάλουν τοὺς οἰκέτας πολλάκις. Ῥάβδους.] χάρακας(?) σταυρούς. ἔστι δὲ εἶδος δικτύου, ὃ χρίουσιν ἰξῷ. Δίκτυα.] ἀντὶ τοῦ θηρευτικὰ δίκτυα, καὶ αἱ πηκταὶ δὲ, εἶδος δικτύου. Βλιμάζοντες.] ὅτι ποιητικὴ ἡ λέξις. Καλλίστρατος ἀντὶ τοῦ ψηλαφῶν. ἄλλως δὲ πλέον τι σημαίνει τὸ μὲν συντομίας(?). βλιμάζειν δὲ κυρίως, τὸ τοῦ ὑπογαστρίου καὶ τοῦ στήθους ἅπτεσθαι. ὅπερ ἐποίουν οἱ τοὺς ὄρνιθας ὠνούμενοι. οἱονεὶ θλιβομάζειν. Δίδυμος δὲ βλιμάζοντες, ἀντὶ τοῦ κνηκοῦντες(?). ἀποτίλλουσι γὰρ καὶ κατεσθίουσιν.

Bisetus. Σουΐδας. βλιμάζειν κυρίως τὸ τοῦ ὑπογαστρίου, καὶ τοῦ στήθους ἅπτεσθαι, ὅπερ ἐποίουν οἱ τὰς ὄρνιθας ὠνούμενοι, οἱονεὶ θλιμάζειν. ὁ αὐτὸς, βλιμάζειν. τὸ ταῖς χερσὶ διαθλίβειν, καὶ τὸ τὰ κρέα θλίψαι, βλίσαι λέγεται. καὶ βλιμάζων, ἀποστάζων τὸ μέλι τοῦ κηρίου.

Σχόλια. Ἀλλ' ἐπικνῶσιν.] ἐπιβάλλουσι περιψῶντες(?), παρὰ τὸ κνᾶσθαι(?) τὸ διαφθείρειν. σίλφιον δὲ, ῥίζα ἡδύοσμος. προσάρτυμα. Σίλφιον.] τὸ ἐν Λιβύῃ γινόμενον. θεραπεύει δὲ πολλά. ἔστι δὲ καὶ πολυτίμητον. καὶ ἐν Πλούτῳ φησίν. οὐδ' ἂν εἰ δοίης γέ μοι τὸν πλοῦτον αὐτὸν καὶ τὸ Βάττου σίλφιον. Κατάχυσμα.] ζωμὸς παρὰ τὸ χέεσθαι. γλυκὺ δὲ μέλιτι δεδευμένον. ἄλλως. οὐδὲν πλέον ἢ κατάχυσμα, ὥς τε ἀπὸ τούτου καὶ τὰ καταχύσματα λέγεσθαι. Ὥσπερ κενεβρείων.] κατὰ μετάθεσιν στοιχείου ἀντὶ τοῦ νεκριμαίων. ὡς τῶν θνησιμαίων κρεῶν, πολυτελεστέρας ἀρτύσεως δεομένων. ἄλλως. τὰ θνησιμαῖα κρέα οὕτως ἐκάλουν, ἐπεὶ ἐς κενὸν βαίνει(?) ὅταν θύσῃ.

A

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ κώλων ια΄.

Πολὺ δὴ πολὺ δὴ χαλεπωτάτους λόγους
Ηὗγκας αἴθρωπ΄, ὡς
Εδάκρυσά γ΄ ἐμῶν
Πατέρων κάκιω, οἳ
Τάσδε τὰς τιμὰς προγόνων παραδόντων,
Επ΄ ἐμοῦ κατέλυσαν.
Σὺ δ΄ ἐμοι κτ δαίμονα καὶ
Συντυχίαν ἀγαθὴν ἥκεις ἐμοὶ σωτήρ.
Αναθεὶς γὰρ ἐγώ σοι
Τὰ νεόττια κἀμαυτὸν οἰκήσω δή.
Αλλὰ τί χρὴ δρᾶν, σὺ δίδασκε παρών. ὡς ζῆν οὐκ ἄξιον ἡμῖν,
Εἰ μὴ κομιούμεθα παντὶ τρόπῳ τὴν ἡμετέραν βασιλείαν.

Multum iam, multum iam difficillimos sermones
Portasti homo, valde
B *Lachrymaui meorum*
Patrum timiditatem, qui
Hos honores progenitorum prabentium
In me destruxerunt.
Tu autem mihi secundum fortunam &
Conuersationem bonam venis mihi saluator:
Dedicans enim ego tibi
Pullos & me ipsum, habitabo iam.
C *Sed quid oportet facere, tu doce præsens, quòd viuere non dignum nobis,*
Nisi capiamus omni modo nostram dominationem.

Σχόλια. Πολὺ δή.] εὐθὺς εἰσιν μέλος χορῷ ἐπῳδικὴ μετὰ δὲ τὸ μῆ τὴν διπλῆν τίθεσθαι. προῳδικὴ δὲ δέ[illegible] προτίθεσθαι ἑτέρας διπλῆς. ἐστὶ δὲ καὶ ἀντιστροφὲς τῆς προρρηθείσης στροφῆς δὲ τὸ καὶ αὐτὴν ἐκ κώλων συγκεῖσθαι καὶ στίχων ἀσιναρτήτων ὄντα, ὁμοίων ἐκείνῃ. ἔχει δὲ καὶ ἐν ἐκθέσει τοὺς συνήθεις δύο στίχους ἀναπαιστικοὺς D ὁμοίως τοῖς ἑξῆς ξά, διπλῆ ἔξω γεγονυῖα περατουμένους. ἐπὶ τῷ τέλει δύο διπλαῖ ἔξω γεγονυῖαι. Χαλεπωτάτους λόγους.] λυπηροὺς χαλέψαι δυσχερεῖς. Εμῶν πατέρων.] ἐρεθισθέντες ὑπὸ τῶν πρεσβυτῶν καταβοῶσι τῶν πατέρων ὡς ἀπολεσάντων τὴν βασιλείαν. Επ΄ ἐμοῦ.] εἰς τὸν αὐτὸς ἐγὼ χρόνον διεδεχόμην. Τὰ νεόττια.] ὡς εἰ ἔλεγεν ἀνατίθημί σοι ἐμαυτὸν ὥστε διοικεῖν. ταῦτα δὲ εἰώθασι πρὸς τοὺς συνήθεις τῶν ἀνθρώπων λέγειν.

---

* BISETVS. Πεισθέταιρος διδάσκει πόθεν ἔσται τὸ τῶν ὀρνίθων ἀξίωμα, καὶ δόξα, εἰ πόλιν ἐν ἀέρι καλῶς περιτειχισθεῖσαν οἰκοδομήσει.

Πι. Καὶ δὴ τοίνυν πρῶτα διδάσκω μίαν ὀρνίθων πόλιν εἶναι,
E Κἄπειτα τὸν ἀέρα πάντα κύκλῳ καὶ πᾶν τουτὶ τὸ μεταξὺ
Περιτειχίζειν μεγάλαις πλίνθοις ὀπταῖς, ὥσπερ Βαβυλῶνα.
Επ. Ω Κεβριόνα, καὶ Πορφυρίων, ὡς σμερδαλέον τὸ πόλισμα.
Πι. Κἄπειτ΄ αὖ τοῦτ΄ ἐπανασταίη, τὴν ἀρχὴν τὸν Δί΄ ἀπαιτεῖν.
F Κἂν μὲν μὴ φῇ μηδ΄ ἐθελήσῃ, μηδ΄ εὐθὺς γνωσιμαχήσῃ,
Ιερὸν πόλεμον προφαίνειν αὐτῷ, καὶ τοῖσι θεοῖσιν ἀπειπεῖν
Διὰ τῆς χώρας τῆς ὑμετέρας ἐστυκόσι μὴ διαφοιτᾶν.
Ωσπερ πρότερον μοιχεύσοντες τὰς Ἀλκμήνας κατέβαινον.

PI. *Etiam igitur primùm doceo vnã auium ciuitatem esse.*
Et postea aërem omnem in circuitu, & omne hoc in medio
Circummurare magnis lateribus coctis tãquam Babylona.
EP. *O Cebriona & Porphyriõ, valde terribilem ciuitatem.*
PI. *Et postea si hoc instat, dominationẽ Iouem petere,*
Et siquidem non sinat, neque velit, neque statim sciat bellare,
Sacrum bellum proclamare ipsi & deis negare,
Per locum nostrum stantibus non deambulare,
Sicut prius adulterantes Alcmenas descenderunt,

Σχόλ. Πλίνθοις ὀπταῖς.] φασὶ γὰρ τὴν Βαβυλῶνα, ὀπτῶν πλίνθων οἰκοδομηθῆναι. ἀντὶ γύψου ἀσφάλτῳ συνδεθῆναι τὰς πλίνθους, ἣν Σεμίραμις δὲ ἔκτισε τὴν Βαβυλῶνα. Ω Κεβριόνα.] ὄρνιον τί φησι τὸν κεβριόνην. ἐπειδὴ δι᾽ ὧν ἔλεγεν, ὡς δεινὸν σμερδαλέον τὸ πόλισμα. ἐπιτηδείως δὲ τὸν πορφυρίωνα παρέλαβεν. καὶ ὅτι ὄρνις καὶ ὅτι εἷς τῶν γιγάντων ὅμοιος τῷ Κεβριόνῃ, ὃν ἐχειρώσατο ἡ Ἀφροδίτη. ἐπιτηδείως οὖν τῶν θεομάχων ἐμνήσθη. ἐπεὶ καὶ αὐτοὶ θεομαχήσουσιν. Γνωσιμαχήσῃ.] γνωσιμαχῆσαι ἔστι τὸ, γνῶναι ὅτι πρὸς κρείττονας αὐτοῖς ἡ μάχη, G ἡσυχάσαι. Ιερὸν πόλεμον.] ἱερὸς πόλεμος, ἐγένετο Ἀθηναίοις πρὸς Βοιωτοὺς βουλομένοις ἀφελέσθαι Φωκέων τὸ μαντεῖον. νικήσαντες δὲ, Φωκεῦσι πάλιν ἀπέδωκαν. ὡς Φιλόχορος ἐν τῇ τετάρτῃ. δύο δὲ πόλεμοι γεγόνασιν. ὁ τότε. καὶ ὁπότε Φωκεῦσιν ἐπέθεντο Λακεδαιμόνιοι. ἐν ἐνίοις δὲ τῶν ὑπομνημάτων ταῦτα λέγεται. ἱερὸν πόλεμον λέγει, καθὸ πρὸς θεοὺς ἔσται. ἅμα δὲ τοῦ ἱεροῦ πολέμου

μνημονεύει, γενομένης Ἀθηναίοις πρὸς Φωκέας ὑπὲρ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ. ἀμφιδίας αἱ δὲ ὑπ' αὐτῆς, οὐ γὰρ πρὸς Φωκέας ὑπὲρ τούτου ἐπολέμησαν, ἀλλ' ὑπὲρ Φωκέων, διὰ τὸ πρὸς Λακεδαιμονίους ἔχθος. γεγόνασι δὲ δύο πόλεμοι ἱεροί. πρότερος μὲν Λακεδαιμονίοις πρὸς Φωκεῖς ὑπὲρ Δελφῶν. καὶ κρατήσαντες τοῦ ἱεροῦ Λακεδαιμόνιοι τὴν προμαντείαν παρὰ Δελφῶν ἔλαβον. ὕστερον δὲ τρίτῳ ἔτει τοῦ πρώτου πολέμου, Ἀθηναίοις πρὸς Λακεδαιμονίους ὑπὲρ Φωκέων. καὶ τὸ ἱερὸν ἀπέδωκε Φωκεῦσι, καθάπερ καὶ Φιλόχορος ἐν τῇ τετάρτῃ λέγει. καλεῖται δὲ ἱερός, ὅτι περὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ ἐγένετο. ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ Θουκυδίδης καὶ Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἐνάτῳ, καὶ Θεόπομπος ἐν τῷ [illegible]. Μοιχεύσοντες.] διὰ τοῦ πλυθυντικοῦ ηὔξησε τὴν διαβολήν.

Καὶ τὰς Ἀλόπας. καὶ τὰς Σεμέλας, ἤνπερ δ' ἐπίωσι βάλλειν	*Et alopas, & semelas. si autem inuadunt iacere,*
Σφραγῖδ' αὐτοῖς ἐπὶ τὴν ψωλὴν ἵνα μὴ βινῶσ' ἔτι κείνας.	*Sigillum ipsis in cruce vt non coeant amplius illas.*
Τοῖς δ' ἀνθρώποις ὄρνιν ἕτερον πέμψαι κήρυκα κελεύω,	*Hominibus autem alterum mittere praeconem iubeo,*
Ὡς ὀρνίθων βασιλευόντων, θύειν ὄρνισι τὸ λοιπόν,	*Tanquam auibus regnantibus sacrificare auibus in futurum,*
Κἄπειτα θεοῖς ὕστερον αὖθις. προσνείμασθαι δὲ πρεπόντως	*Et postea deis nouissimè iterum. attribuere autem decenter*
Τοῖσι θεοῖσι τῶν ὀρνίθων, ὃ ἂν ἁρμόζῃ καθ' ἕκαστον.	*Deis auium, quod congruit vnicuique.*
Ἢν Ἀφροδίτῃ θύῃ, πυροὺς ὄρνιθι φαληρίδι θύειν.	*Si Veneri sacrificet, frumenta aui phaleridi sacrificare.*
Ἢν δὲ Ποσειδῶνί τις οἶν θύῃ, νήττῃ πυροὺς καθαγίζειν.	*Si autem Neptuno quis suem sacrificet, † noctua († anati) sacrificare.*
Ἢν δ' Ἡρακλεῖ τις βοῦν, λάρῳ ναστοὺς θύειν μελιτοῦττας.	*Si autem Herculi quis bouem, laro placētas sacrificare mellitas,*
Κἂν Διὶ θύῃ βασιλεῖ κριόν, βασιλεύς ἐστ' ὀρχίλος ὄρνις,	*Etsi Ioui sacrificet regi arietem, rex est orchilus auis:*
Ὧι προτέρῳ δεῖ τοῦ Διὸς αὐτοῦ, σέρφον ἐνόρχην σφαγιάζειν.	*Cui priori decet Ioue ipso, serphum marem mactare.*
Ευ. Ἥσθην σέρφῳ σφαγιαζομένῳ. βροντάτω νῦν ὁ μέγας Ζάν.	*Ev. Laetatus sum serpho mactato, tonet nūc magnus Iupiter.*
Επ. Καὶ πῶς ἡμᾶς νομιοῦσι θεοὺς ἄνθρωποι, κοὐχὶ κολοιούς,	*EP. Et quomodo nos putant deos homines, & non graculos,*
Οἳ πετόμεσθα, πτέρυγάς τ' ἔχομεν; Πι. ληρεῖς. καὶ νὴ Δί' ὅ γ' Ἑρμῆς	*Qui volamus, alásque habemus? Pi. nugaris. & per Iouem Mercurius*
Πέτεται, θεὸς ὤν, πτέρυγάς τε φορεῖ. κἄλλοι γε θεοὶ πάνυ πολλοί.	*Volat deus existens, alásque fert, & alij dei valde multi.*
Αὐτίκα Νίκη πέτεται πτερύγοιν χρυσαῖν. καὶ νὴ Δί' Ἔρως γε.	*Statim victoria volat alis aureis, & per Iouem amor.*
Ἶριν δέ γ' Ὅμηρος ἔφασκ' ἰκέλην εἶναι τρήρωνι πελείῃ.	*Irim autem Homerus dixit similem esse timidæ columbæ.*
Επ. Ὁ Ζεὺς δ' ἡμῖν οὐ βροντήσας, πέμψει πτερόεντα κεραυνόν;	*EP. Iupiter autem vobis non tonans mittet alatum fulmen?*
Πι. Ἢν δ' οὖν ὑμᾶς μὲν ὑπ' ἀγνοίας εἶναι νομίσωσι τὸ μηδέν.	*Pi. Si autem igitur vos quidem pra ignorantia esse putabunt nihil.*
Τούτους δὲ θεοὺς τοὺς ἐν Ὀλύμπῳ, τότε χρὴ στρουθῶν νέφος ἀρθὲν,	*Hos autem deos illos in Olympo, tūc oportet passerum nubem eleuatam,*

Σχόλια. Καὶ τὰς Ἀλόπας.] Ἀλόπη Κερκυόνος θυγάτηρ, ᾗ καὶ Ποσειδῶνος υἱὸς Ἱπποθόων συνῆν. Θύειν ὄρνισι πρὸ τῶν θεῶν.] τὸ λοιπὸν δὲ εἰς τὸ ἔμπροσθεν. προσνείμασθαι δὲ μερίσαι καὶ προσνεῖμαι ἑκάστῳ ὄρνιν ἑκάστῳ θεῷ.

Bisetvs. Ὁ δὲ τούτων νοῦς [illegible]. εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον δεῖ τοὺς ἀνθρώπους πρότερον μὲν τοῖς ὄρνισι θύειν, ὡς ἁπάντων βασιλείαν ἔχουσιν, ἔπειτα δὲ, τοῖς θεοῖς ὑστέρους τῶν ὀρνίθων βασιλευόντων πολλῷ ὑποδεεστέροις.

Σχόλια. Ἢν Ἀφροδίτῃ θύῃ πυρούς.] πυροὺς λέγει τῇ Ἀφροδίτῃ θύειν, ἐπειδὴ οἱ ἑφθοὶ πυροὶ πρὸς συνουσίαν ἐγερτικοί. ἡ δὲ φαληρίς, ὄρνεόν ἐστι λιμναῖον εὐάφροδισιον. ἐσχημάτισε δὲ παρὰ τὸν φαλλόν. Ἢν δὲ Ποσειδῶνι.] χαίρεται Ποσειδῶνι βοῦν τις θύῃ. νήττῃ δὲ παρὰ τὸ [illegible]. ἐπεὶ ἔνυδρον τὸ ζῶον. τῷ Ποσειδῶνι δὲ, ἐν ὑγροῖς διάγει. Ἢν δ' Ἡρακλεῖ θύῃ τις.] τὸ λάρον διὰ τὴν ἀδηφαγίαν Ἡρακλεῖ προσάπτει. ναστοὺς δὲ, μάζας πλακουντώδεις. ἄλλως ὁ δὲ Ἀσκληπιάδης φησὶν εἶναι πλακοῦντας μικροτέρους δὲ μέλιτι δεδευμένους. τὸ δὲ πλῆρες, ναστούς καὶ μελιτοῦττας. λέγεται γὰρ ὁ καὶ σησαμοῦς. Ὀρχίλος ὄρνις.] διὰ τὰς μοιχείας τοῦ Διὸς, τὸν ὄρνιν παρήγαγεν. ἐπλάσατο δὲ τὸ ὄνομα τοῦ ὄρνιθος, ὡς καταφερὴς ὁ Ζεὺς καὶ

ζοὺς καὶ μορχός, διὰ τοῦτο ὀρχίλον παρείλαβε διὰ τοὺς A ὄρχεις. τὸ δὲ στρόφον ἐνόρχιν ὡς ἀεὶ ὄντ' ἐνορχιν. δῆλον δὲ ἐντεῦθεν, ὅτι οὐχ ὡς οἴονταί τινες σπέρμα τὸ στρόφος. ζῶον γάρ ἐστι μυρμηκῶδες. Ηθελω στρόφ.] ὡς καταφρονῶν αὐτοῦ φησί. καὶ δ ωείζειν πολλάκις ἐπιτεθείκασιν. Αὐτίκα Νίκη πέτεται.] νεωτερικὸν τὸ τὴν Νίκην καὶ τὸν Ἔρωτα ἐπτερῶσθαι. Αρχέννεως γάρ φησι, καὶ τὸν

Βουπάλου καὶ Αθηνίδος πατέρα, οἱ δὲ Αγλαοφῶντα τὸν Θάσιον ζωγράφον, πτηνὴν ἐργάσασθαι τὴν Νίκην. ὡς οἱ περὶ Καρύστιον τὸν Περγαμηνόν φασιν. Ιερεὺς δ' ὁ γ' Ομηρος.] ὅτι ψεύδεται παίζων. οὐ γὰρ ἐπὶ Ιριδος. ἀλλ' ἐπὶ Αθηνᾶς καὶ Ηρας. αἱ δὲ βάτην τρήρωσι πελείασιν ἴθμαθ' ὁμοῖαι. οἱ δὲ ἐν ἑτέροις φασὶ ποιήμασιν Ομήρου τοῦτο φέρεσθαι. εἰσὶ γὰρ καὶ κύμαιοι.

B

Καὶ σπερμολόγων ἐκ τῶν ἀγρῶν τὸ σπέρμ' αὐτῶν ἀνακάψαι, (τρείτω.
Κἄπειτ' αὐτοῖς ἡ Δημήτηρ πυροὺς πεινῶσι με-
Επ. Οὐκ ἐθελήσει μὰ Δί' ἀλλ' ὄψει προφάσεις αὐτὴν παρέχουσαν.
Πι. Οἱ δ' αὖ κόρακες τῶν ζευγαρίων οἷσι τὴν γῆν καταροῦσι,
Καὶ τῶν προβάτων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκκοψάντων ἐπὶ πείρᾳ. C
Εἶθ' ὁ γ' Απόλλων ἰατρὸς ὢν, ἰάσθω, μισθοφορεῖ δέ.
Ευ. Μὴ πρίν γ' ἂν ἐγὼ τὼ βοιδαρίω τὼ 'μὼ πρῶτον ἀποδῶμαι.
Πι. Ην δ' ἡγῶνταί σε θεόν. σὲ βίον. σὲ δὲ γῆν. σὲ Κρόνον. σὲ Ποσειδῶ,
Αγαθ' αὐτοῖσιν πάντα παρέσται. Χο. λέγε δή μοι τῶν ἀγαθῶν ἕν.
Πι. Πρῶτα μὲν αὐτῶν τὰς οἰνάνθας οἱ πάρνοπες D οὐ κατέδονται.
Αλλὰ γλαυκῶν λόχος εἷς αὐτοὺς, καὶ κερχνῄδων, ἐπιτρέψει.
Εἶθ' οἱ κνῖπες καὶ ψῆνες ἀεὶ τὰς συκᾶς οὐ κατέδονται.
Αλλ' ἀναλέξει πάντας καθαρῶς αὐτοὺς ἀγέλη μία κιχλῶν.
Επ. Πλουτεῖν δὲ πόθεν δώσομεν αὐτοῖς; καὶ γὰρ τούτου σφόδρ' ἐρῶσιν.
Πι. Τὰ μέταλλ' αὐτοῖς μαντευομένοις, οὗτοι δώ- E σουσι τὰ χρηστά.
Τάς τ' ἐμπορίας τὰς κερδαλέας, πρὸς τὸν μάντιν κατεροῦσιν.
Ως οὐκ ἀπολεῖται τῶν ναυκλήρων οὐδείς. Χο. πῶς οὐκ ἀπολεῖται;
Πι. Προερεῖ τις ἀεὶ τῶν ὀρνίθων μαντευομένῳ περὶ τοῦ πλοῦ. (ἐπέσται.
Νυνὶ μὴ πλεῖ, χειμὼν ἔσται. νυνὶ πλεῖ, κέρδος F

Et seminum lectorum ex agris semen ipsorum deuorare,
Et postea ipsis Ceres frumenta famescentibus mensuret.
Ep. Non volet per Iouem, sed videbis excusationes ipsam præbentem.
Pi. Hi autem rursus corui iugalium quibus terram arant,
Et ouium oculos eiiciant in tentatione,
Postea Apollo medicus existens sanet, mercedem sumat autem.
Ev. Nō antequam ego boues hos meos primùm vendam.
Pi. Si autem putant te deum, te vitam, te autem terram, te Saturnum, te Neptunum,
Bona ipsis omnia aderunt. CH. Dic iam mihi horum bonorum vnum.
Pi. Primùm quidem ipsorum vineas parnopes non edunt,
Sed noctuarum insidia in ipsos & cerchneidum inuehet.
Postea culices & auiculæ semper ficos non edunt,
Sed expellet omnes apertè ipsos armentum vnum turdorum.
Ep. Ditescere autem vnde dabimus ipsis? etenim hoc valde amant.
Metalla ipsis inquirentibus, hi dabunt bona,
Hásque mercaturas vtiles, ad vatem dicent:
Quare non peribit nauicularius nullus: CHO. Quomodo non peribit?
Pi. Prædicet aliquis semper auium, inquirenti circa nauigationem,
Nunc non nauiga, hyems erit: nunc nauiga, lucrum inerit.

Σχόλια. Σπερμολόγων.] ὄνομα ὀρνέων ἀπὸ τοῦ ὀρύττειν τὰ σπέρματα καὶ ἐσθίειν οὕτως ὠνομάσθησαν.

BISETVS. Εὐστάθιος. σπερμολόγος, ὄρνεον λυμαινόμενον τοῖς σπορίμοις, ὃ καὶ σπερμονόμος λέγεται. καὶ σπερμολόγους ἐκάλουν οἱ Αττικοὶ τοὺς περὶ τὰ ἐμπόρια, καὶ τὰς ἀγορὰς διατρίβοντας, καὶ τὰ ἐκ φορτίων διαπίπτοντα ἀναλεγομένους. καὶ σπερμολόγοι τροπικῶς οἱ ἐπὶ συλλέκτοις μαθήμασιν ἀλαζονευόμενοι, καὶ οἱ μηδενὸς λόγου ἄξιοι. ὅθεν καὶ σπερμολογεῖν ῥῆμα. G

Σχόλια. Οὐκ ἐθελήσει.] ἀντὶ τοῦ οὐ δυνήσεται. Ομηρος. οὐδ' ἔθελεν προρέειν. Οἱ δ' αὖ κόρακες.] ἐπιβουλεύσειν φησὶ τοῖς ἀνθρώποις ἐὰν μὴ τιμήσωσιν ὑμᾶς. τοὺς γὰρ βοῦς ἐπὶ γεωργίαν χρησίμους ὄντας ἀνθρώποις τυφλώσει καὶ τὰ πρόβατα ἐξ ὧν τὰς ἐσθῆτας ἔχουσι. Επὶ πείρᾳ.] ἐπὶ βλάβῃ. ἢ ἵνα πειραθῶσιν ἡμῶν οἱ θεοὶ ἐσμέν. Μισθοφορεῖ δέ.] ὁ δὲ ἀντὶ τοῦ γάρ. τοῦτο δὲ εἶπεν, ἐπεὶ Λαομέδοντα τῆς τειχοδομίας μισθὸν ᾔτησαν.

BISETVS. Ομηρος Ιλ. Φ.
Μοῦνοι νῶϊ θεῶν ὅτ' ἀγήνορι Λαομέδοντι
Πὰρ Διὸς ἐλθόντες θητεύσαμεν εἰς ἐνιαυτὸν
Μισθῷ ἐπὶ ῥητῷ. ὁ δὲ σημαίνων ἐπέτελλεν.
Ητοι ἐγὼ Τρώεσσι πόλιν, καὶ τεῖχος ἔδειμα
Εὐρύ τε, καὶ μάλα καλὸν, ἵν' ἄρρηκτος πόλις εἴη.
Φοῖβε σὺ δ' εἰλίποδας ἕλικας βοῦς βουκολέεσκες.

Σχόλια. Τὰς οἰνάνθας.] οἰνάνθη ἡ πρώτη ἔκφυσις τῆς σταφυλῆς. καὶ Εὐριπίδης. οἰνάνθ' ἃ καθαμέριον στάζει. καὶ τὸν πολύκαρπον οἰνάνθας ἱεῖσα βότρυν. Γλαυκῶν λόχος.] γλαὺξ. εἶδος ὀρνέου. λόχος δὲ τὸ σύστημα. ὥσπερ στρατιώτης ἐστί.

Καὶ κερχνῄδων.] μή ποτε καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν, οὐχὶ κερχνὴς χαρίεν, ἀλλὰ κερχνῇς σὺν τῷ ι, ὡς Νηρηΐς. A νῦν γὰρ κερχνῄδ' ἂν εἴποιεν. τινὲς δὲ εἶδος ὀρνίθιον μικρά.

Ευ. Γαῦλον κτῶμαι καὶ ναυκληρῶ, κοὐκ ἂν μείναιμι παρ' ὑμῖν.
Πι. Τοὺς θησαυρούς τ' αὐτοῖς δείξουσ' οὓς οἱ πρότεροι κατέθεντο,
Τῶν ἀργυρίων. οὗτοι γὰρ οἴδασι. λέγουσι δέ τοι τάδε πάντες,
B
Οὐδεὶς οἶδε τὸν θησαυρὸν τὸν ἐμὸν, πλὴν εἴ τις ἄρ' ὄρνις.
Ευ. Πωλῶ γαῦλον, κτῶμαι σμινύην, καὶ τὰς ὑδρίας ἀνορύττω.
Επ. Πῶς δ' ὑγίειαν δώσουσ' αὐτοῖς, οὖσαν παρὰ τοῖσι θεοῖσιν.
Πι. Ην εὖ πράττωσ' οὐχ ὑγίεια μεγάλη τοῦτ' ἐστί; σάφ' ἴσθι.
C
Ως ἄνθρωπός γε κακῶς πράττων, ἀτεχνῶς οὐδεὶς ὑγιαίνει.
Χο. Πῶς δ' εἰς γῆρας πότ' ἀφίξονται; καὶ γὰρ τοῦτ' ἔστ' ἐν ὀλύμπῳ.
Η παιδάριόν τ' ἀποθνήσκειν δεῖ. Πι. μὰ Δί' ἀλλὰ τριακόσι' αὐτοῖς
Ἐπ προσθήσουσ' ὄρνιθες ἔτη. Χο. παρὰ τοῦ; Πι. παρὰ τοῦ; παρ' ἑαυτῶν,
D
Οὐκ οἶσθ' ὅτι πέντε γενεὰς ἀνδρῶν ζώει λακέρυζα κορώνη;
Ευ. Αἰβοῖ. ὡς πολλῷ κρείττους οὗτοι τοῦ Διὸς ἡμῖν βασιλεύειν.
Πι. Οὐ γὰρ πολλῷ. πρῶτον μὲν οὐ-
Χὶ νεὼς ἡμᾶς οἰκοδομεῖν δεῖ
Λιθίνους αὐτοῖς. οὐδὲ θυρῶσαι
Χρυσαῖσι θύραις, ἀλλ' ὑπὸ θάμνοις
E
Καὶ πρινιδίοις οἰκήσουσιν.
Τοῖς δ' αὖ σεμνοῖς τῶν ὀρνίθων,
Δένδρον ἐλαίας ὁ νεὼς ἔσται.
Κοὐδ' εἰς Δελφοὺς, οὐδ' εἰς Ἀμμω-
Ν' ἐλθόντες, ἐκεῖ θύσομεν. ἀλλ' ἐν
Ταῖσι κομάροις καὶ τοῖς κοτίνοις
Στάντες ἔχοντες κριθὰς, πυρούς,
Εὐξόμεθ' αὐτοῖς ἀνατείνοντες
F
Τὼ χεῖρ' ἀγαθῶν διδόναι τι μέρος.
Καὶ ταῦθ' ἡμῖν παραχρῆμ' ἔσται,
Πυροὺς ὀλίγους προβαλοῦσιν.

Ev. *Nauigium possideo, & nauem guberno, & non manebo apud vos.*
PI. *Thesauros ipsis ostendent, quos priores deposuerunt*
Argentorum. hi enim sciunt, dicunt hæc omnes.
Nullus scit thesaurum meum, præter si quis auis.
EV. *Multo nauigium, possideo ligonem, & hydrias defodio.*
EP. *Quomodo autem sanitatem dabunt ipsis existentem apud deos?*
PI. *Si bene agant, non sanitas magna hoc est? manifeste scias,*
Quòd homo male agens aperte, nullus sanus est.
CH. *Quomodo autem in senectutem aliquando abibunt? etenim hoc est in Olympo,*
Vel puerulum mori oportet. PI. *Per Iouem, sed trecentos ipsis*
Adhuc apponunt aues annos. CH. *A quo? à se ipsis?*
Non scis quòd quinque generationes virorum viuit garrula cornix.
EV. *Papæ, valde multo potentiores hi Ioue nobis regnare.*
PI. *Non enim multo: primùm quidem non*
N altaria nos ædificare oportet
Lapidea ipsis, neque claudere
Aureis ianuis, sed sub arbustis
Et fruticulis habitant.
His autem rursus prudentibus auium,
Arbor olea altare erit.
Et neque in Delphos, neque in Ammo-
Ne euntes, illic sacrificabimus, sed in
Moris & oleastris
Stantes, habentes ordea, frumenta,
Supplicabimus, sibipsis extendentes
Manus bonorum dare aliquam partem.
Et hæc nobis statim erunt,
Frumenta pauca proponentibus.

Σχόλια. Γαῦλον κτῶμαι.] γαῦλος φοινικικὸν σκάφος, καὶ ναῦ προσεοικὸς ... ἐπὶ δὲ τῆς ἀγγείου, ὀξυτόνως. Καλλίμαχος, Κυπρόθεν Σιδώνιος με κατήγαγεν ἐνθάδε γαῦλος. ἄλλως. Γαῦλος, πλοῖόν τι φορτικὸν, ὡς καὶ σκάφος ἀπὸ τῶν σκευῶν. Ὅμηρος, γαυλοί τε σκαφίδες τε. ὡς εἰρηκότερος δὲ ὄντος καὶ ἀκινδυνώτερον τῶν ἄλλων πάντων τῶν τόφοσι.

G

BISETUS. Γαῦλον] Εὐστάθιος, γαυλὸς, σκεῦος ποιμενικὸν εἰς τὸ ἀμέλγειν χρήσιμον. παρὰ τὸ γάλα λέγεται, πλεονασμῷ τοῦ υ. καὶ ὀξυτόνως προφέρεται. γαῦλος δὲ βαρυτόνως εἶδος τι πλοίου, καὶ ἡ ἀντλία ὁμωνύμως.

Σχόλια. Πλὴν εἴ τις ὄρνις.] παροιμία ἐστίν. οὐδεὶς μὲ θεωρεῖ πλὴν ὁ παρεστηκὼς ὄρνις. ἄλλως. παροιμιακῶς τοῦτο. οὐδεὶς οἶδε τί ἡμῖν ... πλὴν γε εἴ τις ὄρνις. τοῦτο ἐλέγετο, ἐπὶ τῶν ἀγνώστων. Τὰς ὑδρίας] ἐν ὑδρίαις γὰρ ἔκειντο οἱ θησαυροί. Πῶς δ' εἰς γῆρας.] ἀντὶ τοῦ εἰς πολυχρονιότητα προκόψουσιν. Οὐκ οἶσθ' ὅτι πέντε γενεάς.] καλῶς καὶ τοῦτο παρὰ τὸ Ἡσιόδειον παίζει. ἐννέα γὰρ ζώει γενεὰς λακέρυζα κορώνη. Οὐδὲ θυρῶσαι.] τοὺς ναοὺς ὡς τοῖς θεοῖς. θάμνοις δὲ συμφύτοις τόποις. σεμνοῖς δὲ τοῖς τιμίοις. Δένδρον ἐλαίας.] ὅτι εὕρημα θεῶν. Ἀθηνᾶς γάρ. Κοὐδ' εἰς Δελφοὺς] ἔνθα μαντεῖα εἰσίν. ἐν μὲν Δελφοῖς τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐν δὲ Λιβύῃ τὸ τοῦ Ἄμμωνος. Ταῖσι κομάροις.] ὅτι τὰς μὲν κομάρους, θηλυκῶς φασί. τοὺς δὲ κοτίνους ἀρσενικῶς. εἶδος δὲ δένδρου ταῦτα.

ΣΤΡΟΦΗ κώλων ιβ'.

Χο. Ὦ φίλτατ' ἐμοὶ πολὺ πρεσβυτῶν ἐξ ἐχθίστου μεταπίπτων.
Οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν ἐγώ ποθ' ἑκὼν τῆς σῆς γνώμης ἔτ' ἀφείμην.
Ἐπαυχήσας δὲ τοῖσι σοῖς λόγοις,
Ἐπηπείλησα καὶ κατώμοσα.
Ἢν σὺ παρ' ἐμὲ θέμενος
Ὁμόφρονας λόγους δικαίους
Ἀδόλους, ὁσίους,
Ἐπὶ θεοὺς ἴῃς, ἐμοὶ
Φρονῶν ξυνῳδὰ, μὴ πολὺν χρόνον
Θεοὺς ἔτι σκῆπτρα τἀμὰ τρίψειν.
Ἀλλ' ὅσα μὲν δεῖ ῥώμῃ πράττειν, ἐπὶ ταῦτα τεταξόμεθ' ἡμεῖς.
Ὅσα δὲ γνώμῃ δεῖ βουλεύειν, ἐπὶ σοὶ τάδε πάντ' ἀνάκειται.

INVERSIO membrorum duodecim.

CH. O Amicissime mihi multo senum ex inimicissimo incidens.
Non est vt ego volens tuam sententiam amplius dimittam.
Glorians autem tuis verbis,
Minatus sum & iuraui,
Si tu apud me ponens
Concordes sermones iustos,
Non dolosos, sanctos,
In Deos ibis mihi,
Sapiens eosdem cantus non multo tempore,
Deos adhuc sceptra mea terere:
Sed quaecunque quidem oportet fortitudine facere, in haec ordinabimus nos,
Quaecunque quidem sententia oportet consultare, in te haec omnia incumbunt.

Σχόλια. Ὦ φίλτατ' ἐμοί.] κορωνὶς καὶ ἔκθεσις χοροῦ, ἐπῳδικὴ μὲν διὰ τὸ μὴ τὴν διπλῆν τίθεσθαι. προῳδικὴ δὲ διὰ τὸ προτίθεσθαι ἑτέρας περιόδου στίχων κώλων δυοκαίδεκα ὧν ὁ πρῶτος καὶ δεύτερος καὶ ἑνδέκατος καὶ δυοδέκατος, ἀναπαιστικοὶ τετράμετροι καταληκτικοί. ὁ τρίτος ἀσυνάρτητος ἐξ ἀναπαιστικῶν πενθημιμερῶν ἐξ ἀναπαιστικοῦ πενθημιμεροῦς αἰολικοῦ διὰ τὸ ἔχειν τὸν πρῶτον πόδα ἴαμβον καὶ τροχαϊκοῦ ὁμοίου πενθημιμεροῦς. ὁ τέταρτος ὅμοιος. τὸ πέμπτον ἀναπαιστικὸν πενθημιμερὲς τὸν δεύτερον ἔχον πόδα τετράβραχυν. τὸ ἕκτον τροχαϊκὸν δίμετρον ἀκατάληκτον τὸν πρῶτον ἔχον πόδα τετράβραχυν. τὸ ἕβδομον, ἀναπαιστικὸν βάσις. τὸ ὄγδοον τροχαϊκὸν ἑφθημιμερὲς τὸν πρῶτον ἔχον πόδα τετράβραχυν. ὁ ἔννατος ἰαμβικὸς τετράμετρος βραχυκατάληκτος. ὁ δέκατος ἀσυνάρτητος ἐξ ἰαμβικῆς βάσεως καὶ τροχαϊκοῦ ἰθυφαλλικοῦ. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. Ἐξ ἐχθίστου] ἀπὸ τῆς ἔχθρας εἰς φιλίαν μεταπίπτων. Ἐπαυχήσας] μεγαλοφρονήσας διὰ τῶν σῶν λόγων. Ἐπηπείλησα] ἐπαγγειλάμενος ὤμοσα. Τἀμὰ τρίψειν.] χαριέντως εἶπε τρίψειν καὶ ὡς ἐπὶ ἱματίου. Καὶ μὴν μὰ τὸν Δία.] ἔκθεσις περιόδου ἀμοιβαίας ἐν στίχων ἰαμβικῶν τριμέτρων ἀκαταλήκτων εἴκοσι. ὧν τελευταῖος καὶ μετὰ δίοπτρον λαμβάνεται τὸ χρῶμα τὸ ἐν ἐκθέσει δὲ στίχοι ἀναπαιστικοὶ τετράμετροι. ἐπὶ τὸν ἀποθέσει παράγραφος.

ΣΥΣΤΗΜΑ κατὰ περικοπήν. ἐν στίχων κ'.

Επ. Καὶ μὴν μὰ τὸν Δί' οὐχὶ νυστάζειν ἔτι
Ὥρα 'στὶν ἡμῖν, οὐδὲ μελλονικιᾶν,
Ἀλλ' ὡς τάχιστα δεῖ τι δρᾶν, πρῶτον δέ τι
Εἰσέλθετ' εἰς νεοττιάν γε τὴν ἐμὴν.
Καὶ τἀμὰ κάρφη, καὶ τὰ παρόντα φρύγανα.
Καὶ τοὔνομ' ἡμῖν φράσατον, ἀλλὰ ῥᾴδιον.
Πι. Ἐμοὶ μὲν ὄνομα Πεισθέταιρος. Επ. τῷδε δὲ τίς;
Πι. Εὐελπίδης Θριάσιος. Επ. ἀλλὰ χαίρετον.
Πι. Ἄμφω δεχόμεσθα. Επ. δεῦρο τοίνυν εἴσιτον.
Πι. Ἴωμεν. εἰσηγοῦ σὺ λαβὼν ἡμᾶς. Επ. ἴθι.
Πι. Ἀτὰρ τὸ δεῖν' ἐπανάκρουσαι πάλιν. Επ. φέρ' ἴδω.
Πι. Φράσον γε νῷν, ὅπως ἐγώ τε χοὖτοσὶ
Ξυνεσόμεθ' ὑμῖν πετομένοις οὐ πετομένω:

CONSTITVTIO per circuncisionem.

EP. *E T quidem per Iouem non dormitare amplius*
Hora est nobis, neque tarde vincere,
Sed quàm citissimè oportet aliquid facere. primùm autem
Intrare in nidum meum,
Et meas festucas, & praesentia sarmenta,
Et nomen nobis dic, sed facilè.
PI. *Mihi quidem nomen Pisthetaerus.* EP. *Huic autem quod?*
PI. *Euelpides ex Thracia.* EP. *Sed gaudete.*
PI. *Ambo suscepimus.* EP. *Huc igitur intrate.*
PI. *Eamus, introduc tu capiens nos.* EP. *Veni.*
PI. *Sed illud reuoca rursus.* EP. *Age, videam.*
PI. *Dic nobis, quomodo egoque & hic*
Coerimus vobis volantibus, non volantes.

Σχόλια. Οὐδὲ μελλονικιᾶν.] ὅτι βραδὺς ἦν ὁ Νικίας... ὄχλους καὶ ὡς εἰ διαβάλλοντες, οὐχὶ προνοητικὸς ἦν, ἀλλὰ μελητής. τινὲς δέ φασι διὰ τὸ προνοητικὸν καὶ μὴ προπετῆς τοιοῦτον αὐτὸν εἶναι. Ἀλλ' ὡς τάχιστα δεῖ τι δρᾶν.] ὁ Ἔποψ παρακελεύεται αὐτοῖς εἰς τὴν νεοττιὰν εἰσελθεῖν, ἵνα αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἔχειν χρόνον καιρὸν ἢ ...

ράξασθε. τὸ δὲ κάρφη καὶ φρύγανα ἐκ παραλλήλου. Κειᾶθεν.] Κειὸς δῆμος τῆς Αντιοχίδος φυλῆς, ἀπὸ Κειοῦ τινος ὀνομασμένος. ἀναγράφει δὲ τοὺς ἐπωνύμους τῶν δήμων καὶ φυλῶν Πολέμων. χαρίεται δὲ καὶ Θριᾶθεν ἀπὸ δήμου τῆς Οἰνηΐδος φυλῆς. Επανάκρουσαι.] ἐπανάκαμψον, ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν τὰς ναῦς ἀνακρουομένων ἢ τὰς ναῦς. ἄλλως. ἀνάστρεψον ἐπιστάθητι. ἐπεὶ ἀνάκρουσις δὲ ἐστὶ κυρίως τὸ ἐπισχεῖν τὴν ἐπερχομένην ναῦν καὶ μεθορμίσαι εἰς τὸν ὅρμον, ἵνα μὴ προσπελασθεῖσα θραυσθῇ. καὶ νῦν δ' αὐτὸ πάλιν ἐπὶ τοῦ ὀπίσω ἀπὸ τῶν εἰς τοὔμπροσθεν ἐρχομένων. ἢ ἀντὶ τοῦ ἐὰν ἦλθες πρὸ τούτου, πάλιν στρέψον καὶ ἐπανάλαβε.

Επ. Καλῶς. Πε. ὅρα νυν, ὡς ἐν Αἰσώπου λόγοις
Ἐστὶν λεγόμενον δή τι, τὴν ἀλώπεχ' ὡς
Φλαύρως ἐκοινώνησεν αἰετῷ ποτέ.
Επ. Μηδὲν φοβηθῇς, ἔστι γάρ τι ῥίζιον
Ὃ διατραγόντ' ἔσεσθον ἐπτερωμένω.
Πε. Οὕτω μὲν εἰσίωμεν. ἄγε δὴ Ξανθία
Καὶ Μανόδωρε, λαμβάνετε τὰ στρώματα.
Χο. Οὗτος σὲ καλῶ, σὲ λέγων. Επ. τί καλεῖς; Χο. Τούτους μὲν ἄγων μετὰ σαυτοῦ
Αρίστιζον. τὴν δ' ἡδυμελῆ ξύμφωνον ἀηδόνα μούσης,
Κατάλειφ' ἡμῖν, δεῦρ' ἐκβιβάσας, ἵνα παίσωμεν μετ' ἐκείνης.

EP. Bene. PI. Vide nunc quod in Æsopi verbis
Est dictum iam aliquid, vulpem quòd
Male communicauit aquila aliquando.
EP. Nihil timeas: est enim aquila radicula,
Qualem edentes eritis alati.
PI. Sic quidem introeamus. age iam Xanthia,
Et Manodore accipite lectos.
CH. Hic te voco, te dicens. EP. Quid vocas? CH. Hos quidem ducens tecum,
Cœna. hanc autem dulce consonantem lusciniam Musa
Derelinque nobis, huc exiens vt ludamus cum illa.

Σχόλια. Ορᾶτε νῦν ὡς ἐν Αἰσώπου λόγοις.] ὅτι σαφῶς ἀντιτίθεται Αἰσώπῳ τοὺς λόγους, καίτοι τοῦ παρὰ τῷ Αρχιλόχῳ λεγομένου καίτοι πρεσβυτέρῳ ὄντι. Μηδὲν φοβηθῇς.] ὅτι μὴ ὄρνιθες ὄντες ἀπορνιθωθήσεσθαι ἔμελλον, προκατασκευάζει δι' ὧν ἔμελλον τούτου τυχεῖν. Οὕτω.] ἀντὶ τοῦ ἐπὶ ταύταις ταῖς συνθήκαις. Παίσωμεν δέ.] χορεύσωμεν.

Εἴσθεσις ἑτέρας περιόδου ἐκ στίχων κ.

Πε. Ὦ τοῦτο μέν τοι νὴ Δί' αὐτοῖσιν πιθοῦ.
Εκβίβασον ἐκ τοῦ βουτόμου τοὐρνίθιον.
Εκβίβασον αὐτοῦ πρὸς θεῶν αὐτήν, ἵνα
Καὶ νὼ θεασώμεσθα τὴν ἀηδόνα.
Επ. Ἀλλ' εἰ δοκεῖ σφῷν, ταῦτα χρὴ δρᾶν. ἡ Πρόκνη
Εκβαινε, καὶ σαυτὴν ἐπιδείκνυ τοῖς ξένοις.
Πε. Ὦ Ζεῦ πολυτίμηθ', ὡς καλὸν τοὐρνίθιον.
Ὡς δ' ἁπαλόν. ὡς δὲ λευκόν. Ευ. ἆρά γ' οἶσθ' ὅτι,
Εγὼ διαμηρίζοιμ' ἂν αὐτὴν ἡδέως;
Ὅσον δ' ἔχει τὸν χρυσὸν ὥσπερ παρθένος.
Πε. Εγὼ μὲν αὐτὴν καὶ φιλῆσαί μοι δοκῶ.
Ευ. Ἀλλ' ὦ κακόδαιμον ῥύγχος ὀβελίσκοιν ἔχει.
Πε. Ἀλλ' ὥσπερ ᾠὸν νὴ Δί' ἀπολέψαντα χρὴ
Ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τὸ λέμμα, κᾆθ' οὕτω φιλεῖν.
Επ. Ἴωμεν. Πε. ἡγοῦ δὴ σὺ νῷν, ἀγαθῇ τύχῃ.

PI. O Hoc quidem per Iouem ipsis persuade.
Exi ex butomo auiculam,
Exire facias huc per deos ipsam, vt
Et nos videamus lusciniam.
EP. Sed si videtur vobis, hæc oportet facere, Progne
Exi, & teipsam ostende hospitibus.
PI. O Iupiter multum honorate, valde pulchra hæc auicula,
Valde autem tenera, valde autem alba. EV. Nunquid scis, quòd
Ego subagitarem ipsam suauiter?
Quantum autem habet aurum tanquam virgo?
PI. Ego quidem ipsam & oscularer puto?
EV. Sed ô infelix rostrum verubus habet.
PI. Sed tanquam ouum per Iouem decorticantem oportet
A capite squammam, & postea sic osculari.
EV. Eamus. PI. Dux sis tu iam nobis bona fortuna.

Σχόλια. Ω τοῦτο μέν τοι.] εἴσθεσις ὁμοίας ἑτέρας περιόδου ἐκ στίχων ἰαμβικῶν τριμέτρων ἀκαταλήκτων κ. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνὶς ἐξιόντων τῶν ὑποκριτῶν. ἐκβίβασον δέ, ἔκβαλε, ἐξάγαγε. Εκ τοῦ βουτόμου.] φυτάριον παραπλήσιον καλάμῳ, ὃ ἐσθίουσιν οἱ βόες. ἄλλως. φυτάριον παρὰ τὰ τέλματα, ὃ τοῖς βουσὶ παρασκευάζουσι. τοῦτο δὲ λέγει, ὡς τῆς Πρόκνης ἐγκρυπτομένης τῇ ὕλῃ. αὐτοῦ δή, αὐτόθι, ἐν τῷ θεάτρῳ. Ω Ζεῦ πολυτίμηθ'.] ἐπειδὴ τὸ πρόσωπον τὰ ἄλλα μὲν κεκαλλωπισμένον, τὴν δὲ κεφαλὴν ὄρνιθος εἶχεν ὡς ἀηδόνος. Ως δ' ἁπαλόν.] ἁ-

πα

μα λέγων ψηλαφᾶ αὐτήν, διαμηρίζοιμ' ἄν, συνουσιάσαιμι. Οἷον δ' ἔχει τὸ χρυσόν.] ἅμα πρὸς τὸ ποικίλον εἶπεν τοῦ ὀρνέου, καὶ πρὸς τὸν πολὺν κόσμον τῆς ἑταίρας. Ῥύγχος ὀβελίσκοιν ἔχει.] ὡς ὀξὺ λήγει ἡ κεφαλὴ ὡς ὀβελίσκος. Ἀπολέψαντα χρή.] ἀντὶ τοῦ ἀφελόντα τὸ προσωπεῖον. ὡς ἐν θυμέλῃ γὰρ προσωπεῖον ἐξῆλθεν ἔχουσα. τῇ τροπῇ δ' ἐχρήσατο. δέον δ' εἰπεῖν φαγεῖν εἶπε φιλεῖν.

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ κώλων θ'.

Χο. Ὦ φίλη, ὦ ξουθή, ὦ
Φίλτατον ὀρνέων,
Πάντων ξύννομε τῶν ἐμῶν.
Ὕμνων ξύντροφ' ἀηδοῖ.
Ἦλθες ἦλθες ὤφθης
Ἡδὺν φθόγγον ἐμοὶ φέρου-
σ' ἀλλ' ὦ καλλιβόαν κρέκου-
σ' αὐλὸν, φθέγμασιν ἠρινοῖς
Ἄρχου τῶν ἀναπαίστων.

PARTICVLA membrorum nouem.

CH. O Dilecta, ô flaua, ô
Dilectissima auium,
Omnium compascua meorum
Hymnorum, conutrix luscinia
Venisti, venisti, visa es
Dulcem sonum mihi fe-
Rens. sed ô bene vocalem, so-
Nans tibiam sonis vernis,
Incipe anapaesta.

Σχόλια. Ὦ φίλη. ὦ ξουθή.] τὸ πρὸ τῆς παραβάσεως τουτὶ κομμάτιον κώλων ἐστὶν ἀσυναρτήτων θ' ὧν τὸ α'. χοριαμβικὸν ἑφθημιμερές. τὸ β'. ἡμιόλιον. τὰ γ' ϛ' ζ' η'. ἀντισπαστικὰ γλυκώνεια. τὰ δ' ε' ἑφθημιμερῆ. τὸ θ'. ἡμιόλιον. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. ἔλυσεν δ' ὁ Ἀριστοφάνης τὸ ζήτημα. εἰ ὁ ὄρνις προσθυρίς ἐστι ἢ ἄρρενος, ἢ ὁ ἄρρην τῆς ὄρνιθος. ὡς πρὸς τὴν ἀηδόνα δοκεῖ λέγειν. φυσικώτερον δέ τινες πρὸς τὴν μοῦσαν, ἀπὸ τῆς μουσικῆς ὀρνέων. Ἀλλ' ὦ καλλιβόαν κρέκουσα.] ὡς αὐλὸς γὰρ ἐστι φθεγγομένη. ἢ ἐξῆλθεν ἔχουσα αὐλὸν κρέκουσα νῦν, ἀντὶ τῆς λαλοῦσα. κυρίως δὲ τὴν κιθάραν κρέκειν. πολλάκις γὰρ πρὸς αὐλὸν λέγει τὰς παρακαύσεις. Ἠρινοῖς] ἐαρινοῖς ἔστι, φανερὸν τῷ ἔαρι ἐν τῇ Ἀττικῇ φαίνονται ἀηδόνες. τὸ ἦθος δὲ πάλιν πρὸς τὴν μοῦσαν. ὅτι τῷ ἔαρι ἐν ἄστει τελοῦσι τὰ Διονύσια.

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ στίχων λη'. καὶ κώλων ιδ'.

Χο. Ἄγε δὴ φύσιν ἄνδρες ἀμαυρόβιοι. φύλλων γενεᾷ προσόμοιοι.
Ὀλιγοδρανέες. πλάσματα πηλοῦ. σκιοειδέα φῦλ' ἀμενηνά.
Ἀπτῆνες. ἐφημέριοι. ταλαοὶ βροτοί. ἀνέρες εἰκελόνειροι.
Προσέχετε τὸν νοῦν τοῖς ἀθανάτοις ἡμῖν τοῖς αἰὲν ἐοῦσι.
Τοῖς αἰθερίοις. τοῖσιν ἀγήρως. τοῖσιν ἄφθιτα μηδομένοισιν.
Ἵν' ἀκούσαντες πάντα παρ' ἡμῶν ὀρθῶς, περὶ τῶν μετεώρων,
Φύσιν οἰωνῶν, γένεσίν τε θεῶν. ποταμῶν τ' ἐρέβους τε χάους τε.
Εἰδότες ὀρθῶς, Προδίκῳ παρ' ἐμοῦ κλάειν εἴπητε τὸ λοιπόν.
Χάος ἦν καὶ νὺξ. ἔρεβός τε μέλαν πρῶτον. καὶ τάρταρος εὐρύς.
Γῆ δ' οὐδ' ἀὴρ, οὐδ' οὐρανὸς ἦν. ἐρέβους δ' ἐν ἀπείροσι κόλποις

TRANSGRESSIO versuum triginta octo, & membrorum quatuordecim.

CH. Age iam natura viri obscuri vita foliorum generatione assimiles,
Pauca facientes, formationes luti, vmbrosa tribus impotentes,
Inuolucres, diurni, miseri homines, viri similes insomnijs,
Adhibete mentem immortalibus, nobis semper existentibus
Aethereis, insenescentibus, incorruptibilia curantibus:
Vt audientes omnia à nobis recte de altis,
Naturam auium, generationemq; deorum, fluuiorumq; erebiq;, chaiq;,
Scientes recte Prodico à me flere dicatis in futurum.
Chaos erat, & nox, erebusq; niger primum & tartarus latus.
Terra autem neq; aer, neq; caelum erat. erebi autem in infinitis sinibus

Σχόλια. Ἄγε δὴ φύσιν.] ἡ παροῦσα παράβασις ἐκ στίχων ἐστὶ λη'. δῆλον δ' ἐστὶν ὡς ἀναπαιστικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. Ἀμαυρόβιοι.] γράφεται καὶ ἡμιτρόβιοι. Φύλλων γενεᾷ προσόμοιοι.] μετάβασις ἀπὸ τῶν ἔσω πρὸς τὸ θέατρον. ὡς θεοὶ δὲ ἰσόμοιροι προσυπολίζουσι τοὺς ἀνθρώπους, παρὰ τὸ Ὁμηρικόν. οἵη περ φύλλων γενεὴ, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν.

BISETVS. Ὀλιγοδρανέες.] Σ. ὀλιγοδρανέων, ἢ ὀλιγοδρανὴς, ὀλίγα ἰσχύων. Ἀμενηνά.] ἀμενηνὸς, ἀσθενὴς, παρὰ τὸ μένος, καὶ τὸ στερητικὸν α, ἀμενὸς, καὶ κατ' ἐπένθεσιν τῆς νη συλλαβῆς ἀμενηνὸς, καὶ παρ' Ὁμήρῳ ἀμενηνοὶ ὄνειροι, ἢ οἱ μὴ στερεμνίως φαντασιοῦντες

τὰ βλεπόμενα. καὶ ἀμβλυώσσειν, ἀμυδρὸν ἐκεῖνον, ὀχριῶσιν.

Σχόλια. Ταλαοί.] ὡς πλαττόμενοι καὶ τὰ καθημερινὰ εἰδότες, μὴ προορώμενοι δὲ τὰ μέλλοντα. ἔνιοι δὲ, τὸ ταλαοὶ διαιροῦσιν ὡς τὸ ἄλαοί.

Bisetus. Εἰκελόνειροι.] τοῖς ὀνείροις εἴκελοι, τουτέστιν ὅμοιοι. Σοφ. Ἠλέκτρᾳ.

Ὁρῶ γὰρ ἡμᾶς οὐδὲν ὄντας ἄλλο πλὴν
Εἴδωλ᾽ ὅσοιπερ ζῶμεν, ἢ κούφην σκιάν.

Πίνδαρος ἐν Πυθίοις ᾠδῇ η΄.
Ἐπάμεροι. τί δέ τις; τί δ᾽ οὔ τις;
Σκιᾶς ὄναρ ἄνθρωποι.

Σχόλια. Φύσιν] καλῶς εἶπε φύσιν οἰωνῶν. γένεσιν δὲ θεῶν. Προδίκῳ παρ᾽ ἐμοῦ] μέμνηται τοῦ Προδίκου ἐν Νεφέλαις. ὡς ὀρθῶς δὲ Καλλίμαχος ἐν τοῖς ῥήτορσι καταλέγει. οὕτως γὰρ ἐν τούτοις φιλόσοφος. Χάος ἦν καὶ νύξ.] ταῦτα ὡς ἀναγκαῖον ἀπομυθοῦσιν, πρὸς τὰ Ἡσιόδου ἢ πρός τινα ἄλλην ξένος γενεαλογία.

Τίκτει πρώτιστον ὑπηνέμιον νὺξ ἡ μελανόπτερος ᾠόν.
Ἐξ οὗ περιτελλομέναις ὥραις ἔβλαστεν Ἔρως ὁ ποθεινός,
Στίλβων νῶτον πτερύγοιν χρυσαῖν. εἰκὼς ἀνεμώκεσι δίναις.
Οὗτος δὲ χάει πτερόεντι μιγεὶς νυχίῳ, κατὰ τάρταρον εὐρὺν,
Ἐνεόττευσε γένος ἡμέτερον, καὶ πρῶτον ἀνήγαγεν ἐς φῶς.
Πρότερον δ᾽ οὐκ ἦν γένος ἀθανάτων, πρὶν Ἔρως συνέμιξεν ἅπαντα.
Ξυμμιγνυμένων δ᾽ ἑτέρων ἑτέροις, γένετ᾽ οὐρανὸς, ὠκεανός τε.
Καὶ γῆ πάντων τε θεῶν μακάρων γένος ἄφθιτον. ὧδε μέν ἐσμεν
Πολὺ πρεσβύτατοι πάντων μακάρων. ἡμεῖς δ᾽ ὡς ἐσμὲν Ἔρωτος
Πολλοῖς δῆλον. πετόμεσθά τε γὰρ καὶ τοῖσιν ἐρῶσι σύνεσμεν.
Πολλοὺς δὲ καλοὺς ἀπομωμοκότας παῖδας, πρὸς τέρμασιν ὥρας
Διὰ τὴν ἰσχὺν τὴν ἡμετέραν, διεμήρισαν ἄνδρες ἐρασταί.
Ὁ μὲν ὄρτυγα δοὺς, ὁ δὲ πορφυρίων᾽, ὁ δὲ χῆν᾽, ὁ δὲ περσικὸν ὄρνιν.
Πάντα δὲ θνητοῖς ἐστιν ἀφ᾽ ἡμῶν τῶν ὀρνίθων τὰ μέγιστα.
Πρῶτα μὲν ὥρας φαίνομεν ἡμεῖς ἦρος. χειμῶνος. ὀπώρας.
Σπείρειν μὲν, ὅταν γέρανος κρώζουσ᾽ ἐς τὴν Λιβύην μεταχωρῇ,
Καὶ πηδάλιον τότε ναυκλήρῳ φράζει κρεμάσαντι καθεύδειν.
Εἶτα δ᾽ Ὀρέστῃ χλαῖναν ὑφαίνειν, ἵνα μὴ ῥιγῶν ἀποδύῃ.
Ἰκτῖνος αὖ μετὰ ταῦτα φανεὶς ἑτέραν ὥραν ἀποφαίνει.
Ἡνίκα πεκτεῖν ὥρα προβάτων πόκον ἠρινόν. εἶτα χελιδὼν,

Parit primùm ventosum nox nigra pennas ouum,
Ex quo perfectis temporibus pullulauit amor desiderabilis,
Splendidus humero, alis aureis, similis ventosis velociter volutionibus.
Hic autem chao alato mixtus, nocturno in tartaro lato
Fecit genus nostrum, & primùm reduxit in lucem.
Prius autem non erat immortalium, antequam amor commiscuit omnia.
Commixtis autem alteris alteris, factum est cælum, oceanusque,
Et terra, omniumque deorum beatorum genus incorruptibile, sic quidem sumus
Multo antiquissimi omnium beatorum: nos autem quod sumus amoris,
Multis manifestum, volamus, & amantibus consumus.
Multos autem bonos abiuratos pueros ad fines temporis
Per potentiam nostram, diuiserunt viri amatores.
Hic quidē coturnicē dās, ille autē porphyrionem: alius autem anserem, alius autem persicum.
Omnia autem mortalibus sunt à nobis auibus maxima.
Primùm quidem tempora ostendimus nos veris, hyemis, autumni.
Seminare quidem quando grus crocitans in Libyam decedit,
Et temonem tunc nauclero dicit suspendenti dormire.
Postea autem Oresti chlænam texere, vt non frigens spoliet.
Miluus iterum post hæc apparens, aliud tempus ostendit,
Quando tondere tempus ouium vellus vernum. postea hirundo

Σχόλια. Τίκτει πρώτιστον ὑπηνέμιον] ὑπηνέμια καλεῖται τὰ δίχα συνουσίας καὶ μίξεως. καὶ τοῦτο δὲ οὐχ ὡς ἔτυχεν αὐτῷ πεποίηται, ἀλλὰ ἀπὸ ἱστορίας τῆς κατὰ τοὺς Διοσκούρους. φασὶ γὰρ αὐτοὺς ἐξ ᾠοῦ γεγονέναι. καὶ ὅτι σύνηθες αὐτοῖς μᾶλλον ἀνεμιαῖον λέγειν, καὶ Πλάτων ἐν Θεαιτήτῳ, ὃ ἐστιν ἀνεμιαῖον τυγχάνει. Εἰκὼς ἀνεμώκεσι δίναις] τῆς τοῦ ἀνέμου ὀξείαις συστροφαῖς ἐοικὼς ἐστι ταχύς. ἢ δὲ ἄλλη σύστασις. ὅτι ἐκ τοῦ πτεροῦ τοῦ ἔρωτος τὰ ὄρνεά ἐστιν. ἀτόπως δὲ καὶ ἀπιθάνως τῇ γενεαλογίᾳ κέχρηται. Ἐσμὲν ἔρωτος] λείπει υἱοί. Καὶ τοῖσιν ἐρῶσι] Σύμμαχος διὰ τὸ τοὺς ἐραστὰς, ὄρνιθας ἀγρεύοντας χαρίζεσθαι τοῖς ἐρωμένοις. Δίδυμος δὲ, ἐπεὶ ὁ πόθος καὶ ἔστι τοιοῦτον ὄρνεον δ΄ ἐξ.α. πρὸς ἔρωτας φαίνεται. ἐγὼ μὲν ὡς Λευκίππου, δίξοις τοῖν. Πολλοὺς δὲ καλούς.] μετὰ τὴν νεότητα δηλονότι καταμένειν ἀκαίρως ἑταιρεῖν. ἀπομωμοκότας δὲ ἀποταξαμένους. διεμήρισαν δὲ συνουσίασαν. Ὁ δὲ πορ-

περσικὸν ὄρνιον.] τὰ πολυτελῆ πάντα, εἰς μόνος βασιλεὺς ἔχοι ταῦτα, ἐκάλει τὰ περσικά. καὶ νῦν ἐν ἰδίως τὰς ὄρνις περσικάς. τινὲς δὲ τὸν ἀλεκτρυόνα. οἱ δὲ τὸν ταῶ. Πρῶτα μὲν ὥρας.] παρὰ τὰ Ἡσιόδου. φράζεσθαι δ' εὖτ' ἂν γεράνου φωνὴν ἐπακούσῃς ὑψόθεν ἐκ νεφέων ἐνιαύσια κεκληγυίης. ἥτ' ἀρότοιό τε σῆμα φέρει καὶ χείματος ὥρην. Καὶ πηδάλιον τότε.] καὶ τοῦτο παρὰ τὸ Ἡσιόδειον, αὐτίκα πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ καταθεῖο. καὶ πηδάλιον δὲ εὐεργὲς ὑπὲρ καπνοῦ κρεμάσασθαι. Εἶτα δ' Ορέστῃ.] Ορέστης μανίαν ὑποκρινόμενος ἐν τῷ σκότει τοὺς ἀνθρώπους ἀπέδυεν. Ικτῖνος αὖ μετὰ ταῦτα.] ἐν τῇ Ελλάδι ἔαρος φαίνεται ἰκτῖνος, ὅτε καιρὸς τὰ θρέμματα. αἰκεῖν δὲ ποκάζειν.

Οτε χρὴ χλαῖναν πωλεῖν ἤδη, καὶ ληϊδάειόν τι πρίασθαι.
Εσμὲν δ' ὑμῖν Αμμων. Δελφοί. Δωδώνη. Φοῖβος Απόλλων.
Ελθόντες γὰρ πρῶτον ἐπ' ὄρνεις, οὕτω πρὸς ἅπαντα τρέπεσθε.
Πρός τ' ἐμπορίαν καὶ πρὸς βιότου κτῆσιν, καὶ πρὸς γάμον ἀνδρός,
Ορνιν τε νομίζετε πάνθ' ὅσαπερ περὶ μαντείας διακρίνει.
Φήμη γ' ὑμῖν ὄρνις ἐστί. πταρμόν τ' ὄρνιθα καλεῖτε.
Ξύμβολον, ὄρνιν. φωνὴν, ὄρνιν. θεράποντ' ὄρνιν. ὄνον, ὄρνιν.
Αρ' οὐ φανερῶς ἡμεῖς ὑμῖν ἐσμὲν μαντεῖος Απόλλων;
Ην οὖν ἡμᾶς νομίσητε θεοὺς
Εξέστε χρῆσθαι μάντεσι μούσαις.
Αὔραις. ὥραις. χειμῶνι. θέρει.
Μετρίῳ πνίγει. κοὐκ ἀποδράντες
Καθεδούμεθ' ἄνω σεμνυνόμενοι,
Παρὰ ταῖς νεφέλαις ὥσπερ χ' ὁ Ζεύς.
Αλλὰ παρόντες δώσομεν ὑμῖν
Αὐτοῖς, παισὶ, παίδων παισὶν,
Πλουθυγίειαν. εὐδαιμονίαν.
Βίον. εἰρήνην. νεότητα. γέλων.
Χορούς. θαλίας. γάλα τ' ὀρνίθων.
Ωστε παρέσται κοπιᾶν ὑμῖν
Υπὸ τῶν ἀγαθῶν,
Οὕτω πλουτήσετε πάντες.

Quando oportet chlenam vendere, iam æstiuam vestem aliquam emere.
Sumus autem vobis Ammon, Delphi, Dodona, Phœbus Apollo.
Venientes enim primùm in aues, sic ad omnia vertimini,
Adq; mercaturam, & ad victus possessionem, & ad nuptias viri,
Auemq; putate omnia quæcunque circa diuinationem diuidit.
Fama vobis auis est, sternutationemq; auem vocate,
Symbolum auem, vocem auem, seruum auem, asinum auem.
An non manifestè nos vobis sumus vaticinator Apollo?
Si igitur nos putabitis Deos,
Poteritis vti vatibus, Musis,
Auris, horis, hyeme, æstate,
Mensurato æstu: & non aufugientes,
Sedemus superglorati
Apud nebulas, tanquam Iupiter.
Sed præsentes dabimus vobis
Ipsis filijs, filiorum filijs,
Diuitem sanitatem, bonam fortunam,
Victum, pacem, iuuentutem, risum, choros, conniuia, lacq; auium.
Quare aderit laborare vobis
A bonis,
Sic ditescetis omnes.

Σχόλια. Ληϊδάειον.] θερίστριον ἢ εὐτελὲς ἱμάτιον θερινόν. σημείωσαι δὲ ὅτι ἐν συστολῇ τὸ πρίασθαι. Ελθόντες γὰρ πρῶτον.] μαντευσάμενοι γὰρ πρῶτον ἐκ τῶν ὀρνεομαντειῶν, οὕτως ἐπὶ τὰ ἔργα χωρεῖτε. ὄρνιν τε νομίζετε. πάντα γὰρ οἰωνοὺς καλοῦσι καὶ τὰ μὴ ὄρνεα. Ξύμβολον ὄρνιν.] ξύμβολον ὄρνιν φασὶν, ἐπεὶ συμβόλους ἐποίουν τοὺς πρῶτα ξυναντῶντας. καὶ ἐξ ἀπαντήσεώς τι προσημαίνοντας. ξυμβόλους δὲ καὶ τοὺς διὰ τῶν πταρμῶν οἰωνισμοὺς ἔλεγον. ἀνετίθεντο δὲ οὗτοι Δήμητρι, ὥς φησι Φιλόχορος. καὶ σύμβολον, οἰώνισμα, σημεῖον, μάντευμα. λέγεται καὶ ἀρσενικῶς ὁ σύμβολος. οὕτω παρὰ τῷ Σνίδᾳ γέγραπται. Θεράποντ' ὄρνιν.] ἐπεὶ πολλάκις εἰώθαμεν τινὰς τῶν θεραπόντων καλόποδας λέγειν καὶ καλοιωνίστους. Ονον ὄρνιν.] λέγεται γάρ τι τοιοῦτον. ὡς συμβολικὸς ἐρωτώμενος περὶ ἀρρώστου, εἶδεν ὄνον ἐκ πτώματος ἀναστάντα, ἀκήκοε δὲ ἑτέρου λέγοντος. βλέπε πῶς ὄνος ὢν ἀνέστη. ὁ δὲ ἔφη ὁ νοσῶν ἀναστήσεται. Ην οὖν.] ἡ θέσις τοῦ μακροῦ ἐκ κώλων ὁμοίων ἀναπαιστικῶν ιϛ. ὧν τὰ μὲν ιβ δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ ιγ ἀναπαιστικὸν βάσις, ὃ καὶ παρέλκυσον ὀνομάζεται. τὸ τελευταῖον ἐφθημιμερὲς ὑφ' ὃ παράγραφος. Μάντεσι.] μούσαις. ὥστε χρῆσθαι ἡμῖν καὶ εἰς μουσικὴν καὶ εἰς μαντείαν. πολλὰ γὰρ τῶν ὀρνέων μουσικά. Χειμῶνι.] ὅτι καὶ ἀνέμους καὶ καιροὺς προσημαίνουσι. μετρίῳ δὲ πνίγει συμμέτρῳ καύματι. λέγει δὲ τὸ ἔαρ. Ωσπερ ὁ Ζεύς] νεφεληγερέτης γάρ. Παίδων παισίν.] ἐμιξε τὰ δύο. διὸ δὲ μάλιστα οἱ ἄνθρωποι χαίρουσι, καὶ δοκοῦσι τὸν βίον ἐπανορθοῦσθαι, ἐκ τούτου ἔκφασιν εὐδαιμονίας ἐμφαίνει. Γάλα τ' ὀρνίθων.] τοῦτο καὶ ἐν Σφηξίν. ἐν παροιμίᾳ δὲ ἐπὶ τῶν λίαν εὐδαιμονούντων καὶ πάντα κεκτημένων. ἄλλως. τοῦτο τῶν σπανίων. τὰ σπάνια οὖν φησὶ καὶ δυσεύρετα τῶν ἀγαθῶν παρέξομεν. Κοπιᾶν.] ἐν πλησμονῇ γενόμενοι τῶν ἀγαθῶν ἀπειρηκέναι φέρετε.

A

ΩΔΗ ΚΑΙ ΣΤΡΟΦΗ κώλων ιϛ'.

Μοῦσα λοχμαία,
Τιοτοτοτοτίγξ.
Ποικίλη, μεθ' ἧς ἐγὼ
Νάπαισι κορυφαῖσί τ' ἐν ὀρείαις
Τιοτοτοτοτίγξ.
Δι' ἐμῆς γένυος ξουθῆς μελέων,
Ἱζόμενος μελίας ἐπὶ φυλλοκόμου
Τιὸ τιὸ τιὸ
Πανὶ νόμους ἱεροὺς ἀναφαίνω
Σεμνά τε μητρὶ χορεύματ' ὀρείᾳ
Τοτοτοτοτοτοτοτοτίγξ.
Ἔνθεν ὥσπερ ἡ μέλιττα
Φρύνιχος ἀμβροσίων
Μελέων ἀπεβόσκετο καρπὸν ἀεί,
Φέρων γλυκεῖαν ᾠδήν.
Τιοτιοτιοτίγξ.

CANTVS ET VERSIO membrorum sexdecim.

Musa syluosa,
Tio tio tio tinx,
Varia, cum qua ego
B *Saltibus, cacuminibúsque in montanis,*
Tio tio tio tio tinx,
Per mea barba flaua cantus
Sedens fraxino in folijs comata,
Tio tio tio tio,
Pani leges sacras ostendo.
Castaque matri saltationes montanas
To to to to to to to to to to tinx.
Hinc tanquam apes
C *Phrynichus immortalibus*
Cantibus depascebatur, fructum semper
Ferens dulcem cantum,
Tio tio tio tinx.

Σχ. Μοῦσα λοχμαία] ἡ στροφὴ καὶ ᾠδὴ αὕτη κώλων ἐστὶ διαφόρων καὶ ἀσυναρτήτων ιϛ. ὧν τὸ πρῶτον πενθημιμερές. τὸ β' ἑφθημιμερὲς τοῦ ἀπὸ δὸς ἐξαβράχεος. τὸ γ'. τροχαϊκὸν ἑφθημιμερές. τὸ δ' ἀσυνάρτητον προσοδιακὸν καλούμενον περὶ οὗ εἴρηται ἐν τῇ παραβάσει τοῦ Νεφελῶν δράματος. τὸ ε' ὅμοιον τῷ β'. τὸ ϛ', ὅμοιον τῷ δ', οὐκ ἐκ παίωνος δευτέρου ἀρχόμενον ὡς ἐκεῖνο ἀλλ' ἐκ δακτύλου. τὸ ζ'. ὅμοιον τῷ ϛ'. πλὴν βραχυκατάληκτον. τὸ η' ἀναπαιστικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. καὶ τὸ ιδ'. τὸ θ' ἀσυνάρτητον ὅμοιον τοῖς ῥηθεῖσι. τὸ ι' ὅμοιον. τὸ ια'. χοριαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον, ἐκ διαλελυμένων χοριάμβων. τοῦ α'. ἑξασυλλάβου. τοῦ δὲ δευτέρου πενтασυλλάβου. τὸ ιβ' τροχαϊκὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ιγ' δακτυλικὸν ἑφθημιμερές. τὸ ιε' ἰαμβικὸν ἑφθημιμερές, τὸ ιϛ' ὅμοιον τῷ πρώτῳ πενθημιμερὲς ἐκ διαλελυμένου χοριάμβου, ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἴσως τετευχυῖα διὰ τὴν ἀνταπόδοσιν. εἰσὶ δὲ καὶ ταῦτα πολυσχημάτιστα. μοῦσαν δὲ λοχμαίαν τὴν ἑαυτῶν λέγει. Δίδυμος ὅτι ἐγκεκρυμμένοι ἐν ταῖς λόχμαις φωνεῖν εἰώθασιν. ὁ λόγος δὲ ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ. μοῦσα λοχμαία. μέλος ὀρνίθων, οἰκείως λοχμαίαν μοῦσαν καλοῦσι διὰ μέσου τὸ τῆς φωνῆς μίμημα καὶ ἐπιμίγνυσι τῷ τῶν ἀνθρώπων τε. ἔστι δὲ τὸ ἑξῆς οὕτως. μοῦσα λοχμαία
D ποικίλη, μεθ' ἧς ἐγὼ νόμους ἱεροὺς ἀναφαίνω. ξουθῆς δὲ εἶναι παρόσον τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων ξουθὰ φαίνεται. Πανὶ νόμους. ἐπεὶ νόμιος ὁ θεὸς καὶ ὄρειος, καὶ τῶν ὀρνέων δὲ ἐν ὄρεσιν αἱ διατριβαί. σεμνὰ δὲ μητρὶ τῇ Ῥέᾳ. Ἔνθεν.] ἀπὸ τῶν ἐμῶν ποιημάτων ὥσπερ μέλιττα ἀπεβόσκετο. Φρύνιχος ἀμβροσίων.] ὡς ἐπὶ μελοποιίαις ἐθαυμάζετο. δὲ γεγόνασι Φρύνιχοι. ὁ μὲν εἷς οὗ νῦν μνημονεύει, Πολυφράδμονος παῖς, ποιητὴς ὢν ὡς ἐν τοῖς μέλεσιν. ὁ ἕτερος, Χοροκλέους παῖς ὑποκριτής. τρίτος, Φρύνιχος ὁ κωμικός. οὗ μέμνηται Ἕρμιππος ἐν Φορμοφόροις ὡς
E ἀλλότρια ὑποβαλλομένου ποιήματα. τέταρτος δέ ἐστιν, Ἀθηναῖος τὸ γένος. ὁ στρατηγήσας τὰ περὶ Σάμον, καὶ Ἀστυόχῳ προσθέμενος. ἐπιχειρήσας δὲ τὸν δῆμον καταλῦσαι. περὶ ὧν ἐν τοῖς Βατράχοις ἱκανῶς εἰρήκαμεν.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ στίχων ιϛ'.

ADVERBIVM versuum sexdecim.

F

Χο. Εἰ μετ' ὀρνίθων τις ὑμῶν ὦ θεαταὶ βούλεται
Διαπλέκειν, ζῶν ἡδέως τὸ λοιπὸν, ὡς ἡμᾶς ἴτω.
Ὅσα γάρ ἐστιν ἐνθάδ' αἰσχρὰ τῷ νόμῳ κρατούμενα,
Ταῦτα πάντ' ἐστὶν παρ' ἡμῖν τοῖσιν ὄρνισι, καλά.
Εἰ γὰρ ἐνθάδ' ἐστὶν αἰσχρὸν τὸν πατέρα τύπτειν νόμῳ,
Τοῦτ' ἐκεῖνο καλὸν παρ' ἡμῖν ἐστιν. ἤν τις τῷ πατρὶ
Προσδραμὼν εἴπῃ πατάξας, αἶρε πλῆκτρον εἰ μάχει.

CH. Si cum auibus aliquis vestrûm ô spectatores, vult
Degere, viuens suauiter in futurum, ad nos eat.
Quæcunque enim sunt hic turpia lege detenta,
Hæc omnia sunt apud nos aues, bona.
G *Si enim hic est turpe patrem verberare lege,*
Hoc illud bonum apud nos est: si quis patri
Incurrens dicat, verberans eleua plectrum si pugnas.

Σχόλια. Εἰ μετ' ὀρνίθων] οἱ μετ' ὀρνίθων τις διάγειν βούλεται ἡδέως τὸ λοιπὸν ὡς ἡμᾶς ἐλθέτω. Διαπλέκειν.] ἢ διαποικίλλειν ἢ διάγειν. Τῷ νόμῳ.] νόμον νῦν οὐ πάντα τὸν γεγραμμένον φησὶν ἀλλὰ τὸ ἔθος. Αἶρε πλῆκτρον εἰ μάχει.] πλῆκτρον ὅπλον ἀμυντήριον. ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ἀλεκτρυόνων. κἀκεῖνοι γὰρ ἔχουσι πλῆκτρα ἐν οἷς μάχονται. ἃ ἡμεῖς κέντρα λέγομεν τῶν ὀρνίθων, ἐκεῖνοι πλῆκτρα. πλὴν ἔτι οἱ εἰσὶ ἔμβολα χαλκᾶ τὰ ἐμβαλλόμενα τοῖς πλήκτροις τῶν ἀλεκτρυόνων.

Εἰ δὲ τυγχάνει τις ὑμῶν δραπέτης ἐστιγμένος,
Ἀτταγᾶς οὗτος παρ' ἡμῖν ποικίλος κεκλήσεται.
Εἰ δὲ τυγχάνει τις ὢν Φρὺξ μηδὲν ἧττον Σπινθάρου,
Φρυγίλος ὄρνις ἐνθάδ' ἔσται, τοῦ Φιλήμονος γένους.
Εἰ δὲ δοῦλός ἐστι Κὰρ, ὥσπερ Ἐξηκεστίδης,
Φυσάτω πάππους παρ' ἡμῖν, καὶ φανοῦνται φράτορες.
Εἰ δ' ὁ Πεισίου προδοῦναι τοῖς ἀτίμοις τὰς πύλας
Βούλεται, πέρδιξ γενέσθω τοῦ πατρὸς νεόττιον.
Ὡς παρ' ἡμῖν οὐδὲν αἰσχρόν ἐστιν ἐκπερδικίσαι.

Si autem contingit aliquis vestrûm fugitiuus, signatus,
Attagas hic apud nos varius vocabitur,
B *si autem contingit aliquis existens Phryx, nihil minus Spintharo.*
Phregilus auis hic erit Philemone genere.
Si autem seruus est & Car, sicut Execestides,
Generet auos apud nos, & ostendentur consanguinei.
Si autem hic Pisii prodere inhonoratis portas
Vult perdix fiat patris pullus,
Quòd apud nos nihil turpe est experdicissare.

C

Σχόλια. Ἀτταγᾶς.] ὁ ἀτταγᾶς γὰρ κατάστικτός ἐστι ποικίλοις πτεροῖς. Σπινθάρου.] οὗτος κωμῳδεῖται ὡς βάρβαρος καὶ Φρὺξ, ἔτι δὲ καὶ ὁ Φιλήμων. Ἐξηκεστίδης.] πολλαχοῦ προσέπομεν ὅτι ξένος οὗτος, πολλαχοῦ δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις κωμῳδεῖται. νῦν δὲ ὅτι Κάρ. Φυσάτω πάππους.] Εὐφρόνιός φησι πάππον ὀρνεόν τι εἶναι. πρὸς τὸ ὄνομα οὖν παίζει. ὅτι εἰ ἀναβάς τις πρὸς ἡμᾶς γενήσεται πάππος, ἕξει ἀποδεικνύναι φράτορας. ὅ ἐστι συγγενεῖς. οἱ γὰρ εὐθυνόμενοι ὡς ξένοι, ὀφείλουσι τοὺς ἰδίους πάππους ἐπιδεικνύναι, ἐκ τῆς φρατρίας ἄνωθεν ὄντας. Καλλίμαχος δὲ ἀναγράφει τὸν πάππον. τρίτη δὲ μοῖρά ἐστι τῆς φυλῆς ἡ φρατρία οὕς τινας τριττὺν λέγει.

Bisetus. Εὐστάθιος. Φράτορες, οἱ τῆς αὐτῆς φρατρίας, τουτέστι συγγενεῖς, καὶ συμφυλέται. ἀλλαχοῦ δὲ φράτορες σύστημα ἐν Ἀθήναις τοὺς τικτομένους πολίτας ἀπογραφόμενον. φρατρία δὲ ἐλέγετο τὸ τρίτον μέρος τῆς φυλῆς παρ' Ἀθηναίοις, καὶ πάτρα ἐλέγετο παρ' Ἴωσι. παρ' Ὁμήρῳ δὲ φρήτρη. φρατρίζειν καὶ φρατριάζειν, τὸ εἰς φρατρίαν συνιέναι. φρατρίαι δὲ κατὰ Πολυδεύκην ἦσαν ιβ. καὶ ἐν ἑκάστῃ γένη τριάκοντα ἕκαστον ἐκ λ. ἀνδρῶν. φράτορες δὲ κατά τινας ἐλέχθησαν κυρίως οἱ τοῦ αὐτοῦ φρέατος κοινωνοῦντες, οἱονεὶ φρεάτορες, καὶ κατὰ συγκοπὴν φράτορες.

Σχόλια. Εἰ δ' ὁ Πεισίου προδοῦναι] οὐδὲν σαφὲς ἔχομεν τὸ ὁ Πεισίου, οὔτε περὶ τῆς προδοσίας. ὅτι δὲ, τὴν λίαν πονηρός ἐστι, δηλοῖ Κρατῖνος ἐν Χείρωσι Πυλαίαις ὥραις. εἴη δ' ἄν τι συμπεπραχὼς τοῖς Ἑρμοκοπίδαις ὁ Πεισίου. εἴ τινες, ὡς Φιλόχορός φησιν, ἐπὶ χαλεπῷ θανάτῳ κατεγνώσθησαν. καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐστηλιτεύθησαν. καὶ τῷ κλέψαντι κατ' ἄνδρα ἐκηρύχθη τάλαντον. ἄλλως. οἱ μὲν, τὸν Πεισίαν ἕνα τῶν Ἑρμοκοπιδῶν εἶναι, οἱ δὲ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. ἐτηρούντο δὲ οὗτοι ὅπως ἂν δοῖεν τὸ περὶ τῆς τιμωρίαν. εἰ οὖν φησὶν ὁ υἱὸς αὐτοῦ τοῦ Πεισίου ὅμοιος βούλεται εἶναι τῷ πατρὶ, γενέσθω πέρδιξ πανοῦργος. Κρατῖνος Χείρωσι. καὶ πρῶτα μὲν περὶ ναυτοδικῶν ἄπαιδα, τρία κρυβδ' ἄλα ἀναιδῆ. Πεισίαν Ὀσφρύαινα. Διιτρεφῆ. Τοῦ πατρὸς νεόττιον.] ὡς καὶ τοῦ αὐτοῦ, τοιούτου ὄντος, ἀποδρᾶναι ἀπὸ τοῦ τοῦ πατρὸς πανουργίας. ἄλλως. ὁ πέρδιξ ὄρνεον πανοῦργον ὅπερ ἐξαπατᾷ τοὺς θηρεύοντας αὐτό. εἰ οὖν φησι καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ τοιοῦτος βούλεται γενέσθαι, πέρδιξ γενέσθω ὅμοιος τῷ πατρί. Ἐκπερδικίσαι] διὰ τὸ πέρδικα αὐτὸν γενέσθαι. εἴρηται δὲ ἀπὸ τοῦ τοὺς πέρδικας καταλαμβανομένους ὑπ' ἀνθρώπων, μηχανᾶσθαι τοιαύτην σωτηρίαν. λαμβάνοντες γὰρ κάρφη τοῖς ποσὶν, ὑπτίους ἑαυτοὺς ῥίπτουσι καὶ οὕτως ἐπικαλύπτουσι καὶ ἐκκλίνουσι. εἰς τὸ αὐτό. ἀντὶ τοῦ φυγεῖν. διαβάλλει δὲ ὡς κατεγνωσμένον καὶ φυγῇ ζημιωθέντα. οἱ δὲ πέρδικες πανοῦργοι ὄντες εὐχερῶς διαδιδράσκουσι τοὺς θηρευτάς. πολλάκις ὕπτιοι γενόμενοι καὶ ἐπιβάλλοντες ἑαυτοῖς κάρφη. φησὶν οὖν ὅτι καὶ παρ' ἡμῖν γενόμενος, δυνήσεται πάλιν φυγεῖν. ἄλλως. ἐξαίφνης τοὺς νεοσσοὺς ὁ πέρδιξ εἰς καλούμενον ἐὰν ἄνθρωπον ἴδῃ, συρίζει. οἱ δὲ, ὑπτίους ἑαυτοὺς τιθέασιν, ὡς μηδὲ ψηλαφῶντά τινα ἐπιγνῶναι. εἶτα ὀλίγον προελθόντος τοῦ ἀνδρὸς, πάλιν συρίζει ὁ πατήρ. οἱ δὲ ἐξίστανται. τοῦτο οὖν ἐστι τὸ ἐκπερδικίσαι. εἰς τὸ αὐτό. Δίδυμος ἐν τῷ περὶ διεφθορυίας λέξεως, οὕτως. ἐπὰν ἴδῃ τὸν θηρευτὴν ἡ πέρδιξ, προκυλινδεῖται αὐτοῦ ἐπιπατουμένη πρὸς ἑαυτὴν ὡς δεῖται περὶ τὸ ἀγρεῦσαι αὐτὴν, οἱ νεοσσοὶ φεύγουσιν, εἶτα καὶ αὐτὴ διαδρᾶσα, ὕστερον αὐτοὺς συνάγει.

D E F

ἈΝΤῼΔΗ ΚΑΙ ἈΝΤΙΣΤΡΟΦΗ κώλων ιϛ'.

RECANTATIO ET INVERSIO membrorum sexdecim.

Χο. Τοιάδε κύκνοι,
Τιοτιοτιοτιοτιγξ.
Συμμιγῆ βοὴν ὁμοῦ
Πτεροῖσι κρέκοντες, ἴακχον Ἀπόλλω
Τιοτιοτιοτιγξ.

G

CH. *Talem autem cygni,*
Tio tio tio tio tinx,
Commixtione vocem simul
Alis strepentes sonuerunt Apollinem,
Tio tio tio tio tinx,

Σχόλια. Τοιάνδε] ἡ ἀντῳδὴ καὶ ἀντιστροφὴ ὁμοία καθ' ἕκαστόν ἐστι τῇ στροφῇ καὶ ἀντιστροφῇ. ἐπὶ τῷ τέλει αἱ συνήθεις δύο διπλαῖ. Κρέκοντες.] ἠχοῦντες, διὰ τῶν πτερύγων κινήσεως ὑμνοῦσι τὸν Ἀπόλλωνα.

Ὄχθῳ ἐφεζόμενοι παρ' Ἕβρον ποταμόν.
Τιὸ τιὸ τιὸ τιό.
Διὰ δ' αἰθέριον νέφος ἦλθε βοά.
Πτῆξε δὲ ποικίλα τε φῦλα θηρῶν,
Κύματά τ' ἔσβεσε νήνεμος αἴθρη
Τοτοτοτοτοτοτοτοτοτοτίγξ.
Πᾶς δ' ἐπεκτύπησ' Ὄλυμπος.
Εἷλε δὲ θάμβος ἄνακτας.
Ὀλυμπιάδες δὲ μέλος Χάριτες
Μοῦσαί τ' ἐπωλόλυξαν
Τιοτιοτιοτίγξ.

A Ripa insedentes apud Hebrum fluuium.
Tio tio tio tio,
Per autem aetheream nebulam venit vox.
Stupefecit autem, variasq; tribus ferarum.
Vndasq; extinxit quieta tranquillitas.
To to to to to to to to to totinx.
Omnis autem instrepuit Olympus,
Cœpit autem stupor reges:
B Olympiades autem cantum Gratiæ
Musæq; vlularunt,
Tio tio tio tinx.

Σχόλια. Παρ' Ἕβρον.] ποταμὸν Θρᾴκης τὰ ῥεύματα ἔχοντα ἐκ Ῥοδόπης τοῦ Θρᾳκικοῦ ὄρους. Νήνεμος αἴθρη.] ἐπὶ τῆς εὐαερίας λῆξις κυμάτων ἐγίνετο. τοῦ γὰρ ἀέρος εὐδιεινοῦ ὄντος καὶ ἡ θάλασσα ἡσύχασεν. Ἄνακτας.] τοὺς θεούς. ἔνθεν καὶ ἀνάκτορα τὰ ἱερά.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ στίχων ιϛ'.

C ADVERBIVM versuum sexdecim.

Χο. Οὐδέν ἐστ' ἄμεινον, οὐδ' ἥδιον, ἢ φῦσαι πτερά.
Αὐτίχ' ὑμῶν τῶν θεατῶν εἴ τις ἦν ὑπόπτερος
Εἶτα πεινῶν τοῖς χοροῖσι τῶν τραγῳδῶν ἤχθετο,
Ἐκπτόμενος ἂν οὗτος ἠρίστησεν ἐλθὼν οἴκαδε,
Κᾆτ' ἂν ἐμπλησθεὶς, ἐφ' ἡμᾶς αὖθις αὖ κατέπτατο.
Εἴτε Πατροκλείδης τις ὑμῶν τυγχάνει χεζητιῶν,
Οὐκ ἂν ἐξίδισεν ἐς θοἰμάτιον, ἀλλ' ἀνέπτατο.
Κἀποπαρδὼν, κἀναπνεύσας, αὖθις αὖ κατέπτατο.
Εἴτε μοιχεύων τις ὑμῶν ἐστιν, ὅστις τυγχάνει,
Κᾆθ' ὁρᾷ ἄνδρα τῆς γυναικὸς ἐν Βουλευτικῷ,
Οὗτος ἂν πάλιν παρ' ὑμῶν πτερυγίσας ἀνέπτατο.
Εἶτα βινήσας, ἐκεῖθεν αὖθις αὖ καθίζετο.
Ἆρ' ὑπόπτερον γενέσθαι παντός ἐστιν ἄξιον;
Ὡς Διιτρέφης γε πυτιναῖα μόνον ἔχων πτερὰ,
Ἡρέθη φύλαρχος. εἶθ' ἵππαρχος. εἶτ' ἐξ οὐδενὸς
Μεγάλα πράττει. κἀστὶ νυνὶ ξουθὸς ἱππαλεκτρυών.

CH. Nihil est melius neque suauius: quàm generare pennas.
Statim vestrûm spectatorum si quis esset pennatus,
Postea esuriens choris tragœdorum tristaretur,
Euolans hic, optimè agat iens domum,
D Et postea satiatus ad nos rursus deuolet.
Siue Patroclides aliquis vestrûm contingeret cacaturiens,
Non cacabit in vestem. sed reuolabit.
Et pedens & respirans rursus deuolabit,
Siue adulterans aliquis vestrûm est quicunque contingit.
Et postea vides virum mulieris in consilio,
Hic iterum apud vos habens alas, reuolabit.
Postea subagitans, illinc rursus desedet.
E An alatum fieri vnoquoq; est dignum?
Sicut Diitrephes vinales solum habens pennas,
Electus est tribus princeps, postea equorum princeps, postea ex nullo
Magna facit, & est nunc flauus equorum gallus.

Σχόλια. Οὐδέν ἐστ' ἄμεινον.] τὸ ἀντεπίρρημα ὅμοιον τῷ ἐπιρρήματι. ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκυῖα. Χοροῖσι τῶν τραγῳδῶν.] ὡς μακρῶν ὄντων τούτων. Ἐφ' ἡμᾶς.] ἐπὶ τὸ θέατρον. Εἴτε Πατροκλείδης.] δοκεῖ μὲν Πατροκλείδης πολιτικὸς εἶναι καὶ λόγιος, ἀλλὰ καὶ ἀσχημονῶν τῶν σωμάτων, διὸ καὶ χεσᾶς ἐλέγετο, ἐξίδισε δὲ ἐξετίλησεν ἀφοπάτησεν.

BISETVS. Εὐστάθιος τούτου μνημονεύει. κάκη οὐ μόνον ἡ κακία κατὰ τοὺς περὶ Πλάτωνα, ἀλλὰ καὶ ἡ δειλία, ἐξ οὗ κακὸς, ὁ δειλὸς. καὶ κακίζεσθαι, τὸ δειλιᾶν. ἐξ αὐτοῦ δὲ τὸ κακκάν (ἢ κακκᾶν, ἢ καὶ κακᾶν) ἐπὶ παιδίων, ἐπεὶ καὶ τοῖς δειλιῶσιν ἕπεται τοιοῦτόν τι πάσχειν. ὃ καὶ ἐξιδιεῖν σεμνῶς ἡ κωμῳδία φησὶν, ἀρχὴν λαβοῦσα ἐξ Ὁμηρικοῦ χνοίω,

Ἴδιον ὡς ἰδόντα, ἤγουν ἵδρωτα ἐξ ἀγωνίας.

Σχόλια. Ἐν Βουλευτικῷ.] οὗτος τόπος τοῦ θεάτρου, ὁ ἀπονενεμημένος τοῖς βουλευταῖς, ὡς καὶ ὁ τοῖς ἐφήβοις Ἐφηβικός. παρ' ὑμῶν δὲ ἀντὶ ἀπὸ τοῦ θεάτρου. Ὡς Διιτρέφης γε.] Εὐφρόνιος τὸ περὶ τῷ Ἰραχήλῳ τοῦ πυτίνης κρεμάμενα ἱμαντάρια ἑκατέρωθεν πτερὰ φησὶ καλεῖσθαι. καὶ ὅτι οὗτος πυτίνας ἔπλεκεν. ἀμάρτυρα δὲ ἀμφότερα. τινὲς εἰς πίνητα εἰρῆσθαι διὰ τὸ ἀνυπόκειτον. ὡσεὶ ἔφη. μηδὲν ἔχων ἄλλο. ἢ πιθοπόδας ἢ χύτρας ὀμφαλίας. ὅτι δὲ ἦν νεόπλουτος οὗτος, ἐμφαίνεται καὶ ἐν τοῖς ἥρωσι. καὶ ὑπὸ τοῦ Διιτρέφους τρεπόμενος. ὁ μὴν ἐν εἰρωνείᾳ, καὶ πανταχοῦ ἅρπαξ καὶ πονηρός. Πλάτων δὲ ἐν ἑορτῇ καὶ ξένον τοῦ μαινόμενον, τοῦ κρῆτα, τοῦ μόγις Ἀττικόν. εἰς τὸ αὐτό. οὗτος θάλλινα ποιῶν ἀγγεῖα, ἐπλούτησε καὶ ἱππάρχησε καὶ ἐφυλάρχησεν. Εἶτ' ἐξ οὐδενὸς μεγάλα πράττει.] παρὰ τὰ γραφέντα ἐν Μυρμιδόνων Αἰσχύλου. λέγει δὲ ὅτι ἤδη μέγας ὄρνις γέγονε καὶ οὐχ ὁ τυχών. Ἱππαλεκτρυών.] βουλευτής. ὁ γὰρ ἀλεκτρυὼν ἐν τοῖς ὄρνισι τιμιώτερος.

BISET. Κορωνὶς ἐκ στίχων ι', πλὴν τοῦ κ', ὃ καλόν ἐστιν ἰαμβικὸν μονόμετρον ἀκατάληκτον.

Ταυτὶ

Πει. Ταυτὶ τοιαυτὶ μὰ Δί᾽ ἐγὼ μὲν πρᾶγμά πω
Γελοιότερον οὐκ εἶδον οὐδεπώποτε.
Ευ. Ἐπὶ τῷ γελᾷς; Πει. ἐπὶ τοῖσι σοῖς ὠκυπτέροις.
Οἶσθ᾽ ᾧ μάλιστ᾽ ἔοικας ἐπτερωμένος,
Ἐς εὐτέλειαν χηνὶ συγγεγραμμένῳ.
Ευ. Σὺ κοψίχῳ γε σκάφιον ἀποτετιλμένῳ.
Πει. Ταυτὶ μὲν ᾐκάσμεσθα κατὰ τὸν Αἰσχύλον,
Τάδ᾽ οὐχ ὑπ᾽ ἄλλων, ἀλλὰ τοῖς αὐτῶν πτεροῖς.
Επ. Ἄγε δὴ, τί χρὴ δρᾶν; Πει. πρῶτον ὄνομα τῇ πόλει
Θέσθαι τι μέγα καὶ κλεινόν. εἶτα τοῖς θεοῖς
Θῦσαι μετὰ τοῦτο. Επ. ταῦτα κἀμοὶ συνδοκεῖ.
Πει. Φέρ᾽ ἴδω, τί δ᾽ ἡμῖν οὔνομ᾽ ἔσται τῇ πόλει.
Βούλεσθε τὸ μέγα τοῦτο τοὐκ Λακεδαίμονος,
Σπάρτην ὄνομα καλῶμεν αὐτήν. Επ. Ἡράκλεις.
Σπάρτην γὰρ ἂν θείμην ἐγὼ τῇ ᾽μῇ πόλει,
Οὐδ᾽ ἂν χαμεύνην πάνυ γε κειρίαν ἔχων.
Πει. Τί δῆτ᾽ ὄνομ᾽ αὐτῇ θησόμεσθ᾽. Επ. ἐντευθενὶ
Ἐκ τῶν νεφελῶν καὶ τῶν μετεώρων χωρίων.
Πει. Χαῦνόν τι πάνυ. βούλει Νεφελοκοκκυγίαν.
Επ. Ἰοὺ ἰού.
Καλόν γ᾽ ἀτεχνῶς καὶ μέγ᾽ εὗρες τοὔνομα.
Ἆρ᾽ ἐστιν αὕτη γ᾽ ἡ Νεφελοκοκκυγία,
Ἵνα καὶ τὰ Θεογένους τὰ πολλὰ χρήματα
Τά τ᾽ Αἰσχίνου γ᾽ ἅπαντα. Πει. καὶ λῷστον μὲν οὖν
Τὸ Φλέγρας πεδίον, ἵν᾽ οἱ θεοὶ τοὺς γηγενεῖς

Pi. Hæc talia per Iouem ego quidem rem dum
Ridiculosiorem non vidi vnquam.
EV. Cur rides? Pi. Propter tuas veloces alas.
Scis cui maxime similis es alatus?
In paruitatem anseri depicto.
EV. Tu Copsicho scaphio euulso.
Pi. Hæc quidem assimulamur secundum Æschylum.
Hæc autem non ab alijs, sed suis ipsorum pennis.
EP. Age iam quid oportet facere? Pi. Primum nomen ciuitati
Ponere aliquod magnum & inclytum, postea deis
Sacrificare post hoc. EP. Hæc & mihi simul videntur.
Pi. Age videam, quod autem nobis nomen erit ciuitati?
Vultis magnum hoc ex Lacedæmone?
Spartam nomen vocemus ipsam. EP. Hercules.
Spartam enim ponam ego mea ciuitati,
Neque humi dormientem valde vinculū habēs.
Pi. Quod igitur nomen ipsi ponemus? EP. Illinc
Ex nebulis & altis locis.
Pi. Latum aliquod valde vis Nephelococcygiā.
EP. Euge euge,
Bonum manifeste & magnum inuenisti nomen.
An est hæc Nephelococcygia?
Vbi & Theagenis multa res,
Quæq́ Æschini omnia. Pi. Et lostum quidem, vel
Phlegræ campum, vbi dei terrigenas

Σχόλια. Ταυτὶ τοιαυτί.] κερωνὶς εἰσιόντων αὖθις τῶν ὑποκριτῶν. οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι ν. μετὰ δὲ τὸν ιθ στίχον, κῶλον ἰαμβικὸν μονόμετρον ἀκατάληκτον. ἐπὶ τῷ τέλει κερωνίς. ἐξῆλθον δὲ οἱ δύο ἐπτερωμένοι καὶ ἀλλήλων χλευάζοντες τὰ σχήματα. Ὠκυπτέροις.] τῶν πτερῶν τὰ μὲν καλεῖται πτίλα. τὰ δὲ, πτερά. τὰ δὲ, ὠκύπτερα. Εἰς εὐτέλειαν.] εὐτελῶς γεγραμμένῳ χηνί. Ἀποτετιλμένῳ.] ἀποκεκομμένῳ. δύο δὲ εἴδη κουρᾶς. σκάφιον καὶ κῆπος. τὸ μὲν οὖν σκάφιον, τὸ ἐν χρῷ. ὁ δὲ κῆπος τὸ πρὸ μετώπου κεκοσμῆσθαι. Ταυτὶ μὲν ᾐκάσμεθα.] διεσκέμμεθα. Κατὰ τὸν Αἰσχύλον.] ἐκεῖνος γὰρ λιβυστικὴν αὐτὴν καλεῖ παροιμίαν.

Ὡς δ᾽ ἐστὶ μύθων τῶν λιβυστικῶν λόγος.
Πληγέντ᾽ ἀτράκτῳ τοξικῷ τὸν αἰετὸν,
Εἰπεῖν ἰδόντα μηχανὴν πτερώματος.
Τάδ᾽ οὐχ ὑπ᾽ ἄλλων, ἀλλὰ τοῖς αὑτῶν πτεροῖς
Ἁλισκόμεσθα.

πεποίηκε γὰρ ὁ Αἰσχύλος ἀετὸν τρωθέντα, καὶ λέγοντα ταῦτα. ἐπεὶ εἶδε τὸ βέλος ἐπτερωμένον καὶ ἐμπεπαρμένον αὐτῷ. ἡμεῖς οὖν φησιν οὐχ ὑπ᾽ ἄλλων πάσχομεν ταῦτα, ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν γνώμῃ. Τοῖς αὐτῶν πτεροῖς.] ὅλον τοῦτο ἐκ Μυρμιδόνων Αἰσχύλου. τὸ δὲ οὐχ ὑπ᾽ ἄλλων ἀλλ᾽ ἐν τοῖς αὐτῶν πτεροῖς ἁλισκόμεθα. ἀντὶ τοῦ ἑαυτοῖς ταῦτα [illegible] ᾐκάσμεθα. Ἄγε δὴ τί χρὴ δρᾶν.] [illegible] ὅλον ἐν. ἐν ἐνίοις δὲ τὸ ἄγε δὴ τοῦτο, [illegible]. Μέγα.] [illegible] ὀνόμασαι πόλιν. Τοῖς θεοῖς.] τοῖς ὀρνέοις δηλονότι. Οὐδ᾽ ἂν χαμεύνην] Δίδυμος φησιν· οὐδ᾽ ἄσπαρτον οὖσαν χρησαίμην. οὕτω μισῶ τὴν Σπάρτην. χαμεύνη δὲ, ταπεινὴ κλίνη. ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα εἴληφεν. εἰς τὸ αὐτό. οὐδ᾽ ἂν τὴν χαμεύνην ὀνομάσαιμι Σπάρτην, εἰ γε κειρίας ἔχοιμι, καὶ μὴ σπαρτίον διηκόσαιμι αὐτῇ ἐντείνας. ἡ δὲ χαμεύνη εὐτελής ἐστιν. ἡ δὲ κειρία, εἶδος ζώνης ἐκ σχοινίων παραπλησία ἱμάντι, ᾧ διασφίγγουσι τὰς κλίνας. Νεφελοκοκκυγίαν.] παρὰ τὰς νεφέλας καὶ τὸν κόκκυγα. ἔστι δὲ εἶδος ὀρνέου. χαῦνον δὲ ἀντὶ τοῦ πλατὺ καὶ μέγιστον. τὰ γὰρ χαῦνα εἰς πλάτος ἁπλοῦται. Ἵνα καὶ τὰ Θεογένους.] προείρηκεν ὅτι πένης ὢν, ἔλεγεν ἑαυτὸν πλούσιον. εἰσὶ δὲ ἄλλοι δύο Θεαγένεις. εἷς μὲν ὁ περὶ Ὁμήρου γράψας. ἕτερος δὲ, ὁ ἐπὶ μαλακίᾳ σκωπτόμενος. εἰς τὸ αὐτό. λέγεται ὅτι μεγαλέμπορος εἶναι ἐβούλετο, [illegible] περαίτης ἀλαζών. ψευδόπλουτος. ἐκαλεῖτο δὲ καπνὸς, ὅτι πολλὰ ὑπισχνούμενος οὐδὲν ἐτέλει. Εὔπολις ἐν δήμοις. Τά τ᾽ Αἰσχίνου γε ἅπαντα.] οὗτος πένης ὢν [illegible] καὶ αὐτὸς ἐπὶ πλούτῳ, καὶ λέγων ἑαυτὸν πλούσιον. ἦν δὲ Αἰσχίνης Σελλοῦ. ἐλέγοντο δὲ ἐκ μεταφορᾶς τοὺς τοιούτους, Σελλοί. καὶ τὸ ἀλαζονεύεσθαι δὲ σελλίζειν. Τὸ Φλέγρας πεδίον] ἔξωθεν ὑπακουστέον τὸ ἡ διαβεβοημένον αἰώνιον. βέλτιόν φησι πιστεύειν τὰ χρήματα τούτων ἐν Νεφελοκοκκυγίᾳ ἀποκεῖσθαι, ἢ εἰς τὸ Φλέγρας πεδίον. διαβάλλει δὲ αὐτὸ ὡς κἀκεῖνο πεπλασμένον ὑπὸ τῶν ποιητῶν. ἔστι δὲ τῆς Θρᾴκης πεδίον. Δίδυμος δέ φησι, διὰ τὴν ὁμοιότητα τῶν ὀνομάτων τῆς Φλέγρας καὶ τῆς Νεφελοκοκκυγίας

BISETVS. Εὐστάθιος Φλέγρα, πόλις Θρᾴκης, ἡ καὶ Παλλήνη, περὶ ἣν Ηρακλῆς τοῖς γίγασιν κατεπολέμησε. τοὺς δὲ γηγενεῖς καὶ γίγαντας Καλλίμαχος δὲ τούτους πηλογενεῖς ὀνομάζει, διὰ τὸ ἐκ τοῦ πηλοῦ, τουτέστι τῆς γῆς γενέσθαι. ὡς καὶ Ορφεὺς ἐν ὕμνοις μαρτυρεῖ οὕτως ᾄδων,

Οὓς καλέουσι γίγαντας ἐπώνυμον ἐν μακάρεσσιν,
Οὕνεκα γῆς ἐγένοντο, καὶ αἵματος οὐρανίοιο.

Αλαζονευόμενοι καθυπερηκόντισαν.
Επ. Λιπαρὸν τὸ χρῆμα τῆς πόλεως. τίς δαὶ θεὸς
Πολιοῦχος ἔσται; τῷ ξανοῦμεν τὸν πέπλον;
Πει. Τί δ' οὐκ Αθηναίαν ἐῶμεν πολιάδα.
Επ. Καὶ πῶς ἂν ἔτι γένοιτ' ἂν εὔτακτος πόλις,
Οπου θεὸς γυνὴ γεγονυῖα, πανοπλίαν
Εστηκ' ἔχουσα, Κλεισθένης δὲ κερκίδα.
Πει. Τίς δ' αὖ καθέξει τῆς πόλεως τὸ πελαργικόν;
Επ. Ορνις ἀφ' ἡμῶν τοῦ γένους τοῦ περσικοῦ,
Ωσπερ λέγεται δεινότατος εἶναι πανταχοῦ.
Αρεως νεοττός. Πει. ὦ νεοττὲ δέσποτα.
Επ. Ως δ' ὁ θεὸς ἐπιτήδειος οἰκεῖν ἐπὶ πετρῶν.
Πει. Αγε νυν σὺ μὲν βάδιζε πρὸς τὸν ἀέρα.
Καὶ τοῖσι τειχίζουσι παραδιακόνει.
Χάλικας παράφερε. πηλὸν ἀποδὺς ὄργασον.
Λεκάνην ἀνένεγκε. κατάπεσ' ἀπὸ τῆς κλίμακος.
Φύλακας κατάστησαι. τὸ πῦρ ἐγκρυπτ' ἀεί.
Κωδωνοφορῶν περίτρεχε. καὶ κάθευδ' ἐκεῖ.
Κήρυκα δὲ πέμψον. τὸν μὲν εἰς θεοὺς ἄνω.
Ετερον δ' ἄνωθεν αὖ παρ' ἀνθρώπους κάτω.
Κἀκεῖθεν αὖθις παρ' ἐμέ. Επ. σὺ δέ γ' αὐτοῦ μένων
Οἴμωζε παρ' ἐμ'. Πει. ἴθ' ὦ 'γάθ' οἷ πέμπω σ' ἐγώ.
Οὐδὲν γὰρ ἄνευ σοῦ τῶνδ' ἃ λέγω πεπράξεται.
Εγὼ δ' ἵνα θύσω τοῖσι καινοῖσι θεοῖς,
Τὸν ἱερέα πέμψοντα τὴν πομπὴν καλῶ.
Παῖ, παῖ, τὸ κανοῦν αἴρεσθε καὶ τὴν χέρνιβα.

Superbientes, & postea iaculati sunt.
EP. Formosa res ciuitatis, quis autem Deus
Ciuitatem habens erit, cui deuidemus vestem?
PI. Quid autem non Mineruam sinamus ciuitatem habens?
EP. Et quomodo adhuc fiet bene ordinata ciuitas,
Vbi Deus mulier facta, armaturam
Stetit habens, Clisthenis autem naniculam?
PI. Quis autem habebit ciuitatis pelargicum?
EP. Auis à nobis genere Persico,
Qui dicitur grauissimus esse vbiq;
Martis pullus. PI. O pulle domine.
EP. Vt sit Deus autem facilis habitare in petris.
PI. Age, tu quidem vade ad aerem,
Et structoribus murum administra,
Lapillos affer, lutum spoliatus concita,
Peluim porta, descende à scala,
Custodes constitue, ignem absconde semper.
Tintinnabulum ferens circumcurre, & dormi illic.
Praeconem autem mitte, hunc quidem in deos supra,
Alterum autem desuper rursus ad homines deorsum,
Et illinc rursus ad me. EP. Tu autem hic manens,
Lugebis apud me. PI. Vade ò bone, quò mitto te ego.
Nihil enim sine te horum quae dico fiet.
Ego autem vt sacrificem nouis deis,
Sacerdotem mittentem pompam voco,
Famule famule, canistrum eleua & vas.

Σχόλια. Καθυπερηκόντισαν] δέον εἰπεῖν κατεπολέμησαν, φησὶ τοῖς ἀλαζονεύμασιν ὑπερέβαλον αὐτούς.

BISETVS. Σουίδας ταῦτα οὕτως ἑρμηνεύει, καθυπερηκόντισαν, ὑπερβάλλοντο. ἡ δὲ τοῦ τῇ ἐννοία, αὕτη. ἵνα, ὑπὸ ὅπου οἱ θεοὶ τοὺς γίγαντας ἄγαν ἀλαζονευομένους, καὶ ἀσεβοῦντας ὑπερέβαλον, ἐνίκησαν, κατεπολέμησαν. ἀλλ' ἴσως ἀντὶ τοῦ ἀλαζονευόμενοι γραπτέον ἀλαζονευσαμένους. εἰ δὲ ἡ τοῦ στίχου γραφὴ καλῶς ἔχει, τοῦτο παρ' ὑπόνοιαν κωμικῶς εἴρηται, οἱ θεοὶ τῇ ἑαυτῶν ἀλαζονείᾳ τοὺς γίγαντας ὑπερέβαλον.

Σχόλια. Τῷ ξανοῦμεν τὸν πέπλον.] τῇ Αθηνᾶ πολιάδι οὔσῃ, πέπλος ἐγίνετο παμποίκιλος, ὃν ἀνέφερον ἐν τῇ πομπῇ τῶν Αθηναίων. Τί οὐκ Αθηναίαν.] ὅτι τὴν θεὸν οὕτως ἔλεγον Αθηναίαν. διὸ καὶ τὴν πολῖτιν, οὐκ Αθηναίαν, φεύγοντες τὴν ὁμωνυμίαν, ἀλλ' ἀστήν. φαίνονται μέν τοι καὶ τὴν πολῖτιν Αθηναίαν λέγοντες πανταχοῦ. Καὶ πῶς ἂν ἔτι γένοιτο.] ἐὰν τὴν Αθηνᾶν στήσωμεν πολιοῦχον γυναῖκα οὖσαν. Τῆς πόλεως τὸ πελαργικόν] ὅτι Αθήνησι τὸ πελαργικὸν τεῖχος ἐν τῇ ἀκροπόλει, οὗ μέμνηται Καλλίμαχος. Τυρσηνῶν τείχισμα Πελαργικόν.

BISET. Διονύσιος Αλικαρνασσεὺς ἐν ῥωμαϊκῆς ἀρχαιολογίας πρώτῳ, τούτου τοῦ τείχους μέμνηται. Μυρσίλος φησὶ τοὺς Τυρρηνούς, ἐπεὶ τὴν ἑαυτῶν ἐξέλιπον, ἐν τῇ πλάνῃ μετονομασθῆναι Πελαργούς, τῶν ὀρνέων τοῖς καλουμένοις πελαργοῖς εἰκασθέντας, ὡς κατ' ἀγέλας ἐφοίτων εἴς τε τὴν Ελλάδα, καὶ τὴν βάρβαρον. καὶ τοῖς Αθηναίοις τὸ τεῖχος τὸ περὶ τὴν ἀκρόπολιν, τὸ Πελασγικὸν καλούμενον, τούτους περιβαλεῖν.

Σχόλια. Ορνις ἀφ' ἡμῶν.] μήποτε νῦν τὸν ἀλεκτρυόνα λέγει. Μῆδος γὰρ λέγεται. Αρεως δὲ νεοττός, ἐπεὶ ἄλκιμος καὶ μάχιμος. Αρεως νεοττός.] νεοττοί τινες ἀλεκτρυόνες λέγονται ὡς καὶ μηδικοί. ἴσως δὲ ἐπεὶ καλεῖ τοὺς νεοττοὺς τετώμα, πρὸς ὃ παίζει. ὦ νεοττὲ δέσποτα. οὕτω Δίδυμος εἰς τὸ αὐτό. ἐπεὶ μάχιμος ὁ ἀλεκτρυών. φασὶ δὲ αὐτὸν ἄνθρωπον ὄντα κατασταθῆναι ὑπὲρ Αρεως ὑπὸ τοῦ οἴκου Ηφαίστου, τηρεῖν αὐτῷ τὴν ἄφιξιν διὰ τὴν μοιχείαν τῆς Αφροδίτης. ὁ δὲ ἀπεκοιμήθη. θυμωθεὶς οὖν ὁ Αρης, εἰς τὸ ὄρνεον αὐτὸν μετέβαλεν. ὁ δὲ μεμνημένος, τὴν ὥραν ἐκείνην ἄρχεται ᾄδειν τὴν τοῦ ἡλίου ἀφικνουμένου, ὅθεν καθ' ἣν ὁ Ηφαιστος εἰώθει ἐπανιέναι οἴκαδε. Ως θ' ὁ θεὸς ἐπιτήδειος.] Δίδυμος φησὶ τὸ πελαργικὸν τεῖχος ἐπὶ πετρῶν κεῖσθαι. ἄλλως. τὸ πελαργικὸν καὶ αὐτὸ τραχύ. ἀλλὰ διὰ τί ἐπιτήδειος ἐπὶ πετρῶν οἰκεῖν εἶπεν ... ἐστι. εἰ ... πελαργικὸν ἅμα ... καὶ πρὸς τὸ ὄνομα. ἀλλὰ διατί πετρῶν. ὁ Αρεως νεοττός.

Ἀπόδυς ὀργᾶσθαι.] κυρίως πίαινε. ὀργὴ γὰρ παρ' Ἴωσιν ἡ πίανσις. σημαίνει δὲ καὶ τὸ σπαργᾶν ὀργίζεσθαι. νῦν δὲ ἀντὶ τοῦ μαλάξειν. Εὔπολις Προσπαλτίοις. ὁ αὐλὸς ὀργιάζειν τινά. Καταπεσὼν ἀπὸ τῆς κλίμακος.] τὸ ἐκθλῖψιν πέπονθε τῆς καταπεσὼν δευτέρῳ ἀορίστῳ. ὁ γὰρ ἐν χρήσει τὸ ἔπεσε, ἵνα καὶ τὸ πίθι.

BISETVS. Δέον εἰπεῖν ἀνάβαινε, καὶ κατάβαινε, εἶπε, κατάπεσε, ἵνα ἐκτραχηλισθῇς. τὸ δὲ παιδιᾶς, καὶ γέλωτος χάριν εἴρηται.

Σχόλια. Τὸ πῦρ ἔχοντ' ἀεί.] ἵνα ἀντὶ αὐτό, εἰ χρεία γένοιτο, φυλακῆς. εἰώθασι γὰρ ἐν τῇ φυλακῇ πυρὰ καίειν. Κώδωνοφορῶν.] οἱ περίπολοι τὰς φυλακὰς περισκοποῦντες ἐρχόμενοι ἐπὶ τοὺς φύλακας, κώδωνας εἶχον. καὶ διὰ τούτων ἐψόφουν πειράζοντες τοὺς καθεύδοντας. καὶ ἵνα οἱ φυλάττοντες ἀντιφθέγγωνται. μήποτε δὲ παρακωμῳδεῖ τὸν Εὐριπίδην, Παλαμήδην οὐ πρὸ πολλοῦ A διδάξαντα. Εἰς θεοὺς ἄνω.] ἐπεὶ μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ ὁ ἀήρ. Οἴμωζε παρ' ἐμέ.] παίζων τὸ φησὶν, ἀντὶ εἶπεν αὐτῷ παρ' ἐμέ. Τὴν χέρνιβα.] τὸ ὕδωρ. Δημοσθένης καὶ χερνίβιον καὶ κανοῦν ἀφῃρημένον. εἴη δ' ἂν ἀπὸ εὐθείας τῆς χέρνιψ.

BISETVS. Χέρνιψ, παρὰ τὸ χερνίπτεσθαι, τουτέστι τὰς χεῖρας, εἴτε χεῖρας νίπτεσθαι. λέγεται δὲ καὶ χέρνιψ παροξυτόνως, ὡς παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Οἰδίποδι Τυράννῳ,

Κοινὸν ποιεῖσθε, μήτε χέρνιβας νέμειν.

B καὶ ὀξυτόνως χερνίψ. ὥς φησιν Εὐστάθιος. χέρνιβον δὲ τὸ ἐν συνηθείᾳ χειρόνιπτρον, ὅπερ οἶμαι τὸ ὑπὸ ἐκτικὸν τοῦ ὕδατος ἀγγεῖον. ὅπερ Ὅμηρος λέβητα εἴωθε καλεῖν. παρ' ᾧ καὶ χέρνιβα τὸ κατὰ χειρῶν διδόμενον ὕδωρ λέγεται. ἐν τοῖς κάτω ὁ ποιητὴς τὴν χέρνιβα παροξυτόνως πολλάκις λέγει, ὅπερ ἡ γραφὴ καλῶς ἔχει.

ΣΤΡΟΦΗ κώλων ζ.

VERSIO membrorum septem.

C

Χο. Ὁμορροθῶ. συνθέλω.
Συμπαραινέσας ἔχω,
Προσόδια μεγάλα
Σεμνὰ προσιέναι θεοῖσιν,
Ἅμα δὲ προσέτι χάριτος ἕνεκα,
Πρόβατόν τι θύειν.
Ἴτω ἴτω δὲ Πυθιὰς βοὰ τῷ θεῷ.
Συναδέτω δὲ Χαῖρις ᾠδάν.

CH. Simul remigo, simul volo,
Simul admonens habeo,
Introitus magnos
Castos adire deis.
Simul autem adhuc gratiae causa,
Ouem aliquam sacrificare.
Eat eat autem, Pythias clamat Deo,
D *Simul cantet autem Charis cantum.*

ΑΛΛΟΙΟΣΤΡΟΦΑ.

ALIA VERSIO.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ, ΕΠΟΨ, ΙΕΡΕΥΣ.

PISTHETERVS, EPOPS, SACERDOS.

Πε. Παύσασθ' αὐλῶν. Ἡράκλεις. τουτὶ τί ἦν;
Τουτὶ μὰ Δί' ἐγὼ πολλὰ δὴ καὶ δείν' ἰδὼν,
Οὔπω κόρακ' εἶδον ἐμπεφορβιωμένον.
Επ. Ἱερεῦ. σὸν ἔργον, θῦε τοῖς καινοῖς θεοῖς.

E PI. *Cessa tu flans, Hercules, hoc quid erat?*
Hoc per Iouem ego multa iam & grauia videns,
Nondum coruum vidi frenatum.
EP. sacerdos, tuum opus, sacrifica nouis deis.

Σχόλια. Ὁμορροθῶ.] κορωνὶς καὶ εἴσθεσις μετὰ χοροῦ καὶ στροφὴ κώλων διαφόρων θ. ὧν τὸ α΄ περίοδος ἐξ ἰαμβικῆς βάσεως καὶ τροχαϊκῆς καταληκτικῆς, τὰ ἑξῆς τρία τροχαϊκά. τὸ μὲν ἑφθημιμερές. τὸ δὲ πενθημιμερές. τὸ δ΄ ἀκατάληκτον δίμετρον ὡς καὶ τὸ ή. τὸ ϛ΄ ἀναπαιστικὴ βάσις. τὸ ζ΄ ἰαμβικὸν ἑφθημιμερὲς καὶ τὸ θ΄. τινὲς δὲ προστιθέασι καὶ ᾠδὰν ὑφ' ὃ κορωνίς.

BISETVS. Ἐν τούτων τῶν στίχων ἀριθμῷ, διαιρέσει, καὶ μετρήσει τὰ σχόλια οὐ συνᾴδει τοῖς τοῦ ποιητοῦ μέτροις. ἴσως δὲ καὶ ταῦτα τὰ μέτρα, καὶ τὰ σχόλια οὕτω γραπτέον.

Ὁμορροθῶ. συνθέλω.
Συμπαραινέσας ἔχω,
Προσόδια μεγάλα
Σεμνὰ προσιέναι θεοῖσιν.
Ἅμα δὲ προσέτι χάριτος ἕνεκα,
Πρόβατόν τι θύειν.
Ἴτω ἴτω δὲ Πυθιὰς
Βοὰ τῷ θεῷ.
Συναδέτω δὲ Χαῖρις ᾠδάν.

Ὁμορροθῶ.] κορωνὶς, καὶ εἴσθεσις μετὰ χοροῦ, καὶ στροφὴ κώλων διαφόρων ἐννέα. ὧν τὸ α. περίοδος ἐξ ἰαμβικῆς βάσεως, καὶ τροχαϊκῆς καταληκτικῆς. τὰ ἑξῆς δύο, τροχαϊκά, F τὸ μὲν, ἑφθημιμερές. τὸ δὲ, πενθημιμερές. τὸ δ. ἀκατάληκτον δίμετρον, ὡς καὶ τὸ ϛ. τὸ ε, ἀναπαιστικὴ βάσις, ὡς καὶ τὸ ή. τὸ ζ. ἰαμβικὸν ἑφθημιμερές. καὶ τὸ θ. τινὲς δὲ προστιθέασι καὶ ᾠδὰν, ὑφ' ὃ κορωνίς.

Σχόλια. Ὁμορροθῶ.] Σοφοκλέους ἐκ Πηλέως, ἀντὶ τοῦ τὸ αὐτὸ φρονῶ. ὁμορροθεῖν δὲ κυρίως, τὸ ἅμα καὶ συμφώνως ἐρέσσειν. νῦν δέ. ἀντὶ τοῦ συνεργῶ τῇ εἰς θεοὺς θυσίᾳ. Συμπαραινέσας ἔχω.] ἀντὶ τοῦ συμπαρ-G ῄνεσα. Προσόδια μεγάλα.] ἀπὸ τῶν προσόδων, οὕτω δ' ἔλεγον τὰς προσαγομένας τοῖς θεοῖς θυσίας. καὶ προσόδια τὰ εἰς πανηγύρεις τῶν θεῶν ποιήματα παρὰ τῶν λυρικῶν λεγόμενα. Πυθιὰς βοά.] χοραύλητὴς. εἴρηται ὅτι καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις ηὔλουν. (BISETVS. Τὰ παλαιὰ σχόλια οὕτω γραπτέον δοκεῖ. Πυθιὰς βοά.] πυθιάδες βοαί. καὶ αἱ ᾠδαί. αὐλῳδοὶ δὲ, αἱ μετ' αὐλοῦ γινόμεναι, καὶ αἱ ᾀδόμεναι ᾠδαί.) ἄλλως.

ἡ μετ' αὐλοῦ γινομένη βοή. τὸ πύθιον μέλος. ὅθεν καὶ πυθαυλὴς γίνεται. οὕτω δὲ ἔλεγον τὸν παιᾶνα. καὶ τοῦτο δὲ ἐκ παλαιῶν. Χαῖρις ᾠδήν.] ὡς αὐτομάτως ἐπιόντος αὐτοῦ τῆς συνουσίας. ἦν δὲ ὁ Χαῖρις οὗτος κιθαρῳδὸς καὶ γεγονὼς αὐλητής. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ καὶ Φερεκράτης ἐν Ἀγρίοις. φέρ' ἴδω κιθαρῳδὸς τίς κάκιστος ἐγένετο Πεισίου, Μέλης. μετὰ Μέλητα δ' ἦν. ἔχ' ἀτρέμας ἐγ' ᾠδὰ Χαῖρις. ἔστι καὶ ἕτερος αὐλητὴς οὗ μνημονεύει Κρατῖνος ἐν Νεμέσει. Παῦσαι φυσῶν.] ἔκθεσις συστηματικὴ ἀμοιβαίας ἐξ περιόδους ἔχουσα. τῆς δὲ πρώτης στίχοι τρεῖς ἰαμβικοὶ ἀκατάληκτοι. καὶ ἐν ἐκθέσει ἕτερος ὁμοίως. ὑφ' ὃν παράγραφος. ἔξεστι δὲ ἰαμβικὸν αὐλητικὸν ἔχων. Οὗτοι κόρακ' εἶδον.] ἴσως ὡς μέλανα σκώπτει. ἔοικε δὲ ὁ αὐλητὴς διεσκευάσθαι εἰς κόρακα. φορβεῖον δέ ἐστι τὸ περικείμενον τῷ στόματι τοῦ αὐλοῦ δέρμα, ἵνα μὴ σχισθῇ τὸ χεῖλος αὐτοῦ. Ἐμπεφορβειωμένον.] φορβειὰ ἐστὶν ὁ χαλινός. Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ βιβλίῳ φησὶν τῆς Ὀλυμπιακῆς προσῳδίας, τὸ φορβειὰ διὰ τῆς ει διφθόγγου γράφεται καὶ ὀξυτόνως.

ΣΤΡΟΦΗ κώλων ι'.

Ιερ. Δράσω ταῦτ'. ἀλλὰ ποῦ 'στιν ὁ τὸ κανοῦν ἔχων;
Εὔχεσθε τῇ Ἑστίᾳ τῇ ὀρνιθείῳ
Καὶ τῷ ἰκτῖνι τῷ ἑστιούχῳ
Καὶ ὄρνισιν ὀλυμπίοις καὶ ὀλυμπίῃσιν,
Πᾶσι καὶ πάσῃσιν.
Ὦ Σουνιέρακε χαῖρ' ἄναξ πελαργικέ.
Καὶ κύκνῳ πυθίῳ καὶ δηλίῳ.
Καὶ Λητοῖ ὀρτυγομήτρᾳ.
Καὶ Ἀρτέμιδι Ἀκαλανθίδι.
Οὐκέτι Κολαινίς, ἀλλ' Ἀκαλανθὶς Ἄρτεμις.

VERSIO membrorum decem.

SA. *Faciam hæc. sed vbi canistrum habens?*
Supplicate Vestæ auili,
Et miluo vestem habenti:
Et auibus Olympijs, & Olympijs,
Omnibus & omnibus.
O sunierace salue rex Pelasgice.
Et cygno Pythio & Delio,
Et Latonæ perdicis matri,
Et Dianæ Acalanthidi.
PI. *Non amplius colenis, sed acanthis Diana.*

Σχόλια. Δράσω ταῦτ' ἀλλά.] ἡ δευτέρα περίοδος κώλων καὶ στίχων ἐστὶ δέκα. ὧν ὁ πρῶτος ἰαμβικὸς τρίμετρος ἀκατάληκτος. τὸ β ἀντισπαστικὸν τρίμετρον ἀκατάληκτον ἐξ ἐπιτρίτων καὶ σπονδείου. τὸ γ ὅμοιον ἐξ ἐπιτρίτων καὶ αὐτὸ τρίμετρον βραχυκατάληκτον. τὸ τέταρτον ὅμοιον δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ε καὶ ϛ δίμετρα βραχυκατάληκτα τροχαϊκά. ὁ ζ ὅμοιος τῷ α', τῶν β ἔχων πόδα χορεῖον. τὸ η ὅμοιον τῷ γ. τὸ θ. ἀντισπαστικὸν ἑφθημιμερές. τὸ ι, ἰωνικὸν ἀπὸ μείζονος τρίμετρον βραχυκατάληκτον. ἐν εἰσθέσει δὲ ἴαμβος τῷ πρώτῳ ὅμοιος ὑφ' ὃν παράγραφος. Τῇ Ἑστίᾳ τῇ ὀρνιθείῳ.] ἐμιμήσατο τὰ τῶν ἀνθρώπων ἔθη. καὶ γὰρ ἔθος ἀπὸ τῆς Ἑστίας ἀπάρχεσθαι ἐν ταῖς θυσίαις. ἔμιξε δὲ τὰ ἐπίθετα τῶν θεῶν τοῖς ὀρνίοις. ἑστίᾳ ὀρνιθείῳ καὶ ἰκτῖνι ἑστιούχῳ. Ὦ Σουνιέρακε] ἐπεὶ περὶ ὀρνίθων ὁ λόγος, ἀντὶ τοῦ Σουνιάρατε. φαίνεται δὲ ἱερὸν Ποσειδῶνος τὸ ἐπίθετον, καὶ Ἱππεῦσι. ὦ Δελφίνων μεδέων Σουνιάρατε. παρὰ τὸ ἐν Σουνίῳ ἄκρῳ τῆς Ἀττικῆς τὰς εὐχὰς καὶ τὰς ἀρὰς δέχεσθαι. πελαργικὲ δέ, ἀντὶ τοῦ πελασγικέ. ἅμα δ' ἴσως καὶ παρὰ τὸν πελαργόν. καὶ ὅτι ὁ Ποσειδῶν πελάγους ἔφορος. Οὐκέτι Κολαινίς.] παρὰ τὴν τῆς φωνῆς ὁμοιότητα Ἀρτέμιδι ἐπώνυμον ἡ κολαινίς. Μυρρινοῦσι(?) δὲ ἐν Λύραις ἡ Κολαινὶς Ἄρτεμις. ἱερὸς γάρ ὤν, τετύχηκε τῆς Κολαινίδος. φησὶ δὲ Ἑλλάνικος Κόλαινον Ἑρμοῦ ἀπόγονον, ἐκ μαντείας ἱερὸν αὐτῆς ἱδρύσασθαι Κολαινίδος, καὶ Φανόδημος ἐν τῇ δ. Εὐφρόνιος δέ φησιν ὅτι ἐν Ἀμαρυνθῷ ἡ Κολαινίς. διὰ τὸ τὸν Ἀγαμέμνονα θῦσαι αὐτῇ ἐν τῷ ἄκρῳ κόλον. ἐπὶ ταύτης δὲ Καλλίμαχος λέγει. τὴν ὁ Ἀγαμέμνων, ὡς ὁ μῦθος εἴρηται, τῇ καὶ λείψυρα καὶ μόνωπα θῦσαι. τοῦτο δ' ἐμήνυσε ἡ ἱστορία. οἱ δὲ Μυρρινούσιοι Κολαινίδα ἐπονομάζουσι τὴν Ἄρτεμιν. ὥσπερ Πειραιεῖς ἐπὶ τὴν Μουνυχίαν. Φιλιάται δὲ τὴν Βραυρωνίαν. Ἀκαλανθὶς Ἄρτεμις.] ἡ κύων. παρὰ τὸ αἰκάλλειν ἴσως τοὺς γνωρίμους, ὑλακτεῖν δὲ τοὺς ξένους. ὅθεν κύνα προσαγορεύει αὐτὴν Ἀριστοφάνης ἐν Εἰρήνῃ ἐπειγομένην τυφλὰ τίκτειν. ἔστι δὲ καὶ εἶδος ὀρνέου ἡ ἀκαλανθίς.

ΣΤΡΟΦΗ κώλων ζ'.

Ιερ. Καὶ φρυγίλῳ Σαβαζίῳ.
Καὶ στρουθῷ μεγάλῃ,
Μητρὶ θεῶν καὶ ἀνθρώπων.
Δέσποινα Κυβέλη στρουθέ, μῆτερ Κλεοκρίτου.
Διδόναι Νεφελοκοκκυγιεῦσιν,
Ὑγίειαν καὶ σωτηρίαν,
Αὐτοῖσι καὶ Χίοισιν.
Πει. Χίοισιν ἥδομαι πανταχοῦ προσκειμένοις.

VERSIO membrorum septem.

SA. *Et phrygilo Sabazio,*
At passeri magnæ
Matri deorum & hominum,
Regina Cybele passer mater Cleocrinthi.
Dare illis auibus
sanitatem & salutem,
Ipsis & Chijs.
PI. *Chijs lætatus sum vbiq; adiacentibus.*

Σχόλια. Καὶ φρυγίλῳ.] ἡ γ περίοδος κώλων καὶ στίχων ἐστὶν ἑπτά. ὧν τὸ α' χοριαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ β δακτυλικὸν πενθημιμερές. τὸ γ ἑφθημιμερές. τὸ δ, ἰαμβικὸν τρίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ε ἀναπαιστικὸν δίμετρον ὑπερκατάληκτον ἔχον τὸν β πόδα τετράβραχυν, εἰ δὲ βούλει ἰωνικὸν ἀπ' ἐλάττονος, τρίμετρον καταληκτικὸν ἐκ παίωνος. τὸ ϛ ἀναπαιστικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ζ. ἰαμβικὸν ἑφθημιμερές. ἐν εἰσθέσει, ἴαμ

ἴαμβος τρίμετρος ἀκατάληκτος. ὑφ' ὃν παράγραφος. Καὶ Φρυγίλῳ σαβαζίῳ] παίζει πρὸς τὸ ὄνομα ἐπεὶ οἱ Φρύγες τὸν Σαβάζιον τιμῶσι. τίς δ' ἐστιν οὗτος ὁ θεὸς ὁ Ηρακλεώτης περὶ Ηρακλείας ἐν τῷ ιβ φησί. φαίνεται γὰρ ἐξ ὧν εὑρίσκομεν συλλογιζόμενος πολλαχόθεν ὅτι Διόνυσος καὶ Σαβάζιος εἷς ἐστι θεός. τυχεῖν δὲ τῆς προσηγορίας ταύτης παρὰ τὸν γινόμενον περὶ αὐτὸν θειασμόν. τὸ γὰρ εὐάζειν, οἱ βάρβαροι σαβάζειν φασίν. ὅθεν καὶ τῶν Ελλήνων τινὲς ἀκολουθοῦντες, τὸν εὐασμὸν σαβασμὸν λέγουσιν. εἰς τὸ αὐτό. παίζει πρὸς τὸ ὄνομα. ἐπεὶ Φρύγες τὸ εὐάζειν σαβάζειν φασίν. ἐκ τούτου Σαβάζιον τὸν Διόνυσον. σάβους δὲ ἔλεγον, καὶ τοὺς ἀφιερωμένους αὐτῷ τόπους. καὶ τοὺς βάκχους τοῦ θεοῦ. ὁ αὐτὸς δὲ Ὕης καὶ Εὔϊμος καλεῖται. ἔστι δὲ καὶ εἶδος ὀρνέου, ὃ καλεῖται φρυγίλος. παρὰ τοῦτο οὖν ἔπαιξε τὸν Διόνυσον ὀρνίθειον φάσκων τιμᾶσθαι. ἄλλως. ἐπεὶ Φρυγῶν ὁ θεός. καὶ ἐν ὥραις. τὸν Φρύγα, τὸν αὐλητῆρα, τὸν Σαβάζιον. Καὶ στρουθῷ μεγάλῃ.] ὅτι καὶ ἐπὶ τῆς στρουθοκαμήλου τὸ μεγάλη προσετίθεσαν. ἔπαιξε δὲ διὰ τὸ μέγεθος τῇ Ῥέᾳ ταύτην προσνείμας. Κυβέλη.] Κυβέλην φασὶ τὴν Ῥέαν, παρὰ τὰ Κύβελα ὄρη. ὀρεία γὰρ ἡ θεός. διὸ καὶ ἐποχεῖται λεόντων ζεύγει. τὸ δὲ μῆτερ Κλεοκρίτου, παρ' ὑπόνοιαν ἐπήγαγεν, βουλόμενος αὐτὸν διαβάλλειν ὡς στρουθόποδα, τουτέστι μεγαλόπουν. ἐκωμῳδεῖτο δὲ ὡς ξένος, καὶ τάχα ὑποκριτής. νῦν δὲ ἐμφαίνεται, ὅτι καὶ τὴν ὄψιν στρουθώδης. ὁ δὲ Δίδυμος μητέρα Κλεοκρίτου, ὅτι ὡς γυναικίας καὶ κίναιδος κωμῳδεῖται. ἐν δὲ τοῖς μυστηρίοις τῆς Ῥέας μαλακοὶ πάρεισι. καὶ ἴσως ἕτερος ἂν εἴη τοῦ παρ' Εὐπόλιδος ἐν δήμοις καὶ κόλαξι. Στρουθὲ μῆτερ] Ηρωδιανὸς ἐν τῷ, βάσκ' ἴθι Ἶρι ταχεῖα τόνδ' Εκβεὶ μῦθον ἔνισπε, ἐπιμερισμῷ φησι τὴν Χάριτα λέγειν βαρυτόνως Ἀττικῶς στροῦθος, ὁμοίως καὶ ἐν τῷ ἑκκαιδεκάτῳ τῆς καθόλου λέγων καὶ τρυγόνα μεμνῆσθαι ἐν δευτέρῳ περὶ Ἀττικῆς προσῳδίας. Χίοισιν ἅθλον] καὶ τοῦτο ἀφ' ἱστορίας εἴληφεν. εὔχοντο γὰρ Ἀθηναῖοι κοινῇ ἐπὶ τῶν θυσιῶν ἑαυτοῖς τε καὶ Χίοισι καθάπερ Θεόπομπος ἐν τῷ δυοδεκάτῳ τῶν Φιλιππικῶν φησιν οὕτως. οἱ δὲ πολλοὶ τοῦ ταῦτα πράττειν ἀπεῖχον. ὥς τε τὰς εὐχὰς καὶ περὶ ἐκείνων καὶ σφῶν αὐτῶν ποιοῦντο. καὶ σπένδοντες ἐπὶ ταῖς θυσίαις ταῖς δημοτελέσιν ηὔχοντο τοῖς θεοῖς Χίοις διδόναι τ' ἀγαθὰ καὶ σφίσιν αὐτοῖς. λέγει δὲ περὶ τῆς Χίου καὶ Εὔπολις ἐν πόλεσιν. αὕτη Χίος. καλὴ πόλις. πέμπει γὰρ ὑμῖν. ναῦς μακράς. ἄνδρας τε ὅταν δεήσῃ. καὶ τἄλλα πειθαρχεῖ καλῶς. ἄπληκτος ὥσπερ ἵππος. τὰ αὐτὰ τοῖς Θεοπόμπου καὶ Θρασύμαχός φησιν, ἐν τῇ μεγάλῃ τέχνῃ. ὁ δὲ Ὑπερείδης, ἐν τῷ χαλκῷ. καὶ ὅτι Χῖοι ηὔχοντο Ἀθηναίοις, δεδήλωκεν.

ΣΤΡΟΦΗ κώλων η'.

Ιερ. ΚΑὶ ἥρωσι καὶ ὄρνισι καὶ ἡρώων παισὶν
Καὶ Πορφυρίωνι. καὶ πελεκᾶντι.
Καὶ πελεκίνῳ. καὶ φλέξιδι.
Καὶ τέτρακι. καὶ ταῶνι.
Καὶ ἐλεᾷ. καὶ βάσκᾳ.
Καὶ ἐλασᾷ. καὶ ἐρωδιῷ.
Καὶ καταῤῥάκτῃ καὶ μελαγκορύφῳ,
Καὶ αἰγιθάλλῳ.

VERSIO MEMBRORUM octo.

SAC. ET heroibus & auibus, & heroum filijs,
Et porphyrioni & pelecanti,
Et pelecinio & phlexidi,
Et tetraci & pauoni,
Et elea & basca,
Et elasa & erodio,
Et cataracta & melanchorypho,
Et ægithallo.

Σχόλια. Καὶ ἥρωσι καὶ ὄρνισι.] ἡ τετάρτη περίοδος, κώλων καὶ στίχων ὀκτώ. ὁ πρῶτος ἀντισπαστικὸς τετράμετρος βραχυκατάληκτος. ὁ δεύτερος ἰωνικὸς ἀπὸ μείζονος τρίμετρος καταληκτικός. τὸ γ' ὅμοιον δίμετρον ὑπερκατάληκτον ἐκ παίωνος. τὸ δ' ὅμοιον δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ πέμπτον χοριαμβικὸν δίμετρον καταληκτικόν. οἱ δὲ βούλονται δακτυλικὸν τρίμετρον. τὸ ἕκτον ὅμοιον δακτυλικὸν ἑφθημιμερές. τὸ ἕβδομον χοριαμβικὸν τρίμετρον καταληκτικόν. τὸ ὄγδοον, ἰαμβικὸν πενθημιμερές. ὑφ' ὃ παράγραφος. Καὶ πελεκᾶντι.] μήποτε πελέκας προσεκτέον ὡς ἄλιβας. ὁ δὲ πελεκῖνος τῷ πελεκᾶντι προσέρριπται. πελεκᾶν μὲν τοι πελεκάνος κοινῶς. πελεκᾶς δὲ πελεκᾶντος, Ἀττικῶς. πελεκᾶς πελεκᾶ Δωρικῶς. Καὶ φλέξιδι] ἐπισκεπτέον περὶ τούτων ἐκ τῆς τῶν ζώων ἱστορίας. τίς ὁ τέτραξ καὶ φλέξις, καὶ ἐλασᾶς. ἡ γὰρ βάσκα καὶ καταῤῥάκται εἰσὶ παρὰ Καλλιμάχῳ ἀναγεγραμμένοι. καὶ ἀντὶ τοῦ δηλίου, εἴδη λιος. ὁ δὲ αἰγίθαλλος, οὗτ' ἱερισάλπιγξ. ἔστι δὲ ὑπὸ τὸν ἱέρακα. οὕτω δὲ ὠνομάσθη ὥς τινες, παρὰ τὸ ἐξ αἰγὸς τεθηλακέναι.

ΣΤΡΟΦΗ στίχων ς'.

Πι. ΠΑῦ' ἐς κόρακας. παῦσαι καλῶν. ἰοὺ ἰού.
Επὶ ποῖον ὦ κακόδαιμον ἱερεῖον καλεῖς
Αλιαιέτους καὶ γῦπας; οὐχ ὁρᾷς ὅτι
Ικτῖνος εἷς ἂν τουτοὶ οἴχοιθ' ἁρπάσας;
Απελθ' ἀφ' ἡμῶν καὶ σὺ καὶ τὰ στέμματα.
Εγὼ γὰρ αὐτὸς τουτοισὶ θύσω μόνος.

VERSIO MEMBRORUM sex.

PI. CEssa ad coruos, cessa vocans, heu, heu.
In quale ô infelix sacrificium vocas?
Aquilas & vultures? non vides quòd
Miluius vnus hoc abiuit rapiens?
Abi à nobis & tu & corona,
Ego enim ipse hoc sacrificabo solus.

Σχόλια. Παῦ' ἐς κόρακας] ἡ ε' περίοδος ἐκ στίχων ἐστὶν ἰαμβικῶν τριμέτρων ἀκαταλήκτων ς, ἐπὶ τῷ τέλει

παρέγγραφος. Επὶ ποῖον] πρὸς διαβολὴν τοῦ χορηγοῦ, ὅτι μικρὸν ἔδωκεν ἱερεῖον. Αλιαίετος] εἶδος ἀετοῦ ὁ ἁλιαίετος ἐν θαλάσσῃ διαιτώμενος. Απελθ᾽ ἀφ᾽ ἡμῶν καὶ σὺ καὶ τὰ στέμματα.] πρὸς τὸν ἱερέα λέγει, ὡς μικροῦ ὄντος τοῦ ἱερείου, καὶ διανεμηθέντος καὶ αὐτὸ πρὸς τὴν θυσίαν αὐτουργεῖν.

ΣΤΡΟΦΗ κώλων η.

Ιερ. Εἶτ᾽ αὖθις αὖτ᾽ ἄρα σοι
Δεῖ με δεύτερον μέλος
Χερνίβι θεοσεβὲς
Οσιον ἐπιβοᾶν, καλεῖν δὲ
Μάκαρας ἕνα τινὰ μόνον, εἴπερ
Ικανὸν ἕξετ᾽ ὄψον.
Τὰ γὰρ παρόντα θύματ᾽ οὐδὲν ἄλλο πλὴν
Γένειόν τ᾽ ἐστὶ, καὶ κέρατα.

VERSIO MEMBRORUM octo.

SAC. *Postea rursus iterum igitur tibi,*
Oportet me secundum cantum
Gutturnio diuinum
Sanctum inuocare: vocare autem
Beatos vnum quendam solum, siquidem
Sufficiens habebitis obsonium.
Hæc enim præsentia sacrificia, nihil aliud præter
Barbáque sunt & cornua.

Σχόλια. Εἶτ᾽ αὖθις αὖτ᾽ ἄρα σοι.] ἡ ς περίοδος ἐν ἐκθέσει κώλων ἐστὶν ὀκτώ. τὸ α χοριαμβικὸν δίμετρον καταληκτικόν. τὸ β τροχαϊκὸν ἑφθημιμερές. τὸ γ, δακτυλικὸν δίμετρον τοῦ α ποδὸς προκελευσματικοῦ. τὸ δ τροχαϊκὸν δίμετρον ἀκατάληκτον τῶν α ποδῶν χορείων. τὸ ε ὅμοιον ἐκ χορείων. τὸ ς τροχαϊκὸν ἰθυφαλικὸν τοῦ α ποδὸς χορείου. ὁ ζ ἰαμβικὸς τρίμετρος ἀκατάληκτος. τὸ η ἰωνικὸν ἀπ᾽ ἐλάττονος δίμετρον ὑπερκατάληκτον. ἐπὶ τῷ τέλει αἱ συνήθεις δύο διπλαῖ. Μάκαρας ἕνα τινά.] ἀπὸ τοῦ πληθυντικοῦ ἔλαβε τὸ ἑνικὸν λέγων ἕνα. Γένειόν ἐστι καὶ κέρατα] ἐπὶ τῶν ἱερείων τῶν μὴ ἐχόντων σάρκα τὸ φησιν, ἀπὸ παροιμίας οἶμαι, ὥσπερ ἔλεγον, τρίχες καὶ κέρατα.

Εἴσθεσις ἑτέρας περιόδου ἀμοιβαίας κώλων, καὶ στίχων ιζ.

BISETVS. Ερχεταί ποιητής τις ἐγκώμια τῆς νεοκτίστου πόλεως λέξων.

Πισ. Θύοντες εὐξώμεσθα τοῖς πτερίνοισι θεοῖς.
Ποι. Νεφελοκοκκυγίαν τὰν εὐδαίμονα,
Κλῆσον ὦ μοῦσα
Τεαῖς ἐν ὕμνων ᾠδαῖς.
Πισ. Τουτὶ τί τὸ πρᾶγμα; ποδαπὸς εἶπέ μοι
τίς εἶ;
Ποι. Εγὼ μελιγλώσσων ἐπέων ἱεὶς ἀοιδὰν,
Μουσάων θεράπων
Οτρηρὸς κατὰ τὸν Ομηρον.
Πισ. Επειτα δῆτα δοῦλος ὢν κόμην ἔχεις;
Ποι. Οὔκ. ἀλλὰ πάντες ἐσμὲν οἱ διδάσκαλοι,
Μουσάων θεράποντες,
Οτρηροὶ κατὰ τὸν Ομηρον.
Πισ. Οὐκ ἐτὸς ὀτρηρὸν καὶ τὸ ληδάριον ἔχεις.
Ατὰρ ὦ ποιητὰ κατὰ τί δεῦρ᾽ ἀνεφθάρης;
Ποι. Μέλη πεποίηκ᾽ ἐς τὰς Νεφελοκοκκυγίας,
Τάς ὑμετέρας κύκλιά τε πολλὰ καὶ καλά.
Καὶ παρθένεια, καὶ κατὰ τὰ Σιμωνίδου.

PI. *Sacrificantes supplicabimus alatis deis:*
Pœ. *Nephelococcygiam hanc felicem*
Lauda ô Musa,
Tuis in hymnorum cantibus.
PI. *Hanc rem cuias dic mihi, quis est*
Pœ. *Ego dulcium lingua verborum mittens cantum,*
Musarum seruus,
Velox secundum Homerum.
PI. *Postea igitur seruus existens comam habes?*
Pœ. *Non, sed omnes sumus præceptores*
Musarum serui,
Veloces secundum Homerum.
PI. *Non vane, velocem & vestem habes.*
At ô poëta secundum, quid hic corruptus es?
Pœ. *Cantus feci in nephelococcygias*
Illas vestras, cantúsque multos & pulchros,
Et virginalia, & secundum illa Simonidi.

Σχόλια. Θύοντες εὐξώμεσθα] εἴσθεσις ἑτέρας περιόδου ἀμοιβαίας κώλων καὶ στίχων ιζ. ὧν οἱ α ε θ ι, καὶ οἱ τελευταῖοι πέντε ἴαμβοι, οὗτοι μὲν ἀκατάληκτοι τρίμετροι. ὁ δὲ ἑφθημιμερὴς ὁ β χοριαμβικὸς τρίμετρος καταληκτικὸς τὸν α ἔχων πόδα πεντασύλλαβον. τὸ γ τροχαϊκὸν πενθημιμερές. ὁ δ ἰωνικὸς τετράμετρος βραχυκατάληκτος. τὰ ζ ια δακτυλικά. τὸ μὲν πενθημιμερές, τὸ δὲ τρίμετρον καταληκτικὸν εἰς δισυλλαβίαν. τὰ η, ιβ ἀναπαιστικὰ ἑφθημιμερῆ. ἐπὶ τοῦ τέλους παράγραφος. Νεφελοκοκκυγίαν τὴν εὐδαίμονα.] ἔρχεταί τις ποιητὴς ὡς ἐπὶ νεοκτίστου πόλεως, ἐγκώμια λέξων. Δοῦλος ὢν κόμην ἔχεις] διὰ τὸ θεράπων, δοῦλος εἶπεν. ἦν δὲ τῶν ἐλευθέρων τὸ κομᾶν.

BISETVS. Κόμην ἔχεις] τὸ κομᾶν τῆς ἐλευθερίας ἦν σημεῖον. διὸ τοὺς Αχαιοὺς Ομηρος πολλαχοῦ καρηκομόωντας καλεῖ. τὸ δὲ κεκαρμένον εἶναι, δουλείας τεκμήριον παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐνομίζετο.

Σχόλια. Θεράποντες ὀτρηροί.] ἐπειδὴ ὀτρηροὶ ἐπὶ τῶν θεραπόντων λέγεται. ἐπιτίθετον δὲ καὶ ὁ Μαργίτης τοῦ Ομήρου ἐστιν. ἐν ᾧ εἴρηται μουσάων θεράπων καὶ ἑκηβόλου Απόλλωνος. Οὐκ ἐτὸς ὀτρηρόν.] παίζει παρὰ τὸ ὀτρηρόν. ὅτι τετρημένον ἦν αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον.

BISETVS. Δεῦρ᾽ ἀνεφθάρης] ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων μιᾷ λέξει γράφεται, ἀνεφθάρης. ἀλλὰ βέλτιον διῃρημένως

διαρριθμῶμ' ἂν ἐφθάρης γεάφειν. ὁ δὲ νοῦς οὗτ. κατὰ τί ὦ πεσντα δεῦρ' ἀπαρτώς, καὶ ἀναρὸ ὡς προσῆλθες; ἄκλητος δηλονότι. οὕτω καὶ Πλούταρχος, „Καὶ βασιλέων γυναῖκες ἁμιλλώμεναι δωρεαῖς πρὸς ἀλλήλας, καὶ κάλλεσιν, ἐφθείροντο πρὸς αὐτόν. καὶ Δημοσθένης κατὰ Μειδίου. „Ἀλλὰ δ' ὅσοι τινές εἰσιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οἱ φθειρόμενοι πρὸς τοὺς πλουσίους, καὶ παρεῖναι, καὶ μαρτυρεῖν. καὶ τὸ σύνθετον διαφθείρεσθαι, τὸ ἐπὶ κακῷ ἐξέρχεσθαι που, ὡς φασι τὰ σχόλια ἐν Εἰρήνῃ.

A Ἐχθὲς δὲ μετὰ ταῦτ' διαφθερεῖς, οὐκ οἶδ' ὅτου.

Σχόλια. Κύκλιά τε πολλά.] τὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἔχοντα, ταῦτα κύκλια ἔλεγον. παρθένεια δὲ ἀντὶ τοῦ ἃ αἱ παρθένοι ᾄδουσι. κύκλια δὲ καλοῦνται μέλη, τὰ ἐπιτετμημένα. ἔστι δὲ διηγηματικόν. ἄλλως. ἀντὶ τοῦ κατάστιχα, ποικίλα. εἰς ὕμνους. παιᾶνας, προσόδια. καὶ τὰ λοιπὰ τούτοις παραπλήσια. προσαγορευομένως δὲ τὸ ὄνομα, τὰ παρθένεια, ἔστι δὲ τὰ εἰς παρθένους ᾀδόμενα.

B

ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ δ΄.

Πι. Ταυτὶ σὺ ποτ' ἐποίησας, ἀπὸ ποίου χρόνου;

Ποι. Πάλαι πάλαι δὴ τήνδ' ἐγὼ κλῄζω πόλιν.

Πι. Οὐκ ἄρτι θύω τὴν δεκάτην ταύτης ἐγώ;

Καὶ τοὔνομ' ὥσπερ παιδίῳ νῦν δὴ 'θέμην.

CONSTITVTIO VERSUUM quatuor.

PI. *Hæc tu aliquando isti, à quali tempore?*

Pœ. Diu diu, iam hanc ego laudo ciuitatem.

PI. Non nunc sacrifico decimam huius ego?

C *Et nomen tanquam puero nunc iam posui.*

Σχόλια. Ταυτὶ σὺ.] ἐντεῦθεν διαιρεῖται τὰ πρόσωπα εἰς συστηματικὰς περιόδους ἀμοιβαίας η΄. καὶ ἔστιν ἡ πρώτη περίοδος στίχων ἰαμβικῶν τριμέτρων τεσσάρων. ἡ β΄ στίχων καὶ κώλων ἑπτά. ὧν ὁ πρῶτος χοριαμβικὸς τετράμετρος καταληκτικός. τὸ β΄ ἰωνικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον τὸ δεύτερον ἔχων πόδα πεντασύλλαβον. τὸ γ΄ περίοδος ἐξ ἰαμβικῆς, καὶ τροχαϊκῆς βάσεως τὸ δ΄ ἀσυνάρτητον ἐξ ἀναπαιστικῆς καὶ ἰαμβικῆς βάσεως. τὸ ε΄ τροχαϊκὴν βάσιν ἔχει χορείων. τὸ ς΄ ἰαμβικὸν δίμετρον βραχυκατάληκτον. εἰ δὲ βούλει ἰωνικὸν ἑφθημιμερές. τὸ ζ΄ ἰωνικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον, ὑφ' ὃ παράγραφος.

BISETVS. Κλῄζω] ὑμνῶ. κλέος, τὸ κῦδος, ἡ δόξα. κλείζειν, τὸ ὑμνεῖν. καὶ κατὰ τροπὴν τοῦ ε εἰς η, κλῄζειν. καὶ κατὰ συναίρεσιν ἀττικὴν κλῄζειν. ὅθεν καὶ τὸ Δεῦρο, Κλῆθι ὦ Μοῦσα.

Σχόλια. Οὐκ ἄρτι θύω.] πρὸς τὸ ἔθος. εἴρηται δὲ πρότερον, ὅτι ἐπὶ ἐσγάτως. ἄλλως. σαφὲς ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν παίδων ἐτίθεσαν τῇ δεκάτῃ.

BISETVS. Τίς δ' ἂν εἴη ὁ τούτων νοῦς; Σουίδας δηλοῖ οὕτω λέγων, „Ἔθος ἦν παίδων συγγινομένων τοῖς Ἀθηναίων ἀστοῖς, τῇ δεκάτῃ τῆς νυκτὸς ἀπὸ τῆς γενέσεως, συγκαλεῖσθαι τοὺς πρὸς πατρὸς, καὶ μητρὸς οἰκείους, καὶ τοὺς ἐγγύτατα φίλους, καὶ παρόντων ἐκείνων τὰ τοῖς ὀνόματα τοῖς παισὶ τίθεσθαι, καὶ καλλιερεῖσθαι τοῖς θεοῖς, ἔπειτα εὐωχεῖσθαι τοὺς συνεληλυθότας. καὶ τοῦτο ἦν ἡ δεκάτη.

D

ᾨΔΗ ΚΑΙ ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ζ΄.

Ποι. Ἀλλά τις ὠκεῖα μουσάων φάτις;

Οἷάπερ ἵππων ἀμαρυγά.

Σὺ δ' ὦ πάτερ κτίστορ Αἴτνας,

Ζαθέων ἱερῶν ὁμώνυμε,

Δὸς ἐμὶν ὅ τι περ

Τεᾷ κεφαλᾷ θέλῃς

Πρόφρων δόμεν ἐμὶν τεΐν.

E CANTVS ET VERSIO MEMBRORUM septem.

Pœ. Sed aliqua velox Musarum fama;

Qualis equorum velocitas.

Tu autem ô pater ædificator Ætnæ,

Diuinis sacrificiis cognominis,

Da mihi quodcunque

Tuo capiti vis,

F *Promptus dare mihi tibi.*

Σχόλια. Ἀλλά τις ὠκεῖα μουσάων.] ἡ τῶν μουσῶν φάτις, ταχεῖά ἐστιν, ὡς ἵππος ὠκεῖα. ἤτοι δὲ καθολικὸν λέγει, ἐπεὶ πτερόεντα τὰ ἔπη καὶ ταχέως διαγγέλλοντα τὰ πράγματα, ἢ πρὸς ἑαυτὸν ταχέως γράφοντα τὰ ποιήματα. Σὺ δ' ὦ πάτερ κτίστορ] ἐκ τῶν Πινδάρου ὑπορχημάτων. ξενῶς ὅτι λέγει ζαθέων ἱερῶν ἐπώνυμε πάτερ κτίστορ Αἴτνας, ἐπειδὴ ὁ Ἱέρων ἔκτισεν αὐτήν. Ἐμὶν τεΐν] χλευάζει τὴν διθυραμβοποιῶν τῇ συνεχῇ τοῖς τοιούτοις διωρισμόν. καὶ μάλιστα τοῦ Πινδάρου συνεχῶς λέγοντα ἐν τῇ αἰτήσει τὸ ἐμίν.

G

ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ ε΄.

Πι. Τουτὶ παρέξει τὸ κακὸν ἡμῖν πράγματα,

Εἰ μή τι τούτῳ δόντες ἀποφευξούμεθα.

CONSTITVTIO VERSUUM quinque.

PI. *Hæc præbebit malum nobis negotia,*

Si non huic dantes fugerimus.

Σχόλια. Τουτὶ παρέξει.] ἡ τελευταία περίοδος στίχων δύο ἰαμβικῶν τριμέτρων ἀκαταλήκτων ἐστὶν. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος.

Οὗτος. σὺ μὲν τοι σπολάδα καὶ χιτῶν᾽ ἔχεις.
Ἀπόδυθι, καὶ δὸς τῷ ποιητῇ τῷ σοφῷ.
Ἔχε τὴν σπολάδα. πάντως δέ μοι ῥιγῶν δοκεῖς.

Hic tu quidem vestem & interulam habes,
Spoliare, & da poetæ sapienti.
Habe vestem, omnino autem mihi frigens videris.

Σχόλια. Σὺ μὲν τοι σπολάδα] πρὸς τὴν σπολάδα ὅτι διφθέρα ὁποιαοῦν. Σοφοκλῆς Αἴαντι Λοκρῷ. κατάστικτε κυνὸς σπολὰς ἢ λύκαινα. παρὰ δ᾽ ἀληφόρον δέρος. Καλλίστρατος δὲ, ἐστὶ ἱμάτιον δερμάτινον. Εὐφρόνιος δὲ χιτῶνα δερμάτινον. παρήχθη δὲ ἴσως ἐκ τῆς ἐπιφέρεσθαι, ἵνα ἐξὸν ἐνεζῶσθαι διφθέραν. τὸ δὲ Σοφόκλειον ἀπὸ τοῦ δέρματος εἴρηται τοῦ γραμματιδίου πρὸς τῇ τοῦ Αγνώνορος οἰκίᾳ. Πάντως δέ μοι ῥιγῶν] ὡς μὴ ἀρκουμένου αὐτοῦ μόνῃ τῇ σπολάδι ὁ Πεισθέταιρός φησι, μετὰ τὸ ἀποδύεσθαι τὴν ἱερίαν. τὸ ῥιγῶν δὲ, διαφορὸν ἐστι μετὰ τρόπου τοῦ ὡς, ὡσπερ οὖν ῥιγῶν.

ΩΔΗ ΚΑΙ ΣΤΡΟΦΗ ΕΤΕΡΑ κώλων. δ΄.

Ποι. Τόδε μὲν οὐκ ἀέκουσα φίλα
Μοῦσα τόδε δῶρον δέχεται.
Τὺ δὲ, τεᾷ φρενὶ μάθε
Πινδάρειον ἔπος.
Πε. Ἄνθρωπος ἡμῶν οὐκ ἀπαλλαχθήσεται.

CANTVS ET VERSIO ALTERA membrorum quatuor.

Pœ. *Hoc quidem non nolens dilecta,*
Musa donum suscipit.
Tu autem tua mente disce
Pindarium verbum.
Pi. Homo nobis non discedet.

Σχόλια. Τόδε μὲν οὐκ ἀέκουσα] ἡ δὲ περίοδος κώλων ἐστὶ παιωνικῶν μεμιγμένων κρητικοῖς καὶ παλιμβακχείοις τεσσάρων. ὧν τὸ α΄ τρίμετρον καταληκτικόν. τὸ β΄ τρίμετρον βραχυκατάληκτον, τοῦ β΄ ποδὸς παλιμβακχείου. τὸ γ΄ δίμετρον ἀκατάληκτον ἔχει τὴν ἀδιάφορον. ἐν ἐκθέσει δὲ στίχος ἰαμβικὸς τρίμετρος ἀκατάληκτος. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. ἑξῆς δέ ἐστι περίοδος κώλων δ΄ παιωνικῶν ε΄. ὧν τὸ α΄ δίμετρον καταληκτικὸν τοῦ α΄ ποδὸς πεντασυλλάβου. τὸ β΄ πενθημιμερὲς, ὃ καλεῖται δοχμιακόν. τὸ γ΄ ἰωνικὸν τρίμετρον ἀκατάληκτον, τοῦ α΄ ποδὸς πεντασυλλάβου. τὸ δ΄ ὅμοιον. τὸ ε΄ δίμετρον βραχυκατάληκτον παιωνικόν. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος.

ΩΔΗ ΚΑΙ ΣΤΡΟΦΗ ΕΤΕΡΑ κώλων ε΄.

Ποι. Νομάδεσσι γὰρ ἐν Σκύθαις
Ἀλᾶται Στράτων.
Ὃς ὑφαντοδόνητον ἔσθος οὐ πέπαται.
Ἀκλεὴς δ᾽ ἔβα σπολὰς, ἄνευ χιτῶνος.
Ξύνες ὅτι λέγω.

CANTVS ET VERSIO ALTERA membrorum quinque.

Pœ. *Pastoribus enim in Scythiis*
Errat Straton,
Qui textum indumentum non possidet.
Inglorius autem iuit vestis sine interula.
Intellige quid dico.

Σχόλια. Νομάδεσσι γὰρ ἐν Σκύθαις. καὶ ταῦτα παρὰ τὰ ἐκ Πινδάρου. ἔχει δὲ οὕτως. Νομάδεσσι γὰρ ἐν Σκύθαις, ἀλᾶται Στράτων. ὃς ἁμαξοφόρητον οἶκον οὐ πέπαται. ἀκλεὴς ἔβα τῆδε. λαβὼν ἡμιόνους παρ᾽ Ἱέρωνος, καὶ ἄγει αὐτὸν καὶ Ἁρμάτιον. δῆλον δὲ, ὅτι χιτῶνα αἰτεῖ τῇ σπολάδι. Ἀλᾶται Στράτων] ἀλᾶται ἔθος, ἐπειδὴ οἱ Σκύθαι τῷ χειμῶνι διὰ τὸ ἄπειρον αὐτῶν ἐπὶ ἁμαξῶν τὰ πράγματα βάλλοντες ἑαυτῶν, αἴρουσιν ἄλλην χώραν. ὁ μὴ ἔχων δὲ ἐκεῖνο ἅμαξαν, ἄτιμος παρ᾽ αὐτοῖς κεῖται. Πέπαται.] κέκτηται. Ἀκλεὴς ἔβα σπολάς.] δῆλον ὅτι χιτῶνα αἰτεῖ πρὸς τῇ σπολάδι. ἀκλεής φησιν ἡ σπολὰς ἄνευ χιτῶνος οὖσα. ἀτιμότερος ἀνήρ.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ δ΄.

CONSTITVTIO VERSVVM quatuor.

Bisetvs. Ταῦτα ὁ Πεισθέταιρος οὐ πρὸς τὸν ποιητὴν, ἀλλὰ πρός τιν᾽ ἄλλον ἐν τῷ προσκηνίῳ παρόντα λέγει. ἔστι δὲ παρεπιγραφή. ὁ γὰρ Πεισθέταιρος ἅμα τὸ λέγειν, καὶ ποιεῖ τὸ λεγόμενον, καὶ λαμβάνει τὸν χιτωνίσκον ὃν ἀποδύσας τὸν κεκτημένον δίδωσι τῷ ποιητῇ. ὁ δὲ τοῦτον λαβὼν μετὰ χαρᾶς ἀπέρχεται.

Πε. Ξύνιημ᾽ ὅτι βούλει τὸν χιτωνίσκον λαβεῖν.

Pi. Intelligo quòd vis interulam capere,

Σχόλια.

Σχόλια. Συνίημ' ὅτι βούλει.] ἡ ἕκτη περίοδος ἐννεαμερὴς κώλων καὶ στίχων ἐστὶν η'. ὧν οἱ πρῶτοι τέσσαρες ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι. μίαν γὰρ τὰ δύο πρόσωπα τὴν τοιαύτην ποιεῖ περίοδον. τὰ δὲ ἑξῆς τέσσαρα ἀναπαιστικὰ κῶλα. ὧν τὸ α'. ἑφθημιμερές. τὸ β'. A ἀναπαιστικὴ βάσις. τὸ γ' δίμετρον βραχυκατάληκτον. τῶν πρώτων δύο ποδῶν ὄντων προκελευσματικῶν. τὸ δὲ ὅμοιον τῷ β' ἐφ' ὃ παράγραφος. Χιτωνίσκον] τὸ ὑποκοριστικὸν τοῦ χιτῶνος. ἐπεὶ ἀρσενικῶς μόνον χιτών, χιτῶνος λέγεται. ἐπὶ δὲ οὐδετέρου χιτώνιον.

Ἀπόδυθι. δεῖ γὰρ τὸν ποιητὴν ὠφελεῖν.
Ἄπελθε τουτονὶ λαβών. Ποι. ἀπέρχομαι,
Κἀς τὴν πόλιν γ' ἐλθὼν ποιήσω δὴ τάδε.

Spoliare. oportet enim poetam adiuuare;
Abi hanc capiens. Pœ. Abeo,
Et in ciuitatem iens, faciam iam hæc.

Σχόλια. Κἀς τὴν πόλιν.] ἀπελθὼν ποιήσω τὰ B ποιήματα εἰς τὴν πόλιν.

ΩΔΗ ΚΑΙ ΣΤΡΟΦΗ κώλων δ'.

Κλῆζε ὦ χρυσόθρονε τὰν
Τρομερὰν κρυεράν,
Νιφοβόλα πεδία πολύσπορά
Τ' ἤλυθον ἀλαλάν.

CANTVS ET VERSIO MEMbrorum quatuor.

Lauda ô aurea sedis
Tremorem frigidum,
C *Niue percussos campos multum, seminabilésQue campos euge.*

Σχόλια. Τρομεράν, κρυεράν.] ἐπειδὴ ἐν τῷ ἀέρι τὸ πλάσμα τῆς οἰκοδομῆς ὑπόκειται. παίζων φησὶ, τὸ τρομερὰν μὲν διὰ τὸ ἀστήρικτον. κρυερὰν δὲ, τὴν κρύους μεταλαμβάνουσαν, διὰ τὸ ἐπ' αὐτὴν καταρράσσειν τὴν δρόσον καὶ τὴν ψυχρότητα. Νιφοβόλα πεδία.] ἀντὶ τοῦ νιφόβολον καὶ πολύσπορον οὐδέτερον κατὰ μεταπλασμόν. μεταπλαστικῶς δὲ ἐχρήσατο εἰπὼν νιφοβόλα ὡς ἀπὸ τῆς D νιφοβόλος εὐθείας. ἐπειδὴ δοκεῖ ἐν τῷ ἀέρι οἰκοδομεῖσθαι, παρὰ τὸ βάλλεσθαι ὑπὸ νιφετοῦ ἔπαιξεν. ἐπιτηδείως δὲ ἀδιανοήτως λέγει. ὅπως διὰ τοῦ ὄγκου τῆς λέξεως ἀπατῶντας, μηδὲν δὲ λέγοντας διαβάλλῃ τοὺς ποιητάς.

BISETVS. Ἀλαλάν.] ἀλαλή, ῆς. καὶ δωρικῶς ἀλαλά, ᾶς. ὁ στρατιωτικὸς θόρυβος, καὶ ἀλαλαγμός. παρὰ τὸ α ἐπιτατικὸν, καὶ τὸ λαλεῖν, τὸ φωνεῖν, καὶ τὴν σφοδρὰν πρὸ μάχης βοὴν κυρίως σημαίνει. ταῦτα δὲ συντακτέον οὕτως, ἤλυθον πεδία νιφοβόλα, πολύσπορά τε ἀλαλάν. ἀντὶ τοῦ εἰς πεδία νιφόβλητα, τοῖς νιφετοῖς βαλλόμενα, καὶ πολύσπορα, πολλὴν σπόρον δεχόμενα καὶ τρέφοντα. ἤλυθον λέγει ἀλαλάν, ἤγουν κατ' ἀλαλάν, μετ' ἀλαλῆς, μετὰ βοῆς.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ ε'.

CONSTITVTIO VERsuum quinque.

BISETVS. Τοῦ ποιητοῦ ἀπερχομένου ὁ Πεισθέταιρος ταῦτα μόνος ἐφ' ἑαυτοῦ λέγει. εἶτα πρὸς τὸν E ἱερέα στραφεὶς τὴν θυσίαν, ἣν κατήρξατο, ἐπιτελεῖν κελεύει.

Πε. Νὴ τὸν Δί'. ἀλλὰ γὰρ πέφευγα ταυταγὶ
Τὰ κρυερά, τονδὶ τὸν χιτωνίσκον λαβών.
Τουτὶ μὰ Δί' ἐγὼ τὸ κακὸν οὐδέποτ' ἤλπισα
Οὕτω ταχέως τοῦτον πεπύσθαι τὴν πόλιν.
Αὖθις σὺ περιχώρει λαβὼν τὴν χέρνιβα.

Pæ. Per Iouem, sed enim fugi hæc
Frigida, hanc interulam capiens.
PI. Hoc per Iouem ego malum nunquam speraui,
Sic citò hunc didicisse ciuitatem.
Rursus tu circum, capiens gutturnium.

Σχόλια. Νὴ τὸν Δία.] ἡ ζ' περίοδος ἐν ἐκθέσει στίχων ἐστὶν ἰαμβικῶν τριμέτρων ε'. ἐπὶ τῷ τέλει δύο διπλαῖ F ἔξω νενευκυῖαι. τὸ δὲ περιχώρει πρὸς τὸν ἱερέα φησὶν ἀντὶ τοῦ περίελθε καὶ πέραινε.

ΙΕΡΕΥΣ, ΧΡΗΣΜΟΛΟΓΟΣ, ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ.

SACERDOS, FATIDICVS, Pisthetерus.

Εἴσθεσις περιόδου ἀμοιβαίας G στίχων λγ'.

BISETVS. Τοῦ ἱερέως τὴν ἐπιχειρηθεῖσαν θυσίαν ἐπιτελεῖν ὁρμωμένου, ἰδοὺ χρησμολόγος ἐπελθὼν ἀκαίρως αὐτὸν καὶ νῦν ἐνοχλεῖ, καὶ τὴν θυσίαν ἐπιτελεῖσθαι κωλύει.

Ἱερ. Εὐφημία 'στω. Χρ. Μὴ κατάρξῃ τοῦ τράγου.

SAC. Laudes canantur. Fat. Ne incipias hirco.

Σχόλια. Εὐφημία ἔστω.] εἰώθεισαν πρὸ τῶν ᾠδῶν ἀμοιβαίας εἶχον λς. ὧν οἱ πρῶτοι ὀκτὼ ἰαμβικοὶ τρίμετροι, οἱ ἑξῆς δύο ἀσυνάρτητοι παντελῶς καὶ πολυσχημάτιστοι, ἀτάκτως τοὺς πόδας κειμένους ἔχοντες. μιμεῖται γὰρ τὸ ἀσυνάρτητον τῶν χρησμῶν. οἱ δ' ἄλλοι ὡς οἱ πρῶτοι οἱ μὲν τοῖ χρησμοὶ ἔπεσι. ἐπὶ ἴσαις ἀποθέσεσι καὶ τῷ τέλει παράγραφος. ἔπαιξε δὲ πρὸς τὸ εὐφημία, εἰπὼν τὸ μή.

Πι. Σὺ δ' εἶ τίς; Χρη. ὅς τις; χρησμολόγος. Πι. οἴμωζέ νυν.
Χρη. Ὦ δαιμόνιε τὰ θεῖα μὴ φαύλως φέρε.
Ὡς ἔστι Βάκιδος χρησμὸς ἄντικρυς λέγων
Εἰς τὰς νεφελοκοκκυγίας. Πι. κἄπειτα πῶς
Ταῦτ' οὐκ ἐχρησμολόγεις σὺ, πρὶν ἐμὲ τὴν πόλιν
Τήνδ' οἰκίσαι. Χρη. τὸ θεῖον ἐνεπόδιζέ με.
Πι. Ἀλλ' οὐδὲν οἷον ἔστ' ἀκοῦσαι τῶν ἐπῶν.
Χρη. Ἀλλ' ὅταν οἰκήσωσι λύκοι πολιαί τε κορῶναι
Ἐν ταὐτῷ τὸ μεταξὺ Κορίνθου καὶ Σικυῶνος.
Πι. Τί οὖν προσήκει δῆτ' ἐμοὶ Κορινθίων;
Χρη. Ἠνίξαθ' ὁ Βάκις τοῦτο, πρὸς τὸν ἀέρα
Πρῶτον Πανδώρᾳ θῦσαι λευκότριχα κριόν,
Ὃς δέ κ' ἐμῶν ἐπέων ἔλθῃ πρώτιστα προφήτης,
Τῷ δόμεν ἱμάτιον καθαρὸν, καὶ καινὰ πέδιλα.
Πι. Ἔνεστι καὶ τὰ πέδιλα; Χρη. λαβὲ τὸ βυβλίον.
Καὶ φιάλην δοῦναι, καὶ σπλάγχνων χεῖρ' ἐπιπλῆσαι.
Πι. Καὶ σπλάγχνα διδόν' ἔνεστι. Χρη. λαβὲ τὸ βυβλίον.
Κἂν μὲν θέσπιε κοῦρε ποιῇς ταῦθ' ὡς ἐπιτέλλω,
Αἰετὸς ἐν νεφέλῃσι γενήσεαι. αἰ δέ κε μὴ δῷς,
Οὐκ ἔσῃ οὐ τρυγὼν οὐδ' αἰετὸς, οὐ δρυκολάπτης.
Πι. Καὶ ταῦτ' ἔνεστ' ἐνταῦθα; Χρη. λαβὲ τὸ βυβλίον.
Πι. Οὐδὲν ἄρ' ὅμοιος ἔσθ' ὁ χρησμὸς τουτῳί.
Ὃν ἐγὼ παρὰ τ' Ἀπόλλωνος ἐξεγραψάμην.
Αὐτὰρ ἐπὴν ἄκλητος ἰὼν ἄνθρωπος ἀλαζὼν
Λυπῇ θύοντας, καὶ σπλαγχνεύειν ἐπιθυμῇ,
Δὴ τότε χρὴ τύπτειν αὐτὸν πλευρῶν τὸ μεταξύ.
Χρη. Οὐδὲν λέγειν οἶμαί σε. Πει. λαβὲ τὸ βυβλίον.
Καὶ φείδου μηδὲν, μηδ' αἰετοῦ ἐν νεφέλῃσι.
Μήτ' ἢν Λάμπων ᾖ. μήτ' ἢν ὁ μέγας Διοπείθης.

Pi. Tu autem es quis? FAT. quis? Fatidicus. Pi. Luge nunc.
FAT. O felix, diuina ne agrè feras,
Quòd est Bacidis oraculum, manifestè dicens
In nephelococcygias. Pi. Et postea quomodo
Hæc non vaticinabaris tu, ante me ciuitatem
Hanc habitasse? FAT. Diuinum impediuit me.
Pi. Sed nihil potens est audire verba.
FAT. Sed quando habitabunt lupi, albæq; cornices
In eodem in medio Corinthi & Sicyonis?
Pi. Quid igitur conuenit certè mihi Corinthiorum?
FAT. Ænigmaticè dixit Bacis hoc ad aërem,
Primùm terræ sacrificare albuntricas arietem.
Qui autem meorum verborū venerit primùm propheta,
Huic dare vestem puram & noua calceamenta.
Pi. Insunt & calceamenta? FAT. accipe librum,
Et phialam dare, & visceribus manum implere.
Pi. Et viscera dare insunt. FAT. accipe librū.
Et siquidem diuine fili facis hæc, sicut iubeo,
Aquila in nebulis fies, si autem non dabis,
Non eris, non turtur, non aquila, non drycolaptes.
Pi. Et hæc insunt hic. FAT. accipe librum.
Pi. Nihil certè simile est vaticinio huic,
Quod ego apud Apollinem exscripsi.
At postquam homo veniens inglorius, superbus,
Tristificet sacrificantes, & capere viscera cupiat,
Iam tunc oportet verberare ipsum laterum in medio.
FAT. Nihil dicere puto te. Pi. accipe librum,
Et parce nihil, neque aquilæ in nebulis,
Neque si Lampo esset, neque si magnus Diopithes.

Σχόλια. Μὴ φαύλως φέρε.] ἀντὶ τοῦ μὴ ἀνδίζου τοῖς χρησμοῖς. Ὡς ἔστι Βάκιδος.] ὡς Φιλήτας ὁ Ἐφέσιός φησιν, οὕτως. Σίβυλλαι δὲ τρεῖς ἐγένοντο. ὧν ἡ μὲν ἐστιν ὡς διὰ τῆς ποιήσεως φησὶν, Ἀπόλλωνος ἀδελφή. β δὲ Ἐρυθραία. γ δὲ, ἡ Σαρδιανή. καὶ Βάκιδες ὁμοίως τρεῖς. ὁ μὲν, ἐξ Ἐλεῶνος τῆς Βοιωτίας. ὁ δὲ, Ἀθηναῖος. ὁ δὲ, Ἀρκάς. Θεόπομπος δὲ ἐν τῇ θ τῶν Φιλιππικῶν ἔτι ἄλλα πολλὰ περὶ τοῦ Βοιωτοῦ Βάκιδος ἱστορεῖ παράδοξα, καὶ ὅτι ποτὲ τὰς Λακεδαιμονίων μανείσας τὰς γυναῖκας ἐκάθηρεν, Ἀπόλλωνος αὐτοῖς τοῦτον καθαρτὴν δόντος. Ἀλλ' οὐδὲν οἷον ἔστ' ἀκοῦσαι.] ἀλλ' οὐδὲν κωλύον ἐστὶ καὶ νῦν ἀκοῦσαι τῶν χρησμῶν. οὕτω γὰρ ἔλεγον τὸ λυσιτελοῦν. οὐδὲν οἷον, ἀντὶ τοῦ οὐδὲν κωλύει. Τὸ μεταξὺ Κορίνθου.] παρὰ τὸν λεγόμενον χρησμὸν, εἰς τὸ μέσον κτίσαι Κορίνθου καὶ Σικυῶνος. ἐπεὶ καὶ ἡ πόλις μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς ἵδρυται ἄλλως. Αἰσώπῳ τῷ μυθογράφῳ χρωμένῳ περὶ πλούτου ὁ θεὸς εἶπεν, εἰς τὸ μέσον κτίσαι Κορίνθου καὶ Σικυῶνος. Εὔφορος γὰρ αὕτη ἡ χώρα. τὸ δὲ ὅλον παίζει. Πανδώρᾳ.] τῇ γῇ. ἐπειδὴ πάντα καὶ τὰ πρὸς τὸ ζῆν δωρεῖται. ἀφ' οὗ καὶ ζείδωρος καὶ ἀνησιδώρα. Αἰετὸς ἐν νεφέλῃσιν.] οὐχ ἁπλῶς τοῦτό φησιν. ἀλλ' ὅτι χρησμὸς ἦν τοῖς Ἀθηναίοις διδόμενος τοιοῦτον αὐξηθήσεσθαι, ὥσπερ αἰετὸς τῶν ἄλλων ὀρνέων ἐν ταῖς νεφέλαις προύχει. τοῦτον καὶ αὐτὸν εἰς τὸν Πεισθέταιρον πλάττεται, ὅπως ἂν τι λάβῃ. τούτου δὲ καὶ ἐν τοῖς Ἱππεῦσι μέμνηται, ὡς εἰς τὴν πόλιν δεδομένος εἰρῆσθαι ἐν τοῖς Βάκιδος. Αὐτὰρ ἐπὴν ἄκλητος.] πρὸς αὐτοῦ μέτρῳ ἀναπλάττεται καὶ αὐτὸς χρησμόν. Σπλαγχνεύειν] σπλάγχνων μεταλαβεῖν. Μήτ' ἢν Λάμπων ᾖ] χρησμολό-

χρησμολόγος ὁ Λάμπων, μήτι φασὶν ἐὰν αὐτὸς ὁ Λάμπων θείδου αὐτῷ ἂν λέγῃ, ὅτι καὶ ὡς αἴτιος γένοιτο. ὁ δὲ Διοπείθης τινὲς μὲν ὡς χρησμολόγος, ἕτεροι δέ, ὡς πολλοὶ τε ὁ προδότης. Σύμμαχος δέ, καὶ μαντικὸν φησι τὸν Διοπείθην τὸν ῥήτορα. ὡς καὶ Τηλεκλείδης ἐν Ἀμφικτύο- A σι δῆλον ποιεῖ. πρόκειται δὲ καὶ τοῖς Φρυνίχου ἐμπροσθεν ἐν κρότῳ. ὑπὲρ χορείας καὶ τοῦ νεὼ καλά. καὶ Διοπείθει ὁ μεγάλο ... καὶ ... ἐπονεῖτο, ὥστε ποιοῦντες χρησμοὺς αὐτοῖς. διὸ τάχα ὁ τῷ Διοπείθει τῷ παραμαινομένῳ.

Χρη. Καὶ ταῦτ' ἔνεσ' ἐνταῦθα; Πε. λαβὲ τὸ βυβλίον.
Οὐκ εἶ θύραζ' ἐς κόρακας; Χρη. οἴμοι δείλαιος.
Πε. Οὐκουν ἑτέρωσε χρησμολογήσεις ἐκτρέχων;

Fat. Et hac insunt hic. PI. accipe librum:
B *Non vadis foras ad coruos? Fat. hei mihi miser.*
PI. Non alibi vaticinaberis excurrens?

ΓΕΩΜΕΤΡΗΣ, ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ.

GEOMETRA, PISTHETERVS.

Εἴσθεσις ἑτέρας περιόδου C ἐκ στίχων ξ.

Bisetus. Τοῦ χρησμολόγου ἀπελαθέντος προσέρχεται γεωμέτρης, ἀλλὰ καὶ τοῦτον ὁ Πεισθέταιρος ὁμοίως ἀπελαύνει.

Γε. Ἥκω παρ' ὑμᾶς. Πει. ἕτερον αὖ τουτὶ κακόν.
Τί δ' αὖ σὺ δράσων; τίς ἰδέα βουλήματος;
Τίς ἡ 'πίνοια; τίς ὁ κόθορνος τῆς ὁδοῦ;
Γε. Γεωμετρῆσαι βούλομαι τὸν ἀέρα
Ὑμῖν, διελεῖν τε κατ' ἀγυιάς. Πει. πρὸς τῶν θεῶν
Σὺ δ' εἶ τίς ἀνδρῶν; Γε. ὅς τις εἴμ' ἐγώ; Μέτων.
Ὃν οἶδεν Ἑλλὰς χὠ Κολωνός. Πε. εἰπέ μοι
Ταυτὶ δέ σοι τί ἐστι; Γε. κανόνες ἀέρος.
Αὐτίκα γὰρ ἀὴρ ἐστι τὴν ἰδέαν ὅλος,
Κατὰ πνιγέα μάλιστα. προσθεὶς οὖν ἐγὼ
Τὸν κανόν' ἄνωθεν τουτονὶ τὸν καμπύλον,
Ἐνθεὶς διαβήτην. μανθάνεις; Πει. οὐ μανθάνω.
Γεωμ. Ὀρθῷ μετρήσω κανόνι, προστιθεὶς ἵνα

GEO. Venio ad vos. PI. alterum rursus hoc malum.
Quid autem tu faciens, quæ autem forma voluntatis,
Quæ sententia, qui cothurnus viæ?
D *Geo. Mensurare volo aërem,*
Vobis diuiderèque vias. PI. per deos,
Tu autem es quis virorum? Geo. qui sum ego? Meton,
Quem vidit Græcia & colonus. PI. dic mihi,
Hæc autem tibi quid sunt? Geo. Canones aëris:
Statim enim aër est specie totus,
Secundum furnum maximè apponens igitur ego
Canonem desuper hunc curuum,
E *Imponens circinum, intelligis? PI. non intelligo.*
Geo. Recto mensurabo canone, apponens vt

Σχόλια. Ἥκω παρ' ὑμᾶς.] εἴσθεσις ὁμοίας ἑτέρας περιόδου ἐκ στίχων ἰαμβικῶν τριμέτρων ἀκαταλήκτων ξ. ὧν τελευταῖος, θύοντες εἴσω τοῖς θεοῖσι τὸν τράγον. μετὰ μὲν τοι τὸν μθ'. ... ἰαμβικὸν μονόμετρον βραχυκατάληκτον καὶ μετὰ τὸν νβ' ἀσυνάρτητοι δύο. ὧν ὁ πρῶτος σύγκειται ἐξ ἀναπαιστικῆς βάσεως καὶ τροχαϊκῆς ὁμοίας βάσεως. ὁ δέ τοι τρίτος σύγκειται ἐξ ἰαμβικοῦ ἑφθημιμεροῦς καὶ τροχαϊκῆς βάσεως. ὁ δὲ νεὸξ ἰαμβικὸς πενθημιμεροῦς καὶ ἀναπαιστικῆς βάσεως. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνὶς ἐξιόντων τῶν ὑποκριτῶν. Τίς ὁ κόθορνος.] ἐπεὶ, τί ὑποδεδύκασι πάρεις, ὥς φησι Σύμμαχος πρὸς τὸ τί ὑποδέδυσαι τῷ πᾶς... Μέτων.] Μέτων ἄριστος ἀστρονόμος καὶ γεωμέτρης. τούτου ἐστὶν ὁ ἐνιαυτὸς ὁ λεγόμενος Μέτωνος. φησὶ δὲ Καλλίστρατος ἐν Κολωνῷ ἀνάθημά τι εἶναι αὐτοῦ ἀστρολογικόν. Εὐφρόνιος δὲ, ὅτι τῶν δήμων ἦν ἐκ Κολωνοῦ. ... δὲ ψεῦδος. Φιλόχορος δὲ, Λευκονιέα φησὶ αὐτὸν τὸ δ' ἔτι τοῦ Καλλιστράτου δῆλον. ἴσως γὰρ ἦν τι καὶ ἐν Κολωνῷ. ὁ δὲ Φιλόχορος ἐν Κολωνῷ μὲν αὐτὸν οὐδὲν λέγει θεῖναι. ψευδῶς δὲ ἐπὶ Πυθοδώρου ἡλιοτρόπιον ἐν τῇ νῦν οὔσῃ ἐκκλησίᾳ, πρὸς τῷ τοίχῳ τῷ ἐν τῇ Πνυκί. μήποτε οὖν τὸ χωρίον φασί τινες ἐκεῖνο ὅπερ ἐν τῷ F περιλαμβάνεται καὶ ἡ Πνύξ. Κολωνός ἐστιν ὁ ἕτερος ὁ μισθὸς λεγόμενος. οὕτω μέρος τι νῦν σύνηθες γέγονε τὸ Κολωνὸν καλεῖν τὸ ὄπισθεν τῆς μακρᾶς στοᾶς. ἀλλ' οὐκ ἔστι. Μελίτη γὰρ ἅπαν ἐκεῖνο ὡς ἐν τοῖς ὁρισμοῖς γέγραπται τῆς πόλεως. ἴσως δὲ ἐν Κολωνῷ κρήνην τινὰ κατεσκευάσατο. φησὶν ὁ Φρύνιχος Μονοτρόπῳ. τίς δ' ἐστὶν ὁ μετὰ ταῦτα ταύτης φροντίζων; Μέτων ὁ Λευκονιεύς. οἶδα ὁ τὰς κρήνας ἄγων. καθεῖται δὲ καὶ ὁ Μονότροπος ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ χωρίου. εἴρηται ἄλλως. ἴσως ἐν τῷ Κολωνῷ κρήνην τινὰ κατὰ μηχανὴν τίνος εὗρεν. ἡ ἄγαλμα ἢ ἀνάθημα ἀστρολογικὸν κατεσκεύασέ τι αὐτοῦ. ὅτι δὲ Κολωνὸς ἦν τῷ δήμῳ, ψεῦδος. Φιλόχορος δὲ, Λευκονιέα φησὶν αὐτόν. ἄλλ' εἰ δ' ἔστιν Μέτων οὐ ὁ ἐνιαυτὸς ὁ λεγόμενος Μέτωνος. Κατὰ πνιγέα μάλιστα] G ὥσπερ φησὶ πνιγεὺς πρόκειται τῇ γῇ. τὸ δὲ ἑξῆς ἀδιανόητα. πνιγεὺς δὲ οὗτος, ὁ κρίβανος ἢ ὁ κάμινος. Προσθεὶς οὖν.] Δίδυμος, τοιοῦτος ἀὴρ ἐστι τῇ γῇ περικείμενος, ὅμοιος πνιγεῖ, καθάπερ πῶμά τι περικείμενος. τὸ δὲ ἑξῆς φησὶν ὁ Σύμμαχος ἀδιανόητα.

Ὁ κύκλος γένηται τετράγωνος. κἀν μέσῳ
Ἀγορὰ. φέρουσαι δ' ὦσιν εἰς αὐτὴν ὁδοὶ
Ὀρθαὶ, πρὸς αὐτὸ τὸ μέσον. ὥσπερ δ' ἀστέρος
Αὐτοῦ κυκλοτεροῦς ὄντος, ὀρθαὶ πανταχῇ
Ἀκτῖνες ἀπολάμπωσιν. Πε. ἄνθρωπος Θαλῆς.
Μέτων. Γε. τί ἐστι; Πε. οἶσθ' ὁτιὴ φιλῶ σ' ἐγώ;
Κἀμοί γε πειθόμενος, ὑπαποκίνει τῆς ὁδοῦ.
Γε. τί δ' ἐστὶ δεινόν; Πε. ὥσπερ ἐν Λακεδαίμονι
Ξενηλατοῦνται καὶ κεκίνηνταί τινες.
Πληγαὶ συχναὶ κατ' ἄστυ. Γε. μῶν στασιάζετε;
Πε. Μὰ τὸν Δί' οὐ δῆτ'. Γε. ἀλλὰ πῶς; Πε. ὁμοθυμαδὸν
Σποδεῖν ἅπαντας τοὺς ἀλαζόνας δοκεῖ.
Γε. Ὑπάγοιμι γὰρ ἂν νὴ Δί'. Πε. ὡς οὐκ οἶδ' ἄρ' εἰ
Φθαίης ἄν, ἐπίκεινται γὰρ ἐγγὺς αὐταί.
Γε. Οἴμοι κακοδαίμων. Πε. οὐκ ἔλεγον ἐγὼ πάλαι;
Οὐκ ἀναμετρήσεις σαυτὸν ἀπιὼν ἀλλαχῇ;
Επι. Ποῦ πρόξενοι; Πε. τίς ὁ Σαρδανάπαλος οὑτοσί;

A *Circulus fiat quadrangulus, & in medio*
Forum, ferentes autem sint in ipsum viæ
Rectæ ad ipsum medium: tanquam autem stellæ
Ipsius circularis existentis, recti ubique
Radij resplendeant. Pi. *homo Thales.*
Meton. Geo. *quid est?* Pi. *scis quòd diligo te ego,*
Et mihi persuasus disce de via.
Geo. Quid est graue? Pi. *quemadmodum in*
B *Lacedæmone*
Hospitibus impelluntur & mouentur aliqui
Plagæ densæ in ciuitate. Geo. nunquid seditionem agitis?
Pi. *Per Iouem non certè. Geo. sed quomodo?*
Pi. *simul*
Calcitrare omnes superbos videtur.
Geo. Discedam enim per Iouem. Pi. *valde non scio si*
C *Praueniens, incumbunt enim propè hæ.*
Geo. Heu infelix. Pi. *non dixi ego diu?*
Non remensurabis te ipsum abiens alio?
Exp. Vbi hospites? Pi. *quis Sardanapalus hic?*

Σχόλια. Ὁ κύκλος.] παίζει. ἀδύνατον γὰρ τὸν κύκλον τετράγωνον γενέσθαι. Αὐτοῦ κυκλοτεροῦς.] ἵνα τοῦ μέσου κυκλοτεροῦς ὄντος, αἱ ὁδοὶ εὐθεῖαι παρεκταθῶσιν ὡς D ἀκτῖνες ἀστέρων.

BISETVS. Οὕτω νοῦς ὅδε, ἵνα αἱ ὁδοὶ καθ' ὁμοιότητα τοῦ τροχοῦ, καὶ τῶν αὐτοῦ ἀκτίνων πᾶσαι ἐκ τῆς περιφερείας εἰς τὸ μέσον τοῦ ἄστεος, καὶ εἰς τὸ κέντρον πάντοθεν αὐτὰς εἰσὶν συντρέχουσαι [illegible].

Σχόλια. Ἄνθρωπος Θαλῆς] ἐν θαυμασμῷ φησιν. ἔστι γὰρ ὁ Θαλῆς εἷς τῶν ἑπτὰ φιλοσόφων [illegible] γεωμετρίᾳ διαβεβοημένος. [illegible] ἡ δὲ κεῖται [illegible]. καὶ ὅτε μὲν [illegible], Θαλοῦ ἐστὶν ἡ γενική. ὅτε δὲ βαρύνεται, Θάλητος. Κἀμοὶ πειθόμενος.] ὡς φίλος σοι συμβουλεύω ὑπαναχωρῆσαι ἐνθεν. Ξενηλατοῦνται] περὶ τῆς ἐν Λακεδαίμονι ξενηλασίας Θεόπομπος φησὶν E ἐν τῇ [illegible]. ποτὲ γὰρ ἐκείνης [illegible] γενομένης, ξενηλασία γέγονεν, ὡς Θεόπομπός φησι. Μῶν στασιάζετε] ἆρα μὴ εἰς ἀλλήλους μάχεσθε. Ὡς οὐκ οἶδ' ἄρ' εἰ φθαίης] οὐκ οἶδα εἰ φθάσεις ἀπιέναι, πρὶν [illegible]. ἅμα δὲ τύπτει αὐτόν. Ἐγγὺς αὐταί] αἱ πληγαί. ἅμα δὲ τύπτει αὐτόν. Οὐκ ἀναμετρήσεις] ἀντὶ τοῦ γεωμετρήσεις. ἅμα δὲ, ὅτι ὁ μέτρια φρονῶν [illegible] τινὰ F ἀρχὴν [illegible]. [illegible] πρόξενοι] προξένους ἐκάλουν, τοὺς τὰς [illegible] τοὺς ξένους τοὺς ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων ἥκοντας. Τίς ὁ Σαρδανάπαλος.] οὗτος υἱὸς Ἀνακυνδαράξου βασιλεὺς Νίνου Περσικῆς χώρας, ὃς ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ Ταρσὸν καὶ Ἀγχιάλην ἔκτισεν, ὑπερβάλλων τὰς τρυφάς. φασὶ γὰρ αἰσχρῶς αὐτὸν καλλωπίζεσθαι, [illegible] ἐν ὀρᾶσθαι [illegible] καὶ κόραις [illegible], εὑρεθεὶς ἀπέθανεν. Ἀπολλόδωρος δὲ ταῦτά φησιν. ἐγγεγράφθαι ἐπὶ τῷ τάφῳ αὐτοῦ Ἀσσυρίοις γράμμασι. Σαρδανάπαλος Ἀνακυνδαράξου παῖς, Ταρσόν τε καὶ Ἀγχιάλην ἔδειμεν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. ἔσθιε, πῖνε, ὄχευε, ὡς τἄλλα οὐδενὸς ἄξια. ὁ δὲ Ἑλλάνικος ἐν τοῖς Περσικοῖς, δύο φησὶ Σαρδαναπάλλους γεγονέναι. εἰς τὸ αὐτό. Περσῶν βασιλεύς, ὃς ἐν τρυφῇ ἐδείξατο τὴν εὐδαιμονίαν. λέγει δὲ περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ β πόλεις ἔκτισε τῆς Κιλικίας, Ταρσὸν καὶ Ἀγχιάλην. ἦν δὲ τῷ βίῳ τρυφηλός. καὶ τῷ εἴδει εὐπρεπής, καὶ τῷ σχήματι ἀλλόκοτος. διὸ λέγουσιν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ ἐπιγεγράφθαι τοῦτο τὸ ἐπίγραμμα.

Εὖ δ' εἰδὼς ὅτι θνητὸς ἔφυς, σὸν θυμὸν ἄεξε
Τερπόμενος θαλίῃσι. θανόντι τοι οὔ τις ὄνησις.
Καὶ γὰρ ἐγὼ σποδός εἰμι Νίνου μεγάλης βασιλεύσας.
Ταῦτ' ἔχω ὅσσ' ἔφαγον καὶ ἐφύβρισα, καὶ μετ' ἔρωτος
Τερπν' ἔπαθον. τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια κεῖνα λέλειπται.
Ἥδε σοφὴ βιότοιο παραίνεσις, οὐδέ ποτ' αὐτῆς
Λήσομαι. ἐκτήσθω δ' ὁ θέλων τὸν ἀπείρονα χρυσόν.

ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ, ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ.

EXPLORATOR, PISTHETERVS.

Βισ. Ἧκει καὶ Ἐπίσκοπος, ἀλλὰ καὶ οὗτος ὑπὸ Πεισθεταίρου τυπτόμενος ἀπελθεῖν ἀναγκάζεται.

Επι. Ἐπίσκοπος ἥκω δεῦρο, τῷ κυάμῳ λαχὼν.
G Ἐς τὰς Νεφελοκοκκυγίας. Πει. ἐπίσκοπος;
Ἔπεμψε δὲ τίς σε δεῦρο; Επι. φαῦλον βιβλίον

Exp. *Explorator venio huc, faba sortitus*
In nephelococcygias. Pi. *explorator?*
Misit autem quis te huc? Exp. *malus liber*

Σχόλια. Ἐπίσκοπος ἥκω] πλάττει τινὰ ἀρχήν. οὐ γὰρ ἦν Ἀθήνησι. λαχὼν δὲ, ἀντὶ τοῦ κληρωθεὶς ταύτην τὴν ἀρχήν. ἄλλως. οἱ παρ' Ἀθηναίων εἰς τὰς ὑπηκόους πόλεις ἐπισκέψασθαι τὰ παρ' ἑκάστοις πεμπόμενοι ἐπίσκοποι καὶ φύλακες ἐκαλοῦντο. οὓς οἱ Λάκωνες ἁρμοστὰς ἔλεγον.

τελῶν. Πι. τί βούλει δῆτα, τὸν μισθὸν λαβὼν
Μὴ πράγματ' ἔχειν, ἀλλ' ἀπιέναι; Επι. νὴ τοὺς θεούς.
Εκκλησιάσαι δ' οὖν ἐδεόμην οἴκοι μένων.
Εστι γὰρ ἃ δι' ἐμοῦ πέπρακται Φαρνάκῃ.
Πι. Απιθι λαβών· ἔστι δ' ὁ μισθὸς οὑτοσί.
Επι. Τουτὶ, τί ἦν. Πι. ἐκκλησία περὶ Φαρνάκου.
Επι. Μαρτύρομαι τυπτόμενος ὢν ἐπίσκοπος.
Πι. Οὐκ ἀποσοβήσεις, οὐκ ἀποίσεις τὼ κάδω.
Οὐ δεινά; καὶ πέμπουσιν ἤδη 'πισκόπους
Εἰς τὴν πόλιν, πρὶν καὶ τεθύσθαι τοῖς θεοῖς.

Tributi. Pi. *Quid vis igitur mercedem capiens*
Non molestias habere, sed abire? Exp. *per deos.*
Concionari autem igitur indigebam domi manens,
Sunt enim quæ per me facta sunt Pharnace.
Pi. *Abi capiens, est autem merces hæc.*
Exp. *Hoc quid fuit?* Pi. *Cõcilium circa Pharnacẽ.*
Exp. *Testificor verberatus existens explorator.*
Pi. *Non expellens non auferes cados.*
Non grauia: & mittunt iam exploratores
In ciuitatem ante & sacrificare deis?

Σχόλια. Φαρνάκῃ] στρατηγὸς Περσῶν ὁ Φαρνάκης. Φαρνακίζειν, ἀλαζονικῶς αὑτὸν ἐπαίρειν. κοινωνίαν ἔχειν μετ' ἐκείνου. Τὼ κάδω] τοὺς καδίσκους τοὺς ἀμφορεῖς, εἰς οὓς τὰς ψήφους καθιᾶσιν.

Bisetus. Τὸ βυβλίον] τινὲς τὸ μὲν βυβλίον λέγουσιν [illegible] χάρτην ἄγραφον. τὸ δὲ βιβλίον [illegible] γεγραμμένον [illegible] ταύτην τὴν διαφορὰν [illegible] ἕτερος ἀντὶ θατέρου πολλάκις λαμβάνεται.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ, ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ, ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ, ΙΕΡΕΥΣ.

Legislator, Pisthetervs, Explorator, Sacerdos.

Bisetus. Θεσμοθέτης τις προσέρχεται. ἀλλὰ πολλῶν ἀμφοτέρωθεν λεχθέντων τέλος ἅπαντες ἐκ τῆς σκηνῆς ἀπέρχονται. ἀλλ' ἱερεὺς τε Πεισθέταιρος καὶ τοὺς λοιποὺς φίλους τοῖς θεοῖς εἴσω θύσοντας ἀπιέναι κελεύει.

Ψη. Εὰν δ' ὁ Νεφελοκοκκυγιεὺς, τὸν Ἀθηναῖον ἀδικῇ.
Πι. Τουτὶ τί ἐστιν αὖ κακὸν τὸ βυβλίον.
Ψη. Ψηφισματοπώλης εἰμί· καὶ νόμους νέους
Ηκω παρ' ὑμᾶς δεῦρο πωλήσων. Πι. τὸ τί;
Ψη. Χρῆσθαι Νεφελοκοκκυγίας τοῖσδε τοῖς
Μέτροισι, καὶ σταθμοῖσι, καὶ ψηφίσμασι.
Καθάπερ Ὀλοφύξιοι,
Πι. Σὺ δέ γ' οἷσπερ ὀτοτύξιοι χρήσει τάχα.
Ψη. Οὗτος τί πάσχεις; Πι. οὐκ ἀποίσεις τοὺς νόμους;
Πικροὺς ἐγώ σοι τήμερον δείξω νόμους.
Επι. Καλοῦμαι Πεισθέταιρον ὕβρεως,
Ες τὸν Μουνυχιῶνα μῆνα.
Πι. Αληθες οὗτος. ἔτι γὰρ ἐνταῦθ' ἦσθα σύ;
Ψη. Εαν δέ τις ἐξελαύνῃ τοὺς ἄρχοντας,
Καὶ μὴ δέχηται κατὰ τὴν στήλην.
Πι. Οἴμοι κακοδαίμων. καὶ σὺ γὰρ ἐνταῦθ' ἦσθ' ἔτι;
Επι. Απολῶ σε, καὶ γράφω σε μυρίας δραχμάς.
Πι. Εγὼ δέ σου γε τὼ κάδω διασκεδῶ.
Επι. Μέμνησ' ὅτε τῆς στήλης κατετίλας ἑσπέρας;
Πι. Αἰβοῖ λαβέτω τις αὐτόν. οὗτος οὐ μενεῖς;
Ιερ. Απίωμεν ἡμεῖς ὡς τάχιστ' ἐντευθενὶ
Θύσοντες εἴσω τοῖσι θεοῖσι τὸν τράγον.

Leg. *Si autem nephelococcygiens Athenaũ iniustitia afficit.*
Pi. *Hoc quid est rursus malus liber?*
Leg. *Psephismatopola sum, & leges nouas,*
Venio ad vos huc venditurus. Pi. *Hoc quid?*
Leg. *Vti nephelococcygeos his*
Metris & stateris & decretis,
Quemadmodum Olophyxij.
Pi. *Tu autem quibus ototyxij vteris cito.*
Leg. *Hic quid pateris?* Pi. *non auferes leges*
Amaras? ego tibi hodie ostendam leges.
Exp. *Accuso Pisthetærum iniuria*
In Ianuarium mensem.
Pi. *Verè hic, adhuc enim hic es tu?*
Leg. *Si autem aliquis expellet principes,*
Et non suscipit secundum legem?
Pi. *Hei infelix, & tu enim hic es adhuc?*
Exp. *Perdã te, & accuso te mille drachmarum.*
Pi. *Ego autem tuos cados despergam.*
Exp. *Recordare quando legem euulsisti vespere.*
Pi. *Papæ, capiat aliquis ipsum, hic nõ manebis?*
Sac. *Abeamus nos quàm citissimè hinc,*
Sacrificaturi intus deis tragum.

Σχόλια. Ὀτοτύξιοι] ἀπὸ τοῦ ὀτοτύζειν ἐσχημάτισεν. Καλοῦμαι] γράφομαι εἰς τὸ δικαστήριον καλῶ. Ες τὸν Μουνυχιῶνα.] ἐς τὸν Μαιμακτηριῶνα γάρ εἰσιν αἱ κρίσεις. Κατὰ τὴν στήλην] κατὰ τὴν δημοσίαν ἀναγραφήν. Διασκεδῶ] ἀποπατήσας ἀπαλλάττεται τοῦ συκοφάντου.

Bisetus. Διασκεδῶ] διασκεδάσω. διαθρύψω. διαρρήξω. κατετίλας δὲ κατὰ ἁπλῆν συγκοπὴν εἴρηται, ἀντὶ τοῦ κατατετίληκας. ἢ καὶ καθ' ἁπλῆν ἐκ παρακειμένου μέσου κατατέτιλας, κατέτιλας. καὶ γὰρ ὁ μέσος ἐκ τοῦ ἐνεργητικοῦ κατὰ συγκοπὴν σχηματίζεται ἐν πλείστοις τῶν ῥημάτων, οἷον βέβουλα παρὰ τὸ βούλειν, τὸ βάλλειν. βέβολα. ἐκ τοῦ μελλήσει, μέμηλα. τὸ δὲ κατετίλας ἐν τοῖς ἄνω ἑρμηνεύθη, οἶδα μέν.

Σχόλια. Θύσοντες εἴσω] σκώπτεται ποιεῖν ἄνω τὴν θυσίαν, ἵνα μὴ σφάξῃ τὸ πρόβατον.

ᾨΔΗ ΚΑΙ ΣΤΡΟΦΗ κώλων ιδ΄. Χορός.

CANTVS ET VERSIO MEMbrorum quatuordecim Chorus.

BISETVS. Ὁ χορὸς μετ᾽ ἴσης χαρᾶς ἀναπλήρης, καὶ ἀγαλλόμενος καυχᾶται εὐχάς, καὶ θυσίας αὐτῷ ὑπ᾽ ἀνθρώπων ποιεῖσθαι ὡς τῆς γῆς καρπῶν σωτῆρι.

Χο. Ἤδη μοι τῷ παντόπτᾳ
Καὶ παντάρχᾳ θνητοὶ πάντες
Θύσουσ᾽ εὐκταίαις εὐχαῖς.
Πᾶσαν μὲν γὰρ γᾶν ὀπτεύω.
Σώζω δ᾽ εὐθαλεῖς καρπούς,
Κτείνων παμφύλων γένναν
Θηρῶν. οἳ πάντ᾽ ἐν γαίᾳ
Ἐκ κάλυκος αὐξανόμενα γένυσι παμφάγοις,
Δένδρεσί τ᾽ ἐφεζόμενα καρπὸν ἀποβόσκεται.
Κτείνω δ᾽ οἳ κήπους εὐώδεις
Φθείρουσι λύμαις ἐχθίσταις.
Ἑρπετά τε καὶ δάκεθ᾽ ὁπόσαπερ αὖ
Ἔστιν, ὑπ᾽ ἐμᾶς πτέρυγος
Ἐν φοναῖς ὄλλυται.

CHO. *Iam mihi omnia videnti,*
Et omnibus imperãti, mortales omnes
Sacrificabunt optatis precibus:
Omnem quidem enim terram video.
Saluo autem pullulantes fructus,
Interficiens omnium tribuum generationem
Ferarum, quæ omnia in terra
Ex germine aucta gulis deuorantibus,
Arboribúsque insidentes fructum deuorant.
Interficio autem quæ hortos odoriferos
Corrumpunt nocumentis pessimis.
Serptiliáque & mordacia quæcunque
Sunt à mea ala,
In cædis pereunt.

Σχόλια. Ἤδη μοι τῷ παντόπτᾳ] αὖθις πάλιν μετὰ τὴν παράβασιν, ἐπιρρηματικὴν ποιεῖται συζυγίαν, ὥσπερ καὶ ἐν Ἱππεῦσι πεποίηκεν. ἄλλως. δευτέρα παράβασις ὡς ἐν Ἱππεῦσιν. ἄλλως. ἡ παράβασις αὕτη οὐκ ἔχει πάντα τὰ μέρη, ἀλλὰ μόνα τέσσαρα. τὴν ᾠδὴν καὶ στροφήν. τὸ ἐπίρρημα. τὴν ἀντῳδὴν καὶ τὸ ἀντεπίρρημα. ἔστι γοῦν ἡ ᾠδὴ καὶ στροφὴ κώλων καὶ στίχων δακτυλικῶν καὶ παιωνικῶν ιδ. τούτων οἱ ς΄ ζ΄. δακτυλικὰ ἑφθημιμερῆ. τὸ δὲ γ΄ δ΄ ια΄ τετράμετρα, τὰ δ᾽ ἄλλα παιωνικὰ τετράμετρα καὶ ἀκατάληκτα, τὰ η΄ θ΄. τὸ δὲ ιβ΄ τρίμετρον. τὸ δὲ ιγ΄ δίμετρον. τὸ δὲ ιδ΄ ἑφθημιμερὲς ἐκ κρητικῶν. ὑφ᾽ ὃ παράγραφος καὶ ἁπλῆ ἴσα γινομένη. Κτείνων παμφύλων] τὰ θηρία γὰρ πολέμιοι ὄρνιθες ὡς ἂν ἐν ταῖς αἰτίαις. Ἑρπετὰ καὶ δάκετα.] τὰ ἄλλα δάκετα ὥσπερ οἱ τυχὸν σκορπίοι. δάκετα δὲ θηρία ἰοβόλα.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ ις΄.

ADVERBIVM versuum sexdecim.

Χο. Τῇδε μέντοι θ᾽ ἡμέρᾳ μάλιστ᾽ ἐπαναγορεύεται.
Ἢν ἀποκτείνῃ τις ὑμῶν Διαγόραν τὸν Μήλιον,
Λαμβάνειν τάλαντον. ἤν τε τῶν τυράννων τις τινὰ
Τῶν τεθνηκότων ἀποκτείνῃ, τάλαντον λαμβάνειν.
Βουλόμεσθ᾽ οὖν νῦν ἀνειπεῖν ταῦτα χ᾽ ἡμεῖς ἐνθάδε.
Ἢν ἀποκτείνῃ τις ὑμῶν Φιλοκράτη τὸν Στρούθιον,
Λήψεται τάλαντον. ἢν δὲ ζῶντ᾽ ἀγάγῃ, τέτταρα.
Ὅτι συνείρων τοὺς σπίνους, πωλεῖ καθ᾽ ἑπτὰ τοὐβολοῦ.
Εἶτα φυσῶν τὰς κίχλας δείκνυσι καὶ λυμαίνεται.
Τοῖς τε κοψίχοισιν εἰς τὰς ῥῖνας ἐγχεῖ τὰ πτερά.
Τὰς περιστερὰς θ᾽ ὁμοίως ξυλλαβὼν, εἵρξας ἔχει,

CHO. *Ac quidem die maximè gaudet,*
Si interficiat aliquis vestrûm Diagoram Melium,
Accipere talentum si autem tyrannorum aliquis aliquem
Mortuorum interficiat, talentum accipere.
Volumus igitur nunc clamare hæc & nos hic.
Si interficeat aliquis vestrûm Philocratem passerinum,
Accipiet talẽtũ si autem viuum ducat, quatuor:
Quod congregans passeres, vendit per septem obolo.
Postea inflans turdos ostendunt & lædunt,
Hisque copsichis in nares infundit pennas.
Colũbásque similiter colligens impediẽs habet,

Σχόλ. Διαγόραν τὸν Μήλιον.] μετὰ μὲν τὴν ἅλωσιν Μήλου, ἐν Ἀθήναις ᾤκει. οὗτος δὲ μυστήρια εὐτέλιζεν, ὡς πολλοὺς ἐκτρέπειν τῆς τελετῆς. τοῦτον οὖν ἐκήρυξαν καὶ αὐτὴν Ἀθηναῖοι, καὶ ἐν χαλκῇ στήλῃ ἐνέγραψαν, ὥς φησι Μελάνθιος ἐν τῷ περὶ μυστηρίων. εἰς τὸ αὐτὸ ταῦτα ἐκ τοῦ ψηφίσματος εἴληφεν. οὕτω γὰρ ἐκήρυξαν. τὸν μὲν ἀποκτείναντα αὐτὸν τάλαντον λαμβάνειν. τὸν δὲ ἀγαγόντα δύο. ἐκηρύχθη δὲ τοῦτο διὰ τὸ ἀσεβὲς αὐτοῦ, ἐπειδὴ τὰ μυστήρια πᾶσι διηγεῖτο κοινοποιῶν αὐτά, καὶ τοὺς βουλομένους μυεῖσθαι ἀποτρέπων καθάπερ Κρατερὸς ἱστορεῖ. ἐκεκήρυκτο δὲ μάλιστα ὑπὸ τὴν ἅλωσιν τῆς Μήλου. οὐδὲν γὰρ κωλύει πρότερον. Μελάνθιος δὲ ἐν τῷ περὶ μυστηρίων προφέρεται τῆς χαλκῆς στήλης ἀντίγραφον, ἐν ᾗ ἐπεκήρυξαν καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς ἐκδιδόντας Πελληνεῖς. γέγραπται καὶ ταῦτα. ἐὰν δέ τις ἀποκτείνῃ Διαγόραν τὸν Μήλιον, λαμβάνειν ἀργυρίου τάλαντον. ἐὰν δέ τις ἀγάγῃ λαμβάνειν δύο. Ἤν τε τῶν τυράννων τις] τινές, τινά. ὡσεὶ ἔλεγε τινὰ τῶν ἀρχαίων αὐτῶν ὃς ἐὰν φονεύσῃ. Τῶν τεθνηκότων.] τῶν ἐπὶ θανάτῳ φυγόντων. ἐν δὲ τοῖς ὑπομνήμασιν, οὕτω γέγραπται. ἐν ὑπερβολῇ καὶ τοὺς τεθνεῶτας

κόλας ἀποκτείνειν. ὡς τι μάλ[ιστ]' ἐν - - - - - παραπαίζον. παρὰ τὴν ἀμφιβολίαν. λέγει γὰρ, ἐάν τις φησὶ τῶν τοῖς τυράννοις προσηκόντων ἀποκτείνῃ, τάλαντον λήψεται. οἷον γονέων, τέκνων, ἀδελφῶν, τοὺς συνωμότας καὶ συμπράξαντας τῇ τυραννίδι.

Bisetus. Ανεπεῖν] ἀνακηρύττειν, ἀναγορεύειν. Σ.

Σχόλια. Τὸν Στρούθιον.] ἀπὸ εἴπεν ἐκ τῶν ὀρνέων. Στρούθιον δὲ ὄνομα, ὡς Μήλιον. διὸ καὶ οὕτω προσεκτέον. συντεθεὶς δὲ εἰς ὁρμαθὸν συντιθείς. Σπίνους.] εἶδος ὀρ-

νέου. τελεῖ δὲ αὐτοὺς λυπεῖ, ὅτι θηρεύει, ὅτι πωλεῖ. ὅτι ζ' τοῦ ὀβολοῦ ὡς εὐτελίζων αὐτούς. Τοῖς τε κοψίχοισιν] οἱ κόψιχοι γὰρ ὑποκαθήμενοι, κεντοῦσι τὰ ὦτα. οἱ ὀρνιθοθῆραι πτερὰ αὐτοῖς ἐμβάλλουσι πρὸς τὸ ἀμβλῦναι τὰ ῥάμφη τῇ μαλακότητι τῶν πτερῶν, ἢ ἵνα μὴ κορύξωσιν, ἢ μετὰ τὸ σφάξαι πτερὰ ἐπιβάλλουσιν. ὥστε ἐξ αὐτῶν αὐτοὺς κρεμαμένους, ἐφαθλῶσαι πᾶσιν. ἐμφαντικὸν δὲ πλήθους, τὸ ἐγχεῖ. βιαίως δὲ τὸ ἐγχεῖ, εἴροντες γὰρ διὰ τῶν ῥινῶν, καὶ κρεμαστοὺς ἐπώλουν.

Κἀναγκάζει παττταλεύειν, δεδεμένας ἐν δικτύῳ.
Ταῦτα βουλόμεσθ' ἀνειπεῖν. κεἴ τις ὄρνιθας τρέφει,
Εἰργμένους ὑμῶν ἐν αὐλῇ, φράζομεν μεθιέναι.
Ἢν δὲ μὴ πείθησθε, συλληφθέντες ὑπὸ τῶν ὀρνέων,
Αὖθις ὑμεῖς αὖ παρ' ἡμῖν δεδεμένοι παττταλεύσετε.

Et cogit aucupari ligatas in rete.
Hac volumus clamare, & si quis aues nutrit,
Impeditos vestrum in aula, dicimus dimittere.
Si autem non persuademini concepti ab auibus,
Rursus vos iterum à nobis ligati, aucupabimini.

Σχόλια. Παττταλεύειν] θηρεύειν, προκαλεῖσθαι. εἰώθασιν ἐκτυφλοῦντες ἵνα τῶν ὀρνέων ἱστᾶναι ἐν δικτύῳ, ὅπως τῇ φωνῇ προσκαλοῖτο τὰ ὁμογενῆ. καὶ ἔστι γλωσσημα-

τικὸν τὸ παττταλεύειν ἐλέγετο, ἄλλως. θηρεύειν, προκαλεῖσθαι βοσκόμενα ἐκ τῶν κοψίχων δὲ τοῦτο. Ἐπεὶ δεδεμένους ἂν εἶπεν, ἀλλὰ μετὰ ἐπὶ πτέρυγας, ἢ φάτνας.

ΑΝΤΩΔΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ κώλων ιδ'.

Χο. Εὔδαιμον φῦλον πτηνῶν
Οἰωνῶν, οἳ χειμῶνος μὲν
Χλαίνας οὐκ ἀμπισχνοῦνται.
Οὐδ' αὖ θερμὴ πνῖγος ἡμᾶς
Ἀκτὶς τηλαυγὴς θάλπει.
Ἀλλ' ἀνθηρῶν λειμώνων
Φύλλων ἐν κόλποις ἐνναίω.
Ἡνίκ' ἂν ὁ θεσπέσιος ὀξὺ μέλος ἀχέτας,
Θάλπεσι μεσημβρινοῖς ἡλιομανὴς βοᾷ.
Χειμάζω δ' ἐν κοίλοις ἄντροις
Νύμφαις οὐρείαις ξυμπαίζων.
Ἠρινά τε βοσκόμεθα παρθένια
Λευκότροφα μύρτα Χαρί-
των τε κηπεύματα.

RECANTATIO ET REVERSIO membrorum quatuordecim.

CHO. *Felix tribus volatilium*
Auium, quæ hyeme quidem
Chlanas non induuntur.
Neque rursus calor feruoris nos
Radius longè splendens calefacit,
Sed floridorum pratorum,
Foliorum in sinibus Ennai,
Quando diuina acutè canens cicada,
Caloribus meridianis à sole furens clamat.
Hyeme autem in concauis speluncis,
Nymphis montanis colludens,
Vernáque pascimur virginalia,
Alba nutrimento myrta, Gra-
Tiarúmque fructus.

Σχόλια. Εὔδαιμον φῦλον] ἡ ἀντῳδὴ καὶ ἀντιστροφὴ, ὁμοία ἐστὶ τῇ ᾠδῇ καὶ στροφῇ. καὶ αὕτη γὰρ κώλων καὶ στίχων ἐστὶ ιδ'. καὶ τὰ μὲν ἔχει δακτυλικὰ ἰσόμετρα τοῖς ἐκείνοις. τὰ δὲ παιωνικὰ ἐπιμεμιγμένα κρητικοῖς. ἐπὶ τῷ τέλει αἱ συνήθεις δύο διπλαῖ ἔξω νενεύκασιν. ἐν σχήματι δὲ εἴρηται ὁ λόγος. εὔδαιμον φῦλον ὃ χειμῶνος. πρὸς γὰρ τὸ σημαινόμενον τοῦ φύλου πληθυντικὸν ὂν ἔφη τὸ οἵ. Οὐδ' αὖ θερμή.] τινὲς τοῦ πνίγους κατ' ἐκεῖνο φασὶν ἵνα ᾖ οὐδὲ θέρους θερμασία ἐπικεῖται ἡμῖν. Φύλλων ἐν κόλποις.] ὑπὸ ἐλαιῶν ὑπὸ τὰ φύλλα.

Bisetus. Ἀχέτας] δωρικῶς, ἀντὶ τοῦ ἠχέτης. Σ. ἀχέτας, ἐν εἶδος τέττιγος, ἀλλ' ἐπίθετον τέττιγος. ὥσπερ

καὶ ὁ ἀκανθίας, ὑπὸ τοῦ ἠχεῖν ἐν ἀκάνθαις. νῦν μέντοι τὸ ἐπίθετον ἀντὶ τοῦ ὀνόματος κυρίου τοῦ τέττιγος λαμβάνεται κατ' ἀντονομασίαν. ὥσπερ καὶ Ὀλύμπιος, ἀντὶ τοῦ ὁ Ζεύς. κατ' ἐξοχὴν δέ τινα ὁ τέττιξ ἠχέτης καλεῖται διὰ τὸν ἦχον, ὃν ἐν θέρους ὥρᾳ καθ' ἡμέραν, καὶ νύκτωρ ποιεῖται.

Σχόλια. Ὑφ' ἡλίῳ μανείς.] τέρπεται γὰρ καὶ ἐπιμαίνεται τῷ ἡλίῳ ὁ τέττιξ.

Bisetus. Γράφεται καὶ μιᾷ λέξει, ὑφηλιομανής.

Σχόλια. Παρθένια.] διὰ τὸ ἐπιμελῶς τὰς γυναῖκας καὶ τὰς παρθένους τὰ μύρτα ἐσθίειν. λευκότροφα δὲ, ἀντὶ τοῦ λευκὰ καὶ τρυφερά. τοιαῦτα γάρ εἰσι μήπω πεπανθέντα.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ στίχων ις'.

Χο. Τοῖς κριταῖς εἰπεῖν τι βουλόμεσθα, τῆς νίκης πέρι.
Ὅσ' ἀγάθ' ἢν κρίνωσιν ἡμᾶς, πᾶσιν αὐτοῖς δώσομεν,

IN ADVERBIUM VERSUUM SEXDECIM.

CHO. *Iudicibus dicere aliquid volumus victoriam circa,*
Quibus bona si iudicent, nos omnibus ipsis dabimus,

Σχόλια. Τοῖς κριταῖς] πολλάκις ἐν ταῖς παραβάσεσι, καὶ οἱ ποιηταὶ λέγουσι τινὰ ὡς τὰ ἑαυτῶν χρήσιμα, διὰ τοῦ χοροῦ προσφέροντος, ὡς νῦν πρὸς τοὺς κριτὰς ἀποτείνει τὸν λόγον, ὅπως ἂν αὐτοῖς ψηφίσωνται τὴν νίκην.

Ὡς πρεῖττω δῶρα πολλῷ τῆς Ἀλεξάνδρου λαβεῖν.
Πρῶτον μὲν γὰρ οὗ μάλιστα πᾶς κριτὴς ἐφίετ',
Γλαῦκες ὑμᾶς οὔποτ' ἐπιλείψουσι Λαυριωτικαί.
Ἀλλ' ἐνοικήσουσιν ἔνδον ἔντε τοῖς βαλαντίοις
Ἐννεοττεύσουσι, κἀκλέψουσι μικρὰ κέρματα.
Εἶτα πρὸς τούτοισιν, ὥσπερ ἐν ἱεροῖς οἰκήσετε.
Τὰς γὰρ ὑμῶν οἰκίας, ἐρέψομεν πρὸς αἰετόν.
Κἂν λαχόντες ἀρχίδιον, εἶθ' ἁρπάσαι βούλησθέ τι
Ὀξὺν ἱερακίσκον ἐς τὰς χεῖρας ὑμῖν δώσομεν.
Ἢν δέ που δειπνῆτε, πρηγορεῶνας ὑμῖν πέμψομεν.
Ἢν δὲ μὴ κρίνητε, χαλκεύεσθε μηνίσκους φορεῖν,
Ὥσπερ ἀνδριάντες. ὡς ὑμῶν ὃς ἂν μὴ μηνίσκον ἔχῃ,
Ὅταν ἔχητε χλανίδα λευκήν, τότε μάλιστ' οὕτω δίκην
Δώσεθ' ἡμῖν πᾶσι τοῖς ὄρνισι κατατιλώμενοι.

Ad meliora dona multo illis Alexandri capere.
Primùm quidem enim (quo maximè omnis index desiderat)
Noctuæ vos nunquam relinquent Lauriotica.
Sed inhabitabunt intus, inq; arcis
Nidificabunt, & decorticabunt parua lucra,
Postea ad hæc, tanquam in sacris habitabitis.
Has enim vestrûm domos cooperiemus ad aquilam.
Et si sortiti dominatiunculam, postea rapere vultis aliquid,
Acutum accipiterculum in manus vobis dabimus.
Si autem cœnatis, gutturа vobis mittemus.
Si autem non iudicatis, æramini coopercula ferre,
Tanquam statuæ, sic vestrum qui non coopertum habeat,
Quando habetis chlænulam albam, tunc maximè sic pœnam
Dabitis nobis omnibus auibus cacati.

Σχόλια. Πολλῷ τῆς Ἀλεξάνδρου.] τῆς Πάριδος ὃν ἔλαβε παρὰ Ἀφροδίτης, δῶρον κρίσει, ἡ δὲ ἡ Ἑλένη. Γλαῦκες ὑμᾶς.] ἀντὶ τοῦ νομίσματα. ἡ γὰρ γλαῦξ, ἱερὸν ὄρνεον Ἀθηνᾶς, ὅπερ πάνυ τιμῶντες Ἀθηναῖοι διὰ τὴν θεόν, ἐν τοῖς τετραδράχμοις ἐνεχάραξαν νομίσμασιν. αἰνίττεται δὲ εἰς τὸ φιλάργυρον τῶν Ἀθηναίων. ἄλλως. ἡ γλαῦξ ἐπὶ χαράγματος ἦν τετραδράχμου, ὡς Φιλόχορος. ἐκλήθη δὲ τὸ νόμισμα τὸ τετράδραχμον τότε ἡ γλαῦξ. ἦν γὰρ γλαὺξ ἐπίσημος, καὶ πρόσωπον Ἀθηνᾶς, τῶν προτέρων διδράχμων ὄντων ἐπίσημον βοῦν ἐχόντων.

Bisetus. Καὶ παροιμία, γλαῦκες Λαυριωτικαί, ἐπὶ τῶν πολλὰ χρήματα ἐχόντων, παρόσον ἐν Λαυρείῳ τῆς Ἀττικῆς γίνονται χρύσεια μέταλλα, ἐνεχάραττον δὲ γλαῦκας ἐν τοῖς χρυσοῖς νομίσμασι. Σ.

Σχόλια. Κἀκλέψουσι.] δέον εἰπεῖν ἐκλεπίσουσι. λεπίζουσι γὰρ τὸ ᾠὸν ἐκφέρουσι τὰ νεόττια. Ἐρέψομεν] διὰ τὰ ἐν τοῖς ναοῖς ἀετώματα. ἀντὶ τοῦ στεγάσομεν πρὸς αἰτώματα. τὰς γὰρ τῶν ἱερῶν στέγας, αἰετοὺς καὶ αἰετώματα καλοῦσιν, ὥς φησιν Ἴων ἐν Ἀγαμέμνονι. Κἂν λαχόντες ἀρχίδιον.] ὑποκοριστικῶς τὴν ἀρχήν. διαβάλλει δὲ αὐτοὺς ὡς ἅρπαγας. Ὀξὺν ἱερακίσκον.] ἀντὶ τοῦ ἅρπαγα ἢ ὀξεῖαν. Δίδυμος τὰς χεῖρας ὡς ἅρπαγας. ἵνα ταχέως φύγῃ. Πρηγορεῶνας.] κυρίως τῶν ὀρνέων ὁ λεγόμενος πρόλοβος, ἰκάτε, ... ἀπὸ τοῦ συνηγορίζειν ἐκεῖ τὴν τροφήν. Δίδυμος ... ὡς ... τῶν ὀρνέων τοὺς λεγομένους προλόβους, ... ἐν αὐτοῖς τὰ σιτία. λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ ... ἀπὸ τοῦ συναθροίζειν ἐκεῖ τὴν τροφήν. Ἢν δὲ μὴ κρίνητε.] ἐὰν δὲ μὴ ἡμᾶς κρίνητε νικᾶν, τίθεσθε ὥσπερ οἱ ἀνδριάντες μηνίσκους ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς. ποιοῦσι γὰρ τοῦτο ὅπως μὴ ἀφοδεύωσι τὰ ὄρνεα. εἰς τὸ αὐτό. μηνίσκους ἐπετίθεσαν τῶν ἀνδριάντων, διὰ τὸ μὴ ἀποπατεῖν κατ' αὐτῶν τὰ ὄρνεα. φησὶν οὖν, ὅτι μέλλομεν ὑμῶν καταχέσαι. Μηνίσκον.] μηνίσκῳ μόνῳ γὰρ ἔοικε.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ, ΑΓΓΕΛΟΣ.

PISTHETERVS, NVNCIVS.

Κορωνὶς ἐκ στίχων ι.

Bisetus. Ὁ Πεισθέταιρος ἔσω θύσας εἰς τὰ ἱερὰ πάλιν ἔρχεται. ἔρχεται καὶ ἄγγελος τις ἐκ τῆς νεοκτίστου πόλεως ἥκων, ὃς τὴν πόλεως οἰκοδομήν, τὴν ποιότητα, καὶ μέγεθος, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ συμβάντα διηγεῖται.

Πε. Τὰ μὲν ἱέρ' ἡμῖν ἐστὶν ὦ 'ρνιθες καλά.
Ἀλλ' ὡς ἀπὸ τοῦ τείχους πάρεστιν ἄγγελος
Οὐδεὶς, ὅτου πευσόμεθα τἀκεῖ πράγματα. (χος
Ἀλλ' οὑτοσὶ τρέχει τις Ἀλφειὸν πνέων.
Αγ. Ποῦ ποῦ 'στι ποῦ ποῦ 'στι ποῦ ποῦ 'στι ποῦ,
Ποῦ Πεισθέταιρός ἐστιν ἄρχων; Πε. οὑτοσί.
Αγ. Ἐξῳκοδόμηταί σοι τὸ τεῖχος. Πε. εὖ λέγεις.
Αγ. Κάλλιστον ἔργον καὶ μεγαλοπρεπέστατον.

Pi. *Hæc quidē sacra nobis sunt ô aues bona.*
Sed tanquam à muro adest nuncius
Nullus, quem interrogabimus istic res.
Sed hic currit aliquis Alpheũ spirans.
NVN. *Vbi vbi est? vbi vbi vbi est? vbi vbi vbi*
Vbi Pisthetarus est princeps? PI. *hic.*
NVN. *Ædificatus est tibi murus.* PI. *bene dicis.*
NVN. *Optimum opus & honorandum,*

Σχόλια. τὰ μὲν ὑπὲρ ἡμῶν.] [illegible] σῶ-θη τῆς ἐπανορθώσεως [illegible] τριμετροι ἀ-καταληκτοι [illegible] τελευταῖοι [illegible] [illegible] ἐπὶ τοῦ [illegible]. Ἀλλ' οὐδὲ τριχὸς] Σύμμαχος. οὕτω σμικρὸν τριχός, ὥστε [illegible]

A [illegible] ἀντὶ τοῦ [illegible] [illegible]. ὁ δὲ [illegible] τὸ Πινδάρου [illegible] σημεῖον [illegible]. διχῶς δὲ [illegible] ἀλφεσιβοίων.

Ὥσθ' ὑπὲρ τῶ μὲν Προξενίδης ὁ Κομπασεύς,
Καὶ Θεαγένης ἐναντίω δύ' ἅρματε,
Ἵππων ὑπόντων μέγεθος ὅσον ὁ Δούρειος.
Ὑπὸ τοῦ πλάτους ἂν παρελασαίτην. Πει. Ἡρά-
κλεις.
Αγγ. τὸ δὲ μῆκός ἐστι, καὶ γὰρ ἐμέτρησ' αὐτὸ ἐ-
γώ,
Ἑκατοντορόγυιον. Πει. ὦ Πόσειδον τοῦ μάκρους.
Τίνες ᾠκοδόμησαν αὐτὸ τηλικουτονί;
Αγγ. Ὄρνιθες, οὐδεὶς ἄλλος, οὐκ Αἰγύπτιος
Πλινθοφόρος, οὐ λιθουργός, οὐ τέκτων παρῆν:
Ἀλλ' αὐτόχειρες, ὥστε θαυμάζειν ἐμέ.
Ἐκ μέν γε Λιβύης ἧκον ὡς τρισμύριαι
Γέρανοι, θεμελίους καταπεπωκυῖαι λίθους.
Τούτους δ' ἐτύκιζον αἱ κρέκες τοῖς ῥύγχεσιν.
Ἕτεροι δ' ἐπλινθοφόρουν πελαργοὶ μύριοι.
Ὕδωρ δ' ἐφόρουν κάτωθεν ἐς τὸν ἀέρα
Οἱ χαραδριοί, καὶ τἄλλα ποτάμι' ὄρνεα.
Πει. Ἐπηλοφόρουν δ' αὐτοῖσι τίνες; Αγγ. ἐ-
ρωδιοί
Λεκάναισι. Πει. τὸν δὲ πηλὸν ἐνεβάλλοντο
πῶς;
Αγγ. Τοῦτ' ὦγάθ' ἐξηύρητο καὶ σοφώτατα.
Οἱ χῆνες ὑποτύπτοντες ὥσπερ ταῖς ἄμαις
Ἐς τὰς λεκάνας ἐνέβαλλον αὐτοῖς τοῖν πο-
δοῖν.
Πει. Τί δῆτα πόδες ἂν οὐκ ἂν ἐργασαίατο;
Αγγ. Καὶ νὴ Δί' αἱ νῆτται γε περιεζωσμέναι,
Ἐπλινθοφόρουν. ἄνω δὲ τὸν ὑπαγωγέα
Ἐπέτοντ' ἔχουσαι κατόπιν ὥσπερ παιδία
Τὸν πηλὸν ἐν τοῖς στόμασιν αἱ χελιδόνες.
Πει. Τί δῆτα μισθωτοὺς ἂν ἔτι μισθοῖτό τις;
Φέρ' ἴδω. τί δαί; τὰ ξύλινα τοῦ τείχους, τί-
νες
Ἀπηργάσαντ'. Αγγ. ὄρνιθες ἦσαν τέκτονες.

Vt desuper quidem Proxenides ille superbus,
Et Theagenes è contrario duos currus
B *Equorum subexistentibus magnitudine quanta*
equus Troianus
In latitudine agitauit. PI. Hercules.
NV. Hac autem longitudo est, etenim mensura-
ui ipsam ego)
Centum passuum. PI. O Neptune longitudinem,
Qui ædificauerunt ipsum tantum?
NV. Aues, nullus alius, non Ægyptius
Lateriger, non petrarum factor, non faber affuit,
C *Sed propria manu, ad admirari me.*
Ex quidem Libya venerant fere ter mille
Grues, fundamentales deuorantes lapides:
Hos autem polierunt ibides rostris,
Alij autem lapides ferebant pelargi mille.
Aquam autem ferebant infers in aerem,
Charadrij, & aliæ fluuiales aues.
PI. Lutum autem ferebant ipsis qui? NVN. E-
rodij
D *Peluibus. PI. Hoc autem lutum iniecerunt quo-*
modo?
NVN. Hoc ô bone inuentum est, & sapientissi-
mè,
Anseres subuolantes tanquam sarculis,
In pelues iniecerunt ipsis pedibus.
PI. Quid certè pedes non operabuntur?
NV. Et per Iouem anates circumcinctæ,
E *Lateres ferebant, supra autem rastrum*
Volabant, habentes à tergo tanquam pueros,
Lutum in oribus hirundines.
PI. Quid certè mercenarios item conduxit
quis?
Age videam. quid autem? lignea muri qui
Operati sunt. NV. Aues erant fabri

Σχόλια. Προξενίδης καὶ Θεαγένης.] ἐκ τούτων φησὶ τὸ ἀνυπέρβατον τοῦ τείχους. [illegible] καπνοὶ ἦσαν καὶ κομπασαὶ καὶ μόνον ὑπόσχεσις. τοιαῦτα δὲ ἦν τοῦ τείχους [illegible]. Ὁ Κομπασεύς.] [illegible] τὸν κόμπον. [illegible] δεῖ αὐτὸν ἀμφοτέρων ὅτι κομπασαί. Τηλεκλείδης δ' ἐν Ἡσιόδῳ, ὡς παρεμβάλλων τῷ [illegible] κωμῳδεῖ αὐτόν. Ὅσον ὁ Δούρειος.] οὐ πιθανὸν κοινῶς λέγειν αὐτόν. ἀλλὰ δεῖ τοῦ χαλκοῦ τοῦ ἐν ἀκροπόλει. ἀνέκειτο γὰρ ἐν ἀκροπόλει δούρειος ἵππος ἐπιγραφὴν ἔχων. Χαιρέδημος εὐαγγέλου ἐκ κοίλης ἀνέθηκε. [illegible] δ' ὁ ἐν Ἰλίῳ λαμβάνεσθαι. ἐν ἀκροπόλει δ' ὁ χαλκοῦς ἵππος ἀνέκειτο κατὰ μίμησιν τοῦ Ἰλιακοῦ.

F

G

BISETVS. Περὶ τοῦ δὲ τοῦ Δουρείου ἵππου Εὐριπίδης ἐν Τρῳάσι ταῦτα [illegible],

Φωκεὺς Ἐπειὸς μηχαναῖσι Παλλάδος
Ἐγκύμον' ἵππον τευχέων ξυναρμόσας
Πύργων ἔπεμψεν ἐντὸς ὀλέθριον βάρος.
Ὅθεν πρὸς ἀνδρῶν ὕστερον κληθήσεται

Δούρειος ἵππος, κρυπτῶν ἀμπισχὼν δόρυ.

Σχόλια. Τοῦ μάκρους.] σημειωτέον ὅτι τὸ μάκρος λέγει.

BISETVS. Τὸ μάκρος, ἀντὶ τοῦ μῆκος, [illegible].

Σχόλια. Αἰγύπτιος πλινθοφόρος.] οἱ Αἰγύπτιοι [illegible] ὡς ἀχθοφόροι. καὶ ἐν Βατράχοις. οὓς [illegible] ἂν οὐδ' ἑκατὸν Αἰγύπτιοι. εἰς τὸ αὐτό. ὅτι ἴδιον Αἰγυπτίων τὸ ἀχθοφορεῖν. Γέρανοι θεμελίους] [illegible] ἐν [illegible]. καὶ τῇ εἰς [illegible] ὁρμῇ τὴν ἐπὶ τὰ κάτω [illegible] λίθους βαστάζουσιν, ὅπως κάμπτουσαι τῇ [illegible] ῥίπτουσι, καὶ [illegible] πότερον ἐπὶ γῆς ἢ ἐπὶ θαλάσσης φέρονται. καὶ εἰ μὲν ἐπὶ θαλάσσης ἦκοι ὁ λίθος, ἀνύουσι τὴν ὁδόν. εἰ δ' ἐπὶ γῆς, ἀναπαύονται. Καταπεπωκυῖαι λίθους.] [illegible] αἱ γέρανοι λίθους καταπίνουσι καὶ ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον [illegible]. Τούτους δ' ἐτύκιζον.] [illegible] τοὺς λίθους [illegible] καὶ [illegible] τὸ ἔργον τὸ μακρὸν ἐχούσαις ῥύγχος. κρὲξ δ' [illegible]

ἐρῳδιὸς, ὀξὺ πάνυ τὸ ῥύγχος καὶ πριονῶδες ἔχει. Πελαργοὶ μυρίοι.] διὰ τὸ πελαργικὸν τεῖχος τοὺς ἀπὸ Τυρρηνίας ἐλθόντας ἀναστῆσαι. Οἱ χαραδριοὶ] ἀστεματοποιοῦνται τὸ ἔργον παρὰ τὸ ἐν ταῖς χαράδραις διατρίβειν. Ἐφόδευε λαγαρὰ ἔσι.] παρὰ τὴν ἔραν ὑπαρχειν ἐπιπολὲς ἐκ τῆς ἔρας, τουτέστι τῆς γῆς. ταῦτα δὲ ὡς ἐν κωμῳδίᾳ ἐσχηματίσται. λεκάνη δὲ τὸ κοινὸν παρὰ τὸ λακωνικὸν καὶ τὸ χαλκοῦν. τὸ δὲ Ἀττικὸν λακαίνη. Οἱ χῆνες ὑποτύπτοντες.] διὰ τὸ πλατύποδας τῶν ἄλλων μᾶλλον εἶναι τοὺς χῆνας. Τί δῆτα πόδες.] παρὰ τὴν παροιμίαν. τί δῆτα χεῖρες οὐκ ἂν ἐργάσαιντο. καὶ νὴ Δί' αἱ νῆτται. ἡ νῆττα εἶδος ὀρνιθίου ἔχον τὴν πλείστην ἐν φύσει, ὥσπερ ζώνην λευκήν. τοῦτο οὖν ἔπαιξεν ὡς ἂν ἐζωσμένην εἰρηκὼς αὐτήν. ὑπαγωγέα δὲ, τὸ ξυστῆρα παρὰ τὸ δεῖν ἐπάγοντα ξύουσι τὸν πηλόν. ἄλλως. τινὲς τὴν νῆτταν ἔχουσιν ὡς ζώνην ἐν κύκλῳ λευκήν. Ἐχελιδόνες κατόπιν.] ὥσπερ παιδία βαστάζουσι. αὐτοί. ὡς εἰώθασι βαστάζειν τὰ παιδία. ὁ δὲ νοῦς δῆλος. λέγει γὰρ τὰς χελιδόνας τὸν ὑπαγωγέα ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτὰς φορεῖν. τὸν δὲ πηλὸν ἐν τοῖς στόμασι. καὶ ποιοῦσι τοῦτο, ὅταν τὰς νεοττιὰς κατασκευάζωσιν. οἱ δὲ οὕτως. ὑπαγωγεὺς τις σιδηροῦν τι ἐστὶ σμιλίον, ᾧ ἐχρῶντο οἱ κονιαταί. οἱ δὲ, ἐργαλεῖον οἰκοδομικὸν ᾧ ἐπιτιθέασι τὰς πλίνθους πρὸς ἀλλήλας. τινὲς δὲ αὐτὸ παρὰ τὸ ξύειν καλοῦσιν, οἱ μὲν ἄρα πηλόν τινα ὑπαγωγέα καλοῦσι. ποιεῖ δὲ τοῦτο καὶ Ἕρμιππος ἐν τοῖς Τειμίτροις ἐμφανίζει.

Σοφώτατοι, Πελεκᾶντες, οἳ τοῖς ῥύγχεσιν	*Sapientißimi, Pelecantes, qui rostris*
Ἀπεπελέκησαν τὰς πύλας. ἦν δ' ὁ κτύπος	*Dolauerunt iannas. erat autem strepitus*
Αὐτῶν πελεκώντων, ὥσπερ ἐν ναυπηγίῳ.	*Ipsorum Pelecantium tanquam in naui fabricatione.*
Καὶ νῦν ἅπαντ' ἐκεῖνα πεπύλωται πύλαις	*Et nunc omnes illi facti sunt ianuis,*
Καὶ βεβαλάνωται, καὶ φυλάττεται κύκλῳ.	*Et clausi sunt, & custodiuntur circumcirca.*
Ἐφοδεύεται, κωδωνοφορεῖται, πανταχῇ	*Transeuntur, tintinabulo feritur vndiq.*
Φυλακαὶ καθεστήκασι, καὶ φρυκτωρίαι	*Custodiæ statutæ sunt, & lamina*
Ἐν τοῖσι πύργοις. ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἀποτρέχων,	*In turris. sed ego quidem currens*
Ἀπονίψομαι. σὺ δ' αὐτὸς ἤδη τἄλλα δρᾶ.	*Abluar, tu autem ipse iam alia fac.*

Σχόλια. Πελεκᾶντες] παρὰ τὸ πελεκᾶν τὰ ξύλα, τῷ ὀνόματι τοῦ ὄρνιθος πιθανῶς ἐχρήσατο παίζων. καὶ ὅτι ῥάμφος ἔχει μέγα. Καὶ βεβαλάνωται.] ὡσεὶ εἴπε, κεκλείδωται, ὅτι βάλανοι λέγονται τὰ μάγγανα τῆς κλειδώσεως. Ἐφοδεύεται.] διοδεύεται. τὸ δὲ κωδωνοφορεῖται, ἀντὶ τοῦ δοκιμάζεται ἡ τῶν φυλάκων φρουρά. Φρυκτωρίαι.] αἱ τῶν πύργων φυλακαί. παρὰ τὸ πυρσὸν καὶ τὸ ὁρίζειν.

Bisetvs. φρυκτοὶ, λαμπάδες τινὲς ἀπὸ ξύλων γινόμεναι, ἃς ἐπάνω βαστάζοντες ἀπὸ τῶν τειχῶν ἐσήμαινον τοῖς πλησιοχώροις ἢ τοῖς συμμάχοις, ὅταν τινὰς ἑώρων πολεμίους ἐπιόντας, ὡς δεῖ προφυλάξασθαι. οὐ μόνον δὲ ἐπὶ πολεμίων τοῦτο ἐποίουν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ φίλων, ὅταν ἑώρων βοήθειαν ἐρχομένην, ἐσήμαινον πάλιν διὰ τῶν φρυκτῶν, ὡς οὐ δεῖ θορυβεῖσθαι. καὶ ὅτι μὲν φίλους ἐδήλουν, ἐβάσταζον τοὺς φρυκτοὺς ἠρεμοῦντας, ὅταν δὲ πολεμίους, ἐκίνουν. διὸ καὶ τῶν φρυκτῶν, οἱ μὲν, φίλιοι, οἱ δὲ, πολέμιοι. καὶ οἱ μὲν φίλιοι, ἀκίνητοι. οἱ δὲ πολέμιοι, πολυκίνητοι. ἐκ δὲ τῶν φρυκτῶν, καὶ τοῦ ὁρᾶν, τοῦ φροντίζειν καὶ φυλάττειν σημαίνοντος, τὸ σύνθετον φρυκτωρεῖν, καὶ ἡ φρυκτωρία ἡ διὰ τῶν φρυκτῶν, τουτέστι πυρσῶν, καὶ λαμπάδων παραφυλακὴ γινομένη, ἢ καὶ σημασία ἢ τῶν φίλων, ἢ τῶν πολεμίων παρουσίας.

Σχόλια. Ἀπονίψομαι.] ὡς γὰρ ἀπὸ πηλοῦ ἢ κονίας ὡς ἀπὸ τῶν ἔργων. Τἄλλα δρᾶ.] ἀντὶ τοῦ πράττε προστακτικῶς.

Bisetvs. Ἐσθεῖ] εἰστρέχει πρὸς ἡμᾶς.

ΧΟΡΟΣ, ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ, Ἕτερος ἄγγελος.

Chorvs, Pisthetervs, Alter nuntius.

Bisetvs. Τοῦ ἀγγέλου ἤδη ἀποχωρήσαντος ὁ χορὸς τὸν Πεισθέταιρον προσφωνεῖ, ὡς τὴν ταχεῖαν καὶ παράδοξον κτίσιν τῆς πόλεως εἰκότως μὴν ἐθαύμαζεν. ἐν δὲ τούτῳ ἕτερος ἄγγελος προσέρχεται δηλώσων ὅτι θεός τις τοὺς φύλακας λαθὼν εἰς τὴν πόλιν εἰσῆλθεν.

Χο. Οὗτος. τί ποιεῖς; ἆρα θαυμάζεις ὅτι	CH. Hic quid facis? nunquid admiraris, quod
Οὕτω τὸ τεῖχος ἐκτετείχισται ταχύ;	*Sic murus fabricatus est cito?*
Πει. Νὴ τοὺς θεοὺς ἔγωγε. καὶ γὰρ ἄξιον.	*PI. Per deos ego, etenim dignum.*
Ἴσα γὰρ ἀληθῶς φαίνεταί μοι ψεύδεσιν.	*Æqualia enim verè apparent mihi mendacijs,*
Ἀλλ' ὡδὶ, φύλαξ γὰρ τῶν ἐκεῖθεν ἄγγελος	*Sed sic, custos enim illinc nuncius*
Ἐσθεῖ πρὸς ἡμᾶς δεῦρο, πυρρίχην βλέπων.	*Incurrit ad nos huc, saltanter aspiciens.*
Αγγ. Ἰοὺ ἰού. ἰοὺ ἰού. ἰοὺ ἰού.	*NV. Heu, heu, heu, heu, heu, heu,*

Σχόλια. Πυρρίχην βλέπων.] ἔνοπλον καὶ πολεμικόν τι. ἐνόπλιος γὰρ ὄρχησις ἡ πυρρίχη.

Πει.

Πει. τί τὸ πρᾶγμα τουτί; Αγγ. δεινότατα πεπόνθαμεν.
Τῶν γὰρ θεῶν τις ἄρτι τῶν παρὰ τοῦ Διός,
Διὰ τῶν πυλῶν εἰσέπτατ' εἰς τὸν ἀέρα.
Λαθὼν κολοιοὺς φύλακας ἡμεροσκόπους.
Πει. Ὢ δεινὸν ἔργον καὶ σχέτλιον εἰργασμένος.
Τίς τῶν θεῶν; Αγγ. οὐκ ἴσμεν, ὅτι δ' εἶχε πτερά,
Τοῦτ' ἴσμεν. Χο. οὔκουν δῆτα περιπόλους ἐχρῆν
Πέμψαι κατ' αὐτὸν εὐθύς. Αγγ. ἀλλ' ἐπέμψαμεν
Τρισμυρίους ἱέρακας ἱπποτοξότας.
Χωρεῖ δὲ πᾶς τις ὄνυχας ἠγκυλωμένος.
Κερχνῆς, τριόρχης, γὺψ, κύμινδις, αἰετός.
Ῥύμῃ τε καὶ πτεροῖσι καὶ ῥοιζήμασιν
Αἰθὴρ δονεῖται, τοῦ θεοῦ ζητουμένου.
Κἄστ' οὐ μακρὰν ἄπωθεν, ἀλλ' ἐνταῦθά που
Ἤδη 'στιν. Χο. οὐκοῦν σφενδόνας δεῖ λαμβάνειν,
Καὶ τόξα. Αγγ. χώρει δεῦρο πᾶς ὑπηρέτης.
Τόξευε, παῖε τις. σφενδόνην τίς μοι δότω.

A Pi. *Quae res haec?* Nv. *Grauissima passi sumus.*
Horum enim deorum aliquis nuper illorum apud Iouem
Per portas inuolauit in aerem,
Latens graculos custodes diei speculatores.
Pi. *O graue opus, & miserabile operans.*
Quis deorum? Nv. *Non scimus, quòd autem haberet pennas,*
B *Hoc scimus.* Ch. *Non igitur vagatores oportebat*
Mittere in ipsum statim. Nv. *Sed misimus*
Ter mille accipitres arcigeros:
Ibat autem omnis vngues curuatus,
Cerchneus, triorchnes, vultur, cymindis, aquila.
Impetuq́; & alis, & strepitibus
Æther mouebatur, cum Deus quaereretur.
C *Et est non longè ab hinc, sed hic*
Iam est. Ch. *Igitur fundas oportet capere,*
Et arcus. Nv. *Veni huc omnis serue,*
Sagittam omnis aliquis, fundam aliquis mihi det.

Σχόλια: Εἰς τὸν ἀέρα.] ἴδιον εἰπεῖν εἰς τὴν πόλιν. Ἡμεροσκόπους.] τοὺς ἐν ἡμέρᾳ φρουροῦντας. Τοῦτ' ἴσμεν.] πρὸς τὴν ἐν Ἰλιάδι γραφὴν, χθιζὸς ἔβη μετὰ δαῖτα. οὕτως ἀξιοῦσιν Ἀριστοφάνην γράφειν. Περιπόλους.] τοὺς φύλακας. ἢ ζητητὰς ἀπὸ τοῦ περιπολεῖν. τὸ δὲ ἑξῆς, ἐχρῆν περιπόλους πέμψαι. Ἱπποτοξότας.] ἀπὸ τοῦ ἵππου τὴν ὀξεῖαν αὐτῶν πτῆσιν δηλοῖ. ἀπὸ δὲ τοῦ τόξου τὸ ἐπικαμπὲς τῶν ὀνύχων. Ἠγκυλωμένος.] ἀγκύλη εἶδος ἀκοντίου. Κύμινδις.] D τὴν κύμινδιν ὡς ἀνέγραψεν ὁ Καλλίμαχος, μήποτε κύμινδις γραπτέον. ὁ δὲ τριόρχης, εἶδος ἱέρακος. Ῥύμῃ.] φορᾷ βιαίᾳ.

ΣΤΡΟΦΗ κώλων ιά.

INVERSIO membrorum vndecim.

Χο. Πόλεμος αἴρεται,
Πόλεμος οὐ φατός,
Πρὸς ἐμὲ καὶ θεούς.
Ἀλλὰ φύλαττε πᾶς
Ἀέρα περινέφελον,
Ὃν γ' ἔρεβος ἐτέκετο.
Μή σε λάθῃ θεῶν
Τις ταύτῃ περῶν.
Ἄθρει δὲ πᾶς κύκλῳ σκοπῶν,
Ὡς ἐγγὺς ἤδη δαίμονος πεδαρσίου
Δίνης πτερωτὸς φθόγγος ἐξακούεται.

Ch. *Bellum erigitur,*
Bellum indicibile,
E *Ad me & deos.*
sed serua omnis
Aerem circumnebulatam,
Quem erebus peperit,
Ne te lateat deorum
Aliquis hac transiens.
Vide autem omnis circuitu speculans
Quòd propè iam daemonis alti,
Reuolutionis volatilis vox exauditur.
F

Σχόλια. Πόλεμος αἴρεται.] εἴσθεσις χοροῦ ἐπῳδικὴ κώλων τροχαϊκῶν ἐπιμεμιγμένων χορείοις ἤτοι τετραβράχεσι καὶ δακτύλοις, πενθημιμερῶν ή, ὧν τὰ μὲν πρῶτα τρία καὶ παιωνικὰ εἰ βούλει ποιήσει ἡμιόλια. τὸ δὲ τροχαϊκὸν ἐκ δακτύλου πενθημιμερές. τὸ έ καὶ ϛ ἰθυφαλικά. τὸ ζ καὶ ή τροχαϊκὰ πενθημιμερῆ. ἐν ἐκθέσει δὲ ἰαμβικὰ τρία ὧν τὸ ά δίμετρον ἀκατάληκτον. οἱ δὲ δύο τρίμετροι ἀκατάληκτοι. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. πόλεμος αἴρεται. διὰ τὴν ὑπερβολὴν ἀντὶ τοῦ ἐγείρεται καὶ μετεωρίζεται. Ἀέρα περινέφελον.] ἀέρα λέγει, τὴν ἀεροειδῆ. τὸ σκότος. Πεδαρσίου.] μετεώρου. πετομένου. παρὰ τὸ ἐκ τοῦ πέδου αἴρεσθαι.

G

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ,
ΙΡΙΣ.

PISTHETERVS,
IRIS.

Bisetus. Ὁ Πεισθέταιρος τὴν Ἶριν [illegible] πόλεως πετομένην καταμαθὼν ξυλλαμβάνει [illegible] κελεύει, καὶ αὐτὴν [illegible] τὸ ὄνομα, τὴν πα-τρίδα [illegible] τὴν τῆς παρουσίας αἰτίαν [illegible] πάντα [illegible] μηκέτι [illegible] διατρίβειν.

Πει. Αὕτη σύ, ποῖ ποῖ ποῖ πέτει; μέν' ἥσυχος,
Ἔχ' ἀτρέμας· αὐτοῦ στῆθ'· ἐπίσχες τοῦ δρόμου.
Τίς εἶ; ποδαπή; λέγειν ἐχρῆν ὁπόθεν ποτ' εἶ.
Ιρ. Παρὰ τῶν θεῶν ἔγωγε τῶν Ὀλυμπίων.
Πει. Ὄνομα δέ σοι τί ἐστι; πλοῖον, ἢ κυνῆ;
Ιρ. Ἶρις ταχεῖα. Πει. Πάραλος, ἢ Σαλαμινία;
Ιρ. Τί δὲ τοῦτο; Πει. ταυτηνί τις οὐ ξυλλήψεται,
Ἀναπτάμενος τρίορχος; Ιρ. ἐμὲ ξυλλήψεται;
Τί ποτ' ἐστὶ τουτὶ τὸ κακόν; Πει. οἰμώξει μακρά.
Ιρ. Ἄτοπόν γε τουτὶ τὸ πρᾶγμα. Πει. κατὰ ποίας πύλας
Εἰσῆλθες εἰς τὸ τεῖχος, ὦ μιαρωτάτη;
Ιρ. Οὐκ οἶδα μὰ Δί' ἔγωγε κατὰ ποίας πύλας.
Πει. Ἤκουσας αὐτῆς οἷον εἰρωνεύεται;
Πρὸς τοὺς κολοιάρχας προσῆλθες; οὐ λέγεις;
Σφραγῖδ' ἔχεις παρὰ τῶν πελαργῶν; Ιρ. τί τὸ κακόν;
Πει. Οὐκ ἔλαβες; Ιρ. ὑγιαίνεις μέν; Πει. οὐδὲ σύμβολον
Ἐπέβαλεν ὀρνίθαρχος οὐδείς σοι παρών;
Ιρ. Μὰ Δί' οὐκ ἐμοί γ' ἐπέβαλεν οὐδείς, ὦ μέλε.
Πει. Κἄπειτα δῆθ' οὕτω σιωπῇ διαπέτει
Διὰ τῆς πόλεως τῆς ἀλλοτρίας καὶ τοῦ χάους;
Ιρ. Ποίᾳ γὰρ ἄλλῃ χρὴ πέτεσθαι τοὺς θεούς;
Πει. Οὐκ οἶδα μὰ Δί' ἔγωγε· τῇδε μὲν γὰρ οὔ.
Ἀδικεῖς δὲ καὶ νῦν. ἆρά γ' οἶσθα τοῦθ' ὅτι
Δικαιότατ' ἂν ληφθεῖσα πασῶν Ἰρίδων
Ἀπέθανες, εἰ τῆς ἀξίας ἐτύγχανες;
Ιρ. Ἀλλ' ἀθάνατός εἰμ'. Πει. ἀλλ' ὅμως ἂν ἀπέθανες.
Δεινότατα γάρ τοι πεισόμεσθ' ἐμοὶ δοκεῖ,
Εἰ τῶν μὲν ἄλλων ἄρχομεν, ὑμεῖς δ' οἱ θεοὶ
Ἀκολασταίνετε, κοὐδέπω γνώσεσθ' ὅτι
Ἀκροατέον ὑμῖν ἐν μέρει τῶν κρειττόνων.
Φράσον δέ μοι τὼ πτέρυγε ποῖ ναυστολεῖς;
Ιρ. Ἐγώ; πρὸς ἀνθρώπους πέτομαι παρὰ τοῦ πατρὸς
Φράσουσα θύειν τοῖς Ὀλυμπίοις θεοῖς,
Μηλοσφαγεῖν τε, βουθύτοις ἐπ' ἐσχάραις,
Κνισᾶν τ' ἀγυιάς. Πει. τί σὺ λέγεις; ποίοις θεοῖς;
Ιρ. Ποίοισιν; ἡμῖν τοῖς ἐν οὐρανῷ θεοῖς.

PI. Hæc tu, quò quò quò volas? mane tacitus,
Habe quietè, illic sta, tene cursum.
Quæ es? cuias? dicere oportet, unde unde es.
IR. A deis ego cælestibus.
PI. Nomen autem tibi quod est? nauigium an galea?
IR. Iris velox. PI. Maritima vel Salaminia?
IR. Quid autem hoc? PI. Hanc aliquis non comprehendet
Reuolans triorchus. IR. Me comprehendet?
Quid unquam est hoc malum? PI. Lugebit valde.
IR. Absurda hæc res. PI. per quas portas
intrasti in murum ò scelestissima?
IR. Non scio per Iouem ego per quas portas.
PI. Audisti ipsam qualiter ironice loquitur?
Ad graculos principes aduenisti? non dicis?
Signum habes à ciconijs? IR. Quid malum?
PI. Non accepisti? IR. Sana es quidem. PI. neque symbolum
Iniecit auium rex nullus tibi præsens?
IR. Per Iouem non mihi iniecit nullus, ò miser.
PI. Et postea certe sic silentio peruolas
Per ciuitatem alienam & chaos.
IR. Quali enim alia oportet volare Deos?
PI. Non scio per Iouem ego, hàc quidem enim non.
Iniustitia autem afficis & nunc. nunquid scis hoc quod
Iniustissime capta omnium iridum
Mortua sis, si dignam assecuta fueris?
IR. Sed immortalis sum. PI. sed tamen potuisses mori.
Grauissima enim patiemur (mihi videtur)
Siquidem alijs imperamus, vos autem dei
Malefacitis, & nondum cognoscitis quòd
Audiendum vobis in parte meliores.
Dic autem mihi, alis quò nauigas?
IR. Ego ad homines volo à patre,
Dicens sacrificare cælestibus deis
Oues, iugulareque bobus sacrificalibus in coquinis,
Sacrificareque vias. PI. Quid tu dicis? quibus deis?
IR. Quibus? nobis in cælo deis.

Σχόλια. Αὕτη σύ.] κορωνὶς [illegible] σὺν θεοῖς τῶν ὑ-[illegible]. οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι [illegible]. ὁ τελευταῖος καταληκτικός [illegible]. Πλοῖον ἢ κυνῆ] πλοῖον μὲν [illegible] κυνῆ δὲ [illegible]. ὡς Ἑρμῆς ἄγγελος [illegible] Ἴρις [illegible] κυνῆ τις [illegible] Ἀρκάδες κυνῆ φασὶ [illegible] ἐν Πε[illegible] κεφαλῆς [illegible] καὶ [illegible] πλοῖον [illegible] αἱ δὲ [illegible]. Πάραλος ἢ Σαλαμινία.] αὗται ἱεραὶ τριήρεις δημόσιαι, ἐπὶ τὰς τῆς πόλεως

λεὼς χρείας πεμπόμεναι καὶ ταχεῖαι αὗται. ἄλλως. ἐστὶ ταχεῖαι αὐτὴν εἶπεν. αὗται δὲ αἱ τριήρεις ὡς ἂν ὑπηρέτιδες οὖσαι, ταχεῖαι ἦσαν Πάραλος καὶ Σαλαμινία. ἐὰν δὲ δασέως ἐν ἄρθρου μέρει ἵσταται ἡ αὐτὴ Πάραλος καὶ Σαλαμινία. Ἀναπεπταμένας τειρίχους.] ἐπεὶ ἔτερα λαῶ ἔπαιξε τὸ τείρχος. Σφραγῖδ' ἔχεις παρὰ τῶν πελαργῶν] εἰς σύμβολον ὅτι τοὺς συγχωρηθεῖσαι παρελθεῖν. Ὑγιαίνεις μὲν] ὑγιαίνεις φησί. καὶ οὐ μαίνῃ ταῦτα ἐρωτῶν. Ἐπέβαλεν ὀρνιθάρχης.] πρὸς τὸ ἐπέβαλεν. ὅτε καὶ νῦν ἐπὶ τῶν σημαινομένων, ὃ καὶ ἐνόμισε λέγειν ἡ Ἶρις διὸ παραιτεῖται. Τῆς ἀλλοτρίας καὶ τοῦ χάους.] χάους τοῦ ἀέρος διὰ τὸ κεχύσθαι εἰς ἄπλωμα. Πασῶν ἰρίδων.] ἡ ὡς τοῦ ἀέρος ποικίλας ἴριδας ποιοῦντος. ἢ ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν θεαινῶν. Τῆς ἀξίας] λείπει τιμωρίας. Ἀκολαστανεῖτε] ἀκόλαστα καὶ ἄτακτα πράξετε.

Bisetvs. Ἀκολαστανεῖτε.] ἀκόλαστον, τὸ ἀκρατὲς, τὸ θρασὺ, τὸ ὑβριστικὸν, τὸ τολμηρόν. καὶ ἀκόλαστος ἄνθρωπος κατὰ τὸν Σουίδαν, ὁ κολάσεως ἄξιος. κυρίως δὲ ἀκόλαστος καλεῖται ὁ μηδεμιᾶς κολάσεως, καὶ τιμωρίας σωφρονισθεὶς ἀξιωθεὶς. ὅθεν τὸ ἀκολασταίνειν, ὁ σημαίνει τοιαῦτα πράγματα, καὶ παρανομίας ποιεῖσθαι, ἅπερ ἐστὶν ἀκολασίας, καὶ ἀκολάστων ἀνθρώπων. κοινῶς δὲ τὸ ἀτακτεῖν, καὶ ἀκοσμεῖν, καὶ ἀσχημονεῖν δηλοῖ.

Σχόλια. Ἐν μέρει τῶν κρειττόνων.] κατά τι μέρος ἡμῶν ὑποταγῆναι ὀφείλετε. Τὰ πτέρυγε σοὶ ναυστολεῖς] ἔπαιξεν ὡς ἐπὶ νεῶν. ποῦ παρασκευάζῃ. καὶ ἐπὶ πλοίων ὅσον τὴν πτύσιν ἔχεις.

Bisetvs. Κνισᾶν.] κνίσα, τὸ λίπος, καὶ ἡ ἀπὸ τῶν ὀπτωμένων κρεῶν, ἔτι δὲ καιομένης τιμελῆς ἀνάδοσις, ὅτι κοινότερον μὲν ἐν δυσὶ ἂν γράφηται. κατὰ τὸν Ἡρωδιανὸν δὲ δι' ἑνός, ὡς ἀπὸ τοῦ κνίζω, κνίσω, κατ' ἔκτασιν τῆς ἀρχούσης. ὅθεν τὸ κνισοῦν, καὶ τὸ κνισᾶν, τὴν κνίσαν ποιεῖσθαι, καὶ κνίσαν ἀναθυμιᾶσθαι.

Πει. Θεοὶ γὰρ ὑμεῖς; Ιρ. τίς γάρ ἐστ' ἄλλος θεός;

Πει. Ὄρνιθες ἀνθρώποισι νῦν εἰσι θεοί,
Οἷς θυτέον αὐτοῖς. ἀλλὰ μὰ Δί' οὐ τῷ Διί.
Ιρ. Ὦ μῶρε, μῶρε μὴ θεῶν κίνει φρένας
Δεινάς. ὅπως μή σου γένος πανώλεθρον,
Διὸς μακέλλῃ πᾶν ἀναστρέψῃ δίκη,
Λιγνὺς δὲ σῶμα, καὶ δόμων περιπτυχάς,
Καταιθαλώσῃ σου λικυμνίαις βολαῖς.
Πει. Ἄκουσον. αὕτη παῦε τῶν παφλασμάτων.
Ἔχ' ἀτρέμας φέρ' ἴδω. πότερα Λυδὸν, ἢ Φρύγα
Ταυτὶ λέγουσα, μορμολύττεσθαι δοκεῖς.
Ἆρ' οἶσθ' ὅτι Ζεὺς εἴ με λυπήσει πέρα,
Μέλαθρα μὲν αὐτοῦ, καὶ δόμους Ἀμφίονος
Καταιθαλώσω πυρφόροισιν αἰετοῖς.
Πέμψω δὲ πορφυρίωνας ἐς τὸν οὐρανὸν,
Ὄρνις ἐπ' αὐτὸν παρδαλᾶς ἐνημμένους,
Πλεῖν ἑξακοσίους τὸν ἀριθμόν. καὶ δή ποτε
Εἷς Πορφυρίων αὐτῷ παρέσχε πράγματα.
Σὺ δ' εἴ με λυπήσεις τι, τῆς διακόνου
Πρώτης ἀνατείνας τὼ σκέλη, διαμηριῶ
Τὴν Ἶριν αὐτήν. ὥστε θαυμάζειν ὅπως,
Οὕτω γέρων ὢν στύομαι τριέμβολον.
Ιρ. Διαρραγείης ὦ μέλ' αὐτοῖς ῥήμασι.
Πει. Οὐκ ἀποσοβήσεις; οὐ ταχέως εὐρὰξ, πατάξ;
Ιρ. Ἦν μή σε παύσῃ τῆς ὕβρεως οὑμὸς πατήρ.
Πει. Οἴμοι, τάλας. οὔκουν ἑτέρωσε πετομένη
Καταιθαλώσεις τῶν νεωτέρων τινά.

PI. Dei enim vos? IR. Quis enim est alius Deus?
PI. Aues hominibus nunc sunt dei,
Quibus sacrificandum ipsis, sed per Iouem non Ioui.
IR. O stolide stolide, ne deorum moue mentes
Graues, vt non tui genus totaliter perniciosum,
Iouis ligo omne peruertat iure.
Comburens autem corpus & domuum per ordines,
Comburet tui licymnijs percussionibus.
PI. Audi, hac cessa æstuationibus,
Habe quietè. age videam, vtrum Lydum, an Phrygem
Hæc dicens, terrere videris.
Nunquid scis, quòd Iupiter, si me dolorificabit præter modum
Ædes quidem ipsius, & domos Amphionis
Comburam, ignem ferentibus aquilis?
Mittam autem Porphyriones in cælum,
Aues in ipsum pardi pelle indutas
Amplius sexcentos numero, & iam
Vnus Porphyrion ipsi præbebit molestias.
Tu autem si me dolorificabis quid, ministræ
Primæ extendes crura, diuidam
Irin ipsam vsque ad admirari quomodo,
Sic senex existens, quatio triembolum.
IR. Disrumparis ò miser ipsis verbis.
PI. Non expelles, non citò latè verberandi?
IR. Si non te sedabit iniuria meus pater.
PI. Hei mihi miser, igitur aliò volans
Combures iuuenem aliquem.

Σχόλια. Ἀλλὰ μὰ Δί' οὐ τῷ Διί.] ἔπαιξε πάλιν μὰ Δία εἰπών. ὡς ἐν κωμῳδίᾳ. Διὸς μακέλλῃ] τοῦτό φησι παρὰ τὸ Σοφόκλειον. χρυσῇ μακέλλῃ Ζηνὸς ἐξαναστραφῇ.

Bisetvs. Λιγνύς.] Σουΐδας τούτων μεμνημένος τὸ λιγνὺς ἑρμηνεύει, ἡ τοῦ καπνοῦ ἀνάδοσις. καὶ λιγνὺς καθ' Ἡσύχιον ἡ τοῦ λύχνου ἀτμίς. καπνὸς, κάμινος, φλόξ. Περιπτυχὰς] Ἡσύχιος. περιπτυχαί, περίβολοι.

Σχόλια. Λικυμνίαις βολαῖς.] ὁ μὲν Καλλίμαχος γράφει οὕτως. λικυμνίαις βολαῖς φησί, ταύτης τῆς διδασκαλίας οὐ μέμνηται. ἐν δὲ ἐνίοις τῶν σχολικῶν ὑπομνήματα ταυτὶ γέγραπται. ἴσως ὁ Λικύμνιος ἐνεπύρισε τινῶν οἰκίας. ἐν δὲ τοῖς ἐπιγεγραμμένοις Ἀπολλωνίου ταῦτα γέγραπται. ὅτι ἀμφίβολον ἐστιν εἰσάγει εἰς τοιοῦτό τι

[illegible] Εὐριπίδου [illegible] ἐν τῷ Λικυμνίῳ. λέγει γὰρ [illegible] ἐν Λικυμνίῳ δὲ, δράματι Εὐριπίδου, [illegible]. Τῶν παφλασμάτων.] [illegible]

BISETVS. Παφλάζειν, ἢ καχλάζειν λέγεται τὸ [illegible] κύματα παφλάζοντα, τὰ [illegible] ἦχον ἀποτελοῦντα. παφλάζειν γὰρ κυρίως σημαίνει τὸν τῆς θαλάσσης κυμαινομένης ἦχον. αὕτη δὲ ἡ λέξις παρ' Ὁμήρῳ [illegible] πρὸς ἦχου μίμησιν, ὃν ὁ τῶν κυμάτων βρασμὸς ἀποτελεῖ. παφλάζειν δὲ μεταφορικῶς ταράττεσθαι, καὶ ἵνα λαλοῦντα κρατεῖσθαι, καὶ ἀνακόπτεσθαι. οὕτω δὲ σχηματίζεται, φλέω, ὁ καὶ φλύω, τὸ ἀναπίπτω, καὶ ἀναδίδωμι. κατὰ συγκοπὴν, ἢ κατὰ κρᾶσιν φλῶ, τὸ παράγωγον, φλάζω, [illegible], ἐνθουσιῶ, ἐνθουσιάζω, καὶ κατ' ἀναδιπλασιασμὸν φαφλάζω, εὐφωνίας δὲ χάριν τὸ φ εἰς π τρέπεται, καὶ γίνεται παφλάζω.

Σχόλια. Εἴ με λυπήσει πέρα] αἰτὶ τοῦ πέρα τοῦ δέοντος. [illegible] καὶ αὐτός. Καὶ δόμους Ἀμφίονος. ἐκ Νιόβης Αἰσχύλου ἐξέῤῥιπται δὲ τὸ Ἀμφίονος ἐκ μεταφορᾶς. Παρδαλᾶς.] παρδάλεως δοράς. [illegible] αὐτῶν, [illegible]. Εἰς Πορφυρίων.] ὁ

A γίγας τῷ Διὶ [illegible] Ἀφροδίτῃ. Τρίμβολον [illegible] Αἰσχύλος [illegible] Νιόβης [illegible] Μυρμιδόσιν.

BISETVS. [illegible] τὸ παρακινεῖν [illegible] τρίμβολον [illegible] χάλασμα τὸ [illegible] ὡς φησιν Ἡσύχιος. τρίμβολον δὲ λέγεται [illegible] τὸ τρεῖς ἐμβόλους, ἢ χαλάσματα ἔχειν. [illegible]

B [illegible] φέρεσθαι, καὶ ἰσχυρῶς ἐν τῷ συνουσία [illegible] (ἔθεν τὸ συνουσιαστικὸς τὸ παθητικὸν, ἢ μᾶλλον ἀντὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ) τὸ [illegible] παρὰ τὸ στῶ, [illegible] παρὰ δὲ τῷ Σουίδᾳ ἐν τῷ τρίμβολον, χαφεῖται στύομαι, εὑρίσκεται, καὶ τρίτῳ χαφὴ, στύομαι.

Σχόλια. Εὐρὰξ πατάξ.] [illegible] εἰς τὸ [illegible] τοῦ [illegible] παταξαι, ὅθεν καὶ χαμαίζεται, αἱ πτεραί. Καὶ Μένανδρος. [illegible] παταξα. Καταιθαλώσεις τινά.]

C πρὸς τὴν Ἶριν λέγει ὡς [illegible] καταιθαλώσεις οἰκία τῷ [illegible].

ΣΤΡΟΦΗ
κώλων ζ'.

VERSIO membrorum septem.

Χο. Ἀποκεκλῄκαμεν
Διογενεῖς θεούς,
Μηκέτι γε τὴν ἐμὴν
Διαπερᾶν πόλιν.
Μηδέ τιν' ἱερόθυ-
τον ἀνὰ δάπεδον ἔτι
Τῇδε βροτῶν θεοῖσι πέμπειν ἔτι καπνόν.

D CH. Clausimus
A Ioue genitos Deos
Non amplius meam
Transire ciuitatem,
Neque aliquem sacer-
Dotem in pauimento adhuc
Hic hominem deis mittere fumum.

Σχ. Ἀποκεκλῄκαμεν.] [illegible] κορωνὶς δὲ καὶ ἔθεσις μέλους χοροῦ μεσῳδικὴ κώλων ταισικῶν ζ. ὧν τὸ α' καὶ β. δίμετρα βραχυκατάληκτα, ἤτοι ἡμιόλια. τὸ γ' δίμετρον καταληκτικόν, ἤτοι [illegible]. τὸ δὲ ὅμοιον

E τῷ α'. τὸ δ' ὅμοιον τῷ γ. τὸ δὲ ε' δίμετρον ἀκατάληκτον [illegible] [illegible] ταῦτα. ἐν ἐκθέσει δὲ στίχος ἰαμβικὸς τρίμετρος ἀκατάληκτος ὅμοιος τοῖς ἑξῆς. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς.

ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ,
ΚΗΡΥΞ.

PISTHETERVS,
PRÆCO.

F

BISET. Εἴσθεσις διπλῆς ἀμοιβαίας ἐκ στίχων μδ'.

Πει. Δεινόν γε τὸν κήρυκα τὸν παρὰ τοὺς βροτοὺς
Οἰχόμενον, εἰ μηδέποτε νοστήσει πάλιν.
Κηρ. Ὦ Πεισθέταιρ', ὦ μακάριε, ὦ σοφώτατε.
Ὦ κλεινότατ', ὦ σοφώτατ', ὦ γλαφυρώτατε.
Ὦ τρισμακάριε, ὦ κατακέλευσον. Πει. τί σὺ λέγεις;
Κήρ. Στεφάνῳ σε χρυσῷ τῷδε σοφίας οὕνεκα
Στεφανοῦσι καὶ τιμῶσιν οἱ πάντες λεῴ.
Πι. Δέχομαι. τί δ' οὕτως οἱ λεῴ τιμῶσί με;

PI. Graue præconem ad homines
Euntem, si nunquam redibit iterum.
PR. O Pisthetæra, ô beate, ô sapientißime,
O gloriosißime, ô sapientißime, ô splendidißime,
O ter beate, ô iube PI. Quid tu dicis?
G PR. Corona te aurea hac sapientiæ gratia,
Coronant & honorant omnes populi.
PI. suscipio. quid autem sic populi honorant me?

Σχόλια. Δεινόν γε τὸν κήρυκα.] τὸ Ἀττικὸν τὸ σχῆμα. ἔστι γὰρ αἰτιατική, ἀντὶ εὐθείας. αἰτὶ τοῦ ὁ κῆρυξ. ἐν

δεῖ

δεῖ οὖν τὸ σχῆμα. ἔδει γὰρ εἰπεῖν ὁ κήρυξ εἰ μὴ νοσέοι. εἰσθέσεις δὲ τῆς διπλῆς ἀμοιβαίας τῆς ὑποκειμένης. οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι μθ. ὧν τελευταῖος. ἐγὼ δ' ἐκείνων τοὺς προσιόντας δέξομαι. ἐπὶ τῷ τέλει διπλῆ ἔξω νενευκυῖα. Ω Πεισθ. Κήρ.] ἄγγελος πεμφθεὶς εἰς ἀνθρώπους ἐξ ὀρνίθων ὑποστρέφει λέγων, ὅτι πάντες ἥδονται οἱ ἄνθρωποι ὀρνίθας κρατεῖν. Ω κα-

A ταχέλευσον.] εἰς τὸ σιωπὴν κήρυξον. οἱ γὰρ κελευσταὶ πολλάκις σιωπὴν καταγγέλλειν εἰώθασι. σιωπᾶτε λέγοντες καὶ ἀκούετε. καὶ τὰ ὅμοια. οὕτω Δίδυμος. ἐπεὶ πολλάκις εἴρηται οἱ, καὶ ἐπὶ ... αὐτὸ ὁ Πεισθ. ἑταῖρος, ὁ ἄγγελος φησὶ κατακέλευσον. ὥσπερ τοῖς ἐρέταις. ἐγὼ λέγει παύσασθαι καὶ κελεῦσαι μοι.

Κήρ. Ὦ κλεινοτάτην αἰθέριον οἰκίσας πόλιν.	PR. O gloriosissimam aetheream habitans ciuitatem,
Οὐκ οἶσθ' ὅσην τιμὴν παρ' ἀνθρώποις φέρεις;	B Non scis quantum honorem ab hominibus fers,
Ὅσους τ' ἐραστὰς τῆσδε τῆς χώρας ἔχεις.	Quotque amatores huius ciuitatis habes?
Πρὶν μὲν γὰρ οἰκίσαι σε τήνδε τὴν πόλιν,	Ante quidem enim habitare te hanc ciuitatem,
Ἐλακωνομάνουν ἅπαντες ἄνθρωποι τότε.	Laconice furebant omnes homines: tunc
Ἐκόμων. ἐπείνων. ἐρρύπων. ἐσωκράτουν.	Habebant comas, esuriebant, sordebant, Socratisabant,
Σκυτάλι' ἐφόρουν. νυνὶ δ' ὑποστρέψαντες αὖ	Baculos ferebant. nunc autem subuertentes rursus
Ὀρνιθομανοῦσι. πάντα δ' ὑπὸ τῆς ἡδονῆς	C More auium furiunt. Omnia autem à voluptate
Ποιοῦσιν ἅπερ ὄρνιθες, ἐκμιμούμενοι.	Faciunt quae aues imitantes
Πρῶτον μὲν εὐθὺς, πάντες ἐξ εὐνῆς ἅμα	Primum quidem statim omnes ex lecto simul
Ἐπέτονθ' ἕωθεν ὥσπερ ἡμεῖς ἐπὶ νομόν.	Volabant mane, sicut nos in pabulum.
Κἄπειτ' αὖ, ἅμα κατῆραν ἐς τὰ βυβλία.	Et postea simul eleuabant in libros,
Εἶτ' ἀπενέμοντ' ἐνταῦθα τὰ ψηφίσματα.	Postea pascebantur hic calculos.
Ὠρνιθομάνουν δ' οὕτω περιφανῶς, ὥστε καὶ	More auium furebantur sic manifeste, ut &
Πολλοῖσιν ὀρνίθων ὀνόματ' ἦν κείμενα.	Multis auium nomina sint ponentia.
Πέρδιξ μὲν εἷς κάπηλος ὠνομάζετο,	D Perdix quidem vna, capelus nominatus est
Χωλός. Μενίππῳ δ' ἦν χελιδὼν τοὔνομα.	Claudus, Menippo autem fuit hirundo nomen
Ὀπουντίῳ δ' ὀφθαλμὸν οὐκ ἔχων κόραξ.	Opuntio autem oculum non habens, coruus
Κορυδὸς Φιλοκλεῖ. χηναλώπηξ, Θεαγένει.	Corydus Philocli, chenalopex Theageni,

Σχόλια. Ἐλακωνομάνουν] τῆς τῶν Λακώνων ἤρων πολιτείας. τοῦτο δὲ εἶπε διὰ τὸ ὑπερέχειν τοὺς Λάκωνας τῷ πολέμῳ τότε. ἄρχεται δὲ διαβάλλειν. διαβάλλει δὲ καὶ τὸν Σωκράτην ὡς λιπαρὸν καὶ ὡς πεινῶντα. Ἐκόμων, ἐπείνων.] εἰπὼν τὸ ἐκόμων καὶ τὰ ἑξῆς, ἐπὶ τὸ δ[...]άγει τὸ ἐσωκράτουν. τοιοῦτοι γὰρ οἱ φιλόσοφοι. ἐκόμων δὲ καὶ οἱ Λάκωνες ὡς τρυφῶντες. Σκυτάλι' ἐφόρουν] σκυτάλη ἤτοι Λακωνικὴ ἐπιστολὴ ἢ ἡ βακτηρία. ἐφόρουν γὰρ ὀρθίας βακτηρίας οἱ Λάκωνες. τὸ δὲ σκυτάλιον τὸ ἀκόντιον. ὡς ἐν Ὁλκάσιν. ἔνθα καὶ τὸ Νικοφῶντος, ἐξ Ἀφροδίτης γ' ὅταν παρέλθῃ. ἐς κόρακας τὼ χεῖρε ἀποίσεις ἐκτοδὼν ἀπὸ τοῦ σκυταλίου καὶ τοῦ διφθέρας. οὕτω Σύμμαχος. ὁ δὲ Δίδυμος σκυτάλια τὰς βακτηρίας. εἰς τὰ σκυτάλια τύπτουσιν ὁ ἐπὶ τοὺς τραχήλους. ἢ παύσει βάκτρῳ χαλινῷ σκυτάλα φρὺξ ἀνήρ. ἄλλως. σκυτάλη Λακωνικὴ ἐπιστολή. οὗτοι γὰρ μέλλοντες πέμπειν στρατηγὸν εἰς τὸν πόλεμον, ἐποίουν δύο ῥάβδους ἰσομήκεις. καὶ τὴν μὲν τῷ στρατηγῷ μέλλοντι ἐξιέναι εἰς πόλεμον, ἐδίδουν, τὴν δὲ παρ' αὐτοῖς εἶχον. καὶ ὅτι βούλοιντο ἀπόρρητόν τι σημαίνειν τῷ ἀπόντι στρατηγῷ, ταύτῃ λευκὸν δέρμα περιελίξαντες, ἔγραφον εἰς αὐτό, καὶ ἀνελίξαντες παρεῖχον τὸ ἱμάντα τῷ ἀποφέροντι. τοῦτο δὲ ἐποίουν ἵνα μὴ μανθάνωσιν οἱ ἀποφέροντες τὸ δηλούμενον ἐν αὐτῷ. ὁ δὲ στρατηγὸς λαβὼν αὐτό, καὶ περιελίξας τῇ παρ' αὐτῷ ῥάβδῳ ἀνεγίνωσκε. λέγεται οὖν καὶ ἡ ἐπιστολὴ καὶ αὐτὸ τὸ ξύλον. Διοσκουρίδης δ' ἐν τοῖς περὶ νομίμων, τοὺς δανείζοντας ἐν Σπάρτῃ διαιρεῖν σκυτάλην δύο παρόντων μαρτύρων. καὶ γράφειν τὸ συμβόλαιον ἐν ἑκατέρῳ τμήματι. καὶ τὸ μὲν ἑνὶ τῶν μαρτύρων διδόναι. τὸ δὲ δι' ἑαυτοῦ ἔχειν. ἐχρῶντο δ' αὐτῇ καὶ ἄλλοι. ὡς Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ἰθακησίων πολιτείᾳ φησί. Σκυτάλι' ἐφόρουν] πάλιν ἀντὶ τοῦ ἐλακώνιζον. καὶ ὅτι Λακωνικὸν τὸ τῆς σκυτάλης. ἔγραφον δὲ οὐ μόνον τὰς σκυτάλας ἐν-

χαράσσοντες τὰς ἐπιστολάς, ἀλλὰ καὶ βακτηρίαις. Κατῆραν εἰς τὰ βιβλία] ὡς ἐπὶ ὀρνίθων καθεζομένων. δέον δὲ εἰπεῖν εἰς τὰς λειμῶνας. ἔπαιξε δὲ εἰς τὸ φιλόδικον, εἰπὼν εἰς τὰ βιβλία. τουτέστιν εἰς τὰ ψηφίσματα. Εἶτ' ἀπενέμοντ' ἐνταῦθα] ἐνταῦθα συμπλεκόμενον ἀμφίβολον ἐστιν. ὁ καὶ ἐπιτήδευκε. δηλοῖ δὲ τὸ μὲν ἐπενέμοντο. τὸ δὲ, ἀπενέμοντο. τουτέστιν ἀνεγίνωσκον. Πέρδιξ μὲν εἷς κάπηλος] ὁ μὲν Πέρδιξ ταχέως ὄνομα κύριον. Μενίππῳ δὲ ἐπώνυμον ἦν χελιδών. τὸ δὲ ἑξῆς κατὰ τὸ εἰκεῖον εἴληπται, τῷ Ὀπουντίῳ λέγω τὸν κόρακα. ὅτι ἅρπαξ καὶ ἀναιδής. ὅτι δὲ καὶ μονόφθαλμος ἐστι, προείρηται. ὁ παίζων δὲ ὡς ἐπώνυμον. κάπηλος δὲ ἀντὶ τοῦ μάγειρος. ἐπαίζε δὲ ἐστι. εἴρηται δὲ ἐν τοῖς πρόσθεν, ὅτι χωλὸς ἐστὶν ὁ Πέρδιξ. ἀφ' οὗ φασι τὴν παροιμίαν Πέρδικος σκέλος, ἐπὶ τῶν λεπτοπόδων. ἄλλως ὁ Πέρδιξ ὄνομα καπήλου. χωλὸς δὲ ἦν ἐστί. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ καὶ ἐν Ἀναγύρῳ. καὶ μὴν χθὲς γὰρ ἦν Πέρδιξ χωλός. τούτου δὲ πολλοὶ μέμνηνται. ἀπὸ τούτου δέ φασι τὴν παροιμίαν Πέρδικος σκέλος. ἧς καὶ Ἀριστοφάνης ἐν τῷ ἀμέτροις παροιμίαις μνημονεύει. Μενίππῳ δ' ἦν χελιδών.] διὰ τὸ ἱπποτρόφον εἶναι καὶ [...] αὐτὰς εἶναι τὸ χρῆσθαι, οὕτως ὠνομάσθη. Ὀπουντίῳ δ' ὀφθαλμόν] Δίδυμος ὡς τοιούτου τὴν ὄψιν ὄντος μνημονεύει αὐτοῦ καὶ μέγα ῥύγχος ἔχοντος, καὶ ὁ τὰς Ἀταλάντας γράψας καὶ Εὔπολις ἐν Ταξιάρχαις. Σύμμαχος. φαίνεται τὸν Λυκοῦργον Αἰγύπτιον εἶναι νομίζοντες, ἢ τὸ γένος, ἢ τοὺς τρόπους. Φερεκράτης Ἀγρίοις. οἶμαι δ' αὐτὸν κινδυνεύειν εἰς τὴν Αἴγυπτον φέροντα οἰκείας λέξεις, ἵνα μὴ συνέχῃ τοῖσι Λυκούργου πατέλεταις μήποτε καὶ εἰς τὸ αὐτὸ καὶ Κρατῖνος Δηλιάσι. τοῦτοις δ' ἑόπισθεν ἴτω φέρων δίφρον Λυκοῦργος ἔχων καλασίριν. ὁ δὲ καλασίρις, χιτὼν πλατύσημος. φησὶ δὲ Κηφισόδημος ὅτι Αἰγύπτιον ἡ λέξις. διαβάλλει δὲ αὐτὸν, ἢ ὡς ξένον ἢ ὡς πονηρόν.

Κορυδός.] μήποτε ἐξυπόφυλος ἦν ἐν τῷ ἄνω καὶ ὀρνιθώδης τὴν κεφαλήν. ὅτι δὲ καὶ αἰσχρὸς ἦν ἐν τοῖς μεφοριαζούσαις δηλοῖ. Χηναλώπηξ.] πανοῦργος ἦν. διὸ ἀλώπηξ, καὶ ὅτι οὐ μόνον ἀναίσθητον, ἀλλὰ καὶ πονηρόν. ὁ δὲ Δίδυμος ὀνομάζων καὶ φιλοσοφοῦσιν φασίν, ὀρνιθώδης ἐστί.

Ιβις Λυκούργῳ. Χαιρεφῶντι, νυκτερίς.
Συρακουσίῳ δὲ κίττα. Μειδίας δ᾽ ἐκεῖ,
Ορτυξ ἐκαλεῖτο. καὶ γὰρ εἴκει ὄρτυγι
Υπὸ συφοκόμπου τὴν κεφαλὴν πεπληγμένῳ.
Ηδον δ᾽ ὑπὸ φιλορνιθίας πάντες μέλη.
Οπου χελιδὼν ἦν τις ἐμπεποιημένη,
Η πηνέλοψ, ἢ χήν τις, ἢ περιστερά.
Η πτέρυγες, ἢ πτερὸν τι καὶ μικρὸν προσῆν.
Τοιαῦτα μὲν τὰ κεῖθεν. ἓν δέ σοι λέγω.
Ηξουσ᾽ ἐκεῖθεν δεῦρο, πλεῖν ἢ μυρίοι,
Πτερῶν δεόμενοι, καὶ τρόπων γαμψωνύχων,
Ωστε πτερῶν σοι τοῖς ἐποίκοις δεῖ ποθεν.
Πι. Οὐκ ἄρα μὰ Δί᾽ ἡμῖν ἔτ᾽ ἔργον ἑστάναι.
Αλλ᾽ ὡς τάχιστα σὺ μὲν ἰών, τὰς ἀρρίχους
Καὶ τοὺς κοφίνους ἅπαντας ἐμπίπλη πτερῶν.
Μανῆς δὲ φερέτω μοι θύραζε τὰ πτερά.
Εγὼ δ᾽ ἐκείνους τοὺς προσιόντας δέξομαι.

Ibis Lycurgo, Cherephonti vespertilio,
Syracusio autem citta. Medias autem illic
Coturnix vocabatur: etenim similis erat coturnici
A styphocompo capite percusso.
Canebant autem omnes ab amicitia auium omnes cantilenas.
Vbi hirundo erat aliqua depicta.
Vel penelops, vel anser aliquis, vel columba,
Vel ala, vel penna quid & paruum adesset.
Talia quidem illinc, vnum autem tibi dico,
Venient illinc huc plusquàm mille,
Alis indigentes, & moribus curuis vngues,
Vt alarum tibi inhabitantibus opus sit alicunde.
PI. Non igitur per Iouem nobis amplius opus stare,
Sed quàm citissimè tu quidem iens, cistas
Et cophinos omnes imple pennis.
Manens autem portet mihi foras alas,
Ego autem illis accedentes suscipiam.

Σχόλια. Ιβις Λυκούργῳ.] ἢ ὡς Αἰγυπτίῳ. ἢ ὡς μακροσκελεῖ. ἶβις δὲ ὄρνεον πλεονάζον ἐν Αἰγύπτῳ. Χαιρεφῶντι.] ὁ Χαιρεφῶν, μέγας ὢν ἰσχνὸς προσείρηται. νυκτερὶς δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις. οὗτος ἂν εἴη Χαιρεφῶν ὁ Σωκρατικός. Συρακουσίῳ δὲ κίττα.] οὕτω γὰρ τὸν περὶ τὸ βῆμα. καὶ Εὔπολις ὡς λάλον ἐν πόλεσι διασύρει. Συρακούσιος δὲ ἔοικεν ἠπείκα ἂν λέγῃ τοῖς κωμῳδίοις τοῖς ἐπὶ τῶν τειχῶν. ἀναβὰς γὰρ ἐπὶ βῆμα ὑλακτεῖ περιστρέφων. οὗτος δὲ ψήφισμα μὴ κωμῳδεῖσθαι ὀνομαστί τινα, ὡς Φρύνιχος ἐν Μονοτρόπῳ φησί. ψῶρ᾽ ἔχε Συρακούσιον. ἐπιφανὴς γὰρ αὐτῷ καὶ μέγα τύχοι, ἀφείλετο γὰρ κωμῳδεῖν οὓς ἐπεθύμουν. διὸ πικρότερον αὐτῷ προσφέρονται. Μειδίας δ᾽ ἐκεῖ ὄρτυξ.] ὁ μὲν Δίδυμος οὕτως. ὁ δὲ Αμμώνιος ᾔδει ἐξ ἐπιθέτου Μειδίαν ὄρτυγα καλεῖσθαι. γελοίως δὲ τὸ κυβευτὴν εἶναι, καὶ ἐν πυρῷ τοὺς ὄρτυγας κόπτειν. οὕτως αὐτὸν Αριστοφάνης προσεῖπε. δηλοῖ δὲ τοῦτο Αριστοφάνης ἐν Πελαργοῖς. χρῆς ὃν μὴ κατὰ Μειδίαν ὀρτυγοκόπον. λέγει δὲ ἐν Πελαργοῖς ὁ αὐτὸς, ὡς καὶ περὶ ἀλεκτόρας αὐτοῦ ἐσπουδακότος. διαβάλλεται δὲ εἰς τε πονηρίαν ὡς Πλάτων ἐν νίκαις. καὶ κλοπὰς δημοσίων, ὡς Μεταγένης ἐν Ομήρῳ, καὶ συκοφαντίᾳ. κόβαλός τε εἶναι ἐλέγετο, καὶ πλουχαλαζῶν, ὡς Φρύνιχος ἐν Ἐφιάλτῃ, ὁ δὲ Σύμμαχος ἴσον ἔοικεν. ὄρτυγα δὲ λέξει, ὅτι ὀρτυγοκόπος ἦν. περὶ οὗ προείρηται. φέρεται δὲ ἐν τοῖς πλείστοις, ὑπὸ συφοκόμπου. καὶ σαφὲς οὐδὲν ἔστιν εὑρεῖν. Διονύσιος δὲ ὁ Ζώπυρος γράφει ὑπ᾽ ὀρτυγοκόμπου. καὶ ἐξηγεῖτο, ἴσως ἐγχεῖται ἰδίᾳ. θέλει γὰρ εἰπεῖν τοῦ ὀρτυγοκόμπου. ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τὸν ὀρτυγοκόμπον. Υπὸ συφοκόμπου.] ὁ μάχιμος ὄρτυξ. παρὰ τὸ στερεῶς κόπτειν. ὄνομα ὀρνέου πλάσας παρὰ τὸ κολάπτειν τὴν κεφαλήν, ὃ συμβαίνει τοῖς ὄρτυξιν. Οπου χελιδών.] εἰς τὸ Σιμωνίδου μέλος αἰνίττεται κυανέα χελιδών. Η πηνέλοψ.] ὁ πηνέλοψ νήσσῃ μὲν ὅμοιον περιστερᾶς δὲ μέγεθος. μέμνηται δὲ αὐτοῦ Στησίχορος καὶ Ιβυκος. εἰς τὸ αὐτό, τὰ μὲν ἄλλα ἐν συμπληρώματι. ὁ δὲ πηνέλοψ, μείζων μὲν κατὰ νῆτταν ὅμοιον. Η πτέρυγες ἢ πτεροῦ τι.] ὅπου μέρος τι πτεροῦ ἢ μόριον ὑπῆρχεν ἐν ποιήματι, ᾖδον αὐτό. Τὰς ἀρρίχους. τὸ χ δεῖ τὸ θηλυκὸς εἰπεῖν, τὰς ἀρρίχους ἢ ἄρριχοι. ἐξηγοῦνται δέ τινες κόφινον. ἡγητέον οὖν ἐν μὲν τοῦ αὐτοῦ γένους εἶναι. διάφορον δέ τι. λέγουσι δὲ καὶ νῦν Συρακούσιοι τοὺς ἀρρίχους. Εμπίπλη πτερῶν.] πρὸς τὸ χορηγεῖν τοὺς ἐπιλειψαμένους ὀρνιθωθῆναι τῶν ἀνθρώπων εἴρηται ταῦτα. ἄλλως. ἐμπίπλη. Αττικὸν ἦν γὰρ τὸ κοινὸν, ἀπὸ τοῦ πίπλημι, πίμπλαθι, ὡς ἵσταθι. ὅμοιον δέ ἐστι καὶ τὸ Κύκλωψ τῇ πῖν οἶνον ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα, παρὰ τῷ ποιητῇ. Αττικοὶ γὰρ οὐ τρέπουσιν ἐπὶ τῶν εἰς μι τὸ ι εἰς τὸ θ ἐν τοῖς προστακτικοῖς, καὶ συστέλλουσι τὴν παραλήγουσαν ὡς ἡ κοινή. ἵστημι, ἵσταθι, καὶ πίμπλημι πίμπλαθι. ἀλλὰ τελείαν ἀποβολὴν τοῦ μι ποιούμενοι πίμπλη καὶ ἵστη λέγουσιν, ὥσπερ καὶ ἀπὸ τοῦ τίθημι, τίθη.

Πεισίδιος κόλωνις.

Χο. ΤΑχὺ δ᾽ ἂν, πολυάνορα ταῖσδε πόλιν
Καλεῖ τις ἀνθρώπων αὖ.
Πι. Τύχη μόνον προσείη.

CH. Cito autem multorum virorum hanc ciuitatem
Vocabit aliquis hominum.
PI. Fortuna solùm adsit.

Σχόλια. Ταχὺ δ᾽ ἂν πολυάνορα.] ἡ ἀμοιβαία αὕτη περίοδος ἐστιν ἐκθέσεως δι᾽ ὅλης κώλων εὐσ...

ἀναπαιστικῶν καὶ ἰαμβικῶν ιζ. ὧν τὸ πρῶτον ἀναπαιστικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ϛ ἰαμβικὸν δίμετρον καταληκτικὸν, ἤτοι ἑφθημιμερὲς ὃ καλεῖται ἀνακρεόντειον. τὸ γ ὅμοιον. τὸ δ ὅμοιον τῷ α. τὸ ι ὅμοιον τῷ ϛ. τὸ ϛ καὶ τὸ ζ. ἀναπαιστικὰ πενθημιμερῆ. τὰ δ θ ιγ ὅμοια τῷ α. τὰ δ' ἄλλα τῷ ϛ. ἐπὶ τῷ τέλει αἱ συνήθεις διπλαῖ.

BISETVS. Ταχὺ δὲ, ἀντὶ τοῦ ταχέως, ἐν τάχει, κατὰ τάχος.

Χο. Κατέχουσι δ' ἔρωτες ἐμᾶς πόλεως. — CH. Detinent autem amores meæ ciuitatis.
Πεισ. Θᾶττον φέρειν κελεύω. — PI. Citò ferre iubeo.
Χο. Τί γὰρ οὐκ ἔνι ταύτῃ — CH. Quid enim non inest huic,
Καλὸν ἀνδρὶ μετοικεῖν. — (Bonum viro transmigrare)
Σοφία, πόθος, ἀμβροσία, χάριτες. — Sapientia, desiderium, immortalitas, gratia.
Τό, τε τῆς ἀγανόφρονος ἡσυχίας — Hacque valde prudentis quietis
Εὐήμερον πρόσωπον. — Mansueta persona.
Πεισ. Ὡς βλακικῶς διακονεῖς. — PI. Valdè ignaue ministras,
Οὐ θᾶττον ἐγκονήσεις; — Non citò festinabis?
Χο. Φερέτω κάλαθον ταχύ τις πτερῶν. — CH. Ferat calathum citò aliquis alarum.
Σὺ δ' αὖθις αὖ γ' ἐξόρμα, — Tu autem rursus iterum irrue,
Τύπτων γε τουτονὶ ὡδί. — Verberans hunc sic:
Πάνυ γὰρ βραδύς τίς ἐστι ὥσπερ ὄνος. — Valdè enim tardus quidem est tanquam asinus.
Πεισ. Μανῆς γάρ ἐστι δειλός. — PI. Manes enim est timidus.

Σχόλια. Ἐμᾶς πόλεως.] λείπει ἀνθρώπους ἕνεκα τῆς πόλεως τῆς ἐμῆς φησὶ κατέχουσιν οἱ ἔρωτες τοὺς ἀνθρώπους ἀντὶ τοῦ ἐρῶσιν ἄνθρωποι τῆς ἐμῆς πόλεως. Θᾶττον φέρειν.] τοὺς κοφίνους τῶν πτερῶν. δῆλον δὲ ὅτι ταῦτα πρὸς τὸν Μανῆν. Ὡς βλακικῶς.] ἀντὶ τοῦ βραδέως. Πεισθέταιρος πρὸς τὸν Μανῆν. Σὺ δ' αὖθις ἐξόρμα.] ἀποστρέφει τὸν λόγον ὁ χορὸς πρὸς τὸν Πεισθέταιρον εἰσιόντα ἐπεῖξαι τὸν οἰκέτην ὡδί. Μανῆς γάρ ἐστι δειλός.] ἀποφαντικῶς ἀντὶ τοῦ δείλαιος. πρὸς ἄλλον δὲ λέγει τύπτων τὸν Μανῆν. εἴσθεσις δὲ χορικὴ ἐπῳδική μὲν δέ τε μετὰ τὴν διπλῆν τίθεται, περιοδική δὲ δέ. Τὸ προτιθέμενον ἑτέρας περιόδου κώλων ἀναπαιστικῶν ι. ἄν τὰ α β πενθημιμερῆ. τὰ γ δ δίμετρα ἀκατάληκτα. Τὸ ε ἰαμβικὸν ἑφθημιμερές. ἐν ἐκθέσει δὲ τρίμετρα δύο. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς.

ΣΤΡΟΦΗ κώλων ε.

VERSIO membrorum quinque.

Χο. Σὺ δὲ τὰ πτερὰ πρῶτον
Διάθες τάδε κόσμῳ.
Τά τε μουσικὰ ὁμοῦ τά τε μαντικὰ καὶ
Τὰ θαλάσσι' ἔπειτα δ' ὅπως φρονίμως
Πρὸς ἄνδρ' ὁρῶν πτερώσεις.
Πεισ. Οὔτι μὰ τὰς κερχνῇδας ἔτι σου σχήσομαι,
Οὕτως ὁρῶν σε δειλὸν ὄντα καὶ βραδύν.

CH. Tu autem alas primum
Dispone has ornatu,
Hasque musicas simul, hasque vaticinatorias, & Marinas. postea autem quomodo sapienter
Ad virum aspiciens alabis?
PI. Non aliquid per cerchneidas amplius tolerabo,
sic videns te timidum existentem & tardum.

Σχόλια. Διάθες τάδε κόσμῳ.] ἀντὶ τοῦ διάνειμον τὰ πτερὰ κατὰ τάξιν ἑκάστῳ ἀνδρὶ προσήκοντας. μουσικὰ δὲ λέγει, κύκνων καὶ ἀηδόνων, ὅτι μάλιστα εὔφωνά ἐστι. μαντικὰ δὲ κοράκων καὶ αἰετῶν καὶ τῶν λοιπῶν. ὅσοις οἰωνίζεται. θαλάσσια δὲ, λάρων καὶ αἰθυιῶν καὶ τῶν ὁμοίων. Οὔτοι μὰ τὰς κερχνῇδας.] τοῦτον τὸν δοῦλον τὸν Μανῆν ταῦτα λέγει ὁ Πεισθέταιρος.

ΠΑΤΡΑΛΟΙΑΣ, ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ.

PARRICIDA, PISTHETERVS.

Εἴσθεσις περιόδου κώλων ἢ στίχων λϛ'.

BISETVS. Πατραλοίας πρὸς τὴν ὀρνίθων πόλιν ἥκει, ὅτι τύπτειν τὸν βίον, ὡς τοὺς νόμους ἐπαινεῖ.

Πα. Γενοίμαν αἰετὸς ὑψιπέτας,
Ὡς ἂν ποταθείην ὑπὲρ ἀτρυγέτου

PA. Fiam aquila altiuolans,
Vt volarem indomita

Σχόλια. Γενοίμαν αἰετός.] εἴσθεσις ἑτέρας περιόδου κώλων καὶ στίχων λϛ. ὧν τὰ α' δύο ἀναπαιστικὰ δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ τρίτον ἰαμβικὸν ἑφθημιμερές. τὸ ϛ κῶλον μονόμετρον βραχυκατάληκτον. οἱ δ' ἄλλοι

τρίμετρον. ἀπὸ τῆς ἀποθέσεως καὶ τὸ τέλος προσέγραφος. ἐν τοῖς Καλλιστράτου ἢ τὰ ἐξ Οἰνομάου τοῦ Σοφοκλέους. προ-

σιωπῇ πατραλοίας ἀκηκοὼς τὰ ἐν ὄρνισι νόμιμα, ὅτι ἔξεστι τὸν πατέρα τύπτειν.

Γλαυκᾶς ἐπ' οἶδμα λίμνας.
Πει. Ἔοικεν οὐ ψευδαγγελὴς εἶναι ἄγγελος.
Ἄδων γὰρ ὅδε τις αἰετοὺς προσέρχεται.
Πα. Αἰβοῖ.
Οὐκ ἔστιν οὐδὲν τοῦ πέτεσθαι γλυκύτερον.
Ἐρῶ δ' ἔγωγε τῶν ἐν ὄρνισι νόμων.
Ὀρνιθομανῶ γάρ. καὶ πέτομαι. καὶ βούλομαι
Οἰκεῖν μεθ' ὑμῶν κἀπιθυμῶ τῶν νόμων.
Πει. Ποίων νόμων; πολλοὶ γὰρ ὀρνίθων νόμοι.
Πα. Πάντων. μάλιστα δ' ὅτι καλὸν νομίζεται,
Τὸν πατέρα τοῖς ὄρνισιν ἄγχειν καὶ δάκνειν.
Πει. Καὶ νὴ Δί' ἀνδρεῖόν γε πάνυ νομίζομεν.
Ὃς ἂν πεπλήγῃ τὸν πατέρα νεοττὸς ὤν.
Πα. Διὰ ταῦτα μέντοι, δεῦρ' ἀνοικισθεὶς ἐγὼ
Ἄγχειν ἐπιθυμῶ τὸν πατέρα, καὶ πάντ' ἔχειν.
Πει. Ἀλλ' ἔστιν ἡμῖν τοῖσιν ὄρνισιν νόμος
Παλαιὸς, ἐν ταῖς τῶν πελαργῶν κύρβεσιν.
Ἐπὴν ὁ πατὴρ ὁ πελαργὸς ἐκπετησίμους
Πάντας ποιήσῃ τοὺς πελαργιδεῖς τρέφων,
Δεῖ τοὺς νεοττοὺς τὸν πατέρα πάλιν τρέφειν.
Πα. Ἀπέλαυσα γὰρ νὴ τὸν Δί' ἐλθὼν ἐνθαδί,
Εἴπερ γέ μοι καὶ τὸν πατέρα βοσκητέον.
Πει. Οὐδέν γ'. ἐπειδήπερ γὰρ ἦλθες, ὦ μέλε
Εὔνους, πτερώσω σ' ὥσπερ ὄρνιν ὀρφανόν.
Σοὶ δ' ὦ νεανίσκ' οὐ κακῶς ὑποθήσομαι.
Ἀλλ' οἷάπερ αὐτὸς ἔμαθον ὅτε παῖς ἦν. σὺ γὰρ
Τὸν μὲν πατέρα μὴ τύπτε. ταύτην δέ γε λαβὼν,
Τὴν πτέρυγα, καὶ τουτὶ τὸ πλῆκτρον θἀτέρᾳ,
Νομίσας ἀλεκτρυόνος ἔχειν γε τὸν λόφον.
Φρούρει. στρατεύου. μισθοφορῶν σαυτὸν τρέφε.
Τὸν πατέρ' ἔα ζῆν. ἀλλ' ἐπειδὴ μάχιμος εἶ,
Εἰς τἀπὶ Θρᾴκης ἀποπέτου, κἀκεῖ μάχου.
Πα. Νὴ τὸν Διόνυσον εὖ γέ μοι δοκεῖς λέγειν.
Καὶ πείσομαί σοι. Πει. Νοῦν ἄρ' ἕξεις νὴ Δία.

Albae in undam paludis.
PI. Apparet non mendax nunciator esse nuncius,
Canens hic aliquis aquila aduenit.
PA. Pape, non est nihil volare dulcius,
B *Amo autem ego has in auibus leges.*
Auium more insanio enim, & volo, & volo
Habitare vobiscum, & cupio leges.
PI. Quales leges? multae enim auium leges.
PA. Omnes maxime quod bonum putatur,
Patrem auibus suffocare & mordere.
PI. Et per Iouem virilem valde putamus,
Qui percussit patrem pullus existens.
PA. Propter hac quidem huc habitans, ego
C *Suffocare cupio patrem & omnia habere.*
PI. Sed est nobis auibus lex
Antiqua, in ciconiarum tabellis.
Postquam pater pelargus euolabiles
Omnes faciet, pelargides nutriens,
Oportet pullos patrem rursus nutrire.
PA. Accepi enim per Iouem veniens huc,
Siquidem mihi & patrem pascendum.
PI. Nihil. quoniam enim venisti o miser
D *Beneuolus, alabo te tanquam auem orphanam.*
Tibi autem o adolescentule non male suggeram,
sed qualia ipse didici quando puer eram. tu enim
Patrem quidem ne verbera, hanc autem capiens
Alam, & hoc plectrum altera,
E *Putans galli habere cristam,*
Custodi, milita, mercedem ferens, te ipsum nutri,
Hunc patrem sine viuere. sed quoniam pugnatores,
In haec in Thracia auola, & illic pugna.
PA. Per Dionysium, bene mihi videris dicere,
Et parebo tibi. PI. Mentem igitur habebis per
F *Iouem.*

Σχόλια. Λίμνας] καὶ ἐπὶ λίμνην τὴν θάλασσαν εἴρηκεν.

BISETVS. Λίμνας, λίμνης. λίμνη δὲ ἡ θάλασσα ἐνίοτε παρ' Ὁμήρῳ λέγεται ... λίαν μένειν. καταχρηστικώτερον δὲ καὶ περὶ τοῦ ποταμοῦ καὶ περὶ τῆς θαλάσσης λέγεται.

Σχόλια. Οὐ ψευδαγγελής.] οὐ ψευδῆ ἀπηγγελκέναι. Αἰβοῖ.] τὸ αἰβοῖ οὐ μόνον ἐπὶ σχετλιασμοῦ ἐστιν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἡδονῆς ὡς καὶ νῦν. Οὐκ ἔστιν οὐδὲν τοῦ πέτεσθαι] μετὰ τὸν ἑνὸς στίχου φέρουσί τινες διάλειμμα καὶ Ἀριστοφάνης ἀναπλήρωμα, οὕτως ἐρῶ δ' ἔγωγε τῶν ἐν ὄρνισι νόμων. Πολλοὶ γὰρ ὀρνίθων γνώσεις καὶ κόρακες περὶ νεκροὺς νέμονται, οἱ δὲ λάροι τὴν θάλασσαν. ποίας οὖν νομῆς ἐπιθυμεῖς.

BISETVS. Γράφεται νόμοι, καὶ νομοί. νομὸς δὲ ἡ νομὴ ταυτὸν ... τὸ νέμεσθαι, τὸ βόσκεσθαι, καὶ τρέφεσθαι. οἱ δὲ νόμοι παροξυτόνως χάρεις, τοὺς θεσμοὺς νοήσεις. ὁ δὲ

τόνος, καὶ προσῳδία διὰ τὸ προς τὴν ἀμφιβολίαν αἴρει. τάχα δὲ παίζει χαίρων τῇ τοιαύτῃ ἀμφιβολίᾳ ἐν τῇ τῆς φωνῆς προφορᾷ ἐχρήσατο.

Σχόλια. Ἐν ταῖς τῶν πελαργῶν κύρβεσιν.] κύρβεις χαλκαῖ σανίδες, ἔνθα τοὺς νόμους γράφουσι. κατὰ δὲ ἐνίους, ἄξονες τρίγωνοι ἐν οἷς ἦσαν οἱ τῶν πόλεων νόμοι γεγραμμένοι καὶ αἱ δημόσιαι ἱεροποιΐαι. καθάπερ καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ τῶν Ἀθηναίων πολιτείᾳ φησὶ καὶ Ἀ-
G πολλόδωρος. κύρβεις δὲ, ὅτι πρὸς τὸ κεκορυφῶσθαι εἰς ὕψος ἀνατεταμένοι. ἢ ἀπὸ τῶν κορυβάντων. ἐκείνων γὰρ εὕρημα ὥς φησι Θεόπομπος ἐν τῷ περὶ εὐσεβείας. φησὶ δὲ Ἀριστοτέλης, ἀληθῆ εἶναι τὸν περὶ τῶν πελαργῶν λόγον, ὁμοίως δὲ αὐτοῖς ποιεῖν καὶ τοὺς αἰγύπιους. διὸ ἐν τοῖς σκήπτροις ἀνωτέρω μὲν πελαργὸν τυποῦσι, κατωτέρω δὲ ποτάμιον ἵππον. δηλοῦντες ὡς ὑποτέτακται ἡ βία τῆς

τῇ διχομοιρασίᾳ. οἱ γὰρ πελαργοί, δικαιοπραγεῖς ὄντες, ἐπὶ γήρως βαδίζουσι τοὺς πατέρας γεγηρακότας βαστάζοντες. οἱ δὲ ἱπποπόταμοι, ζῷον ἀδικώτατον. περὶ μὲν οὖν τοὺς πελαργοὺς ὡς ἀντιτρέφειν τὸν πατέρα, Λεωτέλης ἱστορεῖ· προσθεὶς αὐτοῖς καὶ τοὺς ἀέροπας λέγων οὕτως. περὶ μὲν οὖν τῶν πελαργῶν ὅτι ἀντιτρέφονται, θρυλλεῖται παρὰ πολλοῖς. φασὶ δὲ καὶ τοὺς ἀέροπας τοῦτο ποιεῖν. Ὥσπερ ὄρνιν ὀρφανὸν] ὡς μὴ ἔχοντα πατέρα. θάρρει οὖν, ἐπεὶ οὐ γὰρ θρέψεις τὸν πατέρα. ὅτι καὶ οὕτως ἐστὶν ὄρνις καλούμενος. Ἐμαυτὸν ὅτε παῖς ἦ.] ἀντὶ τοῦ ἦν λέγει. Σύμμαχος. καὶ ὅτι ἀντὶ τῆς πτέρυγος ἀσπίδι· τὸ δὲ πλῆκτρον ὡς ξίφει. τὸ δὲ λέφω ὡς περικεφαλαία. Δίδυμος δὲ ἀντὶ τῆς πτέρυγος ἀσπίδα δίδωσιν αὐτῷ. ἀντὶ δὲ τοῦ πλήκτρου, ξίφος. ἦλθε γὰρ ὡς ἀλεκτρυὼν στρατεύσων, ἐπεὶ ἐκεῖνοι τοὺς πατέρας τύπτουσι. Πλῆκτρον] ὅπερ ἀνατιθέασι τοῖς ἀλεκτρυόσι χαλκοῦν ἐν τῇ μάχῃ. καὶ παροιμία· αἶρε πλῆκτρον ἀμαυρότερον. καὶ ἐκεῖνοι γὰρ ἔχουσι πλῆκτρα οἷς μάχονται.

BISETVS. Θεντέρι] τῇ ἑτέρᾳ χειρί.

Σχόλια. Φρούρει, στρατεύου] συμβουλεύει αὐτῷ ποιεῖν ἃ ὄρνεσι νέοις ἐργάζονται, καὶ μὴ ἀργεῖν ἐκ τοῦ δημοσίου τρέφεσθαι ἄλλως. παρακελεύεται αὐτῷ στρατεύεσθαι καὶ μισθὸν λαμβάνειν. καὶ ἐκ τούτου ἀποτρέφεσθαι. μισθοῦ γὰρ στρατεύονται ὑπὲρ ἄλλων πόλεων. κωμῳδεῖ δὲ Ἀθηναίους ὡς μὴ στρατευομένους. Εἰς τἀπὶ Θρᾴκης.] ἐπειδὴ συνεχῶς εἰς ἐκεῖνο στρατεύματα ἦν Θρᾷκες τοῖς Ἀθηναίοις. ἢ ὅτι ἱερὸν ἐστὶ τοῦ Ἄρεως χωρίον ἡ Θρᾴκη.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ, ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ.

CYNESIAS, PISTHETERVS.

Σύστημα κατὰ περικοπὴν ἑτερόστροφον, κώλων καὶ στίχων ι.

Constituti per circuncisionem aliter versa.

BISETVS. Ἔρχεται καὶ Κινησίας, ὃς ὄρνις γενέσθαι βούλεται, ὅπως μετάρσιος φέρεσθαι δύνηται.

Κι. Ἀναπέτομαι δὴ πρὸς Ὄλυμπον
Πτερύγεσσι κούφαις. πέτομαι δ' ὁδὸν
Ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλαν μελέων.
Πι. Τουτὶ τὸ πρᾶγμα φορτίου δεῖται πτερῶν.
Κι. Ἀφόβῳ φρενὶ,
Σώματι γενεὰν ἐφέπων.
Πι. Ἀσπαζόμεσθα φιλύρινον Κινησίαν.
Τί δεῦρο πόδα σὺ κυλλὸν ἀνὰ κύκλον κυκλεῖς;
Κι. Ὄρνις γενέσθαι βούλομαι,
Λιγύφθογγος ἀηδών.

CI. SVpravolo iam ad Olympum
Alis lenibus, volo autem viam
Aliquando in aliam cantuum.
PI. Hac respondere indiget alarum.
CI. Intrepida mente
Corpori generationem narrans.
PI. Saluto tilianum Cinesiam.
Quid huc pedem tu claudum in circulo circundas?
CI. Auis fieri volo
Stridula luscinia.

Σχόλια. Ἀναπέτομαι δή.] ἡ ἀμοιβαία αὕτη περίοδος προῳδὸς χοροῦ ἐστὶ κώλων καὶ στίχων οὗ τὸ ἀναπαιστικὸν καὶ ἰαμβικῶν ι, ἐπιμεμιγμένων τετραβράχεσι ὧν τὸ α'. ἀναπαιστικὸν πενθημιμερὲς τοῦ α' ποδὸς τετραβράχεος. τὸ β' δίμετρον καταληκτικὸν εἰς δισύλλαβον. τὸ τρίτον δίμετρον βραχυκατάληκτον. οἱ δὲ ζ' ἡ ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι. τὸ ε' ἀναπαιστικὴ βάσις καταληκτικὴ εἰς δισύλλαβον. τὸ ς' ὅμοιον τῷ γ'. τὸ θ' ἰαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὸ ι' ἀναπαιστικὸν πενθημιμερές. ταῦτα δὲ παρὰ τὰ Ἀνακρέοντος. ἀναπέτομαι πρὸς Ὄλυμπον πτερύγεσσι κούφαις διὰ τὸν ἔρωτα. οὐ γὰρ ἐμοὶ θέλει συνηβᾶν. διὸ καὶ τὸ χ. ἔχουσι δύο στίχοι. Ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλαν.] τὸ ἀπ' ἄλλων εἰς ἄλλα μέλη τρέπεσθαι βούλεται δηλοῦν. Τουτὶ τὸ πρᾶγμα φορτίου.] διὰ τὸ συνεχῶς αὐτὸν λέγειν πέτομαι καὶ πτερύγεσσι. Σώματι γενεὰν ἐφέπων] γενεὰν ἐφέπων. ἐπιτηδὲς ἀδιανοητεύεται, θέλων διαβαλεῖν τὰ Κινησίου ποιήματα. ἀσυνάρτως δὲ τοῦτο τὸ κῶλον προσερρίφθαι. ἔδει γὰρ εἰπεῖν ἀφόβῳ σώματι πέτομαι γενεὰν ὀρνίθων ἐφέπων, ἀντὶ τοῦ μελῶν. Φιλύρινον Κινησίαν.] Καὶ λεπτὸς καὶ χλωρόν. ἡ ὅτι φιλύρα χλωρὸς καὶ λεπτὸς, ἢ καὶ διότι. Εὐφρόνιος. κοῦφον ὡς ἂν φιλυρινόν ποιεῖν εὐτελῆ. καὶ κοῦφα ποιοῦντα. τοιοῦτον γὰρ τὸ ξύλον κοῦφον καὶ ἐλαφρόν. διαβάλλει δὲ αὐτὸν ὡς καὶ χωλόν. διὰ τοῦ, πόδα σὺ κυλλόν.

BISETVS. Καλῶς δὲ, ἡ κατὰ τὸ τοῦ μέτρου νόμον. Συνίδας φιλύρινον δὲ ὁ Ἀλέξανδρος γράφει. φιλύρα δὲ εἶδος δένδρου ἔχον φλοιὸν βύβλῳ παπύρῳ ὅμοιον. καὶ φιλύρινον κατὰ τὸν Ἡσύχιον, ἀσθενής. ἀσπαζόμεσθα δὲ, μέτρου χάριν γέγραπται.

Σχόλια. Τί δεῦρο πόδα σὺ κυλλὸν] ὅτι πολλάκις τὸ μὲν κυλλὸν, ἐπὶ τοῦ ποδὸς τίθεασιν. ὅθεν καὶ κυλλοποδίων. τὸ δὲ χωλὸν ἐπὶ τῆς χειρὸς Εὔπολις. ὅτι χωλὸς ἐστὶ τὴν ἑτέραν χεῖρα ὡς λέγεται. καὶ Εὐφρόνιος μὲν χωλὸν εἶναι τὸν Κινησίαν φησίν. ἢ τάχα, ἐπεὶ πολλάκις ἐστὶ παρ' αὐτοῖς ποδὶ κύκλῳ, ἢ ποδὶ λευκῷ, ἢ πόδα τιθεὶς, ἢ τί βαίνων, τὸ κυλλὸν προσέθηκεν. ἄλλως. Δίδυμος μὲν κύκλον, ἐπεὶ κυκλίων ᾀσμάτων ποιητὴς ἐστί. κυλλὸν δὲ, ἐπεὶ χωλὸς ἦν. εἴρηται δὲ περὶ αὐτοῦ ἐν Βατράχοις. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς Διδασκαλίαις δύο φησὶ γεγονέναι. Σύμμαχος οὕτως. Εὐφρόνιος. ἐπεὶ κυλλὸς ἦν ὁ Κινησίας. τὸ δὲ ἀληθὲς ἐστὶν εὑρεῖν. ἀλλ' ἐπειδὴ πολὺ παρ' αὐτοῖς ἐστὶ τὸ ποδὶ λευκῷ, καὶ ποδὶ κούφῳ. καὶ πόδα τιθεὶς. ἢ τι τοιοῦτον, τὸ κυλλὸν προσέθηκεν. Λιγύφθογγος ἀηδών] λιγύφθογγος εἶπε διὰ τὸ μόχθον. ἢ τὸ θρυλοῦν τὸ ἐν δυσὶ διάλεκτος εἰς αὐτὸ εἰς τὸ πεδίον γενόμενον. γράφεται λιγύμοθος, ἢ λιγύμοχθος.

BISET. Εὐθεσις περιόδου ἀμοιβαίας στίχων καὶ κώλων κη.

Πε. Παῦσαι μελῳδῶν· ἀλλ᾽ ὅ, τι λέγεις εἰπέ μοι.

Κι. Ὑπὸ σοῦ πτερωθεὶς, βούλομαι μετάρσιος
Ἀναπτόμενος ἐκ τῶν νεφελῶν καινὰς λαβεῖν
Ἀεροδινήτους καὶ νιφοβόλους ἀναβολάς.

Πει. Ἐκ τῶν νεφελῶν γὰρ ἄν τις ἀναβολὰς λάβοι;

Κρέμαται μὲν οὖν ἐντεῦθεν ἡμῶν ἡ τέχνη.
Τῶν διθυράμβων γὰρ τὰ λαμπρὰ γίνεται.
Ἀέρια καὶ σκοτιά γε καὶ κυαναυγέα.
Καὶ πτεροδόνητα. σὺ δὲ κλύων, εἴσει τάχα.

Πει. Οὐ δῆτ᾽ ἔγωγε. Κι. νὴ τὸν Ἡρακλέα σύ γε.
Ἅπαντα γὰρ δίειμί σοι τὸν ἀέρα.
Εἴδωλα πετηνῶν αἰθεροδρόμων.
Οἰωνῶν ταναοδείρων.

Πει. Ὠόπ. Κι. τὸν ἁλαδρόμον ἁλάμενος
Ἅμ᾽ ἀνέμων πνοιαῖσι βαίην.

Πει. Νὴ Δί᾽ ἐγώ σου καταπαύσω τὰς πνοάς.

Κι. Τοτὲ μὲν, νοτίαν στείχων πρὸς ὁδόν.
Τοτὲ δ᾽ αὖ βορέᾳ σῶμα πελάζων.
Ἀλίμενον αἰθέρος αὔλακα τέμνων.
Χαρίεντά γ᾽ ὦ πρεσβῦτ᾽ ἐσοφίσω καὶ σοφά.

Πε. Οὐ γὰρ σὺ χαίρεις πτεροδόνητος γενόμενος;

Κι. Ταυτὶ πεποίηκας τὸν κυκλιοδιδάσκαλον.
Ὃς ταῖσι φυλαῖς περιμάχητός εἰμ᾽ ἀεί;

Πε. Βούλει διδάσκειν καὶ παρ᾽ ἡμῖν οὖν μένων,
Λεωτροφίδῃ χορὸν πετομένων ὀρνέων;
Κεκροπίδα φυλήν. Κι. καταγελᾷς μου δῆλος εἶ.
Ἀλλ᾽ οὖν ἔγωγ᾽ οὐ παύσομαι τοῦτ᾽ ἴσθ᾽ ὅτι,
Πρὶν ἂν πτερωθεὶς διαδράμω τὸν ἀέρα.

PI. Cessa cantans, sed quodcunque dicis, dic mihi.

CI. A te alatus, volo altius
Supra volans, ex nebulis nouas capere
Aere motas, niue tactas scalas.

PI. Ex nebulis enim aliquis scalas capias.

Suspenditur quidem igitur nobis ars.
Dithyramborum enim splendida fiunt
Aeria & tenebrosa, & nigrè splendentia,
Et alis mota: tu autem audiens scies citò.

PI. Non certè ego. CI. Per Herculem tu.
Omnem enim narro tibi aerem,
Simulacra volatilium æthere currentium,
Auium extensarum colla.

PI. Oop. CI. Marinum cursum errans,
Cum ventorum flatibus irem.

PI. Per Iouem ego tuis sedabo flatus.

CI. Aliquando australem iens ad viam,
Aliquando autem rursus Borea corpus appropinquans,
Marinum ætheris sulcum scindens:
Gratiosè ò senex sapiuisti & sapientia.

PI. Non enim tu gaudes ala mobilis factus.

CI. Hæc fecisti circulari præceptori,
Qui generationibus pugnator sum semper.

PI. Vis docere & apud nos igitur manens,
Leotrophide chorum volantium auium
Cecropidam tribum? CI. Derides me, manifestus es.
Sed igitur ego non cessabo: hoc scias, quòd
Ante alatus discurri aerem.

Σχόλια. Παῦσαι μελῳδῶν.] ἔκθεσις περιόδου ἀμοιβαίας στίχων καὶ κώλων κα´. ὧν οἱ μὲν πρῶτοι ια´, ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι. τὰ ἑξῆς δέκα κῶλα ἀναπαιστικὰ ἐπιμεμιγμένα χορείοις ἢ τριβράχεσι καὶ προκελευσματικοῖς ποσὶ τετραβράχεσιν. ὧν τὰ ϛ´. δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ ζ´ τρίμετρον βραχυκατάληκτον. τὰ δὲ ἑξῆς τρία δίμετρα ἀκατάληκτα. οἱ ἑξῆς δὲ τούτων θ. στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. Ὑπὸ σοῦ πτερωθείς.] βούλομαί φησι πτερωθῆναι ὑπὸ σοῦ, ἵνα διὰ τοῦ ἀέρος πετάμενος, ἐξεύρω εἰς τὰ προοίμια λέξεις νιφοβόλους, καὶ ἀεροδινήτους. παίζει δὲ πρὸς τὰ ποιήματα τῶν διθυραμβοποιῶν. ἔθος γὰρ αὐτοῖς τοιαῦτα ἐπίθετα λέγειν. ἅμα δὲ καὶ πρὸς τὸ κοῦφον αὐτῶν. Κρέμαται μὲν οὖν.] ὅτι ὕλη κατὰ τῶν ποιημάτων ἡμῶν, ἡ τῶν νεφελῶν σύστασις. Καὶ πτεροδόνητα.] ἀντὶ τοῦ ταχέα. ταῦτα δὲ συμβαίνει τῷ ἀέρι. ὅθεν φησὶ τὰς λέξεις αὐτοῦ θηρᾶσθαι. Ἅπαντα γὰρ δίειμί σοι.] πάντα γάρ σοι τὰ περὶ τοῦ ἀέρος διεξέρχομαι. πλείστη γὰρ αὐτῶν ἡ λέξις τοιαύτη. ὁ δὲ νοῦς ἐλάχιστος. ὡς ἡ παροιμία, καὶ διθυραμβοποιῶν νοῦν ἔχεις ἐλάττονα. Ὠόπ.] παρακελεύεται αὐτῷ παύσασθαι τοῦ ᾄδειν. ὡς οἱ ἐρέσσοντες. κέλευσμα γὰρ τῶν ἐρεσσόντων τὸ ὠόπ. καταπαύσον τὴν κωπηλασίαν. Τὸν ἁλαδρόμον.] τὸν εἰς ἅλα δρόμον. λείπει γὰρ ἡ εἰς. ἔνια δὲ τῇ συνθέσει ἀδιανόητα. ταῦτα δὲ οὐδὲ τῇ λέξει σύνετα. χλευάζει δὲ τοὺς διθυραμβοποιούς.

Bisetus. Ἁλάμενος] ἄλλομαι, τὸ πηδῶ. ὁ μέλλων, ἁλοῦμαι. ὁ δὲ ἀόριστος α. μ. ἡλάμην, ὅθεν ἡ μετοχὴ ἁλάμενος, ἀντὶ τοῦ πηδήσας.

Σχόλια. Καταπαύσω.] τοῦτο ἅμα λέγων ὁ Πεισθέταιρος παίει αὐτόν. Ἀλίμενον.] τὴν τέλος μὴ ἔχουσαν, οὐδὲ ὅρμον, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν νεῶν. τρόπον γὰρ πελάγους δοκοῦσι διανήχεσθαι τὸν ἀέρα οἱ ὄρνις. Χαρίεντά γ᾽ ὦ πρεσβῦτα.] ὅτι Κινησίας φησὶ τοῦτο πρὸς τὸν γέροντα τὸν Πεισθέταιρον τὸν τύψαντα αὐτόν. ἐπεὶ κινεῖ αὐτὸν ὡς ἰσχνὸν τῷ σώματι. λέγει δὲ ὅτι χαριέντως ἐσόφισω, ἵνα τῷ κινεῖσθαι δοκῇς ἔχειν πτερά. Πτεροδόνητος γενόμενος.] πτεροῖς πληχθείς. παίζει δὲ πρὸς τὰ εἰρημένα. Τὸν κυκλιοδιδάσκαλον.] ἀντὶ τοῦ διθυραμβοποιόν. εἴρηται δὲ ὅτι ἐγκύκλια διδάσκουσιν. Ἀντίπατρος δὲ καὶ Εὐφρόνιος ἐν τοῖς ὑπομνήμασί φασι τοὺς κυκλίους χοροὺς στῆσαι πρῶτον Λᾶσον τὸν Ἑρμιονέα, οἱ δὲ ἀρχαιότεροι Ἑλλάνικος καὶ Δικαίαρχος, Ἀρίονα τὸν Μηθυμναῖον. Δικαίαρχος μὲν ἐν τῷ περὶ Διονυσιακῶν ἀγώνων. Ἑλλάνικος δὲ ἐν τοῖς Κραναϊκοῖς. Ὡς ταῖσι φυλαῖς.] ἑκάστη γὰρ φυλὴ Διονύσου, τρέφει διθυραμβοποιόν. Λεωτροφίδῃ.] ὅτι καὶ οὗτος τῶν σφόδρα λεπτῶν. ἢ καὶ οὗτος διθυραμβοποιὸς κοῦφος. φησὶν οὖν, βούλει τῷ Λεωτροφίδῃ τὴν Κεκροπίδα φυλὴν διδάσκειν. ἀπὸ γὰρ ταύτης ἦν Λεωτροφίδης. τινὲς δὲ ὅτι κοῦφος καὶ χλωρὸς ἦν, ὡς ἐοικέναι ὄρνιθι. Θεόπομπος δὲ ἐν τῷ Καπηλίσι. Λεωτροφίδης ὁ τρίμετρος ὡς Λεόντινος. [illegible] χαρίεις ὥσπερ νεκρός. ἄλλως. ὅτι καὶ οὗτος τῶν σφόδρα λεπτῶν. καὶ ὁ Κινησίας δέ. Ἕρμιππος Κέρκωψιν. ἀνάπηρα σοι θύουσιν ἤδη βοΐδια, Λεωτροφίδου λεπτότερα καὶ Θουμαντίδος. θέλεις οὖν καὶ τῷ Λεωτροφίδῃ χορὸν ὀρνέων διδάξαι.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ, ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ.

BISETVS. Συκοφάντης τὶς πενόμενος ἔρχεται, ὃν Πεισθέταιρος ἐπισκώπτει, καὶ λοιδορεῖ.

Συ. Ὄρνιθες τίνες οἵδ' οὐδὲν ἔχοντες πτεροποίκιλοι.
Τανυσίπτεροι ποικίλα χελιδοῖ;
Πε. Τουτὶ τὸ κακὸν οὐ φαῦλον ἐξεγρήγορεν.
Ὅδ' αὖ μινυρίζων δεῦρό τις προσέρχεται.
Συ. Τανυσίπτερε ποικίλα μάλ' αὖθις.
Πε. Ἐς θοἰμάτιον τὸ σκολιὸν ᾄδειν μοι δοκεῖ.
Δεῖσθαι δ' ἔοικεν οὐκ ὀλίγων χελιδόνων.
Συ. Τίς ὁ πτερῶν δεῖ' ἐστὶ τοὺς ἀφικνουμένους.
Πε. Ὁδὶ πάρεστιν. ἀλλ' ὅτου χρῄζεις, δεῖ λέγειν.
Συ. Πτερῶν, πτερῶν δεῖ. μὴ πύθῃ τὸ δεύτερον.
Πε. Μῶν εὐθὺ Πελλήνης πέτεσθαι διανοεῖ;
Συ. Μὰ Δία ἀλλὰ κλητήρ εἰμι νησιωτικός.
Καὶ συκοφάντης. Πε. ὦ μακάριε τῆς τέχνης.
Συ. Καὶ πραγματοδίφης. εἶτα δέομαι πτερὰ λαβὼν
Κύκλῳ περισοβεῖν τὰς πόλεις καλούμενος.
Πε. Ὑπαὶ πτερύγων τι προσκαλεῖ σοφώτερον;
Συ. Μὰ Δί' ἀλλ' ἵν' οἱ λῃσταί γε μὴ λυπῶσί με.
Μετὰ τῶν γεράνων τ' ἐκεῖθεν ἀναχωρῶ πάλιν,
Ἀνθ' ἕρματος πολλὰς καταπεπωκὼς δίκας.
Πε. Τουτὶ γὰρ ἐργάζει σὺ τοὔργον εἰπέ μοι.
Νεανίας ὢν, συκοφαντεῖς τοὺς ξένους;
Συ. Τί γὰρ πάθω; σκάπτειν γὰρ οὐκ ἐπίσταμαι.
Πε. Ἀλλ' ἔστιν ἕτερα νὴ Δί' ἔργα σώφρονα,
Ἀφ' ὧν διαζῆν ἄνδρα χρῆν τοσουτονὶ,
Ἐκ τοῦ δικαίου μᾶλλον, ἢ δικορραφεῖν.
Συ. Ὦ δαιμόνιε, μὴ νουθέτει μ', ἀλλὰ πτέρου.
Πε. Νῦν ταῦτα λέγων πτερῶ σε. Συ. καὶ πῶς ἂν λόγοις
Ἄνδρα πτερώσειας σύ; Πει. πάντες τοῖς λόγοις
Ἀναπτεροῦνται. Συ. πάντες; Πει. οὐκ ἀκήκοας,
Ὅταν λέγωσιν οἱ πατέρες ἑκάστοτε
Τοῖς μειρακίοις ἐν τοῖσι κουρείοις ταδί;

SYCOPHANTA, PISTHETERVS.

Cal. *Aves qui hi, nihil habentes alis variis,*
Extensis alis variae hirundines.
Pi. Hoc malum non malum euigilauit?
Hic autem rursus lugens, huc aliquis aduenit.
Cal. Extense alis varia valde iterum.
Pi. In pallium malignum cantare mihi videtur,
Indigere autem apparet non paucarum hirundinum.
Cal. Quis alans hic est aduenientes?
Pi. Hic adest, sed quo opus est oportet debere.
Cal. Alis, alis opus est, ne interroga secundò.
Pi. Nunquid rectà Pellenem volare cogitas?
Cal. Per Iouem, sed vocator sum insularis,
Et calumniator. Pi. O beate arte.
Cal. Et molestiarum inquisitor, postea indigeo alas capiens.
Circulo circuire ciuitates vocans.
Pi. Ab alis quid aduocare sapientius?
Cal. Per Iouem, sed vt latrones non tristificent me,
Cum gruibúsque illinc recedo iterum,
Pro lapide multas bibens pœnas.
Pi. Quod enim operaris tu opus dic mihi?
Iuuenis existens calumniaris hospites?
Cal. Quid enim patiar? fodere non scio.
Pi. Sed sunt alia per Iouem opera modesta,
A quibus degere virum oportebat tantum,
Ex iusto magis quàm pœnas suere.
Cal. O felix, ne admone me, sed ala.
Pi. Nunc hæc dicens alo te. Cal. & quomodo verbis
Virum alabis tu? Pi. omnes verbis
Alantur. Sy. omnes? Pi. non audiuisti?
Quando dicant patres semper
Adolescentulis, in apothecis tonsoriis hæc,

Σχόλια. Ὄρνιθες τίνες οἵδε.] συκοφάντης τὶς πενόμενος καὶ εἰς τὴν αὐτοῦ πενίαν ᾄδων, ἐπειδὴ οὐδὲν εἶχεν, ἐκ προσώπων λόγων, συκοφαντεῖ τοὺς ὄρνιθας, ὡς ἐναντίως ἐχόντων τὸ σχῆμα τῆς τῶν ὀρνέων φύσεως. εἴη δ' ἂν εἰς τὸ σχῆμα τοῦ πρεσβυτέρου ἀφορῶν. τινὲς δὲ παρὰ τὰ Ἀλκαίου. ὄρνιθες τίνες οἵδε, ὠκεανοῦ γὰρ ἀπὸ περάτων ἦλθον, πανέλοπες ποικιλόδειροι τανυσίπτεροι καὶ παρὰ τὰ Σιμωνίδου, ἄγγελε κλυτὰ ἔαρος καὶ ἀδυόδμου κυανέα χελιδοῖ. Ποικίλα μάλ' αὖθις.] τὸ τό φησι πρὸς τὸ ῥυπαρὸν καὶ ποικίλον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. Οὐκ ὀλίγων χελιδόνων] ἐπειδὴ συνεχῶς χελιδόνας λέγει, τοιοῦτόν τι φησίν. ἔαρος χρῄζει. παλαιὸν γὰρ χιτῶνα ἔχει. τὸν νοῦν δὲ τῆς παροιμίας μετείληφε τὸ, μία χελιδὼν ἔαρ οὐ ποιεῖ. Τίς ὁ πτερῶν.] πρὸς τὸ σχῆμα ὃ χρῶνται συνεχῶς οἱ νέοι συγγραφεῖς. τίς ὁ πτερῶν, ἀντὶ τοῦ τίς πτεροῖ.

BISETVS. Ὅτου χρῇ] οὗ τινος, ἢ χρῄζεις, οὗ χρείαν ἔχεις, οὗ δεῖ. περὶ δὲ τούτου ἄνω ἐν τῷ χρῆσθαι, διὰ πλειόνων εἴρηται.

Σχόλια. Πτερῶν πτερῶν δεῖ.] παρὰ τὸ Αἰσχύλου ἐκ Μυρμιδόνων. ὅπλων, ὅπλων δεῖ. Μῶν εὐθὺ Πελλήνης] ἐπεὶ ἐν Πελλήνῃ ἐν τοῖς Ἡραίοις, ἆθλον ἐτίθετο χλαῖνα. χλαῖναι δὲ διαφέρουσαι ἐν Πελλήνῃ γίνονται. οἱ δὲ, ὅτι Ἑρμαῖα ἄγεται ἐν Πελλήνῃ τῆς Ἀχαΐας καὶ τοῦτο ἔπαθλον τίθεται. Κλητήρ εἰμι] κλητὴρ λέγεται, ὁ καλῶν εἰς τὸ δικαστήριον πάντας. σημαίνει δὲ ἡ λέξις καὶ τὸν μάρτυρα. νησιωτικὸς δὲ ὁ τοὺς τὰς νήσους οἰκοῦντας συκοφαντῶν καὶ εἰς δικαστήριον ἄγων.

BISETVS. Πραγματοδίφης] Σ. ὁ δικολόγος. ὁ

διφῶν, τουτέστιν ἐρευνῶν, καὶ ζητῶν τὰ πράγματα. ὁ δὲ κεῤῥαφῶν, ὁ διεῤῥαφὼς. δικεῖ, ἀφῶν δὲ, δίκας συῤῥάπτειν, ἐν ταῖς δικαστηρίοις ἀναστρέφεσθαι.

Σχόλια. Περιβοᾶν.] περιπλανᾶσθαι ἢ εἰς δικαστήριον καλεῖν. Υπαὶ πτερύγων τι.] ἀντὶ τοῦ μετὰ πτερύγων. Ησίοδος. τοὶ γε μὲν γηθόσυνοι ὑπ' αὐλητῆρος ἕκαστος. Αρχίλοχος ᾄδων ὑπ' αὐλητῆρος. ἄλλως. ἀντὶ τοῦ βοᾶν περὶ φησι τὸ μετὰ πτερύγων καλεῖν. Απεσταὶ] οἱ τετευταὶ. ὁ Ομηρος. οἷά τι λῃστῆρες. Ανθ' ἕρματος.] ἀντὶ τοῦ λίθου. ἐπεὶ αἱ γέρανοι ἐν τοῖς στόμασι ψήφους ἐν τῷ πέτεσθαι ἔχουσιν. ἄλλως. πολλάκις ἢ στερίγματος ἕνεκα περιφέρουσι τοὺς λίθους αἱ γέρανοι πρὸς τὸ μὴ παραφέρεσθαι ἀνέμοις. Ουκ ἐπίσταμαι] ἀντὶ τοῦ οὐ δύναμαι. εἴρηται δὲ κατὰ τῆς παροιμίας. πεζῇ βαδίζων σκάπτειν οὐκ ἐπίσταμαι.

Δεινῶς τέ μου τὸ μειράκιον ὁ Διϊτρέφης
Λέγων ἀνεπτέρωκεν ὥσθ' ἱππηλατεῖν.
Ο δέ τις τὸν αὑτοῦ φησιν ἐπὶ τραγῳδίᾳ
Ανεπτερῶσθαι, καὶ πεπτοῆσθαι τὰς φρένας.
Συ. Λόγοισι τ' ἄρα καὶ πτεροῦνται; Πει. φήμ' ἐγώ.
Υπὸ γὰρ λόγων ὁ νοῦς τε μετεωρίζεται.
Επαίρεταί τ' ἄνθρωπος. οὕτω καί σ' ἐγὼ
Αναπτερώσας βούλομαι χρηστοῖς λόγοις,
Τρέψαι πρὸς ἔργον νόμιμον. Συ. ἀλλ' οὐ βούλομαι.
Πει. Τί δαὶ ποιήσεις. Συ. τὸ γένος οὐ καταισχυνῶ.
Παππῷος ὁ βίος συκοφαντεῖν ἐστί μοι.
Αλλὰ πτέρου με, ταχέσι καὶ κούφοις πτεροῖς,
Ιέρακος, ἢ κερχνῇδος, ὡς ἂν τοὺς ξένους
Καλεσάμενος, κἆτ' ἐγκεκληκὼς ἐνθαδὶ,
Κἆτ' αὖ πέτωμαι πάλιν ἐκεῖσε. Πει. μανθάνω.
Ωδὶ λέγεις. ὅπως ἂν ὠφλήκῃ δίκην
Ενθάδε πρὶν ἥκειν ὁ ξένος. Συ. πάνυ μανθάνεις.
Πει. Κἄπειθ' ὁ μὲν πλεῖ δεῦρο. σὺ δ' ἐκεῖσ' αὖ πέτει
Αρπασόμενος τὰ χρήματ' αὐτοῦ. Συ. πάντ' ἔχεις.
Βέμβικος οὐδὲν διαφέρειν δεῖ. Πει. μανθάνω.
Βέμβικα. καὶ μήν ἐστί μοι νὴ τὸν Δία
Κάλλιστα κερκυραῖα τοιαυτὶ πτερά.
Συ. Οἴμοι τάλας μάστιγ' ἔχεις; Πει. πτερὼ μὲν οὖν.
Οἷς σε ποιήσω τήμερον βεμβικιᾶν.
Συ. Οἴμοι τάλας. οὐ πτερυγιεῖς ἐντευθενί;
Πει. Οὐκ ἀπολιβάξεις ὦ κάκιστ' ἀπολούμενος;
Πικρὰν τάχ' ὄψει στρεψοδικοπανουργίαν.
Απίωμεν ἡμεῖς ξυλλαβόντες τὰ πτερά.

Grauitérque mei adolescentulum Dÿtrephes,
Dicens realauit ad equitare.
Hic autem aliquis hunc ipsius dicit in tragedia,
Realare & volare mentes?
SY. Verbísque igitur & alantur? PI. dico ego.
Ab enim verbis mensq́; eleuatur,
Attolliturq́; homo: sic & te ego
Realans, volo bonis verbis
Vertere ad opus legitimum. SY. sed non volo.
PI. Quid autem facies? SY. genus non deturpabo,
Auita vita calumniandi est mihi.
Sed ala me velocibus & leuibus alis,
Accipitris, vel cerchneidis, vt hospites
Vocans, & postea vocans hic,
Et postea rursus volem rursus illuc. PI. intelligo.
Sic dicis, vt debeat pœnam
Hic ante ire hospes. SY. valde intelligis.
PI. Et postea hic quidem nauigat huc, tu autem illuc rursus vola,
Rapiens res ipsius. SY. omnia tenes.
Trocho nihil differre oportet. PI. intelligo
Trochum, & quidem sunt mihi per Iouem
Optima cercyreæ tales alæ.
Sy. Hei mihi miser, lorum habes. PI. alas quidem igitur
Quibus te faciam hodie trochare.
Sy. Hei mi miser, non alabis hic?
PI. Non discedes ô pessime periturus?
Amaram citò videbis versionem pœnæ malitiæ.
Abeamus nos colligentes alas.

Σχόλια. Ο Διϊτρέφης.] οὗτος πλούσιος, καὶ δυνάμενος ἱπποτροφεῖν ἐστί. εἴρηται δὲ περὶ αὐτοῦ ἀνωτέρω, ὅτι ὁ Διϊτρέφης πιτυινοπλόκος ὢν, γέγονε φύλαρχος καὶ ἵππαρχος. εἰς τὸ αὐτό. ἵππαρχος γὰρ γενόμενος καὶ εὐτυχήσας συνεβούλευσεν ἄλλοις εἰς ἱππαρχεῖν.

BISETUS. Πεπτοῆσθαι τὰς φρένας] οὕτω καὶ Θυιακεῖς ἐν ... Β.

Θεσσαλὴ δ' ἐν ... πᾶσα τὰς φρένας ἐπτοημένη.

Σχόλια. Κἆτ' ἐγκεκληκώς.] ἔγκλημα κατ' αὐτοῦ γραψάμενος πρὸς ὑμᾶς, ἐνθαδὶ δὲ ἄγουσιν εἰς τὸ δικαστήριον. Κἆτ' αὖ πέτωμαι πάλιν.] ἵνα πάλιν πετασθεὶς ἐν τοῖς νήσοις ἑτέρους ἄλλους προσκαλέσωμαι. Οπως ἂν ὠφλήκῃ.] ἀντὶ τοῦ δικασθεὶς, πρὶν φθάσαι ἐν τῇ Αττικῇ. τοιοῦτον δέ τι θέλει λέγειν. ἵνα καλεσάμενός τινα εἰς δίκην σὺ μὲν, ὡς ἂν πετόμενος φθάσῃς πρὸ αὐτοῦ. εἶτα καταδικάσας αὐτὸν ἐξ ἐρήμου, πάλιν ἐπὶ τὰ αὐτοῦ πέτῃ, ὃν ὅσῳ ἐκεῖνος πλέων, ἐνθάδε παραγίνεται. Κἄπειθ' ὁ μὲν πλεῖ.] ἵνα φησὶν ἐκεῖσε ὢν, ὑπεύθυνος καὶ ἑτέρας δίκας γένηται ὑπὸ τοῦ θράσους, σοῦ φθάσαντος αὐτὸν ἐνθάδε. Βέμβικος οὐδὲν διαφέρειν] κὺ στρόφον τὸ κινεῖν τοῦτο. ὁ δὲ βέμβιξ ἐργαλεῖον ἐστὶ ὃ μάστιγι στρέφουσιν οἱ παῖδες. ἢ παίγνιον τῶν παίδων ὡς τροχὸς ὃς μάστιγι δερόμενος στρέφεται. Κερκυραῖα] λέγεταί τις Κερκυραία μάστιξ. συνεχῶς κερκυραίοις ἀταξίαι γίνονται. διὸ στασιάζειν οὖν, ἐπετόλασε παρ' αὐτοῖς ἡ μάστιξ, ὥστε διπλαῖς χρῆσθαι μιδάλαις καὶ ἐλεφαντοκόποις. ἄλλως. λέγεταί τις κερκυραία μάστιξ. Φρύνιχος Σατύροις. κερκυραῖαι δὲ οὐδὲν ἐπιβάλλουσι μάστιξιν. ὥστε καὶ παροιμίαν ἐδόκει δεῖν. Αριστοφάνης δὲ τὸ κερκυραία μάστιξ. λέγων φησὶν οὕτως. ἐλεφαντίνας ἐποιήσαντο, καὶ τοῦ μεγέθους πλατείας. ὅθεν ἡ κερκυραία ἐπετόλασε μάστιξ, καὶ εἰς παροιμίαν ἦλθε. ταῦτα δὲ λέγων τύπτει αὐτόν. Πτερὼ μὲν οὖν] δυικῶς ἀντὶ τοῦ

ἀντὶ τοῦ παρὰ τὴν μάστιγι περιέλαβεν. ἴσως δὲ ἀπειλή ἐστιν. Οὐ δῆτ' ἐπεὶ ξένος] πάντως ἀναγνωριεῖς. Λιβύς γὰρ ἦν. ὃ δὲ ἐν [illegible] τὸν ... ἢ ἵνα ἐς κόρακας εἰς Λιβύην ἀποφθαρῇ. Σπερμολογοπανουργίας.] διχῶς. στροφοδικοπανουργίαν. ἀναχωρήσαντες δὲ ἀπὸ τούτου φασὶ συνήθως δὲ τὴν λέξιν παρὰ τὸ στρεβλὸν ἦθος καὶ συκοφαντικὸν καὶ τὴν δίκην, καὶ τὴν πανουργίαν.

ΣΤΡΟΦΗ
κώλων ιγ'.

Χο. Πολλὰ δὴ καὶ καινὰ καὶ θαυ-
Μάστ' ἐπετόμεσθα.
Καὶ δεινὰ πράγματ' εἴδομεν.
Ἔστι γὰρ δένδρον πεφυκὸς
Ἔκτοπόν τι καρδίας
Ἀπωτέρω Κλεώνυμος.
Χρήσιμον μὲν οὐδέν, ἄλ-
Λως δὲ δειλὸν, καὶ μέγα.
Τοῦτο μὲν ἦρος ἀεὶ
Βλαστάνει καὶ συκοφαντεῖ.
Τοῦ δὲ χειμῶνος πάλιν
Τὰς ἀσπίδας φυλλορροεῖ.

VERSIO membrorum tredecim.

CHO. Multa iam & noua & admi-
Rabilia volabamus,
Et graues res vidimus.
Est enim arbor nata,
Magna quadam cardia
Longe Cleonymus.
Vtilis quidem nihil, a-
Liter autem timida & magna,
Hac quidem vere semper
Pullulat
Et calumniatur,
Hyeme autem iterum
Scuta folijs fluere facit.

Σχόλια. Πολλὰ δὴ καὶ καινά.] ἡ στροφὴ αὕτη κώλων ἐστὶ τροχαϊκῶν καὶ ἰαμβικῶν ιγ. καὶ ἡ ἀντιστροφὴ τοιούτων. καὶ ἰαμβικὰ μὲν δίμετρα τὰ ϛ ιβ. τὰ δὲ ἄλλα τροχαϊκὰ. τῇ μὲν διμετρῇ, τῇ δὲ ... ἐπὶ τῷ τέλει τῆς μὲν στροφῆς παράγραφος. τῆς δὲ ἀντιστροφῆς κορωνίς. τὸ δὲ ἑξῆς. ἐπελεύσεις πολλά. καὶ παράδοξα εἴδομεν καὶ θαυμαστά. ... δὲ κωμῳδεῖ τινας. Ἔστι γὰρ δένδρον πεφυκός.] δένδρῳ αὐτὸν ἀπεικάζει. ἢ ... ὡς ἀναίσθητον καὶ ξύλινον. ὡς δὲ ... ἀλλ' ὥσπερ ... καὶ δένδρον ... ἔπαιξε δὲ ὡς ἐπὶ ὀρνίθων πετομένων τὰ δένδρα. εἶτα ... ἔκτοπον εἶδεν ὀρνίθων ... τὸν Κλεώνυμον. καρδίας ἀπωτέρω, ὡς ἄν τις εἴποι μικρὸν ἀπωτέρω πόλεως. ἅμα δὲ εἰς τὸ ἄκαρδιον καὶ ἄνανδρον αὐτοῦ. Καρδίας ἀπωτέρω] διὰ τὸ μακρὸν εἶναι καὶ δειλόν. ἅμα δὲ Καρδία ἐστὶν ὄνομα πόλεως. μέμνηται αὐτῆς ὑποθετικῶς. ἢ καὶ ὡς ξένον αὐτὸν κωμῳδεῖ. Καρδία γὰρ πόλις Θρᾴκης. ἧς οἱ πολῖται Καρδιανοί. εἰς τὸ αὐτό. καρδίας ἀπωτέρω. διὰ τὸ μακρὸν εἶναι καὶ δειλόν. ὅτι ἐν μὲν τῇ εἰρήνῃ μέγας καὶ λαμπρός. ἐν δὲ τῷ πολέμῳ ῥίψασπις. διὸ καὶ καρδίας αὐτὸν εἶπεν ἀπωτέρω. τουτέστιν οὐκ ἔχει καρδίαν. Τοῦτο μὲν ἦρος] τῷ γὰρ Μουνιχιῶνι μηνὶ τοῦ ἔαρος ἐδικάζοντο αἱ πρὸς τοὺς ξένους δίκαι. Τοῦ δὲ χειμῶνος] ὅτι ἐν τισι τὰ δύο κῶλα ἓν ἐστι. λέγω ἀπὸ τοῦτο δὲ χειμῶνος, ἕως τοῦ φυλλορροεῖ. ἐπεὶ δὲ ῥίψασπις ἦν ὁ Κλεώνυμος, ἔπαιξε πάλιν. ἐπεὶ τὰ δένδρα φυλλορροοῦσιν.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ
κώλων ιβ'.

Ἔστι δ' αὖ χώρα πρὸς αὐτῷ
Τῷ σκότῳ πόρρω τις ἐν
Τῇ λύχνων ἐρημίᾳ.
Ἔνθα τοῖς ἥρωσιν ἄνθρω-
Ποι συναριστῶσι, καὶ
Ξύνεισι, πλὴν τῆς ἑσπέρας.
Τηνικαῦτα δ' οὐκ ἔτ' ἦν
Ἀσφαλὲς ξυντυγχάνειν.
Εἰ γὰρ ἐντύχοι τις ἥρωϊ
Τῶν βροτῶν νύκτωρ Ὀρέστῃ,
Γυμνὸς ἦν πληγεὶς ὑπ' αὐ-
Τοῦ πάντα τὰ πλευρὰ.

CONVERSIO MEMbrorum duodecim.

Est autem rursus regio ad ipsam
Tenebram, longè aliqua in
Lucernarum solitudine,
Vbi heroibus, homini-
Bus cùm cœnant, &
Simul sunt præter vesperam.
Tunc autem non amplius erat
Tutum simul obuiare,
Si enim obuiasset aliquis heroi
Hominum nocte Oresti,
Nudus erat percussus ab i-
Pso omnibus aptis.

Σχόλια. Ἔνθα τοῖς ἥρωσι.] διὰ τὸ ὄνομα αὐτόν φησι τοῖς ἥρωσι συνδιάγειν. Ξύνεισι πλὴν τῆς ἑσπέρας.] ἀντὶ τοῦ τῇ σκοτίᾳ, πέπαικται ἀπὸ τοῦ Σκυθῶν ἐρημίᾳ. χαριέντως δὲ τοῦτο ὅτι σκότος. Ὀρέστης ὁ Τιμοκράτους λωποδυτεῖ τοὺς προστυγχάνοντας. τὰς νύκτας γὰρ μόνας ἐλώπιζεν Ὀρέστης. Εἰ γὰρ ἐντύχοι τις ἥρωϊ] ἥρωα αὐτόν φησι διὰ τὴν ὁμωνυμίαν τὴν πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονος υἱὸν Ὀρέστην. ἥρωες δὲ δύσοργοι καὶ χαλεποὶ τοῖς ἐμπελάζουσι γίνονται, καθάπερ Μένανδρος ἐν Συνεφήβοις. ὅτι ἀγαθὸν γάμον χειμῶνος ὁ θεὸς δίδωσιν. οἱ δ' ἥρωες κοῖς τῇ-

τὸ δ' ἐξαίφνης] ἀλλ' ἀπροσδοκήτους μὲν ποιεῖν δοκεῖ. τὸ δ' ὠφελὲς οὐ κέκτηνται, διό μοι δοκοῦσι καὶ οἱ τὰ πρῶτα πραξαντες στηλιτεύειν. ὡς Μυρτίλος ἐν τῷ Ταντάλῳ φασίν. ὁ δὲ Ὀρέστης λωποδύτης. Πάντα τὰ ὑπὸ ἔξω.] ὀφθαλμούς. κεφαλὴν. ἀπὸ τὰ δεξιὰ τῆς φύσεως. ἐπιβλήτεον γὰρ οἱ συντυγχάνοντες αὐτῷ. ἅμα δέ, ὡς εἰ ἐντυγχάνοντες νυκτὸς ἥρωσι διέστρεφον τὰς ὄψεις.

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ, ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ.

B

PROMETHEVS, PISTHETERVS.

Κορωνὶς δὲ στίχων ἰαμβικῶν τριμέτρων ἀκαταλήκτων. πλὴν τοῦ ιζ'. κῶλον ἰαμβικὸν μονόμετρον ἀκαταλήκτου ὄντος.

Bisetvs. Ὁ Προμηθεὺς τῷ Πεισθεταίρῳ λάθρα σημαίνει πῶς Ζεὺς τὴν νεόκτιστον τῶν ὀρνίθων πόλιν ἰδών, καὶ τὴν δυναστείαν φοβούμενος ἐν βραχεῖ πρέσβεις διαλλαγῶν πρὸς τοὺς ὄρνιθας πέμπειν ἀναγκασθήσεται. ἐπὶ τίσι δὲ δικαίοις αὐτὸν διαλλαγὰς πρὸς τὸν Δία, καὶ τοὺς λοιποὺς ἄνω θεοὺς ποιεῖσθαι δεῖ, διὰ πλειόνων συμβουλεύει.

C

Πρ. Οἴμοι τάλας γ' ὁ Ζεὺς ὅπως μή μ' ὄψεται
Ποῦ Πεισθέταιρός ἐστιν. Πισ. ἔα τουτὶ τί ἦν;
Τίς ὁ συγκαλυμμός. Πρ. τῶν θεῶν ὁρᾷς τινα
Ἐμοῦ κατόπιν ἐνταῦθα; Πει. μὰ τὸν Δί' ἐγὼ μὲν οὔ.
Τίς δ' εἶ σύ. Πρ. πηνίκ' ἐστὶν ἄρα τῆς ἡμέρας;
Πισ. Ὁ πηνίκα; σμικρόν τι μετὰ μεσημβρίαν,
Ἀλλὰ σὺ τίς εἶ. Πρ. βουλυτὸς ἢ περαιτέρω.

D

Πισ. Οἴμ' ὡς βδελύττομαί σε. Πρ. τί γὰρ ὁ Ζεὺς ποιεῖ;
Ὑπαιθριάζει τὰς νεφέλας, ἢ ξυννεφεῖ;
Πισ. Οἴμωζε μεγάλ'. Πρ. οὕτω μὲν ἐκκαλύψομαι.
Πισ. Ὦ φίλε Προμηθεῦ. Πρ. παῦε παῦε μὴ βόα.
Πισ. τί γάρ ἐστι. Πρ. σίγα, μὴ κάλει μου τοὔνομα.
Ἀπὸ γὰρ ὀλεῖς, εἴ μ' ἐνθάδ' ὁ Ζεὺς ὄψεται.
Ἀλλ' ἵνα φράσω σοι πάντα τἄνω πράγματα,

E

Τουτὶ λαβών μου τὸ σκιάδειον ὑπέρεχε
Ἄνωθεν, ὡς ἂν μή μ' ὁρῶσιν οἱ θεοί.
Πισ. Ἰοὺ ἰού.
Εὖ γ' ἐπενόησας αὐτὸ καὶ προμηθικῶς.
Ὑπόδυθι ταχὺ δή, κᾆτα θαρρήσας λέγε.
Πρ. Ἄκουε δὴ νυνί. Πισ. ὡς ἀκούοντος λέγε.
Πρ. Ἀπόλωλεν ὁ Ζεύς. Πισ. πηνίκ' ἄττ' ἀπώλετο;

F

Πρ. Ἐξ οὗπερ ὑμεῖς ᾠκίσατε τὸν ἀέρα.
Θύει γὰρ οὐδεὶς οὐδὲν ἀνθρώπων ἔτι

PRO. Heu mihi misero, Iupiter vt non me videat.
Vbi Pisthetarus est? PI. Papæ, hoc quidem est?
Quis coopertus? PRO. Deorum vides aliquem
Mei à tergo hic? PI. Per Iouem ego quidem non.
Quis autem es tu? PRO. Quando est vtique diei?
PI. Quando? paruum quid post meridiem.
Sed tu quis es? PRO. Buletus, vel Peratero.
PI. Heu mihi valde odite. PRO. quid enim Iupiter facit?
Serenat nebulas, an congregat nebulas?
PI. Luge valde. PRO. sic quidem discooperiar.
PI. Dilecte Prometheu. PRO. cessa cessa, ne clama.
PI. Quid enim est? PRO. tace, ne voca mei nomen:
Valde enim peribis, si me hic Iupiter videbit.
Sed vt dicam tibi omnes superius res,
Hunc capiens me pileolum super tene
Desuper, vt non me videant dei.
PI. Euge euge, bene excogitasti ipsum, & Promethice,
Inducere citò iam, & postea fidens dic.
PRO. Audi iam nunc. PI. valde audiente dic.
PRO. Periit Iupiter? PI. quando quæ periÿt?
PRO. Ex quo vos habitastis aërem.
Sacrificat enim nullus nihil hominum amplius

Σχόλια. Οἴμοι τάλας.] κορωνὶς εἰσιόντων αὖθις τῶν ὑποκριτῶν. οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι, τὸ μὲν τοῦ ιζ'. κῶλον ἐστὶν ἰαμβικὸν μονόμετρον ἀκατάληκτον. ἐπὶ τῆς ἀποθέσεως παράγραφος, ἐπὶ δὲ τῷ τέλει κορωνίς. ὁ Προμηθεὺς δὲ ἀπαγγέλλει αὐτῷ τινα. συγκεκαλυμμένος. Πηνίκ' ἐστὶν ἄρα] ἀντὶ τοῦ ποία ἐστὶν ὥρα τῆς ἡμέρας. τοῦτο δέ, ἐπεὶ ὥρας ἐξήταζεν εὐκαίρους.

G

Bisetvs. Βουλυτός.] βουλυτὸς κατὰ τὸν Σουίδαν, ἡ δειλινὴ ὀψία, ὅτε οἱ βόες ἀπολύονται τῶν ἔργων. Εὐστάθιος δέ φησι, βουλυτὸς τὸ μετὰ μεσημβρίαν μέρος τῆς ἡμέρας, ἤγουν ὁ δειλινὸς καιρός, ὁ πρὸς ἑσπέραν, καθ' ὃν οἱ βόες λύονται τοῦ κάμνειν. Ὅμηρος ἐν τῷ Π. τῆς Ἰλιάδος,

Ἦμος δ' ἠέλιος μετενίσσετο βουλυτόνδε.

Σχόλια. Ὑπαιθριάζει.] σκορπίζει. εὐδίαν ἄγει. συννεφεῖ δέ, συνάγει τὰ νέφη. οὐχ ὁρᾷ γὰρ αὐτὸν ὁ Ζεὺς νεφῶν ὄντων. Οὕτω μὲν ἐκκαλύψομαι.] κεκαλυμμένος ὤν, ἐκκεκάλυπται. καὶ ὁρᾷ αὐτὸν ὁ πρεσβύτερος. ἔπαιξε δέ, ὡς γὰρ ἐκείνου εἰρηκότος ὅτι ξυννεφεῖ τὰς νεφέλας, καὶ οὐκ ὄψεταί σε, φησὶν ἐκκαλύψομαι. ἢ ὡς ἐν κωμῳδίᾳ, ὡς καλόν τι ἀκούσας τὸ οἴμωζε, ἀποκαλύπτεται φανερὸν αὐτὸν ποιῶν. Ὦ φίλε Προμηθεῦ] γνωρίζει αὐτὸν ἀποκαλυφθέντα. Τουτὶ λαβών μου τὸ σκιάδειον] κατασκεύασμά τι ὅπερ ἔχουσιν αἱ κανηφόροι ἀπιοῦσαι εἰς τὰ Ἐλευσίνια ὑπὲρ τοῦ μὴ καίεσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου. δίδωσι δὲ αὐτῷ τοῦτο, ἵνα καλύψῃ

λύψῃ αὐτὸν καὶ μὴ ὁραθῇ ὑπὸ τοῦ Διός. Πηνίκ' ἄττ' ἀπώλετο] ὅτι ἐκ ἀττικὸν τὸ πηνίκ' ἄττ' ἀπώλετο. οὐδὲ ἀρχαϊκόν. οὐδὲ ἀκριβές. ἔστι δ' ἀντὶ τοῦ πότε δή. A παρέλκει γὰρ τὸ ἄττα νῦν. εἰ λόγους γὰρ κεῖται, οὔτε γὰρ τό, τινὰ σημαίνει. οὔτε τό, ἅττα. οὐδὲν γὰρ τούτων ἁρμόζει τῷ πηνίκα.

Θεοῖσιν. οὐδὲ κνίσα μηρίων ἄπο
Ἀνῆλθεν ὡς ἡμᾶς ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου.
Ἀλλ' ὥσπερεὶ Θεσμοφορίοις νηστεύομεν
Ἄνευ θυηλῶν. οἱ δὲ βάρβαροι θεοί,
Πεινῶντες ὥσπερ Ἰλλυριοὶ κεκριγότες
Ἐπιστρατεύσειν φασ' ἄνωθεν τῷ Διΐ,
Εἰ μὴ παρέξει τἀμπόρι' ἀνεῳγμένα.
Ἵν' εἰσάγοιτο σπλάγχνα κατατετμημένα.
Πε. Εἰσὶν γὰρ ἕτεροι βάρβαροι θεοί τινες,
Ἄνωθεν ὑμῶν; Πρ. οὐ γάρ εἰσι βάρβαροι,
Ὅθεν ὁ πατρῷός ἐστιν Ἐξηκεστίδης;
Πε. Ὄνομα δὲ τούτοις τοῖς θεοῖς τοῖς βαρβάροις
Τί ἐστιν; Πρ. ὅ,τι ἐστί; Τριβαλλοί. Πε. μανθάνω.
Ἐντεῦθεν ἄρα τοὐπιτριβείης ἐγένετο.
Πρ. Μάλιστα πάντων. ἓν δέ σοι λέγω σαφές.
Ἥξουσι πρέσβεις δεῦρο περὶ διαλλαγῶν
Παρὰ τοῦ Διός, καὶ τῶν Τριβαλλῶν τῶν ἄνω.
Ὑμεῖς δὲ μὴ σπένδεσθ', ἐὰν μὴ παραδιδῷ
Τὸ σκῆπτρον ὁ Ζεὺς τοῖσιν ὄρνισιν πάλιν,
Καὶ τὴν Βασίλειάν σοι γυναῖκ' ἔχειν διδῷ.
Πε. Τίς ἐστιν ἡ Βασίλεια; Πρ. καλλίστη κόρη.
Ἥπερ κεραμεύει τὸν κεραυνὸν τοῦ Διός.
Καὶ τἄλλ' ἅπαξ ἅπαντα, τὴν εὐβουλίαν.
Τὴν εὐνομίαν. τὴν σωφροσύνην. τὰ νεώρια.
Τὴν λοιδορίαν. τὸν κωλακρέτην. τὰ τριώβολα.
Πε. Ἅπαντα γ' ἆρ' αὐτῷ ταμιεύει; Πρ. φήμ' ἐγώ.
Ἣν γ' ἢν σὺ παρ' ἐκείνου λάβῃς, ἅπαντ' ἔχεις.
Τούτων ἕνεκα δεῦρ' ἦλθον, ἵνα φράσαιμί σοι.
Ἀεί ποτ' ἀνθρώποις γὰρ εὔνους εἴμ' ἐγώ.
Πε. Μόνον θεῶν γὰρ διὰ σ' ἀπανθρακίζομεν.
Πρ. Μισῶ δ' ἅπαντας τοὺς θεούς, ὡς οἶσθα σύ.
Πε. Νὴ τὸν Δί' ἀεὶ δῆτα θεομισὴς ἔφυς.
Πρ. Τίμων καθαρός. ἀλλ' ὡς ἂν ἀποτρέχω πάλιν,
Φέρε μοι σκιάδειον, ἵνα με κἂν ὁ Ζεὺς ἴδῃ
Ἄνωθεν, ἀκολουθεῖν δοκῶ κανηφόρῳ.
Πε. Καὶ τὸν δίφρον φόρει τονδὶ λαβών.

Deis, neque nidor cruribus
Ascendit ad nos ab illo tempore.
Sed tanquam festis ieiunamus
Sine sacrificiis. hi autem barbari dei
Esurientes, tanquam Illyrii frementes,
B *Contra militare dicunt superius Ioui,*
Si non praebebit fora aperta,
Vt inducantur viscera incisa.
PI. Sunt alteri barbari dei aliqui
Supra vos? PRO. non enim sunt barbari
Vnde patrius est Apollo.
PI. Nomen autem deis barbaris
Quod est? PRO. quod est? Triballi. PI. intelligo,
C *Hinc igitur conterarus factum est.*
PRO. Maximè omnium. vnum autem tibi dico apertè,
Venient legati huc de pacibus,
A Ioue & triballis superius.
Vos autem ne sacrificetis, si non tradiderit
Sceptrum Iupiter auibus iterum,
Et dominationem tibi foeminam habere dederit.
D *PI. Quae est dominatio? PRO. optima puella,*
Quae format fulmen Iouis,
Et alia omnia: bonum consilium,
Bonam legem, modestiam, naualia,
Obiurgationem, gubernatorem ciuilem triobola.
PI. Omnia igitur ipse gubernat? PRO. dico ego,
Quam si tu ab illo ceperis, omnia habes.
Horum gratia huc veni, vt dicerem tibi
E *Semper quondam, hominibus enim beneuolus sum ego.*
PI. Solum deorũ enim propter te sacrificamus.
PRO. Odi autem omnes Deos, vt scis tu.
PI. Per Iouem semper certè deorum odiosus natus es.
PRO. Timon purus. sed valde reuertar retrò.
Fer mihi pileolum, vt me si Iupiter viderit,
Desuper sequi videar, canistra portantes.
F *PI. Et sedem fer hanc capiens.*

BISETVS. Κνίσα μηρίων ἄπο] τοῦτο κατὰ τὸ Ὁμηρικὸν τοῦ Α. τῆς Ἰλιάδος.

Ἔρδον δ' Ἀπόλλωνι τεληέσσας ἑκατόμβας
Ταύρων, ἠδ' αἰγῶν παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο.
Κνίση δ' οὐρανὸν ἷκεν ἑλισσομένη περὶ καπνῷ.

Σχόλια. Πεινῶντες ὥσπερ Ἰλλυριοί.] Δίδυμος ὥσπερ βάρβαροι. ἀνέπλασε δέ τι γένος θεῶν βαρβάρων Τριβαλλῶν ἀνώτατον. οἱ δὲ ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων βάρβαροι ἔθνη πορρωτάτω καθεστήκασι. περὶ δὲ Θρᾴκην εἰσὶν οἱ Ἰλλυριοί. τινὲς δὲ Περσίδι φασὶν αὐτούς. οἱ γεωργῶν μὲν οὐκ ἔχουσι γῆν. λῃστεύοντες δὲ τρέφονται. τὸ δὲ κεκριγότες, μίμησίς ἐστιν οὐκ εἰς τὸν ἦχον, ἀλλ' εἰς τὴν ἀσάφειαν τῆς βαρβαρικῆς διαλέκτου. Κεκριγότες:] ἀντὶ ποιὰν φωνὴν ἀποτελοῦντες ὑπὸ λιμοῦ, οἱ Τριβαλλοὶ θεοί. ἢ τὸ κεκριγότες, εἰς τὴν ἀσάφειαν τῆς φωνῆς αὐτῶν. κεῖται γὰρ ἐπὶ τῶν ἀποθνησκόντων τετριγὼς τοῖς ὀδοῦσι γινόμενος. ἀνωτέρω δέ φησιν αὐτοὺς οἰκεῖν, ὡς τῶν Ἑλλήνων ἀνωτέρω οἰκοῦσι καὶ πορρωτέρω οἱ βάρβαροι. Ἐπιστρατεύσειν φασίν.] ἔφασαν φησὶν οἱ Τριβαλλοί, πολεμεῖν πρὸς τὸν Δία, ἵνα παρέξῃ αὐτοῖς τὴν εἴσοδον τῶν ἐμπορείων. παίζει δὲ εἰς τὸν νομιζόμενον τετειχίσθαι ἀέρα μεταξύ, ὡς ἐκείνων ἀποκεκλεισμένων. Ὅθεν ὁ πατρῷος.] ὅτι κατ' ἔλλειψιν ἐστὶ τοῦ Ἀπόλλωνος. δέον γὰρ εἰπεῖν ὁ πατρῷος Ἀπόλλων ἢ ἄλλος τις τῶν θεῶν. πατρῷον δὲ τιμῶσιν Ἀπόλλωνα Ἀθηναῖοι, ἐπεὶ Ἴων ὁ πολέμαρχος Ἀθηναίων, ἐξ Ἀπόλλωνος καὶ Κρεούσης τῆς Ξούθου ἐγένετο.

G

BISETVS. Τριβαλλοί] Ἡσύχιος. Τριβαλλοί, συκοφάνται. οἱ δὲ τοὺς θηπευτικοὺς ἐν τοῖς βαλανείοις

διατείβοντας, καὶ ἐπὶ τὰ δεῖπνα ἑαυτοὺς καλοῦντας.

Σχόλια. Τὼπιτεγίσεως] περὶ τὸ τεγίδαλλος φησὶ παίζων γεγονέναι τὸ ἐπὶ τῇ ὕβρει ἐπιτεγίσεως. Καὶ τὴν Βασιλείαν σοι γυναῖκ' ἔχειν] σωματοποιεῖ τὴν Βασιλείαν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ὡς γυναῖκα. Εὐφρόνιος ὅτι Διὸς θυγάτηρ ἡ Βασιλεία. καὶ δοκεῖ τὸ κατὰ τὴν ἀθανασίαν αὐτῇ οἰκονομεῖν. ἣν ἔχει καὶ παρὰ Βακχυλίδῃ ἡ Ἀθηνᾶ τῷ Τυδεῖ δώσουσα τὴν ἀθανασίαν. ἔστι δὲ καὶ παρὰ Κρατίνῳ ἡ Βασιλεία. ἔνιοι δὲ τὴν ἀθανασίαν καλοῦσι. τὴν λοιπὴν εἶναι. ὡς καὶ τοῦτο ἐν τῇ πόλει ὄν. εἰς αὔξησιν δὲ τῆς κωμῳδίας τοῦτό φησι. Τὸν κωλακρέτην.] τὸν ταμίαν τῶν πολιτικῶν χρημάτων. Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς, τούτους ταμίας εἶναί φησι τοῦ δικαστικοῦ μισθοῦ. οὐ μόνον δὲ τούτου τὴν ἐπιμέλειαν ἐποιοῦντο ὥς φησιν, ἀλλὰ καὶ τὰ εἰς θεοὺς ἀναλισκόμενα, διὰ τούτων ἀνηλίσκετο. ὡς Ἀνδροτίων γράφει οὕτως. τοῖς δὲ ἰοῦσι Πυθῶδε θεωροῖς. τοὺς κωλακρέτας διδόναι ἐκ τῶν ναυκληρικῶν ἐφόδιον ἀργύριον. καὶ εἰς ἄλλο ὅτι ἂν δέῃ ἀναλῶσαι. ταμίαι δὲ ἦσαν καὶ προεστῶτες τῆς δημοσίας στάσεως. Τὰ τριώβολα.] μηνύει καὶ ἐκ τῶν ὄντων παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, οὐχ εἰς τὸ αὐτοῖς τὸ τριώβολον. πολλαχοῦ γὰρ καὶ δύο ὀβολοὺς εἰλήφασιν. Ἐπανθρακίζομεν.] ἀντὶ τοῦ ἀνθρακίδας ἐσθίομεν. ἔστι δὲ εἶδος ἰχθύος λεπτὸν, ὃ παροπτῶντες ἐσθίουσιν. ἄλλως. ὀπτὰς ἐσθίομεν ἢ ἄνθρακας ζωπυροῦμεν. ὡς ἐν κωμῳδίᾳ δὲ τοῦ εὐτελεστέρου ἐμνήσθη, ἐπὶ ἄλλων μάλιστα ἰσχύοντος τοῦ πυρός.

Bisetus. Σουίδας. ἀνθρακίδες, λεπτοὶ ἰχθύες ὀπτοί. καὶ πάντα τὰ ἐπ' ἀνθράκων ὀπτώμενα οὕτω λέγονται. Καὶ Ἡσύχιος. ἐπανθρακίδες, τὰ ἐπ' ἀνθράκων ὀπτώμενα ἰχθύδια. καὶ τῇδε τῇ λέξει Ἀριστοφάνης ἐχρήσατο καὶ ἐν τοῖς Ἀχαρνεῦσιν οὕτω λέγων,

Ἡμῖν ἐπανθρακίδες ὧδε παρακείμεναι.

ἐντεῦθεν τὸ ῥῆμα τὸ ἐπανθρακίζειν παράγεται, τὸ ἐπ' ἀνθράκων ὀπτᾶν. καὶ ἴσως αὐτὸς λέγει τοῦτο τὸ ῥῆμα παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς σημαίνειν ἐσθίειν. ἀλλ' ἐκεῖ, ὡς καὶ ἐνταῦθα πρὸ τοῦ ἣν διεφθαρμένως γράφεται ἀπανθρακιζόμεθα παρὰ τὴν ἐτυμολογίαν. ἀλλ' ὁ ποιητὴς ἴσως ταῦτα νῦν ἔοικε λέγειν ὅτι ὁ Προμηθεὺς κατὰ τοὺς μύθους τὸ πῦρ τοῖς θεοῖς κλέψας τοῖς ἀνθρώποις ἔδωκεν, ὡς μαρτυρεῖ καὶ Αἰσχύλος ἐν Προμηθεῖ δεσμώτῃ,

παντέχνου πυρὸς σέλας
Θνητοῖσι κλέψας ὤπασεν. τοιᾶσδέ τοι
Ἁμαρτίας σφε δεῖ θεοῖς δοῦναι δίκην.

Μισῶ δ' ἅπαντας] Αἰσχύλος ἐν τῷ αὐτῷ δράματι τὸν Προμηθέα οὕτω λαλοῦντα εἰσάγει,

Ἁπλῷ λόγῳ τοὺς πάντας ἐχθαίρω θεοὺς,
Ὅσοι παθόντες εὖ, κακοῦσί μ' ἐκδίκως.

Σχόλια. Θεομισὴς ἔφυς.] ὁ μὲν φησὶ τῷ Προμηθεῖ ὅτι τι τῷ ὑπὸ θεῶν μισούμενος διὸ καὶ ἐξυτόνως ἀναγνωστέον. ὁ δὲ τὸ ἕτερον δέχεται μισῶν θεοὺς, ὡς ὁ Τίμων ἀνθρώπους. Δοκῶ κανηφόρου] ταῖς γὰρ κανηφόροις σκιάδειον καὶ δίφρον ἀκολουθεῖ τις ἔχουσα. Ἐρῶντες θεῶν. ὥσπερ αἱ κανηφόροι λευκοῖσιν ἀλφίτοισιν ἐντετριμμέναις. ἐγὼ δ' ἕνεκα φυλάττω τὴν διφροφόρον. Νικοφῶν δὲ ἐν χειρογάστορσιν γυναῖκα. αὐτὸς ὀλίγον ἄναγε ἀπὸ τῆς διφροφόρου. χρηστὸς εἶ καὶ κόσμιος. Καὶ τὸν δίφρον] ἐδιφροφόρει. ἐπειδὴ ἔστιν, ἵνα δόξῃ ἀκολουθεῖν κανηφόρῳ, λέγει παίζων καὶ δίφρον βάσταζε.

ΣΤΡΟΦΗ κώλων ϛ'.	VERSIO membrorum sex.
Χο. Πρὸς δὲ τοῖσι σκιάποσι λίμνη τίς ἐστ' ἄλουτος, οὗ	Cho. Ad autem hæc, sciapodibus palus quædam est illauatina, quò
Ψυχαγωγεῖ Σωκράτης.	Animas ducit Socrates,
Ἔνθα καὶ Πείσανδρος ἦλθε	Quò & Pisandrus venit,
Δεόμενος ψυχὴν ἰδεῖν ἣ	Rogans animam videre, quæ
Ζῶντ' ἐκεῖνον προὔλιπεν.	Viuentem illum præreliquit.

Σχόλια. Πρὸς δὲ τοῖσι σκιάποσιν.] ἡ παροῦσα στροφὴ κώλων ἐστὶ τροχαϊκῶν ἐπιμεμιγμένων χορείοις καὶ σπονδείοις ϛ. καὶ ἡ ἀντιστροφὴ τοιούτων. ἐπὶ τῷ τέλει τῆς μὲν στροφῆς παράγραφος. τῆς δ' ἀντιστροφῆς κορωνίς. ταῦτα δὲ ἐξήγησις ἐστὶ τῶν ἀνωτέρω. γένος δέ ἐστι τῶν περὶ τὴν δυτικὸν ὠκεανὸν πρὸς τῇ κεκαυμένῃ ζώνῃ. ὡς ἀψύχους δὲ διασύρει τοὺς φιλοσόφους. καὶ ὡς ἐπὶ σκιᾶς βαδίζοντας. τούτους δὲ ἔχειν βήματα φασὶ τῶν παντὸς μείζονα. διὰ δὲ τὸ μὴ ἔχειν οἴκους ἀλλ' ὑπὸ τῆς καύματος ἀνασκιάζεσθαι. οὔσης τῆς γῆς αὐτῶν καὶ τραχείας καὶ καταδύσεις ἐχούσης εἰς ἀποφυγὴν τοῦ καύματος. Ψυχαγωγεῖ Σωκράτης.] ἐπειδὴ λιτοὶ εἰσιν οἱ φιλόσοφοι καὶ ἄτροφοι, διὰ τοῦτο τοὺς σκιάποδας παρέλαβεν. μυθευόμενοι δέ τι καὶ τοῦτο τὸ γένος ἐστίν. ἄλλοι δὲ ἀντὶ τὴν λίμνην, καθὸ ἄλουτοῦντες καὶ ῥυποφοροῦντες, ἐφιλοσόφουν οἱ περὶ τὸν Σωκράτη. Ἔνθα καὶ Πείσανδρος.] ἐπεὶ δειλὸς ἦν. ἦλθεν οὖν ψυχὴν ἰδεῖν θέλων. ἐπεὶ οὐκ εἶχεν. ὡς Εὔπολις ἐν Ἀστρατεύτοις Πείσανδρος εἰς Πακτωλὸν ἐστρατεύετο. κἀνταῦθα τῆς στρατείας κάκιστος ἦν ἀνήρ. ἁπανταχοῦ δὲ ἦν δειλός. ἦν δὲ τὸ σῶμα εὐεκτὴς ὡς Ἕρμιππος ἐν Ἀρτοπώλισιν. ἐνέβαινε γὰρ ὁ Πείσανδρος μέγας αὐτὸς ὥσπερ Διονυσίοισιν ὃς ἐπὶ τῶν ξύλων ἐλαίας ἔξεισιν ὄνος κανθήλιος. καὶ δωροδοκῆσαί φησιν Ἀριστοφάνης Βαβυλωνίοις. διὰ τούτων οἱ δῶρ' αἰτοῦντες ἀρχὴν πολέμου πρείσειεν μετὰ Πεισάνδρου. δύο δέ εἰσι Πείσανδροι, καθάπερ Εὔπολις ἐν Μαρικᾷ φησιν. Ἀκούεις νῦν Πείσανδρος ὡς ἀπόλλυται, Ὁ στρεβλὸς, οὔ. ἀλλ' ὁ μέγας Ὀνοκίνδιος. καὶ Πλάτων ἐν Πεισάνδρῳ περὶ ἀμφοτέρων λέγει.

Bisetus. Ὀνοκίνδιος. τὸ πλῆρες, ὁ ὀνοκίνδιος. ἔστι δὲ κατὰ τὸν Σουίδαν ὀνηλάτης, ἀστραβηλάτης. καὶ Ἡσύχιος, ὀνοκίνδιος, καὶ ὀνοκίνδας, ὁ στραβηλάτης, ὀνηλάτης. ὁ δὲ Πολυδεύκης δειλίαν λέξιν τὴν λέγει. Σουίδας τούτου τοῦ τόπου, καὶ στίχου μνημονεύων, Πεισάνδρου δειλότερος, παροιμιακῶς λέγεσθαί φησιν, ὅτι οὗτος καθ' ὑπερβολὴν δειλὸς ἦν. φιλοπόλεμος μέντοι, καὶ πολεμοποιὸς κερδῶν ἰδίων ἕνεκα, μέγας δὲ, καὶ ἐκαλεῖτο ὀνοκίνδιος. τὸ δὲ περὶ Πεισάνδρου λεγόμενον, ὅτι ἦλθε δεόμενος ἰδεῖν ψυχὴν, ἣ ζῶντ' ἐκεῖνον προὔλιπεν, ἔχει δύναμιν παροιμίας εἰς τοὺς καθ' ὑπερβολὴν δειλούς. οὗτος γὰρ οὕτω δειλὸς γενέσθαι φέρεται, ὥστε ἂν φοβεῖσθαι μὴ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἑαυτοῦ ἔν τινι τόπῳ προλελοιπυῖαν, καὶ προσδεῖ οὗ ταν ἴδῃ. οὗτος δὲ οὐ μόνον δειλίας, ἀλλὰ καὶ μωρίας, καὶ ἀναισθησίας μέγιστος ὑπάρχειν ἦν τεκμήριον.

ΑΝΤΙ-

A

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ
κώλων ς΄.

Σφάγι᾽ ἔχων κάμηλον,
Ἀμνόν τιν᾽, ἧς λαιμοὺς τεμὼν
Ὥσπερ Ὀδυσσεὺς ἀπῆλθεν,
Κᾆτ᾽ ἀνῆλθεν αὐτῷ κάτωθεν,
Πρὸς τὸ λαῖμα τῆς καμήλου,
Χαιρεφῶν ἡ νυκτερίς.

INVERSIO membrorum sex.

Victimas habens, camelum,
Agnam aliquam, cuius colla incidens,
Sicut Vlysses abiuit,
B *Et postea ascendit ipsi deorsum*
Ad guttur cameli
Charephon noctua.

Σχόλια. Σφάγι᾽ ἔχων] ταῦτα φησιν ὡς ἐπὶ τῆς ἀνακαλουμένων τὰς ψυχὰς ἐξ ᾅδου. Κάμηλον ἀμνόν τιν᾽] ὅτι παίζων εἰς τὸ ἰσχνὸν αὐτοῦ εἶπεν ἀμνὸν καμήλου. ἔστι γὰρ εὐμεγέθης. ἔδει δὲ εἰπεῖν ἢ ἀρνειὸν ἢ ἄλλο τινός. Κᾆτ᾽ ἀνῆλθ᾽ αὐτῷ.] ἐκ τῆς χθονίων ἀνῆλθεν. ὡς αὐτοτελῶς ἤτοι παρεμβάλλει τὰ αὐτοῦ εἰς τὰ σφάγια διαβάλλει. Πρὸς τὸ λαῖμα τῆς καμήλου.] Λυσφόρος, τὸν λαιμόν. καὶ γὰρ προείρηκεν εἰς λαιμοὺς τεμών. οἱ δὲ, ὅτι τὸ αἷμα. πεποίηκε δὲ παρὰ τὸ λαιμόν. ἔστι καὶ παρὰ Μενάνδρῳ ἀπὸ ἄνω, καὶ λαῖμα βακχικὸν λαβὼν τὰ χρήματα. γράφεται δὲ δέρμα. εἴρηται δὲ ἐκείνοις οὐδὲν ἄφες, τοῖς γράφουσι τὸ δέρμα. οἱ δὲ ὅρμημα τὸ λαῖμα. ἔτι μὲν τοι τῆς περὶ Ἀθηνᾶν τινες, ἐπὶ τῇ ἀναιδείᾳ, καὶ εὐτόλμων οὕτω λέγουσιν. ὅπερ συμφωνότερόν ἐστι τῷ παρὰ Μενάνδρῳ. Χαιρεφῶν ἡ νυκτερίς.] ἐπεὶ ἦν τι νυκτερὶς ἡμέρας ὥσπερ οἱ φιλόσοφοι φαίνονται. καὶ τὰ δὲ ἀδυκότες γὰρ φιλοσοφοῦσι.

C

ΠΟΣΕΙΔΩΝ, ΤΡΙΒΑΛΛΟΣ, ΗΡΑΚΛΗΣ, ΠΕΙΣΘΕΤΑΙΡΟΣ.

NEPTVNVS, TRIBALVS, Hercules, Pisthetærus.

Κορωνὶς στίχων ρκγ΄. καὶ γὰρ μετὰ τὸν ξς΄. κῶλα ἐστὶν ἐξ.

D

Βισετυς. Ποσειδῶν, Τριβαλλὸς, καὶ Ἡρακλῆς πρέσβεις περὶ διαλλαγῆς ἥκουσι, καὶ πολλῶν ἀμφοτέρωθεν εἰρημένων, τέλος τὸν Πεισθέταιρον πείθουσι, καὶ διαλλαγὰς πρὸς αὐτὸν ποιοῦνται.

Πο. Τὸ μὲν πόλισμα τῆς Νεφελοκοκκυγίας
Ὁρᾶν τοδὶ πάρεστιν, οἷ πρεσβεύομεν.
Οὗτος τί δρᾷς; ἐπ᾽ ἀριστέρ᾽ οὕτως ἀμπέχῃ;
Οὐ μεταβαλεῖς θοἰμάτιον ὡς ἐπιδεξιά;
Τί ὦ κακόδαιμον; Λαισποδίας εἶ τὴν φύσιν.
Ὦ δημοκρατία, ποῖ προβιβᾷς ἡμᾶς ποτε.
Εἰ τουτονί γ᾽ ἐχειροτόνησαν οἱ θεοί.
Τρ. Ἕξεις ἀτρέμας. Πο. οἴμωζε. πολὺ γὰρ δή σ᾽ ἐγὼ
Ἑώρακα πάντων βαρβαρώτατον θεῶν.
Ἄγε δὴ τί δρῶμεν Ἡράκλεις; Ηρ. ἀκήκοας
Ἐμοῦ γ᾽ ὅτι τὸν ἄνθρωπον ἄγχειν βούλομαι,
Ὅστις ποτ᾽ ἐσθ᾽ ὁ τοὺς θεοὺς ἀποτειχίσας.
Πο. Ἀλλ᾽ ὦγαθ᾽ ᾑρήμεσθα περὶ διαλλαγῶν
Πρέσβεις. Ηρ. διπλασίως μᾶλλον ἄγχειν μοι δοκεῖ.
Πει. Τὴν τυρόκνηστιν τις δότω. φέρε σίλφιον.
Τυρὸν φερέτω τις. πυρπόλει τοὺς ἄνθρακας.
Ηρ. Τὸν ἄνδρα χαίρειν οἱ θεοὶ κελεύομεν,
Τρεῖς ὄντες ἡμεῖς. Πει. ἀλλ᾽ ἐπικνῶ τὸ σίλφιον.
Ηρ. Τὰ κρέα δὲ τοῦ ταῦτ᾽ ἐστίν; Πει. ὄρνιθές τινες,

NEP. HÆc quidem ciuitatula nephelococcygiæ,
Vides hæc adest quò legati sumus.
Hic quid facis, in sinistras sic indueris?
Non mutas pallium tanquam in dexteras?
E *Quid ô infelix læspodius es natura.*
O popularis dominatio, quò ire facis nos aliquando,
Si hunc sic confirmarunt dei.
TRY. *Habebis tacitè.* PO. *luge. multum enim iam te ego*
Vidi omnium barbarissimum deorum.
Age iã quid facimus Hercules? HER. *audisti*
Me quòd hunc virum suffocare volo,
F *Quicunq; vnquam est Deus extra murans.*
PO. *Sed ô bene electi sumus de pacibus*
Legati. HER. *dupliciter magis suffocare mihi videris.*
PI. *Casiteram aliquis det, fer silphium,*
Caseum ferat aliquis, verte carbones.
HER. *Virum gaudere dei iubemus*
Tres existentes nos. PI. *sed iniice silphium.*
G HER. *Carnes autẽ cuius hæ sunt?* PI. *aues aliquæ*

Σχόλια. Τὸ μὲν πόλισμα.] κορωνὶς εἰσιόντων αὖθις τῶν ὑποκειτῶν. οἱ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι ρκγ΄. ὧν τελευταῖος Γαμηλιὼν χλανίδα. μετὰ δὲ τὸν ξς΄. στίχον κῶλα ἐστὶν ἀντιστασικὰ ς΄. ἐπιμεμιγμένα διάμεσοις δισυνθέτοις καὶ ἐπιτρίτοις, ἐφθημιμερῆ, πλὴν τοῦ πρώτου. ἐπὶ ταῖς ἀποθέσεσι παράγραφος. ἐπὶ δὲ τῷ τέλει κορωνίς.

σβεις δὲ παρὰ τῶν θεῶν Ποσειδῶν καὶ Ἡρακλῆς καὶ εἷς ἐκ τῶν βαρβάρων θεῶν ἄλλων. Οὗτος τί δρᾷς.] τοῦτο λέγει τῷ βαρβάρῳ τῷ συμπορευομένῳ αὐτῷ εἰς τὴν πρεσβείαν ὁ Ποσειδῶν, ὡς οὐκ ἐπιτηδείως στελλομένῳ τὴν ἐσθῆτα. ἀλλ' ἐπ' ἀριστερὰ περιβαλλομένῳ, ὥσπερ οἱ Θρᾷκες. Λαισποδίας ἐπὶ τὴν δύσιν.] ὅτι τὴν κνήμην εἶχε σαπρὰν ὁ Λαισποδίας. καὶ μέχρι τῶν κάτω περιεβάλλετο. καὶ οἱ βάρβαροι δὲ ... περιβέβληνται. Λαισποδίας δὲ καὶ Δαμασίας, ὡς κακόκνημοι διαβάλλονται. μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ Εὔπολις ἐν Δήμοις. τὼ δ' εἰ τὰ δένδρα Λαισποδίας καὶ Δαμασίας αὐταῖσι ταῖς κνήμαισιν ἀκολουθοῦσί μοι. τοῦτον δὲ τὸν Λαισποδίαν καὶ στρατηγῆσαί φησι Θουκυδίδης ἐν τῇ η΄. μέμνηται δὲ αὐτοῦ Φρύνιχος ἐν Κωμασταῖς, ὡς πολεμικοῦ γεγονότος. Φιλύλλιος δὲ ἐν ταῖς Πλυντρίαις ὡς φιλοδίκου. ἔχει δὲ καὶ περὶ τὰς κνήμας τινὰς αἰτίας ὥς φησι Στράττις ἐν Κινησίᾳ. διὸ καὶ κατὰ σκελῶν ἐφόρει τὸ ἱμάτιον. ὡς Θεόπομπος ἐν Παισί. Δημήτριος δὲ καὶ πάντες τὸν Ἰξίονα λέγουσιν ἐν ταῖς Ἀττικαῖς λέξεσιν, ὡς γλῶσσαν ἔξω ἔχοντα. ὅτι Λαισποδίας ἐστίν, ὁ ἀκρατὴς περὶ τὰ ἀφροδίσια ὥς τε καὶ κτείνη προσδεῖν. Ὦ δημοκρατία.] ἐμφαίνει ὡς ἐπὶ Ἀθηναίων. ἐπεὶ ἰσοτιμίας οὔσης, συμβαίνει δημώδεις ἅμα τοῖς ἀξιοπίστοις ἀποστέλλεσθαι. ὥσπερ καὶ νῦν ὁ βάρβαρος εἰς μηδὲν χρήσιμον σὺν Ποσειδῶνι καὶ Ἡρακλεῖ ἀπεστάλη. φησὶν οὖν ποῖ προάγεις ἡμᾶς ὦ δημοκρατία, ὅτι τοῦτον ἐχειροτόνησαν οἱ θεοί. Ἡρήμεθα] ἐχειροτονήθημεν. Διπλασίως.] τοσοῦτον οὐ φροντίζω διαλλαγῶν. Ἐπικνῶ.] ἐπίβαλλε. Σίλφιον.] εἶδος βοτάνης ἡδυόσμου. καὶ μάλιστα τὸ Κυρηναϊκόν. τὸ δὲ ὅλον πρόσκνισμα τοῦ Ἡρακλέους ποιῶν ὁ Πεισθέταιρος, δοκεῖ πρὸς μάγειρον οἰκεῖον διαλέγεσθαι ἐπὶ τῷ εὐτρεπίζειν δεῖπνον.

Ἐπανιστάμενοι τοῖς δημοτικοῖσιν ὀρνέοις,
Ἔδοξαν ἀδικεῖν. Ηρ. εἶτα δῆτα σίλφιον
Ἐπικνᾷς πρότερον αὐτοῖσιν. Πε. ὦ χαῖρ' Ἡράκλεις.
Τί ἐστι. Ηρ. πρεσβεύοντες ἐνθάδ' ἥκομεν
Παρὰ τῶν θεῶν περὶ πολέμου καταλλαγῆς.
Πε. Ἔλαιον οὐκ ἔνεστιν ἐν τῇ ληκύθῳ.
Ηρ. Καὶ μὴν τά γ' ὀρνίθια λιπαρὰ γ' εἶναι πρέπει.
Πο. Ἡμεῖς τε γὰρ πολεμοῦντες οὐ κερδαίνομεν.
Ὑμεῖς τ' αὖ ἡμῖν τοῖς θεοῖς ὄντες φίλοι,
Ὄμβριον ὕδωρ ἂν εἴχετ' ἐν τοῖς τέλμασιν.
Ἀλκυονίδας τ' ἂν ἤγεθ' ἡμέρας ἀεί.
Τούτων περὶ πάντων αὐτοκράτορες ἥκομεν.
Πε. Ἀλλ' οὔτε πρότερον πώποθ' ἡμεῖς ἤρξαμεν
Πολέμου πρὸς ὑμᾶς, νῦν τ' ἐθέλομεν εἰ δοκεῖ
Ἐάν τι δίκαιον ἀλλὰ νῦν ἐθέλητε δρᾶν
Σπονδὰς ποιεῖσθαι. τὰ δὲ δίκαι' ἐστὶν ταδί.
Τὸ σκῆπτρον ἡμῖν τοῖσιν ὄρνισι πάλιν
Τὸν Δί' ἀποδοῦναι, κἂν διαλλαττώμεθα.
Ἐπὶ τοῖσδε, τοὺς πρέσβεις ἐπ' ἄριστον καλῶ.
Ηρ. Ἐμοὶ μὲν ἀπόχρη ταῦτα, καὶ ψηφίζομαι.
Πο. Τί ὦ κακόδαιμον ἠλίθιος καὶ γάστρις εἶ,
Ἀποστερεῖς τὸν πατέρα τῆς τυραννίδος;
Πε. Ἀληθὲς οὐ γὰρ μεῖζον ὑμεῖς οἱ θεοὶ
Ἰσχύσετ' ἢν ὄρνιθες ἄρξωσι κάτω.
Νῦν μέν γ' ὑπὸ ταῖς νεφέλαισι κεκρυμμένοι
Κύψαντες ἐπιορκοῦσιν ὑμᾶς οἱ βροτοί.
Ἐὰν δὲ τοὺς ὄρνις ἔχητε συμμάχους,
Ὅταν ὀμνύῃ τις τὸν κόρακα καὶ τὸν Δία,
Ὁ κόραξ παρελθὼν τοὐπιορκοῦντος λάθρα
Προσπτάμενος ἐκκόψει τὸν ὀφθαλμὸν θενών.

Insurgentes ciuilibus auibus,
Apparuerunt iniusta facere. HER. *postea certè silphium*
Iniicis prius ipsis. PI. *ô gaude Hercules,*
Quid est? HER. *legationem facientes huc venimus à deis de belli pace.*
PI. *Oleum non est in lucerna.*
HER. *Et quidem auiculas pingues esse decet.*
NP. *Nosq; enim bellantes non lucramur,*
Vosq; nobis deis existentes amici
Hyemalem aquam habebitis in cœnis,
Tranquillosq; ducetis dies semper.
His de omnibus potentes venimus.
PI *Sed neque prius unquam nos incepimus*
Bellum ad vos, nuncq; volumus (si videtur
Si quid iustum aliud nunc vultis facere)
Inducias facere. hæc autem iusta sunt hæc,
Sceptrum nobis auibus iterum
Iouem reddere, & inducias facimus,
In his legatos ad cœnam voco.
HER. *Mihi quidem sufficiunt hæc, & confirmo.*
Quid ô infelix stolidus, & gulosus es,
Priuas patrem tyrannide?
PI. *Verum. non enim maius vos dei*
Poteritis, si aues dominabuntur inferius,
Nunc quidem à nebulis cooperti,
Inclinati peierant vos homines.
Si autem aues habebitis auxiliatores,
Quando iurabit aliquis coruum & Iouem.
Coruus adueniens peierante clam,
Aduolans eiiciet oculum verberans.

Σχόλια. Ἐπανιστάμενοι.] ἐπαναστάσαντες ποιησάμενοι ὡς ἀρχῶν ὀρνίθων ὅτι νῦν τυραννίδι καὶ εἰς βορὰν παραδεδομένων. αὐτοῖσιν δὲ ἤγουν τοῖς κρέασιν. Ἔλαιον οὐκ ἔνεστιν.] ἀντὶ τοῦ οὐκ ἐλαιούμενοι πεισόμεθα. Λιπαρὰ γ' εἶναι πρέπει.] δοκεῖ ἔοικε. τοῦτο δὲ ὁ Ἡρακλῆς λέγει ἔξωθεν τοῦ λόγου οἰκείως τῇ γαστριμαργίᾳ. Ἡμεῖς τε γὰρ] συνίεται ὁ Ποσειδῶν, ὡς οὐκ ἀγαθόν ἐστι τὸ πολεμεῖν ἀποφαίνων. Ἐν ταῖς τέλμασιν.] ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς φρέασι. κυρίως δὲ τὰ πηλώδη καὶ μὴ ἔχοντα ὕδωρ.

Bisetus. Σ. τέλματα. τὰ πηλώδη, καὶ τελευταῖα τοῦ ὕδατος. ἰδίως δὲ ὑπὸ τὰ γεωργήσιμα χωρία.

Σχόλια. Ἀλκυονίδας.] ἀντὶ τοῦ εὔδιον ὅλον τὸν χειμῶνα. οὐχ ὡς νῦν ἑπτὰ τοῦ χειμῶνος ἅς φασί τινες εἶναι αἱ ἀλκυονίδες. Αὐτοκράτορες] τούτων τῶν δογμάτων κρατοῦντες. Νῦν τ' ἐθέλομεν εἰ δοκεῖ. μιμεῖται τοὺς Ἀθηναίους οἷα πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, κτλ. τὰ δὲ ἑξῆς οὕτω. νῦν ἐθέλομεν εἰ δοκεῖ σπονδὰς ποιεῖσθαι. Ἐάν τι δίκαιον.] εἰ ὅλως καὶ νῦν ἐθέλετε τὸ δίκαιον. Ἐμοὶ μὲν ἀπόχρη ταῦτα] ἐπαρκεῖ καὶ καλῶς ἔχει τὰ σκῆπτρα λαβεῖν ὑμᾶς. τοῦτο δὲ ὁ Ἡρακλῆς λέγει πεπεισμένος διὰ τὸ ἄριστον. Τί ὦ κακόδαιμον] ἐπιπλήττει αὐτῷ ὁ Ποσειδῶν ὡς διὰ τὴν γαστριμαργίαν προδιδόντι τὸν Δία. Κάτω.] κάτω τοὺς ὄρνιθας, καὶ λείπει πῶς. Τὸν κόρακα καὶ τὸν Δία] τοὺς ὄρνιθας καὶ τοὺς θεούς. ἀφ' ἑνὸς δὲ τοὺς πάντας δηλοῖ.

Πο. Νὴ τὸν Ποσειδῶ ταῦτά γε σὺ καλῶς λέγεις.
Κἄμοὶ δοκεῖ. Πε. τί δαὶ σὺ φῄς; Τρ. ναβαισατρεῦ.
Πε. Ὁρᾷς; ἐπαινεῖ χ' οὗτος. ἕτερον νῦν ἔτι
Ἀκούσαθ' ὅσον ὑμᾶς ἀγαθὸν ποιήσομεν.
Ἐάν τις ἀνθρώπων ἱερεῖον τῷ θεῷ
Εὐξάμενος, εἶτα διασοφίζηται λέγων·
Μενετοὶ θεοί, καὶ μὴ 'ποδιδῷ, μισητίαν
Ἀναπράξομεν καὶ ταῦτα. Πο. φέρ' ἴδω τῷ τρόπῳ;
Πει. Ὅταν διαριθμῶν ἀργυρίδιον τύχῃ
Ἄνθρωπος οὗτος ἢ κάθηται λούμενος,
Καταπτάμενος ἴκτινος ἁρπάσας λάθρα
Προβάτοιν δυοῖν τιμὴν ἀνοίσει τῷ θεῷ.
Ηρακλ. Τὸ σκῆπτρον ἀποδοῦναι πάλιν ψηφίζομαι
τούτοις ἐγώ. Πο. τὸν Τριβαλλόν γε νῦν ἔρου.
Ηρακλ. Ὁ Τριβαλλός, οἰμώζειν δοκεῖ σοι; Τρ. σαυνάκα
Βακταρικροῦσα. Ηρακλ. φησὶν εὖ λέγειν πάνυ.
Πο. Εἴ τοι δοκεῖ σφῷν, ταῦτα κἀμοὶ συνδοκεῖ.
Ηρακλ. Οὗτος, δοκεῖ δρᾶν ταῦτα τοῦ σκήπτρου πέρι.
Πει. Καὶ νὴ Δί' ἕτερόν γ' ἐστὶν οὗ μνήσθην ἐγώ.
Τὴν μὲν γὰρ Ἥραν παραδίδωμι τῷ Διί,
Τὴν δὲ Βασίλειαν τὴν κόρην γυναῖκ' ἐμοὶ
Ἐκδοτέον ἐστίν. Πο. οὐ διαλλαγῶν ἐρᾷς,
Ἀπίωμεν οἴκαδ' αὖθις. Πει. ὀλίγον μοι μέλει.
Μάγειρε, τὸ κατάχυσμα χρὴ ποιεῖν γλυκύ.
Ηρ. Ὦ δαιμόνι' ἀνθρώπων Πόσειδον, ποῖ φέρῃ;
Ἡμεῖς περὶ γυναικὸς μιᾶς πολεμήσομεν;
Ποσ. Τί δαὶ ποιῶμεν; Ηρακλ. ὅ, τι; διαλλαττώμεθα.
Ποσ. Τί ὦ 'ζυρ' οὐκ οἶσθ' ἐξαπατώμενος πάλαι;
Βλάπτεις δέ τοι σὺ σαυτόν. ἢν γὰρ ἀποθάνῃ
Ὁ Ζεὺς παραδοὺς τούτοισι τὴν τυραννίδα,
Πένης ἔσῃ σύ. σοῦ γὰρ ἅπαντα γίνεται
Τὰ χρήμαθ' ὅσ' ἂν ὁ Ζεὺς ἀποθνῄσκων καταλίπῃ.
Πειθ. Οἴμοι τάλας γ' οἷόν σε περισοφίζεται.
Δεῦρ' ὡς ἔμ' ἀποχώρησον, ἵνα τί σοι φράσω.

A NEP. *Per Neptunum, hæc bene dicis.*
Et mihi videtur. PI. *Quid autẽ tu dicis?* TRI. *nanæ satren,*
PI. *Vides? laudat hic alterum nunc adhuc,*
Audite quantum nobis bonum faciemus.
Si quis hominum sacrum Deo ouem post
Vouens, postea sophisticas dicens,
Tardi dei, & non soluam peccatum,
B *Recompensemus & hæc.* NEP. *age videam quomodo.*
PI. *Quando dinumerans argentulum contigerit,*
Homo hic vel sedet lotus,
Aduolans Ictinus rapiens clàm,
Ouium duarum precium referet Deo.
HER. *Sceptrum reddere iterum confirmo*
His ego. NEP. *Triballum nunc interroga.*
C HER. *Triballus lugere videtur tibi.* TRI. *bene*
Confirmo. HER. *dicis bene dicere valde.*
NEP. *Si cui apparent vestrûm hæc, & mihi simul apparent.*
HER. *Hic videtur facere hæc sceptri gratia.*
PI. *Et per Iouem alterum est, cuius memini ego.*
Hanc quid enim Iunonem trado Ioui,
Illam autem reginam puellam mulierem mihi
D *Dandum est.* NEP. *non paces amas,*
Abeamus domum iterum. PI. *parum mihi curæ est,*
Coque infusionem oportet facere dulcem.
HER. *O felix hominum Neptune quò portaris.*
Nos de muliere vna pugnabimus?
NEP. *Quid autem faciemus?* HER. *Quòd faciemus pacem.*
E NEP. *Quod ô praue non scis deceptus diu?*
Lædis autem tu teipsum, si autẽ mortuus fuerit
Iupiter, tradens his tyrannidem,
Pauper eris tu. tui enim omnes fiunt
Res quascunque Iupiter moriens reliquerit.
PI. *Hei mihi miser, qualiter te circumuenit,*
Huc ad me accede, vt aliquid tibi dicam.

Σχόλ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ.] τοῦτο ὁ Ποσειδῶν λέγει μηδέπω ἐμφατικῶς ἑαυτοῦ. καὶ γελοίως καθ' ἑαυτοῦ ὄμνυσι. Ναβαισατρεῦ.] βαρβαρίζων συγκατατίθεται ὁ βάρβαρος θεός. αἱ γὰρ ἄσημοι φωναί, ἀντὶ συγκαταθέσεως. Μενετοὶ θεοί.] ἀνεξίκακοι καὶ οὐκ εὐθέως τιμωρούμενοι. ἄλλως. μενετοὶ θεοί, οὐκ ἀπατηλοί. ἀλλὰ μόνιμοι καὶ βέβαιοι, οὐκ εὐεξαπάτητοι. μισητίαν δέ, οἱ μὲν περὶ Ἀριστοφάνη, τὴν εἰς τὰ ἀφροδίσια ἀκρασίαν. καὶ τὸ περὶ σφυρὸν παχεῖα. καὶ μισητὴ γυνή, οὕτως ἐξηγοῦνται. μήποτε μέντοι γενικώτερόν ἐστιν, ἀπληστία ὃ καὶ νῦν ἐμφαίνεται.
F
BISETVS. Ὁ τούτων νοῦς ὅδε. καὶ ἐὰν ὁ εὐξάμενος μὴ ἀποδιδῷ τὸ ἱερεῖον, μισητίαν, καὶ ταῦτα ἀναπράξομεν. μισητίαν δὲ χάριν μισητίαν, ἀντὶ τοῦ μισητείαν ἔγραψεν. Ἴωνες μέντοι τὰ κοινῶς διὰ τοῦ ει α ἐκφέρουσι διὰ τοῦ ι ο. οἷον ἀληθίη, δουλίη, ἀντὶ τοῦ ἀλήθεια, δουλεία. μισητίαν δὲ ἔλεγον τὴν καταφορὰν, οὐ περὶ τὸ μῖσος, ἀλλὰ περὶ τὸ μίσγεσθαι. τὸ γὰρ μῖσος ἄπωθεν ἐστι τοῦ μίγνυσθαι. ὃ γὰρ μισεῖται, μεμόνωται, καὶ ἀμιγές ἐστιν. ἀλλ' οἱονεὶ μισγητείαν τινὰ εἶναι, ὃ καὶ βέλτιον. καὶ τὸ ἐν παροιμίας δὲ μέρει λεγόμενον περὶ σφυρὸν παχεῖα μισήτη γυνὴ κατὰ τοῦτο εἰρῆσθαι δοκεῖ. μισητεία δὲ ἡ πορνεία. ἐν Πλούτῳ

> Καὶ ταῦτα τοίνυν οὐχ ἕνεκεν μισητείας
> Αἰτεῖν μ' ἔφασκεν, ἀλλὰ φιλίας οὕνεκα.

καὶ μισητίας ὁ εἰς τὰς συνουσίας εὐεπίφορος. μεταφορικῶς δὲ καὶ μισητία περὶ τῆς ἀπληστίας λέγεται.
G
Σχόλια. Ὁ Τριβαλλός.] ἀντὶ τοῦ ὦ Τριβαλλέ. καὶ ἐρώτησις δὲ ὁ λόγος. δέον δὲ εἰπεῖν, δοκεῖ σοι συντίθεσθαι. ὁ Τριβαλλὸς δέ, ἔοικε τοῦ Ποσειδῶνος εἶναι τοῦτο. πιθανῶς δὲ εἰώθασι καὶ τοῖς βαρβάροις διαλεγόμενοι τῷ σχήματι ἐπιτουσὶ ἁρμοζόντως λοιδορεῖν ἢ καταρᾶσθαι.

τὸ καταχυσμα ποιεῖν γλυκύ. τὸν ζωμὸν διὰ μάλιστα προσοίσει. πάλιν δὲ ἐρεθίζει τὸν Ηρακλέα. Ανθρώπων Πόσειδον] παίζει δὲ ἐν εἰπεῖν τῶν θεῶν. περὶ δὲ γυναικὸς μιᾶς, ἤγουν τῆς Βασιλείας. Δεῦρ' ὡς ἐμ' ἀπογόρευσον.] ὅτι ὅμοιον τῷ τόπῳ ἐκείνῳ. δεῦρ' ἐλθὲ σὺν σοι τἄλλα βούλομαι φράσαι.

Διαβάλλεταί σ' ὁ θεῖος, ὦ πόνηρε σύ.
Τῶν γὰρ πατρῴων οὐδ' ἀκαρῆ μέτεστί σοι
Κατὰ τοὺς νόμους. νόθος γὰρ εἶ κοὐ γνήσιος.
Ηρ. Εγὼ νόθος; τί λέγεις; Πει. σὺ μέντοι νὴ Δία.
Ων γε ξένης γυναικός. ἢ πῶς ἄν ποτε
Επίκληρον εἶναι τὴν Αθηναίαν δοκεῖς,
Οὖσαν θυγατέρ' ὄντων ἀδελφῶν γνησίων.
Ηρ. Τί δ' ἢν ὁ πατὴρ ἐμοὶ διδῷ τὰ χρήματα
Τὰ νοθεῖ' ἀποθνήσκων. Πει. ὁ νόμος αὐτὸν οὐκ ἐᾷ.
Οὗτος ὁ Ποσειδῶν πρῶτος ὃς ἐπαίρει σε νῦν
Ανθέξεταί σου τῶν πατρῴων χρημάτων,
Φάσκων ἀδελφὸς αὐτὸς εἶναι γνήσιος.
Ερῶ δὲ δὴ καὶ τὸν Σόλωνός σοι νόμον.
Νόθῳ δὲ μὴ εἶναι ἀγχι-
στείαν, παίδων ὄντων γνη-
σίων. ἐὰν δὲ παῖδες
Μὴ ὦσι γνήσιοι, τοῖς
Εγγυτάτω γένους,
Μετεῖναι τῶν χρημάτων.
Ηρ. Εμοὶ δ' ἄρ' οὐδὲν τῶν πατρῴων χρημάτων
Μέτεστιν; Πει. οὐ μέντοι νὴ Δία. λέξον δέ μοι
Ηδη σ' ὁ πατὴρ εἰσήγαγ' ἐς τοὺς φράτερας;
Ηρ. Οὐ δῆτ' ἐμέ γε. καὶ δῆτ' ἐθαύμαζον πάλαι.
Πει. τί δῆτ' ἄνω κέχηνας αἰκίαν βλέπων;
Αλλ' ἢν μεθ' ἡμῶν ᾖς, καταστήσας' ἐγὼ
Τύραννον. ὀρνίθων παρέξω σοι γάλα.
Ηρ. Δίκαι' ἔμοι γε καὶ πάλαι δοκεῖς λέγειν.
Περὶ τῆς κόρης. κἀγωγε παραδίδωμί σοι.
Πει. Τί δαὶ σὺ φῄς. Πο. τἀναντία ψηφίζομαι.
Πει. Εν τῷ Τριβαλλῷ πᾶν τὸ πρᾶγμα. τί σὺ λέγεις;

Criminatur te patruus ô ignare tu,
Horum enim paternorum neque paululum participatur tibi
Secundũ leges. spurius enim es & nõ legitimus.
HER. Ego spurius? quid dicis? PI. tu quidem per Iouem
Existens aduenæ mulieris, an aliquo modo (quam
Haredem esse Mineruam putas, (timus?
Existentem filiam existentibus fratribus legi-
HER. Quid autem si pater mihi dat res
Spurio moriens? PI. lex ipsum non sinit.
Hic Neptunus primus qui extollit te, nunc
Vsurpabit tui paternas res,
Dicens frater ipse esse legitimus,
Dico autem iam & Solonis tibi legem,
Spurio autem non esse affi-
Nitatem filijs existentibus legi-
Timis. si autem filij
Non sunt legitimi, his
Propissime genere
Participationem esse rerum.
HER. Mihi autem igitur nihil paternarũ rerum
Est in participatione? PI. non quidem per Iouem. dic autem,
Iam te pater induxit in custodes?
HER. Non certè me, & certè admirabar diu.
PI. Cur certè supra oscitasti, causam aspiciens:
Sed si nobiscum eris, constituam te ego
Regem, auium prabebo tibi lac.
HER. Iusta mihi & diu videris dicere
Circa puellam, & ego trado tibi.
PI. Quid autem tu dicis. NEP. contraria delibero.
PI. In tribalo omnis res, quid tu dicis?

Σχόλια. Διαβάλλεταί σ' ὁ θεῖος] ὅτι τῷ διαβάλλεται, χρῶνται ἐπὶ τοῦ ἐξαπατᾶν, ὡς καὶ Αρχιππος ἐν Πλούτῳ, ἔστι δέ μοι καλῶς πρόφασις εἰρημένη. τὸν γὰρ γέροντα διαβαλοῦμαι τήμερον. παρόμοιον δὲ καὶ τὸ ὁμηρικόν. παραβλήδην ἀγορεύων, καὶ παρ' Αλκαίῳ, παραβάλλεταί σε. Επίκληρον εἶναι τὴν Αθηναίαν] εἰ μὴ ἦν γνησία θυγάτηρ. ἐπίκληρος δέ ἐστιν ἡ μὴ ἔχουσα ἀδελφοὺς ἑτέρους συγκληρονόμους, ἀλλὰ μονοκληρονόμος. νόμος δὲ ἦν Αθηναίοις γνησίας μὲν οὔσης θυγατρὸς, νόθου δὲ υἱοῦ, μὴ κληρονομεῖν τὸν νόθον τὰ πατρῷα. καὶ νῦν οὖν φησὶν εἰ μὴ σὺ νόθος ἦς, οὐκ ἂν ἡ Αθηνᾶ ἐπίκληρος. παίζει δέ. τοὐναντίον γάρ. υἱῶν ὄντων γνησίων, οὐκ ἂν εἴη θυγάτηρ ἐπίκληρος. εἰσὶ δὲ καὶ τῷ Διὶ γνήσιοι υἱοί. Αρης καὶ Ηφαιστος. ἀλλ' ἐπαίρων τὴν Αθηνᾶν καὶ τῆς πόλεως τοῦτό φησιν ὡς προσποιούμενος περὶ τῶν γνησίων. Τὰ νοθεῖ' ἀποθνήσκων.] γράφεται νοθεῖα ὡς πρεσβεῖα. εἰ τὰ μὲν χρήματά ἐμοί φησιν ὡς νόθῳ καταλείψει, τὴν δὲ ἀρχὴν τοῖς γνησίοις. νόμος δὲ ἦν Αττικὸς, τοῖς νόθοις μέχρι πέντε μνῶν καταλιμπάνειν. ἢν οὖν ἐμοὶ τὰ χρήματα ἐάσῃ, ἐκείνοις δὲ τὴν ἀρχήν. προσυπακουομένως δὲ ἀναγνωστέον τὸ νοθεῖα. ἢ ἀργύρια δὲ τοῖς νόθοις διὰ χειρὸς ἐδίδοσαν, ἐπειδὴ οὐκ ἐξῆν αὐτοῖς κληρονομεῖν.
BISETVS. Τούτου δὲ τοῦ Σόλωνος νόμου μέμνηται καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ πρὸς Μακάρτατον λόγῳ. τί δ' ἦν τὰ νοθεῖα δῆλον ἐκ τοῦ Αρποκρατίωνος, ὃς ἐν τῷ τῶν δέκα ῥητόρων λεξικῷ οὕτω γράφει, Νοθεῖα, τὰ τοῖς νόθοις ἐκ τῶν πατρῴων διδόμενα, οὕτω καλεῖται ἦν δὲ μέχρι χιλίων δραχμῶν. καὶ μετ' ὀλίγον, Αριστοφάνης ἐν ὄρνισι,
Τί δ' ἢν ὁ πατὴρ ἐμοὶ διδῷ τὰ χρήματα
Τὰ νοθεῖ' ἀποθνήσκων; Πει. ὁ νόμος οὐκ ἐᾷ.
Καὶ Πολυδεύκης βιβλίῳ γ. Αριστοφάνης, φησὶ, νοθεῖα, τὰ χρήματα καλεῖ, τὰ τοῖς νόθοις διδόμενα, τοῦδε τοῦ τόπου ἀποδηλῶν. καὶ Σουίδας, νοθεία ἡ λαθραία γονὴ, καὶ πορνεία. καὶ τὰ τοῖς νόθοις ἐκ τῶν πατρῴων διδόμενα οὕτω καλεῖται.

Σχόλια. Αγχιστείαν.] μετουσίαν τῆς οὐσίας. δοκεῖ δὲ πλάττεσθαι. Ες τοὺς φράτερας.] πάλιν ὡς ἐν κωμῳδίᾳ μετήγαγε τὰ Αθηναίων ἔθη ἐπὶ τοὺς θεούς. διὰ γὰρ τοῦ ἐγγραφῆναι εἰς τοὺς φράτορας, σύμβολον εἶχον τῆς εὐγενείας. ἄλλως. εἰς τοὺς τῆς ἡλικίας νόμους. ἢ εἰς τοὺς φυλέτας. ἐπειδὴ τὰ ὀνόματα τῶν ξένων, γράφονται εἰς τοὺς πίνακας. Τί δῆτ' ἄνω κέχηνας] ὡς τοῦ Ηρακλέους ἀναβλέψαντος εἰς τὸν οὐρανὸν μετ' ὀργῆς τοῦτό φησι. τί δῆτ' ἄνω βλέπεις, ὡς τυπτήσων τινά. τινὲς δὲ οὕτως. τί δῆτα ἐς τὰ ἄνω πράγματα ἀποβλέπεις αἰσθανόμενος ἐάν τι πάθῃ ὁ πατὴρ ἀπὸ τῶν γνησίων.

Τει.

Τρι. Καλάνι κόρευνα καὶ μεγάλα. βασιλιναῦ
Ορνιθι παραδίδωμι. Ηρ. παραδοῦναι λέγει;
Πο. Μὰ τὸν Δί' οὐχ οὗτός γε παραδοῦναι λέγει,
Εἰ μὴ βαδίζειν ὥσπερ αἱ χελιδόνες.
Πισ. Οὐκοῦν παραδοῦναι ταῖς χελιδόσι λέγει.
Πο. Σφὼ νῦν διαλλάττεσθε, καὶ ξυμβαίνετε.
Εγὼ δ', ἐπειδὴ σφῶιν δοκεῖ, σιγήσομαι.
Ηρ. Ημῖν ἃ λέγεις σὺ, πάντα συγχωρεῖν δοκεῖ.
Αλλ' ἴθι μεθ' ἡμῶν αὐτὸς ἐς τὸν οὐρανὸν,
Ινα τὴν βασιλείαν καὶ τὰ πάντ' ἐκεῖ λάβῃς.
Πισ. Ες καιρὸν ἄρα κατεκόπησαν οὑτοιί,
Ες τοὺς γάμους. Ηρ. βούλεσθε δῆτ' ἐγὼ τέως
Οπτῶ τὰ κρέα ταυτὶ μένων; ὑμεῖς δ' ἴτε.
Πο. Οπτᾷς σὺ κρέα; πολλήν γε τενθείαν λέγεις.
Οὐκ εἶ μεθ' ἡμῶν; Ηρ. εὖ γε μέντ' ἂν διετέθην.
Πισ. Γαμικὴν χλανίδα δότω τις δεῦρό μοι.

Pulchram puellam & valde reginam
Aui trado. HER. tradere dicis?
NEP. *Per Iouem non hic tradere dicit,*
Nisi ire quemadmodum hirundines.
PI. *Igitur tradere hirundinibus dicit.*
NEP. *Vos nunc pacem facite & conuenite,*
Ego autem, postquam vobis videtur, tacebo.
Her. Nobis quæ dicis tu, omnia cõuenire vi-
Sed veni nobiscum ipse in cælum, (tur:
Vt reginam & omnia illic capias.
PI. *In tempus igitur decisæ sunt hæ*
Ad nuptias? HER. vultis igitur ego interea
Assem carnes has, manens? vos autem ite.
NEP. *Asses tu carnes? multam gulositatẽ dicis.*
Nõ es nobi, cũ? HER. bene quidẽ sũ dispositus,
Nuptialem vestem det aliquis huc mihi.

Σχόλια. Καὶ μεγάλα] τὴν καλὴν καὶ μεγάλην βασιλείαν γαμεῖν. οὕτω Δίδυμος. τοῦτο δέ φησι βαρβάρως καὶ δυσφράστως. Μὰ τὸν Δί' οὐχ οὗτός γε] μὰ τὸν Δία φησὶν οὐ λέγει παραδοῦναι ἀλλὰ βαδίζειν καὶ ἀναχωρεῖν. οὕτω δὲ αὐτὸ ... βαρβάρως καὶ δυσφράστως. Ωσπερ αἱ χελιδόνες] Σύμμαχος. οὐκ ἔστιν ὁ τούτου νοῦς φανερός. οὐδὲν τι δύναται ἴδιον τῶν χελιδόνων ἡ βάδισις. αἵ γε μηδὲ πορείᾳ χρῶνται ὡς τὰ ἄλλα τῶν ὀρνέων, καὶ μάλιστα τὰ μὴ πτητικά. ὁ δὲ Δίδυμος οὕτω. καταλλήλως ἔχειν ... ὡς τὰς χελιδόνας. θέλει δὲ λέγειν εἰ μὴ βαδίζει πρὸς τὰς χελιδόνας. διὸ καὶ ἐποίησε. οὐκοῦν παραδοῦναι ταῖς χελιδόσι λέγει. ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς πρὸς αὐτὰς βαδίζει εἰς Νεφελοκοκκυγίαν. καὶ Αἰσχύλος τὸ βαρβαρίζειν, χελιδονίζειν. φησὶ καὶ Ἴων ἐν Ομφάλῃ τοὺς βαρβάρους, χελιδόνας. ὁμοίως φησὶν ὡς Ηρόδοτος ἐν τῷ πρώτῳ τῆς ... φησίν. τὸ δὲ βασιλιναῦ, εἰς τὸ βάρβαρον μετέβαλεν ὁ Ποσειδῶν. παρόντα τὴν δευτέραν ἐξέτεινε, τοῦτο δὲ ... κρατήσας ὁ Ηρακλῆς, ἐξ αὐτοῦ κρίνει αὐτὸν, θέλειν παραδοῦναι αὐτὸν τὴν βασιλείαν τοῖς ὄρνισιν. Οὑτοιί] οἱ ὄρνιθες. εὐκαίρως φησὶν κατεκόπησαν οἱ ὄρνιθες οὗτοι διὰ τὸ ἄριστον τῶν παρόντων γάμων.

BISETVS. Πολλήν γε τενθείαν] Σ. τενθεία, σιτομωρία, λιχνότης, ἡ γαστριμαργία. καὶ τένθης ὁ γαστρίμαργος.

ΣΤΡΟΦΗ κώλων ι'.

Χο. Εστι δ' ἐν Φαναῖσι, πρὸς τῇ
Κλεψύδρᾳ πανοῦργον ἐγ-
γλωττογαστόρων γένος.
Οἳ θερίζουσίν τε καὶ σπεί-
ρουσι καὶ τρυγῶσι ταῖς γλώτ-
ταισι, συκάζουσί τε.
Βάρβαροι δ' εἰσὶν γένος
Γοργίαι τε καὶ Φίλιπποι.
Κἀπὸ τῶν ἐγγλωττογαστόρων κείνων τῶν Φιλίππων
Πανταχοῦ τῆς Αττικῆς, ἡ γλῶττα χωρὶς τέμνεται.

VERSIO membrorum decem.

CHO. *Est autem in Phanis ad*
Clepsydram prauum gulo-
sorum genus,
Qui metúntque & semi-
nant, & vindemiant lin-
guis, siccant ficósque.
Barbari autem sunt genus,
Gorgiæque & Philippi.
Et à ventrosis illis Philippis
Vbique Attica lingua sine mulcetur.

Σχόλια. Εστι δ' ἐν Φαναῖσι] εἴσθεσις χοροῦ στροφικὴ κώλων τροχαϊκῶν ὀκτὼ ὧν τὰ μὲν α. δ. ι. καὶ η. δίμετρα ἀκατάληκτα. τὰ δὲ β. γ. ε. καὶ ζ. καταληκτικὰ ἑφθημιμερῆ. καὶ μετὰ ταῦτα στίχοι δύο τετράμετροι τροχαϊκοὶ καταληκτικοί. ἐπὶ τῷ τέλει ἡ κορωνίς. ἐν τῇ ἐκκλησίαις τινῶν φασιν εἰσί. παίζει δὲ διασύρων τῶν Αθηναίων τοὺς συκοφάντας. παρὰ τὸ φαίνειν καὶ συκοφαντεῖν αὐτοὺς περὶ τὰ δικαστήρια. καὶ ἄλλως δὲ Φαναὶ τῆς Χίου χωρίον. καὶ κλεψύδρα κρήνη ἐν Αργει. παρὰ τοὺς ἐγγαστριμύθους δὲ πεποίηται. ἄλλως. κρήνη ἐν ... ἡ κλεψύδρα, ἧς Ιστρος ἐν τοῖς ... μέμνηται. τὰ παρὰ τοῖς συγγεγραφόσιν ἀναλεγόμενος. οὕτως δὲ ὠνόμασται, ἐπειδὴ ἀρχομένων τῶν Ετησίων πληροῦται. παυομένων δὲ, λήγει. ὁμοίως τῷ Νείλῳ ὥσπερ καὶ τὴν ἐν Δήλῳ κρήνην. εἰς ταύτην δέ φησιν ἠμπεπλησμένην φιάλην πεσοῦσαν, ὀφθῆναι ἐν τῷ Φαληρικῷ ἀπέχοντι σταδίους εἴκοσι. φασὶ δὲ αὐτὴν ἀπέραντον βάθος ἔχειν. τὸ δὲ ὕδωρ ἁλμυρόν. ἔπαιξε δὲ πάλιν διασύρων τοὺς Αθηναίους ὡς φιλοδίκους. ἐπεὶ καὶ ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἐστὶ κλεψύδρα κατασκεύασμά τι ὥσπερ ὡρονομικόν. Εγγλωττογαστόρων.] παρὰ τοὺς ἐγγαστριμύθους πέπαικται. Συκάζουσί τε] ὡς ἐπὶ γεωργῶν. συκάζειν γὰρ τὸ σῦκα ἐκλέγειν ἀπὸ τῶν συκῶν καὶ τὸ συκοφαντεῖν. ἐνέμεινε δὲ τῇ τροπῇ. Η γλῶττα χωρίς.] Σύμμαχος πρὸς τὸ ἔθος. ὅτι μετὰ τῶν σπλάγχνων ἔτιμον τὴν γλῶτταν καὶ παρ' Ομήρῳ. ... δὲ διὰ τὴν πονηρίαν τῶν δικαστῶν φησιν ἐκβεβλῆσθαι χωρὶς τὴν γλῶτταν. Δίδυμος δὲ, ἐν ταῖς θυσίαις χωρὶς ἡ γλῶττα ἐτέμνετο καὶ μετὰ τῶν ἄλλων σπλάγχνων. καὶ Ομηρος. ἀλλ' ἄγε τάμνετε μὲν γλώσσας. ἐγένετο δὲ τοῦτο δι' ἄλλην αἰτίαν. ἄλλως δὲ βούλεται λέγειν. ὅτι ἐξεβλήθη ἐκ τῶν σπλάγχνων διὰ τοὺς ῥήτορας ἡ γλῶττα. ἐπεὶ ταύτῃ τοὺς ἄλλους κακοποιοῦσιν. εἰς τὸ αὐτό. ἀντὶ τοῦ ὀφείλει τέμνεσθαι ἡ γλῶττα καὶ χωρίζεσθαι τοῦ λοιποῦ σώματος.

A

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ ΕΚ ΣΤΙΧΩΝ ιδ'.

Compositio per circuncisionem.

Ἄγγελος, ὁ οἰκέτης Πεισθεταίρου. Χορὸς εἰς δύο μέρη, ἤγουν εἰς δύο ἡμιχόρια διαιρεθείς.

Bisetus. Ἄγγελος ἐστὶν, ὃς Πεισθεταίρου ἦν θεράπων, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Χορὸς εἰς δύο μέρη διαιρεθεὶς τὸν Πεισθεταίρου γάμον ὑμνεῖ, καὶ τὸ τῶν ὀρνίθων γένος, τύχην, καὶ πόλιν μακαρίζει, ὅτι παράδοξα εὐδαιμονίας διὰ τὴν ἀνδρὸς τοιούτου σοφίαν ἔτυχε. B

Αγγ. Ὦ πάντ' ἀγαθὰ πράττοντες, ὦ μείζω λόγου,
Ὦ τρισμακάριον πτηνὸν ὀρνίθων γένος,
Δέχεσθε τὸν τύραννον ὀλβίοις δόμοις.
Προσέρχεται γὰρ οἷος οὔτε παμφαὴς
Ἀστὴρ ἰδεῖν ἔλαμψε χρυσαυγεῖ δόμῳ.
Οὔθ' ἡλίου τηλαυγὲς ἀκτίνων σέλας
Τοιοῦτον ἐξέλαμψεν. οἷον δ' ἔρχεται
Ἔχων γυναικὸς κάλλος, οὐ φατὸν λέγειν.
Πάλλων κεραυνὸν πτεροφόρον Διὸς βέλος.
Ὀσμὴ δ' ἀνωνόμαστος ἐς βάθος κύκλου
Χωρεῖ, καλὸν θέαμα θυμιαμάτων.
Αὖραι διαψαίρουσι πλεκτάνην καπνοῦ.
Ὁδὶ δὲ καὐτός ἐστιν. ἀλλὰ χρὴ θεᾶς
Μούσης ἀνοίγειν ἱερὸν εὔφημον στόμα.

Nun. O omnia bona facientes, ô maiora sermone,
O ter beatum volabile auium genus,
Suscipite regem beatis domibus.
Aduenit enim qualis neque vndique lucens
Stella videre splēduit aureáque splēdida domo,
Neque solis longè splendens radiorum splendor
C *Talis splenduit: qualem autem venit*
Habens mulieris pulchritudinem non dicibile dicere.
Mouens fulmen, alas ferens Iouis telum.
Odor autem innominabilis in profundū circuli
Procedit. pulcher aspectus sacrificiorum,
Auræ mouent volutionem fumi.
Hic autem & ipse est, sed oportet deæ
D *Musæ aperire sacrum benedicens os.*

Σχόλια. Ὦ πάντ' ἀγαθά.] ἡ συστηματικὴ αὕτη ἔκθεσις ἐξ ἰάμβων ἐστὶ τριμέτρων ιδ. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. ἐν δ' ἂν ἐστὶν ὁ ἄγγελος θεράπων συγκαταβαίνοντος τοῦ Πεισθεταίρου. Διὸς βέλος.] τῆς βασιλείας. λαβὼν γὰρ τὸν ταμίαν τοῦ κεραυνοῦ καὶ αὐτὸν ἄγει. εἰώθασι γὰρ τῷ κεραυνῷ ἐξ ἑκατέρου μέρους πτερὰ προσφύειν. Ὀσμὴ δ' ἀνωνόμαστος ἐς βάθος] εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ. ἀνωνόμαστος δὲ ἀντὶ τοῦ πολλή. ὁ λόγῳ οὐ δυνάμενος ὀνομασθῆναι. Διαψαίρουσι] πρὸς τὸ τῆς λέξεως διαιροῦσι. διαψαίρειν δὲ, τὸ ἡσυχῇ διακινεῖν, καὶ ψοφεῖν. καὶ ψαίρειν ἰδίως λέγεσθαι. πλεκτάνην δὲ τὴν εἴλησιν. αἱ δὲ αὖραι, διακινοῦσι τὴν πλεκτάνην τοῦ καπνοῦ τῶν θυμιαμάτων. λείπει δὲ, τὸ πνέουσι.

E

ΩΔΗ ΚΑΙ ΣΤΡΟΦΗ κώλων ιβ'.

Cantus et versio membrorum duodecim.

Ἡμι. Ἄναγε, δίεχε, δίαγε, πάραγε, πάρεχε.
Περιπέτεσθε τὸν μάκαρα
Μάκαρι σὺν τύχᾳ.
Ὢ φεῦ φεῦ τῆς ὥρας
Τοῦ κάλλους.
Ὦ μακαριστὸν σὺ γάμον
Τῇδε τῇ πόλει γήμας.
Ἡμι. Μεγάλαι κατέχουσι τύχαι
Γένος ὀρνίθων
Διὰ τόνδε τὸν ἄνδρα.
Ἀλλ' ὑμεναίοισι καὶ νυμφιδίοις
Δέχεσθ' ᾠδαῖς
Αὐτὸν καὶ τὴν βασίλειαν.

Semi. Educ, diuide, diduc, adduc, prabe,
Circumuola beatum
Beata cum fortuna.
F *O papæ papæ tempore*
Pulchritudinis,
O beatissimas tu nuptias
Hac ciuitate nubens.
Alt. semi. Magna detinent fortunæ
Genus auium
Propter hunc virum,
Sed laudatiuis & sponsalibus
G *Suscipite cantibus ipsum, & reginam.*

Σχόλ. Ἄναγε δίεχε] ἔκθεσις μέλους χοροῦ εἰς δύο περιόδους διῃρημένη κώλων ιβ. εἰσὶ δὲ τῆς μὲν πρώτης τροχαϊκὰ ϛ ἐπιμεμιγμένα χορείοις καὶ ἰάμβοις. ὧν τὰ α β δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ γ πενθημιμερές. τὸ ϛ ἑφθημιμερές. τῆς δὲ β ἐξ ἀναπαιστικῶν, τὰ μὲν α δίμετρα ἀκατάληκτα. τὰ δὲ β ἀναπαιστικὴ βάσις. τὸ γ πενθημιμερές. τὸ ϛ ἑφθημιμερές. ἐπὶ τῇ ἀποθέσει παράγραφος. τὸ δὲ ἑξῆς ἄνεχε δίεχε, ἀντὶ τοῦ ὑμνεῖ αὐτόν. χλευάζει δὲ, παρὰ τὰ ἐκ Τρῳάδων Εὐριπίδου. ἄνεχε πάρεχε. φῶς φέρε.

Bis. Ἡ τοῦ μέτρου ἀπαρίθμησις, ἡ ποσότης, καὶ τὸ σχῆμα ἐν τοῖς παλαιοῖς βιβλίοις οὐ καλῶς ἔχειν ἔοικεν. ἀλλὰ ταῦτα διὰ τὴν ἀσάφειαν οὐ ῥᾴδιον ἐπανορθοῦσθαι δύναται.

A

ΣΤΡΟΦΗ ΕΤΕΡΑ κώλων έ.

Χο. Ηρά ποτ' ὀλυμπία
Τῶν ἠλιβάτων θρόνων
Αρχοντα θεοῖς μέγαν
Μοῖραι ξυνεκόμισαν
Εν τοιῷδ' ὑμεναίῳ.

VERSIO altera membrorum quinque.

CH. Iuno quondam cælestium
Altarum sedium,
B Dominantem deis magnum
Parcæ comportauerunt
In his nuptijs.

Σχόλια. Ηρά ποτ' ὀλυμπία.] τὰ τοιαῦτα ἤδη καλεῖται τριὰς ἐπῳδικὴ, καὶ εἰσὶ τῆς μὲν στροφῆς τὰ κῶλα έ, καὶ τὰ τῆς ἀντιστροφῆς ταῦτα. εἰσὶ δὲ πάντα ἰωνικὰ ἀπὸ μείζονος ἑφθημιμερῆ παντοίοις σύμμικτα ποσί. τῆς δ' ἐπῳδοῦ κῶλα ς' ἀναπαιστικὰ δίμετρα πλὴν τῆς τελευταίου ἀκατάληκτα. ἐπὶ τῷ τέλει τῆς μὲν στροφῆς καὶ ἀντιστροφῆς παράγραφος, τῆς δὲ ἐπῳδῆς κορωνίς.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ κώλων έ.

C

Ο δ' ἀμφιθαλὴς Ερως
Χρυσόπτερος ἡνίας
Εὔθυνε παλιντόνους,
Ζηνὸς πάροχος γάμων.
Τῆς τ' εὐδαίμονος Ηρας.

INVERSIO membrorum quinque.

Hic circum pullulans amor,
Auro alatus habenas
Dirige retrò extensas,
Iouis præbitor nuptiarum,
Huius felicis Iunonis.

Σχόλια. Ο δ' ἀμφιθαλὴς.] ἀμφοτέροις τοῖς γονεῦσι θάλλων. καὶ μὴ ὀρφανὸς ὀρφανισμένος. ἄλλως. ὁ ἔρως φησὶ, παράνυμφος ἦν τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ηρας. πάρο- D χοι γὰρ λέγονται, οἱ παράνυμφοι, παρὰ τὸ παροχεῖσθαι τοῖς νυμφίοις. ἐπ' ὀχήματος γὰρ τὰς νύμφας ἄγουσι.

ΕΠΩΔΗ κώλων ς'.

Υμὴν ὦ ὑμέναι', ὦ ὑμήν.
Πει. Εχάρην ὕμνοις. ἐχάρην ᾠδαῖς.
Αγαμαι δὲ λόγων. ἄγε νῦν αὐτοῦ
Καὶ τὰς χθονίας κλῄσατε βροντάς.
Τάς τε πυρώδεις Διὸς ἀστεροπάς.
Δεινόν τ' ἀργῆτα κεραυνόν.

INCANTATIO membrorum sex.

E Pi. Hymen ô hymenæe, ô hymen,
Gaudebam laudibus, gaudebam cantibus,
Gaudeo autem sermonibus. age nunc ipsius
Et cælestia vocate tonitrua,
Hac ignea Iouis fulgura,
Graueque albumque fulmen,

Σχόλια. Υμὴν ὦ ὑμέναι', ὦ.] ᾔδετο τοῦτο ἐν τοῖς γάμοις. εἴρηται δὲ τοῦτο, ἐν τοῖς Μενάνδρου ... F

Bisetus. Εὐστάθιος. Υμέναιος, γαμήλιος ᾠδή. γίνεται ἡ λέξις ἢ παρὰ τὸ ὑμνεῖν, οἱονεὶ ὑμναιός τις. ἢ παρὰ τὸ ὁμοῦ ναίειν τοὺς νυμφίους, οἱονεὶ ὁμόναιος. ἢ παρὰ τὸν παρθένειον ὑμένα. ἔστι δὲ ὑμὴν, ὑμένος, τὸ λεπτότατον δέρμα, οὗ χρῆσις καὶ παρὰ τῷ Δειπνοσοφιστῇ ἐν τῷ ἐξήλασαν ὅ τινες τὸν ἄργυρον εἰς ὑμένος ἰδέαν, ἤγουν ἄγαν ἐλαύνοντες, λεπτότατον ἐποίησαν ὑμένος δίκην. Αλλως. ὑμέναιος ἀπὸ Υμεναίου νεανίου τινὸς Αργείου, ὃς παραγενόμενος εἰς Αθήνας ἔπαυσε βίαν, ἣν λῃσταὶ Πελασγοὶ ἐπῆγον παρθένοις Αττικαῖς. αἱ γάμου νομίμου ὕστερον ἐκδοθεῖσαι, ᾠδὴν ᾖδον ἐπ' αὐτῷ, ἣν ὁμωνύμως ἐκάλουν ὑμέναιον. καὶ ἐξ αὐτοῦ πᾶς ὁ ἐν γάμῳ ὕμνος ὑμέναιος ἐκαλεῖτο. ἕτεροι δὲ καὶ ἄλλην τινὰ νεανίαν ἱστοροῦσιν Υμέναιον πρὸ ὥρας θανόντα, καὶ εἶναί τινα λόγον αὐτοῦ ἐν τοῖς γάμοις, ὃν καλοῦσι ὑμέναιον.

Σχόλια. Καὶ τὰς χθονίας κλῄσατε.] Εὐφρόνιος τὰς φοβεράς. πάντα γὰρ τὰ δεινὰ γῆς παραλογοῦσιν, εἰ δὲ τὰς μέγαν ἦχον ἀποτελούσας. ἢ τὰς ἀπὸ τῆς γῆς γινομένας. ὅτε γὰρ ἠχεῖ ἡ γῆ, ἀναπέμπει τὸν ἦχον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ δοκοῦσιν οἱ ἄνθρωποι ἐξ οὐρανοῦ γίνεσθαι τὰς τοιαύτας βροντάς, ἢ τὰς μέχρι γῆς ἀκουομένας. ἢ τὰς τὴν γῆν κινούσας.

Bisetus. Βροντὴ δὲ κατὰ Σουΐδαν, νεφῶν ψόφος ἐκ παρατρίψεως. ἢ ῥήξεως. Διὸς ἀστεροπάς] ἀστεροπὴ, καὶ κατὰ συγκοπὴν ἀστραπή. τὴν δὲ τὴν λέξιν Αριστοτέλης ἐν τῷ περὶ κόσμου οὕτως ἑρμηνεύει. κατὰ δὲ τὴν τοῦ νέφους ἔκρηξιν, πυρωθὲν τὸ πνεῦμα, καὶ λάμψαν ἀστραπὴ λέγεται. Αργῆτα κεραυνόν] τουτέστι λαμπρὸν, ἢ ταχὺν, καὶ κλίνεται. ἀργὴς, ἦτος. Αργης δὲ παροξύτονον, ὄνομα κύριον, εἷς τῶν Κυκλώπων ὁ σκευάζων τοὺς κεραυνοὺς τῷ Διῒ μυθευόμενος, καὶ ἄργης ὁ ὄφις κατὰ γλῶσσαν. ὅθεν ἀργειφόντης κατά τινας, ὁ ὀφιοκτόνος.

G

A

ΣΤΡΟΦΗ ΕΤΕΡΑ ΚΑΙ ΩΔΗ κώλων ιη.	VERSIO ALTERA ET CANTVS membrorum decem & octo.
Χο. Ὦ μέγα χρύσεον ἀστεροπῆς φάος.	*CH.* O *Magnum aureum fulguris lumen,*
Ὦ Διὸς ἄμβροτον ἔγχος πυρφόρον.	*O Iouis immortalis ensis ignifer,*
Βαρυαχέες ὀμβροφόροι θ' ἅμα	*Grauisonantia imbriferaq́; simul*
Βρονταί. αἷς ὅδε νῦν χθόνα σείει,	*Tonitrua, quibus hic nunc terram concutit,*
Διὰ σὲ πάντα κρατήσας. καὶ	B *Propter te omnibus dominans, &*
Πάρεδρον βασιλείαν ἔχει Διός.	*Consessilem reginam habere Iouis.*
Ἡμι. Ὑμὴν ὦ. ὑμέναι' ὦ.	SE. *Hymenae ô hymenae, ô*
Ἕπεσθε νῦν γάμοισιν ὦ	*Sequimini nunc nuptias, ô*
Φῦλα πάντα συννόμων	*Tribus omnes simul pascentium*
Πτεροφόρ' ἐπὶ πέδον Διός.	*Alata in pauimentum Iouis,*
Καὶ λέχος γαμήλιον.	*Et lectum nuptialem.*
Ὄρεξον ὦ μάκαιρα σὴν	*Praebe ô beata tuam*
Χεῖρα, καὶ πτερῶν ἐμῶν	*Manum, & alas meas*
Λαβοῦσα, συγχόρευσον.	C *Capiens, simul salta:*
Αἴρων δὲ κουφιῶ σ' ἐγώ.	*Eleuans autem leuem faciam te ego.*
Ἀλαλαί, ἰὴ παιών	*Sed euge euge paeon,*
Τήνελλα καλλίνικος ὦ	*Euge pulcher in victoria ô*
Δαιμόνων ὑπέρτατε.	*Felix supreme.*

Σχόλια. Ὦ μέγα χρύσεον.] εἴσθεσις ἑτέρα μέλους χοροῦ ... δύο διῃρημένη περιόδους κώλων ιη. ὧν τῆς πρώτης περιόδου ἀναπαιστικὰ ϛ. πλὴν τοῦ γ καὶ τελευταίου ἀκαταλήκτων. τῆς δευτέρας κῶλα ιβ τὸ α΄ δακτυλικὸν τρίμετρον ἀκατάληκτον. τὰ β ϛ θ ια΄ ἰαμβικὰ καταληκτικὰ δίμετρα. τὰ γ δ ε ζ ι ιβ τροχαϊκὰ ἑφθημιμερῆ. τὸ η ἰαμβικὸν ἑφθημιμερές. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνὶς ἣ καὶ τὸ δρᾶμα περατοῦται.

BISETVS. Ἄμβροτον ἔγχος] ἄμβροτος, ἄφθαρτος, θεῖος, ἀθάνατος.

Σχόλια. Αἷς ὅδε νῦν χθόνα σείει] ὁ Ζεὺς δηλονότι ἢ ὁ Πεισθέταιρος λαβὼν τὴν βασιλείαν.

BISETVS. Πάρεδρον βασιλείας] πάρεδρος, ἀρχή τις πολιτείας. Πολυδεύκης, Παρέδρους δ' ὀνομάζουσιν, οὓς αἱρεῖται ἄρχων, καὶ βασιλεύς, καὶ πολέμαρχος, δύο ἕκαστος, οὓς βούλεται. ἀλλὰ νῦν ἐπιθετικῶς λαμβάνεται, ἀντὶ τοῦ παρακαθήμενος, παραμένων, σύνθρονος. Βασιλεία δὲ παροξυτόνως κατὰ τὸν Σουίδαν λέγεται ἀρχὴ ἀνυπεύθυνος, τὸ ἀξίωμα. καὶ τὸ ἔθνος βασιλευόμενον ὑπὸ Περσῶν, Ἰνδῶν, Ἀράβων, ἢ ἄλλων τοιούτων. βασίλεια δὲ προπαροξυτόνως, ἡ τοῦ βασιλέως γυνή, ἡ βασιλίς, ἰδίως, ἡ βασίλισσα, καὶ κατὰ Μένανδρον βασίλιννα.

Σχόλια. Ὄρεξον ὦ μάκαιρα.] πρὸς τὴν βασιλείαν φησίν. εὐχείρως δὲ τὴν κωμικὴν ὄρχησιν ποιεῖται. Καὶ πτερῶν ἐμῶν.] οἱ γὰρ ὄρνιθες πτεροῖς ἀντὶ χειρῶν ἐχρῶντο.

BISETVS. Ἀλαλαί ἰὴ Παιών] ὁ Σουίδας ταῦτα λέγει εἶναι χοροῦ ἐπιφώνημα. Εὐστάθιος. ἰή, ἐπιφώνημα λεγόμενον ἐν τόποις, ὅπου τὸ θεῖον τιμᾶται. ὅθεν τὸ ἰὴ παιάν. καὶ ἰὴ ἐπίρρημα ἐνθουσιαστικὸν ἐπιφωνούμενον τῷ Ἀπόλλωνι, ἐν τῷ ἰὴ παιάν. καὶ ἰὴ παιάν, ἐπῳδὸς ἐστι τοῦ παιανικοῦ ὕμνου. Παιήων δὲ παρ' Ὁμήρῳ λέγεται ἰατρός. Καλὸν ἀείδοντες παιήονα. Ἰλ. Α. καὶ κατὰ συστολὴν Παιάων, ὁ καὶ Παιών, Παιῶνος παρὰ τοῖς μεθ' Ὅμηρον ὕμνος εἰς Ἀπόλλωνα, ὁ καὶ Παιὼν λεγόμενος. καὶ αὐτοῦ Ἀπόλλωνος ἐπίθετόν ἐστιν, ὅθεν τὸ ῥῆμα παιωνίζειν, καὶ παιανίζειν, τὸ ᾄδειν παιᾶνι φοίβῳ ὕμνον παιᾶνα. ἀλαλαὶ δέ, εἴπερ ἡ γραφὴ καλῶς ἔχει, ἀντὶ τοῦ ἀλαλή, ἢ δωρικῶς, ἀλαλά. ἐπίρρημα παρακελεύσεως, καὶ χαρᾶς φωνὴν σημαῖνον. καὶ τὸ ἀλαλάζειν, ἐπινικίως ἠχεῖν, ὥς φησιν Ἡσύχιος. καὶ ἀλαλαγμός, ἐπινίκιος ὕμνος, ἢ εὔφημος βοή. σημείωσαι δὲ ταύτην τὴν λέξιν, ἀλαλαί, παρὰ τοῖς ἄλλοις ποιηταῖς ἐν χρήσει οὐκ οὖσαν. ἀλλὰ διὰ τί, καὶ πότε ταῦτα, ἰὴ Παιάν, εἰς τὸν Ἀπόλλωνα ὑμνεῖσθαι ἤρξατο, Καλλίμαχος οὕτω δηλοῖ,

> Ἰὴ ἰὴ Παιῆον, ἀκούομεν οὕνεκα τοῦτο
> Δελφός τοι πρώτιστον ἐφύμνιον εὕρετο λαός,
> Ἦμος ἑκηβολίην χρυσέων ἐπεδείκνυσο τόξων.
> Πυθώ τοι κατιόντι συνήντετο δαιμόνιος θήρ,
> Αἰνὸς ὄφις, τὸν μὲν σὺ κατήναρες, ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ
> Βάλλων ὠκὺν ὀϊστόν, ἐπηΰτησε δὲ λαός
> Ἰὴ ἰὴ Παιῆον, ἵει βέλος.

Σχόλια. Τήνελλα.] τὸ τήνελλα μίμησίς ἐστι φωνῆς κρούματος αὐλοῦ ποιᾶς. ἀπὸ τοῦ ἐφυμνίου ὃ εἶπεν Ἀρχίλοχος εἰς τὸν Ἡρακλέα μετὰ τὸν ἆθλον Αὐγέου,

> Τήνελλα καλλίνικε χαῖρε ἄναξ Ἡρακλεῖς.
> Αὐτός τε καὶ Ἰόλαος αἰχμητὰ δύω.

δοκεῖ δὲ πρῶτος Ἀρχίλοχος ἐν Πάρῳ νικήσας τὸν Δήμητρος ὕμνον ἑαυτῷ τοῦτο ἐπιπεφωνηκέναι.

Ἀριστοφάνους κωμῳδιῶν ἑπτὰ καὶ τῶν εἰς αὐτὰς σχολίων ἀρχαίοις συντεθέντων γραμματικοῖς, ἃ δὴ ἀποστάλιν ἐν ἀντιγράφοις κείμενα διαφόροις καὶ πεφυρμένως, συνείλεκταί τε καὶ ὡς οἷόν τ' ἦν ἐπιμελέστατα διώρθωται παρὰ Μάρκου Μουσούρου τοῦ Κρητός.

ΤΕΛΟΣ

Finis.

ΕΙΡΗΝΗ

ΕΙΡΗΝΗΣ ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἤδη τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου κεκμηκότας τοὺς Ἀθηναίους καὶ τοὺς σύμπαντας Ἕλληνας Ἀριστοφάνης ἰδών, ἱκανὸς γὰρ διετρίβει πολεμούντων αὐτῶν χρόνος, τὸ δρᾶμα συνέγραψε τοῦτο προτρέπων τὰς πόλεις, καταθεμένους μὲν τὴν πρὸς ἀλλήλους φιλονεικίαν, ὁμόνοιαν δὲ καὶ εἰρήνην ἀντὶ τῆς προτέρας ἔχθρας ἑλέσθαι. παρεισάγει τοίνυν γεωργόν τινα Τρυγαῖον τοὔνομα, μάλιστα τῆς εἰρήνης ἀντιποιούμενον. ὃς ἀχθόμενος ἐπὶ τῷ πολέμῳ, εἰς οὐρανὸν ἀνελθεῖν ἐβουλεύσατο πρὸς τὸν Δία πευσόμενος παρ' αὐτοῦ, δι' ἣν αἰτίαν οὕτως ἐκτρέχει τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα, τοῦτόν τε ποιήσαντα πόλεμον αὐτοῖς. ὃν δὴ διαπορεύοντά τινα τρόπον τὴν εἰς οὐρανὸν πορείαν ποιήσει, παρησάγεται τρέφοντα κάνθαρον ὡς ἀναπτησόμενον εἰς οὐρανὸν δι' αὐτοῦ, Βελλεροφόντου δίκην. προσλογίζονται δ' οἱ δύο θεράποντες αὐτοῦ, οἷς καὶ ἐκτρέφειν προστέτακται τὸν κάνθαρον, δυσφοροῦντες ἐπὶ τοῖς αὐτοῦ σιτίοις. Ἡ δὲ σκηνὴ τοῦ δράματος ἐν μέσοις μὲν ἐπὶ τῆς γῆς. ἐν μέσοις δὲ ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ. ὁ δὲ χορὸς συνέστηκεν ἔκ τινων ἀνδρῶν Ἀττικῶν γεωργῶν.

ΑΛΛΩΣ.

Φέρεται ἐν ταῖς διδασκαλίαις, ὅτι καὶ ἑτέραν ἐδίδαξεν ὁμοίως Ἀριστοφάνης εἰρήνην. ἄδηλον οὖν φησιν Ἐρατοσθένης, πότερον τὴν αὐτὴν ἀνεδίδαξεν, ἢ ἑτέραν καθῆκεν, ἥτις οὐ σώζεται. Κράτης μέντοι δύο οἶδε δράματα γράφων οὕτως. ἀλλ' οὖν γε ἐπὶ τοῖς Ἀχαρνεῦσιν ἢ Βαβυλωνίοις ἢ ἐν τῇ ἑτέρᾳ Εἰρήνῃ. καὶ σποράδην δέ τινα ποιήματα παρατίθεται, ἅπερ ἐν τῇ νῦν φερομένῃ οὐκ ἔστιν.

ΑΛΛΩΣ.

Τρυγαῖος ἄγροικος πρεσβύτης Ἀθήνησιν, ὀχούμενος ἐπὶ τοῦ κανθάρου, ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναφέρεται. γενόμενος δὲ κατὰ τὴν τοῦ Διὸς οἰκίαν, ἐντυγχάνει τῷ Ἑρμῇ, καὶ ἀκούει ὅτι μετῳκισμένων τῶν θεῶν εἰς τὰ τοῦ οὐρανοῦ ἀνώτατα διὰ τὴν τῶν Ἑλλήνων ἀλληλοκτονίαν, ἐνοικίσας ὁ πόλεμος εἰς ἄντρον τι τὴν εἰρήνην καὶ καθείρξας λίθοις ἐπεφόρησε, καὶ νῦν μέλλει τὰς πόλεις ἐμβαλὼν ἐν θυίᾳ τρίβειν. μέχρι μὲν οὖν τινος ἐπὶ ξυροῦ φασὶν ἀκμῆς τὰ τῶν Ἑλλήνων ἐκινδυνεύετο πράγματα. ἔπειτα μεταπεμπομένου παρ' Ἀθηναίων τοῦ πολέμου δοίδυκα καὶ παρὰ Λακεδαιμονίων, κἀκείνων μὲν τὸν Κλέωνα, τῶν δὲ Λακεδαιμονίων ἐν Θρᾴκῃ τὸν Βρασίδαν ἀπολωλέναι φασκόντων, οὓς ὁ ποιητὴς ὡς κυκῶντας τὴν Ἑλλάδα δοίδυξιν εἴκασεν, αὐτὸς μὲν εἰσέρχεται δοίδυκα ποιήσων αὐτοσχεδίως. ἐν τούτῳ δὲ μηχαναῖς τῶν περὶ Τρυγαῖον γεωργῶν τὴν εἰρήνην ἀνελκυσάντων, οὐκ ἄνευ τῆς Ἑρμοῦ συνεργίας. τῶν χειροτεχνῶν ὅσοι μὲν ἢ λόφους ἢ ἀσπίδας ἢ ἄλλο τι τῶν κατὰ πόλεμον χρησίμων κατασκευάζοντες διέζων, κατηφείᾳ συνείχοντο, τῶν ὅπλων ἤδη διὰ τὴν εἰρήνην γενομένων ἀχρείων. ὅσοι δὲ βίον εἶχον ἐκ τῶν εἰρηνικῶν ἀσκημάτων ἐπιτηδευμάτων, οἷον εἰπεῖν δρεπανουργοῖς, καὶ χαλκεῦσι σμινυῶν, καὶ ὅλως γεωργοῖς, Τρυγαίῳ συγχαιρήσαντες παραγίνονται. μεθ' οὗ κρεοσφαγήσαντες ὡς ἐπὶ δεῖπνον καὶ γάμον κωμάζουσιν.

ΦΛΩΡ. ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΔΙ' ΙΑΜΒΩΝ.

Κλέων Ἀθηναῖός τε καὶ Βρασίδας Λάκων
Κυκῶντε πᾶσαν διὰ χρόνου τὴν Ἑλλάδα
Πόλεμον ἐνῶρσαν. δεινὰ δ' οὖν πεπονθότων
Δήμων, Τρυγαῖος ἀμπελουργὸς Ἀθμονεὺς
Οἰκτεῖρεν αὐτούς, καὶ λαβὼν τὸν κάνθαρον
Ἱππηδὸν ἐς τοὺς τοῦ Διὸς βαίνει δόμους,
Ζητῶν πρόσωπον κοῦφον Εἰρήνης θεᾶς,
Τὴν πόλεμος ἄντρον ἐν μυχοῖς ἐκρύψατο·
Ἑρμῇ πυλωροῦ δ' ἐντυχὼν ἕλκει θεὰν
Λαοῦ ξυνεργοῦ τῶν ἀγροίκων χρώμενος,
Ἁρμοῖ θανόντων Ἑλλάδος ταρακτόρων
Κλέωνι καὶ Βρασίδα ὑπ' ἀλλήλων φόνῳ
Μόλις δ' Ἀθήνας τὴν δ' ἄγων κατήλυθε.

Vobis benignisq́ utier. velut Laco
Athenienses esse fortes fassus est,
Sed in tabella: Pace sic tantùm licet
Picta fruisci, quamq́ nolint Pictones.
Ergo in poesi siue pictura modò
Aucti eritis isto Pacis infortunio.
Pacem reapse quam putatis in malis
Dare nec potis sim, siue possim, non duim.
Qui seruat inuitum, quasi occidat facit:
Quòd si in duello sit salus, ô Pax vale.
Non sum poëta Pacis, at versor magis.
Quid rursus ora auertitis? non fecimus
Versuram, ut isti bella qui crepant nimis.
Irena Aristophani vetus Comœdia est,
FLORENS recentat atq́ vortit barbarè:
Hoc est Latinè quantum & ut potuit, neque
Vanos latratus assis istorum facit,
Qui docta in hisce vellicant conamina,
Nostrate lingua postulantes scribere,
Ut ne quod ipsis non adest & nesciunt
Nobis sit, etsi non abest quod tantùm habent.
Vorsura vobis si placebit, plaudite,
Vel si nihil sapit vetusti, claudite.
Non acta non exacta certe fabula est.
Nec circum ut illa stet cadáve, interduim.
Placet hoc, in ipsis casibus laus publica est,
Tantum est, valete: Nolui hoc nescire vos.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ πρόσωπα.	DRAMATIS Personæ.
Οἰκέτης.	Verna,
Ἕτερος οἰκέτης.	Alter verna,
Τρυγαῖος.	Trygæus,
Παῖδες Τρυγαίου.	Liberi Tryg.
Ἑρμῆς.	Mercurius,
Πόλεμος.	Bellum,
Κυδοιμός.	Tumultus,
Χορὸς γεωργῶν Ἀθμονέων.	Chorus agricol. Athmon.
Θεράπων Τρυγαίου.	Famulus Trygæi,
Ἱεροκλῆς.	Hierocles,
Δρεπανουργός.	Falcarius,
Λοφοποιός.	Cristarius,
Θωρακοπώλης.	Loricarius,
Σαλπιγγοποιός.	Tubifex,
Κρανοπώλης.	Galearum propola,
Δορυξόος.	Hastarius,
Παῖς Λαμάχου.	Puer Lamachi,
Παῖς Κλεωνύμου.	Puer Cleonymi.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΕΙΡΗΝΗ.

ARISTOPHANIS IRENA, vel PAX.

Ex versione Q. Sept. Florentis Christiani.

Ad quam accesserunt eiusdem obseruationes & castigationes in eandem fabulam.

ΟΙΚΕΤΗΣ, ΕΤΕΡΟΣ ΟΙΚΕΤΗΣ.

VERNA, ALTER VERNA.

Αἶρ' αἶρε μᾶζαν ὡς τάχιστα κανθάρῳ.
Ετ. Ἰδού. Οἰ. Δὸς αὐτῷ τῷ κάκιστ' ἀπολουμένῳ.
Ετ. Καὶ μήποτ' αὐτῆς μᾶζαν ἡδίω φάγοι.
Οἰ. Δὸς μᾶζαν ἑτέραν ἐξ ὀνίδων πεπλασμένην.
Ετ. Ἰδοὺ μάλ' αὖθις. Οἰ. Ποῦ γὰρ ἣν νῦν δὴ 'φερες;
Οὐ κατέφαγ'; Ετ. Μὰ τὸν Δί', ἀλλ' ἐξαρπάσας
Ὅλην ἐνέκαψε περικυλίσας τοῖν ποδοῖν.
Οἰ. Ἀλλ' ὡς τάχιστα τρῖβε πολλὰς καὶ πυκνάς.
Ετ. Ἄνδρες κοπρολόγοι προσλάβεσθε πρὸς θεῶν.
Εἰ μή με βούλεσθ' ἀποπνιγέντα περιιδεῖν.
Οἰ. Ἑτέραν ἑτέραν δὸς παιδὸς ἡταιρηκότος.
Τετριμμένης γάρ φησιν ἐπιθυμεῖν. Ετ. Ἰδού.

Age numero offer huic turundam Cantharo.
AL. Ellam. VE. Ergo prabe perditè illi pessimo.
AL. Nunquam turundam dulciorem edet quidem.
VE. Cedò alteram fictam ex asselli stercore.
AL. En rursus. VE. An non belluauit alteram
Quam modò ferebas? AL. Imò per Iouem suis
Pedibus reuoluens deuorauit integram.
VE. Pleras crebrasq; quàm citissimè tere.
AL. Vos sterquilinilega innoco, fite adiuui,
Ni strangulandum habetis despicatui.
VE. Da consueti prisionis alteram,
Nam cupere tritam dicit. ALT. Eccillam: ô viri

Σχόλια. Αἶρ' αἶρε.] ἡ ὑπόθεσις τοῦ δράματος ἐκ ἰαμβείων τρ...ων... τῆς ... μετρίων ... ἀπὸ τοῦ ἀποθέσει ... τῷ τί ... ζητεῖ. δύο δὲ εἰσιν οἰκέται ... τρέφει ... ὁ δὲ ἕτερος μάττει. ὁ τρέφων ... τῷ μάττοντι. Μᾶζαν.] μᾶζα κυρίως ἡ τροφή, ἡ ἀπὸ γάλακτος καὶ σίτου ... τὸ μάττεσθαι. ... ἄλφιτον φυραθεῖσαν, ἀλλὰ τὸ ἀποπάτημα λέγει. ... μάττουσιν οἱ οἰκέται. κόπρον γὰρ φυρῶσι, ... ὡς ...

CHR. Αἶρ' αἶρε μᾶζαν.] Duos inducit famulos vel potius vernas, quorum alter Scarabæo præbet, alter præparat τὰς ὀνίδας pro cibo: proprius enim huic animalculo cibus, stercus est asininum, & inde nomen indeptum est, παρὰ τὸ κάνθωνα, qui asinus, & ὀρὸν vel θορὸν quod est σπέρμα, vnde θορεῖσειν seminare vel generare, quod Æschulus Amymona dixit θρώσκειν. Nam & nascitur & viuit è stercore, vt meritò κοπρεῖοντα vocauerit Hippocrates. Est autem insecti genus non grandius Tipulla quam τίφλην vel σίφλην faciunt. Dixit αἶρειν pro προσφέρειν, vt & inferius. Nam alias contrarium habet sensum, & est ἀφαιρεῖσθαι. Cæterùm qui versum hunc inter prouerbia recensuerunt, næ illi prouerbiorum nomine verba omnia & sententias comprehendunt. Μᾶζαν.] Pinsere solent farinas, quod μάττειν & φυρᾶσαι vocant, vnde μᾶζα quæ propriè offa est vel cibus ex lacte & frugibus, vt offa illa quæ apud Maronem Cerbero paratur. Hesychius farinam vult esse mixtam & subactam aqua & oleo. Galenus in de Alimentis postponit μᾶζαν pani crdeaceo, eamque multum habere πιτυρώδες & κοπρώδες significat, & ab Atheniensibus dictam esse τεῖπτην, quo modo vocaui Praxagoras Philotimi præceptor. Turundam vertendum putaui, quæ à terendo dicta, & qua ratione olim merendam & præbendam dicebant: Quod ita etiam visum esse Magno Scaligero in Notis ad Varronem de re Rustica magnopere gaudeo. Sed quòd apud Varronem doctissimus Turnebus rutundam legebat, hic locum fortassis habeat quia rutundæ istæ turundæ. Abusiuè autem vocat μᾶζαν τὸ ἀποπάτημα. Pinsi enim stercus credibile non est.

Σχόλια. Ὡς τάχιστα.] ἡ τάχος, ἡ διὰ ταχέως. κάνθαρος ... ζῶον ... τι ... τὸ μέγεθος. Ἰδού.] ... ὁ γὰρ ἕτερος τῶν οἰκετῶν, ὁ προσάγων ... ἐπιδίδωσι τροφήν. Τῷ κάκιστ' ἀπολουμένῳ.] ... τὸν κάνθαρον ... Μήποτ' αὐτῆς μᾶζαν.] πρὸς τὸ μεθύσμενον ... Ἐξ ὀνίδων.] ὡς ἐπιτήδες γὰρ πεπλασμένης ... τῶν ὄνων ἀποπατήματα.

BISETUS. Ἐξ ὀνίδων, τὰ τῶν ὄνων ἀποπατήματα, ὀνίδια, τὰ ἵππου τὸ ἀφόδευμα.

Σχόλια. Ἣν νῦν δὴ 'φερες.] οὕτως Ἀττικοὶ ἀντὶ τοῦ ἀρτίως ... ἐκείνου γὰρ αἰτοῦντος μᾶζαν ἑτέραν, φησὶν αὐτός. ἣν γὰρ νῦν προσέφερες οὐ κατέφαγε; ἄλλο δὲ φαγεῖν ... ἄλλο καταφαγεῖν ... τὸ τάξει. καταφαγεῖν ... τὸ ... ἀδηφαγεῖν ... λέγει. Περικυλίσας.] περιειλήσας καὶ περι-

συείδας. ἔθος ἢ τοῖς κανθάροις, τὰς ἰνῖδας παρακυλίειν. λέγεται ἢ ὁ κάνθαρος εἰς ἰνῖδας ἀποσπερματίζειν ἢ οὕτω περιστρέφειν ταῖς ποσὶν, ὡς ἂν ἐκ σπέρματος συμπαθεῖν, ἀποδιδόναι ἐν τῷ γεννᾶν. θῆλυς γὰρ κάνθαρος οὐ γίνεται, ἀλλὰ πάντες ἄρρενες. Τοῖν ποδοῖν.] πρὸς τὴν τάξιν τῶν παίδων ἀκολούθως τὸ δυικόν. Κοπρολόγοι.] τοῦτο ἢ πρὸς τοὺς ῥήτορας ἀποτείνεται, διαβάλλων αὐτοὺς ὡς μυσαροὺς ἢ λοιδόρους, ἢ τοὺς συνεργοὺς τῶν ὁμοδούλων εἰς ἐπικουρίαν καλεῖ. Προσλαβέσθε.] βοηθήσατε. σφίγξ γὰρ τῇ μιᾷ τὴν ῥῖνα. τῇ δὲ ἑτέρᾳ μάττει. ζητεῖ οὖν τοὺς διαδεξομένους. Ἀποπνιγῶ.] ἀποκλειομένων τῶν ῥινῶν τῷ θλίψει τῶν δακτύλων, ἀνάγκη συνοχουμένην τοῦ πνεύματος, πνίγεσθαι αὐτόν. Ἑτέραν ἑτέραν.] οἱ Ἀττικοὶ ἢ ἐπὶ πολλῶν λέγουσι, ἑτέραν. ἡμεῖς δὲ ἐπὶ δευτέρας μόνης. ἐπὶ λείπεις οὖν ἑτέραν ἔστιν. ὅλως ἢ ἡ παρατετηρημένη ἐπὶ τὸ τὸ ἑτέρῳ ἐν ἄλλω διαφορὰ παρ' Ἀττικοῖς οὐκ ἔστιν. Ηταιρηκότος.] ἀπὸ τῶν ἐκείνων δοκεῖ ἡ κόπρος τετρῖφθαι ὡς ἡταιρηκότων. ἐκ ἢ τοῦ ἑτοίμως προσενεγκεῖν, διαβάλλει τοὺς Ἀθηναίους, ὡς καὶ ποιοῦντας τὰ τοιαῦτα ἐν πάσχοντας.

BISETVS. Εταιρῶν, ὦ, ἐπὶ συνουσίας μισθαρνοῦ, ὡς Αἰσχίνης βιβλίῳ λέγει. ἢ ἡταιρηκέναι, μεμισθαρνηκέναι ἐπὶ τῷ σώματι, ἢ πεπορνευκέναι. ὅθεν ἡταιρηκὼς, ὁ τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ ἐφ' ὕβριν πεπρακώς.

CHR. Ην τοῦ δ' ἑφθός.] Attico interrogandi more τοῦ dixit pro ἀρτίως. καταφαγεῖν autem est heluonum more deuorare (vnde καταφαγᾶς heluo) non simpliciter ἐσθίειν, sed ἀθρόως, & confestim, vt indicet voracissimum esse animalculum. sed quod sequitur ἐνέκαψε, videtur esse ita auidè vorare vt sorbere videaris. Vsus est Alexis Comicus in lebete, ὁ δ' ἐγκάψας τὸ χεῖρ' εἰς τὴν γνάθον. sanè κάπτειν antiquis est edere, & κάπη dictum præsepe quia inde cibum sumant iumenta. Hinc βουκάπαι boum præsepia, & καπηλεῖα κτηνῶν τροφὴν, ne putemus κάπηλον dictum à vino, sed à cibo. Teleclides etiam dixit, ὦ διαποτ' ἐμὴ κάπτε τῶν ψωμάτων. Quid si inde Capere nostrum. Inde verò compositum ἐγκάπτειν, id est, exedere, vt dictum de Moreto: [illegible] sibi [illegible] exedendum est. Ab ea mente ἐγκάψαι est ἐκλεπτὸν ψωμίον, quasi quod plenè edendo [illegible]. Fortassis autem κάπτειν dictum per contractionem τοῦ καταφαγεῖν. sed miror quod Suidas ἐνέκαψε exponit ἐνέπιε, nisi legi ἐξέπιε. Nam Hesychium τὸ ἐγκάπτειν scribentem esse ἐκπιεῖν, potius audio, cùm κάπος sit eodem auctore πνεῦμα, & in sorbendo flatu opus sit. Videndum etiam apud Athenæum libro 9. doctorum Conuiuarum, cùm Porphyrionem ait σκάπτοντα πίνειν, num κάπτοντα potiùs legendum. Nam Plinius scripsit solum eum morsu bibere, neque enim audio Gesnerum qui legit διακόπτοντα. Κοπρολόγοι.] Videtur, inquit Glossographus Græcus, hæc oratio respicere Rhetoras quos vt sordidos & spurcidicos notat, aut cooperarios conseruos aduocare in auxilium. Nã cùm manu altera nares premat, altera intritum illud non alliatum faciat, quærit eos qui stercoribus consueti sunt olfaciendis. Ετέραν] Vt Latinè alter de duobus, sic ἕτερος Græcè vulgò dicitur. Hic tamen de pluribus Attico more, neque obseruata communi differentia. Quòd autem ait ἡταιρηκότος, non est consulendus Apollo Pythius super vocis huius interpretatione, quæ ἐπὶ πορνείας ferè semper vsurpatur, vnde ἑταῖραι. Latini verò consuetos vel flagitatos vocant τὰ παιδικά. sic postea Ganymedis oletum vocat Ambrosiam. videtur autem poeta noster insimulare Athenienses huius nefandæ libidinis quam soleant & patrare & pati. Imo arbitror rusticatim hic tangi quendam, (Cleonem puta) quem scarabæi similem faciat Aristophanes, & qui stercoris triti consuetudine fructum, vt ait ille, fullonium incitet. Nam Canthari pedibus conuoluentes τὰς ἰνῖδας ἀποσπερματίζουσι.

Ἑνός μὲν οὖν ἕνεκα ἀπολελύσθαί μοι δοκῶ.	*Lucro apposisse spero saltem hoc vnicum,*
Οὐδεὶς γὰρ ἂν φαίη με μάττοντ' ἐσθίειν.	*Intrita quòd me exesse nullus autumet.*
Οἰ. Αἰβοῖ. φέρ' ἄλλην. χἀτέραν μοι χἀτέραν,	VER. *vah fer aliam atque aliam atque rursus mihi aliam,*
Καὶ τρῖβ' ἑτέρας γε. Ετ. Μὰ τὸν Ἀπόλλω 'γὼ μὲν οὔ.	*Aliasq́; rursus intere.* ALT. *Haud ego pol quidem*
Οὐ γὰρ ἔθ' οἷός τ' εἰμ' ὑπερέχειν τῆς ἀντλίας.	*sentinæ odorem ferre non vltra queo:*
Αὐτὴν ἄρ' οἴσω περιλαβὼν τὴν ἀντλίαν.	*Sed vase sumpto nunc & illam deferam.*
Οἰ. Νὴ τὸν Δί' ἐς κόρακάς γε, καὶ σαυτόν γε πρός.	VER. *Apage, dierectè hinc, abi in malam crucem.*

Σχόλια. Ενὸς μὲν οὖν ἕνεκα ἀπολελύσθαι.] τοῦ τεῖβειν καὶ φυρᾶν τὴν κόπρον. ἐκέρδανα φησι διὰ τὸ μὴ ἴσως χρήζειν ὅτι τοιαύτης κόπρου ἐπὶ τῶν ἡταιρηκότων κόπρου. Οὐδεὶς φαίη.] οὐ γὰρ ἄν τις ὑποπτεύσειε διὰ τὸ φύρειν ἐμὲ, ἤδη ἐν τὴν κόπρον ἐσθίειν. οὐδένα γὰρ πιστεύειν οἴομαι ὅτι ἐπιμάττων ἢ φυρῶν, ἤδη ἢ ἐσθίω. εἰώθασι γὰρ ὅμα τῷ μάττειν, ἐσθίειν.

CHR. Χ' ἑτέραν.] Post ἄλλην dixit ἢ ἑτέραν pro ἢ ἄλλην, quod, vt diximus, Atticum est. Notandum est autem antiquos tres tantum numeros præcipuos habuisse, ἓν, δύο, τρία, postea dixisse χ' ἕτερον pro καὶ ἕτερον, vnde Latinum quatuor, & quinque καὶ ἕν καί. Hæc ego iamdudum didici à magno Dictatore Iulio Cæsare ex eius libris de Caussis linguæ Latinæ, & mihi visus dixisse nobilissimus senex, I puer atque tuo citus hæc subscribe libello. Sed & hoc addam, vocem Latinam cætera, detortam videri à Græco κἄτερα.

Σχόλια. Υπερέχειν.] ἀντὶ τοῦ ἀντέχειν ἐν ὑπομένειν τῆς ὀσμῆς. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν πλοίων, οἷς προσφέρεται ἡ ἀντλία. ἐν δὲ ἀγγεῖον. ὅθεν λέγει ἐν ᾧ ἀφύρα. ἀντλία ἢ ἡ τῶν πλοίων σκαφὴ, ἢ Πεισίδας. ἐκ τῶν ἐχόντων τὰς δυσώδεις ἀντλίας.

CHR. Υπερέχειν τῆς ἀντλίας.] Ferre, inquit, nequeo odorem, translatione à nauigiis pondere aquarum gemētibus sumpta, & eorum sentina quæ dici haustrum potest. sic enim vas illud vocat in quo terit pinsitque τὸ ἀποπάτημα. sunt autem graueolentes ἀντλίαι vel ex Pisida, ἐκ τῶν ἐχόντων δυσώδεις ἀντλίας, citante Suida.

Ετ. Υμῶν δέ γ' εἴπῃς οἶδέ μοι κατειπάτω, A
Πόθεν ἂν πριαίμην ῥῖνα μὴ τετρημένην.
Οὐδὲν γὰρ ἔργον ἦν ἄρ' ἀθλιώτερον,
Ἢ κανθάρῳ μάττοντα παρέχειν ἐσθίειν.
Ὗς μὲν γὰρ ὥσπερ ἂν χέσῃ τις, ἢ κύων,
Φαύλως ἐρείδει. τοῦτο δ' ὑπὸ φρονήματος
Βρενθύεταί τε καὶ φαγεῖν οὐκ ἀξιοῖ,
Ἢν μὴ παραθῶ τρίψας δι' ἡμέρας ὅλης, B
Ὥσπερ γυναικὶ γογγύλην μεμαγμένην.
Ἀλλ' εἰ πέπαυται τῆς ἐδωδῆς, σκέψομαι,
Τηδὶ παροίξας τῆς θύρας, ἵνα μή μ' ἴδῃ.
Ἔρειδε, μὴ παύσαιο μήποτ' ἐσθίων
Τέως, ἕως σαυτὸν λάθῃς διαρραγείς.
Οἷον δὲ κύψας ὁ κατάρατος ἐσθίει,
Ὥσπερ παλαιστὴς παραβαλὼν τοὺς γομφίους.
Καὶ ταῦτα τὴν κεφαλήν τε καὶ τὼ χεῖρέ πως
Ὡδὶ περιάγων, ὥσπερ οἱ τὰ σχοινία C
Τὰ παχέα συμβάλλοντες εἰς τὰς ὁλκάδας.
Μιαρὸν τὸ χρῆμα καὶ κάκοσμον καὶ βορόν.
Χ' ὤτου ποτ' ἐστὶ δαιμόνων ἡ προσβολή.
Οι. Οὐκ οἶδ'. Ἀφροδίτης μὲν γὰρ οὔ μοι φαίνεται,
Οὐ μὴν Χαρίτων γε. τοῦ γάρ ἐστ'; οὐκ ἔσθ' ὅπως
Τοῦτ' ἔστι τὸ τέρας οὐ Διὸς καταιβάτου. D

AL. *Potis ne vestrum est indicare quispiam,*
Quanti haud vacuas prastinem ades narium,
Namque esse neilum censeo infelicius,
Quàm terere qua mox Cantharus voret rapax.
Iam sus canisve quale stercus egeras
Statim expedibit: Hic nimis superbiens
Altùm sapit, nec postulat se mandere,
Ni trita totam per diem apposiuero
Velut subactam feminis rapam solent.
Sed aucupabo num famem compresseris
Forem recludam paululùm, ne viderit.
Incumbe nauiter esui, nec desine.
Disruptus usq; donicum fefelleris.
En exsecrandus quale cernuans vorat,
Laxans molares ceu solet quinquertio:
Ad hæc capútque motat & versat manus,
Velut rudentum & funium serilia
Qui crassa torquent ad rates onerarias.
Vorax, scelestum, putidum spectaculum:
Quis hoc deorum iratus innexit malum?
VER. *Nescio, neque esse Veneris apparet dea*
Nec Gratiarum, tale mirum ni fuat
Monstrum expiandum prorsus Elicij Iouis.

Σχόλια. Υμῶν δέ γ' εἴπῃς.] πρὸς τοὺς ἀκροατὰς τὸν λόγον ὁ ποιητὴς ἄγαν εὐφυῶς ποιεῖται. Μὴ τετρημένην.] διὰ τὸ μὴ ὀσφραίνεσθαι τῆς κόπρου τὸν μυκτῆρα ἀποκεκλεισμένον. Ὥσπερ ἂν χέσῃ τις.] ἄνθρωπος δηλονότι. ὥσπερ ἂν χέσῃ τίς φησιν, οὕτως ἐσθίει τὸ ἀπόπατημα καὶ ὗς καὶ κύων, μὴ δεόμενοι τοῦ μάττεσθαι. Φαύλως ἐρείδει.] συντόνως ἐσθίει. οὕτω γὰρ φασὶν οἱ Ἀττικοὶ πᾶν ὅ τι ποιοῦσι συντόνως γινόμενον. ἡ δὲ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ἐρεσσόντων, καὶ ἐπερειδομένων ταῖς κώπαις. τὸ δὲ βρενθύεται, ἀντὶ τοῦ μέγα φρονεῖ.

BISETVS. Βρενθύεσθαι, ὥς φησιν Εὐστάθιος, κατατρυφᾶν ἀλαζονικῶς. παρὰ τὸ βρένθος, ὃ τὴν ὑπερηφανίαν, καὶ ἀλαζονείαν σημαίνει.

CHR. Φαύλως ἐρείδει.] Quod Latini miserè, id est, valdè, φαύλως dixit. Scholiastes Græcus exponit συντόμως. Sed si vehementiam vox illa indicat συντόνως potius legerem apud illum Scholiastem. Nam & sic puto Euripidem de Polyphemo Cyclope dixisse φαγεῖν ῥυθμῷ τινί. Neque sudas id negare videtur, qui ait ἐρείδειν apud Atticos dici cùm aliquid magno nisu & vehementia fit. Aliàs φαῦλον apud Græcos multa significat. Nam & rude & impolitum sæpè, & μοχθηρὸν & magnum, vt sophocles in captiueis, εἰ μικρὸς ὢν τὰ φαῦλα νικήσας ἔχω. Quin contrà pro paruo, vili & abiecto. Demosthenes contra Cononem, φαύλας πληγὰς dixit. Est etiam ῥᾴδιον εὔκολον & εὐχερές, qua notione hic accipi potest, vt & idem comicus dixit εἴθε φαύλως ἐκβάλοις τὴν ἔνθεσιν. id est, facilè & sine nisu aut labore. Est ergo hic φαύλως ἐρείδει, quod aliter dixerimus ἁπλῶς καὶ ἀπεριέργως μάττεται. est autem Metaphora à remigantibus qui remis innituntur. Itaque siue συντόμως siue συντόνως exponas τὸ φαύλως, nihil interest. Nam vel statim & facilè erit, vel σφόδρα & πάνυ. Hesychius emendandus ἔρειδε, συντόμως ἐσθιε, lege ἔσθιε, neque dubito quin respexerit ille Grammaticus ad ea quæ sequuntur, ἔρειδε, μὴ παύσαιο. Sed & sudas ipsum ἐρείδειν dicit esse συντόνως ἐσθίειν. Suspicor ergo alludere Aristophanem per verbum ἐρείδειν (quod etiam est συνουσιάζειν) ad nefandam libidinem, & notari incestos mores Cleonis, de quo inferius plura. Τοῦτο δ' ὑπὸ.] Pro τοῦτο legendum putabam οὗτος ὑπό, vt ad Scarabeũ referatur. Quod autem ait βρενθύεται, intolerandam superbiam & arrogantiam Cleonis notat, quem preterea Scarabęum facit & παιδεραστήν. Sic in Nubibus hoc verbi vsurpat de socrate, βρενθύει τ' ἐν ταῖς ὁδοῖς, quod citatur etiam à Laertio.

Σχ. Ὥσπερ γυναικὶ γογγύλην.] αἱ γὰρ γυναῖκες, ἵνα μὴ δοκεῖν πολυφάγοι εἶναι, ἐκ τοῦ τυχόντος τῆς μάζης μικρᾶς εἶναι δοκούσης ὀλιγοφαγίας δόξαν ἐμφαίνουσι, στρογγύλας ποιοῦσι τὰς μάζας ὡς γογγύλας, αἱ εἰσιν εἶδος λαχάνου. Ἐκ τοῦ γογγυλίζειν τὸ μεταστρέφειν. ἔστι δὲ καὶ γογγύλος λίθος. Ἀλλ' εἰ πέπαυται.] εἰ ἐπαύσατο δηλονότι κορεσθεὶς ὑπ' αὐτῆς. Παροίξας.] ὀλίγον διανοίξας τὴν θύραν. ὡς εἰδέναι μὲν τὰ ὑπ' αὐτοῦ πραττόμενα, μὴ ὁραθῆναι δὲ ὑπ' αὐτοῦ. ἀνοίγει δὲ ἠρέμα, καὶ βλέπει εἴτε ἐσθίει, εἴτε πέπαυται.

CHR. Γογγύλην μεμαγμένην] Mulieres enim ne videãtur edaciores, turũdas rotũdas faciunt instar raparũ, quæ quia rotũdæ γογγύλαι & στρογγύλαι dicũtur, vnde γογγυλίδες Theophrasto, & verbum γογγυλίζειν quod est μεταστρέφειν, vt in Θεσμοφοριαζούσαις ait γογγυλίσας καὶ συστρέψας ἐπὶ τὸ πέος. Apud Hesych. in multis optimũ Grãmaticũ vsurpatur, p γογγρύζειν & γρυλίζειν, i. grunnire, nisi codices sunt mendosi. Nam putem legendum γογγρυλίζειν pro γογγυλίζειν. Quorsum enim rotũditas ad grunnitũ?

BISET.

BISETUS. Ἐρείδεσθαι] ἐρείδειν μεταφορικῶς, οὐχ ἁπλῶς τὸ ἐσθίειν, ἀλλὰ τὸ συντόνως, καὶ μεθ' ὁρμῆς, καὶ βίας, καὶ μεγάλης ἐπιθυμίας ἐσθίειν. ἀπὸ τῶν ἐριδόντων, καὶ ἐπερειδομένων τῇ κώπαις. καὶ ἐρείδειν φασὶν οἱ Ἀθηναῖοι πᾶν τὸ συντόνως γινόμενον. Σουίδας. ἀλλαχοῦ δὲ τὸ πρὸς ἔρειν ἀντιβαίνειν, καὶ ἵνα στῆναι, καὶ ὠθεῖν. καὶ τὸ στοιβάζειν. καὶ τὸ ἱδράζειν. παρὰ δὲ τοῖς Κωμικοῖς, ἐρείδειν γυναῖκα, ἀντὶ τοῦ βινεῖν, ὁμωνύμως λαμβάνεται. Εὐστάθιος.

Σχόλια. Οἷον δ' ἐκύψας.] διὰ τὸ χάνατος ἀδηφαγίαν αὐτοῦ δηλοῖ. Ὥσπερ παλαιστής.] διὰ τὸ τοὺς παλαιστὰς μομφεῖν διαιρουμένους ἐν τῷ κυλίειν τὴν κόπρον. παραβαλὼν δὲ ἀντὶ τοῦ χαλάσας τοὺς προσθίους ὀδόντας. Ὥσπερ οἱ τὰ σχοινία.] οὕτως φησὶ κινούμενος, ὥσπερ οἱ τὰ μεγάλα σχοινία ἐργαζόμενοι τῷ πλείονι ὅλῳ τῷ σώματι καὶ δυνάμει ἐργάζονται. Συμβάλλοντες] συμπλέκοντες, τούτους δὲ ἐκάλουν καὶ σχοινοσυμβόλους. καὶ κάκοσμον. δικαίως τὰ τοιαῦτα ἐσθιόμενα, κάκοσμά ἐστι. χ' ὅτου ποτ' ἐστιν. ἐπεὶ ἕκαστον τῶν ὀρνίων ἀνάκειται θεῶν τινι, ὡς αἰετὸς τῷ Διΐ, τίνος ἄρα ἐστιν. οὐκ οἶδα. ἐστιν οὖν τῆς Ἀφροδίτης φησίν. ἐπεὶ αὕτη μὲν μύροις χαίρει. ὁ δὲ δυσώδης ἐστιν. Προσβολή.] ἡ ζημία ἡ τῶν δαιμόνων ὀργή. ἐστι δὲ τοῦ εἰπεῖν, ζῶον. ζημίαν εἶπε καταρώμενος ἑαυτῷ. Διὸς καταιβάτου.] καταιβάτης τιμᾶται Ζεὺς, διὰ τὸ καταβιβάζειν τοὺς κεραυνούς. ἢ ἀπὸ τοῦ καταβαίνειν δι' ἔρωτα τῶν γυναικῶν. παίζει δὲ καταιβάτην καλῶν, ἐπεὶ κόπροις τρέφεται ὁ κάνθαρος.

CHR. Παραβαλὼν τοὺς γομφίους.] Laxans anteriores dentes: Non vulgare est in hoc significatu hoc verbum. Sed ex veteribus Grammaticis docemur παραβάλλεσθαι esse παύεσθαι, translatúmque esse à remis. Ait enim Suidas παραβαλεῖν esse remum laxare: paulò post ne discedat à metaphora dixit συμβάλλοντες & προσβολή, vbi συμβάλλειν est connectere, & qui funes illos nectebant dicti sunt χοινοσύμβολοι. Omnino innuit corporis incuruationem quam pandiculationem possumus vocare. Sic συμβαλεῖν ἔπη κακὰ dixit Sophocles pro λοιδορεῖν, quia verba conseruntur, imo differuntur & mutantur. At vero προσβολὴν dixit pro pœna vel dira deatum ira & verè ζημία. Nam & antiquum prouerbium habemus (puta ὀνειροκριτικὸν) quod sic habet, κόπρω καθεσθεὶς ζημίας ἕξεις τρόπους. Sanè mihi videtur respexisse ad illud παλαιστὴς παραβαλών, est enim προσβολὴ athletarum iunctura & cohæsio. X' ὅτου ποτ' ἐστιν] Malè hæc distincta sunt, illud enim, οὐκ οἶδα quod sequitur, distinguendum ὑποστιγμῇ & ad priora referendum, vt dicat: Neque scio quis deorum nobis hoc monstri inuexit, Neque enim Veneris est aut Gratiarum. Itaque verba hæc adhuc sunt, alterius famuli, quæ continuanda etiam videntur ad illa vsque, ἤγω δ' ἐὶ τὸν λόγον. Διὸς καταιβάτου] Iupiter καταιβάτης & descensor indigitabatur, siue quia fulmina de cęlo in terras mittat, siue quia descendat in amores mulierum. Fuit autem ara dicata Ioui καταιβάτῃ, teste Pausania in Eliacis prioribus. Romulus Amazæus Elicium vertit. Sanè ludit poeta in voce καταιβάτου propter Scarabęum qui infimis fimis & spurcis oletis vescitur.

ΕΤ. Οὐκοῦν ἂν ἤδη τῶν θεατῶν τις λέγοι
Νεανίας δοκησίσοφος. τὸ δὲ πρᾶγμα τί;
Ὁ κάνθαρος δὲ πρὸς τί; κᾆτ' αὐτῷ γ' ἀνὴρ
Ἰωνικός τις φησὶ παρακαθήμενος,
Δοκέω μὲν ἐς Κλέωνα τοῦτ' αἰνίττεται,
Ὡς κεῖνος ἀναιδέως τὴν σπατίλην ἐσθίει.
Ἀλλ' εἰσιὼν τῷ κανθάρῳ δώσω πιεῖν.
ΟΙ. Ἐγὼ δὲ τὸν λόγον γε τοῖσι παιδίοις,
Καὶ τοῖσιν ἀνδρίοισι, καὶ τοῖς ἀνδράσι,
Καὶ τοῖς ὑπὲρ τούτοισιν ἀνδράσι φράσω.
Καὶ τοῖς ὑπερηνορέουσιν ἔτι τούτοις μάλα.
Ὁ δεσπότης μου μαίνεται καινὸν τρόπον,
Οὐχ ὅνπερ ὑμεῖς, ἀλλ' ἕτερον καινὸν πάνυ.
Δι' ἡμέρας γὰρ εἰς τὸν οὐρανὸν βλέπων,
Ὡδὶ κεχηνώς, λοιδορεῖται τῷ Διΐ.
Καί φησιν, ὦ Ζεῦ, τί ποτε βουλεύει ποιεῖν.
Κατάθου τὸ κόρημα. μὴ κόρει τὴν Ἑλλάδα.
Ἔα ἔα,
Σιγήσαθ' ὡς φωνῆς ἀκούειν μοι δοκῶ.

ALT. *Hoc nempe si quis spectet adolescens catus*
Et falsi sapiens, inquiet, Quid hoc rei est?
Quorsum iste scarabæus? dein vir suggeret
Assessor illi tale quiddam Ionicum,
Hoc in Cleonem ritè coniectum reor,
Vt qui impudenter vesceretur stercore.
Sed introibo & Cantharo potum dabo.
VER. *Ego verò homullis, pumilis, puellulis*
Virisq́ue, & aliis grandioribus viris,
Adultioribusq́ue sermonem volo
Conserere: Herus solennia insanit meus,
Non more vestro, verùm inaudito & nouo.
Namque ore hianti interdiu cœlum tuens
Incusat vsque & pipulo differt Iouem.
Aitque, Quid molire? scopas Iuppiter
Depone, & auffer Græciam peruerrere.
Manete vos,
Tacete, vocem audire visus sum mihi.

Σχόλια. Οὐκοῦν ἂν ἤδη τῶν θεατῶν.] ἐντεῦθεν θέλων τὴν ὑπόθεσιν δηλῶσαι, σκώπτει τοὺς Ἀθηναίους ὡς φιλοκερδεῖς καὶ φιλοδίκους καὶ φιλολοιδόρους. φύσει γὰρ πάντας εἰς τῶν θεωμένων βλέπων τὸν κάνθαρον πρὸς τί τὸν κάνθαρον πεποίηκεν Ἀριστοφάνης. εἶτα ἄλλως ἐλλόγιμος δοκῶν εἶναι, λέγει πάντως τὸν Κλέωνα θέλει σκῶψαι ὁμοίως ὄζοντα αὐτῷ. ταῦτα δὲ λέγει τοὺς θεατὰς διαλέγεσθαι πρὸς ἀλλήλους πρὶν μαθεῖν τὴν ὑπόθεσιν. ἰστέον δὲ, ὡς βυρσοπώλης ἦν ὁ Κλέων, αἱ δὲ βύρσαι δυσώδεις. Τὴν σπατίλην ἐσθίει.] ἀντὶ τοῦ ἤσθιεν. ἀποθανὼν γὰρ ἦν ὁ Κλέων. σπατίλη δὲ, ἡ ἀνθρωπίνη κόπρος, ἢ τὸ ἀπόξυσμα τῶν βυρσῶν τὸ μικρὸν, ὃ ἐκβάλλεται ὑπὸ τῶν σκυτέων. Οὐχ ὅνπερ ὑμεῖς] διαβάλλει αὐτοὺς ὡς μαινομένους· μανίαν δὲ αἰνίττεται. Τὸ κόρημα] τὸ κάλλυντρον. τὸ σάρον. ᾧ εἰώθασιν ἀποκαθαίρειν τὰς ῥύπους τῶν οἴκων. τὸ δὲ μὴ κόρει, ἀντὶ τοῦ ἔρημον οἰκητόρων μὴ ποίει διὰ τὸν πόλεμον.

CHR. Οὐκοῦν ἂν ἤδη.] Hic habes Protasin. Nam accingit se ad narrationem, sed interim notat Athenienses tanquam auaros, litigiosos & derisores, & occurrit obiectioni quam fingit fieri à spectatoribus, inter quos iuuenes insimulat arrogantiæ & δοκησισοφίας. Eò tamen properat semper vt Cleonem quem Attico melle (quod est λοιδορεῖν) perlinit, non à se, sed à quibusuis potius ó;

ſtendat vituperari. Profectò mira eſt huius Comici in fabulis ſuis Oeconomia. Ἰωνικός τις.] Ionicum dixit non pro Græco ſolùm, ſed Athenienſe, qualis erat Cleon. Sic apud Thucydidem (principem hiſtoricum in orationis ſtructura qui bellū hoc Peloponneſiacum vere, vt puto depinxit, Demegorias fortaſſis finxit) lib. 5. ait Braſidas Græcorùm ille alter piſtillus ad Lacedæmonios, καὶ ὅτι Δωριῆς μέλλετε Ἴωσι μάχεσθαι, id eſt, Abluaijsις. Τὴν σκατίλην ἐδίει.] Putat Schol. aſteſi ἐδίει dictum pro ἤδιεν, quia tunc cùm hęc ſcriberet Ariſtophanes mortuus erat Cleon, vt apparet ex ſequentibus. Neque ſanè noua eſt hæc temporis mutatio apud poetas, præſertim quum ſæpè vt & apud Æſchulum videas ἀναχρονισμούς, quæ non ſunt errata memoriæ, ſed præcepta Oeconomiæ. At σκατίλην dixit quia Cleon βυρσοδέψης & σκατοφάγος. Nam coria & pelles apparabantur non ſine humano ſtercore, éſtque σκατίλη id ipſum σπίλαθος vel σίλλος, ſordes & ablecta coriorum, dicta ἀπὸ τοῦ σπᾶσθαι quia trahantur & eradantur. Heſychius rectè exponit σπάθος corium, δέρμα & σκύτος, vt ab eadem mente σπαθητὰς ἐσθῆτας paueratas veſtes dictas exiſtimem, idémque etymon. Interim emendandum puto Scholiaſtem Græcum qui σκατίλην ait eſſe τὸ ἀπόξυσμα τῶν βυρσῶν τὸ μικρὸν ὃ ἐκβάλλεται, quaſi dicas ramentum tergorum taurinorum ſpurcum quod ablegitur. Nam legendum arbitror τὸ μιαρὸν ὃ ἐκβάλλεται. Etiam apud Sudam pro μικρὰ δέρματα reponendum fortean μιαρά, etſi ſcio poſſe excuſari lectionem τῶν μικρῶν. Dico tamen quod ſentio, neque me adhuc ſententię poenitet. Ὑπερηνορέουσι.] Pro ὑπεραχμάζουσι dictum puto, id eſt, ętate prouectioribus: alias valet ſuperbis & ſupra hominem ſapientibus. Οὐχ ὅπερ ὑμεῖς.] Legerem ὑμεῖς. & notat Athenienſes tanquam litigioſos fori tricones, & qui iudicandi inſania laborent, vt ille in Veſpis Philocleon. Τὸ κόρημα.] Tranſlatio ab euerriculis vel ſcopis quibus veſtimentorum vel ædium ſordes purgantur. ſcribendum autem puto μὴ κκόρει geminato κ; vt ſit pro μὴ ἐκκόρει: & ſic videtur legiſſe Sudas: Nam ſi ſimpliciter κόρει dixiſſet ambigua eſſet ſignificatio, quia κορεῖν eſt etiam ἐπιμελεῖσθαι, vnde κόροι & κόραι pueri & puellæ, quod magna cura & ſtudio indigent. & νεωκόροι dicti non qui templa vel ædes verrunt & purgant, ſed qui tuentur & cuſtodiunt, fortaſſis ἀπὸ τῆς ὥρας, id eſt, cura, interpoſito κ. Quamquam non me latet κόρην deriuari ſecundùm Grāmaticos vel ἀπὸ τοῦ καθαίρειν & pupillam ſic vocari quaſi χώρην, vt per quam fluat facultas videndi. ſed hoc loco ἐκκορεῖν dixit pro vacuefacere & deſolare, vel funditus perdere, vt dixit Menander, ἐκκορηθείης, id eſt, ἄρδην ἀπολοιθείης. Aliquando eſt abigere, vt in illo ἐκκόρει κόρει κορώνην, quod in nuptiis olim accini ſolitum teſtatur Orus Apollo. Videtur aliud eſſe κόρημα, aliud σάρον, etſi à Grammaticis confunduntur ſæpè. Nam illud verriculum eſt quod nos vocamus *Balay*, hoc autem (σάρον puta) ſcopæ id eſt virgulæ purgatoriæ, Byzantij vocabant καλλυντρον. Apud Heſychium neſcio quid ſit ἀκίβαρον, Et redeo ad imperitorum querelam, Corruptus eſt locus. Ait enim Heſychius Ionem Argiuis dixiſſe, ὡς παλαιὸν ἀκίσαρον, fortaſſe ſcripſerat ὡς παλαιὸν ἄχειες σάρον, id eſt infirmus, vt veteres & diſſolutæ ſcopæ, ſcilicet ſenium debile ſignificans. Εα ἔα.] Hæc ſeparatim legenda, neque verſum adiuuant, Parepigraphe vocatur, vt apud Auſonium Hui, & ſępè apud Tragicos. Nos plura ad Æſchyli Prometheum.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ, ΟΙΚΕΤΗΣ.

Τρ. Ὦ Ζεῦ, τί δρασείεις ποθ' ἡμῶν τὸν λεών.
Λήσεις σεαυτὸν τὰς πόλεις ἐκκοκκίσας;
Οἰ. Τοῦτ' ἐστὶ δὴ τὸ κακὸν αὔθ' ὁ 'γὼ 'λεγον.
Τὸ γὰρ παράδειγμα τῶν μανιῶν ἀκούετε.
Ἃ δ' εἶπε πρῶτον ἡνίκ' ἤρχεθ' ἡ χολή,
Πεύσεσθ'. ἔφασκε γὰρ πρὸς αὑτὸν ἐνθαδί.
Πῶς ἄν ποτ' ἀφικοίμην ἂν εὐθὺ τοῦ Διός.
Ἔπειτα λεπτὰ κλιμάκια ποιούμενος.
Πρὸς ταῦτ' ἀνερριχᾶτ' ἂν εἰς τὸν οὐρανόν,
Ἕως ξυνετρίβη τῆς κεφαλῆς καταρρυείς.

TRYGÆVS, VERNA.

TRY. Quid huic popello facturus ô Iuppiter?
Vrbésne falles ipſus exciccans tuas?
VER. Pol illud ecce quod modò aiebam malum.
Inſaniarum ſpecimen en ſpicitur nouum.
Ac quæ ille dixit, ira cùm ferueſceret,
Scibitis: apud ſe quippe ſic locutus eſt,
Qui rectà adire regiam Iouis queam?
Deinde tennes ſcalularum machinas
Faciens in altum ſe trahebat æthera,
Donec relapſus præcipe illiſit caput:

CHR. Ὦ Ζεῦ.] Incipit loqui Trygęus, vinitori conueniens nomen, eſt enim τρυγητὸς vindemia. βουλεύῃ autem Atticè pro βουλεύῃ, vt in Ranis ἔχει μίσος, pro ἔχῃ, & μάχει pro μάχῃ. Et alibi ſic ſæpè.

Σχόλια. Τί δρασείεις] ἄρα τί διανοῇ. εἰσιὼν δὲ ταῦτά φησιν ὁ Τρυγαῖος. τὸ δὲ ὄνομα εὕρεσιν ὁ μὲν Ἡρωδιανὸς προσθεὶς τὸ σ. οἱ δὲ λοιποί, ὡς τὸ Τίμαιος προπαροξύνουσι. Λήσεις σεαυτὸν] ἀντὶ τοῦ ἀγνοεῖς τέλειον ἀπολέσας τὰς πόλεις. ἐκκοκκίσας δὲ, ἐρημώσας. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ῥοιῶν τῶν τοὺς κόκκους καθαιρομένων. Τρυγαῖος δὲ ταῦτα λέγει.

CHR. Ἐκκοκκίσας.] Pro ἐρημώσας dictum, tranſlatúmque à granis mali Punici. exacinare dicerem vel potius exciccare: nam κόκκος ciccus mutato o paruo in i. Nos Franci propriè *egrainer*.

Σχόλια. Τῶν μανιῶν] ἀντὶ τοῦ τῆς μανίας. λέγεται δὲ ἑνικῶς ἡ μανία μὴ ὑπάρχει, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ πληθυντικῶς. Εὐθὺ τοῦ Διός.] καὶ διὰ τούτου τὴν ὑπερηφανίαν αὐτοῦ δηλοῖ. τὸ θέλειν κατ' εὐθεῖαν εἰς τὰς τοῦ Διὸς ἐλθεῖν αὐλάς. Ἀνερριχᾶτο] τὸ πρὸς τοίχους ἀναβαίνειν καὶ χερσὶ καὶ ποσί, ἀνερριχᾶσθαι φασί. γίνεται δὲ, ἐκ τοῦ ἀράχνης, ἀραχνιῶ. καὶ ἐν ὑπερβιβασμῷ, ἀναρριχῶ.

CHR. Τῶν μανιῶν.] Pro singulari τῆς μανίας, sed sæpè plurali numero vtuntur Attici. Mox vbi legitur πρὸς αὐτ, malim αὑτ spiritu denso. Ἕως ξυντετρίψῃ τῆς κεφαλῆς.] Etiam Atticam phrasin accipiunt genitiuum sic positum, & sic Sudas: sed non malè iungatur cum καταρρυείς. Ἀνέρριχᾶτο.] Pedibus & manibus reptare per parietes vocat ἀναρριχᾶσθαι vel ab araneis quasi ἀραχνᾶσθαι, nam ἀράχνιον per ὑπερβιβασμὸν aut litterarum transpositionem ἀναρριχᾶσθαι vel translatum à genere illo Cophinorū qui ἄρριχοι dicuntur, quique funibus trahi & duci solent: sunt autem vasa viminea.

Ἐχθὲς δὲ μετὰ ταῦτ' ἐκφθαρεὶς οὐκ οἶδ' ὅποι,
Εἰσήγαγ' Αἰτναῖον μέγιστον κάνθαρον,
Κἄπειτα τοῦτον ἱπποκομεῖν μ' ἠνάγκασε.
Κἀυτὸς καταψῶν αὐτὸν ὥσπερ πωλίον,
Ὦ πηγάσιόν μοι φησὶ γενναῖον πτερὸν,
Ὅπως πετήσῃ μ' εὐθὺ τοῦ Διὸς λαβών.
Ἀλλ', ὅ,τι ποιεῖ, τηδὶ διακύψας ὄψομαι.
Οἴμοι τάλας· ἴτε δεῦρο δεῦρ' ὦ γείτονες.
Ὁ δεσπότης γάρ μου μετέωρος αἴρεται
Ἱππηδὸν εἰς τὸν ἀέρ' ἐπὶ τοῦ κανθάρου.

Heriq́; post hæc nescio quò eliminans
Inuexit Ætnæum scarabæum maximum,
Cui nunc equiso cogor esse ingratus:
Quemq́; ipse blandis plausibus pullum velut
Mulcens, o ales fortis inquit, Pegase
Ecquid volatu me ad Iouem duces tuo?
Sed aucupabo clanculum quam rem gerat.
Me miseram, adeste, adeste vicini insimul
Omnes, herus sublimis in cælum meus
Fertur equitansq́; Canthare inuehit suo:

Σχόλια. Ἐκφθαρεὶς ἐξελθών. οὕτω γὰρ λέγεται, τὸ ἐπὶ κακῷ ἐξελθεῖν πῃ. Αἰτναῖον μέγιστον κάνθαρον.] ὑπερμεγέθη· μέγιστον γὰρ ὄρος ἡ Αἴτνη, ἢ ὅτι διάφοροι κάνθαροι εὑρίσκονται, ἢ ἀντὶ τοῦ μέγαν ὡς ἡ Αἴτνη. ἢ ὅτι οἱ Αἰτναῖοι ἵπποι, ταχεῖς καὶ διάφοροι πρὸς τὸν δρόμον. ἢ ὅτι μεγάλοι οἱ Αἰτναῖοι κάνθαροι.

Bisetus. Ἱπποκομεῖν.] παίζων τοῦτο λέγει, ἀντὶ τοῦ τὸν κάνθαρον, ὡς τὸν ἵππον κομεῖν, τοῦ κανθάρου ὡς ἵππου ἐπιμελεῖσθαι, φροντίζειν, καὶ αὐτὸν καλῶς τρέφειν.

CHR. Ἐκφθαρείς.] Abire cum infortunio est ἐκφθαρῆναι, & vt ait Callimachus ἐν ὁ φθόρος ἔνθα [illegible], vel ἔρρειν vt dictum in Ranis de Oedipo, ait enim illic Scholiastes esse μετὰ φθορᾶς ἐλθεῖν. Contra εἰσφθαρῆναι est intrare directa, vt loquitur Plautus. Sic videtur Æschylus in Septemthebana dixisse [illegible] εἰς φθόρον σιγῶσ' ἀναγκαίῳ τάφῳ; Hic simpliciter est egredi; Tamen videtur id verbi dixisse, quia in capite vulnus acceperat. Αἰτναῖον.] Ætna mons celsissimus. Itaque aut Ætnæum pro grandi intelligit, vel cantharos Ætneos maximos fuisse verum est, proinde vt equos Ætnæos quos ad cursum pernices fuisse aiunt. Sic Asinos Antronios magnos interpretor. Hesychium obiter emendans, ἀντρώνιος ὄγκος, lege ὄνος. Nam vicem equi vtitur scarabæo Trygæus. Sanè Sophocles πῶλον Αἰτναῖον dixit, id est ὑπερμεγέθη. Apud Oppianum habes lib. I. de Piscibus, inter Pisces cantharos & Aetneos. Nescio, an illic prestet pro magnis accipere, nam si pisces sunt Aetnæi, fortassis ἰτναίους scribendum esset. Quid sit ἴτνος non obscurum est, vt docet Hesychius, qui ἕψημα θηρῶδες vocat, vbi lego ἀθηρῶδες. nam ἀθὴρ vel ἀθάρα genus pultis. Ego in re ignorata assensionem cohibeo Sed illi canthari pisces, & ab hoc magno cantharo sic dicti sunt, & colore eodem sunt ad castaneum accedente, ingratóque, vt ait Ouidius, sunt succo.

Σχόλια. Καταψῶν.] κατὰ πραεῖαν ἐπαφὴν τὸν πῶλον καταψῶντες τῇ χειρὶ ὁμαλίζουσι. Πωλίον.] πῶλος καὶ ἵππος πῶλος δὲ κυρίως τὰ γεννήματα τῶν ἵππων καὶ τῶν ἄλλων κτηνῶν. ἃ περ ἔθος ἔχομεν κολακεύειν. Ὦ πηγάσιον.] [illegible] τὸ ἐκ Βελλεροφόντου. ἐκεῖνος γὰρ διὰ τοῦ Πηγάσου τοῦ πτερωτοῦ ἐπεθύμει καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβῆναι. ἄγ' ὦ φίλον μοι Πηγάσου πτερόν.

CHR. Καταψῶν] Blanda manus attrectatione aliquem mulcere, & velut adulari vocabant καταψᾶν & καταψῆσαι. Vsus est Polybius in pueris quorum caput blande expansa & aperta manu percurrimus cùm Indolem laudamus, aut indicium amoris facimus & beneuolentiæ. Philostratus de equis dixit καταψῆσαι ὦτα καὶ χαίτην. sic Virgilius, Et plausæ sonitum ceruicis amare. Quamquam καταψᾶν non est ille plausus, sed potius χειρὸς ὁμαλισμὸς, quam plausus sequitur. Inde ψήκτρα strigilis. venustè autem & facetè Comicus Trygæum inuehentem facit scarabæo ceu equo, quem ὑποκοριστικῶς & pullum & Pegasillum vocat, πωλίον & πηγάσιον. Notus cum Pegaso suo Bellerophōtes cæli adfectator, tum sine Pegasi alis non lustrat cælum & terram Aurora. Videtur autem imitatus hoc versu Euripidis ex Bellerophonte versum, ἄγ' ὦ φίλον μοι Πηγάσου πτερόν. Nam fabulam eo titulo docuit Euripides. Et sanè ad huius Tragici versus sæpius alludit Aristophanes quam cęterorum. Ὅπως] Deest ὅρα vel quid simile: & Attica est eiusmodi ἔλλειψις etiam in pedestri oratione.

Σχόλια. Διακύψας ὄψομαι] θέλει δὲ παρακύψας καὶ θεάσασθαι. δῆλον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ παρακύψαι καὶ ἰδεῖν, τὸ λοιπὸν μετέωρον αἰρόμενον τὸν δεσπότην, ταῦτά φησιν ὡς φοβουμένη. Ἐπὶ τοῦ κανθάρου] ἐδείκνυε τὸ γελοῖον καὶ ἀπίθανον. οὐ γὰρ οἷόν τι ἱππεύειν ἐπὶ κανθάρου.

ΣΥΣΤΗΜΑ κατὰ περικοπὴν ἀνομοιομερές.

SYSTEMA.

Τρ. Ἡσυχος ἥσυχος ἠρέμα κάνθων.
Μή μοι σοβαρῶς χώρει λίαν.

TR. Leniter incipe Canthare, sensim:
Gradibus nimium parce superbis

Σχ. Ἥσυχος.] τὰ ἑξῆς εἰσθ κῶλα ἀναπαιστικὰ πλὴν τοῦ ἰ. δίμετρα ἀκατάληκτα. ἐπὶ τῷ τέλει παραγραφή.

ὁ δὲ Τρυγαῖος ἐπιβιβασὰς τῷ κανθάρῳ ταῦτά φησιν. Ἠρέμα κάνθων.] ἀτρέμας μοι πέτου, ὦ κάνθαρε. τὸ δὲ λέγει ἐπιβιβάσας· ἢ δῆλον ὁ Τρυγαῖος τῷ κανθάρῳ, καὶ μετέωρος ἀρθεὶς ἐξ ἰδίας.

Bisetvs. Ἠρέμα δέ τινες διαστέλλουσιν ἠρέμα γράφοντες, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ ἠρεμεῖν. καὶ ἠρεμίζειν παρὰ τῷ Εὐσταθίῳ. Σουίδας δὲ ψιλοῖ, ἠρέμα, ἡσύχως, ἠρεμαίως, ἀτρέμας. ὅπερ καί τι βαρυτέρων διὰ τὸ ἀτρεμεῖν. καὶ γὰρ ὁ Σουίδας φησὶν ἠρεμίαν λέγεσθαι ... ἀτρεμίαν, καὶ ... τοῦ τρέμειν. ἀξιοῦσι ... τὸ λέξιν, ὅτι σύγκειται ἐκ τοῦ α στερητικοῦ, καὶ τοῦ τρέμειν. διὸ ἠρέμα, καὶ ἠρεμεῖν, ... ἀτρέμας ... τὸ δὲ α ... συνίστησι ...

CHR. Ἡσυχος.] Systema sequitur Anapæsticis constans decem & nouem, quod clauditur Catalectico, quæ Coronis est Anapæstica, & ἀπόθεσις παραγραφος. Est autem systema in Choris Comicis quod Epodos in Lyricis. Hæc aliaque similia qui certius & clarius intelligere volet, Hephæstionem eruditissimum Grammaticum legat, vel potius Iulij Cæsaris Scaligeri libros de Poetica. Sanè enim maximi illius herois ingenium vetustatem æquat, posteritatem & nouitatem omnem superat: sed quod miserum est pauci sunt adhuc qui eius scripta aut legant aut intelligant. Eum ego quotidie miror & miror magis: imo erit ille mihi semper deus: Quidni enim hoc autumem de clarissimo viro cùm Philosophus ille σχολεῖος de humili & obscuro loco dixerit, Etiam hic sunt Dij?

Σχ. Κάνθων.] κυρίως ὁ ὄνος ... ὑποκοριστικῶς ὦ κάνθαρε. κάνθαρος δὲ εἴρηται παρὰ τὸ κανθῶνα τὸ ὄνον, καὶ τὸ θορόν, τουτέστι τὸ σπέρμα. φασὶ γὰρ ὅτι κάνθαρος οὕτω τίκτεται. ἐπὰν εὕρῃ ὄνου κόπρον στρογγύλλων, ... κυλίων τοῖς ποσὶν αὐτὴν καὶ τῷ κυλίειν ἀποσπερμαίνει. καὶ ἐκεῖθεν οἱ κάνθαροι. Μή μοι βρωμᾶς] μὴ ἐκθύμως ἄγαν μηδὲ ... τὸ δὲ τῷ ἵππῳ ... προστίθησι τῷ κανθάρῳ, ἀβρυνόμενος καὶ γαυριῶν αὐτόν. ὁ μάλιστα τοῖς καλλιστεύουσι τῶν ἵππων ἔθος ἐστίν.

Εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς ῥώμῃ πίσυνος.	Primo incedere robore fretus.
Πρὶν ἂν ἰδίσῃς καὶ διαλύσῃς	Sudandum prius, & prius ala
Ἄρθρων ἶνας πτερύγων ῥύμῃ.	Præpete neruos dissoluendum
Καὶ μὴ πνεῖ μοι κακὸν ἀντιβολῶ	Nec quid, mihi sis, olidum spires:
Σ. εἰ δὲ ποιήσεις τοῦτο κατ' οἴκους	Sin facturus es, optem vt potius
Αὐτοῦ μένειν σὺ ἡμετέροις.	Hisce in nostris maneas adibus.
Οἰ. Ὦ δέσποτ' ἄναξ ὡς παραπαίεις.	Ve. O rex here quàm miserè obluciniæ.
Τρ. Σίγα σίγα.	Tr. Comprime linguam.
Οἰ. Ποῖ δῆτ' ἄλλως μετεωροκοπεῖς;	Ve. Quò sic temerè sublimis abis?
Τρ. Ὑπὲρ Ἑλλήνων πάντων πέτομαι,	Tr. Pro tota propero volans Græcia
Τόλμημα νέον παλαμησάμενος.	Facinusq́, audax ausus & insolens.
Οἰ. Τί πέτει; τί μάτην οὐχ ὑγιαίνεις;	Ve. Quid volucris es, incassùm insaniens?
Τρ. Εὐφημεῖν χρὴ καὶ μὴ φλαῦρον	Tr. Angusta est adhibenda fauentia
Μηδὲν γρύζειν, ἀλλ' ὀλολύζειν.	Spernenda ore obscœna, age, iubila:
Τοῖς τ' ἀνθρώποισι φράζειν σιγᾶν,	Hominesq́, tuos vt sileant iube,
Τούς τε κοπρῶνας καὶ τὰς λαύρας,	Vtq́, latrinas atq́, fimeta
Καιναῖς πλίνθοισιν ἀνοικοδομεῖν,	Angusta nouo latere hic obstruant,
Καὶ τοὺς πρωκτοὺς ἐπικλείειν.	Atq́, obliment sibi culos.

Σχόλια. Πρὶν ἂν ἰδίσῃς.] πρὶν ἱδρώσῃς. οἱ γὰρ ἵπποι οὐκ εἰσὶν ὀξεῖς ἐν τῇ ἀρχῇ εἰς τὸν δρόμον. καμόντες δὲ καὶ ἱδρώσαντες ὀξύτεροι γίνονται. Καὶ μὴ πνεῖ μοι.] ἐκ γὰρ τῆς ἀναπνοῆς καὶ τοῦ ἀέρος ἡ δυσωδία μᾶλλον ηὔξετο τοῦ κανθάρου. δῆλον δὲ ὅτι καὶ αὐτὸ πρὸς τὰς τροφὰς αἰνίττεται. Ὦ δέσποτ' ἄναξ.] διὰ τὸ μετάρσιον αὐτὸν ἀρθῆναι, καὶ προσδοκᾶν ἐπιβήσεσθαι τοῦ οὐρανοῦ, θειοτέρᾳ αὐτὸν ἐτίμησε φωνῇ ἄνακτα εἰπών.

CHR. Ἰδίσῃς] ἶδος & ἱδρὼς eadem, inde ἰδίειν. Noli, inquit, statim te addere in spatia, sed pedetentim incede. Tribuit Scarabæo virtutes generosi equi qui gloriosè mollia crura reponit, vt ait Maro, quique post sudorem & laborem incitatur ad cursum. Præcipuè verò timet sibi ab anhelitu. Nam odor in auras diditus vehementior est & graueolentior. Hoc autem ait propter σκατοφαγίαν, vt inde fortassis hodiéque in Græcia vulgus Cantharum appellet σκαθάρο, corrupta quidem voce, sed olidi animalculi & σκατοφάγου moribus conueniente. Ὦ δέσποτ' ἄναξ.] Augustiori appellatione herum suum iam sublimem & volantem afficit famulus (ait Scholiastes) vocans ἄνακτα, quasi Diis iam sit proximus. Sed ἄναξ Dominus Græcè dicitur, vt Horatius terrarum Dominos. i. Reges. & Virgilius, cùm ait, Dominam Ditis thalamo &c. Reginam notat. Quin recentior antiquitas Latinum Græcè dixit δόμνα, id est, Regina.

Σχόλια. Μετεωροκοπεῖς] ποῦ δὴ περὶ τὰ μετέωρα πέτῃ, καὶ μάτην ὡς ἔτυχε κάμνεις. μετεωροκοπεῖν δέ ἐστι κυρίως τὸ, πλάτῃ τῆς κώπης ματαίως τὴν θάλασσαν συγκόπτειν. Παλαμησάμενος] μηχανησάμενος καὶ ἰσχύσας ἀπὸ τῆς παλάμης, ᾗ τὰ πολλὰ κατασκευάζομεν. Τί πέτει] παρὰ προσδοκίαν ὤφειλεν εἰπεῖν τί κάμνεις. ἀπὸ κοινοῦ δὲ τὸ μάτην. ἵν' ᾖ τί μάτην πέτῃ. Φλαῦρον] φαῦλον, δύσφημον. φλύαρον. Ὀλολύζειν.] τὸ μετὰ κραυγῆς εὔχεσθαι. Καὶ τὰς λαύρας.] λαύρας ἐκάλουν τὰς στενὰς ῥύμας ἔνθα πᾶσα ἀκαθαρσία ἦν. τοὺς ἐμπαρὰς οὖν τόπους ἀποφράξαι παρακελεύεται. καὶ τοὺς κοπρῶνας, ἵνα μὴ ἐρεθίσωσι τὸν κάνθαρον, καὶ καταπέσῃ κάτω δυσωδίαν πεπονθώς. μετέωρος δὲ ὢν ἐστὶ τότε ὁ κάνθαρος ...

CHR. Μετεωροκοπεῖς.] Translatio à remis sumpta qui mare frustra & suspensa manu secant. Sic secatur aër alarum remigio. Ὀλολύζειν.] Est iubilare & cum acclamatione precari. Hoc solent fœminæ fana celebrantes: Rectè autem iungit cum εὐφημεῖν, hoc enim ipsum est. & Æschylus Agamemnone dixit δόμοις ὀλολυγμὸν εὐφημοῦντα

τρόπῳ

τῇδε λαμπάδι ἐπορθιάζειν, id est, vitulante tecta repleat lauentia. Etiam pro eodem dicebant παιανίζειν, quamquam scio differre: Nam bellatrici Mineruæ ὀλολύζουσι, cæteris diis παιανίζουσι, quod est propriè, vocem intendere & remittere. Καὶ τὰς λαύρας] Angusti recessus ad sordes ablegendas & retrimenta egerenda vocantur λαῦραι, quasi δι' ὧν λαοὶ ῥέουσι. Vult ergo Trygæus λαύρας claudi & muniri, ne odor diffiatus Cantharū eliciat. Sed sic tāgit ciuium suorū mores sordidos & vrbē fædam, de qua possit dici quod de Corcyra, ἐλευθέρα Κέρκυρα χέζ' ὅπου θέλεις. i. In ciuitate libera es, caca vbi voles.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΤΕΡΟΝ.

Οἰ. Οὐχ ἵσθ' ὅπως σιγήσομ' ἢν μή μοι φράσῃς,
Ὅποι πέτεσθαι διανοεῖ. Τρ. τί δ' ἄλλο γ' ἢ
Ὡς τὸν Δί' ἐς τὸν οὐρανόν. Οἰ. τίνα νοῦν ἔχων;
Τρ. Ἐρησόμενος ἐκεῖνον Ἑλλήνων πέρι
Ἁπαξαπάντων ὅτι ποιεῖν βουλεύεται.
Οἰ. Ἐὰν δὲ μὴ κατανοῇ σοι. Τρ. γράψομαι
Μήδοισιν αὐτὸν προδιδόναι τὴν Ἑλλάδα.
Οἰ. Μὰ τὸν Διόνυσον οὐδέποτε ζῶντός γ' ἐμοῦ.
Τρ. Οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτ' ἀλλ'. Οἰ. Ἰὴ ἰὴ ἰὴ ἰή.
Ὦ παιδί' ὁ πατὴρ ἀπολιπὼν ἀπέρχεται
Ὑμᾶς ἐρήμους εἰς τὸν οὐρανὸν λάθρα.
Ἀλλ' ἀντιβολεῖτε τὸν πατέρ' ὦ κακοδαίμονα.

ALIVD SYSTEMA.

VER. *At non tacebo ni mihi expedis priùs*
Quò tam volatum destinas. TRY. *Cælum Iouis*
Adire tantùm cogito. VER. *quid expetens?*
TR. *Opere rogare meditor illum maximo*
Quid de vniuersa Græcia statuit semel.
VER. *Quid si nihil respondet?* Try. *inscribam dicam*
Medisque dicam prodere illum Græciam. (me.
VER. *Per Liberum ista haud accident viuente*
TRY. *Nō est vt aliter accidat.* VER. *hui hui.*
Pater facessens vester, ô puellulæ,
Affectat astra, vósque furtim deserit.
Sed supplicate vos patri ô miserrimæ.

Σχόλια. Οὐκ ἴσθ' ὅπως.] Τὸ ἑξῆς ἐν ἰαμβείῳ, ἄν δὴ τῷ τέλει παρέγραφος. Γράψομαι.] κατηγορήσω. παίζει δὲ διὰ τὸ φιλόδικον τῶν Ἀθηναίων λέγων, καὶ τοῦ Διὸς κατηγορήσω, ὡς προδιδόντος τὴν Ἑλλάδα τοῖς Πέρσαις. τοῦτο δὲ λέγει, ὅτι Λακεδαιμονίοις ἐβοήθουν οἱ Πέρσαι, ἐν τῷ πολέμῳ τῷ Πελοποννησιακῷ. Μήδοισιν αὐτὸν] λεληθότως καὶ τῶν Ἑλλήνων καθάπτεται, ὡς συμφρονούντων μὲν τὴν ἐλάβην. καὶ ὅτι ὑπὲρ τῶν πόλεων ἐστι. διαφθείρεσθαι δὲ αὐτοὺς ἐώντων. ἄλλως τε καὶ φοβεῖν αὐτοὺς βούλεται. δοκοῦς ὅτι ἐφεδρεύοντας ἔχουσι πολεμίους τοὺς βαρβάρους. Οὐδέποτε ζῶντος ἐμοῦ] οὔτε πορεύσῃ, οὔτε γράψῃ ζῶντος ἐμοῦ. Οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτα] οὐκ ἔστιν ἄλλως γενέσθαι, εἰ μὴ ἀνελθεῖν εἰς οὐρανούς. Ὦ παιδία.] διπλῆ καὶ ἔκθεσις εἰς εἴσοδον. Ἀπέρχεται] δηλονότι ἀπιών. ὁ δὲ οἰκέτης πρὸς τοὺς παῖδας ἐκείνου λέγει, πῶς καὶ αὐτοὶ δυνηθεῖεν πεῖσαι τὸν πατέρα μὴ ἀναπτῆναι.

CHRIST. γράψομαι] Minatur inscripturum dicam ipsi Ioui quòd Græciam Medis prodiderit. Quod ideo dicit quia bello Peloponesiaco Persæ in auxilium Lacedæmoniis venerunt. Interim & Athenienses notat vt φιλοδίκους, quique vel Iouis securi sunt, & Græcos in genere admonet, qui (quod de Atheniensibus olim dictum est) sciunt quæ recta sunt, sed facere nolunt: admonet inquam vt caueant sibi ab illis barbaris, qui dum auxiliantur partibus speculatores agunt, & insidiantur libertati publicæ Græcorum. Profectò hodie vniuersam Galliam, vt olim Græciam, Nemesis punit, & facit ludos. Nam & nos Gallo-Franci omnem his temporibus mouemus lapidem vt externum & barbarum ferrum in intestina nostra condamus. Adeo nobis mens læua est, nisi potius φρένας ἐξέλετο Ζεύς. Bella quærimus non necessaria dum Gallici nominis hostes aut æmulos accersimus ad perdendos ciues. O dira tempora & fatis obnoxia! Ecquis erit nunc Ciuicarum coronarum vsus, si ciuem perdere vincere est? Sed vrgent nos fata, & sane appetit tempus cùm luenda sunt maiorum delicta, neque immeritò: nam templa destruximus quæ triduano spatio refici nequeunt. Itaque τὰ ξ. Ἡμᾶς ἐρήμους] Puto melius legi ὑμᾶς, vt ad puellulas referatur, neque verò te turbet generis Enallage, nā Attica est. Sic Pindarus ἐρήμας αἰθέρος. Tamen si quis pertendat ἡμᾶς retinendum, non habebit me ἀντιτείνοντα.

ΠΑΙΔΕΣ ΤΡΥΓΑΙΟΥ, ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

Σύστημα ἕτερον ἀνομοιομερές.

BISETVS. Αἱ τρυγαίου παῖδες τὸν πατέρα ἀπὸ τῆς γνώμης, τῆς εἰς οὐρανὸν πορείας ἀποτρέπειν πειρῶνται.

LIBERI TRYGÆI, Trygæus.

Systema aliud partium dissimilium.

Παι. Ὦ πάτερ, ὦ πάτερ, ἔτυμός γ' ἄρ'
Δώμασιν ἡμετέροις φάτις ἥκει.
Ὡς σὺ μετ' ὀρνίθων προλιπὼν ἐμὲ

PVE. *O pater, ô pater, ædibus ergo,*
Fama venit verißima nostris
Te cum auibus cælum temere arduum

Σχόλια. Ω πάτερ.] σύστημα ἕτερον εἰς δύο διῃρημένον περιόδους. καὶ εἰσὶ τῆς μὲν πρώτης περιόδου δακτυλικὰ τετράμετρα τέτταρα καὶ ἐν ἐκθέσει ἐπικὸν ἕν, μετὰ δὲ τῆς δευτέρας περιόδου ὅμοια πέντε. ἐπὶ ταῖς δεο- θέσεσι παραχαράξεως. τὰ τοιαῦτα δὲ παραχωρηματα καλοῦσιν. εἰσάγει τὰ τοιαῦτα παιδία τοῦ καλοῦντα τὸν πατέρα. μετὰ πρὸς οὐδὲν ἐν τούτοις χρῆσεται.

Ες κόρακας βαδιεῖ μεταμώνιος.
Εστι τι τῶνδ' ἐτύμως; εἴπ' ὦ πάτερ ὅτι φιλεῖς με.
Τρ. Δοξάσαι ἔστι κόραι. τὸ δ' ἐτήτυμον ἄχθομαι ὑμῖν,
Ηνίκ' ἂν αἰτίζητ' ἄρτον πάππαν με καλοῦσαι.
Ενδον δ' ἀργυρίου μηδὲ ψακὰς ᾖ πάνυ πάμπαν.
Ην δ' ἐγὼ εὖ πράξας ἔλθω πάλιν, ἕξετ' ἐν ὥρᾳ
Κολλύραν μεγάλην, καὶ κόνδυλον ὄψον ἐπ' αὐτῇ.
Παι. Καὶ τίς πόρος σοι τῆς ὁδοῦ γενήσεται;
Ναῦς μὲν γὰρ οὐκ ἄξει σε ταύτην τὴν ὁδόν.
Τρ. Πτηνὸς πορεύσει πῶλος. οὐ ναυσθλώσομαι.
Παι. Τίς δ' ἡπίνοια σοὔστιν, ὥστε κάνθαρον
Ζεύξαντ' ἐλαύνειν εἰς θεούς, ὦ παππία.
Τρ. Εν τοῖσιν Αἰσώπου λόγοις ἐξηυρέθη,
Μόνος πετεινῶν εἰς θεοὺς ἀφιγμένος.
Παι. Απιστον εἶπας μῦθον ὦ πάτερ, πάτερ,
Οπως κάκοσμον ζῷον ἦλθεν εἰς θεούς.
Τρ. Ηλθεν κατ' ἔχθραν αἰετοῦ πάλαι ποτὲ
Ω' ἐκκυλίνδων, καὶ ἀντιτιμωρούμενος.
Παι. Οὔκουν ἐχρῆν σε Πηγάσου ζεῦξαι πτερόν,
Οπως ἐφαίνου τοῖς θεοῖς τραγικώτερος.
Τρ. Αλλ' ὦ μελέα μοι σιτίων διπλῶν ἔδει.
Νῦν δ' ἅττ' ἂν αὐτὸς καταφάγω τὰ σιτία,
Τούτοισι τοῖς αὐτοῖσι τοῦτον χορτάσω.
Παι. Τί δ' ἢν ἐς ὑγρὸν πόντιον πέσῃ βάθος,
Πῶς ἐξολισθεῖν πτηνὸς ὢν δυνήσεται.
Τρ. Επίτηδες εἶχον πηδάλιον, ᾧ χρήσομαι,
Τὸ πλοῖον δ' ἔσται, ναξιουργὴς κάνθαρος.
Παι. Λιμὴν δὲ τίς σε δέξεται φορούμενον;
Τρ. Εν Πειραιεῖ δήπουθι κανθάρου λιμήν.
Παι. Εκεῖνο τήρει, μὴ σφαλεὶς καταρρυῇς
Εντεῦθεν. εἶτα χωλὸς ὢν, Εὐριπίδῃ
Λόγον παράσχῃς, καὶ τραγῳδία γένῃ.
Τρ. Εμοὶ μελήσει ταῦτά γ'. ἀλλὰ χαίρετε.

Velle capessere méque relinquere:
Veráne fama fuit genitor? dic si quid amas me.
TRY. O nata veri simile est, veréque dolebam,
Cùm patrem panis peteretis frustra vocantes,
Nec tamen vlla domi argenti scintilla niteret:
Sin rebus redeo gestis feliciter, ingens
Panis erit semper pugnúsque obsonia vobis.
PV. Qui posse speras iter hoc insistere?
Neque enim vehet te nauis hùc stlataria.
TRY. Volucris vehet me pullus, haud nauis feret.
PV. Quid cogitatio est tibi ô Patercule?
Qua mens, inigere cantharum ad celi polos?
TRY. Reperitur ille in fabulis Æsopicis
Solus volucres inter iuisse ad deos.
PV. Credenda non est fabula, ô pater, pater,
Visisse olentem bestiam vsque ad celites.
TRY. Aquilam perosus venit olim, & illius
Deiecit oua, & vltus aduersarium est.
PV. Praestabat ergo iungere alas Pegasi,
Mirandus vt diis amplius faceres fidem.
TRY. At ô misella duplici cibo mihi
Opus fuisset, nam quibus vescor cibis
Iisdem volucrem post satullo cantharum.
PV. Quid si in profundum decidat forsan maris?
Qui poterit aequor verrere ales insolens?
TRY. Clauo lubenter vtar hocce industrio,
Eritque nauis facta Naxi cantharus.
PV. Quis applicante portus accipiet ratem?
TRY. Piraeus ingens canthari portu cluet.
PV. At hoc caue sis, ne ruens temerario
Fallare casu, tum catax Euripidi
Occasionem praebeas Tragoediae.
TRY. Satis hoc cauebo: caeterum valete vos,

Σχόλια. Ες κόρακας] δέον εἰπεῖν εἰς οὐρανόν. οἱ δὲ, ἀντὶ τῶν ὀρνέων. ἅμα δὲ ἐφ' ὕβρει. ἐδόκει γὰρ ἀναφιλαῖς ἀπιέναι, ὥσπερ οἱ εἰς τὸ σκότος ἀπιόντες. Δοξάσαι.] ἀντὶ τοῦ ὑπονοῆσαι, εἰκάσαι.

BISETVS. Πάππαν] πάπας, ὥς φησι Σουίδας παρὰ τοῖς Συρακουσίοις ὁ πατὴρ λέγεται, καὶ κατ' ἀναδιπλασιασμὸν τοῦ π. πάππας. ὅθεν τὸ παππάζειν, τὸ πάππα καλεῖν. λέγει δὲ φωνὴν εἶναι σεπτικὴν οὐ μόνον πρὸς τοὺς πατέρας, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς τροφεῖς, καὶ ἄππα πολλάκις ἀντὶ τοῦ πάππα λέγεσθαι. ἀλλὰ τὸ ἄππα ἴσως παρὰ τὸ Συριακὸν ἀββᾶ ὃ δηλοῖ τὸ πατήρ. Εὐστάθιος δὲ πάπας ὁ πατὴρ καὶ ὁ Ζεὺς παρὰ Βιθυνοῖς, ἐκ τοῦ πᾶς μονοσυλλάβου, κατ' ἀναδιπλασιασμὸν, ὡς ἐκ τοῦ μᾶ τὸ μάμμα, καὶ παππίας ὁ πατὴρ ὑποκοριστικῶς, καὶ πατρίδιον. καὶ τάττα προσφώνημα παιδίων πρὸς τοὺς πατέρας. Ομηρος Οδυσσείας Ζ.

Παππα φίλ' οὐκ ἂν δή μοι ἐφοπλίσσειας ἀπήνην
καὶ παππάζειν, τὸ βρεφικῶς προσφθέγγεσθαι τὸν πατέρα.

CHRIS. Ω πάτερ] Alterum Systema dissimilium partium diuisum in duas Periodos: Prior quinque versibus cōstat, quatuor Tetrametris dactylicis, & vno Epico, quae est ἔκθεσις. Altera quinque similibus Epicis. Haec verò vocantur παραχωρήματα. Nam puellae illae inducuntur hoc tantum loco, patrémque vocant, postea in tota fabula non parent. Primo versu legitur ἐτυμός γε ἄρ. Sed legendum censui (si censendi mihi ius est) ἄρ' ἐτυμός γε, vt Dactylicus sit Tetrameter cum tribus sequentibus. Αχθομαι ὑμῖν] Potius legerem ὑμᾶς, distinguerémque post ἄχθομαι. Sensus est. Non absque ratione suspicamini de discessu ad Iouē meo. Reuera enim tristitia vehementi angor, quoties petitis à me patre vestro panem, & nulla interim est argenti gutta domi nostrae. Quòd si rebus benè gestis reuertero, habebitis in tempore panē quoque grandem, & insuper colaphum pro opsonio. Ludit autem ad vulgarium dictum. εἰ δ' οὖν αἰτεῖ κόνδυλον αὐτῷ δός, scilicet vt ne assuescāt pueri superfluis

perfluis

perfluis petēdis. Sic miserias quas bellum inuehit satis ostendit. Quid enim miserius quàm carere pane & argento: ψακὰς vel ψαικὰς vel ψεκὰς stilla est è gutta, ῥανὶς & σταγών.

Σχόλια. Ψακάς.] τὸ μικρότατον, ὃ καὶ νιφὰς καλεῖται. ἀντὶ τοῦ, μηδὲ ὀβολοῦ ὄντος ἡμῖν διὰ τὸν πόλεμον. Κολλύραν] κολλύρα τὸ ἔλαττον τοῦ ἄρτου. τινὲς δὲ τὴν κολλύραν εἶδος ἄρτου, ὃ τοῖς παιδίοις διδόασιν. ἔπαιξε δὲ παρὰ τὸ λεγόμενον. οὐδὲ ὀλίγον ἄρτου, κόνδυλον αὐτῷ δός. ὑπὲρ τοῦ ἐθίζειν τοὺς παῖδας μηδὲν τι βέλτιον ζητεῖν. Καὶ τίς πόρος ἐστι.] ἀντὶ τοῦ διπλῆς ἀμοιβαίας ἰαμβεῖον λ διπλοῦ ἔξω ναυτικῆς περατουμένου. Ναῦς μὲν γάρ.] ἀμηχανοῦμεν φασίν, ἐνθυμούμεναι πῶς εἰς οὐρανὸν ἀναβησόμεθα. οὐ γὰρ ναῦς ἐπιβὰς, εἰς οὐρανὸν ἀνέλθῃς.

BISETVS. Πορεύσει] ἄξει. πῶλος δὲ ὁ πτηνὸς, ὁ κάνθαρος.

Σχόλια. Οὐ ναυστολήσομαι] οὐ ναὸς ἐπιβήσομαι. κυρίως δὲ τὸ ναῦς μισθώσασθαι. λέγεται δὲ καὶ πετεινὸν καὶ πλωτὸν πῶλον δὲ λέγει τὸν κάνθαρον.

CHRIST. Κολλύραν] Collyra genus panis est quod pueris præbebatur. Apud Athenæum habes hunc versum κολλύραν μεγάλην vnico λ. Ex hac fabula etiam Aristophane citat in ὁλκάσι qui κολλύρας meminit. Sed nō dissimulabo legi etiā apud eundem Athenæum καὶ κάνδυλον, nō autem κόνδυλον: est autē κάνδυλος cibus ex lacte & melle, quibus addunt quidam oleum & caseum: velut ἄβυρτακη quod est intritum barbaricū è porro, nasturtio & punici granis, vt Theopompus Theseo & Menander κεκρυφάλῳ meminere. Corrigēdúsque Suidas voce ἀκρόδρυα & σκοτιαῖος. ait enim ἐπέρριπτον δὲ αὐτοῖς οἱ μὲν κάνδυλον οἱ δὲ ἀκρόδρυα, lege κάνδυλον meo periculo. Tum in ipsa voce κάνδυλος habes apud eundem Grāmaticum, ὡς ἀβυρτάκη ἐρύκαν βρῶμα. Puta ei pro ἐρύκαν legendū βαρβαρικὸν, nisi melius ἐρεικτῶν. i. è leguminibus fresis. Sed βαρβαρικὸν malo. Miror autē etiam à doctissimo Dalecchampio varietatem lectionis nō notari cùm in vulgaribus editionibus Athenæi habeamus κόνδυλον, quæ lectio videtur alteri præferēda, vel ex Eustathio qui versum hunc laudat, δὸς ἄρτον πλωχῷ καὶ κόνδυλον ὄψον ἐπ' αὐτῷ Quæ obseruationes leues sunt, sed faciunt tamen caput integrū in variis lectionibus disertissimi Mureti, cuius scrinia non cōpilo, haberem enim acerrimū reposconem. Ὦ παππία] Hæc vox ὑποκόρισμα est φιλοφρονητικὸν, qua etiā vsus est Philippus Comicus in Philyra, παππία βούλει δραμὼν εἰς τὴν ἀγορὰν καταγοράσαι μοι φράζε τι; Antea dixit πάππα, quæ vox omnium ferè gentiū infantibus familiaris & propriè natiua est, vt quæ constet elementis labialibus sine dentium adminiculo prolatu facilibus. ἄππα inuersum est quo vtitur apud Callimachū Diana infantula patre Iouem cōpellans, postea ἄββα, & nunc Abbas. Ζεύξαντ' ἐλαύνειν] Verbum iungendi non hîc est quod putāt Virgilij interpretes, qui iungere vulpes exponunt ad aratrū cogere. Est enim hic tantum sternere & inuehere. Sanè apud poëtā nihil vetat quo minus hoc significatu accipiamus. Iudicent eruditi. Sic postea πήγασον ζεῦξαι πτερόν.

Σχόλια. Ἐν τοῖσιν Αἰσώπου] φέρεται γὰρ ἐν τοῖς αὐτοῦ μύθοις, ὡς ἐχθροῦ ἀετὸν καὶ κάνθαρον. ἑκάτερον αὐτῶν, θατέρου τὰ ὠὰ διαφθαρεῖν. Μόνος πετεινῶν] ἁρπάζοντος τοῦ ἀετοῦ τὰ νεοττὰ τοῦ κανθάρου, καὶ ὁ κάνθαρος τοῦ ἀετοῦ τὰ ὠὰ ἐκκυλινδῶν ... ἕως ... ἕως οὗ ἦλθε πρὸς τὸν Δία. κατηγορούντος δὲ τοῦ ἀετοῦ προσέταξεν αὐτῷ ὁ Ζεὺς, ἐν τῷ αὐτῷ τοῦ Διὸς κόλπῳ νεοττεύειν. ἐπειδὴ δὲ τὰ ὠὰ εἶχεν ὁ Ζεὺς, περιΐπτατο τὸν Δία ὁ κάνθαρος. ὁ δὲ, ἐπιλαθόμενος, ἀνέστησεν ἐκ τῆς κεφαλῆς ὡς ἀποσοβῆσαι αὐτόν. καὶ κατέαξε τὰ ὠά. Ὦ 'κκυλίνδων] τὰ πλήρης ὠά. Κἀντιτιμωρούμενος] ὁ κάνθαρος. πρῶτος γὰρ ὁ αἰετὸς ἠδίκησεν αὐτὸν φαγὼν τὰ νοσσία.

BISETVS. Ἀντιτιμωρούμενος] τιτίσι τῆς ἀδικίας ἐκδίκησιν ποιούμενος. τόνδε τὸν μῦθον ὅλον καὶ νῦν ἐν τῷ Αἰσώπῳ πολὺ σαφέστερον ἔχομεν ἢ ἐνταῦθα.

Σχόλια. Τραγικώτερος.] ἀξιοπιστότερος. αἰνίττεται δὲ εἰς τὸν Πήγασον καὶ τὸν Βελλεροφόντην Ὦ μελέα] δύστηνε. λέγει δὲ πρὸς ἄμφω τὰ παιδία. Ἐξολισθὼν.] πῶς διανήξασθαι δυνήσεται. ἐπεὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων ἐμπεσόντα εἰς ὕδωρ, νήχεσθαι οὐ δύναται διαβάλλει δὲ τὰ περὶ Ἰκάρου παρὰ τῶν τραγικῶν λεγόμενα. Πηδάλιον.] τὸ αἰδοῖον δείκνυσι παίζων. Ναξιουργὴς κάνθαρος] πλοῖα ἦν οὕτω λεγόμενα, κάνθαροι ἐν Νάξῳ γινόμενα τῇ νήσῳ. καὶ κνιδουργεῖς δὲ ἄλλος ναῦς ἀπὸ Κνίδου καὶ τὴν κέρκουρον ἀπὸ Κερκύρας καὶ τὴν Πάρωνα ἀπὸ Πάρου. Ἐν Πειραιεῖ] ὁ Πειραιεὺς, λιμένας ἔχει τρεῖς, πάντας κλειστούς. εἷς μὲν ὁ Κανθάρου λιμὴν, οὕτω καλούμενος ἀπὸ τινος ἥρωος Κανθάρου. ἐν ᾧ τὰ νεώρια, εἶτα τὸ Ἀφροδίσιον. εἶτα κύκλῳ τοῦ λιμένος στοαὶ ε. Χωλὸς ὤν.] ὁ οἱ σοφοί μὴ πιστεῖν προσέχειν, μὴ διαφθαρῆς καὶ γένῃ τραγῳδία. ἀποτείνει δὲ πρὸς Εὐριπίδην, ὃς ἐν δράματι χωλὸν εἰσάγει τὸν Βελλεροφόντην, διὰ τὸ πεπτωκέναι ἀπὸ τοῦ Πηγάσου.

CHRIST. Ὅπως φανεῖς] Attica & Aristophanica temporis enallage, pro ὡς ἂν φανείης. Quod autem ait τραγικώτερος, facit suo more vt verbum quod non expectant spectatores vsurpet pro altero, vt hic pro ἀξιοπιστότερος. Tamen rei veritatē secutus est. Quid enim est τραγικώτερον quàm equitare in altū? Hoc est, vt ait Horat. Humano capiti &c. Πῶς ἐξολισθὼν] Quomodo enare poterunt? Hoc inquit, quia magna pars auium si in aquas ceciderint nare nequeunt: Tangit autem quæ de Icari fabula à Tragicis dici solent. Ναξιουργὴς] Perstat in Metaphora. Nā & naues Naxi fabricatæ Canthari vocantur, vt & σίλφαι dicebātur nauiculæ. Sic & Gnidiæ & Pariæ, & Corcyreæ. éstque genus nauigij Cātharus. Cratinus auctor est aliquādo Naxios maris dominos vsos esse his Cantharis, éstque lembus ναξιουργής. Hic pro seruaculo & clauo quo se vsurū dixit, nō dubium est quin innuat κέντρον illud quod ἀθεῖται εἰς τρυμαλιάν, vt dicebat Sotades. Athenæus lib. 11. Dipnosoph hunc Comici versum laudat. Notandū autem est etiam Cantharum vasis potorij genus esse, quin racemū sic vocari, vt meritò vinitor Trygæus inuehat animali ὁμωνύμῳ. Ἐν Πειραιεῖ] In Piræo tres sunt portus insignes, vel teste Pausania: Quorum [illegible]us Cantharus dictus ab Heroe Canthario. Ibi nauale est Venerísque templū & quinque circum porticus. Apud Plutarchum in vita Phocionis videndum num pro καθαρὸς λιμὴν rectius legatur κάνθαρος Quid est enim καθαρὸς λιμὴν nisi portus sine nauibus? ergo non portus, ne statio quidem, vt καθαρὸς λειμὼν apud Theocritū, pratum est sine arboribus. Λόγον παρέχῃς] Et fabula fias, vt ait Flaccus: λόγος hic est ὑπόθεσις aut certè oratio est, & voluit fortassis innuere Euripideum characterē oratoribus & foro magis proprium esse, quod videtur sensisse Fabius Quinctilianus. Quòd verò claudum ait, pertinet hoc ad ipsum Euripidē, qui in Bellerophōte fabula ipsum induxit claudicantem quòd lapsus sit de Pegaso.

A

BISETUS. Ὁ Τρυγαῖος τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ἀσπασάμενος, καὶ χαίρειν φράσας, πρὸς τοὺς θεατὰς γραφεὺς ταῦτα λέγει.

Ὑμεῖς δ' ὧν γ' οὕνεκ' ὧν τοὺς πόνους ἐγὼ πονῶ,
Μὴ βδεῖτε, μηδὲ χέζετ' ἡμερῶν τριῶν.
Ὡς εἰ μετέωρος οὗτος ὢν ὀσφρήσεται,
Κατωκάρα ῥίψας με βουκολήσεται.

Quorum labores gratia istos exsequor,
Triduúmque totum ne cacate aut pedite.
Ne si iste in altum subuolans olfecerit
Fallens me adaxit, præcipémque perduit.

B

BISETUS. Ὁ Τρυγαῖος τὸν κάνθαρον καταρρίζων, καὶ μαλακοῖς λόγοις καταπραΰνων πρὸς τὴν πορείαν εὐθυμῶς ποιεῖσθαι προτρέπει.

Ἀλλ' ἄγε Πήγασε χώρει χαίρων,
Χρυσοχάλινον πάταγον ψαλίων
Διακινήσας φαιδροῖς ὠσίν.
Τί ποιεῖς, τί ποιεῖς; ποῖ παρακλίνεις
Τοὺς μυκτῆρας πρὸς τὰς λαύρας;
Ἵει σαυτὸν θαρρῶν ἀπὸ γῆς.
Κᾆτα δρομαίαν πτέρυγ' ἐκτείνων,
Ὀρθῶς χώρει Διὸς εἰς αὐλάς.
Ἀπὸ μὲν κάκκης τὴν ῥῖν' ἀπέχων,
Ἀπό θ' ἡμερινῶν σιτίων πάντων.
Ἄνθρωπε τί δρᾷς οὗτος ὁ χέζων
Ἐν Πειραιεῖ παρὰ ταῖς πόρναις,
Ἀπολεῖς. οὐ κατορύξεις
Κἀπιφορήσεις τῆς γῆς πολλήν;
Κἀπιφυτεύσεις ἕρπυλλον ἄνω,
Καὶ μύρον ἐπιχεῖς, ὡς ἢν τι πάθω
Ἐνθένδε πεσὼν, τοὐμοῦ θανάτου
Πέντε τάλανθ' ἡ πόλις ἡ Χίων
Διὰ τὸν σὸν πρωκτὸν ὀφλήσει.
Οἴμ' ὡς δέδοικα, κοὐκέτι σκώπτων λέγω.
Ὦ μηχανοποιὲ πρόσεχε τὸν νοῦν ὡς ἐμέ.
Ἤδη στρέφει τι πνεῦμα περὶ τὸν ὀμφαλόν.
Κεἰ μὴ φυλάξεις, χορτάσω τὸν κάνθαρον.
Ἀτὰρ ἐγγὺς εἶναι τῶν θεῶν ἐμοὶ δοκῶ.
Καὶ δὴ καθορῶ τὴν οἰκίαν τὴν τοῦ Διός.
Τίς ἐν Διὸς θύραισιν; οὐκ ἀνοίξετε;

Ergo age Pegase letus gradere,
Auricoloris strepitum freni
Motare auribus incipe rectis.
Quid agis? quid agis? quò declinas
C Nares olidos ad secessus?
Tollere fidens procul e terra
Et pansis perniciter alis
Ad Iouis aulam dirige cursum.
Parce cacamina tangere nare
Atque cibaria quottidiana.
Heus tu quid facis, heus tu qui cacas
Prope Piraei turpe lupanar.
D Pery, pery, pergin' fodere
Atque intecta condere terra?
Et serpyllum super inserere
Vnguentúmque infundere, ne si
Forte hic corrue perditus vrbs Chia
Culi ergo tui pro morte mea
Mulctetur quinque talentis.
Hei mi extimesco, facere ludos desino.
E O machinarie, mentis huc nisum adiice
Fœdi vmbilicum spiritus vortex ferit,
Ni fers opem mihi, saturabo cantharum.
Sed videor esse cælites propter Deos,
Et iam tueri splendidam Iouis domum.
Quis limina obseruat Iouis? quin panditis?

CH. Μὴ βδεῖτε] Propter Scarabæū, hoc ait, ne stercoris odor eū ex alto eliciat. βδεῖν aliud est quàm πέρδειν. Est enim hoc pedere, illud visire vel vissire, vnde Gallicum nostrum vessir (honor sit auribus nec odor in naribus) Inde vesica dictā credibile est exanalogia, βδόλον & βδέσμα Græci dicunt, vetus Glossarium vissium & visionem interpretatur. Neque aliorsum accipiendum Cacephaton illud quod est in erudita Ciceronis ad Pætū epistola, vbi cū ait Intercapedo & Diuisio habere aliquid obscœnū, nó dubito quin sit propter finales syllabas pedo & visio, quibus significantur πορδὴ & βδέσμα. Quæ etiam animaduersa à magni Dictatoris magno filio, Scaligerum dico.

Σχόλια. Κατωκάρα.] κατωφερῶς. ὅτι τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς πεσεῖν κατωκάρα λέγεται ἀττικῶς, ὑφ' ἕν. Βουκολήσεται.] ἀπατήσεται. καὶ βουκόλημα τὸ θέλγητρον ὡς τὸ, ὅπως ἔχῃ τι βουκόλημα τῆς λύπης, ἀνέθηκε τοῖς τοίχοις ποικίλας γραφὰς ζώων. Ἀλλ' ἄγε Πήγασε.] μιμεῖται τὸ παρὰ Εὐριπίδῃ τῷ ἔχλῳ ἐν τοῖς ἑαυτοῦ παιδίοις κηρὺξ ἐκεῖθεν ἐφεδρεύσας τῷ κάνθαρον, παρακελεύει αὐτῷ. Εἰσθεσις δὲ τῶν διπλῆς ἐκ στίχων ἀναπαιστικῶν διμέτρων ἀκαταλήκτων ιζ'. ... ὁ δὲ δίμετρος ὑπερκατάληκτικός· ὅλα περὶ μεμετρημένος φαίνεται. ὑφ' ἃς αἱ σωπαὶ: οὓς διπλαῖ ἔξω νενευκυῖαι ἐν ἐκθέσει δὲ ἰαμβικὰ τρίμετρα ἀκατάληκτα ζ'. ἐπὶ τῷ τέλει δὲ κορωνίς. Ψαλίων.] τῶν χαλινῶν. Φαιδροῖς ὠσίν] ὀρθοῖς μὲν ὀρθοῖς. τὸ γὰρ πάσχουσιν οἱ ἵπποι, ὥσπερ παροξυνόμενοι εἰς ἄκραν δρόμον. Κάκκης.] κακίας. οἱ γὰρ ἀρχαῖοι τὴν ἀκαθαρσίαν κάκκην ἔλεγον, καὶ μάλιστα δὲ τὸ δύσοσμον ἀποπάτημα. Παρὰ ταῖς πόρναις.] πορνεῖον γὰρ ἦν ἐκεῖσε. ἐμπορεῖον γὰρ ἐστί. καὶ διὰ τὸ καταφέρεσθαι τὰς ναῦς, ἐκεῖσε ἐπῆγον αἱ πόρναι. Οὐ κατορύξεις.] οὐ συγχώσεις τὸ ἀποκρύψεις τὴν αὐτοῦ κόπρον. Ἕρπυλλον.] εἶδος ἄνθους τῷ ἀμφίχῳ ὅμοιον. μάλιστα δὲ φύεται τοῖς ὕδασι θάλλει.

CHRIST. Κατωκάρα βουκολήσεται] Prono præcipitem agi decursu, vt ait Catullus. Attici κατωκάρα dicebant. βουκολεῖν autem est decipere cum aliqua

F

G

aliqua decipientis voluptate, vt dixit Horat. dulci laborem decipitur sono. Itaque βουκόλημα est allicium & θέλγητρον, citat Scholiastes exẽplum nec auctorem nominat quem ego suspicor esse Babrium vel Babriam qui duos libros Choliambων vel Mimiambων scripsit ex Æsopicis apologis. Sunt enim duo versus Choliambi quos emendatiores dabo, χ' ὅπως ἔχῃ τι βουκόλημα τῆς λύπης ἀνέθηκε τοίχοις ποικίλας γραφὰς ζώων. Apud Sudam voce αἰώρα similes habes versus, quos etiam Babrij puto, inter quos iste παρῆλθεν οὕτω βουκολοῦσα τὴν λύπην. Cæterùm hic sequuntur Anapæsti. Nam nota illa quæ vocatur διπλῆ νενευκυῖα est ἔκθεσις Anapæstica vel ἔκθεσις Iambica, quæ cùm gemina est, Coronis dicitur & Catalecticũ versum arguit. Χρυσοχάλινον] Malim χρυσοχαλίνων. Sed cùm ait φαιδροῖς puto verba Scholiastæ nõ carere mẽdo, ait enim πράσει μὴ ὀρθοῖς, mutarem ὀρθοῖς μὴ πράσει: nam arrigunt aures equi cùm ad currendum incitantur. Κάκκης] Antiqui κάκκην vocabant stercus omne & olidam immunditiam, inde Latinum Cacare. Quin perdices dicuntur Cacabare quia πέρδουσι, & inde perdices dictæ. Παρὰ ταῖς πόρναις] Nã in Piræo fornix erat propter emporium, & portus celebritatem, & frequentes erãt cum nautis meretrices. Sic & apud Horatium in Satyris forum Appij differtum erat nautis cauponibúsque, vbi & plures amicæ, vel ἑταῖραι. Απολεῖς] puto geminandum verbum ἀπολεῖς vt sit Dimeter Anapæsticus. Ερπυλλον] Serpyllum duplex est, hortense & syluestre. Illud repit tantum, hoc verò tollitur in stipitem. A serpendo dictum, quia si qua eius particula terrã attigerit, inibi radices agit, florem autem edit suaue olentem, éstque sampsucho simillimum, quem vocamus Mariolanam, crescit maximè secundum aquas.

Σχόλια. Καὶ μῦρον ἐπιχεῖς] καὶ ἐπιβάλλεις μῦρον εἰς αὔξησιν. διὰ τὸ τελέως ἀφανισθῆναι τὴν ὀσμήν.

BISETVS. Σημείωσαι ὅτι τὸ μῦρον προπερισπωμένως, ὥσπερ ἡ γραφὴ καλῶς ἔχει, παρὰ τῷ Εὐσταθίῳ λέγεται τὸ πρῶτον ἐκχυθὲν δάκρυον ἀπὸ μύῤῥας. παρὰ τὸ μύρεσθαι, τὸ χέεσθαι. ὁ αὐτός φησι τὸ μῦρον παρὰ τὸν μόρον κατὰ τροπὴν αἰολικὴν τοῦ ο εἰς υ. διὰ τὸ μορφῶ, ὃ ἐστι καλοπαθεῖα γίνεσθαι. ἀλλαχοῦ δὲ, ὃ καὶ βέλτιον, τὸ μύρον παροξυτόνως, τὴν πρώτην συλλαβὴν βραχεῖαν εὑρίσκεται. καὶ ἐν τῷ ἐτυμολογικῷ οὕτω γέγραπται. μύρον τινὲς ἀπὸ τῆς Μύῤῥας ἢ ἀποδενδρωθῆ. ἢ μύρον ἀπὸ τοῦ ἐναποίζεσθαι τὰ ἀρώματα, καὶ ἀπὸ τοῦ ὄζειν οἰκεῖα. ἀπὸ τοῦ μύρω, τοῦ ῥέω. καὶ ἐνταῦθα μύρον, οὐ μῦρον γράφεται. οὕτω καὶ ἐν ἐπιγράμματι τῆς ἀνθολογίας βιβλίῳ ς.

Πέμπω σοὶ μύρον ἡδὺ, μύρῳ τὸ μύρον θεραπεύων,
Ως Βρομίῳ σπένδων νᾶμα τὸ τοῦ Βρομίου.

καὶ παρὰ τῷ Αθηναίῳ Δειπνοσοφ. βιβ. ιγ. ἐκ τοῦ Εὐβούλου ἐν Προκρίδι. ---καὶ τοὺς πόδας
Αλείψατ' αὐτοῦ τῷ Μεγαλλείῳ μύρῳ.

καὶ Βίων ἐν τῷ Αδωνιδος ἐπιταφίῳ,

Ῥαῖνε δέ μιν μύρτοισιν ἀλείφασι ῥαῖνε μύροισιν.
Ολλύσθω μύρα πάντα, τὸ σὸν μύρον ὤλετ' Αδωνις.

Σχόλια. Η πόλις ἡ Χίων] τοῦτο ὡς ἐκ παροιμίας τῶν Αθηναίων ἐκ προφάσεως συκοφαντούντων καὶ ζημιούντων τὰς πόλεις καὶ λεγόντων. ὅτι Χῖος ἐστὶν ὁ ἀποπατῶν. καὶ διὰ τοῦτο ὁ κάνθαρος ἔπεισιν ἐπὶ τὴν ὀσμήν. κωμῳδεῖ δὲ Χίους ὡς εὐρυπρώκτους ὄντας, καὶ ἑτοίμους πρὸς τὸ ἀποπατεῖν. Οἴμ' ὡς δέδοικα] πρὸς τοὺς ἐν τῷ θεάτρῳ μηχανοποιούς. Πρόσεχε τὸν νοῦν] τουτέστιν ἀληθῆ λέξιν, ἐπεὶ τὰ πρῶτα διασύρειν δοκεῖ τὸν Βελλεροφόντην. πρὸς δὲ τὸν ἐν τῷ θεάτρῳ μηχανοποιόν φησι.

CHRIST. Η πόλις ἡ χίων] Notat Chios & culi laxitatem eis obiicit, tanquam semper paratis ad aluum egerendam, vel aliud quod dicere nolo. Obiter etiam Atheniensium mores tangit calumniantium & castigantium alias ciuitates, ac velut prouerbium tollentium, Chius est qui cacat. De Chiorum autem spurca licentia notũ illud quod à Plutarcho refertur in Laconicis dictis, τοῖς Χίοις ἐφίασιν ἀσελγαίνειν. Fortassis etiam per nomen Chium alludit ad χέζοντας quod Gallico Idiomati pronum est & facile. Ω μηχανοποιέ] Machinis vtebantur antiqui in scenis, & hoc genus κράδη vocabatur. Cũ verò introducebatur numen, locus erat extraordinarius sublimis, quem vocabant θεολογεῖον.

ΕΡΜΗΣ, ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

MERCVRIVS, TRYGÆVS.

Κορωνὶς, καὶ ἔκθεσις ἀμοιβαία ἐκ στίχων ις'.

Ερ. Πόθεν βροτοῦ με προσέβαλ' ὦ 'ναξ Ηράκλεις.
Τουτὶ τί ἐστι τὸ κακόν. Τρυγαι. Ιπποκάνθαρος.
Ερ. Ω μιαρὲ καὶ τολμηρὲ κἀναίσχυντε σύ.
Καὶ μιαρὲ καὶ παμμίαρε καὶ μιαρώτατε.
Πῶς δεῦρ' ἀνῆλθες ὦ μιαρῶν μιαρώτατε.
Τί σοι πότ' ἐστὶ τοὔνομ' οὐκ ἐρεῖς; Τρ. Μιαρώτατος.
Ερ. Ποδαπὸς τὸ γένος εἶ, φράζε μοι. Τρ. Μιαρώτατος.
Ερ. Πατὴρ δέ σοι τίς ἐστιν. Τρ. Εμοὶ μιαρώτατος.
Ερ. Οὔτοι μὰ τὴν γῆν ἔσθ' ὅπως οὐκ ἀποθανεῖ,

MER. VNde hominis accidit odor, ô Rex Hercule?
Quid hoc negotij aut mali? TRY. Hippocantharus.
MER. O dire & audax, impudens, nequissime,
Scelestè, perdite, improbe & sacerrime.
O perditorum perditissime omnium,
Quid huc venis? quod nomen est? TRY. Nequissimus.
MER. Quis genere es? vnde? fare. TRY. perditissimus.
MER. Quo cretus autem patre? TRY. perditissimo.
ME. Vitare non potes ecere infortunium,

Εἰ μὴ κατερεῖς μοι τοὔνομ' ὅ τι ποτ' ἐστί σοι.
Τρ. Τρυγαῖος, Ἀθμονεύς, ἀμπελουργὸς δεξιός.
Οὐ συκοφάντης, οὐδ' ἐραστὴς πραγμάτων.
Ερ. Ἥκεις δὲ κατὰ τί; Τρ. Τὰ κρέα ταυτί σοι φέρων.
Ερ. Ὦ δειλακρίων. πῶς ἦλθες, ὦ γλίσχρων. Τρ. Ὁρᾷς.
Ὡς οὐκ ἔτ' εἶναί σοι δοκῶ μιαρώτατος.
Ἴθι νῦν. κάλεσόν μοι τὸν Δία. Ερ. Ἰὴ, ἰὴ, ἰή.
Ὅτ' οὐδὲ μέλλεις ἐγγὺς εἶναι τῶν θεῶν.
Φροῦδοι γάρ εἰσιν ἐχθὲς ἐξῳκισμένοι.
Τρ. Ποῖ γῆς; Ερ. Ἰδοὺ γῆς. Τρ. Ἀλλὰ ποῖ; Ερ. Πόῤῥω πάνυ
Ὑπ' αὐτὸν ἀτεχνῶς τοὐρανοῦ τὸν κύτταρον
Τρ. Πῶς οὖν σὺ δῆτ' ἐνταῦθα κατελείφθης μόνος;
Ερ. Τὰ λοιπὰ τηρῶ σκευάρια τὰ τῶν θεῶν.
Χυτρίδια, καὶ σανίδια, κἀμφορείδια.
Τρ. Ἐξῳκίσαντο δ' οἱ θεοί, τίνος οὕνεκα;
Ερ. Ἕλλησιν ὀργισθέντες εἶτ' ἐνταῦθα μὲν
Ἵν' ἦσαν αὐτοὶ τὸν πόλεμον κατῴκισαν,
Ὑμᾶς παραδόντες δρᾶν ἀτεχνῶς ὅ, τι βούλεται.
Αὐτοὶ δ' ἀνῳκίσανθ' ὅπως ἀνωτάτω,
Ἵνα μὴ βλέποιεν μαχομένους ὑμᾶς ἔτι,
Μηδ' ἀντιβολούντων μηδὲν αἰσθανοίατο.
Τρ. Τοῦ δ' εἵνεχ' ἡμᾶς ταῦτ' ἔδρασαν εἰπέ μοι.
Ερ. Ὅτι πολεμεῖν ᾑρεῖσθ' ἐκείνων πολλάκις
Σπονδὰς ποιούντων. κεἰ μὲν οἱ Λακωνικοὶ
Ὑπερβάλοιντο μικρὸν, ἔλεγον ἂν ταδί.

A *Aut expedibis quod tibi nomen siet.*
TRY. Trygaeus Athmonensis vinitor bonus,
Nec curiosus, nec calumniarum amans.
MER. Quid huc tibi aditio est? TRY. Fero has carnes tibi.
MER. Timidissime omnium, huc ne venisti? TRY. vides
Non iam videri me tibi nequissimum?
B *Abi Iouémque huc siste mihi. MER. hui, hui, hui,*
Abesse crede te à dijs longissimè,
Heri relicta eliminantibus domo.
TR. Quò gentium? ME. En quò. TR. at quò? ME. oppido certè procul,
Omnino ad ipsum operculum cæli vltimum.
TR. Quid ergo, quæso, solus hic relictus es?
ME. Vt reliqua seruem cælitum vasaria,
C *Ollas, tabellas, friuola, amphoralia.*
TR. Mutare sedes causa quæ suasit Deos?
ME. Græcis quòd essent maxumè infensi, hinc vbi
Focos amabant collocant bellum Dij
Cui vos propinant arbitratu vt agat suo,
Ipsi in supernas quàm procul petunt plagas,
Ne præliantes vos tuantur inuicem,
Aut obsecrantes audiant vel sentiant.
D *TR. Quæ causa cur nos oderint? edissere.*
ME. Quòd fœdera illi cùm ferirent sæpius,
Certare bello maluistis, quippe si
Paulo Laconum potior esset factio,

Σχόλια. Πόθεν βροτοῦ] κορωνὶς ἢ εἴσθεσις ἀμοιβαία ἐξ ἰαμβείων ϛ. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. πόθεν βροτοῦ με. ἀντὶ τοῦ αἴσθησις ἀνθρώπου εἰσελήλυθεν. ἡ ὀσμὴ ἢ φωνὴ, ἐλλειπτικῶς κατὰ τοὺς Ἀττικούς. ὁ δὲ Ἑρμῆς ἐπὶ ταῦτα λέγων, ἤδη Τρυγαίου προσπελάσαντος τῷ οὐρανῷ. Τρυγαῖος Ἀθμονεύς.] τὸ μὲν ὄνομα Τρυγαῖος, παρὰ τὴν τρύγα πεποίηται ἁρμόζον γεωργοῖς. τὸ δὲ Ἀθμονεὺς ἀπὸ δήμου Ἀττικῆς. Δεξιός] ἐδόκουν γὰρ οἱ γεωργοὶ καὶ μάλιστα οἱ δεξιοί, ἀπραγμοσύνην ἀσπάζεσθαι. Τὰ κρέα] ὅτι κατὰ συνολὴν ἔλεγον οὐ μόνον ἐν ἑκάστου τὰ κρέα. ὡς πρὸς λίχνον δὲ τὸν ἑρμῆν ταῦτα λέγει. Δειλακρίων] ἀπὸ τῶν κρεῶν συνέθετο τὸ ὄνομα. ἄκρως δειλέ. ἢ ὦ ἐπίπονε. ἰδὼν γὰρ διὰ τὰ κρέα εὐθὺς ἐλεεῖ αὐτόν.

CHRIST. Πόθεν βροτοῦ] Subaudiendum vox vel odor, & est Attica ἔλλειψις: Putem verò potius ὀσμὴν subintelligi. Nam & idem Mercurius in persona Sosiæ apud Plautum dixit, olet homo quidem. Non mirum si Deorum apud homines nuntius & interpres, & animarum in inferos ductor, tam facilè hominem odoretur. Οὔτοι μὰ τὴν γῆν] Graphicè admodum notat rusticorum contumacem improbitatem, qui sine malo, vt ait Terentianus Phædria, nunquam ad petita respondebunt. Itaque paucis rem expedit, & tam ad interrogata illa τί σοι ποτ' ἐστὶ τοὔνομα, quàm ad illa ποδαπὸς τὸ γένος, respondet Τρυγαῖος Ἀθμονεὺς, breui & simplici responso: neque hoc solùm, sed se bonum vinitorem profitetur, & (quod in Athenienses torquet) neque sycophantam se neque πολυπράγμονα. Trygæi nomen vinitori proprium est à fecibus vini. Athmonensis verò ab Athmone qui δῆμος vel (vt cum A. Gellio loquar) populus est Cecropidos tribus. Sudas ἀθμωνιὰν dixit per ω magnum, mendosè. Amasæus apud Pausaniam in Atticis δημότην ἀθμονία vertit curialem Athmonensem, malim popularem. Nam δῆμοι populi interprete eodem Gellio optimo linguæ Latinæ auctore, & sine adfectatione aut περιεργίᾳ antiquario. Notandum autem illud δεξιὸς, quia opponitur τῷ συκοφάντῃ. Legitur enim in Sudæ Collectaneis & indigesta illa farragine δεξιοὺς vocari functos militia viros & laude dignos, fugaces autem & desertores esse φιλοδίκους & συκοφάντας. Δειλακρίων] Scholiastes à carnibus compositum verbum putat. Quod si ita est, non mirum si apud Sudam Mercurius lurco & rapo vocatur δειλακρίων. Tamen melius censeo accipi pro misero & infelice quasi sit ἄκρως δειλὸς vel ἄθλιος, quemadmodum & in Auibus vsus est, & in Pluto anum δειλάκραν dixit. Ἰὴ ἰὴ] Acclamationem ait esse idem Scholiastes cum risu & contemptu quà longam deorum distantiam significat. Sed fortassis allusum est ad exclamationem illam qua Pæanes olim constituti. Cùm enim Apollo paruulus infans Pythonem serpentem ferire vellet, acclamatum est à matre vel spectantibus, ἵε ἵε ἵε, id est, mitte vel feri, vnde postea ἰὴ παιὰν. Quia autem erat ἑκηβόλος deus, fortassis illud ἵε non erat simpliciter mittere, sed longè mittere. Sic hoc loco fortassis hoc innuit.

Quin

Quantumuis longè mittas, nunquam deos attingas, qui propter vos longè secesserunt.

Σχόλια. Γλίσχρων.] ἐπιθυμητικῶν ἀπὸ τοῦ γλίσχεσθαι. γλίσχρους δὲ τοὺς ἀτυχεῖς εἰώθασι λέγειν. καὶ γλισχραίνειν τὸ ἀτυχεῖν, καὶ γλίσχρως ἀλιθηρῶς. νῦν δὲ ἐπιθυμητικῶς ὅτι εἶναι. Οἳ δοκῶ] ὅτι φιλοτιμίας εἰς τὸ κρατεῖν αὐτῶν. Ἰωνικῶς] τὸ μῆκος σημαίνει τῆς τοῦ φωνῆς. σχῆμα δέ ἐστι καταφρονοῦντος. Οὐ γὰρ μέλλει] μετῳκίσθη γὰρ δι' ὑμᾶς. Ἰδοὺ γῆς.] χλευάζων φησὶν ὡς ἐν κράτει αὐτῶν οἰκοῦντων.

BISETVS. Τοῦτο δὲ τὸ ἐπίρρημα τοῦ ἰδοὺ λέγω, χαριέντως κεῖται, ὅταν τι ἀσυνήθως ἢ ἀτόπως εἰρημένον ἐλέγχωμεν, ὡς καὶ ἐνταῦθα. ἀπρεπὲς γάρ ἐστι περὶ τῶν θεῶν οὕτω φρονεῖν, ἢ λέγειν, ὥστε νομίζειν αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ κατοικοῦντας.

Σχόλια. Κύτταρον] κυττάρους καλοῦσι τὰς τῶν σφηκίων κατατρήσεις, μεταφορικῶς δὲ τὸ κοῖλον αὐτῶν καὶ μυχαίτατον ἐστι τοῦ οὐρανοῦ. ὁ δὲ λόγος εἰς τὰ ἔσχατα καὶ ἀπόκρυφα μέρη τοῦ οὐρανοῦ.

CHRIST. Κύτταρον] κύτταρος propriè est nucamentum. Plin. paumicolam vocat. Sed hic pro cæli penetralibus accipitur translatiuè, vt & in Thesmophor. Et rectè. Cùm enim κύτταροι sint σφηκῶν καὶ κυρίων κατατρήσεις & βαλάνων πυελίδες vel πώματα (malè apud Suid. φέρματα) id est opercula, eleganter cæli alteram partem & internam vocat κύτταρον. Miror autem quòd Helychius (cuius glossas neque integras habemus, neque semper fide dignas) ait κυττάρους non solum esse αἰγεῖρα τῶν βαλάνων, sed etiam τῶν αἰγείρων τὰς βαλάνους.

Σχόλια. Χυτρίδια] καὶ ταῦτα γελοῖον χέειν καὶ ἐπιδεικνύων ταῦτά φησιν. ἀμφορεῖς δὲ, τὰ μέτρα. Ἵν' ἦτε αὐτοί.] ὅπου ὑμεῖς φρόντισοι καὶ διὰ τοῦτο οἱ θεοὶ καλέσαντες τὸν πόλεμον. Αἰωρεῖσθε. ἀντὶ τοῦ ἀπονεύοντες καὶ ἀνεχώρησαν ὡς ἂν μὴ παρῶσιν αὐτοῖς τὰ δεινὰ γινόμενα. Ἀνωτάτω.] ἀντὶ τοῦ ἐπάνω ἀνωτάτω ὅσον δυνατὸν ἦν. Τοῦδ' εἵνεκ' ὑμᾶς.] τίνος χάριν κατὰ ὑμῶν τοσαύτην ἔχουσιν ὀργήν. Ἐκείνων πολλάκις.] τῶν θεῶν ἢ τῶν Λακεδαιμονίων, ὅτι πολλάκις Λακεδαιμόνιοι βουλόμενοι εἰρήνην ἦγον καὶ οὐκ ἐπείθεσθε. Σπονδὰς ποιουμένων] τῶν θεῶν πρυτανευόντων ὑμῖν τὴν εἰρήνην ἀεί. Οἱ Λακωνικοί.] ὡς φιλοπόλεμοι ὄντες τῶν Λακωνικῶν καὶ τὴν εἰρήνην οὐ προσιεμένων πρῶτον ἐμνήσθη.

Ναὶ τὼ σιώ, νῦν Ἀττικίων δώσει δίκην.
Εἰ δ' αὖ τι πράξαιντ' ἀγαθὸν Ἀττικωνικοί,
Κἄλθοιεν οἱ Λάκωνες εἰρήνης πέρι,
Ἐλέγετ' ἂν ὑμεῖς εὐθὺς, ἐξαπατώμεθα.
Νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, νὴ Δί' οὐχὶ πειστέον.
Ἥξουσι καὖθις, ἢν ἔχωμεν τὴν Πύλον.
Ὁ γοῦν χαρακτὴρ ἡμεδαπὸς τῶν ῥημάτων.
Ὧν οὕνεκ' οὐκ οἶδ' εἴποτ' εἰρήνην ἔτι
Τὸ λοιπὸν ὄψεσθ'. Τρυ. Ἀλλὰ ποῖ γὰρ οἴχεται;
Ερ. Ὁ πόλεμος αὐτὴν ἐνέβαλ' εἰς ἄντρον βαθύ.
Τρ. Εἰς ποῖον; Ερ. Εἰς τουτὶ τὸ κάτω. κἄπειθ' ὁρᾷς,
Ὅσους ἄνωθεν ἐπεφόρησε τῶν λίθων,
Ἵνα μὴ λάβητε μηδέποτ' αὐτήν; Τρυ. Εἰπέ μοι.
Ἡμᾶς δὲ δὴ τί δρᾶν παρασκευάζεται;
Ερ. Οὐκ οἶδα πλὴν ἕν, ὅτι θυείαν ἑσπέρας
Ὑπερφυᾶ τὸ μέγεθος εἰσηνέγκατο.
Τρ. Τί δῆτα ταύτῃ θυείᾳ χρήσεται;
Ερ. Τρίβειν ἐν αὐτῇ τὰς πόλεις βούλεται.
Ἀλλ' εἶμι, καὶ γὰρ ἐξιέναι γνώμην ἐμήν
Μέλλει. θορυβεῖ γοῦν ἔνδον. Τρ. Οἴμοι δείλαιος,
Φέρ' αὐτὸν ἀποδρῶ. καὶ γὰρ ὥσπερ ἠσθόμην
Καὐτὸς θυείας φθέγμα πολεμιστηρίας.

Nunc per gemellos Attici pœnas luent,
Aiebat: at si prospere esset Atticis,
Et venerit pro Pace legatus Laco
Circumuenimur, inquiebatis statim,
Ne per Mineruam, per Iouem credamus his,
Iterum redibunt si semel potimur Pylum:
Atque hæc loquendi forma vestra vt plurimum est.
Quoius petendam gratia pacem haud scio
An quibitis videre post illa. TR. quò abit?
MER. Hanc in remotos abdidit bellum specus.
TRY. In quos? MER. in istos inferos, dein vides
Obiecta saxa quæ super congesserit
Ne prendere ipsam sit facul vobis. TRY. age,
Memora quod in nos grande designat malum.
MER. Nescio, nisi quod vesperi mortarium
Ingens capáxque vastitatis intulit.
TRY. Quid hoc facere se postulat mortario?
MER. Græcas in illo pinsere vrbes cogitat.
Sed hinc facesso, opinor egressum parat;
Iam trepidat intus atque turbat. TRY. hei mihi,
Quin do in pedes me protinam? quippe audio
Egomet sonorem bellici mortarij.

Σχόλια. Ναὶ τὼ σιώ.] οὕτω τοὺς Διοσκούρους οἱ Λακεδαιμόνιοι σιοὺς ἔλεγον. ὡς Ἀθηναῖοι θεοὺς Δήμητρα καὶ Περσεφόνην.

CHRIST. Ναὶ τὼ σιώ] Lacedæmoniorum Dij Dioscuri sunt, nam σιοὺς vocabant Deos, vnde Sibyllæ nomen: Dij verò Atheniensium Ceres, Persephone, Minerua. lego autem distinctè αὖ τι, & refero ad ἀγαθὸν, ne quis αὖτε legat.

Σχόλια. Νῦν Ἀττικίων] οἱ Λακεδαιμόνιοι μικρὸν ἐν τῇ μάχῃ κρατήσαντες, εὐθέως λέγουσι νὴ τοὺς θεοὺς, νῦν δώσουσιν οἱ Ἀθηναῖοι δίκας. εἰ δ' Ἀθηναῖοι νικήσουσιν, εὐθέως ἀντιπεσόντες Λακεδαιμόνιοι. καὶ εἰ ἔλθωσι μετὰ τὴν ἧτταν εἰρήνην ζητοῦντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, λέγουσιν Ἀθηναῖοι, ἐξαπατῆσαι ἡμᾶς βουλόμενοι, ἵνα ποιήσωμεν εἰρήνην, ἐπειδὴ νικῶμεν. σκώπτει δὲ τὸ ὑπερήφανον τῶν Ἀθηναίων.

BISETVS. Ἀττικίων δὲ ὑποκοριστικῶς εἴρηται, ὡς καὶ ἀπὸ τοῦ μαλακὸς μαλακίων. τοῦτο δὲ ἐξουθενοῦντος, καὶ καταφρονοῦντος ἐστι.

Σχόλια. Ἀττικωνικοί.] οὕτως ἔλεγον τοὺς λακωνίζοντας καὶ συμμαχοῦντας τοὺς Ἀθηναίους. ἢ πρὸς τὸ Λακωνικὸν ἔπαιξεν.

Νὴ Δία οὐχὶ πειστέον.] ἤθελον μόνον αὐτοὺς τὴν πάτριον ὁμολογεῖν. ἀλλ' ἐπαίρων τοὺς Ἀθηναίους τοῦτό φησιν, ὡς ἐν Ἀθηνᾷ μόνῃ χαίροιντο, ἀλλὰ καὶ Διί. Ἢν ἔχωμεν τὴν Πύλον.] τοῦτο διὰ τοὺς ληφθέντας ἐν Σφακτηρίᾳ τριακοσίους καὶ διὰ τὸ ἐπιτείχισμα ὅπερ Ἀθηναῖοι κατέστησαν ἐν Πύλῳ. ὅτι ληφθέντων αὐτῶν, περὶ εἰρήνης πρῶτοι Λακεδαιμόνιοι πρὸς Ἀθηναίους ἐπρέσβευον.

CHRIST. τὴν Πύλον] Pylus insula iuxta Peloponnesum, & regio Laconicæ, olim etiam dicta Coryphasium & Sphacteria ab occisione illa Lacedæmoniorum in arce pugnantium, duce temerario Brasida, cùm trecentos propugnatores accepisset: capta tandem fuit cum trecentis illis à Cleone, qui præclari facinoris gloriam eripere voluit Demostheni & Niciæ fortissimis ducibus, qui fortiter pugnando eam ad incitas redegerant. Itaque cùm cepissent Pylon Athenienses, statim Lacedæmonij legatos de Pace miserunt. Hic Atheniensium tangit superbiam & ferociam in rebus prosperis. Mox legerem ὑμῶν αὐτὸς non ἡμῶν αὐτός.

Σχόλια. Ἐπεφόρησεν.] ἐπεσώρευσεν. Θυείαν.] θυεία ἀγγεῖον εἰς ὃ ἐμβάλλοντες τινὰ ἀρτύματα τρίβομεν καὶ λεαίνομεν. Φέρ' αὐτὸν ἀποδρῶ] τοῦτο δεῖ τὸν Τρυγαῖον ἀποβεβηκότα τοῦ κανθάρου ἀπὸ τῆς σκηνῆς ταῦτα λέγειν. Θυείας] ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν σάλπιγγος θυείας εἶπεν.

ΠΟΛΕΜΟΣ, ΤΡΥΓΑΙΟΣ, ΚΥΔΟΙΜΟΣ.

BELLVM, TRYGÆVS, Tumultus.

Bise. Κορωνὶς ἑτέρα ἐν ᾗ στίχοι τοῖς προσῳδιακοῖς ὅμοιοι ξγ'. μεθ' οὓς δύο τροχαϊκοὶ τοῖς ἑξῆς ὅμοιοι.

Πό. Ἰὼ βροτοὶ, βροτοὶ, βροτοὶ, πολυτλήμονες.
Ὡς αὐτίκα μάλα τὰς γνάθους ἀλγήσετε.
Τρ. Ὦ 'ναξ Ἄπολλον τῆς θυείας τοῦ πλάτους,
Ὅσον κακὸν, καὶ τοῦ πολέμου καὶ τοῦ βλέμματος.
Ἆρ' οὗτός ἐστ' ἐκεῖνος ὃν καὶ φεύγομεν,
Ὁ δεινὸς, ὁ ταλαύρινος, ὁ κατὰ τοῖν σκελοῖν;
Πό. Ἰὼ Πρασιαὶ τρισάθλιαι, καὶ πεντάκις,
Καὶ πολλοδεκάκις, ὡς ἀπολεῖσθε τήμερον.
Τρ. Τουτὶ μὲν ἄνδρες οὐδὲν ἡμῖν πρᾶγμά πω.
Τὸ γὰρ κακὸν τοῦτ' ἐστὶ τῆς Λακωνικῆς.
Πό. Ἰὼ Μέγαρα Μέγαρ' ὡς ἐπιτετρίψεσθ' αὐτίκα,
Ἁπαξάπαντα καταμεμυττωτευμένα.
Τρ. Βαβαὶ βαβαιάξ. ὡς μεγάλα καὶ δριμέα
Τοῖσι Μεγαρεῦσιν ἐνέβαλε τὰ κλαύματα.
Πό. Ἰὼ Σικελία, καὶ σὺ δ' ὡς ἀπόλλυσαι.
Οἵα πόλις τάλαινα διακναισθήσεται.
Φέρ' ἐπιχέω καὶ τὸ μέλι τουτὶ τ' Ἀττικόν.
Τρ. Οὗτος, παραινῶ μέλιτι χρῆσθαι θατέρῳ.
Τετρώβολον τοῦτ' ἐστὶ, φείδου τ' Ἀττικοῦ.
Πό. Παῖ παῖ Κυδοιμέ. Κυ. Τί με καλεῖς; Πόλ. Κλαύσει μακρά.
Ἕστηκας ἀργός. οὑτοσί σοι γὰρ κόνδυλος.
Ὡς δριμύς. Κυ. Οἴμοι μοι τάλας ὦ δέσποτα.
Μῶν τῶν σκορόδων ἐνέβαλες εἰς τὸν κόνδυλον;
Πό. Οἴσεις ἀλετρίβανον τρέχων. Κυ. Ἀλλ' ὦ μέλε
Οὐκ ἔστιν ἡμῖν. ἐχθὲς εἰσῳκίσμεθα.
Πό. Οὐκοῦν παρ' Ἀθηναίοις μεταθρέξει ταχύ.
Κυ. Ἔγωγε νὴ Δί'. εἰ δὲ μή γε κλαύσομαι.

BEL. O misera & ærumnosa gens mortalium
Maxilla vobis quàm dolebit utraque.
TRY. O vastitatem Phœbe Rex mortarij,
O quale belli quale & aspecti malum:
An ille vero est opere quem sic maximo
Effugimus? ille durus, infractus pedes?
BEL. Ter io quatérque vos misera adhuc quinquies
Deciésque Prasia, ut occidistis funditus!
TRY. Ad nos nihil adhuc, ô viri, illa pertinent:
Regionis istuc est malum Laconicæ.
BEL. Io Mégara, Mégara, heu minutatim omnia
Numerò interenda, ceu moreti potio.
TRY. Babæ baba, attat, heu ut ingentes modo
Iniecit acres lacrymas Megarensibus.
BEL. Io ut occidisti, & tu ferax Sicania,
Heu qualis urbs misella fartim disperit.
Cedò hocce ut infundam super mel Atticum.
TRY. Heus tu, tibi inquã alio potes melle utier.
Hoc emitur obolis quatuor, parce Attico.
BEL. Puer puer Tumultus. TVM. ecquid me vocas?
BEL. Ignauus hic stas, ociosus, vapula,
En quàm acer iste colaphus. TVM. hei mihi ô here
Colapho indidistin' allij acrimoniam?
BEL. Feréśne pistillum ocyus? TVM. nescisne tu
Non esse nobis? demigrauimus heri adhuc.
BEL. Quin mutuare ab Atheniensibus licet.
TV. O Iuppiter, licet, sed absque lacrymis.

Σχόλια. Ἰὼ βροτοί.] κορωνὶς ἑτέρα, ἑτέρων εἰσιόντων ὑποκριτῶν. οἱ δὲ στίχοι ὅμοιοι τοῖς προσῳδιακοῖς ξγ'. καὶ ἐν διαθέσει τροχαϊκοὶ τοῖς ἑξῆς ὅμοιοι δύο. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. ἐξιόντων ὑποκριτῶν, ὁ πόλεμος ἐξέρχεται θέλων τρῖψαι μυττωτόν. σκευὴ δὲ αὐτοῦ ἐκ τυροῦ καὶ σκορόδου καὶ μέλιτος καὶ πράσων. Τὰς γνάθους ἀλγήσετε.] τριβόμενοι ἐν τῇ θυείᾳ, ἢ τοῦτον τὸν μυττωτὸν ἐσθίοντες. ἢ ἐν τῷ πολέμῳ ὄντες [illegible], ἀντὶ τοῦ [illegible] λαμβάνοντες. Ὁ δεινός] ταῦτά φησι θεασάμενος τὸν πόλεμον, μείζονα τὴν ὑπόνοιαν ἔχοντα τῆς τέρας τῆς ἀπὸ τῆς ὄψεως. Ταλαύρινος] ὑπομενετικὸς καρτερικὸς ἐν τῇ μάχῃ.

BISETVS. Εὐσταθὴς, ταλαύρινος, ὁ ταλαύρινον, ἤγουν ὁ καρτερικὴν ὁρμὴν ἔχων. Ὁ κατὰ τοῖν σκελοῖν] ἤγουν ὁ διαστὰς τὰ σκέλη, τουτέστι τὴν βάσιν πρὸς ἀντίπαλον.

ἀντίρῥησιν, [illegible] Ὅμηρος, καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος, [illegible]

Σχόλια. Πρασιαὶ] πόλις Λακωνική. [illegible] Μέγαρα.] [illegible] Μεγαρεῖς [illegible] Ἀθηναίων [illegible] Μεγαρεῖς [illegible] πόλεμος, σκόροδα ἐμβάλλει εἰς τὴν θυείαν, [illegible]

CHRIST. Οἶον κακὸν καὶ] Delendum illud καὶ et numeris suis constet Senarius: quamquam libentius legerem [illegible] &c. Est autem ἐν δὲ δυσὶν vt illud, Pateris libamus & auro. Nam nihil aliud ait quam valde triste esse bellum, quod alioqui non videntibus & inexpertis dulce videtur. Ὦ δεινοῦ] Muorem sibi ex visu fidem facit. Itaque tribus epithetis magnitudinem mali depingit, δεινὸν vocat merito: nam τὰ δεινὰ etiam apud Thucydidem bellum est: & ταλαύρινον, quia stataria pugna patiens est & sustinens. Sed quid est illud [illegible], ingenuè fateor me nescire, nisi κατὰξ legas, id est κατιαγὼς: ná etiam Latine Catax dicitur claudus. Neque hoc repugnat ταλαύρινος. Nam claudi sunt [illegible] in pugna, vel teste Tyrtæo. Tamen ambigo, & in eiusmodi rebus nihil perpetuo iure decido, arbitrario tantum iure statuo. Πρασιαὶ] Prasiæ oppidulum est in ora Laconiæ maritima, quod ab Atheniensibus captum fuit, vastatum & dirutum, ἔτεμε τῆς γῆς, ait Thucydides, καὶ πόλισμα εἷλε καὶ ἐπόρθησε. Hic verò alludit ad πράσον, quod porrũ est, quod ille interea inicit terendum in mortario. Πρασιαὶ olim etiam horti dicebantur, & inde pratorum ἔτυμον esse suspicor cum doctiss. Ios. Scaligero. Οὐδὲν ἡμῖν πρᾶγμα τῷ] Tamen teste Stephano Πρασιαὶ erant etiam Athenis populus ex tribu Pandionide. Ἰὼ Μέγαρα] Allia iniciens in mortarium Megara vocat: ea enim regio alliorũ ferax, vt ex Acharnensibus liquet: Deinde Megarenses Lacedæmoniorum in hoc bello fuerũt socij & commilitones, imò ἀρχηγοί. Nam propter eos Pericles illud populi scitum rogationémque scripsit, vt inferius dicemus.

Σχόλια. Βαβαὶ βαβαιάξ] [illegible] Κλαύματα] ἀντὶ τοῦ σκόροδα. [illegible] Σικελία] τυρὸν βάλλων Σικελίας μέμνηται. πολὺς γὰρ [illegible] Ὅμηρος [illegible] Ἀθηναίοις] [illegible] μέλιτος εἰς τὴν θυείαν ἐμβάλλων. Τετριμμένον.] [illegible] λυτίμωτον. [illegible] Ἀττικοῦ. [illegible] λον.

BISETVS. Κυδοιμὲ] κυδοιμὸς κυρίως [illegible] ἔλεγον. [illegible] Κονδύλους] [illegible] Ἀθηναίοις [illegible] μέλιτος [illegible] ὄμηλον.

CHRIST. Κατατετριμμένην] Vt Iambicus impleatur legerem [illegible] &c. simile videtur deesse. Sed placet lectio illa quam è scripto codice repræsentauit amicus noster Federicus Morellus iuuenis per-eruditus, qui Protestionem Typographicam atque Regiam vno diu gentis complexus est. Est autem [illegible] Quod verbi formauit Comicus [illegible] πολυσύλλαβον, à Moreto qui μυττωτὸς vel μυσσωτὸς & dictum pro κατατετριμμένα. Βαβαὶ] Babæ admirantis est secundum Sosiparrum. Hic est σχετλιαστικὸν pro φεῦ, vt videatur Charisius Babæ & Papæ idem fecisse. Sed lacrymas posuit pro allijs, quia flere faciunt allia, vt dicitur de sinapi. Hoc facit δριμύτης & acrimonia quam Virgilius in Moreto vocat fumum. Ἰὼ Σικελία] Sicilia πολύφλοιος est, lactis & casei abundans, vnde ille ex Theocrito, Mille meæ Sicolis errant in montibus agnæ. Pars autem erat Siciliæ quædam Atheniensibus inimica, stabátque à factione Lacedæmoniorum, vbi & magnam illi cladem acceperunt in transitu Asinarij fluminis. Nam & aqua, vt ait Thucydides, statim corrupta fuit, ea nihilominus potabatur luto quamuis & sanguine inquinata. Deinde magnus fuit numerus occisione occisorum Atheniensium, maiórque fuisset clades nisi procul ab Athenis periisset exercitus ille magis ex auxiliaribus copiis conscriptus quàm ex domesticis, vt ait Arrianus libro 1. ἀναβάσεως. Proprio autem & signatissimo verbo vsus est [illegible]. Nam κνάειν & κνήθειν de caseo propriè dicitur, vnde κνῆστις scalpellum. Vsus est Homerus αἴγειον κνῆ τυρὸν, & aliàs κνῆστις χαλκείη. Hinc & ῥάχις vocatur ἄκνηστις, quia non facilè scalpitur. Μέλι τουτὶ τ' Ἀττικὸν] Quasi ad remedium alienarum miseriarum præsto sint Athenienses hæc ait illis gratificans. Nam quantò præstantius est mel allijs & porris, tantò Atticum solum reliquis terris. Placentas autem antiqui melle saporabant, quod ex Archestrato etiam patet, cuius versus luculentos lege apud Athenæum libro 3. Philosophantium in conuiuiis. Οὗτοσὶ σοὶ γὰρ κόνδυλος] Delerem illud σοὶ. Neque enim agnoscere videtur Scholiastes, quamquam non nimis otiosum, & fortassis hanc geminationem amauit vt postea οἴμοι μοι.

Σχόλια. Ἀλετρίβανον] εἰ μὲν δασέως παρὰ τὸ τὰς ἅλας τρίβειν. εἰ δὲ ψιλῶς παρὰ τὸ ἀλεῖν. ἡ δοίδυξ μὲν Ἀττικόν. ἀλετρίβανον δὲ ἀσιατικόν. λέγεται δὲ καὶ ἀλότριψ. ὡς ἐν ἐπιγράμματι καὶ τοῦτον δικάρανον ἀλότριβα. καὶ ἀλετρὶς ἡ μυλωθρὸς παρὰ Καλλιμάχῳ. Ἐχθὲς εἰσῳκισάμεθα] συμβαίνει γὰρ τοῖς νεωστὶ εἰσῳκισμένοις μὴ εὐπορεῖν πάντων τῶν ἀναγκαίων.

Bisetvs. Ἐχθὲς δὲ, ἀντὶ τοῦ χθές. οὕτω καὶ ἐν Νεφέλαις,

Ἐχθὲς δέ γ' ἡμῖν δεῖπνον οὐκ ἦν ἑσπέρας.

Σχόλια. Οὔκουν παρ' Ἀθηναίους.] πάλιν λεληθότως σεμνολογεῖ τοὺς Ἀθηναίους ὡς αὐτόχθονας καὶ γηγενεῖς, ἐκ τοῦ εὑρίσκεσθαι παρ' αὐτοῖς τὰ τῶν πάλαι οἰκισθέντων, οἷς πρόνοια τῶν νεωστὶ εἰσῳκισμένων.

Christ. Ἀλετρίβανον] Vox est Asiatica, Attici δοίδυκα vocant, quæ etiam ἀλότριψ dicitur, vt in Epigrammate, καὶ τοῦτον δικάρανον ἀλότριβα. Qui aspirant, etymon arcessunt à sale terendo. Alioquin est à molendo siue pinsendo, quod est ἀλεῖν. Inde etiam pistillus. Nam apud Callimachum molitrix dicitur ἀλετρὶς, hymno in Delum, ait enim δυσμενέες μογέουσιν ἀλετρίδες. etsi non sum nescius quosdam illic legere ἀλιτρίδες, id est, ὁμόλεκτροι, thori consortes, qua ratione dicitur ἄκοιτις. Οὔκουν παρ' Ἀθηναίων] Putat Scholiastes hinc laudari & magnificari Athenienses, quasi αὐτόχθονας, apud quos antiqua omnia reperiantur, neque sint alienæ opis indigi. Ego contra censeo, eos rusticatim tangi, tanquam apud eos belli causa facile inueniatur, vel propter Cleonem semper paratum ad perdendam Græciam.

Bisetvs. Ὁ Τρυγαῖος ταῦτα πρὸς τοὺς θεατὰς λέγει.

ΤΡ. Ἄγε δὴ τί δρῶμεν ὦ πόνηρ' ἄνθρωποι;
Ὁρᾶτε τὸν κίνδυνον ἡμῖν ὡς μέγας;
Εἴπερ γὰρ ἥξει γε τὸν ἀλετρίβανον φέρων,
Τούτῳ ταράξει τὰς πόλεις καθήμενος.
Ἀλλ' ὦ Διόνυσ' ἀπόλοιτο, καὶ μὴ 'λθοι φέρων.
ΠΟ. Οὗτος. ΚΥ. Τί ἐστιν. ΠΟ. Οὐ φέρεις. ΚΥ. Τὸ δεῖνα γὰρ
Ἀπόλωλ' Ἀθηναίοις ἀλετρίβανος, ὁρᾷς,
Ὁ βυρσοπώλης ὃς ἐκύκα τὴν Ἑλλάδα.
ΤΡ. Εὖ γ' ὦ δέσποινα πότνι' Ἀθηναία ποιῶν,
Ἀπόλωλ' ἐκεῖνος κἀν δέοντι τῇ πόλει,
Ἢ πρίν γε τὸν μυττωτὸν ἡμῖν ἐγχέαι.
ΠΟ. Οὔκουν ἕτερον δῆτ' ἐκ Λακεδαίμονος μέτει
Ἀνύσας τι. ΚΥ. Ταῦτ' ὦ δέσποθ'. ΠΟ. Ἧκέ νυν ταχύ.
ΤΡ. Ὦνδρες τί πεισόμεσθα. νῦν ἀγὼν μέγας.
Ἀλλ' εἴ τις ὑμῶν ἐν Σαμοθρᾴκῃ τυγχάνει
Μεμυημένος, νῦν ἐστιν εὔξασθαι καλόν.
Ἀποστραφῆναι τοῦ μετιόντος τὼ πόδε.
ΚΥ. Οἴμοι τάλας, οἴμοι γε κἄτ' οἴμοι μάλα.
ΠΟ. Τί ἐστι; μῶν οὐκ αὖ φέρεις; ΚΥ. Ἀπόλωλε γάρ
Καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοισι χαλκὸς ἀλετρίβανος.

TRY. Homunculi ô miserrimi quid facto opus?
Videte quantum nos manet periculum,
Nam si redierit ille pistillum ferens,
Vrbes sedendo comminutas triuerit:
O Bacche pereat, nec reuersus adferat.
BEL. Heus tu. TVM. quid est? BEL. nil ergo fers. TV. enim vides
Pistillus ille Atheniensis nullus est,
Turbator ille Græciæ coriarius.
TRY. O domina Pallas, ô veranda maxumè,
Benè est. & vrbis cecidit in rem, si prius
Quàm nos moretum bibimus, is verò occidit.
BEL. Fer igitur alium quàm citò ex Lacedæmone.
Hoccine agis an non? TV. hoc quidem. BEL. at fer ocyus.
TRY. Periculum ingens, ô viri, nos obsidet.
Sed si quis est nostrum, Samothracum deûm
In casto initiatus, pretium operæ est, vt is
Precibus euntis postulet rumpi pedes.
TVM. Heu miserum eheu me, rursus heu miserrimum.
BEL. Quid istud, an nec dum attulisti? TVM. etiam occidit
Pistillus ille perditus Lacedæmonis.

Σχόλια. Ἄνθρωπια.] ὑποκοριστικῶς. τοῦτο πρὸς τὴν παροῦσαν συμφορὰν μειοῖ αὐτούς. Ἀλλ' ὦ Διόνυσ'.] ὡς οἰκείῳ θεῷ εὔχεται τῆς Ἀττικῆς, καὶ κυρίῳ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ καὶ τῶν ἐν τῇ εἰρήνῃ ἀγομένων.

Chris. Ἀλλ' ὦ Διόνυσε] Benè Bacchum inuocat tanquam Atticæ peculiarem deum, & verò præsidem in theatris & ludis, quæ in pace dari solent.

Σχόλια. Τὸ δεῖνα γὰρ ἀπόλωλ'] ὅτι τι δυσχερὲς μέλλομεν λέγειν, εἰώθαμεν τοῦτο προτάττειν, ὡς μὴ εὐθυρρημονοῦντες. Ὁ βυρσοπώλης] τοῦτο διὰ τὸν Κλέωνα ὡς αἴτιον τοῦ πολέμου καὶ ὡς αὐτὸν συνέχοντα τὸν πόλεμον. Εὖ γ' ὦ δέσποινα.] οὕτως τὴν θεόν. τὰς δὲ γυναῖκας, ἄστας, ἵνα μὴ ὁμωνύμως. ταύτῃ δὲ εὔχεται ὅτι τῶν Ἀθηναίων ἡ θεός. τὸ δὲ ἑξῆς, εὖ γε ποιῶν ἀπόλωλ' ἐκεῖνος, εἴπερ πρὸ τοῦ ἀπολέσαι ἡμῶν τὰ πράγματα ἀπώλετο.

Christ. Ὁ βυρσοπώλης] Cleonem inquit, cui à strigmentis & pellium spurcitia inuidiam parat, quique prima & præcipua istius belli fax fuit. βυρσοδέψης etiam dicitur, neque enim tantùm pelles vendebat, ipsas etiam apparabat & subigebat & molliebat, quod propriè est δεψεῖν, vnde depsere Latinum, translatum ad obscœna, vsurpatum Catullo, patrui perdepsuit ipsam Vxorem, vt verò reposuit princeps Criticus. Imò huic rei tam proprium est verbum vt βύρσα sit etiam dicta δέψα apud Grammaticos. Εὖ γ' ὦ δέσποινα] Vt Bacchus proprius Atheniensium Deus cum quibusdam aliis: Sic etiam Minerua quam Dominam vocabant & heram, id est δέσποιναν. Sic apud Maronem Charon Proserpinam vocat Dominam, vt superius dicebamus.

diccbamus. Nam fœminas & ἄνασσας & δεσποίνας vocari testis est Hesychius, apud quem mendosum & male distinctum locū emendabo qua potero. Ait ille Grāmaticus δεσποίνας; ὑπάσσας· Θετ- ταλοί, innuit enim feminas dominas vocari apud Thessalos. Quæ sequuntur sic corrigo apud eundem Grammaticum, δεσποίνῃ κεκαρμένος. & maiuscula littera Δεσποίνῃ. scribo vt sit principiū vocis exponendæ: Deinde pro glossa lege ἵππος &c. Nam explicat dictum illud alicuius poetæ δεσποίνῃ κεκαρμένος. Mox vbi habes βελτίωτιον lege βέλτιον, & ait meū esse explicare πενθοῦντες, quia dominis mortuis tondebantur equi ad luctum significandum. Sic apud Sudam habes δεσπότῃ κεκαρμένοι. i. πενθοῦντες: & apud Euripidem Oresta, κόρῃ ἐγὼ θυγατρὸς πενθίμῳ κεκαρμένος.

Σχόλια. Η πρίν γε τὸν μυστῆρα.] ἀντὶ τοῦ πρὶν ἡμᾶς τὸν πόλεμον ἐπαγγεῖλαι. ὡς αἴτιον ἦ αὐτὸν τοῦ πολέμου ἐπαγγεῖλαι καὶ διαβάλλει. Ανύσας τι.] ἀπελθὼν ὁ κυδοιμὸς, ταχὺ ἦλθε. καὶ οὕτως τὴν ἱερωτικὴν αὐτῷ προσφέρει ὁ πόλεμος. Ανύσας τι.] ἀντὶ τοῦ ἀνύσας τι καὶ διαπραξάμενος, ταχέως ἥκεις. Τί πεισόμεσθα] τί ἄρα παθεῖν μέλλομεν. ἢ ὅτι πείσομαι κινδυνεύω. Εν Σαμοθρᾴκῃ.] οἱ ἐν κινδύνοις γενόμενοι ἐπεκαλοῦντο τούτους τοὺς δαίμονας τοὺς ἐν Σαμοθρᾴκῃ, τούς τε Κορύβαντας καὶ τὴν Ἑκάτην. ἐξ ἧς καὶ διαβόητον ἦν τὸ Ζηρύνθιον ἄντρον, ἔνθα ταύτῃ ὄργια ἦγον καὶ ἠλευθεροῦντο. Μεμυημένος.] τὰ μυστήρια τῶν Καβείρων. δοκοῦσι γὰρ οἱ μεμυημένοι ταῦτα, δίκαιοί τε εἶναι καὶ ἐκ δεινῶν σώζεσθαι καὶ ἐκ χειμώνων. Αποστραφῆναι] ἡμεῖς διαστραφῆναι λέγομεν, ἀντὶ τοῦ κλασθῆναι τὰ μετιόντες τὸν δοίδυκα. Καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοισιν.] ὁ Βρασίδας δὲ ἦν Λακεδαιμονίων στρατηγός, ἀνθίστατο τῆς εἰρήνης. ἐτελεύτησε δὲ ἐν Θρᾴκῃ.

CHRIST. Εν Σαμοθρᾴκῃ μεμυημένους] Vetus religio fuit vt qui versarētur in periculis, & essent, vt ait poëta Bucolicus, ἐπὶ ξυρῷ ἀκμῆς, Samothracios deos inuocarent, & cum Hecate Corybantas, vnde celebre illud antrum Zerynthiū, vbi festos illi deæ honores celebrabant libertatémque obtinebant. De quibus plura apud Tacitum & Diogenem Laertium, nec non de antro illo apud Sudam. Erant autem illa mysteria Cabirorum, quibus initiati censebantur iusti & boni, & si quem periculorum cursum decurrerent, salui & victores euadere solebant, vt rectè scripserit Varro: Et religiones & castus id possunt, vt ex periculo eripiant nos. quo loco castus sunt ἁγνεῖαι. Nam in casto Cereris esse est ἁγνεύειν. Quod quia notatū est à diuino Coniectore in libris, quos doctissimus Romanorū scripsit de lingua Latina, supersedebo plura notare. Αποστραφῆναι] Ait Scholiastes Græcus dictum pro διαστραφῆναι, id est disrūpi: quo loco videtur post κλασθῆναι supplendum τοὺς πόδας. Ego in eius Glossographi sententiam pedibus non eo: Qui etsi persuasit mihi vt interpretarer Rumpi, tamen animi mei sententia δευτέρα & ἀμείνων censet ἀποστρέφειν Latinè & κατὰ πόδα esse Auertere. Nam ἀπὸ esse nostrum Ab vel A, non est cur ante probemus. Esset autem διαστρέφειν diuortere & distorquere, cuius passiuum non tam it ἐσπάρακας quam τὸ Auertere. Itaque veniam peto prudentem si Scholiastam non sequor. Mox pro κατ' οἴμαι mallē κάρτ' οἴμοι, vt dicas κάρτα μάλα, nimis valde, quod Comicum est.

Πό. Πῶς ὦ πανοῦργ'. Κυ. Ες τἀπὶ Θρᾴκης χωρία
Χρήσαντες ἑτέροις αὐτὸν, εἶτ' ἀπώλεσαν.
Τρ. Εὖ γ' εὖ γε ποιήσαντες ὦ Διοσκόρω.
Ισως ἂν εὖ γένοιτο. θαρρεῖτ' ὦ βροτοί.
Πό. Απόφερε τὰ σκεύη λαβὼν ταυτὶ πάλιν.
Εγὼ δὲ δοίδυκ' εἰσιὼν ποιήσομαι.

BEL. *Ain' sceleste?* TVM. *Thraciam versus plagam*
Legatus aliis ferre suppetias, periit.
TRY. *Eia gemelle Castor, ô factum benè,*
Benè forsan istud vorterit: sperate vos.
BEL: *Sume ista vasa rursus & munda probè:*
Pistillum at ipse ingressus expediuero.

Σχόλια. Ες τἀπὶ Θρᾴκης χωρία. καὶ γὰρ εἰς συμμαχίαν πεμφθεὶς ὁ Βρασίδας εἰς Θρᾴκην, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Κλέωνι τελευτᾷ. Χρήσαντες.] ἐν Αμφιπόλει γὰρ τῆς Θρᾴκης μονομαχήσαντες ὅ,τε Κλέων καὶ Βρασίδας, ἀλλήλους ἀνεῖλον. Διοσκόρω] ἤτοι παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐτιμᾶτο. διὸ νῦν αὐτῶν μέμνηται. Εγὼ δὲ δοίδυκ' εἰσιών] ἐγὼ ἄλετρίβανον εἰσιὼν ποιήσομαι.

CHRIST. Τ' ἀπὶ Θρᾴκης χωρία] Historiam hanc habes ampliter & luculenter ex professo cōscriptam apud Thucydidis ξυγγραφῆς ε. qui graphicè Brasidæ & Cleonis mores depingit. Ait enim eos pacem auersari solitos: illum quia ex bello felicitatem & gloriam reportabat, hunc vero (Cleonem puta) quia pacis tēpore patere sua scelera sentiebat, & calumnias suas minus fidem facere. Sed præstat Græca quia elegantissima sunt & prudenti structura composita apponere, οἵπερ ἀμφοτέρωθεν ἠναντιοῦντο τῇ εἰρήνῃ, ὁ μὲν διὰ τὸ εὐτυχεῖν τε καὶ τιμᾶσθαι ἐκ τοῦ πολεμεῖν, ὁ δὲ γενομένης ἡσυχίας καταφανέστερος νομίζων ἂν εἶναι κακουργῶν καὶ ἀπιστότερος διαβάλλων. Plutarchus in Nicia eadem ferè elogia de vtroque dedit. Mirū ni nostra Frācia Brasidas suos & Cleonas hodiéque habeat patriæ, vt ait Æschylus ἀνασπαστῆρας καὶ ταράκτορας, quātumuis pio se prætextu tuentes. vel hi recentes motus quo spectāt? Dicam liberè cum Ennio, Omnis cura viris vter hic fiet induperator. Sed opere Deus orādus est maximo, vt Regē nostrū Hēricū IV. insignē pietate & prudentia Principē quā diutissime viuum & videntem incolumémque nobis conseruet, & ex Assiduo tandem Proletarium faciat. στῦλοι γὰρ οἴκων παῖδές εἰσιν ἄρσενες.

BISETVS. Ο Τρυγαῖος, ὅτι ὁ Πόλεμος τὰ ἑαυτοῦ τὴν ἑαυτοῦ πολεμικὴν παρασκευὴν παρασκευάζει, ταῦτα πρὸς τοὺς θεατὰς στραφεὶς λέγει.

Τρυ. Νῦν τοῦτ' ἐκεῖν' ἥκει τὸ Δάτιδος μέλος,
Ο δεφόμενός ποτ' ᾖδε τῆς μεσημβρίας,

TRY. *Nunc cantio illa Datidis mentem subit,*
Cinædus olim quam canit meridie,

Ὡς ἥδομαι καὶ τέρπομαι, καὶ χαίρομαι.
Νῦν ἐστὶν ἡμῖν ὦ 'νδρες Ἕλληνες καλὸν,
Ἀπαλλαγεῖσι πραγμάτων τε καὶ μαχῶν,
Ἐξελκύσαι τὴν πᾶσιν εἰρήνην φίλην,
Πρὶν ἕτερον αὖ δοίδυκα κωλῦσαί τινα.
Ἀλλ' ὦ γεωργοὶ, κἄμποροι, καὶ τέκτονες,
Καὶ δημιουργοὶ, καὶ μέτοικοι, καὶ ξένοι,
Καὶ νησιῶται δεῦρ' ἴτ', ὦ πάντες λεῴ.
Ὡς τάχιστ' ἄμας λαβόντες, καὶ μοχλοὺς καὶ σχοινία.
Νῦν γὰρ ἡμῖν ἁρπάσαι πάρεστιν ἀγαθοῦ δαίμονος.

Quàm lætor, & delector atque gaudeor:
At nunc decet nos, ô viri Græcanici,
Labore functos cladiúmque duellicis
Eruere pacis numen optatum omnibus,
Pistillus illud antequam alius porcesit:
Verum ô Coloni nundinatores, Fabri
Et opifices, & hospites & aduenæ,
Et insulares huc adesite, omnisque plebs
Sumite actutum vacilla cumque vectes funibus:
Quippe nunc nobis bono fas est frui sci numine.

Σχόλια. Τὸ Δάτιδος μέλος] Δάτις σατράπης Περσῶν βασι- λέως ... κατά τινα χρόνον πολέμου. ἐλληνίζειν δὲ βουλόμενος εἶπεν. ἥδομαι καὶ τέρπομαι καὶ χαίρομαι. ... ἔδει γὰρ εἰπεῖν χαίρω. ἅμα δὲ οὗτος ... ὁμοιοκατάληκτον. ... τὸ χαίρομαι. αὐτὸ γὰρ τὸ χαίρω αὐτοπαθές ὄν, ... τὸ σημαινόμενον. λέγεται δὲ τὸ τοιοῦτο δατισμός. καὶ παροιμία. ἄμας ἀπήτουν εἶδος ... σκαφας. Ἄμας.] τὰς συράμας. ἐργαλεῖα τινα ... πρὸς τὸ ἀνορύττειν. Ἀγαθοῦ δαίμονος.] φασὶ γὰρ ὅτι δειπνήσαντες μὲν, ἐπιρρόφουν ἀγαθοῦ δαίμονος. ἀπαλλάττεσθαι δὲ μέλλοντες, ἔπινον Διὸς σωτῆρος. ... νῦν γὰρ ... ἡμῖν ἀγαθοῦ δαίμονος πόμα.

CHRIST. Τὸ Δάτιδος μέλος] Dictum vulgarium. Datidis Persarum ducis sub Dario cantionem vocat, & Athenienses id vsurpare falsè taciteque indicat, id est spurca facere. Nam illud δεφόμενος, vnde nostrum deplere, notat fœditatem quam patrare solebat Satrapes ille, cùm diem differret somno insititio. Tunc enim iacebat satur & supinus, Pertundens, vt ait Catullus, tunicámque palliúmque, quod etiam de Cyclope Euripides dixit. Καὶ χαίρομαι] Quia barbarus & Paphlagon fuit Cleon, & Brasidas (vt Lacedæmonium decet) teste Æliano imperitus, propterea huc barbarismum induxit. Non mirum est autem Persam in Græco sermone hospitem esse. Itaque Datis Persa, & barbarus sperabat, sese mirifice esse locutum cùm ad instar verborum ἥδομαι & τέρπομαι addidit χαίρομαι. Metuebat, scilicet, ne peccaret si tria illa verba non essent ὁμοιοτέλευτα. Nam χαίρω verbum quod per se est αὐτοπαθὲς, non satis videbatur facere ad rythmum. Fortassis autem de industria Aristophanes Trygæum induxit βαρβαρίζοντα, vt agrestem virum. Quo modo Theocritus in Dioscuris Amycum loqui facit barbarismum in illo ... ὁρῆς, nisi illic legendum ..., de qua lectione ambigo. Sed credibilius est imitari voluisse Datidem, i. Datismum fecisse. Nam ex illis barbarismum vocarunt postea Datismum: In Sudæ collectaneis versus hic Aristophanis sic legitur, ὡς ἥδομαι καὶ χαίρομαι κ' εὐφραίνομαι. Quæ mihi lectio non videtur esse Aristophanis, nam & in Pluto habes, ὡς ἥδομαι καὶ τέρπομαι, vt hoc loco. Ὡς τάχιστ' ἄμας] Nunc Senariis succedunt Trochaici, Catalectici 40. vsque ad illud, & βοᾶτε, quæ est ἐκ τοῦ Dimetrorum Catalecticorum. Scholiastes 38. tantum notat: sed incipit ab illis ὁ ὑπὸ πᾶς, & hos duos versus pro εἰσθέσει, videtur accepisse. Ἀγαθοῦ δαίμονος] Videtur alludere ad eum morem veterum quem notat Scholiastes: Ait enim in conuiuiorum principiis solitos ἐπιρροφεῖν ἀγαθοῦ δαίμονος & libare bonæ fortunæ. In fine vero & abitione πίνειν Διὸς σωτῆρος. Sic bonam fortunam præire iubebant, Iouem liberatorem exire. Húc sensum elicio ex verbis Scholiastæ, in quis libenter legerem δειπνήσαντες non δειπνήσαντες, vt principium intelligat conuiuij. Tamen δειπνήσαντες melius, nam de secundis mensis intelligit & fine conuiuij. Na testatur Theopompus mēsa sublata moserat ἐπιρροφεῖν ἀγαθοῦ δαίμονος vt testatur Scholia in Vespas. Ad eū ergo morem cùm alludat (corrige sodes iterum verba Scholiastæ, & pro ... ἄλειαρ, lege me auctore & distingue ...) videtur sic loqui: Nunc enim libare & bibere licet nobis bonæ Deæ potionem: ἁρπάσαι per Parodiam dixit pro ῥοφῆσαι vel σπεῖσαι, nā Pacē vt haberent raptā oportuit. Notādū autē libationē illā quam antiquitus faciebant ἀγαθοῦ δαίμονος fuisse leuē degustationem & ... Quod satis intellexit Hesychius qui ἀγαθοῦ δαίμονος ἄκρατος interpretatur ὀλίγη ἀποτομή .... Itaque miror quod ἐπιρροφεῖν addat Scholiastes. Nā Dido apud Maronē libabat ἀγαθοῦ δαίμονι Baccho & bonæ Iunoni. Sic enim dea illa etiā teste Macrobio χρηστῆς nomine indigitabatur. Et laticū honorē summo tenus attigit ore: at verò Bitias ἐπιρρόφησεν & ἔπινεν, cū hausit paterā, & plenā se proluit auro. Sed de his legendus Rhodiginus lib. 28. lectionū antiquarū. Sanè apud Platonē in Symposio non videtur noui interpretes locum intellexisse ἀγαθοῦ τυχῇ Φαῖδρος κατάρχεται, verterim cum bonis auibus exorditur Phædrus, cum potius diceret. Bonæ fortunæ princeps libet Phædrus, alludit enim ad ἀγαθοῦ δαίμονος & ludit in verbo κατάρχεται.

ΧΟΡΟΣ, ΤΡΥΓΑΙΟΣ. — CHORVS, TRYGÆVS.

Εἴσθεσις δευτέρας ἀμοιβαίας ἐκ στίχων λή. μεθ' οὓς κῶλα ζ.

BISETVS. Ὁ χορὸς ... τὴν ἑαυτοῦ προθυμίαν, καὶ ... τῷ Τρυγαίῳ ὑπισχνεῖται, ὅπως τὴν εἰρήνην τὴν ἐν ἄντρῳ κεκλεισμένην, καὶ κρυπτομένην εἰς τὸ φῶς ἀνελκύσωσι.

Χο.

Χο. Δεῦρο πᾶς χώρει προθύμως εὐθὺ τῆς σωτηρίας,
Ω πανέλληνες, βοηθήσωμεν εἴπερ πώποτε,
Τάξεων ἀπαλλαγέντες καὶ κακῶν φοινικικῶν.
Ημέρα γὰρ ἐξέλαμψεν ἥδε μισολάμαχος.
Πρὸς τάδ᾽ ἡμῖν εἴ τι χρὴ δρᾶν, φράζε κἀρχιτεκτόνει.
Οὐ γὰρ ἔσθ᾽ ὅπως ἀπειπεῖν ἄν δοκῶ μοι τήμερον
Πρὶν μοχλοῖς καὶ μηχαναῖσιν εἰς τὸ φῶς ἀνελκύσαι
Τὴν θεῶν πασῶν μεγίστην καὶ φιλαμπελωτάτην.
Τρ. Οὐ σιωπήσεσθ᾽ ὅπως μὴ περιχαρεῖς τῷ πράγματι,
Τὸν πόλεμον ἐκζωπυρήσετ᾽ ἔνδοθεν κεκραγότες;
Χο. Ἀλλ᾽ ἀκούσαντες τοιούτου χαίρομεν κηρύγματος.
Οὐ γὰρ ἦν ἔχοντας ἥκειν σιτί᾽ ἡμερῶν τριῶν.
Τρ. Εὐλαβεῖσθέ νυν ἐκεῖνον τὸν κάτωθεν Κέρβερον,
Μὴ παφλάζων καὶ κεκραγὼς, ὥσπερ ἡνίκ᾽ ἐνθάδ᾽ ἦν,
Ἐμποδὼν ἡμῖν γένηται τὴν θεὸν μὴ ᾽ξελκύσαι.
Χο. Οὔτι καὶ νῦν ἐστιν αὐτὴν ὅστις ἐξαιρήσεται.
Ἢν ἅπαξ ἐς χεῖρας ἔλθῃ τὰς ἐμὰς ἰοῦ, ἰοῦ.
Τρ. Ἐξολεῖτέ μ᾽, ὦνδρες, εἰ μὴ τῆς βοῆς ἀνήσετε.
Ἐκδραμὼν γὰρ πάντα ταυτὶ συνταράξει τοῖν ποδοῖν.
Χο. Ὡς κυκάτω, καὶ πατείτω πάντα, καὶ ταραττέτω.
Οὐ γὰρ ἂν χαίροντες ἡμεῖς τήμερον παυσαίμεθ᾽ ἄν.
Τρ. Τί τὸ κακόν; τί πάσχετ᾽, ὦνδρες; μηδαμῶς πρὸς τῶν θεῶν
Πρᾶγμα κάλλιστον διαφθείρητε διὰ τὰ σχήματα.
Χο. Ἀλλ᾽ ἔγωγ᾽ οὐ σχηματίζειν βούλομαι. ἀλλ᾽ ὑφ᾽ ἡδονῆς,
Οὐκ ἐμοῦ κινοῦντος, αὐτὼ τὼ σκέλη χορεύετον.

CH. *Huc alacres visite omnes ad salutis semitam,*
Vniuersi adeste Græci, nunc opem nos ferre opus
Liberatos tot maniplis & cruore bellico.
Nam dies illuxit hæc tantis pugnæ & prælio,
Nunc ad hæc quid facto opus sit fare, ductor impera,
Iam laboris nil recusandum puto hodie, si modo
Protrahamus machinis ad publici auras luminis
Maximam omnium dearum, & magnam ambacam vitium.
TR. Heus tacete sultis, vt ne effusi in altum gaudium
Intus hic bellum excitetis editis clamoribus.
CH. Sed iuuat nos hocce plebis murmurans præconium,
Cùm trium nobis dierum deforet viaticum.
TR. Attamen vos hunc cauete cum timore Cerberum
Ne ferociente clamosus furore, vt hic prius
Quò minus Deam extrahatis impedimento fuat.
CH. Nullus illam ne quidem nunc vindicabit gentium,
Libera in manus semel si venerit meas, hui.
TRY. Pol viri pessumdatis me ni tumultu parcitis,
Conuolante namque planta cuncta mox turbauerit.
CH. Misceat, conculcet omnia, atque turbet funditus:
Non enim gaudere desinemus hodie hoc gaudium.
TRY. Quid mali? quæ insania ista est, per deos rogo viri
Ne per hos motus opus bellissimum corrumpite.
CH. Non voluntas hoc suadet, sed voluptas maxima,
Ipsa namque sponte saltant crura, nil mouente me.

Σχόλια. Δεῦρο πᾶς χώρει.] ἔκθεσις διπλῆς ἀμοιβαίας. οἱ δὲ στίχοι εἰσὶ τροχαϊκοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ λή. καὶ ἡ ἔκθεσις ταύτης κώλων ὁμοίων τροχαϊκῶν ζ. ὧν τὰ ἑξ δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ ς προκατάληκτον. τὸ ζ ἐφθημιμερὲς ἰαμβικὸν ὑφ᾽ ὃ αἱ συνήθεις δύο διπλαῖ. Ω πανέλληνες.] λανθάνοντας εἰς ὁμόνοιαν αὐτοὺς προσάγει ὁμοφρονῆσαι πάντας τοὺς Ἕλληνας ἀξιῶν. Καὶ κακῶν φοινικικῶν.] [illegible] αἱματηρῶν ἀπὸ τοῦ αἵματος χροιᾶς. λείπει δὲ τὸ στρατευόμενοι ἢ ἀντὶ τοῦ πολεμικῶν.

Bisetus. Περιχαρεῖς.] [illegible] σφόδρα, ἀμέτρως χαίροντες.

Σχόλια. Ἐκζωπυρήσετε.] ἀνάψετε τὸν πόλεμον ἤδη κατευνασμένον. ἐκζωπυρῆσαι δὲ κυρίως ἐστὶ τὸ ἐκ μικροῦ πυρὸς φυσῶντας μεγάλην φλόγα κινῆσαι. Οὐ γὰρ ἦν ἔχοντας ἥκειν.] οὐ γὰρ [illegible] πολεμικὸν ἐστὶ τὸ κήρυγμα, ἀλλ᾽ εἰρηνικόν. [illegible] τὴν πόλιν δηλοῖ. Εὐλαβεῖσθε.] [illegible] καὶ δεδίττεσθε τὸν Κλέωνα. [illegible] Μὴ παφλάζων.] διὰ τὸ [illegible] τοῦ Κλέωνος [illegible] τὸ παφλάζειν. Ἐνθάδ᾽ ἦν.] τουτέστιν ὅτε ἔζη, ὅτε ἦν [illegible] σὺν ἡμῖν. Μὴ ᾽ξελκύσαι.] [illegible] Ἀττικοί. ἤρκει γὰρ εἰπεῖν ὅτι ἐμποδὼν γένηται ὥστε ἐξελκύσαι. Ἰοῦ, ἰοῦ.] [illegible] ὡς τῶν χοροῦ [illegible] λέγοντες. Οὐ σχηματίζειν.] οὐ κατὰ τὴν [illegible] προαίρεσιν ἡ ὄρχησις γίνεται. ἀλλ᾽ ἤδη διὰ τὴν ἀρχαίαν ἡδονὴν αὐτόματα χορεύει μου τὰ σκέλη.

CHR. Μισολάμαχος.] Lamachus dux fuit Atheniensium rei bellicæ peritissimus, vir bonus & pauper. talem enim cum Socrate & Aristide describit Ælianus lib. 2. variæ historiæ, floruitque temporibus Æschyli & Aristophanis qui in Ranarum fabula heroa eum vocauit. Tamen in Acharnensibus & in hac fabula contumeliose accipit & Attico melle perfundit (κακῶς λέγειν Ἀττικὸν ἔστι μέλι dixit quidam) Quin Lamachum quasi βουλομάχον dictum autumat, siue quia λᾶς apud Dores est θέλεις, siue quia τὸ λα est ἐπιτατικὸν vt τὸ ζα. A pugna autem quæ est μάχη nomen habet. Itaque pro bello nomen hoc vsurpat. Εκζωπυρήσετε.] Resuscitabitis & excitabitis mortuum & extinctum bellum. Sane enim recte dixit diuinus poeta, Martémque accendere cantu, & merito ἄρης nomine pugna intellecta, vnde Menelaus ἀρηΐφιλος. ἐκζωπυρῆσαι est ex pusillo ignis fomite magnam flammam suscitare. Εὐλαβεῖσθε ἐκεῖνον.] Versus hic non satis est integer in modulis suis, siquid mutandum sit, aut interpolandum legerem, εὐλαβεῖσθαι ἐκεῖνο (κήρυγμα puta) καὶ τὸ κέρβερον ὁ ἐστι ζωτε. Διὰ τὰ σχήματα.] Primus Æschylus σχηματισμοὺς introduxit in choros Tragicos, de quibus & de saltatione quæ ὄρχησις est, operæpretium est adire Diui Iulij Scaligeri Poetices opus perfectissimum.

Τρ. Μή πω καὶ νυνὶ γέ τ'. ἀλλὰ παῦε παῦ' ὀρχούμενος.	TRY. Hæc ne agunt & nunc? age impone ergo finem saltibus.
Χο. Ἤν ἰδού. καὶ δὴ πέπαυμαι. Τρ. Φῄς γε. παύει δ' οὐδέπω.	CH. En vides vt desino. TRY. inquis, sed tamen non desinis.
Χο. Ἕν μὲν οὖν τουτί μ' ἔασον ἑλκύσαι, καὶ μηκέτι.	CH. At sine hoc tantummodo saltare me, & nil amplius.
Τρ. Τοῦτό νυν, καὶ μηκέτ' ἄλλο μηδὲν ὀρχήσεσθ' ἔτι.	TRY. Hoc quidem nunc sinerim, sed post nihil saltabitis.
Χο. Οὐκ ἂν ὀρχησαίμεθ', εἴπερ ὠφελήσαιμέν τί σε.	CH. Fiet, haud saltabimus, non si tuo id fiat bono.
Τρ. Ἀλλ' ὁρᾶτ' οὔπω πέπαυσθε. Χο. Τουτογὶ νὴ τὸν Δία	TRY. Sed nec hæc dum desita est saltatio. CH. En hanc per Iouem
τὸ σκέλος ῥίψαντες ἤδη λήγομεν τὸ δεξιόν.	Dexteram iactauero cum tibiam, tum desita est.
Τρ. Ἐπιδίδωμι τοῦτό γ' ὑμῖν, ὥστε μὴ λυπεῖν ἔτι.	TRY. Hoc adhuc sirim quidem, at ne post id has turbas date.
Χο. Ἀλλὰ καὶ τἀριστερόν τοί μ' ἔστ' ἀναγκαίως ἔχον.	CH. Sed sinistrum crus necesse est vt trahens iactem simul.
Ἥδομαι γὰρ καὶ γέγηθα, καὶ πέπορδα, καὶ γελῶ,	Nempe rideo, atque latus pedo, gaudeo magis
Μᾶλλον ἢ τὸ γῆρας ἐκδὺς, ἐκφυγὼν τὴν ἀσπίδα.	Quam senecta anguis solutus, quando fugi hanc viperam.
Τρ. Μηκέτ' οὖν νυνί γε χαίρετ'. οὐ γὰρ ἴστε πω σαφῶς.	TR. Parcius sed gaudeatis, nondum enim comperta res:
Ἀλλ' ὅταν λάβωμεν αὐτὴν, τηνικαῦτα χαίρετε.	Sin eam prehendimus, tunc vt libet gaudere fas,
Καὶ βοᾶτε, καὶ γελᾶτε,	Cumque risu iubilare,
Ἤδη δ' ἐξέσται τόθ' ὑμῖν	Iamque tum dormire vobis,
Πλεῖν, μένειν, κινεῖν, καθεύδειν,	Ire, stare, nare fas est,
Ἐς πανηγύρεις θεωρεῖν,	Fasque nundinis vacare,
Ἑστιᾶσθαι, κοτταβίζειν,	Lusibus conuiuiisque
Συβαρίζειν,	Dapticis,
Ἰοὺ ἰοὺ κεκραγέναι.	Clamare & ohe.

Σχόλια. Ἓν μὲν οὖν τουτί μ' ἔασον.] σκέλος δὲ, φορτικώς. ὑφ' οὗ δὲ ὀρθὸς ἐστὶ ὁ χορὸς εἰς ὄρχησιν ἐτράπη. ἓν μόνον φησὶν ἔασόν με σχῆμα ποιῆσαι. Ὥστε μὴ λυπεῖν.] ἐμὲ δηλονότι. συγχωρῶ φησὶ τοῦθ' ὑμῖν, ὥστε μὴ τὸ μακρότερον ἐνοχλεῖσθαι με.

CH. Ἑλκύσαι] Pro saltare dixit, vt Ter. Adelph. Tu interea restim ductans saltabis. Id autem est quod Græci & Aristophanes in Nubibus dixit ἑλκεσίχορδα.

Σχόλια. Πέπορδα.] ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ὄνων. χαίροντες γὰρ πέρδονται. Ἢ τὸ γῆρας ἐκδύς.] ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ὄφεων. Ἐς πανηγύρεις θεωρεῖν.] πέμπεσθαι θεωροὺς ἐς τὰς πανηγύρεις κατὰ δημοσίαν ἐπαγγελίαν γίνεσθαι τινὶ τῷ παίζειν. θεωροὺς δὲ ἐκάλουν, τοὺς ἀπὸ τῶν πόλεων δημοσίᾳ ἐκπεμπομένους συνθύοντας καὶ συμπανηγυρίζοντας. Κοτταβίζειν.] παίζειν, τρυφᾶν. εἰς χαλκᾶς δὲ φιάλας, αἳ καλοῦνται λάταγες, ἀπέρριπτον ἐμβάλλοντες τὸ πόμα. καὶ εἰ ἐγένετο μείζων ψόφος, ἐδόκουν ὑπὸ τῶν ἐρωμένων φιλεῖσθαι. ἄλλως. κότταβος παιγνίον ἦν παρὰ Ἀθηναίοις τοιοῦτον. ῥάβδος ἦν μακρὰ πεπηγμένη ἐν τῇ γῇ. καὶ ἑτέρα ἐπ' αὐτῆς κειμένη ὡς ἐπὶ ζυγίου, ἔχει δὲ τὰς πλάστιγγας ἐξ ἑκατέρου ἠρτημένας καὶ κρατῆρας δύο ὑπὸ τῶν πλαστίγγων, καὶ ὑπὸ τὸ ὕδωρ ἀνδρείας ἦν χαλκοῦς κεχρυσωμένος. τοῦτο δὲ ἦν ἐν τοῖς συμποσίοις. καὶ πᾶς τῶν παιζόντων αἴρων ἔχων φιάλην γέμουσαν ἀκράτου, ἐμμεθεν ἱστάμενος, ἐπι-

ἐμπιπτὸν ὅλον τὸ οἶνον ὑπὸ μίαν σταγόνα εἰς τὴν πλάστιγγα, ἵνα γε μεσθεῖσα, βαρυνθεῖσα κατέλθῃ, καὶ κρούσῃ τις τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀνδριάντος ὑπὸ τὸ ὕδωρ κεκρυμμένου, καὶ ποιήσῃ ἦχον. καὶ ὁ μὲν χυθεὶς τοῦ οἴνου, ἐνίκα καὶ ἐδόκει φιλεῖσθαι ὑπὸ τῆς ἐρωμένης. εἰ δὲ μὴ, ἡττᾶτο. ἐλέγετο δὲ ἀνδριὰς ὁ ὑπὸ τοῖς ὕδασι μάνης.

CHR. Πέπορδα.] Transitiue ab asinis qui lætabundi pedere solent. Etiam in contemptum hoc fiebat, vt in Pluto καταπαρδεῖν τῆς πενίας: sic fortassis hic oppedit bello. Τὸ γῆρας ἐκδύς.] Et hæc translatio est à serpentibus, qui senium ponunt. Videtur autem senium pro bello dixisse, quia nihil æquè pacis amantes colonos contristat & marcescere facit atque bellum. vnde postea ait ἁπαλός γ' ἄρ' ἴδοις & πολὺ νεώτερος, loquitur enim chorus senum. At cùm ait ἐκφυγὼν τὴν ἀσπίδα, dupliciter alludit in homonymia ἀσπίδος, & ad serpentem, & ad clypeum. Καὶ βοᾶτε] Post εἰσθέσιν Trochaicam sequitur ἔκθεσις, septem versuum Dimetrorum Trochaicorum Acatalecticorum. In secundo lego ἤδη ἐξέσται non ἤδη δή. Ex vltimo versu duos facio. Nam ευχαεί ἐω existimo esse παρατέλευτον, sequens ἰοὺ, ἰοὺ, iambicum ἐφθημιμερὲς Ita enim videtur digessisse ipse Scholiastes. Κινεῖν καθεύδοντα] Non dubito quin τὸ κινεῖν, verbum sit nequitiæ, secundùm versum ex Lysistrata, κακῶς παρέξω κοὐχὶ προσκινήσομαι, id est, Nec admouebor & malignè illud dabo. Κοτταβίζειν.] Cottabus lusus erat in conuiuiis frequens apud Athenienses: Is quantum ex Grammaticorum glossis didici, eiusmodi ferè erat. Fixa erat in terram virga grandis, altera super eam transuersa pendebat, mobilis vtrinque tanquam in statera, duásque habebat lances pendulas, & sub ipsis duos crateras aquæ plenos, sub aqua statua ærea inaurata quæ vocabatur Manes: nam Sophocles Salmoneo sic vocat χάλκεον illud κάρα: versus ex illa fabula luculentos habes, apud Athenæum lib. xi. Iam qui lusitare volebant phialam habebant meri plenam, & longius stantes certabant, quod vini ex epota phiala restabat in lancem mittere, vt repleta ea grauis fieret, inclinarétque, & caput allideret statuæ illius sub aqua latentis, sicque sonum ederet, ita vt qui feliciter sine casu iaceret, & maiorem ex iactu sonum efficeret, victor esset, hócque indicio speraret se ab amica redamari. Ad cuius consuetudinis rationem Theocritus dixit, τὸ τηλέφιλον ἐπλατάγησεν. Est autem lusus ille cottaborum inuentum Siculum, vt testatur Critias in Elegis, κότταβος ἐκ Σικελῆς ἐστι χθονὸς ἐκπρεπὲς ἔργον, & Dicæarchus Messenius (vel potius cum Athenæo Milesius) Aristotelis discipulus, qui siculam vocem existimat æreas illas phialas quæ λάταγες, vel λάταγες dicebantur. Quanquam infrà Scholiastes dicat λατάγην, esse quod ex poculo epoto reliquum fiebat (inde apud Sudam λῆμμα ποιεῖν, legendum enim λεῖμμα quod est λείψανον & τὸ λειπόμενον, vt ait Hesychius) quódque recuruata sursum manu iaciebant lusores in Cottabium. cui sententiæ subscribit Cratinus in Nemesi, qui ait, Cottabum appellatum non solum præmium victori in conuiuio propositum, sed etiam vas ipsum in quod mittebat Latagas. Imò & Euripides Plisthene teste Athenæo, cottabum & λάταγα idem facit, lusúmque Atticorum ex inuentione Sicula scribit. Æreum verò vas illud fuisse testatur Eupolis Baptis: Meminit & Plato (Comicus poeta) in fabula Διὸς κακουμένου (malè apud hunc Scholiastem κακουμένου) Porrò missionem cottabi ἀγκύλην vocabant, quia dextram manum ancylabant, id est, curuabant in mittendo, hinc κότταβοι ἀγκυλητοὶ (malè Aristophanis glossę ἀγκυλητοὺς) dicti à figura manu mittentis. Præmium autem quod κοτταβεῖον dicebatur, erat vt puto placenta πυραμοῦς, & σησαμοειδής. Nam & Aristoteles lib. 1. Rhetoricorum κοτλάβεια missa Geloni, ait ab Ænesidemo, quas placentas fuisse arbitratur ad formam lancium illarum vel κοτλάβων factas, Cœlius Rhodiginus: quamuis potior est sententia eorum, qui κοτταβεῖα oppidum faciunt apud Aristotelem. Sanè κότταβος propriè est sonus qui ex residuo in phiala vino redditur, & quo pauimentum elidebatur. Nam id etiam fuisse Romanis, non solus Horatius testatur, qui ait, -mero Tinget pauimentum superbo: sed & Plinius lib. 14. vbi ait de iis qui ἀμυστὶ & ἀπνευστὶ bibebant, & totum calicem vno hauriebant potu: nihilque ad elidendum in pauimentis sonum ex vino reliquisse: vbi quidam summum legunt, quoru m sententiæ non accedo. Sanè ab illo sono existimo Plautum dixisse in pretiosa fabula Trinummo, bubulos cottabos, quasi flagra ad infligendas plagas: etsi Alciatus collabos maluult, qui sunt bubuli nerui. Ego cottabos malim, nam si collabi bubulæ neruæ, quorsum bubulos addidit? cæterùm in illo Cottaborum lusu semper amicarum mentionem iniectam constat ex Achæo & Callimacho his versibus:

Πολλοὶ δὲ φιλόποτες ἀκράτιον ἐκ κοτύλης
Οἰνοπόται κλᾶσαν ἐκ κυλίκων λάταγας.

vbi legendum οἰνοπόται σπιλάδες ausim affirmare, & corrigendas Glossas huius fabulæ sub finem. Nam patet vel ex sequentibus Scholiastæ verbis, ait enim σπιλάδας αὐτὰς ἐκ ἀπεικότως ὠνόμασεν. vide de cottabis plura apud Athenæum lib. 15. vbi & Critię versus de Anacreonte huc pertinentes, habes item Æschuli alios versus de cottabo qui ἀγκυλητός. Plura præterea de his congerere piget & tædet, præsertim cùm Rhodigini & Parrhasii habeamus assiduas rupto lectore columnas, vel paginas potius: Deinde cùm nuper cottabum nobis repræsentarit in Athenæo suo doctiss. Dalechampius, quem honorificè appello. sed hoc mihi excidebat quod apud Hesychium voce κοτλαμία legendum putem κοτλάβεια: ait enim esse ἔπαθλον τὰ ἐσθίοντα κοτταβίσαντι. i. qui altiorem ex iactu sonum ediderat, quique μεθυσκότταβος dicebatur. sed error ille apud Hesychium manauit ex antiqua τῶ ϐ figura, de qua nos alibi.

BISITVS. Κορωνὶς καὶ εἴσθεσις χοροῦ μονοστροφικὴ στίχων ιε κώλων ιε.

XO. Εἰ γάρ ποτ' ἐποιτ' ἰδεῖν ταύτην τὴν ἡμέραν ποτέ.

CH. O Mihi si detur istam olim videre almam diem.

Ερ. Αρ' οἶσθα θάνατον ὅτι προεῖφ' ὁ Ζεὺς, ὃς ἂν
Ταύτην ἀνορύττων εὑρεθῇ; Τρ. Νῦν ἆρ' ἐμὲ
Απασ' ἀνάγκη γ' ἀποθανεῖν; Ερ. Εὖ ἴσθ' ὅτι.
Τρ. Ες χοιρίδιον μοι νῦν δάνεισον τρεῖς δραχμάς.
Δεῖ γὰρ μυηθῆναί με πρὶν τεθνηκέναι.
Ερ. Ω Ζεῦ κεραυνοβρόντα. Τρ. Μὴ, πρὸς τῶν θεῶν,
Ημῶν κατείπῃς ἀντιβολῶ σε δέσποτα.
Ερ. Οὐκ ἂν σιωπήσαιμι. Τρ. Ναὶ πρὸς τῶν κρεῶν,
Α' γώ προθύμως σοι φέρων ἀφικόμην.
Ερ. Αλλ' ὦ μέλε ὑπὸ Διὸς ἀμαλδυνθήσομαι,
Εἰ μὴ τετορήσω ταῦτα καὶ λακήσομαι.

MER. Scin' esse morti destinatum illum ab Ioue
Qui repperibit erutam hanc? TR. Nunc ergo me
Prorsum necesse est emori. MER. certum puta.
TRY. Tres fœnera drachmas mihi in porcum sacrem.
Nam me sacrari oportet antequam mori.
MER. O fulminator Iuppiter. TRY. Ne per Deos,
O domine Mercuri, oro, ne nos prodas.
MER. Nunquam hoc tacebo. TRY. Te per has carnes rogo
Quas tibi benignè iam modo adueniens tuli.
MER. Miselle, sed me Iuppiter disperderet,
Nisi hæc disertim & voce clamosa arguam.

Σχόλια. Φέρε δή νυν κατίδω] σύστημα κατὰ περικοπὴν ἀνομοιομερὲς ἰαμβικῶν κδ΄ ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. Ω μιαρὲ καὶ τολμηρέ.] ὁ Ερμῆς ἐλθὼν καὶ καταλαβὼν τὴν εἰρήνην ὡς δῆθεν ἀνασπωμένην καὶ ἐπὶ τούτῳ χαλεπαίνων λέγει, τί τοῦτο τολμᾷς. Κιλλικῶν.] τὴν νῆσον Μίλητον τοῦτον φασὶ προδεδωκέναι τοῖς Πριηνεῦσι. πυνθανομένων δὲ πολλάκις αὐτοῦ τινῶν τί μέλλει ποιεῖν, ἔλεγε πάντα ἀγαθά. Θεαγένη δέ τινα ἄνδρα Σύριον ἐκ νήσου ταύτης ὑπὸ Κιλλικῶντος προδοθείσης, μεταβάντα εἰς τὴν Σάμον κρεοπωλεῖν. ἐπιστάντος οὖν τοῦ Κιλλικῶντος ὠνήσασθαι παρ' αὐτοῦ κρέας, δοῦναι κελεῦσαι αὐτῷ ἵνα ἀποκόψῃ τὸ περισσὸν, καὶ ἀποτεινάμενον τὴν κοπίδα, κόψαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ τοῦ Κιλλικῶντος καὶ εἰπεῖν. ὡς ταύτῃ τῇ χειρὶ ἑτέραν οὐ προδώσεις πόλιν. Οὐκοῦν ἢν λάχω] παίζει πρὸς τὸν Ερμῆν. ἐπειδὴ ὅταν πολλοὺς κατεδίκαζον οἱ Αθηναῖοι ἀποθανεῖν, οὐκ εἰς μίαν ἡμέραν πάντες ἐφονεύοντο, ἀλλ' ἕκαστος ἐκληροῦτο καθημέραν, καὶ τῷ κληρωθέντι θάνατος ἐπῄει. καθημέραν οὖν εἷς μόνος ἐτελεύτα. ἔστι γὰρ ὅτι μετεμελοῦντο, καὶ τοὺς λοιποὺς ἔσωζον. ἐπεὶ οὖν οἱ κλῆροι Ερμοῦ, παίζων τοῦτο λέγει. Ερμῆς γὰρ ὤν.] εἰ ὥρισταί φησι πάντως ἀποθανεῖν, κληρωθῆναί με πρότερον δεῖ. οἱ γὰρ κλῆροι Ερμοῦ δοκοῦσιν εἶναι ὅθεν καὶ τὸν πρῶτον κληρούμενον, Ερμῆν φασὶ καλεῖν δεῖ. Ημπόληκα' πω] ἐνεπορευσάμην. ἐμπολὴ δὲ φορτίον, ἢ τὸ τῆς πραγματείας κέρδος. ἢ συναγωγὴ τοῦ κέρδους. τὸ δὲ ῥῆμα ἐμπολᾶν. Ως ἀπολούμενος.] ὡς εἰρηκότως αὐτοῦ ὅτι στρατεύῃ ἢ ἀποδημεῖς, οὐδὲν φησιν ὠνησάμην ὡς ἀποδημήσων. ὥστε ἴσον ἀποδημεῖν ἢ στρατευόμενος. χαριέντως δὲ καὶ παρ' ὑπόνοιαν εἴρηται, ὡς ἀπολούμενος. οἱ στρατευόμενοι δὲ τυρὸν καὶ ἄλφιτα ἑαυτοῖς ὠνοῦντο. Επιλήσεσθαί γε.] τοῦτο τὸ ἐπιτρέψαι ποτὲ μὲν ἐπὶ ὑπερηφανίας τάττεται. ποτὲ δὲ ἐπὶ καταρᾶς. ἐφ' ἧς νῦν. Οὐκ ᾔσθόμην.] πάλιν ἐν αὐτῇ τῇ ἀστειότητι ἐχρήσατο. ὑπονοεῖ τῷ τιλείῳ. τὴν ὀργὴν αὐτοῦ καταπραΰνων. παίζων οὖν εἶπεν. Οτι προεῖφ' ὁ Ζεύς] ἀντὶ τοῦ ὥρισε κατ' ἐρώτησιν. Ες χοιρίδιον.] ὅτι τοῖς μυουμένοις ἐστὶν ἔθος, χοιρίδιον θύειν ἐξ ἀνάγκης.

CHR. Οὐδὲν πονηρόν.] Historia hæc de Cillicone recitatur à Suda & Hesychio, qui ait eum vocatum prius Achæum. Hæc ferè est. Prieneensibus (vel vt ait idem Hesychius regiis ducibus) Miletum insulam prodidit cillicon, cùmque ex eo quærerent, quidnam facturus esset, respondit πάντα τ' ἀγαθὰ, aut potius οὐδὲν πονηρόν. Paulo pòst hanc insulæ traditionem Theagenes quidam (quē Σύριον, cur vocet Scholiastes non satis scio, nisi mendum est in traiectione litterarum, & Σύρνιον potius legendum, nam syrna vrbs etiam Cariæ vnde Syrnius) diuertit Samum ibique carnes cœpit vendere: Ab eo emptutus cillicon cùm indicaret quà scindi sibi vellet manum extendit, quam ille sublato cultro abscidit. addiditque, Nunquam tu manu ista aliam vrbem trades. Hinc vulgò proditores cillicontas vocabant, vt Democlidas hospites mœchos, Eurybatas scelestos, Timarchos flagitiosos & consuetos. Apud Ciceronem lib. 7. Epist. Famil. Epistola 24. Habes & istius Salaconis. Et epist. 18. lib. 16. salaco (vel heluo) nequissimus Quid si vtrobique legas cillico. tamen idem sudas in voce πονηρὸν non cillicontem sed calliphontem vocat & Callimachi testimonium laudat, μὴ σύγε Θειόγνιος κόψαις χεῖρα Καλλιφῶντος. lege χεῖρα Καλλιφῶντος & Θεαγένης. Ες τὴν ἡμέραν.] Tangit Atheniensium vetustum morem qui cū multos condemnassent non omnes vno die statim necabant, sed vnus diem quisque suum sortiebatur. sæpe enim condemnantes iudices pœnitentia tangebat, & sic reliqui seruabantur saluique tandem rebus prolatis euadebant. Erant autem sortes propriè Mercurij, & cui primum sors contigerat, eum solebant Mercurium vocare, nam propterea virgam soporiferam habebat. Apud Romanos in capiendis vestalibus ducebantur sortes, & apud Maronem est Laocoon ductus sorte sacerdos. Erat enim mortis mundanæ imago sacerdotalis vestalium vita. & ducere apud bonos auctores dicebant pro eo quod est ad supplicium trahere. Rectè autem ait ἠμπόληκα, est enim Hermes ἐμπολαῖος & κερδῷος, id est, Mercurius & Lucrinus. Επιτέτριψαι.] Scholiastes Græcus hanc vocem putat accipiendum ἐπὶ κατάρᾳ, quem ego secutus diris deuotum dixi & perditum. Nam Grammatici ἐπιτρίψαι illam ἀπόλεσαι exponunt. Sed miror quod ille glossographus ait hoc verbi interdum ἐπὶ ὑπερηφανίας τάττεσθαι, mihi enim hoc non fit verisimile, legebámque ὑπερηφανίας non ὑπερηφανίᾳ, nam θρύπτεσθαι est συντρίβεσθαι. Tamen suspendo arbitrium, & quia apud sudam inuenio θρύψομαι pro συντριβήσομαι, iam desino mirari, & vnam vtriusque verbi originem esse puto, præsertim cùm sciam hęc verba modò per ι, modò per υ scribi solere. Ες χοιρίδιον.] Qui sacris initiabantur necesse erat, vt porcello rem diuinam facerent. Huius ritus caussam arcessendam suspicor à Prasiis

Cretensibus populis apud quos sacris initiati suem immolabant, vt videre est apud Athenæum in cōuiuiis philosophicis. Fabulantur enim suem olim præbuisse mammam Ioui, & grunnitu suo fecisse ne infantis vagitus audiretur. Propterea magna suem veneratione coluerunt Cretenses, & in sue operati sunt arcanum sacrificium, imò suis carnes non esitant. Vide Dipnosophistam illum lib. ix. quem obiter illic emendandum puto cùm ait, καὶ οὓς τῶν κριῶν ἐγεύσαντο, lego enim καὶ ὗς κριῶν οὐ δαίσαντο. Nam οὓς transposita litera ὗος. Sanè prima ex suibus data est hostia, aptum enim & idoneum ad sacra illud animal, vel ipsum etymon arguit. Sus quasi thus, vt testantur Athenæus, & Clemens Alexandrinus in Stromatis, ὗς, quasi θῦς, nam θύω macto & sacrifico, quia ad θυσίας accōmodum vt dixi. Quod etiam doctissimo Varroni visum est in libris de re Rustica, cùm ait Pecoris immolandi initium sumptum à suillo.

Σχόλια. Ω Ζεῦ κεραυνοβρόντα.] τοῦτο ὁ Ἑρμῆς φησὶν ἐπιβοώμενος τὸν Δία διὰ τὸ ὑπ' αὐτοφώρῳ καταλαβεῖν τοὺς ἀνασπῶντας τὴν εἰρήνην. Ναὶ πρὸς τῶν κριῶν.] γέλοιος χάριν τοῦτο, ἵνα δείξῃ καὶ τοὺς θεοὺς ἐπιθυμοῦντας ἀπὸ λήμματος. Αμαλδυνθήσομαι.] εἰ μὴ κατείπω ταῦτα τὰ πραχθέντα οὕτως ὑμῖν καὶ διαβάλω. τετορήσω ἀντὶ τοῦ σαφηνιῶ, ὅ ἐστι δηλώσω. τορῶς γὰρ σαφῶς καὶ ἀκριβῶς. ἔστι δὲ καὶ τραγικῆς λέξεως ἐχόμενα. τὸ δὲ ἀμαλδυνθήσομαι, ἀντὶ τοῦ ἀφανισθήσομαι. παρὰ τὸ πρὸς τοὺς παρ' Ὁμήρῳ ἐξηγουμένους τεῖχος ἀμαλδῦναι, ἀντὶ τοῦ ὁμαλίσαι.

BISETVS. Λακήσομαι δὲ, μεῖζον μᾶλλον τοῦ λακεῖν, ὃ κατὰ τὸν Εὐστάθιον οὐχ ἁπλῶς σημαίνει, ἡ λαλεῖν, ὡς οἱ τραγικοὶ διθυραμβικώτερον αὐτῷ χρῶνται, καὶ ἐν Πλούτῳ,

> Ο Φοῖβος ἔλακεν ἐκ τῶν στεμμάτων,
> Αλλὰ ποιόν τινα ἦχον ἀψύχων σωμάτων δηλοῖ.

CHR. Πρὸς τῶν κριῶν.] Iocularitet & conuenienter risui excitando: cùm enim modo dixerit, πρὸς τῶν θεῶν, neque quicquam hac obsecratione profecisset, addidit maiorem cum allusione πρὸς τῶν κριῶν, vt nidore carnium munerúmque oblatione delectari Mercurium speremus, potiùs quā obtestatione deorum. Αμαλδυνθήσομαι.] cum affectatione verbum hoc vsurpat, vt duo sequentia τετορήσω & λακήσομαι verè Tragicum spirantia maiorisque audaciæ quàm spiritus. Videtur autem inde Æschylum ridere, qui hos verborum scopulos diligit, & poeta est verè στομφάζων, quique duobus verbis idem significantibus ad fastidium vsque sæpè vtitur, quo nomine reprehenditur ab Euripide in Ranarum fabula.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ, ΧΟΡΟΣ, Ἑρμῆς.

TRYGÆVS, CHORVS, Mercurius.

διπλῆ ἐκ στίχων, καὶ κῶλα τὶζ.

BISET. Ο Τρυγαῖος τὸν χορὸν σιγῶντα, καὶ ἐκπεπληγμένον ὁρῶν θαρσύνει, καὶ μηκέτι σιωπᾷν, ἀλλὰ μετὰ παρρησίας λαλεῖν κελεύει. τὸν δὲ Ἑρμῆν ἱκετεύειν αὐτοῖς ἵλεων παρεῖναι ἱκετεύει.

Τρ. Μὴ τοῦ λακήσῃς, λίσσομαί σ' ὦ 'ρμίδιον.
Εἴπατέ μοι, τί πάσχετ' ἄνδρες, ἕστατ' ἐκπεπληγμένοι,
Ω πόνηροι, μὴ σιωπᾶτ', εἰ δὲ μὴ, λακήσετε.
Χο. Μηδαμῶς ὦ δέσποθ' Ἑρμῆ, μηδαμῶς, μὴ μηδαμῶς,
Εἴ τι κεχαρισμένον
Χοιρίδιον οἶσθα παρ' ἐμοῦ γε κατεδηδοκὼς,
Τοῦτο μὴ φαῦλον νομίζων ἐν τῷδε τῷ πράγματι.
Τρ. Οὐκ ἀκούεις οἷα θωπεύουσί σ' ὦ 'ναξ δέσποτα.
Χο. Μὴ γένῃ παλίγκοτος πρὸς ἀντιβολοῦσιν ἡμῖν γε,
Ωστε τὴν δὲ μὴ λαβεῖν.
Αλλὰ χάρισ' ὦ φιλανθρωπότατε καὶ μεγαλοδωρότατε δαιμόνων.
Εἴ τι Πεισάνδρου βδελύττει τοὺς λόφους καὶ τὰς ὀφρῦς,
Καί σε θυσίαισιν ἱεραῖσι προσόδοις τε μεγάλαισι διὰ παντὸς ὦ
δέσποτ' ἀγαλοῦμεν ἀεί.

TRY. Ne clamites nunc, Mercurille, quæso te,
Dicite, ô gens dura quid statis stupore perciti?
Quid, malum, vos nunc siletis voce cùm intenta est opus?
CH. Haud ita ô Rex apage Mercuri, haud ita, haudquaquam hoc placet,
Si volupe quid tibi
Obtulimus apposuimúsque tenerum sacrem,
Quicquid hic studemus exsequi, boni tu consulas.
TRY. Audin' vt sermone mulcent lacteo te Rex, here?
CH. Auffer iracundiam nec supplicantes deseres,
Da semel prehendere hanc,
Huc & adhibe ô Deûm
Poplicola, munifice,
Maxime, fauentiam:
Si quid heu Pisandri abominaris altos spiritus,
Sacrificiisque sacris
Tum reditibus variis
Semper here Mercuri
Te colimus interea.

BISET.

BISETVS. Σ' ὦ 'ρμίδιον.] τὸ πλῆρες, σὺ ὦ Ἑρμίδιον.

CHR. Ὠ 'ρμίδιον.] Per ὑποκόρισμα pro ὦ Ἑρμίδιον. sed quod ait εἰπὲ μοι, malim μὴ, pro μὴ εἰπὲ, vel vt cogat eum negare se Ioui indicaturum. Dic tantum Non. Alludit autem post in finalibus syllabis cùm ait Ἑρμῆ μηδαμῶς μὴ μηδαμῶς, omnino ad mouendum risum. Tamen ferri potest τό μοι, vt alloquatur chorum. Teleclides autem vt initio diximus dixit, ὦ δέσποθ' Ἑρμῆ κάπηλε τῶν θυλημάτων.

Σχόλια. Εἰπέ μοι.] ὁ Τρυγαῖος πρὸς τὸν χορὸν στραφεὶς ταῦτα λέγει. τὰ τοιαῦτα εἴδη καλεῖται ἑτερόστροφα. καὶ εἰσὶ στίχων ἢ κώλων ιζ, ὧν οἱ πρῶτοι δύο καὶ ὁ τῆς στροφῆς α'. τροχαϊκοὶ τετράμετροι ἀκατάληκτοι. τὸ δὲ παιωνικὸν δίμετρον καταληκτικόν. ὁ γ παιωνικὸς τετράμετρος ἀκατάληκτος ὁ δ καὶ ὁ ἑξῆς καὶ οἱ α' ς τῆς δευτέρας στροφῆς ὅμοιοι τῷ πρώτῳ. τὰ δ' ἄλλα παιωνικὰ διρρυθμα. ἐπὶ τῆς ἀποθέσει παράγραφος. ἐπὶ δὲ τῷ τελευταίῳ κώλῳ, διότι ἀγλαοῦμεν αἰεὶ. δύο διπλαῖ ἔξω νενευκυῖαι. ἡ μὲν ἐν ἀρχῇ τοῦ κώλου. ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος. Ὦ πόνηροι.] ὦ ἐπίμοχθοι. ἐπιτιμᾷ δὲ αὐτοῖς, ὡς νῦν σιωπῶσι, δέον αὐτοὺς ἐν καιρῷ λαλεῖν. Εἴτι κεχαρισμένον.] παρὰ τὸ Ὁμηρικόν. εἴποτέ τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρεψα. Τοῦτο μὴ φαῦλον.] μὴ εὐτελὲς νομίζων τὸ χοιρειδίου τυχεῖν ἐν τῷ λαβεῖν ἡμᾶς τὴν εἰρήνην. Μὴ γένῃ παλίγκοτος.] ἀντὶ τοῦ ἐναντίος. μὴ ἐξ ὑποστροφῆς ὀργισθῇς πάλιν καὶ μετανοήσῃς, ἐφ' οἷς ἡμᾶς εὐεργετῆσαι προθυμῇ τε καὶ διανοῇ. Εἴτι Πεισάνδρου.] ἴσως εἰρωνεύεται. ἐπὶ δειλίᾳ γὰρ ἐσκώπτετο παρὰ πολλοῖς. Ἀγαλοῦμεν ἡμεῖς ἀεί.] ὅτι περιττὸν τὸ ἀεὶ, ἤρκει γὰρ εἰπεῖν διαπαντός. ἀγαλοῦμεν δὲ

ἐπικοσμήσομεν. ἴσως δὲ ταυτολογίᾳ ἐχρήσατο, τὴν ἀείμνηστον εὐεργεσίαν δεῖξαι θέλων.

CHR. Εἰπέ μοι.] Qui sequuntur versus septem & decem sunt de genere ἑτεροστρόφων, Tres priores Trochaici sunt Tetrametri Acatalectici, Quartus Pæonicus dimeter Catalecticus. Quintus Pæonicus tetrameter Acatalect. Hi faciunt primam Stropham. Altera stropha constat ex tribus Tetrametris trochaicis Acatalect. Cæteri sunt Pæonici διρρυθμοι. Nos versus versibus reddidimus, & numeris numeros, elegantiam tantùm abdidimus. Ὦ πονηροί] Hîc τὸ πονηρὸν, est ἐπίμοχθον, ærumnosum. Castigat autem ipsos rusticos, vel spectatores potius qui tacebant quo tempore loquendum. Εἴτι κεχαρισμένον.] Ex Homero εἴποτέ τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρεψα. Est autem istud commemoratio beneficij, vel potius exprobratio, vt ait comicus Afer Latinę dictionis eligentissimus. τοῦτο μὴ φαῦλον.] Versum hunc oportet esse primo huius strophæ similem, id est, Tetrametrum Trochaicum integrum, sed claudicat tamen: vt fulciatur legerem, ἐν γε τῷ δε πράγματι. Sic & versu proximum sequente legerem ἀντιβολοῦσ' ἡμῖν γε. Ἀγαλοῦμεν ἀεί.] Videtur Scholiastes legisse superius ἀγλαοῦμεν, sed ἀγάλλειν melius, est enim ornare & mactare laudibus, quanquam vna vtrique originatio, sed traiiciuntur sæpe litteræ: Vsus autem est ταυτολογίᾳ, cùm ait ἀεὶ, dixerat enim διὰ παντὸς, sed voluit fortassis ostendere beneficium memorabile, neque intermoriturum.

ΣΥΣΤΗΜΑ ἕτερον κατὰ περικοπὴν ἐκ στίχων κς'.

Τρ. Ἴθ' ἀντιβολᾶσ' ἐλέησον αὐτῶν τὴν ὄπα,
Ἐπεί σε καὶ τιμῶσι μᾶλλον ἢ πρὸ τοῦ.
Ερ. Κλέπται γάρ εἰσι νῦν γε μᾶλλον ἢ πρὸ τοῦ.
Τρ. Καί σοι φράσω τι πρᾶγμα δεινὸν καὶ μέγα,
Ὃ τοῖς θεοῖς ἅπασιν ἐπιβουλεύεται.
Ερ. Ἴθι δὴ κάτειπ', ἴσως γὰρ ἂν πείσαις ἐμέ.
Τρ. Ἡ γὰρ σελήνη χ' ὠ πανοῦργος ἥλιος,
Ὑμῖν ἐπιβουλεύοντε πολὺν ἤδη χρόνον,
Τοῖς βαρβάροισι προδίδοτον τὴν Ἑλλάδα.
Ερ. Ἵνα τί δὴ τοῦτο δρᾶτον; Τρ. Ὁτιὴ νὴ Δία.
Ἡμεῖς μὲν ὑμῖν θύομεν, τούτοισι δὲ
Οἱ βάρβαροι θύουσι. διὰ τοῦτ' εἰκότως,
Βούλοιντ' ἂν ὑμᾶς πάντας ἐξολωλέναι,
Ἵνα τὰς τελετὰς λάβοιεν αὐτοὶ τῶν θεῶν.
Ερ. Ταῦτ' ἄρα πάλαι τῶν ἡμερῶν παρεκλεπτέτον,

TRY. Miserare eorum verba supplicia obsecro,
Nam te colunt plus quàm solebant antidhac.
MER. Furaciores nempe sunt quàm erant prius.
TRY. At ponderis rem maximi dicam tibi,
Omnes statuta quæ grauis contra Deos.
MER. Age expedi, sis forsitan persuaseris.
TRY. Nam Luna iampridem atque sol nefarius
Consilia vestrum moliuntur in caput,
Qui Græciam omnem prodiderunt barbarus.
MER. Quianam ista faciunt? TR. quòd solemus per Iouem
Litare vobis subq́ue placare, iis solent
Voluntq́ue barbari: inde iure postulant
Omnes semel nos funditus perbitere
Quò nempe sacra cælitum cedant sibi.
MER. Ergo dierum hinc illa diminutio,

Σχόλια. Ἴθ' ἀντιβολᾶσ' ἐλέησον] σύστημα ἕτερον κατὰ περικοπὴν ἀνομοιομερὲς ἐκ στίχων ἰαμβείων κς. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος. Ἐλέησον αὐτῶν τὴν ὄπα] ἀντὶ τοῦ ἐποίκτειρον αὐτῶν τὰς εὐχὰς καὶ τὰς λιτάς. καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν ὦ φιλανθρωπότατε. Κλέπται γὰρ νῦν εἰσιν] παρ' ὑπόνοιαν. ἐπαχθεῖ δὲ ὡς τοῦ Ἑρμοῦ χαίροντος τοῖς κλοπαῖς. οὕτως γοῦν προσα-

ρούμεθά σε τιμῶντες φασὶν, ὅτι ζηλωταὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐσόμεθα τῶν σῶν, καὶ μᾶλλον ἢ πρότερον τῆς κλοπαῖς προσεξόμεθα. ἐν δὲ τῷ προσθεῖναι μᾶλλον ἢ πρὸ τοῦ, ἐπ' ἀμφοτέροις διέβαλεν, ὅτι καὶ πρότερον ἔχαιρον καὶ νῦν ἐπιδώσουσι μᾶλλον. αἰνίττεται δὲ εἰς τοὺς Ἀθηναίους ὡς πολλὰ κλέπτοντας.

CHR. Κλέπται γὰρ εἰσί] Tangit omnino mores Atheniensium rapto & furto gaudentium, quique sciunt, quæ bona sunt, sed facere nolunt.

Σχόλια. Τοῖς θεοῖς ἅπασιν ἐπιβουλεύεται.] ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τοῖς θεοῖς βουλεύεται. Ἡ γὰρ σελήνη χ' ὁ πανοῦργος.] τοῦτο λέγει διὰ τὰς ἐκλείψεις καὶ τὰς ἄλλας διοσημείας, τὰς κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον γενομένας. Τοῖς βαρβάροις προδίδοτον.] δοκοῦσι γὰρ οἱ βάρβαροι, τούτους μάλιστα θεραπεύειν τῶν θεῶν. σοφῶς δὲ ὑποβολῇ προσώπων, εἰς ὑπόνοιαν προσάγει τοὺς ἀκούοντας. ἀληθέστερος δὲ δείκνυσι πάλιν, ὅτι ὑπὲρ τῶν βαρβάρων ἐστὶ τὸ τοὺς Ἕλληνας τῇ οἰκείᾳ διαφθείρεσθαι στάσει. Τουτοισὶ δέ.] οἱ βάρβαροι τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην τιμῶσιν. ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ. εὐφυῶς δὲ πάλιν εἰς ὁμόνοιαν αὐτοὺς προτρεπόμενος, δεικνύει ὅτι ὑπὲρ τῶν βαρβάρων ἐστὶ τὸ, τοὺς Ἕλληνας διὰ στάσεις ἀλλήλους διαφθείρειν. ἐπειδὴ δὲ οἱ βάρβαροι τόν τε ἥλιον καὶ τὴν σελήνην θεῶν μᾶλλον πάντων σέβουσι. διὰ τοῦτο καὶ τὴν Δῆλον καὶ τὴν Ἔφεσον οὐ διελυμήναντο. ὁ μὲν γὰρ ἥλιος, Ἀπόλλων ἐνομίζετο. ἡ δὲ Ἄρτεμις σελήνη. Ἵνα τὰς τελετὰς αὐτοὶ λάβοιεν.] ἡμῶν ἀπολλυμένων καὶ τῶν βαρβάρων αὐτοῖς θυόντων. παρατηρητέον δὲ ὅτι ἀντὶ τοῦ τὰς θυσίας, κεῖται τὰς τελετάς. Ταῦτ' ἄρα πάλαι συντίθεται ὁ Ἑρμῆς καί φησιν. ὅτι διὰ ταῦτα ὁ μὲν ἥλιος παρέκλεπτε τῶν ἡμερῶν, ἡ δὲ σελήνη τοῦ κύκλου. ἐπειδὰν γὰρ ἴσαι αἱ ἡμέραι καὶ οἱ μῆνες γένωνται, ἔκλειψις γίνεται. τὸ συμφύσει γινόμενον ἐκλείπειν ἀποπαίζων.

CHR. Ὑμῖν ἐπιβουλεύσει.] Optimus & doctissimus vir Nicolaus Faber Parisiensis, qui senecæ vetostate laborantis & ruentis audit iamdudum refector & tibicen, persuasit mihi aliquando, vt mutarem τὸ ὑμῖν in ἡμῖν. Quam ego lectionem hominis causa iudicio multum valentis, & me longè superantis, libenter amplector. Etsi defendi potest altera, quòd dixerit paulò antè indicaturum se facinus magni momenti, quod concipitur aduersus Deos omnes. Τούτοισι δ' οἱ βάρβαροι] Barbari Solem & Lunam maximoperè colunt. Propterea Delo & Epheso pepercerunt cùm Græciam vastarent. Sol enim Apollo, Diana Luna. Tamen apud curtium libr. 4. sol est Grecorum, Luna Persarum. Hic verò bonus ciuis Aristophanes tacitè innuit, crescere barbaros ex intestina Græcorum discordia, & hos in perniciem ruere, illos in floris cacumen surgere. Nihil enim est quod magis regni aut populi res infirmet, ac seditio ciuilis aut popularis, vt præclarè maximus Philosophus censuerit in Politicis hanc sententiam, αἰτιῶς τὸ στασιάζειν. Hac profectò imagine compelli debet nostra Gallia, ad quam verè referre possumus, quod sapientissimus heros, diuus Iulius cæsar scaliger, de Italia cecinit hoc versiculo, Hęc vt sibi ne seruiat, exterisne seruit? Παρέκλεπτετον] Alludit ad Eclipses, & signa quę tempore belli Peloponnesiaci notata sunt, sed ludit cùm de rebus quæ necessario & secundùm naturam fiunt, κλέπτειν vsurpat. Sic cùm ait ἁρματωλίας, delicta & furta Atheniensium intelligit, & voluit ἁμαρτωλίας, quas per Lunæ currũ cursumq; innuit.

Καὶ τοῦ κύκλου παρέτρωγον ὑφ' ἁρματωλίας.	*Et praua detrita orbita aurigatio.*
Τρ. Ναὶ μὰ Δία. πρὸς ταῦτ' ὦ φίλ' Ἑρμῆ ξύλλαβε,	*TR. Ita est, amice Mercuri, quare lubens*
Ἡμῖν προθύμως τήνδε καὶ ξυνέλκυσον,	*Simul extrahe istam, & adiuua nos, si potes:*
Καί σοι τὰ μεγάλ' ἡμεῖς Παναθήναι' ἄξομεν,	*Tum tibi feremus maximas Quinquatrias,*
Πάσας τε τὰς ἄλλας τελετὰς τὰς τῶν θεῶν,	*Et sacra diuis attributa cæteris,*
Μυστήρι' Ἑρμῆ, Διιπόλει', Ἀδώνια,	*Mysteria omnia, Dypolia, Adonia,*
Ἄλλαι τέ σοι πόλεις πεπαυμέναι κακῶν,	*Tum ciuitates cætera functa malis*
Ἀλεξικάκῳ θύσουσιν Ἑρμῇ πανταχοῦ.	*Vbique sacra liberatori suo*
Χ' ἅτερ' ἔτι πόλλ' ἕξεις ἀγαθά. πρῶτον δέ σοι	*Facient tibi Herme, plurima bona te manent.*
Δῶρον δίδωμι, τήνδ' ἵνα σπένδῃς φιάλην.	*En primus hancce muneri, vt libes, fero.*
Ερ. Οἴμ' ὡς ἐλεήμων εἴμ' ἀεὶ τῶν χρυσίδων.	*ME. Pateris & auro semper heu sum infirmior.*

Σχόλια. Ὑφ' ἁρματωλίας.] οὕτως ἡ γραφή. μέμνηται Ἡρωδιανὸς ἐν τῇ ια'. καὶ Φρύνιχος ἐν τῇ σοφιστικῇ παρασκευῇ, οὕτω τίθησι τὴν λέξιν. ἰδίως δὲ εἰπεῖν ἀπὸ ἁμαρτίας, ἀντὶ τοῦ ἁμαρτάνοντες, εἶπεν ὑφ' ἁρματωλίας, ἀντὶ τοῦ ψευδόμενοι τῶν ἁρμάτων αὐτῶν. ἄλλως. τῆς τῶν ἁρμάτων ἡνιοχείας. Καί σοι τὰ μεγάλα] ὡς καὶ μικρῶν ὄντων τοῦτό φησιν. ἀλλ' αὔξων τὴν χάριν. τῇ δὲ Ἀθηνᾷ ἤγετο διὰ πέντε ἐτῶν. ὅτι καὶ ἡ ναῦς ἐπὶ γῆς πλεῖ παρ' αὐτοῖς. σοί φησιν ἄξομεν τὰ Παναθήναια καὶ οὐ τῇ Ἀθηνᾷ, ἐὰν τῆς εἰρήνης τύχωμεν διὰ σοῦ. Πάσας τε τὰς τελετάς.] καὶ τοῦτο πρὸς τὰς ἄλλας τελετὰς σαφέστερον δὲ ἐν τούτοις μᾶλλον, ὅτι οὐ περιγεγραμμένως ἐπὶ τῶν θυσιῶν εἴρηκε. Τὰς τῶν θεῶν.] τὰ τῇ Δήμητρι καὶ Κόρῃ ἀγόμενα, ἐπεί τοι ταύτας φησὶν ἄξομεν, ἀλλὰ σοὶ, ὥσπερ καὶ τὰ Παναθήναια. Διιπόλεια δὲ ἑορτὴ Ἀθήνησιν ἐν ᾗ Πολιεῖ Διὶ θύουσι σκιρροφοριῶνος τετάρτῃ ἐπὶ δέκα. ἔστι δὲ ἀπομίμημα τῶν παλαιῶν καὶ τῶν κατὰ τοὺς βοῦς συμβάντων. Διιπόλεια Ἀδώνια.] τὰ Διιπόλεια τῷ Διί. τὰ Ἀδώνια, τῷ Ἀδώνιδι καὶ τῇ Ἀφροδίτῃ. Ἄλλαι τέ σοι πόλεις.] τοῦτο φησὶν, ἵνα μὴ δόξῃ καταισχύνειν τὸ ἀξίωμα τῶν Ἀθηναίων, ὡς διὰ τὸ ἀποκαμεῖν μόνον ἐρώντων τῆς εἰρήνης. οὐ μόνον γὰρ αὐταί φησι τὸν Ἑρμῆν τιμήσουσιν, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις τῆς εἰρήνης τυγχάνουσαι, διὰ τὸ χρησιμεύειν τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων. Ἀλεξικάκῳ.] καὶ τὸ ἐπὶ τῷ Ἡρακλεῖ μόνῳ σοι ἐπιθήσομεν. ἀλεξίκακος γὰρ Ἡρακλῆς παρ' ἀνθρώποις ἐτιμᾶτο. καὶ Ἀπόλλωνα καὶ Ἡρακλέα ἀλεξικάκους τιμῶσι. φησὶν οὖν. οὔτε Ἀπόλλωνι οὔτε Ἡρακλεῖ θύσομεν ὡς ἀλεξικάκοις, ἀλλὰ σοί. Δῶρον δίδωμι.] τοῦτο παρὰ τὴν γραφήν. τοῦτο γὰρ εἰπὼν δίδωσιν αὐτῷ φιάλην χρυσῆν. Οἴμ' ὡς ἐλεήμων.] δέον εἰπεῖν ἥδων, φησὶν ἐλεήμων. χρυσίδα δὲ, τὴν φιάλην, παρ' ὑπόνοιαν δὲ, ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν τῆς πόλεως εἰμὶ ἀεὶ καὶ ἐλεήμων. ἢ τῆς Ἑλλάδος. ἢ τῶν ἀνθρώπων, εἶπε τῶν χρυσίδων, διὰ τὴν χρυσῆν φιάλην.

CH. Καί σοι τὰ μεγ.] Inter omnimoda cõmoda quę

Pax

pax inuehere solet, etiam sunt ludi & spectacula quæ exhibet. Talem Pacem describit Homerus Il. σ. per priorem vrbem quam sculpsisse Vulcanum ait, in Achillis clypeo. Hic autem Græcus scholiastes censet magnas illas Quinquatrias (agebantur enim quinto quoque anno, & frustra est Charisius, qui quinquare pro lustrare accipit) sic vocari ad gratiæ amplificationem, non ad differentiam minorum. In quo fugit eum ratio, nam & magna dicebantur, & parua: μικρῶν παναθηναίων meminit Menander Hypobolimæo citante Suda: sic magna & parua erant Thesmophoria ex Thesei instituto, de quibus legendi Plutarchus & Arnobius. Ταῖς τοῖν θεοῖν.] Ad Cererem & Proserpinam quæ κόρη dicitur, referunt Græca Scholia: sed ego putem generaliter ad omnes deos. Διιπόλεια.] Vt Mineruæ præcipuum honorem & cultum Athenienses tribuebant, sic magnum Iouem quẽ inter alia cognomina venerabantur πολιέα, siue πολιοῦχον (& Minerua hac etiam laude indigitabatur) Hinc dies ei sollennes Pandia, Diasia, Dipolia, quæ peragebantur 14. die Scirrophorionis mensis. Ac Dipolia illa erant imitamenta, vt ait Scholiastes, vel vt ait Hesychius, monumenta τοῦ φιλάτου καὶ τοῦ φόνος. Hoc quale sit, diserte describitur à Pausania in Atticis, ait enim in Poliei Iouis ara ordeum tritico permistum (πέλανος eius generis erat) appositum, bouémque ad sacra comparatam, accedere ad aram, & fruges illas attingere. Θύμοις ἢς ἱλάσκομαι.] Muneribus placari etiam deos, testatur illud, δῶρα θεοὺς πείθει. Hic præter expectationem dixit ἱλάσκομαι τοῖς χρυσίδιον pro ἀργυρίων. semper, inquit, vincent me aurea munera. Sed expectabatur aliud, nempe, Miseret me semper virorum aut hominum. Vt autem argenteæ phialæ ἀργυρίδες, sic aureæ χρυσίδες vocatæ antiquitus: vel per ὑποκορισμὸν dixit pro auro, vt in Babyloniis idem Comicus χρυσίδιον vsurpauit ἀντὶ τοῦ χρυσοῦ. Solent enim quod suauissimum est veteres ὑποκορίζεσθαι. Vnde apud Tranquillum in vita tertii Imperatoris: Rogo, inquit, quid dulcius ofellæ? Tamen altero sensu χρυσίδας vsurparunt Pherecrates & Cratinus, sed tamen suspicor allusum ad meretrices. Nam chrysis nomen puellare Comicum satis notum, & Venus ipsa χρυσῆ dicitur, imò si credimus Hesychio indigitabatur in Cypro & chalcedone Venus ἱλάσκομαι. Notat Sudas hoc loco τὸ ἱλάσκομαι, esse trisyllabum, & contrahi ι, cum α. Quod notasse superuacuum est, neque enim tam religiosè numeris se astringit liberrimus Comicus, vt Anapæstis curet parcere in hac sede, quibus frequentius vtitur quàm ipsis Iambis. Sed obseruatio Græculi cum sit dam est Scholastici syllabarum captatoris, aut quem esse dicemus ipsum Sudam? nam mihi nomen Sudæ vel Suidæ barbarum videtur, neque scio an hac appellatione aut Lexicon, aut viri nomen intelligatur. Fecisset saltem quod his temporibus Bibliothecarum consarcinatores facere amant, vt ipse vitam suam patriámque suo de claris viris Catalogo Alphabetico recensuisset. Sanè enim nos torem non habet quod sciam.

BISETVS. Διπλῆ ἐκ στίχων τροχαϊκῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν ἑ. μεθ' οὓς β. ἰαμβικοὶ τετράμετροι καταληκτικοί. εἶτα δύο κῶλα. ὧν τὸ μὲν, ἐκ διπλοῦ σπονδείου. τὸ δὲ, ἐκ σπονδείου καὶ τροχαίου, ἀμφοτέρων διπλοῦ.

Υ Μέτερον ἐντεῦθεν ἔργον ὦ 'νδρες, ἀλλὰ τ' ἅμαις
Εἰσιόντες ὡς τάχιστα τοὺς λίθους ἀφέλκετε.
Χο. Ταῦτα δράσομεν, σὺ δ' ἡμῖν ὦ θεῶν σοφώτατε,
Ἅττα χρὴ ποιεῖν, ἐφεστὼς φράζε δημιουργικῶς.
Τἄλλα δ' εὑρήσεις ὑπουργεῖν ὄντας ἡμᾶς οὐ κακούς.
Τρ. Ἄγε δὴ σὺ ταχέως ὕπεχε τὴν φιάλην, ὅπως
Ἔργῳ φιαλοῦμεν εὐξάμενοι τοῖσι θεοῖς.
Ερ. Σπονδὴ σπονδή.
Εὐφημεῖτε εὐφημεῖτε.

Vos viri hæc incumbite atque adeste, cúmque vectibus
Limine occupato saxa quàm citò diuellite.
CH. Ista fient: At Deorum ô diue solertissime
Impera quid factu opus sit, Architecte, præsidens,
Cætera haud malos te habere subministros arbitror.
TRY. Age pateram tu suscipe actutum, vt deinn
Ritè ordiamur sacra libantes preces.
MER. Liba liba.
Iam linguis faueto quisq.

Σχόλια. Ὑμέτερον ἐντεῦθεν.] διπλῆ ἧς ἐν εἰσθέσει στίχοι τροχαϊκοὶ οἱ τετράμετροι καταληκτικοί. εἶτα ἐν ἐκθέσει παρὰ τοῖς τετραμέτροις στίχοις ἰαμβικοὶ β. καὶ ἐκθέσει κῶλα β ὧν τὸ μὲν ἐκ διπλοῦ σπονδείου, τὸ δὲ ἐκ τοῦ δευτέρου τροχαίου καὶ αὐτὸ διπλοῦ. τὰ δὲ ἑξῆς ἰαμβεῖα μέχρι τοῦ ὑπότεινε δὴ πᾶς καὶ κάταγε τοῖσι καλῶς. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. ὁ Ἑρμῆς δὲ ταῦτα παρακελεύεται. ταχέως δὲ πεποίηκεν αὐτὸν μεταβαλλόμενον τὴν προαίρεσιν ἵνα μᾶλλον αὐτὸν δείξῃ ἥδονα τοῦ λήμματος. Δημιουργικῶς.] ἀντὶ τοῦ τεκτονικῶς. τοὺς γὰρ τέκτονας, δημιουργοὺς ἔλεγον. Ἄγε δὴ σὺ ταχέως] ἄγε φησὶ πρότερον σπείσωμεν τοῖς θεοῖς. ἵνα οὕτω τοῦ ἔργου ἁψώμεθα. Ἔργῳ φιαλοῦμεν.] ὅτι ἐπιθῶμεν τῷ φιάλῃ ἐπὶ τὸ ἔργον ἢ ἔργῳ ἐπιβαλοῦμεν. ὅτι τοῦτο ἡρμήσαμεν. εἴρηται δὲ καὶ ἐν τοῖς Σφηξί. παίζει δὲ παρὰ τὴν φιάλην τὴν ὅπερ αὐτὴν δέδωκεν. ἢ ὅτι φιαλεῖν κυρίως ἐπὶ τὸ ἄρχεσθαι παράγεται. ἄλλως. τοῦ ἔργου ἐπιλαβώμεθα καὶ προθυμηθῶμεν. ἐπὶ τοῦτο ὁρμήσωμεν καὶ σπεύσωμεν καὶ εὐφρανθῶμεν. Σπονδὴ σπονδή.] τοῦτο ἀξιοῖ τὸν Ἑρμῆν λέγειν σπένδοντα.

CHR. Υμέτερον.] Sequuntur quinque Trochaici Tetrametri catalectici, quorum ἐπιθέσιν sequuntur Iambici duo, mox versiculi duo, prior ex duobus spondeis: alter ex binis Trochæis, post redit ad Iambicos: legerem autem potius ὑμέτερον δ' ἐπιτίθετ, vel ὑμῶν ἐπιτίθετ. Fecit autem Aristophanes, Mercurium statim consilium prius mutantem, & contra quod pertendebat de Pacis extractione sollicitum, vt ostendat eum victum à patera aurea. Φιαλοῦμεν.] Verbum hoc videtur quibusdam ab Aristophane nouatum: Sed non ita est, nam antiqui vsurparunt, pro ἐπιβάλλειν τῷ ἔργῳ, cùm accingunt se ad opus. Hom. αὐτὸς γὰρ ἰσίαλος ἐπιφάρα. Idem Comicus noster in Vespis, οὐδὲ φιαλεῖς οἶδ' ὅτι, etsi illic intelligitur cacephaton. Grammatici φιάλην dictam putant quasi ποίαλην, quasi liceat inde πιεῖν ἅλις. Ego putem φιαλεῖν primum dictum de libatione phialæ, inde traductum ad opus quodlibet, quòd qui incipit videtur delibare.

Bisetus. Διπλῆ ἐκ στίχων ἰαμβικῶν τριμέτρων ἀκαταλήκτων.

Τρ. Σπένδοντες εὐχώμεσθα, τὴν νῦν ἡμέραν,
Ἕλλησιν ἄρξαι πᾶσι πολλῶν κἀγαθῶν,
Χ' ὅς τις προθύμως ξυλλάβοι τῆς χοινίας,
Τοῦτον τὸν ἄνδρα μὴ λαβεῖν ποτ' ἀσπίδα.
Χο. Μὰ Δί' ἀλλ' ἐν εἰρήνῃ διάγειν μετὰ βίον,
Ἔχονθ' ἑταίραν, καὶ σκαλεύοντ' ἄνθρακας.
Τρ. Ὅς τις δὲ πόλεμον μᾶλλον εἶναι βούλεται,
Μηδέποτε παύσασθ' αὐτὸν ὦ Διόνυσ' ἄναξ,
Ἐκ τῶν ὀλεκράνων ἀκίδας ἐξαιρούμενον.
Χο. Κεἴ τις ἐπιθυμῶν ταξιαρχεῖν, σοὶ φθονεῖ
Εἰς φῶς ἀνελθεῖν, ὦ πότνια, γ' ἐν ταῖς μάχαις,
Πάσχοι γε τοιαῦθ' οἷάπερ Κλεώνυμος.

TRY. Libamus & precamur hunc lætum diem
Lucere Græcis prospera omnia omnibus,
Funes, quisquis hos lubens prehenderit,
C *Nunquam ille clypeum aut arma miles induat.*
CH. At pace vitam me iunet producere,
Dum teneam amicam & suscitem carbunculos.
TR. Pro pace quisquis esse bellum mauolet,
Indesinenter vellat ex cubitis suis
O diue Liber spiculorum cuspides.
CH. Quòd si ordines quis postulans se ducere,
D *Dias tibi auras luminis Diua inuidet,*
In prælio alter ille sit Cleonymus:

Σχόλια. Σπένδοντες εὐχώμεσθα.] δοκεῖ δὲ ταῦτα αἰνίττεσθαι τὴν ὑπὸ Μελησίππου λεχθεῖσαν ἀπειλήν. ἐν ἀρχῇ γὰρ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου πεμφθεὶς πρεσβευτὴς ὁ Μελήσιππος ὑπὸ Λακεδαιμονίων εἰς τὰς Ἀθήνας, ὡς οὐκ ἔπεισεν Ἀθηναίους, ἠξίου ἀπαλλάττεσθαι λοιπὸν καὶ ὑπερβαίνων ἐπὶ τοῖς ὁρίοις εἰπεῖν, ὡς ἥδε ἡ ἡμέρα πολλῶν καὶ μεγάλων κακῶν τοῖς Ἕλλησιν ἄρξει. νῦν οὖν τοῦ τοῦ πολέμου λοιπὸν ἀπαλλαχθήσεσθαι μέλλον, εἰς τοὐναντίον πάλιν ὁ ποιητὴς μετέστρεψε τὸν λόγον τὸν ὑπ' ἐκείνου ῥηθέντα. διπλῆ δὲ, καὶ ἐν ἐκθέσει στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι κβ. ἐν τελευταῖς, ὧν τελευταῖος ὁ μὴ πᾶς. Ξυλλάβοι τῆς χοινίας.] ἀντιλαμβάνεσθαι χοινίοις γὰρ αὐτὴν καθεῖλκον ἀνείλκον. Μὴ λαβεῖν ποτ' ἀσπίδα.] μηκέτι στρατιωτικὰς βαστάζειν. ἀντὶ τοῦ ἀπείρατος τῶν κακῶν τοῦ πολέμου. χρησάμενος δὲ νῦν ἀντιπαραστικῶς τῷ τοῦ πολέμου δυσχερεῖ, τὰ τῆς εἰρήνης ἡδέα, προτρεπόμενος καὶ εἰς ἔρωτα αὐτοὺς φέρων αὐτῆς. Καὶ σκαλεύοντ' ἄνθρακας.] ἀντὶ τοῦ ζωπυροῦντα τοὺς ἄνθρακας. ἐν ἀγρῷ διατρίβοντα. ἐπεὶ οὗτοι ὀπτῶσι βαλάνους καὶ σκαλεύουσι τοὺς ἄνθρακας ἐν τῷ ὀπτᾶν. ἢ τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον, ἄνθρακας λέγει. Ὅς τις δὲ πόλεμον.] δύο πρόσωπα ταῦτα φησιν. ὁ μὲν ὁ εὔχεται. ὁ δὲ ἕτερος ἀκολουθεῖ τῇ εὐχῇ καταρώμενος λέγει. Ἐκ τῶν ὀλεκράνων.] ὀλέκρανον τινὲς τὸ ἀγκῶνα. ἢ τὸ ἐπὶ καμπῇ τοῦ χειρὸς ὀξύ. ἐπειδὴ ὥσπερ δι' ὁ λόγος ἐπιγενόμενος τοῖς τρωθεῖσιν εἰς αὐτόν. ἄλλως. ἀκίδας τὰ βέλη λέγει. ἐπισπᾶσαι δὲ ἄξιον τί ποτε αὐτῷ ταῦτα βούλεται. οὐ γὰρ τοξόται οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἀλλὰ τὴν συστάδην μάχην μᾶλλον χαίροντες. ὀλέκρανα δὲ λέγονται, τὰ τῶν ὠλένων κρανία. τουτέστι τῶν χειρῶν. δῆλον δὲ ὅτι τὸ ὀξὺ καὶ ἐπικαμπὲς τῶν χειρῶν λέγει ὃν ἀγκῶνα φαμέν. Καὶ τις ἐπιθυμῶν ταξιαρχεῖν.] οἱ πρότεροι στίχοι πρὸς τὴν ἄνω κατάραν λέγονται. ὁ δὲ ἕτερον συνάπτει, πάσχοι γε τοιαῦτα, ὡς ὁ Κλεώνυμος (ῥίψασπις γὰρ οὗτος), ὡς ἐκεῖνος προσπέσοντας κατάρας, ὁ ἕτερος τὸν λόγον ἐναλλάξας, ἐπεύχεται τῷ ἐν τῇ ἰσχύι καταρᾶται ταῖς ἑτέροις φασίν. Κλεώνυμος.] τουτέστιν ἀχρεῖος, ῥίψας τὴν ἀσπίδα. ῥίψασπις γὰρ ὁ Κλεώνυμος, ὡς ἐν τοῖς Σφηξὶ λέγει σαφέστερον.

CHR. Τὴν νῦν ἡμέραν.] Veri simile est respe-E xisse comicum ad Melesippi comminationem, qui sub initium belli Peloponnesiaci, cùm legatus esset missus Athenas à Lacedæmoniis, neque persuasisset Atheniensibus, discessionem fecit, dixitque in finibus terræ Atticæ, Hæc dies multos & maximas clades inueniet omnibus Græcis. Nunc orationem illam mutat in melius Aristophanes, & tantum boni emersurum sperat ex Pacis conciliatione, quantum antea mali ominatus erat ex bello Melesippus. Ξυλλάβοι.] Hic ξυλλαβεῖν F non est adiuuare vt antea, sed comprehendere. nam apud antiquos duplicem habebat significatum, vt notat Suidas. Σκαλεύοντ' ἄνθρακας.] Ventilantem carbones vt solent qui in agris sunt, nam dum glandes torrent, mouent carbones. Fortassis autem per ἄνθρακας innuit τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον, nam & glans vocatur τὸ τοῦ ἀνδρὸς, & huic nequitiæ proprium verbum est τὸ σκαλεύειν, vt & fodere Latinum, quod à Grammaticis exponitur ἀσελγαίνειν. Sic etiam σκαλεύειν pro συνουσιάζειν, & vsus G est poeta noster in concionatricibus. Sanè non abest quin sub vtraque voce lateat obscœnus sensus, vt & mox cùm ait κεράδας. Ὅς τις δὲ] chorus & Trygæus Amœbææ personæ non bellicosos sed belli causas insectantur Satyricè.

Ὀλε-

Οἱ παρέχοντ' ἀσπίδας.] Telorum spicula αἰχμὰς. sed quorsum his dixis belli faces diuidit, cùm Lacedæmonij non sint τοξόται, sed statariæ magis pugna gaudeant? fortassis quemuis mucronem intelligit, ὠλέκρανα autem vocat flexuram brachij in acumen desinentem, quam cubitum vocamus, quia hac parte cubamus. Dicta sunt quasi τῆς ὠλένης κρανία, vlnarum capita. A flexura illa etiam dicti ἀγκῶνες. corrigendus ea voce Hesychius apud quem legitur ὠλέκρανα, ἀγών. Tu repone ἀγκών. Οἷα περ Κλεώνυμος.] Cleonymum hunc ῥίψασπιν non hoc solum loco, sed interiùs etiam naso suspendit adunco, etiam exagitatum in Fabulis Vesparum & Nubium.

Τρ. Κεἴ τις δορυξὸς ἢ κάπηλος ἀσπίδων,
Ἵν' ἐμπολᾷ βέλτιον, ἐπιθυμεῖ μαχῶν,
Ληφθεὶς ὑπὸ λῃστῶν ἐσθίοι κριθὰς μόνας.
Χο. Κεἴ τις στρατηγεῖν βουλόμενος μὴ ξυλλάβη,
Ἢ δοῦλος αὐτομολεῖν παρεσκευασμένος,
Ἐπὶ τοῦ τροχοῦ γ' ἕλκοιτο μαστιγούμενος,
Ἡμῖν δ' ἀγαθὰ γένοιτ' ἰὴ Παιών, ἰή.
Τρ. Ἄφελε τὸ παίειν, ἀλλ' ἰὴ μόνον λέγε.
Χο. Ἰή, τοίνυν γ', ἰὴ μόνον λέγω.
Τρ. Ἑρμῇ, Χάρισιν, Ὥραισιν, Ἀφροδίτῃ, Πόθῳ.
Χο. Ἄρει δ' οὔ; Τρ. Μὴ μή. Χο. Μηδ' Ἐνυαλίῳ γε;
Τρ. Μή.
Χο. Ὑπότεινε δὴ πᾶς καὶ κάταγε τοῖσιν κάλοις.

TRY. Quòd si quis arrilator armorum aut faber
Quò pluris arma distrahat, velit prælia,
Sola mola altus præda sit prædonibus.
CH. Quique imperator esse vult, nec nos iuuans,
Quique esse seruum & transfugam sese parat,
Flagris secetur, & trahente eat rota.
Nobis bene esse cupio, io Paean feri.
TR. Ferientia auffer verba, & inque tantùm io.
CH. Io ergo solum, quando sic iubes, canam.
TR. Mercurio & Horis, Veneri, Amori, Gratijs.
Marti, quid? TR. Haudquaquam. CH. Quid Enyalio? TR. Haud magis.
CH. subtendite ergo & funibus deducite.

Σχόλια. Κάπηλος ἀσπίδων.] ὁ μὴ αὐτὸς ἀσπίδας ποιῶν, ἀλλὰ παρ' ἄλλου λαμβάνων καὶ πωλῶν. καπήλους γὰρ τοὺς μεταβολεῖς φασιν. Ἵν' ἐμπολᾷ βέλτιον.] ἵνα πιπράσκῃ πλείονος, ἢ ἵνα πορίζῃ πλεῖον. συνήθως δὲ νῦν τὸ ἐμπολᾷ, ἀντὶ τοῦ πωλῇ. πολλάκις δὲ ἐπὶ τοῦ ἀγοράζειν. ὡς ἑξῆς, ἐμπολήσαντές τι χρηστὸν εἰς ἀγρὸν ἐπείγειν. τὸ δὲ κριθὰς μόνας, ἀντὶ τοῦ μὴ ἄλφιτα ἀλλὰ μόνας κριθάς. Κεἴ τις στρατηγεῖν.] δοκεῖ ταῦτα εἰς Ἀλκιβιάδην αἰνίττεσθαι, ὥς που φησὶ Θουκυδίδης ἐν τῇ Νικίου δημηγορίᾳ καὶ ἐν τῇ Ἀλκιβιάδου. τὸν μὲν Νικίαν παραινοῦντα τοῖς Ἀθηναίοις ποιεῖν μὴ πειθομένους αὐτῷ πόλεμον ἄρασθαι τοιοῦτον λέγων. εἴ τις ἄρχειν ἄσμενος αἱρεθεὶς, παραινεῖ ἐκπλεῖν, τὸ ἑαυτοῦ μόνον σκοπῶν, ἄλλως τε καὶ νεώτερος ὢν ἔτι ἐς τὸ ἄρχειν, ὅπως θαυμασθῇ μὲν ἀπὸ τῆς ἱπποτροφίας, διὰ δὲ πολυτέλειαν, καὶ ὠφεληθῇ τι ἐκ τῆς ἀρχῆς, μηδὲ τούτῳ ἐμπαράσχητε τῷ τῆς πόλεως κινδύνῳ ἰδίᾳ ἐλλαμπρύνεσθαι. αὐτὸν δὲ τὸν Ἀλκιβιάδην, ὅτι βούλεται στρατηγεῖν, μὴ ἀρνούμενον διὰ τούτων. Καὶ προσήκει μοι μᾶλλον ἑτέρων, ὦ Ἀθηναῖοι ἄρχειν (ἀνάγκη γὰρ ἐντεῦθεν ἄρξασθαι, ἐπειδή μου Νικίας καθήψατο) καὶ ἄξιος ἅμα νομίζω εἶναι. οὕτως ἔχει τὰ τοῦ Θουκυδίδου ἐν τῷ ϛ. τῆς αὐτοῦ ξυγγραφῆς. καὶ οὕτω τὰ παλαιὰ σχόλια γράφειν, καὶ ἐπανορθοῦν δεῖ. Ἢ δοῦλος αὐτομολεῖν.] πάλιν πρὸς Ἀλκιβιάδην. ἐπεὶ πρὸς Λακεδαιμονίους φυγὼν, αἴτιος ἐγένετο τοῦ Δεκέλειαν αὐτοὺς ἐπιτειχίσαι, διὸ καὶ δοῦλον αὐτὸν καλεῖ, διὰ τὴν Κοισύραν. ἥτις δούλη ἦν, ὥς φησιν ἐν Νεφέλαις. Ἐπὶ τοῦ τροχοῦ γ' ἕλκοιτο.] οἱ γὰρ δοῦλοι σφαλλόμενοι ἐπὶ τοῦ τροχοῦ ἐβασανίζοντο καὶ συρόμενοι ἐπὶ τούτοις τὸ ἀνακλώμενοι ἐν αὐτῷ.

CHR. Κάπηλος ἀσπίδων.] De cocionibus intelligit quos μεταβολεῖς, id est, permutatores vocant (olim enim permutare erat vendere) neque accipiendum de clypeorum artificibus, sed de iis qui ab illis accipiunt vt pluris vendant. Κεἴ τις στρατηγεῖν.] Hoc tam in Cleonem qui Thracicā expeditionem ambiuit, quàm in Alcibiadem dictū est. Maximus Tyrius, ἐπιθυμεῖ Κλέων Σφακτηρίας, Θρασύλλος Ἰωνίας, Ἀλκιβιάδης Σικελίας, sed præcipuè in Alcibiadē, qui iuuenis admodū, ὡς ἐν ἄλλῃ πολλῇ (ait Thucydides sexta συγγραφῇ) bellum Siculum mouit tempore belli Peloponnesiaci vt videre est apud Iustinum. Quin vt imperator crearetur in classica illa expeditione persuasit facilè belluæ illi multorum capitum, quamuis renitente Nicia collega cui cum Lamacho post Alcibiadis transfugiū commissa postea fuit summa totius belli. sane ipse Alcibiades in ea Demegoria quam habuit ad Athenienses, scriptore & auctore principe illo historico, & qua Niciæ orationi quà se punctum & læsum agnoscit respondet, in ipso statim principio sibi deberi præturam Imperiúmque audacter pronuntiat his verbis, quę ne corrupta legas cum Scholijs græcis, apponam. καὶ προσήκει μοι μᾶλλον ἑτέρων (ὦ Ἀθηναῖοι) ἄρχειν, ἀνάγκη γὰρ ἐντεῦθεν ἄρξασθαι, ἐπειδή μου Νικίας καθήψατο, καὶ ἄξιος ἅμα νομίζω. Quæ verò Nicias in Alcibiadē dixerat cōfusa & inemēdata apud eūdem Scholiastē sic lege. εἴ τέ τις ἄρχειν ἄσμενος αἱρεθεὶς παραινεῖ ὑμῖν ἐκπλεῖν τὸ ἑαυτοῦ μόνον σκοπῶν ἄλλως τε καὶ νεώτερος ὢν ἔτι ἐς τὸ ἄρχειν, ὅπως θαυμασθῇ μὲν ἀπὸ τῆς ἱπποτροφίας, διὰ δὲ πολυτέλειαν, καὶ ὠφεληθῇ τι ἐκ τῆς ἀρχῆς, μηδὲ τούτῳ ἐμπαράσχητε τῷ τῆς πόλεως κινδύνῳ ἰδίᾳ ἐλλαμπρύνεσθαι. Qui Sudā voce εἴρηνοι cōsulet, quędā ex hac historia temerè illuc inserta deprehēdet, & magnā verborum cōfusionē. Δοῦλος αὐτομολεῖν] Thucyd. lib. 5. dixit αὐτομολούντων τῶν εἱλώτων, i. trāseuntibus ad hostes, sunt enim αὐτόμολοι transfugæ, & qui ad barbaros fugiunt: vt rectè Sophocles in Phędra dixit, αὐτομόλως, i. proditoriè. Pherecrates fabulam docuit hoc titulo. Talis verò videtur fuisse Alcibiades qui ηὐτομόλησεν, i. αὐτομόλησεν, quémq; hîc seruum vocat, vel propter fugam vel propter Cœsyrā quæ Megaclē filiū habuit, quęq; serua existimata fuit: nam propterea seruum vocari Alcibiadē autumat Scholiastes Gręcus. Et tamen reperio Cœsyram fuisse nobilem, & vsque adeò superbam, vt Eretriensibus locum dederit dicto prouerbiali κοισυρῶσαι, quod est μέγα φρονεῖν. Sanè Sudas (nescio quibus fretus auctoribus, non enim laudat) scribit eam fuisse

Megaclis & Lamachi matrem & Alcmæonis vxorem, vnde Alcmæonidæ gens Athenis nobilissima, quamuis Scholiastes in Ranis Pisistrati faciat vxorem. Ne multa, variant nimium quantum boni auctores in huius prosapiæ veritate indaganda, neque vllus veterum qui de Alcibiade scripserunt verbum vllum, quod sciam, de cœsyra, quamuis feratur matrem habuisse, quæ ancilla vel peregrina fuit, quod nomen postea astute expunxit, vt putem τὸ ἐσῶλες positum, pro ὡς δοῦλος, seruile enim est fugere, & fugitiuus pro seruo. Horatius,

Vtque sacerdotis fugitiuus liba recuso.

Bis autem fugere accidit Alcibiadi Aristophanis temporibus: De secundæ fugæ tempore digladiati sunt historici, atque inter eos Andron & Xenophon. Sed hic de prima discessione agi facilè adducor vt credam, vel ex optimo auctore Probo, qui eius vitam castissimè condidit. Nam eo sem tempore cùm ad Lacedæmonios transijsset, auctor fuit eis Deceleæ muniendæ, quod munimentum res Atheniensium ita inclinauit vrbésque fregit, vt tanquam obsessi viderentur. Επὶ τοῦ τείχου.] Qui fugerant serui aut furtum fecerant (Hæc enim duo vitia quasi coniuncta & propria seruorum esse probra docuit in Paratitlis in Codicem opere arduo & perfecto, non solùm Iuris Romani primarius interpres, sed in omni scientiarum & disciplinarum genere familiam ducens Cuiacius) flagrorum verberibus cædebantur ad rotam vincti; vnde verberones & mastigiæ. Hoc voluit Horatius in Satyra,

Non furtum feci nec fugi si mihi dicat
seruus, habes pretium, loris non vreris, aio.

vbi pretiũ est pro mercede & benefactorum compensatione, etsi vox illa in bonam & malam partem accipiatur, & sit τῶν διϊλολογουμένων, vt ὑμνεῖν apud Græcos, Catullus dixit, *magno cum pretio atque malo*, quod Callimachus μισθῷ μεγάλῳ, vbi Politianus: Mercede ingenti dixi, malè, Cùm pretio ingenti. Sed hæc obiter dicta. Cæterùm fugitiuis seruis ad barbaros (quod fecit Alcibiades) cauit Imperator Constantinus amputati pedis debilitatione, & ad metallum datione, vt videre est lib. vi. Cod. Tit. i. l. 3. Manus amputationem etiam adhibebant secundum criminis qualitatem, sed furtum aut fugam non mors, non membri amputatio sequebatur, pœnæ hæ grauiores grauiora crimina persequebantur, quamuis manus amputatio furtum, pedum amputatio fugam meritò punitura sit.

Σχόλια. Ἰὴ Παιών] ἐπίφθεγμα εἰς Ἀπόλλωνα. τὴν δὲ αἰτίαν Καλλίμαχος ἐκτίθεται διὰ τούτων. Πυθοῖ δέ τοι κατιόντι συνήντετο δαιμόνιος θήρ, αἰνὸς ὄφις τὸν μὲν σὺ κατήναρες ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ βάλλων ὠκὺν ὀϊστόν. ἐπηΰτησε δὲ λαὸς ἰὴ ἰὴ παιῆον. ἵει βέλος. Ερμῇ. Χαίρειν. Ἐραστή.] δικαίως προστάσσει τὸν Ἑρμῆν, ὡς αἴτιον τῆς ἀναγωγῆς τῆς εἰρήνης. καὶ τὸ ἑξῆς δὲ, ὅπως ἐμνήσθη ὡς ἁρμόδιον αὐτῷ. ἐν γὰρ τῇ εἰρήνῃ τούτων ἀπολαύουσι πάντες. Πρὸς δὲ, τὸ τῆς ἴτυς. ἐν ἑορταῖς ἐν πολέμῳ ἀπολλύει, καὶ τὸ ἐν αὐτῷ ἔργον.

CHR. Ἰὴ Παιὰν ἰή.] Hoc fuit ἐπίφθεγμα solemne quo Apollinem laudabant. Originem eius acclamationis à Latona, vsque petendam censent doctiores, quæ cùm imprudens propiùs accessisset antrum Pythonis serpentis, ne opprimeretur cum Diana & Apolline puello iam sagittis armato, aiunt nos fertur puello addidisse, ἰὴ παῖ, ἰὴ παῖ, monens vt tela in belluam mitteret. Hinc obtinuit mos (qui nunquam veterascens minuitur, sed sæpe cum Assyrio flamine εὔφορον ἔλαιον) vt ἰὴ παιὰν dixerint. sanè inde Iamborum origo ἀπὸ τοῦ ἰεῖν καὶ ἀναβαίνειν (vt rectè censet vir incomparabilis & litteratissimus Sol vnicus Iulius Cæsar Scaliger) quia in mittendis telis insurgere solent τοξόται. Aristophanes voluit ludere in verbis παιὰν & παίειν, quia παίειν cædere est, & bello magis proprium, vnde pauire Latinum: ἰὲν verò leuius, nam & pace mittuntur tela & sagittandi ars exercetur: sed in hæc omnibus acclamabant ἰὴ vel ἰώ. Ερμῇ.] Mercurium merito primum facit, quia auctor est & dux retrahendæ Pacis fugitiuæ. Sed non abs re memini sequentium nominum: Sunt enim coniuncta paci & conuenientia, vt ὧραι, quæ sunt anni tempora, quibus in bello nemo frui potest, neque mollibus (vt ait Maro) neque tempestiuis.

Σχόλια. Ἀρεῖ δέ.] πρὸς τοὺς εἰρημένους τῶν πατέρων ταὐτὸν Ἄρεα εἶναι καὶ Ἐνυάλιον, κατὰ τὸ ἐπίθετον. τινὲς δὲ Ἄρεως καὶ Ἐνυοῦς τὸν Ἐνυάλιον, οἱ δὲ, Κρόνου καὶ Ῥέας. Ἀλκμᾶνα δὲ, λέγουσιν ὅτι μὲν τὸν αὐτὸν λέγει, ὅτε δὲ διαιρεῖ. εἰώθασι δὲ τούτοις μὴ δεῖν θύειν μετὰ τὴν εἰρήνην. ὑπεναντίοι γὰρ καὶ ἀλλότριοι τῆς εἰρήνης.

BISETVS. Εὐστάθιος. Ἐνυάλιος, τὸ ἐπίθετον Ἄρεως, παρὰ τὸ ἐνύω, τὸ φονεύω, ἢ παρὰ τὸ ἰαίνω, τὸ θερμῶ. Ἄρης δ' Ἐνυάλιος ἐπεκλήθη διὰ τὸ ἐσθίειν. Ἐνυάλιον τὸν Θρᾷκα μὲν θεὸν λαβόντα αὐτὸν ξενισθῆναι. Ἐνυάλιος μέν τοι ἐκαλεῖτο καὶ εἷς τις τῶν Κρόνου, καὶ Ῥέας παίδων. τινὲς δὲ τὸν Ἄρεα, καὶ τὸν Ἐνυάλιον τὸν αὐτὸν εἶναι νομίζουσι. τινὲς δὲ θεοὺς διαφόρους εἶναι λέγουσιν, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ Διονυσίου τοῦ Ἀλεξανδρέως, ὃς ἐν τῷ δ. τῆς ῥωμαϊκῆς ἀρχαιολογίας οὕτω γράφει. Τὸν δ' Ἐνυάλιον οἱ Σαβῖνοι, καὶ παρ' ἐκείνων οἱ Ῥωμαῖοι μαθόντες, Κυρῖνον ὀνομάζουσιν, οὐκ ἔχοντες εἰπεῖν τὸ ἀκριβὲς εἴτε Ἄρης ἐστὶν, εἴτε ἕτερος τὰς ὁμοίας Ἄρει τιμὰς ἔχων. οἱ μὲν γὰρ, ἐφ' ἑνὸς οἴονται θεοῦ πολεμικῶν ἀγώνων ἡγεμόνος ἑκάτερον τῶν ὀνομάτων κατηγορεῖσθαι. οἱ δὲ κατὰ δυοῖν τάττεσθαι δαιμόνων πολεμιστῶν ὀνόματα.

CHR. Ἀρεῖ.] Hinc apparet non esse eundem Martem & Enyalium, etsi hunc pro illius epitheto accipiant Grammatici, imò censent quidam Enyalium Martis & Enyus filium esse, alij Saturni & Opis. sanè Alcman hæc duo nomina, interdum eadem, interdum diuersa facit. Κατάγει.] Apud Suidam κάλεις legitur, vtrouis modo legas nihil interest, idem semper sensus elicitur.

ΣΤΡΟΦΗ κώλων ιδ.

BISETVS. Παρόντος καὶ προσηκόντος Ἑρμοῦ πάλαι τῆς ὁμοῦ τὴν Εἰρήνην ἐξ ἄντρου ἀνέλκειν ἐπιχειροῦσιν.

Ω

Ερ. Ὦ εἶα.

Χο. Εἶα μάλα.

Ερ. Ὦ εἶα.

Χο. Εἶα ἔτι μάλα.

Ερ. Ὦ εἶα, ὦ εἶα.

Τρ. Ἀλλ' οὐχ ἕλκουσ' ἄνδρες ὁμοίως,

Οὐχὶ ξυλλήψεσθ', οἳ ὀγκύλλεσθ', οἰμώξεσθ' οἱ Βοιωτοί.

Ερ. Εἶα νῦν.

Τρ. Εἶα, ὤ.

Χο. Ἄγε δὴ, ξυνέλκετον καὶ σφώ.

Τρ. Οὔκουν ἕλκω κἀξαρτῶμαι,

Κἀμπιπίπτω καὶ σπουδάζω.

Ερ. Πῶς οὖν οὐ χωρεῖ τοὔργον;

Χο. Ὦ Λάμαχ', ἀδικεῖς ἐμποδὼν καθήμενος,

Οὐδὲν δεόμεθ' ὦνθρωπε τῆς σῆς μορμόνος.

Ερμ. Οὐδ' οἵδε γ' εἷλκον, οὐδὲν Ἀργεῖοι πάλαι.

Ἀλλ' ἢ κατεγέλων τῶν ταλαιπωρουμένων,

Καὶ ταῦτα διχόθεν μισθοφοροῦντες ἄλφιτα.

Τρυ. Ἀλλ' οἱ Λάκωνες ὦ 'γάθ' ἕλκουσ' ἀνδρικῶς.

Ερ. Ἆρ' οἶσθ' ὅσοι γ' αὐτῶν ἔχονται τοῦ ξύλου,

Μόνοι προθυμοῦντ' ἀλλ' ὁ χαλκεὺς οὐκ ἐᾷ.

Χο. Οὐδ' οἱ Μεγαρῆς δρῶσ' οὐδὲν, ἕλκουσι δ' ὅμως

Γλισχρότατα σαρκάζοντες ὥσπερ κυνίδια,

Ὑπὸ τοῦ γε λιμοῦ νὴ Δί' ἐξολωλότες.

Τρ. Οὐδὲν ποιοῦμεν ἄνδρες, ἀλλ' ὁμοθυμαδὸν

Ἅπασιν ἡμῖν αὖθις ἀντιληπτέον.

MER. O eia.

CH. Eia magis.

MER. O eia.

CH. Eia magis adhuc.

MER. O eia, ô eia.

TR. At non ducunt pariter funes.

Quid superbè lenti estis? vos aio

Ploraturos Bœoti.

MER. Eia nunc.

TR. Eia ô.

CH. Trahite atque ducite unà vos.

TR. En tractim duco & suspendor:

Mox casurus valde incumbo.

MER. Cur nil ergo procedit?

CH. O Lamache lentus dum sedes, nobis noces:

Nil indigemus hacce Mania tua.

MER. At nil trahebat prorsus olim Argiua gens,

Risuque clades differebat bellicas,

Merens farinas ex utrisque partibus.

TRY. At, bone, Lacones fortiter trahunt viri.

MER. Scin' quos reuinctos neruus & cippus tenent,

Hoc postulare solos si custos sinat?

CH. Neque Megarenses quidquam agunt, trahunt tamen,

Misere macentes improbi ut catuli solent,

Sic per Iouem illos dira perdidit fames.

TRY. Nil promouemus, ô viri, agite omnes simul:

Rursum decet nos pariter adiutarier.

Σχόλια. Ὦ εἶα] διπλῆ καὶ ἔκθεσις ἀμοιβαίων τοῦ χοροῦ καὶ τοῦ ὑποκριτοῦ ἐν ἐκθέσει καὶ παρενθέσει. ἄλλως. ἡ περίοδος αὕτη στροφὴ κώλων ιδ'. ἔχει δὲ ἑξῆς καὶ ἀντιστροφὴν τὴν ὁμοίαν ἀρχομένην κώλων. καὶ ἔστι τὸ μὲν πρῶτον τρισύλλαβον ἤτοι παλιμβάκχειον. τὸ δὲ β παίων πρῶτος. τὸ δὲ γ ὅμοιον τῷ πρώτῳ. τὸ δὲ δ ἤτοι δακτυλικὸν διπλοῦν, ἢ τροχαϊκὸν πενθημιμερὲς, εἴτ' ἂν ἢ ἡμιόλιον ἐκ παίωνος. τὸ δὲ τῆς ἀντιστροφῆς κρητικὸν ἔχει. τὸ ε διπλοῦς παλιμβάκχειος. τὰ ς ζ ἀναπαιστικὰ δίμετρα. τὸ η ἑφθημιμερὲς ὅμοιον. τὰ θ ι παιωνικὰ μονόμετρα ἐκ κρητικῶν. τὰ ια ιβ ιγ ἀναπαιστικὰ δίμετρα ἐπιμεμιγμένα ἰάμβοις. τὰ δὲ τῆς ἀντιστροφῆς καὶ δακτύλοις. τὸ ιδ ὅμοιον ἑφθημιμερές. ἐφ' ᾧ ἡ ἔσω διπλῆ διὰ τὴν ἀνταπόδοσιν. τὸν Ἑρμῆν δὲ καὶ ταῦτα ἐξάρχειν θέλουσι. μιμεῖται δὲ τοὺς βαρβαρίζοντας ἐν τῷ ἕλκειν. ὁ δ' οὖν νοεῖν, ὅτι ταῦτα ἀναμέρος λέγεται. τὸ μὲν τοῦ Ἑρμοῦ κελεύοντος καὶ ἕλκοντος. τὸ δὲ, τῶν ἑλκόντων ὑπακουόντων. ἄλλως. ὁ Ἑρμῆς ἐπιτάττει τοῖς ἕλκουσι. καὶ ἅμα τοῖς μὴ ἕλκουσιν ἐπιτιμᾷ. οἱ δὲ χαίροντες τῇ εἰρήνῃ, ὑποκρίνονται. Ἔτι μάλα.] ὅτι σφοδρότερον. προθυμότερον. Οἳ ὀγκύλλεσθ'.] οἷα φησὶν ὑπερφρονεῖσθε μὲν τοῦ κοινῶς προσποιεῖσθαι ἕλκειν, οὐχ ἕλκετε δέ. ἢ τὸν ὄγκον περιβάλλεσθε καὶ ἀλαζονεύεσθε. ἢ ὡς φιλοπόλεμοι δὲ, οὐχ εἷλκον, ἢ ὡς ἐκασπονδεῖ. Οἰμώξεσθε.] ὅτι μηδὲν αὐτοῖς μέλει τῆς εἰρήνης. ἐπὶ τοῦ Ἀλκαίωνος σπονδάς αὐτοῖς φησὶ Φιλόχορος γεγενῆσθαι πεντηκονταετεῖς Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς συμμάχοις πλὴν Βοιωτῶν καὶ Κορινθίων καὶ Ἠλείων.

CHRIST. Ὦ εἶα] Sequitur Stropha versuũ XIIII. cui similem post XIII. Iambicos habes Antistropham. Primus & tertius versus sunt Palimbachij, secundus Pæon primus, Quartus Dactylicus duplex, vel Trochaicus πενθημιμερὲς, vel ἡμιόλιος ex Pæone, quamuis in Antistropha sit Creticus. Quintus duplex Palimbacchius. Sextus & septimus dimetri Anapæstici. Octauus ἑφθημιμερὴς ὅμοιος, Nonus & decimus Pæonici monometri ex Creticis: vndecimus, XII. & XIII. Anapæstici dimetri mixtis iambis, imò & dactylis in Antistropha: Decimus quartus octauo similis. Hæc etsi obseruatu digna sunt, tamen neque facilia, neque vulgo placent. Pauci enim sunt qui in numerato habeant veterem in metiendo & percutiendo rationem, siue quia difficultate terrentur, siue quia delitus veteris Musicæ, & per multa iam secula obliteratus vsus: mihi semper erunt χαλεπὰ τὰ καλά. Οὐχὶ ξυλλήψεσθ'] Si verò versus hic Anapæsticus est dimeter, τὸ οὐχὶ superuacat, nocétque metiendo versui, neque ad sensum proficit, sufficit enim τὸ οὐ. Sic autem distinguo οὐ ξυλλήψεσθ', οἳ ὀγκύλλεσθ', οἰμώξεσθ', &c. Nisi frustra Bœotos ait, vel potius nisum simulare præ superbia quam ὄγκον vocat. Belli cupidos ita innuit, vel fœdifragos, cùm eos velut pacis malignos extractores in-

simulat.

Σχόλια. Αγετον.] ξυνέλκετον. ὁ χορὸς πρὸς τὸν Ἑρμῆν καὶ τὸν Τρυγαῖον. Ελκω κἀξάρτωμαι.] ἔμφασιν πολλὴν ἔχουσιν οἱ λόγοι αὐτοῦ. ἐμφαίνοντες τὴν σπουδὴν τὴν περὶ τὸ ἕλκειν. ὥστε γε καὶ ξυναρθῆναι φησὶ τῷ ἔργῳ. τουτέστιν ἐμπεπαρθαι. Πῶς οὖν οὐ χωρεῖ] ὁ Ἑρμῆς τοῦτό φησιν ἀπελέγχων αὐτοὺς ὅτι λέγουσιν ἕλκειν, καὶ οὐχ ἕλκουσιν. Ω Λάμαχ' ἀδικεῖς] διπλῆ καὶ στίχοι τρίμετροι ἰαμβικοὶ ιγ. ἐπὶ τῷ τέλει παράγραφος.

CHRIS. Ω Λάμαχε] Et hic vt diximus dux fuit cum Nicia & Alcibiade in Siciliensi bello, vbi fortiter se gessit, occisúsque est in prælio.

Σχόλια. Τῆς σῆς μορμόνος.] περὶ τὴν Μορμὼ καὶ τὴν Γοργόνα, ἣν εἶχεν ὁ Λάμαχος ἐπίσημον. οὕτως δὲ ἔλεγον τὸ ἐκφοβητικόν. καὶ τὰ προσωπεῖα τὰ αἰσχρὰ μορμολύκεια. ἀφ' οὗ τραγικά. καὶ κωμικά. καὶ ἐν Ἀμφιαράῳ. ἀφ' οὗ κωμῳδικὸν μορμολύκειον ἔγνων. Οὐδ' οἱ Αργεῖοι.] ὡς τῶν Αργείων ἐπαμφοτεριζόντων ὁπότε δοκοίη αὐτοῖς. διὸ καὶ Φιλόχορος φησὶ πολεμοῦντας πάλιν πρὸς Κλεωναίους προσλαμβάνεσθαι καὶ τοὺς Αργείους. Αλλ' ἢ καταγελῶν.] ἐπεὶ Αργεῖοι κατεγέλων Λακεδαιμονίων καὶ Αθηναίων ἀλλήλοις μαχομένων, ἐπείπερ παρ' ἀμφοτέρων λαμβάνοντες χρήματα ἐπολέμουν. ἐνετρύφων οὖν τοῖς διὰ τὸν πόλεμον διαφθειρομένοις. αἰνίττεται οὖν εἰς τοὺς Αργείους, ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ ἐπαμφοτερίζοντας. διὸ καὶ πολλὰ ἐκωμῳδοῦντο. Διχόθεν] ὡς τῶν Αργείων ἐπαμφοτεριζόντων, καὶ ἀποκλινόντων ὁπότε δοκοίη αὐτοῖς, πρὸς Λακεδαιμονίους. ἐμφαίνει οὖν, καὶ ταῦτα διχόθεν μισθοφοροῦντες ηρωστ' ε γὰρ οὕτω μᾶλλον εἰπεῖν, ὅτι οὐ προθυμοῦνται πρὸς τὴν εἰρήνην καὶ ταῦτα μάλιστα πάντων τρυφώμενοι ἐν τῷ πολέμῳ. μή τι οὖν ἐν ἴσῳ τούτων εἰρηνικά, διὰ τὸ διχόθεν μισθοφορεῖν. περὶ δὲ Αργείων καὶ Φερεκράτης ἐν αὐτομόλοις. οὗτοι γὰρ ἡμῖν οἱ κακῶς ἀπολούμενοι, ἐπαμφοτερίζουσιν ἐμποδὼν καθήμενοι.

CHRIST. Εμποδὼν καθήμενοι] Ex Pherecrate sumpsit, qui in Transfugis dixit de Argiuis istis quos hic notat, ἐπαμφοτερίζουσιν ἐμποδὼν καθήμενοι. Sic enim versum illum in Scholiasta emendo. Et lego ἐπαμφοτερίζει. Μορμόνος] Habuit pro insigni Lamachus Gorgonem, quam & Mormonem vocat, qua voce terriculamenta infantium designantur: & μορμολύκεια vocabantur Tragicæ vel Comicæ deformes personæ, vel teste ipso Aristophane qui in Amphiarao dixit, ἀφ' οὗ κωμῳδικὸν μορμολύκειον ἔγνων. Sic apud Theocritum mater quædam terrorem incutere conatur filiolo, cùm ait μορμὼ δάκνει ἵππος. Et si benè memini Callimachus dixit μορμύσσεσθαι pro ἐκφοβεῖν. Latini Manias & Manducos vocabant, vt patet ex Festo. Sanè Varro, Cuninam & Ruminam Lactentium deas inter Manias recenset. Αργεῖοι πάλαι] Argiui quos à Laconibus Thyrea tantum disterminat cæterorum Græcorum rebus opimis tanquam inuidi macrescebant, & aduersis crescebant. Itaque nunc Atheniensium fœderati erant, nunc Lacedæmoniorum, qui Argiuâ fidem semper suspectam habebant. Et meritò, nam Corinthiis auctoribus post ictum fœdus commune Atheniensium & Lacedæmoniorum, rebus nouis studuerant, & verò Peloponnesi imperium adfectauerunt. Itaque non mirum, si ad Pacis côciliationem segnes olim fuerint. Illud πάλαι videtur arguere procliues postea fuisse ad Pacis studia amplectenda.

Σχόλια. Αρ' οἶσθ' ὅθι γ' αὐτῶν.] καὶ Θουκυδίδης ἱστορεῖ Λακεδαιμονίους μάλιστα τῆς εἰρήνης ἀντιποιεῖσθαι Λακεδαιμονίους, διὰ τοὺς ληφθέντας αὐτῶν ἐν Σφακτηρίᾳ, λέγει γὰρ οὕτως. τοὺς γὰρ δὴ ἄνδρας περὶ πλείονος ἐποιοῦντο κομίσασθαι, ἕως ἔτι Βρασίδας εὐτύχει καὶ ἐν ἄλλοις. ταὐτὰ οὖν ἀμφοτέροις αὐτοῖς λογιζομένοις ἡ ἐκεχειρία ἐγένετο ἡ ξύμβασις καὶ οὐχ ἥκιστα τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπιθυμίᾳ τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκ τῆς νήσου κομίσασθαι. ἦσαν γὰρ οἱ Σπαρτιᾶται αὐτῶν πρῶτοί τε καὶ ὁμοίως σφίσι συγγενεῖς. ἤρξαντο μὲν οὖν καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν ἅλωσιν αὐτῶν πράσσειν. ἀλλ' οἱ Αθηναῖοι οὔπως ἤθελον εὖ φερόμενοι ἐπὶ τῇ ἴσῃ καταλύεσθαι. μάλιστα δὲ οἱ τῶν δεδεμένων συγγενεῖς, ἐνῆγον καὶ ἐσπούδαζον, ὡς ἂν εἰρήνη γένηται. ἄλλως. οὐ μόνον διὰ τὸ κεκμηκέναι τῷ πολέμῳ, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἐν Σφακτηρίᾳ δεδεμένους. Αλλ' ὁ χαλκεὺς ἐκ τῶν.] ὅτι ἐδέδεντο καὶ περιέκειντο αὐτοῖς πέδαι. Οὐδ' οἱ Μεγαρῆς] ὡς καὶ τούτων βαρέως φερόντων, ὅτι ἐκεκώλυντο ἐπιμίσγεσθαι. βουλόμενοι δὲ τὴν εἰρήνην. διὰ τὸ μάλιστα πεπονθέναι τῷ λιμῷ καὶ τῷ πολέμῳ. τοῦτο δὲ οἱ πολλοί ἐξηγούμενοι τοῦ Τρυγαίου φασίν. Γλισχρότατα.] ὅτι γλίσχρος ἐπὶ δυστυχίᾳ ἐλέγετο. σαρκάζοντες δὲ ἤτοι ἐξισχνωμένοι καὶ πεπονηκότες. καὶ διὰ τὸν λιμὸν ἕλκοντες μόλις. ἢ οὕτως ἕλκοντες κατὰ κυνίδιον τρόπον, οἱ τὰ ὀστᾶ τρώγοντες καὶ ἀνέχοντες ἐμφορηθῆναι ὑπ' αὐτῶν τῷ δοκεῖν ἐσθίουσι. φανερὸν δὲ ἐστιν ὅτι ἐπίτηδες χαριζόμενος πάλιν τοῖς Αθηναίοις, διέσυρεν οὕτως τοὺς Μεγαρεῖς. πρῶτον μὲν αὐτοὺς κυσὶ παραβαλών, ἔπειτα τῷ ὑπόκορισμῷ καὶ τῇ σμικρότητι τῶν κυνιδίων εἰς πλεῖστα κατάγων ταπεινότητα. πάνυ γὰρ καὶ διαπρυσίως ἐμισοῦντο ὑπὸ τῶν Αθηναίων, δι' ὃν εἰρήκαμεν τρόπον. καλῶς δ' ἂν ἔχοι τοῦτο τηρῆσαι πρὸς τὸ ἐπαινετικώτερον οὕτως ἔχον. σαρκάζων λιμόν. οὐ γὰρ ἐπὶ τῶν σαρκῶν, ὥσπερ ἀξιοῦσι τῶν ἐξηγησαμένων τινές. ταὐτὸ γὰρ ἂν εἴη αὐτὸ ὑπεναντίον αὐτῷ. ἔργον γὰρ τοῦ λιμοῦ, οὐ σάρκας ἐμποιεῖν, ἀλλὰ τοὐναντίον τὰ σώματα ἰσχναίνειν, καὶ τῶν σαρκῶν παραιρεῖσθαι τὸν ὄγκον.

CHRIST. Αλλ' οἱ Λάκωνες] Lacedæmonij (vt ait Princeps historicus Olorinus) animum ad Pacis amorem verterunt non sponte sua, neque quod erant bello fessi, sed propter suos qui captiui erant, ad Sphacteriam. Miror ergo quòd tantopere Aristophanes hostes laudat, vt αὐτοεκῶς Paci attrahendæ studere dicat. Sanè suspicor legêdum ἀλλ' οὐ, non autê οἱ. nam sequentia arguunt, & cùm ait solos vinctos id sedulò adfectare, & cùm ait, οὐδ' οἱ Μεγαρῆς. Εχονται τοῦ ξύλου] In carcere lignû erat vel cippus quo pedes captiuorum tenebantur, dicebatúrque ξύλον, vel ξυλοπέδη, vel ποδοκάκκη (puto quasi ποδοκατοχὴ) vel etiam ποδοστράβη. Attici simpliciter Neruum vocabant κάλον, id est lignû, inde ἐν κάλῳ ὅσοι δεδεμένοι εἰσίν, qui ex lege nexi erant. Hesychius ait sic vocari eos, qui quòd debitum non soluerent, ἐν κάλοις ἐδεσμεύοντο τοὺς πόδας, pedes in neruo habebant. Cæterùm cùm ait χαλκεὺς puto Cleonem αἰνίττεσθαι, qui trecentos illos Lacedæmonios captiuos in Pylo & Sphacteria liberauit, nam eò spectat quod de eodem Cleone dicitur in Equitû fabula, ἐπὶ γὰρ τοῖς δεδεμένοις χαλκεύεται. Οὐδ' οἱ Μεγαρῆς] Quia fœdifragi erant, tamen nihilominus Pacem cupiebant, quia multa passi erant & bello & fame. Scholiastes notat hæc non à Mercurio, sed à Trygæo quodam existimare pronunciari. Id ego quoque existim[o], sed vt sequentia illa, ἕλκουσι δ' οὐδὲν &c. putem à Mercurio dici. Exspecto quid censeant potiori doctrina & iudicio prædit[i].

Σχόλια. Σαρκάζοντες.] οἱ ὑποστρέφοντες καὶ διανοίγοντες, ὥσπερ τὰ κυνίδια, ὅταν προσλιπαρῇ τινα καὶ [illegible]

ἀφίλητοις ὁδ᾽ ὕει. τὸ δὲ ὑπὸ τῆ γέλωτι ἐξολωλότες, ὅτι ὡς λιμώττοντες ἀεὶ Μεγαρεῖς παίζονται διὰ γὰρ τοῦτο καὶ τοὺς παιδίας ἐπὶ πράσκον. καὶ ἐπιθυμοῦσιν μὲν τῆς εἰρήνης διὰ δὲ ἀσθενείας, ἀντιβάλλοιτο αὐτὴν, ὡς φησι Θουκυδίδης. Υπὸ τῶ γέλωτι] λιμώττειν αὐτοὺς λέγει ἐπειδὴ ποτὲ τὴν εἰρήνην, εἰσήρχοντο εἰς τὴν Ἀττικὴν καὶ ἀπετρέποντο διὰ τὸ πολὲμ καὶ συναλλάττειν. ἔτι δὲ πολέμιοι ὄντες ἐβούλοντο εἰσελθεῖν εἰς τὴν Ἀττικὴν καὶ ἀγοράζειν ἃ ἔχρῃζον. ἐξ αὐτῆς γὰρ εἴχοντο ἡ αἰτία τῆ πολέμου. ἐξ Ἀττικῆς δὲ ὠνοῦνται τὰς τροφὰς διὰ τὸ καὶ πλησιάζειν αὐτῇ, καὶ διὰ τὸ ὀλίγην παντάπασι χώραν ἔχειν τὴν γεωργουμένην. εἰκὸς οὖν τοὺς Ἀθηναίους ὑπεξιέναι αὐτοῖς, κωλύειν τὴν παρ᾽ αὐτῶν γῆν γεωργεῖν. ἢ ὅτι εἰς πολιορκίαν κατέστησαν αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι τὴν Νισαίαν τειχίσαντες.

CHRIST. Γλισχρότατα σαρκάζοντες] Athenienses odio plusquam Vatiniano Megarenses (qui belli causa erăt) prosecuti sunt, ac eò vsque odiũ tetẽderunt, vt decretũ fecerint (quod Pericles ratum esse postea censuit, obtinuitque vt Thucydides in suæ sine ξυγγραφῆς α. testatur) Quicunque Megarensis Athenas venisset, capitale crimen id ei futurum. Quo tempore Euclides habitu muliebri Athenas nihilominus ad Socratem ventitabat, & sapientiæ fructum mortis periculo paciscí non dubitabat vir egregius raro exemplo, neque ad hoc nostrum seculum pertinente, vt videre est apud A. Gellium cap. x. lib. vi. Aristophanes, vt gratiã ineat à suis ciuibus inuehitur in ipsos Megarenses, qui etsi pacem cupiebant vitandæ egestati, tamen propter Athenienses differebant. Rectè autem ait ἔλκουσι, quia comparat eos catulis. i. κυνιδίοις, qui rictum diducentes, & ore adulantes omnia adpetunt, carnésque adrodunt: hoc enim est σαρκάζειν, quod apud Hippocratem Erotianus exponit τὴν ἄνω γνάθον ἐφέλκειν. Propterea putatim notari in Vespis ritum Megaricum, qui forA tassis inde σαρκασμὸς: nã qui miserè macentes sunt, neq; eunt liberum cachinnum tollere, sed miserè renidẽt, & risũm (vt Prouerbium fert Gallicum) edunt in ipsis gutturis faucibus moriturum. Sane Eupolis ὀρειαπαντίνους dixit, Nimis Megaricum putidum dicterium est. Quamquam alia est interpretatio, quámque ego secutus vetti macentes, B quia σαρκάζειν est etiam ἐξισχναίνειν & ἀτονεῖν extenuari & infirmari, secundum quod dixit Hipponax σαρκοκύων λιμὸς, quod de carnositate intelligẽdum non puto, non enim fames vel esuritio carnem generat, sed corpus potius attenuat, & carnis obesum pondus degrauat. Megarensium esuritio satis nota qui propterea liberorum suorum erant ἀνδραποδισταί, vt apparet ex Acharnensibus lepida & Satyrica Comici huius fabula, vbi & eorum improbitatem perfricat, & Megarẽsem idiotismum imitatur non sine gratia & sale. Solebant C enim Megarenses ex Attica victum petere tum propter vicinum solum, tum quia exiguus, neque pascere firmus erat ipsis ager quem colerent: sed non licebat ex Attica commoditates quas vellẽt educere, obstante bello & infestis ciuibus. Fortassis etiam famem innuit ad quam redacti sunt ab Atheniensibus, qui portum eorũ Nisæam muniuerant. Quod autem hic Scholiastes γλισχρῶς intelligit miserum, melius putem auidum & λαίμαργον, & συντόνως ἐπιθυμοῦντα. vel potius lentũs. D Nam sic Theophrastus lib. 2. Historiarum dixit γλίσχρως: vt Demosthenes in oratione contra Aristocratem de ædificiis paruis, quæ lenta opera absoluuntur dixit, μικρὰ καὶ γλίσχρα. Ad hunc verò sensum accommodandum est dictum de Tiberio Imperatore, Miserandum esse populum qui sub tam lentis maxillis esset. Sanè Latinum gliscere, inde originem trahere mihi videtur.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ E κώλων ιδ´.

Ερ. Ὦ εἶα.	MER. O eia.
Τρ. Εἶα μάλα.	TRY. Eia iterum.
Ερ. Ὦ εἶα.	MER. O eia.
Τρ. Εἶα νὴ Δία.	TRY. Eia per Iouem.
Ερ. Ὦ εἶα, ὦ εἶα.	MER. O eia, ô eia.
Χο. Μικρόν γε κινοῦμεν. Τρυ. Οὐ δεινὸν,	F CH. At nos parum aut nil mouemus. TRY. Quid?
τοὺς μὲν τείνειν, τοὺς δ᾽ ἀντισπᾶν;	Nempe trahunt hi, retrahunt illi.
Χο. Πληγὰς λήψεσθ᾽ ὦ ᾽ργεῖοι.	CH. Vlciscar vos Argiui.
Ερ. Εἶα νῦν.	MER. Eia nunc.
Τρ. Εἶα ὦ.	TRY. Eia ô.
Χο. Ὡς κακόν εἰ τινες εἰσὶν ἐν ἡμῖν.	CH. Quale periculum adesse inimicos
Υμεῖς μὲν οὖν οἱ κιττῶντες	At vos amore icti pacis
τῆς εἰρήνης σπᾶτ᾽ ἀνδρικῶς	Pragnanti gnauè ducitis:
Ἀλλ᾽ εἰσ᾽ οἱ κωλύουσιν.	G Sed quidam forsan obstant.

Σχόλια. Ὦ εἶα.] ἡ ἀντιστροφὴ αὕτη ἀντιστροφὴ τῆς ῥηθείσης ἐπὶ στροφῆς καὶ εἰσὶ τὰ κῶλα καὶ ταύτης ὅμοια ἐκείνοις. ἐν τισὶ δὲ καὶ ἑτέρους δέχεται πόδας τῶ αὐτῶ μέτρου ὄντες, ἐπὶ τῷ τέλει αἱ ἀμφοτέρωθεν ἔξω διπλαῖ. Ὡς κακὸν εἴ τινες εἰσὶν ἐν ἡμῖν.] ὡς οἱ ἐχθροὶ ἢ κακὸν νοῦν ἔχοντες πρὸς τὴν εἰρήνην.

CHRIST. Ὡς κακὸν] Ad Arginos videtur referendum de quibus antea.

Σχόλια. Κιττῶντες.] ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν κυουσῶν γυναικῶν, ἤγουν ἐπιθυμοῦντες. καὶ ἐπειδὴ ἀλλόκοτα ποιοῦσι καὶ τὰς ἐπιθυμίας μεταβάλλουσιν, ἡ κίττα ... ἐπιθυμίαν κίτταν οὖν τὴν ἐπιθυμίαν. ἀπὸ τῶν γυναικῶν τῶν ἐπιθυμίᾳ γινομένων ἐν σώμασι τισὶν μετὰ τὸ συλλαβεῖν.

CHRIST. Κιττῶντες τῆς εἰρήνης] Pro ἐπιθυμοῦντες est enim κίττα ἐπιθυμία, & morb' mulierum prægnantium, quasique insolens appetētia, quam ab aliis quidam arcessunt, quæ vorat supramodum est, vt & illa pars in mulieribus, quæ honeste nominari non potest. Sic Polemo ... dixit in sua Samothracia Latonam cum vterum gereret κιττῶσαν τῆς γηθυλλίδος, quod est porrum capitatum, & cuius radices naturam habent alliatam, vt ait Comicus noster in secundo Æolosicone laudante Athenæo.

Σύστημα κατὰ περικοπὴν ἀνομοιομερὲς ἰαμβείων τριμέτρων ἀκαταλήκτων η. εἶτα στίχοι ἰαμβικοὶ τετράμετροι καταληκτικοί. δ.

Τρ. Ἄνδρες Μεγαρῆς, οὐκ ἐς κόρακας ἐρρήσετε;
Μισεῖ γὰρ ὑμᾶς ἡ θεὸς μεμνημένη.
Πρῶτοι γὰρ αὐτὴν τοῖς σκορόδοις ἠλείψατε,
Καὶ τοῖς Ἀθηναίοισι παύσασθαι λέγω,
Ἐντεῦθεν ἐχομένοις ὅθεν νῦν ἕλκετε.
Οὐδὲν γὰρ ἄλλο δρᾶτε πλὴν δικάζετε,
Ἀλλ' εἴπερ ἐπιθυμεῖτε τήνδ' ἐξελκύσαι,
Πρὸς τὴν θάλατταν ὀλίγον ὑποχωρήσατε.
Χο. Ἄγ' ὦ 'νδρες αὐτοὶ δὴ μόνοι λαβώμεθ' οἱ γεωργοί.
Ερ. Χωρεῖ γέ τοι τὸ πρᾶγμα πολλῷ μᾶλλον ὦ 'νδρες ὑμῖν.
Χο. Χωρεῖν τὸ πρᾶγμά φησιν, ἀλλὰ πᾶς ἀνὴρ προθυμοῦ.
Τρ. Νῦν οἱ γεωργοὶ τοὔργον ἐξέλκουσι, κἄλλος οὐδείς.

TR. *Viri ô Megarici, non abitis in crucem.*
Quos odit iræ diua pax iustæ memor?
Nempe imbutistis alliis primi Deam,
Iubeo quietus esse Athenensibus,
Et linquere istud nunc opus ductarium:
Nam iudicandis occupati istibus
Tantummodo estis, sultis adiutare nos
Paulum maritimas ad plagas recedite.
CH. *Age exsequamur hoc opus viri soli coloni.*
MER. *Iam plurimum processit ipsa res labórque vester.*
CH. *Procedere inquit rite opus, sequamur ergo alacres.*
TRY. *Soli agricultores opus ducunt nec vllus extra.*

Σχόλια. Ἄνδρες Μεγαρῆς] ἕτερον σύστημα κατὰ περικοπὴν ἀνομοιομερὲς ἰαμβείων η. καὶ ἐν εἰσθέσει ἕτερον ἀμοιβαῖον στίχων ὁμοίων καταληκτικῶν τετραμέτρων δ. ἐπὶ ταῖς ἀποθέσεσι παράγραφος. Οὐκ ἐς κόρακας] ἀντὶ τοῦ μετὰ φθορᾶς βαδίσετε. πολλάκις εἰρήκαμεν ὅτι ἐπὶ καθάρας τίθεται. Πρῶτοι γὰρ αὐτὴν] ἀντὶ τῆς δριμύτητι, ὅτι πολλὰ παρ' αὐτοῖς σκόροδα. αἰτίαν δὲ εἶχον, ἀρχηγοὶ γενέσθαι τοῦ πολέμου. διὰ τὴν ἁρπαγὴν τῶν πορνῶν, Ἀσπασίων, καὶ τὴν ἐπὶ τούτοις ὀργὴν Περικλέους καὶ τὸ ψήφισμα.

BISETVS. Περὶ τούτων Ἀριστοφάνης ἐν Ἀχαρνεῦσι ταῦτα λέγει,

Κᾆθ' οἱ Μεγαρῆς ὀδύναις πεφυσιγγωμένοι
Ἀντεξέκλεψαν Ἀσπασίας πόρνα δύο.
Κἀντεῦθεν ἀρχὴ τοῦ πολέμου κατερράγη
Ἕλλησι πᾶσιν ἐκ τριῶν λαικαστριῶν.

Σχ. Ἐντεῦθεν] ἐκ τούτου τοῦ μέρους λέγει δὲ τοῦ μὴ ποιεῖν τὴν εἰρήνην. Οὐδὲν γὰρ ἄλλο δρᾶτε] ἐν νόσῳ γὰρ ἦσαν τῷ δικάζειν. δέον δὲ εἰπεῖν ἀντὶ τοῦ δικάζετε, ἐμποδίζετε. Πρὸς τὴν θάλατταν.] ἀπὸ ἐκ τῆς θαλάττης μικρὸν ὑποχωρήσατε, τουτέστι πρὸς τὸ ναυμαχεῖν. τῆς πρὸς Πέρσας δὲ ναυμαχίας ὑπομιμνήσκει αὐτούς. ἀποχωρεῖτε οὖν φησι καὶ ἀποπλεῖτε εἰς τὰ ἴδια. ἢ ὀλίγον τῆς κατὰ θάλατταν βίας ἐνδότε. ἐθαλασσοκράτουν γὰρ τότε. Χωρεῖ γέ τοι.] τοὺς ἄλλους πάντας ἀποστήσας τοῦ ἕλκειν ὁ Ἑρμῆς τοῖς γεωργοῖς μόνοις ἐπιτρέψας τὸ ἕλκειν δείκνυσι νῦν προκόπτειν τὸ ἔργον.

CHRIST. Ἐς κόρακας] Diximus antè Callimachum ... dixisse ἐς ὁ φθόρος. id Catullus, *in malam crucem*. Hinc fortassis Italicus inde fortassis dixit, *va in mal hora:* & labente tempore aspiratione ascita aliud etymon prætenditur. Abire Morbonium dixit Tranquillus, quod Dion in Epitoma ἐς κόρακας etiam dixit. Sanè quod malè imprecatur Megaris efficax habuisse puto votū: nam fractus est postea popularis eorum status, victúsque est δι' ἀταξίαν καὶ ἀναρχίαν, vt ait Aristoteles in Politicis. Σκορόδοις ἠλείψατε] Alliorum & bulborum feracissima est Megarensis regio vel teste Columella in libr. x. ad Maronianam diuinitatem accedente, *Megaris genitalia semina bulbi*. Sed proculdubio miseriam & egestatem Megarensium exagitat, eósque velut pauperes & olidos, quique pacem miseria sua facilè aspellerent. Sic apud Athenæum lib. VII. Apollodorus Carysthius exagitat sordes & inopiam eorū, quæ præcipuè ex alliorum frequenti esitatione arguitur. Ipsi Athenienses cū in fame aliquando premerentur, alliis vescebantur. Vnde in Pluto contrà felicitas & bonorum copia innuitur, cūm ait σκορόδοις οὐ λίθοις ἀποψώμεθα, vt intelligatur cibū eum qui palato antea gratissimus erat, nunc quum diuitiæ abundant, vtilem tantum esse ad vsum sellæ familiaricæ. Hic autem ἀλείφειν est διεγείρειν quasi dormientem pacem excitauerit odore alliorum quibus miserè tanquam in bello victitabant: Vel dixit ἀλείφειν de alliis, vt Horat. perungere, & dona allio delibuta. Quo genere loquendi, & nos olim vsi sumus in poematio quod meris Iambis lusimus in Allium, quod hic apponere non pigebit, lectorem fortassis otiosum & malè feriatum tantisper moraturus.

In Allium

In Allium Iambi puri.

Meum dolore febris vritur caput,
Tremore membra palpitant reciproco:
Nec vlla causa quam sciam huius est mali,
Nisi alliati amatus esus anseris.
Iuuabat anser, at nocebat allium,
Nocens sapore me fefellit illice.
In ægrimoniam iuit acrimonia.
Et inde sole torrido pila vacans,
Mea ipse tecta semi languidus petens
Diem sopore diffidi insitutio,
Horatianus abdicator allij
Et exsecrator: attamen putaueram,
Quod artis ille Pergamenus autumat
Magister, esse verum, & allio boni
Inesse vim potentiámque pharmaci.
Sed artis huius est inanis exitus,
Et arguetur omnis Æsculapius.
Satis docebit istud vsus vnicus,
Nec ista verba qui facit periculum
Refellet vllus, & cruore vipera
Nocentiora non negabis allia.
Venena tetra, toxica efficacia
Potest comesse quisquis allium potest.
Necesse Psyllus atque Marsus vt fuat
Cui illa cordi amare amara: Vasconum
Nimis nimisque dura sunt & ilia
Et ora, quisque pœna credo viuere est.

Salam Creonte pellicem Cytaica
Nurus liquore munerauit allij:
Ducémque pellis aurea antè mancupem
Amore perdita vnguine hoc perunxerat.
Pice alliatus aut picatus allio
Charontis est faselus: allio viret
Stygisque ripa, Ditis & suburbium.
Seni cicuta dira sorpta Socrati
Iubente iudice allio fuit lita,
Merum vel allium, quod orbi Er ydes
Dedere virus vt nefas foret bona
Deûm parentis ingredi sacram domum,
Forétque crimen allij esus impium;
Quod expiare nulla ruta possiet,
Licet inuade fama viperas feras.

Πάλαι δικάζετε] Aliud voluit nempe ἐμποδίζετε vel quid simile. Sanè Athenienses notat vt litigium qui emant, vt ait ille, & mene forum, quos propterea in Vesparum fabula φιλοδίκους & φιληλιαστὰς ab Heliæa foro nominat. Ὑποχωρήσατε.] Erant enim Megarenses πάραλοι. Sed hic innuit de nauali prælio quod contra Persas habuerunt. Magna enim tunc temporis in mari fuit eorum potentia. Vult autem solos colonos & agricolas Pacem extrahere, quasi loca maritima infesta habeant itinera propter Piratas. Contrà fit in campis terrestribus qui lætas segetes educere nequeunt nisi in alta Pace & rebus quietis. Propterea Δημήτηρ, quæ eadem Terra est, legifera antiquis dicta à legibus quæ inter arma silent.

Κορωνὶς, καὶ εἴσθεσις κώλων ή.

ΧΟ. Ἄγε νῦν, ἄγε πᾶς,
Καὶ μὴν ὁμοῦ 'στιν ἤδη ἐγγύς.
Μὴ νῦν ἀνῶμεν, ἀλλ' ἐπεντείνωμεν ἀνδρικώτεροι,
Ἤδη 'στὶ τοῦτ' ἐκεῖνο.
Ὦ εἶα νῦν, ὦ εἶα πᾶς,
Ὦ εἶα, ὦ εἶα, εἶα εἶα,
Ὦ εἶα, ὦ εἶα πᾶς.

CH. *Age nunc, age quisque:*
En expetis prope est, ellam.
Non iam remissione sed
Intensione magna opus.
En illud, en id ipsum.
O eia nunc, ô eia vos,
O eia, ô eia eia eia,
O eia, ô eia vos.

Σχόλια. Ἄγε νῦν.] κορωνὶς καὶ εἴσθεσις χοροῦ μονοστροφικὴ κώλων ή. ὧν τὸ μὲν α΄ ἀναπαιστικὴ βάσις. τὰ β. γ. δ. ϛ. ἰαμβικὰ δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ ε. δίμετρον καταληκτικόν. τὸ ζ. παιωνικὸν τρίμετρον ὑπερκατάληκτον ἐκ παλιμβακχείων, καὶ κρητικῶν. τὸ η. δίμετρον ὑπερκατάληκτον ὅμοιον, ὑφ' ὃ κορωνίς.

BISETVS. Ὁμοῦ 'στιν ἤδη ἐγγύς] ἤδη ἡ Εἰρήνη, ἣν ἀνέλκειν ἐθέλομεν, ἔστιν ἐγγύς.

Σχόλια. Ὦ εἶα ὦ εἶα.] ἀνελκύσθη ἡ Εἰρήνη. οὕτω γὰρ εἰώθασιν οἱ ἐπιστατοῦντες ἐπέχειν τὴν ὁρμὴν τῶν ἑλκόντων.

CHRIST. Ἄγε νῦν] Hæc Chori ingressio Monostrophica octo habere Cola dicitur à Scholiaste. Hæc si ita est, hic versus diuidendus, vt prior sit ἄγε νῦν ἄγε πᾶς, basis scilicet Anapæstica. Secundus Dimeter ὅμοιος. Tertius, quartus & sextus Iambici Dimetri: Quintus Dimeter ἑφθημιμερὴς similis Anacreontico. Sextus Pæonicus Trimeter Hypercatalecticus ex Palimbachiis & Creticis. octauus dimeter Hypercatal. similis. Sed in secundo versu vbi habes ὁμοῦ ἤδη ἐγγὺς quia videtur Comicus vsurpasse ἐν διὰ δυοῖν (nam ὁμοῦ & ἐγγὺς eadem esse vel ex Menandro certum est, qui dixit ὁμοῦ δὴ τίκτειν φαρμακῶν θ' ἡ κόρη. Id est, Iámque appetente virgo partitudine Aderat. Audebam aliquando reponere ἤδη γῆς vt de Pace loquatur, & sic esset Iambicus dimeter aliis tribus similis. Sed hanc emendationem non ausim præstare, imò vereor ne medicina vulnus faciat: Legendum autem ἐπεντείνωμεν per O magnum. Mox ἤδη 'στὶ, non autem ἤδη 'στί. Ὦ εἶα.] Educta & visa Pace hoc inquiunt: His autem verbis quasi celeumate solebant magistri nauium impetum inhibere trahentium.

Εἴσθεσις διπλῆς ἀμοιβαίας στίχων τά.

Bisetvs. Ὁ Τρυγαῖος τὴν Εἰρήνην ἐξ ἄντρου ἤδη ἀνελκυσθεῖσαν, καὶ τὴν Ὀπώραν, καὶ τὴν Θεωρίαν μετ' αὐτῆς ἀνελθεῖν ἐξενεχθείσας ὁρῶν, αὐτὰς χαίρειν κελεύει, καὶ χαρᾶς ἔμπλεως ἀσπάζεται.

Τρυ. Ὦ πότνια βοτρυόδωρε, τί προσείπω σ' ἔπος;
Πόθεν ἂν λάβοιμι ῥῆμα μυριάμφορον,
Ὅτῳ προσείπω σ'; οὐ γὰρ εἶχον οἴκοθεν.
Ὦ χαῖρ' Ὀπώρα, καὶ σὺ δ' ὦ Θεωρία,
Οἷον δ' ἔχεις τὸ πρόσωπον ὦ Θεωρία,
Οἷον δὲ πνεῖς, ὡς ἡδὺ κατὰ τῆς καρδίας,
Γλυκύτατον ὥσπερ ἀστρατείας καὶ μύρου.
Μῶν οὖν ὅμοιον καὶ γυλίου στρατιωτικοῦ;
Ερ. Ἀπέπτυσ' ἐχθροῦ φωτὸς ἔχθιστον πλέκος,
Τοῦ μὲν γὰρ ὄζει κρομμυοξυρεγμίας,
Ταύτης δ' ὀπώρας, ὑποδοχῆς, Διονυσίων,
Αὐλῶν, τραγῳδῶν, Σοφοκλέους μελῶν, κιχλῶν.
Επυλλίων Εὐριπίδου. Τρυ. Κλαύσ' ἄρα σὺ
Ταύτης καταψευδόμενος· οὐ γὰρ ἥδεται
Αὕτη ποιητῇ ῥηματίων δικανικῶν,
Κιττοῦ, τρυγοίπου, προβατίων βληχωμένων,
Κόλπου γυναικῶν διατρεχουσῶν ἐς ἀγρὸν,
Δούλης μεθυούσης, ἀνατετραμμένου χοῶς,
Ἄλλων τε πολλῶν κἀγαθῶν. Ερ. Ἴθι νῦν ἄθρει,
Οἷον πρὸς ἀλλήλας λαλοῦσιν αἱ πόλεις
Διαλλαγεῖσαι, καὶ γελῶσιν ἄσμεναι,
Καὶ ταῦτα δαιμονίως ὑπωπιασμέναι
Ἁπαξάπασαι, καὶ κυάθοις προσκείμεναι.

TRY. *O dines vuæ Diua quo iam nomine*
Mille amphorarum te capaci nuncupem?
Vnde ergo sumam verba? nam desunt domi.
Auctumna salue, salua sis Spectacula.
O qualis est vultus tibi ô Spectacula?
O quàm suaue corde spiras intimo,
Quàm dulce, olénsque imbelliam & bona unguina:
Num simile quiddam est militaris fiscinæ?
MER. *Graues viri hostis sarcinas abominor,*
Namque illa redolent cepinomacrimoniam.
Auctumna verò gaudia & Dionysia,
Tragicos, Sophoclis carmina, iocos, tibias,
Turdos, minuta Euripidis poëmata.
TRY. *Plorabis hac mentitus, haud enim illa amat*
Viro in poëta verba iuris & fori:
Vindemiam, ederam amat, atque balátes oues,
Et femina currentis ad furnos sinum,
Et ebriam ancillam, & refusum congium,
Et plurima alia tot bona. MER. *aspice ergo, sis,*
Vrbes reconciliatæ vt inuicem modò
Sese alloquantur, & lubentes rideant
Miréque subgillatæ, & alto tubere
Omnes retusæ, & subiacentes cotulis.

Σχόλια. Ὦ πότνια.] εἴσθεσις διπλῆς ἀμοιβαίας στίχων τά. ὧν οἱ μὲν λγ ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι. οἱ δὲ ἑξῆς ιά τροχαϊκοὶ τετράμετροι καταληκτικοί. ἐπὶ ταῖς ἀποθέσεσι παράγραφος. ἐπὶ δὲ τῷ τέλει ἡ ἔξω διπλῆ. Βοτρυόδωρε] βότρυς δωρουμένη. ὡς εὐφραντικὴ οὖσα. ἐπεὶ ἐν εἰρήνῃ φύονται αἱ ἄμπελοι. οἰκεῖον δὲ τοῖς γεωργοῖς, καὶ τὰ παρ' αὐτῶν ἐπίθετα. μυριάμφορον δὲ, τίμιον καὶ πολυπληθῆ. ἢ μυρία κεράμια χωρῆσαι δυνάμενον. ἀπὸ δὲ τῶν ληνῶν καὶ πίθων τῇ μεταφορᾷ ἐχρήσατο. Οὐ γὰρ εἶχον οἴκοθεν] ἄξιον τοῦ ἐπαίνου ἃ εἶχον οἴκοι. ἐπαύξησις δὲ τῶν παρελθόντων κακῶν, εἴγε μέχρι καὶ τῶν τοιούτων ἐστέρηται χρημάτων. Χαῖρ' ὀπώρα.] ὡς καὶ τούτων σὺν τῇ εἰρήνῃ ἀνελθουσῶν. ὑποτίθεται δὲ αὐτὰς ὡς πόρνας.

Christ. Ῥῆμα μυριάμφορον] Propter illud βοτρυόδωρε, vt innuat vinearum fertilitatem: Sed interim Poëtis imminet, qui Proiiciunt ampullas. Οἴκοθεν] propter mala præterita quæ ne verborum quidem lautam supellectilẽ reliquerunt colonis. In Scholiasta mendum est, τῶν τοιούτων ἐστέρηται χρημάτων, lege ῥημάτων. Χαῖρ' ὀπώρα] Opœram & Theoriam quæ ab aspectu & forma nomen habent, præterea pace tantum vigent & regnant, inducit tanquam meretrices. Sanè enim in Theatris & ludis scenicis earum visus & vsus frequens fuit, vt postea parebit.

Σχόλια. Ἀστρατείας.] ἀντὶ τῆς εἰρήνης. παρ' ὑπόνοιαν δὲ ἀντὶ τῆς εὐωδίας. Γυλίου.] ἀγγεῖον στρατιωτικὸν, εἰς ὃ τὰς τροφὰς ἄγονται οἱ στρατιῶται. φησὶν οὖν ὡς ταυτὸν ὄδωδεν ὁ γύλιος καὶ ἡ Θεωρία πλέκος. πλέγμα σκευοφόρον στρατιωτικόν. ἔστι δὲ ζῶον ὃ καλεῖται ὑπό τινων χοιρογρύλλιος. Κρομμυοξυρεγμίας.] ἀπὸ πεψίας. δυσμενὴς γὰρ καὶ ἀηδὴς ἡ τοιαύτη ἐρυγή. ἀπὸ δὲ τῶν κρομμύων καὶ τῆς ὀξύτητος καὶ τῆς ἐρυγῆς συνέθηκε τὴν λέξιν. ταῦτα γὰρ εἰώθασι κομίζειν εἰς τὸν πόλεμον.

Bisetvs. Τὰ παλαιὰ σχόλια, ὧν ἡ ἀρχὴ, Ὦς τούτων σὺν ὥρᾳ, ἐκ τοῦ Σουίδα οὕτως ἐπανόρθωσα. Καὶ τούτων σὺν τῇ Εἰρήνῃ ἀνελθουσῶν. ὑποτίθεται δὲ αὐτὰς ὡς πόρνας. Ἀστρατείας] ἀντὶ τῆς εἰρήνης. ἐπεὶ ἐν εἰρήνῃ οὐ στρατεύονται. παρ' ὑπόνοιαν δὲ, ἀντὶ τῆς εὐωδίας. Γυλίου] γύλιος, πλέγμα στρατιωτικὸν, σκευοφόρον, ἐπίμηκες, εἰς ὀξὺ λῆγον πρὸς τὸ μὴ καταλύεσθαι, ἐν ᾧ κατετίθεντο τυρὸν, καὶ ἐλαίας, καὶ κρόμμυα, ἡ λεγομένη στρατιωτικὴ ὀψοθήκη. φησὶν οὖν ὡς ταυτὸν ὄδωδεν ὁ γύλιος, καὶ ἡ Θεωρία. Πλέκος] πλέγμα. τὸ πεπλεγμένον ἀγγεῖον. σκευοφόρον, στρατιωτικόν. Κρομμυοξυρεγμίας] ἀπὸ πεψίας. δυσμενὴς γὰρ καὶ ἀηδὴς ἡ τοιαύτη ἐρυγή. ἀπὸ δὲ τῶν κρομμύων, καὶ τῆς ὀξύτητος, καὶ τῆς ἐρυγῆς, συνέθηκε τὴν λέξιν. διὸ καὶ ὁ

γύλιος

γύλιος ἐν τούτῳ δυσώδους. ἢ ὅτι ἀπὸ πολὺ ἐγκαλυπτόμενος ὁ γύλιος, ἐκ δὲ τεθειμένον ὄψον τε, καὶ ζωμὸν, ὀξείδες σύμμεικτον τοιαῦτα ὀσμῆς ὄζουσι.

CHRIST. Ἀστρατείας] Pacem à contrario sic vocat, & vnguento delibutam facit, propter amicas illas Oporam & Theoriam, Venerem ignauam & verè Marciã sic significans, vt rectè dixerit ingeniosus & mollis poeta, *Bella gerant alij, tu Pari semper ama.* Γυλίω] Cophinus vel siscina militaris erat, vbi reponebant milites quos portabant cibos & alimenta, puta caseum, oliuas & cepe. Erat autem istud πλέγμα ἐπιμηκές oblongum & angusti aditus (vnde postea macros & oblongo collo præditos vocat γυλιαύχενας) ne deposita corrumperentur, vocabatúrque ὀψοθήκη στρατιωτική. Apud Hesychium per duplex λ. scribitur & indifferenter γύλλιος vel γύλλιον. Hoc nomine aiunt Grammatici vocari animalculũ χοιρογρύλλιον qui echinus est. Hoc si ita est, puto potius ab animalculo inditum cophino nomen. Et fortassis Latini gulam inde dixerunt, vt non mirer quòd Hercules dictus fuerit γύλιος, quia gulosus fuit & βουθοίνας. Πλέκος] Nouè pro πλέγμα qua ratione Æschylus πλέος dixit, ὁ δ' ὀστρίμῳ διφῶντι πηγαῖον ῥέος. Κρομμυοξυρεγμίας] Composita dictio ex cepis, acrimonia & vomitione. Voluit autem notari ἀπεψίαν quæ necessario stomachum lędit, & vsum sequitur talium ciborum. Semper autem militiæ allia & cepe resignat, vt antea miseris & bellorum cupientibus Megarensibus. Ἐπυλλίων] Sophoclis industriam & Tragicam διδασκαλίαν (etsi eius mores postea exagitat) extollit, vt & in Ranis. Contrà Euripidem vbique ferè deprimit & vituperat, ad eiúsque versus ferè semper alludit iocosè παρῳδῶν, præcipuè in Thesmophoriazusis, & ipsis Ranis. Itaque hîc de Sophocle dixit μελῶν, de Euripide ἐπυλλίων, vocátque eum ποιητὴν ῥηματίων δικανικῶν quia in fabulis Euripideis multum est litigij criminúmque obiectorum & dilutorum, crebrǫque inducuntur reorum ἀντιλογίαι Propterea forum amantibus vtilem esse Euripidem meritò existimauit Quintilianus. Sanè in Acharnensibus Euripides etiam exagitatur ἀπὸ τῶν ῥηματίων. Paulò post legendũ εἰς ἰπνόν. Putem autem Trygæum apud populũ illa omnia locutum, neque Mercurio audiente vsque ad versum κατὰ, vbi Mercurius loquitur & orationem continuat, quæ semper pendet ab illis τῶν μὲν γὰρ ὄζει, vsque ad illa καὶ τῶνδ' ὁ τεῖνω, vbi loquitur Trygæus. Vbi verò habes τρυγοίπου, in editione illa Germanica legitur τρυγητοῦ, quam lectionem ego secutus sum in interpretatione: Nam verti vindemiam, est enim τρυγητὸς vindemia, sed τρύγητος προπαροξύτονον est tempus vindemiarum. Tamen lectionem τρυγοίπου prǫfero alteri. Est autem τρύγοιπος, colum vel saccus vinarius quo vina saccantur, vt ait Martialis. Grammatici σάκκινον ὑλιστῆρα vocãt, Moschopulus σακελιστήριον, nam σακέλλιον est sacculus, sed dicerem potiùs σακχυλιστήριον. Si Hesychij codices non sunt mendosi τρύγοιπος idem erit, sed vereor vt illic non τρυγητὸς, sed τρυγοιπὸς legendum.

Σχόλια. Διονυσίων.] ἀντὶ τῆς πλήθους τῶν Διονυσίων πολλῶν. ἐν γὰρ εἰρήνῃ συνεχὴς ἦν ἡ θέα. Αὐλῶν. τραγῳδῶν] ἐπειδὴ καθόλου μὲν ὁ αὐλὸς ἐν εὐωχίαις ἀεὶ καὶ θαλίαις ἐξετάζεται. ἐν δὲ τοῖς ἱσταμένοις χοροῖς οὓς συνιστᾶσιν οἱ χορηγοὶ διὰ τῶν Διονυσίων πάντως καὶ αὐλητὰς ἔδει προσεῖναι. Σοφοκλέους μελῶν.] ὅτι ἡδεῖα τὰ μέλη Σοφοκλέους. θαυμάζει δὲ, πῶς τὸν μὲν Σοφοκλέα τοῖς ὀνόμασιν ἐπαίρει. τὸν δὲ Εὐριπίδην σμικρύνει. ἐπ' ἐκείνου μὲν λέγων μελῶν. ἐπὶ τοῦ Εὐριπίδου δὲ ἐπυλλίων. Κιχλῶν] αἱ κίχλαι εἶδος στρουθῶν. δοκοῦσι δὲ πρὸς τρυφὴν ἐκ τῶν ἄλλων πλειόνων ἀξιοσπουδαστοι εἶναι μᾶλλον. ἀεὶ δὲ τὸν Σοφοκλέα συμπαραλαμβάνει. Δικανικῶν.] δικανικώτερα τὰ Εὐριπίδου ἔχοντα πεύσεις καὶ ἀποκρίσεις ἢ ἐπεὶ τὰ Εὐριπίδεια ἀντιλογίας πολλάκις ἔχει καὶ δικαζομένους εἰσάγει. Προβατίων βληχωμένων] πάλιν ἐπὶ τὰ τῆς εἰρήνης ἐπανέδραμε ἐγκώμια δῆλον ἀπὸ κοινοῦ τοῦ ὄζει. ὅτι μετὰ τῶν ἄλλων καὶ ἔστι τὸ τοιοῦτον. Κόλπω γυναικῶν.] πολλάκις ἐν εἰρήνῃ ὑπὸ κόλπους φέρουσί τι. καὶ αἱ δοῦλαι εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐξέρχονται καὶ ἀνθολογοῦσιν. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν δὲ εἰς ἀγρὸν, εἶπεν εἰς ἰπνόν. ἰπνὸς δὲ, ὃ ἡμεῖς καμίνιον καλοῦμεν. Δούλης μεθυούσης] ὅτι καὶ δοῦλοι μεθύουσιν ἐν εἰρήνῃ. Ἀνατετραμμένου χοῶς.] ἀνακαλυφθέντος εἰς γλῶσσαν, ὡς οἱ ἐν τοῖς πότοις σφαλλόμενοι εἰώθασι ποιεῖν. Ἄλλων πολλῶν] μετὰ τὸ κατὰ μέρος πάντα εἰπεῖν ἐπήγαγε τὸ γενικὸν, ἵνα καὶ ἄλλων πολλῶν δόξαι περιέχεσθαι. Ὑπωπιασμέναι] σφοδρῶς πληγεῖσαι ὑπὸ τοῦ πολέμου. κυρίως γὰρ τὰ ὑπώπια ἅ εἰσιν ἐκκαύματα ὄψεων καὶ κρούσματα, ἅπερ κορδύλας φασίν.

CHRIS. Ὑπωπιασμέναι] Contusæ & detritæ per diuturnum bellum. Sumpta translatio à tumicibus, qui sub oculos contingunt, ὑπώπια vocant, dixerim subcilia: nam inde subgillare, quasi subcillare, quod notat vox ipsa, quæ dicta teste Galeno quasi ὑποφθάλμιον. Sunt autem tumores liuidi (corrige apud Hesychium πελιδνώματα) qui cotularum pressu detumescunt & exstinguũtur. Cotulæ autem illæ κύαθοι dicebantur, vsurpauítque Plato Comicus pro vasculo illo & haustro quod ἀντλητὴρ vocatur. Nos Galli *Ventouses*, quæ sunt χάλκεα ὀξύβαφα. Meminit Athenæus lib. x. laudátque præterea Archippum & Aristophanis hunc locum. Tubercula verò illa oculorum κορδύλαι dicuntur fortassis, quia δηλοῦσι τὰς κόρας. In Acharnensibus versus legitur τῆς γοργόν' ἐξήγειρον ἐκ τῆς σάγματος, vbi Sudas legit ἀσπίδος, & γοργόνα ὑπάπιον facit me non probante. Videndum autem num mendosus sit idem Sudas alio loco quo κονδύλους vocari scribit. Sanè enim κόνδυλος facilè κορδύλην faciet, at non contrà. Itaque emendarim κορδύλας, quamuis inter Oedemata & exanthemata sciam à Medicis recẽseri τὰ κονδυλώματα. Apud Theocritum senes κυλοιδιόωντες aliud est, nam tumor ille non est ex plaga nisi amoris.

Σχόλια. Καὶ κυάθοις] τοῖς γὰρ χαλκοῖς ὀξυβάφοις τὰ ὑπώπια ἀναστρέφοντες, ἀφανῆ ποιοῦσι. τοιούτους γὰρ τοὺς ἐκ τῶν πληγῶν ἐθεράπευον μώλωπας.

Τρ. Καὶ τῶνδε τοίνυν τῶν θεωμένων σκόπει
τὰ πρόσωπ' ἵνα γνῷς τὰς τέχνας. Ερ. αἰβοῖ τάλας,
ἐκεινονὶ γὰρ τὸν λοφοποιὸν οὐχ ὁρᾷς,
τίλλονθ' ἑαυτόν; ὁ δέ γε τὰς σμινύας ποιῶν
πέπορδεν ἄρτι τοῦ ξιφουργοῦ κατ' αὐτοῦ.

TR. Perpende vultum & ora iam spectantium,
Artémque noris quisque quã colit. ME. *ah miser*
Viden' vt capillos ille cristarum artifex
Sibi vellit, vtque qui ligones fabricat
Recens in istum pederit fabrum ensium?

Σχόλια. Ἵνα γνῷς] ἵνα διαγνῷς καὶ διακρίνῃς ἐκ τοῦ ἱλαροὺς εἶναι καὶ κατηφεῖς, ποίαν τις αὐτῶν τέχνην μεταχειρίζεται. οἱ μὲν γὰρ τὰ πολεμικὰ κατασκευάζοντες ἀχθόμενοι τοῖς παροῦσιν, καὶ ὅτι ἀργοὶ ἔσονται, σύννοί εἰσι καὶ κατηφεῖς. οἱ δὲ τὰ εἰρηνικὰ, ἱλαροί. Τίλλονθ' A ἑαυτόν.] τίλλειν ἑαυτὸν λέγεται, τὸ τῶν ἑαυτοῦ τριχῶν ἐπιλαμβάνεσθαι καὶ παρατίλλειν τὰς κόμας. προσφορώτατα γοῦν λοφοποιὸν τῇ κεφαλῇ. καὶ τὰς τρίχας αὐτοῦ ἐποίησε λαβόμενον. ἐπεὶ καὶ ὁ λόφος τῆς κεφαλῆς ἐπὶ κεστὰς ἦν.

Τρ. Ὁ δὲ δρεπανουργὸς οὐχ ὁρᾷς ὡς ἥδεται;
Καὶ τὸν δορυξὸν οἷον ἐσκιμάλισεν;
Ερ. Ἴθι νυν ἄνειπε τοὺς γεωργοὺς ἀπιέναι.
Τρ. Ἀκούετε λεῴ, τοὺς γεωργοὺς ἀπιέναι
Τὰ γεωργικὰ σκεύη λαβόντας, ἐς ἀγρὸν
Ὡς τάχιστ' ἄνευ δορατίου, καὶ ξίφους, κἀκοντίου,
Ὡς ἅπαντ' ἤδη 'στὶ μεστὰ τἀνθάδ' εἰρήνης σαπρᾶς.
Ἀλλὰ πᾶς χώρει πρὸς ἔργον εἰς ἀγρὸν παιωνίσας.
Χο. Ὦ ποθεινὴ τοῖς δικαίοις καὶ γεωργοῖς ἡμέρα,
Ἄσμενός γ' ἰδὼν προσειπεῖν βούλομαι τὰς ἀμπέλους,
Τάς τε συκᾶς ἃς ἐγὼ 'φύτευον ὢν νεώτερος;
Ἀσπάσασθαι θυμὸς ἡμῖν γὰρ ἐστὶ πολλοστῷ χρόνῳ.
Τρ. Νῦν μὲν οὖν ὦνδρες προσευξώμεσθα πρῶτον τῇ θεῷ.
Ἥπερ ἡμῶν τοὺς λόφους ἀφεῖλε καὶ τὰς Γοργόνας,
Εἶθ' ὅπως λιταργιοῦμεν οἴκαδ' ἐς τὰ χωρία,
Ἐμπολήσαντές τι χρηστὸν εἰς ἀγρὸν ταρίχιον.
Ερ. Ὦ Πόσειδον, ὡς καλὸν τὸ στῖφος αὐτῶν φαίνεται,
Καὶ πυκνὸν καὶ γοργὸν ὥσπερ μᾶζα καὶ πανδαισία.
Τρ. Νὴ τὸν Δί', ἡ γὰρ σφῦρα λαμπρὸν ἦν ἄρ' ἐξωπλισμένη,
Αἵ τε θρίνακες διαστίλβουσι πρὸς τὸν ἥλιον,
Ἦ καλῶς αὐτῶν ἀπαλλάξειεν ἂν μετόρχιον,
Ὥστ' ἔγωγ' ἤδη 'πιθυμῶ καὐτὸς ἐλθεῖν εἰς ἀγρὸν,
Καὶ ξιαινοῦν τῇ δικέλλῃ διὰ χρόνου τὸ γήδιον.

TR. Vide ille quanto gaudio diffunditur,
Notátque digito bastarium falcarius.
MER. *Abi, colonos iam iube discedere.*
B *Audite populus, iam coloni agros petant,*
Et arma secum perferant agrestia
Quam citissime absque tragula, sparo, ense, spiculo:
Quippe iam sunt plena cuncta pacis antiquæ bonis.
Ergo in agrũ quisque cedat, diisque ouans grates agat.
CH. *O dies optata iustis, & colonis plurimum,*
C *Quàm lubenter intuens vites salutatas volo*
Atque ficus quas ego seui in iuuenta primula,
Vnde vos saluere tanto nunc iubemus tempore.
TR. *Nunc quidem laudare sit fas numen imprimis Deæ,*
Virginis, per quam facessunt casides & gorgones:
D *Mox adibit quisque lætus villulam & domum suam,*
Quò feremus nescio quid optimi salsaminis.
MER. *Quàm decens ô Neptune turma rusticorũ! quàm cita,*
Crebra, pilata instar offæ & symbolaris cœnulæ.
TRY. *Nempe pulchra malleus res per Iouem armatus probè:*
E *En refulgent ventilabra solis ad purum diem:*
Ista quiuis semina ordinésque facile interserat,
Quin & ipsum me cupido cœpit agri maxima.
Rusculum incultúmque tamdiu ligone vertere.

Σχόλια. Ἐσκιμάλισε.] τῷ μέσῳ δακτύλῳ συνηρμόζετο τὸν μέγαν καὶ πλήξας, ἐφυβρίζει. ἢ κατεδακτύλισε. σκιμαλίζειν γάρ ἐστι κυρίως, τὸ, τὸν δάκτυλον εἰς τὸν πρωκτὸν τοῦ ὄρνιθος βαλεῖν. οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ὅταν βουλόμενοι ἐφυβρίζειν τινὰ τὸν μέσον δάκτυλον ἐκτείνοντες, δεικνῦσιν αὐτῷ.

BISETVS. Ἄνειπε] ἀνειπεῖν κυρίως τὸ διὰ κήρυκος εἰπεῖν, ἀγορεύειν, ἀνακηρύττειν. Σ.

Σχόλια. Ὡς τάχιστ' ἄνευ δορατίου.] ὡς τὰ τοῦ πολέμου κακά, φησὶν οὐδεὶς δίχα σιδήρου ἔξεισιν εἰς τὸν ἀγρὸν ὑφορώμενος τοὺς πολεμίους. νῦν δὲ εἰρήνης οὔσης, ἀπειλοῦνται μὴ βαστάζειν σίδηρον. Σαπρᾶς] παλαιᾶς καὶ ἀρχαίας. κυρίως μὲν σαπρὸν οἱ παλαιοὶ ἔλεγον, τὸ σεσηπὸς διὰ τὸν χρόνον. χρῶνται δὲ αὐτῷ, καὶ ἀντὶ τοῦ ἀρχαίου καὶ παλαιοῦ. Παιωνίσας.] εὐξάμενος τοῖς θεοῖς. ὁμολογήσας χάριν. παιὰν γάρ ἐστιν ὕμνος εὐχαριστήριος. G

CHR. Ἐσκιμάλισεν] Auium curatoribus vox propria, qui digitũ (paruũ puta) immittunt in auiũ culũ, vt olim solebant Deliaci Gallos castraturi, aut gallinarũ partiones exploraturi. Hic est καταδακτυλίζειν & ἐφυβρίζειν. i. contumeliosè irridere, & in cõtemptũ, digitũ, vt aiunt, mediũ ostẽdere, qui infamis vulgò existimatur. Id Gallico idiotismo dicitur, *Faire la Figue*. Quãquã in obscæniorẽ sensum id verbi olim detorserunt, nã id etiã erat σιφνιάζειν, propterea quòd gẽs illa puerorũ amoribus dedita, διὰ δακτύλου ἐσκιμάλιζεν & digito F femora cõtrectabat, vt λεσβιάζειν, os præbere πρὸς τὰ μόλυνσιν. Apud Scholiastẽ pro μέσῳ δακτύλῳ, legebã μικρῷ, vt in fabula Acharnensiũ, vbi dixit de Euripide ῥηματίοις σκιμαλίσω, quanquã mediũ, vt diximus, digitũ intendebant quoties aliquem subsannantes cõtemnebant. Ἀκούετε λεῴ] Sic etiam Edicta quæ præco publicabat incipiebant, & in sacris vsurpabãt, atque exẽplò λαοῖς ἄφεσις, vnde missionis, vel missæ nomẽ, ne necesse habeamus à vetustiore lingua longius & curiosius accersere. Εἰρήνης σαπρᾶς] Propriè σαπρὸν dicitur, quod tẽporis diuturnitate putrediné quãsi traxit, hic ꝑ vetusto & antiquo dixit in quo notat belli diuturnitatẽ, vel cũ paulò post ait, se iã senẽ reuisurũ ficus quas iuuenis plantauerit. παιωνίζειν autẽ est gratiarũ erga deos

ga deos actio: est enim παρὰ Hymn. εὐχαριστήριος.

Σχόλια. Ω ποθεινὴ] οἱ γεωργοὶ ταῦτά φασι πρὸς θείσας τοῖς κηρύγματι. Ας ἡ ἡμῖν Φύτιμον νεώτερος] ἀποσπούδασμα γὰρ τὰς ἡγεῖται ἄπερ ἂν αὐτὸς ἐφ' ἑαυτοῦ. διὰ τοῦτο δὲ τοῦ πολλοῦ τοῦ πολέμου χρόνου δηλοῖ, ὅτι νεώτερος ὢν ἐφύτευε συκᾶς, ἃς ἐκ τοῦδε γηραιὰς ἐλθὼν. καὶ ἐν γραμμῆ τοῖς τούτῳ, ἐπῆλθε γεωργός. Καὶ τὰς γοργόνας.] πᾶν σκεῦος ἁρμόζον ἐν πολέμῳ. Εἶθ' οὕτως λιταργίσωμεν] ἀντὶ μετὰ τὸ εὔξασθαι τῷ θεῷ, συντόμως δραμώμεθα. παρὰ τὸ λίαν ἀργόν. Ω Πόσειδον.] ὁ Ἑρμῆς ὁρῶν τοὺς ἀγροίκους ἐξιόντας, φησὶ τὸ ὦ Πόσειδον. Καὶ γοργοί] ἐπεὶ διὰ χρόνου ἐξιόντες ἱππικόν.

CH. Καὶ τὰς γοργόνας] Bellicũ omnẽ apparatũ intelligit, vel, quia dixit λόφων, est ἐνδύσεως, vt ad clypeos referatur, & vt Lamachũ quẽ in Acharnẽsib. γοργολόφαν vocat, obiter notet, vbi versũ supra enatũ habes τὴς γοργόν' ἐξένεγκε ἐκ τοῦ σάγματος. Sed Suidas ἐκ τοῦ ἀσπίδος legit, & γοργόνα interpretatur κορδύλην. Puto tamẽ simpliciter de clypei terriculosa imagine tantũ intellexisse Aristophane. Sententiã meã adiuuat Hesychius qui voce γοργόνα videtur respexisse ad illum ex Acharnẽsibus locũ cùm ait, γοργόνα ἣν ἐπ' αὐτῆ (puta ἀσπίδος, ne σάγματος potius legas & Sudã sequaris) εἶχεν ὁ Λάμαχος. ἵνα τὸν Λάμαχον εἴπῃ: nẽpe quia terriculamẽtis Gorgonũ gaudebat Lamachus, propterea illa dixit in Acharnẽsibus, & hæc hoc loco: Itaque antea dixit οὐδὲν δεόμεθα τῆς σῆς μορμόνος. Est autẽ Lamachus nomen pugnax & ἀκαταγώνιστον. Λιταργιῶμεν] Pro velociter currere τὸ λιταργίζειν nouauit, quia λίαν ἀργὸν. i. ταχύ. Hesych. προχάζειν exponit. Alij sunt λιτάργοι stipatores Principũ. Sed profectò cursores & à pedibus pueri, rectè dicerentur λιταργοί. Ευολήσαντες] Malè apud Athenæũ lib. 3. legitur ἀγόρασόν τι. Nã horũ Trochaicorũ Catalecticorũ moduli illam lectionem non recipiunt, etsi hîc vt antea ἐμπολᾶν sit ἀγοράζειν. Καὶ πυκνὸν καὶ γοργόν.] Hic τὸ γοργὸν interpretatur ταχὺ καὶ εὐκίνητον. aliàs est λιπαρὸν καὶ εὐτραφές. Ac τὸ πυκνὸν quidẽ rectè cõparat farinæ propter crebritatẽ. Sed τὸ γοργὸν nihil ad πανδαισίαν, quod est velut adiectiale vel symbolare conuiuiũ, nisi ἀντὶ τοῦ εὐτραφοῦς accipiamus, quod nõ puto: nã bellico labore exhaustos agricolas habitiores esse credibile non est. Sanè nisi Scholiastem de celeritate interpretatũ scirẽ, dubitarẽ nũ legẽdũ pro καὶ γοργὸν, γεωργῶν vt ad αὐτοῦ referatur, nã prius καὶ propter τὸ καλὸν dixit. Iudicent doctiores, & me dubitatione vacillãtem firmitudine felicioris ingenij sistant.

Σχόλια. Μᾶζα καὶ πανδαισία.] πανδαισία ἡ δαψιλὴς καὶ παντοία εὐωχία. μᾶζα δὲ ἐστὶν, ὁ τρυφερὸς ἄρτος. ἄλλως. ὅταν γὰρ εἰς κοινὸν ἴωσι, καὶ ἑκάστου φέροντος ἑαυτῷ δεῖπνον πυκνὰ πάντα φαίνεται. τῇ μὲν τὰ προσφάγια φέροντων. τῇ δὲ, αὐτῶν ἐσιωμένων. ἄλλως. φασὶ γὰρ τὸ δεῖπνον, ἐν ᾧ ἕκαστος αὐτῷ κομίζων εἰς κοινὸν κατατίθεται. καὶ πάντες πάντων μετέχουσι. τὸ δὲ γρῖφος αὐτῷ, εἰκάζει ἀλφίτοις καὶ μάζῃ διὰ τὸ πυκνόν. καὶ ἐπειδὴ ἐν συνόδῳ, ὅτε μὲν τὰ ἄλφιτα, ὅτε δὲ οἱ ἑστιώμενοι. πανδαισία δὲ, τὴν ποικίλην καὶ ἐκ διαφόρων ὄψων εὐωχίαν. ὅταν ἕκαστος τὰ ἑαυτοῦ ὄψα ἀνενέγκῃ, καὶ κάθηται εἰς τὸ κοινόν, ἢ ὅταν πολλῶν προκειμένων ἐδεσμάτων λάβῃ τις ὃ θέλει. οἱ δὲ πανδαισίαν, ἀγαθόν τι. ἔχον παντοῖον ἔδεσμα. τὸ δὲ ὅλον, πυκνὸν οὖν ὥσπερ μᾶζα καὶ πανδαισία. Η γὰρ σφῦρα] νοῆσαι δεῖ τὸν χορὸν σφύρας ἔχοντα, ὡς βωλοκοπεῖν, καὶ θρίνακας, καὶ σκεύη ἄλλα γεωργικὰ, δι' ὧν τὰς βώλους τῆς γῆς ἔμελλον θραύσειν. Θείνακες] τὰ πτύα, ἐργαλεῖον, ᾧ διαχωρίζουσι τὸν σπέρματος τὰ ἄχυρα. παρίστησι δὲ ἐν ταῖς ἅλωσι πρὸς τὸν ἄνεμον. ἐκφέρει δὲ τὰ ἄχυρα ὑπὲρ τοῦ ἀποτίλαι καὶ καθαρὸν λιπεῖν τὸν πυρὸν, ἢ τὰς κριθὰς, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων σπερμάτων.

BISETUS. Θρῖναξ παρὰ τῷ Σουΐδᾳ, τὸ πτύον, ὄργανον γεωργικὸν ὀδοντωτόν. καὶ παρὰ τῷ αὐτῷ, τρίναξ, γεωργικὸν ἐργαλεῖον, ἐν ἐπιγράμματι,

Καὶ τρίνακας ξυλίνας χεῖρας ἀρυσοτόνους.

διττῶς οὖν γράφεται, θρῖναξ, καὶ τρίναξ ἔθει καὶ ἐν τῷ ἐτυμολογικῷ θρῖναξ σημαίνει τελαιοπό ἐς ἐργαλεῖον ἐργατικὸν παρὰ τὸ τρία. τρίναξ, καὶ θρῖναξ. καὶ ἡ νῆσος Σικελία Τρινακρία ὀνομάζεται, ὡς φησιν ὁ Στράβων οὕτω γράφων, ἐστι δὲ ἡ Σικελία τρίγωνος τῷ σχήματι. καὶ διὰ τοῦτο Τρινακρία μὲν πρότερον, Θρινακρία δ' ὕστερον προσηγορεύθη μετονομασθεῖσα εὐφωνότερον. τὸ δὲ σχῆμα διορίζουσι τρεῖς ἄκραι, Πελωριάς, Πάχυνος, Λιλύβαιον. παρὰ δὲ τῷ Ομήρῳ Θρινακίη λέγεται ἐν τῷ Λ. τῆς Οδυσσείας,

Θρινακίῃ νήσῳ προφύγῃς ἰοειδέα πόντον.

CHRIST. Νῦν τοῦ Δι' ἢ γὰρ] Versus iste est octonarius Iambicus (Quadratum puto vocari) Miror tamen inter Trochaicos solum esse. fortassis legendum νὴ Δί'. vt sit Trochaicus Tetrameter Catalecticus cum cæteris. Σφῦρα] Chorus iste Agricolarum Athmonensium (populus hic erat è Cecropide tribu, quem ἄθμονον vocat, qui ἀθμονεὺς scripsit) inducitur hîc cum malleis vannis cæterisque instrumentis ferreis quibus coloni βωλοκοποῦσι. Sed quem hîc vocat malleum nescio nisi sit lig..., quia postea ait τετρίνωσθαι τῷ δικέλλῃ. Malleoli enim vel malleoli in re Rustica sunt nouellæ stirpes vitium quæ & viuiradices (etsi differunt aliquatenus) ad quas videtur alludere: Sanè enim hoc loco sunt rudites & martelli quibus ridicas & pedamenta in terram demittentes & inspicãtes tundunt & σφυρηλάτους faciũt. Αἱ τε θρίνακες] Vannos, id est, τὰ πτύα intelligit Scholiastes, nempe instrumenta quibus discernunt spernùntque paleas à granis, vt sic purgetur triticum, vel, vt dicebant veteres, euannetur. Tamen nominis etymon rimanti & Grammaticos audienti qui ἐργαλεῖον ὀδοντωτὸν exponunt, & τελαινας, videtur mihi aliud θρῖναξ fuisse à vanno cribro, & dictus quasi τρίναξ, qua ratione Sicilia Θρινακρία vel Τρινακρία dicta, vel propter tria promuntoria, vel quia Tridenti similis, aut quia Thrinacus quidam Rex fuit Siciliæ, vt ex Historicis autumat Scholiastes Appolonij Argonaut. 4. & Eustathius in Dionys. ex Sibylla affert hos versus, ἣν κτίσει Θρίνακος ἥρως, υἱὸς ποσειδάωνος Ποσειδῶνος. Quõ magis credã facit verbũ διαστίλβουσι: nã ferrũ attritũ præsertim splendescit ad Solẽ. Quod si quis arguetur ferramentũ illud iamdiu deses & situ longo depositum rubiginem, potius quàm splendorem contraxisse, respõdebo Trygæum hæc loqui quasi per ἀναχρονισμὸν, & eruta Pace cum bona spe sic euenturum, tunc videri iam præsens.

Σχόλια. Μετόρχιον] τὸ μεταξὺ τῶν ὄρχων. ὄρχοι δὲ καλοῦνται τὰ μέσα τὸν ἐλαιῶν καὶ τῶν ἀμπέλων. ἄλλως. μετόρχιον ἐστὶ τὸ μεταξὺ τῶν συμφυτῶν πεδίον, ἐν ᾧ ἢ σῖτος ἢ ἄλλο τι σπαρτεῖ. παίζων οὖν εἶπεν, ὅτι ἤδη ὥρα τίς διασχίσας αὐτοὺς ποιῆσαι μετόρχιον. ἐπειδὴ ἡ πολλοὶ εἰσὶ μεταξὺ, ἵνα αὐτοὶ ἀντὶ τῶν φυτῶν σχῶνται. ἄλλως. τινὲς τὸ ὄρχιον τὸ μεταξὺ τῶν φυτῶν. ἄλλως. μετόρχιον τὸ μεταξὺ τῶν χωρίων. ὅπερ λέγεται ὄρχος. καλῶς ἄν τις φησὶ μεταστήσαι τὸ φυτὸν, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων μεταφερομένων. Διὰ χρόνου γῆδιον] ἐπειδὴ εἰς ἡμᾶς. αὐτὸ

τοῦ πὼ γλῶ. τριμμοῦν δ' ὁ ὕρίμα σκάπτειν, κὴ ὕπουργεῖν τὰς βώλυς ὑπὲρ τ κύπτειν τὸ σπέρματα.

CHRIST. Ἀπαλλάξειεν ἂν μετόρχιον] Nisi passiuè accipimus τὸ ἀπαλλάξειν & absolutè, vt apud Latinos sæpè mutare & turbare, existimarem mutádum αὐτ in ἄν τις. neque me mouet τὸ ἂν repetitum. Tamen nihil pronuntio nisi dubitanter, neque quicquid eiusmodi à nobis obseruatur notaturve accipi velim tanquam κυρίας δόξας. Non ita vaticinor, sed esse tantùm cupio irritamentum alieni iudicij. Est autem μετόρχιον spatiũ & interuallum quod est inter vites ordinarias, quod vocatur à Columella interordinium, quo modo Vitruuius dixit intercolumnium. Neque solùm de vitibus intelligitur, sed oleis etiã aliisque arboribus inter quas sementẽ faciebant: nam ὄρχοι ordines sunt in quincuncem digesti. Etiã ὄρχατοι dicti παρὰ τὸ ὄρχους δι' αὐτ τὰς τάξεις τ φυτῶ. Fortassis etiã alludit πρὸς τὰς ὀρχέεις, vt in Acharnensibus. Καὶ τριμμοῦ] Sensim fodere & occatas glebas attrahere, vt semina operiãtur hoc vocat τριμμοῦ. Id in segetib' fit cũ iacto semine tertiò aratur, & tũc lirare dicitur, fit enim è sulco porca. Hoc Græci vocabãt ὑπαροτριᾶν, & sic vsus videtur Theophrastus li. 8. Historiarũ ca. 11. quo loco amplector correctionẽ, vt pro ὑπαντοριῶντες legamus ὑπαροτριῶντες. Hic ego potiẽ de hortorũ areis accipiẽdũ, vbi post semẽtẽ iactã tridẽte instrumento spargitur & demittitur semen, & mox inuerso æquatur ipsa area, præsertim quũ vsus sit hypocoristico: dixit enim γύδιον. i. agellum vel prædiolũ. Apud Hesychium arantes dicuntur τριμματῆρες. Sed paulò post legendũ ὦ 'νδρες non ὦ ἄνδρες. Cæterùm habemus hic vndecim Trochaicos dimetros Acatalecticos pręter octauum qui est monometer, & Coronidẽ quę ἰσθημιμερής. Sed notãdũ in quarto dimetro vel Dactylũ esse vel potius duas in vnam syllabas coalescere in παλλασίων, vel vt Sudas παλλαθίων. Sũt autẽ παλάθαι vel παλλάθαι cũ duplici λ. ficus siccę quæ ἰσχάδες, vel massa ficuũ ἢ τ σύκων ἐπάλληλος θέσις, inquiũt Grãmatici, vt nisi coalescant duę hæ syllabę, legendum putem παλλαθῶν.

Ἔκθεσις τῆς διπλῆς κώλων τροχαϊκῶν ια.

Ἀλλ' ἀναμνησθέντες ὦ 'νδρες
Τῆς διαίτης τῆς παλαιᾶς,
Ἣν παρεῖχ' αὕτη ποθ' ἡμῖν,
Τῶντε παλλασίων ἐκείνων
Τῶντε σύκων, τῶν τε μύρτων,
Τῆς τρυγός τε τῆς γλυκείας,
Τῆς ἰωνιᾶς τε τῆς πρὸς
Τῷ φρέατι.
Τῶν τ' ἐλαῶν ὧν ποθοῦμεν.
Ἀντὶ τούτων τήνδε νυνὶ
Τὴν θεὸν προσείπατε.

O viri nunc cogitantes
Pristinæ modúmque vitæ
Quem dabat nobis benigna,
Termitéſque caricarum,
Hásque ficus, hásque myrtos,
Palmitiſque dulce mustum,
Atque fontibus propinquas
Has violas:
Atque oliuas quas amamus:
Omnium illorum vicem nunc
Ferte laudibus Deam.

Σχόλια. Ἀλλ' ἀναμνησθέντες.] Διπλῆ καὶ μέλος ἀμοιβαῖον, τὸ μὲν, τοῦ ὑποκριτοῦ, δ ἑκακώλων τροχαϊκῶν. ὧν ἐν εἰσθέσει ἐννέα ἀκατάληκτα, δίμετρα τὰ ὀκτὼ, μονόμετρον δὲ τὸ παρατέλευτον. τὸ ἐν ἐκθέσει στίχοι τροχαϊκοὶ τετράμετροι καταληκτικοί. ἄλλως. ἡ ἔκθεσις αὕτη τῆς διπλῆς κώλων ἐστὶν ὁμοίων τροχαϊκῶν ια. ὧν τὸ η μονόμετρον, τὰ δὲ λοιπὰ δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ τελευταῖον ἑφθημιμερές. ὑφ' ὃ αἱ ἀμφοτέρωθεν ἔξω διπλαῖ. Παλλασίων] τ πεπαλημένων ἰσχάδων. τινὲς δὲ τ παλάθων. παλάθη δὲ εἶδος βολάνης.

BISETVS. Παλάθη, κυρίως, ὡς φησιν Εὐστάθιος, ἐλέγετο ἡ σύκων, ἤτοι τῶν ἰσχάδων ἐπισύνθεσις. ἐνταῦθα δὲ παλαθῶν γραπτέον, οὐ παλλασίων, ὡς ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἔχομεν.

Σχόλια. Τῆς ἰωνιᾶς.] ἰωνιὰ λέγεται ἡ φυτεία τῶν ἴων, ὡς ἡ τῶν ῥόδων ῥοδωνιά. ὅπου τὰ ῥόδα φύεται. ἄνθος δὲ τὸ ἴον, διάφορον μορφὴν ἔχον. ἃ μὲν γὰρ αὐτ ἐστὶ πορφυρᾶ. ἃ δὲ, λευκά. ἃ δὲ μέλανα. καὶ ἐν τούτῳ τῶν ἴων θαυμαστόν ἐστιν ὅτι τῇ ποικιλίᾳ τῆς ὄψεως, αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ δύναται λειμῶνα πληροῦν. Τῶν τ' ἐλαῶν] παρατηρητέον ὅτι τ ἄλλων καρπῶν ἢ φυτῶ ἁπλῶς μνημονεύσας, ἐπὶ τῶν ἐλαιῶν ἐπηγάγετο, ὧν ποθοῦμεν καὶ ἴσως ἡ ὅτι τὸ δῶρον τῆς Ἀθηνᾶς, ἢ ὅτι εὐφορός τις ἐστὶν ἡ Ἀττικὴ ἐξαιρέτως εἰς τὸν τῆς ἐλαίας καρπόν.

CHRIST. Τῆς τρυγός τε] Non solum τρὺξ est fex vini & subsistentia (Græci ὑποστάθμην vel ὑπόστασιν vocant) Sed etiam nouum mustum, ὁ οἶνος λευκὸς ἀδιάθετος inquit Hesychius, vt hoc loco. Rectè autem cum vino iungit ficus: nam ficuum tanta fuit apud veteres commẽdatio, vt secundum à vite locum obtinuerit, & meritò Hipponax dixerit συκῆν μέλαιναν ἀμπέλου κασιγνήτην. i. Ficum nigrãtem vineæque germanam. Ratio cum historia fabulosa affertur à Pherenico ἐποποιῷ apud Athenæũ. Itaque Theophrastus in libris de historia tractationi de vinea, ficus adiecit contemplationem. De cuius variis generibus adfatim scripsit & scripta ab aliis recensuit idem Athenæus lib. 3. Dipnosoph. Quin apud Philostratum maiorem lib. 1. Imaginum titulo ξένια ad coaceruandas asseruandásque ficus, quæ pro Apophoretis essent, vitis folia vsui esse dicit. Τῆς ἰωνιᾶς] Locum vel pratum violis refertum ἰωνιὰν vocant, qua ratione rosetum vel rosarium ῥοδωνιὰ & liliarium κρινωνιά. Sic in lib. 1. de historia plantarum Theophrastus dixit ἰωνιὰ & ῥοδωνιὰ, nam accentum in vltimam puto reiiciendum. Doctissimus alioqui Gaza non satis expleuit hæc verba dum vertit rosas & violas, sed neque si dixisset violacea. Ego cum Marone violaria & rosaria dicerem, & sanè diuinus ille vir dixit, *Irriguúmque bibant violaria fontem*, expressum ex his Aristophanicis τῆς ἰωνιᾶς τῆς πρὸς τῷ φρέατι: Nam τὸ φρέαρ fontem esse facilè credo cum Grammaticis. Apud Theophrastum lib. VI. de historia Plantarum, Gaza vertit iuxta fontes, quod Græce

Græce erat ἐν τοῖς τριβωτοῖς, quamuis aliud sit τρίβωνος, semita scilicet plausu pedum trita & paucis sata à commeantibus. Quo loco existimauit diuini viri discipulus eximius, & magistro ipso teste, melioris notæ, lilia pluribus variari coloribus quàm violas: quod veritati rerum consentaneum non videtur: nam violæ præter ... nes colores quos habent lilia (purpureum eximo) etiam luteæ sunt, etiam variæ ex puniceo & candido.

Κορωνὶς, καὶ εἴσθεσις χοροῦ μονοστροφικὴ κώλων, καὶ στίχων κά.

Χο. Χαῖρε χαῖρ' ὦ φιλτάτη ὡς
Ἀσμένοισιν ἡμῖν ἦλθες.
Σοῦ γὰρ ἐδάμημεν πόθῳ,
Δαιμόνια βουλόμενοι
Εἰς ἀγρὸν ἀνερπύσαι.
Ἦσθα γὰρ τὸ μέγιστον ἡμῖν
Κέρδος, ὦ ποθουμένη
Πᾶσιν, ὁπόσοι γεωργι-
κὸν βίον ἐτρίβομεν.
Μόνη γὰρ ἡμᾶς ὠφέλεις.
Πολλὰ γὰρ ἐπάσχομεν,
Πρίν ποτ' ἐπὶ σοῦ γλυκέα,
Κἀδάπανα καὶ φίλα.
Τοῖς ἀγροίκοισι γὰρ ἦσθα
Χίδρα καὶ σωτηρία,
Ὥστε σε τά τ' ἀμπέλια,
Καὶ τὰ νέα συκίδια,
Τἄλλα θ' ὅσ' ἐστὶ φυτά,
Προσγελάσεταί σε λαβόντ' ἄσμενα.
Ἀλλὰ ποῦ ποτ' ἦν ἀφ' ἡμῶν τὸν πολὺν τοῦτον χρόνον;
Ἤδη τοῦθ' ἡμᾶς δίδαξον, ὦ θεῶν εὐνούστατε.

CH. Salua Diua ô salua sis,
Quam lubenter intuemur,
Vris enim amor nos tuus,
Te Dea dum cupimus
Dulcia reuisere
Arua: Te ô sperata grandi
Deputamus in lucro.
Cunctis agricola rustica
Vita teritur quibus:
Iuuare sola nos soles
Multa solitos prius
Læta, sine damno, ex tua
Commoda manu frui.
Nam salutaris colonis
Hordei prabes vicem:
Atque ideò pampinea
Ligna, sobolésque noua
Ficuum, & omne satum,
Te incipient ridere recepta.
Verùm vbi illa tamdiu absens? quà latebat gentium?
Istud adinuato Mercuri ô Deûm humanissime.

Σχόλια. Χαῖρε χαῖρ' ὦ φιλτάτη.] κορωνὶς καὶ εἴσθεσις χοροῦ μονοστροφικὴ κώλων κά. ὧν τὰ α' ζ' ιέ τροχαϊκὰ ἑφθημιμερῆ. τὰ β' ς' ιδ' δίμετρα ἀκατάληκτα. τὰ γ' ή' ὅμοια. ἰωνικὰ μὲν τοι ἀπὸ μείζονος. τὰ δ' θ' ιή δακτυλικὰ πενθημιμερῆ. τὰ ε' ια' ιβ' ις' ιζ' παιωνικὰ δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ ι' ὅμοιον, ἰαμβικὸν μέν τοι. τὸ ιγ' παιωνικὸν ἑφθημιμερές. τὸ ιθ' ἀναπαιστικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. ὁ κ' κά' ἐν ἐκθέσει στίχοι εἰσὶ τροχαϊκοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ ὅμοιοι τοῖς ἐν τῇ εἰσθέσει τῆς διπλῆς ἀμοιβαίας μὲν ἐπὶ τῷ τέλει τῶν μὲν τοῦ χοροῦ κορωνίς. ἡ δὲ διπλῆ ἡ ἔξω διπλῆ, ἐπὶ μὲν τοι ταῖς ἀποθέσεσιν ἡ συνήθης παράγραφος. Ανερπύσαι.] ἀπελθεῖν. ἰδίως δὲ ἕρπειν τὸ, τῇ γαστρὶ εἰλεῖσθαι. ὅθεν καὶ ἑρπετόν. Ἦσθα γὰρ τὸ μέγιστον] ἐπεὶ ἡ εἰρήνη πλεῖω πάντων τοῖς γεωργοῖς συμφέρει. Κἀδάπανα καὶ φίλα.] ἐκ τῶν ἀγρῶν γὰρ πάντα εἶχον αὐτόματα. ἐν δὲ τῷ πολέμῳ ὠνοῦντο καὶ ἐδαπάνων. τινὲς δὲ γράφουσι μετὰ τοῦ ι. ἵνα τὸ νοούμενον ᾖ, δαπάνῃ τε τρυφῶμεν. βέλτιον δὲ χωρὶς τοῦ ι ἀναγινώσκειν, ἵν' ᾖ λέγειν μηδὲν ἀναλίσκοντες, διὰ τὸ ἔχειν πάντα ἐκ τῶν ἀγρῶν. ὅτι ἐν τῇ εἰρήνῃ πολλὰ πόνου καὶ τιμῆς ἐλαχίστης εὑρίσκεται. Χίδρα καὶ σωτηρία.] χίδρα τὸ ἀπὸ ὀλύμου γινόμενον ὅσπερ ἐστὶν ἔδεσμα περὶ Καρίαν. ἤτοι τὸ ἀπὸ χλωρῶν κριθῶν. ἢ εἶδος βοτάνης. ἐκ τούτου δὲ δηλοῖ τὴν εὐπορίαν. ἄλλως. ἑφθὰ ἐκ κριθῆς νέας γινόμενα.

CHRIST. Εἰς ἀγρὸν] Legerem ἀγρούς, vt sit Catalecticus Trochaicus similis primo χαῖρε χαῖρ' & altero sequenti κέρδος ὦ, &c. In proximè sequenti etiam legerem ἦσθα γὰρ μέγιστον, tollerémque τὸ, vt sit Dimeter Acatalect. Mixtus est hic Chorus ex Dimetris Catalecticis & Acatalecticis, ex Dactylicis, Ionicis à maiore & Pæonicis. Quin & Iambicum habet Dimetrum, decimum versum puta. In fine chori Anapæsticus est Dimeter: sed putarem legendum προσγελάσει τοί σε λαβόντ' &c. non autem προσγελάσεται. Χίδρα καὶ σωτηρία] Species est leguminis τὸ χίδρον, & ex Panico cóficiebãt: fruges nouellas vel farinas ex leguminibus exponit Hesychius, qui ait σῖτος νέος φυτευόμενος (corrige φρυγόμενος, nã alibi vocat ἐψόμενον πεφρυγμένον) est enim legumẽ fresũ ex ordeo præcipuè. Existimat Suidas dictũ χίδρον ἀπὸ τοῦ χεῖσθαι, quasi terra facilè id fũdat. Ego putarẽ dicta χίδρα quasi χείδροπα, quia manu legãtur. Legumina vel χέδροπα etiã sũt ὄσπρια. Fruges summũ genus est, & cętera species vel differentia. Iureconsulti quidã ad vuas frugum vocem diffuderunt, imò ad siluas cæduas & lapidicinas, quos rectè castigat Iulian', qui ne pomis quidem appellationem hãc tribuit. Tamen malè frumẽtum definit quod arista in se teneat, vbi videtur pro spica aristã vsurpasse, non enim cuiusuis frumentacei generis spica aristosa est, deinde certum est, neque milium neque panicum, neque surgũ, neque hæc χίδρα cõstare spica,

sed neque siliqua. Ita magnis Iurisconsultis magni accidunt errores, quorum neque Gallus, neque Seruius, neque Alphenus immunes sunt. Tamē ex animi mei sententia, non placet χίδρα. Quid enim est hoc, Tu es legumina & salus, nam mallo ἀχροίκως σὺ quàm ἀχροίκισον. Ne diutius lectorem morer, fortasse χύτρα tam conuenientem hic locum habeat, quàm τὸ ἐπίτειαν in ipsa. Hæc ego doctis cēsenda relinquo. Mihi satis vel nimis potius audere sententiam meam pronunciare quæ in his minutis rebus semper erit ἰσχυρά, neque tanti apud me vnquam erit auctoritas glossographorum, vt in eorum verba iurare velim. Quoquo modo legamus, innuitur tárum & speratur vbertas ex pacifico rerum statu. Καὶ τὰ νέα συκίδια] En vt semper ficus iungit vitibus. In fabula Acharn. dixit μοσχίδια συκίδια, nouellas ficus. Nam μόσχος tener & nouellus: Sic Homerus μόσχοισι λύγοισι: Latini mostum vel mustum, vt οἶνος μοσχίδιος, vinum mustum & nouum.

Εἰσιν οἱ ... ἀμυν... στίχοι ... τετραμέτρων καταληκτικῶν μή.

Ερ. Ὦ σοφώτατοι γεωργοί, τἀμὰ δὴ ξυνίετε
Ῥήματ', εἰ βούλεσθ' ἀκοῦσαι τήνδ' ὅπως ἀπώλετο.
Πρῶτα μὲν γὰρ αὐτῆς ἦρξε Φειδίας πράξας κακῶς,
Εἶτα Περικλέης φοβηθεὶς μὴ μετάσχῃ τῆς τύχης.
Τὰς φύσεις ὑμῶν δεδοικὼς, καὶ τὸν αὐτοδὰξ τρόπον,
Πρὶν παθεῖν τι δεινὸν, αὐτὸς ἐξέφλεξε τὴν πόλιν,
Ἐμβαλὼν σπινθῆρα μικρὸν Μεγαρικοῦ ψηφίσματος.
Ἐξεφύσησεν γὰρ τοσοῦτον πόλεμον, ὥστε τῷ καπνῷ
Πάντας Ἕλληνας δακρῦσαι, τούς τ' ἐκεῖ, τούς τ' ἐνθάδε.
Ὡς δ' ἅπαξ τὸ πρῶτον ἤκουσ', ἐψόφησεν ἄμπελος,
Καὶ πίθος πληγεὶς ὑπ' ὀργῆς ἀντελάκτισεν πίθῳ,
Οὐκ ἔτ' ἦν οὐδεὶς ὁ παύσων, ἥδε δ' ἠφανίζετο.
Τρυ. Ταῦτα τοίνυν μὰ τὸν Ἀπόλλω 'γὼ 'πεπύσμην οὐδενὸς,
Οὐδ' ὅπως αὐτῇ προσήκοι Φειδίας ἠκηκόειν.
Χο. Οὐδ' ἔγωγε, πλήν γε νυνί, ταῦτ' ἄρ' εὐπρόσωπος ἦν,
Οὖσα συγγενὴς ἐκείνου, πολλά γ' ἡμᾶς λανθάνει.

MER. O catè agrestes beati, haurite nostra hæc auribus
Verba, menti figite, vt sciatis huius exitum:
Causa prima Phidias fuit, fuga pœnas luens.
Dein Pericles cùm timeret illud infortunium,
Quique vestros rite mores nosset irritabiles,
Cœpit antequam rem sit ciuitatem accendere,
Suscitans rogationis Megaricæ scintillulam:
Vnde belli tantus ignis, vt cieret lacrymas:
Fumus acer omnibus Græcis, & his & cæteris.
Vt crepans inuita vitis vis cachinnauit semel,
Et cadi rupti furor recalcitrans rupit cadum,
Nullus has compescit vndas, interim hæc eliminat.
TR. Ista, Phœbum testor, audita haud fuere dum mibi,
Sed nec ad Diuam sciebam pertinere Phidiam.
CH. Nec prius sciui ipse: iure est ergo formosissima
Comparem quæ haberet istum: quàm latent nos plurima!

CHRIST. Ὦ σοφώτατοι] Rogante choro senum Athmonensium incipit Mercurius narrationem belli Peloponnesiaci, & causas arcessit à Phidia & Pericle. Sunt autem versus hi omnes Trochaici Tetrametri Catalect. ab his ἀλλὰ ποῦ ποτ' ἦν vsque ad inferiora ἄττ' ἂν οὐ. Cæterùm ex Archilocho versus iste manauit qui dixerat ὦ λιπερνῆτες πολῖται, τἀμὰ δὴ ξυνίετε ῥήματα. Quod etiam vsurpauit Cratinus in πυτίνῃ. Diodorus Siculus lib. XII. apud quem historia hæc de Pericle & Phidia exstat, hunc versum ita habet, ὦ πένητες καὶ γεωργοὶ τἀμὰ τις ξυνίετε. Puto illud πένητες detortum ex Archilocho & Cratino qui λιπερνῆτες dixerant, neque tamen sic displicet, nam bello pauperantur coloni, sed δὴ ξυνίετε melius, quàm τις ξυνίετε.

Σχόλια. Τἀμὰ δὴ ξυνίετε.] πρὸς ταῦτα καὶ Κρατῖνος ἐν Πυτίνῃ πεποίηκεν, ὦ λιπερνῆτες πολῖται, τἀμὰ δὴ ξυνίετε. ἔστι δὲ πρὸς τὰ Ἀρχιλόχου. λιπερνῆτες πολῖται τἀμὰ δ' ἠκούσατε ῥήματα. ὁ Ἑρμῆς δ' ἐστὶν ὁ λέγων πρὸς τὸ ἐρωτηθὲν ὑπὸ τοῦ χοροῦ, δι' ἣν αἰτίαν τοσοῦτον ἀπῆν αὐτῶν ἡ θεὸς χρόνον. καί φησι πρῶτον γενέσθαι Φειδίαν. Φειδίας.] Φιλόχορος ἐπὶ Πυθοδώρου ἄρχοντος ταῦτά φησι. καὶ τὸ ἄγαλμα τὸ χρυσοῦν τῆς Ἀθηνᾶς ἐστάθη εἰς τὸν νεὼν τὸν μέγαν, ἔχον χρυσίον σταθμὸν ταλάντων μδ. Περικλέους ἐπιστατοῦντος. Φειδίου δὲ ποιήσαντος. καὶ Φειδίας ὁ ποιήσας, δόξας παραλογίζεσθαι τὸν ἐλέφαντα τὸν εἰς τὰς φολίδας, ἐκρίθη. καὶ φυγὼν εἰς Ἦλιν, ἐργολαβῆσαι τὸ ἄγαλμα τοῦ Διὸς τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ λέγεται. τοῦτο δὲ ἐξεργασάμενος ἀποθανεῖν ὑπὸ Ἠλείων ἐπὶ Σκυθοδώρου. ὅς ἐστιν ἀπὸ τούτου ἕβδομος. περὶ Μεγαρέων εἰπών, ὅτι καὶ αὐτοὶ κατεβόων Ἀθηναίων παρὰ Λακεδαιμονίοις, ἀδίκως λέγοντες εἴργεσθαι ἀγορᾶς καὶ λιμένων τῶν Ἀθηναίων. οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι ταῦτα ἐψηφίσαντο Περικλέους εἰπόντος, τὴν γῆν αὐτοὺς αἰτιώμενοι τὴν ἱερὰν τοῖς θεοῖς ἀπεργάζεσθαι. λέγουσι δέ τινες ὡς Φειδίου τοῦ ἀγαλματοποιοῦ δόξαντος παραλογίζεσθαι τὴν πόλιν καὶ φυγαδευθέντος, ὁ Περικλῆς φοβηθεὶς διὰ τὸ ἐπιστατῆσαι τῇ τοῦ ἀγάλματος κατασκευῇ καὶ συνεγνωκέναι τῇ κλοπῇ, ἔγραψε τὸ κατὰ Μεγαρέων πινάκιον, καὶ τὸν πόλεμον ἐξήγειρεν, ἵνα ἀσχολουμένους Ἀθηναίους

Ἀθηναίοις εἰς τὸν πόλεμον, μὴ δῶ τὰς αὑτοῦ ψήφους, ἐγκαλοῦσι Μεγαρεῦσιν, ὡς τὴν ἱερὰν ὀργάδα ἐπεργαζομένοις. ὁ λόγος δὲ φαίνεται ὁ Περικλέους ὑπόνοια, ἐπεὶ ἔτεσιν πρότερον τῆς τοῦ πολέμου ἀρχῆς, τὰ περὶ Φειδίαν γενόμενα Φειδίας ὡς Φιλόχορος φησιν ἐπὶ Πυθοδώρου ἄρχοντος τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς κατασκευάσας, ὑφελόμενος τὸ χρυσίον ἐκ τῶν δρακόντων τῆς χρυσελεφαντίνης Ἀθηνᾶς, ἐφ' ᾧ κατεγνώσθη ὑπὸ αὐτῶν ὡς κλοπῆς φυγῇ ... Εἶτα Περικλέης φοβηθείς.] εἶτα ὁ Περικλῆς δεδιὼς μὴ τῆς τύχης κοινωνήσῃ αὐτῷ, τουτέστιν εὐλαβούμενος μὴ καὶ αὐτὸς ζημιωθῇ φυγῇ. ἐδόκει γὰρ ὁ Περικλῆς συνεγνωκέναι τῇ κλοπῇ ἐπεὶ καὶ ἐργεπιστάτου τῶν Ἀθηναίων κεχειροτόνηται φασὶ δὲ οἱ αὐτὸν διελεγχθῆναι τὰς κλοπάς, ἐκίνησε τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ἐλπίζων ταραχῇ γενομένης καὶ περὶ τὸν πόλεμον ἀσχολουμένων Ἀθηναίων εὐθύνας μὴ ὑφέξειν. Τὸν αὐτοδὰξ.] τὸν ἰμπεσόντα καὶ δάκνοντα. αὐθάδη. ὀργίλον. ἐπεὶ οἱ ὀργίλοι δάκνουσι τοὺς ὀδόντας. ἢ οὐ διὰ δακόντων ὀλίγον.

Bisett. Τὸν αὐτοδὰξ τρόπον τοῦ Σ. κακῶς γέγραπται αὐτόδαξον τρόπον. αὐτοδὰξ γὰρ ἐπιρρηματικῶς κατεῖται, ὅ τί ἐστιν αὐτοῖς τοῖς ὀδοῦσιν. ἀλλὰ τὰ παλαιὰ χειλαίοδη, ἐὰν μὴ ταρρυθμίζειν τοῖς. δάκνουσι τοὺς ὀδόντας. καὶ γὰρ λείπει, ὡς καὶ τὸ τοῦ Σ. δάκνουσι τοῖς ὀδοῦσι.

CHR. Φειδίας πράξας κακῶς.] Peloponnesiaci belli causam à Phidia vsque arcessit, qui temporibus Pythodori Archontis (vt ait Philochorus) solertissimus statuarius, cùm Mineruæ statuam cui muneri præerat Pericles ex auro & elephanto fecisset, detracto postea è serpentium squamis auro furti suspectus in exilium missus est (hoc enim ait πράξας κακῶς) & in Elidem secessit Iouem Olympium addicto pretio conflaturus. Maximus Tyrius sermone XVII. vbi disputat, An virtus sit ars, ait ὅμοιον δρᾷς ὡς εἴ τις τὴν Φειδίου φυλάξας τέχνην τὴν ὕλην ἀφελών, προσθείη τῇ τέχνῃ τὸ τῆς ὕλης ὄνομα. Quæ verba ad hoc auri furtum suspicor pertinere, præsertim cùm anteà dixerit, Περικλῆς οἴχεται, φεύγει Λεωσθένης. Sunt tamen qui ad Periclem nihil pertinere Phidiam existiment, cùm Phidiæ istud factum septem annis præcesserit initia belli Peloponnesiaci, neque verò laudatus testis Thucydides historiæ non fabularum pater de Phidia tacuisset, si vero id simile fuisset. vt vt res gesta fuerit, magna fuit prudentia & cautio magni viri Periclis, qui seu repetundarum reus futurus seu rationum reddendarum metuens, aliò traduxit Atheniensium mentes, & bello Megarensi implicauit. Huius consilij perhibetur auctor puellus adhuc & teneræ ætatis Alcibiades, vt rectè censuerit Aristoteles in Politicis, Ex assentatorum populi improbitate sæpe mutari statum ciuitatis. Sanè huius astutiæ non leuia in rebus Gallicis visuntur imitamenta. Neque desunt nobis Periclei non sanè περὶ κλέους, sed κλήρου βασιλικοῦ certantes, & omnia in peius ruitura, susque dèque habentes. De Pericle & causa belli Peloponnesiaci præter Plutarchum in Periclis vita, & Diodorum lib. XII. pretium erit operæ legere Athenæum lib. 3. Philosophici conuiuij. At de decreto in Megarenses facto A. Gellius lib. VI. rettulit, & hic noster in Acharnensibus plura, sed sanè non satis honestam de Aspasia scortisque belli causam prætexuit, etsi vetus est vel si ab Helenæ ouo ordiaris. Τὰς φύσεις ὑμῶν.] Cùm loquatur Mercurius, non dubium est, mihi quidem, quin legendum sit ὑμῶν, vt ad Trygeum & Athenienses potius referatur. Αὐτόδαξ τρόπον.] Malè apud Sudam αὐτόδαξον, est enim adverbialiter dictum, vt illud ὀδὰξ λαζόμενοι γαῖαν. Aliàs significat φάγω & σφάζω, quæ non malè huic loco quadrabit interpretatio, vt ἀφιλόφρον φύσιν innuat, & ingenium quod amata relinquere pernix. Tamen Glossographum secutus ὀργίλον & αὐθάδη intellexi cùm verti mores irritabiles.

Σχόλια. Ἐμβαλὼν σπινθῆρα.] ἐπεὶ ψήφισμα ἔθετο τῶν Μεγαρέων ὁ Περικλῆς ἔγραψε, μήτε γῆς μήτε λιμένων Ἀττικῶν αὐτοὺς ἐπιβαίνειν. εἰ δὲ μή, τὸν ἁλόντα ἀγόμενον ... ἐφ' ᾧ κινηθεῖσα πᾶσα ἡ Ἑλλάς, τὸν πόλεμον ἐποιήσατο. τινὲς δὲ φασιν, ὅτι ἐπλάξεν αὐτοῖς, καὶ κατηγορεῖται αὐτῶν ὡς ἁρπάσαντων γυναῖκας Ἀθηναίας ἐν ἑορτῇ συμβαλεῖν τὸν πόλεμον. Ἐξεφύσησεν γὰρ.] ἐξεῖλεν. ἐξέπρηξεν. ἐξῆς δ' ἀπὸ τοῦ σπινθῆρος τὸ φυσᾶν ἔλαβε. κατὰ φυσικῶς, τροπικῶς εἰπών, ἐπέμεινε δ' ὅλῳ τῇ τροπῇ. Ὡς δ' ἅπαξ τὸ πρῶτον.] οἰκείως πρὸς τοὺς γεωργοὺς λέγων τοιαύταις τροπαῖς ἐχρήσατο. συμβαίνει γὰρ ἐν τῷ συντιθέναι τοὺς πίθους ἵνα διαρραγῶσι καὶ τοὺς τὰ ὄστρακα πλησιάζοντα, διαρρῆξαι ἕτερον καὶ τὸν πάντα ἐγγύς. ὥστε πολλὴν ψόφων τὴν ζάλην τὸ δὲ λεγόμενον τοῦτο ἐστιν, ὡς ἅπαξ ἐκινήθη καὶ συνεταράχθη τὰ πράγματα, τοῦ πολέμου γινομένου, ἐπὶ ἴσον ... ὅς ἅμα ... αὐτῷ ... καὶ οὕτως ἡ εἰρήνη ἀπώλλυτο. Καὶ πίθος πληγείς.] τὸν λόγον ὡς ἔχει. ἀλλ' ἐξ αὐτῶν δηλοῖ τοὺς πίθους ὑπὸ τῶν πολεμίων καταγνυμένους. Προσῆκοι.] συγγενὴς ἐστι. τὸ γὰρ προσῆκον, λέγεται ἐπὶ τῶν συγγενῶν. διὰ τοῦτο ἐπελέγειν οὐδὲ συγγενὴς ὄντως. συγγενῆ δὲ αὐτὴν φησιν, ἐπεὶ ἅμα τῷ φυγεῖν αὐτὸν, ἡ εἰρήνη ἀνεχώρησεν. Οὐδὲ συγγενής.] ἀντὶ προσῆκον, οὐδ' ὅπως αὐτῇ προσῆκοι Φειδίας ἠκηκόειν. πρὸς τὸ προσῆκοι, τὸ συγγενὴς ἐπήγαγε. προσήκοντες γὰρ λέγονται, οἱ συγγενεῖς. τὸ δὲ ἠκηκόειν, οὕτω Φρύνιχος διὰ τοῦ η ἀναγινώσκει. συγγενὴς δὲ εἶναι τὸν Φειδίαν εἰρήνης, καθὸ τεχνίτης ὁ Φειδίας. εὔμορφος δὲ εἶναι ἡ εἰρήνη οὐδέ, ὡς πρὸς τὸν Φειδίαν εἰσὶ τὰ καλὰ ξόανα ποιοῦντα.

CHR. Ἐξεφύσησεν.] Mirè perstat in Metaphora, ἀπορρήτως dixit Athenæus, nam scintilla vel fomes excitatur. Inde conflagratio per illa ἐξέφλεξε τὴν πόλιν, deinde ex igne fumus, vt dixit ille,

Fumat Neptunia Troia.

quod Euripides καπνοῦται in Troadibus. Ex fumo autem lachrymæ. Ἤκουσ' ἐγὼ φόρου.] conuenit translatio apud vinitores maximè & colonos quos appellat. Nam dum componuntur dolia (quæ apud antiquos testacea fuisse intelligo) sæpè accidit vt nonnulla rumpantur expressu & collisione. sensus autē est. Cùm semel moueri & turbari res cœperunt bello excitato, nemo superfuit qui eas componeret. Ita Paci exitium paratum. Sanè arbitror hîc pro vite populum, pro doliis offensas populi intelligi: & cùm dixit ἀμπέλος videtur voluisse πόλεμος. Sed non satis capio quid velit illud ἠχοῦσα. Scio pro ἀκοῦσα intelligi posse, neque deerit auctoritas Grammaticorum in quis Hesychius, deinde ἠχοῦσα dèso spiritu admitti posset: Imò potius, nisi Io ἰλόφροσιν faceret ἐν διὰ δυοῖν, posset legi ἠχοῦσα. Sed verè dicam, non liquet mihi in hoc triuio quam viam insistam. Si præeat mihi melior Hermes, & digitum intēdat ad veritatē rei, libēter sequar. Καὶ πίθος πληγείς.] Diphilus comicus fabulam dedit titulo πιθοραύστης. Puto à ruptura doliorum quasi sit πίθων ῥαύστης, nam quod additur hîc ὑπ' ὀργῆς, rectè ad ῥαῦσιν, quæ etiam ab Hesychio exponitur ὀργή, nisi mēdosus locus, & ῥωγή. quæ est ῥῆξις.

potius legendum. Προσόμοι Φειδίας.] Ex hoc loco & post Sudam Parœmiographi iamdudum prouerbium sustulerunt, doctis viris, vt ego quidem censeo, risum. Sanè enim ad hunc modum facilè reperientur, neque durum esset scribere chiliadas, vt dixit Batauæ gētis gloria Desiderius. Quod autem Pacem ait Phidiæ συγγενῆ προσήκειν, id propterea est quòd Pacis ore nihil formosius & speciosius: contrà bellicæ artes faciunt, vt Phidiæ & eiusmodi artificum pereat artificium. Est autē A Phidias statuarū qualis Pax egregius artifex, deinde exsulauit cum Phidia ipsa Pax, & eo secedente abscessit. sic apud Æschyli Prometheū Vulcanus dictus ipsius Promethei συγγενής, quia sine ignis adminiculo, nihil potest opera fabrilis, quæ cum illo & nascitur & denascitur. Hoc ergo siue prouerbium, siue dictum sic intelligendum, sed sensum aliò detorsit doctissimus Iunius, nec quò voluit Aristophanes.

B

Ερ. Κᾆτ' ἐπειδὴ 'γνωσαν ὑμᾶς αἱ πόλεις ὧν ἤρχετε,
Ηγριωμένους ἐπ' ἀλλήλοισι καὶ σεσηρότας,
Πάντ' ἐμηχανῶντ' ἐφ' ὑμῖν τοὺς φόρους φοβούμεναι,
Κἄπειθον τῶν Λακώνων τοὺς μεγίστους χρήμασιν.
Οἱ δ' ἅτ' ὄντες αἰσχροκερδεῖς καὶ διειρωνόξενοι,
Τήνδ' ἀπορρίψαντες, αἰσχρῶς τὸν πόλεμον ἀνήρπασαν, C
Κᾆτα τἀκείνων γε κέρδη, τοῖς γεωργοῖς ἦν κακά.
Αἱ γὰρ ἐνθένδ' αὖ τριήρεις ἀντιτιμωρούμεναι,
Οὐδὲν αἰτίων ἀνδρῶν γε τὰς κράδας κατήσθιον.
Χο. Εν δίκῃ μὲν οὖν, ἐπεί τοι τὴν κορωνέων γέ μου
Εξέκοψαν, ἣν ἐγὼ φυτεύσας ἐξεθρεψάμην. D
Τρ. Νὴ Δί', ὦ μέλ' ἐνδίκως δῆτά γ' ἐπεὶ κἀμοῦ λίθον
Εμβαλόντες ἑξμέδιμνον κυψέλην ἀπώλεσαν.
Ερ. Κᾆτα δ' ὡς ἐκ τῶν ἀγρῶν ξυνῆλθεν οὑργάτης λεώς,
Τὸν τρόπον πωλούμενος τὸν αὐτὸν οὐκ ἐλάνθανεν,
Αλλ' ἅτ' ὢν αὖα γιγάρτων, καὶ φιλῶν τὰς ἰσχάδας, E
Εβλεπε πρὸς τοὺς λέγοντας. οἱ δὲ γιγνώσκοντες εὖ
Τοὺς πένητας ἀσθενοῦντας κἀποροῦντας ἀλφίτων,
Τήνδε μὲν δικροῖς ἐώθουν τὴν θεὸν κεκράγμασι,

MER. Deinde vobis cùm viderent ciuitates subdita
Efferatos inuicem vos, hirrientes dentibus
Omnia in vos machinata sunt tributorum metu:
Nempe corruptis Laconum maximis pecunia.
Turpis hi lucri appetentes, exterisque iniurij,
Abdicata pace bella persequuntur turpia:
Sic eorum grande lucrum agrestibus fraudi fuit:
Scilicet nostra triremes, damna dum reciprocant,
Immerentium secabant termites ficulneos.
CHO. Iure verò, nam priùs conciderant illi meam
Caricam, Coronidem quam desitam educaueram.
TRY. Per Iouem iure id quidem quando & prius missa petra
Sex medimnorum capacem fregerant mihi amphoram.
MER. Cúmque commsans colonus, & laboris plebs amans,
Ex agris petebat urbem, ciuicum ignorans statum,
Musteis procul gigartis, expeténsque caricas
Verba spectabat stupens gerentium res Rhetorum.
Qui probè cùm pauperes nosset quasi enectos fame,
Hanc Deam eiecere furcillis suis clamoribus,

F

Σχόλια. Κᾆτ' ἐπειδὴ 'γνωσαν.] ὅρα τὴν τοῦ ποιητοῦ τὴν οἰκονομίαν, καὶ ἐκπλάγηθι αὐτόν. πάντα γὰρ τρόπον ἦλθεν ἐν ἀρχῇ τοῦ ποιήματος, μὴ προσκροῦσαι Ἀθηναίοις φάσκων ἑτέρους εἶναι τοῦ πολέμου αἰτίους, Βοιωτούς τε καὶ Μεγαρεῖς. οἵ φησι πρῶτοι τὴν εἰρήνην ἐνεκόψαντο. νῦν δὲ πάλιν τοὺς Ἀθηναίους ἀποφαίνεται αἰτιωτάτους τοῦ πολέμου, δι' ὧν τὸν Περικλέα φησὶ γράψαι τὸ κατὰ τῶν Μεγαρέων πινάκιον, καὶ ἀδικουμένους τοὺς συμμάχους εἰς ἀπόστασιν κεχωρηκέναι. ἡ σύνεσις τοῦ ποιητοῦ τέχνη· ὅτε μὲν δέος ἦν τὸ τῆς εἰρήνης αὐτοὺς ἀποτυχεῖν, ἐπὶ τοὺς ἄλλους ἀνήνεγκε τὴν αἰτίαν. ὅτε δὲ αὐτοῖς λοιπὸν κατὰ γνώμην προκεχώρηκε τὰ πράγματα, φημὶ δὴ τὸ τῆς εἰρήνης τυχεῖν, ἤδη καὶ πρὸς αὐτοὺς παρρησιάζεται, οὐκ ὀνειδίσαι βουλόμενος αὐτοῖς. ἤδη γὰρ ἔγνωσαν ὄντως εἶναι αἴτιοι, ἀλλ' ἀποστῆσαι προαιρούμενος αὐτοὺς τῶν τοιούτων ἐθῶν, ὡς ἂν μὴ τοῖς αὐτοῖς ἁμαρτάνοντες, ὁμοίους ἔχωσι τοὺς κινδύνους. Σεσηρότας.] ἀπὸ τῶν κυνῶν ἡ μεταφορά. ὅταν γὰρ ὀργίζωνται, σεσήρασιν ἀλλήλοις. Τοὺς φόρους.] ἐδέχοντο γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι, ἐν τῷ καιρῷ τοῦ πολέμου, ἀπαιτοῦντες εἶναι πρὸς τοὺς φόρους οὓς ἐτέλουν οἱ ὑπήκοοι. Αἰσχροκερδεῖς.] ὅτι αἰσχροκερδεῖς καὶ σμικρολόγοι οἱ Λάκωνες, δῆλον ἐκ τοῦ χρησμοῦ, ἁ φιλοχρηματία Σπάρταν ὀλεῖ, ἄλλο δὲ οὐδέν. ἦσαν δὲ καὶ περὶ τοὺς ξένους ἀπάνθρωποι. καὶ οὐκ ἐξῆν ξένῳ τινὶ, ἀεὶ τῆς Σπάρτης ἐπιβαίνειν, ἀλλ' ὡρισμέναις ἡμέραις.

G

CHR. κᾆτ' ἐπειδὴ) Notat leues occasiunculas, quas arripiebant Athenienses vt bellum gererent. Mira autem est huius poetæ œconomia. Nam cùm in principio huius fabulæ maximam operam dederit ne Athenienses læderet, belli causam reiiciens in alios Bœotos putà & Megarenses: nunc libertatem loquendi detorquet in ipsos non maledicen-

ledicẽdi studio, sed vt eos si poterit, auertat à prauis illis moribus & natura irritabili veréque efferata, & canum in morem hiriente. Αἰσχροκερδεῖς καὶ διειρωνόξενοι.] Turpis lucri studiosi & hospitum deceptores Lacedæmonij, de quorum auaritia oraculum est vetus.

Α φιλοχρηματία Σπάρταν ὀλεῖ, ἄλλο δὲ οὐδέν.

id est,

Solus amor lucri spartæ pessumdabit vrbem. Neque verò auaritiam solam notat, sed inhumanitatem & inhospitalitatem, hoc enim vox illa sonat διειρωνόξενοι, quasi per ironiam & fallaciam hospites acciperent, quia non licebat quandocunque spartam adire, sed certis tantùm diebus, erántque illic κακοὶ ξενοδόκοι, vt ait Theocritus, & qui Prouerbium tollerent ἐγγύτερον γόνυ κνήμης. Quin ibi lata lex fuit περὶ ξενηλασίας: & Archilochum poetã Spartam ingressum statim expulerunt quęsito versuum prętextu quibus fugam morti præferebat. Adeó aberant à comitate illa humaniorum qui hospitio indulgent, &, vt ait poeta, causas morandi innectunt.

Σχόλια. Διειρωνόξενοι.] ἐξαπατῶντες τοὺς ξένους. καὶ ψευδόμενοι δι' εἰρωνείας, καὶ ἀπατεῶνας, καὶ ὡς ἐν θαύμασιν ἐποίουν, παρ' οἷς καὶ ὁ τῆς ξενηλασίας κεῖται νόμος. Τὰς κράδας καλῆθιον.] καὶ αὐτοὶ ἀντίκειται τὰς συκᾶς, ὥσπερ ἐκεῖνοι τὰς ἀμπέλους ἡμῶν. κράδη δὲ εἶδος συκῆς. ἔστι δὲ καὶ μηχανή. κατήθιον δὲ, ἀντὶ τοῦ κατέκοπτον.

CHR. Οὐδὲν αἴτιον.] Ad γεωργοὺς referendum, quos innoxios vocat, meritò ridens leues bellorum prætextus, propter aliquot vuas vel ficus decerptas. Κράδας.] Videtur ludere in Paronomasia κέρδη & κράδη. sunt autem κράδαι ficus agrestes, vt censent Nicandri Scholia & Pollux Onomastico, cuius fructum sunt qui ἐρινεὸν vocent, vel ὄλυνθον, κράδαι verò vocantur frondes, vnde κραδοφάγος auctore Hesychio ἀγροῖκος. Apud Theophrastum in historia κράδη, est verruca nodosa quæ in olea gongrus, quam alij φρῦγμον, alij κροτώνην vocant. Etiam machina quædam scenica sic dicta, & qua vehitur in aërem Trygæi Scarabæus. Eam Hesychius videtur vocare ἄγυιαν nisi codices mendosi, Nam vocem illam si benè memini, non legi vspiam. Quæ si bona est & Grǽca, videndum quid sit apud sudam ἄγκυρες: Nam herbam esse ait, quo nomine nulla mihi nota neque lecta est. Quid si pro βοτάνη τις, legas μηχανή τις, nam ἀγκύρισμα & genus est luctæ (corrige ibi Sudam & lege σχῆμα τῆς ἐν πάλῃ, non autem σχημάτων) & vas ficuum capax. censeant literati iudices, neque mihi vitio vortant coniectationes nostras quas indaginis vicem tantùm esse volo, sine qua sagaciores ad cubile veritatis facilè fortassis peruenient.

Σχόλια. Τὴν κορώνεων.] κορώνεων. ὡς φιβάλεων. ἔστι δὲ εἶδος συκῆς. καὶ ἐν Ἀχαρνεῦσι. ταύτην δὲ, κοράκιον λέγουσιν. ὁ γὰρ καρπὸς αὐτῆς κόρακι ἔοικε κατὰ τὸ χρῶμα.

CHR. Κορώνεων.] Inter genera ficuum recenset Scholiastes: ego de vite hic accipio, quamuis Hesychius (voce κορώνεως, sic emendo pro κορωνάιος) tam de ficu quàm de vite accipiat. Sed satius de nigricante vua intelligere quæ à coruino colore κορακιὰς dicta. Eadem declinatione in Acharnensibus dixit φιβάλεων, qui ficus siccus est, & propriè ἰσχὰς propter ἰσχνότητα. nam inde macilenti & vesci homines dicti φιβαλεῖς.

A Σχόλια. Ἐξιθρεψάμην] ὡς ἐπὶ παιδίου εἶπεν, ἢ ἀνθρώπου τὸ ἐξεθρεψάμην, ἐφ' ὅτι ἱκανὴν δεῖται πόνου καὶ στοργὴν ἐμποιοῦσα. ἢ ἵνα φαίνηται ἀγανακτῶν ἐν λόγοις.

Bisetus. ἴσως δὲ αἰνίττεται τὴν Κορώνειαν Βοιωτίας πόλιν. ὡς καὶ διὰ τῆς Κυψέλην νοῶν δηλοῖ τὴν Κύψελαν φρούριον τετειχισμένον ἐν Ἀρκαδίᾳ ὑπὸ τῶν Μαντινέων. οὗ μέμνηται Θουκυδίδης Ε. ἔστι μὲν τοι καὶ Κύψελα πόλις Θρᾴκης πλησίον τοῦ Ἕβρου ποταμοῦ.

B Σχόλια. Ἐξ μέδιμνον κυψέλην.] ἐξ μεδίμνους χωροῦσαν κυψέλην. ἔστι δὲ εἶδος ἀγγείου ἢ μέτρου δεκτικὸν πυρῶν ἢ κριθῶν. οὕτως δὲ εἴρηται, διὰ τὸ κεκρύφθαι αὐτῆς τὴν ὕλην. ἔστι γὰρ σκοτεινόν. διαφέρει δὲ πρὸς τὴν κυψελίδα. ἥτις ἐστὶν ὁ ἐν τοῖς ὠσὶ ῥύπος. οὐ μόνον δὲ πλεκταί εἰσιν αἱ κυψέλαι, ἀλλὰ καὶ κεραμεαῖ. διὸ λίθον φησὶν αὐτὴν κλαθεῖναι. Οὐργάτης λεώς.] διὰ γὰρ τὰς συνεχεῖς τῶν πολεμίων εἰσβολὰς, ἠναγκάσθησαν συνήχθησαν εἰς τὴν πόλιν, οἱ ἀπὸ τῶν ἀγρῶν. Πολούμενος ἐκ ἐλάνθανεν] ἐὰν μὲν ᾖ ἐκ ἐλάνθανε, συμπολογεῖ λεληθότως αὐτοὺς, ὡς μᾶλ-

C λον σωθῆναι διωκομένους διὰ κατὰ τῆς πόλεως βλάβας, τῶν ἐν τῇ πόλει τραφέντων καὶ ταῦτα ἀγροίκους ὄντας. ἐὰν δὲ οὐκ ἐμάνθανε, φησὶν ὅτι ὁ ἄγροικος λεὼς μετοικισθεὶς εἰς τὰς πόλεις, συνῆν τὰς τῶν προδιδόντων πονηρίας. ἀλλ' ἠγνόησεν ὑπὸ τῶν πολιτευομένων πολουμένος καθάπερ οἱ συνήθως ὑπ' αὐτῶν πολιτευόμενοι. Ἀτεν γιγάρτων.] τῆς σταφυλῆς. διὰ τὸ ἀποστερεῖσθαι τῆς συνήθους διαίτης, καὶ ἀνακεχωρηκέναι ἐκ τῶν ἀγρῶν, καὶ ἐπιθυμεῖν αὐτῶν. οἱ γὰρ ἄγροικοι κόπτοντες τὰ γίγαρτα, μετὰ τῶν ἰσχάδων ἐσθίουσιν. Ἀποβλέποντας.] ἀντὶ τοῦ ἐν ἐνδείᾳ

D ὄντας. τὴν γὰρ τύχην ἰδίως τόδε καλοῦσι. Κἀπορῶντας ἀλφίτων] φαίνεται ὅτι συνελθόντες εἰς τὸ ἄστυ, ἐγένοντο μὴ γεωργοῦντες. Δικροῖς.] δικράνοις. ἔδει δὲ εἰπεῖν ξύλοις δικράνοις τουτέστι διφυέσιν. ὁ δὲ, εἶπε δικράνοις κεκράγμασιν, ἐπεὶ οἱ ῥήτορες δημηγοροῦντες τῇ κραυγῇ ἔπειθον μὴ ποιεῖσθαι τὴν εἰρήνην. ἄλλως ξύλοις ἀπώθουν τὴν εἰρήνην καὶ ἐξέβαλον. κατασκευάζεται δὲ τὰ τοιαῦτα ξύλα ἃ καλεῖται δίκρανα, ἐπὶ τῶν ἀγρῶν, δύο χηλὰς ἔχοντα παρεοικότα τοῖς ξυλευομένοις. τούτοις δὲ φησὶ δικροῖς τὴν εἰρήνην ὤθουν.

E CHR. Ἐξ μέδιμνον κυψέλην.] Distraherem in duas voces ἐξ μεδίμνων. Est autem medimnus mensura capiens 48. chœnicas, id est 108. libras siccorum: vt rectè Callimachus Cererem dixerit πολυμέδιμνον. At κυψέλη vas est figlinum & testaceum (quamuis etiam fierent ex vitilibus) sic dictum ab obscuritate διὰ τὸ κεκρύφθαι τὴν ὕλην. Aliud est κυψελὶς, sordes scilicet aurium. Οὐκ ἐλάνθανεν.] Duplicem lectionem admittit Scholia-

F stes, nam etiam ἐμάνθανεν probat, vt dicat Mercurius Agricolas postquàm bello coacti vrbes cœperunt colere, cognouisse proditorum artes improbas. Si ἐλάνθανε legis, tacitè magnificantur Agricolæ qui Reip. calamitates ipsis vrbanis melius præsenserunt. Ἄτεν γιγάρτων.] Pro vuis dixit gigarta. Nam victus hic erat Agricolarum vua cum ficu. Est autem gigartum granum in acino & semen, sed impropriè semen. Nulli enim vsui est gigartum, imò vites agigartæ dulciores. Δικροῖς

G ἐώθουν.] Prouerbiale est, Latini dicunt furcillis ejicere vt catullus, vel vt Horatius furca expellere. Dicitur etiam δικράνοις, sunt enim δίκρα vel δίκρανα perticæ bifidæ & bifines quasi δύο τέλη ἔχοντα. Quod autem iungit cum κεκράγμασι, propter Demagogos facit, qui magnis clamoribus agebant, ne Pax conciliaretur. Et præter expectationem hoc dixit cùm debuisset ξύλοις, vel prodi-

tores innuit & bilingues. corrigendus hoc loco Glossographus Græcus ῥήτορας δημιουργικοῦντας: Tu lege meo periculo, δημαγορῶντας, nisi mauis δημαγωγοῦντας.

Πολλάκις φανεῖσαν αὐτὴν δῆθεν τὰς χώρας πόθῳ,
Τῶν δὲ συμμάχων ἔσειον τοὺς παχεῖς καὶ πλουσίους,
Αἰτίας ἂν προστιθέντες, ὡς φρονεῖ τὰ Βρασίδου.
Εἶτ᾽ ἂν, ὑμεῖς τοῦτον ὥσπερ κυνίδι᾽ ἐσπαράττετε.
Ἡ πόλις γὰρ ὠχριῶσα κἀν φόβῳ καθημένη,
Ἅττ᾽ ἂν διαβάλλοι τις αὐτῇ, ταῦτ᾽ ἂν ἥδιστ᾽ ἤσθιεν,
Οἱ δὲ τὰς πληγὰς ὁρῶντες ἃς ἐτύπτον, οἱ ξένοι,
Χρυσίῳ τῶν ταῦτα ποιούντων ἐβύουν τὸ στόμα,
Ὥστ᾽ ἐκείνους μὲν ποιῆσαι πλουσίους, ἡ δ᾽ Ἑλλὰς ἂν
Ἐξερημωθεῖσ᾽ ἂν ὑμᾶς ἔλαθεν. ταῦτα δ᾽ ἦν ὁ δρῶν
Βυρσοπώλης. ΤΡ. Παῦε παῦ᾽ ὦ δέσποθ᾽ Ἑρμῆ μὴ λέγε.
Ἀλλ᾽ ἔα τὸν ἄνδρ᾽ ἐκεῖνον οὗπέρ ἐστ᾽ εἶναι κάτω.
Οὐ γὰρ ἡμέτερος ἔτ᾽ ἐστ᾽ ἐκεῖνος ἀνὴρ, ἀλλὰ σός.

Exhibentem identidem se: amabat hæc loca:
Deinde de confœderatis incitabant diuites,
Multa caussantes statimque nuntiantes Brasidæ,
Vos catellorum instar illum lamberassetis facul:
Namque morbo pallida vrbs, metuq. deses maximo
Suaue digerit cibos quos ingeris calumnia.
Cúmque mox plagas viderent publicas illi exteri,
Ora tunc auro obstruebant volnera infligentium
Affatimque diuitabant, nec videbatis tamen
Græciam reddi exinanitam: Auctor istius mali.
Pellio fuit. TRY. Sed mitte, Mercuri, ista, desine:
Quin ab inferis virum hunc ne quæso turbassis situm:
Nam nec ille noster est nunc amplius, verùm tuus.

Σχόλια. Πολλάκις φανεῖσαν.] μετὰ γὰρ τὰ ἐν Πύλῳ, ἐπρέσβευσαν περὶ διαλλαγῶν Λακεδαιμόνιοι, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι οὐ προσεῖχον. Τὰ Βρασίδου.] ἀντὶ τοῦ Λακεδαιμονίων, ἅμα δὲ ὅτι ἐπὶ αὐτὸ πολλοὶ τῶν ὑπηκόων προσεχώρουν. Ἡ πόλις γὰρ ὠχριῶσα.] ἡ παρὰ τὸ φοβουμένη ὠχριῶσα. ἀλλ᾽ ἴσως καὶ ἀσθενοῦσα ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν νοσούντων. οὕτω γὰρ εἶπε φοβουμένη. τὸ γὰρ ἑξῆς, τοῦτο δηλοῖ. Ἅττ᾽ ἂν διαβάλλοι.] ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν παραβάλλοι ὡς ἐπὶ τροφῆς, διαβάλλοι εἶπε διὰ τοὺς διαβάλλοντας.

CHR. Ἅττ᾽ ἂν διαβάλλοι.] salsè & Satyricè διαβάλλειν dixit pro παραβάλλειν. Nos in interpretatione vtrumque exprimere voluimus. Melius autem consuletur modulo si legatur ἅττα διαβάλλοι, &c. sic enim fluidior erit versus sublato quasi obice, vt cum Plinio loquar. Illa verò κἀν φόβῳ intelligo pro καὶ ἐν φόβῳ.

Σχόλια. Οἱ δὲ τὰς πληγάς.] τὸ δὲ ἑξῆς οἱ δὲ ξένοι τὰς πληγὰς ὁρῶντες ἃς ἐτύπτοντό τινες τῶν δημοτῶν παρὰ τῶν δημαγωγῶν, χρυσίον προσέφερον τοῖς ταῦτα ποιοῦσι. λέγει δὲ τοῖς ῥήτορσι. Ἐβύουν.] ἐπλήρουν. ἐφραττον. Ὁ βυρσοπώλης.] ἐπεὶ μάλιστα ὁ Κλέων ἐνίστατο τῇ εἰρήνῃ, σημειώσεται δὲ ὅτι νεκροὺς κωμῳδεῖ. διὸ ἐπεὶ ὠνειδίσθη αὐτὸ ὁ Ἑρμῆς, παῦε παῦε φησὶν ὁ Τρυγαῖος. ἀποθανὼν γὰρ ἦν. καὶ οὐκ ἐξῆν τεθνηκότας κωμῳδεῖν.

CHR. Ἐβύουν τὸ στόμα.] Auaritiam Rhetorum tangit cùm ait χρυσίῳ, sed & fortassis nefandam libidinem, puta oris illusionem vel buccæ offensionem. Apud Sudam ἐβύουν habes quod non omnino reiiciendum puto, cùm βυεῖν auctore Hesychio sit in ore aliquid tenere. Βυρσοπώλης] Cleonem intelligit, quem ab isto spurco officio exagitat, vt noscatur à quibus artibus impetum fecerit ad principalem magistratum. Quem verò Attici σκυτοδέψην vocant, Asiani βυρσοδέψην dicunt, & Paphlagones (vnde cleonis origo) βυρσία & σκυτία. In Equitibus βυρσαίετον vocat, tum propter pelles, tum à rapacitate. Rapax enim aquila. Sed quia non solùm carthago Byrsa dicta est, sed etiam Athenæ ipsæ ab Aristophane nostro ἐν δράμασι (sic lego voce βύρσα apud Hesychium, non ἀράμασι, vt Niobem vel centaurum fabulas intelligat. Sæpè enim citatur ἐν δράμασιν ἢ Κενταύρῳ, ἐν δράμασιν ἢ Νιόβῃ, teste Athenæo) quid ni putem βυρσαίετον esse vrbis voraginem & populi furem? Apud sudam voce σκυτοδέψης inuenio Cleonem imperatorem furiosum hominem Cleæneti βυρσοδέψου filium. Ἀλλ᾽ ἔα τὸν ἄνδρ᾽.] Inuehebatur in cleonem Mercurius, quasi gratificans hanc iniuriam ciuibus, nam paci contrarius erat (lege in Scholiis Græcis ἀνθίστατο non ἐνίστατο) vt antè dictum est. Sed Trygæus, vt bonum virum & innocentem decet, non patitur vituperari mortuum, & (quod Christiani solemus in precationibus & solemnibus nostris) requiem orat defunctis, vt rectè antea de se gloriatus sit, οὐ συκοφάντης οὐδ᾽ ἐραστὴς πραγμάτων, & tamen tacitè cum suis coloribus depingit artificiosè admodum & Rhetoricè. Tanto enim odio flagrauit in illum à quo postulatus fuerat, quasi exterus non ciuis esset, vt Equites fabulã in eum scripserit: cúmque propter Cleonis impotentem & tyrannicam potentiam non inueniret qui personam Cleonis effingere vellet aut mimum qui agere, ipse Aristophanes effinxerit & mimum sub persona Cleonis egerit.

Σχόλια. Οὐ γὰρ ἡμέτερος ἔτ᾽ ἐστίν.] ὅτι χθόνιος ὁ Ἑρμῆς καὶ καταιβάτης παρὰ Ῥοδίοις καὶ Ἀθηναίοις.

Bisetus. Διπλῆ, ἐν ᾗ εἴσθεσις εἰς μέλος τροχαϊκὸν. ὧ πέντε δὲ κῶλα δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ 5. ἑφθημιμερὲς, εἶτα ἰαμβεῖον τρίμετρον ἀκατάληκτον.

Ἀττ' ἂν οὖν λέγης ἐκεῖνον
Κεἰ πανοῦργος ἦν ὅτ' ἔζη,
Καὶ λάλος, καὶ συκοφάντης,
Καὶ κύκηθρον καὶ ταράκτρον,
Ταῦθ' ἁπαξάπαντα νυνὶ
Τοὺς σαυτῆς λοιδορεῖς,
Ἀλλ' ὅ,τι σιωπᾷς, ὦ πότνια, κάτειπέ μοι.

Quicquid ergo in hunc loquaris,
Vixerit licet scelestus,
Et loquax calumniator,
Cuncta turbans atque miscens,
Quicquid inquam eris locutus
Huc omne est in tuos.
Sed ô verenda fare quid tantum siles?

Σχόλια. Ἀλλ' ἂν οὖν λέγης.] Διπλῆ ἐν ᾗ εἴσθεσις εἰς μέλος τροχαϊκὸν. ὧ πέντε μὲν δὲ κῶλα δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ δὲ 5 ἑφθημιμερὲς ἐν ἐκθέσει δὲ ἰαμβεῖον ὑφ' ὃ αἱ ἀμφοτέρωθεν ἔξω διπλαῖ. Κεἰ πανοῦργος ἦν.] ἀληθῶς κωμῳδεῖ αὐτὸν ὡς ζῶντα πάλιν, καὶ ταῦτα ἀφανισθέντος ἐκείνου μὴ λοιδορεῖν αὐτόν. Ἀλλ' ὅτι σιωπᾷς.] πρὸς τὴν εἰρήνην φασί. κωφὸν γὰρ εἶχε τὸ πρόσωπον.

CHR. Ἀττ' ἂν οὖν.] Sequentes sex versus Dimetri sunt Trochaici, sed vltimum ἑφθημιμερῆ esse puto, propterea que legendum σαυτῆ non σαυτῆς. Ἀλλ' ὅτι σιωπᾷς.] Redit ad Senarios. Compellat autem ipsam Deam Irenam quę hîc est κωφὸν πρόσωπον: vocát que μισοπορπακίστατα, nouo & insolenti vocabulo. A parte armorum bellica ipsum bellum innuens, id est μισοπόλεμον. πόρπαξ ferrum est quod medio clypeo hæret: quódque manu prehenditur. Aliis est fibula & πόρπη.

Διπλῆ, καὶ εἴσθεσις εἰς ἰαμβικὰ τρίμετρα ἀκατάληκτα οβ.

Ερ. Ἀλλ' οὐκ ἂν εἴποι πρὸς γε τοὺς θεωμένους,
Ὀργὴν γὰρ αὐτοῖς ὧν ἔπαθε πολλὴν ἔχει.
Τρ. Ἡ δ' ἀλλὰ πρὸς σὲ μικρὸν εἰπάτω μόνον.
Ερ. Εἴφ' ὅ,τι νοεῖς αὐτοῖσι πρὸς ἐμ' ὦ φιλτάτη,
Ἴθ' ὦ γυναικῶν μισοπορπακιστάτη,
Εἶεν γ' ἀκούω, ταῦτ' ἐπικαλεῖς; μανθάνω;
Ἀκούσαθ' ὑμεῖς ὧν ἕνεκα μομφὴν ἔχει,
Ἐλθοῦσά φησιν αὐτομάτη μετὰ τἀν Πύλῳ,
Σπονδῶν φέρουσα τῇ πόλει κίστην πλέαν,
Ἀποχειροτονηθῆναι τρὶς ἐν τῇ ᾽κκλησίᾳ.
Τρ. Ἡμάρτομεν ταῦτ', ἀλλὰ συγγνώμην ἔχε,
Ὁ νοῦς γὰρ ἡμῶν ἦν τότ' ἐν τοῖς σκύτεσιν.
Ερ. Ἴθι νυν ἄκουσον οἷόν ἄρτι μ' ἤρετο,
Ὅστις κακόνους αὐτῇ μάλιστ' ἦν ἐνθάδε,
Χ' ὅς τις φίλος κἀπεσπούδαζεν εἶναι μὴ μάχας.
Τρ. Εὐνούστατος μὲν ἦν μακρῷ Κλεώνυμος.
Ερ. Ποῖός τις οὖν εἶναι δοκεῖ τὰ πολεμικά.
Ὁ Κλεώνυμος; Τρ. Ψυχήν γ' ἄριστος, πλὴν γ' ὅτι
Οὐκ ἦν ἄρ' ὥσπερ φησὶν εἶναι τοῦ πατρός.
Εἰ γάρ ποτ' ἐξέλθοι στρατιώτης, εὐθέως
Ἀποβολιμαῖος τῶν ὅπλων ἐγίνετο.
Ερ. Ἔτι νυν ἄκουσον οἷόν ἄρτι μ' ἤρετο,
Ὅς τις κρατεῖ νυν τοῦ λίθου τοῦ 'ν τῇ Πνυκί.

MER. Nihil loquetur illa spectatoribus,
Irata quis est pro tot anclatis malis.
TRY. Dicat tibi ipsa tantum in aurem si qua volt:
MER. Depone apud me, amica, mentem animi tui,
Age fœminarum scutifugientissima:
Tantum est, querelas iam tuas intellego.
Audite quæso quid querens expostulet:
Post res Pyli actas sponte vobis adfuit,
Plenamq́ cistam cùm tulisset fœderum
In concione se ter explosam autumat.
TR. Peccauimus, sed est quod ignoscat Dea,
Nam tota erat tunc nostra mens in pellibus.
MER. Age rursus audi quid modò ex me quæreret,
Ecquos habebat qui sibi vellent male,
Ecquos amicos nec studentes prælijs.
TR. Fauentem habebat oppidò Cleonymum.
MER. Qualem esse censes Martio in discrimine
Cleonymum illum? TRY. mente praditum optima.
Sed non parentis quo superbit filium:
Nam militatum si profectus est, statim
Supposita proles arma ponens deserit.
MER. Aduerte rursus quale sciscitata sit:
Quis potitur in frequente suggestum Pnyce?

Σχόλια. Ἀλλ' οὐκ ἂν εἴποι.] Διπλῆ ἐν ᾗ εἴσθεσις πρὸς τὸ τετράμετρον εἰς ἰαμβικὰ τρίμετρα οβ. μετὰ δὲ τὸ λ...

ἐστι προσαναφώνημα τὸ ὦ ὦ. Οργὴν γὰρ αὐτοῖς] Ἀττικῶς. ἀντὶ τοῦ ὀργίζεται. λείπει δὲ ἡ ὑπέρ. ὑπὲρ ὧν ἔπαθεν. Μιᾶς τορπανιστάτης.] ἀντὶ τοῦ μιᾶς πόρπης περὶ τὸ πόρπαμα. πόρπαξ δὲ κατά τινας μέν, ὁ ἀναφορεὺς τῆς ἀσπίδος. ὡς δέ τινες, τὸ δίηκον μέσον τῆς ἀσπίδος σιδήρεον ᾧ κρατεῖ τὴν ἀσπίδα ὁ στρατιώτης. Εἶεν. ἀκούω.] ὡς τῆς εἰρήνης καλεσάσης τὸν Ἑρμῆν, καὶ λαλησάσης αὐτῷ. τὸ δὲ ἐπικαλεῖς, ἀντὶ τοῦ ἐγκαλεῖς. Ελθοῦσα φησί.] Φιλόχορος φησὶν οὕτως. Λακεδαιμόνιοι περὶ διαλύσεων ἐπέμψαντο πρέσβεις πρὸς Ἀθηναίους, σπονδὰς ποιησάμενοι πρὸς τοὺς ἐν Πύλῳ. καὶ τὰς ναῦς αὐτῶν παραδόντες οὔσας ξ. Κλέωνος δὲ ἀντειπόντος τῆς διαλύσεσι, στασιάσαι λέγεται τὴν ἐκκλησίαν. ἐρωτῆσαι δὲ συνέβη τὸν ἐπιστάτην ἐοικότα ὅ οἱ πολεμεῖν βουλόμενοι. ἄλλως. ἐπὶ Κλέωνος γὰρ πρεσβευσαμένων Λακεδαιμονίων, ἐστασίασεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Μετὰ τὰν Πύλῳ] μετὰ τὰ ἐν Πύλῳ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους οὓς ἔλαβεν ὁ Κλέων, ἔπεμψαν Λακεδαιμόνιοι πρὸς Ἀθηναίους ἐπαγγελλόμενοι δώσειν τὰς τριήρεις ἃς εἰλήφεσαν τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ πολέμῳ. ἅμα δὲ καὶ περὶ εἰρήνης καὶ σπονδῶν. ἀντεῖπε δὲ τότε Κλέων, καὶ τοῦ ἐπιστάτου τρίτον ἐρωτήσαντος τὴν βουλὴν, τί βούλεται εἰρήνην ἢ πόλεμον, εἵλετο ἡ βουλὴ τὸν πόλεμον σπουδάσαι. Κίστην πλέαν.] πλήρη κυτίδων. κυτίδας δὲ ἐκάλουν τὰς κίστας. πλέαν δὲ προσέθηκεν, ὅτι ἐξῆν τοῖς Ἀθηναίοις τότε ἐκ περιουσίας τὴν εἰρήνην ποιῆσαι, ὅτι λαμπρῶς τῷ πολέμῳ κεκρατήκεσι. Αποχειροτονηθῆναι τρίς.] ὡς τρὶς ἀποχειροτονηθείσης. καὶ διὰ τούτων δὲ σημαίνει τοὺς Ἀθηναίους, ὡς ἐξουσίαν ἐσχηκότας ποιῆσαι εἰρήνην. Ἐν τοῖς σκύτεσι.] διὰ τὴν δειλίαν. ἡ παροιμία. ἐπὶ σκύτη βλέπει. ἢ σκύτη. ἀντὶ τοῦ πρὸς τὰ πολεμικά. ἢ πρὸς τὸν Κλέωνα, ὅτι σκυτεὺς ἦν. ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ βύρσῃ τοῦ Κλέωνος ὁ νοῦς ἦν ἡμῶν. Εὐνούστατος μὲν ἦν.] ὅτι ῥίψασπις καὶ δειλὸς ἦν. Ψυχήν γ᾽ ἄριστος.] τὸ μετ᾽ εἰρωνείας. ὡς δηλοῖ καὶ τὸ ἑξῆς. καὶ ὅτι κατέλιπε τὸν λόγον μηδὲν αὐτῷ ἐπαγαγών. Οὐκ ἦν ἄρ᾽ ὥσπερ φησίν.] οὔτε γνήσιος ἦν τῷ πατρί. ἀλλὰ καὶ ῥίψασπις ἦν. τὰ δύο οὖν προσῆψε. Αποβολιμαῖος.] ἅμα μέν, καὶ διὰ τὸ ἀποβαλεῖν τὰ ὅπλα, καὶ παρὰ τὸ ὑποβολιμαῖος εἶναι.

CHR. Μετὰ τὰν Πύλῳ.] Lacedæmonij pacem orabant post res gestas in Pylo, & naues quas bello ceperant, reddere pollicebantur. Cleone satagente, obtinuit eorum sententia qui bellum malebant. Cæterùm notandum in Vlyssea Homeri Telemachi peregrinationem à Criticis vocari τὰ ἐν Πύλῳ. Εν τοῖς σκύτεσι.] Prouerbiale est σκύτη βλέπει, vt ait Scholiastes, quod ego ad seruorum metum flagra & lora cogitantium refero cum doctis viris. Aliud Prouerbium est ὁ νοῦς ἐν σκύθῃσι, etsi illi agnatum, quod vel de clypeis & scutis σωματοδοχικαῖς intelligendum, id est, de miseriis bellicis, vel de Cleone qui pellio & σκυλεύς. Nos cùm vertimus in pellibus, vtrumque sensum complexi sumus, & sanè sic designatur militaris dormitio, nam ἀπὸ τῶν δερμάτων Latinum dormire, quod etiam iamdiu notarunt docti viri. Ψυχήν γ᾽ ἄριστος.] Per Ironiam dictum, vel qua ratione dicimus minimè malus, Cleonymum hunc sale Comico aspergit tanquam spurium & timidum. In Auibus vocat eum καταφαγᾶν epitheto aut conueniente vel propter edacitatem, vel ταξιαρχείαν. Eum κολακώνυμον vocatum ait Helychius quia κόλαξ erat & αἰσχρός. Αποβολιμαῖος.] Qua ratione dicitur ὑποβολιμαῖος supposititius, sic formauit ἀποβολιμαῖον abdititium, Nam vtrumque voluit. In Auibus dixit ἀπέβαλε τὸν λόφον: Sic enim ῥιψάσπιδα innuit. Τοῦ λίθου τοῦ ἐν τῇ πνυκί.) Pnyx locus Athenis vbi conciones agebantur à frequētia dictus (sic enim malo quàm crebritate) fuitque antiquus: Thucydides πύκνα vocat (nescio an illic melius πνύκα, non enim audeo in rebus incertis certum quid pronunciare) Neque verò illic tātum fiebant conciones, sed & in theatro Dionysiaco, & in ipso foro, adeò sanè vt ἀγορὰν pro concione acceperint. Quem verò hîc vocat lapidem, profectò βῆμα est & suggestus in tribunali: quæ erat προεδρεία Prytaneis & Epistatis assignata, olim è lapide, qua ratione etiam altare dicitur λίθος.

Τρ. Ὑπέρβολος νῦν τοῦτ᾽ ἔχει τὸ χωρίον,
Αὕτη, τί ποιεῖς; τὴν κεφαλὴν ποῖ περιάγεις;
Ερ. Ἀποστρέφεται τὸν δῆμον, ἀχθεσθεῖσ᾽ ὅτι
Αὑτῷ πονηρὸν προστάτην ἐπεγράψατο.
Τρ. Ἀλλ᾽ οὐκ ἔτ᾽ αὐτῷ χρησόμεσθ᾽ οὐδέν, ἀλλὰ νῦν
Ἀπορῶν ὁ δῆμος ἐπιτρόπου καὶ γυμνὸς ὤν,
Τοῦτον τέως τὸν ἄνδρα περιεζώσατο.
Ερ. Πῶς οὖν ξυνοίσει ταῦτ᾽, ἐρωτᾷ, τῇ πόλει.
Τρ. Εὐβουλότεροι γενησόμεσθα τρόπῳ τινί.
Ὅτι τυγχάνει λυχνοποιὸς ὤν. πρὸ τοῦ μὲν οὖν
Ἐψηλαφῶμεν ἐν σκότῳ τὰ πράγματα.

TRY. Hyperbolus nunc hunc locum regnans tenet.
Hem Pax, quid istuc est? quid auertis caput?
MER. Auersa plebem refugit, & suffragio
Dolet creasse præstitem nulli rei.
TRY. Parcemus vti postidhac, sed nuda plebs,
Discincta inopsque, prorsus à tutoribus,
Hoc vsa cinctu est sic coacta tempore.
MER. Quod ciuitatis commodum inde sit rogat.
TRY. Meliora porrò consilia agitabimus:
Solet hic lucernas fabricare, & nos prius
Sueti in tenebris publicas tractare res,

Σχόλια. Ὑπέρβολος νῦν.] ὅτι μετὰ τὸν Κλέωνα, Ὑπέρβολος ἐπολιτεύσατο. Χρέμητος δὲ υἱὸς ἦν Ὑπέρβολος, ἀδελφὸς δὲ Χάρωνος. λυχνοπώλης, φαῦλος τοὺς τρόπους. οὗτος μετὰ τὴν τοῦ Κλέωνος δυναστείαν, διεδέξατο τὴν δημαγωγίαν. ἀπ᾽ αὐτοῦ δὲ πρώτου ἤρξαντο οἱ Ἀθηναῖοι φαύλοις παραδιδόναι τὴν πόλιν καὶ τὴν δημαγωγίαν, πρότερον δημαγωγούντων πάνυ λαμπρῶν πολιτῶν. προείλετο δὲ τοὺς τοιούτους ὁ δῆμος. ἄπιστον διὰ πόλεμον τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους, τοὺς ἐνδόξους τῶν πολιτῶν, μὴ τὴν δημοκρατίαν καταλύσωσιν. ἐξωστρακίσθη δὲ οὗτος, οὐ διὰ δυνάμεως φόβον καὶ ἀξιώματος, ἀλλὰ πονηρίαν καὶ αἰσχύνην τῆς πόλεως. ἐν Σάμῳ δὲ διατρίβων, ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐχθρῶν ἐπιβουλευθεὶς ἀπέθανε, καὶ τὸν νεκρὸν αὐτοῦ βαλόντες εἰς σάκκον, ἔρριψαν

εἰς τὸ πέλαγος. Περιάγεις.] ἀποστρέφεται τὸ ὄνομα τοῦ Ὑπερβόλου ἀκούσασα ἡ Εἰρήνη. Ἐπεχάψατο] ἀντὶ τοῦ ἐχειροτόνησαν. κατέστησαν. ἡ δὲ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν μυστικῶν τοὺς προστάτας προσχωρούντων ἑαυτοῖς. Καὶ γυμνὸς ὤν.] τοῦ προεστῶτος δηλονότι. Περιεζώσατο.] οἱ γὰρ γυμνοὶ ἐπιθυμοῦσι καὶ περιζώματος τυχεῖν. ὁ δὲ νοῦς. δι' ἀνάγκην τινὸς οὖν τοῦτον ἐζώσατο μὴ ἔχουσα πολιτείας προστάτας. Πῶς οὖν ξυνοίσει.] ἐν ἴσῳ εἴρηκε τούτῳ. πῶς ταῦτα ἡ πόλις οἰκονομήσει, καὶ διάγεται. τὸ δὲ ἑξῆς, πῶς συνοίσει τῇ πόλει ταῦτα, ἐρωτᾷ. Ἐψηλαφῶμεν.] ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος εἴληφε τὸ ἐψηλαφῶμεν. οἱ γάρ ἐν σκότει ζητοῦντες, τοῦ ζητουμένου τὴν ἀκριβῆ ὄψιν οὐχ ὁρῶντες, ψηλαφῶντες ἀνευρίσκουσιν αὐτό.

CHR. Ὑπέρβολος.] Hyperbolus filius Chremidis & Charonis frater post Cleonem magistratum gessit, vir perniciosus, & qui deinde viam strauit perditissimis successoribus in Reip. administratione. De quo legendus Plutarchus in Alcibiadis vita, & Thucydides libr. 8. Etiam M. Tullius in libr. de claris oratoribus, Saturninum quēdam ait similem Atheniensis Hyperboli, qui notatur in Atticorum Comœdiis tanquam φιλόδικος qui litigium emat. In hunc Hyperbolum scripserat Eupolis Maricam fabulam (malè apud Erotianum μαρίᾳ pro μαρικᾷ) vt in Cleonem Equites suos hic noster. Πονηρὸν προστάτην.] In Equitibus habes de Hyperbolo,

> Ἄνδρα μοχθηρὸν πολίτην, ὀξίνην Ὑπέρβολον,
> id est,
> Perditum vappam, pretíque nulli Hyperbolum.

Nam quòd illic scholiastes intelligit ὀξίνην propter ὀξυβαφίαν & λυχνοποιΐαν, frustra est, & indignum scholion docto Grammatico fidē nō facio. De hoc Hyperbolo homine nihili & verè vappa rectè censet Plutarchus in Nicia, cùm ait non ab opibus ad audaciam, sed ab audacia ad opes sibi viam fecisse. Euectū verò ad illam προστασίαν post Cleonem à populo, quòd non satis fideret nobilioribus ciuibus bellua illa multorum capitum, sed metueret ne eorum potentia & dignitate efflueret status Democraticus. Is postea consilio Niciæ ostracismo damnatus est, pœna, vt ait Plato Comicus, indigna ipsius moribus & factis, οὐ γὰρ τοιούτων εἵνεκ' ὄστραχ' εὑρέθη. Nullus enim antehac hoc exilij genere improbus aut ignobilis multatus fuerat. Itaque post eum desiit ostracismus: cúmque paulò post Sami exularet, occisus est, & cadauer eius sacco impositum in mare abreptum est. Λυχνοποιός.] Fabricator lucernarum erat, sed vitio & dolo fabricabat. Nam quò maioris essent ponderis & pretij, non ex ære solido, sed plumbo addito faciebat. Talis enim in Nebulis describitur & νυμφεύεται. Ἐψηλαφῶμεν] Quod accidit iis qui per tenebras, ne offendant, manum prætendunt, & omnia pertrectant. Sic nos antea, inquit, obscurè res gerebamus, nunc clara erunt consilia nostra, quando qui rebus præest consulendis lucernas fabricat. Salsè hominem tangit. Aliàs ψηλαφᾶν verbum est flagitij κλειτορίζεσθαι & σφριάζειν, est enim ἀκολάστως ἅπτεσθαι (sic apud Sudam corrigo voce μύρτον, ne legas ἔπεσθαι) & inde veriloquium ἀπὸ τῆς ἁφῆς καὶ τοῦ ψάλλειν, quod est τίλλειν, id est à tractu & tactu. Hinc Bacchus apud Æschulum χοιροψάλας. Pertrectandi autem vel pertractandi verbū sic vsurpāt Petronius & Ausonius.

Νυνὶ δ' ἅπαντα πρὸς λύχνον βουλεύσομεν.
Ερ. Ὦ δ',
Οἷα μ' ἐκέλευσεν ἀναπυθέσθαι σου. Τρ. Τὰ τί.
Ερ. Πάμπολλα, καὶ τἀρχαῖ' ἃ κατέλιπεν τότε,
Πρῶτον δ' ὅ, τι πράττοι Σοφοκλέης ἀνήρετο.
Τρ. Εὐδαιμονεῖ. πάσχει δὲ θαυμαστόν. Ερ. Τὸ τί.
Τρ. Ἐκ τοῦ Σοφοκλέους, γίνεται Σιμωνίδης.
Ερ. Σιμωνίδης; πῶς. Τρ. Ὅτι γέρων ὢν καὶ σαπρὸς,
Κέρδους ἕκατι κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλέοι.
Ερ. Τί δὲ Κρατῖνος ὁ σοφὸς ἐστιν; Τρ. Ἀπέθανεν,

Nunc ad lucernam cuncta consultabimus.
MER. Proh
Qualia ex te me iubet rogare. TRY. Quæ?
MER. Antiqua multa quæque tunc reliquerat.
Primum Sophocles quid facit verum, rogat.
TRY. Agit beatum, & res in illo est mira. MER. Quæ?
TRY. Quod de Sophocle factus est Simonides.
MER. Simonidésne? quomodo? TRY. exitus senex
Tegeti innatabit si lucri spes fulgeret.
MER. Sapiens Cratinus quid facit? TRY. Denatus est

Σχόλια. Πρὸς λύχνον βουλεύσομεν.] ὅτι λυχνοπώλης ὁ Ὑπέρβολος. τινὲς δέ φασιν αὐτὸν Σύρον. καὶ Κρατῖνος δὲ ἐν Πυτίνῃ. Ὑπέρβολον δὲ ἀποσβέσας ἐν τοῖς λύχνοις γράψω. Ὅ, τι πράττει Σοφοκλῆς.] γελοῖα ταῦτα. ὡς γὰρ περὶ σπουδαίων τὴν ἔμφασιν ποιούμενος ἐπελέγησεν, ὅτι περὶ Σοφοκλέους ἐπύθετό μου. Ἐκ τοῦ Σοφοκλέους γίνεται.] ὅτι ἐπὶ μισθῷ ἔγραψε τὰ μέλη. ὁ γὰρ Σιμωνίδης δοκεῖ πρῶτος σμικρολογίαν εἰσενεγκεῖν εἰς τὰ ᾄσματα, καὶ γράψαι ᾆσμα μισθοῦ. τοῦτο δὲ καὶ Πίνδαρός φησιν αἰνιττόμενος. οἱ μὲν πάλαι ὦ Θρασύβουλε φῶτες οἳ χρυσάμπυκος ἐς δίφρον μοισᾶν ἔβαινον, κλυτᾷ φόρμιγγι συναντόμενοι. ῥίμφα παιδείους ἐτόξευον μελιγάρυας ὕμνους. ἁ μοῦσα γὰρ φιλοκερδής. τὸ μέντοι περὶ κιβωτῶν περὶ Σιμωνίδου λεγόμενον, ὅτι κατεσκευασμένας εἶχε δύο. τὴν μὲν, κενήν. τὴν δὲ μεστὴν, καὶ τὴν μὲν κενὴν, χαρίτων ἔλεγεν εἶναι. τὴν δὲ, γνώριμον, περιφερόμενον εὑρίσκεται. καθ' ἱστορίαν γὰρ οὐδεὶς εἴρηκεν. ἄλλως. ὁ Σιμωνίδης διεβέβλητο ἐπὶ φιλαργυρίᾳ. καὶ τὸν Σοφοκλέα οὖν διὰ φιλαργυρίαν, λοιδορεῖ τῷ Σιμωνίδῃ. λέγεται δὲ ὅτι ἐκ τῆς στρατηγίας τῆς ἐν Σάμῳ ἠργυρίσατο. χαριέντως δὲ πάνυ αὐτῷ λόγῳ διέσυρε τοὺς ἰαμβοποιούς. καὶ μέμνηνται ὅτι

σμικρολόγος. ὅθεν Ξενοφάνης κίμβικα αὐτὸν προσαγορεύει. μήποτε δὲ ἰδίως Σοφοκλῆς περὶ τοὺς μισθοὺς ἦν, ὥς τινες μίσους δὲ ἤ ποτε φιλοτιμότερος. Γέρων ὢν] ἀρχαῖος ὢν παλαιός. ἢ γραΐας, φιλάργυρος ἐγένετο. Καὶ ἐπὶ ῥιπὸς πλέοι.] φορτικοῦ. ψιαθίου. λέγοιτο δὲ ἂν ἐπὶ φιλοκερδῶν. λέγεται δὲ καὶ ἄλλως. θεοῦ θέλοντος, κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλέοις. ῥὶψ δέ ἐστιν ἱμαντῶδες φυτὸν ὅθεν τὸ ῥιπτεῖν. ῥὶψ ἢ ῥίψ. ἢ ῥίπτει τοῖς ἰτέας κλάδοις.

CHR. Σιμωνίδης] Duorum simul poetarum præstantium auaritiam vno stylo perstringit, in simonide satis vulgatam vel ex arculis illis, de quibus Theocritus in Gratiis. Fertur enim primus carmina mercede scripsisse, & primus poesim dehonestasse auaritiæ sordibus, imo in Mercedem Asma scripsisse: vt meritò à Pindaro tacitè suggillatus fuerit, qui Musam ipsius vocat φιλοκερδῆ. Et Aristoteles in Rhetoricis lepidam historiam eò pertinentem refert, Ait enim, Simonidem accepta exigua mercede ab eo qui vicerat mulis, carmen scribere noluisse, quasi turpe esset in mulas scribere, sed accepto maiori pretio, sic cecinisse, χαίρετ' ἀελλοπόδων θυγατέρες ἵππων. De Sophoclis auaritia non adeò res certa, cùm postulatus olim à suis fuerit malè administratæ rei familiaris. Tamen ferunt ex Prætura quam cum imperio in Samo gessit, grandem eum pecuniam conflasse. Vnde Xenophanes vocauit eum κίμβικα, est enim κίμβιξ ὀλίαν μικρολόγος περὶ τὰ χρήματα. Origo ἀπὸ τῶν κιμβίων quæ sunt σφηκιαὶ vel μελίσσια, ab apibus quas parcas rectè Virgilius vocat. corrigendus obiter Hesychius qui ait, κιμβία σκυφία, lego enim σφηκιά, etsi σκυφία, non omnino absurdum, quia cymbium & scyphus non longè distant. & idem Hesychius κύμβικος per υ agnoscit esse μικρολόγον, vt ab aluearibus quæ sunt velut cymbia deriuatum sciamus. Apud Athenæum quoque Chamæleon simonidem vocauit κίμβικα & αἰσχροκερδῆ. Miror autem Aristophanis inconstantiam, qui maximum & prudentissimum poetam & Theatri Scenici Principem ita perstringat & vellicet, quem opere maximo laudarit in Nebulis. Sanè temperare sibi debuit ab hac scabie, præsertim cùm tantus olim fuerit ei honos habitus vel ab hostibus, vt cùm bello Siculo multi captiui essent Athenienses, plerisque tamen parsum fuerit propter communicatas ipsis sophocleas fabulas. Sed prisca comœdia satyra fuit tota, & quod diximus antea, ἰαμβικῶς λέγειν ἀδικεῖν ἐστὶ μάλιστα. Nec amicis quidem parcebant

Comici. Ἐπὶ ῥιπὸς] Senarius est integer Prouerbialis

Θεοῦ θέλοντος κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλέοις,

id est,

In tegete nabis cum diis volentibus.

Est autem ῥὶψ teges vel storia ex calamis, à ῥίπτω deducit Scholiastes, puto a ῥίπτω, quia res est vilis abiecta & spreta, quæ etiam dicitur ψίαθος & φρύγανον vel cremium, quo nomine etiam vocantur saligni ramusculi. Itaque nare in eam lembo est quasi πρὸς ἀδυνάτων, vt summa sit auaritia eius qui extremo se periculo committit propter lucrum. Sed auri sacra fames quid non cogit? Hinc impiger mercator se credit vndis & pericula temnit. Hinc Persio censente spes doloſi nummi, coruos & poetas transformat in luscinias. Κρατῖνος] Cratinus antiquæ Comœdiæ scriptor, & qui post Susarionem inuentorem, primus partes Comicæ hæ distinxit, actus disposuit, & personarum numero temperauit, apertus cætera contumax & reprehensor, splendidum characterem amans, Homerique inprimis æmulus, vinosus & φιλοπότης audit, vt apparet ex Equitum fabula, vbi velut Connas dicitur coronarum satis abúdans, sed siti semper enectus, tum ex fabula ipsius πυτίνη sic vocata ab œnophoro piçato, ex qua versus habemus apud Athenæum sanè elegantes, quamuis comicos & populares, quos adscribo.

> Πῶς αὐτὸν ἀποπαύσειε τοῦ λίαν πότου,
> Ἐγᾦδα, συντρίψω γὰρ αὐτοῦ τοὺς χοὰς
> Καὶ τοὺς καδίσκους συγκεραυνώσω σποδῶν,
> Καὶ τ' ἄλλα πάντ' ἀγγεῖα τὰ περὶ τὸν πότον,
> Κοὐδ' ὀξύβαφον οἰνηρὸν ἔτι κεκτήσεται.

Neque verò solũ vinosus, sed permictor ab Aristophane in Equitibus κωμῳδεῖται, cùm ait ψηφίσματα ἐν Κρατίνου κάδων. Miror etiã quòd homo tã φίλοινος vinosum Homerum exagitauerit, nã ad hæc suos Vlysseas dicitur scripsisse. Habemus in Cratinum Epigramma ex Anthologia, quod exstat etiã apud Athenæum. Auctor Niceratus, vel vt alij Chæresstrat', vel etiã Theætetus, & incipit οἶνός τοι χαρίεντι, &c. vbi quod antea de coronis diximus, firmatur: ait enim, τοι γὰρ τοι στεφάνων δόλος ἔβρυεν, εἶχε δὲ κιττῷ μέτωπον ὡς σὺ, βάκχε, κεκροκωμένον. Hunc Cratinum quòd esset timidior & duxerit ordines Oeneïdis tribus Epeum vocabãt. Nam Epeus timidus fuit. Lege apud Hesychium δειλὸς ὤν, non δείλαιον, vt non mirer si Bacchum ipsum timidum fecerunt.

Οὓς οἱ Λάκωνες ἐνέβαλον. Ερ. Τί παθών. Τρ. Ὤ, τί;

Ὠχριάσας, ἐγὼ δ' ἐξελιπόμην,

Ἰδὼν πίθον καταγνύμενον οἴνου πλέων,

Χ' ἅτερα πόσ' ἄττ' οἴει γεγενῆσθ' ἐν τῇ πόλει,

Ὥστ' οὐδέποτ' ὦ δέσποιν' ἀφεξόμεσθά σου.

Ερ. Ἴθι νῦν ἐπὶ τούτοις τὴν Ὀπώραν λάμβανε

Γυναῖκα σαυτῷ τήνδε, κᾆτ' ἐν τοῖς ἀγροῖς

Ταύτῃ ξυνοικῶν, ἐκποιοῦ σαυτῷ βότρυς.

Τρ. Ὦ φιλτάτη δεῦρ' ἐλθὲ καὶ δός μοι κύσαι.

Ἆρ' ἂν βλαβείην διὰ χρόνου τί σοι δοκῶ,

Ὦ δέσποθ' Ἑρμῆ, τῆς Ὀπώρας κατελάσας;

Ερ. Οὐκ, εἴ γε κυκεῶν' ἐπιπίοις βληχωνίαν.

Vrbem Lacones cùm premebant. MER. Quomodo?

TR. Pallore tactus deliquo, nec sustinens

Fractum videre Liberi plenum cadum.

Quàm multa in vrbe facta censes talia?

Ne, diua, mihi sit te relicta viuere.

MER. Abi ergo sis actutum, & vxorem tibi

Hanc accipe Auctumnum, arua caius constrens

Educ tibi vuas fertilem propaginem.

TR. Mellita adesdum iunge mecum basia.

Censen' male esse tu mihi, Rex Mercuri,

Qui tanto amicam tempore haud subegerim?

MER. Non potionem pulegi si sumpseris.

Σχέ-

Σχόλια. Επέβαλον.] ἀντὶ τοῦ ἐπῆλθεν τῇ πόλει. Ωρακιάσας.] ὅτι, ὠχριάσας. ἢ ἐκλυθεὶς. ἢ λειποψυχήσας. ἢ ἀθυμήσας. ὡς φιλοπότην ἢ πάλιν διαβάλλει τὸν Κρατῖνον. μετὰ ἐκλύσεως ἐσκοτωμένον. ᾧ ἴσως ἀκολουθεῖ καὶ τὸ, ὠρακιάσας. τοιοῦτοι δὲ οἱ λειποψυχοῦντες. τρέπεται γὰρ αὐτῶν ἡ χροιά. Λυκόφρων δὲ τὸ ὠρακιᾷν, ἀντὶ τοῦ ὠχριᾷν. Ερατοσθένης δὲ, τὸ ὑπὸ ἐκλύσεως ἐσκοτῶσθαι. ὅτι δὲ φιλοινος ὁ Κρατῖνος καὶ αὐτὸς ἐν τῇ Πυτίνῃ λέγει σαφῶς. Χ' ἅτερα πόσ' ἄττ' οἴει.] ὥσπερ ἐπιλεγομένης τῆς εἰρήνης ἐπάγει τὸ, καὶ ἕτερα τοιαῦτα γέγονεν ἐν τῇ πόλει. Ιθι νυν.] μίαν τῶν συνανελθουσῶν τῇ εἰρήνῃ πρὸς γάμον αὐτῷ δίδωσι. προειρήκαμεν δὲ, ὅτι συνανεισ ήχθησαν αὐτῇ ἥ τε Οπώρα καὶ ἡ Θεωρία ἦσαν δὲ, ἑταῖραι. Εκποιοῦ σαυτῷ.] ἵνα ποιῇς τοὺς παῖδας, ἀλλὰ τοὺς βότρυς διὰ τὴν Οπώραν. Δια χρόνου τί σοι δοκῶ.] ὅτι εἰ διὰ χρόνου ἐσθίοντες ὀπώραν πολλὴν, βλάπτονται, καὶ εἰ συνουσιάζοντες συνεχῶς. ἐπεὶ οὖν ἐδόκει Οπώρα εἶναι καὶ ἡ πόρνη, πρὸς ἀμφότερα ἔπαιξεν. Βληχωνίαν.] Βλήχωνα Αττικοὶ διὰ τοῦ β οὐ διὰ γ. οἱ δὲ πολλὴν ὀπώραν ἐσθίοντες, ἐὰν κυκεῶνα βληχωνίαν πίωσιν, οὐ βλάπτονται. βρέχοντες οὖν γλήχωνα ἐπιπίνουσι. διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ ὀποῦ τὴν καρδίαν κατεσθίεσθαι. ἵνα οὖν ἡ δριμύτης ἀποσβεσθῇ, γλήχωνας ἐλάμβανον. ἄλλως. οἱ ὀπώραν πολλὴν ἐσθίοντες κυκεῶνα πίνουσιν ὑπὲρ τοῦ πέψαι τὴν τροφὴν καὶ μὴ ταυτίζειν. καὶ γὰρ τὸ πολὺ τῆς Οπώρας προσίσταται τῷ στομάχῳ. ἄλλως. τοὺς ὑπὸ τῆς Οπώρας βαρυνομένους ἰᾶσθαί φασιν οἱ ἀποβρέξαντες γλήχωνα εἰς ὕδωρ πίνειν. ἰᾶσθαι γὰρ οὕτω τοὺς καρδιῶν πόνους.

CHR. Ωρακιάσας.] Deliquium animi & pallorem notat cum dissolutione & vertigine. Illud censet Lycophron qui ὠχριᾷν idem facit, vt & Eratosthenes. Grammatici etymon dant quasi ὥραν αἰκίζειν, nam pallor vultum & formam turpat. Causam verò mortis ridiculam adfert, Quia, inquit, cùm Lacedæmonij primò obsiderent mœnia, non sustinuit videre dolium vini plenum, effractum. Alij tamen alio genere mortis mortuum faciunt propter Baptas fabulam, & vinctum ab iis quos in Comœdia amarè perstrinxerat, in mare proiectum & demersum, titulum suæ fabulæ reipsa repræsentasse. Τῆς ὀπώρας κατιλάσας.] Rectè Hesychius interpretatur συνουσιάσας & καταπέψας. Vtrumque enim hic conuenit, tam ad Oporam scortum (cui τὸ ἐλαύνειν vel μύλλειν, accidens est maximè proprium) quàm ad pulegium quod καταπέπτει, & cuius succo aquæ mixto cordis dolores qui ex pomorum aut vindemiæ nimio vsu A scisciuntur, sanari dicuntur. Hunc autem ferè sensum accipit Enarrator Græcus, quasi dicat, Censen' tu Mercuri mihi malè esse aut fore ex nimio oporæ vsu. Mihi nondum placere aut satisfacere potuit ista mens. Quomodo enim malè esset ei qui iamdudum oporam non cognouit? Censeam potius, (sententiæ veniam peto pudentem) per hęc nefandam libidinem innui, & κυκεῶνα βληχωνίαν fructum esse, vt ait Plautus, fullonium, vel vt hic B noster alibi, ἀπέκτυσεν ἐπὶ πόδα, vt hic ferè sit sensus auctoris, Putásne mihi male esse quòd tandiu (hoc est διὰ χρόνου) caruerim opora? Non, inquit ille, si Cyceon blechonius buccam tuam offenderit, hanc enim tertiam pœnam barbatis resignat Ithyphallicus magister in Catalectis (quæ Virgiliana non puto, nihil enim illa ad Parthenium) nam ea etiam potione recreata fuit Ceres filiæ suę vestigatrix cùm monstrasset Baubo res suas. Sanè enim βλήχωνα etiam esse τὸ ἐφήβαιον vel seueri non C nesciunt Catones. Aliàs vulgaris notitiæ herba, Origanum quidam vocant, & Blechona quia pecoribus balatum excitat, cùm eam gustant florentem; calefacit & extenuat, & viscosos crassósque humores è thorace & pulmone amolitur. Sed ad obscœna transferri etiam hic noster alibi testatur, vbi & πεδίον pro horto venerio, & pulegium huc refert: nam Bœotiam pulegio abundasse constat, & hortorum culturam amasse. Postea cùm de anguillis Bœotiis loquitur, fortassis alludit ad ve- D retrum, nam & ὄφις dicitur. Vt autem βληχὼ verbum est flagitiosum, sic Opora & Theoris, imò & Εἰρήνη nomina sunt aut prostibulorum aut amicarum. Sophocles Theorida scortum amauit, & Opora fuit ἑταίρα cuius nomine fabulam docuit Alexis: & Plutarchus Irenam quandam ἀπαλγήσουσαν recenset lib. vi. de virtutibus mulierum. Quin & Ptolemęus Philadelphi Irenam habuit amicam constantem & συναποθνήσκουσαν. Etiam in Constitutionibus Imperatoriis Imperatoris Isaaci An- E geli, vbi de nuptiis septimi gradus agitur, Irenem habes Imperatoris sororem quæ nupsit Ioanni Cantacuzeno Cæsari, quæ fortassis eadem cum solutum esset propter ætatem matrimonium, ritè coniuncta postea fuit Theodoro, vti in sanctionibus Pontificiis Theodorus censuit. Nimis multa fortassis de his dicta sunt, quæ lector eruditus non æquis faciet, mihi quidem, verè dicam, non satisfacio.

F

Αλλ' ὡς τάχιστα τήνδε τὴν Θεωρίαν,	*Sed propera & istam quàm citò spectaculam,*
Απάγαγε τῇ βουλῇ λαβὼν, ἧσπερ ποτ' ἦν.	*Duc ad Senatum, cuius & quondam fuit.*
Τρ. Ω μακαρία βουλὴ τῆς Θεωρίας,	*TR. Felix senatus ob tuam spectaculam.*
Οσον ῥοφήσεις ζωμὸν ἡμερῶν τριῶν,	*Quantum vorabis iusculi per tres dies?*
Οσας δὲ κατέδῃ χόλικας ἑφθὰς καὶ κρέα;	*Quàm cocta mandes ilia, & carnes boum!*
Αλλ' ὦ φίλ' Ερμῆ, χαῖρε πολλά. Ερ. Καὶ σύ γε	*Sed iam valebis Herme amice. MER. Tu quoque*
Ω 'νθρωπε χαίρων ἄπιθι, καὶ μέμνησό μου.	*Mi homo facesse latus & meminens mei.*
Τρ. Ω Κάνθαρ', οἴκαδ' οἴκαδ' ἀποπετώμεθα.	G *TR. Nunc auolemus Canthare ocyus domum.*
Ερ. Οὐκ ἐνθάδ' ὦ ταῖ ἐστι. Τρ. Ποῖ γὰρ οἴχεται;	*MER. Frustra hicce quæris Cantharum. TRY. Nam quorsum ijt?*
Ερ. Υφ' ἅρματ' ἐλθὼν Ζηνὸς ἀστραπηφορεῖ.	*MER. Currum Iouis subiuit, & fulmen gerit.*
Τρ. Πόθεν οὖν ὁ τλήμων ἐνθάδ' ἕξει σιτία.	*TRY. Vnde ille suetam sumet infelix dapem?*

Ερ. Τὴν τῶ Γανυμήδους ἀμβροσίαν σιτήσετ᾽). A *MER. Sufficiet illi ambrosia Catamiti poti.*
Τρ. Πῶς δῆτ᾽ ἐγὼ καταβήσομαι; Ερ. Θάρρει, καλῶς. *TR. Sed qui pote vt discedam? MER. age audacter. potes*
Τηδὶ παρ᾽ αὐτὴν τὴν θεόν. Τρ. Δεῦρ᾽ ὦ κόραι, *Diuam hanc secutus proximè. TR. huc adeste vos*
Ἕπεσθον ἅμ᾽ ἐμοὶ θᾶττον, ὡς πολλοὶ πάνυ *Puerae, sequimini me statim: Pol plurimi*
Ποθοῦντες ὑμᾶς ἀναμένουσ᾽ ἐστυκότες. *Multum incitata vos manent cupidine.*

Σχόλια. Τὴν θεωρίαν] [illegible] ... Ὀπώραν δίδωσι τῷ γεωργῷ, τῇ δὲ βουλῇ τὴν Θεωρίαν ἀποκαθίστησιν. ἐδόκει γὰρ ἡ βουλὴ τῆς θεωρίας. Τῆς θεωρίας] ἡ γὰρ βουλὴ τῆς θεωρίας ἐξήρτηται. τινὲς δὲ στίζουσιν εἰς τὸ βουλή. καὶ συνάπτουσι τὸ εὖ τῆς θεωρίας οἷον ζωμὸν ῥοφήσεις, ὡς ψηφισαμένης τῆς βουλῆς θύσαι ἐπὶ τούτοις. Ἡμερῶν τριῶν.] ἐπὶ γὰρ ἡμέρας ἐψηφίσατο ἡ βουλὴ βοῦς θύειν. ἀφ᾽ ὧν καὶ ἔτερα ζῶα. Χόλικας.] τὰ τῶν βοῶν παχέα ἔντερα. ταῦτα γὰρ οὐχ ἱεροῦνται, ὡς τὸ ἄλλο σῶμα. τινὲς δὲ χόλικα φασιν εἶδος ἰχθύος. Ἀστραπηφορῶ.] ὁ στίχος ἐκ Βελλεροφόντου Εὐριπίδου, παρὰ τὸ ἀστραπῇ ὑπηρετεῖν. Τὴν τῆς Γανυμήδους ἀμβροσίαν] ἀντὶ τῆς τὴν κόπρον. ὅτι ἐπεὶ μόνος θνητὸς ἐν θεοῖς. τινὲς δὲ διὰ τὸ ἐν ἀρχῇ ῥηθῆναι αὐτῷ. ἑταίρου παιδὸς ἡταιρηκότος. ὁ δ᾽ ὅμως γὰρ καὶ ὁ Γανυμήδης, ἐρώμενος τοῦ Διός. Τηδὶ παρὰ τὴν θεόν.] ἀντὶ τοῦ παρὰ τὴν εἰρήνην. λέγουσι γὰρ ἐν τῷ οὐρανῷ μένειν καὶ ἐκεῖθεν ἐνεργεῖν, ὥσπερ καὶ τὸν πόλεμον. ὁ δ᾽ αὐτοῦ γὰρ αὐτὸν μιμεῖται ἐν τοῖς ἑξῆς. ὡς κατιλθόντες. παρὰ τὴν θεὸν οὖν τὴν Ἀθηνᾶν. ἄγαλμα γὰρ ἦν ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Ἀθηνᾶς. Δεῦρ᾽ ὦ κόραι] τῇ εἰρήνῃ καὶ τῇ Θεωρίᾳ καὶ τῇ Ὀπώρᾳ λέγει. Ἕπεσθον ἅμ᾽ ἐμοί.] καλοῦσι τοῦ οὐρανοῦ τὴν ἀπόκλισιν. κάτεισι γὰρ ἐπὶ τὴν ὀρχήστραν κλίμακι. ἐχόμενος δὲ τῆς εἰρήνης καταβαίνει ὁ φερόμενος ἐπὶ τὴν ὀρχήστραν. ἴσως δὲ καὶ χορὸς ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἀναγωγὴν τῆς εἰρήνης. Ἐστυκότες] ἔδει εἰπεῖν ἑστῶτες, τὸ δὲ ἐστυκότες ἐχρήσατο. διὰ τὴν Ὀπώραν καὶ τὴν Θεωρίαν, ὥσπερ διὰ τὸ γαμηθῆναι αὐτῇ, τὴν μὲν τῷ Τρυγαίῳ τὴν δὲ τῇ βουλῇ. πόρναι γάρ εἰσιν ἀμφότεραι.

CHR. Τῆς θεωρίας.] Conuenienter Theoriam Senatui applicat. Nam Senatus quos extra fines ad sacra, vel ad ludos solemnes, vel ad oracula mittebat oratores, θεωροὺς vocabant, nauim qua vehebant θεωρίδα. Sacrificium θεωρίαν, quod per tres dies continuos pro Pace fieri iusserat boum & aliorum animantium. Propterea dixit ἡμερῶν τριῶν. Sunt autem qui distinguant post βουλὴ, & intelligunt οἷον εὖ τῆς θεωρίας ζωμὸν, &c. ego malo μακαρία τῆς θεωρίας. Χόλικας.] Crassa sunt boum intestina quæ non sacrificantur cum reliquo corpore, quæ & χολάδες vel παρὰ τὴν χύσιν, vel quia secundùm naturam recipiunt τὸ χολῶδες τοῦ ἥπατος: F hàc enim confluit flaua bilis, vnde hepar χολαῖον dicitur. Sunt qui genus piscis χόλικα putent. Suidas ait χόλιξ fœminino genere ἔντερον esse, sed puto respicere ad Cholidas populum Leontidis tribus, vt ait Stephanus, vel qui Onomasticon Ethnicon scripsit, quo loco Diogenes Laertius (vel Laertiensis vt ipse ait) citatur lib. 2. φιλοσόφου ἱστορίας, vbi malim φιλοσόφων: tamen voce ἱστορίας etiam ait φιλοσόφου ἱστορίας. Sed & erratum memoriæ est in libri numero, nam apud Diogenem illud χολιδεύς, reperitur lib. 3. nisi aliter auctor ille Ethnicus distinguit Diogenis libros. Hoc erratum etiam deprehensum video ab eruditissimo iuuene Isacio Hortibono qui Notas diligentiæ & iudicij plenas edidit in Diogenem, non ita pridem ad me nuper Lutetia missas, dum has quisquilias mugiror: neque dubito quin ex bono illo Horto ali- quando flores & fructus grandiores exeant quos literatus orbis suauiter odoretur. Ita fauco studiosæ iuuentuti vt malignè laudare nesciam. Τῷ ἅρματ᾽] Versum hunc ex Bellerophonte Euripidis accommodat. Solens hoc facit non solùm ex hoc auctore, sed ex alijs quorū testimonia sæpè ludos facit. Veri autem simile est dictum illud ἀστραπηφορῶ de Aquila, qui, vt ait Claudianus, fulminis est heres & gerulus. Sed cùm Cantharus adeò potens fuerit vt oua aquilę deiecerit, quidni à Ioue in illius locum sufficiatur? Imò cùm sit κοπροφάγος conuenit magis Ganymedeo raptori. Dixit autem ἅρματα pro ἅρμα. Tamen fuit cùm putarem distinguendum ποῖ γὰρ, vt Mercurius οἴχοιτ᾽ ἐφ᾽ ἅρματ᾽ ἐλθὼν, vt sit ἅρματι. Ἀμβροσίαν] Voluit κόπρον. Sed maledicetissimus Comicus & Satyricus etiā deos aceto suo perfundit. Vult n. Ganymedis κόπρον esse Ioui ἀμβροσίαν, & sanè eò spectat quod initio dixit παιδὸς ἡταιρηκότος. Piget in flagitiorū interpretatione vlterius ingenium extēdere, imò tædet obēstq; magis. Τηδὶ παρ᾽ αὐτὴν] Legendū τηδί. Vult aūt Schol. τὴν θεὰν esse Mineruam cuius imago erat in theatro. Nō puto, nam Pallas potius ἡ κόρη vel παρθένος dicta. Et quid ni ipsam Pacē intelligamus? per quā & ascensus & descensus vbiq; liberi. sanè non temerè, vt opinor, inuenias τὴν θεὰν pro Minerua, nisi de ea præcesserit sermo. Solus Phœbus absolutè solis nomine ab antiquis indigitatus ὁ θεός, vnde Dei annus apud Censorinum. apud Homerū de Insula solis habes in Vlyss. θεοῦ τερπνὸν ὀδμὴν. Qua de re dubiū & hæsitantē doctiss. virū Lud. Carrionē ita cōfirmaui, vt nō dubitarit postea opinionem meā tāquā κυρίαν δόξαν admittere in librum secundū Emēdationū suarum. Cùm enim quis esset Dei annus me cōsuleret, non solùm ex Herodoto locos in testimonium citaui, sed vnico Euripidis versu quē Ennius verterat, dubitationem omnem sustuli, scriptóq; ad eum misso festinanter probaui. Non sum venditator ingenij virium: (quas in me quàm sint exiguæ infirmæque & sentio & nimis patefacio) sed profectò erudito illi viro tenebræ erāt in illo Cēsorini loco, neq; Deus ille ὁ τὸν ἐν ἄστροις οὐρανὸν ἔχων ὁδὸν, secūdo eum lumine afflauerat. Quòd si quis hæc non necessariò hîc scripta existimet, nō valdè contrà pertendam. sed tamen petam ab eo, vt vicissim existimet me non sine legitima causa impulsum vt chartæ huic committerem. Hoc tantū dicam, Ignorantiæ confessionem profitetur pauci admodum. Ego in hac professione familiam duco, neque confessionem vnquam si sapiam erubescā, potius ignorantiam. Ἐστυκότες] Facilè est ex scholiasta diuinare legendum ἑστηκότες, quod nos & iamdudum aduertimus, & præterea Cāterus monuit in suis Notis. Nam quia duas secum illas πόρνας adducit, τὸ στύειν (quod nomen nunquam indigitatum est in sacris Vestaliū quæ nupta verba nō amant) maximè hîc est proprium & conueniens. Tamen

Tamen propius Scholiastæ verba timanti, qui ait dicendum fuisse ἱςᾶτις, mihi videtur de industria propter expectatam & expetitam Pacem dictum ἱςακότις, nihilque muto, neque negauerim alludere Aristophanem ad illud flagitiosum. sed profecto etiam τὸ stare non est inobscœnum, & ruber ille hortorum Deus non temere in catalectis iocosis, vocatur stator libidinosus.

Bissetus. Χορεῦ κομμάτιον ςίχων ἀναπαιςικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν ε.

Χο. Ἀλλ' ἴθι χαίρων, ἡμεῖς ἢ τέως τάδε τὰ σκεύη παραδόντες,
Τοῖς ἀκολύθοις δῶμεν σώζειν, ὡς εἰώθασι μάλιςα,
Περὶ τὰς σκηνὰς πλεῖςοι κλέπται κυπτάζειν ϗ κακοποιεῖν.
Ἀλλὰ φύλαττέ σὺ ταῦτ' ἀνδρείως, ἡμεῖς δ' αὖ τοῖσι θεαταῖς,
Ην ἔχομεν ὁδὸν λόγων εἴπωμεν, χ' ὅσα τε νοῦς αὐτὸς ἔχει.

CH. *Pede fausto: At vos interibi adsecul\~is hæc tradite, rapta*
Ne pereant fortassis, nam permulti suenere frequentes
Celebrare istas clàm fures scenas damnis afficientes.
Ergo age fortiter hæc serua tu. Nos spectatoribus ipsis
Interim aperiemus iter verborum. & quicquid mens tegit alta.

Σχ. Ἀλλ' ἴθι χαίρων] ὁ χορὸς μέλλων ποιεῖν παράβασιν οὐ τελείαν, ἀλλὰ κομμάτιον μὲν ὄντι τῆ χορῶ. ὧν τετράμετρα καταληκτικὰ πέντε ἄρα μὲν ἐν ἐκθέσει περὶ ταύτας. ὅτι εἰσὶν ἀναπαιςικοὶ τελευταῖοι τροχαϊκοὶ καὶ κάτισι τοῖς ἄλλοις. ἄλλως. ἡ παράβασις αὕτη οὐκ ἔςι τελεία. τὸ γὰρ ἐπιρρήματος ϗ ἀντεπιρρήματος ἐςέρηται. ἔςι τοίνυν τὸ μὲν κομμάτιον ςίχων ἀναπαιςικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν ε. τὸ δὲ μακρὸν ὁμοίων ςίχων λγ. ἡ δ' ἔκθεσις δίκα διμέτρων πλὴν τοῦ τελευταίου καταληκτικοῦ. ἐπὶ πᾶσι παράγραφος.

Bis. τὰ παλαιὰ χίλια ἔτος ἐπανόρθωσεν. Ἀλλ' ἴθι χαίρων] ὁ χορὸς μέλλων ποιεῖν παράβασιν οὐ τελείαν, ἀλλὰ κομμάτιον μὲν ὄντι τῷ χορῷ. ὧν τετράμετρα ἀναπαιςικὰ καταληκτικὰ πέντε μὲν ἐν ἐκθέσει. παρὰ ἢ ταῦτα εἰσὶν ἀναπαιςικοὶ τελευταῖοι καταληκτικοὶ, καὶ κάτισι τοῖς ἄλλοις. ἄλλως. ἡ παράβασις αὕτη οὐκ ἔςι τελεία. τὸ γὰρ ἐπιρρήματος ϗ ἀντεπιρρήματος ἐςέρηται. ἔςι τοίνυν τὸ μὲν κομμάτιον ςίχων ἀναπαιςικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν ε. τὸ ἢ μακρὸν ὁμοίων ςίχων λ. ἡ ἢ ἔκθεσις ις. διμέτρων ἀκαταλήκτων, πλὴν τοῦ ς. ϗ τοῦ τελευταίου καταληκτικῶν ὄντων. ἐπὶ πᾶσι παράγραφος.

CH. Ἀλλ' ἴθι χαίρων] Sequuntur Anapæstici Tetrametri Catalectici quinque. Quod metrum Aristophanicum vt vocaretur obtinuit iamdudum, quia plurimus eo vsus Aristophanes. Etsi ante eũ & Cratinus & Epicharmus atque adeò Aristoxenus vsi, imò etiam Teleclides & Pherecrates teste Athenæo lib. 4. Non est autem hæc Parabasis, sed potius commatiõ, nam in Parabasi τελείᾳ, vt mox sequitur, Epirrhema & Antepirrhema inseritur. Cæterùm lego ὑμεῖς, non ὑμεῖς. Ὁδὸν λόγων] Hic versus vltimus ex quinque illis qui Commatium faciunt, non videtur constare suis numeris, legendum fortasse νοῦς ἔχει αὐτός. Neque verò λόγων, qui est Iambus, turbare debet: Nam magister Hephæstion testatur apud Tragicos & Comicos iambũ inter Anapæstos locum habere.

Σχόλια. Τὰ σκεύη] τὰς ἀμὰς τὰ ξένια. γυμνὸν γὰρ ποιοῦσιν οἱ κωμικοὶ τὸν χορὸν ἵνα ὀρχῆται. Κυπτάζειν] ὑφορμαίως διαλείπειν ϗ κρύπτεσθαι.

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ.

Χρῆν μὲν τύπτειν τοὺς ῥαβδούχους, εἴ τις κωμῳδοποιητὴς,
Αὐτὸν ἐπῄνει πρὸς τὸ θέατρον παραβὰς ἐν τοῖς ἀναπαίςοις,
Εἰ δ' οὖν εἰκός τινα τιμῆσαι, θύγατερ Διὸς, ὅςτις ἄριςος

PARABASIS, *vel Excursio.*

Dignus certè est quem cædant lictores Comœdopoëta
Ante theatrum qui se Anapæstis solitus diuertere laudat.
Quòd si quisquam meruit laudem, ô Ioue nata patrima virago,

Σχ. Χρῆν μὲν τύπτειν.] νῦν παραβάσει κέχρηται ὁ χορὸς, μηδὲν περὶ τῆς προκειμένης λέγων ἢ τῆ ποιητὴν ἐπαινῶν. παράβασιν ἢ τὸ τοιοῦτο εἶπον, ἀπὸ τοῦ παραβαίνειν τὸν χορὸν ἀπὸ τῆς ὑποκειμένης ςάσεως εἰς τὴν καταντικρὺ τοῦ θεάτρου ὄψιν, ὁπότε ἐβούλετο ὁ ποιητὴς διαλεχθῆναί τι ἔξω τῆς ὑποθέσεως, ἄνευ τῶν ὑποκειτῶν πρὸς τὸ θέατρον διὰ τοῦ χοροῦ ἐςρέφετο δὲ ὁ χορὸς ϗ ἐγίνοντο ςίχοι δ. εἶτα διελθόντες τὴν καλουμένην παράβασιν, ἐςρέφοντο πάλιν εἰς τὴν προτέραν ςάσιν. δῆλον ἢ αὐτοὶ ποιοῦσιν οἱ ποιηταὶ, τὸ ςρέφεσθαι σημαίνοντες καὶ τὸ παραβαίνειν. Πλάτων ἐν τῷ Παιδαρίῳ. εἰ μὴ μὴ λίαν ἄνδρες λύμην κακὴν τοιαύτην ςρέψαι δεῦρο, οὐκ ἂν παρέβην εἰς λέξιν τοιάνδ' ἐπῶν. ἀμφω σημαίνας, καὶ τὸ ςρέφεσθαι καὶ τὸ παραβαίνειν. Κρατῖνος δὲ, ἐν τῇ Πυλαίᾳ φησὶν, ὅτι ἐξ ἐπὶ ζυγὰ τοῦ χοροῦ. ὁ δὲ νοῦς. ἐχρῆν μὲν εἴτις κωμῳδοποιητὴς ἑαυτὸν ἐπῄνει παραβὰς, χρωμένους, τοὺς ῥαβδούχους ἐκείνους τύπτειν αὐτὸν, ὡς ἀπρεπές τι μεγαλαυχούμενον. εἰ δὲ ἄρα που ἐςὶν ὦ μοῦσα ἐμοῦ ἐπαινεῖσθαι τινά φησιν, ὁ διδάσκαλος ἡμῶν, τουτέςιν ὁ Ἀριςοφάνης ἄξιος ἐςὶ πολλῆς τιμῆς. ὅτι Ἀριςοφάνης, ἄριςος γέγονε. ἦσαν δὲ ἐπὶ τῆς θυμέλης ῥαβδοφόροι τινὲς, οἱ τῆς εὐκοσμίας ἐμέλοντο τῶν θεατῶν. ἡ ῥαβδούχους εἶπε τοὺς κριτὰς τοῦ ἀγῶνος. οὓς ὁ ποιητὴς αἰσυμνήτας φησί.

CHR. Χρὴ μὲν.] Nunc incipit Parabasis quę Excursio vel Digressio, etiam Epirrhema, qua vti solebant Comœdi, & in qua mouetur chorus è suo loco, & ad populum conuersus, aut ex sua aut poetæ persona dicit aliquid de se, de suis studiis, de furtis ineptiisve aliorum poetarum. Eius partes septem constituit Princeps non solùm Veronensium, sed omnium Criticorum, quorum interest vacare Musis, Iulius Cæsar scaliger (neque enim huic Magistro habeo ne ex veteribus quidem quem opponam, & vno tantum minor Aristotele mihi videtur.) nempe Commation: Secunda pars Anapæstica, quia olim ex solis Anapæstis conficiebatur, post suppositis aliis pedibus nihilò seciùs nomen retinuit. Tertiam vocarunt μακρὸν, non propter tractum productionis, erat enim breuissima, sed quia vnico impetu sine respiratione absoluendum esset. Post eam erat Stropha cui Antistropha respondebat, huic Epodos succedebat aut Epirrhema, cui Antepirrhema respōdebat, quódque sedecim non amplius versibus constare lex fuit. Auxit numerum tamen Aristophanes. Quòd si non è scena, sed è choro vnus loquebatur vt hic, παρασκήνιον hoc dictum est, quia extra chori & propositum & numerum id fiebat, velut fecit Æschulus in Agamemnone. Aliquando Parabasis quartæ personæ attribuebatur, quod tunc παραχορήγημα dicebatur, propterea quod diuersum erat à materia scenica. Erat enim illa persona scenica. Sed ego id miror & cum illo maximo Heroë puto è choro παραχορήγημα, è scena παρασκήνιον esse, vt produnt ipsa nomina. Ῥαβδοῦχος.] Vel magistratus fuit similis Ædilibus vel Ædilium apparitoribus. scholiastes censet intelligendum de iudicibus certaminis quos Poeta αἰσυμνήτας vocat. Ego simpliciter de lictoribus accipio, qui operam dabant ne quid noui fieret inter Spectatores, vtque suo quisque sederet loco, quales Oceanum Martialis nominat. Vetus Glossarium virgarium vocat ῥαβδοῦχον, quia virgæ & Commotacula insignia lictorum qui magistratibus apparent. Sed eædem Glossæ habent ῥαβδοῦχος, rector procliue est emendare lictor. Sed quidni lictorem ab officio & regimine sic vocauerit, quia regerent turbantes. Ibi enim inuenias ἀρχιραβδοῦχον esse summum lictorem, id est Principem potius quàm primum, imò qui Proximus dictus. Sed de hoc genere qui post Lipsium (non solum vnicum Belgarum lumen, sed alterum litteratæ οἰκουμένης columen, & cum scaligero meo geminum) aliquid scribere volet, næ is faciet λυχνοκαΐαν ἐν μεσημβρίᾳ. Ita enim accuratè hanc rem tractauit ille in Electis suis, vt alienæ industriæ locum non reliquerit. Sic censeo, vel, vt dictum de Mutio, ambigebam. Πρὸς τὸ θέατρον.] Chori vicem fiebant παραβάσεις, in quibus aliorum poetarum dicta & scripta traducebantur sine maleficij crimine, aut pœnæ suspicione vt hic, vbi chorus à proposita materia diuertit, & stans ἀντιπροσώπως alloquitur spectatores. Ideò ait πρὸς τὸ θέατρον.

Σχόλια. Παραβὰς ἐν τοῖς ἀναπαίστοις] παρ' ὅσον παραβάσεσιν ἀνάπαιστον καλεῖ.

CH. Παραβὰς ἐν τοῖς ἀναπαίστοις.] Parabasim vocat Anapæstum. Quæ, vt dicebamus, erat quædam Anapæstica Parabasis quæ solis olim & meris constabat Anapæstis. Plato Comicus Strophen & Parabasin ita miscuit vt στροφόμενος loqueretur, & versio erat strophe, sermo Parabasis: vt patet ex his, εἰ μὲν μὴ λίαν ἄνδρες, ἐμὴν στρέψαι διάνοιαν ἂν παρέβην εἰς λέξιν τοιάνδ' ἐγώ. Θύγατερ Διός.] Vel Mineruam vel Musam innuit. Illud similius vero, quia Athenis.

Κωμῳδοδιδάσκαλος αὐθρώπων καὶ κλεινότατος γεγένηται,	*Interq; bonos cluet antistans comœdus iure magister*
Ἄξιός ἐστι φησὶ εὐλογίας μεγάλης ὁ διδάσκαλος ἡμῶν	*Hic sibi magnam deberi laudem noster iure poeta*
Πρῶτον μὲν γὰρ τοὺς ἀντιπάλους μόνος ἀνθρώπων κατέπαυσεν,	*Dixerit. Ac primum hominum solus potuit prohibere inimicos*
Ἐς τὰ ῥάκια σκώπτοντας ἀεὶ, καὶ τοῖς φθειρσὶ πολεμοῦντας,	*Vilia pannorum ridentes & pedibus bella mouentes,*
Τούς θ' Ἡρακλέας τοὺς μάττοντας, καὶ τοὺς πεινῶντας ἐκείνους,	*Atque voraces Herculeos semper nec minus esurientes,*
Τοὺς φεύγοντας κἀξαπατῶντας καὶ τυπτομένους ἐπίτηδες	*Tum fugientes & verberibus cæsos & decipientes*
Ἐξήλασ' ἀτιμώσας πρῶτος, καὶ τοὺς δούλους κατέλυσεν,	*Iste vituperans primus depulit, & serui vincula soluit*
Οὓς ἐξῆγον κλάοντας ἀεὶ καὶ τούτους οὕνεκα τουδὶ,	*Quos inducere semper amabant plorantes, atq; ob id vnum*

CHR. Διδάσκαλος] propriè dixit. Nam docere dictum de fabulis. Horat.

Vel qui docuere togatas.

Cic. Bruto, Liuius qui primus fabulā docuit. Vtūtur Athenæus & sudas. sic ab Isocrate orat. de Pace qui docēt Comœdias κωμῳδοδιδάσκαλοι dicūtur, ab Arist. qui Tragœdias, τραγῳδοδιδάσκαλοι. Plutarch. lib. de Musica διδασκάλους simpliciter dixit.

Σχόλια. Ἐς τὰ ῥάκια.] ὡς τοιαῦτα εἰσαγόντων τῶν ἄλλων ποιητῶν ῥακοφοροῦντας αἰτιᾶται. ἢ καὶ εἰς Εὔπολιν. Καὶ τοῖς φθειρσίν.] ἀντὶ τοῦ εὐτελεῖς καὶ ἀδόξους ἄνδρας. Τούς θ' Ἡρακλέας.] μάττειν τὸ τολλὰ ἐσθίειν. ἀπὸ τοῦ ματτομένης ζύμης. αἰνίττεται δὲ ταῦτα εἰς Εὐριπίδην, ὃς ἐποίησε τὸν Ἡρακλέα πεινῶντα. καὶ Διόνυσον δειλόν. καὶ Δία μοιχὸν καὶ δοῦλον κλαίοντα. τινὲς δέ φασιν εἰς Κρατῖνον αἰνίττεσθαι, ὡς τοιαῦτα ποιοῦντα δρα-

δράματα. ἐπεπόλαζε τότε ταῦτα τὰ λήμματα. καὶ αὐτὸς δὲ Ἀριστοφάνης ὡς γαστρίμαργον τὸν Ἡρακλέα κωμῳδεῖ καὶ ἐν Ὄρνισι. καὶ ἐν Αἰολοσίκωνι. καὶ ἐν τοῖς Σφηξὶ περὶ τούτων φησὶ, τό τε Ἡρακλέους καὶ τὸ δοῦλον. ἐπεπόλαζε γὰρ τότε ταῦτα. Ἡρακλῆς πεινῶν. καὶ Διόνυσος δειλός. καὶ μοιχὸς Ζεύς. ὥστε καὶ αὐτοὺς δοκεῖν ἄχθεσθαι. Κρατῖνος. ὑπὸ δὲ Ἡρακλέους πεινῶντας ἄγειν ταῦτα καὶ σιωπῶντος, οὐ βούλομαι ἐπὶ περὶ δὲ τὸ δοῦλον καὶ ἐν Βατράχοις φησίν.

CHRIST. τούς θ' Ἡρακλέας]. Hæc in Euripidem, vel vt alij, in Cratinum dicta existimant, qui tales dederunt fabulas in quibus Hercules famelicus & vorax inducitur, Bacchus timidus, Iuppiter mœchus & seruus. Herculem autem voracem vel in cunis fuisse etiam testatur Theocritus, qui ait illi pro cibo carnes elixas fuisse & panem Doricum qui ευδεσεφ satis fuisset. Itaque recte βουθοίνας dictus est potius à βοῦ particula αὐξητικῇ quàm quia boues ederet.

Ἵν᾽ ὁ σύνδουλος σκώψας αὐτοῦ τὰς πληγὰς εἶτ᾽ ἀνέροιτο.
Ὦ κακόδαιμον, τί τὸ δέρμ᾽ ἔπαθες; μῶν ὑστριχὶς εἰσέβαλέν σοι
Εἰς τὰς πλευρὰς πολλῇ στρατιᾷ, κἀδενδροτόμησε τὰ νῶτα;
Τοιαῦτ᾽ ἀφελὼν κακὰ, καὶ φόρτον, καὶ βωμολοχεύματ᾽ ἀγεννῆ
Ἐποίησε τέχνην μεγάλην ἡμῖν, κἀπύργωσ᾽ οἰκοδομήσας
Ἔπεσιν μεγάλοις καὶ διανοίαις, καὶ σκώμμασιν οὐκ ἀγοραίοις,
Οὐκ ἰδιώτας ἀνθρωπίσκους κωμῳδῶν, οὐδὲ γυναῖκας,
Ἀλλ᾽ Ἡρακλέους ὀργήν τιν᾽ ἔχων, τοῖσι μεγίστοις ἐπιχειρεῖ,
Διαβὰς βυρσῶν ὀσμὰς δεινὰς, κἀπειλὰς βορβοροθύμους.
Καὶ πρῶτον μὲν μάχομαι πάντων αὐτῷ τῷ καρχαρόδοντι
Οὗ δεινόταται μὲν ἀπ᾽ ὀφθαλμῶν Κύννης ἀκτῖνες ἔλαμπον,
Ἑκατὸν δὲ κύκλῳ κεφαλαὶ κολάκων οἰμωξομένων ἐλιχμῶντο
Περὶ τὴν κεφαλὴν, φωνὴν δ᾽ εἶχε χαράδρας ὄλεθρον τετοκυίας,
Φώκης δ᾽ ὀσμὴν, λαμίας ὄρχεις ἀπλύτους, πρωκτὸν δὲ καμήλου.
Τοιοῦτον ἰδὼν τέρας οὐ κατέδεισ᾽, ἀλλ᾽ ὑπὲρ ὑμῶν πολεμίζων,
Ἀντεῖχον ἀεὶ, καὶ τῶν ἄλλων νήσων, ὧν εἵνεκα νυνὶ
Ἀποδοῦναι τὴν χάριν εἰκὸς ὑμᾶς, καὶ μνήμονας εἶναι.
Καὶ γὰρ πρότερον πράξας κατὰ νοῦν, οὐχὶ παλαίστρας
Παῖδας ἐπείρων, ἀλλ᾽ ἀράμενος τὴν σκευὴν, εὐθὺς ἐχώρουν,

Vt conseruus ridens pragnates huic tumices, roget ista:
Miser heu, tua quid patitur pellis? num tibi duri populauit
Lori latera exercitus atrox, & tergi arbusta secauit?
Hæc ille ergo incommoda & ignobilia dicteria tollens
Magnam instituit nobis artem & fundatam sustulit altè
Sensibus & verbis magnidicis, pérque iocos non triuiales,
Non circa humiles miseros vel mulieres amat ille morari,
Sed gerit animos Herculis & virtute ferox maxima tentat,
Per graue olentes pelles cœnúmque minax vestigia ponens:
Ac primum ex omnibus ipsum certans prouocat Asperidentem
Cuius ab oculis truculentum acies meretricia fulsit,
Cui debita fletui adulatorum capitum turba casillans
Centena ambibat caput: illi duri torrentis erat vox,
Odor vt phocæ, illoti lamiæ colei, culúsque cameli.
Non timui istuc monstri intuitus, sed restiti & aspera moui
Pro vobis bella, aliísque locis vicinis, pro quibus æquum est
Vos nobis gratiam habere atque rependentes nunc meminisse
Si quidem ex animo cùm prius egi, pueros tentare palæstra
Non studui, sed scenica tollens actutum aulæa recessi,

Σχόλια. Ἵν᾽ ὁ σύνδουλος σκώψας.] ἀντὶ τοῦ, καὶ τοὺς τοὺς συνδούλους ἐξέφερον, κλαίοντας τούτου ἕνεκα, ἵνα ὁ σύνδουλος χλευάζων, ἀνέρηται αὐτόν. Ὑστριχίς.] ἡ ἐξ ὑείων τριχῶν μάστιξ. ἔστι δὲ καὶ ὑστριχὶς θηρίον τρίχας ἔχον ὑὸς, ἃς ἐν τῷ διώκεσθαι ἐξακοντίζει κατὰ τῶν διωκόντων. Εἰσέβαλεν.] ἀπὸ μεταφορᾶς λέγει τῶν εἰς πόλεις πορθουμένων, εἰσέβαλεν. καὶ ἔμεινεν ἐν τῇ τροπῇ. κυρίως γὰρ εἰσβαλεῖν ἐστὶ, τὸ πολεμίους τινὰς εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν. Βωμολοχεύματα.] τουτέστι βωμολόχα σκώμματα, ἤ ἐπὶ σκώπτοντας εὐτελεῖς τινας καὶ ἀσθενεῖς ἄνδρας.

Ἐποίησε τέχνην.] τοῦτο καὶ Φερεκράτης ἐποίησε τὸν Αἰσχύλον λέγοντα ἐν τοῖς Κραπατάλοις, ὅς τις αὐτοῖς παρέδωκε τέχνην μεγάλην, ἐξοικοδομήσας. Κἀπύργωσεν.] ὕψωσεν. ηὔξησεν, ἐμεγάλυνεν. ἠσφαλίσατο. καὶ τὸ ἐπὶ σεμνότερον τὰ ποιήματα ἤγαγεν. καὶ ἐν ἄλλοις περὶ αὐτοῦ φησίν. ἀλλ᾽ ὦ πρῶτος τῶν Ἑλλήνων πυργώσας ῥήματα σεμνά. Οὐκ ἀγοραίοις.] οὐ κατημαξευμένοις.

CHRIS. φόρτον καὶ βωμολοχεύματ᾽ ἀγεννῆ] Rectè addidit ἀγεννῆ, quia auctore Aristotele in Rhetoricis τῶν εἰδῶν τοῦ γέλωτος, ἄλλο μὲν ἁρμόττει τῷ

ἐλευθέρου, ἀλλὰ δὲ τοῦ βωμολόχου. Sunt autem propriè βωμολόχοι qui in sacrificiis aras frequentant (qualis postea Hierocles) & cum adulatione aliquid petunt & mendicant. Hesychius ἱεροσύλους vocat, quia insidiantur aris. Moschopulus definit qui ficto lusu vtuntur ad fraudem. Tales etiam dicuntur tibicines & diuini & ætuscatores, denique per tralationem εὔκολοι καὶ εὐτράπελοι ἄνθρωποι, καὶ πᾶν ὁτιοῦν ὑπομένοντες ἐπὶ κέρδει διὰ τοῦ παίζειν καὶ σκώπτειν. Rectè autem hic φόρτον addidit, & puto dictum, vt illud, *Pateris libamus & auro*, vt intelligas βωμολοχίαν φορτικήν. Est enim βωμολοχία, γένος κολακείας φορτικὸν καὶ γελωτοποιόν. Quamuis φόρτος apud hunc nostrum in Pluto sit χλεύη. Sane hic & Cratinum & Eupolidem irridet, eorúmque fabulas tanquam φορτικὰς traducit, vt dixit in Vespis, vbi & de Megarensibus σκῶμμα φορτικὸν dicit. Apud Sudam de Hermogene, φλαῦρα διαλέχθαι καὶ ὡς ἂν βωμολόχα, id est inepta & ridicula, φορτικὰ καὶ γελοῖα. Κἀπύργωσ' οἰκοδομήσας] Parabasi vtebantur Comici ad proprias laudes & in aliorum conuicia. Pherecrates in κραπατάλλοις de Æschylo iisdem ferè verbis dixit, nempe eum tradidisse, atque adeo ædificasse magnam artem. Sic verbum πυργῶσαι vsurpauit etiam Antipater (optimus me iudice Epigrammatum scriptor, & qui in Græca Anthologia palmam facilè feret.) Ait enim de Æschylo,

> Ὁ τραγικὸν φώνημα καὶ ὀφρυόεσσαν ἀοιδὴν
> Πυργώσας στιβαρῇ πρῶτος ἐν εὐεπίῃ.

Οὐκ ἀγοραίους.] Nati in triuiis & pænè forenses Horatius dixit. ἀγοραῖοι hic sunt viles & pauperes, dicti ab antiquis Latinis Canalicolæ, quòd consisterent ad canales fori.

Σχόλια. Ἀλλ' Ἡρακλέους ὀργήν.] ἐνδόξως πάλιν παρέλαβεν αὐτὸς τὸν Ἡρακλέα. λέγει γὰρ, ὡς κατὰ τοὺς ἄλλους ποιητὰς μετρίως τινὰς καὶ φαύλους λοιδορεῖν καὶ κωμῳδεῖν προσελόμην. ἀλλ' ὥσπερ Ἡρακλῆς τοὺς μεγάλους ἄθλους ὑπέστη, οὕτω κἀγὼ τοὺς μεγίστους καὶ μέγα δυναμένους παρ' ἡμῖν, κωμῳδεῖν εἱλόμην. Ἡρακλέα γὰρ μιμούμενος, ὡς ἐντελεῖς ἄνδρας κωμῳδεῖν ἐπεχείρησα. Διαβὰς βυρσῶν ὀσμάς.] ὥσπερεὶ ἔλεγε ποταμοὺς ἢ χαράδρας. διὰ δὲ τὸν Κλέωνα ταῦτα. εἰκὸς γὰρ ἦν αὐτὸν ἀπειλεῖν τῷ Ἀριστοφάνει διὰ τὰς ὕβρεις. τὸ βαρβαρόφωνον δὲ τοῦ Κλέωνος δηλοῖ. διὰ τοὺς βαρβαρισμούς. Παφλαγὼν γὰρ ἦν. τοῦ Ἡρακλέους δὲ μνημονεύσας, ἑξῆς τὸ, βυρσῶν ὀσμὴν ἐπήγαγεν. ἐπεὶ δοκεῖ ὁ Ἡρακλῆς τὴν Αὐγέου κόπρον ἐκκαθάρασθαι. Οὐ δεινούσας] Ἐρατοσθένης ἀγνοήσας γράφει κατὰ τὴν Κύνναν, κυνὸς χάρις. κυνὸς ὡς ἀκτῖνες ἐλάμποντο. Κύννα δὲ καὶ Σαλαβακχὼ πόρναι Ἀθήνησιν. ἀναιδεῖς αὐτοῦ καὶ τραχύτητα τῶν τρόπων δείκνυσι διὰ τῶν ὄψεων. ὡς καὶ Ὅμηρος. ὄσσε δὲ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην. τῆς δὲ Κύννης μέμνηται καὶ ἐν τοῖς Ἱππεῦσι λέγων. καὶ Κύνναν καὶ Σαλαβακχώ. ἀλλ' ὡς Κύννη ἑταίρα ἐστί. δῆλον δὲ, ὅτι καὶ ἀναιδὴς καὶ πόρνης ὀφθαλμοὺς εἶχεν. Ἑκατὸν δὲ κύκλῳ.] ὡσεὶ ἔλεγεν ὄφεων. εἰκὸς γὰρ πλῆθος κολάκων ἔχειν τὸν Κλέωνα. χαράδρα δὲ ἐστὶ διαίρεσις εἴτε διώρυξ πηλοῦ μεστή. ὄλεθρον δὲ ἔστιν οὐχ ὕδωρ ἔχουσα. δέον δὲ εἰπεῖν ἐλιχμῶντο, ἐλιχνῶντο εἶπε. διὰ τὸ λίχνον τῶν κολάκων. ἄλλως εἰκὸς γὰρ σύστημα τὸν Κλέωνα ἔχειν μισθῷ δωσάμενον. τῶν ὑποτρεχόντων αὐτῷ καὶ θεραπευόντων. ὁ δὲ εἶπεν, ὡσεὶ ἔλεγεν δρακόντων ἑκατὸν κεφαλαῖς αὐτὸν καταθαλπίζειν. καὶ τοῦτο πρὸς ἕνα τῶν Ἡρακλέους ἄθλων λαμβάνει. τὴν ἑκατοντακέφαλον ὕδραν. καὶ γὰρ Τυφῶνα αὐτὸν εἶπεν ἐν τοῖς Ἱππεῦσι. τοσαύταις δὲ ἐκεῖνος κεφαλαῖς ἐπλήρωτο, ἢ διὰ τοὺς αὐτοῦ κόλακας. Χαράδρας.] ἀντὶ τοῦ χειμάρρου ποταμοῦ. καθηγεῖσθαι δὲ ὑπὸ φαντασίας μετὰ τοῦ ῥεύματος. ἐπεὶ ἔστι δὲ τοῦτο. ἀλλ' ὄλεθρον. Φώκης δ' ὀσμήν.] θαλάσσιον ζῷον ἡ φώκη. Ὅμηρος φωκάων ἁλιοτρεφέων ὀλοώτατος ὀδμή.

Christ. Βυρσῶν ὀσμὰς δεινάς] Et de Hercule contra quàm alij loquantur & se fortissimo heroi & ἀλεξικάκῳ comparat. Nam velut ille magnos labores hausit, magnáque pericula obiuit, vt magna & illustria facinora ederet: Sic Aristophanes Cleonem & Lamachum, nihil eorum minis aut potentia deterritus exagitauit. In Cleonem verò inuehitur, cùm ait βυρσῶν ὀσμάς, quia ille βυρσοδέψης: & sic ad Augiæ inneta respicit. Βορβοροθύμους] Scholiastes videtur agnoscere βαρβαροθύμους, vt notetur Cleonis barbaries, erat enim Paphlagon: Sed non male de cœno intelligemus, vt mentem Cleonis cœnosam fuisse credamus, præsertim cùm postea subiiciat χαράδρας. Καὶ πρῶτον] Sequentes versus etiam habes in Parabasi Vesparum. Καρχαρόδοντι] Quasi Hercules Cerbero. Canem autem Cleonem vocat ab impudentia, & ex oculorum aspectu, vt apud Poetam κυνώπης, vel κυνὸς ὄμματ' ἔχων. Quod autem ait μάχομαι, dixit alibi in Vespis ξυστὰς tralatiuè à lucta. Κύννης] Cynna & Salabaccho scorta fuerunt Athenis. De Cynna suprà in Equitibus meminit. Tamen Eratosthenes legebat hic non κύννης, sed κυνὸς ὡς vt Canem semper appellet, alij πυρός. Duplicem autem impudentiam Cleoni tribuit & caninam & meretriciam, vt dictum olim de impudente, non κόρας in oculis, sed πόρνας habere. In Scholiis in Vespas mendum est cùm ait Eratosthenem pro κύννης legisse κοινᾶς, legendum illic κυνός. Ἑκατὸν δὲ κύκλῳ] Hydra bellua centiceps Herculis fuit labos. Sed detorsit δράκοντας ad κόλακας quibus stipatus erat Cleō, quem Typhonem in Equitibus vocauit. Quod autem legitur ἐλιχνῶντο in Vespis habes ἐλιχμῶντο, vtrúmque conuenit, nam & vorant & lambunt. Tamen ἐλιχνῶντο agnoscere videtur Hesychius. Χαράδρας] Præcipitium innuit, cùm ait ὄλεθρον quamuis pro πηλὸν dixerit, nam torrentes secum, vt ait Callimachus trahunt πολλὸν συρφετόν. Sed vocem irridet sonoram & fractam quæ καχλάσματα, id est cachinnos imitabatur. Tamen interpres Vesparum de asperis moribus & inæquali vita intellexit. Sed ad vocem referendum esse ausim probare vel ex Pherecrate, qui in ἀπλήσμοσι vel θαλάσσῃ dixit, ἂν δ' ἀποχωρῶ οἴμοι τάλας, φησί, χαράδρα κατελήλυθεν, præceps, puto, responsum innuens. Φώκης δ' ὀσμήν] Etiam graueolentiam illi exprobrat & tetrum odorem, tam fortassis à libidine quàm arte βυρσοδεψικῇ. Tetrum verò odorem esse Phocæ siue vituli marini etiam Homerus testatur qui dixit φωκάων ὀλοώτατος ὀδμή. & alibi πικρὰν ὀδμὴν ipsas ἀποπνεῖν dixit.

Σχόλια. Λαμίας ὄρχεις.] δραστικοὶ γὰρ οἱ ὄρχεις. Δίδυμος δὲ, εἰδωλοποιεῖ τινας ὄρχεις Λαμίας. θῆλυ γὰρ ἀντίθεται. Λάμος ἡ πόλις τῶν Λαιστρυγόνων. λέγεται ἡ Λαμία Βήλου καὶ Λιβύης θυγάτηρ. ταύτης ἐρασθῆναι τὸν Δία φασί, μεταγαγεῖν δὲ αὐτὴν ἀπὸ Λιβύης εἰς Ἰταλίαν, ἀφ' ἧς καὶ πόλις ἐν Ἰταλίᾳ Λαμία προσαγορεύεται. ἔνθεν αὐτῇ συνεῖναι τὸν Δία, ἐπεὶ ἔλαβε τὴν Ἥραν. ὅτι ζηλοτυποῦσα τὴν Λαμίαν, τὰ γινόμενα αὐτῆς τέκνα ἀνῄρει. ἡ δὲ ἀποθανόντων αὐτῆς τῶν παιδίων βαρυθυμοῦσα, τὰ τῶν ἄλλων παιδία διὰ φθόνον ὑπεξελίπουσα ἀνῄρει,

ἀνθρώπων. διὰ τοῦτο καὶ τὰς τίτθας ἐκφοβούσας τὰ βρέφη καλεῖν ἐπ' αὐτοῖς τὴν Λαμίαν. μυθεύεται δὲ ὡς ἄυπνος αὕτη διατελεῖ βουλήσει Ἥρας, ἵνα καὶ ἡμέρας καὶ νύκτας ἐν τῷ πένθει ᾖ, ἕως οὗ αὐτὴν ἐλεήσας ὁ Ζεύς, ἀφαιρετοὺς αὐτῆς καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐποίησεν, ὅπως ἐν αὐτῇ ᾖ ἐξαιρεῖσθαι καὶ πάλιν θεῖναι. λέγεται δὲ ἐπιτυχεῖν παρὰ Διός, καὶ τὸ μεταμορφοῦσθαι εἰς ὅ,τι ἂν βούληται. ἀλλόκοτον δέ τι τέρας ὑποστήσασθαι βούλεται τὸν Κλέωνα. τὴν γὰρ Λαμίαν φησὶν ἄρρενα εἶναι ζῶον καὶ δύσοσμον καὶ ἀνήμερον. ἐπαρτηθεὶς δὲ τούτοις αὐτὸν εἰκάσαι μόνοις προσέθηκεν ἄπλυτον, ἵνα μᾶλλον αὐξήσῃ τὴν περὶ τὸν Κλέωνα δυσοσμίαν. Τοιοῦτον ἰδὼν τέρας] εἰρηκὼς τῶν σκωμμάτων αὐτῷ τὸ κατ' εἶδος, ἔσκωψεν αὐτὸν πάλιν ἐπὶ τὸ γενικὸν ἀναδραμών. δι' οὗ τέρας αὐτὸν καλεῖ μείζονα δόξαν τῶν προειρημένων, καθολικὴν ἔχειν τοῖς ἀκηκοόσι περὶ αὐτοῦ. Παῖδας ἐπείρων.] ὡς τῶν ἄλλων ἐξιόντων καὶ δεομένων καὶ νέων καὶ τῶν παίδων, εἰς τὸ σπουδάζειν αὐτούς, ἵνα νικήσωσιν. εἰώθασι δὲ καὶ παιδεραστεῖν ἀβρυνόμενοι τῇ νίκῃ. αἰνίττεται δὲ εἰς Εὔπολιν καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ὡς παίδων ἐρῶντας καὶ παλαίστρας περιερχομένους.

CHRIST. Λαμίας ὄρχεις ἀπλύτους] Lamiā belluam perhibent olentem & feram, sic dictam à granditate gutturis λαιμίαν & λαμίαν. In eam transformata fertur formosa femina Lamia Beli & Libyæ filia quæ è Libya in Italiam venit, vbi vrbs Lamia inde dicta. Eam, vt ait Duris in secūdo historiæ Libycæ, compressit Iuppiter. Iuno zelotypa partum necauit, vnde illa præ dolore necati partus ex formosissima deformis facta est, & Iunonis exemplo aliarum infanticida existimatur: vnde nutriculæ quæ terrorem infantibus incutere solent, de Lamia interminantur. Lamiam autem illam fabulantur volente Iunone assiduò vigilasse, & noctes diésque in dolore fuisse, donec miseratus Iuppiter exemptiles illi oculos fecit, quos assumeret & poneret cùm vellet. Qua de re elegans opusculum extat Politiani viri suo seculo incomparabilis. Hic verò notandum, finxisse Aristophanem quod non est. Nam cùm Lamia femina sit, ei tamen ὄρχεις tribuit, & vt Cleonis spurcitiem arguat, ἀπλύτους, id est vt ait Plautus, illutibili odore. Cæterùm fuit Lamia olim etiam Atticum scortum, cuius dictum Ælianus memorat, Græcos Leones, Ephesi esse Vulpes, vt infrà dicemus. Καμήλου] Salacem Camelum & θερμόπρωκτον existimant. Corrigendus autem obiter Sudas voce πρωκτὸς, vbi καμήλου legendum non καμίνου. Aliud est κάμιλος, nempe παχὺ σχοινίον, vt puto in καμηλαύκιον Sudæ vel σκεύη γεῖον inde dictū, nisi ἀπὸ τοῦ καῦμα ἐλαύνειν, vel κάματον potius. Nā est πιλίδιον. Ἀποδοῦναι] Hic versus cum sequenti non videtur integer. Nam pede curtus est. Sequens, syllaba tantum. Qui verò sequuntur in vnum iungi debent, nam decem sequentes, qui faciunt ἔκθεσιν, Dimetri sunt. Sed quia Scholiastes hoc longum Commation siue Parabasin 33. versibus Tetrametris Catalect. constare dixit, aut error est in numero, aut duo desiderantur. Παῖδας ἐπείρων] Nihil hic Comicus maledicentiæ & insectationis poëtarum reliqui facit. Nam ecce Eupolin & alios poëtas insimulat παιδεραστείας: πειρᾶν verbum proprium libidinosis, qui quauis via expugnare tentant pudicitiam. Apud Lucianum Iuppiter de Ixione Iunonē precāte, ait μὴ πειρᾶν

Παῦρ' ἀνιάσας, πόλλ' εὐφράνας,	*Pauca nocens & multa oblectans*
Πάντα παρασχὼν τὰ δέοντα.	*Exhibui cuncta decenter:*
Πρὸς ταῦτα χρεὼν εἶναι μετ' ἐμοῦ,	*Hæc ita cùm sint decet æquanimos*
Καὶ τοὺς ἄνδρας καὶ τοὺς παῖδας,	*Hic mihi adesse viros & pueros:*
Καὶ τοῖς φαλακροῖσι παραινοῦμεν	*Quin & caluis de victoria*
Ξυσπουδάζειν περὶ τῆς νίκης.	*Moneo vt nobis æque studeant:*
Πᾶς γάρ τις ἐρεῖ νικῶντος ἐμοῦ	*Nam per mensas & conuiuia*
Κἀπὶ τραπέζῃ καὶ ξυμποσίοις,	*Dicetur, si victor clueo,*
Φέρε τῷ φαλακρῷ, δὸς τῷ φαλακρῷ	*Age da caluo, fer huic caluo*
Τῶν τρωγαλίων, καὶ μὴ ἀφαίρει	*Hæc bellaria, néve poëtam*
Γενναιοτάτου τῶν ποιητῶν	*Generose bonum quid defrudes,*
Ἀνδρὸς τὸ μέτωπον ἔχοντος.	*Frontem egregium virum habentem.*

Σχόλια. Παῦρ' ἀνιάσας.] ὡς τῶν νικώντων ταῦτα ποιούντων καὶ εἰς ὕβριν ἐξελκομένων. ὀλίγα κωμῳδήσας ἢ οὐδὲν λυπήσας. ὁμοίως τῷ, ἢ ὀλίγον οἱ παῖδα ἐοικότα γείνατο Τυδεύς. Πρὸς ταῦτα χρεών.] διὰ ταῦτα ὑμᾶς ἀξιῶ συλλαμβάνεσθαι, ἢ δι' αὐτὰ τὰ δίκαια. Καὶ τοῖς φαλακροῖσι.] τοῦτο εἰς ἑαυτόν. φαλακρὸς γὰρ ἦν ὁ Ἀριστοφάνης. τρωγαλίων δὲ τῶν τραγημάτων. οὕτως οἱ παλαιοί. Καὶ μὴ ἀφαίρει γενναιοτάτου] μηδὲν ἀφαίρει τῶν προκειμένων, ἀλλὰ πάντα παράθες. τὸ δὲ σχῆμα, ἀττικόν ἐστι, γενικὴν εἰπεῖν ἀντὶ αἰτιατικῆς. ὡς νῦν εἶπε τῶν τρωγαλίων, ἀντὶ τοῦ τὰ τρωγάλια.

CHRIST. Πρὸς ταῦτα] Hæc velut est peroratio. Sanè enim Parabases istæ sunt tanquam δημηγορίαι scenicæ. Καὶ τοῖς φαλακροῖσι] Quod Satyrici solent hoc facit Aristophanes (quid enim aliud istæ fabulæ quàm Satyræ?) vt quò liberius alios insectentur, sibi ipsis non parcant. Fuit enim reuera caluus Aristophanes: quod testatur Plutarchus cap. 1. lib 2. Sympos. διὸ καὶ τῶν κωμικῶν ἔνιοι τὴν πικρίαν ἀφαιρεῖν δοκοῦσι τῷ σκώπτειν ἑαυτούς, ὡς Ἀριστοφάνης εἰς τὴν φαλακρότητα καὶ τὴν ἄγαν οἴνου δίψαν. Sed fortassis hæc spectant Eupolidem: nam in Scholiis quæ sunt ad Equites, habes, ἄγε, φησὶν Εὔπολις, ξυμποίησον τῷ φαλακρῷ. Nomen calui, olim videtur pauperem & miserum designasse. Nam Myconios qui caluitij morbo laborabant, pauperes fuisse testatur Athenæus, & inuocatos ad conuiuia venire solitos, ita vt Myconij dicti fuerint vulgò omnes ἄκλητοι, de quibus Stephanus & Donatus ad Terentium, vbi laudatur illud Lucilij, *Myconi omnis calua iuuentus.* Hesychius, μυκώνιοι ἐπὶ γλισχρότητι διεβέβλητο, lego διεβέβληντο. Neque verò per caluos, pauperes solùm innuebātur, sed etiam stulti & fatui, vnde illud μωρὸν ὁρᾷς φαλακρόν. Synesius in encomio caluitij per ὑποκορισμὸν vocari eos σιλλαια dixit quod traduci po-

test ad stultitiam: Tamen quia luna dicta à splendore & luce, & calui ea parte videntur splendere, propterea σεληναῖα dicti, & ab ipsa luna amari dicuntur, vel quod in orbe lunæ omnia contraria huic orbi sunt, & caluities illic tã familiaris quàm hîc cæsaries. Κἀπὶ τραπέζῃ] In conuiuiis sæpè in caluos dicta iocularia iaciebantur. Petronius in Satyrico. Cùm Eumolpus & ipse vino solutus dicta velut in caluos stigmosósque iaculari. Quamuis illic putem stigmosos vocari qui nęuos habẽt, & caluos qui rati: nam apud poëtas præsertim hęc promiscuè vsurpantur. Τρωγαλίων] Bellaria sic vocantur ab edendo quæ & τραγήματα ab eadem origine τρώγω, nam inde τράγος quia rodere solet, vt dicitur, *Rode caper vitem*: etsi differre putat Athenæus lib. 14. vbi τραγημάτων multa nomina: Nam ἐπιδορπίσματα, & μεταδόρπια, & ἐπιφορήματα & ἐπιτραπεζώματα & δευτέρας τραπέζας vocat, imò & ἐπαίκλεια (sic enim corrigo Athenæum vbi legitur ἐπίκλεια. sanè enim αἶκλον, conuiuium) quãuis doctiss. Dalechampius ἐπαΐκλεια legat, nescio vnde id verbi explicatus. Nam Hesychius variat qui cum αἶκλον conuiuium esse dixerit, postea ait ἀναίκλεια ἄδειπνα, nisi mendum est & legendum ἀναίκλεια. idem Athenæus libr. 4. κοπίδα ait fuisse apud Laconas cœnam εὐτελῆ & propriè vt αἶκλον ex Eupolide in εἵλωσι. Possint etiam vocari ἐπιδαῖτρα quæ placentas designant.

Ὠδὴ, καὶ στροφὴ κώλων κβ.

Χο. Μοῦσα, σὺ μὲν πολέμους
Ἀπωσαμένη μετ' ἐμοῦ
Τοῦ φίλου χόρευσον,
Κλείουσα θεῶν τε γάμους,
Ἀνδρῶν τε δαῖτας,
Καὶ θαλίας μακάρων.
Σοὶ γὰρ τάδ' ἐξ ἀρχῆς μέλει,
Ἢν δέ σε Καρκίνος ἐλθὼν,
Ἀντιβολῇ μετὰ τῶν παίδων χορεῦσαι,
Μήθ' ὑπακούσῃς, μήτ' ἔλθῃς συνέριθος αὐτοῖς,
Ἀλλὰ νόμιζε πάντας
Ὄρτυγας οἰκογενεῖς,
Γυλιαύχενας ὀρχηστὰς
Νανοφυεῖς, σφυράδων
Ἀποκνίσματα,
Μηχανοδίφας.
Καὶ γὰρ ἔφασχ' ὁ πατὴρ
Ὁ παρ' ἐλπίδας
Εἶχε τὸ δρᾶμα, γαλῆν
Τῆς ἑσπέρας ἀπάγξαι.

C. Ch. *Musa age bella quidem*
Repelle odiosa, choros
Mecum agens decentes
Diuûm cane connubia, &
Cœnas virorum
Atque epulas superûm:
Nempe ista curas primitus:
Sin venit huc quoque Cancer
Cum puerísque voces te has
D *Ad choreas*
Abnueas audire aut
Suppetias dare illis:
Quia genus hocce vernas
Ortygas esse puta
Saltos breuicernicos
Nanigenas, similes
Capristrundius,
Machinicrepas.
E *Nam pater ipsius ait*
Sibi fabulam
Vespere mirificam
A fele strangulatam.

Σχόλια. Μοῦσα σὺ μὲν πολέμους.] τὸ χορὸς τὴν ἀλλαγὴν τοῦ μέτρου. αὕτη δὲ πλοκὴ ἐστὶ καὶ ἔλαθεν. σφόδρα δὲ γλαφυρὸν εἴρηται. καὶ ἔστι στιχόρειον. Μοῦσα σὺ μὲν] ἡ ᾠδὴ αὕτη καὶ στροφὴ κώλων ἐστὶ κβ. τοσούτων δὲ καὶ ἡ ἀντῳδὴ καὶ ἀντιστροφή. οὐ γὰρ διήρηνται, ἀλλ' ἐχόμεναι εἰσὶν ἀλλήλων. ἐπεὶ οὐ κεῖται μεταξὺ τὸ ἐπίρρημα. τὰ μὲν οὖν α ϛ ιδ ιϛ ιθ καὶ δακτυλικὰ πενθημιμερῆ. τὰ δὲ β δ. προσοδιακὰ δίμετρα ἀκατάληκτα ἐκ παίωνος β καὶ χοριάμβου. τὸ δὲ γ τροχαϊκὸν ἰθυφαλλικόν. τὸ ε ἰαμβικὸν πενθημιμερές. τὸ δὲ ζ ἀκατάληκτον δίμετρον. τὰ η θ ιε δακτυλικὰ τρίμετρα. τὸ ι τροχαϊκὴ βάσις. τὰ ιβ ιγ χοριαμβικὰ εἰς βακχεῖον περαιούμενα δίμετρα. τὸ ια ἀναπαιστικὸν δίμετρον βραχυκατάληκτον. τὰ ιζ κ ἀναπαιστικαὶ βάσεις. τὸ ιη δακτυλικὸν δίμετρον. τὸ τελευταῖον ἰαμβικὸν ἑφθημιμερές. ἐπὶ τῷ τέλει τῆς μὲν στροφῆς παράγραφος. τῆς δ' ἀντιστροφῆς, κορωνίς. Κλείουσα θεῶν τε γάμους.] ὅτι σύνηθες ἦν τοῖς παλαιοῖς, ᾄδειν θεῶν τε καὶ ἡρώων γάμους. σημειοῦται δὲ ταῦτα ὁ μόχθος πρὸς τοὺς ἀθετοῦντας τὴν ἐν Ὀδυσσείᾳ Ἄρεος καὶ Ἀφροδίτης μοιχείαν. Ἢν δέ σε Καρκίνος] Καρκίνος τραγῳδίας ποιητὴς. ὃς εἶχε τρεῖς ποιητὰς τινὰς παῖδας. ἐν δὲ τῇ ἀντιγραφῇ παροξύτονον εὗρον τὸ Καρκίνος ἴσως οὖν συνίστησιν αὐτὸ, ὡς καὶ Ἄρατος. παῖδες δὲ Καρκίνου τρεῖς, Ξενοκλῆς. Ξενότιμος. Ξέναρχος. τραγικοὶ δὲ οὗτοι χορευταί, οἵ τινες διὰ τὴν σμικρότητα τῶν σωμάτων ὄρτυγες ἐκαλοῦντο. Ὄρτυγας οἰκογενεῖς] ἴσον ὄρνιθας οἰκογενεῖς εἰπεῖν, ὄρτυγας εἶπε. πρᾶγμα τῆς φύσεως ἀλλότριον, πλὴν εἰμὴ ὡς μαχίμους διαβάλλοι τοὺς παῖδας τοῦ Καρκίνου. φιλοπολεμικὴ γὰρ τῶν ἀρρένων ὀρτύγων ἡ φύσις. οἰκογενεῖς δὲ, ἀντὶ τῆς ἡμέρας ἐν οἴκῳ τεθραμμένους. προσείρηται δὲ διὰ τῆς Καρκίνου γῆς, ὅτι μικροί. ἀεὶ μὲν τοι τὸ ὄρτυγας ἐκτείνεται. νῦν δὲ διὰ τὸ μέτρον συνέσταλται. Γυλιαύχενας.] αὐχένας ἔχοντας. ὥσπερ ὁ γύλιος. ὡς μικροὺς δὲ καὶ γογγυλοειδεῖς σκώπτει. ἐχόρευον δὲ οὗτοι τῷ πατρί. ἄλλως. μακροτραχήλους. γύλιος γὰρ πλέγμα ἐστὶ στρατιωτικὸν ἐπίμηκες. τουτέστιν εἰς ὀξὺ λῆγον. κολοβοῖν οὖν εἰκὸς ἦν τὸ ὅλον σῶμα, καὶ μόνον τὸν τράχηλον μακρόν. ἄλλως. γύλιος πλεκτόν τι σκεῦος στρατιωτικὸν στενόστομον. ἐν ᾧ τὰ σιτία ἐμβάλλουσι. διαβάλλει δὲ αὐτοὺς ὡς λεπτοὺς καὶ λεπτοὺς, καὶ μακροὺς τραχήλους ἔχοντας. ἐν τοῖς ἐπιφερομένοις δὲ ἐξηγεῖ-

ἢ ἑξῆς ἥπτεται. ὅτι εἶδε τὸ γυλιαύχενας. ὀρχηστὰς ἢ. ἐπεί φησι γὰρ αὐτοὺς ὁ πατὴρ ἐν τοῖς δράμασιν ὀρχουμένους. Ναννοφυεῖς.] νάννοι γὰρ λέγονται οἱ κολοβοὶ τῶν ἀνθρώπων· οἱ δὲ κολοβοὶ τῶν ἵππων, γύννοι λέγονται. Σφυράδων ἀποκνίσματα] ταπεινοὺς, καὶ μικρούς. ὡς τὰς σφυράδας. σφυρὰς δὲ εἰσι, τὰ τῶν αἰγῶν καὶ προβάτων ἀποπατήματα. εὐτελίζει. σφυράδων πολλῶν ἀναμίξει. ἢ ὁ σφυρὰς κυάμου ἔχει τὸ μέγεθος. ταύταις οὖν ἀπεικάζει αὐτούς. μᾶλλον δὲ οὐδὲ ταύταις. ἀλλὰ τοῖς ἀποκνίσμασιν αὐτῶν καὶ ἀποτμήμασιν. εὐτελίζει οὖν αὐτοὺς διὰ τὸ βραχύ. ἢ γὰρ τῶν μικρῶν μικρὰ, οὐδὲ ἐν εἶναι.

CHRIST. Μοῦσα σὺ μέν.] In hac oda sunt Stropha & Antistropha, in vtraque versus 22. Sed priores versus sex vtriusque sunt ex Stesichori Orestea πλοκῇ. Quæ vltra sunt, in Tragicos poetas scribuntur, puta Carcinum eiúsque filium, Melánthium & Morsimum. Ferunt autem primum Stesichorum instituisse chorum ad citharæ cantum. Vnde illud ipsi nomen, cùm antea vocaretur Tisias. Cæterùm Orestea Stesichori ex Xantho μελοποιῷ videtur sumpta, si credimus Athenæo, lib. 12. Scripserat autem, vt aiunt, Helenę vituperium, vnde oculis captus est, posteà visum recuperauit cùm cecinisset Palinodiam, ex qua idem auctor Athenæus versus aliquot laudat lib. 3. & 10. Θεῶν τε γάμους.] Vt Martis & Veneris, quorum coniugium vel adulterium potius in Vlyssea, sunt qui Homeri esse negent. Καρκίνος] Tragicus fuit poëta cuius filij tres, Xenocles, Xenotimus & Xenarchus, viles personæ & ludij Tragici, qui propter staturæ breuitatem vocati sunt ὄρτυγες. Carcini fabulam Thyestam laudat Aristoteles in de Poetica, cùm agit de recognitione quæ fit ex signis συμφύτοις. Notandum autem hoc nomen factum hic licentiosè προπαροξύτονον, vt fecit etiam Aratus, nam aliàs secundam syllabam producit. Ἀντιβολεῖ] Versus hic longior est, & secandus in duos, vt alter sit δεῦρ' ἐλθεῖν χορεῦσαι. Aliter enim hæc Stropha constaret tantum 21. versibus, neque par esset Antistrophæ quæ sequitur. Ὄρτυγας οἰκογενεῖς] Cùm dicendum esset ὄρνιθας, maluit ὄρτυγας, vt sic magis insectetur Carcini liberos tanquam contentiosos, sunt enim Coturnices mares natura φιλονεικικοί. Cæterùm hic versus citatur ab Athenæo lib. 9. qui ait fœminas coturnices ab Alexandro Myndio esse λεπτοτραχήλους (lego enim illic λεπτοτραχηλότερος) Solent autem Attici producere mediam, & τυ longum facere, vt testatur Ixion Demetrius apud illum Dipnosophistam, perinde ac φοίνικα & κήρυκα. Sed hic noster Comicus breuiauit propter metrum. Dixit autem οἰκογενεῖς, id est domi & in vmbra educatos. Sudas σκιατραφημένους dixit. Γυλιαύχενας] Nullum vel oblongum collum designat. Quid esset γύλιος notatū à nobis suprà: Cophinus scilicet militaris paruus & vegrandi collo. Sanè irridet ista Carcinomata tãquam pumilos & Nanos, qui tamen operam patri præbebant ad saltandum in fabulis suis. Corrigendus itaque locus Sudæ, in voce καρκίνος, vbi ait de filiis ... lego πατεῖ: Error ortus ex compendiaria scriptura: πρὶ. quæ sic fortassis scripta ..., degenerante littera hirriente in antiquum ... figuratus quasi in ρ. nã sic multa Notarij & ταχυγράφοι scribebant. Contrarius illi error visitur apud eũdem Grammaticum voce κυρῖνος. i. Quirinus: Nam vbi habes Ἰούλιος τις πάτροκλος legendum πρόκλος. est enim Iulius Proculus. & historia est de Quirino vel Romulo quem ascendentem in cælum ille iuratus vidisse se dixerat. Putarunt postea compendio scriptum πρόκλος, & legendum πάτροκλος, librarij hospites in historia Romana. Ναννοφυεῖς] Nani in hominibus pumili dicũtur, mutilique & muretí in equis, hinni, quos tamen alij gynnos vocant. Inde genus panis parui & placentarij Nanus. Credibile verò est Aristophanem ad grãde eorum veretrum respexisse, quia pumilis μέγα αἰδοῖον. Mimnermus poeta Elegiacus νάννους scripsit, si Dalechampio credimus, qui pumiliones vertit, quamuis vetusta Athenæi exemplaria habent ναννοῖ & ναννώ, quæ meretrix fuit & ipsius Elegiographi amica, vt titulus non sit temere abdicandus. Nam & Ephippus Comicus fab. læ nomen fecit Philyram meretricem. Quò magis credam facit vox σφυράδων quæ sequitur, quibus capratum stercora significãtur. Fuit autem Nannion meretrix (si tamen eadem est) vocata Capra, quia vt Capræ θαλλοὺς qui ramusculi sunt libenter elitant, sic illa Nannion Thallum quendam cauponem bonis exhauserat, vt Plautina Phronesium Dinarchum. Ἀποκνίσματα] Mirum in modum paruitatem & breuitatem, ac verò vilitatem eorum exagitat, quos etiam ramentis & strigmentis stercoris caprini comparat. Corrigendus Sudæ locus non rectus, apud quem Scholiastæ Græci verba ad verbum leguntur, vbi legendum ἀποτμήμασιν pro ἀποτυχήμασιν. Hic autem etiam legi potest ἀποκνίσματα.

Σχόλια. Μηχανοδίφας.] ἀπὸ μέρους τοῦτο. Ξενοκλῆς γὰρ ὁ Καρκίνου, διὰ τὸ μηχανὰς καὶ τερατείας εἰσάγειν ἐν τοῖς δράμασι. Πλάτων Σοφισταῖς. Ξενοκλῆς ὁ δωδεκαμήχανος ὁ Καρκίνου παῖς τοῦ θαλαττίου. μηχανοδίφας ἢ ἤτοι αὐτούς, ἐπειδὴ πολλάκις ὡς τραγῳδοὶ μηχανὰς περιέφερον, ἡνίκα θεοὺς ἐμιμοῦντο ἀνερχομένους, ἢ κατερχομένους ἐκ τῶν οὐρανῶν. Ὁ παρ' ἐλπίδας] τοῦτο πρὸς τὸ ἄνω μήτ' ἔλθῃς αὐτοῖς συνέριθος. καὶ γὰρ εἶχεν ὁ πατὴρ γαλῆν τινα τῇ ἑσπέρας ἀπάγξαι τὸ δρᾶμα ... ἢ αὐτὸν ὡς νόθον ... τὸ ἐλλειμμα. δρᾶμα ἢ ἐποίησε τοὺς μύας. διὰ τοῦτο καὶ γαλῆν εἶπεν ἀπάγξαι. Γαλῆν τῇ ἑσπέρας.] ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τῆς γαλῆς τὸ δρᾶμα ἀπαγχθῆναι. δρᾶμα ἢ ποιήσας ὁ Καρκίνος ἢ ὁ Ξενοκλῆς παρῆλθε μέγα καυχώμενος ἐπ' αὐτῷ, καὶ παρελθὼν ἡττήθη. ὡς ἡττηθέντος οὖν εἶπεν, ἐν ᾧ μεγάλας ἐλπίδας εἶχε δρᾶμα. ἐπειδὴ ἢ αἱ γαλαῖ τοὺς μῦς νυκτὸς πνίγουσι, πρὸς τοῦτο παίζει.

CHRIST. Μηχανοδίφας] Carcini filius Xenocles machinas & ostenta in fabulas induxit, vt testatur Plato Comicus, qui δωδεκαμήχανον vocat. Machinas enim adhibebant, cùm Deos descendentes de cælo aut discedentes repræsentabant. Γαλῆν τῆς ἑσπέρας] Scripserat, credo, Carcinus Mures fabulam, quæ non stetit, sed exacta est, fuerúntque actores μισθοφόροι. Quanquam magna exspectatio fuerat illius fabulæ, ait enim παρ' ἐλπίδας & fortasse respexit ad Prouerbium Anapæsticum ὤδινεν ὄρος, τὸ δ' ἔτικτεν μῦν. Itaque falsè ridet Tragicum, & Mures ait strangulatos à fele. Vt enim qui placuerunt populo, liberam sibi auram videntur haurire, sic qui exiguntur, suffocari. Fortassis autem alium qui vicerat Carcinum etiã traducere voluit nomine γαλῆς quasi felem

pullariam vocet, Morsimū, puta, vel Melanthium, quos vt cinædos paulò post tangit, nam muribus

A strangulandis conuenit τὸ μόρσιμον.

Ἀντῳδὴ, καὶ ἀντιστροφὴ κώλων κβ.

Τοιάδε χρὴ Χαρίτων
Δαμώματα καλλικόμων
Τὸν σοφὸν ποιητὴν
Ὑμνεῖν, ὅταν ἠρινὰ μὲν
Φωνῇ χελιδὼν
Ἑζομένη κελαδῇ.
Χορὸν δὲ μὴ 'χῃ Μόρσιμος,
Μηδὲ Μελάνθιος, οὗ δὴ
Πικροτάτην ὄπα γηρύ-
σαντος ἤκου-
σ' ἡνίκα τῶν τραγῳδῶν
Τὸν χορὸν εἶχον, ἀδελ-
φός τε καὶ αὐτὸς ἄμφω,
Γοργόνες, ὀψοφάγοι,
Βατιδοσκόποι, ἅρπυιαι,
Γραοσόβαι, μιαροὶ,
Τραγομάσχαλοι,
Ἰχθυολῦμαι,
Ὧν καταχρεμψαμένη
Μέγα καὶ πλατὺ
Μοῦσα θεὰ, μετ' ἐμοῦ
Ξύμπαιζε τὴν ἑορτήν.

Ista decet Charitum
Volgaria pulcricoma-
rum catum poëtam
B *Laudare, cum amica veris*
Questus hirundo
Lene sedens iterat,
Chorúsque desit Morsimo
Atque Melanthio, acerbam
Cuius ego ante loquentis
Audij vo-
cem, tragicum Tragœdi
C *Quando habuere chorum*
Frater & hic, vterque
Gorgony gumia,
Batidispices, Harpyæ,
Qui vetulas subigunt
Et olent caprum,
Piscibus hostes,
Quos vbi despueris
D *Numerò, ampliter*
Mecum age Musa Dea
Festiuitate gaude.

Σχόλια. Τοιάδε Χαρίτων.] τῇ στροφῇ ἀποδίδωσι τὴν ἀντίστροφον. πάλιν γὰρ ἐπὶ τὸν οἰκεῖον ἐπανέδραμεν ἔπαινον, φάσκων ὅτι διὰ ταῦτα πάντα χρὴ τοὺς θεατὰς μετὰ πάσης εὐνοίας ἀποδέχεσθαι τὰ ὑπ' αὐτοῦ ποιήματα. ἴδομεν οὖν τὴν στροφὴν τί ἐστι, καὶ πῶς τὴν ἀντιστροφὴν ἐπήγαγε. κἀν ταῖς Νεφέλαις δὲ εἴπομεν, ὅτι δεῖ πάντως ἀνταποδίδοσθαι τῇ στροφῇ τὴν ἀντίστροφον. εἶτα ἀμφοτέραις ἐπαγαγεῖν τὸ ἐπῳδόν. ἐκ τούτων γὰρ τὰ χορικὰ συνεστάναι. στροφῆς, ἀντιστρόφου, ἐπῳδοῦ. ἀντίστροφος δὲ εἴρηται διὰ τὸ ἀναστρέφειν ἐπὶ τὸν ἐξ ἀρχῆς ῥυθμὸν τῶν λόγων μεταξὺ λεγομένων τῶν ἀρετῶν, καὶ ὥσπερ ἐντιθεμένων καὶ δυναμένων ὑπεξαιρεῖσθαι, οὐδὲν ἧττον τῆς ἀκολουθίας σωζομένης. ἔχει δὲ οὕτως. ἀνδρῶντ' ἐς δαῖτας καὶ θαλίας μακάρων. τὸ γὰρ τάδε ἐξ ἀρχῆς μέλει. εἶτα, τοιάδε χρὴ Χαρίτων. διὰ μέσου δὲ τὰ περὶ τῶν Καρκίνου παίδων. ἔστι δὲ παρὰ τὰ Στησιχόρου ἐκ τῆς Ὀρεστείας. τοιάδε χρὴ Χαρίτων δαμώματα καλλικόμων ὑμνεῖν, Φρύγιον μέλος ἐξευρόντα ἁβρῶς ἦρος ἐπερχομένου. δαμώματα δὲ, τὰ δημοσίᾳ ᾀδόμενα. Ὅταν ἠρινᾷ.] καὶ αὕτη πλοκὴ Στησιχόρειος. φησὶ γὰρ οὕτως. ὅταν ἦρος ὥρᾳ κελαδῇ χελιδών. Μόρσιμος μὲν δὲ Μελάνθιος.] τραγικοὶ ποιηταὶ ἀμφότεροι. ὁ δὲ Μόρσιμος Φιλοκλέους τοῦ τραγικοῦ υἱὸς, πονηρὸς καὶ ἄμετρος. ὁ δὲ Μελάνθιος κωμῳδεῖται εἰς μαλακίαν καὶ ὀψοφαγίαν. καὶ πολὺ μᾶλλον ἐν τοῖς Κόλαξιν Εὔπολις, ὡς κίναιδον αὐτὸν διαβάλλει καὶ κόλακα, ἀλλὰ καὶ ὡς λευκὰς ἔχοντα καὶ λεπρὰς Ἀριστοφάνης ἐν Ὄρνισιν. ὡς ἂν ἰδὼν βδελύττομαι τὸν λέπριον ἀπὸ Μελανθίου. Ἀδελφός τε καὶ αὐτός.] ὡς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Μελανθίου τραγικοῦ ὄντος ἀσήμου. εἰς τὸ αὐτό. δέχονται τινες ὡς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Μελανθίου τραγικοῦ ποιητοῦ ὄντος. ἀσήμου δὲ. οὐκ ἀνάγκη δὲ διαιρεῖν τὸ ποιεῖν, πρὸς τὸ, ὅτ' ὢν χορὸν εἶχον τὸ, ἀδελφός τε καὶ αὐτός. ἀλλὰ τὰ μὲν πρῶτα, ἰδίᾳ περὶ τοῦ Μελανθίου μέχρι τοῦ χοροῦ εἴρηται. ἀπ' ἄλλης δὲ ἀρχῆς περί τε αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ, τὰ εἰς ὀψοφαγίαν. ὅτι δὲ ὁ Μελάνθιος ὀψοφάγος. προσφέρεται δὲ παρ' Εὐπόλιδι ἐν Ἀστρατεύτοις. Ἄμφω.] στικτέον εἰς τὸ ἄμφω. ὅτι τραγικοὶ ἀμφότεροι, Μελάνθιος καὶ ὁ τούτου ἀδελφὸς, δῆλον. τὸ δὲ Γοργόνες καὶ ὀψοφάγοι, ἐπὶ Μελανθίου μόνου. τοιοῦτος γὰρ οὗτος διαβάλλεται. τινὲς δὲ εἰς τὸ εἶχον στίζουσιν, ἵνα Μελάνθιος μὲν ἔχῃ τὸν χορὸν, ἀμφότεροι δὲ ὦσιν ὀψοφάγοι.

CHRIST. Τοιάδε χρή] Hoc est principiū Antistrophæ, & sex priores versus sunt item πλοκὴ στησιχόρειος ex eadem Orestea, iisdem ferè verbis. Sic enim Stesichorus (quem σοφὸν ποιητὴν videtur vocare) τοιάδε χρὴ χαρίτων δαμώματα καλλικόμων ὑμνεῖν φρύγιον μέλος ἐξευρόντα ἁβρῶς ἦρος ἐπερχομένου. Deinde ὅταν ἦρος ὥρᾳ κελαδῇ χελιδών. Ἠρινὰ μὲν φωνῇ] Quid si μεμφωλῇ? Sanè sic mallem vt querulos cantus innuat. Μόρσιμος μηδὲ Μελάνθιος] De Morsimo Tragico poëta inepto & frigido, sed oculorum non malo, vt ferunt, medico, Philoclis Tragici (qui post Sophoclis Tereum Πανδιονίδα scripsit) filio, & patre Amphidamantis supra in Ranis & Equitibus meminit. De Melanthio item tragico gulone, cinædo & leproso, in Auibus. Vtrumque diris imprecationibus semper immiscet. Nam in Ranis, post furta, stupra, cædes, parricidia subiicit de Morsimo, ἢ μορσίμου τις ῥῆσιν ἐξεγράψατο. In Equitibus, si fallat, imprecatur sibi hoc modo, καὶ διδάσκοιμι προσάδων μορσίμου τραγῳδίαν, tanquam hic Morsimus sit in fabula, præcipuéque in choro, μοχθηρὸς καὶ θανατηφόρος. In Auibus autem dixit βδελύττομαι τὸν λέ-

ᾤοντο ἀπὸ μελανθίου. Γοργόνες ὀψοφάγοι.] Gorgones cum magnis malis dentibúsque pingebantur & fingebantur. Vnde voraces & Manduci Gorgones vocati & Gumiæ. Tales in exodiis Atellanarum personæ pallentes & Hiantes erant, quæ risum mouebant & pueris terrorem incutiebant, vt ait Iuuenalis. Hîc addidit ὀψοφάγους, vt non temerè dixerit Varro Manducum vocari obsoniū. Suspicor tamē aliquid deesse in exēplaribus Varronis, quasi scripserit Obsonium mādentem vocari Manducum, vt sit ὀψοφάγος. Obsonium verò cū de piscibus propriè & quasi vnicè dicatur, vel teste Plutarcho, non malè hic conueniet, quum præsertim sequantur βατιδοσκόποι & ἰχθυολῦμαι. Nihil tamen in loco Varronis affirmo: Tantum Senatus Critici sententias per Saturam exquiro. Agitur enim de saturitate & ὀψοφαγίᾳ.

Σχόλια. Βατιδοσκόποι.] βατὶς εἶδος ἰχθύος. ἃ καθόλου οἱ ἰχθύες. ἅρπυιαι δέ, ἅρπαγες τῶν ἰχθύων. ἅρπυια γὰρ ἁρπακτικὸν ζῶον. Γραοσόβαι] ἀπὸ τῶν ἰχθύων ἀποσοβοῦντες γραΐδας, ὡς μὴ ἀγοράζειν ἢ γραὶ συγκοιμώμεναι. σόβας γὰρ τὰς πόρνας λέγουσιν. Εὔπολις. περὶ τῆς ἐν τῇ σοβάδι κατάγει. ὡς γραοφίλους δὲ αὐτοὺς εἰσάγει, καὶ περὶ γραῶν ἔρωτα ἐπτοημένους, ἀντὶ τοὺς γραῦς ὀχεύοντας. Τραγομάσχαλοι.] δύσοσμοι. οἱ γὰρ ἄρρενες τῶν A αἰγῶν, τοιοῦτοι. Ἰχθυολῦμαι] οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι τοὺς ἰχθύας εἶχον ὡς μέγα ἥδυσμα. Καταχρεμψαμένη.] μέγα καταπτύσασα αὐτῶν ἡ μοῦσα τῶν προειρημένων ποιητῶν καὶ τῶν παίδων τοῦ Καρκίνου.

CHRIST. Βατιδοσκόποι] Piscibus libenter vescebantur Athenienses. Inter eos Batis excellit, & sane Sannyrion in Risu fabula inter mensarum delicias hunc piscem appellat hoc semi-versu, ὦ βατίδες ὦ λαυκανῶν χάρμα. Et Archestratus culinarius poeta quomodo sit apparāda Batis docet libro 7. Athenæi. Ait enim καὶ βατίδ' ἑφθὴν ἐσθίειν μέσου χειμῶνος ἐν ὥρῃ, Καὶ ταύτῃ τυρὸν καὶ σίλφιον ἄλλα τε σαρκὸς μὴ πίειραν ἔχει πόντου τέκνα. Innuit enim περιφραστικῶς cartilagineum piscem vt facit Aristoteles, qui contra Archestrati sententiam Rajas & cartilagineum genus condi hiberno tantùm tempore ait, & capi frigore negat. Γραοσόβαι μιαροί] Olidos hircos vocat qui vetulis capris naturam, vt ait ille, ligurriunt. Sunt enim σόβαδες γραῖαι παλλακίδες ancillæ meretrices. Eupolis, περὶ τῆς ἐν C τῇ σοβάδι κατάγει. Malo enim hoc interpretari de initu vetularum, quàm de abigendis ipsis à pisciū propola, ne præstinēt. Ὧν καταχρεμψαμένη] Quos ineptos poëtas, inquit, sputis & verberibus spernere debes ô Musa.

ΤΡΥΓΑΙΟΣ, ΘΕΡΑΠΩΝ. | TRYGÆVS, FAMVLVS.

Κορωνὶς στίχων ἰαμβικῶν τριμέτρων D ἀκαταλήκτων λζ.

Τρ. Ὡς χαλεπὸν ἦν ἐλθεῖν ἄρ' εὐθὺ τῶν θεῶν,	TR. QVantus labos est calites accedere,
Ἔγωγέ τοι πεπόνηκα κομιδῇ τὼ σκέλη,	Defessa crura iam oppidò dolēt mihi.
Μικροὶ δ' ὁρᾶν ἄνωθεν ἦτ'. Ἔμοιγέ τοι,	Ac vos videbam ex aëre exiguos nimis,
Ἀπ' οὐρανοῦ φαίνεσθε κακοήθεις πάνυ,	Cælum intuetur vos malignos plurimum,
Ἐντευθενὶ δέ, πολύ τι κακοηθέστεροι.	Sed hinc malignos fas videre impensius.
Θε. Ὦ δέσποθ' ἥκεις; Τρ. Ὡς ἔγωγ' ἐπυθόμην τινός.	FAM. Here ergo ventum video te? TR. sic audio.
Θε. Τί δ' ἔπαθες. Τρ. Ἤλγουν τὼ σκέλη μακρὰν ὁδὸν	E FAM. Satisne salue. TR. Crura defesso dolēt
Διεληλυθώς. Θε. Ἴθι νῦν κάτειπέ μοι. Τρ. τὸ τί.	Itinere longo. FAM. age ergo sis, age dic. TR. quid est?
Θε. Ἄλλον τιν' εἶδες ἄνδρα κατὰ τὸν ἀέρα	FAM. Vidistin' alium quempiam per aëra
Πλανώμενον πλὴν σαυτόν; Τρ. Οὔκ, εἰ μή γέ που	Hominem vagantem præter vnicum te? TRY. haud quidem
Ψυχὰς δύ' ἢ τρεῖς διθυραμβοδιδασκάλων.	Ni tres duósue dithyrambôn spiritus.
Θε. Τί δ' ἔδρων; Τρ. Ξυνελέγοντ' ἀναβολὰς ποτώμεναι,	FAM. Rogo quid agentes? TR. colligebant præpetes
Τὰς ἐνδιαεριαυερινηχέτους τινάς.	F Principia quædam inaninugicrepisona.

Σχόλια. Ὡς χαλεπόν.] κορωνίς. προΐασι γὰρ οἱ ὑποκριταί. καὶ τὰ πρῶτα ἰαμβικὰ τρίμετρα ἀκατάληκτα λζ. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. ὁ Τρυγαῖος δὲ ἐστι κατελθὼν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ λοιπὸν τῇ οἰκίᾳ πλησιάζει. καὶ τὸν κόπον, ὃν ὑπέστη, διηγεῖται.

BISETVS. Τοῦτο δὲ κατὰ τὸ Ἡσιόδειον,
Τῆς ἀρετῆς ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν
Ἀθάνατοι. μακρὸς δέ, καὶ ὄρθιος οἶμος ἐπ' αὐτήν,
Καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον, ἐπὰν δ' εἰς ἄκρον ἵκηται,
Ῥηϊδίη δ' ἤπειτα πέλει χαλεπή περ ἐοῦσα.

Σχόλια. Κακοήθεις πάνυ] ἀνθυπάλλαξις. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν μικρότεροι. παρ' ὑπόνοιαν διαβάλλων Ἀθηναίους ὡς κακουργεῖν ἑτοίμους. δοκεῖ δὲ καὶ τοῖς ἄνω τὰ κάτω μικρὰ φαίνεσθαι. Ἐπυθόμην τινός] ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ὡς νομίζω, ὡς περὶ ἄλλου φησί. Ψυχὰς δύ' ἢ τρεῖς.] διαβάλλει αὐτοὺς ὡς μετεώρους. ἐπεὶ περὶ τῶν νεφελῶν λέγουσι πολλά. συνεχῶς δὲ κωμῳδοῦσι τοὺς διθυραμβοποιούς, ὡς ἐκ τοῦ ἀέρος καὶ τῶν νεφελῶν ἀπῶντας τὰς λέξεις, διὰ τὸ σύνθετας εἶναι παρ' αὐτοῖς. Ἀναβολάς.] τὰς ἀρχὰς τῶν ᾀσμάτων. Ὅμηρος. ἤτοι ὁ φορμίζων, ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν. G Τὰς ἐνδιαεριαυερινηχέτους.] κωμῳδεῖ τοὺς διθυραμβοποιούς. ὡς ἀπὸ τοῦ ἀέρος ἀρχομένους, καὶ λέξεις τινὰς αὐτῶν διαβάλλει, ὡς τοιαῦτα λεγόντων. Δίδυμος δὲ πεπλάνηται λέγων ἀεινηχέτους. οὐ γὰρ λέγουσιν ἀέρα οὗτοι. συνεχῶς δὲ αὐτοὺς κωμῳδοῦσιν ὡς αἴρας καὶ νεφέλας, καὶ τὰ ἐκ τούτων σύνθετα ποιοῦντας. μήποτε

δὲ τὰ ἀσεβείας μόνον, ἀλλὰ καὶ τινὰς τῶν διθυραμβοποιῶν λέξεις χλευάζει. ἄλλως. τὰ προοίμια τῶν διθυραμβοποιῶν, ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἀπᾴδοντα ἐστι, καὶ οὐδὲν πρὸς τὸ πρᾶγμα δηλοῖ. τὸ δὲ τοιοῦτον μετεώρων ἀνδρῶν.

CHRIS. Ὡς χαλεπὸν] Hæc Coronis est. Prodeunt verò de nouo personæ. Et Trygæus descēdit è cælo: & ad penates suos redit, narrans quantum laboris hauserit in ascēsu & descensu. Κακοήθεις] Est quidem hic Anthypallage pro μικρὰ τὰ, tamen visus vitio qui in locis celsioribus sunt, inferiora pro pusillis habent, vt oram soluentibus videntur terræ recedere. κακοήθεια est malignitas. Iā malignū apud Latinos, pro parco & paruo sumitur, vt maligne laudare, & apud Horatiū maligni caupones. Sic autē Athenieses quasi malo assuetos traducit, quique vt dictum est, sciunt quæ recta sunt, sed facere nolunt. Propterea dicit ἐντευθενὶ, id est, propius spectanti mihi etiam estis impensius vel maligni vel malitiosi. Ἐπυθόμην τινὸς] Vt sit Senarius versus Iambicus videtur τινὸς esse περιττόν. Sed meo iudicio tamen retinendum. Est enim genus dicendi & Atticū & Comicum & rustico dignum. Sic vernacula lingua dicimus, On le dit. Itaque malo exsulet illud ἐς ὡς ne Senarius corrūpatur. Ἀναβολὰς] Sic dicta Principia τῶν ᾀσμάτων. Homerus ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν imo omnia προοίμια. Nugantur Grāmatici qui dicunt ἀναβαλλέσθαι & ἀναβάλλεσθαι per vnicum λ. differre. Illud esse cunctari: hoc verò ordiri. Pindarus in Nemeis καταβολὰν dixit in 2. ᾠδῇ. Est enim καταβολὴ, χειρονόμησις, & καταβάλλεσθαι verbū fundamentale. Euripides Bacchis καλὸν τὸ θῦμα καταβαλοῦσα δαίμοσιν de primitiis loquitur. Ἐνδιαεριαυρινηχέτους] Audaces, vt Horatius vocat, in dithyrambis compositiones ridet, præcipuéque eas quæ ex aere & nubibus fiunt vt hic, quibus principia sua fulciunt quæ vt plurimum disconuenientia sunt, vana & inutilia. Omnino Attico perfundit aceto poetas Dithyrambicos quos alij ἀμφιάνακτας vocant à procemiis quæ incipiebant ἀμφί μοι ἄναξ, & inde ἀμφιανακτίζειν dicebāt pro προοιμιάζειν. Magnus verò subsānator procemiorū Aristophanes, qui in Ranis Æschulū inducit omnia ferè Euripidearū fabularū exordia corrūpētem ἀπὸ ληκυθίου.

Θε. Οὐκ ἦν ἄρ' οὐδ' ἃ λέγουσι κατὰ τὸν ἀέρα;
Ὡς ἀστέρες γιγνόμεθ' ὅταν τις ἀποθάνῃ;
Τρ. Μάλιστα. Θε. Καὶ τίς ἐστιν ἀστὴρ νῦν ἐκεῖ.
Τρ. Ἴων ὁ Χῖος, ὅσπερ ἐποίησε πάλαι,
Ἐνθάδε τὸν ἀοῖόν ποθ' ὡς τε γ' ἦλθ' εὐθέως,
Ἀοῖον αὐτὸν πάντες ἐκάλουν ἀστέρα.
Θε. Τίνες γάρ εἰσ' οἱ διατρέχοντες ἀστέρες,
Οἳ καόμενοι θέουσιν. Τρ. Ἀπὸ δείπνου τινὲς
Τῶν πλουσίων οὗτοι βαδίζουσ' ἀστέρων,
Ἰπνοὺς ἔχοντες, ἐν δὲ τοῖς ἰπνοῖσι πῦρ.
Ἀλλ' εἴσαγ' ὡς τάχιστα ταυτηνὶ λαβὼν
Καὶ τὴν πύελον κατάκλυζε, καὶ θέρμαιν' ὕδωρ,
Στόρνυτέ μοι καὶ τῇδε κουρίδιον λέχος.
Καὶ ταῦτα δράσας, ἧκε δεῦρ' αὖθις πάλιν,
Ἐγὼ δ' ἀποδώσω τήνδε τῇ βουλῇ τέως.
Θε. Πόθεν δ' ἔλαβες ταύτας σύ; Τρ. Πόθεν; ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.
Θε. Οὐκ ἂν ἔτι δοίην τῶν θεῶν τριώβολον,
Εἰ πορνοβοσκοῦσ' ὥσπερ ἡμεῖς οἱ βροτοί.
Τρ. Οὔκ. ἀλλὰ κἀκεῖ ζῶσιν ἀπὸ τούτων τινές.
Θε. Ἄγε νυν ἴωμεν. εἰπέ μοι, δῶ καταφαγεῖν
Ταύτῃ τί; Τρ. Μηδέν, οὐ γὰρ ἐθελήσει φαγεῖν
Οὔτ' ἄρτον, οὔτε μᾶζαν, εἰωθυῖ' ἀεὶ
Παρὰ τοῖς θεοῖσιν ἀμβροσίαν λείχειν ἄνω.
Θε. Λείχειν; ἆρ' αὐτῇ κἀνθάδε σκευαστέον.

FAM. *Verúsne magnum rumor est per æthera*
Nos sidera esse quando mortui sumus?
TR. *Ita est.* FA. *Quis illic sidus est nouissimū?*
TR. *Ion Chius qui scriptor olim exordium*
Suum hic Eoum docuit, ex quo protinus
Omnes Eoum sidus illum nuncupant.
FAM. *Sed, quæ videmus astra scintillantia?*
Stellásque longis promicantes tractibus?
TR. *A lautiorum siderum conuiuio*
Redeunt, & ignem nocte laternis ferunt.
At tu citò istam deduc intrò, & trulleo
Sumpto calentes suggerens vndas laua:
Ei mihique sterne genialem torum,
Quibus peractis huc reuerso te est opus;
Curabo mox hanc reddier Senatui.
FAM. *Vnde ista habes tu?* TR. *vnde? ex locis*
cælestibus.
FAM. *Non ego teruncij facio diuos, si fouent*
Alúntque scorta quale mortales solent.
TR. *Non ita, sed illic quidam ab istis victitāt.*
FA. *Age nunc eamus, dic mihi, num quid duim*
Huic exedendum. TR. *Nil opus, fastidiet*
Panem vel offam, sueta semper anteà
Lincta superne viuere ambrosia deúm.
FAM. *Lincta: ergo lāces & canistra parabimus.*

Σχόλια. Ἴων ὁ Χῖος.] διθυράμβων καὶ τραγῳδίας καὶ μελῶν ποιητής. ἐποίησεν ᾠδὴν ἧς ἡ ἀρχή, ἀοῖον ἀεροφοίταν ἀστέρα μείνομεν ἀελίου λευκοπτέρυγα πρόδρομον. φαίνεται δὲ τετελευτηκὼς ἐκ τούτων. παίζων οὖν ὁ Ἀριστοφάνης, ἀοῖον αὐτόν φησιν ἀστέρα κληθῆναι. ἀπεβίωτος δὲ ... ἔγραψε δὲ καὶ κωμῳδίας καὶ ἐπιγράμματα καὶ παιᾶνας καὶ ὕμνους καὶ σκολιὰ καὶ ἐλεγεῖα. καὶ καταλογάδην τὸν πρεσβευτικὸν λεγόμενον. ὃν νόθον ἀξιοῦσί τινες εἶναι, οὐχὶ αὐτοῦ. φέρεται δὲ αὐτοῦ καὶ κτίσις. καὶ κοσμολογικός. καὶ ὑπομνήματα. καὶ ἄλλα τινά, καὶ πάνυ δόκιμος ἦν. φασὶ δὲ αὐτὸν ὁμοῦ διθύραμβον καὶ τραγῳδίαν ἀγωνισάμενον Ἀθήνησι καὶ νικήσαντα, ἑκάστῳ τῶν Ἀθηναίων δοῦναι Χῖον κεράμιον. υἱὸς δὲ ἦν Ὀρθομένους ἐπίκλησιν δὲ Ξούθου. ἤρξατο δὲ τὰς τραγῳδίας διδάσκειν ἐπὶ τῆς ὀγδοηκοστῆς δευτέρας ὀλυμπιάδος. δράματα δὲ αὐτοῦ δώδεκα. οἱ δὲ τριάκοντα. ἄλλοι δὲ τεσσαράκοντα φασιν. ὡς δ' ἦλθεν ἐνθάδε, ἀντὶ τοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀπῆλθεν.

CHRIST. Ἴων ὁ Χῖος] Dithyrambicus & Tragicus, & Melicus hic poëta fuit. Imò Comœdias scripsit & Epigrammata & Pæanas & Hymnos & Scholia & Elegias: fuit autem Orthomenis, quem Xuthum vocarunt, filius, qui Tragœdias docere cœpit octogesima secunda Olympiade. Cúmque Athenis in Dithyrambicorum & Tragicorum certamine victor euasisset

euasisset, populo Atheniensi viritim donauit vasculum Chium. Scripserat autē oden Dithyrambicam, cuius initium erat, ἀοῖον ἀεροφοίταν ἀστέρα μενοῦμεν ἀελίου λευκᾷ πτέρυγι πρόδρομον. Propterea Eoum ἀστέρα eum vocauerunt: Aut fortasse alludit ad Meteora de quibus scripserat Ion teste Suda. Sed multum operæ posuerat in Dithyrambicis, quos vt ambitiose conditos lancinat hic Comicus, vt & Philoxeni σπερμολόγων. Ionis autem Chij titulo Dialogū scripsit Plato philosophus.

Σχόλια. Ἀοῖον αὐτόν.] ὅτι ὁ μὲν Ἴων ἤδη τέθνηκε, δῆλον. καὶ ἄδηλον δὲ ἐστιν, ὅτι πρὸς τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἔν τινι τῶν διθυράμβων λεγόμενον τὸ ἀοῖον ἀστέρα, παίζει. Οἱ καόμενοι] οἱ σπινθηρίζοντες. οἱ καλούμενοι διάττοντες. οἱ ἐν τῷ λάμπειν τοὺς σπινθῆρας πέμποντες. Ἰπνούς] οὓς νῦν ἡμεῖς λαμπτῆρας ἢ φανοὺς καλοῦμεν, τοὺς δὲ νῦν φανοὺς καλουμένους λύχνους τινάς φασι λέγειν τῶν παλαιῶν. τὰς δὲ λαμπάδας, τοὺς τραγικοὺς, φανοὺς ἢ πανοὺς διὰ τοῦ π.

CHRIST. Ἀοῖον] Pro ἠοῖον, vt ἀὼς pro ἠώς quæ & ἠοίη. Alia verò est origo τῶν ἠοιῶν qui titulus est Poematij Hesiodei, cuius fragmentum videtur esse Scutum Herculis. Nam in illo Poematio ἠοιῶν, Heroinarum recensetur Catalogus: & sic dictæ quia Ascræus ille de nobilibus feminis comparatis identidem scripserat ἢ οἵη. Διατρέχοντες] Aristoteles in Meteorologicis, διάττοντας & διαθέοντας ἀστέρας & δαλοὺς vocat, fierique ait ex exhalatione in longitudinem & latitudinem ducta & didita. Sic autem vocantur qui, vt ait idem magnus magister, ταχείας ἔχουσι τὰς φαντασίας, ita vt eorum φορὰν, ῥῖψιν esse existimauerit obliquā. Eam διαδρομὴν etiam lychnis cōparat in primo Meteoron. Ἰπνούς] Laternæ sunt, quia ait ἐν δὲ τοῖς ἰπνοῖσι πῦρ. Significat autem ἰπνὸς etiam furnum & caminum, puto quia in formam laternæ camini fuerint olim canales structiles, & etymon crediderim à flatu quasi εἰσπνοὴν, quæ etymi ratio etiam in vocibus Laconicis αἴτας & εἰσπνήλος (vt obiter hoc dicam) locum habet. Hoc verò loco est λαμπτὴρ vel λυχνός. Nam Lychnus non est inuentum adeò antiquum, πανὸν dicebant, vel φανὸν potius, quia φαίνει. Tamen πανὸς vsurpatur ab Æschulo in Agamemnone, teste Athenęo. Sed ego apud illum Tragicum reperio tantum φανὸς, puto reponendum πανὸς, & irrepsisse Glossema. Hesychius δέλετρον vocat laternam, qua voce vsus Oppianus in Halieuticis, sed vt opinor quasi δέλεαρ. Sunt qui putent Gallicam vocem *Fallot*, esse detortam à φανὸς, quasi dicendum sit *Fanot*. Nō habent eius sententiæ auctores me astipulatorem. Nam laternæ illæ quæ hærent tereti ligno & sublimes sursum feruntur, lingua nostra *Fallots* vocantur, fortassis quia velut Phalli vel etiam Ithyphalli, ab imitatione gestationis illius Orthopallicæ vt nomen ipsum prodit. Quin φάλαι speculæ sunt & loca celsa. Hesychius φάλαι, ὄρους σκοπιαί, sic enim lego, non vt mendosè illic legitur ὄρα σκέπη. Sic vox fuit vetusta ἰπνὸς pro lampade. Apud eūdem Hesychium corrige meo periculo alium nō tectum locum voce ἴπνια, exponit enim τὰ καθάρματα τῶν ἴπνων, leg. καθάρματα, nam sic Callimachus αὐτὰ δ' ἀμυδις φορυτόν τε καὶ ἴπνια λύματ' ἄειρεν, & fortasse eò respectum ab illo Grammatico.

Σχόλια. Ταυτηνὶ λαβών.] ἐλέγετο ὅτι δύο πόρνας ἔσχε τῇ Εἰρήνῃ συναφθείσας τὴν τε Ὀπώραν καὶ τὴν Θεωρίαν. ὧν τὴν μὲν Ὀπώραν, ἰδίᾳ νεῖμαι τοῖς γεωργοῖς. τὴν δὲ βουλῇ τὴν Θεωρίαν. τούτων οὖν τὴν μὲν Ὀπώραν τοῖς οἰκέταις ὁ Τρυγαῖος δίδωσιν ἀπάγειν εἰς τὴν οἰκίαν, ὡς αὐτὸς αὐτὴν γαμήσων. καὶ προστάττει κελεύεται τὰ πρὸς τοὺς γάμους αὐτῆς εὐτρεπίζειν. τὴν δὲ Θεωρίαν αὐτὸς φησιν ἀποπέμψειν ὁ δ' ἄστει τῇ βουλῇ. ἴσως δὲ ἡ Εἰρήνη, ἐν τῷ οὐρανῷ ὑπέμεινε.

BISETVS. Κρεῖσσον λέγειν] κυρίως οὕτω καλεῖται τὸ λέχος, εἰς ὃ ὁ ἀνὴρ ἄγει τὴν γυναῖκα κόρην ἔτι οὖσαν, ὃν Ὅμηρος κουρίδιον ἄλοχον ὀνομάζει.

Σχόλια. Πορνεύσεσθον.] πειθαρχήσουσιν. ὅτι στέργει αὐτὰς, ἡ Ὀπώρα καὶ ἡ Θεωρία. Οὐκ ἄλλα.] νὴ ὡς ἐν ἀποφάσει ἀλλ' ὥσπερ εἰπεῖν ναὶ κακῶς τινι. εἰσὶν ἀπὸ τούτων ζῶντες ἐπεὶ πᾶς ἀπαρνησάμενος συντίθεται πάλιν. Ἀγνεύω.] ὁ θεράπων λέγει τῇ Ὀπώρᾳ, εἶτα ἐρωτᾷ τὸν δεσπότην περὶ τῆς Ὀπώρας. Λείχειν ἄνω.] τὸ δὲ ἑξῆς διὰ τὸ κακέμφατον τ. περὶ παραιτοῦνται. ὅτι ἐπαμφοτερεῖ, οὕτως λέλεκται, καὶ πρὸς τὸ πρᾶγμα καὶ πρὸς τὰ σιτία. Κανᾶ.] κανίσκια.

BISET. Γράφεται λεγχιᾶν παρ' αὐτῇ κἀνθάδε σκευάσον. Ὁ χολιαστὴς μὲν τὴν προτέραν γραφὴν οὐ ζῶν ἑρμηνεύει. εἰ δὲ ἐκείνη καλῶς ἔχει, ὑπακουστέον, τὴν ἀμβροσίαν, τουτέστι, δεῖ τὸ εἶναι αὐτὴν καὶ κατὰ ἀμβροσίαν ἐνταῦθα παρασκευάζειν, ἵν' ἔχῃ λείχειν. εἰ δὲ ἑτέραν γραφὴν φυλάττειν ἐθέλῃς, ταύτῃ λυπηρὸν οὕτω, καὶ ἐνταῦθα. ἐν ταύτῃ τῇ γῇ. τουτέστιν, ἐπειδὴ τὴν ἀμβροσίαν ἐν τοῖς οὐρανοῖς εἴωθε λείχειν, καὶ ἐνταῦθα δεῖ ἀμβροσίαν αὐτῇ σκευάζειν, πορίζειν, καὶ παρέχειν. ἀλλὰ ταῦτα ἀμφιβολίαν ἔχει. καὶ γὰρ τὸ ἁπλοῦν σφάλμα ἀσέλγειαν, καὶ πορνείας τινὸς ἀρρήτου αἰσχρότητα δηλοῦσθαι δοκεῖ.

CHRIST. Πύελον] Labrū est quod etiā πλύνον vocat Hesychius, qui ait vas esse ad lauacrum. Mox στόρνυτε lego distinctim pro στόρεσόν τε. nō autē plurali numero, quia sequitur ἧκε δ' ἐμὲ αὖθις πάλιν quæ Attica est phrasis, neque similē ταυτολογίαν nō amauit Phœnix poëtarū Maro, qui dixit, *Tellus prius ima dehiscat, Ante pudor quàm te violē, &c.* sic infrà αὖθις νεὸς ὢν πάλιν. Εἰ πορνεύσεσθον] Apparet Oporā & Theoriā Scorta esse. Euripides autē citāte Plutarcho in De Stoicis cōtrarietatibus dixit in hāc sententiam, εἰ θεοί τι δρῶσιν αἰσχρὸν, οὐκ εἰσὶ θεοί. id est, *Si turpia admittunt Dij, non sunt Dij.* Λείχειν ἄνω] Duos hos versus propter obscœnitatē & cacephaton, sunt qui nō recipiant. Puto tamē esse Aristophanis, nā taliū verborū solens est adsectator. Sed τὸ κακέμφατον in verbo non est, sed in re. Nā lingere superne, etsi liguritores solēt & cōuiuantes, tamē in obscœna libidine ponitur. Vnde Iocus ille & allusio in Epigrammate ἀνθολογίας, λείχει & χεῖλη. Καὶ κανᾶ] Antea in Germanico exēplari ad quē hæc scribebamus, legebatur τὰ κἀνθάδε, lego κανᾶ. Et sic legēdum procliue est ex Scholiasta augurari, qui exponit κανίσκια. Perstat in Metaphora lingēdi. Nā canistra lingūtur. Quid si alludere voluit ad fidicinem illū nobilē qui Κοννᾶς vocatus, quique Socratē, vt ait Cicero, fidibus docuit? etsi in erudita ad Pętū epistola per us efferatur, nō per as, quod ne cōmitteret Cacephatō verecūdus Parthenias dixit, *Nox cum &c.* Sūt autem κανᾶ canistra quæ virgines nobiles primū tulerūt regnāte Erychthonio, & inde dictę κανηφόροι. In illis canistris ex auro factis primitias omnes & res sacras imponebant in Panathenaicis aliisque pompis. Hoc autem puto factum in honorem Mineruæ, nam τῇ θεῷ ait Sudas. Ac illæ Canephoræ cùm ad Eleusinia veniebant σκιάδιον habebant, quod καμηλαύκιον vocabant.

A

Στροφὴ ἀμοιβαία κώλων ζ.

BISETVS. Ὁ χορὸς τὴν Τρυγαίου τύχην, καὶ εὐπραγίαν ἐπαινῶν μακαρίζει.

Χο. Εὐδαιμονικῶς γ' ὁ πρεσ-
βύτης ὅσα γ' ὧδ' ἰδεῖν,
τανῦν τάδε πράττει.

Τρ. Τί δῆτ' ἐπειδὰν νυμφίον μ' ὁρᾶτε λαμπρὸν
ὄντα;

Χο. Ζηλωτὸς ἔσῃ γέρον
Αὖθις νέος ὢν πάλιν,
Μύρῳ κατάλειπτος.

B

CH. *Feliciter ô senex.*
Quantum hic licet intue-
ri perficis ista.

TR. *Quid cùm elegantem me videbitis statim*
maritum?

CH. *Felix ter & amplius*
Rursum iuuenis senex
Vnguenta olituru.

Σχόλια. Εὐδαιμονικῶς.] στροφὴ ἀμοιβαία κώλων ζ. ἔχει δὲ ἀντιστροφὴν τὸ ὦ χρηστὸς ἀνήρ. εἰσὶ τῶν μὲν χορῶν τὰ κῶλα ἰωνικὰ ἀπὸ μείζονος. τὰ μὲν β. δίμετρα ἀκατάληκτα. τὸ δὲ γ ἡμιόλιον. ὁ δὲ τοῦ ὑποκριτοῦ στίχος ἰαμβικὸς τετράμετρος καταληκτικός, καὶ αὖθις τὰ τοῦ χοροῦ τρία τοῖς ἄνω κάτισα κώλοις. ὑφ' ἃ παράγραφος καὶ ἡ ἴσω διπλῆ. ἑξῆς δ' ἐν εἰσθέσει σύστημα κατὰ περικοπὴν στίχων ἰαμβικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν ι. ὑφ' οὓς κορωνίς.

BISETVS. Ὅσα γ' ὧδ' ἰδεῖν] ὅσα ἐνταῦθα πάρεστιν ὁρᾶν. τὸ δὲ νέος ὢν πάλιν, ἴσως σκοπτικῶς εἴρηται. καὶ γὰρ κατὰ τὴν παροιμίαν, δὶς παῖδες οἱ γέροντες.

C

CHR. Εὐδαιμονικῶς] Stropha est Amœbæa versuum septem, cuius Antistropham habes infra, quæ incipit ὦ χρηστὸς ἀνήρ. Sunt autem Cola Ionica à maiore, duo priora dimetra Acatalectica. Tertium ἡμιόλιον, Quartus versus qui est Trygæi ὑποκριτοῦ Iābicus Tetrameter Catalect. Mox tres reliqui similes tribus prioribus. Legendum autem in illo Tetrametro λαμπρὸν non λαμπρός.

D

Σύστημα κατὰ περικοπὴν στίχων ἰαμβικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν ι.

Τρ. Οἶμαι, τί δῆθ' ὅταν ξυνὼν τῶν τιτθίων
ἔχωμαι,
Εὐδαιμονέστερος φανεῖ τῶν Καρκίνου στροβίλων.
Οὔκουν δικαίως, ὅς τις εἰς ὄχημα κανθάρου
'βάς,
Ἔσωσα τοὺς Ἕλληνας, ὥστ' ἐν τοῖς ἀγροῖσιν αὐ-
τοὺς
Ἅπαντας ὄντας, ἀσφαλῶς βινεῖν τε καὶ καθεύ-
δειν.

TR. *Sic credo, sed quid cùm cohærens comprimam papillas,*
Beatior quàm Carcini asperi & rudes stolones?
Et iure certe, quippe Cantharo inuehens volanti
Qui Græciam seruauerim, quæ tota nunc in agris
Secura viuit, liberéque dormit atque depsit.

E

Σχόλια. Εὐδαιμονέστερος.] κακοδαιμονέστερος ἐν εἰρωνείᾳ. στροβίλους δέ φησι τούτους, ἢ διὰ τὸ τραχὺ τοῦ σώματος, ἢ πρὸς τὸ τοῦ Καρκίνου ὄνομα παίζων. ὀστρακόδερμοι γὰρ οἱ καρκίνοι, καθάπερ καὶ οἱ στρόβιλοι. τουτέστιν οἱ κοχλίαι ἢ οἱ θαλάττιοι κήρυκες. ἢ διὰ τὸ ἐν τῇ ὀρχήσει στροβεῖσθαι. ἐπειδὴ καὶ οἱ στρόβιλοι ταύτην ἐπέχουσι δίνην. στρόβιλος δέ ἐστιν ἡ συστροφή. στροβίλους οὖν εἶπε καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ γυλιαύχενας.

CHRIST. Στροβίλων] Per Ironiam dixit εὐδαιμονέστερος: Sed per στροβίλους intelligit Cancri illius vel Carcini filios quos duros & asperos vocat instar Nucis pineæ quæ στρόβιλος, quia turbinata, vnde fastigium & συστροφὴ capillorum, vbi erant τέττιγες ἐνέρσεις, στρόβιλον quasi στρόμβον dixerunt à forma coni. Hic verò ad Cancrum respicit nam cochleæ illæ marinæ sunt ὀστρακόδερμοι: vel propter orbiculatas eorum saltationes hoc dixit, est enim στρόβιλος etiam genus ὀρχήσεως, & propterea vocauit antea eos γυλιαύχενας. Corrigendus

F

Sudas voce στρόβιλος, vbi habes γλυκυτραχήλους, lege γυλιοτραχήλους. Ὥστ' ἐν τοῖς] Lege ὥς τ' ἐν τοῖς ita postulante versu.

Κορωνὶς ἰστέα ἐξ ἰάμβων τριμέτρων ἀκαταλήκτων μ.

BISETVS. Ὁ Τρυγαίου θεράπων τῷ δεσπότῃ σημαίνει τὰ τῶν γάμων πάντα ἤδη παρεσκευασμένα εἶναι.

Θε. Ἡ παῖς λέλουται, καὶ τὰ τῆς πυγῆς κα-
λά.
Ὁ πλακοῦς πέπεπται. σησαμῆ ξυμπλάττε-
ται.

FAM. *Puella lota est, optimè nates habent.*
Placenta cocta est, & parata Sesama,

Σχόλια.

Σχόλια. Η παῖς λέλυται.] κορωνὶς ἐστὶν εἰσιόντων τῶν ὑποκριτῶν. ἐξ ἰαμβείων μα. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. Σησαμῆ.] περὶ τὸ ἐν τοῖς γάμοις ἔθος. εἰώθασι γὰρ ἐν τοῖς γάμοις, σήσαμον διδόναι. ὅς ἐστι πλακοῦς γαμικὸς ἀπὸ σησάμου πεποιημένος διὰ τὸ πολύγονον. ὥς φησι Μένανδρος. σησαμοῦς δὲ καὶ σησαμῆ διαφέρει. σησαμοῦς μὲν εἶδος πλακοῦντος. σησαμῆ δὲ, ἣν φαμὲν ἡμεῖς σησαμίδα. σήσαμα δὲ καὶ μήκωνες καὶ σισύμβρια φύλλα οἷς στεφανοῦνται οἱ νυμφίοι. καὶ σησαμοῦντα πόπανα.

CHRIST. Σησαμῆ] Ex Sesamo (sunt qui putent esse quem vocamus Risum vel oryzam) fiebant placentæ nuptiales, & eas dari mos erat in nuptiis propter fœcunditatem, vt ait Menander. est enim πολύσπορος & vt ait Theophrastus, λιπαρός. vocabatur autem σησαμοῦς, placenta illa siue πλακοῦς siue πόπανον. Et solebant sponsi coronari foliis sesami, papaueris & sisymbrij. Apud Athenæum lepida est historia lib. 14. Nam fiebant, inquit, Syracusis ex Sesamo & melle Eugia muliebria (sic verto ἐφήβαια) ea vocabant μυλλοὺς in Sicilia, & spectaculis exhibebant. Testatur Heraclides Syracusius. Sanè apud veteres nihil mellitum aut dulce fuit, quod non esset Sesamo sparsum & papauere. Vnde Petronius elegans dicendi & bibendi arbiter, mellitos verborum globulos, omniáque dicta quasi papauere & sesamo sparsa. Apud Hesychium corruptissimus est locus σησαμοῦς ἰτεακύρας πόα ἐοικυῖα ἀγρίῳ ἐρεγμῷ, cuius loci restitutionem præstare non possum. Sed coniecturam pro fulmenta supponam, τῇ σὺν κύρῳ πόα ἐοικυῖα ἠρυγγίῳ, vel ἠρυγγίῳ. Nam ἠρυγγίτης est panis & herba. Eò audacior fui in coniectãdo quòd sciam Sesamino oleo & σινήπῳ vnctos fuisse Cyri commilitones. Ἀνύσαντι] Cum aspiratione ἁνύειν est ἀπιέναι quod hìc conuenit. Audiendus etiã Sudas qui ait ἀνύσασθαι, παρὰ τοῖς ἄρχουσι διαπράξασθαι, καὶ ὁμοίως πάλιν τὸ τοὺς ἄρχοντας προστάξαι τοῖς ὑπηκόοις. Ἐπαιόμεθα] Hic pro ἐλαύνειν, & συνουσιάζειν, & inde verbum pauire, & pauimenta quia sũt κροτητά, & tripudium quasi terripauium. Sic enim Festus cùm de pulte agit. Βραυρῶνα δ'] Brauron vrbs Attica vbi Dionysia fiebant, & vnde multa scorta vino madidi deducebant. Ibi Artemidi sacra erant & capra immolabatur, solebántque illic olim Rapsodi Iliadem cantare, ibique nupturæ virgines initiabãtur Dianæ, quod ἀρκτεύειν, illi dicebãt, qua de re lepida historia est apud Sudã, & meminit Hesychius voce δεκατεύειν. Erãt autẽ illa Dionysia quinto quoque anno. Pollux ait decẽ sacrificos sacra quinquennalia fecisse in Delo, Braurone & Eleusine, Propterea addit πρωκτοπεντετηρίδα, sed ista Dionysia sũt Aphrodisia. Pausanias Atticis, testatur Brauronẽ nõ longè à Marathone olim cũ Diana Taurica Iphigeniã venisse.

Καὶ τἄλλ' ἅπαξ ἅπαντα, τὸ πέος δ' ἔδει.
Τρ. Ἴθι νυν ἀποδῶμεν τήνδε τὴν Θεωρίαν,
Ἀνύσαντι τῇ βουλῇ. Θε. τίς ἐσθ' αὕτη, τί φῄς;
Τρ. Αὕτη Θεωρία 'στὶν, ἣν ἡμεῖς ποτὲ
Ἐπαιόμεθα Βραυρῶνα δ' ὑποπεπωκότες,
Σάφ' ἴσθι, κἀλήφθη γε μόλις. Θε. Ὦ δέσποτα,
Ὅσην ἔχει τὴν πρωκτοπεντετηρίδα.

Et cætera omnia, expetenda mentula est.
TR. *Age properemus reddere hanc Spectaculũ Senatui.* FAM. *Quænam illa quæso quam vocas?*
TR. *Nempe hæc Theoria illa: nos olim antea*
Braurone potabundi eam depuuimus:
Et capta vix est, si quid es memor. FA. *ô here*
Proh. quales illi culiquinquennalitas.

Σχόλια. Βραυρῶνα δ' ὑποπεπωκότες] Βραυρὼν, πόλις τῆς Ἀττικῆς ἐν ᾗ τὰ Διονύσια ἤγοντο, καὶ μεθύοντες πολλὰς πόρνας ἥρπαζον.

BISETVS. Σουίδας. Βραυρὼν, τόπος τῆς Ἀττικῆς, ἐν ᾧ τὰ Διονύσια ἤγοντο, καὶ μεθύοντες πολλὰς πόρνας ἥρπαζον. τὸ δὲ ὑποπεπωκότες, τουτέστι μεθύοντες, ἢ πολὺν οἶνον πιόντες, παρὰ τὸ ὑποπίνω.

Σχόλια. Πρωκτοπεντετηρίδα] παρὰ τὸ διὰ πεντετηρίδος χρόνου ἤγοντο αἱ θεωρίαι τῶν Διονυσίων.

BISETVS. Τὸν ζωμὸν αὐτῆς] οὕτως ὁ ποιητὴς τὴν Ἀριφράδην ἐν τοῖς ἀφροδισίοις ἀρρήτῳ στόματος μολυσμῷ αἰσχρουργὸν δηλοῖ. Ἄγε δὴ συκαταθῶ] Ὁ Τρυγαῖος πρὸς τὴν Θεωρίαν στραφεὶς ταῦτα λέγει, καὶ ἅμα τὰ αὐτῆς αἰδοῖα ἀποκαλύψας τοῖς θεαταῖς γέλωτος χάριν ἐπιδεικνύει.

BISETVS. Ὁ Τρυγαῖος πρὸς τοὺς θεατὰς στραφεὶς ταῦτα λέγει.

Τρ. Εἶεν, τίς ἐσθ' ὑμῶν δίκαιος, τίς ποτε,
Τίς διαφυλάξει τήνδε τῇ βουλῇ λαβών;
Οὗτος τί περιγράφεις; Θε. Τὸ δεῖν' ἐς Ἴσθμια,
Σκηνὴν ἐμαυτοῦ τῷ πέει καταλαμβάνω.

TR. *Agedum ergo quisquis iustus inter vos fuat.*
Hanc sumat & Senatui custodiat.
Heus tu quid isthic rerũ agis? FA. *ad Isthmiá*
Præoccupo interim inguinis tentorium.

CHRI. Τί περιγράφεις] Quid inquit deles vel expũgis? Notũ quid sit circũscribere magistratũ, is enim vel M. Tullio auctore circũscriptus dicitur cui honor & imperium abrogantur. Ἐς Ἴσθμια σκηνὴν] Famulus ille fortassis τῶν αἰδοίων περιμετρίαν faciebat, & mirum ni per τὰ ἴσθμια innuat τὴν περιμαλίαν τῶν ἐφηβαίων γυναικείων: nam Corinthi (vnde Isthmus) multę erãt meretrices, & inter has nobilis Lais. Idẽ Aristophanes alibi dixit ἴσθμον τιν' ἔχει ἄνθρωπε, δεῦρο τι ἢ κάτω τὸ πέος διέλκεις πυκνότερον Κορινθίων, puto hoc fuisse ἰσθμιάζειν vel διϊσθμοῦν. Hîc tamẽ respõdet ille famul' quasi de sede cogitet ad spectacula Isthmiaca, vbi in honorẽ Neptuni γυμνικὸς ἀγὼν erat. Dixit autẽ σκηνὴν καταλαμβάνειν, vt solẽt boni auctores Gręci θέαν καταλαμβάνειν. Quorũ testimonia non arcessam ne actum agam, & erudití Leopardi supellectilem conuasem, qui in Emendationum libris caput integrum huic phraseos obseruationi impendit.

A

BISET. Ο Τρυγαῖος τὴν Θεωρίαν παραδίδωσι τῇ βουλῇ.

Τρ. Οὔπω λέγεθ' ὑμεῖς τίς ὁ φυλάξων; δεῦρο σύ,
Καταθήσομαι γὰρ εἰς μέσους αὐτοὺς ἄγων.
Θε. Ἐκεινοσὶ νεύει. Τρ. Τίς. Θε. Ὅστις; Ἀριφράδης,
Ἄγειν παρ' αὐτὸν ἀντιβολῶν. Τρ. Ἀλλ' ὦ μέλε, τὸν ζωμὸν αὐτῆς προσπεσὼν ἐκλάψεται.
Ἄγε δὴ σὺ κατάθου πρῶτα τὰ σκεύη χαμαί.
Βουλὴ, Πρυτάνεις, ὁρᾶτε τὴν Θεωρίαν;
Σκέψασθ' ὅσ' ὑμῖν ἀγαθὰ παραδώσω φέρων,
Ὥστ' εὐθέως ἄραντας ὑμᾶς τὼ σκέλη
Ταύτης μετέωρα καταγαγεῖν ἀνάρρυσιν.
Τουτὶ δ' ὁρᾶτε τοὐπτάνιον ὑμῖν ὡς καλόν.
Διὰ ταῦτα καὶ κεκάπνικ' ἄρ', ἐνταῦθα γὰρ
Πρὸ τοῦ πολέμου τὰ λάσανα τῇ βουλῇ ποτ' ἦν,
Ἔπειτ' ἀγῶνά γ' εὐθὺς ἐξέσται ποιεῖν
Ταύτην ἔχουσιν αὔριον καλὸν πάνυ,
προσφωνεῖ, καὶ αὐτῇ ταῦτα λέγει.

TR. Estisne dicturi quis hanc seruare volet
Eho tu adesdum, nam lubet deponere
In medium eorum. FA. ille annuit. TR. quis?
FA. Ariphrades,
Abducere orans secum. TR. at u stultissime,
Ius lambet isti, & accidens ligurriet.

B

Age ergo primum vasa deponas humi.
Videte Curia, Prytanes, Spectaculum:
En quanta vobis affero & trado bona,
Sublimia vt vos crura tollentes statim
Tingatis huius sacra patrantes focum.
En pulcra quàm coquina quàm fumo nigra,
Hinc ille nidor: ante bellum hic scilicet
Trullæ stetere in gratiam Senatus:

C

Exin licebit hanc puellam habentibus
Certare cras pulcerrimo certamine,

CHRIST. Ἀριφράδης] Aristophanes Comicorum & Satyricorum τωθαστικώτατος & διασυρτικώτατος Ariphradem citharœdum antea in Equitibus miserrime suggillat, tanquam opicum & ἀρρητοποιὸν, atque adeò λεσβιάζοντα. Simul etiam Arignotum citharœdum fratrem, tum Polymnestum & Oeonichum. Postea in Concionatricibus tanquam mulierculis immistum inducit & λαλίστατον facit. Ait enim Ἀρίφραδες παῦσαι λαλῶν. Ariphradæ (huius puto) mentionem iniicit Aristoteles in libr. de Poetica tanquam Tragœdos suggillantis de nihilo & ineptè. Βουλὴ, πρυτάνεις] Prytanes erant 50. Nam Senatui Atheniẽsium Quinquentumvirum & Concioni, Prytanes, Proedri & Epistatæ præfuerũt: Prytanes, inquam, 50. Proedri 9. Epistatæ duo, vnus Senati, alter populi. Hi magistratus erant κληρωτοὶ, in sortem cõiecti, Senatumque & Concionem indicebant, conuocabant, dimittebant. Ἄραντας ὑμᾶς τὼ σκέλη] Sic in Concionatricibus mulier ait, εἰθισμένη γὰρ ἱεμένη αἴρειν τὰ σκέλη. Et Martialis in hunc sensum dixit, Tolluntúrque pedes: vt & Nonius Atellanarum scriptor apud Noniũ dixit, Mammas teneas, pedes extollas, quę obscœnitatis & nequitię plena omnia.

D

Σχόλια. Ἀνάρρυσιν] ἀνάρρυσις κυρίως ἡ τῶν Ἀπατουρίων ἡμέρα. Ἀπατούρια δὲ ἑορτὴ παρ' Ἀθηναίοις τὸ συμβὰν δηλοῦσα τῇ προσηγορίᾳ. καὶ ἀναρρύουσιν τὸ ἐπιθύειν, ἀντὶ τοῦ θυσίαν ἐπιτελεῖν. τρεῖς δὲ ἦσαν αἱ ἡμέραι τῶν Ἀπατουρίων. Δόρπεια. Κουρεῶτις. Ἀνάρρυσις. τὴν δ' αἰτίαν καίπερ ἐν ἄλλοις ἐκθεῖσαι ἡμῖν οὐ χεῖρον κἀνταῦθα θεῖναι. Ἀθηναίων γὰρ ποιουμένων πρὸς Βοιωτοὺς πόλεμον ὑπὲρ Οἰνόης, ὁ Βοιωτῶν βασιλεὺς Ξάνθιος προεκαλέσατο τὸν Ἀθηναίων βασιλέα Θυμοίτην. καὶ ὃς μὲν οὐκ ἐδέξατο. Μελάνθιος δέ τις Ἀρκὰς τὸ γένος ἐν Ἀττικῇ ὢν τὸ οἰκεῖν, ὑπέστη τὸ μονομάχιον. καὶ κατελθόντων αὐτῶν εἰς τὸ ἀφωρισμένον πεδίον ἐπὶ τὸ μονομαχεῖν, ὁ Μελάνθιος δόλῳ ἀναιρεῖ τὸν Ξάνθιον. προσεῖπε γὰρ αὐτῷ ἔφη, ἀδικεῖς ὦ Ξάνθιε μόνος φθάσας παραταξάμενος, καὶ δεύτερος παρεσχημένος. ἐφ' ᾧ στραφεὶς ὁ Ξάνθιος, ὡς θεασόμενος τὸν ἥκοντα, ἐτρώθη παρὰ Μελανθίου καὶ ἀπώλετο. ἀφ' οὗ δὲ τὴν ἑορτὴν Ἀθηναῖοι ταύτην ἄγουσιν. ἀπὸ τῆς ἀπάτης Μελανθίου, ἀπατούρια προσαγορεύσαντες. τινὲς δέ φασι παραστῆναί τῷ Ξανθίῳ σὺν αἰγίδι μελαίνῃ χήμα-

τι, ὃν θεασάμενος Μελάνθιος, τὰ εἰρημένα διεπράξατο. ὅθεν καὶ ἀπατήνορον τὴν ἑορτὴν ταύτην. Τοὐπτάνιον] τὸ μαγειρεῖον, ὅπου τῇ βουλῇ ἐσκευάζετο μετὰ τὰς θυσίας κρέα ὅπερ καὶ μᾶλλον τὸ αἰδοῖον αὐτῆς δείκνυσι. τὸ κεκάπνικεν δὲ, ἐπειδὴ μέλαν ἐστὶ διὰ τὰς τρίχας. τὸ αὐτὸ διαφέρει ἢ ἐξήγησις τῶν λεγόντων αὐτὴν ἀποπνευματίζειν, εἰ δὲ ... τὴν ἄλλων μὴ ... Καὶ κεκάπνικ'] ὡς ἀποπνευματισάσης. τὸ δὲ κεκάπνικεν, ὡς ἐπὶ ὀπτανίου. Τὰ λάσανα] ὅτι οὕτως οἱ χυτρόποδες. ἐπὶ δὲ εἶναι τὸ ὀπτανεῖον, ἐπεὶ καὶ λέγεται τὰ λάσανα. δηλοῖ δὲ τοὺς ὄρχεις αὐτῆς μηρούς. δηλοῖ δὲ τὰ μαγειρεῖα, ὅπου τῇ βουλῇ σκευάζεται μετὰ τὰς θυσίας κρέα.

CHRIS. Ἀνάρρυσιν] Alludit proculdubio ad μιαρὰν ῥαχίδα & libidinosã αὐτομάτως. Est autem ἀνάρρυσις sacrificiũ, & ἀναρρύειν est mactare & sacra patrare, τὸ θυσίαν ἐπιτελεῖν. Hesychius, ἀνάρρυσιν τὸ τέλος τὴν emẽdo facilè ἀνάρρυσιν τὸ τελετήν. Est ἀνάρρυσις dies Apaturiorũ. Nã Apaturia festa Atheniẽsiũ sacra, dicta quia fraude Xãthũ sustulerat Melãthus qui postea Rex. In Nebulis Scholiastes dicta ait ἀπατόρεια, quæ apud Romanos Saturnalia, eadẽq; facit cũ Croniis. Sudas cẽset quasi ὁμοπατόρεια, vt ἄκοιτις, ἄλοχος, ἀδελφοὶ apud Stephanum. Apaturiorũ dies fuerũt tres, nẽpe δόρπεια cùm Curiales epulabantur inter se, κουρεῶτις cùm pueri & puellæ inter Curiales referebãtur, & ἀνάρρυσις cũ Ioui & Mineruę sacra fiebãt, de quibus Proclus in Timæũ Platonis. Grãmatici addũt quartã ἐπίβδα, nã ἐπιβδαι, αἱ μεθέορτοι ἡμέραι, vel quia ἐπιβάλλονται τῇ ἑορτῇ, vel addito β, quia ἐπὶ τῇ δαιτὶ καὶ ἑορτῇ ἄγονται. Eas ego nominarẽ Repotia vel repotialia. Τοὐπτάνιον] Vstrina vel coquina τὸ μαγειρεῖον. Sed impudẽtissimus iste obscœnas interea partes Theoriæ mõstrat. Propterea dixit κεκάπνικε, nã pars illa exhalat opaca Mefitim & fumo nigra est διὰ τὰς τρίχας. Vtinã pueris & inuestibus hæc sint ἀπόθετα. Nos certè inuiti his obscuris lucem addimus in quis nulli dij, vt ἀθέους Heraclitus dicebat. Λάσανα] Quia dixit de culina, rectè addidit τὰ λάσανα, quæ sunt trullæ & χυτρόποδες. &, ne recedat à flagitio, sic etiã vocantur femorũ posteriores partes quia δασεῖαι. Hesychius voce λάσανα addit, καὶ τὰ βάραθρα τοῖς ἀφοδευτηρίοις δίφρους, nõ intelligo, loquitur tamen

E

F

G

tur tamen de sellis familiaricis, putémque legendum βάθρα non βαραθρα, vel potius διφρα aut διφρακας; quæ sunt Suida teste non solùm τὰ λάσανα & χυτρόποδες sed τὰ μαγειρεῖα ὑπὸ τῇ βουλῇ σκευάζεται μετὰ τῆς θυσίας κρέα. Censebunt eruditi quorum oculis hæc subiicio non vt discant, sed vt dicant sententiam.

Σχόλια. Εξέσται ποιεῖν.] οὐδὲν εὐφυέστερον τοῦ παρενθέσεως, ἵνα ἐπὶ πλεῖον χρήσηται ὁ ποιητὴς τοῖς μέσοις ῥήμασιν.

Επὶ γῆς παλαίειν, τετραποδηδὸν ἑστάναι,
Καὶ παγκράτιόν γ' ὑπαλειψαμένοις νεανικῶς,
Παίειν, ὀρύττειν, πὺξ ὁμοῦ καὶ τῷ πέει.
Τρίτῃ δὲ μετὰ ταῦθ' ἱπποδρομίαν ἄξετε,
Ἵνα δὴ κέλης κέλητα παρακελητιεῖ,
Αρματα δ' ἐπ' ἀλλήλοισιν ἀνατετραμμένα,
Φυσῶντα καὶ πνέοντα προσκινήσεται,
Ετεροι δὲ κείσονταί γ' ἀπεψωλημένοι,
Περὶ δὲ ταῖσι καμπαῖς ἡνίοχοι πεπτωκότες.
Αλλ' ὦ Πρυτάνεις, δέξασθε τὴν Θεωρίαν,
Ιδ' ὡς προθύμως ὁ Πρύτανις παρεδέξατο.
Αλλ' οὐκ ἂν εἴ τι προῖκα προσαγαγεῖν σ' ἔδει.
Αλλ' εὗρον ἄν σ' ὑπέχοντα τὴν ἐκεχειρίαν.

Luctari arena, deinde quadrupede statu
Atque inde pancratio, instar vnctus puberum,
Pulsare, fodere, pene, pugnis tundere:
Die vacandum tertia Circensibus,
Vbi singulator singulatorem premet,
Currúsque demum mutuo obuersi simul
Sese admouebunt anhelanti spiritu:
Alij retecto languidi Mutonio
Versa iacebunt accidentes flexibus
Auriga. At ô Prytanes capite Theoriam.
En vt libenter Prytanis ille illam accepit.
At gratis introducere haud oportuit,
Quem sæpe vidi inducias prætendere.

Σχόλια. Επὶ γῆς παλαίειν.] ἅπαντα ὡς ἐπὶ συνουσίας σχημάτων καὶ θεωρίας. Πὺξ ὁμοῦ.] παρὰ τὸ λεγόμενον πὺξ ὁμοῦ καὶ τῷ σκέλει. παρὰ προσδοκίαν οὖν, ἀντὶ τοῦ τῷ σκέλει. δεικνύς τε τὰ μὲν, ὡς ἐπὶ παλαισμάτων. τὰ δὲ ὡς ἐπὶ γυναικείων σχημάτων. Ιπποδρομίαν.] τὸ γὰρ παλαιὸν ταῖς ὑστέραις ἡμέραις τὰς ἱπποδρομίας ἦγον ἐν τοῖς ἀγῶσι. Κέλης κέλητα.] παρὰ τὴν συνουσίαν καὶ τοὺς κέλητας ἵππους οἵ εἰσι μονάτορες. Αρματα.] ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν σώματα περικείμενα ἀλλήλοις, ἅρματα εἶπε. τῇ δὲ τρίτῃ τῶν ἀπαλουσίων, ἱπποδρομία ἄγεται. Προσκινήσεται.] ὅρα τὸ ἀστεῖον. δῆλον γάρ ἐστιν ὃ διὰ τῆς τροπῆς λέγει. Καμπαῖσι] συστροφαῖς καὶ καμπαῖς, δρόμος οὐκ εὐθὺς καὶ ἁπλοῦς, ἀλλὰ καμπὰς ἔχων. Αλλ' ὦ Πρυτάνεις.] τοῖς Πρυτάνεσιν ἔθος ἦν προσάγειν τοὺς δεομένους εἰς τὴν βουλὴν καὶ δῆλον ὅτι ἐδωροδοκοῦντο παρὰ τῶν χρηζόντων προσελθεῖν. καὶ εἰ μὲν τις αὐτοὺς ἐχρημάτιζε προθύμως συνεπελαμβάνοντο. τοὺς δὲ προῖκα προσιέναι θέλοντας, οὐκέτι μετ' ἴσης σπουδῆς προσῆγον. σκώπτει γοῦν αὐτοὺς λήμματος. Αλλ' οὐκ ἂν εἴ τι προῖκα.] τοῖς Πρυτάνεσιν ἔθος προσάγειν τοὺς δεομένους πρόσοδον ἐν τῇ βουλῇ. καὶ ἐδωροδοκοῦντο δὲ παρὰ τῶν δεομένων. τὴν δὲ ἐκεχειρίαν ἅμα μὲν, ὡς προφασιζομένων ὅτι ἐκεχειρία ἐστὶν οὐ δυνάμεθα τήμερον προσάγειν. καὶ μὴ προσαγόντων τῇ βουλῇ καὶ μὴ διδόντων αὐτοῖς τοῖς δεομένοις. ἅμα δὲ πρὸς τὸ ὑπέχειν τὰς χεῖρας ἐπὶ τῷ λαβεῖν. ἀναβάλλονται γὰρ ἐπὶ τῶν μηδὲν διδόντων οὕτως. ἐκεχειρία δὲ ἡ ἀνοχὴ τοῦ πολέμου παρὰ τὸ ἀπέχειν τὰς χεῖρας. νῦν δὲ παίζει τὸ ἔχειν τι τῇ χειρὶ παρὰ τῶν δεομένων. Αλλ' εὗρον ἂν ὑπέχοντα.] ἀλλὰ κατέλαβόν σε ὑπέχοντα ἑτοίμην χεῖρα πρὸς τὸ λῆμμα. ἐπεὶ ἐκεχειρίαι τότε πρὸς τοὺς Λάκωνας ἦσαν αὐτοῖς. πρὸς ὃ τὸ ἔπαιξεν. ἅμα δὲ καὶ σκώπτει αὐτοὺς ὡς ἥττους λήμματος. Τὴν ἐκεχειρίαν.] ἐκεχειρία ἡ ἀνοχή. ὅτι δεῖ τὰς χεῖρας ἀπέχειν τῶν ἔργων. νῦν δὲ παίζει πρὸς τὸ ἔχειν τι ἐν τῇ χειρί. παρὰ τὴν χεῖρα δὲ παίζει. ἐπεὶ εἰώθασι λέγειν. ἐκεχειρία ἐστὶν οὐ δυνάμεθα σήμερον εἰσάγειν.

CHR. Τετραποδηδὸν ἑστάναι.] Quæ sequuntur omnia, & ad spectacula referuntur, & ad συνουσίαν. Καὶ τῷ πέει.] Vulgarium est Hemistichium πὺξ ὁμοῦ καὶ τῷ σκέλει. Detorsit, & παρὰ προσδοκίαν dixit πέει, pugnos simul ad luctam prætendens, & inferiora ad pugnam veneriam, vel potius Luciani palæstram illam quam scriptor ille Milesiarum antiquarius Fotida dixit, quæ lampadion dici poterat nisi in allusione nequitiam quæsiuisset, quę ex mutatione o literæ in u, reperitur. Ορύττειν.] [illegible] fodere etiam est in obscænis, & Lucilio, fossor, subulo, pullipremo, eadem. Etiam pro pungere dixit Virgilius,

Foderet calcaribus armos.

sic σπαίρειν Græci. Τρίτῃ.] Vltimis enim diebus Antiqui Circenses ludos edebant in certaminibus. Κέλης κέλητα.] Solum puta cum sola, & reuera sunt binei. Solitarius autem dicebatur ἰδιοστασὴς, idémque aureax, ex veteribus glossis. Idem etiam μονάτωρ. Προσκινήσεται.] sic Lysistrata κακῶς παρέξω, κοὐχὶ προσκινήσομαι, id est, vt ait Martialis,

Nec motu dignabor opus.

Inde κίναιδος. Απεψωλημένοι.] Propriè ἀπεσκολυμμένοι τὸ αἰδοῖον quos καλάβας vocat Hesychius. Nam καλαβῶσαι est περισπᾶν τὰ ἰσχία. Idem Grammaticus voce εὔψυχος, mendum habet, malè enim κάλαμος, & legendum κάλαβος, errore ex antiqua scriptura solenter orto quæ τὸ β designat vt μ litteram sine cauda. Iidem sunt ψωλοὶ, id est Verpi & qui glande sunt nudata. Hinc rectè idem Grammaticus ἀπεσκολυπτῆν, ἀπέσκεπε τὸ δέρμα, & ἀπεγύμνου τὸ αἰδοῖον. Suidas ait, κόλλυς γὰρ ἡ ἐπὶ τοῦ ἄκρου θρὶξ, quam intonsam seruabant vt diis offerrent, velut Beronice Cæsariem, & inde σκολύπτειν est κολύειν & τίλλειν. Sed abusiuè & tralatiuè vsurpatur ἐπὶ τοῦ ἀπογεγυμνωμένου. Περὶ δὲ ταῖσι.] Expunge illud δὲ. vocat autem καμπὰς flexus qui fiebant post euitatam metam ad carceres, vnde dixit Horatius,

Feruidis rotis.

Nam ipsa meta flexus dicitur, Campsa in Glossis veteribus, vnde Campsare & flectere promontorium. Sic Campi dicti, quia libera erat planities, & flectendis equis apta, & sanè Hippodromus à Siculis, Campus dictus teste Hesychio. Quod autem ait πεπτωκότες, cōgeniculationem, vt puto, innuit,

nam supra dixit ἐσεσπουδήτες. Οὐκ ἂν εἴτι προῖκα.] Notat Prytaneorum auaritiam qui gratis in consilium non admittebant petitores, sed induciarum nomen prætexebant. Vulgò autem dicebant, ἐκεχειρία ἐστὶν, ὁ δ' εἰσάγεσθαι οὐκ ἔξεστι. Induciæ sunt, non licet introducere. Quod ego non ad inducias tantùm belli, neque enim si prouerbiale fuit, in pace valuit, sed ad ferias & munerum vacationes referendum puto. Est autem ἐκεχειρία propriè τῶν χειρῶν ἀνοχὴ, cùm feriatur bello apta manus. vt ait Ausonius, & otia ducit. vnde χείρεσις potius hostium. Dicta autem quasi ἔχουσα χεῖρας, id est retinens manus. nam τὸ ἔχειν id esse, imo seruare etiam Homerus testis ὃς κίλλαν ἔχεις, tum qui Mineruam πολιοῦχον dixerunt. sic qui bellum prouocarunt dicti ἄρξασθαι χειρῶν ἀδίκων. Hic autem non tam ait amari à Prytaneis ἐκεχειρίαν quàm τοὺς ἔχοντάς τι ἐν ταῖς χερσίν. Apud Pausaniam in Eliacis prioribus libro quinto, Iphitus describitur coronam accipiens ab vxore Ecechiria quam præsidem induciarum vertit illic Romulus.

BISETVS. Ἀντιστροφὴ κώλων ζ.

Χο. Η Χρηστὸς ἀνὴρ πολίτης ἐστὶν ἅπασιν, ὅστις γ' ἐστὶ τοιοῦτος.

Τρ. Ὅταν ξυγάτ' εἴσεσθε πολλῷ μᾶλλον οἷός εἰμι.

Χο. Καὶ νυνὶ σύγε δῆλος εἶ.

Σωτὴρ γὰρ ἅπασιν ἀνθρώποις γεγένησαι.

CH. Certè is meritus bene est
De ciuibus omnibus
Qui talis in illos.

TR. At scibitis qui sim magis vindemia appetente.

CH. Iam nunc satis id patet.
Seruator enim omnium
Mortalium haberis.

Σχόλια. Η χρηστὸς ἀνήρ.] ἰδοὺ ἡ ἀντιστροφὴ τοῖς εὐδαιμονικοῖς στροφῆς ἄλλα τι ὅλα ἐναντία καὶ τὸ κατὰ περίοδον ἔχουσα σύστημα. ἐπὶ τῷ τέλει αἱ ἀμφοτέρωθεν ἔξω διπλαῖ τῆς ἀντιστροφῆς. τὰ γὰρ τετράμετρα τῶν ἰαμβείων παραγράφῳ περατοῦνται.

CHR. Η χρηστός.] Hæc est Antistropha respondens superiori strophæ εὐδαιμονικῶς, omninóque eodem genere versuum constat.

Σχόλια. Πολίτης ἐστίν.] οὔτε συμπολίτην, οὔτε σύνδημον πολίτην λέγουσιν. ὁ μὲν γὰρ Εὐριπίδης που λέγει ὁ ὁμοπολίτης τῇ τε βοσκούσῃ χθονὶ καὶ τῇ τεκούσῃ νῦν τὴν ἀρκέσει χρείαν.

BISETVS. Σύστημα κατὰ περικοπὴν στίχων τετραμέτρων καταληκτικῶν ἑ.

Τρ. Φήσεις ἐπειδὰν ἐκπίῃς οἴνου νέου λεπαστήν.

Χο. Καὶ πλήν γε τῶν θεῶν, ἀεὶ σ' ἡγησόμεσθα πρῶτον.

Τρ. Πολλῶν γὰρ ὑμῖν ἄξιος Ἀθμονεὺς ἐγὼ,
Δεινῶν ἀπαλλάξας πόνων τὸν δημότην ὅμιλον
Καὶ τὸν γεωργικὸν λεὼν, Ὑπέρβολόν τε παύσας.

TR. Dices lubens vbi hauseris musti noui lepestam.

CH. Nos te secundùm cælites primum colemus vsque.

TRY. Nempe Athmonensi multa debetis mihi,
Qui liberata tot malis plebeia cohorte
Et gente agros colente, tandem Hyperbolum repressi.

Σχόλια. Λεπαστήν.] εἶδος ποτηρίου μεῖζον ἢ κύλιξ. οὕτω Σύμμαχος. ὁ δὲ Παλαμήδης τὸ πιθάκιον ἀκούεται.

BISETVS. Ἔν τισι τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων γράφεται,
Φήσεις τί δῆτ' ἐπειδὰν ἐκπίῃς οἴνου λεπαστήν;
Ἀλλ' ἴσως βέλτιον οὕτω γράφειν,
Τί δῆτ' ἐπειδὰν ἐκπίῃς οἴνου νέου λεπαστήν;
Οὕτω καὶ ἄνω,
Τί δῆτ' ἐπειδὰν νυμφίον μ' ὁρᾶτε λαμπρὸν ὄντα;
Καὶ ἐν Ἀχαρνεῦσι.
Τί δῆτ' ἐπειδὰν τὰς κίχλας ὀπτωμένας ἴδητε,
καὶ γὰρ καὶ ἐκεῖ, καὶ ἐν τούτῳ ἐλλείπεις ἐστὶ τοῦ ῥήματος, φήσεις, ὅπερ ῥᾳδίως ὑπακούεται. τὸ δὲ σχῆμα Ἀττικόν.

CHR. Λεπαστήν.] species est poculi maius calice. Alij tamen pro doliolo & πιθάριον accipiunt. Lepestam Varro videtur vocasse in libro de vita populi Romani. Vtebantur hoc poculi genere antiqui cùm dapsilius sese inuitare volebant, & λαφύκται dicti, quia ab eo poculo ἔλαπτον, id est, adfatim bibebant, & in modum canum qui linguæ sonum edente bibentes λάπτειν dicuntur. Ego puto sic pateram dictam qua ratione λέπας genus ostrei dicitur patella, nisi δεπαστὴν malumus à δέπας: sed λεπαστὴ sanè diuersum est aliquid, de qua vide apud Athenæum multa. Anaxandrides Protesilao (nisi locus mendosus apud illum Dipnosophistam) vbi conuiuium narrat datum in nuptiis Coryis Thraciarum Regis filiæ, dixit in

Tetra-

Tetramet. φιαλῶντι λυσαςῶν. Tamē duo esse puto. Cęterùm versus hîc corruptus est apud eundem Athen. Πρόβων] Sic dixit Theocritus de Daphnide. ἐν ποιμέσι πρᾶτος ἐὼν. i. magni Pastor nominis & tantum non Dei nomine dignus. Hoc voluit Maro in Bucolicis, sed non expressit, & reticere maluit,

Ex illo Corydon Corydon est tempore nobis.

A Conatus est eruditiss. Nannius persuadere legendum Noblis pro nobilis. In quo frustra fuit apud bonos censores qui certò scio illi non sunt creduli. Πολλῶν γδ.] Alludit ad Psephismata quibus causæ eiusmodi redduntur, Quare hic vel ille ornandus sit à populo.

Σχόλια. Δημίδιον.] δημοτικόν.

B

ΧΟΡΟΣ, ΤΡΥΓΑΙΟΣ.

CHORVS, TRYGÆVS.

Biset. Κορωνὶς ἑτέρα στίχων ἰαμβικῶν τριμέτρων ἀκαταλήκτων ιζ. εἶτα τετράμετρος καταληκτικός. μεθ' ὃν δύο κῶλα, καὶ ἰαμβικὸς τετράμετρος καταληκτικός.

Χο. Ἄγε δὴ τί νῷν ἐντεῦθεν ποιητέον;
Τρ. Τί δ' ἄλλο γ' ἢ ταύτην χύτραις ἱδρυτέον.
Χο. Χύτραισιν, ὥσπερ μεμφόμενον Ἑρμίδιον;
Τρ. Τί δαὶ δοκεῖ, βούλεσθε λαρινῷ βοΐ;
Χο. Βοΐ; μηδαμῶς, ἵνα μὴ βοηθεῖν ποι δέῃ.
Τρ. Ἀλλ' ὑΐ παχείᾳ καὶ μεγάλῃ; Χο. Μὴ μή. Τρ. Τιή.
Χο. Ἵνα μὴ γένηται Θεαγένους ὑηνία.
Τρ. Τῷ δὴ δοκεῖ σοι δῆτα τῶν λοιπῶν; Χο. Οἶ.
Τρ. Οἶ; Χο. Ναὶ μὰ Δί'. Τρ. Ἀλλὰ τοῦτό γ' ἔστ' Ἰωνικὸν
Τὸ ῥῆμά γ'. Χο. Ἐπίτηδές γ' ἵν' ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ

CH. QVid iam deinceps expedit factu bonum?
C TRY. Quid aliud istam quàm locare ollis decet?
CH. Ollis ne tanquam viliores Hermulas?
TR. Quid tum videtur? an iuuenco larino?
CH. Absit iuuenco, ne iuuentur prælia.
TR. Suine pingui maxima? CH. Non. TR. Cur ita?
CH. Ne spurca fiat Theagenis suilitas.
TR. Cui potius ergo victima censes? CH. Oui.
D TR. Ouine? CH. certè. TR. At istud est Ionicum
Verbum. CH. vt gerenda bella cùm quis dixerit

Σχόλια. Ἄγε δὴ τί νῷν.] κορωνὶς ἑτέρα ὁμοία τῇ προθέσει. ἧς οἱ μὲν ιζ. στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι. ὁ ιη. ὅμοιος τετράμετρος καταληκτικός. τὰ ἑξῆς δύο κῶλα ἀναπαιστικὰ δίμετρα. ὧν τὸ μὲν ἀκατάληκτον, τὸ δ' οὔ. ὁ τελευταῖος, ἰαμβικὸς τετράμετρος ἀκατάληκτος, ὑφ' ὃν κορωνίς. Χύτραις ἱδρυτέον.] ὅτι μὲν τὰς χύτραις ὄσπρια ἧψον. ὅτι δὲ ἄλλο τι πολυτελέστερον ἱερεῖον. καὶ οὕτως ἵδρυον. καὶ πρὸς τὸ θυόμενον ἔλεγον, βοΐ ἱδρύσασθαι, ἢ αἰγί, ἢ προβάτῳ. ἢ ὅ, τι ἂν ᾖ τὸ ἱερεῖον. ὥσπερ ἐν Πλούτῳ. ἄλλως. ἔθος εἶχον Ἑρμᾶς ἱδρύοντες πρὸ τῶν θυρῶν, καὶ ἄλλα τινὰ ἀγάλματα, ὑπὲρ τοῦ μὴ βραδύνειν τὴν ἀνάστασιν, χύτραις ἀθάρας ἱδρύσασθαι, καὶ ἄλλοις τισίν. ἄλλως. ὁπότε μέλλοιεν βωμοὺς καθιδρύειν, ἢ ἀγάλματα θεοῦ, ἕψοντες ὄσπρια ἀπήρχοντο, τούτοις τοῖς ἀφιδρυμένοις χαριστήρια ἀποτίμοντες τὰς πρώτας διαίτας. ὡς φησὶν ἐν Δαναΐσι. μαρτύρομαι δὲ Ζῆνα ὅς ἐστιν ἐν Δαναΐσι. μαρτύρομαι δὲ Ζῆνα· ... χύτρας, μεθ' ὧν ὁ βωμὸς οὗτος ἱδρύθη ποτέ. ποτὲ δὲ καὶ πολυτελεστέρῳ ἱερείῳ ἀφιδρύοντο ὡς φησὶ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς. μεμφόμενοι δὲ ὡς πολυτίμητον οὖσαν ἄλλαις ἱερωσύναις αὐτὴν ἱδρύσαντο. ὡς οἱ μὲν ξίφος ἐξ ἀναβάντες πολέμοιο εἰρήνην εἵλοντο, καὶ ἱδρύσαντο ἱερείῳ. ἐν δὲ τῷ Πλούτῳ, τὰς χύτρας αἷς τὸν θεὸν ἱδρύσασθαι λαβοῦσα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρει. Χύτραισιν.] ὥσπερ μεμφόμενοι ἢγ ἀνάπτοντες ἐν χύτραις ἀκούσαντες ἱδρύσασθαι τὴν εἰρήνην, ὡς εὐτελοῦς οὔσης τῆς θυσίας ἐκ τῶν ἄλλων. διὸ φασὶν ἄλλαις ἱερωσύναις αὐτὴν ὑπερπολυτίμητον θεραπεύσωμεν. ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς, ἱερείῳ φασίν, ἱδρύσασθαι οὕτως αὐτήν. ὡς οἱ μὲν ξίφος ἐχθρὸν ἀπωσάμενοι πολέμοιο. εἰρήνην εἵλοντο, καὶ ἱδρύσανθ' ἱερείῳ.

* CHR. Χύτραισιν.] Per ollas videtur olera vel legumina tantùm, aut pultem ptisanámve ex frugibus quæ ἀθάρα dicitur, intelligere, & ollis illis fictilibus viliores deos, vt Mercurium, accipiebãt. Aliquando tamen sumptuosiorem hostiam statuebant, puta bouem, capram aut ouem, & dicebant hoc, facere boue vel bidente vel sue vel ca-
E pra. Sic Maro *Cùm faciam vitula* (etsi Priscianus meus manuscriptus vitulam habet) Sed quid si τὸ Pro frugibus dixerit propter τὰς χύτρας & ὄσπρια & ἀθάρας quæ fruges erant, vt dicat, Nunc maiorem hostiam sacrificabo. Non me latet frugum caussa sacrificasse antiquos, & ambaruale fecisse sacrificium. Sed quid periculi est acuere ingenium ad inuestigandos antiquiores ritus? Quod sæpius dixi, iterúmque iterúmque monebo. Nihil
F me temerè adfirmare, quod ne hoc loco quidem facio, vt isti spicilegi vitilitigatores (quorum seges in hoc seculo densa est) ne habeant quo me audaciæ & inscitiæ simul postulare meritò possint.

Σχόλια. Ἑρμίδιον.] ἀντὶ τοῦ εὐτελές. ὡς τοῦ Ἑρμοῦ χύτραις ἱδρυμένου ἐπὶ πολὺ ὡς μέμφεσθαι αὐτόν. Λαρινῷ βοΐ.] ἐπεὶ ἑώρα αὐτοὺς πρὸς τὴν ὄψιν τῶν χυτρῶν καθιδρυμένων ἀχθεσθέντας, ἄλλον τρόπον καθιερώσεως
G ὑποτίθεται, καὶ φησί, βούλεσθε λαρινῷ βοΐ. περὶ δὲ τῶν λαρινῶν βοῶν, Λύκος μὲν ὁ Ῥηγῖνος, ἐπὶ τὸν πρὸς Ἀλέξανδρον φησὶν ἀπὸ λαρινοῦ τινος βουκόλου ταύτην αὐτὴν προσηγορίαν ἐσχηκέναι. εἰσὶ δέ τινες, οἱ ... τὸ λαρινὸν ἀξιοῦσιν αὐτοὺς οὕτω καλοῦσι. οἱ δὲ τὴν ει συλλαβὴν φασίν, ἐν ᾗ λαμβάνουσι τοὺς μεγαλοφύεις. ἐν δὲ τῷ

Χαονίᾳ φασὶ τοιούτους εἶναι βοῦς, οὓς καὶ Κεστρίνους καλοῦσιν. ἄλλως. μεγάλῳ καὶ εὐτραφεῖ. τοὺς δὲ ἠπειρωτικοὺς βοῦς, οὕτω λέγουσιν ἀπό τινος Λαρινοῦ βουκόλου, παραλαβόντος παρὰ Ἡρακλέους τοὺς Γηρυόνου βοῦς, καὶ θρέψαντος εἰς εὐεξίαν. τοῦτο δὲ Ἡρωδιανὸς ὀξύνει ἐν τῷ ζ. τῆς καθόλου. Λαρινος ὡς ἀληθινός. ὥς τι παρέστακεν τὴν ὀστείνην λαρινῷ. Βοηθεῖν.] ἐπὶ μάχην δραμεῖν. Θεαγένους ὑηνία.] μωρία. ἀμαθία. διεβάλλετο γὰρ ὁ Θεαγένης εἰς μαλακίαν, καὶ ὡς μωρὸς, καὶ ὑώδης. ἦν δὲ ἐκ Πειραιῶς. ἐδόκει δὲ καὶ πένης εἶναι. θρύπτεσθαι δὲ ἐπὶ πλούτῳ. ἦν δὲ τὸ σῶμα παχὺς καὶ λοίδορος. τὴν δὲ ὑηνίαν, τὴν δυσωδίαν ἐκ τῶν ὑῶν, ἅτινα διαφόροις ἐδέσμασι χρώμενα δυσώδη ἀποπατεῖ. καὶ εἰς βορβόρους δὲ κυλίεται. ἔστι δὲ καὶ ἄλλος Θεαγένης, ὁ εἰς Ὅμηρον γράψας. ὃς καὶ ἐπὶ μαλακίᾳ διεβάλλετο καὶ ἄλλοι πολλοί. Ἰωνικόν] οἱ γὰρ Ἴωνες, δισυλλάβως λέγουσι τὸ οἴ. οἱ δὲ Ἀττικοὶ μονοσυλλάβως τὸ οἴ. καὶ πολλὰ τοῦ αὐτοῦ γένους οἱ Ἀττικοὶ συναιροῦντες τὸ ὄϊν τὸ οἶν. οἱ γὰρ Ἴωνες πολλὰ διῃρημένως φασίν.

CHR. Λαρινῷ βοΐ.] Pro magno & amplo boue Larinum dixit. Sic Xenophanes in Elegis Taurum Larinum, & Lucillius Lucanum quia in Lucania magni. Dicti autem Larini boues, vel à Larino bubulco, vt ait Lycus Rheginus qui ab Hercule acceptos Geryonis boues ampliter saginauerat. Sunt autem Epirotici boues, & à Chaonia quæ pars Epiri prius Cestrina dicta, vbi tales nutricabãtur & crescebant, κεστρινοὶ vocati. Et Arist. eiusmodi tauros laudat in libris de historia Animal. vbi verbum ἀτιμαγελεῖν quod est compescere vel potius dispescere, vsurpat. Alij dictos volunt quasi μεγαλοειδεῖς. Nam λα designat τὸ μέγα, vt βυ particula. Athenæus lib. 9. ait Eratosthenem in Anterinnyde sues Larinos vocasse à bubus Larinis qui sic dicti, vel quia λαρινεύεσθαι est σιτίζεσθαι, id est, saginari & pinguescere (vt dixit Sophron, βοῦς δ' ἐλαρινεύοντο) vel à Larina pago Epirotico, vel à à pastore Larino. Ludit autem hic in ambiguitate vocabuli. Nam quia βοὴ clamor est bellicus, vnde βοηθεῖν, imò ipsum bellum sic vocatur, vt dixit Homerus βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος. Theocritus βολὼ ἵστατο, i. pugnam: Propterea aucupatur hostiam bouis. Θεαγένους ὑηνία.] Theagenes pauper erat luxuriosus obeso corpore & suillo (mendum est in Scholiis Græcis, τὸ σῶμα παχὺς καὶ λοίδορος, corrige καὶ χοιρώδης.) Ita stultè vanus mendax & iactator, nam diuitem simulabat, vt vulgo καπνὸς dictus fuerit (corrigendus etiam Suidas vbi legitur καπρὸς, nam reponendum καπνός.) Propterea ὑηνίαν illi tribuit, id est stultitiam, & ignorantiam, & impudentiam, quamuis propriè sit δυσωδία, à suibus spurcis & sordidis, quibus, vt ait Varro, requies in luto. Alius est Theagenes qui in Homerum scripsit: Alius Megarensium Rex Cylonis socer, vt ait Thucydides. In Dramate equitum Scholiastes ait Cylonem Theagenis vxorem duxisse in matrimonium. Ego Thucydidi potius hæreo. Οἴ.] Iones qui διαίρεσιν amant ὄϊν dicunt δισυλλάβως, Attici (qui pars Ionum tamen sunt) synæresi contrà gaudent, & οἶν faciunt monosyllabum. Itaque placuit agrestibus vox Ionica, vel propter ouiculæ simplicem naturam & mansuetã (cupit enim populum Atheniensem esse ἀμνὸν τοὺς τρόπους) vel quia οἴ exclamatio est pathetica hominũ mœrentium & metuentium malum, aut pericula imminentia. Verbum habemus Franci quod huic simile est, sed συμφωνητικὸν & ἀποκριτικόν. Dicimus enim *Oy*. Etiam in metu mali ipsum vsurpamus *Oy* & *hóla*, quod idem est, vt *ohe* Romanis: παῖ Græcis proprium.

Ὡς χρὴ πολεμεῖν λέγῃ τις, οἱ καθήμενοι
Ὑπὸ τοῦ δέους λέγωσ' Ἰωνικῶς, οἴ.
Τρ. Εὖ τοι λέγεις. Χο. Καὶ τἄλλα γ' ὦσιν ἤπιοι.
Ὥστ' ἐσόμεθ' ἀλλήλοισιν ἀμνοὶ τοὺς τρόπους,
Καὶ τοῖσι συμμάχοισι πρᾳότεροι πολύ.
Τρ. Ἴθι νῦν, ἄγ' ὡς τάχιστα τὸ πρόβατον λαβών.
Ἐγὼ δὲ ποριῶ βωμὸν ἐφ' ὅτου θύσομεν.
Χο. Ὡς πάνθ' ὅσ' ἂν θεὸς θέλῃ γε, χ' ἡ τύχη κατορθοῖ,
Χωρεῖ κατὰ νοῦν, ἕτερον δ' ἑτέρῳ
Τούτων κατὰ καιρὸν ἀπαντᾷ.
Τρ. Ὡς ταῦτα δῆλά γ' ἔσθ', ὁ γὰρ βωμὸς θύρασι καὶ δή.
Χο. Ἐπείγετε νῦν ἐν ὅσῳ

In concione tum sedentes præ metu
Ionicum affectent loqui, & dicant Oi.
TRY. Bene inquis. CH. Et sint mitiores cætera:
Quapropter erimus inuicem agni moribus,
Et mansuetes plurimùm sodalibus.
TR. I nunc ouemq́, duc prehensam, ego interim
Aram expedibo ad quam immolabitur pecus.
CH. O quàm volente cuncta numine, adiuuante sorte
Bene procedunt, aliisq́, alia
Horum oportuna recurrunt.
TR. Hæc vera certò sunt, & ara extempulo paranda est,
CH. Sed ite agedum citò, dum

Σχόλια. Οἱ καθήμενοι ὑπὸ τοῦ δέους.] ἵνα ἐπὰν ἀκούσωσι τοῦ εἰσηγουμένου πόλεμον. τὸ γὰρ οἴ ὀδυρομένων ἐστὶν ἐπίφθεγμα καὶ δυσχεραινόντων. Δίδυμος δὲ ἐν ἐκθέσει. οἱ γὰρ φοβούμενοι οὕτω λέγουσιν. Ἀμνοὶ τοὺς τρόπους.] εὐήθεις δηλοῖ ὡς οἱ κριοί. ἢ πρᾳεῖς καὶ μαλακοί. τὸ γὰρ ἄρρεν πρόβατον, ὅταν ἔχῃ τὴν μέσην ἡλικίαν, ἀμνὸς καλεῖται. εἰ δὲ τὸ ἐνιαύσιον ἀρνα. αὐτὸν καλοῦσιν. Ὡς πάνθ' ὅσ' ἂν θεὸς θέλῃ] ὁ χορὸς ταῦτα θαυμάζων ὅτι ηὐτύχησεν ὁ γέρων καθ' ἑαυτόν. εἶτα πρὸς τὸν πρεσβύτερον φησὶ τὸ, χωρεῖ κατὰ νοῦν. εἶτα τὰ ἑξῆς ἐπάγων ἰδίᾳ. τινὲς δὲ οὕτως. ὁπόσ' ἂν θεοὶ θέλωσιν οἱ θεοὶ, καὶ ἡ τύχη κατορθοῖ. Ὡς ταῦτα δῆλά γ' ἐστίν.] ἀπὸ τούτων καταδῆλόν ἐστιν εἰ [illegible] τοὺς παροῦσι. τὸ δὲ θύρασι, ἀντὶ τοῦ ἐξ ἑτοίμου.

CH. Θύρασι καὶ δή.] id est ἐξ ἑτοίμου in promptu vel extemplo, quod est verbum sacrorum, vt ilicet fori & iudiciorum.

Σχόλια. Ἐπείγετε.] τὰ τοιαῦτα εἴδη καλεῖται ἀλλοιο-

λοιόςροφα. εἰσὶ γοιωῦ τ̃ μὲν πρώτης ςροφῆς κῶλα ἀναπαιςικὰ δέκα ἐπιμιμη μέρα προκελευσματικοῖς. τούτων δὲ α μὲν δίμετρα εἰσιν ἀκατάληκτα. α δὲ ἑφθημιμερῆ, καὶ βάσεις. μετὰ δὲ ταῦτα ἰαμβικὰ ζ. τ̃ δευτέρας ςροφῆς τὰ κῶλα τρία. ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἰαμβικόν. τὰ δ' ἄλλα ἀναπαιςικά. δίμετρα μὲν ἄμφω. τὸ δ' ἔτι τοι δεύτερον καταληκτικόν. ὁ ἑξῆς τ̃ ὑποκειμ̃ ςίχος ἰαμβικὸς τετράμετρος καταληκτικός. τ̃ τρίτης ςροφῆς τὰ κῶλα ἀναπαιςικὰ τέσσαρα πλὴν τ̃ τελευταίου ἀκατάληκτα. οἱ ἑξῆς αὖθις τ̃ ὑποκειμ̃ ἰαμβικοὶ τετράμετροι καταληκτικοί. τ̃ δὲ τετάρτης ςροφῆς τὰ κῶλα ἰωνικὰ ἀπὸ μείζονος ς, ἐπιμιμη μέρα παιωσι καὶ κρητικοῖς, ἀκατάληκτα πλὴν τ̃ πέμπτου καταληκτικοῦ καὶ τ̃ ς ἡμιολίου. ἐφ' ὃ αἱ ἀμφοτέρωθεν ἔξω διπλαῖ. τιθέασι δὲ καὶ τ̃ ἀπὸ θέσεων αἱ παράγραφοι, ὃν δεῖ δέ φασιν. ἐκ τῆς θεοῦ τὰ κῶ τ̃ πόλεμον ἀναπαύεσθαι καὶ λελύσθαι, σπουδάζουσι ἱδρύσασθαι τὴν θεωρίαν, τῆς τ̃ εἰρήνης ἀγαθῶν ἀντεισαχθέντων.

Bisetvs. Οὐ ῥᾴδιον κατὰ τ̃ χολιαςὴν τὰς ςροφὰς διορίζειν, καὶ τὰ κῶλα, καὶ τὰ μέτρα, καὶ τὴν τούτων ποιότητα, καὶ τὸ σχῆμα διαγινώσκειν. διὸ βέλτιον ἀνέντα ἐᾶν τὰ τ̃ ποιητοῦ, ἢ ἀσαφῆ, καὶ ἀσύςατόν τι χαράττειν.

CHR. Εφοίγετε.] Stropha est ex Anapæstis mista Proceleusmaticis. Iubet autem hic properare, vt statuatur Theoria dum cessat bellum volente deo, dúmque Pacis bona inuicem inducuntur. Propterea verò pro foribus hæ statuebantur aræ: ὑπὲρ τοῦ μὴ βραδύνειν τὴν ἀνάςασιν dixit modò Scholiastes.

Σοβαρὰ θεόθεν,	*Retinente Deo*
Κατέχει πολέμου	*Vaga cessat atro-*
Μεταςρεπ͂ος αὔρα.	*cis aura Gradiui.*
Νῦν γὰρ δαίμων φανερῶς	*Nam sors diuina palàm*
Εἰς ἀγαθὰ μεταβιβάζει.	*Omnimoda bona reponit.*
Τρ. Τὸ κανοῦν πάρεςιν, ὀλὰς ἔχον καὶ ςέμμα, καὶ μάχαιραν	*TR. En vellera & secespitam & molas habens canistrum:*
Καὶ πῦρ γε τουτί, κ' οὐδὲν ἴσχει πλὴν τὸ πρόβατον ἡμᾶς.	*Adest & ignis, nilque nos nunc extra ouem moratur.*
Χο. Οὔκουν ἁμιλλήσεσθε,	*CH. Est ergo maturandum?*
Ὡς ἢν Χαῖρις ὑμᾶς ἴδῃ	*Nam vos Charis vt viderit*
Πρόσεισιν αὐλήσων ἄκλητος, κᾆτα τοῦτ' εὖ οἶδ' ὅτι	*Accedet inuocatus huc:*
	Et vos ei certo scio
Φυσῶντι καὶ πονουμένῳ	*Flanti labore maximo*
Προσδώσετε δήπου.	*Sacrum hocce daturos.*
Τρ. Ἄγε δὴ τὸ κανοῦν λαβὼν σὺ καὶ τὴν χέρνιβα	*TRY. Age cum canistro sume aqualem trulleum,*
Περίιθι τὸν βωμὸν ταχέως ἐπὶ δεξιά.	*Arámque lustrans dextro versum extemplò obi.*
Θερ. Ἰδού, λέγοις ἂν ἄλλο, περιελήλυθα,	*FAM. Ecce aram obiui, cæterum aliud impera.*

Σχόλια. Σοβαρά.] σοβαρὸν εἰώθασι τὸ συνήθως. μετάτροπος δὲ ἀντὶ τ̃ εὐκραὲς μεταβληθέντα. Ὀλάς.] ἀντὶ τ̃ κριθάς. ὅτι ἐνεκρύπτετο ἐν τῷ κανῷ ἡ μάχαιρα τ̃ ὀλαῖς καὶ τοῖς ςέμμασι. καὶ ἐντεῦθεν κανοῦν, ἀπὸ τοῦ κτεῖν. Πλάτων Παιδαρίῳ. φέρε τοῦτ' ἐμοὶ δεῖξον τὸ κανοῦν μοι δεῦρο. ποῦ μάχαιρ' ἔνι. Χαῖρις] τῆς περὶ τὰς θυσίας αὐλητῆς ἦν ὁ Χαῖρις. ἦν δὲ καὶ ἕτερος κιθαρῳδός. Περίιθι.] τοῦτο πρῶτον ἐποίουν καθαίροντες τ̃ βωμόν.

CHR. Τὸ κανοῦν.] In canistro culter condebatur, & οὐλοχύται & ςέμματα, quæ vellera sunt vel velamina. Erat autem canistrum illud ex auro, & ingenuæ nobilésque virgines Dionysiis illud ferebant, sic dictum ἀπὸ τοῦ κνεῖν. Plato Comicus Pusione, φέρε τοῦτ' ἐμοὶ δεῖξον τὸ κανοῦν μοι δεῦρο, ποῦ μάχαιρ' ἔνι. Nam σμῆγμα adhibebant ad eradendas sordes manuum. Aliud etymon τοῦ κανοῦ Hesychius adfert, aitque esse ἀπὸ τοῦ κανεῖν, à cæde hostiarum. Et tamen κανοῦν vocat etiam μαγίδα, id est, χειρόμακτρον, manubrium ex lino, & vere, σμῆγμα illud de quo Antiphanes Coryco, ἀπονίψασθαι δότω τις δεῦρ' ὕδωρ καὶ σμῆγμα. Ὡς ἢν Χαῖρις ὑμᾶς.] Suidas legit ἡμᾶς, melius ὑμᾶς. Neque tamen magni interest vtram lectionem sequamur. De Charide alias dixit. Est autem tibicen sacrorum ἄμουσος, quémque hic notat Comicus impudentiæ parasiticæ. Sanè videtur istud genus hominum ludibrium debuisse antiquis illis. Nam prouerbiale ferè fuit quod Athenæus sine auctore citat lib. 8.

> Ἀνδρὶ μὲν αὐλητῆρι θεοὶ νόον οὐκ ἐνέφυσαν,
> Ἀλλ' ἅμα τῷ φυσᾶν χὠ νόος ἐκπέταται.

Vbi pulchrè adlusum ad φύσιν & φῦσαν. Latinè verba reddere non potè, nos mentem tentauimus.

> *Nam tibicinibus mentem natura negauit,*
> *Nempe illi dum flant, auolat illa simul.*

Alius fuit Chæris citharœdus. Καὶ τὴν χέρνιβα.] Aquale est vel trulleum, Aquæ manale apud Nonium vrceolum est quod influebat in trulleum. Vetus Glossarium Aquimanile, & putarem melius vt à manu sit. Sed illius Grammatici auctoritas fulta Varronis testimonio, præpollet: Nam manale sacrum esse dubitari non vult. Sed vas est ad eluendas manus, vt vox & etymon declarant. Ad pedes lauados proprium verbum Peluis. Græcè πέλυς & ποδονιπτήρ, vt desinant ineptire qui peluim à perluendo dictum autumant. Ab antiquis Niptra vel νίμματα dicta ipsa aqua, vnde Ni-

ptra titulus fabulæ Pacuuianæ. At χέρνιψ vel χερνίβειον videtur fuisse quod Franci vocant *Bassin*, quasi bassus vel humilis sinus. Nam prius quàm sacrificarent, liquore expiatorio vel aqua manali abluebantur. Etiam dicitur χερνίβιον, & sic Aristophanes ipse Heroibus. Hinc lustralis vnda qua etiam vtuntur Christiani, & quam sacerdos spargit circa populum antequam sacra peragat. Propterea hic dicitur ... Certum enim est multas etiam veteres, etsi paganas ceremonias à Christiana militia sequutas esse, velut ambarualium & τῆς λυχναψίας vestigia retinemus. Aqua autem illa spargi, veteres vocabant χερνίπτεσθαι. Lege Athenæum lib. 9. vbi multa de hoc antiquo ritu disces, neque operæ tuę leue erit pretium consultus ille Dipnosophista.

Τρ. Φέρε δὴ τὸ δᾳδίον τόδ' ἐμβάψω λαβών,
Σείου σὺ ταχέως, σὺ δὲ ... τὴν ὀλαν,
Καὐτός τε χερνίπτου ... ταύτην ἐμοί,
Καὶ τοῖσι θεαταῖς ῥίπτε τῶν κριθῶν. Θερ. ... δού.
Τρ. Ἔδωκας ἤδη. Θε. Νὴ τὸν Ἑρμῆν, ὥστε γε
Τούτων ὅσοι πέρ εἰσι τῶν θεωμένων,
Οὐκ ἔστιν οὐδεὶς ὅστις οὐ κριθὴν ἔχει.
Τρ. Οὐχ αἱ γυναῖκες ἔλαβον. Θε. Ἀλλ' ἐς ἑσπέραν
Δώσουσιν αὐταῖς ἄνδρες, ἀλλ' εὐχώμεθα,
Τίς τῇδε; ποῦ ποτ' εἰσί; Θε. πολλοὶ κἀγαθοί.
Τούτοισι φέρε δῶ, πολλοὶ γάρ εἰσι κἀγαθοί.
Τρ. Τούτους ἀγαθοὺς ἐνόμισας; Θε. Οὐ γὰρ οἵ τινες
Ἡμῶν καταχεόντων ὕδωρ τοσουτονὶ
Ἐς ταυτὶ τοῦτ' ἑστᾶσ' ἰόντες χωρίον.
Ἀλλ' ὡς τάχιστ' εὐχώμεθ', εὐχώμεθα δή.

TR. Cedo hucce torrem ablutum, vt vndis imbuam:
Quate ocyus tu, tu molam pratendito,
Ipse expiator hanc mihi tradens facem,
Spectantibúsque dispice ordea. FA. Faciam.
TR. Igitur dedisti. FAM. At plurimum, vt nunc omnium,
Te testor Herme, quotquot hic spectantium,
Nemo vnde possit molere, habere non queat.
TRY. At non dedisti fœminis. FAM. dabunt viri
sub vesperam ipsis. TRY. Sed precari iam expedit,
Quis adest, vbi illi quive? FAM. plurimi & boni.
Age demum istis, plurimi qui sunt boni.
TR. Istos putasti tu bonos? FA. an illi enim
Non sunt, qui aquarum quando tantum effudimus
In hunc eundem ventitant stantes locum?
Sed vota maturemus & preces sacras.

CHR. Φέρε δὴ] Quia famulus postea dicit ἰδού, hîc necesse est loqui Trygæum. Est autem δᾳδίον, torris vel titio qui ab ara vbi sacrum fiebat, sumebatur, & aquali tingebatur, sicque astantes lustrabant & purabant. Nam aqua & ignis vera februa & purgationes, vnde extorres dicebâtur, quia torris ille aqua tinctus nec exstinctus intelligitur.

Σχόλια. Τὸ δᾳδίον.] τὸ ὕδωρ ἡγνόκουν ἀπὸ βάπτοντες τοῦ πυρός. καθαρτικὸν γὰρ πάντων τὸ πῦρ. ὡς ἐν Εὐριπίδης ἐν Ἡρακλεῖ. Ὅστις οὐ κριθὴν] πρὸς τὴν κριθὴν παίζει, ὅτι τὸ τῶν ἀνδρῶν αἰδοῖον, κριθὴν ἔλεγον. τὸ δὲ γυναικεῖον, κύσθον. Τῇδε.] ἀντὶ τοῦ τίς πάρεστιν. εἶτα οἱ παρόντες εὐφημιζόμενοι ἔλεγον, πολλοὶ κἀγαθοί. τοῖς χορευταῖς. καταχεῖ δὲ αὐτῶν ὕδωρ ἐπὶ γέλωτι πρὸς οὐδὲν ... τίσιν.

CHR. Ταύτην ἐμοί] An facem intelligit τὴν δᾷδα, an oporam potius, an τὴν χέρνιβα? Vix est vt putem de face, cùm dixerit δᾳδίον, tamen hoc loquendi genus insolens non est. Τῶν κριθῶν.] Videtur in vsu fuisse positum, vt ordei sparsiones fierent in populum. Sic & apud Romanos ludis floralibus omnia semina spargebantur in populum, vt Tellus suis muneribus placaretur, vnde Persius, *Vigila & cicer ingere largè Rixanti populo.* sed hoc loco interpretatus sum Molam, ne recedat ab obscœno sensu, nam molere quid sit sciunt vel γέροντες φιλοῦσαι. Et κριθὴ pars illa qua viri sumus. Ipsi medici, in quîs Aetius, κριθὴν vocant ... :& recensent inter tubercula quæ sub ciliis translatiuè tamen. Sanè ipse Medicinæ Genius Hippocrates κρίμνας vocat τὰ χείλη τοῦ κύστιος γυναικείας ab eo quòd κρίμνα eodem auctore sunt ἄλφιτα. Nam κριθὴ primùm κρῖ dicebatur, & τὸ ... non magis adiuuat vocem quã apud Latinos men, vel mẽtum, ber & vndus, verbi gratia fulmẽ, fulmentum, fiber, errabundus, quibus & crum addi potest, vt fulcrum, sepulcrum, imò ipsum pulcrum, etsi docti quidam deriuant quasi πολύχειρ, vnde Virgilius Pulcher Auentinus, i. fortis. Τίς τῇδε] In Libanum is dicere solebât. Quis præsest? Respondebant *Præsentes* per εὐφημίαν, Multi bonique, etiam si essent (vt ait ille sapiens) οἱ πλεῖστοι κακοί. Fundit verò aquam in spectantes, vt ex hac tolerantia boni tantum existimandi sint. sed Aristophanes ex hac sparsione risum captare voluit. Mox legẽdum εὐχώμεσθα δή, addito vtrobique sibilo. Tamen ex animi mei sententia, etiam si τὸ δὴ habeat certam nec inelegantem emphasin, tamen in quinta sede dactylus durus, Anapęstus dulcior. neque nego licere id Comicis, sed tanè in ista sede rarus pes digitalis.

B ... Ὁ Τρυγαῖος, καὶ ὁ αὐτοῦ θεράπων ἐναλλὰξ καὶ ἐν μέρει χοὰς ἑκάτεροι τῇ Εἰρήνῃ εὐχὰς ποιοῦνται, καὶ ταύτῃ σῶον τῆς ... εἰρήνης, ... ταῖς Ἑλλάσιν ὡς τὸ λοιπὸν μένειν αἰτοῦσι.

Ὦ σεμνο-

Τρ. Ω Σεμνοτάτη βασίλεια θεὰ
Πότνι' Εἰρήνη
Δέσποινα χορῶν, δέσποινα γάμων,
Δέξαι θυσίαν τὴν ἡμετέραν.
Θε. Δέξαι δῆτ' ὦ πολυτιμήτη
Νὴ Δία, καὶ μὴ ποίει γ' ἅπερ αἱ
Μοιχευόμεναι δρῶσι γυναῖκες.
Κὖ γὰρ ἐκεῖναι παρακλίνασαι
Τῆς αὐλείας παρακύπτουσι,
Κἄν τις προσέχῃ τὸν νοῦν αὐτῶν,
Ἀναχωροῦσι,
Κᾆτ' ἢν ἀπίῃ, παρακύπτουσι.
Τούτων σὺ ποίει μηδὲν ἔθ' ἡμᾶς.
Τρ. Μὰ Δί' ἀλλ' ἀπόφηνον ὅλην σαυτὴν
Γενναιοπρεπῶς τοῖσιν ἐρασταῖς
Ἡμῖν, οἵ σου τρυχόμεθ' ἤδη
Τρία καὶ δέκ' ἔτη.
Λῦσον δὲ μάχας καὶ κορκορυγάς,
Ἵνα Λυσιμάχην σε καλῶμεν.
Παῦσον δ' ἡμῶν τὰς ὑπονοίας
Τὰς περικομψους, αἷς στωμυλλόμε-
θ' εἰς ἀλλήλους. μῖξον δ' ἡμᾶς
Τοὺς Ἕλληνας πάλιν ἐξ ἀρχῆς
Φιλίας χυλῷ, καὶ συγγνώμῃ
Τινὶ πρᾳοτέρᾳ κέρασον τὸν νοῦν.
Καὶ τὴν ἀγορὰν ἡμῖν ἀγαθῶν
Ἐμπλησθῆναι μεγάλων σκορόδων,
Σικύων, πρῴων, μήλων, ῥοιῶν,
Δούλοισι χλανισκιδίων μικρῶν.
Κἀκ Βοιωτῶν γε φέροντας ἰδεῖν,
Χῆνας, νήττας, φάττας, τροχίλους,
Καὶ Κωπαΐδων ἐλθεῖν σπυρίδας,
Καὶ περὶ ταύτας ἡμᾶς ἀθρόους
Ὀψωνοῦντας τυρβάζεσθαι,
Μορύχῳ, Τελέᾳ, Γλαυκέτῃ, ἄλλοις
Τένθαις πολλοῖς, κᾆτα Μελάνθιον
Ἥκειν ὕστερον εἰς τὴν ἀγοράν.
Τὰς δὲ πεπρᾶσθαι, τὸν δ' ὀτοτύζειν,
Εἶτα μονῳδεῖν ἐκ Μηδείας.
Ὀλόμαν ὀλόμαν ἀποχηρωθεὶς,
Τᾶς ἐν τεύτλοισι λοχευομένας,
Τοὺς δ' ἀνθρώπους ἐπιχαίρειν.
Ταῦτ' ὦ πολυτίμητ' εὐχομένοις ἡμῖν δίδου.

ATR. O Veneranda ô Regina Dea,
Reuerenda ô Pax,
Quæ domina choros facis & nuptias,
Accipe nostra hæc sacra libamina.
FA. Accipe pretiosissima per Iouem,
Accipe, nec fac quod facere soleat
Dum mœchantur fœminæ adulteræ,
Quæ reclusis paululum foribus
B Vix se ostendunt despicientes,
Si quis ad ipsas studiosè venit,
Regrediuntur:
Qui si abscesserit, iterum intervident:
Tu nihil in nos fac Dea eiusmodi.
TR. Quin potius te pandas totam,
Prout addecet ingenuas, nobis
Quos tuus annos iam torsit amor
C Tres atq; decem.
Soluas bella acrésq; tumultus,
Te Bellisuam vt vocet omnis:
Reprimas nostras suspiciones
Nimis audaces, & quas inuicem
Agimus nugas, ac nos temperes
Græcos renouans atq; reformans
Bono amicitiæ succo, vt nostros
Mitior animos venia immisceat:
D Vt nostra bonis nunc fora abundent,
Et sint fœta ingentibus allijs,
Pomisq; & cucumeribus præcoquis,
Et cunctis seruorum tunicis:
Vt Bœotia deferat ad nos
Anates, trochilos, atque palumbes,
Cumq; anseribus veniant sportulæ
Anguillarum Copaidarum
E Vbi dent turbas obsonantes
Circum Morychus, Teleas, Glauce(te)s,
Multiq; catillones alij,
Deinde Melanthius vltimus adsit,
Venum anguillis qui lacrumet datis:
Mox assus canat è Medea,
Perij heu perij quando è manibus
Mihi betarum elapsa sodalitas
F Vnde id gaudere videntes:
Hæc diua nobis supplicantibus dato.

CH. Ω σεμνοτάτη] Sequitur Anapęstici versus 42. vsq; ad ταῦτ' ὦ πολυτίμητ'. Nos versus versib. reddidimus, verba neque potuimus neque voluimus.

Σχόλια. Παρακλίνασαι] παρανοίξασαι. Ὅμηρος ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος.

Bis. Ἐν τούτοις δὲ χαρίεσσαν γυναικείας ἀκολασίας περιγραφὴν παρατήρει. καὶ γὰρ ὁ ποιητὴς τοὺς τῶν γυναικῶν τρόπους, καὶ τὰ ἤθη καλῶς ἡμῖν χαρακτηρίζει, καὶ πρὸ ὀμμάτων μονονουχὶ τίθησιν. αὗται ἑαυτὰς ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν ὁρᾶσθαι ἐπιθυμοῦσιν, ἀλλ' ὅμως πλάσει, καὶ προσποιήσει τινὶ σωφροσύνης ἐπιθυμίᾳ φεύγειν τοὺς παρερχομένους σκήπτονται ὡς αὐτῶν τὴν ὄψιν ὑπὸ τῆς αἰδοῦς φοβούμεναι. διὰ τοῦτο ὅτι τὰς θύρας, ἢ τὰς θυρίδας ἡμίσεις ἀνοίγουσιν ὅπως τοὺς ἄλλους ὁρᾶσθαι μὲν ὁρῶνται εἰ μὴ ὡς ἐν παρόδῳ, καὶ ἀψιμάχους. καὶ ποτὲ μὲν τὴν κεφαλὴν παρακύπτουσαι καὶ νεανικῶς ἐξείρουσι, ποτὲ δὲ καὶ εἰς τοὐπίσω ἀνέλκουσιν, ἵνα ἐν τοῖς αὐτὰς θεωμένοις μείζω ἐπιθυμίαν ἐξεγείρωσιν. ἐν δὲ τῷ παρακλῖναι, καὶ τῷ παρακύπτω, ἡ παρὰ πρόθεσις μείωσίν τινα σημαίνει. Τῆς αὐλείας.] αὐλεία καθ' Ἡσύχιον, ἡ τῆς αὐλῆς θύρα. Σουΐδας, ἀρσενικῶς, αὔλειος, ἡ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ πρώτη θύρα τῆς οἰκίας. παρακύπτουσι δὲ, τουτέστιν ἐπικλινοῦς πλαγίως, καὶ ἐν τάχει παραβλέπουσι.

G

CHR. Παρακλίνασαι] Ambiguum est: Nã & accubare significat. Hic autem est παρανοῖξαι, & eo sensu dixit Hom. ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος. Notandũ autẽ est τὸ παρὰ notã esse cõparationis. Id propriè dicitur, Iuxtà vel iustà potius, vnde Latina Par,

pariter, compar. Cæterùm vt hic Comicus dixit & iungit προσκυνεῖν & προσκύπτειν: sic Theophrastus ἐπικύπτειν & ἐπικλίνειν, id est inclinari & conquiniscere. Plato in Phædro ἀνακύπτειν dixit de anima quæ sese erigit. Dubium autem mihi est an de matronis mœchis, an de meretricibus intelligat. Nam magna differentia est. Eruditissimus Dalechampius in Athenæo suo fœminas ἀπὸ τῶν οἰκημάτων (legendum illic censeo ἐπὶ) vertit, fœminis quæ domi sunt, cùm debuerit, meo iudicio, meretricibus. Ait enim illic præstare peccare in togata quàm prætexta, vt ait Horatius. Sanè τὸ οἴκημα esse prostibulum & lupanar sciunt vel mediocriter literas Grecas docti. Τῆς αὐλείας.] Puta τῆς θύρας. Sed cùm αὐλαία sit etiam παραπέτασμα τῆς σκηνῆς, Aulæa dicunt Latini, fortassis eo allusum.

Σχόλια. Παύει μηδέν.] μὴ καὶ ταῦτα ὀλίγον χρόνον ποιήσῃς ἡμᾶς ἀπολαῦσαι σου. ἀλλ' εἰς πλέον φανερὰν ἡμῖν ταύτην ποίησον.

CHR. Ἀλλ' ἀπόφηνον] *Pandas* dixi in interpretatione, nam Pandere est τὸ φαίνειν, & inde etymō, neque hoc solùm, sed & Pax indidem. Quin in vetere Glossario Panda dicitur εἰρήνη θεός.

BISET. Τρυχόμεθα] κακοπαθοῦμεν. καταπονούμεθα. ταλαιπωρούμεθα.

CH. Τρία καὶ δέκ' ἔτη.] Durauit tamen amplius bellum Peloponnesiacum, quippe tres nouenarios ex fatali oraculo. Sed Aristophanis temporibus decimus tertius fuit, & Pax illa post Cleonis & Brasidę mortem, pausa tantum belli fuit; &, vt ait prudentissimus scriptor Tacitus. Non tam bellū desierat, quàm pax fieri cœperat. Hac imagine sępe compellimur Franco Galli, qui Paces habuimus belli tantùm pausas. Faxit Deus vt aliquando verā & integram Pacem: Quod vt accidat, nos Trygæi preces tanquam verba solemnia vsurpemus erga summum illum Pacis & belli arbitrum, Deum inquam, παῦσον δ' ἡμῶν τὰς ὑπονοίας, τὰς περικόμψους.

Σχόλια. Κορκορυγάς] τὰς βοάς. τὰς ταραχάς, τοὺς θορύβους. Ὑπονοίας] ἵνα μὴ ὑπονοῶσι τὰς ἀλλήλων σπονδάς.

BIS. Τὰς περικόμψους] τουτέστιν εὐπρεπεῖς, καὶ πάνυ καλῶς μεμελετημένας. ἀλλὰ τοῦτο εἰρωνικῶς λέγεται. ἀντὶ τοῦ πανούργως πεπλασμένας, πρεπωδεστάτους, ἀκριβῶς πεπλασμένας. Αἷς στωμυλλόμεθα] φλυαροῦμεν. στωμύλος παρὰ τὸ στόμα. λάλος. πολύκομψος, πιθανολόγος. εὐτράπελος. ἰσχυρὸς τῷ λόγῳ. ἀπατεών, κόλαξ, φλύαρος, ὅθεν τὸ στωμύλλεσθαι, ἀντὶ τοῦ φλυαρεῖν.

Σχόλια. Μῖξον δ' ἡμᾶς] εἰς φιλίαν. Φιλίας χυλῷ] ὡς ἐπὶ κεκραμένων. χυλῷ ὅμοιῷ τῷ ῥοφήματι. Ἡμῖν ἀγαθῶν] τουτέστιν ἀφθονίαν ἡμῖν τῶν ὠνίων παράσχες. ἁρμόδιον δὲ τοῦτο τῇ Εἰρήνῃ. Σικύων πρῴων] ἐν εἰρήνῃ ὄντες πολλὴν δι' ἐπιμέλειαν καὶ πρῴια σικύα γίνονται. ὅτι δὲ καλοὶ οἱ πρώϊμοι σικύαι καὶ ἡ παροιμία δηλοῖ. ἀρχομένων σικύων, καὶ ληγόντων κολοκυνθῶν. Κὰκ Βοιωτῶν γε] ὅτι ὀρνιθοτρόφος ἡ Βοιωτία. καὶ ἐν Ἀχαρνεῦσι φασίν. ὥσπερεὶ χειμὼν πλῆθος ὀρνίθων εἰς τὴν ἀγορὰν φέρων. ὅτι ἐπὶ τοῦ Βοιωτοῦ λέγει. Καὶ Κωπαΐδων] Κωπαῖς λίμνη Βοιωτίας, ἐν ᾗ μεγάλαι ἐγχέλεις γίνονται, ὡς καὶ ἐν Ἀχαρνεῦσι. πρέσβειρα πεντήκοντα κωπαΐδων κορᾶν.

BIS. Σπυρίδας] σπυρὶς τὸ τῶν πυρῶν ἄγγος. παρὰ τὸ πυρός, οὗ δεκτικαί εἰσιν αἱ σπυρίδες. Ὀψωνοῦντας τυρβάζεσθαι] τουτέστι περὶ τὴν ὀψωνεῖν, καὶ φιλονεικοῦντα. Μορύχῳ] Μόρυχος, Τελέας, Γλαυκέτης, ὀνόματα κύρια. οὗτοι ἐπὶ μαγειρείᾳ διεβέβληντο. Κᾆτα Μελάνθιον] περὶ τούτου ἐν τοῖς ὄρνισι προείρηται. Ὀτοτύζειν]

βαρύνειν.

CHR. Σικύων πρῴων.] In Pace multus hortorum cultus, curaque, ita vt maturè cucumeres crescant. πρώϊον & ὄψιον vel ὄψιμον contraria. Hoc pręcoquum & tempestiuum, vel festinatè maturū dicitur, illud serotinum. vtitur his vocibus Theophrastus. Magnam autem commendationem esse primorum cucumerum testatur versiculus vulgarius, ἀρχομένων σικύων καὶ ληγόντων κολοκυνθῶν. i. *Dum nouus est cucumis, dum longa cucurbita desit.* Attici cucurbitas Colocynthas vocant, vt testatur Athenæus libr. 2. vel ex hoc nostro Comico Τρύφης. Nam alij etiam σικύας vocabant, vt & Nicander secundo Georgicorum: σικυοῦ verò nomine & Cucumerem & peponem dixerunt. Καὶ Κωπαΐδων] In Bœotia quæ est altrix, ferax & altrix, vt est in Acharnensibus, palus est anguillis abundās, quarum magna est commendatio, & quas apud Athenæum, veteres illi poetæ Epicharmus, Eubulus, Alexis, & Dorion opere magno laudant. Sunt enim grandes adeò & nitidæ, vt victimarum vicem eas habuerint Bœoti. In ò in Acharnensibus sexennes memorantur, vnde versus ex Æschyli Armorum iudicio lepidè & parodicè interpolatus, πρέσβειρα πεντήκοντα κωπαΐδων κορᾶν, scripserat enim vetus ille poeta Tragicus δέσποινα πεντήκοντα Νηρῄδων χορῶν. Cęterum in hanc paludem fertur olim se coniecisse Argynnus puer formosus, vt flammam amoris extingueret quo vrebatur Agamemnon, qui Bœotiam venerat ad venandum reti venerio Argynnum, vt refert Plutarchus in opusculo de Brutorum ratione. Ὀψωνοῦντας.] Propriè & signatè de Piscibus obsonari. Plinius lib. 18. cap. 11. ait de panibus aliàs ab obsoniis appellati vt ostrearii ergo pisces obsonium imò ostrea. Nam ὄψον & ὀψάριον, non temerè apud Gręcos reperias aliud esse quàm pisces. Sic post Menandrum Terentius obsonium dixit. sic Æmilius Probus: Sic Lucius ille Madaurensis de Magia suspectus in prima Apologia qua suspicionē magiæ amolitur cùm de piscibus emptis loquitur dixit. Quis enim à Cupediariis obsonare audebit? Sed & in prima Milesia dixi. Siquid obsonare cupis, quod explicat cùm subiicit, qui cœnæ affatim piscatum prospexeramus. Apud Ath. lib. 7. Dipn. cū aliquis quęsisset num ante Sophoclem alius dixisset ἐλλοὺς ἰχθῦς, velut ipse vsurpauit in Aiace μαστιγοφόρῳ. Respondit Zoilus, Ego quidem non sum ὀψοφαγίστατος (verbum hoc vsurpauit Xenophon in ἀπομνημ.) Sed auctor Titanicæ pugnæ siue Eumelus siue Aretinus lib. 2. dixit χρυσώπιδες ἰχθύες ἐλλοί. Sic Philo Iudęus, πρῶτον αἰθυιῶν καταψοφαγοῦσι, quia fulicę & mergi è mari viuunt. Denique vbique ferè ὀψοφάγοι sunt φιλίχθυες. Vt mirer nuper extitisse ex Transalpinis hominibus quendam fastuosæ doctrinæ plenum, qui ex hac obseruatione tanquam re noua, & non à Victorio aliisque agitata, memores lectores doctos monuerit. Ipse quidem dudum monitus, multúmque monendus, Priuatas vt quærat opes, instar illius Horatiani Celsi. Quicquid enim ferè notat, aut notum est, aut notatum fuit: Locos obscuros & intactos ne adit quidem. Quare? Quia Celsi pretereunt obscura poemata Rhamnes. Πωλοῦντας] differt à πωλεῖν. Est enim quod Galli dicimus *estre liuré*, cùm constituit pretium, & aufert licitator quod pollicitus.

Σχόλια

Σχόλια. Ἐκ Μηδείας.] μὴ ταῖς ἐκ τῆς Εὐριπίδου Μηδείας παρέχει χρῆσθαι ἐκείνης· ὦ δύστηνος ἐγὼ μελέα τε πόνων, πῶς ἂν ὀλοίμαν. οἱ δὲ αὐτὸ τοῦ Μελανθίου φασὶν εἶναι Μηδείας, ἐξ ἧς ταῦτα.

Bisetus. Ἀποχειρωθεὶς] ἑρμηνεύσας τὴν ποιητικὴν, ὡς ἐν χερσὶν ἔχει ὁ δεῖνα, τὸ δὲ χειροῦμαι, καὶ τὸ ἀποχειρόω, ἄλλο ἄλλου διαφέρουσιν, ὡς τὸ τυγχάνω, καὶ τὸ ἀποτυγχάνω. τὸ γὰρ χειροῦν δηλοῖ τὸ τῇ χειρὶ ἁλίσκειν. τὸ δὲ ἀποχειροῦν, καὶ ἀποχειροῦσθαι λέγεται περὶ τῶν ἐν τῇ χειρὶ τι πρότερον ἐχόντων, καὶ τούτου ὕστερον ἀπολλυμένων ἐστερημένων, οἱ τοῦτο ἀπὸ τῆς χειρὸς ἀφαιρεθῶσι. καὶ ἀποχειροῦσθαι λεγόμεθα ὅταν ἅπερ ἐν ταῖς ἡμετέραις χερσὶν εἴχομεν, ἐκ χειρῶν ἐκπίπτειν, ἢ ἀφαιρεῖσθαι ἡμῶν, ἢ καὶ ὅταν ἡμεῖς τῆς ἐλπίδος ἀποτυγχάνομεν.

Σχόλια. Λοχευομένας.] καὶ ἐν τοῖς Ἀχαρνεῦσιν ἐπαινοῦμεν, τοὺς μαγείρους μετὰ τεύτλων ἑψεῖν τὰς ἐγχέλεις. ἔπαιξε δὲ εἰπὼν λοχευομένας, ἀντὶ τοῦ ἑψομένας. ἥδιστον δὲ ἡ ἔγχελυς ἐν τεύτλοις ἐστίν. Τοὺς δ' ἀνθρώπους ἐπιχαίρειν] τοὺς ὁρῶντας ἐπιχαίρειν αὐτῷ θρηνοῦντι.

CHR. Ὀλοίμαν.) Lege vtrobique ὀλόμαν per o paruum, vt sint Anapæsti. sunt autem qui existiment hęc ex Medea Euripidis esse, vbi habes, ὦ δύστανος ἐγὼ μελέα τε πόνων, πῶς ἂν ὀλοίμαν. Ego puto ex ipsius Melanthij Medea quam hic amaro ioco perstrinit, sumpta esse, vt non solùm malum esse poetam ostendat, sed raponem & gulosum probet, & in cutę curanda plus operatum quàm colendo Apolline. Ἀποχειρωθείς.) Sic verti, quasi ploraret Melanthius ereptam è manibus sibi anguillam. Est enim piscis lubricus, & qui facilè capturam fallit: neque tamen male legeretur ἀποχειρωθεὶς per ω. sed sic ταῖς λοχευομέναις non esset quartus casus pluralis, sed secundus singularis qui Doricè proferendus cum accentu circunflexo τᾶς, &c. Male enim apud Sudam habes χειρωθεὶς, ἐρημωθεὶς, legendum χειρωθείς. Cæterùm vt ex Acharnensium fabula magis patet, anguillæ cum betis coctæ, cibus erat suauissimus. Dixit autem λοχευομένας cùm debuisset ἑψομένας. Antea in eadem Acharn. fabula vocauit ἐγχέλυν ἐντετευτλανωμένην. De betarum generibus legendus Athenęus libris 9. & 11. vbi ex Euphorione in ἀποδιδούσῃ ait τεῦτλον vocari etiam σεῦτλον vel σευτλίον, vt φακῆ τὴν φακῆν. Notandum quoque ἐγχέλυν apud Atticos dici per υ, apud Bœotos per ι paruum. Alexis neutro genere extulit ἐγχέλεια in Vlysse texente. Τοὺς δ' ἀνθρώπους.) Hęc sunt verba non Melanthij sed Trygęi, desinúntque Anapęsti hac coronide. Sequuntur septem Senarij Iambici. Sed non dubito quin ista λαβὲ τὴν μάχαιραν dicantur ex persona Famuli. Notandæ verò rudioribus Græca ἐλλείψις & Atticis familiaris etiam in πεζῷ λόγῳ, phrasis, εἶθ' ὅπως, deest enim & subintelligitur ὅρα vel quid simile.

Bisetus. Ὁ Τρυγαίου θεράπων, καὶ ὁ Τρυγαῖος δεσπότης πρὸς τὴν θυσίαν, ἣν τῇ Εἰρήνῃ ποιεῖσθαι θέλουσιν, ἑαυτοὺς παρασκευάζουσι.

Θε. Λαβὲ τὴν μάχαιραν. εἶθ' ὅπως μαγειρικῶς
Σφάξεις τὸν οἶν. Τρ. ἀλλ' οὐ θέμις. Θε. τιὴ τί δή;
Τρ. Οὐχ ἥδεται δήπουθεν Εἰρήνη σφαγαῖς.
Οὐδ' αἱματοῦται βωμός. ἀλλ' εἴσω φέρων
Θύσας, τὰ μηρί' ἐξελὼν δεῦρ' ἔκφερε
Χ' οὕτω τὸ πρόβατον τῷ χορηγῷ σώζεται.
Χο. Σὲ δὴ θύραισι χρὴ μένοντα τοίνυν
Σχίζας δευρὶ τιθέναι ταχέως
Τά, τε πρόσφορ' ἅπαντ' ἐπὶ τούτοις.
Τρ. Οὔκουν δοκῶ σοι μαντικῶς τὸ φρύγανον τίθεσθαι;
Χο. Πῶς δ' οὐχί, τί γάρ σε πέφευγ' ὅσα χρὴ
Σοφὸν ἄνδρα. τί δ' οὐ σὺ φρονεῖς ὁπόσα
Ἐστὶ χρεὼν τόν γε σοφῇ δόκιμον
Φρενὶ καὶ πορίμῳ τῇ τόλμῃ.

FA. Ergo accipe clunaclum & immolans sacrem
Mactes. TR. sed istud non licet. FA. quid ni licet?
TRY. Nec cæde gaudet sancta Pax, nec victimis
Amat cruentis Pacis ara tingier.
Sed sacrifica intus ossa clunium efferens,
Sic præbitori tota seruatur pecus.
CH. Te oportet ergo ianuæ imminentem
Hac fissa statim ligna reponere, &
Quibus indiget insuper vsus.
TRY. Ecquid vides me fomitem apposisse vatis instar?
CHO. Quidni? quid enim te fugit omnium
Quæ scire sagacem opus est? an non
In te est quicquid vir habet sapiens
Animo intrepido atque audenti?

Bisetus. Λαβὲ τὴν μάχαιραν.] ταῦτα ὁ τοῦ Τρυγαίου θεράπων πρὸς τὸν ἑαυτοῦ δεσπότην ὡς τῇ Εἰρήνῃ ἱερουργήσοντα, καὶ θυσίαν ποιήσοντα λέγει. Σφάξεις τὸν οἶν] τὸ φονεύω, ὅθεν φάζω, ὡς ἐκ τοῦ βῶ τὸ βάζω. καὶ πλεονασμῷ τοῦ σ σφάζω, σφάξω, τὸ κτείνω, καὶ ἀναιρῶ. λέγεται καὶ σφάττω. ἐντεῦθεν τὸ ποιητικὸν, φάσγανον, ἤγουν τὸ ξίφος, ἡ μάχαιρα, οἱονεὶ σφάγανον, ὅτι τούτῳ σφαγὰς ποιοῦμεν. ἀντὶ δὲ τοῦ οἶν, τινὲς οἶν γραπτέον οἴονται. ἀλλὰ μηδὲν κινεῖν. τὸ δὲ ὁ ὗς, καὶ τί ἡ οἶς, φανερόν. ἔστι δὲ τοῦ συντάξεως ὀλοκληρεία αὕτη, ὅρα, σκόπει ὅπως τὸν οἶν μαγειρικῶς σφάξεις.

Σχόλια. Οὐχ ἥδεται.] ταῦτα πρὸς τὸ ἔθος. φασὶ γὰρ τῇ τῶν συνοικεσίων ἑορτῇ, θυσίαν τελεῖσθαι Εἰρήνῃ. τὸν δὲ βωμὸν μὴ αἱματοῦσθαι Ἑκατομβαιῶνος μηνὸς ἕκτῃ ἐπὶ ι. τινὲς δέ φασιν ἐκ τῆς παρούσης αἰτίας οὕτως αὐτοὺς θύειν, αἵματος αὐτοὺς ἀπαλλαξάσῃ. ἄλλως. πρὸς σύγκρισιν τοῦ πολέμου καλῶς ἔφησε μὴ χαίρειν τὴν Εἰρήνην σφαγαῖς.

μόνοι γὰρ οἱ πολέμιοι αἵμασι καὶ φόνοις χαίρουσι. καὶ τοῦτο οὖν πρὸς σύγκρισιν τῆς πολεμικῆς αἵμασι χαίρει. Οὐδ' αἱματοῦται.] ἐν γὰρ τῇ τῶν συνοικεσίων ἑορτῇ οἱ μέν φασιν Εἰρήνῃ θυσίαν τελεῖσθαι, ἧς ὁ βωμὸς οὐχ αἱματοῦται. οἱ δὲ ἱστοροῦσιν, ὡς ἄρα τότε σπένδεται. καὶ ἰδίως ἀναιμάκτους Εἰρήνῃ θύουσι. Χ' ἥκει τὸ προβάτιον] διὰ τὸ μὴ θύεσθαι ἐν τῷ θεάτρῳ, ἀλλὰ τῷ χορηγῷ ἐν τῷ δοκεῖν θύειν ἀποκρύπτοντα τὸ θῦμα. τῶν γὰρ ἐντοσθίων αἱρουμένων παρὰ τῶν θυόντων, τὸ λοιπὸν σῶμα ἐκδίδοται τοῖς ἱερεῦσιν ἃν θύσωσιν. Τῷ χορηγῷ σώζεται.] ἤγουν ὅτι τῶν σπλάγχνων καὶ τῶν ἐντοσθίων ὑφαιρουμένων δοκοῦσι μέρος τι τοῦ ἱερείου κερδαίνειν οἱ θύοντες. Σχίζας.] σχίζας κυρίως ἔλεγον οἱ παλαιοὶ τὰ ἐπὶ τῆς θυσίαις τιθέμενα ξύλα. ὡς καὶ Ὅμηρος. καῖε δ' ἐπὶ σχίζῃς ὁ γέρων. Μαντικῶς τὸ φρύγανον.] οἱ γὰρ ἀπὸ τοῦ πυρὸς μαντευόμενοι τὰ φρύγανα ὑποτιθέασιν εἰς τὸ ἐξάψαι καὶ ἐπιστήμην τὴν ἑαυτῶν. Πῶς δ' οὐχί.] τοῦτό φασιν, ἐπεὶ ὑπέβαλε φρύγανα πρὸς τὸ ἀνάψαι, ὡς οἱ μάντεις. αὐτοὶ γὰρ ἐπ' αὐτοῖς καὶ τὰ φρύγανα τιθέασι πρὸς ἐπιστήμην αὐτῶν. Οἷα χρή.] οὐ γὰρ ποιεῖς οἷα χρὴ τοὺς ἐπιστήμονας.

CHR. Σιδηρῶ θύραιοι.] Hic versus videtur esse Trimeter Iambicus Catalecticus, sequentes duo Anapæstici, sed videndum an θύραιοι sit ex ἰσαίων, vt supra. Σχίζας.] Sic antiqui vocabant propriè ligna quæ sacrificiis adhibebantur quæ fissilia (inde enim etymon σχίζειν) & vstilia erant. Hom. καῖε δ' ἐπὶ σχίζῃς ὁ γέρων. Τὸ φρύγανον.] Ignispices & Pyromanticæ artis periti, vt flammam excitarent, cremia vel φρύγανα supponebant quæ fomitum instar erant, & velut stipulę vel stuppæ statim flammam concipiebant, & sic σχίζας accendebant. τὸ φρύγανον medium est aliquid inter fruticem & arborem quasi Althęa, & [illegible] ἀπὸ τοῦ φρύγειν quod torrere est. Inde enim fruges quæ primùm bruges & frumenta quæ antiqui torrebant. Πρῴρης τόλμη] Sic Æschylus Prometheo Desmota dixisse videtur ἄπορα πόρισμος. Est enim propriè πόρισμος perrumpere amans Horatio, vel etiam peruius.

Τρ. Ἡ σχίζα γοῦν ἐνημμένη, τὸν Στιλβίδην
πιέζει,
Καὶ τὴν τράπεζαν οἴσομαι, καὶ παιδὸς οὐ δεήσει.
Χο. Τίς οὐκ ἂν ἐπαινέσειεν ἄνδρα τοιοῦτον, ὅστις, πόλλ' ἀνατλὰς, ἔσωσε τὴν ἱερὰν πόλιν,
Ὥστ' οὐχὶ μὴ παύσει ποτ' ὢν
Ζηλωτὸς ἅπασιν.

TRY. Incensus ecce Stilbidem fomes premit ligelli, .
Lubetq; mensam ferre, nec ministro opus est Camillo.
CH. Quis ergo homo non celens
Canat virum eiusmodi?
Qui multa tulit, sacri vt
Saluus foret oppidi?
Quare ille semper audiet
Felix apud omnes.

Σχόλια. Στιλβίδην.] ὁ Στιλβίδης, εὐδόκιμος καὶ περιβόητος μάντις, τῶν τοὺς παλαιοὺς χρησμοὺς ἐξηγουμένων. ἀστειότατα δὲ τοῦτο παρέπλεξε τὴν φλόγα λέγων παρὰ τὸ στίλβειν. ἅμα δὲ καὶ παρὰ τὸν μάντιν Στιλβίδην, ὅν φησι Φιλόχορος ἀκολουθῆσαι ἐν Σικελίᾳ, ἡνίκα ἐπολέμουν Ἀθηναῖοι καὶ ἐν Σικελίᾳ ἐστράτευον. μέμνηται δὲ αὐτοῦ καὶ Εὔπολις Πόλεσιν. ὡς αὖ τίν' ἔλθω δῆτα τῶν μάντεων, πότερος ἀμείνων ἀμφοτέρων, ἢ Στιλβίδης. Πιέζει] λυπεῖ. ὡς λοιπὸν ἐκείνου ἀπορουμένου διὰ τὸ τοῦτον εὐδοκιμῆσαι. Καὶ παιδὸς οὐ δεήσει.] ἐμαυτῷ φησιν ὑπηρετῶ, καὶ χρεία οὐκ ἔσται παιδός. φιλοτιμεῖται δὲ περὶ τὰς ὑπηρεσίας κατὰ πάντα τοῦ Στιλβίδην πλεονεκτεῖν, καὶ θύων καὶ ὑπηρετῶν. ἄλλως. φιλοτιμεῖται περὶ τὰς ὑπηρεσίας, ἵνα κατὰ πάντα τοῦ Στιλβίδην πλεονεκτεῖν δοκῇ. καὶ θύων καὶ ὑπηρετῶν. ἢ οὕτω φησὶν οἴσω καὶ τράπεζαν ὡς μὴ δεῖσθαι παιδός.

CHR. Τὸν Στιλβίδην πιέζει.] Quia laudauerat ille tantoperè huius solertiam, & sapientem vocauerat, propterea se Stilbidem vocat. Erat autem stilbides vates clarissimus, oraculorum veterum interpres, quem Plutarchus in Nicia hariolum fuisse ait, ipsius Niciæ familiarem, quique multum ei superstitionis detrahebat. Eum hic obiter tangit Comicus noster tanquam in sacrificando & ministrando φορτικόν. Philochorus ait, eum fuisse in expeditione siciliensi, cùm Athenienses in Sicilia exercitum haberent. Eius meminit Eupolis in vrbibus. ὡς αὖ τίν' ἔλθω δῆτα τῶν μάντεων, πότερος ἀμείνων ἀμφοτέρων, ἢ Στιλβίδης, Credibile autem est (quod ait Græcus schol.) allusisse Comicum hunc (lego enim apud eum glossographũ παρέπαιξε non παρέπλεξε) ad flammam, quæ cùm sit lucida & στίλβουσα, facetè dicitur στιλβίδης. Verbũ πιέζειν hic est κακοῦσθαι & malè habere, sic enim Theophrastus hæc duo coniungit. Et in Euãgelio est maleficiis onerare, translatiuè à veterinis, vt in Ranis videre est, vbi Xanthias ait πιέζομαι, propriè Maro, *ditione premebat*: vt qui iniquo põdere premuntur, si onus posuerint verbo σεισάχθειας vti possint, quod verbum Athenienses per hanc Metaphorã solonis diuino commento vsurpauerũt. Καὶ παιδὸς οὐ δεήσει.] Notum est etiam Latinos pueri nomen pro ministro vel famulo vsurpasse. Vnde Varro citatur in Marcipore, id est Marci puero, & proinde famulo.

BISETVS. Κερμεῖς ἐν στίχοις πζ.

Θε. Ταυτὶ δέδαρται, τίθει τὸ μηρὼ λαβών.
Ἐγὼ δ' ἐπὶ σπλάγχν' εἶμι καὶ θυλήματα.
Τρ. Ἐμοὶ μελήσει ταῦτά γ', ἀλλ' ἥκειν ἐχρῆν.
Θε. Ἰδοὺ πάρειμι. μῶν ἐπισχεῖν σοι δοκῶ;
Τρ. Ὄπτα καλῶς νυν ταῦτα, καὶ γὰρ οὑτοσὶ

FA. HÆc sunt perasta, crura iam curãs cape,
Nã viso ad exta, dusq; pollucũ paro.
TR. Curabitur, sed ventum oportuit statim.
FA. Mox venio & adsũ nũ strigans videor tibi?
TR. Nunc illa rite assare cures, nescio

Προσ-

Προσέρχεται δάφνῃ τις ἐστεφανωμένος.
Τίς ἄρα ποτ' ἐστίν; Θε. Ὡς ἀλαζὼν φαίνεται,
Μάντις τίς ἐστιν; Τρ. Οὐ μὰ Δί', ἀλλ' Ἱεροκλέης.
Θε. Αὐτός γε πού 'σθ' ὁ χρησμολόγος, οὑξ Ὠρεοῦ.
Τί ποτ' ἄρα λέξει; Τρ. Δῆλός ἐσθ' οὗτός γ' ὅτι
Ἐναντιώσεταί τι ταῖς διαλλαγαῖς.
Θε. Οὐκ, ἀλλὰ κατὰ τὴν κνίσαν εἰσελήλυθεν.
Τρ. Μὴ νῦν ὁρᾶν δοκῶμεν αὐτόν. Θε. Εὖ λέγεις.
Ἱε. Τίς ἡ θυσία ποθ' αὑτηί, καὶ τῷ θεῶν;
Τρ. Ὄπτα σὺ σιγῇ, κἄπαγ' ἀπὸ τῆς ὀσφύος.
Ἱερ. Ὅτῳ δὲ θύετ' οὐ φράζεθ'; Τρ. Ἡ κέρκος ποιεῖ
Καλῶς. Θε. Καλῶς δῆτ' ὦ πότνι' Εἰρήνη φίλη.
Ἱε. Ἄγε νῦν ἀπάρχου, κᾆτα δὸς τἀπάργματα.
Τρ. Ὀπτᾶν ἄμεινον πρῶτον. Ἱερ. Ἀλλὰ ταυταγὶ

Quis iste lauro qui coronatus venit.
Quis ille tandem est? FA. quàm videtur arrogans!
Vatem puto esse. TRY. Non is est, sed Hierocles.
FA Sortilegus ille forsan est ex Oreo:
Quid volt sibi ergo? TR. apparet infestum bonis
sentire contra sancta pacis fœdera.
FA. Minimè, sed illum nidor iste perculit.
Fingamus hunc nos non videre. TRY. Rectè ais.
HIE. Quæ sacra sunt hæc, cui Deo fit victima?
TR. Tu tacitus assans dimoue à lustralibus.
HIE. Dictorin' estis cui litetis? TRY. En benè est
De Pene. FA. Amica diua Pax, multùm benè.
HIE. Nunc ergo polluce atq; prosicias dato.
TR. Instare præstat assui prius. HIE. sed hæc

Σχόλια. Ταυτὶ δέδραται] κορωνὶς εἰσιόντων ἑτέρων ὑποκριτῶν. οἱ δὲ στίχοι εἰσὶ πζ. ὧν οἱ μὲν κ' ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι. οἱ ἑξῆς μα' δακτυλικοὶ ἑξάμετροι, ἑξῆς τούτων κῶλον ὅμοιον ἐκ σπονδείων. οἱ ἑξῆς ι δακτυλικοὶ ἑξάμετροι. μεθ' οὓς ἰαμβεῖα ιζ. ὧν τελευταῖον, ἐκ ἀποστιχίσει θᾶττον εἰς ἐλύμνιον. ἐπὶ τῇ ἀποθέσει παράγραφος. ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς. δέδραται δὲ ἀντὶ τοῦ δίδαρται. καὶ Ὅμηρος. περὶ δ' ἔδρα τὰ σώματα νέκυ. ὁ δὲ λόγος ταῦτα πάντα παρεσκευάσται καὶ πέπρακται. Θυλήματα] τὰ τοῖς θεοῖς ἐπιθυόμενα ἄλφιτα. ἐπιρραίνεται δὲ οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ. Τηλεκλείδης στεροῖς, ὦ δέσποθ' Ἑρμῆ κάπτε τῶν θυλημάτων.

BISET. Σ. Θυλήματα, πέμματα, ἀπαρχαὶ, ἄλφιτα, ἃ ἔμισγον οἴνῳ, καὶ ἐλαίῳ εἰς θυσίαν ἀναφέροντες.

CHR. Θυλήματα] Farinę sunt quę Diis offerebantur litæ vino & oleo. Teleclides, στεροῖς ὦ δέσποθ' Ἑρμῆ κάπτε τῶν θυλημάτων, vt antea citauimus. Propterea putant quidam apud Festum legendum pollucere Mercurio, non autem Merces, quasi verò non etiam aliis diis polluceretur, vt apud Catonem Ioui dapali, & Varronem, qui polluctì nomen generaliter & largè diffundit, vt docuit doctissimorum maximus Iosephus Scaliger. Μῶν ἐπισχεῖν.) Exponit Sudas κρατῆσαι & βραδύνειν. Propriè est strigare, vt in Aiace Mastigophoro ἐπισχὼν χρυσόνωτον ἡνίαν. Nam qui strigare volunt aurigæ, habenas retinent (hoc est κρατοῦσι) & sic βραδύνουσι. Sic vtraque Sudæ expositio vera.

Σχόλια. Δάφνῃ τις ἐστεφανωμένος.] οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ μάντεις δάφνῃ ἐστεφανοῦντο, εἰς γνώρισμα τῆς τέχνης. Ὡς ἀλαζών.] ὡς ἀπὸ τῆς ὄψεως ἀλαζὼν φαίνεται. Ἱεροκλῆς] ὡς ἀπὸ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ γινωσκομένου μᾶλλον, ἤπερ ἀπὸ τῆς τέχνης. οὗτος δὲ μάντις ἦν καὶ χρησμολόγος, τοὺς προγεγονότας ἐξηγούμενος. ὡς ἀφυῆ δὲ καὶ ὡς ἀκερδῆ μάντιν αὐτὸν κωμῳδεῖν βούλεται καὶ ὅρα πῶς καθαιρεῖ. ἐκείνου γὰρ εἰπόντος ὅτι μάντις πρόσεισιν, ὁ ἕτερος οὐ συγκατέθετο, ἀλλ' ἔφησεν. οὐ μὰ Δί' ἀλλ' Ἱεροκλῆς ἐστιν. ὡς ἀπὸ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ γινωσκομένου μᾶλλον, ἢ τῆς τέχνης. καὶ Εὔπολις Πόλεσιν. Ἱερόκλεες βέλτιστε χρησμῳδῶν ἄναξ. Οὑξ Ὠρεοῦ.] διαβάλλει αὐτὸν ὡς οὐ πολίτην, ἀλλ' Εὐβοέα. διὸ δηλοῖ ὅτι ὡς ξένος οὐκ εὐνοεῖ τῇ Εἰρήνῃ. Ὠρεὸς δὲ Εὐβοίας πόλις, ἣν Ὅμηρος Ἱστίαιαν φησίν. Δῆλος ἐσθ' οὗτός γ' ὅτι] προσποιούμενος γὰρ ἀεὶ Εὐβοεῖς, ὡς ἂν ἧττον προθυμουμένους τῇ Εἰρήνῃ. Κατὰ τὴν κνίσαν] ὡς ἀπὸ προφάσεως τοῦ σχήματος τῆς μαντείας, ὑπεισιόντος Ἱεροκλέους καὶ μετέχοντος τῆς εὐωχίας. Μὴ νῦν ὁρᾶν δοκῶμεν.] μὴ προσποιησώμεθα αὐτὸν ἑωρακέναι. μηδὲ αὐτῷ προσλαλήσωμεν. ἵνα ἀπορηθεὶς, παρέλθῃ μηδὲν ἐνοχλήσας ἡμῖν. Τίς ἡ θυσία] Ἱεροκλῆς ἐπιστὰς ἄκλητος, καὶ ταῦτα περιεργαζόμενος, τίνι τῶν θεῶν. Ὄπτα σὺ σιγῇ.] ἀπαλλαγῆναι αὐτὸν ποιῶν, μὴ προσέχων, μηδὲ ἀκηκοέναι προσποιούμενος. ἢ, μηδὲν ἀποκρίνου πρὸς τὸ ἐρωτηθέν. Ἀπὸ τῆς ὀσφύος.] ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τὰ σπλάγχνα ὄπτα ἐν σιγῇ. λέγει οὖν, ἀπὸ τῆς ὀσφύος τὸν ὀβελίσκον ἀνάγαγε. ἢ πρόσεχε μὴ ἅψῃ αὐτοῦ. ταύτῃ γὰρ μαντεύονται. εἰς τὸ αὐτό. ἀναχώρει ἀπὸ τῶν ἱερείων καὶ ἀφίστασο. Ἡ κέρκος ποιεῖ καλῶς.] σημαίνει. ἔθος γὰρ εἶχον τὴν κέρκον ἐπιτίθεσθαι τῷ πυρί. καὶ ἐξ αὐτῆς σημείοις τισὶ κατανοεῖν, εἰ εὐπρόσδεκτος ἡ θυσία. καὶ ἄλλα τινὰ πρὸς τὰ νεύματα σημεῖα λαμβάνειν, περὶ τὴν θυσίαν ὁσίοισιν. Τἀπάργματα.] τὰς ἀπαρχὰς ἃς εἰώθασιν οἱ ἱερεῖς λαμβάνειν. ὁ Ἱεροκλῆς ταῦτα σημαίνει.

CH. Ἱεροκλέης.] Ex lauri corona sacerdotem & vatem arguebant, sed nec semper tiara Regem, nec thyrsus Bacchum, nec laurus vatem ostendit. Nam Hieroclem istũ nobiliorem facit ex nomine & vulgi opinione magis quã ab arte. Itaque facetè tãquam ineptum & vanum hariolum perstringit. Cùm enim famulus dixerit, Vatem esse puto, negat Trygæus, aitque, Non est vates, sed Hierocles tantùm. Velut si temporibus nostris obuius fiat aliquis ex futilib. istis Nostradamis, & dicat alius, En Prophetã, en Prognosticũ, iurè dixerim, Imò Nostradamus. Sanè enim bonũ vatem esse & Nostradamum non contingit esse in eodẽ subiecto, simò sunt ex diametro cõtraria. Ἐξ Ὠρεοῦ] Oreũ vrbs Bœotiæ quã Homerus Istiæã vocat. Quia verò Euboici pacẽ non optabant, propterea Hieroclẽ paci aduersantem, non ciuem facit, sed hospitem & exterum, ac verò ex Eubœa. Ἀπὸ τῆς ὀσφύος.] Per ὀσφὺν (quam vel cum Aristotele ἰξὺν vel cum

Apollodoro ὀσφύος) intelligo terga perpetua lustralia, vt diximus in Prometheo Æschyleo. Vult autem cauere, ne hanc partem tangat hariolus tanquam diuinationi maximè accommodam.

Ἤδη 'στὶν ὀπτά. Τρ. πολλὰ πράττεις ὅς τις εἶ.
Κατάτεμνε. ποῦ τράπεζα; τὴν σπονδὴν φέρε.
Ιε. Ἡ γλῶττα χωρὶς τέμνεται. Τρ. μεμνήμεθα.
Ιε. Ἀλλ' οἶσθ' ὃ δρᾶσον. Θε. ἢν φράσῃς. Τρ. μὴ διαλέγου
Νῷν μηδέν. Εἰρήνῃ γὰρ ἱερὰ θύομεν.
Ιε. Ὦ μέλεοι θνητοὶ καὶ νήπιοι. Τρ. Ἐς κεφαλὴν σοί.
Ιε. Οἵτινες ἀφραδίῃσι θεῶν νόον οὐκ ἀΐοντες,
Συνθήκας πεποίησθ' ἄνδρες χαροποῖσι πιθήκοις.
Θε. Αἰβοῖ αἰβοῖ. Τρ. τί γελᾷς. Θε. ἥσθην χαροποῖσι πιθήκοις.
Ιε. Καὶ κέπφοι τρήρωνες, ἀλωπεκιδεῦσι πέποιθε.

Satis assa. TR. *multa quisquis es satagis nimis:*
Age prosecato, vbi ara? libamenta fer.
HIE. Linguam seorsum incidite. TR. *memores mones.*
HIE. Scin quid tu agas? FA. *si dixeris.* TR. *verbum caue*
B *Faxis modo vnum, sacra nam Paci damus.*
HIE. O miseros stultósque homines. TR. *Hoc deprecor in te.*
HIE. Qui diuûm ignari mētis (socordia tāta est)
Terrificis cum simiolis sic fœdus iniitis.
FA. Papæ. TR. *Quid rides?* FA. *de simiolis metuendis.*
HIB. Volpibus atque leues volitis confidere mergi,

C

Σχόλια. Πολλὰ πράττεις.] ἀντὶ πολλὰ ἐργάζῃ καὶ πολυπραγμονεῖς. Γλῶττα χωρὶς τέμνεται.] καὶ τοῦτο παροιμιακὸν ἀπὸ Ὁμήρου. ἀλλ' ἄγε τάμνετε μὲν γλώσσας. ὥς φησι Καλλίστρατος. καὶ τοῦτο δὲ Ἱεροκλέους πρὸς τὸ ἔθος. προειρήκαμεν δὲ, ὅτι χρησμολόγος Ἱεροκλῆς. διόπερ νῦν χρησμοῦ τινος αὐτὸν προσάγει μνημονεύοντα. Ἐς κεφαλὴν σοί.] ὡς καταρασαμένου αὐτοῦ καὶ βλασφημήσαντος φησίν. εἰς τὴν κεφαλὴν ἔλθοι τὸ δεινόν. τουτέστι σεαυτῷ μαντεύσαιο ὅπερ εἶπας δυσχερές. μιμεῖται δὲ τοὺς χρησμολόγους. διόπερ νῦν τινος χρησμοῦ μνημονεύει. Οὐκ ἀΐοντες.] οὐ νοοῦντες. οἵτινες διὰ τὴν ἀβουλίαν τὴν ἑαυτῶν καὶ τῶν θεῶν οὐ συνίενται προνοίας. Χαροποῖσι.] φοβεροῖς πιθήκοις δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις. ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν λέουσιν. Αἰβοῖ αἰβοῖ.] παρεπιγραφή. ἀκούσαντες γὰρ τοῦ χρησμοῦ ἐγέλασαν. γέλωτος γάρ ἐστι τοῦτο τὸ μίμημα.

CHR. Πολλὰ πράττεις.] curiosum vocat & πολυπράγμονα. Nos lingua vernacula dicimus, *Tu te mesles de beaucoup de choses.* Hoc erat satagere, velut Afer ille apud Fabium Quintilianum Manlium Suram in agendo multum discursantem & salientem non agere, sed satagere dixit. Κατάτεμνε.] Puto hîc loqui Hieroclem, & nihilominus illa ἡ γλῶττα χωρὶς τέμνεται. quod prouerbiale est, ex Homero fluxum, qui Ὀδυσσ. γ. dixit, ἀλλ' ἄγε τάμνετε μὲν γλώσσας, vbi aiunt esse pro fauere linguis. Sanè linguas sacras esse Mercurio etiam testatur Athenæus libr. 1. & Sudas, vbi habes ἡ γλῶσσα τῷ κήρυκι τούτων τέμνεται. Quin & Callistratum laudat, quod facit Græcus Scholiastes, vt mihi videatur aliquid deesse in Græcis glossis ex suda petendum, qui nihil aliud in farragine illa sua inculcat quàm quæ ex Aristophanis interprete accepit. Vide Plutum fabulam, & Erasmum in adagiis, Lingua seorsum inciditur. Interpres Apollonij Rhodij Allegoricam rationem edit, quare linguæ Mercurio sacræ. Ἀλλ' οἶσθ' ὃ δρᾶσον] Imperatiuus hîc videtur esse pro indicatiuo, quod Atticū esse adnotat Corinthus ex Euripidis Hecuba. Sed non malè legatur δράσεις. Sic enim Sophocles, οἶσθ' ὡς ποίησον. in Oedipo Rege. Sic noster Comicus in Auibus οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον. genus loquendi frequens Euripidi. Sic Latini, Scis quid facturus. Cæterùm neque malè hæc potius loquatur Trygæus, & νῷν fortassis melius quàm νῶν. Adhuc ambigo. Ἐς κεφαλὴν σοί.] Deprecatur in illius caput, & hæc est apud Græcos deprecandi vulgaris forma. Alludit autem ad verba exsecrationis quæ habes apud Herodotum Euterpe. Nam Ægyptij sacrificantes, si quid vel sibi vel ipsi Ægypto mali protendebatur, vertatur, aiebant, in caput victimæ, ἐς κεφαλὴν ταύτην τραπέσθαι. Apud Homerum

D in vini libatione, deprecationem habemus. Αἰβοῖ.] Interiectio hîc est θαυμαστική, vt quidem puto: Nam quamuis sæpe sit σχετλιαστική, & pro οἴμοι vsurpetur, imò etiam Lætantis, vt in Auium Dramate, tamen etiam τάττεται ἐπὶ θαυμαστοῦ, teste Hesychio. Miror autem Græcum Scholiastam notare hîc esse Parepigraphen, cùm ipsa aliud sit, & interiectio potius sine qua versus modulis suis constat. At hîc non item, vt verear ne olim exscriptor acceperit παρεπιγραφὴν ἀντὶ τοῦ ἐπιῤῥήματος. Videtur autem hæc interiectio ex duabus composita αἰ & οἰ, additúmque β, nam αἰ & οἰ in οἴμοι sunt

E ah & heu, vel fortassis quia β, antiquum simile erat τῷ μ decurtato: fuerat olim αἴμοι, quod idem cum οἴμοι. Iudicent litterati viri, neque vitio vertant si fortean offendimus in his minutiis.

Σχόλια. Καὶ κέπφοι.] εὐηθὲς ζῷον ὁ κέπφος. οὗ μέμνηται καὶ Νίκανδρος καὶ Ἄρατος. περὶ τῶν διοσημείων διαλεγόμενοι. καὶ Καλλίμαχος ἐν τοῖς ἰάμβοις. ἐκ δὲ τῆς θαλάσσης ζῆν αὐτὸν λέγουσιν, ἐσθίοντα τὸν ἀφρόν. ἔστι δὲ αὐτὸ πολὺ μὲν ἐν τοῖς πτεροῖς, ὀλίγον δὲ ἐν τοῖς κρέασι, καὶ κ-

F ραιπάλας ἀδύνατον. ὅθεν εἰώθασι τὴν παροιμίαν κέπφος ὁ δεῖνα. ἐπὶ τῶν ἐπαγγελλομένων μὲν μεγάλα, μηδὲν δὲ ἄξιον τῆς ἐπαγγελίας ποιούντων. Τρήρωνες] οὐκ ἐπὶ τοῦ κέπφου. ἀλλὰ καθ' αὐτό. κέμφοι γὰρ οἱ κοῦφοι ἀπὸ τῶν ὀρνέων. ὅθεν καὶ τοὺς ἐλαφροὺς τῶν φρενῶν, κούφους καλοῦμεν.

CH. Καὶ κέπφοι] Nō putat Grecus Schol. τρήρωνες Epithetō esse τῶ κέπφοι, sed absolutè dictum, vt sit sensus, ita leues & futiles estis, vt tanquā columbæ simplices vulpibus dolosis fidé habeatis. sed vide-

G tur κέπφοι epitheti esse loco pro κοῦφοι. Nā ab illis auibus leuissimis dicūtur homines leues & futiles κοῦφοι & κέμφοι. Est autē κέπφος animalculum εὔηθες & εὐτελές (vtraque enim lectio apud Grammaticos reperitur, neque hanc in illā muto, nam & simplex est auicula & vilis nullíusque ferè cōmendationis) ò mari

è mari victitans, & spumas esitans. Cæterum plumoso admodū corpore, sed carne strigosa & quasi ossea. Eum, aiunt, dum parturit clamore littora implere, vnde prouerbium κέπφος ὠδίνει, quod dictum de magnis promissoribus, nihilque adferentibus dignum tanto hiatu. Quale illud, *Parturiēt montes*, Quod Tarches Rex Ægypti illudēs Agesilao qui paruus erat & auxilio illi venerat, vsurpauerat per Anapæsticos, ὤδινεν ὄρος, Ζεὺς ἐφοβεῖτο, τὸ δ' ἔτικτεν μῦν, quod scomma non impunè acceptum ab Agesilao. Putem autem (si huius auiculæ etymon rimari etiam mihi liceat) dictum κέπφον quasi κύοντα ἐν φωνῇ. De Cepphо Aratus in Prognosticis, meminit, & Nicander, & verò Callimachus in Iambis. Sed mirum quantum dissident & veteres & recentiores in interpretatione huius vocis. Nam alij mergum, quidam fulicam, non nemo Ardeam: Sunt & qui confundant αἴθυιαν cum laro & gauia. Mihi gauia videtur esse καύηξ, & indidem origo vocis, siue quia καῦρος id est κάφος per epenthesim τοῦ κ ab aura, siue ἀπὸ τῆς καύσεως, id est φρομῆς, vnde κέπφον, est enim vorax & ἀδηφάγος. Larus autem dicta vel quia λάλος, est enim clamosa, vel quasi λάβρος ab impetu vorandi. Qua ratione αἴθυια dici potuit, nam & Erysichthon dictus αἴθων ab ardente fame: etsi quidam à calore αἴθυιαν ἐτυμολογοῦσι. Sunt enim gauiæ aliæ albæ, aliæ fuscæ: & Ardeam fortassis eadem ratione dictam non ineptè existimemus ab ardore, quamuis alij quasi arduam ἀπὸ τοῦ αἴρεσθαι quòd altè volat. Vulgus Græcorum κέπφον hodiéque vocant λοῦφα, sanè detortum ex κοῦφα. Nos Galli fulicam, *Foulque*, inuersè fortassis quasi *Coufe*, id est κοῦφα.

Ὢ δόλιαι ψυχαὶ, δόλιαι φρένες. Τρ. Εἴθε σου εἴη
Ὤφελεν, ὦ 'λαζὼν ὑπὸ σοὶ θερμὸς ὁ πλεύμων.
Ιερ. Εἰ γὰρ μὴ νύμφαι γε θεαὶ Βάκιν ἐξαπάτασκον,
Μηδὲ Βάκις θνητοὺς, μηδ' αὖ νύμφαι Βάκιν αὐτόν.
Τρυ. Ἐξόλοιο δ' ἀπόλοιο εἰ μὴ παύσαιο βακίζων.
Ιερ. Οὔπω θέσφατον ἦν εἰρήνης δεσμὰ λύσαι,
Ἀλλὰ τόδε πρῶτον. Τρ. Τοῖς ἁλσί γε πασπαστέον.
Ιερ. Οὐ γάρ πω τοῦτ' ἐστὶ φίλον μακάρεσσι θεοῖσιν,
Φυλόπιδος λῆξαι, πρίν κεν λύκος οἶν ὑμεναιοῖ,
Ὡς ἡ σφονδύλη φεύγουσα πονηρότατον βδεῖ,
Χ' ἡ κώδων ἀκαλανθὶς ἐπειγομένη, τυφλὰ τίκτει,
Τουτάκις οὔπω χρῆν τὴν εἰρήνην πεποιῆσθαι.
Τρ. Ἀλλὰ τί χρῆν ἡμᾶς, οὐ παύσασθαι πολεμοῦντας;
Ἢ διακαυνιάσαι, πότεροι κλαυσόμεθα μεῖζον
Ἐξὸν σπεισαμένοις κοινῇ, τῆς Ἑλλάδος ἄρχειν.

Mens animi quibus alta dolis pectúsque. TR. vtinam tu
Tam caldo pulmone fuas iactator inanis.
HIE. Namque Bacim Nymphæ nisi deceperè docentes,
Nec Bacis ipse homines, si nec Nymphæ Bacin ipsum.
TRY. Dij te eradicent, nisi desinis vsque bacissans.
HIE. Nondum erat in fatis dissolui vincula Pacis,
Hoc tamen imprimis. TRY. decet hæc sale spargere primum.
HIE. Nondum etenim vt fiat bellorum missio amicum est
Diis superis prius antè lupo quàm nupserit agna.
Vt male olet fugiens & vissit putida blatta,
Vt generat cæcos properans arguta acalanthis:
Tempora sic nondum pacis matura fuerunt.
TRY. Quid faceremus enim, non finem imponere bellis?
An sortiri vtri nostrum grauiora dolerent?
Imperium in Græcos fœdus cùm spondeat istud?

Σχόλια. Ὢ δόλιαι ψυχαί.] ἀεὶ τοὺς Λακεδαιμονίους εἰς τοῦτο κωμῳδοῦσιν, ὡς Εὐριπίδης. Σπάρτης ἔνοικοι δόλια βουλευτήρια. Θερμὸς ὁ πλεύμων] κεκαυμένος.] ἐσθίοντες γὰρ τὰ σπλάγχνα θερμὰ ὄντα, τοῦτο φασὶ πρὸς Ἱεροκλέα. Ἀττικῶς δὲ διὰ τοῦ λ. ὁ πλεύμων. Εἰ γὰρ μὴ νύμφαι.] αἱ ἔφοροι τῆς μαντικῆς νύμφαι. οὕτω δὲ εἶπεν, ὡσεὶ ἔλεγεν ἐξεπαίδευον. Βάκις.] χρησμολόγος ὁ Βάκις. Βάκιδες δὲ τρεῖς. ὧν πρεσβύτατος ἐξ Ἐλεῶνος τῆς Βοιωτίας. ὁ δὲ δεύτερος, Ἀττικός. τρίτος Ἀρκὰς ἐκ πόλεως Καφύας. ὃς καὶ κύδας ἐκαλεῖτο καὶ ἀλήτης ὥς φησι Φιλητᾶς ὁ Ἐφέσιος. Θεόπομπος δὲ ἐν τῇ θ. τῶν Φιλιππικῶν, ἄλλα τε πολλὰ περὶ τούτου τοῦ Βάκιδος ἱστορεῖ παράδοξα καὶ ὅτι ποτὲ τῶν Λακεδαιμονίων τὰς γυναῖκας, μανείσας ἐκάθηρεν, Ἀπόλλωνος τούτοις τοῦτον καθαρτὴν δόντος. ἔστι δὲ καὶ ἐπίθετον Πεισιστράτου. Βακίζων.] οἱ μὲν παύσαιο μιμνησκόμενος Βάκιδος. Βάκιδος μνημονεύων. Τοῖς ἁλσί γε.] ἐπὶ τοὺς ἀποκεκομμένους τὸν λόγον λέγει. φησὶ δὲ, τὰ κρέα χρῆναι πρότερον τοῖς ἁλσὶ πασθῆναι τὰ ὠπτημένα. Ὑμεναιοῖ.] ὡς γάμους ἄγοιτο. τὸ ἀδύνατον δὲ εἶπε παρὰ τὸ ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστά. οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσιν. Ὡς ἡ σφονδύλη] σίλφη τίς ἐστιν ἡ σφονδύλη, ἢ βδέλλης προσομοία, δυσώδης οὖσα. ἄρχεται δὲ ἀδιανόητα λέγειν τοὺς χρησμῳδοὺς μιμούμενος κατὰ τὸ τῶν χρησμῶν λοξόν.

Bisetus. Πιθανώτεροι ἴσως οἱ γράφοντες σπονδύλη. σπονδύλη δὲ κατὰ τὸν Ἡσύχιον ἡ σφονδύλη παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς καλεῖται. τινὲς δὲ τῶν λεξικογράφων καὶ σπονδύλην, καὶ σφονδύλην ταύτην εἶναι λέγουσι.

Christ. Ὢ δόλιαι ψυχαί] A dolosa & vulpina mente malè audiebant Lacedæmonij. Nam & Euripides Andromacha, Σπάρτης ἔνοικοι δόλια βουλευτήρια. i. *Sparta incolæ dolosa conciliabula*. Βάκις] Inter hariolos & χρησμολόγους principē olim locum obtinuit Bacis. Fuerunt autem tres Baci-

des (quod & Ælianus confirmat in varia Historia.) Antiquissimus ex Eleone Bœotica, Secundus ex Attica. Tertius ex Arcadiæ ciuitate Capua, qui & Cydas dictus & ἀλήτης. i. erro. vt ait Philetas Ephesius, vbi mendosus fortassis Græcus Scholiastes. nam χύδας melius legeretur pro κύδας, vt sit quasi χυδαῖος qui est veluti ἀλήτης. Theopompum aiunt libr. 9. Philippicarum, de hoc Bacide multa mira retulisse, præcipuéque purgasse eum Lacedæmoniorum mulieres ex Apollinis numine, qui hunc illis purgatorem dedit. Ab hoc Bacide χρησμολόγῳ responsum olim est Æsopo fabularum scriptori de diuitiis oraculum rogāti, ἀλλ' ὅταν οἰκήσωσι λύκοι πολιαί τε κορῶναι ἐν ταὐτῷ, τὸ μεταξὺ Κορίνθου καὶ Σικυῶνος, &c. Fuit autem etiam Bacis epitheton Pisistrati. Meminit Bacidos χρησμῳδοῦ & Plato in Theage. Τρυγαῖοι] Apud Sudam Prouerbium habes, λύκος οἶν ποιμαίνουσι de re impossibili, secundum illud ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστά, οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσι. Σφονδύλη] Genus est τίφης vel σίλφης irudini simile, sed mali odoris. Proinde & σίλφιον planta est graueolēs perinde atque Assa teste Aretęo, quod ego miror cùm antiquis fuerit suaue spirās. Apud Hesychium habes, σφονδύλη, ὅμοιόν τι φασὶ σιλαφίῳ εἶναι ὀσμὴν φαύλην προϊέμενον, ἐάν τις ἅψηται αὐτῆς. Nescio an ausim emendare σίλφῃ ζωφίῳ, vel σιλφίῳ: Sanè enim quid sit σιλάφιον iuxtà scio cum imperitissimis. Incipit autem hic oraculorum more, res obscuras & φορτικὰς blatterare. Πονηρότατον βδεῖ] Irudini similis est ἡ σφονδύλη. Irudo autem βδέλλα fortassis quia πονηρότατον βδεῖ. Quanquam Grammatici quasi βδάλλουσαν, id est, ἀμέλγουσαν τὸ αἷμα dixerint, vt Nicander καὶ σπασμῷ δ' ἐλμαὶ ἐὸν γλάγος.

Σχόλια. Χ' ἡ κύδων.] παρὰ τὸ κραυγαστικὸν, ἡ κύων τὸ ζῶον. ἔστι δὲ ἀδιανόητον καὶ τοῦτο, παρὰ τὴν παροιμίαν, ἡ κύων σπεύδουσα τυφλὰ τίκτει. τὸ δὲ ἀκαλανθὶς εἶδος ὀρνέου. τινὲς δὲ, τὸ ἀκαλανθὶς, ὑφ' ἕν. ταύτας δὲ τὰς ἀκαλανθίδας τινὲς βασιλικοὺς ὀνομάζουσι. κύδων δὲ εἶπεν, ὅτι λάλον τὸ ζῶον. ταῦτα δὲ πάντα, ἐπιτηδὲς ἀδιανοήτως ἔφρασεν, τὸ ἀσαφὲς τῶν χρησμῶν μιμούμενος. ἐπεὶ καὶ παρ' ἱστορίαν λελέχθαι δοκεῖ. οὐδὲν γὰρ τῶν ζώων ὅτι μὴ κύων, σπεύδουσα τὰς ὠδῖνας, τοὺς κύνας τίκτει τυφλούς. Ακαλανθίς.] ὄνομα κυνὸς ἐπισήμου. οἱ δὲ, ὀρνέου. ὁ δὲ νοῦς τοιοῦτος, ὡς φυσικῶς ἀπαλλακτὰ τὰ εἰρημένα οὕτως ἀμετάτρεπτα τὰ λεγόμενα, διὸ φησὶ τὴν εἰρήνην, οὐκ ἔδει γενέσθαι.

Bisetvs. Ακαλανθὶς, εἶδος ὀρνέου, ἡ κύων, παρὰ τὸ αἰκάλλειν ἴσως τοὺς γνωρίμους, ὑλακτεῖν δὲ τοὺς ξένους. Σ.

Σχόλια. Η διακαυνιάσαι.] ἡ διακληρώσασθαι, πότεροι ἐξ ἡμῶν τέλεον διαφθαρήσονται. καῦνος γὰρ τὸν κλῆρον φασὶ καὶ ἐν ἄλλοις. ποδὸς ἴσου ὁ καῦνος. τὸ δὲ λεγόμενον, τοιοῦτον ἐστιν, οὐκ ἐχρῆν ὑμᾶς θύειν καὶ σπένδειν καὶ τὸν πόλεμον οὐδ' ἐπαύσασθαι. ἀλλὰ προσμένειν, ἕως εἷς ἐξ ὑμῶν ἀρὰ ἀπολεῖται. ἄλλως. καυνιάσαι. κληρώσασθαι. ὁ δὲ νοῦς, ὅδ' εἰ ὑμᾶς μὴ εἰρήνην ἄγειν, ἀλλ' ἀεὶ πολεμεῖν, ὅτι ποτὲ γνῶναι τινὲς ἡμῶν δυστυχοῦσι, καὶ τῶν πολεμίων. καὶ Κρατῖνος Πυτίνῃ. ἀπὸ προτέρου τοῦ καύνου ἀθρήσεις. ἄλλως. ἀντὶ τοῦ κληρώσασθαι. ὡς τῶν καυνίων μάλιστα χρωμένων, καὶ σιφνιάζειν καὶ κρητίζειν. Κοινῇ τῆς Ἑλλάδος.] ἐξ ἀρχῆς γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι τῆς γῆς ἐκράτουν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τῆς θαλάσσης.

Christ. Χ' ἡ κύδων ἀκαλανθίς] Acalanthidem alij aucem quæ & ἀκανθὶς qui βασιλικὸς, Gallis *Roytelet*, quæ & ἀκανθυλλὶς, & ἀστραγαλῖνος, & Carduelis vet. Glossario. Alij cancum faciũt, aut nomen nobilis canis. Sanè Hesychius vtrumque exponit & celerem canem, & auiculam. Vox autem κύδων pro Epitheto est. Nam vel canem intelligit nictantem & vlulantem acutè instar tubę vel tintinabuli, vel clamosam auem. Neque verò nimis anxiè hæc vestiganda, cùm de industria Comicus ineptum hũc βωμολόχον inducat obscura & sibi ipsi incognita effutientem. Ἐπειγομένη τυφλὰ τίκτει] Nullum animal præter canem fertur ex festinatione cęcos fœtus edere. Rationem adfert Erasmus in Adagiis. Profectò canem potius esse putem ἀκαλανθίδα cùm Hesychius dicat esse ταχεῖαν κύνα. Antiqui celeriter natos olim vocabant Numerios, & Numeriam propterea Deā indigitabant. Nam numerò aliquid fieri dicebāt cum citò fiebat. Διακαυνιάσαι] Verbum licenter & facetè nouauit. Est autem κληρώσασθαι, sorte duci: Nam καῦνος est κλῆρος, vt alibi dixit ποδὸς ἴσου ὁ καῦνος: etiam Cratinus Pityna, ἀπὸ προτέρου τοῦ καύνου ἀθρήσεις. i. sorticulam, τὸν πάλον. Sic & κυαμεύειν dicebant. Iuit autem in Prouerbium Caunius Amor, de iis qui infelicem Amorem sortiti sunt, quia Byblis cùm fratrem Caunum perditè amaret, repulsámque à casto iuuene tulisset, sibi ipsa manus intulit. Ab illo Caunus dicta Cariæ insula quæ olim morbosa fuit: vnde citharœdus Stratonicus cùm incolas videret malè habitos & morbum iurantes, dixit salsè & venustè, ὥσπερ φύλλων γενεὴ, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν. Tamen videntur olim inde fuisse commendabiles ficus. Sed ille qui Cauneas cùm audiuisset, accepit ὁμωνυμίας vocis contractæ, & putauit sibi dici, Caue ne eas, pestilentem fortassis eius gentis regionem innuebat.

Ιερ. Οὔποτε ποιήσεις τὸν καρκίνον ὀρθὰ βαδίζειν.
HIE. At nunquam rectà efficias incedere cancrum.

Τρ. Οὔποτε δειπνήσεις ἔτι λοιποῦ γ' ἐν Πρυτανείῳ,
TRY. Non te postidea victus manet in Prytaneo.

Οὐδ' ἐπὶ τῷ πραχθέντι ποιήσεις ὕστερον οὐδέν.
Arsque tua effecta tandem irrita Pace.

Ιερ. Οὐδέποτ' ἂν θείης λεῖον τὸν τραχὺν ἐχῖνον.
HIE. Non facias vnquā vt lenis fiet asper echinus.

Τρ. Ἆρα φενακίζων ποτ' Ἀθηναίους ἔτι παύσει;
TRY. Nondum etiam hic nostras cessabis fallere Athenas.

Ιερ. Ποῖον γὰρ κατὰ χρησμὸν ἐκαύσατε μῆρα θεοῖσιν;
HIE. Quo freti oraclo diuorum incenditis aras?

Τρ. Ὥσπερ κάλλιστον δήπου πεποίηκεν Ὅμηρος,
TRY. Quod vates faciens pulchrè respōdit Homerus.

Σχόλια,

Σχόλια. Οὔποτε ποιήσεις τὸν καρκίνον.] οὔτε τοὺς Λακεδαιμονίους δηλονότι ὀρθὰ καὶ ἁπλᾶ φρονεῖν. Οὔποτε δ' ἐκποιήσεις.] ὅτι καὶ οἱ χρησμολόγοι μετεῖχον τῆς ἐν Πρυτανείῳ σιτήσεως, δῆλον ἐκ τοῦ Λάμπωνος, ὃς τούτου ἠξίωτο. φησὶν οὖν. οὐκέτι ἔσται πόλεμος. τούτου γὰρ μὴ ὄντος, οὐδ' ἂν ἐλάμβανεν ἐκ τοῦ δημοσίου σῖτον. ἐπὶ γὰρ τοῦ πολέμου χρεία τῶν μάντεων. Ἐπὶ τῷ πραχθέντι] ἐπὶ τῷ γενέσθαι τὴν εἰρήνην. Τὸν τραχὺν ἐχῖνον] οὐδ' ὑμεῖς φιλίαν πρὸς Λακεδαιμονίους. ἄλλως. κάλλιστα πάμπαν τὸ εἰρημένον εἰς τὸ αὐτῶν μεταλλάγῆναι πρόσωπον. εὐκαιρῶς φησίν. οὔτε ἡμᾶς πείσεις ἄν ποτε μεταδοῦναί τινος, οὐδ' ἠπίους γεγονέναι, ὥσπερ οὐκ ἄν ποτε λεῖος ὁ τραχὺς ἐχῖνος γένοιτο.

CHRIST. Ἐν Πρυτανείῳ] Harioli & aruspices habebant victum ex publico, vt habuit Lampon, sed præcipuè belli tempore. Nam eorũ tunc vsus erat maximus. Itaque non mirum si Hierocles iste pacem auersatur.

Ὡς οἱ μὲν νέφος ἐχθρὸν ἀπωσάμενοι πολέμοιο,
Εἰρήνην εἵλοντο, καὶ ἱδρύσανθ' ἱερείῳ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
Ἔσπενδον δεπάεσσιν, ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμόνευον.
Χρησμολόγῳ δ' οὐδεὶς ἐδίδου κώθωνα φαεινόν.
Ιερ. Οὐ μετέχω τούτων, οὐ γὰρ ταῦτ' εἶπε Σίβυλλα.
Τρ. Ἀλλ' ὁ σοφός τοι νὴ Δί' Ὅμηρος δεξιὸν εἶπεν,
Ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιός ἐστιν ἐκεῖνος,
Ὃς πολέμου ἔραται ἐπιδημίου ὀκρυόεντος.
Ιερ. Φράζεο δή, μή πώς σε δόλῳ φρένας ἐξαπατήσας
Ἰκτῖνος μάρψῃ. Τρ. Τουτὶ μέντοι σὺ φυλάττου.
Ὡς οὗτος φοβερὸς τοῖς σπλάγχνοις ἐστὶν ὁ χρησμός,
Ἔγχει δὴ σπονδήν, καὶ τῶν σπλάγχνων φέρε δευρί.
Ιερ. Ἀλλ' εἰ ταῦτα δοκεῖ, κἀγὼ 'μαυτῷ βαλανεύσω.
Τρ. Σπονδή, σπονδή.
Ιερ. Ἔγχει δὴ κἀμοὶ καὶ σπλάγχνων μοῖραν ὄρεξον.
Τρ. Ἀλλ' οὔπω τοῦτ' ἐστὶ φίλον μακάρεσσι θεοῖσιν,
Ἀλλὰ τόδε πρότερον σπένδειν ἡμᾶς, σὲ δ' ἀπελθεῖν.
Ὦ πότνι' εἰρήνη παράμεινον τὸν βίον ἡμῖν.

Sic inimica illi bellorum nube fugata
Pacem acceperant, & supposuere bidenti:
Ac tandem tostis strebulis, extisque comesis,
Libarunt pateras læti præeunte viam me:
Sed nullum vati memini præbere culignam.
HIE. Hæc ego non capio, nec enim est effata Sibylla.
TRY. At sapiens quondam ritè hoc prædixit Homerus,
Exsors ille domus, paupérque, extorris & exlex,
Quem bellum ciuile iuuat, crudele, nefandum.
HIE. Aspice, sis, ne quid per fraudem fraustus in extis
Subripiat miluus. TRY. quin hæc tua cantio sola est:
Nempe isthuc metuunt oraclum viscera, verum
Infunde huc libamen, & extra huc prouidus infer.
HIE. Si placet hoc vobis, mihi ero meus ipse minister.
TR. Liba liba.
HIE. Funde etiam nobis, extorum & porrice partem.
TR. At nondum superis placet immortalibus istuc,
Sed libare prius nos expedit, ipse facesse.
O Dea pax tecum da posse extendere vitam.

Σχόλια. Ὡς οἱ μέν.] ἀστείως πάνυ παρέπλεξε τὰ Ὁμήρου. Ἱδρύσανθ' ἱερείῳ.] οὐ χύτραις ὡς ἄνω ἔλεγον. Ὁδὸν ἡγεμόνευον.] τῆς θυσίας ἠρξάμην. Κώθωνα.] νῦν τὸ ποτήριον, ἀλλαχοῦ δὲ κάνθαρον. δεῖ δὲ τὸ ἠπορῆσθαι τὸν μάντιν ἐκ τῆς θυσίας αὐτὸν μηδὲν ταύτης ἀπομερίσασθαι, ἀλλὰ μηδὲ σπονδῆς μεταχεῖν, τοῦτο ἔπαιξε. κώθωνα δὲ λέγει τὸν νῦν λεγόμενον κύαθον εἶδος ποτηρίου λακωνικοῦ μονώτου ὀστρακίνου, ὃν ἱερατικὸν καλοῦσι πλυτήριον. ἐπειδὴ μιερὸν ὕδωρ ἐλάμβανον οἱ ναῦται, κώθωνας εἶχον. καὶ κωθωνίζεσθαι μεθύσκεσθαι ὡς τὸ ἱερὸν δὲ καὶ κωθωνιζόμενος ἀφ' ἡμέρας. Σίβυλλα] οὐ γὰρ κεῖται ταῦτα παρὰ Σιβύλλῃ τῇ χρησμολόγῳ. ἄλλως. τὰ ἔπη φησὶ ταῦτα μὴ ἐπιγινώσκειν. μόνα δὲ εἰδέναι τὰ σιβύλλεια. οὐ γὰρ κεῖται ταῦτα παρὰ Σιβύλλῃ.

CHRIST. Κώθωνα] κώθων vel κύαθος aut κύτλος secundum Hesychium genus est poculi Laconici testacei monotæ. i. vnicam ansam habentis: vocatur etiam ἱερατικὸν πλυτήριον. Sumitur etiam ἐπὶ τοῦ ἀκράτου & μεθύσου, vnde κωθωνίζειν. Puto ego κώθωνα & κυλίχνην, quæ culigna est, non multum differre. Οὐ γὰρ ταῦτ' εἶπε Σίβυλλα] Sapit hoc Prouerbium: Et Dion Chrysostomus dixit, οὐδ' ἂν ἀληθέστερα εἴποι τῆς Σιβύλλης ἢ Βάκιδος.

Σχόλια. Ἐπιδημίου.] τὸ ἐπιδημίου οὐκ ἔστι πρὸς τὰ προκείμενα, πρὸς ἀλλοχώρους γὰρ ἦν ὁ πόλεμος, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς τὸ πολέμου ἔραται. εἰ μὴ ἄρα τῇ τῶν Ἑλλήνων ὀνομασίᾳ, ἐπιδήμιος δόξει Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις ὁ πόλεμος. Ὡς οὗτος φοβερός.] ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ὁ ἰκτῖνος. χαλεπὸς γὰρ ἐστὶ τοῖς σπλάγχνοις. ἄλλως. εἰώθασι γὰρ οἱ μάντεις μετὰ τὴν ἔκβασιν τῶν πραγμάτων λέγειν, ὅτι προὔλεγον τοῦτο τὸ ἐσόμενον, πρὶν δὲ γενέσθαι οὔτε προΐσασιν οὐδὲν οὔτε λέγουσιν. Βαλανεύσω] διακονήσω, ὑπουργήσω. καὶ ἐγχέω ἐμαυτοῦ τὴν σπονδὴν ἀπὸ τῶν ἑαυτοῖς ἐπιχεόντων ὕδωρ, ἢ τὰς βαλάνους κρυπτόντων τῷ πυρί. τὸ δὲ σπονδή, παρεπιγραφή ἐν αἷς ἐστι πολλὴ διακοπή.

Ιερ. Πρόσφερε τὴν γλῶτταν. Τρ. Σὺ δὲ τὴν σαυτοῦ γ' ἀπένεγκε.
Ιερ. Σπονδή. Τρ. Καὶ τουτὶ μετὰ τῆς σπονδῆς λαβὲ θᾶττον.
Ιερ. Οὐδεὶς δώσει μοι τῶν σπλάγχνων; Τρ. Οὐ γὰρ θεμιτόν πω
Ἡμῖν πρὶν διδέναι, πρὶν καὶ λύκος οἶν ὑμεναιοῖ.
Ιερ. Ναὶ πρὸς τῶν γονάτων. Τρ. Ἄλλως ὦ τὰν ἱκετεύεις,
Οὐ γὰρ ποιήσεις λεῖον τὸν τραχὺν ἐχῖνον,
Ἄγε δὴ θεαταὶ δεῦρο συσπλαγχνεύετε
Μεθ' ἡμῶν. Ιερ. Τί δ' ἔγωγε; Τρ. Τὴν Σίβυλλαν ἔσθιε.
Ιερ. Οὔτοι μὰ τὴν γῆν, ταῦτα κατέδεσθον μόνω,
Ἀλλ' ἁρπάσομαι σφῷν αὐτά, κεῖται δ' ἐν μέσῳ.
Τρυ. Παῖε παῖε τὸν Βάκιν. Ιερ. Μαρτύρομαι.
Τρυ. Κἀγώ γ' ὅτι τένθης εἶ σὺ κἀλαζὼν ἀνήρ.
Παῖ' αὐτὸν ἐπέχων τῷ ξύλῳ τὸν ἀλαζόνα.
Θε. Σὺ μὲν οὖν, ἐγὼ δὲ τουτονὶ τῶν κῳδίων
Ἃ λάμβαν' αὐτὸς ἐξαπατῶν, ἐκβολβιῶ.
Οὐ καταβαλεῖς τὰ κῴδι' ὦ θυηπόλε;
Ιερ. Ἤκουσας, ὁ κόραξ οἷος ἦλθ' ἐξ Ὠρεοῦ;
Θε. Οὐκ ἀποπετήσει θᾶττον εἰς Ἐλύμνιον.

A HIE. Cedò sis linguam. TR. ipse tuam refer atque remitte.
HIE. Libamen. TR. sed & hæc citò cum libamine sume.
HIE. Nemóne exta mihi? TR. nulla id ratione queamus
Ante lupus quàm connubio sibi iunxerit agnam.
B HIE. At supplex oro. TR. frustra oras supplice voce:
Non facies etenim vt leuis fiet asper echinus.
Agite ergo qui spectatis huc adeste vos,
Vna exta edemus. HIE. nil ne ego? TR. Sibyllam vt lubet.
HIE. Haud, Ecere, ista soli edetis insimul.
Sed rapiam & ipse quippe quæ in medio ia-
C cent.
TR. Feri feri Bacin. HIE. hominum testor fidem.
TRY. At ego quòd es lurco atque vanus arrogans:
Fuste arrogantem reprimens istum feri.
FAM. Potes quidem istud, ast ego hunc quas accipit
Deceptor ille ebulbitabo pellibus:
D Pellésne haruspex hasce dimissurus es?
HIE. Audin' quis ille coruus est ex Oreo?
FAM. Non auolabit ocyus in Elymnium.

Σχόλια. Πρόσφερε τὴν γλῶτταν.] κατὰ τοῦτο δηλοῖ ὅτι ἰδίᾳ τετμημένη προσεφέρετο ἡ γλῶττα κατὰ τὴν παλαιάν. Ἀπένεγκε.] ἀπόπεμπε. οὗτοι μὲν ἐνταῦθα τῶν σπλάγχνων μετέχουσι τῆς σπονδῆς ὡς βλάσφημα καὶ πονηρὰ μαντευομένου. Πρὶν καὶ λύκος οἶν ὑμεναιοῖ] ἀντιπαίζουσιν αὐτῷ, αὐτοὺς τοὺς στίχους ἀποκρινόμενοι πρὸς αὐτὸν κατὰ τὰς ἀξιώσεις αὐτοῦ, οὓς ὀλίγῳ πρότερον αὐτοῖς εἶπεν, ὡς ἐπιτρέποντες οὐδ' εἰς τὴν εἰρήνην γενέσθαι. Ἄλλως ὦ τὰν] ἀντὶ τοῦ μάτην. οὐ γὰρ πείσεις. Συσπλαγχνεύετε.] συγγεύεσθε τῶν σπλάγχνων. Ἀλλ' ἁρπάσομαι.] παρεπιγραφή. ταῦτα γὰρ εἰπὼν χλευάζει, καὶ ἀναιδῶς ἁρπάζει καὶ ἐπιδραμοῦντες κατέλαβον καὶ ἐτύπτησαν. Τὸν Βάκιν.] τὸν Βάκιδος χρησμοὺς λέγοντα. τυπτόμενος δὲ λέγει ὁ Ἱεροκλῆς μαρτύρομαι. Τένθης.] λίχνος.] τένθειν γὰρ τὸ ἐσθίειν. Ἃ λάμβαν' αὐτὸς] ἃ ἐλάμβανεν αὐτὸς, ὡς τὴν μαντείαν ἐξαπατῶν καὶ οὐδὲν ὄντως κερδαίνοντα τὰ κῴδια. Ἐκβολβιῶ] ἐξορύξω. ἀπὸ τῶν τοὺς βολβοὺς χαμόθεν ἐκβαλλόντων ἡ μεταφορά. ἐπὶ γῆς γὰρ ὄντες κάκεῖνοι ὀρύσσονται. Ἐξ Ὠρεοῦ] κόρακα εἶπεν ἐπειδὴ ἥρπαζεν. Ἐλύμνιον] Καλλίστρατος φησὶ τόπον Εὐβοίας τὸ Ἐλύμνιον. Ἀπολλώνιος δὲ, ναὸν φησὶ τὸν πλησίον Εὐβοίας. νυμφικὸν δέ τινες αὐτό φασιν, ὅτι ὁ Ζεὺς τῇ Ἥρᾳ ἐκεῖ συνεγένετο. μέμνηται καὶ Σοφοκλῆς. πρὸς πέτραις Ἐλυμνίαις. καὶ ἐν Ναυπλίῳ. νυμφικὸν Ἐλύμνιον.

CHRIST. Παῖε παῖε Βάκιν] Hi duo versus videntur esse Trochaici Catalectici, tamen tanquam Iambicos verti, & putaui aut σὺ addendum, σὺ παῖε, aut legendum, vt mox postea, παῖ' αὐτὸν, &c. Bacin autem vocat qui Bacidem æmulatur & oracula vana deblaterat. Ἐκβολβιῶ] Translatum à cepis & bulbis, qui vt legantur, effodiuntur, dixit ergo ebulbitare pro effodere. Οὐ καταβαλεῖς] Puto positum pro οὐκ ἐκκαταβαλεῖς per aphæresin τοῦ ι. Per θυηπόλον autem aruspicem intelligit. Is enim est qui exta curat, vt augur est auspiciorum. Ἤκουσας] Versus hic laudatur ab Æschuli Scholiasta in septem Theb. ad locum illum κτύπον δέδορκα. Notat enim illic translatos esse sensus remotiores ad præsentiores, quia dictum illic δέδορκα non ἤκουσα, hic contra ἤκουσας pro δέδορκας. Ἐξ ὠρεοῦ.] Oreus oppidum Eubœæ, quod Athenienses in totius Eubœę defectione etiam tenuerunt, cùm res eorum afflictæ & prostratæ essent à victoribus Peloponnensibus, vt videre est apud Thucyd 8. ξυγγραφῆ. Olim quidem eò cum Chalcidensibus & Megarensibus exercitum duxerant ipsi Athenienses, ibique Philistidem tyrannum interfecerant, Oritásque in libertatem asseruerant. Sed sub belli Peloponnesiaci finem, magnam cladem acceperunt, amissis 22. nauibus, & plurimis occisione occisis, pluribus captis, vnde Piræo nauali multum metuebant, & de Alcibiade reuocando statuerunt. Huc videtur alludere hic hariolus, & cùm corui mentionem inijcit, pugnam & cladem illam portendere. Ἐλύμνιον] Locus est propè Eubœam auctore Callistrato. Apollonius templum facit quod νυμφικὸν quidam vocant, quia Iuppiter illic Iunonem. Vnde Theocritus, πάντα γυναῖκες ἴσαντι καὶ ὡς Ζεὺς ἠγάγεθ' Ἥραν. proverbiale videtur, etsi magnum de hoc apud Paræmiographos silentium. Meminit Sophocles, qui ait πρὸς πέτραις Ἐλυμνίαις.

ἐλυμνίαις. Et in Nauplio, νυμφικὸν ἐλύμνιον. Stephanus insulam facit Eubœæ quæ oppidum habeat, feminino genere ἐλυμνίαν etiam indigitat.

Ὠδὴ, καὶ στροφὴ κώλων ιγʹ.

Χο. Ἥδομαι ἥδομαι,
Κράνους ἀπηλλαγμένος.
Τυροῦ τε καὶ κρομμύων.
Οὐ γὰρ φιληδῶ μάχαις,
Ἀλλὰ πρὸς πῦρ διέλκων
Μετ' ἀνδρῶν ἑταίρων φίλων.
Οὐκ ἐᾶς τῶν ξύλων ἅττ' ἂν ᾖ
Δανότατα τοῦ θέρους
Ἐκπεπρισμένα,
Κἀνθρακίζων τοὐρεβίνθου,
Τήν τε φηγὸν ἐμπυρεύων,
Χ' ἅμα τὴν Θρᾷτταν βινῶν,
Τῆς γυναικὸς λουμένης.

Ch. *Gaudeo gaudeo,*
Carere capis licet
Et caseo & caside,
Pugnas enim non amo,
Sed placeret me simul cum
Reliquis esse sodalibus
Vuidis inferentem foco
Vstilia Cocula
Quæ arida præsciit
Æstus: Et cicer iuuat me
Vrere, & torrere fagum,
Permolentem Thraciam,
Dum lauat coniux mea.

Σχόλια. Ἥδομαι] κἀνταῦθα παράβασίς ἐστιν. ἀλλ' οὐκ ἔχει πάντα τὰ μέρη. μόνην δὲ τὴν ᾠδὴν καὶ στροφὴν. τὸ ἐπίρρημα. τὴν ἀντῳδὴν καὶ ἀντιστροφὴν καὶ τὸ ἀντεπίρρημα. ἐστι γοῦν τῆς παρούσης ᾠδῆς καὶ στροφῆς τὰ κῶλα ιγ. τὰ α β χοριαμβικὰ ἡμιόλια. τὰ β γ δ ε ὅμοια ἑφθημιμερῆ ἐξ ἐπιτρίτων. τὸ ς ἀντισπαστικὸν γλυκώνειον. τὸ ζ ὅμοιον ὑπερκατάληκτον. τὸ η παιωνικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. τὰ ι ια τροχαϊκὰ δίμετρα ἀκατάληκτα. τὰ γὰρ λοιπὰ ἑφθημιμερῆ. τὸ τελευταῖον παράγραφος καὶ τῇ ἔσω διπλῇ σημειώσθω. τῇ αὐτῇ καὶ τὸ ἐπίρρημα. τοῦτο δὲ δῆλον ὡς τροχαϊκῶν ἐστι τετραμέτρων ις. ἔχον καὶ ἐν ἐκθέσει κῶλα ὅμοια τρία. πλὴν τοῦ γ δίμετρα ἀκατάληκτα. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ ἀντεπίρρημα. ὑφ' ὃ ἡ ἔξω διπλῆ.

Bisetus. Κράνους ἀπηλλαγμένος] Σ. κράνος, οὐδετέρως, ἐπικεφαλαία.

Σχόλια. Πρὸς πῦρ.] συμπίνω καὶ εὐωχοῦμαι πρὸς τὸ πῦρ. τουτέστι μέσον τῆς οἰκίας καθεζόμενος. Διέλκων] διάγων παρὰ τῇ ἑστίᾳ. ἅμα τε θερμαινόμενος. καὶ τῆς τοῦ θερμοῦ διακονίας πλησίον ὤν.

Bisetus. Τινὲς δὲ ἐνταῦθα οὐ διέλκων, ἀλλὰ διελθὼν γράφειν νομίζουσιν, ὅπερ ἐκ τῶν προηγουμένων, καὶ τῶν ἑξῆς ἴσως εἰκάσειας. εἰ δὲ διέλκων γράψῃς, ὑπακουστέον, τὸν χρόνον, ὡς ἐν τῇ διατριβῇ. ἤγουν διάγων, καὶ διατρίβων τὸν χρόνον. ἑκατέρας δὲ γραφῆς ὁ αὐτός ἐστι νοῦς. εἰς λόγους μετὰ φίλων ἐλθὼν, φίλοις ἐντυγχάνων, καὶ ταῖς μετὰ τούτων ἐντεύξεσι, καὶ ὁμιλίαις, καὶ φίλαις λόγων κοινωνίαις τὰς τοῦ βίου δυσχερείας, καὶ κακοπαθείας κουφίζων, καταπραΰνων, καὶ τὸν χρόνον οὕτω διάγων. Φιληδῶ μάχαις] εὐφραίνομαι, χαίρω. ἥδομαι ταῖς μάχαις. Ἐκκέας] παίζειν δοκεῖ πρὸς τὸ Ὁμηρικὸν Ὀδ. Ι.

Ἔνθάδε πῦρ κείαντες ἐθύσαμεν. καὶ Ἰλ. Ι.

Ἔνθάδε πῦρ κείαντο, τίθεντο δὲ δόρπον ἕκαστος.

Εὐστάθιος δὲ τὸ κείαντες ἑρμηνεύει, καύσαντες. ἀπὸ δὲ τοῦ κίω γίνεται κείω, ὃ δηλοῖ τὸ καίω, καὶ τὸ ἀνάπτω. Ἄλλως. τινὲς γράφουσιν, εὖ κεάσας. κεάσαι δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν Εὐστάθιον ἐπὶ τῶν ξύλων σημαίνει τὸ κόψαι, ὡς ἐν Ὀδυσσείας Υ.

Εὖ, καὶ ἐπισταμένως κέασεν ξύλα.

Καὶ δανὰ ξύλα, τὰ εἰς τὸ δαίεσθαι, ἔστι καίεσθαι ἐπιτήδεια, τουτέστι ξηρά. ὅθεν τὸ ὑπερθετικὸν, δανότατα, τραπέντος τοῦ ο εἰς ω κατὰ τοὺς γραμματικοὺς κανόνας. καὶ τὰ ξύλα τὰ εὔκεαστα, τὰ εὔκλαστα, καὶ ξηρά, ἃ καὶ κάγκανα, καλεῖται οὕτω. κάγκανα δὲ, παρὰ τὸ καίειν, καὶ καίεσθαι, ὅτι εἰς τὸ καίεσθαι χαίρεται, ἤγουν κόπτεται. Ἐκπεπρισμένα] ὁ τρύγει νοῦς οὗτος. τὰ ξύλα καλῶς καίων, ξύλα τοῦ θέρους ἐκκεκομμένα, κεασθέντα, καὶ σαρισθέντα, ὥστε ἄλλα ὑπ' ἄλλων ἐν τοῖς σωροῖς περιτιθεῖσθαι. οὕτω δὲ δηλοῖ τὰ ξηρότατα ξύλα, καὶ πρὸς τὸ καίεσθαι ἐπιτηδειότατα. ὅπερ συμβαίνει τοῖς ξύλοις τοῦ θέρους κεκομμένοις, καὶ σωρευθεῖσι, καὶ διὰ τὸ θέρος ξηρανθεῖσι.

Chris. Ἀλλὰ πρὸς πῦρ] Ex Scholiastā legerem πρὸς τὸ πῦρ, & Dimetrum Trochaicum facerem, nisi doctior aliquis cum ratione contrà pertendat. Μετ' ἀνδρῶν] Malim reponere ἄλλων. Οὐκ ἐᾶς τῶν ξύλων] Nullum ex his verbis bonum sensum venari possum, cúmque diutiùs me torsisset hic locus, conquisiui quā potui exemplaria manu scripta. Atque adeò cùm aditus mihi patuisset in Bibliothecam Mediceam quæ Parisiis est, quámque sub Reginæ matris præstantissimæ heroinæ auspiciis & stipendiis diligenti custodia tanquam vigil draco mala aurea tuetur & seruat vir doctus & optimus Bellebranchæus Antistes, incidi in exemplaria vetusta duo, sed incertior inde discessi quàm eram. Nam lectionem hanc deprehendi in idem nostra adhuc peiorem. Scio manuscriptos libros magnū adserre has litteras trāctantibus auxilium, sed profectò sæpè accidit vt falsas lectiones & corruptas quas habent plerunque vetustè scripti codices, amplectantur qui iudicio prauo paruóque lectionis vsu præditi accedunt ad veteres illas tabulas, & quasi litterarum naufragia. Hoc eò dico quia in hoc quasi funambulo iuuentus nostra hodie tota ferè occupatur, & sunt qui ex manuscripteis suis tantummodo sapere se postulent, noménque docti ex aliorū cōmendatione quibus libros suos vltrò commodāt, aucupantur, ipsi vix grammaticalibus principiis imbuti venditant nobis manuscriptiones, & quāuis sint audacissima inscitiæ mancipia, impudentibus tamen vindiciis emancipari gestiunt, litterarúmque fontes se habere autumant, ipsi pumicibus & spongiis expressis sicciores & maniores, ac denique in disciplinarum censu assidui esse volunt, licet pauperes proletarij aut etiā capite cēsi

Hoc ineptum genus hominum insolentium & ἀλαζόνων quantum mihi displiceret, non potui quin huic chartæ committerem, tum vt iuniores ab exemplo & eiusmodi κακοζηλίᾳ si possem auerterem, tum vt animo tādem morem gererē meo, indignitate etiā permotus, cùm meminerim sciolum quēdam ex ista gente (posthac mihi grauius appellandum) etiam doctissimo viro Hadriano Turnebo olim ita imposuisse, vt à simplicissimo viro, veréque Romano, pœnitenda elogia extorserit. Sed de his aliàs. Ne lectorem pluribus morer, manuscriptionis auxilio destitutus confugi ad coniecturam quæ mihi hic visa est εὐστοχώτατη, & acie mentis rectè collineasse. Ex tribus verbis [illegible] quę malè distracta erāt, feci εὐκεαστῶν, quod Epitheton est τῶν ξύλων. Mutaui tantum priorem litteram ο in ε, qui facilis & frequens lapsus: Nam ε maiusculum in semicirculi formam ab antiquis designatum, fefellerit exscriptorem. Quomodo in epistola quadam Aristæneti malè legitur [illegible] pro εὐαριστῶν. Est autem εὐκέαστον εὔσχιστον (sic corrige Sudam & Hesychium) ξηρὸν & εὔκαυστον vel εὐκέατον (nam vtrumque dicitur, vt apud Theocritum sub finem Herculis Leonicidæ ἱερινοῦ εὐκεάτοιο.) Itaque ligna εὐκεαστὰ sunt καύσιμα, quæ Hesychius vocat ἄθυα, quæ alij κάγκανα, Latini Cocula, Sudas κᾶλα παλαιὰ ξύλα. Nā κᾶλον lignum vnde calones, vnde καλόπους pes ligneus: Et fortassis καλιὰ inde quasi οἶκος ξύλινος, quin & καλάμην ab eadem origine puto τῆς καύσεως. Δασύστα] Hesychius interpretatur densum & vstile, puto quia δασὺ etiam est ξηρόν. Sed Callimachus dixit δανὰ ξύλα κέαζε. i. ξηρὰ σχίζε. Nam & Erotianus lexico notat sic Hippocratem vsurpasse κέαζε. i. σχίζε. Quia Hom. Ὀδυσσ. ο. dixit δὰ τε ξύλα δανὰ κέαζε. Sic enim lego non vt vulgo legitur editionis Heruagianæ pag. 180. ἀνακεάσαι.

Σχόλια. Κἀνθρακίζων.] φρύγων τὰς ἐρεβίνθους, & ξηρὸν ποιῶν. ταῦτα γὰρ ἐπιτήδεια φρυγόμενα πρὸς τὸ πότον. Τὴν φηγόν.] φηγὸς εἶδος φυτοῦ, ὃ τὰς ἀγρίας βαλάνους φασὶν ἔχειν. [illegible] τὸ αἰδοῖον βούλεται λέγειν. ἐπεὶ & αὐτὸ τινὲς βάλανον καλοῦσι.

Bisetvs. Τὴν Θρᾶτταν] Θρᾶττα, Θρᾳκικὴ δούλη, ἐκ Θρᾴκης. λέγεται καὶ κοινῶς δούλη. Σ.

Christian. Τήν τε φηγὸν] Antiquam Rusticorum εὐτέλειαν laudat, qui cicere & glande fagina victitabant. Tamen per legumen ἐρέβινθον, & per arborem fagum obscœnas partes intelligit. Nam ἐρέβινθος etiam est αἰδοῖον, & βάλανος quæ est in fagis non recedit ab ea parte. Quin teste Galeno ἐρέβινθος venerem excitat, & semen generat. Ait enim ἐπεγείρει & τὰς πρὸς συνουσίας ὁρμάς, πεπιστευμένοι ἅμα τῷ & σπέρματος εἶναι γεννητικοί, lib. primo de Alimentis. Quo loco distinguerem potius post πεπιστευμένος, legeréinque aduerbialiter, aut delerem τὸ καί. Dixit autem ἀνθρακίζειν pro φρύγειν. i. torrere vnde fruges, & similiter addit ἐμπυρεύειν, vt scilicet cum sicca essitauerint, ad bibendum proni sint, vt postea sequitur.

Ἐπίῤῥημα στίχων ις᾽. καὶ κώλων γ᾽.

Χο. Οὐ γάρ ἐστιν ἥδιον, ἢ τυχεῖν μὲν ἤδη 'σπαρμένα,
Τὸν θεὸν δ' ἐπιψεκάζειν, καί τιν' εἰπεῖν γείτονα.
Εἰπέ μοι τί τηνικάδε δρῶμεν ὦ Κωμαρχίδη,
Ἐμπιεῖν ἔμοιγ' ἀρέσκει, τοῦ θεοῦ δρῶντος καλῶς.
Ἀλλ' ἄφαυε τῶν φασήλων ὦ γύναι τρεῖς χοίνικας
Τῶν τε πυρῶν μῖξον αὐτοῖς, τῶν τε σύκων ἔξελε,
Τόν τε Μανῆν ἡ Σύρα βωσάτω 'κ τοῦ χωρίου,
Οὐ γὰρ οἷόν τ' ἐστὶ πάντως οἰναρίζειν τήμερον,
Οὐδὲ τυντλάζειν, ἐπεὶ δὴ πάρδακον τὸ χωρίον,
Κἀξ ἐμοῦ δ' ἐνεγκάτω τις τὴν κίχλην καὶ τὼ σπίνω.

Ch. *Nam nihil suauius quā consequi quæ iam sata,*
Quæq; cùm Deus rigarit, inquiat vicinia,
Dic mihi quid nunc agamus interim ô Comarchida,
Me iuuet potare dum satis Deus satisfacit.
Cæterùm tres frige semodios faselûm, ô fæmina,
Inq; fruges adde mixtas, ac simul ficus lege.
Syra seruum sistat huc, clamétque nobis ex agro:
Non enim vel pampinare hodie licebit cuipiam,
Vel repastinare cùm sit vda tellus imbribus.
Hucce turdus atque fringillæ afferantur è domo,

Bis. Οὐ γάρ ἐστιν] κατὰ τὸν παλαιὸν λόγον. Ἄλλοι [illegible] ἄλλοι δ' ἀμείβονται. τούτων δὲ ὁ νοῦς ἐστίν. οὐδὲν ἐστὶν ἥδιον ἢ τὸ μετὰ πόνου & ἐπιμελείας πρῶτον γεωργηθέντων, καὶ ἤδη ἐσπαρμένων, ἐν καιρῷ τυγχάνειν, καὶ ἀπολαύειν. Τηνικάδε] τότε δή. Ὦ Κωμαρχίδη] παίζει τῇ τῆς λέξεως ἀμφιβολίᾳ. κώμη γὰρ, ἄμφοδον, χωρίον δηλοῖ. καὶ κατὰ τὸν Σουίδαν οἱ πλεῖστοι κώμην καλοῦσι τὸν στενωπὸν, καὶ τὴν οἷον γειτνίασιν. οἱ δὲ τοὺς ἐν τῇ πόλει δήμους, κώμας φασὶ [illegible], καὶ κωμήτας, τοὺς ἐν τῇ πόλει οἷονεὶ δημότας ἐν τῇ αὐτῇ τάξει, καὶ μοίρᾳ τῆς πόλεως οἰκοῦντας. κώμη γὰρ ἡ γειτονία. & κωμῆται, οἱ γείτονες. καὶ κωμήτας οἱ παλαιοὶ τοὺς ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀμφόδου, καὶ τόπου ἐκάλουν. ὅθεν κώμαρχος, καὶ κωμάρχης, ὁ τῆς κώμης ἄρχων. κῶμος δὲ, ἡ μέθη, & ὁ ὀρχηθμός, & μεθυστικὸς αὐλὸς ἐγχορεύοντος τοῦ οἴνου ἐρεθίζων τὴν ἡδυπάθειαν. καὶ κωμάζω, κῶμον ᾄδω. ὑβρίζω μετὰ μέθης. κωμαρχίδης οὖν ὁ τοῦ κώμου ἄρχων, ἢ ὁ τοῖς κώμοις χαίρων, καὶ εὐφραινόμενος, τουτέστι φιλοπότης. ὅπερ ἐστὶν ἐπίθετον πατρωνυμικῷ τύπῳ αἰολικῶς χαρακτηριζόμενον, οἷα & ἐν Ἀχαρνεῦσι, σπουδαρχίδης, στρατωνίδης, & μισθαρχίδης.

Chris. Κωμαρχίδη] Videtur esse Epitheton blandientis. Quia enim Trygęus pacem conciliasse videtur populo Athmonensi, Græcósque omnes, vt ipse antea dixit, seruauit sua ad cælum

itione

itione. Propterea quasi meruerit principatum gerere totius vici, vocari κωμαρχίδην. Hæc mihi verisimilia videntur. Tamen dubitanter scribo neque affirmo, retinuique in interpretatione nomen Comarchidæ exemplo Plautino qui palliata verba vestit sæpè tunica Romana.

Σχόλια. Εμπιεῖν ἡμεῖ.] τῦ θεῦ ὕοντος, ἀρέσκει μοι τὸ χολάζειν τῷ ποτῷ. Αφαυε] φρύξον. τινὲς γράφουσι ἄφαυσον ἀντὶ ξέον. Τῶν τε πυρῶν.] ἀντὶ τῆ ἐμβαλοῦσα καὶ μῖξον καὶ τῶν πυρῶν σὺν αὐτοῖς. δοκοῦσι γὰρ ἐπιλανθάνειν τὸ ποτόν. τὸ δὲ ἐξελε, ἀντὶ τῆ ἀφελε. ἀνάλεξον τὰ σῦκα. Οἰναρίζειν.] τὸ ἀποφυλλίζειν. οἴναρα γὰρ τὰ φύλλα τῆς ἀμπέλου. τινὲς γράφουσιν ἀμπελουργεῖν οὐκ ὀρθῶς. οἰναρίζειν δὲ, τὰς οἴνας ἐργάζεσθαι. καὶ οἴναρα τὰ φύλλα. Τωντλάζειν.] πηλοπατεῖν. τωύτλος γὰρ ὁ πηλός. ἀντὶ τῆ βωλοκοπεῖν. παρδακὸν δὲ δίυγρον. οὕτω γὰρ καὶ Αρχίλοχος καὶ Σιμωνίδης. Σπίνω.] σπίνος εἶδος ςρυθῶ.

CHRIS. Τόν τε μανῆν ἡ σύρα] Manes pro seruo quolibet vsurpatur etiã à Demosthene, & Diogenes hoc nomine seruũ habuit, statuáque suis in Cottabismo sic dicta. Puto autẽ Syrę nomine seruã intelligi, nisi sic vocauerit Thraciã illã quamdũ lauat vxor, paulo antè volebat perdepsere. Nã & Virgilius in Moreto seruã Simulo fecit Scybalen Afrá. Tamẽ apud Terentiũ Syra dominæ & matronę nomẽ est fortassis à vestis syrmate dictũ. Οἰναρίζειν] οἴναρα sunt vitis folia, & οἰναρίζειν, ἀποφυλλίζειν. i. folia decerpere, vt S. li sint apertæ vuæ. τωντλάζειν autem est βωλοκοπεῖν, ego verti pastinare: Propriè τωύτλος est l. tum, aliã apud Grammaticos τωντλάζειν est αὐτὸ καὶ αὐτὸ λέγειν. Sed miror quod τὸ τωντλώδεις exponunt ὑλώδεις, nisi τωύτλος etiam est genus illud herbarum quo segetes dicuntur infestari, & ὑλομανεῖν. Aut si non est, legerem πηλώδεις non ὑλώδεις. Παρδακὸν] Hoc est δίυγρον. Sed Aristophanes de industria hæc duo obscura vocabula vsurpat, fortassis ad insectationem poëtæ cuiusdam qui talibus verbis cum affectatione vsus est.

Ην δὲ καὶ πυός τις ἔνδον, καὶ λαγῷα τέτταρα,	*Lacte pressum habemus atque quattuor lepusculos,*
Εἴ τι μὴ 'ξηνέγκαν αὐτῶν ἡ γαλῆ τῆς ἑσπέρας·	*Ni quid ipsa forte feles vindicarit vesperi:*
Εψόφει γοῦν ἔνδον, οὐκ οἶδ' ἅττα κἀκυδοιδόπα,	*Namque turbantu sonorem nescio quem audiuimus,*
Ων ἔνεγκ' ὦ παῖ τρεῖ ἡμῖν, ἓν δὲ δοῦναι τῷ πατρί,	*Fer puer tres bucce nobis, & patri fer vnicum.*
Μυῤῥίνας αἴτησον ἐξ Αἰσχινάδου τῶν καρπίμων.	*Posce myrtos sume defer floridas Æschinadis:*
Χ' ἅμα τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, Χαρινάδην τις βωσάτω,	*Tum via caletur vna proximus Charinades,*
Ως ἂν ἐμπίῃ μεθ' ἡμῶν,	*Qui diem simul bibendo*
Εὖ ποιοῦντος κὠφελοῦντος	*Transigat, bono adiuuante*
Τῦ θεῦ τἀρώματα.	*Nostra arata numine.*

Σχόλια. Πυός.] τὸ πρῶτον γάλα.] ὃ καὶ ἑψόμενον πήγνυται. καὶ ἡμεῖς χυτεῖλην λέγομεν. τὸ μεταβεβληκὸς ἅμα τὸ γαλακτῶδες ὑγρόν. γάλα νέον μετὰ χθεσινοῦ γάλακτος ἀμελχθέν.

BISETVS. Κἀκυδοιδόπα] καὶ ἐκυδοιδόπα. κυδοιδοπᾶν, συνταράττειν, καὶ θορυβεῖν, ἢ μετὰ ταραχῆς, καὶ θορύβου τὶ λέγειν, ἢ πράττειν. ἴσως δὲ παρὰ τὸν κυδοιμὸν, ὃ δηλοῖ τὸν θόρυβον. καὶ τὸν δοῦπον, ὃ σημαίνει τὸν ψόφον, ἢ τὸν βαρὺν ἦχον. τινὲς δὲ νομίζουσι λέγεσθαι παρὰ τὸ κυκᾶν, τὸ συνταράττειν, καὶ τὸν δοῦπον, τὸν θόρυβον, οἱονεὶ κυκοδοπᾶν. περὶ δὲ τούτου ἐν ταῖς Νεφέλαις ἤδη προείρηται. τὸ δὲ ἑξῆς δοῦναι, ἀντὶ τῆ δὸς, ἰωνικῶς λέλεκται.

Σχόλια. Αἰσχινάδου.] ὡς τῆ Αἰσχινάδου μᾶλλον τῶν ἄλλων ἔχοντος καρπίμους μυῤῥίνας. ἢ ἀπὸ τῶν καρπῶν. ἢ ὄνομα κύριον αὐλητῆ, ἢ φίλου. βωσάτω δὲ, βοησάτω. Τἀρώματα.] τὰ ἀροτριώματα. παρὰ τὸ ἀροτριοῦν τὰ προσφωτριωμένα. λέγουσι δὲ ἔνιοι, τὰ ἄλφιτα καὶ τὸν λιβανωτὸν, ἀρώματα ὡς παρ' Εὐπόλιδι. καὶ εὐθὺ τῶν ἀρωμάτων ἀντὶ τῦ τῶν ἀλφίτων. ἐκεῖνο δὲ δὴ διὰ τὴν συναλοιφήν.

BISETVS. Αρώματα, οὐ τὰ θυμιάματα οἱ Αττικοὶ καλοῦσιν, ἀλλὰ τὰ ἐσπαρμένα. Σ. ἀλλὰ διὰ τοῦ σ γράφειν ὡς ἀπὸ τῆ ἀρόω, ὦ. ἀρόσω, τὸ ἀροτριῶ, πρὸς διαστολὴν τῆ ἀρώματος, ὃ τὸ θυμίαμα δηλοῖ.

CHRIS. Κἀκυδοιδόπα] Pro καὶ ἐκυδοιδόπα. Est autem κυδοιδοπᾶν turbare, & omnia miscere, ταράττειν & κυκᾶν interpretãtur Hesychius & Sudas, nam inde origo, vel potius à κύδοιμος & δοῦπος. In Nebulis dixit ἄνω κάτω κυδοιδοπᾶς. Μυῤῥίνας] Nam pueri in conuiuiis sumpto laureo aut myrteo ramo cantabant. Auctor Sudas. Χαρινάδην] Charinades iste tardus erat & νωθὴς, vnde Prouerbium κρεῖττον τοῦ χαρινάδης βαδίζειν, de iis qui gradum habent testudineum non grallatorium, qualis Callipides apud Tranquillum.

Αντῳδὴ, καὶ ἀντιστροφὴ κώλων ιγ'.

Ηνίκ' ἂν ἀχέτας	*Dumque suum melos*
Αἴδη τὸν ἡδὺν νόμον	*Resonans cicada integrat*
Διασκοπῶν ἥδομαι	*Videre me consitas*
Τὰς λημνίας ἀμπέλους,	*Vites iuuat Lemnias*
Εἰ πεπαίνουσιν ἤδη.	*Iámne maturuerint,*

Σχόλια. Ηνίκ' ἂν] ἡ ἀντῳδὴ αὕτη καὶ ἀντιστροφὴ κώλων ἐστὶν ὁμοίων τοῖς τῆς στροφῆς ιγ καὶ ἰσομέτρων, ἐπὶ τῷ τέλει αἱ δύο διπλαῖ. Αχέτας.] ὁ τέττιξ παρὰ τὸ Ησιόδειον. ἦμος δὴ σκόλυμος τ' ἀνθεῖ καὶ ἠχέτα τέττιξ.

τοὺς ἄρρενας δὲ ᾄδοντας τῶν τεττίγων. οὕτως Αριστοτέλης.

BISETVS. Αἰδὴ] ᾄδη. ἀρχαϊκῶς δὲ τὸ ι οὐχ ὑπογράφει, ἀλλὰ παραγράφει.

Σχ. Τὰς λημνίας] εἶδος ἀμπέλου ὡς ἱστορεῖ Ανδροτίων.

Τὸ γὰρ φίτυ πρῷον φύει
Τόντε φήληχ' ὁρῶν οἰδάνοντ', εἶθ' ὁπόταν ᾖ πέπων,
Εσθίω κἀπέχω,
Χ' ἅμα φήμ', ὦραι φίλαι, καὶ
Τοῦ θύμου τρίβων κυκῶμαι,
Κᾆτα γίγνομαι παχὺς
Τηνικαῦτα τοῦ θέρους.

(*Nam precoqua hæc sunt germina*)
Tum tumentes iuuat me grossos
Cernere, deinde edam
Quando maturi erunt:
Tum inquiens, amica tempora,
E thymo intritum expedibo,
Vnde fio pinguior
Sole dum dies calent,

Σχόλια. Φίτυ] σπέρμα ἢ φυτεῖαι γεννῆσαι. καὶ τὸ γέννημα φίτυμα. Εὔπολις Αὐτολύκῳ. αὐτὰρ ἤγαγες κενὸν φίτυμα βοῶν. Πρῷον] πρώϊμον δισυλλάβως. φήληκα] τὸν ὄλυνθον. κυρίως μὲν οὖν ὁ ἤδη σκληρὸς καὶ πάρωρος, ὁ ὄψιν μὲν πεπάνσεως ἔχων, ἄωρος δὲ ὤν. καὶ μήποτε φῆλιξ τίς ἐστιν ὁ ἀπατεὼν καὶ ψευδόμενος τὴν ὄψιν εἰς βρῶσιν καὶ φῆλος ὁ ἀπατεών. Μένανδρος Αλιεῦσι. δύ' οἰκίας φηλῶν γερόντων. καὶ φηλώματα ἐξαπάτας παρ' Αντιφάνει.

BISETVS. Φῆληξ ὁ ὄλυνθος, σῦκον ἄωρον, καὶ σκληρόν. καὶ φῆληξ ὁ ἀπατεὼν μεταφορικῶς. ὅθεν φηλεῖν, καὶ φηλοῦν, τὸ ἀπατᾶν. Εὐστάθιος. φήληκες λέγονται τὰ τῶν σύκων, ὅσα τὸ πέπον ψεύδονται. καὶ φήληκες οἱ ἀπατεῶνες. Απολλώνιος τῶν Αργον. γ.

Αμφαδίην ἀγόρευε, καὶ εἴρεο. μηδέ με τερπνοῖς
Φηλώσῃς ἐπέεσσιν. καὶ Εὐριπίδης ἐν Ικέτισι,
Γλώσσαις πονηρῶν προστάτων φηλούμενοι. τουτέστιν ἀπατώμενοι. καὶ φηλητὴς, ὁ ἀπατεών. Εὐριπίδης ἐν Ρήσῳ,
Πέμψειεν Ερμῆς, ὅς γε φηλητῶν ἄναξ.

Σχόλια. Κἀπέχω] τῷ στόματι προσάγω. καὶ Ομηρος. ὄψα ἅσσα μιν προσέθηκεν. καὶ οἶνον ἐπισχών.

BISETVS. Κἀπέχω] τὸ πλῆρες, καὶ ἐπέχω. ἐπέχειν δὲ, καὶ παρέχειν. καὶ προσάγειν πολλάκις ἐδυνάμεθα. οὕτω καὶ ἡ τροφὸς τῷ βρέφει μαστὸν ἐπέχειν λέγεται. Διονύσιος Αλικαρνασσεὺς ἐν τῷ α. τῆς ῥωμαϊκῆς ἀρχαιολογίας. ἀποθανεῖν φασὶ καὶ τῆς λυκαίνης τὸ τιθασσὸν, ἣ τοὺς μαστοὺς ἐπεῖχε τοῖς παιδίοις.

Σχόλια. Κυκῶμαι.] κυκεῶνας ἐσθίω. ἄνω τῷ πότῳ τῷ ἐπὶ τῆς γλήχωνος φησὶ χρῆσθαι πρὸς τὴν ὀπώραν. νῦν δὲ τῷ θύμῳ χρῆται. μετὰ δὲ τὸ τὴν ὀπώραν φαγεῖν, κυκεῶνα πίνουσι, καὶ οὐ βλάπτονται ἀλλὰ καὶ παχεῖς γίνονται. Γίνομαι παχύς] ἐπειδὴ ἀργοῦσιν οἱ γεωργοὶ τότε τοῦ ἀμητοῦ. ὡς Ησίοδός φησιν. δμῶας ἀναψῦξαι φίλα γούνατα.

CHR. Τὸ γὰρ φίτυ πρῷον φύει] φίτυ vel φίτυμα est γέννημα & σπέρμα. Eupolis Autolyco, αὐτὰρ ἤγαγες κενὸν φίτυμα τῶν βοῶν: sic enim corrigo, & Trimetrũ facio. πρῷον autem dixit quod alij πρώϊμον. Sunt enim quædã vites quæ prægerminãt, de quibus Theophrast. lib. 5. de caulis, Proinde vt in genere ficuũ Prodromi. φήληξ] Ficus est immatura, sed quæ speciẽ præ se fert maturitatis. Ea est ὄλυνθος πάρωρος. i. grossus immaturus, quanquã differre ait ὄλυνθον & πάρωρον Theophrast⁹. Iulius Cęsar Scaliger (heros & Princeps nũquã sine honoris præfatione nominandus) mauult apud Theophrastũ legere πρώωρον, differréque vult à Prodromis, q̃ hi maturitatẽ cõsequãtur, at nõ grossi πάρωροι. Ab ea cruda ficu quæ φῆληξ dictus impostor & deceptor etiã φήληξ & φῆλος, fortassis à σφάλλω, ἔσφηλα, vnde fallo, sibilo exẽptó. Menander in Piscatoribus, δύ' οἰκίας. φηλῶν γερόντων ἠλιθίους ἀβελτέρων. i. *duas domos: Decipere stultiorũ vt amentiũ senum*. Sic enim supplendus versus ex Suda, apud quẽ φηλοῦν habes. i. ἀπατᾶν, & melius. Nam quomodo senes illi esse possent φηλοὶ & ἀβέλτεροι? Corrigẽdus tamẽ Sudas voce φηλήκιστα, ἄγρια σῦκα, inquit τῇ δόξῃ πέπειρα. Lego φήληκες τὰ ἄγρια σῦκα: deinde legendum τῇ ὄψει non δόξῃ. Habent enim ὄψιν πεπάνσεως, speciem vt diximus maturitatis. Εσθίω κἀπέχω] Hic ἐπέχειν est ori admouere quasi ἔχειν ἐπὶ τῷ στόματι. Sic Homerus οἶνον ἐπισχών. Κυκῶμαι] Id est Cyceona haurio. Prius dixit pulegij potione vti se in remedium fructuum esitatorum, nunc thymo vtitur. Fructibus autem & pomis esitatis, qui potionem illam hauserunt, tantum abest vt lædantur, vt potius inde pinguescant. Τοῦ θέρους] Nam æstiuo tempore dum messis est, feriantur coloni & vinitores, & iubent, vt ait Hesiodus, etiam famulos ἀναψῦξαι φίλα γούνατα καὶ βόε λῦσαι.

Αντεπίρρημα στίχων ις'. καὶ κώλων γ'.

ΜΑλλον ἢ θεοῖσιν ἐχθρὸν ταξίαρχον προσβλέπων
Τρεῖς λόφους ἔχοντα καὶ φοινικίδ' ὀξεῖαν πάνυ,
Ην ἐκεῖνός φησιν εἶναι βάμμα Σαρδιανικόν.
Ην δέ που δέῃ μάχεσθαι ἔχοντα τὴν φοινικίδα,

PLus quidem quàm si viderem Diis ducem inuisum omnibus
Cassidem cristis gerentem punicam insignem tribus,
Quam vocare suẽuit infectam ille Sardianicum,
Sin simul cum purpurissa dimicandum fortè sit,

CHRIS.

CHRIST. ταξίαρχον] Contrà, dicit se timore & aspectu belli macrescere. Tribunũ militum sunt qui ταξίαρχον interpretentur, vetus Glossarium Euocatum.

Σχόλια. φοινικίδα.] περικεφαλαίαν φοινικῷ χρώματι διαβεβαμμένην. οἱ δὲ, κόκκινα περιβλήματα. ταῖς γὰρ φοινικίσιν ἐχρῶντο Λάκωνες αἱμόνιοι, ἵνα μὴ αἰσθάνωνται τοῦ αἵματος διὰ τὴν ὁμοιότητα. καὶ ἵνα τρωθέντες, μὴ τεκμηριῶσι τοῖς πολεμίοις. Σαρδιανικόν.] διαφέρουσι γὰρ αἱ κυζικηναὶ βαφαί.

CHRIST. φοινικίδα] Vel Galea est puniceo colore ornata, vel de coccineis sagis intelligit. Nã russati olim præliabãtur, propter vulnera & cruoris aspersiones, vt falleret ipsos hostes sanguinis concolor vestis. Sanè testatur Aristoteles in Lacedæmoniorum πολιτείᾳ (vt citatur à veteribus Grãmaticis) eos φοινικίδι vti solitos in præliis, tũ quia color ille virum decet, tum vt condiscerent ex colore cruento, sanguinis fusionem parui facere. Hodie colorem illum sibi sequestrarunt Ecclesiæ Romanæ proceres, quos Cardinales vocãt, & ritus huius originem ab antiqua Ecclesia militante quæ fortes & viros & ἀριστεύοντας eos olim habebat, & intrepidos matris Ecclesię propugnatores, ad hoc enim ille color vel à Lacedæmonijs ipsis accersitus. Videtur autem Græcorũ ἱερεῦσι fuisse hæc φοινικίς, quam Latini Trabeam Trossulam dixerunt cocco purpuráque prætextam, quæque Auguralis dicta, & qualis sagus Punicus, quod non nescire se maximi patris maximus filius satis ostendit ad Festum, Iosephus inquam Scaliger. Sanè χιτὼν κόκκινος vel φοινικοῦς vexillum olim fuit in tabernaculo ducis positum (vtrumque sic vocat Plutarchus) id est, vt ait Isidorus, tunica coccinea vel phœnicea quæ postea Russata dicta, quáque vsi Romani milites dicti Russati. Ea solebat, vt ait idem Grammaticus, in ante principia poni ad futuræ pugnę indicium & inlicium. Quo Isidori loco principia accipio pro Prætorio, nam & Principium pro Magistratu dicitur à vet. Glossario. βάμμα Σαρδιανικόν] Sardoę tincturæ magna fuit commendatio: Nam eximiæ illic purpurę. Antea in Acharnensibus dixit, ἵνα μή σε βάψω βάμμα Σαρδιανικόν. i. μή σε πλήξω φοινίξω ne tibi plagas cruẽtas & prægnantes infligã. Quod autem ait κυζικηνὸν βάμμα tangit falsè ducem, puta Cleonymum quem ῥιψάσπιδα notat, cùm ait ὀξεῖαν φοινικίδα, deinde obiicit illi κιναιδείαν. Erãt autem Cyziceni infames illa libidine, & vulsura, & vt ait Hesychius, διὰ τὸ ἰωνας εἶναι ἐκωμῳδοῦντο ἐπὶ μαλακίᾳ.

Τηνικαῦτ' αὐτός ἐστι βαπτὸς βάμμα κυζικηνικόν.	*Tum colore Cyziceno tinctus actutum patet,*
Κᾆτα φεύγει πρῶτος ὥσπερ ξουθὸς ἱππαλεκτρυὼν	*Ac pedem primus struens, rubens vt Hippalectryon,*
Τοὺς λόφους σείων, ἐγὼ δ' ἕστηκα λινοπτώμενος.	*Concutit cristas, ego interim sto seruans retia,*
Ἡνίκα δ' αὖ οἴκοι γένωνται, δρῶσιν οὐκ ἀνασχετά,	*Hi domum tandem reuersi, non ferendas res agunt,*
Τοὺς μὲν ἐγγράφοντες ἡμῶν, τοὺς δ' ἄνω τε καὶ κάτω,	*Nempe de nobis vel hos scribunt, vel illos ter quater,*
Ἐξαλείφοντες δὶς ἢ τρίς, αὔριον γ' ἔσθ' ἡ ξοδος,	*Et supra delent & infra. Cras quidem profectio est,*
Τῷ δ' ἐσιτί' οὐκ ἐώνητ', οὐ γὰρ ᾔδειν ἐξιών,	*Cùm profecturum tamen se nesciens nec triticum*
Εἶτα προσστὰς πρὸς τὸν ἀνδριάντα τὸν Πανδίονος,	*Comparans suum videret nomen in Pandionis*
Εἶδεν αὐτόν, κἀπορῶν, ἔθει τὸ κακὸν βλέπων ὀπόν.	*Scriptum imagine, ac deinde mentis impos cursitat*
Ταῦτα δ' ἡμᾶς τοὺς ἀγροίκους δρῶσι, τοὺς δ' ἐξ ἄστεος,	*Pessimum visus videns. sic nos male agrestes habent.*
Ἧττον, οἱ θεοῖσιν οὗτοι κἀνδράσι ῥιψάσπιδες.	*Haud ita vrbanos fugaces Diis & inuisi viris.*
Ὧν ἔτ' ἐμοὶ λόγον δώσουσιν ἢν θεὸς θέλῃ.	*Post mihi pœnas daturi, si Deus iuuans volet,*
Πολλὰ γὰρ δή μ' ἠδίκησαν,	*Plurimum læsere nam me,*
Ὄντες οἴκοι μὲν λέοντες,	*Qui domi instar sunt leonum,*
Ἐν μάχῃ δ' ἀλώπεκες,	*Inq; bello vulpium.*

Σχόλια. Κυζικηνικόν.] εἰς κιναιδίαν διαβάλλεται. ὥστε μηδὲ τῶν ἀναγκαίων κρατεῖν δύνασθαι. Ὥσπερ ξουθός.] ὡς φοινικᾶ πτερὰ ἔχοντα δηλοῖ. ὅτι τῷ παρ' Αἰσχύλῳ κληθέντος ἱππαλεκτρυόνος ἐν Μυρμιδόσι μέμνηται.

BISETUS. Ἱππαλεκτρυών, κατὰ τὸν Ἡσύχιον, ὁ μέγας ἀλεκτρυών, ἢ ὁ γραφόμενος ἐν τοῖς περσικοῖς περιστρώμασι. γράφουσι δὲ οἱ μέν, γῦπας. οἱ δέ, γῦπας.

CHRIST. Ἱππαλεκτρυών] Sic apud Theocritum in Dioscuris ἀλεκτρυόνες vocantur ὄρνιθες φοινικολόφοι. Æschylus in Myrmidonibus Hippalectryonis meminit rubras alas habentis, ad quem alludit. Tamen Hesychius exponit μέγαν ἀλεκτρυόνα, qua ratione τὸ ἱππ in compositione, magnum significat. Sic antea ἱπποκάνθαρον dixit, id est magnum & Ætnæum, quamuis pro equo fuerit: vel intelligendum de Pictura Peristromatum veterum, vbi grypes & vultures, vt ait idem Hesychius, vel hoc ait propter τρυφάλειαν ἱππόκομον, equina seta ornatam. Corrige & distingue apud Hesychium, ἱππόκομον τρυφάλειαν ἐξ ἱππείων τριχῶν τὸν λόφον ἔχουσαν. Male enim vulgò λόγοντα

Σχόλια. Εγὼ δ᾽ ἕστηκα λινοπτώμενος.] ἐγὼ δ᾽ ἕστηκα ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ παρατηρῶν καὶ περιβλεπόμενος ὅπου ἀπαχθῶ. λινόπτας γάρ φασιν Αριστοτέλης, τοὺς τὰ θηρευτικὰ λίνα φυλάττοντας. ὡς καὶ οἰνόπτας τοὺς οἰνοφύλακας. ἀπέρως ἢ ἀπὸ τῆς εἰς τὰ λίνα πιπτόντων ὀρνίθων. οἱ δὲ ἀφειργότεροι τὸ λίαν κατωπτεχέται, τοῦτο λινοπτᾶσθαι λέγουσιν.

CHRIST. Λινοπτώμενος] Qui retia seruant, vt ait Maro, λινόπται dicũtur Aristoteli, vt qui tẽdunt παλευταί. Nam videre antiquis est seruare, tueri vtrumque significat: sic in epigrammate θ…ρας ἐπεβλέπετε. i. φυλάττετε. Hinc Episcopi nomen. Sic & οἰνόπται dicuntur vinearum custodes. In illa Noua vetere Quercoli Comœdia, retia obsidere dicitur. *Retia vosmet obsidete, dum percurro cubilia*, vbi notanda vis Præpositionis Ob, quę est pro circum, vt obstetrix, etsi alij pro Adstetrix. Sic Horatius vsus præpositione post. *Post equitem sedet atra cura*. i. circa equitem. & sic dixerat Theocritus ἐφεπτώμεναι μελεδῶναι in Piscatoribus. Εγγεγράφοντες ἐξαλείφοντες] Scriptus miles & deletus Liuio dicitur lib. 7. cũ in legis sacratæ militaris meminit quę lata fuit C. Marcio & Q. Seruilio Coss. & sic concepta est: Ne cuius militis scripti nomẽ nisi ipso volẽte deleretur. Delere autem militem ex Catalogo armatorum officiũ erat Taxiarchi, quem facio Tribunum militum. Nam deni ταξίαρχοι ex tribubus singulis fuerunt.

Σχόλια. Εξαλείφοντες.] ὅτι τοὺς μὲν ἐξήλειφον. τοὺς δὲ ἐνέγραφον εἰς τὸν κατάλογον τῶν πολεμίων.

BISETVS. Ἡ ξοδος] ἡ πλήρης ἡ ἔξοδος.

Σχόλια. Οὐ γὰρ ᾔδειν.] ἀττικῶς ἀντὶ τοῦ ᾔδει. ὡς ὁ ὁ θεὸς ὑμῖν οὐ προσεῖχε. Πρὸς τὸν ἀνδριάντα] ἐπεὶ τὸν ἀνδριάντων ἐν οἷς ἐγράφοντο οἱ στρατευόμενοι κατάλογοι καὶ τὰ προγράμματα. οἶδεν οὖν φησι τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα γεγραμμένον τῷ ἀνδριάντι τοῦ Πανδίονος. Οπὸς] δεσμωτικὸν καὶ πικρότητα. ὁπὸς ἢ τὸ τῶν δένδρων δάκρυον. καὶ τὸ ἀπὸ στάλαγμα τοῦ γάλακτος. Οἴκοι λέοντες.] παροιμία κατὰ τοὺς ἐν Ασίᾳ Λάκωνας ἀτυχήσαντας. οἴκοι λέοντες, ἐν Ἐφέσῳ δὲ ἀλώπεκες.

CHRIST. Τὸν Πανδίονος] Duodecim statuæ erant quibus militum nomina scribebantur. Pandionis statua vna erat ex illis 12. & fortassis scripť ille ex Pandionide erat tribu, ex qua fuit etiam Aristophanes. Εθει τὸ χαλόν] Delerem τὸ, & κακὸν libenter legerem. Est autem ὀπὸς arborum lacryma & lactis stilla vel πιτύα. Hic sudorem illũ intellige qui in statuis ligneis visitur ex Austrina tẽpestate ortus, imò in æreis & marmoreis templorum signis pendentes guttæ sudantium præbent speciem, quoties aer tepidus illis adhærescens, & nactus superficiei frigus aliquod cogitur velut in lacrymas. Corrigendus interea apud Hesychium locus vbi ait λαγαρὸς ὀδὸς δεσμὸς, lego λαγαρός, ὀπὸς δεσμός. Ωρ᾽ ἐστ᾽ εὐθῦναι] etiam εὐθῦναι sunt δίκαι & τιμωρίαι. vnde ἀπευθύνειν est κολάζειν & pœnas reposcere. sic Euripides Bacchis. Οἴκοι μὲν λέοντες] Prouerbialis est Senarius οἴκοι λέοντες, ἐν Ἐφέσῳ δ᾽ ἀλώπεκες. Sic enim lego, non ἐν λάκωσι. Hoc verò dictũ de Lacedæmonijs, si Æliano credimus, auctorem habet Lamiam scortum Atheniense, quæ Lysandro seuerè & frugaliter ex Lycurgi legibus antea viuenti, postea in Ionia molliter & delicatè se habenti, hoc obiecit.

Κορωνὶς ἐκ στίχων ἰαμβικῶν τριμέτρων ἀκαταλήκτων ὀκτὼ. πλὴν τοῦ α. διμέτρου ὄντος.

Τρ. Ἰοὺ ἰού.
Οἷον τὸ χρῆμ᾽ ἐπὶ δεῖπνον ἦλθ᾽ ἐς τοὺς γάμους,
Εχ᾽, ἀποκάθαιρε τὰς τραπέζας ταυτηνὶ,
Πάντως γὰρ οὐδὲν ὄφελός ἐστ᾽ αὐτῆς ἔτι,
Επειτ᾽ ἐπιφέρε τοὺς ἀμύλους, καὶ τὰς κίχλας,
Καὶ τῶν λαγῴων πολλὰ, καὶ τοὺς κολλάβους.

TRY. Hui hui.
Hem quanta nuptiale res conuiuium
Accessit, heus tu verre mensas, accipe hanc.
Nam nullus huius vsus esse iam potest:
Appone turdos & placentas insuper,
Panes pusillos atque leporum plurima:

Σχόλια. Ιοὺ ἰού.] κορωνὶς εἰσιόντων τῶν ὑποκριτῶν. οἱ δὲ στίχοι εἰσὶν ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι ὀκτὼ. τὸ μὲν τοι πρῶτον, μονόμετρόν ἐστι. ἐπὶ ταῖς ἀποθέσεσι παράγραφος. ἐπὶ δὲ τῷ τέλει κορωνίς. Εχ᾽ ἀποκάθαιρε τὰς τραπέζας ταυτηνί.] δεικτικῶς. δίδωσιν ἵνα τοῖς λόγοις ἀπομάττη τὴν τράπεζαν. ἔστι δὲ παρεπιγραφή. Οφελος ἐστ᾽ αὐτῆς ἔτι] πεπαυμένου γὰρ τοῦ πολέμου. οὐκ ἔστιν οὐδεμία χρεία τῶν πολεμικῶν. Τὰς ἀμύλους] ἄμυλοι. πλακοῦντές τινες. οἱ δὲ ζωμοὶ πλακουντώδεις. ὃν νῦν ἄμυλον φασιν. Κολλάβους.] εἶδος ἄρτων. εἰσὶ δὲ μικροὶ ἀρτίσκοι, ἐκ τῶν μεγάλων ἀποκλώμενοι, οὓς καθάπαξ ἄρτους οὐκ ἀξίουσι καλεῖν. καὶ ἐν Βατράχοις μέμνηται ἄρτους ἔπεστα κολλάβους. χύματος δὲ ἐστιν ὄνομα. ὅπερ κολλύραν λέγουσί τινες

CHRIST. Αμύλους] Inter Placentarum genera recensentur Amyli ab Athenæo libr. 4. dicti fortassis quia sine molæ opera facti. Galenus neutro genere extulit τὸ ἄμυλον, cuius vires & qualitates (si tamẽ qualitatem habet quod est ἄποιον) describit in lib. 1. de Alimẽtis vbi pro ἀμύλους ἄλλας legerẽ ἀλῖας cũ bona medicorũ venia, qui si Scaligerũ filiũ ab Hippocrate emendando arcent, multo magis me à Galeno: Et tamen sumus ἰατρῶν παῖδες, nõ ῥυμβόνων. Collabi autẽ pastilli sunt è maioribus formati in quadrangulũ qua ratione vocati κόλλικες ἄρτοι. Eos ex nouo frumẽto fieri solitos testatur apud Athenæũ Philyllius in Auge (lego illic αὐγῇ nõ αὐτῇ) his versibus πυρῶν θαλεροὺς τεμαλίων, γαλακτοχρῶτας κολλάβους θερμούς. Nã calidos edítabãt, vel vt ait Aristophanes in Γηρυτάδῃ Dramate, χλιαρούς. Dicti autem collabi quia facti instar cithare clauorũ circa quos tẽduntur nerui ę qui claui collabi etiã dicti & κόλλοπες. Nã bouis spinę pars κόλλα dicta vel κόλλαψ. vnde κολλᾶν ita iũgere vt ęgrè diuellas, & inde exoleti oli vocati κόλλοπες quia iã indurueriñt, & in illa κάλλη occalluerint. Apud Plautũ Trinũmo legitur, *Ne bubuli cottabi in te crepẽt*, vbi reponit Alciať Collabi, & pro neruis accipit quibus obnoxium

seruise

seruile tergus. Cæterùm quod collabis iunxit lepores, sic Teleclides σιπφοῖς eisdem iungit Amy-

A lis isto versu, χαίρει λαγωοῖς ἐπ' ἀμύλῳ καθαρμένοις. i. Iacens in Amylis oppido iuuat lepus.

Δρ. Πῦ ποῦ Τρυγαῖός ἐστιν. Τρ. Αναβράττω κίχλας.
Δρ. Ω φίλτατ' ὦ Τρυγαῖ' ὅς ἡμᾶς τἀγαθὰ
Δέδρακας, εἰρήνην ποιήσας, ὡς πρὸ τοῦ,
Οὐδεὶς ἐπρίατ' ἂν δρέπανον οὐδὲ κολλύβου,
Νυνὶ δὲ πεντήκοντα δραχμῶν ἐμπολῶ,
Ο δὲ τριδράχμους τοὺς κάδους εἰς τοὺς ἀγρούς.
Αλλ' ὦ Τρυγαῖε, τῶν δρεπάνων τι λάμβανε,
Καὶ τῶνδ' ὅ,τι βούλει, προῖκα· καὶ ταυτὶ δέχου,
Αφ' ὧν γ' ἄρ' ἀπεδόμεσθα κἀκερδαίνομεν,
Τὰ δῶρα ταυτί σοι φέρομεν εἰς τοὺς γάμους.
Τρ. Ἴτε νυν καταθέμενοι παρ' ἐμοὶ ταῦτ', εἴσιτε
Επὶ δεῖπνον ὡς τάχιστα· καὶ γὰρ οὑτοσὶ
Οπλων κάπηλος ἀχθόμενος προσέρχεται.
Λο. Οἴμ' ὡς προθέλυμνόν μ' ὦ Τρυγαῖ' ἀπώλεσας.

FAL. Vbi est Trygæus? TR. verso turdos, vt vides.
FAL. Charissime ô Trygæe quantis ô bonis
Nos afficis cùm pace confecta hic ades:
Falcem teruncii nullus emisset prius,
Nunc vendo drachmis quinquies decem falcem,
B Et iste in agris iam tribus drachmis cados:
Ast ô Trygæe sume quas falces fero,
Cape gratis ex his quod animo libitum est tuo.
Nam de lucello mercium venalium
Tibi dona ferimus ista nuptialia.
TR. Deferte in ædes hæc meas, ite & statim
Adeste cœna, namque tristior prope
Vides vt ille cocto armorum venit?
CRI. Quàm me Trygæe perdidisti funditus.
C

CHRI. Αναβάττω τὰς κίχλας] lego ἀναβράττω. i. verso turdos vt coquantur: qua voce vsus est in Acharnẽsibus, & in Ranis dixit κρέα ἀναβραστά. i. coctas carnes. βράττειν propriè est κινεῖν & σείειν, vel potius καχλάζειν μετὰ κινήματος. Vnde dicta βραχέα vada in mari quæ malè Breuia vulgò vocãt, & potius Fremia diceret cũ Principe Critico. Et ἀποβράσματα dicta purgamẽta frugũ per cribũ vel ramenta, & furfures farinæ per linũ colatæ, dixit enim Callimachus, οὐδ' ἀπέβρασε φαῦλον ἀλετρίς. Hinc mẽs infirma neque cõsistẽs dicta βράσσων νόος. Sed βράσσον exponitur etiã βραδύτερον. Et Grãmatici τὸ βράσσειν vel βράττειν dicunt non solũ esse ζέειν, sed & ἀναβάλλειν, vt Hesychiũ corrigendum existimem, voce βράττειν. Nam ait esse πληθύνειν, & βαρύνειν, puto ἐνθύνειν, βραδύνειν, nisi me fallit mea coniectura, quod sæpè nimis accidere potest. Nã arsura & coctura illa fit ἀμβολάδης, vel (vt ait Latinus poeta) in numerũ. Nos idiomate Gallico hoc verbi vsurpamus cùm vulgò dicimus, *Brasser quelque chose*, quod ad brachia referendum non puto: Idque verbi in Ceruisiç confectione propriè vsurpatur, nam ea fit versando & motando quasi in trua, vt ab hac origine Elei τὴν βρώμην quæ Trua est vocare soliti sint βράττανον, teste Hesychio. Cæterùm κιχλῶν vel Syracusana lingua κιχηλᾶν, tria genera facit Aristoteles, ἰξοφάγους quæ picis similes, τριχάδας quæ merulis, & ἰλλάδας vel τυλάδας quæ sunt σμικραὶ λείας κιχλαὶ, vt ait Alexander Myndius, & nidificãt instar hirundinũ. Galli plures species agnoscũt *Grive, Rasle, Mauuis*. Miror cùm lingua Gallo-Francorum sit Romanensis, Turdi nomen quod genus est nõ agnosci nisi apud Vascones Aquitanos qui *Tourd* vocãt: Sed profectò Regio illa Aquitaniç pars (quod pauci Francorũ aut norunt aut fatentur) integriore vtitur Romanensi lingua quàm nos. Cæterùm Epicharmus vocat κίχλας ἐλαιοφυλλοφάγους, quia vt Lentisci & Myrti, sic olearum baccis crebro & libenter victitant. Homerum autem ferunt Epyllion scripsisse titulo Ἐπικιχλίδων, quia à pueris donatus fuit turdis cùm illud ἐπύλλιον cecinisset.

Σχόλια. Οὐδὲ κολλύβου] εἶδος εὐτελοῦς νομίσματος. ἀντὶ τοῦ οὐδὲ ὀβολοῦ. Τοὺς κάδους εἰς τοὺς ἀγρούς] φράσσει δηλονότι. καδοποιὸς δὲ ἦν ὁ σὺν αὐτῷ. Τῶν δρεπάνων] χαλκεὺς ὢν, δρέπανον αὐτῷ δίδωσιν εἰρήνης προτροπον, καὶ ὁμολογεῖ χάριν, ὡς τῆς τέχνης αὐτοῦ χρηματιζούσης. Καὶ τῶνδ' ὅ,τι βούλει] τοὺς ἄγαν ἐπὶ τοῦ δράματος, τὸ κέντρον ἐγκατέλιπε τοῖς ἀκροωμένοις. ἐκ τούτου δηλοῦ καὶ κείνων, τὸ τί τοῦ πολέμου ἔργα καὶ τῆς εἰρήνης αὐτῆς ἄγων ὑπ' ὄψιν. Ἵνα εἰς ὃ βούλεται μᾶλλον αὐτοὺς ἀγάγῃ. τὴν δὲ καταστολὴν τοῦ δράματος ἐποίησεν ὁμοίαν τοῖς Αχαρνεῦσιν, ἐπεὶ κἀκεῖ τὸ μὲν συστησαμένῳ τὴν εἰρήνην, δῶρα δίδοται παρὰ πάντων ὡς εἰπεῖν τῶν Ἑλλήνων. τῷ δὲ Λαμάχῳ οὐδέν.

D

CHRIST. Καὶ τῶνδ' ὅ,τι βούλει] Cados intelligit, nam aderat καδοποιὸς, neque malè forsitan legatur κάδων ὅ,τι &c. Aduertenda autẽ Dramatis Oeconomia ex hoc loco & ijs quæ sequuntur, nã vt populi animum quò cupit deducat, inducit corã & belli & pacis operas & artifices. Similẽ Dramatis καταστολὴν exhibet in Acharnensibus. Nam & illic Pacis conciliatori dona dari iubet ab omnibus Grçcis. At non Lamacho bellum suadenti. Ἀπεδόμεθα] Ex lucro, inquit, nostro & rebus venditis dona tibi ferimus & gratum animum exhibemus. Ἀπόδοσις est venditio hoc loco & alibi sæpe. Emẽdandus Hesychius Ἀπόδοττο, ἀπώλοντο. lege ἐπωλοῦντο. Nam ἀποδόσθαι est πιπράσκειν & πωλῆσαι. Οπλων κάπηλος] Sic καπηλεύειν μάχην Æschulus dixit, & postea Ennius Cauponare bellũ.

E

Σχόλια. Προθέλυμνον.] ὅ ἐστιν ἄρδην ἀπώλεσάς με τὴν εἰρήνην προξενήσας. φαίνεται δὲ καὶ ὅπλα, καὶ ἄλλοι πολλοί, τὸ προθέλυμνον, ἀντὶ τοῦ πρόρριζον ἀκούειν. καὶ παρ' Ομήρῳ. πολλὰ δ' ὅγε προθέλυμνα. Αρίσταρχος δὲ τὸ συνεχὲς καὶ ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ ἐνηλλάχθαι φησι. φράξαντες δόρυ δουρί, σάκος σάκει προθελύμνῳ. καὶ σάκος θετὸ τετραθέλυμνον. τουτέστι τέσσαρας ἐπ' ἀλλήλων ἔχον πτύχας. καὶ ὁ λοφοποιὸς δὲ ἐναντία τοῦ δρεπανουργοῦ φρονῶν, ἐρχεται καταβοῶν τοῦ Τρυγαίου ὡς πεποιηκότος εἰρήνην, καὶ μηδὲν χρησιμευούσης τῆς τέχνης αὐτοῦ.

F

BISETVS. Εὐςάθιος. προθέλυμνα δένδρα καταβάλλεσθαι λέγονται, ἤγουν πρόρριζα, καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς θέσεως, καὶ προθέλυμνοι τείχεσι αἱ σύνεχεῖς καὶ πυκναί. καὶ προθέλυμνον σάκος, οὗ αἱ τῶν βυρσῶν θέσεις ἀλλεπάλληλοι, καὶ πυκναί. ἀλλαχοῦ δὲ προθέλυμνα σάκεα, αἱ πυκναί, καὶ ἀλλεπάλληλοι ἀσπίδες κατὰ τὸν συνασπισμόν.

G

Τρ. τί δ᾽ ἔστιν ὦ κακόδαιμον; οὔ τι που λοφᾷς;
Λο. Απώλεσάς μου τὴν τέχνην, καὶ τὸν βίον,
Καὶ τουτουί, καὶ τοῦ δορυξοῦ κεινουί.
Τρ. Τί δῆτα τουτοινὶ καταθῶ σοι τοῖν λόφοιν.
Λο. Αὐτὸς σὺ τί δίδως; Τρ. Ο τι δίδωμ᾽ αἰσχύνομαι,
Ομως δ᾽ ὅτι τὸ σφήκωμ᾽ ἔχει πόνον πολὺν,
Δοίην ἂν αὐτοῖν ἰσχάδων τρεῖς χοίνικας,
Ιν᾽ ἀποκαθαίρω τὴν τράπεζαν τουτῳί.
Λο. Ενεγκε τοίνυν εἴσω τὰς ἰσχάδας,
Κρεῖττον γὰρ ὦ ᾽τάν ἐστιν ἢ μηδὲν λαβεῖν.
Τρ. Απόφερ᾽ ἀπόφερ᾽ ἐς κόρακας ἐκ τῆς οἰκίας,
Τριχορρυεῖτον, οὐδὲν ἐστὸν τὼ λόφω,
Οὐκ ἂν πριαίμην οὐδ᾽ ἂν ἰσχάδος μιᾶς.
Θω. Τί δαὶ δεκάμνῳ τῷδε θώρακος κύτει
Ενημμένῳ κάλλιστα χρήσομαι τάλας;
Τρ. Οὗτος μὲν οὐ μή σοι ποιήσει ζημίαν,
Αλλ᾽ αἶρέ μοι τοῦτόν γε τῆς ἰσωνίας,
Εναποπατεῖν γάρ ἐστ᾽ ἐπιτήδειος πάνυ.

TRY. Quid est misselle, an desita est cristatio?
CR. Et vitam & artem prorsus occidis mihi,
Et isti & illi quem vides hastario.
TR. Quāti indicas vtrasque iam cristas mihi?
CR. Quāti es datur⁹? TR. me quidē pretij piget,
Tamen quòd huius multus est nodi labor,
Modios tibi tres ficuum forsan duim,
Vt ne vnde mensam tergeam desit mihi.
CR. Deprome ficus ergo quas reddas mihi,
Nam praestat illas ferre quàm prorsus nihil.
TR. Abi, facesse, elimina in malam crucem.
Fluxere seta, crista vtraque nulli est rei,
Vtramque sane haud empsitem ficu vnica.
LOR. Quid hacce lorica optima & facta fabrè
Decem aestimata iam minis faciam miser?
TR. At tu vide sis ne tibi haec fraudi fuat,
Quin adfer illam & tantidem precij accipe.
Nam prorsus ad quam conquiniscā idonea est:

Σχόλια. Λοφᾷς] λόφους πολλοὺς ἔχεις ἐν πράσει. ὄνομα δὲ πεποίηκε νοσήματος. ὡς λέγομεν τινα ὑδεριᾷν. σπληνιᾷν. χαλαζᾷν. σημαίνει δὲ τὸ, πλῆθος ἔχειν λόφων.

BISETVS. Δορυξοῦ] κατ᾽ ἀττικὴν συναίρεσιν μέτρου χάριν, ἀντὶ τοῦ δορυξόου. ἢ κατὰ συγκοπὴν εἴρηται. κεινουὶ δὲ, ἐκείνου. ὡς τουτουί, τούτου. τί ποτε δώσω σοι τούτοιν τοῖν λόφοιν ἕνεκα;

Σχόλια. Αἰσχύνομαι.] ἐλάχιστον γάρ ἐστιν ὃ μέλλω δοῦναι τίμημα. Τὸ σφήκωμα.] τόπος τῆς περικεφαλαίας ὅπου τὰ πτερὰ δέδεται. ἄλλως. τὸ πλέγμα οἶδεν ὅτι ἐπιμελῶς τοῖς ἱμᾶσιν ἐνδέδεται. καὶ Ομηρος. πλοχμοί θ᾽ οἱ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο. ὅτι οὐ μόνον πρὸς γενικὴν τῶν ἰσχάδων, ἀλλὰ καὶ πρὸς αἰτιατικὴν λέγουσιν. Τριχορρυεῖτον] οἶδεν, ὡς ἐπιμελῶς συνδεδεμένοι εἰσίν. ὑπὸ τοῦ χρόνου γὰρ ἐσάπησαν. καὶ αἱ τρίχες τῶν ἵππων αἱ ἐν τοῖς λόφοις ῥέουσιν.

CHRIS. Οὔτι πού λοφᾷς] Verbum nouauit risus captandi gratia, quasi dicas cristare, vt veteres dixerunt aliquando Galeare & clypeare. Hic λοφᾷς est λοφοπωλεῖς, An, inquit, multas habes cristas quas des venum. Apud Graecos reperio λοφοπωλεῖν vsurpatum pro ἐπωνεῖν: quia vt emptores inducerent solebant capiti imponere cristas, & hoc pacto innuebāt emptoribus integras esse setas & ἀβρώτους (malè puto ἀβρόχους apud Sudam) vt sic emerent. Crediderim tamen adlusum ad verbum λωφᾷν quod est desinere, & nihilominus finxit (quia malè per Pacē est illis artificibus) morbi nomen λοφᾷν, vt ὑδερᾷν, σπληνιᾷν χαλαζᾷν. Nā & medici agnoscunt in partibus humani corporis λοφίαν eminentiam illam quae sub Atlante est, & dorsum respicit quae & ἀσφάλεια & λοφασία. Quin & ἀκρολοφία cauitas illa est quae μέχρι τέρθρων. Nam τέρθρον & λόφος extremitates & summitates. Caeterum λοφᾷν etiam dicitur de auibus ἐπιτυμβιδίοις, i. quae tumulum & velut cucullū habēt super capite. Auctor incertus (sed Babriū esse autumo μυθογράφον) dixit de Galerita vel cassita.

καὶ παῖδας εἶχε λῃΐῳ κόμῃ θρέψας
λοφῶντας ἤδη καὶ πτεροῖσιν ἀκμαίους. id est,
Segete in comanti habebat altiles pullos
Iam crista adulta, iam volatili pluma.

Et innuit, puto, pullos Cassitae quae congesserat in tempestiuiorem segetem. Apologus est Aesopicus quem venustè recitat Gellius, vel, vt aliquid νεωτερίσω, Agellius. Καταθῶ] κατατίθεσθαι deponere est & exsoluere pretium pollicitum: Hesychius καταθέσθαι τὴν τιμὴν, ἐκλυτῶσαι. Putarem ἐκλύσαι vel ἐκτῖσαι. i. exsoluere. Σφήκωμα] Locus galeae in qua setę alligātur, quē Hesychius vocat λόφουρον quasi cristę caudā. Gręci milites ex cauda equina cristas ornabant. Inde ἱππουρὶς galea dicta, vnde & illud, *galeáq; hirsutus equina*. At Romanorū militū cristę erāt è pēnis elegātioris auitij. Apud Polybiū id videre est. Nā πτέρινον φάλον vocat. Malè autē Lascaris illic legebat πτερίνῳ στεφάνῳ pro τῷ φάλῳ. Tamē Lipsius li. 3. de Militia Rom. p. 191. nihil mutat & retinet στεφάνῳ vt sit στεφάνη & propriè apex. Absurdū enim est corona plumea ornari militū galeas. Quod meritò reprehēdit aduersus Titij cōtrouersos locos Yuo Aremoricus in suis in locos illos Animaduersis. Cuius viri eximiā doctrinā & insuperabile ingeniū ex aureolo illo libello tāquā ex vngue leonē admirari cogor. Et sanè vnus ille aut alter est (dicā liberè quod sentio, cū bona, vt spero, magni amici venia) quē cū Iosepho Scaligero cōparādū habemus, cuiq; omnes magnā gratiā habere debemus Cisalpini, quòd Itali aceti & libera Francorū ingenia nimiū astringētis vim retuderit & acrimoniā remolliuerit, feceritq; vt Titius ille Horatianus *Fastidire lacus & riuos ausus apertos, Iā sit auis Titia, aut moueat cornicula risum:* Sanè istius plumas iā nō ego empsitē titiuillitio. Τί δαὶ] Atticè pro τί δέ. Dixit autē θώρακος κύτει pro θώρακι Periphrasticè: Nam thoracū alij ἁλυσιδωτοὶ (ferreę sūt ex annulis tunicę, nos vocamus *Cottes de maille*) alij στατοί. Hîc στατὸν designat, cōparat enim λασάνῳ σταθεροῖς. i. ollae vel trulleo, pro sella familiarica. Et fortassis cū ait δεκάμνῳ, ad στατῆρα allusit qui est πέντε μνῶν. Tamē sine Periphrasi propriè dixit κύτει (aliàs κύτῳ, neq; malè, quia τὸ κοῖλον τοῦ θώρακος innuit) & rectè, nā lorica est tegmē de loro factū, vnde scutum. Virgilius lib. 11. de Ornito, *Cui pellis latos humeros erepta iuuenco Pugnatori operit.* Sic à Capra Aegis dicta, estque munimen corporis aereum. dicitúrque Aegis cùm numinis pectus operit, cùm hominis, Lorica.

Σχ. Θώρακος κύτει] ἀντὶ τοῦ θώρακος κύτους ἀντὶ τοῦ, θώρακα.

ρακα. τινὲς δὲ τὸ κοῖλον τῶν θωράκων. εἰσὶ γάρ τινες τῶν θωράκων ἀλυσιδωτοί. τινὲς δέ φασιν ὅτι ἀντίμβροι οἱ ὀρθοὶ καὶ τετιμημένοι, οὓς εἰς θυσίαν ὑπέδειξεν. Εὐνημένων.] σύντετειμημένων. ἐρραμμένων. ἄλλως δὲ ὅτι ἐστὶν ὀλοφυρόμενος, ὅτι μὴ ἐώνηται αὐτὸ τῆς ἀξίας ἀποδόσθαι τιμῆς. Αλλ' αἰρέ μοι τοῦτον γε.] ὅτι ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦ πρόσφορι καὶ ἐπὶ αἰδοῦς. ἴσως δὲ διὰ τὸ εἰπεῖν τῆς ἰσωνίας τοὺς Ιωνας σκώπτει, ὡς ἁβροδιαιτωμένους καὶ πολλὰ ἀποπατοῦντας, ὡς δηλοῖ τὸ ἑξῆς. Τῆς ἰσωνίας.] τῆς ἰσος τιμῆς. καὶ ὅσον τοῦ καθίσταται ὁ πωλῶν ἄλλῳ.

CHR. Τῆς ἰσωνίας.] id est tantidem pretij. sed interim non abludit ab Ionia, & Athenienses, qui Iones perstringit tanquam deliciis immersos, & propterea carè & abundè cacantes.

Σχόλια. Εναποπατεῖν ἔστ' ἐπιτήδειος πάνυ.] δηλονότι οὐκ ἔστιν ἀλυσιδωτός, ἀλλ' ὁ λεγόμενος στάδος. ἀπάζει γὰρ αὐτὸν λασάνῳ ὀρθῶς σταθέντι.

Θω. Παῦσαι μ' ὑβρίζων τοῖς ἐμοῖσι χρήμασι.
Τρ. Ωδὶ παραθέντι τρεῖς λίθους οὐ δεξιῶς.
Θω. Ποίᾳ δ' ἀποψήσει ποτ' ὦ μαθίστατε;
Τρ. Τηδὶ διεὶς τὴν χεῖρα διὰ τῆς θαλαμιᾶς,
Καὶ τῇδ' ἅμα. Θω. ἀμφοῖν δῆτ'. Τρ. ἔγωγε νὴ Δία,
Ινα μή γ' ἁλῶ τρύπημα κλέπτων τῆς νεώς.
Θω. Επειτ' ἐπὶ δεκάμνῳ χεσεῖ καθήμενος;
Τρ. Εγωγε νὴ Δί' ὦ 'πίτριπτ', οἴει γὰρ ἄν
Τὸν πρωκτὸν ἀποδόσθαι με χιλίων δραχμῶν;
Θω. Ιθι δὴ 'ξένεγκε τ' ἀργύριον. Τρ. ἀλλ' ὦ 'γαθὲ
Θλίβει τὸν ὄρρον. ἀπόφερ', οὐκ ὠνήσομαι.
Σαλ. Τί δ' ἆρα τῇ σάλπιγγι τῇδε χρήσομαι;
Ην ἐπριάμην δραχμῶν ποθ' ἑξήκοντ' ἐγώ.
Τρ. Μόλιβδον ἐς τουτὶ τὸ κοῖλον ἐγχέας,
Επειτ' ἄνωθεν ῥάβδον ἐνθεὶς ὑπόμακρον,
Γενήσεταί σοι τῶν κατακτῶν κοττάβων.

LOR. Vah contumelia auffer uti in res meas.
TR. Modò huc nec aptè tres petras induxero.
LOR. Sed unde inepte quáve parte terges?
TRY. Manum in columbarij foramen transfigens
Et hanc & illam. LOR. utramque. TR. utramque, scilicet
Clepsisse nauis ne foramen indicer.
LOR. Quid tum? cacares insidens decem minis?
TR. Sceleste quippini? an meum tu podicem
Non æstimare mille me drachmis putas?
LOR. Abi ergo & argentum adfer huc. TR. Ai ô bone
Premit uropygium, auffer hinc, non præstino.
TV. Sed quis mihi usus esse iam potest tuba,
Olim mihi empta sexies drachmis decem?
TR. Vbi plumbum in hocce infuderis longum cauum
Virgamque longam desuper conieceris,
Lusus habebis cottabi dependulos.

Σχόλια. Τρεῖς λίθους] καὶ γὰρ παροιμία, τρεῖς εἰσιν ἱκανοὶ πρωκτὸν ἐκμάξαι λίθοι. τινὲς δὲ προστιθέασι καὶ τοῦτο. ὡς φασιν ἂν ὦσι τραχεῖς, ἂν δὲ λεῖοι τέτταρες. ἔνιοι δέ φασι τοῦτο λελέχθαι, ἐπεὶ οἱ χέζοντες, τρεῖς λίθους παρατιθέασι. καὶ ὥσπερ λάσανον ὑπ' αὐτῶν ποιοῦσιν. ἀναγκαιοτέρα δὲ ἡ πρώτη ἐστὶν ἐξήγησις. Ποίᾳ δ' ἀποψήσει.] ποίου μέρους τὸν πρωκτὸν ἀπομάξασθαι δυνήσῃ.

Bis. Ω 'μαθίστατε. τὸ πλῆρες ὦ ἀμαθέστατε. τουτέστιν ἀπειρότατε, καὶ ἀνοητότατε.

CHR. Τρεῖς λίθους οὐ δεξιῶς.] Putabam primùm pro οὐ legendum εὖ, sed quia tres lapides videtur sumere velle læua imò utraque manu, ut τὸν πρωκτὸν tergeat, nihil muto. sunt qui putent tres illos lapides accipi positos pro λασάνῳ & sella ad quam conquiniscant ἀποπατοῦντες: Sed præstat intelligere de Prouerbio quod duobus Senariis comprehenditur:

Τρεῖς εἰσὶν ἱκανοὶ πρωκτὸν ἐκμάξαι λίθοι,
Αν ὦσι τραχεῖς. ἂν δὲ λεῖοι τέτταρες.

id est,

Ad tersionem podicis, tres aspera
Petra satis sunt, siue léves quatuor.

Nam in Pluto dixit ἀποψώμεθα οὐ λίθοις ἀλλὰ σκοροδίοις.

Σχόλια. Διὰ τῆς θαλαμιᾶς.] θαλαμίας. διὰ τῆς ἐκβολῆς τῆς χειρὸς τῆς ἐν τῷ θώρακι τὴν αὐτοῦ χεῖρα καθῆκεν. θαλαμιὰ δὲ εἴρηται διὰ τὸ ἐοικέναι νεὼς τρυπήματι. κυρίως γὰρ ἡ κάτω τῆς νεὼς τρώγλη, θαλαμία λέγεται.

Bisetvs. Τινὲς τοῦτο τὴν φωνὴν ὀξυτονοῦσι, θαλαμιά. τινὲς δὲ παροξυτονοῦσι λέγοντες, θαλαμία. ὅθεν τὸ ἰωνικὸν ἐν Ηροδότου πέμπτῳ, θαλαμίη.

CHR. Θαλαμιᾶς.] Foramina quæ in ima sunt naui, ad quæ alligantur remi, vocantur θαλαμιαὶ unde θαλαμῖται vel etiam θαλαμακεῖς, ultimus ordo nempe remigum qui ad proram. ζυγὸς media pars quæ est περὶ τὸ κατάστρωμα unde ζυγῖται. Et θρᾶνος pars superior ad puppim. Quamuis in his variant & dissentiunt Grammatici. Ea foramina Vitruuius vocat columbaria quia facta sunt instar τῶν τῆς περιστερεῶνος τρωγλῶν. Erat autem θαλαμιὰ inferior pars nauis quæ θαλαμίτας vel θαλαμίους habebat.

Σχόλια. Ινα μή γ' ἁλῶ.] τοῦτο φησὶν εἰς τοὺς τετράρχας. ὅτι ἀπέφραττον τὰ τρυπήματα, ἵνα τὸν μισθὸν τῶν ναυτῶν κερδαίνειν. ἐκ δὲ τῆς ὄψεως τῶν τρυπημάτων μὴ ἐλέγχωνται. γελοίως οὖν ἀμφοτέραις ταῖς χερσί φησιν ἀποψῆσαι τὸν πρωκτὸν, ἵνα μὴ ὡς τετράρχοι, κρύπτων τρῆμα τῆς νεὼς ἁλῶ. ἠναγκάζοντο γὰρ οἱ ναύκληροι, τοσούτους ναύτας μισθοῦσθαι ὅσα εἶχε τρυπήματα τριήρης. ἔπειτα οἱ τετράρχοι λαμβάνοντες τὸν μισθὸν τοῦ πληρώματος, ἀπέφραττον τὰ τρυπήματα τῶν ἐρετμῶν. ἵνα μὴ ἐλέγχωνται κλέπτοντες ἐρέτας, ἐκ τῆς τῶν θαλαμιῶν ἰδεῖν κενάς. ἑξῆς δὲ τοῦτο αἰτίως ἐπήγαγεν. διὰ τὸ προειρημένον ὑπ' αὐτοῦ. τηδὶ διεὶς τὴν χεῖρα διὰ τῆς θαλαμιᾶς. Επειτ' ἐπὶ δεκάμνῳ.] καὶ ὑπομένεις φησὶ τοσοῦτον ἀργύριον αὐτοῦ διδόναι, ὥστε λασάνῳ αὐτῷ χρήσασθαι.

Bis. Δέκαμνοι δὲ καλοῦσι τὴν δέκα μνῶν τιμὴν, καὶ μισθόν. τὸ δὲ χισοῖ, ὁ κεκλικῶς περισπᾶται, ἀντὶ τοῦ χέσω, εἴτε χέσαις. ἅπερ κοινότερα, καὶ μᾶλλον ἐν χρήσει. οἱ γὰρ παλαιοὶ Ἀττικοὶ τὰ δεύτερα πρόσωπα τῶν παθητικῶν, καὶ μέσων ῥημάτων εἰς ῃ κοινῶς ληγόντων, διὰ τῆς ει διφθόγγου ἐκφέρειν εἰώθασι, καὶ τοῖς παθητικοῖς, καὶ μέσοις, ἀντὶ τῶν ἐνεργητικῶν, καὶ πάλιν τοῖς ἐνεργητικοῖς, ἀντὶ τῶν παθητικῶν πολλάκις χρῶνται. ὡς δὲ τὸ χισοῖ, οὕτω καὶ κάτω κλαυσοῦ, ἀντὶ τοῦ κλαύσῃ λέγεται, τουτέστι κλαύσεις.

CHR. Ἵνα μή γ' ἀλῶ.] In Trierarchos inuehitur, quorum munus erat nauium armamenta procurare victúmque remigum, id est farinam, cæpe, & caseum. Imperabant autem singuli Trierarchi singulis triremibus, & in remiges imperium habebant, vt Prætores in ipsos Trierarchos. Nos hodie videmur vocare Comitem. Solebant autem sæpè Trierarchi obturare nauis aliquot foramina vt sic lucrifacerent stipendium remigum, quod à publico accipiebant. Drachmam enim merebant quæ quatuor solidis Turonensibus æquatur. Etsi variant etiam auctores, nam alij duos vel tres obolos mercedem dixerunt esse remigis. sed arbitror tres illos remigum ordines non ex æquo meruisse, nam reperio in veterum glossis Thalamitas exiguam mercedem retulisse, quia breuibus & curtatis remis vtebantur, neque tantum laboris haurirent, vnde θαλαμίδιοι κῶπαι à Grammaticis dicuntur αἱ ἠρέμα ἐλαυνόμεναι. At θρανῖται quia longiores remos habebant, vexabantúrque maiore labore, sæpè præter publicum stipendium, donatiuum etiam à Trierarchis auferebant. Cogebantur autem ductores nauium tot sufficere remiges quot nauis habebat foramina. Itaque nonnulla obturabantur, ne fraudare viderentur remiges si vacuæ essent θαλαμιαί. Χιλίων δραχμῶν.] Decem minæ eò redeunt. Nam mina vel mna pendit drachmas Atticas centum, & cùm drachma sit quatuor solidorum Turonensium summa erit circiter Centum aureorum scutiferorum ex Budæi supputatione. Quod quidem mihi immane pretium videtur, & Prætore vel Imperatore tantum modo dignum.

Σχόλια. Θλίβει τὸν ὄρρον.] μιμεῖται τοὺς ἐπ' ἀληθείᾳ ἐνδυομένους τοὺς θώρακας. καὶ διὰ τὸ μὴ ὠνεῖσθαι, θλίβειν λέγοντας τὸν τράχηλον. ἢ τοὺς ὤμους. τοιαῦτα δέ φασι, βουλόμενοι διακόψαι τὸ τίμημα. ὄρρος δέ ἐστιν, ὁ ὑποκείμενος τοῖς σφαιρώμασι τόπος. δῆλον ὅτι λαβὼν τὸν θώρακα, ἐγκάθηται αὐτῷ ὡς ἐν λασάνῳ, ἵνα μᾶλλον κινήσῃ γέλωτα.

CHR. Θλίβει τὸν ὄρρον.] Imitatur eos qui experimenti causa thoracem induunt, quíque δυσωνοῦντες, aut quia iniquius est pretium, neque placet indicatura, simulant premi se aut collo aut humeris tenus. Hîc sumpto thorace Trygæus insidet tanquam trullæ vbi adsellet, ad mouendum spectatoribus risum. Est autem ὄρρος qui & ὀρροπύγιον teste Galeno ἱεροῦ ὀστέου τὸ πέρας. i. spinæ terminus, vt ait Apuleius. Nos vocamus *le croppion*. Aliis τράμις vel περίναιον, vel ὑποθέναρος, qua linea subest per medium vesicæ discurrens, sed propriè pars illa sic definitur quæ τοῖς σφαιρώμασι. i. natibus subiacet. Inde verbum ὀρρωδεῖν vel à tremore vel à sudore, quia timentibus ex horrore pars illa præcipuè ἰδίει id est ἱδρώει. Hippocrates vocauit τράμιν, vt testis Erotianus, & sic Hipponax & Archilochus vsurparunt. Lysimachus σφιγκτῆρα dixit, si verè refert ille Hippocraticus λεξικογράφος, neque potius legendum σφιγκτῆρα, vt olim corrigebamus. Neque audiendi sunt qui & τράμιν & ἰξύα confundunt. Sanè enim τράμις verè est illa linea, vnde εὐρύπρωκτοι Athenienses ridentur tanquam ἰσχυρῶς πυγὴν ἔχοντες. Strattis fœminam hoc defectu notam διάτραμιν rectè dixit. Ἢν σαλπίζειν.] Videtur potius esse tubicen & σαλπιγκτὴς quam σαλπιγγοποιὸς, quando ait se tubâ emisse 60. drachmis. id est sexmina & quinta parte seminæ.

Σχόλια. Μόλιβδον ἐς τουτί.] ἀντὶ τοῦ μολίβδῳ τὸν κώδωνα τῆς σάλπιγγος πληρώσας. τὸν κώδωνα δὲ τῆς σάλπιγγος συμβουλεύει αὐτῷ πυρώσαι μολίβδῳ, καὶ ἐν μέσῳ ἐνθεῖναι ῥάβδον, ἵνα γένηται καλλὶς ὁ κότταβος. ξύλον γὰρ αἰωρήσαντες ἐκ τοῦ μέσου, καθάπερ πλάστιγγα, ἐξ ἑκατέρου μέρους ἐξῆπτον λλυχνία καὶ κυμβία κοῖλα. καὶ τι ἀγγεῖον ἐτίθεσαν ὑδατος πλῆρες. εἶτα καθάπερ ἐπὶ τρυτάνης τὸ ἕτερον βαρυνόντες μέρος, προσίζειν ἐποίουν. ὥστε πληροῦσθαι τὰ λλύχνια. εἶτα τὸ ἕτερον πάλιν βαρυνόντες μέρος, ἀνάγκην ἐποίουν ἀνεγειρομένου, καὶ ἀναπεσόντος τοῦ πεπληρωμένου, ἐκ τῶν λλυχνίων ἀναπέμπειν τὸ ὕδωρ. ὑπέκειτο δὲ τὰ κυμβία τοῖς λλυχνίοις, ὥστε εἰς ταῦτα πάλιν ἐμπίπτειν τὸ ὕδωρ. καὶ ὁ τῶν πλειόνων ἐπιψαύσας κυμβίων, οὗτος ἐνίκα. κάτακτος δὲ ἐκλήθη, ἀπὸ τοῦ κατάγειν καὶ αὖ πάλιν ἀνάγειν τὸν κότταβον. περὶ μὲν οὖν τὴν ῥάβδου Ἑρμιππος ἐν Στρατιώταις. ῥάβδον ὄψει τὴν κοτταβικὴν, ἐν τοῖς ἀχύροισι κυλινδουμένην. μέμνηται δὲ καὶ Φερεκράτης ἐν παννυχίδι τῶν κυμβίων. καὶ τὸν κατακτοῦ κοττάβου. περὶ δὲ τὸν πάντων τούτων κατασκευῆς καὶ χρήσεως, ἐξῆς λεχθήσεται. ἐν τῇ ἐκλογαῖς. ἄλλως. τὸν κώδωνα συμβουλεύει τῆς σάλπιγγος αὐτῷ πυρώσαι μολίβδῳ. καὶ ἐν μέσῳ ἐνθεῖναι ῥάβδον. οὕτω γὰρ ἡ χαλκῆ λάταξ ἐν μέσῳ ἐτίθετο ἠρτημένη. ὥς φασιν, ἀπὸ μὲν τῆς ὀροφῆς, ἀπὸ τοῦ αὐλοῦ τοῦ μέσου, ὥστε ἀποκοτταβίζειν εἰς αὐτήν. νῦν δὲ καὶ ἀγγεῖον κότταβον εἴρηκε, κατακτὸν δὲ, ἀπὸ τοῦ κατάγειν ἄνω ἐν τῇ χειρί. Τὸν κατακτὸν κότταβον.] διττὸς ὁ τρόπος τῶν κοττάβων. ὧν ὁ μὲν ἕτερος, τοιοῦτος. ἵστασαν ξύλον τι λυχνίῳ παραπλήσιον ἐν μέσῳ, καὶ ἐπ' ἐκείνου ὀρθὸν τὸ ἀγγεῖον ὅμοιον ὀξυβάφῳ, εἰς ὃ τὰ καταλειπόμενα ἐν τῷ ποτηρίῳ ἀκόντιζον. καὶ ὁ ἐπιτυχὼν, ἐνίκα. ὁ δὲ ἕτερος, τοιοῦτος. κατὰ τοῦ συμποσίου ἐτίθεσαν ἀγγεῖον ὅμοιον λεκάνῃ, ὕδατος πλῆρες. καὶ ἐν τῷ ἀγγείῳ τούτῳ, ὁμοιόν τι ποτήριον περιεπέπλεξαν. καὶ κύκλῳ τῆς λεκάνης μυρσίνας. καὶ ἔβαλλον εἰς τὸ ποτήριον, ἐκεῖνο τὸ ἀπολειπόμενον. καὶ ὁ καταδύσας τὸ ποτήριον ἐνίκα. νῦν δὲ αὐτὸ τὸ ἀγγεῖον κότταβον κατακτὸν εἴρηκεν ἀπὸ τοῦ κατάγειν. ἄλλως. τῶν κοττάβων δύο ἦσαν εἴδη, ἐν μὲν τοῦ κατακτοῦ λεγομένου. ἦν δὲ τις λυχνίον ὑψηλὸν. ἔχον ἐν αὐτῷ πρόσωπον. ὁ μάνην ἐκάλουν. ἐφ' οὗ ἐδει πεσεῖν, καταβαλλομένην τὴν πλάστιγγα. ἕτερον δὲ ἀγγεῖόν τι ἐοικὸς λεκάνῃ πλῆρες ὕδατος. ἐν ᾧ ὀξύβαφον ἦν ἐπιπλέον τὸ πλῆθος ὅπερ καταδύειν τὴν λάταξιν ἐπειρῶντο. ἄλλως. κότταβος, Ἀθήναιος ἐν τῇ ιε φησίν. ὅτι Σικελική τις ἐστὶ παιδιά, πρώτων εὑρόντων Σικελῶν. ὥς φησι Κριτίας ἐν τοῖς ἐλεγείοις. κότταβος ἐκ Σικελῆς ἐστι χθονὸς ἐκπρεπὲς ἔργον. Δικαίαρχος δὲ ὁ Μεσσήνιος, Ἀριστοτέλους μαθητὴς. ἐν τῷ περὶ Ἀλκαίου, καὶ τὴν λάταγα αὐτὴν φησι Σικελικὸν ὄνομα. λάταγα δέ ἐστι, τὸ ὑπολειπόμενον ἐκ τοῦ ἐκποθέντος ποτηρίου ὑγρὸν. ὃ συνεστραμμένῃ τῇ χειρὶ, ἄνωθεν ἐρρίπτουν οἱ παίζοντες εἰς τὸ κοττάβιον. κότταβος δὲ ἐκαλεῖτο, καὶ τὸ τιθέμενον ἆθλον τοῖς νικῶσιν ἐν τῷ πότῳ, καὶ τὸ ἄγγος εἰς ὃ ἐνέβαλλον τὰς λάταγας. ὡς Κρατῖνος ἐν Νεμέσει δείκνυσιν. ὅτι δὲ καὶ χαλκοῦν ἦν, Εὔπολις ἐν Βάπταις λέγει χαλκῷ περὶ κοττάβῳ. Πλάτων δὲ, ἐν Διὶ κακουμένῳ, παιδιᾶς εἶδος πα-

παροίνιον κότταβον ἀποδιδόασιν. ἐν ᾧ ἐξίσταντο καὶ τῶν γλευκείων οἱ διακυβεύοντες. ἐκάλουν δὲ ἀγκύλην τὴν τοῦ κοττάβου πρόσιν. διὰ τὸ ἐπαγκυλοῦν τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐν τοῖς ἀποκοτταβισμοῖς. καὶ ἀγκυλητοὺς ἔλεγον κοττάβους. ὅτι δὲ καὶ ἆθλον προὐτίθετο τοῖς προειρημένοις, προείρηται. ἦν δὲ καὶ ἄλλο τι, ὅ τινες κατακτοὺς κοττάβους. ἦν δὲ λύχνιον ἀγόμενον, πάλιν τι συμπίπτει ὑψηλὸν ἔχον τὸν μάνην καλούμενον, ἐφ' ᾧ τὴν κυβαλλομένην ἐπιπίπτειν πλάστιγγα, ἐντεῦθεν δὲ ἐμπίπτειν εἰς λεκάνην ὑποκειμένην πληγεῖσαν τῷ κοττάβῳ. καί τις ἦν ἀκριβὴς εὐχέρεια τοῦ βόλου. τῆς δὲ μάνης πολλοὶ μέμνηνται. ἦν δὲ ἕτερον εἶδος παιδιᾶς τῆς ἐν λεκάνῃ. αὕτη δὲ ὕδατος πληροῦται. ἐπέκειτο δὲ ἐπ' αὐτῇ ὀξύβαφα κενά. ἐφ' ἃ βάλλοντες τὰς λάταγας ἐκ καρχησίων ἐπειρῶντο καταδύειν. ἀνῃρεῖτο δὲ τὰ κοττάβια, ὁ πλείω καταδύσας. ὅτι δὲ τῶν ἐρωμένων ἐμέμνηντο ἀφιέντες ἐπ' αὐτοὺς τοὺς λεγομένους κοττάβους, δῆλον ποιεῖ Ἀχαιὸς καὶ Καλλίμαχος,

Πολλοὶ καὶ φιλέοντες ἀκόντιον ἧκαν ἔραζε
Οἰνοπόται Σικελὰς ἐκ κυλίκων λάταγας.

Σικελὰς δὲ αὐτὰς ... , ἐπεὶ ὡς προείπομεν, Σικελῶν τὸ εὕρημα. καὶ ἐσπούδαστο σφόδρα παρ' αὐτοῖς ὁ κότταβος.

BIS. Ἀλλὰ τί κότταβος, τί κοτταβὶς, καὶ κοτταβίζειν, διὰ πλειόνων Ἀθηναῖος ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ διδάσκει. ὅπου καὶ ἑρμηνεύει τὸ τῆς λάταγος ὄνομα, λέγων οὕτω καλεῖσθαι τὸ ἐκ τῆς κύλικος ἐκπίπτον ὑγρόν. ἐν δὲ τῷ ιε. καὶ τούτων ἀκριβέστερον.

CHR. Κατακτῶν κοττάβων] De cottabis nos suprà satis multa. Addemus κατακτοὺς vocatos quia κάτω ἄγονται. Aliud autem est Aristotelis κατακτὸν in Meteoris, vbi distinguit θραῦσιν & κάταξιν. Nam illic fractio est, hic demissio pendula.

Σαλ. Οἴμοι καταγελᾷς. Τρ. ἀλλ' ἕτερον παραινέσω.
Τὸν μὲν μόλιβδον, ὥσπερ εἶπον ἔξελον.
Ἐντευθενὶ δὲ σπαρτίοις ἠρτημένην
Πλάστιγγα προσθεὶς, αὐτό σοι χρήσεται
Τὰ σῦκ' ἐν ἀγρῷ τοῖς οἰκέταισιν ἱστάναι.
Κρ. Ὦ δυσκάθαρτε δαῖμον ὥς μ' ἀπώλεσας
Ὅτ' ἀντέδωκά γ' ἀντὶ τῶνδε μνᾶν ποτε.
Καὶ νῦν τί δράσω; τίς γὰρ αὔτ' ὠνήσεται;
Τρ. Πώλει βαδίζων αὐτὰ τοῖς Αἰγυπτίοις.
Ἔστι γὰρ ἐπιτήδεια συρμαίαν μετρεῖν.
Δο. Οἴμοι ὦ κρανοποιὲ ὡς ἀθλίως πεπράγαμεν.
Τρ. Οὗτος μὲν οὐ πέπονθεν οὐδέν. Κρ. ἀλλὰ τί
Ἔτ' ἐστὶ τοῖσι κράνεσιν ὅ,τι τις χρήσεται.
Τρ. Ἐὰν τοιαυτασὶ μάθῃ λαβὰς ποιεῖν,
Ἄμεινον ἢ νῦν αὔτ' ἀποδώσεται πολύ.
Κρ. Ἀπίωμεν ὦ δορυξέ. Τρ. μηδαμῶς, ἐπεὶ
Τούτῳ γ' ἐγὼ τὰ δόρατα ταῦτ' ὠνήσομαι.
Δο. Πόσον δίδως δῆτ'. Τρ. εἰ διαπρισθεῖεν δίχα
Λάβοιμ' ἂν αὔτ' ἐς χάρακας ἑκατὸν τῆς δραχμῆς.
Δο. Ὑβριζόμεσθα, χωρῶμεν ὦ τᾶν ἐκποδών.
Τρ. Νὴ τὸν Δί' ὡς τὰ παιδία γ' ἤδη 'ξέρχεται
Οὐρησόμενα τὰ τῶν ἐπικλήτων δεῦρ' ἵνα
Ἅττ' ᾄσεται, προαναβάληται μοι δοκεῖ.
Ἀλλ' ὅ,τι περ ᾄδειν ἐπινοεῖς ὦ παιδίον
Αὐτοῦ παρ' ἐμὲ στὰν πρότερον ἀναβαλοῦ 'νθαδί.
Π. Λ. Νῦν αὖθ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν ἀρχώμεθα. Τρ. παῦσαι
Ὁπλοτέρους εἴδων. καὶ ταῦτ' ὦ τρισκακόδαιμον
Εἰρήνης γ' οὔσης. ἀμαθὴς γ' εἶ καὶ κατάρατος.
Π. Δ. Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Σὺν ῥ' ἔβαλον ῥινούς τε καὶ ἀσπίδας ὀμφαλοέσσας.

Tv. Rides eheu me. TR. at consilium aliud dabo:
Tu nempe plumbum, vt ante dixi, immittito,
Atque hinc patellam pensilem addens spartea
Resti reuinctam, habebis vnde seruolis
Ficus in agris possies appendere.
GAL. O impiate dæmon vt per te occidi!
Olim vicem horum quæ vides minam dedi.
Quid nunc miser faciam, quis ista nunc emat?
TR. Facesse in Ægyptum, atque vende Ægyptiis,
Syrmeam vt ista metiantur cassides.
HAs. Quàm misera nostra est conditio Galearie?
TR. At non male isti est. GAL. Sed quis est qui Cassides
Vt tempora hæc sunt vtier posthac volet.
TR. Si discat ansas iste galeis addere,
Tum poterit illas carius diuendere.
GAL. Abeamus ô Hastarie. TR. minimè id quidem,
Nam lubet ab isto præstinare lanceas.
HAs. Quid polliceri vis pretii? TRY. Finde modo
Centumque drachma ridicas mox emero.
HAs. Iniuria ista est, quàm citò discedimus?
TR. Nam per Iouem video puerulos egredi
Mictumque euntes, forsan ad conuiuium
Meditata quærunt quæ canant exordia.
At ô puerule carminis si quid paras
Prius hic apud me expertus age nunc incipe.
PVER. Rursus ab armigeris nunc incipiamus. TR. Abi auffer
Cantare armigeros, infelicissime, pacis
Tempore præsertim indocte, exsecrande puelle.
PVER. Illi autem cùm iam propè inirent prælia iuncti,
Abijciunt scuta & clypeos umbonibus acres.

Σχόλια. Σπαρτίοις ἠρτημένην] τὸ μετὰ ταλέντου ... ἀπηρτημένα τρυτάνῃ ... ἐκ τοῦ αὐλοῦ τοῦ

ὁπλίτας. Οὔ σοι δυνήσεται.] τοῦτο ἀπείλεις. ὅτε καὶ ἀντὶ τούτων μεταπέμπεται. Συρμαίαν μετρεῖν.] οἱ μὲν ἐξ ὤων χυλὸν βοτάνης φασὶ τὴν συρμαίαν, ᾗ χρῶνται Αἰγύπτιοι πρὸς διάῤῥοιαν. ἄλλως. φαίνεται τὸν χυλὸν τῆς συρμαίας πίνειν οἱ Αἰγύπτιοι πρὸς διάῤῥοιαν. ὡς Δίδυμος. ἁλμαία ἐκ ῥαφανίδων Αἰγυπτιακὴ, πρὸς κάθαρσιν ἐπιτήδειος.

BISETVS. Συρμαία κατὰ Σουΐδαν, κρίθινόν ἐστι πόμα ᾧ χρῶνται Αἰγύπτιοι. ἡ περισυρμασία ἐστι μᾶλλον προσήκει.

CHR. Καυλὸς εἰ φύσεται.] Si non mendosa est lectio, referendum ad μολιβδὸς, sed vereor vt legendum sit καυλὸς pro ἐ αὐλὸς, vt sit tubæ tibia. Quanquam neque malè καυλὸς legatur vt sit σατὴρ, præsertim cùm sequatur ἱστάναι quod est expendere & σταθμίζειν. Etiam aliquando δανείζειν. sanè alteram lectionem videor mihi odorari & augurari ex verbis Græci Glossographi. Sed nec malè κᾆτα legas pro καὶ εἶτα, & sic contumacem modulo syllabam non habebis. Συρμαίαν μετρεῖν] syrmæa succus est herbæ, qua potione Ægyptij vti solent ad curandas diarrhœas. Herodotus Euterpe συρμαΐζειν dixit pro purgare. Sudas alicubi potionem facit hordeaceam, quin etiam cibum ex adipe & melle. Erotianus ait longam esse ῥαφανίδα, quam quidam cum sale esitantes purgantur, quod & Didymus priùs dixerat. Hinc συρμαϊσμὸς Hippocrati.

Σχόλια. Λαβὰς ποιεῖν.] ὦτα τοῖς κράνεσιν, ἵνα γίνωνται κάδοι. διάνυσιν δὲ τὰ ὦτα αὐτὰ καί ἐστι παρεπιγραφή.

BISETVS. Δορυξὸν] ἐκ τοῦ δορυξόος, δορυξὸς, κατὰ συγκοπὴν γίνεται. καὶ αἰτιατικὴ δορυξοῦ, ἀντὶ τοῦ δορυξόου.

CHR. Λαβὰς ποιεῖν.] Ansas galeis fieri vult vt vertantur in cados qui ansati vel auriti erant, vnde Dyotæ dicti Horatio.

Σχόλια. Τούτῳ γ' ἐγὼ τὰ δόρατα.] Ἀττικῶς ἔστι τούτῳ ὠνήσομαι, ἀντὶ τοῦ παρὰ τούτου ὠνήσομαι. Ἀλλ' ᾆσον] τὸ ἑξῆς. δοκεῖ δέ μοι ἵνα δεῦρο προοιμιάσηταί τινα μέλη ᾄδειν καὶ προμελετᾶν. Νῦν αὖθ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν] οὐδὲν ἀστειότερον τῆς εὑρέσεως. δύο γὰρ δεῦθεν ἵστησι παιδία ᾄδοντα, ἵνα ἀφορμὴν ἔχῃ τοὺς πατέρας αὐτῶν ὀνειδίσαι καὶ διαβαλεῖν, τὸν μὲν ὡς φιλοπόλεμον ὄντα. τὸν δὲ, ὡς ῥίψασπιν. πρῶτον οὖν πεποίηκε τὸ τοῦ φιλοπολέμου ᾆδον παιδίον. καὶ θέλει ὡς πρόσφορα αὐτῷ περιέθηκε πράγματα. ἀρχὴ δὲ τῶν ἐπιγόνων Ἀντιμάχου. Ὁπλοτέρους] παρὰ τὸ ὅπλον παίζει.

BIS. Ὁπλότερος κυρίως λέγεται ὁ νέος, ὁ τὰ ὅπλα αἴρειν καὶ φέρειν δυνάμενος. σημείωσαι δὲ ὅτι τούτων τῶν παίδων ὁ μὲν πρότερος, παῖς ἐστι Λαμάχου. ὁ δὲ δεύτερος, παῖς Κλεωνύμου. διὸ καὶ τὰ τοῦ δράματος πρόσωπα οὕτω διεγράφεσαν. Π. Λ. ὃ σημαίνει, παῖς Λαμάχου. καὶ Π. Κλ. ὃ δηλοῖ παῖς Κλεωνύμου. ἐκ δὲ τῶν ᾀδομένων ὑφ' ἑκατέρου δῆλον τίς ὁ Λαμάχου, καὶ τίς ὁ Κλεωνύμου. ὁ τοῦ Λαμάχου, ὡς φιλοπολέμου πατρὸς φιλοπόλεμος ὢν παῖς, τὰ πολεμικὰ ᾄδει. ὁ δὲ τοῦ Κλεωνύμου, ὡς δειλὸς, καὶ δειλοῦ, καὶ ῥιψάσπιδος πατρὸς ἐκγονος, τὸν πόλεμον ψέγει, καὶ τὴν φυγὴν καὶ αἰσχρὰν σωτηρίαν ἐπαινεῖ. ἐν τούτοις δὲ τὸ πρέπον φυλάττεται. καὶ τῆς ἑκατέρου φύσεως, καὶ τρόπου ἀληθινοὶ χαρακτῆρες δηλοῦνται. ἄμφω δὲ καὶ ἐν τοῖς ἄνω πολλάκις διαβαλλόμενοι κωμῳδοῦνται. Οἱ δ' ὅτε δή.] Ὅμηρος Ιλ. Ζ.

> Γλαῦκος δ' Ἱππολόχοιο πάϊς καὶ Τυδέος υἱὸς
> Ἐς μέσον ἀμφοτέρων συνίτην μεμαῶτε μάχεσθαι.
> Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες.

Σὺν ῥ' ἔβαλον] Ιλ. Δ.

> Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἐς χῶρον ἕνα ξυνιόντες ἵκοντο.
> Σὺν ῥ' ἔβαλον ῥινοὺς, σὺν δ' ἔγχεα, καὶ μένε' ἀνδρῶν
> Χαλκεοθωρήκων. καὶ τὰ ἑξῆς.

CHR. Τούτῳ γ' ἐγὼ.] Atticè pro παρὰ τούτου, sic Latini *Regnata Lycurgo* pro à Lycurgo, & sic dictum, *dispari domino dominaris*. Χάρακας ἑκατ.] Sunt pali, ridicæ, vel pedamenta quibus fulcitur vitis. Aliàs χάραξ vallum est militare, quod boni olim & fortes milites patienter etiam per longa itinera portabant, vnde Muli Mariani. Hodie ipsa arma oneri sunt nec honori Neoptolemis nostris, imò etiam ipsis fere lixis & calonibus. Periit enim omnis disciplina militaris, & iusti belli forsitan legitimæ causæ. Ὦ πᾶν ἐν ποδοῖν.] Lege ἐμποδὼν Aduerbialiter, & vno verbo. Οὐροῦσι μέν.] Aut mingunt hîc pueruli, (quemadmodum vertimus) aut potius obseruant & meditantur quæ canenda sunt. Nam οὐρεῖν accipio pro ὁρᾶν quod est φυλάττειν, nisi malumus seruare eos res contumacium, quod non puto. Nam & Catullus in Epithalamio pueros canentes inducit & meditantes quod canant. προαναβάλλεσθαι autem est vox cantaturis propria, nam vt antea diximus, ἀναβολαὶ sunt principia carminum, & velut præludia. Et mox ἀναβαλοῦ dicet pro incipe. Ingeniosè autem & festiuiter ex cogitauit puellos duos Lamachi & Cleonymi filios, vt inde occasionem arripiat ipsos insectandi, illum tanquam φιλοπόλεμον, hunc tanquam ῥιψάσπιδα. Vsurpat autem prior puerulus principium Epigonorum Antimachi. Ὁπλοτέρους.] Sic vocantur iuuenes & tyrones qui militię dare nomen incipiunt: Sed quia ab armis ducta vox est quasi armites dicas. Propterea Trygæus abominatur. Lego autem ᾄδων, non εἴδων.

Τρ. Ἀσπίδας; οὐ παύσει μεμνημένος ἀσπίδας ἡμῖν;

TR. Quid clypeos? pergin' scuta hac memorare quietus?

Π. Λ. Ἐνθάδ' ἅμ' οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν.

PVER. Tum fletus simul atque audiri vota virorum.

Τρ. Ἀνδρῶν οἰμωγή; κλαύσει νὴ τὸν Διόνυσον
Οἰμωγὰς ᾄδων, καὶ ταύτας ὀμφαλοέσσας.

TR. Quid fletúsne virûm? per Bacchum, ô pusio, flebis,
Quippe canens fletus lacrymasq́; vmbone fluentes.

Π. Λ. Ἀλλὰ τί δῆτ' ᾄδω; σὺ γὰρ εἰπέ μοι, οἷς ποτε χαίρεις.

PVER. Quid potius canerem? tu dic quo carmine gaudes.

Τρ. Ὣς οἱ μὲν δαίνυντο βοῶν κρέα καὶ τὰ τοιαυτί.
Ἄριστον προτίθεντο καὶ ἅττ' ἥδιστα πάσασθαι.

TR. Nempe boum carnes epulantur, talia canta.
Instaurantq́; dapes & edulia dulcia mandunt.

Π. Λ.

Π.Λ. Ως οἱ μὲν δαίνυντο βοῶν κρέα. κἀυχένας ἵππων

Ἔκλυον ἱδρώοντας ἐπεὶ πολέμου ἐκόρεσθεν.

Τρ. Εἶεν, ἐκόρεσθεν, τοῦ πολέμου κατήσθιον.

Ταυτὰ δὴ, ταῦθ' ὡς κατήσθιον κεκορημένοι.

Π.Λ. Θωρήσσοντ' ἄρ' ἔπειτα πεπαυμένοι. Τρ. Ἀσμενοι.

Π.Λ. Πύργων δ' ἐξεχέοντο. βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει.

Τρ. Κάκιστ' ἀπόλοιο παιδάριον αὐταῖς μάχαις,

Οὐδὲν γὰρ ᾄδεις, πλὴν πολέμους τοῦ καί ποτ' εἶ.

Π.Λ. Ἐγώ; Τρ. σὺ μέντοι νὴ Δία. Π.Λ. υἱὸς Λαμάχου.

Τρ. Αἰβοῖ,

Η γὰρ ἐγὼ θαύμαζον ἀκούων εἰ σὺ μὴ 'ης

Ἀνδρὸς βουλομάχου, καὶ κλαυσιμάχου τινὸς υἱός,

Ἀπέρρε, καὶ τοῖς λογχοφόροισιν ᾆδ' ἰών.

Ποῦ μοι τὸ Κλεωνύμου 'στὶ παιδίον;

Ἆισον πρὶν εἰσιέναι τι, σὺ γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι

Οὐ πράγματ' ᾄσεις, σώφρονος γὰρ εἶ πατρός.

Π. Κ. Ἀσπίδι μὲν Σαΐων τις ἀγάλλεται, ἣν παρὰ θάμνῳ

Ἔντος ἀμώμητον κάλλιπον οὐκ ἐθέλων.

Τρ. Εἰπέ μοι ὦ πόσθων, εἰς τὸν σαυτοῦ πατέρ' ᾄδεις;

Π.Κ. Ψυχὴν δ' ἐξεσάωσα. Τρ. Κατῄσχυνας γε τοκῆας,

Ἀλλ' εἰσίωμεν, εὖ γὰρ οἶδ' ἐγὼ σαφῶς

Ὅτι ταῦθ' ὅσ' ᾖσας ἄρτι περὶ τῆς ἀσπίδος,

Οὐ μὴ 'πιλάθῃ πότ' ὢν ἐκείνου τοῦ πατρός.

Ὑμῶν τὸ λοιπὸν ἔργον ἤδη 'νταῦθα τῶν μενόντων

Φλᾶν ταῦτα πάντα καὶ σποδεῖν,

Καὶ μὴ κενὰς παρέλκειν,

Ἀλλ' ἀνδρικῶς ἐμβάλλετε,

Καὶ σμώχετ' ἀμφοῖν ταῖν γνάθοιν.

Οὐδὲ γὰρ ὦ πόνηροι

Λευκῶν ὀδόντων ἔργον ἐστὶν,

Ἢν μή τι καὶ μασῶνται.

Χο. Ἡμῖν μελήσει ταῦτά γ', εὖ ποιεῖς δὲ καὶ σὺ φράζων.

Τρ. Ἀλλ' ὦ πρὸ τοῦ πεινῶντες, ἐμβάλλεσθε τῶν λαγῴων,

Ὡς οὐχὶ πάσας ἡμέρας,

A PVER. Ergo epulabantur taurinam, & fumida equorum

Soluebant colla exsatiati sanguine belli.

TR. Bene satiati praelio, intenti esui.

Haec sunt canenda, saturitas, esus, dapes.

PVER. Ergo illi pectus saturi munire. TR. lubentes.

B PVER. Turribus hinc sese effundunt, it clamor ad auras,

TR. Putille di te perduint cum praelijs,

Nihil canentem bella praeter: quoius es?

PVER. Egone? TR. te inquam. PVER. filius Trebellij.

TR. Papae?

Mirabar si non, cùm audiui, filius esses

Bellinoli cuiusdam aut certè Lacrymipugni.

Abi ergo & ista praelia hastiferis cane.

C Vbi est mihi alter filius Cleonymi?

Cane igitur aliquid antè quàm ingrederis, nihil

Canes molesti tam cato satus patre.

PV. Scutum aliquis potitur Saius non sponte relictum,

Ad dumeta fuit quod mihi labe canens.

D TR. Dic putille mihi, ánne tuo canis ista parenti?

PV. At seruaui animam. TR. Sed dedecus hocce parentum est:

Intro est eundum, nam disertim, sat scio,

Quaecunque dixti iam modo ad clypeum canens,

Non posse eiusmodi patrem obliuiscier.

E Nunc nostrae erunt partes vt omnia haec nos hic manentes,

Rumpamus & teramus, &

Frustra ore nil trahamus:

Incumbite ergo gnauiter,

Vtrisque malis mandite:

Nam vana candidorum

Sunt dentium otia, ô miselli,

Si nil habent edendum.

F CH. Curabimus ritè illa, tu tamen probè mones nos.

TR. Vos qui esuribatis prius lepusculos, adite.

Nam nec licet totos dies

Σχόλια. Ἔκλυον ἱδρώοντας.] ἀπέλυον. ἐξέλυον. εἰσὶ δὲ ἐν ἐκθέσει στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι ιβ. Θωρήσσοντ' ἄρ' ἔπειτα.] ἀντὶ τοῦ ἔπινον παρὰ τὸ εἰς τὸν θώρακα πίνειν. Ἀσμενοι.] οἶμαι πρὸς τὸ πεπαυμένοι, οὐ πρὸς τὸ θωρήσσοντο. εἰ μὴ ὅτι ὁμωνύμως θωρήσσεσθαι ἔλεγον καὶ πίνειν παρὰ τὸν θώρακα, ὅτι αὐτῷ τὸ ὑγρὸν λέγεται [illegible]. Υἱὸς Λαμάχου.] τοῦ ἀεὶ βουλομένου μάχεσθαι. ἐπαίζει δὲ παρὰ τὸ τέλος τοῦ Λαμάχου ὀνόματος. τὸ δὲ αἰβοῖ γελῶν λέγει.

Bis. Υἱὸς Λαμάχου.] Λάμαχος διὰ τῶν προηγουμένων ἱκανῶς ἅπασι δῆλος. τὸ δὲ αἰβοῖ ὁ Τρυγαῖος ἐπὶ τῷ γελᾶν λέγει. ἀλλαχοῦ δὲ χλευαστικόν ἐστιν ἐπίρρημα. Ἀνδρὸς βουλομάχου.] τοῦ ἀεὶ βουλομένου μάχεσθαι. κλαυσιμάχος δὲ, εἴπερ ἡ γραφὴ καλῶς ἔχει, λέγεται παρὰ τὸ κλαίω, κλαύσω. καὶ οὕτω καλεῖται ὁ ἐν ταῖς μάχαις κλαίων, καὶ θρηνῶν, ἢ ὁ τοὺς ἄλλους ἐν ταῖς μάχαις κλαίειν, καὶ θρηνεῖν ποιῶν. τινὲς δὲ παρὰ τὸ κλαυστικὸν εἰρῆσθαι νομίζουσιν. οὗ χρῆσις ἐν Πλούτῳ, Τὸ θύειον ἄλλως κλαυστικὸν [illegible] κατὰ Σουίδαν αὐτομαθῇ ἦχον. κλαυσίμαχος οὖν κατὰ τούτους λέγεται οἱονεὶ πολεμόκλονος, ὁ τὰς μάχας ἐν στό-

ματι ἀυὶ ἔχων, καὶ φθεγγόμϑμος. τινὲς ἢ ᾗ καυσίμα ἔχων γράφουσι. παρὰ τὸ καίω, καυσω. ἄλλοι δὲ χρυσίμαχον, ἀπὸ τ χρύσω. ἀλλ᾽ ὁποιαπτικοῦ ἂν εἴη τ λέξεως ἐτυμολογία, ἢ γραφή. ταύταις ταῖς ἐπιθέτοις ἀ. ἔρραπτον θορυβῶδες, τὸ ἐαχῶδες, κομπαστικὸν, καὶ ἀλαζόνα σημαίνοντα δῆλον. ὁ ἢ τούτων νοῦς, ἔστι. Εγὼ γὰρ ὦ παῖ, τῆς σῶν ἀσμάτων ἀκηλὲς ἐθαύμαζον εἰ σὺ μὴ εἶ οἷς υἱὸς ἀνδρός τινος φιλοπολεμιτάτου ᾗ ὅς ἀεὶ ἐν τῇ βουλῇ δημηγορῶν, ἢ ἐν τῇ γνώμης ἀποφάνσει, ἢ ἐν τ ψηφοφορίαις οὐδὲν ἄλλο ἢ πολέμους φρονιτιστεῖ, φωνεῖ, ἢ συμβουλεύει, καὶ τοὺς πολίτας τ αὐτ λαμπροφωνίαις ἑκάστοτε οἱονεὶ ἀλαλάζει πρὸς πολέμους ἀκονᾷ, ἢ παρορμᾷ. ὑπαίξει ἢ ὁ ποιητὴς παρὰ τὸ τέλος τῦ Λαμάχου ὀνόματος. οὕτω καὶ ἐν Αχαρνεῦσι, ᾗ μαχῶν, ἢ Λαμάχων ἀπαλλαγείς.

CHR. Ατρύμϑμοι.] Hoc referendum est ad ἀπαυμένοι, non ad θωρήσσεσθαι, quanquam neque sic malè, & melius fortassis, nam θώρηξις est ebrietas, vox Hippocrati medicorum deo & deorum (quales antiqui paganorum) medico familiaris. Fuit cùm putarem legendum πεπαρμένοι, vt esset idem ac κεκορημένοι, & quasi Echo daret illi responsum ἀσμένοι. Tamen nihil muto, & calidum fortasse nimis hoc inuentum. Coniectura tantum fuit, in quo facile aberrasse à scopo in quem coniicimus: Sanè enim (neque dolo nec ambitione dico) verum vestigo, suspinor, percontor. Is meus est finis. Cæterùm videtur huic versui, vt Hexameter sit, deesse vltimus spondæus, velut οὕτως aut quid simile. Λαμάχου.] Particula λα intentionis est & αὐξήσεως vt βοῦ. Lamachum hunc ex nomine facit βουλόμϑμον μάχεσθαι. (fuit enim φιλοπόλεμος, cætera vir fortis.) Nam λῶς etiam Dores pro βούλει, vel θέλεις vsurpant. Ego audacter satis Trebellium ex Lamacho feci in interpretatione, ad hoc tantum vt ad bellum alluderem.

Σχόλια. Οὐ πράγματ᾽ ἄσεις.] οὐδὲν τ εἰρηνίας ἦδιον. καὶ γὰρ ὡς παιδιζόμϑμον τ Κλεωνύμον κωμῳδεῖν βούλεται. Ασπίδι μὲν Σαΐων.] καὶ ἔλεγεῖον Αρχιλόχου, ἢ στίχοι ἐπικοὶ ἢ Αρχιλόχου δὲ τὸ δίστιχον. οὕτως δὲ ἐγράφη ἐπὶ τῇ ἀπορρίψει τ ἀσπίδος. ἐπὶ τοιούτως δὲ καὶ ἐνίους πρὸς ῥίψασπιν εἰρη). ἄλλως. ἀσπίδι μὲν Σαΐων Αρχίλοχος ποιητὴς ἦν ᾗ πάντας διέβαλλεν. (Bis. Οθεν ἡ παροιμία. Αρχίλοχον πατεῖς, ἐπὶ τῆς κακηγορεῖν, ἢ λοιδορεῖν.)

Καὶ Πίνδαρος Πυθίων ὠδῇ B.

Εἶδον γὰρ ἑκὰς ἐὼν τὰ πόλλ᾽
Εν ἀμαχανίᾳ
Ψογερὸν Αρχίλοχον βαρυλόγοις ἔχθεσι πιαινόμϑμον.

Αλλως. ἔστι ὁ Αρχίλοχος ἐξῆλθεν εἰς πόλεμον ἐν τῇ πρὸς Σαΐους μάχῃ. ἔστι δὲ ἔθνος Θρᾳκικὸν. καὶ φοβηθεὶς, ἔφυγε ῥίψας ἑαυτῦ τὰ ὅπλα. αὐτὸν οὖν διαβάλλων λέγει.

CHR. Ασπίδι μὲν Σαΐων.] Vt suprà puerulus Lamachi incepit à principio Epigonorum Antimachi, puta quia μάχας canebat. sic iste alter Cleonymi ab Archilochi Elegidio, qui poeta melior fuit quàm miles. Nam & ipse suorum vitiorum præco fuit (in quo culpatur à Critia apud Ælianum,) ac ne turpissimum quidem omnium quod est ignauiæ & imbelliæ ῥίψασπιδος indicium esse voluit. Quod Horatius æmulatus videtur cùm ait in Odis, *Sensi relicta non bene parmula*: illud enim, *Non bene*, ignauiam prodit & facinus οὐ ἀμώμητον. Notum est Archilochum in pugna contra Saos Thraciæ gentem id perpetrasse quod in Elegia sua satis testatur. Ψυχὴν δ᾽ ἐξεσάωσα.] Etiam Archilochi est Hemistichion initium, que distichi alterius, quod integrum reperitur apud Plutarchum ad hunc modum,

Ψυχὴν δ᾽ ἐξεσάωσα φυγών, ἀλλ᾽ ἀσπὶς ἐκείνη
Ερρέτω, ἧς αὖθις κτήσομαι ὀ κακίω.

id est,

Seruaui fugiens animam, clypeumque valere
Iussi: haud peiorem nempe parare licet.

Hinc Demosthenes fugam, vt opinor, suam vnde excusaret habuit: Notum enim illud illius, ἀνὴρ ὁ φεύγων ᾗ πάλιν μαχήσεται, id est, *Rursus potest pugnare qui fugit semel.*

Σχόλια. Πόσθων.] ὑποκοριζόμϑμοι οὕτως ἔλεγον τὰ παιδία. ἢ οὕτω λέγε) τοῦ μέρους τὸ αἰδοῖον. Εἰς τ σαυτοῦ πατέρ᾽ ᾄδεις.] ὡς αἰσχρὸς εἰς τ Κλεώνυμον, ὅτι ῥίψασπις.

Bis. Φλᾷς.] φλᾷς ἀντὶ τοῦ μετὰ ψόφου ἐσθίεις. οὕτως ἐν Πλούτῳ,

Κἀγὼ τότ᾽ ἤδη τ ἀθάρης πολλὴν ἔφλων.

ἀλλαχοῦ φλᾷν ἀντὶ τὸ βλᾷν Αττικῶς. Καὶ αὐτοῦ ἔστιν] ταῦτα μεταφορικῶς εἴρηται. αὐτὸ ἐστι γὰρ κυρίως τὸ τοὺς βωμοὺς καθαίρειν. λέγων ἢ ὁ νοῦς ὧδε, Ημῖν τῆς ἑορτάζειν μέλλουσιν τὸ λοιπὸν ἔργον ἐστὶ, ταῦτα πάντα καταφαγεῖν, καὶ τὰς τραπέζας ἀπομάσσειν, ὥστε μηδὲν ἔτι παραλείπεσθαι. Κενὰς παρίλκειν.] τὰς γνάθους δηλονότι. Εμβαλλεσθε ἢ σμήχετε.] Σ. ἐμβάλλεσθαι, τὸ κατεσθίειν. ἐμφορεῖσθαι, ἐμπίμπλασθαι. σμήχειν κατὰ τ Ησύχιον. ἐστὶ ἢ ἐν μὲν αὐτόθι. ὅθεν τὸ σμήχετε μεταφορικῶς ἀντὶ τοῦ ἀποψᾶτε ἐμάττετε ἄλλαχοῦ δὲ σμήχειν, τὸ λοιδορεῖν ἀπὸ τοῦ καθάπτεσθαι τῆς σμωμένων, ὡς φησι Σουίδας. σμήχειν ἢ, τὸ καθαίρειν, ὡς φησιν Ευσάθιος. ἀμφότερα ἢ παρὰ τὸ σμῶ.

CHR. Πόσθων.] Non solum puerorum τὰ αἰδοῖα, sed & ipsi puerili sic vocantur, putilli nomine. sic apud Virgilium in Catalectis potus rectè vocatur πόσθων vt notauit Scaliger. Sed profectò dissimulandum non est illic Virgilium de industria breuiasse priorem syllabam τοῦ Potus, & lusisse in homonymia vocis quæ & Bacchum & Venerem (qualis Silenus Bacchicus voluit apud Euripidem) designat. Hesychius non solum πόσθων ait, sed ποσθωνὺς. Quin & σμορδωνὺς & σάθων, quæ omnia sunt ὑποκοριστικὰ & dicta ἐπὶ τοῦ αἰδοίου τῆς παίδων, nisi mendosa illic exemplaria. Καὶ μὴ κενὰς παρέλκειν.] Puto intelligi de maxillis. Nos vernacula lingua dicimus, *Mascher à vuide.* Σμήχετε.] Legitur σμώχετε apud Sudam, quod est μασᾶτε, sed idem etiam σμήχετε. Lego autem sequenti versu οὐδὲν non οὐδέ. Est enim versus Anacreonticus Dimeter Catalecticus.

Πλακοῦντ᾽ ἔστιν ἐντυχεῖν πλανωμένοις ἐρήμοις.
Πρὸς ταῦτα βρύκετ᾽ ἢ τάχ᾽ ὑμῖν φημὶ μεταμελήσειν.
Εὐφημεῖν χρὴ καὶ τὴν νύμφην ἔξω τινὰ δεῦρο κομίζειν

Frui placentis dulcibus deserta peruagantes:
Verùm ista deuorate, mandite, aut vos pœnitebis.
Linguis quippe fauendum est, atque huc opus adducere nympham,

Δᾷδας

Δᾳδάς τε φέρειν, καὶ πάντα λεὼν συγχαίρειν κἀπικελεύειν·	A *Et ferte faces, & populum omnem gaudere, deinde iubere.*
Καὶ τὰ σκεύη πάλιν εἰς τὸν ἀγρὸν νῦν χρὴ πάντα κομίζειν.	*Nunc omnia vasa iterum portanda in agros, omnisq; supellex,*
Ὀρχησαμένους, καὶ σπείσαντας καὶ Ὑπέρβολον ἐξελάσαντας.	*Postquam saltatum & libatum est, & Hyperbolus hinc procul actus.*
Κἀπευξαμένους τοῖσι θεοῖς	*Postquam & superis vota tetulimus,*
Διδόναι πλοῦτον τοῖς Ἕλλησι.	*Opibus Græcos ut fælicitent,*
Κριθάς τε ποιεῖν ἡμᾶς πολλὰς	B *Vt multa ordea suppetant*
Πάντας ὁμοίως, οἶνόν τε πολὺν	*Pariter nobis, vino & ficubus*
Σῦκά τε τρώγειν.	*Annus abundet.*
Τάς τε γυναῖκας τίκτειν ἡμῖν.	*Etiam nobis pariant fæminæ,*
Καὶ τἀγαθὰ πάνθ' ὅσ' ἀπωλέσαμεν,	*Quæcunque etiam bona perdidimus*
Συλλέξασθαι πάλιν ἐξ ἀρχῆς.	*Collecta omnia nunc reparentur,*
Λῆξαι δ' αἴθωνα σίδηρον.	*Et vis ferri fera cesset.*
Δεῦρ' ὦ γύναι εἰς ἀγρόν.	*Heus tu mulier veni,*
Χ' ὅπως μετ' ἐμοῦ καλὴ	*Cura pueram meo*
Καλῶς κατακείσῃ.	*Toro accubituram.*
Ὑμὴν Ὑμέναι' ὦ Ὑμὴν Ὑμέναι' ὦ.	C *Hymen Hymenae ô Hymen Hymenæe.*
Ὦ τρισμάκαρ ὡς δικαίως	*O te quater ô beatum*
Τἀγαθὰ νῦν ἔχεις.	*Et meritum hæc bona,*
Ὑμὴν Ὑμέναι' ὦ	*Hymen Hymenae ô*
Ὑμὴν Ὑμέναι' ὦ	*Hymen Hymenæe.*
Τί δράσομεν αὐτήν;	*Quid ei faciemus?*
Τί δράσομεν αὐτήν;	*Quid ei faciemus?*
Τρυγήσομεν αὐτήν.	*Eam ergo metemus?*
Τρυγήσομεν αὐτήν.	D *Eam ergo metemus?*
Ἀλλ' ἀράμενοι φέρωμεν,	*Nos altum agite ô feramus,*
Οἱ προτεταγμένοι οἱ χορευταὶ ἀναλαβόντες	*Quorum ista munia ludi Chorici, agite ergo*
Τὸν νυμφίον ὦ 'νδρες.	*sponsum accipiamus.*
Ὑμὴν Ὑμέναι' ὦ Ὑμὴν Ὑμέναι' ὦ.	*Hymen Hymenae ô Hymen Hymenæe,*
Οἰκήσετε γοῦν καλῶς,	*Securi habitabitis*
Οὐ πράγματ' ἔχοντες,	*Turbisq; carentes,*
Ἀλλὰ συκολογοῦντες	*Atq; ficulegentes.*
Ὑμὴν Ὑμέναι' ὦ Ὑμὴν Ὑμέναι' ὦ	E *Hymen Hymenae ô Hymen Hymenæe.*
Τοῦ μὲν μέγα καὶ παχύ,	*Ingentem habet hic quidem*
Τῆς δ' ἡδὺ τὸ σῦκον.	*Ficum, illa suauem.*
Φήσεις γοῦν ὅταν ἐσθίῃς,	*Ac dices vbi sumpseris*
Οἶνόν τε πίῃς πολύν	*Multumq; meri hauseris,*
Ὑμὴν Ὑμέναι' ὦ Ὑμὴν Ὑμέναι' ὦ.	*Hymen Hymenae ô Hymen Hymenæe.*

Λείπει. — Desunt quædam.

Πλακοῦντας ἔσθετε. — F *Vorate placentas.*

BIS. Βρύκετ'] βρύκειν τὸ τραχέως, καὶ μεθ' ἤχου ποιοῦ ἐσθίειν. ὁ αὐτὸς εὐστάθιος. Ὑπέρβολον] οὗτος δημαγωγὸς ἦν Ἀθηναίων, ὃν ὁ Θουκυδίδης ἐν τῇ η'. ἐξωστρακίσθαι λέγει.

CH. Πρὸς ταῦτα βρύκετ'] Etiã βρύκειν est λάβρως ἐσθίειν. vsus est Hipponax, καὶ λέγει ὡς κατέβρυκεν. Κἀπευξαμένους] Anapæstici sunt. Propterea legerem εὐξαμένους, sine præpositione ἐπί. Ὦ τρισμάκαρ.] Puto hic chorum loqui, quia mox ait ἀναλαβόντες τὸν νυμφίον, vel quia dicitur τρυγήσομεν αὐτήν, quod G etsi abesse à quibusdã exemplarib. Scholia testẽtur Græca, tamen lepida sunt, & ad nomen Trygæi ipsius alludunt, qui ὀπώραν τρυγήσει. Nam ὀπώρα etsi fructus omnes molliores comprehendit, tamẽ pro racemis præcipuè accipitur. Et sic apud Philostratum in Imaginibus, apud quem titulo ξένια non paruum erit pretium operæ studiosis, ficuum cõmendationem & dignitatẽ legendo agnoscere.

Σχ. Τρυγήσομεν αὐτήν] ἐντεῦθεν ὁ χορὸς δύο τὰ μέτρα.

BIS. Τρυγᾶν νῦν μεταφορικῶς λέγεται. ἀντὶ τοῦ ἀπολαύειν. Συκολογοῦντες] συκολογεῖν κυρίως τὸ τὰ σῦκα συλλέγειν. ἢ περὶ σύκων λόγους ποιεῖσθαι, ἀλλ' ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς κωμικῶς, ὡς εἴωθε, τῇ λέξει παίζων ἐχρήσατο. συνουσίαν αἰνιττόμενος. καὶ γὰρ διὰ τούτων, τὸ μὲν μέγα καὶ παχὺ, τὸ τοῦ νυμφίου πέος νοεῖ. σῦκον δὲ καλεῖ τὸ τῆς νύμφης αἰδοῖον.

CH. Τοῦ μὲν μέγα καὶ παχὺ] Nõ obscurũ quid sibi velit, quãuis res in obscuro sitæ sint. Et sanè nequitiæ plenus est hic locus: Neque frustra hortorum ille

custos ficulnus factus est. Nos autem εὐφημοῦν καλέω. Itaque finem his Collectaneis faciemus, lectorem obsecrati vt Christiani messoris operam boni consulat, neque vitio vertat, si plurimum spicum in hac messe reliquerit, in quo legendo plus fortassis laudis reportabit, spicilegorum ὀπισθοβάτης, quàm ipsius messoris improbus labor.

ΤΕΛΟΣ.

FINIS.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΖΟΥΣΑΙ.

Ἀριστοφάνους γραμματικοῦ ὑπόθεσις δι' ἰάμβων.

Ἐν τοῖς Σκίροις τὰ γύναι' ἔκρινεν ἐν στολαῖς
Ἀνδρῶν προκαθίζοντα τῆς πρωϊνῆς ἐκκλησίας,
Περιθέμεναι πώγωνας ἀλλοτρίων τριχῶν.
Ἐποίησαν οὕτως. ὑστεροῦντες οὖν στολαῖς
Ἄνδρες γυναικῶν ἐκάθισαν, καὶ δὴ μία
Δημηγορεῖ περὶ τοῦ λαβούσας τῶν ὅλων
Τὴν ἐπιτροπὴν βέλτιον ἄρξειν μυρίων.
Ἐκέλευσέ τ' εἰς τὸ κοινὸν εἰσφέρειν ὅλα
Τὰ χρήματ' ἄνδρας, ὡς κἀκεῖ δεῖ τοῖς νόμοις.

ΑΛΛΩΣ.

Αἱ γυναῖκες συνέθεντο πάντα μηχανήσασθαι εἰς τὸ δόξαι ἄνδρες εἶναι, καὶ ἐκκλησιάζουσαι πεῖσαι παραδοῦναι σφίσι τὴν πόλιν, δημηγορησάσης μιᾶς ἐξ αὐτῶν. αἱ δὲ μηχαναὶ τοῦ δόξαι αὐτὰς ἄνδρας εἶναι, τοιαῦται. ἀνδρείαν ἀναλαμβάνουσι στολὴν, προασκήσασαι, καὶ προνοήσασαι τὸ στόμα ἑαυτῶν, ὡς ὅτι μάλιστα ἀνδρικὸν εἶναι δόξαι, μία δὲ ἐξ αὐτῶν Πραξαγόρα λύχνον ἔχουσα, προέρχεται κατὰ τὰς συνθήκας, καί φησιν ὦ λαμπρὸν ὄμμα.

Νέα τῆς ἐκκλησιαζουσῶν ὑπόθεσις.

Αἱ Ἀττικαὶ γυναῖκες τὰ τῆς πόλεως πράγματα διοικεῖν ἐπιθυμοῦσαι πρὸς τὴν Πραξαγόραν τούτου τοῦ τολμήματος ἡγεμόνα, τῶν ἀνδρῶν ἔτι κοιμωμένων, ἐκ τῶν οἰκιῶν πρωϊαίτατα συνέρχονται, ἵνα μετ' αὐτῆς περὶ τῆς πολιτείας μεταβολῆς βουλεύσωνται. Τέλος δὲ βουλεύσασαι ὁμοῦ, καὶ τὰς τῶν ἀνδρῶν καθευδόντων ἐσθῆτας λάθρα λαβοῦσαι, καὶ ταύτας ἐνδυσάμεναι, καὶ πώγωνας ἀνδρείους τοῖς προσώποις περιαψάμεναι, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασι τὸν κόσμον, καὶ τὸ σχῆμα τῶν ἀνδρῶν ψευσάμεναι, εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἅμα συνέρχονται. Ἐκεῖ δὲ ἡ Πραξαγόρα τῶν ἄλλων γυναικῶν πολλῷ ἐμπειροτέρα, καὶ περὶ τὸ λέγειν δεινοτέρα, μακρὰν δημηγορίαν ἤδη προμεμελετημένην, καὶ ταῖς γυναιξὶ προδεδηλωμένην, πρὸς τὸν δῆμον ποιεῖται. ταύτης δὲ τὸ κεφάλαιον ἦν, πολλῶν ἕνεκα τὰ τῆς πόλεως πράγματα, καὶ τὴν τούτων διοίκησιν, καὶ ἐπιτροπὴν ταῖς γυναιξὶ δεῖν ἐπιτρέπειν. οὕτω γὰρ τὴν πόλιν εὐδαιμονεστάτην ἔσεσθαι. τούτων δὲ τοῦ δήμου γυναικείοις δόλοις ἀπατηθέντος ψήφοις κυρωθέντων, αἱ γυναῖκες τὰ προσωπεῖα, τό τε σχῆμα, καὶ κόσμον ἀνδρεῖον καταθεῖσαι, λάθρα εἰς τοὺς ἰδίους οἴκους ἐπαναχωροῦσιν. Ἐν ταύτῃ δὲ τῇ ἐκκλησίᾳ παρῆν ἀνήρ τις ὄνομα Χρέμης, ὃς πᾶσιν ἄλλοις ἀνδράσι περὶ τῆς τῶν ἰδίων γυναικῶν νυκτερινῆς ἀπουσίας ἐν ἀλλήλοις μεμφομένοις, καὶ λυπουμένοις, τὰ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ κυρωθέντα δηλοῖ. ἡ δὲ Πραξαγόρα ὡς χειροτονηθεῖσα στρατηγὸς, καὶ τῆς πόλεως κυβερνήτρια, τὴν πολιτείας ἰδέαν, καθ' ἣν εἰς τὸ λοιπὸν δεῖ τοὺς πολίτας ζῆν, προστάττει. τῆς δὲ καινῆς πολιτείας ταῦτά ἐστι τὰ κεφάλαια. πρῶτον μὲν ἡ Πραξαγόρα κελεύει πάντας τοὺς πολίτας πάντα τὰ ἑαυτῶν χρήματα, καὶ πᾶσαν οὐσίαν εἰς ἀγορὰν ἀποφέρειν, ἵνα μηδεὶς μηδὲν ἴδιον, καὶ οἰκεῖον ἰδίᾳ ἔχῃ, ἀλλὰ πάντα πᾶσιν ὦσι κοινά. Ἔπειτα δὲ κελεύει τὰς γυναῖκας ἐν ταῖς ἐξόδοις πᾶσιν αὐτῶν χρῆσθαι βουλομένοις, προῖκα τὴν συνουσίαν χαρίζεσθαι. ἵνα δὲ μὴ αἱ παλαιαὶ, καὶ δυσειδεῖς γυναῖκες ἀμεληθεῖσαι μένωσι, ψήφισμα ἐποίησε μηδενὶ τῶν ἀνδρῶν ἐξεῖναι πρὸς τὰς νεωτέρας, καὶ καλλίους γυναῖκας προσέρχεσθαι, πρὶν ἂν πρὸς τὰς παλαιὰς, καὶ δυσειδεῖς γυναῖκας προσέλθοιεν. διὰ τοῦτο δὲ μέγας θόρυβος, καὶ βοὴ περὶ τὰ χρήματα γίνεται. Νέος γάρ τις νέαν ζητῶν ὑπὸ τινῶν παλαιῶν καὶ δυσειδῶν γυναικῶν καταλαμβάνεται, καὶ ἀθλίως ἕλκεται, καὶ τὸν τῆς Πραξαγόρας νόμον φυλάττειν, καὶ πληροῦν ἀναγκάζεται. ἐν δὲ τῷ τοῦ δράματος τέλει θεράπαινά τις εἰς τὴν σκηνὴν εἰσάγεται, καὶ τοὺς τοιαύτῃ πολιτείᾳ χρωμένους μακαρίζει, καὶ τὸν ἑαυτῆς δεσπότην ζητεῖ. τούτου δὲ εὑρεθέντος ἅπαντες μετὰ τοῦ χοροῦ ἐκ τοῦ θεάτρου ἀπέρχονται, καὶ τῷ δράματι τέλος οὕτως ἐπιτίθεται. ὁ δὲ Ἀριστοφάνης διὰ τούτων τοὺς φιλοσόφους, οἷς [illegible], μάλιστα δὲ τὰ τοῦ Πλάτωνος περὶ πολιτείας βιβλία ψέγειν, σκώπτειν, καὶ κωμῳδεῖν δοκεῖ.

ARISTO-

ARISTOPHANIS CONCIONANTIVM ARGVMENTVM.

An. rex Diui Iustinopolitani.

Mulieres pactæ sunt omnia excogitare, ut viderentur viri esse, & concionantes persuadere, tradere ipsis ciuitatem concionante una ex ipsis. Hæ autem excogitationes opinantes di ipsas viros esse tales, virilem recipiunt vestem, exercitantes ventilantes corpus ipsarum, tanquam maxime virile esse opinari. Vna autem ex ipsis Praxagora lucernam tenens, præit secundum pacta, & dicit, O splendide ocu

Τὰ τοῦ Δράματος πρόσωπα.	Personæ Dramatis.
Πραξαγόρα.	Praxagora.
Γυνή τις.	Mulier quædam.
Ἑτέρα γυνή.	Alia mulier.
Ἄλλη γυνή.	Alia mulier.
Ἄλλη γυνή.	Alia mulier.
Ἄλλη γυνή.	Alia mulier.
Βλέπυρος ἀνὴρ τῆς Πραξ.	Blepyrus vir.
Χορὸς γυναικῶν.	Chorus mulierum.
Ἕτερος ἀνήρ.	Alius vir.
Χρέμης.	Chremes.
Φειδωλὸς, ὁ μὴ καταθείς.	Pheidolus.
Κῆρυξ.	Præco.
Γραῦς.	Anus.
Ἑτέρα γραῦς.	Alia anus.
Νέα.	Iuuencula.
Νέος.	Iuuenis.
Ἄλλη γραῦς.	Alia anus.
Ἄλλη γραῦς.	Alia anus.
Ἄλλη γραῦς.	Alia anus.
Θεράπαινα.	Famula.
Δεσπότης.	Dominus.

Σημείωσαι ἐν τούτῳ τῷ δράματι πολλὰς καὶ διαφόρους γραῦς ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ χαριέντως εἰσαγομένας, ἃς πᾶσαι νεανίαν τινὰ, ὡς νέαν ἐρωμένην ἐζήτει, ἐπιχειροῦσι καὶ πρὸς ἑαυτὰς ἀνθέλκουσι τοῦτον αὐτὸν ἕλκειν πειρῶ), ὅπως τῷ τῆς Πραξαγόρας ψηφίσματι πείθωνται, διὸ καὶ τὰ τούτων διάφορα πρόσωπα ἐν τῷ δράματι κατὰ καθήκουσαν ἕκαστα τάξιν ἀκριβῶς διωρισμένα γράφειν ἐνομίσαμεν ἀναγκαῖον.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΖΟΥΣΑΙ.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ.

Ὦ λαμπρὸν ὄμμα τοῦ τροχηλάτου λύχνου,
Κάλλιστ' ἐν εὐσκόποισιν ἐξητημένον.
Γονάς τε γὰρ σὰς καὶ τύχας δηλώσομεν.
Τροχῷ γὰρ ἐλαθεὶς κεραμικῆς ῥύμης ἄπο,
Μυκτῆρσι λαμπρὰς ἡλίου τιμὰς ἔχεις.
Ὅρμα φλογὸς σημεῖα τὰ ξυγκείμενα.
Σοὶ γὰρ μόνῳ δηλοῦμεν εἰκότως. ἐπεὶ
Κἀν τοῖσι δωματίοισιν Ἀφροδίτης τρόπων
Πειρωμέναισι πλησίον παραστατεῖς.
Χορδουμένων σωμάτων ἐπιστάτην,
Ὀφθαλμὸν οὐδεὶς τὸν σὸν ἐξείργει δόμων.
Μόνος δὲ μηρῶν εἰς ἀπορρήτους μυχοὺς
Λάμπεις ἀφαύων τὴν ἐπανθοῦσαν τρίχα.
Στοάς τε καρποῦ Βακχίου τε νάματος,
Πλήρεις ὑποιγνύσαισι συμπαραστατεῖς.
Καὶ ταῦτα συνδρῶν, οὐ λαλεῖς τοῖς πλησίον.
Ἀνθ' ὧν συνοίσει καὶ τὰ νῦν βουλεύματα,
Ὅσα Σκίροις ἔδοξε ταῖς ἐμαῖς φίλαις.
Ἀλλ' οὐδεμία πάρεστιν ἃς ἥκειν ἐχρῆν.
Καίτοι πρὸς ὄρθρον γ' ἐστὶν ἡ δ' ἐκκλησία.
Αὐτίκα μάλ' ἔσται καταλαβεῖν ἡμᾶς ἕδρας,

ARISTOPHANIS CONCIONANTES.

PRAXAGORA.

O splendide ocule tornatilis lucernae,
Optime in bene speculatoribus expetite:
Generationesque enim tuas & fortunas ostendemus.
Trocho enim mota figulino impetu, ab
Nasis splendidos solis honores habes,
Moue flammae signa coniacentia.
Te enim sola ostendimus decenter, quoniam
Et domunculis Veneris mores
Tentantibus prope astas,
Motorumque corporum auxiliatorum
Oculum nullus tuum prohibet domibus.
Sola autem crurum in arcana conclauia
splendes, illuminans pullulantem pilum:
Porticusque fructus, Bacchanalisque vini
Plena sub politibus simul astas.
Et haec simul faciens, non loqueris hic prope,
Pro quibus conferent & nunc consilia,
Quaecunque Sciris apparuerunt meis amicis.
Sed nulla adest, quas venire oportebat,
Tamen ad diluculum est hoc concilium,
Statim valde erit recipere nos sedes,

Σχόλια. Ὦ λαμπρόν.] Πραξαγόρα λύχνον ἔχουσα προέρχεται. ἀποστωμύλλεται δὲ ὁ ἴαμβος ἢ τοῦ Ἀγάθωνος, ἢ τοῦ Δικαιογένους, διὰ τὰς ἑταίρας ἐγκαθιζομένας. πρὸς ὃ οὐδὲν εἶπεν, ἀλλὰ μόνον ὅτι τὰς ἑταίρας δεῖ πως. βούλεται δὲ εἰπεῖν, ὅτι τοὺς ἄνδρας προλαβῶμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Τοῦ τροχηλάτου] διὰ τὸ κεράμεον. τρόχον καταχρηστικῶς δὲ εἶπεν. οὐ γὰρ ἐν τροχῷ ἐλαύνεται, ἀλλὰ τύπῳ γίνεται.

Bisetus. Θαυμαστὸν διὰ τί τὰ παλαιὰ σχόλια λέγει, τοῦτο τὸ ἐπίθετον καταχρηστικῶς τοῦ λύχνου κατηγορεῖσθαι. τίς γὰρ οὕτως ἄπειρος, ὃς οὐκ οἶδε τὰ σκεύη τὰ κεραμικὰ, καὶ ἐκ μετάλλων τυπωθέντα, καὶ μάλιστα τὰ κυκλοτερῆ, τροχῷ, καὶ τόρνῳ τορνοῦσθαι, τὰ μὲν, ἵνα ξέωνται, καὶ λεαίνωνται, τὰ δὲ, ἵν' οὕτω τυπῶνται; καὶ αὐτὸς ὁ ποιητὴς αὐτίκα ἐπιφέρει,

Τροχῷ γὰρ ἐλαθεὶς κεραμικῆς ῥύμης ἄπο.

ὅπερ φανερῶς ἐλέγχει τὰ παλαιὰ σχόλια οὐ καλῶς ἔχοντα.

Σχόλια. Κάλλιστ' ἐν] ἡ ἔννοια, κάλλιστα τοῖς σοφοῖς εὑρημένον, τοῖς εὖ σκεπτομένοις. οἱ δὲ, τοῖς φύλαξιν, ὅτι μετὰ λύχνου σκοποῦσιν. ῥύμης δὲ, τῆς ὁρμῆς.

Bis. Ἐξητημένον] πεποθημένον, μυκτῆρας δὲ μεταφορικῶς καλεῖ τὴν ἐξοχὴν τοῦ λύχνου, εἰς ἣν τὸ ἐλλύχνιον ἐμβαλλόμεθα. λαμπρὰς δὲ τιμὰς ἡλίου, τὸν λύχνον λέγει, ὅτι νυκτὸς ὁ λύχνος ἡμῖν φῶς λαμπρὸν χορηγεῖ, ὡς ὁ ἥλιος τῆς ἡμέρας. διὰ τὸν λύχνον διὰ τὴν τοῦ φωτὸς συνουσίαν ἐπιχορηγοῦντα ἡμῖν χρησιμωτάτην σφόδρα τιμῶμεν.

Σχόλια. Ὅρμα φλογός.] σύμβολον ἡμῖν δίδου τῶν συγκειμένων διὰ τῆς φλογός. Χορδουμένων] κινουμένων. τοῦτο λέγει, ἐπειδὴ συνουσιάζοντες κινοῦνται.

Bisetus. Σουίδας τούτων μέμνηται, ἀλλὰ παρ' αὐτῷ γέγραπται λορδουμένων τε σωμάτων, ὡς καὶ ἐνταῦθα γραπτέον. λορδὸν δέ φησι τὸ ὑπόκυρτον, καὶ ἀνασεσιμωμένον, ἐναντίον τῷ κυρτῷ, ὃ καὶ κυφὸν καλεῖται. καὶ λορδὸς ὁ ἀνεξυλωμένος, καὶ συγκεκαμμένος τὸ σῶμα. καὶ Εὐστάθιος, λορδοῦν παρὰ τοῖς κωμικοῖς ἀσέμνως πως σχηματίζειν τὸ σῶμα.

Σχόλια. Ἀπορρήτους μυχούς] τὸ αἰδοῖον τὸ γυναικὸς λέγει, διὰ τὸ μηδένα αὐτὸ βλέπειν. Ἀφαύων] ἀποξυρῶν. Τρίχα.] τὴν τῶν αἰδοίων τὴν ἐπικειμένην τρίχα.

Bis. Σημείωσαι ὅτι ἡ τοιαύτη τῶν γυναικείων αἰδοίων κατασκευὴ, καὶ ψίλωσις οὐ μόνον ἐν χρήσει παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἦν, ἀλλὰ καὶ τρυφῆς, καὶ χλιδῆς ἕνεκα ποιεῖσθαι εἰώθει, ὡς ἐκ πολλῶν τοῦδε τοῦ ποιητοῦ τόπων δῆλον.

Σχόλια. Στοάς.) τὰ ταμιεῖα ἐν οἷς ὁ σῖτος στοὰς λέγουσι. καὶ γὰρ περιμήκη.

Bis. Ὑποιγνύσαισι) ὑποιγνυούσαις, ὑπανοιγούσαις. ὑποιγνύω, καὶ ὑποίγνυμι ταὐτὸ τῷ ὑπανοίγω, τουτέστι λάθρα, καὶ κλεπτικῶς ἀνοίγω. Συνείσει.) συνείσεις γραπτέον. τούτων δὲ ἐστὶν ὁ νοῦς, ὅτι τὰ ἡμῶν κακουργήματα, ἅπερ ὁρᾷς πολλάκις, οὐκ ἀποκαλύπτεις, διὰ τοῦτο καὶ τῶν παρόντων ἡμετέρων βουλευμάτων ἔσῃ μέτοχος, καὶ κοινωνός. τὸ δὲ συνείσει δεύτερόν ἐστι πρόσωπον τοῦ μέλλοντος συνείσομαι, παρὰ τὸ σύνειδα. τὸ δὲ ει ἀντὶ τοῦ η Ἀττικὸν, καὶ ἀρχαϊκὸν σχῆμα.

Σχόλια.

Σχόλια. Σκίροις.] Σκίρα ἑορτή ἐστι τῆς Σκιράδος Ἀθηνᾶς. Σκιροφοριῶνος ιβ. οἱ δὲ, Δήμητρος καὶ Κόρης. ἐν ᾗ ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἐρεχθέως φέρει σκιάδειον λευκόν, ὃ λέγεται σκίρον. ἄλλως. Σκίρα ἑορτὴ παρ' Ἀθηναίοις ἀφ' ἧς καὶ ὁ μὴν Σκιροφοριών. φασὶ δὲ εἰσὶ μάντεις δεῖ τεμνεῖν καὶ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς ὡς τὸ σκίρον σκιάδιον ἐστι. μεθ' οὗ φερομένου ἐξ ἀκροπόλεως εἴς τινα τόπον καλούμενον Σκίρον, πορεύονται ὅ τε τῆς Ἀθηνᾶς ἱέρεια καὶ ὁ τοῦ Ἡλίου. κομίζουσι δὲ τοῦτο Ἐτεοβουτάδαι. σύμβουλον δὲ τοῦτο γενέσθαι τῆς ἐν οἰκοδομείο. καὶ ταύτας ἐν ἐποίησε ὡς τοῦ χρόνου ἀεὶ σου ὄντος πρὸς οἰκοδομεῖν. καὶ Ἀθηναῖοι δὲ Σκιράδα λιμένα Ἀθηναῖοι, ἣν Φιλόχορος μὲν ἐν δευτέρῳ Ἀτθίδος ἀπὸ Σκίρου τινὸς Ἐλευσινίου μάντεως κεκλῆσθαι. Πραξίων δὲ ἐν δευτέρῳ Μεγαρικῶν ἀπὸ Σκίρωνος τοῦ συνοικίσαντος Σαλαμῖνα. Σκιράδα δὲ Ἀθηνᾶν θεοὺς ἐποίησαν ὅτι ἐπανίει ἀποκλείσας τὸν Μινώταυρον.

Ἃς Σφυρόμαχός ποτ' εἶπεν, εἰ μέμνησθ' ἔτι,
Δεῖ τὰς ἑταίρας κἀγαθιζομένας λαθεῖν.
Τί δῆτ' ἂν εἴη; πότερον οὐκ ἐρραμμένους
Ἔχουσι πώγωνας οὓς εἴρητ' ἔχειν.
Ἢ θοιμάτια τ' ἀνδρεῖα κλέψασαις λαθεῖν
Ἦν χαλεπὸν αὐταῖς. ἀλλ' ὁρῶ τονδὶ λύχνον
Προσιόντα. φέρε νυν ἐπαναχωρήσω πάλιν,
Μὴ καί τις ὢν ἀνὴρ ὁ προσιὼν τυγχάνῃ.

Quas Sphyromachus quondam dixit, si meministis adhuc
Oportet meretrices & bonas latêre.
Quid igitur erit? vtrum non sutas
Habent barbas, quas dictum est habere?
Vel vestes viriles furantibus, latêre
Fuit difficile ipsis. Sed video hanc lucernam
Aduenientem, age nunc recedam iterum,
Ne & aliquis existens vir aduenient contingat.

Σχόλια. Ἃς Σφυρόμαχος κ.τ.λ.] ὡς Λυσίμαχος. καὶ φασὶ Κλεόμαχον τραγικὸν ὑποκριτὴν εἶναι. ἐστὶ δ' ὃ αἰνίττεται ὑποκεκρυμμένος περὶ τὸ εἰρημένον ἐν δράματι καὶ ἰσχῦσαι διὰ τὸ κατέμφαινεν. ὁ δὲ Σφυρόμαχος, ψήφισμα εἰσηγήσατο, ὥστε δεῖν τὰς γυναῖκας τὰς ἑταίρας χωρὶς τῶν ἐλευθέρων καθέζεσθαι. οἱ δὲ ὅτι τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς ἄνδρας χωρὶς καθίζεσθαι.

Bis. Κἀγαθιζομένας.] καὶ ἀγαθιζομένας, ἤγουν ἀγαθὰς εἶναι δοκούσας λαθεῖν. ὁ δὲ νοῦς ἐστι, ἵνα μὴ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἑταίρας, ὡς ὁ Κλεόμαχος εἶπε ποτε τὰς γυναῖκας χωρὶς τῶν ἀνδρῶν καθέζεσθαι. δεῖ γὰρ τὰς ἑταίρας εἶναι καὶ ἀγαθὰς λεγομένας, καὶ δεῖ ἀγορᾶς μάτην διαλεγομένας λαθεῖν, ἵνα μὴ ἑταίρας φανῶσιν ἀνδράσιν, καὶ ἄλλων μὲν φίλων γυναικῶν τὰ ἱμάτια βαλλομένας δηλώσεις.

ΓΥΝΗ ΤΙΣ. ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ. ΕΤΕΡΑ ΓΥΝΗ. ΑΛΛΗ ΓΥΝΗ.

MVLIER QVÆDAM, PRAXAGORA. Alia mulier. Alia mulier.

Γυ. Ὥρα βαδίζειν, ὡς ὁ κῆρυξ ἀρτίως
Ἡμῶν προσιόντων, δεύτερον κεκόκκυκεν.
Πρ. Ἐγὼ δέ γ' ὑμᾶς προσδοκῶσ' ἐγρηγόρειν
Τὴν νύκτα πᾶσαν. ἀλλὰ φέρε τὴν γείτονα
Τήνδ' ἐκκαλέσωμαι θρυγανῶσα τὴν θύραν.
Δεῖ γὰρ τὸν ἄνδρ' αὐτῆς λαθεῖν. Ετ. Γ. ἤκουσά τοι
Ὑποδουμένη τὸ κνῖσμα σου τῶν δακτύλων.
Ἅτ' οὐ καταδαρθοῦσ'. ὁ γὰρ ἀνὴρ ὦ φιλτάτη
Σαλαμίνιός γάρ ἐστιν ᾧ ξύνειμ' ἐγώ,
Τὴν νύχθ' ὅλην ἤλαυνέ μ' ἐν τοῖς στρώμασιν.
Ὥστ' ἄρτι τουτὶ θοἰμάτιον αὐτοῦ λαβεῖν.
Καὶ μὴν ὁρῶ καὶ Κλειναρέτην καὶ Σωστράτην
Προσιοῦσαν ἤδη τήνδε καὶ Φιλαινέτην.
Πρ. Οὔκουν ἐπείξεσθ' ὡς Γλύκη κατώμοσε
Τὴν ὑστάτην ἥκουσαν οἴνου τρεῖς χοᾶς
Ἡμῶν ἀποτίσειν κἀρεβίνθων χοίνικα.
Τὴν Σμικυθίωνος δ' οὐχ ὁρᾷς Μελιστίχην
Σπεύδουσαν ἐν ταῖς ἐμβάσιν; καί μοι δοκεῖ
Κατὰ σχολὴν παρὰ τἀνδρὸς ἐξελθεῖν μόνη.
Γυ. Τὴν τοῦ καπήλου δ' οὐχ ὁρᾷς Γευσιστράτην

AL. M. *Hora eundi quoniam praco nuper*
Nobis procedentibus, secundò clamauit.
PR. *Ego autem vos expectans vigilo*
Noctem omnem, sed age vicinam
Hanc vocabo, leniter pulsans ianuam,
Oportet enim virum ipsius latêre. MV. *Audiui*
Calceans fricationem tui digitorum,
Tanquam non dormiens. hic enim vir, ô dilectissima,
salaminius enim est, quo cum versor ego;
Noctem totam commouit me in lectis,
Ad nunc hanc vestem ipsius capere.
Et quidem video & Clinaretem & Sostratem
Aduenientem, hanc & Philanethem.
PR. *Igitur festinate, quòd Glice iurauit*
Vltimam venientem, vini tres mensuras
Nostrûm soluere, & cicerum mensuram.
Hanc Smicythionis non vides Melistichem
Festinantem in soleis? & mihi videtur
Per otium à viro exire sola.
AL. M. *Hanc Capeli autem nō vides Geusistratē*

Σχόλια. Ὥρα βαδίζειν.] μία τῶν ἐρχομένων πρὸς τὴν Πραξαγόραν ταῦτα λέγει. Θρυγανῶσα.] ἡσύχως κνῶσα. Ὑποδουμένη.] ὑποδήματα βάλλουσα. τὸ κνῖσμα δὲ τὸ κρομμύων χρασμόν. Σαλαμίνιος.] ὡς ναυτικῶν ὄντων τῶν Σαλαμινίων καταφορῶν. ἐλαύνεσθαι δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ Σαλαμινίας τοὺς ναύτας ἐλαύνειν τοὺς Σαλαμινίους. ὡς ἀπὸ τοῦ ἄλλου παράλιος. Κἀρεβίνθων.] ὑπὸ τίνοντες ἐκ τῶν ἐρεβίνθους. Τὴν Σμικυθίωνος.] λείπει γυναῖκα. Ἐμβάσιν.] ἐμβάς ἀνδρεῖον ὑπόδημα. Γευσιστράτην.] παίζει τὴν Λυσιστράτην εἰρηκώς.

Ἔχουσαν ἐν τῇ δεξιᾷ τὴν λαμπάδα.
Καὶ τὴν Φιλοδωρέτου τε καὶ Χαιρητάδου;
Πρ. Ὁρῶ προσιούσας χ' ἑτέρας πολλὰς πάνυ
Γυναῖκας, ὅτι περ ἔστ' ὄφελος ἐν τῇ πόλει.
Αλ.Γ. Καὶ μὴν ταλαιπώρως ἔγωγ' ὦ φιλτάτη
Ἐκδρᾶσα παρέδυν. ὁ γὰρ ἀνὴρ τὴν νύχθ' ὅλην
Ἔβηττε, τριχίδων ἑσπέρας ἐμπλήμενος.
Πρ. Κάθησθε τοίνυν ὡς ἀνέρωμαι τάδε
Ὑμᾶς, ἐπειδὴ συλλελεγμένας ὁρῶ.
Ὅσα Σκίροις ἔδοξεν, εἰ δεδράκατε.
Γυ. Ἔγωγε. πρῶτον μέν γ' ἔχω τὰς μασχάλας
Λόχμης δασυτέρας καθάπερ ἦν ξυγκείμενον.
Ἔπειθ' ὁπότ' ἀνὴρ εἰς ἀγορὰν οἴχοιτό μου,
Ἀλειψαμένη τὸ σῶμ' ὅλον δι' ἡμέρας,
Ἐχλιαινόμην ἑστῶσα πρὸς τὸν ἥλιον.
Ετ.Γ. Κἄγωγε τὸ ξυρὸν δέ γ' ἐκ τῆς οἰκίας
Ἔρριψα πρῶτον ἵνα δασυνθείην ὅλη.
Καὶ μηδὲν εἴην ἔτι γυναικὶ προσφερής.
Πρ. Ἔχετε δὲ τοὺς πώγωνας οὓς εἴρητ' ἔχειν
Πάσαισιν ἡμῖν ὁπότε συλλεγοίμεθα;
Γυ. Νὴ τὴν Ἑκάτην καλόν γ' ἔγωγε τουτονί.
Ετ.Γ. Κἄγωγ' Ἐπικράτους οὐκ ὀλίγῳ καλλίονα.
Πρ. Ὑμεῖς δὲ τί φατε. Γυν. φασὶ κατανεύουσι γοῦν.
Πρ. Καὶ μὴν τά γ' ἄλλ' ὑμῖν ὁρῶ πεπραγμένα.
Λακωνικὰς γὰρ ἔχετε καὶ βακτηρίας
Καὶ θοἰμάτια τἀνδρεῖα καθάπερ εἴπομεν.
Γυ. Ἔγωγέ τοι τὸ σκύταλον ἐξηνεγκάμην.
Τὸ τοῦ Λαμίου τουτὶ καθεύδοντος λάθρᾳ.
Πρ. Τοῦτ' ἔστ' ἐκεῖνο τῶν σκυτάλων ὧν πέρδεται.
Νὴ τὸν Δία τὸν σωτῆρ' ἐπιτήδειός γ' ἂν ἦν,
Τὴν τοῦ Πανόπτου διφθέραν ἐνημμένος,
Εἴπερ τις ἄλλος βουκολεῖν τὸν δήμιον.
Γυ. Ἀλλ' ἄγεθ' ὅπως καὶ τἀπὶ τούτοις δρώμεθα.
Ἕως ἔτ' ἐστὶν ἄστρα κατὰ τὸν οὐρανόν.
Ἡ κκλησία δ' εἰς ἣν παρεσκευάσμεθα
Ἡμεῖς βαδίζειν, ἐξ ἕω γενήσεται;
Πρ. Νὴ τὸν Δί' ὥστε δεῖ σε καταλαβεῖν ἕδρας
Ὑπὸ τῷ λίθῳ τῶν Πρυτάνεων καταντικρύ.
Αλ.Γ. Ταυτί γέ τοι νὴ τὸν Δί' ἐφερόμην ἵνα
Πληρουμένης ξαίνοιμι τῆς ἐκκλησίας.
Πρ. Πληρουμένης τάλαινα. Γυ. νὴ τὴν Ἄρτεμιν
Ἔγωγε. τί γὰρ ἂν χεῖρον ἀκροῴμην ἅμα
Ξαίνουσα; γυμνὰ δ' ἐστί μου τὰ παιδία.
Πρ. Ἰδού γε σὲ ξαίνουσαν, ἣν τοῦ σώματος

A *Habentem in dextera & lampadam,*
Et hanc Philodoreti, & Chaeretadi?
PR. *video accedentes & alteras multas valde*
Mulieres, quod adest vtilitas in ciuitate.
MV. *Et valde miserè ego ò dilectissima,*
Fugiens adueni. hic enim vir noctem totam
Tussiuit, piscibus vespere plenus.
PR. *Sedete igitur, vt interrogem hac*
B *Vos, postquam collectas video,*
Quaecunque Sciris apparuerunt, si fecistis.
MV. *Ego primùm quidem habeo sub alas*
Virgulto densiores, sicut erat compositum.
Postea quando vir in concionem ibat mei,
vncta corpus totum per diem,
Calefiebam stans ad solem.
MV. *Et ego nouaculam ex domo*
C *Proieci primùm vt densarer tota,*
Et nihil essem amplius mulieri similis.
PR. *Habetis autem barbas, quas dictum est habere*
Omnibus nobis, quando congregaremur?
MV. *Per Lunam pulchram ego hoc.*
AL. M. *Et ego Epicrate non paulo pulchriorem.*
PR. *vos autem quid dicitis?* MVL. *Dicunt, annuunt igitur.*
D PR. *Et quidem alias vobis video res.*
Laconicos enim habetis & baculos,
Et indumenta virilia, sicut diximus.
MV. *Ego baculum exportaui*
Illum Lamij hunc dormientis clàm.
PR. *Hic est ille baculorum, quibus peditur.*
Per Iouem seruatorem, aptus erat
Panopti pelliceam indutus,
E *Si quis alius decipere carnificem.*
MV. *Dicatis, quomodo & in his faciemus,*
Quousque adhuc sunt astra per caelum.
Concilium autem, in quod apparamur
Nos ire, ex aurora fiet.
PR. *Per Iouem ergo oportet te accipere sedes*
sub lapide Prytaneorum è regione.
AL. M. *Hac per Iouem portabam, vt*
F *perfecto diuidam concilio.*
PR. *perfecto misera.* MV. *Per Dianam*
Ego. quid enim peius audire possum certè
Diuidens, nudi autem sunt mei filij.
PR. *Ecce te diuidentem, quam corpore*

Σχ. Τὴν λαμπάδα] τὴν δᾶδα λέγει. δέον τὸ ἔστιν νύκτα. Ἐστ' ὄφελος] τουτέστιν εὐγενῶς. Τριχίδων] λέγει τινῶν, τῶν καλουμένων θριασῶν. αὐτῶν ἐσθιόμεναι, βῆχα ἀναγείρουσιν. Ἔχω τὰς μασχάλας] ἐθρέψατο γὰρ τρίχας ἵνα ὅταν χειροτονῶσι, δοκῶσιν ἄνδρες εἶναι. Πρὸς τὸν ἥλιον.] ὥς τι μελανθεῖσαι ὡς ὁ ἀνήρ. ἔρριψα. ἵνα μὴ βλέπουσα αὐτὸ ἐρεθίζοίμην. Ἐπικράτους] οὗτος εἰς δασύτητα κωμῳδεῖται. ἦν δὲ ῥήτωρ καὶ δημαγωγὸς, οὗτος μέγαν πώγωνα ἔχων, ἐπεκαλεῖτο σακεσφόρος καὶ Πλάτων ὁ κωμικός φησιν, ἄναξ ὑπήνης Ἐπίκρατες σακεσφόρε. Λακωνικὰς] εἶδος ὑποδήματος. Λαμίου) Λάμιός τις πένης ἐκ τῆς ξυλοφορίας ζῶν. διὸ καὶ σκυτάλας ἐξηνέγκατο αὐτοῦ φησιν ἐστὶ. κωμῳδεῖται γὰρ καὶ ὡς δεσμοφύλαξ. ἀρσενικῶς δὲ τὸν Λαμίαν. ὑπὲρ τῆς ὁ Φερεκράτης λέγει ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι ὅτι σκυτάλην ἔχουσα ἐπέρδετο. Ὧν πέρδεται] ἀντὶ τοῦ ὧν φέρει. ἢ ἴσως ἐπεὶ τὴν σκυτάλην ἐπέρδετο. Τὴν τοῦ πανόπτου] τοῦ τὴν Ἰὼ φυλάξαντος. αἰνίττεται δὲ ὡς ὄντος αὐτοῦ δεσμοφύλακος. ἀναφέρει δὲ τοῦτον ἐπὶ τὸν παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Ἰνάχῳ Ἄργον. Ὑπὸ τῷ λίθῳ.] τῷ βήματι. Ταυτί γέ τοι.) γυνὴ ἔρχεται φέρουσα ἔρια, καὶ ξαίνουσα αὐτὰ, πρὶν ἀναλαβεῖν ἐκεῖνο. Πληρουμένης.) φθάσαι γάρ φησι δεῖν, καὶ μὴ μεῖναι ἕως πληρωθῇ.

Οὐδὲν παραφῆναι τοῖς καθημένοις ἔδει,
Οὔκουν καλά γ' ἂν πάθοιμεν, εἰ πλήρης τύχοι
Ὁ δῆμος ὤν, κᾆπειθ' ὑπερβαίνουσά τις
Ἀναβαλλομένη δείξειε τὸν Φορμίσιον.
Ἢν δ' ἐγκαθιζώμεσθα πρότεραι λήσομεν
Ξυστειλάμεναι θαἰμάτια, τὸν πώγωνά τε
Ὅταν καθῶμεν ὃν περιδησόμεσθ' ἐκεῖ.
Τίς οὐκ ἂν ἡμᾶς ἄνδρας ἡγήσαιθ' ὁρῶν;
Ἀγύῤῥιος γ' οὖν τὸν Προνόμου πώγων' ἔ-
χων
Λέληθε. καίτοι πρότερον ἦν οὗτος γυνή.
Νυνὶ δ' ὁρᾷς πράττει τὰ μέγιστ' ἐν τῇ πόλει.
Τούτου γέ τοι νὴ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν
Τόλμημα τολμῶμεν τοσοῦτον γ' οὕνεκα.
Ἤν πως παραλαβεῖν τῆς πόλεως τὰ πράγμα-
τα
Δυνώμεθ' ὥστ' ἀγαθόν τι πρᾶξαι τὴν πόλιν.
Νῦν μὲν γὰρ οὔτε θέομεν οὔτ' ἐλαύνομεν.
Γυ. Καὶ πῶς γυναικῶν θηλύφρων ἐξου-
σία
Δημηγορήσει. Πρ. Πολὺ μὲν οὖν ἄριστά
που.
Λέγουσι γὰρ καὶ τῶν νεανίσκων, ὅσοι
Πλεῖστα σποδοῦνται, δεινοτάτους εἶναι λέ-
γειν.
Ἡμῖν δ' ὑπάρχει τοῦτο κατὰ τύχην τινά.
Γυ. Οὐκ οἶδα. δεινὸν δ' ἐστὶν ἡ μὴ 'μπειρία.
Πρ. Οὔκουν ἐπίτηδες ξυνελέγημεν ἐνθάδε.
Ὅπως προμελετήσωμεν ἃ 'κεῖ δεῖ λέγειν.
Οὐκ ἂν φθάνοις τὸ γένειον ἂν περιδουμένη.
Ἄλλαι θ' ὅσαι λαλεῖν μεμελετήκασί που.
Γυ. Τίς δ' ὦ μέλ' ἡμῶν οὐ λαλεῖν ἐπίστα-
ται;
Πρ. Ἴθι δὴ σὺ περιδοῦ. καὶ ταχέως ἀνὴρ γενοῦ.
Ἐγὼ δὲ θεῖσα τοὺς στεφάνους περιδήσομαι
Κᾀυτὴ μεθ' ὑμῶν, ἤν τι μοι δόξῃ λέγειν.
Γυ. Δεῦρ' ὦ γλυκυτάτη Πραξαγόρα σκέψαι
τάλαν
Ὡς καὶ καταγέλαστον τὸ πρᾶγμα φαίνεται.
Πρ. Πῶς καταγέλαστον; Γυ. ὥσπερ εἴ τις ση-
πίαις
Πώγωνα περιδήσειεν ἐσταθευμέναις.
Πρ. Ὁ περιστίαρχος περιφέρειν χρὴ τὴν γαλῆν.
Πάριτ' ἐς τὸ πρόσθεν. Ἀρίφραδες παῦσαι λα-
λῶν.
Κάθιζε παριών. τίς ἀγορεύειν βούλεται;

A *Nihil ostendere sessuris decebat.*
Igitur bona patiemur, si plenus contigerit
Populus existens, & postea ascendens aliqua
Reyciens ostendet pudenda.
Si autem sedemus priores, latebimus
Contrahentes vestes barbamq́,
Quando sedebimus, quod circumligabimus il-
lic,
B *Quis non nos viros putabit videns?*
Agyrrius igitur Pronomi barbam habens
Latuit, tamen prius erat hic mulier.
Nunc autem vides, facit maxima in ciuitate.
Huius per praesentem diem
Audaciam audemus tanti gratia,
Si quomodo accipere ciuitatis res
Poterimus, ad bonum aliquid facere ciuitati.
C *Nunc quidem enim neque currimus, neque im-*
pellimus.
MVL. *Et quomodo mulierum foeminilis pote-*
stas
Concionabitur? PRA. *multum quidem igitur*
optimè
Dicunt, & iuuenum quicunque
Multum mouentur, grauissimos esse dicere:
Nobis autem inest hoc secundum fortunā quan-
D *dam.*
MVL. *Non scio, graue est mea experientia.*
PRA. *Igitur aptè congregatae sumus hic,*
Vt praemeditemur, quae illic oportet dicere,
Non praeuenies barbam circumligans?
Alia quaecunque loqui meditata sunt.
MVL. *Quae autem misera nostrum non loqui*
scit?
PRA. *Age tu circumliga, & citò vir fias.*
E *Ego autem ponens coronas circumligabo*
Et ipsa vobiscum, si mihi videbitur dicere.
MVL. *Age, ô dulcissima Praxagora, considera*
misera,
Quòd & ridiculosa res videtur.
PRA. *Quomodo ridiculosa?* MVL. *tanquam*
aliquis sepijs
Barbam circumligaret combustis.
PRA. *Peristiarchus circumferre oportet mu-*
F *stelam,*
Abite ante: Ariphrades cessa loquens,
Sede adueniens. quae concionari vult?

Σχόλια. Παραφῆναι] δεῖξαι. Ὑπερβαίνουσα] ἐπὶ τὸ βῆμα ἀναβαίνουσα. Φορμίσιον] καὶ οὗτος δασὺς ἦν. αἰνίττεται δὲ τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον. Ἀγύῤῥιος.] στρατηγὸς θηλυδριώδης ἄρξας ἐν Λάμψῳ ἐ τὸν μισθὸν καὶ τῶν ποιητῶν συνέτεμε καὶ πρῶτος ἐκκλησιαστικὸν δέδωκεν. ὁ δὲ Προνόμος αὐλητὴς μέγαν ἔχων πώγωνα. Ἀγύῤῥιος δὲ εὐρύπρωκτος. ἐστὶν οὖν τὸν Προνόμου ἔχων πώγωνα, λανθάνει ὢν γυνή. Τούτου γέ τοι.] ὑπερβατὸν καὶ τὸ ἑξῆς. τούτου γέ τοι οὕνεκα τοσοῦτον τόλμημα τολμῶμεν νὴ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν ἢν πως παραλαβεῖν. Νῦν μὲν γάρ.] ἐπὶ τῇ παροιμίᾳ ὁ παρ' ἀργύρειον ᾖ πάντα θεῖ κἀλαύνεται. ὅ ἐστιν, οὔτε ἀνέμοις οὔτε κώπαις πλέομεν.

G BISETVS. Τὰ σχόλια οὕτω ἐπανορθωτέον. ἐπὶ τῇ παροιμίᾳ, ὅπου ἀργύρειον ᾖ, πάντα θεῖ, κἀλαύνεται. Οὔτε θέομεν, οὔτ' ἐλαύνομεν] ὅ ἐστιν, οὐδὲν προκόπτομεν. ἡ δὲ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν πλεόντων, οἵπερ οὔτε τοῖς ἀνέμοις, οὔτε ταῖς κώπαις χρώμενοι, μηδὲν προκόπτουσι, καὶ τὴν πορείαν οὐ ποιοῦνται.

Σχόλια. Σποδοῦνται.] βινοῦνται.

BISETVS. Σποδεῖν, κυρίως τοὺς βωμοὺς καθαίρειν. ταύτῃ τῇ λέξει ὁ ποιητὴς ἐν Βατράχοις ἐχρήσατο, καὶ ἀλλαχοῦ, τὸ τύπτειν ὁμοδυναμοῦν. Σποδὰς προσφ-

ρει τὸ τοῦ Ἀριστοφάνους παράδειγμα τὸ ἐν Ὄρνισι,

Σποδεῖν ἅπαντας τοὺς ἀλαζόνας δοκεῖ. σποδεῖν, κινεῖν, βινεῖν, συνουσιάζειν. σποδοῦνται τοίνυν, βινοῦνται.

Σχόλια. Κατὰ τύχην.] ἤγουν κατὰ συμβουλίαν. Ἡ μὲν μπεσεία] τὸ πλῆρες. ἡ μὲν ἐμπλεία. Περιφερομένη] περιφερομένη τὴν τριχίνην γλυκεῖαν. λείπει γὰρ ὁ τόπος. Πειρίδου] περίθου. Περιδήσομαι.] ὅτι οἱ δημαγωγοὶ ἐστεφανοῦντο. Τάλαν.] παρέλκει τὸ τάλαν. Καταγέλαστον] τὸ ἡμᾶς πώγωνας ἔχειν. Σηπίαις] σηπία εἶδος ἰχθύος. ἀπρολογος δὲ ἡ ἐκκλησία. ἰσαθμιμέναις δὲ, ἐξ ἐπιπολῆς ὀπτηθείσαις. σαθρύνειν γὰρ τὸ μὴ λίαν ὀπτᾶν. ἢ χλιαρῶς θερμαίνειν. Περιστίαρχος.] ὁ τὰ καθάρσια ἐπὶ τῆς συνόδου ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, περιστίαρχος ἐκαλεῖτο. περίστια γὰρ, τὰ καθάρσια.

Bisbtvs. Οὗτος ὁ τοῦ ποιητοῦ στίχος οὕτω χαριέστερος. Ὁ περιστίαρχος περιφέρειν χρὴ τὴν γαλῆν. τοῦτο δὲ ἀττικῶς, ἀντὶ τοῦ, ὦ περιστίαρχε, ὥσπερ καὶ ἐν τοῦ Ἐκκλης. ὅπαις. ἀντὶ τοῦ ὦ παῖ. περιστίαρχος δὲ κατὰ τὸν Συνδ... ὁ περικαθαίρων τὴν ἑστίαν, τὴν ἐκκλησίαν, ἢ τὴν πόλιν. ἀπὸ τῆς ἑστίας, ἢ τοῦ περιστοιχεῖν. Λυκοκράτων δὲ ἐν τῷ καθάρσει, περὶ τὸν τρόπον παλαιὰς καθάρσεως τρόπον ... οὕτω δῆλοι, φησί λέγων Ἀθήνησι περιαίρει τὴν ἐκκλησίαν. καὶ τὰ θέατρα, καὶ ὅλας τὰς τῶν δήμων συνόδους, μικροῖς πάνυ χοιριδίοις, ἅπερ ὠνόμαζον καθάρσια. ὅτε δὲ ἐποίουν οἱ λεγόμενοι περιστίαρχοι, εἴτ᾽ οὖν ὀνομασθέντες οὕτως, ἢ ἀπὸ τοῦ περιστοιχεῖν, ἢ ἀπὸ τῆς ἑστίας. τὸ δὲ γαλῆν περιφέρειν, ἴσως ... προσδοκῶν, ... εἰρηται, δέον εἰπεῖν, τὸ χοιρίδιον. ἀλλὰ πρὸς κωμικὸν σκῶμμα χαριέστερον εἶπε γαλῆν. ἴδιον γὰρ τὸ τὰς γυναῖκας ἐκκλησιάζειν. καὶ τῆς πόλεως ... κυβερνᾶν ἐθέλειν, τοὺς ἄνδρας ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἀπωθούσας.

Σχόλια. Ἀκρατίσαι] ὡς ἀναμεμιγμένην αὐταῖς. ... πρὸς γυναῖκας ... ὡς κιθαρῳδός.

Γυ. Ἐγώ. Πρ. περίθου δὴ τὸν στέφανον τύχ᾽ ἀγαθῇ.
Γυ. Ἰδού. Πρ. λέγοις ἄν. Γυ. εἶτα πρὶν πιεῖν λέγω;
Πρ. Ἰδοὺ πιεῖν. Γυ. τί γὰρ ὦ μέλ᾽ ἐστεφανωσάμην.
Πρ. Ἄπιθ᾽ ἐκποδὼν τοιαῦτ᾽ ἂν ἡμᾶς εἰργάσω
Ἐκεῖ. Γυ. τί δ᾽ οὐ πίνουσι κἀν τῇ ᾽κκλησίᾳ.
Πρ. Ἰδού γε σοι πίνουσι. Γυ. νὴ τὴν Ἄρτεμιν.
Καὶ ταῦτά γ᾽ εὔζωρον. τὰ γοῦν βουλεύματα
Αὐτῶν ὅσ᾽ ἂν πράξωσιν ἐνθυμουμένοις
Ὥσπερ μεθυόντων ἐστὶ παραπεπληγμένα.
Καὶ νὴ Δία σπένδουσί γ᾽. ἢ τίνος χάριν
Τοσαῦτά γ᾽ εὔχοντ᾽ εἴπερ οἶνος μὴ παρῆν.
Καὶ λοιδοροῦνταί γ᾽ ὥσπερ ἐμπεπωκότες.
Καὶ τὸν παροινοῦντ᾽ ἐκφέρουσ᾽ οἱ τοξόται.
Πρ. Σὺ μὲν βάδιζε. καὶ κάθησ᾽. οὐδὲν γὰρ εἶ.
Γυ. Νὴ τὸν Δί᾽ ἦ μοι μὴ γενειᾶν κρεῖττον ἦν.
Δίψει γὰρ ὡς ἔοικεν ἀφαυανθήσομαι.
Πρ. Ἔσθ᾽ ἥτις ἑτέρα βούλεται λέγειν; Γυ. ἐγώ.
Πρ. Ἴθι δὴ στεφανοῦ. καὶ γὰρ τὸ χρῆμ᾽ ἐργάζεται.
Ἄγε νῦν ὅπως ἀνδριστὶ καὶ καλῶς ἐρεῖς,
Διερεισαμένη τὸ σχῆμα τῇ βακτηρίᾳ.
Γυ. Ἐβουλόμην μὲν ἑτέραν αὖ τῶν ἠθάδων,
Λέγειν τὰ βέλτισθ᾽ ἵν᾽ ἐκαθήμην ἥσυχος.
Νῦν δ᾽ οὐκ ἐάσω, κατά γε τὴν ἐμὴν μίαν,
Ἐν τοῖσι καπηλείοισι λάκκους ἐμποιεῖν
Ὕδατος. ἐμοὶ μὲν οὐ δοκεῖ μὰ τὼ θεώ.
Πρ. Μὰ τὼ θεὼ τάλαινα ποῦ τὸν νοῦν ἔχεις;
Γυ. Τί δ᾽ ἔστιν; οὐ γὰρ δὴ πιεῖν ᾔτησά σε.
Πρ. Μὰ Δί᾽ ἀλλ᾽ ἀνὴρ ὢν τὼ θεὼ κατώμοσας.
Καίτοι τά γ᾽ ἄλλ᾽ εἰποῦσα δεξιώτατα.

MVL. *Ego.* PRA. *Circumpone coronam Fortuna bona.*
MVL. *Ecce.* PRA. *Dicas?* MVL. *postea antè bibere dicam?*
PRA. *Ecce bibe.* MVL. *quid enim misera coronata sum?*
PRA. *Abi longe, talia nobis fecisti*
Illic. MVL. *Quid autem, non bibunt & in ecclesia?*
PRA. *Ecce tibi bibunt.* MVL. *per Dianam*
Et hac merum. Hac igitur consilia
Ipsorum quacunque faciunt reminiscentibus,
Tanquam ebriorum sunt stupefactiua.
Et per Iouem sacrificant, an alicuius gratia
Tot supplicant, siquidem vinum non adesset.
Et cauillantur valde bibentes,
Et ebrium efferunt sagittarij.
PRA. *Tu quidem vade, & desede, nil enim es.*
MVL. *Per Iouem, certè mihi non barbam facere melius fuisset,*
Siti, vt videtur, siccabor.
PRA. *Est, quæ altera velit dicere?* MVL. *ego.*
PRA. *Age, iam coronare, etenim res operatur.*
Age nunc, vt viriliter & bene dicas,
Confirmata habitum baculo.
MVL. *Volebam quidem alteram consuetarum*
Dicere optima, vt sederem tacita.
Nunc autem non sinam, secundum meam vna
In cauponis lacus facere
Aquæ, mihi quidem non videtur per Deos.
PRA. *Per Deos misera, vbi mentem habes?*
MVL. *Quid autē est? non enim bibere petij te.*
PRA. *Per Iouē, sed vir existēs per Deos iurasti,*
Tamen alia dicens aptissima.

Σχόλια. Μεθυόντ᾽ ἐστί.] διαβάλλει τοὺς Ἀθηναίους, ὡς ἀεὶ κακὰ βουλευομένους. Ἀφαυανθήσομαι] ξηρανθήσομαι. ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, τοὺς ἀλλοτρίους ἀμφιστάχυς, τούτους ἐν ξύλῳ δήσας, ἀφαύει. Ἐργάζεται.] ἀνύεται ὅπερ λοιπὸν ἂν γένοιτο. Διερεισαμένη.] διαβεβαιωσαμένη ἀσφαλισαμένη. Τῶν ἠθάδων.] τῶν ἔθος ἐχόντων λέγειν. Ἐμὴν μίαν.] λείπει γνώμην. Λάκκους ἐμποιεῖν.] Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων ὀρύγματα ὑπὸ τὴν γῆν ποιοῦντες εὐρύχωρα καὶ στρογγύλα καὶ τετράγωνα, καὶ ταῦτα κονιῶντες οἶνον ὑπεδέχοντο καὶ ἔλαιον εἰς αὐτά. καὶ ταῦτα λάκκους ἐκάλουν. Μὰ τὼ θεώ.] ἴδιος ὁ γυναικεῖος ὅρκος. παίζει. οὐ γὰρ δὴ εἶπε φησὶν ὑποκεκριμένην ἄνδρα γυναικεῖον ὅρκον ὀμνύναι τοὺς θεούς.

Γυ. Πῶς

Γυ. Ὢ πὴ τὸν Ἀπόλλω. Πρ. παῦε τοίνυν· ὡς ἐγὼ
Ἐκκλησιάζουσ' οὐκ ἂν προβαίην τὸν πόδα
Τὸν ἕτερον, εἰ μὴ τοῦτ' ἀκριβωθήσεται.
Γυ. Φέρε τὸν στέφανον· ἐγὼ γὰρ αὖ λέξω πάλιν.
Οἶμαι γὰρ ἤδη μεμελετηκέναι καλῶς.
Ἐμοὶ γὰρ ὦ γυναῖκες αἱ καθήμεναι.
Πρ. Γυναῖκας αὖ δύστηνε τοὺς ἄνδρας λέγεις;
Γυ. Μὰ Δί' Ἐπίγονόν γ' ἐκεῖνον. ἐπιβλέψασα γὰρ
Ἐκεῖσε πρὸς γυναῖκας ᾤμην λέγειν.
Πρ. Ἄπερρε καὶ σὺ καὶ κάθησ' ἐντευθενί.
Αὐτὴ γὰρ ὑμῶν γ' ἕνεκά μοι λέξειν δοκῶ.
Τονδὶ λαβοῦσα τοῖς θεοῖς μὲν εὔχομαι
Τυχεῖν κατορθώσασα τὰ βεβουλευμένα.
Ἐμοὶ δ' ἴσον μὲν τῆσδε τῆς χώρας μέτα,
Ὅσονπερ ὑμῖν. ἄχθομαι δὲ καὶ φέρω
Τὰ τῆς πόλεως ἅπαντα βαρέως πράγματα.
Ὁρῶ γὰρ αὐτὴν προστάταισι χρωμένην
Ἀεὶ πονηροῖς· κἄν τις ἡμέραν μίαν
Χρηστὸς γένηται, δέκα πονηρὸς γίνεται.
Ἐπέτρεψας ἑτέρῳ· πλεῖον' ἔτι δράσει κακά.
Χαλεπὸν μὲν οὖν ἄνδρας δυσαρέστους νουθετεῖν,
Οἳ τοὺς φιλεῖν μὲν βουλομένους δεδοίκατε.
Τοὺς δ' οὐκ ἐθέλοντας ἀντιβολεῖθ' ἑκάστοτε.
Ἐκκλησίαισιν ἦν ὅτ' οὐκ ἐχρώμεθα
Οὐδὲν τὸ παράπαν· ἀλλὰ τόν γ' Ἀγύρριον
Πονηρὸν ἡγούμεσθα. νῦν δὲ χρωμένων,
Ὁ μὲν λαβὼν ἀργύριον, ὑπερεπῄνεσεν,
Ὁ δ' οὐ λαβὼν εἶναι θανάτου φήσ' ἀξίους,
Τοὺς μισθοφορεῖν ζητοῦντας ἐν τἠκκλησίᾳ.
Γυ. Νὴ τὴν Ἀφροδίτην εὖγε ταυταγὶ λέγεις.
Πρ. Τάλαιν' Ἀφροδίτην ὤμοσας, χαρίεντά γ' ἂν
Ἔδρασας εἰ τοῦτ' εἶπας ἐν τἠκκλησίᾳ.
Γυ. Ἀλλ' οὐκ ἂν εἴπω. Πρ. μηδ' ἐθίζου νῦν λέγειν.
Γυ. Τὸ συμμαχικὸν αὖ τοῦθ' ὅτ' ἐσκοπούμεθα
Εἰ μὴ γένοιτ' ἀπολεῖν ἔφασκον τὴν πόλιν.
Ὅτε δὴ γ' ἐγένετ' ἤχθοντο. τῶν δὲ ῥητόρων
Ὁ τοῦτ' ἀναπείσας εὐθὺς ἀποδρὰς ᾤχετο.
Ναῦς δεῖ καθέλκειν, τῷ πένητι μὲν δοκεῖ,
Τοῖς πλουσίοις δὲ καὶ γεωργοῖς οὐ δοκεῖ.
Κορινθίοις ἄχθεσθε, κἀκεῖνοί γε σοι.
Νῦν εἰσὶ χρηστοί, καὶ σὺ νῦν χρηστὸς γενοῦ.
Ἀργεῖος ἀμαθής, ἀλλ' Ἱερώνυμος σοφός.

MVL. O per Apollinem. PRA. cessa igitur, quòd ego
Concionans non præmouebo pedem
Alterum, nisi hoc diligenter considerabitur.
MVL. Fer coronam. ego enim rursus dicam iterum:
Puto enim iam meditata esse bene,
Mihi enim ò mulieres sedentes.
PRA. Mulieres iterum infelix, viros dicis?
MVL. Per Iouem, Epigonum illum, si quid aspiciens enim
Illic, ad mulieres putabam dicere.
PRA. Pereas & tu, & sedere illic.
Ipsa enim vestrûm gratia mihi dicere videor,
Hanc accipiens, deis quidem supplico
Accidere dirigens consilia.
Mihi autem æquale quidem ciuitate cum,
Quam vobis. doleo autem, & fero
Has ciuitatis omnes grauiter molestias.
Video enim ipsam præstantibus vtentem
Semper malis, & si quis die vna
Bonus fit, decem autem malus fit.
Commisisti alteri, plura adhuc faciet mala.
Difficile quidem viros malos admonere,
Qui amare volentes timetis:
Illos autem non volentes orare semper.
Concilijs erat, quando vtebamur
Nil omnino, sed argentum
Malum putabamus: nunc autem vtentium,
Hic quidem capiens argentum laudauit.
Non autem capiens esse morte dicit dignos,
Mercedem ferre quærentes in concilio.
MVL. Per Venerem, bene hæc dicis.
PRA. Misera Venerem nominasti, gratiosa
Fecisti, si hoc dixisti in concilio.
MVL. Sed non dicam. PRA. Neque consuesce nunc dicere,
MVL. Auxiliatorium rursus hoc quando considerabamus,
Si non fieret, perire dicebant ciuitatem.
Quando autem factum fuit, dolebāt. horum autem rhetorum
Hic quando hoc persuadens, statim fugiens iuit.
Naues iam detrahere pauperi quidem videtur,
Diuitibus autem & agricolis non videtur,
Corinthiis doletis. & illi tibi
Nunc sunt boni, & tu nunc bonus fies,
Argeus rudis, sed Hieronymus sapiens.

Σχόλια. Ἀκριβωθήσεται.] ἀκριβῶς μελετήσεται. Ἐπίγονόν γ' ἐκεῖνον.] οὗτος κωμῳδεῖται ὡς μαλακὸς καὶ ὡς μετὰ γυναικῶν ἀεὶ εὑρισκόμενος. Τὰ τῆς πόλεως] ἐντεῦθεν ἡ ὑπόθεσις τῆς δημηγορίας. Τοὺς μισθοφορεῖν] τοὺς μισθοὺς βουλομένους λαβεῖν. καὶ γὰρ ἐπὶ τῷ δημηγορεῖν λαμβάνουσι· καὶ ὁ μὴ λαβὼν μισεῖ θέλων λαβεῖν. Τὸ συμμαχικόν] ἡ μὲν γνώμη τίς ἦν, καὶ ὑπό τινος, ἄδηλον. περὶ δὲ τοῦ συμμαχικοῦ Φιλόχορος ἱστορεῖ ὅτι πρὸ δύο ἐτῶν ἐγένετο συμμαχία Λακεδαιμονίων καὶ Βοιωτῶν.

BISETVS. Ἐκ τῶν προηγουμένων δῆλον ὅτι ταῦτα ὑπὸ τῆς Πραξαγόρας δημηγορούσης λέγεσθαι. διὸ καὶ τὸ τῆς γυναικὸς πρόσωπον δεῖ ἀπαλείφειν, ὡς ἐποιήσαμεν. καὶ μετ' ὀλίγον ἀντὶ τοῦ προσώπου τῆς Πρ. τὸ τῆς γυναικός, εἶτα τὸ τῆς Πρ. χαρίεν.

Σχόλια. Ὁ τοῦτ' ἀναπείσας] Κόνωνα λέγει. Γεωργοῖς.] ἐβαροῦντο γὰρ ταῖς τριηραρχίαις. Κορινθίοις.] ἦσαν γὰρ διάφοροι. τὸ δὲ σοι, ὡς πρὸς τὸν δῆμον. Ἱερώνυμος

βοᾶς.] κατ' εἰρωνείαν. ὁ γὰρ Ἀργεῖος βοᾶς. ὁ δ' Ἱερώνυμος, ἀμαθής. τούτους δὲ εἰς τὸ κωμῳδεῖ τινας. τὸ δὲ Ἀργεῖος ὄνομα κύριον.

Σωτηρία παρέκυψεν, ἀλλ' ὀργίζεται
Θρασύβουλος αὐτὸς οὐχὶ παρακαλούμενος.
Γυ. Ὡς ξυνετὸς ἀνήρ. Πρ. νῦν καλῶς ἐπῄνεσας.
Ὑμεῖς γάρ ἐστ' ὦ δῆμε τούτων αἴτιοι.
Τὰ δημόσια γὰρ μισθοφοροῦντες χρήματα,
Ἰδίᾳ σκοπεῖσθ' ἕκαστος ὅ τι τις κερδανεῖ.
Τὸ δὲ κοινὸν ὥσπερ Αἴσιμος κυλίνδεται.
Ἢν οὖν ἐμοὶ πείθησθε, σωθήσεσθ' ἔτι.
Ταῖς γὰρ γυναιξί φημι χρῆναι τὴν πόλιν
Ὑμᾶς παραδοῦναι. καὶ γὰρ ἐν ταῖς οἰκίαις
Ταύταις ἐπιτρόποις καὶ ταμίαισι χρώμεθα.
Γυ. Εὖ γ' εὖ γε νὴ Δί' εὖ γε, λέγε λέγ' ὠγαθέ.
Πρ. Ὡς δ' εἰσὶν ἡμῶν τοὺς τρόπους βελτίονες
Ἐγὼ διδάξω. πρῶτα μὲν γὰρ τἄρια
Βάπτουσι θερμῷ κατὰ τὸν ἀρχαῖον νόμον
Ἁπαξάπασαι, κοὐχὶ μεταπειρωμένας
Ἴδοις ἂν αὐτάς. ἡ δ' Ἀθηναίων πόλις
Εἰ τοῦτο χρηστῶς εἶχεν, οὐκ ἂν ἐσῴζετο
Εἰ μή τι καινὸν ἄλλο περιειργάζετο.
Καθήμεναι φρύγουσιν ὥσπερ καὶ πρὸ τοῦ.
Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρουσιν ὥσπερ καὶ πρὸ τοῦ.
Τὰ Θεσμοφόρια ἄγουσιν ὥσπερ καὶ πρὸ τοῦ.
Τοὺς ἄνδρας ἐπιτρίβουσιν ὥσπερ καὶ πρὸ τοῦ.
Μοιχοὺς ἔχουσιν ἔνδον ὥσπερ καὶ πρὸ τοῦ.
Αὑταῖς παροψωνοῦσιν, ὥσπερ καὶ πρὸ τοῦ.
Τὸν οἶνον εὔζωρον φιλοῦσ' ὥσπερ πρὸ τοῦ.
Βινούμεναι χαίρουσιν, ὥσπερ καὶ πρὸ τοῦ.
Ταύταισιν οὖν ὦνδρες παραδόντες τὴν πόλιν
Μὴ περιλαλῶμεν μηδὲ πυνθανώμεθα
Τί ποτ' ἄρα δρᾶν μέλλουσιν. ἀλλ' ἁπλῷ τρόπῳ
Ἐῶμεν ἄρχειν σκεψάμενοι ταυτὶ μόνα.
Ὡς τοὺς στρατιώτας πρῶτον οὖσαι μητέρες
Σῴζειν ἐπιθυμήσουσιν. εἶτα σιτία
Τίς τῆς τεκούσης μᾶλλον ἐπιπέμψειεν ἄν.
Χρήματα πορίζειν εὐπορώτατον γυνή.
Ἄρχουσά τ' οὐκ ἂν ἐξαπατηθείη ποτέ.
Αὐταὶ γάρ εἰσιν ἐξαπατᾶν εἰθισμέναι.
Τὰ δ' ἄλλ' ἐάσω. ταῦτα κἂν πείθησθέ μοι,
Εὐδαιμονοῦντες τὸν βίον διάξετε.

Salus declinata est, sed terminat
Thrasybulus ipse non aduocatus.
MVL. Valde intelligens vir. PRA. nunc bene laudasti.
Vos igitur estis ô popule, horum causæ
Publicas mercedem ferentes res,
Propria consideratis vnusquisque, quid quis lucratur.
Hoc autem commune velut Æsimus voluitur.
Si igitur mihi persuademini, saluabitis adhuc.
His enim mulieribus dico oportere ciuitatem
Vos tradere. etenim in domibus
His commissariis & gubernatoribus vtimur.
MVL. Bene, bene per Iouem, dic, dic ô bone.
Quod autem nobis moribus meliores,
Ego docebo. primùm quidem enim lanas
Tingunt calida, secundum antiquam legem
Omnes, non iterum tentantes
Videbas ipsas. hac autem Atheniensiū ciuitas,
Si hoc bene habet, non saluabitur,
Si non quid nouum aliud operabitur.
Sedentes siccant vt & prius,
In capite ferunt sicut & prius.
Thesmophoria agunt sicut & prius,
Viros fricant sicut & prius.
Mœchos habent intus sicut & prius,
Ipsis obsoniant sicut & prius,
Vinum merum amant sicut & prius,
Subagitatæ gaudent sicut & prius,
His igitur ô viri tradentes ciuitatem
Non nugemur, neque interrogemus,
Quid aliquando facere volunt. sed simplici more
Sinamus imperare, considerantes hæc sola,
Quòd exercitus primùm existentes, matres
Saluare cupiunt, postea cibos
Quis pariente magis immittat.
Res præbere facillimum mulier,
Imperans non decipietur vnquam.
Ipsæ enim sunt decipere consuetæ.
Hæc autem alia sinā. hæc si persuadebimini mihi,
Bene fortunati vitam degetis.

Σχόλια. Θρασύβουλος.] οὗτος εὐθὺς ἦν καὶ δημοτικός. ὑπερόπτης ὢν τοῦ δήμου, ἐβούλετο δι' αὐτοῦ τὰ πάντα πράττεσθαι. Τὰ δημόσια γὰρ μισθοφοροῦντες.] ὅπως μὲν αὐτοί κερδανεῖτε σκοπεῖσθε. ὅπως δὲ φροντίσετε περὶ τῶν κοινῶν ἐξ ὧν μισθοφορεῖτε, ἀμελεῖτε τοῦ κοινοῦ. Αἴσιμος.] χωλὸς ἄτιμος καὶ ἀμαθής.

Βισετυς. Αἴσιμος, ὄνομα κύριον ἀνδρός τινος ἀτίμου καὶ ἀμαθοῦς, καὶ χωλοῦ. ὅτι καὶ τὰ πράγματα κυλινδεῖται, τουτέστι χωλεύει, ὥσπερ τὸν Αἴσιμον λέγει. αἴσιμος δὲ ἐπιθετικῶς λεχθὲν σημαίνει τὸν ἄνδρα τὸν τὰ πρέποντα ἐργαζόμενον τὸ καθῆκον, καὶ τὸ δίκαιον.

Σχόλια. Σωθήσεσθ' ἔτι.] παρέλκει τὸ ἔτι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς. Ταμίαις.] ἐφόροις φύλαξι, διοικηταῖς. Βάπτουσι.] πλύνουσι. Εἰ μή τι καινὸν ἄλλο.] ἀντὶ τοῦ εἰ μὴ ἐπολυπραγμόνει καὶ καινὰς ἐζήτει πολιτείας. Φρύγουσι.] λείπει τὸ τήγανον. [illegible] πρόσθεν. Παροψωνοῦσιν.] ἀντὶ τοῦ λάθρα ὀψωνοῦσιν. Εὔζωρον.] ἄκρατον. Μὴ περιλαλῶμεν.] φλυαρῶμεν. Σκεψάμενοι.] [illegible] λογισάμενοι. Πορίζειν.] συνάγειν. Τὰ δ' ἄλλα.] μετὰ τὸ ταῦτα σιωπητέον. τὰ δὲ τοιαῦτα, δεῖ ταῦτα συμβουλεύειν. ἐν ταῖς ψυχαῖς. τύπος τοῦ δικαστηρίου ἀποκεκρυμμένος.

Γυ. Εὖγ' ὦ γλυκυτάτη Πραξαγόρα καὶ δεξιῶς.
Πόθεν ὦ τάλαινα ταῦτ' ἔμαθες οὕτω καλῶς;
Πρ. Εν ταῖς φυγαῖς μετ' ἀνδρὸς ᾤκησ' ἐν Πυκνί.
Επειτ' ἀκούουσ' ἐξέμαθον τῶν ῥητόρων.
Γυ. Οὐκ ἐτὸς ἄρ' ὦ μέλ' ἦσθα δεινὴ καὶ σοφή.
Καί σε στρατηγὸν αἱ γυναῖκες αὐτόθεν
Αἱρούμεθ', ἢν ταῦθ' ἃ' πινοεῖς κατεργάσῃ.
Ατὰρ ἢν Κέφαλός σοι λοιδορῆται προσφθαρείς,
Πῶς ἀντερεῖς πρὸς αὐτὸν ἐν τῇ 'κκλησίᾳ;
Πρ. Φήσω παραφρονεῖν αὐτόν. Γυ. ἀλλὰ τοῦτό γε
Ισασι πάντες. Πρ. ἀλλὰ καὶ μελαγχολᾶν.
Γυ. Καὶ τοῦτ' ἴσασιν. Πρ. ἀλλὰ καὶ τὰ τρύβλια
Κακῶς κεραμεύειν, τὴν δὲ πόλιν εὖ καὶ καλῶς.
Γυ. Τί δ' ἢν Νεοκλείδης ὁ γλάμων σε λοιδορῇ;
Πρ. Τούτῳ μὲν εἶπον ἐς κυνὸς πυγὴν ὁρᾶν.
Γυ. Τί δ' ἢν ὑποκρούωσί σε; Πρ. προσκινήσομαι
Ατ' οὐκ ἄπειρος οὖσα πολλῶν κρουμάτων.
Γυ. Εκεῖνο μόνον ἄσκεπτον, ἢν σε τοξόται
Ελκωσιν, ὅ,τι δράσεις ποτέ. Πρ. ἐξαγκωνιῶ
Ωδί, μέση γὰρ οὐδέποτε ληφθήσομαι.
Γυ. Ημεῖς δέ γ' ἢν αἴρωσ', ἐᾶν κελεύσομεν.
Πρ. Ταυτὶ μὲν ἡμῖν ἐντεθύμηται καλῶς.
Γυ. Εκεῖνο δ' οὐ πεφροντίκαμεν ὅτῳ τρόπῳ
Τὰς χεῖρας αἴρειν μνημονεύσομεν τότε.
Εἰθισμέναι γὰρ ἐσμὲν αἴρειν τὰ σκέλη.
Πρ. Χαλεπὸν τὸ πρᾶγμ', ὅμως δὲ χειροτονητέον,
Εξωμισάσαις τὸν ἕτερον βραχίονα.
Αγε νῦν ἀναστέλλεσθ' ἄνω τὰ χιτώνια,
Υποδεῖσθε δ' ὡς τάχιστα τὰς Λακωνικάς.
Ωσπερ τὸν ἄνδρα θεᾶσθ', ὅτ' εἰς ἐκκλησίαν
Μέλλοι βαδίζειν ἢ θύραζ' ἑκάστοτε.
Επειτ' ἐπειδὰν ταῦτα πάντ' ἔχῃ καλῶς,
Περιδεῖσθε τοὺς πώγωνας. ἡνίκ' ἂν δέ γε
Τούτους ἀκριβώσητε περιηρμοσμέναι

A MVL. Bene ô dulcißima Praxagora, & aptè.
Vnde ô misera hæc didicisti sic bene?
PRA. In Phygis cum viro habitaui in Pycni.
Postea audiens, ex didici rhetoribus.
MVL. Non incassum ô misera os eloquens & sapiens,
Et te ducem mulieres illinc
Eligimus, si hæc quæ cogitas, facies.
B Sed si Cephalus tibi nugatur corruptus,
Quomodo contradices ad ipsum in concione?
PRA. Dicam desipiscere ipsum. MVL. sed hoc
Sciunt omnes. PRA. sed & furere.
MVL. Et hoc sciunt. PRA. sed & scutellas
Male fingere, hanc autem ciuitatem bene & pulchre.
C MVL. Quid si Neoclides Glamon te mordet?
PRA. Huic quidem dixi in canis culum videre.
MVL. Quid autem si verberabunt te? PRA. Admonebor,
Tamen non inexperta existens multorum verberum.
MVL. Illud solum inconsideratum, si tibi sagittarij
D Trahent, quicquid facies aliquando. PRA. explicabo
Sic, media enim nunquam capiar.
MVL. Nos autem si eleuant, sinere iubebimus.
PRA. Hæc quidem nobis memorata sunt bene.
MVL. Illud autem non considerabimus, quomodo
Manus eleuare meminerimus tunc,
E Consueta enim sumus extollere crura.
PRA. Difficilis res, tamen autem consentiendum
Extollentibus alterum brachium.
Age nunc trahite supra vestes;
Subligate quàm citißimè Laconicas,
Quemadmodum virum videtis, quando in concilium
Vult ire, vel foras semper.
F Posteaquam hæc omnia habeat bene,
Induimini barba, quando
Hæc feceritis circumaptata.

Σχόλια. Εν Πυκνί.] ἀντὶ τοῦ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. ὡς ἀποκεκρυμμένων ἐκείνων τῶν μερῶν & συναχθέντων ἐκεῖ αἰφνίδιον ἐπὶ τῆς φυγῆς τῶν τριάκοντα. Ω μέλ' ἦσθα.] παρέλκει τὸ μέλε. Αὐτόθεν.] ἀπὸ τοῦ παρόντος χρόνου. Κέφαλός σοι] δημαγωγὸς οὐχ ἕτερος οὐχ ὃν λέγει Δημοσθένης ἀλλὰ λοίδορος. Τρύβλια] εἶδος ὀξυβάφου τὸ τρύβλιον. Κεραμεύειν] ἀπὸ κοινοῦ τὸ κεραμεύειν. ἀντὶ τοῦ κατεργάζεσθαι. ἢν δὲ κεραμέως πατρὸς ὁ Κέφαλος. ἐλέγετο δὲ κεραμεύειν, & τὸ κακῶς ποιεῖν τὰ κοινά. Νεοκλείδης ὁ γλάμων] ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς μεστοὺς ἀκαθαρσίας. ὁ λημῶν. ἐκωμῳδεῖτο δὲ ὡς συκοφάντης & ξένος & κλέπτης. Ες κυνὸς πυγὴν] παροιμία. ἐς κυνὸς πυγὴν ὁρᾶν καὶ τριῶν ἀλωπέκων. λέγεται δὲ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμιώντων. Υποκρούωσί σε.] ὑποβάλλωσί σε. λαμβάνωνται σου. Πολλῶν κρουμάτων] ἐπαίξε πρὸς τὴν ὁμωνυμίαν τῆς συνουσίας. Εξαγκωνιῶ] τοὺς ἀγκῶνας ἐκ
G τῆς πλευρᾶς ποιήσω. οὐδέποτε γὰρ οὕτω μέση ληφθήσομαι. ἄλλως. ἐκτενῶ ἵνα τῶν χειρῶν ἕλῃ με καὶ μὴ μέσην ἄρῃ με, γνῷ ὅτι γυνή εἰμι ἐκ τῶν τιτθίων. Τὰς χεῖρας αἴρειν] ὥσπερ οἱ ῥήτορες οἱ χειροτονούμενοι. Εξωμισάσαις] ἄχρι τῶν ὤμων γυμνωθείσαις. Υποδεῖσθε] ὑποδεσμεύσατε.

Καὶ θοἰμάτια τἀνδρεῖα τάπερ ἐξεκλέψατε
Ἐπαναβάλλεσθε, κᾆτα ταῖς βακτηρίαις
Ἐπερειδόμεναι, βαδίζετ' ᾄδουσαι μέλος
Πρεσβυτικόν τι, τὸν τρόπον μιμούμεναι
Τὸν τῶν ἀγροίκων. ΓΥ. εὖ λέγεις. ἡμεῖς δέ γε
Προΐωμεν αὐτῶν. καὶ γὰρ ἑτέρας οἴομαι
Ἐκ τῶν ἀγρῶν εἰς τὴν Πύκν' ἥξειν ἄντικρυς
Γυναῖκας. ἀλλὰ σπεύσαθ' ὡς εἴωθ' ἐκεῖ
Τοῖς μὴ παροῦσιν ὀρθρίοις εἰς τὴν Πύκνα,
Ὑπαποτρέχειν ἔχουσι, μηδὲ πάτταλον.

A Et vestes viriles quas furati estis,
Supra iicite, & postea baculis
Firmatæ, ite canentes cantum,
Senilem aliquem morem imitantes
Illum agrestium. MVL. bene dicis. nos autem
B Præeamus ipsis, etenim alias puto
Ex agris in Pnycum venire aperiè
Mulieres. sed festinate, quod consuetum est illic
Non præsentibus diluculo in Pnycum,
Recedere habentibus neque palum.

Σχόλια. Προΐωμεν αὐτῶν] προηγησώμεθα τῶν λοιπῶν γυναικῶν. Ὑπαποτρέχειν] ὀπίσω τρέχειν. Πάτταλον] τὸ τυχόν. εἰ γὰρ ὕστερον ἐλθόντες, οὐκ ἐλάμβανον τὸ ἐκκλησιαστικόν.

Bisetus. Παροιμιακῶς τοῦτο λέγεται, τουτέστι μηδ' ὀλίγον ἢ εὐτελέστατόν τι. τινὲς δὲ πάσσαλον, ἢ πασσάλιον γράφουσιν, ὅπερ τὸ τοῦ ἀλεύρου λεπτὸν [illegible] σημαίνει. τινὲς δὲ πάσσαλον τὸν κόλλυβον καὶ ἀπὸ [illegible] ἀκοπέστερον ἔχει. ἀλλὰ καὶ τοῦτο καλῶς ἔχει.

C

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.

Chorus mulierum.

Bisetus. Αἱ γυναῖκες ἀνδρείᾳ κατασκευῇ καὶ σχήματι κακῶς μιμούμεναι, καὶ ἐν ἀλλήλαις προμελετήσασαι ὃ καὶ λέγειν, καὶ πράττειν ἔμελλον, εἰς τὴν ἐκκλησίαν προέρχονται.

Χο. Ὥρα προβαίνειν ὦνδρες ἡμῖν ἐστι. τοῦτο γὰρ χρὴ
Μεμνημένας ἀεὶ λέγειν ὡς μή ποτ' ἐξολίσθῃ
Ἡμᾶς. ὁ κίνδυνος γὰρ οὐχὶ μικρὸς ἢν ἁλῶμεν.
Ἐνδυόμεναι κατὰ σκότου τόλμημα τηλικοῦτον.
Χωρῶμεν εἰς ἐκκλησίαν ὦνδρες. ἠπείλησε γὰρ
Ὁ θεσμοθέτης ὡς ἂν μὴ πρῷ πάνυ τοῦ κνέφους,
Ἥκῃ κεκονιαμένος βλέπων ὑπότριμμα,
Στέργων σκοροδάλμην μὴ δώσειν τριώβολον.
Ἀλλ' ὦ Χαριτιμία ἢ καὶ Σμίκυθε καὶ Δράκη
Ἕπου κατεπείγων σαυτὸν προσέχων ὅπως
Μηδὲν παραχορδιεῖς ὧν δεῖ σ' ἀποδεῖξαι.
Ὅπως δὲ τὸ σύμβολον λαβόντες ἔπειτα πλησίοι καθεδούμεθ' ὡς ἂν χειροτονῶμεν,
Ἅπανθ' ὁπόσ' ἂν δέῃ τὰς ἡμετέρας φίλας.
Καίτοι τί λέγω; φίλους γὰρ χρῆν ὀνομάζειν.
Ὅρα δ' ὅπως ὠθήσομεν τούσδε τοὺς ἐξ ἄστεως

D CHO. Hora procedere ô viri nobis est, hoc enim oportet.
Memores semper dicere, vt non aliquando labefaciat
Nos. periculum enim non paruum, si capti erimus,
Indutæ in tenebra audaciam talem.
Eamus in concilium ô viri, minatus est enim
Præco, vt non mane valde tenebra
E Venerit pulueratus aspiciens toruè
Amans pultem non dare triobolum.
Sed ô Chariti vna, vel Smicythe & Drace
Sequere vrgens te ipsam, attendens vt
Nil discors, quæ oportet te ostendere.
Vt autem symbolum capientes postea pro-
Pinqui sedeamus, vt feramus sententias,
Omnia quæ cum oportet nostras amicas.
F Tamen quid dico? amicos enim oportebat me nominare.
Vide autem, vt expellamus hos ex ciuitate

Bisetus. Ἐξολίσθῃ] ἀντὶ τοῦ ἡμᾶς ἐκφύγῃ ἐκ τῆς ἡμῶν ψυχῆς. καὶ μνήμης ὀλίσθῃ, τουτέστιν ἐκπέσῃ. τοῦτο δὲ μεταφορικόν.

Σχόλια. Ἐνδυόμεναι] καταδυόμεναι εἰς τὸ λαθεῖν τοσοῦτον τόλμημα λάθρα. Χωρῶμεν] τοῦτ' ἔστιν τὸ μέλος, ὃ εἶπον ᾄδουσαι αὐταῖς τὸ ἀγροικικόν. Θεσμοθέτης] ἀρχή τις Ἀθήνησιν ἓξ ὄντων τὸν ἀριθμόν. καίτοι ἐκ τῶν καλουμένων ἐννέα ἀρχόντων. καλοῦνται δὲ οὕτως ὅτι τῶν νόμων τὴν ἐπιμέλειαν εἶχον. ὅτι δὲ τοὺς νόμους οὗτοι διωρθοῦν κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον, εἴρηκεν Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος. πρῷ δὲ μονοσυλλάβως, ἀντὶ τοῦ πρωΐ. ἔτι κνέφους ὄντος. Ὑπότριμμα] δριμύ. οἱ γὰρ δικάζοντες ὀφείλουσι δριμεῖς εἶναι.

G

Bisetus. Ὠσαύτως καὶ βλέπειν νάπυ, οἱ δριμεῖς βλέποντες λέγονται οἱ δριμεῖς ἄνθρωποι, ὥς φησιν Λυσάνθιος. καὶ βλέπειν Ἄρη, ἀντὶ τοῦ πολεμικόν. καὶ ἄγριον βλέπειν. ὑπότριμμα δὲ, ὥς φησιν ὁ Σουίδας καὶ Ἡσύχιος, ἥδυσμα ποιόν ἐστιν, ὃ ἐκ τε φοινίκων, καὶ μέλιτος, καὶ κυμίνου, καὶ ἄλλων τινῶν ἀρτυμάτων ἐποίουν. ἀλλὰ καὶ ἡ λέξις ἐνταῦθα πικρότερόν τι καὶ ὀξύτερον σημαίνειν [illegible]. τούτων δὲ πάντων αὕτη ἐστὶν ἡ σύνταξις. Ὁ θεσμοθέτης γὰρ βλέπων ὑπότριμμα, καὶ στέργων σκοροδάλμην ἠπείλησε μὴ δώσειν τριώβολον εἰς ἕκαστον δηλονότι, ὃς ἂν μὴ πάνυ πρῷ τοῦ κνέφους ἥκῃ κεκονιαμένος, ὅτι κεκονιαμένος, καὶ ἐγκονῶν,

ἐγκοπτόντων, καὶ οἴονται διὰ τὴν ἄγαν σπουδὴν κόνιος περιπλορραμμένες. A

Σχόλια. Στίργων] ἀδόμενος σκορόδοις. καὶ τοῦτο ἀγροικικόν.

BISETVS. Ω Χαριτιμίδα] ὦ Χαριτιμίδα, ἐν μιᾷ λέξει χρηστέον, ὅπερ, ὡς καὶ τὰ ἑξῆς, ὄνομα κύριον.

Σχόλια. Μηδὲν παραχορδίζης.] παρὰ τὸν ῥυθμὸν ποιήσῃς, μηδὲν παραφθέγξῃ. ἀλλὰ δέον εἰπεῖν οὕτως. (BISETVS. Ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν μουσικῶν ἐργατῶν, ὧν οἱ ἀπειροι χορδαῖς λέγονται χορδίζειν. παρὰ τὸν ῥυθμὸν, καὶ μελῳδίαν σχεδὸν κρούουσι.) σύμβολον δὲ τὸ δηλοῖ φανερὸν ἤδη. Ὅρα δ' ὅπως] ὁρᾷ ἄνδρας προσιόντας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Ἥκοντας. ὅσοι πρὸ τοῦ μὲν ἡνίκ' ἐλθόντ' ἔδει
Λαβεῖν ὀβολὸν μόνον, κάθηντο λαλοῦντες. B
Νυνὶ δ' ἐνοχλοῦσ' ἄγαν. ἀλλ' οὐχὶ Μυρωνίδης
Ὅτ' ἦρχεν ὁ γεννάδας, οὐδεὶς ἂν ἐτόλμα
Τὰ τῆς πόλεως διοικεῖν, ἀργύριον φέρων.
Ἀλλ' ἧκεν ἕκαστος ἐν ἀσκιδίῳ φέρων
Πιεῖν ἅμα τ' ἄρτον αὖ καὶ δύο κρομμύω.
Καὶ τρεῖς ἂν ἐλάας. νυνὶ δὲ τριώβολον
Ζητοῦσι λαβεῖν, ὅταν πράττωσί τι κοινὸν C
ὥσ-
Περ πηλοφοροῦντες.

Venientes, quicunque antea quidem, quādo venientem oportebat
Capere obolum solum, sedebant loquentes.
Nunc autem turbant valde. Sed non Myronides,
Quando imperabat ille generosus, nullus audebat
Hæc ciuitatis gubernare argentum ferens:
Sed veniebat singulus in utriculo ferens
Bibere, simulq́ panem rursus, & duas cepas,
Et tres oliuas: nunc autem triobolum
Quærunt accipere, quando faciunt aliquid commune, tanquam
Lutum ferentes.

Σχόλια. Μυρωνίδης.] τῶν εὐδοκιμούντων ἦν ὁ στρατηγός. Ἐν ἀσκιδίῳ.] πρὸς τὸ ἀρχαῖον ἔθος σκευάζονται. Πηλοφοροῦντες.] ὡς χειροτέχναι καὶ μισθωτοί.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ ΑΝΗΡ ΠΡΑΞΑΓΟΡΑΣ, ΕΤΕΡΟΣ ΑΝΗΡ. D

BLEPYRVS VIR PRAXAGORÆ, ALIVS VIR.

BISETVS. Βλέπυρος ὁ Πραξαγόρας ἀνὴρ εἰς τὸ προσκήνιον προέρχεται, καὶ μετά τινος ἄλλου ἑαυτοῦ γείτονος περὶ τῆς γυναικὸς ἀπουσίας διαλεγόμενος ἀγανακτεῖ, καὶ δυσφορεῖ. ὁ δὲ ταὐτὸν ἑαυτῷ συμβῆναι λέγει.

Βλ. ΤΙ τὸ πρᾶγμα; ποῖ ποθ' ἡ γυνὴ φρούδη 'στί μοι;
Ἐπεὶ πρὸς ἕω νῦν γ' ἐστὶν, ἡ δ' οὐ φαίνεται.
Ἐγὼ δὲ κατάκειμαι πάλαι χεζητιῶν,
Τὰς ἐμβάδας ζητῶν λαβεῖν ἐν τῷ σκότῳ E
Καὶ θοἰμάτιον, ὅτε δὴ δ' ἐκεῖνο ψηλαφῶν
Οὐκ ἐδυνάμην εὑρεῖν, ὁ δ' ἤδη τὴν θύραν
Ἐπεῖχε κρούων ὁ Κοπρεαῖος, λαμβάνω
Τουτὶ τὸ τῆς γυναικὸς ἡμιδιπλοΐδιον.
Καὶ τὰς ἐκείνης Περσικὰς ὑφέλκομαι.
Ἀλλ' ἐν καθαρῷ ποῦ ποῦ τις ἂν χέσας τύχοι;
Ἢ πανταχοῦ τοι νυκτός ἐστιν ἐν καλῷ;
Οὐ γάρ με νῦν χέζοντά γ' οὐδεὶς ὄψεται.
Οἴμοι κακοδαίμων, ὅτι γέρων ὢν ἠγόμην F
Γυναῖχ'. ὅσας εἰμ' ἄξιος πληγὰς λαβεῖν.
Οὐ γάρ ποθ' ὑγιὲς οὐδὲν ἐξελήλυθε
Δράσουσ'. ὅμως δ' οὖν ἐστιν ἀποπατητέον.
Αν. Τίς ἐστιν; οὐ δήπου Βλέπυρος ὁ γειτνιῶν;
Βλ. Νὴ τὸν Δί' αὐτὸς δῆτ' ἐκεῖνος. Αν. εἰπέ μοι
Τί τοῦτό σοι τὸ πυρρόν ἐστιν; οὔ τί που
Κινησίας σου κατατετίληκεν. Βλ. πόθεν;
Οὐκ, ἀλλὰ τῆς γυναικὸς ἐξελήλυθα G
Τὸ κροκωτίδιον ἀμπισχόμενος, οὐνδύεται.

BLE. *Quæ res? ubi ubi mulier inanis est mihi,*
Quoniam ad auroram nunc est, hæc non apparet:
Ego autem iaceo diu cacaturiens,
Calceamenta quærens capere in obscuritate,
Et pallium. quando autem & illud palpans
Non potui inuenire, hoc iam portam
Tenebat pulsans intestinum, capio
Hanc mulieris semiuestem,
Et illius persicas traho.
Sed in puro ubi ubi aliquis cacans continget?
Certè ubique nocte est in bono.
Non enim me nunc cacantem nullus videbit.
Hei mihi infelici, quòd senex existens duxi
Vxorem, quot sum dignus plagas capere.
Non enim unquam sanum nil exiuit
Faciens, tamen autem est cacandum.
VIR. *Quis est? nō Blepyrus ille propè habitans?*
BLE. *Per Iouem ipse certè ille.* VIR. *dic mihi,*
Quid hoc tibi rubrum est? non
Cinesias te incacauit molliter? BLE. *unde?*
Non, sed muliere exiui,
Vestulam indutus quam induebatur.

Σχόλια. Ὁ Κοπρεαῖος] βούλεται εἰπεῖν ὡς ὅτι ἐπειγόμενος ἀποπατῆσαι.

BISETVS. Παίζων δὲ ὄνομα πεποίηκε παρὰ τὸν κόπρον, τουτέστι τὸ ἀποπάτημα, ὅπερ ἐθέλων ἀποπατεῖν λέγει τὴν θύραν τῆς πρωκτοῦ ὑπὸ τοῦ Κοπρεαίου κρουσθῆναι.

Σχόλια. Ἡμιδιπλοΐδιον] τὸ γυναικεῖον ἱμάτιον.

ἢ ἀναβόλαιον γυναικῶν. Περσικάς.] εἶδος ὑποδήματος. Υφέλκομαι] ἀντὶ τοῦ περιδιτομαιόμαι. ὑποδέδυμαι. Εν καθαρῷ.] ἐν ἐρήμῳ. Κροκώτιον] ὑποκο- A ειςικῶς. εἴρηται δ᾽ ἐν Βατράχοις ὅτι ἔνδυμά ἐστι διονυσιακὸν ὁ κροκωτός. ἐνταῦθα δὲ ἐδῆλον ὡς γυναικεῖον. ἀμπισχόμενος ὁ ἀνὴρ περιβεβλημένος.

Αν. Τὸ δ᾽ ἱμάτιόν σου ποῦ 'στιν. Βλ. οὐκ ἔχω φράσαι.
Ζητῶν γὰρ αὐτ᾽ οὐχ εὗρον ἐν τοῖς στρώμασιν.
Αν. Εἶτ᾽ οὐδὲ τὴν γυναῖκ᾽ ἐκέλευσάς σοι φράσαι;
Βλ. Μὰ τὸν Δί᾽· οὐ γὰρ ἔνδον οὖσα τυγχάνει.
Ἀλλ᾽ ἐκτετρύπηκε λαθοῦσά μ᾽ ἔνδοθεν.
Ὃ καὶ δέδοικα μή τι δρᾷ νεώτερον.
Αν. Νὴ τὸν Ποσειδῶ, ταυτὰ τοίνυν ἄντικρυς
Ἐμοὶ πέπονθας. καὶ γὰρ ᾗ ξύνειμ᾽ ἐγώ,
Φρούδη 'στ᾽ ἔχουσα θοἰμάτιον ὃ 'γὼ φόρουν.
Κοὐ τοῦτο λυπεῖ μ᾽, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐμβάδας.
Οὔκουν λαβεῖν γ᾽ αὐτὰς ἐδυνάμην οὐδαμοῦ.
Βλ. Μὰ τὸν Διόνυσον, οὐδ᾽ ἐγὼ γὰρ τὰς ἐμὰς
Λακωνικάς. ἀλλ᾽ ὡς ἔτυχον χεζητιῶν,
Ἐς τὼ κοθόρνω τὼ πόδ᾽ ἐνθεὶς ἵεμαι,
Ἵνα μὴ 'γχέσαιμ᾽ ἐς τὴν σισύραν. φανὴ γὰρ ἦν.
Αν. Τί δῆτ᾽ ἂν εἴη; μῶν ἐπ᾽ ἄριστον γυνὴ
Κέκληκεν αὐτὴν τῶν φίλων; Βλ. γνώμην γ᾽ ἐμήν.
Αν. Οὔκουν πονηρά γ᾽ ἐστὶν ὅ τι κἄμ᾽ εἰδέναι.
Ἀλλὰ σὺ μὲν ἱμονιάν τιν᾽ ἀποπατεῖς. ἐμοὶ
Δ᾽ ὥρα βαδίζειν ἐστὶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν,
Ἥνπερ λάβω θοἰμάτιον ὅπερ ἦν μοι μόνον.
Βλ. Κἀγὼ γ᾽ ἐπειδὰν ἀποπατήσω. νῦν δέ μου
Ἀχράς τις ἐγκλείσασ᾽ ἔχει τὰ σιτία.
Αν. Μῶν ἣν Θρασύβουλος εἶπε τοῖς Λακωνικοῖς;
Βλ. Νὴ τὸν Διόνυσον, ἐνέχεται γοῦν μοι σφόδρα.
Ἀτὰρ τί δράσω; καὶ γὰρ οὐδὲ τοῦτό με
Μόνον τὸ λυποῦν ἐστιν. ἀλλ᾽ ὅταν φάγω,
Ὅποι βαδιεῖταί μοι τὸ λοιπὸν ἡ κόπρος.
Νῦν μὲν γὰρ οὗτος βεβαλάνωκε τὴν θύραν,
Ὅστις ποτ᾽ ἔστ᾽ ἄνθρωπος Ἀχραδούσιος.
Τίς ἂν ἰατρόν μοι μετέλθοι καὶ τίνα;
Τίς τῶν καταπρώκτων δεινός ἐστι τὴν τέχνην;
Ἆρ᾽ οἶδ᾽ Ἀμύνων. ἀλλ᾽ ἴσως ἀρνήσεται.
Ἀντισθένην τις καλεσάτω πάσῃ τέχνῃ.
Οὗτος γὰρ ἁνὴρ ἕνεκά γε στεναγμάτων
Οἶδε τί πρωκτὸς βούλεται χεζητιῶν.
Ὦ πότνι᾽ Εἰλείθυια μή με περιίδῃς
Διαρραγέντα μηδὲ βεβαλανωμένον.
Ἵνα μὴ γένωμαι σκωραμὶς κωμῳδική.

VIR. Illa autē vestis tuâ vbi est? BLE. non possum dicere,
Quaerens enim ipsam non inueni in lectis.
VIR. Postea neque vxorem iussisti te ducere.
BLE. Per Iouē, nō enim intus existens cōtingit,
B *Sed per foramen exiuit latens me intus.*
Quod & timui, ne quid faciat nouius.
VIR. Per Neptunum, eadem igitur apertè
Mihi passus es: etenim qua cum habitabam ego,
Vana est habens pallium quod ego ferebam.
Et non hoc tristificat me, sed & calceamenta
Non capere ipsa potui nullo modo.
BLE. Per Dionysium, neque ego enim mea
Laconica, sed vt euenit cacaturiens
C *In cothurnum pedes imponens mitto,*
Vt nō cacarem in vestem, splendida enim erat.
VIR. Quid igitur fuerit? nūquid ad cœnā mulier
Vocauit ipsā amicorū? BLE. sententiam meam.
VIR. Non mala sunt, quantum & me scire.
Sed tu quidem chordam vnam cacas, mihi
Autem hora ire est in concilium,
Si capiam, quod erat mihi solum.
D *BLE. Et ego postquā cacauero, nunc autem meū*
Pyrum syluestre quoddam serans tenet cibos.
VIR. Nūquid quod Thrasybul⁹ dixit Laconicis?
BLE. Per Bacchū, inest igitur mihi vehemēter.
Sed quid faciam? etenim neque hoc me
Solum tristificans est, sed quando comedo,
Quò it mihi deinceps stercus?
Nunc quidem enim hic seruauit portam,
E *Quicunque vnquam est homo pyrificus.*
Quis igitur medicum mihi aduocabit, & quem?
Qui dilatantium culum peritus est arte?
Certè scio Amynon, sed fortè negabit,
Antisthenem aliquis vocato omni industria.
Hic enim vir gratia suspirationum
Scit, quid culus vult cacaturiens.
O veneranda Lucina, ne me spernas,
F *Disruptum neque inclusum,*
Vt non fiam catinus ebrialis.

BISETVS. Ἐκτετρύπηκε] Ἡσύχιος. ἐκτετρύπηκεν, ἐξελθὼν λελαθότως. ἐκτρυπᾶν γὰρ κυρίως λέγεσθαι δοκεῖ περὶ μυῶν, οἵπερ ἐκ τῶν τρυπημάτων μάλιστα νυκτὸς λάθρα ἐξέρχεσθαι φιλοῦσι.

Σχόλια. Κοθόρνω.] κόθορνος εἶδος ὑποδήματος ἁρμόζον ἀμφοτέροις ποσί. Τὴν σισύραν] τὸ μαλλωτὸν στρῶμα. φανὴ δὲ, λαμπρὰ καθαρά. Γνώμην ἐμήν] κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην καὶ οἴησιν. Ἱμονιάν] ἱμονιὰ καλεῖται τὸ σχοινίον ἐν ᾧ ἀρύεται τὸ ὕδωρ. ταῦτα δὲ λέγει, ὡς αὐτοῦ μακρὰ ἀποπατοῦντος καὶ χέζοντος. Ἀχράς τις] στύφουσιν τῇ γαστρὶ σαρίχι ὁ λεγόμενος παρ᾽ ἡμῖν ἄπιος. οὕτω γὰρ καὶ Πλάτων ἐν νόμοις ἀπίους εἴρηκεν. οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ παρ᾽ Ἀλέξιδι καὶ ἐν ἀγρίοις Φερεκράτης. πρὶν ἀναπνεῦσαι τοὺς ἀπίους ἁρπαζέτω. ἐπέχει δὲ τὴν γαστέρα ἡ ἀ-

χράς. Θρασύβουλος.] ἐκεῖ ἀντιλέγειν μέλλων τοῖς Λακεδαιμονίοις πρέσβεσι περὶ σπονδῶν ἐληλυθόσιν, εἶτα δωροδοκήσας, ἀχράδας προσεποιήσατο βεβρωκέναι καὶ μὴ δύνασθαι λέγειν. Ἀλλ᾽ ὅταν φάγω.] ἀγωνιᾷ δὲ ἐὰν φάγῃ οὕτω τὴν γαστέρα στενούμενος εἰς ποῖον τόπον χωρήσει ἡ ἔνδον κόπρος. Βεβαλάνωκε] ἐκλείδωσε. βάλανος γὰρ τὸ εἰς τὸν μοχλὸν εἰσδεόμενον ὃ καλοῦσι μάγγανον. ταῦτα δ᾽ εἴρηται καὶ ἐν ἄλλοις.

BISETVS. Ἀχραδούσιος] γέλωτος χάριν ὡς ἀνθρώπου ἀπό τινος δήμου ἕνεκα τοῦτο ἔπλασε παρὰ τὴν ἀχράδα. ἀντὶ τοῦ ἡ ἀχράς. Ἀχραδοῦς δὲ, δῆμος τῆς Ἀττικῆς. ὁ δημότης, Ἀχραδούσιος. τοῦτο οὖν παίζων λέγει, ὡς καὶ κάτω. ἄνθρωπον ἀναφλύστιον καλεῖ, παρὰ τὸ ἀναφλᾶν.

Τὸν

τῶν καταπρώκτων] καὶ ἐνταῦθα ἐξ ἔθους ὁ ποιητὴς αἰσχρᾷ εὐτραπελίᾳ χρῆται παίζων πρὸς τὰ φάρμακα, ἃ καθάρτας καλεῖται. τοὺς δὲ ἰατροὺς ὡς καταπύγωνας αἰνίττεται. ὁ δὲ νοῦς οὗτος, τίς ἐστὶ τῆς καταπυγοσύνης ἐμπειρότατος; ἢ, ὁ δὲ ἀπληστότερος, τίς κάλλιστα οἶδε τὰ φάρμακα τῷ πρωκτῷ τῷ νοσοῦντι χρησιμώτατα;

A

Σχόλια. Ἀμύνων] ῥήτωρ ἐπιτρίπτος. ἢ ἰατρὸς ὁ Ἀμύνων. καὶ ὁ Ἀντισθένης δὲ ἰατρὸς θηλυδρώδης. Εἰλείθυια.] ἐπεὶ αἱ ὠδίνουσαι ἐπικαλοῦνται τὴν Εἰλείθυιαν. καὶ αὐτὸς οὖν στενοχωρούμενος ἐπικαλεῖται αὐτήν. Σκωραμίς] ἀμὶς μὲν ἐν ᾧ οὐροῦσι. σκωραμὶς δὲ ἐν ᾧ ἀποπατοῦσιν.

B

ΧΡΕΜΗΣ, ΒΛΕΠΥΡΟΣ.

CHREMES, BLEPYRVS.

Bisetus. Χρέμης ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐπανελθὼν τὰ ἐν αὐτῇ πεπραγμένα τῷ Βλεπύρῳ διηγεῖται.

Χρ. Οὗτος τί ποιεῖς; οὔτι που χέζεις; Βλ. ἐγώ;
Οὐ δῆτ' ἔτι γε μὰ τὸν Δί', ἀλλ' ἀνίσταμαι.
Χρ. Τὸ τῆς γυναικὸς δ' ἀμπέχει χιτώνιον.
Βλ. Ἐν τῷ σκότῳ γὰρ τοῦτ' ἔτυχον ἔνδον λαβών.
Ἀτὰρ πόθεν ἥκεις ἐτεόν; Χρ. ἐξ ἐκκλησίας.
Βλ. Ἤδη λέλυται γάρ; Χρ. νὴ Δί' ὄρθριον μὲν οὖν.
Καὶ δῆτα πολὺν ἡ μίλτος ὦ Ζεῦ φίλτατε
Γέλων παρέσχεν ἣν προσέρραινον κύκλῳ.
Βλ. Τριώβολον δῆτ' ἔλαβες; Χρ. εἰ γὰρ ὤφελον.
Ἀλλ' ὕστερος νῦν ἦλθον, ὥστ' αἰσχύνομαι.
Μὰ τὸν Δί' οὐδὲν ἄλλον ἢ τὸν θύλακον.
Βλ. Τὸ δ' αἴτιον τί; Χρ. πλεῖστος ἀνθρώπων ὄχλος,
Ὅσος οὐδεπώποτ' ἦλθεν ἀθρόος ἐς τὴν Πύκνα.
Καὶ δῆτα πάντες σκυτοτόμοις ᾐκάζομεν
Ὁρῶντες αὐτούς. οὐ γὰρ ἀλλ' ὑπερφυῶς
Ὡς λευκοπληθὴς ἦν ἰδεῖν ἡ ἐκκλησία.
Ὥστ' οὐκ ἔλαβον οὔτ' αὐτὸς οὔτ' ἄλλοι συχνοί.
Βλ. Οὐδ' ἆρ' ἂν ἐγὼ λάβοιμι νῦν ἐλθών; Χρ. πόθεν;
Οὐδ' εἰ μὰ Δία τότ' ἦλθες, ὅτε τὸ δεύτερον
Ἀλεκτρυὼν ἐφθέγγετο. Βλ. οἴμοι δείλαιος.
Ἀντίλοχ' ἀποίμωξόν με τοῦ τριωβόλου
Τὸν ζῶντα μᾶλλον. τἀμὰ γὰρ διοίχεται.
Ἀτὰρ τί τὸ πρᾶγμ' ἦν ὅτι τοσοῦτον χρῆμ' ὄχλου
Οὕτως ἐν ὥρᾳ ξυνελέγη; Χρ. τί δ' ἄλλο γ' ἢ
Ἔδοξε τοῖς Πρυτάνεσι περὶ σωτηρίας
Γνώμας καθεῖναι τῆς πόλεως; κᾆτ' εὐθέως
Πρῶτος Νεοκλείδης ὁ γλάμων παρείρπυσεν.
Κἄπειθ' ὁ δῆμος ἀναβοᾷ πόσον δοκεῖς.
Οὐ δεινὰ τολμᾶν τουτονὶ δημηγορεῖν,
Καὶ ταῦτα περὶ σωτηρίας προκειμένου.
Ὃς αὐτὸς αὑτῷ βλεφαρίδ' οὐκ ἐσώσατο.
Ὁ δ' ἀναβοήσας καὶ περιβλέψας ἔφη,
Τί δαί με χρὴ δρᾶν. Βλ. σκόροδ' ὁμοῦ τρίψαντ' ὀπῷ,
Τιθύμαλλον ἐμβαλόντα τοῦ Λακωνικοῦ
Σαυτοῦ παραλείφειν τὰ βλέφαρα τῆς ἑσπέρας,
Ἔγωγ' ἂν εἶπον εἰ παρὼν ἐτύγχανον.

CHR. Hic quid facis? non cacas? BLE. ego,
Non certè adhuc per Iouem, sed resurgo.
C
CHR. Mulieris autem indutus es tribonium.
In tenebra enim hoc contigit intus capiens.
Sed vnde venis verè? CHR. ex concilio.
BLE. Iam solutum est enim? CHR. per Iouem diluculo quidem igitur,
Et certè multum terram rubram ô Iupiter dilectissime,
Risum prabuit, quam dispersit circulo.
BLE. Triobolum igitur accepisti? CHR. vtinam enim debuissem,
Sed vltimus nunc iui. quare erubesco
D
Per Iouem nil aliud quàm vtrem.
BLE. Hac causa qua? CHR. plurima hominũ turba
Quanta nunquam venit densè in Pnyca.
Et certè omnes coriarÿ assimulamus
Videntes ipsos. non enim, sed eximiè,
Valde albam multitudinẽ erat videre conciliũ,
Quare non accepi, neque ipse, neque alÿ densi.
BLE. Neque ego captũ nunc iens. CHR. vnde?
Neque si per Iouem tunc venisses, quãdo secũdò
Gallus cantasset. BLE. hei miser,
E
Antiloche, luge triobolo
Viuentem magis, mea enim praterierunt.
Sed qua res fuit, quòd tanta res multitudinis
Sic in hora cõgregata est? CHR. quid aliud, quã
Visum est gubernatoribus circa salutem
Sententias deponere ciuitatis? & postea statim
Primus Neoclides luscus serpsit,
Et postea populus reclamat (quantum putas?)
F
Non eloquentia audire hunc concionari.
Et maximè circa salutem praiacente,
Quòd ipse sibiipsi palpebras non saluauit.
Hic autem reclamans, & circumspiciens dixit,
Quid autẽ me oportet facere? BL. allia simul terentẽ lacte ficus
Lactariã iniicientẽ Laconici,
Tibi ipsi vngere palpebras vespere,
Ego dixissem, si prasens contigissem.

Σχόλια. Οὗτος τί ποιεῖς] ἀνήρ τις ἐπανιὼν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας Χρέμης. Ἡ μίλτος] κατὰ γὰρ τὴν ἀγορὰν ὑπέσχοινον εἰς ἐκκλησίαν τοὺς Ἀθηναίους μεμιλτωμένῳ σχοινίῳ. μίλτος δὲ χρώματος εἶδος ἐρυθροῦ. καὶ Ὅμηρος νῆας μιλτοπαρῄους. προσέρραινον δὲ προσέβαλον. θύλακον δὲ ἀρτοθήκιον σημαίνει καὶ ἐν Πλούτῳ ζητητέον. αἰσχύνομαί φησιν ἱκανὸς εἶναι. Σκυτοτόμοις.] ἐπεὶ ἐν σκιᾷ καθεζόμενοι ἐργά-

G

ζονται, τοῦτο ἔφη. Τὸ δεύτερον.] ὁ γὰρ ἀλεκτρυὼν τρίτον φθέγγεται. Ἀποίμωξόν με] παρῳδεῖ τὰ ἐξ Αἰσχύλου Μυρμιδόνων. Ἀντίλοχ' ἀποίμωξόν με τοῦ τεθνηκότος τὸν ζῶντα μᾶλλον. Τἀμὰ γὰρ διοίχεται.] ἀντὶ τοῦ ἀπόλωλα. Ἐν ὥρᾳ.] τῷ ὄρθρῳ δηλονότι. Τοῖς Πρυτάνεσι.] τὸ δέκατον μέρος τῆς βουλῆς τῶν πεντακοσίων πεντήκοντα ἄνδρες ἀπὸ μιᾶς φυλῆς οἱ διοικοῦντες ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῆς

βουλῆς τραττόμενα. ἐπιμελητεύον δὲ ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλαις αἱ δέκα φυλαὶ, κλήρῳ λαχοῦσαι. Παρείρπυσεν.] ὡς ἐπὶ ὄφεως εἶπεν. ἐπειδὴ τυφλὸς ἦν. Οπῷ] πάνυ γὰρ δριμύτατος ὁ ὀπός. τιθύμαλλος δὲ εἶδος βοτάνης δριμύτατης. ἴσως δὲ αὐτὸ παρὰ Λάμπωνι ὠνείσατο. ἐλάβοσαν δὲ οἱ ἰατροὶ καὶ ἐκ πατρίδος ὑπ' ἀλαζονείας τὰς βοτάνας ὀνομάζειν. οἷον, κυρηναϊκὸν ὀπὸν καὶ σμυρναϊκόν. ἦν μὲν τοι διαβολὴ τις ὁ Λακωνικὸς τιθύμαλλος.

Χρ. Μετὰ τοῦτον Εὐαίων ὁ δεξιώτατος
Παρῆλθε γυμνὸς ὡς ἐδόκει τοῖς πλείοσιν·
Αὐτός γε μέντοὔφασκεν ἱμάτιον ἔχειν,
Κἄπειτ' ἔλεξε δημοτικωτάτους λόγους.
Ορᾶτε μέν με δεόμενον σωτηρίας
Τετραστατήρου κἀυτόν, ἀλλ' ὅμως ἐρῶ,
Ως τὴν πόλιν καὶ τοὺς πολίτας σώσετε.
Ην γὰρ παρέχωσι τοῖς δεομένοις οἱ κναφῆς
Χλαίνας ἐπειδὰν πρῶτον ἥλιος τράπῃ,
Πλευρῖτις ἡμῶν οὐδέν' ἂν λάβοι ποτέ.
Οσοις δὲ κλίνη μή 'στι, μηδὲ στρώματα
Ιέναι καθευδήσοντας ἀπονενιμμένους
Ες τῶν σκυλοδεψῶν. ἢν δ' ἀποκλείῃ τῇ θύρᾳ
Χειμῶνος ὄντος, τρεῖς σισύρας ὀφειλέτω.
Βλ. Νὴ τὸν Διόνυσον χρηστά γ'· εἰ δ' ἐκεῖνά γε
Προσέθηκεν, οὐδεὶς ἀντεχειροτόνησεν ἄν,
Τοὺς ἀλφιταμοιβοὺς τοῖς ἀπόροις τρεῖς χοίνικας
Δεῖπνον παρέχειν ἅπασιν, ἢ κλάειν μακρά,
Ινα τοῦτ' ἀπέλαυσαν Ναυσικύδους τἀγαθόν.
Χρ. Μετὰ τοῦτο τοίνυν εὐπρεπὴς νεανίας
Λευκός τις ἀνεπήδησεν ὅμοιος Νικίᾳ,
Δημηγορήσων, κἀπεχείρησε λέγειν,
Ως χρὴ παραδοῦναι ταῖς γυναιξὶ τὴν πόλιν.
Εἶτ' ἐθορύβησαν κἀνέκραγον ὡς εὖ λέγοι
Τὸ σκυτοτομικὸν πλῆθος. οἱ δ' ἐκ τῶν ἀγρῶν
Ανεβορβόρυξαν. Βλ. νοῦν γὰρ εἶχον νὴ Δία.
Χρ. Αλλ' ἦσαν ἥττους. ὁ δὲ κατεῖχε τῇ βοῇ.
Τὰς μὲν γυναῖκας πόλλ' ἀγαθὰ λέγων. σὲ δὲ
Πολλὰ κακά. Βλ. καὶ τί εἶπε. Χρ. πρῶτον μέν σ' ἔφη
Εἶναι πανοῦργον. Βλ. καὶ σέ; Χρ. μή πω τοῦτ' ἔρῃ.
Κἄπειτα κλέπτην. Βλ. ἐμὲ μόνον; Χρ. καὶ νὴ Δία
Καὶ συκοφάντην. Βλ. ἐμὲ μόνον; Χρ. καὶ νὴ Δία
Τωνδὶ τὸ πλῆθος. Βλ. τίς δὲ τοῦτ' ἄλλως λέγει;
Χρ. Γυναῖκα δ' εἶναι πρᾶγμ' ἔφη νουβυστικὸν,
Καὶ χρηματοποιόν. κοὔτε τἀπόρρητ' ἔφη
Εκ Θεσμοφόροιν ἑκάστοτ' αὐτὰς ἐκφέρειν.
Σὲ δὲ κἀμὲ βουλεύοντε τοῦτο δρᾶν ἀεί.

CHR. *Post hunc Euaon aptißimus*
Aduenit nudus, vt apparebat pluribus:
Ipse quidem non dicebat vestem habere,
Et postea dixit ciuilißimos sermones.
Videte quidem me indigentem salutis
Quatuor librarum & ipse: sed tamen dicam,
Quòd ciuitatem & eius ciues saluabitis.
Si enim praebeant indigentibus fullones
Vestes, postquam primùm sol reuersus est,
Dolor laterum nostrûm nullum caperet vnquã.
Quibuscunque autẽ lectica non est, neque lecti,
Ire dormituros lotos (ianua,
Inclaudorum tinctorum: si autem abest lectus
Hyeme existente, tres vestes debitum sit.
BLE. *Per Dionysium bona: si autem illa*
Apposuisset, nullus loco illius diceret
Farinarum venditores egenis tres mensuras
Cœnam tradere omnibus, vel lugere longè,
Vbi hoc acceperunt Nausicydis bonum.
CHR. *Post hoc igitur pulcher adolescens,*
Albus quidam insiluit similis Niciae,
Concionans, & incaepit dicere,
Quòd oportet tradere mulieribus ciuitatem.
Postea turbati sunt, & clamauerũt quod bene diceat
Sutorica multitudine, hi autem ex agris (Ionẽ.
Clamauerunt. BLE. *mentẽ enim habebant per*
CH. *Sed erãt minores. hic autẽ detinebat voce*
Has quidẽ mulieres multa bona dicẽs, sibi autẽ
Multa mala. BLE. *& quid dixit?* CHR. *Primùm quidem te dixit* (roga.
Esse malum. BLE. *& te?* CHR. *ne hoc inter-*
Et postea furem. BLE. *me solum?* CHR. *& per Iouem,*
Et criminatorem. BLE. *me solum?* CHR. *& per Iouem* (dixit
Horum multitudinẽ. BLE. *quis autẽ hoc aliter*
CHR. *Mulierem autem dixit rẽ esse sapientem,*
Et rem facientem, & non secreta dixit
Ex indicibus semper ipsas efferre:
Te autem & me seruientes hoc facere semper.

BISETVS. Εὐαίων] ὄνομα κύριον παρὰ τῷ Δημοσθένει ἐν τῷ κατὰ Μειδίου. ἴσως δὲ ἐνταῦθα πλασθὲν τοῦτον, ὃ δηλοῖ τὸν ἡδυπαθοῦντα, καὶ ταῖς ἡδυπαθείαις μόνον δουλεύοντα, καὶ πασῶν φροντίδων παντελῶς ἀμελοῦντα, καὶ τῇ ἡδονῇ ἐπιμελούμενον, ἵνα τὸν αἰῶνα, εἴτε τὸν βίον εὖ, καὶ μεθ' ἡδονῆς ἁπάσης διάγῃ. ὁ δὲ Σοφοκλῆς ἐν τῷ Φιλοκτήτῃ τὸ εὐαίωνα ἐπιθετικῶς λαμβάνει, ὅπου εὐαίωνα καλεῖ, ὅπερ ὁ σχολιαστὴς ἑρμηνεύει, εὐμοιρῆ, καλῶς ἄγοντα ἡμῖν τὸν αἰῶνα.

Σχόλια. Ηλιος τράπῃ] εἰς χειμερινὴν δηλονότι τροπήν. κλάειν μακρά.] τὸ λέγει γέλωτος χάριν. Ναυσικύδους.] οἱ μὲν ὅτι ἀλφιταμοιβὸς, οἱ δὲ ὅτι πένης. οἱ δὲ ὅτι οἱ ἀλφιταμοιβοὶ τοῦ Ναυσικύδους τοῦτο ἀπέλαυσαν.

BISETVS. Εὐπρεπὴς νεανίας λευκός τις] διὰ τούτων ἡ Πραξαγόρα δημηγοροῦσα δηλοῦται. Νικίας δὲ Αθηναῖος στρατηγὸς, ὃς τὰ Κύθηρα νῆσον εἷλε, καὶ περὶ τῆς Σπάρτης εἰς φόβον κατέστησε τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ φρουρὰν αὐτοὺς ἐν τῇ πόλει κατασχεῖν. εἰρήνην δὲ ὕστερον τῶν πόλεων ἐπρυτάνευσεν. ἦν γὰρ εἰρηνικός· καὶ δι' αὐτοῦ τὸ ὀνομάζεσθαι, καὶ τὰ ἑξῆς. Σ. Σκυτοτομικὸν πλῆθος] δηλοῖ τὸ τῶν γυναικῶν πλῆθος, αἳ σκευὴν καὶ κόσμον τὸν ἀνδρεῖον ἐνδυσάμεναι μετὰ τῆς Πραξαγόρας εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἦλθον. ὁ δὲ Χρέμης τὰς γυναῖκας ὅλως οὐ προαισθόμενος αὐτὰς ἄνδρας εἶναι ἡγεῖτο, καὶ διὰ τοῦτο περὶ αὐτῶν ταῦτα λέγει.

Σχόλια. Ανεβορβόρυξαν.] ἀνέκραξαν. Νοῦν γὰρ εἶχον νὴ Δία.] αἱ γυναῖκες εἰς ἄνδρας διασχηματισθεῖσαι. Νουβυστικόν.] νοῦ πεπληρωμένον.

Βλ. Καὶ

Βλ. Καὶ δὴ τὸν Ἑρμῆν τοῦτο γ' οὐκ ἐψεύσατο.
Χρ. Ἔπειτα συμβάλλειν πρὸς ἀλλήλας ἔφη.
Ἱμάτια, χρυσί', ἀργύριον, ἐκπώματα.
Μόνας μόναις οὐ μαρτύρων γ' ἐναντίον.
Καὶ ταῦτ' ἀποφέρειν πάντα κοὐκ ἀποστερεῖν.
Ἡμῶν δὲ τοὺς πολλοὺς ἔφασκε τοῦτο δρᾶν.
Βλ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ μαρτύρων γ' ἐναντίον.
Χρ. Οὐ συκοφαντεῖν, οὐ διώκειν, οὐδὲ τὸν
Δῆμον καταλύειν, ἀλλὰ πολλά τε κἀγαθὰ
Ἕτερά τε πλεῖστα τὰς γυναῖκας εὐλόγει.
Βλ. Τί δῆτ' ἔδοξεν; Χρ. ἐπιτρέπειν σε τὴν πόλιν
Ταύταις. ἐδόκει γὰρ τοῦτο μόνον ἐν τῇ πόλει
Οὔπω γεγενῆσθαι. Βλ. καὶ δέδοκται; Χρ. φήμ' ἐγώ.
Βλ. Ἅπαντά τ' αὐταῖς ἐστι προστεταγμένα
Ἃ τοῖσιν ἀστοῖς ἔμελεν; Χρ. οὕτω ταῦτ' ἔχει.
Βλ. Οὐδ' εἰς δικαστήριον ἄρ' εἶμ' ἀλλ' ἡ γυνή.
Χρ. Οὐδ' ἔτι σὺ θρέψεις οὓς ἔχεις, ἀλλ' ἡ γυνή.
Βλ. Οὐδὲ στένειν τὸν ὄρθρον ἔτι πρᾶγμ' ἆρα μοι.
Χρ. Μὰ Δί' ἀλλὰ ταῖς γυναιξὶ ταῦτ' ἤδη μέλει.
Σὺ δ' ἀστενακτὶ περδόμενος οἴκοι μενεῖς.
Βλ. Ἐκεῖνο δεινὸν τοῖσιν ἡλίκοισι νῷν.
Μὴ παραλαβοῦσαι τῆς πόλεως τὰς ἡνίας,
Ἔπειτ' ἀναγκάζωσι πρὸς βίαν. Χρ. τί δρᾶν;
Βλ. Βινεῖν ἑαυτάς. Χρ. ἢν δὲ μὴ δυνώμεθα;
Βλ. Τὸ πρὸς βίαν δεινότατον. Χρ. ἀλλ' εἰ τῇ πόλει
Τοῦτο ξυνοίσει, ταῦτα χρὴ πάντ' ἄνδρα δρᾶν.
Λόγος τίς ἐστι τῶν γεραιτέρων,
Ὅσ' ἂν ἀνόητα καὶ μῶρα βουλευσώμεθα,
Ἅπαντ' ἐπὶ τὸ βέλτιον ἡμῖν ξυμφέρειν.
Καὶ ξυμφέροι γ' ὦ πότνια Παλλὰς καὶ θεοί.
Ἀλλ' εἶμι. σὺ δ' ὑγίαινε. Βλ. καὶ σύ γ' ὦ Χρέμης.

A BLE. Et per Mercurium hoc non mentitus est.
CHR. Postea commodare inter se dixit
Vestes, aurea, argentum, pocula,
Solas solis non martyribus contra,
Et hæc auferre omnes & non priuare.
Nostrum autem multos dixit hoc facere.
BLE. Per Neptunum martyribus contrà.
CHR. Non criminari, non accusare, non autem
B Populum destruere, sed multaq. & bona,
Aliaq. multa mulieribus bene dicit.
BEL. Quid igitur visum est? CHR. Committere ciuitatem
His, visum est enim hoc solum in ciuitate
Nunquam factũ esse. BLE. & visum est? CHR. dico ego.
BLE. Omnia ipsis sunt præordinata,
Quæ ciuibus curæ erant. CHR. sic hæc habent.
C BLE. Nullus iudicium igitur vado, sed mulier?
CHR. Neque nutries quos habes, sed mulier.
BLE. Neque suspirare diluculo amplius res mibi.
CHR. Per Iouem, sed mulieribus hæc iam curæ sunt,
Tu autem suspiranter pedens domi manebis.
BLE. Illud graue coætaneis nobis,
D Ne accipientes ciuitatis habenas
Postea cogant ad vim. CHR. quid facere?
BLE. Mouere seipsas. CHR. si autem non poterimus, prandium non dabunt.
BLE. Tu verò per Iouem fac, hæc vt prandeatis, & moues simul
Ad vim grauissimum. CHR. sed si ciuitati
Hoc conferet, hæc oportet omnia virum facere.
Sermoq. aliquis est seniorum,
E Quæcunque inscita & stulta consultamus.
Omnia in melius nobis conferre.
Et conferebant ô veneranda Minerua & Dei.
Sed discedo, tu autẽ vale. BL. & tu ô Chremes.

Σχόλια. Συμβάλλειν] μεταδιδόναι καὶ χρᾶν. Φήμ' ἐγώ] ὡς φιλοσοφοῦντα τοῦ μὴ γενόμενα χαιρετισμόν. Τοῖσιν ἡλίκοισι.] τοῖς γέρουσι. Λόγος τίς ἐστι] λέγεται ὡς ὁ Ποσειδῶν καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἐφιλονείκησαν περὶ τῆς Ἀττικῆς, νικῆσαι τὴν Ἀθηνᾶν. καὶ φασὶν ἡττηθέντα τὸν Ποσειδῶνα καὶ λυπηθέντα καταρᾶσθαι τῇ πόλει καὶ λέγειν αὐτὸν ὅτι γένοιτο τοὺς Ἀθηναίους κακῶς βουλεύεσθαι καὶ ἐπιτυγχάνειν.

F

ΧΟΡΟΣ, ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ.

CHORVS, PRAXAGORA:

Βισετυς. Αἱ γυναῖκες πάντα ἐν ἐκκλησίᾳ καὶ γνώμην πράξασαι ἀπέρχονται, καὶ περὶ τῶν πραχθησομένων μετὰ τῆς Πραξαγόρας βουλεύονται.

Χο. Ἔμβα, χώρει. (λουθεῖ.
Ἆρ' ἐστι τῶν ἀνδρῶν τις ἡμῖν ὅστις ἐπακο-
Στρέφου, σκόπει. (τουργοῖ G
Φύλαττε σαυτὴν ἀσφαλῶς. πολλοὶ γὰρ οἱ πα-
Μή πού τις ἐκ τοὔπισθεν ὢν, τὸ σχῆμα καταφυλάξῃ.

CHO. INi, procede.
Nunquid est virorum aliquis, nos qui sequatur?
Vertere, considera,
Serua te ipsam tute: multi enim mali,
Ne quis à tergo existens habitum obseruet.

Σχόλια. Ἔμβα, χώρει.] ἐξέρχεται ὁ χορὸς ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας.

Ἀλλ' ὡς μάλιστα τοῖν ποδοῖν ἐπικτυποῦσα βάδιζε.
Ἡμῖν δ' ἂν αἰσχύνην φέροι
Πάσαισι, παρὰ τοῖς ἀνδράσι τὸ πρᾶγμα τοῦτ'
ἐλεγχθέν.
Πρὸς ταῦτα συστέλλου σεαυτήν.
Καὶ περισκοπουμένη κἀκεῖσε καὶ τἀκ δεξιᾶς,
Μὴ ξυμφορὰ γενήσεται τὸ πρᾶγμα.
Ἀλλ' ἐγκονῶμεν. τοῦ τόπου γὰρ ἐγγύς ἐσμεν ἤδη,
Ὅθενπερ εἰς ἐκκλησίαν ὡρμώμεθ' ἡνίκ' ἦμεν.
Τὴν δ' οἰκίαν ἔξεστ' ὁρᾶν ὅθενπερ ἡ στρατηγὸς
Ἔσθ' ἡ τὸ πρᾶγμ' εὑροῦσ' ὃ νῦν ἔδοξε τοῖς πολί-
ταις.
Ὥστ' εἰκὸς ἡμᾶς μὴ βραδύνειν ἔτ' ἐπαναμενού-
σας.
Πώγωνας ἐξηρτημένας. μὴ καί τις ὄψεθ' ἡμᾶς,
Χ' ἡμῶν ἴσως κατείπῃ. ἀλλ' εἶα δεῦρ' ἐπὶ σκιᾶς,
Ἐλθοῦσα πρὸς τὸ τειχίον παραβλέπουσα θατέρῳ
Πάλιν μετασκεύαζε σαυτὴν αὖθις ἥπερ ἦσθα.
Καὶ μὴ βράδυν'. ὡς τήνδε καὶ δὴ τὴν στρατη-
γὸν ἡμῶν
Χωροῦσαν ἐξ ἐκκλησίας ὁρῶμεν. ἀλλ' ἐπείγου
Ἅπασα, καὶ μίσει σάκον πρὸς ταῖν γνάθοιν ἔχου-
σα
Χ' αὗται γὰρ ἥκουσι πάλαι τὸ σχῆμα τοῦτ' ἔχουσαι.
Πρ. Ταυτὶ μὲν ἡμῖν ὦ γυναῖκες εὐτυχῶς
Τὰ πράγματ' ἐκβέβηκεν, ἃ 'βουλευσάμεν.
Ἀλλ' ὡς τάχιστα πρίν τιν' ἀνθρώπων ἰδεῖν
Ῥιπτεῖτε χλαίνας, ἐμβὰς ἐκποδὼν ἴτω.
Χάλα συναπτοὺς ἡνίας Λακωνικάς.
Βακτηρίας ἄφεσθε. καὶ μέντοι σὺ μὲν
Ταύτας κατευτρέπιζ', ἐγὼ δὲ βούλομαι
Εἴσω παρερπύσασα πρὶν τὸν ἄνδρα με
Ἰδεῖν καταθέσθαι θοἰμάτιον αὐτοῦ πάλιν,
Ὅθενπερ παρέλαβον, τἄλλα θ' ἃ 'ξηνεγκάμην.
Χο. Κεῖται δὴ πάνθ' ἅπερ εἶπας, σὸν δ' ἔργον
τἄλλα διδάσκειν
Ὅ τι σοι δρῶσαι ξύμφορον ἡμεῖς δόξομεν, ὀρθῶς
ἐπακούειν,
Οὐδεμιᾷ γὰρ δεινοτέρᾳ σου ξυμμίξασ' οἶδα
γυναικί.
Πρ. Περιμείνατε νῦν ἵνα τῆς ἀρχῆς ἣν ἄρτι κε-
χειροτόνημαι
Ξυμβούλοισιν ἁπάσαις ὑμῖν χρήσωμαι. καὶ γὰρ
ἐκεῖ μοι
Ἐν τῷ θορύβῳ καὶ τοῖς δεινοῖς ἀνδρειόταται γε-
γόνατε.

Sed quàm maximè pedibus sonans vade,
Nobis autem pudorem ferat
Omnibus, apud viros res hæc dicta.
Ad hæc contrahe te ipsam,
Et circum aspiciens & illinc, & quæ in dex-
tera,
Ne ærumna fiat res.
Sed festinemus, locum enim prope sumus iam,
Vnde ad concilium ruimus quando ibamus.
Hanc domum licitum est videre, vnde hæc
dux
Est, rem inueniens quæ nunc apparuit ciuibus.
Quare decens, nos non tardare expectan-
tes,
Barbas aptatas, ne aliquis videat nos,
Et nobis forte inuehat. Sed eia huc in vmbra
Veniens ad murum perspiciens altero,
Rursus reordina te ipsam iterum, vbi eras,
Et non tarda, quod hanc & iam ducem no-
strum
Procedentem ex concilio videmus. sed festina
Omnis, & odio habe barbam ad maxillas ha-
bens,
Et hæ enim veniunt diu habitum hunc haben-
tes.
PRA. Hæ quidem nobis ò mulieres, fortunatè
Res euenerunt, quæ consultabamus.
Sed quàm citissimè ante aliquem hominum vi-
dere
Iacite vestes, calceamentum longè eat.
Deponite colligata ligamenta Laconica,
Baculos dimittite: & tamen tu quidem
Has ordina, ego autem volo
Intro serpens ante virum me
Videre, deponere pallium illic iterum
Vnde accepi, aliaq́; quæ comportauimus.
CHO. Parata sunt iā omnia, quæ dixisti. tuum
autem opus omnia docere,
Quod tibi facere conferens nobis apparuit re-
ctè audire.
Nulla enim grauiora mixta scio mulieri.
PRA. Expectate nūc, vt imperij quod nuper com-
probaui,
Consultatricibus omnibus vobis vtar: etenim
illic mihi
In turbà & grauibus virilissima facta estis.

Σχόλια. Παραβλέπουσα] ἀτενίζουσά φησιν. ἀλλὰ τῷ ἑτέρῳ ὀφθαλμῷ βλέπουσα. Σάκον.] τὸν πώγωνα λέγει. Συναπτούς.] τὰς συναπτούσας τοὺς δεσμοὺς τῶν ὑποδημάτων. Παρερπύσασα.] ἠρέμα εἰσελθοῦσα.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ, ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ.

BLEPYRVS, PRAXAGORA.

BISETVS. Ὁ Βλέπυρος τῇ γυναικὶ ἐντυχὼν, πυνθάνεται πόθεν ἔρχεται. καὶ διὰ τί τὰς ἑαυτοῦ ἐσθῆτας λαβοῦσα ἀπῴχετο. Τέλος δὲ πολλῶν λόγων ἀμφοτέρωθεν εἰρημένων ὁ Βλέπυρος αὐτῇ διηγεῖται ἃ περὶ τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πραχθέντων διὰ τοῦ Χρέμητος ἤκουσε.

Ar

Αν. Αὕτη πόθεν ἥκεις Πραξαγόρα. Πρ. τί δ' ὦ μέλε
Σοὶ τοῦθ'; Αν. ὅ, τι μοι τοῦτ' ἐστὶ; Πρ. ὡς εὐηθικῶς.
Οὔτοι παρὰ τοῦ μοιχοῦ γε φήσεις; Αν. οὐκ ἴσως
Ἑνός γε. Πρ. καὶ μὴν βασανίσαι τουτί γέ σοι
Ἔξεστι. Αν. πῶς; Πρ. εἰ τῆς κεφαλῆς ὄζω μύρου.
Αν. Τί δ' οὐχὶ βινεῖται γυνὴ κἄνευ μύρου;
Πρ. Οὐ δὴ τάλαιν' ἔγωγε. Αν. πῶς οὖν ὄρθριον
Ὤχου σιωπῇ θοἰμάτιον λαβοῦσά μοι.
Πρ. Γυνή μέ τις νύκτωρ ἑταίρα καὶ φίλη
Μετεπέμψατ' ὠδίνουσα. Αν. κᾆτ' οὐκ ἦν ἐμοὶ
Φράσασαν ἰέναι; Πρ. τῆς λεχοῦς δ' οὐ φροντίσαι
Οὕτως ἐχούσης ὦνερ; Αν. εἰποῦσάν γέ μοι.
Ἀλλ' ἔστιν ἐνταῦθα τὶ κακόν. Πρ. μὰ τὼ θεώ.
Ἀλλ' ὥσπερ εἶχον ᾠχόμην. ἐδεῖτο δὲ
Ἥπερ μετῆλθέ μ' ἐξιέναι πάσῃ τέχνῃ.
Αν. Εἶτ' οὐ τὸ σαυτῆς ἱμάτιον ἐχρῆν σ' ἔχειν;
Ἀλλ' ἐμ' ἀποδύσασ' ἐπιβαλοῦσα τοὔγκυκλον,
Ὤχου καταλιποῦσ' ὡσπερεὶ προκείμενον,
Μόνον οὐ στεφανώσασ' οὐδ' ἐπιθεῖσα λήκυθον.
Πρ. Ψῦχος γὰρ ἦν, ἐγὼ δὲ λεπτὴ κἀσθενής.
Ἔπειθ' ἵνα λεαίνοιμι τοῦτ' ἠμπεσχόμην.
Σὲ δ' ἐν ἀλέᾳ κατακείμενον καὶ στρώμασι
Κατέλιπον ὦνερ. Αν. αἱ δὲ δὴ λακωνικαὶ
Ὤχοντο μετὰ σοῦ, κἀμβάδες τί χ' ἡ βακτηρία;
Πρ. Ἵνα θοἰμάτιον σώσαιμι μεθυπεδησάμην
Μιμουμένη σε καὶ κτυποῦσα τοῖν ποδοῖν,
Καὶ τοὺς λίθους παίουσα τῇ βακτηρίᾳ.
Αν. Οἶσθ' οὖν ἀπολωλεκυῖα πυρῶν ἑκτέα;
Ὃν χρῆν ἔμ' ἐξ ἐκκλησίας εἰληφέναι.
Πρ. Μὴ φροντίσῃς. ἄρρεν γὰρ καὶ ἔτεκε παιδίον.
Αν. Ἡ 'κκλησία; Πρ. μὰ Δί' ἀλλ' ἔγωγ' ᾠχόμην
Ἀτὰρ γεγένηται. Αν. ναὶ μὰ Δί' οὐκ ᾔδησθά με
Φράσαντά σοι χθές; Πρ. ἄρτι γ' ἀναμιμνήσκομαι.
Αν. Οὐδ' ἄρα τὰ δόξαντ' οἶσθα. Πρ. μὰ Δί' ἔγω μὲν οὔ.
Αν. Κάθησο τοίνυν σηπίας μασωμένη.
Ὑμῖν δέ φασι παραδεδόσθαι τὴν πόλιν.
Πρ. Τί δρᾶν, ὑφαίνειν; Αν. οὐ μὰ Δί' ἀλλ' ἄρχειν.
Πρ. τίνων;
Αν. Ἁπαξαπάντων τῶν κατὰ πόλιν πραγμάτων.

A VIR. *Hæc unde venis Praxagora. PR. quid ô miser*
Tibi hoc? VIR. *Quod mihi hoc est? PR. valde fatue,*
Non de mœcho dices? VIR. *Non fortè*
Vno. PR. Et quidem experiri hoc tibi
Licet. VIR. *Quomodo. PR. Si capite oleo vnguento.*
B VIR. *Quid autem non subagitatur mulier & sine vnguento?*
PR. Non misera ego. VIR. *Quomodo igitur diluculo*
Iuisti silentio pallium accipiens mihi?
PR. Mulier me quædam nocte socia & amica
Aduocauit parturiens. VIR. *Et postea non erat mihi*
C *Dicentem ire. PR. Parturientis autem non habes curam*
Sic habentis ô vir? VIR. *Dicentem mihi.*
Sed est hic aliquid malum? PR. per Deos,
Sed sicut fui iui precata est autem,
Quæ dimisit me exire omni arte.
VIR. *Postea non tui ipsius vestem oportebat te habere,*
D *Sed me exuens, capiens vestem*
Iuisti, relinquens tanquam mortuum.
Non coronans, neq. imponens lecythum.
PR. Frigus enim erat. ego autem tenuis & impotens,
Postea vt calefierem, hanc induta sum.
Te autem in calore iacentem & lectis
Reliqui ô vir. VIR. *Hæc autem calceamenta*
Iuerunt tecum, & detinuit baculum?
E *PR. Vt vestem saluarem, ligaui,*
Imitans te. sonans pedibus,
Et lapides verberans baculo.
VIR. *Scis igitur perdens triticorum mensuram,*
Quam decebat me ex concilio capere?
PR. Non curabis, masculum enim peperit puerum.
VIR. Concilium. PR per Iouem sed dixi ego iui,
F *Et factus est.* VIR. *ita per Iouem, non scis me*
Dicentem tibi heri? PR. nunc reminiscor.
VIR. Non igitur apparentia scis? PR. per Iouem ego quidem non.
VIR. *Sede igitur sepias mandens.*
Vobis autem dicunt traditam esse ciuitatem.
PR. Quid facere, texere? VIR. Non per Iouem, sed dominari. PR. Qua in re?
VIR. In omnibus circa ciuitatem rebus.

G

Σχόλια. Προκείμενον.] νεκρόν. Στεφανώσασα.] εἰώθασι γὰρ ἐπὶ τῶν νεκρῶν τοῦτο ποιεῖν. Λεαίνοιμι.] θερμαίνοιμι.

BISETVS. Σηπίας μασωμένη.] Σ. οἱονεὶ τρυφῶσα διὰ τὴν ἐξουσίαν. ὅτι λέγχει τὰς σηπίας πάλαι παρὰ τοῖς ἀφροδισίοις ἐν τιμῇ γεγονέναι. περὶ δὲ τούτων ὁ Ἀθήναιος ἐν τῷ η. τῶν Δειπνοσοφ. ταῦτα παραδίδωσιν, ἡ δὲ σηπία, φησί, καὶ ἑψομένη μέν ἁπαλή, καὶ εὔστομος, καὶ εὔπεπτος, ἔτι δὲ καὶ εὔκοιλος. ὁ αὐτὸς Σουίδας μαρτυρεῖ τοὺς φρονοῦντας τοῖς προσήκουσιν, ὅταν ἡ ἀμφιδρομία ἐποιεῖτο, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πολύποδας, καὶ σηπίας δῶρα πέμπειν εἰωθότας.

Πρ. Νὴ τὴν Ἀφροδίτην, μακαρία γὰρ ἡ πόλις
Ἔσται τὸ λοιπόν. Αν. κατὰ τί; Πρ. πολλῶν οὕνεκα.
Οὐ γὰρ ἔτι τοῖς τολμῶσιν αὐτὴν αἰσχρὰ δρᾶν
Ἔσται τὸ λοιπόν. οὐδαμοῦ δὲ μαρτυρεῖν.
Οὐ συκοφαντεῖν. Βλε. μηδαμῶς πρὸς τῶν θεῶν
Τουτὶ ποιήσῃς, μηδ' ἀφέλῃς μου τὸν βίον.
Αν. Ὦ δαιμόνι' ἀνδρῶν, τὴν γυναῖκ' ἔα λέγειν.
Πρ. Μὴ λωποδυτῆσαι. μὴ φθονεῖν τοῖς πλησίον.
Μὴ γυμνὸν εἶναι, μὴ πένητα μηδένα.
Μὴ λοιδορεῖσθαι. μὴ 'νεχυραζόμενον φέρειν.
Αν. Νὴ τὸν Ποσειδῶ, μεγάλα γ' εἰ μὴ ψεύσεται.
Πρ. Ἀλλ' ἀποφανῶ τοῦθ' ὥστε μοί γε μαρτυρεῖν,
Καὶ τοῦτον αὐτὸν μηδὲν ἀντειπεῖν ἐμοί.

A PR. Per Venerem, beata enim ciuitas
Erit posthac. VIR. Circa quid? PR. Multorum gratia.
Non enim amplius audentibus ipsi turpia facere
Erit posthac, nullo modo testificari,
Non criminari. BLE. Nequaquam per Deos
Hoc facies, neque auferes mei vitam.
B VIR. O misere virorum, mulierem sine dicere.
PR. Non vestes furari, non inuidere his propè,
Non nudum esse, non pauperem nullum,
Non conuiciari, non pignoratum ferre.
VIR. Per Neptunum magna, si non mentietur.
PR. Sed ostendam hoc ad mihi testificari,
Et hunc ipsum nil contradicere mihi.

Σχόλια. Μηδ' ἀφέλῃς μου τὸν βίον.] διοικοῦσα μὴ τῶν ἄλλων γυναικῶν.

BISETVS. Ὦ δαιμόνι' ἀνδρῶν.] Ἄλλος τὶς ἀνὴρ προσελθὼν τῷ Βλεπύρῳ, ὡς τοὺς τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Πραξαγόρας λόγους διδάσκοντιν, ἐπιλάθει.

C Σχόλια. Μὴ 'νεχυραζόμενον.] ἴσως γὰρ ἐν τοῖς δικαζομένοις ἐνέχυρα φέρειν καὶ διδόναι τὴν ἑαυτῶν οὐσίαν.

ΧΟΡΟΣ, ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ, Βλέπυρος.

CHORVS, PRAXAGORA, Blepyrus.

BISET. Περὶ τῆς ἰσομοίρου πολιτείας διαλέγονται.

D

Χο. Νῦν δὴ δεῖ σε πυκνὴν φρένα καὶ φιλόσοφον ἐγείρειν φροντίδ' ἐπισταμένην
Ταῖσι φίλαισιν ἀμύνειν. κοινῇ γὰρ ἐπ' εὐτυχίαισιν
Ἔρχεται γλώττης ἐπίνοια, πολίτην
Δῆμον ἐπαγλαϊοῦσα μυρίαισιν ὠφελίαισι βίου
Δηλοῦν ὅ,τι περ δύναται καιρός.
Δεῖται γὰρ τοί γε σοφοῦ τινος ἐξευρήματος ἡ πόλις ἡμῶν.
Ἀλλὰ πέραινε μόνον μήτε δεδραμένα, μήτ' εἰρημένα πω πρότερον.
Μισοῦσι γὰρ ἢν τὰ παλαιὰ πολλάκις θεῶνται.
Ἀλλ' οὐ μέλλειν ἀλλ' ἅπτεσθαι. καὶ δὴ χρὴν ταῖς διανοίαις
Ὡς τὸ ταχύνειν χαρίτων μετέχει πλεῖστον παρὰ τοῖσι θεαταῖς.
Πρ. Καὶ μὴν ὅτι μὲν χρηστὰ διδάξω, πιστεύω. τοὺς δὲ θεατάς
Εἰ καινοτομεῖν ἐθελήσουσι καὶ μὴ τοῖς ἠθάσι λίαν
Τοῖς τ' ἀρχαίοις ἐνδιατρίβειν, τοῦτ' ἐσθ' ὃ μάλιστα δέδοικα.
Βλ. Περὶ μὲν τοίνυν τοῦ καινοτομεῖν μὴ δείσῃς, τοῦτο γὰρ ἡμῖν

CH. Nunc iam oportet te prudentem mentem & Sapientem suscitare, curam scientem
Amicis auxiliari: communiter enim in bonis fortunis,
Venit lingua prudentia, ciuilem
Populum illustrans multis bonis fortunis vitæ,
Declarare quod potest tempus:
E Indiget enim sapientis alicuius inuentionis ciuitas nostrûm.
Sed perfice solum, neque facta, neque dicta prius.
Oderunt enim, si antiqua sæpè vident.
Sed non tardare, sed tangere & iam oportet sententijs,
Quòd festinare Gratiarum participat plurimum apud spectatores.
F PR. Et quidem quòd quidem bona docebo, credo. hos autem spectatores
Si noua facere volunt, & non consuetis valde,
His antiquis inde morari, hoc est, quod maximè timeo.
BLE. Circa igitur noua facere non timebis: hoc enim nobis

BISETVS. Ἀλλ' οὐ μέλλειν] στίχοι ἀναπαιστικοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ εἰς συλλαβὴν ὧν ὁ τελευταῖος, Μὴ 'ξελκυσθῇ καθὸ δεήσει. τούτους ἀπειλῶσιν ἅπαντας καλοῦνται ἢ ὥς φησιν Ἡφαιστίων, τοῦτο τὸ μέτρον Ἀριστοφάνειον, διὰ τὸ τὸν Ἀριστοφάνην αὐτῷ κεχρῆσθαι πολλάκις,

G καὶ τῷ ἄλλῳ χώραν δέχεται σπονδεῖον, ἀνάπαιστον, ἐνίοτε δὲ καὶ προκελευσματικὸν. ἔστι δὲ τοῖς δραματοποιοῖς καὶ ἴαμβον, καὶ δάκτυλον. Εἰ καινοτομεῖν ἐθελήσουσι] τῶν Ἀθηναίων ὡς καινοτόμων. καὶ ἀεὶ ἴσως νεωτερισμοὺς ἐπιμελῶς ἀκούειν λαμβάνονται, καὶ τὰ τούτων ἤθη διασύρει.

Δρᾶν

Δρᾶν αὖτ' ἄλλης ἀρχῆς ἐστι, τῶν δ' ἀρχαίων ἀμελῆσαι.
Πρ. Μή νυν πρότερον μηδεὶς ὑμῶν ἀντείπῃ μηδ' ὑποκρούσῃ,
Πρὶν ἐπίστασθαι τὴν ἐπίνοιαν, καὶ τοῦ φράζοντος ἀκοῦσαι.
Κοινωνεῖν γὰρ πάντας φήσω χρῆναι, πάντων μετέχοντας.
Κἀκ ταὐτοῦ ζῆν, καὶ μὴ τὸν μὲν πλουτεῖν, τὸν δ' ἄθλιον εἶναι.
Μηδὲ γεωργεῖν τὸν μὲν πολλήν, τῷ δ' εἶναι μηδὲ ταφῆναι.
Μηδ' ἀνδραπόδοις τὸν μὲν χρῆσθαι πολλοῖς, τὸν δ' ἀκολούθῳ.
Ἀλλ' ἕνα ποιῶ κοινὸν πᾶσι βίοτον, καὶ τοῦτον ὅμοιον.
Βλ. Πῶς οὖν ἔσται κοινὸς ἅπασι. Πρ. κατέδει σπέλεθον πρότερός μου.
Βλ. Τῶν σπελέθων κοινωνοῦμεν; Πρ. μὰ Δί' ἀλλ' ἔφθης μ' ὑποκρούσας.
Τοῦτο γὰρ ἤμελλον ἐγὼ λέξειν. τὴν γῆν πρώτιστα ποιήσω
Κοινὴν πάντων, καὶ τἀργύριον, καὶ τἄλλ' ὁπόσ' ἐστὶν ἑκάστῳ.
Εἶτ' ἀπὸ τούτων κοινῶν ὄντων ἡμεῖς βοσκήσομεν ὑμᾶς
Ταμιευόμεναι καὶ φειδόμεναι καὶ τὴν γνώμην προσέχουσαι.
Βλ. Πῶς οὖν ὅστις μὴ κέκτηται γῆν ἡμῶν, ἀργύριον δὲ
Καὶ Δαρεικοὺς, ἀφανῆ πλοῦτον; Πρ. τοῦτ' εἰς τὸ μέσον καταθήσει.
Καὶ μὴ καταθεὶς ψευδορκήσει. Βλ. κἀκτήσατο γὰρ διὰ τοῦτο.
Πρ. Ἀλλ' οὐδέν τοι χρήσιμον ἔσται πάντως αὐτῷ. Βλ. κατὰ δὴ τί;
Πρ. Οὐδεὶς οὐδ' ἐν πενίᾳ δράσει, πάντα γὰρ ἕξουσιν ἅπαντες.
Ἄρτους, τεμάχη, μάζας, χλαίνας, οἶνον, στεφάνους, ἐρεβίνθους.
Ὥστε τί κέρδος μὴ καταθεῖναι. σὺ γὰρ ἐξευρὼν ἀπόδειξον.
Βλ. Οὔκουν καὶ νῦν οὗτοι μᾶλλον κλέπτουσ' οἷς ταῦτα πάρεστι;
Πρ. Πρότερόν γ' ὦταῖρ' ὅτε τοῖσι νόμοισι διεχρώμεθα τοῖς προτέροισιν.
Νῦν δ', ἔσται γὰρ βίος ἐκ κοινοῦ, τί τὸ κέρδος μὴ καταθεῖναι;
Βλ. Ἢν μείρακ' ἰδὼν ἐπιθυμήσῃ, καὶ βούληται τοῦτον σκαλαθῦραι,
Ἕξει τούτων ἀφελὼν δοῦναι. τῶν ἐκ κοινοῦ δὲ μεθέξει
Ξυγκαταδαρθών. Πρ. ἀλλ' ἐξέσται προῖκ' αὐτῷ ξυγκαταδαρθεῖν.

Facere pro alia dominatione est, hæc autem antiqua negligere.
PR. Non nunc prius nullus vestrûm contradicat, neq; interrumpat,
Ante scire opinionem & dicente audire.
Communicare enim omnes dicam oportere omnium participantes,
Et ex ipso viuere, & non hunc quidem ditescere, illum autem miserum esse.
Neque agricolare hunc quidem multam, huic autem esse neque sepeliri.
Neque mancipijs hunc quidem vti multis, illum autem sequentem.
Sed vnam faciam communem omnibus vitam, & hanc aquam.
BLE. Quomodo igitur erit communis omnibus? PR. Comedes stercus prior mihi.
BLE. Hæc stercora communicabimus? PRA. per Iouem, sed prævenisti me interrumpens,
Hoc enim volebam ego dicere, terram primum faciam
Communem omnium, & argentum, & alia quæcunque sunt vnicuique.
Postea ab his communibus existentibus, nos pascemus vos
Gubernantes, & parcentes, & opinionem attendentes.
BLE. Quomodo igitur qui non possidet terram nostrum, argentum autem
Et Daricos latentes diuitias? PR. Hoc in medium deponet,
Et non deponens mentietur. BLE. Et possedit enim propter hoc?
PR. Sed nil vtile erit omnino ipsi. BLE. secundùm quid?
PR. Nullus neque in paupertate faciet, omnia enim habebunt omnes,
Panes, partes, placentas, vestes, vinum, coronas, cicera.
Quare quod lucrum, non deponere? tu enim excogitans ostende.
BLE. Non & nunc hi magis furantur, quibus hæc adsunt?
PR. Prius ô amice, quando his legibus vtebamur prioribus.
Nunc autem, erit enim vita ex communi, quod lucrum, non deponere?
BLE. Si adolescentulam videns cupiet, & volet hanc subagitare,
Habebit horum facilium dare? eorum ex communi participabit
Simul dormiens? PR. sed licebit dotem ipsi simul dormire.

Σχόλια. Σπέλεθον.] κόπρον. καὶ ἀλλαχοῦ ἐν σπέτῳ λάθει τῇ χειρὶ σπέλεθον ἀρτίως ἐκχεόμενον. Ἔφθης μ' ὑποκρούσας] ὅτι ὑπεκρούσω τὸ ἐρωτῆσαι πρότερός μου.

Καὶ Δαρεικούς.] εἰσὶ μὲν χρυσοῖ στατῆρες οἱ Δαρεικοί. ἠλλάττετο δὲ ἕκαστος αὐτῶν ... τοῖς Ἀθηναίοις ὀνομαζόμενος χρυσοῦς. ἐκ ἀπὸ Δαρείου τοῦ Ξέρξου πατρὸς

ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου τινὸς παλαιοτέρου βασιλέως ὀνομασθέντα. λέγουσι δέ τινες δύναται τ' Δαρεικὸν δραχμὰς ἀργυρίου εἴκοσιν. ὡς τοὺς πέντε Δαρεικοὺς δύνασθαι μνᾶν ἀργυρίου. Ἐν πινίᾳ δράσει.] ἀντὶ τοῦ οὐδ' εἰς αἰσχρόν τι δράσει ἢ ἐργάσεταί τι παρακειμένων ἀσθενῶς ἅπασιν. Σκαλαθύραι.] συνουσιάσαι. μείρακα δ' ἐνταῦθα οὐκ ἀρσενικῶς εἴρηται, καίτοι Ἀμμωνίου λέγοντος μειράκιον καὶ μείρακα ταύτῃ διαφέρειν ὅτι τὸ μὲν μειράκιον ἐπὶ ἀρσενικοῦ, τὸ δὲ μεῖραξ ἐπὶ θηλυκοῦ. ἢ πρὸς τὸ γυναικῶδες τῶν κιναίδων. ἐρεῖδον δὲ συνουσιάζειν.

Bis. Σκαλαθύραι.) σκαλαθύρειν κατὰ τὸν Ἡσύχιον δηλοῖ τὸ κινεῖν, ἀναστρέφειν, ἐρύαττειν. καὶ ταῦτόν ἐστιν ὅτι τῷ ἁπλῷ σκαλεύειν, ὃ σημαίνει καὶ τὸ λάθρα πλησιάζειν, ἢ ἀκολασταίνειν. ἰὼ κωμικῶς πέπλασται. ἢ σύντιθεται ἐκ τοῦ σκάλλειν, τὸ σκαλεύειν, καὶ τῆς θύρας, ὃ ἰὼ τῆς πρωκτοῦ μεταφορικῶς σημαίνει.

Καὶ ταύτας γὰρ κοινὰς ποιῶ τοῖς ἀνδράσι ξυγκαταδαρθεῖν. **B**	Et has enim communes faciam viris condormire,
Καὶ παιδοποιεῖν τῷ βουλομένῳ. Βλ. πῶς οὖν πάντες ἴασιν	Et filios facere volenti. BLE. Quomodo igitur si omnes iuerint
Ἐπὶ τὴν ὡραιοτάτην αὐτῶν καὶ ζητήσουσιν ἐρείδειν;	In pulcherrimam ipsarum, & quærent contendere?
Πρ. Αἱ φαυλότεραι καὶ σιμότεραι παρὰ τὰς σεμνὰς καθεδοῦνται,	PR. Turpiores & curuiores apud pulchriores sedebunt,
Κᾆτ' ἣν ταύτης ἐπιθυμήσῃ, τὴν αἰσχρὰν πρῶθ' ὑποκρούσει. **C**	Et postea si hanc desiderabit, turpem primùm subagitabit.
Βλ. Καὶ πῶς ἡμᾶς τοὺς πρεσβύτας ἣν ταῖς αἰσχραῖσι ξυνῶμεν	BLE. Et quomodo nos senes, si turpibus coniugemur,
Οὐκ ἐπιλείψει τὸ πέος πρότερον, πρὶν ἐκεῖσ' οἷ φῂς ἀφικέσθαι.	Non relinquet testiculum prius ante illuc, vbi dicis abire?
Πρ. Οὐχὶ μαχοῦνται; Βλ. περὶ τοῦ. Πρ. τοῦ μὴ ξυγκαταδαρθεῖν.	PRA. Non pugnabunt circa hoc non simul dormire.
Βλ. Καὶ σοί τὸ περὶ τούτου δὴ μέλεσθαι.	BLE. Et tibi tale erit.
Πρ. Τὸ μὲν ἡμέτερον γνώμην τιν' ἔχει. προβεβούλευται γὰρ ὅπως ἂν **D**	PR. Hoc quidem nostrûm sententiam aliquam habet præconsultatum est enim quomodo
Μηδὲ μιᾶς ᾖ τρύπημα κενόν. Βλ. τὸ δὲ τῶν ἀνδρῶν τί ποιήσει;	Nullius sit foramen vacuum. BLE. illud autem virorum quid faciet,
Φεύξονται γὰρ τοὺς αἰσχρούς, ἐπὶ δὲ τοὺς καλοὺς βαδιοῦνται.	Fugient enim turpes, in autem pulchros ibunt.
Πρ. Ἀλλὰ φυλάξουσ' οἱ φαυλότεροι τοὺς καλλίους ἀπιόντας	PR. sed seruabunt turpiores, pulchriores abeuntes
Ἀπὸ τοῦ δείπνου καὶ τηρήσουσ' ἐπὶ τοῖσι δημοσίοισιν **E**	A cœna, & seruabunt in publicis
Οἱ φαυλότεροι. κοὐκ ἐξέσται παρὰ τοῖς καλοῖς καταδαρθεῖν	Turpiores: & non licebit apud hos pulchros dormire
Ταῖς γυναιξὶ πρὶν τοῖς αἰσχροῖς καὶ τοῖς μικροῖς χαρίσωνται.	Mulieribus antequam turpibus & paruis gratificabuntur.
Βλ. Ἡ Λυσικράτους ἄρα νυνὶ ῥὶς ἴσα τοῖσι καλοῖσι φρονήσει.	BLE. Lysicratis igitur nunc nasus, æqualia pulchris sapiet.
Πρ. Νὴ τὸν Ἀπόλλω καὶ δημοτικὴ ἡ γνώμη καὶ καταχήνη **F**	PR. Per Apollinem, & publica sententia & ridiculum,
Τῶν σεμνοτέρων ἔσται πολλή, καὶ τῶν σφραγίδας ἐχόντων.	Pulchriorum erit multum sigillum habentium,
Ὅταν ἐμβάδ' ἔχων εἴπῃ πρότερος, παραχώρει κᾆτ' ἐπιτήρει	Quando calceamento dicet, prior da locum. & postea serua,
Ὅταν ἤδη 'γὼ διαπεπράξωμαι παραδῶ σοι δευτεριάζειν.	Quando iam ego operatus tradam tibi secundare.
Βλ. Πῶς οὖν οὕτω ζώντων ἡμῶν τοὺς αὑτοῦ παῖδας ἕκαστος **G**	BLE. Quomodo igitur sic viuentium nostrûm ipsius filios vnusquisque
Ἔσται δυνατὸς διαγιγνώσκειν; Πρ. τί δὲ δεῖ; πατέρας ἅπαντας	Erit potens dignoscere? PR. Quid opus est? patres omnes

Bis. Οὐχὶ μαχοῦνται;] Οὗτοι οἱ δύο στίχοι ἐν πᾶσι τοῖς ἀντιγράφοις εὑρίσκονται διεφθαρμένοι, καὶ πολλοὶ καὶ προσώπων ἀναστροφὴν ἔχοντες ἀναγινώσκονται. ὥσπερ μὲν ἄλλων ἄλλα φερόντων τοῦ τόπου φέρειν, καὶ τὴν ἀληθινὴν τοῦ ποιητοῦ ἔννοιαν διαφθείρει, καὶ πᾶσαν αὐτοῦ ὡραιότητα, καὶ τὴν Ἀριστοφανικὴν εὐτραπελίαν,

καὶ σκώμματα ἀναιρεῖ. πρῶτον μὲν ἐν τῷ προτέρῳ στίχῳ ἐλλείπει τινὰ, ἃ καὶ αὐτὸς ὁ στίχος, καὶ ἡ τοῦ μέτρου ὁλοκληρεία ἀπαιτεῖ. ὁ δὲ δεύτερος ἐν τοῖς τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων χειρογραφίτων ἴσως εἰς δύο μέρη κακῶς διαιρεθεὶς, δύο ἡμιστίχια γράμμασι κεχωρισμένοις κεχαραγμένα ἐποίει, καὶ ἀμφ. ἐν ἡ αὐτὴ ἀρχὴ ἦν, καὶ μονονοῦ ὁ αὐτὸς νοῦς. τὰ τοῖς τυπογράφοις τοῖς τὸ πρᾶγμα ἀμελέστερον ἐξετάζουσι παρέσχεν ἀφορμὴν τοῦ τηρεῖν τῶν δύο ἡμιστιχίων τὸ ἕτερον, καὶ τὸ ἕτερον ὡς περιττὸν παραλείπειν. καὶ γὰρ ἔν τισι τῶν ἐκτυπωθέντων ἀντιγράφων οὕτω γράφεται „ Καὶ τοι τοιοῦτον ὑπάρξει. ἐν ἄλλοις δὲ „ Καὶ τοι τὸ περὶ τούτων δὴ μάχεσθαι. εἰ δὲ ταῦτα συνάψεις μίαν, ἢ δύο συλλαβὰς μεθαρμόζων ὁλόκληρον στίχον ποιήσεις. οὕτως οὖν γραπτέον,

Οὐχὶ μαχοῦνται. Πρ. περὶ τοῦ; Βλ. περὶ τῆς μιᾶς πρῶτος ξυγκαταδαρθεῖν.

Καὶ τοι τοιοῦτον ὑπάρξει. Πρ. καὶ τοι τὸ περὶ τῆσδε μάχεσθαι.

Τὸ μὲν ἡμέτερον.

Ἵνα δὴ ταύτης τῆς ἡμετέρας ἐπανορθώσεως ὁ λόγος, καὶ ἡ πίστις καλῶς ἔχῃ, τὸ πρᾶγμα ἄνωθεν ἐξ ἀρχῆς ἐπαναληπτέον, καὶ ἐπιμελέστερον ἐξεταστέον. πρῶτον μὲν τί ποτε τοὺς ἄνδρας ποιεῖν ἡ Πραξαγόρα ἤθελε, δῆλον ἐκ τῶν προηγουμένων. Βλέπυρος ταῦτα ἀδύνατα ὄντα νομίζων, καὶ τοὺς λόγους προφέρων, οἷς πεισθεὶς οὕτως ἐφρόνει, νῦν πρὸς τούτοις λέγει καὶ ζητεῖ, Οὐχὶ μαχοῦνται; αἱ γυναῖκες δηλονότι. ἡ δὲ Πραξαγόρα ἀποκρίνεται. περὶ τοῦ; περὶ τινος; ὁ δὲ Βλέπυρος λέγει, μίαν πρῶτος ξυγκαταδαρθεῖν. τουτέστι περὶ τῶν ἐν τοῖς ἀφροδισίοις πρωτείων. εἶτα ἐπιφέρει. καὶ τοι τοιοῦτον ὑπάρξει. τί; τὸ ὑπὲρ τούτων μάχεσθαι. διὰ τούτων δὲ ἐπισημαίνει αὐτὴν γραῦν, καὶ δυσειδῆ γυναῖκα εἶναι. ἡ δὲ τοῦτο νοήσασα καὶ αὐτὴ τῷ αὐτῷ σκώμματι χρησαμένη ἀποκρίνεται. Καὶ τοι τὸ περὶ τῆσδε μάχεσθαι. τουτέστιν ἡ αὐτὴ περὶ τῆς αὐτῆς μάχη καὶ τοι ὑπάρξει περὶ τῆς αὐτῆς καὶ σαυτοῦ ἀντιλογεῖν, φιλονεικεῖν, ἐρίζειν ἰδεικόσει. ὁρᾷ νῦν πῶς ἅπαντα κατὰ ταύτην τὴν γραφὴν καλῶς ἔχει. εἴ τις μὲν τοῖς προτέροις σφάλμασιν ἀκολουθεῖν, καὶ ταῦτα φυλάττειν βούλεται, οὐ διαμαχήσομαι τούτῳ. Τὸ μὲν ἡμέτερον.] ἡ Πραξαγόρα πρὸς τὸν ἐν ἀρχῇ ποιηθέντα λόγον ἐπανερχομένη διαμαρτυρεῖ φανερῶς ὅτι τῶν μὲν ἀνδρῶν ὀλίγην, μᾶλλον δὲ οὐδεμίαν ἔχουσα φροντίδα, τοῦτο μόνον διαπράξασθαι ἐβούλετο, ὅπως τὰ τῶν γυναικῶν πράγματα εὐτυχίας τύχῃ μεγίστης. τουτέστι περὶ τοῦτο μάλιστα ἐκ παντὸς τρόπου ἐσπούδαζεν ὅπως οὐδεμία τῶν γυναικῶν οὕτως εἴη δυστυχὴς, ὥστε μὴ ἔχειν ᾧ τινι συνουσιάζειν δύναιτο. τὸ δὲ τρύπημα νῦν μεταφορικῶς ληπτέον ἀντὶ τοῦ γυναικείου αἰδοίου, ὃ καὶ τρῆμα καλεῖται.

• ἐκποιεῖται τοῦτο τρῆμα.

Λυσικράτους] ὁ Λυσικράτης κατὰ τὸν Σκίδαν, σιμὸς, αἰσχρὸς, κλέπτης. καὶ ἄσημος ἦν.

Σχόλια. Καταχήνη] καταγελάσ.

Τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῶν εἶναι τοῖσι χρόνοισι, νομιοῦσιν.	Seniores ipsorum esse temporibus putabunt.
Βλ. Οὔκουν ἄγξουσ' εὖ καὶ χρηστῶς ἑξῆς τὸν πάντα γέροντα	D BLE. Non strangulabunt bene & utiliter ordinatim omnem senem
Διὰ τὴν ἄγνοιαν, ἐπεὶ καὶ νῦν γιγνώσκοντες πατέρ' ὄντα	Per ignorantiam: quoniam & nunc cognoscentes patrem existentem
Ἄγχουσι. τί δῆθ' ὅτ' ἀγνὼς ᾖ, πῶς οὐ τότε κἀπιχεσοῦνται.	Strangulant. quid certè quando ignorans sit, quomodo non tunc & cacabunt?
Πρ. Ἀλλ' ὁ παρεστὼς οὐκ ἐπιτρέψει. τότε δ' αὐτοῖς οὐκ ἔμελ' οὐδὲν	PR. Sed astans non committet, tunc autem ipsis non me nil
Τῶν ἀλλοτρίων ὅς τις τύπτοι. νῦν δ' ἢν πληγέντος ἀκούσῃ,	Alienorum qui verberabit: nunc autem si percussum audiet,
Μὴ αὐτὸν ἐκεῖνον τύπτῃ δεδιὼς, τοῖς δρῶσι τοῦτο μαχεῖται.	E Non ipsum illum verberabit, timens facientibus hoc pugnabit.
Βλ. Τὰ μὲν ἄλλα λέγεις οὐδὲν σκαιῶς. εἰ δὲ προσελθὼν Ἐπίκουρος	BLE. Hæc quidem alia dicis nil rude, si autem adueniens Epicurus,
Ἢ Λευκολόφος πάππαν με καλεῖ τοῦτ' ἤδη δεινὸν ἀκοῦσαι.	Vel Leucolophus auum me vocabit, hoc iam graue audire.
Πρ. Πολὺ μέντοι δεινότερον τούτου τοῦ πράγματός ἐστι. Βλ. τὸ ποῖον;	PR. Multò quidem grauius hac re est. BLE. Quæ?
Πρ. Εἴ σε φιλήσειεν Ἀρίστυλλος φάσκων αὐτοῦ πατέρ' εἶναι.	PR. Si te osculabitur Aristyllus, dicens ipsius patrem esse.
Βλ. Οἰμώζοι γ' ἂν καὶ κωκύοι. Πρ. σὺ δέ γ' ὄζοις ἂν καλαμίνθης.	BLE. Lugebo & flebo. PR. Tu autem oles calaminthum.
Ἀλλ' οὗτος μὲν πρότερον γέγονε πρὶν τὸ ψήφισμα γενέσθαι.	Sed hic quidem prius natus est ante sententias factas esse,
Ὥστ' οὐχὶ δέος μή σε φιλήσῃ. Βλ. δεινὸν μέντ' ἂν ἐπεπόνθειν.	Quare non timor, ne te osculetur. BLE. Graue passus sum,
Τὴν γῆν δὲ τίς ἔσθ' ὁ γεωργήσων; Πρ. οἱ δοῦλοι. σοὶ δὲ μελήσει	G Terram autem quis est culturus? PR. Serui. tibi autem curæ erit,

Σχόλια. Καλαμίνθης.] ὅτι ὡς δυσώδης τοῦ ἀρίστυλλου ἡ καλαμίνθη, καὶ ὄφεις ἀπ' αὐτοῦ χαίρουσιν.

Ὅταν ᾖ δεκάπουν τὸ στοιχεῖον λιπαρὸν χωρεῖν ἐπὶ δεῖπνον.
ΒΛ. Περὶ δ' ἱματίων τίς πόρος ἔσται; καὶ γὰρ τοῦτ' ἔστιν ἐρέσθαι.
ΠΡ. Τὰ μὲν ὄνθ' ὑμῖν πρῶτον ὑπάρξει. τὰ δὲ λοίφ' ἡμεῖς ὑφανοῦμεν.
ΒΛ. Ἓν ἔτι ζητῶ. πῶς ἤν τις ὄφλῃ παρὰ τοῖς ἄρχουσι δίκην τῳ;
Πόθεν ἐκτίσει ταύτην; οὐ γὰρ τῶν κοινῶν γ' ἐστὶ δίκαιον.
ΠΡ. Ἀλλ' οὐδὲ δίκαι πρῶτον ἔσονται. ΒΛ. τουτὶ πόσους ἐπιτρίψει.
ΠΡ. Κἀγὼ ταύτην γνώμην ἐθέμην. τοῦ γὰρ τάλαν οὕνεκ' ἔσονται;
ΒΛ. Πολλῶν ἕνεκεν νὴ τὸν Ἀπόλλω. πρῶτον δ' ἑνὸς εἵνεκα δήπου
Ἤν τις ὀφείλων ἐξαρνῆται. ΠΡ. πόθεν οὖν ἐδάνεισ' ὁ δανείσας;
Ἐν τῷ κοινῷ πάντων ὄντων. ΒΛ. κλέπτων δήπου 'στ' ἐπίδηλος.
ΠΡ. Νὴ τὴν Δημήτρ' εὖ γε διδάσκεις. ΒΛ. τουτὶ τοίνυν φρασάτω μοι.
Τῆς αἰκίας οἱ τύπτοντες πόθεν ἐκτίσουσιν, ἐπειδὰν
Εὐωχηθέντες ὑβρίζωσι. τοῦτο γὰρ οἶμαί σ' ἀπορήσειν.
ΠΡ. Ἀπὸ τῆς μάζης ἧς σιτεῖται. ταύτης γὰρ ὅταν τις ἀφαιρῇ,
Οὐχ ὑβριεῖται φαύλως οὕτως τῇ γαστρὶ κολασθείς.
ΒΛ. Οὐδ' αὖ κλέπτης οὐδεὶς ἔσται. ΠΡ. πῶς γὰρ κλέψαιμι τὸ 'μαυτοῦ.
ΒΛ. Οὐδ' ἀποδύσουσ' ἆρα τῶν νυκτῶν. ΠΡ. οὐκ ἢν οἴκοι γε καθεύδῃς.
Οὐδ' ἤν γε θύραζ' ὥσπερ πρότερον. βίοτος γὰρ πᾶσιν ὑπάρξει.
Ἢν δ' ἀποδύῃ γ' αὐτὸς δώσει. τί γὰρ αὐτῷ πρᾶγμα μάχεσθαι;
Ἕτερον γὰρ ἰὼν ἐκ τοῦ κοινοῦ, κρεῖττον κομιεῖται ἐκείνου.
ΒΛ. Οὐδὲ κυβεύσουσ' ἆρ' ἄνθρωποι. ΠΡ. περὶ τοῦ γὰρ τοῦτο ποιήσει;
ΒΛ. Τὴν δὲ δίαιταν τίνα ποιήσεις. ΠΡ. κοινὴν πᾶσι. τὸ γὰρ ἄστυ
Μίαν οἴκησιν φημὶ ποιήσειν συρρήξασ' εἰς ἓν ἅπαντα,
Ὥστε βαδίζειν ὡς ἀλλήλους. ΒΛ. τὸ δὲ δεῖπνον ποῦ παραθήσεις;
ΠΡ. Τὰ δικαστήρια καὶ τὰς στοιὰς, ἀνδρῶνας πάντα ποιήσω.
ΒΛ. Τὸ δὲ βῆμα τί σοι χρήσιμον ἔσται; ΠΡ. τοὺς κρατῆρας καταθήσω.
Καὶ τὰς ὑδρίας, καὶ ῥαψῳδεῖν ἔσται τοῖς παιδαρίοισι

A Quando fuerit decem cubitorum elementum pingue ire ad cœnam.
BLE. Circa autem vestes quæ inuentio erit? etenim hoc est interrogare.
PR. Has quidem existentes vobis, primùm erunt, has autem reliquas nos texemus.
BLE. Vnum adhuc quæro, quomodo si qui debet apud dominos pœnam alicui,
B Vnde possidebit hanc? non enim communium est iustum.
PR. Sed neque pœnæ primum erunt. BLE. Hoc quot consumet?
PR. Et ego hanc opinionem posui. cuius enim miser gratia erunt?
BLE. Multorum gratia per Apollinem. primùm autem vnius gratia.
Si quis debens negat. PR. Vnde igitur mutuauit mutuans,
C In communi omnibus existentibus. BLE. Fur est manifestus.
PR. Per Cererem bene doces. BLE. Hoc igitur dicatur mihi,
Verberationes fures vnde possidebunt? postquam
Conuiuantes iniuria afficiant, hoc enim te puto dubitare.
D PR. A placenta quam comedit. hanc enim quando quis aufert,
Non iniuria afficitur male sic ventre punitus.
BLE. Neque rursus fur nullus erit. PR. Quomodo enim furabor meum ipsius?
BLE. Neque spoliabunt igitur noctibus? PRA. Non si domi dormires
E Neq; si foras sicut prius, victus enim omnibus erit.
Si autem spoliabit, ipse dabit: quæ enim ipsi res pugnare?
Alterum enim iens ex communi melius portabit illo.
BLE. Neq; talis ludent igitur homines. PR. Circa quid enim hoc faciet?
BLE. Modum autem viuendi quem facies? PR. Communem omnibus. nam ciuitatem
F Vnam habitationem dico facere simul, rumpens in vnum omnia,
Vt coeant inter se. BLE. Cœnam autem vbi parabis?
PRA. Fora iudicialia & porticus, diuersoria omnia faciam,
BLE. Sedes autem quæ tibi vtilis erit? PR. Crateras deponam,
G Et hydrias, & cantare erit pueris

Σχόλια. Δεκάπουν.] ἡ τοῦ ἡλίου σκιὰ, ὅταν ᾖ δέκα ποδῶν. θέλει οὖν εἰπεῖν ὅτι γίνεται ὀψέ. ἄλλως. τὸ παλαιὸν καλοῦντες ἐπὶ δεῖπνον καὶ καλούμενοι παρεσημαίνοντο τὴν σκιάν. καὶ οὕτως εἰ μὲν ἑξάπουν ... ἀληθεύοντας. οἱ δ' ἀπῄεσαν ἐπὶ τὰς ἑστιάσεις οὐδ' ὑπὸ ... ἡλίας, ἀφ' ἧς οἷόν τε ἦν τεκμήρασθαι εἰς ποίας ὥρας ὡρίσθη.

Ἰστ-

τιμήματα θεῖναι.] ἀντὶ τοῦ τιμᾶσθαι φησὶ τοῦ. τὸ συμφέρον ἐστὶ τὸ μὴ εἶναι δίκας ὅλως. Τὰς αἰτίας.] αἰτία εἶδος δίκης ἐστὶν ἰδιωτικόν, ἐπὶ πληγαῖς λαγχανομένης. ἧς τὸ τίμημα ἐν τοῖς νόμοις οὐκ ἔστιν ὡρισμένον. ἀλλ' ὁ μὲν πατὴρ ἕτερος τίμημα ἐπιγράφεται, ὁπόσον δοκεῖ

A ἄξιον εἶναι ἀδικούμενος ἢ δίκας αἱρεῖσθαι. Ἀπὸ τῆς μάζης) ἀπὸ τῆς τροφῆς φησὶν ἧς λαμβάνει ἀπὸ τοῦ δημοσίου διδόασι τὴν ζημίαν. Αὐτὸς ἀφαιρεῖ.] ὁ ἀποδιδόμενος εἰ αὐτῷ ἐξὸν αὐτῷ βέλτιον λαβεῖν.

Τοῖς ἀνδρείοις ἐν τῷ πολέμῳ. καὶ τις δειλὸς γεγένηται) (χαίρειν γα.
Ἵνα μὴ δειπνῶσ' αἰσχυνόμενοι. ΒΛ. νὴ τὸν Ἀπόλλω
Τὰ δὲ κληρωτήρια ποῖ τρέψεις; ΠΡ. εἰς τὴν ἀγορὰν καταθήσω.
Κᾆτα στήσασα παρ' Ἁρμοδίῳ κληρώσω πάντας ἕως ἂν (τι δειπνεῖ.
Εἰδὼς ὁ λαχὼν ἀπίῃ χαίρων ἐν ὁποίῳ γράμματι
Καὶ κηρύξει τοὺς ἐκ τοῦ βῆτ' ἐπὶ τὴν στοὰν ἀκολουθεῖν
Τὴν βασίλειον δειπνήσοντας. τὸ δὲ θῆτ' ἐς τὴν παρὰ ταύτην. (ἀλφιτόπωλιν,
Τοὺς δ' ἐκ τοῦ κάππ' εἰς τὴν στοὰν χωρεῖν τὴν
Ἵνα κάπτωσι. ΒΛ. μὰ Δί' ἀλλ' ἵν' ἐκεῖ δειπνῶσιν, ὅτῳ δὲ τὸ γράμμα
Μὴ 'ξελκυσθῇ καθ' ὃ δειπνήσει, τούτους ἀπελῶσιν ἅπαντας.
Πρ. Ἀλλ' οὐκ ἔσται τοῦτο παρ' ἡμῖν.
Πᾶσι γὰρ ἄφθονα πάντα παρέξομεν.
Ὥστε μεθυσθεὶς αὐτῷ στεφάνῳ
Πᾶς τις ἄπεισι τὴν δᾷδα λαβών.
Αἱ δὲ γυναῖκες κατὰ τὰς διόδους
Προσπίπτουσαι τοῖς ἀπὸ δείπνου,
Τάδε λέξουσιν. δεῦρο παρ' ἡμᾶς.
Ἐνθάδε μεῖραξ ἐστὶ ὡραία.
Παρ' ἐμοὶ δ' ἑτέρα φήσει τις ἄνω-
Θ' ἐξ ὑπερῴου καλλίστη
Καὶ λευκοτάτη. πρότερον μέντοι
Δεῖ σε καθεύδειν αὐτῇ παρ' ἐμοί.
Τοῖς δ' εὐπρεπέσιν ἀκολουθοῦντες
Καὶ μειρακίοις οἱ φαυλότεροι
Τοιάδ' ἐροῦσιν. ποῖ θεῖς οὗτος;
Πάντως οὐδὲν δράσεις ἐλθών.
Τοῖς γὰρ σιμοῖς καὶ τοῖς αἰσχροῖς
Ἐψήφισται προτέροις βινεῖν.
Ὑμᾶς δὲ τέως θρῖα λαβόντας διφόρου συκῆς
Ἐν τοῖς προθύροισι δέφεσθαι. (παίω.
Φέρε νῦν φράσον μοι ταῦτ' ἀρέσκει σφῷν; ΒΛ.
Πρ. Βαδιστέον ἄρ' ἐστὶν εἰς ἀγορὰν ἐμοί
Ἵν' ἀποδέχωμαι τὰ προσιόντα χρήματα
Λαβοῦσα κηρύκαιναν εὔφωνόν τινα.
Ἐμὲ γὰρ ἀνάγκη ταῦτα δρᾶν ᾑρημένην
Ἄρχειν. καταστῆσαί τε τὰ ξυσσίτια
Ὅπως ἂν εὐωχῆσθε πρῶτον σήμερον.
ΒΛ. Ἤδη γὰρ εὐωχησόμεσθα. Πρ. φήμ' ἐγώ.
Ἔπειτα τὰς πόρνας καταπαῦσαι βούλομαι
Ἁπαξαπάσας. ΒΛ. ἵνα τί. Πρ. δῆλον τουτογί.
Ἵνα τῶν νέων ἔχωσιν αὗται τὰς ἀκμάς.

Fortes in bello, & si quis timidus fuerit,
Vt non cœnent verecundia ducti. BL. per Apollinem generosum,
B *Sorte autem iudicia vbi vertes? PRA. in forum deponam,*
Et postea apud congruum sorte eligam omnes, quousque
Sciens sortitus abeat, gaudẽs in qua litera cœnet,
Et præco illos ex beta in porticum sequi
Regalem cœnantes. hac theta in apud ipsam,
Hos autem ex cappa, in porticum ire farinam vendentem
C *Vt inclinent. BL. Per Iouem, sed vt illic cœnent, cui litera*
Non extracta sit secundùm quam cœnet, hos minantur omnes.
PR. Sed non est hoc apud nos,
Omnibus enim opulenta omnia præbebimus,
Vt ebriatus ipsa corona
Omnis abit tædam capiens.
Hæ autem mulieres per biuia
D *Cadentes, his à cœna*
Hæc dicent, veni ad nos
Huc, puella est pulchra.
Apud me autem altera dicet aliqua desu-
Per ex tabulato & pulcherrima,
Et albissima. prius tamen
Oportet te dormire hac apud me.
Hos autem per decentes sequentes,
E *Et adolescentulis turpiores*
Talia dicent. quò curris hic.
Omnino neque facies veniens?
His enim simis & turpibus
Decretum est prioribus subagitare.
Vos aũt interim folia capiẽtes bis fructiferæ ficus
In vestibulis tingi.
Age nũc, dic mihi, hæc placent vobis? BL. Valdè.
PR. Eundum igitur est in forum mihi,
F *Vt suscipiam aduenientes opes,*
Capiens lyram nouam bene sonantem aliquam.
Me autem necessitas hæc facere electam
Dominari, constituereq́; obsonia.
Vt comedatis primùm hodie.
BL. Iam enim conuiuabimur. PR. Dico ego.
Postea meretrices sedare volo
Omnes. BL. Propter quid? PR. Manifestum hoc,
G *Vt iuuenum habeant ipsæ flores.*

Σχ. Κληρωτήρια.] τὰς κληρωτικὰς ἀρχάς. Γράμματι δειπνεῖ.] ἀντὶ εἰπεῖν δικάζειν, εἶπε δειπνεῖν. Ἐς τὴν παρὰ ταύτην.] τοὺς θῆτας, τοὺς μισθωτοὺς εἰς τὸ θυσίον. ἐπεὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ θῆτα ἄρχεται. Ἵνα κάπτωσιν.) ἀπὸ τοῦ κ ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ κάππα. Διόδους.) διόδους ἀπὸ τῆς διόδου. Διφόρου συκῆς.) ἡ παρὰ τὴν δίκην τοῦ διφόρου. ἢ ὅτι καὶ δίφορος εἰσί. τοῦτο δὲ ἵνα κοσμὸν αὐτοῖς τὰ φύλλα ἐμβαλεῖν.

Καὶ τάς γε δούλας, οὐχὶ δεῖ κοσμουμένας
Τὴν τῶν ἐλευθέρων ὑφαρπάζειν κύπριν,
Ἀλλὰ παρὰ τοῖς δούλοισι κοιμᾶσθαι μόνον,
Κατωνάκη τὸν χοῖρον ἀποτετιλμένας.
Βλ. Φέρε νυν ἐγώ σοι παρακολουθῶ πλησίον,
Ἵν᾽ ἀποβλέπωμαι καὶ λέγωσί μοι ταδὶ,
Τὸν τῆς στρατηγοῦ τοῦτον οὐ θαυμάζετε;

A Et seruas non oportet ornatas
Liberarum subripere Venerem,
Sed apud seruos dormire solum.
Pelle porcum euellentes.
BL. Age nunc, ego te sequor propè,
Vt aspiciar, & dicant mihi hac,
Ducis hunc, non admiramini?

Σχόλια. Κατωνάκη.] ἱμάτιόν ἐστιν ἐκ τοῦ κάτω μέρους νάκος τουτέστι διφθέραν περιερραμμένον. ἔστι δὲ B δουλικὸς καὶ ἀνελεύθερος χιτών.

ΑΝΗΡ Ο ΚΑΤΑΘΕΙΣ, ΦΕΙΔΩΛΟΣ ὁ μὴ καταθείς.

VIR DEPONENS, PHEIDOLVS Vir non deponens.

Bis. Ἐνταῦθα δύο ἄνδρες εἰσάγονται, ὧν ὁ μὲν τῷ τῆς Πραξαγόρας ψηφίσματι καὶ κηρύγματι πείθεται, καὶ πᾶσαν τὴν αὐτοῦ οὐσίαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἀποφέρει, καὶ κατατίθησιν. C ὁ δὲ, ταῦτα ποιεῖν ἀναδύεται πρὶν ἢ γιγνώσκειν διὰ τί τὸ πρόσταγμα προσετάχθη. καὶ περὶ τούτων ἐν ἀλλήλοις διαλογιζόμενοι φιλονείκως ἐρίζουσι.

Οχ. Ἐγὼ δ᾽ ἵν᾽ εἰς ἀγοράν γε τὰ σκεύη φέρω,
Προχειριοῦμαι κἀξετάσω τὴν οὐσίαν.
Χώρει σὺ δεῦρο Κιναχύρα καλὴ καλῶς,
Τῶν χρημάτων θύραζε πρώτη τῶν ἐμῶν,
Ὅπως ἂν ἐντετριμμένη κανηφορῇς
Πολλοὺς κάτω δὴ θυλάκους στρέψασα ἐμούς.
Ποῦ ᾽σθ᾽ ἡ διφροφόρος; ἡ χύτρα δεῦρ᾽ ἔξιθι.
Νὴ Δία μέλαινά γ᾽ οὐδ᾽ ἂν εἰ τὸ φάρμακον
Ἑψοῦσ᾽ ἔτυχες ᾧ Λυσικράτης μελαίνεται.
Ἵστω παρ᾽ αὐτήν, δεῦρ᾽ ἴθ᾽ ἡ κομμώτρια.
Φέρε δεῦρο ταύτην τὴν ὑδρίαν, ὑδριαφόρε
Ἐνταῦθα. σὺ δὲ δεῦρ᾽. ἡ κιθαρῳδὸς, ἔξιθι
Πολλάκις ἀναστήσασα μ᾽ εἰς ἐκκλησίαν
Ἀωρὶ νύκτωρ διὰ τὸν ὄρθριον νόμον.
Ὁ τὴν σκάφην λαβὼν προΐτω τὰ κηρία.
Κόμιζε σὺ θαλλοὺς καὶ καθίστη πλησίον.
Καὶ τὼ τρίποδ᾽ ἐξένεγκε καὶ τὴν λήκυθον.
Τὰ χυτρίδι᾽ ἤδη καὶ τὸν ὄχλον ἀφίετε.
Φε. Ἐγὼ καταθήσω τἀμά; κακοδαίμων ἄρα
Ἔσομαι καὶ νοῦν ὀλίγον κεκτημένος.
Μὰ τὸν Ποσειδῶ γ᾽ οὐδέποτ᾽, ἀλλὰ βασανιῶ
Πρώτιστον αὐτὰ πολλάκις καὶ σκέψομαι.
Οὐ γὰρ τὸν ἐμὸν ἱδρῶτα καὶ φειδωλίαν
Οὐδὲν πρὸς ἔπος ἀνοήτως ἐκβαλῶ,
Πρὶν ἐκπύθωμαι πᾶν τὸ πρᾶγμ᾽ ὅπως ἔχει.

V.D. Ego autem vt in forum vasa feram,
Ordinor, & exquiram substantiam.
Veni tu huc Cinachyra bona bene,
Rerum foras prima mearum,
Vt consueta canistrum portes,
Multa inferius iam vasa vertens mea.
Vbi est Diphrophorus, olla huc exi;
D Per Iouem nigra, neque si medicinam
Coquere contigisti, qua Lysicrates nigratur.
Sta apud ipsam, huc veni comptrix.
Fer huc istam hydriam hydriaphore
Huc, tu autem huc citharœda exi,
Sæpe suscitans me ad concilium
Importunæ noctibus per diluculare m legem.
Scapham capiens affer ceras,
E Porta ramos, & sede propè.
Et duas ollulas autem effer & lecythum.
Cito ollulas iam & multitudinem dimitte.
PHY. N.D. Ego deponam mea? infelix igitur
Ero, & mentem paucam possidens,
Per Neptunum nunquam, sed experiar
Primùm ipsa sæpe, & considerabo.
Non enim meum sudorem & parcitatem
F Neque ad verbum inscienter eijciam,
Antequàm discã omnem rem quomodo habet.

Σχόλια. Προχειριοῦμαι] ἑτοιμάσω. Κιναχύρα] ὄνομα δούλης. Ἐντετριμμένη] ἐμπειρηθεῖσα, ἢ συνήθης. στρέψασα δὲ, κλέψασα.

Bis. Βέλτιον εἰ τὴν μετοχὴν στρέψασα, ἀναφέρεις πρὸς τὸ κάτω. κάτω δὲ στρέφειν ἀντὶ τοῦ ἀνατρίψειν. τὸ δὲ ἐντετριμμένη ἀντὶ τοῦ εἰωθυῖα, καὶ καλῶς εἰθισμένη.

Σχ. Διφροφόρος] ἡ τὸ σελλίον ἢ τὸ καθιστήριον βαστάζουσα. Ἡ χύτρα δεῦρ᾽ ἔξιθι.] ὡς ἐν κωμῳδίᾳ καὶ τὴν χύτραν ἔξω καλεῖ χάριν γέλωτος. Μελαίνεται] ὡς τοῦ Λυσικράτους φαρμάκῳ μελαίνοντος αὐτοῦ τὰς πολιάς. Κομμώτρια.] καλλωπίστρια ἡ κοσμοῦσα τὰς γυναῖκας. Κιθαρῳδὸς] ἡ ἀλεκτορίς. Τὸν ὄρθριον νόμον] οὕτω καλούμενος νόμος κιθαρῳδικὸς ὄρθριος. Τὰ κηρία] ἴσως τοὺς κηρῶνας λέγει.

G Bis. Τὰ κηρία κυρίως, ὥς φησιν Ἡσύχιος, τὸ τῆς μελίσσης, καὶ εἶδος πλακοῦντος. ἀλλ᾽ ἴσως ὧδε κηρία καλοῦνται δᾷδες ἐκ κηροῦ πεποιημέναι, ἃς οἱ Ῥωμαῖοι κατὰ τὴν ἐπιχώριον γλῶτταν κηρίους παρὰ τὸ κηρὸν ὀνομάζουσι. λέγει δὲ ὁ Πλούταρχος οὕτω χαριστήριον δοκεῖ ὥσπερ χαρίζονται ἀλλήλοις. διδόασι γὰρ ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς φησι, τὰς λαμπάδας ἀπολύουσιν ἐν τοῖς Σατουρναλίοις, ἃς κηρίωνας ὀνομάζουσι. Κόμιζε θαλλοὺς] παίζει πρὸς τὴν τῶν Παναθηναίων πομπὴν, ἐν ᾗ οἱ γέροντες θαλλοὺς ἔχοντες ἐπόμπευον, ὡς ὁ χελιδὼν μαρτυρεῖ ἐν Σφηξίν.

Σχ. Καθίστη πλησίον.] τοὺς ἐλαίας κλάδους ὡς ἐν πομπῇ. Πρὸς ἔπος] ἀντὶ τοῦ ὡς ἔτυχεν. ἕνεκα μηδενός.

Bi. Οὗτος ὁ στίχος ἐλλιπής ἐστιν, ἀλλ᾽ ὁ Σουίδας οὕτω πληροῖ, χαριφθεὶς οὐδὲν πρὸς ἔπος, χ᾽ οὕτως ἀνοήτως ἐκβαλῶ.

Οὗτος, τί τὰ σκευάρια ταυτὶ βούλεται;
Πότερον μετοικιζόμενος ἐξενήνοχας
Αὔτ' ἢ φέρεις ἐνέχυρα θήσων; Αν. οὐδαμῶς.
Φζ. Τί δῆτ' ἐπὶ στοίχου 'στὶν οὕτως, οὔτι μὴ
Ἱέρωνι τῷ κήρυκι πομπὴν πέμπετε;
Αν. Μὰ Δί' ἀλλ' ἀποφέρειν αὐτὰ μέλλω τῇ πόλει
Εἰς τὴν ἀγορὰν κατὰ τοὺς δεδογμένους νόμους.
Φζ. Μέλλεις ἀποφέρειν; Αν. πάνυ γε. Φζ. κακοδαίμων ἄρ' εἶ
Νὴ τὸν Δία τὸν σωτῆρα. Αν. πῶς; Φζ. πῶς; ῥᾳδίως.
Αν. Τί δ'; οὐχὶ πειθαρχεῖν με τοῖς νόμοισι δεῖ;
Φζ. Ποίοισιν ὦ δύστηνε; Αν. τοῖς δεδογμένοις.
Φζ. Δεδογμένοισιν; ὡς ἀνόητος ἦσθ' ἄρα.
Αν. Ἀνόητος; Φε. οὐ γάρ; ἠλιθιώτατος μὲν οὖν
Ἁπαξαπάντων. Αν. ὅτι τὸ ταττόμενον ποιῶ;
Τὸ ταττόμενον γὰρ δεῖ ποιεῖν τὸν σώφρονα;
Μάλιστα πάντων. Φζ. τὸν μὲν οὖν ἀβέλτερον.
Αν. Σὺ δ' οὐ καταθεῖναι διανοεῖ; Φζ. φυλάξομαι,
Πρὶν ἄν γ' ἴδω τὸ πλῆθος ὅτι βουλεύεται.
Αν. Τί γὰρ ἄλλο γ' ἢ φέρειν παρεσκευασμένοι
Τὰ χρήματ' εἰσίν; Φζ. ἀλλ' ἰδὼν ἐπειθόμην.
Αν. Λέγουσι γοῦν ἐν ταῖς ὁδοῖς. Φζ. λέξουσι γάρ.
Αν. Καί φασιν οἴσειν ἀράμενοι. Φζ. φήσουσι γάρ.
Αν. Ἀπολεῖς ἀπιστῶν πάντ'. Φε. ἀπιστήσουσι γάρ.
Αν. Ζεύς σ' ἐπιτρίψειεν. Φζ. ἐπιτρίψουσι γάρ.
Οἴσειν δοκεῖς τιν' ὅστις αὐτῶν νοῦν ἔχει;
Οὐ γὰρ πάτριον τοῦτ' ἐστίν. ἀλλὰ λαμβάνειν
Ἡμᾶς μόνον δεῖ νὴ Δία, καὶ γὰρ οἱ θεοί.
Γνώσει δ' ἀπὸ τῶν χειρῶν τε, καὶ [ἀγαλμάτων]
Ὅταν γὰρ εὐχώμεσθα διδόναι τἀγαθά,
Ἕστηκεν ἐκτείνοντα τὴν χεῖρ' ὑπτίαν,
Οὐχ ὥς τι δώσοντ', ἀλλ' ὅπως τι λήψεται.
Αν. Ὦ δαιμόνι' ἀνδρῶν, ἔα με τῶν προὔργου τι δρᾶν.
Ταυτὶ γάρ ἐστι συνδετέα. ποῦ μοὔσθ' ἱμάς;
Φζ. Ὄντως γὰρ οἴσεις. Αν. ναὶ μὰ Δία, καὶ δὴ μὲν οὖν
Τωδὶ ξυνάπτω τὼ τρίποδε. Φζ. τῆς μωρίας.
Τὸ μηδὲ περιμείναντα τοὺς ἄλλους ὅ, τι
Δράσουσιν, εἶτα τηνικαῦτ' ἤδη. Αν. τί δρᾶν;
Φζ. Ἐπαναμένειν. ἔπειτα διατρίβειν ἔτι.
Αν. Ἵνα δὴ τί; Φζ. σεισμὸς εἰ γένοιτο πολλάκις
Ἢ πῦρ ἀπότροπον, ἢ διᾴξειεν γαλῆ,
Παύσαιντ' ἂν εἰσφέροντες, ὦ 'μβρόντητε σύ.
Αν. Χαρίεντα γοῦν πάθοιμ' ἂν εἰ μὴ 'χοιμ' ὅποι
Ταῦτα καταθείμην. Φζ. μὴ γὰρ οὐ λάβοις ὅποι.
Θάρρει, καταθήσεις κἂν ἔνης ἔλθῃς. Αν. τιή;

A *Hic quid vasa hac volunt?*
Nunquid mutans domum exportasti
Ipsa, an portas pignora positurus? VIR. nequaquam.
PH. Quid certè in ordine est hic? non ne non
Hieroni praconi pompa mittitur?
VIR. Per Iouem, sed auferre ipsa volo ciuitati,
In forum secundum apparentes leges.
B *PH. Vis auferre? VIR. valde. PH. infelix es*
Per Iouem seruatorem. VIR. Quomodo? PH. Quomodo? facilè.
VIR. Quid autem non obedire legibus oportet?
PH. Quibus ô infelix? VIR. apparentibus.
PH. Apparentibus? valde rudis es igitur.
VIR. Rudis? PH. non stolidissimus quidē igitur
Omnium. VIR. Quod ordinatum facio.
Ordinatum enim oportet facere prudentem
C *Maximè omniū. PH. hūc quidem igitur peiorē.*
VIR. Tu autē nō deponere cogitas? PH. seruabo,
Antequam videam multitudinem, quid vult.
VIR. Quid enim aliud, quàm ferre parati
Res sunt? PH. sed videns credam.
VIR. Dicunt igitur in viis. PH. Dicent enim.
VIR. Et dicūt portare eleuātes PH. Dicēt enim.
VIR. Peribis non credens omnia. PH. non credent enim.
D *VIR. Iupiter te côterat. PH. Côterent enim.*
Portare putas aliquem. VIR. Qui ipsorum mentem habet.
PH. Non enim patrium hoc est. VI. sed sumere
Nos solum decet PH. per Iouem etenim Dei.
Cognosces autem à manibus q. & statuis.
Quando enim supplicamus dare bona,
Stant extendentes manum supinam,
Nō tāquam aliquid dātes, sed vt aliquid capiāt.
E *VIR. O infelix virorum, sine me excellentem aliquid facere.*
Hac enim sunt dāda, vbi mei est ligamen?
PH. Certè enim portabis. VIR. ita per Iouem, & iam quidem igitur.
Hos simul ligabo tripodes. PH. stultitia
Hoc, neq. expectātem alios quid
Facient, postea tūc iam. VIR. Quid facere?
F *PH. Expectare, postea demorari adhuc.*
VI. Vt iam quid? PH. Terramotus si fieret crebrò,
vel ignis euitabilis, vel trāsiret catta,
Cessarent inferentes ô tonitruate tu.
VI. Gratiosa igitur patiar, si nō habebo, vbi
Hac deponam. PH. Nō enim nō capies vbi
Fide, si depones, etsi primus veneris. VI. Cur?

Σχ. Πέμπετε.] κῆρυξ ἦν ὅστις τὰ φρασσόμενα ἐνῆ-
ρυθι. τὸ δὲ πομπήν, αὐτὰ ὡς ἐν πομπῇ ἐξάγη. [Ἀβέλτερον]
ἀνόητον, ἀσύνετον. Διὸ δεῖ τὰ ἄλλα. ἐπεὶ ἐπιτοπλεῖστον
τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν ὑπτίας τὰς χεῖρας ἔχουσιν.
Ὦ δαιμόνι' ἀνδρῶν] τοῦτό φησιν ὁ θέλων καταθεῖναι.

G Βις. Συνδετέα] ἐν τισι τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων γέ-
γραπται συνδετέα· καὶ πολὺ βέλτιον.
Σχ. Εἰ γένοιτο] εἰ γένοιτό τι σύμβολον, ὡς ἐπιτελοῦσι
τὰ δόξαντα. Εἰ μὴ 'χοιμ' ὅποι] ἐὰν ἐμβραδύνω, μὴ δὲ
ἔχω καταθεῖναι αὐτὰ τόπον.

Φε. Ἐγ' ᾠδα, τούτους χειροτονοῦντας μὲν ταχύ,
Ἅττ' ἂν δὲ δόξῃ, ταῦτα πάλιν ἀρνουμένους.
Αν. Οἴσουσιν ὦ τᾶν. Φε. ἢν δὲ μὴ κομίσωσι, τί;
Αν. Ἀμέλει, κομιοῦσι. Φε. ἢν δὲ μὴ κομίσωσι, τί;
Αν. Μαχούμεθ' αὐτοῖς. Φε. ἢν δ' ἄρα κρείττους ὦσι, τί;
Αν. Ἄπειμ' ἐάσας. Φε. ἢν δὲ πωλῶσ' αὐτά, τί;
Αν. Διαρραγείης. Φε. ἢν δὲ διαρραγῶ, τί;
Αν. Καλῶς ποιήσεις. Φε. σὺ δ' ἐπιθυμήσεις φέρειν;
Αν. Ἔγωγε. καὶ γὰρ τοὺς ἐμαυτοῦ γείτονας
Ὁρῶ φέροντας. Φε. πάνυ γ' ἂν οὖν Ἀντισθένης
Αὔτ' εἰσενέγκοι. πολὺ γὰρ ἐμμελέστερον
Πρότερον χέσαι πλεῖν ἢ τριάκονθ' ἡμέρας.
Αν. Οἴμωζε. Φε. Καλλίμαχος δ' ὁ χοροδιδάσκαλος
Αὐτοῖσιν εἰσοίσει τί πλείω Καλλίας;
Ὤνθρωπος οὗτος ἀποβαλεῖ τὴν οὐσίαν.
Αν. Δεινά γε λέγεις. Φε. τί δεινὸν ὥσπερ οὐχ ὁρῶν
Αἰεὶ τοιαῦτα γιγνόμενα ψηφίσματα;
Οὐκ οἶσθ' ἐκεῖνο οὔδοξε τὸ περὶ τῶν ἁλῶν;
Αν. Ἔγωγε. Φε. τοὺς χαλκοῦς δ' ἐκείνους ἡνίκα
Ἐψηφισάμεθ' οὐκ οἶσθα; Αν. καὶ κακόν γέ μοι
Τὸ κόμμ' ἐγένετ' ἐκεῖνο. πωλῶν γὰρ βότρυς,
Μεστὴν ἀπῇρα τὴν γνάθον χαλκῶν ἔχων.
Κἄπειτ' ἐχώρουν εἰς ἀγορὰν ἐπ' ἄλφιτα.
Ἔπειθ' ὑπέχοντος ἄρτι μου τὸν θύλακον
Ἀνέκραγ' ὁ κῆρυξ μὴ δέχεσθαι μηδένα
Χαλκοῦν τὸ λοιπόν. ἀργύρῳ γὰρ χρώμεθα.
Φε. Τὸ δ' ἔναγχος οὐχ ἅπαντες ὠμνύμεν
Τάλαντ' ἔσεσθαι πεντακόσια τῇ πόλει
Τῆς τεσσαρακοστῆς, ἣν ἐπόρισ' Εὐριπίδης.
Κεὐθὺς κατεχρύσου πᾶς ἀνὴρ Εὐριπίδην.
Ὅτε δ' ἤδη ἀνασκοπουμένοις ἐφαίνετο
Ὁ Διὸς Κόρινθος καὶ τὸ πρᾶγμ' οὐκ ἤρκεσεν,
Πάλιν κατεπίττου πᾶς ἀνὴρ Εὐριπίδην.
Αν. Οὐ ταὐτὸν ὦ τᾶν. τότε μὲν ἡμεῖς ἤρχομεν.
Νῦν δ' αἱ γυναῖκες. Φε. ἅς γ' ἐγὼ φυλάξομαι
Νὴ τὸν Ποσειδῶ μὴ κατουρήσωσί μου.
Αν. Οὐκ οἶδ' ὅ,τι ληρεῖς. φέρε σὺ τἀνάφορον ὁ παῖς.

PH. Ego scio hos sententiã ferẽtes quidẽ veloces,
Quæ autem apparuerunt, hæc iterum negantes
Portabunt ô amice. PH. si autẽ nõ portabũt, quid?
VIR. Ne cures, portabunt. PH. si autem non portabunt, quid?
VIR. Pugnabimus his. PHI. si autem meliores fuerint, quid?
VIR. Abibo sinẽs. PH. si autem vendant ipsa, q d?
VIR. Rumparis. PH. si disrumpar autem, quid?
VIR. Bene facies. PH. tu autem cupies portare?
VIR. Ego quidem etenim hos mei ipsius vicinos
Video portantes. PH. Valde igitur Antisthenes
Ipsa inferet. multo enim aptius
Prius cacare plus quam triginta dies.
VIR. Luge. PH. Calimachus tripudij præceptor
Ipsis inferet. quid plura: Callia,
Homo hic abyciet substantiam.
VIR. Grauia dicis. PH. Quid graue, tanquam non videns
Semper tales factas sententias?
Non scis illud, quod apparuit de salibus?
VIR. Ego quidem. PH. Æreos autẽ illos quando
Sententia confirmauimus, non scis? VIR. & malum mihi
Sectio fuit illa. multorum enim racemos
Plenam eleuaui peram æreorum habens.
Et postea iui in forum ad farinas.
Postea tenente nuper me vas,
Clamauit præco non suscipere nullum
Æs in futurum, argento enim vtimur.
PH. Hoc autem nuper non omnes iurauimus,
Talenta fore quingenta ciuitati
Quadragenariæ, quam inuenit Euripides,
Et statim deaurabat omnis vir Euripidem.
Quando autem hæc considerantibus apparuit
Iouis Corinthus, & res non placuit,
Iterum pice liniebat omnis vir Euripidem.
VIR. Non idem ô amice, tunc quidem nos dominabamur,
Nunc autem mulieres. PH. Quas ego obseruabo
Per Neptunum ne demingant me.
VIR. Nonscio quod nugaris, age tibiq; supra pondus ô puer.

Σχόλια. Καλλίμαχος] ὁ αὐτὸς πένης καὶ χοροδιδάσκαλος. αὐτοῖσιν δὲ σὺν αὐτοῖς. Καλλίας) Καλλίας τις εὐφυὴς πλούσιος. ὃς εἰς πόρνας ἐπὶ τὴν οὐσίαν κατηνάλωσε, καὶ λοιπὸν πένης ἐγένετο. Ψηφίσματα.) ἐψηφίσαντο γὰρ αὐτοὺς εὐωνοτέρους εἶναι. καὶ τὸ ψήφισμα ἄκυρον γέγονε. Τῆς τεσσαρακοστῆς] ὅτι ἔγραψε τεσσαρακοστὴν εἰσενεγκεῖν ἀπὸ τῆς οὐσίας εἰς τὸ κοινόν.

Bis. Κατεχρύσου] κατεχρυσοῦν ὅτι τῶν μελαφεμῶν λαπτίον ἀντὶ τοῦ ἐπαινεῖν, μεγαλύνειν, εἰς μεγαθὸς αἴρειν. τὸ δὲ ἐναντίον, κατεπίττου, ἀντὶ τοῦ εὐτελίζειν, λοιδορεῖν, κακολογεῖν.

Σχ. Φυλάξομαι] ὥστε ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι ἐμαυτοῦ. Ἀνάφορον] ἀνάφορον ξύλον ἀμφίκοιλον, ᾧ τὰ φορτία ἐξαρτήσαντες οἱ ἐργάται βαστάζουσιν.

ΚΗΡΥΞ, ΦΕΙΔΩΛΟΣ, Ο Καταθείς.

PRAECO, PHEIDOLVS, Vir deponens.

Bis. Ὁ κῆρυξ δείπνου, καὶ δημοσίαν ἑστίασιν ἀνακηρύττει.

Κη. Ὦ πάντες ἀστοί· νῦν γὰρ οὕτω ταῦτ' ἔχει.
Χωρεῖτ' ἐπείγεσθ' εὐθὺ τῆς στρατηγίδος

PR. O Omnes ciues, nunc enim sic hæc habent.
Ite, festinate recta ductricem,

Ὅπως

Ὅπως ἂν ὑμῖν ἡ τύχη κληρουμένοις
Φράσῃ καθ᾽ ἕκαστον ἄνδρ᾽ ὅποι δειπνήσετε.
Ὡς αἱ τράπεζαί γ᾽ εἰσὶν ἐπινενασμέναι
Ἀγαθῶν ἁπάντων καὶ παρεσκευασμέναι.
Κλῖναί τε σισυρῶν καὶ δαπίδων νενασμέναι.
Κρατῆρα συγκιρνᾶσιν αἱ μυροπώλιδες
Ἑστᾶσ᾽ ἐφεξῆς· τὰ τεμάχη ῥιπίζεται.
Λαγῷ᾽ ἀναπηγνύασι· πόπανα πέττεται.
Στέφανοι πλέκονται. φρύγεται τραγήματα.
Χύτρας ἔτνους ἕψουσιν αἱ νεώταται.
Σμοῖος δ᾽ ἐν αὐταῖς ἱππικὴν στολὴν ἔχων
Τὰ τῶν γυναικῶν διακαθαίρει τρύβλια,
Γέρων δ᾽ ἐχωρεῖ χλανίδα καὶ κονίποδα
Ἔχων. καχάζων μεθ᾽ ἑτέρου νεανίου.
Ἐμβὰς δὲ κεῖται καὶ τρίβων ἐρριμμένος.
Πρὸς ταῦτα χωρεῖθ᾽, ὡς ὁ τὴν μάζαν φέρων
Ἕστηκεν. ἀλλὰ τὰς γνάθους διοίγνυτε.
Φει. Οὔκουν βαδιοῦμαι δῆτα. τί γὰρ ἕστηκ᾽ ἔχων
Ἐνταῦθ᾽, ἐπειδὴ ταῦτα τῇ πόλει δοκεῖ;
Κη. Καὶ ποῖ βαδιεῖ σὺ μὴ καταθεὶς τὴν οὐσίαν;
Ὁ μ. Ἐπὶ δεῖπνον. Κη. οὐ δῆτ᾽ ἤν γ᾽ ἐκείναις νοῦς ἐνῇ
Πρίν γ᾽ ἂν ἀπενέγκῃς. Ὁ μ. ἀλλ᾽ ἀποίσω. Κη. ὁπηνίκα;
Ὁ μ. Οὐ τοὐμὸν ὦ τᾶν ἐμποδὼν ἔσται. Κη. τί δή;
Ὁ μ. Ἑτέρους ἀποίσειν φήμ᾽ ἔθ᾽ ὑστέρους ἐμοῦ.
Κη. Βαδιεῖ δὲ δειπνήσων ὅμως. Ὁ μ. τί γὰρ πάθω;
Τὰ δυνατὰ γὰρ δεῖ τῇ πόλει ξυλλαμβάνειν
Τοὺς εὖ φρονοῦντας. Κη. ἢν δὲ κωλύσωσι, τί;
Ὁ μ. Ὁμόσ᾽ εἶμι κύψας. Κη. ἢν δὲ μαστιγῶσι, τί;
Ὁ μ. Καλούμεθ᾽ αὐτάς. Κη. ἢν δὲ καταγελῶσι, τί;
Ὁ μ. Ἐπὶ ταῖς θύραις ἑστώς. Κη. τί δράσεις; εἰπέ μοι.
Ὁ μ. Τῶν εἰσφερόντων ἁρπάσομαι τὰ σιτία.
Ὁ χ. Βάδιζε τοίνυν ὕστερος. σὺ δ᾽ ὦ Σίκων
Καὶ Παρμένων αἴρεσθε τὴν παμπησίαν.
Ὁ μ. Φέρε νυν ἐγώ σοι ξυμφέρω. Ὁ χ. μή, μηδαμῶς.
Δέδοικα γὰρ μὴ καὶ παρὰ τῇ στρατηγίδι
Ὅταν κατατιθῶ, προσποιῇ τῶν χρημάτων.
Ὁ μ. Νὴ τὸν Δία δεῖ γοῦν μηχανήματός τινος
Ὅπως τὰ μὲν ὄντα χρήμαθ᾽ ἕξω. τοῖσδε γε
Τῶν ματτομένων κοινῇ μεθέξω πως ἐγώ.
Ὀρθῶς ἐμοί γε φαίνεται, βαδιστέον
Ὁμόσ᾽ ἐστὶ δειπνήσοντα κοὐ μελλητέον.

Vt nobis fortuna sorte electis,
Dicat ad vnumquemque virum, vbi cœnabitis,
Quòd mensæ sunt abundantes,
Bonis omnibus & præparatæ,
Lectiq; vestibus & tapetibus pleni.
Crateram miscent vnguentariæ,
Stant ordinatim, partesq; assantur.
Lepores figuntur, placentulæ pinsuntur,
Coronæ plicantur, siccantur bellaria,
Ollas fabæ lixatæ coquunt iunenissimæ.
Smœus in ipsis equestre ornamentum habens,
Mulierum purgat catinos.
Senex autem procedit, vestem & calceamentum
Habens, cachinnans cum altero adolescentulo:
Iens autem iacet, & terens proiectus.
Ad hæc ite quòd massam ferens
Stetit, sed maxillas aperite.
VIR. *Igitur ibo certè. quid enim steti habens*
Hic, postquam hæc ciuitati apparent?
PR. *Et quò vades, tu non deponens substantiam?*
V.N.D. Ad cœnam. PR. *non certè si illis mens*
inest
Antequam auferas? V.N.D. sed auferam. PR.
Quando?
V.N.D. Non meum heus tu, impedimento erit.
PR. *Quidnam?* *(me.*
V.N.D. Alios asportare dico adhuc posteriores
PR. *Ibis autem cœnaturus quomodo? V.N.D.*
Quid enim passus sum?
Grauia enim oportet ciuitati comportare
Sapientes. PR *si autem prohibebunt, quid?*
V.N.D. simul ibo inclinans. PR. *si autem verberabunt, quid?*
V.N.D. Vocabo ipsas. PR. *si autem deridebunt,*
quid?
V.N.D.E.P. In ianuis stans. PR. *Quid facies? dic*
mihi.
V.N.D. Inferentium rapiam cibos.
V.D. Vade igitur posterior, tu autem ô Sicon
Et Parmeno auferte omnem substantiam.
V.N.D. Age nunc tibi confero. V. D. nequaquã.
Timui enim ne & apud ductricem
Quando deponam, appropries res.
V. N. D. *Per Iouem igitur inuentione aliqua*
Vt quidem existentes res habeam, has autem
Pistarum communiter participem ego.
Rectè mihi videtur eundum;
simul est cœnaturum, & non tardandum.

Σχόλια. Ἐπινενασμέναι.] ἀναπληρωμέναι. Σισυρῶν.] μαλλωτῶν στρωμάτων. δαπίδων δὲ τῶν τάπητων. Ῥιπίζεται.] ἀντὶ τοῦ ὀπτᾶται. τὸ γὰρ πῦρ οἱ ἄνθρωποι ἐρρίπιζον, ἵνα ὀπτήσωσιν. Τραγήματα.] τὰ τρωγάλια λέγει. ἔτνος δὲ εἶδος ἀθάρας ἀπὸ φασήλων. Σμοῖος.) κύριον ὄνομα. αἰσχροποιὸς εἰς γυναῖκας. καὶ ἱππεὺς πρότερον καὶ τοῖς ταύταις διανέμων τὰ τρύβλια. Κονίποδα.] εἶδος σανδαλίου.

Bis. Ὁ μ. Ἐπὶ δεῖπνον.) ταῦτα τὰ γράμματα, Ὁ μ. δηλοῖ ὁ μὴ καταθεὶς τὴν οὐσίαν. ἴσως μιμεῖται τὸν Φειδωλόν. ταῦτα δὲ τὰ γράμματα, Ο χ. σημαίνει, ὁ καταθεὶς τὴν ἑαυτοῦ οὐσίαν.

Σχ. Ἢν δὲ κωλύσωσιν] ἐξ ἂν φαύλου αὐτὸς μὴ βουλόμενος τὴν οὐσίαν καταθεῖναι ἐπερωτᾷ. Παμπησίαν] πᾶσαν τὴν κτῆσιν. Προσποιῇ.] μὴ προσποιῇ διαφέρειν. Τῶν ματτομένων] τῶν ἑψημάτων.

ΓΡΑΥΣ, ΑΛΛΗ ΓΡΑΥΣ, Νέα.

Anvs, Alia Anvs Iuuencula.

Bisetvs. Αἱ γυναῖκες κατὰ τὸ τῆς βουλῆς δόγμα ἐν ταῖς περιόδοις φανερῶς προΐστανται ἄνδρας συνεργ- μένους. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ χρόνῳ περὶ τῶν ἐρωτικῶν φιλονεικίας διαγωνίζονται.

Γρ. Τί πότ' ἄνδρες οὐχ ἥκουσιν, ὥρα δ' ἦν πάλαι.
Ἐγὼ δὲ καταπεπλασμένη ψιμυθίῳ
Ἕστηκα καὶ κροκωτὸν ἠμφιεσμένη,
Ἀργὸς, μινυρομένη τι πρὸς ἐμαυτὴν μέλος.
Παίζουσ' ὅπως ἂν περιλάβοιμ' αὐτῶν τινὰ
Παριόντα. μοῦσαι δεῦρ' ἴτ' ἐπὶ τοὐμὸν στόμα,
Μελύδριον εὑροῦσαί τι, τῶν Ἰωνικῶν.
Αλλ. Γρ. Νῦν μέν με παρακύψασα προὔφθης ὦ σαπρά.
Ὤου δ' ἐρήμας οὐ παρούσης ἐνθάδε
Ἐμοῦ, τρυγήσειν καὶ προσάξεσθαί τινα
Ἄδουσ'. ἐγὼ δ' ἢν τοῦτο δρᾷς, ἀντᾴσομαι.
Κεἰ γὰρ δι' ὄχλου τοῦτ' ἐστὶ τοῖς θεωμένοις,
Ὅμως ἔχει τερπνόν τι, καὶ κωμῳδικόν.
Γρ. Τούτῳ διαλέγου κἀποχώρησον. σὺ δὲ
Φιλοττάριον αὐλητὰ τοὺς αὐλοὺς λαβὼν
Ἄξιον ἐμοῦ καὶ σοῦ προσαύλησον μέλος.
Γρ. Εἴ τις ἀγαθὸν βούλεται
Παθεῖν τι, παρ' ἐμοὶ χρὴ καθεύδειν.
Οὐ γὰρ ἐν νέαις τὸ σοφὸν ἔ-
νεστιν, ἀλλ' ἐν ταῖσι πεπείροις.
Οὐδέ τις στέργειν ἂν ἐθέλοι
Μᾶλλον ἢ 'γὼ τὸν φίλον
Ὧπερ ξυνείην. ἀλλ' ἐφ' ἕτερον ἂν πέτοιτο.
Νε. Μὴ φθόνει ταῖσι νέαισι.
Τὸ τρυφερὸν γὰρ ἐμπέφυκε
Τοῖς ἁπαλοῖς μηροῖς.
Κἀπὶ τοῖς μήλοις ἐπανθεῖ. σὺ δ' ὦ
Γραῦ, παραλέλεξαι, κἀντέτριψαι τῷ
Θανάτῳ μέλημα.
Γρ. Ἐκπέσοι σου τὸ τρῆμα
Τό τ' ἐπίκλιντρον ἀποβάλοις,
Βουλομένη σποδεῖσθαι.

AN. *Quid viri non venient? hora iam erat diu.*
B *Ego autem fucata fuco*
Steti, & rubra induta,
Ociosa canens ad me ipsam cantum
Ludens, ut acciperem ipsorum aliquem,
Aduenientem. Musæ huc venite ad meum os,
Cantilenulam inuenientes aliquam Ionicarum.
AL. A. *Nunc quidem me inclinans præuenisti ô marcida.*
C *Putasti autem solitariis non præsente hic*
Me vindemiare, & adducere aliquem
Canens, ego autem quæ hoc facientis canam.
Illic enim per turbam, hoc est spectatoribus,
Tamen habet delectabile quid & ridiculosum.
AN. *Huic disputa & obedi: tu autem*
Amicabilem tibicen tibias capiens,
Dignum me & te accine cantum.
D AL. A. *Si quis bonum vult*
Pati quid, apud me oportet dormire.
Non enim in iuuenibus sapientia in-
est, sed in expertis.
Neque amare velit
Magis quàm ego amicum,
Cui coniungar, sed in alterum volet.
IVV. *Ne inuide iuuenculis,*
Delicatum enim natum est
E *Teneris cruribus,*
Et in ouibus floret. tu autem ô
Anus collige, & frica
Morti curam.
AN. *Excidat tui ornatus,*
Et ornatum abiicias,
Volens subagitari,

Σχόλια. Μινυρομένη] ἀντὶ τοῦ ἠρέμα ᾄδουσα. Τῶν Ἰωνικῶν.] τῶν τρυφηλῶν. Ἴωνες γὰρ τρυφηλοί.

Biset. Ἐρήμας] Ἀριστοφάνης ἐν Σφηξίν, „ Ἀλλ' ἐρήμας ᾤεθ' οὕτω ῥᾳδίως τρυγήσειν. τὰ δὲ σχόλια τοῦτο οὕτως ἑρμηνεύει, παροιμία, ἐπὶ ἐρήμας τρυγήσεις ἐπὶ τῶν ἀδεῶς τι πραττόντων, ὡς μηδενὸς αὐτοῖς ἀντιπαρατάττοντος, ἐρήμας τρυγήσειν, ὑπακουστέον δὲ τὰς ἀμπέλους. ἔστι γὰρ ἀπὸ τῶν τὰς ἀμπέλους ἀφροντίστως τρυγώντων.

Σχόλια. Τὸ σοφόν.] ἤγουν τὸ ἔμπειρον. Γραῦ.] ἡ τὰς πολιάς σου παραλέλεξαι. ἢ ἐκλέξω τὰς τρίχας, μίαν παρὰ μίαν.

Bis. Ἡσύχιος, παραλέξαι παρὰ τὰς ὑπερεχούσας ἐν τῇ ὀφρύϊ τρίχας παραλέγειν. ἀλλ' ἴσως βέλτιον γράφειν παραπέπλεξαι, ὡς ἐκ τῆς ἐννοίας δῆλον, ἤγουν τὰς σου τρίχας μίαν παρὰ μίαν ἐκλέξω κοσμιότητος, καὶ κομψότητος ἕνεκα. τὸ δὲ κἀντέτριψαι, ἀντὶ τοῦ καὶ ἐντέτριψαι πλεονάκις τῷ ψιμυθίῳ, ἵνα καλλίων φαίνῃ, ὡς ἀλλαχοῦ δηλοῦται. ἀλλὰ παρ' ἑαυτὴν γελῶντες χάσκουσιν ἐπιφέρεται τῷ θανάτῳ μέλημα. μέλημα δὲ, τὸ φρόντισμα, ἢ μελέτη. οὕτω δὲ καὶ ὁ Ἀνακρέων ῥόδον ἔαρος μέλημα καλεῖ, οὗ τὸ ἔαρ φροντίζει.

Σχ. Τρῆμα] ἢ τὸ τοῦ κόσμου λέγει. ἢ αὐτὸ τὸ τρῆμα τὸ αἰδοῖον. ἐπίκλιντρον δὲ, εἶδος κοσμίου. ὄφιν δὲ τὸ αἰδοῖον.

Biset. Βέλτιον ἴσως τὰ τοῦ σχολιαστοῦ ἐκ τῶν διεφθαρμένων οὕτως ἐπανορθοῦν, ἢ τὸ τοῦ κλισμοῦ, ἢ αὐτὸ τὸ τρῆμα τὸ αἰδοῖον. ἐπίκλιντρον δὲ, εἶδος κλισμοῦ, ὡς φησι Πολυδεύκης ἐν τῷ α. οὕτω γράφων, τὸ δὲ καλούμενον ἀνάκλιντρον, ἐπίκλιντρον Ἀριστοφάνης εἶπε, τοῦτον τὸν τόπον αἰνιττόμενος. τρῆμα δὲ ἐνταῦθα ἴσως σημαίνει τὸν πρωκτὸν, ὃς ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις τράμις ὀνομάζεται, ὅπου λέγεται, „ Αἰθὲς γενήσεται πάντα περὶ τὴν τράμιν. Ἄλλως. τὸ τρῆμα νῦν τροπικῶς λαμβάνει οὐδὲν ἄλλο δηλοῦν ἢ τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον ὅπερ ἄνω καὶ τρύπημα καλεῖται. ὅταν δὲ ἐκ θεοῦ πρὸς γέροντας τοῦτο τῷ νεάνιδι συμβαίνει ἐπεύχεται ὅτινας τῶν γυναικῶν τραγῳ φασὶν

φασίν, ὡς τὸν ὅτι ὑπομυκές τι ἐπαῦθεν προεξέρχεται, ὃ A αὐτοῦ τῆς αἰδοίου στόμα φρᾶττον, καὶ ἐπιδύον τὰς συνουσιάζειν ἐπιθυμούσας ἰᾶται. τοῦτο αἱ μαῖαι μάστραν καλοῦσι, σῶμα νομίζειν, καὶ καλεῖν δοκοῦσι. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ ἑξῆς ἴσως λαπίον, τὸ, ἐπίκλειστρον ἀποβαλεῖν. καὶ, ὄφιν εὑρεῖν.

Κἀπὶ τῆς κλίνης ὄφιν εὕροις	*Et in lecto serpentem inuenias,*
Καὶ προσελκύσαιο βουλομένη φιλῆσαι.	*Et attraharis volens osculari.*
Νε. Αἴ. αἴ. τί ποτε πείσομαι. οὐχ ἥκει μου ταῦρος.	IVVEN. *Heu heu, quid patiar, non venit mei vrina,*
Μόνη δ' αὐτοῦ λείπομ', ἡ	*Sola autem hic relinquor. hac*
Γάρ μοι μήτηρ ἄλλῃ βέβηκε.	B *Enim mihi mater aliò iuit,*
Καὶ τἄλλ' οὐδέν με ταῦτα δεῖ λέγειν.	*Et alia nil me hac oportet dicere.*
Ἀλλ' ὦ μαῖ' ἱκετεύομαι	*Sed ô nutrix precor,*
Κάλει τὸν Ὀρθαγόραν, ὅπως	*Voca Orthagoram, vt*
Σαυτῆς κατόναι', ἀντιβολῶ σε.	*Tui ipsius iuues, precor te.*
Γρ. Ηδη τὸν ἀπὸ Ἰωνίας	ANVS. *Iam ab Ionia*
Τρόπον τάλαινα κνησιᾷς.	*Morem misera pruris,*
Δοκεῖς δέ μοι καὶ λάβδα κατὰ τοὺς Λεσβίους.	*Videris autem mihi & labda secundum Lesbios,* C
Ἀλλ' οὐκ ἄν ποθ' ὑφαρπάσαιο	*Sed non rapies*
Τἀμὰ δὲ παίγνια. τὴν δ' ἐμὴν	*Meos ludos. hanc autem meam*
Ὥραν οὐκ ἀπολεῖς, οὐδ' ἀπολήψει.	*Horam non perdes, neque auferes.*
Νε. Ἆδ' ὁπόσα βούλει καὶ παράκυφθ' ὥσπερ γαλῆ.	IVVEN. *Canta quæcunque vis, & inclina vt catta.*
Οὐδεὶς γὰρ ὡς σὲ πρότερον εἴσεισ' ἀντ' ἐμοῦ.	*Nullus enim ad te prius ingredietur loco mei.*
Γρ. Οὔκουν ἐπ' ἐκφοράν γε; Νε. καινόν γ' ὦ σαπρά.	ANVS. *Non in elatione?* IVVENC. *Nouum ô marcida?*
Γρ. Οὐ δῆτα. Νε. τί γὰρ ἂν γραῦς τάλαινά τις λέγοι.	D ANVS. *Non certè.* IVVEN. *quid enim anus misera, quæ dicis?*
Γρ. Οὐ τοὐμὸν ὀδυνήσει σε γῆρας. Νε. ἀλλὰ τί.	ANVS. *Non mea dolebit te senectus.* IVVEN. *sed quid?*
Γρ. Ἥγχουσα μᾶλλον καὶ τὸ σὸν ψιμμύθιον.	ANVS. *Fucus magis magis & tua cerusa.*
Νε. Τί μοι διαλέγῃ; Γρ. σὺ δὲ τί διακύπτεις; Νε. ἐγώ;	IVVEN. *Quid mihi disputas?* ANVS. *tu autẽ quid inclinas?* IVV. *ego?*
Γρ. Ἄδω πρὸς ἐμαυτὴν Ἐπιγένει τὠμῷ φίλῳ.	*ANVS. Canto ad me ipsam Epigenem meum amicum.*
Νε. Σοὶ γὰρ φίλος τίς ἐστιν ἄλλος ἢ Γέρης.	E IVV. *Tibi enim amicus aliquis est alius, quàm Geres?*
Γρ. Δείξει γε καὶ σοί. τάχα γὰρ εἶσιν ὡς ἐμέ.	*ANVS. Ostendas & tibi, citò enim ibit ad me.*
Ὁδὶ γὰρ αὐτός ἐστιν οὐ σοῦ γ' ὤλεθρε	*Hic enim ipse est, non tui ô perniciose*
Δεόμενος οὐδέν. Νε. νὴ Δί' ὦ φθίνυλλα σύ.	*Indigens nihil.* IVVE. *per Iouem ô corrupta tu,*
Δείξει τάχ' αὐτός, ὡς ἔγωγ' ἀπέρχομαι.	*Ostendet citò ipse, quòd ego discedo.*
Γρ. Κἄγωγ' ἵνα γνῷς ὡς πολύ σου μεῖζον φρονῶ.	*ANVS. Et ego vt cognoscas, quòd multo te maius sapio.*

BISETVS. Ὀφιν εὕροις] ὄφις ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ αἰδοίου, οὐ τι τὸ ἀμβλὺ δηλαδὴ, ἀλλ' ἀνεγηγερμένου. οὕτω γὰρ τρόπον τινὰ ὄφεως σχῆμα παρέχει. ἢ ἁπλῶς ἀντὶ τοῦ ζώου λαπτέον.

Σχόλια. Ἀλλ' ὦ μαῖα.] πρὸς τὴν γραῦν. ὀρθαγόραν δὲ τὸ αἰδοῖον.

BISETVS. Παρὰ τὸ ὀρθοῦσθαι, καὶ ἐγείρεσθαι πρὸς τὴν συνουσίαν, ὄνομα κύριον πεποίηται.

Σχόλια. Τὸν ἀπὸ Ιωνίας] ὡς μαλακῶν ἐκείνων ὄν- G των. Λάβδα.] λεσχάζουσιν οἱ Λέσβιοι ἀπὸ τοῦ πρώτου στοιχείου. Τἀμὰ δὲ παίγνια] τοὺς ἐμοὺς ἐραστάς. Ἐπ' ἐκφοράν γε.] ὅτι τῶν γραϊδίων ἐκφέρουσι τὴν οὐσίαν οἱ ἐρώμενοι.

BISETVS. Ἡ ἐπ' ἐκφοράν, ἤγουν τὴν ταφὴν, ἐφ' ἣν ἐκφέρονται.

Σχόλια. Ἥγχουσα.] ἡ ἄγχουσα μᾶλλον, βοτάνη ἣν ἐγχρίουσι εἰς τὸ πρόσωπον αἱ γυναῖκες. Γέρης.] φαλακρὸς πρὸς ἄλλοις καὶ πένης. οὐ γὰρ ... τὸ γῆρας. ἀπέρχομαι ἵνα αὐτὸν ἐρεθίσω.

ΝΕΟΣ, ΓΡΑΥΣ, ΑΝΗΡ, ΝΕΑ.

IVVENIS, ANVS, VIR, IVVENCVLA.

BISETVS. Νέος τις, γραῦς, ἀνὴρ, καὶ νέα εἰσάγονται, οἱ ἀλλήλους σκώμμασι, καὶ πικροῖς λόγοις καθ-

ἀνίσταται. πρὸς δὲ ταύταις ἄλλαι γραῦς τούτων παλαιότεραι προσέρχονται, ὡς αἳ καὶ ὡς ἂν προσκύλαιεν. A σχαπιλιῶν, καὶ σκωμμάτων μεστὸς ὁ χορός.

Νε. Εἴθ' ἐξῆν παρὰ τῇ νέᾳ καθεύδειν
Καὶ μὴ δεῖν πρότερον διασποδῆσαι,
Ἀνάσιμον ἢ πρεσβυτέραν. οὐ γὰρ ἀνασχετὸν
τοῦτό γ' ἐλευθέρῳ.
Γρ. Οἰμώζων ἄρα νὴ Δία ἀποσποδήσεις.
Οὐ γὰρ τἀπὶ Χαριξένης τάδ' ἐστίν.
Κατὰ τὸν νόμον ταῦτα ποιεῖν
Ἐστὶ δίκαιον εἰ δημοκρατούμεθα.
Ἀλλ' εἶμι τηρήσουσ' ὅ τι καὶ δράσεις ποτέ.
Αν. Εἴθ' ὦ θεοὶ λάβοιμι τὴν καλὴν μόνην
Ἐφ' ἣν πεπωκὼς ἔρχομαι πάλαι ποθῶν.
Νε. Ἐξηπάτησα τὸ κατάρατον γρᾴδιον.
Φρούδη γάρ ἐστιν. οἰομένη μ' ἔνδον μενεῖν.
Νε. Ἀλλ' οὑτοσὶ γὰρ αὐτὸς οὗ μεμνήμεθα.
Δεῦρο δή, δεῦρο δή, φίλον ἐμόν, δεῦρό μοι
Πρόσελθε, καὶ ξύνευνός μοι
Τὴν εὐφρόνην ὅπως ἔσει. πάνυ γάρ τις ἔρως
με δονεῖ
Τῶνδε τῶν σῶν βοστρύχων.
Ἄτοπος δ' ἔγκειταί μοί τις πόθος
Ὅς με διακναίσας ἔχει.
Μέθες, ἱκνοῦμαί σ' Ἔρως. καὶ ποίησον τόνδ' ἐς
εὐνὴν
Τὴν ἐμὴν ἱκέσθαι. Νε. δεῦρο δή. δεῦρο δὴ καὶ
σύ μοι
Καταδραμοῦσα τὴν θύραν ἄνοιξον
Τήνδ'. εἰ δὲ μή, καταπεσὼν κείσομαι.
Φίλον, ἀλλ' ἐν τῷ σῷ βούλομαι κόλπῳ
Πληκτίζεσθαι μετὰ τῆς σῆς πυγῆς.
Κύπρι τί μ' ἐκμαίνεις ἐπὶ ταύτῃ;
Μέθες, ἱκνοῦμαί σ' Ἔρως. καὶ ποίησον τήνδ' ἐς εὐ-
νὴν
Τὴν ἐμὴν ἱκέσθαι. καὶ ταῦτα μέν μοι μετρίως
Πρὸς τὴν ἐμὴν ἀνάγκην εἰρημένα ἐστί. σὺ δέ μοι
Φίλτατον ὦ ἱκετεύω,
Ἄνοιξον, ἀσπάζου με. διά τοι σὲ πόνους ἔχω
Ὦ χρυσοδαίδαλον ἐμὸν μέλημα.
Κύπριδος ἔρνος, μέλιττα Μούσης. Χαρίτων
θρέμμα, Τρυφῆς πρόσωπον.
Ἄνοιξον, ἀσπάζου με, διά τοι σὲ πόνους ἔχω.
Γρ. Οὗτος τί κόπτεις; μῶν ἐμὲ ζητεῖς; Νε.
πόθεν;
Γρ. Καὶ τὴν θύραν γ' ἤρασσες. Νε. ἀποθάνοιμ'
ἄρα.
Γρ. Τοῦ δαὶ δεόμενος δᾷδ' ἔχων ἐλήλυθας;
Νε. Ἀναφλύστιον ζητῶν τιν' ἄνθρωπον. Γρ. τίνα;
Νε. Αὐτὸν σὲ βινοῦνθ' ὃν σὺ προσδοκᾷς ἴ-
σως.
Γρ. Νὴ τὴν Ἀφροδίτην ἤν τε βούλῃ γ' ἤν τε μή.
Νε. Ἀλλ' οὐχὶ νυνὶ τὰς ὑπερεξηκοντέτεις

IVVEN. Vtinam liceret apud iuuenculam
dormire,
Et nil prius subagitare,
Informem vel senem. non enim intolerabile
B Hoc libero.
AN. Lugens igitur per Iouem subagitabis,
Non enim in Charixene hæc sunt.
Secundum legem hæc facere
Est iustum, si publicè dominatur.
Sed vado, obseruans quod & facies aliquando.
VIR. Vtinam ô Dei capiam pulchram solam,
In quam potus venio diu desiderans.
C IVV. Decepi maledictam vetulam,
Inanis enim est, putans me intus manere.
IVV. Sed hic enim ipse, cuius meminimus.
Eia iam, eia iam, amicum meum age mihi
Adueni, & coniunx mihi
Voluptate vt sis. valde enim aliquis amor me
agitat
Istorum tuorum capillorum.
Absurdum enim iniacet mihi aliquod deside-
rium,
D Quod me tristificans habet.
Sine, peruenio tibi Amor, & fac hunc in lectum
Meum venire. IVV. Eia iam, eia iam & tu
mihi
Currens ianuam aperi
Hanc. si autem non, decidens iacebo
Amicum, sed in tuo volo sinu
Verberari cum tuo culo.
Venus cur me infurias in hoc?
E Sine, precor te amor, & fac hunc in lectum
Meum venire, & hæc quidem mihi modicè
Ad meam necessitatem dicta sunt. tu autem mi-
hi
Dilectissimum ô supplico,
Aperi, osculare me, propter te labores habeo.
O aurum variam, mea cura,
Veneris ramus, apes Musæ, Gratiarũ nutrimen-
tum, deliciarum vultus.
F Aperi oscularéque, propter te labores habeo.
AN. Hic quid pulsas? nunquid me quæris? IVV.
unde.
AN. Et ianuam pulsas? IVV. moriar igitur.
AN. Quo indigens tædam habens venisti?
IVV. Testiculos tractantem quærens hominem.
AN. quem?
IVVEN. Ipsum te subagitantem quem tu expe-
ctas forte.
AN. Per Venerem siue velis, siue non.
IVV. Sed non nunc supra quinquaginta annos

Σχόλια. Τἀπὶ Χαριξένης] εὐήθης ἦν, μωρὰ ἡ Χαρίξενα. Κείσομαι] ὑπὸ τοῦ ἔρωτος δηλονότι. Ἀναφλύστιον.] παρὰ τὸ ἀναφλᾶν παίζει.

Bisetus. Τὰς ὑπερεξηκοντέτεις] παίζει παρὰ τὸ τῶν δικαστῶν ἔθος, οἳ τῶν δικῶν τὰς μὲν ἀναβάλλονται, καὶ ὡς ἕτερον χρόνον ἀναφέρουσι, τὰς δὲ πρὸ χρή-
μα

μα εἰσάγουσι, καὶ εὐθὺς ἐκδικάζουσι. ἀλλὰ χαριέντως ὁ Ἀριστοφάνης περὶ γυναικῶν ταῦτα λέγει ὡς εἰ περὶ δι- A καστῶν ὁ λόγος ἐποιεῖτο.

Εἰσάγομεν, ἀλλ' εἰσαῦθις ἀναβεβλήμεθα.
Τὰς ἐντὸς εἴκοσιν γὰρ ἐκδικάζομεν.
Γρ. Ἐπὶ τῆς προτέρας ἀρχῆς γε ταῦτ' ἦν ὦ Γλύκων.
Νυνὶ δὲ πρῶτον εἰσάγειν ἡμᾶς δοκεῖ.
Νε. Τῷ βουλομένῳ γε κατὰ τὸν ἐν Παιτοῖς νόμον.
Γρ. Ἀλλ' οὐδὲ δειπνεῖς κατὰ τὸν ἐν Παιτοῖς νόμον. B
Νε. Οὐκ οἶδ' ὅ,τι λέγεις. τήνδε δή μοι κρουστέον.
Γρ. Ὅταν γε κρούσῃς τὴν ἐμὴν πρῶτον θύραν.
Νε. Ἀλλ' οὐχὶ νυνὶ κρησέραν αἰτούμεθα.
Γρ. Οἶδ' ὅτι φιλοῦμαι. νῦν δὲ θαυμάζεις ὅτι
Θύρασί μ' εὗρες. ἀλλὰ πρόσαγε τὸ στόμα. C
Νε. Ἀλλ' ὦ μέλε ὀρρωδῶ τὸν ἐραστήν σου. Γρ. τίνα;
Νε. Τὸν τῶν γραφέων ἄριστον. Γρ. οὗτος δ' ἐστὶ τίς;
Νε. Ὃς τοῖς νεκροῖσι ζωγραφεῖ τὰς ληκύθους.
Ἀλλ' ἄπιθ' ὅπως μή σ' ἐπὶ θύραισιν ὄψεται.
Γρ. Οἶδ' ὅ,τι βούλει. Νε. καὶ γὰρ ἐγώ σε νὴ Δία.
Γρ. Μὰ τὴν Ἀφροδίτην ἥ μ' ἔλαχε κληρουμένη, D
Μὴ 'γώ σ' ἀφήσω. Νε. παραφρονεῖς ὦ γρᾴδιον.
Γρ. Ληρεῖς, ἐγὼ δ' ἄξω σ' ἐπὶ τἀμὰ στρώματα.
Νε. Τί δῆτα κρεάγρας τοῖς κάδοις ὠνοίμεθ' ἄν,
Ἐξὸν καθέντα γρᾴδιον τοιουτονί,
Ἐκ τῶν φρεάτων τοὺς κάδους ξυλλαμβάνειν.
Γρ. Μὴ σκῶπτέ μ' ὦ τάλαν, ἀλλ' ἕπου δεῦρ' ὡς ἐμέ.
Νε. Ἀλλ' οὐκ ἀνάγκη μοὐστίν. εἰ μὴ τῶν ἐμῶν E
Τὴν πεντακοσιοστὴν κατέθηκας τῇ πόλει.
Γρ. Νὴ τὴν Ἀφροδίτην, δεῖ γε μέντοι γ' ὡς ἐγὼ
Τοῖς τηλικούτοις ξυγκαθεύδουσ' ἥδομαι.
Νε. Ἐγὼ δὲ ταῖς γε τηλικαύταις ἄχθομαι,
Κοὐκ ἂν πιθοίμην οὐδέποτ'. Γρ. ἀλλὰ νὴ Δία F
Ἀναγκάσει τουτί σε. Νε. τοῦτο δ' ἐστὶ τί;
Γρ. Ψήφισμα καθ' ὅ σε δεῖ βαδίζειν ὡς ἐμέ.

Inducimus, sed iterum non volumus,
Intra viginti enim eligimus.
AN. In priori dominatione hæc erant ô Glycon.
Nunc autem primùm inducere nos videtur.
IVV. Volenti secundum in Patis legem.
AN. Sed neque cœnabis secundum in Patis legem.
IVV. Non scio, quod dicis, hanc autem mihi pulsandum.
AN. Quando pulsaueris meam primo ianuam.
IVV. Sed non nunc indumentum cophinorum petimus.
AN. Scio, quòd osculabor. nunc autem admiraris, quòd ianuis me inuenisti, sed ad os.
IV. Sed ô misera timeo amatorem tui. ANVS. quem?
IVV. Pictorum optimum. AN. hic autem est quis?
IV. Qui mortuis depingit lecythos.
Sed abi, vt non te in ianuis videat.
AN. Scio scio, quid vis. IV. etenim ego te per Iouem.
AN. Per Venerem quæ me sortita est sorte eligens,
Non ego te dimittam. IV. desipis ô vetula.
AN. Nugaris, ego autem ducam te in meos lectos.
IV. Quid certè forcipes cadis emimus?
Existente deponentes vetulam hanc,
Ex puteis cados accipere.
AN. Non cauillare me ô miser, sed sequere huc ad me.
IV. Sed non necessitas mei est, si non meorum
Quinquagenarium deposuisti ciuitati.
AN. Per Venerem oportet te tamen, quòd ego
Talibus condormiens lætor.
IV. Ego autem talibus doleo,
Et non persuadebor vnquam. AN. sed per Iouem
Coget hoc te. IV. hoc autem est quid?
AN. Sententia, in quantum te oportet venire ad me.

Σχόλια. Εἴκοσι γάρ.] ἀπὸ τῶν δικῶν. ἔλεγον γὰρ ἀεὶ τὰ πρὸ τόσων ἐτῶν δικάζομεν.

BISETVS. Γλύκων] ὁ εὐήθης. Ησύχ.

Σχόλια. Παιτοῖς.] ἔθνος μέν ἐστι θρᾳκικόν. ἔπαιξε δὲ παρὰ τὸ παίζειν. Κρησέραν.] τὸ περιβόλαιον τῶν κοφίνων. ἔστι οὖν δι' ἔρωτος τοῦτο πρὸς γραῦν.

BISETVS. Πολυδεύκης ἐν τῷ ς. κεφ. ια. τὸ δὲ ἐργαλεῖον, φησιν, ἐν ᾧ τὰ ἄλευρα διεσήθετο, τὸ μὲν ἐκ σχοινίων πλέγμα, κόσκινον. εἰ δὲ τῷ κοσκίνῳ κύκλῳ ἀντὶ τοῦ σχοίνου λινοῦν τι σινδόνιον εἴη ἐξηρτημένον, ὡς ἀκριβέστερον τὸ ἄλευρον καθαίροιτο, ἀλευρότησις ἐκαλεῖτο. ἡ δὲ ἐξ ἐρίου, κρησέρα. μεταφορικῶς οὖν τῇδε τῇ λέξει κέχρηται Ἀριστοφάνης παίζων περὶ τὸ κρούειν ἐνταῦθα πολλάκις εἰρημένον.

Σχόλια. Ζωγραφεῖ.] τοιαῦτα γάρ τινα ἐν τοῖς μνήμασιν ἔγραφον. Ἐγὼ γε νὴ Δία.] βούλομαί σε ἀπιέναι ἐπὶ θάνατον. πρὸς γὰρ τοῦτο παίζει. Μὰ τὴν Ἀφροδίτην.] ὡς ἑταίρα οὖσα τοῦτό φησι. Τί δῆτα κρεάγρας.] τοῦτο ὅτι στερρῶς αὐτοῦ εἴχετο ὡς κρεάγρα. Τὴν πεντακοσιοστήν] εἰ μὴ ὑπὲρ ἐμοῦ κατέβαλες τὴν πεντακοσιοστήν, νόμος γὰρ τοῦ μὴ φέροντος τὴν κοίτην εἶναι.

BISETVS. Τὰ παλαιὰ σχόλια ἐλλείπειν ἐνταῦθα δοκεῖ. βέλτιον δ' ἴσως οὕτω γράφειν. νόμος γὰρ ἦν, τοῦ μὴ φέροντος, τὴν οὐσίαν εἶναι δημοσίαν. ἤγουν, νόμος

ἣν πεντηκοσίαν τῆ μὴ φέροντος τόδε τὸ τέλος τῇ πόλει ὀφείλει ἐκτίνειν, εἶναι δημοσίαν, εἶτε δημοσιεύεσθαι. ὃ καὶ δηλοῖ Σουίδας ἐν τῷ πωληταί. πωληταί, φησι, τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ κατὰ προθεσμίαν, καὶ μὴ ἀποδιδόντων, ἐπιπράσκον τὰς οὐσίας. ὑπέκειντο δὲ τοῖς πωληταῖς καὶ ὅσοι τὸ διάγραφθὲν ἀργύριον ἐν πολέμῳ μὴ εἰσέφερον. ἔτι καὶ οἱ ξενίας ἁλόντες. καὶ οἱ μέτοικοι, καὶ προστάτην οὐκ ἔχοντες. καὶ ὁ ἀποστασίου γραφείς. τούτων γὰρ τὰς οὐσίας πωλοῦντες κατέβαλλον εἰς τὸ δημόσιον. Ἀρποκρατίων δὲ περὶ τῆς πεντηκοστῆς ταῦτα λέγει. πεντηκοστὴ, καὶ πεντηκοστεύεσθαι, καὶ πεντηκοστολόγοι. πεντηκοστὴ μὲν, τέλος τι. καὶ πεντηκοστολόγοι, οἱ τοῦτο τὸ τέλος ἐκλέγοντες. πεντηκοστεύεσθαι δὲ, ἀντὶ τοῦ πράττεσθαι τὴν πεντηκοστήν. ταῦτα δ' ἔστιν εὑρεῖν ἔν τε τῷ κατὰ Μειδίου, καὶ ἐν τῷ πρὸς τὴν Λακρίτου παραγραφὴν Δημοσθένους. καὶ Ὑπερείδου ἐν τῷ περὶ τῆς Εὐβούλου δωρεᾶς. ταυτὸν καὶ ὁ Σουίδας γράφει. ἐνταῦθα δὲ ὁ Ἀριστοφάνης ἴσως γέλωτος χάριν πεντακοσιοστήν, ἀντὶ τοῦ πεντηκοστὴν εἶπεν. ὁ μὲν τοι τύπτων τοὺς ἑτέρους, πρὸς τοῦτο ἐμὲ ἀναγκάζεις σὺ δ' ἐκεῖ, εἰ μὴ τὴν πεντακοσιοστὴν ὑπὲρ ἐμοῦ τῇ πόλει κατέθηκας.

ΝΕ. Λέγ' αὐτὸ τί ποτε κἄστι. ΓΡ. καὶ δή σοι λέγω.
Ἔδοξε ταῖς γυναιξὶν, ἢν ἀνὴρ νέος
Νέας ἐπιθυμῇ, μὴ σποδεῖν αὐτὴν, πρὶν ἂν
Τὴν γραῦν προκρούσῃ πρῶτον· ἢν δὲ μὴ θέλῃ
Πρότερον προκρούειν, ἀλλ' ἐπιθυμῇ τῆς νέας,
Ταῖς πρεσβυτέραις γυναιξὶν ἔστω τὸν νέον
Ἕλκειν ἀνατεὶ λαβομένας τοῦ πατταλοῦ.
ΝΕ. Οἴμοι Προκρούστης τήμερον γενήσομαι.
ΓΡ. Τοῖς γὰρ νόμοις τοῖς ἡμετέροισι πειστέον.
ΝΕ. Τί δ' ἢν ἀφαιρῆταί μ' ἀνὴρ τῶν δημοτῶν
Ἢ τῶν φίλων ἐλθόντες; ΓΡ. ἀλλ' οὐ κύριος
Ὑπὲρ μέδιμνόν ἐστ' ἀνὴρ οὐδεὶς ἔτι.
ΝΕ. Ἐξωμοσία δ' οὐκ ἔστιν. ΓΡ. οὐ γὰρ δεῖ στροφῆς.
ΝΕ. Ἀλλ' ἔμπορος εἶναι σκήψομαι. ΓΡ. κλάων σύ.
ΝΕ. Τί δῆτα χρὴ δρᾶν; ΓΡ. δεῦρ' ἀκολουθεῖν ὡς ἐμέ.
ΝΕ. Καὶ ταῦτ' ἀνάγκη μοὐστί. ΓΡ. Διομήδειά γε.
ΝΕ. Ὑποστόρεσαί νυν πρῶτα τῆς ὀριγάνου,
Καὶ κλήματ' ὑπόθου συγκλάσασα τέτταρα,
Καὶ ταινίωσαι, καὶ παράθου τὰς ληκύθους.
Ὕδατός τε κατάθου τοὔστρακον πρὸ τῆς θύρας.
ΓΡ. Ἦ μὴν ἔτ' ὠνήσει σὺ καὶ στεφάνην ἐμοί.
ΝΕ. Νὴ τὸν Δί' ἤνπερ ᾖ γε που τῶν κηρίνων.
Οἶμαι γὰρ ἔνδον διαπεσεῖσθαι σ' αὐτίκα.

IV. *Dic, ipsum quid est?* AN. *& iam tibi dico,*
Apparuit mulieribus, si vir iuuenis
Iuuenem cupiat, non subagitare ipsam, antequam
Vetulam pulset primùm: si autem non velit,
Prius pulsare, sed cupiat iuuenem,
Vetulis mulieribus sit iuuenem
Trahere in aliquid capientes claui.
IV. *Hei mihi, verberator hodie fiam?*
AN. *His enim legibus nostris obediendum.*
IV. *Quid autem, si auferet me vir ciuium*
Vel amicorum venientes? AN. *sed non dominus,*
Super mensuram est vir nullus amplius.
IV. *Periurium autem non est.* AN. *non enim opus est versione.*
IV. *Sed mercator esse causabor.* AN. *Fleas tu.*
IV. *Quid certe oportet facere?* AN. *Huc sequi ad me.*
IV. *Et hac necessitas mei est.* AN. *Diomedes.*
IV. *Sterne nunc primùm origano,*
Et vites suppone frangens quatuor,
Et coronam, & appone lecythos,
Aquaque pura lagenam ante ianuam.
AN. *Certe quidem emes tu & coronam mihi.*
IV. *Per Iouem si circa cerea,*
Puto enim intus cadere te statim.

Σχόλια. Ἀνατεί.] μὴ τιμωρηθείσας ὑπὸ τῆς βίας. Προκρούστης.] ἐπεὶ πολλάκις εἴρηται τὸ κρούειν.

BISETVS. Προκρούστης ἐπωνυμία λῃστοῦ τινος, οὗ μέμνηται Παυσανίας ἐν τοῖς Ἀττικοῖς οὕτω γράφων, πρὸς τούτῳ τοῦ Κηφισσοῦ λῃστὴν Πολυπήμονα ὄνομα, Προκρούστην δὲ ἐπίκλησιν Θησεὺς ἀπέκτεινεν. πρὸς τοῦτον δ' ἴσως Ἀριστοφάνης παίζει.

Σχόλια. Ὑπὲρ μέδιμνον] νόμος ἦν ταῖς γυναιξὶν, ὑπὲρ μέδιμνον τι μὴ συναλλάσσειν. νῦν ἴσονται οὖν φησιν οἱ ἄνδρες ὑπὲρ μέδιμνον κύριοι ἐπειδὴ ἀντέστραπται ἡ πολιτεία. Ἐξωμοσία] ἔνορκος παραίτησις δι' εὔλογον αἰτίαν. ἐξωμοσία ὅταν τις φάσκῃ ἢ ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἢ ὑπὲρ ἑτέρου ἐγκαλούμενος μὴ δεῖν εἰσάγεσθαι δίκην. εἶτα καὶ τὴν αἰτίαν δι' ἣν οὐκ εἰσαγώγιμος ἡ δίκη, εἰ δοκεῖ κατὰ λόγον ἀξιοῦν, ἐδίδοτο αὐτῷ ἐξωμοσίᾳ χρῆσθαι. καὶ οὕτως διεγράφετο ἡ δίκη. καὶ ἐξωμόσατο εἶπεν ἀρνοῦμαι. καὶ ἐξωμόσατο τὸ μεθ' ὅρκου ἀπαρνήσασθαι πρᾶξιν τινὰ διὰ νόσον ἢ πρόφασιν ἑτέραν τινά. Ἔμπορος] προφασίσομαι εἶναι ἔμπορος ἐπεὶ οὐκ ἐστρατεύοντο οἱ ἔμποροι. Διομήδεια] ὅτι Διομήδης ὁ Θρᾷξ, πόρνας ἔχων θυγατέρας τοὺς παριόντας ξένους ἐβιάζετο αὐταῖς συνεῖναι, ἕως οὗ κόρον σχῶσι καὶ ἀναλωθῶσιν οἱ ἄνδρες. ὡς καὶ ὁ μῦθος ἵππους ἀνδροφάγους εἶπεν. Ταινίωσαι] στεφάνωσαι ὡς οἱ νεκροί. Στεφάνην.] εἶδος κοσμίου, διαπεσεῖσθαι δὲ, τεθνήξεσθαι.

ΕΤΕΡΑ ΝΕΑ, ΓΡΑΥΣ, ΝΕΟΣ.

ALIA IVVENCVLA, ANVS, IVVENIS.

ΝΕ. Ποῖ τοῦτον ἕλκεις σύ; ΓΡ. τὸν ἐμαυτῆς εἰσάγω.

IVVE. *Quò hunc trahis tu?* AN. *hunc mei ipsius induco.*

ΝΕ. Οὐ

Νε. Οὐ σωφρονοῦσά γ'· οὐ γὰρ ἡλικίαν ἔχει
Παρὰ σοὶ καθεύδειν τηλικοῦτος ὤν. ἐπεὶ
Μήτηρ ἂν αὐτῷ μᾶλλον εἴης ἢ γυνή.
Ὡς εἰ καταστήσεσθε τοῦτον τὸν νόμον,
Τὴν γῆν ἅπασαν Οἰδιπόδων ἐμπλήσετε.
Γρ. Ὦ παμβδέλυρα. φθονοῦσα τόνδε τὸν νόμον
Ἐξεῦρες. ἀλλ' ἐγώ σε τιμωρήσομαι.
Νε. Νὴ τὸν Δία τὸν σωτῆρα κεχάρισαί γέ μοι
Ὦ γλυκύτατον, τὴν γραῦν ἀπαλλάξασά μου.
Ὥστ' ἀντὶ τούτων τῶν ἀγαθῶν εἰς ἑσπέραν,
Μεγάλην ἀποδώσω καὶ παχεῖάν σοι χάριν.

IVV. Non sapiens, non enim ætatem habet
Apud te dormire talis existens: quoniam
Mater ipsi magis esses quàm uxor.
Quare si constitueritis hanc legem,
Terram omnem Oedipodis implebitis.
AN. O tota odiosa inuidens hanc legem,
Inuenisti, sed ego te puniam.
IVV. Per Iouem seruatorem, gratificare mihi
O dulcissime, anum à pellens me,
Quare pro his bonis ad vesperam
Magnam reddam & pinguem tibi gratiam.

Σχόλια. Οἰδιπόδων] ἐπεὶ ὁ Οἰδίπους τὴν μητέρα ἔγημε.
Bisetus. Ἐξεῦρες] τινὲς χαριέστερον νομίζουσιν ἐξῆρες παρὰ τὸ ἐξαίρειν, ὅπερ μετ' ὀλίγον παραβαίνειν λέγεται, ὅπου ὁ ποιητής φησι, παραβᾶσα τόνδε τὸν νόμον. ἀλλὰ μηδὲν κινητέον.
Σχόλια. Παχεῖαν τὴν χάριν] κακεμφάτως.

ΑΛΛΗ ΓΡΑΥΣ, ΝΕΟΣ.

ALIA ANVS, IVVENIS.

Αλ. Γρ. Αὕτη σύ. ποῖ παραβᾶσα τόνδε τὸν νόμον,
Ἕλκεις. παρ' ἐμοὶ τῶν γραμμάτων εἰρηκότων
Πρότερον καθεύδειν αὐτόν. Νε. οἴμοι δείλαιος
Πόθεν ἐξέκυψας ὦ κάκιστ' ἀπολουμένη.
Τοῦτο γὰρ ἐκείνου τὸ κακὸν ἐξωλέστερον
Γρ. Βάδιζε δεῦρο. Νε. μηδαμῶς με περιίδῃς
Ἑλκόμενον ὑπὸ τῆσδ', ἀντιβολῶ σ'. Γρ. ἀλλ' οὐκ ἐγώ.
Ἀλλ' ὁ νόμος ἕλκει. Νε. οὐκ ἐμέ γ', ἀλλ' Ἔμπουσά τις
Ἐξ αἵματος φλύκταιναν ἠμφιεσμένη.
Γρ. Ἕπου μαλακίων δεῦρ' ἀνύσας, καὶ μὴ λάλει.
Νε. Ἴθι νυν ἔασον εἰς ἄφοδον πρότερόν με
Ἐλθόντα θαρρῆσαι πρὸς ἐμαυτόν. εἰ δὲ μὴ
Αὐτοῦ τι δρῶντα, πυρρὸν ὄψει μ' αὐτίκα
Ὑπὸ τοῦ δέους. Γρ. θάρρει, βάδιζ' ἔνδον, χεσεῖ.
Νε. Δέδοικα κἀγὼ μὴ πλεῖον ἢ βούλομαι.
Ἀλλ' ἐγγυητάς σοι καταστήσω δύο,
Ἀξιόχρεως. Γρ. μή μοι καθίστη. Αλ. Γρ. ποῖ σύ; ποῖ
Χωρεῖς μετ' αὐτῆς; Νε. οὐκ ἔγωγ' ἀλλ' ἕλκομαι
Ἀτὰρ ἥτις εἶ γε πόλλ' ἀγαθὰ γένοιτό σοι
Ὅτι μ' οὐ περιεῖδες ἐπιτριβέντ'. ὦ Ἡράκλεις:
Ὦ Πᾶνες. ὦ Κορύβαντες. ὦ Διοσκόρω.
Τοῦτ' αὖ πολὺ τούτου τὸ κακὸν ἐξωλέστερον.

ANVS. Hæc tu, quò transgrederis hanc legem
Trahis apud me scripturis dicentibus,
Priorem dormire ipsum? IV. heu mihi misero.
Vnde declinasti ô pessime perdita?
Hoc enim illo malum exitiosius.
AN. Veni huc. IVVE. nullo modo me despicias
Tractum ab hac, precor te. AN. sed non ego,
Sed lex trahit. IVV. non me, sed Empusa quædam,
Ex sanguine bullam indutam.
AN. Sequere molliens huc festinans, & non loquere.
IVV. Age, nunc sine in latrinam primùm me
Euntem confidere ad meipsum. si autem non
Illic quid facientem, rubrum videbis me statim
Præ timore. ANVS. Confide, veni intus, cacabis.
IVV. Timeo & ego, ne plusquàm volo.
Sed fideiussores tibi constituam duos
Dignos. AN. non mihi constitue. ALIA ANVS. quò tu quò
Vadis cum ipsa? IVV. non ego, sed trahor.
At si qua es, multa bona fient tibi,
Quòd me non despexisti consumptum. ô Hercules,
O Panes, ô Corybantes, ô Dioscuri,
Hoc multo hoc malum perniciosius.

Σχόλια. Ἔμπουσά τις.] ἣν καλοῦμεν νῦν ὀνοσκελίδα. θέλει οὖν εἰπεῖν δαίμονα. Φλύκταιναν] ὡς ἐχούσης τῆς χροὸς κροκωτόν, ἢ ὡς ἕλκος ἐχούσης. Μαλακίων] μαλακῶς ὑποκοριστικῶς. Μὴ πλέον. [τουτέστι μὴ πλέον με ἀναγκάσῃς συνελθεῖν ὑπὲρ βούλομαι. τὸ δὲ κἀγὼ ἴσως διὰ τὴν εἰρημένην ἑτέραν ἐστὶ περὶ τῆς Διομήδους θυγατέρων.

Bisetus. Γραῦς ἐπὶ ἄλλων πασῶν δυσειδεστάτη εἰσάγεται διὰ νέον, ὃν πρὸς ἑαυτὴν ἀνέλκειν παρᾶται, πρὸς ἄλλας γυναῖκας διαμαχομένη. Ἀξιόχρεως] ἐν τῷ αὖ μεγάλῳ λέγουσι, καὶ εὐθυτέρως ὁμοίως. τὸ δὲ ἀξιόχρεον, βάρβαρον. ἀξιόχρεως οὖν, ἱκανὸς ἐγγυος, ἀξιόπιστος. Σ.

Ἀτὰρ τί τὸ πρᾶγμ᾽ ἐς ἀντιβολὰς τουτί ποτε;
Πότερον πίθηκος ἀνάπλεως ψιμυθίου;
Ἢ γραῦς ἀνεστηκυῖα παρὰ τῶν νεκρῶν;
Γρ. Μὴ σκῶπτέ μ᾽, ἀλλὰ δεῦρ᾽ ἕπου. Αλ. Γρ. δευρὶ μὲν οὖν.
Γρ. Ὡς οὐκ ἀφήσω σ᾽ οὐδέποτ᾽. Αλ. Γρ. οὐδὲ μὴν ἐγώ.
Νε. Διασπάσεσθέ μ᾽ ὦ κακῶς ἀπολούμεναι.
Γρ. Ἐμοὶ γὰρ ἀκολουθεῖν σ᾽ ἔδει κατὰ τὸν νόμον.
Αλ. Γρ. Οὐκ, ἢν ἑτέρα γε γραῦς ἔτ᾽ αἰσχίων φανῇ.
Νε. Ἢν οὖν ὑφ᾽ ὑμῶν πρῶτον ἀπόλωμαι κακῶς,
Φέρε πῶς ἐπ᾽ ἐκείνην τὴν καλὴν ἀφίξομαι;
Γρ. Αὐτὸς σκόπει σύ. τάδε δέ σοι ποιητέον.
Νε. Ποτέρας προτέρας οὖν κατελάσας ἀπαλλαγῶ.
Γρ. Οὐκ οἶσθα. βαδιεῖ δεῦρ᾽. Νε. ἀφέτω νυνί μ᾽ αὑτηί.
Αλ. Γρ. Δευρὶ μὲν οὖν ἴθ᾽ ὡς ἐμέ. Νε. ἢν ἡδί γ᾽ ἀφῇ.
Γρ. Ἀλλ᾽ οὐκ ἀφήσω μὰ Δία σ᾽. Αλ. Γρ. οὐδὲ μὴν ἐγώ.
Γρ. Χαλεπαί γ᾽ ἂν ἦστε γενόμεναι πορθμῆς. Γρ. τιή.
Νε. Ἕλκοντε τοὺς πλωτῆρας ἂν ἀπεκναίετε.
Γρ. Σιγῇ βάδιζε δεῦρο. Αλ. μὰ Δί᾽, ἀλλ᾽ ὡς ἐμέ.
Νε. Τουτὶ τὸ πρᾶγμα κατὰ τὸ Καννώνου σαφῶς
Ψήφισμα βινεῖν δεῖ με διαλελημμένον.
Πῶς οὖν δικωπεῖν ἀμφοτέρας δυνήσομαι;
Γρ. Καλῶς, ἐπειδὰν καταφάγῃς βολβῶν χύτραν.
Νε. Οἴμοι κακοδαίμων, ἐγγὺς ἤδη τῆς θύρας
Ἑλκόμενός εἰμι. Αλ. ἀλλ᾽ οὐδὲν ἔσται σοι πλέον,
Ξυνεισπεσοῦμαι γὰρ μετὰ σοῦ. Νε. μὴ πρὸς θεῶν.
Ἑνὶ γὰρ ξυνέχεσθαι κρεῖττον ἢ δυοῖν κακοῖν.
Γρ. Νὴ τὴν Ἑκάτην, ἐάν τε βούλῃ γ᾽ ἐάν τε μή.
Νε. Ὢ τρισκακοδαίμων, εἰ γυναῖκα δεῖ σαπρὰν
Βινεῖν ὅλην τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν.
Κἄπειτ᾽ ἐπειδὰν τῆσδ᾽ ἀπαλλαγῶ, πάλιν
Φρύνην ἔχουσαν λήκυθον πρὸς ταῖς γνάθοις.
Ἆρ᾽ οὐ κακοδαίμων εἰμί; βαρυδαίμων μὲν οὖν
Νὴ τὸν Δία τὸν σωτῆρ᾽ ἀνὴρ καὶ δυστυχής,
Ὅστις τοιούτοις θηρίοις ξυνείξομαι.

At quæ res est precor hæc?
Nunquid simia repleta fucatione,
An anus resurgens à mortuis?
AN. Ne annullare me, sed huc sequere. ALIA AN. huc quidem igitur.
AN. Quod non dimittam te nunquam. ALIA AN. neque quidem ego.
IV. *Lacerastis me ô male perditæ.*
AN. Me enim sequi te oportet secundum legem.
AL. AN. Non, si altera anus adhuc turpior apparuerit.
IV. *Si igitur à vobis primùm perdar male.*
Age quomodo in illam pulchram adibo?
ANVS. *Ipse considera tu, hæc autem tibi faciendum.*
IVV. *Vtras vtras igitur expellens liberabor?*
ANVS. *Non scis, veni huc.* IV. *dimittat nunc meipsa.*
AL. AN. *Huc quidem igitur veni ad me.* IVV. *per Iouem dimiserit.*
AN. *Sed non dimittam per Iouem te. AL. AN. neque quidem ego.*
IVV. *Difficiles estis factæ portitores. AN. cur?*
IVV. *Trahentes nauigatores corrumpitis.*
AN. *Silentio veni huc. AL. AN. per Iouem, sed ad me.*
IVV. *hæc res secundum canonis manifestè*
Sententiam subagitare oportet me in medio captum,
Quomodo igitur bis remigare ambas potero?
ANVS. *Bene postquam deuoraueris bulborum ollam.*
IVV. *Hei infelix prope iam ianuam*
Tractus sum. AL. AN. *sed non erit plus.*
Cadam enim tecum. IVV. *non per Deos.*
Vnum enim haberi melius certè duobus malis.
AN. *Per Lunam siue vis, siue non.*
IVVE. *O ter infelix, si mulierem oportet marcidam*
Subagitare totam noctem & diem.
Et deinde postquam hac liberatus fuero, rursus
Phrynem habentem lecythum ad maxillas.
An non infelix sum? grauifelix quidem igitur
Per Iouem seruatorem, vir & infortunatus,
Qui talibus feris cedam.

BISETVS. Ψιμυθίου] καὶ ψιμύθιον δι᾽ ἑνὸς μι καὶ ψιμμύθιον, διὰ δυοῖν μμ. λέγεται.

Σχόλια. Παρὰ τῶν νεκρῶν] παρὰ τῶν πλειόνων.

BISETVS. Καὶ τὰ τοῦ ποιητοῦ, καὶ τὰ τῶν παλαιῶν σχολίων ἐπανορθώσεως δεῖται. παρὰ τῷ ποιητῇ γὰρ μέτρου χάριν γραπτέον ὡς καὶ παρὰ τῷ Σουίδᾳ, καλῶς γεγραμμένον, τῶν πλειόνων, καὶ τὰ σχόλια οὕτω γραπτέον. Παρὰ τῶν πλειόνων] παρὰ τῶν νεκρῶν. αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀποξύγνωσις τοῦ τῶν πλειόνων. πλείονας δὲ τοὺς νεκροὺς καλοῦσι. ἀληθῶς οἱ νεκροὶ τῶν ζώντων εἰσὶ πολὺ πλείους.

Σχόλια. Πορθμῆς.] ἐπειδὴ οἱ πορθμεῖς τοὺς πλεύσαντας ἀναγκάζουσιν εἰς τὰ ἴδια πλοῖα ἐμβαίνειν. Ἀπεκναίετε.] διεφθείρετε. Κατὰ τὸ Καννώνου.] ψήφισμά γε γράφει κατεχόμενον ἑκατέρωθεν ἀπολογεῖσθαι· τοῦ κατείργεσθαι ἀποκρινόμενον. Κρατῖνος δὲ τὰ πρὸς κλεψύδραν κελεύσας. Ξενοφῶν δὲ εἰς τὸ βάραθρον ἐμβληθέντα ἀποθανεῖν. τὰ πλούσια ἀπολαβόντα τὸ ἄνθος. καὶ ὁ Κρατῖνος ἐν τοῖς ἰδίοις τὰς θείας μορφὰς ἐν ἀργῷ φανείσας.

BISETVS. Κατὰ τὸ Καννώνου] οἱ μὲν Καννώνου, οἱ δὲ Κανώνου γράφουσιν. ὄνομα δὲ κύριον. ἐδόκει τινὰς ἀνθρώπων ψήφισμα τοιοῦτο ποιήσασθαι. τίς δὲ ἦν ὁ γράψας εἰπεῖν. τὸ δὲ μέτρον, Καννώνου ἀπαιτεῖ.

Σχόλια.

Σχόλια. Διαλελημμένον.] μέσον εἰλημμένον.

BISETVS. Διακναίειν] διαπλάττεται τοῦτο τὸ ῥῆμα ἐκ τοῦ δίς, καὶ κναίειν ἀρχαίως, ἀντὶ τοῦ κατακναπτεῖν. ὁ δὲ νοῦς οὗτος. πῶς οὖν ἀμφοτέρας κατελαύνειν, διαβαλεῖν, καὶ ὑποκινεῖν ἅμα δυνήσομαι;

Σχόλια. Βολβῶν χύτραν.] ἐπιτήδειοι πρὸς συνουσίαν οἱ βολβοί. Φρυνίαν.] φρύνη ἀρχαία γυνή. οἱ δὲ ῥυτίς. λήκυθος δὲ ὡς ἄγγεῖα.

BISETVS. Φρυνίαν ἔχουσαν λήκυθον] φρύνη παλαιὰ ἑταίρα. λήκυθος δὲ μυροθήκη, ἣν οἱ Ἀττικοὶ ἀλάβαστρον καλοῦσι. μύρων δὲ παρὰ παλαιοῖς πολλὴ καὶ συνεχὴς χρῆσις ἦν. καὶ μὴν οὐ μόνον τρίχας, καὶ τοὺς πλοκάμους, ἀλλὰ καὶ ὅλον τὸ πρόσωπον καλλωπισμοῦ, καὶ εὐοσμίας χάριν ἀλείφειν εἰώθεισαν. ὅθεν λήκυθον πρὸς ταῖς γνάθοις ἔχειν, μετωνυμικῶς εἴρηται ἀντὶ τοῦ τὰς γνάθους ἀδίαν, καὶ κατακόρως μύροις ἀλειμμένας ἔχειν. Σουίδας δὲ τούτων μεμνημένος λέγει, λήκυθον ἔχουσαν, τουτέστι διὰ κηρία τὸ πρόσωπον. Ὅστις τοιούτοις] οὗτοι οἱ δύο στίχοι οἱ πρὸ τοῦ κακῶς ἔχοντες, οὕτως ἐπανορθωτέοι,

> Ὅστις τοιούτοις θηρίοις συνείρξομαι
> Ἄκουε. ὅμως δ᾽ ἐάν τι πολλάκις πάθω. καὶ τὰ ἑξῆς.

Ὅμως δ᾽ ἐάν τι πολλάκις πάθω,	*Tamen autem si quid sæpe passus fuero,*
Ὑπὸ ταῖνδε ταῖν Κασαλβάδοιν δεῦρ᾽ ἐσπλέων	*Sub his meretricibus huc innanizans,*
Θάψαι μ᾽ ἐν αὐτῷ τῷ στόματι τῆς ἐσβολῆς.	*Sepeliam in ipso ore ingreßionis.*
Καὶ τήνδ᾽ ἄνωθεν ἐπιπολῆς τοῦ σήματος,	ANVS. *Et horum desuper in superficie sepulchri*
Ζῶσαν καταπιττώσαντας. εἶτα τὼ πόδε	*Viuentem pice inungentes, postea pedes*
Μολυβδοχοήσαντας κύκλῳ περὶ τὰ σφυρά,	*Plumbo fundentes circumcirca talos,*
Ἄνω ᾽πιθεῖναι πρόφασιν ἀντὶ ληκύθου.	*Supra imponere excusationem pro lecytho.*
Θε. Ὦ μακάριος μὲν δῆμος, εὐδαίμων δ᾽ ἐγώ,	SERVA. *O beate quidē popule, fortunata autem & ego,*
Αὐτή τέ μοι δέσποινα μακαριωτάτη.	*Hæcque mihi domina beatißima.*
Ὑμεῖς δ᾽ ὅσαι παρέστατ᾽ ἐπὶ ταῖς θύραις,	*Vos autem quæcunque adestis in ianuis,*
Οἵ γείτονές τε πάντες οἵ τε δημόται	*Vicini omnes hi ciuium,*
Ἐγώ τε πρὸς τούτοισιν ἡ διάκονος.	*Ego præterea serua,*
Ἥτις μεμύρισμαι τὴν κεφαλὴν μυρώμασιν	*Quæ uncta sum capite unguentis*
Ἀγαθοῖσιν ὦ Ζεῦ. πολὺ δ᾽ ὑπερπέπαικεν αὖ	*Bonis, ô Iupiter. multum autem superabundant*
Τούτων ἁπάντων τὰ Θάσι᾽ ἀμφορείδια.	*His omnibus thasiæ amphorulæ:*
Ἐν τῇ κεφαλῇ γὰρ ἐμμένει πολὺν χρόνον.	*In capite enim manent multo tempore.*
Τὰ δ᾽ ἄλλ᾽ ἀπανθήσαντα πάντ᾽ ἀπέπτατο.	*Hæ autem alia deflorentes uolauerunt,*
Ὥστ᾽ ἐστὶ πολὺ βέλτιστα, πολὺ δῆτ᾽ ὦ θεοί.	*Quare sunt quàm iam optima multo certè ô Dei*
Κέρασον ἄκρατον. εὐφρανεῖ τὴν νύχθ᾽ ὅλην	*Misce merum, lætificabit noctem totam*
Ἐκλεγομένας ὅτι ἂν μάλιστ᾽ ὀσμὴν ἔχῃ.	*Electas, quæ maximè odorem habet.*
Ἀλλ᾽ ὦ γυναῖκες φράσατέ μοι τὸν δεσπότην	*Sed ô mulieres, dicite mihi dominum*
Τὸν ἄνδρ᾽ ὅπου ᾽στὶ τῆς ἐμῆς κεκτημένης.	*Virum, ubi est mea domina.*
Χο. Αὐτοῦ μένουσ᾽ ἡμῖν γὰρ ἐξευρεῖν δοκεῖς.	CHO. *Illic manens, nobis enim inuenire appares.*
Θε. Μάλισθ᾽, ὁδὶ γὰρ ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἔρχεται.	SERV. *Maximè, hic enim ad cænam venit.*
Ὦ δέσποτ᾽ ὦ μακάριε καὶ τρισόλβιε.	*O domine ô beate, & terbeate.*
Δεσ. Ἐγώ. Θε. σὺ μέντοι νὴ Δί᾽ ὥς γ᾽ οὐδεὶς ἀνήρ.	DOMIN. *Ego?* SER. *tu quidem per Iouem vt nullus vir.*
Τίς γὰρ γένοιτ᾽ ἂν μᾶλλον ὀλβιώτερος,	*Quis enim factus est magis beatior,*
Ὅστις πολιτῶν πλεῖον ἢ τρισμυρίων	*Qui ciuibus plus quàm tribus millibus*
Ὄντων τὸ πλῆθος οὐ δεδείπνηκας μόνος.	*Existentibus, multitudine non cænasti solus?*
Χο. Εὐδαιμονικόν γ᾽ ἄνθρωπον εἴρηκας σαφῶς.	CHO. *Fortunatum hominem dixisti apertè.*
Θε. Ποῖ ποῖ βαδίζεις; Θε. ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἔρχομαι.	SERV. *Quò quò vadis?* DO. *ad cænam venio.*

Σχόλια. Κασαλβάδοιν.] Κασαλβὰς ἡ πόρνη ἀφ᾽ οὗ ποιεῖ. αἱ γὰρ πόρναι καλοῦσι μὲν ἐπὶ ἔχουσαι τοὺς ἐραστάς. σοβοῦσι δὲ τοὺς ὄντας ἵνα ἄλλους λάβωσι. παρὰ τὸ καλεῖν οὖν καὶ τὸ σοβεῖν.

BISETVS. Θάψαι μ᾽ ἐν αὐτῷ] ἀττικὸν σχῆμα, τὸ ἐνεργητικὸν ἀντὶ τοῦ παθητικοῦ ταφεῖναι, ὃ μέσον, θάψασθαι. Ζῶσαν καταπιττώσαντας] οὗτος, καὶ οἱ δύο ἑξῆς στίχοι διὰ τὴν ἀσυνταξίαν, καὶ τὸ τῆς ἐννοίας μαγίστην ἔχειν ἀσάφειαν Οἰδίποδός τινος δεομένην. Ὦ μακάριος] θεράπαινά τις νῦν εἰσάγεται μακαρίζουσα τοὺς καινῇ πολιτείᾳ χρωμένους. Ὑπερπέπαικεν] ὑπερπαίειν, ὑπερβαίνειν, πλεονάζειν. Σ. Ἀπανθήσαντα] καλῶς πρότερον ἀπανθήσαντα ἦν γεγραμμένον. καὶ πάντα πέπλατο, ἀντὶ τοῦ πάντ᾽ ἀπέπτατο, ὡς παρὰ τῷ Σ. καλῶς γράφεται. τὸ δὲ ἀπανθήσαντα, ἀντὶ τοῦ ξηρανθέντα. ὡς ἐπὶ τῶν ἀνθῶν εἰπεῖν. διαφέρει δὲ τὸ ἀπανθεῖν, καὶ τὸ ἀπανθίζειν. ἀπανθεῖν γὰρ, τὸ τὰ ἄνθη ἀποβάλλειν. ἀπανθίζειν δὲ κατὰ τὸν Σ. τὸ τὰ ἄνθη συλλέγειν. Φράσατέ μοι τὸν δεσπότην] κακοπρεπέστερον εἴρηται ἀντὶ φράσατέ μοι ὅπου ἐστὶν ὁ δεσπότης, καὶ ἀνὴρ τῆς ἐμῆς κεκτημένης, ἤγουν τῆς ἐμῆς δεσποίνης. Τῆς ἐμῆς κεκτημένης] τουτέστι τὴν δεσπότην ἐμοῦ, ἢ ἑαυτῆς ὄντα αὐτό. Ἡμῖν γάρ] τὸ γὰρ νῦν ἀττικῶς παρέλκει.

Σχόλια. Οὐ δεδείπνηκας μόνος] παρ᾽ ὑπόνοιαν. ἔδει γὰρ εἰπεῖν ὅτι μόνος εὐτυχεῖς τῶν πολιτῶν.

Θε. Νὴ τὴν Ἀφροδίτην, πολύ γ' ἁπάντων ὕστατος.
Ὅμως δέ μ' ἐκέλευσε συλλαβοῦσαν μ' ἡ γυνὴ
Ἄγειν σε καὶ τασδὶ μετὰ σοῦ τὰς μείρακας.
Οἶνος δὲ Χῖός ἐστι περιλελειμμένος
Καὶ τἄλλ' ἀγαθά. πρὸς ταῦτα μὴ βραδύνετε,
Καὶ τῶν θεατῶν εἴ τις εὔνους τυγχάνει,
Καὶ τῶν κριτῶν εἰ μή τις ἑτέρωσε βλέπει,
Ἴτω μεθ' ἡμῶν· πάντα γὰρ παρέξομεν.
Οὔκουν ἅπασι δὴ γενναίως ἐρεῖς,
Καὶ μὴ παραλείψῃς μηδέν. ἀλλ' ἐλευθέρως
Καλεῖν γέροντα μειράκιον παιδίσκον. ὡς
Τὸ δεῖπνον αὐτοῖς ἐστ' ἐπεσκευασμένον
Ἁπαξάπασιν. ἢν ἀπίωσιν οἴκαδε.
Ἐγὼ δὲ πρὸς τὸ δεῖπνον ἤδη 'πείξομαι
Ἔχουσά τοι καὶ δᾷδα ταυτηνὶ καλῶς.
Τί δῆτα διατρίβεις ἔχων; ἀλλ' οὐκ ἄγεις
Τασδὶ λαβών; ἐν ὅσῳ δὲ καταβαίνῃς ἐγὼ
Ἐπᾴσομαι μέλος τι μελοδειπνικόν.

SER. Per Venerem, multo omnino vltimus.
Tamen autem iussit comprehendens me mulier
Ducere te, & has tecum adolescentes.
Vinum autem Chium est relictum,
Et alia bona ad hac, ne tardate.
Et spectatorum si quis beneuolus est,
Et iudicum si non quis alio respiciat,
Veniat mecum, omnia enim præbebimus.
Igitur omnibus certe generose dices,
Et non relinques nullum, sed liberè
Vocare senem adolescentulam puellam ad
Cœnam, ipsis est præparatum
Omnibus, si abibunt domum.
Ego autem ad cœnam iam festinabo,
Habens & tædam hanc bene.
Quid igitur moraris habens? sed non ducis
Has capiens? interim dum autem descendis, ego
Cantabo cantum aliquem cœnatiuum.

Σχόλια. Τασδὶ τὰς μείρακας] τὰς τοῦ χοροῦ.
BISETVS. Ἤδη 'πείξομαι] τὸ πλῆρες ἤδη ἐπείξομαι, ἤγουν μετὰ σπουδῆς ἐλεύσομαι. Μέλος μελοδειπνικόν] τὸ τοῦ μέλλοντος, ἢ ἐσομένου δείπνου μέλος. οὕτω γὰρ διὰ διπλοῦ λλ γραπτέον.

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ.

BISETVS. Ἐν ταύτῃ τῇ παραβάσει ὁ χορὸς εἰς δύο διῃρημένος τὰ ἑξῆς λέγει.

Σμικρὸν δ' ὑποθέσθαι τοῖς κριταῖσι βούλομαι,
Τοῖς σοφοῖς μὲν τῶν σοφῶν μεμνημένοις κρίνειν ἐμέ.
Τοῖς γελῶσι δ' ἡδέως, διὰ τὸν γέλων κρίνειν ἐμέ.
Σχεδὸν ἅπαντας οὖν κελεύω δηλαδὴ κρίνειν ἐμέ,
Μηδὲ τὸν κλῆρον γενέσθαι μηδὲν ἡμῖν αἴτιον
Ὅτι προείληχ'. ἀλλ' ἅπαντα ταῦτα χρὴ μεμνημένους
Μὴ 'πιορκεῖν. ἀλλὰ κρίνειν τοὺς χοροὺς ὀρθῶς ἀεί.
Μηδὲ ταῖς κακαῖς ἑταίραις τὸν γε τρόπον προσεικέναι
Αἳ μόνον μνήμην ἔχουσι τῶν τελευταίων ἀεί.
Ὢ ὢ ὥρα δή φίλαι.
Γυναῖκες εἴπερ μέλλομεν τὸ χρῆμα δρᾶν
Ἐπὶ τὸ δεῖπνον ὑπανακινεῖν. κρητικῶς οὖν τὼ πόδε
Καὶ σὺ κίνει. Ημι. τοῦτο δρῶ.

PARABASIS.

Parum autem consultare iudicibus volo.
Sapientibus quidem sapientum recordantes iudicare me,
Ridentibus autem dulciter per risum iudicare me.
Manifeste omnes igitur iubeo videlicet iudicare me,
Non autem sortem fieri nil nobis causam,
Quod sortita sum, sed omnia hæc oportet recordantes
Non peierare, sed iudicare choros recte semper:
Neque malis meretricibus more assimilari,
Quæ solum memoriam habent vltimorum semper.
O ô hora dilecta
Mulieres, si volumus rem facere,
Ad cœnam mouete, cretice igitur pedes,
Et tu moue. SEMICH. hoc facio,

Σχόλια. Μὴ τὸν κλῆρον] ἐπὶ τοῦ πρώτου εἰπόντος ὥσπερεὶ ἐμιαίνετο. τὰ ποιήματα διὰ τῶν κλήρων. Προείληχα] πρῶτος εἰπεῖν ἔλαχον. τὸ χρῆμα δρᾶν ἐξιέναι.

BISETVS. Προειληχέναι] προειληχέναι, ὁμοίους εἶναι. Τὸ χρῆμα δρᾶν] ἐξιέναι ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἐλθεῖν. Κρητικῶς] Σ. κρητικὸς ῥυθμός ἐστιν οὕτω καλούμενος.

Ημι. Καὶ τάσδε νυνὶ λαγαρὰς
Τοῖν σκελίσκοιν τὸν ῥυθμόν, τάχα γὰρ ἔπεισι
Λοπαδοτεμαχοσελαχογαλεο-
Κρανιολειψανοδριμυποτριμματο-
Σιλφιοπαραομελιτοκατακεχυμενο-
Κιχλεπικοσσυφοφαττοπεριστερα-
Λεκτρυονοπτεκεφαλλιοκιγκλοπε-
Λειολαγῳοσιραιοβαφητραγανοπτερύγων.
Σὺ δὲ ταῦτ' ἀκροασάμενος ταχὺ καὶ ταχέως
Λαβὲ τρύβλιον. εἶτα λαβὼν κόνισαι
Λέκιθον, ἵν' ἐπιδειπνῇς.
Ημι. Ἀλλὰ λαιμάττουσί που.
Αἴρεσθ' ἄνω. ἰαὶ εὖ αἰ.
Δειπνήσομεν εὖ οἱ εὖ αἰ.
Εὐαίως ἐπινίκῃ εὖ αἰ. εὖ αἰ. εὖ αἰ. εὖ αἰ. εὖ-αἰ.

Et has nunc leues
Cruribus numero. citò enim venient
Ollæ, succidia, cartilaginea, mustelì,
Caluariarum reliquiæ acri cum intrito,
Laser melle interfuso,
Motacilla, merulæ, columba,
Gallarum tosta capsula, motacillarum,
Columbarum, leporum intinctu inspersa unà cum alis:
Tu autem hæc audiens citò & citò
Cape scutellam, post capiens ordina
Ouum, ut cœnes.
SEMI. *Sed deuorant.*
CHO. *Eleuamini, euge, euge, euge.*
Cœnemus, euge, euge, euge,
Ruenter in victoria, euge, euge, euge, euge, euge, euge, euge, euge.

BISETVS. Τάσδε νυνὶ λαγαράς] τὰς ὑποκένους, ὅτι δηλονότι οὐδέπω ἐδεδειπνήκεισαν. Τοῖν σκελίσκοιν τὸν ῥυθμόν] ἡ σύνταξις αὕτη. ταῦτα μετὰ τῶν προηγουμένων συναπτέον, καὶ ὥρα δὴ ἐπὶ τάσδε νυνὶ λαγαρὰς τοῖν σκελίσκοιν κατὰ ῥυθμὸν αὐτὰς ὑπαρακινεῖν, τουτέστι μετὰ ῥυθμοῦ. καὶ ἐμμελῶς ὀρχεῖσθαι. ῥυθμὸς δὲ κατὰ τὸν Σουίδαν, τάξις ἔμμελος ἀκολούθου ἁρμονίας. μέλος εὔηχον. σύγκρουσις. πατὴρ μέτρου ῥυθμός. καὶ ὅτι ἀρχαία ἡ τῶν μέτρων, καὶ ῥυθμῶν διδασκαλία. „ Ὁ δὲ τὰς αὐλητρίδας κελεύει ῥυθμόν τινα βαρβαρικὸν ἐπαυλῆσαι οἱ. διαφέρει δὲ ῥυθμὸς μέτρου, ὅτι τὸν μὲν γενικώτερον εἶναι. τὸ δὲ μέτρον ὑπάρχειν εἶδος τοῦ ῥυθμοῦ. θεωρεῖται γὰρ ὁ ῥυθμὸς καὶ ἐπὶ τῶν κροτούντων ταῖς χερσί, καὶ τοῖς ποσίν. ὅταν γὰρ ἡ ταχεῖα, καὶ βραδεῖα τῶν ποδῶν ἄρσις, καὶ θέσις λόγον ἔχωσι πρὸς ἄλληλα, ῥυθμὸς γίνεται. καὶ ἐντεῦθεν ἀπὸ μεταφορᾶς τούτων ἡ τοιάδε συλλαβῶν συμπλοκή, ἣν παραλαμβανόμεθα πρὸς τὴν τῶν μέτρων γένεσιν, πόδες ἐκλήθησαν. καὶ ἐπὶ αὐλῶν, καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων ὁ ῥυθμὸς λέγεται, συμμετρία ὢν τοῦ χρόνου, ἐν ᾧ ἡ κίνησις γίνεται. καὶ γὰρ τῶν τρημάτων τῶν αὐλῶν τὰ μὲν ἐπὶ πλεῖστα χρόνον τοῖς δακτύλοις ἐπιπωματίζουσι. τὰ δὲ ἐπ' ἐλάττονα. καὶ οὕτω τῶν ἀπηχήσεων τὴν μὲν μακροτέραν ποιοῦσι. τὴν δὲ βραχυτέραν. καὶ ἔτι τῶν τρημάτων τὰ μὲν, μείζονά εἰσι, τὰ δὲ, ἐλάττονα. καὶ τὰ μὲν, ἐγγυτέρω τῆς ἐπιγλωττίδος. τὰ δὲ, πορρωτέρω. καὶ τὰ μὲν, στενότερα, ὀξύτερά εἰσι τῶν εὐρυτέρων. διὸ καὶ αἱ τῶν παίδων φωναί, καὶ αἱ τῶν γυναικῶν ὀξύτεραι. τὰ δὲ εὐρύτερα, βαθύτερα. Ὁμοίως καὶ τὰ ἐγγυτέρω τῶν πορρωτέρων ὀξύτερα. ἐν τῇ συμμετρίᾳ ἁρμονία, καὶ τὸ μέλος γίνεται. ῥυθμὸς δὲ τῇ τοῦ ταχέως, καὶ βραδέως. ὁ μὲν οὖν ἐπὶ τῶν ἄλλων ῥυθμός, κατὰ τὸ ταχύ, καὶ βραδὺ χαρακτηρίζεται. ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ [illegible] λόγου, κατὰ τὸ μακρόν, καὶ βραχύ. ὥσπερ μόνος καὶ μέτρον λέγεται. οὐκ ἐπὶ τῶν ποιητικῶν δὲ ταῦτα μόνον θεωρεῖται, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ῥητορικῶν.

Σχόλια. Κόνισαι] γυμνάσθητι.

BISETVS. Λέκιθον] Εὐστάθιος. λέκιθος ἀρσενικῶς εἶδος ὀσπρίου ὁμωνύμως τῷ ἐν τοῖς ᾠοῖς κροκώδει. καὶ λεκιθίτης πλακοῦς, ᾧ καὶ ᾠοῦ λέκιθος παραμέμικται. Σ. δέ. λέκιθος εἶδος ὀσπρίου, ὃ καλεῖται πισός, διὰ τὸ ἐοικέναι τὴν χρόαν λεκίθῳ ᾠοῦ. Λαιμάττουσι] Σ. λαιμάττειν, ἀμέτρως ἐσθίειν. ἀττικῶς δὲ λαιμάττειν. λέγεται δὲ παρὰ τὸν λαιμόν, δι' οὗ τὰς τροφὰς εἰς τὴν γαστέρα εἰσβάλλομεν. λαιμὸς δὲ κατὰ τὸν Ἡσύχιον ταυτὸν τῷ φάρυγξ, λάρυγξ, καὶ βρόγχος. Εὐαίως ἐπινίκια] ἐπινίκια τὰ ποτὲ μὲν εὐωχίαν νίκης τινὸς ἕνεκα ποιουμένην σημαίνει, ὡς δηλοῖ Ἀθήναιος ἐν τῷδε τοῦ Ἀριστοφάνους στίχῳ ἐκ τῶν Πελαργῶν,

Ἀτταγᾶς ἥδιστον ἑψεῖν ἐν ἐπινικίοις κρέας.

ποτὲ δὲ ᾄσματα, καὶ ᾠδὰς ἐπινικίους, αἳ σὺν λύρᾳ ᾄδεσθαι εἰώθεισαν. καὶ ἀμφοτέραν ἑρμηνείαν ὅδε ὁ τόπος προσδέχεται. εὐαίως δέ, εὐμοίρως, μακαρίως.

ΤΕΛΟΣ.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ.

Bisetus. Εἰς τὰς Ἀριστοφάνους Θεσμοφοριαζούσας σχόλια ἐκ παλαιῶν, καὶ διαφόρων ξυγγραφῶν, ὑπομνημάτων, καὶ λεξικῶν ἀρίστων μετὰ πλείστης ἐπιμελείας συλλεχθέντα, καὶ νῦν πρῶτον ἐκτυπωθέντα.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΩΝ.

Εὐριπίδης ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις ὑπὸ γυναικῶν κατηγορηθεὶς τὴν Ἀγάθωνος τοῦ τραγικοῦ κακίστου ποιητοῦ βοήθειαν, καὶ προστασίαν ἐπικαλεῖσθαι ἠναγκάσθη. αὐτὸν γὰρ ἐν τῷ τῆς ἑαυτοῦ παλαιᾶς φίλων ἀριθμῷ ἐτίθει, καὶ διὰ τὸ αὐτὸν μαλακώτατον εἶναι, τῆς ἰδίας δυστυχίας δεινότατον αὐτῷ προστάτην ἐνόμιζεν ἔσεσθαι. πρὸς τοῦτον οὖν μετὰ Μνησιλόχου κηδεστοῦ προσῆλθε δικαζόμενος ἐν τῷ δικαστηρίῳ τὴν ἑαυτοῦ, καὶ ἁπάσης τῆς οἰκίας προστασίαν λαβεῖν, καὶ τὰς τῶν κατηγόρων κατηγορίας ἀποκρούειν. ἵνα δὲ μᾶλλον αὐτὸν ἐπὶ τοῦτο προτρέπῃ, τὰς καλὰς ὑποσχέσεις, ἃς πολλάκις Ἀγάθων αὐτῷ ἐποιήσατο, εἰς μνήμην ἀνακαλεῖ, καὶ τὴν αὐτοῦ βοήθειαν, καὶ πίστιν νῦν ἀπαιτεῖ. ἀλλ' ὅπερ καὶ πάλαι ὑπώπτευεν, αὐτῷ παθεῖν συνέβη. καὶ γὰρ Ἀγάθων αὐτῷ παραινεῖν, καὶ συνδικεῖν οὐκ ἠθέλησεν.

Ἀλλὰ Μνησίλοχος ὁ βέλτιστος, καὶ πιστότατος κηδεστὴς τῷ καιρῷ, καὶ τῷ καθήκοντι προσαχθείς, καὶ τὸ τοῦ κινδύνου μέγεθος ὁρῶν, εἰς ὃν ὁ Εὐριπίδης αὐτίκα πεσεῖν ἂν ἐδόκει, ἀσμένως καὶ ἐθελοντὴς τὴν αὐτοῦ προστασίαν αὐτῷ ὑπέσχετο, καὶ γυναικείαν ἐσθῆτα πανέργως ἐνδυσάμενος, πρὸς τὴν τῶν Θεσμοφορίων ἑορτὴν ἦλθε, καὶ ἐκεῖ ἐν μεγίστῳ γυναικῶν πλήθει τὴν δίκην ὑπὲρ Εὐριπίδου γενναίως ὑπέσχε, καὶ τὰ τῶν κατηγόρων ἐγκλήματα πιθανοῖς ἤρξατο διαλύειν. ἀλλ' ἀναγνωρισθεὶς ἀνὴρ ὢν ἐν σχήματι γυναικὸς τὴν τῆς φυλακῆς ἐψηφισμένην ζημίαν αὐτίκα φεύγειν οὐκ ἐδύνατο. καὶ γὰρ αἱ γυναῖκες ὀργῇ ἐπιζέσασαι αὐτὸν εἰς φυλακὴν πικρῶς τιμωρήσουσαι παρέδωκαν, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἀπάταις, καὶ τέχναις ποτὲ ἐκεῖθεν ἀβλαβὴς Εὐριπίδου συνεργοῦντος ἀπέφυγεν.

Τὰ τοῦ δράματος πρόσωπα.	Personæ Dramatis.
Μνησίλοχος ὁ Εὐριπίδου κηδεστής.	Mnesilochus socer Euripidis.
Εὐριπίδης.	Euripidos.
Ἀγάθωνος θεράπων.	Minister.
Ἀγάθων.	Agathon.
Χορός.	Chorus.
Κῆρυξ.	Præco.
Γυνή τις.	Mulier quædam.
Ἑτέρα γυνή.	Altera mulier.
Ἄλλη γυνή.	Altera mulier.
Κλεισθένης.	Clisthenes.
Ἡμιχόριον γυναικῶν.	Semichorus mulierum.
Μνησίλοχος ὡς Ἑλένη.	Mnesilochus vt Helena.
Εὐριπίδης ὡς Μενέλαος.	Euripides vt Menelaus.
Πρύτανις.	Prytanis.
Τοξότης ὁ καὶ Σκύθης.	Scytha.
Εὐριπίδης ὡς Περσεύς.	Euripides vt Perseus.
Μνησίλοχος ὡς Ἀνδρομέδη.	Mnesilochus vt Andromeda.
Εὐριπίδης ὡς Ἠχώ.	Echo.
Εὐριπίδης ὡς γραῦς.	Euripides vt anus.

Σημείωσαι

Σημείωσαι ἐν ταύτῃ τὴν προσώπων ἀπαριθμήσιν ὁσάκις Εὐριπίδης, ἢ Μνησίλοχος καινὸν καινοῦ προσώπου σχῆμα ἐνδύονται, τοσάκις τούτοις ὡς διάφορα πρόσωπα ληπτέον, ἐπεὶ ἀριθμὸν τὴν ιθ´ τούτου τοῦ δράματος προσώπων πληροῦσιν, ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς ἀπαριθμήσεως δῆλον. καὶ γὰρ τὸ πρᾶγμα οὕτω νοητέον, ὡς εἰ αὐτὰ τὰ πρόσωπα, ὧν οὗτοι τὴν μορφὴν ἐλάμβανον, εἰς τὸ θέατρον εἰσήχθησαν.

Τούτῳ τῷ δράματι ἐπιγραφή ἐστι Θεσμοφοριάζουσαι, τουτέστι γυναῖκες τὰ Θεσμοφόρια ποιοῦσαι, καὶ τελοῦσαι. θεσμὸς, νόμος. θεσμοφόρος, ὁ θεσμοὺς, ἤγουν νόμους φέρων. οὕτω δὲ ἐλέγετο ἡ Δημήτηρ, ὡς πρώτη τοῖς ἀνθρώποις νόμους ἐνεγκοῦσα καὶ Θεσμοφόρια τὰ τῆς Δήμητρος μυστήρια, ἢ ὄνομα ἑορτῆς. ἣ νύκτωρ ὑπὸ γυναικῶν μόνων ἐτελεῖτο. ὅθεν τὸ ῥῆμα τὸ θεσμοφοριάζω. τουτέστι τὴν τῆς Δήμητρος ἑορτὴν ἐπιτελῶ. ἐντεῦθεν δὲ τοῦτο τὸ δρᾶμα Θεσμοφοριάζουσαι ἐπιγέγραπται.

Hanc fabulam τὰς προτέρας θεσμοφοριαζούσας A. Gellius appellat cap. 20. libr. 15. vbi de Euripidis genere, vita, moribus, morte.

ARGVMENTVM FABVLÆ, CEREALIA Celebrantes.

EX ANDREÆ DIVI INTERPRETATIONE.

EVRIPIDES in festis Cerealibus à mulieribus capitis accusatus, in eum locum adducitur, vt opem atque auxilium petat ab Agathone pessimo ac effœminatissimo omnium poeta. nam cum non nullum in veteribus amicis multis, tum summum in eo (quòd erat effœminatissimus) præsidium suis calamitatibus constitutum esse arbitrabatur. Ad hunc igitur cum Mnesilocho propinquo accedens, rogat & orat vt suarum fortunarum omnium causam, defensionémque suscipiat. eum sæpe esse pollicitum, sæpe ostendisse dicit, si quod tempus accidisset quo tempore aliquid ab eo requireret, commodis eius non defuturum. Ad eius igitur fidem quam habebat spectatam iam & diu cognitam, confugisse eum defensorem fortunarum suarum, actorem causæ suæ ex omnibus delegisse. Cum verò Agathon exorari minimè potuisset, Mnesilochus optimus, atque adeò fidelissimus propinquus tempore atque officio coactus, vltrò se offert Euripidi, ac veste muliebri indutus, ad festa Cerealia accedit, ibique in maximo mulierum conuentu Euripidem præsenti animo defendit: sed tamen efficere non potest, quo minus in carcerem conijciatur, qui tamen non multo pòst dolis & fallaciis quibusdam è carcere aufugit.

ΦΡΑΓΚΙΣΚΩ ΤΩ͂Ι ΤΗΣ ΦΡΑΓΚΙΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙ, ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΜΟΝΑΡΧΩΝ ΤΩ ΠΑΝΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩ Κ' ΙΕΡΟΠΡΕΠΕΙ͂, Αἰγίδιος ὁ Βουρδῖνος εὖ πράττειν καὶ τὰ δόξαντα ἐπιτελεῖν.

ΠΑΣ μὲν ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, ὦ μέγα δυνάμενε καὶ ἀξιοπρεπέστατε βασιλεῦ, τοῦτόν τι θείως πως πάσχει, καὶ τοῦτο δὴ χρῆμα ἡ φύσις αὐτῇ τοῖς σπαρτοῖς νομίμοις, καὶ τοῖς ἀνθρωπίνοις ἤθεσι διώρικεν καὶ ἐπηρέαξεν, ὥστε τῶν αἰσθανομένων ἕκαστον τοῦτο μεγίστην τινὰ ὑπερβολὴν καὶ τελειοτάτην ἡδονὴν περιλαβεῖν καὶ ἀρέσκεσθαι, ὅταν τι ἐνεργούμενος πράγματος καὶ προσπονηθέντος ἔργου τινὰ καρπὸν καὶ ἀποτέλεσμα ἐπιτυχὼν φορῇ. Καὶ γὰρ, ὡς φασιν οἱ φιλόσοφοι, ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις τὸ τέλος καὶ ἀποτέλεσμα μάλιστα πάντων ἀξιολογώτατόν ἐστι καὶ τὸ ἀκρότατον, ὡς παραγορεύει ὁ Ἀριστοτέλης, βέλτιστον καὶ τέλος τῶν ἄλλων ἐστίν. Ἐπὶ τούτῳ δὲ λογισμῷ τὴν βασιλέων καὶ μοναρχούντων σὺν μὲν πολλοῖς μεγίστων ἅψασθαι πραγμάτων ὁρῶμεν, ἵνα τὴν δόξαν, ὡς τελικὴν τῆς ἐπιχειρήσεως ἑαυτῶν αἰτίαν, τοῖς ἐπιγινομένοις καταλίπωσι, καὶ τοὔνομα αὐτῶν διὰ τῶν διηγημάτων καθάπερ τῇ μνήμῃ τῶν ἀνθρώπων καθιερώσαιεν. Ἕτεροι δὲ περὶ μὲν ἐπὶ τὰς βασιλείας αὐτῶν καὶ μοναρχίας πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ἐνδοξοτέρας καὶ λαμπροτέρας παρέχειν, πάντας κινδύνους ὑπομείναντας, καὶ πᾶν μέρος τοῦ σώματος ἑαυτῶν, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτὴν παρειμένης. Ἐκείνους δὲ πάντως τότε μόνον ἐπιστάμεθα μεγίστην καὶ ἀληθεστάτην εὐφροσύνην ἀπολαῦσαι, ὅτε τὸ τέλος παραυτικαθὲν καὶ παραδοθὲν, καὶ τὴν δόξαν τῷ ὀνόματι καὶ τῇ βασιλείᾳ ἑαυτῶν ἱδρυμένην καὶ ἐπικειμένην ἑωράκασι. Ταῦτα δὲ τὰ γνωριμώτατα ὄντα, ὦ βασιλεῦ, τοῖς ἀξιολόγων ἀνδρῶν παραδείγμασιν οὐκ ἄξιον ἐπαυξάνειν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῖς μικροῖς οὐ μεμπτὸν ἐπιδεῖξαι. Καὶ γὰρ γινώσκομεν ἡμεῖς καὶ τοὺς γεωμόρους καὶ γεωπόνους γεωργοῦντας τι τότε μέγιστα χαίρειν, ὅταν ἐπιθεῶνται τινὰ καρποῦ ἀπαρχὰς τοῦ ἱδρῶτος ἑαυτῶν. Καὶ οὕτω δῆλόν ἐστι παρεξηνυκέναι τοσαύτην παρὰ χαρτῶν, ὥστε εἰς τὸν ἐπιγιγνόμενον ἐνιαυτὸν ἔτι μετὰ μείζονος σπουδῆς καὶ ἐρρωμενεστέρως ἐφίστασθαι τοῖς ἑαυτῶν πόνοις, καὶ ὥσπερ δὴ μέλισσαι τοῖς ἑαυτῶν ἔργοις καὶ κηρίοις ἀδιαλείπτως προσλιπαρεῖν καὶ ἐπικύπτειν τὸ ἔτι καρποῦσθαι σὺν ἑαυτῶν πόνοις δυνάσθαι. Τούτοις δὲ ἐπαρθέντες, ὦ σεβάσμιε βασιλεῦ, παρ' ἡμῖν ἀκριβῶς ὑπελογισάμεθα τὴν σὴν ὑπερβολικὴν φιλομουσίαν, καὶ ὡς σεμνῶς καὶ βασιλικῶς τὴν σου βασιλείαν τῶν τε Ῥητόρων γε καὶ φιλοσόφων καὶ πανσόφων ἀνδρῶν διαφόρως διακοσμεῖν καὶ λαμπρὰν καταστῆσαι τὸ παράπαν ἠθέλησας. Καὶ ἐν τούτῳ τῇ προξενίᾳ γενναιοτάτῃ χρησάμενος τινὰ ἐπισπάσαι καὶ ἀρχιερέως τῶν Ματισκονέων πάντας ἀριθμοὺς τῆς ἐγκυκλοπαιδείας περιλαβόντος ἤ που ἐπιφανοῦς καὶ ἀξιοπρεποῦς προσεῖχες σαυτὸν, ὥστε μηδεμίαν δωρεὰν ἀπολιπεῖν, καὶ μηδέποτε φείδεσθαι χρημάτων, τῶν δὲ γραμμάτων ἔξοχόν τινα διάθλησιν καὶ διαγυμνασίαν ἐν πάσαις τῆς βασιλείας σου πόλεσι καταστῆσαι. Ἡμεῖς δὲ τούτων δὴ παραίτιον λογισμὸν ποιησάμενοι, τοιοῦτόν τι διανοησάμενοι εὐχαριστίας σημεῖον μέγιστον εἶναι καὶ διαβολὴν δικαιοτάτην, εἰ τοιούτου εὐεργετήματος χάριν τινὰ οὐ παρέχοιεν, οὐδ' ἀνταμείβοιντο οἱ δοῦλοι σου. Καὶ ἔτι οὕτως ἔπεισα ἐμαυτὸν σε μέγα καὶ βασιλικὸν φρονοῦντα ἐπὶ τοῖς τῆς ἀρετῆς ἔργοις βασιλέα, οὐκ ἄν ποτε ἡδονὴν τινὰ ἀντάξιαν τῶν πόνων σου ἀπολήψεσθαι, εἰ μὴ καρπόν τινα ἀνατεθηλότα τῆς διακριβοῦς γεωργίας σου ἐπίδοις, καὶ ἀποσκιασμόν τι τοῦ ἀποτελέσματος μὲν ταῦτα γενομένων, ὡς μὴ μάτην τοσούτοις πόνοις ἐναλῶσαι δοκῇς. Διὰ τοῦτο ἔγωγε καίπερ σφαλερώτερον, ὅμως γενναῖόν τι πνέων, τοῦτο δὴ τὸ βιβλίον ὥσπερ νέον τι φυτὸν καὶ βλάστημα τῆς γεωργίας σου ἀναθεῖναι ἠθέλησα, ὅπως σύ τινα καρπὸν τοῦ ἱδρῶτος σου ἐπιθεάσασθαι οἷός τε ᾖς. Καὶ ἐκ τούτου τεκμαίρεσθαι σε τόδε μέγιστον συλλέξεσθαι ἐνόμισα, ὅτι ὥσπερ ἐγὼ ἐν δικαστηρίοις τε καὶ ἀγοραῖς καλινδούμενος καὶ συστρεφόμενος τοιούτου τινὸς ἐλαφροῦ ἔργου, καὶ περὶ μικρᾶς διερμηνεύσεως ἅψασθαι ἐπεχείρησα, ὅσα δὴ ἀποτελέσαι καὶ τούτων μείζονα καὶ ἐπιφανέστερα δύναιντο οἱ φιλόσοφοι ὑπὸ σοῦ αἱρεθέντες, οἱ συνεχῶς τοῖς ἑλληνικοῖς ἐνδιατρίβοντες, καὶ οὐδενὶ ἄλλῳ ἢ τοῖς γράμμασιν ἐπιθυμητικῶς προσκεκυφότες. Ἔργον δὲ τοῦτο σὺ, ὦ βασιλεῦ μέγιστε, ἴσως ὑπαναιδὲς καὶ φαῦλον νομίσῃς, τὸν Κελτικὸν ἄνδρα τὰ ἑλληνικὰ ἑλληνικῶς διερμηνεῦσαι. ἀλλὰ τοιοῦτον δὴ αἴτιον ἐγένετο, ὅτι ὁ Ἀριστοφάνης παλαιὸς δὴ καὶ ἐνδοξότερος τῶν κωμικῶν σχολιαστοῦ γενναίου ἐπιτυχὼν ἐπὶ πάσαις ἑαυτοῦ κωμῳδίαις, ἐν ταύτῃ μόνῃ καὶ τῇ Λυσιστράτῃ ἀπέτυχεν. διὰ τοῦτο οὐκ ἀνάξιον οὐδὲ μεμπτὸν εἶναι ἔδοξε τὸν Κελτὸν ἢ Φράγκον ἄνδρα ὑπὸ σοῦ διδαχθέντα Ἕλληνα κωμῳδοποιὸν ἑλληνικῇ διαλέκτῳ διερμηνεῦσαι. Καὶ γὰρ ἐπιδείξεσθαι ἐν μικρῷ διενοησάμην τὴν ἐμαυτοῦ εὐχαριστίας ὑπερβολὴν, καὶ προστυχεῖς, ὅσον ἐν τῇ σαυτοῦ βασιλείᾳ, διὰ τὴν σοῦ φιλοχρηστίαν τε καὶ φιλοδωρίαν καὶ φιλοκαλίαν τῶν μουσῶν θιάσους ἀνεπλήρωσας καὶ κατέστησας.

Ἔρρωσο κύριε ἐπιεικέστατε καὶ σεβασμιώτατε, καὶ διὰ βίου διαμείνειας. Ἐκ Παρισίων, ἔτει ἀπὸ θεογονίας χιλιοστῷ πεντακοσιοστῷ τεσσαρακοστῷ πέμπτῳ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΩΝ.

Εὐριπίδης ἀγγέλλεται ταῖς γυναιξὶν ἐχθρὸς ὤν, διὰ τὴν αὐτὴν ἐπιπολάζουσαν ἐν ταῖς τραγῳδίαις καὶ ὀνειδιστικὴν τινα κακίστην κακολογίαν· τι, ἐπιβουλεύεσθαι τὴν εἰς ἀγγελίαν τοῦ θανάτου ἐν θεσμοφορίοις ὑπὸ τῶν γυναικῶν θεσμοφοριαζουσῶν κατὰ τὰ πάτρια ἔθη τῶν Ἀθηναίων. Ἀφορῶν δὲ ὁ Εὐριπίδης τὴν μεγίστην ἀπορίαν ἐν ᾗ κεῖται αὐτός, ὅπως ἀποφύγῃ ἐν τοῖς τε ἑαυτὸν τὴν ἐπαγγελίαν, καὶ διαλλαγάς ποιήσηται πρὸς τὰς γυναῖκας θεσμοφοριαζούσας, ἐξέπεμψεν σὺν τῷ Μνησιλόχῳ κηδεστῇ αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἀγάθωνα, μάλιστα δὴ πάντων τῶν ποιητῶν γυναικοπρεπῶν τε καὶ πολυφάντων καὶ ὤν, ἐκείνῳ ἀξιῶν θέλειν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀπολογεῖσθαι παρὰ ταῖς θεσμοφοριαζούσαις γυναιξίν. ἀλλ' ὁ μὲν Ἀγάθων μετὰ τοῦ δυσχερέος ἀπαρνεῖται, καὶ οὐ φάσκει ἀπολογήσεσθαι ὑπὲρ τοῦ Εὐριπίδου. διὰ τοῦτο τοῦ Εὐριπίδου ἔτι μᾶλλον ἀπορουμένου καὶ πλανωμένου, ὁ Μνησίλοχος πιστότατος αὐτῷ φίλος ὢν καὶ κηδεστής, τὸ γυναικεῖον κόσμημα ἀμφιβληθεὶς καὶ ὑπεισδὺς ὥσπερ εἰσέρχεται εἰς τὰ θεσμοφόρια, ὡς γυνὴ γυναικὸς δὴ σχῆμα περιέχων, καὶ καρτερῶς ἀνδρείως τε ὑπὲρ αὐτοῦ ἀπολογεῖται τοῦ Εὐριπίδου. γνωσθεὶς δὲ τελευταῖον ὑπὸ τῶν θεσμοφοριαζουσῶν, ὅτι ἀνήρ ἐστι καὶ εἷς τῶν τοῦ Εὐριπίδου φίλων, ἀπάγεται καὶ ἐμβάλλεται εἰς τὸ δεσμωτήριον τοῦ Πρυτανείου ἐπιτάξαντος, ὅστις μετεπέμφθη ὑπὸ τῶν θεσμοφοριαζουσῶν ἐπὶ τῇ τιμωρίᾳ τοῦ Μνησιλόχου, ἀλλ' ἐκ τούτων δεσμῶν ἐξέρχεται, καὶ ἀπολύεται διὰ τῶν ποικίλων σοφισμάτων καὶ μηχανημάτων τοῦ Εὐριπίδου, ὅστις πάντα περιβάλλεται τὰ εἴδη καὶ πρόσωπα τοῦ μὴ γνωσθῆναι, καὶ οὕτω ῥαδίως διασώζει τὸν Μνησίλοχον. Σημαίνει δ' αὕτη ἡ κωμῳδία ἠθικόν τι, δηλονότι, τὸν φίλον ὑπὲρ ἡμῶν κινδυνεύοντα οὐδέποτε ἐστὶ προδοτέον, οὐδ' ἂν ἀποθανεῖν μέλλωμεν, ἀλλὰ πᾶσαν δεῖν πεῖραν πειρᾶσθαι, ὥστε ἐκεῖνον σώζειν καὶ ἐκλύεσθαι τῶν κινδύνων.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ.

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑ τὰ τῆς Δήμητρος μυστήρια λέγεται. καὶ ὄνομα μιᾶς τῶν τῆς Δήμητρος τελετῶν ἐστίν, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Ἀθηναῖος. τὰς γὰρ τῆς Δήμητρος ἑορτὰς φησὶ καλεῖσθαι παρ' Ἕλλησι Δημήτρεια, Θεσμοφόρια, καὶ Ἐλευσίνια. Ἡρόδοτος δὲ τὰ τῆς Δήμητρος μυστήρια ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὀνομάζεσθαι λέγει Θεσμοφόρια, ὡσεὶ θεσμῶν φορὰς, τουτέστι, νόμων θέσεις. καὶ γὰρ θεσμὸς παρὰ παλαιοῖς νόμον σημαίνει. ὅθεν καὶ Ἀνδοκίδης ἐν τοῖς αὐτοῦ λόγοις τοὺς τοῦ Δράκοντος θεσμοὺς ὀνομάζει, καθάπερ καὶ τοὺς Σόλωνος νόμους. καὶ οἱ θεσμοθέται παρ' Ἀθηναίοις ἐκαλοῦντο οἵπερ καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν διώρθουν τοὺς θεσμούς, τουτέστι νόμους ἐν τῷ δημοσίῳ, ὥς φησιν ὁ Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος, καὶ τοῦτο θεσμοθετῶν ἀνάκρισις ἐκαλεῖτο. Θεσμὸς δὲ ἱερὸν καὶ ὅσιον νόμον δηλοῖ καὶ θεῖον, καθάπερ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ κόσμου τοὺς τοῦ θεοῦ θεσμοὺς καλεῖ, δηλονότι θείους νόμους, καὶ οἱ προνοίας εἱμαρμένης θεσμοὶ λέγονται, τουτέστι θεῖοι νόμοι καὶ ἀνεπίθυκτοι. φέρεται δὲ κατὰ τὸν Διόδωρον Σικελιώτην ὅτι δηλονότι Δημήτηρ μετὰ τὴν τοῦ σίτου εὕρεσιν θεσμοὺς καὶ ἐνηνοχέναι τοῖς ἀνθρώποις τοὺς θεσμοὺς θείους καὶ νόμους ἐπὶ τῷ νομίμως δικαίως τε καὶ ἐναγῶς ζῆν, καὶ πᾶσαν ἐν ἑαυτοῖς δικαιοσύνην καὶ ὁμόνοιαν φιλίαν τε διαφυλάττεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο λέγει τὴν Δήμητρα θεσμοφόρον καλεῖσθαι ἀπὸ τῆς τῶν θεσμῶν φορᾶς καὶ θέσεως, ὅτι παρέχει ἀνθρώποις οὐ μόνον σωματικῆς τροφῆς καὶ αὐξήσεως εὐπορίαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς νόμους τοῦ καλῶς καὶ ἀγαθῶς ζῆν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τιμᾶν βουλόμενοι τὴν Δήμητρα οὕτω μεγάλως καὶ καθ' ὑπερβολὴν πάντας ἀνθρώπους εὐεργετήσασαν (ὡς δὴ ἐνόμιζον) ταύτην τὴν ἑορτὴν θεσμοφορίων ἐτέλουν διὰ τῶν γυναικῶν ἐπὶ τῇ τιμῇ τῆς Δήμητρος θεσμοὺς ἐνηνοχυίας. εἰπὼν γὰρ ὁ Διόδωρος, ὡς ἄξιον δὲ παραλιπεῖν τῆς θεοῦ ταύτης τὴν ὑπερβολὴν τῆς εἰς τοὺς ἀνθρώπους εὐεργεσίας. χωρὶς γὰρ τῆς εὑρέσεως τοῦ σίτου τήν τε κατεργασίαν αὐτοῦ τοὺς ἀνθρώπους ἐδίδαξε, καὶ νόμους εἰσηγήσατο, καθ' οὓς δικαιοπραγεῖν εἰθίσθησαν δι' ἣν αἰτίαν αὐτὴν θεσμοφόρον ἤτοι δικαιοφόρον ἐπονομασθῆναι. Τούτων δὲ εὑρημάτων οὐκ ἄν τις εὕροι τὴν εὐεργεσίαν μείζονα ἢ γὰρ τὸ ζῆν καὶ τὸ καλῶς ζῆν περιέχουσι. Ἐν δὲ τοῖς θεσμοφορίοις αἱ γυναῖκες Ἀθηναῖαι ἑορτάζουσαι, ὡς οἷόν τε ἦν μάλιστα ὁσίως καὶ ἱερῶς ἁγνῶς τε διῆγον καὶ διετέλουν. καὶ γὰρ κατὰ τὸ τῶν Αἰγυπτίων ἔθος τῶν σιτίων ἀπείχοντο, καὶ χαμαὶ ἐκάθηντο, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Πλούταρχος, καὶ τὰς κλίνας ὑπεστρώννυον αὐτῶν ἐκ τῶν τῆς κοτάνης καλουμένης ἄγνου καὶ λύγου φύλλων. βουλόμεναι οὕτως ἐν τούτοις τοῖς μυστηρίοις πᾶσαν τῆς ἁγνείας καὶ σωφροσύνης δόξαν παρέχειν Ἀθηναίοις τε καὶ θεοσεβεῖς, θεοφιλεῖς τε φαίνεσθαι. αἱ δὲ γυναῖκες τὴν τῶν θεσμοφορίων ἑορτὴν ἑορτάζουσαι καὶ τελοῦσαι θεσμοφοριάζουσαι ἐκαλοῦντο, ὧν δὴ ἐνταῦθα μέμνηται ὁ Ἀριστοφάνης. καὶ γὰρ θεσμοφοριάζειν σημαίνει θεσμοφόρια τελεῖν.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ.

Προλογίζει Μνησίλοχος, κηδεστὴς Εὐριπίδου.

Ὦ Ζεῦ. χελιδὼν ἆρα ποτὲ φανήσεται;
Ἀπολεῖ μ' ἀλοῶν ἅνθρωπος ἐξ ἑωθινοῦ.
Οἷόν τε πρὶν τὴν σπλῆνα κομιδῇ μ' ἐκβαλεῖν,
Παρὰ σοῦ πυθέσθαι ποῖ μ' ἄγεις ὦ Εὐριπίδη.
Εὐ. Ἀλλ' οὐκ ἀκούειν δεῖ σε πάνθ' ὅσ' αὐτίκα
Ὄψει παρεστώς. Μν. πῶς λέγεις; αὖθις φράσον.
Οὐ δεῖ μ' ἀκούειν; Εὐ. οὐχ ἅγ' ἂν μέλλῃς ὁρᾶν.
Μν. Οὐδ' ἆρ' ὁρᾶν δεῖ μ'. Εὐ. οὐχ ἅ γ' ἂν ἀκούειν δέῃ.
Μν. Πῶς μοι παραινεῖς; δεξιῶς μέντοι λέγεις.
Οὐ φῂς σὺ χρῆναί μ' οὔτ' ἀκούειν οὔθ' ὁρᾶν;
Χωρὶς γὰρ αὐτοῖν ἑκατέρου 'στιν ἡ φύσις
Τοῦ μήτ' ἀκούειν, μήθ' ὁρᾶν; Εὐ. εὖ ἴσθ' ὅτι.
Μν. Πῶς χωρίς; Εὐ. οὕτω ταῦτα διεκρίθη τότε.
Αἰθὴρ γὰρ ὅτε τὰ πρῶτα διεχωρίζετο.
Καὶ ζῷ' ἐν αὐτῷ ξυνετέκνου κινούμενα.
Ὧ μὲν βλέπειν χρὴ πρῶτα μηχανήσατο
Ὀφθαλμὸν ἀντίμιμον ἡλίου τροχῷ,
Ἀκοῆς δὲ χοάνην ὦτα διετετρήνατο.

ARISTOPHANIS SACRA CERERIS Celebrantes.

Proloquitur Mnesilochus, socer Euripidis.

O Iupiter, hirundo igitur, quando apparebit?
Perdet me errare faciens homo ex matutino.
Fieri ne potest priusquam lienem valde ego eyciam,
A te audire, quò me ducis ô Euripides?
EVR. Sed non audire oportet te omnia, quę statim
Videbis pręsens. MN. Quomodo dicis? rursus dicito,
Non oportet me audire? EVR. non quę quidem vtique futurus es videre.
MN. Neque quidem videre oportet me. EV. non quę quidem vtique audire oportuerit.
MN. Quomodo me admones? dextere tamen dicis.
Non inquis tu oportere me neque audire, neque videre:
Separatim enim ipsorum vtriusque est natura
Neque audiendi, neque videndi. EV. Bene scias quòd.
MN. Quomodo separatim? EV. Ita hæc distincta sunt tunc.
Æther enim cùm primùm diuisus est,
Et animalia in ipso congenerabat mota:
Quo quidem cernere oportet, primum machinata est
Oculum similem solis rotæ:
Auditum autem infusorij aures perforauit.

BOVRDINVS. Ὦ Ζεῦ.] σχετλιαστικὸν ἐστὶ προοίμιον τοῦ Μνησιλόχου προλογίζοντος, τὸν δὲ Δία παρέλαβε κατ' ἐξοχὴν τῶν ἄλλων θεῶν, καθάπερ καὶ ἐν Πλούτῳ, ὡς ἀργαλέον πρᾶγμά ἐστιν ὦ Ζεῦ καὶ θεοί. Χελιδὼν ἆρα.] τουτέστιν ἡμέρα δή ποτε φανήσεται. ἐπεὶ γὰρ ἡ χελιδὼν ᾄδει ᾆσμά τι ἐωθινὸν καὶ κελευστικὸν πρὸς ἔργα, ἅπερ γε καθ' ἡμέραν ἕωθεν πράττεσθαι φιλεῖ, καὶ ἄρχεται τούτων ἡ πρᾶξις ἀπὸ τοῦ ἑωθινοῦ τῆς ἡμέρας, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. ὅθεν καὶ ἡ παροιμία, μία χελιδὼν ἔαρ οὐ ποιεῖ, τουτέστι, μία ἡμέρα. Ἀπολεῖ μ' ἀλοῶν ἅνθρωπος.] Εὐριπίδης (φησὶ Μνησίλοχος) ἀπολεῖ με ἀπὸ τοῦ ἕωθεν ἕλκων καὶ κύκλῳ περιάγων, ὡς οἱ ἐν τῇ ἅλωνι περιπατοῦντες βόες. τοῦτο γὰρ σημαίνει ἀλοᾶν. δηλοῖ τὸ τύπτειν καὶ κόπτειν. μετενήνεκται δὲ τὸ ῥῆμα ἀπὸ τῶν τριβόντων, καὶ κόπτοντων στάχυας. ὅθεν καὶ παρὰ Ξενοφῶντι ἀλοᾶν τὸ τρίμμα λέγεται. καὶ ὁ Θεόφραστος καλεῖ τὰ ἀλοηθέντα σπέρματα συντριβέντα, καὶ ὁ σῖτος ἀλοώμενος, τουτέστιν συντριβόμενος λέγεται. Ἀπὸ ταύτης δὲ μεταφορᾶς σημαίνει τοῦτο τὸ ῥῆμα ἀλοᾶν, στροβεῖν, περιάγειν καὶ περιστρέφειν ἐπὶ πολλὰς περιόδους, καὶ μεταβολάς, ὥσπερ οἱ πατοῦντες καὶ τρίβοντες στάχυας. Ἐξ ἑωθινοῦ] ἀπὸ τοῦ ἕωθεν. ταῦτα δύο ἔπη παρ' αὐτοῦ λέγει ὁ Μνησίλοχος περὶ τοῦ Εὐριπίδου, μέλλοντος αὐτὸν περιάξειν εἰς πολλοὺς τόπους. καὶ διὰ τοῦτο σχετλιάζει καὶ ἐγκαλεῖ. Πρὶν τὴν σπλῆνα ἐκβαλεῖν.] λέγει ὁ Μνησίλοχος, ἆρα δυνατὸν παρὰ σοῦ ἀκούειν ὦ Εὐριπίδη ποῖ μ' ἄγεις πρὶν τὸ παντάπασιν ἀποβαλεῖν τὴν σπλῆνα, τουτέστι τὴν ἕδραν τῆς ψυχῆς, καὶ εἶτα ὀργίζεσθαι. οἱ γὰρ σπλῆνα ἔχοντες πολὺν λέγονται φύσει πολὺ γελῶντες καὶ ἀναίδημονες, οἱ δὲ ἀπορροῦντες τοῦ σπληνὸς ἀγέλαστοι καὶ μελαγχολικοί. ὅθεν καὶ σπληνιᾶν, λέγεται ἀμέτρως γελᾶν. καὶ φάρμακον ἄσπληνον τὸ εὑρεθὲν πρὸς τὸ θεραπεύειν ἰᾶσθαι τοὺς σπληνιῶντας καὶ ἀμέτρως γελῶντας. ἄλλοι φασὶ γελῶν καὶ ἀπὸ τοῦ σπληνός, τὴν ἡδονὴν ταύτην ἀποβάλλει. καὶ οὕτω ἑρμηνεύει ὅτι βάλλει καὶ οἷς γε Πυθέσθαι.] τουτέστιν ἀκούειν. Ἀλλ' οὐκ ἀκούειν δεῖ σε πάνθ' ὅσ' αὐτί-

γει ὁ Εὐριπίδης, ὅτι οὐκ ἀκούειν δεῖ ὑπὸ πυθέσθαι ἐκεῖνον ἅπερ μέλλομεν παραχρῆμα ὁρᾶν, ὄψεις γὰρ πιστοτέρα καὶ κρείσσων τῆς ἀκοῆς. ἃ μὲν οὖν ὁ δεινὰ μαθεῖν ὁρᾶν, ταῦτα δεῖ ἀκούειν, ὄψεως δὲ παρούσης οὐδὲν δεῖ τῆς ἀκοῆς. Ὁμοίως ἅπερ ἑκαστα καὶ διὰ τῆς ἀκοῆς ἀποτελεῖται, οὐ χρὴ ὁρᾶν γε τούτων. Πῶς μοι παραινοῖς;] παρακαλοῖς καὶ διδάσκοις. Δεξιῶς.] γενναίως καὶ εὐτόρως λέγεις. Χωρὶς γάρ.] τουτέστι κεχώρισται καὶ διακέκριται ἡ φύσις ἑκατέρου, τοῦ μήτ' ἀκούειν, μήθ' ὁρᾶν. Διεκρίθη] διεχωρίσθη. Αἰθήρ.] αἰθέρα προσωνόμασαν οἱ παλαιοὶ τὸν ἀνωτάτω τόπον, ἀπὸ τοῦ θεῖν ἄνω τὸν ἀΐδιον χρόνον, τὴν ἐπωνυμίαν θέμενοι αὐτῷ, ὥσπερ φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ πρώτῳ περὶ οὐρανοῦ. Ἀναξαγόρας δὲ λέγει τούτῳ τῷ ὀνόματι καταχρηστικῶς καλοῦντα αἰθέρα πῦρ. αἰθὴρ δὲ ἐνταῦθα σημαίνει, ὅτι δή φησιν ὁ Εὐριπίδης, πρῶτον ὁ αἰθὴρ διεχωρίζετο καὶ διεκρίνετο. Καὶ ξυνετίκτε.] τουτέστι συνέτικτεν καὶ συνέτρεφεν τὰ ζῶα. περιαγόμενα καὶ μεταχινούμενα ἐν ἑαυτῷ. Μηχανήσατο.] ἐτεκτήνατο καὶ κατεσκεύασεν. Αντίμιμον.] τουτέστιν, ὅμοιον καὶ μιμητὴν τοῦ τροχοῦ ἡλίου, οὕτω γὰρ ὁ ὀφθαλμὸς ἐπὶ στρογγύλος συστροφὰς καὶ περιφερὴς, ὡς καὶ ὁ ἡλίου τροχός. καὶ οὕτω διαλάμπει, ἐπιφανής τ' ἐστὶ ὥσπερ καὶ ὁ ἥλιος. Χοάνης.] χοάνη καὶ χώνη, ἀπὸ τοῦ χεῖσθαι λέγεται. ἔστι δὲ τύπος εἰς ὃν μεταχεῖται τὸ χωνευόμενον καὶ κοίλωμα ἢ ὁ πήλινος τύπος. καὶ χοανεύειν χωνεύειν δηλοῖ καταχεῖν, ἢ χόνον ἐμβάλλειν. ὅθεν χῶνες οἱ χωνευταὶ λέγονται. καὶ χωνεῖον, τὸ χωνευτήριον. χωνίον δέ τι ἐργαλεῖον. Διετετρήνατο.] διετρυπήσατο, διατέτρηκε. τετραίνειν γὰρ τρυπᾶν σημαίνει. λέγει γοῦν ὁ Εὐριπίδης, ὁ αἰθὴρ διετρυπήσατο τὰ ὦτα τῆς χοάνης ἐπὶ τῷ μηχανᾶσθαι, καὶ κατασκευάζειν τὴν ἀκοήν, καὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἐπὶ τῷ ἐφορᾶν μιμητὴν τοῦ τροχοῦ ἡλίου κατεσκεύασεν.

BISETVS. Ὦ Ζεῦ χελιδών.] ἡ τοῦ δράματος εἴσθεσις ἐξ ἰαμβείων τριμέτρων ἀκαταλήκτων λή. ὧν ὁ τελευταῖος,

Προθυμούμενος ἐστι τῆς ποιήσεως.

Μνησίλοχος δὲ προλογίζει, καὶ δυσχεραίνων ἑαυτοῦ ὑπ' Εὐριπίδου μάλα πρωῒ δεῦρο, κἀκεῖσε μάτην ἀγόμενος μετ' ἀγανακτήσεως ταῦτα προφέρει,

Ὦ Ζεῦ. χελιδὼν ἆρα πότε φανήσεται;

Ἀπολεῖ μ' ἀλοῶν ἄνθρωπος ἐξ ἑωθινοῦ.

οὕτω γὰρ μέτρου, καὶ τῆς ἐννοίας χάριν γραπτέον. σημείωσαι δὲ ἐν τῷ χελιδὼν τὸ ι ἐκτεινόμενον. ταῦτα δὲ Μνησίλοχος λέγει ὅτι αἱ χελιδόνες ἔαρος ἀρχομένου φαίνεσθαι εἰώθασι, καὶ πρωῒ τῆς ἡμέρας περὶ τὸ ὄρθρον ᾄδειν. πρὸς δὲ τούτοις ἔαρος ἀρχομένου, ὡς ἐν ταῖς Νεφέλαις δεδήλωται, τὰ Διονύσια, καὶ ἅμα αἱ κωμῳδίαι ἐγίνοντο. δι' αἰνίγματος δὲ βούλεται δηλοῦν, πότε τοῦτον παύσεται ἐμὲ περιάγων,

A κατατρέχων, καὶ λυπῶν παύσεται; πόθεν τὸ ποθεινὸν ἔαρ ἐλεύσεται, καθ' ὃ αἱ χελιδόνες φαίνονται; πότε ταύτης τῆς λύπης ἀπαλλαξόμαι; ἐκ τῶν ἑξῆς τοῦτο φανερόν. δεῦρο τείνει καὶ τὸ παροιμιακῶς λεγόμενον, μετὰ τὸν χειμῶνα αἰθρία ἐπὶ εὐδία ἥκει. τοῦτο δὲ λέγεται ὅταν μετὰ πολλάς, καὶ μακράς, καὶ πολυχρονίους κακοπαθείας βελτίω πραγμάτων κατάστασιν, βελτίω τύχην προσδοκῶμεν. Ἀπολεῖ μ' ἀλοῶν.] ὥσπερ ἡ γραφὴ καλῶς ἔχει, τὸ ἀλοᾶν νῦν σημαίνει ἀλοῶντα, τύπτοντα, ἤγουν καταπονοῦντα πλανᾶν, δεῦρο, κἀκεῖσε μάτην περιάγειν σημαίνει. βέλτιον δ' ἴσως ἀλῶν. παρὰ τὴν ἄλην, τουτέστι τὴν πλάνην, ὅθεν τὸ ἀλῶ, τὸ πλανῶ, καὶ τὸ ἀλᾶσθαι, τὸ πλανᾶσθαι. ἀλλαχοῦ δὲ ἀλοᾶν, καὶ ἀλοιᾶν, τὸ τύπτειν, ὅθεν πατραλοίας, καὶ μητραλοίας, ὁ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα ἀλοιῶν, ἤτοι τύπτων. ἀλοᾶν δὲ δασυνόμενον δηλοῖ τὸ σῖτον, καὶ τοὺς πυροὺς ἐν τῇ ἅλῳ τύπτειν, καὶ ἐκκοκκίζειν. Ἐξ ἑωθινοῦ.] τὸ πλῆρες. ἐξ ἑωθινοῦ χρόνου. ἕως, ἡ ἠώς, ὁ ὄρθρος. ἑωθινός, ὀρθρινός, ἢ ὄρθριος. Οἷόν τι] ὁ νοῦς ἐστιν. ὦ Εὐριπίδη, οἷόν τί ἐστιν, ἤγουν ἆρα δυνατόν ἐστιν ἐμοὶ παρὰ σοῦ πυθέσθαι ποῖ μ' ἄγεις πρὶν ἐμὲ τὴν σπλῆνα κομιδῆ ἐκβαλεῖν διὰ τὴν μὴ συνεχῆ πνοῆν, καὶ δρομήσεως ἐπίτασιν; τελευταῖος ὁ ἐπυθόμην μετὰ μεγάλης, καὶ συνεχοῦς βοῆς ποῖ μ' ἄγεις, ὥστε, εἰ μὴ θᾶττον τὸ ζητούμενον δηλοίης. διὰ τὸ τῆς βοῆς, καὶ τῆς πνοῆς σύντονον βίαιον ἐγὼ τὴν σπλῆνα κομιδῆ ἐκβαλῶ. τοῦτο δὲ καθ' ὑπερβολὴν εἴρηται. τὸ δὲ κομιδῆ ἐπίρρημα, ὃ σημαίνει λίαν, ἄγαν, πάνυ, σφόδρα, παντελῶς. Εὐστάθιος, καὶ Σουίδας. Παραινεῖς] καλῶς πρότερον παραινοῖς ἐγράφετο. ἀλλὰ παραινεῖς γραπτέον. τουτέστι συμβουλεύεις. ὅθεν παραίνεσις, ἡ συμβουλή. καὶ λόγος παραινετικός, ὁ συμβουλευτικός. Διεκρίθη] διεχωρίσθη. διῃρέθη. Αντίμιμον.] παραπλήσιον, ὅμοιον, ἰσόμιμον. ἀκοὴν δὲ χοάνης] ὥσπερ ἡ γραφὴ καλῶς ἔχει, καθ' ὑπαλλαγήν, γέλωτος χάριν, τοῦτο εἴρηται, ἀντὶ τοῦ ἀκοῆς χοάνην. ταῦτα δὲ οὕτω συντάσσεται, διετετρήνατο τὰ ὦτα, χοάνην ἀκοῆς. τουτέστιν ὥσπερ τῆς ἀκοῆς χοάνην ἐσόμενα. ἀκοὴ δὲ ποτὲ μὲν τὴν τοῦ ἀκούειν αἴσθησιν. ποτὲ δέ, τὸ τοῦ ἀκούειν ὄργανον, δι' οὗ ἀκούομεν, εἰς ὃ ἡ φωνὴ πίπτει, τουτέστι τὸ οὖς σημαίνει. ἀλλαχοῦ δὲ τὴν φήμην, δι' ἧς τι ἀκούομεν. χοάνη δέ, ἡ χώνη. ὁ τύπος, εἰς ὃν μεταχεῖται τὸ χωνευόμενον. Ἡσύχιος. καὶ χοανεύειν, τὸ χωνεύειν. τὰ δὲ χόανα, τὰ μέταλλα, παρὰ τὸ χεῖσθαι. Διετετρήνατο.] διατετραίνω, ἐκ τοῦ τορέω, ῶ, τὸ τρυπῶ, γίνεται τρῶ, κατὰ συγκοπήν, ὅθεν τραίνω, ὡς ἀπὸ τοῦ ῥῶ, ῥαίνω, καὶ κατ' ἀναδιπλασιασμὸν τετραίνω, τετρανῶ, ἐτέτρανα κοινῶς, καὶ ἐτέτρηνα Ἀττικῶς, ὅθεν ὁ μέσος πρότερος ἀόριστος ἐτετρηνάμην, ω, ατο. καὶ μετὰ τῆς διὰ προθέσεως, διετετρήνατο.

Μν. Διὰ τὴν χοάνην οὖν μήτ' ἀκούω μήθ' ὁρῶ.
Νὴ τὸν Δί' ἥδομαί γε τουτὶ προσμαθών,
Οἷόν τε ποῦ 'στιν αἱ σοφαὶ ξυνουσίαι.
Πόλλ' ἂν μάθοις τοιαῦτα παρ' ἐμοῦ. Μν. πῶς ἂν οὖν;
Εὐ. Πρὸς τοῖς ἀγαθοῖς τούτοισιν ἐξεύροιμ' ὅπως
Ἔτι προσμάθοις, μὴ χωλὸς εἶναι τὼ σκέλη.
Βάδιζε δευρὶ καὶ πρόσεχε τὸν νοῦν. Μν. ἰδού.
Εὐ. Ὁρᾷς τὸ θύριον τοῦτο. Μν. νὴ τὸν Ἡρακλέα

F

MN. Propter infusorium igitur neque audio, neque video.
Per Iouem lætor quidem hoc, cùm insuper didicerim,
Quale quidem est sapientes congressus.
Ev. Multa utique disceres talia à me. MN. quomodo utique igitur?
Ev. Ad bona hæc inuenirem, quomodo
Adhuc addisceres non claudus esse crure:
G
Vade huc, & adhibe mentem. MN. Ecce.
EV. Vides ostiolum hoc? MN. per Herculem

BOVRDINVS. Διὰ τὴν χοάνην.] λέγει δὴ ὁ Μνησίλοχος, ἑαυτὸν ἥδεσθαι προσμαθεῖν, ὅτι διὰ τὴν χοάνην οὔτ' ἀκούει, οὔθ' ὁρᾷ. καὶ ἔπειτα ἐπιφωνήματι χρῆται τούτῳ, οἷόν τι ποῦ 'στιν αἱ σοφαὶ ξυνουσίαι, τουτέστιν, ὦ.

ὅτι δὴ χρῆμά ἐστι τοῖς σοφοῖς καὶ νοῦν ἔχουσιν ἀνθρώποις ὁμιλεῖν συνεῖναί τε καὶ συγγίνεσθαι, ἐς λόγους τ᾽ ἐλθεῖν· ὑπ᾽ αὐτῶν γὰρ ἀεὶ ἀγαθόν τι ἀεὶ προσμανθάνομεν καὶ διδασκόμεθα, καρπούμεθά τε πλεῖστα ἐπ᾽ αὐτῶν προσομιλοῦντες καὶ συνδιαγόμενοι ἑκάστοτε. κάλλιστον δὲ τουτὶ ἐπιφώνημα. καὶ συνομολογεῖ πολλαῖς τῶν παλαιῶν φιλοσόφων γνώμαις, ὡς γάρ φησιν ὁ Θέογνις, Ἀγαθοῖσι δ᾽ ἀεὶ ἔχεσθαι καὶ ἐκείνοις προσομιλεῖν, ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἄπ᾽ ἐσθλὰ ἀεὶ μανθάνομεν καὶ οὕτως ἀπὸ σοφῶν σοφὰ πολλά. τῶν γὰρ σοφῶν στόματος ἀνοιχθέντος, ἔλεγεν ὁ Σωκράτης, καθάπερ ἱεροῦ τῆς ψυχῆς καταβλέπεται ἀγάλματα, ἅπερ φῶς δεινὸν παρέχει τοῖς παροῦσι καὶ θαυμαστὸν ἔρωτα τοῦ ὀρθοδοξεῖν καὶ ὀρθῶς ζῆν. Χωλὸς ἐστὶ σκέλη.] ὃν ἐστι καταγελᾷ ὁ Ἀριστοφάνης Εὐριπίδου ὡς ἀλαζονευομένου, καὶ ὑπὸ ἀλαζονείας μεῖζον τοῦ συνήθους αὐτὸ προσποιουμένου, ὥσπερ τὸν διορθοῦντα φύσει χωλὸν ἄνθρωπον.

Bisetus. Τὸ προσμαθεῖν.] ὅμοιον τὸ τοῦ Σόλωνος,

Αἰεὶ γηράσκω πολλὰ διδασκόμενος.

Οἷόν τι που.] τὸ γὰρ συνεῖναι τοῖς σοφοῖς ξυνουσία οἷόν τί πού ἐστι πρᾶγμα. μετὰ θαυμασμοῦ, μᾶλλον δὲ μετὰ χλευασμοῦ καὶ εἰρωνείας τοῦτο λέγεται. διὰ τῆς μαθήσεως εὕρηκε τῆς σοφίας τίς καλὸν ὑπάρχει μετὰ τῶν σοφῶν συνεῖναι, καὶ ἐντεῦθεν ὅτι γὰρ τῷ σοφῷ Εὐριπίδῃ ξύνειμι, καὶ πρὸς αὐτὸν διαλέγομαι, νῦν ἔμαθον, ὃ πρότερον ἠγνόουν.

Οἴμοι γε. Εὐ. σίγα νῦν. Μν. σιωπῶ τὸ θύριον.	Puso quidem. EV. Tace nunc. MN. Taceo ostiolum
Εὐ. Ἄκουε. Μν. ἀκούσω καὶ σιωπῶ τὸ θύριον.	EV. Audi. MN. Audiam, & taceo ostium.
Εὐ. Ἐνταῦθ᾽ Ἀγάθων ὁ κλεινὸς οἰκῶν τυγχάνει.	EV. Hic Agatho inclytus habitans est,
Ὁ τραγῳδοποιός. Μν. ποῖος οὗτος Ἀγάθων;	Tragœdiarum poeta. MN. Qualis hic Agatho
Ἔστιν τις Ἀγάθων; μῶν ὁ μέλας, ὁ καρτερός;	Est, quisnam Agatho? nunquid niger, fortis?
Εὐ. Οὐκ ἀλλ᾽ ἕτερός τις, οὐχ ἑώρακας πώποτε;	EV. Non, sed alter quidam, non vidisti unquam?
Μν. Μῶν ὁ δασυπώγων; Εὐ. οὐχ ἑώρακας πώποτε;	MN. Nunquid barbatus. EV. Non vidisti unquam?
Μν. Μὰ τὸν Δί᾽ οὔτοι γ᾽ ὥστε κἀμέ γ᾽ εἰδέναι.	MN. Non per Iouem, non quidem vt & ego sciam.
Εὐ. Καὶ μὴν βεβίνηκας σύ γ᾽, ἀλλ᾽ οὐκ οἶσθ᾽ ἴσως.	EV. Verùm subagitasti tu quidem, sed nescis fortasse.
Ἀλλ᾽ ἐκποδὼν πτήξωμεν, ὡς ἐξέρχεται	Sed è pedibus fugiamus, quoniam egreditur
Θεράπων τις αὐτοῦ πῦρ ἔχων καὶ μυῤῥίνας.	Seruus quidam ipsius, ignem habens & virgas myrteas,
Προθυσόμενος ἔοικε τῆς ποιήσεως.	Præsacrificaturus videtur poesi.

Bourdinus. Οἰκῶν τυγχάνει.] τουτέστιν οἰκεῖ. Ἀγάθων.] οὗτος ἦν ὁ τραγικός, ὃς ἐκωμῳδεῖτο καὶ διεσύρετο ἐπὶ τῇ μαλακίᾳ καὶ θηλύτητι, ἐκλύσει τε ὑπερφυεῖ. τούτου δὲ μέμνηται ὁ Ἀριστοφάνης καὶ ἐν ἄλλαις κωμῳδίαις. ἦν δὲ ἀγαθὸς τὸν τρόπον καὶ ποθεινὸς τοῖς φίλοις, καὶ τὴν τράπεζαν λαμπρός, καί φασί τινες τὸ τοῦ Πλάτωνος συμπόσιον ἐν ἑστιάσει αὐτοῦ γεγράφθαι, πολλῶν ἅμα φιλοσόφων συναχθέντων, κωμῳδοποιὸς δὲ ἦν Σωκράτους διδασκάλου. Μῶν ὁ μέλας ὁ καρτερός.] ἐνταῦθα εἰρωνεύεται ὁ Ἀριστοφάνης, καὶ καταχλευάζει τοῦ Ἀγάθωνος, μέλανα καὶ καρτερὸν αὐτὸν ὀνομάζων, ὃς δὴ ἐπὶ θηλύτητι μάλιστα διεβάλλετο, ὥσπερ προείρηται. Δασυπώγων.] δασὺν πώγωνα ἔχων. Ὥστε κἀμέ γ᾽ εἰδέναι.] ὡς νομίζω, οὐχ ἑώρακα αὐτὸν ὥστε μεγίστην καὶ ἀσφαλεστάτην αὐτοῦ γνῶσιν ἔχειν, καὶ διὰ τοῦτο διαζητῶ, ποῖός ἐστιν τοῦ ἀκριβεστέραν αὐτοῦ διάγνωσιν ἔχειν, σὺ δ᾽ ὦ Εὐριπίδη διαφθείρας ἐκεῖνον, οὐκ οἶσθ᾽ ἴσως. Βεβίνηκας.] κατεπόρνευσας καὶ ἡταίρηκας. βινεῖν γὰρ τὸ συνουσιάζειν καὶ πορνεύειν δηλοῖ. τούτῳ δὲ ῥήματι καὶ ταύτῃ αἰσχρολογίᾳ ἐνταῦθα χρῆται ὁ Ἀριστοφάνης, βουλόμενος τὸν Εὐριπίδην τῆς κιναιδίας κατηγορεῖν. καὶ ἔτι μᾶλλον ἐλέγχειν καὶ διαβάλλειν τὴν θηλύτητα μαλακίαν τε τοῦ Ἀγάθωνος, ὃς παρὰ πᾶσι ἐχλευάζετο ἐπὶ τῇ ἀνανδρίᾳ, ὥσπερ καὶ ἄλλο τί τινα φασὶ ἐπὶ τοῦ Κλεισθένους, ὃς ὁμοίως διεβάλλετο ἐπὶ τῇ ἐκλύσει [illegible] μὴ Κλεισθένην βινήσομεν. ὁ δὲ Ἀριστοφάνης βούλεται ὡς προείρηται καὶ διὰ τούτου ῥήματος κωμῳδεῖν αὐτὸν Εὐριπίδην, ὡς μισογυνοῦντα καὶ ἐπὶ τούτῳ τοῖς ἀνδράσιν αἰσχρῶς, καὶ ἑταιρικῶς ὁμιλοῦντα καὶ συγγινόμενον. Ἐκποδὼν πτήξωμεν.] ἐκ τοῦ μέσου ὑποστελλώμεθα καὶ φεύγωμεν. ἐξέρχεται γὰρ ὁ θεράπων. ἐκποδὼν δὲ τὸ πρὸς ὀλίγον χρόνον ὑποστέλλεσθαι δηλοῖ, φεύγειν τε καὶ ἐξαλείψασθαι ἐκ τοῦ μέσου. πτήσσειν δὲ κυρίως σημαίνει τὸ φεύγειν καὶ φοβεῖσθαι καὶ κρύπτεσθαι διὰ δειλίαν, πίπτεσθαί τε διὰ φόβον. ῥῆμα δὲ τοῦτο μετῆκται ἀπὸ τῶν ὀρνίθων, αἳ πεφοβημέναι ὡς τάχιστα φεύγουσι. καὶ παροιμία, πτήσσει Φρύνιχος, ἐπὶ τῶν δεδοικότων τι κακὸν καὶ πταχόντων. τοῦτο δὲ μετῆκται ἀπὸ τραγικοῦ Φρυνίχου, ὃν Ἀθηναῖοι χιλίαις ἐζημίωσαν, ἅλωσιν Μιλησίων τραγῳδήσαντα, ὡς λέγει ὁ αὐτὸς Ἀριστοφάνης ἐν Σφηξί. Πῦρ ἔχων καὶ μυῤῥίνας.] μυῤῥίνη εἶδος φυτοῦ. ἐστεφανοῦντο δ᾽ οἱ ἄρχοντες μυῤῥίνῃ, καὶ οἱ παῖδες ἐν τοῖς συμποσίοις, κλῶνα δ᾽ ἄφνης ἢ μυῤῥίνης λαμβάνοντες ᾖδον. ὅθεν καὶ μυῤῥινᾶν ἐλέγετο ὁ τῆς ἀρχῆς ἐπιθυμῶν, συνηθές τε ἦν παρ᾽ Ἀθηναίοις διδόναι τοῖς κατακειμένοις ἐν διαδοχῇ κλάδον μυῤῥίνης ὑπὲρ τοῦ ἄρξασθαι τῆς ᾠδῆς ἀντὶ τοῦ βαρβίτου. διὰ τοῦτο οὐκ ἀκύρως ἔλεξεν τοῦτο ὁ Ἀριστοφάνης, μυῤῥίνας ἔχων. ἐπὶ τοῦ προθυομένου καὶ παρασκευαζομένου ἐπὶ τὸ θύειν. καὶ γὰρ παρασκευασμόν τινος θύματος προδηλοῦσι, καὶ προσημαίνουσι αἱ μυῤῥίναι, καὶ τὸ πῦρ. Προθυσόμενος ἔοικε τῆς ποιήσεως.] τουτέστι, πρὸ τῆς ποιήσεως θυσόμενος, ὥστε εὐτυχῆ ἀρχὴν καὶ τελευτὴν γενέσθαι, καὶ μηδὲν ποιεῖσθαι ἀθύτως, καὶ ἀκαλλιερήτως, ὥς φησιν Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος.

Bisetus. Οὗτος Ἀγάθων.] τὸ πλῆρες, ὁ Ἀγάθων. μέτρου χάριν, καὶ τὸ ἄρθρον οὐ παρέλκει, ἀλλ᾽ ὀξυ-

ἐξεπίτηδες προσέθηκεν, ἵνα δηλοῖτο ὁ αὐχὴν, ὅθεν οὗ ὁ λόγος ποιεῖται. καὶ εἰ ὁ ποιητὴς ἐπὶ τῶν λέξεων, Ἀγάθων καὶ ἀγαθὸς, ἐγγύς τι παίζει, ὡς δι' αἰνίγματος δηλῶν τοῦ (ἵνα ᾖ) ἀγαθόν. Μέλας, ὁ καρτερός.] ταῦτα πάντα προσδοκίαν, ἢ κατ' ἀντίφρασιν καὶ εἰρωνικῶς. ὁ γὰρ Ἀγάθων, ὡς φησι Σουΐδας, ἐπὶ μαλακίᾳ διεβέβλητο, καὶ εἰς θηλύτητα ἐκωμῳδεῖτο. Ὥσπερ κἀμὲ γ' εἶναι.] ἀντὶ τοῦ, ὅπερ καὶ ἐγὼ εἰδέναι. ὅπερ καὶ ἐμοὶ συνέβαινεν εἶναι. Ἐκποδὼν πτήξωμεν.] ἐκποδὼν φυγωμεν. ἐκποδὼν γενέσθαι, φεύγειν, ἢ ἐξαλείφεσθαι, ἢ ἐκ τοῦ μέσου γενέσθαι. Σουΐδας. πτήξειν δὲ, τὸ φεύγειν, καὶ φοβεῖσθαι κυρίως σημαίνει. πτήξωμεν κατὰ τὸ εὐστάθιον, τὸ μετὰ φόβου συστέλλεσθαι. ὁ δὲ νοῦς, ἐντεῦθεν φεύγωμεν, καὶ ἡμᾶς κρύπτωμεν, ἵνα μὴ ὁ θεράπων ἡμᾶς ὁρᾷ. χαπίτον δ' ἴσως ἐκποδὼν, ὀξυτόνως, ὡς καὶ τὸ ἐμποδὼν, ἢ διαζευγμένως, ἐκ ποδῶν, ἐκτὸς ποδῶν. ἐμποδὼν, ἐκποδὼν, ἐπιρρήματα ἀλλήλοις ἀντικείμενα.

ΘΕΡΑΠΩΝ ΑΓΑΘΩΝΟΣ,
Μνησίλοχος, Εὐριπίδης.

SERVVS AGATHONIS,
Mnesilochus, Euripides.

Bisetus. Ὁ τοῦ Ἀγάθωνος θεράπων ἐκ τῆς οἰκίας προελθὼν τὸν δῆμον εὐφημεῖν, καὶ σιωπᾶν κελεύει. αὐτὸς δὲ τοῦ ἑαυτοῦ δεσπότου λαμπροῖς ἐπαίνοις ἐπαίρει. ἀλλ' ὁ Μνησίλοχος αὐτὸν λάθρα σκώπτει, καὶ χλευάζει. οἱ δὲ στίχοι μέτριοι, καὶ διάφοροι λ' ὧν ὁ τελευταῖος, τυτὶ τὸ εἶδος χαριεντίζει.

Θε. Εὔφημος πᾶς ἔστω λεώς
Στόμα συγκλείσας. ἐπιδημεῖ γὰρ
Θίασος Μουσῶν ἔνδον μελάθρων
Τῶν δεσποσύνων μελοποιῶν.
Ἐχέτω δὲ πνοὰς νήνεμος αἰθήρ
Κῦμα δὲ πόντου μὴ κελαδείτω
Γλαυκόν.
Μν. Βομβάξ.
Εὐ. Σίγα, τί λέγεις.
Θε. Πτηνῶν τε γένη κατακοιμάσθω,
Θηρῶν τ' ἀγρίων πόδες ὑλοδρόμων
Μὴ λυέσθων.
Μν. Βομβαλοβομβάξ.
Θε. Μέλλει γὰρ ὁ καλλιεπὴς Ἀγάθων
Πρόμος ἡμέτερος.

SE. *Bene ominans totus sit populus*
Os claudens, inualescit enim
Tripudium Musarum intra atria
Herilia Musica.
Habeat autem flatus tranquillus æther,
Vnda autem maris ne resonet
Cærulea.
MN. *Bombax.*
EV. *Tace, quid dicis?*
SER. *Volatiliumq́; genera consopiantur,*
Ferarumq́; syluestrium pedes per syluas currētiū
Ne soluantur.
MN. *Bombalobombax.*
SER. *Futurus enim est pulchriloquus Agatho*
Primus noster.

Bourdinus. Εὔφημος πᾶς ἔστω λεώς.] τὸ ἐπιφώνημα ἐστὶ τῶν προθυόντων κατὰ ἱερόν τι διαπράξαντος καὶ καλλιερησομένου, τουτέστιν εὐφημείτω, σιωπάτω, μὴ λαλείτω καὶ ἀκαιρολογείτω ὁ δῆμος. εὐφημεῖν γὰρ σημαίνει σιγᾶν καὶ σιωπᾶν δι' εὐφημίας, καὶ ἡ ἡδονὴ εὔφημος ἡ σιωπηλὴ λέγεται. λέγει δὴ ὁ θεράπων, σιγάτω ὁ πᾶς δῆμος τὸ στόμα συγκλείσας, ὥστε μὴ ἐπιλαλεῖν καὶ ἀκαιρολογεῖσθαι. Ἐπιδημεῖ.] τουτέστι, πάρεστι καὶ παρέρχεται. Θίασος.] χορὸς ἱερὸς μουσῶν. σημαίνει γὰρ τοῦτο τὸ ὄνομα τὴν τοῦ χοροῦ ἱεροῦ καὶ μὴ ἱεροῦ σύστασιν καὶ σύλλογον, καὶ τὸ ψιλὸν πλῆθος καὶ ἑσμὸν γυναικῶν ἢ ἀνδρῶν. καλεῖται δὲ ἀπὸ τῆς συνελεύσεως, καὶ γὰρ ἢ ἀπὸ τοῦ θεῖν τουτέστι τρέχειν, ἢ ἀπὸ τῆς ἐνθουσιᾶν μετάγεται τουτὶ τὸ ὄνομα. λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ παντὸς τοῦ πλήθους ἀθροιζομένου ἐπὶ τέλει καὶ τιμῇ θεοῦ, ἐπὶ παντός τ' ἄλλου ἀθροίσματος. ὅθεν καὶ θιασῶται ἐκαλοῦντο, οἱ χορευταὶ, καὶ οἱ μετέχοντες κοινωνοῦντές τι τῶν θιάσων, καὶ ὅλως πάντες ἄρα ἑταῖροι λαμπισταί, ὁμοσῖτοι καὶ συμποσιασταί. καὶ θιασῶνες ἐλέγοντο οἱ οἶκοι, ἐν οἷς συνειστιῶντο οἱ θιάσοι. Μελοποιῶν.] μελῳδούντων. Νήνεμος.] ἥσυχος, ἄπνους. νηνεμία, γαλήνη καὶ ἡσυχία. νηνεμεῖσθαι, καθίστασθαι ἐκ ταραχῆς καὶ ἀτρεμεῖν. Ἐχέτω πνοάς.] τουτέστι, κατεχέτω καὶ ἀτρεμείτω, κωλυέτω τε, ὥστε ἠρεμίαν ἄγειν. ἔχειν γὰρ ἀντὶ τοῦ ἐπέχειν τίθεται πολλάκις. Κῦμα μὴ κελαδείτω.] τουτέστι, κτυπείτω, ἠχείτω τι, ὥς τε δὴ πάντα ἡσυχάζοντα. Βομβάξ.] παρεμβολοειδές ἐστι τὸ ἐπίρρημα, καὶ σημαίνει διασυρμόν. βομβάζειν γὰρ δηλοῖ διασύρειν, τωθάζειν, σκώπτειν, καὶ χλευάζειν, λοιδορεῖν τε. Κατακοιμάσθω.] ἡσυχαζέτω, ἠρεμείτω. Ὑλοδρόμων.] δι' ὕλης δραμόντων. Λυέσθων.] βαδιζέτων, τρεχέτων. ταῦτα πάντα ἡσυχίας σημαντικὰ προλέγει ὁ θεράπων, ὥστε μείζονα δὴ καὶ ὑπερβολικωτέραν ἀποσημαίνειν τὴν ἡσυχίαν. Βομβαλοβόμβαξ.] κέχρηται ὁ Ἀριστοφάνης ἐν τούτῳ τῷ ἐπιρρήματι ταύτῃ τῇ παρρησίᾳ, ἥπερ εἴωθεν ἐν τῇ τῶν ῥημάτων, ὀνομάτων, καὶ ἐπιρρημάτων συνθέσει καὶ συμπλοκῇ χρῆσθαι. καὶ γὰρ βουλόμενος μᾶλλον ἐπιτεῖναι τὸν τοῦ Μνησιλόχου διασυρμὸν καὶ τωθασμὸν, συνέταξεν καὶ συνέπλεξεν οὕτως τουτὶ ἐπίρρημα βομβαλοβόμβαξ, ὅπερ οὐδὲν ἄλλο δηλοῖ ἢ βομβὰξ, βομβάξ. ἀλλ' εὐηχέστερόν ἐστι τοῦτο τὸ ἐπίρρημα βομβαλοβόμβαξ, ἢ λέγειν βομβὰξ, βομβὰξ, κατὰ διαίρεσιν καὶ μὴ συνθετικῶς. Καλλιεπὴς Ἀγάθων.] ὁ καλῶς λέγων. καλλιέπεια, καλλιλεξία. Πρόμος.] τουτέστιν, ὁ προαγωνιστὴς ἡμῶν, πρόστατης καὶ πρόμαχος οὗ μόνος ἡμῶν καὶ πρόμαχος. καὶ παρὰ Ῥωμαίοις τὸ παλαιὸν οἱ προμάχοι προκόπτοντες ἐκαλοῦντο, ὡς λέγει ὁ Ἀθήναιος.

Bisetus. Ἐπιδημεῖ.] ἔνεστι. θίασος δὲ κατὰ τὸν Σουΐδαν ὁ ἱερὸς χορός. καὶ θιασώτης ὁ χορευτής. ἀπὸ τοῦ θεῖν, ὅ ἐστι θύειν. ὁ δὲ χορὸς ἀπὸ τῆς συνελεύσεως. θεῖν γὰρ τὸ τρέχειν. ἢ ἀπὸ τοῦ ἐνθουσιᾶν, ὅθεν θιασῶται κυρίως οἱ περὶ τὸν Διόνυσον. Ἁρποκρατίων δὲ ἐν τῷ τῶν δέκα ῥητόρων λεξικῷ οὕτω λέγει. θίασος παρὰ Δημοσθένει ἐν τῷ κατ' Αἰσχίνου, καὶ Ἰσαίῳ ἐν τῷ β. τῶν ἀπομνημον. ἐστὶ τὸ ἀθροιζόμενον πλῆθος ἐπὶ τελετῇ καὶ τιμῇ θεῶν. Ἴων δὲ

ἐν Ομφάλῃ, κοινοὺς ἐπὶ παντὸς ἀθροίσματος ἔταξε τοὔνομα. θιασῶται δὲ ἐκαλοῦντο οἱ τοῦ θιάσου κοινωνοῦντες. Εἴσω τὸν μελάθρων] μέλαθρον κυρίως λέγεται τὸ μέσον τῆς στέγης ξύλον, τὸ ὑπέρτονον καλούμενον. ἀπὸ τοῦ μελαίνεσθαι ὑπὸ τοῦ καπνοῦ. τινὲς δὲ τὸν ὄροφον. ἐκ δὲ τούτου καὶ ὁ ὅλος οἶκος μέλαθρον καλεῖται, ὡς καὶ ἀπὸ τῆς ἑστίας τοῦ πυρὸς τὸ ὅλον οἴκημα ἑστία ὀνομάζεται. Εχέτω.] κατεχέτω. τουτέστιν αἰθὴρ νήνεμος μενέτω, καὶ μηδεὶς ἄνεμος κατὰ τὸν ἀέρα πνεέτω. νήνεμος, ἀνέμων ἀπέχων. νηνεμία, ἀνέμων ἡσυχία. κῦμα δὲ, ὕδατος ἀπὸ ῥομῆς βιαία λέγεται, καὶ τὸ ἔτι ὂν ἐν τῇ κοιλίᾳ, καὶ τὸ γεννώμενον κύημα. γλαυκὸν δὲ, λευκὸν, κυάνεον. Σ. Βομβάξ] ἐπίρρημα ποιητικῶς πλασθὲν, παρὰ τὸ βομβεῖν, τὸ ποιὸν ἦχον ἀποτελεῖν. κυρίως δὲ αἱ μέλισσαι βομβεῖν λέγονται. λέγεται καὶ ἡ βροντὴ βομβεῖν. ὡσαύτως καὶ τὸ βομβαλοβομβάξ. εἰσὶ δὲ αἱ λέξεις ὀνοματοπεποιημέναι πρὸς μίμημα τοιαύτης ἀπηχήσεως. Εὐστάθιος. Μνησίλοχος οὖν τὴν τοῦ θεράποντος ὀγκώδη ματαιολογίαν, καὶ μεγαλοῤῥημοσύνην οὕτως οἷον θαυμάζων καταγελᾷ. Πρόμος ἡμέτερος.] ὥσπερ ἡ χρεία καλῶς ἔχει, τὸ πρόμος ἀντὶ τοῦ πρόμαχος λέγεται. πρόμος δὲ κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τοῦ πρόμαχος. ἢ ἐκ τῆς πρὸ προθέσεως, καὶ τοῦ μῶ, τὸ προθυμοῦμαι σύγκειται ἡ λέξις, ἵν' ᾖ πρόμος, ὁ πρὸ τῶν ἄλλων προθυμούμενος. Εὐστάθιος. καὶ παρὰ τῷ Ησυχίῳ, πρόμος, πρόμαχος, πρῶτος, ἡγεμὼν, προηγούμενος.

Μν. Μῶν βινεῖσθαι;
Θε. Τίς ὁ φωνήσας.
Μν. Νήνεμος αἰθήρ.
Δρυόχους τιθέναι δράματος ἀρχάς.
Κάμπτει δὲ νέας ἁψῖδας ἐπῶν.
Τὰ δὲ τορνεύει. τὰ δὲ κολλομελεῖ
Καὶ γνωμοτυπεῖ, κἀντονομάζει.
Καὶ κηροχυτεῖ, καὶ γογγυλίζει.
Καὶ χοανεύει.
Μν. Καὶ λαικάζει.
Θε. Τίς ἀγροιώτας πελάθει θριγκοῖς;
Μν. Ος ἕτοιμος σοῦ τοῦ τε ποιητοῦ
Τοῦ καλλιεποῦς, τοῦ θριγκοῦ,
Γογγυλίσας, καὶ συστρέψας
Τουτὶ τὸ πέος χοανεῦσαι.
Θε. Η που νέος ἀγὰν ἦσθ' ὑβριστὴς ὦ γέρον.
Ευ. Ω δαιμόνιε τοῦτον μὲν ἔα χαίρειν, σὺ δὲ
Αγάθωνά μοι δεῦρ' ἐκκάλεσον πάσῃ τέχνῃ.
Θε. Μηδὲν ἱκέτευε. αὐτὸς γὰρ ἔξεισιν τάχα.
Καὶ γὰρ μελοποιεῖν ἄρχεται. χειμῶνος οὖν

MN. Nunquid subagitari?
SER. Quis locutus?
MN. Quietus ather,
Clauos ponere fabula principia,
Flectit autem noua scuta verborum.
Alia vero tornat.
Alia verò conglutinat membratim.
Et sententias format, & antonomasiis vtitur.
Et ceram infundit, & rotundat in modum rapi,
Et infundit.
MN. Et fucat.
SER. Quis agrestis accedit ad atria?
MN. Qui promptus tibi & poeta,
Pulchriloquo atrij
Rotundans in modum rapi, & contorquens
Hoc veretrum infundere.
SER. Nunquid nouum certamen fuisti contumeliator ô senex?
EV. O bone, hunc quidem sine valere, tu verò
Agathonem mihi huc euoca omni arte.
SER. Nihil precare, ipse enim egredietur citò,
Etenim modulari incipit. hyeme enim

BOVRDINVS. Μῶν βινεῖσθαι.] ὥσπερ καὶ πρότερον τούτῳ τῷ ῥήματι χρῆται, θέλων δὲ ἀκούειν, καὶ ἐπιδεικνύναι τὴν θηλύτητα, ἔκλυσιν, καὶ ἀναιδείαν τοῦ Αγάθωνος. Φωνήσας] τίς ἀνήχησεν καὶ ἀνεφώνησεν. Νήνεμος.] ἥσυχος. Δρυόχους τι. δρά. ἀρχάς.] γνώμη ἐστὶν ἤδη, μέλλει, φησὶν ὁ θεράπων, Αγάθων ὁ δεσπότης ἐμὸς τιθέναι ἀρχὰς δράματος δρυόχους, τουτέστι, συμπήγνυσθαι, προσηλοῦν τε τὴν ἀρχὴν τοῦ δράματος. Δρυόχους γὰρ καλοῦμεν κυρίως, τὰς ὀπὰς τῶν σιδηρῶν πελεκέων, εἰς ἃς τὸ στελεὸν ἐνείρεται καὶ πασσάλους, οἳ ἐντίθενται τῇ ναυπηγουμένῃ. δρυόχους δὲ καὶ ὁ Πλάτων καλεῖ ἐν Τιμαίῳ, τὰ στηρίγματα τῆς πηγνυμένης νεώς. Στόλον δὲ (λέγει) ἐκ δρυόχων ναυπηγουμένων καθ' ἕνα ἕκαστον, λαθεῖν ἀδύνατον. ἀκύρως δ' ἐνταῦθα καλεῖ τὰ προοίμια ὁ Αριστοφάνης καὶ καταχρηστικῶς. Κάμπτει δὲ νέας ἁψῖδας ἐπῶν.] τουτέστι συναθροίζει καὶ συνάδει καινούς τινας λόγους, καὶ παρασκευάζει τινὰ συναπτισμὸν ῥημάτων, ὥσπερ ἄλλοτί που λέγει ὁ Αριστοφάνης, ἄλλοι δ' ἀναγιγνώσκουσι ἁψῖδας τῶν ἐπῶν, ὅπερ σημαίνει τὰ κύκλῳ τῶν τροχῶν τὰ περιφερῆ. κατὰ ὕπερ κάμπτειν ἁψῖδας ἐπῶν, σημαίνει τὸ συστρέφειν λέξεις καὶ περιστρόφως λαλεῖν. Τορνεύει.] στρογγυλοῖ καὶ γλύφει ῥήματα. μετάγεται δὲ τοῦτο τὸ ῥῆμα ἀπὸ τοῦ ἐργαλείου τεκτονικοῦ, ᾧ τὰ στρόγγυλα σχήματα περιγράφεται, ὅπερ δὴ καλεῖται Τόρνος. ὅθεν καὶ τὸ τορνεῦσαι περιγράψαι καὶ κυκλοῦν σημαίνει, τορνεύειν δὲ καὶ κατασκευάζειν δηλοῖ. Κολλομελεῖ.] κατὰ μέλη συγκολλᾷ, καὶ συῤῥάπτει, καὶ συνδεῖ, καὶ συναρμόττει. κόλλα δ' ἐστὶ ταυρεῖον δέρμα βοὸς, ὅθεν καὶ τοῦτο ῥῆμα μετῆκται κολλᾷν. Γνωμοτυπεῖ.] τυποῖ τὰς γνώμας, γνωμολογεῖ ἀκριβῶς. ὅθεν καὶ γνωμοτυπία, γνωμολογία ἀκριβής. Κἀντονομάζει.] ὀνόματα ἀντ' ὀνομάτων τίθεται, ὅθεν καὶ ἀντονομασία σχῆμά τι ῥητορικὸν, ὅταν ὀνόματα ἀντὶ ὀνομάτων τιθέμεθα. Κηροχυτεῖ.] τουτέστι, ἀναπλάττει. κηροῦ γὰρ οὐδὲν εὐπλαστότερον, οὐδὲ εὐμεταχειριστότερον. λέγεται δὲ τοῦτο ἐπὶ τῶν ῥᾳδίως τι ποιούντων καὶ εὐπλάστως, ὅτι κηροχυτοῦσι δηλονότι οὕτω ὀξέως καὶ ῥᾳδίως μεταχειρίζονται καὶ πλάττουσι, ἢ τὸ πρᾶγμα ποιηθὲν ἢ τὸ ῥῆμα λεχθὲν ὑπ' αὐτῶν. ὡς εἰ κηρὸν εἶεν καὶ χέοιεν κηρὸν, ὃ ἐστι πρᾶγμα πάντων ῥᾷστον. Γογγυλίζει.] συστρέφει. γόγγυλος, στρόγγυλος λέγεται, καὶ γογγυλεύματα, στρογγυλεύματα, ὥσπερ καὶ ἄλλοθί που φησὶν ὁ Αριστοφάνης, ὅτι αἱ γυναῖκες ἵνα μὴ [illegible] πολυφάγοι ὦσι ποιοῦσι μάζας γογγύλας, τουτέστι στρογγύλας. Χοανεύει.] καταχεῖ, εἰς χόανον ἐμβάλλει. Χόανος, τὸ χωνεῖον λέγεται, καὶ χῶνες, οἱ χωνευταί. Λαικάζει.] ἐξαπατᾷ. Λαικάστας ὁ πόρνος λέγεται. καὶ λαικάστρια, ἡ πόρνη. σημαίνει δὲ τοῦτο τὸ ῥῆμα φοινικίζειν, ὅτι αἱ πόρναι εἰώθασι χρῆσθαι τοιούτοις τισὶ φοινικισμοῖς καὶ περιχρίουσι τοὺς

πρὸς τὸ ἐξαπατᾷν καὶ προσβουλεύεσθαι ἄνδρας. ἀφ' οὗ δὴ πορναὶ, λαικαστρίαι ὀνομάζονται. Θριγκοῖς πελάθει] τῇ οἰκίᾳ καὶ τῷ προθύρῳ ἐκείνης. Θριγκὸς δὲ σημαίνει πολλὰ, δηλοῖ γὰρ τὸ περίφραγμα τῆς οἰκίας καὶ περίβολον μικροῦ τείχους τῶν τε οἰκιῶν τὸ ἀνώτατον. Τουτὶ τὸ πῖος.] τουτὶ τὸ αἰδοῖον πολίτας, καὶ συστραφών. Ταῦτα ῥήματα τοῦ Μνησιλόχου μέχρι τούτων ἐπῶν. Ἠπί]απερ λέγει ὁ θεράπων μέχρι τούτων (ὦ δαιμόνιε.) Νέος ἄγων ἦσθ' ὑβριστὴς ὦ γέρων.] σὺ δὴ ὦ γέρων ὑβρίζεις καὶ αἰσχρολογεῖς, καὶ διὰ τὴν ὕβριν αἰσχρολογίαν τε νέον ἄγοντα ῥινίζεις καὶ ἀτιμάζεις. Τοῦτον μὲν ἐᾶν χαίρειν] ἤγουν ἐᾶν τοῦτον, καὶ κέλευε πολλ' ἐρρῶσθαι.

Bisetvs. Δρυόχους] δρύοχοι, ὥς φησιν Εὐστάθιος, κυρίως λέγονται πάσσαλοι, ἐφ' ὧν στοιχηδὸν διατιθεμένων ἡ τρόπις ἵσταται τῶν κατασκευαζομένων πλοίων διὰ ἱστίων. καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, δρύοχοι, πάσσαλοι ἐκ δρυὸς, ὅ ἐστιν ἁπλῶς ξύλου, καθιστῶντες τὴν τρόπιν ἐν τῷ μεταξὺ αὐτὴν συνέχειν. Στήσας δὲ τούτων τῶν Ἀριστοφανείων στίχων μνημονεύων οὕτω λέγει. δρύοχοι, πάσσαλοι, οἷς ἐντιθέμενοι ναυπηγικῆς τινὸς κ.τ.λ. καὶ τεχνικῶς δὲ τὰ προοίμια. Ἁψῖδας ἐπῶν.] αἱ ψῖδες κατὰ τὸν Ἡσύχιον τὰ κύκλα τῶν τροχῶν, αἱ περιφέρειαι, ἢ καμάραι. κατὰ δὲ τὸν Εὐστάθιον ἁψῖδες λέγονται αἱ δικλῶν καμπαὶ, καὶ ἀγκάλαι. καὶ οὕτω καλεῖται ὁ ξύλινος τροχοῦ κύκλος. νῦν δὲ μεταφορικῶς ἁψῖδας ἐπῶν λέγει τὰς τῶν λόγων σκολιὰς, καὶ στρογγυλώδεις συμπλοκάς. οὕτω δὲ τὴν Ἀγάθωνος περὶ τοὺς λόγους σκηνὴν, καὶ βαρβαρισμὸν αἰνιγματικῶς δηλοῖ. Κολλομελεῖ] μέλη καὶ ᾠδὰς κολλᾷ, συρράπτει, συνάπτει, γνωμοτυπεῖ, γνώμας τυποῖ, χηματίζει, χαρακτηρίζει, ἀντονομάζει, ὀνόματα ἀντὶ ὀνομάτων λέγει. Κηροχυτεῖ.] κηρὸν διατήκει κυρίως. νῦν δὲ μεταφορικῶς λεπτέον ἀντὶ τοῦ, μαλακὰ ὥσπερ τὰ τοῦ κηροπλάστου ἔργα ποιεῖ. γογγυλίζει δὲ, μεταστρέφει, ἢ ὡς μάζας γογγύλας ἤγουν στρογγύλας ποιεῖ, καὶ χωνεύει. Λαικάζει] πορνεύει. παρὰ τὸ λα ἐπιτατικὸν, καὶ τὸ κάζειν, τὸ κοσμεῖν· ὅθεν λαικάστρια, ἡ πόρνη. Πελάθει θριγκοῖς] πελάζει, πλησιάζει, ἐγγίζει. θριγκὸς δὲ, τὸ περίφραγμα τοῦ οἴκου. στεφάνη, μικρὸν τειχίον. περίβολος. ἢ τῶν οἰκιῶν τὰ ἀνώτατα. ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, ὅτι τὰ ἀνώτατα αὐτῶν σώματα θριξὶ περιπέφρακται. Σ. καὶ θριγκὸς κατὰ τὸν Εὐστάθιον. φραγμὸς, ὁ περίβολος ὑπερανεστηκὼς. καὶ τειχῶν δὲ τὴν κοσμῶν. παρὰ τὴν τείχους ἐρείπιον. Τῇ θριγκῷ.] τινὲς ὡς ἀπιθάνως χαπτέον εἰσὶ, τοῦ θριγκοῦ, τοῦτο τεκμαιρόμενοι ἐκ τῶν δηλουμένων προσηγορικῶν, ἐπίτε παντοῦ, τοῦ καλλιπποῦς, ἅτα ἐπισφονίτες, τοῦ τραγικοῦ. ἀλλὰ τῆς γραφῆς καλῶς ἐχούσης ἐστὶ ὁ νοῦς εἶναι. Μνησίλοχος παίζων πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ θεράποντος εἰρημένα,

> Τίς ἀχεύτας πελάθει θριγκοῖς;

τὴν αὐτὴν λέξιν εἰς Ἀγάθωνα καταστρεπτικῶς ἀναστρέφει, καὶ ὡς ἐξελέγχων τὴν αὐτὴν σημασίαν, σκωπτικῶς μετὰ οὕτω παρῳδεῖ. Ἦν νέος.] στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι λή. ὧν ὁ πεντασύλλαβος. Μύρμηκος ἀτραπούς, ὅ τι δὴ κινυρίζεται. τούτου δὲ τοῦ στίχου ὁ νοῦς ἐστὶ, ὦ γέρον, σὺ ὅτι δηλοῖς ὅτι νέος ὢν, ἄγαν ἦσθα ὑβριστής. τουτέστι λοίδορος κακηγόρος, λωβητὴρ, ἢ μοιχευτὴς, διαφθορεὺς, διακορευτής. ὁ δὲ νέος παρὰ γέροντι καλῶς ἀπιλῆσθαι καὶ τὸ γέρον νῦν ἐπὶ λοιδορίας λαμβάνεται.

Ὄντα καζακάμπτειν τὰς στροφὰς οὐ ῥᾴδιον	*Existente flectere conuersiones non facile,*
Ἢν μὴ προσήῃ θύραζε πρὸς τὸν ἥλιον.	*Nisi processerit foras ad solem.*
Μν. Τί οὖν ἐγὼ δρῶ; Ευ. περίμεν' ὡς ἐξέρχεται.	*MN. Quid igitur ego faciam? EV. Expecta, quoniam egreditur.*
Μν. Ὦ Ζεῦ τί δρᾶσαι διανοεῖ με τήμερον;	*MN. O Iupiter, quo afficere cogitas me hodie?*
Νὴ τοὺς θεοὺς ἐγὼ πυθέσθαι βούλομαι.	*EV. Per Deos ego audire volo*
Τί τὸ πρᾶγμα τουτί; τί στένεις; τί δυσφορεῖς;	*Quidnam res hæc. quid gemis, quid ægrè fers?*
Οὐ χρῆν σε κρύπτειν, ὄντα κηδεστὴν ἐμόν.	*Non ne oportebat te celare existentem socerum meum.*
Ευ. Ἔστιν κακόν μοι μέγα τι προπεφυραμένον.	*MN. Est malum mihi magnum quoddam praparatum.*
Μν. Ποῖόν τι. Ευ. τῇδε θ' ἡμέρᾳ κριθήσεται,	*EV. Qualenam? MN. hac die iudicabitur,*

Bovrdinvs. Καζακάμπτειν, τὰς στροφὰς οὐ ῥᾴδιον.] αἱ στροφαὶ λέγονται, αἱ ἀντίστροφαι καὶ ἀντιλογίαι κατὰ διαιρέσεις τῶν μελῶν. χαλεπὸν δὲ, φησὶν, ἐστὶ κάμπτειν χειμῶνος ὄντος τὰς στροφὰς, διὰ τὸ φρικῶδες τραχὺ καὶ ῥιγῶδες τοῦ χειμῶνος ψυχροῦ. καὶ γὰρ τὰ θερμὰ ῥᾷον κάμπτεται, καὶ μεταστρέφονται, μεταχηματίζονταί τε διὰ θερμότητα μαλακυνθέντα, ἢ τὰ ψυχρὰ διὰ τὴν ψυχρότητα σκληραίνουσαν, καὶ δυσμετάστρεπτον οὖσαν. Προΐῃ θύρασι πρὸς τὸν ἥλιον.] τοῦ προϊέναι μαλακυνθεὶς καὶ διαθερμανθεὶς ἕνεκα. Δυσφορεῖς.] βαρύνεις, χαλεπαίνεις, καὶ πικρῶς ἔχεις. Κηδεστὴν ἐμόν] κηδεσταὶ, πενθεροὶ λέγονται, οἱ τῆς κόρης γονεῖς, καὶ οἱ πάντες οἱ συγγενεῖς τε τῶν γαμούντων. Προπεφυραμένον.] προπαρασκευασθὲν, διανενεμημένον, καὶ συγκερασθέν. Φύρειν γὰρ μολύνειν δηλοῖ. καὶ περιέχειν τι. ἐκ τούτου δὲ καταχρηστικῶς δηλοῖ προβουλεύειν, προπαρασκευάζειν, συγχεῖν. Κριθήσεται] κρίσις γενήσεται, καὶ δικασθήσεται.

Bis. Κηδεστὴν ἐμόν] κῆδος ἡ ἐπιγαμία κατὰ Θουκυδίδην καὶ κηδεία κατὰ Δημοσθένην, καὶ κηδεύματα κατὰ Πλάτωνα. ὅθεν κηδεσταὶ, οἱ τὸ κῆδος συνάψαντες, καὶ παρὰ τοῖς κατὰ τοὺς ποιητὰς, καὶ προσεχῶς τοὺς καθ' Ἡρόδοτον. ταῦτα ὁ Πολυδεύκης ἐν τῷ Γ. Σουίδας δὲ τούτου τοῦ στίχου μνημονεύων κηδεστὴς, φησιν, ὁ κατ' ἐπιγαμίαν οἰκεῖος. ἢ πενθερός. οὐ μόνον δὲ ὁ διδοὺς, ἀλλὰ καὶ ὁ λαμβάνων. Ἄλλως, κηδεσταὶ λέγονται. ὅ, τε πατὴρ τοῦ γεγαμημένης, καὶ αὐτὸς ὁ γαμβρός. κῆδος γάρ ἐστιν ἡ κατ' ἐπιγαμίαν συγγένεια. ἐπεὶ ἐκ προνοίας, καὶ κηδεμονίας σωίζεται. γίνεται δὲ παρὰ τὸ κήδω, τὸ φροντίζω. ἐτυμολογικὸν μέγα. καταχρηστικῶς, οἱ συγγενεῖς. Ἢν μὴ προΐῃ] ἐστὶ ὁ στίχος οὕτω χωλίαμβος,

Ἢν μὴ προΐῃ θύραζε πρὸς τὸν ἥλιον.

Προπεφυραμένον.] φυρᾷν, ζυμοῦν. ὅθεν φύραμα, τὸ ζυμούμενον ἄλφιτον. τὸ δὲ παρὰ τὸ φύρειν, τὸ ἐκφέρειν, πλύνειν, μολύνειν ἐστὶν ὅτι κατὰ Σουίδαν σημαίνει. τὸ δὲ συνθέτον προφυρᾷν, ὁ μεταφορικῶς δηλοῖ τὸ προπαρασκευάζειν, καὶ προμηχανᾶσθαί τι κατά τινος. προπεφυραμένον οὖν, προπαρεσκευασμένον.

Εἴτ' ἔστ' ἔτι ζῶν, εἴτ' ἀπόλωλ' Εὐριπίδης.
Μν. Καὶ πῶς; ἐπεὶ νῦν γ' οὔτε τὰ δικαστήρια
Μέλλει δικάζειν, οὔτε βουλῆς ἔσθ' ἕδρα.
Ἐπεὶ τρίτη 'στὶ Θεσμοφορίων ἡ μέση.
Ευ. Τοῦτ' αὐτὸ γάρ τοι κἀπολεῖν με προσδοκῶ.
Αἱ γὰρ γυναῖκες ἐπιβεβουλεύκασί μοι,
Κἀν Θεσμοφορίοιν μέλλουσι περὶ μου τήμερον
Ἐκκλησιάζειν ἐπ' ὀλέθρῳ. Μν. τιὴ τί δή;
Ευ. Ὅτι ἢ τραγῳδῶ καὶ κακῶς αὐτὰς λέγω.
Μν. Νὴ τὸν Ποσειδῶ καὶ δίκαι' ἂν πάθοις.
Ἀτὰρ τίν' ἐκ ταύτης σὺ μηχανὴν ἔχεις;
Ευ. Ἀγάθωνα πεῖσαι τὸν τραγῳδοδιδάσκαλον
Ἐς Θεσμοφορεῖ' ἐλθεῖν. Μν. τί δράσοντ'; εἰπέ μοι.
Ευ. Ἐκκλησιάσοντ' ἐν ταῖς γυναιξὶ, κἂν δέῃ
Λέξονθ' ὑπὲρ ἐμοῦ. Μν. πότερα φανερὸν ἢ λάθρᾳ;
Ευ. Λάθρᾳ, στολὴν γυναικὸς ἠμφιεσμένον.
Μν. Τὸ πρᾶγμα κομψὸν, καὶ σφόδρ' ἐκ τοῦ σοῦ τρόπου.
Τοῦ γὰρ τεχνάζειν, ἡμέτερος ὁ πυραμοῦς.
Ευ. Σίγα. Μν. τί δ' ἔστιν; Ευ. Ἀγάθων ἐξέρχεται.

Siue est adhuc viuens, siue periit Euripides.
MN. Et quomodo? quoniam nunc quidem neque iudicia
Iudicatura sunt, neque senatus erit sedes,
Quoniam tertia est dies Cerealium media.
EV. Hoc ipsum enim,
Et perire me expecto.
Mulieres enim insidiatae sunt mihi,
Et in sacris Cereris futurae sunt hodie
Concionari de caede mea. EV. qua de causa vero?
MN. Quoniam Tragoedias facio, & male ipsis dico.
EV. Per Neptunum vel iusta patereris.
Sed quamnam ex hac die tu machinationem habes?
MN. Agathonem persuadere Tragicum poetam
Ad sacra Cereris ire. EV. Quid facturum? dic mihi.
MN. Concionaturum inter mulieres. & si opus fuerit
Dicturum pro me. EV. Vtrum manifeste, an clam?
MN. Clam veste mulieris indutum.
Res venusta & valde ex tuis moribus.
Machinandi enim nostra est placenta.
EV. Tace. MN. Quid vero est? EV. Agatho egreditur.

BOVRDINVS. Καὶ πῶς] λέγει δὲ ὁ Εὐριπίδης πῶς οἷόν τέ ἐστι ταύτην τὴν κρίσιν, τῇδε τῇ ἡμέρᾳ γενέσθαι περὶ Εὐριπίδου, καὶ γὰρ δεῖ αὐτὸν κρίνεσθαι ἢ ἐν τοῖς δικαστηρίοις, ἢ ἐν τῇ βουλῇ, ἀλλὰ τήμερον οὔτε τὰ δικαστήρια δικάζει, οὔθ' ἕζεται ἡ βουλὴ ἐπὶ τῷ βουλεύεσθαι περὶ πραγμάτων τῆς πόλεως, καὶ περὶ τῶν ἁμαρτημάτων δοκιμασίαν ἢ ἐξέτασιν ποιεῖσθαι. ὅτι τήμερον τρίτη ἐστὶ Θεσμοφορίων ἡ μέση, ἐν ᾗ ἡμέρᾳ παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις οὐδὲ δικαστήρια ἐδίκαζον, οὔτε συνεκαλεῖτο βουλὴ, ἀλλὰ σχολὴν ἦγον. Βουλῆς ἕδρα] ἕζεται, καὶ συγκαλεῖται τήμερον ἡ βουλή. Ἐκκλησιάζειν] ἐκκλησίαν συνάξειν, καὶ βουλεύσασθαι ἐπὶ τῷ ὀλέθρῳ, ἐπὶ τῷ ἀπολέσειν με. Τιὴ τί δή] διὰ τί δή. Τραγῳδῶ.] ἐν ταῖς τραγῳδίαις λοιδορῶ, καὶ διασκώπτω, καταγελῶ τ' αὐτῶν. Ταῦτα δὴ συναρμόττει τῷ Εὐριπίδῃ, ὅστις ἐπὶ κακολογίαις τῶν γυναικῶν ἐν ταῖς τραγῳδίαις πολὺς ἦν. Μηχανὴν ἔχεις] τί δὴ μηχανᾷ, τί διανοεῖ καὶ λογίζει πρὸς τοῦτο. Τραγῳδοδιδάσκαλον] διδάσκοντα τὰς τραγῳδίας, παρὰ δὲ τοῖς παλαιοῖς διδάσκαλος ἐκαλεῖτο πᾶς ὁ ἐνεργῶν τι περὶ τὴν δραματοποιίαν καὶ τὸν κυκλίων χορῶν παρασκευήν. Λέξονθ'] ἀπολογησόμενον ὑπὲρ ἐμοῦ. Στολὴν γυναικός.] ἐσθῆτα περιδυθέντα. Πρᾶγμα κομψόν] εὔσχημον καὶ πανούργως ἐπιχειρῆσαι τι συντεταγμένον. Πυραμοῦς.] εἶδος πλακοῦντος ἐκ μέλιτος ἑφθοῦ καὶ πυροῦ πεφρυγμένου, ὃν τ' εἰώθασι τιθέναι ἆθλον τοῖς διαγρυπνοῦσιν ἐν τοῖς συμποσίοις, καὶ διαγρυπνήσας μέχρι τῆς ἕω, πυραμοῦντ' ἐλάμβανε. ἐνταῦθα δὲ λέγει μεταφορικῶς πλακοῦντα τὸ τεχνάζειν τὸ διαφέροντα, ἀριστεύοντα, καὶ ἀρχηγὸν τῆς τέχνης ποιεῖσθαι. Πανουργεύεσθαι, ἀπατηλόν τε τι μηχανᾶσθαι καὶ κατασκευάζειν.

BISETVS. Ἐπεὶ τρίτη 'στι, Θεσμοφορίων ἡ μέση.] ἐκ τούτων τινὲς ἀξιοπίστως τεκμαίρονται τὴν τῶν Θεσμοφορίων ἑορτὴν πέντε ἡμερῶν γενέσθαι, ὥσπερ ἡ τρίτη ἦν μέση. Ἡσύχιος μέντοι τούτου μνημονεύων ταῦτα λέγει. ζητεῖται πῶς ἅμα μὲν λέγει τρίτην Θεσμοφορίων εἶναι, ἅμα δὲ μέσην, τεττάρων οὐσῶν ἡμερῶν. Τοῦτ' αὐτό.] ταῦτα οὕτω σύνταξον. προσδοκῶ γάρ τοι καὶ τοῦτ' αὐτὸ ἀπολεῖν, τουτέστιν ἀπολέσειν ἐμέ. Κἀν Θεσμοφορίοιν.] τὸ πλῆρες καὶ ἐν Θεσμοφορίοις. ταῦτα δὲ μετωνυμικῶς λελέχθαι δοκεῖ, ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις, τουτέστιν ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν Θεσμοφορίων τῶν τελουμένων εἰς τὴν τιμὴν τῆς Δήμητρος, καὶ τῆς Κόρης, ἤγουν τῆς Περσεφόνης. Θεσμοφόρους δὲ αὐτὰς καλεῖ, ὅτι ἡ Δημήτηρ πρώτη τοῖς ἀνθρώποις θεσμοὺς, εἴτε νόμους εἰσηγεῖσθαι πιστεύεται· ὃ δὲ τῆς μητρὸς ἴδιον, τοῦτο κατά τινα κοινωνίαν τιμῆς τῆς ἀμφοῖν κοινῆς καὶ τῇ τῆς Δήμητρος θυγατρὶ προσάπτεται. πιθανὸν δὲ καὶ τροπικῶς αὐτὸ τὸν τόπον νοεῖσθαι, εἰς ὃν αἱ γυναῖκες Θεσμοφόρια τελοῦσαι συνῆλθον. καὶ τοῦτο δῆλον ἐξ ὧν ἐν ταῖς Ἐκκλησιαζούσαις περὶ γυναικῶν λέγεται,

κἀντ' ἀπόρρητ' ἔφη
Ἐκ Θεσμοφόροιν ἑκάστοτ' αὐτὰς ἐκφέρειν.

Τραγῳδῶ.] ἐν ταῖς μὲν τραγῳδίαις αὐτὰς κακῶς λέγω. φανερὸν δὲ, φανερῶς. Ἡμέτερος ὁ πυραμοῦς.] πυραμοῦς, εἶδος πλακοῦντος ἐκ μέλιτος ἑφθοῦ, καὶ πυροῦ πεφρυγμένου. οἱ σησαμοῦς οἱ δὲ σησαμοῦν. ταῦτα δὲ ἐτίθεσαν ἆθλα τοῖς διαγρυπνηταῖς ἐν τοῖς συμποσίοις. καὶ ὁ διαγρυπνήσας μέχρι τῆς ἕω ταῦτα ἐλάμβανεν ἔπαθλον. Σ. τινὲς δὲ καὶ ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις τὸν πυραμοῦντα τῇ διαγρυπνησάσαις γυναιξὶν ἔπαθλον δίδοσθαι λέγουσιν. ὁ δὲ τούτων νοῦς ἐστι. ἐγώ, φησιν Εὐριπίδης, τοῦ τεχνάζειν καὶ καινοτομεῖν ἀεί τι καλῶς, ἀνανταγώνιστος εἰμὶ ἐμπειρότατος. τοιγαροῦν δεῖ με τὸν πυραμοῦντα τὸν νίκης ἔπαθλον λαμβάνειν. διὰ τὴν τῆς ἐμῆς καλῆς καινοτομίας,

[illegible] τῶν χασμάτων [illegible] ὁ πυραμοῦς [illegible] τὸ νικητήριον ἆθλον ὀφείλεταί μοι. ταῦτα δὲ Εὐριπίδης αὐτῆς πρὸς αὐτὸν ὁμολογεῖ. ὁ πυραμοῦς ὑπὸ τῶν Λα- A σοφίας αὐτοῦ σκώπτει, [illegible] ποιεῖσθαι. Ἀγάθων ἐξέρχεται] μέτρον χαρίεν Χαρίτων Ἀγάθων, ἀντὶ τοῦ ὁ Ἀγάθων.

Μν. Καὶ ποῖος ἐστὶν οὗτος; Εὐ. ὁ ἐκκυκλούμενος.
Μν. Ἀλλ' ἦ τυφλὸς μέν εἰμι; ἐγὼ γὰρ οὐχ ὁρῶ
Ἄνδρ' οὐδέν' ἐνθάδ' ὄντα, Κυρήνην δ' ὁρῶ.
Εὐ. Σίγα, μελῳδεῖν αὖ παρασκευάζεται.
Μν. Μύρμηκος ἀτραπούς, ἢ τί διαμινυρίζεται;

MN. Et quisnam est iste? EV. Ille euolutus.
MN. Sed profecto caecus quidem sum: ego enim non video
Virum nullum hic existentem, Cyrenem autem video. B
EV. Tace, modulari utique paratur.
MN. Formicae vias aut quid cantillat.

BVRDINVS. Οὐκκυκλούμενος.] [illegible] διὰ τοῦ ἐκκυκλήματος [illegible] ἐκκυκλεῖται [illegible] Κυρήνην δέ φησι [illegible] Ἀγάθωνος [illegible] C [illegible] μαλακίας [illegible] Ἀγάθωνος [illegible] Μύρμηκος ἀτραπούς.] [illegible] μινυρίζεται [illegible] D [illegible]

BIS. Οὐκκυκλούμενος.] τὸ πλῆρες ὁ ἐκκυκλούμενος [illegible] ἐκκύκλημα [illegible] Ἀγάθωνα [illegible] Κυρήνη [illegible] Μύρμηκος ἀτραπούς.] [illegible] Ἀγάθων [illegible] μινυρίζειν [illegible]

ΑΓΑΘΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

AGATHON, CHORVS.

BYSETVS. Ἀγάθων μελῳδεῖν ἄρχεται, καὶ αὐτὸς ὁ χορὸς συνᾴδει. ἀμοιβαίως δὲ θεούς τινας ὑμνοῦσιν [illegible] E [illegible] οὕτω συντακτέον. κοῦραι δεξάμεναι ἱερὰν λαμπάδα ξὺν ἐλευθέρᾳ πατρίδι χθονίαις χορεύσασθε βοάν. ἀντὶ τοῦ, ὦ κοῦραι, καὶ παρθένοι δεξάμεναι ἱερὰν λαμπάδα ξὺν ἐλευθέρᾳ πατρίδι χορεύσασθε, εἴτε χορεύσατε ταῖς καταχθονίαις θεαῖς, τῇ Δήμητρι δηλονότι, καὶ τῇ Περσεφόνῃ αὐτῆς θυγατρί. λαμπάδας δὲ ἐν ταῖς Θεσμοφορίοις ἐφόρουν, ὅτι ἡ Δημήτηρ τὴν ἑαυτῆς θυγατέρα ζητοῦσα λαμπάδας ἀνάψασα ἐφόρει. ἱερὰν δὲ καλεῖ, διὰ τὸ ἐν τῇ τῶν Θεσμοφορίων ἑορτῇ [illegible]. χορεύσασθαι δὲ, [illegible] ἀντὶ τοῦ [illegible] χορεύσασθε, [illegible] χορεύσατε. [illegible] ἔλλειψις [illegible] θέσεως.

Αγ. Ἱερὰν χθονίαις δεξάμεναι
Λαμπάδα κοῦραι ξὺν ἐλευθέρᾳ F
Πατρίδι χορεύσασθε βοάν.
Χο. Τίνι δαιμόνων ὁ κῶμος; λέγε νῦν.
Εὐπίστως δὲ τοὐμὸν
Δαίμονας ἔχεις σεβίσαι.
ΑΓ. Ἄγε νῦν ὄλβιζε Μοῦσα
Χρυσέων ῥύτορα τόξων
Φοῖβον, ὃς ἱδρύσατο χώρας
Γύαλα Σιμουντίδι γᾷ.

AG. SAcram infernis deabus Cereri & Proserpinae accipientes,
Facem puellae cum libera,
Patri tripudiate cum clamore.
CH. Cuinam deorum comessatio & tripudium dic, nunc fiat?
Fideliter autem quoad meum officium,
Deos potes colere.
AG. Age nunc arma Musa
Aureorum praesidem arcuum
G *Phoebum, qui extruxit regionis*
Colles Phrygiae terrae.

BOVRDINVS. Χθονίαις.] [illegible] χθονίαις θεαῖς. ἐντεῦθεν ἄρχεται μελῳδεῖν ὁ Ἀγάθων. Ὁ κῶμος.] ἡ ὄρχησις χορευσάτω. Τοὐμόν.] [illegible] [illegible] Σεβίσαι.] σέβεσθαι. Ῥύτορα τόξων.] [illegible] σωτῆρα, καὶ φύλακα [illegible]. Ἱδρύσατο.] κατεσκεύασε, κατέστησε. Γύαλα.] [illegible]

BISETVS. Τίνι δαιμόνων.] [illegible]

Κωμάσδω ποτὶ τὰν Ἀμαρυλλίδα. [illegible]

Χο. Χαῖρε καλλίσταις ἀοιδαῖς
Φοῖβ' ἐν μουσικαῖσι τιμαῖς
Γέρας ἱερὸν προφέρων.
Αγ. Τάν τ' ἐν ὄρεσι δρυογόνοι-
σι κόραν ἀείσατ' Ἄρ-
τεμιν ἀγροτέραν.
Χο. Ἕπομαι κλήζουσα σεμνὸν
Γόνον ὀλβίζουσα Λατοῦς
Ἄρτεμιν ἀπειρολεχῆ.
Αγ. Λατώ τε, κρούματά τ' Ἀσιά-
δος
Ποδὶ παράρυθμ' εὔρυθμα Φρυ-
γίων
Διανεύματα Χαρίτων.
Χο. Σέβομαι Λατώ τ' ἄνασσαν
Κίθαρίν τε ματέρ' ὕμνων
Ἄρσενι βοᾷ δόκιμον.
Τᾷ φῶς ἔσσυτο δαιμονίοις ὄμμασιν.
Ἡμετέρας τε δι' αἰφνιδίου ὀπός
Ὧν χάριν ἄνακτ' ἄγαλλε Φοῖβον τιμᾷ.
Χαῖρ' ὄλβιε παῖ Λατοῦς.
Ὀλολύζεις γέρον.

CH. Salue pulcherrimis cantilenis
Phœbe, in canoris honoribus
Munus sacrum præferens.
AG. Et laudate eam quæ in montibus nemo-
rosis versatur virginem, cantates Di-
anam agrestem.
CH. Sequor celebrans venerandam,
Prolem beatam prædicans Latonæ,
Dianam expertem lecti & virginem.
AG. Latonamque laudate, saltationes Asiaticæ
terræ
Pede exercete discordes, concordes, & numero-
sas,
Nutus & rotationes Gratiarum.
CH. Colo Latonamque reginam,
Citharam matrem hymnorum,
Masculo clamore approbato.
Quæ lux excitata est diuinis oculis
Nostram per subitam vocem,
Quorum hymnorum regem vnusquisque Phœ-
bum honorat.
Salue beate fili Latonæ, iubilas ô senex.

BISETVS. Χαῖρε καλλίσταις] [illegible]

BOVRDINVS. Γέρας προφέρων.] [illegible]

Bis. Δρυογόνοισι] [illegible]

[illegible] ὅτι οἱ ὀρχούμενοι τὴν γῆν ἐν τῷ ὀρχεῖσθαι κρούουσιν, ἐν τῷ μέτρῳ, κατὰ τοὺς ῥυθμούς, ἀπείρως [illegible] τοὺς ῥυθμούς, ἀπείρως. κρουμάτων λέγω τῶν Ἀσιάδων, [illegible] χώρας εἰσὶ τῆς Ἀσίας. Ἀσιὰς δὲ, τὸ συνήθως, καὶ τὸ ὅλον. ἢ διὰ Φρυγίας μέρος αὐτῆς Ἀσίας, καὶ τὸ συνηγορούμενον. τὰ δὲ ἑξῆς, κατὰ προσθήκην λέγεται, Φρυγίαν Χαρίτων διανεύματα. καὶ γὰρ οὐχ ἅπασιν αἱ Χάριτες εὖ καλῶς, καὶ εὐρύθμως ὀρχεῖσθαι, ἢ καλλωπίζεσθαι, ἀλλ' ἐκείνοις, οὓς ἀγαπῶσιν. ὁ δὲ νοῦ [illegible] ῥυθμὸν δι' ἑξάρ, ἀλλαχοῦ [illegible] ἐρρυθμεῖ διὰ δυοῖν ρρ. διὰ τὴν συνήθειαν γράφεται. Κιθάραν τε ματέρ' ὕμνων.] εὐσταθίως. κιθάρα, ἡ κιθάρα κατὰ τὴν Αἰολικὴν διάλεκτον [illegible] τὸ κινεῖν τοὺς ἔρωτας. ματέρα δὲ τῶν ὕμνων λέγει μεταφορικῶς, ὅτι οἱ κιθαρῳδοὶ κρέκοντες, τουτέστι τὴν κιθάραν κρούοντες, καὶ ψάλλοντες τοὺς ὕμνους [illegible], καὶ εἰς Θεοὺς ἐκπέμπειν φαίνονται. Πίνδαρος δὲ ἐν τῶν Ὀλυμπίων εἴδει, τοὺς ὕμνους ἀναξιφόρμιγγας καλεῖ τοὺς διὰ τῆς φορμίγγος, ἢ ἐν τῇ φόρμιγγι ἐν ἀνάσσοντας εἴτε ἐξαπολλύοντας. Ἄρσενι βοᾷ δοκίμῳ.] ἀσυνάρτητον. ἀντὶ τοῦ ἄρσενι, καὶ δοκίμῳ βοῇ. τουτέστι τῇ θαυμαστῇ, καὶ δεδοκιμασμένῃ φωνῇ ὥς φησι Σουίδας. Τᾷ φῶς ἔσσυτο] ἡ κιθάρα, ἢ κιθάρα φῶς ἔρριψεν ὄμμασι δαιμονίοις. τὸ δὲ λέγει ὅτι τὸ λαμπρὸν τῆς φωνῆς ἐν τῇ μάχαις μάλιστα τοὺς ἄνδρας ἐξεγείρει, καὶ αὐτοῖς ὥσπερ δαιμόνιόν τι φῶς φέρει. διὰ τούτων δὲ ὁ ποιητὴς καταγελᾷ τοῦ Ἀγάθωνος μεγαλορρημονοῦντος, καὶ ἄχηστα, καὶ ἀσύστατα προφέροντος. τὸ δὲ ἐκ τῆς ἑξῆς δῆλον. [illegible] ἑαυτὸ οὕτω σχηματίζεται. σεύω, τὸ ὁρμῶ. ὁ μέλλων σεύσω. ὁ ἀόριστος α. ἔσσευσα. [illegible] σέσευκα, καὶ κατὰ μετάθεσιν ἔσσευκα. ὅθεν τὸ παθητικὸν ἔσσυμαι, καὶ ὁ ὑπερσυντελικὸς ἐσσύμην, καὶ κατ' ἐκβολὴν τοῦ σ. ἐσύμην, ἔσσυσο, ἔσσυτο. τὸ δὲ ποιητικόν. Ὄπως.] ὤψ, ὠπός, διὰ τοῦ ω μεγάλου, τὸ πρόσωπον. ὄψ δὲ ὀπός, διὰ τοῦ ο μικροῦ, ἡ φωνή. Σ[illegible] [illegible] ὤψ τὸ πρόσωπον σημαίνει, ὅταν κατ' ἀποκοπὴν ἐκ τοῦ ὄψις γίνεται. ὅταν δὲ τὴν φωνὴν δηλοῖ, τότε παρὰ τὸ ἔπος λέγεται κατὰ συγκοπήν, καὶ τροπήν. ἔπς, ἔψ, ὄψ. ὅπου δὴ [illegible] μῦθος, ὁ λόγος. Ὧν χάριν.] [illegible] [illegible], εἵνεκα. δι' οὓς ὕμνους. Ἄλλα Φοῖβον τιμᾷ.] [illegible] ἡ γραφὴ διεφθαρμένη, καὶ ἀγνοοῦσι. ἀλλὰ πιθανῶς ἴσως γραπτέον, ἄνασσα Φοῖβον τιμᾷ. ἀντὶ τοῦ ἄνασσα. [illegible] Φοῖβον διὰ τοὺς ὕμνους, καὶ τὴν [illegible] καὶ [illegible] ἐστιν, εὐθεῖ τιμᾷν. τινὲς γράφουσιν ἕκαστος. Ὀλολύζετε γέρων.] τινὲς ὀλόλυζε γράφουσιν. εἰς δὲ τὴν θηλύτητα [illegible] αὐτὸν ἀποβλέπων τοῦτο λέγει. τὸ γὰρ ὀλολύζειν παρ' Ὁμήρῳ [illegible] φωνῇ εὔχεσθαι, καὶ θεοὺς ἐπιβοᾶσθαι. [illegible] γυναικῶν λεγόμενον. παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον τὸ θρηνεῖν, [illegible] ὀλυγή, γυναικεία φωνὴ μετ' ἐνθουσιασμοῦ, καὶ [illegible] τινες. καὶ [illegible], εὐσταθίως. καὶ ὀλολύζειν. τὸ μετὰ κραυγῆς εὔχεσθαι, Ὅμηρος. Αἱ δ' ὀλολυγῇ.

Σ καὶ ὀλολυγή, φωνὴ γυναικῶν, ἣν ποιοῦνται ἐν τοῖς ἱεροῖς εὐχόμεναι. καὶ ἄνθος τι παρὰ λίμναις γινόμενον. καὶ ὀλολυγμός, ὁ θρῆνος, καὶ κλαυθμός. Ἡσύχ.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ, ΑΓΑΘΩΝ, Εὐριπίδης.

MNESILOCHVS, AGATHON, Euripides.

Bisetvs. Στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι. ρξέ. ὧν ὁ τελευταῖος,

Δούλοις γὰρ οὐκ ἔξεστ' ἀκούειν τῶν λόγων,

Μνησίλοχος δὲ τὴν τοῦ Ἀγάθωνος μελῳδίαν εἰρωνικῶς ἐπαινεῖ. Εὐριπίδης δὲ τὴν αἰτίαν τῆς πρὸς αὐτὸν παρουσίας δηλοῖ. τὸν δὲ Ἀγάθωνα σκληρόν, καὶ ἀκίνητον ὄντα, καὶ μηδὲν Εὐριπίδου χάριν κατὰ τὰς παλαιὰς ὑποσχέσεις ποιεῖν ἐθέλοντα λοιδοροῦσι, καὶ ὡς κάκιστον ψέγουσι.

E

Μν. Ὡς ἡδὺ τὸ μέλος· ὦ πότνιαι Γενετυλλίδες
Καὶ θηλυδριῶδες, καὶ κατεγλωττισμένον
Καὶ μανδαλωτὸν ὥστ' ἐμοῦ γ' ἀκροωμένου
Ὑπὸ τὴν ἕδραν αὐτὴν ὑπῆλθε γάργαλος,
Καί σ' ὦ νεανίσχ' ἥτις εἶ κατ' Αἰσχύλον,
Ἐκ τῆς Λυκουργείας ἐρέσθαι βούλομαι·
Ποδαπὸς ὁ γύννις; τίς πάτρα; τίς ἡ στολή;
Τίς ἡ τάραξις τοῦ βίου; τί βάρβιτος
Λαλεῖ κροκωτῷ; τί δὲ λύρα κεκρυφάλῳ;

MN. Quam suauis cantilena, ô venerandæ genitabiles,
Et effæminata & lasciua
Et molle, vt mei quidem audientis
Sub sedem ipsam subierit titillatio.
Et te ô adolescens, quisnam secundum Æschylum
F *Ex Lycurgia tragœdia interrogare volo,*
Cuias feminir? quænam patria? quis amicitus?
Quænam confusio vitæ? quid barbitos
Loquitur cum crocotula? quid verò lyra cum vitta?

Bovrdinvs. Ὦ πότνιαι Γενετυλλίδες.] δαίμονες. Γενετυλλὶς γὰρ δαίμων λέγεται ὁ περὶ τὴν ἀφροδίτην τῆς γενέσεως αἴτιος. ἀπὸ τῆς γενέσεως τῶν τέκνων ὀνομασμένος. Θηλυδριῶδες.] τὸ κατακεκλασμένον, ὅτι θηλυμένον, διὰ τὸ ἔχειν ἡδονήν. καὶ θηλυδρίαι, τεθρυλλασμένοι εἰσίν. Κατεγλωττισμένον] πάσῃ μαλακίᾳ γλώττης μεμιγμένον, [illegible] λέξεων. Γλῶττα γὰρ λέξιν σημαίνει. καταγλωττισμοὶ δὲ λέγονται αἰσχρὰ καὶ ἄσεμνα φιλήματα καταπάσματα, παντοῖαι μυραλοιφίαι ἢ φιλήματα, καὶ εἶδος φιλήματος λέγεται, ὡς Ἀριστοφ. χρῆται ἐν Νεφ. μύρου κρόκου καταγλωττισμάτων. κυρίως δὲ καταγλώττισμα λέγεται, ὅταν ἐν τῷ καιρῷ τῆς συνουσίας ὁ ἀνὴρ τὴν γλῶτταν ἐν τῷ τῆς γυναικὸς ἐμβάλλῃ στόματι. Καὶ μανδαλωτὸν] εἶδος φιλήματος ποικίλον καὶ ἡδύ. Ἀριστοφάνης δὲ βουλόμενος ἐξελέγχειν τεχνικῶς τὴν μαλακίαν καὶ θηλύτητα τοῦ Ἀγάθωνος, ἐποίησε τὸν Μνησίλοχον ἀκούοντα ᾀσμάτων τοῦ Ἀγάθωνος, ἐπαινεῖν ἐκεῖνα μέλη, διὰ τῶν ῥημάτων μαλακῶν, ἀχρεῖον καὶ ἐκλύτων

Γάργαλος.] τουτέστιν ἐρεθισμός τις κίνησις, ἀδυνάθεια ἢ παρείσκησις τοῦ γέλωτος ὑπὸ θιγόντων ὑποδύουσι. Γαργαλίζειν γὰρ σημαίνει προτρέπειν, ἐρεθίζειν, κινεῖν, καὶ παρορμᾶν. Γυνὶς.] μαλακὸς καὶ θηλυκὸς ἔκλυτός τε. Σοῦδα.) ἐσθής. Ταραξις τῆς ὀδύνης.] ἐπιτάδευσις καὶ μελέτη. Βάρβιτος.] εἶδος ὀργάνου μουσικοῦ, οὗ μέμνηται ὁ Ἀθήναιος ἐν τῷ τετάρτῳ βιβλίῳ, καὶ Σαπφὼ Ἀνακρέων τε μνημονεύουσι. Λαλεῖ κροκωτῷ.] κροκωτὸν ἐστι Διονυσιακὸν φόρημα ἢ γυναικεῖον ἐπισείοντος ἔνδυμα καὶ ἱμάτιον, οὗ μέμνηται ὁ Ἀθήναιος ἐν τῷ τετάρτῳ, ἐνδυόμενον λέγων τινὰ κροκωτὸν, καὶ σικυώνια ὑποδυόμενον διατελεῖν ὀρχούμενον. Κεκρυφάλῳ.] κεκρύφαλος λέγεται ἡ κοιλότης ἀρκυς κεφαλόδεσμός τε. ὀνομάζονται γὰρ οἱ κεκρύφαλοι αἱ τῶν ἵππων κορυφαστῆρες καὶ δεσμάτεια.

BISETVS. Ὦ πότνιαι Γενετυλλίδες] Γενετυλλὶς, δαίμων περὶ τὴν Ἀφροδίτην γενέσεως αἴτιος. ἀπὸ τῆς γενέσεως τῶν παίδων ὀνομασμένος. πεποίηται δὲ τὸ ὄνομα παρὰ τὴν γένεσιν. οἱ δὲ περὶ τὴν Ἄρτεμιν φασὶ τοὺς ἐκείνης ἐφόρους. καὶ πάλιν περὶ τὴν γένεσιν. Σ. πότνια δὲ, καὶ πότνα, σεβαστὴ, ἔντιμος. καὶ ποτνιᾶσθαι, τὸ προσπίπτειν, καὶ παρακαλεῖν. κυριώτερον δ᾽ ἄν τις φήσειεν ἐπὶ γυναικῶν, ὅταν ἡ γυνὴ κακόν τι πάσχῃ, καὶ θέλειεν θεὸν ἱκετεύειν, καὶ ὦ πότνια λέγῃ. ποτνιᾶσθαι δὲ ὅταν εἴπῃ τις ἄνδρα περιφανῶς ἁμαρτάνει. ἐτυμολογικὸν μέγα. ἐκ τούτων γὰρ Μνησίλοχος εἰς θηλύδειαν ἐκείνου σκώπτειν δῆλον. Θηλυδριῶδες, καὶ κατεγλωττισμένον.] κατεγλωττισμένον κατὰ τοὺς γραμματικοὺς κανόνας κοινῶς γλωττίον. ἀλλ᾽ εὐφωνίας χάριν κατεγλωττισμένον λέγεται. Ἀττικοὶ γὰρ πολλάκις, ὥς φησιν Εὐστάθιος, γλυκείας ἀπηχήσεως ἕνεκεν ἀποσκευάζονται τὸ τῆς αὐξήσεως κατάρχον σύμφωνον, ὡς ἐν τῷ ἐβούλευκα, ἀντὶ τοῦ βεβούλευκα οὕτω καὶ ἐν ἄλλοις μυρίοις. Σουίδας δὲ τούτου τοῦ στίχου μνημονεύων ταῦτα λέγει. κατεγλωττισμένον, ἀντὶ τοῦ πολλαῖς γλώτταις μεμιγμένον. γλῶττα δὲ ἐστι καὶ ἡ λέξις. δι᾽ ὧν δηλοῦν δοκεῖ τὰ τοῦ Ἀγάθωνος μέλη ἐκπεριέργων, καὶ πεποικιλμένων λέξεων συῤῥαφθέντα εἶναι.

A ἢ (ὃ καὶ πολὺ βέλτιον) ὁ ποιητὴς οὕτω τοῦ Ἀγάθωνος, καὶ αὐτὰ τὰ μέλη ὡς μαλθακὰ, ὡς θηλυδριώδη, καὶ οὐδὲν ἀνδρικὸν ἔχοντα ἀποδεῖξαι βούλεται, καὶ χαριέντως αὐτὰ καὶ αὐτὰ τὰ ποιήματα σκώπτων παίζει πρὸς τὰ φιλήματα τὰ καλούμενα κατεγλωττίσματα, καὶ μανδαλωτὰ, περὶ ὧν Σουίδας ταῦτα παραδίδωσι. κατεγλώττισμα, περιεργότερον εἶδος φιλήματος. μανδαλωτὸν δὲ, εἶδος φιλήματος ποικίλον, καὶ ἡδύ. ἀλλαχοῦ δὲ κατεγλωττίζειν, βλασφημεῖν. ὡς ἐν Ἀχαρνεῦσι.

Ψευδῆ κατεγλώττιζέ μου.

B Γάργαλος.] γάργαλος, ὁ γαργαλισμός. γαργαλίζειν, δοτικῇ. ἐπεὶ ὑποσημαίνει, προτρέπειν, ἐρεθίζειν. Σ. καὶ ἐρεθίζειν, φασὶν ἀπὸ τοῦ σώματος, ὥσπερ ἡμεῖς. τοῦτο δὲ παρὰ προσδοκίαν εἶπεν ὁ Μνησίλοχος ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν. ὥστε μοι ἀκροωμένῳ μεγίστη ἡδονὴ ὑπ᾽ αὐτὴν τὴν καρδίαν ὑπῆλθε. τὴν ἕδραν δὲ, τοῦ πρωκτοῦ σημειωτικῶς καλεῖ. ὁ δὲ νοῦς ἐστιν· ἡ βωμολοχία τοιοῦτοι ἦσαν. ἐκ τῶν μελῶν, ἅπερ οὕτως τοσαύτην ἡδονὴν ἀκούων αὐτὰ, ὥστε λογισμὸν ἐπιθυμίαν τοῦ χέζειν τὸν ἐμὸν πρωκτὸν ὑπελθεῖν μοι καί. ὥσπερ οἱ ἡδονῆς ἐμοὶ χεζητιᾷν, εἶτα χεσείειν. C ταῦτα τοίνυν τοῦ Ἀγάθωνος καταγελῶν λέγει. Λυκουργίας.] Λυκουργία, Αἰσχύλου δρᾶμα οὕτω καλούμενον. Γυνὶς.] ἀνδρόγυνος. μαλακός. δειλὸς, ἄνανδρος, θηλυδρίας. Βάρβιτος.] βάρβιτος κατὰ Σουίδαν εἶδος ὀργάνου μουσικοῦ. κατὰ δὲ τὸν Ἡσύχιον, εἶδος κιθάρας. ἡ λύρα. Ἄλλως. Βάρβιτος, εἶδος μουσικοῦ ὀργάνου, ψαλτήριον, ἡ κιθάρα. εἴρηται δὲ οἱονεὶ βαρύμιτός τις ὤν. ὁ βαρεῖ αὐτὴν τὴν φωνὴν καὶ τὸν φθόγγον. μίτους γὰρ τὰς νευρὰς ἔλεγον, ἐπεὶ πρὸ τῆς χρήσεως τῆς νευρᾶς λινοῖς στήμοσιν ἐκέχρηντο. ὅθεν καὶ οἱ Αἰολεῖς βάρμιτον αὐτὸ διὰ D τοῦ μ φασί. ἐτυμ. μ. Κεκρυφάλῳ.] κεκρύφαλος, ὥς φησιν Εὐστάθιος. κόσμος γυναικεῖος δικτυωτὸς περὶ τὴν κεφαλὴν κρατύφαντος λεγόμενος. κατὰ δὲ τὸν Σουίδαν, καὶ Ἡσύχιον, κεκρύφαλος, σάβακα θειον, δικτυωτὸν κεφαλόδεσμον. καὶ εἶδος κοιλίας τῶν μηρυκαζομένων ζώων. ἴσως γὰρ εἴρηται παρὰ τὸ κρύπτειν, καὶ καλύπτειν τὴν κεφαλήν.

Τί λήκυθος, καὶ στρόφιον ὡς οὐ ξυμφορεῖν;	*Quid lecythus, vel olearia ampulla & strophium quoniam non congruum est.*
Τίς δαὶ κατόπτρου καὶ ξίφους κοινωνία;	*Quænam verò speculi ac ensis societas?*
Τίς δ᾽ αὖ τὸς ὦ παῖ; πότερον ὡς ἀνὴρ τρέφῃ;	E. *Quænam verò ipse ô adolescens, utrum tanquam vir aleris,*
Καὶ ποῦ πέος, ποῦ χλαῖνα, ποῦ Λακωνικαί;	*Et vbinam est penis? vbi læna? vbi Laconicæ?*
Ἀλλ᾽ ὡς γυνὴ δῆτ᾽ εἶτα, ποῦ τὰ τιτθία;	*sed tanquam mulier profectò aleris, deinde vbi papillæ?*
Τί φῄς; τί σιγᾷς; ἀλλὰ δῆτ᾽ ἐκ τοῦ μέλους	*Quid dicis? quid taces? sed profectò ex cantu*
Ζητῶ σ᾽, ἐπειδή γ᾽ αὐτὸς οὐ βούλει φράσαι.	*Quæro & excutio te, quoniam quidem ipse non vis dicere.*

F

BISETVS. Λήκυθος.] λήκυθος ἀρσενικῶς, καὶ θηλυκῶς τὸ ἐλαιοδόχον ἀγγεῖον. τὴν γὰρ τοῦ μύρου οἱ Ἀττικοὶ ἀλάβαστρον καλοῦσι. Σ.

BOVRDINVS. Στρόφιον.] τὸ ζωνάριον στρόγγυλον καὶ γυναικεῖον, τὸ περὶ τὴν κεφαλὴν ἐρίου. Ἡρόδοτος. στρόφιον ὃ ἱερεῖς φοροῦσι. ὁ δὲ πολυδεύκης λέγει σημαίνειν στρόφιον καλλώπισμά τι καὶ κόσμημα γυναικεῖον, δηλονότι ζώνιον. Ἀριστοφάνης, ἀλλὰ τὸ στρόφιον λυθὲν τὰ κόρυμβα μου ἐξέπεσεν. Ὡς οὐ ξυμφορεῖν.] συναρμόζουσι καὶ πρεπόντως συμβαίνον. Κοινωνία] πῶς συναρμόττει καὶ καλῶς συμφέρεται τὸ ξίφος καὶ κάτοπτρον. Λακωνικαί.] ὑποδύματα, ἅπερ καλεῖται ἀμυκλάδες, τουτέστιν ἀνδρεῖα ὑποδύματα. λακωνικὸν

γὰρ, στερεὸν καὶ ἀνδρεῖον σημαίνει. Λέγει γὰρ ὁ Μνησίλοχος, ποῦ ἐστι τὰ τεκμήρια τῆς ἀνδρείας σου καὶ μεγαλοψυχίας ἀνδρικῆς. ἅ τε δὴ τὸ πέος τ᾽ αἰδοῖον ἡ χλαῖνα ἐσθὴς αἱ Λακωνικαὶ ὑποδύσεις. Τιτθία.] λέγει τοῦτο βουλόμενος ἀεὶ ἐξελέγχειν τὴν μαλακίαν καὶ ἀνανδρείαν θηλύτητά τε τοῦ Ἀγάθωνος. Ζητῶ σ᾽.] γνῶναι ἐκ τοῦ μέλους. Ἐπειδὴ οὐ βούλει] δηλοῦν πότερον εἶ ἀνὴρ ἢ γυνὴ, καὶ κατὰ γυναικεῖον ἢ ἀνδρεῖον τρόπον τρέφῃ.

G BIS. Χλαῖνα] χλαῖνα, τὸ παχὺ καὶ χειμερινὸν ἱμάτιον, παρὰ τὸ χλιαίνειν. χιτὼν γὰρ, τὸ λεπτὸν ἱμάτιον, τὸ ὑποκάμισον, παρὰ τὸ ἐγχεῖσθαι τοῖς μέλεσι. Λακωνικαὶ γὰρ, ἀνδρεῖα ὑποδήματα. Σ. ταῦτα γὰρ κατὰ τὸν Ἡσύχιον ἀμυκλάδες καλοῦνται. Ψόγει γὰρ τὴν κακολογίαν. Σ.

ΑΓ. Ω πρέσβυ πρέσβυ, τοῦ φθόνου μὲν τὸν ψόγον
Ηκουσα, τὴν δ' ἄλγησιν οὐ παρεσχόμην.
Εγὼ δὲ τὴν ἐσθῆθ' ἅμα γνώμῃ φορῶ.
Χρὴ ποιητὴν ἄνδρα πρὸς τὰ δράματα
Α δεῖ ποιεῖν, πρὸς ταῦτα τοὺς τρόπους ἔχειν.
Αὐτίκα γυναικεῖ' ἢν ποιῇ τις δράματα,
Μετουσίαν δεῖ τῶν τρόπων τὸ σῶμ' ἔχειν.
ΜΝ. Οὐκοῦν κελητίζεις, ὅτ' ἂν Φαίδραν ποιῇς.
ΑΓ. Ανδρεῖα δ' ἂν ποιῇ τις, ἐν τῷ σώματι
Ενεσθ' ὑπάρχον τοῦθ'. ἃ δ' οὐ κεκτήμεθα,
Μίμησις ἤδη ταῦτα συνθηρεύεται.
ΜΝ. Οτ' ἂν σατύρους τοίνυν ποιῇς, καλεῖτ' ἐμὲ
Ινα συμποιῶ σοὔπισθεν ἐστυκὼς ἐγώ.
ΑΓ. Αλλως τ' ἄμουσόν ἐστι ποιητὴν ἰδεῖν
Αγρεῖον ὄντα καὶ δασύν. σκέψαι δ' ὅτι
Ιβυκος ἐκεῖνος κ' Ανακρέων ὁ Τήϊος,
Κ' Αλκαῖος, οἵπερ ἁρμονίαν ἐχύμισαν,
Εμιτροφόρουν τε καὶ διεκίνουν Ιωνικῶς.
Καὶ Φρύνιχος, τοῦτον γὰρ οὖν ἀκήκοας,
Αὐτός τε καλὸς ἦν καὶ καλῶς ἠμπίσχετο.
Διὰ τοῦτ' ἄρ' αὐτοῦ καὶ καλὰ ἦν τὰ δράματα.
Ομοια γὰρ ποιεῖν ἀνάγκη τῇ φύσει.
ΜΝ. Ταῦτ' ἄρ' ὁ Φιλοκλῆς αἰσχρὸς ὢν αἰσχρῶς ποιεῖ.
Ο δ' αὖ Ξενοκλῆς ὢν κακὸς κακῶς ποιεῖ.
Ο δ' αὖ Θέογνις ψυχρὸς ὢν ψυχρῶς ποιεῖ.

A

B

C

D

E

AG. O senex senex, inuidiæ quidem vituperium
Audiui, dolorem autem & molestiam tibi non præbui:
Ego verò vestem simul cum sententia gesto.
Oportet poetam virum ad fabulas
Quas oportet facere & repræsentare, ad has mores habere.
Statim muliebres si fecerit aliquis fabulas,
Participationem oportet morum corpus habere.
MN. Igitur equo veheris, & eũ agitas, cũ Phædram feceris.
AG. Viriles autem fabulas si fecerit aliquis, in corpore
Inest existens hoc: quæ verò non possidemus,
Imitatio iam hæc conquiritis.
MN. Cum Satyros igitur repræsentaris, vocà me,
Vt adiuuem te à tergo erectus in Venerem ego.
AG. Præterea inscita res est, poetam videre
Agrestem existentem, & villosum. cõsidera verò quòd
Ibicus ille, & Anacreon Teius,
Et Alcæus, qui circa musicam & cõcentum versati sunt,
Muliebres mitras gestabántque, & mouebant se Ionica,
Et Phrynichus: hunc enim quidem audisti,
Ipseq́; pulcher erat, & pulchrè induebatur.
Ob id igitur ipsius & pulchra erant poemata.
Similia enim facere necesse est natura.
MN. Propterea igitur Philocles turpis existens, turpiter facit.
Et rursus Zenocles existens malus, male facit:
Et rursus Theognis frigidus existens, frigidè facit.

BOVRDINVS. Ω πρέσβυ.] λέγει ὁ Αγάθων, ἤκουσα, ὦ πρέσβυ, ἐπυθόμην τοῦ ψόγου σου, ἀλλὰ οὐδεμίαν ἄλγησιν οὐδὲ δυσπάθειαν ἐκ τούτου παρέσχον. καὶ γὰρ ἐγὼ ἐνδύομαι τὴν ἐσθῆτα ἀξιοπρεπῶς ἐν τῷ ὑποκειμένῳ δράματι. Αμα γνώμῃ φορῶ ἐσθῆτα.] τουτέστιν, ἁρμόττουσαν τῇ γνώμῃ. Α δεῖ ποιεῖν.] δηλονότι ἀξιοπρεπῶς καὶ ὡς δεῖ ἀξίως εὐαρμόστως τε προσφέρεσθαι πρὸς τὰ δράματα καὶ τοὺς τρόπους ἑαυτοῦ σχήματά τε πάντα ἐναρμόττειν ὑποτυποῦντα πρὸς τὸ ὑποκείμενον δράματα. Αὐτίκα.] τουτέστιν, παραδείγματος ἕνεκα. εἰώθασι γὰρ οἱ ἀττικοὶ τούτῳ τῷ ἐπιρρήματι χρῆσθαι ἐπὶ τούτοις ἐφ' οἷς προθυμίαν τὴν ἀποδείξεως ποιεῖσθαι βουλόμεθα τοῦ ἀξιώματος προτιθέντος, ἢν τις ποιῇ γουν φησὶν τὰ δράματα γυναικεῖα, δεῖ τὸ σῶμα τοῦ ποιοῦντος ἔχειν μετουσίαν, καὶ μετέχειν, μετεῖναί τε τῶν τρόπων γυναικείων, καὶ ὁμοίως δὴ ἀνδρεῖα δράματα ποιοῦντα μετεῖναι τρόπων ἀνδρείων. Κελητίζεις.] κέλητα ἐλαύνεις, τουτέστιν ἵππον. καὶ γὰρ κέλης σημαίνει τὸν μόνον ἵππον καὶ ἐπὶ στάτω φερόμενον τὸν σελλάρειον γυμνόν, ὡς καὶ λέγει Ομηρος, ὅτ' ἀνὴρ ἵπποισι κελητίζειν εὖ εἰδώς. κέλης δὲ σημαίνει καὶ τὸ πλοῖον μικρὸν ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ κέλητος ἵππου, ᾧ εἷς ἀνὴρ ἐπικάθηται. αὕτη δὲ γνώμη ἐστὶ, φησὶ Μνησίλοχος, ἐπειδὴ χρὴ τὸν τὰ γυναικεῖα δράματα ποιοῦντα γυναικείων τρόπων μετέχειν, σὺ δὴ ὦ Αγάθων ὅτε τῆς Φαίδρας δράμα ποιεῖς τῆς ἐλαφρᾶς γυναικός, καὶ εὐμεταχειρίστου κελητίζεις, κέλητα ἐλαύνεις, ὥστε μιμεῖσθαι ἐκείνης ἐλαφρότητα, ἰσχνότητα, καὶ εὐμεταχειρίστιαν. Α δὴ οὐ κεκτήμεθα.] ἃ δὴ, λέγει ὁ Αγάθων, οὐκ ἔχομεν ἐνυπάρχοντα τῇ φύσει, οὐδὲ πεφύκαμεν ἔχειν, ἡ μίμησις τεχνικὴ καὶ παρὰ φύσιν. Συνθηρεύεται.] τουτέστιν, ἐπάγει, ἐπιφέρει, καὶ ἔξωθεν συλλέγει διὰ τέχνης. Σατύρους.] τοὺς χορευτὰς εὐπρεπές τι καὶ ἀφροδισιαστικὸν ἐν τῷ χορεύειν σημαίνοντας. ὅθεν καὶ σατύρειον λέγεται πόα συνεργὸς πρὸς τὰς ἀφροδισίας ὁρμάς. Συμποιῶ σε.] συνουσιάζων σοὶ καὶ πελαζόμενος μιμοῦμαι, καὶ βοηθῶ πρὸς τὸ μιμεῖσθαι τοὺς σατύρους. Αμουσον.] ἀπρεπὲς καὶ ἀνάξιον τῶν μουσῶν. Δασύν.] παχύδερμον καὶ πυκνόσαρκον. ἐκείνη γὰρ παχυδερμία καὶ ἀγρεῖα σώματος διάθεσις ἀντικεῖται, καὶ ἀναρμοστεῖ τῇ μαλακίᾳ πρεπούσῃ τοῖς φιλομούσοις ποιηταῖς. καὶ γὰρ αἱ μοῦσαι ἀεὶ οὐδὲ εἶναι καὶ μαλακαὶ ποιοῦνται τε. Ιβυκος.] ἦν τὴν φυτὶν παῖς. οἱ δὲ πολυζήλου τῆς μαθήσεως ἱστοριογράφου, οἱ δὲ κέρδαντος ῥηγῖνος ἐκ τῆς ἑαυτοῦ πατρί-

F

G

[illegible]

[illegible]

Αγ. Ἅπασ' ἀνάγκη. ταῦτα γάρ τοι γνοὺς ἐγὼ
Ἐμαυτὸν ἐθεράπευσα. Μν. πῶς πρὸς τῶν θεῶν;
ΑΓ. Παῦσαι βαΰζων. καὶ γὰρ ἐγὼ τοιοῦτος ἦν
Ὢν τηλικοῦτος ἡνίκ' ἠρχόμην ποιεῖν.
Μν. Μὰ τὸν Δί' οὐ ζηλῶ σε τῆς παιδεύσεως.
Ἀλλ' ὧνπερ οὕνεκ' ἦλθον ἔα μ' εἰπεῖν. Αγ. λέγε.

AG. *Omnis necessitas est ita facere. hac igitur cognoscens ego,*
Meipsum curans. MN. quomodo obsecro?
AG. Desine baubare: etenim ego talis eram,
Existens tā grandis natu, cum cepi fabulas agere.
MN. Non per Iouem nos æmulor, & admiror te ob eruditionem.
Sed quib^9 de causis veni sine me dicere. AG. dic.

BOVRDINVS.

Bourdinus. Ἐκκαυτὸς ἐθεράπευε.] ἀκό-ουσθε, ἀπαλλαγῆναι σπεύδων. Καὶ αἱ.] ἀπὸ τοῦ ... ... ὑλακτεῖν. τετρῆ ῥῆμα μετῆκται ἀπὸ τῶν ... τῶν κυνῶν ὑλακτούντων. Τηλαυγῶς.] εἰς τοῦτο τῆς οἰκίας ἐλθὼν καὶ ... Ζηλῶ σε τῆς

A παιδεύσεως.] ...

Bisetus. Παῦσαι βαβάζων] ὑλακτῶν. σοφὸν δὲ, δηλονότι τὰ ποιήματα, τὰ δράματα, ὁ ποιητὴς ... τὸ ποιεῖν εἴρηται.

Μν. Ἀγάθων σοφοῦ πρὸς ἀνδρὸς, ὅς τις ἐν βραχεῖ	MN. Agatho, sapientis est viri officium, quicunque in breui
Πολλοὺς καλῶς οἷός τε συντέμνειν λόγους.	Multas bene potest comprehendere orationes:
Ἐγὼ δὲ καινῇ ξυμφορᾷ πεπληγμένος,	B Ego autem communi calamitate percussus,
Ἱκέτης ἀφῖγμαι πρὸς σέ. Ασ. τοῦ χρείαν ἔχων;	Supplex perueni ad te. AG. Cuius nam rei opem habens?
Μν. Μέλλουσί με αἱ γυναῖκες ἀπολεῖν τήμερον	MN. Mulieres me perditura sunt hodie
Τοῖς Θεσμοφορίοις, ὅτι κακῶς αὐτὰς λέγω.	In Cerealibus festis, quoniam male ipsis dico.
	AG. Quod nam igitur à nobis esse potest auxilium tibi?
Ασ. Τίς οὖν παρ' ἡμῶν ἐστιν ὠφέλειά σοι;	MN. Omne, si enim sedens clàm
Μν. Ἡ πᾶσα. ἐὰν γὰρ ἐγκαθεζόμενος λάθρα	Inter mulieres quasi viuus esse mulier,
Ἐν ταῖς γυναιξὶν ὡς δοκῶν εἶναι γυνὴ,	C Responderis pro me, planè seruabis me.
Ὑπεραποκρίνῃ μου, σαφῶς σώσεις ἐμέ.	Solus enim diceres dignè pro me.
Μόνος γὰρ ἂν λέξειας ἀξίως ἐμοῦ.	AG. Deinde quomodo non ipse defendis te, & causam tuam dicis præsens?
Ασ. Ἔπειτα πῶς οὐκ αὐτὸς ἀπολογεῖ παρών;	MN. Ego dicam tibi, primùm quidem agnoscor,
Μν. Ἐγὼ φράσω σοι. πρῶτα μὲν γιγνώσκομαι.	Deinde canus sum, & barbam habeo:
Ἔπειτα πολιός εἰμι καὶ πώγων' ἔχω.	Tu verò formosus, candidus, derasus,
Σὺ δ' εὐπρόσωπος, λευκὸς, ἐξυρημένος,	D Muliebri voce præditus, mollis, speciosus ad videndum.
Γυναικόφωνος, ἁπαλὸς, εὐπρεπὴς ἰδεῖν.	
Ασ. Εὐριπίδη. Ευ. τί ἐστιν; Ασ. ἐποίησάς ποτε;	AG. Euripides. EV. quid est? AG. scripsistine aliquando,
Χαίρεις ὁρῶν φῶς· πατέρα δ' οὐ χαίρειν δοκεῖς.	Lætaris videre lucem, patrem autem non lætari putas?
Ευ. Ἔγωγε. Ασ. μή νυν ἐλπίσῃς τὸ σὸν κακὸν	EV. Equidem hoc scripsi in quadā Tragœdia. AG. ne nunc speres tuum malum
Ἡμᾶς ὑφέξειν. καὶ γὰρ ἂν μαινοίμεθ' ἄν.	Nos subituros esse, etenim insaniremus.
Ἀλλ' αὐτὸς ὅ γε σόν ἐστιν οἰκείως φέρε.	E Sed ipse quod tuum est familiariter feras.
Τὰς συμφορὰς γὰρ οὐχὶ τοῖς τεχνάσμασιν	Calamitates enim non gemitibus
Φέρειν δίκαιον, ἀλλὰ τοῖς παθήμασιν.	Ferre iustum est, sed passionibus.
Μν. Καὶ μὴν σύ γ' ὦ κατάπυγον εὐρύπρωκτος εἶ	MN. Verùm tu quidem ò impudice laxipedex es, & cinædus

Bourdinus. Σοφοῦ πρὸς ἀνδρός.] ἔστι, φησίν, ἔργον σοφοῦ ἀνδρὸς, καὶ νουνεχοῦς ἐστιν δύνασθαι συνάπτειν καὶ συνάγειν πολλοὺς λόγους βραχεῖς καὶ συντόμῳ λόγῳ, ὥσπερ οἱ Λακεδαιμόνιοι, διὰ τὴν βραχυλογίαν τῶν ... ἀμείβων, ὥς φησιν ὁ Πλάτων ἐν τοῖς νόμοις. καὶ γὰρ ὡς λέγει ὁ Ἀπολλόδωρος, οἱ κράτιστοι τῶν ἀνθρώπων βραχυλογώτατοι ἐγένοντο, οἱ δὲ κακοὶ ἀδολέσχαι. Συντέμνειν δὲ σημαίνει βραχέως καὶ συντόμως ἐξηγεῖσθαι. Πεπληγμένος.] πληγεὶς, ἀδικηθείς. Ἱκέτης ἀφῖγμαι.] ἱκέτευσα. Τοῦ χρείαν ἔχων.] τινὸς ἕνεκα. Κακῶς λέγω.] κακολογῶ καὶ κακίζω. Ὠφέλεια.] βοήθεια. ἄρρην ἢ καὶ κέφισμα ... σοι. Ὑπεραποκρίνῃ.] ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ἀπολογῇ. Ἀξίως.] ὡς δεῖ ὑπὲρ ἐμοῦ. Εὐπρόσωπος.] ὡραῖος, εὐειδής, καλόμορφος, ὥστε μᾶλλον ταῖς γυναιξὶν ὁμοιοῦσθαι, ἢ ἐοικέναι. Ἐξυρημένος.] ἀπαλυνθεὶς, ἀγένειος. Ἁπαλός.] μαλακόθριξ καὶ θηλυκός. Χαίρεις ὁρῶν φῶς.] τοῦτο εἰς τὸν ὦ Εὐριπίδη· χαίρεις ζῶν, καὶ τὸ φῶς ὁρῶν. νομίζεις δὲ καὶ τὸν πατέρα χαίρειν, φῶς ὁρῶντα καὶ βλέποντα. Ὑφέξειν τὸ σὸν κακόν.]

F ... ὑποστῆναι καὶ πλῆθος ... Μαινοίμεθ' ἄν.] ἡμεῖς δὲ μανεῖς γενοίμεθα εἰ τὸ σὸν κακὸν ὑποσχοίμεθα. σὺ δὲ οὐδὲν κακὸν ὑφέξεις οὐδ' ὑπομένεις. Οἰκείως.] πρεπόντως καὶ ἰδιωτικῶς. Φέρε.] τὸ ἴδιον κακὸν σοῦ. Τὰς γὰρ συμφοράς.] οὐ γάρ, φησί, δεῖ φέρειν τὰς συμφορὰς ὑπομένοντα ταῖς στεναγμαῖς, τοῖς κλαυθμοῖς, τοῖς δακρύοις, ἀλλὰ τῷ ταχεῖ καρτερεῖν τε χρὴ ὑπομένειν ...

Bisetus. Σοφοῦ πρὸς ἀνδρὸς] δηλονότι ἐστὶν ἀνδρὸς σοφοῦ τὸ δύνασθαι πολλὰ πράγματα καλῶς ἐν βραχεῖ λόγῳ δηλοῦν, βραχέως, καὶ συντόμως δηλῶσαι. Καινῇ ξυμφορᾷ] καινῇ, ὡς κοινῇ χρωμένῳ, ὡς ἐκ

G τῆς οἰκίας δῆλον. Τοῦ χρείαν ἔχων] τινὸς χρήζων, τίνος δεόμενος; Ἐξυρημένος] τὴν κόμην ἀποβαλών. Σ... ἀπὸ τοῦ ξυρίω, ῶ, ἢ ξυράω, ῶ. Ἐποίησάς ποτε] ἔν τινι σου δράματι ἔγραψας.

Bourdinus. Ὦ κατάπυγον.] ὦ λάγνε καὶ πόρνε. τοῦτο δὲ ὄνομα μετῆκται ἀπὸ τῶν ἀλεκτρυόνων ... λεγομένων ἰχθύων, ... κατὰ σῶμα. καὶ κατάπυγος ... λέγεται μαλακία, ... μεγάλη καὶ ...

στέρος, μαλακώτερος, περιπατητικὸς καὶ κατάπυγον, κιναίδου ἀκολουθοῦντος καὶ καταπυγόντος, καταπελταίνοντος. σημαίνει δὲ κυρίως τοῦτο τὸ ὄνομα καταπύγων, τὸ εὐρύπρωκτον, ὡς καὶ ἄλλοθί που λέγει ὁ Ἀριστοφάνης, ἐκ δεξιᾶς τῇ παρὰ τὸν καταπύγων ἀνήρ. Εὐρύπρωκτος δὲ σημαίνει τὸν εὐρὺν καὶ πλατὺν πρωκτὸν ἔχοντα.

οὐ τοῖς λόγοισιν ἀλλὰ τοῖς παθήμασιν.	*Non verbis sed passionibus.*
Ευ. Τί δ' ἐστὶν ὅτι δέδοικας ἐλθεῖν αὐτόσε;	ΕV. *Quid vero est quod times ire illuc?*
Αγ. Κάκιον ἀπολοίμην ἂν ἢ σύ. Ευ. πῶς; Αγ. ὅπως;	AG. *Peius perirē quam tu.* EV. *quomodo?* AG. *quo modo*
Δοκῶν γυναικῶν ἔργα νυκτερείσια	*Visus mulierum opera nocturna*
Κλέπτειν. ὑφαρπάζειν τε θήλειαν Κύπριν.	*Furari, surripere que fœminam Venerem.*
Ευ. Ἰδού γε κλέπτειν. νὴ Δία βινεῖσθαι μὲν οὖν.	EV. *Hei furari? per Iouem subagitari, immò dicere debebas,*
Ἀτὰρ ἡ πρόφασίς γε νὴ Δί' εἰκότως ἔχει.	*Sed prætextus profectò rectè se habet.*
Αγ. Τί οὖν ποιήσεις ταῦτα. Ευ. μὴ δόκει γε σύ.	*Quid igitur facies hæc?* AG. *ne existima quidem tu.*
Αγ. Ὦ τρισκακοδαίμων ὡς ἀπόλωλ', Εὐριπίδης.	EV. *O infelicissimum me, quàm perij Euripides.*
Μν. Ὦ φίλτατ' ὦ κηδεστὰ μὴ σαυτὸν προδῷς.	MN. *O charissime ô socer, ne te ipsum prodas.*
Ευ. Πῶς οὖν ποιήσω δῆτα. Μν. τοῦτον μὲν μακρὰ	EV. *Quomodo igitur faciam profectò?* MN. *hunc quidem longum*
Κλάειν κέλευ'. ἐμοὶ δ' ὅ,τι βούλει χρῶ λαβών.	*Flere iube, me vero quomodocunque vis vtere accipiens.*
Ευ. Ἄγε νῦν ἐπειδὴ σαυτὸν ἐπιδίδως ἐμοὶ	EV. *Age vero, quando teipsum offers mihi*
Ἀπόδυθι τουτὶ θοἰμάτιον. Μν. καὶ δὴ χαμαί.	*Exuere hoc pallio.* MN. *& profecto humi adiicio,*
Ἀτὰρ τί μέλλεις δρᾶν με; Ευ. ἀποξυρεῖν ταδί.	*Sed quid facturus es mihi?* EV. *Abradere has partes,*
Τὰ κάτω δ' ἀφεύειν. Μν. ἀλλὰ πρᾶττ' εἴ σοι δοκεῖ.	*Inferiores autem exurere.* MN. *sed fac, si tibi videtur.*
Ἢ μὴ διδόναι γ' ἐμαυτὸν ὤφελόν ποτε.	*Vel nisi volebam pati hæc, non dare me ipsum debebam vnquam.*
Ευ. Ἀγάθων. σὺ μέντοι ξυροφορεῖς ἑκάστοτε.	EV. *Agatho, tu quidem nouaculam gestas frequenter,*
Χρῆσόν γε νυν ἡμῖν ξυρόν. Αγ. αὐτὸς λάμβανε	*Bonam aliquam nunc nobis nouaculam da.* AG. *ipse sume*
Ἐντεῦθεν ἐκ τῆς ξυροδόκης. Ευ. γενναῖος εἶ.	*Hinc ex theca nouacularia.* EV. *Egregius es,*
Κάθιζε, φύσα τὴν γνάθον τὴν δεξιάν.	*Sede infla buccam dexteram.*
Μν. Ὤμοι. Ευ. τί κέκραγας; ἐμβαλῶ σοι πάτταλον	MN. *Heu mihi.* EV. *quid clamasti? iniiciam tibi paxillum,*
Ἢν μὴ σιωπᾷς. Μν. ἄτ͂ταται, ἄτ͂ταται.	*Nisi taceas.* MN. *at at, papæ.*

Bovrdinvs. Οὐ τοῖς λόγοισιν, ἀλλὰ τοῖς παθήμασι.] οὐ τῷ λέγειν ἀλλὰ τῷ πάσχειν εἶ εὐρύπρωκτος. Ἔργα νυκτερείσια.] νυκτερινὰ ἔργα ὑφαρπάζειν, ἀποκλέπτειν, καὶ ὑφελεῖν. Δοκῶν.] νομίζων τε τὴν κύπριν θήλειαν, ἀφροδίτην. Πρόφασις.] τὸ πρόσχημα καὶ προκάλυμμα. Εἰκότως.] πιθανῶς καὶ καλῶς ἔχει. Μακρὰ κλάειν.] τουτέστι κέλευε τοῦτον πολλ' ἐρρῶσθαι, οἰμώζειν καὶ δακρύειν ἔασον τοῦτον, καὶ μηδὲ φρόντιζε ἐκείνου. ἐμοὶ δὲ κέλευσον ποιεῖν ὅ,τι βούλει, καὶ χρῶ ἐμοὶ κατὰ τὴν σὴν βούλησιν καὶ θέλησιν. Ἀποξυρεῖν ταδί.] ὥστε μᾶλλον ἐκεῖνον τῇ γυναιξὶν ἐοικέναι καὶ ἀφομοιοῦσθαι, καὶ οὕτω ἐκείνας ἐξαπατᾶν ῥᾷον. Ἀφεύειν.] τουτέστι ἀπτεῖν καὶ ἐμπυρίζειν τρίχας κάτωθεν ὄντας καὶ καίειν. Ὤφελόν ποτε.] οὐκ ἄν, φησίν, ἔδωκα ἐμαυτόν σοι, εἰ μὴ ἐβουλόμην ταῦτα πάσχειν ἃ δὴ θέλεις. Ξυροφορεῖς.] πρὸς τὸ ἀεὶ ἀποτίλλειν τρίχας καὶ ἀποξυρεῖν φέρεις ξυρόν, τουτέστι ἐργαλεῖον, ᾧ ξύεται, καὶ λεπτύνεται πρὸς τὸ τειχοτομεῖν, καὶ τίλλειν ξυρεῖν τὰ μέλη. δι' ὃ Ἀριστοφάνης ἐξελέγχει αὐτὸν θηλύτητα τε τὸν Ἀγάθωνα ὥστε ἑαυτὸν ἔχειν μάλιστα πάντων ἐξυρημένους καὶ ἀποτετιλμένους τρίχας καὶ τοιαῦτα, ὥστε μᾶλλον φαίνεσθαι μαλακοὺς καὶ θήλεις. Ἐκ τῆς ξυροδόκης.] ἐκ τῆς θήκης τῶν ξυρῶν. Φύσα τὴν γνάθον.] ἵνα τὸ μέρος ἀποξυρεῖσθαι καὶ ἀποψιλοῦσθαι τῷ ξυρῷ τεταμένα. Κέκραγας.] ὀλολύζεις. Ἐμβαλῶ σοι πάτταλον.] λέγει ὁ Εὐριπίδης. ἵνα μὴ οὕτω μέγα κράζῃς καὶ ὀλολύζῃς, ἐγώ σοι παταλώσω τὸ στόμα. εἰώθει δὲ ὁ ποιητὴς τῇ τοιαύτῃ λέξει χρῆσθαι πολλάκις, ἐν ταῖς αὐτοῦ κωμῳδίαις, ὥσπερ ἐν Ἱππεῦσι, ἐμβαλόντες αὐτῷ πάτταλον μαγειρικῶς εἰς τὸ στόμα, τὸ ἐπέχειν διακραυγήν, καὶ ὀλολυγμόν. παροιμία δὲ μετῆκται ἀπὸ τῶν χοίρων. ὥσπερ ἐμβάλλονται οἱ πάτταλοι, ὅταν ἐξολοτρισμὸς τῶν χοίρων ποιεῖται, ὥστε περιχαλαζώδεις εἶσιν ἢ ὑγιεῖς. Ἄτ͂ταται.] ἐπίρρημα σχετλιαστικὸν, ἀλγητικὸν, καὶ θρηνητικόν.

Biset vs. Οὐ τοῖς λόγοισιν, ἀλλὰ τοῖς παθήμασι] Μνησίλοχος πρὸς τὸ προειρημένον, „ Τὰς συμφορὰς, καὶ τὰ ἑξῆς. παίζων προσφέρει, καὶ ταῦτα ἐπιφέρει, „ Οὐ τοῖς λόγοισιν, ἀλλὰ τοῖς παθήμασι, τὴν Ἀγάθωνος κιναιδίαν, καὶ αἰσχρουργίαν σκώπτων

καὶ κωμικῶς ὑποσημαίνων. Ω τρὶς κακοδαίμων] Εὐριπίδης τῆς ἐλπίδος ἀποτυχὼν, ἣν περὶ Ἀγάθωνος τῆς αὐτοῦ προστασίας ληψόμενος εἶχε, δυσφορεῖ, καὶ διὰ τὴν οἰκείαν δυστυχίαν λυπεῖται. τὸν μέντοι Μνησίλοχος παραμυθεῖσθαι πειρᾶται. καὶ πᾶσαν τὴν ἑαυτοῦ ὑπηρεσίαν, καὶ συνδίκησιν αὐτῷ ἄσμενος ὑπισχνεῖται. ἵνα δὲ ῥᾷον αὐτῷ τὸ ἔργῳ τὴν ὑπόσχεσιν ἀποτελοίη, τὸν ἑαυτοῦ πώγωνα τίλλεσθαι, καὶ πάσας τὰς τρίχας ἀποξυρᾶσθαι, καὶ ἄλλα πολλὰ πάνυ γελοῖα ἐν τῷ ἑαυτοῦ σώματι ποιεῖσθαι μεγαλοψύχως ἐᾷ, πρὸς τὸ δοκεῖν εἶναι γυνή. μετὰ δὲ ταῦτα φόρημα γυναικεῖον ἐνδυσάμενος μετὰ τῶν γυναικῶν εἰς τὴν Θεσμοφορείων ἑορτὴν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὑπὲρ Εὐριπίδου ἀποκρινούμενος, καὶ αὐτῷ κατὰ δύναμιν συνδικήσων χωρεῖ. Χαμαὶ] ἐπὶ τῆς γῆς. ἐπὶ τὴν γῆν ἤδη ἀπέβαλεν. παρεπιγραφή. τοῦτο γὰρ ἅμα λέγων, τὸ ἱμάτιον ἐκδύει, καὶ χαμᾶζε καταβάλλει. Η μὲν δίδοται γ᾽ ἑαυτὸν] ὁ νοῦς ἐστί.

φράττε πᾶν, ὅπερ σοι δοκεῖ. καὶ γὰρ εἰ μή σε ταῦτα δρᾶν ἤθελον ἐᾶν, ἵνα ἄν ποτε ἐμαυτὸν σοι ἐπιδώκα, οὐδ᾽ ὑπέσχε ψα, ὅπως ἐμὲ πάντα κατὰ γνώμην δράσειας. Ξυροδόκης] τινὲς γράφουσι ξυροδόχης. τουτέστι τῆς ξυροθήκης, ἡ τὸ ξυρὸν δέχεται. ὡς μέντοι καὶ ξενοδόχος, καὶ ξενοδόκος εὑρίσκεται, τί κωλύει καὶ ξυροδόχην, καὶ ξυροδόκην λέγεσθαι; ἀμφότερα γὰρ νενόμισται. ἀλλὰ τὸ μὲν ξυροδόχη, κοινόν, τὸ δὲ ξυροδόκη ἰωνικόν. πολλαὶ δὲ τῶν ἰωνικῶν λέξεων καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις εἰσὶν ἐν χρήσει. Εμβαλῶ σοι πάτταλον] τοῦτο κυριολεκτεῖται περὶ τῶν ὑῶν, εἰς ὧν τὸ στόμα πάτταλον ἐμβαλλόμενοι, ἵνα τὰς γλώττας ἐξειρωμένοι καὶ σκεψόμεθα εἰ χαλαζῶσιν, ὡς ἐν τοῖς Ἱππεῦσι προείρηται. νῦν δὲ τοῦτο ὁ Εὐριπίδης γελοίου χάριν τῷ Μνησιλόχῳ ἀπειλεῖ, ἵνα σιωπᾶν αὐτὸν ἀναγκάζῃ. Ατταταῖ ἰατταταῖ] σχετλιαστικὰ ἐπιρρήματα, ὡς δῆλον ἐν ταῖς Νεφέλαις. ταῦτα δὲ τοῖς κωμικοῖς συνήθη.

Ευ. Οὗτος σὺ ποῖ θεῖς; Μν. εἰς τὸ τῶν σεμνοῖν θεοῖν.	EV. Heus tu, quonam curris? MN. in templum venerarum Dearum.
Οὐ γὰρ μὰ τὴν Δήμητρα ἐνταυθοῖ μενῶ	Non enim non per Cererem hic manebo
Τεμνόμενος. Ευ. οὐκ οὖν καταγέλαστος δῆτ᾽ ἔσει	Caesus. EV. nonne igitur ridiculus profectò eris
Τὴν ἡμίκραιραν τὴν ἑτέραν ψιλὴν ἔχων.	Malam alteram leuem habens?
Μν. Ὀλίγον μέλει μοι. Ευ. μηδαμῶς πρὸς τῶν θεῶν	MN. Parum curae est mihi. EV. nequaquam obsecro,
Προδῷς με. χώρει δεῦρο. Μν. κακοδαίμων ἐγώ.	Prodas me, veni huc. MN. infelix ego.
Ευ. Ἔχ᾽ ἀτρέμα σαυτόν, κἀνάκυπτε. ποῖ στρέφει;	EV. Habe quietè teipsum, & suspice, quà auerteris facie.
Μν. Μῦ, μῦ. Ευ. τί μύζεις; Μν. πάντα πεποίηται καλῶς.	MN. My, My. EV. quid mussitas? MN. omnia facta sunt bene.
Οἴμοι κακοδαίμων, ψιλὸς αὖ στρατεύσομαι.	Heu me miserum, leuis armaturae miles rursus militabo.
Ευ. Μὴ φροντίσῃς. ὡς εὐπρεπὴς φανεῖ πάνυ.	EV. Ne sollicitus sis, quoniam speciosus videberis valde,
Βούλει θεάσασθαι σεαυτόν; Μν. εἰ δοκεῖ φέρε.	Vis spectare te ipsum ad speculum? MN. si videtur, age.
Ευ. Ὁρᾷς σεαυτόν; Μν. οὐ μὰ Δί᾽ ἀλλὰ Κλεισθένην.	EV. Vides teipsum? MN. non per Iouem, sed Clisthenem.
Ευ. Ἀνίστασ᾽ ἵν᾽ ἀφεύσω σε, κἀγκύψας ἔχε.	EV. Surge vt aduram te, & sursum aspiciens te habe.
Μν. Οἴμοι κακοδαίμων δελφάκιον γενήσομαι.	MN. Heu me miserum, porcellus vel pudendũ muliebre fiam.
Ευ. Ἐνεγκάτω τις ἔνδοθεν δᾷδ᾽ ἢ λύχνον.	EV. Afferat aliquis ab interiori parte facem, vel lucernam.
Ἐπίκυπτε. τὴν κέρκον φυλάττου νῦν ἄκραν.	Inclina & despice, caudam custodi nunc summam.

BOVRDINVS. Σεμνοῖν θεοῖν.] εὐμενίδων. ἐρινύες γὰρ οὕτω ἐκλήθησαν κατ᾽ εὐφημισμόν, καίπερ ὁ Φιλήμων ὁ κωμικὸς ἑτέρας φησὶν εἶναι σεμνὰς θεὰς τῶν εὐμενίδων, ἁμαρτάνων δὴ ἐν τούτῳ. Ημίκραιραν.] ἥμισυ μόνον κεκαρμένην καὶ ἀποτετιλμένην. ὅπερ δὴ ἐστι καταγέλαστον, καὶ γελοῖον. Μῦ] τὸ φώνημά ἐστι θρηνητικόν, ὅθεν καὶ μύζειν παρῆκται, ὅπερ σημαίνει θρηνεῖν καὶ τοῖς μυκτῆρσιν ἀποτελεῖν ἦχόν τινα θρηνητικὸν καὶ παθητικόν. τοῦτο δὲ φώνημα σημαίνει ἔκλυσίν τινα ἀφροδισιαστικήν. ὅθεν καὶ μύται, ἐλέγοντο τὸ παλαιὸν ἀφροδισιασταὶ καὶ ἔκλυτοι καὶ γυναικομανεῖς. Ψιλός.] ἄνευ τριχῶν, καὶ ἀποτετιλμένος. Εὐπρεπής.] εὐειδής, ὡραῖος. Κλεισθένην.] Κλεισθένης οὗτος, ὡς γυναικώδης διεβάλλετο καὶ διεσύρετο. ὅθεν καὶ ἐν παροιμίαις Κλεισθένους ἀκρατέστερος ἐλέγετο, ὅς τις ἐπὶ κιναιδίᾳ διεβάλλετο καὶ ἐγυναικίζετο. ἐνταῦθα δὲ βουλόμενος δεικνύειν θηλύτητα καὶ μαλακίαν τινά, λαμβάνει τὴν πρόφασιν ἐπὶ τοῦ Κλεισθένους, ὡς παρὰ πᾶσι ἐπὶ τῇ κιναιδίᾳ κωμῳδουμένῳ καὶ ἐπισυρομένῳ. Εγκύψας ἔχε.] ἔγκυψον σεαυτόν. λέγων δὴ ὁ Μνησίλοχος οὐχ ὁρᾶν νῦν δὴ σεαυτὸν οἷος ἦν τὸ πρόσθεν, ἀλλὰ Κλεισθένην τὸν γυναικομανῆ καὶ μαλακώτερον τοῦ δέοντος. Δελφάκιον.] τουτέστι μικρὸς δέλφαξ, καὶ χοῖρος γενήσομαι, οὕτω ἀποξυρημένος, καὶ ἀποτετιλμένος. Κέρκον.] κέρκος λέγεται ἡ τῆς ἕρπης οὐρὰ καὶ παντὸς ζώου, παρὰ τὸ σκαίρειν καὶ ἕρπειν. ἐνταῦθα δὲ δηλοῖ τὸ ὀρροπύγιον.

BISETVS. Ταῖν σεμναῖν θεαῖν] τῶν Ἐρινύων. αὐτὰς γὰρ Ἀθηναῖοι οὕτω καλοῦσι. Σ. Τὴν ἡμίκραιραν] τὸ ἡμίκρανον. κραῖρα γὰρ ἡ κεφαλή, κυρίως ἡ ὀρθία. περὶ

τὸ κάρη, ὅθεν ἡ κορυφὴ, καὶ τὸ ἄρσεν, τὸ ὕψος αὐτοῦ, οἷον τὸ καραία, καὶ κατὰ συγκοπὴν κραῖα. τὸ δὲ τῆς κεφαλῆς ἥμισυ οἱ Ἀττικοὶ ἡμικραίραν καλοῦσιν, ὡς Εὐστάθιος λέγει. Τί μύεις;] ἀπὸ τοῦ μῦ πεποίηται τὸ μύζειν, ὃ δηλοῖ τοῖς μυκτῆρσιν ἦχον ἀποτελεῖν. Σ. Ψιλὸς αὖ στρατεύσομαι] φησὶν ἐστιν ὅτι ἐψίλωτο. ψιλὸς δὲ, τάξις ἀγωνιστική, ἥτις προβάλλεται ἔμπροσθεν τοῦ στρατοπέδου, τῶν γυμνῶν καὶ ἀόπλων, ἵν' ἐὰν ταραχή τις γένηται, ἐκείνη πρώτη ἀναιρεῖται. καὶ ψιλοί, οἱ μὴ καθωπλισμένοι μέν, ἐν καιρῷ δὲ τῆς μάχης τῷ προστυχόντι ἢ λίθῳ ἢ ξύλῳ, ἢ ἄλλῳ τινὶ ὀργάνῳ χρώμενοι, ἢ βάλλοντες. παρὰ τὸ σκεῦος ψιλὴ χρῆσις. Σ. Κἀνάκυψας ἔχε] καὶ ἀνακύψας ἔχε. τουτέστιν ἀνάκυψον, καὶ ἀνακύψας μένε. ἀνακύπτειν δὲ, ὅταν τὴν κεφαλὴν A

αἴρειν, καὶ ὁρᾶν, ἔστι τὰ ἄνω θεᾶσθαι. τοῦτο δὲ λέγεται διότι ποιεῖν εἰώθασιν οἱ κουρεῖς τοῖς κειρομένοις, καὶ τοῖς ἀποξυρουμένοις, ἵνα ὁρῶσι, καὶ ἀσφαλέστερον τὰς αὐτῶν ὑπὸ τῷ γενείῳ τρίχας ἀποξυρῶσι. νῦν δὲ περὶ χοίρων, ὧν τὰς τρίχας καίειν βουλόμεθα, τοῦτο λέγεται, ὡς ἐκ τῶν ἑξῆς δῆλον. Δελφάκιον] οὕτω καλεῖται ὁ μικρὸς χοῖρος. φησὶ δὲ εὐρωστ... ἀφιεθεὶς ἤδη τὸν πρωκτόν. μετὰ γὰρ τὸ τυθῆναι δελφάκια φλογίζονται, ἵνα ψιλωθῶσι. Σ. Τὸν κύρσον] κύρσος, θηρίδιον τὰς ἀμπέλους βλάπτον. καὶ οὐρά, καὶ ἀνδρεῖον αἰδοῖον, ἢ ἀλεκτρυών, ἢ ἀρουραῖος μῦς. νῦν δὲ τὸ ἀνδρεῖον αἰδοῖον, ὃ καὶ οὐρὰν καλοῦσι. κάομαι B δὲ, Ἀττικῶς ἀντὶ τοῦ καίομαι, ὡς κλάω, ἀντὶ τοῦ κλαίω.

Μν. Ἐμοὶ μελήσει νὴ Δία. πλήν γ' ὅτι κάομαι.
Οἴμοι τάλας ὕδωρ ὕδωρ ὦ γείτονες
Πρὶν ἀντιλαβέσθαι πρωκτὸν τῆς φλογός.
Ευ. Θάρρει. Μν. τί θαρρῶ καταπεπυρπολημένος;
Ευ. Ἀλλ' οὐκ ἔτ' οὐδὲν πρᾶγμά σοι· τὰ πλεῖστα γὰρ
Ἀποπεπόνηκας. Μν. φεῦ ἰοὺ τῆς ἀσβόλης.
Αἰθὸς γεγένημαι πάντα τὰ περὶ τὴν τράμιν.
Ευ. Μὴ φροντίσῃς, ἕτερος γὰρ αὐτὰ σπογγιεῖ.
Μν. Οἰμώξετ' ἄρ' εἴ τις τὸν ἐμὸν πρωκτὸν πλυνεῖ.
Ευ. Ἀγάθων, ἐπειδὴ σαυτὸν ἐπιδοῦναι φθονεῖς.
Ἀλλ' ἱμάτιόν γ' οὖν χρῆσον ἡμῖν τουτῳὶ
Καὶ στρόφιον. οὐ γὰρ ταῦτά γ' ὡς οὐκ ἔστ' ἐρεῖς.
Αγ. Λαμβάνετε, καὶ χρῆσθ' οὐ φθονῶ. Ευ. τί οὖν λάβω;
Αγ. Ὅ, τι; τὸν κροκωτὸν πρῶτον ἐνδύου λαβών.
Ευ. Νὴ τὴν Ἀφροδίτην ἡδύ γ' ὄζει ποσθίου.
Αγ. Σύζωσον ἀνύσας. αἶρε νῦν στρόφιον. Ευ. ἰδού.
Μν. Ἴθι νῦν κατάστειλόν με τὰ περὶ τὼ σκέλη.
Ευ. Κεκρυφάλου δεῖ καὶ μίτρας. Αγ. ἥδε μὲν οὖν
Κεφαλὴ περίθετος, ἣν ἐγὼ νύκτωρ φορῶ.

MN. *Mihi cura erit profectò, nisi hoc cura mihi esse non debet quod uror.*
Heu me miserum, aquam aquam ô vicini,
Priusquàm apprehendat podex flammam.
EV. *Confide.* MN. *quid confidam igni consumptus.* C
EV. *Sed non amplius ulla res & molestia tibi superest, plurima enim*
Exantlasti. MN. *heu ob fuliginem,*
Exustus factus sum omnes partes eas quæ sunt circa anum.
EV. *Ne labores, alter enim ipsas spongia absterget.*
MN. *Flebitis igitur, si meum podicem lavabit alter.* D
EV. *Agatho quando teipsum tradere recusas,*
Saltem pallium accommoda nobis huic,
Et pectoris ornamentum: non enim hæc quidem quòd non sunt, dices.
AG. *Sumite & utimini, non recuso.* EV. *quid igitur sumam?*
AG. *Quidnam? Crocotulam primùm induere accipiens.* E
EV. *Per Venerem suave quidē olet membrum virile.*
AG. *Succinge expediens, tolle nunc pectoris ornamentum.* EV. *Ecce.*
MN. *Age nūc compone me, & indue in his partibus, quæ sunt circa crura.*
EV. *Reticulo opus est & mitra.* AG. *hæc quidem est*
F *Capiti quæ circumponitur, quam ego noctu gesto.*

BOVRDINVS. Ἀντιλαβέσθαι.] πρὶν φλὸξ ἅψηται καὶ ἐμπυρεύσῃ τὸν πρωκτόν. Καταπεπυρπολημένος.] κατακαυθείς. Ἀποπεπόνηκας.] μετὰ πόνου ὑπέμεινας. Ἀσβόλης.] ἄσβολος λέγεται αἰθάλη τοῦ πυρὸς ἢ στακτή. Τράμιν. πρωκτόν. φησὶ γοῦν ὁ Μνησίλοχος, ὁ πρωκτὸς τὸ περὶ πᾶν περικέκαυται. Σπογγιεῖ.] ἀποψήσει, ἀποπλυνεῖ. Φθονεῖς.] οὐκ ἐθέλεις καὶ ἀξιοῖς. Στρόφιον.] τὸ στρογγυλὸν ζωνάριον, οὗ πρότερον μεμνήμεθα. Οὐ γὰρ ταῦτα] καὶ γὰρ οὐκ ἀπαρνήσῃ ὅτι ταῦτα ὄντα εἰσί. Κροκωτόν.] εἶδος χιτῶνος, ἔνδυμα τὸ ἐγκύκλιον ἱμάτιον. Ποσθίου] τὸ αἰδοῖον πέος. Κατάστειλον] περίστειλον. G

BISETVS. Πρὶν ἀντιλαβέσθαι] ἀντὶ τοῦ πρὶν τὴν φλόγα ἀντιλαβέσθαι τοῦ πρωκτοῦ. πρὶν τὴν φλόγα ἀνάπτειν, πυρσεύειν, καὶ καίειν τὸν πρωκτόν. τοῦτο γὰρ καθ' ὑπαλλαγὴν εἰρῆσθαι δοκεῖ. Τῆς ἀσβόλου] ἀσβόλη καὶ ἄσβολος, ἡ αἰθάλη τοῦ πυρός. Σ. λέγεται δὲ παρὰ τὸ τὴν ἄσιν βάλλειν. ἄσις δὲ διὰ τοῦ ι. καὶ ἄσις διὰ τοῦ ι, ὁ ῥύπος. Εὐσταθ. αἰθὸς δὲ κατὰ τὸν αὐτόν, ὁ αἰθαλωθεὶς κεκαπνωμένος καλεῖται. Τὴν τράμιν] τὸν πρωκτόν. Σ. ἀλλὰ παρὰ τούτῳ ἀρσενικῶς λέγεται ὁ τράμις. σπογγιεῖ δὲ, Ἀττικῶς, ἀντὶ τοῦ σπογγίσει, κοινῶς. σπογγίζειν, τῷ σπόγγῳ, ἤτοι τῷ σπογγιῷ ἀποψύχειν, ἀπομάττειν. Ἡμῖν τουτῳί) εἴπερ ἡ χρῆσις καλῶς ἔχει, λεκτέον τὸ ἡμῖν γνησιώτερον. τὸ δὲ τουτῳί, εὐδηλότερον, ἢ ἀπὸ κοινοῦ πρὸς τὸν

τὸν Μνησίλοχον ἐνσκευάσασθαι, ἵν᾽ εἰσέλθῃ. Εὐριπίδης. [illegible] ἐν τῷ [illegible] ... ἀλλ᾽ ἡ [illegible] Στρόφιον] τὸ στρογγύλον ζωστῆρα λέγει ἢ στρόφος, τὸ περὶ τὴν κεφαλὴν στρόφιον. [illegible] Πόθεν] [illegible] Συλλαβὴ ἄνωθεν] [illegible] Καθάπτεσθαι] Σ. [illegible] ἀλλ᾽ [illegible] ... τὰ σκέλη, ἵνα μᾶλλον γυναικὶ ἐοικῇ. Κεφαλὴ περίθετος] Εὐριπίδης εἴρηται παρὰ τοὺς παλαιοὺς κεκρύφαλος γυναικεῖος ἐν περιθέτῳ κεφαλῇ ... Ἀριστοφάνης φησί, Θεσμοφοριαζούσαις κεφαλὴ περίθετος, ἣν ἐγὼ νύκτωρ φορῶ. [illegible] ... τὰ προσωπεῖα [illegible] ... τοῖς ἀλλαξομένοις.

ΕΥ. Νὴ τὸν Δί᾽ ἀλλὰ κἀπιτηδεία πάνυ.
ΜΝ. Ἦρ᾽ ἁρμόσει μοι. ΑΓ. νὴ Δί᾽ ἀλλ᾽ ἄριστ᾽ ἔχει.
ΕΥ. Φέρ᾽ ἔγκυκλον. ΑΓ. τουτὶ λάμβαν᾽ ἀπὸ τῆς κλινίδος.
ΕΥ. Ὑποδημάτων δεῖ. ΑΓ. τἀμὰ ταυτὶ λάμβανε.
ΜΝ. Ἆρ᾽ ἁρμόσει μοι. ΑΓ. χαλαρὰ γ᾽ οὖν χαίρεις φορῶν.
Σὺ τοῦτο γίνωσκ᾽ ἀλλ᾽ ἔχεις γὰρ ὧν δέει.
ΜΝ. Εἴσω τις ὡς τάχιστά μ᾽ εἰσκυκλησάτω.
ΕΥ. Ἀνὴρ μὲν ἡμῖν οὑτοσὶ καὶ δὴ γυνὴ
Τό γ᾽ εἶδος. ἢν λαλῇς δ᾽ ὅπως τῷ φθέγματι
Γυναικιεῖς εὖ καὶ πιθανῶς. ΜΝ. πειράσομαι.
ΕΥ. Βάδιζε τοίνυν. ΜΝ. μὰ τὸν Ἀπόλλω οὐκ ἤν γε μὴ
Ὀμόσῃς ἐμοί. ΕΥ. τί χρῆμα; ΜΝ. συσσώσειν ἐμὲ
Πάσαις τέχναις ἤν μοι τι περιπίπτῃ κακόν.
ΕΥ. Ὄμνυμι τοίνυν αἰθέρ᾽ οἴκησιν Διός.
ΜΝ. Τί μᾶλλον, ἢ τὴν Ἱπποκράτους ξυνοικίαν.
ΕΥ. Ὄμνυμι τοίνυν πάντας ἄρδην τοὺς θεούς.
ΜΝ. Μέμνησο τοίνυν ταῦθ᾽ ὅτι ἡ φρὴν ὤμοσεν.
Ἡ γλῶττα δ᾽ οὐχ ὀμώμοκ᾽ οὐδ᾽ ὥρκωσ᾽ ἐγώ.

EV. *Per Iouem, sed & conueniens valde.*
MN. *Nunquid conueniet mihi?* AG. *profectò, sed optime se habet.*
EV. *Age vestem rotundam.* AG. *hanc sume è lectulo.*
EV. *Calceis opus est.* AG. *meos hos accipe.*
MN. *Nunquid congruent mihi?* AG. *laxos quidem calceos non gaudes gestare,*
Tu hoc cognosce. veruntamē habes, quibus opus est tibi.
MN. *Intrò aliquis quàm citissimè me inuoluat.*
EV. *Vir quidem nobis hic & iam fœmina est*
Hac specie. si autem locutus fueris, vide vt locutione
Mulierem agas bene & verisimiliter. MN. *conabor.*
EV. *Vade igitur.* MN. *non per Apollinem, non, siquidem non*
Iuraueris mihi. EV. *Quamnam rem?* MN. *conseruaturum te esse me.*
Omnibus modis, si mihi aliquod acciderit malum.
EV. *Iuro igitur ætherem, habitationem Iouis,*
MN. *Quid magis quàm Hippocratis contubernium?*
EV. *Iuro igitur omnes funditus deos.*
MN. *Memento igitur hæc, quod mens iurauit:*
Lingua autem non iurauit, neque iureiurando obstrinxi te ego.

BOVRDINVS. Ἔγκυκλον] τουτέστιν ἱμάτιον κυκλῶδες καὶ περιφερές, ὥσπερ καὶ τοῦ ἐν τινι κωμῳδίᾳ ἄλλη λέγει καὶ χρῆται ὁ Ἀριστοφάνης. ἔγκυκλα δὲ λέγεται καὶ τὰ ἐγκυκλούμενα τῷ βίῳ καὶ συνήθη. Κλινίδος.] κλινὶς βάθριον λέγεται ὑποτεταμένον ἔγκυκλον, καὶ κλινίδιον ὑποκοριστικῶς. λέγεται δὲ καὶ νυμφικὴ καθέδρα ἐπὶ τῆς ἁμάξης. Χαλαρά.] ὑποδήματα, τουτέστι χαῦνα, μαλακὰ καὶ θηλυκά. φησὶν ὁ Ἀγάθων, καίπερ οὐ χαίρεις ὦ Μνησίλοχε φέρων ὑποδήματα μαλακὰ καὶ χαλαρά, ὅμως γε νῦν δεῖ ταῦτα νῦν φέρειν, καὶ γὰρ ἐπιτήδεια ἐστὶν ἁρμόττοντα τῷ παρόντι χρόνῳ καὶ καιρῷ. Εἰσκυκλησάτω] ἀμφιεννύτω καὶ ἐνδυέσθω. Γυνὴ εἶδος.] γυναικεῖον νῦν πρόσωπον ἔχεις. Γυναικιεῖς.] γυναῖκα μιμήσει τῇ φωνῇ καὶ τῷ φθέγματι, ὅθεν καὶ γυναικισμὸς λέγεται καὶ γυναικισμός, ἡ γυναικεία μίμησις. Περιπίπτῃ.] συμβαίνῃ κακόν. Ἱπποκράτους ξυνοικίαν.] οἴκησιν. πολλοὶ γὰρ ὄνομα Ἱπποκράτους ὄνομα ἔχοντες, πολλοὶ δὲ ἰατροὶ τοῦτο τὸ ὄνομα ἔχοντες. ἐνταῦθα δὲ Ἱπποκράτους τινὸς μνημονεύει, ὅσπερ ἐν οἰκίᾳ ἑαυτοῦ [illegible] ἀγάλματα, καὶ εἴδη τῶν θεῶν. διὰ τοῦτο καταγελῶν ὁ Εὐριπίδης φησὶν ὄμνυμι, οὐ μόνον τὸν Δία, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς θεούς, οἵπερ δὴ εἰσὶν ἐν συνοικίᾳ τοῦ Ἱπποκράτους. Μέμνησο τοίνυν.] ἐνταῦθα κωμῳδεῖ καὶ χλευάζει τὸν Εὐριπίδου, ὅστις ἐν τῷ Ἱππολύτῳ [illegible] τὸν Ἱππόλυτον τοιοῦτα [illegible] τινα λέγοντα τῇ τροφῷ τῆς Φαίδρας, ἡ γλῶσσα μὲν ὀμώμοκεν, ἡ φρὴν δὲ ἀνώμοτος. Ὥρκωσ᾽ ἐγώ.] οὔτε [illegible] τὸν [illegible]

BISETVS. Ἔγκυκλον] εἶδος γυναικείου φορήματος, τοῦ ὑπὸ τῷ ἐνδύματι φορουμένου. περὶ δὲ τούτου ἤδη προείρηται. Τῆς κλινίδος] κλινὶς κυρίως τὸ ἐπὶ τῆς ἁμάξης καταστρωννύμενον, ὅταν μετίωσι τὰς νύμφας, ἐφ᾽ οὗ καθῆται ἡ νύμφη μεταξὺ τοῦ παρόχου καὶ τοῦ νυμφίου. Πολυδεύκης. καὶ κλινὶς βάθριόν τι, καὶ ὑποκοριστικῶς κλινίδιον. Σ. Χαλαρά] χαῦνα. ἐνταῦθα δὲ ὁ ποιητὴς αἰσχρὰν τινα διάνοιαν ὑποσημαίνειν δοκεῖ. Εἰσκυκλησάτω] εἰσκυκλεῖν κυρίως, τὸ κύκλῳ περιάγειν, καὶ εἴσω εἰς τινα τόπον. νῦν δὲ ἁπλῶς τὸ εἰσφέρειν.

γειν, ἢ ἐκφέρειν. οὕτω γὰρ ὁ ποιητὴς τὸν Ἀγάθωνα χαίρειν εἶπε. Γυναικισμός] τὰς γυναῖκας λαλούσας καὶ τῇ φωνῇ τοῦ, καὶ παντὶ τρόπῳ, καὶ σχήματι καλῶς μιμοῦμαι. γυναικίζω, τὰς γυναῖκας μιμοῦμαι. γυναικισμός, ἡ γυναικεία μίμησις. Η γλῶττα] Ἀριστοφάνης τὸν Εὐριπίδην ἐνταῦθα σκώπτειν δοκεῖ, ὃς ἐν Ἱππολύτῳ τῷ στεφανηφόρῳ ἔγραψεν,

Η γλῶσσ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος.

Bisetus. Παρεπιγραφὴ πρὸς τὸ δηλοῦν τὸ γενόμενον ἐν τῷ θεάτρῳ ποίημα. τοιοῦτον καὶ τὸ ἐν τοῖς Βατράχοις. „ Αὐλεῖ τις ἔνδον. καὶ αὖθις. „ Διαυλεῖ πρὸς αὐλεῖ. καὶ ἐν Ὄρνισι. „ Αὐλεῖ τις. Ἐνταῦθα νῦν αἱ γυναῖκες ὀλολύζουσι, καὶ τὰ πρὸς τὴν ἱερουργίαν, καὶ ἑορτὴν νομιζόμενα παρασκευάζειν ἄρχονται. ἅπερ ὁρῶν, καὶ ἀκούων Εὐριπίδης ταῦτα Μνησιλόχῳ λέγει, „ Ἔπαγε δὴ ταχέως. καὶ τὰ ἑξῆς.

Ὀλολύζουσι γυναῖκες. Ἱερὸν ὠθεῖται.	Iubilant & clamant mulieres, & sacra pōpa paratur & agitur.
Ευ. Ἔπαγε δὴ ταχέως. ὡς τὸ τῆς ἐκκλησίας	EV. *Festina citò, quoniam concionis*
Σημεῖον ἐν τῷ Θεσμοφορείῳ φαίνεται.	*Signum in templo Cereali apparet:*
Ἐγὼ δ' ἄπειμι. Μν. δεῦρό νυν ὦ Θρᾶττ' ἕπου,	*Ego verò abibo.* MN. *huc veni nūc ô Threicia ancilla sequere*
Ὦ Θρᾶττα θέασαι. καομένων τῶν λαμπάδων	*O ancilla specta, ardentium facum*
Ὅσον τὸ χρῆμ' ἀνέρχεθ' ὑπὸ τῆς λιγνύος.	*Quanta copia ascendit è fuligine.*
Ἀλλ' ὦ περικαλλὴ Θεσμοφόρω. δέξασθέ με	*Sed ô perpulchra Ceres & Proserpina, suscipite me*
Ἀγαθῇ τύχῃ. καὶ δεῦρο πάλιν οἴκαδε.	*Bona fortuna, & huc rursus domum concedite redire*
Ὦ Θρᾶττα τὴν κίστην κάθελε. κᾆτ' ἔξελε	*O ancilla cistam detrahe, & depone, & deinde detrahe*
Τὸ πόπανον ὅπως λαβοῦσα θύσω τοῖν θεαῖν.	*Placentam, vt accipiens sacrificem deabus.*
Δέσποινα πολυτίμητε Δήμητερ φίλη	*Domina veneranda Ceres chara,*
Καὶ Περσέφαττα. πολλὰ πολλάκις μέ σοι	*Et Proserpina, concede multa sæpenumero me tibi*
Θύειν ἔχουσαν. εἰ δὲ μή. ἀλλὰ νῦν λαθεῖν.	*Sacrificare habentem: sin minus, saltem nunc latère,*
Καὶ τὴν θυγατέρα χοῖρον ἀνδρός μοι τυχεῖν	*Et fac filiam meam puellam nubilem virū mihi consequi*
Πλουτοῦντος, ἄλλως τ' ἠλιθίου κἀβελτέρου.	*Diuitem, alioqui stolidum & stultum,*
Καὶ πρὸς θάληκον νοῦν ἔχειν μοι καὶ φρένας.	*Et ad rem Veneream animum habere mihi & mentem.*
Ποῦ ποῦ καθίζωμ' ἐν καλῷ τῶν ῥητόρων	*Vbi vbinam sedeam in opportuno loco, Rhetores*
Ἵν' ἐξακούω. σὺ δ' ἄπιθ' ὦ Θρᾶττ' ἐκποδών.	*Vt exaudiam? Tu verò abi ô ancilla è medio,*
Δούλοις γὰρ οὐκ ἔξεστ' ἀκούειν τῶν λόγων.	*Seruis enim non licet audire verba.*

Bourdinus. Ὀλολύζουσι.] κράζουσι. Ὠθεῖται.] παρασκευάζεται, ἀνακινεῖται, καὶ μετατίθεται. Θρᾶττα.] ἐκ Θρᾴκης δούλη. Ὅσον χρῆμα ἀνέρχεθ' ὑπὸ τῆς λιγνύος.] ὡς φησὶ Μνησίλοχος ἀναδίδοται καπνός. λιγνὺς γὰρ σημαίνει τὴν ἀνάδοσιν τοῦ καπνοῦ. Ἀλλ' ὦ περικαλλῆ.] εὔχεται δὲ ὁ Μνησίλοχος τὴν εὐτυχῆ εἴσοδον τοὺς θεοὺς ἑαυτῷ διδόναι. Τὸ πόπανον.] λέγεται πλακουντάριόν τι πλατὺ καὶ λεπτὸν καὶ περιφερές. τούτοις γὰρ τοῖς ποπάνοις καὶ πλακουντίοις ἔθος εἶχον αἱ γυναῖκες θεσμοφοριάζουσαι ταῖς θεαῖς προσθύειν τοῦ εὐπραγεῖν καὶ εὐτυχεῖν. Φερσέφαττα.] Περσεφόνη δός μοι νῦν λαθεῖν, λάθρα εἰσελθεῖν εἰς τὰ Θεσμοφόρια. Χοῖρον.] αἰδοῖον, γυναικεῖον καλοῦσιν ὅτε οἱ Ἕλληνες. ἐνταῦθα δὲ αἰτεῖται τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα τυγχάνειν ἀνδρὸς πλουσίου καὶ πολυχρημάτου. λίθι.] ἄγαν. Ἀβέλτερον.] ἀνόητον, ἀσύνετον, τὸ βέλτιον μὴ γιγνώσκοντα. Καὶ πρὸς θάληκον νοῦν ἔχειν.] τουτέστι, προσέχειν τοῖς ἀφροδισιασμοῖς καὶ ταῖς τῶν γυναικῶν συνουσίαις. Ἐν καλῷ.] ἐν ἁρμοστῷ καὶ χρησίμῳ τόπῳ πρέποντί τι, ὥστε συνθέσθαι τῶν ῥητόρων. Δούλοις γάρ.] καὶ γὰρ οὐκ ἐξῆν ταῖς θεραπαίναις ἢ ταῖς δούλαις εἰσέρχεσθαι εἰς τὰ Θεσμοφόρια διὰ τὴν σεμνότητα καὶ ἁγιότητα τῆς ἑορτῆς, καὶ ἀκούειν, ἢ συνθέσθαι τῶν λόγων ἐνταῦθα λεγομένων.

Bisetus. Σημεῖον] ὅτι ἔμελλε γίνεσθαι ἐκκλησία, σημεῖον ἐπίθετο. Σ. Ἐν τῷ Θεσμοφορείῳ] ἐν τῷ τῶν Θεσμοφορείων ἱερῷ. τουτέστιν ἐν ᾧ τὰ Θεσμοφόρια ἐτελεῖτο, καὶ αἱ γυναῖκες ἐκκλησιάζειν ἔμελλον. Δεῦρο νῦν] Εὐριπίδης τὸν Μνησίλοχον καταλιπὼν ἀπῆλθεν. ὁ δὲ Μνησίλοχος πρὸς τὰ Θεσμοφόρια χωρῶν εὐχὰς ποιεῖται. εἶτα τὴν θεράπαιναν οἴκαδε ἀποπέμπει. Θρᾶττα δὲ, θρᾳκικὴ δούλη, ἡ ἐκ Θρᾴκης. λέγεται καὶ κοινῶς δούλη. Σ. λιγνὺς δὲ, ἡ τοῦ καπνοῦ ἀνάδοσις.

Ὅπως

Ὅπως λάθωσι.] Μνησίλοχος νῦν περὶ ἑαυτοῦ ὡς γυναικὸς [illegible] λέγει, ἵνα [illegible] ἐκ τῆς ἐκκλησίας [illegible] αὐτοῖς. τοῖς γὰρ ἀνδράσιν οὐκ ἐξῆν τοῖς Θεσμοφορίοις παρεῖναι. Πιστόρατα.] ἀττικῶς διὰ τοῦ [illegible] Πειστράτη, ἢ Πειστράτα, καὶ Περσεφόνη [illegible] οἱ [illegible] κατὰ [illegible] μετά. ἢ περὶ τὸ πίπτω, πέσω, [illegible] καὶ φονεύουσα τοὺς ἀνθρώπους. πάντα γὰρ ὁ θάνατος διαφθείρει. Πολλὰ πολλάκις.] [illegible] πολλὰ, πολλάκις. [illegible] λαθεῖν ἢ λέξις [illegible] ἀναγινώσκεις γὰρ ἀναπαύετο. Καὶ τὴν θυγατέρα χοῖρον.] [illegible] θυγατέρα [illegible] ἐπειδὴ [illegible] χοιρίον [illegible] Σφιγξ [illegible] γυναικὰ [illegible] ταῦτα [illegible] γέλωτος χάριν εἴρηται. χοῖρος γὰρ παρὰ Κορινθίοις τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον. ὅθεν καὶ ἡ παροιμία, Ακροκορίνθια ἔοικας χοιροπωλήσειν. ἀντὶ τοῦ, ἑταίρας μισθαρνήσειν ἐν Κορίνθῳ. πολλαὶ γὰρ ἐκεῖ ἑταῖραι. τινὲς δὲ [illegible] θυγατέρα χαίρειν, [illegible] ὡραίαν γάμων ἔστι [illegible] ἀνειμένος. Πρὸς θάλλειν.] ταύτην τὴν [illegible] ἐστὶ [illegible] τὸ γὰρ θάλλειν [illegible] λέξις [illegible] φαλλοὶ [illegible] φαλλὸς [illegible] ποίημα [illegible] φαλλικόν [illegible] αἰδοῖον [illegible] Λυσιστράτῃ [illegible] ταύτῃ τῇ λέξει [illegible] θυγατέρα [illegible] Ἀριστοφάνης εἰπεῖν δοκεῖ. ἐν καλῷ [illegible] χαίρειν.

B

C

ΚΗΡΥΞ, ΧΟΡΟΣ, ΓΥΝΗ ΤΙΣ, ΑΛΛΗ ΓΥΝΗ, ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ.	PRÆCO, CHORVS, MVLIER QVÆdam, Altera mulier, Mnesilochus.
Κη. Εὐφημία ἔστω	PRAE. Bona ominatio esto,
Εὐφημία ἔστω	Bona ominatio esto,
Εὔχεσθε ταῖν Θεσμοφόροιν,	D Preces fundite legiferis,
Τῇ Δήμητρι καὶ τῇ Κόρῃ	Cereri & Proserpinæ.
Καὶ τῷ Πλούτῳ καὶ τῇ Καλλιγενείᾳ	Et Pluto deo diuitiarum & nobilitati,
Καὶ τῇ Κουροτρόφῳ τῇ γῇ.	Et altrici puerorum terræ,
Καὶ τῷ Ἑρμῇ, καὶ Χάρισιν.	Et Mercurio & Gratiis.
Ἐκκλησίαν τήνδε, καὶ σύνοδον τὴν νῦν,	Concionem hanc & conuentũ hunc præsentem
Κάλλιστα καὶ ἄριστα ποιῆσαι.	Pulcherrime & optime facere,
Πολυωφελῶς μὲν πόλει τῇ Ἀθηναίων	Ad multã vtilitatem quidẽ ciuitati Atheniẽsiũ;
Τυχηρῶς δ᾽ ἡμῖν αὐταῖς,	E Fortunatè autem nobisipsis. (centem
Καὶ τὴν δρῶσαν, τὴν ἀγορεύουσαν	Et precamini ex his mulieribus facientem, di-
Τὰ βέλτιστα περὶ τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων	Optima circa populum Atheniensium,
Καὶ τὸν τῶν γυναικῶν	Et circa populum mulierum
Ταύτην νικᾶν.	Hanc vincere.
Ταῦτ᾽ εὔχεσθε, καὶ ὑμῖν αὐταῖς τἀγαθά,	Hæc precamini & vobisipsis bona.
Ἰὴ παιών. ἰὴ παιών. ἰὴ παιών. χαίρωμεν.	Io Pæan, io Pæan, io Pæan gaudeamus.
Χο. Δεχόμεθα καὶ θεῶν γένος	CHO. Admittimus & deorum genus,
Λιτόμεθα ταῖσδ᾽ ἐπ᾽ εὐχαῖς	F Precamur has ob preces
Φανέντας ἐπιχαρῆναι.	Apparentes lætari.
Ζεῦ μεγαλώνυμε, χρυσολύρα τε	Iupiter magni nominis, aureaq́; lyra vtens,

BOVRDINVS. Εὐφημία ἔστω.] εὐφημείτω, σιγάτω ὁ πᾶς. εὐφημίας δὲ ἀεὶ χρῶνται οἱ κωμῳδοὶ, ὅταν εὐχὴν ἢ ψήφισμα εἰσάγειν βούλωνται, ὡς καὶ πρότερον εἴρηται. Εὔχεσθε.] εὐχὴ δὲ ἡ κήρυκος καλλίστη [illegible] φιλοκαλία, [illegible] Καλλιγενείᾳ.] ταύτῃ δὲ θύουσι πρῶτον λέγουσι [illegible] πόλει καὶ βωμὸν ἱδρύσασθαι χάριν [illegible] τῆς γῆς τῆς τροφείων, καὶ [illegible] χρὴ, [illegible] θύοντας τινὶ θεῷ [illegible] ὑπερεχούσῃ, ὑπερφερούσῃ, καὶ [illegible] Κουροτρόφῳ.] τρεφούσῃ κόρους καὶ παῖδας. Σύνοδον τὴν νῦν.] τὴν παροῦσαν. Ἐκκλησίαν.] [illegible] τῆς πόλεως Ἀθηναίων. Τυχηρῶς δέ.] εὐτυχῶς δὲ, καὶ εὐπραγῶς. τουτέστιν, ἐπὶ εὐτυχίᾳ ἡμῶν. ἀγορεύουσαν.] λέγουσαν τὰ βέλτιστα, καὶ κάλλιστα. Ἰὴ παιών.] [illegible] Παιὼν δὲ ἀντὶ τοῦ παιάν, [illegible] σημαίνει Βάκχον καὶ Διόνυσον. Λιτόμεθα.] [illegible] καὶ [illegible] θεοὺς μετ᾽ ἱκεσίας. Ἐπιχαρῆναι.] χαίρειν καὶ εὐφραίνεσθαι ἐπὶ ταῖς εὐχαῖς καὶ λιτανείαις ἡμῶν. Ζεῦ.] ἄρχονται ἀπὸ Διὸς, ὥσπερ καὶ πάντες [illegible] Μεγαλώνυμε.] μεγαλόδοξε. Χρυσολύρα τε.] χρυσῆν λύραν ἔχων.

G

BISETVS. Εὐφημία ἔστω. ὁ κῆρυξ εἰς μέσον προσελθὼν πάντας εὐφημεῖν κελεύει. εἶτα μετὰ τοῦ χοροῦ [illegible] ἀμοιβαίως εὔχεται. μετὰ δὲ ταῦτα [illegible] γυναικῶν

-ψάσιμα, καὶ τίνος χάριν ἡ ἐκκλησία ἐποιεῖτο, δηλοῖ, καὶ τίς τούτων πρῶτα ἐκκλησιάζειν βούλεται, φανερῶς ἐρωτᾷ. τέλος δὲ γυνή τις παρελθοῦσα ἑαυτὴν λέγειν [illegible] ἐπαινεῖται. ταύτην οὖν ὁ κῆρυξ κατ' ἔθος [illegible] εὐφημίαν, καὶ σπονδὴν πᾶσι κηρύττει. [illegible] στίχοι μικτοί, καὶ ποικίλοι λς΄. μεθ' οὓς ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι κζ΄. καὶ πάλιν στίχοι μικτοὶ κ΄. [illegible] στίχοι ἰαμβικοὶ τοῖς προηγουμένοις ὅμοιοι. θ. καὶ μετὰ τούτους ἰαμβικοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ δ΄ [illegible] πλειστάκις. Ὅπερ ποιοῦσιν οἱ ῥήτορες. Τῇ Καλλιγενείᾳ] οἱ μὲν τροφὸν τῆς Δήμητρος, οἱ δὲ αὐτὴν

λουθον εἶναι λέγουσιν. Ἡσύχιος. τινὲς δὲ καὶ ἀντὶ τῆς εὐγενείας λαμβάνουσιν, ὅπερ ἐστὶν ὅτι τῷ πλούτῳ ἀκολουθεῖ. Τῇ κουροτρόφῳ] κουροτρόφος, παιδοτρόφος. ταύτῃ δέ φασι πρῶτον Ἐριχθόνιον ἐν ἀκροπόλει θῦσαι, καὶ βωμὸν ἱδρύσασθαι, χάριν ἀποδιδόντα τῇ γῇ τῶν τροφείων. καταστῆσαι δὲ νόμον τοὺς θύοντας τινὶ θεῷ, ταύτῃ προθύειν. Σ. Ἰὴ παιών] ἐπιφώνημα λεγόμενον ἐν τοῖς, ὅπου τὸ θεῖον τιμᾶται. ἐστὶ δὲ ἐπῳδὸς τοῦ παιανικοῦ ὕμνου. Εὐστάθιος. μεγαλώνυμε δέ, μεγαλόδοξε. Ἡσύχιος. Χρυσολύρατε] Ἀπόλλων οὕτω ἐπιθετικῶς καλεῖται. χρυσολύρης, ὁ χρυσοῦς [illegible], ἔτι χρυσέαν λύραν ἔχων.

Δῆλον ὃς ἔχεις ἱεράν.
Καὶ σὺ παγκρατὲς κόρα
Γλαυκῶπι χρυσόλογχε,
Πόλιν οἰκοῦσα περιμάχητον ἐλθὲ δεῦρο.
Καὶ πολυώνυμε θηροφόνη παῖ
Λατοῦς χρυσώπιδος ἔρνος.
Σύ τε πόντιε σεμνὲ Πόσειδον
Ἁλιμέδον, προλιπὼν
Μυχὸν ἰχθυόεντ' οἰστροδίνητον
Νηρέος εἰναλίοιο κόραι.
Νύμφαι τ' ὀρειπλάγκτοι.
Χρυσέα τε φόρμιγξ. ἰαχήσειεν ἐπ' εὐχαῖς
Ἡμετέραις. τελέως
Δ' ἐκκλησιάσαιμεν Ἀθηναίων
Εὐγενεῖς γυναῖκες.
Κη. Εὔχεσθε τοῖς θεοῖσι τοῖς ὀλυμπίοις
Καὶ ταῖς ὀλυμπίαισι. καὶ τοῖς πυθίοις
Καὶ ταῖσι πυθίαισι. καὶ τοῖς δηλίοις
Καὶ ταῖσι δηλίαισι. καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς
Εἴ τις ἐπιβουλεύει τι τῷ δήμῳ κακὸν,
Τῷ τῶν γυναικῶν. ἢ 'πικηρυκεύεται
Εὐριπίδῃ, Μήδοις ἐπὶ βλάβῃ τινί,
Τῇ τῶν γυναικῶν. ἢ τυραννεῖν ἐπινοεῖ.
Ἢ τὸν τύραννον συγκατάγειν. ἢ παιδίον
Ὑποβαλλομένης κατεῖπέν τις, ἢ δούλη τινὸς

Delum quæ habes sacram.
Et tu omnipotens Puella
Diana, cæsia oculos, aurea lancea utens,
Vrbem habitans celeberrimam, & de qua omnes certant veni huc.
Et celebris Pythonis fera interfector fili,
Latonæ, aureos oculos habentis germen.
Tuque maxime veneran de Neptune
Mare imperans, relinquens
Secessum piscosum, tempestuosum:
Nerei marinique filiæ,
Nymphæque montiuagæ,
Aureaque lyra polleat in precibus
Nostris, perfecteque
Concionemur Atheniensium
Nobiles mulieres.
PRAE. *Preces fundite diis cælestibus,*
Et deabus Olympiis & Pythiis,
Et Pythiis deabus, & Delius,
Et Delius deabus, & reliquis diis:
Si quis per insidias struit aliquod populo malũ,
Populo inquã mulierũ, vel inducias & amicitias
Cũ Euripide & Medis, ob dãnũ aliquod (facit
Mulierum, vel tyrannidem occupare cogitat.
Vel tyrannum restituere: vel infantem
Supponentẽ indicauit aliqua, vel serua alicuius

BISETVS. Δῆλον ὃς ἔχεις] ὃς Δήλου βασιλεύεις. ὃς ἐν Δήλῳ τιμᾷ. ὅθεν καὶ Δήλιος ἐπωνομάσθη.

BOVRDINVS. Ἔχεις.] κατέχεις, καὶ ἄρχεις Δήλῳ ἱερᾷ. Παγκρατές.] πανδύναμε. Περιμάχητον.] πολέμιον καὶ [illegible]. Ἁλιμέδον.] πόντου μέδον. Μυχόν.] μυχὸς ὁ σκοτεινὸς τόπος ὁ ἐνδότερος καὶ κατάδυσις. παρῆχθαι δὲ τοῦτο ὄνομα ἀπὸ τοῦ [illegible] καὶ τροπῇ ἢ μεταβολῇ [illegible] μυχὸς λέγεται. Ἰχθυόεντα.] πλήρη ἰχθύων. Οἰστροδίνητον.] ὑπ' ἀνέμων δινούμενον, ἢ αὐτόματον, ταραττόμενόν τε, οἶστρος γάρ ἐστιν ἐρεθισμὸς, μανία, καὶ πύρωσις, ἔκκαυσίς τε, πύρωσις ὁρμητική. λέγεται δὲ κυρίως ὁ οἶστρος μυῖα [illegible] ἐν τῷ καύματι τοῖς βουσὶ, καὶ ποιεῖ ἐλαύνεσθαι. Εἰναλίοιο.] θαλασσίου. Ὀρειπλάγκτοι.] πλαζόμεναι, τουτέστι πλανώμεναι ἐν ὄρεσι. Ἰαχήσειεν.] ἔχοιεν ἰσχὺν καὶ δύναμιν. Τελέως.] παντελῶς καὶ τελέως. Εὔχεσθε.] αἱ ἀραὶ κήρυκος καὶ εὐχαί. ἐν ταύταις δὲ ὑπερβάλλει τινὰ ὁ Ἀριστοφάνης [illegible] πρέποντος, καὶ γὰρ συναρμόττοντως τοῖς [illegible] καὶ [illegible] τῶν γυναικῶν [illegible] ἀσεβεῖς [illegible] καὶ [illegible] πράξεις εὐχάς τε [illegible], καὶ οὐδὲν ἄλλο [illegible] λαθεῖν [illegible], δέξαι δὲ [illegible] μόνον [illegible]. Ἐπικηρυκεύεται.) ἐκκηρυκείαν τινὰ ποιεῖται, καὶ [illegible] Εὐριπίδῃ ἐπὶ κακῷ τῶν γυναικῶν. Μήδοις.] οἵπερ ἐχθιστοι [illegible] γεγόνασι καὶ [illegible]

[illegible] ὑπεχείρησαν. τούτῳ δὲ χρῆται ὁ Ἀριστοφάνης ἐπὶ τῷ μᾶλλον ἐξελέγξαι τὸ ἔχθος γυναικῶν κατ' Εὐριπίδην. Ὑποβαλλομένης.) ὑποτιθεμένης. ὅθεν καὶ λέγεται παῖς ὑποβολιμαῖος ὁ ὑποτεθείς, ὡς καὶ χρῆται Δημοσθένης ἐν τῷ λόγῳ τῶν φιλιππικῶν ς.

BISET. Καὶ σὺ παγκρατὲς] ταῦτα πάντα τῆς Ἀθηνᾶς ἐστιν ἐπίθετα. σημαίνεται δὲ ἡ παγκρατής, ὅπερ ἡ χάρις καλῶς ἔχει, [illegible] τοῦ παγκρατοῦς [illegible], ὅπερ καινότερον. διό τινες παγκρατὴς [illegible], ὃ καὶ [illegible], καὶ κοινότερον. παγκρατὴς δέ, ὁ πάντα κρατῶν ἢ ὁ πάντων κρατῶν. γλαυκῶπις δὲ, ἡ τοὺς ὦπας, ἤγουν ὀφθαλμοὺς ἔχουσα τὸ χρῶμα γλαυκοὺς καὶ καταπληκτικούς. χρυσόλογχος δέ, ἡ χρυσῆν ἔχουσα λόγχην. Πόλιν οἰκοῦσα περιμάχητον] [illegible] τὰς Ἀθήνας οὕτω καλεῖ. περιμάχητον δὲ λέγεται τὸ πολυτίμητον, περὶ ὃ πολλοὶ ἐν ἀλλήλοις διαμάχονται ἵνα τούτου κρατῶσι, καὶ τὸ [illegible]. Θηροφόνη] θηροκτόνε. τὸν Ἀπόλλωνα δηλοῖ, ὃς καὶ τοξότης, καὶ Πύθωνος ἀναιρέτης. καὶ φονεὺς [illegible] δὲ ἔρνος, [illegible] ὁ κλάδος. τὸ στέλεχος δένδρου εὐθαλές. βλάστημα. ἐνταῦθα δὲ μεταφορικῶς τὸν υἱὸν σημαίνει. χρυσῶπις δέ, ἡ χρυσοῦς ὦπας, χρυσοῦς ὀφθαλμούς, τουτέστι χρυσοῦ δίκην καλοὺς ἔχουσα ὀφθαλμούς. καὶ [illegible]. Ἁλιμέδον] Ποσειδῶνος ἐπίθετον. ὁ τῆς ἁλὸς μέδων, ὁ τῆς θαλάσσης ἄρχων, καὶ βασιλεύς.

Μυχὸν]

Μυχὸν] μυχὸς, ἢ μύχος, ἐσώτατος τόπος. μυχὸς δὲ οἰσπώτης (οὕτω γὰρ παρὰ τοῖς Σκύθαις ὁ ὑπὸ τῆς γῆς ... μον ...). οἶστρος γὰρ, ἐρεθισμὸς, ... ἔρωτος ἐμμανοῦς. καὶ οἰστρεῖν καὶ τὸ παρακινεῖν. καὶ οἶστρος, ἐρεθισμὸς, ὁ λεγόμενος ... ἀφροδισίων, λύσσα, ζῆλος. καὶ εἶδος ... ὑφ' οὗ αἱ βόες ... καλεῖται. Ἡσύχιος. ἀλλὰ καὶ τὸ οἰστροδίνητον, καὶ τὸ οἰστρήλατον ταυτόν. τὸ μὲν παρὰ τὸ δονεῖν. τὸ δὲ παρὰ τὸ δινεῖν. ἀμφότερα δὲ ταῦτα τὸ κινεῖν δηλοῦσι. Ὀρειπλάγκτοι] ἐν τοῖς ὄρεσι πλανώμεναι. παρὰ τὸ πλάζεσθαι. τὸ πλανᾶσθαι. Εὔχεσθε] στίχοι ἰαμβικοὶ τετράμετροι ἀκατά- A ληκτοι κα΄. ὧν ὁ τελευταῖος, Εὔχεσθε ταῖσιν. Εἴ τις ἐπιβουλεύει] εἴ τις κακόν τι βουλεύεται κατὰ τοῦ δήμου. ἢ, εἴ τις κακόν τι τῷ δήμῳ κατ' ἐπιβουλὴν μηχανᾶται. Ἐπικηρυκεύεται] διὰ κήρυκός τινος συνθήκας τινὰς, ἢ πρεσβείας ποιεῖται, ἢ φιλίαν σπένδεται. Τύραννον συγκατάγειν] τύραννόν τινα ἤδη ἐκπεπτωκότα εἰς τὴν πατρίδα πάλιν ἐπανάγειν, καὶ ἀποκαθιστάναι. Κατειπεῖν] κατηγορῆσαι. προαγωγὸς δὲ, διδάσκαλος κακῶν, μαστροπός, μαυλιστὴς πορνοβοσκός. Ἡσύχιος. ἀρσενικῶς δὲ, καὶ θηλυ- B κῶς λέγεται.

Προαγωγὸς οὖσ' ἐνεθρύλλισε τῷ δεσπότῃ.
Ἢ πεμπομένη τις ἀγγελίας ψευδεῖς φέρει.
Ἢ μοιχὸς εἴ τις ἐξαπατᾷ ψευδῆ λέγων.
Καὶ μὴ δίδωσιν ἃ ἂν ὑπόσχηταί ποτε.
Ἢ δῶρά τις δίδωσι μοιχῷ γραῦς γυνή.
Ἢ καὶ δέχεται προδιδοῦσ' ἑταίρα τὸν φίλον.
Κεἴ τις κάπηλος, ἢ καπηλὶς τοῦ χοὸς
Ἢ τῶν κοτυλῶν τὸ νόμισμα διαλυμαίνεται
Κακῶς ἀπολέσθαι τοῦτον αὐτὸν κᾠκίαν
Ἀρᾶσθε. ταῖς δ' ἄλλαισιν ὑμῖν τοὺς θεοὺς
Εὔχεσθε πάσαις πολλὰ δοῦναι κἀγαθά.
Χο. Ξυνευχόμεσθα τέλεα μὲν
Πόλει, τέλεα τῷ δήμῳ
Τὰ δ' εὔγματα γενέσθαι.
Τὰ δ' ἄρισθ' ὅσαις προσήκει
Νικᾶν λεγούσαις, ὁπόσαι
Δ' ἐξαπατῶσι παραβαίνου-
σί τε τοὺς ὅρκους
Τοὺς νενομισμένους
Κερδῶν ἕνεκ' ἐπὶ βλάβῃ,
Ἢ ψηφίσματα καὶ νόμον
Ζητοῦσ' ἀντιμεθιστάναι,
Τἀπόρρητά τε τοῖσιν ἐ-
χθροῖς ἡμετέροις λέγουσιν,
Ἢ Μήδους ἐπάγουσι τῆς
Χώρας οὕνεκ' ἐπὶ βλάβῃ.
Ἀσεβοῦσιν, ἀδικοῦσίν τε τὴν
Πόλιν. ἀλλ' ὦ παγκρατὲς

Lena inuulgauit domino:
Vel missa aliqua nuncios falsos affert,
Vel adulter si quis decipit falsa dicens.
Et non dederit, quæ pollicitus fuerit unquam:
C *Vel dona aliqua dederit adultero anus mulier,*
Vel etiam accipit prodens meretrix amicum:
Et si quis caupo, vel cauponis uxor mensuram,
Vel heminarum institutum & morem lædit,
Male perire hunc ipsum & domum
Precamini. reliquis verò vobis deos
D *Precamini omnibus multa dare bona.*
CHO. *Simul precamur ratas quidem*
Vrbi, perfectásque populo
Has preces fieri.
Et fieri quoque ratas, optima quibuscunque conuenit,
Vincere dicentibus & consulentibus. & fieri ratas his quæcunque
Decipiunt, violantq́; fœdera & iuramenta
E *Sancita ac constituta legibus*
Lucrorum causa in damnum:
Vel decreta & legem
Quærunt immutare;
Arcanáque
Hostibus nostris dicunt.
Vel Persas inducunt
In regionem nostram: quoniam in detrimentum,
F *Impiè se gerunt, iniuriáque afficiunt*
Ciuitatem. Sed ô omnipotens

BOVRDINVS. Προαγωγός.] τουτέστιν, ἡ προάγουσα τινα γυναῖκα πορνευομένην, καὶ διδάσκαλος πορνείας οὖσα κακῶν. Ἐνεθρύλλισεν.] ἐνεψιθύρισεν, ἀσήμως καὶ λάθρα ἐλάλησε. Τοῦ χοός.] χοῦς μέτρον ἀττικὸν χωροῦν ὀκτὼ κοτύλας. κοτύλη δὲ ἡμίξεστον λέγεται παρὰ τὸ ἐκκεκενῶσθαι τὴν ὕλην. εἶδος δὲ ποτηρίου ὁ ... τῷ ἀγγείῳ τοῦ ὑγροῦ ὡς χοῖνιξ, καὶ εἶδος τοῦ μέτρου, καὶ τὸ κοῖλον τοῦ ὀστέου ἔνθα ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ περιστρέφεται. καὶ εἶδος τοῦ ξύλου ἐφ' οὗ τὰ φορτία βαστάζουσι, ὅπερ πρῶτος ἐφεῦρεν ὁ Προταγόρας. καὶ γὰρ φορτοφόρος ἦν. Τὸ νόμισμα.] τὸ μέτρισμα. ἀκύρως δὲ τούτῳ τῷ ὀνόματι χρῆται. Διαλυμαίνεται.] διαφθείρει καὶ παραβόλως ἀπατηλῶς τι διαφθείρει. Ἀρᾶσθε.] κακὰ εὔχεσθε ἐκείνῳ. Νενομισμένους.] πεπαγμένους, ὡρισμένους. Ἀντιμεθιστάναι.] ἀντιμεταβάλλειν καὶ μετατιθέναι, μεταχινεῖν τι. G

BISET. Ἐνεθρύλλισεν] ἐθρύλλιζεν ἢ ἐνεθρύλλησεν ταῦτα. διαθρυλλεῖν. Τὸ νόμισμα] τὸ δίκαιον, ἢ τὸ κατὰ τοὺς πατρίους νόμους μέτρον ταχθὲν, ὃ παραβαίνει, καὶ διαφθείρει οὐ θέμις. τὸ μέτρον τὸ νενομισμένον. Ξυνευχόμεσθα] στίχοι μικτοὶ κ΄. ὧν ὁ τελευταῖος, Καίπερ γυναιξὶν οὔσαις. Τάδ' εὔγματα] τάσδε ταύτας τὰς εὐχάς.

Ζεῦ ταῦτα κυρώσειας, ὡς
Θ' ἡμῖν θεοὺς παραστατεῖν
Καίπερ γυναιξὶν οὔσαις.
Κη. Ἄκουε πᾶς. ἔδοξε τῇ βουλῇ τάδε
Τῇ τῶν γυναικῶν. Τιμόκλει' ἐπεστάτει.
Λύσιλλ' ἐγραμμάτευεν. εἶπε Σωστράτη
Ἐκκλησίαν ποιεῖν ἕωθεν τῇ μέσῃ
Τῶν Θεσμοφορίων, ᾗ μάλισθ' ἡμῖν σχολή.
Καὶ χρηματίζειν πρῶτα περὶ Εὐριπίδου
Ὅ, τι χρὴ παθεῖν ἐκεῖνον. ἀδικεῖν γὰρ δοκεῖ
Ἡμῖν ἁπάσαις. τίς ἀγορεύειν βούλεται;

BOVRDINVS. Κυρώσειας.] κύρια ποιήσειας, καὶ τοῖς ἔργοις οὕτω δεῖν ἔχειν ἀξιώσειας. Παραστατεῖν.] παρεστάναι, [illegible] Ἐπεστάτει.] [illegible] Ἀθηναῖοι [illegible] [illegible] Ἐγραμμάτευεν.] γραμματεὺς ἐγένετο. Ἡ σχολή.] ἡσυχία ἢ ἀργία. Χρηματίζειν.] [illegible] Εἶπε.] [illegible] ἡ Σωστράτη μία τῶν γυναικῶν. Ὅτι χρὴ παθεῖν.] [illegible] δίκας. Τίς ἀγορεύειν βούλεται.] τουτέστι δημηγορεῖν. [illegible]

BISETVS. Ἀκουε πᾶς.] κωμικὴ, καὶ χαριέστατα μίμησις τῶν κηρυγμάτων τῶν ἐν τῇ τῶν Ἀθηναίων βουλῇ [illegible] εἰωθότων. Τιμόκλει' ἐπεστάτει] [illegible] [illegible] Πολυδεύκης, ὁ δὲ κῆρυξ ἐνταῦθα ὡς εἴρηται [illegible] τῆς γυναικῶν ἐκκλησίας, καὶ βουλῆς, ὡς περὶ τῶν ἀνδρῶν, ταῦτα πάντα λέγει, ἅπερ οἱ ἄνδρες [illegible] ἐκκλησίαις

A *Iupiter hæc confirmes, vt*
Nobis dij assistant,
Quamuis mulieribus existentibus.
PRÆ. *Audi vnusquisque, visa sunt senatui hæc,*
Mulierum inquam senatui. Timocles præerat,
Lysilla scribæ officium exercebat. Dixit Sostrata,
Concionem facere mane media die
Cerealium festorum, quæ erat satis nobis ocium,
B *Et agere primum de Euripide. (enim videtur*
Quidnam oportet pati illum, iniuriam facere
Nobis omnibus. quis concionari vult?

[illegible]

C [illegible]

D [illegible]

E [illegible]

F

ΓΥΝΗ ΤΙΣ.

Ἐγώ. Κη. περίθου νυν τόνδε πρῶτον πρὶν
λέγειν. (ἤδη
Σίγα. σιώπα. πρόσεχε τὸν νοῦν. χρέμπτεται γὰρ
Ὅπερ ποιοῦσ' οἱ ῥήτορες. μακρὰν ἔοικε λέξειν.
Γυν. Φιλοτιμίᾳ μὲν οὐδεμιᾷ μὰ τὼ θεὼ
Λέξουσ' ἀνέστην ὦ γυναῖκες. ἀλλὰ γὰρ
Βαρέως φέρω τάλαινα, πολὺν ἤδη χρόνον
Προπηλακιζομένας ὁρῶσ' ὑμᾶς ὑπὸ
Εὐριπίδου τοῦ τῆς λαχανοπωλητρίας,
Καὶ πολλὰ καὶ παντοῖ' ἀκουούσας κακά.

BOVRDINVS. Περίθου νυν τόνδε πρῶτον.] ἀμφίβαλε [illegible] στέφανον. καὶ γὰρ [illegible] τοῖς ῥήτορσι [illegible] τὸ ἀξιοπρεπὲς καὶ [illegible] ἱμάτιον. Πρόσεχε τὸν νοῦν.] ταῦ-

MVLIER QVÆDAM.

EGo. PRÆ. *Circumpone nunc hoc indumentum primum priusquam dicas. (iam,*
MVL. *Tace, sile, adhibe mentem. exscreat enim*
Quod quidem faciunt oratores. longam orationē videtur dictura. (Cererē & Proserpinā,
MVL. *Ambitione quidem nulla non per deas*
G *Grauiter fero misera, multum iam tempus*
Contumeliis affectas videns vos ab
Euripide, filio olerum venditricis,
Et multa & varia audiens maledicta.

[illegible]

ρον καὶ λαμπρότερον δημηγορεῖν ἢ λέγειν μακρότερόν τινα λόγον. Φιλοτιμίᾳ μὲν οὐδεμιᾷ.] φησὶν ἡ γυνή, [illegible] λέξειν ὦ γυναῖκες θεσμοφοριάζουσαι [illegible] τιμᾶσθαι [illegible] ἀλλ' ἐπὶ κοινῷ ἀγαθῷ [illegible] Ἀριστοφάνης [illegible] ῥήτορας [illegible] ἀρχομένους τῶν λόγων, ὥστε μᾶλλον [illegible] B [illegible] Προσπηλακιζομένας.] ὑβριζομένας [illegible]

BISETVS. [illegible] στέφανον [illegible]

A [illegible] λαβεῖν [illegible] στεφανοῦσθαι [illegible] B [illegible] Φιλοτιμίᾳ μὲν οὐδεμιᾷ.] [illegible] Προσπηλακιζομένας.] [illegible]

C

Τί γὰρ ἐκεῖνος ἡμᾶς οὐκ ἐπισμῇ τῶν κακῶν;
Πού δ' οὐχὶ διαβέβληχ' ὅπου περ ἐν βραχὺ
Εἰσὶν θεαταὶ καὶ τραγῳδοὶ καὶ χοροί.
Τὰς μοιχοτρόπους, τὰς ἀνδρεραστρίας καλῶν,
Τὰς οἰνοπότιδας, τὰς προδότιδας, τὰς λάλους,
Τὰς οὐδὲν ὑγιές, τὰς μέγ' ἀνδράσιν κακόν.
Ὡς εὐθὺς εἰσιόντες ἀπὸ τῶν ἰκρίων
Ὑποβλέπουσ' ἡμᾶς σκοποῦνταί τ' εὐθέως
Μὴ μοιχὸς ἔνδον ᾖ τις ἀποκεκρυμμένος.
Δρᾶσαι δ' ἔθ' ἡμῖν οὐδὲν ὥσπερ καὶ πρὸ τοῦ
Ἔξεστι. τοιαῦθ' οὗτος ἐδίδαξεν κακὰ
Τοὺς ἄνδρας ἡμῶν, ὥστ' ἐάν τις καὶ πλέκῃ
Γυνὴ στέφανον, ἐρᾶν δοκεῖ. κἂν ἐκβάλῃ
Σκεῦός τι κατὰ τὴν οἰκίαν πλανωμένη,
Ἀνὴρ ἐρωτᾷ τῷ κατέαγεν ἡ χύτρα.
Οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ τῷ Κορινθίῳ ξένῳ.
Κάμνει κόρη τις; εὐθὺς ἀδελφὸς λέγει.
Τὸ χρῶμα τοῦτο μ' οὐκ ἀρέσκει τῆς κόρης.
Εἶεν, γυνή τις ὑποβαλέσθαι βούλεται,
Ἀποροῦσα παίδων· οὐδὲ τοῦτ' ἔστιν λαθεῖν.
Ἄνδρες γὰρ ἤδη παρακάθηνται πλησίον.
Πρὸς τοὺς γέροντάς θ', οἳ πρὸ τοῦ τὰς μείρακας
Ἤγοντο διαβέβληκεν, ὥστ' οὐδεὶς γέρων
Γαμεῖν θέλει γυναῖκα διὰ τοῦτο τοὔπος.
Δέσποινα γὰρ γέροντι νυμφίῳ γυνή.
Εἶτα διὰ τοῦτον ταῖς γυναικωνίτισιν
Σφραγῖδας ἐπιβάλλουσιν ἤδη καὶ μοχλοὺς
Τηροῦντες ἡμᾶς, καὶ προσέτι μολοττικοὺς

Quo enim iste nos non inspergit conuitiorum?
Vbi vero non vituperauit? vbi quidem in breui & paruo
Sunt spectatores & Tragœdi & chori,
Dolosas & mores occultantes: meretrices appellans
Vinolentas, proditrices, loquaces,
D *Nihil sanum vel bonum, magnum viris malum.*
Quare statim ingredientes à tabulatis theatri
Torue inspiciunt nos, explorantq́ protinus,
Num mœchus intus sit aliquis occultatus.
Facere autem amplius nobis nihil quemadmodum & antehac
Licet. Talia iste docuit mala
E *Viros nostrûm, vt si aliqua texat*
Mulier coronam, amare videatur. & si eiecerit
Vasculum aliquod per domum errans,
Maritus interrogat, cuinam fracta est olla?
Non est, quomodo non Corinthio hospiti.
Laborat morbo virgo aliqua. statim frater dicit,
Color hic mihi non placet puellæ.
F *Esto, mulier aliqua supponere vult,*
Carens filijs: ne hoc quidem licet occultum esse,
Viri enim iam assident propè.
Ad senesq́, qui antehac puellas
Ducebant, vituperauit, vt nullus senex
Ducere velit vxorem propter carmen hoc,
Domina enim seni sponso vxor.
Deinde ob id mulieribus cubiculis
G *Signacula inijciunt, & obsignant iam & pessulos,*
Obseruantes nos, & insuper molossos

BOVRDINVS. Ἐπισμῇ τῶν κακῶν.] τί γὰρ τῶν κακῶν φησὶν ὁ ποιητής, οὐκ ἐμβάλλει ἡμῖν καὶ καταπλύνει ἡμῶν τινὰ λοιδορίαν. [illegible] προσφέρει ἀπὸ σκωμάτων καθ' ἡμῶν. ἐπισμῇ δὲ κυρίως

Τρέφουσι μορμολυκεῖα τοῖς μοιχοῖς κύνας.

Καὶ ταῦτα μὲν ξύγγνωθ' ἃ δ' ἦν ἡμῖν πρὸ τοῦ

Αὐταῖς ταμιεῦσαι καὶ προαιρούσαις λαβεῖν.

Alunt, laruas ac terricula adulteris canes.

Et hæc quidem cognoscite affatim nobis antehac,

Ipsis cellam promptuariam custodiri proponentibus & volentibus accipere.

Αλ-

Ἄλφιτον. ἔλαιον. οἶνον. οὐδὲ ταῦτ' ἔτι
Ἔξεστιν. οἱ γὰρ ἄνδρες ἤδη κλειδία
Αὐτοὶ φοροῦσι κρυπτὰ κακοηθέστατα,
Λακωνικ' ἄττα τρεῖς ἔχοντα γομφίους.
Πρὸ τοῦ μὲν οὖν ἦν ἀλλ' ὑποῖξαι τὴν θύραν
Ποιησαμέναισι δακτύλιον τριωβόλου.
Νῦν δ' οὗτος αὐτοὺς ὠκότριψ Εὐριπίδης
Ἐδίδαξε θριπήδεστ' ἔχειν σφραγίδια
Ἐξαψαμένους. νῦν οὖν ἐμοὶ τοῦτο δοκεῖ
Ὄλεθρόν τιν' ἡμᾶς κυρκανᾶν ἀμῶς γέ πως
Ἢ φαρμάκοισιν, ἢ μιᾷ γέ τῳ τέχνῃ,
Ὅπως ἀπολεῖται, ταῦτ' ἐγὼ φανερῶς λέγω.
Τὰ δ' ἄλλα μετὰ τῆς γραμματέως συγγράψομαι.
Χο. Οὔποτε ταύτης
Ἤκουσα πολυπλοκωτέρας
Γυναικὸς οὐδὲ δεινότερον λεγούσης.
Πάντα γὰρ λέγει δίκαια. πάσας δ' ἰδέας
Ἐξήτασεν. πάντα δ' ἐβάστασεν φρενὶ
Πυκνῶς τε ποικίλους λόγους
Ἀνεῦρεν εὖ διεζητημένους.
Ὥστ' ἂν εἰ λέγοι παρ' αὐτὴν Ξενοκλῆς ὁ Καρκίνου
Δοκεῖν ἂν αὐτὸν
Ὡς ἐγᾦμαι πᾶσιν ὑμῖν ἄντικρυς μηδὲν λέγειν.

A *Farinam, oleum, vinum, ne hæc quidem amplius*
Licet. viri enim iam clauiculas
Ipsi gestant occultas, callidissimas, ac maxime malignas,
Laconicas quasdam treis habentes clauiculos.
Sed prius quidem certè licebat aperire fores,
Facientibus annulum triobolo & vili precio.
B *Nunc verò iste ipsos verna Euripides*
Docuit minuta, & quasi a tineis corrosa habere sigilla
Appensa habentes. Nunc igitur mihi hoc videtur
Perniciem aliquam nos miscere ac moliri quomodocunque
Vel veneno, vel vna quidem arte,
Vt pereat. hæc ego apertè dico,
C *Reliqua verò cum scriba simul scribam.*
CH. *Nunquam hac*
Audiui callidiorem
Muliere, neque facundius dicentem.
Omnia enim dicit iusta, omnesque species eloquentiæ
Examinauit, omniaque gestauit mente,
Densèque & prudenter varias orationes
Inuenit bene exquisitas:
D *Vt si diceret ad comparationem ipsius Xenocles, filius Carcini,*
Videretur ipse,
Vt ego puto, omnibus vobis planè nihil dicere.

BOVRDINVS. Μορμολύκεια.] τὰ τῶν τραγῳδῶν προσωπεῖα καὶ τῶν ὑποκριτῶν, ὅθεν καὶ τὸ μορμολύττεσθαι, ἐκφοβεῖσθαι, ἐκπλήττειν, τῇ αἰτιατικῇ. Ταμιεύεσθαι.] διανέμειν, διοικεῖν κατὰ τὴν γνώμην, ὅθεν καὶ ταμίευται καὶ ταμιευτήρια. Προαιρούμενος.] βουλομένας. Ἔξεστι.] ἀφῄρηται ἡμῶν αὕτη ἡ ἐξουσία τοῦ δύνασθαι διοικεῖν καὶ διανέμειν ταῦτα ἄλφιτον, ἔλαιον, οἶνον. Κακοηθέστατα.] δυσχερέστατα πρὸς τὸ μηχανᾶσθαι, ὥστε δύνασθαι ἀνοίγειν τὰς ἐλαιοθήκας καὶ ἀλφιτοθήκας σὺν ταῖς ψευδοκλειδίοις. Οἰκότριψ.] τουτέστιν ὁ οἰκογενὴς δοῦλος κατὰ διαφορὰν τῶν οἰκετῶν αἰχμαλώτων, ἢ λέγεται ὁ δοῦλος ἀπὸ γονέων. συντέτακται δὲ τοῦτο τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ οἴκου καὶ τρίβειν. σημαίνει δὲ σύνηθες τινα [illegible] καὶ πλάνησιν διατελοῦντα ἐν τῇ οἰκίᾳ δεσπότου. ἄλλοι δὲ ἀναγιγνώσκουσι ὠμότριψ, τουτέστι, οὕτως ὁ Εὐριπίδης κατεδούλευσε αὐτούς, καὶ τῇ οἰκοτριβίᾳ τινὶ καὶ σμικρολογίᾳ [illegible]. ἐγὼ δὲ ταύτην ἀνάγνωσιν ἀληθεστέραν εἶναι νομίζω. Θριπήδεστα.] λέγεται κυρίως τὰ ξύλα βεβρωμένα καὶ διεφθαρμένα ἀπὸ τῶν θριπῶν. θρὶψ δέ ἐστι ζῶον κατεσθίον ξύλα καὶ κατεσθίον [illegible] ξύλων, [illegible] σφραγίδια θριπήδεστα, πολλοῖς καὶ μικροῖς τρυπήμασι τετρυπηθέντα, ὡς δῆθεν καταβρωθέντα ὑπὸ τῶν θριπῶν καὶ [illegible] τὴν [illegible] τούτων, καὶ ἰσχνότατα καὶ [illegible], καὶ διὰ τοῦτο τὴν δυσχερῆ [illegible]. τὸ γὰρ χαλεπόν ἐστι τὰ σφραγίδια [illegible] μάλιστα πολλοῖς καὶ μικροῖς διατετρυπήμασι τρυπηθέντα. Κυρκανᾶν.] τουτέστι, διασκευάζειν κατασκευάζειν καὶ ἐπάγειν. κυρίως δὲ λέγεται τοῦτο τὸ ῥῆμα ἐπὶ τῶν φαρμάκων λυγρῶν καὶ θανατοφόρων, ἅπερ μίγνυται διὰ θέσιν μετά τινι ἐπὶ θανάτῳ, ὥστε μᾶλλον βλαβερὰ καὶ ὀλέθρια γίγνεσθαι. Ἀμῶς γέ πως.] ὅπως δήποτε καὶ ἐκ παντὸς τρόπου. ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα ἐλέγχει τὴν κακοτροπίαν τῶν γυναικῶν, ἅπερ λάθρα διαμηχανῶνται τὰ βία καὶ φανερῶς ὑπ' αὐτῶν διαπραχθῆναι οὐ δυνάμενα. Πολυπλοκωτέρας.] πολυτροπωτέρας καὶ παλιμβολωτέρας. πολύπλοκος γὰρ σημαίνει τὸ πολύτροπον, καὶ ἐπὶ πολλὰ τρεπόμενον τὴν ἑαυτοῦ διάνοιαν τρέποντα ἐφ' ἕνα καιρόν, καὶ τὸ ποικιλόφρονα ὄντα. Δεινότερον.] μετὰ μείζονος τέχνης. Ἐξήτασε.] ἐβασάνισε, ἐξεδοκίμασε, διηρεύνησε. Διεζητημένους.] ἐξευρημένους, καὶ σοφῶς καλῶς τε βασανισθέντας. Πυκνῶς.] συνετῶς, νουνεχῶς, καὶ σοφῶς. Παρ' αὐτὴν Ξενοκλῆς ὁ Καρκίνου.] ὥστε φησὶν ὁ Ἀριστοφάνης, ἐὰν λέγῃ ὁ Ξενοκλῆς [illegible] καὶ συγκριθεὶς ταύτῃ τῇ γυναικὶ οὕτως ἐρρωμένως καὶ σοφῶς οὐδὲν δοκεῖ ἂν λέγειν καὶ οὐδενὸς ἄξιος ῥήτωρ εἶναι κατ' ἀντεξέτασιν ταύτης τῆς γυναικός. ἔστι δὲ Ξενοκλῆς υἱὸς τοῦ Καρκίνου ποιητοῦ Ἀθηναίου, ὅστις ἐκαλεῖτο ὁμοίως καὶ ἐκεῖνος [illegible]. ἐνομίζετο γὰρ ἐπί τινι βωμολοχίᾳ καὶ ἐλαφρότητι τῆς φύσεως ἀεὶ τὰ τερατικὰ καὶ [illegible] διατελεῖν, [illegible] μηχανὰς καὶ τερατείας εἰσαγαγεῖν ἐν τοῖς δράμασιν, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Πλάτων ἐκάλει ἐκεῖνον δωδεκαμήχανον, ἐπεὶ καὶ πολλάκις ὡς μηχανικὸς εἰς θέατρον εἰσέφερεν μηχανήματά τινα, ἐν οἷς θεοὺς ἐμιμεῖτο ἀνερχομένους ἢ κατερχομένους ἐκ τοῦ

[illegible]. Αντικρυς.] φανερῶς καὶ ἀναμφισβητήτως [illegible].

Bisetus. Α δ' ἐγὼ] ἀντὶ τοῦ ἃ δ' ἐγὼ [illegible]. [illegible] Κατειρηκότα.] [illegible]. Λαχανοπωλήτρια] [illegible]. Στεφανηπλοκοῦσ'] [illegible]. Θριπήδεστα.] Σκίδας, θριπήδεστα διὰ τοῦ η. οὕτω δὲ καλεῖται τὰ ξύλα ὑπὸ θριπῶν βεβρωμένα, οἷς ἐσφράγιζον. [illegible] ξύλα, καὶ κέρατα. [illegible] τὴν Ἑλλάδα εἶχεν, ἀντὶ τοῦ διεφθαρμένην,

ἀπὸ τῶν ὑπὸ θριπῶν καταβεβρωμένων ξύλων. Ἄλλως. Παυσανίας λέγει ὅτι θριπήδεστα ξυλήφια τὰ ὑπὸ θριπῶν βεβρωμένα, ὡς ἀπὸ τοῦ ἰδίου. οἷς ἔγραττε, φησίν, [illegible] ἀντὶ γλυπτῶν σφραγίδων. [illegible] τὸ σφραγίδιον τοῦ δακτυλίου. ὅτι [illegible] Ἡσύχιον δακτύλιον μὲν τὸ [illegible] δακτυλίδιον ἐκάλεσαν, τὸ δὲ γλυφὴν ἔχον, σφραγίδιον. Κυκεῶν.] ἐν τισι παλαιοῖς [illegible] γράφεται κυκᾶν [illegible]. Οὔπωποτε.] τὴν γυναῖκα τὴν [illegible] καταδραμοῦσαν, καὶ κατηγορήσασαν ὁ χορὸς ἐπαινεῖ. εἰσὶ δὲ στίχοι [illegible]. Πολυπλοκώτερος.] πολύπλοκος, πολύτροπος, ὁ ἐπὶ πολλὰ [illegible], [illegible]. Ἡσύχιος. οὕτω καὶ [illegible] Θεογνίδι. [illegible],

Πουλύπου ὀργὴν ἴσχε πολυπλόκου, ὃς ποτὶ πέτρῃ
Τῇ προσομιλήσει, τοῖος ἰδεῖν ἐφάνη.

Ἐν δὲ τοῖς κάτω νόημα πολύπλοκον καλεῖται τὸ πολύτροπον. Ξενοκλῆς ὁ Καρκίνου.] περὶ τούτου εἴρηται ἐν βατράχοις, καὶ ἀλλαχοῦ.

ΕΤΕΡΑ ΓΥΝΗ.

ALTERA MVLIER.

Bisetus. Ἡ νῦν παρελθοῦσα γυνὴ ἡ ὑπὸ τῆς προτέρας κατ' Εὐριπίδου ἄρτι λεχθέντα συντόμως ἐπιψηφίζουσα, ἓν μόνον προστίθησιν, ὅ, γυμνότερα ἀσεβής, καὶ ἄθεος ὤν, [illegible] αὐτοῦ τραγῳδίαις [illegible] θεούς. εἰσὶ δὲ στίχοι τετράμετροι ἀκατάληκτοι ις'.

ΕΤ. Γ. Ὀλίγων ἕνεκ' αὐτὴ παρῆλθον ῥημάτων.
Τὰ μὲν γὰρ ἄλλα, αὕτη κατηγόρηκεν εὖ.
Ἃ δ' ἐγὼ πέπονθα ταῦτα λέξαι βούλομαι.
Ἐμοὶ γὰρ ἀνὴρ ἀπέθανεν μὲν ἐν Κύπρῳ.
Παιδάρια πέντε καταλιπών, ἃ 'γὼ μόλις
Στεφανηπλοκοῦσ' ἔβοσκον ἐν ταῖς μυρρίναις.
Τέως μὲν οὖν ἀλλ' ἡμικάκως ἐβοσκόμην,
Νῦν δ' οὗτος ἐν ταῖσι τραγῳδίαις ποιῶν
Τοὺς ἄνδρας ἀναπέπεικεν οὐκ εἶναι θεούς.
Ὥστ' οὐκέτ' ἐμπολῶμεν οὐδ' εἰς ἥμισυ.
Νῦν οὖν ἁπάσαισι παραινῶ καὶ λέγω,
Τοῦτον κολάσαι τὸν ἄνδρα πολλῶν οὕνεκα.
Ἄγρια γὰρ ἡμᾶς ὦ γυναῖκες δρᾷ κακὰ
Ἅτ' ἐν ἀγρίοισι λαχάνοις αὐτὸς τραφείς.
Ἀλλ' εἰς ἀγορὰν ἄπειμι. δεῖ γὰρ ἀνδράσιν
Πλέξαι στεφάνους συνθηματιαίους εἴκοσιν.
ΧΟ. Ἕτερον αὖ τι λῆμα τοῦτο
Κομψότερον ἔτ' ἢ τὸ πρότερον ἀναπέφηνεν.
Οἷα κατεστωμύλατο
Οὐκ ἄκαιρα, φρένας ἔχουσα.
Καὶ πολύπλοκον νόημα οὐδ' ἀσύνετ' ἀλλὰ
Πιθανὰ πάντα. δεῖ δὲ ταύτης

AL. M. Paucorum causa ipsa prodij verborum,
Alia enim hæc accusauit bene.
Quæ vero passa sum, hæc dicere volo.
Mihi enim vir mortuus est quidem in Cypro,
Puerulos quinque qui reliquit, quos ego vix
Coronas texens pascebam in Myrtis.
Tunc quidem igitur, sed semimale alebar,
Nunc vero iste in Tragœdijs faciens,
Viros persuasit non esse Deos.
Vnde non amplius vendimus ne dimidium quidem coronarum.
Nunc igitur omnes admoneo, & dico
Hunc punire virum multis de causis.
Agrestibus enim nos ô mulieres, afficit malis,
Vtpote in agrestibus oleribus ipse nutritus.
Sed in forum abibo, oportet enim viris
Texere coronas consacrificatorias viginti.
CH. Altera rursus quædam audacia hæc
Facundior adhuc quàm prior apparuit.
Qualia facunde dixit,
Non importuna, mentem habens,
Et varium multiplicémque sensum, neque imprudentia, sed
Probabilia omnia. oportet autem huius

Bourdinus. Ὀλίγων ἕνεκα.] ἐγώ, φησὶν ἡ γυνή, βούλομαι βραχυλογῆσαι καὶ ὀλίγα εἰπεῖν. φα-

θυταῖς δὲ καὶ μετ' ἐλπίδων [illegible] τοῦ Εὐριπίδου ἀσεβείας. ἀρχὴ γὰρ ἀπὸ τῆς βοσκήσεως τὴν παίδων, καὶ μέμφεται τοῦ Εὐριπίδου, ὅτι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀσεβείας αὐτοῦ εἰς τοὺς θεοὺς ἀφαιρεῖται τὴν εὐπορίαν τῶν παίδων ἐκείνης, [illegible] τῆς στεφανοπλοκίας πρὸ τῆς κακηγορίας καὶ κακολογίας τοῦ δὲ Εὐριπίδου, ὃς ἀναπέπεικε θεοὺς μὴ εἶναι, οὐ τοσοῦτο στεφάνων οὐ δεῖ. Στεφανοπλοκοῦσα.] τουτέστι πλέκουσα τοὺς στεφάνους, ὑφαίνουσα καὶ [illegible]. Ημικάκως.] τουτέστιν οὔτε λαμπρῶς, οὔτε πονηρῶς, ἀλλὰ μετρίως. Νῦν δ' οὗτος.] [illegible] ἡ γυνὴ διασύρει καὶ ὀνειδίζει τὴν ἀσέβειαν τοῦ Εὐριπίδου, ὡς ἀθέου ὄντος. Εἰς ἥμισυ.] [illegible], ὅτι θεοὺς οὐ νομίζουσιν εἶναι πολλοὶ ἀναπεισθέντες καὶ [illegible] ὑπὸ Εὐριπίδου, καὶ διὰ τοῦτο [illegible] στεφάνων. Ἄγρια.] τουτέστι, χαλεπὰ κακά [illegible] ἀγρίων λαχάνων, [illegible] χαλεπὰ δύσκολα τι καὶ αὐστηρὰ καὶ [illegible] τοῦ Εὐριπίδου, [illegible] λέγεται, ὡς προείρηται. Στεφάνους συνθηματιαίους.] τοὺς ἐκδοτικούς, [illegible], ἐκδεδομένους, [illegible], κατὰ τὸ σύνθημα [illegible] σύνθημα γὰρ [illegible] ὁμολογηθὲν συνθήκας, ἀπὸ τοῦ συντίθεσθαι, καὶ συναλλάγματα. Λῆμα.] ἡ μεγαλοψυχία, καὶ [illegible] τὸ θάρσος τῆς ψυχῆς. Κομψότερον.] εὐχαριστότερον, [illegible] εὐτακτότερον. Ἀνατεθύμ... Κατεστωμύλατο.] [illegible] καὶ στωμύλ... [illegible]. Οὐκ ἄχυρα.] τουτέστι, [illegible]. Φρένας ἔχουσα.] πολύφλοισβον [illegible] φρονίμη, καὶ [illegible]. Ἀσύνετα.] [illegible] ἄξια πάντα.

Βισετῦς. Παιδάρια.] παιδάριον, οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ἀρρένων [illegible] τῷ ὀνόματι οἱ ῥήτορες, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν παρθένων. Σ. Ἄλλως. παιδάρια, τὰ μείζονα, καὶ τὰ ὀρτίας γεγονότα. Ἡσύχιος. Εν ταῖς μυρρίναις.] μυρρίνη καὶ μυρσίνη, εἶδος φυτοῦ, ἐξ οὗ στέφανοι ἐπλέκοντο, καὶ τούτοις οἱ ἄρχοντες ἐστεφανοῦντο. Ἐμπολήσομεν.] ἐμπολᾶν, ἀγοράζειν. [illegible], πωλεῖν. ἐμπολᾶσθαι δὲ, [illegible]. Στεφάνους συνθηματιαίους] Σ. οὓς ἡμεῖς λέγομεν ἐκδοτικούς. Ἄλλως. συνθηματιαῖοι, οἱ ἠργολαβημένοι καὶ ἐκδιδόμενοι. Ἡσύχιος. ἀλλὰ βέλτιον εἰ καλοίης στεφάνους συνθηματιαίους τοὺς ἐκ συνθήματος, εἴτε συνθήκης τοῦτο [illegible] ὄντος, καὶ τοῦ ὠνουμένου [illegible]. καὶ οὓς ἐν τῇ συντεθειμένῃ [illegible], καὶ διωρισμένῃ ἡμέρᾳ ἀποδίδοσθαι δεῖ. πᾶν γὰρ ὅπερ ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου [illegible], καὶ ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου λαμβάνεται κατὰ συνθήκας ἑκατέρωθεν [illegible], τὸ ἔργον συνθηματιαῖον κυρίως λέγεσθαι δύναται, τουτέστι κατὰ συνθήκας, ὥσπερ εἴρηται. τὸ γὰρ σύνθημα, εἴτε σύνθεμα, καὶ συνθήκη ταυτόν. τούτου καὶ Ἀθήναιος ἐν τῷ ιε' τῶν Δειπνοσοφ. μέμνηται. συνθηματιαῖοι στέφανοι, φησὶν, ἠργολαβημένοι, καὶ ἐκδιδόμενοι. Ἀριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαζούσαις,

Πλέξαι στεφάνους συνθηματιαίους εἴκοσιν.

Ἕτερον αὐτὶ λῆμα.] εἴχομεν [illegible] τὸ δὲ λῆμα, ἀξίωμα, ἀνδρεία, φρόνημα, νόμος.

Τοιοῦτον γὰρ ὁ παῖς ὅδε λῆμα φαίνει.

Ἀριστοφάνης ἐν Νεφέλαις,

Λῆμα μὲν πάρεστι τόδε οὐκ ἄτοπον.

[illegible] τὸ μέγεθος καὶ λῆμα θούριον, τὸ πολεμικὸν φρόνημα. Σημειωτέον μὲν τοι τὸ λῆμα, ὅταν κέρδος σημαίνει ἐν δυσὶν λλ γράφεσθαι λῆμμα ὡς τὸ λαμβάνειν. Κατεστωμύλατο.] στωμύλος, λάλος πολύφημος, πιθανολόγος, εὐτράπελος, ἰσχυρὸς τῷ λόγῳ, ἀπατεὼν, λάλος, φλύαρος. ὅθεν τὸ ῥῆμα στωμύλλω, καὶ στωμύλλομαι, καὶ κατεστωμύλλομαι. καὶ στωμυλία, ἡ κατὰ ἀσεὀτητα ἀπάτη [illegible]. οὐκ ἄχυρα δὲ, τουτέστι χαλεπὰ, καὶ κατὰ χειρὸς λεχθέντα.

Τῆς ὕβρεως ἡμῖν τὸν ἄνδρα περιφανῶς δοῦναι δίκην.

Μν. Τὸ μὲν ὦ γυναῖκες ὀξυθυμεῖσθαι σφόδρα

Εὐριπίδῃ τοιαῦτ' ἀκουσάσας κακὰ

Οὐ θαυμάσιόν ἐστ', οὐδ' ἐπιζεῖν τὴν χολήν.

Καὐτὴ γὰρ ἔγωγ' οὕτως ὀναίμην τῶν τέκνων,

Μισῶ τὸν ἄνδρ' ἐκεῖνον εἰ μὴ μαίνομαι.

Ὅμως δ' ἐν ἀλλήλαισι χρὴ δοῦναι λόγον.

Αὐταὶ γάρ ἐσμεν κοὐδεμί' ἔκφορος λόγου.

Τί ταῦτ' ἔχουσαι κεῖνον αἰτιώμεθα,

Βαρέως τε φέρομεν, εἰ δύ' ἡμῶν ἢ τρία

Κακὰ ξυνειδὼς, εἶπε δράσας μυρία.

Ἐγὼ γὰρ αὐτὴ, πρῶτον ἵνα μὴ ἄλλην λέγω,

Ξύνοιδ' ἐμαυτῇ πόλλ' ἐκεῖνο δ' οὖν

Δεινότατον, ὅτε νύμφη μὲν ἦν τρεῖς ἡμέρας·

Ὁ δ' ἀνὴρ παρ' ἐμοὶ καθηῦδεν, ἦν δέ μοι φίλος,

Iniuriæ nobis virum manifestò dare pœnas.

MN. Quòd quidem ô mulieres acriter irascamini admodum

Euripidi, talia audientes conuicia,

Non mirum est, neque quòd infervescat bilis.

Etenim ipsa ego ita adiuuer filiorum causa, & ipsis fruar

Odi virum illum, nisi insanio.

Verumtamen inter nos inuicem oportet dare & reddere rationem,

Ipsæ enim sumus, & nulla enunciatrix orationis nostra.

Quid hæc vitia habentes, illum accusamus?

Graniterque ferimus, si duo nostrûm vel tria

Mala cognoscens dixit, cùm fecerit infinitas fabulas.

Ego enim ipsa primùm, vt ne aliam dicam,

Conscia sum mihipsi multorum malorum. Illud verò certè

Indignissimum est, cùm sponsa quidem fui tres dies,

Et maritus apud me erat dormiens, erat mihi amicus,

Βουκολικῶς. Γέρων.] ἀσελγείας. Περιφανῶς.] ἀντικρυς καὶ ἐμφανῶς. Ὀξυθυμεῖσθαι.] Capiens

καὶ χαλεπῶς ὀργιζόμεναι [illegible] τοῦ θυμοῦ χείλη. Ἐπ[illegible] τὴν χολὴν [illegible] καὶ μεγάλως διαθερμαίνεσθαι τὴν ὀργὴν καὶ τὸν θυμὸν. καὶ γὰρ αὐτὴ χολὴ [illegible] καὶ ὑπερβολὴν διαθερμαίνεσθαι. [illegible] συλλογίζεσθαι καὶ συλλαμβάνειν [illegible] ἀναμνήσεως τῶν κακῶν [illegible] αἱ γυναῖκες, ὡς [illegible] κακῶς κακὰ πολλὰ ποιοῦσαι. [illegible] τὴν [illegible] οὕτως [illegible] τίκτει καὶ [illegible]. Μαίνομαι.) [illegible] εἰμὶ καὶ ἔκφορος. Ὅμως δ' [illegible] ὀργιζόμενα τοῦ Εὐριπίδου [illegible] καὶ [illegible] ἀμφὶ [illegible] λογισμοῦ ἐν ἡμῖν, καὶ [illegible]. Αὐταὶ γὰρ [illegible] λογιστικαί. Κοὐ γὰρ ἔκφορος λόγου.) [illegible] μανίας [illegible] λογισμοῦ τι. ἔκφορα γὰρ μανίαν τινὰ δηλοῖ. [illegible] λογισμοῦ. [illegible] λέγεται ὁ ἔξω τῶν λογισμῶν [illegible], ὡς καὶ [illegible] λέγομεν ἁπλῶς τὸν ἔξω τοῦ λογισμοῦ ὄντα. Τί.) διὰ τί. Ἔχουσαι.) ταῦτα κακὰ, ἅπερ ἡμῖν προφέρει ὁ Εὐριπίδης, βαρυνόμεθα καὶ ὀργιζόμεθα λέγοντος ἐκείνου τάδε. Δράσας μὲν αὐτὰ.) [illegible] κακά. Ἐγὼ γὰρ.) [illegible] τῶν [illegible], καὶ γὰρ [illegible] ἐκείναις, ὅτι γυνὴ [illegible] ἀπ' αὐτοῦ, ὡς δὴ γυναικὸς ὄντος, κακὰ καὶ τὰ αἰ-

δικήματα τῶν γυναικῶν ἐρεῖ, ἵνα ἄλλαι δὲ γυναῖκες [illegible] ὡς ἀληθῶς [illegible] γυναῖκα [illegible] ἀκούσασαι τὰ [illegible] κακίας τῶν γυναικῶν.

BISETVS. Τὸ δ' [illegible] γυναικεῖον.) Ὁ Μνησίλοχος γυναικεῖον σχῆμα [illegible], καὶ τῶν γυναικῶν κατὰ Εὐριπίδου [illegible] ἀκούσας, [illegible] Εὐριπίδην [illegible], καὶ [illegible] τὴν ἀτιμίαν [illegible] αἱ γυναῖκες [illegible]. εἰσὶ δὲ οἱ στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι [illegible] τελευταίους,

Οὐδ' ἐν παθοῦσαι μεῖζον ἢ [illegible].

Κοὐ γὰρ ἔκφορος λόγου.) [illegible] ἔκφορος λόγου, [illegible] λέξει. [illegible] φαίνεται [illegible] λόγον [illegible], καὶ τοῖς ἀνδράσιν [illegible]. ταῦτα Μνησίλοχος [illegible] γυναικῶν [illegible] ὁμολογοῦ[illegible]. Δράσας μυρία.) [illegible] δράματα, [illegible] τραγωδίας. Ξυνοιδ' ἐμαυτῇ.) [illegible] στίχον [illegible] οὕτως [illegible]

Ξυνοιδ' ἐμαυτῇ [illegible] δ' [illegible] δεινότατον.

[illegible] ἐμαυτῇ πολλὰ ξυνοιδα κακὰ, ἐκεῖνο δὲ μάλιστα, ὅπερ ἐστὶ δεινότατον. Ἵνα μὴ ἄλλην λέγω.) [illegible], ἵνα μὴ ἄλλην λέγω.

Ὅσπερ με διεκόρευσεν ἑπτέτιν οὖσαν.
Οὗτος πόθῳ μου κνυεν ἐλθὼν τὴν θύραν.
Κᾆτ' εὐθὺς ἔγνων. εἶτα καταβαίνω λάθρα.
Ὁ δ' ἀνὴρ ἐρωτᾷ. ποῖ σὺ καταβαίνεις; ὅποι;
Στρόφος μ' ἔχει τὴν γαστέρ' ὦ 'νερ κὠδύνη.
Ἐς τὸν κοπρῶν' οὖν ἔρχομαι. βάδιζέ νυν.
Κᾆθ' ὁ μὲν ἔτριβε, κεδρίδας ἄννηθον σφάκον.
Ἐγὼ δὲ καταχέασα τοῦ στροφέως ὕδωρ,
Ἐξῆλθον ὡς τὸν μοιχόν. εἶτ' ἐρειδόμην
Παρὰ τὸν Ἀγυιᾶ κυβδ' ἐχομένη τῆς δάφνης.
Ταῦτ' οὐδεπώποτ' εἶφ' ὁρᾶτ' Εὐριπίδης.
Οὐδ' ὡς ὑπὸ τῶν δούλων τε κὠρεωκόμων
Σποδούμεθ' ἢν μὴ 'χωμεν ἕτερον, οὐ λέγει.
Οὐδ' ὡς ὅταν μάλισθ' ὑπό του βινώμεθα,
Τὴν νύχθ' ἕωθεν σκόροδα διαμασώμεθα.
Ἵν' ὀσφραινόμενος ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ τείχους εἰσιὼν
Μηδὲν κακὸν δρᾶν ὑποτοπῆται. ταῦθ' ὁρᾷς
Οὐπώποτ' εἶπεν. εἰ δὲ Φαίδραν λοιδορεῖ
Ἡμῖν τί τοῦτ' ἔστ'; οὐδ' ἐκεῖν' εἴρηκέ πω.
Ὡς ἡ γυνὴ δεικνῦσα τἀνδρὶ τοὔγκυκλον

Qui quidem me vitiauit septem annorum existentem
Hic desiderio & amore mei leniter pulsabat, cùm venisset fores,
Et deinde protinus agnoui, deinde descendo clam.
Vir autem rogat, quonam tu descendis? quò?
Tormina me habent circa ventrem ô marite, & dolor,
Ad latrinam igitur eo. vade nunc.
Et deinde hic quidem terebat fructus cedri, anethum & iphacum,
Ego verò cùm infudissem supra cardinem aquam,
Egressa sum ad mœchum, deinde innixa sum
Iuxta viam fortiter adhærens lauro.
Hæc nunquam deprehendit Euripides,
Neque quod à seruis, & mulionibus
Subagitamur, si non habuerimus alterum, non dicit.
Neque quod cùm maximè ab aliquo subagitatæ fuerimus
Noctè, manè allia mandimus,
Vt olfaciens vir à muro vrbis ingressus domum
Nihil mali facere suspicetur, hæc videns
Nunquam dixit. si verò Phædra maledicit,
Nobis quid hoc est? neque illud dixit vnquam,
Quod vxor ostendens viro circularem tunicam,

BOVRDINVS. Διεκόρευσεν.) διέφθειρε. Πόθῳ μου.) διὰ τὸν ἔρωτα, ὅσπερ ἦν αὐτῷ ἐμοῦ. Ἔκνυεν.) ἐψόφει.

φρῶς καὶ ἐγγυτῆς ἠρέμα τὸ ἔκοπτεν τὴν τῆς οἰκίας θύραν, βουλόμενος καὶ πρῶτον εἰσελθεῖν, καὶ ἐμοὶ συγγενέσθαι, ἀλλ' οὐ τοῖς ὑμῶν θεραπαίναις καὶ θυρωροῖς τοῖς ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ εἰσιόντος ἀνοίγουσι. Κνύειν γὰρ κυρίως σημαίνει κνήθειν τῷ ξύειν, ἀπὸ τοῦ κνῶ, ὅπερ δηλοῖ τὸ ἐλάχιστον σημαίνειν. καὶ τὸ κνυζόμενον μικρὸν λέγεται. κνύζον, ἄκανθα μικρά. Στρόφος μ' ἔχει τὴν γαστέρα.] στρέφομαι τὴν γαστέρα καὶ ἀλγῶ. ὡς εἴχω ἐν ἐμαυτῇ ἃς ὁ Ἀριστοφάνης καταλέγει τῶν γυναικῶν, αἵπερ εὐμήχανοι εἰσὶ πρός τε ἁμαρτήματα καὶ ἐξευρεῖν τὰ κακά, καὶ ἐπιτήδειαι τῶν κακῶν εἰσί, ὡς φησιν ὁ Εὐριπίδης ἐν τῇ Μηδείᾳ. Κοπρῶνα.] εἰς τὸ κοπρῶνα ἐξιέναι, εἰς τόπον τοῦ κοπρεῖν ἐπείγομαι, τοῦ ἐκλῦσαι τὴν ἀλγίαν, καὶ παύσασθαι ταύτης τῆς στροφῆς τῆς γαστρός. Ἐπειδὴ συνεμένην ... τὸν ἀνάστατον τὸν ἄνδρα, εἶπεν ἐξαπατῶσαι. Κεδρίδας.] τοὺς καρποὺς κέδρου, οἵπερ ἐκλύειν στρόφον παρ' ἰατροῖς νομίζονται, καθάπερ καὶ ἄνηθον, ὥσπερ ὡς φησιν ὁ Παῦλος Αἰγινήτης, τὰ πνεύματα διατορεῖ καὶ διαλύει. Σφάκον.] ἀντὶ τοῦ ἐλελίσφακον, ὡς ἐπιτήδειον πρὸς τὸ παῦσαι στρόφον. Τοῦ στροφέως.] τῆς στροφίγγος. Ἐρειδόμενον.] ἐπερειδόμενον. Ὀρεοκόμον.] ὑπόμνημα κινῶν τῆς κόμης, καὶ καλλωπιζομένων κορυφαίων τι. ... σημεῖον. καὶ κορύμβατα ... λέγεται. Σποδούμεθα.] ἐνοχλούμεθα καὶ ὑποσποδούμεθα. Σκόροδα.] τουτέστι σκορόδων φύλλα. σκόροδον δὲ λέγεται ὥσπερ σκαιὸν τι ῥόδον ὂν διὰ τὸ σκαιὸν ἔχειν. Μασώμεθα.] φάγωμεν. Ἵν' ὀσφραινόμενος.] αὕτη ἡ γνώμη, ἵνα ὁ ἀνὴρ διὰ τὴν δυσωδίαν τῶν σκορόδων ὑποψίαν πᾶσαν ἀποβάλληται τοῦ τι κακὸν πεπρᾶχθαι ὑπὸ γυναικός. Τ' ἐγκυκλον.] τ' ἐγκύκλιον ἱμάτιον.

Bisetus. Διεκόρευσεν.] διεπαρθένευσεν ἐπὶ λέγειν οὖσαν, καὶ κόρην διέφθειρεν. σημείωσαι δέ, εἴπερ ἡ γραφὴ καλῶς ἔχει, ὅτι ὁ στίχος ἐστὶ παρὰ τῷ τῷ μέτρῳ τόμον, ἐν τῷ ἕκτῃ χώρᾳ σπονδεῖον ἀντὶ ἰάμβου ἔχει. οὕτω μέντοι τὸν διορθῶσαι δυνάμεθα,

Ὅσπερ με διεκόρευσεν οὖσαν ἑπτέτιν.

Πόθῳ με 'κνυεν.] τὸ πλῆρες, πόθῳ με ἔκνυεν. Εὐστάθιος εἰς τὸ Ν. τῆς Ὀδυσσείας περὶ τοῦ κνύω ταῦτα λέγει. κνύω, ὃ δηλοῖ τὸ ξύω ὁμοιότροπον μέν ἐστι, περιφερόμενον δὲ καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, καὶ Ἴωσιν. οὗ χρῆσις καὶ παρὰ τῷ κωμικῷ ἐν Θεσμοφοριαζούσαις,

Οὗτος πόθῳ με 'κνυεν ἐλθὼν τὴν θύραν.

ἤγουν διὰ τὸ ἐμοῦ πόθον ἔκνυεν, ἔξυε τὴν θύραν. ἀλλ' ἐκεῖ ἔλκων ἀντὶ τοῦ ἐλθὼν διεφθαρμένως γράφεται ἐκ δὲ τοῦ κνύω τὸ κνύζω, ἤγουν ἐξεπιπολῆς, καὶ ἰσχνῶς καταξέειν. Κατ' εὐθύς.] καὶ εἶτα εὐθύς. ἐπειδὴ δὲ ταχίως. Στρόφος] στρόφος, νόσημα τι τῆς γαστρός. οἱ δὲ στρόφοι κατὰ τοὺς φυσικοὺς γίνονται διά τε δῆξιν ἰσχυρὰν, καὶ πνεῦμα φυσῶδες οὐκ ἔχον διέξοδον. ἀλλ' ἐν τῷ τῶν ἐντέρων ἕλιξιν ἐναπειλημμένον. Κεδρίδας.) τοῦ κέδρου τοὺς καρπούς. Ἡσύχιος. σφάκον δὲ ἐλελίσφακον. ταῦτα δὲ ὁ εὐήθης ἀνὴρ, καὶ ὑπὸ τοῦ κέρως ἀπατώμενος ἐτρέχεν, ὡς ἐπιτήδεια παῦσαι τὸν στρόφον. Καταχεῖται τοῦ στροφέως ὕδωρ.] ἵνα μὴ ὁ στροφεὺς τῆς θύρας, περὶ ὃν ἡ θύρα στρέφεται, ἐν τῷ ἀνοίγεσθαι καὶ στρέφεσθαι ψόφον ποιῇ, καὶ τὴν μοιχείαν δηλώσῃ. ἀλλαχοῦ δὲ τῷ ἐλαίῳ πρὸς τοῦτο χρῶνται οἱ τὰς θύρας ἄνευ ψόφου λαθραίως ἀνοίγειν βουλόμενοι. Ἐρειδομένην.] ἐρείδειν, κατὰ τὸν Σουίδαν, σημαίνει ζεῖν. τὸ δὲ ἐκ μεταφορᾶς, ἐρειδομένην τὴν ἐμὴν ὑμῶν, ἐπὶ τολμῶν. Ἀγυιεὺς δὲ ἐστι κίων εἰς ὀξὺ λήγων, ὃν ἱστᾶσι πρὸ τῶν θυρῶν. ἰδίους δέ φασιν αὐτοὺς εἶναι Ἀπόλλωνος. οἱ δὲ, Διονύσου. οἱ δὲ, ἀμφοῖν. ἔστι δὲ ἔθος Δωριέων. ἔστιν δ' ἂν οἱ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς λεγόμενοι ἀγυιεῖς. οἱ πρὸ τῶν οἰκιῶν βωμοί. Ἄλλως. ἀγυιεὺς ὁ πρὸ τῶν αὐλείων θυρῶν κωνοειδὴς κίων, ἱερὸς Ἀπόλλωνος καὶ αὐτὸς θεός. τὸ δὲ ἐρείδειν, ἀντὶ τοῦ συνουσιάζειν. καὶ ἐρείδειν γυναῖκα, ἀντὶ τοῦ κινεῖν, παρὰ κωμικοῖς ἐν χρήσει. Κυνδ' ἐχομένην τῆς δάφνης.] τὸ πλῆρες, κυνδὰ ἐχομένην τῆς δάφνης. κυνδὰ δὲ, κατὰ συγκοπήν, ἀντὶ τοῦ κυνηδά, ἤγουν κυνηδόν. κυνὸς δίκην, ἀναιδέστατα ὡς κύων. τούτῳ δὲ τῷ ἐπιρρήματι ὁ κωμικὸς τῆς αἰσχρᾶς συνουσίας τρόπον δηλοῖ, ὥσπερ οἱ κύνες συνεῖναι χρῶνται. τὸ δὲ κυνδὰ, ὅτι κυνηδὰ ἐκ τοῦ κυνηδὸν γίνεται, ὡς ἐκ τοῦ ἀμφαδὸν, τὸ ἀμφαδά, καὶ ἐκ τοῦ ἀποσταδὸν, ἀποσταδά. καὶ ἄλλα μυρία. τὸ δὲ ἐφράσατο, κατέμαθε, κατέλαβε. Κορυκόμον.] ὀρεωκόμος. καὶ ὀρεοκόμος ταυτόν. ὁ τῶν ὀρέων, εἴτε τῶν ἡμιόνων ἐπιμελητής. καὶ τὸ μὲν ὀρεοκόμος οὕτω σχηματίζεται ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς γενικῆς ὀρέως, ὡς βασιλέως. ἐν δὲ τῇ συνθέσει τὸ ε ἐκβάλλεται τὸ δὲ ὀρεοκόμος, ἀπὸ τῆς κοινῆς γενικῆς ὄρεος, ὡς βασιλέος. ὀρεὺς δὲ, ὀρέως, καὶ τὸ πληθυντικὸν ὀρεῖς, ὁ ἡμίονος. Ὅμηρος Ιλ. Α.

Οὐρῆας μὲν πρῶτον ἐπῴχετο, καὶ κύνας ἀργούς.

Εὐστάθιος. οὐρεὺς ὁ ἡμίονος, παρὰ τὸ ὄρος ἰωνικῇ ἐπενθέσει τοῦ υ. ἢ παρὰ τὸ οὖρον, ὃ ἄνεμον, διὰ τὸ τοῦ σπέρματος ἄκαρπον τῶν τοιούτων ζώων. οὐρεὺς μέντοι καὶ ὁ φύλαξ ὁμωνύμως. ἀλλὰ τὸ πρότερον ἔτυμον πολλῷ πιθανώτερον. καὶ γὰρ οἱ ἡμίονοι τῶν ἄλλων ζώων τῶν σκευοφόρων, καὶ τῶν ὑποζυγίων ἐπιτηδειότεροι πρὸς τὸ δι' ὀρῶν πορείαν ποιεῖσθαι. διά τε τὸ στερεὸν αὐτῶν, καὶ τὸ καρτερικόν. Σποδούμεθα.] κινούμεθα. βινούμεθα. ὥστε μὴ χωλεύειν, ἤτοι μὴ ἔχομεν. ὑπό τι, ὑπό τινος. Ἀπὸ τείχους.] ἐκεῖ γὰρ ἐγκλείειν φυλακὴν ποιούμενοι ἀρχομένης ἔνους οἴκαδε ἐπαναστρέφειν εἰώθασι. τεῖχος δὲ παρ' Ὁμήρῳ, ὥς φησιν Ἡσύχιος, τὸ τῆς πόλεως, τειχίον δὲ ὁ καὶ τοῖχος ἀρσενικῶς λέγεται, τὸ τῆς οἰκίας. Ἀττικοὶ δὲ τὸ περίβολον τῶν χωρίων οὕτω καλοῦσιν. ὑποτοπῆσαι, ὑπονοῆσαι. ὑπόληπτον, καὶ ὑποληπτικὸν, ὑπονοεῖν, ὑπολαβεῖν, ὑποπτεύειν. Δεικνῦσα] τῷ ἀνδρί. τὸ ἔγκυκλον διεῖξαι. περὶ δὲ τοῦ ἐγκυκλίου ἐν τοῖς ἄνω εἴρηται.

Ὑπ' αὐγὰς οἷόν ἐστιν, ἐγκεκαλυμμένον
Τὸν μοιχὸν ἐξέπεμψεν. οὐκ εἰρηκά πω.
Ἑτέραν δ' ἐγ' οἶδ' ἣ 'φασκεν ὠδίνειν γυνὴ
Δέχ' ἡμέρας ἕως ἐπρίατο παιδίον.
Ὁ δ' ἀνὴρ περιῄρχετ' ὠκυτόκι' ὠνούμενος.

Ad radios solis qualis est, occultatum
Adulteram emisit, non dixit unquam:
Alteram verò noui, quæ dicebat dolores partus habere mulier
Per decem dies, donec emit infantem.
Maritus autem obibat vrbem medicamenta celerem partum facientia emens,

Bourdinus. Τὸν μοιχόν.] γράφεται παρ' ἄλλοις μοιχόν, καὶ βέλτιον ἐστί. ἡ γνώμη, ὅτι ἡ γυνὴ διαλεγομένη τῷ ἀνδρὶ καὶ δεικνυμένη τὴν ἑαυτῆς ἐσθῆτα ἐκείνῳ ἐπὶ ταύτῃ τῇ προφάσει ἐκπέμπει τὸν μοιχόν, λαθραίως τοῦ ἀνδρὸς καὶ ἀφανῶς. Ὠδίνειν] ὠδῖνας ἔχειν, ὡς τικτουμένου τοῦ παιδός. Ὠκυτόκια.] τουτέστι φάρμακα ἐπισπαστικὰ καὶ παροξυντικὰ πρὸς τὸ ταχέως δηλονότι ἀπολύειν τίκτειν καὶ παιδοποιεῖσθαι.

BISETUS. Ὠκυτόκια.] φάρμακα τοῦ τόκου ταχύνοντα, καὶ τὰς γυναῖκας τὰς ὠδινούσας ὦκα, ἤτοι ὠκέως, καὶ ταχέως τίκτειν ποιοῦντα. ὠδίνειν δὲ κυρίως λέγονται αἱ γυναῖκες ἐπὶ τοκετῷ. ἀλλαχοῦ δὲ ἁπλῶς ἀλγεῖν, καὶ λυπεῖσθαι δηλοῖ. ἐνίοτε δὲ καὶ διὰ στολῆς χάριν δυνάσθαι ὠδίνειν λέγεται. ἀντὶ δὲ τοῦ τὸ δ' εἰσέφερε, βέλτιον ἴσως γράφειν, τότ' εἰσέφερε, τουτέστι τότε. ἢ τὸ ἕτερον τῶν ἄρθρων Ἀττικῶς πλεονάζει.

Τὸ δ' εἰσέφερε γραῦς ἐν χύτρᾳ τὸ παιδίον
Ἵνα μὴ βοώη κηρίῳ βεβυσμένον.
Εἶθ' ὡς ἔνευσεν ἣ 'φερεν, εὐθὺς βοᾷ
Ἄπελθ' ἄπελθ'. ἤδη γὰρ ὦ 'νερ μοι δοκῶ
Τέξειν. τὸ γὰρ ἦτρον τῆς χύτρας ἐλάκτισεν.
Χ' ὡ μὲν γεγηθὼς ἔτρεχεν, ἡ δ' ἐξέσπασεν
Ἐκ τοῦ στόματος τοῦ παιδίου. τὸ δ' ἀνέκραγεν.
Εἶθ' ἡ μιαρὰ γραῦς ἣ 'φερε τὸ παιδίον
Θεῖ μειδιῶσα πρὸς τὸν ἄνδρα, καὶ λέγει.
Λέων λέων σοι γέγονεν αὐτέκμαγμα σόν.
Τά τ' ἄλλ' ἁπαξάπαντα καὶ τὸ πόσθιον
Τῷ σῷ προσόμοιον στρεβλὸν ὥσπερ κύτταρον.
Ταῦτ' οὐ ποιοῦμεν τὰ κακά; νὴ τὴν Ἄρτεμιν.
Ἡμεῖς γε κᾆτ' Εὐριπίδῃ θυμούμεθα
Οὐδὲν παθοῦσαι μεῖζον ἢ δεδράκαμεν.
Χο. Τουτὶ μέν τοι θαυμαστὸν
Ὁπόθεν ηὑρέθη τὸ χρῆμα
Χ' ἥτις ἐξέθρεψε χώρα
Τήνδε τὴν θρασεῖαν οὕτω.
Τάδε γὰρ εἰπεῖν τὴν πανοῦργον
Κατὰ τὸ φανερὸν ὧδ' ἀναιδῶς
Οὐκ ἂν ᾤμην ἐν ἡμῖν οὐδὲ τολμῆσαι ποτ' ἄν.
Ἀλλ' ἅπαν γένοιτ' ἂν ἤδη.
Τὴν παροιμίαν δ' ἐπαινῶ
Τὴν παλαιάν. ὑπὸ λίθῳ γὰρ
Παντί που χρὴ μὴ δάκῃ ῥήτωρ ἀθρεῖν.
Ἀλλ' οὐ γάρ ἐστι τῶν ἀναισχύντων φύσει γυναικῶν
Οὐδὲν κάκιον εἰς ἅπαντα πλὴν ἄρ' αἱ γυναῖκες.
Γυν. Οὔτοι μὰ τὴν Ἄγλαυρον ὦ γυναῖκες εὖ φρονεῖτε

Intulit autem anus in olla infantem,
Ut ne clamaret cerula obturatum.
Deinde ut annuit capite anus quæ ferebat, uxor statim clamat,
Abi abi: iam enim ò vir mihi videor
Parturа esse, imum ventrem enim infans calcibus percussit.
Et hic quidem lætatus cucurrit, hæc verò traxit
Ex ore infantis cerulam, ille verò clamauit.
Deinde scelesta anus quæ ferebat infantem,
Currit ridens ad maritum, & dicit,
Leo leo tibi natus est, ipsa effigies tua,
Et in reliqua omnia, & membrum virile
Tuo persimile tortum & compactum quemadmodum nucamentum.
Hæc si facimus mala per Dianam,
Nos quidem contra Euripidem irascimur,
Nihil passæ plus quàm fecimus.
CH. Hoc tamen mirum est,
Unde inuenta sit res hæc,
Et quænam educarit regio
Hanc arrogantem ita.
Hæc enim dicturam fuisse versutam
Aperte ita impudenter,
Non existimassem inter nos, neque ausuram fuisse vnquam,
Sed omne fieri & euenire posset iam.
Prouerbium autem laudo
Vetus, Sub lapide enim
Omni alicubi oportet, ne mordeat orator, spectare.
Veruntamen est impudentibus natura mulierib.
Nihil peius ad omnia, præterquam scilicet mulieres.
MUL. Non per agrestem & venatricem Dianam ò mulieres, bene sapitis.

BOURDINUS. Κηρίῳ βεβυσμένον.] τουτέστι μικρῷ μορίῳ κηροῦ πεφραγμένον καὶ κεκαλυμμένον, ὥστε ἀποείργειν τὴν βοήν. ἔνθεν καὶ ἀκρόβυστος, ὅτ' ἄκρον βεβυσμένον ἔχει. Ἔνευσε] προσένευσε. Τὸ ἦτρον] τὸ μέρος ὑπὸ τὸν ὀμφαλόν, καὶ τὸ κάλυμμα τῆς μήτρας, ὃ καλεῖται ἄλλως ὕστερον, καὶ ἐκπέτασμα τῆς χύτρας, ὁ παῖς ὁ ἐν τῇ χύτρᾳ ὤν. καὶ γὰρ οἱ παλαιοὶ τὰ παιδία ἐνέφερον καὶ ἐτίθεντο ἐν ταῖς χύτραις, τουτέστιν ἐν κεραμικοῖς σκεύεσιν. γνώμη δὲ ἡ δ' ἐστιν, ἄπιθι δὴ ὦ ἄνερ, καὶ γὰρ δοκῶ μοι εὐθὺς τέξειν τὸν παῖδα. ὁ γὰρ παῖς ὃν δὴ ἔφερεν ἡ γραῦς ἐν χύτρᾳ ἀγνοοῦντος τοῦ ἀνδρός, καὶ διὰ τοῦτο χύτραν καλεῖ, τιθεὶς τὸ συνέχον ἀντὶ τοῦ συνεχομένου, ἐλάκτισε πρὸς τὸ ἦτρον ὡς ἐθέλων καὶ σπουδάζων ἤδη ἐξελθεῖν. Γεγηθώς.] χαίρων, ἐπιχαρής. Ἐξέσπασεν.] ἐξέτιλε ἐκ τοῦ στόματος τοῦ παιδίου τὸ κηρίον, ὅπερ ἦν ἐμβεβυσμένον ὑπὲρ τοῦ μὴ ὀλολύξαι, ἵνα ἐκπαθῶς ἐκεῖνο ἀνακράζῃ, ὡς τεχθέν. Μειδιῶσα] γελῶσα. Ἔκμαγμα σόν.] τὸ ἀπείκασμα σόν, τὸ ἀφομοίωμα, ὁ παῖς πλασθεὶς εἰς τὴν σὴν ὁμοιότητα. Τὸ πόσθιον] τὸ αἰδοῖον. Στρεβλόν.] διεστραμμένον, καὶ καμπυλόν. Κύτταρον.] κύτταρος λέγεται τὸ πῶμα τῆς βαλάνου, ὅπου ἐγκάθηται ἡ βάλανος, ἢ τῆς βαλάνου πυελίς, ἢ τὸ τῆς ῥοιᾶς προεξάνθημα. λέγεται καὶ ἐν τοῖς κηρίοις τῶν μελισσῶν πυελίς, καὶ κατατρήσεις. ἢ τοῦ οὐρανοῦ μέρος ὑψηλότατον καὶ ἀκροκόρυφον. ἐνταῦθα ὁ δ' εἰς σφαίρας ἀξιομιμεῖται τοὺς ἄνδρας εἴπερ οὕτω ἐξαπατώμενοι ὑπὸ γυναικῶν ἐπαίρονται τοιούτοις μαγγανεύμασι καὶ δελεάσμασιν. Κᾆτ'] καὶ εἶτα. χορικὸν τὸ ἐπίρρημα. ὀργιζόμεθα τῷ Εὐριπίδῃ οὐδὲν βραχύτερον καὶ μεῖζον παθοῦσαι, ἢ ὅπερ δὴ ἐποιήσαμεν καὶ εἰργασάμεθα. Τουτὶ μέντοι θαυμαστόν] θαυμάζει ὁ χορὸς καὶ ἐκπλήττεται ὑπὸ θρασύτητος ταύτης τῆς κηδεστοῦ οὕτω φανερῶς κατηγοροῦντος καὶ κακολογοῦντος τῶν γυναικῶν. θαυμαστόν, φησίν, ἐστὶν ὁπόθεν εὑρέθη τοιοῦτο τὸ χρῆμα τῆς γυναικός. τουτέστι τοιαύτη γυνή, Ἀττικῶς. Τὴν

τὴν πανοῦργον.] παλίμβολον. Ἀλλ' ἅπαν ζητοῖντ' ἂν ὕδωρ.] ἀλλὰ πάντα ἡ γυνὴ ἐπὶ ποιεῖσθαι καὶ οὐδὲν ἀδύνατον. Παροιμίαν τὴν παλαιὰν ὑπὸ λίθῳ γάρ.] ταύτῃ τῇ παροιμίᾳ χρῶνται πολλοὶ τῶν παλαιῶν, καὶ αὐτὸς ὁ Σοφοκλῆς. φησὶ γὰρ ἔν τινι τραγῳδίᾳ, ἐν παντὶ γὰρ σκορπίον φρουρεῖ λίθῳ. ἥτις παροιμία δηλοῖ καὶ σημαίνει, οὐδὲν ἀσφαλὲς οὐδὲ πιστὸν καὶ ἑδραῖον εἶναι ἐν τῷ βίῳ ἀνθρωπίνῳ, καὶ διὰ τοῦτο πάντα εἶναι φυλακτέα, σκεπτέα, καὶ διασκεπτέα ὡς ἀκριβέστατα, ἵνα μὴ ἀφυλάκτοις κακόν τι παραγένηται, καὶ συνετώτερόν ἐστι, μὴ ἀπερισκέπτως λέγειν τι. πολλάκις γὰρ ὁ σκορπίος ταύτην τὴν ἀπερισκεψίαν λανθάνοντα ὑπὸ λίθῳ [illegible] δι' αὐτὴν ἡ παροιμία εἴρηται ἐκ σχήματος τοῦ σκορπίου, ὅστις λανθάνει κεκρυμμένος ἐν τοῖς λίθοις, οὓς ἐάν τις ἀφρόνως ἄρῃ ἀφέληται καὶ μετακινήσῃ, εὐθὺς δακεὶς κακόν τι μέγα πάσχει ὥς φησι Νίκανδρος, Σκορπίος ἀφροίδης ὀλίγῳ ὑπὸ λᾶι λοχήσας. Πλὴν αἵ γε νῦν γυναῖκες.] οὕτως ἀναιδεῖς θρασεῖαι καὶ ἀναίσχυντοι τῇ φύσει. Μὰ τὴν Ἄγραυλον.] τὴν Ἄρτεμιν, ἐν ἀγροῖς διατριβούσαν. Εὐφρονεῖτε.] σωφρονεῖτε.

BISETVS. Ἵνα μὴ βοῴη.] περὶ τούτου ἐν Ἀχαρνεῦσιν οὕτω προείρηται,

Δός μοι χυτρίδιον σφογγιᾶ βεβυσμένον.

Τὰ παλαιὰ χύτραν φέρουσιν, ἐν ᾗ σφόγγος πεπληρωμένος μέλιτος, καὶ τιθέασιν ἐν τῷ στόματι τῶν παιδίων ὅπως μὴ κλαίωσι ζητοῦντες τροφήν. τὸ δὲ βοῴη Ἀττικῶς ἀντὶ τοῦ βοάοι, βοῷ. Τὸ γὰρ ἦτρον.] ἦτρον, τὸ ὑπὸ τὸν ὀμφαλὸν μέρος, καὶ τὸ κάλυμμα τῆς μήτρας, ὃ καλοῦσιν ἔλυτρον. γελοίως δὲ εἶπεν, ἦτρον τῆς χύτρας. ἐν χύτραις γὰρ τὰ παιδία ἐξετίθεσαν. Σ. Ἄλλως. τὸ μέν τοι ὑπὸ τὸν ὀμφαλὸν πᾶν ἄχρι τῶν ὑπὲρ αἰδοῖα τριχώσεων ἦτρόν τι, καὶ ὑπογάστριον καλοῦσι. Πολυδεύκης. Ἐξέσπασεν ἐκ τοῦ στόματος] δηλοῖ ὅτι τὸ κηρίον, ὃ τὸ τοῦ παιδὸς στόμα πρότερον ἔβυσε, τοῦτο δὴ ἀνέσπασε, τὸ παιδίον τὸ στόμα ἔχον ἤδη ἐλεύθερον. θεῖ δέ, τρέχει. Λέων, λέων.] Σ. λέων, λέων σοι γέγονεν ἐκμαγεῖον σόν. ἐπὶ τῶν μοιχευομένων δέ, καὶ τικτουσῶν γυναικῶν τοῦτο λέγεται. ἀλλὰ καὶ παρὰ τῷ Σουίδᾳ ὁ στίχος οὗτος ἐλλειπὴς γράφεται, ἐν οὕτω καλῶς ἐκπληρώσας,

Λέων, λέων σοι γέγονεν αὐτ' ἐκμαγεῖον σόν.

Ὁ δὲ Μνησίλοχος τοὺς κακίστους τῶν μοιχευομένων γυναικῶν τρόπους διὰ τούτων ἡμῖν χαρακτηρίζει. αὗται γὰρ τοὺς ἄνδρας ἀπατηλῶς ἀπατήσασαι λέγουσιν, ὡς καλὸν τὸ παιδίον, ὡς τῷ πατρὶ προσόμοιον ἀληθῶς κατὰ πάντα τοῦ σώματος μέρη. οὕτω καὶ ἡ γραῦς νῦν ταῦτα λέγει. ὁ δὲ νοῦς ὅδε. ὦ πάτερ, πάτερ, τὸ δὲ τοῦ παιδίου, ὅρα, ὅρα πῶς στερεόν, καὶ ῥωμαλέον λέοντος δίκην ἐστὶ φαίνεται τὸ παιδίον, ὁ υἱός σου γέγονεν, αὐτὸ τὸ ἐκμαγμα, καὶ αὐτὴ ἡ ἀληθινὴ εἰκών σου. ἐκμαγεῖον δὲ δηλοῖ τὸ ἐκτύπωμα, καὶ χαρακτηρίζον τινὸς εἰκόνα. ὅθεν τὸ ἐκμαγεῖον [illegible] λοιπὸν τὸ ἐκτυπωματι, ὅπερ καὶ ἐκμαγεῖον, [illegible] σημαίνει. συνωνύμως καλεῖται. καὶ ἐκμάγηθι, τὸ ἐκτυπώθητι. εἴγμα δὲ ἡ εἰκών, ἀπὸ τοῦ εἴκειν τὸ ὅμοιον ποιεῖν, ἢ ὅμοιον εἶναι. στρεβλὸν δέ, καμπύλον. κύτταρον δέ, τὸ πῶμα τοῦ βαλανίου, ἐν ᾧ ἐγκάθηται ἡ βάλανος. Θεόφραστος δὲ [illegible] ἰδεῖν τὴν φύσιν τοῦ [illegible] μικρὸς στάχυς [illegible]. ξηραινόμενος δὲ [illegible] καὶ ἀποπίπτει λέγεται δὲ κύτταρος ὁ τοῦ αἰγείρου βάλανος. Τουτὶ μέν τοι.] στίχοι μικτοὶ ια'. ὁ δὲ χορὸς τὴν τοῦ Μνησιλόχου ἐν γυναιξὶ ἐστὶ ἐνόμιζε, θρασύτητα, καὶ παρρησίαν ἐν τῷ οὕτω φανερῶς τὰ τῶν γυναικῶν κακουργήματα, καὶ πανουργίας ἀποκαλύπτειν ἀκούσας, μετὰ θαυμασμοῦ, καὶ ἐκπλήξεως ταῦτα λέγει. Θαυμάζω.] χ[illegible] τὸν οἴομαι, τὸ νομίζω. ὁ δὲ στίχος ἐστὶ τροχαϊκὸς τετράμετρος καταληκτικός. βέλτιον δ' ἴσως καὶ τὸ ἡμῖν ὀξυτονεῖν, ἵν' ᾖ τροχαῖος, ὥσπερ καὶ οἱ λοιποὶ πόδες, πλὴν τοῦ ἕκτου, ὅς ἐστι σπονδεῖος. Ὑπὸ λίθῳ γάρ.] πρὸς τὴν παροιμίαν παίζει, ὑπὸ παντὶ λίθῳ σκορπίος. ἐλλείπει δὲ τὸ ὑπάρχει. τοῦτο δὲ λέγεται ἐπὶ τῶν ἐπισκιῶν, καὶ κακοήθων. παραινεῖ δὲ μὴ προπετῶς λαλεῖν τοῦ μὴ δηχθῆναι. Σοφοκλῆς Αἰχμαλώτοις,

Ἐν παντὶ γάρ τι σκορπίος φρουρεῖ λίθῳ.

Σ. τοῦτο δὲ γελοίως, καὶ παρὰ προσδοκίαν εἴρηται, δέον γὰρ εἰπεῖν, μὴ δάκῃ σκορπίος, εἶπε, μὴ δάκῃ ῥήτωρ. οἱ γὰρ ῥήτορες τοῖς σκορπίοις ὅμοιοι διὰ τὸ κακόηθες, καὶ φαρμακῶδες τῶν λόγων, οἷς χρῶνται. Ἀλλ' οὐ γάρ ἐστι] στίχοι ἰαμβικοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ μγ'. ὧν ὁ τελευταῖος,

Σιγᾶθ' ἵν' αὐτοῦ κοσμίως.

Οὐ μὰ τὴν Ἄγραυλον.] αἱ γυναῖκες τῷ τοῦ Μνησιλόχου λόγῳ σφόδρα πικρανθεῖσαι, καὶ ὀργισθεῖσαι, αὐτοῦ καταβοῶσι, καὶ τῆς ἀνυπόστατου τόλμης, καὶ ἀναιδοῦς παρρησίας αὐτοῦ δοῦναι δίκην ἀξιοῦσιν. ἐκ δὲ ταύτης τῆς ἀντιλογίας, καὶ ἀλλήλων κατηγορίας μέγας θόρυβος ἐν αὐταῖς ἠγέρθη. Τὴν Ἄγραυλον.] περιφραστικῶς οὕτω καλεῖ τὴν Ἄρτεμιν ὡς ἐν τοῖς ἀγροῖς διὰ τὰς θήρας ἐναυλοῦσαν, καὶ διάγουσαν. ἣν καὶ ἀγροτέραν, καὶ ἀγραίαν οἱ ποιηταὶ συνωνύμως καλοῦσι.

Ἀλλ' ἢ πεφάρμαχθ' ἢ κακόν τι μέγα πεπόνθατ' ἄλλο.	*Sed vel venenatæ estis, vel malum aliquod maius passæ estis aliud,*
Ταύτην ἐάσαι τὴν φθόρον τοιαῦτα περιυβρίζειν	*Hanc permittentes perniciem talibus iniuriis afficere*
Ἡμᾶς ἁπάσας. εἰ μὲν οὖν τίς ἐστιν. εἰ δὲ μή, ἡμεῖς	*Nos omnes. si igitur aliqua est, sin minus, nos*
Αὐταί γε καὶ τὰ δουλάρια τέφραν ποθὲν λαβοῦσαι,	*Ipsæ quidem & ancillulæ cinerem alicunde accipientes,*
Ταύτης ἀποψιλώσομεν τὸν χοῖρον, ἵνα διδαχθῇ	*Huius expilabimus vuluam, vt doceatur*
Γυνὴ γυναῖκας οὖσα μὴ κακῶς λέγειν τὸ λοιπόν.	*Mulier mulieres existens non vituperare posthac.*
ΜΝ. Μὴ δῆτα τόν γε χοῖρον ὦ γυναῖκες. εἰ γὰρ οὔσης	*SOC. Ne profecto genitale muliebre ô mulieres. si enim existente*

BOVRDINVS. Πεφάρμαχθε] ὑπὸ φαρμάκων τὴν διάνοιαν βέβλαφθε. φαρμάττειν γὰρ σημαίνει

φαρμάκοις γοητεύειν, καὶ ποτίζειν. καὶ λέγεται παρὰ Δαμοσθένει φαρματτόμενος ὁ ὑπὸ φαρμάκων βεβλαμμένος, οὕτω καὶ Θεόπομπος κέχρηται τούτοις τοῖς ῥήμασι. τούτων δέ τινι, [illegible] ἄλλοις ῥήμασι ἐν τῷ κατὰ Φιλίππου [illegible] τὸ πάθος. καὶ μανδραγόραν πεπωκόσι [illegible] ἀνθρώποις, [illegible] ἀποστῆναι. Περισσῶς πολλοὺς [illegible] προξενῆσαι, καὶ προτελαστικῶς προσφέρεσθαι ἡμῖν. Ἀποτιλοῦμεν.] ἀποτιλοῦμεν. ἐκτιλοῦμεν τὰς τρίχας τῆς γαστρὸς ἢ μήτρας. Βούλονται δὴ αἱ γυναῖκες τιμωρήσασθαι καὶ λαμβάνειν τὴν δίκην παρὰ τῆς [illegible] καὶ ἀσελγείας τοῦ Μνησιλόχου, ὅνπερ γυναῖκα εἶναι ἐνόμιζον. Χεῖρον.] [illegible] τί σημαίνει. Μηδὲν τά.] συλλογίζεται δὴ ἐντεῦθεν οὕτως ὁ κηδεστὴς [illegible] ἡμῖν ἴδιον ἦν παρρησία καὶ ἐξουσία τοῦ λέγειν καὶ ἐρεῖν, ὅ,τι γιγνώσκει. δίκαιον οὖν ἐστὶν εἰ ἐγὼ εἶπον παρρησιαζομένη ὑπὲρ Εὐριπίδου, ἃ ἐνόμιζον ἐν ἐκείνῳ εἶναι δίκαια, καὶ τῶν ἀγαθῶν ἕνεκα ἁμαρτεῖν, διὰ τοῦτο κακόν τι πάσχειν. καὶ γὰρ ἂν [illegible] δίκην λαβεῖν, καὶ τιμωρεῖσθαι τῆς παρρησίας ἡμῖν ἐλευθέρως δοθείσης.

Bisetus. Πεφαρμάχθαι.) φαρμάττειν, ἔστι φαρμάττειν νῦν δηλοῖ τὸ φαρμάκοις τισί, καὶ γοητείαις τὸν νοῦν τινος ὁ [illegible] βλάψαι, [illegible] καὶ ἐπῳδαῖς διαφθείρειν. Τὸν χοῖρον] τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον. τοῦτο δὲ κατὰ τὸν Μνησίλοχον ὡς κατὰ γυναικὸς λέγεται. οὐ γὰρ δῆλον ἦν τίς ποτ' ἂν εἴη. ἀλλ' αἱ γυναῖκες αὐτὴν γυναῖκα εἶναι ἐνόμιζον.

Παῤῥησίας κἀξὸν λέγειν ὅσαι πάρεσμεν ἀσταί,
Εἶτ' εἶπον ἃ γιγνώσκον ὑπὲρ Εὐριπίδου δίκαια
Διὰ τοῦτο τιλλομένην με δεῖ δοῦναι δίκην ὑφ' ὑμῶν;
Γυν. Οὐ γάρ σε δεῖ δοῦναι δίκην. ἥτις μόνη τέτληκας
Ὑπὲρ ἀνδρὸς ἀντειπεῖν ὃς ἡμᾶς πολλὰ κακὰ δέδρακεν
Ἐξεπίτηδες εὑρίσκων λόγους ὅπου γυνὴ πονηρὰ
Ἐγένετο, Μελανίππας ποιῶν Φαίδρας τε. Πηνελόπην δὲ
Οὐπώποτ' ἐποίησεν ὅτι γυνὴ σώφρων ἔδοξεν εἶναι.
Κη. Ἐγὼ γὰρ οἶδα τ' αἴτιον. μίαν γὰρ οὐκ ἂν εἴποις
Τῶν νῦν γυναικῶν Πηνελόπην. Φαίδρας δ' ἁπαξαπάσας.
Γυν. Ἀκούετ' ὦ γυναῖκες οἷ' εἴρηκεν ἡ πανοῦργος
Ἡμᾶς ἁπάσας αὖθις αὖ. Μν. Κη. καὶ νὴ Δί' οὐδέπω γε
Εἴρηχ' ὅσα ξυνοῖδ', ἐπεὶ βούλεσθε πλεῖον εἴπω;
Γυν. Ἀλλ' οὐκ ἂν ἔτ' ἔχοις. ὅσα γὰρ ᾔδεις ἐξέχεας ἅπαντα.
Κη. Μὰ Δία οὐδὲ τὴν μυριοστὴν μοῖραν ὧν ποιοῦμεν.
Ἔπειτά γ' οὐχ εἴρηχ' ὁρᾷς ὡς στλεγγίδας λαβοῦσαι

Dicendi libertate, & cùm liceat dicere omnibus quæcunque adsumus ipsæ,
Deinde dixi, quæ sentiebam pro Euripide iusta,
Propter hoc vulsam me oportet dare pœnas à vobis?
MVL. *Non enim te oportet dare pœnas, quippe quæ sola ausa es*
Pro viro contradicere, qui nos multis malis affecit,
Dedita opera excogitans verba vbi mulier improba
Fuit Menalippas, repræsentans Phadrasq́, Penelopemq́,
Nunquam egit, quòd mulier temperans visa est esse.
SOC. *Ego enim scio causam. vnam enim non scilicet diceres*
Huius ætatis mulierum Penelopem, Phadras simul omnes.
MVL. *Audite ô mulieres, qualia dixit scelesta*
Nobis omnibus rursus. SOC. *Et profectò nondum quidem*
Dixi, quæcunque cognosco: nam vultis, plus dicam?
MVL. *Sed non amplius posses, quæcunque enim sciebas, effudisti omnia.*
SOC. *Non per Iouem, ne millesimam quidem partem eorum quæ facimus.*
Deinde quidem non dixi: vides, quòd strigiles accipientes,

Bourdinus. Τέτληκας] ὑπέμεινας. Ἐξεπίτηδες] ἐκ προνοίας, ἐκ προαιρέσεως, ἐξ ἐπιβουλῆς. Μελανίππας ποιῶν Φαίδρας τε.] ἅσπερ δὴ γυναῖκας κακῶς ἤκουσαν καὶ διεβλήθησαν ἐπὶ πορνείᾳ καὶ τῇ ὑβριστικῇ τῶν σωμάτων διαφθορᾷ. καὶ γὰρ ἡ Φαίδρα διὰ τὴν ἐπιθυμίαν αἰσχρὰν καὶ πορνικὴν αὐτῆς, αἰτία ἐγένετο τοῦ θανάτου τοῦ Ἱππολύτου, ὡς λαμπρῶς συνέγραψεν ὁ Εὐριπίδης ἐν Ἱππολύτῳ στεφανοφόρῳ. γνώμη δὲ ἦν ὅτι ὁ Εὐριπίδης [illegible] ἀεὶ προπηλακίζειν καὶ ἐξυβρίζειν τὰς γυναῖκας ἐν ταῖς ἑαυτοῦ τραγῳδίαις, εἰσήγαγεν οἷον ἢ Μελανίππην ἢ Φαίδραν αἰσχρόν τι ἢ πορνικὸν διαπραττομένας, οὐδαμοῦ δὲ ποιεῖ Πηνελόπην ἥπερ δὴ σώφρων καὶ μετρία ἐγένετο, ἣ ἀεὶ μένειν [illegible] Ὅμηρος [illegible] ἵνα μὴ [illegible] ὃν τὸν [illegible] καὶ [illegible] γυναιξίν. Πηνελόπην] τουτέστι σώφρονα καὶ εὔκοσμον. Φαίδρας] ἀκρατεῖς, ἀμέτρους, πόρνας. ἐνταῦθα δ' ὁ κηδεστὴς τούτοις τοῖς ῥήμασιν ὑβριστικοῖς προξενεῖ καὶ ἐποτρύνει τὰς ἄλλας γυναῖκας πρὸς τὸ [illegible] ἑαυτῆς, μεμφομένη δὴ τὴν γυναῖκα καὶ [illegible] ἀλλ' ὁμολογουμένην κακολογοῦσα καὶ ὑβρίζουσα ἐκείνας. Ἐξέχεας.] ἐλάλησας, ἐξετύλωσας. Στλεγγίδας.) στλεγγίδες λέγονται τὸ κτένιον, ὃ καὶ στλεγγὶς ὀνομάζεται.

Bis. Τ' αἴτιον) τὸ αἴτιον. Στλεγγίδας] [illegible] ἡ χρῆσις, ἐν τοῖς Ἱππεῦσιν εἴρηται, ἐν τῷ ἄπιστ[illegible].

Ἔπειτα

Ἔπειτα σιφωνίζομεν τὸν σῖτον. Γυν. ἐπιτρίβοιο.

Κη. Ὡς τ' αὖ τὰ κρέ' ἐξ Ἀπατουρίων ταῖς μαστροποῖς διδοῦσαι

Ἔπειτα τὴν γαλῆν φαμέν. Γυν. τάλαιν' ἐγὼ φλυαρεῖς.

Κη. Οὐδ' ὡς τὸν ἄνδρα τῷ πελέκει γυνὴ κατεπαλόησεν,

Οὐκ εἶπον. οὐδ' ὡς φαρμάκοις ἑτέρα τὸν ἄνδρ' ἔμηνεν.

Οὐδ' ὡς ὑπὸ τῇ πυέλῳ κατώρυξέν ποτε. Γυν. ἐξόλοιο.

Κη. Ἀχαρνικὴ τὸν πατέρα. Γυν. ταυτὶ δῆτ' ἀνεκτὰ ἀκούειν;

Κη. Οὐδ' ὡς σὺ τῆς δούλης τεκούσης ἄρρεν. εἶτα σαυτῇ

Τοῦθ' ὑπεβάλου, τὸ σὸν δὲ θυγάτριον παρῆκας αὐτῇ.

Γυν. Οὔ τοι μὰ τὼ θεὼ σὺ καταπροίξει λέγουσα ταυτὶ

Ἀλλ' ἐκποκιῶ σου τὰς ποκάδας. Μν. Κη. οὐ δὴ μὰ Δία σύ γ' ἅψει.

Γυν. Καὶ μὴν ἰδού. Μν. καὶ μὴν ἰδού. λαβὲ θοἰμάτιον Φιλίστη.

Μν. Κη. Πρόσθες μόνον. κἀγώ σε νὴ τὴν Ἄρτεμιν. Γυν. τί δράσεις;

Μν. Κη. Τὸν σησαμοῦνθ' ὃν κατέφαγες τοῦτον χεσεῖν ποιήσω.

Χο. Παύσασθε λοιδορούμεναι. καὶ γὰρ γυνή τις ἡμᾶς

Ἐσπουδακυῖα προστρέχει. πρὶν οὖν ὁμοῦ γενέσθαι,

Σίγαθ' ἵν' αὐτῆς κοσμίως πυθώμεθ' ἅττα λέξει.

Postea quasi per siphonem & fistulam attrahimus cibum. Mv. Perdaris.

So. Quodque ipsas carnes Apaturijs festis lenis dantes,

Deinde felem dicimus abstulisse. Mvl. Miseram me, nugaris.

So. Neque quod maritum securi uxor percussit,

Non dixi: neque quod potionibus altera maritum insanire fecit,

Neque quod sub solio desodit olim. Mvl. Pereas.

So. Acharnica patrem. Mvl. Hæc vero tolerabilia sunt ne ad audiendum?

So. Neque quod tu ancilla pariente marem, deinde tibimet

Hunc supposuisti, tuam vero filiolam dimisisti ipsi.

Mvl. Non per deas tu impune feres, dicens hæc,

Sed euellam tui pilos.

So. Neque per Iouem tu quidem attinges me.

Mvl. Verum ecce, verum ecce te tangam, sume pallium Philista ancilla.

So. Accede modo, & ego te per Dianam. Mvl. Quid facies?

So. Sesaminam placentam quam deuorasti, hanc cacare faciam.

Cho. Desinite conuiciantes, etenim mulier quædam ad nos

Festinans accurrit: priusquam igitur simul fiamus,

Tacete, vt ipsam modeste audiamus quæ nam dicet.

Bourdinus. Σιφωνίζομεν τὸν σῖτον.] σιφωνίζειν δὲ κυρίως σημαίνει ἀποσπᾶν ἐπὶ τῶν ὑγρῶν. ἐνταῦθα δὲ ὁ Ἀριστοφάνης καταχρῆται ἐπὶ τοῦ σίτου. τὸ δὲ ῥῆμα μετάγεται ἀπὸ τοῦ σίφωνος, ὃ σημαίνει τὸ κάδισκον, ᾧπερ χρῶνται οἱ κάπηλοι πρὸς τὸν οἶνον, καὶ ὄργανόν τι εἰς πρόεσιν ὑδάτων ἐν τοῖς ἐμπρησμοῖς, καὶ σιφωνίσαι τὸ αὐτὸ δηλοῖ. Κρέα.] κρέατα ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν Ἀπατουρίων διδοῦσαι ταῖς προαγωγοῖς, ἔπειτα γαλῆν ἀφελέσθαι προφασίζονται. Ἀπατούρια δ' ἑορτὴ ἦν δημοτελὴς ἥπερ ἤγετο παρ' Ἀθηναίοις τρεῖς ἡμέρας. πρώτη μὲν ἐκαλεῖτο δορπεία, ἡ δευτέρα ἀνάρρυσις, ἀπὸ τοῦ θύειν. ἡ τρίτη κουρεῶτις, ἀπὸ τοῦ τοὺς κούρους καὶ τὰς κόρας ἐγγράφειν εἰς τὰς φρατρίας. φασὶ δέ τινες Ἀπατούρια ὀνομάζεσθαι. οἷον ὁμοπατόρια, τῶν πατέρων ὁμοῦ συνερχομένων διὰ τὰς τῶν παίδων ἐγγραφάς. Ταῖς μαστροποῖς] μαυλιστρίαις καὶ πορνοβοσκοῖς. Γαλῆν.] ἀφελέσθαι δηλονότι. Κατεπαλόησεν] ἐπάταξεν, ἔτυψεν. Ἔμηνεν] μανῆναι ἐποίησεν, εἰς μανίαν ἐνέβαλεν. Πυέλῳ] ὀρύγματι, ἐμβάτῃ θήκῃ, ἔνθα ἀπολούονται λουόμενοι. Ἀχαρνικὴ τὸν πατέρα] δηλονότι κατώρυξεν ὑπὸ τῇ πυέλῳ. Οὐδ' ὡς σὺ] πρόσ-τον ὁ Ἀριστοφάνης ἐξηγορεύσε τὰς ἀκρατείας καὶ ἁμαρτίας τῶν γυναικῶν, ἐνταῦθα δ' ἐξαγορεύει τὴν κακουργίαν ἐκείνων. Ὑπεβάλου] ὑπέθου. Καταπροίξει] προῖκα ἐκφεύξει, ἢ κατὰ προῖκα τῆς καταγελάσεις με ἢ μετὰ χωρὶς ζημίας. προῖκα γὰρ ἔλεγον καὶ τὴν ζημίαν εἰ-φαλαιεί. Ἐκποκιῶ.] ἐκτιλῶ, ἐκσπάσω, ἀποξυρῶ τὰς ποκάδας τὰς διατεινομένας τρίχας σου. Σησαμοῦνθ.] σησαμοῦς τὸ πόπανον, εἶδος πλακούντος.

Bis. Σιφωνίζομεν.] σιφωνίζειν, κυρίως ἐπὶ τῶν ὑγρῶν τὸ ἀποσπᾶν. Ἀριστοφάνης δὲ κατεχρήσατο εἰπών, σιφωνίζομεν τὸν σῖτον. Σ. σιφωνίζειν δὲ τὸν σῖτον τὴν ἀκυρολογίαν ὡς δηλοῖ τὴν λεπτότητα ὥσπερ διὰ σίφωνος, ἢ σύριγγος ἢ ὀχετοῦ τινος ἕλκειν, καὶ εἰς τὴν γαστέρα ἐμβάλλειν. Ὡς τ' αὖ τὰ κρέ' ἐξ Ἀπατουρίων.] τὸ πλῆρες. ὥστε αὐτὰ κρέα ἐξ Ἀπατουρίων. ἔπειτα φαμὲν τὴν γαλῆν αὐτὰ λαβεῖν, κλέψαι, καὶ φαγεῖν. περὶ δὲ τῶν Ἀπατουρίων ἐν Ἀχαρνεῦσιν εἴρηται. κατεπαλόησεν δέ, ἔτυψεν, ἐπλήξεν. Ἔμηνεν.] μαίνεσθαι ἐποίησεν. εἰς μανίαν ἐνέβαλε. τὸ γὰρ μαίνειν ἐνεργητικῶς λαμβάνεται. Ὑπὸ πυέλῳ.] Σ. πύελος, ὄρυγμα, ἐμβάτη, ἐν ᾗ ἀπολούονται. Ἡσύχιος δὲ τὴν ἀσάμινθον, ἢ λάρνακα οὕτω καλεῖ. Ἀνεκτ' ἀκούειν.] ἀνεκτὰ ἀκούειν. ἀνεκτ, φορητὰ, ὑπομενετικά. Ἡσύχιος. καὶ ἀνεκτά, ἀντὶ τοῦ ἀνεκτῶς, ἢ ὑπομονῆς ἄξια. Καταπροίξει.] Ἀττικῶς, ἀντὶ τοῦ καταπροίξῃ, τουτέστι κατὰ Σουίδαν, καταγελάσῃ μου χωρὶς ζημίας. προῖκα γὰρ ἔλεγον καὶ τὴν ζημίαν. Ἡρόδοτος. Οὐ γὰρ δή με γε ὁ Δαρεῖος καταπροίξεται. καὶ ἐν Σφηξὶ ταύτῃ τῇ λέξει Ἀριστοφ. ἐχρήσατο. τὰ δὲ ψέλια τὰς αὐτῶν ἑρμηνεύει. οὐ μὴ καταπροίξεσθε. ἀπὸ τοῦ προῖκα, τουτέστιν, ἡ δωρεάν μου ἐγχαιρήσει, καὶ ἐν Νεφέλ. ταυτί...

[illegible] A [illegible] B [illegible] Εὐστάθιος.

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ, ΧΟΡΟΣ, ΓΥΝΗ, Αλλη Γυνή.

CLEISTHENES, CHORVS, MVLIER, C ALTERA MVLIER.

Bisetus. Θηλυδριώδης, καὶ γυναιμανὴς Κλεισθένης [illegible] Μνησίλοχον [illegible] Ἐγὼ δὲ ταῦτα [illegible].

D

Κλ. Φίλαι γυναῖκες, ξυγγενεῖς τοὐμοῦ τρόπου,
Ὅτι μὲν φίλος εἰμ' ὑμῖν, ἐπίδηλος ταῖς γνάθοις.
Γυναικομανῶ γὰρ, προξενῶ θ' ὑμῶν ἀεί.
Καὶ νῦν ἀκούσας πρᾶγμα περὶ ὑμῶν μέγα
Ὀλίγῳ τι πρότερον, κατ' ἀγορὰν λαλούμενον
Ἥκω φράσων τοῦτ' ἀγγελῶν θ' ὑμῖν ἵνα
Σκοπῆτε καὶ τηρῆτε, καὶ μὴ προσπέσῃ
Ἡμῖν ἀφράκτοις πρᾶγμα δεινὸν καὶ μέγα.
Χο. Τί δ' ἐστὶν ὦ παῖ; παῖδα γάρ σ' εἰκὸς καλεῖν
Ἕως ἂν οὕτως τὰς γνάθους ψιλὰς ἔχῃς.

CL. Charæ mulieres cognatæ meorum morum,
Quòd quidem amicus sum vobis, manifestus sum malis.
Ob imitationem enim mulierum insanio, interpresq́ue vestrûm sum semper.
Et nunc cum audierim rem de vobis magnam,
Paulo quid prius in foro prædicatam,
Venio dicturus hoc, nunciaturúsque vobis, ut
E
Videatis & obseruetis, & ne accidat
Nobis imperatis & immunitis res grauis & magna.
CH. Quid verò est ô puer? puerum enim te conueniens est appellare,
Quousque ita genas depiles habueris.

Bourdinus. Φίλαι γυναῖκες.] [illegible] F [illegible] G [illegible]

Bisetus. Προξενῶ θ' ὑμῶν.] [illegible]

λέγουσι, μετὰ γυναικῶν τὸ ῥῆμα συντάττοντες. ἀλλ' ἴσως A ἀπρόξενοι ἐνταῦθα ἂν ἀπιθάνως ἂν λαμβάνοιτε, ἀντὶ τοῦ πρόξενος εἰμι, ἤγουν μεσιτεύσω, μεσίτης, ἢ ἐπίτροπος, ἐπιμελητὴς ὑμῶν. Αφράκτοις] ἀφυλάκτοις, εὐπεφρασμένοις. ἐνταῦθα δὲ μεταφορικῶς. εἰκάσεις ἄφρακτοι, αἱ προσβολὰς μὴ ἔχουσαι. Ἡσύχιος. ἀπροσδόκητοι δὲ, παρὰ προσδοκίαν, καὶ αἰφνιδίως συμβῇ.

Κλ. Εὐριπίδην φασ' ἄνδρα κηδεστήν τινα
Αὐτοῦ γέροντα, δεῦρ' ἀναπέμψαι τήμερον.
Χο. Πρὸς ποῖον ἔργον ἢ τίνος γνώμης χάριν;
Κλ. Ἵν' ἅττα βουλεύοισθε καὶ μέλλοιτε δρᾶν,
Ἐκεῖνος εἴη τῶν λόγων κατάσκοπος.
Χο. Καὶ πῶς λέληθεν ἐν γυναιξὶν ὢν ἀνήρ;
Κλ. Ἀφεῦσεν αὐτὸν κἀπέτιλλ' Εὐριπίδης,
Καὶ τἄλλ' ἅπανθ' ὥσπερ γυναῖκ' ἐσκεύασεν.
Κη. Πείθεσθε τούτῳ ταῦτα; τίς δ' οὕτως ἀνὴρ
Ἠλίθιος, ὅς τις τιλλόμενος ἠνείχετο;
Οὐκ οἴομ' ἔγωγ'. ὦ πολυτιμήτω θεώ.
Κλ. Ληρεῖς. ἐγὼ γὰρ οὐκ ἂν ἦλθον ἀγγελῶν,
Εἰ μὴ πεπύσμην ταυτὶ τῶν σάφ' εἰδότων.
Χο. Τὸ πρᾶγμα τουτὶ δεινὸν εἰσαγγέλλεται.
Ἀλλ' ὦ γυναῖκες οὐκ ἐλινύειν ἐχρῆν,
Ἀλλὰ σκοπεῖν τὸν ἄνδρα καὶ ζητεῖν ὅπου
Λέληθεν ὑμᾶς κρυπτὸς ἐγκαθήμενος.
Καὶ σὺ συνεξεύρισκ' αὐτὸν ὡς ἂν τὴν χάριν
Ταύτην τε κἀκείνην ἔχῃς ὦ πρόξενε.
Κλ. Φέρ' ἴδω τίς εἶ πρώτη σύ. Μν. Κη. ποῖ τις τρέψεται;
Κλ. Ζητητέαι γάρ ἐστε. Μν. Κη. κακοδαίμων ἐγώ.
Γυ. Ἐμ' ἥτις εἴμ' ἤρου; Κλεωνύμου γυνή.
Κλ. Γιγνώσκεθ' ὑμεῖς ἥτις ἐσθ' ἥδ' ἡ γυνή;
Χο. Γιγνώσκομεν δῆτ', ἀλλὰ τὰς ἄλλας ἄθρει.
Κλ. Ἡδὶ δὲ δὴ τίς ἐστιν ἡ τὸ παιδίον
Ἔχουσα; Γυ. τίτθη νὴ Δί' ἐμή. Μν. διοίχομαι.
Κλ. Αὕτη σὺ ποῖ στρέφει; μένε αὐτοῦ. τί τὸ κακόν;
Μν. Ἔασον οὐρῆσαί μ'. Κλ. ἀναίσχυντός τις εἶ.
Σὺ δ' οὖν ποίει τοῦτ', ἀναμενῶ γὰρ ἐνθάδε.
Χο. Ἀνάμενε δῆτα καὶ σκόπει γ' αὐτὴν σφόδρα.

CLI. *Euripidem dixit quidam virum socerum quendam*
B *Ipsius senem huc misisse hodie.*
CHO. *Ad quam nam rem, vel cuiusnam consilij causa?*
CLI. *Vt quaenam consuleretis, & factura essetis,*
Ille esset verborum & consiliorum explorator.
CHO. *Et quomodo latuit inter mulieres existens vir?*
CLI. *Adussit ipsum, & euellit pilos Euripides,*
C *Et in aliis omnibus quasi mulierem induit & ornauit.*
SOC. *Credidisne isti haec? quis verò ita vir*
Stultus, qui sibi pilos euelli pateretur?
Non arbitror equidem quenquam esse ita stultum, ô veneranda dea.
CLI. *Nugaris, ego enim nō venisse nūciatura,*
Nisi audiuissem haec ab iis qui certo sciunt.
CHO. *Res haec grauis & indigna annunciatur.*
Sed ô mulieres non morari oportet:
D *Sed explorare virum & quaerere, vbi*
Latuit nos occultus sedens.
Et tu simul inueni ipsum, vt gratiam
Hancq́; & illam habeas ô amice.
CLI. *Age videam, quaenam es prima tu?* SOC. *quò aliquis vertet se?*
CLI. *Excutiendae enim estis & inuestigandae.* SOC. *miser ego.*
MVL. *Me quaenā es, rogasti? Cleonymi uxor sū.*
CLI. *Cognoscitis vos, quaenam est haec mulier?*
E CHO. *Cognoscimus profectò, sed alias inspice.*
CLI. *Ista verò quaenam est infantem*
Habens? MVL. *nutrix ista est mea.* SOC. *pereo.*
CLI. *Heus tu, quò verteris, & fugis? mane hic, quid malum?*
SOC. *Sinito mingere me.* CLI. *impudens es.*
F *Tu igitur fac hoc, expecto enim hic.*
CH. *Expecta verò, & inuestiga ipsā vehemēter,*

BOVRDINVS. Κατάσκοπος.] ἵνα [illegible] καὶ ἐξετάζῃ, δοκιμάζῃ τε τίνας ἐν ὑμῖν λόγους διαλέγεσθε, ἢ τί βουλεύεσθε. Λέληθεν.] αὐτὸν, τουτέστι λάθρα εἰσῆλθεν, ὥστε ὑφ' ἡμῶν ἀγνοηθῆναι. Αφεῦσεν.] ἐφλόγισεν αὐτόν. Ἐπέτιλλ'.] ἔτιλλε τρίχας, ὥστε μᾶλλον τῇ γυναικὶ ἀφομοιοῦσθαι, καὶ οὐδὲν ἀνδρεῖον φαίνεσθαι, ἢ τρίχας ἀφελεῖν τοῦ ἀνδρὸς [illegible]. Ἐσκεύασεν.] καὶ G πᾶσι τοῖς ἄλλοις σκεύεσιν ὥσπερ γυναῖκα κατεσκεύασε. Ἠλίθιος.] ἄφρων καὶ τῆς σοφίας ἐρημός. Πολυτιμήτω] πολλῆς τιμῆς ἀξίω. ἐπικλητικὸν δὲ καὶ θαυμαστικόν [illegible]. Πεπύσμην] ἤκουσα. Ἐλινύειν ἐχρῆν] τουτέστιν ἡσυχάζειν, βραδύνειν, παύεσθαι, χρονίζειν. ἀρριανος, [illegible] κατάσκοποι οὐδέν τι ἐλινύοντες ἐγίνοντο. οὐ χρὴ φησὶν ὁ χορὸς ἐν ἠρεμίᾳ εἶναι καὶ ἀναπαύεσθαι, ἀλλὰ δεῖ διαζητεῖν ἀνεξεταστὰ πάντων. Συνεξεύρισκ.] διαζητεῖ καὶ διερευνᾶ ἐκεῖνον. Στρέφει.] ἀντιστρέφει ἀνακαλεῖ σε.

BIS. Κατάσκοπος] κατάσκοποι, κατασκοποῦντες, ἐπίβουλοι, ἢ δόλων ἐξιχνευταί, ὀλεθροί, ὀλέθριοι. Ἡσύχιος. [illegible] δὲ λόγων κατάσκοπον καλεῖ τὸν τοὺς λόγους σκοπεύοντα, ἢ τηροῦντα, ἵνα τούτους ἐκφαίνοι τοῖς ἄλλοις, ἢ τούτους διαλύῃ, καὶ ἐλέγχῃ. Αφεῦσεν] ἐφλόγισεν, ἔκαυσεν. Ἐλινύειν.] σχολάζειν, λύγειν, ὀκνεῖν, ἀναπαύεσθαι, διατρίβειν, ἡσυχάζειν, βραδύνειν. Σ. Ἡσύχ. Ἄθρει] ὅρα, βλέπε, ἴδε, νόει. Σ. Διοίχομαι] διαφθείρομαι, διέφθορα, ἀπόλωλα. οὕτω καὶ ἐν τῇ Λυσιστράτῃ. „ ἐν ὀλίγῳ γὰρ οἴχεται.

BOVRDINVS. Ἐξέταξε.] ὄψεται καὶ ἐξέταξε.

Μόνην γὰρ αὐτὴν ὦ 'νερ οὐ γιγνώσκομεν.
Κλ. Πολλοῦ γε χρόνον οὐρεῖς σύ. Μν. νὴ Δί' ὦ μέλε.
Στραγγουριῶ γάρ. ἐχθὲς ἔφαγον κάρδαμα.
Κλ. Τί καρδαμίζεις; οὐ βαδιεῖ δεῦρ' ὡς ἐμέ;
Μν. Τί δῆτα μ' ἕλκεις ἀσθενοῦσαν; εἰπέ μοι.
Κλ. Τίς ἐστ' ἀνήρ σοι. Μν. τὸν ἐμὸν ἄνδρα πυνθάνῃ;
Τὸν δεῖνα γιγνώσκεις τὸν ἐκ Κοθωκιδῶν;
Κλ. Τὸν δεῖνα ποῖον; ἔσθ' ὁ δεῖν' ὅς καί ποτε;
Μν. Τὸν δεῖνα τὸν τοῦ δεῖνα. Κλ. ληρεῖν μοι δοκεῖς.
Ἀνῆλθες ἤδη δεῦρο πρότερον; Μν. νὴ Δία.
Κλ. Ὅσ' ἔτη; καὶ τίς σοῦ 'στι συσκηνήτρια;
Μν. Ἡ δεῖν' ἔμοιγε. Κλ. οἴμοι τάλας οὐδὲν λέγεις.
Γυ. Ἄπελθ', ἐγὼ γὰρ βασανιῶ ταύτην καλῶς.
Ἐκ τῶν ἱερῶν τῶν πέρυσι. σὺ δ' ἀπόστηθί μοι
Ἵνα μὴ 'πακούσῃς ὢν ἀνήρ. σὺ δ' εἰπέ μοι.
Ὅτι πρῶτον ἡμῖν τῶν ἱερῶν ἐδείκνυτο.
Φέρ' ἴδω τί πρῶτον ἦν. Μν. ἐπίνομεν.
Γυ. Τί δὲ μετὰ τοῦτο δεύτερον. Μν. προὐπίνομεν.
Γυ. Ταυτὶ μὲν ἤκουσας τινός; τί δὲ τρίτον;
Μν. Σκάφιον ξένη μ' ᾔτησεν. οὐ γὰρ ἦν ἀμίς.
Γυ. Οὐδὲν λέγεις, δεῦρ' ἐλθὲ δεῦρ' ὦ Κλείσθενες,
Ὅδ' ἐστὶν ἀνὴρ ὃν λέγεις. Κλ. τί οὖν ποιῶ;
Γυ. Ἀπόδυσον αὐτόν, οὐδὲν ὑγιὲς γὰρ λέγει.
Μν. Κᾆπειτ' ἀποδύσετ' ἐννέα παίδων μητέρα;
Γυ. Χάλα ταχέως τὸ στρόφιον ὦ 'ναίσχυντε σύ.
Ὡς καὶ στιβαρά τις φαίνεται καὶ καρτερά.

Solam enim ipsam ò vir, non cognoscimus.
CL. Multum quidem tempus mingis tu. SOC. Profectò ò miser,
Vrinæ enim stillicidium patior, heri comedi nasturtia.
CL. Quid, nasturtia? nónne venies huc ad me?
SOC. Quid verò me trahis ægrotantem? dic mihi.
CL. Quisnam est maritus tibi? SOC. meũ maritum rogas?
Ipsum illum nosti ex Cothocidis?
CL. Ipsum illum quem? éstne ipse ille, qui & olim?
SOC. Certum quendam filium certi cuiusdam. CL. nugari mihi videris.
Ascendistine iam huc ad hoc mysterium prius? SO. Per Iouem ascendi.
CL. Quot anni quidem sunt? & quænam est tui contubernalis?
SO. Certa quædam mihi quidem. CL. heu me miserum, nihil dicis.
MVL. Abi, ego enim torquebo, & examinabo hanc adductam ad quæstionem bene,
Ex sacris superioris anni: tu verò discede mihi,
Vt ne audias existens vir. Tu verò dic mihi,
Quodnam primùm nobis sacrorum ostendebatur.
Age videam, quidnam primum erat? SO. bibebamus.
MVL. Quid verò post hoc secundum? SO. propinabamus.
MVL. Hæc quidem audisti de quo? quid verò tertium?
SO. Vasculum peregrina mulier à me petiit, non enim erat matella.
MVL. Nihil dicis. huc veni huc ò Clisthenes,
Hic est vir, quem dicis. CL. quid igitur faciam?
MVL. Exue ipsum, sanum enim & verum nihil dicit.
SO. Et deinde exuetis nouem filiorum matrē?
MVL. Relaxa citò strophium ò impudens tu.
Quàm & robusta quædam videtur & fortis,

BOVRDINVS. Στραγγουριῶ.] δυσουρῶ γάρ, καὶ μετ' ἀλγήσεως διουρῶ. στραγγουρία δ' ἡ δυσουρία. τούτοις δὲ ῥήμασι καὶ προφάσεσι χρῆται ὁ Εὐριπίδης βουλόμενος ἐκφυγεῖν εὐσχημόνως ἐκ τῶν χειρῶν τῶν γυναικῶν. Ἔφαγον κάρδαμα.] καὶ γάρ ἐστιν ἐπισχετικὰ καὶ ἱδρωτικὰ οὔρων τὰ κάρδαμα καὶ πνευμάτων. καὶ διὰ τοῦτο φασὶ τοὺς Πέρσας χρῆσθαι αὐτοῖς ὅτι θέλουσι καὶ σπουδάζουσι φυλάττεσθαι τὸ μὴ πολλὰ πτύειν, οὐρεῖν τε καὶ ἀπομύττεσθαι. καὶ γὰρ παρ' αὐτοῖς ὀνειδίζεται ἡ πτύσις καὶ ἡ οὔρησίς τε καὶ ἀπόμυξις, ὅτι φασὶ σημεῖον εἶναι τῆς καχεξίας, [illegible] ἐστὶν ἴαμα πρὸς [illegible] ταύτην τὴν ἀμετρίαν [illegible] πτυσμάτων καὶ ἀπομυγμάτων [illegible] τὸ κάρδαμον. Καρδαμίζεις.] [illegible] κάρδαμα, καὶ ὁ [illegible] ὡς ἀλλοθί που λέγει ὁ ποιητὴς ἐν [illegible]. Ἐκ Κοθωκιδῶν.] δῆμος. Συσκηνήτρια.] συμφοιτῶσα, συνοῦσα καὶ συγγινομένη, καὶ συνερχομένη ἐπὶ ταύτην τὴν ἑορτὴν τῶν Θεσμοφορίων. Βασανιῶ.] δοκιμάσω, ἐρευνήσω καὶ ἐξετάσω. μεταφορὰ δὲ ἀπὸ βασάνου λίθου ᾗπερ ἐθίζομεν χρῆσθαι πρὸς τὴν τοῦ χρυσοῦ ἀνάκρισιν. Ἀπόστηθι.] ἄπιθι, ἐκποδὼν γενοῦ, μὴ εἰσακούσῃς τῶν μυστηρίων ταύτης τῆς ἑορτῆς, ἅπερ οὐκ ἐστὶ θέμις ἀνδράσιν εἰδέναι. Τὸ σκάφιον.] ἔκπωμα τουτέστιν κοῖλον, σκάφῃ ὅμοιον. Ἀμίς.] τὸ ἀγγεῖον κατεσκευασμένον πρὸς τὸ ἐπουρεῖν, [illegible] ἐστὶν ἐπίρρημα [illegible] ὅ,τι βούλεται ἄλλος [illegible]. Στρόφιον.] τὸ στρογγύλον ζωνάριον. λέγεται δὲ καὶ τὸ περὶ τὴν κεφαλὴν στρόφιον, ὅπερ ἐστὶν ἱερατικόν.

καὶ τοῦτο

καὶ τούτῳ τῷ ὀνόματι οὕτως χρῆται ὁ Ἡρόδοτος. Στιβαρά) ἰσχυρά, στερρά.

BISETUS. Στραγγεύομαι] στραγγεία, ἡ δυσβουλία, ἐπεὶ τὸ στραγγεύεσθαι, ὃ ἐπιχωριακά δὲ ἐστὶν ἤρων τὰ [illegible] παρὰ τοὺς Πέρσας αὐτοῖς [illegible] φυλακτήριον γὰρ πολλὰ ἀπέλυσε, καὶ ἤρξεν καὶ [illegible]. Τί καρδαμίζεις] κάρδαμον, δριμύ τι τῆς βοτάνης εἶδος. κωμικῶς δὲ, καὶ γελοίως χάριν Ἀριστοφάνης τὸ ῥῆμα καρδαμίζω ἐσχημάτισεν. ὁ δὲ νοῦς ἐστί. Τί νῦν κάρδαμα προφασίζεις; τί νῦν ὀξυδερκῶς, καὶ δριμέως τὰ κάρδαμα προβάλλεις, καὶ περὶ τούτων [illegible] τὴν λέξιν κάρδαμον. καὶ τὰ [illegible] αὐτῆς [illegible] κωμικὲς ταῦτα. Τὸν δεῖνα] τὸ δεῖνα τοῖς ἄρθροις τοῖς προτακτικοῖς οὕτω συντάσσεται, ὁ, ἡ, τὸ δεῖνα. τοῦ, τῆς, τοῦ δεῖνος, καὶ δεῖνατος. τῷ, τῇ, τῷ δεῖνι, καὶ δεῖνατι. τὸν, τὴν, τὸ δεῖνα. λέγεται καὶ ὁ, τοῦ, τῷ, καὶ τὸν δεῖνα ἀκλίτως. ταύτῃ δὲ τῇ λέξει χρώμεθα ὅταν περί τινος λαλοῦντες τοῦ κυρίου ὀνόματος οὐ μνημονεύομεν, ἢ οὐ μνημονεύειν προσποιούμεθα, ἐθέλοντες, καὶ ἀποροῦντες τοῦτο λέγειν ἢ παντελῶς οὐ δυνάμεθα. ὅπερ ἐνταῦθα τῷ Μνησιλόχῳ ἀπροσδοκήτως συνέβη. Ἐκ Κοθωκιδῶν] Κοθωκίδαι, δῆμος. τούτου Δημοσθένης μνημονεύει ἐν τῷ περὶ

A

τοῦ στεφάνου, οὕτω λέγων, Πρέσβεις ᾑρέθησαν Εὔβουλος Ἀναφλύστιος, Αἰσχίνης Κοθωκίδης, Κτησιφῶν Ῥαμνούσιος, Κλέων Κοθωκίδης. Συσκηνήτρια] σύσκηνος, σύνοικος. τὸ θηλυκὸν συσκηνήτρια, ὡς προμνήστρια. Σκαφίον] Πολυδεύκης ἐν τῷ τοῦ δεκάτου κεφαλαίῳ, ὅπου περὶ τῶν εἰς ἀπόπατον ἀναγκαίων, οὕτω γράφει. καὶ δίφρον δ' ἂν εἴποις τὰ λάσανα εὐφημότερον. καὶ διφρίσκον. τῇ δὲ γυναικὶ, σκαφίον αὐτῇ παρῆν. ἄμφω δὲ παρ' ἄλληλα ἐν Πολυείδῳ Ἀριστοφάνους. σκαφίον Ξένυλλ' ᾔτησεν. οὐ γὰρ ἦν ἀμίς. ἐκ δὲ τούτων δῆλον τὸ σκαφίον εἶδός τι ἀγγείου

B

ἀναγκαίου πρὸς τὸ ἐναποπατεῖν, ἢ ἐνουρεῖν ἐπιτήδειον. ἐν τῷ μεγάλῳ ἐτυμολογικῷ γέγραπται. σκαφίς, ὁ καδίσκος, ἐν ᾧ καταχέονται (ἢ καταχέζονται.) αἱ γυναῖκες. ἐκαλεῖτο δὲ οὕτως, ἐπεὶ καὶ σκάφη εἶδός τι πλοίου. καὶ ὁμοιότροπός ἐστι τῷ πλοίῳ ὁ καδίσκος. Ἄλλως. σκαφίς, ξύλινον ἀγγεῖον, στρογγύλον, γάλακτος, ἢ ὀροῦ δεκτικόν. σημείωσαι δὲ ἐνταῦθα ἴσως γεγράφθαι ὡς ἐν τῷ Πολυδεύκει, Σκαφίον Ξένυλλ' ᾔτησεν. ὡς τὸ Ξένυλλα ὄνομα κύριον ἦν τινὸς γυναικός. Τὸ στρόφιον] τὸ στρογγύλον ζωνάριον. στιβαρὰ δὲ, εὔρωστος, εὔτονος, ἰσχυρά. ἀλλαχοῦ δὲ στιβαρὸς, ὁ στερρὸς,

C

καὶ βαρύς.

Καὶ νὴ Δία τιτθούς γ' ὥσπερ ἡμεῖς οὐκ ἔχει.
Μν. Στερίφη γάρ εἰμι κοὐκ ἐκύησα πώποτε.
Γυ. Νῦν· τότε δὴ μήτηρ ἦσθα παίδων ἐννέα.

D

Ἀνίστασ' ὀρθός. ποῖ τὸ πέος ὠθεῖς κάτω.
Μν. Τοδὶ δή. Γυ. ἐξέκυψε καὶ μάλ' εὔχρων ὦ τάλαν.
Κλ. Καὶ ποῦ 'στιν. Γυ. αὖθις ἐς τὸ πρόσθεν οἴχεται.
Κλ. Οὐκ ἔνγε ταυθί; Μν. ἀλλὰ δεῦρ' ἥκει πάλιν.
Κλ. Ἰσθμόν τιν' ἔχεις ἄνθρωπε. ἄνω τε, καὶ κάτω

E

Τὸ πέος διέλκεις πυκνότερον Κορινθίων.
Γυ. Ὦ μιαρὸς οὗτος ταῦτ' ἄρ' Εὐριπίδου
Ἡμῖν ἐλοιδορεῖτο. Μν. Κακοδαίμων ἐγώ.
Εἰς οἷ' ἐμαυτὸν εἰσεκύλισα πράγματα.
Γυ. Ἄγε δὴ τί δρῶμεν· τουτονὶ φυλάττετε
Καλῶς. ὅπως μὴ διαφυγὼν οἰχήσεται.
Ἐγὼ δὲ ταῦτα τοῖς Πρυτάνεσιν ἀγγελῶ.

Et profectò mammas quidem sicut nos non habet.
SOC. Sterilis enim sum, & non uterum gestaui vnquam.
MVL. Nunc dicis te esse sterilem, tunc verò mater eras puerorum nouem.
Surge erectus, quò membrum virile impellis deorsum?
Hoc iam veretrum inclinauit, & bene magnum & coloratum est ô miser.
CL. Et vbinam est? MN. rursus in anteriorem partem abit.
CL. Nónne hic est? MN. sed huc venit rursus.
CLI. Veretrum distrahis frequentius Corinthijs,
MVL. Scelestus hic propterea igitur pro Euripide
Nobis conuicia faciebat. MN. miser ego,
In quas meipsum rotaui & impuli molestias.
MVL. Age verò quid faciamus? hunc custodite
Bene, vt ne fugiens & elapsus abeat.
Ego verò hæc consulibus nunciabo.

BOURDINUS. Τιτθούς.] τιτθοὶ οἱ μαστοὶ ἢ τῶν μαστῶν τ' ἄκρα. Στερίφη.] μὴ τίκτουσα τοὺς παῖδας, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἔχω μαστοὺς, ὥσπερ αἱ ἄλλαι γυναῖκες αἱ παῖδας τίκτουσαι. Τὸ πέος.] τ' αἰδοῖον. Ὠθεῖς] προωθεῖς καὶ καταβάλλεις. Εὔχρων] εὖ κεχρωματισμένον. Οἴχεται.] ὑπανέρχεται. Διέλκεις] διασπᾷς, διαστρέφεις καὶ καλινδεῖς. Κορινθίων.] οἵπερ κακῶς ἀκούουσι καὶ διαβάλλονται ἐπὶ τῇ πορνείᾳ καὶ ἀμετρίᾳ περὶ τὰς αἰσχίστας ἡδονάς. Εἰσεκύλισα.] κατέστησα, ἐνέβαλον, ἐνέπλεξα. Τοῖς πρυτάνεσιν ἀγγελῶ.] ὥστε δίκην καὶ τιμωρίαν λαβεῖν τούτου τοῦ ἀδικήματος τοῦ κηδεστοῦ. Πρυτάνεις

F

δ' ἦν τὸ δέκατον μέρος τῆς φυλῆς τῶν πεντακοσίων δηλονότι πεντήκοντ' ἄνδρες, ἀπὸ μιᾶς φυλῆς διοικοῦντες πάντα τὰ ἐπιτελούμενα ὑπὸ τῆς βουλῆς. ἐπρυτάνευον γὰρ ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλαις αἱ δέκα φυλαὶ κλήρῳ λαχοῦσαι, ὡς Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος λέγει, καὶ ἐκ τούτου πρυτανεύειν ἀντὶ τοῦ διοικεῖν τίθεται.

BISETUS. Στερίφη] στεῖρα, ἡ μὴ τεκοῦσα. Σ. Ἰσθμόν τιν' ἔχεις] οὗτος ὁ στίχος ἐν πᾶσι τοῖς Ἀριστοφάνους ἀντιγράφοις ἐλλείπει. νῦν δὲ τοῦτον ἐκ τοῦ Σουίδα κατὰ τὸν ἑαυτοῦ ἴδιον τόπον καταχωρίζειν πειρῶμαι. οὕτω γὰρ ἐκεῖνος ἐν τῷ Ἰσθμός. Ἰσθμός, φησι, θάλασσα μεταξὺ δύο γαιῶν. πορθμὸς δὲ, γῆ μεταξὺ δύο θαλασσῶν. Ἀριστοφάνης.

G

Ἰσθμόν τιν' ἔχεις ἄνθρωπ'. ἄνω τε, καὶ κάτω
Τὸ πέος διέλκεις πυκνότερον Κορινθίων.

ἐπεί, φησιν ὁ Σουίδας, τὰς ναῦς διὰ τοῦ ἰσθμοῦ εἷλκον οἱ Κορίνθιοι, ὥστε μὴ περιπλεῖν. τοῦτο δὲ διισθμίζειν ἐκάλουν.

ΧΟΡΟΣ.

Ἡμᾶς τοίνυν μετ' τοῦτ' ἤδη τὰς λαμπάδας ἁψαμένας χρὴ
Ξυζωσαμένας εὖ κἀνδρείως, τῶν θ' ἱματίων ἀποδύσας
Ζητεῖν εἴπου κἄλλος τις ἀνὴρ εἰσελήλυθεν, καὶ περιθρέξαι
Τὴν Πύκνα πᾶσαν, καὶ τὰς σκηνὰς καὶ τὰς διόδους ἀθρῆσαι.

CHORVS.

Nos igitur post hoc iam faces accensas habentes oportet,
Succinctas bene & viriliter, indumentisque exutas
Quærere, sicubi num alius aliquis vir ingressus est, & circumcurrere
Cur:am totam, & scenas & transitus lustrare.

BISETVS. Ἡμᾶς τοίνυν] στίχοι ἀναπαιστικοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ δ'. ὧν ὁ τελευταῖος σπονδεῖον, καὶ ἀνάπαιστον παραλλάσσοντα ἔχει, ὃν τινες Λακωνικὸν καλοῦσιν ὥς φησιν Ἡφαιστίων. εἶτα τροχαϊκοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ δ'. μεθ' οὓς στίχοι μικτοὶ κδ'. καὶ αὖθις τροχαϊκοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ δύο. ὁ γὰρ χορὸς ἐνταῦθα κατὰ πᾶσαν ἐκκλησίαν μεθ' ἡμμένων λαμπάδων (τὰ γὰρ Θεσμοφόρια νύκτωρ ἐτελεῖτο) ζητεῖ εἴπου καί τις ἄλλος ἀνὴρ λέληθεν εἰσελθών. Ἀποδούσας] κατ' ἐκβολὴν τοῦ υ. ἀντὶ τοῦ ἀποδυσάσας, ἀποδυσαμένας. ἀποδύειν, ἀποδῦσαι, ἀποδύσασθαι, ἐκδύειν, ἐκδύσασθαι δηλοῖ. τὸ δὲ Πύκνα, κατὰ μετάθεσιν, ἀντὶ τοῦ Πνύκα. περὶ δὲ ταύτης ἤδη πολλὰ προείρηται. τὸ δὲ ἀθρῆσαι, τὸν στίχον τελειοῖ, ὃς Λακωνικὸς καλεῖται, ὡς ἄνω εἴρηται. περιθρέξαι δὲ, περιδραμεῖν. ἐξορμᾶν πόδα, κινεῖν, ἐκκινεῖν, ἐκφέρειν. τουτέστιν ὁρμᾶσθαι, μετὰ σπουδῆς ἔρχεσθαι. ἀνόσια, οὐχ ὅσια, βέβηλα, ἄδικα, ἀνομα, ἀσεβῆ.

BOVRDINVS. Περιθρέξαι.] περιτρέχειν, περιαθρεῖν καὶ διερευνᾶν. Πνύκα.] πνὺξ τόπος ἦν ἐν Ἀθήναις ἔνθα ἡ ἐκκλησία συνεκροτεῖτο, παρὰ τὸ πυκνοῦσθαι ἐκεῖ τοὺς βουλευτὰς, ἢ ἀπὸ τοῦ πεπυκνῶσθαι τοῖς καθέδραις, ἢ ἀπὸ τῶν λίθων πυκνότατος. τὴν πνύκα δὲ ἐνταῦθα καλεῖ τὴν σύνοδον καὶ ἐκκλησίαν ἅπασαν. Διόδους.] τὰς ἀμφόδους.

ΗΜΙ. ΓΥΝΑΙΚΩΝ.

Εἶα δὴ πρώτιστα μὲν χρὴ κοῦφον ἐξορμᾶν πόδα
Καὶ διασκοπεῖν σιωπῇ. μόνον δὲ χρὴ πανταχῇ
Μὴ βραδύνειν, ὡς καιρός ἐστι μὴ μέλλειν ἔτι.
Ἀλλὰ τὴν πρώτην τρέχειν χρὴ ὡς τάχος ἤδη κύκλῳ.
Εἶα νῦν ἴχνευε, καὶ μάτευε ταχὺ πάντ'
Εἴ τις ἐν τόποις ἑδραῖος ἄλλος αὖ λέληθεν ὤν.
Πανταχῇ διάρριψον ὄμμα.
Καὶ τὰ τῇδε, καὶ τὰ δεῦρο πάντ' ἀνασκόπει καλῶς.
Ἢν γὰρ μὴ λάθῃ, δράσας ἀνόσια.
Δώσει τε δίκην. καὶ πρὸς τούτῳ
Τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἔσται
Παράδειγμ' ὕβρεως, ἀδίκων τ' ἔργων,
Ἀθέων τε τρόπων.
Φήσει δ' εἶναί τε θεοὺς φανερῶς.
Δείξει τ' ἤδη
Πᾶσιν ἀνθρώποις, σεβίζειν δαίμονας
Δικαίως τ' ἐφέποντας

SEMICHORVS MVLIERVM.

Eia verò, primùm quidem oportet leuem excitare pedem,
Et dispicere silentio: solum autem oportet quocunque
Non tardare, quoniam occasio est non morandi amplius:
Sed primo quoque tẽpore currere oportet quàm citissimè iam circumcirca.
Eia, nunc inuestiga, & inquire celeriter omnia,
Si quis in locis subsessor alius rursus latet existens,
Quocunque disiice oculum:
Et quæ hac parte sunt, & illa omnia explora bene.
Si enim non latuerit nos agens iniqua & impia,
Dabitque pœnas, & ad hoc
Alijs omnibus erit
Exemplum iniuriæ, iniustorúmque operum
Impiorúmque morum.
Dicet autem esséque deos manifestò,
Ostendétque iam
Omnibus hominibus colere deos,
Iustéque administrantes,

BOVRDINVS. Εἶα.] ἐπίρρημα προθυμίας μεστὸν καὶ παροξυντικὸν πρὸς τὴν πρᾶξιν. Κοῦφον ἐξορμᾶν πόδα.] τουτέστι κούφως βαδίζειν καὶ ἠρέμα, ὥστε αὐτοὺς ἐμὲ μὴ ἐπαισθάνεσθαι. Βραδύνειν.] μέλλησίν τινα ποιεῖσθαι. Ἴχνευε.] βάδιζε. Μάτευε.] βασάνιζε, ἐξέταζε. Ἑδραῖος.] λάθρα ὀζόμενος ἐν τόποις. Διάρριψον ὄμμα.] ἀμφιβάλλου ἢ περίφερε τὸ ὄμματα. Ἀνασκόπει.] διάσκεψαι. Παράδειγμα.] οὕτως πληγήσεται καὶ τοιαύτην δώσει δίκην, ὥστε πᾶσι ἔνδειγμα ἔσται καὶ παράδειγμα πρὸς τὴν ἐκπλήξιν. Σεβίζειν.] σεβαστικῶς προσφέρεσθαι πρὸς τοὺς δαίμονας. Ἐφέποντας.] ὑπηρετοῦντας, διοικοῦντας.

BISETVS. Ἐφέποντας] διέποντας, διοικοῦντας.

τας, ἱερῇ ὄντας. ἀλλαχοῦ δὲ ἰφίη ἐν δηλεῖ τὸ καθίσασθαι, διαζητεῖν, διανοεῖσθαι. Σ. τὸ δὲ μηδομένους, ἀντὶ τοῦ βουλευομένους. Σ. μήδεσθαι δὲ, τὸ βουλεύεσθαι νοεῖ. ἀλλαχοῦ δὲ, τὸ μηχανᾶσθαι, καὶ ἐπιβουλεύειν. παρὰ τὸ μῆδος, ὃ σημαίνει τὴν φροντίδα, τὴν βουλὴν, καὶ τὴν ἐπιβουλήν. ἔστιν ὅτι βουλὴ, καὶ μῆδος συνωνύμως τίθεται. Ομηρος Ιλ. Β.

Εν πυεὶ δὴ βουλαί τε γένοιατο, μήδεά τ' ἀνδρῶν.

Μήδεα καὶ τὰ αἰδοῖα καλεῖται. Ομηρος Οδυσ. Σ.

Μήδεά τ' ἐξερύσασα δ' ἐν κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι.

καὶ Ησίοδος ἐν Θεογονίᾳ ,, φίλα δ' ἀπὸ μήδεα πατρὸς,

Εσυνωνύμως ἤμησε. τοῦ δὲ μήδεσθαι. ὅταν δηλοῖ τὸ μηχανᾶσθαι, καὶ ἐπιβουλεύειν, παράδειγμα ἔχομεν Ομήρου Ιλ. Ζ.

Ωπασε. αὐτὰρ οἱ Προῖτος κακὰ μήσατο θυμῷ.

καὶ ἐν τῷ Η.

Παννύχιος δέ σφιν κακὰ μήδετο μητίετα Ζεύς.

Οσια καὶ νόμιμα μηδομένους
Ποιεῖν ὅτι καλῶς ἔχει.
Κἂν μὴ ποιῶσι ταῦτα τοιάδ' ἔσται.
Αὐτῶν ὅτ' αὖ ληφθῇ τις ἀνόσια δρῶν
Μανίαις φλέγων
Λύσσῃ παράκοπος.
Ετι δρῶν πᾶσιν ἐμφανὴς ὁρᾶν
Εσται γυναιξὶ καὶ βροτοῖς
Οτι τὰ παράνομα τ' ἀνόσια θεὸς
Αποτίνεται.
Παραχρῆμά τι γίνεται.
Χο. Αλλ' ἔοιχ' ἡμῖν ἅπαντά πως διεσκέφθαι καλῶς.
Οὐχ ὁρῶ μὲν γ' οὐδέν' ἄλλον οὐδέν' ἐγκαθήμενον.

Sancta & legitima consulentes,
Facere quod bene se habet.
Et si non fecerint hæc, talia supplicia erunt.
Ipsorum deprehensus fuerit aliquis, impia faciens,.
Furoribus ardens,
Rabie insanus & furiosus,
Si quid faceret omnibus manifestus visu
Erit mulieribus & mortalibus,
Quòd iniqua & impia Deus
Vlciscitur,
Statimque fit vltio.
CHO. *Sed videntur nobis omnia quodammodo explorata fuisse bene,*
Non video quidem igitur alium nullum sedentem.

BOVRDINVS. Μηδομένους.] φροντίζοντας καὶ ἐπιμελουμένους. Μανίαις φλέγων.] καθ' ὑπερβολὴν μαινόμενος, ἐκκαυθεὶς τῇ μανίᾳ. Λύσσῃ παράκοπος] τουτέστι φρενιτιάζων. λέγεται γὰρ ἡ φρενῶν παρακοπὴ φρενίτιασις. καὶ παρακοπῆναι τὸν νοῦν. ἔστι τὸ παρατραπῆναι, ἐκτραπῆναι, ἐκστῆναι, καὶ ἐξενεχθῆναι τῶν φρενῶν. Αποτίνεται.] θεὸς φησὶ, τιμωρεῖ ἐν ἀπαιτεῖ, λαμβάνει καὶ ἐκδικεῖ τ' ἀνόσια καὶ παράνομα βίαιά τε καὶ ἄδικα ἔργα. ἀποτίνεσθαι γὰρ σημαίνει τὸ τὴν δίκην ἀπαιτεῖν καὶ τιμωρεῖν. ἀποτίσεις δὲ καὶ αἱ τῶν τιμωριῶν λήψεις καὶ ἀπαιτήσεις λέγονται. Παραχρῆμα.] παραυτίκα παρ' αὐτὸ τὸ χρῆμα, καὶ πρᾶγμα, ὅπερ ἐστὶν ἐν τῷ παρόντι, ἀπαιτεῖ ταύτην τὴν δίκην. Διεσκέφθαι.] διερευνῆσθαι καὶ διεζητῆσθαι καλῶς.

BISETVS. Λύσσῃ παράκοπος] λύσσα, ἐστὶ λύσσα, ἡ μανία. λύσσῃ παράκοπος, μανίᾳ παρακοπείς. παρακοπὴ φρενῶν, ἡ φρενίτιασις. Αποτίνεται] τιμωρεῖ ἐκδικεῖ. καὶ ἀξ. τὸ δὲ ἀποτίνεσθαι, ἀντὶ τοῦ ἀποτίνειν. ὃ καὶ ἀποτιννῦναι καὶ ἀποτίνυσθαι λέγεται. ἀττικόν. ταύτης δὲ πολλὰς σημασίας παρ' Εὐσταθίῳ εὑρεῖς. παραχρῆμα, παραυτίκα, εὐθέως.

ΓΥΝΗ, ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ, ΧΟΡΟΣ, ΑΛΛΗ ΓΥΝΗ.

Γυ. Α Α. ποῖ σὺ φεύγεις; οὗτος, οὗτος οὐ μενεῖς;
Τάλαιν' ἐγὼ τάλαινα, καὶ τὸ παιδίον
Εξαρπάσας μοι φροῦδος ἀπὸ τοῦ τιτθίου.
Μν. Κέκραχθι, τοῦτο δ' οὐδέποτε σὺ ψωμιεῖς
Ην μή μ' ἀφεῖτ'. ἀλλ' ἐνθάδ' ἐπὶ τῶν μηρίων
Πληγὲν μαχαίρᾳ τῇδε φοινίας φλέβας
Καθαιματώσει βωμόν. Γυ. ὦ τάλαιν' ἐγώ.
Γυναῖκες οὐκ ἀρήξετ'; οὐ πολλὴν βοὴν
Στήσεσθε κοπαῖον; ἀλλὰ τοῦ μόνου
Τέκνου με περιόψεσθ' ἀποστερουμένην;

MVLIERES, MNESILOCHVS, CHORVS, Altera mulier.

MVL. A *H ah, quò tu fugis, heus tu, heus tu non manebis?*
Misera ego misera, & infantem
Cũ eripuerit mihi à papilla, euanid⁹ est, & fugit.
MN. *Clama, hunc verò nũquã tu Mania nutries,*
Nisi me dimiseritis. sed hic in cruribus
Vulneratus gladio hoc, rubras & cruẽtas venas
Cruentabit aram. MVL. *O miseram me,*
Mulieres nónne auxiliabimini? nónne per permultum clamorem
Erigetis trophæum, sed vnico
Filio me negligetis priuatam?

BOVRDINVS. Αα] ἐνταῦθα ἐπίρρημά ἐστι μεστὸν ἐκπλήξεως, καὶ ταραχῆς. Φροῦδος.] φεύγει καὶ ἀφανής ἐστιν. Ψωμιεῖς.] θρέψῃ. τοῦτο δὲ ῥῆμα κυρίως ἐπὶ τῶν τιτθῶν τρεφουσῶν τὰ παιδία καὶ κατὰ μικρὸν αὐτοῖς φαγεῖν παρεχουσῶν καὶ ψώμια διδουσῶν, τουτέστι μικροὺς ψωμοὺς τοῦ ῥᾳδίως καταφαγεῖν. κατὰ μεταφορὰν δὲ καὶ τὸ ψωμίζειν, σημαίνει φενακίζειν ἐξαπατᾶν τε καὶ παρακρούεσθαι, ἀπὸ τῶν μικρῶν παιδίων ἅπερ ὑπόκειται τῇ τῶν δι-

δόντων ἰξυσὶ καὶ διαφανακίσει. Καθαιματώσει.] αἵματι μιανεῖ καὶ καταπλακίσει. Αρήξετε.] βοηθήσετε. Πολλὴν βοὴν] σὺν μετὰ πολλῆς βοῆς καὶ κραυγῆς ἀναστήσεσθε, καὶ οὐ... ἀλλὰ ἄρα χιτλιαστικὸν καταφρονήσετε καὶ πλήσετέ με ἀπὸ τρεῖς ... μόνου καὶ ἀγαπητοῦ τέκνου.

BISETVS. Α ὦ] χιτλιαστικὸν ἐπίρρημα. καὶ μετὰ τοῦτο στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι ὀκτώ. ἡ δὲ τούτῳ τῷ ἐπιφωνήματι χρωμένη γυνὴ, καὶ τὰ ἑξῆς λέγουσα, μία ἐστὶ τῶν φυλαττουσῶν τὸν Μνησίλοχον τὸν εἰς φυλακὴν παραδεδομένον. ἐν ᾧ ... αἱ τοῦ χοροῦ γυναῖκες μετὰ πάσης ἀκριβείας, καὶ σπουδῆς ζητοῦσιν εἴ πού τις ἄλλος ἀνὴρ παρὰ τοῦτον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ λαθὼν εἴη, Μνησίλοχος ἐν τούτῳ καιρὸν φυγῆς καιρὸν φυλάξας, ἀσκὸν οἴνου πλέων, ὅν τις τῶν γυναικῶν παιδίον δοκεῖν ἐσπαργανωμένον εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἤνεγκε, καὶ ἐν κόλπῳ ἐβάσταζεν, ἁρπάσας φεύγει. διὰ δὲ ταύτην τοῦ ἀσκοῦ ἁρπαγὴν θόρυβος ... καὶ γέλωτος πολλοῦ αἴτιος ἐγείρεται. τοῦ δὲ Μνησιλόχου αὐτὸν ἀφήσειν λέγοντος, εἰ μὴ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἐλεύθερος, καὶ ἀβλαβὴς ἀφεθείη. γελοῖα δὲ καὶ τὰ περὶ τοῦ ἀσκοῦ ὡς περὶ κόρης λεγόμενα. ἐν δὲ τούτῳ τῷ στίχῳ χαριέστερον, ὡς εἴρηται, Ποῖ, ποῖ σὺ φεύγεις; τὸ δὲ γὰρ παρέλκον ἐστὶ, ὡς καὶ πολλάκις ἀλλαχοῦ εὕροις. ἐν δὲ τῷ φροῦδος, ἔλλειψις ἐστὶ τοῦ εἴχετο, ἢ ἀπῆλθε. Κέκραχθι] κρᾶζε, κράζω, τὸ βοῶ. ὁ μέλλων παρακείμενος κέκραγα, ὅθεν θέμα κεκράγω, κεκράξω, ὡς ἀπὸ τοῦ πλήσσω, πλήξω, πέπληγα, τὸ πεπλήγω. ὅπερ ἐν τῷ παρακειμένῳ εἰς ... ἀνήχθη. ἀπὸ δὲ τοῦ κεκράγω γίνεται τὸ κεκράγαμαι, καὶ κατὰ συγκοπὴν κέκραγμαι, ὅθεν ὁ παθητικὸς κεκράχθω, καὶ τὸ προστακτικὸν κεκράχθητι, καὶ κατὰ συγκοπὴν κέκραχθι. ψωμίζω, ψωμίσεις, ... Πολλὴν βοὴν] κατὰ πολλὴν βοὴν, μετὰ πολλῆς, καὶ μεγάλης βοῆς τρόπαιον στήσασθε. περὶ δὲ τροπαίων ἐν τῷ Πλούτῳ ἱκανῶς προείρηται. Ψεύσεται δέ, καταφρονήσετε.

Χο. Εα. ἔα.
Ω πότνιαι μοῖραι. τί δεδέρκομαι
Νεοχμὸν αὖ τέρας.
Ως ἅπαντ' ἐστὶν τόλμης ἔργα κἀναισχυντίας.
Οἷον αὖ δέδρακεν ἔργον, οἷον αὖ φίλαι τόδε.
Μν. Οἷον ὑμῶν ἐξάρξω τὴν ἄγαν αὐθαδίαν.
Χο. Ταῦτα δῆτ' οὐ δεινὰ πράγματ' ἐστὶ καὶ περαιτέρω.
Γυ. Δεινὰ δῆθ' ὅτι γ' ἔχει μου 'ξαρπάσας τὸ παιδίον.
Χο. Τί ἂν οὖν εἴποι πρὸς ταῦτα τίς. ὅτι
Τοιαῦτα ποιῶν ὅδ' ἀναισχυντεῖ;
Μν. Κοὔπω μέντοι γε πέπαυμαι.
Γυ. Αλλ' οὖν ἥκεις γ' ὅθεν ἥκεις.
Φαύλως τ' ἀποδρὰς οὐ λέξεις
Οἷον δράσας διέδυς ἔργον.
Λήψει δὲ κακόν.
Μν. Τοῦτο μέντοι μὴ γένοιτο μηδαμῶς ἀπεύχομαι
Χο. Τίς οὖν σοι τίς ἂν σύμμαχος ἐκ θεῶν
Αθανάτων ἔλθοι ξὺν ἀδίκοις ἔργοις.
Μν. Μάτην λαλεῖτε. τὴν δ' ἐγ' οὐκ ἀφήσω.

CHO. *Sine sine*
O veneranda Parca. quid autem video
Nouum rursus prodigium?
Quàm totum enim est audacia opera & impudentia,
Qualem rursus fecit rem, qualem rursus amica hanc?.
MN. *Qualiter vestrùm initiabo nimia insolentia?*
CHO. *Hæ verò nónne indignæ res sunt & vlterius.*
MVL. *Indigna quidem, quòd habet mei, cum eripuerit infantem.*
CHO. *Quid igitur diceret adhæc aliquis, cum*
Talia fac[illegible]s hic non erubescit?
MN. *Et nondum quidem cessaui.*
MVL. *Sed certè venisti, vnde non dices, quòd abis.*
Facilèque aufugis, non dices.
Quale cum feceris, subterfugisti facinus?
Accipies autem pœnas.
MN. *Hoc tamen ne fiat, nequaquam abominor.*
CHO. *Quis igitur tibi, quis adiutor ex dijs*
Immortalibus venire cum iniustis factis?
MN. *Frustra loquimini, hanc autem puellam ego non dimittam.*

BISETVS. Εα, ἔα] ἐκπληκτικὸν ἐπίρρημα. εἶτα στίχοι μικτοὶ κϛ'. μεθ' οὓς τροχαϊκοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ δύο. μετὰ δὲ τούτους ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι μ... ὧν ὁ τελευταῖος, „ Ξύλον γέ τοι καὶ τ' αὐτὸ, κἀκεῖ τὴν ξύλον. Τί δὲ δέρκομαι] ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων οὕτω γράφεται, μιᾷ λέξει, τί δεδέρκομαι. ὅπερ ἴσως ἐξεπίτηδες ὁ ποιητὴς ἐποίησεν, ὅπως τὸ καινὸν τῆς λέξεως θαυμαστότερον εἴη, καὶ τὸ ἦθος τῆς γυναικὸς ἐκπλαγείσης μᾶλλον ἐκτυποῖτο.

BOVRDINVS. Νεοχμὸν] νέον, καινὸν. ξένον. Τόλμης ἔργα κἀναισχυντίας.] τουτέστι τολμήματα καὶ ἀναισχυντήματα. Εξάρξω.] πῶς δὴ ἄρξομαι λέγειν καὶ ... τὴν ὑπερβολικὴν θρασύτητα αὐτῶν ... καὶ ... ὑπεροψίαν τοῦ δε τῆς κινδύνου. Καὶ περαιτέρω.] ... μείζονα, καὶ θερμότερα. Δεινά.] ἄξια τιμωρίας. Διέδυς.] ἔλαθες ὑπέδυ. Απεύχομαι.] μετ' εὐχῆς ἀποστρέφομαι. Ξὺν ἀδίκοις ἔργοις.] γνώμη ἥδε, τίς σοι θεῶν συμβοηθήσει καὶ συνεργήσει ἐπὶ τοῖς πονηροῖς καὶ ἀδίκοις ἔργοις. καὶ γὰρ οἱ θεοὶ οὐ κακῶν εἰσιν αἴτιοι οὐδὲ συμπράκτορες ἢ συμβοηθοὶ, ἀλλὰ μόνον τοῖς ἀγαθὰ προαιρουμένοις συμπράττουσι καὶ συνεργάζονται καὶ συλλαμβάνουσιν. οὐδὲν γὰρ ἀτέλεστον, οὐδ' ἀτελείωτον, οὐδ' ἀπρακτον τῷ θεῷ, ὅτι κἂν θέλῃ, ὡς λέγει ὁ Ομηρος.

BISETVS. Τέρας] τέρας, τὸ παρὰ φύσιν γενόμενον παράπλασμα. τὸ παρὰ φύσιν τεχθὲν, ἢ σημεῖον. Νεοχμὸν δὲ, παράδοξον, καινὸν, ἢ θαύματος πλέον. Αὐθαδίαν] αὐθάδης. αὐθέκαστος, θυμώδης. θρασὺς, ὑπερόπτης. καὶ κλίνεται αὐθάδεως, ὡς ὀξώδης, ὀξώδους. καὶ αὐθάδες οὐδετέρως, παράλογον δὲ τὸ αὐθάδες. Σ. ἐκ δὲ τοῦ αὐθάδης, αὐθάδεια κοινῶς, καὶ αὐθαδία Ιωνικῶς. Καὶ περαιτέρω] ἀντὶ τοῦ πλέον ἢ δέοντα. Τουτέστιν, οὐ μόνον

τὸν δεινά, ἀλλὰ καὶ δεινότατα. τὸ δὲ, ἴσχει ἐξαρτάσας, ἀντὶ τοῦ ἐξήρτασεν. ἢ, ἴσχει, κατέχει. Ἀλλ' οὐκ ἥκεις] ἥκεις, φησὶν, εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν, ὅθεν οὐ φεύξῃ. τούτων γὰρ ὁ νοῦς [illegible]. ὅθεν δὴ ποθ' ἥκεις ὀλίγου μοι μέλει, οὐ φροντίζω πόθεν ἐλήλυθας. ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ δεῦρο ταῖς ἡμῶν χερσὶν ἐνέτυχες, οὐ ῥᾳδίως ὁ ῥαπίστας ἐκ χειμῶνος ἂν ἴσως, [illegible] ἐπιχείρημα τολμήσας, ἀλλὰ λαθεῖν, καὶ ἀτιμώρητος ἐκπεφευγὼς. δίκην γὰρ ἡμῖν δώσεις. Φαύ- A λως δὲ ἐνταῦθα χαίρων ἀντὶ τοῦ εὐχερῶς, ἁπλῶς, ἡσυχῇ. ἀποδρὰς δὲ, μετοχὴ ἐκ τοῦ δρῶμι. ὡς τὸ ἱστὰς ἐκ τοῦ ἵστημι. διαδὺς. α. β. τοῦ διαδύομαι. διαδῦναι δὲ, ἐστι διαδύειν, καὶ διαδύεσθαι, τὸ διαφυγεῖν, καὶ οἱονεὶ διὰ πλήθους, καὶ ὄχλου τινὸς διολισθεῖν, καὶ ἀπαλλάττεσθαι. Ἀπεύχομαι] ἀπεύχεσθαι, εὔχεσθαι τὸ μὴ συμβαίνειν ἡμῖν. εὐχαῖς τὸ ἀφ' ἡμῶν ἀπωθεῖν, ἀποστρέφειν.

Χο. Ἀλλ' οὐ μὰ τὼ θεὼ τάχ' οὐ
χαίρων ἴσως ἐνυβρίσας
Λόγους τε λέξεις ἀνοσίους.
Ἀθέοις ἔργοις γὰρ ἀντα-
μειψόμεσθά σ' ὥσπερ εἰκὸς ἀντὶ τῶν-
δε.
Τάχα δέ σε μεταβαλοῦ-
σ' ἐπὶ κακὸν ἑτερότροπον
Ἐπέχει τις τύχη.
Ἀλλὰ τάσδε μὲν λαβεῖν χρῆν σ' ἐκφέρειν τε τῶν ξύλων,
Καὶ καταίθειν τὸν πανοῦργον, πυρπολεῖν θ' ὅσον τάχος.
Ἴωμεν ἐπὶ τὰς κληματίδας ὦ Μανία.
Κἀγώ σ' ἀποδείξω θυμάλωπα τήμερον.
Μν. Ὕφαπτε καὶ κάταιθε. σὺ δὲ τὸ Κρητικὸν
Ἀπόδυθι ταχέως. τοῦ θανάτου δ' ὦ παιδίον.
Μόνην γυναικῶν αἰτιῶ τὴν μητέρα.
Τουτὶ τί ἐστιν; ἀσκὸς ἐγένεθ' ἡ κόρη
Οἴνου πλέως, καὶ ταῦτα Περσικὰς ἔχων.
Ὦ θερμόταται γυναῖκες, ὦ ποτίσταται,
Κἀκ παντὸς ὑμεῖς μηχανώμεναι πιεῖν.
Ὦ μέγα καπήλοις ἀγαθὸν ἡμῖν δ' αὖ κακόν.
Κακὸν δὲ καὶ τοῖς σκευαρίοις, καὶ τῇ κρόκῃ.
Γυ. Παράβαλλε πολλὰς κληματίδας ὦ Μανία.
Μν. Παράβαλλε δῆτα. σὺ δ' ἀπόκριναί μοι τοδί.

B CHO. *Sed non per Cererem & Proserpinam, fortasse non*
Gaudens, fortasse inquam insultabis,
Verbáque dices impia,
Impys (sic tu enim re-
Munerabimus te, quemadmodum par est precio.
Fortasse autem te mutata,
In malum diuersum
Inhibebit aliqua fortuna.
C *Sed has quidem accipere oportet te, efferréque lignorum,*
Et comburere maleficum, ignéque consumere quàm celerrimè.
Eamus ad sarmenta vitium ô Mania ancilla,
Et ego te reddam titionem hodie.
MN. Succende & combure. Tu ô puella hoc Cretico indumento
D *Exure citò: mortis autem ô infans,*
In solam mulierum culpam confer matrem.
Hoc quidnam est? vter facta est puella
Vini plenus, præsertim habens Persicos calceos,
O callidissimæ mulieres, ô bibacissimæ,
Et omni arte machinantes bibere.
O magnum cauponibus bonum, vobis autē rursus malum.
Malum autem & vasculis & opibus nostris, & subtegmini vestium.
E *MVL. Admoue multa sarmenta ô Mania,*
Admoue ac proÿce profectò. MN. tu verò responde mihi hoc,

BOVRDINVS. Οὐ χαίρων.] ἀτιμωρητεὶ καὶ ἀποινεί. Ἀνταμειψόμεθα.] ἀνταμοιβὴν δώσομεν, καὶ ἀνταμειψούμεθα κακοῖς ἔργοις κακὰ ῥήματα ὕβρεις καί τε. Ἑτερότροπον.] ἑτέρως τραπέν. Ἐπέχει.] ἀναμένει, φυλάσσει. Καταίθειν.] κατακαίειν, πυρπολεῖν, καταναλίσκειν τῷ πυρί. Τὰς κληματίδας.] τὰς ἐκ τῶν ἀμπέλων φακέλλους. Ἀποδείξω] ποιήσω θυμάλωπα, κατακαύσω σε. θυμάλωπες λέγονται ξύλα ἐκκαυθέντα ἢ ἄνθρακες ἡμίκαυτοι καὶ ἐκπυρωθέντες. ταῦτα πάντα ῥήματα λέγεται ὑπὸ τοῦ χοροῦ τῶν γυναικῶν βουλομένων δίκας λαμβάνειν περὶ τοῦ Μνησιλόχου. Ὕφαπτε.] τὸ κρητικὸν ἱμάτιον καὶ ἔνδυμα ἀπόθου. Αἰτιῶ.] τουτέστιν ἀναφέρου τὴν αἰτίαν. Περσικάς.] τουτέστι, περσικὰ ὑποδήματα. Θερμόταται] ὑπὸ τῆς οἰνοποσίας καὶ ἀμέτρου ἐξοινώσεως. Ποτίσταται.] πλεῖστον πίνουσαι. Μηχανώμεναι.] σπουδάζουσαι καὶ ἐκπονοῦσαι μετὰ σπουδῆς. Τοῖς σκευαρίοις.] μικροῖς σκεύεσιν. Καὶ τῇ κρόκῃ.] ὅτι μεθύουσαι καὶ ποτιζόμεναι κακῶς κρούουσι καὶ μεταχειρίζονται τὴν κρόκην. Παράβαλλε κληματίδας.] προστίθει τοὺς τῶν ἀμπέλων φακέλλους.

F

G

BISETVS. Μεταβαλοῦσα] ὁ νοῦς [illegible]. τάχα δὲ, ἴσως δὲ τύχη τὶς μεταβαλοῦσα ἐπὶ κακὸν ἑτερότροπον, εἴτε ἑτεροῖον, ἐφέξει, καθέξει σε, καὶ τὰ σοῦ ἀνόσια ἔργα παύσει. ἡ γὰρ τύχη πολλάκις μεταβάλλει, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ οὐκ ἀεὶ ἐμμένει κατὰ τὸ θρυλλούμενον,

Ὡς ποικίλον πρᾶγμ' ἐστὶ, καὶ πλάνον, τύχη.

Κληματίδας] τὰς ἐκ τῶν κλημάτων δέσμας. Ἡσύχιος. καὶ κληματὶς κατὰ τὸν Σουίδαν ἡ ἄμπελος. Θυμάλωπα] θυμάλωψ, ἢ λιγνυώδης τοῦ πυρὸς ἀναφορά. τινὲς δὲ ξύλον κεκαυμένον, δαλόν. Ἡσύχιος. κατὰ δὲ τὸν Σουίδαν, θυμάλωπες, ἢ καέντα ξύλα, ἢ σπινθῆρες, ἢ διακεκαυμένοι ἄνθρακες. ἄλλως. θυμάλωπες, οἱ ἀπολελειμμένοι τῆς φλέξεως ἄνθρακες, οἱ ἡμίκαυστοι. Σὺ τόδε τὸ κρητικόν.] ὁ Μνησίλοχος πρὸς τὸν ἀσκὸν ἀποστραφεὶς, ὡς πρὸς κοράσιον, ταῦτα λέγει. τὸ κρητικὸν δὲ, εἶδος χιτῶνος, ἀπὸ τῆς Κρήτης. Ἄλλως. κρητικὸν, ἱμάτιον λεπτὸν, καὶ βραχύ. τὰ γὰρ τοιαῦτα κρητικὰ ἔλεγον. καὶ ἀλλαχοῦ, κρητικὸν, εἶδος ὀρχήσεως. Ἡσύχιος, Σουίδας.

Αἰτιῶ τὴν μητέρα] ὁ νοῦς. ὦ παιδίον πᾶσαν τὴν τοῦ θανάτου αἰτίαν πρὸς τὴν σὴν μητέρα ἀνάφερε, καὶ αὐτὴν τοῦ σοῦ θανάτου μεμφέσθω, οὐκ ἄλλον αἴτιον εἶναι λέγε. τὸ δὲ αἰτιῶ, προστακτικὸν τὸ αἰτιῶμαι, ἤγουν αἰτιάου. Τουτὶ τί ἐστι;] ὁ Μνησίλοχος τὸν ἀσκὸν οἴνου πλέων, ὡς παιδίον δῆθεν ἐσπαργανωμένον ἀποκαλύπτει, καὶ ἐκ τούτου πολὺν γέλωτα τοῖς θεωμένοις κινεῖ. Ἀσκὸς ἐγένεθ' ἡ κόρη] τουτέστιν, αὕτη ἡ κόρη, ἣν αἱ γυναῖκες κόρην εἶναι παρέλεγον, ἐκ κόρης, καὶ παιδίου μεταβαλοῦσα καὶ μεταμορφωθεῖσα ἐγένετο ἀσκὸς οἴνου πλέως, ἢ ἀσκός. Περσικαὶ δὲ, εἶδος γυναικείου ὑποδήματος. Καπήλοις ἀγαθὸν] καὶ γὰρ αἱ γυναῖκες αἱ φιλεργόταται καὶ ποτικώταται πρὸς τοὺς καπήλους οἶνον ὠνούμεναι πολλάκις προσέρχονται. οἱ δὲ πωλοῦντες μέγα κέρδος ποιοῦνται. τὸ δὲ κέρδος αὐτοῖς ἀγαθὸν ὑπάρχει. Ἡμῖν δ' αὖ κακὸν] ἡμῖν δὲ τοῖς ἀνδράσι τῆς αὐτῆς πόλεως, τοὐναντίον μέγα κακόν ἐστι. καὶ γὰρ αἱ γυναῖκες αἱ τῷ οἴνῳ χαίρουσαι τὸν οἶκον, καὶ τὰ χρήματα ταῖς εἰς τὸν οἶνον δαπάναις διαλυμαίνονται. τὸ δὲ περσικὰ, ὑποδήματος εἶδος, ἃ φορεῖ ἀνὴρ δηλοῖ. Ἡσύχ. τὸ δὲ ἀπό ἐστιν, ἀντὶ τοῦ ἀποκεῖσθαι, ὁ κουρότερον. ἀλλ' ἴσως ἀπόκειται χραττίον, ὁ [illegible]. ἴσως προστακτικὸν τοῦ α. ἀορίστου μέσου. ἀπόκειμαι, ἀποκεῖσθαι.

Τουτὶ τεκεῖν φῄς; Γυ. καὶ δέκα μῆνας αὔτ' ἐγὼ
Ἤνεγκον. Μν. ἤνεγκας σύ; Γυ. νὴ τὴν Ἄρτεμιν.
Μν. Τρικότυλον ἢ πῶς; εἰπέ μοι. Γυ. τί μ' εἰργάσω;
Ἀπέδυσας ὦ 'ναίσχυντέ μου τὸ παιδίον
Τυννοῦτον ὄν. Μν. τυννοῦτο; Γυ. μικρὸν νὴ Δία.
Μν. Πόσ' ἔτη δὲ γέγονεν; τρεῖς χοᾶς ἢ τέτταρας;
Γυ. Σχεδὸν τοσοῦτον, χὤσον ἐκ Διονυσίων.
Ἀλλ' ἀπόδος αὐτό. Μν. μὰ τὸν Ἀπόλλω τουτονί.
Γυ. Ἐμπρήσομεν τοίνυν σε. Μν. πάνυ γ' ἐμπίπρατε.
Αὕτη δ' ἀποσφαγήσεται μάλ' αὐτίκα.
Γυ. Μὴ δῆθ' ἱκετεύω σ'· ἀλλ' ἐμ' ὅ τι χρῄζεις ποίει,
Ὑπέρ γε τούτου. Μν. φιλότεκνός τις εἶ φύσει.
Ἀλλ' οὐδὲν ἧττον ἥδ' ἀποσφαγήσεται.
Γυ. Οἴμοι τέκνον. δός μοι τὸ σφαγεῖον Μανία,
Ἵν' οὖν τό γ' αἷμα τοῦ τέκνου τοὐμοῦ λάβω.
Μν. Ὕπεχ' αὐτό, χαριοῦμαι γὰρ ἕν γε τοῦτό σοι.
Γυ. Κακῶς ἀπόλοι'. ὡς φθονερὸς εἶ καὶ δυσμενής.
Μν. Τουτὶ τὸ δέρμα τῆς ἱερείας γίγνεται.
Γυ. Τί τῆς ἱερείας γίγνεται; Μν. τουτὶ λαβέ.
Αλ. Γυ. Ταλαντάτη Μίκα, τίς σ' ἐξεκόρησε;
Τίς τὴν ἀγαπητὴν παῖδά σου 'ξηρήσατο;
Γυ. Ὁ πανοῦργος οὗτος. ἀλλ' ἐπειδὴ πάρει,
Φύλαξον αὐτὸν ἵνα λαβοῦσα Κλεισθένη
Τοῖσιν πρυτάνεσιν ἃ πεπόνηχ' οὗτος φράσω.

Hanc puellulam peperisse dicis? MVL. *Decem menses ipsam ego*
Gestaui. MN. *Gestasti tu?* MVL. *per Dianam.*
MN. *Tres heminas capientem, an quo? dic mihi.* MVL. *quid mihi fecisti?*
Exuisti impudens ô meam puellulam
Tantulam existentem? MN. *tantulam?* MVL. *paruam profecto.* *(quatuor?*
MN. *Quot annos verò nata est? tres congios, an*
MVL. *Ferè tantum, & quantum spacium temporis, ex Liberalibus est.*
Sed redde ipsam. MN. *non per Apollinem hanc quidem puellam.*
MVL. *Incendemus igitur te.* MN. *valde quidē incendite,*
Hæc autem iugulabitur valde statim.
MVL. *Ne profectò precor te, sed me quocunque vis affice,*
Pro hac quidem puellula mea. MN. *indulgens in liberos quadam es natura,*
Sed nihilominus hæc iugulabitur.
MVL. *Heu mihi ô filia, da mihi vas ad excipiēdum sanguinem ô Mania,*
Vt saltem quidem sanguinē filiæ meæ excipiam.
MN. *Subiice ipsum vas, gratificabor enim vnū quidem hoc tibi.*
MV. *Male pereas, quàm inuidus es & inimicus.*
MN. *Hæc pellis sacerdotis est.*
MVL. *Quid nā sacerdotis est?* MN. *hanc accipe.*
AL. MVL. *Miserrima Mica, quis puella priuauit te?*
Quis dilectam & vnicam puellam tui abstulit?
MVL. *Scelestus iste. Sed posteaquam ades hic,*
Custodi ipsum, vt assumens Clysthenem,
Consulibus quæ fecit iste, dicam.

BOVRDINVS. Δέκα μῆνας.] λέγει δὲ τοῦτο κατὰ τὰς τῶν παλαιῶν διαμφισβητήσεις περὶ τοῦ χρόνου τῆς τῶν ἀνθρώπων κυήσεως, ἑτέρων φασκόντων δεκαμήνους τὰς κυήσεις, ὡς λέγει ὁ Μένανδρος, γυνὴ κυεῖ δεκάμηνος. ἄλλων δὲ ἐννεαμήνους καὶ ἑνδεκαμήνους, ὡς γράφει Ὅμηρος, τοῖσι δ' ἔπειτα, χαῖρε γύναι φιλότητι, περιπλομένου δ' ἐνιαυτοῦ τέξεις ἀγλαὰ τέκνα ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιοι εὐναὶ ἀθανάτων. ἔστι δὲ ὡς λέγει ὁ Ἱπποκράτης ἐν τῷ περὶ τροφῆς ἑπταμήνους καὶ ὀκταμήνους γονάς, καὶ πολλαὶ ἄλλαι εἰσὶ διαφοραὶ κατ' Ἀριστοτέλην, καὶ τοὺς συγγραφέας. Τρικότυλον.] τρικότυλος οἶνος λέγεται οὗ τρεῖς κοτύλαι ὀβολοῦ πωλοῦνται. ἐνταῦθα δὲ χλευάζει τὸ σκῶμμα τῆς γυναικὸς φασκούσης, παιδί' ἔτεκεν, ζητεῖ πότερον οἶνον τρικότυλον μᾶλλον ἢ τὸ τέκνον. Τυννοῦτον] τηλικοῦτον. τόσον δή, οὕτω μικρόν. Ἐμ' ὅ τι χρῄζεις ποίει.] ἀλλὰ χρῶ ἐμοὶ ὅντινα τρόπον δὴ βούλει. Φιλότεκνος.] φιλοῦσα τέκνα. Σφαγεῖον.] τὸ ἀγγεῖον πρὸς τὸ δέχεσθαι αἷμα τοῦ παιδός, ἀπὸ τοῦ σφάττεσθαι ὅπερ σημαίνει θύειν. Ἱερείας] τῆς ἱερωμένης, καὶ τοῖς θεοῖς στρατευούσης, θυούσης τε. Λαβέ.] ἀνάλαβε. Ἐξεκόρησεν.] τουτέστι τῆς κόρης σε ἐστέρησεν. ἐκκορεῖν δὲ σημαίνει καὶ διαφθείρειν καὶ ἐκκαλλύνειν, καὶ παντελῶς ἀφανίζειν, ὡς καὶ φησιν ὁ Μένανδρος ἐκκορηθείης σύ γε. Ἐξηρήσατο.] ἀφείλετο, ἀπὸ τοῦ ἐξαιρεῖσθαι. ἀφαιρεῖσθαι. Πανοῦργος.] κακότροπος, καὶ μιαρὸς οὗτος.

Αἰκοῦσα.] προσλαβοῦσα πρὸς τὴν βοήθειαν. Φράσω τοῖς πρυτάνεσιν.] ἀδικήματα τούτου ἵνα δίκην λαβῶσι, καὶ οὕτως τιμωρηθήσεται.

Βισητυς. Τηλικουτονί] μικρόν. οὕτω μικρόν. δεικτικῶς. φιλότεκνός τις εἶ φύσει] παίζει πρὸς τὸ φοινικοῦν στρογγύλον. καὶ τὴν φύσιν τῆς γυναικὸς φιλότεκνον καὶ φιλοινίαν διὰ τοῦ ἀσκοῦ, ὡς περί τινος κόρης ταῦτα γελαστικῶς λέγεται. Τὸ σφαγεῖον] σφαγεῖον τὸ αἷμα τὸ ἐκτεινόμενον ἀγγεῖον. ὥσπερ ὁ ποιητὴς ἀμνεῖον εἶπε. σφαγεῖον δέ, εἴτε σφάγιον λέγεται παρὰ τὸ σφάζω, εἴτε σφάττω, μ ξ. ω α β. ἔσφαγον, ὅθεν καὶ σφαγὴ ἡ φονή, εἴτε φόνος, ὅτι τῶν σφαζομένων τετραπόδων, καὶ ἱερείων αἷμα δέχεται. Σ Ευσαθ. Τῆς ἱερείας] ἱέρεια, θηλυκὸν τοῦ ἱερεύς. Π. οὐ πάρχος ἡ τῆς Πολιάδος ἱέρεια. καὶ Ἡρόδοτος. ὡς τὰς Ἑστίας ἱερείας ζώσας κατώρυξαν. διὰ δὲ τούτων, τουτὶ τὸ δέρμα, δηλοῖ τὸν ἀσκὸν ὡς διὰ ἱερεῖον, εἴτε κατὰ θεῖον, παίζων πρὸς τοὺς τὰ ἱερεῖα σφάζοντας. Μικα] κύριον ὄνομα, ὡς τὸ Μικκα. ἐξεκάρπωσεν δέ, τῆς κόρης ἀπεστέρησεν. τοῦ καρπώματος τὸ πλῆρες, τοῦ ἐκκρίματος, ἐξεῖλετο.

ΜΝ. Ἄγε δὴ τίς ἔσται μηχανὴ σωτηρίας;
Τίς πεῖρα, τίς ἐπίνοια; ὁ μὲν γὰρ αἴτιος
Κἄμ' ἐμβαλὼν ἐς τοιαυτὶ πράγματα
Οὐ φαίνετ' οὔπω. φέρε τίν' οὖν ἄγγελον
Πέμψαιμ' ἐπ' αὐτόν; οἶδ' ἐγὼ καὶ δὴ πόρον
Ἐκ τοῦ Παλαμήδους. ὡς ἐκεῖνος τὰς πλάτας
Ῥίψω γράφων. ἀλλ' οὐ πάρεισιν αἱ πλάται.
Πόθεν οὖν γένοιντ' ἄν μοι πλάται; πόθεν;
Τί δ' ἂν εἰ ταδὶ τἀγάλματ' ἀντὶ τῶν πλατῶν
Γράφων διαρρίπτοιμι; βέλτιον πολύ.
Ξύλον γέ τοι καὶ ταῦτα, κἀκεῖν' ἦν ξύλον.
Ὦ χεῖρες ἐμαί,
Ἐγχειρεῖν χρὴ ἔργῳ πορίμῳ.
Ἄγε δὴ πινάκων ξεστῶν δέλτοι
Δέξασθε σμίλης ὁλκούς
Κήρυκας ἐμῶν μόχθων. οἴμοι
Τουτὶ τὸ ῥῶ μοχθηρόν.
Χώρει, χώρει. ὁποίαν αὔλακα
Βάσκετ' ἐπείγετε πάσας καθ' ὁδοὺς
Κείνᾳ. ταύτᾳ ταχέως χρή.

MN. Age verò, quis erit mod⁹ salutis? (enim,
Quæ experientia & conat⁹, quæ excogitatio? autor
Et qui me inuoluit in talia negocia,
Non apparet nondum. age quemnam igitur nu-(cium
Mitterem ad ipsum, noui ego & iam viam.
Ex Palamede ad illum remos
Mittam scribens, sed non adsunt remi.
Vnde igitur fierent mihi remi, vnde?
Quid verò, si statuas & simulacra pro remis
Scribens transmitterem? melius multo esset.
Lignum quidem & hæc, & illa erant lignum.
O manus meæ,
Aggredi oportet re expedita,
Age verò tabellarum leuigatarum paginæ,
Accipite cultri sutorij tractus & versus,
Nuncios meorum laborum. hei mihi,
Hæc rho litera praua est.
Vade, vade, qualicunque via & vlco.
Ite, festinate per omnes exitus viarum,
Et illa & hac citò oportet.

Bɪs. Ἄγε δή] ταῦτα Μνησίλοχος ὑφ' ἑαυτῷ φησὶ μεθ' ἑαυτοῦ μόνου, ὡς περὶ τοῦ τρόπου τῆς σωτηρίας βουλευόμενος λέγει. πόρον δέ, τὸν τῆς φυγῆς καὶ σωτηρίας τρόπον.

Βουκ. Μηχανή.] τὸ μηχάνημα, πόρισμα, εὕρημα, εὕρημα, τὸ πείραμα, τὰς ἐπινοήσεις καὶ ἐπισκέψεις. Εἰσκυλίσας] ὁ Εὐριπίδης εἰσκυλίσας, καὶ ἐμβαλὼν καὶ ἐμμίξας τούτοις τοῖς κινδύνοις, ἀπὸ τοῦ κυλίειν, τουτέστι κυλινδεῖν, ἐπιφέρειν. Οὐ φαίνεται.] ἀναφαίνεταί που, οὔπω φανερός ἐστι, καὶ πίστιν ἢ διασώζει, καὶ διαφυλάττει. Πόρον.] τὴν ὁδόν. Ἐκ τοῦ Παλαμήδους.] ἐντεῦθεν ἄρχεται μηχανᾶσθαί τι, ὥστε διασώζειν ἑαυτὸν ὁ Μνησίλοχος, καὶ πρῶτον πῶς γράψει καὶ ἀναγγέλλει τὸν ἑαυτοῦ κίνδυνον τῷ Εὐριπίδῃ, ὥσπερ φησὶ Παλαμήδης. ἀπορρίψω γράφων τὰς κώπας, τουτέστι πλάτας. Αἱ πλάται.] αἱ κῶπαι. καὶ εἶδος πλοίου ὥσπερ Παλαμήδης φησὶν ῥίψω γράφων τὰς πλάτας Ναυπλίῳ, τουτέστιν ὥσπερ ὁ οἴαξ τῷ Ναυπλίῳ τῷ πατρί, τὸν Παλαμήδην ἐν διαφόροις πλάταις γράφει, καὶ ῥίπτει εἰς θάλασσαν, ὥστε μιᾷ γέ τινι Ναυπλίῳ περιτυχεῖν. οὗτος δὲ Παλαμήδης Ναυπλίου, καὶ Κλυμένης τέκνον ὢν Ἀργεῖος ἦν ἐποποιός, καὶ ἀνέψιος τοῦ βασιλέως Ἀγαμέμνονος πρὸς πατρός, ὅστις ἔχει εὐφυῶς πρὸς φιλοσοφίαν καὶ ποιητικήν. ἠφανίσθη δὲ τὰ τοῦ Παλαμήδους ποιήματα διὰ βασκανίαν ὑπὸ Ὁμήρου. ἅπτεται γὰρ καὶ μεγίστων ἀνδρῶν ὁ φθόνος. Πινάκων ξεστῶν.] ξυσθεισῶν, ὡμαλισμένων. ἀπὸ τοῦ ξέω, ὁμαλίζω. Δέλτοι.] πινακίδιον, τετράγωνον, γραφεῖον. Σμίλης ὁλκούς.] τουτέστι γράφεται τὰ στοιχεῖα, τῶν γραμμάτων. κατὰ μεταφοράν, σμίλη γὰρ κυρίως ἐστὶν ἐργαλεῖον σκυτευτικόν. ὅθεν καὶ τὰ σμιλεύματα λέγεται τὰ ἐκβαλλόμενα ὑπὸ σμίλης καὶ διαγλύμματα ἐργασίας τινός. Κήρυκας.] ἀγγέλους. Τουτὶ τὸ ῥῶ μοχθηρόν] τουτέστιν οὐ καλῶς περιεγράφη ἢ ἐνεχαράχθη. καὶ γὰρ ἡ σμίλη αὐτοῦ ἀνεπιτήδειος, καὶ ἀνεπιτήδειος, πρὸς τὸ γλύφειν καὶ ἐγχαράττειν τὰ γράμματα. Βάσκετε.] βαδίζετε. Ἐπείγετε.] σπουδάζετε δὴ τὰ γράμματα, σπουδάζετε διὰ πασῶν ὁδῶν. Κείνᾳ.] καὶ ἐκείνην, καὶ ταύτην ὁδὸν δεῖ ταχέως σπουδάζειν καὶ ἐπείγεσθαι. ταῦτα δὲ πάντα εἰσὶ ῥήματα τοῦ Μνησιλόχου πρὸς τὰ γράμματα ἐγχαραχθέντα. ἐπειδήπερ οὐκ ἦν αὐτῷ ἀνὴρ ἢ φίλος πιστός, ᾧ τινι τοῦτο οἷός τ' ἦν πιστεύειν τὰ ἑαυτοῦ ἀπόρρητα.

Bɪs. Ἐκ τοῦ Παλαμήδους] Παλαμήδης, υἱὸς Ναυπλίου. περὶ δὲ τούτων οὕτω Σουίδας. Οἶδα δ' ἐγὼ καὶ ὁ ἦν πρότερον ἐκ τοῦ Παλαμήδους, καὶ τὰ ἑξῆς. ἀλλὰ καὶ παρὰ τῷ Σουίδᾳ γραπτέον ὡς ἐνταῦθα παρὰ τῷ ποιητῇ ἔχομεν. ὁ δὲ Παλαμήδης λέγεται τῷ πατρὶ Ναυπλίῳ τὸν κίνδυνον, ἐν ᾧ κατείχετο διὰ τὰς διαβολὰς, καὶ συκοφαντίας τῶν Ἑλλήνων, μάλιστα δὲ διὰ τοῦ Ὀδυσσέως, γράψαι ἐν διαφόροις πλάταις, καὶ εἰς τὴν θάλασσαν αὐτὰς ῥίψαι, ὥστε μιᾷ γέ τινι τὸν πατέρα ἐντυχεῖν, καὶ τὸν μέγιστον τοῦ τέκνου κίνδυνον μαθεῖν, καὶ κατὰ δύναμιν αὐτῷ βοηθεῖν. τὰ οὖν τοῦ Μνησιλόχου δεύρο τείνει, καὶ αὐτὸς ὅμοιόν τι ποιεῖν ἐπιθυμεῖ, ἵνα τὸν ἑαυτοῦ κίνδυνον τῷ Εὐριπίδῃ ἀπόντι διὰ ταχέων δηλώσῃ, καὶ ἐκ τῆς φυλακῆς ἐκφύγῃ. Πόθεν οὖν γένοιντο] ἀλλ' ὁ στίχος ὅλῳ ποδὶ μεμειωμένος σκάζει. οὕτω μέντοι διορθωθήσεται. „ Πόθεν οὖν γένοιντ' ἄν μοι πλάται; πόθεν πλάται; ἢ „ Πόθεν οὖν γένοιντ' ἄν μοι πλάται; πόθεν ξύλον; Ξύλον γέ τοι καὶ ταῦτα] ἐκ τούτων φανερὸν ὅτι ἐν τοῖς θεάτροις ξύλινά τιν' ἀγάλματα πάλαι ἐτίθεντο. Ὦ χεῖρες ἐμαί] στίχοι μικτοὶ θ'. τὸ δὲ ἔργῳ πορίμῳ, τουτέστιν ἀνυστῷ, καὶ ἐπίνοιαν ἔχοντι κατὰ Σουίδαν. ἀλλ' ἴσως πόριμον ἔργον οὖν καλεῖται, τὸ πορίζεσθαι, καὶ ποιεῖσθαι δυνάμενον. Ἡσύχιος δέ, πόριμον, εὐπόριστον, ποριστόν. Σμίλης ὁλκούς] ἀντὶ τοῦ, τὰ γραφέντα τὰ σημεῖα τῶν γραμμάτων. Σ. σμίλη, ἐργαλεῖον, γραφεῖον, ᾧ τὰ γράμματα γράφοντες ἕλκομεν, καὶ χαρακτηρίζομεν. ἀνθ' ὧν καὶ σμίλης ὁλκούς, οἱονεὶ ὁλκάς, ἢ ἕλξεις τινὰς δηλοῖ εἶπεν.

Τουτὶ τὸ ῥῶ] ὁ Μνησίλοχος ἐν τοῖς ξυλίνοις ἀγάλμασι, περιιδόντι διαχαράξας, ἀφαμαρτούσης ἑκασταχοῦ τῆς χειρὸς, ἀπειροκάλως, καὶ ἀτέχνως τὰ τῶν στοιχείων χαρακτῆρας ἔτυχεν· ὅπερ ἰδεῖν στρεψάμενος οὕτως ἐπιφωνεῖ. οἴμοι τουτὶ τὸ ῥῶ. καὶ τὰ ἑξῆς. τούτων ὁ νοῦς οὐκ ἀπλούστερος εἶναι δοκεῖ. ἀλλ' ἴσως ἐν τῷ τοῦδε τοῦ γράμματος ἀναλογῇ τοιούτων ἄλλων παρὰ τοῦτο ὄντων. παίγνιον, ἢ σκῶμμά τι ἀπολανθάνει ὅπερ εἰκασμῷ καταλαμβάνειν οὐ ῥᾴδιον. Χώρει] νῦν ὁ Μνησίλοχος τὸν Παλαμήδην μιμούμενος, καὶ τὰ ξύλα ῥίπτων, ταῦτα ὥς τινας ἀγγελιαφόρους ὑφ' αὐτοῦ πεμπομένους ἐπιφωνεῖ. Ποίαν αὔλακα] τινὲς γράφουσιν, ἑκάστην αὔλακα. ὃ βέλτιον δοκεῖ. ὁ δὲ νοῦς οὗτος. ὁποίαν ποτ' ὁδοιπορείαν ἔχητε, ὁποίαν πορείαν ποιῆσθε, σπεύδετε, ἐπισπέρχεσθε, καὶ πάσας καθόδους ἐξετάζετε, ταύτῃ κἀκείνῃ περισκεψάμενοι. ταχέως γὰρ ὑμᾶς δεῖ πορεύεσθαι. αὖλαξ δέ, ἡ ἐπιμήκης τομὴ τῆς γῆς ὑπ' ἀρότρου. νῦν δὲ μεταφορικῶς ληπτέον. κάθοδος, ἀγωγὴ, κέλευθος, περίοδος. τινὲς δὲ δρομαίους γράφουσι καθ' ὁδούς.

Παράβασις στίχων ἀναπαιστικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν κθ'.

PARABASIS, VEL PROgressus.

BISETVS. Ὁ χορὸς ταύτῃ τῇ παραβάσει τῶν γυναικῶν προστατεῖ, καὶ τὰς τῶν ἀνδρῶν κατηγορίας, καὶ ἐγκλήματα διαλύειν, καὶ τὰς γυναῖκας πολὺ βελτίους ἀποδεῖξαι πειρᾶται. εἰσὶ δὲ στίχοι ἀναπαιστικοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ κθ'. ὧν ὁ τελευταῖος,

Φορμὸν πυρῶν τἀνδρὸς κλέψασ' αὐθημερὸν αὔτ' ἀποδίδωσιν. τί δὲ παράβασις, καὶ πόσα παραβάσεων εἴδη, ἐν τοῖς πρὸ τούτων σχολίοις ἀρκούντως εἴρηται.

Χο. Ἡμεῖς τοίνυν ἡμᾶς αὐτὰς εὖ λέξωμεν παραβᾶσαι.
Καίτοι πᾶς τις τὸ γυναικεῖον φῦλον κακὰ πόλλ' ἀγορεύει
Ὡς πᾶν ἐσμὲν κακὸν ἀνθρώποις, κἀξ ἡμῶν ἐστιν ἅπαντα.
Ἔριδες, νείκη, στάσις, ἀργαλέα λύπη, πόλεμος. φέρε δὴ νῦν
Εἰ κακόν ἐσμεν, τί γαμεῖθ' ἡμᾶς, εἴπερ ἀληθῶς κακόν ἐσμεν.
Κἀπαγορεύετε μήτ' ἐξελθεῖν, μήτ' ἐγκύψασαν ἁλῶναι.
Ἀλλ' οὑτωσὶ πολλῇ σπουδῇ τὸ κακὸν βούλεσθε φυλάττειν.
Κἂν ἐξέλθῃ τὸ γύναιόν ποι, κᾆθ' εὕρητ' αὐτὸ θύρασιν,
Μανίας μαίνεσθ' οὓς χρῆν σπένδειν καὶ χαίρειν, εἴπερ ἀληθῶς
Ἔνδοθεν εὕρετε φροῦδον τὸ κακὸν, καὶ μὴ καταλαμβάνετ' ἔνδον.
Κἂν καταδαρθῶμεν ἐν ἀλλοτρίων παίζουσαι καὶ κοπιῶσαι,
Πᾶς τις τὸ κακὸν τοῦτο ζητεῖ, περὶ τὰς κλίνας περινοστῶν.

CHO. Nos igitur vos ipsas commendabimus progressæ,
Et si vnusquisque muliebri generi mala multa dicit,
Quòd omne sumus malũ hominibus, & ex nobis sunt omnia:
Lites, cõtentiones, seditiones, difficilis molestia, bellum. age verò nunc,
Si malum sumus, quid ducitis vxores nos, si modo reuera malum sumus?
Et prohibetis ac præcipitis neque egredi, neque prospicientem è fenestra deprehendi.
Sed ita multo studio malum vultis custodire.
Et si egressa fuerit muliercula aliquò, & deinde inueneritis ipsam foris,
Insanias insanitis, quas oportet sacrificare & lætari, si modo reuera,
Ab interiori parte inuenistis euanidam malum, & non offenditis intus.
Et si dormierimus in alienarum mulierum ædibus ludentes, elaborantes ac fessæ,
Vnusquisque malum hoc quærit, circa lectos obambulans.

BOVRDINVS. Ἡμεῖς τοίνυν.] ἀπολογεῖται δὲ ὁ χορὸς χαριέστατά τε πάντων καὶ ὀξύτατα ὑπὲρ γυναικῶν, ὡς οὐκ εἰσὶ πεφυκυῖαι εἰς πᾶν κακὸν, ὥσπερ λέγουσι πάντες οἱ ἄνδρες. Τὸ γυναικεῖον φῦλον.] ἔθνος. Ἀγορεύει.] κατηγορεῖ. Ἀργαλέα λύπη.] ἐπαχθὴς, χαλεπὴ, καὶ ἀλγηρά. Εἰ κακόν ἐσμεν.] ἐνταῦθα συλλογίζεται μετὰ πολλῆς φρονήσεως ὁ χορὸς, ὅτι οὐκ εἰσὶ κακαὶ αἱ γυναῖκες. λέγει γὰρ, εἰ ἡμεῖς αἱ γυναῖκές ἐσμεν κακαὶ, ὥς φασιν ἀνδρῶν πολλοὶ, θαυμαστὸν δὴ διὰ τί ἡμᾶς ὦ ἄνδρες γαμεῖθ' ἡμᾶς. καὶ γὰρ ἄφρονος ἀνδρὸς περιπίπτειν ἑκουσίως τῷ κακῷ, ὅπερ φάσκει, καὶ προνοεῖσθαι καὶ φροντίζειν. Ἐγκύψασαν.] τουτέστιν ἀνακύψασαν ἐκ τῆς θυρίδος, καὶ τὰ ὄμματα κεφαλήν τε προφέρουσαν λαμβάνεσθαι καὶ ἁλίσκεσθαι, τοῦ φυλάττειν ἡμᾶς, ἅπερ δὴ δόξαν ἔχετε οὐ δυνάμεθα τῆς κακίας. Πολλῇ σπουδῇ.] μετὰ πολλῆς σπουδῆς. Μανίας μαίνεσθ' οὓς χρῆν σπένδειν.] ἐκφρονεῖς ἐστε καὶ ἐκμαίνεσθε ὑπ' ὀργῆς καὶ ἐξίστασθε ἡμῶν αὐτῶν, οὓς ἔδει γε σπένδειν καὶ ἐπιχαρῆναι. Φροῦδον τὸ κακόν] ἀπεῖναι, ἐκκεχωρηκέναι, καὶ μὴ παρεῖναι. Καταλαμβάνετε.] ἁλίσκετε καὶ ἐπιλαμβάνετε. νοῦς δὲ οὗτος, ὑμεῖς ὦ ἄνδρες ἀντὶ τοῦ χαίρειν ἐπὶ ἀπουσίᾳ ἡμῶν, ὥσπερ γε εἰκὸς ἐστιν, εἰ κακαὶ ἐσμεν ὡς λέγετε, ἐκφρονεῖτε καὶ καθ' ὑπερβολὴν ὡς μάλιστα τῆς μανίας ἐξίστασθε, εἴπερ τις ἡμῶν ἀπῇ, ἢ μόνον ἀνακύψειεν ἐκ τῆς θυρίδος, καὶ διὰ τοῦτο, σημαίνει ἀρκοῦσαν δὴ παρέχετε τοῦ ἀγαθοῦ ἡμῶν οὐ τῆς κακίας. Καταδαρθῶμεν.] εὕδωμεν ἐν ἀλλοτρίων γυναικῶν οἰκίαις. Κοπιῶσαι] ὑπὸ πόνου ἀλύουσαι ἀπειρηκυῖαι. Τὸ κακὸν τοῦτο] τὴν γυναῖκα δηλονότι ἐνδὸν γιγνομένην. Περινοστῶν.] περιπατῶν.

BISETVS.

BISETVS. Μὰ τὸν ἐγκέφαλον.] τούτων ὅτου δῆ... Οὐ μόνον ἐν ταῖς γυναιξὶν ... ἐξελθεῖν, ἀλλὰ καὶ μήτε ἐκ θύρας, ἡ ... μικρὸν ὅθεν προσβλέπειν ... τὸ δὲ ... ἀπὸ τοῦ πλάω, πλῶν. ὡς ἀπὸ τοῦ γνῶμι ... γνῶναι καὶ τὸ γνῶναι.

Κἂν ἐκ θυρίδος παρακύπτωμεν, ζητεῖτε τὸ κακὸν τεθεᾶσθαι.
Et si ex fenestra prospexerimus, quaeris malum spectare.

Κἂν αἰσχυνθεῖσ' ἀναχωρήσῃ, πολὺ μᾶλλον πᾶς ἐπιθυμεῖ
Et si erubescẽs recesserit, multo magis unusquisque cupit

Αὖθις παρακύψαν ἰδεῖν τὸ κακόν. οὕτως ἡμεῖς ἐπιδήλως
Rursus promouentem caput videre malum. Ita nos perspicue

Ὑμῶν ἐσμὲν πολὺ βελτίους. βάσανός τε πάρεστιν ἰδέσθαι.
Vobis sumus multo meliores, experimentúmque adest, ut videatur.

Βάσανον δῶμεν πότεροι χείρους. ἡμεῖς μὲν γὰρ φαμὲν ὑμᾶς.
Quaestionem ac periculum damus, utri peiores: nos enim dicimus vos,

Ὑμεῖς δ' ἡμᾶς. σκεψώμεθα δὴ κἀντιτιθῶμεν πρὸς ἕκαστον,
Vos vero nos. Consideremus verò & contendamus, ac comparemus ad unamquamque rẽ,

Παραβάλλουσαι τῆς τε γυναικὸς καὶ τἀνδρὸς τοὔνομ' ἑκάστου.
Comparantes & mulieris ac viri nomen unũquodque.

Ναυσιμάχης μὲν ἥττων ἐστὶ Χαρμῖνος, δῆλα δὲ τἄργα.
Nausimacha quidem inferior est Charminus, manifesta quidem sunt facta utriusque.

Καὶ μὲν δὴ καὶ Κλεοφῶν χείρων πάντως δήπου Σαλαβακχοῦς.
Et Cleophon quidem peior omnino videlicet Salabaccha meretrice.

Πρὸς Ἀριστομάχην δὲ χρόνου πολλοῦ πρὸς ἐκείνην τὴν Μαραθῶνι,
Aduersus Aristomachem tempore multo praeterito aduersus illam, quae pugnauit in Marathone,

Καὶ Στρατονίκην ὑμῶν οὐδεὶς οὐδ' ἐγχειρεῖ πολεμίζειν.
Et aduersus Stratonicem vestrûm nemo audet bellare.

Ἀλλ' Εὐβούλης τῶν πέρυσιν τις βουλευτής ἐστιν ἀμείνων,
Sed Eubule ex senatoribus superioris anni quis senator, est melior,

Παραδοὺς ἑτέρῳ τὴν βουλείαν. οὐδ' αὐτὸς τοῦτό γε φήσεις.
Tradens alteri consilium? ne ipse hoc quidem dices.

Οὕτως ἡμεῖς πολὺ βελτίους τῶν ἀνδρῶν εὐχόμεθ' εἶναι.
Ita nos multo meliores viris gloriamur esse.

Οὐδ' ἂν κλέψασα γυνὴ ζεύγει κατὰ πεντήκοντα τάλαντα
Neque si furata mulier accusatur, ad quinquaginta talenta

Ἐς πόλιν ἔλθοι τῶν δημοσίων. ἀλλ' ἣν τὰ μέγισθ' ὑφέληται,
In urbem veniret ex publicis pecuniis. sed si maxima surripuerit,

Φορμὸν πυρῶν τἀνδρὸς κλέψασα αὐθημερὸν αὔτ' ἀπέδωκεν.
Sportulam triticorum viri furata, eodẽ die ipsa ea quae furata sit, reddidit.

BOVRDINVS. Παρακύπτωμεν.] ἐκκύπτωμεν, ἀνακύπτωμεν, τοῦ θεάσασθαι ἕνεκα. Ἀναχωρήσῃ.] ὑποχωρήσῃ. Παρακύψαν.] τὴν γυναῖκα. Βάσανος.] ἡ πεῖρα, ἐξέτασις, ἡ δοκιμασίς. Βάσανον δῶμεν.] βασανίζωμεν καὶ ἐξετάζωμεν. Ἀντιτιθῶμεν.] ἀντεξετάζωμεν, ἀντιπαραβάλλωμεν. Παραβάλλουσαι.] συγκρίνουσαι, συμβάλλουσαι. δευτέρα δὲ ἀπολογία ἐστὶ δι' ἀντιθέσεως τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν κατὰ ἕκαστον. Ναυσιμάχης μέν.] ... κρατεῖται ... ὑπὸ τῆς γυναικὸς ὁ Χαρμῖνος, καὶ οὐ κρατεῖ ... χείρων ἐστὶ γυναικός. αὕτη γὰρ ἡ φράσις ἐστὶ τῶν ἀττικῶν, ὅταν τινὰ κρατεῖσθαι δηλοῦν βούλωνται ... ἥττονες ... ὑφ' οὗ κρατοῦνται. ... ὁ ποιητὴς τὴν μαλακίαν καὶ ἔκλυσιν πάντων τῶν ἀνδρῶν στρατηγῶν ... ἐν τούτοις τοῖς στοιχείοις. Κλεοφῶν χείρων.] ὁμοίως ... ὁ Κλεοφῶν κρατεῖται γὰρ ... ὑπὸ τῆς Σαλαβακχοῦς. Σαλαβακχὼ δὲ πόρνης ἦν ὄνομα καθ' ... ἐκείνης διὰ τὴν τρυφὴν καὶ ... ἔχουσα ... ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ πάσας τὰς γυναῖκας κατωφερεῖς εἰς τὰ ἀφροδίσια καὶ πορνευούσας τούτῳ τῷ ὀνόματι. Τὴν μαραθῶνι.] τὴν μαχεσαμένην ἐν μαραθῶνι. ἐνταῦθα ὁ χορὸς ἀπὸ τῆς ἀνδρείας ἐγκωμιάζει καὶ ἐπαινεῖ τὰς δὲ γυναῖκας. αἱ δύο γυναῖκες Ἀριστομάχη καὶ Στρατονίκη μαχιμώταται ... ἡ μὲν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἀρίστη μάχεσθαι, ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ νικᾶν ἐν στρατοῖς ἐκλήθη. Πολεμίζειν.] πολεμεῖν, μάχεσθαι, καὶ ἀγωνίζεσθαι. πρὸς ταύτην οὐδείς, φησίν, ἀνδρῶν ... οὐδὲ τολμᾷ διαμάχεσθαι πρὸς ταύτας τὰς γυναῖκας διότιπερ κρατοῦσαι ἦσαν καὶ ἐκράτουν τῶν ἀνδρῶν. Εὐβούλης.] Εὐβούλη ὄνομα γυναικός, ἥτις ἐκλήθη ἀπὸ τοῦ εὖ βουλεύεσθαι. ἐνταῦθα καὶ τὴν βουλὴν τῶν γυναικῶν προτιμᾷ τῇ βουλῇ ἀνδρῶν. Οὐδ' ἂν κλέψασα.] ἄρχεται καὶ ... ἔπαινον τῶν γυναικῶν ὁ χορὸς ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας τοῦ τὰ ἀλλότρια κλέπτειν καὶ ἀφαιρεῖσθαι. καὶ γὰρ λέγει ὅτι γυναῖκες ὥσπερ οἱ ἄνδρες οὐ κλέπτουσι τὰ ἀλλότρια, ἀλλ' ἀπέχονται μάλιστα ἐκείνης δυσχερεστάτης κλοπῆς καὶ αἰσχροκερδείας. Ζεύγει.] ... κατηγορεῖται. Κατὰ πεντήκοντα τάλαντα.] τουτέστιν ἐγχράφοιτο εἰς τὸ δημόσιον ὥσπερ ὀφείλουσα τῷ δημοσίῳ πεντήκοντα τάλαντα διὰ τὴν τῆς κλοπῆς ἁμαρτίαν. καὶ ταύτην τὴν ζημίαν καταθεῖσα κατέλθοι εἰς τὴν πόλιν. καὶ γὰρ οἱ ὀφλόντες τῷ δημοσίῳ ἐνεγράφοντο

ἐκ δημοσίου, ὡς φησιν ὁ Δημοσθένης, αἴτιός μοι γενόμενος ἦν καταχύσαι τὸ δίτταλον τοῦ δημοσίου, καὶ διὰ τοῦτο ἐν ἐσχάτῃ εἰμι. ὅθεν οἱ κατάδικοι ὀφείλοντες ἐζημιωμένοι τι ἀλλ' οὐ. Τάλαντα.] ὑπάρχει. Φορμόν.] φιαλίον ἢ σκεῦός τι.

Bisetus. Κἀν ἐκ θυείδος] ἐνταῦθα φανεροῦνται αἱ τῶν γυναικῶν ... τὴν χαλκῶν ἐκ θυείδος ἐξηρούσας τοῦ ... ἀγυιᾶς ἀποκλέπτειν, κατὰ μικρόν, καὶ ἐν μέρει ... Βάλανος] ... βάλανος λίθος λέγεται ... καὶ Πίνδαρος, καὶ Σοφοκλῆς. ... βαλάνοις ... Βάλανος λίθος, ... Σ. ἐνταῦθα Σαλαβακχὼ καλεῖ, ταύτην ἐν ταῖς Ταγηνισταῖς ὁ αὐτὸς Σαλαβάκχην ἀνόμασε. τοῦτο δ' ἦν ἐπισήμου πόρνης ὄνομα κύριον.

Τὴν Μαραθῶνι] τὴν ἐν Μαραθῶνι. ταῦτα δὲ τῶν γυναικῶν ... καὶ τοῖς ὀνόμασι, καὶ τοῖς ἔργοις τῶν ἀνδρῶν πολὺ βελτίους εἶναι. Τὴν βουλείαν] βουλείαν, ὥς φασιν Ἀρτεμιδώρου, ... ἃ τοῖς βουλευταῖς προσήκει. Ἄλλως. Βουλεία, ἡ τοῦ βουλευτηρίου, καὶ τοῦ βουλεύειν ἀρχή. Οὐδ' ἂν κλέψασα γυνή] ἐπειδὴ περ δι' ὅλης τῆς ἐν τῇ παραβάσει ὁ χορὸς περὶ τοῦτο μάλιστα σπουδάζει, ὡς ἀποδείξῃ τὰ τῶν γυναικῶν κακουργήματα καθόλου πολὺ μείω εἶναι, τὰ δὲ τῶν ἀνδρῶν ἀμαρτήματα πολὺ μείζω, ἢ τὰ τῶν ἀνδρῶν, μετὰ δὲ ... τῶν κλεπτῶν μνημονεύων, ταῦτα λέγει. ἡ δὲ σύνταξις αὕτη. οὐδ' ἐὰν γυνὴ κλέψασα φύγῃ, πεντήκοντα τάλαντα τῶν δημοσίων εἰς πόλιν ἂν ἔλθοι. τουτέστιν ἡ αὐτῆς κλοπὴ εἰς τοσοῦτο τιμήματος ἂν ἥκοι. ἀλλ' ἦν τὰ μέγιστα ὑφέληται. φορμὸν πυρῶν τοῦ ἀνδρὸς κλέψασα αὐθημερὸν αὐτὸ ἀποδίδωσι. τὸ δημοσίων σὺν προστίθησι πρὸς τὴν τοῦ ἁμαρτήματος αὔξησιν. ὥσπερ εἰ λέγοι, οὔτε ταῖς γυναιξὶν πρὸς ἄνδρας ἀναλόγως ἐξετάσομεν, ... τὰς γυναῖκας ... κλέπτας, εἰ καὶ οἱ τῶν ἀνδρῶν ... φιλοῦσιν. ἀλλὰ τὰς τῶν ἀνδρῶν μεγίστας, καὶ ἀξιολόγους. τὰς δὲ τῶν γυναικῶν ἐλαχίστας, οὐδ' ἀξίας μνημονεύοντος. ... καὶ κλεπτῶς κατοροῦνται ... καὶ γὰρ ... κατορθουμένως λέγεται. ... ἀντηχεῖ ... θαρμοῖς ... ἀντὶ τοῦ ... Φορμὸν πυρῶν τ' ἀνδρὸς κλέψασα] τ' ἀνδρὸς, τὰ πλήθη τῆς ἀνδρὸς. ... τὰς κλοπὰς ... Φορμὸς μέτρον ... Σουΐδας φορμὸς, ἀγγεῖον ... πυρὸς ... Κωμικοῖς πολλάκις ... αἱ γυναῖκες τυγχάνουσι μάλιστα ... ἐν τῇ Εἰρήνῃ.

Οὐκ ἔστιν οὐδ' ἐὰν ... ἔχει.

τὰ γολία. πρὸς τὴν κεφαλὴν ... ὅτι τὰ τῶν ἀνδρῶν ... καὶ φερμὸς, καὶ πυρὸς ... τὸ δὲ πρὸς τὸ ... ἀνήρ ... μοιχεύσας ... καὶ ... ὅμως ... τῶν ... ὁ ἀνδρὸς ... αὐθημερὸν γὰρ ... τὸ ... ἀποδίδωσι ... ἀντὶ τοῦ, αὐτὸ ... ὁ ... τὸ ... Λεισεσθαι ... γυναικῶν ... καὶ ... μᾶλλον αὔξη ... μοιχείας ... μεῖζον, καὶ αἴσχιον, ἢ ... κλοπῆς, ... τὰς γυναῖκας μᾶλλον αἰσχύνει.

Ἀλλ' ἡμεῖς αὖ πολλοὺς τούτων	Sed nos multos ex his
Ἀποδείξομεν ταῦτα ποιοῦντας,	Ostenderemus hæc facientes,
Καὶ πρὸς τούτοις γαστρίδας ἡμῶν	E Et ad hæc belluones vobis
Ὄντας μᾶλλον, καὶ λωποδύτας.	Existentes magis, & fures,
Καὶ βωμολόχους κἀνδραποδιστάς.	Et scurras, & prædones.
Καὶ μὴν δήπου καὶ τὰ πατρῷά γε	Et quidem profectò etiam paterna quidem bona
Χείρους ἡμῶν εἰσὶν σῴζειν.	Peiores nobis sunt seruare.
Ἡμῖν μὲν γὰρ σῶν ἔτι καὶ νῦν	Nobis enim salua adhuc etiam nunc est
Τἀντίον, ὁ κανών, οἱ καλαθίσκοι	Phiala, regula vel calamistrus, quasilli,
Τὸ σκιάδειον.	Vmbella.
Τοῖς δ' ἡμετέροις ἀνδράσι τούτοις,	Nostris autem viris his
Ἀπόλωλε μὲν πολλοῖς ὁ κανὼν	F Periit quidē multis lorum & retinaculum scuti
Ἐκ τῶν οἴκων αὐτῇ λόγχῃ.	E domibus cum ipsa lancea:
Πολλοῖς δ' ἑτέροις ἀπὸ τῶν ὤμων	Multis verò alijs ab humeris
Ἐν ταῖς στρατιαῖς	In militijs
Ἔρριπται τὸ σκιάδειον.	Protectum est scutum.

Bisetus. Ἀλλ' ἡμεῖς] στίχοι μικροὶ ις'.

Bour. Γαστρίδας] περὶ τὴν γαστέρα ἀκρατεῖς καὶ ἀμετρίας μᾶλλον. Καὶ λωποδύτας.] λῶπος ἱμάτιον, ὅθεν λωποδύται τὰ ἱμάτια κλέπται, ἢ κλέπτοντες ἱμάτια G λωποδύτεῖν. Καὶ βωμολόχους] καὶ πανούργους κόλακας τε καὶ εὐτελεῖς πάντα ποιοῦντας ὑπὲρ τοῦ κέρδους τι αἰσχρὸν λαβεῖν καὶ συναλέσθαι. Βωμολόχοι δὲ λέγονται ὥσπερ οἱ περὶ τοὺς βωμοὺς λοχῶντες ὑπὲρ τοῦ λαβεῖν τι ἀπὸ τῶν θυόντων. Ἀνδραποδιστάς.] τοὺς ἀνδραποδιζομένους, τοὺς ἀποδομένους ἄνδρας. καὶ τούτῳ τῷ ῥήματι χρῶνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ ποιηταὶ πρὸς τὸ δηλῶσαι τὴν εὐτέλειαν, ἢ συγγενεῖς ἀποδόσθαι τινὸς ἀνθρώπου. καὶ γὰρ ἀνδραποδιστεῖν ἐστὶν ὥσπερ τοὺς ἐλευθέρους ἄνδρας ἀποδίδοσθαι ... ὅτι ... θεοῖς κατὰ ... Χείρους εἰσὶ σῴζειν.] καὶ ταῖς εἶπον ... καὶ ... πρὸς τὸ σῴζειν τὰ πατρῷα. Τἀντίον.] τουτέστι τὸ ... Κανών.] πρὸς τὸ διορθοῦν καὶ λυαγεῦσαι τὰς τρίχας γυναικῶν. Οἱ καλαθίσκοι.] οἱ μικροὶ κάλαθοι.

λαθοι. Τὸ σκιάδειον.] μικρὰ σκιὰ ἣν τινα ἐφό-ρουν αἱ παρθένοι [illegible] ἐν ταῖς ἑορταῖς [illegible] τὸ καῦμα τοῦ ἡλίου. καλεῖται δὲ [illegible] ἀπὸ τοῦ [illegible]. Κανών.] ὅτι ἡ [illegible] ὑπὲρ τὴν αἰγίδα [illegible] ἢ [illegible] κατηγορεῖ τὴν [illegible] καὶ ἀποβαλόντων τὰς ἀσπίδας.

Bisetus. Γάστριδας.] γάστρις, ὁ γαστρίμαργος, ὁ πολυφάγος, καὶ περὶ τὴν γαστέρα ἀκρατής. οὕτω δὲ [illegible] Φιλῶσι. Σ. τῇ δὲ τῇ λέξει κέχρηται Ἀριστοφάνης [illegible].

Τί [illegible] αἰτίαν [illegible] καὶ γάστριδας εἰς

Λωποδύτας.] λωποδύτης, ἱματίων κλέπτης. λῶπος γὰρ [illegible] τὸ ἱμάτιον. καὶ λώπιον, τὸ εὐτελὲς ἱμάτιον. καὶ [illegible] λωποδυτεῖν, τὸ ἱμάτια κλέπτειν. καὶ τὸ τοὺς νεκροὺς ἐκδύειν. οἱ δὲ τὴν Περσῶν [illegible] λωποδυτοῦσι, [illegible] τοῖς θείοις [illegible] σιαστικῶν συνέγγιστα. Τὰ πατρῷα.] Σ πατρῷα λέγουσιν οἱ ῥήτορες, ὅταν αὐτοῖς ὁ λόγος ᾖ περὶ χρημάτων, ἢ [illegible]. [illegible] γὰρ [illegible] τὸ χρεὶ [illegible] ἐγὼ τό ποτε, ἀλλ' ὡς ἣν πατρῷον Λυσιμάχῳ τῷ πατρὶ Μνησάρχου. ὁ δὲ Λυσίμαχος ἔχει τὰ πατρῷα πάντα. Πάτρια δὲ λέγουσι τὰ ἔθη καὶ τὰ νόμιμα, τὰ μυστήρια καὶ τὰς ἑορτάς. Ἀντιφῶν [illegible] τοὺς νόμους [illegible] πατρίους, τοὶ παλαιοὺς ὄντας ὑμῶν. Πατρικὸν δὲ ὅταν [illegible] ποιῆται τὸν λόγον. [illegible] τούτων ἄξιον [illegible] τὸ πατρικὸς αὐτῷ φίλος ἐστί. Αἰσχίνης

ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος. Σ. Σόν ἐστι, καὶ τοῦ τ' ἄντιον.] τὸ πλῆρες. [illegible] τὸ ἄντιον. ἄντιον δέ, ἔνθα ὑφαίνουσιν αἱ γυναῖκες. καὶ ἄντιον, φιάλης εἶδος. τινὲς δὲ ἄντιον εἶναι λέγουσι τὸ στρογγύλον ξύλον, ὅπερ οἱ ἱστουργοὶ [illegible] καὶ [illegible] τοὺς μίτους [illegible], ἵνα [illegible] δύναιντο. Ὁ κανών.] ὁ κλεὶς, ἢ τὸ ξύλον, περὶ ὃ ὁ μίτος καὶ αἱ τῆς ἀσπίδος ῥάβδοι, ἀφ' ὧν [illegible] ἐξύετο. Ἡσύχιος. Ἄλλως. ἔοικεν [illegible] ξύλον εἶναι ὁ ῥηθεὶς κανών, [illegible] οἷα εἰκός. ὁμώνυμον τῷ ἀπορ[illegible] καινόν, χρήσιμον γυναιξὶν, ἢ κλώθειν. [illegible] ἐξέλιπεν [illegible] τὸ στῆθος. ἢ [illegible] ἢ [illegible]. [illegible] γὰρ [illegible] γυναῖκας ἀπὸ τοῦ μαστοῦ καὶ [illegible] μίτων τὸν κανόνα εἶναι. ἢ [illegible] ἀκατώδεις, οὕτως Εὐστάθιος εἰς τὸ Ιλ. Υ. Τὸ σκιάδειον.] [illegible] καὶ σκιάδιον ἄνευ διφθόγγου. περὶ τούτου ἐν [illegible]. Πολλοῖς ὁ κανών.] [illegible] ἀπὸ τοῦ [illegible] καὶ [illegible] ἀσπίδος, αὐτὴ ἡ ἀσπὶς νοεῖται. [illegible] πολλοὶ γὰρ [illegible] ἀνδρῶν τὰς ἀσπίδας [illegible] κακῶς ἀπέβαλον, καὶ ἀπώλεσαν. αὐτοὺς [illegible] ῥίψασπιδας καλεῖ. μετηνέγκατο δὲ τὸ σκιάδειον ἀντὶ τοῦ [illegible]. [illegible] ἀσπίς γὰρ τοῖς στρατιώταις σκιὰν παρέχει, καὶ ταύτῃ οἱ στρατιῶται [illegible] χρῶνται [illegible] τὸ σῶμα σκιάζειν [illegible]. τούτων γὰρ τῶν ὀνομάτων [illegible] ἐν τῇ [illegible] σημασίᾳ [illegible]. αὐτὰ [illegible] αὐτὴ [illegible] αὐτῇ τῇ λόγχῃ.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ ἐκ στίχων τετραμέτρων καταληκτικῶν ις'.

Bisetus. Τί ποτ' εἴη τὸ ἐπίρρημα, πόθεν εἴρηται ποτὲ, καὶ τίνος χάριν οἱ ποιηταὶ αὐτῷ χρῶνται, πολ-

Πολλ' ἂν αἱ γυναῖκες ἡμεῖς ἐν δίκῃ μεμψαίμεθ' ἂν

Τοῖσιν ἀνδράσιν δικαίως, ἓν δ' ὑπερφυέστατον.

Χρῆν γὰρ ἡμῶν, εἰ τέκοι τις ἄνδρα χρηστὸν τῇ πόλει,

Ταξίαρχον ἢ στρατηγὸν, λαμβάνειν τιμήν τινα.

Προεδρίαν ταὐτῇ δίδοσθαι, Θησείοισι, καὶ Σκίροις

Ἔν τε ταῖς ἄλλαις ἑορταῖς, αἷσιν ἡμεῖς ἤγομεν.

Ἢν δὲ δειλὸν καὶ πονηρὸν ἄνδρα τις τίκοι γυνὴ

Ἢ τριήραρχον πονηρὸν ; ἢ κυβερνήτην κακὸν,

Ὑστέραν αὐτὴν καθῆσθαι σκάφιον ἀποκεκαρμένην

Τῆς τὸν ἀνδρεῖον τεκούσης. τῷ γὰρ εἰκὸς ὦ πόλις,

Τὴν Ὑπερβόλου καθῆσθαι μητέρ' ἠμφιεσμένην

Λευκὰ καὶ κόμας καθεῖσαν πλησίον τῆς Λαμάχου.

Καὶ δανείζειν χρήματ' ἣν χρῆν, εἰ δανείσειέ τινι

REPREHENSIO, VEL INuectiuus sermo.

λάκις ἤδη ἀλλαχοῦ ἀρηται.

Multa mulieres nos iure accusare possemus

In viris iuste, vnum verò supra modum maximum.

Oportet enim nostrûm, si pepererit aliqua virum bonum & frugi ciuitati,

Centurionem vel imperatorem exercitus, accipere honorem aliquem,

Primamq́ sellam & honoratiorem locum ipsi dari in Thesiis & Sciris festis,

Et in aliis festis, quæ nos agere & celebrare solemus.

Si verò timidum & malum virum aliqua pepererit mulier,

Vel trierarcham prauum vel gubernatorem improbum.

Posteriorem ipsam sedere scaphio detonsam,

Ea quæ fortem pepererit. Qua enim ratione par est ô ciuitas,

Hyperboli sedere matrem indutam

Albis indumentis, & capillos demissos habentem prope matrem Lamachi?

Et fœnori dare pecunias, cui oportebat si fœnori daret alicui,

Καὶ τόκον πράττοιτο, διδόναι μηδέν' ἀνθρώπων τόκον,
Ἀλλ' ἀφαιρεῖσθαι βίᾳ τὰ χρήματ' εἰπόντας τοδί·
Ἀξία γοῦν εἶ τόκου, τεκοῦσα τοιοῦτον τόκον.

Et fœnus exigeret, dare nullum hominum fœnus,
Sed auferre vi pecunias dicentes hoc,
Digna scilicet es fœnore, cum pepereris talem fœtum.

BOVRDINVS. [illegible]

BISETVS. [illegible]

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ, ΓΥΝΗ.

MNESILOCHVS, MVLIER.

Bis. [illegible]

Μν. Ἴλλος γεγένημαι προσδοκῶν, ὁ δ' οὐδέπω.

MN. *Strabo factus sum, expectans Euripidem, hic verò nondum venit.*

Τί δῆτ' ἂν εἴη τοὐμποδών; οὐκ ἔσθ' ὅπως
Οὐ τὸν Παλαμήδην ψυχρὸν ὄντ' αἰσχύνεται.
Τῷ δῆτ' ἂν αὐτὸν προσαγαγοίμην δράματι;
Ἐγᾦδα. τὴν καινὴν Ἑλένην μιμήσομαι.
Πάντως ὑπάρχει μοι γυναικεία στολή.
Γυν. Τί αὖ σὺ κυρκανᾷς; ἢ τί κοικύλλεις ἔχων;
Πικρὰν Ἑλένην ὄψει τάχ', εἰ μὴ κοσμίως
Ἕξεις ἕως ἂν τῶν Πρυτάνεων τις φανῇ.

Quid verò esse posset impedimento, non est quomodo
Non Palamedem frigidum existentem non erubescat.
Qua verò ipsum adducerem fabula?
Ego scio, nouam fabulam, Helenam imitabor.
Prorsus adest mihi muliebris amictus.
MVL. Quid rursus tu moliris, vel quid machinaris?
Amaram Helenam videbis citò, nisi modestè
Te habebis, donec supremorum magistratuum aliquis apparuerit.

BOVRDINVS. Ἴλλος.] στρεβλὸς, στραβὸς, τυφλός. Προσδοκῶν.] Εὐριπίδην, ὅστις οὐδέπω ἐπανέρχεται. Ἂν εἴη ἐμποδὼν.] ἐμποδίζοι. Ψυχρὸν ὄντα.] ἐνταῦθα καταχλευάζει ὁ Θεσμοφοριάζουσα τινὸς τῶν τραγῳδιῶν τοῦ Εὐριπίδου, ἐν ᾗ εἰσήγαγε τὸν Παλαμήδην τὰ αὐτοῦ παθήματα ὀδυρόμενον. ψυχρὸν δὲ καλεῖ διὰ τὴν ψυχρότητα καὶ κακοζηλίαν ταύτης τῆς τραγῳδίας. ψυχρὰ γὰρ λέγονται τὰ ἀπείρως γραφέντα, καὶ τοὺς ἀκροατὰς οὐ παροξύνοντα, οὐδ' ἐπεγείροντα, οὔτ' ἐπιχάρειάν τινα ἐπιφέροντα. Προσαγοίμην.] προσελκοίμην, προτρεψαίμην, παρορμοίην ἂν δράματι. Καινὴν.] νέαν τινὰ τραγῳδίαν. Στολή.] ἐσθὴς, ἱμάτιον γυναικεῖον, ὥστε μιμεῖσθαι, δύνασθαι ταύτην τὴν Ἑλένην, γυναῖκα οὖσαν. Τί αὖ σὺ κυρκανᾷς, ἢ τί κοικύλλεις ἔχων.] τουτέστι τί κακοτεχνεῖς, τί μηχανᾷ καὶ κατασκευάζεις κακὸν, καὶ τί περιβλέπεις. κατὰ μεταφοράν. κυρκανᾷν γὰρ κυρίως σημαίνει διακυκᾷν, ταράσσειν. κοικύλλειν δ' ἐστὶ τὸ περιβλέπειν. κύλα γὰρ τὰ ὑπάνω τῶν ὀφθαλμῶν ὀνομάζεται. οἱ δὲ, τὸ περιστρέφεσθαι καὶ διατρίβειν περιβλεπόμενον, ἄλλοι δὲ, φθονεῖν. κοίκες δὲ καλοῦνται ἐν Αἰθιοπίᾳ τὰ σπαραγμένα ἐκ τῶν φύλλων τοῦ δένδρου σπείρη, καὶ φορμοί. Πικράν.] χαλεπὴν σοι καὶ δυσάρεστον. Ἕξεις.] προβήσῃ κοσμίως, καὶ παρέξεις ἑαυτὸν εὐάρμοστον εὔτακτόν τε. Τῶν Πρυτάνεων.] τῶν ἀρχόντων.

BISETVS. Ὁ δ' οὐδέπω.] τουτέστιν ὁ Εὐριπίδης οὐδέπω με ἐλευθερώσων ἦλθε. κατ' ἔλλειψιν τοῦ ῥήματος. Τοὐμποδὼν δὲ, τὸ ἐμποδών. τί ποτ' ἂν εἴη τὸ κώλυμα; τί κωλύει τὴν αὐτοῦ παρουσίαν; Αἰσχύνεται.] τινὲς κακέμφατόν τι διὰ τούτων νοεῖσθαι νομίζουσιν. ἀλλ' ἴσως ἐστὶ τὸ λεκτέον ἁπλῶς, ἀντὶ τοῦ αἰσχύνεσθαι διὰ τὸ ἄγαν ψυχρὸν Παλαμήδην, τουτέστι δι' ἐμὲ τὸν Μνησίλοχον, ὃς τὸν Παλαμήδην ἐν τῇ γραφῇ μου, καὶ τῇ ἀγγελίᾳ τῇ πρὸς αὐτὸν πεμφθείσῃ ψυχρῶς ἄγαν ἐμιμησάμην. διὸ νῦν καινὴν Ἑλένην μιμήσομαι, ὅπως τὸ πρᾶγμα βέλτιον ἐμοὶ χωροίη. καινὴν δ' ἐκεῖνο λέγει, ὅτι καὶ αὐτὸς Εὐριπίδης ἐποίησε δρᾶμα, ὃ Ἑλένη καλεῖται. Τί κοικύλλεις ἔχων.] τί περιβλέπεις; ἢ κακοτεχνεῖς; τὸ δ' ἔχων, Ἀττικῶς περιττόν. κοικύλλειν, περιβλέπειν. οἱ δὲ τὸ περιστρέφεσθαι, καὶ διατρίβειν περιβλεπόμενον. κύλα δὲ, καὶ κυλάδες κατὰ τὸν Εὐστάθιον, τὰ ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐπικύλια δὲ, τὰ ἐπάνω τῶν ὀφθαλμῶν λέγεται. ὅθεν τὸ κυλοιδιᾷν, τὸ τὰ κύλα οἰδεῖν. Θεόκριτος εἰδ. α.

οἱ δ' ὑπ' ἔρωτος ἀνθά κυλοιδιόωντες.

ἐνταῦθα δὲ ἔοικε τὴν λέξεως ἐτυμολογίαν διὰ δύο λλ μέτρου χάριν ἴσως γέγραπται. Πρυτάνεων.] περὶ τούτων ἤδη διὰ πλειόνων εἴρηται.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ, ὡς ΕΛΕΝΗ.

Μν. Νείλου μὲν αἵδε καλλιπάρθενοι ῥοαί,
Ὃς ἀντὶ δίας ψακάδος Αἰγύπτου πέδον
Λευκῆς νοτίζει μελανοσυρμαῖον λεών.
Γυν. Πανοῦργος εἶ νὴ τὴν Ἑκάτην τὴν φωσφόρον.
Μν. Ἐμοὶ δὲ γῆ μὲν πατρὶς οὐκ ἀνώνυμος,
Σπάρτη. πατὴρ δὲ Τυνδάρεως. Γυν. Σοί γ', ὦ 'λεθρε,
Πατὴρ ἐκεῖνός ἐστι; Φρυνώνδας μὲν οὖν.
Μν. Ἑλένη δ' ἐκλήθην. Γυν. Αὖθις αὖ γίγνῃ γυνή,
Πρὶν τῆς ἑτέρας δοῦναι γυναικίσεως δίκην;

MNESILOCHVS vt HELENA.

MVL. Nili quidem hæc pulchra virginea fluenta sunt,
Qui pro cælesti pluuia Ægypti solum
Candida humectat, & irrigat nigrum populum.
MVL. Scelestus es per Hecaten luciferam.
MN. Mihi verò terra quidem patria non ignobilis
Sparta, pater verò Tyndarus. MVL. Tibiq́ ô pernicies
Pater ille est, Phrynondas immò.
MN. Helena verò appellata sum. MVL. Rursus sis fæmina,
Priusquàm alterius des simulationis muliebris pœnas?

δόνται ἰξυσὶ καὶ διαφθαρήσεσθε. Καθαιματώσει.] αἵματι μιανεῖ καὶ προτελακίσει. Αρήξετε.] βοηθήσετε. Πολλὴν βοὴν] εὐ μετὰ πολλῆς βοῆς καὶ κραυγῆς ἀναστήσεσθε, καὶ ἐπιβοηθήσετε. ἀλλὰ ἄρα σχετλιαστικὸν καταφρονήσετε καὶ τλήσεσθέ με ἀποστερηθεῖσαν μόνου καὶ ἀγαπητοῦ τέκνου.

BISETVS. Αἶ] σχετλιαστικὸν ἐπίρρημα. καὶ μετὰ τοῦτο στίχοι ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι δέκα. ἡ δὲ νοῦ τούτων τῶν ὑποκειμένων χωρίων αὕτη. καὶ τὰ ἑξῆς λεγόμενα, μία ἐστὶ τῶν φυλαττουσῶν τὸν Μνησίλοχον τὸν εἰς φυλακὴν παραδοθέντα. ἐν ᾧ γὰρ χρόνῳ αἱ τῶν χορῶν γυναῖκες μετὰ πάσης ἀκριβείας, καὶ σπουδῆς ζητοῦσιν εἴ πού τις ἄλλος ἀνὴρ παρὰ τοῦτον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ λαθὼν εἴη, Μνησίλοχος ἐν τούτῳ καλὸν φυγῆς καιρὸν φυλάξας, ἀσκὸν οἴνου πλέων, ὅν τις τῶν γυναικῶν παιδίου δίκην ἐσπαργανωμένον εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἤνεγκε, καὶ ἐν κόλπῳ ἐβάσταζεν, ἁρπάσας φεύγει. διὰ δὲ ταύτην τοῦ ἀσκοῦ ἁρπαγὴν θόρυβος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ γέλωτος πολλοῦ μεστὸς ἐγείρεται. τοῦ δὲ Μνησιλόχου αὐτὸν μὴ ἀφήσειν λέγοντος, εἰ μὴ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἐλεύθερος, καὶ ἀβλαβὴς ἀφεθείη. γελοῖα δὲ καὶ τὰ περὶ τοῦ ἀσκοῦ ὡς περὶ κόρης λεγόμενα. ἐν δὲ τούτῳ τῷ στίχῳ χαριέστερον, ὡς εἴρηται, Ποῖ, ποῖ σὺ φεύγεις; τὸ δὲ γὰρ παρέλκον ἐστὶ, ὡς καὶ πολλάκις ἀλλαχοῦ εὕροις. ἐν δὲ τοῖς φρουροῖς, ἐλλείψεις ἐστὶ τῆς εἴχεται. ἢ ἀπῆλθε. Κέκραχθι] κράζω, κράξω, τὸ βοῶ. ὁ μέλλων παρακείμενος κέκραγα, ὅθεν θέμα κεκράγω, κεκράξω, ὡς ἀπὸ τοῦ πλήττω, πλήξω, πέπληγα, τὸ πεπλήγω, ὅπερ ἐκ τοῦ παρακειμένου σχηματισθὲν ἀνήχθη. ἀπὸ δὲ τοῦ κεκράγω γίνεται τὸ κεκέκραγμαι, καὶ κατὰ συγκοπὴν κέκραγμαι, ὅθεν ὁ α. ἀόριστος παθητικὸς ἐκεκράχθην καὶ τὸ προστακτικὸν κεκράχθητι, καὶ κατὰ συγκοπὴν κέκραχθι. ψαμμίς δὲ, ψαμμίσεις. ψιθυρίσεις. Πολλὴν βοὴν] κατὰ πολλὴν βοὴν. μετὰ πολλῆς, καὶ μεγάλης βοῆς τροπαῖον στήσασθαι. περὶ δὲ τροπαίου ἐν τῷ Πλούτῳ ἱκανῶς προείρηται. περιόψεσθε δὲ, καταφρονήσετε.

Χο. Εα. ἔα.
Ω πότνιαι μοῖραι. τί δεδέρκομαι
Νεοχμὸν αὖ τέρας.
Ως ἀπαντ' ἐστὶ τόλμης ἔργα κἀναισχυντίας.
Οἷον αὖ δέδρακεν ἔργον, οἷον αὖ φίλαι τόδε.
Μν. Οἷον ὑμῶν ἐξαράξω τὴν ἄγαν αὐθαδίαν.
Χο. Ταῦτα δῆτ' οὐ δεινὰ πράγματ' ἐστὶ καὶ περαιτέρω.
Γυ. Δεινὰ δῆθ' ὅτι γ' ἔχει μου 'ξαρπάσας τὸ παιδίον.
Χο. Τί ἂν οὖν εἴποι πρὸς ταῦτά τις. ὅτι
Τοιαῦτα ποιῶν οὗτος ἀναισχυντεῖ;
Μν. Κοὔπω μέντοι γε πέπαυμαι.
Γυ. Αλλ' οὖν ἥκεις γ' ὅθεν ἥκεις.
Φαύλως τ' ἀποδρὰς οὐ λέξεις
Οἷον δράσας διέδυς ἔργον.
Λήψει δὲ κακόν.
Μν. Τοῦτο μέντοι μὴ γένοιτο μηδαμῶς ἀπεύχομαι
Χο. Τίς οὖν σοι τίς ἂν σύμμαχος ἐκ θεῶν
Αθανάτων ἔλθοι ξὺν ἀδίκοις ἔργοις.
Μν. Μάτην λαλεῖτε. τήνδ' ἐγ' οὐκ ἀφήσω.

CHO. *Sine sine*
O veneranda Parca. quid autem video
Nouum rursus prodigium?
Quàm totum enim est audaciæ opera & impudentia,
Qualem rursus fecit rem, qualem rursus amica hanc?.
MN. *Qualiter vestrùm initiabo nimia insolentia?*
CHO. *Hæ verò nónne indignæ res sunt & vlterius.*
MVL. *Indigna quidem, quòd habet mei, cum eripuerit infantem.*
CHO. *Quid igitur diceret adhuc aliquis, cum*
Talia faciens hic non erubescit?
MN. *Et nondum quidem cessaui.*
MVL. *Sed certè venisti, vnde non dices, quòd abis.*
Faciléque aufugis, non dices.
Quale cum feceris, subterfugisti facinus?
Accipies autem pœnas.
MN. *Hoc tamen ne fiat, nequaquam abominor.*
CHO. *Quis igitur tibi, quis adiutor ex dijs*
Immortalibus venire cum iniustis factis?
MN. *Frustra loquimini, hanc autem puellam ego non dimittam.*

BISETVS. Εα, ἔα] ἐκπληκτικὸν ἐπίρρημα. εἶτα στίχοι μικτοὶ κς'. μεθ' οὓς τροχαϊκοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ δύο μετὰ δὲ τούτους ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι κά. ὧν ὁ τελευταῖος, „ Ξύλον γέ τοι καὶ τ' αὐτὰ, κἀκεῖν' ἦν ξύλον. Τί δὲ δέρκομαι] ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων οὕτω γράφεται, μιᾷ λέξει, τί δεδέρκομαι. ὅπερ ἴσως ἐξεπίτηδες ὁ ποιητὴς ἐποίησεν, ὅπως τὸ καινὸν τῆς λέξεως θαυμαστότερον εἴη, καὶ τὸ ἦθος τῆς γυναικὸς ἐκπλαγείσης μᾶλλον ἐκτυποίη.

BOVRDINVS. Νεοχμὸν] νεὸν, καινὸν, ξενόν. Τόλμης ἔργα κἀναισχυντίας.] τουτέστι τολμήματα καὶ ἀναισχυντήματα. Εξαράξω.] πῶς δὴ ἄρξομαι λέγειν καὶ τὸ ἐπὶ τὴν ὑπερβάλλουσαν θρασύτητα αὐτῶν ἐρίσαι, καὶ μὴ ἀποφρονοῦσαν ὑπεροψίαν τοῦδε τοῦ κινδύνου. Καὶ περαιτέρω.] τὸ ἀπωτέρω, μείζονα, καὶ θερμότερα. Δεινά.] ἄξια τιμωρίας. Διέδυς.] ἔλαθεν ὑπέδυ. Απεύχομαι.] μετ' εὐχῆς ἀποστρέφομαι. Ξὺν ἀδίκοις ἔργοις.] γνώμη ἥδε, τίς σοι θεῶν συμβοηθήσει καὶ συνεργήσει ἐπὶ τοῖς πονηροῖς καὶ ἀδίκοις ἔργοις. καὶ γὰρ οἱ θεοὶ οὐ κακῶν εἰσιν αἴτιοι οὐδὲ συμπράκτορες ἢ συμβουλοί, ἀλλὰ μόνον τοῖς ἀγαθὰ προαιρουμένοις συμπράττουσι καὶ συνεργάζονται καὶ συλλαμβάνουσιν. οὐδὲν γὰρ ἀπάτηλον, οὐδ' ἀτελεύτητον, οὐδ' ἄπρακτον ἐν τῷ θεῷ, ὅτι κεν θέλῃ, ὡς λέγει ὁ Ομηρος.

BISETVS. Τέρας] τέρας, τὸ παρὰ φύσιν γινόμενον παράπλασμα. τὸ παρὰ φύσιν τεχθὲν, ἢ σημεῖον. νεοχμὸν δὲ, παράδοξον, ἀτοπίας, ἢ θαύματος πλέον. Αὐθαδίαν] αὐθάδης, αὐθέκαστος, θυμώδης. θρασὺς, ὑπερόπτης. καὶ κλίνονται αὐθάδους, ὡς ὀξώδης, ὀξώδους. καὶ αὐθάδες ἡ κλητικὴ, παράλογον δὲ τὸ αὐθαδες. Σ. ἐκ δὲ τοῦ αὐθάδης, αὐθάδεια κοινῶς, καὶ αὐθαδία Ιωνικῶς. Καὶ περαιτέρω] ἀντὶ τοῦ πλέον ἢ ὅσα. Τουτέστιν, οὐ μόνον

σιν δεινά, ἀλλὰ καὶ δεινότατα. τὸ δὲ, ἴχει ἐξαρπάσας, ἀντὶ τοῦ ἐξάρπασεν. ἢ, ἴχει, κατέχει. Αλλ' οὐκ ἥκεις] Σ ἥκεις, φησὶν, εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν, ὅθεν οὐ φεύξῃ. τούτων ἢ ὄνους δεῖ. ὅθεν ὁ ἢ ποθ' ἥκεις ὀλίγου μοι μέλει. οὐ φροντίζω πόθεν ἦλθες. ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ εὑρόταις ἡμῶν χερσὶν ἐνέτυχες, οὐ ῥᾳδίως διαφεύξῃ, καυχώμενος ἂν εἴποις, εἰς ἐπιχείρημα τολμήσας, ἀπλαθὴς, καὶ ἀτιμώρητος ἐκπέφευγας. δίκην γὰρ ἡμῖν δώσεις. Φαύλως δὲ ἐνταῦθα λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ εὐχερῶς, ἁπλῶς ἡσυχῆ. ἀποδρὰς δὲ, μετοχὴ ἐκ τοῦ δρῶ. ὡς τὸ ἵστας ἐκ τοῦ ἵστημι. διέδυς. α. β. τοῦ διαδύω. διαδῦναι δὲ, εἶτα διαδύειν, καὶ διαδύεσθαι, τὸ διαφυγεῖν, καὶ οἱονεὶ διὰ πλήθους, καὶ ὄχλου τινὸς διελθεῖν, καὶ ἀπαλλάττεσθαι. Απεύχομαι] ἀπευχέσθαι, εὔχεσθαι τι μὴ συμβῆναι ἡμῖν. εὐχαῖς τι ἀφ' ἡμῶν ἀπωθεῖν, ἀποτρέπειν.

Χο. Αλλ' ἠ μὰ τὼ θεὼ τάχ' ἂν
Χαίρων ἴσως ἐνυβρίσας
Λόγοις τε λέξεις ἀνοσίοις.
Αθέοις ἔργοις γὰρ ἀντα-
Μειψόμεθά σ' ὥσπερ εἰκὸς ἀντὶ τῶνδε.
Τάχα δέ σε μεταβαλοῦσ-
Σ' ἐπὶ κακὸν ἑτερότροπον
Επέχοι τις τύχη.
Αλλὰ τάσδε μὲν λαβεῖν χρὴ σ' ἐκφέρειν τε τῶν ξύλων,
Καὶ καταίθειν τὸν πανοῦργον, πυρπολεῖν θ' ὅσον τάχος.
Ιωμεν ἐπὶ τὰς κληματίδας ὦ Μανία.
Κἀγώ σ' ἀποδείξω θυμάλωπα τήμερον.
Μν. Υφαπτε. καὶ κάταιθε. σὺ τόδε τὸ κρητικὸν
Απόδυθι ταχέως. τοῦ θανάτου δ' ὦ παιδίον.
Μόνην γυναικῶν αἰτιῶ τὴν μητέρα.
Τουτὶ τί ἐστιν. ἀσκὸς ἐγένεθ' ἡ κόρη
Οἴνου πλέως. καὶ ταῦτα περσικὰς ἔχων.
Ω θερμόταται γυναῖκες. ὦ ποτίσταται.
Κἀκ παντὸς ὑμεῖς μηχανώμεναι πιεῖν.
Ω μέγα καπήλοις ἀγαθὸν ἡμῖν δ' αὖ κακόν.
Κακὸν δὲ καὶ τοῖς σκευαρίοις, καὶ τῇ κρόκῃ.
Γυ. Παράβαλλε πολλὰς κληματίδας ὦ Μανία.
Μν. Παράβαλλε δῆτα. σὺ δ' ἀπόκριναί μοι τοδί.

CHO. Sed non per Cererem & Proserpinam, fortasse non
Gaudens, fortasse inquam insultabis,
Verbáque dices impia,
Impijs factis enim re-
Munerabimus te, quemadmodum par est procis.
Fortasse autem te mutata,
In malum diuersum
Inhibebit aliqua fortuna.
Sed hac quidem accipere oportet te, efferréque lignorum,
Et comburere maleficum, ignéque consumere quàm celerrimè.
Eamus ad sarmenta vitium ô Mania ancilla,
Et ego te reddam titionem hodie.
MN. Succende & combure. Tu ô puella hoc Cretico indumento
Exure citò: mortis autem ô infans,
In solam mulierum culpam confer matrem.
Hoc quidnam est? uter facta est puella
Vini plenus, præsertim habens Persicos calceos,
O callidissimæ mulieres, ô bibacissimæ,
Et omni arte machinantes bibere.
O magnum cauponibus bonum, vobis autē rursus malum.
Malum autem & vasculis & opibus nostris, & subtegmini vestium.
MVL. Admoue multa sarmenta ô Mania,
Admoue ac proijce profectò. MN. tu verò responde mihi hoc,

BOVRDINVS. Οὐ χαίρων.] ἀτιμωρήτως καὶ ἀποινεί. Ανταμειψόμεθα.] ἀνταμοιβὴν δώσομεν, καὶ ἀνταμειψούμεθα κακοῖς ἔργοις κακὰ ῥήματα ὑβριστικά τε. Ετερότροπον.] ἑτέρως τρεπτόν. Επέχει.] ἀναμένει, φυλάττει. Καταίθειν.] κατακαίειν, πυρπολεῖν, καταπυρσεύειν τῷ πυρί. Τὰς κληματίδας.] τὰς ἐκ τῶν ἀμπέλων φακέλλους. Αποδείξω] ποιήσω θυμάλωπα, κατακαύσω σε. θυμάλωπες λέγονται ξύλα ἐκκαυθέντα ἢ ἄνθρακες ἡμικαυστοὶ καὶ ἐκπυρωθέντες. ταῦτα πάντα ῥήματα λέγεται ὑπὸ τοῦ χοροῦ τῶν γυναικῶν βουλομένων δίκας λαμβάνειν περὶ τοῦ Μνησιλόχου. Υφαπτε.] τὸ κρητικὸν ἱμάτιον καὶ ἔνδυμα ἐνδύσατο. Αἰτιῶ.] τουτέστιν ἀναφέρου τὴν αἰτίαν. Περσικάς.] τουτέστι, περσικὰ ὑποδήματα. Θερμόταται] ὑπὸ τῆς οἰνοποσίας καὶ ἀμέτρου ἐξοινώσεως. Ποτίσταται.] πλεῖστον πίνουσαι. Μηχανώμεναι.] σπουδάζουσαι καὶ ἐκπονοῦσαι μετὰ σπουδῆς. Τοῖς σκευαρίοις.] μικροῖς σκεύεσιν. Καὶ τῇ κρόκῃ.] ὅτε μεθύουσαι καὶ ποτιζόμεναι κακῶς κρούουσιν καὶ μεταχειρίζονται τὴν κρόκην. Παράβαλλε κληματίδας.] παρατίθει τοὺς τῶν ἀμπέλων φακέλλους.

BISETVS. Μεταβαλοῦσα] ὁ νοῦς οὗτος. τάχα δὲ, ἴσως δὲ τύχη τὶς μεταβαλοῦσα ἐπὶ κακὸν ἑτερότροπον, εἴτε ἑτεροῖον, ἐφέξει, καθέξει σε, καὶ τὰ σοῦ ἀνόσια ἔργα παύσει. ἡ γὰρ τύχη πολλάκις μεταβάλλει, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ οὐκ ἀεὶ ἐμμένει κατὰ τὸ θρυλλούμενον,

Ως ποικίλον πρᾶγμ' ἐστὶ, καὶ πλάνον, τύχη.

Κληματίδας] τὰς ἐκ τῶν κλημάτων δέσμας. Ησύχιος. καὶ κληματὶς παρὰ τῷ Σουίδᾳ ἡ ἄμπελος. Θυμάλωπα] θυμάλωψ, ἡ λιγνυώδης τοῦ πυρὸς ἀναφορά. τινὲς δὲ ξύλον κεκαυμένον, δαλόν. Ησύχιος. κατὰ δὲ τὸν Σουίδαν, θυμάλωπες, ἢ καίοντα ξύλα, ἢ σπινθῆρες, ἢ διακεκαυμένοι ἄνθρακες. ἄλλως. θυμάλωπες, οἱ ἀπολελειμμένοι τῆς φλέξεως ἄνθρακες, οἱ ἡμίκαυστοι. Σὺ τόδε τὸ κρητικόν.] ὁ Μνησίλοχος πρὸς τὸν ἀσκὸν ἀποστραφεὶς, ὡς πρὸς κοράσιον, ταῦτα λέγει. τὸ κρητικὸν δὲ, εἶδος χιτῶνος, ἀπὸ τῆς Κρήτης. Αλλως. κρητικὸν, ἱμάτιον λεπτὸν, καὶ βραχύ. τὰ γὰρ τοιαῦτα, κρητικὰ ἔλεγον. καὶ ἀλλαχοῦ, κρητικὸν, γένος ὀρχήσεως. Ησύχιος, Σουίδας.

Αἰτιῶ τῆς μητέρας] ὁ ὑιὸς. οὗ παιδίον πᾶσαν τοῦ θανάτου αἰτίαν πρὸς τὴν σὺν μητέρα ἀνάπτει, καὶ αὐτὴν τὴν σὺν θανάτου μάχην, ἵνα ἄλλην αἴτιον εἶναι λέγοντο. [illegible] τὸ αἰτιάσομαι, ὅμως αἰτιῶμαι. Τουτὶ τί ἐστι;] ὁ Μνησίλοχος τὸν ἀσκὸν οἴνου πλέων, ὡς παιδίον δεῖξαι ἐπιμεμελημένον, ἀποκαλύπτει, καὶ ἐκ τούτου πολλὴν γέλωτα τοῖς θεωμένοις κινεῖ. Ἀσκὸς ἐγένεθ' ἡ κόρη] τουτέστιν, αὐτὴ ἡ κόρη, ἣν αἱ γυναῖκες κόρην ἐσπαργανωμένην τεθεῖσθαι [illegible] ἐκ κόρης, καὶ παιδίον μεταβαλοῦσα καὶ μεταμορφωθεῖσα ἐγένετο ἀσκὸς οἴνου πλήρης, [illegible]. [illegible] εἶδος γυναικείου ὑποδήματος. Καπήλοις ἀγαθόν] [illegible] γὰρ αἱ γυναῖκες αἱ πανουργόταται, [illegible] πρὸς τὰς καπήλας οἶνον ὠνούμεναι πολλάκις προσέρχονται. οἱ δὲ πωλοῦντες μέγα κέρδος ποιοῦνται. τὸ δὲ κέρδος αὐτοῖς ἀγαθὸν ὑπάρχει. Ἡμῖν δ' αὖ κακόν] ἡμῖν δὲ τοῖς ἀνδράσι τῆς αὐτῆς πόλεως, τοὐναντίον μέγα κακόν ἐστι. [illegible] γὰρ αἱ γυναῖκες αἱ τῷ οἴνῳ χαίρουσαι τὸν οἶκον, καὶ τὰ χρήματα τοῖς εἰς τὸν οἶνον ἀπαντας διαλυμαίνονται. τὸ δὲ [illegible], [illegible] εἶδος, [illegible] δηλοῖ. [illegible] δὲ ἀπὸ [illegible], ἀντὶ τοῦ ἀποκείσθαι, ὁ κοινότερον. ἀλλ' ἴσως ἀπόκειται [illegible]. [illegible] προσαντικὸν τοῦ α. [illegible] μέσου. ἀπόκειται, ἀποκεῖσθαι.

Τουτὶ τεκεῖν φής; Γυ. καὶ δέκα μῆνας αὔτ' ἐγὼ	Hanc puellulam peperisse dicis? MVL. Decem menses ipsam ego
Ἤνεγκον. Μν. ἤνεγκας σύ; Γυ. νὴ τὴν Ἄρτεμιν.	Gestaui. MN. Gestasti tu? MVL. per Dianam.
Μν. Τρικότυλον ἢ πῶς; εἰπέ μοι. Γυ. τί μ' εἰργάσω;	MN. Tres heminas capientem, an quo? dic mihi. MVL. quid mihi fecisti?
Ἀπέδυσας ὦ 'ναίσχυντέ μου τὸ παιδίον	Exuisti impudens ô meam puellulam
Τυννοῦτον ὄν. Μν. τυννοῦτο; Γυ. μικρὸν νὴ Δία.	Tantulam existentem? MN. tantulam? MVL. paruam profecto.
Μν. Πόσ' ἔτη δὲ γέγονεν; τρεῖς χοᾶς ἢ τέτταρας;	MN. Quot annos verò nata est? tres congios, an (quatuor?
Γυ. Σχεδὸν τοσοῦτον, χ' ὅσον ἐκ Διονυσίων.	MVL. Ferè tantùm, & quantum spacium temporis, ex Liberalibus est.
Ἀλλ' ἀπόδος αὐτό. Μν. μὰ τὸν Ἀπόλλω τουτονί.	Sed redde ipsam. MN. non per Apollinem hanc quidem puellam.
Γυ. Ἐμπρήσομεν τοίνυν σε. Μν. πάνυ γ' ἐμπίπρατε.	MVL. Incendemus igitur te. MN. valde quidẽ incendite,
Αὕτη δ' ἀποσφαγήσεται μάλ' αὐτίκα.	Hæc autem iugulabitur valde statim.
Γυ. Μὴ δῆθ' ἱκετεύω σ'· ἀλλ' ἔμ' ὅτι χρῄζεις ποίει,	MVL. Ne profecto precor te, sed me quocunque vis affice,
Ὑπέρ γε τούτου. Μν. φιλότεκνός τις εἶ φύσει.	Pro hac quidem puellula mea. MN. indulgens in liberos quadam es natura,
Ἀλλ' οὐδὲν ἧττον ἥδ' ἀποσφαγήσεται.	Sed nihilominus hæc iugulabitur.
Γυ. Οἴμοι τέκνον. δός μοι τὸ σφαγεῖον Μανία.	MVL. Heu mihi ô filia, da mihi vas ad excipiẽdum sanguinem ô Mania,
Ἵν' οὖν τό γ' αἷμα τοῦ τέκνου τοὐμοῦ λάβω.	Vt saltem quidem sanguinẽ filiæ meæ excipiam.
Μν. Ὕπεχ' αὐτό, χαριοῦμαι γὰρ ἕν γε τοῦτό σοι.	MN. Subiice ipsum vas, gratificabor enim vnũ quidem hoc tibi.
Γυ. Κακῶς ἀπόλοι'. ὡς φθονερὸς εἶ καὶ δυσμενής.	MV. Malè pereas, quàm inuidus es & inimic⁹.
Μν. Τουτὶ τὸ δέρμα τῆς ἱερείας γίγνεται.	MN. Hæc pellis sacerdotis est.
Γυ. Τί τῆς ἱερείας γίγνεται; Μν. τουτὶ λαβέ.	MVL. Quid nã sacerdotis est? MN. hanc accipe.
Αλ. Γυ. Ταλαντάτη Μίκα, τίς ἐξεκόρησέ σε;	AL. MVL. Miserrima Mica, quis puella priuauit te?
Τίς τὴν ἀγαπητὴν παῖδά σου 'ξῃρήσατο;	Quis dilectam & vnicam puellam tui abstulit?
Γυ. Ὁ πανοῦργος οὗτος. ἀλλ' ἐπειδήπερ πάρει	MVL. Scelestus iste. Sed posteaquam ades hic,
Φύλαξον αὐτὸν ἵνα λαβοῦσα Κλεισθένη,	Custodi ipsum, vt assumens Clysthenem,
Τοῖσιν πρυτάνεσιν ἃ πεποίηχ' οὗτος φράσω.	Consulibus quæ fecit iste, dicam.

BOVRDINVS. Δέκα μῆνας.] λέγει δὲ τοῦτο κατὰ τῶν παλαιῶν διαμφισβητήσεων περὶ τοῦ χρόνου τῆς τῶν ἀνθρώπων κυήσεως, ἑτέρων φασκόντων δεκάμηνον τὴν γέννησιν, ὡς λέγει ὁ Μένανδρος, γυνὴ κυεῖ δεκαμήνος. ἄλλων δὲ ἐννεάμηνον καὶ ἑνδεκάμηνον, ὡς γράφει Ὅμηρος, τοῖς δ' ἔπος, χαῖρε γύναι φιλότητι, περιπλομένου δ' ἐνιαυτοῦ τέξεις ἀγλαὰ τέκνα, ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιοι εὐναὶ [illegible] θανάτων. ἔστι δὲ ὡς λέγει ὁ Ἱπποκράτης ἐν τῷ περὶ τροφῆς ἑπτάμηνος καὶ ὀκτάμηνος γένεσις, καὶ πολλαὶ ἄλλαι εἰσὶ διαφοραὶ κατ' Ἀριστοτέλην, καὶ τοὺς συγγραφέας. Τρικότυλον.] τρικότυλος οἶνος λέγεται οὗ τρεῖς κοτύλαι ὀβολοῦ πωλοῦνται. ἐνταῦθα δὲ χλευάζει [illegible] τῆς γυναικὸς φασκούσης, παιδί' ἐστὶν [illegible] οἶνον τρικότυλον μᾶλλον ἢ τὸ τέκνον. Τυννοῦτο] τηλικοῦτον, τοῖον δή, οὕτω μικρόν. Ἐμ' ὅτι χρῄζεις ποίει.] ἀλλὰ [illegible] ἐμοὶ ὃν τινα τρόπον δὴ βούλει. Φιλότεκνος.] φιλοῦσα τέκνα. Σφαγεῖον.] τὸ ἀγγεῖον πρὸς τὸ δέχεσθαι αἷμα τοῦ παιδός. ἀπὸ τοῦ σφάττεσθαι [illegible]. Ἱερείας] τῆς ἱερευούσης, καὶ τοῖς θεοῖς σφαττούσης, θυούσης τὰ [illegible]. Λαβέ.] ἀνάλαβε. Ἐξεκόρησεν.] τουτέστι τῆς κόρης ἐστέρησε. ἐκκορεῖν δὲ σημαίνει καὶ διαφθείρειν καὶ ἐκκαλλύνειν, καὶ παντελῶς ἀφανίζειν, ὡς καί φησιν ὁ Μένανδρος ἐκκορηθείης σύ γε. Ἐξῃρήσατο.] ἀφείλετο, ἀπὸ τοῦ ἐξαιρεῖσθαι. ἀφαιρεῖσθαι. Πανοῦργος.] κατάρατος, καὶ μιαρὸς οὗτος.

Λαβοῦσα.] παραλαβοῦσα πρὸς τὴν βοήθειαν. Θράττῃ τοῖς προστάττουσιν.] ἀδικήματα τοῦ γένους ἵνα δήλην λαβοῦσι, καὶ οὕτως τιμωρηθήσεται.

Bisetus. Τυννουτονὶ] μικρόν. οὕτω μικρόν. δεικτικῶς. φιλότεκνός τις εἶ φύσει] παίζει πρὸς τὴν φοινικικὴν ὀργήν, καὶ τὴν φύσει τῆς γυναικὸς φιλοτεκνίαν καὶ φιλονεικίαν περὶ δὴ τοῦ ἀσκοῦ, ὡς περί τινος παιδὸς ταῦτα γελῶντες χαίρειν λέγεται. Τὸ σφαγεῖον] σφαγεῖον τὸ αἱματος δεκτικὸν ἀγγεῖον. ὅπερ ὁ ποιητὴς ἀμνεῖον εἶπε. σφαγεῖον δὲ, εἴτε σφάγιον λέγεται παρὰ τὸ σφάζω, εἴτε σφάττω, μέλλων σφάξω, ὁ β. ἔσφαγον, ὅθεν καὶ σφαγὴ ἡ φονή, εἴτε φόνος, ὅτι τῶν σφαζομένων τετραπόδων, καὶ ἱερείων αἷμα δέχεται. Σ. Εὐσταθ. Τῆς ἱερείας] ἱέρεια, θηλυκὸν τοῦ ἱερεύς. Π. φύλαρχος. ἡ τῆς Πολιάδος ἱέρεια. καὶ Ἡρόδοτος. τὰς τῆς ἑστίας ἱερείας ζώσας κατώρυττον διὰ δὲ τούτων, τουτέστι τὸ δέρμα δηλοῖ τὸν ἀσκὸν ὡς διαφθαρέντα, εἴτε κενωθέντα, παίζων πρὸς τοὺς τὰ ἱερεῖα σφάζοντας. Μίκα] κύριον ὄνομα. ὡς τὸ Μυρία. ἐξεκόρησεν δὲ, τῆς κόρης ἀπεστέρησεν. τοῦ ἐκόρησεν πάλιν, τὸ πλῆρες, τοῦ ἐξεκόρησε, ἐξείλετο.

MN. Ἄγε δὴ τίς ἔσται μηχανὴ σωτηρίας;
Τίς πεῖρα, τίς ἐπίνοια; ὁ μὲν γὰρ αἴτιος
Κἄμ' ἐσκυλίσας ἐς τοιαυτὶ πράγματα
Οὐ φαίνετ' οὔπω. φέρε τίν' οὖν ἄγγελον
Πέμψαιμ' ἐπ' αὐτόν; οἶδ' ἐγὼ καὶ δὴ πόρον
Ἐκ τοῦ Παλαμήδους. ὡς ἐκεῖνος τὰς πλάτας
Ῥίψω γράφων. ἀλλ' οὐ πάρεισιν αἱ πλάται.
Πόθεν οὖν γένοιντ' ἄν μοι πλάται; πόθεν;
Τί δ' ἂν εἰ ταδὶ τἀγάλματ' ἀντὶ τῶν πλατῶν
Γράφων διαρρίπτοιμι; βέλτιον πολύ.
Ξύλον γέ τοι καὶ ταῦτα, κἀκεῖν' ἦν ξύλον.
Ὦ χεῖρες ἐμαί.
Ἐγχειρεῖν χρὴ ἔργῳ πορίμῳ.
Ἄγε δὴ πινάκων ξεστῶν δέλτοι
Δέξασθε σμίλης ὁλκοὺς
Κήρυκας ἐμῶν μόχθων. οἴμοι
Τουτὶ τὸ ῥῶ μοχθηρόν.
Χώρει, χώρει. ὁποίαν αὔλακα
Βάσκετ' ἐπείγετε πάσας καθ' ὁδοὺς
Κείνᾳ. ταύτᾳ ταχέως χρή.

MN. Age verò, quis erit mod⁹ salutis: (enim,
Quæ experiētia & conat⁹, quæ excogitatio? autor
Et qui me inuoluit in talia negocia, *(cium*
Non apparet nondum. age quémnam igitur nū-
Mitterem ad ipsum, noui ego & iam viam.
Ex Palamede ad illum remos
Mittam scribens, sed non adsunt remi.
Vnde igitur fierent mihi remi, vnde?
Quid verò si statuas & simulacra pro remis
Scribens transmitterem? melius multo esset.
Lignum quidem & hæc, & illa erant lignum.
O manus mea,
Aggredi oportet re expedita,
Age verò tabellarum leuigatarum pagina,
Accipite cultri sutorij tractus & versus,
Nuncios meorum laborum. hei mihi,
Hæc rho litera praua est.
Vade, vade, qualicunque via & vlco.
Ite, festinate per omnes exitus viarum,
Et illa & hæc citò oportet.

Bis. Ἄγε δή] ταῦτα Μνησίλοχος ὑφ' ἡμῶν φωνῇ μεθ' ἑαυτοῦ μόνου, ὡς περὶ τοῦ τρόπου τῆς σωτηρίας βουλευόμενος λέγει. πόρον δὲ, τὸν τῆς φυγῆς καὶ σωτηρίας τρόπον.

Bouk. Μηχανή.] τὸ μηχάνημα, πόρισμα, εὕρημα, εὕρημα, τὸ πείραμα, τὰς ἐπινοίας καὶ ἐπισκέψεις. Ἐσκυλίσας] ὁ Εὐριπίδης ἐσκυλινδήσας, καὶ ἐμβαλὼν καὶ ἐμμίξας τούτοις τοῖς κινδύνοις, ἀπὸ τοῦ κυλίω, τουτέστι κυλινδεῖν, ἐπιφέρειν. Οὐ φαίνεται.] ἀναφαίνεται πω, ὅπου περιφανής ἐστι, καὶ πίστιν ὑποσώζει, καὶ διαφυλάττει. Πόρον.] τὴν ὁδόν. Ἐκ τοῦ παλαμήδους.] ἐνταῦθα ἄρχεται μηχανᾶσθαί τι, ὥστε διασώζειν ἑαυτὸν ὁ Μνησίλοχος, καὶ πρῶτον πῶς γράψει καὶ ἀναγγελεῖ τὸν ἑαυτοῦ κίνδυνον τῷ Εὐριπίδῃ, ὥσπερ φησὶ Παλαμήδης. ἀπορρίψω γράφων τὰς κώπας, τουτέστι πλάτας. Αἱ πλάται.] αἱ κῶπαι. καὶ εἶδος πλοίου ὥσπερ Παλαμήδης φησὶν ῥίψαι γράφων τὰς πλάτας Ναυπλίῳ, τουτέστιν ὥσπερ ὁ οἴαξ τῷ Ναυπλίῳ τῷ πατρὶ, τὸν Παλαμήδην ἐν διαφόροις πλάταις γράφει, καὶ ῥίπτει εἰς θάλασσαν, ὥστε μιᾷ γέ τινι Ναυπλίῳ περιπεσεῖν. ἦν δὲ Παλαμήδης Ναυπλίου, καὶ Κλυμένης τέκνον, ὃν ἀργεῖος ἦν ἐποποιὸς, καὶ ἀνεψιὸς τοῦ βασιλέως Ἀγαμέμνονος πρὸς πατρὸς, ὅστις ἔσχεν εὐφυῶς πρὸς φιλοσοφίαν καὶ ποιητικήν. ἠφανίσθη δὲ τὰ τοῦ Παλαμήδους ποιήματα διὰ βασκανίαν ὑπὸ Ὁμήρου. ἅπτεται γὰρ καὶ μεγίστων ἀνδρῶν ὁ φθόνος. Πινάκων ξεστῶν.] ξυσθεισῶν, ἐξεσμένων. ἀπὸ τοῦ ξέω, ὁμαλίζω. Δέλτοι.] πινακίδων, τουτέστι σελίδων, χεδάριον. Σμίλης ὁλκούς.] τουτέστι γραφεῖα τὰ σημεῖα τῶν γραμμάτων. κατὰ μεταφοράν, σμίλη γὰρ κυρίως ἐστὶν ἐργαλεῖον σκυτοτομικόν. ὅθεν καὶ τὰ σμιλεύματα λέγεται, τὰ ἐκβαλλόμενα ὑπὸ σμίλης καὶ διαγλύμματα. ἐρείσματά τε. Κήρυκας.] ἀγγέλους. Τουτὶ τὸ ῥῶ μοχθηρόν] τουτέστιν, οὐ καλῶς περιγραφὲν οὔτε περιχαραχθέν. καὶ γὰρ ἡ σμίλη ἐκείνη ἀναρμόστος. καὶ ἀνεπιτήδειος πρὸς τὸ γλύφειν καὶ διαχαράττειν τὰ ῥήματα. Βάσκετε.] βαίνετε.

Ἐπείγετε.] σπεύδετε, εἴ δὴ τὰ γράμματα, σπεύδετε διὰ πασῶν ὁδῶν. Κείνᾳ.] καὶ ἐκείνην, καὶ ταύτην ὁδὸν δεῖ ταχέως σπεύδειν καὶ ἐπείγεσθαι. ταῦτα δὲ πάντα ἐστὶ ῥήματα τοῦ Μνησιλόχου πρὸς τὰ γράμματα ἐγχαραχθέντα. ἐπειδήπερ οὐκ ἦν αὐτῷ ἀνὴρ ἢ φίλος πιστὸς, ᾧ τινι τότε οἷός τ' ἦν πιστεύειν τὰ ἑαυτοῦ ἀπόρρητα.

Bis. Ἐκ τοῦ Παλαμήδους] Παλαμήδης, υἱὸς Ναυπλίου. περὶ δὲ τούτου οὕτω Σουΐδας. Οἶδα δ' ἐγὼ καὶ δὴ πόρον ἐκ τοῦ Παλαμήδους, καὶ τὰ ἑξῆς. ἀλλὰ καὶ παρὰ τῷ Σουΐδᾳ χαριέστερον ὡς ἐνταῦθα παρὰ τῷ ποιητῇ ἔχομεν. ὁ δὲ Παλαμήδης λέγεται τῷ πατρὶ Ναυπλίῳ τὸν κίνδυνον, ἐν ᾧ κατείχετο διὰ τὰς διαβολὰς, καὶ συκοφαντίας τῶν Ἑλλήνων, μάλιστα δὲ διὰ τὸν Ὀδυσσέα, γράψαι ἐν διαφόροις πλάταις, καὶ εἰς τὴν θάλασσαν αὐτὰς ῥίψαι, ὥστε μιᾷ γέ τινι τὸν πατέρα ἐντυχεῖν, καὶ τὸ μέγιστον τοῦ τέκνου κίνδυνον μαθεῖν, καὶ κατὰ δύναμιν αὐτῷ βοηθεῖν. τὰ οὖν τοῦ Μνησιλόχου δεῦρο τείνει, καὶ αὐτὸς ὅμοιόν τι ποιεῖν ἐπιθυμεῖ, ἵνα τὸν ἑαυτοῦ κίνδυνον τῷ Εὐριπίδῃ ὅτι τάχιστα διὰ ταχέων δηλώσῃ, καὶ ἐκ τῆς φυλακῆς ἐκφεύγῃ. Πόθεν οὖν γένοιντο] οὗτος ὁ στίχος ὅλῳ ποδὶ μεμειωμένος σκάζει. οὕτω μέντοι διορθωτέος δοκεῖ. „ Πόθεν οὖν γένοιντ' ἄν μοι πλάται; πόθεν πλάται; ἢ „ Πόθεν οὖν γένοιντ' ἄν μοι πλάται; πόθεν ξύλον; Ξύλον γέ τοι καὶ ταῦτα] ἐκ τούτων φανερὸν ὅτι ἐν τοῖς θεάτροις ξύλινά τινα ἀγάλματα πάλαι ἐτίθεντο. Ὦ χεῖρες ἐμαί] στίχοι μικτοὶ θ'. τὸ δὲ ἔργῳ πορίμῳ, τουτέστιν ἀνυσιν, καὶ ἐπίνοιαν ἔχοντι κατὰ Σουΐδαν. ἀλλ' ἴσως πόριμον ἔργον νῦν καλεῖται, τὸ πορίζεσθαι, καὶ ποιεῖσθαι δυνάμενον. Ἡσύχιος δὲ, πόριμον, εὐπόριστον, ποριστόν. Σμίλης ὁλκούς] ἀντὶ τοῦ τὰ γραφεῖα τὰ σημεῖα τῶν γραμμάτων. Σ. σμίλη, ἐργαλεῖον, γραφεῖον, ᾧ τὰ γράμματα γράφοντες ἕλκομεν, καὶ χαρακτηρίζομεν. ἀνθ' ὧν καὶ σμίλης ὁλκοὺς, οἱονεὶ ἕλικας, ἢ ἕλξεις τινὰς δηλαδὴ εἶπεν.

Τουτὶ τὸ ῥῶ] ὁ Μνησίλοχος ἐν ταῖς ξυλίναις ἀγάλμασιν, ὅπερ εἰδῶλα διαχαράξας, ἁμαρτούσας ἑκασταχοῦ τῆς χειρὸς, ἀπειροκάλως, καὶ ἀτέχνως τὸ ρ στοιχεῖον χαράττει ἃς ἔτυχεν· ὅπερ ἰδὼν στενάζων οὕτως ἐπιφωνεῖ. οἴμοι τουτὶ τὸ ῥῶ. καὶ τὰ ἑξῆς. τούτων ὁ νοῦς ἐστὶν ἁπλούστερος ἢ δοκεῖ. ἀλλ' ἴσως ἐν τῷ τοῦδε τοῦ γράμματος ἔλλογῳ τοιούτων ἄλλων παρὰ τοῦτο ὄντων. παίγνιον, ἢ σκῶμμά τι ὑπολανθάνει ἐπὶ ῥ εἰκασμῷ καταλαμβάνειν οὐ ῥᾴδιον. Χώρει] πῶ ὁ Μνησίλοχος τὸν Παλαμήδην μιμούμενος, καὶ τὰ ξύλα ῥίπτων, ταῦτα ὥς τινας ἀγγελιαφόρους ὑφ' αὐτοῦ πεμπομένους ἐπιπροτρέπει. Ποίαν αὔλακα] τινὰς χαράξουσιν, ἐποίας αὔλακα. ὃ βέλτιον δοκεῖ. ὁ δὲ νοῦς οὗτος. ὁποίαν ποθ' ὁδὸν ἢ πορείαν ἔχητε, ὁποίαν πορείαν ποιῆσθε, σπεύδετε, διαπείρασθε, καὶ πάσας καθόδους ἐξετάζετε, ταύτῃ κἀκείνῃ περισκεψάμεναι. ταχέως γὰρ ὑμᾶς δεῖ πορεύεσθαι. αὖλαξ δὲ, ἡ ἐπιμήκης τομὴ τῆς γῆς ὑπὸ ἀρότρου. νῦν δὲ μεταφορικῶς λαμβάνει. κάθοδος, ἀγωγή, κύκλος, περίοδος. τινὲς δὲ διηρημένως χαράσσει καθ' ὁδούς.

Παράβασις στίχων ἀναπαιστικῶν τετραμέτρων καταληκτικῶν κθ'.

PARABASIS, VEL PROgressus.

BISETUS. Ὁ χορὸς ταύτῃ τῇ παραβάσει τῶν γυναικῶν προστατεῖ, καὶ τὰς τῶν ἀνδρῶν κατηγορίας, καὶ ἐγκλήματα διαλύειν, καὶ τὰς γυναῖκας πολὺ βελτίους ἀποδεῖξαι πειρᾶται. εἰσὶ δὲ στίχοι ἀναπαιστικοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ κθ'. ὧν ὁ τελευταῖος,

Φορμὸν πυρῶν τ' ἀνδρὸς ἀλέψας αὐθημερὸν αὔτ' ἀποδίδωσιν. τί δ' ἡ παράβασις, καὶ πόσα παραβάσεων εἴδη, ἐν τοῖς πρὸ τούτων σχολίοις ἀρκούντως εἴρηται.

Χο. Ἡμεῖς τοίνυν ἡμᾶς αὐτὰς εὖ λέξωμεν παραβᾶσαι.
Καίτοι πᾶς τις τὸ γυναικεῖον φῦλον κακὰ πόλλ' ἀγορεύει
Ὡς πᾶν ἐσμὲν κακὸν ἀνθρώποις, κἀξ ἡμῶν ἐστιν ἅπαντα.
Ἔριδες. νείκη. στάσις. ἀργαλέα λύπη. πόλεμος. φέρε δή νυν
Εἰ κακόν ἐσμεν, τί γαμεῖθ' ἡμᾶς, εἴπερ ἀληθῶς κακόν ἐσμεν.
Κἀπαγορεύετε μήτ' ἐξελθεῖν, μήτ' ἐγκύψασαν ἁλῶναι.
Ἀλλ' οὑτωσὶ πολλῇ σπουδῇ τὸ κακὸν βούλεσθε φυλάττειν.
Κἂν ἐξέλθῃ τὸ γύναιόν ποι, κᾆθ' εὕρητ' αὐτὸ θύρασιν,
Μανίας μαίνεσθ' οὓς χρῆν σπένδειν καὶ χαίρειν, εἴπερ ἀληθῶς
Ἔνδοθεν εὕρετε φροῦδον τὸ κακὸν, καὶ μὴ καταλαμβάνετ' ἔνδον.
Κἂν καταδαρθῶμεν ἐν ἀλλοτρίων παίζουσαι καὶ κοπιῶσαι,
Πᾶς τις τὸ κακὸν τοῦτο ζητεῖ, περὶ τὰς κλίνας περινοστῶν.

CHO. Nos igitur vos ipsas commendabimus progressæ,
Et si vnusquisque muliebri generi mala multa dicit,
Quòd omne sumus malũ hominibus, & ex nobis sunt omnia:
Lites, cõtentiones, seditiones, difficilis molestia, bellum. age verò nunc,
Si malum sumus, quid ducitis vxores nos, si modo reuera malum sumus?
Et prohibetis ac præcipitis neque egredi, neque prospicientem è fenestra deprehendi.
Sed ita multo studio malum vultis custodire.
Et si egressa fuerit muliercula aliquò, & deinde inueneritis ipsam foris,
Insanias insanitis, quas oportet sacrificare & lætari, si modo reuera,
Ab interiori parte inuenistis euanidum malum, & non offenditis intus.
Et si dormierimus in alienarum mulierum ædibus ludentes, elaborantes ac fessæ,
Vnusquisque malum hoc quærit, circa lectos obambulans.

BOURDINUS. Ἡμεῖς τοίνυν.] ἀπολογεῖται δ' ὁ χορὸς χαριέστατά τε πάντων καὶ ὀξύτατα ὑπὲρ γυναικῶν, ὡς οὐκ εἰσὶν πεφυκυῖαι εἰς πᾶν κακὸν, ὥσπερ λέγουσι πάντες οἱ ἄνδρες. Τὸ γυναικεῖον φῦλον.] ἔθνος. Ἀγορεύει.] κακηγορεῖ. Ἀργαλέα λύπη] ἐπαχθὴς, χαλεπὴ, καὶ ἀλγηρά. Εἰ κακόν ἐσμεν.] ἐνταῦθα συλλογίζεται μετὰ πολλῆς φρονήσεως ὁ χορὸς, ὅτι οὐκ εἰσὶν κακαὶ αἱ γυναῖκες. λέγει γὰρ, εἰ ἡμεῖς αἱ γυναῖκές ἐσμεν κακαὶ, ὥς φασιν ἄνδρες πολλοὶ, θαυμαστὸν δὴ ἦν διὰ τί ἡμᾶς ὦ ἄνδρες γαμεῖθ' ἡμᾶς. καὶ γὰρ, ἄφρονός ἐστιν ἀνδρὸς περιπίπτειν ἑκουσίως τῷ κακῷ, ὅπερ φάσκει ὁ προσγῶναι καὶ φροντίσασθαι. Ἐγκύψασαν.] τουτέστιν ἀνακύψασαν ἐκ τῆς θυρίδος, καὶ τ' ὄμματα κεφαλήν τε προσθεῖσαν λαμβάνεσθαι, καὶ ἁλίσκεσθαι, τοῦ φυλάττειν ἡμᾶς, ὥσπερ δὴ δόξαν ἔχειν οὐ δυνάμεθα τῆς κακίας.

Πολλῇ σπουδῇ.] μετὰ πολλῆς σπουδῆς. Μανίας μαίνεσθ' οὓς χρῆν σπένδειν.] ἐκφορικῶς ἐστι καὶ ἐκμαίνεσθε ὑπ' ὀργῆς καὶ ἐξίστασθε ἡμῶν αὐτῶν, οὓς ἔδει γε σπένδειν καὶ ἐπιχαρῆναι. Φροῦδον τὸ κακόν] ἀπεῖναι, ἐκκενωθῆναι, καὶ μὴ παρεῖναι. Καταλαμβάνετε.] ἁλίσκετε καὶ ἐπιλαμβάνετε. τοὺς δὲ δεῖ ὑμᾶς ὦ ἄνδρες ἀντὶ τοῦ χαίρειν ἐπὶ ἀπουσίᾳ ἡμῶν. ὥσπερ γυναῖκές ἐστε, εἰ κακαὶ ἐσμεν, ἐκμαίνεσθε τῆς μανίας ἐξίστασθε, εἴπερ τις ἡμῶν ἢ ἄπεισιν, ἢ μόνον ἀνακύπτει ἐξ αὐτῆς θυρίδος, καὶ διὰ τοῦτο, σημαίνει ἀρκοῦν δὲ ἢ παρέχετε τοῦ ἀγαθοῦ ἡμῶν οὐ τῆς κακίας. Καταδάρθωμεν.] εὕδωμεν ἐν ἀλλοτρίων γυναικῶν οἰκίαις. Κοπιῶσαι] ὑπὸ πόνου ἀλύουσαι ἀπειρηκυῖαι. Τὸ κακὸν τοῦτο] τὴν γυναῖκα δηλονότι ἔνδον γιγνομένην. Περινοστῶν.] περιπολῶν.

BISETUS.

BISETVS. Μὴ 'γκύψασα.] τοῦτον ἀπὸ [illegible]. Οὐ μόνον ἐπιτιμῶσι ταῖς γυναιξὶν ἀποδημοῦσι μὴ οἴκοθεν ἐξιοῦσαν, ἀλλὰ καὶ μὴ ἐκ θύρας, ἢ θυρίδος [illegible] μικρὸν ὅθεν προσβλέπειν [illegible]. τὸ δὲ ἀλᾶται σ. β. ἀπὸ τοῦ ἀλῶμαι, ἀλᾶν. ὡς ἀπὸ τοῦ [illegible] καὶ [illegible].

Κἂν ἐκ θυρίδος παρακύπτωμεν, ζητεῖτε τὸ κακὸν θεᾶσθαι.	Et si ex fenestra prospexerimus, quaeris malum spectare.
Κἂν αἰσχυνθεῖσ' ἀναχωρήσῃ, πολὺ μᾶλλον πᾶς ἐπιθυμεῖ	Et si erubescens recesserit, multo magis vnusquisque cupit
Αὖθις παρακύψαν ἰδεῖν τὸ κακόν. οὕτως ἡμεῖς ἐπιδήλως	Rursus promouentem caput videre malum. Ita nos perspicue
Ὑμῶν ἐσμὲν πολὺ βελτίους. βάσανός τε πάρεστιν ἰδέσθαι.	Vobis sumus multo meliores, experimentumque adest, vt videatur.
Βάσανον δῶμεν πότεροι χείρους. ἡμεῖς μὲν γὰρ φαμὲν ὑμᾶς.	Quaestionem ac periculum damus, vtri peiores: nos enim dicimus vos,
Ὑμεῖς δ' ἡμᾶς. σκεψώμεθα δὴ κἀντιτιθῶμεν πρὸς ἕκαστον	Vos vero nos. Consideremus vero & contendamus, ac comparemus ad vnamquamque rem,
Παραβάλλουσαι τῆς τε γυναικὸς καὶ τἀνδρὸς τοὔνομ' ἕκαστον.	Comparantes & mulieris ac viri nomen vnumquodque.
Ναυσιμάχης μὲν ἥττων ἐστὶ Χαρμῖνος, δῆλα δὲ τἄργα.	Nausimacha quidem inferior est Charminus, manifesta quidem sunt facta vtriusque.
Καὶ μὲν δὴ καὶ Κλεοφῶν χείρων πάντως δήπου Σαλαβακχοῦς.	Et Cleophon quidem peior omnino videlicet Salabaccha meretrice.
Πρὸς Ἀριστομάχην δὲ χρόνου πολλοῦ πρὸς ἐκείνην τὴν Μαραθῶνι,	Aduersus Aristomachem tempore multo praeterito aduersus illam, quae pugnauit in Marathone,
Καὶ Στρατονίκην ὑμῶν οὐδεὶς οὐδ' ἐγχειρεῖ πολεμίζειν.	Et aduersus Stratonicem vestrûm nemo audet bellare.
Ἀλλ' Εὐβούλης τῶν πέρυσιν τις βουλευτής ἐστιν ἀμείνων,	Sed Eubule ex senatoribus superioris anni quis senator, est melior,
Παραδοὺς ἑτέρῳ τὴν βουλείαν; οὐδ' αὐτὸς τοῦτό γε φήσεις.	Tradens alteri consilium? ne ipse hoc quidem dices.
Οὕτως ἡμεῖς πολὺ βελτίους τῶν ἀνδρῶν εὐχόμεθ' εἶναι.	Ita nos multo meliores viris gloriamur esse.
Οὐδ' ἂν κλέψασα γυνὴ ζεύγει κατὰ πεντήκοντα τάλαντα	Neque si furata mulier accusatur, ad quinquaginta talenta
Ἐς πόλιν ἔλθοι τῶν δημοσίων. ἀλλ' ἢν τὰ μέγισθ' ὑφέληται,	In vrbem veniret ex publicis pecuniis. sed si maxima surripuerit,
Φορμὸν πυρῶν τἀνδρὸς κλέψασα αὐθημερὸν αὔτ' ἀπέδωκεν.	Sportulam triticorum viri furata, eodem die ipsa ea quae furata fuit, reddidit.

BOVRDINVS. Παρακύπτωμεν.] ἐκκύπτωμεν, ἀνακύπτωμεν, τοῦ θεᾶσθαι ἕνεκα. Ἀναχωρήσῃ.] ὑποχωρήσῃ. Παρακύψαν.] τὴν γυναῖκα. Βάσανος.] ἡ πεῖρα, ἐξέτασις, ἡ δοκιμασία. Βάσανον δῶμεν.] βασανίζωμεν καὶ ἐξετάζωμεν. Ἀντιτιθῶμεν.] ἀντεξετάζωμεν, ἀντιπαραβάλλωμεν. Παραβάλλουσαι.] συγκρίνουσαι, συμβάλλουσαι. δευτέρα δὲ ἀπολογία ἐστὶ δι' ἀντιθέσεως τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν κατ' ἕκαστον. Ναυσιμάχης μέν.] [illegible] ὁ Χαρμῖνος, καὶ [illegible] τὸ χεῖρον ἐστι γυναικός. αὕτη γὰρ ἡ φράσις [illegible] τῶν Ἀττικῶν, ὅταν τινὰ κρατεῖσθαι δηλοῦν βούλωνται, [illegible] ἐκεῖνον [illegible] τοῦ ὑφ' οὗ κρατοῦνται. [illegible] ὁ ποιητὴς τὴν μαλακίαν [illegible] τούτων τῶν γυναικοκρατουμένων ἀνδρῶν [illegible] ἐν τοῖς [illegible]. Κλεοφῶν χείρων.] ὁμοίως [illegible] κρατεῖται καὶ ἡττᾶται ὑπὸ τῆς Σαλαβακχοῦς. Σαλαβακχὼ δὲ πόρνης ἦν ὄνομα καθ' ὑπερβολὴν [illegible], καὶ ἀπὸ ἐκείνης διὰ τὴν τρυφὴν καὶ [illegible] ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ πάσας τὰς γυναῖκας κατωφερεῖς εἰς τ' ἀφροδίσια καὶ πορνευούσας, τούτῳ τῷ ὀνόματι. Τὴν Μαραθῶνι.] τὴν μαχεσαμένην ἐν Μαραθῶνι. ἐνταῦθα ὁ χορὸς ἀπὸ τῆς ἀνδρείας [illegible] καὶ [illegible] τὰς γυναῖκας. αἱ δύο γυναῖκες Ἀριστομάχη καὶ Στρατονίκη μαχιμώταται [illegible], ἡ μὲν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἄριστα μάχεσθαι, ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ νικᾶν ἐν στρατοῖς ἐκλήθη. Πολεμίζειν.] πολεμεῖν, μάχεσθαι, καὶ ἀγωνίζεσθαι. πρὸς ταύτην οὐδεὶς, φησὶν, ἀνδρῶν ὑμῶν, οὐδὲ τολμᾷ διαμάχεσθαι πρὸς ταύτας τὰς γυναῖκας, διότιπερ κρατοῦντες ἦσαν καὶ ἐκράτουν τῶν ἀνδρῶν. Εὐβούλης.] εὐβούλη ὄνομα γυναικὸς, ἥτις [illegible] ἀπὸ τοῦ εὖ βουλεύεσθαι. ἐνταῦθα καὶ τὴν [illegible] τῶν γυναικῶν προτιμᾷ τῇ βουλῇ τῶν ἀνδρῶν. Οὐδ' ἂν κλέψασα.] ἄρχεται [illegible] τῶν ἐπαίνων τῶν γυναικῶν ὁ χορὸς ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας τοῦ τ' ἀλλότρια κλέπτειν καὶ ἀφελέσθαι. καὶ γὰρ λέγει ὅτι γυναῖκες ὥσπερ οἱ ἄνδρες οὐ κλέπτουσι τ' ἀλλότρια, ἀλλ' ἀπέχονται μάλιστα ἐκείνης δυσχερεστάτης κλοπῆς καὶ αἰσχροκερδείας. Φεύγει.] κρίνεται, κατηγορεῖται. Κατὰ πεντήκοντα τάλαντα.] τουτέστιν ἢ χωροῖτο εἰς τὸ δημόσιον ὥσπερ ὀφείλουσα τῷ δημοσίῳ πεντήκοντα τάλαντα διὰ τὴν τῆς κλοπῆς ἁμαρτίαν. καὶ ταύτην τὴν ζημίαν καταθεῖσα κατέλθοι εἰς τὴν πόλιν. καὶ γὰρ οἱ ὀφλόντες τῷ δημοσίῳ ἐνεγράφοντο

[illegible]

Ἀλλ' ἡμεῖς αὖ πολλοὺς τούτων
Ἀποδείξομεν ταῦτα ποιοῦντας,
Καὶ πρὸς τούτοις γαστρίδας ἡμῶν
Ὄντας μᾶλλον, καὶ λωποδύτας.
Καὶ βωμολόχους κἀνδραποδιστάς.
Καὶ μὲν δήπου καὶ τὰ πατρῷά γε
Χείρους ἡμῶν εἰσὶν σώζειν.
Ἡμῖν μὲν γὰρ σῶν ἔτι καὶ νῦν
Τἀντίον, ὁ κανὼν, οἱ καλαθίσκοι
Τὸ σκιάδειον.
Τοῖς δ' ἡμετέροις ἀνδράσι τούτοις,
Ἀπόλωλε μὲν πολλοῖς ὁ κανὼν
Ἐκ τῶν οἴκων αὐτῇ λόγχῃ.
Πολλοῖς δ' ἑτέροις ἀπὸ τῶν ὤμων
Ἐν ταῖς στρατιαῖς
Ἔρριπται τὸ σκιάδειον.

Sed nos multos ex his
Ostenderemus hæc facientes,
Et ad hæc belluones vobis
Existentes magis, & fures,
Et scurras, & prædones.
Et quidem profecto etiam paterna quidem bona
Peiores nobis sunt seruare.
Nobis enim salua adhuc etiam nunc est
Phiala, regula vel calamistrus, quasilli,
Vmbella.
Nostris autem viris his
Perijt quidē multis lorum & retinaculum scuti
E domibus cum ipsa lancea:
Multis verò alijs ab humeris
In militijs
Proiectum est scutum.

BISETVS. Ἀλλ' ἡμεῖς] στίχοι μικροὶ ιϛ'.

BOVR. Γαστρίδας] [illegible]

[illegible]

λαθοι. Τὸ σκιάδειον.] [illegible] αἱ παρθένοι κανηφόροι [illegible] τὸ σκιάδειον [illegible] σκιάδιας.

Bisetvs. Γάστριδας.] γάστρις, ὁ γαστρίμαργος, ὁ πολυφάγος, [illegible] ἀκρατής. [illegible] ἐν τῇ λέξει [illegible] Ἀριστοφάνης [illegible].

Τι [illegible] καὶ γάστριδας [illegible]

Λωποδύται, λωποδύτες, ἱματίων κλέπτες. λῶπες γὰρ [illegible] τὸ εὐτελὲς ἱμάτιον. καὶ [illegible] λωποδυτεῖν, τὰ ἱμάτια κλέπτειν. [illegible] Τὰ πατρῷα.] [illegible]

[illegible]

ἐν τῷ κ[illegible] Κτησιφῶντος. Σ. Κανὼν ἐστί, καὶ [illegible] ἀντίον.] [illegible] ἀντίον [illegible] ὑφαίνουσιν αἱ γυναῖκες [illegible] ἀντίον [illegible] ξύλον [illegible] Ὁ κανών.] [illegible] ξύλον [illegible] ἀσπίδες ῥάβδοι [illegible] Ἡσύχιος. Ἄλλως. [illegible] Τὸ σκιάδειον [illegible] Πολλοὺς ὁ κανὼν.] [illegible]

ἐκείνοις [illegible] αὐτὰ [illegible].

ΕΠΙΡΡΗΜΑ ἐκ στίχων τετραμέτρων καταληκτικῶν ις'.

REPREHENSIO, VEL INuectiuus sermo.

Bisetvs. Τί ποτ' ἐστὶ τὸ ἐπίρρημα, πόθεν εἴρηται αὐτό, καὶ τίνος χάριν οἱ ποιηταὶ αὐτῷ χρῶνται, πολλάκις ἤδη ἀλλαχοῦ εἰρηται.

Πολλ' ἂν αἱ γυναῖκες ἡμεῖς ἐν δίκῃ μεμψαίμεθ' ἂν
Τοῖσιν ἀνδράσιν δικαίως, ἓν δ' ὑπερφυέστατον.
Χρὴ γὰρ ἡμῶν εἰ τέκοι τις ἄνδρα χρηστὸν τῇ πόλει,
Ταξίαρχον ἢ στρατηγὸν, λαμβάνειν τιμήν τινα.
Προεδρίαν ταύτῃ δίδοσθαι, Θησείοισι, καὶ Σκίροις
Ἔν τε ταῖς ἄλλαις ἑορταῖς, αἷσιν ἡμεῖς ἤγομεν.
Ἢν δὲ δειλὸν καὶ πονηρὸν ἄνδρα τις τέκοι γυνὴ
Ἢ τριήραρχον πονηρὸν, ἢ κυβερνήτην κακὸν,
Ὑστέραν αὐτὴν καθῆσθαι σκάφιον ἀποκεκαρμένην
Τῆς τὸν ἀνδρεῖον τεκούσης. τῷ γὰρ εἰκὸς ὦ πόλις,
Τὴν Ὑπερβόλου καθῆσθαι μητέρ' ἠμφιεσμένην
Λευκὰ καὶ κόμας καθεῖσαν πλησίον τῆς Λαμάχου.
Καὶ δανείζειν χρήματ', ᾗ χρῆν, εἰ δανείσειέ τινι

Multa mulieres nos iure accusare possemus
In viris iuste, vnum verò supra modum maximum.
Oportet enim nostrûm, si pepererit aliqua virum bonum & frugi ciuitati,
Centurionem vel imperatorem exercitus, accipere honorem aliquem,
Primamq́ sellam & honoratiorem locum ipsi dari in Thesis & Sciris festis,
Et in alijs festis, quæ nos agere & celebrare solemus.
Si verò timidum & malum virum aliqua pepererit mulier,
Vel trierarcham prauum, vel gubernatorem improbum.
Posteriorem ipsam sedere scaphio detonsam,
Ea quæ fortem pepererit. Qua enim ratione par est ô ciuitas,
Hyperboli sedere matrem indutam
Albis indumentis, & capillos demissos habentem prope matrem Lamachi?
Et fœnori dare pecunias, cui oportebat si fœnori daret alicui,

Τί δῆτ' ἂν εἴη τοὐμποδών; οὐκ ἔσθ' ὅπως
Οὐ τὸν Παλαμήδην ψυχρὸν ὄντ' αἰσχύνεται.
Τῷ δῆτ' ἂν αὐτὸν προσαγαγοίμην δράματι;
Ἐγᾦδα. τὴν καινὴν Ἑλένην μιμήσομαι.
Πάντως ὑπάρχει μοι γυναικεία στολή.
Γυν. Τί αὖ σὺ κυρκανᾷς; ἢ τί κοικύλλεις ἔχων;
Πικρὰν Ἑλένην ὄψει τάχ' εἰ μὴ κοσμίως
Ἕξεις ἕως ἂν τῶν Πρυτάνεων τις φανῇ.

Quid verò esse posset impedimento, non est quomodo
Non Palamedem frigidum existentem non erubescat.
Qua vero ipsum adducerem fabula?
Ego scio, nouam fabulam, Helenam imitabor.
Prorsus adest mihi muliebris amictus.
MVL. Quid rursus tu moliris, vel quid machinaris?
Amaram Helenam videbis citò, nisi modeste
Te habebis, donec supremorum magistratuum aliquis apparuerit.

BOVRDINVS. Ἰλλος.] στριβλός, στραβός, τυφλός. Προσδοκῶν.] Εὐριπίδην, ὅστις οὐδέπω ἐπανέρχεται. Ἂν εἴη ἐμποδών.] ἐμποδίζει. Ψυχρὸν ὄντα.] ἐνταῦθα καταχλευάζει ὁ Ἀριστοφάνης τινὸς τῶν τραγῳδιῶν τοῦ Εὐριπίδους, ἐκ τῆς εἰσηγήσεως τοῦ Παλαμήδην, ὅθ' αὐτοῦ παθήματα ὀδυρόμενον. ψυχρὸν δὲ καλεῖ διὰ τὴν ψυχρότητα καὶ ἀπειροκαλίαν ταύτης τῆς τραγῳδίας. ψυχρὰ γὰρ λέγονται τὰ ἀπείρως γραφέντα, καὶ τοὺς ἀκροατὰς οὐ παροξύνοντα, οὐδ' ἐπεγείροντα, οὔτ' ἐπιχάρειάν τινα ἐπιφέροντα. Προσαγαγοίμην.] προσελκοίμην, προτρεψαίμην, παρομοίαν ἂν δράματι. Καινήν.] νεάν τινα τραγῳδίαν. Στολή.] ἐσθής, ἱμάτιον γυναικεῖον, ὥστε μιμεῖσθαι, δύνασθαι ταύτην τὴν Ἑλένην, γυναῖκα οὖσαν. Τί αὖ σὺ κυρκανᾷς, ἢ τί κοικύλλεις ἔχων.] τουτέστι τί κακοτεχνεῖς, τί μηχανᾷ καὶ κατασκευάζεις κακόν, καὶ τί περιβλέπεις. κατὰ μεταφοράν. κυρκανᾶν γὰρ κυρίως σημαίνει διακυκᾶν, ταράσσειν. κοικύλλειν δ' ἐστὶ τὸ περιβλέπειν. κύλα γὰρ τὰ ἐπάνω τῶν ὀφθαλμῶν ὀνομάζεται. οἱ δὲ, τὸ περιστρέφεσθαι καὶ διατρίβειν περιβλεπόμενον, ἄλλοι δὲ, φθονεῖν. κοίκας δὲ καλοῦνται ἐν Αἰθιοπίᾳ τὰ σπαργανώματα ἐκ τῶν φύλλων τοῦ δένδρου σκιάν, καὶ φορμοί. Πικράν.] χαλεπὴν τε καὶ δυσάρεστον. Ἕξεις.] προβήσει κοσμίως, καὶ παρέξεις ἑαυτὸν εὐάρμοστον εὔτακτόν τε.

τῶν Πρυτάνεων] τῶν ἀρχόντων.

BISETVS. Ὁ δ' οὐδέπω.] τουτέστιν ὁ Εὐριπίδης οὐδέπω με ἐλευθερώσων ἦλθε. κατ' ἔλλειψιν τοῦ ῥήματος. τοὐμποδὼν δὲ, τὸ ἐμποδών. τί ποτ' ἂν εἴη τὸ κώλυμα, τί κωλύει τὴν αὐτοῦ παρουσίαν; Αἰσχύνεται.] τινὲς κεκομψευτόν τι διὰ τούτων νοεῖσθαι νομίζουσιν. ἀλλ' ἴσως τὸ ἁπλούστερον ἁπλῶς, ἀντὶ τοῦ αἰσχύνεσθαι διὰ τὸ ἄγαν ψυχρὸν Παλαμήδην, τουτέστι δι' ἐμὲ τὸν Μνησίλοχον, ὃς τὸν Παλαμήδην ἐν τῇ γραφῇ μου, καὶ τῇ ἀγγελίᾳ τῇ πρὸς αὐτὸν πεμφθείσῃ ψυχρῶς ἄγαν ἐμιμησάμην. διὸ νῦν καινὴν Ἑλένην μιμήσομαι, ὅπως τὸ πρᾶγμα βέλτιον ἐμοὶ χωροίη. καινὴν δὲ νῦν λέγει, ὅτι καὶ αὐτὸς Εὐριπίδης ἐποίησε δρᾶμα, ὃ Ἑλένη καλεῖται. Τί κοικύλλεις ἔχων.] τί περιβλέπεις, ἢ κακοτεχνεῖς. τὸ δ' ἔχων, ἀττικῶς περιττόν. κοικύλλειν, περιβλέπειν. οἱ δὲ τὸ περιστρέφεσθαι, καὶ διατρίβειν περιβλεπόμενον. κύλα δὲ, καὶ κυλάδες κατὰ τὸν Εὐστάθιον, τὰ ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς, ἐπικύλια δὲ, τὰ ἐπάνω τῶν ὀφθαλμῶν λέγεται. ὅθεν τὸ κυλοιδιᾶν, τὸ τὰ κύλα οἰδεῖν. Θεόκριτος εἰδ. α.

οἱ δ' ὑπ' ἔρωτος δηθὰ κυλοιδιόωντες.

ἐνταῦθα δὲ πρὸς τὴν λέξεως ἐτυμολογίαν διὰ δύο λλ μέτρου χάριν ἴσως γέγραπται. Πρυτάνεων.] περὶ τούτων ἤδη διὰ πλειόνων εἴρηται.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ, ὡς ΕΛΕΝΗ.

MNESILOCHVS vt HELENA.

Μν. Νείλου μὲν αἵδε καλλιπάρθενοι ῥοαί,
Ὃς ἀντὶ δίας ψακάδος Αἰγύπτου πέδον
Λευκῆς νοτίζει μελανοσυρμαῖον λεών.
Γυν. Πανοῦργος εἶ νὴ τὴν Ἑκάτην τὴν φωσφόρον.
Μν. Ἐμοὶ δὲ γῆ μὲν πατρὶς οὐκ ἀνώνυμος,
Σπάρτη. πατὴρ δὲ Τυνδάρεως. Γυν. Σοί γ' ὤλεθρε
Πατὴρ ἐκεῖνός ἐστιν; Φρυνώνδας μὲν οὖν.
Μν. Ἑλένη δ' ἐκλήθην. Γυν. αὖθις αὖ γίγνει γυνή,
Πρὶν τῆς ἑτέρας δοῦναι γυναικίσεως δίκην.

MVL. Nili quidem hæc pulchra virginea fluenta sunt,
Qui pro cœlesti pluuia Ægypti solum
Candida humectas, & irrigas nigrum populum.
MVL. Scelestus es per Hecaten luciferam.
MN. Mihi verò terra quidem patria non ignobilis
Sparta, pater verò Tyndarus. MVL. Tibi ô pernicies
Pater ille est, Phrynondas immò.
MN. Helena verò appellata sum. MVL. Rursus sis fœmina,
Priusquàm alterius des simulationis muliebris pœnas?

ΜΝ. Ψυχαὶ δὲ πολλαὶ δι' ἐμ' ἐπὶ Σκαμανδρίαις
Ῥοαῖσιν ἔθανον. ΓΥΝ. ὤφελες δὲ καὶ σὺ γε.
ΜΝ. Κἀγὼ μὲν ἐνθάδ' εἰμ'· ὁ δ' ἄθλιος πόσις
Οὑμὸς Μενέλεως οὐδέπω προσέρχεται.
Τί οὖν ἔτι ζῶ τῶν κοράκων πονηρίᾳ;
Ἀλλ' ὥσπερ αἰκάλλει τι καρδίαν ἐμήν.
Μὴ ψεῦσον ὦ Ζεῦ τῆς ἐπιούσης ἐλπίδος.

MN. Anima autem multa propter me in Scamandrijs
Fluentis perierunt. MVL. Vtinam verò tu quoque.
MN. Et ego quidem hic sum, miser verò maritus
Meus Menelaus nondum accedit.
Quid igitur amplius viuam coruorum improbitate?
Sed quasi blanditur quadam res cordi meo,
Ne frustreris ô Iupiter superuenturæ spe.

BOVRDINVS. Νείλου.] ἐνταῦθα ὁ Μνησίλοχος ὑποκρίνεται καὶ μιμεῖται ταύτην τὴν καινὴν περὶ Ἑλένης τραγῳδίαν. μέμνηται δὲ Νείλου τοῦ Αἰγυπτίου ποταμοῦ ὅστις θαυμαστῶς πως κατακλύζει πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον καὶ ταύτην μαλακὴν εὔτρεπτόν τε παρέχει πρὸς τὸ καταβάλλεσθαι τὰ σπέρματα καὶ ἀρωθῆναι. Καλλιπάρθενοι ῥοαί.] λαμπραὶ αἱ ῥοαὶ τοῦ Νείλου. Ος ἀντὶ Δίας.] τουτέστιν οὐρανίας. Ψακάδος.] ὑετοῦ βρέγματος, σταλαγμοῦ, ὁ καταβαίνει ἐκ τοῦ πολλοῦ ὑετοῦ οὐρανίου. Νοτίζει.] κατακλύζει. Μελανοσυρμαῖον.] τουτέστι Αἰγύπτιον μέλανα καὶ συρμαϊζόμενον, τουτέστι καθαιρόμενον λαὸν Αἰγυπτίων. συρμαία δέ ἐστιν ἔκπωμα καθαρτικὸν δι' ἐμέτων καὶ κοιλίας, καὶ ἀγών τις ἦν ἐν Λακεδαίμονι ἔπαθλον ἔχων συρμαίαν ἤπερ ἦν βρωμάτιον διὰ στέατος καὶ μέλιτος. ἐλέγετο δὲ καὶ συρμαισμός. καὶ ἦν πρὸς κάθαρσιν πόμα δι' ὕδατος καὶ ἁλῶν. καὶ σύρματις στρατιὰ ἐκαλεῖτο, ἢ τὰ συμψήματα καὶ φρύγανα σύρφετα, καὶ συλλέγεται καὶ σύρμιον λάχανόν τι σελίνῳ ἐοικός, καὶ συρμιστὴρ ξυλοφύλαξ. Πανοῦργος.] κακοῦργος καὶ μιαρὸς ἡ γυνὴ αἰεὶ κατηγορεῖ τῆς κακίας καὶ πονηρίας τοῦ Μνησιλόχου. ἐκεῖνος δὲ ὡς ἄλλο τι προσέχων μιμεῖται καὶ ὑποκρίνεται τὴν τραγῳδίαν τὴν περὶ Ἑλένης. Οὐκ ἀνώνυμος.] εὐώνυμος. Ὤλεθρε.] ὀλέθριε καὶ ἐπάρατε. Γυναικίσεως] τῆς γυναικῶν ψευδοπροσποιήσεως, καὶ διαψευδοῦς μιμήσεως. Ψυχαί.] ἄνδρες γὰρ πολλοὶ ἀπέθανον παρ' ὄχθαις καὶ ῥοαῖς Σκαμάνδρου. Ὤφελες] εἴθε ἂν καὶ σὺ ἀπέθανες. Τῶν κοράκων πονηρίᾳ.] διὰ τὴν τῶν κοράκων πονηρίαν. οἵπερ ὤφελόν με κατεδηδοκέναι. Αἰκάλλει.] ἐπεγείρει, ὑποτρώγει, παραμυθεῖται τὴν ἐμαυτοῦ ψυχήν, ἐμβάλλει τε τὴν ἐλπίδα. Ψεῦσον.] ἐξαπάτησον ἐμὲ καὶ ἔξελε τὴν ἐπιοῦσαν ἐλπίδα. Ὡς Περσεύς.] Εὐριπίδης ὑποκρίνεται δὲ ὡς Μενέλαος προσφθεγγόμενος τὴν Ἑλένην.

BISETVS. Νείλου μὲν αἵδε.] ὁ Μνησίλοχος ἑαυτὸν Ἑλένην τὴν Μενελάου γυναῖκα εἶναι σκήπτεται, καὶ αὐτὴν λαλοῦσαν μιμεῖται. ὅπερ καταμαθὼν ὁ Εὐριπίδης, καὶ αὐτὸς Μενέλαον ἑαυτὸν εἶναι προσποιεῖται ἵνα ταύτῃ τῇ τέχνῃ τὸν Μνησίλοχον ἐκ τῶν χειρῶν τῶν γυναικῶν ἐξέλοι. ταῦτα δὲ ἐκ τοῦ προλόγου τῆς Ἑλένης τοῦ Εὐριπίδου, ἐν ᾧ ψακάδος γράφεται. ἀλλὰ ταῦτ' ἐξωνεῖται τοῦ ψακάδος. ὁ γὰρ ἑξῆς στίχος οὕτω γράφεται,

Λευκῆς τακείσης χιόνος, ὑγραίνει γύας.

ἀντὶ δίας ψακάδος λέγει, ὅτι ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ὁ Ζεὺς οὐχ ὕει, ἀλλ' ὁ Νεῖλος τῷ ἑαυτοῦ ὕδατι κατά τινας ἔτους ὥρας πλημμυρῶν πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον βρέχει. ἄλλως. ἡ Αἴγυπτος καθ' ἔτος οὐχ ὄμβροις, καὶ ὑετοῖς οὐρανίοις ἄρδεται, ἀλλὰ τοῦ Νείλου τῇ πλημμύρᾳ βρέχεται, καὶ τοῖς αὐτοῦ ἰλυώδεσιν ὕδασιν ὑγραίνεται, καὶ πιαίνεται. Λευκῆς νοτίζει.] Ἡσύχιος. λευκή, θάλασσα ἡ κατακλυζομένη. παρὰ πλησίως οὖν καὶ τοῦτο λευκὴ τὸ τοῦ ποταμοῦ κατακλυζόμενον ὕδωρ ἐκ ἀπιθάνως σημαίνει. χαριέντως δὲ ταῦτα ἀλλήλοις ἀντιτίθεται, λευκή, καὶ μελανοσυρμαῖον. τὸ δὲ νοτίζειν, ὑγραίνειν, καὶ νότιος, ὑγρός. ὁ γὰρ Νότος, ἄνεμος τοιοῦτος διὰ τὴν νοτίαν, ἤγουν ὑγρασίαν, ἣν τῷ ἀέρι αὐτοῦ προσφέρει. μελανοσυρμαῖον δέ, περιφραστικῶς τοὺς Αἰγυπτίους, μέλανας ὄντας, καὶ συρμαΐζομένους οὕτω καλεῖ. συρμαία δέ ἐστι καθαρτικόν τι πόμα, ὅπερ οἱ Αἰγύπτιοι χρῶνται. Σ. Ἑκάτην φωσφόρον] οἱ ποιηταὶ τὴν Περσεφόνην, τὴν Ἑκάτην, τὴν Φοίβην, τὴν Ἄρτεμιν, καὶ τὴν Εἰλείθυιαν τὴν αὐτὴν θεὸν εἶναι νομίζουσι. διὸ καὶ νῦν τὴν Ἑκάτην φωσφόρον καλεῖ. Ἐμοὶ γὰρ γῆ μέν.] ἐν τῷ τῆς Εὐριπίδου Ἑλένης προλόγῳ ταῦτα οὕτως ἔχει,

Ἡμῖν γὰρ γῆ μὲν πατρὶς οὐκ ἀνώνυμος
Σπάρτη, πατὴρ δὲ Τυνδάρεως. ἔστι γὰρ δὴ
Λόγος τις, ὡς Ζεὺς μητέρ' ἔπτατ' εἰς ἐμὴν
Λήδαν, κύκνου μόρφωμ' ὄρνιθος λαβών.

Τυνδάρεως.] ὃς καὶ Τυνδάρης λέγεται, υἱὸς Οἰβάλου, ὃς ἦρχε τῶν Λακεδαιμονίων. Φρυνώνδας.] οὗτος ἦν τῶν ἐπὶ πονηρίᾳ διαβεβοημένων, ὃς ξένος ὢν κατὰ τὰ Πελοποννησιακὰ διέτριβεν Ἀθήνησιν. Ἀριστοφάνης Ἀμφιαράῳ,

Ὦ μιαρέ, καὶ Φρυνώνδα, καὶ πονηρὲ σύ.

ἐκ τούτου τοὺς πονηροὺς Φρυνώνδας καλοῦσι. κακοήθης ὁ Φρυνώνδας. οὗτος καὶ πανοῦργος μισθοῦ τινας μηχανὰς πραγμάτων ἐπὶ κακοῖς ῥᾳδίως συντιθείς, ὥς φησιν Εὔδημος. καὶ αὖθις. ἀλλ' οἶμαι οὔτε Φρυνώνδας, οὔτε Εὐρύβατος, οὐδ' ἄλλος οὐδέποτε τῶν πάλαι πονηρῶν. οὗτος μάγος. καὶ γόης. Σ. Ἑλένη δ' ἐκλήθην.] καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ αὐτοῦ προλόγου. γυναίκισιν δὲ καλεῖ τὴν γυναικείαν μίμησιν. Ὤφελες δέ.] θανεῖν δηλονότι. οὕτω γὰρ τὸ ὤφελον συντάσσεται. ὤφελον ἐγὼ θανεῖν, ὤφελες σὺ θανεῖν, ὤφελεν ἐκεῖνος θανεῖν. Αἰκάλλει.] θωπεύει, κινεῖ, προτρέπεται. σαίνει. ὁ νοῦς. ἀλλ' ἔστι τι, ὃ τὴν μου καρδίαν πως θωπεύει, καὶ κινεῖ. Ἄλλως. ἔχω ἐλπίδα τινά, ἣ τὴν ἐμὴν καρδίαν θάλπει, θωπεύει, κινεῖ. ἀλλ' ὦ Ζεῦ μὴ ψεῦσον ἐμὲ τῆς ἐπιούσης ἐλπίδος, ἣν ἔχω.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ὡς ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

Τίς τῶνδ' ἐρυμνῶν δωμάτων ἔχει κράτος

EVRIPIDES TANQVAM Menelaus.

QVis harum occlusarum ædium habet imperium

Ὅς τις ξένοις δέξαιτο ποντίῳ σάλῳ
Κάμνοντας ἐν χειμῶσι καὶ ναυαγίαις.
Μν. Πρωτέως τάδ' ἐστὶ μέλαθρα. Ευ. ποίου Πρωτέως;
Γυν. Ὦ τρισκακόδαιμον, ψεύδεται νὴ τὼ θεώ.
Ἐπεὶ τέθνηκε Πρωτέας ἔτη δέκα.
Ευ. Ποίαν δὲ χώραν εἰσεκέλσαμεν σκάφει;
Μν. Αἴγυπτον. Ευ. ὦ δύστηνος οἷ πεπλώκαμεν.
Γυν. Πείθει τι τῷ κακῶς ἀπολουμένῳ,
Ληρῶντι λῆρον; Θεσμοφόρειον τουτογί.
Ευ. Αὐτὸς δὲ Πρωτεὺς ἔνδον ἐστ' ἢ 'ξώπιος.
Γυν. Οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ ναυτιᾷς ἔτ' ὦ ξένε.
Ὅς τις ἀκούσας ὅτι τέθνηκε Πρωτέας,
Ἔπειτ' ἐρωτᾷς ἔνδον ἐστ' ἢ 'ξώπιος.
Ευ. Αἰαῖ. τέθνηκεν. ποῦ δ' ἐτυμβεύθη τάφῳ;
Μν. Τόδ' ἐστὶν αὐτοῦ σῆμ', ἐφ' ᾧ καθήμεθα.
Γυν. Κακῶς ἄρ' ἐξόλοιο, κἀξολεῖ γέ τοι
Ὅς τις γε τολμᾷς σῆμα τὸν βωμὸν καλεῖν.
Ευ. Τί δαὶ σὺ θάσσεις τάσδε τυμβήρεις ἕδρας
Φάρει καλυπτὸς ὦ ξένη. Μν. βιάζομαι
Γάμοισι Πρωτέως παιδὶ συμμῖξαι λέχος.
Γυν. Τί ὦ κακόδαιμον ἐξαπατᾷς αὖ τὸν ξένον.
Οὗτος πανουργῶν δεῦρ' ἀνῆλθεν ὦ ξένε
Ὡς τὰς γυναῖκας, ἐπὶ κλοπῇ τοῦ χρυσίου.
Μν. Βάϋζε τοὐμὸν σῶμα βάλλουσα ψόγῳ.
Ευ. Ξένη, τίς ἡ γραῦς ἡ κακορροθοῦσά σε.
Μν. Αὕτη Θεονόη Πρωτέως. Γυν. μὰ τὼ θεώ.
Εἰμὶ Κριτύλλα γ' Ἀντιθέου Γαργηττόθεν,
Σὺ δ' εἶ πανοῦργος. Μν. ὁπόσα τοι βούλει λέγε.
Οὐ γὰρ γαμοῦμαι σῷ κασιγνήτῳ ποτε,
Προδοῦσα Μενέλαον τὸν ἐμὸν ἐν Τροίᾳ πόσιν,
Ευ. Γύναι. τί εἶπας. στρέψον ἀντωπὰς κόρας.

A *Qui hospes exciperet hospitio marina agitatione fluctuum*
Laborantes in procella & naufragijs?
MN. *Protei hæc sunt palatia.*
EV. *Cuiúsnam Protei?*
MVL. *O infelicissimum, mentitur per Cererem & Proserpinam,*
Quoniam mortua est Proteas mulier annos iam B *decem.*
EV. *In quam autem regionem appulimus nauigio?*
MN. *In Ægyptum.* EV. *O infelicem me, quò nauigauimus?*
MVL. *Credis ne aliquid malè perdito*
Nuganti nugas? delubrum Cereris hoc quidem est.
C EV. *Ipse verò Proteus est, an externus & absens?*
MVL. *Non est, quomodo non nauseam patiaris adhuc ô hospes,*
Quippe qui cùm audieris, quòd mortua est Proteas,
Deinde rogas, intus est, an absens?
EV. *Heu heu, mortua est. vbi verò tumulata est tumulo?*
D MN. *Hoc est ipsius sepulchrum, in quo sedemus.*
MVL. *Malè quidem perdaris, & perderis quidem,*
Quippe qui audes sepulchrum, aram appellare.
EV. *Quid verò tu sedes hasce sepulchrales sedes*
Pallio tecto, ô hospita? MN. *Cogor*
Nuptijs Protei filio commiscere lectum.
E MVL. *Quid ô miser decipis ipsum hospitem?*
Iste versutè se gerens huc ascendit ô hospes,
Ad mulieres ob furtum pecuniæ.
MN. *Baubamenm corpus feriens vituperio.*
EV. *Hospita, quænam est hæc anus vituperans te?*
MN. *Hæc Theonoe Protei filia.* MVL. *Non per Deas*
F *Sum Critylla quidem loco dea Theonoes è Gargete vico,*
Tu verò es scelestus. MN. *Quæcunque quidem vis, dic.*
Non enim nubam tuo fratri vnquam,
Prodens ac destituens Menelaum meum in Troia maritum.
EV. *Mulier, quid dixisti? conuerte aduersa aciè oculorum pupillas.*

G

BOVRDINVS. Ἐρυμνῶν δωμάτων.] τῆς προστατευόντων τῶν σωμάτων ἠσφαλισμένων. ἀπὸ τοῦ ἐρυμνοῦ ὅπερ σημαίνει ἀσφαλίζειν. Δέξαιτο.] ὑποδέξαιτο. Σάλῳ.] τῷ σάλῳ, κύματι. Κάμνοντας.] κυματουμένους, ἐλαθέντας, ταραχθέντας. τοῖς κύμασι, καὶ θαλασσίοις σπαραγμοῖς κινδύνοις, καὶ τῷ μεγέθει τῶν κυμάτων ἀπειρηκότας. Εἰσεκέλσαμεν.] προσήχθημεν τῇ χώρᾳ, εἰσεκέλσαμεν, προσωρμίσθημεν. Ἀπολουμένῳ.] διὰ τὴν αὐτοῦ πονηρίαν. Ναυτιᾷς.] ναυτιᾶν ἡ κυρίως λέγεται τὸ ἐν νηὶ ἐμεῖν, ἀντὶ τοῦ παραφρονεῖς καὶ ληρεῖς. Ἐτυμβεύθη.] ἐτάφη. τύμβος γὰρ τάφον σημαίνει, ἀπὸ τοῦ τύφεσθαι, ὅ ἐστι καίεσθαι. καὶ γὰρ οἱ παλαιοὶ

τῶν τεθνεώτων σώματα ἐχώννυον, καὶ τὰ λείψανα τῶν κατακαυθέντων ἐτίθεσαν. Σῆμα.] μνημεῖον, τάφος καὶ τύμβος. Θάκους.] καθέδρας. Τυμβήρεις ἕδρας.] τὰς τυμβώδεις ἕδρας. Φάρει καλυπτός.] περικεκαλυμμένη, ἀμφιεσμένη τε τῷ φάρει. φάρος δὲ σημαίνει τὸ ἱμάτιον, καὶ περιβόλαιον, ἀπὸ τοῦ φέρεσθαι, ἢ τῇ ὑφῇ ἀρηρέναι. λέγεται δὲ κυρίως ἐπὶ γυναικός. Συμμῖξαι λόγους.] τουτέστι συμμιγῆναι καὶ συγγενέσθαι. Πανοῦργος.] ὁ πανούργως προσφερόμενος καὶ πανουργευόμενος. Ἐπὶ κλοπῇ τοῦ χρυσίου.] ὅτι τὸ κλέπτειν καὶ ὑφαρπάζειν τὸ χρυσίον. Βαΰζει.] ἐστὶ φωνὴ τῶν ὑλακτούντων καὶ ἀσαφῶς λεγόντων. βαΰζειν γὰρ σημαίνει ὑλακτεῖν καὶ ἀσαφῶς λέγειν. Καλλινίκῳ ψόγῳ.] ψέγεις τὸ ἡμέτερον σῶμα. Κακορροθοῦσα.] κακολογοῦσα, κακηγοροῦσα, λοιδοροῦσα, ὀνειδίζουσα. ῥοθιάζειν δὲ κυρίως σημαίνει τὸ ἀθρόως καὶ μετὰ κτύπου φωνῆς ὁρμᾶν, καὶ ἐσθίειν, ἢ διαλέγεσθαί τι, ἢ ποιεῖν τι ἄλλο. λέγεται δὲ καὶ περὶ τῶν ἐρετῶν ἐντόνως εἰρεσσόντων. ῥόθιον γάρ ἐστι τὸ κῦμα μετὰ ψόφου ῥέον καὶ ἤχου ὁρμητικῶς τε καὶ ὀξυρρόπως, παρὰ τὸν ῥόθον τὸν ἐκ τῶν κωπῶν ἀκουόμενον, ὅταν σφοδρῶς ἐλαύνωσι. [illegible] ἐπὶ γῆν ἠνεχθῆναι. Αὐγαῖς ἐς κέρας.] τουτέστι ταῖς πρὸς τὸ κέρας μετὰ σπουδῆς καὶ περιστροφῆς. Αὐγάς γὰρ λέγει τὰς ἀκτῖνας αὐτῶν ἀπὸ δίσκου καὶ ἀνταυγάζοντα, ὥσπερ ἐγράφη παρὰ τῷ Πολυδώρῳ, καὶ δι' αὐτῶν ἐσαν χιόνος καὶ σκληρότητα τῆς ἀναβαλλομένης ἀνακλάσεως ἐφθείροντο, τουτέστι διὰ τὴν λαμπρότητα καὶ ἐναντίαν αὐτῶν ἀντικλασθεῖσαν. καὶ ἀνταυγάζειν λέγεται τὸ ἐναντίον φῶς παρέχειν καὶ διαλάμπειν.

BISETVS. Τίς τῶνδ' ἐρυμνῶν.] Εὐριπίδης, ὡς προείρηται, προσποιούμενος εἶναι Μενέλαος, ὡς ξένος χειμῶνι καὶ ναυαγίαις πονούμενος προσέρχεται, καὶ ταῦτα λέγει, τίς τῶνδ' ἐρυμνῶν. καὶ τὰ ἑξῆς. ἔστι δὲ ὁ στίχος ἐπὶ τῆς Εὐριπίδου Ἑλένης. ὁ δὲ Μνησίλοχος, ὡς ἤρχετο, τὴν Ἑλένην μιμούμενος, αὐτῷ συμφθέγγεται καὶ συμφωνεῖ. καὶ τέλος ἀλλήλους ἀναγνωρίζοντες εἰς ἓν συνέρχονται, καὶ χαρᾶς ἀναπλήρεις διαλέγονται. ἐν τούτῳ δὲ ἡ γυνὴ ἡ τὸν Μνησίλοχον φυλάττουσα τοὺς αὐτῶν λόγους διακόπτουσα ψευδολογίας καὶ φλυαρίας εἶναι φησί. ταῦτα δὲ πάντα προσποιήσεως καὶ θαυμασμοῦ μεστὰ, τοῦ τὰς θεσμοφοριαζούσας γυναῖκας ἐξαπατᾶν, καὶ ῥᾳδίως ἐκ τῆς αὐτῶν φυλακῆς ἐκφεύγειν. ποτὲ δὲ καὶ πῶς ἡ Ἑλένη εἰς Αἴγυπτον ἦλθε, δῆλον ἐκ τῆς Ἑλένης Εὐριπίδου. Ἐρυμνῶν.] Ἡσύχιος, ἐρυμνὸν, ἰσχυρὸν, μέγα, ὑψηλὸν, καὶ ὀχυρόν. οὐ ταχέως οὐδεὶς ἐπιβαίνει. ἢ σκοτεινόν. Πρωτέως τάδε.] ὁ ποιητὴς παίζων πρὸς τὸ Πρωτέως ὄνομα παρεισάγει τὴν γυναῖκα ἐπιφέρουσαν τὸ, Πρωτέας τέθνηκε. καὶ τὸ μὲν εὐθεῖα κέχρηται Πρωτεὺς, τὸ δὲ, Πρωτέας. Εἰσκέλλομεν.] εἰσκέλλειν παρὰ τὴν πρόθεσιν εἰς, καὶ τὸ κέλλειν. οὗ ὁ μέλλων κελῶ, ὡς στέλλω, στελῶ. αἰολικῶς δὲ κέλσω. ὡς φθείρω, φθερῶ, καὶ αἰολικῶς φθέρσω. ὁ δὲ ἀόριστος α. ἔκελσα. κέλλειν δέ ἐστι κατὰ τὸν Ἡσύχιον, τὸ εἰς γῆν ἐπιτιθέναι τὴν ναῦν, καὶ ἐξοκέλλειν. εἰσεκέλσαμεν οὖν, ἐπελάσαμεν, προσωρμίσαμεν. Θεσμοφορεῖον τουτοί.]

τουτοὶ Αἰγύπτιος ἐστι τὸ ἔτος. τὸ δὲ Θεσμοφορεῖον, ὅ τῆς Θεσμοφόρου Δήμητρος ναὸς, ἐν ᾧ τὰ Θεσμοφόρια ἐτελεῖτο. οὐδ' ἕτερος δὲ λεχθείη, ὡς τὸ Ἡραῖον ὁ τῆς Ἥρας ναός. Ἠ ἐπιχώριος.] τὸ ἐπιχώριος, ἢ ἐξώπιος. τουτέστιν ἔξω, ἐξώπιος, εἴξω τοῦ ὠπός, ὁ ἔξω τῆς ὄψεως. ὁ πόῤῥω τῆς ὄψεως μὲν, καὶ τῆς ὄψεως. τούτῳ δὲ ἐναντίον τὸ ἐνώπιος, ὁ παρὼν, καὶ ἐνόψει ὤν. Φάρει καλυπτός.] φάρος, ἱμάτιον, περιβόλαιον. ἀπὸ τοῦ φέρεσθαι, ἢ τῇ ὑφῇ ἀρηρέναι. λέγεται δὲ ἐπὶ γυναικός. Σ. Ἄλλως. φάρος, μανδύας ἢ τὸ περίβλημα, οὐ δυτὸν, ἀλλ' ἀναπτὸν. καὶ φᾶρος, τὸ ἁπλῶς ὕφασμα, εἴτουν ἱμάτιον, παρὰ τὸ ὑφῇ ἀρηρέναι, ἢ καὶ προφέρεσθαι. δηλοῖ τὴν στολὴν. εἰ ἴσως δὲ εὑρίσκεται μὲν τοι καὶ φάρος παροξυτονούμενον, καὶ τὸ φα συστελλόμενον, ὡς παρὰ τῷ Ἀπολλωνίῳ τῶν Ἀργοναυτικῶν δ.

Αὐγῇ ἐνὶ νυκτὶ σὺν ὀρφναίοις φαρέεσσι,

τοῦ δὲ προτέρου ἀπαμύνων παρὰ δὲ εἶται μακρὸν ἔχεις παρ' Ὁμήρῳ. Ιλ. Β.

Ἕζετο δ' ὀρθωθείς, μαλακὸν δ' ἔνδυνε χιτῶνα,

Καλὸν, νηγάτεον. περὶ δ' αὖ μέγα βάλλετο φᾶρος.

Ἀλλαχοῦ δὲ ὁ φάρος ὀξυτόνως κύριον ὄνομα τοῦ ναυκλήρου τοῦ ἐξελομένου τὴν Ἑλένην ἐκ τῆς Πρωτέως φυλακῆς πρὸς τὸ ἀποκαταστῆσαι αὐτὴν εἰς Λακεδαίμονα· καὶ νῆσος Αἰγύπτου ἀπ' ἐκείνου ὀνομασθεῖσα, ὅτι ὑπὸ ὄφεως δηχθεὶς, καὶ θανὼν ἐν αὐτῇ ἐτάφη. Εὐστάθιος. Ἄλλως, Φάρος, νῆσος ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ ποταμοῦ ὁμώνυμος ἐγγὸς οὖσα. ἔστι δ' ἐν αὐτῇ Φαρίων, ὡς Ἔφορος λέγει. ἔστι καὶ πόλις Ἰλλυρίας, ὡς Πολύβιος γ. ἔστι καὶ νῆσος πρὸ τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐφ' ᾗ ὁ Σωστράτου τοῦ Δεξιφάνους πύργος, ὁμωνύμως λεγόμενος Φάρος, παρὰ τὸ φαίνεσθαι αὐτὴν πρὸ τῆς Αἰγύπτου. ἢ ἀπὸ τοῦ πυρὸς τοῦ πόῤῥω τοῖς πλέουσι φαινομένου, ἔτι τοῖς πλέουσι φῶς ἀνάπτειν εἰώθεσαν, ὥσπερ καὶ νῦν ἐν πολλοῖς τόποις ἐστὶν ἐν χρήσει σημεῖον δ' ἐστὶ καὶ τὸ μέγα Ἐτυμολογικὸν, φάρος, οἱ μὲν ἀρσενικῶς, σημαίνει ἱμάτιον. οἱ δὲ θηλυκῶς τὴν πόλιν. οἱ δὲ οὐδετέρως, τὸ ἱμάτιον. Κακοῤῥοθοῦσα.] ῥόθος κυρίως ἦχος ὁ ἐκ τῶν κωπῶν ἀκουόμενος, μιλαφιστικῶς, ψόφος, καὶ ῥόθιον λέγεται κῦμα τὸ κατατεταγμένον ἐν ῥοῇ, καὶ ἁπλῶς τὸ κῦμα, καὶ ἡ σφοδρὰ τῶν κωπῶν κίνησις, παρὰ τὸν ῥόθον τὸν ἐκ τῶν κωπῶν ἀκουόμενον. ὅθεν ῥοθεῖν παρὰ τῷ Ἡσυχίῳ, ὁρμᾶν, τρέχειν, λέγειν, διακείν, καὶ τὸ σύνθετον κακοῤῥοθεῖν, κακολογεῖν, καὶ μετ' ὁρμῆς λοιδορεῖν καὶ ὑβρίζειν. καὶ ῥοθιάζειν, ἐλαύνειν, ἀπὸ τοῦ ψόφου τῆς εἰρεσίας. εἰ δὲ ἀνακοπὴν τοῦ ὕδατος ῥόθον φασί. καὶ ῥόθιον, μέγα κῦμα τὸ μετὰ ψόφου γινόμενον. καὶ ῥόθιον, ταχὺ, ὁρμητικόν. Ἡσύχιος. Θεστορίδου τοῦ Πρωτέως, δηλονότι θυγάτηρ. Εἰμὶ Κεστύλλα.) ὄνομα γὰρ εἰμὶ Θεονόη, ἀλλὰ Κεστύλλα ἡ τοῦ Ἀντιθέου τοῦ Γαργηττίου θυγάτηρ. Ἀντίθεος ἐνταῦθα κύριον ὄνομα, ὡς καὶ τὸ Κεστύλλα. Γαργηττός δὲ, πόλις καὶ δῆμος τῆς Αἰγηίδος φυλῆς. ὁ δημότης, Γαργήττιος καὶ τὸ ἐπίῤῥημα ἐκ τόπου, Γαργηττόθεν, Στέφανος. Ἀνταυγεῖς κόρας.] τὰς σὺν κόρας ἀντιπροσώπους μοὶ στρέψον. Σ.

Μν. Αἰσχύνομαι σε τὰς γνάθους ὑβρισμένη.	MN. Erubesco, te maxillas iniurijs affecta.
Ευ. Τουτὶ τί ἐστιν. ἀφασία τίς τοί μ' ἔχει.	EV. Hoc quid est? Silentium quoddam ac stupor me habet.
Ὦ θεοὶ. τίν' ὄψιν εἰσορῶ. τίς εἶ γύναι;	O Dij quamnam faciem video, quaenam es mulier?
Μν. Σὺ δ' εἶ τίς. αὐτὸς γάρ σε κἀμ' ἔχει λόγος.	MN. Tu verò quisnam es? eadem enim te & me habet oratio.
Ευ. Ἑλληνὶς εἶ τίς. ἢ 'πιχωρία γυνή;	EV. Graecanica es aliqua, an indigena mulier?

Μν. Ελ-

Μν. Ἑλληνίς. ἀλλὰ καὶ τὸ σὸν θέλω μαθεῖν.

Ευ. Ἑλένῃ σ' ὁμοίαν δὴ μάλις' ἴδον γυναῖ.

Μν. Ἐγὼ δὲ Μενέλαον ὅσα γ' ἐκ τῶν ἀφύων.

Ευ. Ἔγνως ἄρ' ὀρθῶς ἄνδρα δυστυχέστατον.

Μν. Ὦ χρόνιος ἐλθὼν σῆς δάμαρτος ἐς χέρας.

Λάβε με, λάβε με πόσι.

Περίβαλλε δὲ χέρας.

Φέρε σε κύσω ἄπαγέ μ' ἄπαγ' ἄπαγέ με.

Λαβὼν τάχυ πάνυ. Γυν. κλαύσετ' ἄρα νὴ τὼ θεὼ

Ὅς τις σ' ἀπάξει τυπτόμενος τῇ λαμπάδι.

Ευ. Σὺ τὴν ἐμὴν γυναῖκα κωλύεις ἐμὲ.

Τὴν Τυνδάρειον παῖδ', ἐπὶ Σπάρτην ἄγειν.

Γυν. Οἴμ' ὡς πανοῦργος καὐτὸς εἶναί μοι δοκεῖς.

Καὶ τοῦδέ τις ξύμβουλος. οὐκ ἐτὸς πάλαι

Ἠγυπτίαζετ'. ἀλλ' ὅδε μὲν δώσει δίκην.

Προσέρχεται γὰρ ὁ πρύτανις χ' ὡ τοξότης.

Ευ. Τουτὶ πονηρόν ἀλλ' ὑπαποκινητέον.

Μν. Ἐγὼ δ' ὁ κακοδαίμων τί δρῶ. Ευ. μένε ἥσυχος.

Οὐ γὰρ προδώσω σ' οὐδέποτ' ἤνπερ ἐμπνέω,

Ἢν μὴ προλείπωσ' αἱ μυρίαι με μηχαναί.

Γυν. Αὕτη μὲν ἡ μήρινθος οὐδὲν ἔσπασεν.

A MN. Græcanica, sed & tuum genus volo discere.

EV. Helenæ te similem quidem maximè vidi mulier.

MN. Ego verò Menelaum, quantum quidem colligere possum ex superciliys.

EV. Cognouisti igitur rectè virum infortunatissimum.

B MN. O tardus, qui venisti tuæ uxoris in manus.

Apprehende, apprehende me ò marite,

Circumiyce q; manus.

Age, te osculabor. abduc me, abduc abduc me,

Apprehendens citò valde. MVL. plorabis profecto,

Quicunq; te abducet verberatus face.

EV. Tu meam vxorem prohibes me

Tyndaream filiam in Spartam ducere?

C MVL. Hei mihi, quàm versutus & tu esse mihi videris.

Et huiusce aliquis socius consiliorum. non temerè dudum

De Ægypto multa dicebatis sed hic quidem dabit pœnas,

Accedit enim cõsul & satelles.

EV. Hoc malum est, sed latenter discedendum.

D MN. Ego verò infelix quid faciam? EV. mane quietus:

Non enim prodam te vnquam, si modò spirauero & vixero,

Nisi destituerint infinitæ me machinationes.

MVL. Hic quidem funis piscatorius nihil traxit.

BOVRDINVS. Αἰσχύνομαι] ἐρυθριῶ. Ὑβρισμένας τὰς γνάθους] τουτέστι τὰς γνάθους ὑβρισμένας καὶ προπηλακιζομένας ἔχουσα. Ἀφασία] τουτέστιν ἀφωνία, E σιωπὴ, δυσχέρεια τοῦ εἰπεῖν, ἡ λέγειν τι ὑπὸ τῆς αἰσχύνης καὶ ἐρυθριάσεως. Αὐτὸς γάρ] ταυτὸ γὰρ δεῖ ἀποκεῖσθαι ἡμῖν ἀμφοῖν. Ἐπιχωρία] ἐκ ταύτης τῆς χώρας καὶ πατρίδος. Τὸ σὸν] γένος καὶ τὴν σὴν πατρίδα. Ὅσα γ' ἐκ] ἐφ' ὅσον οὖν τί ἐστι γιγνώσκεσθαι. Ἐκ τῶν ἀφύων] ὀφρύων. Περίβαλλε] ἀμφίβαλλε καὶ περικύκλου τὰς χεῖρας ἐνταῦθα ἡ γυνὴ αἰσθάνεται τῆς κακουργίας τοῦ Εὐριπίδου ἀπάξαι βουλομένου τὸν Μνησίλοχον. Πανοῦργος.] συμπανοῦργος ὢν ἐκείνῳ καὶ συμμηχανώμενος τὶ κακόν. Ἐτὸς] μάτην, ἄνευ F αἰτίας. Ἠγυπτιάζετο] περὶ τῶν Αἰγυπτίων πολλ' ἐλέγετο καὶ ἐματαιολογεῖτο. Πρύτανις] ὁ τιμωρήσων καὶ δίκην ληψόμενος τῆς τούτου μοχθηρίας. Ὑπαποκινητέον.) τουτέστι κατὰ μικρὸν δεῖ ἀπέρχεσθαι καὶ λάθρα, ὥστε αὐτὴν τὴν γυναῖκα μὴ αἰσθέσθαι. Ἥσυχος] ἀτρεμεῖ χ' ἡσύχως. Ἤνπερ.) τουτέστιν ἕωσπερ ἐμπνέω, καὶ πνοὴν ἔχω, τουτέστι μέχρι θανάτου. τὸ γὰρ κοινῶς λέγεται. Προλείπωσι] ἐπιλείπωσι. Μηχαναί.] τέχναι τοῦ λάθρα ἀπέρχεσθαι. Μήρινθος] ἐστὶ τὸ σπάρτης σχοινίον, δεσμὸς, βρόχος. ὄντως δὲ σημαίνει τὸ σχοίνιον ἁλιευτικόν. Ἔσπασεν.) καθείλκυσεν. αὕτη δὲ ἡ παροιμία λέγεται περὶ τῶν ἐπιχειρούντων τι ποιεῖν μετὰ σπουδῆς πολλῆς, ἀποτυγχανόντων δὲ, ὅπερ δὴ συμβαίνει τοῖς ἁλιευταῖς. G

BISETVS. Τὰς γνάθους ὑβρισμένη.) καὶ γὰρ ἀναιδῶς,

-Βιάζομαι

Γάμοισι Πρωτέως παιδὶ συμμῖξαι λέχος.

τοῦ δὲ τὸ ἐπιφέρει τὸ ὑβρισμένη, ὡς διὰ τὸ μὴ θέλειν τὸ ἐπιταττόμενον ποιεῖν, ταύτην τὴν ὕβριν. καὶ βίαν περὶ τὰς γνάθους δρυφθείσας, καὶ ἀμυχθείσας παθοῦσα. Ἀφασία.) ἀναυδία. σιωπή Ἡσύχιος. ὁ δὲ νοῦς ἐστί. ταῦτα ἀκούων, καὶ ὁρῶν, ὑπὸ τοῦ θαυμασμοῦ τῆς παρὰ προσδοκίαν, ἐμοὶ συμβάντων, φάναι, τουτέστι φωνεῖν οὐ δύναμαι. Ὦ χρόνιος.) τούτων ὅδε ὁ νοῦς. ὦ φίλτατε πόσις χρόνιος ἐλθὼν ἐς χαρὰς τῆς σῆς δάμαρτος, τουτέστιν εἰς ἀπολαύσεις, εἰς ἡδονὰς, καὶ εὐφροσύνας, ἃς τῷ ἀνδρὶ ἡ φιλοῦσα, καὶ φιλουμένη γυνὴ τῇ ἑαυτοῦ παρουσίᾳ παρέχειν εἴωθε, λάβε με, λάβε με, καὶ τὰ ἑξῆς. δάμαρς δὲ, εἴτε δάμαρ, τος, ἡ ἀνδρὶ συνεζευγμένη, καὶ δεδαμασμένη γυνή. παρὰ τὸ δαμάζεσθαι. χαρὰ δὲ, ἡδονὴ, εὐφροσύνη, ἀγαλλίασις, τέρψις, καὶ τῆς ψυχῆς διάχυσις. Ἡσύχιος. Σ. Εὐστ. τινὲς μὲν τοι ἐς χέρας, οὐκ ἐς χαρὰς γράφουσιν. ἀλλὰ μηδὲν κίνει. Λάβε με.) ταῦτα τὰ δύο κῶλα, καὶ τὸ ἑξῆς ἐκ βραχειῶν συλλαβῶν ἐξεπίτηδες πεποιημένα δοκεῖ πρὸς τὸ δηλῶσαι τὴν ταχύτητα, τὴν ὑπερχαιρούσης γυναικὸς διάθεσιν, καὶ τὸ πάθος μᾶλλον πρὸ τῶν ὀμμάτων τιθέναι. ἀλλ' ἴσως βέλτιον ταῦτα οὕτω διαιρεῖν, καὶ γράφειν,

Λάβε με, λάβε με πόσι.

Περίβαλλε δὲ χέρας.

Φέρε σε κύσω.

Ἄπαγέ μ'. ἄπαγ'. ἄπαγέ με.

Ὅμοιον τούτοις τὸ παρὰ Λαερτίῳ ἐν τῷ τοῦ Διογένους βίῳ.

Διεζωσμένος ἄγε, λέγε, τίς ἔλαβέ σε μόρος;
Ἐς λίθον ἔλαβέ με κοινὸς ἄγχιστος ὁ δᾶξ.
αἱ δὲ ἑξῆς στίχοι εἰσὶν ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι λα... ὧν ὁ τελευταῖος,
Κοὐκ ἔστιν ἔτ' ἐλπὶς οὐδεμία σωτηρίας.
Οὐκ ἰδὼν.] οὐ μάτην, αἰγυπτιάζειν δὲ, τὸ πανουργεῖν, καὶ κακοτεχνεύεσθαι, τοιοῦτοι γὰρ οἱ Αἰγύπτιοι. Σ. ἀλλ' ἴσως οὕτω τοῦτο βέλτιον ληφθείη. Οὐ μάτην οὖν πανοῦργος, ἐν ὑμῖν ταῦτα περὶ τὸν Αἴγυπτον πρότερον ἐσώσατε. Νεῖλος μὲν αἵδε, καὶ Αἴγυπτον. καὶ τὰ ἑξῆς. τίνες δ' ἦσαν οἱ Πρυτάνεις, καὶ τίνες οἱ τοξόται ἤδη προείρηται. δρῶ δὴ δράσω. Μὴ ἥσυχος] Εὐελπίδος αἰσθόμενος τὴν τοῦ Πρυτάνεως πάροδον ἀποχωρεῖ, τὸν Μνησίλοχον θαρσύνων, καὶ ἀπὸ μεγάλην ἐλπίδα τῆς αὐτοῦ προστασίας, καὶ βοηθείας παρέχων. καὶ οὐ πρὶν αὐτὸν καταλείψειν λέγει, ἢ αὐτὸ ὑπὸ τῶν δόλων, καὶ τεχνῶν συνήθων καταληφθῆναι. Αὕτη μὲν ἡ μήρινθος] τὸ λίνον ἐπὶ τῶν ἐπιχειρούντων, καὶ ἀποτυγχανόντων. ἀντὶ τοῦ, αὕτη ἡ μηχανὴ οὐδὲν λύουσι. ἐκ μεταφορᾶς τῶν σχοίνοις θηρευόντων, ἢ ἁλιευόντων. μήρινθος δὲ, σπάρτος, ἤτοι σχοινίον, δεσμὸς, βρόχος. Σ. εὖγε.

ΠΡΥΤΑΝΗΣ, ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ.

Πρ. Ὅδ' ἔσθ' ὁ πανοῦργος. ὃν ἔλεγεν ἡμῖν Κλεισθένης.
Οὗτος. τί κύπτεις; δῆσον αὐτὸν εἰσάγων.
Ὦ τοξότ' ἐν τῇ σανίδι κἄπειτ' ἐνθαδὶ
Στήσας φύλαττε. καὶ προσιέναι μηδένα
Ἔα πρὸς αὐτόν ἀλλὰ τὴν μάστιγ' ἔχων
Παῖ' ἣν προσίῃ τις. Γυν. νὴ Δί' ὡς νῦν δή γ' ἀνὴρ
Ὀλίγου μ' ἀφείλετ' αὐτὸν, ἱστιορράφος.
Μν. Ὦ Πρύτανι. πρὸς τῆς δεξιᾶς ἥνπερ φιλεῖς
Κοίλην προτείνειν ἀργύριον ἤν τις διδῷ,
Χάρισαι βραχύ τί μοι καίπερ ἀποθανουμένῳ.
Πρ. Τί σοι χαρίσωμαι. Μν. γυμνὸν ἀποδύσαντά με
Κέλευε πρὸς τῇ σανίδι δεῖν τὸν τοξότην.
Ἵνα μὴ κροκωτοῖς καὶ μίτραις γέρων ἀνὴρ
Γέλωτα παρέχω τοῖς κόραξιν ἑστιῶν.
Πρ. Ἔχοντα ταῦτ' ἔδοξεν τῇ βουλῇ σε δεῖν,
Ἵνα τοῖς παριοῦσι δῆλος ᾖς πανοῦργος ὤν.
Μν. Ἰατταταιάξ. ὦ κροκῶθ' οἷ' εἴργασαι.
Κοὐκ ἔστιν ἔτ' ἐλπὶς οὐδεμία σωτηρίας.

PRYTANIS, MNESILOCHVS.

PR. *Hic est maleficus, quem dicebat nobis Clisthenes.*
Heus tu quid fugitas? liga ipsum introducens
O lictor in assere, & deinde hic
Constituens custodi. & accedere neminem
Sine ad ipsum: sed flagellum habens
Feri, si accesserit aliquis. MVL. Per Iouem recte facis, quoniam nunc certe vir
Fere mihi abstulit ipsum,
Vela & fraudes suens.
MN. *O Prytani per dexteram, quam quidem soles*
Concauam porrigere, pecuniam si quis dederit,
Gratificare, & concede paruam quandam rem mihi quanquam morituro.
PRY. *Quid tibi gratificabor?* MN. *Nudum exuentem me*
Iube ad tabulam vincire satellitem,
Vt ne crocotulis & mitris senex vir
Risum praebeam, cornis conuiuium exhibens.
PRY. *Habentem haec visum est Senatui te ligare,*
Vt praesentibus manifestus sis maleficus existens.
MN. *Papae ô Crocotula, qualia fecisti?*
Et non est amplius spes vlla salutis.

Bovrdinvs. Πρυτάνεις.] ὁ Πρύτανις πάρεστι δίκην ληψόμενος τῆς ἀδικίας τοῦ Μνησιλόχου. Ἔλεγεν.] ἀνήγγειλεν. Κύπτεις.] ἀνακύπτεις, ἵνα μή τις σε ἐπίδοι. Ἐν σανίδι] ἐν θύρᾳ. σανίδες γὰρ θύραι λέγονται. καὶ σανὶς παρ' Ἀθηναίοις ἐκαλεῖτο λεύκωμα, ἐν ᾧ αἱ γραφαὶ Ἀθήνησιν ἐγράφοντο πρὸς τοὺς κακούργους. λίθος δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ταύρου. Φύλαττε] φύλαξον, μηδ προσίῃ μηδείς. Πρὸς αὐτὸν] χ' ἵνα μὴ ἐξέλθῃ. Μάστιγ' ἔχων] μαστιγοφορῶν. Ἱστιορράφος] ὁ πανοῦργος. μεταφορὰ δὲ ἀπὸ τῶν τὰ ἁρμένα ῥαπτόντων. καὶ γὰρ Αἰγύπτιοι λινοποιοί εἰσι καὶ ἱστίων συρραφεῖς. Προτείνειν] προβάλλεσθαι κοίλην, ἵνα μὴ ἀργύριον ἐξέλθῃ. καὶ γὰρ σφίγξις τῆς χειρὸς τὸ διδόμενον καὶ σφιγγόμενον φυλάττει. Χάρισαι.] δηλαδὴ τι μοι χαριζόμενος. Κροκωτοῖς.] κρόκωτος εἶδος χιτῶνος καὶ ἐνδύματος γυναικεῖον. Μίτραις] μίτρα διάδημα ἢ ζώνη. ταῦτα δὲ εἴδη ἱματίων ἐστὶν ἁρμόζοντα ταῖς γυναιξὶν οὐ τοῖς ἀνδράσι. Γέλωτα παρέχω] γελοῖος ὤ. Ἑστιῶν] τὴν βορὰν παρέχων. Δῆλος ᾖς.] καὶ γὰρ αὕτη ἦν γνώμη παλαιῶν ἐν ταῖς τιμωρίαις, τὸ δεῖν τιμωρεῖσθαι τὸν ἀδικοῦντά τι πράξαντα, οὐ διὰ τὸ πρᾶγμα καὶ ἀδίκημα ποιηθὲν, ὅπερ ἐστὶν ἀνίατον, ἀλλὰ ἐπὶ τῷ ἐκπλῆξαι τοὺς ἄλλους, ἵνα μὴ τοιοῦτόν τι ἁμαρτάνωσι. ὥς φησιν ὁ Πλάτων ἐν νόμοις. Ἰατταταιάξ] σχετλιαστικὸν ἐπίρρημα. Κροκῶθ.] γυναικεῖον ἔνδυμα. Οὐκ ἔστιν ἐλπίς] ἀνέλπιστος δὴ ἡ ἐστὶν ἡ σωτηρία.

Bis. Ὅδ' ἔσθ' ὁ πανοῦργος] ὁ Πρύτανις ὑπὸ Κλεισθένους κληθεὶς ἔρχεται, καὶ τὸν Μνησίλοχον ἐν σανίδι δεσμευθέντα φυλάττεσθαι κελεύει. Πρύτανις δὲ ὁ διοικητής. προστάτης. φύλαξ. βασιλεύς. ἄρχων. ταμίας. ἔξαρχος. Σ. κύπτεις δὲ, κάμπτεις, ἑαυτὸν κλίνεις. Ἡσύχ. Ἐν τῇ σανίδι.] σανὶς, οἱονεὶ τανὶς, παρὰ τὸ τετᾶσθαι. ἐπίμηκες ξύλον. νῦν δὲ κυρίως σανὶς λέγεται ἐν ᾗ τοὺς κακούργους δεθέντας ἐφύλαττον. καὶ ἐν ᾗ τὰς δίκας ἔγραφον. Εὐστ.

ρυς. ἀλλαχοῦ δὲ σανὶς, θύρα. καὶ λεύκωμα, ἐν ᾧ αἱ γραφαὶ Ἀθήνησιν ἐγράφοντο πρὸς τοὺς κακούργους. Ἡσύχιος. καὶ σανίδες, ἐν αἷς ἐγράφοντο οἱ ὀφείλοντές τι, καὶ οἱ ἀδικηκότες τι. Ε. Μ. Ὡς νῦν δ' ἐπ' ἀνήρ.] ἀνήρ, Εὐριπίδης δηλονότι, ὁ προσποιούμενος εἶναι Μενέλαος ὁ Ἑλένης πόσις. αὐτὸν δὲ τὸν Μνησίλοχον, τὸν ὑποκρινόμενον εἶναι Ἑλένην. ὀλίγου δεῖν, σχεδὸν, μονονουχί. ἐστιν ἔμφασις δὲ, πανοῦργος, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν τὰ φάρμακα ῥαπτόντων. καὶ Αἰγύπτιοι A δὲ λινοποιοί εἰσι. Σ. Ταῖς κόραξιν ἑστιᾶν.] τουτέστιν ἑστίασιν παρέχειν. ἑστιᾷν, ὀρεκτικὸν ποιεῖν. τρέφειν. ἑστιᾶσθαι, τρέφεσθαι, εὐωχεῖσθαι. σημείωσαι δὲ τὸ ἑστιᾷν νῦν μετὰ δοτικῆς λαμβάνεσθαι ἀντὶ τοῦ ἑστιᾶν, καὶ εὐωχίαν παρέχειν. ὅπερ σπανιώτατον. Ἰαππαπαιάξ.] ἐπίρρημα σχετλιαστικόν. ὅπερ ἀλλαχοῦ ἰατταταιὰξ γράφεται. ὦ κρόκωθ' οἷ' εἴργασαι, τὸ πλῆρες, ὦ κροκωτὲ οἷα εἴργασαι. περὶ δὲ τοῦ κροκωτοῦ ἐν τοῖς ἄνω εἴρηται.

B

ΣΤΡΟΦΗ.

Χο. Ἄγε νῦν ἡμεῖς παίσωμεν ἅπερ νόμος
ἐνθάδε
Ταῖς γυναιξὶν,
Ὅταν ὄργια σεμνὰ θεαῖν ἱεραῖς ὥραις ἀνέχωμεν ἅπερ καὶ
Παύσων σέβεται καὶ νηστεύει.
Πολλάκις αὐταῖν ἐκ τῶν ὡρῶν
Ἐς τὰς ὥρας ξυνεπευχόμενος
Τοιαῦτα μέλλειν θάμ' ἑαυτῷ.
Ὅρμα χώρει
Κοῦφα ποσὶν ἄγ' ἐς κύκλον,
Χειρὶ σύναπτε χεῖρα, ῥυθμὸν χορείας
Ὕπαγε πᾶσα. βαῖνε καρπαλίμοιν ποδοῖν,
Ἐπισκοπεῖν δὲ πανταχῇ
Κυκλοῦσαν ὄμμα χρὴ χοροῦ κατάστασιν.
Ἅμα δὲ καὶ
Γένος ὀλυμπίων θεῶν
Μέλπε καὶ γέραιρε φωνῇ πᾶσα χορομανεῖ τρόπῳ.
Εἰ δέ τις
Προσδοκᾷ κακῶς ἐρεῖν
Ἐν ἱερῷ γυναῖκά μ' οὖσαν ἄνδρας,
Οὐκ ὀρθῶς φρονεῖ.
Ἀλλὰ χρὴ,
Ὥσπερ ἔργον αὖ τι καινόν.

CONVERSIO.

CH. *Age, nunc nos feriamus terram, & tripudiemus, qua quidem lex hic est*
Mulieribus,
Cum Orgia veneranda dearum Cer[illegible] & Proserpinæ sacris temporibus celebrauerimus.
Quas quidem sacras saltationes etiam
C *Pauson colit, & ieiunat*
Sæpenumero vnà cum ipsis ex temporibus,
In tempora simul precans,
Talia tripudia cura esse frequenter sibijpsi.
Incita te, procede.
Leuiter pedibus duc te in orbem.
Manui coniunge manum, rhythmum choreæ
Subduc vnaquaque, incede celeribus pedibus.
D *Explorare autem, quamcunque in partem*
Voluentem oculum oportet choreæ constitutionem & ordinem.
Simul autem &
Genus cœlestium Deorum
Cane, & venerare voce vnaquaque tripudiatorio furentiq; more.
Si verò aliquis
Sperat maledicturam
E *In templo hoc mulierem me existentem viris,*
Non rectè sentit.
Sed oportet
Quasi rem rursus quondam nouam

BOVRDINVS. Ὄργια] μυστήρια ἱερά. ὀργιάζειν, θύειν, καὶ τελετὴν τελεῖν. Παύσων.] ὄνομα πένητος. ἦν δὲ καὶ ζωγράφος τις, ὅστις ἐπὶ πενίᾳ διετεθρύλλητο. Νηστεύει.] ἀσιτεῖ. Σύναπτε.] συνέγγιζε. Τὴν χεῖρα.] τῇ χειρὶ συμβάλλε. Καρπαλίμοιν.] τάχιστα καὶ μετὰ ποδῶν ἐλαφρότητος ὀξύτητός τε. Κυκλοῦσαν.] ὄψιν περιφέρουσαν ὄμματά τε περιστρέφουσαν. Γέραιρε.] σέβου. Χορομανεῖ.] μαινομένῳ τρόπῳ. ἐπιμανεῖ τε τῆς χορεύσεως.

BISETVS. Ἄγε νῦν ἡμεῖς] στροφὴ τοῦ χοροῦ ᾄδοντος, καὶ ὀρχουμένου κατ' ἔθος τὸ τῶν κωμῳδιῶν. ἐν τούτῳ δὲ ὁ Μνησίλοχος ἐδεσμεύετο. εἰσὶ δὲ στίχοι μικτοὶ κϛ'. ὧν ὁ τελευταῖος. Εὐπέταλος ἕλικι θάλλει. παίσωμεν, τὴν γῆν, ὥστε τὴν χθόνα δηλονότι. τοῦτο γὰρ ἐλλειπτικῶς εἴρηται. οἱ δὲ ὀρχούμενοι τὴν γῆν ποσὶ παίειν εἰώθασι παίσωμεν τοίνυν, τουτέστι χορεύσωμεν. παίειν χθόνα, χορεύειν. Ὅμηρ. Οδ. θ. Ἀλλ' ἄγε Φαιήκων βητάρμονες, ὅσσοι ἄριστοι, Παίσατε. Εὐστάθ. τινὲς τὸ παίσατε, ἀντὶ τοῦ τύψατε, ὅ ἐστιν ὀρχηστικῶς κρούσατε τὴν γῆν καὶ κάτω. τὸ παίσατε δηλοῖ ἐλλειπτικῶς τὸ τύψατε ποσὶ τὴν γῆν. Ἅπερ καὶ Παύσων] ἅπερ ὄργια, ἃ μυστήρια, ἃς Δήμητρος, καὶ Κόρης τελουμένας καὶ ὁ Παύσων σέβεται. καὶ μείζονος εὐσεβείας χάριν νηστεύει, οὐκ ἐσθίει, τροφὴν οὐ λαμβάνει, ἀσιτεῖ, καὶ τροφῆς ἀπέχεται, ἵνα ῥᾷον, καὶ εὐσεβέστερον τὰ τοιαῦτα ὄργια τελοίη. τοῦτο δὲ ἐν τοῖς κάτω δηλοῦται. Παίσωμεν ὡς γυναῖκες οἷάπερ νόμος, νηστεύομεν δὲ πάντως. κωμικῶς δὲ τὸν Παύσωνα σκώπτων ταῦτα λέγει. οὗτος γὰρ καὶ ἐν Πλούτῳ ἐπὶ πενίᾳ κωμῳδεῖται. ὅθεν καὶ ἡ παροιμία, Παύσωνος πτωχότερος. σέβεται δὲ, σέβει. αὐταῖν, σὺν αὐταῖν, ἔστι γὰρ ἔλλειψις τῆς σὺν προθέσεως. θαμὰ δὲ, συνεχῶς, πυκνῶς, διηνεκῶς. Σ. Κοῦφα ποσὶν] ὀρχήσεως, καὶ εὐρύθμου χορείας καλὴ περίφρασις καὶ περιγραφή. κοῦφα δὲ, ἀντὶ τοῦ ἐπιρρήματος κούφως, ἤγουν ἐλαφρῶς, γοργῶς, ταχέως. Καρπαλίμοιν.] καρπάλιμος, ταχύς. κυκλοῦσαν δὲ, στρέφουσαν. κυκλεῖν, στρέφειν. κυκλοῦν δὲ, περιλαμβάνειν, ὡς τοῖς παλαιοῖς σχολίοις εἰς Αἴαντα μαστιγοφόρον Σοφοκλέους γέγραπται. Χοροῦ κατάστασιν.] τοῦτο πρὸς τὸ ἐπισκοπεῖν δεῖ ἀναφέρειν. τοῦ δὲ χοροῦ κατάστασιν καλεῖ τὴν στάσιν, τὸν κόσμον, τὸν τρόπον, τὸ ἦθος, καὶ τὴν χορείαν, ἤγουν τὴν χοροστασίαν.

ἀλ, ἄλλος φυτοῦ, ἢ βλάστημα ἑλισσόμενον, ὁ Βάκχῳ ἱε- A ρὸν ἐστ. ὅθεν καὶ κισσοφόρος ὁρτα.

Σὺ κισσοφόρε Βάκχειε δέσποτ', ἐγὼ δὲ κώ-
μοις
Σὲ φιλοχόρεισιν μέλψω
Εὔιον ὦ Διόνυσε
Βρόμιε καὶ Σεμέλας παῖ,
Χοροῖς τερπόμενος, κατ' ὄρεα Νυμ-
φᾶν
Ἐρατοῖς ἐν ὕμνοις
Εὔιον, εὔιον, εὐοῖ ἀναχορεύων.
Ἀμφὶ δὲ σοὶ κτυπεῖται
Κιθαιρώνιος ἠχὼ
Μελάμφυλλά τ' ὄρη δάσκια, καὶ νά-
παι
Πετρώδεις βρέμονται.
Κύκλῳ δὲ περὶ σὲ κισσὸς
Εὐπέταλος ἕλικι θάλλει.

*Tu hederifer Bacche domine, ego verò comessa-
tionibus*
Te choreis ibus celebrabo.
Euion ô Bacche,
Bromie, & Semeles fili,
*Choris qui oblectaris per montes Nympha-
rum* B
Amabilibus in hymnis.
Euion Euion, Euæ tripudians.
Circa te verò crepitat
Cithæronia responsatio,
*Nemorosique montes, densi atque vmbrosi; &
colles*
Saxosi strepunt.
C *In orbe autem circum te hedera*
Frondosa capreolo floret.

BOVRDINVS. Κώμοις.] κῶμος, ἡ μέθη καὶ ὀρχισμὸς λέγεται. καὶ ὁ μεθυστικὸς αὐλός, ὁ ἐρεθίζων τὴν ἡδυπάθειαν καὶ θιάσους ἀγρίους ποιῶν, τὸ συμπόσιον. ὅθεν καὶ κῶμοι ὀρχήσεις μετὰ μέθης λέγονται, καὶ ἀσελγῆ, ᾄσματα καὶ πορνικὰ καὶ συμπόσια καὶ ᾠδαί. Εὔιον.] τὸν Διόνυσον Βάκχον. μέμνηται δὲ τούτου ὀνόματος ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ στεφάνου, καὶ ὁ Στράβων ἐν τῇ Γεωγραφίαις. πολλάκις γὰρ ἐν τῇ ὀρχήσει τῶν Ἀθηναίων οἱ κωμῳδοῦντες ἐπικαλοῦσι τὸν Εὔιον, τουτέστι Βάκχον καὶ ἐβόων εὐοῖ καὶ σαβοῖ, οὐδὲν ἄλλο δηλοῦντες, οὐδὲ σημαίνοντες, ἢ τὸν Βάκχον. Βρόμιος.] ὁ Διόνυσος λέγεται ὁ δημιουργὸς τῶν καρπῶν, ὥσπερ παρὰ τὴν βορὰν βόρειμος. βρόμος δὲ οἰκείως ὁ τοῦ πυρὸς ἦχος λέγεται. Ἀναχορεύων] χορεύων. Κτυπεῖται] ἦχον καὶ θόρυβον, καὶ ἦχον παρέχει. Κιθαιρώνιος.] ὁ ἐν κιθαιρῶνι ὄρει τῆς Βοιωτίας. Ὄρη δάσκια.] μακρὰ ὄρη σκιασθέντα τοῖς δένδρεσι. Μελάμφυλλα.] μελαινόφυλλα τοῖς φύλλοις, καὶ παχέα ὄντα, πυκνά τε. Καὶ νάπαι πετρώδεις.] οἱ ὀρεινοὶ τόποι καὶ ἀναπεπταμένοι. Βρέμονται.] διακτυποῦσιν, παφλάζουσιν, ψιθυρίζουσιν. Εὐπέταλος.] εὐπεταλόεις, ὁ πεταλωμένος. Ἕλικι.] ὁ ἕλιξ ὀνομάζεται Αἰγίλωψ. Θάλλει.] ἀεὶ θάλλει, ἐπανθεῖ, ἀειανθεῖ. Τοξότης] ὁς σκυθικῇ λέξει χρῆται, καὶ χαρακτῆρι.

BISETVS. Εὔιον.] εὔιος Βάκχος ἐπίθετον παρὰ τὸ μεθύσκεσθαι τοὺς παλαιοὺς εἰς εὐφροσύνην, καὶ ἄνεσιν ἐν τῇ τιμῇ τοῦ θεοῦ. τὸ μὲν ποτ' ἐκαλεῖτο μέθυ, καθ' ὃ δηλαδὴ μεθυσκόμεθα, καὶ ὁ τούτου θεός, Μεθυμναῖος, καὶ Λυαῖος, καὶ Εὔιος, καὶ Ἤιος, ὡς ἂν ὁ μὴ σκυθρωπός, καὶ φαιδρός, ἱλαρός. διὸ καὶ τὸ δαιμόνιον ἵλεων ἠξίουν εἶναι, ἐπιφωνοῦντες ἰὴ ἰή. Εὐσταθίος. ἐξ Ἀθηναίων. Βρόμιος δὲ, ὁ Διόνυσος, ὁ δημιουργὸς τῶν καρπῶν, παρὰ τὸ βορά,

βόρειμος, καὶ ὑπερθέσει βρόμιος. Σ. οἱ δὲ παρὰ τὸν βρόμον λέγεσθαι νομίζουσιν, ὅτι δηλονότι οἱ μεθύοντες ψοφοῦσιν. Βρόμος δὲ κυρίως ὁ τοῦ πυρὸς ἦχος. καὶ βρομεῖν, τὸ οὕτως ἦχον ποιεῖν φυσικῶς ἐστι, καὶ ἁπλῶς πᾶς ὅστις ψόφος οὕτω καλεῖται. Κιθαιρώνιος ἠχώ.] Κιθαιρών, ὄρος Βοιωτίας ὅθεν καὶ Κιθαιρώνιος. Σ. τούτου μέμνηται, καὶ Σοφοκλῆς ἐν Οἰδίποδι τυράννῳ,

D

Βοῆς δὲ τῆς σῆς ποῖος οὐκ ἔσται λιμήν;
Ποῖος Κιθαιρὼν οὐχὶ σύμφωνος τάχα;

Μελάμφυλλα.] μελάμφυλλος, ὁ τὰ φύλλα μέλανα ἔχων. ὄρη δὲ μελάμφυλλα νῦν καλεῖ διὰ τὴν δασύτητα, καὶ πυκνότητα τῶν δένδρων ἐν αὐτοῖς ὄντων, καὶ σκιὰν μέλαιναν ποιούντων. διὸ καὶ κατ' ἐπεξήγησιν ἵνα ἐπιφέρει τὸ δάσκια. δάσκιος ὕλη παρὰ τῷ ποιητῇ λέγεται, ἡ δασύσκιος, καὶ δασεῖαν σκιὰν ἔχουσα, ὅθεν καὶ κατὰ συγκοπὴν E εἴρηται. Νάπαι.] νάπος, οὐδετέρως, καὶ νάπη θηλυκῶς, ὀρεινὸς ὑλώδης τόπος, εἰονεὶ τάφρη, ὡς μὴ ἔχειν φῶς διὰ δάσος. Ξενοφῶν δὲ οὐδετέρως λέγει τὸ νάπος, ὡς τὸ δάφος. ἐπεί, φησιν, οἱ ἡγεμόνες ἐγένοντο ἐπὶ νάπει δυσβάτῳ, καὶ μεγάλῳ, ἐστάθησαν ἀγνοοῦντες εἰ διαβατέον τὸ νάπος. Σ. Ἄλλως. νάπος καὶ νάπη, ὁ τόπος φαραγγώδης, παρὰ τὸ νη στερητικόν, καὶ τὸ πῶ, ὃ ἐστι πίνω, λέγεται. ἢ παρὰ τὸ νη στερητικόν, καὶ τὸ φῶ, ὃ ἐστι φαίνω καὶ λάμπω. F Εὐπέταλος.] πέταλα, καὶ πέτηλα, πετήλων, τὰ πλατέα φύλλα, παρὰ τὸ διαπεπετάσθαι. εὐπέταλος οὖν κισσός, ὁ πολλά, καὶ καλὰ πέταλα πανταχόθεν ἔχων. Ἕλικι.] ἕλιξιν. ἕλικες δὲ τὰ περὶ τοὺς καρποὺς φύλλα, ἢ ἐναντία. Σ. λέγονται δὲ παρὰ τὸ ἑλίσσειν, τὸ ἀνάφειν καὶ συμπλέκειν, ἐμπλέκεσθαι.

ΤΟΞΟΤΗΣ.

G

SATELLES QVI LOQVItur Scythicè.

Ἐνταῦθα νυνὶ οἰμώζει πρὸς τὴν αἰθρίαν.
ΜΝ. Ὦ τοξόθ' ἱκετεύω σε. ΤΟΞ. μή μ' ἱκετεύσῃς σύ.

Hic nunc plorabis sub dio.
MN. O Satelles rogo te. SAT. Ne me roges tu.

Μν. Χάλασον τὸν ἧλον. Τοξ. ἀλλὰ ταῦτα δρᾷς ἐγώ.
Μν. Οἴμοι κακοδαίμων· μᾶλλον ἐπικρούεις σύ γε.
Τοξ. Ἔτι μᾶλλον βούλῃς. Μν. ἀτταταῖ. ἰατταταῖ
Κακῶς ἀπόλοιο. Τοξ. σίγα κακοδαίμων γέρον
Πέρ' ἐγὼ ξενίξι πορμὸς ἵνα πυλάξῃ σοι.
Μν. Ταυτὶ τὰ βέλτισθ' ἀπολέλαυκ' Εὐριπίδου.
Ἔα θεοί. Ζεῦ σῶτερ, εἰσὶν ἐλπίδες.
Ἀνὴρ ἔοικεν οὐ προδώσειν, ἀλλά μοι
Σημεῖον ὑπεδήλωσε Περσεὺς ἐκδραμὼν
Ὅτι δεῖ με γίγνεσθ' Ἀνδρομέδαν, πάντως δέ μοι
Τὰ δέσμ' ὑπάρχει. δῆλον οὖν ἔσθ' ὅτι
Ἥξει με σώσων. οὐ γὰρ ἂν παρέπτατο.

MN. Relaxa clauum. SAT. sed hæc faciam ego?
MN. Hei mihi misero, magis infiges tu quidem.
SAT. Adhuc magis vis. MN. At at papapapa
Male pereas. SAT. Tace infelix senex,
Age ego feram stoream, vt custodiam te.
MN. Hæc optima consequutus sum ab Euripide.
Sine ô dij, Iupiter seruator, sunt spes,
Vir videtur non proditurus, sed mihi
Signum latenter ostendit Perseus prætercurrens,
Quod oportet me fieri Andromedam, prorsus autem mihi
Vincula adsunt. perspicuum igitur est, quòd
Veniet me seruaturus, non enim prætervolasset.

Bourdinus. Ἐνταῦθα.] προσέρχεται δὲ ὁ Τοξότης, ὡς μαστίξων τὸν Μνησίλοχον. Οἰμώξει.] δώσει τὴν δίκην. Πρὸς τὴν αἰθρίαν.] ὑπὸ τῷ Διΐ. Χάλα.] ἄνες καὶ μὴ ἐπικρούσῃς οὕτω τὸν ἧλον. Ἐπικρούσεις.] ἐπιπατάξεις. ἐπιθήσῃ, ἀμπήξῃ καὶ ἐμβαλεῖς. Ἀτταταῖ.] σχετλιαστικόν. Πέρ' ἐγώ.] τουτὶ τὸ ῥῆμα ἐστὶ γραφὲν ἐν σκυθικῇ γλώσσῃ. σημαίνει, ἐγὼ δὴ οἴσω φορμὸν, ἵνα φυλάξω σε. Πορμός.] ἀντὶ τοῦ φορμός. Πυλάξῃ.] φυλάξῃ. Μνησίλ.] ταῦτα τὰ ἔπη παρ' αὐτῷ λέγει ὁ Μνησίλοχος. Ἀπολέλαυκα.] ταύτην τὴν βελτίστην ἀπόλαυσιν ἔλαβον ἐκ τοῦ Εὐριπίδου. τοῦτον τὸν καρπὸν συνέλαβον ἐκ τῆς συνουσίας καὶ ὁμιλίας τοῦ Εὐριπίδου. Ὑπεδήλωσεν.] ὑπέδειξεν ὑπεφῆνε, τὸ σχῆμα παρέσχεν. Ἀνδρομέδαν.] τουτέστι, ἀπαλλαγῆναι καὶ ἐκλύεσθαι τούτου κινδύνου, ὥσπερ ἐξέλυσεν ὁ Περσεὺς τὴν Ἀνδρομέδαν προβληθεῖσαν τοῖς ἰχθύσιν ὡς βορὰν γινομένην. καθάπερ οἱ ποιηταὶ μυθολογοῦσιν.

Bisetus. Ἐνταῦθα νῦν.] ὁ Τοξότης τὸν Μνησίλοχον δεσμεύων, καὶ τῇ σανίδι ἐπισφίγγων ταῦτα λέγει. ἐπεὶ δὲ Σκύθης ὢν τὸ γένος, ὡς βάρβαρος βαρβαρίζει. καὶ τούτου τοὺς βαρβαρισμοὺς ὁ ποιητὴς ἡμῖν καλῶς χαρακτηρίζει. τὸ γὰρ οἰμώξει, ἀντὶ τοῦ οἰμώξεις εἴρηται. αἰθρίαν δὲ, ἀντὶ τοῦ αἰθρίαν. ἱκετεύσῃ δὲ, ἀντὶ τοῦ ἱκετεύσεις, ἢ ἱκέτευε. δρᾷς ἐγώ, δράσω ἐγώ. βούλῃς δὲ, βούλει, ἐθέλεις. Πέρ' ἐγώ.) ταῦτα πάντα βαρβαρικῶς βαρβαρικῶς καὶ προφέρει, καὶ συντάττει. ἑλληνικῶς δὲ λέξειας οὕτω. φέρ' ἐγὼ ἐξενέγκω φορμὸν ἵνα φυλάξω σε. φέρε ἐγὼ φορμὸν ἐξοίσω, ἵνα σὲ φυλάξω. τί δὲ φορμὸς, ἤδη προείρηται. σημαίνεται δὲ παρὰ πολλοῖς καὶ τῶν νῦν βαρβάρων τὸ π ἀντὶ τοῦ φ. καὶ ἀνάπαλιν τὸ φ. ἀντὶ τοῦ π ἐν χρήσει εἶναι. τινὲς δ' ἦσαν οἱ τοξόται, καὶ ἄνω δεδήλωται. τούτοις καὶ τοῖς δορυφόροις οἱ βασιλεῖς σώματοφυλακεῖ τῆς ἑαυτῶν ἀσφαλείας, καὶ σωτηρίας ἕνεκα φιλοῦσι χρῆσθαι. Ταυτὶ τὰ βέλτιστα.] εἰρωνεία, ἀντὶ τοῦ ταῦτα τὰ δεινότατα κακὰ διὰ τὸν Εὐριπίδην ἀπέλαυσα, τουτέστιν ἔπαθον. ταῦτα δὲ λέγει Μνησίλοχος τὸν πρόδηλον κίνδυνον ὁρῶν, καὶ ἐν τῇ τοῦ Σκύθου τοξότου φυλακῇ κατὰ τὴν τοῦ Πρυτάνεως ἐπιταγὴν ὤν. ἐν μεγάλῃ τοίνυν ἀθυμίᾳ στρέφεται, καὶ ὑπὸ τοῦ Εὐριπίδου ἑαυτὸν καταλειφθῆναι, καὶ προδοθῆναι νομίζει. ἐν ᾧ δὲ χεῖρον οὕτως ἀθυμεῖ, καὶ πολλὰ ἄτοπα περὶ τοῦ Εὐριπίδου καθ' ἑαυτὸν ἀναπεμπάζει, ἰδοὺ ὁ Εὐριπίδης καινὴν σωτηρίας τέχνην ἐξευρὼν προσέρχεται, ὃν ἀναγνωρίσας ὁ Μνησίλοχος τοῖς ἄλλοις τὸ πρᾶγμα μὴ δηλῶν ἀναπνεῖ, καὶ τὴν ἐλπίδα τὴν μονονοὺκ ἀποβληθεῖσαν περὶ τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας ἀναλαμβάνει, καὶ εὔχεται τοὺς θεοὺς αὐτῷ παρεῖναι σωτῆρας. Περσεὺς ἐκδραμών) τὸν Εὐριπίδην οὕτω καλεῖ, ὃς πανούργως τὸ τοῦ Περσέως πρόσωπον ὑποδύσατο, καὶ Περσεὺς εἶναι προσποιούμενος πρὸς τὸν Μνησίλοχον ὡς πρὸς Ἀνδρομέδην αὐτὴν σώσων ἐχώρει. ἵνα δὲ τὴν Ἀριστοφάνους γνώμην βέλτιον γινώσκωμεν, ἴστέον ὅτι Περσεὺς τὰ Ἑρμοῦ πέδιλα ὑποδησάμενος ἔπτατο πρὸς τὴν Ἀνδρομέδην κήτει, θαλασσίῳ θηρίῳ προβεβλημένην, καὶ αὐτὴν τοῦ θανάτου ἀπέλυσε. τὸν δὲ Περσέα τὴν Ἀνδρομέδην σωθεῖσαν ἀπαγαγεῖν ἤδη βουλόμενον, Κηφεὺς ὁ αὐτῆς πατὴρ μετ' Ἀγήνορος, ᾧ πρότερον ἦν ἐγγεγυημένη, λάθρα κτεῖναι ἐπεχείρησαν. ὁ δὲ τὴν αὐτῶν ἐπιβουλὴν καταμαθὼν, τὴν Γοργόνος κεφαλὴν αὐτοῖς ἔδειξε, καὶ πάντας ἀνθρωπίνης φύσεως, καὶ μορφῆς στερηθέντας εἰς λίθους μετεμόρφωσεν. Εὐριπίδης οὖν ἐν τῷ τοιούτῳ τρόπῳ, καὶ καινῇ τέχνῃ τὸν Μνησίλοχον σώζειν πειρᾶται. Ἀνδρομέδαν.) Ἀνδρομέδα, Λήδα, Φιλομήλα, καὶ ἄλλα πολλὰ δωρικῶς λέγονται. κοινῶς δὲ Ἀνδρομέδη, Λήδη, Φιλομήλη.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ὡς ΠΕΡΣΕΥΣ, ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ, ὡς Ἀνδρομέδη.

EVRIPIDES TANQVAM Perseus. Mnesilochus, tanquam Andromeda.

Εὐ. Φίλαι παρθένοι φίλαι,
Πῶς ἂν ἀπέλθοιμι, καὶ
Τὸν Σκύθην λάθοιμι.

EV. Chara virgines chara,
Quomodo abirem, &
Scytham comprehenderem?

Bour

BOVRDINVS. Φίλαι.] ὁ Εὐριπίδης τοῦ Περσέως σχῆμα ἀναλαβὼν, ἐπικαλεῖται τὰς θεὰς, ὥστε δυνηθῆναι σώζειν καὶ ἐκλυθῆναι τοῦ κινδύνου τὸν Μνησίλοχον πεσόντα εἰς μεγάλην κινδύνων περίπλοιαν.

BISETVS. Φίλαι παρθένοι] Εὐριπίδης ὡς Περσεὺς ταῦτα προφέρει. καὶ ζητεῖ πῶς ἂν τὸν Μνησίλοχον σώζειν δυνηθείη. ὁ δὲ Μνησίλοχος παραπλησίως τὰς ἑαυτοῦ συμφορὰς βαρέως φέρει, καὶ σχετλιάζει, ἄλλοτε, καὶ ἄλλοτε τὸ πρόσωπον μεταβαλλόμενος, ποτὲ μὲν, ὡς Ἀνδρομέδη, ποτὲ δὲ ὡς αὐτὸς ὁ Μνησίλοχος. ἱκέ- A ται δὲ τὰς λόγους συμβάλλει κατὰ τὴν τῶν παιτρομένων, καὶ τεταραγμένων ἀνθρώπων μίμησιν. ταῦτα δὲ ἀκριβῶς παρατηρητέον. καὶ γὰρ ἄλλως μεγάλην ἀσάφειαν, καὶ σύγχυσιν ἐν τούτοις ἂν εὕροις, διὰ τὴν χρείαν ἐν πολλοῖς διαφθαρμένην. πρῶτον οὖν ὡς Περσεὺς τὰς Νύμφας προσφωνεῖ λέγων, φίλαι παρθένοι. καὶ τὰ ἑξῆς. οἱ δὲ στίχοι μικτοί εἰσι. ὁ τελευταῖος Νέμεσιν ἐπὶ παροιμίαν. B Τὸν Σκύθην] τὸν τοξότην. οἱ γὰρ τοιοῦτοι τοξόται καὶ δημόσιοι ὑπηρέται, καὶ φύλακες, ὡς ἐπιτοπλεῖστον τὸ γένος Σκύθαι ἦσαν.

Κλύεις ὦ	*Audias utinam Diana, quæ inspicis Nymphas*
Προσᾴδουσα τὰς ἐν ἄντροις	*tuas in antris,*
Κατάνευσον, ἔασόν ὡς	*Annue, sine ad*
Τὴν γυναῖκά μ' ἐλθεῖν.	*Vxorem me ire.*
Μν. Ἄνοικτος ὅς μ' ἔδησε τὸν	*MN. Inclemens, qui me vinxit*
Πολυπονώτατον βροτῶν,	C *Multo laboriosissimum mortalium.*
Μόλις δὲ γραῖαν ἀποφυγὼν	*Vix autem anum cum effugerim*
Σαπρὰν ἀπωλόμην ὅμως.	*Putidam, perij tamen.*
Ὅδε γὰρ ὁ Σκύθης φύλαξ	*Hic enim Scytha custos*
Πάλαι ἐφεστὼς ὀλοὸν	*Iamdiu assistit, perditam,*
Ἄφιλον. ἐκρέμασε κόρακι	*Ab amicis destitutam, suspendit coruis*
Δεῖπνον, ὁρᾷς. οὐ χοροῖσιν	*Cœnam, vides? non choreis,*
Οὐδ' ὑφ' ἡλίκων νεανίδων.	*Neque cum æqualibus adolescentulis*
Ψῆφον κημὸν ἑστῶσ' ἔχου-	*Suffragiorum cistam sto habens.*
Σ', ἀλλ' ἐν πυκνοῖς δεσμοῖσιν ἐμπεπλεγμένη	D *Sed in densis vinculis implicata,*
Κήτει βορὰ τῷ γλαυκέτῃ πρόκειμαι.	*Ceto cibus cæruleo exposita sum.*
Γαμηλίῳ μὲν οὐ ξυμ-	*Nuptiali quidem non cum*
Παιῶνι. δεσμίῳ δὲ	*Carmine, sed vinculari, & nexili versu.*
Γοᾶσθέ μ' ὦ γυναῖκες ὡς	*Deplorate me ô mulieres, quoniam*
Μέλεα μὲν πέπονθα. μέλεος	*Misera quidem passa sum, misera,*
Ὦ τάλας ἐγὼ τάλας.	*O misera ego misera.*
Ἀπὸ δὲ συγγόνων ἄλλ' ἄν	*Ab autem cognatis, sed*
Ἄνομα πάθεα φῶτα λιτομέναν.	*Impias calamitates, virum precantem*
Πολυδάκρυτον ἀΐδα γόον φλέγουσαν	*Lachrymosum Plutonis gemitum fugientem.*
Αἰαῖ αἰαῖ	E *Heu heu heu heu*
Ὅς ἐμ' ἀπεξύρησε πρῶτον,	*Qui me totondit primum,*
Ὅς ἐμὲ κροκόεντ' ἐνέδυσεν,	*Qui me croceis vestimentis induit.*
Ἐπὶ δὲ τοῖσδε τόδ' ἀνέπεμψεν	*Ad hæc verò hoc emisit*
Ἱερὸν ἔνθα γυναῖκες.	*Ad templum, vbi mulieres.*

BISETVS. Κλύεις ὦ] χαριέστερον ἴσως, κλύοις ὦ. ἀντὶ τοῦ εἴθε κλύοις, ἤγουν ἀκούσεις ἂν ἐπιθυμῶ. καὶ κατάνευσόν μοι. τὸ δὲ προσᾴδουσα, διεφθαρμένον ἐστιν. ἀνθ' οὗ τινες προσῳδοῦσα γράφουσι, καὶ πρὸς τὴν Ἄρτεμιν ἀναφέροντες οὕτως ἑρμηνεύουσιν. ἢ τὰς Νύμφας ἐν ἄντροις οἰκούσας προσορᾷς. Ἄλλοι πρὸς τὴν Ἠχὼ ἀναφέρουσιν, ὃ καὶ αὐτὴ ἐν ἄντροις οἰκεῖ, καὶ τὰς φωνὰς ἐν αὐτοῖς ποιουμένας ἀναπέμπει, ὥστε τοῖς προσιοῦσιν ἐξακούστους εἶναι. καὶ τοῦτο πιθανώτερον. εἰσὶ καὶ τινὲς, οἱ προσᾴδουσα ὡς ἀπιθάνως χαριέστερον νομίζουσιν, οὕτως ἑρμηνεύοντες, ὦ περ, Ἠχὼ δηλαδὴ, τὰς ἐν ἄντροις οἰκούσας Νύμφας ἐπιφαίνεις, καὶ δηλοῖς τὰς αὐτῆς φωνὰς μιμουμένη, καὶ τοῖς προσιοῦσιν ἀπονέμουσα. Ἠχὼ γὰρ, ὡς καὶ παρὰ τῷ Σουίδᾳ γέγραπται, γίνεται κατ' ἀνάκλασιν τὴν ἀπὸ τῶν τύ- G πων καὶ λείων σωμάτων, μάλιστα δὲ κοίλων, πληγέντος ὑπὸ τῆς φωνῆς ἀέρος. ὁ γὰρ διαλεγόμενος ὠθεῖ μὲν κύκλον πάντα τὸν πέριξ ἀέρα. μάλιστα δὲ τὸν ἔμπροσθεν. διὸ μᾶλλον ἀκούομεν πρὸς ἡμᾶς ὁρῶντος τοῦ διαλεγομένου, ἢ ἀπεστραμμένου. ἐὰν δὴ ὁ ἔμπροσθεν ἀὴρ ὠθούμενος εἶτα ἐντυχῇ ἐπί τι ἀντίτυπον ἔχον κοιλότητα, οἷά F ἐστι τὰ ἄντρα, στενοχωρηθεὶς ἂν, καὶ διὰ πυκνότητος, διὰ τὸ μὴ εἰσχεθῆναι ὑπὸ τοῦ κοιλώματος, προσαπτομένων αὐτῷ ἀντιτύπῳ ὄντι σώματι εἰς τὸ ἔμπαλιν, ὥσπερ ἡ ῥιπτομένη κατὰ τοῖχον σφαῖρα. καὶ οὕτως ἐπαναστρέφει ἐπὶ τὸν πλήξαντα, ἐντρεψάντος δηλονότι τοῦ ἀέρος δι' ἀμφότερα κατὰ τὴν δίχη αὐτῆς δύναμιν.

BOVRDINVS. Προσᾴδουσα] ἄρτεμιν. Κατάνευσον] πρόσνευσον. Ἄνοικτος] σκληρὸς, ἀνηλεήμων, ἀνήλεος, παραλαμβάνεται τὸ τῆς Ἀνδρομέδης σχῆμα μιμούμενος. Πολυπονώτατον.] ταλαιπωρότατον, πολλοὺς πόνους ἐσχηκότα. Σαπράν.] σηπομένην ὑπὸ γήρως καὶ διεφθαρμένην. καθ' ὑπερβολὴν ὑπεργηράσκουσαν. Ὀλοόν.] ὀλέθριον, κακὸν, χαλεπόν. Ἄφιλον.] ἔρημον ὑπὸ φίλων. Ἐκρέμασε.] ἀνεκρέμασε ψῆφον. Κημόν.] κημὸς ἐλέγετο παρὰ Ἀθηναίοις τὸ πῶμα τὸ πεπλεγμένον καὶ φαρμακῶδες τῇ χώρῃ, ὅπερ ἐπετίθετο τῇ τῶν δικαστηρίων ὑδρίᾳ, ὅτε δὲ ἔμελλον δικάζεσθαι, καὶ ψῆφον φέρειν. ἐνταῦθα δὲ ὁ Μνησίλοχος, ἔτι προσποιούμενος εἶναι γυνὴ, οἰμώζει φάσκων, ὅτι οὐκ ἔχει τὴν ψῆφον κημὸν, ὥσπερ αἱ ἄλλαι νεανίδες, ἀλλ' ἐν δεσμοῖς ἐστιν, ἀντὶ ταύτης τῆς ἐλευθερίας,

ἐμπεπλησμένον.] ἐνδεδεμένα. Κάτεχ.] καὶ τῆς θαλάσσης ἔστι θα- Α λάσσιον πολυώδες. Γλαυκέτης] γλαυκός. Παιάνα.] ᾠ- δὴ, ᾄσματι Παιωνικῷ. Δεσμίῳ ὢν] ἀλλὰ σὺ δεσμεῖς γοᾶσθε, κλαίεσθε, πενθεῖτε. Μέλεα ἔπεπονθα.] ἄθλια ἔπαθον. Λιβυκῶν.] ἐξαιρουμένων. Πολυδάκρυτον.] πολλῶν δακρύων μεστόν, πολλοὺς οἰμωγὰς καὶ κλαυθμούς. Αἲ αἲ.] θρηνητικὸν καὶ διακλαυστικόν. Αποξύρουσι.] ἀπέτιλε τὰς τρίχας.

ΒΙΣΕΤΥΣ. Ὡς τὴν γυναῖκα] γυναῖκα καλεῖ τὸν Μνησίλοχον, ὡς Ἀνδρομέδαν τὴν Περσέως γυναῖκα. Ἀνοικτότατος με ἰδόντα] Μνησίλοχος ἤδη δεσμευθεὶς Β ὑπὸ Σκύθου τοῦ φύλακος ταῦτα μεθ' ἑαυτοῦ λέγει, τὴν οἰκείαν δυστυχίαν μετὰ βαρείας μέμψεως ἀποφαίνων. ἀνοικτος δὲ, ἄνευ οἴκτου, καὶ ἐλέους, ἀπηνὴς, ὠμὸς ἐστιν ὁ τοξότης, ὅς με πολυπονώτατον, καὶ δυστυχέστατον πάντων ἀνθρώπων ἔδησεν. ἐνταῦθα δὲ τὴν πυκνὴν τοῦ προσώπου μεταβολὴν ὁ Μνησίλοχος χρῆται, περιτήρει. ἰφειστικόλοον, ἴστησιν ἐπί με τὸν ὀλοὸν, ἤγουν ἀπολωλότα, καὶ φίλων ἀπάντων ἔρημον. Οὐ χορεύειν] Μνησίλοχος νῦν ὡς παρθένος Ἀνδρομέδη, ἅπερ αὐτῇ πάλαι παθεῖν συνέβη, περὶ αὐτοῦ λέγει. ὑφ' ἡλίκων δὲ, ἀντὶ τοῦ μεθ' ἡλίκων νεανίδων, συνηλίκων νεανίδων. οὐ χορείας ἕνεκα, C οὐδὲ μετὰ ἡλίκων νεανίδων κημὸν ψῆφον ἔχουσα, ἀλλὰ δεσμοῖς περικειμένη, τῷ κήτει δηλαδὴ βορὰ ἐσομένη. Ψῆφον κημὸν.] κημὸς, λέξις πολύσημος. νῦν δὲ ἁπλῶς τι καλαθίσκον σημαίνειν δοκεῖ ἐν ᾧ τὰς τῶν παιδιῶν ψήφους τιθέναι εἰώθεσαν. ἦν γὰρ παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὡς καὶ παρὰ τοῖς νεωτέροις, καὶ ψῆφον παιδιά τις. Ἐμπεπλησμένη] βέλτιον ἴσως ἐμπεπλεγμένη, παρὰ τὸ ἐμπλέκειν. οὕτω δὲ τὸν πρὸς ἄλλον κεῖσθαι δηλοῖ. Γλαυκέτη] Γλαυκέτης, Μόρυχος, καὶ Τελέας ἐπὶ μαλακίᾳ, ὀψοφαγίᾳ, καὶ γαστριμαργίᾳ παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει καὶ ἐν τῇ Εἰρήνῃ, καὶ ἀλλαχοῦ διαβάλλονται. ἐνταῦθα οὖν τὸν Γλαυκέτην ὡς τοιοῦτον ὄντα σκώπτειν βουλόμενος, αὐτὸν κατὰ προσθήκην γέλωτος χάριν κῆτος καλεῖ. Γαμηλίῳ] καὶ γὰρ ἐν τοῖς τῶν πλουσιωτέρων γάμοις παιῶνες, εἴτε παιᾶνες, ᾠδαί, καὶ μολπαὶ ᾄδεσθαι εἰώθασιν. Γοᾶσθέ με] Μνησίλοχος πρὸς ἑαυτὸν ἐπανελθὼν, ὡς ἀνὴρ ταῦτα λέγει. ἅπερ οὕτω σύνταξον ὦ γυναῖκες γοᾶσθέ με, ὡς μέλεος μέλεα μὲν πέπονθα. καὶ τὰ ἑξῆς. μέλεος δὲ κατὰ τὸν Σουίδαν μάταιος, ἄθλιος, ταλαίπωρος, δυστυχής. ὁ μὲν ποιητὴς ἐπὶ τῷ ματαίῳ ἐκδέχεται τὸ μέλεος. οἱ δὲ τραγικοὶ ἐπὶ τοῦ οἰκτροῦ. ὁ δὲ νοῦς ἐστίν. ὦ μέλεος, καὶ τάλας ἐγὼ, ὃς ὑπὸ συγγόνων (τὸν Εὐριπίδην αἰνιττόμενος, ὃν σώζειν ἐβούλετο) τοιαύτας ὕβρεις, καὶ

A κακὰ πάσχω. συγγονος δὲ ἐκ τῶν ἀδελφῶν, καὶ παρὰ ἀδελφῶν ἄλλοι. καὶ γνησίως πάντα συγγνώμη. ὑπὸ συγγόνων δὲ λέγει αὐξήσεως χάριν. εἰ γὰρ ὑπὸ τοῦ προστυχόντος ἀδικεῖσθαι βαρὺ, ὑπὸ τῶν ὁμαίμων, τῶν συγγενῶν, καὶ οἰκείων ἀδικεῖσθαι πολὺ βαρύτερον ὑπάρχει. τινὲς δὲ ὡς ἀπὸ συγγόνων, ἀλλ' ἀπὸ συγγόνων, ὅ γ' οὖν περρῇ συγγόνων, χαριέστερον νομίζουσι. ὅπερ ἐστὶν ἀπίθανον. Ἀλλ' ἂν ἀνόμως] ταῦτα Μνησίλοχος ὡς Ἀνδρομέδη λέγει δοκεῖ. ὅπερ σαφέστερον ἀντὶ ἐκ τῶν γνησίων, τοῦτ' ἐστι λιτομένων λόγῳ, καὶ τῆς φυγῆς. ἔστι δὲ ὁ λόγος ἐλλειπτικός ἐστι. διὸ καὶ μεγίστην ἀσάφειαν, καὶ σύνταξιν ἀκολουθίαν ἔχειν δοκεῖ. ἀλλὰ ταῦτα πάντα εἰκὸς ἐστιν ἐκ τῆς Ἀριστοφάνους Ἀνδρομέδης ληφθέντα. εἰ δὲ τοῦτο τὸ δρᾶμα νῦν εὑρίσκοιτο, πλεῖστον ἂν φῶς τούτοις προσετίθετο. Φῶτα] φὼς, φωτὸς, ἀρσενικῶς, καὶ ὀξυτόνως, ὁ ἄρρην ἄνθρωπος. παρὰ τὸ φῶ τὸ λαλῶ, καὶ φθέγγομαι. Φῶς δὲ οὐδετέρως, καὶ περισπωμένως, τὸ φωτίζον, ἢ λαμπρόν. ὁ καὶ παρὰ ποιηταῖς φάος κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ο λέγεται. Ἄλλως. φῶς ὀξυτόνως κυριολεκτεῖται ἐπὶ τῆς λαμπρᾶς, καὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν, οἵπερ ἐν ταῖς πόλεσιν ὡς φῶς, καὶ λαμπτῆρες ὑπάρχουσι διὰ τὸν πλοῦτον, διὰ τὰς ἀρετὰς, καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν. γνησίως δὲ καὶ περὶ παντὸς ἀνθρώπου καταχρηστικώτερον λέγεται. Φῶς δὲ περισπώμενον, τὸ σέλας, ἡ αὐγὴ, ἡ αἴγλη, ἡ λαμπηδὼν, ἡ λαμπρότης. Ἀίδα δὲ, δωρικῶς, ἀντὶ τοῦ Ἀίδου, κοινῶς. ἀίδης, δὲ καὶ ᾅδης, ὁ Πλούτων, καὶ ὁ τῶν τεθνεώτων βασιλεύς. καὶ αὐτὸς ὁ τῶν θανόντων τόπος οὕτω καλεῖται. παρὰ τὸ α στερητικὸν, καὶ τὸ ἰδεῖν, τὸ ὁρᾶν, διὰ τὸ σκότον ὄντα ἐν τοῖς κάτω τόποις ὅπερ ἐστίν, ἀφανής. πολυδάκρυτον, πολλῶν δακρύων μεστὸν, ἢ πολλῶν δακρύων ἄξιον. D Αἶ, αἶ] ὁ Μνησίλοχος πρὸς ἑαυτὸν πάλιν ἐπαναχωρήσας τοῦ Εὐριπίδου δικαίαν μέμψιν μέμφεται, ὅτι ὑπ' αὐτοῦ ξυρηθεὶς, καὶ γυναικείοις ἐσθῆσι κοσμηθεὶς εἰς τὸ Θεσμοφόρειον ἀπεστάλη. τὸ αὐτὸ δὲ πρόσωπον, ἅπερ ἐστὶ πυκνῶς ἐναλλαγὴν, μεταβολὴν, καὶ ἐναλλαγὴν Ἀριστοφάνης ἴσως ἐξεπίτηδες ἐνταῦθα παρεισάγει, καὶ τοὺς λόγους οὕτως ἀσαφεῖς, καὶ συμπεφυρμένους, ἵνα τὰ τοῦ ταλαιπωροῦντος ψυχῆς πάθη μᾶλλον χαρακτηρίσῃ. αἶ, αἶ δὲ, ἐπίρρημα θρηνητικὸν διπλασιαζόμενον, περισπᾶται δὲ, καὶ ψιλοῦται κατὰ Σουίδαν. τούτων δὲ ὁ νοῦς ὅδε E φαίνεται. ὢ τάλας ἐγὼ διὰ τὴν ἐμὴν ἀβουλίαν, καὶ εὐήθειαν. ὁ δὲ Εὐριπίδης σκληρὸς, καὶ ὠμὸς, ὅς ἐμὲ πρῶτον μὲν ἀπεξύρησεν, εἶτα δὲ κροκωτὸν ἐνέδυσε μὲν, εἰς τοῦτον τὸν ναὸν αὐτῷ συνδικήσοντα, καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐν τοσούτῳ γυναικῶν πλήθει ἀποκρινούμενον ἔπεμψε.

Ἰώ μοι μοίρας ἄτεκτε δαῖμον.
Ὦ κατάρατος ἐγώ. τίς ἐμὸν οὐκ ἐπόψεται
Πάθος ἀμέγαρτον ἐπὶ κακῶν παρουσίᾳ.
Εἴθε με πυρφόρος αἰθέρος ἀστὴρ
Τὸν βάρβαρον ἐξολέσειεν.
Οὐ γὰρ ἔτ' ἀθανάταν φλόγα λεύσσειν
Ἐστὶν ἐμοὶ φίλον ὡς ἐκρεμάσθην
Λαιμότμητ' ἄχη δαιμόνων αἰόλαν
Νέκυσιν ἐπὶ πορείαν.

Hei mihi, fati mei dura & aspera fortuna.
O sceleStam me, quis meam non intuebitur
F *Calamitatem ingentem ob malorũ præsentiam?*
Vtinam me ignita atheris stella
Barbarum perdat.
Nõ enim amplius immortalem flammã videre
Est mihi gratum, quoniam suspensus sum,
Guttur abscindentes dolores, dæmonum nigrum
Inter mortuos ad iter.

ΒΟΥRDΙΝVS. Ἰώ.] πενθητικὸν, καὶ κλαυστικόν. Μοίρας.] τὰς δυσμοιρίας. μοίρας γὰρ ἤγουν οἱ παλαιοὶ πάσας εὐτυχίας ἢ δυστυχίας ὑγιεινὰς, καὶ ἀρχούσας. Ἐπόψεται.] ἐλεήσεται. Ἐξολέσειεν.] ἀπολέσειεν. οὔτε γὰρ ζῆν ἔτι μοι ἐστὶ φίλον. Λεύσσειν.] ὁρᾶν. Λαιμότμητα.] θανάσιμα, θανατηφόρα, τέμνοντα λαιμοὺς, τουτέστιν ὑφαιροῦντα τὸν βίον. Αἰόλαν] ποικίλην, πολυειδῆ, καὶ ποικιλόμορφον. Επὶ πορείαν.] ὁδόν.

G ΒΙΣΕΤVS. Μοίρας ἄτεκτε δαῖμον] τινὲς γράφουσιν ἀτέγκτε, καὶ πρὸς τὸ μοίρας ἀναφέρουσιν. ἀτέγκτες δὲ παρὰ τὸ α στερητικὸν, καὶ τὸ τέγγειν, τὸ βρέχειν. ὁ σκληρὸς, ὁ σκληρὸς, ἀσυμπαθής. ἀτεγκτος, ἀτέγκτος ἄνθρωπος παροιμίασιν. ὁ μὴ βρεχόμενος, μήτε προσιέμενος παραμυθίαν, ἀλλὰ σκληρὸς ὢν ὡς πέτρα, ἢ ἄλλο τι τῶν σκληρῶν. ὡς μηδὲ ὑπὸ ὕδατος βρέχεσθαι. Σ. κατάρατος δὲ, κατάρας ἄξιος. Ἀμέγαρτον] ἀμέγαρτος οὐτιδανός, καὶ ἀτυχής,

ἄτεχνος, καὶ ᾧ ἴσα ἄν τις φθονήσειεν. ἀμέγαρτος πόνος, ὁ εἰς μέγα αἰρόμενος, ὁ πολύς. καὶ μέγας. ᾧ οὐδεὶς μεγαίρει, ὃ ἐστι φθονεῖ. πάθος οὖν ἀμέγαρτον, τὸ μέγα, τὸ ἀζήλωτον, καὶ ἀφθόνητον. Τὸν βάρβαρον] ἴσως χαριέστερον, καὶ τὸν βάρβαρον, ἤγουν τὸν Σκύθην, ὃν καὶ τοξότην ἐκάλεσεν. Ἀθανάταν φλόγα] δωρικῶς, ἀντὶ τοῦ ἀθανάτην, ὡς καὶ αἰόλαν, ἀντὶ τοῦ αἰόλην. ἀθανάτην δὲ φλόγα καλεῖν δοκεῖ τὸν ἀθάνατον ἥλιον, οὗ καὶ ἡ φλὸξ, καὶ τὸ φῶς ἀθάνατον. Ὡς ἐκριμάσθην] τοῦτο οὐκ ὀρθὸν εἶναι δοκεῖ. καὶ γὰρ διὰ τὰ ἄχη τὰ λαιμότμητα κατὰ τῶν δαιμόνων αἰόλην πορείαν ἐπὶ νέκυσιν ἐκριμάσθην. ἄχη δὲ λαιμότμητα καλεῖ τὰς λύπας τὸν λαιμὸν, εἴτε τὴν φάρυγγα τεμνούσας, ἃς Ὅμηρος ἄλλῃ κέρτομα, καὶ κερτόμια ἂν εἴποι. νῦν γὰρ τὸ λαιμότμητον ἐνεργητικῶς μᾶλλον, ἢ παθητικῶς ληπτέον, ὡς ἐκ τῆς τούτων ἐννοίας δῆλον. ἄχη δὲ κατ' ἔλλειψιν τῆς διὰ καὶ ἐν τῷ πορείαν, ἔλλειψις τῆς κατὰ προθέσεως. αἱ δὲ τοιαῦται τῶν προθέσεων ἐλλείψεις πλεῖσται παρ' Εὐριπίδῃ. νέκυσιν ἐπὶ, βέλτιον νέκυσιν ἔπι, ὅτι ἡ πρόθεσις τὴν οἰκείαν χώραν μετέβαλεν. αἰόλην δὲ, τὴν σκοτεινὴν, καὶ μέλαιναν. Ἄλλως. Ἐκριμάσθην ἴσως λέγει, ὅτι Μνησίλοχος προσποιεῖται εἶναι Ἀνδρομέδη πρὸς θαλασσίῳ σκοπέλῳ δεθεῖσα, καὶ κρεμασθεῖσα. διὸ καὶ κάτω Εὐριπίδης λέγει. ὦ παρθέν' οἰκτείρω σε κρεμαμένην ὁρῶν. ταῦτα δὲ οὕτω ληπτέον. ὡς ἐγὼ κρεμασθεῖσα

ἀνέχω, φέρω, πάσχω ἄχη πικρότατα, καὶ τὸν λαιμὸν τέμνοντα ὑπὸ δαιμόνων, τουτέστι τῆς Δήμητρος, καὶ τῆς Κόρης, αἷς ὧν τιμὴν τὰ Θεσμοφόρια ἐτελοῦντο, ἐπιπεμφθέντα. πῶς, κατὰ πορείαν αἰόλην ἐπὶ νέκυσι. τὴν δὲ τούτων ἀσάφειαν τίκτει τὸ καινοπρεπὲς τῆς φράσεως, καὶ τῆς συντάξεως, καὶ ὁ τοῦ λέγοντος ἀσύστατος, ἄδηλος, καὶ ταραττόμενος ῥυθμός. καὶ γὰρ ὁ Μνησίλοχος ποτὲ μὲν, ὡς Μνησίλοχος περὶ ἑαυτοῦ πολλὰ λέγει, ποτὲ δὲ, ὡς μία τῶν θεσμοφοριαζουσῶν γυναικῶν, ποτὲ δὲ, ὡς Ἀνδρομέδη, καὶ διάφορα πάθη τούτοις τοῖς διαφόροις προσώποις κατὰ διαφόρους καιροὺς συμβάντα συγχεῖ, ἅπερ ἐπιμελῶς ἐξεταισθέντα, καὶ διαιρεθέντα, ἐννοιῶν μεγάλην ἔχει διαφοράν. ὁ τοίνυν βουλόμενος τούτων ἀκρίβειαν σαφεστέραν ἔχειν, πάντα καλῶς σκοπείτω, καὶ διακρινέτω τίς ὁ λέγων, τίς ὁ τοῦ λόγου τρόπος, τίς ἡ αἰτία, καὶ πῶς ἕκαστα χωρὶς, ἃ καὶ ἀναμὶξ ληπτέον. τινὲς δὲ τὴν τούτων ἀσάφειαν καὶ δυσχέρειαν καταμαθόντες, ἀντὶ τοῦ δαιμόνων, χαριέστερον οἴονται διαμόνων, καὶ ταῦτα οὕτω συντάττουσιν, ὡς ἐκριμάσθην διαμένων ἄχη λαιμότμητα. ἐπὶ πορείαν αἰόλην νέκυσιν. ὅπερ ἐκ ἀπίθανον. οὕτω γὰρ τῶν ἐλλείψεων πλεῖστας φεύξονται, καὶ μηδὲν καινοῦ λέξεως. τὸ δὲ διαμένειν ἐνταῦθα ὡς τὸ ἁπλοῦν μένειν ληπτέον, ὡς ἐν τῷ Ἡσιοδείῳ, μείναντες χειμῶνα, ἀντὶ τοῦ ὑπομείναντες, ἐνεγκόντες, παθόντες. οὕτω πάντα καλῶς ἂν ἔχοι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΩΣ ΗΧΩ, ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ ΩΣ ΑΝΔΡΟΜΕΔΗ, ΣΚΥΘΗΣ.

Χαῖρ' ὦ φίλη παῖ. τὸν δὲ πατέρα Κηφέα,
Ὅς σ' ἐξέθηκεν, ἀπολέσειαν οἱ θεοί.
Μν. Σὺ δ' εἶ τίς ἥτις τοὐμὸν ᾤκτειρας πάθος.
Ηχ. Ἠχὼ λόγων ἀντῳδὸς ἐπικοκκύστρια.
Ἥπερ πέρυσιν ἐν τῷδε ταὐτῷ χωρίῳ
Εὐριπίδῃ καὐτὴ ξυνηγωνιζόμην.
Ἀλλ' ὦ τέκνον. σὲ μὲν τὰ σαυτῆς χρὴ ποιεῖν,
Κλάειν ἐλεεινῶς. Μν. σὲ δ' ἐπικλάειν ὕστερον.
Ηχ. Ἐμοὶ μελήσει ταῦτά γ'. ἀλλ' ἄρχου λόγων.
Μν. Ὦ νὺξ ἱερά.
Ὡς μακρὸν ἵππευμα διώκεις
Ἀστεροειδέα νῶτα διφρεύουσ'
Αἰθέρος ἱερᾶς,
Τοῦ σεμνοτάτου δι' Ὀλύμπου. Ηχ. Δι' Ὀλύμπου.
Μν. Τί ποτ' Ἀνδρομέδα περίαλλα κακῶν.
Μέρος ἐξέλαχον. Ηχ. Μέρος ἐξέλαχον.
Θανάτου τλήμων. Ηχ. Θανάτου τλήμων.

EVRIPIDES TANQVAM ECHO; Mnesilochus tanquã Andromeda; Scytha.

Salue ô chara filia, patrem autem Cepheum
Qui te exposuit, perdant dij.
MN. *Tu verò quænam es, quæ meam miserata es calamitatem?*
ECHO. *Echo verborum resonans assibilatrix,*
Quæ quidem superiori anno in hoc eodem loco
Euripidem & ipsa defendi.
Sed ô filia, te quidem tot oportet facere,
Flere miserabiliter. MN. *te verò in*
Fletu respondere postea.
ECHO. *Mihi erunt curæ quidem hæc, sed incipe & auspicare verba.*
MN. *O nox sacra,*
Quàm longam equitationem impellis,
Stellata dorsa curru
Pertransiens ætheris sacri,
Venerabilissimũ per Olympũ. ECH. *per Olympũ.*
MN. *Quidnam ego Andromeda de alijs malis.*
Partem sortita sum? ECH. *Partẽ sortita sum.*
MN. *Mortis misera.* ECHO. *Mortis misera.*

BISETVS. Χαῖρ' ὦ φίλη παῖ] Εὐριπίδης ὡς Ἠχὼ τὸν Μνησίλοχον ὡς Ἀνδρομέδαν προσφωνεῖ, καὶ ταῦτα λέγει. ἐξέθηκεν δὲ, παρέβαλε τῷ κήτει. περὶ οὗ ἐν τοῖς ἄνω προείρηται.

BOVRDINVS. Κηφέα.] ὅστις πατὴρ ἦν Ἀνδρομέδης, καὶ αὐτὴν ἐξέθηκε τῷ κήτει, ὡς βορὰν γενησομένην. Ἐξέθηκεν] προὔβαλλεν. Ἀντῳδός.] ἀντᾴδουσα λόγους, ἀνταποδιδοῦσα αὐτοὺς λόγους. Ἐπικοκκάστρια.] ἐπικοκκάζουσα, ἀντεπᾴδουσα κοκκάζειν, ἐπᾴδειν, ἀπὸ τοῦ ψόφου τὸ ῥῆμα μεταχθέν. Ξυνηγωνιζόμην.] συναγωνιζόμην.

Caveor, συνεπραξάμην. Ἵππευμα.] ἱππεύσεις, τουτέστι ὡς μακρὰν διαπορεύσεις, διώκεις, ἐλαύνεις. Ἀστεροειδέα] ἄστροις λάμποντα φαίνεις. Διφρεύουσα] διελαύνουσα καὶ διαβαίνουσα. Τοῦ σεμνοτάτου.] τοῦ πολυσέμνου καὶ λαμπροτάτου. Ἐξέλαχον.] ἐνέτυχον κακῷ.

BISETVS. Ἠχὼ λόγων] Εὐριπίδης τὴν ἠχὼ μεμιμημένος, ἵνα μὴ ὑπὸ τῶν γυναικῶν, καὶ τοῦ τοξότου τοῦ Μνησίλοχον φυλάττοντος ἀναγνωρισθείη ἐνταῦθα παρῆν τέως. ἐπικοκκύστρια δὲ, παρὰ τὸ ἐπικοκκύζειν. κοκκύζειν δὲ κυρίως λέγεται ὁ κόκκυξ ὄρνεον. καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἐπὶ

τῆς ἀνθρωπίνης φωνῆς λέγεται, ὅταν τις τὴν κόκκυγα μιμούμενος κοκκύζει, κωκύει, καὶ θρηνεῖ. Ηπερ πέρυσιν] ἐντεῦθεν δῆλον τεκμήριον ὅτι προεγράφη Ἀνδρομέδα ὑπὸ Εὐριπίδου ποιηθεῖσα. Ξυναγωνιζόμενον] ξυναγωνίζεσθαι τινί, συναθλεῖν τινι, καὶ παρεῖναι τινι ἐν τῷ δικαστηρίῳ, καὶ προστατεῖν αὐτοῦ. ἡ δὲ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς πολέμοις, καὶ μάχαις ξυναγωνιζομένων. Ιππασίαν] ἱππασίαν, πορείαν. τοῦτο δὲ ποιητικόν. οἱ γὰρ ποιηταὶ τὴν νύκτα ὡς θεὰν μυθεύουσι καὶ ἵππους, καὶ ἅρματα, καὶ ἱππασίας νυκτερινὰς αὐτῇ περιάπτουσι. Περιαλλα] ὑπερβολικῶς τοῦτο λεκτέον ἀντὶ τοῦ περιάλλως, τουτέστιν ἐξόχως, κατ᾽ ἐξοχήν, διαφερόντως. περιάλλα τῶν ἄλλων ἀντὶ τοῦ, ὑπὲρ πάσας τὰς ἄλλας γυναῖκας. Μνησίλοχος δὲ ὡς Ἀνδρομέδα περὶ τῆς αὐτοῦ μεγίστης δυστυχίας ταῦτα λέγει, καὶ θρηνεῖ. διὰ τί ποτε ἐγὼ δυστυχὴς κακῶν μόρος ἔλαχον, δηλονότι ἀμέλει πολὺ μεῖζον, ἢ αἱ ἄλλαι γυναῖκες; διὰ τί μόνη πασῶν εἰμι δυστυχεστάτη; Θανάτου τλήμων] ὢ τλήμων ἐγὼ ἕνεκα τοῦ θανάτου, ὃν ἤδη ἀθυμοῦσα περιμένω.

Mν. Ἀπολεῖς μ᾽ ὦ γραῦ στωμυλλομένη.
Ηχ. Στωμυλλομένη.
Mν. Νὴ Δία. ὀχληρά γ᾽ εἰσήρρηκας
Λίαν. Ηχ. Λίαν.
Mν. Ὦ γάθ᾽ ἔασόν με μονῳδῆσαι.
Καὶ χαριεῖ μοι.
Παῦσαι. Ηχ. Παῦσαι.
Mν. Βάλλ᾽ ἐς κόρακας. Ηχ. Βάλλ᾽ ἐς κόρακας.
Mν. Τί τὸ κακόν. Ηχ. Τί τὸ κακόν.
Mν. Ληρεῖς. Ηχ. Ληρεῖς.
Mν. Οἴμωζε. Ηχ. Οἴμωζε.
Mν. Ὀτότυζε. Ηχ. Ὀτότυζε.
Σκ. Οὗτος τί λαλεῖς; Ηχ. Οὗτος τί λαλεῖς.
Σκ. Πρυτάνεις καλέσω. Ηχ. Πρυτάνεις καλέσω.
Σκ. Σὶ κακόν. Ηχ. Σὶ κακόν.
Σκ. Ποτεταπωνή. Ηχ. Ποτεταπωνή.
Σκ. Σὶ λαλεῖς. Ηχ. Σὶ λαλεῖς.
Σκ. Κλαύσαιμι. Ηχ. Κλαύσαιμι.
Σκ. Κακκάσκιμοι. Ηχ. Κακκάσκιμοι.
Σκ. Μὰ Δί᾽ ἀλλὰ γυνὴ πλησίον αὐτῇ. Ηχ. Πλησίον αὐτῇ.
Σκ. Ποῦ θ᾽ ἡ μιαρά.
Καὶ δὴ φεύγει.
Ποῖ ποῖ φεύγεις, οὐ καιρήσεις.
Ἔτι γὰρ γρύζεις. Ηχ. Ἔτι γὰρ γρύζεις.
Σκ. Λάβε τῇ μιαρᾷ. Ηχ. Λάβε τῇ μιαρᾷ.
Λαλοκαικαταρατογύναικο.

MN. Perdis me ô anus blaterans.
ECH. Blaterans.
MN. Profectò molesta quidem in malam crucem ingressa es Valdè. ECH. Valde.
MN. O bone, sine me naniam canere,
Et gratificaberis mihi.
Desine. ECH. Desine.
MN. Abi in malã rẽ. ECH. Abi in malam rem.
MN. Quidnam est hoc malum? ECH. Quidnam est hoc malum?
MN. Nugaris. ECH. Nugaris,
MN. Plora. ECH. Plora.
MN. Geme. ECH. Geme.
SC. Heus tu quid nugaris? ECH. Heus tu quid nugaris?
SC. Principes ciuitatis vocabo. ECH. Principes ciuitatis vocabo.
SC. Quidnam hoc malum est? ECH. Quidnam hoc malum est?
SC. Quanam est hac vox? ECH. Quanam est hac vox?
SC. Quid nugaris? ECH. Quid nugaris?
SC. Plorabis. ECH. Plorabis.
SC. Lamentaberis. ECH. Lamentaberis.
SC. Non per Iouem, sed mulier propè hac.
ECH. Propè hac.
SC. Vbi est scelesta? & quidem fugit,
Quò quò fugis? nónne capies?
Adhuc enim mussas? Ech. Adhuc enim mussas?
SC. Cõprehẽde scelestã. Ech. Cõprehẽde scelestã,
Loquacem & scelestam mulierem.

BOVRDINVS. Στωμυλλομένη.] πολυλαλοῦσα, ἀμετρολογοῦσα, καὶ στωμύλματα λέγουσα. Ὀχληρά.] ἐπαχθής, χαλεπὴ καὶ ἄχαρις. Εἰσήρρηκας.] εἰσέδυς, εἰσῆλθες. ἐρρεῖν γὰρ σημαίνει ἥκειν, ἔρχεσθαι. Λίαν] πάνυ. Μονῳδῆσαι] τουτέστι μόνην ᾄδειν καὶ θρηνεῖν. Χαριεῖ μοι.] χάριν ποιήσει. τοῦτο δὲ ἀδύνατον ἐστιν. καὶ γὰρ ἡ ἠχὼ ἀεὶ ἀντᾴδει καὶ ἀντηχεῖ, ἀντικτυπεῖ τε. Βάλλ᾽ ἐς κόρακας.] ἔρρε ἐς κόρακας. Ὀτότυζε.] λέγε, θρήνει. Ποτεταπωνή.] τουτέστι αὕτη δὲ τίς ἐστι φωνή, πόθεν δ᾽ αὕτη ἡ φωνή. Κακκάσκιμοι.] τουτέστι κλαύσει καὶ στενάξεις, καὶ γοήσει. κακκάζειν δὲ λέγουσιν οἱ ἀττικοὶ τὰς ὄρνεις πρὸς τὸ τίκτειν φθεγγομένας. Γρύζεις] κράζεις, κραυγάζεις, βοᾷς, ἀπὸ τοῦ γρῦ ἤπερ ἐστὶ φωνὴ τῶν χοίρων. Λαλοκαικαταρατογύναικα] λαλοῦσαν καὶ κατάρατον τὴν γυναῖκα.

BISETVS. Στωμυλλομένη] φλυαροῦσα. στωμύλος, ὁ φλύαρος, καὶ λάλος. στωμυλία, ἡ φλυαρία. καὶ στωμυλλᾶσθαι νῦν ταυτὸν τῷ στωμύλλειν, καὶ στωμύλλεσθαι, ἤγουν φλυαρεῖν, καὶ ἄγαν, καὶ ἀκαίρως λαλεῖν. Εἰσήρρηκας] μετὰ τῆς σου φθορᾶς δεῦρο εἰσπηδήσας. εἰς τὴν σου φθορὰν εἰσῆλθες. ἀπὸ τοῦ εἰσερρεῖν, περὶ οὗ ἐν τοῖς ἄνω πολλὰ προείρηται. Μονῳδῆσαι] θρηνεῖν. μονῳδία, θρήνους ᾠδῆς. μονῳδεῖν δὲ κυρίως λέγεται ὅταν εἷς μόνος τὴν ᾠδὴν ᾄδει, καὶ οὐχ᾽ ὁμοῦ ὁ χορὸς ὅλος. Σ. νῦν δὲ μεταφορικῶς ἀντὶ τοῦ μόνον θρηνεῖν λαμβάνεται. χαριεῖ δέ, χαρίσῃ, χάριν δώσεις, παρέξεις. Ὀτότυζε] ὀτοτύζειν, λέγειν, θρηνεῖν. Ησύχιος. Σὶ κακόν;] ὁ Σκύθης κἀνταῦθα, καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς ὡς βάρβαρος βαρβαρίζει. ὅθεν σὶ κακόν; τί κακόν ἐστι; ποτεταπωνή; πόθεν αὕτη ἡ φωνή; σὶ λαλεῖς; τί λαλεῖς; τί φωνεῖς; τί λέγεις; κλαύσαιμι. κλαύσῃ, κλαύσεις, οἰμώξεις. κακκάσκιμοι, καγχάζεις. Λάβε τῇ μιαρᾷ] λάβε τὴν μιαρὰν λάλον, καὶ κατάρατον γυναῖκα.

A

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ΩΣ ΠΕΡΣΕΥΣ, Σκύθης.

Ω Θεοὶ, τίν' ἐς γῆν βαρβάρων ἀφίγμεθα
Ταχεῖ πεδίλῳ; διὰ μέσου γὰρ αἰθέρος
Τέμνων κέλευθον πόδα τίθημ' ὑπόπτερον,
Περσεὺς πρὸς Ἄργος ναυστολῶν τὸ Γοργόνος
Κάρα κομίζων. Σκ. τί λέγει τῆ Γοργόνος
πέρ;
Τὸ γραμματέο σὺ τῆ κεφαλῆ τὴν Γοργόνος.
Ευ. Ἔγωγε φημί. Σκ. Γοργό τοι κἀγὼ λέγι.
Ευ. Ἔα. τίν' ὄχθον τόνδ' ὁρῶ, καὶ παρθένον
Θεαῖς ὁμοίαν ναῦν ὅπως ὡρμισμένην;

EVRIPIDES VT PERSEVS, Scytha.

O Dij quámnam in terram Barbarorũ peruenimus
B Celeri talari? per medium enim atherem
Secans viam pedem pono alatum
Perseus ad Argos nauigans, Gorgonis
Caput ferens. SC. Quid dicis tu Gorgone de?
Horribile tu caput Gorgonis?
EV. Equidem dico. SC. Gorgonem quidem etiam ego dico.
EV. Sine quémnam aggerem hunc video & virginem
C Deabus similem, nauim tanquam appulsam & littori alligatam?

BOVRDINVS. Ὡς περσεύς.] πεδίλῳ ποδὶ τέμνων κέλευθον βαδίζων παιδὶ ὑπόπτερον. Τίθημι.] τουτέστι, διάπταμαι. Ναυστολῶν.] ναυαγῶν. Τὸ γοργόνος κάρα.] ὥστε πάντας ἐκφοβεῖσθαι δεινότητι ταύτης τῆς κεφαλῆς, καὶ ἀπολιθοῦσθαι τούς μοι ὀντιστάντας, ὥσπερ ἐποίησεν ὁ περσεύς. ἐπεὶ δ' ὁ περσεὺς ἀνεῖλε τὴν γοργόνα λαβὼν δρεπάνῳ ἐπικρύψας ἑαυτὸν, ὥστε μὴ ὁρᾶσθαι τῇ τοῦ
D εἴδους κακοί. Τί λέγει.] ἡ γνώμη ἐστὶν αὐτὴ ἐπὶ, τί λέγεις περὶ γοργόνος ἐκείνης. Κάρα] τὴν κεφαλὴν δεινὴν εἶναι φοβεράν τε. Ὡρμισμένην] περιωρισμένην, καὶ ὁρμισθεῖσαν ταῖς ὄχθαις.

BISETVS. Ὦ θεοὶ] Εὐριπίδης τὸ Περσέως πρόσωπον πάλιν ἐνδυσάμενος εἰς τὸ προσκήνιον προέρχεται, καὶ ὡς πλείστου θαύματος ἔμπλεως, καὶ τὴν τόπον, εἰς οὓς ἀφίκετο, ἄπειρος, ταῦτα λέγει, καὶ ταύταις ταῖς τέχναις τὸν Μνησίλοχον ἐκ τῶν τοῦ Σκύθου χειρῶν ἐξελεῖν πειρᾶται, ἀλλὰ μάτην. καὶ γὰρ ὁ Σκύθης βαρβαρικῶς ἀνταγωνίζεται, καὶ αὐτοῦ τὸ ἐπιχείρημα τελεσθῆναι ἐπιτρέπει.
E Ναυστολῶν] ναυστολία, ὁ πλοῦς. ναυστολεῖν, πλεῖν. παρὰ τὴν ναῦν. καὶ τὸ στέλλειν. εἴτε στέλλεσθαι. τὸ διὰ θαλάσσης περαιοῦσθαι. νῦν δὲ μεταφορικῶς ληπτέον ἀντὶ τοῦ ἵπτασθαι. Κάρα κομίζων] τὴν κεφαλὴν. καὶ τὸ κάρα μὲν οὐδέτερον κοινῶς. ἰακῶς δὲ κάρη. παρὰ δὲ τοῖς νεωτέροις καὶ κάρη, κάρης θηλυκῶς λέγεται. Καλλίμαχος,

Εὐπρεπέ τοι προέχευε κάρης εὐρεῖα καλύπτρη.

κάρα δὲ κατὰ μετάθεσιν εἴρηται ἐκ τοῦ ἄκρα. ἡ γὰρ κεφαλὴ ἐν τῷ σώματι ἄκρα τίς καὶ οἱονεὶ ἀκρόπολις ὑπάρχει. Τί
F λέγεις] τί λέγεις σὺ περὶ τῆς Γοργόνος, τίνες εἰσὶ, καὶ πόσαι, καὶ ποῖαι ἦσαν αἱ Γοργόνες, πότε, διὰ τί, καὶ πῶς αὐτὰς ὁ Περσεὺς ἀνεῖλε, δηλοῦσι τὰ παλαιὰ σχόλια εἰς τὸν Ἀπολλώνιον τῶν Ἀργοναυτικῶν γ. ἐν τῇ ἐξηγήσει τούτων τῶν ἐπῶν.

Εὖτε γὰρ ἰσόθεος Λιβύην ὑπερέπτατο Περσεὺς
Εὐρυμέδων (καὶ γὰρ τὸ κάλεσκε μιν οὔνομα μήτηρ)
Γοργόνος ἀρτίτεμον κεφαλὴν βασιλῆι κομίζων.

καὶ τὰ ἑξῆς. τούτων καὶ Ἡσίοδος ἐν Θεογονίᾳ μνημονεύει, καὶ περὶ τῆς Μεδούσης ταῦτα λέγει,

Τῆς δ' ὅτε δὴ Περσεὺς κεφαλὴν ἀπεδειροτόμησεν.

καὶ τὰ ἑξῆς.

Τὸ γραμματέο] τοῦτον ὁ νοῦς εἶναι δοκεῖ. τὴν γραμματέως σὺ τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνος καλεῖς; Ἀριστοφάνης δὲ διὰ τούτων αἰνιγματικῶς τινὰ τῶν δημοσίων γραμματέων, τῶν τότε θεωμένων σκώπτειν φαίνεται, καὶ πονηρὸν αὐτὸν καλεῖν, καὶ ἀποφαίνειν ἄξιον ταυτὸ τῇ Γοργόνι παθεῖν. πῶς τοίνυν σὺ λέγεις ταύτην τὴν γραμματέως κεφαλὴν, Γοργόνος εἶναι κεφαλήν; ἴσως δὲ καὶ τὴν τούτου τοῦ γραμματέως δυσμορφίαν, καὶ αἰσχρότητα, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν γοργότητα δηλοῦν οὕτως ἐθέλει, δεικνύων αὐτὸν
E τῇ Γοργόνι ὅμοιον. Γοργὸ τοι, ἀντὶ τοῦ Γοργώ τοι κἀγὼ λέγω. Ὄχθον] ὄχθος, κρημνὸς, πέτρα, τὸ ὑψηλὸν τοῦ ποταμοῦ, ἢ τῆς γῆς. ἢ τὸ ἀπορρήγμενον στόμα θαλάσσης. κυρίως δὲ ἡ ποταμῶν ἄκρα. Ἡσύχιος. Ἄλλως. ὄχθη καὶ ὄχθος, παρὰ τὸ ἔχειν, ἤγουν ἐξέχειν λέγεται πλεονασμῷ τοῦ θ. ὄχθαι θαλάσσης οὐ κυρίως, ἀντὶ τοῦ αἰγιαλοί. ὄχθαι ἔτι, τὰ χείλη, καὶ αἱ ἀνασκαφαί. καὶ ὀχθεῖν, τὸ ἄχθεσθαι, καὶ ὑψοῦν θυμὸν, παρὰ τὸν ὄχθον, ὃ δηλοῖ ἐπανάστημα. Εὐστάθιος. Ναῦν ὅπως] ὥσπερ ναῦν. ὡρμισμένην δὲ, πρὸς τὸν ὅρμον κατηνεχθεῖσαν. ὁρμίζειν, τὸ ἐπὶ ὅρμον ἱστᾶν. ὁρμεῖν δὲ,
F τὸ ἐν ὅρμῳ ἵστασθαι. ταῦτα δὲ διαφέρει ὡς τὸ πλουτίζειν, καὶ τὸ σωφρονίζειν, τοῦ πλουτεῖν, καὶ σωφρονεῖν. ὁρμεῖ μὲν γὰρ ἡ ναῦς. ὁρμίζει δὲ ἄλλος ναῦν. Εὐστάθιος.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ ΩΣ ΑΝΔΡΟΜΕΔΗ.

Ὦ ξεῖνε κατοίκτειρόν με τὴν παναθλίαν.
Λῦσόν με δεσμῶν. Σκ. οὐκί μὴ λαλῆς σύ.
Κατατολμᾷς ἀποθανουμένη λαλᾷς.
Ευ. Ὦ παρθέν' οἰκτείρω σε κρεμαμένην ὁρῶν.
Σκ. Οὐ παρτίν' ἐστὶν, ἀλλὰ ἁμαρτωλὴ γέρων

MNESILOCHVS TANQVAM Andromeda.

G

O Hospes miserere mei miserrime,
Solue me vinculis. SC. ne nugeris tu,
Scelesta audes? moritura nugaris.
EV. O virgo misereor te suspensam videns esse.
SC. Non virgo est, sed scelestus senex,

BISETVS. Ὦ ξένε] Μνησίλοχος ὡς Ἀνδρομέδη ἐπὶ τῷ τοῦ Εὐριπίδου βοηθεῖν ὡς Περσέως ἐπικαλεῖται.

BOVRDINVS. Κατοίκτειρον] ἐλέησον. Λῦσον.] ἔκλυσον ἐκ τῶν δεσμῶν. Λαλῆς.] φλυαρεῖς. Κατάρατο τολμᾷς.] κατάρατος οὕτω τολμᾷς. Ἀποθανουμένη λαλᾷς] φλυαρεῖς. Παρθενα.] ἀντὶ τοῦ παρθένος. Γέρων ἁμαρτωλὴ] ἐφαμαρτάνων.

BISETVS. Οὐχί με] καὶ ταῦτα βαρβάρως εἴρηται, ἀντὶ τοῦ, οὐχὶ λαλῇς σύ. ὦ κατάρατε λαλεῖν τολμᾷς; ἀποθανουμένη λαλεῖς; Οὐ παρθένος ἐστὶ] καὶ ταῦτα βάρβαρα. ἀλλ' οὕτως ἑλληνιστί. αὕτη οὐκ ἔστι παρθένος, ἀλλὰ γέρων ἁμαρτωλὸς, καὶ κλέπτης, καὶ πανοῦργος.

Καὶ κλέπτο καὶ πανοῦργο. Ευ. ληρεῖς ὦ Σκύθα,	Et fur, & maleficus. EV. Nugaris ô Scytha,
Αὕτη γάρ ἐστιν Ἀνδρομέδα παῖς Κηφέως.	Hæc enim est Andromeda filia Cephei.
Σκ. Σκέψαι τὸ σκύτο μήτι μικτὸν πάρεται.	SC. Specta virile membrum, nunquid paruũ videtur?
Ευ. Φέρε δεῦρο. δεῦρό μοι τὴν χεῖρ' ἵν' ἅψωμαι κόρης.	EV. Age huc huc mihi manum, vt tangam puellam.
Φέρε Σκύθ' ἀνθρώποισι γὰρ νοσήματα	Age Scytha, hominibus enim morbi
Ἅπασιν ἐστίν. ἐμὲ δὲ κἀυτὸν τῆς κόρης	Omnibus sunt, me verò etiam ipsum puellæ
Ταύτης ἔρως εἴληφεν. Σκ. οὐ ζηλῶ τί σε.	Huius amor cepit. SC. Non æmulor quicquam te:
Ἀτὰρ εἰ τὸ πρωκτὸ δεῦρο περιεστραμμένον	Sed si podicem huc conuersum
Οὐκ ἐπεφθόνησας αὐτὸ πυγίζεις ἄγων.	Non inuidisses, ipsum subagitares abducens.
Ευ. Τί δ' οὐκ ἐᾷς λύσαντά μ' αὐτὴν ὦ Σκύθα	EV. Quid verò non permittis soluentem metipsam ô Scytha,
Πεσεῖν ἐς εὐνὴν καὶ γαμήλιον λέχος.	Cadere & in lectum, & in nuptiale cubile?
Σκ. Εἰ σφόδρ' ἐπιθυμεῖς τῷ γεροντοπύγιζο	SC. Si valde cupis senem subagita:
Τὴ σανίδο τρήσας ἐξόπισθο πρώκτισον.	Tabulam perforans à tergo subagita.
Ευ. Μὰ Δί' ἀλλὰ λύσω δέμας. Σκ. μαστιγῶ σ' ἄρα.	EV. Non per Iouem, sed soluam corpus. SC. flagellabo te quidem.
Ευ. Καὶ μὴν ποιήσω τοῦτο. Σκ. τὸ κεπαλῆς ἄρα	EV. Verùm faciam hoc. SC. caput igitur
Τὸ ξιπομάχαιρο ἀποκεκόψι τουτοί.	Ensis abscindet hic.
Μν. Αἰαῖ τί δράσω, πρὸς τίνας στρεφθῶ λόγους;	MN. Heu heu, quid faciam? ad quásnam conuertar rationes & consilia?
Ἀλλ' οὐκ ἂν δέξαιτο βάρβαρος φύσις.	Sed non admitteret barbara natura.
Σκαιοῖσι γάρ τοι καινὰ προσφέρων σοφὰ	Imperitis enim & asperis noua afferens consilia,
Μάτην ἀναλίσκοις ἄν, ἀλλ' ἄλλην τινὰ	Frustra tempus & laborem consumeres: sed aliud quoddam
Τούτῳ πρέπουσαν μηχανὴν προσοιστέον.	Huic conueniens consilium afferendum est.
Σκ. Μιαρὸς ἀλώπηξ οἷον ἐπιτηκίζει μοι.	SC. Scelesta vulpes vt simiam agit mihi.
Μν. Μέμνησο Περσεῦ μ' ὡς καταλείπεις ἀθλίαν.	MN. Memento Perseu, me quòd deseres miseram.
Σκ. Ἔτι γὰρ σὺ τὴν μάστιγα ἐπιθυμεῖς λαβεῖν.	SC. Adhuc enim tu flagellum cupis accipere.
Χο. Παλλάδα τὴν φιλόχορον ἐμοὶ	CHO. Palladem amicam chorearum mihi
Δεῦρο καλεῖν νόμος ἐς	Huc vocare lex est,
Χορὸν, παρθένον	Ad chorum, virginem,
Ἄζυγα κούρην,	Inconiugatam puellam,

BOVRDINVS. Καὶ κλέπτο καὶ πανοῦργο] τουτέστι κλέπτων καὶ πανουργευόμενος. Σκέψαι.] σκυθικῶς τοῦτο λέγεται. σημαίνει δὲ σκέψαι τὸ αἰδοῖον πότερα μικρόν σοι φαίνεται. Ἅψωμαι] ἐφάπτωμαι. Νοσήματα.] ὑπὸ τοῦ ἀφροδισιαστικοῦ ἔρωτος. Ἐπεφθόνησας.] ἐφθόνησας. Πυγίζεις ἄγων.] ἐπύγιζες, διέφθειρας, αἴσχιστα εἰργάσω. Γαμήλιον] τουτέστι γαμεῖν ἐκείνην. Γεροντοπύγιζο] πύγιζον τὸν γέροντα. Σανίδο τρήσας.] τρήσας τὴν σανίδα καὶ διατετρυπησάμενος. Ἐξόπισθο πρώκτισον] ἐξόπισθεν κατάπυγιζον, καὶ καταπρώκτισον. Τὸ ξιπομάχαιρον.] γνώμη ἤδη ἐστὶν, τὴν σοῦ κεφαλὴν καὶ σάρκα τοῦτο τὸ ξίφος ἀποκόψει. Στρεφθῶ.] στραφῶ. Σκαιοῖσι γάρ.] καὶ γάρ φησιν ἀγροίκοις καινήν τινα προσφέρων σοφίαν, μάτην ἂν ἐπονοίης. Ἀναλίσκοις] πόνον, τουτέστι πονήσαις, δαπανήσεις. Ἀλλ' ἄλλην τινὰ] ἀλλὰ δεῖ καινῆς τινὸς μηχανῆς καὶ σοφίσματος, εὑρήματός τι πρέποντος τούτῳ. Μιαρὸς] διὰ τὴν κακουργίαν. Ἐπιτηκίζει μοι.] ἀντὶ τοῦ ἐπιπιθηκίζει, ὡς δὴ πιθηκὸν μιμεῖται, καί με φενακίζει, ἐξαπατᾷν τι βούλεται. Ἄζυγα.] μήπω ζευχθεῖσαν μηδὲ γαμηθεῖσαν.

BISETVS. Σκέψαι τὸ σκύτο] σκέψαι τὸ σκύτος, μή τι μικρὸν φαίνεται; σκύτος δὲ, πᾶν δέρμα. ἀλλὰ διεζωσμένοι εἰσήεσαν οἱ κωμικοὶ ὑποκεῖται. οἱ δὲ αἰδοῖα δερμάτινα γελοίου χάριν ἐπάνω τῆς ἰσχίων, καὶ τῶν αἰδοίων προσκείμενοι. καὶ τοῦτ' ἐστὶν ὅπερ ὁ Σκύθης ἐνταῦθα φησί. Ἀτὰρ εἰ] ἀτὰρ εἰ τὸν πρωκτὸν δεῦρο ἐστραμμένον οὐκ ἐφθόνησας, αὐτὸ πύγιζε ἄγων. ἄγε πυγίζων. τοῦτο γὰρ καθ' ὑπαλλαγὴν εἰρῆσθαι δοκεῖ. τὸ δὲ πυγίζειν, πυγιδὸν ὀχεία.

ἐχῖνο. Εἰ σφόδρα] εἰ σφόδρα ἐπιθυμεῖς τὸν γέροντα τυ- A ζε. Οἷον ἐπιθηκίζει μοι] ἐπὶ [illegible] πιθηκίζει, καὶ ἀνωτέρω γχάνειν, τὴν [illegible] πρόσεχε ἐξ [illegible] φροντίζε, φροντί- εἴρηται ὥσπερ μικρὰ ἀλώπηξ. πιθηκίζειν δὲ παρὰ τὸν ζε, τουτέστι σύνιθι. Ἀλλ' ἀλύσω δεσμὸ] ὁ δεσμὸς, ού. πίθηκον εἴρηται. πίθηκος, ζῶον, ὃ μιμεῖται τὰ [illegible] ἐνεργητικῶς, καὶ ἐν τῷ πληθυντικῷ οἱ δεσμοὶ, τοὺς δε- ἀνθρώπους. ὅθεν τὸ πιθηκίζειν, τὸ τὸν πίθηκον δόλοις, ἀπά- σμοὺς, καὶ τὰ δεσμὰ εὐδετέρως. οὕτω γὰρ, ὡς φησιν Εὐ- ταις, καὶ κολακεύμασι μιμεῖσθαι. Ὡς καταλείπεις] ὥσ- σταθιος, καὶ τοὺς λύχνους, καὶ τοὺς δίφρους, λύχνα, καὶ δί- περ ἡ γραφὴ καλῶς ἔχει, ὡς παρὰ τὸ τύπω, τὸ τυπτέον φρα οἱ παλαιοὶ ἔλεγον. γράφεται καὶ δέμας ἀντὶ τοῦ δε- ἐστι γίνεται, οὕτω καὶ παρὰ τὸ καταλείπω, τὸ καταλειπτέ- σμα. ἀλλὰ τὸ μέτρον τὴν γραφὴν προσδέχεσθαι ον ὡμολόγηται. τὸ δὲ [illegible]. τὸ δ' ἐπιτυμεῖς ἀντὶ τοῦ οὐ δύναται. Τοι κιστῆς ἄρα] τὴν κεφαλὴν ἄρα αὐτὸ ἐπιθυμεῖς εἴρηται τῷ βαρβάρῳ. Παλλάδα] ἑτέρα χορεῦ ὁ ξιφοσπάθα [illegible] ἀποκόψει. Αἰαῖ τί δράσω] Εὐριπίδης ᾄδοντες, καὶ ὀρχούμενοι στροφή. στίχοι δὲ μικτοὶ εἰσι ια'. τῷ κηρύττει ἐς ἡμετέραν ταῦτα μόνος αὐτὸς καθ' αὑτὸν λέ- B Ἄζυγα κούρην] τὴν γάμου μὴ ζευχθεῖσαν. ἄζυγες εἰσι γει, καὶ πρὸς ἡμᾶς τέχνας, καὶ ἀπάτας αὐτὸν [illegible]. οἱ μὴ ἔζευγμένοι.

Η πόλιν ἡμετέραν ἔχει,
Καὶ κράτος φανερὸν μόνη,
Κληδοῦχός τε καλεῖται.
Φάνηθ' ὦ τυράννους
Στυγοῦσ' ὥσπερ εἰκός.
Δῆμός τοί σε καλεῖ γυναι-
κῶν. ἔχουσα δέ μοι μόλοις
Εἰρήνην φιλέορτον.
Ἥκετ' εὔφρονες, ἵλαοι
Πότνιαι ἄλσος ἐς ὑμέτερον.
Οὗ δὴ ἀνδράσιν οὐ
Θεμιτὸν εἰσορᾶν
Ὄργια σεμνὰ θεαῖν.
Ἵνα λαμπάσι φαί-
νετον ἄμβροτον ὄψιν.
Μόλετον ἔλθετον. αἰτόμεθ' ὦ
Θεσμοφόρω πολυπότνια.
Εἰ καὶ πρότερόν ποτ' ἐπηκόω
Ἤλθετον, νῦν ἀφίκε-
σθον ἱκετεύομεν ἐνθάδ' ἡμῖν.

Quæ vrbem nostram habet,
Et imperium manifestum sola,
Tutelarisque appellatur.
Appare ô tyrannos
Odio prosequens, quemadmodũ conueniens est,
C *Populus quidem te inuocat*
Mulierum, habens autem mihi venias,
Pacem amicam festorum.
Venite læta, propitiæ,
Venerandæ lucum in vestrum.
Cuius quidem viris non
Fas est intueri
Sacra veneranda Dearum,
Vt facibus
D *Luceatis immortali aspectu.*
Venite, accedite precamur,
O Ceres & Proserpina longè venerandæ.
Si prius vnquam propitiæ & exaudientes
Venistis, nunc venite,
Oramus huc nobis.

BISETVS. Η πόλιν ἡμετέραν ἔχει] ὅθεν πολιοῦχος Ἀθηνᾶ.

BOVRDINVS. Κληδοῦχος.] τουτέστι κλεῖς E ἔχουσα τῆς πόλεως καὶ ὀπίπας πιστευθεῖσα. Στυγοῦσα] μισοῦσα. Δῆμος.] τὸ πλῆθος. Φιλέορτον.] φιλοῦσαν ἑορτάς. Ἵλαοι.] εὐμενεῖς, πρᾶαι, φιλάνθρωποι, ἐπιχαρίσται. Ὄργια σεμνὰ] σεμνὰς ἑορτάς. Ἄμβροτον ὄψιν.] ἀθάνατον. Αἰτόμεθα] εὐχόμεθα. Επηκόω.] τουτέστι πράως καὶ εὐμενῶς ἀκούσατε.

BISETVS. Κληδοῦχος] ἡ κλῆδας, εἴτε κλεῖδας ἔχουσα. ἐπίθετον Ἀθηνᾶς, ὅ νῦν διασαφεῖται. καὶ τὰς τῆς πόλεως κλεῖδας ἔχουσαν, καὶ τηροῦσαν δηλοῖ, στυγοῦσα μισοῦσα. μόλοις, ἔλθοις παρὰ τὸ μολεῖν τὸ ἔρχεσθαι. πότνιαι δὲ, πότναι, σεβασταὶ, ἔντιμοι, καὶ δέσποιναι. ὅθεν τὸ ποτνιᾶν, καὶ ποτνιᾶσθαι, τὸ ἱκετεύειν. ἄλσος δὲ, τό- πος σύνδενδρος οὕτω καλεῖται. ἄλσεα, τεμένη, οἱ κάθυ- γροι, καὶ σύμφυτοι λειμῶνες, καὶ τόποι κατάδενδροι, παρὰ τὸ ἄλσιν, καὶ αὔξησιν τῶν φυτῶν ἔχειν ἐπὶ τὸ δ' [illegible]. Θεαῖν] τῆς Δήμητρος, καὶ τῆς Κόρης, ἃς καλεῖ Θεσμοφόρω πολυπότνια. αἰτόμεθα δὲ, ὥσπερ ἡ γραφὴ καλῶς ἔχει, μετὰ [illegible] χάριν εἴρηται, ἀντὶ τοῦ αἰτούμεθα. δεόμεθα, ἱκετεύομεν. Επηκόω δὲ, ἀπὸ τοῦ ἐπήκοος, ὅπερ ἐνταῦθα λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ ἵλαος, εὐμενής. ἀλλαχοῦ δὲ ἐπήκοοι κατὰ τὸν Ἡσύχιον, οἱ κριταὶ, καὶ οἱ μάρτυρες, καὶ οἱ δικάζοντες λέγονται.

F

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

Ευ. Γυναῖκες εἰ βούλεσθε τὸν λοιπὸν χρόνον
Σπονδὰς ποιήσασθαι πρὸς ἐμὲ, νυνὶ πάρα.
Ἐφ' ᾧ τ' ἀκούσαι μηδὲν ὑπ' ἐμοῦ μηδαμὰ
Κακὸν τὸ λοιπὸν ταῦτ' ἐπικηρυκεύομαι.
Χο. Χρείᾳ δὲ ποίᾳ τόνδ' ἐπεισφέρεις λόγον.

EVRIPIDES, CHORVS.

EV. *Mulieres, si vultis in reliquum tempus*
Fœdera facere mecum, nunc licet
Hac conditione, vt audiatis nullum à me vnquam
G *Malum posthac, hæc fœdera compono.*
CHO. *Quæ verò necessitate hanc affers nobis orationem?*

BOVR. Σπονδὰς ποιήσασθαι,] εἰρήνην. Εφ' ᾧ.] ἐπὶ τῷ ἀκούσαι μηδὲν ὑπ' ἐμοῦ μηδαμῶς. Επικηρυκεύομαι] ταῦτα τὰ κηρύγματα ποιῶ. Χρείᾳ δὲ ποίᾳ] τουτέστι διὰ ποίαν χρείαν. Επεισφέρεις] ἐπάγεις τοῦτον τὸν λόγον.

A

BISETUS. Γυναῖκες εἰ βούλεσθε] Ἐνταῦθα Εὐριπίδης καταλαβὼν τὸν Μνησίλοχον τοῖς ἑαυτοῦ δόλοις, καὶ τέχναις ἐκ τῆς γυναικῶν φυλακῆς ἐκφυγεῖν, καὶ σεσῶσθαι ἀδυνατοῦντα, τέλος ἅπαν τὸ σχῆμα καὶ τὴν κατὰ τῶν γυναικῶν φανερῶς ταῖς γυναιξὶ διαλεγόμενος, παρ' αὐτῶν εἰρήνην αἰτεῖ, ἐφ' ᾧ τὸν Μνησίλοχον ὑπ' αὐτῶν ἀπολυθῆναι, καὶ ἀβλαβῆ ἀφεθῆναι, αὐτὸν δὲ τὸν Εὐριπίδην εἰς τὰ λοιπὰ τὰς γυναῖκας κακολογοῦντα, λοιδοροῦντα, ἐν τοῖς αὐτοῦ δράμασιν ὑβρίζοντα παύσασθαι. ῥᾳδίως δὲ τῶν ἀξιουμένων, καὶ τῆς διαλλαγῆς παρὰ τῶν γυναικῶν ἔτυχεν, ἐφ' ὧτε καὶ τὸν Σκύθην τὸν Μνησιλόχου φύλακα πρὸς τοῦτο προσάγειν καὶ πείθειν. ὕστερον δὲ καὶ τοῦτον ἰδίοις συνήθεσι δόλοις, καὶ τέχναις χρησάμενος, εἰς γραῦν μεταμορφωθείς, μετὰ νεανίδος αὐτῇ ἀκολουθούσης ἐν ἄνευ πολλῷ τῷ θεάτρῳ γέλωτι ἀπατᾷ. Ἐπικηρυκεύομαι] ἐπικηρυκεύεσθαι κυρίως λέγονται αἱ πόλεις, ὅταν κήρυκας ἐπὶ συμβάσεσι, καὶ σπονδαῖς πέμπωσι. καὶ ἐπικηρυκεία, ὅταν κήρυκας πέμπωνται, ἀνοχὰς ἢ εἰρήνην αἰτούμενοι.

B

ΕΥ. Ὅδ' ἐστὶν οὑν τῇ σανίδι κηδεστὴς ἐμός.
Ἢν οὖν κομίσωμαι τοῦτον, οὐδὲν μήποτε
Κακῶς ἀκούσητ'· ἢν δὲ μὴ πείθησθέ μοι,
Ἃ νῦν ὑποικουρεῖτε, τοῖσιν ἀνδράσιν
Ἀπὸ τῆς στρατιᾶς παροῦσιν ὑμῶν διαβαλῶ.
ΧΟ. Τὰ μὲν παρ' ἡμῶν ἴσθι σοι πεπεισμένα·
Τὸν βάρβαρον δὲ τοῦτον αὐτὸς πεῖθε σύ.

EV. *Hic est quidem tabula alligatus socer meus,*
Si igitur accepero hunc, nihil unquam
Male audietis: si vero non parueritis mihi,
Quae domi occulte agitis, maritis
Ab exercitu reversis & praesentibus vestrûm calumniabor.
CHO. *Quae quidem à nobis desideras, scias à te persuasa esse nobis.*
Barbarum autem hunc ipse persuadendo move tu.

C

BOURDINUS. Τῇ σανίδι] πρὸς τῇ σανίδι δεθείς. Κομίσωμαι.] ἀνακομίσωμαι. Διαβαλῶ.] ἀπαγγελῶ. Ὑποικουρεῖτε.] λάθρα ποιεῖτε οἰκουροῦσαι ἐν οἴκοις μένουσαι.

BISETUS. Οὑν τῇ σανίδι] ὁ ἐν τῇ σανίδι δεθείς, ἐμός ἐστι κηδεστής. κομίσωμαι δὲ, ἀπολάβω, ἀναλάβω.

Ὑποικουρεῖτε] ἃ νῦν λάθρα βουλεύετε, καὶ πράττετε. διαβαλῶ δὲ, μετὰ διαβολῆς, καὶ κατηγορίας φανερώσω. Πεῖθε σύ] πεῖθε, πεῖσθε. προστακτικὸν τοῦ ἀορ. α. μέσου, ὡς τύψαι, τυψάσθω. Ἀττικοὶ δὲ ἔσθ' ὅτε, καὶ παθητικοῖς ῥήμασιν ἀντὶ τῶν ἐνεργητικῶν χρῶνται. ἀλλ' ἐνταῦθ' ἴσως μέτρου χάριν, τέθειται.

D

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ ὡς ΓΡΑΥΣ.

ΕΥ. Ἐμὸν ἔργον ἐστὶν καὶ σὸν ὦ 'Λάφιον, ἅ σοι
Καθ' ὁδὸν ἔφραζον, ταῦτα μεμνῆσθαι ποιεῖν.
Πρῶτον μὲν οὖν δίελθε κἀνακόλπασον.
Σὺ δ' ὦ Τερηδὼν ἐπαναφύσα Περσικόν.
ΣΚ. Τί τὸ βόμβο τοῦτο; κῶμο τίς ἀνεγείρει μοι;
ΕΥ. Ἡ παῖς ἔμελλε προμελετᾶν ὦ τοξότα.
Ὀρχησομένη γὰρ ἔρχεθ' ὡς ἄνδρας τινάς.
ΣΚ. Ὀρχῆσι καὶ μελετῆσι, οὐ κωλύσ' ἐγώ.
Ὡς ἐλαπρὸς ὥσπερ ψύλλο κατὰ τὸ κώδιο.

EVRIPIDES ut ANUS.

EV. *Meum quidem officium est & tuum, ô Elaphion, quae tibi*
In itinere dixi, haec recordari facere.
Primum igitur procede ad saltandum, & succinge vestem.

E

Tu verò ô Teredon insla Persicum in morem.
SC. *Quisnam bombus hic est? comessationem & saltationem quis excitat mihi?*
EV. *Puella praelusura est ô Satelles,*
Saltatura enim venit ad viros quosdam.
SC. *Saltet & praeludat, non prohibebo ego.*
Quàm agilis, tanquam pulex super pellem & stragulum cum villis.

F

BISETUS. Ἐμὸν ἔργον ἐστί] Εὐριπίδης γραὸς πρόσωπον ἐνδυσάμενος τὴν νεᾶνιν, ἃς μεθ' αὐτοῦ προσάγει, τὸν Σκύθην ἐξαπατήσων, ἀποφαίνει, καὶ ἐπιτάττει τί αὐτῆς ποιεῖν δεῖ. Ὦ 'Λάφιον, ὦ Ἐλάφιον. τοῦτο κύριον ὄνομα κόρης, ὡς καὶ τὸ Τερηδών. Τερηδὼν δὲ ὀξύτονον, σκώληξ οἰκῶν ἐν ξύλῳ. Ἡσύχιος.

BOURDINUS. Ἀνακόλπασον] τὸ ἔνδυμα σου ὑπόζωσον, ὑπόστειλον. Ἐπαναφύσα] ἀναφύσα, ἀπάσιτε κατὰ περσικὸν τρόπον. Βόμβο.] τὸ βόμβος ὁ κτύπος παρὰ τὸ ἦχος ὥσπερ τῶν σμηνῶν βομβούντων καὶ ψοφούντων. γνώμη δὲ ἥδε, τίς ἐστι βόμβος ὅστις ἀνερεθίζει μοι καὶ ἀνεγείρει τὸν κῶμον. Προμελετᾶν] προπαίζειν. Ὀρχῆσι καὶ μελετῆσι] ὀρχείσθω καὶ μελετάτω. Ἐλαπρός] ἐλαφρός. Ὥσπερ ψυλλοκατατοκώδιο] ὥσπερ ἐπὶ ψύλλα ἐν τῷ κωδίῳ, τουτέστι τῷ δέρματι μετὰ τριχῶν.

BISETUS. Κἀνακόλπασον] τουτέστι τὰς ἐσθῆτας σου εἰς τινα κόλπον σύλλεξαι, σύστειλαι, ἵνα πρὸς τὴν ὄρχησιν ὦσιν ἐπιτηδειότεραι. ἐν τισὶ γράφεται καὶ ἀνακόλπασον, ἀλλὰ διεφθαρμένως. Σὺ δ' ὦ Τερ.] ὦ Τερηδών, σὺ δ' αὖ ἐπαναφύσα περσικὸν ᾆσμα. τουτέστιν, ᾆδε βαρβαρικόν τι μέλος, ἤγουν ἐπᾶδε τινα μολπὴν καὶ ᾠδὴν, οἵαπερ ἡ τῶν Περσῶν βαρβάρων ἀνθρώπων. τὸ δὲ ἀναφυσᾶν κυρίως λέγεται περὶ τῶν σαλπικτῶν, καὶ αὐλητῶν, οἵπερ ἐν τῷ αὐτῶν σαλπίγξι, καὶ αὐλοῖς τῷ φυσήματι χρῶνται, καὶ σαλπίζουσι, καὶ αὐλοῦσι φυσῶντες. νῦν δὲ τὸ ἀναφυσᾶν, ἁπλῶς ἐστὶν ἀντὶ τοῦ ᾄδειν, καὶ τὴν αὐτὴν ᾠδὴν πολλάκις λέγειν. ἡ γὰρ ἀνὰ πρόθεσις ἐνταῦθα τοιαύτην ᾠδῆς ἐπανάληψιν, καὶ ἀναχώρησιν σημαίνει. Τί τὸ βόμβο] τίς ἐστιν

G

ὁ βόμβος καὶ κῶμος τίς ἀνεγείρει μοι; ὁ Σκύθης τὸν τῶν αὐλητῶν ψόφον ἀκούων ταῦτα λέγει. Προμελετᾶν] μελετᾶν πρότερον, ἐπιμελεῖσθαι γυμνάζεσθαι. μελέτη γὰρ, ἄσκησις, ἐπιμέλεια. ὅθεν καὶ σύνθετον ῥῆμα προμελετᾶν. Ὀρχῆσι] ὀρχείσθω καὶ μελετάτω. οὐκ ἐγὼ κωλύσω. Ὡς ἐλαπρός] ὡς ἐλαφρός, ὥσπερ ψύλλος κατὰ τὸ κώδιον, ἐλαφρὸς, κοῦφος. ψύλλος, καὶ ἀττικῶς ψύλλα, ζῶον πάνυ γνωστόν. κώδιον δὲ, τὸ ἅμα τοῖς ἐρίοις δέρμα συνηγμένον. καὶ τὸ τοῦ προβάτου δέρμα. Σ.

Ευ. Φέρε θοιμάτιον ἄνωθεν ὦ τέκνον τοδί
Καθιζομένη δ' ἐπὶ τοῖς γόνασι τῷ Σκύθου
Τὼ πόδε πρότεινον ἵν' ὑπολύσω. Σκ. νάμι
ναὶ
Κάθησο, κάθησο, ναίχι ναὶ τυγάτριον.
Οἴμ' ὡς στέρι' τὸ τιτθί' ὥσπερ γογγύλη.
Γρ. Αὔλει σὺ θᾶττον. ἔτι δέδοικας τὸν Σκύθην.
Σκ. Καλόγα τὸ πυγή. Γρ. κλαυσεῖγ' αἰ μὴ
'νδο μένης.
Ανακύπτει καὶ περιανακύπτει ἀπεψωλημένος.
Σκ. Εἶεν καλὸ τὸ σχῆμα περὶ τὸ ποσθίον.
Γρ. Καλῶς ἔχει. λαβὲ θοιμάτιον ὥρα 'στὶ νῷν
Ηδη βαδίζειν. Σκ. τίς οὐκὶ πιλῆσαι πρῶτά
με;
Γρ. Πάνυγα. φίλησον αὐτόν. Σκ. παπαπαπαπαῖ
Ως γλυκερὸ τὸ γλῶσσ'. ὥσπερ ἀττικὸς
μέλις.
Τί οὐ κατεύδει παρ' ἐμέ. Γρ. χαῖρε τοξότα.
Οὐ γὰρ γένοιτ' ἂν τοῦτο. Σκ. ναὶ γρᾴδιον
Εμοὶ χάρισο τοῦτο. Γρ. δώσεις οὖν δραχμήν.
Σκ. Ναὶ νάμι δῶσι. Γρ. τἀργύριον τοίνυν φέρε.
Σκ. Αλλ' οὐκ ἔχ' οὐδὲν ἀλλὰ τὸ συβήνην λαβέ.
Γρ. Επειτα κομιζεῖς αὖθις. Σκ. ἀκολούτι τέκνον.
Σὺ δὲ τοῦτο τήρει τῇ γεροντογρᾴδιο.
Ονομα δέ σοι τί ἐστιν. Γρ. Αρτεμισία.
Σκ. Μεμνῆσι τοίνυν τοὔνομ' Αρταμουξία.

Age pallium sursum ô filia hoc,
Sedensque in genibus Scythæ,
Pedes protende, vt detraham tibi calceos. SC. certè certè
Sede, sede, na na filiola.
Hei mihi, quàm dura & solida papilla tanquam rapum.
EV. Infla tibiam tu citò, adhuc times Scytham.
SC. Pulchræ quidem sunt nates. MVL. plorabis quidem nisi intus manseris.
Extrahit & attrahit penem nudatus & erectus.
SC. Esto, pulchra est forma circa præputium.
MVL. Rectè se habet res sume pallium, hora est nobis
Iam abeundi. SC. quid nō osculaberis primùm me?
EV. Valde quidem osculare ipsum. SC. Papa papa,
Quàm dulcis lingua tanquam Atticum mel,
Quid non dormis apud me? MVL. Vade Sagittes.
Non enim fieri posset hoc. SC. Na anicula
Mihi gratificare hoc. MVL. dabis igitur drachmam?
SC. Na na dabo tibi. MVL. Pecuniam igitur affer.
SC. Sed non habeo quicquam, sed concumbere accipe.
MVL Deinde fers ipsis? SC. sequere filia, hunc
Tu verò hunc seruas senem.
Nomen verò tibi quódnam est? MVL. Artemisia.
SC. Memento igitur nomen Artomuxia.

Βουρδινυς. Υπολύσω] ἐκδύσω τοὺς πόδας, ἀφαιρήσομαι θ' ὑποδήματα. Τιτθὸν τὸ τιτθί] ὥσπερ τὸ τιτθίον στερεά, καὶ σκληρά ὡς γογγύλη. ὡς γογγύλη. Απεψωλημένος] ἀποτεθειμένος, ἀποσεσυρμένος τὴν ψωλήν. Σχῆμα] εἶδος. Ποσθίον] αἰδοῖον. Επιλάσει] φιλήσεις. Παπαπαπαῖ] ἐπίρρημα τοῦ ὑπερμέτρως χαίροντος, ἢ ἀνιωμένου. Κάθευδε] τουτέστι χαρίζου. Συβήνην] τὴν θήκην τὴν σύμβασιν, τὴν συνουσίαν.

Bisetus. Ναὶ ναί] ναὶ ναὶ. καὶ κάθησο. ναί, καὶ θυγάτριον. οἴμοι ὡς στερρὸν τὸ τιτθίον ὥσπερ γογγύλη. γογγύλη δὲ, μάζα μεμαλαγμένη στρογγυλοειδής. ἔστι δὲ λαχάνου εἶδος. Καλόγα τὸ πυγή] καλή ἐστι ἡ πυγή. Κλαυσεῖ γ' εἰ δεῖ] κλαυσεῖ σὺ εἰ μὴ μένης ἔνδον. τὸ παροιμιακῶς εἰρῆσθαι φασὶ). ἀντὶ τοῦ κλαύσεις, οἰμώξεις, εἰ μὴ σαυτὸν κατέχεις ἐντὸς τῆς σωφροσύνης ὅρων. τουτέστιν εἰ μὴ σωφρονῆς ἀπὸ τοιαύτης ἀσελγείας ἀπεχόμενος. τοῦτο δὲ λέγει ὅτι ὁ Σκύθης οὐ μόνον αἰσχροὺς λόγους, ἀλλὰ καὶ ἀναιτίως ἀφῆς ἐχρῆτο συνδιάζων συνεῖναι τῇ τερηδόνι, ἧς τὸ κάλλος ἄλλως ἰνδάλλετο. ἀλλ' Ευριπίδης ὡς γραῦς αὐτῷ ἀπειλητικῶς ἐπιλιμᾶ. τοῦτο δὲ ἐκ τῶν ἑξῆς δῆλον. καὶ γὰρ ὁ τοξότης τῆς συνουσίας ἐπιθυμία ἀνακύπτει καὶ περιανακύπτει ἀπεψωλημένος πολλὰ περὶ τὸ πρότερον ἠχημένος. ψωλὸς δὲ ὁ λέγεται ἑρμῆς ὁ ξυτόνως, καὶ ἀπόψωλος, ὁ ἐπὶ βραχὺ τοιοῦτος. ἢ ὁ ἐσχημένος κατὰ ταριχεύσεις τοῦ μορίου. ὅθεν τὸ ἀποψωλεῖν, τὸ ψωλὸν ποιεῖν. Εἶεν. καλὸν τό.] εἶεν. καλὸν τὸ σχῆμα περὶ τὸ ποσθίον. Τί; οὐκὶ] τί; οὐχὶ φιλήσεις πρῶτον ἐμέ; τοῦτο ὁ λαλεῖ τοξότης Σκύθης λαλεῖ. καὶ γὰρ κατὰ τὸν Θεόκριτον, ἔστι καὶ ἐν κενεοῖσι φιλάμασιν ἁδέα τέρψις.

Ως γλυκερὸ] ὡς γλυκερὸν ἡ γλῶσσα. ἢ ὡς γλυκερὰ ἡ γλῶσσα, ὥσπερ ἀττικὸν μέλι. διὰ τί οὐ καθεύδεις παρ' ἐμοί; γλυκερὰν γλῶσσαν καλεῖ τὸ κατάγλώττισμα, καὶ φιλήματος αἰσχροῦ εἶδος, ὅ τινες φίλημα ἀπὸ τῆς ἐρώσης καλοῦσι. Ναὶ γρᾴδιον] ἤτοι γραΐδιον μίσηθι χάριν. γρᾴδιον δὲ, ὑποκοριστικὸν τοῦ γραῦς, γραός. ἐκ τούτου δὲ ὁ ἦλθεν ὅτι ἐν λᾴθα, καὶ δεῖ ἀντὶ τοῦ ω. γραΐδιον γρ. τουτέστι γραῦς, ἤγουν Ευριπίδης ὡς γραῦς, καὶ γραῦς ἐστὶ προσποιούμενος. κάθευδε δὲ, βάρβαρον, ἀντὶ τοῦ χαρίζου μοι. ναὶ νάμι δῶσι. ἀντὶ τοῦ, ναὶ, ναὶ δώσω σοι. Αλλ' οὐκ ἔχ' οὐδέν] ἀλλ' οὐκ ἔχω οὐδέν. ἀλλ' ἀλλὰ τὴν συβήνην. συβήνη δὲ, ἡ δερματίνη αὐλοθήκη, ἡ φαρέτρα. Σ. Αλλως. συβήνη, αὐλοθήκη, ἡ τοξοθήκη, ἢ ὁ ναυτικὸς χιτών. κομιεῖς δὲ, κομίσεις. ἀττικὸν σχῆμα. κομίσεις οὖν τὸ ἀργύριον δηλονότι, ὁ νῦν οὐκ ἔχειν λέγεις. Ακολούτι τέκνον] ἀκολούθει τέκνον. ὦ κόρη ἀκολούθει μοι. τῷ γεροντογρᾳδίῳ δὲ, τὸ γέρον γρᾴδιον, τὸ παλαιὸν γρᾴδιον. τοῦτο δὲ ὁ τοξότης λέγει πρὸς τὸν Ευριπίδην, ὃς γραῦς ἐστὶ ὑποκρίνεται. ὦ γραῦ τήρει, καὶ φύλαττε τοῦτο τὸ παλαιὸν γρᾴδιον, τουτέστι τὸν Μνησίλοχον, ὃς διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐτῶν, ἴσως δὲ καὶ διὰ τὸ τοῦ φορήματος, καὶ σχήματος εἶδος γραῦς ἐστὶ. ὁ βάρβαρος τοίνυν ἀμελῶν τοῦ τοῦ Μνησιλόχου φυλακῆς ὑπὸ τοῦ Περσικοῦ ἐπιλελησμένος, τῷ ἀλλαζόντι ἀνηρπασθεὶς ἀδύνατον εἴη ἔχειν, ὅπερ τοῦ ἀπολύσεως, φυγῆς, καὶ σωτηρίας αἴτιον ἐγένετο τῷ πρότερον δεθέντι, καὶ φυλαχθέντι. ὁ δὲ τοξότης τὸν Μνησίλοχον, ποτὲ μὲν, ὡς γυναῖκα, γρᾳῶν καλεῖ. ποτὲ δὲ, ὡς ἄνδρα, γέροντα ὀνομάζει. Μεμνῆσι] μίμνησο τοῦ ὄνομα σοι. Αρταμουξία, ἀντὶ τοῦ Αρτεμισία.

μένος διὰ τὴν ἑαυτῶν ἀμέλειαν, καὶ ὀλιγωρίαν ἀποφυγεῖν ἐάσαι, οἱ τῶν Ἀρχόντων ζημίαν ἐπιτιθέασιν. ἀλλὰ ταῦτα πάντα, ἅπερ ὁ βάρβαρος βαρβάρως ἐκφωνεῖ, ὡς καὶ τὰ ἄνω, καὶ τὰ ἑξῆς μέχρι τοῦ τέλους, ἑλληνικῶς οὕτως ἑρμηνευτέον. Ὀρθῶς δέ] ὁ τούτων νοῦς οὕτως ἔχει φαίνεται. ὁ Σκύθης τέλος καταμαθὼν τὰς τῆς γραὸς δόλους, ὀνόμαζε καὶ τὴν συβήνην, ἣν πρότερον ἀντὶ τοῦ ὀρνεῖν, ὑπὲρ τῆς κόρης διδόναι ἀφεῖλεν, ὑπ' αὐτῆς ἁρπασθεῖσαν. ἀλλὰ παρὰ προσδοκίαν εὑρὼν αὐτὴν ταῦτα λέγει. ὀρθῶς ἔχει ἡ συβήνη. ὡς εἰ λέγοι, καὶ γὰρ ἐν ᾧ χωρίῳ αὐτὴν ἐντεῦθεν ἀπερχόμενος ἔλιπεν, ἐν τῷ αὐτῷ καὶ νῦν οὖσαν εὗρεν. τὸ δὲ ἑξῆς καταβλείνητε, ἄδηλον. εἰ μὴ ἀντὶ τοῦ καταβαίνητε ληφθείη. ὅπερ ὡς καὶ τὰ λοιπὰ βαρβάρως ὑπὸ βαρβάρου λεχθείη. τοῦτο δὲ τὸ οἰμώζειν ἀντὶ τοῦ ἀπῆλθεν, ἢ καὶ ἀντὶ τοῦ ἀπέβη, ἤγουν ἀπῆλθε, λειπτέον. ἡ γραῦς οὖν ἀπῆλθεν. οἷον ἐπιφέρει, οἴμοι τί

δράσω; ποῖ τὸ γραΐδιον ἀποφυγὴ; Ἀρτεμισία τὸ γέροντα ἐπάναγε, καὶ ἀπόδος. Τὴν γραῦν ἐρωτᾷς] ὁ τῶν γυναικῶν χορὸς τὸν Σκύθην δεῦρο, κἀκεῖσε μάτην ὁρμώμενον, καὶ ἀποροῦντα ποῖ τράποιτο, καὶ τίνα πορείαν μετέλθοι, ὅπως Εὐριπίδην φεύγοντα διώκῃ, καταλάβῃ, καὶ ἀνέλῃ, πάντα τρόπον καταγελᾷ, καὶ σκώπτει. Τὰς πηκτίδας] πηκτίς, πηκτίδος, πανδουρομάχαιρα κρεωκόπος. παρὰ δὲ τῷ Ἀριστοφάνει ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις, εἶδος ὀργάνου κιθαρῳδικοῦ. ἢ εἶδος ακολάστου σχήματος καὶ ἐπιχαίσματι,

Αὐδὴ μέλος. ἐπὶ Πᾶνα τὸν Ἀρκάδα, πηκτίδι μέλπεις. Σ. ἄλλως. πηκτὶς, πανδούριον, ψαλτήριον, σύριγξ, ὄργανον. καὶ πηκτίδες, καὶ σύριγγες, ὄργανα μουσικά. Ἡσύχιος. ἐκ δὲ τούτων ἴσως εἰκάσειεν ἄν τις παρὰ τῷ Σουΐδᾳ γραπτέον διὰ δυοῖν φωναῖν διεζευγμένοιν, πανδοῦρα μάχαιρα κρεωκόπος.

Σκ. Κροκωτ' ἔχοντο τῷ γέροντο; Χο. φήμ' ἐγώ.
Ἔτ' ἂν καταλάβοις, εἰ διώκοις ταυτηί.
Σκ. Ὦ μιαρὸ γραῦ. πότερα τρέξι τὴν ὁδό
Ἀρταμουξία.
Χο. Ὀρθὴν ἄνω δίωκε. ποῖ θεῖς. οὐ πάλιν
Τῇδε διώξεις; τοὔμπαλιν τρέχεις σύ γε.
Σκ. Κακόδαιμον ἄλλα τρέξι Ἀρταμουξία.
Χο. τρέχε νυν κατὰ τοὺς κόρακας ἐπουρίσας.
Ἀλλὰ πέπυσται μετρίως ἡμῖν. ὥσθ' ὥρα δή 'στι βαδίζειν
Οἴκαδ' ἑκάστῃ.
Τὼ θεσμοφόρω δ' ἡμῖν ἀγαθὴν
Τούτων χάριν ἀνταποδοίτην.

SC. Crocotulam habebat ne senex? CHO. assero ego.
Adhuc ipsum comprehenderes, si insequererus hàc.
SC. O scelesta anus, vtrum cucurris hac via Artamuxia?
CHO. Recta via sursum insequere, quò curris? nónne rursus
Hàc insequeris? contrario modo curris tu.
SC. Infelix ego, aliâ aufugit Artamuxia.
CHO. Curre nunc in coruos, secundo vento profectus.
Sed auditum est satis nobis, vnde tempus quidem est abeundi
Domum vnicuique. (nam
Ceres autem & Proserpina legifera, nobis bo-
Horum gratiam retribuant.

Bisetvs. Κροκωτ' ἔχοντο] ταῦτα μετ' ἐρωτήσεως. ἀντὶ τοῦ, ὁ γέρων εἶχε κροκωτὸν ἔχει;

Bovrdinvs. Ἔχοντο] εἶχεν ὁ γέρων, σκυθικὴ διάλεκτος. Τοὔμπαλιν] ἐπὶ τοὐναντίον τρέχεις. Ἐπουρίσας.] ἐπακολουθήσας, οὐρίῳ, καὶ εὐτυχεῖ πνεύματι. Ἀνταποδοῖτον.] ἀνταποδοῖεν τούτων ἀγαθὴν χάριν.

Bisetvs. Ὦ μιαρὸ γραῦ] ὦ μιαρὰ γραῦ. πότερον τρέχει κατὰ τήνδε τὴν ὁδόν; ἢ, πότερον ταύτῃ ἀπέδραμεν, ἢ ἄλλῃ; Ἀλλα τρέξι] ἄλλῃ, δι' ἄλλης ὁδοῦ τρέχει, ἢ ἀπέδραμεν. Ἐπουρίσας] οὐρίῳ ἀνέμῳ ὁρμηθεὶς, ἢ φερόμενος. τουτέστιν, ὡς τάχιστα νῦν ἐς κόρακας ἔρρε. ἡ δὲ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν πλεόντων, καὶ οὐρίῳ ἀνέμῳ κατὰ τὸν πλοῦν χρωμένων. οὖρος γὰρ ὁ ἄνεμος, παρὰ τὸ ὀρνύειν, ὅ ἐστι παρορμᾷν, καὶ προπέμπειν τὴν ναῦν. καὶ οὐρίζειν, τὸ ἐξ οὐρίων, ἤγουν αἰσίων πνευμάτων πλεῖν. Εὐστάθιος νῦν δὲ σημειοῦται τὸ ἐπουρίζειν οὐκ ἐνεργητικῶς, ἀλλὰ παθητικῶς λαμβάνεσθαι, ὅπερ ἀττικὸν σχῆμα. Πέπυσται] εἴπερ ἡ γραφὴ καλῶς ἔχει, ἑρμηνεύσεις, ἀλλὰ μετρίως ἡμεῖς ἤδη πεπύσμεθα, καὶ ἠκούσαμεν σκώμματα, καὶ γελοίους λόγους. ὥστε νῦν ὥρα, καὶ καιρός ἐστιν ἑκάστην οἴκαδε βαδίζειν. ἀλλὰ βέλτιον γράφειν, πέπαισται, ὡς ἀπὸ τοῦ παίζω, οὗπερ ὁ μέλλων ἀττικῶς μὲν, παιξοῦμαι. δωρικῶς δὲ, παιξῶ. εἶτα παιξῶ. ὅτι δὲ καὶ τὸ παίξω, καὶ τὸ παίσω ἐν χρήσει μαρτυρεῖ καὶ Εὐστάθιος εἰς τὸ Ὀδυσσείας θ, ὅπου τούτων πέρι ἀκριβολογεῖ.

ἀπὸ τοῦ παίω, παίσω, ὅπερ ἰδιαιτέρως δηλοῖ τὸ τοῖς ποσὶ τὴν γῆν τύπτειν, εἴτε κρούειν. ἡ δὲ λέξις ἀπὸ τοῦ παρακολουθοῦντος εἴρηται, ἐπειδὴ οἱ ὀρχούμενοι τὴν γῆν τοῖς ποσὶ παίειν, τύπτειν, κρούειν εἰώθασιν. Ἀντιδοίτην] κακῶς πρότερον ἀνταδοῖτον ἐγράφετο. ἀλλὰ φανερὸν σφάλμα διορθοῦν οὐ νεμεσητέον. τὸ δὲ ἀντιδοίτην ἐστὶ τρίτον δυϊκὸν πρόσωπον ἀορίστου β. κατὰ συγκοπὴν ἐσχηματισμένον ἐκ τοῦ ἀντιδοιήτην. ἀπὸ τοῦ ἀντιδοίην, ἀντιδοίης, ἀντιδοίη, ἀντιδοίητον, ἀντιδοιήτην, ἤγουν ἀνταποδοίτην, ἡ Δημήτηρ δηλονότι, καὶ ἡ Κόρη. ὁ δὲ νοῦς ἐστιν ἀντὶ τούτων, ἃ νῦν ποιοῦμεν, ἡ Δημήτηρ, καὶ ἡ Κόρη καλὴν ἡμῖν χάριν ἀποδοίτην. εἰ δὲ ἀντιδοῖτον γράψῃς, (ὃ τῆς παλαιᾶς γραφῆς ἐγγύτατα χωρεῖ) δυϊκὸν δεύτερον ἔσται πρόσωπον κατὰ συγκοπὴν ἐσχηματισμένον. τοῦτο δὲ κατ' ἀποστροφὴν πρὸς τὴν Δήμητρα, καὶ τὴν Κόρην λεχθείη. ὑμεῖς ὦ θεαὶ ἀντιδοίητον ἡμῖν τοῖς ταῦτα ποιοῦσι, καὶ ὑμᾶς τιμῶσιν, ἀντιδοίητον λέγω καλὴν ἀνταπόδοσιν, καὶ καλὴν χάριν. τινὲς δὲ καὶ νομίζουσιν ὡς τὸ χρυσοίτην, χρυσίτην, οὕτω καὶ τὸ ἀντιδοίτην, ἀντιδοίτην λέγεσθαι, παρὰ τὸ ἀντιδόω, ῶ, τὸ ἀντιδίδωμι. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐν χρήσει, ἐκεῖνο δὲ ἀρχηστότερον. ὁ μέντοι νοῦς, ὅπως δήποτε γράψῃς, ἐστὶν, οἷος ἐν τοῖς προειρημένοις δεδήλωται. ἡ μὲν οὖν πρώτη, καὶ δευτέρα τῆς διεφθαρμένης γραφῆς ἐπανόρθωσις μεγίστην ἔχει πιθανότητα. ἡ δὲ τελευταία σκληρᾶς, βιαίως, ἀρχήστως, καὶ ἀπιθάνως τετολμῆσθαι δοκεῖ.

ΤΕΛΟΣ.

ΚΑΙΝΗ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗΣ.

Ἡ Λυσιστράτη τὰς τῶν Ἀθηναίων, καὶ τὰς τῶν Βοιωτῶν, καὶ τῶν Πελοποννησίων γυναῖκας εἰς ἐκκλησίαν συγκαλεῖ. καὶ πρῶτον μὲν τοῦ πολέμου τὸ μέγεθος, τὰς συμφορὰς, καὶ τοὺς κινδύνους αὐταῖς ἀποδεικνύει. ἔπειτα δὲ τὸν τρόπον δηλοῖ τοῦ καταπαῦσαι τὸν πόλεμον, καὶ εἰρήνην ποιῆσαι. καὶ γὰρ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἡ Ἑλλὰς σχεδὸν ἅπασα δεινοτάτοις πολέμοις ἐκακοῦτο. ταύτης δὲ τῆς συμβουλῆς περὶ τῆς εἰρήνης οὔσης χαλεπωτάτης, καὶ τῶν γυναικῶν πολλὰς, καὶ διαφόρους γνώμας περὶ τούτου προσενεγκουσῶν, καὶ τέλους τῇ συμβουλῇ οὐκ ἐπιτιθεμένου, ἀλλὰ τοῦ χρόνου μάτην ἀναλισκομένου, τὸ τελευταῖον αἱ γυναῖκες κατὰ τὴν Λυσιστράτης παραίνεσιν, καὶ γνώμην ἐγνώκασι τοῖς ἑαυτῶν ἀνδράσιν οὔποτε συγκοιμᾶσθαι πρὶν ἢ τοὺς Ἀθηναίους εἰρήνην πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ποιήσασθαι. ὅτι δὲ τοῦτο ἀδύνατον ἐδόκει, τὸ τὰς γυναῖκας οἴκοι ἀεὶ μενούσας τοῖς ἑαυτῶν ἀνδράσι μὴ συγκοιμᾶσθαι, καὶ συνεῖναι θέλειν, ἀλλ᾽ αὐτοὺς ἀπώσασθαι, διὰ τοῦτο τὴν Ἀκρόπολιν κατέλαβον, ἐν ᾗ τῆς πόλεως ἦν τὰ χρήματα. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τὴν Ἀκρόπολιν μεγάλῃ δυνάμει πολιορκεῖν ἐπιχειρήσαντες, καὶ ἐκπολιορκεῖν οὐ δυνησάμενοι, τὰ μὲν διὰ τὴν ἀνέλπιστον χρημάτων ἀπορίαν, τὰ δὲ διὰ τὴν ἰδίων γυναικῶν ἐπιθυμίαν, καὶ ἔρωτα, ὃς αὐτοὺς ἔκαιεν, οὕτως ἀναγκασθέντες τὸν πόλεμον καταλύουσι, καὶ εἰρήνην πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ποιοῦνται.

HYPOTHESIS, VEL ARGVMENTVM, VT VOCANT LYSISTRATÆ, FABVLÆ ARISTOPHANICÆ

Græcis Iambis & in Acrostichidem facta.
per Q. Sep. Fl. Chr.

Λ λίαν λακώνων ἠδ᾽ ἀθηναίων πόλεις
Υ ὑφ᾽ ὅλμον ἄρεος δηθάκις τετριμμένας
Σ σὺν ταῖς γυναιξὶν ἑλλάδος λυσιστράτη
Ι ἰδοῦσα κ᾽ οἰκτείρασα ξυμβουλεύεται.
Σ συνώμοσαν δ᾽, ἀεί γ᾽ ἀπωμότους μένειν,
Τ τούς τ᾽ ἄνδρας ἕξειν ἐκποδὼν ἑστηκότας,
Ρ ῥίψασπις εἰ μὴ πᾶσιν εἰρήνη φανῇ.
Α ἀκρόπολιν οὕτως εἷλον ἠδὲ χρήματα
Τ τὰ πάντα, καὶ γέροντας ἐχθροὺς ἔπλυναν.
Η ἦλθε δ᾽ ἄρ᾽ εὔφρων κύπρις ἐν διαλλαγαῖς.

ALIVD ARGVMENTVM LATINIS IAMBIS AB EODEM.

L ongo duello Græcia quum lumina
V rbes Athenæ & Sparta se colliderent
S ecessionem fœminis Lusistrata
I ndicit ut de publico deliberent.
S parse inde libant atque coniurant mero
T andem, femur se nemini applicassere,
R edire Græci ni velint in gratiam:
A rx occupatur atque Thesaurus, senes
T umultuantes cum Probulo nil agunt:
A c cum Lacone Pax fit, & redit Venus.

Τὰ τοῦ δράματος πρόσωπα.	*Personæ Dramatis.*
Λυσιστράτη.	Lysistrata.
Καλονίκη.	Calonice.
Μυῤῥίνη.	Myrrhina.
Λαμπιτώ.	Lampito.
Χορὸς ἀνδρῶν γερόντων.	Chorus senum.
Δράκης.	Draces.
Στυμμόδωρος.	Scymmodorus.
Χορὸς γυναικῶν.	Chorus mulierum.
Στρατυλλίς.	Stratyllis.
Πρόβουλος.	Probulus.
Ἄγγελος γερόντων.	Nuntius senum.
Ὑπηρέτης.	Minister.
Ἄλλη τις γυνή.	Alia quædam Mulier.
Κινησίας.	Cinesias.
Ἀθηναῖος.	Atheniensis.
Λάκων.	Laco.
Θεράπων.	Seruus.
Χορὸς Λακεδαιμονίων.	Chorus Lacedæmoniorum.

Ἡ ὑπόθεσις τοῦ παρόντος δράματος ἐκ στίχων ἰαμβικῶν τριμέτρων στ΄. ὧν ὁ τελευταῖος
Ἄμαχοι γυναῖκες, καὶ μιαραὶ κακολοῖσθ᾽ αὖ.

τὰς ὀφρῦς. ἡ δὲ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν τὰ τόξα τεινόντων. τοξοποιεῖν οὖν τὰς ὀφρῦς δηλοῖ τὸ ποιεῖν τὰς ὀφρῦς ὥσπερ τόξον τεινόμενον, καὶ καμπτόμενον. τουτέστι τὰς ὀφρῦς συστέλλειν, ὥσπερ οἱ ἀνθρώπων σφόδρα μεμεριμνότων, καὶ λυπουμένων ἐπὶ ταῖς τυχμένοις. Ἐρριπτασμένον] Ἀττικῶς. ἀντὶ τοῦ, εἰρηνῆσθαι γὰρ ἀπὸ τῆς διαβεβουλευμένης σκέψεως συνελθεῖν. Εὐτρέπιζε.] κυπτάζειν, διατρίβειν, καὶ ἀεί τι ποιεῖσθαι, ἤτοι ἀσχολεῖσθαι. Ἐψόφισεν.] ψοφός, κόμμα ἀπὸ τοῦ ψῶ, τὸ λεπτύνω. Εὐσ. γενικῶς δὲ καὶ πᾶσαν τροφὴν σημαίνει. ὅθεν τὸ ψωμίζειν, ψωμὸν παρέχειν. ἢ τρέφειν, ὡς ἐν τοῖς. Προυργιαίτερα.] προυργιαίτερον, ἀναγκαιότερον. τὸ γὰρ πρὸ ἔργου αἱρετώτερον. τοῦτο δὲ παρὰ τὸ προὔργου, ὅ ἐστι πρὸ ἔργου. ἄλλως. προυργιαίτερον, προκεκριμένον, προτιμότερον, κρεῖττον, ἀναγκαιότερον, ὠφελιμώτερον. Ἡσυ.

CHR. Ἡ 'ς Πανός] Panos sacellū quod Paneum dicebatur in Attica situm esse, simùlque ædem Coliadis, iuxta Anaphlystum, testatur Strabo lib. IX. Quare autem dicatur Venus Colias aut Genetyllis habes suprà in Nubibus Scholiastam ista enarrantem. Sane locus κωλιὰς dictus (teste Hesychio) quia humano κώλῳ est similis. Τοξοποιεῖν] Quia sagittarij collineantes, frontem & oculorum neruos contrahere solent, propterea mœstos & animi dolore rugas contrahentes, audaci sanè Metaphora & Tragicum spirante dixit τοξοποιεῖν. Χαλεπὴ τοι γυναικῶν ἔξοδος.) Qui olim Venerem pinxerat, pede prementem testudinem, satis ostendit, emansiones & eliminationes fœminis non esse honestas, imò ipsis debere esse οἰκουρίαν & ἄριστον. Legerem autem pro τοι, τοι.

Τί τὸ πρᾶγμα πηλίκον τι; Λυ. μέγα. Κα. μῶν καὶ παχύ;	Quæ tanta causa? LY. Magna. CAL. Num crassa est quoque?
Λυ. Καὶ νὴ Δία παχύ. Κα. κᾆτα πῶς οὐχ ἥκομεν;	LY. Et crassa certè. CA. Quid nisi ergo accedimus?
Λυ. Οὐχ οὗτος ὁ τρόπος. ταχὺ γὰρ ἂν ξυνήλθομεν.	LY. Non sic solent, nam conueniremus citò:
Ἀλλ' ἔστιν ὑπ' ἐμοῦ πρᾶγμα ἀνεζητημένον,	Excogitatum sed mihi est negotium
Πολλαῖσί τ' ἀγρυπνίαισιν ἐρριπτασμένον.	Iactumq́ue cura insomniaq́ue plurima.
Κα. Ἦπου τι λεπτόν ἐστι τοὐρριπτασμένον.	CA. Forsan minutum est si quid est iactum tibi.
Λυ. Οὕτω γε λεπτὸν, ὥσθ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος	LVS. Adeò est minutum, vt vniuersa Græciæ
Ἐν ταῖς γυναιξίν ἐστιν ἡ σωτηρία.	In fœminis tam tota versetur salus.
Κα. Ἐν ταῖς γυναιξίν; ἐπ' ὀλίγου γὰρ ᾤχετο.	CA. In fœminisne? quippe paulatim perit.
Λυ. Ὡς ἔστ' ἐν ἡμῖν τῆς πόλεως τὰ πράγματα	LVS. Res vrbis huius sunt manu in nostra sita,
Ἢ μηκέτ' εἶναι μηδὲ Πελοποννησίους.	Et nulla Peloponnesiorum gens erit.
Κα. Βέλτιστα τοίνυν μηκέτ' εἶναι νὴ Δία.	CA. At vtile esset, esse nullam per Iouem.
Λυ. Βοιωτίους τε πάντας ἐξολωλέναι.	LVS. Pereant & omnes funditus Bœotij.
Κα. Μὴ δῆτα πάντας. ἀλλ' ἄφελε τὰς ἐγχέλεις.	CA. Nolim quidem omnes, excipe anguillas modò.
Λυ. Περὶ τῶν Ἀθηνῶν δ' οὐκ ἐπιγλωττήσομαι	LVS. Aduersum Athenas tale nil effutiam.
Τοιοῦτον οὐδέν. ἀλλ' ὑπονόησον σύ μοι.	Tu suspicaci mente mecum cogita.
Ἢν δὲ ξυνέλθωσ' αἱ γυναῖκες ἐνθάδε	Sin huc vocatæ fœminæ conuenerint.
Αἵ τ' ἐκ Βοιωτῶν, αἵ τε Πελοποννησίων,	Bœotiæ simulq́ue Peloponnesiæ.
Ἡμεῖς τε, κοινῇ σώσομεν τὴν Ἑλλάδα.	Communiter nos Græciam seruabimus.
Κα. Τί δ' ἂν γυναῖκες φρόνιμον ἐργασαίατο,	CA. Quod facinus ausint fœminæ illustre aut catum
Ἢ λαμπρὸν, αἳ καθήμεθ' ἐξηνθισμέναι,	Cultu sedentes quæ nitemus florido
Κροκωτοφοροῦσαι καὶ κεκαλλωπισμέναι	Comptis capillis & crocota lutea
Καὶ κιμβερίκ' ὀρθοστάδια, καὶ περιβαρίδας,	Tunicam gerentes rectam & altos mulleos
Χἤγχουσα, καὶ τὰ διαφανῆ χιτώνια.	Et purpurissum, transque lucentes sinus?
Λυ. Ταῦτ' αὐτὰ γάρ τοι κἄσθ' ἃ σώσειν προσδοκῶ.	LVS. Hæc ipsa sunt seruanda quæ nobis puto
Τὰ κροκωτίδια, καὶ τὰ μύρα, καὶ περιβαρίδες.	Crocotulæ atque vnguenta, & alti calcei.
Κα. Τίνα δὴ τρόπον ποθ'. Λυ. ὥστε τῶν νῦν μηδένα	CA. Qui fiet istud? LVS. vt vir isto tempore
Ἀνδρῶν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἄρασθαι δόρυ.	Nemo ausit hastam tollere aduersus virum.

BISETVS. Πρᾶγμ' ἀνεζητημένον.] τὸ ἀναζητούμενον. δηλοῖ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα πολλάκις ζητεῖν, ὅπερ οἱ μέγα τι νοοῦντες, καὶ ἐν τῇ ψυχῇ ἀναπεμπάζοντες ποιεῖν εἰώθασιν. Ἐρριπτασμένον.) ἐκ τοῦ ῥίπτειν γίνεται τὸ ῥιπτάζειν, ὃ μεταφορικῶς καὶ περὶ τῶν βουλευμάτων λέγεται, ἅ τις ἐν τῷ βουλεύεσθαι πολλάκις κινεῖ, στρέφει, καὶ ὡς εἰπεῖν, ῥίπτει. καὶ τοὐρριπτασμένον, ἀντὶ τοῦ, τὸ ἐρριπτασμένον. ἄλλως. ἐρριπτασμένον, γεγυμνασμένον, εὑρημένον, ὥστε μεμεριμνῶντα μὲν ῥιπτάζεσθαι, καὶ στρέφεσθαι. τοιοῦτοι γὰρ οἱ μεμεριμνῶντες. βέλτιον γὰρ ἀπὸ τῶν κύβων τὴν μεταφορὰν ποιεῖν ἀνερριμμένων, ὅπως ἂν εὖ ἔλθῃ. καὶ γὰρ ἐπὶ τοῦ κύβου ἀναβάλλομεν ἄχρις ἂν εὑρεθῇ τὸ προκείμενον ἀληθεῦσαι. Σ. λεπτὸν δὲ, μικρὸν, ἐλαφρὸν, φαῦλον. Ἐπ' ὀλίγου γάρ.] σχεδὸν γὰρ ᾤχετο. τουτέστι

ἀπόλωλεν. οἴχεσθαι γὰρ, τὸ ἀποθανεῖν. καὶ τὸ θανεῖν. καὶ ἁπλῶς ἀφανισθῆναι. ὅθεν οἱ οἰχόμενοι, καὶ ἀποιχόμενοι οἱ θανόντες. Ευσ. ὀρθῶς. λέγεις τὴν Ἑλλάδος ἁπάσης σωτηρίαν ἐν γυναιξὶν εἶναι: ἡ Ἑλλὰς σχεδὸν ἀπόλωλε, διὰ τὴν γυναικῶν ἀσθένειαν. τὸ γὰρ, ἀντὶ τοῦ συλλυπεῖν δοκεῖ. Μηκέτ' εἶναι] τουτέστιν ἀφανισθῆναι, φθαρῆναι, ἀπολωλέναι. Ἐπιγλωττίζομαι] φλυαρήσω. Σ. ἐπιγλωττίσθαι. καὶ τὸ λοιδορεῖν. καὶ λοιδορίαις γλώσσῃ προφερομέναις τινὸς αἰσθάνεσθαι. νῦν δὲ ἐπιγλωττίζεσθαί τι περί τινος, λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ λοιδορεῖν, καὶ κακολογεῖν, καὶ τῇ γλώττῃ τι προφέρειν κατά τινος. Ὑπονόησον σύ μοι.] ἀλλ' ἐμοῦ τοιαύτης δεῖ μὴ πίστευσον τοῦ ῥαδίως ὑπονοεῖν, καὶ ἐν σεαυτῇ φρονεῖν ἐμὲ μηδὲν τοιοῦτο κατὰ τῶν Ἀθηναίων φλυαρεῖν ἐθέλειν. τὸ γὰρ αὐτῶν ἀπωλείας ἐπιθυμεῖν ἀνόσιον. αἱ γὰρ Ἀθῆναι πατρὶς ἡμῶν ὑπάρχει. Ἐξηνθισμέναι.] ἐξανθίζειν. τὸ βάπτειν. καὶ οἱονεὶ χρώματος ἀνθηροῦ ποιεῖν. χρώμασιν ἀνθηροῖς χρωματίζειν, καὶ κοσμεῖν ὅπερ αἱ γυναῖκες καλλωπισμοῦ ἐπιθυμοῦσαι ποιοῦσιν, ἵνα τὴν ὄψιν καλλίους φαίνωνται. ἐξανθεῖν δὲ, τὸ βλαστάνειν. καὶ γὰρ ἐξανθεῖν κυρίως λέγεται ὅταν ἐκ τοῦ ἑαυτοῦ κόλπου τὰ ἄνθη ἐξανατέλλει, καὶ ἀναδιδῷ σὺν τῇ φύσει. τινὲς δὲ καὶ τὸ ἐξανθίζειν λαμβάνουσιν ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ ξανθίζειν, τουτέστι ξανθὸν ποιεῖν. καὶ τὰς τρίχας ξανθίζειν αἱ γυναῖκες εἰώθασιν, ἵνα τὸ τῆς φύσεως ἐλλειπὲς πρὸς τὸν καλλωπισμὸν ἐπανορθῶσι, καὶ τοῦ κάλλους μέρη κατὰ δύναμιν καὶ οὕτω πληρῶσι. Κροκωτὰ φοροῦσαι.] δηλονότι ἐσθήματα, ἢ ἐνδύματα χρώματος κροκίνου, οἷς αἱ τῶν πλουσιωτέρων ἀνδρῶν γυναῖκες πάλαι κόσμου χάριν ἐχρῶντο. λέγεται δὲ καὶ κροκωτὸς, οὗ, ἀπολύτως οὐδετέρως. καὶ ἐπιθετικῶς κροκωτὸν καὶ τότε ἢ ἔνδυμα ἢ ἔσθημα, ἢ ἱμάτιον πρὸς τὴν τοῦ θρέμματος ἐκπλήρωσιν ὑπακουστέον. περὶ τούτου καὶ ἐν τοῖς ἄνω προείρηται. κεκαλλωπισμέναι δὲ, κοσμηθεῖσαι. καλλωπίζω δὲ, ἐκ τοῦ κάλλος, καὶ τοῦ ὤψ, ὠπὸς, τὸ πρόσωπον. Καὶ κιμβερικὰ ὀρθοστάδια] Ἡσύχιος κιμβερικὸν ὀξυτόνως, χιτωνίσκου εἶδος πολυτελοῦς εἶναι λέγει. ὃ καὶ στατὸς λέγεται. Σουίδας δὲ, κιμβερικὸν διὰ τοῦ ν προπαροξυτόνως γράφει, καὶ εἶναι λέγει εἶδος ἱματίου, ἀπὸ τόπου οὕτω κληθέν. ὁ δὲ Πολυδεύκης κιμβερικὸν διὰ τοῦ α γράφων, διαφανῆ χιτωνίσκον ἑρμηνεύει. καὶ ὀρθοστάδιος, κατὰ τὸν αὐτὸν, καλεῖται ὁ οὐ ζωννύμενος χιτών. καὶ τοὺς τοιούτους χιτωνίσκους, φησὶν, Ἀριστοφάνης ὀρθοσταδίους καλεῖ. τοῦτον τὸν τόπον, ὡς οἶμαι, αἰνίττεσθαι βουλόμενος. ὅθεν, εἴπερ ἡ γραφὴ καλῶς ἔχει, ὀρθοστάδιας ἀρσενικῶς ἂν λέγοιτο, ὡς τὸ Αἰνείας ἐν τῇ αἰτιατικῇ πληθυντικῇ. Ἀλλὰ Σουίδας ἀξιοπιστοτέρως, ὀρθοσταδίους χιτῶνας καλεῖ λέγει, τοὺς στατούς. ὡς τοὺς συρτοὺς, τοὺς συρομένους. Καὶ παρὰ τῷ Εὐσταθίῳ ὀρθοστάδιοι χιτῶνες, οἱ σταδαῖοι. συρτοὶ δὲ οἱ συρόμενοι λέγονται. Ἐκ τούτων οὖν δῆλόν ἐστιν, ὀρθοστάδια νῦν ἐπιθετικῶς ληπτέον εἶναι. παρὰ τὸ ὀρθὰ ἵστασθαι. Ἐν τισι δὲ τῶν παλαιῶν βιβλίων ἐστὶν εὑρεῖν κιμβερικορθοστάδια μιᾷ λέξει γραφόμενον. ὅπερ οὐκ ἄτοπον. καὶ ἴσως Ἀριστοφάνην οὕτω γεγραφέναι ἐστὶ πιθανόν. Καὶ περιβαρίδας.] ὑποδημάτων γυναικείων εἶδος. Ἡσυχ. Χ' ἀγχουσα δὲ, κατὰ φράσιν Ἀττικὴν, ἀντὶ τοῦ καὶ ἡ ἄγχουσα. ἄγχουσα δὲ, εἶδος βοτάνης, ἧς ἡ ῥίζα ἐρυθρὰ ἢ ἐρυθραίνουσι τὰ πρόσωπα αἱ γυναῖκες. Ἄλλως. ἄγχουσα. ῥίζα ᾗ φυκοῦνται αἱ γυναῖκες. χιτώνια δὲ, διαφανῆ, οὐ τὰ λαμπρὰ, ἀλλὰ τὰ ἰσχνὰ, δι' ὧν διαφαίνεται τὰ σώματα τῶν γυναικῶν. Σ. Ἃ σώσειν προσδοκῶ] ταῦτα οὕτω σύνταξον. καὶ γάρ τοι ταῦτ' αὐτά ἐστιν, ἃ σώσειν προσδοκῶ τὴν Ἑλλάδα. δηλαδὴ προσδοκῶ δὲ, ἐλπίζω. κυρίως δὲ τὸ προσμένω, καὶ προσδέχομαι δηλοῖ. Αἴρεσθαι δόρυ.] ὥστε μηδένα τῶν νῦν ἀνθρώπων πολεμεῖν ἀλλήλοις. δόρυ δὲ, τὴν λόγχην, καὶ πᾶν βέλος πολεμικὸν συνεκδοχικῶς σημαίνει.

CHR. Ἀνεζητημένον.] Vno verbo lego ἀνεζητημένον. Quod autem sequitur ἐρριπτασμένον, nihil aliud est quàm meditari & exercitatione sollerti aliquid extundere & inuenire. Translationem verisimile est sumptam à cubis aut tesseris quæ iaciuntur vt rectè cadant: hoc vt suspicer faciunt grãmatici qui hunc locum videntur innuere apud Sudam λεξικογράφον. Fortassis autem non malè intelligimus de minutis & tenuibus partibus quæ eiiciuntur & ablegantur, vt sunt proliciæ, & puto nequissimas fœminas cùm dicunt πρᾶγμα μέγα παχὺ, λεπτὸν innuere partem illam qua viri sumus & πρακτικοὶ vel ἀνυστικοί: & nos idem ferè vsurpamus Idiotismo Francico, proinde vt Græci χρῆμα & Latini res dixerunt, vt apud Arnobium formatas inguinibus res. sane si falsa est hæc coniectura, vitio humanitatis ingeniosi sumus in nequitiis explicandis. Mox pro οἴχεται, lego aut οἴχεται aut ὤχετο. Οὐκ ἐπιγλωττίζομαι.] Hoc verbi nihil hoc loco aliud significat quàm φλυαρίαν vel βλασφημίαν, & quod vernaculè dicimus *languard ou babillard*. Περιβαρίδας] Iul. Pollux lib. 7. ait esse ancillarum calceos. Hic calciamenta sunt ingenuarum & nobilium. Cęterum de Anchusa vide Dioscoridem lib. 4. cap. 23. 24. & 25. vbi videbis tres Anchusæ species.

Κα. Κροκωτὸν ἄρα νὴ τὼ θεὼ 'γὼ βάψομαι.
Λυ. Μὴ δ' ἀσπίδα λαβεῖν. Κα. κιμβερικὸν ἐνδύσομαι.
Λυ. Μὴ δὲ ξιφίδιον. Κα. κτήσομαι περιβαρίδας.
Λυ. Ἆρ' οὐ παρεῖναι τὰς γυναῖκας δῆτ' ἐχρῆν.
Κα. Οὐ γὰρ μὰ Δί' ἀλλὰ πετομένας ἥκειν πάλαι.
Λυ. Ἀλλ' ὦ μέλ' ὄψει τοι σφόδρ' αὐτὰς Ἀττικὰς,
Ἅπαντα δρώσας τοῦ δέοντος ὕστερον.
Ἀλλ' οὐδὲ Παράλων οὐδεμία γυνὴ πάρα
Οὐδ' ἐκ Σαλαμῖνος. Κα. ἀλλ' ἐκεῖναί γ' οἶδ' ὅτι
Ἐπὶ τῶν κελήτων διαβεβήκασ' ὄρθριαι.
Λυ. Οὐδ' ἃς προσεδόκων κἀλογιζόμην ἐγὼ
Πρώτας παρέσεσθαι δεῦρο τὰς Ἀχαρνέων

CA. *Ergo crocotam per deos infecerim.*
Lvs. *Clypeúmve sumas.* CA. *induámq; castulam.*
Lvs. *Paruum vel ensem.* CAL. *Poßidebo calceos.*
Lvs. *Nónne hic adesse fœminas oportuit?*
CA. *Imò volantes conuenire iamdiu.*
Lvs. *At prorsus ipsas esse noris Atticas*
Nil non agentes, præter id quod expedit,
sed ex maritimis nulla præsest fœmina
Neque salamine. CA. *Quas tamen certò scio*
Luce appetente progredi è celocibus.
Lvs. *Tum quas priores affore autumaueram*
Speraueramque nempe Acharnenses nurus,

Γυναῖ-

Γυναῖκας, οὐχ ἥκουσιν. Κα. ἡ γ' οὖν Θεαγένους | A *Desiderantur. CA. uxor Theagenis*
Ὡς δεῦρ' ἰοῦσα τἀκάτιον ἠρετο.
Αὐτὰρ αἵδε καὶ δή σοι προσέρχονταί τινες
Αἵδ' αὖθ' ἕτεραι χωροῦσι τινες. ἰοὺ ἰού.
Πόθεν εἰσίν. Λυ. Ἀναγυρουντόθεν. Κα. νὴ τὸν Δία
Ὁ γοῦν Ἀνάγυρός μοι κεκινῆσθαι δοκεῖ.

Desiderantur. CA. uxor Theagenis
Lembum rogabat huc velut contenderet.
sed cerne ut illa fæmina adueniant tibi
Aliaque rursum fæmina accedant, hui
Vnde esse dicam? LVS. Ab Anagyro. CAL. ergo per Iouem
Commotus esse Anagyrus apparet mihi.

BISETVS. Τοῦ δέοντος ὕστερον] βραδύτεραι τοῦ δέοντος. βραδύτερον ἢ δεῖ αὐτὰς ποιεῖν. ἢ παρὰ τὸ δέον. Παράλων.] πάραλοι, οἵτινες ἐν τῇ νηὶ Παράλῳ ἔπλεον. καὶ οἱ τὴν Παραλίαν τῆς Ἀττικῆς κατοικοῦντες οὕτω καλοῦνται. Πάραλος δὲ, τριήρης ἱερὰ καλεῖται, ἥτις συνεχῶς τὰς [illegible] χρείας ὑπηρέτει. καὶ Παραλία μία τῶν τεσσάρων μοιρῶν εἰς ἃς διῄρητο πάλαι ἡ Ἀττική. Πανδίων γὰρ διαδεξάμενος Κέκροπα, προσκτησάμενος δὲ καὶ τὴν Μεγαρίδα, ἔνειμε τὴν χώραν τοῖς παισὶν εἰς τέσσαρας μοίρας. Αἰγεῖ μὲν, τὴν παρὰ τῷ ἄστει μέχρι Πυθίου. Πάλαντι δὲ, τὴν Παραλίαν. Λύκῳ δὲ, τὴν Διακρίαν. Νίσῳ δὲ, τὴν Μεγαρίδα. Σ. B. Σαλαμὶς δὲ, ἡ πρὸς τῇ Ἀττικῇ νῆσος καὶ πόλις. ὁ πολίτης Σαλαμίνιος, καὶ Σαλαμινία. Στεφ. πάρα δὲ, φέρεσθαι. Τὸν κελήτιον.] κέλης, εἶδος πλοιαρίου μικρόν. καὶ κέλης ὁ ἵππος καὶ [illegible] καὶ μὴ ἐζευγμένος. καὶ δὴ καὶ τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον παρὰ τοῖς Κωμικοῖς κέλης καλεῖται. Εὐσ. λέγει [illegible] αὐτὰς ἐν πλοίῳ [illegible] διαβεβηκέναι. καὶ τῇ ἀμφιβόλῳ λέξεως σημασίᾳ παίζειν φαίνεται. Οὐδ' ὥς.] τὸ πλῆρες οὕτω νοητέον. οὐδ' αἱ γυναῖκες αἱ τῶν Ἀχαρνίων [illegible], ὡς ἐγὼ, ἔτι ἐγὼ τρυβλίας προσεδόκων. καὶ ἐλογιζόμην δεῦρο παρέσεσθαι. ἀλλὰ τὸ σχῆμα τῆς συντάξεως, καινοπρεπέστερον, καὶ Ἀττικώτερον. ἡ Θεαγένους, γυνὴ δηλονότι τὸ ἀκάτιον δεῖ τὸ ἀκάτιον. [illegible] εἶδος πλοίου [illegible]. ἀνήρετο δὲ, [illegible] ἔλαβεν, ἀνέλαβεν. ἀπὸ τοῦ ἀναίρομαι. Χωροῦσι τινές.] τινὲς αὗται, εἶτα αὖ, καὶ πάλιν τινὲς δεῦρο χωροῦσι. Ἀναγυρουντόθεν.] Ἀναγυροῦς, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, τῆς Ἐρεχθηίδος φυλῆς, ὁ πολίτης δὲ Ἀναγυράσιος, διὰ τοῦ α. ὡς Φλυεύς, Φλυάσιος. ἐπιρρήματα δὲ, τὸ ἐκ τόπου, Ἀναγυρουντόθεν. εἰς τόπον Ἀναγυροῦντάδε, καὶ τὸ ἐν τόπῳ Ἀναγυροῦντι. Ἔνθα δὲ καὶ φυτὸν δυσῶδες φύεται, ἀνάγυρος. καὶ παροιμία ἐντεῦθεν, κινεῖς τὸν ἀνάγυρον. ἐπὶ τῶν [illegible] ἑαυτοῖς τὰ κακά. ἔστι δὲ τὸ φυτὸν ἀνάγυρος ἀλεξίκακον, καὶ δυσῶδες, καὶ δριμὺ θερμαντικόν τι, καὶ διαφορητικῆς δυνάμεως. τὸ δὲ σπέρμα [illegible], καὶ ἐμετικόν. οἱ δὲ ὀνόγυρον αὐτὸ φασι. Σ.

CHR. Κιμβερικόν.] Genus esse vestis à loco nomen habentis putant ex Grammaticis quidam, Alij χιτωνίσκον qui ςατὸς dicitur, quæ Plinio recta est tunica. Αὐτὰς Ἀττικάς.] Hoc, vt puto, ait, quia Athenienses sciunt quæ facienda sunt, sed facere nolunt. Ἐπὶ τῶν κελήτων.] Preter alia significata species est parui nauigij celox vel κέλης, actuarius scil. fasclus, dictus ab equo cui vir inuehitur singularis, vt apud Pindarum sæpè habes vincere κέλητι. Vnde κελητίζειν quod etiam ante Homeri tempora in vsu fuit. Paulo post lego ἀτὰρ αἵδε non αὐτὰρ. Ὁ γοῦν ἀνάγυρος.] Prouerbium est non indictum Erasmo, κινήσω τὸν ἀνάγυρον. Hesychius ἀναγυράσιον scribit non ἀνάγυρον, si non sunt mendosi codices, & meminit prouerbij Stephanus in Ethnicis suis, quod dictum putant in eos qui sibi malum (vt ait Plautus) arcessunt iumento suo. Scribitur ἀνάγυρος, herbam esse vel florem ἀλεξίκακον, δριμὺ & δυσώδη, & crescere apud cognominem populum tribus Erechteidos. Alij ὀνόγυρον vocant. Apud Sudam habes κλάδον τῆς ὀνόγυρου, facitque speciem λυγώδους φυτοῦ, & significare ait μάςιγα κινήσον.

MΥΡΡΙΝΗ, ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ, ΛΑΜΠΙΤΩ, Καλονίκη.

MVRRINA, LVSISTRATA, Lampito, Calonica.

Μυ. Μῶν ὕστεραι πάρεσμεν ὦ Λυσιστράτη;
Τί φῄς; τί σιγᾷς; Λυ. οὐκ ἐπαινῶ Μυρρίνη
Ἥκουσαν ἄρτι περὶ τοιούτου πράγματος.
Μυ. Μόλις γὰρ εὗρον ἐν σκότῳ τὸ ζώνιον.
Ἀλλ' εἴ τι πάνυ δεῖ, ταῖς παροῦσαισιν λέγε.
Λυ. Μὰ Δί' ἀλλ' ἐπαναμείνωμεν ὀλίγου γ' εἵνεκα
Τάς τ' ἐκ Βοιωτῶν, τάς τε Πελοποννησίων,

MVR. Ecquid venimus posteræ ô Lysistrata?
Quid ais, tacésne? LVS. Non pudet te Murrina
Nunc tantùm adesse, cùm vocant res seriæ?
MV. Vix in tenebris cinctus inuentus mihi est,
Sed si quid instat, fare iam præsentibus.
LVS. Imò parumper potius exspectemus hic,
Bœotia donécque Peloponnesia.

BISETVS. Μῶν ὕστεραι πάρεσμεν.] Cæteræ à diuersis locis singulatim aduentant mulieres, quibus Lysistrata consilium suum aperit. Ac tandem post longam deliberationem, iurisiurandi formula concepta, ac verbis preeunte ipsa Lysistrata, omnes iurant sese facturas quicquid præscripserit. Μῶν ὕστεραι] μὴ οὖν δὴ ἄρα. μῶν δὲ σημαίνει [illegible] ἐπιζητητικόν. τὸ γὰρ μῶν, ζητεῖν. ὕστεραι δὲ, ἀντὶ τοῦ ἀφύστεραι, ἢ ὀψιαίτεραι. τουτέστιν ὀψιαίτερον. ζώνιον δὲ, γυναικεῖον ζῶμα. Ὀλίγου.] τὸ πλῆρες, χρόνου. τουτέστιν

ὀλίγον χρόνον. μικρὸν χρόνον. ὅπερ μᾶλλον ἐν χρήσει. τὸ δὲ ἕνεκα συνακτέον πρὸς τὸ ἐλθεῖν. καὶ γὰρ δηλοῖ τὸ, ἕως ἄν. μέχρις οὗ δεῦρο συνέλθωσι, αἱ ἐκ Βοιωτίας, καὶ αἱ ἐκ Πελοποννήσου γυναῖκες.

Γυναῖκας ἐλθεῖν. Μυ. πολὺ σὺ κάλλιον λέγεις.
Ἡδὶ δὲ καὶ δὴ Λαμπιτὼ προσέρχεται.
Λυ. Ὦ φιλτάτη Λάκαινα χαῖρε Λαμπιτοῖ.
Οἷον τὸ κάλλος ὦ γλυκυτάτη σου φαίνεται.
Ὡς δ' εὐχροεῖς, ὡς δὲ σφριγᾷ τὸ σῶμά σου.
Κἂν ταῦρον ἄγχοις. Λα. μάλα γ' οἰῶ ναὶ τὼ σιὼ
Γυμνάδδομαι γα καὶ ποτὶ πυγὰν ἅλλομαι.
Λυ. Ὡς δὴ καλὸν τὸ χρῆμα τιτθίων ἔχεις.
Λα. Ἅπερ ἱερεῖόν τοί μ' ὑποψαλάσσετε.
Λυ. Ἡδὶ δὲ ποδαπὴ 'σθ' ἡ νεᾶνις ἡτέρα.
Λα. Πρέσβειρά τοι ναὶ τὼ σιὼ Βοιωτία.
Ἵκει ποθ' ὑμέ. Λυ. νὴ Δί' ὦ Βοιωτία.
Καλόν γ' ἔχουσα τὸ πεδίον. Λα. καὶ νὴ Δία
Κομψότατα τὰν βληχώ γα παρατετιλμένη.
Λυ. Τίς δ' ἡτέρα παῖς. Λα. χαΐα ναὶ τὼ σιὼ
Κορινθία δ' αὖ. Λυ. χαΐα νὴ τὸν Δία
Δήλη 'στιν οὖσα ταυταγὶ τἀντευθενί.
Λα. Τίς δ' αὖ ξυναλίαξε τόνδε τὸν στόλον
Τὸν τᾶν γυναικῶν. Λυ. ἥδ' ἐγώ. Λα. μύσιδδέ τοι,
Ὅ τι λῇς ποθ' ἁμέ. Λυ. νὴ Δί' ὦ φίλη γύναι.
Μυ. Λέγε δῆτα τὸ σπουδαῖον ὅ τι τοῦτ' ἐστί σοι.
Λυ. Λέγοιμ' ἂν ἤδη. πρὶν λέγειν δ' ὑμᾶς τοδί.
Ἐπερήσομαί τι μικρόν. Μυ. ὅ, τι βούλει γε σύ.
Λυ. Τοὺς πατέρας οὐ ποθεῖτε τοὺς τῶν παιδίων
Ἐπὶ στρατιᾶς ἀπόντας. Μυ. εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι
Πάσαισιν ὑμῖν ἐστιν ἀποδημῶν ἀνήρ.
Λυ. Ὁ γοῦν ἐμὸς ἀνὴρ πέντε μῆνας ὦ τάλαν
Ἄπεστιν ἐπὶ Θρᾴκης φυλάττων Εὐκράτην.
Μυ. Ὁ δ' ἐμός γε τελέους ἑπτὰ μῆνας ἐν Πύλῳ.
Λα. Ὁ δ' ἐμός γα κἂν ἐκ τᾶς ταγᾶς ἔλσῃ ποκά
Πορπακισάμενος φροῦδος ἀμπτάμενος ἔβα.
Λυ. Ἀλλ' οὐδὲ μοιχοῦ καταλέλειπται φεψάλυξ.
Ἐξ οὗ γὰρ ἡμᾶς προὔδοσαν Μιλήσιοι
Οὐκ εἶδον οὐδ' ὄλισβον ὀκτωδάκτυλον.
Ὃς ἦν ἂν ἡμῖν σκυτίνη 'πικουρία
Ἐθέλοιτ' ἂν οὖν εἰ μηχανὴν εὕροιμ' ἐγὼ
Μετ' ἐμοῦ καταλῦσαι τὸν πόλεμον; Μυ. νὴ τὼ θεὼ

Adsint mulieres. MVR. *Euge dicis optimè.*
Sed en Lacana Lampito tibi aduenit.
LVS. *Lacana salue Lampito, ò charissima,*
Mellita, qualis hæc tua est formositas!
Vt corpus habitum pollet, ut nitet cutis!
B *Vel colla tauri strangules.* LA. *Pol me labor*
Exercet vsque, & podice adsultant pedes.
LVS. *O bellulæ istæ quas habes papillulæ!*
LA. *At vos manu exploratis ceu sacrum solent.*
LVS. *At altera hæc iuuencula, vnde gentium.*
LA. *Veneranda multum Ecastor est Bæotia,*
Et visit ad vos. LVS. *per Iouem ô Bæotia*
C *Horto eleganti prædita es.* LA. *Quin per Iouem*
Benè compta vulsis pulegi ramusculis.
LVS. *Quænam altera est puella?* LA. *per Deos bona est,*
Atque è Corintho. LVS. *stirps vetusta & optima,*
Talisq. certè apparet & nata indidem.
LA. *Verùm quis istum conuocauit ordinem*
D *Tot fœminarum?* LVS. *Ego ipsa.* LA. *Quid nos velis*
Iam fare. LVS. *Fabor per Iouem ô dulcissima.*
MVR. *Dic serium illud quod te habere dixeras.*
LVS. *Dicam repentè, sed priusquam dixerim,*
Est quod rogem vos paululum. MVR. *vt lubet roga.*
LVS. *Nunquid patres desideratis liberûm*
E *Exercitum nunc incolentes?* MVR. *nam procul*
Cessere nostri ab omnibus nobis viri.
LVS. *Iam quinque menses vir mihi infelix abest*
Thracumq. in asperis seruat oris Eucratem.
MVR. *Mensem at meus iam septimum exegit Pyli.*
F LA *Meus at cohortes fortè si reliquerit,*
Statim arma sumit, & reuersus auolat.
LVS. *Quin nulla mœchi restat hic scintillula,*
Nam tempore ex quo nos fides Milesia
Prodens fefellit, ex eo ad palmos duos
Non vidi olisbum, (scorteum auxilium fuit)
Vultis ne mecum, si quid hic inuenero,
Bella ista prorsus soluere? MVR. *Hoc, testor deos,*
G

BISET. Οἷον τὸ κάλλος.] εἰ καλῶς ἔχει ἡ γραφὴ, σημειωτέον ὅτι ἐν τῇ ἕκτῃ τούτου τοῦ στίχου χώρᾳ, ἀντὶ τοῦ νόμου τοῦ ἰαμβικοῦ, ἀντὶ τοῦ ἰάμβου, ἡ τρίβραχυς, ὁ ἀναπαίστου τίθεται. ἀλλ' ἴσως βέλτιον εἰ τὸ ὦ ἐκβληθείη, καὶ οὕτω γράφοιτο. Οἷον τὸ κάλλος σου γλυκυτάτη φαίνεται. ἢ οὕτως. Οἷον τὸ κάλλος ὦ γλυκυτάτη σου [illegible] ἀποβαλλομένου. Εὐχροεῖς. εὐσωματεῖς, καὶ καλὴν [illegible] τὸ χρῶμα ἔχεις. [illegible] ἀκμάζει, ἀνθεῖ, ἰσχυρόν ἐστι. [illegible] δηλοῖ τοὺς μαστοὺς [illegible] μαστοὺς, [illegible] ἔχειν.

μεταφορικῶς δὲ λέγεται ἐκ τῶν τῆς ψυχῆς, ἀντὶ τοῦ φυσᾶσθαι. καὶ οἱονεὶ οἰδεῖν, καὶ ὀγκοῦσθαι. τ ταῦρον δὲ ἐνταῦθα ἀμφιβόλως λέγει καὶ τὸ ζῶον, καὶ τὸ τοῦ ἀνδρὸς αἰδοῖον, ταῦρον παλαίμαχον. ὅθεν ἀταύρωτος, ἡ ἄμικτος. καὶ ἁγνή. αὐτὴν οὖν ὡς λαγνοτάτην, καὶ εὐεπίφορον εἰς τοὺς ἀφροδισιασμοὺς αἰνιγματικῶς σκώπτει. Ναὶ σιώ.] Λαμπιτὼ ὡς Λάκαινα ἰδίᾳ, οὐ μόνον Δωρικῶς, ἀλλὰ δὴ καὶ τῷ τῆς Λακωνικῆς χώρας ἰδιώματι, τὴν ὅλην αὐτῆς φράσιν σχηματίζει καὶ ἐκφωνεῖ. ὅπερ ἀκριβέστατα παρατηρητέον δοκεῖ ἐν τοῖς τῆς αὐτῆς λόγοις ἅπασι, καὶ ἐν τοῖς τῶν ἄλλων Λακώνων τῶν προσκειμένων εἰσαγομένων, καὶ διαλεγομένων, μή τις ἐν τῷ γράφειν σφάλμα εἴη ὕποπτον. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὡς Κόρινθος ἐν τῷ περὶ διαλέκτων φησίν, εὖ εἶναι δεῖ ὅτι Δωριεῖς πολλαὶ εἰσὶν ὑπὸ διαιρέσεις τοπικαί. ἄλλως γὰρ Κρῆτες διαλέγονται. καὶ ἄλλως Ῥόδιοι. καὶ ἄλλως Ἀργεῖοι. καὶ ἄλλως Λακεδαιμόνιοι. ἑτέρως δὲ Συρακούσιοι, καὶ Σικελοί. καὶ ταῦτ' εἰς τὸ ἅπαξ ὑπομιμνήσκειν ἐπαρκείσθω. Σιὰ οὖν ἐστὶν ἀντὶ τοῦ θεώ. τουτέστι, τὼ Διοσκούρω, τὸ γὰρ θ εἰς σ τρέπειν Δωρικόν ἐστι, καὶ ζ εἰς δύο δδ. ὡς γυμνάδδομαι. πλάδδω, μάδδα. ἀντὶ τοῦ γυμνάζομαι πλάζω μάζα. Ποτὶ πυγᾶν] Δωρικῶς πρὸς πυγᾶν. πρὸς δὲ ἐστὶ μετὰ γενικῆς, ἀντὶ τοῦ, ἐκ. τινὲς μὲν τοι γράφουσι ποτὶ πυγάν. τουτέστιν εἰς πυγήν. τὸ δὲ ἀμφίβολον. καὶ γὰρ πρὸς τὰ γυμνάσια, καὶ πρὸς τὰ ἀφροδίσια δύναται συναρμόζειν. καὶ εἰς τὴν πυγὴν ἅλλομαι ἐν τῷ γυμνάζεσθαι, καὶ εἰς τὴν πυγὴν ἅλλομαι ἐν τῷ συνουσιάζειν. Τὸ χρῆμα τιτθίων.] ἀντὶ τοῦ, τὰ τιτθία. ὡς καλὰ ἔχεις τὰ τιτθία. σημειωτέον δὲ τὸ χρῆμα μετὰ γενικῆς ποτὲ μὲν τὸ μέγεθος δηλοῦν, ὡς τὸ χρῆμα τῆς γυναικός, τουτέστι μεγάλη γυνή. ποτὲ δὲ ἐξοχήν τινα, καὶ θαῦμα, ὡς, καλὸν τὸ χρῆμα τῆς παρθένου, ἀντὶ τοῦ, ἡ παρθένος κάλλος ἔξοχον, ἐξαίρετον, καὶ θαυμάσιον ἔχει. οὕτω καὶ ἐνταῦθα νοητέον. τιτθία δὲ, ὑποκοριστικὸν ἀπὸ τοῦ τιτθός. ὡς καλοὺς ἔχεις τοὺς μαστούς. τὸ δὲ μικροὺς μαστοὺς ἔχειν, ἐν κάλλους μέρει τίθεται. τὸ δὲ μεγάλους ἔχειν μαστούς, αἰσχρόν τι, καὶ δυσειδὲς ἐν ταῖς γυναιξὶ νομίζεται. τὸ γὰρ τῶν βυστῶν εὐπρεπέστερον. Ἅπερ ἱερεῖον.] καθάπερ ἱερεῖον ὑποψηλαφᾶτε. τὰ γὰρ ἱερεῖα μέλλοντες θύειν ἐψηλάφων εἰ λιπαρά ἐστι. Σ. ὑποψαλάσσω δέ, τὸ ἐλαφρῶς καὶ κούφως ψηλαφίζω. ἅπερ δὲ, Ἀττικῶς, καθάπερ. Ἡδὶ δ' ἁ.] ἡδὶ δὲ ποδαπή ἐσθ' ἡ νεᾶνις ἡ ἑτέρα; ἀντὶ τοῦ, ἥδε δὲ ἡ ἑτέρα νεᾶνις ποδαπή ἐστι; ποδαπὸς δὲ κατὰ τὸν Εὐστάθιον, ποίου ἐδάφους, ἤτοι χώρας, παρὰ τὸ ποῖον, καὶ τὸ ἔδαφος λέγεται. ἀντὶ δὲ τοῦ νεᾶνις ὀξυτόνως γραπτέον νεανίς, νεανίδος προπερισπωμένως, ὡς Σουίδας φησίν. πρέσβειρα δὲ, ἔντιμος, προτιμητική, ἀρχηγέτις. ποθ' ὑμέ, πρὸς ὑμᾶς. πεδίον, χωρίον. Βληχώ γε παρατετιλμένη.] βλήχων, ωνος, καὶ βληχώ, οῦς, ἡ γλήχων. τὸ δὲ γ εἰς β τρέπει Ἀττικῶς. γλήχων δέ, εἶδος βοτάνης, ὅ τινὲς ὀρίγανον καλοῦσι. γληχώ, θηλυκῶς οἱ Ἀττικοὶ τὸ ὀρίγανον. καὶ τὸ ἐφήβαιον ὁ Ἀριστοφάνης οὕτως ὀνομάζει. ἐφήβαιον δὲ καλοῦμεν καὶ αὐτὴν τὴν ἥβην, καὶ τὴν ἥβης ἡλικίαν, καὶ τὰς τρίχας περὶ τὸ αἰδοῖον τῶν ἐφήβων πρῶτον φαινομένας, καὶ φυομένας. ἴσως οὖν τι κακέμφατον ἐνταῦθα νοεῖται. καὶ γὰρ δύναται τὸ λαμβάνειν ἀντὶ τοῦ παρατετιλμένην, ἤγουν παρατίλασα γ' ἤχουνα, τουτέστιν ὀρίγανον ἐν τῷ ἑαυτῆς χωρίῳ. καὶ ἀντὶ τοῦ παρατίλασα τὰς τοῦ αἰδοίου τρίχας. ὅπερ παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐν τρυφῇ ἦν. ὡς ἀλλαχοῦ προείρηται. Χαΐα μέν.] χαῖος, ἀγαθός, εὐγενής. καὶ χαὸς ἰδιωτικὴ τῶν Λακεδαιμονίων λέξις, ἀφ' ἧς σχηματίζεται τὸ χάϊος. χαΐα, χάϊον. κατ' ἐπένθεσιν τοῦ ι. καὶ ἐν τοῖς τοῦ Αἰσχύλου παλαιοῖς σχολίοις, οἱ εὐγενεῖς χαοὶ καλοῦνται. καὶ βαθυχάϊοι, οἱ μεγάλως εὐγενεῖς. Αἰσχύλος ἐν Ἱκέτισιν. Ἀγαθοὶ ἐγὼ βαθυχαίης. Κορινθία δὲ, τουτέστι πόρνη, ἐπεὶ ἡ Κόρινθος ἐπληθύνετο πόρναις. Δηλαδή.] δῆλα ἐστὶν ὡς κατὰ ταῦτα τὰ ἐντεῦθεν. δηλοῦς. Νὴ τὸν Δία αὕτη δήλη ἐστὶν οὖσα τοιαύτη, καὶ ἐκ τῆς Κορίνθου, τουτέστι Κορινθία, διὰ ταῦτα ἃ ποιεῖ, καὶ λέγει. τί δὲ ταῦτα, οὐ δηλοῦται. ἀλλὰ κατὰ τὸ σιωπώμενον δεῖ νοεῖν αὐτὴν καὶ τοῖς λόγοις, καὶ τοῖς τοῦ σώματος σχήμασι, καὶ τὴν πατρίδα, καὶ τοὺς τρόπους φανεροῦσθαι, οὓς καταμαθοῦσα Λυσιστράτη ταῦτα περὶ ταύτης λέγει. Ξυνηλίαξι.] Δωρικῶς τὸ η εἰς α μακρὸν ἐτράπη, ἀντὶ τοῦ ξυνηλίαξε. ξυνηλιάζειν δὲ, ταὐτὸ τῷ ξυναλίζειν, ἤγουν συναθροίζειν. ὅθεν τὸ ἁλίζας, συναθροίσας, ἢ κυλίσας, κονίσας. καὶ ἁλίσασα, συναθροίσασα. ἡ δὲ Σεμίραμις ἁλίσασα τὴν δύναμιν. τὴν πόλιν αἱρεῖ κατὰ κράτος. τ στόλον δὲ, τὸ πλῆθος. ἁδὲ, ὧδε, ἡδὶ, ἐγώ, ἐγὼ αὐτή. Μυσιδδέτω.] βέλτιον ἴσως δοκεῖ δευτέρου προσώπου τοῦ προστακτικοῦ γράφειν οὕτω, μυσιδδέτω. ἀντὶ τοῦ τοῦτο. ἐκ δὲ τῶν ἑξῆς τοῦτο δῆλον. μυσιδδέτω Δωρικῶς ἀντὶ τοῦ μυθιζέτω, ἢ μυθιζόντων, ἢ μυθησάτω ἅπερ μᾶλλον ἐνισχύσει. τὸ δὲ θ εἰς σ ἐτράπη, καὶ τὸ ζ εἰς δύο δδ. ὡς προείρηται. ὅ τοι, μυθησάτω τοίνυν, εἰπέ, λέξον τοῦτο, ὅ, τι ποτ' ἐθέλεις πρὸς ἡμᾶς λέγειν. λῇς δὲ, ὡς τὸ ζῇς. παρὰ τὸ λάω, λῶ, τὸ θέλω. Θεόκρ. εἰδύλ. α.

C Λῇς ποτὶ τᾶν Νυμφᾶν, λῇς αἰπόλε τῇδε καθίξας.

Σημειοῦται δὲ, τινὰς μὲν τὸ λῇς μετὰ τοῦ ι ὑπογραφομένου λέγειν. τινὰς δὲ, καὶ τούτῳ ἀμείνονες εἰσί, τοῦ ἰῶτα χωρίζοντες τῶν Ἀττικῶν, καὶ τῶν Ἰώνων εἰσὶν ἴδια, καθάπερ δῆλον ἐκ τῶν τοῦ Κορίνθου διαλέκτων. εἰ δὲ τὸ μυσιδδέτω καλῶς ἔχει, ἑρμηνευόντες, εἰπέτω, λεξάτω. ἀλλ' ἡ σύνταξις ἀνακόλουθος γίνεται. τοῦτο μέν τοι, σκληρόν, καὶ ἀνακόλουθον φράσεως σχῆμα τὰς ἀπαιδεύτους τρίτας, καὶ τὴν ἀσύστατον φύσιν τῶν γυναικῶν δηλοῖ. καὶ γὰρ ἰδεῖν λέγειν ἦν, μυσιδδέτω τὸ ὅ, τι λῇς. ἡ, μυσιδδέτω ὅ, τι λῇ, ἐκείνη δηλονότι ἥπερ ἡμᾶς δεῦρο συνήγαγε. Λέξαιμ' ἂν ἤδη.] αὐτίκα λέξω. πρὶν δὲ τοῦτο λέγειν, ὑμᾶς μικρόν τι ἐπερήσομαι. ἐρωτήσω ὑμᾶς τοῦτο μικρὸν ἐρώτημα. τί δὲ τοῦτο, ἐπειτα δηλοῖ. Ο δ' ἐμός γα.] ταῦτα Δωριστὶ λέλεκται. κοινῶς δ' οὕτως ἑρμηνευτέον. ὁ δὲ ἐμός γε καὶ ἐκ τῆς ταγῆς, ἀντὶ τάξεως, καὶ στρατείας ἦλθε ποτὲ πορπακισάμενος, φροῦδος ἀναπτάμενος ἔβη. τουτέστιν ὁ δὲ ἐμὸς ἀνὴρ μόλις ἐκ τοῦ πολέμου ἐπανῆλθε, καὶ εὐθὺς πάλιν φροῦδος ἀπῆλθεν εἰς νέαν τινὰ στρατείαν. πόρπαξ δέ, ᾧ τὴν ἀσπίδα κατέχουσιν οἱ λεγόμενοι ὄχανες. ἄλλως. πόρπαξ κατὰ μέν τινας ὁ ἀναφορεὺς τῆς ἀσπίδος. ὡς δέ τινες τὸ δεῖκον μέσον τῆς ἀσπίδος σιδήρεον ᾧ κρατεῖ τὴν ἀσπίδα ὁ στρατιώτης. Σ. ὅθεν τὸ πορπακίσασθαι, τὸ περπακοφορεῖν, καὶ πόρπακι τὸ σῶμα σκεπάζειν. Φιτάλυξ.] φίταλος, καὶ φιτάλυξ, σπινθὴρ ὁ ἀναφερόμενος ἐκ τῶν καιομένων ξύλων. οὕτω Σουίδας ὃς τούτων μνημονεύει. ὄλισβον δὲ καλεῖ τὸ αἰδοῖον δερμάτινον, ᾧ ἐχρῶντο αἱ Μιλησίαι γυναῖκες, ὡς τρίβαδες, καὶ αἰσχρουργοί. ἐχρῶντο δ' αὐτῷ καὶ αἱ χῆραι γυναῖκες. Σ. σκυτίνην δ' ἐπικουρίαν καλεῖ, τὴν σκυτίνην βοήθειαν, ἤτοι τὴν δερματίνην βοήθειαν, τὴν πληροῦσαν ἐπιθυμίαν ἀντὶ τῶν ἀνδρῶν. τοῦτο δὲ ποιοῦσιν αἱ ἀκόλαστοι γυναῖκες. σκυτίνην δὲ ἐπικουρίαν λέγει παρὰ τὴν παροιμίαν. Συκίνη ἐπικουρία. ἐπὶ τῶν ἀσθενῶν βοηθημάτων. καὶ ἴσως ἐνταῦθα γραπτέον, συκίνη ἀντὶ τοῦ σκυτίνη.

CHR. Κἂν ταῦρον ἄγχοις.] Ad Milonem fortissimum ex Crotone athletam hæc spectare videtur qui tauros & strangulabat & vorabat. Quæ animalia viribus non celeritate pollent: suspicor autem hoc fuisse prouerbiū, etsi inductum Parœmiographis, quod quidem sciam. Hinc autē scire liquet quod apud Xenoph. in Lacedæmoniorum Republica scriptum est, etiam puellis & virginib. sua fuisse gymnasia separata & ludos palæstræ. Itaque masculū inde colorem cōtrahebāt virgines:

vt videre est in Pallados Lutris apud Callimachum. σύγκεσιν & σφρίγᾶν verba propria athletis bene habitis. Æschylus in Prometheo vincto, posteriore vsus est, σφριγᾶ δ' ἄλλα θυμὸν ἰσχναίνει βία, id est, adolescentem & virescentem. Cæterùm legerem τὸ κάλλος γλυκύτατη, &c. vel ὦ γλυκυτάτη φαίνεται. Μάλα γὰρ οἴω ναὶ σιώ.] Fœminarum propriũ est iurare μὰ τὼ θεὼ, qui sunt Dioscuri, sic & apud Latinos non temerè reperias Ecastor iurari nisi à mulieribus, vt apud Terentium illa, Perecastor scitus puer natus est Pamphilo. Nam Ædepol & Pol etiam à viris video vsurpari. Hoc autem loco, οἴω videtur per parenthesin dictum pro οἶμαι, vt inferius præco Lacedæmonius ait, ἀλλ' ἀρχὰ μὲν οἴω λαμπιτώ, quæ verba corrupta habes apud Sudam. Putabam aliquando οἴω intelligendum μόνῳ. Ποτὶ πυγὰν ἅλλομαι.] Lego πυγὰν pro πυγὴν vt habet Sudas. Hoc autem dicit, quia in exercitatione solebant saltare, & pedes saltantis attingere vropygium. Hoc genus saltationis vel ἐμμελείας dicebatur apud Laconas βίβασις, vbi ita saltabatur vt calce nates ferirentur. Prouerbium est ἐκ κωλῆς πυγὴν ὁρᾶν καὶ τειχῶν ἀλωπέκων huc nihil pertinens, sed ὀφθαλμιῶντας tantùm innuens. Rectè autem Principem matronam Laconicam vocat Lampito. Plato enim in Alcibiade primo ait Lampido, eámque facit filiam Leotychidæ, Archidami vxorem, & Agidis matrem. Αἰπερ ἱερεῖον.] Velut hostiam, nam sacrificaturi & litaturi victimam contrectabant, explorantes num pinguis esset & nitida: Meminit Sudas voce ψηλαφᾶν, & ἅπερ legit non αἴπερ, sed ἅπερ melius quia Spartana loquitur. Puto autem delendam vocem τὸ & legendum ὡς δὴ καλὸν τὸ χρῆμα τιτθίων ἔχεις. nisi mauis τὸ τιτθίον, vt τιτθὸν & τιτθίον eadem sint. Καλόν γ' ἔχεις τὸ πεδίον.] Eam rem circumlocutus Plautus vocauit septum, Auctor obscœni carminis hortum, vtrumque ἀντὶ τοῦ ἐφηβαίου. Ludit autem in voce βληχὼ quod etiam γλήχω vocatur (quasi desiderium dicas) & pubem omnino per pulegium designat quo abundabant præcipuè Bœoti, hortorum cultui vacantes. Χαῖα μὲν] Hic τὸ χαῖον generosum, nobile & bonum valet, vt & vsurpat Theocritus in 8. Idyllio. Videtur autem antiqua nobilitas fuisse ab Athenis quia αὐτόχθονες, propterea ait πάντων θεῖοι, & à Corintho, vt idẽ Theocritus in Adoniazusis ait Κορίνθιαι ἦμες ἄνωθεν. Μυσιδδέτω ὅτι λῆς.] Puto legendum μυσιδδέτω pro μυθίζει, nisi mauis μύσιδδε τὸ ὅτι λῆς pro μύθιζε ὅτι ποτὲ ἡμᾶς θέλεις. Ο γ' ἐμὸς ἀνήρ.] Simile quid habes apud Theocritum in Idyllio fœminarum Adonidis festum celebrantium. Εὐκράτης.] Hic Eucrates dictus est στύππαξ, quem exagitat etiam Aristophanes in Equit. Περιπαλεύσιμος.] Pro περιπαλαίσιμος vt in Pace, μισθοπαλαίστας. φεψάλυξ autem est scintilla & ζώπυρον, & sic Milesij exagitantur tanquam mœchi. Ολισβος.] Scorteum erat veretrum quo Milesiæ vtebantur mulieres Tribades & turpificæ, interdum etiam viduæ. Sunt qui pessaria vocent, nõ ego, qui sciam ista non ad libidinem sed medelam fuisse in vsu. Octodactylum autem quod vocat puto esse sesquipedale, etsi sciam, quid sit pes antiquus, quid palmus, quid digitus, nam δάκτυλος hic pro pollice quem vocamus in Architectonica, accipio. Adludit tamen ad Intestinum illud quod Dodecadactylũ dicitur, & quod πυλωροῦ & ἐκφύσεως nomine meruit apud Medicos. Σκυλίνη ἐπικουρία] Adludit proculdubio ad συκίνην ἐπικουρίαν. Cuius meminit Erasmus in Adagio Ficulnus, sed legit in hoc loco συκίνη non σκυλίνη. Rectum tamen est σκυλίνη, Nam quia pessi illi siue olisbi erant ex corio vel aluta, propterea σκυτίνη dixit, per parodiam ad συκίνη. Itaque monitor Erasmus quique illi hac in parte astipulãtur monendi mihi sunt cum hoc interdicto, μὴ κακυργεῖν τὰ κειτιλῶ, Quod tamen cũ bona ipsorum venia dictum velim, nam & Erasmi memoriam colo, & eius ingenium magni facio. Sed imposuit illi Veneta editio huius fabulæ quæ hic habuit συκίνη. Sanè φαλλὸς (vnde follis) veretrũ erat gestatum in pompa Liberi quod primùm ex ficu fiebat, deinde ex aluta rubra, & tunc dictum πολίων, vnde polimenta, testiculi porcini, vt docuit Scal. ad Varronem, Scaliger inquam Varro alter.

Ἐγὼ δέ γ' ἂν κἂν εἴ με χρείη τοὔγκυκλον	*Velim libenter, vel si opus sit, linquere*
Τουτὶ καταθεῖσαν ἐκπιεῖν αὐθημερόν.	*Munimen illud, integrum vt potem diem.*
Κα. Ἐγὼ δέ γ' ἂν κἂν ὥσπερ εἰ ψῆτταν δοκῶ	CA. *Ego more Rhombi diuidi in partes duas*
Δοῦναι ἂν ἐμαυτῆς παρταμοῦσα θἤμισυ.	*Nunquam recusem, vt bella prorsus occidant.*
Λα. Ἐγὼ δὲ καί κα ποττὸ Ταΰγετόν γ' ἄνω	LA. *At ego, vt amica Pacis ora conspiter*
Ἔλσοιμ', ὅπα μέλλοιμί γ' εἰράναν ἰδεῖν.	*Ascendere ausim longa Taygeti iuga.*
Λυ. Λέγοιμ' ἄν· οὐ δεῖ γὰρ κεκρύφθαι τὸν λόγον.	LYS. *Nunc eloquar, nec illa vos celauerim,*
Ἡμῖν γὰρ ὦ γυναῖκες εἴπερ μέλλομεν	*Nam si velimus vt viri pacem colant*
Ἀναγκάσειν τοὺς ἄνδρας εἰρήνην ἄγειν.	*Nobis carendum & abstinendum ô fœminæ.*
Ἀφεκτέ' ἐστιν. Κα. τοῦ φράσον. Λυ. ποιήσετ' οὖν;	CA. *Quid imperas nos facere?* LY. *nũ parebitis?*
Κα. Ποιήσομεν κἂν ἀποθανεῖν ἡμᾶς δέῃ.	CA. *Faciemus, & si nos mori necesse sit.*
Λυ. Ἀφεκτέα τοίνυν ἡμῖν ἐστι τοῦ πέους.	LYS. *Est ergo nobis abstinendum mentula.*

BISETVS. Ἐγὼ δέ γ' ἂν] ἐγὼ δέ γε ἂν κἂν εἴ με χρείη καταθεῖσαν τὸ ἔγκυκλον, ἐκπιεῖν αὐθημερόν. ὁ νοῦς. Ἐγὼ δὲ, κἂν εἴ με χρὴ καταθεῖσαν τὸ ἔγκυκλον, αὐθημερὸν ἐκπιεῖν τὸ τίμημα αὐτοῦ εἰς τὴν εἰρήνην, ἐθέλω ποιεῖν ὅ, τι περ πολυτελές. ἐκπιεῖν γὰρ τὸ ἔγκυκλον ἐστὶ τοῦτο δαπανῆσαι. τὸ δὲ ἡ, ὁμοῦ ἰδὲ συνάμει τῷ καί. περὶ δὲ τοῦ ἐγκύκλου, ταῦτα φησὶ ὁ Εὐσταθίος λέγει, ἴστεον ὅτι καθάπερ ὁ ἐκκύκλος, οὕτω καὶ τὸ ἐκκυκλον, ἢ ἔγκυκλον, οὗ καὶ ὁ Κωμικὸς μέμνηται, γυναικεῖον ἦν ποτε φόρημα. φασὶ γοῦν Παυσανίας. ὅτι ἔγκυκλον, ἀβαπτόρφυρόν ἐστιν ἱμάτιον, καὶ χιτὼν γυναικεῖος, ὃν ὕστερον ἐσθὴν ὀνομάζουσι γυναῖκες. εἶτα τὸ ἔνδυμα. ἀλλὰ δὲ, φασιν. ὑπ' ἐνίων ἐκκυκλος, διότι μέχρι ποδῶν ἐστιν. ἐκκυκλοῦσιν, ἀποτίθεσθαι. ἢ ἐνεχυράζουσιν. ἐνεχύρου ἕνεκα δὴ δοῦναι, ἵνα αὐθημερὸν ἐκπίω. Ὥσπερ εἰ ψῆτταν.] ψῆτταν τὸν πλατεῖαν ἰχθύων εἶδος τι. ἴσως δὲ σόγλωσσον ἢ λέγουσι. δηλοῖ δὲ τοῦτο

ὅτι δύο συγκεῖσθαι δέρματων τὴν ἰδέαν. διῄρηται δὲ κατὰ τὸ μέσον, ὡς οἱ σφῆκες. ἢ ὅρνεόν ἐστι τετμημένον κατὰ τὸ μέσον, ὡς οἱ σφῆκες. Παρατεμοῦσα θ' ἥμισυ.] οὕτω καὶ Σουΐδας γράφει. καὶ κάτω, Ἔφησθα σαυτῆς κἂν παρατεμεῖν θ' ἥμισυ. ἀντὶ τοῦ, τὸ ἥμισυ. παρατεμοῦσα δὲ, αἰδοῖον [illegible]. ἀπὸ τοῦ παρατέμνω. παρέτεμον, παρατεμεῖν. καὶ παρατεμοῦσα, τὸ θηλυκὸν τοῦ παρατεμοῦσα. καὶ συγκοπῇ παρτεμοῦσα. Ἐγὼ δὲ κἂν [illegible], ἐγὼ δὲ καὶ ἄνω πρὸς τὸ Ταΰγετον ἂν ἔλθοιμι ἄν. ἀλλὰ γυνὴ Λακαινα λακωνίζει καὶ δωρίζει. [illegible] πρὸς τὸ [illegible]. Ταΰγετον δὲ, ὄρος τῆς Λακωνικῆς. Ὅμηρος.

Ἢ κατὰ Ταΰγετον περιμήκετον, ἢ Ἐρύμανθον.

λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ ὀρεινὰς, καὶ αὐτὸ ἔτερος. Σχόλ. Ὅσα μέλλοιμι [illegible] μέλλοιμι. ἀντὶ τοῦ ὅπῃ, ὅπως ἐν τῷ Ταϋγέτῳ μέλλοιμι ἰδεῖν εἰρήνην. ὁ νοῦς. εἴπερ δυναίμην τὴν εἰρήνην ἰδεῖν, καὶ αὐτῆς τυχεῖν, καὶ εἰς ὑψηλότατον ὄρος ἀναβαίην. Τοὐσφράγισμα.] τίνος ἕνεκεν [illegible] αὐτό. Ἡμῖν ἐστι.] [illegible] τοῦ γὰρ μὴ [illegible] μακαρίω ἐστι. τὸ δὲ μὴν [illegible] ποιοῦ μέτρου χάριν γράφεται, ἵνα συστέλληται.

CHR. Τουτὶ καταθεῖσαι.] Lego καταθεῖσ' ἄν.

A Quod autem vocat τὸ ἔγκυκλον, Pylus est vt & postea sub finem Comœdiæ satis declarat, sic dicta propter ambitum murorum, per Metaphoram τοῦ περιβολαίου, id est τὴν ἔχουσαν ἐν περιβολαίῳ. Neque de nihilo addit ἐκπιεῖν, quasi τὸ ἔγκυκλον sit poculum rotundum quod exhaurire ipsa velit ea lege vt bellum desinat. Est etiam teste Polluce ἔγκυκλον vestis muliebris. Ὥσπερ ἡ ψῆτται.] Lege ὥσπερ εἰ, deinde δοῦναι ἐμαυτῆς παρατεμοῦσα θ' ἥμισυ, id est, etiamsi contingat scindi dimidium a ei. Nam

B θ' ἥμισυ est τὸ ἥμισυ, vt θοἰμάτιον pro τὸ ἱμάτιον. Videndum autem num Rhombi mentionem fecerit propter sagas mulieres quæ eo vtuntur in maleficiis cantationibus, vnde Martialis,

Secto Luna vapulat Rhombo,

Nam Psetta vel passer ferè idem cum Rhombo, De ea sic apud Suidam, Piscis est latus, nonnulli buglossum vocant, qui videtur quibusdam constare ex duabus pellibus, mediúmque habere diuisum vt vespæ. Sanè ψῆτταν vocari à Romanis

C Rhombum testatur Athenæus, vbi videbis ψῆττας & βουγλώσσους differre.

Τί μοι μεταστρέφεσθε; ποῖ βαδίζετε;
Αὗται, τί μυᾶτε κἀνανεύετε;
Τί χρὼς τέτραπται; τί δάκρυον κατείβεται;
Ποιήσετ' ἢ οὐ ποιήσετ'; ἢ τί μέλλετε;
Μυ. Οὐκ ἂν ποιήσαιμ', ἀλλ' ὁ πόλεμος ἑρπέτω.
Κα. Μὰ Δί' οὐδ' ἐγὼ γάρ, ἀλλ' ὁ πόλεμος ἑρπέτω.
Λυ. Ταυτὶ σὺ λέγεις ὦ ψῆττα; καὶ μὴν ἄρτι γε,
Ἔφησθα σαυτῆς κἂν παρατεμεῖν θ' ἥμισυ.
Κα. Ἄλλ' ἄλλ' ὅ,τι βούλει κἄν με χρῇ διὰ τοῦ πυρὸς
Ἐθέλω βαδίζειν. τοῦτο μᾶλλον τοῦ πέους.
Οὐδὲν γὰρ οἷον ὦ φίλη Λυσιστράτη.
Λυ. Τί δαὶ σύ; Λαμ. κἀγὼ βούλομαι διὰ τοῦ πυρός.
Λυ. Ὦ παγκατάπυγον θ' ἡμέτερον ἅπαν γένος.
Οὐκ ἔτος ἀφ' ἡμῶν εἰσιν αἱ τραγῳδίαι.

Quid nunc abitis, quidve vultum auertitis?
Quid contrahentes ora me refellitis?
Quid pallida estis, lachrymasque funditis?
Hoc agitis, an non? quid iuuat cunctarier?
MVR. Non fecerim istud, bella pergant protinus.
D *CAL. Nec ego istud, inquam, signa mancdum canant.*
LVS. Túne ista dicas lingulaca? qua modò
Medium inquiebas corporis scissere?
CAL. Aliud iubeto quod libet parata sum
Potius per ignes ire, quàm sic mentula
Carere, cui nil compares Lysistrata.
LVS. Quid tu Lacæna? LAM. vellem in ignes non minus.
LVS. Quàm fœmina omnes vrimur libidine!
E *Abominantur iure nos Tragœdia,*

Βιβ. Τί μοι μεταστρέφεσθε.] αἱ γυναῖκες τὴν Λυσιστράτης [illegible] περὶ τῆς εἰρήνης [illegible] καὶ κατὰ τὴν Λυσιστράτης γνώμην τῆς ἀφροδισίων ἀφεκτέα, δυσφοροῦσι, καὶ ἀποστρέφονται λυπούμεναι διὰ τὴν [illegible] καὶ μὴ [illegible]. ἡ δὲ Λυσιστράτη αὐτὰς λυπουμένας [illegible] ζητεῖ τί ποτε ποιεῖν μέλλουσι, καὶ [illegible] τὴν ἑαυτῆς γνώμην [illegible] δὲ τούτων δὲ ὁ ποιητὴς [illegible] τὰς γυναικῶν [illegible], καὶ φύσιν εἰς τὰ ἀφροδίσια [illegible] καλῶς χαρακτηρίζει. Αὗται.] ἀντὶ τοῦ, ὦ ὑμεῖς. μυᾶτε δὲ, [illegible] τὰ χείλη πρὸς ἄλληλα συνάγειν. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ μύλλειν λέγεται. τινὲς δὲ, τοὺς ὀφθαλμοὺς συμμύετε [illegible]. ἢ ὥσπερ μύες [illegible] ἐν τῇ [illegible] κατανεύεται. Ἀλλ' ὁ πόλεμος.] ὁ νοῦς. [illegible] μᾶλλον ἢ τοῦ ἀνδρὸς [illegible] καὶ συνουσίας ἀπέχεσθαι. ψῆττα δὲ, οὐ μόνον ἰχθύων ὄνομα, ἀλλὰ καὶ πόρνης τινὸς ὄνομα κύριον, ὡς καὶ τὸ τῆς Μυρρίνης. Ἀλλ' ἄλλ' ὅ,τι.] [illegible] δεῖν ἡμᾶς ἀπέχεσθαι. ἀλλὰ λέγε ἄλλο [illegible] ἡμᾶς ἀπέχεσθαι. νῦν γὰρ καὶ διὰ τοῦ πυρὸς προαιροῦμαι μᾶλλον βαδίζειν, εἰ τοῦτο χρὴ ποιεῖν, ἢ τῆς ἀνδρὸς συνουσίας ἀπέχεσθαι. τοῦτο γὰρ ἀδύνατόν μοι φαίνεται. Ὦ παγκατάπυγον.] [illegible] τὸ ἡμέτερον. καταπύγων δὲ, ὁ λάγνος. ἡ δὲ μεταφο-

ρὰ ἀπὸ τῶν [illegible] λεγομένων ἰχθύων, ὅτι [illegible] κατ' οὐράν. [illegible] καταπύγωνος. καὶ αἱ ἄλλαι [illegible] [illegible], καὶ τὸ θηλυκὸν εὕρηται καταπύγων [illegible] [illegible], ἢ μαλακία. καὶ καταπύγος ὁ κίναιδος. Σ. ἄλλως. καταπύγος. καταπυγίας, καὶ καταπύγων, ὁ κίναιδος. ὁ μαλακός. ὁ ἀσελγής, ὁ εἰς ἀρσενίας [illegible] [illegible]. διὰ τοῦτο δὲ τοῦ [illegible] ἡ Λυσιστράτη τοῦ [illegible] πικρῶς καθάπτεται, καὶ αὐτοῦ τὴν λίαν ἀσέλγειαν, καὶ ἀκολασίαν ἐνδείκνυσι. [illegible], ἀντὶ τοῦ [illegible] οἱ ποιηταὶ ἡμᾶς διὰ ταύτας τὰς κακίας τραγῳδοῦσι, καὶ κωμῳδοῦσι.

CHR. Ἀλλ' ὁ πόλεμος ἑρπέτω.] Augustus Cæsar in illo Fescenninæ licentiæ epigrammate & Romanæ simplicitatis vt ait Martialis, in hanc sententiam dixit, Quid quod mihi vita Charior est ipsa mentula? Signa canant. Mauult enim Marte decertare quàm Fuluiæ libidini obtemperare. Hic

G Myrrina contra bellum mauult quàm Venerem quietam. Οὐκ ἔτος ἀφ' ἡμῶν.] Muta accentum & lege ἐτὸς quod est pro ἐτώσιον, vt dicat, Non frustra contra nos loquuntur Tragici, innuens Euripidem μισογύνην, Legendum autem paulò antè τί δαί non τί δέ, ve metro consulas.

Οὐδὲν γάρ ἐσμεν πλὴν Ποσειδῶν καὶ σκάφη.
Ἀλλ' ὦ φίλη Λάκαινα· σὺ γὰρ ἐὰν γένῃ
Μόνη μετ' ἐμοῦ, τὸ πρᾶγμ' ἀνασωσαίμεσθ' ἔτι
Ξυμψήφισαί μοι. Λα. χαλεπὰ μὲν ναὶ τὼ σιώ.
Γυναῖκας ὑπνῶν ἐστ' ἄνευ ψωλᾶς μόνας
Ὅμως γε μάν· δεῖ· τᾶς γὰρ εἰράνας μάλ' αὖ.
Λυ. Ὦ φιλτάτη σὺ καὶ μόνη τούτων γυνή.
Κα. Εἰ δ' ὡς μάλιστ' ἀπεχοίμεθ' οὗ σὺ δὴ λέγεις,
Ὃ μὴ γένοιτο, μᾶλλον ἂν διὰ τουτογὶ
Γένοιτ' ἂν εἰρήνη; Λυ. πολύ γε νὴ τὼ θεώ.
Εἰ γὰρ καθήμεθ' ἔνδον ἐντετριμμέναι,
Κἀν τοῖς χιτωνίοισι τοῖς ἀμοργίνοις
Γυμναὶ παρίοιμεν δέλτα παρατετιλμέναι,
Στύοιντ' ἂν ἄνδρες κἀπιθυμοῖεν σπλεκοῦν,
Ἡμεῖς δὲ μὴ προσίοιμεν, ἀλλ' ἀπεχοίμεθα,
Σπονδὰς ποιήσαιντ' ἂν ταχέως εὖ οἶδ' ὅτι.
Λα. Ὁ γῶν Μενέλαος τᾶς Ἑλένας τὰ μᾶλά πο
Γυμνᾶς παρενιδὼν ἐξέβαλ' οἰῶ τὸ ξίφος.
Κα. Τί δ' ἢν ἀφιῶσ' ἄνδρες ἡμᾶς, ὦ μέλε;
Λυ. Τὸ τοῦ Φερεκράτους κύνα δέρειν δεδαρμένην.
Κα. Φλυαρία ταῦτ' ἐστὶ τὰ μεμιμημένα.
Ἐὰν λαβόντες δ' ἐς τὸ δωμάτιον βίᾳ
Ἕλκωσιν ἡμᾶς; Λυ. ἀντέχου σὺ τῶν θυρῶν.
Κα. Ἐὰν δὲ τύπτωσιν; Λυ. παρέχειν χρὴ κακῶς.

A *Nam præter æquor alueosq; nil sumus.*
Ast ô Lacana, namq; si mecum voles
Vel sola adesse, nostra erit res in vado,
Tuum adde nostro calculum. LA. *Durum est nimis*
Dormire solas mentula absque fœminas,
Tamen necesse est, Pax enim valde expedit.
LVS. *O omnium harum sola dulcis fœmina.*
B CA. *Quòd si abstinemus maximè à te quam modò*
Dixti (quod absit) Paxne propterea statim est
Ventura nobis? LVS *per deos multò magis:*
Nam si sedemus intus extersa cute
Stamusq; nuda linea in subucula,
Vulsis nitentes Eugy ex horto pilis,
Tunc arrigentes iungere ardebunt viri,
Sed temperemus abnuentes iungier,
C *Fœdus ferire mox volent, certo scio.*
LA. *Sic mala nuda quum videret coniugis*
Abiecit ensem victus Atrides minor.
CA. *Quid si, ô misella, nos viri reliquerint?*
LV. *Glubas canem degluptam ait Pherecrates.*
CA. *Nugæ istæ tantùm & stulta sunt simulamina,*
Quid si in cubiculum nos trahant ingratijs.
Manu prehensas? LV. *ad fores obnitere.*
D CA. *Si verberassint?* LVS. *Tum malignè illud dato.*

BISETVS. Οὐδὲν γάρ ἐσμεν] ἀντὶ τοῦ, οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἐσμὲν πλὴν θάλασσα, καὶ σκάφη ἐν αὐτῇ πλέοντα. μετωνυμικῶς δὲ Ποσειδῶνα εἶπεν ἀντὶ τὴν θάλασσαν. οὕτω δὲ τὴν γυναικῶν κουφότητα, καὶ τῆς γνώμης ἀστασίαν δηλοῖ. καὶ γὰρ τῆς θαλάσσης, καὶ τῆς σκάφης ἀνέμοις λαμπροτέροις κινουμένης οὐδὲν ἀστατώτερον. τούτῳ δὲ παραπλήσιον καὶ τὸ θρυλλούμενον.

Πῦρ, καὶ θάλασσα, καὶ γυνὴ κακὰ τρία.

ὥσπερ γὰρ τὸ πῦρ, καὶ ἡ θάλασσα φθείρει πλεῖστα τῶν χρημάτων τοῖς ἀνθρώποις χρησιμωτάτων, καὶ πλείστων κακῶν τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶν αἴτιος, οὕτω καὶ περὶ τὴν θηλυκοῦ γένους φρένα, καὶ γίνεσθαι. τούτων καὶ ὁ Σουίδας μνημονεύων λέγει παροιμίαν εἶναι ἐπὶ τῶν ἐγκυλινδουμένων τοῖς αὐτοῖς πράγμασι, ἄλλο δὲ μηδὲν τοιοῦν ἀνεχομένων. ὁ δὲ νοῦς ἐστι. πρὸς οὐδὲν ἄλλο ἐσμὲν ἐπιτήδειοι εἰ μὴ πρὸς τὸ συνουσιάζειν, καὶ τίκτειν. ὁ γὰρ Ποσειδῶν ἐμίγη τῇ Τυροῖ, καὶ ἐγέννησε Νηλέα, καὶ Πελίαν. Σ. Ξυμψήφισαί μοι.] ξυμψηφίζειν, καὶ ξυμψηφίζεσθαί τινι, κυρίως μὲν δηλοῖ τὸ σύν τινι ψήφους φέρειν, καὶ αὐτὸν ἐν τῇ ψηφοφορίᾳ, καὶ ἰσαίτων πραγμάτων ἐπικυρώσει συλλαμβάνειν, ὡς καὶ ἐνταῦθα. δεικνῦται μέντοι σημαίνειν καὶ τὸ ἁπλῶς συγκατατίθεσθαι. ἐάν τις συγκατατίθεται ἑτέρῳ ἔν τινι πράγματι, εἴτε διὰ τὴν συνείδησιν, εἴτε καὶ διὰ τὴν χάριν, καὶ εὐνοίας, καὶ φιλίας ἕνεκα τοῖς ἄλλοις χαρίζεσθαι βούλεται. ξυμψηφίζειν οὖν μεταφορικῶς τὸ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν, τὸ συμφωνεῖν, τὸ συνᾴδειν. Χαλεπὰ μέν.] ὁ τούτων νοῦς ἐστι. ναὶ τὼ θεὼ χαλεπὸν μέν ἐστι γυναῖκας ὑπνοῦν καὶ κοιμᾶσθαι μόνας ἄνευ ψωλῆς, καὶ πέους. ὅμως δὲ τοῦτο ποιητέον, ἐὰν δέῃ ἐμὲ τοῦτο ποιεῖν, τῆς γὰρ εἰρήνης μάλα πάλιν ἐπιθυμῶ. Λάκαινα δὲ Λακωνικῶς ταῦτα προφέρει. Ὦ φιλτάτη σὺ καὶ μόνη.] καὶ μόνη τούτων ἁπασῶν τῶν δεῦρο συνελθουσῶν ἀξία καλεῖσθαι γυνή. τὸ μόνη τὸ τῆς γυναικὸς ὄνομα σὺν δίκῃ φέρεις καὶ προσάκει. Εἰ δ' ὡς μάλιστα.] ταῦτα κατὰ ἀντίφρασιν εἰπεν. εἰ δὲ ὡς μάλιστα ἡμεῖς ἀπεχοίμεθα, οὗ σὺ λέγεις, τουτέστι τοῦ πέους. ἢ, εἰ ὡς μάλιστα ἀπεχοίμεθα τῆς συνουσίας, ἧς ἀφεκτέα νῦν σὺ λέγεις (ὃ μὴ γένοιτο. οὐ γὰρ πολλὺν χρόνον τούτου ἀπέχεσθαι δυναίμεθα) ἆρα διὰ τοῦτο, διὰ τοιαύτην ἐγκράτειαν μᾶλλον, καὶ ῥᾷον, ἢ θᾶττον εἰρήνη γένοιτο ἄν. Ἔνδον ἐντετριμμέναι.] οἴκοι κεκαλλωπισμέναι. ἐντρίβεσθαι τὸ πρόσωπον, τὸ ψιμμυθιοῦσθαι. τῷ ψιμμυθίῳ τὸ πρόσωπον χρίειν, ἵνα τὸ κάλλος μεῖζον δοκοίη. Τοῖς ἀμοργίνοις.] ταύτης τῆς λέξεως πολλαὶ παρὰ τοῖς λεξικογράφοις εὑρίσκονται σημασίαι. οὕτω γὰρ ὁ Στέφανος περὶ πόλεων. Ἀμοργὸς, νῆσος μία τῶν Κυκλάδων ἔχουσα πόλεις τρεῖς. καὶ μετ' ὀλίγον, τὸ δὲ ἀμόργινος χιτὼν, χρώματος ἴδιον. ὁ δὲ Σουίδας. Ἀμόργινα χρώματος εἶδος, ἀπὸ νήσου Ἀμοργοῦ οὕτως, ὡς Θήραια ἀπὸ Θήρας νήσου. ὁ αὐτός, Ἀμόργινον, ὅμοιον βύσσῳ, καὶ πολυτελές. λέγεται καὶ ἀμοργίνα θηλυκῶς, καὶ ἀμοργὶς κυρίως ὁ λινοκαλάμη, ἐξ ἧς γίνεται ἐνδύματα ἀμόργινα λεγόμενα. ἔστι δὲ ἡ ἀμοργὶς ὅμοιον ἀλεπίστῳ λίνῳ. περιλεπίζουσι δὲ αὐτὸ καὶ ἐργάζονται. ἔστι δὲ σφόδρα λεπτὸν ὑπὸ τὴν βύσσον ἢ τὴν κάρπασον. Εὐστάθιος δὲ, ἀμόργη, πορφύρα κατὰ Γλώσσας. Ἡσύχιος δὲ, Ἀμοργὶς, καλάμη τις, ἐξ ἧς ἔνδυμα γίνεται, ἢ ὕφασμα, ἢ χιτών. καὶ τὸ μέγα Ἐτυμολογικὸν, ἀμόργινος χιτωνίσκος, παρὰ τὸ ἀμόργην, ὅ ἐστιν εἶδος χρώματος ὅμοιον βύσσῳ. καθὰ καὶ Θηραῖον, τὸ ἀπὸ Θήρας τῆς νήσου. ἐκ δὲ τούτων ἁπάντων δῆλον τὰς ἀμοργίνας χιτῶνας, οὔτε ἀπὸ τόπου οὔτε ἀπὸ χρώματος, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ὕλης ὄνομα εἰληφέναι, εἶδος πολυτελοῦς ἐνδύματος γενέσθαι, ὅπερ αἱ πλούσιαι, τρυφεραὶ, καὶ ἀφροδισιασταὶ γυναῖκες χρῆσθαι ἐφίλουν.

Πα-

Παρείμεθα] περιλείποιμεθα, ἢ καὶ προσέλθοιμεν. δέλτα δὲ καλεῖται γυναικεῖον αἰδοῖον. Σ. τὸ γὰρ τὰς γυναῖκας ὑφάβαιον, καὶ τὸ αἰδοῖον οὕτω παρατετιλμένον ἔχειν πάνυ ἐν τρυφῇ πάλαι ἐτίθετο. ἀλλὰ τοῦτο παντελῶς αἰσχρὸν, καὶ γυναικὸς λίαν ἀσχημονούσης τεκμήριον. Στύοιντ' ἂν ἄνδρες] στύοιντο ἄν. στύειν, καὶ στύεσθαι, τὸ αἰδοῖον ἐντείνειν. ὅθεν τὸ στῦμα, ἡ τοῦ αἰδοίου τάσις, ὅταν ἀνὴρ τῆς συνουσίας ἐπιθυμεῖ, καὶ ἄστυτος, ὁ στύειν μὴ δυνάμενος. ὁ ἀργὸς ἐν ταῖς συνουσίαις, καὶ ἄστυτος οἶκος, ἐν ᾧ ὁ ἀνὴρ τέλεστιν ἄκαρπος, καὶ ἄγονος. παρὰ τὸ στύειν στερητικῶς. καὶ εἰκὸς ἄστυτος, ὁ μὴ ἔχων ἄνδρα, ὃς ἔχοι ἂν λέγειν τὸ, στύομαι τριμβολον. ἀλλὰ μᾶλλον τὸ, Αστύαναξ γέγονα. τουτέστι μὴ πεφυκὼς ἱκανὸς ἐντείνειν τὸ αἰδοῖον, κατὰ τὸν ἔρωτα, τῆς συνουσίας χάριν. Κύσταθιος. πλεκοῦν δὲ, πλέκεσθαι, συμπλέκεσθαι, συνουσιάζειν. μὴ προσοίμεθα δὲ, μὴ προσέλθοιμεν τοῖς ἀνδράσι μιγῆναι ἐπιθυμοῦσιν, ἀλλὰ τῆς συνουσίας ἀπεχοίμεθα. Ὁ γ' ὦν Μενέλαος.] ὁ Μενέλαος οὖν παριδών ποτε τὰ μῆλα τῆς Ελένης γυμνῆς, τὸ ξίφος ἐξέβαλεν οἴω, οἶμαι, νομίζω. ἀλλὰ Δωρικῶς τοῦτο λέλεκται. ὦν ἀντὶ τοῦ οὖν. μῆλα δὲ καλεῖ μεταφορικῶς τοὺς μαστοὺς, διὰ τὴν τῶν μήλων, τῶν καρπῶν, καὶ τῶν μαστῶν ὁμοιότητα. οἱ δὲ μαστοὶ μηλοειδεῖς ὄντες καλοὶ νομίζονται. τὸ δὲ πο, ἀντὶ τοῦ πόκα, ὅ ἐστι ποτὲ, πάλαι, εἴρηται κατ' ἀποκοπήν. μόριον δὲ ἐγκλιτικόν. οἶω δὲ ποιητικὸν, καὶ Δωρικὸν ἀντὶ τοῦ οἴω, ὅθεν τὸ οἴω, ὦ. περισπώμενον. ὃ καὶ Αττικῶς ἂν λεχθείη. οἴεσθαι δὲ, τὸ νομίζειν, καὶ δοκεῖν, καὶ οἴεσθαι. κατὰ διάλυσιν ποιητικῶς οἴειν. ἐστὶ παριδὼν ἀορ. β. ἡ μετοχὴ ἀπὸ τοῦ παρεῖδον. Ην ἀφίωντι] διὰ τὴν συνθεσιν ὁ τόνος ἀνέλκεται. τινὲς μὲν τοι ἀφιῶσι γραπτέον οἴονται. ἀφιέναι δὲ νῦν καταλιπεῖν. ὁ νοῦς. τί δὲ λέξεις, τί ποιήσεις ὦ μωρά σὺ ἐὰν οἱ ἄνδρες ἡμᾶς καταλίπωσι; Κυνὰ δέρειν δεδαρμένην.] ὁ νοῦς. εὖ ποιήσεις. τὸ τοῦ Φερεκράτους. τοῦτο δ' ἐστὶν ἀκόλαστον σχῆμα εἰς τὸ αἰδοῖον. εἴρηται δὲ ἐπὶ τῶν ἄλλο πασχόντων αὖθις ἐφ' οἷς πεπόνθασιν ἡ παροιμία. Σ. τοῦτο μὲν τοι λέγεσθαι δύναται καὶ ἐπὶ τῶν τὰ ἤδη πεπραγμένα πράττειν ἐθελόντων, ὅπερ σημαίνει τὰ ἀνωφελῆ ποιεῖν, ὡς καὶ τὸ, ἀσκὸν δέρειν. Φερεκράτης δὲ, κατὰ τὸν Σουΐδαν, Αθηναῖος κωμικὸς ὡς Αλεξάνδρῳ συνεστράτευσε. Φλυαρία ταῦτ' ἐστί.] καὶ μέτρον, καὶ ἐννοίας χάριν οὕτω γραπτέον, Φλυαρία ταῦτ' ἐστὶ τὰ οὐ μεμιμημένα. ἢ, Φλυαρία ταῦτ' ἐστὶ τὰ μὴ μεμιμημένα. τὸ πλῆρες τά ἐστι οὐ μεμιμημένα. ταῦτα ἃ σὺ λέγεις, φλυαρία, καὶ λῆρος ὑπάρχει. ταῦτα λέγω τὰ οὔπω μεμιμημένα. ἤγουν ἅπερ οὐδεὶς πω ἐμιμήσατο, εἴτε τῶν ἄλλων παράδειγμα μεμιμημένος ἐποιήσατο. δωμάτιον δὲ, τὸ οἰκημάτιον, τὸν θάλαμον, τὸν κοιτῶνα ἐν ᾧ οἱ ἄνδρες μετὰ τῶν ἰδίων γυναικῶν κοιμᾶσθαι, καὶ τεκνοποιεῖν εἰώθασιν, ὡς ἐνταῦθα νοητέον. Αντέχου.] ἀντέχομαι retineo. quasi contra teneo, adhæreo. ἀντέχου τῶν θυρῶν hoc est ita adhære foribus, vt ab eis te auelli non sinas. Παρέχειν χρὴ κακῶς.] τοῖς ἀνδράσι δεῖ χρωμένοις δεῖ κακῶς, τουτέστι μόγις, καὶ χολῇ, καὶ φειδωλῶς παρέχειν συνουσίαν. οὐδεμία γὰρ ἡδονὴ ἔνεστιν ἐν τοιαύτῃ συνουσίᾳ βιαίᾳ, καὶ παρὰ τὴν γνώμην τῶν γυναικῶν ποιουμένῃ.

CHR. Πλὴν Ποσειδῶν καὶ σκάφη.] Inter Prouerbia hanc sententiam Euripideam recenset Suidas, & valere vult in eos qui rem tantum vnam exercent, neque aliud quicquam cogitare aut meditari norunt. Hic verò nihil aliud intelligit per hanc Metaphoram quàm τὸ συνουσιάζειν καὶ τίκτειν. Neptunus enim qui se iunxit cum Tyro, procreauit Nelea & Peliam. Tamen ego arbitror per Neptunum designari naturã in fœmina humidissimam, Per scapham autem veneream libidinem, quæ vt dixit Augusti filia, tollit vectorem etiam cum nauis est plena. Ομως γε μὴν ἂν δέοι.] Lego ὅμως γε μὰν pro μήν. Paulò pòst lege per interrogationem (ὃ μὴ γένοιτο) μᾶλλον ἄν. Malè autem in Veneta editione habes ὅμοι γένοιτο. Ενδον ὑποτετριμμέναι.] Id est σμηχθεῖσαι detersæ & litæ, nisi mauis referre ad tritum ψιμμύθιον. Δέλτα παρατετιλμέναι.] Quid sit δέλτα, neque ipsæ nesciunt Vestales, nam περίφρασις est τοῦ γυναικείου αἰδοίου, cui barbam vellere solent, & volsellis vtũtur non solum ad compescendam superciliorum luxuriem. Verbum autem στύειν, omnino venereum est, & tentiginosum, quo multus vtitur Aristophanes, sed sæpè accidit vt pro ἐστυκὼς legatur ἑστηκὼς, malè, quamuis etiam sit stator libidinosus. Prouerbiale dictum est οὐδὲν μέγα φρονεῖ ἐστυκὼς ἀνήρ. Quam sententiam sapiens Hebræus videtur innuisse cùm scripsit: Adulterus propter cordis inopiam perdere animam suam. Lege autem ἀφεξοίμεθα non ἀπεχοίμεθα. Εξέβαλ' οἴω τὸ ξίφος.] Etiam vt supra οἴω per parenthesin lego pro οἶμαι. Apud Andromacham Euripidis, sic Peleus Menelaum propter hanc ignauiam increpat, ἀλλ' ὡς ἐσεῖδες μαστὸν, ἐκβαλὼν ξίφος φίλημ' ἐδέξω, neque dubito quin eo respexerit Aristophanes. Τὸ τοῦ Φερεκράτους.] Schema aiunt libidinosum, εἰς τὸ αἰδοῖον, & dictum Prouerbium in eos qui præter mala quibus infestantur, nouorum accessione torquentur. Est sanè teste Hesychio, etiam κύων pars illa qua viri sumus. Puto autem per hæc Lysistratam innuere ὀλίσβους de quibus antea dictum, & ficta illa veretra vel Tribadum nequitias, ait enim postea ταῦτα τὰ μεμιμημένα.

Οὐ γὰρ ἔνι τούτοις ἡδονὴ τοῖς πρὸς βίαν:	*Nam vis vbi adsit, & voluntas exsulat*
Κ' ἄλλως ὀδυνᾶν χρὴ κἀμέλει ταχέως ἀπαιν.	*Quin & dolendum est, illicò illi maximè*
Απεροῦσιν. οὐ γὰρ οὐδέποτ' εὐφρανθήσεται	*Tum defetiscent, non enim oblectarier*
Ανὴρ, ἐὰν μὴ τῇ γυναικὶ συμφέρῃ.	*Poterit vir vnquam, fœminam hoc si non iuuat.*
Κα. Εἴ τοι δοκεῖ ταῦτα σφῷν ταῦτα χ' ἡμῖν ξυνδοκεῖ.	CA. *Vos si probatis ista, nos probabimus.*

Bis. Απεροῦσι] ἀπαγορεύουσι, οὐ δυνήσονται φέρειν πλείω χρόνον τὰς λύπας, καὶ πράγματα, ἅπερ αὐτοῖς ἀεὶ παρέξομεν. συμφέρῃ δὲ, λυσιτελῇ, δηλονότι ἡ τοιαύτη μίξις καὶ συνουσία. τουτέστιν ἐὰν ἡ γυνὴ μὴ θέλῃ συνουσιάζειν. διὰ τὸ νομίζειν τοῦτο ἑαυτῇ οὐ συμφέρειν. οὕτω δὲ τὴν γυναικῶν κακίαν, καὶ τρόπους κακοήθεις ὁ ποιητὴς ἡμῖν δηλοῖ.

CHR. Απεροῦσιν.] Id est ἀπαγορεύουσι & παύονται τοῦ πολέμου. Paulò post εἴ τοι δοκεῖ ταῦτα σφῷν. Dele prius ταῦτα, vt rectè deest in Veneta edit.

Bis. Εἴ τοι δοκεῖ σφῷν] οὕτω καὶ ἐν Ορέστῃ, Εἴ τινι δοκεῖ σφῷν, ταῦτα κἀμοὶ ξυνδοκεῖ. ὁ νοῦς ἐστὶ, εἰ οὖν ταῦτα ὑμῖν δοκεῖ, καὶ ἡμῖν ξυνδοκεῖ. Εν τισι δὲ βιβλίοις διεφθαρμένως, καὶ παρὰ τὸν τοῦ μέτρου νόμον, οὕτως

ἐγκαταστάσεως ... ἡμῖν ξυνομο- κέναι ... πρότερον ταῦτα μέτριον ... ἔδοξε. ... σοφὸς ... Λυσιστράτη καὶ Λαμπιτοῖ.

Λα. Καὶ τὼς μὲν ἁμῶν ἄνδρας ἁμὲς πείσομες
Παντᾷ δικαίως ἄδολον εἰράναν ἄγειν.
Τὸν τῶν Ἀσαναίων γα μὰν ῥυάχετον,
Πᾶ καί τις ἀμπείσειεν αὖ μὴ πλαδδιῆν.
Λυ. Ἡμεῖς ἀμέλει σοι τά γε παρ' ἡμῖν πείσομεν.

B

Λα. Οὐ λιπόπυγας ἔχοντι ταὶ ζιήρεες
Καὶ τἀργύριον τὤβυσσον ᾖ πὰρ τᾷ σιῷ.
Λυ. Ἀλλ' ἔστι καὶ τοῦτ' εὖ παρεσκευασμένον.
Καταληψόμεσθα γὰρ τὴν ἀκρόπολιν τήμερον.
Ταῖς πρεσβυτάταις γὰρ προστέτακται τοῦτο δρᾶν;
Ἕως ἂν ἡμεῖς ταῦτα συντιθώμεθα,
Θύειν δοκούσαις καταλαβεῖν τὴν ἀκρόπολιν.

C

Λα. Πάντα κ' ἔχοι καὶ τᾷδε γὰρ λέγεις καλῶς.
Λυ. Τί δῆτα ταῦτ' οὐχ ὡς τάχιστα Λαμπιτοῖ
Ξυνωμόσαμεν, ὅπως ἀναρρήκτως ἔχῃ.
Λα. Πάρφαινε μὰν τὸν ὅρκον ὡς ὀμιώμεθα.
Λυ. Καλῶς λέγεις, ποῦ 'σθ' ἡ Σκύθαινα. ποῖ βλέπεις.
Θὲς ἐς τὸ πρόσθεν ὑπτίαν τὴν ἀσπίδα.
Καί μοι δότω τὰ τόμια τίς. Κα. Λυσιστράτη.

D

Τίν' ὅρκον ὁρκώσεις ποθ' ἡμᾶς. Λυ. ὅντινα;
Εἰς ἀσπίδ' ὥσπερ φάσ' ἐν Αἰσχύλῳ ποτὲ,
Μηλοσφαγούσας. Κα. μὴ σύ γ' ὦ Λυσιστράτη
Εἰς ἀσπίδ' ὀμόσῃς μηδὲν εἰρήνης πέρι.
Λυ. Τίς ἂν οὖν γένοιτ' ἂν ὅρκος. Κα. εἰ λευκόν ποθεν
Ἵππον λαβούσαις τόμιον ἐντεμοίμεθα.
Λυ. Ποῖ λευκὸν ἵππον. Κα. ἀλλὰ πῶς ὀμούμεθα

E

Ἡμεῖς. Λυ. ἐγώ σοι νὴ Δί' ἢν βούλει φράσω.
Θεῖσαι μέλαιναν κύλικα μεγάλην ὑπτίαν.
Μηλοσφαγοῦσαι Θάσιον οἴνου σταμνίον
Ὀμόσωμεν ἐς τὴν κύλικα μὴ 'πιχεῖν ὕδωρ.
Κα. Φεῦ δᾶ τὸν ὅρκον ἄφατον ὡς ἐπαινίω.
Φερέτω κύλικά τις ἔνδοθεν καὶ σταμνίον.
Λυ. Ὦ φίλταται γυναῖκες κεραμεὼν ὅσος.

F

Ταύτην μὲν ἄν τις εὐθὺς ἡσθείη λαβών.
Καταθεῖσα ταύτην, προσλαβοῦ μου τοῦ κάπρου.
Δέσποινα Πειθοῖ καὶ κύλιξ φιλοτησία
Τὰ σφάγια δέξαι ταῖς γυναιξὶν εὐμενής.
Κα. Εὔχρων γε θαἷμα κἀποπυτίζει καλῶς.
Λα. Καὶ μὰν ποτόδδει γ' ἁδὺ ναὶ τὸν Κάστορα.
Λυ. Ἐᾶτε πρώτην μ' ὦ γυναῖκες ὀμνύναι.

G

Κα. Μὰ τὴν Ἀφροδίτην οὐκ ἐάν γε μὴ λάχῃς.

LA. Et ista vostris nos viris suadebimus
Vt absque fraude Pacem vbique sanciant:
Nam quis potesset hunc Atheniensium
Torrentem abactum arcere ne nos impetat.
LVS. Tecum hoc apud nos exsequemur sedulo.
LA. Non quo modo triremibus sunt fœdera
Cum copia auri sub dea templo latet.
LVS. At optime isti iam rei prouidimus,
Hodie vrbis arces huius occupabimus,
Mandata quippe senibus hæc prouincia est,
Arces potiri, sacra dum patrant deæ
Consulta donec ista perfecerimus.
LA. Pulchrè ista dicis, & benè hæc se res habet.
LVS. Cur Lampito ergo, iureiurando hæc simul
Non sanximus nos vt sient firma & rata?
LA. Iuremus vt nos, verba iuranda incipe.
LVS. Benè ais, vbi est Scythana? quò nunc respicis?
Clypeum supinum ponito anteriùs ferens,
Quis hostias huc sistet? CAL. ô Lysistrata,
Cui alligas nos iureiurando? LVS. Cui?
Quod factitatum in Æschulo ferunt, super
Clypeo pecus mactabimus. CA. Lusistrata
Iurare Pacem aut fœdus in clypeo caue.
LVS. Quod ergo iusiurandum erit? CA. si fortè equum
Album exsecantes immolemus victimam.
LVS. Sed vnde equum album? CA. at quomodo iurabimus?
LVS. Iam per Iouem istud si lubet dicam tibi,
Sistet supinum grande nigrum poculum,
Thasii immolantes seriam super meri
Iuremus illuc nil aquæ instillassere.
CA. Quàm suauis & laudanda coniuratio est!
LVS. Huc sistat aliquis poculum cum seria:
Proh quanta, chara fœmina, fidelia est
Quam nempe si quis sumpserit, lætabitur,
Porcum apprehendens tu meum, pone amphoram
O Suada Domina tum propinator calix
Cape has benignè victimas nobis fauens.
CA. Color cruoris optimus pulcrùm strepit.
LA. Quin & suauis est perecastor odor.
LVS. Vt prima iurem, ô fœmina, concedite.
CA. Ni sorte cedat, per Cyprin non siuerim.

BISETVS. Καὶ τώς.] ὁ Ἀριστοφάνης ἐν ὅλῳ τῷ δράματι τούτῳ τὸ προσώποις ἑκάστοις οἰκεῖον ἀποδοὺς τηρεῖ, καὶ γὰρ τὰς Ἀττικὰς γυναῖκας ἀττικῶς λαλούσας, τὰς δὲ Λακαίνας τῇ πατρίῳ, τουτέστι τῇ λακωνικῇ διαλέκτῳ ... ὡς ... καὶ ... τὸ ... ταῦτα καὶ οὕτως ... τοὺς μὲν ἡμῶν ἄνδρας ἡμεῖς πείσομεν ... τὴν εἰρήνην ἄδολον, δικαίως ἄγειν ... τὸ δὲ, τὼς: ἁμῶν, ἁμὲς, πείσομες, καὶ εἰράναν, ... αὐτὸ

ἀντὶ τοῦ, τοὺς ἡμετέρους ἡμᾶς, πεπείσμεθα, καὶ εἰρήνην. τὸ δὲ, Ἀσαναίων. ἀντὶ τοῦ Ἀθηναίων. καὶ γᾶ ἀντὶ τοῦ γῆ, τοῖς Λάκωσιν ἴδια ἐστίν. ὡς καὶ τὸ μᾶν, καὶ τὸ πᾶ. ἀντὶ τοῦ μὴν καὶ πῆ· ὅπη, πῶς. ὁ νοῦς. τὸν γε μὴν τῶν Ἀθηναίων ὄχλον τίς καὶ πῶς ἂν πείσειεν αὖ μὴ πλαδδῆν, καὶ ἀπατᾶν τοὺς ἄλλους; Ῥυγχάχιτον.) ἐν τῇ γραφῇ τῆς λέξεως ταύτης διαφέρονται οἱ λεξικοί. ὁ μὲν Σουΐδας, ταύτης μνημονεύων, ῥυχάχιτον ἄνευ τοῦ γ γράφει. καὶ ἑρμηνεύει θόρυβον, συρφετόν. ὁ δὲ Ἡσύχιος, τοῦ προτέρου γ ἐκβληθέντος, ῥυάχετον γράφει. καὶ ὁμοίως ἑρμηνεύει θόρυβον. ἢ τὰ ῥέοντα ὀχετοί. ἀλλ᾽ ὅπως ἂν εἴη, διὰ ταύτης ἡ Λάκαινα πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ὡς οἱ διακείμενον, τὸν αὐτῶν δῆμον, ὡς ἀκατάστατον, ταραχώδη, φλύαρον, πολυλόγον, καὶ φαῦλον σκώπτει. καὶ τοῦτο, ὡς οἱ μὲν Λάκωνες διὰ τὴν τῆς βραχυλογίας εὐστοχίαν καλῶς ἤκουον, καὶ ἐπῃνοῦντο, οὕτω καὶ τοὐναντίον οἱ Ἀθηναῖοι διὰ τὴν ἑαυτῶν πολυλογίαν, καὶ λίαν φλυαρεῖν, καὶ ἀστασίαν, κακῶς ἤκουον, καὶ ἐψέγοντο. καὶ ἄνω ἐν τοῖς Σφηξί, καταφρονητικῶς τούτους, τῶν Ἀθηναίων κολοσυρτόν τις λέγει. τινὲς μέντοι ῥυγχάχιτον ἐκ τούτου γραπτέον οἴονται. καὶ τὸν Κλέωνα δηλοῦσθαι λέγουσιν, ὃς διὰ τὰς ἁρπαγάς, ῥύγχος αὐτοῦ, ὅτι αὐτοῦ ἔχειν ἐλέγετο. διὸ καὶ ἐν Ἱππεῦσιν βυρσαίετος ἄγκυλοχείλης καλεῖται. καὶ τοῦτο οὐκ ἀπίθανον. Μὴ πλαδδιῆν.] φανερὸν σφάλμα ἐν ταύτῃ τῇ γραφῇ. πλαδδιῆν γάρ, λέξις ἄγνωστός ἐστιν. ἐν τῷ Σουΐδᾳ πλαδδιῆν διὰ τῶν δύο δδ γραφομένη ἑρμηνεύεται, παραφρονεῖν, φληναφᾶν, πλεονάζειν. καὶ παρὰ τῷ Ἡσυχίῳ, πλαδδιῆ, ματαΐζει, θορυβεῖται. ἐξ ὧν καὶ ἐν τῷ Σουΐδᾳ, οὐ πλεονάζειν, ἀλλὰ πλεονάζειν ἴσως γραπτέον δοκεῖ. καὶ τοῦτο, ἀντὶ τοῦ, ἀλαζονικῶς ἐπαίρεσθαι ὡς καὶ ἐν τῷ δ᾽ τοῦ Δημοσθένους κατὰ Φιλίππου. ἐπεὶ πλεονάζειν ἐπεχείρουν, καὶ ἄλλαι ἑρμηνεύσεις, ἐπιτήδειον νοῦν ἀντιθέντων ποιοῦσι. πρὸς δὲ τὴν τῆς γραφῆς διόρθωσιν, τινὲς μὲν πλαδδιοῦν γραπτέον οἴονται, ἀντὶ τοῦ πλαγιοῦν. ὅπερ μεταφορικῶς ληφθέν, δηλοῖ τὸ πλαγίως, ἤγουν δολίως ἄγειν. τὸ δὲ γ εἰς δ Δωρικῶς τρέπειν λέγουσιν, ὡς ἐν τῷ δᾶ ἀντὶ τοῦ γᾶ, τουτέστι γῆ, καὶ δνόφος ἀντὶ τοῦ γνόφος. καὶ τὸ ἕτερον δ μέτρου χάριν ἐπιτεθέν. ὅπερ οὐκ ἀπίθανον. ἄλλοι δέ, ὃ καὶ ἀξιοπιστότερον, γραπτέον νομίζουσι πλαδδιῆν, τουτέστι πλανᾶν καὶ ἀπατᾶν. κοινῶς γὰρ λέγεται πλάζειν. Δωρικῶς πλάσδειν, ὡς συρίζειν, συρίσδειν. καὶ Λακωνικῶς ἰδιαίτερον πλάδδειν. τοῦ ζ εἰς δύο δδ τραπέντος. ὡς ἄνω προείρηται ἐν τῷ γυμνάδδομαι. ὅθεν ῥήματα περισπώμενα φαίνεται ἐσχηματίσθαι πλαδδιῶ, καὶ πλαδδιῶν, καὶ κατ᾽ ἐπένθεσιν τοῦ ι πλαδδιᾶν. ὅ ἐστι Δωρικὸν ἀντὶ τοῦ πλαδδιοῦν, ὡς τὰ ἱπνῶν, ῥιγῶν, ἀντὶ τῶν ἱπνοῦν, ῥιγοῦν. οὕτω καὶ Μῶσα, ἀντὶ τοῦ Μοῦσα λέγουσιν οἱ Δωριεῖς, ἐν πλείστοις τὴν ου δίφθογγον εἰς ω τρέποντες. Σημείωσαι δὲ τοὺς Ἀθηναίους ὡς ἀπατηλοὺς, καὶ δολίους, καὶ ἀπίστους, καὶ παρασπόνδους νομισθῆναι. τοῖς δὲ τῶν Ἀθηναίων τρόποις δολίοις, τὴν τῶν Λακώνων ἁπλῆν, καὶ ἄδολον φύσιν ἀντιτίθησιν. Ἡμεῖς, ἀμέλει.] ταῦτα γραπτέον καὶ διαστικτέον οὕτως,

Ἡμεῖς, ἀμέλει. σοὶ τά γε παρ᾽ ἡμῖν πείσομεν,

τουτέστιν ἡμεῖς. μὴ τούτων φρόντιζε. μὴ ἀθύμει. τὰ ἐν ἡμῖν ὄντα, τὰ ἐν ἡμετέρᾳ χειρὶ κείμενα, εἰς τὴν σὴν χάριν τὸν δῆμον Ἀθηναίων πείσομεν. τινὲς δὲ καὶ οὕτω γράφουσιν,

Ἡμεῖς, ἀμέλει σύ, τά γε παρ᾽ ἡμῖν πείσομεν.

ἐπιθανόν. καὶ οὕτως ἑρμηνευτέον, κατὰ τὰ γε παρ᾽ ἡμῖν ὄντα, τουτέστι κατὰ τὴν ἡμῶν δύναμιν, ὅσον ἐν ἡμῖν ἐστι, ταῦτα τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων πείσομεν. ἀμέλει σύ. μὴ φρόντιζε, μηδ᾽ ἀθύμει, ἀλλὰ θάρρει. τὸ δὲ ἀμέλει ἐπιρρηματικῶς μὲν ληφθέν, δηλοῖ τὸ πάντως, καὶ συγκατάθεσιν σημαίνει, καθάπερ Εὐστάθιος λέγει. ὅταν δὲ προστακτικὸν ἐστι τοῦ ῥήματος ἀμελεῖν, τῷ ἐπιμελεῖσθαι, καὶ φροντίζειν ἀντίκειται. Οὐ λισπόπυγας.] καὶ ἐν τοῖς τῶν παλαιῶν βιβλίων ἡ γραφὴ διεφθαρμένως εἶχεν. οὕτω γὰρ τὸ πρὶν ἐν πᾶσιν ἐγέγραπτο,

Οὐχ᾽ ὡς ἀσπίδας.

ἀλλὰ κατὰ ἐννοίας, καὶ μέτρου χάριν, οὕτω γραπτέον, ὡς νῦν ἔχομεν. ταύτην δὲ τὴν ἐπανόρθωσιν βεβαιοῖ τὰ εἰς τοὺς Ἱππεῖς σχόλια, ὅπου τοῦτον τὸν στίχον ἑρμηνεύει,

Πολλοῖς γ᾽ ὑπολίσποις πυγιδίοισιν ἐχάνετο.

Οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι φασί, πάντες λεπτοὶ ἐτύγχανον τὰ ὀπίσθια ἀπὸ Θησέως. ὑπόλισπα δέ, τὰ λετριμμένα. κοινῶς οὖν τοὺς Ἀθηναίους λισπόπυγάς φασι. καὶ πλάττουσι τὸν περὶ Θησέως μῦθον, ὅτι ἐλκύσθησαν ἀπὸ τοῦ Ἡρακλέους, κατελείφθη ἐπὶ τὴν πέτραν τὴν πυγήν. νῦν δὲ οἰκείως εἶπεν ἐπὶ τῶν ἐρετευόντων, διὰ τὴν καθέδραν λεπτόπυγων ὄντων. καὶ λισπόπυγοι, οἱ λεῖοι τὴν πυγὴν καλοῦνται. αἱ πυγαὶ τῶν ἑαυτῶν διὰ τὴν συνεχῆ ἕδραν κατατετριμμέναι, καὶ εἰρέσιαι, Καὶ Πολύζηλος, οἱ γενναίως τῶν πυγῶν ἔχοντες, λίσποι, καὶ ὑπόλισποι καλοῦνται, καὶ λισπόπυγοι. ἐφ᾽ ᾧ μάλιστα οἱ Ἀθηναῖοι κωμῳδοῦνται. ἐκ τούτων οὖν δῆλον, ταῦτα μετ᾽ ἐρωτήσεως οὕτω γραπτέον.

Οὐ λισπόπυγας ἔχοντι ταὶ τριήρεις,

Καὶ τ᾽ ἀργύριον τἄβυσσον ἢ παρὰ τᾷ σιῷ;

ὁ νοῦς. αἱ τριήρεις οὐκ ἔχουσι λισπόπυγας, ἤγουν Ἀθηναίους ὑπολίσπους τὴν πυγήν; αἱ τριήρεις οὐκ ἔχουσιν ἐρέτας; οὐχὶ τοῖς ἐρέταις καθωπλισμέναι εἰσί; καὶ τὸ ἀργύριον τὸ ἄβυσσον, καὶ ἄπειρον ἆρα παρὰ τῇ θεῷ ἐστί; ταὶ τριήρεις ἔχοντι, Δωρικῶς, ἀντὶ τοῦ αἱ τριήρεις ἔχουσι. Τ᾽ ἀργύριον τἄβυσσον.] τινὲς τἀργύριον, ὡς τἄβυσσον γραπτέον οἴονται. τὸ γὰρ γραφῆς τοῦ αὐτοῦ λόγου ἕνεκα λέγουσι. οὕτω καὶ τοὐμπέχονον, καὶ τοὔδαλμα, ἀντὶ τοῦ τὸ ἐμπέχονον, καὶ τὸ ἄγαλμα. ἀλλὰ ταῦτα μὲν κατὰ κρᾶσιν τοῦ ο καὶ α εἰς ω γίνεται. τὸ δὲ τἀργύριον, οὐ κατὰ κρᾶσιν, ἀλλὰ κατ᾽ ἀποβολὴν τοῦ ο τοῦ ἄρθρου προτακτικοῦ. διὸ βέλτιον ἴσως κατά τινας γράφειν διὰ τοῦ τ ἀπόστροφον ἔχοντος, οὕτω, τ᾽ ἀργύριον· ἵνα δῆλον εἴη μηδεμίαν εἶναι κρᾶσιν. ἄβυσσον δὲ οὐδετέρως, καὶ ἐπιθετικῶς ἐστὶ ὑπέρμετρον, ἄπειρον. μεταφορικὴ λέξις. ἄβυσσος γὰρ κατὰ τὸν Σουΐδαν, εἰς οὐδεὶς εἰσέρχεται διὰ τὸ βάθος. καὶ Εὐστάθιος λέγει ἄβυσσον συγκεῖσθαι ἐκ τοῦ α ἐπιτατικοῦ, καὶ τοῦ βυσσὸς, ὅ ἐστι βυθός. Ἢ παρὰ ταῖ σιῷ.] ἀπὸ τοῦ εἰμί. τὸ ὑπάρχω, γίνεται παρατατικὸς ἦν, καὶ Ἀττικῶς ἦ ἄνευ τοῦ ν. ὅπερ, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Σουΐδας, τίθεται καὶ ἐπὶ τρίτου προσώπου. ὡς ἐνταῦθα. ταὶ σιῷ δέ, γραπτέον ἴσως, ταῖ σιῷ, ἀντὶ τοῦ τᾷ σιῷ, τουτέστι τῇ θεῷ. καὶ τοῦτο μὲν ἀρχαϊκῶς. τὸ γὰρ ι, οὐχ ὑπογράφεται, ἀλλὰ παραγράφεται. τὴν δὲ θεὸν καλεῖ τὴν Ἀθηνᾶν. τούτων δὲ σαφεστέραν ἐξήγησιν ἔχομεν ἐν Πλούτῳ, ὅπου τὰ σχόλια ἐξηγεῖται τούσδε τοὺς δύο στίχους,

Τὸν πλοῦτον, οὗπερ πρότερον ἦν ἱδρυμένος,

Τὸν ὀπισθόδομον ἀεὶ φυλάττων τῆς θεοῦ.

Ὄπισθεν γάρ, τοῦ ναοῦ, διπλοῦς ἦν τοῖχος τῆς καλουμένης πολιάδος Ἀθηνᾶς, ἔχων θύραν, ὅπου ἦν θησαυροφυλάκιον. ἐπεὶ τὰ χρήματα ἐν τῷ ὀπισθοδόμῳ ἀπέκειτο. μέσον δ᾽ ἐστὶ τῆς ἀκροπόλεως, ἔνθα ἦν τὸ ταμιεῖον ὄπισθεν τοῦ τῆς Ἀθηνᾶς ναοῦ. τούτων καὶ Σουΐδας μνημονεύειν δοκεῖ, ὅπου τὴν λέξιν ἄβυσσον ἑρμηνεύων, τέλος λέγει, Ἕως ἂν ᾖ τὸ ἀργύριον τὸ ἄβυσσον παρὰ τῇ θεῷ, οὐκ εἰρηνεύσουσιν. ἐν γὰρ τῇ ἀκροπόλει, χίλια τάλαντα ἀπέκειτο. Παρεσκευασμένον.] τοῖς ἡμετέροις τέχναις δηλονότι. νῦν γὰρ τὸ παρασκευάζειν, καὶ τὸ συντίθεσθαι, τὸ τεχνᾶσθαι, καὶ μηχανᾶσθαί τι σημαίνει. καὶ ταῦτα συνωνύμως λέγεται. λέγομεν δὲ συντιθέναι, ἀντὶ τοῦ δόλους, καὶ μηχανάς κατά τινος ῥάπτειν. καὶ ἐπιβουλεύειν τινί. Σοφ. Οἰδ. Τυρ.

Κλέων δοκεῖς μοι καὶ οὐχ᾽ ὁ συνθεὶς τάδε,

Ἀγηλατήσειν.

Πάντα κ᾽ ἔχοι.] ἥδε ἡ γραφὴ οὐ καλῶς ἔχει. καὶ γὰρ τὸ μέτρον χωλάζει. τινὲς οὖν οὕτω διορθοῦσι καὶ ἀναπληροῦ-

τι. Πάντα κεν ἔχοιτ᾽ ἄν. καὶ τάδε γὰρ λέγεις καλῶς. ἢ, Πάντα κεν ἔχει. καὶ ταῦτα γὰρ λέγεις καλῶς. τουτέστι, πάντα καλῶς ἂν ἔχοι, καὶ καλῶς χωρήσει, ταῦτα γὰρ σὺ καλῶς λέγεις. Τί δ᾽ ὅπως.] ἀλλὰ τί οὖν ὦ Λαμπιτοῖ ὡς τάχιστα περὶ τούτων, περὶ ταύτης τῆς ἡμῶν βουλῆς ἣν ξυνομνύμεν, ὅπως ἂν ἀρρήκτως ἔχῃ; ἀλλὰ τί οὐχ ὡς τάχιστα ταύτην τὴν ἡμῶν καλὴν βουλὴν πίστει, καὶ ὅρκῳ ξυνομνῦσαι βεβαιοῦμεν ὥστε μένειν ἄρρηκτον; Παρφαίνε μάν.] παράφαινε μὴν τὸν ὅρκον ὡς ὀμνύμεθα. ἀπόδειξον οὖν τὸν ὅρκον, ὃν ἡμᾶς ὀμόσαι δεῖ. ὃν ἡμᾶς ὀρκοῦν ἐθέλεις. πάρφαινε δὲ κατ᾽ ἀποκοπὴν ποιητικήν. Ποῦ ᾽σθ᾽ ἡ Σκύθαινα.] τὸ πλῆρες, ποῦ ἐστὶν ἡ Σκύθαινα. τοξότις ἢ ὑπηρέτις, ὥστε θεράπαιναν ὄνομα ἀπὸ τοῦ τόπου, ὡς καὶ ἄνω, ὦ Θρᾶττα. Τὰ τομία.] τὰ τομία, τὰ ἀποτμήματα, καὶ ἀκρωτηριάσματα τῶν νεκρῶν. οἱ δὲ τὰ ἱερά, ἃ σφάζοντες ὀμνύουσι. καὶ οἱ μὲν τὴν λέξιν παροξυτονοῦσιν, ὡς ἐνταῦθα, οἱ δὲ προπαροξυτονοῦσιν, ὡς παρὰ τῷ Εὐσταθίῳ, ὃς λέγει τόμια μὲν, καὶ ἔντομα καλεῖσθαι τὰ τοῖς νεκροῖς σφαγιαζόμενα. τὰ δὲ τοῖς θεοῖς, ἱερεῖα. οὕτω καὶ μετ᾽ ὀλίγον, ἵππον λαβοῦσαι, τόμιον ἐκτεμοίμεθα. ἐνίοτε μέν τοι τόμια καὶ τὰ ἱερεῖα ἁπλῶς καλοῦμεν, ἃ προσφάζομεν, εἴτε θεοῖς, εἴτε τοῖς νεκροῖς. παρὰ δὲ τὸ τέμνειν λέγεται. καὶ σφάγια συνωνύμως καλεῖται. Ὁρκώσεις.] ὅρκος, παρὰ τὸ εἴργω, τὸ συγκλείω λέγεται. ὅθεν καὶ τὸ ἕρκος. ἢ παρὰ τὸ ὅρος ὅ ἐστι θεσμός. ὅθεν καὶ τὸ ὁρκοῦν, ὃ δηλοῖ τῷ ὅρκῳ καταλαμβάνειν, καὶ συγκλείειν, καὶ εἴργειν τὸν ὁρκούμενον. τὰ δὲ ἐπὶ τοῖς ὅρκοις σφαγέντα ἀθέμιτον ἦν εἰς τροφὴν προσίεσθαι. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰ ὅρκια τρισὶ τούτοις ἐχρῶντο, κάπρῳ, κριῷ, καὶ τράγῳ. Εὐστ. Μηλοσφαγοῦσαι.] μηλοσφαγίαι, ὡς παρὰ τῷ Σουΐδᾳ καὶ Ἡσυχίῳ, θυσίαι προβάτων. ὅθεν καὶ τὸ ῥῆμα μηλοσφαγέω, ῶ. ἀφ᾽ οὗ Μηλοσφαγοῦσαι, ὄνομα τραγῳδίας τινὸς τοῦ Αἰσχύλου, ὡς τοῦ Ἀριστοφάνους Ἐκκλησιάζουσαι. Μὴ σύ γ᾽ ὦ Λυσιστράτη.] Ἡ Καλονίκη ἐκ τῆς Λυσιστράτης ἀποκρίσεως μαθοῦσα εἰς ἀσπίδα δεῖν ὀμόσαι, τῇ τῆς ἀσπίδος μνήμῃ καταπεπληγμένη ὡς ἐναντίῳ σημείῳ πρὸς τὸ παρὸν τὸ αὐτίκα ποιηθησόμενης εἰρηνικὸν πρᾶγμα, μή, φησιν ἱκετεύω, ὅτε περὶ τῆς εἰρήνης λόγους ποιούμεθα, ἡμᾶς εἰς τὴν ἀσπίδα, ὅπλον πολεμικόν, καὶ τῇ εἰρήνῃ ἐναντίον ὀμόσαι ἀναγκάσῃς. Θάσιον οἴνου σταμνίον.] καθ᾽ ὑπαλλαγὴν τοῦτο εἴρηται. ἀντὶ τοῦ, οἴνου Θασίου σταμνίον. ἤγουν ἀμφορέα. σταμνία γάρ, καὶ στάμνους, τοὺς ἀμφορεῖς τοῦ οἴνου φασίν. διαφέρει δὲ ὁ Θάσιος οἶνος, περὶ οὗ πολλὰ λέγεται ἐν τοῖς Ἀθηναίου Δειπνοσοφισταῖς. Μὴ ᾽πιχεῖν ὕδωρ.] παρὰ προσδοκίαν γέλωτος χάριν τοῦτο λέλεκται, μὴ ἐπιχεῖν ὕδωρ. οὕτω δὲ καὶ τὴν τῶν γυναικῶν ἀκράτου φιλοποσίαν δηλοῖ. Φεῦ Δᾶ] Δᾶ, γῆ. Δωρικῶς. ὦ γῆ, ὦ Δήμητερ, φεῦ τοῦ θαυμαστοῦ ὅρκου, ὃν ἐπαινεῖν λίαν ἐπιθυμῶ. τὸ δὲ ἐπαινιῶ, τινὲς μὲν οἴονται παρὰ τὸ ἐπαινίζειν γίνεσθαι, καὶ ὃν τῷ μέλλοντι ἐπαινιῶ, ὡς τομιῶ Ἀττικῶς λέγεσθαι. τινὲς τοῦ ἐνεστῶτος εἶναι λέγουσι, ὡς τὸ χεζητιάω, χεζητιῶ, ἀντὶ τοῦ χεσείω. καὶ ἐπιθυμίαν τοῦ ἐπαινεῖν σημαίνειν. ἀλλ᾽ ὅπως ἂν τοῦτο τὸ ῥῆμα σχηματίσωσι, σημειοῦσαι παρὰ τοῖς ἄλλοις οὐκ ἐν χρήσει εἶναι. βέλτιον δ᾽ ἴσως, καὶ πολὺ πιθανώτερον ὡς γράψῃς ἐπαινετιῶ. ἔπαινος, ἐπαινέω, ῶ, ἐπαινετός, ὁ ἐπαίνου ἄξιος. ὅθεν τὸ ἐπαινετιῶ, τὸ ἐπαινεῖν ἐπιθυμῶ. ἔστι ὁ σχηματισμὸς μεγάλην, καὶ ἀξιόπιστον ἀναλογίαν ἔχει πρὸς τὸ χεζητιῶ ῥῆμα ἐπιθυματικόν. ἐν δὲ τῇ ϛ´ τούτου τοῦ στίχου χώρᾳ εἴη ἀνάπαιστος, κατὰ τὸν τοῦ ἰαμβικοῦ μέτρου νόμον, ὃς ἐν τῇ τελευταίᾳ χώρᾳ, καὶ ἴαμβον, καὶ πυρρίχιον, καὶ ἀνάπαιστον δέχεται, καθάπερ Ἡφαιστίων διδάσκει. τὸ δὲ ἄφατον, ἀμήχανον, πολύ, ἄρρητον, ἀμέτρητον, δεινόν. Ἡσυχ.

CHR. Ῥυγχάχετον.] Lege ῥυχάχετον vel potius ῥοάχετον cum Hesychio & Veneta editione, id est, θόρυβον, & συρφετόν, quasi ῥέοντα ὀχετόν. At pro πλαδδιῶ lego πλαδδιῆν quod est πλαδαζειν. Sunt tamen qui πολεμεῖν aut φλυαρεῖν intelligant, & Hesychius exponit ματαΐζειν & ὑβρίζεσθαι. Qui, inquit, aliter possumus facere ne Athenienses nos rursum turbatum veniant? Οὐχ᾽ ἇς σπουδᾶς.] Non est quin putem hæc verba aut mendosa esse, aut non suo loco posita, & fortassis σπονδᾶς pro σπουδᾶς legendum est. Καὶ τἀργύριον τὤβυσσον.] Ex antiquis Grammaticis qui apud Sudam, hunc ex his verbis sensum elicio, Quandiu argenti copia abstrusa erit in templo Deæ, nunquam de Pace cogitabunt. Nam in Acropoli deposita erant millia talentûm. Mox ait abyssum, locum esse sacrum Proserpinæ vbi magna auri copia ex omni tempore asseruetur, χρυσὸς inquit ἄβυσσος, id est, ἀόρατος & ἄθικτος, quia in terra altè defossum. Σκυτοθώμεθα.] In Veneta editione melius σκυτιζώμεθα, quod tamen quid hic sibi velit nescio, nam Grammatici σκυθίζειν exponunt σπαράττειν. Fortassis autem hic versus transferendus ante illum καὶ τἀργύριον. Quid si verò legamus σκύτη θώμεθα, duabus vocibus, vt sit donec has pelles deponamus, vel potius scuta induamus, quia sequitur ἀσπίδα. Nisi σκυθιζώμεθα sit apparere, metaphora sumpta à Scythis Liturgis & seruis appatitoribúsque publicis, vt postea ἡ σκύθαινα est ὑπηρέτις. Πάντα κ᾽ ἔχοι καὶ τάδε.] Pro πάντα dicit πάντα Doricè, & τάδε pro τάδε, id est ἅδε. Paulo pòst lego distinctè ἂν ἀρρήκτως. Τὰ τομία.] Sacræ sunt victimæ ad quarum mactationem iusiurandum fieri solebat, Sic vsus est Dionys. Halicarnasseus lib. 7. Histor. Ἐν Αἰσχύλῳ ποτ᾽] Locus est in Septem-Thebana Tragœdia ταυροσφαγοῦντες εἰς μελάνδετον σάκος, id est vt olim vertebamus, Clypeo super nigrante mactantes bouem. Φεῦ δᾶ τὸν ὅρκον.] Malè in Germanica editione hic apposita est persona Calonicæ, quum loquatur Lampito, & verba meram Spartam oleant ex Dialecto Dorica.

BISETVS. Ὦ φίλταται γυναῖκες κεραμεὼν ὅσος] τοῦ νοῦ, καὶ μέτρου χάριν οὕτως ὁ στίχος οὗτος διορθωθείς,

Ὦ φίλταται γυναῖκες ὁ κεραμὼν ὅσος!

ἐκ δὲ τῶν προηγουμένων τοῦτο δῆλον. ἡ γὰρ Καλονίκη εἰρήκει,

Φερέτω κύλικά τις ἔνδοθεν καὶ σταμνίον.

ἡ δὲ Λυσιστράτη τὸ τοῦ ἀγγείου παράδοξον μέγεθος ἰδοῦσα, καὶ θαυμάσασα οὕτως ἀναβοᾷ, ὦ φίλταται γυναῖκες, καὶ τὰ ἑξῆς. τούτων δὲ αὕτη ἡ ἔννοια, ὦ φίλταται γυναῖκες φεῦ τοῦ μεγέθους τῆς κύλικος. ἐκ πάσης τῆς τῶν κεραμέων σκευῆς ὡς δηλικὸν τόδε τὸ κεραμικὸν ἄγγος τὸ νῦν προσενεχθέν! τὸ γὰρ ὅσος κυρίως οὐ πρὸς τὸν ἀριθμόν, ἀλλὰ πρὸς τὴν ποιότητα, καὶ μέγεθος ἀναφέρεται, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μετὰ θαυμασμοῦ, ὡς ἐν Βατράχοις,

Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τὸ χρῆμα τῶν κόπτων ὅσον!

καὶ ἐν Νεφέλαις,

Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν ὅσον
Ἀπέραντον!

κέραμος δέ, ὡς φησι Πολυδεύκης, καλεῖται πᾶσα ἡ τῶν κεραμέων ἀγγείων ὕλη. Προσλαβοῦ μοι τοῦ κάπρου.] μικρῷ πρότερον εἴρηται ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰ ὅρκια τρισὶ τούτοις ἐχρῶντο, κάπρῳ, κριῷ, καὶ τράγῳ. νῦν δὲ ἡ Λυσιστράτη παίζουσα, περὶ σταμνίου, ἢ κύλικος, ὡς περὶ

κάπρῳ

κάπρου τοῦτο λέγει. κάπρος δὲ, ὗς ἔνορχος, καὶ τέλειος. ὅπερ ἐστὶ ζῶον συνουσιαστικόν. ὅθεν καπρᾷν, καὶ καπρίζειν, τὸ ἔχειν πρὸς τὴν ὀχείαν ὁρμητικῶς. καὶ κυρίως καπρᾷν, τὸ ὀρέγεσθαι κάπρου τὴν ὗν, ὡς ταυρᾷν, τὸ ταύρου ἐφίεσθαι τὴν βοῦν. μεταφορικῶς δὲ, καὶ περὶ γυναικῶν λέγεται. ὅθεν καπρῶσα γυνὴ ἡ μάχλος, ἡ ἀσελγὴς καὶ μίξεως ἐπιθυμοῦσα. ὡς ἐν Πλούτῳ

Γραὸς καπρώσης τὰ φόρτια κατεσθίειν,

καὶ κάπρος, ὡς φησι Σουίδας, τὸ αἰδοῖον τοῦ ἀνδρός. ταῦτα τοίνυν ἐπὶ τῷ γέλωτος χάριν λέλεκται. Δέσποινα Πειθοῖ.] τὴν Πειθὼ οἱ ποιηταὶ θεὰν ἐμυθεύσαντο, ὥσπερ τοῦ πείθειν, ἔχει δύναμιν. Εὐριπίδης ἐν Ἑκάβῃ,

Τί δῆτα θνητοὶ τἄλλα μὲν μαθήματα
Μοχθοῦμεν ὡς χρὴ πάντα, καὶ μαστεύομεν,
Πειθὼ δὲ τὴν τύραννον ἀνθρώποις μόνην,
Οὐδέν τι μᾶλλον ἐς τέλος σπουδάζομεν
Μισθοὺς διδόντες μανθάνειν, ἵν' ἦν ποτε
Πείθειν ἅ τις βούλοιτο, τυγχάνειν θ' ἅμα;

ταύτην οὖν ἐπικαλεῖται ἡ Λυσιστράτη, ὅτι αἱ γυναῖκες τοὺς αὐτῶν ἄνδρας μέλλουσαι πείθειν εἰρήνην ἄγειν, τῆς πειθοῦς χρείαν εἶχον, πρὸς τὸ ῥᾷον αὐτοὺς ἀναπεῖσαι. Καὶ κύλιξ φιλοτησία.] οὕτω καλεῖται ἡ φιάλη ἡ διδομένη ἐν τοῖς πότοις. ἐν γὰρ τοῖς συμποσίοις φιλοφρονούμενοι ἀλλήλους ἐπεδίδοσαν οἴνου κύλικα, ἣν φιλοτησίαν ἐκάλουν, ὡς Ὑπερίδης φησὶ, καὶ Ἄλεξις, καὶ Ὅμηρος ἐν τῷ Δ. τῆς Ἰλ.

Νέκταρ ἐῳνοχόει. τοὶ δὲ χρυσέοις δεπάεσσι
Δειδέχατ' ἀλλήλους.

καὶ αὖθις, Ἐγχείτω τὶς τούτῳ φιλοτησίαν. καὶ φιλοτησίας, τὰς δεξιώσεις διὰ τῆς φιλίας. καὶ φιλοτησίαν προπίνειν ἐστὶν ὅταν τις ἐν ἀρίστῳ ἀπὸ τῆς δοθείσης αὐτῷ φιάλης πιὼν μέρος, τὸ λοιπὸν παρέχῃ φίλῳ, καὶ τὴν φιάλην χαριζόμενος. Τὰ σφάγια δέξαι.] τὰ θύματα τὴν θυσίαν. τοῦτο δὲ λέγει ἡ Λυσιστράτη οἶνον εἰς τὴν κύλικα εἰσχέουσα. ταύτην δὲ τὴν οἰνοχύσιν, γελοίου χάριν, σφάγια καλεῖ. μεταφορικῶς δὲ τοῦτο, ὡς καὶ τὰ ἑξῆς. τὸν γὰρ ἀσκὸν οἴνου πλέων, εἴτε σταμνίον, κάπρον καλεῖ. τὴν οἴνου εἰς κύλικα ἔκχυσιν, σφάγιον ὀνομάζει. πρὸς ὃ παίζουσα ἡ Καλονίκη εἰς τὴν κύλικα τὸν οἶνον ἐκχεόμενον ἐπιλεγομένη, ὡς θύματος αἷμα, ἐπιφέρει, ὡς ἐπὶ κάπρου σφαγέντος, καὶ αἱματοῤῥεοῦντος.

Εὔχρων γε θ' αἷμα, κἀποπυτίζει καλῶς.

Κἀποπυτίζει.] καὶ ἀποπυτίζει. τινὲς χαριέστερον λέγουσιν ἀποπυτίζει. τὸ δὲ ἀποπυτίζειν ταυτὸ τῷ ἀποπτύειν, ὃ πρωτότυπον τοῦ ἀποπυτίζειν. ἀποπυτίζει τοίνυν δηλονότι ὁ κάπρος σφαγεὶς τὸ αἷμα καλῶς ἀποπτύει διὰ τοῦ λαιμοῦ. καὶ διὰ τῆς σφαγῆς τὸ αἷμα καλῶς ἐκβάλλει. τουτέστιν ὁ ἀσκὸς ἐκ τοῦ δέρματος τοῦ κάπρου σκευασθεὶς, ἢ μᾶλλον τὸ σταμνίον, τὸν οἶνον εὔχρων καλῶς ἐκχεῖ. τὸ δὲ πυτίζειν οὕτως ἐσχηματίσθαι φαίνεται. πτύω, πτύζω, καὶ πυτίζω κατὰ μετάθεσιν τῶν στοιχείων καὶ κατ' ἐπένθεσιν τοῦ ι. οἱ δὲ ἀποπυτίζει γράφουσι, τὸ ἕτερον τ μέτρου χάριν προσληφθὲν λέξεις. ὅπερ οὐκ ἄτοπον, οὐδὲ καινόν. πολλὰ γὰρ τούτου καινότερα, καὶ ἰσχυρότερα, παρὰ τοῖς ποιηταῖς

εὐφράσεις. Καὶ μάν.] ταῦτα κατὰ ἰδίαν γλῶσσαν. καὶ μὴν πρόσεστι γ' ἡδὺ, ναὶ τὸν Κάστορα. τουτέστιν ὅτι, καίπερ ὁ κάπρος, ὅμως ὀσμὴν ἡδεῖαν ἔχει. ἐκ δὲ τούτου δῆλον, ἐπὶ τὸν οἶνον νοεῖσθαι ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἀλληγορικῶς, γελοίου χάριν, εἴρηται. Ἐάν γε μὴ λάχῃς.] ἐὰν μὴ κληρώσῃ, ἐὰν μὴ αὐτὸς ὁ κλῆρος σὲ τὸ πρῶτον ἐπιτρέψῃ. πάλαι γὰρ, ὥσπερ καὶ νῦν, οἱ πράγμασι μεγάλοις ἐπιχειροῦντες, ἵνα μή τις φιλονεικία, καὶ στάσις διὰ τὴν προτίμησιν γένοιτο, τοῖς κλήροις ἐχρῶντο. καὶ ὁ λαχὼν ἐνίκα. τοῦτο δὲ μάλιστα ἐν ταῖς ἀρχαιρεσίαις ἀκριβῶς ἐτηρεῖτο. λαχεῖν δὲ, τὸ ἀπολαχεῖν κτήσασθαι. καὶ τὸ ἁπλῶς τυχεῖν. παρ' Ὁμήρῳ πολὺ μὲν ἐστι τὸ συνῆθες, ὡς ἐν τῷ

Τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς.

πολὺ δὲ σπάνιον, ὡς ἐν τῷ, δῶρον ἐκ Πριάμοιο λάχῃ. καὶ λαχεῖν ἀπὸ ψήφου, καὶ λαχεῖν ἀπὸ κλήρου κατὰ συνήθειαν λέγεται. καὶ λαχεῖν τι, κατὰ τὸ λάχος, εἴτε κατὰ κλῆρον λαβεῖν.

CH. Προσλαβοῦ μου τοῦ κάπρου.] Obſcurus mihi eſt hic locus, & quamuis ſciam κάπρον pro parte obſcœna accipi plerunque, non puto tamen hic locum habere. Porcum tamen verti, ſiue ad illas partes referre vis, ſiue ad animal quod fortaſſis Lyſiſtrata habuit velut τόμιον & ἱερεῖον. Nam ſacres vocabant porcos. Miror tantum ſub voce μηλοσφαγεῖν contineri etiam ſues qui ſiue caſtrati ſiue ſecti poſt mactationem rectè τομίαι vel τόμια dicuntur. Sanè incedo hic tanquam per tenebras aut ignes ſuppoſitos cineri doloſo. Non enim mihi licet aut liquet. Κύλιξ φιλοτησία.] Calicem qui in conuiuiis mutuò dabatur, amoris & beneuolentiæ ergo, vocabant φιλοτησίαν, quæ propriè erat δεξίωσις vt dixit Homerus δειδέχατ' ἀλλήλους, ſic vſus Hyperides Alexis, Ælianus & alij, vnde ſcriptum eſt ab Hiſtorico quodam (teſte Suda) Ætolos quondam vinum Athenas deportaſſe, quum vellent, vt ait ille, φιλοτησίας τῆς ἐκ τοῦ θεοῦ κοινωνῆσαι καὶ τοῖς τῆς Ἀθηνᾶς τροφίμοις, ſignificans φιλικὴν δεξίωσιν. Si Heſychio credimus, videtur fuiſſe poculum illud ſecundæ menſæ, (quod quidem placuit Seruatori noſtro Domino Ieſu Chriſto) quum libatum calicem præbemus amico aſſidenti. ait enim eſſe πρόποσιν μετὰ δεῖπνον φιλίας ἕνεκα. Κἀποπυτίζει καλῶς.] In Veneta editione melius ἀποπυτίζει & videtur πυτίζειν ſonum facere quem πίτυλον dicunt, & eſſe πιτυλίζειν quod inter exercitationum genera retulit Galenus in lib. de ſeruanda bona valetudine, vt & ἀκροχειρίζειν. Vnde Iuuenalem ſuum pitylisma nobis obtruſiſſe cenſet D. Iul. Cæſar Scaliger, excluſis Grammaticorum nugis iactabundis. Hoc loco Ariſtophanes iocatur & verè χαριεντίζεται, cùm tanquam de animali, ſanguinem εὔχρων, & ſonum è recenti cæde edente, ſic de vino loquitur.

ΛΥ. Λάζυσθε πᾶσαι τῆς κύλικος ὦ Λαμπιτοῖ,
Λεγέτω δ' ὑπὲρ ὑμῶν μί' ἅπερ ἂν κἀγὼ λέγω.
Ὑμεῖς δ' ἐπομεῖσθε ταυτὰ κἀμπεδώσετε.
Οὐκ ἔστιν οὐδεὶς οὔτε μοιχὸς οὔτ' ἀνήρ.
ΚΑ. Οὐκ ἔστιν οὐδεὶς οὔτε μοιχὸς οὔτ' ἀνήρ.

LYS. Calicem hunc age omnes ſumitote, Lampito
Sequatur vna verba pro cunctis mea
Iurabitis poſt atq; habebitis rata.
Nullus ſit, inquam, ſiue adulter ſiue vir.
CAL. Nullus ſit, inquam, ſiue adulter ſiue vir.

BISETVS. Ἀδζοιδεῖ.] ἡ Λυσιστράτη τῶν γυναι- A ξὶν ἀναδίδωσι τὰς ἐκκλησίαν συνελθούσας δηλοῖ τὸν ὅρκον, οἱ αὐταῖς ἐρκοῖ καὶ ἡ Καλονίκη ὑπὲρ τῶν ἄλλων τοῖς αὐτοῖς χρῆται λόγοις. οἷάπερ ἡ Λυσιστράτη, ὡς τὸν ὅρκον προσταχθέντα λαμβάνει, καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἐπιταγὴν ὀμνύει καὶ ὑπὲρ αὑτῆς καὶ ὑπὲρ τῶν λοιπῶν γυναικῶν. λάζεσθαι, ἐλάβοντο. λάζεσθαι τὸ λαμβάνειν, αἰτιατικῇ παρ' Ὁμήρῳ τοῖς δὲ ποιητικοῖς καὶ ψιλικῶ ἐν συνθέσει τῇ ἀντιλαζ... καὶ γηραιᾶς χειρὸς ἀντιλαζύμεθα. παρ' Εὐριπίδῃ ... καὶ λάζω, καὶ λαζύμενοι, καὶ λάζυμαι ἀπὸ τὸ λάζω, τὸ λαμβάνω. Εὐσταθ. ἐμπιμπλάσθω.] ἐμπιμπλάσθω, καὶ ἐμπλησθήτω, ἐμπιπλέσθω. βίβλοις ... ταῦτα δ' ἔτι τὰ αὐτά, ὥσπερ ἐγὼ λέγω, καὶ ἐκείνω. τὸ ὀρθὸν τῶν ... ἀμφότεροι ... ἐρρῶσθαι ... τοῦ β. μόνον μέλλοντες ὑπομοῦμαι, ἢ ... τὸ ἄχρηστον ... ὅμοιον, ἢ ὁμοίως, καὶ ὀμνύμι ἐν χρήσει. Οὐκ ἐστὶν οὐδεὶς.] ... ἐξάγεται τὸ τῆς ἀρμονίας χρώματος. διὰ τούτου δὲ αἰνιγματικῶς τὴν συνήθη μοιχείαν, καὶ πορνείαν τῶν ... γυναικῶν ὁ ποιητὴς δηλοῖ καὶ ταύτας ... B

CHR. Οὐκ ἐστὶν οὐδείς.] Verè est simile Comicum non solum ad antiquum iusiurandum, sed ad veteris poetæ versus παρῳδῶν.

Λυ. Ος τις πρὸς ἐμὲ πρόσεισιν ἐστυκώς. λέγε.	LVS. Rigente neruo qui mihi accedat. Tace.
Κα. Ος τις πρὸς ἐμὲ πρόσεισιν ἐστυκώς. παπαῖ.	CAL. Rigente neruo qui mihi accedat. Papa.
Υπολύεταί μου τὰ γόνατ' ὦ Λυσιστράτη.	Genua mihi eheu succidunt, Lysistrata.
Λυ. Οἴκοι δ' ἀταυρώτη διάξω τὸν βίον.	LVS. Innupta degam postea ætatem domi.
Κα. Οἴκοι δ' ἀταυρώτη διάξω τὸν βίον.	CA. Innupta degam postea ætatem domi.
Λυ. Κροκωτοφοροῦσα καὶ κεκαλλωπισμένη.	LVS. Crocotam amicta, ornata, compta maximè. C
Κα. Κροκωτοφοροῦσα καὶ κεκαλλωπισμένη.	CAL. Crocotam amicta, ornata, compta maximè.
Λυ. Οπως ἂν ἀνὴρ ἐπιτυφῇ μάλιστά μου.	LVS Vt vir meus me vehementer ardeat.
Κα. Οπως ἂν ἀνὴρ ἐπιτυφῇ μάλιστά μου.	CAL Vt vir meus me vehementer ardeat.
Λυ. Κοὐδέποθ' ἑκοῦσα τἀνδρὶ τῷμῷ πείσομαι.	LVS. Nec sponte morem coniugi geram meo.
Κα. Κοὐδέποθ' ἑκοῦσα τἀνδρὶ τῷμῷ πείσομαι.	CAL. Nec spontè morem coniugi geram meo.
Λυ. Εαν δέ μ' ἄκουσαν βιάζηται βίᾳ.	LVS. Sin fortè per vim cogat inuitam ferox.
Κα. Εαν δέ μ' ἄκουσαν βιάζηται βίᾳ.	D CAL. Sin fortè per vim cogat inuitam ferox.
Λυ. Κακῶς παρέξω κοὐχὶ προσκινήσομαι.	LVS. Dabo hoc malignè, nec me habebit mobilem.
Κα. Κακῶς παρέξω κοὐχὶ προσκινήσομαι.	CAL. Dabo hoc malignè, nec me habebit mobilem.
Λυ. Οὐ πρὸς τὸν ὄροφον ἀνατενῶ τὰ περσικά.	LVS. Neque in lacunar sandala extollam pedum.
Κα. Οὐ πρὸς τὸν ὄροφον ἀνατενῶ τὰ περσικά.	CAL. Neque in lacunar sandala extollam pedum.
Λυ. Οὐ στήσομαι λέαινα ἐπὶ τυροκνήστιδος.	E LVS. Nec ceu leæna statuar in secespita.
Κα. Οὐ στήσομαι λέαινα ἐπὶ τυροκνήστιδος.	CAL. Nec ceu leæna statuar in secespita.
Λυ. Ταῦτ' ἐμπεδοῦσα μὲν, πίοιμ' ἐντευθενί.	LVS. Hæc sanciens firmánsque nunc illinc bibam.
Κα. Ταῦτ' ἐμπεδοῦσα μὲν, πίοιμ' ἐντευθενί.	CAL. Hæc sanciens firmánsque nunc illinc bibam.
Λυ. Εἰ δὲ παραβαίην ὕδατος ἐμπλησθῇ κύλιξ.	LVS. Quòd si sciens fallo, impleatur aqua calix.
Κα. Εἰ δὲ παραβαίην ὕδατος ἐμπλησθῇ κύλιξ.	F CAL. Quòd si sciens fallo, impleatur aqua calix.
Συνεπόμνυθ' ὑμεῖς ταῦτα πᾶσαι; Μυ. νὴ Δία.	Et ista vos iuratis? MVR. Ista per Iouem.
Λυ. Φέρ' ἐγὼ καθαγίσω τήνδε. Κα. τὸ μέρος γ' ὦ φίλη.	LVS. Age ergo litem faciamam. CA. partem modò
Οπως ἂν ὦμεν εὐθὺς ἀλλήλων φίλαι.	O chara, amicæ vt simus extemplò inuicem.
Λα. Τίς ἡ ὀλολυγή. Λυ. τοῦτ' ἐκεῖν' ἁγὼ 'λεγον.	LA. Quis ille clamor? LVS. Quem tibi antè dixeram,
Αἱ γὰρ γυναῖκες τὴν ἀκρόπολιν τῆς θεοῦ	G Nam fœminæ arcem possidentes Palladis

BISETVS. Πρόσεισιν.] προσέρχεται, προσελεύσεται ... ὥσπερ φανερὸν ἐκ τοῦ ἐστυκώς. τὸ γὰρ τὸ ἔσθιν ἡ μετοχὴ τοῦ παρακειμένου, ἐστυκώς. ἑστυκότος, ... ἀπολοῦνται ἄνω προσείρηται. καὶ Εὐσταθ. βίως ἐν τῷ ἄστυτος ἐξηνοῖ. Λέγεται Καλονίκη ἐκπλαγεῖσα τοῖς τῆς Λυσιστράτης λόγοις, ... ὅταν ἐπιφωνεῖ τὸ παπαῖ καὶ ... μαλακτικῶς ... οὖσα. διὸ ἡ Λυσιστράτη παρακελεύεται λέγειν. τὸ δὲ πα-

τὸ γένος
ἐπὶ τὸ.

παιδικὴ σχετλιαστικὸν ἐστὶν ἐπίρρημα. Ἀταυρώτη.] ἄμικτος, ἄγνὴ. ταῦρος γὰρ, τὸ αἰδοῖον τοῦ ἀνδρός. κροκωτοφοροῦσα δὲ, κροκωτὰ φέρουσα. καλλωπισμένη, κοσμουμένη. Ἐπιτυφῆ.] τρίτον πρόσωπον τοῦ ὑποτακτικοῦ τοῦ ἀορίστου παθητικοῦ δευτέρου οὕτω σχηματιζόμενον. ἐπιτύφω, ἐπέτυφον, ἐπιτύφην, ἐὰν ἐπιτυφῶ, ῇς, ῇ. ἐπιτυφῇ οὖν, ἐπικαῇ, ἐκπυρωθῇ, ἐπιπυρωθῇ. τουτέστιν ἀφίξομαι, τῆς συνουσίας τοῦ ἀνδρός, ἵνα τῷ ἔρωτι, καὶ τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆς συμμίξεως μάλιστα καίοιτο, καὶ ἐμοῦ τυχεῖν ἐπιθυμοίη. λέγεται δὲ, ἐπιτύφεσθαι τινος, καὶ τύφεσθαι ἐπί τινος, ἤγουν καίεσθαι τῇ ἐπιθυμίᾳ τοῦ συμμιγῆναι ἐκείνῳ ἧς ἐρᾶ. Τ' ἀνδρὶ εἰ τοὐμοῦ.] τὸ πλῆρες, τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐμοῦ. ἀλλαχοῦ δὲ γράφεται, τἀνδρὸς, τἀνδρὶ ἀντὶ τοῦ, τοῦ ἀνδρὸς, τῷ ἀνδρί. Κακῶς παρέξω.] σχολῇ, μόγις, οὐχ' ἑκοῦσα, οὐδ' εὐθὺς αὐτῷ ἐμὲ κινηθησομένην παρέξω, ἢ οὐ ῥαδίως, οὐκ εὐχερῶς, ἀλλὰ φειδωλῶς, καὶ χαλεπῶς αὐτῷ παρέξω τὸ μου σῶμα πρὸς τὸ συμμιγῆναι. τουτέστιν οὐ προσπλακήσομαι αὐτῷ. οὐδὲ κινηθήσομαι ὅπως πρὸς αὐτὸν ἔλθω, ἢ οὐκ ἐάσω ῥαδίως ἐμὲ ὑπ' αὐτοῦ κινεῖσθαι. προσκινήσομαι δὲ, συνουσιάσω αὐτῷ δηλονότι. Οὐ πρὸς τὸν ὄροφον.] τὰ περσικὰ, εἶδος ὑποδήματος γυναικείου, ἃ καὶ περσικαὶ θηλυκῶς λέγονται. ὡς καὶ ἐν Νεφέλαις δεδήλωται. ὄροφος δὲ ἀρσενικῶς, ἡ ὀροφὴ θηλυκῶς, ἡ στέγη. ἀλλὰ τί τοῦτο βούλεται, τὸ ἀνατείνειν τὰ περσικὰ πρὸς τὸν ὄροφον; τοῦτο σφόδρα ἀσαφές. εἰ μὴ κατέμφατόν τι συνουσίας εἶδος, διὰ τούτων δηλοῖ. ἔστιν οὖν ὁ νοῦς οὐκ ἀρῶ τὰ μου ὑποδήματα πρὸς τὴν ὀροφὴν, εἴτε τὴν τοῦ οἴκου στέγην, ἵνα δηλαδὴ ὁ ἀνὴρ ἐμοὶ ὑποκειμένη ῥᾷον καὶ ἐμφιλοπονώτερον καὶ στενώτερον συμμιγῇ. ἀπὸ δὲ τῶν περσικῶν, μετωνυμικῶς αὐτοὺς τοὺς πόδας τὰ περσικὰ φοροῦντας νοητέον ὅπως οὖν ἂν εἴη, ταῦτα αἰνιγματικῶς μὲν, ἀληθῶς δὲ γυναικῶν ἀσελγείας, καὶ λίαν ἀσελγὲς σχῆμα συνουσίας ὑποσημαίνειν δοκεῖ. Οὐ στήσομαι.] οὐ στήσομαι λέαινα, τουτέστιν ὡς λέαινα. ὁ Σουίδας τούτων μνημονεύων, παροιμίαν εἶναι λέγει, καὶ οὕτως ἑρμηνεύει, τυρόκνηστις, ἡ μάχαιρα. ἐπὶ δὲ τῶν λαβῶν τῶν μαχαιρῶν, ἐλέφαντες καὶ λέοντες ἐγλύφοντο ὀκλάζοντες, ὅπως μὴ ἀποθραύοιντο αὐτῶν οἱ πόδες, εἰ ὀρθοὶ ἑστῶτες γλύφοιντο. λέγει οὖν. ὅτι οὐκ ἐπ' ἀνδρὶ στήσομαι πορνεύουσα ὡς λέαινα ἐπὶ τυροκνήστιδος. σχῆμα δὲ ἐστὶν ἀκόλαστον, καὶ ἑταιρικόν. ταῦτα μὲν παρὰ τῷ Σουίδᾳ. Ἄλλως. οὐχ ὑποτάξω μὲ τῷ ἀνδρὶ πρὸς συνουσίαν, οὐδὲ μιμήσομαι τὰς λεαίνας ἐπὶ τῶν μαχαιρῶν γλυφομένας, αἵπερ οὐκ ὀρθαὶ, ἀλλ' ὀκλαδὸν ἑστῶσιν. οὕτω δὲ ἀσελγές τι συνουσίας εἶδος δηλοῦται, οἷα καὶ ἐν Εἰρήνῃ,

Ἐπὶ γῆς παλαίειν, τετραποδηδὸν ἑστάναι.

τυρόκνηστις δὲ, κατὰ τὸν Πολυδεύκην ἐν μαγειρικοῖς μαχαιρίοις καταριθμεῖται, οὕτω, ἐν δὲ τούτοις καὶ τυρόκνηστις, ἣν καὶ κόβυλιν καλοῦσιν. Εὐστάθιος δὲ ἐν τῷ Ιλ. λ. περὶ τῆσδε τῆς λέξεως ταῦτα γράφει, κνῆστις ἰδίως ἡ τυροτόμος μάχαιρα, ἣν ὁ Κωμικὸς συνθέτως τυρόκνηστιν λέγει, Ὁμήρου διαλελυμένως κατὰ τρόπον ἐτυμολογίας εἰπόντος τὸ, ἐπὶ δ' αἴγειον κνῆ τυρὸν Κνήστι χαλκείῃ. καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ κνάω, ῶ, τὸ κόπτω. καὶ αὖθις μετ' ὀλίγον, συνθέτως δὲ, τυρόκνηστις μαγειρικὸν σκεῦος ἦν. καὶ Ἡσύχιος. κνῆστις, κοπὶς σιδηρᾶ. ξυστὴρ, ἐν ᾧ ξύουσι τὸν τυρόν. Ἐκ τούτων οὖν φανερὸν ἐστι τί ποτ' ἦν κυρίως ἡ τυρόκνηστις, μαχαίριον δηλαδὴ, ἢ ἄλλο τι μαγειρικὸν ὄργανον, ᾧ τὸν τυρὸν ἢ ξύειν, ἢ κόπτειν ἢ ὁπωσδήποτε τέμνειν εἰώθεισαν. Καθαγίσω τὴν δ[ε].] δηλονότι τὴν κύλικα. καθαγίζειν δὲ, ἀφιεροῦν καίειν. Σ. νῦν δὲ ἀμφιβόλως εἴρηται. δύναται γὰρ λαμβάνεσθαι τοῦτο, ἀντὶ τοῦ καύσω, ὡς θῦμα, ὡς ἱερεῖον καύσω τὴνδε τὴν κύλικα καὶ ἀντὶ τοῦ ἱερώσω τῇ Πειθοῖ. ἀλλ' ὁ νοῦς ἐστὶ, ταύτην τὴν κύλικα κενώσω τὸν οἶνον πιοῦσα. διὸ καὶ ἡ Καλονίκη ταῦτα πρὸς τὴν Λυσιστράτην λέγει, τὸ μέρος αὐτῆς φίλη. καθὰ γὰρ ἐστὶν δηλονότι τουτέστι, μὴ πῖνε πάντα τὸν τῆς κύλικος οἶνον, ἀλλὰ μόνον αὐτοῦ μέρος. τὸ δὲ λοιπὸν δός μοι πιεῖν, ἵνα ταχέως ἀλλήλαις ὦμεν φίλαι.

Τίς ἁ 'λολυγά; Λυ. τοῦτ' ἐκεῖν' οὑγὼ 'λεγον.]

τὸ πλῆρες. ταῦτα ἐκεῖνα ἃ ἐγὼ ἔλεγον μετ' ἐρωτήσεως. ὅμοιον δὲ τούτῳ τὸ τῆς Εἰρήνης, Τοῦτ' ἐστὶ δῆτα τὸ κακὸν αὐτ' οὑγὼ λέγω. ἀντὶ τοῦ, αὐτὸ ὃ ἐγὼ λέγω. τίς οὖν ἡ ὀλολυγή. καὶ τίς θόρυβος, καὶ βοή; ὀλολυγὴ νῦν δηλοῖ τὰς φωνὰς, ἅς τινες διὰ τὰς καλὰς πράξεις, καὶ διὰ τὴν ἀνέλπιστον εὐτυχίαν ἱᾶσιν. Ἡσύχιος δὲ, ὀλολυγὴν καλεῖ τὴν φωνὴν γυναικῶν, ἣν ἐν τοῖς ἱεροῖς εὐχόμεναι ποιοῦσιν. Ἐν ᾧ δὲ χρόνῳ αἱ γυναῖκες αὗται ἐν ἐκκλησίᾳ πρὸς ἀλλήλας διαλέγονται, καὶ ὑπὸ τῆς Λυσιστράτης ὁρκοῦνται, ἐν τούτῳ βοὴ μεγάλη ἐξακούεται. ἣν αἱ πρεσβῦται τὴν ἀκρόπολιν κατὰ πρόσχημα θυσίας ἀπὸ συνθέματος καταλαβοῦσαι ἐποίουν. ἡ Λαμπιτὼ τοίνυν ζητεῖ τίς αὕτη ἡ βοή. ἡ δὲ Λυσιστράτη τὸ ζητούμενον αὐτῇ δηλοῖ. καὶ παραινεῖ εἰς τὴν πατρίδα ὑπαναχωρεῖν, καὶ κατὰ δύναμιν πάντα ποιεῖν ὅπως ὁ πόλεμος καταλύοιτο, καὶ εἰρήνην ποιοῖντο. ἡ δὲ τὰς λοιπὰς τῶν Λακαινῶν, ἃς ὁμήρους πρὸς τὴν Λυσιστράτην προσήγαγε, καταλιποῦσα παρ' αὐτῇ, εἰς τὴν Σπάρτην ἐπανῆλθε. ταύτης δὲ ἤδη ἀπελθούσης ἡ Λυσιστράτη πρὸς τὰς ἄλλας γυναῖκας ταῦτα λέγει, Ἡμεῖς δὲ τὰς ἄλλαισι. καὶ τὰ ἑξῆς.

CH. Ἐστιεῶς] lege vbique ἐστυκώς. Est enim vt ante diximus στύω verbum tentiginis prurientis. Ἀταυρώτη.] Id est ἄμικτος & vt ait Aristoteles in Politico primo ἄζυξ. Nam ταῦρον hic pro iugo arbitror positum, quamuis non ignorem, per hanc vocem notari sæpe τὸ μόριον siue ἀνδρεῖον, siue γυναικεῖον, vnde λαστάυροι, mœchi dicebantur, male enim apud Hesychium habes λαστάριοι. Κοὐχὶ προσκινήσομαι] Sic in Pace dicit Metaphoricè ἅρματα φυσῶντα & πνέοντα προσκινήσεται, proculdubio innuens τὸ συνουσιάζειν. Sic Martialis dixit,

Nec motu dignatur opus,

Neque alio respexisse puté Horatium cum dixit, Motus doceri gaudet Ionicos, vt taceam illud ex iocoso carmine siue Albij Tibulli, siue Val. Catulli, verset arte mobilem natem. Plura pudet addere, & ex fumo isto dare lucem pudentis hominis non est nedum Christiani. Ἀνατενῶ τὰ περσικά] Sic ille Epigrammatum Princeps, Tolluntúrque pedes. Sunt autem Persica ex genere calciamentorum, vt & habes inferius Laconica. Λέαινα ἐπὶ τυροκνήστιδος.] Spurcam aiunt esse figuram meretricij concubitus, quales credo fuisse in Elephantidos illius libellis quam Catalecta Vergilij memorant, neque arbitror ignotam Aretino qui omnes has nequitias describens, etiam cum charta omnia (vt ait ille) monstra facit. Sciédum autem pingi olim solitos in manubriis gladiorum elephantes & leones ingeniculatos, ne si recti pedes essent comminuerentur, & frangerentur. Itaque ait, Non stabo mœcha ad placitum viri, vt Leæna ad ensem vel machæram, quam vocat τυροκνήστιδα. Hunc autem versum pro Parœmia laudat Sudas, ex cuius farragine hæc conglutinaui, & meminit Erasmus in Adagiis. Fuit autem hoc nomine, Leæna meretrix Attica quã amauit Demetr. de qua Machõ Comicus dixit in Chriis, ὑπερβαλῶ δὲ τὸ λεαίνης σχῆμα τι, Quúmque Lamiam agitasset idem Rex Demetrius & supra modum laudasset, respondit ipsa Lamia, πρὸς ταῦτα καὶ λέαιν-

ταν, οἱ βούλοι, πρᾶξαι. Laudatur & Leæna meretrix amata Harmodio tyrannicidæ, quia contumacem aduersus Hippiæ tormenta fidem habuerit. Καθάπερ ἐν τῇ πόλει.] Iidem sunt ἀγίζειν & ἀλαλάζειν, quæ Sudas interpretatur, κράζειν, καλεῖν, κεκραγέναι.

A Sed & τὰ ἱερὰ θύειν exponit Hesychius. Hic libare est exhaurire. Τίς ἀλολυγά.] Propriè mulierum clamor, vt Homerus, αἱ δ' ὀλολυγῇ πᾶσαι Ἀθήνῃ χεῖρας ἀνέσχον. Sallustius vocat supplicia muliebria.

Ἤδη κατειλήφασιν. ἀλλ' ὦ Λαμπιτοῖ,
Σὺ μὲν βάδιζε καὶ τὰ παρ' ὑμῖν εὖ τίθει.
Τασδὶ δ' ὁμήρους καταλειφ' ἡμῖν ἐνθαδί.
Ἡμεῖς δὲ ταῖς ἄλλαισιν ταῖσιν ἐν πόλει
Ξυνεμβάλωμεν εἰσιοῦσαι τοὺς μοχλούς.
Κα. Οὔκουν ἐφ' ἡμᾶς ξυμβοηθήσειν οἴει
Τοὺς ἄνδρας εὐθύς; Λυ. ὀλίγον αὐτῶν μοι μέλει.
Οὐ γὰρ τοσαύτας οὔτ' ἀπειλὰς οὔτε πῦρ
Ἥξουσ' ἔχοντες, ὥστ' ἀνοῖξαι τὰς πύλας
Ταύτας, ἐὰν μὴ 'φ' οἷσιν ἡμεῖς εἴπομεν.
Κα. Μὰ τὴν Ἀφροδίτην οὐδέποτέ γ', ἄλλως γὰρ ἂν
Ἄμαχοι γυναῖκες καὶ μιαραὶ κεκλήμεθ' ἄν.

B Hac inbila edunt: nunc amica Lampito
Domum facesse, resq; vestras dirige,
Nobis relinquens interim istas obsides,
Nos cæteris quæ sunt in vrbe fœminis
Repagula inferamus ingressa simul.
CA. Vtrósne censes non fore istis adiutores
Vt opprimant nos? LYS. Quin eos parui æstimo
Nec est vt vllis vel minis vel ignibus
Cogi potesse nos putent, vt hæ fores
Patean nisi illa lege quam rogauimus.
C CA. Nunquam, per almam Cyprin, vt ne nos vocent
Frustra scelestas atque inexpugnabiles.

BISETVS. Εὖ τίθει.] εὖ διατίθει, διοίκει. τοῖς ἐν δὲ τῷ ταξεῖ, τὸ ε μακρὸν ὅδε εἰς ποιητικῶς ὡς καὶ ἐν τῷ, ταῦτ' καὶ ταῦτ' πολλάκις ἂν εὕροις παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει. Ει Εἰρήνῃ Ικετευς μάρτυρ. Τρ. τουτι μὲν τοι εὖ φυλάττε. καταλειφ ἡμῖν, τὸ πλῆρες καταλείπε ἡμῖν, προστακτικὸν ἀορίστου δευτέρου ἐνεργητικοῦ. τὸ καταλείπετε. μοχλοὺς δὲ, ἵνα πρὸς τὴν τῶν ἀντιπάλων βίαν ῥᾷον ἀντέχωμεν. μὴ 'φ' οἷσιν. τὸ πλῆρες, μὴ ἐφ' οἷσιν ἡμεῖς εἴπομεν. Κεκλήμεθα.] ἤγουν κεκλήμεθ' ἄν. τινὲς δὲ καὶ κεκλῄμεθ' ἂν γράφουσιν οἴονται, ὅπερ τὸ εὐκτικοῦ, ὡς λύσωμεν τοιούμεθα.

CHRIST. Μιαραὶ κεκλήμεθ' ἄν.] In editione Veneta habes κεκλῄμεθα, melius vt puto, quamuis & istud κεκλήμεθα non malè: nam vt D Latinis dicitur, talis audio & vocor, sic κλύειν & κεκλῆσθαι.

Χορὸς ἀνδρῶν γερόντων.

ΔΡΑΚΗΣ, ΣΤΥΜΜΟδωρος.

Χο. Χώρει Δράκης, ἡγοῦ βάδην, εἰ καὶ τὸν ὦμον ἀλγεῖς,
Κορμοῦ τοσουτονὶ φέρων βάρος χλωρᾶς ἐλαίας.
Δρ. Ἦ πόλλ' ἄελπτ' ἔνεστιν ἐν
Τῷ μακρῷ βίῳ. φεῦ.
Ἐπεὶ τίς ἄν ποτ' ἤλπισ' ὦ
Στρυμόδωρ' ἀκοῦσαι,
Γυναῖκας ἃς ἐβόσκομεν
Κατ' οἶκον ἐμφανὲς κακὸν,
Κατὰ μὲν ἅγιον ἔχειν βρέτας,
Κατά τ' ἀκρόπολιν ἐμὰν λαβεῖν.
Μοχλοῖσι δὲ καὶ κλῄθροισι,
Τὰ προπύλαια πακτοῦν.
Στ. Ἀλλ' ὡς τάχιστα πρὸς πόλιν σπεύσωμεν ὦ Φιλοῦργε,

Chorus virorum senum.

E DRACES, STRVMMODORVS.

CH. Prai gradum lentum Draces humero licet dolente
Hunc ponderosum stipitem glauca gerens oliua.
DR. Quàm multa possunt senes
Præter spem videre.
F Quis hoc putasset obsecro,
Strummodore demùm
Vt fœmina (certum malum
Quod educauimus domi)
Sacrum obtinerent delubrum,
Et vrbis arcem inuaderent?
Et claustris repagulisq;
Aditus obserarent?
G ST. Sed quam citissimè petamus vrbem, age ô Philarge,

BISETVS. Χώρει Δράκης.] στίχοι ἰαμβικοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ δύο. εἶτα στίχοι μικροὶ δίκα. καὶ

καὶ οὗτοι τετράμετροι καταληκτικοὶ πέντε. ἄλλοι στίχοι μικτοὶ δέκα. καὶ πάλιν τετράμετροι ὅμοιοι τοῖς πρώτοις. οἷς ἕπονται ἄλλοι στίχοι μικτοί. καὶ οἱ ἑξῆς, τετράμετροι, ὧν ὁ τελευταῖος τούτων παρεστῶτος θρασὺς θεᾶσθαι τρίπαιον ἡμᾶς. ὁ δὲ τῶν πρεσβυτέρων χορὸς αἰσθόμενος τῆς ὀλολυγῆς ἣν αἱ γυναῖκες τὴν ἀκρόπολιν καταλαβοῦσαι ἐποίησαν πρὸς τὴν βοήθειαν ἀλλήλους προτρέπουσι. καὶ πρὸς τὴν τῆς ἀκροπόλεως πολιορκίαν αὐτοὺς παρασκευάζουσιν, ὅπως τὸ καταληφθὲν χωρίον ἀπολάβωσι, καὶ τὰς γυναῖκας ἐκεῖθεν ἐξωθῶσι. ξύλα δὲ καὶ φρύγανα, καὶ πῦρ φέρουσιν, ἵνα τὰς ἀκροπόλεως πύλας καύσωσι, καὶ κατὰ κράτος αὐτὴν αἱρῶσιν. ἀλλ᾽ αἱ γυναῖκες τὴν πολιορκίαν, τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ βιαίας τούτων ὁρμὰς ἀνδρείως ἀπεδέξαντο, καὶ τοὺς ἄνδρας γενναίως ἀπεκρούσαντο. αὕτη δὲ τῆς πολιορκίας, καὶ πολεμικῆς παρασκευῆς θέα, μεγίστην τοῖς θεωμένοις ἡδονὴν παρέχει. χώρει δὲ, βάδιζε. πορεύου. καὶ ὁ, ὑπόμενε, πρῶτος ἴθι. κορμὸς δὲ, κατὰ τὸν Ἡσύχιον, πλάτη. ὃ ἐστιν εἶδος πλοίου. ἀπὸ τοῦ εἰς ὀλίγον κεκορμᾶσθαι. ἔδρα. καὶ κώπη, καὶ τὸ εἰς βραχὺ συντετμημένον ξύλον. ὅπερ ἐνταῦθα νοητέον. ὅθεν τὸ ῥῆμα κορμάζειν, τὸ τέμνειν. καὶ συνθετον, κατακορμάζειν, κατακόπτειν. Η πολλ᾽ ἄελπτα] τὸ ὄντι ἐν τῷ μακρῷ βίῳ, πολλά ἐστιν ἄελπτα. τούτοις παραπλήσιον τὸ τοῦ Εὐριπίδου, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς Μηδείας,

Πολλῶν ταμίας Ζεὺς ἐν Ὀλύμπῳ.
Πολλὰ δ᾽ ἀέλπτως κραίνουσι θεοί.
Καὶ τὰ δοκηθέντ᾽ οὐκ ἐτελέσθη.
Τῶν ἀδοκήτων δὲ πόρον εὗρε θεός. M.X.

Τοιόνδ᾽ ἀπέβη τόδε πρᾶγμα. καὶ Σοφ. ἐν Αἴαντι μαστιγ.

Η πολλὰ βροτοῖς ἐστιν ἰδοῦσι γνῶναι. πρὶν ἰδεῖν δ᾽, οὐδεὶς μάντις τῶν μελλόντων ὅ,τι πράξει. Κατὰ μὲν ἅγιον] τμήσις. ἀντὶ τοῦ κατέχειν μὲν ἅγιον βρέτας. τουτέστι τὸ ἄγαλμα τοῦ θεοῦ. βρέτας γὰρ κατὰ Σουίδαν δηλοῖ τὸ εἴδωλον, τὸ ἄγαλμα. παρὰ τὸ ἐοικέναι βροτῷ. κατὰ τ᾽ ἀκρόπολιν λαβεῖν. τμήσις, ὡς καὶ ἄνω. ἀντὶ τοῦ καταλαβεῖν τε τὴν ἀκρόπολιν. Καὶ κλῄθροισιν] κλείθροις. κλεῖθρον δὲ, τὸ κλεῖθρον, καὶ κλῆθρον παρὰ τὴν κλῇδα, εἴτε κλεῖδα λέγεται. καὶ κλεῖς, ἡ κλείδες, ἡ κλῇδες. τὰ προπύλαια δὲ, τὰ πρόθυρα. πακτοῦν δὲ, κλείειν, ἀσφαλίζεσθαι. Σ. εὐστ. τὰ πρέμνα. πρέμνον, στέλεχος, βλαστὸς, πᾶν ῥίζωμα δένδρου τὸ γηραιόν. Σ. Hε.

CHR. Ἢ πολλ᾽ ἄελπτ᾽ ἐστίν.] Ex Euripide omnino sumptum, qui multas hac sententia fabulas clausit. Ὦ Φιλοῦργε.] Philurgus prodigus cùm esset, tamen deprehensus est in sacrilegio, & Gorgonem Palladis abstulit vt ait Isocrates. Huius etiam meminit Æschines.

Ὅπως ἂν αὐτοῦ ἐν κύκλῳ θέντες τὰ πρέμνα τουτί
Ὅσαι τὸ πρᾶγμα τοῦτ᾽ ἐνεστήσαντο καὶ μετῆλθον
Μίαν πυρὰν νήσαντες ἐμπρήσωμεν αὐτόχειρες
Πάσας. ὑπὸ ψήφου μιᾶς. πρώτην δὲ τὴν Λύκωνος.
Οὐ γὰρ μὰ τὴν Δήμητρ᾽ ἐμοῦ
Ζῶντος ἐγχανοῦνται.
Ἐπεὶ οὐδὲ Κλεομένης ὃς αὐ-
τὴν κατέσχε πρῶτος
Ἀπῆλθεν ἀψάλακτος. ἀλ-
λ᾽ ὅμως Λακωνικὸν πνέων
Ὤχετ᾽ ὅπλα παραδοὺς ἐμοὶ
Σμικρὸν ἔχων πάνυ τριβώνιον.
Πινῶν. ῥυπῶν. ἀπαράτιλτος.

Vt trunca in orbem robora ista nostra collocantes
Pyram aggregemus fœminis quotquot negotium
istud
Nobis facessunt, propriisq; nos manu crememus
Omnes & ordine vno, & imprimis Lyconis illam.
Nam me, Ecere, ludibrio
Non videntem habebunt.
Nec enim ipse Cleomenes ea
Qui prius potitus
Inultum id abstulit: tamen
Laconicè superbiens
Cessit, armaq; dedit mihi
Palliolum tolerans scissile
Impexus, inluuie & squale

CH. Ὅσαι τὸ πρᾶγμα] ὁ νοῦς. ἵνα τοῖς πρέμνοις, καὶ ξύλοις περιλαβόντες, καὶ πανταχόθεν κυκλώσαντες πάσας τὰς γυναῖκας, ὅσαι τοῦτο τὸ παράνομον, καὶ τολμηρὸν πρᾶγμα ἐπεχείρησαν, καὶ μετῆλθον, μίαν πυρὰν σωρεύσαντες τῶν ἡμῶν χερσὶν ἐμπρήσωμεν ὑπὸ ψήφου μιᾶς δὲ. ἀντὶ τοῦ, ὡς μιᾷ ψήφῳ πάσας ὑφ᾽ ἡμῶν καταδικασθείσας. ὁμοφρόνως, ἐξ ἡμῶν ἁπάντων ὁμοφρονούντων μιᾶς, καὶ συμφώνῃ γνώμῃ. Τὴν Λύκωνος] θυγατέρα δηλαδὴ, ἢ γυναῖκα. ἴσως δὲ ἐστὶν ὁ Λύκων ἣν πατὴρ τῆς Λυσιστράτης, ἢ ἀνήρ. αὕτη γὰρ καὶ κάτω ἄνασσα πράγους τοῦδε, καὶ βουλεύματος καλεῖται. διὸ ὁ τῶν γερόντων χορὸς, ἀναιρήσειν αὐτὴν νῦν ἀπειλεῖ. Ἀλλαχοῦ δὲ καὶ Λύκων Ἀθηναίων στρατηγός τις, ὃς αὐτοὺς προὔδωκεν, ὡς μαρτυρεῖ Κτησίας ἐν τῇ τῶν Περσικῶν ἐκλογαῖς, ὥς φησι. λαμβάνουσι δὲ οἱ τοῦ βασιλέως στρατηγοὶ χρήμασι Λύκωνα, καὶ τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἀφιστῶσι Πισσούθνη. καὶ μετ᾽ ὀλίγον, ἔλαβε δὲ Λύκων καὶ πόλεις, καὶ χώρας ὑπὲρ τῆς προδοσίας. ὡς ἂν τύχοι, εἰκὸς ἐστι τοῦτον τὸν Λύκωνα, εἴτε αὐτοῦ τὴν θυγατέρα, ἢ γυναῖκα κατὰ τοὺς Ἀριστοφάνους χρόνους κακῶς ἀκηκοέναι. καὶ ἐν τῇ κωμῳδίᾳ ἐγχανοῦνται δὲ, ἀντὶ τοῦ ἐγχανοῦσαι καταγελάσουσιν ἡμῶν ἢ ἐγγελάσουσιν ἡμῖν. Κλεομένης] τούτου καὶ Ἡρόδοτος ἐν Τερψιχόρῃ οὕτω μνημονεύει. Ἀντιστασιώτης δὲ τῆς βουλῆς, καὶ ὁ Κλεομένης πείθεσθαι, ὅ,τε Κλεομένης, καὶ ὁ Ἰσαγόρας, καὶ οἱ στασιῶται αὐτοῦ καταλαμβάνουσι τὴν ἀκρόπολιν. Ἀθηναίων δὲ οἱ λοιποὶ τὰ αὐτὰ φρονήσαντες ἐπολιόρκεον αὐτοὺς ἡμέρας δύο. τῇ δὲ τρίτῃ ὑπόσπονδοι ἐξέρχονται ἐκ τῆς χώρας, ὅσοι ἦσαν αὐτῶν Λακεδαιμόνιοι. Ἀψάλακτος] ἀπαθὴς, ἀτιμώρητος. ἀψάλακτον γὰρ τὸ ἄθικτον. παρὰ τὸ α στερητικὸν καὶ τὸ ψαλάσσειν, τὸ ψηλαφᾶν. καὶ τῶν χεροῖν ἁπλῶς θιγγάνειν. ἐν τοῖς ἄνω, ὥσπερ ἱερεῖον τοί μ᾽ ὑπὸ ψαλάσσετε. Λακωνικὸν πνέων.] Λακωνικὸς, ὁ στερρὸς, ὁ ἀνδρεῖος. τοιοῦτοι γὰρ οἱ Λάκωνες. καὶ Λακωνικὸν πνέων, ἀντὶ τοῦ, ἰσχυρὸν, ἢ τὰ τῶν Λακώνων φρονῶν. Σ. ἄλλως. Λακωνικὸν πνέων, ἀντὶ τοῦ Λακωνικῶς μέγα φρονῶν. οἱ γὰρ Λάκωνες εἰς ἀνδρείαν μέγα ἐφρόνουν. καὶ Λακωνίζειν, τὸ μέγα φρονεῖν, καὶ οἰκοῦσθαι. Παραδοὺς ἐμοὶ] ὁ χορὸς ὡς τὴν βουλὴν τῶν Ἀθηναίων, καὶ τὴν ὑπατον ἀρχὴν ἀνέχων, καὶ παραστὰς ταῦτα περὶ αὐτοῦ λέγει. ἡ γὰρ βουλὴ συνίστατο ἐκ τῶν τῆς πόλεως πρεσβυτάτων, καὶ τιμιωτάτων ἀνδρῶν. τριβώνιον δὲ, πάλλιον, περιβόλαιον. Ἡσύχ. καὶ τριβώνιον, φόρημα κοινὸν, ἱμάτιον παλαιόν. Σ. ἀπαράτιλτος δὲ, δασὺς, ἄκοσμος τὰς τρίχας. Σ. παρατίλλειν, τὰς τρίχας τίλλειν. παρατιλμὸς, ὁ τῶν τριχῶν τιλμός. καὶ παράτιλτος, ὃς τὰς τρίχας παρατετιλμένας ἔχει. οὗ τοὐναντίον, ὁ ἀπαράτιλτος.

ἐγχασκοῦσι. id est, καταγελῶσι, Quasi dicas inhiabunt quod in cachinno viuuerit. Est autem ἀφάλακτος, idem quod ἀτιμώρητος vel ἄθικτος.

Ἑξ ἔτη ἄλουτος.
dex onustus annos.

Οὕτω 'πολιόρκησ' ἐγὼ τὸν ἄνδρ' ἐκεῖνον ὠμῶς
Certè virum illum obsedi ego expugnans licet cubarem ad

Ἐφ' ἑπτακαίδεκ' ἀσπίδων πρὸς ταῖς πύλαις καθεύδων.
Portas super septemdecim scutis sopore vinctus:

Τασδὶ δὲ τὰς Εὐριπίδῃ θεοῖς τε πᾶσιν ἐχθρὰς
Hostes sed has Euripidæque & omnium deorum

Ἐγὼ οὐκ ἄρα σχήσω παρὼν τολμήματος τοσούτου.
B *Non ergo præsens reprimam ferociámque tantã,*

Μή νυν ἔτ' ἐν Τετραπόλει τοὐμὸν τρόπαιον εἴη.
Ne rursus in Tetrapoli prostet meum trophæum?

Ἀλλ' αὐτὸ γάρ μοι τῆς ὁδοῦ
Sed restat acclinis mihi

Λοιπόν ἐστι χωρίον
Tractus hic adhuc via

Τὸ πρὸς πόλιν τὸ σιμὸν οἷ σπουδὴν ἔχω.
Vt urbs petatur auia quo mens aduolat:

Χὤπως ποτ' ἐξαμπρεύσομεν
An hocce protelum pote vt

Τοῦτ' ἄνευ κανθηλίου.
Absque iumento traham?

Ὡς ἐμοῦ γε τὼ ξύλω τὸν ὦμον ἐξιπώκατον.
Tam mihi sunt pressa colla ligni iniquo põdere.

Ἀλλ' ὅμως βαδιστέον
Metiendum iter tamen,

Καὶ τὸ πῦρ φυσητέον
C *Atque flandus ignis est*

Μή μ' ἀποσβεσθὲν λάθῃ πρὸς τῇ τελευτῇ.
Ne mihi extinguatur ille incogitanti.

Φῦ φῦ.
Fu fu

Ἰοὺ ἰοὺ τοῦ καπνοῦ
Fafa fafa, vah fumus

Ὡς δεινὸς ὦναξ Ἡράκλεις
Quàm sæuus ô Rex Hercules.

Προσπεσών μ' ἐκ τῆς χύτρας,
Qui mihi ex olla accidens

Ὥσπερ κύων λυττῶσα τὠφθαλμὼ δάκνει.
Oculos momordit acta vt in rabiem canis

Κἄστιν Λήμνιον τὸ πῦρ
At certè omnibus modis

Τοῦτο πάσῃ μηχανῇ.
Ignis iste est Lemnius

Οὐ γὰρ ποθ' ὧδ' ὀδὰξ ἔβρυκε τὰς λήμας ἐμοῦ.
D *Non enim sic mordicus lemas meas inuaderet.*

Σπεῦδε πρόσθεν ἐς πόλιν
Occupa vrbem concitus

Καὶ βοήθει τῇ θεῷ.
Ocyus fer Diuæ opem

Εἴποτ' αὐτῇ μᾶλλον ἢ νῦν ὦ Λάχης ἀρήξομεν.
Si quid in nobis opis sit, ô Laches, nunc quam expetis.

Φῦ φῦ.
Fu fu.

Ἰοὺ ἰοὺ τοῦ καπνοῦ.
Fafa fafa acer fumus.

BISETVS. Ἑξ ἔτη ἄλουτος] τινὲς οἴονται ἐξ ἔτη ἄλουτος χραπῖον, καὶ πολλοῖς ὑπακουστέον. ἀλλὰ καὶ παρὰ τῷ Σουίδᾳ ἐξ δασυνόμενον γράφεται. ἀντὶ τοῦ, ἐξ ἔτι ἄλουτος ἔμεινεν. παρίστησι δὲ τὴν τοῦ χρόνου συνέχειαν οὐ μόνον αἰτιατικῇ, ἀλλὰ καὶ δοτικῇ, καὶ γενικῇ χαίρειν ὡς ἐνταῦθα, καὶ ἐν Εἰρήνῃ ἐν τῷ „Μὴ τὸ ἔπος, μηδ' ὁ χέζει ἡμερῶν τριῶν. Τὰς Εὐριπίδῃ] Εὐριπίδῃ γυναῖκας ἐχθρὰς καλεῖ, ὅτι ὁ Εὐριπίδης αὐτὰς τραγῳδεῖ, καὶ κωμῳδεῖ. Σχήσω παρών] ἀντὶ τοῦ κατασχήσω, καθέξω καὶ τοιαῦτα τολμώσας παύσω. τολμήματος δὲ, τὸ πλῆρες ἕνεκα τοσούτου τολμήματος, ἤγουν τοιαύτης τόλμης, καὶ ἔργου τοσούτου τολμηροῦ. τόλμημα γὰρ, τὸ ἔργον τὸ τόλμης ἔμπλεων ἢ καθάπερ λέγομεν παύειν τινὰ ἀρχῆς, καὶ τινὸς ἀρχὴν, οὕτω καὶ σχεῖν, καὶ σχῆσαί τινα τολμήματος, καὶ τινὸς τόλμημα σχεῖν. τὸ [illegible] πιθανώτερον. Μή νυν] τὸ νῦν παρέλκει καὶ γὰρ παραπλήρωμα ἐστὶν μόριον. τετράπολιν δὲ καλεῖ, τὴν τῆς Ἀττικῆς ἔχουσαν δήμους, καὶ πόλεις τέτταρας. Οἰνόην, Προβάλινθον, Τρικόρυθον, καὶ Μαραθῶνα. Στέφ. Τὸ σιμόν.] νῦν τὸ σιμὸν καλεῖ τὸν προσάντη τόπον. ἐν Βαβυλωνίοις, ὁ αὐτὸς Ἀριστοφάνης κατὰ Σουίδαν λέγει, Μίαν ἔρπεν πρὸς τὸ σιμὸν, καὶ πλατύ. οἷ σπουδὴν ἔχω, εἰς ὃν τόπον σπεύδω. Ἐξαμπρεύσομεν] ἀντὶ τοῦ ἕλξομεν τοῦτο τὸ ξύλον ἄνευ ὄνου. ἄμπρον σχοινίον τις, μεθ' οὗ εἰώθασιν ἕλκειν, ἤτοι παρακομίζειν μεγάλα φορτία. ἀμπρεύειν. δὲ κυρίως τὸ μετὰ ἁμάξης πορεύεσθαι. καταχρηστικῶς δὲ καὶ [illegible] τῶν τολοφόρων ζώων λαμβάνεται. ἡ ἀμπρεύειν, τὸ τῷ ἕλκοντι ζεύγει συνδεῖν. καὶ ἄμπρον σχοινίον, ὅπερ διὰ τῶν ζυγῶν διατείνουσι, καὶ φορτία ἐφ' ἁμάξης κομίζουσιν, ὥστε ἀνύτοντας ἀπὸ τῶν ζυγῶν ἕλκειν. ἀμπρεύοντι ὄν, τὸ διασπῶν τῶν ζυγῶν δεδεμένον. Σουίδ. Ἐξιπώκατον] θλίβουσιν, ἢ ἐθλίψαν. Σ. τοῦτο δὲ σύγκειται ἐκ προθέσεως ἐξ, καὶ ἔτι καὶ τοῦ ῥήματος ἰθέω, ῶ. ἰθήσω, καὶ ὤσω. ὁ παρακείμενος ὤκα, ας, ε. ἀχρηστότερον ἁπλῶς, ὡς παρὰ τὸ ὤθω. τὸ δὲ δυϊκὸν, ὤκατον, ὡς τετύφατον. καὶ μετὰ τῆς ἄνω προθέσεως, ἐξιπώκατον, ἀντὶ τοῦ τεθλίφατον. νῦν δὲ ἀντὶ τοῦ ἐθλιψάτην, ἢ ἔθλιψαν ληπτέον. αἱ δὲ προθέσεις αὐτῇ ἐπιτάσεως δύναμιν ἐνταῦθα δηλοῦσιν, ἤγουν βαρέως πιέζουσιν, ἢ σφόδρα βαρύνουσι. τῇ τελευτῇ δὲ, δηλονότι τῆς ὁδοῦ, τῆς πορείας. Φῦ, φῦ] φωνὴ πεπλασμένη πρὸς τὸ σαφέστερον δηλοῦν τὴν μίμησιν ἀνθρώπου πῦρ φυσῶντος, καὶ τῷ πνεύματι ἀνεγείροντος, καὶ ἀναζωπυροῦντος, ὃς ἐν τῷ φυσᾶν τοιοῦτον ἦχον ποιεῖ, φῦ, φῦ. καὶ Σουίδας ἐν τῷ Ἐπιποῖ τούτων μνημονεύων οὕτω λέγει, φῦ φῦ, ἐπὶ τοῦ φυσῶντος τὸ πῦρ. Ἐντεῦθεν δὲ ῥᾴδιόν ἐστι τεκμαίρεσθαι, ποιά τις ἦν πάλαι ἡ παλαιὰ, ἤτοι γνησία καὶ ἀληθινὴ προφορὰ τοῦ φωνήεντος υ. ὅπερ νῦν ὑπὸ πολλῶν καὶ τῶν ἐμπείρων, καὶ εὐπαιδεύτων ἀνδρῶν, ὡς ι κακῶς, καὶ διεφθαρμένως ἐκφωνεῖται. Κἄστιν] καὶ ἔστιν. ἐν Λήμνῳ δὲ πυρὸς ἀναφορὰ χαλεπή τις ἦν. διὸ πῦρ Λήμνιον καλεῖ. Σ. Ἔβρυκε.] βρύκειν τὸ λάβρως ἐσθίειν. ἀπὸ τοῦ πρίζειν τοὺς ὀδόντας. οἱ δὲ μασᾶσθαι. λήμη δὲ λευκὸν ὑγρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς

[illegible] ἀμβλυνθὲν [illegible]. [illegible] τὸ [illegible], ὡς [illegible].

ς H. Τὸν ἄνδρ' ἐκ [illegible]] Transponere τὸν ἄνδρ' [illegible] ἐκεῖνον, vel in ὅλως prima producitur, quia liquida vt in μέλος. Τολμήματος τοσούτου] Puto hic notam interrogationis apponendam, vt sit à maiori ad min[us]. Si viros superaui, non compescerem audaciam scelestarum fœminarum, vel quia conscius est sibi fœminæ imbellicæ, ait Nolo ego ipse præsens, hoc facinus vicisci, ne de me trophæum erigant. Μή μοι ποτ' ἐν τῷ Τετραπόλει] Ne inquit in Tetrapoli sit mihi trophæum, μή μου pro μὴ δὴ, vel [illegible]. Est autem Tetrapolis vrbs in Attica ex duodecim illis quas primus Cecrops condidit vt Cariam & Bœotiam disterminaret, vt ait Strabo lib. 9. Huic Stephanus tribuit quatuor populos vel δήμους [illegible], nempe Οἰνόην, Προβάλινθον, Τρικόρυθον, Μαραθῶνα. Alia est Tetrapolis Seleucia puto. Τὸ σιμὸν τοῦ [illegible]] Locus accliuis σιμὸς dicitur, etiam neutro genere τὸ σιμὸν, vt hic noster Comicus in Babyloniis μέσην ἱερᾶς [illegible] πρὸς τὸ σιμὸν καὶ πλατύ. Et in alia fab. Victoriis, τουτὶ προσαναβῆναι τὸ σιμὸν αἰεί. Ἐξαμπρεύσομεν.] Lege in futuro ἐξαμπρεύσομεν, i. ἐλκύσομεν ζυγὸν ἄνευ ὄνου, Protelo ducamus Latinè dici potest vt hoc loquendi genus obseruauit Iosephus Scaligerorum Principum δαιμόνιον συνάλλαγμα, in catalectis Virgilianis. Τῷ ξύλω.] Lego τὼ ξύλω non τὼ in duali. At ἐξιπωμένον, est ἰδι [illegible] vel θλίβουσι. Προσπεσὼν μ' ἐκ τῆς χύτρας.] Qua lacryma seniorum magnas lemas facit, In Nubibus dixit λημᾶν κολοκύνθαις, & Lucianus satis audacter χύτραις λημᾶν in opusculo πρὸς ἀπαίδευτον. Quod autem ait κύων λυττῶσα, notandum est λύτταν vermiculum esse in lingua canum vel Plinio teste. Κἄστιν] lege κἄστι vt sit Trochæus. Mox ἀνήξαμεν non autem ἀνήξομεν.

Τουτὶ τὸ πῦρ ἐγρήγορεν ἔτι καὶ ζῇ.	*Hic viuit ignis, atque adhuc vigil videt.*
Οὔκουν ἂν οὖν τὼ μὲν ξύλω θείμεσθα πρῶτον αὐτοῦ,	*Nunc robora ergo nostra deponamus hic vterque,*
Τῆς ἀμπέλου δ' ἐς χύτραν τὸ φανὸν ἐγκαθέντες,	*Et lampada olla viteam immittamus excitantes,*
Ἅψαντες, εἶτ' ἐς τὴν θύραν κριηδὸν ἐμπέσοιμεν,	*Et ianuæ more arietum pulsemus incidentes*
Κἂν μὴ καλούντων τοὺς μοχλοὺς χαλῶσιν αἱ γυναῖκες,	*Ni fœminæ laxauerint repagula atque funes,*
Ἐμπιπράναι χρὴ τὰς θύρας καὶ τῷ καπνῷ πιέζειν.	*Fumo opprimenda sunt fores & funditus cremanda*
Θώμεσθα δὴ τὸ φορτίον. φεῦ τοῦ καπνοῦ βαβαιάξ.	*Collum leuemus fasce, væ fuligini Babæay.*
Τίς ξυλλάβοιτ' ἂν τοῦ ξύλου τῶν ἐν Σάμῳ στρατηγῶν;	*Quis ex Sami Prætoribus robur prehendet istud?*
Ταυτὶ μὲν ἤδη τὴν ῥάχιν θλίβοντα μου πέπαυται.	*Tam pondus illud desiit dorsum quod hoc premebat.*
Σὸν δ' ἐστὶν ἔργον ὦ χύτρα τὸν ἄνθρακ' ἐξεγείρειν	*Nunc, olla, partes sunt tua, fac carbo vt excitetur*
Τὴν λαμπάδ' ἡμμένην ὅπως πρῶτον ἐμοὶ προσοίσεις.	*Tedamq́ succensam mihi fer primitùs propinquans,*
Δέσποινα Νίκη ξυγγενοῦ τῶν τ' ἐν πόλει γυναικῶν	*Adsis hera ô Victoris adiuua & fauens, trophæum*
Τοῦ νῦν παρεστῶτος θράσους θέσθαι τρόπαιον ἡμᾶς.	*De fœminarum audacia per vrbem vt efferamus.*

Bis. Ἔστι] ἑκουσίως, αὐτομάτως, ἑκοντί. τινὲς δὲ, γραπτέον νομίζουσιν, εἰσί τι, τουτέστιν ἔτι. Οὔκουν ἂν] βέλτιον καὶ τῇ ἐννοίᾳ, καὶ τῇ συντάξει χάριν οὕτω γράφειν, Οὔκουν ἂν οὖν τὼ μὲν ξύλω θείμεσθα πρῶτον αὐτοῦ. τουτέστιν ἐὰν οὖν πρῶτον μὲν ταῦτα τὰ ξύλα, ἃ φέρομεν, αὐτοῦ θείμεθα, ἐκεῖ, αὐτόθι τίθεμεν. ξύλα δὲ λέγει ὅπου, οἷάπερ ὡς κριοὶ πρὸς τὴν τειχομαχίαν χρήσασθαι ἔμελλεν, τοῦτο δὲ δῆλον ἐκ τοῦ ἑξῆς ἐπιρρήματος κριηδόν. τούτων δ' ὁ νοῦς ἐστί. ἀνάψαντες τὴν ἀμπέλου τοῦ φανὸν τὸ ἐν τῇ χύτρᾳ, [illegible] εἰς τὴν τῆς ἀκροπόλεως θύραν ἐμπέσοιμεν. ἐγκαθέντες δὲ, ἀντὶ τοῦ ἐγκαθιέντες. [illegible] τὸ ἐγκαθεῖναι, συγκείμενον ἐκ τῶν ἐν καὶ κατὰ προθέσεων, & τοῦ ῥήματος ἱέναι, τὸ πέμπειν, καὶ τὸ βάλλειν, φανὸν δὲ, πᾶν τὸ φαῖνον ἐκάλουν. ἐκ δὲ τῶν ἀμπελίνων τὰς λαμπάδας κατεσκεύαζον. διὸ λέγει φανὸς ἀμπέλου. Suidas. ἄλλως. φανὸς, καὶ πανὸς διὰ τοῦ π ὁ πυρσός. καὶ φανὸς ἡ ἐκ κληματίδων λαμπάς, καὶ φανοὶ παρ' Ἀθηναίοις ἐλέγοντο δᾳδες, ἤγουν αἱ λαμπάδες ἐκ δέσμης [illegible] ξύλων γινόμεναι. Εὖ. τὸ δὲ κριηδὸν, κριοῦ δί. [illegible]. τούτοις τοῖς ξύλοις ὡς κριοῖς χρώμενοι. κριὸς δὲ, & τὸ ζῶον. & τὸ μηχάνημα τὸ πολιορκητικὸν, καλεῖται δὲ οὕτως ὅτι [illegible] τῇ ῥύμῃ καὶ πάλιν [illegible]. καὶ τοῦ τε σύνυγος ὥσπερ [illegible] ποιεῖ. ἔστι δὲ κεραία μεγάλη κρεοειδής. & αὐτὸ τὸ προέχον τῆς ἐμβολῆς σιδήρωται ἐπιπολύ. προτομὴ λέγεται τὸ ἔμπροσθεν μέρος αὐτοῦ. ἔστι δὲ τῆς κριοῦ ἡ κατασκευὴ τοιάδε. δοκὸς ὑπερμήκης, ὡς ἱστοῦ νηὸς [illegible] πλησία. ἐξόμοιαι δὲ σιδήρῳ παχεῖ κατ' ἄκρον ἐς κριοῦ προτομήν, ἀφ' οὗ καλεῖται τετυπωμένος καλουμένα. ἡ καλοῖς μέσος, ὥσπερ ἀπὸ πλάστιγγος ἑκατέρας δοκῷ, σταυροῖς ἑκατέρωθεν ἑδραίοις ὑπερτείνεται μέσος. ὠθούμενος ὑπὸ πλήθους ἀνδρῶν εἰς τὸ κατόπιν. τῶν αὐτῶν πάλιν ἀθρόως εἰς τοὔμπροσθεν ἀναγκαζόμενον, τύπτει τὰ τείχη τῷ προσανέχοντι σιδήρῳ. Suid. Κἂν μὴ] καὶ ἐὰν αἱ γυναῖκες ἡμῶν αὐτὰς καλούντων μὴ χαλῶσι τοὺς μοχλοὺς, καὶ τὰς θύρας ἡμῖν προσιοῦσιν ἀνοίξωσι, τὰς θύρας ἐμπιπράναι, καὶ πυρσῷ, καὶ αὐτὰς τὰς ἡμῖν ἀντιμαχομένας τῷ καπνῷ πιέζειν δεῖ. Θώμεσθα δὴ, ἀντὶ τοῦ, ἀποθώμεθα, καὶ καταθώμεθα. Τίς ξυλλάβοιτο] τίς τῶν ἐν Σάμῳ στρατηγῶν ξυλλάβοιτο τοῦ ξύλου, ὅπερ ἐγὼ κατὰ τῶν ὤμων φέρω; τίς τῶν πάλαι ἐν Σάμῳ στρατηγησάντων ἡμῖν βοηθήσει ἐν τῇ ἀποθέσει ταύτῃ τοῦ ξύλου, ὃ τοὺς ἐμοὺς ὤμους βαρέως πιέζει; Ταυτὶ μὲν] ὁ νοῦς. ταῦτα μὲν τὰ φορτία τοὺς ὤμους πρότερον θλίβοντα, νῦν ἀποτεθέντα οὐκ ἔτι θλίβει. ῥάχιν δὲ, κατὰ Suidan, ὅσφυν. ἢ τὸ νωτιαῖον μέρος. ἢ εὐθεῖα ἡ ῥάχις, ῥάχεως, ῥάχει, ῥάχιν, ἄχρηστον. ῥάχη δὲ, ἐν χρήσει, ὁ ἀκανθὼς τοῦ νώτου. καὶ ῥαχίζειν, τὸ διαιρεῖν τὰ νῶτα, καὶ μέρη τῆς ῥάχεως, ἤτοι διακόπτειν. & ῥαχίζειν, τὸ σφάζειν, καὶ τὸ ἀλαζονεύεσθαι. ὅθεν ῥαχιστής, ὁ ἀλαζών.

Συγγενοῦ. ξυνάλαβε, ξυλλαβοῦ μοι. θεὰ δὲ, τὴν Ἀθηνᾶν λέγει, ἧς δέομαι βοηθοῦ, ἢ ἀνίστασαι προστατοῦσα τῶν γυναικῶν, τῶν ἐν τῇ πόλει, ἢ γοῦν ἀκροπόλει οὐσῶν, ἕνεκα τῆς παρεστῶσης ἢ παρόντος στάσεως.

CHR. Ἔκατι καὶ ζῇ.] In Veneta editione legitur ἔτι non ἔκατι. Sic autem dixit Plautus. Si viuit ignis, tu exstingue extemplò. Τὼ μὲν ξύλω] In eadem editione melius τὼ μὲν ξύλω θώμεσθα πρῶτον αὐτοῦ. Sed vel cum stipite vult fumum compescere, vel vterque stipitem suum deponere, quod magis arridet quia postea habes θώμεσθα τὸ φορτίον. Τῆς ἀμπέλου δ' ἐς χύτραν.] Lege ἐς τὴν χύτραν Carminis gratia, vt & habes in editione Veneta. Est autem φανὸς ἀμπέλου, fax & lampas ex palmitibus viteis, vt solebant olim faces componere. Sic Cicero dixit, Malleolos ad incendendam vrbem facésque comparare, sumpsitque ex Thucydide vt puto qui lib. 7. ait ὁλκάδα παλαιὰν κληματίδων καὶ δαδὸς γεμίσαντες. sunt enim κληματίδες malleoli & fasces ex palmite veteri. Est etiã ἄμπελος machina obsidionalis quæ etiam dicta vinea. Sed hic nihil ad rem. Κεντὸν ἐμπίπρημι.] Legendum proculdubiò κριὸν, id est, arietis more quæ machina est etiam obsidionalis. Κἂν μὴ καλοῦσιν.] Vel lege καλῶσιν vt funes intelligas, qui κάλως dicuntur, vel intellige vocantes senes. Mox vbi habes καὶ τοῦ καπνίζειν, lege καὶ τοῦ καπνοῦ πνίζειν. Nam & sic sensus rectus & integer versus. Πρῶτον ἐμοὶ προσθείσης] Vt constet versus lege ἐμοῦ πρῶτον vel πρὶν ἐμέ.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ. | CHORVS MVLIERVM.

Ἡμίχορος Γυν. | Semichorus mul.

Χο. Γυν. Ὡς πυρὸς καομένου σπευστέον ἐστὶ θᾶττον | *CH. M. O Cyus nunc properandum, vuit ignis ardens*

Λιγνὺν δοκῶ μοι καθορᾶν καὶ καπνὸν ὦ γυναῖκες. | *O fœmina, fuliginem & fumum puto intueri.*

Ημ. Γυν. Πέτου πέτου Νικοδίκη. | *SEM. Vola vola Nicodice*

Πρὶν ἐμπεπρῆσθαι Καλύκην | *Prius quàm vratur Calyce.*

Τέ, καὶ Κρίτυλλαν περιφυσητὼ | *Simul Critulla, atque eas absumant*

Ὑπό τε νόμων ἀργαλέων, | *Malitia legum aspera, sum*

Ὑπό τε γερόντων ὀλέθρων. | *Misera senum pernicies.*

Ημ. Ἀλλὰ φοβοῦμαι τόδε. μῶν ὑστερόπους βοηθῶ; | *SEM. Quàm metuo hoc: an venio huc serior adiuuatrix,*

Νῦν δὴ γὰρ ἐμπλησαμένη τὴν οἰκίαν κνεφαία | *Nam vix aquale è fonte vas impleueram in tenebris*

Μόγις ἀπὸ κρήνης ὑπ' ὄχλου καὶ θορύβου, | *(Adeò erat ingens tumultus, turbaq́, fri-*

Καὶ πατάγου χυτρείου, | *ctásque sonus per ollas)*

Δούλησιν ὠστιζομένη | *Quum pressam iniquis spacijs*

Στιγματίαισθ' ἁρπαλέως | *Stigmatia me & famula*

BISETVS. Ὡς πυρὸς] Ὁ τῶν Ἀθηναίων γυναικῶν χορὸς τὸν θόρυβον τῶν ἀνδρῶν τὴν ἀκρόπολιν πολιορκούντων αἰσθόμενος, καὶ τὸν ἐμπρησμοῦ τὸν καπνὸν ἰδὼν, μετὰ πάσης προθυμίας τὰς ἤδη πολιορκουμένας καὶ κινδυνευούσας κατὰ κράτος ἁλῶναι, βοηθεῖν παρασκευάζεται. ἐν ὑδρείαις δὲ φέρει ὕδωρ. ὅπως τὸ πῦρ καιόμενον ἀποσβέσῃ. Περιφυσητὼ] δυϊκόν ἐστι τοῦ περιφύσητος, τουτέστιν ὁ πανταχόθεν φυσώμενος, καὶ πνεύμασι πιεζόμενος. ὁ νοῦς δέδοικα ... τὴν Καλύκην, καὶ τὴν Κρίτυλλαν παντελῶς ἐμπρησθεῖσαι, ἃς ἤδη οἱ γέροντες περιφυσήσαντες πανταχόθεν τῷ τοῦ πυρὸς καπνῷ, καὶ σχεδὸν ἀπέπνιξαν. νῦν δὲ τὸν καπνὸν λέγει, ὃν οἱ γέροντες τὸ πῦρ ἅπτοντες, καὶ φυσῶντες πρὸς τὰς γυναῖκας ἔπεμπον. ἵνα τῷ καπνῷ πιεσθείσας, τὴν ἀκρόπολιν καταλιπεῖν ἀναγκάζοιεν. νόμους δὲ ἀργαλέους λέγει τοὺς τῆς πόλεως νόμους, ὧν οἱ γέροντες, ὡς ἄρχοντες, ἦσαν φύλακες, καὶ ὑπηρέται. καὶ δι' οὓς τῇ πόλει βοηθεῖν, καὶ αὐτὴν σώζειν αὐτοὺς ἔδει. ἢ καὶ νόμους γυναικῶς καλεῖ τὸ ἔθος, τὸν τρόπον ᾧ τότε κατὰ τῶν γυναικῶν ἐχρῶντο. ἀργαλέων δὲ, χαλεπῶν, δεινῶν, λυπηρῶν τῶν πολιορκουμέναις. ὀλέθρων δὲ, τῶν ὀλεθρίων. ἢ τῶν ὀλέθρου ἀξίων. Καλύκη, καὶ Κρίτυλλα κύρια ὀνόματα. Ὑστερόπους] οὕτως λέγεται ὁ ὑστέρῳ ποδὶ ἐρχόμενος, ἤγουν ὁ ὑστερῶν, καὶ ὀψιαίτερα βαδίζων. ὑδρείαν δὲ, τὸ ὑδροφόρον ἄγγος. Κνεφαία.] οὐ καλῶς γράφεται προπερισπωμένως, ἐπιρρηματικῶς λαμβάνον ἀντὶ τοῦ κνεφαίως. ἀλλὰ βέλτιον ἴσως κνεφαία, ὡς δικαία, περικεφαλαία, καὶ πολλὰ τοιουτότροπα κατὰ τοὺς τῶν γραμματικῶν κανόνας. κνεφαῖος δὲ σκοτεινός, ἀωραῖος. νῦν δὲ ὄρθριος, ἑωθινός, παρὰ τὸ κνέφας, κνέφατος, ὃ δηλοῖ τὸ σκότος, ἢ τὴν νύκτα. λέγεται καὶ κνέφας τὸ καλούμενον λυκόφως. καὶ κνεφαῖος ἦλθεν, ἀντὶ τοῦ ὑπὸ σκότει, ἢ ὄρθριος, ἑωθινός. Σ. ἄλλως. κνέφας, ἡ βαθεῖα ἑσπέρα ... κνέφας, ὡς ἀπὸ τοῦ κνέφος εὐθείας. λέγεται δὲ παρὰ τὸ κενὸν φάους εἶναι. Εὐσ. Δούλησιν ὠστιζομένη.] ἀντὶ τοῦ ταῖς δούλαις, ἤτοι σὺν ταῖς δούλαις στενοχωρουμένη. τί δὲ τὸ ὠστίζειν, καὶ ὠστίζεσθαι, παρὰ τὸ ὠθεῖν λεγόμενον, καὶ ἐν τοῖς ἄνω προείρηται. στιγματίας δὲ καλεῖ τοὺς δούλους στιζομένους, οὓς καὶ στίγωνας καλοῦσιν, ὥσπερ τοὺς μαστιγουμένους, μαστιγίας. στίγματα δὲ, πληγαὶ, τραύματα, ἢ ποικίλματα. Σ. καὶ Πολυδεύκης.

CHR. Τὴν οἰκίαν κνεφαία.] Lege ὑδρείαν vt in Veneta editione. Mox ὠστιζομένη est στενοχωρουμένη.

Ao-

Κεκαυμένην παισὶν ἐμαῖς
Δημότισιν καομέναις
Φέρουσ' ὕδωρ βοηθῶ.
Ηκουσα γὰρ τυφογέροντας
Ανδρας ἔρρειν στελέχη
Φέροντας ὥσπερ βαλανεύσοντας
Ες πόλιν ὡς τριτάλαντον βάρος,
Δεινότατ' ἀπειλοῦντας ἐπῶν.
Ως πυρὶ χρὴ τὰς μυσαρὰς γυναῖκας ἀνθρακεύειν.
Ας ὦ θεὰ μήποτ' ἐγὼ πιμπραμένας ἴδοιμι.
Αλλὰ πολέμου καὶ μανιῶν ῥυσαμένας
Ελλάδα καὶ πολίτας.
Εφ' οἷς περ ὦ χρυσολόφα
Πολιοῦχε σὰς ἔσχον ἕδρας
Καί σε καλῶ σύμμαχον ὦ
Τριτογένει'. ἤν τις ἐκείνας
Υποπιμπρῆσιν ἀνὴρ,
Φέρειν ὕδωρ μεθ' ἡμῶν.

Eripiunt, vnde meis
Auxilians nunc fero aquam
Tribulibus propinquis.
Audiui enim non benè sanos
Hucce venisse senes
Sudésque in vrbem tetulisse ad ta-
Lenta velut tria pondo graues.
Verbáque minari grauia.
Fœminas esse igne malo scelestas vstulandas.
Ne siris, ô Diua, vt eas intuear crematas,
Sed subitò bellis furijsq́; eripiant
Helladáque incolásque:
Ob has tuas vrbico à ô
Galeata sedes teneo
Téque voco nunc sociam ô
Tritogeneia, vt si quis eas vir
Populare igne velit
Aquam feras vt & nos.

BIS. Ἀραυλὴν.] ἢ παράξει τὴν ὑδρείαν. οὕτω Σουίδας. ὅθεν καὶ δῆλον ἐστιν, ἀντὶ τοῦ οἰκίαν, ὡς τινες βίβλοι κακῶς ἔχουσι, ὑδρείαν γραπτέον. Τυφογέροντας.] οὕτω καλεῖν εἰώθασι τοὺς ἤδη παραληροῦντας, καὶ ὀξέως τετύφθαι. τὰ σχόλια τῶν Σφηκῶν ταύτην τὴν λέξιν οὕτως ἑρμηνεύει. Αλλως. τυφογέρων, ὁ ἐσχατόγηρος, ἢ ὑπερήφανος, τετυφωμένος γέρων. τῦφος γὰρ ἡ ἀλαζονεία. Σ. Αλλως. τυφογέρων παρὰ τὸ τῦφον ἐκ τοῦ τὰ πολλὰ εἰδέναι λέγεται. ἢ παρὰ τὸ τύφειν, ὅ ἐστι καίειν, ὁ παραπολυθεὶς τοῖς νεκροῖς, οὓς οἱ γέροντες προσεγγίζουσιν. Εὐς. Βαλανεύσοντας.] βαλανεύειν κυρίως μὲν τὸ διακονεῖν ἐν τῷ βαλανείῳ, καὶ τὸ ὕδωρ παρέχειν τοῖς εἰς τὸ βαλανεῖον ἐλθοῦσι. νῦν δὲ τὸ θερμαίνειν, ἢ τὸ καίειν δηλοῖ, ὃ ποιεῖν εἰώθασιν οἱ τὸ τοῦ βαλανείου ὕδωρ τοῖς λουομένοις παρέχοντες. πόλιν δὲ, τὴν ἀκρόπολιν. οὕτω γὰρ καὶ ὁ Θουκυδίδης ἐν τῇ δευτέρᾳ τῆς συγγραφῆς δηλοῖ. τὸ δὲ πρὸ τούτου ἡ ἀκρόπολις ἡ νῦν οὖσα, πόλις ἦν. τριτάλαντον δὲ βάρος, τὸ τριῶν ταλάντων βάρος. τάλαντον δὲ, φωνὴ πολύσημος. καὶ γὰρ σημαίνει τὸ σταθμικὸν ὄργανον, καὶ τὸ σταθμώμενον πρᾶγμα. καὶ παρὰ τὸ τάλαν, καὶ καρτερικὸν τοῦ ἐργαλείου λέγεται. καὶ τάλαντον ὁ ζυγὸς, ὃν στατῆρα καλοῦμεν. καὶ σταθμός τις χρυσίου σύμμετρος παρ' Ομήρῳ. οὐχ ὡς παρὰ τοῖς ὕστερον ἑξήκοντα μνῶν. Εὐς. δεινότατα ἐπῶν, ἀντὶ τοῦ, ἔπη δεινότατα. Ρυσαμένας.] ῥυσαμένας, λυτρωσαμένας. Σ. ῥύειν, καὶ ῥύεσθαι, τὸ ἕλκειν, καὶ τὸ φυλάσσειν. ῥύεσθαι δὲ ἀπὸ τοῦ ἐρύεσθαι. ὁ νοῦς. ἐκ τοῦ πολέμου, καὶ τῆς μανίας τῆς πολεμικῆς, τὴν Ελλάδα, καὶ τοὺς πολίτας ῥυσαμένας, σωσάσας. Χρυσολόφα δὲ, χρυσολόφη, χρυσοῦν λόφον ἐν τῇ περικεφαλαίᾳ φέρουσα. Τριτογένεια δὲ, ἡ Αθηνᾶ, ἤτοι διὰ τὸ παρὰ τῷ Τρίτωνι Λιβύης ποταμῷ γεννηθῆναι, ἢ παρὰ τὸ τριτὼ, ὃ παρὰ Κρησὶ τὴν κεφαλὴν σημαίνει. οἱ γὰρ ποιηταὶ τὴν Αθηνᾶν ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς γεννηθῆναι μυθεύουσιν. ἢ διὰ τὸ τρεῖν, ἤγουν τρόμον ἐγγεννᾶν τοῖς ἐναντίοις.

CH. Ωσπερ βαλανεύσοντας.] Vsitatum est βαλανεύειν pro διακονεῖν vt in Irena, hic puto esse τὸν βάλανον, id est, μοχλὸν ἀνοῖξαι. Est quidem in Epigrammate βαλανίζειν glandem decutere, ἄλλην δρυὸς βαλάνιζε. Sed Hesychii interpretatio notanda est qui ait esse Clara voce vti τὸ βαλανεύειν, quia balneatij aquam ferentes, vocales sunt & clamosi.

ΣΤΡΑΤΥΛΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ. Χορὸς Γυναικῶν.

STRATVLLIS, CHORVS SENUM VIRORUM. Chorus mulierum.

Στρ. Εασον ὦ. τουτὶ τί ἦν. ὦ 'νδρες πονωπόνηροι.
Οὐ γάρ ποτ' ἂν χρηστοί γ' ἔδρων ὐδ' εὐσεβεῖς ταδ' ἄνδρες.

ST. Dimittite ô, quid istud ô nequam viri malique,
Nam nec bonorum hæc facta possent esse nec piorum.

BIS. Εασον ὦ.] Γυνή τις ἐκ τῶν ὕδωρ πρὸς τὴν τοῦ ἐμπρησμοῦ σβέσιν φερουσῶν, Στρατυλλὶς ὄνομα, τοὺς γέροντας τοὺς τὸ πῦρ τῆς ἑαυτῶν φυσήσεσιν ἀναζωπυροῦντας ὀνειδίζει. ὄντα πολλῶν λοιδοριῶν ἀμφοτέρωθεν εἰρημένων, τὸ πρᾶγμα ἀπὸ τῶν λόγων, πρὸς τὰς πληγὰς μονονοῦ προέρχεται. εἰσὶ δὲ στίχοι ἰαμβικοὶ τετράμετροι καταληκτικοί. Πονωπόνηροι.] πόνηρος προπαροξυτόνως ὥς φησιν Εὐς. ὁ ἐπίπονος. πονηρὸς δὲ ὀξυτόνως, καὶ κατά τινας πονῆρος προπερισπωμένως, ὁ φαῦλος, κακὸς, μοχθηρός. πονωπόνηρος ἀντὶ τοῦ πονηρότατος. τινὲς δὲ διῃρημένως γράφουσι, πόνῳ πονηρὸς, καὶ ἑρμηνεύουσι σφόδρα πονηρός.

CHR. Ω 'νδρες πονωπόνηροι.] Vsus est hac voce in Vesparum fab. ὦ πονωπόνηρε καὶ μελαμμυνίας vbi Scholiastes monet esse ἀσκήσει, & μελέτῃ πεπονημένε, id est, vsu & meditatione facte ad nequitiā & tyrannidis affectationem.

Χο. αν. Τουτὶ τί τὸ πρᾶγμα ἡμῖν ἀπροσδόκητον ἥκει.

Εσμὸς γυναικῶν οὑτοσὶ θύρασιν αὖ βοηθεῖ.

Χο. Γυν. Τί βδύλλεθ' ὑμᾶς; οὔτι που πολλαὶ δοκοῦμεν εἶναι.

Καὶ μὴν μέρος γ' ἡμῶν ὁρᾶτ' οὔπω τὸ μυριοστόν.

Χο. αν. Ὦ Φαιδρία, ταύτας λαλεῖν ἐάσομεν τοσαῦτα;

Οὐ περικατᾶξαι τὸ ξύλον τύπτοντ' ἐχρῆν τιν' αὐτάς;

Χο. Γυν. Θώμεσθα δὴ τὰς κάλπιδας χ' ἡμεῖς, ὅπως ἂν

Ην προσφέρῃ τὴν χεῖρά τις, μὴ τοῦτό μ' ἐμποδίζῃ.

Χο. αν. Εἰ νὴ Δία ταῖς γνάθοις τούτων τις ἢ δὶς ἢ τρὶς

Εκοψεν ὥσπερ Βουπάλου, φωνὴν ἂν οὐκ ἂν εἶχον.

Στ. Καὶ μὴν ἰδοὺ παταξάτω τίς, καὶ στᾶσ' ἐγὼ παρέξω.

Κοὐ μήποτ' ἄλλη σοῦ κύων τῶν ὄρχεων λάβηται.

Χο. αν. Εἰ μὴ σιωπήσει, θενὼν ἐκκοκκιῶ τὸ γῆρας σου.

Στ. Απτου μόνον Στρατυλλίδος τῷ δακτύλῳ προσελθών.

Χο. αν. Τί δ' ἢν σποδῶ τοῖς κονδύλοις, τί μ' ἐργάσῃ τὸ δεινόν;

Στ. Βρύκουσά σου τοὺς πνεύμονας καὶ τ' ἔντερ' ἐξαμήσω.

Χο. αν. Οὐκ ἔστ' ἀνὴρ Εὐριπίδου σοφώτερος ποιητής.

Οὐδὲν γὰρ ὧδε θρέμμ' ἀναιδές ἐστιν, ὡς γυναῖκες.

CH. S. V. Quid hoc negotij ingruit? repente nobis

En fœminarum examina adiutantia huc propinquant.

CH. M. Quid temnitis nos? forsitan videmur esse pauca.

At non decem-millesimam cohortium videtis.

CH. S. V. O Phædria, an sinemus has garrire tam superbè?

Non frangere hu oportuit fustem reuerberandis?

CH. M. Ponamus & nos hydrias, vt si manum quis

Nobis nocentes inferat, nil impedire possit.

CH. S. V. At per Iouem si bisve terve verberentur

Istis gena (vt mulis solet) vox clara desit ipsis.

STR. Accedat ergo verberator, prabeo os & adsto,

Faxo vt canis te nulla porrò testibus prehendat.

CH. S. V. At, ni taces, dispuluerabo iam tuam senectam.

STR. Tantùm Stratyllida attigas, & inducem propinques.

CH. S. V. Quid si manu te comprimam? quod mi malum parabis?

STR. Euiscerem te protinam pulmonibus voratis.

CH. S. V. Iam nullus est Euripida præstantior poeta

Qui fœminis nil censet impudentius per orbem.

ΒΙΣΕΤΥΣ. Τουτὶ τί τὸ πρᾶγμα.] ἔστι ὁ στίχος τετράμετρος ὁλόκληρος δ' ἂν καλῶς εἴη, εἰ οὕτω γράφοιτο, μετ' ἐπερωτήσεως.

Τουτὶ τί τὸ πρᾶγμ' ἡμῖν τὸ παρὰ προσδόκητον ἥκει;

ὁ δὴ χορὸς γερόντων ἀπρονοήτως ὁρῶν τὸ τῶν γυναικῶν πλῆθος, αἱ εἰς βοήθειαν τῶν πολιορκουμένων παρεσκευάζοντο, ταῦτα λέγει. Εσμὸς γυναικῶν.] μεταφορικῶς νῦν, ἀντὶ τὸ πλῆθος, ὄχλος, κυρίως δ' ἑσμὸς ὁ σαυτόνως, τὸ σμῆνος τῶν μελισσῶν. παρὰ τὸ ἅμα ἀπολαμβάνειν ἰέναι. Στοῖχος. Θύρασιν.] γράπτεον θύρασιν, ὡς ἐν Εἰρήνῃ. θύρασι δὲ, πρὸ τῶν θυρῶν. ἢ παρὰ τὸ θύραις. ἡ ἐξ ἑτοίμης, ὡς ὁ Σουΐδας ἑρμηνεύει. βέλτιον δ' ἴσως θύραζε γράφειν. Τί βδύλλεθ' ἡμᾶς;] καταλέγεται. φοβεῖσθαι, τρέμετε. καὶ βδύλλειν, δεδιέναι, τρέμειν, ἢ βδεῖν. Ησυχ. ἄλλως. βδύλλεσθαι τὸ ὑπὸ τοῦ φόβου βδεῖν, ἢ πέρδεσθαι. Οὐ περικατᾶξαι.] ταῦτα οὕτω συντακτέον. ἐχρῆν τινα περικατάξαι τὸ ξύλον, πῶς; τύπτοντ' αὐτάς. ἵνα τὸ τύπτοντα πρός τὸ τινὰ συνάπτῃς. ἀντὶ τοῦ, ἔδει πάλαι τινὰ ἡμῶν τῷ ξύλῳ τύπτοντα αὐτάς, τὸ ξύλον τὸ πληγαῖς περικαταρρῆξαι· περικαταγνύω, περικατάγνυμι, περικατάξω. παρὰ τὸ περικατάγω, τὸ περικαταρρήγνυμι. ἡ περὶ νῦν τὸ πανταχόθεν δηλοῖ. Θώμεσθα δή.] ὁ στίχος ἐλλιπής ἐστι. καλῶς δ' ἂν πληρωθείη, εἰ τὸ ἡμῖν προστεθῇ γράφων οὕτω.

Θώμεσθα δὴ τὰς κάλπιδας χ' ἡμεῖς, ὅπως ἂν ἡμῖν

Ην προσφέρῃ τὴν χεῖρά τις. καὶ τὰ ἑξῆς.

Εἰ νὴ Δία.] ὁ στίχος ἐλλειπὴς τοῦ στίχου ἐλλελειμμένη, ἢ διεφθαρμένη ἡ γραφὴ δῆλός ἐστιν. ἀλλὰ μεταθέσει τινῶν λέξεων, ἢ καὶ προσθήκῃ καλῶς ἀναπληρωθήσεται οὕτως,

Εἰ νὴ Δία ταῖς τούτων γνάθοις, τὶς ἡμῶν ἢ δὶς ἢ τρὶς

Εκοψεν. καὶ τὰ ἑξῆς.

Βούπαλος γὰρ, ὁ ὄνος. Σ. τινὲς γὰρ, Βουπάλου γράφουσιν. βούβαλος γὰρ, καὶ βούβαλις, ὡς δάμαλις, εἶδός ζώου. Θενὼν ἐκκοκκιῶ.] θενὼν, κόπτων, τύπτων. ἐκκοκκιῶ γὰρ, ἐκκοκκίσω, ἐξεντερίσω. ἀπὸ μεταφορᾶς ῥοιῶν τῶν τοὺς κόκκους καθαιρομένων. ἄλλως. τὸ σοῦ γῆρας, ὡς τῶν ῥοιῶν κόκκους ῥίψας πληγαῖς ἐκβαλῶ. λυτέον ὀλέσω. Τί δ' ἢν σποδῶ.] σποδεῖν, τύπτειν, κόπτειν. Τ' ἔντερα.] γράφεται καὶ τὰ ἦτρα. ἀντὶ τὸ, τὰ ἔντερα. ἐξαμήσω δὲ, ἀποσπάσω, ἀποτεμῶ. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀμώντων, καὶ θεριζόντων, καὶ τὸ θερισμὸν ἐξαμώντων. ἢ συναμητομενων, καὶ χαμαὶ τμηθέντα βαλλόντων. Εὐριπίδου σοφώτερος] κατὰ τὸ θρυλλούμενον,

Σοφὸς Σοφοκλῆς, σοφώτερος δ' Εὐριπίδης.

Ανδρῶν δὲ πάντων Σωκράτης σοφώτατος.

Chr.

CHR. Τουτὶ τί τὸ πρᾶγμα.] In Veneta editione habes τουτὶ τί. putem legendum τουτὶ τὸ πρᾶγμ' ἡμῖν. Sed erit versus Trimeter & Hypercatalecticus, nec similis cęteris: similem habes paulo post θύμεθα δή, nisi & hic & illic aliquid desit ad supplendum Tetrametrum Catalecticum. Est autem hic θυραῖον vel ad portas vel ἐξ ἑτοίμου. Et βοηθεῖν quod primigenia notione fuit currere ad clamorem & tumultum, hic etiam videtur idem notare, Postea dixerunt succurrere. Τί βδελύττεσθ' ἡμᾶς.] Hoc verbi accipiunt pro ὑπολίζειν & κακίζειν tum pro terrefacere. Sed video etiam cum terminatione deponentis (vt aiunt minutuli Grammatistæ) passiuam sumere significationem. Hoc si esset, legendum esset ἡμεῖς non ἡμᾶς. Sed nulla opus est mutatione, tantum legendum βδελύττετ' ἡμᾶς non βδελύττεσθε, & rectus est sensus, Quid nos spernitis, & terrefacere putatis nostram paucitatem. Τύπτοντ' ἐχρῆν.] Legendum τύπτοντ' ἐχρῆν pro τύπτοντα vt referat ad Phædriam. sic etiam rectum esse postea probaui ex exemplari Venetæ editionis. Εἰ νὴ Δία τὰς γνάθους.] Hic etiam versus laborat à defectu pedis vt sit Tetrameter Catalecticus, Itaque Trimetrum vt alios duos supra, puto esse Hypercatalecticum, si tantùm legas εἰ νὴ Δία γνάθους delendo τάς, vel εἰ νὴ Δία τὰς γνάθους, vt vnica sit syllaba τῆ Δία quod tamen & durum & insulens mihi semper videbitur. Ὦ παῖρ βουπάλε.] Bupalum pro asino vel mulo dixerunt antiqui vt Hipponax λάβετέ μου θοἰμάτιον, κόψω βουπάλου τὸν ὀφθαλμόν. Eupolis ὄνου γνάθον dixit de edacitate & πολυφαγίᾳ. Nam particula βου Græcis semper significauit τὸ πολύ, vt Hercules βουθοίνας & βουφάγος non quia boues, sed quia multum aut esuriret aut ederet. Apud Glossographum Hesychium habes, βούπαλον μέγα καὶ ὄνομα, Putem corrigendum μέγαν ὄνον, & ὄνομα, vt & grandem asinum notet, & Bupali nomen qui hostis dicitur Hipponactis, sed hosti illi existimo Hipponacta, Bupali nomē indidisse vt asinum & ἀπαίδευτον argueret, Paulo post vbi habes πατάξάτω τις deleo τὸ τὶς vt noxium mensuræ versus, præsertim cùm modò dixerit τούτων τις ἢ δὶς ἢ τρίς. Quod autem ait παρέξω in eodem versu, puto sanè valere idem atque os præbere (vt ait Martialis) & morigerum esse. Gallico Idiotismo *Enfler*. Herodotus de hac pusilli animi nota dixit, κρέσσον γὰρ ποιεῦντας, καὶ ἀμυνομένους τελευτᾶν ὑπὲρ τῆς ἐχόντας διαφθαρῆναι ἐν ἐσχάτῳ μέρει. Κύων τῷ δέρματι λάβῃ.] Puto adludi ad Prouerbium Canis corio gustato metuendus, Atque haud scio an huc respexerit Horatius Satyra quinta lib. 2. Quæ si semel vno de sene gustarit, deinde, Vt canis à corio nunquam absterrebitur vncto. Τὸ γῆρας βοῦ.] Delendum puto τὸ βοῦ, vel hic loqui chorum mulierum, vel, si virorum, hunc esse sensum: Ego meum senium consumam potius quàm te patiar sic loquentem. Τί δ' ἢ ἀποδῶ τοῖς δακτύλοις.] Non est quin adludat ad libidinem spurcæ contrectationis. Nam ἀποδῦσθαι est βινεῖσθαι, & senes quibus Venus est quieta digitis potius rem peragunt. Hesychius leuiter videtur emendandus; ἀποδεῖν, παίειν, συγγίνεσθαι, legē παίειν, Nam id est pauire & concutere.

Στρ. Αἰρώμεθ' ἡμεῖς ὕδατος τὴν κάλπιν ὦ Ροδίππη.

Χο. αἱ. Τί δ' ὦ θεοῖσιν ἐχθρὰ σὺ δεῦρ' ὕδωρ ἔχουσ' ἀφίκου.

Στρ. Τί δαὶ σὺ πῦρ ὦ τύμβ' ἔχων ὡς σεαυτὸν ἐμπυρεύσων.

Χο. αἱ. Ἐγὼ μὲν ἵνα νήσας πυρὰν τὰς σὰς φίλας ὑφάψω.

Στρ. Ἐγὼ δέ γ' ἵνα τὴν σὴν πυρὰν τούτῳ κατασβέσαιμι.

Χο. αἱ. Τοὐμὸν σὺ πῦρ κατασβέσεις. Στρ. τοὔργον τάχ' αὐτὸ δείξει.

Χο. αἱ. Οὐκ οἶδας εἴ τῇδ' ὡς ἔχω τῇ λαμπάδι σταθεύσω.

Στρ. Εἰ ῥύμμα τυγχάνεις ἔχων, λουτρὸν ἐγὼ παρέξω.

Χο. αἱ. Ἐμοὶ σὺ λουτρὸν ὦ σαπρά; Στρ. καὶ ταῦτα νυμφικόν γε.

Χο. αἱ. Ἤκουσας αὐτῆς τοῦ θράσους. Στρ. ἐλευθέρα γάρ εἰμι.

Χο. αἱ. Σχήσω σ' ἐγὼ τῆς νῦν βοῆς. Στρ. ἀλλ' οὐκ ἔθ' ἡλιάξεις.

Χο. αἱ. Ἔμπρησον αὐτῆς τὰς κόμας. Στρ. σὸν ἔργον ὦ Ἀχελῷε.

Χο. αἱ. Οἴμοι τάλας.

Στρ. Μῶν θερμὸν ἦν;

Χο. αἱ. Ποῖ θερμόν; οὐ παύσει; τί δρᾷς;

STR. At nos aqualem hunc vrceum tollamus ô Rhodispa.

CH. s. v. O dira dijsq; inuisa fœmina, ad quid huc aquam fers?

STR. At tu quid ignem ô bustuarie, vt parato vri?

CH. s. v. Vnam pyram nunc instruens, vram tuas amicas?

STR. Pyram tuam illam exstinxerim facul fluente vino.

CH. s. v. Ignem meum tu exstinxeris? STR. hoc res statim docebit.

CH. s. v. At stulta nescis quo modo fax quam gero ista torret.

STR. Si squallidas sordes habes, en balneum parabo.

CH. s. v. Tu spurca balneum mihi? STR. Quin-immò nuptiale.

CH. s. v. Audin' ferocem audaciam. STR. sum nempe libera, inquam.

CH. s. v. Has comprimam voces tibi. STR. At iam desines foro vti.

CH. s. v. Huius comam vre teda. STR. Accingere, vnda, iam labori.

CH. s. v. Hei hei mihi.

STR. Num feruet hoc?

CH. s. v. Quò feruor? auffer, quid facis?

Στρ. Ἄρδω σ' ὅπως ἀναβλαστάνῃς.
Χο. γέ. Ἀλλ' αὖός εἰμ' ἤδη τρέμων.
Στρ. Οὐκοῦν ἐπειδὰν πῦρ ἔχῃς σὺ χλιανεῖς σεαυτόν.

A STR. *Nam te irrigo vt regermines.*
CH. S. V. *Quin aridus sum & iam tremens.*
STR. *Ignem ergo qui geras, habebis vnde mox tepescas.*

BISETVS. Ὦ τύμβε.] τύμβον καλεῖ τὸν γέροντα, διὰ τὸ γῆρας ἔσχατον, καὶ τύμβου ἄξιον. ὡς τυφογέροντα οὖν αὐτὸν λοιδορεῖ. ταῦτα δὲ συντάξον οὕτω, Τί δὴ ὦ τύμβε πῦρ ἔχων ὡς σαυτὸν ἐμπυρεύσων, καὶ σὺ δεῦρο ἀφίκου δηλαδή. ἐμπυρεύσων δὲ, σαυτὸν πυρώσων, καύσων τῷ πυρὶ φερομένῳ. Ἵνα νήσας.] τουτέστι σωρεύσας. Τούτῳ καταςβέσαιμι.] τούτῳ τῷ ὕδατι. Σταθεύσω.] σταθεύειν, πυρῶσαι. καὶ πυρὶ ἡσύχως χλιᾶναι κρέας, καὶ ὀπτῆσαι. Ἡσύχιος, περὶ τούτου καὶ ἐν Ἀχαρνεῦσι, σηπίας σταθεύω, τουτέστιν ὀπτῶ. καὶ ἐν Ἐκκλησιαζούσαις, σηπίαις ἐσταθευμέναις, ἤγουν ὀπτηθείσαις, ἢ πυρὶ χλιανθείσαις. ἄλλως. σταθεύειν, τὸ ἡσύχως, καὶ βραδυνόντι πυρὶ ὀπτᾶν. Εἰ ῥύμμα.] ῥύμματα, τρίμματα, σμήγματα, καθάρματα. Σ. ἄλλως. ῥύμμα, ῥύπον, σπίλον, ἀκαθαρσίαν. σὺ λουτρὸν, δηλονότι παρέξεις; δ' αὐτοῖς νυμφικὸν δὲ λουτρὸν λέγει, ὅτι αἱ νύμφαι νεωστὶ γημάμεναι πρὶν ἢ μετὰ τῶν νυμφίων κοιμᾶσθαι, καθαρότητος μείζονος ἕνεκα λουτροῖς ἐχρῶντο. Ἡλιάξεις.] ἡλιάζαι κυρίως ἐν τῷ ἡλίῳ ἁπλῶσαι. ἢ θερμαίνεσθαι ἐν ἡλίῳ. Ἡσύχιος. ὅθεν Ἡλιαία τὸ μέγιστον δικαστήριον Ἀθήνησιν. οὕτω καλούμενον, διὰ τὸ ἐν ὑπαίθρῳ εἶναι τόπῳ, καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου βάλλεσθαι. ἡλιάζεσθαι δὲ, ὅθεν καὶ ἡλίασις, ἐπὶ τὸ ἐν Ἡλιαίᾳ δικάζεσθαι. καὶ ἡλιασταί, οἱ ἐν Ἡλιαίᾳ δικασταί. καὶ τὸ ἡλιάξεις ἐνταῦθα λυπήσεις ἀντὶ τοῦ ἐν Ἡλιαίᾳ δικάσεις. ἢ, ὡς ἔτι δικαστὴς ἔσῃ, οὐδὲ τῆς Ἡλιαίας δικαστής. ἢ καὶ ἁπλῶς, ὡς ἔτι δικαστὴς ἔσῃ. ἡλιάζειν δὲ ἐν τῷ μέλλοντι ἡλιάσω, καὶ ἡλιάξω. ὡς παίζω, παίσω, καὶ παίξω. Σὸν ἔργον ὦ Ἀχελῷε.] ὦ Ἀχελῷε σὸν ἔργον ἐστί. νῦν ὦ Ἀχελῷε δεῖ σε κατὰ τούτου ποιῆσαι τὸ σὸν ἔργον, ἤγουν τοῦτον τοῖς σοῖς ὕδασι βρέχειν. ἡ δὲ Στρατυλλὶς ὕδωρ εἰς τὴν τοῦ γέροντος κεφαλὴν B ἐκχέουσα τοῦτο λέγει. τὸν δὲ Ἀχελῷον ὡς θεὸν προσφωνεῖ. Ἀχελῷος δὲ ποταμὸς Ἀρκαδίας. καὶ πᾶν ὕδωρ οὕτω λέγεται. Ἄρδω σ' ὅπως.] ἄρδω, βρέχω. ἄρδειν ἀλλαχοῦ τὸ ποτίζειν. ὅθεν ἵππον ἄρδειν. Εὐσταθίου δὲ, ὅθεν τὸ αὐαλέος, αὐανθεὶς, ξηρανθεὶς, ξηρός. χλιανεῖς δὲ, θερμανεῖς. ὅτι δὲ ὁ χορὸς γερόντων εἶπε, τρέμων, πρὸς τοῦτο ἡ Στρατυλλὶς ἐπιφέρει, σὺ τοίνυν πῦρ ἔχων, σὺ χλιανεῖς. οὕτως αὐτὸν σκώπτει.

CHRIST. Τί δὲ σὺ πῦρ.] Legerem τί δαὶ σὺ πῦρ ὦ τύμβ' ἔχων, ὡς σαυτόν, &c. Est autem ὦ τύμβε C quasi ô silicernium. Sed & versu proximè praecedenti, si constare vis suis numeris qui Tetrametrum efficiant catalecticum, deleam σὺ & legam ὦ θεοῖσιν ἐχθρὰ δ' τοῦτο. Ἐγὼ μὲν ἵνα νήσας.] Lego ἐγὼ μιὰν νήσας πυράν, & versu proximè sequenti ἵνα δὲ μίαν τὴν σὴν, &c. Quia antea sic locutus est, μίαν πυρὰν νήσαντες. Εἰ ῥύμμα.] Sordes per hanc vocem intelligit, quae etiam σμήγματα, τρίμματα & καθάρματα, sed in hoc versu transponerem verba vltima & legerem ἐγὼ λουτρὸν παρέξω. Neq; mihi D dubium est quin λουτρὸν hic sit lotium, seu puellare seu virgineum, quod vocat νυμφικόν. Ἄρδω σ' ὅπως] Lego ἄρδω σ' vt & legitur in Veneta edit.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ, ΑΓΓΕΛΟΣ Γερόντων.

Πρ. Ἆρ' ἐξέλαμψε τῶν γυναικῶν ἡ τρυφὴ,
Χ' ὁ τυμπανισμὸς χ' οἱ πυκνοὶ Σαβάζιοι.
Ὅ, τ' Ἀδωνιασμὸς οὗτος οὑπὶ τῶν τεγῶν.
Οὗ 'γώ ποτ' ὢν ἤκουον ἐν τῇ 'κκλησίᾳ.
Ἔλεγεν δ' ὁ μὴ ὥρασι μὲν Δημόστρατος
Πλεῖν εἰς Σικελίαν. ἡ γυνὴ δ' ὀρχουμένη
Αἰαῖ Ἄδωνιν φησίν. ὁ δὲ Δημόστρατος
Ἔλεγεν ὁπλίτας καταλέγειν Ζακυνθίων.
Ἡ δ' ὑποπεπωκυῖα, ἡ γυνὴ 'πὶ τοῦ τέγους
Κόπτεσθ' Ἄδωνιν φησίν. ὁ δ' ἐβιάζετο
Ὁ θεοῖσιν ἐχθρὸς, καὶ μιαρὸς Χολοζύγης.
Τοιαῦτ' ὑπ' αὐτῶν ἐστιν ἀκόλαστ' ᾄσματα.
Αγγ. Τί δῆτ' ἂν εἰ πύθοιο καὶ τὴν τῶνδ' ὕβριν
Αἳ τἄλλα θ' ὑβρίκασι κἀκ τῶν καλπίδων
Ἔλουσαν ἡμᾶς. ὥστε θ' αἰματίδια
Σείειν πάρεστιν, ὥσπερ ἐνεουρηκότας.
Πρ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ τὸν ἁλυκὸν δίκαιά γε.
Ὅταν γὰρ αὐτοὶ ξυμπονηρευώμεθα

PROBVLVS vel PROVISOR, Nuncius à senibus.

E PROB. *Ergo ille luxus foeminarum promicas*
Sonusq; tympani & frequens bacchatio
Adonidusq; lessus in tectis strepens
In concione nuper auditus mihi,
Dum se in Sicanos autumat Demostratus
Haud tempori ire, saltat vxor interim
Eheuq; Adoni dicit, armites viros
F *Zacynthiorum idem inquijt Demostratus*
Legisse, vt vxor temulenta per domum
Lugeri Adonin inquit: at vi ducitur
Odium deorum ille improbus Cholozages:
Has cantiones impudicas efferunt.
NVN. *Quid si ô Probule caeteras iniurias*
Quas hae patrarunt rescias? lauere nos
Suis matellis, suntq; nostra pallia
G *Quassanda tersim, vt illa quum perminximus.*
PR. *Testor marinum Trossuli numen dei,*
Iure ista patrant, namq; nos cùm nequiter

BISETVS. Ἆρ' ἐξέλαμψε.] στίχοι ἴαμβοι τρίμετροι ἀκατάληκτοι. Πρόβουλος δὲ τὴν ἐκκλησίαν προσάγων

θεὶς τῶν τότε γυναικῶν καταστρέφει, καὶ τὰς τούτων τρυφὰς, καὶ τὴν ἀκολασίαν ψέγει. καὶ δὴ καὶ τούτων τινὰς ὀνομαστὶ χαρακτηρίζει. Πρόβουλος δηνικοῦ, ὁ ἔξαρχος τοῦ βουλευτηρίου, ἢ ὁ προσκεπτόμενος. Ἡσύχιος. ἀλλαχοῦ δὲ Πρόβουλος ἀρχή τις παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις μετὰ τὴν ἐν Σικελίᾳ συμφορὰν καταστᾶσα. ὡς δῆλον ἐκ τοῦ ὀγδόου τῆς Θουκυδίδου ξυγγραφῆς. Ὅμως δὲ, φησὶν, ὡς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἐδόκει χρῆναι μὴ ἐνδιδόναι, ἀλλὰ παρασκευάζεσθαι καὶ ναυτικὸν, ὅθεν ἂν δύνωνται ξύλα ξυμποριζομένους, καὶ χρήματα, καὶ τὰ τῶν ξυμμάχων ἐς ἀσφάλειαν ποιεῖσθαι, καὶ μάλιστα τὴν Εὔβοιαν, τῶν τε κατὰ τὴν πόλιν τι ἐς εὐτέλειαν σωφρονίσαι, καὶ ἀρχήν τινα πρεσβυτέρων ἀνδρῶν ἑλέσθαι, οἵτινες περὶ τῶν παρόντων ὡς ἂν καιρὸς ᾖ προβουλεύσουσι. Σαβάζιοι.] Σαβάζιος, ὁ αὐτὸς ἐστι τῷ Διονύσῳ. ἔτυχε δὲ τῆς προσηγορίας ταύτης παρὰ τὸν γινόμενον περὶ αὐτὸν θειασμόν. τὸ γὰρ εὐάζειν, οἱ βάρβαροι σαβάζειν φασίν. ὅθεν καὶ τῶν Ἑλλήνων τινὲς ἀκολουθοῦντες τὸν εὐασμὸν σαβασμὸν λέγουσιν. ἔνθεν Σαβάζιος, ὁ Διόνυσος. Σάβους ἔλεγον καὶ τοὺς ἀφιερωμένους αὐτῷ τόπους, καὶ τοὺς βάκχους αὐτοῦ. Σ. περὶ τούτων δὲ, καὶ ἐν ἀρχῇ τῶν Σφηκῶν, καὶ ἐν Ὄρνισι διὰ πλειόνων εἴρηται. Ὅ, τ' Ἀδωνιασμὸς] τίς ποῖ γέγονεν ὁ Ἄδωνις, τίνος υἱὸς, καὶ ἅ τινα περὶ αὐτὸν οἱ ποιηταὶ μεμυθεύκασι, μηδενὶ ὡς οἶμαι, ἄγνωστον. Ἀδώνιον δὲ, τὸ τοῦ Ἀδώνιδος εἴδωλον. Ἀδωνία δὲ θηλυκῶς, εἴτε τὰ Ἀδώνια πληθυντικῶς ἑορτή τις τῷ Ἀδώνιδι, καὶ τῇ Ἀφροδίτῃ ἀγομένη. ὡς εἴρηται ἐν τῇ Εἰρήνῃ, ἐν τῷ

> Πάσας τε τὰς ἄλλας τελετὰς τὰς τῶν θεῶν,
> Μυστήρι' Ἑρμῇ, Διπόλει', Ἀδώνια.

ὅθεν καὶ τὸ ῥῆμα Ἀδωνιάζω, τὸ ταύτην τὴν ἑορτὴν ἄγω. ἀφ' οὗ καὶ ὄνομα ῥηματικὸν, Ἀδωνιασμός. ὡς σύνουσιασμὸς ἀπὸ τοῦ συνουσιάζω χαρακτηρίζεται. ταῦτα δὲ πάντα, ἐστὶν, ὅτε τὸν θρῆνον, τὸν ἐπὶ τῷ Ἀδώνιδος θανάτῳ ποιούμενον δηλοῦσι, καὶ οὕτως ἐνταῦθα ληπτέον, ἐκ τῶν ἑξῆς φαίνεται. ὑπὲρ τῶν τεγῶν, τὸ πλῆρες, ὁ ἐπὶ τῶν τεγῶν. τέγη δὲ, καὶ στέγη, τέγος, καὶ στέγος ταυτὸν, οἴκημα. Ἡσύχιος. οὐ γάρ ποτ' ἤκουον. τὸ πλῆρες, οὐ γὰρ ποτὲ ἤκουον. καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Μὴ ὥραισι.] ὥραισι, ἐν ὥραις. ἐν ὥρᾳ. ἐν καιρῷ ἐπιτηδείῳ. ὁ νοῦς. ὁ δὲ Δημόστρατος ἔλεγεν ἑαυτὸν οὐκ ἐν ὥρᾳ, ἀλλ' ἀκαίρως εἰς τὴν Σικελίαν πλεῖν. Ὁπλίτας καταλέγειν.] καταλέγειν ὁπλίτας, τὸ διαγράφειν, τὸ καταγράφειν. Ξενοφῶν. Ὁπλίτας τε αὐτοῦ καταλέξασθαι χιλίους ἐψηφίσαντο. καὶ αὖθις. μετὰ δὲ ταῦτα κατελέξατο τὴν στρατιάν. ὁπλῖται δὲ, πελτασταὶ, ψιλοὶ τῆς πεζικῆς εἰσι καὶ μαχίμου δυνάμεως. ἔχουσι δὲ διαφοράς. ὁπλῖται μὲν γὰρ λέγονται, οἱ βαρυτάτῃ ὁπλίσει κεχρημένοι, κατὰ τὸν Μακεδονικὸν τρόπον, ἀσπίσι περιφερέσι, καὶ δόρασι περιμηκεστέροις. ψιλοὶ δὲ, οἱ κουφοτάτῃ κέχρηνται, τόξῳ, καὶ ἀκοντίῳ, καὶ λίθοις ἐκ σφενδόνης, ἢ ἐκ χειρός. οἱ δὲ πελτασταὶ, μέσῃ πως κέχρηνται σκευῇ. ἔστι γὰρ πέλτη, μικρά τις οὖσα ἀσπιδίσκη, καὶ κούφη. καὶ τὰ δόρατα πολὺ τῶν ὁπλιτῶν λειπόμενα. Σ. Ζακυνθίων.] Ζάκυνθος ἀρσενικῶς καὶ θηλυκῶς παρ' Ὁμήρῳ ὡς μαρτυρεῖ Στέφανος περὶ πόλεων πόλις ἐστὶν, ἀπὸ Ζακύνθου τοῦ Δαρδάνου. ὁ πολίτης Ζακύνθιος. Θουκυδίδης δὲ ἐν δευτέρῳ τῆς ξυγγραφῆς, νῆσον εἶναι λέγει, γράφων οὕτως, Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι τοῦ αὐτοῦ θέρους ἐστράτευσαν ἑκατὸν ἐς Ζάκυνθον τὴν νῆσον, ἣ κεῖται ἀντιπέρας Ἤλιδος. εἰσὶ δὲ Ἀχαιῶν τῶν ἐκ Πελοποννήσου ἄποικοι, καὶ Ἀθηναίοις ξυνεμάχουν. ὑποπεπωκυῖα δὲ, μεθύουσα. ὑποπίνειν γὰρ, μεθύσκεσθαι. Κόπτεσθ' Ἄδωνιν.] κόπτειν, κοινῶς μὲν, τὸ διαιρεῖν. παρ' Ἀττικοῖς δὲ, τὸ κρούειν, καὶ πλήσσειν. ὡς, κόπτει τὴν θύραν. καὶ κόπτειν, τὸ ἐλαύνειν, καὶ θυροκοπεῖν. κόπτεσθαι δὲ κεφαλὴν χερσὶν, ὅτι ἐντελῶς λέγεται, κόπτεσθαι κατὰ μόνας ἀτελῶς. καὶ κόπτεσθαι, τὸ πενθεῖν, ὅθεν κοπετὸς, τὸ πένθος, ὁ θρῆνος. κόπτεσθε τοίνυν τὸν Ἄδωνιν, ἀντὶ τοῦ πενθεῖτε, καὶ θρηνεῖτε. ἐκαλέζετο δὲ, δηλονότι ταύτην τὴν γυναῖκα, πρὸς βίαν ἔφθειρεν. ἢ πρὸς βίαν αὐτῇ συνῆν. ἀκόλαστα δὲ ῥήματα, καὶ αἰσχρὰ γεῖς, οὐδ' αἰ. ἐστιν ὑπ' αὐτῶν, ὑπ' αὐτῶν ᾄδεται. διὰ τούτων δὲ πάντων ὁ Πρόβουλος δηλοῖ τὴν γυναικῶν ἀκολασίαν, καὶ κακίαν, ὑφ' ἧς καὶ πρὸς τὸ τὸ προσιόμενον καὶ τόλμης ἐσχάτης ἔργον αὐτὰς προαχθείσας οὐδὲν θαυμαστὸν εἶναι λέγει.

Chr. Πρόβουλος.] Hic erat cum pluribus aliis ἔξαρχος τοῦ βουλευτηρίου, Herodotus vocat eo nomine quos Prouisores dicimus, Hi videbant ne quia ipsi nouem magistratus contra Rempublicam facerent. Eosdem fuisse Νομοφύλακας etiam putauit magnus Budæus, Principes Senati vocare possumus. Sudas in illa sua Collectaneorum farragine viginti primùm fuisse, deinde plures creatos scribit post cladem Siciliæ qui cauerent ne quid Respub. caperet detrimenti. Eos maximus magister Aristoteles conuenire magis scribit in dominatu paucorum quàm in statu multitudinis, cuius Reipublicæ proprius ordo est βουλὴ non πρόβουλοι. vide ipsum lib. 4 Politicon. Meminit idem τῶν προβούλων lib. 3. Rhetoricorum vbi Sophoclem πρόβουλον censuisse ait cum aliis προβούλοις, constituendos 400. Archontas. Ibi Græcus interpres προβούλους esse vult eos qui de rerū euentis consulunt & dei berāt. Ὅ τ' Ἀδωνισμ.] Legēdū omnino Ἀδωνιασμός. Sic enim vel Hesychio teste dicitur lugubris Nenia quæ super Ad[illegible]de celebratur. Mox vbi habes ὥραισι, in Veneta editione legitur ἄραισι, vtrouis modo legas, ciccum, vt ait ille, non interduim. Ἡδ' ὑποπεπωκυῖα.] Id est probè appota vt loquitur Latinitatis eligentissimus M. Plautus, Malè autem Veneta editio ὑποπιπλωκυῖα, Qui error occupauit Irenam fabulam, neque à me animaduersus fuit etsi monitori Leopardo doctissimo viro, iamdudum auscultandum fuerat qui cap. 23. libr. 9. Emendationum suarū totus est in huius vocis explicatione. Quod paulò post ait de Cholozyge, nondum liquido mihi constat de sensu recto huius loci.

Bisetus. Τί δῆτ' ἂν εἰ.] Ἔρχεται ὁ τῶν γερόντων ἄγγελος, ὃς ἀγγέλλει ἅπερ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἔπαθον. ὁ δὲ Πρόβουλος καὶ αὐτὸς καταγέλαστά τινα διηγησάμενος, τούτων αἰτίαν εἶναι λέγει, τὴν ἄγαν τῶν ἀνδρῶν πρὸς τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας φιλοστοργίαν, καὶ ἄνεσιν. εἶτα καὶ ἑαυτὸν ὑπὸ γυναικῶν ἐκκλεισθέντα μέμφεται. τέλος δὲ, καὶ τινῶν δημοσίων ὑπηρετῶν προσκληθέντων ἅπαντες πρὸς τὴν ἀκρόπολιν, τὰς αὐτῆς πύλας διαρρήξοντες ὁρμῶνται. Ἔλουσαν.] τῷ ὕδατι ἐκ τῶν καλπίδων ἐγχεομένῳ ἡμᾶς ἔβρεξαν ὥστε λοῦσαι δοκεῖν. Ὥστε θοιματίδια.] τοῦ νοῦ, καὶ μέτρου χάριν, ταῦτα γραπτέον οὕτως. ὥστε θοἰματίδια. θοιμάτιον Ἀττικῶς, ὅπερ κοινῶς, τὸ ἱμάτιον καλεῖται. ἐντεῦθεν δὲ τὸ ὑποκοριστικὸν θοιματίδιον, τὸ ἱματίδιον. Ὥσπερ ἐνεουρηκότας.] ὁ νοῦς. τὰ ἡμῶν ἱματίδια τῷ ὕδατι οὕτως ἔβρεξαν, ὥστε ἡμᾶς φαίνεσθαι ἐνουρηκότας αὐτοῖς. ὥστε αὐτὰ τῷ ἡμῶν οὔρῳ βεβρέχθαι δοκεῖν. τὸ δὲ ἐνεουρηκότας Ἀττικῶς εἴρηται ἀντὶ τοῦ ἐνουρηκότας, παρὰ τὸ ἐνουρεῖν. Τὸν ἁλυκόν.] ἁλυκόν. ὀξύτονον καὶ δασυνόμενον. ἁλυκὴ, κατὰ τὸν Ἡσύχιον. ἐὰν μὲν τὸ α δασύνηται, ἡ θάλασσα. ἐὰν δὲ ψιλῶται, ἡ λύπους μὴ ἔχουσα. ὁ αὐτὸς, ἁλυκὸν, ἁλμυρόν. τὸ δὲ μέγα ἐτυμολογικὸν, ἁλυκὸς, ἁλμυρὸς, παρὰ τὴν ἅλα. ἁλικὸς καὶ ἁλυκὸς, ὡς τρύφαλος, τρυφάλεια. διὸ καὶ ἐκ ἀπιθάνως τεκμαίροιτό τις ἐνταῦθα τὸ ἁλυκὸν ταυτὸν τῷ ἁλυκὸν, ἤγουν ἅλιον, καὶ θαλάσσιον εἶναι. τοῦτο δὲ τὸ ἐπίθετον τοῦ Ποσειδῶνος εἶναι πρὸς

ἀντιδιαστολὴν τοῦ Ἱππικοῦ, εἴτε Ἰωνίου. ὡς ἐν Νεφέλαις,

Νὴ τὸν Ποσειδῶ τουτονὶ τὸν Ἵππιον,

καὶ τῶν ἄλλων ἐπιθέτων εἴρηται. ἁλυκὸς δὲ λέγεται διὰ τὸ τῆς ἁλὸς, ἤτοι τῆς θαλάσσης ἀνάσσειν. ἁλυκὸν δὲ ἀντὶ τοῦ ἁλυκὸν Ἀττικῶς ἄνευ τοῦ ν, ἐν τῇ τῆς τετάρτης κλίσεως αἰτιατικῇ, ὡς καὶ τὸ τὸν λαγὼ, τὸν Ἄθω, τὴν Κῶ, τὴν Τέω. καὶ ἄλλα πολλὰ παρὰ τοῖς τῶν παλαιῶν Ἀττικῶν, ἃ διὰ A τοῦ ν κοινῶς ἐκφέρεται. ἀλλὰ τοῦτο σημειωτέον ὡς καθαρώτερον, καὶ ἀχρηστότερον.

CHRIST. Ὥστ' ἐθ' αἱματίδια.] Lege θ' ἀματίδια pro τὰ ἱματίδια, qua ratione θοἰμάτιον dicitur τὸ ἱμάτιον, & ille locus siue adlusio apud Laertium, ἐπ' ἀλειμμάτιον, & ἐπ' ἀλλοιμάτιον, hinc fluxit. Paulò post pro ἐν ἰσαίναις legerem ἐν τ' velois.

Ταῖσιν γυναιξὶ καὶ διδάσκωμεν τρυφᾶν,	B *Hortemur illas viuere, ac vitam parem*
Τοιαῦτ' ἀπ' αὐτῶν βλαστάνει βουλεύματα.	*Agamus, inde exempla manant talia.*
Οἱ λέγομεν ἐν τῶν δημιουργῶν τοιαδί.	*Nam sic opifices sæpe compellant viri,*
Ὦ χρυσοχόε τὸν ὅρμον ὃν ἐσκεύασας	*Quod aurifex monile fabricaueras,*
Ὀρχουμένης μου τῆς γυναικὸς ἑσπέρας,	*Dum nostra sero saltat vxor vespere,*
Ἡ βάλανος ἐκπέπτωκεν ἐκ τοῦ τρήματος.	*Elapsa pendens fibula è foramine est,*
Ἐμοὶ μὲν οὖν ἔστ' ἐς Σαλαμῖνα πλευστέα.	*Mihi Salamina nauigandum protinus:*
Σὺ δ' ἢν σχολάσῃς πάσῃ τέχνῃ πρὸς ἑσπέραν	*Quod si tibi opera est, te rogo vt prima facie*
Ἐλθὼν, ἐκείνῃ τὴν βάλανον ἐνάρμοσον.	C *Visens ad hanc spinther reconcinnes fluens:*
Ἕτερος δέ τις πρὸς σκυτοτόμον ταδὶ λέγει	*Quidam alter ista verba sutori inquiet*
Νεανίαν καὶ πέος ἔχοντ' οὐ παιδικόν.	*Iuueni, & habenti grandiorem mentulam,*
Ὦ σκυτοτόμε, μου γυναικὸς τοὺς πόδας	*O sutor, vrit coniugu mea pedem*
Τὸ δακτυλίδιον πιέζει τὸ ζυγόν,	*Corrigia nexi calceis subit ictior*
Ἅτ' ἁπαλὸν ὄν. τοῦτ' οὖν σὺ τῆς μεσημβρίας	*Tenella nempe: sed veni ad meridiem*
Ἐλθὼν χάλασον ὅπως ἂν εὐρυτέρως ἔχῃ.	*Et laxiorem redde sodes, annulum.*
Τοιαῦτ' ἀπήντηκ' εἰς τοιαυτὶ πράγματα	*Ego incidi istis ista designantibus:*
Ὅτι γ' ὢν ἐγὼ πρόβουλος ἐκπορίσας ὅπως	D *Postquam ergo vitium comparaui in remiges*
Κωπῆς ἔσονται, τἀργυρίου νυνὶ δέον	*Prouisor, & nunc vsus argenti expetit,*
Ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἀποκέκλῃσμαι τὰς πύλας.	*Mihi impudentes fœmina occludunt fores.*
Ἀλλ' οὐδὲν ἔργον ἑστάναι. φέρε τοὺς μοχλοὺς	*Quid stamus ociosi? age huc vectes cedò*
Ὅπως ἂν αὐτὰς τῆς ὕβρεως ἐγὼ σχέθω.	*Vt arceam harum facile contumeliam.*
Ποῖ κέχηνας ὦ δύστηνε; ποῖ δ' αὖ σὺ βλέπεις;	*Quid oscitas misselle, quóve respicis?*
Οὐδὲν ποιῶν ἀλλ' ἢ καπηλεῖον σκοπῶν.	*Nihil facis, tantúmque cauponæ immines.*
Οὐχ ὑποβαλόντες τοὺς μοχλοὺς ὑπὸ τὰς πύλας	E *Vectes age istos ianuis supponite,*
Ἐντεῦθεν ἐκμοχλεύσετ', ἐνθένδ' ἐγὼ	*Reuellite isthinc, hinc ego euellam simul*
Συνεκμοχλεύσω. Λυ. μηδὲν ἐκμοχλεύετε.	*Et adiuuabo.* LYS. *Parcite hoc conuellere,*
Ἐξέρχομαι γὰρ αὐτομάτη. τί δεῖ μοχλῶν;	*Vltrò egredi parata sum, quid vecti opus?*
Οὐ γὰρ μοχλῶν δεῖ μᾶλλον, ἢ νοῦ καὶ φρενῶν.	*Plus mente sana nunc opus quàm vectibus.*

BISETUS. Ἐκ τῶν δημιουργῶν.] δημιουργοὶ, ὥς φησιν Εὐστάθιος, οἱ χειροτέχναι, ἤγουν οἱ δημόσια ἔργα ἐργαζόμενοι ἐπὶ μισθῷ. παρὰ Δωριεῦσι δὲ, οἱ τοῦ δήμου F προεστῶτες δημιουργοὶ ἐλέγοντο. Ἀττικοὶ δὲ, καὶ τὰς πωλούσας τὰ πέμματα γυναῖκας, δημιουργοὺς ἔλεγον. καὶ τὰς ἐν τοῖς γάμοις ὑπουργούσας ὁμοίως. καὶ ὁ αὐτὸς ἀλλαχοῦ, δημιουργοὶ γυναῖκες αἱ δημόσιαι, εἴτουν αἱ πόρναι. νῦν δ' ἁπλῶς, τοὺς χειροτέχνας οὕτω καλεῖ. τούτων δὲ ἡ σύνταξις, καὶ ὁ νοῦς οὗτος. ἡμεῖς τοῖς τῶν δημιουργῶν, ἤγουν ἡμεῖς τοῖς δημιουργοῖς εἴπομεν τοιαῦτα, τὰ κάτω λεγόμενα. Τὸν ὅρμον.] ὅρμος, νῦν ὁ γυναικεῖος περιτραχήλιος κόσμος. παρὰ τὸ ἕρμα, ὅ ἐστιν ἀσφάλισμα, ὥς φησιν Εὐστάθιος. βάλανοι δὲ, τὰ ἐξηρτημένα τῶν ὅρμων περὶ τὸν τράχηλον, ὡς ἐνταῦθα. ἀλλαχοῦ δὲ, βάλανος κυρίως λέγεται ὁ τῶν δρυῶν καὶ τῶν φοινίκων καρπός. καὶ βάλανος ὁμωνύμως τὸ ἄκρον τοῦ αἰδοίου. καθ' ὁμοιότητα καὶ ἰατροὶ τὰ ἐντιθέμενα τῇ ἕδρᾳ, βαλάνους λέγουσι. ἐκ τοῦ τρήματος δὲ τοῦ ὅρμου δηλονότι, ὅπου πρότερον ἦν ἡρμοσμένος. τρῆμα δὲ, τὸ τρύπημα, κοινῶς. παρὰ τὸ τορεῖν, καὶ κατὰ συγκοπὴν τρεῖν ὅ ἐστι τρυπᾶν. ἡ δὲ τούτων σύνταξις αὕτη. ὦ χρυσοχόε, ἡ βάλανος τοῦ ὅρμου, ὃν ὅρμον ἐσκεύασας, ἐκπέπτωκε, καὶ τὰ ἑξῆς. ἀλλὰ τὸ σχῆμα χαριέστερον.

CHR. Ἡ βάλανος.] Hesychius rectè τὰς βαλάνους exponit τὰ ἐξηρτημένα τοῦ ὅρμου περὶ τὸν τράχηλον. Sed quia βάλανος etiam pro parte obscœna accipitur plerumque, videtur Comicus eò adludere voluisse, & in voce τρήματος, intellexisse illam Sotadicam τρυμαλιὰν εἰς ἣν τὸ κέντρον εἰσέρχεται. G Quod autem ait postea τὴν βάλανον ἐνάρμοσον vel potius divisim ἐν ἅρμοσον, quis negare ausit huc respexisse Comicum Latinum, cùm dixit Menechmis, Iubeántque nouum spinther reconcinnarier.

Bis.

BISETVS. Ἐλθὼν, ἐκείνῃ.] γράφεται μὲν τὸ ἐλθὼν. καὶ τὸ ἐκείνῃ πρὸς τὸ ἴσ' ἁρμόσον ἀποστατέον, οὕτω, πρὸς ἑσπέραν ἐλθὼν, ἐκείνῃ, τῇ μὲν γυναικὶ δηλονότι, ἴσ' ἅρμοσον τὴν βάλανον τῷ τρήματι αὐτῆς. ἀλλ' ἐν τούτοις, καὶ τὰ ἄνω περὶ τῆς βαλάνου, καὶ τοῦ τρήματος λεγόμενα δῆλον ἔχειν ἀμφιβολίαν κακέμφατον, καὶ διὰ τούτων τὴν τῆς συνουσίας ἀσέλγειαν ὑποσημαίνεσθαι. καὶ γὰρ ἡ βάλανος τὸ τοῦ ἀνδρὸς, καὶ τὸ τρῆμα τὸ τῆς γυναικὸς αἰδοῖον σημαίνειν δύναται. καὶ αὕτη ἡ τοῦ βαλάνου ἅρμοσις πρὸς τῇ γυναικὶ, παιδιᾶς καὶ γέλωτος χάριν ἀμφιβόλως τὴν βάλανον ἐκ τοῦ τρήματος τοῦ ὅρμου ἐκπεσοῦσαν, εἶτα ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ πάλιν ἐναρμοσθεῖσαν, καὶ τὸν τῆς συνουσίας τρόπον ἴσως δηλοῖ. τούτων δὲ ὁ νοῦς οὗτος. Εἴτι παρὰ τῆς εὐσεβείας, καὶ σωφροσύνης νόμον αἱ ἡμῶν γυναῖκες ἀσελγέστερον ἁμαρτάνουσι, ἁμαρτήματος τοιούτου τὴν αἰτίαν ἡμᾶς ἀνέχειν ἐχρῆν. καὶ γὰρ ἡμεῖς αὐτοὶ ταῖς ἡμετέραις γυναιξὶ ξυμπονηρευόμεθα, καὶ τρυφᾶν, καὶ ἀσελγαίνειν αὐτὰς διδάσκομεν. καὶ πάσης ἀκολασίας ἀφορμὴν αὐταῖς παρέχομεν. τὸ μὲν, τῇ τῶν λόγων ἀπρεπεστέρᾳ εὐηθείᾳ. τὸ δὲ, τῇ τῶν ἔργων ἀναιδεστέρᾳ ἀπολαύσει. οὐ τοίνυν αὐτὰς, ἀλλ' ἡμᾶς αὐτοὺς ὡς τούτων ἁπάντων αἰτίους δικαίως αἰτιατέον. Ἐν τισὶ δὲ τῶν ἀντιγράφων ἀντὶ τοῦ ἴσ' ἅρμοσον, γέγραπται ἐνάρμοσον. ὃ καὶ καλῶς ἔχει. Τὸ ζυγόν.] ταῦτα ληπτέον οὕτω, τὸ ζυγὸν πιέζει τοὺς πόδας κατὰ τὸ δακτυλίδιον. ζυγὸν δὲ, ὃ καὶ ἀρσενικῶς ζυγὸς, ὁ παρακείμενος ἱμὰς τοῖς δακτύλοις πλαγίοις ἐπὶ τῶν σανδαλίων. ἄτοπον ἀπαλέστερον. ἀντὶ τοῦ ὡς, ὡς δηλαδὴ ἁπαλοῦ. πιέζει δὲ, θλίβει, σφίγγει. ἀλλ' ἴσως βέλτιον γράφειν ὑποπιέζει. καὶ τοῦ νοῦ καὶ τοῦ μέτρου χάριν, ἐὰν τὸ πρότερον ἰῶτα τοῦ δακτυλίδιον συστέλλεται. τὸ γὰρ ι φύσει κοινόν. Ὅπως ἂν εὐρυτέρως ἔχῃ.] καὶ ταῦτα κακεμφάτου πολλὴν ἀμφιβολίαν, καὶ φανερὰν ὑποτύπωσιν ἔχει τῶν μετὰ τὴν συνουσίαν ταῖς γυναιξὶ συμβαίνειν εἰωθότων. Ἐκπορίσας.] ὁ νοῦς. Ἐγὼ ὁ τῆς βουλῆς ὢν ἔξαρχος, ἤγουν ἀρχὸν, καὶ παρασκευάσας ὅπως πλεῖστοι κωπῆς ἔσονται, νῦν ὅτε τῶν χρημάτων χρείαν ἔχομεν μεγάλην, ὅμως ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἀποκέκλεισμαι τῶν πυλῶν τῆς ἀκροπόλεως, ὅπου τὰ χρήματα τῆς πόλεως ἐν τῷ ταμιείῳ κεῖται. ἄλλως. ἐκπορίσας τἀργύριον, ἀντὶ τὰ χρήματα συλλέξας, χρημάτων εὐπορίαν συλλέξας ὅπως πλείστους κωπῆς, εἴτε κωπηλάτας, ἤγουν ἐρέτας ἕξομεν, νῦν ἡμῶν μεγάλην χρημάτων χρείαν ἐχόντων, ὑπὸ τῶν γυναικῶν, καὶ τὰ ἑξῆς. ὅπως κωπῆς ἔσονται λέγει, ὅτι πρὸς τὸν πλοῦν, καὶ τὰς ναυτικὰς στρατείας πολλῶν κωπηλατῶν ἐδέοντο. πολλοὺς δὲ κωπηλάτας ἄνευ χρημάτων ἔχειν ἀδύνατον. χρήματα δὲ τοῖς κωπηλάταις παρέχειν ἦν ἀδύνατον, τῆς ἀκροπόλεως ὑπὸ τῶν γυναικῶν καταληφθείσης. κωπῆς δὲ Ἀττικῶς, ὡς τὸ ἱππῆς. παρὰ δὲ τὴν κώπην, κωπεὺς εἴρηται. καὶ τὸ κωπηλατεῖν σημαίνει. Ἀλλ' οὐδὲν ἔργον ἑστάναι.] οὐ δεῖ τὸν χρόνον μάτην ἔτι τρίβειν. Ὅπως ἄν.] ὅπως τὴν αὐτῶν ὕβριν σχήσω, καὶ παύσω. Ποῖ κέχηνας] ἡδὲ ἡ γραφὴ οὐ καλῶς ἔχει. καὶ μέτρου χάριν γραπτέον, Τί κέχηνας; Μηδὲν ἐκμοχλεύετε.] ἡ Λυσιστράτη, τοὺς ἄνδρας ἤδη τὴν τῶν πυλῶν διάρρηξιν ἐπιχειροῦντας ἰδοῦσα, τῶν μοχλῶν ἀφεῖναι κελεύει, αὐτὴ πρὸς αὐτοὺς, αὐτομάτως αὐτίκα προσελευσομένη.

CHR. Πιέζει τὸ ζυγόν.] Explanat Hesychius cùm ait ἱμάντα esse παρακείμενον τοῖς δακτύλοις ἐπὶ τῶν σανδαλίων, sed addit Suidas πλαγίοις δακτύλοις. Mox cùm ait ἐκπορίσας, intellig. ἐξανύσας. Ὅπως κωπῆς ἔσονται.] Aut falli me necesse est (quod sæpè nimis accidit) aut innuit de Trierarchia, Nã qui istud muneris obibat & ad nauale bellum necessaria suppeditabat, τριηραρχεῖν dicebatur, victum autem remigibus sufficiebant Trierarchi. Ποῖ κέχηνας ὦ.] Hic versus Trimeter est Trochaicus Catalect. Tamen si ποῖ exsulare facis, aut παρεισγραφῆς locum obtinere vis, similis erit versus ceteris Trimetris Iambicis. Mox verò pro ὑποβαλόντι lego ὑποβαλόντες. versus autem ille οὐ γὰρ μοχλῶν δεῖ, nisi fallit me memoria, parodia est ad versus Euripidæ.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ, ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ, Στρατυλλίς.	PROBVLVS, LVSISTRATA, Stratullis.
Πρ. Ἄληθες ὦ μιαρὰ σύ. ποῦ 'σθ' ὁ τοξότης;	*PROB. Placet nefanda? lictor arcitenens ubi est?*
Ξυλλάμβαν' αὐτὴν κ' ὀπίσω τὼ χεῖρε δεῖ.	*Heus tu prehende hanc & liga à tergo manus.*
Λυ. Εἴ τἄρα νὴ τὴν Ἄρτεμιν τὴν χεῖρά μοι	*LVS. Testor Dianam, si quis admorit manum*
Ἄκραν προσοίσει δημόσιος ὢν κλαύσεται.	*Liturgus in me tantulum, flebit nimis.*
Πρ. Ἔδεισας οὗτος; οὐ ξυναρπάσει μέσην;	*PR. Quid extimescis? non prehendis ocyus?*
Λυ. Καὶ σὺ μετὰ τούτου κἀνύσαντε δήσετον.	*Non ibis & tu colligaturus statim?*
Στ. Εἴ τἄρα νὴ τὴν Πάνδροσον ταύτῃ μόνον	*STR. Per Pandroson, si tu manum isti inieceris*
Τὴν χεῖρ' ἐπιβαλεῖς, ἐπιχεσεῖ πατούμενος.	*Vel paululum calcatus hic cacans eris.*
Πρ. Ἰδού γ' ἐπιχεσεῖ. ποῦ 'σθ' ἕτερος τοξότης;	*PR. Hui cacans! ubi alter est sagittifer?*
Ταύτην προτέραν ξύνδησον, ὅτι καὶ λαλεῖ.	*Prius volo istam vincias quæ sic blatit.*
Λυ. Εἴ τἄρα νὴ τὴν φωσφόρον τὴν χεῖρ' ἄκραν	*STR. Per albicantis lucis auctorem deam,*
Ταύτῃ προσοίσεις, κύαθον αἰτήσεις τάχα.	*Si taxis istam forsit ut cotulam petas.*

Πρ. Τυτὶ τί ἦν. ποῦ ᾽στὶν ὁ τοξότης. ταύτης ἔχου.
Παύσω τιν᾽ ὑμῶν τὸ δ᾽ ἐγὼ τῆς ἐξόδου.
Στρ. Εἰ τἄρα σὺ ταύτην ἄκρῳ προσοίσεις μόνον τῆς χειρὸς,
Ἐκκοκιῶ σου τὰς ἐπικωκύτους τρίχας.
Πρ. Οἴμοι κακοδαίμων ἐπιλέλοιφ᾽ ὁ τοξότης.
Ἀτὰρ οὐ γυναικῶν οὐδέποτ᾽ ἔσθ᾽ ἡττητέα
Ἡμῖν. ὁμόσε χωρῶμεν αὐταῖς ὦ Σκύθαι,
Ξυνταξάμενοι. Λυ. νὴ τὼ θεὼ γνώσεσθ᾽ ἄρα
Ὅτι καὶ παρ᾽ ἡμῖν εἰσὶ τέτταρες λόχοι
Μαχίμων γυναικῶν ἔνδον ἐξωπλισμένων.
Πρ. Ἀποστρέφετε τὰς χεῖρας αὐτῶν ὦ Σκύθαι.
Λυ. Ὦ ξύμμαχοι γυναῖκες ἐκθεῖτ᾽ ἔνδοθεν
Ὦ σπερμαγοραιολεκιθολαχανοπώλιδες
Ὦ σκοροδοπανδοκευτριαρτοπώλιδες.
Οὐκ ἐξέλξετ᾽. οὐ παιήσετ᾽. οὐκ ἀράξετε.
Οὐ λοιδορήσετ᾽. οὐκ ἀναισχυντήσετε.
Παύσασθ᾽. ἐπαναχωρεῖτε. μὴ σκυλεύετε.
Πρ. Οἴμοι κακῶς πέπραγέ μου τὸ τοξικόν.
Λυ. Ἀλλὰ τί γὰρ ᾤου. πότερον ἐπὶ δούλας τινὰς
Ἥκειν ἐνόμισας ἢ γυναιξὶν οὐκ οἴει
Χολὴν ἐνεῖναι; Πρ. μὰ τὸν Ἀπόλλω καὶ μάλα
Πολλήν, ἐάν γε πλησίον κάπηλος ᾖ.
Χο. Ὦ πόλλ᾽ ἀναλώσας ἔπη πρόβουλε τῆσδε γῆς
Τί τοῖσδε σαυτὸν εἰς λόγον τοῖς θηρίοις συνάπτεις;
Οὐκ οἶσθα λουτρὸν οἷον αἵδ᾽ ἡμᾶς ἔλουσαν ἄρτι
Ἐν τοῖσιν ἱματιδίοις. καὶ ταῦτ᾽ ἄνευ κονίας.
Χο. Γ. Ἀλλ᾽ ὦ μέλ᾽. οὐ χρὴ προσφέρειν τοῖς πλησίοισιν εἰκῇ
Τὴν χεῖρ᾽. ἐὰν δὲ τοῦτο δρᾷς, κυλοιδιᾶν ἀνάγκη.
Ἐπεὶ θέλω γὼ σωφρόνως ὥσπερ κόρη καθῆσθαι
Λυποῦσα μηδέν᾽ ἐνθαδὶ κινοῦσα μηδὲ κάρφος.
Ἢν μή τις ὥσπερ σφηκιὰν βλίττῃ με κἀρεθίζῃ.

A PR. Quid illud est? ubi ille lictor? heus istam tene,
Eruptionem hanc perfacul repressero.
STR. Per Tauricam si pergis huc accedere
Crines reuellam flebilem in modum tuos.
PR. Heu me misellum, hic atque istum penurla est,
At non oportet fœminis sic cedere,
B Age irruamus, ô Scytha, instructo ordine
Aduorsus illas. LVS. Per deos videbitis
Lectas cohortes esse nobis quattuor
Pugnacium intus fœminarum & armitum.
PR. Vos fœminarum auertite, ô Scytha, manus.
LVS. Exite socia fœmina, huc concurrite
Vos seminiforipisolecipola simul
Vos allicaupopanivendula aduoco.
Ecquid venitis, caditis, succurritis,
C Conuiciamini, impudenter pergitis?
Cessate, cessim abite, nec prædemini.
PR. Cessit meus eheu, male sagittarius.
LVS. Nam quid putabas? rem tibi cum seruolis
Fore autumabas? tune bilem fœminis
Non esse credis? PR. Imo per Phœbum adfatim
D Inesse credo, caupo si prope adsiet.
CH. S. V. O multa frustra verba qui mutaueris
Probule, cur his applicans te bestiis moraris?
Nescisne quali balneo nos alluere nuper
Per nostra pallia, idque labe sordidata nulla?
CH. MVL. Nam procimo stultè suo vis inferenda non est
Miselle, quòd si feceris, os vapulans tumebis
E Velim quidem modestè, & instar virginis sedere
Nulli molesta, ne quidem festuculam mouendo,
Dum ne quis vt vespariam irritans clepat meum mel.

Βισσῦς. Ἀληθῶς ὦ μιαρὰ σὺ ὑπηρέτης γυναικῶν. τὸ ἱερὸν [illegible] ὄνομα, καὶ [illegible] τῷ Σκύθῳ, καὶ τῷ Ἡσυχίῳ ἑρμηνεύεται δοῦλος. τὸ δὲ μέγα Ἐτυμολογικὸν λέγει, ἐκ τοῦ ὑπὸ προθέσεως, καὶ τοῦ ἐρέσσειν, τὸ κωπηλατεῖν [illegible] ὑπηρέτας, [illegible] δὲ τοῦ σ καὶ τροπῇ τοῦ ε εἰς η, ὑπηρέτας. κυρίως γὰρ ὁ ναύτης. [illegible] δὲ, εἰδικώτερον ὑπηρέτης νοητέος [illegible], ὡς εἷς ἂν ἐκ τῶν δημοσίων δούλων. [illegible] ὁ Πολυδεύκης ἐν τῷ ὀγδόῳ οὕτω γράφει. εἰ πρὸ τῶν δικαστηρίων, καὶ τῶν ἄλλων συνόδων δημόσιοι ὑπηρέται, οἷς ἐπετέτακτο εἴργειν τοὺς ἀκοσμοῦντας, καὶ τοὺς ἃ μὴ δεῖ λέγοντας ἐξαίρειν, καὶ Σκύθαι, καὶ Τοξόται, καὶ Σπευσίνιοι ἐκαλοῦντο, [illegible] τοῦ πρώτου συντάξαντος [illegible] αὐτοὺς ὑπηρεσίαν. τούτων οὖν οὕτως ἐχόντων, δῆλον τὸν ὑπηρέτην, τὸν Τοξότην, καὶ τὸν Σκύθην συνωνύμως λέγεσθαι. διὸ οὐκ ἀπίθανως

F τινὲς τεκμαίρονται, καὶ ἐνταῦθα, καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς τὸ τοῦ ὑπηρέτου προσώπον, ἀντὶ τοῦ προσώπου τοῦ Προβούλου διαφθαρμένως γράφεσθαι. τούτῳ δὲ τὸν εἰκασμὸν βεβαιοῦσιν ὅ, τε νοῦς, καὶ ὁ τῶν λαλούντων λόγος, μάλιστα δὲ, τὰ ὑπὸ τοῦ χοροῦ κάτω λεγόμενα,

Ὦ πολλ᾽ ἀναλώσας ἔπη πρόβουλε τῆσδε γῆς.

Τοῦ Προβούλου γὰρ ὡς ἄρχοντός τινος ὄντος, [illegible] τοῖς ὑπηρέταις ἐπιτάττειν, οὐ τῶν ὑπηρετῶν τῷ Προβούλῳ καὶ [illegible] ταῦτα βέλτιον ἴσως τὸ φανερὸν σφάλμα διορθοῦν. εἰ δὲ τὴν δὲ τὴν παλαιὰν τούτων τῶν προσώπων γραφὴν G σώζειν βουλόμενοι, λέγουσι τοὺς τοξότας τοῖς ὑπηρέταις ὑποτετάχθαι, ὡς τοὺς ἥττους τοῖς κρείττοσι, καὶ τοὺς ἀτιμοτέρους τοῖς τιμιωτέροις, καὶ τὸν ὑπηρέτην ἐπὶ [illegible] [illegible] ἐκεῖνον, ὃ μικρῷ πρότερον ὁ Προβούλος ἔλεξε, Τί κέχηνας ὦ δύστηνε; καὶ τὸν αὐτὸν ὑπηρέτην νῦν ταῦτα λέγειν

γὰν, ἀληθὲς ὦ μιαρὰ σύ. εἶτα ζητῶν, ποῦ ἐστιν ὁ τοξότης, καὶ αὐτὴ ὡς ὑπὸ δικαστηρίου τέλος προστάξαι ταῦτα, ξυλλαμβάνει αὐτὴν καὶ τὰ ἑπόμενα.

Ἀλλὰ τίς τούτων ὁ, γυναῖκες ἀξιόχρεως ἔστω;

πότερον οὐδ' ἐν ἀσθενείᾳ κεῖνται, καὶ ἀσαφείαις κινεῖσθαι. ταῦτα οὖν ἐστιν εἰρῆσθαι ἐν τοῖς ἀδήλοις, καὶ τοῖς ἐπὶ ἀδήλων ἀποφαίνεσθαι, μηδ' ἐν ἀβύλως κινεῖν. ἀλλὰ τὴν παλαιὰν χρῆσιν ἀκριβῶς τηρεῖν, ἕως ἂν βελτίους τύχωσι. τάς μὲν τοι τῶν ἀπειροτέρων ἀπὸ ρῶν γνώμας. καὶ διαφόρως ἔχειν ὅστις δηλοῦσι πάνυ καλὸν, καὶ λυσιτελές. ὁ δὲ νοῦν λαμβάνοις ποτ' ἂν εἴη, εἴτε ὁ Πρόβουλος, εἴτε τις ὑπηρέτης, τὴν Λυσιστράτην ἐκ τῆς ἀκροπόλεως ἐξελθοῦσαν ἰδὼν, αὐτὴν ὑπὸ τῶν τοξοτῶν ταχέως ξυλλαμβάνεσθαι, καὶ δεσμεύεσθαι κελεύει. ἡ δὲ, καὶ Στρατυλλὶς ἀλλήλαις συμπράττουσι, καὶ βοηθοῦσι γυναῖκες ἀπομάχεσθαι, καὶ τὴν ἀντίπαλον βίαν ἀπωθοῦσι, τὰς ἄλλας τὰς ἐν τῇ ἀκροπόλει οὔσας προσκαλοῦσι ἰέναι. δεῖ, δεῖσθαι. ἐκ τῆς δεῖν κατὰ χρέος. Δημόσιος ἄν.] δημοσίους λέγουσιν, ὡς φησι Σουΐδας τοὺς τῆς πόλεως δούλους. τοιοῦτοι οἱ ὑπηρέται, καὶ τοξόται, καὶ Σκύθαι. Ἐδεσθῶν δεῖ.] ἰσοπαθής. παρὰ τὸ δέος ἐστὶ φόβος, παρῆκται τὸ δείδω, δείσω. τὸ φοβοῦμαι. ξυνυπράσσω δὲ, Ἀττικῶς ἀντὶ τοῦ ξυνεμπράσσεις. ἀνύσαντες δὲ, ποιήσαντες μετ' αὐτοῦ τῆς ξυλλαβόντες, ταχέως δεῖσθαι. ταῦτα ἐν δυϊκῷ ἀριθμῷ. Νὴ τὴν Πάνδροσον.] Σουΐδας Πάνδροσον ὄνομα κύριον γυναικός ἐστι γράφει. τίς δ' αὐτὴ οὐ διεδήλωσε. Παυσανίας δὲ τὴν Πάνδροσον μίαν τῶν τοῦ Κέκροπος θυγατέρων εἶναι λέγει. τῷ ναῷ δὲ τῆς Ἀθηνᾶς ὁ Πανδρόσου ναὸς συνεχής ἐστιν. ὥσπερ καὶ αὐτὸς ὁ Παυσανίας μαρτυρεῖ ταύτην οὖν ἐνταῦθα νοητέον. ἐπιχεῖσθαι δὲ Δωρικῶς, ὅπερ Ἀττικῶς ἐπιχέω, καὶ ἐπιχέσῃ. κοινῶς δὲ, ἐπιχεῖσθαι. Ἰδοὺ ἐπιχεῖσθαι.] τὸ ἰδοὺ προσαπόμενον, ὃ καὶ ἴδιον ποιητικὸν, προστακτικόν ἐστι τοῦ εἴδον ῥήματος, ὃ ἐν τῷ ἀορίστῳ β. καὶ εἶδον, καὶ παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἴδον ἄνευ διφθόγγου, ὅθεν ὁ β. ἀόριστος μ. ἰδόμην, ν. ετο. καὶ ἐν τῷ προστακτικῷ ἰδοῦ. ἰδέσθω, ὡς τὸ τυποῦ, τυπέσθω. ἰδοῦ δὲ ὀξυτονούμενον, ἐπίρρημα δεικτικὸν κοινῶς. παρὰ δὲ τῷ Ἀριστοφάνει ἰδίαν τινὰ, καὶ χαρίεσσαν ἔχει χρῆσιν. ὅταν τὸ τέλος τῶν ὑμῖν ὑπ' ἄλλου τινὸς λεγομένων ἐπαναλαμβάνοντες εἰρωνικῶς αὐτὴ συγχωροῦμεν. ὡς ἐνταῦθα. ἡ γὰρ ἡ Στρατυλλὶς αὐτὰς ἀπειλοῦσα ἐπιτείνασα, ἐπιχεῖσθαι λέγουσα, ὁ ὑπηρέτης ἀποκρινόμενος, καὶ αὐτὴν καταγελῶν, καὶ σκώπτων. αὐτίκα τὰς αὐτῆς τελευταίας λέξεις ἐπαναλαμβάνων ἐπιφέρει μετ' ἀγανακτήσεώς τινος. ἰδοὺ ἐπιχεῖσθαι. τοῦτο δὲ παρὰ τοῖς ῥήτορσι, διὰ τῶν, ὡς ἔοικεν, εἰρωνικῶς ληφθέντων, συνωνύμως ἀποφαίνεται. οὕτω καὶ ἐν τῇ Εἰρήνῃ, ἀγροικοῦ τινὸς Τρυγαίου ἐρωτῶντος ποῖ γῆς οἱ θεοὶ εἶεν, ὁ Ἑρμῆς χλευάζων, καὶ εἰρωνευόμενος αὐτῷ ἀποκρίνεται, ἰδοὺ γῆς. τὴν τοῦ ἀνδρὸς ἀπειρίαν καὶ ἄγνοιαν μεμφόμενος, ὅτι περὶ τῶν θεῶν ὡς περὶ τῶν ἀνθρώπων ἠρώτα. καὶ ἐν Ἐκκλησιαζούσαις γυνή τις ἐκκλησιάζουσα λέγει,

> Εἶτα πρὶν πιεῖν λέγω;

ἄλλη δὲ γυνὴ ἀποκρίνεται, ἰδοὺ πιεῖν. οὕτω δὲ ταύτην αὐτὴ ψέγει. ὡς ἀκαίρως, καὶ ἀτόπως περὶ πότου λόγους ποιουμένην. καὶ μετ' ὀλίγον αὐτὴ αὖθις λέγει,

> Τί δ' ἢ πίνουσι κἀν τῇ κλησίᾳ; ἡ δὲ ἐπιφέρει,

> Ἰδοὺ γε σὺ πίνουσι.

καὶ δὴ καὶ πλείστοις ἄλλοις ἐν χωρίοις παρὰ τούτῳ τῷ ποιητῇ. πλεῖστα αὐτῆς τῆς σημασίας παραδείγματα εὕροις. ἔστιν ὅτε καὶ ἐπὶ λέγομεν καταφρονοῦντες τῶν λόγων, ὧν ἀκούομεν, καὶ παρ' οὐδὲν αὐτοὺς ἡγούμενοι. Κύαθον αἰτήσεις.] ἵνα δηλαδὴ, προσθῇ τῆς γνάθοις, οὕτως ὑπὸ πληγῆς, καὶ τυφθῇ ὑφ' ἡμῶν. γεμίζουσι γὰρ κύαθον θερμοῦ, καὶ προσκολλῶσι τοῖς οἰδήμασι. καὶ θεραπεύουσι. ταῦτα παρὰ τῷ Σουΐδᾳ. ὧν καὶ ἐφεξῆς ἴσως ἐζήγησιν ἐν τῇ Εἰρήνῃ ἐν τοῖς δὲ, κυάθους προσκείμενοι, ὅπως τὰ χόλια οὕτω γράφει, τοῖς γὰρ χαλκοῖς ὀξυβάφοις τὰ ὑπώπια ἀναλεαίνοντες, ἀφανῆ ποιοῦσι. τοιούτους γὰρ τοὺς ἐκ πληγῶν ὑπεράγοντας μώλωπας. ἔστι δὲ μελανιμίας χρῆμα. τὸ γὰρ ἑπόμενον, ἀντὶ τοῦ προηγουμένου λαμβάνεται. τὸ προηγούμενόν ἐστι, τὸ τύπτεσθαι. τὸ δὲ ἑπόμενον, τὸ τοιούτοις κυάθοις προσκολλᾶσθαι θεραπεύεσθαι. ὅμοιον τούτῳ καὶ τὸ λέγειν, οἰμώξεις, καὶ κλαύσεις. κύαθος δὲ, ὡς αὐτὸς ὁ Σουΐδας φησὶ. μέτρον ὑγρῶν, ὃ χωρεῖ β. ἢ κοχλιάρια. παρὰ τὸ χέω, χύαθος. καὶ κατὰ τροπὴν τοῦ δασέως εἰς ψιλὸν κύαθος. Τὴν Ταυροπόλον.] τῆς Ἀρτέμιδος ἐπίθετον, ἢ ὅτι ἐν Ταύροις Σκυθίας ἔθνει ἐτιμᾶτο, ἢ ὅτι τῶν ταύρων, καὶ τῶν ἄλλων τετραπόδων προστατεῖν μυθεύεται. μέμνηται δὲ τούτου τοῦ ἐπιθέτου Εὐριπίδης ἐν Ἰφιγενείᾳ ἐν Ταύροις ταῦτα λέγων,

> Ἐνταῦθα τάξας ναὸν, ἵδρυσαι βρέτας
> Ἐπώνυμον τῆς Ταυρικῆς, πόνων δὲ σῶν,
> Οὓς ἐξεμόχθεις περιπολῶν καθ' Ἑλλάδα,
> Θίστρεις Ἐριννύων. Ἄρτεμιν δέ νιν βροτοὶ
> Ταυροπόλον ὑμνήσουσι Ταυροπόλον θεάν.

νῦν δὲ τὸ ἐπίθετον ἀντὶ τοῦ ὀνόματος κυρίου κατ' ἀντονομασίαν ἐτέθη. πρόσιοι δὲ, προσελεύσῃ, προσέλθῃς. Ἐκκοκκιῶ.] ἐκτιλῶ, ἐκσπάσω. ἀνασπάσω. γεροκκιοῦντες τρίχας, ἐν αἷς τιλλομένην στενάζει. Σ. ἄλλως. τὰς τρίχας ὡς κόκκους ἐκ τῶν ῥοιῶν πάσας κατὰ μίαν ἐκ τῆς κεφαλῆς ἐκτιλῶ, ἐκσπάσω, ἂν ἐκτιλλομένων σὲ κωκύειν, στενάζειν, θρηνεῖν, καὶ βοᾶν ποιήσω. Ἐπιλέλοιφ' ὁ τοξότης.] ἐκ τούτων, καὶ ἐκ τῶν ἑξῆς, Ὁμόσε χωρῶμεν αὐτοῖς ὦ Σκύθαι, τινὲς τεκμαίρονται τοὺς τοξότας τῶν Σκυθῶν διενεγκεῖν. καὶ τοὺς τοξότας οὐ τοὺς αὐτοὺς τοῖς Σκύθαις γεγονέναι. ἀλλ' οὐδὲν κωλύει τὴν μὲν ὑπηρεσίαν τὴν αὐτὴν εἶναι, τὰ δὲ τῶν ὑπηρετούντων ὀνόματα, καὶ τὴν αὐτῶν ὅπλισιν διάφορον. τὴν δὲ τιμὴν ἁπάντων ὁμοίαν γενέσθαι. ἅπαντες γὰρ ἦσαν ὑπηρέται, καὶ φύλακες δημόσιοι. οἱ δὲ τὴν ἄλλην περὶ τούτων ἔχοι γνώμην, πρὸς τὸν φιλονεικῶς οὐ διαμαχητέον. τίς δὲ τῶν τόξων, καὶ τοξοτῶν, καὶ τῶν ὁπλιτῶν διαφορὰ, τίς ἔπαινος, ἢ ψόγος, Εὐριπίδης διὰ πολλῶν ἐν τῷ Ἡρακλεῖ μαινομένῳ δηλοῖ. Γυναικῶν οὐδέποτ' ἐστὶν ἡττητέα.] ἥττα, ἡ νίκη, ἡ νικώμεθα, ἡ τροπὴ, ἡ ἔλαττωσις, καὶ ἡ νίκη, ἡ τὸ ἄλλον νικῶντες ἧττον, καὶ ὑποδεέστερον ποιοῦμεν. τουτέστιν ἔλαττον. ὅθεν τὸ ἡττᾶν, ἧττον, ἐλάττω τιθέναι, ἐλαττοῦν, νικᾷν. ἡττᾶσθαι τινος, νικᾶσθαι ὑπό τινος, καὶ ὑπὸ ἧττον γίνεσθαι. ὁ νοῦς, οὐ δεῖ ἡμᾶς ἐᾶν ἡττᾶσθαι τῶν γυναικῶν, ἤγουν ὑπὸ τῶν γυναικῶν κρατεῖσθαι, καὶ νικᾶσθαι. ὅπερ αἴσχιστον ἡμῖν μέγιστον φέρει. τοῦτο δὲ εἴρηται ὡς καὶ τὸ γαστρὸς ἡττᾶσθαι. καὶ τῆς ἡδονῆς ἡττᾶσθαι. τὴν δὲ αὐτὴν σύνταξιν τὸ ῥῆμα τοῦτο φυλάττει, ἥνπερ αὐτὸ τὸ ὄνομα, ὡς ὅταν λέγομεν ἡδονῆς, ἔρωτος, ἢ γαστρὸς ἧττον. Ὁμόσε χωρῶμεν.] ὁμόσε χωρεῖν, πολεμικῶς, ἢ ἀθλητικῶς συμβάλλειν. μάχεσθαι πρός τινα συνάπτειν. πολεμικῶς ἐπιχειρεῖν τινι, μάχεσθαι. Ἔνδον.] ἡ ἐν πόλει. ἡ ἐν ἀκροπόλει. ὁ καὶ πιθανώτερον. ἐλθεῖν ἔνδοθεν, ἐκ τῆς ἀκροπόλεως ἐκτρέχετε βοηθήσουσαι. ἐξωπλισμένων δὲ, τουτέστι καλῶς ὡπλισμένων, καὶ πᾶσαν πολεμικὴν ὅπλισιν, καὶ παρασκευὴν ἐχουσῶν. ἡ γὰρ ἐξ ἔφοδος ἐνταῦθα ἐπὶ ἔξω, οὐδὲ ἔρημον, ἀλλ' ἀσκευῆς τι πλήρωμα σημαίνει. Ὦ σπέρμα.] τουτέστιν, ὦ σπερμάτων, καὶ λεκίθων, καὶ λαχάνων ἀγοραιοπώλιδες, ἤτοι οὖν ὦ γυναῖκες σπέρματα, λεκιθοὺς, καὶ λάχανα ἐν τῇ ἀγορᾷ πωλοῦσαι. ἐκ τῆς ἀγορᾶς, τὸ ἀγοραῖος. ὅθεν τὸ σύνθετον γίνεται. λεκιθόπωλις δὲ, γυνὴ πωλοῦσα ᾠὰ, καὶ λέκιθος, εἶδος ὀσπρίου ὁ καλεῖται πισός, διὰ τὸ ἐοικέναι τὴν χρόαν λεκίθῳ ᾠοῦ. καὶ λεκιθόπωλις, ἡ ὀσπριόπωλις, ὡς εἴρηται.

Ω σκοροδοπανδ.] ὦ πανδοκεύτριαι σκόροδα, καὶ ἄρτους πωλοῦσαι. πανδοκεύτρια δὲ ἡ καπηλὶς παρὰ τὸ πάντας δέχεσθαι. καπηλὶς δὲ παρὰ τὸ καπηλεύειν τὸν πηλόν. πηλὸς δὲ, ὁ οἶνος. ὅθεν καὶ ἄμπελος οἱονεὶ ἔμπηλος οὖσα, ἡ ἐν αὐτῇ ἔχουσα τὸν πηλόν. πατάσσετε, πλήξετε. Παύσασθε] ἐπὶ τῶν ἤδη λεχθέντων ἢ αὐτίκα λεχθησομένων, δηλονότι, Οἴμοι κακῶς πέπραγέ μου τὸ τοξικόν, φανερὸν εἶδός τι πολεμικῆς συμπλοκῆς, καὶ μάχης, γέλωτας χάριν, ἐν τοῖς ἀνδράσι καὶ ταῖς γυναιξὶν ἀπεσκεύασται, καὶ παρεστάθη. ἐν ᾧ οἱ ἄνδρες τὰς τῶν γυναικῶν ὁρμὰς, τὰς ἐφόδους, καὶ βίαν ὑπομένειν οὐ τολμήσαντες αἰσχρῶς ἔφυγον. ἡ δὲ Λυσιστράτη τοῦτο καταμαθοῦσα, τοὺς γενναίους στρατηγοὺς μιμουμένη (οἵπερ τὴν τῆς νίκης δόξαν μόνην ἀγαπῶντες, τὸ ἀνακλητικὸν σημαίνουσι, καὶ τοὺς αὐτῶν στρατιώτας ἀπὸ τῆς τῶν ἡττηθέντων πολεμίων σκυλεύσεως ἀποτρέπουσι) ταυτὸ ποιεῖ. καὶ τὰς γυναῖκας ἤδη νικώσας, ὡς τοὺς νενικημένους ἐλεήσασα, πρὸς αὐτὴν στρατηγικῶς ἀνακαλεῖ. τοῦτο δὲ μεγίστην ἡδονὴν τοῖς θεωμένοις ἔφερε. Μὴ σκυλεύετε.] σκῦλον, ὥς Εὐστάθιός φησι, τὸ δέρμα λέγεται. ἀφ' οὗ ἴσως καὶ σκυλεύειν, κυρίως τὸ ἐν πολέμῳ βύρσας, ὅ ἐστι βοείας ἀσπίδας λαμβάνειν. ἐξ οὗ καὶ ἀπὸ μέρους, καὶ ἐπὶ πάσης πολεμικῆς σκευῆς ἐλέχθη. δοκεῖ δὲ αἰολικὸν εἶναι τὸ σκῦλον, ὡς φαίνεται ἐκ ῥητορικοῦ λεξικοῦ. Εάν γε πλησίον κάπηλος ᾖ.] τοῦτο λέγει σκώπτων τὰς γυναῖκας εἰς φιλοποσίαν. καὶ γὰρ ὁ πολὺς οἶνος τὴν χολὴν, καὶ τὴν ὀργὴν τῇ ἑαυτοῦ θερμασίᾳ κινεῖ.

CHR. Ποῦ 'σθ' ὁ τοξότης.] Erant τοξόται Scythæ Liturgi, ministri publici, custodes vrbis, olim mille numero medium incolebant forum, casásque vel σκηνὰς illic structas habebant. Postea transierunt in Areopagum, vocabantúrque non solùm scythæ sed etiam Speusinij à speusino quodam qui eos constituerat. Καὶ σὺ μετ.] Puto hæc verba continuari ab Hypereta vel ministro & dirigi ad alterum τοξότην. Νὴ τὴν Πάνδροσον.] Mulieris nomen est apud Sudam. Hic vel Luna est vel Matuta, fortassis sic dicta quia rosida, & παντάπαλος. cyprij tamen δρόσους vocant ὀχεύας. sanè puto Artemin tantùm intelligi etiam per Epitheta sequentia φωσφόρον & ταυροπόλον. Tamen Minerua etiam dicta est ταυροβόλος. Euripides autem Artemin dixit φωσφόρον, quamuis hac voce propriè indigitetur stella Veneris. Luciférque dicatur. Επιχέσω πατούμενος.] Quia alloquitur ὑπηρέτην suspicor hoc de industria dictum, vocabatur autem ἀμὶς vel familiarica sella etiam ὑπηρέσιον, quamuis propriè magis sit locus vbi remiges sessitant. Hoc autem genere loquendi vsus est in alia fabula Aristophanes, Πατούμενοι ὑπὸ τοῦ γέροντος πολλαπλασίονα χέζομεν. Κύαθον αἰτήσεις τάχα.] Minatur illi verbera, Ita inquit pugnorum velitatione contusum te faciam vt necesse sit tibi cyatho vel cotula quam supponas oculis tuis vt detumescant. Sic dixit in Pace de vrbibus ὑπωπιασμέναι καὶ κυάθους προσκείμεναι. Vide (si operæ putas pretium) quæ illic iamdudum notauimus. Hic autem locus sic apud Sudam explanatus reperitur. ἵνα προσθῇς τοῖς γνάθοις, οὕτως ὑπωπιασθήσῃ καὶ τυφθήσῃ ὑφ' ἡμῶν, γεμίζουσι γὰρ κύαθον θερμοῦ, καὶ προσκολλῶσι τοῖς οἰδήμασι, καὶ θεραπεύουσι. id est, cyathum posces quod maxillis tuis apponas, Ita nos te supprimemus & verberibus tundemus, Nam cyathum vel cotulam calore implent, & tumoribus applicant, sicque medicinam faciunt. Στιπτούς τρίχας.] sic lege στιπτούς per ο paruum, significat autem hæc vox comam vel crines in quibus στενάζει ἡ τιλλομένη plorat quæ scinditur & vellitur. Quid sit ἐκκοκκιεῖν (pro ἐκκοκκιεῖν dixit, sed alterum Cappa exemit metri causa) diximus in Pace idem esse quod Gallofranci dicimus *egrainer*, possemus Latinè exciccare, quia ciccus κόκκος, sed hic dixit ἐκκοκκιεῖ ἀντὶ τοῦ ἐρημώσει, vel potius ἐκτιλεῖ & ἀναστάσει. Ω σπερμαγοραιο.] Epitheton fictum & factum è mulieribus quæ vendunt in foro omne genus semina oua pisa & olera, sequens ex alliis caupona & pane. In Pluto vel Diuite fabula supra omnes mulieres, clamosas existimat τὰς πανδοκευτρίας & λεκιθοπώλιδας. Euripidis matrem λαχανοπώλιδα fuisse dicunt vel saltem σκανδικοπώλιδα, id est, olera vendidisse, vel scandycem quam Cichorij speciem fuisse liquet ex Theophrasti Historiarum lib. 7. cap. 10. ne diutius Grammatici crucem sibi figant in ignotæ herbæ explicatione, vt nos docuit maximus in Rep. literaria dictator Iulius Cæsar Scaliger. Est autem mihi monendus Lector, de secundo versu ὦ σκοροπανδο. legendum videri ὦ σκοροδοπανδ. Οὐκ ἐξέλκετ', οὐ παίσετ'.] Sequor Venetum exemplar quod habet ἐξέλθετ', sed lego οὐ ξέλθετ' pro οὐκ ἐξέλθετε, vt metrum habeamus integrum nisi mauis οὐκ ἔλθετ'. Sed quòd ait παίσετ' notandum est etiam παίειν esse πᾶν ὁτιοῦν σπουδαίως ποιεῖν, vt in Acharnensibus vsus est hic noster. Dicebant autem Attici παίσω & παιήσω, vt in Nebularum fabula, τοιαύτας σφενδόναις παιήσομαι. Mox vbi habes πολλήν γ' ἐὰν πλησίον, legerem πολλήν ἐάν γε πλῆσ.

BISETVS. Ω πολλ' ἀναλώσας ἔπη.] ὁ τῶν ἀνδρῶν χορὸς τὸν Πρόβουλον προτρέπει πρὸς τὸ μήτε τοὺς λόγους, μήτε τὰ ἔργα ματαίως ὅτι τρίβοιτο ταῖς γυναιξὶν ἀπρεπῶς ἐρίζοντα. πρὸς δὲ τούτοις σημειωτέον ὅτι ἐκ τῶνδε τῶν χοροῦ λόγων ἐν ἀλόγως ταῦτα συμπεραίνεσθαι δυνάμεθα, τὰ ἐν τῇ ἄνω ὁμιλίᾳ, ἢ διαλόγῳ ἀπὸ ταύτης τῆς ἀρχῆς

Κλυθείς ὦ μιαρὰ συ, ἄχρι τέλους λεγόμενα. οὐ πρὸς τὸν ὑπηρέτην, ἀλλὰ πρὸς τὸν Πρόβουλον εἰρῆσθαι. καὶ εἰ μὴ οὐ πάντα, ἀλλ' ὅμως τὸ μεῖζον τούτων μέρος. τοὺς δὲ τῶν γυναικῶν λόγους, τὸ μὲν, πρὸς τοὺς ὑπηρέτας, τοὺς τὰ ὑπὸ Προβούλου ἐπιταττόμενα ποιεῖσθαι βουλομένους, τὸ δὲ, πρὸς αὐτὸν τὸν Πρόβουλον λέγεσθαι. ὃ ῥᾳδίως καταλαβοίοτες ἂν ἀκριβέστερον πάντα ἐξετάσῃ. ὅταν γὰρ αἱ γυναῖκες ὕβρεις ἱκανώτερον, καὶ παρρησίας ἱκανώτερον λαλοῦσι, ταῦτα πρὸς τοὺς ὑπηρέτας ἀναμφισβητήτως λέγεται. τὰ δὲ ὑπ' αὐτῶν ἐπιεικέστερον, καὶ μετ' εὐλαβείας τινὸς προφερόμενα, εἰκός ἐστι λέγεσθαι πρὸς τὸν Πρόβουλον, ὡς ἐν ἀρχῇ ὄντα. ταῦτα δὲ πάντα ἐμμελῶς, καὶ πρεπόντως ἐσκεμμένα, μεγάλην σαφήνειαν, καὶ γέλωτος ἀφορμὴν τοῖς θεαταῖς παρέχει. Τί τοῖσδε σαυτ.] στίχοι ἰαμβικοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ ε. Ιματιδίοις.] οὕτω καὶ ἄνω εἶπεν

Ελούσαμεν ὑμᾶς ὥστε θοιματίδια σείων πάρεστι.

Ανευ κονίας.] κονία, τὸ ἐκ τέφρας καθιστάμενον ὑγρόν Πολυδεύκης, κονίαν λέγει, ὅπερ Λατῖνοι λιξίβιον, εἶτα λιξιούβιον καλοῦσιν. Αλλ' ὦ μελεοῦ] τὸ πλῆρες ὦ μέλεε. ταῦτα δὲ, οὐ πρὸς τὸν Πρόβουλον, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἀνδρῶν χορὸν ὑπὸ γυναικείου χοροῦ λέγεσθαι δοκεῖ.

Ευ-

κυλοιδιᾶν· τὰ κύλα, καὶ κυλάδες, τὰ ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς. ὅτι ὑπερθε τὰ ἐπάνω τῶν ὀφθαλμῶν. ὅθεν κυλοιδιᾶν παρ' Ἀττικοῖς, τὰ κύλα τῶν ὀφθαλμῶν οἰδεῖν ἐκ μακροαγρυπνίας ἴσως, ἢ ὕπνου. Εὐστάθιος. ἐνταῦθα δὲ κυλοιδιᾶν διὰ τὰ πλήγματα νοητέον. Κάρφος.] τὸ ξηρὸν ξύλον. ξύλον λεπτότατον, καὶ ξηρότατον, καὶ κουφότατον, παρὰ τὸ κάρφω, τὸ ξηραίνω. κάρφος ὅτι Pausanias ... ὄνομα ... μικρότατον, καὶ λεπτότατον ... ἐκ ... βλίττειν. τὸ μέλι ἀπὸ τῶν κηρίων ἀφαιρεῖν. τὰ τῶν μελιττῶν κηρία θλίβειν. τὸ δὲ ... βλίττειν, καὶ ἐρεθίζειν, παροιμιακῶς λέγεται δεῖ τῶν αὐτοῖς κακόν τι παρὰ γνώμην ἀβούλως κτωμένων.

CHR. Καὶ ταῦτ' ἄνευ κονίας.] Absque sordibus; nam κονία & κονίον & κόπτρον accipitur plerunque ἀντὶ τοῦ ῥύπου. Paulo post vbi habes κυλιδιᾶν lege κυλοιδιᾶν, vt est apud Theocritum primo Idyllio cùm de senibus loquitur fractis ocello patranti vt dixit Satyricus Persius, Et cum ait λυπεῖ μηδ' ἵνα intelligo μηδ' ἵνα, Quòd verò ait βλίττειν, hoc verbum est mel è fauis eripere. Mox distinguo ἀτυλάττα δή, ἀλλά.

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ ΧΟΡΟΥ.

Χο. αἰ. Ὦ Ζεῦ τί ποτε χρήσωμαι
Ταῖσδε τοῖσδε κνωδάλοις.
Οὐ γὰρ ἔτ' ἀνεκτὰ τάδ', ἀλλὰ βασανιστέον
Τόδε σοι τὸ πάθος μετ' ἐμοῦ.
Ὅ,τι βουλόμεναί ποτε τὴν Κραναὰν
Κατέλαβον ἐφ' ὅ,τι τε
Μεγαλόπετρον ἄβατον
Ἀκρόπολιν ἱερὸν τέμενος.
Ἀλλ' ἀνερώτα καὶ μὴ πιθοῦ καὶ προσφέρε
πάντας ἐλέγχους
Ὡς αἰσχρὸν ἀκωδώνιστον ἐᾶν τὸ τοιοῦτο πρᾶγμα
μεθιέντας.

COMMATION CHORI.

CH.V. O Iuppiter ecquid faciam
Talibus nunc bestijs?
Non enim hæc ferenda, sed huius ineunda iam
Tibi causa mali, mihiq;
Quid enim Cranai vrbem vt ita acciperent
Adigere potuit has?
Et Acropolin, aditu haud
Facilis vbi nemus petra habet?
Sed rogita, nec persuadetor, quin omnibus vtere
elenchis,
Nam turpe quidem est si res eiusmodi inexplorata sinatur.

BISETVS. Ὦ Ζεῦ.] ὁ νοῦς. πῶς τούτοις τοῖς θηρίοις ἡμᾶς δεῖ προσφέρεσθαι; πῶς ταῦτα τὰ θηρία διαθέσωμεν; τί ὠφελοῦντες γενησόμεθα; τί δὲ τὸ κνώδαλον, ἐν τοῖς ἄνω ἐν ἀρχῇ τῶν Σφηκῶν προείρηται. Ἀλλὰ βασανιστέον.] κοινῶς ὁ τῶν ἀνδρῶν χορὸς πρὸς τὸ τεῖχος, καὶ ἔσω τὴν πρὸς γυναῖκας ἀφεὶς, πρὸς τὸν Πρόβουλον στραφεὶς πρὸς τὸ τῶν γυναικῶν τόλμημα ἀκριβῶς βασανίζειν προτρέπει. βασανίζειν δὲ, οὐ τὸ αἰκίζεσθαι, καὶ τιμωρεῖσθαι, καὶ μαστιγοῦν σημαίνει παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, ἀλλὰ τὸ χωρεῖς πληγῶν ἀνακρίνειν, καὶ ἐλέγχειν τἀληθὲς διὰ λόγων. ἀπὸ τῆς βασάνου τῆς χρυσοχοϊκῆς λίθου μεταφορικῶς. καὶ παροιμία, βασάνους λίθους, ἐπὶ ἐξεταζόντων ἐν λόγοις, ἢ ἔργοις. παρόσον ἡ Λυδία λίθος τὸν χρυσὸν δοκιμάζει. Σ. Τὴν Κραναὰν] οὕτω τὰς Ἀθήνας ἐκάλουν, διὰ τὸ τραχὺ, καὶ λεπτόγεων. ἢ ἀπὸ Κραναοῦ βασιλέως, καὶ πληθυντικῶς Κραναῶν τῶν Ἀθηνῶν. Ἀριστοφ. ἐν Ὄρνισιν, Ἔπειτα μείζω τῶν Κραναῶν ζητεῖς πόλιν; καὶ κραναῶν πετρῶν, τῶν τραχειῶν. Σ. βέλτιον δ' ἴσως Κραναὰν ὀξυτόνως γράφειν. ἐπὶ ἂν δ' ἐλλείψεις τὴν χώραν, ἢ πόλιν, ἢ ἀκρόπολιν, ὃ καὶ πιθανώτερον. κραναὴ δὲ χώρα ἡ τραχεῖα, καὶ πολλὴν ἔχουσα τραχύτητα, ὡς καὶ ἡ Ἀττική. Σ. καὶ Εὐ. τὸ δὲ κραναὰν, κοινόν. κραναὴν δὲ Ἰωνικόν. Ἐφ' ὅ,τι] τίνος ἕνεκα; διὰ τί; τί ποτε βουλόμεναι; τίνι γνώμῃ; ἄβατον δὲ, ἀπρόσιτον, ἀπόρευτον. Σ. Τέμενος] τεμένη, ναοὶ, ἱερὰ, ἄλση, ἢ τὰ ἀφωρισμένα τῶν τιμῶν χωρία. Σ. καὶ τέμενος παρ' Ὁμ. πᾶν τὸ ἀφωρισμένον, οἱονεὶ ἀποτετμημένον τῆς πόλεως, καὶ εἰς κτῆσιν ἰδίαν τινὸς ἀφωρισμένον χωρίον. παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον μόνα τὰ τοῖς θεοῖς ἀφωρισμένα χωρία, τεμένη λέγονται. Εὐστάθιος. Ὅμηρος Ιλ. Ζ:

> Καὶ μὴν οἱ Λύκιοι τέμενος τάμον ἔξοχον ἄλλων
> Καλὸν φυταλιῆς, καὶ ἀρούρης, ὄφρα νέμοιτο.

Ἀκωδώνιστον.] ἀπείραστον, ἀβασάνιστον. κωδωνίσαι γὰρ τὸ διαπειραθῆναι. μετῆκται δὲ ἀπὸ τῶν περιπολούντων, καὶ κώδωσι διαπειρωμένων, εἰ ἐγρηγόρασιν οἱ ἐπὶ τῆς φυλακῆς τεταγμένοι. περὶ τούτου δὲ διὰ πλειόνων προείρηται ἐν τοῖς Βατράχοις.

CHR. Ἀκωδώνιστον ἐᾶν] id est, ἀπείραστον, ἀβασάνιστον, Metaphora sumpta ab iis qui fraxant vigilias & tubarum sono explorant dormiantne custodes. Alij à coturnicibus translatum putant, nonnulli ab equis, quidam à vasis, est autem διακωδωνίσαι idem quod δοκιμάζειν.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ, ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ, Ἄλλη Γυνή.

Πρ. Καὶ μὴν αὐτῶν τοῦτ' ἐπιθυμῶ νὴ τὸν Δία
πεύθεσθαι
Ὅτι βουλόμεναι τὴν Ἀκρόπολιν ἡμῶν ἀπεκλείσατε μοχλοῖς.

PROBVLVS, LVSISTRATA, Altera Mulier.

PR. Ergo hoc primùm cupio sciscitari ab eis
& quærere causas.
Qua spe quidue petentes nostram ferreo obice
clauditis vrbem?

Λυ. ἵνα τἀργύριον σῶον παρέχοιμεν καὶ μὴ πολεμοῖτε δι' αὐτό.

Πρ. Διὰ τἀργύριον πολεμοῦμεν γάρ; Λυ. καὶ τἄλλα γε πάντ' ἐκυκήθη.

Ἵνα γὰρ Πείσανδρος ἔχοι κλέπτειν χοἱ ταῖς ἀρχαῖς ἐπέχοντες

Ἀεί τινα κορκορυγὴν ἐκύκων. οἱ δ' οὖν τοῦδ' οὕνεκα δρώντων

Ὅτι βούλονται. τὸ γὰρ ἀργύριον τοῦτ' οὐκέτι μὴ καθέλωσιν.

Πρ. Ἀλλὰ τί δράσεις; Λυ. τοῦτό μ' ἐρωτᾷς; ἡμεῖς ταμιεύσομεν αὐτό.

Πρ. Ὑμεῖς ταμιεύσετε τἀργύριον; Λυ. τί δὲ δεινὸν τοῦτο νομίζεις;

Οὐ καὶ τἄνδον χρήματα πάντως ἡμεῖς ταμιεύομεν ὑμῖν;

Πρ. Ἀλλ' οὐ ταυτόν. Λυ. πῶς οὐ ταυτόν; Πρ. πολεμητέον ἔστ' ἀπὸ τούτου.

Λυ. Ἀλλ' οὐδὲν δεῖ πρῶτον πολεμεῖν. Πρ. πῶς γὰρ σωθησόμεθ' ἄλλως;

Λυ. Ἡμεῖς ὑμᾶς σώσομεν. Πρ. ὑμεῖς; Λυ. ἡμεῖς μέντοι. Πρ. σχέτλιόν γε.

Λυ. Ἀλλ' ἀποδεικτέα ταῦτ' ἐστὶν ὅμως. Πρ. νὴ τὴν Δήμητρ' ἄδικόν γε.

Λυ. Σωστέον ὦ τᾶν. Πρ. κεἰ μὴ δέομαι; Λυ. τοῦδ' οὕνεκα πολὺ μᾶλλον.

Πρ. Ὑμῖν δὲ πόθεν περὶ τοῦ πολέμου τῆς τ' εἰρήνης ἐμέλησεν;

Λυ. Ἡμεῖς φράσομεν. Πρ. λέγε δὴ ταχέως ἵνα μὴ κλάῃς. Λυ. ἀκροῶ δή,

Καὶ τὰς χεῖρας πειρῶ κατέχειν. Πρ. ἀλλ' οὐ δύναμαι. χαλεπὸν γὰρ

Ὑπὸ τῆς ὀργῆς αὐτὰς ἴσχειν. Λυ. κλαύσει τοίνυν πολὺ μᾶλλον.

Πρ. Τοῦτο μὲν ὦ γραῦ αὐτῇ κρώξαις, σὺ δέ μοι λέγε. Λυ. Ταῦτα ποιήσω.

LVS. Seruemus vt argentum, nec propterea mala bella geratis.

PR. Quid? an argentum caussa est belli? LVS. Quin omnia catera turbat,

Pisander enim Pratoresq. vt quò furarentur haberent,

Turbas semper mouere aliquas: nunc propter id incipiant hi

Quicquid libeat facere? argentum auferri amplius haud patiemur.

PR. Quid facis ergo? LVS. Rogas? nos scilicet adseruabimus illud.

PR. Vos asseruabitis argentum? LVS. Quid dicitis inesse pericli?

Nónne bona domestica opesq. intus vobis seruare solemus?

PR. Haud eadem res. LVS. Cur non eadem? PR. Namque hinc est belligerandum.

LVS. At nil opus est belligerare. PR. unde igitur saluabimur omnes?

LVS. Nos vestra salus erimus. PR. vos? LVS. nos certè. PR. Miserum hoc equidem esset.

LVS. Tamen hac conditio accipienda est. PR. Haud certè iure, nec aquum est.

LVS. Quarenda salus. PR. si non places? LVS. hoc ideò est mage solicitanda.

PR. Sed quid vos tantopere pacem & bellum curare coegit?

LVS. Age dicemus. PR. properatò opus est, ne plores. LVS. admoneo autem

Conerq. manus inhibere. PR. at vix ego possum, nam quis in ira

Sibi temperet? LVS. Ergò tantò magis ipsum te flere iubebo.

PR. O vetula tibi hoc crocita, mihiq. illa edisse re. LVS. Iam faciam istud:

BISETVS. Καὶ μὴν αὐτήν.] ὁ Πρόβουλος κατὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν χοροῦ παραίνεσιν, περὶ τῶν βασάνων καὶ πάντων ἐλέγχων κατὰ τῶν γυναικῶν ἔργων ἐπιμελῶς ἐπιχειρεῖ. εἰσὶ δὲ στίχοι ἀναπαιστικοὶ τετράμετροι καταληκτικοὶ Ἀριστοφάνειοι καλούμενοι. ὡς καὶ οἱ πρὸ τῆς συνθέσεως δύο. Ἀλλ' ἀνερώτα καὶ τὰ ἑξῆς. Ἵνα τἀργύριον.] τὸ πλῆρες, ἵνα τὸ ἀργύριον σῶον παρέχωμεν. ἵνα τὰ χρήματα σώσωμεν, καὶ σῶα φυλάξωμεν. τὸ δὲ σῶν μονοσύλλαβον ἀντὶ τοῦ σῶον, ἤγουν ὑγιὲς, καὶ τέλειον, ἔστιν ἀνελλιπές. προσαγορεύεται δὲ, ὅτι ἐκ τοῦ σῶον, ἢ σῶον συνῄρηται. Πείσανδρος.] οὗτος γὰρ δειλὸς ἦν, φιλοπόλεμος δὲ, καὶ πολεμοποιὸς κερδῶν ἰδίων ἕνεκα. Σ. Ταῖς ἀρχαῖς ἐπέχοντες.] ἐπέχοντες, τουτέστι προσέχοντες. τῶν ἀρχῶν ἐπιθυμοῦντες, καὶ τῶν ἀρχαῖς ἐπικείμενοι, αὐτῶν τυχόντες, ἀσφαλέστερον, καὶ ἀδεέστερον κλέπτειν ἔχοιεν. κορκορυγὴν ἐκύκων, ἤγουν ταραχὰς ἐκίνουν. κορκορυγὴ γὰρ, ταραχὴν, βοὴν, κραυγὴν, καὶ θόρυβον δηλοῖ. Σ. Ἡσύχ. δρώντων δὲ, δράτωσαν. Ἀττικὸν σχῆμα. Ταμιεύσομεν.] ταμίαι δέκα τὸν ἀριθμὸν ἄρχοντες ἦσαν Ἀθήνησι κληρωτοὶ ἀπὸ πεντακοσιομεδίμνων, οἳ τά τε ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀθηνᾶς ἐν ἀκροπόλει χρήματα ἱερά τε, καὶ δημόσια ἐφύλαττον. ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς. Σ. καὶ ταμιεύειν, διοικεῖν, φυλάττειν. σχέτλιον δὲ, ἄτοπον, ἄδικον, οὐκ ἀνεκτόν. Ἀποδεικτέα.] ἀντὶ τοῦ ἀποδεικτέον ἑνικῶς. ἀκροῶ, δηλαδὴ, ἄκουσον. ἀκροᾶσθαι γὰρ, ἀκούειν. ὅθεν ἀκρόασις, καὶ ἀκροατής.

CHR. Τοῖς μοχλοῖς] Puto legendum τοῖσι μοχλοῖσι, & iungenda hæc duo vocabula cum præcedenti versu, vt versum vnicum Aristophanicū faciant. Mox lego cum Venet. edit. ἀργύριον γοῦν παρέχοιμεν, non σῶν παρέχωμεν, est autem γοῦν pro γοῦν. Κορκορυγὴν ἐκύκων.] Id est, ταραχὰς ἐκίνουν. Sic in Pace vsus est, & ipsam Pacem Lysimacham vocat. Σωθησόμεθ' ἄλλως] Lege σωθησόμεσθ' ἄλλως, vt versus sit ἔμμετρος. Mox pro ἀποδεικτέα ταῦτα lege ἀποδεικτέα, Atticè pro ἀποδεικτέον, & sic legitur in Veneto exemplari. Τοῦ δ' ἕνεκα πολὺ μᾶλλον.] Legerem potius τοῦ δ' εἵνεκα καὶ πολὺ μᾶλλον. Et puto veram esse hanc lectionem, vt τὸ καὶ omissum propter præcedentem syllabam κα errori ansam dederit.

BISETVS. Τοῦτο μὲν ὦ γραῦς αὐτῇ κρώξαις.] ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ὀρνίων τῶν δυσοιωνίστων. κρώζειν δὲ κυρίως οἱ κόρακες καὶ αἱ κορῶναι λέγονται. ὅθεν καὶ κρωγμὸς τὸ μίμημα τῆς φωνῆς τῶν κοράκων. νῦν δὲ κρώζειν ἐπὶ τῶν μάτην θρυλλούντων ὡς αἱ κορῶναι.

CHR. Ω χρεῦς αὐτοῦ κράξας.] Emendo ὦ χρεῦ σαυτοῦ κρ. videtur autem hoc fuisse prouerbiale vt in Irena dixit εἰς κεφαλὴν σοι. Sic autem Virgilius exprimere voluit, Capiti cane talia demens Dardanio. Paulò post pro ἠνειχόμεθα lege ἠνεσχόμεθα & pro ἅττ' ἂν ποιεῖτε, ἅττα ποιεῖτε, & pro ἠρέσκετ' ἡμᾶς, lego ἠρέσκετ' ἂν ἡμᾶς, nam etiam accusatiuis iũgitur τὸ ἀρέσκομαι. Fluxit autem ex superioris versus fine, τὸ ἄν, quod illinc tollendum hic addedum. Porrò illa τοῦτο ποιεῖν, versum absoluunt eundẽ.

Ημεῖς τὸν μὲν πρότερον πόλεμον καὶ τὸν χρόνον ἠνε-
χόμεθα

Nos tempore belloq; superiori omnia tolerauimus acta

Υπὸ σωφροσύνης τῆς ἡμετέρας τῶν ἀνδρῶν ἅττ' ἂν ποιεῖτε.

Vestra, viri, tam fuimus patientes & mentis moderatæ

Οὐ γὰρ γρύζειν εἰᾶτ' ἡμᾶς· καίτ' οὐκ ἠρέσκεθ' ἡμᾶς,

Quum nos nec sineretis mussare, nihil tum gratificantes,

Αλλ' ᾐσθανόμεσθα καλῶς ὑμῶν. καὶ πολλάκις ἔνδον ἂν οὖσαι

Verùm fallere non poteratis, vos sæpè audiuimus intus

Ηκούσαμεν ἄν τι κακῶς ὑμᾶς βουλευσαμένους μέγα πρᾶγμα

Magna de re captantes pessima consilia, atque agitantes,

Εἶτ' ἀλγοῦσαι τ' ἄνδοθεν ὑμᾶς ἐπανηρόμεθ' ἂν γελάσασαι.

Deinde dolentes intus scitabamur, sed non sine risu,

Τί βεβούλευται περὶ τῶν σπονδῶν ἐν τῇ στήλῃ παραγράψαι

A vobis, Quid de fœderibus consultum hodie inq; columna

Εν τῷ δήμῳ τήμερον ὑμῖν. τί δέ σοι ταῦτ' ἦ δ' ὃς ἀνήρ.

Scriptum à populo est? quid pertinet hoc ad te, mox dixerat ille,

Οὐ σιγήσεις; κἀγὼ 'σίγων. ΑΛ. Τιν. ἀλλ' οὐκ ἂν ἐγώ ποτ' ἐσίγων.

Potin' vt taceas? tacui actutum. AL. M. *Certè nunquam tacuissem.*

ΛΥ. Κἂν ᾤμωζές γ' εἰ μὴ 'σίγας. τὸ γὰρ ἔγωγ' ἐσίγων.

LVS. *Ni faceres, flendum erat, at fletum volui vitare silendo:*

Επεὶ ἕτερόν τι πονηρότερον βούλευμ' ἐπεπύσμεθ' ἂν ὑμῶν,

sed longè aliud peius consilium vestrum audiuimus, inde

Εἶτ' ἠρόμεθ' ἂν πῶς ταῦτ' ὦ 'νερ διαπράττεσθ' ὧδ' ἀνοήτως.

Ista rogabamus, Qui constituitis, ô vir, tam temerè illa:

Ο δέ μ' εὐθὺς ὑποβλέψας ἔφασκε εἰ μὴ τὸν στήμονα νήσω

Tum me ille tuens torua minatur, nisi lana munia tracto

Οτοτύξεσθαι μακρὰ τὴν κεφαλὴν. πόλεμος δ' ἄνδρεσσι μελήσει.

Mihi multa caput doliturum, Cura viris erit vnica belli.

Πρ. Ορθῶς γε λέγων τῇ Δί' ἐκεῖνος. Λυ. πῶς ὀρθῶς ὦ κακόδαιμον

PR. *Huius bona certè verba viri.* LVS. *Quid bona fanatice censes?*

Εἰ μὴ δὲ κακῶς βουλευομένοις ἐξῆν ὑμῖν ὑποθέσθαι;

Si neque monitis mala nostris consulta emendare licebat?

BISETVS. Εν τῇ στήλῃ.] στήλη, λίθος, ἢ χαλκὸς ἐπιμήκης τετραγώνῳ σχήματι ἱδρυμένος, ἐν ᾧ γέγραπται ὁ τῆς στηλιτευομένης ὄνομα. πολλάκις δὲ καὶ τῶν εὐεργετῶν εὐεργεσίαι ἀναγεγράφονται. Σ. ἄλλως. οὐ μόνον τὰ προειρημένα ἐν ταῖς στήλαις ἐγράφοντο, ἀλλὰ καὶ πολλάκις τὰ περὶ τὰς συνθήκας, καὶ σπονδὰς δημοσίᾳ πρός τινας τῶν πολεμίων πεποιημένας, ἵνα τούτων μνημόσυνον εἴη φανερώτερον, καὶ βεβαιότερον. Η δ' ὃς ἀνήρ.] ἀντὶ τοῦ ἔφη δ' ἐκεῖνος ἀνήρ. ὁ νοῦς. ἐκεῖνος δὲ ὁ ἀνὴρ ὁ περὶ τῶν σπονδῶν ὑπὸ γυναικὸς ἐρωτώμενος αὐτῇ ἀπεκρίνετο, τί δὲ ταῦτά σοι μέλει; τί τούτων φροντίζεις; Υποβλέψας] ὑποβλέπειν λέγονται οἱ ὀργιζόμενοι, καὶ ὑπόδρα βλέποντες. παραβλέπειν δὲ, οἱ στραβοί, οἱ καὶ παραβλῶπες ἐντεῦθεν λέγονται. Εὐστάθ. ὅθεν παρ' Ομήρῳ μυριάκις ἂν εὕροις,

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη. στήμονα δὲ, τὸ νῆμα. νήσω δὲ, παρὰ τὸ νήθω, ὃ παρὰ τὸ νῶ, τὸ σωρεύω, ἐπεὶ σωρεύονται πως τὰ νηθόμενα σώματα. Εὐστ. ὀτοτύξεσθαι δέ. θρηνήσειν. τὴν κεφαλὴν, δηλονότι κοπτομένην, τυπτομένην. ἔλλειψις δὲ τῆς κατὰ προθέσεως. Υποθέσθαι] ὑμῖν ὑποθέσθαι, ἀντὶ τοῦ ὑμᾶς νουθετεῖν, καὶ τὰ δέοντα ὑμῖν παραινεῖν.

CH. Εἶτ' ἀλγοῦσαι] Nihil mutandum censeo, sed non malè putem λέγουσαι, nam quid est ἀλγοῦσαι γελάσασαι? quasi sit de risu Sardonio. Εν τῇ στήλῃ] Puto στήλην esse quam in Nubibus vocat κύρβιν, Nã illis pilis vel etiam stelis (vt vocat Plinius) scribebantur fœdera. vide epistolam Philippi ad Demosth. Η δ' ὃς ἀνήρ.] Modus loquendi Atticis & Platoni imprimis familiaris, Hic autem lego ἦ δ' ὃς ἂν ἀνήρ, vt etiam in Venet. legitur edit. Αλλ' οὐκ ἂν ἐγώ.] Hæc loquitur Alia mulier quàm Lysistrata. Itaque ἄλλη τις γυνὴ grandioribus literis scribi debet aut eo denique modo ne contextum orationis adiuuare videantur. Εἰ τηρόμεθ'] Melius in Veneta editione εἶτ' ἠρόμεθ' ἄν. Οτοτύξεσθαι μακρὰ τὴν κεφαλήν.] Sic Hor. ô multa fleturum caput quasi ad verbũ huic loco respondens. est autẽ ὀτοτύζειν, θρηνεῖν, vnde Interiectiones ὀτοτοῖ. Quod autem sequitur πόλεμος δ' ἄνδρεσσι μελήσει, lepidè detortũ & παρῳδημένον ex Hom. Υμῖν ὑποθέσθαι.] Valet συμβουλεύειν & νουθετεῖν. Sed pro ὅτε δ' ἤδ' ὑμῶν legitur in Venet. libris ὅτε δὴ ἤδ' ὑμῶν, quod magis placet;

Ὅτε δ' ἤδ' ὑμῶν ἐν ταῖσιν ὁδοῖς φανερῶς ἠκούομεν ἤδη. — A Vbi per nostras hæc fama vias, liquidò istas accidit aures,

Οὐκ ἔστιν ἀνὴρ ἐν τῇ χώρᾳ; μὰ Δί' οὐ δῆθ' ἕτερός τις. — Certè in tota regione virum non est vllum reperire:

Μετὰ ταῦθ' ἡμῖν δῆτ' ἔδοξεν σῶσαι τὴν Ἑλλάδα κοινῇ — Hinc est quod nobis mulieribus visum est communiter omnem

Ταῖς γυναιξὶν συλλεγείσαις. ποῖ γὰρ καὶ χρῆν ἀναμεῖναι; — Helladaservare coactis, nam quorsum durabimus vltrà?

Ἢν οὖν ἡμῶν χρηστὰ λεγουσῶν, ἐθελήσητ' ἀντακροᾶσθαι — B Quòd si nobis meliora suadentibus auscultare velitis

Κἀντισιωπᾶθ' ὥσπερ χ' ἡμεῖς, ἐπανορθώσαιμεν ὑμᾶς. — Inq; vicem mussetis vt & nos, rem vobis restituemus.

Πρ. Ὑμεῖς ἡμᾶς; δεινόν γε λέγεις κοὐ τλητὸν ἔμοιγε. Λυ. σιώπα. — PR. Vos nobis? mira quidem res & mihi non toleranda. LVS. sile ergo.

Σοί γ' ὦ κατάρατε. Πρ. σιωπῶ 'γώ; Λυ. καὶ ταῦτα καλύμματα φέρε — Caue musses impie. PR. Ego vt sileam? LVS. Quin hac velamina cinge

Περὶ τὴν κεφαλήν. Πρ. μή νυν ζῴην. Λυ. ἀλλ' εἰ τοῦτ' ἐμπόδιόν σοι, — Capiti tegmen. PR. potius moriar. LVS. Quòd si nimis impedit istuc,

C

Παρ' ἐμοῦ τουτὶ τὸ κάλυμμα λαβὼν — Cape, sis, ricam tibi quam dedero

Ἔχε καὶ περίθου περὶ τὴν κεφαλήν, — Circum caput hac inuolue tuum,

Κᾆτα σιώπα. — Deinde taceto.

Καὶ τουτονὶ τὸν καλαθίσκον. — Sume hunc manibus calathiscum,

Κᾆτα ξαίνειν συζωσάμενος — Cinctusq; vna lanam carre

Κυάμους τρώγων. — Fabulo vescens.

Πόλεμος δὲ γυναιξὶ μελήσει. — Muliebre secus geret arma.

D

CHR. Οὐκ ἔστιν ἀνήρ.] Claudicat hic versus vna syllaba, stabit rectus si pro ἐν τῇ χώρᾳ legere vis ἐν ταύτῃ χώρᾳ. Mox vt etiam stet versus lege ταῖσι γυναιξὶν pro ταῖς, quod rursus vt fiat lege etiam paulò post ἐπανορθωσαίμεθ' ἂν ὑμᾶς, malè enim deest illa particula ἂν vel quid simile.

BISETVS. Κἀντισιωπᾶθ' ὥσπερ.] καὶ ἀντισιωπᾶτε ὥσπερ καὶ ἡμεῖς. ἀντισιωπᾶν, τὸ ἐν μέρει σιωπᾶν, ὅπως καὶ τῶν ἄλλων ἀκούωμεν λεγόντων. Πρ. ὑμεῖς ἡμᾶς;] ταῦτα καὶ τὰ ἑξῆς, οὐχ ὑπὸ τοῦ Προβούλου, ἀλλ' ὑπό τινος ἐκ τοῦ χοροῦ λέγεσθαι δοκεῖ. Κυάμους τρώγων.] δικάζων. ἢ ἵνα μὴ κοιμηθῇς. γέρων γὰρ εἶ. ἢ κυαμοτρὼξ, ὁ δικαστὴς τρεφόμενος ὑπὸ κυάμων. πρὸ γὰρ τῆς εὑρέσεως τῶν ψήφων, κυάμοις ἐχρῶντο ἐν ταῖς χειροτονίαις τῶν ἀρχόντων, καὶ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις. ὡς οὖν τῶν ψηφιζόντων ἀργύριον λαμβανόντων, καὶ χειροτονούντων τοὺς διδόντας πλεῖον. Σ.

CHR. Καλύμματα φέρε.] Vox σιώπα iungenda est cum præcedente versu vt eum absoluat. Hic verò versus integer esse nequit, nisi accipias verbum φέρε prima producta propter liquidam vt in μέλος fecit Homerus, post quem non dubitauit audax Satyricus Choliambum facere in hac clausula, Cantare credas Pegaseium melos, ne Politiani nectareum commentum audiamus. Hoc si ita est, (quid ni autem?) non dubitem in
E
Callimacho sub finem Hymni qui Cereri dictus, legere φέρε βόας, φέρε καὶ εἰράναν vbi hodie acutiores prosodici & συλλαβοπιεζωσται, contra vetera exemplaria reponunt φέρε.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ. — CHORVS MVLIERVM.

F

Αἴρεσθ', ὦ γυναῖκες, ἀπὸ τῶν καλπίδων, ὅπως ἂν — Haurite, quæso, è trulleis ô fœmina & matellis

Ἐν τῷ μέρει χ' ἡμεῖς τι ταῖς φίλαισι ξυλλάβωμεν. — Vt adiuuemus fœminas de parte nostra amicas.

Ἐγὼ γὰρ οὔποτε κάμοιμ' ἂν ὀρχουμένη, — Ego quidem vsque salisubsula haud fessa sim,

Οὐδὲ τὰ γόνατα κόπος ἕλοι μου καματηρός. — Nec mea genua capiat ignauia lassa,

Ἐθέλω δ' ἐπὶ πᾶν ἰέναι — Penitus mihi eundum ad eas,

Μετὰ τῶνδ' ἀρετῆς ἕνεχ', αἷς — G Simul esse iuuat quibus in-

Ἔνι φύσις, ἔνι χάρις, — Genita charis habitat

BISETVS. Αἴρεσθ' ὦ γυναῖκες.] ὁ τῶν γυναικῶν χορὸς τὸ τῆς Λυσιστράτης ἀνδραγάθημα μιμούμενος, ἀναλ-

ὀπαλλάξ ἑαυτὸ πρὸς τὴν μάχην, καὶ τὸν ἀγῶνα προτρέπει. Ἐλαῦ μου.] εἰρωνικῶς. τὸ δὲ ἰλλαῦ ὕλλαν ἤ. ἀπὸ τοῦ ἴλω θέματος ἀχρήστου. ἔνι δὲ, ἀντὶ τοῦ ἔνεστι.

CHR. Λίρετ' ὦ γυναῖκες.] Si legamus ἀρύετ' A ὦ vel ἀρύεσθ' ὦ, hic erit versus Tetrameter catalecticus Iambicus, similis proximo sequenti. Paulò post lego ἐπίωαν vna voce, & ἔνιχ' εἰς pro ἔνιχα non autem ἔνιχ' quasi ab ἐνίχω.

Ἔνι δὲ θράσος, ἔνι δὲ
Σοφὸν, ἔνι φιλόπολις
Ἀρετὴ φρόνιμος.
Ἀλλ' ὦ τηθῶν ἀνδρειοτάτων καὶ μητριδίων ἀκαληφῶν.
Χωρεῖτ' ὀργῇ, καὶ μὴ τέγγεσθ'. ἔτι γὰρ νῦν οὔρια θεῖτε.
Λυ. Ἀλλ' ἤνπερ ὁ γλυκύθυμος Ἔρως χ' ἡ Κυπρογένει' Ἀφροδίτη
Ἵμερον ἡμῶν κατὰ τῶν κόλπων καὶ τῶν μηρῶν καταπνεύσῃ
Κᾆτ' ἐντέξῃ τέτανον τερπνὸν τοῖς ἀνδράσι καὶ ῥοπαλισμούς,
Οἶμαί ποτε Λυσιμάχας ἡμᾶς ἐν τοῖς Ἕλλησι καλεῖσθαι.
Πρ. Τί ποιησάσας; Λυ. ἢν παύσωμεν πρῶτιστον μὲν ξὺν ὅπλοισιν
Ἀγοράζοντας καὶ μαινομένους. νὴ τὴν Παφίαν Ἀφροδίτην.
Νῦν μὲν γὰρ δὴ κἀν ταῖσι χύτραις καὶ τοῖς λαχάνοισιν ὁμοίως
Περιέρχονται κατὰ τὴν ἀγορὰν ξὺν ὅπλοις ὥσπερ Κορύβαντες.
Πρ. Νὴ Δία. χρὴ γὰρ τοὺς ἀνδρείους. Λυ. καὶ μὴν τό γε πρᾶγμα γέλοιον,
Ὅτ' ἂν ἀσπίδ' ἔχων καὶ Γοργόνα τις, κᾆτ' ὠνῆται κορακίνους.
Ἀλλ. Γυν. Νὴ Δί' ἐγὼ γοῦν ἄνδρα κομήτην φυλαρχοῦντ' εἶδον ἐφ' ἵππου
Ἐς τὸν χαλκοῦν ἐμβαλλόμενον πῖλον λέκιθον παρὰ γραός.
Ἕτερος δ' αὖ Θρᾷξ πέλτην σείων κἀκόντιον ὥσπερ ὁ Τηρεὺς
Ἐδεδίσκετο τὴν ἰσχαδόπωλιν, καὶ τὰς δρυπεπεῖς κατέπινεν.
Πρ. Πῶς οὖν ὑμεῖς δυνάσεσθε παῦσαι τεταραγμένα πράγματα πολλὰ
Ἐν ταῖς χώραις καὶ διαλῦσαι; Λυ. φαύλως πάνυ. Πρ. πῶς; ἀπόδειξον.
Λυ. Ὥσπερ κλωστῆρ' ὅτ' ἂν ἡμῖν ᾖ τεταραγμένος ὧδε λαβοῦσαι
Ὑπενεγκοῦσαι τοῖσιν ἀτράκτοις, τὸ μὲν ἐνταυθοῖ, τὸ δ' ἐκεῖσε,
Οὕτως καὶ τὸν πόλεμον τοῦτον διαλύσομεν ἤν τις ἐάσῃ,
Διενεγκοῦσαι διὰ πρεσβειῶν, τὸ μὲν ἐνταυθοῖ, τὸ δ' ἐκεῖσε.

Quibus anima sapit
Rigida, cata, patria &
Pietatis amans.
Sed vos matricum vrticarum & generosarum vetularum B
Ite ira, nusquam cedite, namque secunda curritis aura.
LVS. *At si flexanimus Amor materque Venus dea candida Cypris*
Nostra in femora atque sinus desiderij dulce inlicium adflet
Dein suaue viris tentum ingeneret, rigidique rotabula penis, C
Nos Lysimachas, vt opinor, Græcia quondam tota vocabit.
PR. *Ob quod facinus?* LVS. *si desierint emere & mercarier armis*
Induti atque insanis similes Paphia per numen amicum.
Quippe solent nunc ollarum olerumque instar circum ire macellum, D
Et in armis omne forum celebrare, putes esse hos Corybantas.
PR. *Etenim fortes sic ire decet.* LVS. *Sed certè hæc ridicula est res.*
Si quis clypeo & galea armatus mercetur deinde saperdas.
AL. M. *Vidi & ego Tribunum Celerum crinicomantem in equoque vehentem*
Ouum à vetula quadam sumptum in petasum demittere ahenum: E
Alter quatiens peltam & iaculum velut esset Tereus alter
Terrebat anum ficus vendentem, maturasque vocabat.
PR. *Qui vos igitur nunc possitis turbata negotia multa*
Sedare & soluere? nil minus, at mihi demonstra tamen illud. F
LVS. *Confusa velut subtemina filorum persæpe solemus*
Subducere fusis, atque huc atque illuc deuoluere tracta
Sic huncce glomum belli facilè exsoluemus, ni prohibemur,
Distractum, & per feciales pacificos huc diditum & illuc. G

BIS. Ἀλλ' ὦ τηθῶν.] ὦ πλῆρες, ὦ ἐκ τηθῶν ἀνδρειοτάτων καὶ μητριδίων ἐκγεγονυῖαι. τήθας δὲ ἐκάλουν τὰς μάμμας, καὶ τηθίδας τὰς θείας, τὰς πατρὸς ἢ μητρὸς ἀδελφάς. τήθας δὲ καὶ τὰς τροφούς. εἰσὶ δὲ καὶ ὄστρεα θαλάσσια, Ὅμηρος.
Πολλοὺς ἂν κορέσειεν ἀνὴρ ὅδε τήθεα διφῶν.

ἀκαλήφας δὲ λέγουσιν οἱ μὲν τὰς θαλασσίας. λέγουσι δὲ καὶ τὰς κνίδας Ἀττικοί. καὶ κνίδη μὲν ἐστὶν ὅθεν ἂν ἁπαλὰ ᾖ. νῦν δὲ λέγει τὰς μητέρας, τουτέστι τὰς τοῦ σπέρματος σφαίρας, ἀκαλήφη λέγεται. ἀκαλήφας οὖν τὰς χαίτας ἐκάλεσεν, ἐπεὶ στρυφναὶ ἦσαν καὶ γενναῖαι. καὶ γὰρ τὸ φυτάριον δάκνει. ἐπεὶ οὖν εἶπε τήθων, εἶπε καὶ μητριδίων, τουτέστι τῶν ἐχουσῶν τὸ σπέρμα τῆς βοτάνης τῆς ἀκαλήφης. δάκνουσι γὰρ αὗται. τοιαῦται δὲ καὶ αἱ χαῖται. Μητριδίας δὲ ἐκάλεσε τὰς ἐχούσας τὸ σπέρμα. σημειωτέον δὲ βέλτιον ἴσως χαριεῖσαι ἂν τηθῶν, καὶ ἀκαληφῶν, ὡς τὸ Μουσῶν, Ἀηδόνων, καὶ τὰ παραπλήσια. ἢ καὶ ταῦτα ἐξαίρετα, καὶ παρὰ τοὺς κοινοὺς τῶν γραμματικῶν κανόνας. ὡς τὸ ἀφύαι, ἀφύων, καὶ ἀφυῶν. Οὔρια θεῖτε.] οὐρίως θεῖτε, τρέχετε, πορεύεσθε. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν πλεόντων, καὶ πνεύμασιν οὐρίοις χρωμένων. ὁ νοῦς. ἔτι γὰρ νῦν τὸ πρᾶγμα καλῶς χωρεῖ. Ἀλλ' ἤν περ ὁ γλυκύθυμος.] ἡ Λυσιστράτη ὃν τὸν λόγον ὁ χορὸς συνέκοψε, πρὸς τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐπανέρχεται, καὶ τῷ Προβούλῳ τὸ τῆς καινῆς πολιτείας σχῆμα διὰ πλειόνων, καὶ κατὰ μέρος ἀποφαίνει, καὶ πάντων γελοῖα παραδείγματα ἐκ γυναικείας ταλασιουργίας χαριέντως ἐπιφέρει. εἰσὶ δὲ στίχοι ἀναπαιστικοὶ καταληκτικοὶ εἰς συλλαβήν, Ἀριστοφάνειοι καλούμενοι. τοιοῦτοι καὶ οἱ δύο προηγούμενοι. Ἀλλ' ὦ τήθων, καὶ χωρεῖτε. Κυπρογένεια Ἀφροδίτη ἣν ἐν τῇ νήσῳ Κύπρῳ γεννηθῆναι μυθεύουσι. Ἐντέξῃ τέτανον.] τέτανος ἡ τοῦ αἰδοίου τάσις. ῥοπαλισμοὺς δὲ λέγει, ἐπεὶ ὡς ῥόπαλον γίνεται. Παφίαν Ἀφροδίτην.] ὅτι ἐν Πάφῳ τῆς Κύπρου πόλει τιμᾶται. Ὥσπερ Κορύβαντες.] ἔνιοι τοὺς Κούρητας καὶ τοὺς Κορύβαντας τοὺς αὐτοὺς ὑπειλήφασιν εἶναι. ἦσαν δὲ Διὸς τροφεῖς οὗτοι καὶ φύλακες. τινὲς δὲ αὐτοὺς δέκα φασίν. ἄλλοι ἐννέα. ἦσαν δὲ τῆς Ῥέας παῖδες. Κορακίνους.] εἶδος ἰχθύων. φυλαρχοῦντα δὲ παρὰ τὸ φύλαρχον λέγεται. φύλαρχος δέ, ὁ κατὰ φυλὴν ἑκάστην τοῦ ἱππικοῦ ἄρχων. Σ Ἐς τὸ χαλκοῦν] χαλκοῦς πῖλος εἶδος περικεφαλαίας. Ἡσύχιος. λέκιθος δέ. ὀσπρίου εἶδος. ὁ καλεῖται πισόν, ἢ κατὰ τοὺς Ῥωμαίους πίσον. οὕτω γὰρ παρὰ τῷ Σουίδᾳ τινὲς γεγράφθαι οἴονται. Ἰστέον ὅτι καὶ πισσόν, καὶ πίσον, καὶ πῖσον, καὶ πίσος ἐν πολλοῖς τῶν παλαιῶν βιβλίων ἀντὶ τοῦ λεκίθου, τοῦ ὀσπρίου δηλονότι, εὑρίσκεται γεγραμμένον. Ἑτέρως δὲ Θρᾷξ.] Θρᾷξ, παρὰ τὸ θορεῖν, καὶ τὸ ἄττειν, οἱονεὶ θοράϊξ. ὅθεν κατὰ συγκοπὴν Θρᾷξ, καὶ κατὰ συναίρεσιν Θρᾷξ. διὸ καὶ περισπᾶται. ἔστι δὲ ἔθνους ὄνομα. πέλτας δὲ Θρᾴκιον ὅπλον, καὶ πελτήεντας ἔχουσα. ἀκόντιον δέ, δοράτιον, μικρὰν λόγχην. Ἡσύχιος. Ἐδεδίσκετο.]ἐξεφόβει. δεδίσκομαι καὶ πλεονασμῷ τοῦ ι δειδίσκομαι, τὸ ἐκφοβῶ. δειδίσκω δέ, τὸ δεξιοῦμαι παρ' Ὁμήρῳ. ἀπὸ τοῦ δίκω Ἰωνικοῦ, δίσκω. δεδίσκω, καὶ ἐπενθέσει τοῦ ι, δειδίσκω. λέγεται καὶ δεδίσσεσθαι ἀντὶ τοῦ ἐκφοβεῖν, καὶ καταπλήττειν. Ὅμηρος Ἰλ. ο.

Χερσὶ δὲ μή τι με πάγχυ κακὸν ὡς δειδίσσεσθαι.

ἰσχαδόπωλιν δέ, τὴν ἰσχάδας πωλοῦσαν. τί δὲ ἰσχάς, καὶ ἄνω προείρηται. Δρυπετεῖς.] βέλτιον ἴσως δρυπετεῖς φάσκειν τὰς ἰσχάδας ἀπὸ δένδρου πεπτωκυίας, ὥμας. Ἢ καὶ δρυπέτης, ὁ πέπειρος καρπὸς τῶν δένδρων. ἢ ἐπὶ δένδρων πεπανθεῖσα ἐλαία. ὡσαύτως καὶ ἰσχάς, καὶ δρύπεπα. τὴν δ' ἀλίπαστον δρύπεπα. τουτέστιν ἐλαίαν. Σ. ἄλλως. αἱ μὲν δρυπετεῖς, ἢ κατά τινας δρυπέπεις, αἱ ἀπωρισμέναι, οὕτω λέγονται παρὰ τὸ ἐν δρυὶ πεπανθῆναι ἤγουν ἐν φυτῷ ἐλαιῶν. αἵτινες ἐλαῖαι καὶ γεργέριμοι κατά τινας ἐλέγοντο. καὶ ἁπλῶς πᾶς καρπὸς ἐπὶ δένδρου πεπανθεὶς δρυπέτης λέγεται. Εὐστ. φαύλως δέ, εὐχερῶς, ῥᾳδίως. κλωστὴρ δέ, ὁ ἄτρακτος, καὶ τὸ νῆμα. Σ.

CHR. Ἀλλ' ὦ τήθων, καὶ μητριδίων ἀκαληφῶν.] Hunc locum sic inuenio expositum apud Grammaticos latentes in Suda. κνίδη λέγεται ὅταν ἁπαλὴ ᾖ, νῦν δὲ λέγει τὰς μητέρας, τουτέστι τὰς τοῦ σπέρματος σφαίρας, ἀκαλήφη λέγεται. ἀκαλήφας οὖν τὰς χαίτας ἐκάλεσεν ἐπεὶ στρυφναὶ ἦσαν καὶ γενναῖαι, καὶ γὰρ τὸ φυτάριον δάκνει. ἐπεὶ οὖν εἶπε τηθῶν, εἶπε μητριδίων τουτέστι τῶν ἐχουσῶν τὸ σπέρμα τῆς βοτάνης ἀκαλήφης, δάκνουσι δὲ αὗται. τοιαῦται δὲ καὶ αἱ χαῖται, μητριδίας δὲ ἐκάλεσε τὰς ἐχούσας τὸ σπέρμα. Legendum autem χωρεῖτ' ὀργῇ, vt quidem puto, non ὀργῇ in dandi vel auferendi casu, & sic vsus fuerit nomine collectiuo, propterea dixit χωρεῖτε, τέγγεσθε, οὔρια θεῖτε, id est, εὐδρομεῖτε. Sic in Vesparum fabula (quam nos nuper Latinam dedimus, aut saltem barbaram) dixit hic noster comicus ἀπὸ τῆς ὀργῆς τὴν ἀκαλήφην ἀφελέσθαι. Καὶ ῥοπαλισμούς] Legere malim ῥοπαλισμούς. Nam ῥόπαλον & ῥόπτρον quod est hostorium vel potius rutabulum, etiam ad veretrum transfertur. sanè Næuius apud Festum sic vsurpauit in obscœnis, Senis retritum rutabulum. Φυλαρχοῦντ' ἰδεῖν ἔφιππον.] Primum lego φυλαρχοῦντ' εἶδον ἐφ' ἵππου, deinde λέκιθον παρὰ χυδαῖς, & sic apud sudam reperio. Est autem teste Harpocratione Phylarchus qui è singulis tribubus imperium habet in equites illius tribus. Aristoteles verbo φυλαρχεῖν vsus est lib. 4. de Repub. vbi malè alij φιλαρχ. legerunt. Erat tamen hic φύλαρχος subditus Ἱππάρχῳ. Quem autem hic vocant πῖλον, ornamen est & amictus capitis quem κυρβασίαν quidam, alij tiaram, nonnulli cidarin dixerunt. Καὶ τὰς δρυπετεῖς.] Matura oliua & cadiua dicitur δρυπετὴς, tamen diuersum etymon, nam à casu δρυπετὴς, à maturitate δρυπεπὴς, illa quasi πεπτωκυῖα, hæc quasi πέπειρος. Itaque & δρυπετῆ & δρυπεπῆ inuenias, hoc loco Veneta editio habebat δρυπέτεις, sciunt omnes nomine δρυὸς non omnem solum arborem sed etiam fructum intelligi, hic non pro oliua sed pro ficu accipio. Est autem δεδίσκειν terrefacere. Φαύλως πάνυ πῶς ἀπόδειξον] sic in Venet. edit. nullis personis interiectis, sed sub Probuli persona continuantur, neque versum sequentem ὥσπερ κλωστῆρ' Lysistrata incipit, sed chorus mulierum. Διαλύσαιμεν ἄν τις] Lego διαλύσομεν, est autem διαλύειν quod Franci dicimus *Denider*, vel à diuidendo, vel deniduando vt monuit etiam vir maximus & mihi colendissimus frater Ios. scaliger. Quin & Nicandri interpretes ξαίνειν exposuit διαλύειν, etsi putare propriè sit & κροκοδύζειν.

Πρ. Ἐξ ἐρίων δὴ καὶ κλωστήρων καὶ ἀτράκτων πράγματα δεινὰ
Παύσειν οἴεσθ' ὦ ἀνόητοι; Λυ. κἂν ὑμῖν γ' εἴ τις γ' ἐνῆν νοῦς,
Ἐκ τῶν ἐρίων τῶν ἡμετέρων ἐπολιτεύεσθ' ἂν ἅπαντα.
Πρ. Πῶς δή; φέρ' ἴδω. Λυ. πρῶτον μὲν ἐχρῆν ὥσπερ πόκον ἐν βαλανείῳ

PR. Ergo ex pensis & staminibus fusisque imponere finem,
O stulta, creditis hisce malis. LVS. ac mentis si quid inesset
Vobis, ex lanis prorsus gereretur respublica nostris.
PR. Qui dum? videam LV. Primùm ut quum imposita est succida lana lauacro,

Bisetus. Πόκον ἐν βαλανείῳ.] πόκος, τὸ τῶν προβάτων ἔριον.

CHR. Πόκον ἐν βαλανείῳ.] Error manifestarius, vt in voce nihili sic in metro, corrige βαλανείῳ. Est autem οἰσπώτη vel οἰσπάτη vel οἴσπη, purgamentum ouium & stercus, ouerdam possimus dicere qua ratione bucerda, muscerda, sucerda & similia, Ratio etymi Græca ad manum est οἰσπα-τη quasi οἰὸς πατίλη. Aliud esse puto οἰσύπη, de qua multa apud Erotianum habes vocum Hippocraticarum doctum enarratorem. Quod autem sequitur ἐπικλινεῖς Veneta editio habet ἐπικλινεῖς, sed melius ἐπικλινεῖς accentu in vltima. i. ἐπιπίπτοντας καὶ ἐπιρρεπεῖς εἰς κακόν, dixit autem, vt opinor, ἐκραβδίζειν quod Plutarchus ῥάβδοις ξαίνειν τὰ σώματα. i. virgis cędere.

Ἐκπλυνάντας τὴν οἰσπώτην ἐκ τῆς πόλεως ἐπικλινεῖς	*Eluimus sordes, ita oportuit auersos pellere ab vrbe*
Ἐκραβδίζειν τοὺς μοχθηροὺς καὶ τοὺς τριβόλους ἀπολέξαι	*Homines nequam & prauos, & tribulos prorsus perdere duros*
Καὶ τούς γε συνισταμένους τούτους καὶ τοὺς θλιβοντας ἑαυτοὺς	*Et prensatores istos, & qui pretura studio, se*
Ἐπὶ ταῖς ἀρχαῖσι διαξῆναι καὶ τὰς κεφαλὰς ἀποτίλαι.	*Pilatim pressant, carrere, tractimque capita vellere, deinde*
Εἶτα ξαίνειν εἰς καλαθίσκον κοινὴν εὔνοιαν ἅπαντας,	*Nere in calatho atque operari communem omnes plebis amorem,*
Καταμιγνῦντας τούς μετοίκους κεἴ τις ξένος ᾖ φίλος ὑμῖν	*Commiscentes siue quis aduena, seu peregrinus fiet inter,*
Κεἴ τις ὀφείλει τῷ δημοσίῳ καὶ τούτους ἐγκαταμίξαι.	*Seu debitor ignominiosus, & hi sunt hic annumerandi:*
Καὶ νὴ Δία τάς γε πόλεις ὁπόσαι τῆς γῆς τῆσδ' εἰσὶν ἄποικοι	*Quin & medius fidius quascunque colonia nostra habet vrbes*
Διαγιγνώσκειν ὅτι ταῦθ' ἡμῖν ὥσπερ τὰ κατάγματα κεῖται,	*Dignoscere singula quaque, iacent enim ceu lanea tracta*
Χωρὶς ἕκαστον. κᾆτ' ἀπὸ τούτων πάντων τὸ κάταγμα λαβόντας	*Temerè huc illuc, mox omnia singillatim carpere oportet,*
Δεῦρο ξυνάγειν καὶ συναθροίζειν εἰς ἕν. κᾆτα ποιῆσαι	*Atque huc glomerata referre, & in vnum cogere, lanitiúmque*
Τολύπην μεγάλην. κᾆτ' ἐκ ταύτης τῷ δήμῳ χλαῖναν ὑφῆναι.	*Grande efficere, atque hinc vtibilem populo subtexere pallam.*
Πρ. Οὔκουν δεινὸν ταυτὶ ταύτας ῥαβδίζειν καὶ τολυπεύειν	*PR. Non mirum est si laudatur Pax & perficiatur ab istis*
Αἷς οὐδὲ μετῆν πάνυ τοῦ πολέμου. Λυ. καὶ μὴν ὦ παγκατάρατε	*Quas nulla solet pars tangere belli. LVS. Quin ô ter scelerate*
Πλεῖν ἤ γε διπλοῦν αὐτοῦ φέρομεν. πρώτιστον μέν γε τεκοῦσαι	*Mage quàm duplex ferimus bellum, nam partum edere acerbos*
Κἀκπέμψασαι παῖδας ὁπλίτας. Πρ. σίγα μὴ μνησικακήσῃς.	*Solita, natos mittimus arma gerentes. PR. parce hac memorare.*
Λυ. Εἶθ' ἡνίκα χρῆν εὐφρανθῆναι καὶ τῆς ἥβης ἀπολαῦσαι,	*LVS. Et cùm potius lætari opus esset, & ætati dare ludum,*
Μονοκοιτοῦμεν διὰ τὰς στρατιάς. καθ' ἡμέτερον μὲν ἐᾶτε,	*Ob militiam solæ sumus in lecto: sed mittite nostra,*
Περὶ τῶν δὲ κορῶν ἐν τοῖς θαλάμοις γηρασκουσῶν ἀνιῶμαι.	*Pro virginibus quæ veterascunt in thalamo, hoc maceror vnum.*
Πρ. Οὔκουν χ' ἄνδρες γηράσκουσι; Λυ. μὰ Δί' ἀλλ' οὐκ εἶπας ὅμοιον.	*PR. Quid? nonne viros senium attingit? LVS. Sanè equidem non eadem hæc sunt.*
Ὁ μὲν γὰρ ἥκων κἂν ᾖ πολιὸς ταχὺ παῖδα κόρην γεγάμηκε.	*Nam vir procus, & si canus erit, teneram tamen ille puellam*
Τῆς δὲ γυναικὸς μικρὸς ὁ καιρός. κἂν τούτου μὴ 'πιλάβηται,	*Nuptum accipiet: breuis ætas mulieribus, qua ni potiantur,*

Bisetus. Οἰσπώτην.] Σουΐδας. οἴσπη, ῥυπαρῶν προβάτων ἔρια. καὶ οἰσπώτη ὁ ῥύπος τῶν ἐρίων. λέγεται καὶ οἰσπάτη, καὶ οἴσυπος, καὶ οἰσυπίς. καὶ οἰσυπηρὰ ἔρια, τὰ ῥυπώδη αὐτὰ ἢ οἴσυπον. κύς. Ἐπικλινεῖς

ἐκραβδίζειν.] ἐπικλωστὰς, καὶ τὸ ἐπικλωστὸς, ἢ ἐπιῤῥεπεῖς, οἷοι εἰσὶν ἐπικλινεῖς, ἢ συνεπιῤῥεπεῖς. τοὺς δὲ μεταφορικῶς δηλοῦσι τοὺς ἐπικλινεῖς, καταφερεῖς, τοὺς εἰς τὰ κακὰ ταχὺ, καὶ τὰ τοιαῦτα χρὴ ταχέως θερμαινομένους ἐν τῷ ταῖς ῥάβδοις τυπτομένους ἐκ τῆς πόλεως ἐλαύνεσθαι. Τοὺς τριβόλους.] τρίβολος ἄκανθα, ἡ βοτάνης εἶδος κάκιστον, καὶ τοῖς ἄλλοις σπέρμασιν ἀσυμφορώτατον. νῦν δὲ μεταφορικῶς τοὺς κακοὺς τοὺς ἀναφιλεῖς, τοὺς ὀλεθρίους ἀνθρώπους δηλοῖ. Συνεστραμμένους.] τουτέστι συνηγόρους, ἢ τοὺς συμπεπλεγμένους, καὶ πιλουμένους. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἐρίων. ὥσπερ γὰρ πολλάκις τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ κολλᾶται ἔριον, καὶ διαχωρίζουσιν αὐτὰ ἀπ' ἀλλήλων, οὕτως ἐπὶ τῶν κεκολλημένων ταῖς ἀρχαῖς ὀφείλετε ἀποχωρίζειν, καὶ εὔνοιαν πρὸς ἀλλήλους ἔχειν ἅμα Συ. (σφάλμα τί ἐστι δοκεῖ ἐν τοῖς τῆς Σκίδ..) Διαξῆναι] παρὰ τὸ διαξαίνειν. διαξῆναι. διαλῦσαι. καὶ γὰρ ἐρίων οἱ μαλλοὶ ἔχουσι τὰς ἀρχὰς, καὶ τὰς κορυφὰς πεπιλημένας, καὶ ἐὰν τιλτῶσι διαλύεται ὁ μαλλός. πρὸς ἑκάτερον οὖν καὶ τὰς κορυφὰς ἐρίου πεπιλημένας, ἐν τῷ πόκῳ, καὶ τὰς κεφαλὰς τῶν πονηρῶν συνεσταμένων τοῖς πράγμασι, διαλῦσαι χρή. Σ. ἀλλαχοῦ, διαξαίνειν, ξαίνοιτο διαλύειν, τουτέστι διασπᾶν, τ. ῃ ἀπὸ διασπᾷν. Τοὺς μετοίκους.] μέτοικος λέγεται ὁ ἐξ ἑτέρας πόλεως μεταστὰς, καὶ μετοικῶν ἐν ἑτέρᾳ. καὶ οὐ πρὸς ὀλίγον ἐπιδημῶν ὡς ξένος. ἀλλὰ τὴν οἴκησιν αὐτόθι καταστησάμενος. ἐδίδοντο δὲ ὑπ' αὐτοῦ καθ' ἕκαστον ἔτος δραχμαὶ δώδεκα, ὅπερ ἐλέγετο μετοίκιον. καθάρματα δὲ, τὰ ἐρίων κατασπάσματα, ἢ μαρύματα. Σ. Τολύπην.] τολύπη, τὸ κατασκευασμένον ἔριον. Ησύχ. ὅθεν τὸ τολυπεύειν, τὸ ἐκτελεῖν, ἢ κατεργάζεσθαι, ἢ πολλὰ εἰς ἓν τέλος συγκεφαλαιοῦν. τολύπη γὰρ τὴν ἐρίων σφαῖραν δηλοῖ, καὶ τολύπη τὸ κατειργασμένον ἔριον. καὶ τολύπη ἔριον ξανθὲν, καὶ ἀσκηθὲν εἰς τὸ κλωσθῆναι. Εὐσ. Χλαῖναν ὑφῆναι.] χλαῖνα, τὸ παχὺ καὶ χειμερινὸν ἱμάτιον, παρὰ τὸ χλιαίνειν. χιτὼν δὲ, τὸ λεπτὸν ἱμάτιον. τὸ ὑποκάμισον, παρὰ τὸ ἐγκεῖσθαι τοῖς μέλεσιν. ὑφῆναι δὲ, κατασκευάζειν. Σ. Αἷς οὐδὲ μετῆν.] αἱ τοῦ πολέμου παντελῶς μέτοχοι οὐκ ἦσαν. αἱ τοῦ πολέμου πάνυ μηδὲν μέρος, μηδεμίαν κοινωνίαν μεθ' ἡμῶν εἶχον. πλεῖν δὲ, πλέον, μᾶλλον. Ἀττικῶς. Μὴ μνησικακήσῃς.] μνησικακῆσαι, κατά τινας, τὸ τῆς παλαιᾶς ὕβρεως μνήμονα εἶναι. τὴν παλαιὰν ἀδικίαν ἀμνηστεῖν οὐ δύνασθαι, ἀλλὰ ταύτην βεβαίως κατέχειν. ἐνταῦθα δὲ, μᾶλλον ληπτέον δοκεῖ, ἀντὶ τοῦ, τὰ παρεληλυθότα κακὰ εἰς μνήμην ἐπανακαλεῖσθαι καὶ τούτων μνείαν ποιήσασθαι. ὅπερ ἐκ τοῦ προηγουμένου, σίγα, φανερόν ἐστιν. ὁ γὰρ Πρόβουλος τὴν γυναῖκα κελεύει τῶν κακῶν ἐπιλήσμονα ἔσεσθαι, ἀλλὰ σιωπᾶν, καὶ περὶ τούτων μνείαν μηδεμίαν ποιεῖσθαι. Μονοκοιτοῦμεν.] ἐν ταῖς κοίταις μόναι κοιμώμεθα. Κᾆθ' ἡμέτερον] καὶ εἶτα ἐᾶτε, ἐάσατε τὸ ἡμέτερον πρᾶγμα. περὶ δὲ τῶν κορῶν, καὶ παρθένων ἐν θαλάμοις γηρασκουσῶν, διὰ τὸ αὐτὰς ἀγάμους μένειν διὰ τὰς τῶν ἀνδρῶν στρατείας, καὶ πολυχρονίους ἀποδημίας, ἀνιῶμαι. Κἂν τοῦτο μὴ 'πιλάβηται] καὶ ἂν μὴ ἐπιλάβηται τοῦτο. τοῦτο δὲ, ἀντὶ τοῦ τοῦτον τὸν καιρόν. ἀλλὰ πρὸς τὸ σημαινόμενον ἀναφέρεται. τινὲς μένοντες, τοῦτον χρόνον λέγουσιν. ὁ νοῦς. τῶν γυναικῶν πρὸς τοὺς γάμους ὁ καιρὸς βραχὺς, καὶ εἰ μὴ τοῦτον τὸν καιρὸν ταχέως ἐπιλάβωνται, οὐδεὶς αὐτὰς ἔτι γῆμαι θέλει, ὅτι παρακμαζούσας ὁρᾷ.

CHR. Συνεστραμμένους.] id eſt, συνηγόρους, vel συμπεπλεγμένους καὶ πιλουμένους connexos & pilatos, tranſlatione ſumpta à lana, vt enim, inquit, adhæret lana lanæ dum carminatur, deinde diſcernitur à preſſu mutuo, ſic in iis qui magiſtratibus applicantur & agglutinantur facere debetis, & compoſitos diuellere & ſecernere, vt mutua ſe beneuolentia proſequantur. Τοὺς μετοίκους.] Sic vocantur qui ex aliena ciuitate ad aliam emigrãt, non vt peregrini tranſmeantes aut ad breue tempus habitantes. Pendebant verò quotannis 12. drachmas quod μετοίκιον dicebatur, proinde vt ſerui manumiſsi etiam pendebant τὸ μετοίκιον. Iſæus viros drachmas 12. Heſychius ait decem tantùm (ſed τῷ τελώνῃ τριώβολον appẽſum) fœminas 6. tantùm pependiſſe ait in Orat. contra Elpagorã & Demophanem. Qui μέτοικοι id tributum non ſoluerant, ducebantur & vænibant ἐν καρὸς αἴσῃ, vt ait Hom. id eſt, vt ſerui. Demoſth. in Philippicis, ait in naues inuehi ſolitos τοὺς μετοίκους (puta venalitios.) Eos autem Comici σκαφίας vocabant quia in pompis ſcaphas ferebant. Ariſtoph. dixit alibi, τοὺς γὰρ μετοίκους ἄχυρα τῶν ἀστῶν λέγει. Nam ciuium pars erant, ſed viliſsima, & vt paleę ordeaceæ, tamen πολίτας eſſe negat Ariſtot. lib. 3. Polit. Ait enim tantum κοινωνεῖν ἐπιδημίας vt & ſerui, neque οἰκεῖον facere τὴν πολίτην. Erat autem neceſſe μετοίκοις νέμειν προστάτην (vt idem autumat Ariſtoteles, & poſtea cenſet Harpocration) id eſt ciuem Athenienſem, cuius auctoritate niterentur ipſi inquilini. Eſt autem hic verſus mutilus, ſic fortaſſis reſtaurandus, τούς τε μετ. κεἴ τις ξένος ἦν φίλ. Καὶ τολυπεύειν] Lana pura puta eſt ἔριον τολυπευτὸν, Nam τολύπη eſt ἐργασία, & τολυπεύειν, ἐργάζεσθαι. Sic autem dixit Homerus 4. ὀδυσ. πόλεμον τολύπευσε, quod facit ad hunc locum, quia lanam bello comparat, neque fruſtra dixerat ῥαβδίζειν, virgis enim pauibant lanas vt ſordes deponerent, vnde pauperatæ veſtes. Quod verò ait πλεῖν ἢ διπλοῦν, ſolens & ſuo more hac voce vtitur pro πλέον. Ὁ μὲν γὰρ ἥκων.] Lego, vt numeri conſtent ſibi, ὁ γὰρ ἥκων μὲν, deinde οὐδεὶς ἐθέλει non θέλει, valet autem hic ὀττευομένη, idem ac μαντευομένη & κληδονιζομένη. Mox lego ἀλλ' ὅστις ἔτι στῦσαι δυνατὸς non ἐστὶ, ſed & notandum in Veneta editione appoſitam eſſe interrogationis notam poſt δυνατός. Legerem etiam τί παθὼν non μαθὼν & interrogatiuè pronunciarem. Sicque memini in Epigrammatum Florilegio, dictum à Nicarcho aut alio, μή τι παθὼν ἀΐδης, de longęuo nimis homine.

Οὐδεὶς θέλει γῆμαι ταύτην. ὀττευομένη δὲ κάθηται.
Πρ. Ἀλλ' ὅστις ἔτι στῦσαι δυνατός.
Αλλ. Γυν. Σὺ δὲ δὴ τί μαθὼν οὐκ ἀποθνήσκεις.
Χωρίον ἐστί· σορὸν ὠνήσει.
Μελιτοῦτταν ἐγὼ καὶ δὴ μάξω.
Λαβὲ ταυτὶ καὶ στεφάνωσαι.
Καὶ ταυτασὶ δέξαι παρ' ἐμοῦ.
Καὶ τουτονὶ λαβὲ τὸν στέφανον.

Non ſit qui ducere curet, ſed amat ſedens & vaticinatur.
Ni fortè qui poteſt arrigere.
AL. M. Age tu quid agis? nec moreris dum:
Nunc opus empta funeris arca;
Ego melle teram reſperſam offam:
Cape tu hunc frontis honorem,
Iſtasq; à me pro munere habe,
Iſtámq; ſimul ſume coronam.

Τοῦ δέει; τί ποθεῖς;	A *Quid eges, quid adest?*
Χώρει εἰς τὴν ναῦν.	*Vade ad cymbam, te*
Ὁ Χάρων σε καλεῖ.	*Vocat ecce Charon,*
Σὺ δὲ κωλύεις ἀνάγεσθαι.	*Tamen oram soluere non vis.*
Πρ. Εἶτ' οὐχὶ ταῦτα δεινὰ πάσχειν ἐστ' ἐμέ.	*PR. Non est vt istam diritatem vltrà feram,*
Νὴ τὸν Δί' ἀλλὰ τοῖς προβούλοις ἄντικρυς	*Mihi ire certum est ad meos Proconsules*
Ἐμαυτὸν ἐπιδείξω βαδίζων ὡς ἔχω.	*His me ipse coràm ostendam, & hunc rerum statum.*
Λυ. Μῶν ἐγκαλεῖς ὅτι οὐχὶ προὐθέμεσθά σε;	B *LVS. Te conlocatum non fuisse expostulas?*
Ἀλλ' ἐς τρίτην γ' οὖν ἡμέραν πρῲ πάνυ	*Sed si die adsis tertia, ad diluculum*
Ἥξει παρ' ἡμῶν τὰ τρίτ' ἐσκευασμένα.	*Parata habebis ad viaticum tria.*

BISETVS. Ὀττευομένη δ' ἐκάθητο.] κληδονιζομένη, οἰωνιζομένη, μαντευομένη. ὄσσα γὰρ ἡ ὀσσα, φήμη, μαντεία, θεία κληδών. καὶ ὀττεύεσθαι, τὸ μαντεύεσθαι. Σ. ἴσως δὲ διὰ τούτων ἡ Λυσιστράτη σκώπτει τὸ λεγόμενον ἐν τῷ Πλούτῳ περὶ τοῦ Δελφικοῦ τρίποδος, καὶ τῆς μαντείας. φασὶ γὰρ τὸ ἀρχαῖον, παρθένον διὰ τὸ ἁγνὸν θεσπιῳδεῖν εἰωθέναι. Ἄλλως. ὀττευομένη καθῆσθαι, ἀντὶ τοῦ, πραγματεύεσθαι, καὶ παλαιτέρα οὖσα καθῆσθαι, καὶ θρησκεύειν ἀναγκάζεται. ὅπερ αἱ γρᾶες ποιεῖν φιλοῦσι. Ἀλλ' ὅστις ἐστί.] ταῦτα ὁ Πρόβουλος πρὸς τὴν Λυσιστράτην λέγει, ὡς ἐκ τῶν ἑξῆς δῆλον, ὅπου ἡ γυνὴ τὸν γέροντα θνήσκειν ἐπιθυμεῖ, ὅτι οὕτω παρρησιάζεται, καὶ λόγοις ἀπρεπεστέροις χρῆται. διὸ καὶ τὸ τοῦ Προβούλου πρόσωπον ἐνταῦθα γραπτέον. ὁ νοῦς. ἀλλὰ ὅστις δύναται συστῆναι, ἤτοι στῆσαι, ὅστις πρὸς τὰς συνουσίας καὶ τοὺς ἀφροδισιασμοὺς ἐστὶν ἐπιτήδειος, οὗτος ταύτην γαμήσει. τινὲς δὲ, ταῦτα μετ' ἐρωτήσεως γραπτέον νομίζουσι, καὶ οὔ τις, ἀντὶ τοῦ ὅστις. οὕτως.

Ἀλλ' οὔ τίς ἐστι στῦσαι δυνατός; ὅπερ ἴσως οὐκ ἀπίθανον.

Τί μαθὼν οὐκ ἀποθνήσκεις;] ἄλλη γυνὴ τοῖς τοῦ Προβούλου λόγοις ὀργισθεῖσα, ταῦτα πρὸς αὐτὸν λέγει. ἡ δὲ τούτων ἔννοια αὕτη. ταῦτα δὲ πόθεν ἔμαθες; διὰ τί οὐκ ἀποθνήσκεις θᾶττον ὡς τοῦ θανάτου ἄξιος ὤν; περὶ δὲ ταύτης τῆς μετοχῆς, μαθὼν, ἀλλαχοῦ διὰ πλειόνων προείρηται. τινὲς δὲ, ἀντὶ τοῦ μαθὼν, γράφουσι μόθων. μόθων δὲ, ὁ φορτικὸς, καὶ ἄτιμος. καὶ μόθωνες οἱ εὐτελεῖς. καὶ μόθωνας ἐκάλουν τοὺς παρεπομένους τοῖς ἐλευθέροις παῖδας οἱ Λάκωνες. τὸν Πρόβουλον τοίνυν ἡ γυνὴ λοιδορεῖ. ἔστι καὶ μόθων, εἶδος αἰσχρᾶς, καὶ δουλοπρεποῦς, καὶ φορτικῆς ὀρχήσεως. Σ. Χωρεῖον ἐστί.] ἐκ τῆς ἐννοίας, καὶ τῶν προηγουμένων τινὲς γραπτέον νομίζουσι χαιρεῖον ἐστι. τουτέστι, νῦν καιρός ἐστι τοῦ ἀποθνήσκειν. διὸ δεῖ σε τάχα σορὸν ὠνεῖσθαι πρὸς τὴν σου θανάτου ἐκφοράν. οἱ δὲ ταύτην τὴν γραφὴν σώζειν βουλόμενοι, ἀποστρόφου σημεῖον τῇ λέξει προστεθεῖσαν, οὕτω, Χ' ὡρεῖόν ἐστι. καὶ γάρ, φασιν, τὸ ὥριος, καὶ ὥριμος, καὶ ἔγκαιρος, καὶ καίριος συνωνύμως λέγονται. Μελιτοῦτταν.] μελιτοῦττα, μᾶζα μέλιτι δεδευμένη, ἣν ἔφερον ὡς ἐδίδοσαν τοῖς ὄφεσι τοῖς ἐν Τροφωνίου οἱ μαντευόμενοι. Ἰστέον δ' ὅτι ἡ μελιτοῦττα ἐδίδοτο τοῖς νεκροῖς, ὡς εἰς τὸν Κέρβερον, καὶ ὀβολὸς μισθὸς τῷ πορθμεῖ. καὶ στέφανος ὡς τὸν βίον διηγωνισμένοις. Λαβὲ ταυτὶ] ἡ γυνὴ ἐν ᾧ ταῦτα λέγει, ἅμα καὶ ὕδωρ ἐς κεφαλὴν τοῦ γέροντος ἐκχεῖ. ὅπερ ἐκ τῶν ἑξῆς δῆλον. Τοῦ δέει;] ἀντὶ τὸ δέεσαι, δεῖ ἐν κοινοῖς, καὶ δέει Ἀττικοῖς, ὡς καὶ τὸ ὀνήσει, ἀντὶ τοῦ ὀνήσῃ. τίνος χρείαν ἔχεις; τίνος ἐπιδεὴς ἐστὶ, τίνος σοι δεῖ; Ἀνάγεσθαι.] ἐκ τοῦ λιμένος ἀποπλεῖν, καὶ εἰς τὰ ἄνω φέρεσθαι. οὗ ἐναντίον τὸ κατάγεσθαι, ἢ εἰς τὰ κάτω, καὶ εἰς τὴν γῆν φέρεσθαι. Τοῖς Προβούλοις.] ἐκ τούτων δῆλον οὐχ ἕνα μόνον, ἀλλὰ καὶ πλείους τῆς βουλῆς Προβούλους, καὶ προεστῶτας γενέσθαι. προὐθέμεθά σε, σὲ πρὸ τῶν ἄλλων ἐθέμεθα, καὶ τῶν ἄλλων προετιμήσαμεν, ὁ δὲ νοῦς. μὴ ἡμῖν ἐγκαλεῖς ὅτι τὸ ὕδωρ εἰς τὴν σου κεφαλὴν οὐκ ἐξεχέαμεν πρότερον, ἢ, πρὸ τῶν ἄλλων; εἰ τοίνυν ἡμᾶς διὰ τοῦτο μέμφει, δεῦρο εἰς τὴν τρίτην ἡμέραν ἐπαναχώρησον, ὅπως τὰ τρίτα, καὶ τρίτα, γέρατα, τουτέστι τὸ ὕδωρ παρεσκευασμένον λάβῃς.

CHR. Χωρεῖον ἐστὶ σορόν.] In editione Veneta legitur χαιρεῖον, & δὴ μάσσω, non δημάζω. Est autem τὸ ὠνήσει pro ὠνήσεις nisi mauis ὠνήσεται vt sit tempus est emere sandapilam, ego quidem pinso tibi μελιτοῦτταν. Est autem epithetõ τῶν νεκρῶν. Et sic vocatur μᾶζα μέλιτι δεδευμένη (propterea ait μάσσω) quam mortuis dabant vt Cerbero ferrent (vocauit Maro offam melle saporatam) & obolum vt portitori Charonti, & coronam vt qui vitæ bonum certamen vicerint: Sunt qui apud Virgilium soporatam offam legant, frustra si me audiunt. nullus enim in melle sopor, & quamuis soporatus ab offa fuerit triceps ille canis, factum est propter medicatas fruges & papauer aspersum. Τοῦ δέει.] Lege vt in Veneta editione τοῦ δέῃ; τί ποθεῖς, súntque isti Anapæstici versus, & postremus σὺ δὲ κωλύεις coronis Anapestica hac nota claudenda. > Οὐχὶ προὐθέμεθά σε.] Respicit vt puto, ad ea de quibus Sudas περὶ προθεσμίας qui mortis est terminus, nisi si προθέσθαι sit mortuum conlocare, &, vt ait Persius, rigidos calces in portam extendere. Ἥξει παρ' ἡμῶν] Melius ἥξει vt & Veneta habet editio, deinde lego τὰ τρί' ἐσκευασμένα, nõ autem τὰ τρίτ'. Nã τὰ τρία τὰ εἰς θάνατον intelligit, quia morte dãnatis tria proponebant, gladiũ, laqueũ & cicutã. Quis nõ malit τὰ τρία στοιχεῖον.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ.

G

CHORVS SENVM.

Οὐκ ἔτ' ἔργον ἐγκαθεύδειν ὅστις ἐστ' ἐλεύθερος.	*Non decet nũc esse segnes qui sciunt se liberos.*

Ἀλλ' ἐπαποδυώμεθ' αὖ ἄνθρωποι τουτωὶ τῷ πράγματι
Ἤδη γὰρ ὄζειν ταδὶ πλειόνων καὶ μειζόνων
Πραγμάτων μοι δοκεῖ.
Καὶ μάλιστ' ὀσφραίνομαι τῆς Ἱππίου τυραννίδος.
Καὶ πάνυ δέδοικα μὴ
Τῶν Λακώνων τινὲς
Δεῦρο συνεληλυθότες
Ἄνδρες ἐν Κλεισθένους
Τὰς θεοῖς ἐχθρὰς γυναῖκας ἐξεπαίρωσιν δόλῳ
Καταλαβεῖν τὰ χρήματ' ἡμῶν,
Τόν τε μισθὸν ἔνθεν ἔζων ἐγώ.
Δεινὰ γάρ τοι τάσδε γ' ἤδη τοὺς πολίτας νουθετεῖν,
Καὶ λαλεῖν γυναῖκας οὔσας ἀσπίδος χαλκῆς πέρι.
Καὶ διαλλάττειν πρὸς ἡμᾶς ἀνδράσιν Λακωνικοῖς
Οἷσιν πιστὸν οὐδὲν εἰ μὴ περ λύκῳ κεχηνότι.
Ἀλλὰ ταῦτ' ὕφηναν ἡμῖν ἄνδρες ἐπὶ τυραννίδι.
Ἀλλ' ἐμοῦ μὲν οὐ τυραννεύσουσιν. ἐπεὶ φυλάξομαι
Καὶ φορήσω τὸ ξίφος τὸ λοιπὸν ἐν μύρτου κλαδί.
Ἀγορεύσω τ' ἐν τοῖς ὅπλοις ἑξῆς Ἀριστογείτονι.
Ὧδέ θ' ἑστήξω παρ' αὐτόν, αὐτὸς γάρ μοι γίνεται
Τοῖσι θεοῖσιν ἐχθρᾶς πατάξαι τῆσδε γραὸς τὴν γνάθον.
Χο. Γυν. Οὐ γὰρ εἰσιόντας οἴκαδ' ἡ τεκοῦσα γνώσεται.

A Sed nos age incumbamus huic negotio
Quod plura præsagire & maxima
Iam videtur mala:
Maxime hac olent mihi nunc Hippiæ tyrannidem.
Quin metuo prorsus vt
B *Huc Lacones statim*
Fortè simul & veniant
Clisthenes alteri
Qui dolo malo incitent has impiatas fæminas,
Rapere quas opes habemus
Præmium meúq; victus.
Prorsus hac indigna res est, Iam monent & increpant
C *Fæmina cives, virúmque scuta & æra garriunt,*
Ac volunt ferire fœdus gente cum Laconica
Gente non magis fideli quàm lupi patens gula.
Ista sed struxere nobis qui viri tyrannidi
D *Imminent, sed non ero his obnoxius, cauens magis*
Posthidhac, ensémque clausum fronde myrtea geram
In forúmque armatus ibo, post Aristogitona
Propter astans in statu isto, quippe fas erit mihi
E *Huius inuisissimam Dijs verberare anus genam.*
CH. M. Tecta namq; intro petentes non agnouerit parens.

BISETVS. Οὐκ ἔτ' ἔργον.] ὁ τῶν γερόντων χορὸς τῇ γυναικῶν σφόδρα καταπτήχει, ταύτην τὴν καινὴν πολιτείαν καινῆς τινος τυραννίδος ἀρχὴν ἔσεσθαι ὑπονοῶν. ἐπαποδυώμεθα δέ, ἐπιχειρήσωμεν. Σ. τοῦτο δὲ ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν τὰς ἐσθῆτας παντελῶς ἀποδυομένων, καὶ ἐκδυόντων, ἵνα ῥᾷον τοῖς ἔργοις ἐπιχειρήσωσι, καὶ ταῦτα τελέσωσιν. ἐπαποδύεσθαι οὖν ἑαυτόν τινι πράγματι, ἀντὶ τοῦ, ἑαυτὸν παρασκευάζειν πρός τινος πράγματος ἐπιχείρησιν. Ὀσφραίνομαι.] ὅτι τὸ ὄζειν εἶπε, διὰ τοῦτο καὶ τὸ ὀσφραίνομαι νῦν ἐπιφέρει, ὃ δηλοῖ τὸ δι' ὀσμῆς αἰσθάνεσθαί τι. Ἱππίου τυραννίδος.] τεσσάρων ὄντων τῶν Πεισιστρατιδῶν, ὁ Ἱππίας πρεσβύτερος τῶν ἄλλων ὤν, καὶ τυραννίδα ὑπέθετο, ὡς μαρτυρεῖ Θουκυδίδης ἐν τῷ τῆς ξυγγραφῆς ἕκτῳ, οὕτω γράφων, Πεισιστράτου γὰρ γηραίου τελευτήσαντος ἐν τῇ τυραννίδι, οὐχ Ἵππαρχος (ὥσπερ οἱ πολλοὶ οἴονται) ἀλλ' Ἱππίας πρεσβύτατος ὢν, ἔσχε τὴν ἀρχήν. Ἐξεπαίρωσιν.] δολίως προτρέψωσιν, ἢ δολίως πείσωσι. δεινὰ γάρ, ἀντὶ τοῦ δεινόν ἐστι.

F CHR. Ἀλλ' ἐπαποδυώμεθ' ἄνθρωποι.] id est, ἐπιχειρήσωμεν. Puto autem meliorem Sudæ lectionem ἀλλ' ἐπαποδυώμεθα τουτωὶ τῷ πράγματι, vt sit Senarius versus qualis erit sequens si demas ταδὶ non necessarium. Nam τὸ ὄζειν refertur ad τὸ πρᾶγμα. Ἄνδρες ἐν Κλεισθένους.] Clisthenes erat γυναικώδης, solebátque ferre ξυρίδα vt dixit Sophocles, cuius versus luculentos habes apud Sudam. Is rasa semper apparebat barba vt iunior videretur. Prouerbium hinc est, Clisthene intemperantior, vel Clisthenem video. Itaque quòd ait hic δόλῳ, eò pertinet quia rasi essent vt clisthenes. vide sudam περὶ γῆς ἀποδυμένης. Καταλαβεῖν.]
G Duo hi versus videtur mihi Dimetri Trochaici, etsi primi pes primus, sed illud ἐγώ quod in fine est alterius, tanquam glossema videtur tollendum.

BISETVS. Καὶ διαλλάττειν.] ταῦτα λεκτέον οὕτως. καὶ δεινόν ἐστι ταύτας νουθετεῖν τοὺς πολίτας, καὶ γυναῖ-

γυναῖκας οὔσας περὶ πολέμου λαλεῖν. πρὸς ἣ ταῦτα, ἡμᾶς διαλλάξειν ταῖς ἀνδράσι Λακωνικοῖς. ἢ κάλλιον διαλλάττειν τοὺς ἄνδρας Λακωνικοὺς πρὸς ἡμᾶς. εἰμὴ τις ἀντίστροφον εἴη λέγει, ὅπερ ἐστὶ ἀξιόπιστον. τὸ δὲ διαλλάττειν τινὰ τινί, ἢ πρός τινα, σημαίνει τὸ εἰς προτέραν φιλίαν ἄγειν πάλιν συνάγειν. Λύκοι κεχηνότι. ἐν παροιμίᾳ ἐπὶ τῶν ἀλλότρια διαρπαζόντων ὃν γὰρ τρόπον λύκους ἀπιστεῖς, οὐδὲ τούτοις. τὸ δὲ κεχηνότι ἐπὶ τῶν μάτην χαιρόντων. καὶ λύκος ἐχανεν, ἐπὶ τῶν ἐλπιζόντων τι ἕξειν, διαμαρτόντων δὲ τῆς ἐλπίδος. λέγουσι δὲ τὴν λύκαιναν, ἐπειδὰν ἁρπάζει τι βούληται, κεχηνότα αὐτὸν γίνεσθαι καὶ αὐτό. ὅθεν εἰ μὴ λάβῃ ὃ προαιρεῖται, κατ' αὐτὸν χαίνειν φασίν. ἐπὶ οὖν τῶν συναθροιζόντων χρηματισμοὺς, διαμαρτόντων δὲ, τοῦτο λέγουσι. Σ. Τὸ ξίφος] ἐντεῦθεν εἰς τῇ ἀγορᾷ διατρίψω μετὰ τοῦ Ἀριστογείτονος. ἴσως Ἀριστογείτονος. ἐν μυρσίνῳ κλαδὶ τὸ ξίφος φορήσω ὥσπερ Ἁρμόδιος, καὶ Ἀριστογείτων. οὗτοι γὰρ ἀπὸ μυρσίνων κλάδων τὰ ξίφη ἀνασπάσαντες τύραννον κατέβαλον. τούτων δὲ ἀνέστησαν ἐξήγησιν εὑρήσεις παρὰ Θουκυδίδῃ ἐν τῇ ἕκτῃ τῆς ξυγγραφῆς. τὸ δὲ κλαδί, ἀντὶ τοῦ κλάδῳ, ὡς ἀπὸ τῆς εὐθείας κλάς, κλαδὸς, ὁ φορ. ἀρχαιότερον, καὶ ἀρχαιότερον. διὸ σημειωτέον. ἰσχύω δὲ, βεβαίως στήσω, ἀντὶ στήσομαι ὡς τοῦ Ἀριστογείτονος ἀνδριάς. Αὐτὸς γάρ μοι ἔστιν ἡ γραφὴ καλῶς ἔχει, τοῦτο σαφέστερον εἴρηται. εἰ μὴ ὑπακούεις τὸ αὐτὸς. ἴσως δὲ καὶ αὐτὸς ἀντὶ τοῦ αὐτὸς χρηστότερον, ἐπεὶ γὰρ ὁ νοῦς εἴη φαίνεται. καὶ γὰρ αὐτός μοι αἴτιος γίνεται τοῦ παταξαι τὴν γνάθον τῆσδε γραὸς θεοῖσιν ἐχθρᾶς. Ἄλλως. τοῦ Ἀριστογείτονα μιμεῖσθαι θέλω. καὶ γὰρ ὥσπερ ἐκεῖνος τὸν τύραννον πάλαι παταξας, καὶ πλήξας ἀνεῖλεν, οὕτω καὶ γὰρ ταύτης τῆς ἀναιδεστάτης γραὸς τὴν γνάθον νῦν παταξαι βούλομαι, ἐπιθυμῶ. οὐ γὰρ εἰσιόντας] οὐ γάρ φασιν, ἡ μήτηρ ἡμᾶς εἰς τὸ οἶκον εἰσιόντας γνώσεται. τυτῖς ἐστι εἴσω ἡ οὐ ὑμῖν παραγινόμεθα κατὰ ταύτης τῆς γραὸς, ἢν ἂν παταξας τύχω. ἀλλά τι διὰ ταῦτα δηλοῦσι βούλεται, ἢ ῥᾴδιον ἐπὶ τεκμαίρεσθαι. καὶ ἐλλείπει τὶ δοκεῖ. ὡς ἐν τούτῳ τῆς μοίρας γὰρ, ὃ ἦλθεν ἐστιν, ἢ γὰρ ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου τίθεσθαι εἴωθε.

C H R. Ἐστὶ τυραννίδι] Legendum ἐπὶ & contra in sequenti versu ἐπεὶ φυλάξομαι non ἐπὶ, tum verò τυραννεύσ' non τυραννεύουσιν. Ἐν μύρτου κλαδί] Exstant versus antiqui (puto scholion fuisse) metro Phaleucio ἐν μύρτου κλαδὶ τὸ ξίφος φορήσω, &c. sed arbitror hos senes adludere ad fœminarũ libidinem, Nam μύρτος pudendum muliebre sæpe vocatur ab illo præsertim Comico. Lego autem post ἀριστογείτονι non ἀριστόδικον, vt in Veneta editione, Vtuntur verò Attici vt & Plato, τὸ ἑξῆς in datiuo vt hic ἑξῆς ἀριστογείτονι. Αὐτὸς γάρ μοι] Puto pro αὐτὸς melius legi αὐτως, nisi αὐτὸ sit pro auctore, nam & in Ranis αὐτὸς est ὁ δεσπότης, & αὐτὸς ἔφα dixit pythagoras de Deo, vel αὐτὸ icge. Τοῖσι θεοῖσιν ἐχθρᾶς.] Claudicabit versus, vt rectum habeas, censeo legas τοῖς θεοῖς ἐχθρὰς vel τὰς θεοῖς. &c. Οὐ γὰρ εἰσιόντας.] Hinc videtur incipiendũ, non ab illis ἀλλὰ θώμεθ', & est velut ἀντεπίρρημα, & omnes versus ferè similes, nisi quod in quibusdã claudicatur, per errorẽ puto, librariorũ.

D

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ.

PARABASIS.

Bis. Ὁ τῶν γυναικῶν χορὸς, πρὸς τὸν δῆμον στραφεὶς ταῦτα λέγει, ἰαμβικὸν σύνθεσιν, καὶ μεγαλωσύνην. διὸ καὶ τινες πρὸ ταύτων παρεσημειώσαντο Παράβασις λίθον ἐσόμεθα. χλιδῶσαν δὲ, τρυφῶσαν, τρυφερῶς διάγουσαν.

Ἀλλὰ θώμεθ' ὦ φίλαι γρᾶες ταδὶ πρῶτον χαμαί.	Primùm humi ponamus illa, quæso vos amicæ anus:
Ἡμεῖς γὰρ ὦ πάντες ἀστοὶ λόγων καταρχόμεθα	Nam principes occupamus loqui quod expedit
Τῇ πόλει χρησίμων	Ciuitati incolæ,
Εἰκότως. ἐπεί με χλιδῶσαν ἀγλαῶς ἔθρεψέ με.	Quæ me delicatè splendideq́ enutrijt:
Ἑπτὰ μὲν ἔτη γεγῶσα	Ersigera eram, simul
Εὐθὺς ἠῤῥηφόρουν.	Septuennis fui,
Εἶτ' ἀλετρὶς ἢ δεκέτις	Mox vbi decennis eram,
Οὖσα τἀρχηγέτις	Liba dux permolens
Καταχέουσα κροκωτὸν ἄρκτος ἦ Βραυρωνίοις.	Tenuẽ amicta crocotulã vrsa erã in Brauronijs
Κἀκανηφόρουν ποτ' οὖσα	Qua tuli canistra quondam
Παῖς καλὴ 'χουσ' ἰσχάδων ὁρμαθόν.	Scita puella habens fiscinam ficuum.

F

Bis. Ἠῤῥηφόρουν] ἀῤῥηφόρια. ἑορτὴ ἐπιτελουμένη τῇ Ἀθηνᾷ ἐν τῷ Σκιροφοριῶνι μηνί. ὥσπερ ἀῤῥηφορεῖα. διὰ τὸ ἄῤῥητα, καὶ μυστήρια ἐν κίσταις φέρειν. καὶ ἀῤῥηφόρος παρθένος, ἡ τὰ ἄῤῥητα τοιαῦτα μυστήρια φέρουσα, ἀπὸ τῶν ἱερῶν κατὰ τὸ μέγα Ἐτυμολογικὸν, μέχρις ἕνδεκα. καὶ τέσσαρες μὲν ὡς φησιν Ἁρποκρατίων, ἐχειροτονοῦντο δι' εὐγένειαν ἀῤῥηφόροι. δύο δὲ ἐκρίνοντο, αἳ τῆς ὑφῆς τοῦ πέπλου ἦρχον, καὶ τῶν ἄλλων περὶ αὐτὸν λευκὴν δὲ ἐσθῆτα ἐφόρουν. καὶ αἱ χρυσία περιετίθεντο. ἱερὰ ταῦτα ἐγίνοντο. ὅθεν καὶ τὸ ἀῤῥηφορεῖν, ἀντὶ τοῦ ἀῤῥητοφορεῖν. Εἶτ' ἀλετρὶς] τὸ ἀλετρὶς ἀπὸ τοῦ ἀλήθω. Ἀλετρίδες δὲ, αἱ ἀλοῦσαι εὐδόκιμοι παρθένοι, αἱ τὰ εἰς ἱερὰ πόπανα ἄλευρα ἀλοῦσαι. ὅθεν τὸ ἀλετρεύειν, ἀλοῦν ἀλήθειν. Εὐσ. δεκέτις δὲ, θηλυκῶς. ἀρσενικῶς δεκέτης, ὁ δεκαέτης. τινὲς δὲ ἀντὶ τοῦ ἡ δεκέτις, γράφουσιν ἡ, τυῖς ἐν ἡμῖν Ἀττικαῖς. ὡς καὶ κάτω ἄρκτος ἦ Βραυρωνίοις. Ἀρχηγέτις] ἀρχηγέτης ἀρσενικῶς, ὁ ἡγεμών. ἀρχων. ἀρχηγέτις δὲ, τὸ θηλυκόν. Καταχέουσα] καὶ τῆς συντάξεως, καὶ τοῦ νοῦ γάριν οὕτω γραπτέον δοκεῖ, Καταχέουσα κροκωτὸν ἄρκτος ἦ Βραυρωνίοις. τὸ δὲ ἦ Ἀττικῶς ἀντὶ τοῦ ἤμην. οὕτως καὶ ἄνω ἐν τῷ Πλούτῳ, ἀεὶ κρύπτειν ἦ παρασκευασμένος. Βραύρων δὲ, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀπὸ Βραύρωνος ἥρωος. ἀφ' οὗ Βραυρωνία ἡ Ἄρτεμις. καὶ Βραυρώνια ἑορτὴ Ἀρτέμιδι Βραυρωνίᾳ ἄγεται. ταύτῃ Ἀρτέμιδι ἐτέλουν παρθένοι ἀρκτευόμεναι κροκωτὸν ἠμφιεσμέναι, οὔτε πρεσβύτεραι δέκα ἐτῶν, οὔτε ἐλάττους πέντε, ἀπομειλισσόμεναι τὴν θεόν. ἐπεὶ ἄρκτος ἀγρία ἐπιφοιτῶσα διέτριβεν ἐν τῷ δήμῳ Φλαυιδῶν. καὶ ἡμερωθεῖσα αὐτοῖς ἀνθρώποις σύντροφος ἐγένετο. παρθένον δέ τινα προσπαίζειν αὐτῇ, καὶ ἀσελγαινούσης τῆς παιδίσκης παροξυνθεῖσαν τὴν ἄρκτον, καὶ καταξέσαι τῆς παρθένου. ἐφ' ᾧ ὀργισθέντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς, κατακοντίσαι τὴν ἄρκτον,

καὶ διὰ τὸ λιμωχθῆναι τοῖς Ἀθηναίοις ἐμαντεύθη, λῆξιν τοῦ κακοῦ ἔσεσθαι, εἰ τῷ τελευτήσαντος ἄρκτου τινὰς ἀρκτεύειν τὰς ἑαυτῶν παρθένους ἀναγκάσωσι. καὶ ἐψηφίσαντο οἱ Ἀθηναῖοι μὴ πρότερον συνοικίζεσθαι ἀνδρὶ παρθένον, εἰ μὴ ἀρκτεύσειε τῇ θεῷ. καὶ ἀρκτεύειν ἔλεγον τὸ καθιερωθῆναι πρὸ γάμων τὰς παρθένους τῇ Ἀρτέμιδι. καὶ γὰρ ἀρκτευόμεναι παρθένοι, ἄρκτοι καλοῦνται. ὡς Εὐριπίδης, καὶ Ἀριστοφάνης δηλοῖ. καὶ ἀρκτεία, ἡ τῶν ἀρκτευομένων παρθένων τελετή. Σ. Κἀκανηφόρουν.] καὶ ἐκανηφόρουν. οὐ πάντως δὲ ἱερεῖα κανηφορεῖν, ἀλλ᾽ ὥς φησιν Ἡσύχιος, κανηφόροι, ἐν ταῖς πομπαῖς, αἱ ἐν ἀξιώματι παρθένοι ἐκανηφόρουν, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς Παναθηναίοις. καὶ Σουίδας περὶ κανηφόρων ταῦτα γράφει. Φιλόχορός φησιν ὡς Ἐριχθονίου βασιλεύοντος πρῶτον κατέστησαν αἱ ἐν ἀξιώματι παρθένοι φέρειν τὰ κανᾶ τῇ θεῷ, ἐφ᾽ οἷς ἐπέκειτο τὰ πρὸς θυσίαν τοῖς τε Παναθηναίοις, καὶ ταῖς ἄλλαις πομπαῖς.

CHR. Ἠρρηφόρουν.] ἀῤῥηφορία vel ἐρσηφορία, sacrificia sunt quæ à virginibus ferebantur in honorem Erses Cecropis filiæ vel deæ puta Dianæ, & dicta ἀῤῥηφορία quasi ἄῤῥητα ἐν κίσταις φερόμενα μυστήρια. Hesychius agnoscit ἐῤῥηφόρευε vt hic. Menander autem Comœdiam docuit titulo ἀῤῥηφόρου vel αὐλητρίδος vt testatur Athenæus, apud quem mendum esse arbitror lib. x. cùm de panibus agit, ait enim turundam illam quæ ἐσχὰς dicitur fieri solitam τοῖς ἀρρηφόροις, putem legendum ἀῤῥηφόροις. Ἦ δ᾽ ἐπὶ τοῖς.] Puto ἦ esse pro ἦα per Synæresim, & hunc locum innui à Suda voce ἦ, aut positum est pro ἦμην. Ἄρκτος ἦ Βραυρωνίοις.] In edit. Veneta ἦν legitur, sed in aliis ἂν pro ἦν, legerem autem κατέχουσα τὸν κρόκ. Quid sit autem ἄρκτος ἐν Βραυρωνίοις vide apud Sudam, virgines nuptur*æ* sacra faciebant Artemidi & hoc ἀρκτεύειν dicebatur vel δεκατεύειν, quia decennes erant virgines ἀρκτεύουσαι (neque enim minores quinque annorum vel maiores decem oportebat esse.) Corrigenda mihi videntur Hesychij Grammatici veteris exemplaria, vbi ait ἀρκτεία, τῶν ἀρκτευομένων παρθένων τελευτή, ἀρκτεύειν γὰρ καθιεροῦν. lege τελετὴ & ἀρκτεύειν. Paulo post vbi habes ἦν ἀναμένω, delendum τὸ ἂν vt glossema τοῦ ἦν. Sed quod Probulus ait supra ἆρα προὐφείλω, in Veneta editione deest Probuli persona, & loquitur Chorus mulierum.

Πρ. Ἆρα προὐφείλω τι χρηστὸν τῇ πόλει παραινέσαι;	PR. *Suadeámne ciuitati quod videtur optimum?*
Χο. Γυν. Εἰ δ᾽ ἐγὼ γυνὴ πέφυκα, τοῦτο μὴ φθονεῖτέ μοι	CH. MV. *Ne mihi inuidete ciues nata quòd sum fœmina*
Ἢν ἀμείνω γ᾽ εἰσενέγκω τῶν παρόντων πραγμάτων.	*Si statu præsente dicta saniora conferam,*
Τοὐράνου γάρ μοι μέτεστι· καὶ γὰρ ἄνδρας εἰσφέρω,	*Namque symbola mihi est iam cùm viros communicem,*
Τοῖς δὲ δυστήνοις γέρουσιν οὐ μέτεσθ᾽ ὑμῖν, ἐπεὶ	*vos senes iam non habetis tale, quippe symbolum*
Τὸν ἔρανον τὸν λεγόμενον παππῷον ἐκ τῶν Μηδικῶν	*(Quæ Patrita nominatur) bella contra Medica*
Εἶτ᾽ ἀναλώσαντες οὐκ ἀντεισφέρετε τὰς εἰσφοράς	*Deinde consumpsistis, haud redhostientes munera:*
Ἀλλ᾽ ὑφ᾽ ὑμῶν διαλυθῆναι προσέτι κινδυνεύομεν.	*Quin periculum est vt & nos abrogetis funditus.*
Ἆρα γρυκτόν ἐστιν ὑμῖν; εἰ δὲ λυπήσεις τί με	*Numquid ergo mussitatis? Si molestus sis mihi*
Τῷδέ γ᾽ ἀψήκτῳ πατάξω τῷ κοθόρνῳ τὴν γνάθον.	*Hoc tibi duro cothurno verberauerim genas.*
Πρ. Ταῦτ᾽ οὐχ ὕβρις τὰ πράγματ᾽ ἐστὶ	*PR. Sunt ne ista contumeliosa*
Πολλή; κἀπιδώσειν μοι δοκεῖ	*Valde? res sed hæc augescere*
Τὸ χρῆμα μᾶλλον.	*Magis videtur.*
Ἀλλ᾽ ἀμυντέον τὸ πρᾶγμ᾽ ὅστις γ᾽ ἐνόρχης ἔστ᾽ ἀνήρ.	*Sed tamē iam vindicanda, si tamen viri sumus.*

BISETVS. Ἆρα προὐφείλω] ἆρα προσοφείλω. σημείωσαι τὸ τοῦ Προβούλου πρόσωπον ἐνταῦθα ἐν τισὶ βιβλίοις παραγεγραμμένον, καὶ τὸ τοῦ χοροῦ τῶν γυναικῶν ἐν τῷ ἑξῆς στίχῳ ἀκαίρως, καὶ κακῶς τεθῆναι δοκεῖ. διὸ καλῶς τοὺς ἑκατέρους ἀναλείψομεν, λέγοντες ταῦτα πάντα ὑπὸ τοῦ χοροῦ τῶν γυναικῶν προφέρεσθαι μέχρι τοῦ στίχου, οὗπερ ἀρχή, Ταῦτ᾽ οὐχ ὕβρις. ὅπου ὁ Πρόβουλος λαλεῖ. Τοὐράνου] χαριέστερον ἡ τοὐράνου, καὶ κρᾶσιν Ἀττικὴν ἔχει ἡ λέξις. ἡ δὲ πιθανώτερον, Τοὐράνου, ἀντὶ τοῦ, τοῦ ἐράνου. εἶτα δὲ τοῦ ἀφαιρέσεως. ἔρανος δέ, ἡ ἀπὸ κοινῆς συμβολῆς, καὶ δαπάνης πολλῶν γινομένη εὐωχία. ἀλλαχοῦ δὲ ἔρανος καλεῖται ἡ ἀπὸ τῶν συμβαλλομένων εἰσαγωγή. εἴτουν συναγωγή. καὶ λέγεται ἐκ τοῦ συνέρχεσθαι. καὶ συμφέρειν ἕκαστον. Εὐς ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν ἁπλῶς εἰσφορὰν δηλοῖ, ὡς ἐνταῦθα ὁ νοῦς. ἐμοὶ γάρ μοι ταύτης τῆς κοινῆς τῶν χρημάτων ἀπάντων εἰσφορᾶς μέρος ἔχειν. καὶ γὰρ ἄνδρας εἰσφέρω πρὸς τὰς στρατείας, ἐν αἷς τῶν πολεμίων τὰ χρήματα πορίζονται. Ἐκ τῶν Μηδικῶν.] ἐγένετο ἐπὶ τῶν Μηδικῶν ψήφισμα, ὥστε ἕκαστον κατὰ δύναμιν συμβάλλεσθαι εἰς τὰ κοινὰ χρήματα. ταῦτα δὲ ἔταξεν Ἀριστείδης δοῦναι τοῖς συμμάχοις εἰ τοῖς βαρβάροις πολεμεῖν. Σ. Ἆρα γρυκτόν ἐστιν ὑμῖν;] τουτέστιν, ἆρα γρύξαι ὀφείλετε; ἢ παῤῥησίαν ἄγετε; Σ. Ἀψήκτῳ κοθόρνῳ.] ἀσμήκτῳ. σκληρῷ, ἀμαλάκτῳ ὑποδήματι πατάξω τὴν γνάθον. Σ. ψῆκτρα τὸ στλεγγίδιον, καὶ τὸ ψῆχειν, ὃ δηλοῖ τὸ καθαίρειν, τὸ περιξέειν, τὸ ξύειν. κόθορνος δέ, ὑπόδημα ἀμφοτέροις τοῖς ποσὶ πεποιημένον, ὃ καὶ ἀνδράσι, καὶ γυναιξὶν ἐναρμόζει. ὅθεν καὶ οὕτως ἐκαλεῖτο Θηραμένης Ἀθηναῖος ῥήτωρ, μαθητὴς Προδίκου τοῦ Κείου. εἴρηται δὲ ἐπὶ τῷ στρεφομένῳ συνεχῶς. ὢν γὰρ καὶ τοῖς τριάκοντα συνιστάμενος, καὶ τρέπεται. Σ.

Ταῦτ.

[illegible] ... Quibus verbis intelligitur ... belli Medici ... [illegible]

CHR. [illegible] Caue de cœlo intelligas. [illegible] Latini Collectam, Symbolam, Contributionem, munus. [illegible] ... est enim [illegible].

ΧΟ. ΓΕ. Ἀλλὰ τὴν ἐξωμίδ᾽ ἐκδυώμεθ᾽ ὡς τὸν ἄνδρα δεῖ	*CH. S. Expedite exomidem exuamus, omnino virum*
Ἀνδρὸς ὄζειν εὐθύς. ἀλλ᾽ οὐκ ἐντεθριῶσθαι πρέπει.	*Qui vir est olere debet, nec decet circumtegi.*
Ἀλλ᾽ ἄγετε λυκόποδες	*Verum agite Lupipedes*
Οἵπερ ἐπὶ Λειψύδριον	C *Qui simul in Lipsydrium*
Ἤλθομεν ὅτ᾽ ἦμεν ἔτι	*Venimus alacriter*
Νῦν δεῖ	*Nunc est*
Νῦν ἀνηβῆσαι πάλιν	*Rursum opus pubescere.*
Κἀναπτερῶσαι	*Totumque corpus*
Πᾶν τὸ σῶμα κἀποσείσασθαι	*Tollere alte, & hanc senectæ*
Τὸ γῆρας τόδε.	*Sarcinam ponere.*
Εἰ γὰρ ἐνδώσει τις ἡμῶν ταῖσδε κἂν σμικρὰν λαβήν	*Quippe si quis vel pusillam fœminis ansam det*
Οὐδὲν ἐλλείψουσιν αὗται λιπαροῦς χειρουργίας.	D *Nil remittent impudentis postmodum ferociæ,*
Ἀλλὰ καὶ ναῦς τεκτανοῦνται, κἀπιχειρήσουσ᾽ ἔτι	*Quin statim instruentque classem, seque mox ad prælium*
Ναυμαχεῖν καὶ πλεῖν ἐφ᾽ ἡμᾶς ὥσπερ Ἀρτεμισία.	*Comparabunt nauigantes instar Artemisiæ:*
Ἢν δ᾽ ἐφ᾽ ἱππικὴν τράπωνται, διαγράφω τοὺς ἱππέας.	*Sin equestris cura pugnæ, Trossulos nihil moror,*
Ἱππικώτατον γάρ ἐστι χρῆμα κἄποχον γυνή,	*Namque equis perita gaudet, inuehitque firmiter*
Κοὐκ ἂν ἀπολίσθοι τρέχοντος. τὰς δ᾽ Ἀμαζόνας σκόπει,	E *Fœmina, haud cursu mouetur: non vides Amazonas*
Ἃς Μίκων ἔγραψ᾽ ἐφ᾽ ἵππων μαχομένας τοῖς ἀνδράσιν.	*Quas Micon equis sedentes pinxit, & contra viros*
Ἀλλὰ τούτων χρῆν ἁπασῶν ἐς τετρημένον ξύλον	*Præliantes fortiter. Quid multa? ceruix omnium*
Ἐγκαθαρμόσαι λαβόντας τουτονὶ τὸν αὐχένα.	*Fœminarum perforato est vincienda stipite.*

BISETUS. Τὴν ἐξωμίδα.] ἐξωμὶς χιτὼν [illegible] ... [illegible]

F [illegible] ... G [illegible] ... Λυκόποδες.] [illegible] ... Λειψύδριον.] [illegible]

Νῶϊ ἀναβῆναι] χαριέντως ἀναβῆναι. ἀναβᾶν. ἐκ δευτέρου αὐθις. [illegible] ἀναστρέφουσι δὲ, μεταφορικῶς. Ἡσύχιος. καὶ ἀναστρέφουσι, χερσὶ αἷς [illegible] καὶ ἀνατίθεσθαι τὴν ψυχὴν, καὶ [illegible]. Σ. [illegible] δὲ, ἀποῤῥίψασθαι. Ἡσύχιος. Χειρουργίας] [illegible] χειρουργίας, [illegible] [illegible] τινὲς δὲ χειρουργίαν ἀντὶ τῆς λειτουργίας λαμβάνουσι, καὶ τὴν λειτουργίαν, [illegible] [illegible] οὕτω καλοῦσι. ὡς καὶ [illegible] λειτουργία [illegible] δημοσία ὑπηρεσία. [illegible] τὸ λεῖτον, τὸ δημόσιον, καὶ τὸ ἔργον. [illegible]]. [illegible] [illegible]. Πλὴν Ἀρτεμισία] αὕτη [illegible] Πέρσαις. [illegible] ὁ βασιλεὺς ὡς οἱ ἄνδρες, γυναῖκες γεγόνασιν, αἱ δὲ γυναῖκες, ἄνδρες. Ἀρτεμισίαι δὲ δύο γεγόνασι Καρικαὶ [illegible] βασιλίδες ἀμφότεραι. ἡ [illegible] κατὰ Περσίδα. ἡ δὲ νεωτέρα, ἧς καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τῆς Ῥοδίων ἐλευθερίας μνημονεύει, θυγάτηρ μὲν [illegible], γυνὴ δὲ, καὶ ἀδελφὴ Μαυσώλου. Σ. Διαγράψω [illegible] Ἱππίας.] διαγράφειν, [illegible], διαζύειν, [illegible], ἀποδοκιμάζειν. Ἡσύχιος. Ἱππικώτατον γὰρ.] [illegible] ὁ ποιητὴς τὰς γυναῖκας ὡς [illegible] [illegible] καὶ τοὺς ἀφροδισιασμοὺς αἰνιγματικῶς [illegible] [illegible] γὰρ γυνὴ, [illegible] [illegible], καὶ [illegible], τουτέστι [illegible] [illegible]. καὶ πρὸς τὴν ἀφροδίτην [illegible]. καὶ ἐν τοῖς [illegible] τοὺς ἄνδρας [illegible] γυναιξὶν [illegible] [illegible] [illegible] τούτοις καὶ τὸ [illegible] [illegible] [illegible] καὶ ὁ [illegible] [illegible] [illegible] ἔχω, [illegible] ὀχήματος, καὶ ἅρματος τὸ ἄλλον [illegible], [illegible]. καὶ [illegible] [illegible] [illegible], καὶ [illegible] καὶ [illegible] ἀφροδίσια [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] οἱ γὰρ γυναῖκες [illegible], καὶ [illegible], καὶ [illegible], καὶ τοῖς ὀχήμασι φορεῖσθαι. καὶ [illegible], καὶ πολεμικῶν ἁρμάτων πρὸς τοὺς ἀντιπάλους μάχας [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]. διὸ καὶ [illegible], καὶ [illegible] [illegible] ἀξιοπιστίας χάριν τὸ τῶν Ἀμαζόνων πολεμικώτατον γυναικῶν [illegible]. κάτοχος δὲ, τὸ [illegible], καὶ [illegible] γυνὴ [illegible] [illegible], καὶ [illegible] τῷ ὀχήματι φορουμένη, καὶ [illegible] ἐκ τούτου ῥᾳδίως κινεῖσθαι. καὶ καταβάλλεσθαι. Κρὺν ἀνατολεῖσθαι τρέχοντος.] [illegible] λαμπίον οὕτω, καὶ τούτου [illegible] χρήματος τῆς γυναικὸς τρέχοντος, ἀντὶ τοῦ. [illegible] τῆς γυναικὸς ἅπαξ τρεχούσης, [illegible] ῥᾳδίως αὐτὴν ἀνακαλεῖσθαι, [illegible] [illegible]. καὶ [illegible]. καὶ [illegible] ὅθεν τρέχειν ἤρξατο. ἄλλως. [illegible] τὸ γυναικὸς [illegible], καὶ τρεχούσης τὸν δρόμον κωλύειν, καὶ κατέχειν οὕτως, [illegible], καὶ [illegible] ὅθεν τὸν δρόμον τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο. καὶ τὸ ἀμφιβολίαν ἔχει. καὶ γὰρ πρὸς τὰς [illegible] τῶν γυναικῶν ἀσελγείας, καὶ ἀκολασίας [illegible] τὰς συνουσίας [illegible] δυνατὰ, ὡς οὐ ῥᾴδιον κατέχειν, καὶ παύειν. τινὲς δὲ [illegible] χαριέντως [illegible], καὶ τοῦτο λαμβάνουσιν οὕτω. καὶ τῆς γυναικὸς τρεχούσης [illegible] [illegible]. οὕτω τοῦ [illegible] [illegible] [illegible]. ὥστε ὅταν [illegible] τοῦ ὀχήματος φορουμένη τρέχει, [illegible] [illegible] [illegible], καὶ ἀπολέσθαι. [illegible] δὲ, ὅταν [illegible] τὸ [illegible], καὶ ἡ ἔννοια [illegible], ταῦτα [illegible], καὶ [illegible] [illegible] μεγάλως [illegible] ἔχειν. Ἃς Μίκων ἔγραψεν.] τούτου τοῦ Μίκωνος, καὶ [illegible] [illegible] γραφῆς, τῶν Ἀμαζόνων πρὸς Ἀθηναίους μαχομένων, Παυσανίας ἐν τοῖς Ἀττικοῖς μνημονεύει. Τετρημένον ξύλον.] τοῦτο [illegible] [illegible]. ὡς καὶ ἐν τοῖς [illegible] [illegible] [illegible] τούτων, καὶ [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] Παιδὸς

CHR. Ἀλλὰ τὴν ἐξωμίδα.] Erat tunicæ & pallij vicem ἡ ἐξωμὶς, id est, χιτῶνος & ἱματίου, Nam & indui poterat & superindui, Puto fuisse quod Gallo franco vocamus Idiotismo *Souquenie*. Itaque recte vocat Hesychius χιτῶνα δουλικὸν, Sed locus apud illum Grammaticum, mihi videtur corruptus & emendandus. Suidas quidem non satis sibi constat cùm ait esse χιτῶνα ἐλευθέρων, & mox εὐτελῆ. Ἐνθριῶσθαι ὀρίνη.] Metaphora sumpta à cibis vel edulibus quæ circumuoluta folijs ficus quæ θρῖα dicuntur, Hinc verbum ἐνθριῶσαι pro [illegible], & [illegible]. Galli dicimus *enueloppper*. Habes hanc vocem in Acharnensibus. Ἀλλ' ἄγετε λυκόποδες.] Lycopodes dicebantur stipatores Regij, & sectatores grandiores (quos Franci & Itali vocant *[illegible]*) quia pedes haberent amictos pellibus lupinis ne [illegible] ἀπὸ τῆς [illegible] vt ait Suidas, sed verbis vt puto corrigendis) aut quia insigne lupi gerebant in clypeis. Sed hoc loco Aristophanes intelligit Alcmæonidas qui bellum inferebant Hippiæ tyranno & Pisistrati filiis, muniméntumque habebant [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ἀλκμαιωνίδαι ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ, vt idem ait Suidas. Dictum autem Lipsydrion mons Atticæ à defectu aquæ, quem munierat Alcmæon. Eustathius in lib. 4 Iliad. huius historiæ meminit, cùm ait ἄργος πολυδίψιον vocari posse λιψύδριον & ab Agamemnone puteos cauatos in Aulide & Attica: scoliúmque affert quo laudabantur Alcmæonidæ qui in Lipsydrij obsidione occubuerant, Id tale est, αἰαῖ λειψύδριον προδωσέταιρον, οἵους ἄνδρας ἀπώλεσας μάχεσθαι ἀγαθούς τε καὶ εὐπατρίδας. vt Prouerbium hinc manarit pugna ad Lipsydrium, Scribitque Hesychius Alcmæonidas λυκοπόδας vocatos à quibusdam propter pedum albedinem quia semper vincti erant. Ἠλθομεν ἐν ἡμὶν ἔτι.] Puto legendum ἡμῶν & [illegible], quo modo legitur & in Veneta editione. Est autem [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] χειρουργίας] Nihil, inquit, remittét mulieres assiduę operæ & audaciæ, est enim hic [illegible], [illegible] dictum [illegible] [illegible] [illegible]. Legendum porro [illegible] in fut. Quod autē ait de Artemisia, innuit proculdubio nobile illud stratagema quod ausa est regina illa Cariæ cū in portu suo captas Rhodiorū naues ascendit, & ita Rhodū victrix ingressa est, quam historiam luculenter describit Vitruuius lib. 2. Διαγράψω τοὺς Ἱππίας] i. improbabo & expūgam & delebo. Dicitur etiā [illegible] in Iren. qua ratione dixit M. T[illegible] li. circumscribere magistratu. Κάτοχον ἵππον] Pro ἡ ἔποχος quo nomine intelligitur qui firmiter insidet equo. Sed subpte it adiudere Comicum ad ὀχείαν vel συνουσίαν, nam ἱππεύειν etiam est [illegible], vnde illa ἵππος, [illegible] [illegible]. Equū aūt per metaphoram ad obscœna tralatum retinetur ille versus, lectorco quoties sederat vxor equo. Sanè Hesychius ex eo, vt opinor, [illegible] vocat [illegible]. Κἂν ἀναπολίσαι [illegible] [illegible], puto legendū ἀναπολήσει & interpretor. Non vectatur [illegible] recto equo, sed quid dissimulē hic [illegible] [illegible] nec liquere? Expecto dum [illegible] [illegible] regat & sublevet felicius ingenium. Lego autem ἔχοι [illegible] [illegible] non [illegible] vt [illegible] sit rectum. Τετρημένον ξύλον.] Sic in Equitibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] puta ποδοστράβη, quæ nuiuella [illegible].

Χ.Γυν. Εἰ νὴ τὼ θεώ με ζωπυρήσεις
Λύσω τὴν ἐμαυτῆς ὗν ἐγὼ δή· καὶ
Ποιήσω τήμερον
Τοὺς δημότας βωστρεῖν σ' ἐγὼ πεκτούμενον.
Ἀλλὰ χ' ἡμεῖς ὦ γυναῖκες θᾶττον ἐκδυώμεθα,
Ὡς ἂν ὄζωμεν γυναικῶν αὐτοδὰξ ὠργισμένων.
Νῦν προσίτω μ' ἴτω τις ἵνα
Μήποτε φάγῃ σκόροδα,
Μὴ δὲ κυάμους μέλανας.
Ὡς εἰ
Καὶ μόνον κακῶς ἐρεῖς,
Ὑπερχολῶ γὰρ,
Αἰετὸν τίκτοντα κάνθα-
ρός σε μαιεύσομαι.
Αλλ.Γ. Οὐ γὰρ ὑμῶν φροντίσαιμ' ἂν ἕως ἐμοὶ ζῇ
Λαμπιτὼ
Ἥ τε Θηβαία φίλη παῖς εὐγενὴς Ἰσμηνία.
Οὐ γὰρ ἔσται δύναμις οὐδ' ἢν ἑπτάκις σὺ ψηφίσῃ
Ὅστις ὦ δύστην' ἀπήχθου πᾶσι καὶ τοῖς γείτοσιν.
Ὥστε κἀχθὲς τῇ Ἑκάτῃ ποιοῦσα παιγνίαν ἐγὼ

A *CH.M. Si bilem mihi adepol mouebis*
Emittam meam ipse porcam in te,
Et hac faxo die, vt
Clames tribules vellicatum proximos
Verùm age, & nos exuamur sodales faminæ
Fœminas vt sentiant nos oppidò irritabiles
Nunc veniat huc aliquis,
B *Non comedet allia post,*
Sed neque nigrum fabulum.
Quin si
Verba dixeris mala
Vt ira turget
Altum regi tibi obstetrix ero cantharus.
AL.M. Nam nihil vos ipsa curem, si valens est Lampito
C *Nobilisq. nata Thebis chara alumna Ismenia.*
Nam potestas defutura est, septies sciscas licet
Quum, miser, te prorsus omnis oderit vicinia,
Quin heri dum festa Dianæ ludicra instauro infera.

BISETVS. Ζωπυρήσεις] ἀναζωπυρήσεις. ζωπυρεῖσθαι δὲ κυρίως ἐστὶ τὸ ἐκ μικροῦ σπινθῆρος φυσῶντα μεγάλην φλόγα ἀνάψαι. Λύσω τὴν ἐμαυτῆς ὗν] τί τοῦτο σημαίνει, ἄδηλον. παροιμιακῶς μέν τοι λέγεσθαι φαίνεται. καὶ τότε γυναιξὶν ἡ παροιμία σύνεσμος, ἡμῖν νῦν ἄγνωστός ἐστιν. ὅπως δὲ ἡ γυνὴ παίζει ἐν τῷ δὲ τῷ ὀνόματι ὗς. ὅπερ παρὰ τοῖς Κωμικοῖς, μάλιστα δὲ παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει, ἀντὶ τοῦ γυναικείου αἰδοίου. ὡς καὶ χοῖρος, λαμβάνεται. ἀπειλητικῶς οὖν, γέλωτος χάριν νῦν ταῦτα λέγειν δοκεῖ. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἐν ταῖς ἰδιωτῶν οἰκίαις, ἢ σταθμοῖς ἐχόντων τινὰς ἀγρίους καὶ κακούργους κύνας, ἢ ἄλλα τινὰ βλαπτικὰ τετράποδα, ἢ θηρία. ἅπερ ἐὰν ἀφιῶσι, τοὺς ἐντυχόντας σφόδρα βλάπτουσιν. ἄλλως. τοῦτο ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν θηρευτῶν, οἳ πρὸς τὴν θήραν ἐρχόμενοι, τοὺς κύνας τοῦ τραχήλου γοιτίῳ δεδεμένους ἄγειν εἰώθασιν. ὅπως αὐτοῖς ἐν καιρῷ χρήσεως καλῶς ἔχοιεν. καὶ ὅταν τοῖς θηρίοις ἐντύχωσι, τότε τοὺς κύνας λύουσι, καὶ τῶν δεσμῶν ἐλευθερωθέντας αὐτοῖς ἐπαφιᾶσιν, ἵν' αὐτὰ ταχέως τοῖς ὀδοῦσι συναρπάσαντες αἱρῶσι. τούτων οὖν ὁ νοῦς οὗτος εἶναι δοκεῖ. Νὴ τὼ θεὼ ἄν με ἐρεθίσῃς, καὶ πρὸς ὀργὴν κινήσῃς, ἐγὼ τὴν ὕβριν ταύτην αὐτὴ σήμερον ἐκδικήσω, καὶ δεινῶς σε τιμωρήσω, πᾶσαν χολὴν κατά σου χέουσα, καὶ τὴν ἐμὴν ὀργὴν ὡς ὗν ἄγριον, καὶ δεινὸν θηρίον λύσω, καὶ σοι ἐπαφήσω. τῷ δὲ ... πάντα τρόπον σε κακώσω. καὶ ὥσπερ τὰ θηρία ὑπὸ τῶν θηρευτῶν ἠρεθισμένα τοὺς αὐτοὺς πάσῃ δυνάμει διαλυμαίνονται, οὕτω κἀγώ σε τήμερον διαθήσομαι. Βωστρεῖν] καλεῖν, βοᾶν. πεκτούμενον δὲ, τιλλόμενον, ξεόμενον, μεταφορικῶς. καὶ πεκτεῖν, κλώθειν, τίλλειν, κείρειν, ξαίνειν. Ἡσύχιος. αὐτοδὰξ, αὐτοῖς τοῖς ὀδοῦσι, πάνυ, παραχρῆμα. Σ. Νῦν πρόσιτέ μ'] νῦν πρόσειμι, προσέρχομαι, τῷ ἀνταγωνιζομένῳ. ἴτω τις. ἄγε δεῦρό τις ἐλθέτω καὶ μάχην πρὸς ἐμὲ συναπτέτω. ἢ καὶ, νῦν πρὸς ἐμ' ἴτω τις, ἵνα. νῦν πρὸς ἐμέ τις ἴτω, ἐλθέτω. δεῦρο χωρείτω μαχησόμενος. ὅπως ὑπ' ἐμοῦ φονευθεὶς μή ποτε φάγῃ μήτε σκόροδα, μήτε μέλανας κυάμους. Ἐν τισὶ βιβλίοις γέγραπται οὕτω. Νῦν πρὸς ἔμ' ἴτω τις. Ὑπερχολῶ γὰρ] D ὑπὲρ τὸ μέτρον χολοῦμαι. σφόδρα χολοῦμαι. Αἰετὸν τίκτοντα.] παροιμία ἐπὶ τῶν ἡττόνων, οἳ κρείττοσι δολίως ἐπιχειροῦσιν, ὥσπερ καὶ ὁ μῦθος φέρει περὶ τοῦ κανθάρου τῷ ἀετῷ πάλαι ἐπιχειρήσαντος. τούτου δὲ καὶ Ἀριστοφάνης ἄνω ἐν τῇ Εἰρήνῃ μνείαν ἐποιήσατο, καὶ τῷ Αἰσώπῳ τὸν δὲ τὸν μῦθον ἀναφέρεται. Μαιεύσομαι.] μαῖαι καλοῦνται αἱ πρεσβύτεραι γυναῖκες, καὶ αἱ νεώτεραι τὴν ἡλικίαν τῶν ὠδινουσῶν, καὶ τικτούσαις παρεστῶσαι. καὶ τὸ ῥῆμα μαιεύεσθαι δηλοῖ αὐτὴν τῶν τοιούτων γυναικῶν τὴν τικτούσαις παρεστῶσαν πρᾶξιν. μεταφορικῶς δὲ, τὸ ζητεῖν, καὶ ἐρευνᾶν. E Ἀπήχθου] ἀπήχθησαι, στυγῆσαι, μισεῖσθαι. παιγνίαν δὲ, ἑορτήν. Σ.

CH. Λύσω τὴν ἐμαυτῆς ὗν.] Si inquit me irritassis (est enim hic ζωπυρεῖν ἀνεγείρειν) ego suem meam laxabo. Puto respicere Prouerbium ὗν ὀρίνειν, nisi subturpiculum hic intelligit sub nomine suis. est autem πεκτούμενον, ξαινόμενον, τιλλόμενον. Gallicus Idiotismus sic pectendi verbo vtitur, cùm alicui minatur. Αὐτοδὰξ.] Vtitur in Irena αὐτοδὰξ τρόπον, Hic accipe pro παραχρῆμα vel πάνυ vt scribit Hesychius. Νῦν πρόσιτέ μ' ἴτω.] Editio F Veneta habet πρόσειμι, malim πρὸς ἐμὲ duabus vocibus: quamuis nec illud caret bono sensu. Paulò post pro ἵνα lege ὡς εἰ. Quod autem se Cantharum fore interminatur, referendum hoc ad Apologum Æsopi. Οὐ γὰρ ὑμῶν.] In Veneta editione legitur ὑμῶν, sed nihil puto mutandum: Hoc enim vult alia illa mulier, de nobis, inquit, solicita esse desinam, si viuit mihi Lampito illa inquam Spartana. Τῇ Ἑκάτῃ ποιοῦσα παιγνίαν.] Propter me- G trum lege τῇ 'κάτῃ, est autem παιγνία ἑορτή. Xenophon dixit παιγνίαν καὶ παιδιάν. Hic ποιεῖν παιγνίαν est festum agere ludicrum & puerile, propterea ait se aduocasse ex vicinis tribulibus sociam τὴν παῖδα optimam puellam, Anguillam puta ex Copaide lacu Bœotiæ.

Τοῖσι παισὶ τὴν ἑταίραν ἐκάλεσ' ἐκ τῆς γειτόνων
Παῖδα χρηςὴν κἀγαπητὴν ἐκ Βοιωτῶν ἔγχελυν.
Οἱ δὲ πέμψειν οὐκ ἔφασκον διὰ τὰ σὰ ψηφίσματα.
Κοὐχὶ μὴ παύσησθε τῶν ψηφισμάτων πρὶν αὖ
Τοῦ σκέλους λαβών ὑμᾶς τις ἐκτραχηλίσῃ φέρων.

A Fortè pusillis sodalem accersii de proximis
Optimam puellulam anguillam velut Copaida:
Séque missurum negarunt vestra propter scita, quæ
Vos senes nunquam rogare desinetis ante quam
B Crure sit qui vos prehenso præcipes pessumduit.

BISETVS. Κἀγαπητὴν] ὁ πλήρης, καὶ ἀγαπητήν. νῦν δὲ γέλωτος χάριν, τὴν ἔγχελυν, παῖδα χρηςὴν καὶ ἀγαπητὴν καλεῖ.

CHR. Καμπητὴν ἐκ Βοιωτῶν ἔγχελυν.] Etiam in Veneta editione habes hoc scripturæ vitium καμπητήν. Quod, quid sit, nescio. Præterea cùm non constet suis pedibus versus Trochaicus, non dubitam versum fulcire correctione quam puto ἀναμφισβήτητον, & legere κἀγαπητήν. Nam à Copaide palude optimæ anguillæ, vt & in Irena antea vidimus. Paulo post pro λαβών ἡμᾶς, malim ὑμᾶς.

C

ΓΥΝΗ ΤΙΣ, ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ, Ἄλλη Γυνή, Ἄλλη, Χορὸς Γυναικῶν.

MVLIER QVÆDAM, LVSISTRATA, ALTERA MVLIER, Altera. chorus mulierum.

BISETVS. Μία τῶν γυναικείου χοροῦ, τὴν Λυσιστράτην ἐκ τῆς ἀκροπόλεως ἐξερχομένην καὶ σκυθρωπὸν οὖσαν ἐρωτᾷ, ταῦτα λέγει. ταύτῃ δὲ ἡ Λυσιστράτη πολλὰ τῆς γυναικείου ἀκολασίας γελοῖα [illegible] μετὰ σφοδρᾶς μέμψεως διηγεῖται. ἐν τούτοις ὅτι πολλαὶ τῶν αὐτῆς D συναικῶν ἀτάκτως καὶ ἀκόσμως ἐξέρχονται, διάφορος τῆς αὐτῆς ἐξόδου, καὶ ἀπειλοῦσαι, καὶ εἰς τὸ λεπτότατον προφάσεις οὐδενὸς ἀξίας καὶ ματαίας προφέρουσαι.

Γυν. ΑΝασσα πράγους τοῦδε καὶ βουλεύματος,
Τί μοι σκυθρωπὸς ἐξελήλυθας δόμων;
Λυ. Κακῶν γυναικῶν ἔργα καὶ θήλεια φρὴν
Ποιεῖ μ' ἄθυμον περιπατεῖν τ' ἄνω κάτω.
Ἀλλ. Γυν. Τί φής; τί φής;
Λυ. Ἀληθῆ, ἀληθῆ.
Ἀλλ. Γυν. Τί δ' ἐστὶ δεινὸν φράζε ταῖς σαυτῆς φίλαις.
Λυ. Ἀλλ' αἰσχρὸν εἰπεῖν, καὶ σιωπῆσαι βαρύ.
Ἀλλ. Γυν. Μή νύν με κρύψῃς, ὅ τι πεπόνθαμεν κακόν;
Λυ. Βινητιῶμεν ἢ βράχιστον τοῦ λόγου.
Ἀλλ. Γυν. Ἰὼ Ζεῦ.
Λυ. Τί Ζῆν' ἀϋτεῖς. ταῦτα δ' οὖν οὕτως ἔχει.
Ἐγὼ μὲν οὖν αὐτὰς ἀπείργειν οὐκέτι
Οἵα τ' ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν. ἀποδιδράσκουσι γάρ.

MVL. SEd ô rei huius auctor atque consili.
Quid vultuosa & tristis egressa es foras?
LVS. Muliebris animus, quæque designant mala
E Sus deque agunt me concitam ægritudine.
AL. M. Quid inquis? hem.
LVS. At hac vera verè.
AL. Fac vt sciamus nos amicæ quicquid est.
LVS. Hoc turpe dictu est, & tacere res grauis.
AL. Quod nos malum vrget? quæso ne celaueris.
F LVS. Prurit libido nostra, quid verbis opus?
AL. M. Quirites!
LVS. Quorsum quiritare? ista sanè vera sunt.
Non est vt illas à viris auellere
Possim furentes, praui instruunt fugam.

BISETVS. Βινητιῶμεν.] βινητιᾷν, συνουσίας ὄρεξιν ἔχειν. συνουσίας ἐπιθυμεῖν. ἢ βράχιστον τοῦ λόγου] ἀντὶ τοῦ, ἵνα διὰ βραχίστου λόγου πᾶν τὸ πρᾶγμα δηλωθῇ. ἵνα διὰ βραχυτάτου πᾶν τὸ πρᾶγμα συμπεράνω. ἀϋτεῖς δὲ, ἐπιβοᾷς, ἐπικαλῇ. αὔω, τὸ ξηραίνω, καὶ τὸ φωνῶ, καὶ βοῶ. ὅτι αὕτη, καὶ διαλύσει αὕτη, ἡ βοή, ἡ φωνή. καὶ τὸ ῥῆμα αὐτῶν, φωνεῖν, βοᾶν, ἐπιβοᾶσθαι, ἐπικαλεῖσθαι. οἵα τε δὲ, [illegible] κατὰ, δυνατή. ἀπείργειν δὲ, κωλύειν. ἵνα εἴπῃ δὲ, αὐτοὶ εἰσιν αὐτὰς ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν G ἀπείργειν, εἴτε παύειν αὐτὰς τοῖς ἀνδράσι συνεῖναι.

CHR. Βινητιῶμεν.] Qui potuit breuius vel Attica simplicitate dignius morbi causam indicare? Non possis hanc breuiloquentiam Romano pede assequi, Nisi si dixeris Perpruriscimus, atque adeò

adeò addideris ex vnguiculis, quæ tamen tria verba, verbuli illius Græci ἔμφασιν non est vt exprimant: Sed benè quòd nupta verba non possunt nisi rectè enunciari. Atque vtinam hominum nequitia ea non esset, vt statim intelligeret ὄψεως (vt ait Æschylus) ἐξ αἰνιγμάτων.

Τὴν μέν γε πρώτην διαλέγουσαν τὴν ὀπὴν
Κατέλαβον, ἣ τοῦ Πανός ἐστι ταὐλίον.
Τὴν δ' ἐκ τροχιλίας αὖ κατειλυσπωμένην.
Τὴν δ' αὐτομολοῦσαν. τὴν δ' ἐπὶ στρουθοῦ μίαν
Ἤδη πέτεσθαι διανοουμένην κάτω
Εἰς Ὀρσιλόχου χθὲς, τῶν τριχῶν κατέσπασα.
Πάσας τε προφάσεις ὥστ' ἀπελθεῖν οἴκαδε
Ἕλκουσιν. ἤδη γοῦν τις αὐτῶν ἔρχεται.
Αὕτη σὺ ποῖ θεῖς; Γυν. οἴκαδ' ἐλθεῖν βούλομαι.
Οἴκοι γάρ ἐστιν ἔριά μοι Μιλήσια
Ὑπὸ τῶν σέων κατακοπτόμενα. Λυ. ποίων σέων;
Οὐκ εἶ πάλιν; Γυν. ἀλλ' ἥξω ταχέως νὴ τὼ θεώ,
Ὅσον διαπετάσασα ἐπὶ τῆς κλίνης μόνον.
Λυ. Μὴ διαπετάννυε, μηδ' ἀπέλθῃς μηδαμῇ.
Ἀλλ' ἐάσ' ἀπολέσθαι τἄρια, ἢν τούτου δέῃ.
Αλλ. Γυν. Τάλαιν' ἐγώ, τάλαινα, τῆς ἀμόργιδος.
Ἣν ἄλοπον οἴκοι καταλέλοιπ'. Λυ. αὕθ' ἑτέρα
Ἐπὶ τὴν ἄμοργιν τὴν ἄλοπον ἐξέρχεται.
Χώρει πάλιν δεῦρο. Γυν. ἀλλὰ νὴ τὴν Φωσφόρον
Ἐγὼ δ' ἀποδείρασ' αὐτίκα μάλ' ἀπέρχομαι.
Λυ. Μὴ μὴ ἀποδείρῃς. ἢν γὰρ ἄρξῃς τουτουί,
Ἑτέρα γυνὴ ταὐτὸν ποιεῖν βουλήσεται.
Αλλ. Γυν. Ὦ πότνι' Εἰλείθυι' ἐπίσχες τοῦ τόκου
Ἕως ἂν εἰς ὅσιον μόλω 'γὼ χωρίον.
Λυ. Τί ταῦτα ληρεῖς; Γυν. αὐτίκα μάλα τέξομαι.
Λυ. Ἀλλ' οὐκ ἐκύεις σύ γ' ἐχθές. Γυν. ἀλλὰ τήμερον.
Ἀλλ' οἴκαδ' ἐμ' ὡς τὴν μαῖαν ὦ Λυσιστράτη
Ἀπόπεμψον ὡς τάχιστα. Λυ. τίνα λόγον λέγεις,
Τί τοῦτ' ἔχεις τὸ σκληρόν; Γυν. ἄρρεν παιδίον.
Λυ. Μὰ τὴν Ἀφροδίτην οὐ σύ γ' ἀλλὰ χάλκεον.
Ἔχειν τι φαίνει κοῖλον. εἴσομαι δ' ἐγώ.
Ὦ καταγέλαστ' ἔχουσα τὴν ἱερὰν κυνῆν
Κυεῖν ἔφασκες; Αλλ. Γυν. καὶ κυῶ γε νὴ Δία.
Λυ. Τί δῆτα ταύτην εἶχες; Γυν. ἵνα μ' εἰ καταλάβοι
Ὁ τόκος ἐν πόλει, τέκοιμ' εἰς τὴν κυνῆν
Ἐσβᾶσα ταύτην, ὥσπερ αἱ περιστεραί.

Primùm hanc foramen fortè quum pertunderet
Modo apprehendi, septa quà sunt Incubi,
Istámque tractim deuolutam è trochlea,
Et illam ad hostes transfugam: vnam in passere
Iam cogitantem conuolare infra, & domum
Inuadere Orsilochi, retraxi crinibus;
Domuitionis nempe prætextum trahunt
Quemcunque: & ista quærit hinc facessere.
Quò curris: heus tu? quóve abis? MVL. *domum peto,*
Lanæ mihi sunt nam domi Milesiæ
Vermes minuti quas secant. LVS. *Quid vermi nas?*
Potius redire? MVL. *pol statim reuertero,*
Super cubili si modò has extendero.
LVS. *Nec in cubili extende, nec pedem hinc moue,*
Lanam perire, si tibi est vsus, sinas.
AL. MVL. *Heu me misellam, cui seges byssi intus est*
Nec delibrata. LVS. *Rursus en tibi alteram*
Ad corticatam quæ facessit cannabin,
Reuortere huc. AL. MVL. *per Noctilucam, postquam ego*
Deglubsero illam, huc ocyus concessero.
LVS. *Deglubere auffer, quippe ad exemplum tuum,*
Idem alia iure postulabit fœmina.
AL. MVL. *Lucina quæso, Diua partum sustine*
Ad tesqua donec templa sanctè accessero.
LVS. *Quid ista tu nugaris?* AL. MV. *Instat partio.*
LVS. *At non eras heri inciens.* AL. M. *hodie fui,*
Sed iam domum me quam citò Lysistrata
Ad obstetricem mitte. LVS. *Honesta oratio*
Quid duri habes hic? AL. M. *Masculum infantem puta.*
LVS. *Haud tu quidem illum, per Cyprin, sed ferreum,*
Atque id videtur concauum, experiar modo:
O rem iocosam! cassidem sacram gerens
Vterum inquiebas ferre te. AL. M. *Et certè fero.*
LVS. *Cur hanc ferebas?* MVL. *partitudo vt si occupet*
In ciuitate, enixa fœtum congeram
In cassidem istam ceu palumbes factitant.

BISETUS. Διαλέγουσαι.] διοικοδομοῦσαι, διορύττουσαι. Σ. ἄλλως. ἀναίγουσαι, διοίγουσαι, διακόπτουσαι. ὀπὴν δὲ, τὴν θυρίδα. διαλέγειν ὀπὴν, τὴν θύραν ἀνοίγειν. τινὲς δὲ διαλύουσαι χρηστέον οἴονται. Πανός ἐστι τ' αὐλίον.] τὸ αὐλίον. αὐλὴ κυρίως τόπος διαπνεόμενος, ὕπαιθρος πρὸ τῶν μεγάλων οἴκων. καὶ αὐλαὶ τὰ βασίλεια διὰ τὸ μεγάλας ἔχειν πρὸ τῶν οἴκων ὑπαίθρους τόπους, ὅθεν τὸ ὑποκοριστικὸν, αὔλιον προπαροξυτόνως κατὰ τὸν Εὐστάθιον. νῦν δὲ καταχρηστικῶς τὸν ναὸν οὕτω καλεῖ. τινὲς δὲ, ἀντὶ τοῦ τ' αὐλίον, ἢ τ' αὔλειον, χρηστέον λέγουσι, τ' ἀκρόπολιον. καὶ τοῦτο βεβαιοῦσιν, καὶ ἀξιόχρεων ἐγγυητὴν ὀνομάζουσι τὸν Παυσανίαν, ὃς ἐν τοῖς Ἀττικοῖς οὕτω λέγει. Ὀλίγον δὲ, φησιν, ἀπωτέρω τοῦ πεδίου, Πανός ἐστιν ὄρος, καὶ σπήλαιον θέας ἄξιον. εἴσοδος μὲν ἐς αὐτὸ στενή. παρελθοῦσι δέ εἰσιν οἶκοι, καὶ λουτρὰ, καὶ τὸ καλούμενον Πανὸς αἰπόλιον, πέτραι τὰ πολλὰ αἰξὶν εἰκασμέναι. ὁ νοῦς οὖν ἔσται τοιοῦτος, ἡ Λυσιστράτη δυσφορεῖ ἐπὶ τῷ τὰς γυναῖκας κατὰ τὸ μέρος, ὅπου ἦν ἱδρυμένον τὸ Πανὸς ἱερὸν, διὰ θυρίδος ἀνοιχθείσης πρὸς συνουσίαν ἀποφυγεῖν ἐπιχειρῆσαι. Ἐκ τροχειλίας.] τὸ τοῦτο ὄνομα διαφόρως γεγραμμένον εὕρηται, τροχαλία, τροχηλία, τροχιλία, τροχυλία, καὶ τροχειλία ὡς ἐνταῦθα. ἀπὸ δὲ τοῦ τροχοῦ λέλεκται, ὃ κατά τινας δηλοῖ τὸν τροχὸν, καὶ τὸ χοινίον διὰ τοῦ τροχοῦ φορούμενον, ᾧ χρώμενοι ὕδωρ ἐκ τοῦ φρέατος ἀντλοῦμεν. Κατειλυσπωμένην.] μετοχὴ συγκειμένη ἐκ τῆς κατὰ προθέσεως, ἢ κάτω ἐπιρρήματος, καὶ τοῦ ῥήματος εἰλυσπᾶσθαι, ὃ σημαίνει τὸ παραπλησίως τοῖς ὄφεσι, καὶ τοῖς σκώληξιν ἰέναι. καὶ εἰλυσπᾶσθαι, περὶ τὸν αὐτὸν τόπον μετὰ καμάτου στρέφεσθαι. καὶ εἰλύσπασμα, ἡ καθ' ὄφιν, ἢ σκώληκα κίνησις, παρὰ τὸ εἰλεῖσθαι, καὶ σπᾶσθαι, ὅ ἐστι κινεῖσθαι. εὕρηται δὲ καὶ ἰλυσπᾶσθαι διαφόρως γραφόμενον. Εὐστ. Σ. Ἐπὶ στρουθοῦ.] εἴπερ ἤδη ἡ γραφὴ ὑγιής ἐστι, ταῦτα τούτοις ἰσοδυναμεῖ, στρουθοῦ δίκην, στρουθοῦ τρόπον, ὡς στρουθός. οὕτω καὶ ἐν Σοφοκλ. στρουθὸς ὅδ' ἀνὴρ γίνεται. ἐκπτήσεται. τὴν δὲ χρῆσιν, καὶ σπανίαν τῆς προθέσεως ἐπὶ, ἐν ταύτῃ σημασίᾳ παρατήρει. τούτων δὲ, ὁ νοῦς ἐστι, τὴν μίαν στρουθοῦ δίκην ἤδη πέτεσθαι, καὶ κάτω θᾶττον φέρεσθαι διανοουμένην, χθὲς τῶν ἱερῶν κατέσπασα. τινὲς χρηστέον τεκμαίρονται, ἐπὶ στρόφου. στρόφος δὲ, παρὰ τῷ Ἡσυχίῳ, σχοῖνος στραμμένος λαῦρος, ἢ σχοινίον ἑρμηνεύεται, παρὰ τὸ ἐστράφθαι. ἀλλ' ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, μηδὲν κινητέον. Εἰς Ὀρσιλόχου.] οἶκον δηλαδή. Ὀρσίλοχος δὲ ὄνομα κύριον, ὃ παρῆκται ἀπὸ τοῦ ὄρω, ὄρσω ἐν τῷ μέλλοντι. καὶ λόχος. τουτέστιν ὁ τοὺς λόχους ἐν πολέμῳ ὄρων, ἤγουν παροξύνων, παρορμῶν. οὕτως καὶ Ὀρσίνιππος. Τῶν σέων.] τῶν σητῶν. σὴς, σητὸς, ὁ σκώληξ. Σημείωσαι ταύτην τὴν φωνὴν σέων, παρὰ τοῖς ἄλλοις οὐχ εὑρίσκεσθαι. γίνεται δὲ ἀπὸ τῆς ἰωνικῆς εὐθείας ἀρχήστου σεὺς, ὡς βασιλεὺς, ἀνθ' οὗ ὁ σὴς λέγεται. ἡ γενικὴ, τοῦ σέως, ὡς βασιλέως. ἀλλὰ τὸ σέων, ὡς βασιλέων, μόνον ἐν χρήσει, ὥσπερ ἐνταῦθα. ἰστέον δὲ τινας παραδεδωκέναι καλῶς ὅτι ἕκαστον τῶν πραγμάτων ἓν ἔχει τὸ λυμαινόμενον. ὁ σίδηρος, τὸν ἰόν. τὸ ἔριον, τὸν σῆτα. θρὶψ δὲ, εἶδος σκώληκος ἐγγινομένου ἔνδον τῶν ξύλων. ἲψ δὲ, σκώληξ ἐπὶ κεράτων. ἴξ, ἀμπέλων. σὴς ἱματίων. τρώξ, ὀσπρίων. ψὴν σύκων. Οὐκ εἶμι πάλιν.] οὐ πάλιν πορεύσομαι, ἐπανέρχομαι, ἐπαναχωρήσω. τὸ δὲ εἶ. ἀντὶ τοῦ ἐνεστῶτος μέλλοντος προσώπου τοῦ εἶμι. πορεύομαι. Ὅσον διαπεπτάκασα.] ἐὰν μόνον διαπεπτάκασα, τὰ ἔρια δηλαδή, ἐπὶ τῆς κλίνης τύχω. πετάζω, πετάννύω, καὶ πετάννυμι. ὁ μέλλων πετάσω. ὅθεν ἀόρ. α. ἐπέτασα, καὶ μετοχὴ πετάσας, πετάσασα. καὶ σὺν ἄρθρῳ διαπεπτάκασα.

CHR. Διαλέγουσαι τὴν ὀπήν.] Scio διαλέγεσθαι γυναιξὶν esse ὁμιλεῖν & συνουσιάζειν. Hoc loco est διορύττειν & οἰκοδομεῖν, velut vsus est ipse Thucydides, vt διαλέγειν ὀπὴν sit foramen fodere & fenestram facere. In re Architectonica etiam ὀπὰς vocant tignorum & asserum cubilia & caua columbaria. Ἐκ τροχειλίας.] Legendum τροχιλιᾶς vt sit Tribrachus, est autem Throclea indidem à Latinis fictum nomen. Rectè autem Veneta editio habet κατειλυσπωμένην per υ non per ι, Nam κατειλυσπᾶσθαι est εἰλούμενον σπᾶσθαι. Lycophron ait (teste Hesychio) κατειλυσπωμένην quod hic conuenit. Sed εἰλυσπᾶσθαι est serpentum & vermium more tractim incedere. Ἐπὶ στρουθοῦ μίαν.] Fortassis hic Libyca est auis Struthio, tamen στρουθὸς dicitur & impudicus & πόρνος, & pars illa quæ honestè nominari non potest. Εἰς Ὀρσιλόχου χθές.] Et obscœnus & obscurus hic mihi videtur locus, Tamen vt effugium inscitiæ quærerem, interpretatus sum εἰς Ὀρσιλόχου ad Orsilochi ædem, sanè temerè faciens & sine vllo rationis fulcro. χθὲς autem sæpè est παρέλκον & πάρεργον. & sic vsurpatum à Platone qui dixit, κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ.

BISETUS. Ἀλλ' ἐῶ πολλάς.] εἰ καλῶς ἡ γραφὴ ἔχει, τὸ σχῆμα Ἀττικὸν, τὸ ἐῶ πρὸς ἀντὶ τοῦ παθητικοῦ, ἐάω, ἐῶ. ὡς τὸ βοάω, βοῶ. ἀντὶ τοῦ ἐᾶ, ἐᾶ. ὡς τὸ βόαε, βόα. τὸ πλῆρες, ἀλλ' ἐᾶ ἀπολέσθαι ὁ σής. ἀλλὰ καὶ ἦν τούτου δίχα, ἐᾶ, ἔασον τὰ ἔρια ἀπολέσθαι. σημείωσαι δὲ ὅτι ἀλλ' ἐῶ, ὥσπερ ἐπὶ τρισύλλαβον, σπονδείως προφέρεται. τὸ γὰρ ἐῶ, κατὰ συνίζησιν, μίαν μακρὰν συλλαβὴν ἀποτελεῖ. Τῆς Ἀμοργίδος.] περὶ τῆς Ἀμοργίδος, καὶ τῶν ἀμοργίνων φορημάτων, καὶ ἐν τοῖς ἄνω διὰ πλειόνων εἴρηται ἐν τῇ ἐξηγήσει τούτου τοῦ στίχου. Κἂν τοῖς χιτωνίοισι τοῖς ἀμοργίνοις. τῆς Ἀμοργίδος, ἕνεκα δηλονότι. Ἄλοπον.] ἀλέπιστον. Ἡσύχιος. ἐκ τούτου δὲ τοῦ ἐπιθέτου δῆλόν [illegible] νῦν τὴν ἀμοργίδα λίνου τι εἶδος σημαίνειν, ὃ καὶ ἄμοργιν ὁ ποιητὴς καλεῖ, καθάπερ κάλαμον, καὶ κάλαμιν λέγομεν.

CHR. Τῆς Ἀμοργίδος.] Id est, λινοκαλάμης vel byssi, Quinetiam potest accipi pro amictu tunicæ. Sed hic de lini segete accipiendum contendo: videtur hęc dictio ficta à verbo ἀμέργειν quod est decerpere & colligere, vt intelligas fuisse δρᾶγμα, & manipulum istius segetis. Ἣν ἄλοπον οἴκοι.] Id est ἀλέπιστον, nam id genus lini velut desquamatur & decorticatur quod ἀπολεπίζεσθαι dicitur, vt postea ab operariis mulieribus neatur & texatur. Apud Sudam vox hæc ἄλοπον cubat in mendo, Ego, excitatam emendabo facilè, nam pro ἴσως πιστὸν lego ἀλέπιστον. tamen ἄπιστον esse ἀλέπιστον & πτίσσειν τὸ λεπίζειν καὶ κόπτειν testatur Erotianus in Lexico Hippocratico, neque sanè ego putem aliter dictam in Euangelio Nardum πιστικήν. Ludit autem hic in nominibus, ἄλοπον & λέλοιπα, proinde vt in illo vulgari & prouerbiali Senatio γλυκεῖ ὀπώρα φύλακος ἐκλελοιπότος. Paulò post lege χώρει πάλιν δεῦρ' vt elidatur ο paruum propter τὸ ἀλλὰ sequens.

BISETUS. Αὕθ' ἑτέρα.] ἀντὶ τοῦ, αὕτη ἡ ἑτέρα. τὴν φωσφόρον, ἢ τὴν Σελήνην, ἢ τὴν Ἄρτεμιν, ἣν καὶ Εἰλείθυιαν καλοῦσι. Ἀποδείρασα.] ὁ νοῦς ἐστι. ἐπειδὰν τὴν ἀμοργίδα καλῶς ἀποδείρω, τότε δὴ δεῦρο πρὸς σὲ ἐπανελεύσομαι. ἀπέρχομαι δὲ, ἐν ταύτῃ ἀντὶ τοῦ ἐπανέρχομαι. οὕτω καὶ ἀπῆλθε, ἀντὶ τοῦ ἐπανῆλθε. παρὰ Θουκυδίδῃ ὁ Σχολιαστὴς ἀναγινώσκει. ταῦτα δὲ ἴσως κακέμφατόν τι ὑποσημαίνει, ὅπερ ἐκ τῆς ἀμοργίδος, καὶ τοῦ ἀποδείρειν δῆλον. διὰ τούτων γὰρ καὶ τὴν γυναικὸς, καὶ τοῦ ἀνδρὸς συνουσίαν νοητέον. ἡ γὰρ ἀσελγὴς, καὶ ἀκόλαστος γυνὴ ἐπ' ἔτι

τῆς ἀφροδίτης ἀπέχεσθαι δυναμένη, ἀπραγματικῶς ταῦτα λέγει, καὶ ἐπεὶ τοῦ ἀνδρὸς πρὸς ὃν ἐλθεῖν ἐπιθυμεῖ, [illegible] καλεῖ, οὐ τολμῶσα ὅ,τι περ ποιεῖ, ἀναιδῶς ἐξονομάζειν. τὸ δὲ ἀποδείρειν, εἴτε λεπίζειν, τὸ τῆς ἀφροδίτης ἔργα ποιεῖν. τοῦτο γὰρ πάσχουσιν αἱ τίκτουσαι, καὶ [illegible] ὅταν τῆς γυναικὸς συνέρχηται. Εἰλείθυια.] τουτέστιν, Ἄρτεμις φωσφόρος, ἡ εἰς τὸ φῶς [illegible] τῶν [illegible] ἔφορος, καὶ τῆς λοχείας παρισταμένη θεά. Ὅμηρος [illegible] Εἰλειθυίας περὶ Ιλ. λ.

Ὡς δ᾽ ὅταν ὠδίνουσαν ἔχῃ βέλος ὀξὺ γυναῖκα,
Δριμύ, τό τε προϊεῖσι μογοστόκοι Εἰλείθυιαι,
Ἥρης θυγατέρες πικρὰς ὠδῖνας ἔχουσαι.

Ἀμφιδρόμια τοῦ τόκου.] λέγεται [illegible] αἰτιατικῆς, [illegible] καλεῖ τὸ [illegible] καὶ τὸν ἱερὸν χαρακτῆρα [illegible] τὰ μὴ ἱερά. [illegible] κύειν, τὸ φιλεῖν, καὶ τὸ κατὰ γαστρὸς φέρειν παρὰ τοῖς παλαιοῖς. τίκτειν δὲ, τὸ ἀπαλλαγῆναι τῆς κύσεως. παρὰ δὲ τοῖς μεταγενεστέροις καὶ αὐτὸ τὸ τίκτειν κύειν λέγεται. καὶ τὰ θήλεα μόνα κύειν λέγονται. γεννᾶν δὲ, καὶ τίκτειν οὐ μόνον τὰ θήλεα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄρρενα. ὅθεν καὶ τοκεῖς, καὶ γεννήτορες λέγονται. Τὴν ἱερὰν κυνῆν.] κυνῆ γενικῶς πᾶν εἶδος περικεφαλαίας ἀπὸ ἑνὸς εἴδους τῆς ἐκ κυνείου δέρματος [illegible] γινομένης. καὶ κυνῆ τὸ κοινῶς λεγόμενον σκιάδιον ὅπερ ὁ Ἡσίοδος πῖλον ἀσκητὸν ὀνομάζει. [illegible] ἱερὰν καλεῖ [illegible] μετ᾽ ἄλλων [illegible] γὰρ [illegible] πρὸς τὴν τῆς Ἀθηνᾶς [illegible] ὅπερ ἴσως καὶ ἀπέθανεν.

CHR. Τί δ᾽ ἦνα ταύτην ἔχεις;] Lege τί δ᾽ ἦν ἄρα ταύτην ἔχεις non ἔχεις, [illegible] ad priorem [illegible] Mox lege [illegible] τόκος [illegible] non ὁ τόκος.

Λυ. Τί λέγεις. προφασίζῃ περιφανῆ τὰ πράγματα.
Οὐκ ἀμφιδρόμια τῆς κυνῆς αὐτοῦ μενεῖς;
Αλλ. Γυν. Ἀλλ᾽ οὐ δύναμ᾽ ἔγωγ᾽ οὐδὲ κοιμᾶσθ᾽ ἐν πόλει.
Ἐξ οὗ τὸν ὄφιν ἴδον τὸν οἰκουρόν ποτε.
Αλλ. Γ. Ἐγὼ δ᾽ ὑπὸ τῶν γλαυκῶν γε τάλαιν᾽ ἀπόλλυμαι
Ταῖς ἀγρυπνίαισι κακκαβιζουσῶν ἀεί.
Λυ. Ὦ δαιμόνιαι παύσασθε τῶν τερατευμάτων.
Ποθεῖτ᾽ ἴσως τοὺς ἄνδρας. ἡμᾶς δ᾽ οὐκ οἴει
Ποθεῖν ἐκείνους γ᾽. ἀργαλέας τ᾽ εὖ οἶδ᾽ ὅτι
Ἄγουσι νύκτας. ἀλλ᾽ ἀνάσχεσθ᾽ ὦγαθαί,
Καὶ προσταλαιπωρήσατ᾽ ἔτ᾽ ὀλίγον χρόνον,
Ὡς χρησμὸς ἡμῖν ἐστιν ἐπικρατεῖν, ἐὰν
Μὴ στασιάσωμεν. ἔστι δ᾽ ὁ χρησμὸς οὑτοσί.
Αλλ. Γυν. Λέγ᾽ αὐτὸν ἡμῖν ὅτι λέγει. Λυ. σιγᾶτε δή.
Ἀλλ᾽ ὁπόταν πτήξωσι χελιδόνες εἰς ἕνα χῶρον,
Τοὺς ἔποπας φεύγουσαι, ἀπόσχωνταί τε φαλήτων.
Παῦλα κακῶν ἔσται. τὰ δ᾽ ὑπέρτερα νέρτερα θήσει
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης. Γυν. ἐπάνω κατακεισόμεθ᾽ ἡμεῖς.
Λυ. Ἢν δὲ διαστῶσι κἀναπτῶνται πτερύγεσσιν
Ἐξ ἱεροῦ ναοῖο χελιδόνες, οὐκέτι δόξει
Ὄρνεον οὐδ᾽ ὁτιοῦν καταπυγωνέστερον εἶναι.
Χο. Γυν. Σαφὴς ὁ χρησμὸς νὴ Δί᾽. ὦ πάντες θεοί
Μή νυν ἀπείπωμεν ταλαιπωρούμεναι.
Ἀλλ᾽ εἰσίωμεν. καὶ γὰρ αἰσχρὸν τοῦτό γε
Ὦ φίλταται, τὸν χρησμὸν εἰ προδώσομεν.

LVS. Quid ais amabò, & fingis apparentis,!
Non lustricum manebis in galea diem?
AL. MV. Ego certe in urbe non lubenter dormio,
Ex quo mihi ille visus aditum draco est.
AL. MV. At me misellam perdit, que macerant
Somnoq; priuant caccabantes noctua.
LVS. Ah mittite ista ostenta, vana, inanis,
Viros habere, credo, concupiscitis:
Nos nolle credis? cùm malas noctes trahant
Duro labore? at sustinete fortiter,
Et paululum durate chara fœmina:
Diuina nam nos dictio imperare vult
Consentientes, tale certè oraculum est.
AL. MV. Effare quæso, quid ferat. LVS. Silete iam:
Ast ubi hirundinem se grex compellet in unum
Atque Epopas fugiet, sperneique Ithyphallica iusse,
Pausa malorum aderit, tunc & supera ima locabit
Iuppiter altifremens. MV. Suprà ergo iacebimus & nos.
LVS. Sin fugiant, subitòq; ex æde Chelidones alis
Dissidium faciant sacra, tunc nulla volucris
Mobilior poterit vel clune salacior esse.
CH. MV. Responsum apertum, testor omnes cælites:
Nunquam ergo victa defetiscamus: simul
Regressa eamus fæmina ò dulcissima.
Turpe esset illud prodere oraclum Dei.

RISETVS. Προφασί[illegible].] πρόφασις, ἡ μὴ ἀληθὴς ἀλλ' [illegible] [illegible] φάσις [illegible] [illegible] ταῦτα [illegible] [illegible] πρόφασιν καλύπτειν [illegible]. Ἀμφιδρόμια.] [illegible] τοῖς παιδίοις, ἐν ᾗ τὸ βρέφος [illegible] τρέχοντες κύκλῳ, καὶ [illegible] ὄνομα [illegible] [illegible] δῶρα [illegible]. [illegible] ἀμφιδρόμια [illegible] [illegible] χεῖρας [illegible] τὸ βρέφος [illegible] [illegible] δῶρα [illegible] πολύποδας, καὶ σηπίας. [illegible] Σουίδας. [illegible] [illegible] μήνις, [illegible] πόλει, [illegible] ἀκροπόλει. Οἰκουρόν.] οἰκουρὸν ὄφιν καλεῖ τὸν τῆς Πολιάδος φύλακα δράκοντα. [illegible] ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἐρεχθέως. τοῦτον δὲ φύλακα τῆς ἀκροπόλεώς φασιν, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Κακκαβιζουσῶν.] κακκαβίζειν [illegible] φωνὴς λέγεται. ἀλλ' [illegible] [illegible] πέρδικας. ἅς τινες καὶ κακκάβας καλοῦσι. Καὶ [illegible].] τουτέστι [illegible] [illegible] [illegible]. Στασιάζουσῶν.] [illegible] θορυβοῦσι [illegible], [illegible]. Ἡσύχιος. [illegible] [illegible] συστελλόμενοι, καὶ [illegible] [illegible] χῶρον. Φαλήτων.] τινὲς μὲν φαλῆς φα. [illegible] Ἑρμῆς, [illegible]. τινὲς δὲ, φάλης, φαλοῖς, φάλητες, φαλήτων. ὁ καὶ φαλλὸς λέγεται [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Ἦν δὲ [illegible].

Τὸ δὲ ἀνάπαιστον [illegible] συγκοπὴν [illegible] ἐκ τοῦ ἀνα[illegible]

τῆσαι, [illegible] [illegible] [illegible]. τὸ δὲ [illegible] [illegible], εἰ καλῶς ἔχει, [illegible] [illegible] συλλαβὴν μακρὰν [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], μαλακώτερος [illegible].

CH. Οὔτ' ἀμφιδρόμια.] Dies hæc erat quinta post partum, qua lauant obstetrices & infantem cursu circumderunt per focum, Et qua munera natalitia feruntur à propinquis vt Polypodes & sepiæ. Decima autem die nomen imponebatur. Τὸν ὄφιν ἴδον τὸν οἰκουρόν.] Lege τὸν, Est autem οἰκουρὸς ὄφις draco custos ædis Poliadis quem nonnulli Acropolis custodem putant, alij vnum, alij duos esse dicunt in fano Erechthei. Κακκαβιζουσῶν αὖ.] Perdices etiam vocantur κακκάβαι, propterque de his alitibus dicitur κακκαβίζειν & κακκαβᾶν. Sanè enim Perdix dicta est ab illo crepitu quem edit qui quasi est peditus aut cacatus. Tamen etiam ad alia animalia transfertur, vt ex Theophrasto recitat Athenæus, cautumque addit de Noctuis, eas nempe interdiu excutire, nectu tantum videre & venari, neque tamen omnino nocte, sed ἀκρόνυχον, id est, mane & vesperi vt volt Aristoteles. Propterea Virgilius ait,

Seros exercet noctua cantus.

Sunt autem, teste eodem Athenæo qui existiment Musicæ primordia ab auibus tempta per solitudines cantillantibus. Μὴ στασιαζουσῶν.] Omnino legendum puto στασιαζουσῶν, per στάσιν autem διχοστασίαν intelligo, & magnum magister in Politicis vsurpat. [illegible] [illegible] χῶρον.] Sic à Lycophrone in Alexandra ipsa Cassandra vocatur [illegible] [illegible] [illegible]. Sed & [illegible] est hac voce etiam designari τὸ γυναικεῖον [illegible]. Ἦν δ' [illegible].] id est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Χορῷ.

ΣΤΡΟΦΗ.

Χο. γέ. Μῦθον βούλομαι λέξαι
τιν' ὑμῖν, ὅν ποτ' ἤκου-
σ' αὐτὸς ἔτι παῖς ὤν
Οὕτως.
Ἦν νεανίσκος Μελανίων τις ὃς
Φεύγων γάμον
Ἀφίκετ' εἰς ἐρημίαν, κἀν
Τοῖς ὄρεσιν ᾤκει.
Κᾆτ' ἐλαγοθήρει
Πλεξάμενος ἄρκυς
Καὶ κύνα τιν' εἶχεν.
Κοὐκέτι κατῆλθεν πάλιν οἴκαδ' ὑπὸ μίσους.
Οὕτω
Τὰς γυναῖκας ἐβδελύχθη
Κεῖνος, ἡμεῖς τ' οὐδὲν ἧττον
Τοῦ Μελανίωνος οἱ σώφρονες.
Γυ. Βούλομαί σε γραῦ κύσαι
Κρόμμυον [illegible] [illegible].
Κἀνατείνας τὸ σκέλος λακτίσαι.

STROPHE.

CH.V. QVendam fabulam vobis
[illegible] enarrare, qualem
Audij ego puer
Cum essem.
Quidam adolescens Milanion fugiens nuptias
Iuga incolebat altæ sola
Adsiduus erro, ac
Sæpè leporem ibat
Decipere, retis.
Sine cane captans.
Nec redijt vnquam ad sua tecta paterna.
Tantum est
Fœminas abominatus
Et perosus: nec minus nos
Quàm Milanion honesti sumus.
Te volo osculari anus.
CH M. Quippe cæpe non edis.
CH V. Cruresque tendens calcibus cædere.

Τὴν λόχμην πολλὴν φορῶν.
Καὶ Μυρωνίδης γὰρ ἦν
Τραχὺς ἐντεῦθεν, μελάμπυ-
γός τε τοῖς ἐχθροῖς ἅπασιν
Ὡς δὲ καὶ Φορμίων.

A CH. M. At siluam densam gerit.
CH. V. Sic Myronides erat
Horridis ater natibus, sed
Hostibus passim timendus
Vt fuit Phormio.

BISETVS. Μῦθον βούλομαι.] Ἡ ἀπὸ τῆς στροφῆς ἐπιγραφὴν χαπτέον οἶεται, ὡς τὸ τελευταῖον στίχον ἤδη λέγουσι,

Τὸν Μελανίωνος οἱ σώφρονες.

καὶ τὰ τοιαῦτα εἴδη ὡς Ἡφαιστίων φησιν, ἐπιρρόσροφα ἐστιν, ἢ ἀλλοιόστροφα. καὶ διαιρεῖται ἤτοι εἰς δύο, ἢ εἰς πλείω. ἐὰν μὲν οὖν εἰς δύο διαιρεθῇ, καλεῖται ἐπιρρόσροφον. ἐὰν δὲ εἰς πλείονα, ἀλλοιόστροφον. Ἄλλως, ἐπειδὴ δεῖ, καὶ παρίσταται τις, ἐν ᾧ διπλῆς μῦθος, ὁ μὲν ἐν τῇ στροφῇ, ὁ δὲ ἐν τῇ ἀντιστροφῇ. καὶ ὁ μὲν πρότερος ἔχει περί τινα νεανίσκον Μιλανίωνα τὸν γυναῖκας μισοῦντα, καὶ διὰ τοῦτο ἐν ὄρεσιν οἰκοῦντα, καὶ θήραις χαίροντα. ὁ δὲ δεύτερος μνήμην ποιεῖται περὶ Τίμωνος τοῦ τοὺς πονηροὺς ἄνδρας μισοῦντος, καὶ τὰς γυναῖκας ὄντος φιλτάτου. ἐν τισι τῶν ἀντιγράφων φανερῶς γέγραπται Στροφὴ, πρὸ τούτου τοῦ πρώτου κώλου,

Μῦθον βούλομαι λέξαι.

καὶ Ἀντιστροφὴ, πρὸ τούτου τοῦ κώλου,

Κἀγὼ βούλομαι,

Ἀλλ' ἐν τούτοις ἀλλὰ φαίνεταί τινα ἔχομεν, ὅτι τὰ κῶλα τῆς ἀντιστροφῆς. τὰ μέτρα, τὸ σχῆμα, καὶ ἡ ποιότης οὐ καλῶς τοῖς τῆς στροφῆς κατὰ πάντα συμφωνεῖ. Κἆτ' ἐλαγοθήρει.] καὶ εἶτα ἐλαγοθήρει. τουτέστι τοὺς λαγοὺς, εἴτε λαγῷς, καὶ λαγωοὺς ἐθήρα. ἀπὸ τοῦ ῥήματος λαγοθηρέω. Ὑπὸ μίσους.] τῶν γυναικῶν δηλαδὴ, καὶ τῶν γάμων. ἐβδελύχθη, ἐμυσάχθη, ἀπεστράφη, ἀπεσρέφετο. Βούλομαί σε] καὶ ταῦτα ὡς ἐπῳδὸν, τῇ στροφῇ ἐπιφέρεσθαι νομίζουσι. Οὐκ ἴδε σε.] τὸ ἴδε, δεύτερον πρόσωπον Ἀθηνῶς γεγραφομένον. κοινῶς δὲ, ἴδῃ, τουτέστιν ἴδῃς, κατεῖδες. ὁ δὲ Πρόβουλος, ἤ τις ἐκ τοῦ χοροῦ λέγει τὴν γραῦν οὐ φαγεῖν κρόμμυον, ὅτι κακὴν ὀσμὴν τοῦτο ἐσθιόμενον ποιεῖ. διὸ αἱ περὶ τὸ καλλωπίζεσθαι, καὶ τὸ κομψὸν σπουδάζουσαι, καὶ αἱ κύσαι βουλόμεναι, τῶν κρομμύων, καὶ πάντων δυσωδῶν ἀπέχονται. λακτίσαι δὲ, νῦν δηλοῖ τὸ λὰξ, ἢ λακτισμῷ πλῆξαι. τοῦτο διὰ γέλωτος χάριν πρὸς τὴν γραῦν λέγεσθαι φαίνεται. Τὴν λόχμην.] τρεῖς τούτους προσάπτουσι τῷ χορῷ τῶν γυναικῶν. καὶ τοὺς ἑξῆς τέσσαρας στίχους τῷ Προβούλῳ, εἴτε τῷ τῶν ἀνδρῶν χο-

B ρῷ. ὃ καὶ ἀξιόπιστον. λόχμην δὲ πολλὴν φορῶν, ὁ Σουίδας παροιμίαν ταύτην λέγεσθαί τι τῷ πλήθει. ἔστι δὲ, φησὶν, ὁ Φορμίων τραχὺς ἦν, καὶ πυγὰς μελαίνας εἶχε. λόχμη δὲ, δασὺς τόπος, πλαγία σύμφυλος, καὶ λοχμώδης. νῦν δὲ μεταφορικῶς λόχμην καλεῖ τὸ πλῆθος τῶν τριχῶν. Καὶ Μυρωνίδης.] Μυρωνίδης, καὶ Φορμίων δύο Ἀθηναίων στρατηγοὶ, ἀγαθοί τε, καὶ αὐστηροὶ, μελάμπυγος δὲ, ἀνδρεῖος. τοὺς γὰρ δασεῖς καὶ μελαίνας τὰς πυγὰς, ἀνδρείους ἐνόμιζον, τοὺς δὲ λευκοπύγους, ὡς γυναικώδεις, καὶ ἀνάνδρους ἐνόμιζον. ὡς Σουίδας καὶ Ἡσύχιος λέγουσι.

C CHR. Μελανίων.] Prouerbium est μελανίωνος σωφρονέστερος. Fortassis ille est Milanion de quo Propertius dixit,

Parthenijs errabat in antris,
Ibat & hirsutas sępè videre feras.

Sed quòd ait de leporum captura, crediderim adlusum ad Aquilæ speciem illam quæ μελανάετος & λαγοθήρας dicitur. Lege autem κἀν τοῖς ὄρεσι pro καὶ ἐν. Βούλομαι.] Hic versus in Veneta editione profertur à choro virorum, vt
D sequens à choro mulierum, tertius à virorum choro, quartus à mulierum, quintus à virorum vsque ad illa κἀγώ. Κρόμμυον γάρ.] Id est, καὶ ἄνευ κρομμύων κλαύσεις, legóque τἄρ pro γάρ. Prouerbium est κρομμύοις ὀσφραίνομαι, & κρόμμυα ἐσθίειν, vnde Bias cùm ab Alyatte accerseretur, dixit, Ἀλυάττῃ φημὶ κρόμμυα ἐσθίειν. Λόχμην πολλήν.] Id est, barba tibi velletur quam nimis densam gestas,
E hoc prouerbiale facit Sudas, sicque Phormionem pilosum & hirsutum fuisse, & nates nigras habuisse, alibi Imperatorem strenuum & Crotoniatem facit de quo meminerit Theopompus. Existimabant autem fortes & viros τοὺς μελαμπύγους & δασυπύγους, nam pili nigredinem videntur facere, Contra imbelles & fœmineos τοὺς λευκοπύγους. Apud eundem Sudā, atque Athen. reperias φορμίωνος δασὺ ζῆλος, καὶ ἀντίθεσις τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον.

F

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ.

Χο. Γυν. Κἀγὼ βούλομαι
Μῦθόν τιν' ὑμῖν ἀντιλέξαι
Τῷ Μελανίωνι.
Τίμων τις
Ἦν ἀίδρυτος ἀβάτοισιν ἐν
Σκώλοι-
σι τὸ πρόσωπον περιειργμένος
Ἐριννύων ἀπορρώξ.
Οὗτος οὖν ὁ Τίμων
Ὤχετ' ὑπὸ μίσους
Πολλὰ καταρασάμενος ἀνδράσι πονηροῖς.
Οὕτω

ANTISTROPHE.

CH. M. Atqui fabulam vobis
Libet narrare contrà
Hunc Melanionem.
Vir Timon
Ardua & obsita colebat loca
Spinis
G Male sedens septus & vndique
Erinnydum propages:
Solus ergo Timon
Vixit, odioque
Magno homines oderat abominans scelestos,
Sicque

Κεῖνος ὑμῶν ἀντιμίσει
Τοὺς πονηροὺς ἄνδρας ἀεί.
Ταῖσι δὲ γυναιξὶν ἦν φίλτατος.
Τὴν γνάθον βούλει θένω;
Χο.ἀν. Μηδαμῶς ἔδεισά γε.
Χο.Γυν. Ἀλλὰ κρούσω τῷ σκέλει.
Χο.ἀν. Τὸν σάκανδρον ἐκφανεῖς.
Χο.Γυν. Ἀλλ' ὅμως αὖ οὐκ ἴδοις
Καίπερ οὔσης γραὸς ὄντ' αὐ-
Τὸν κομήτην, ἀλλ' ἀπεψι-
λωμένον τῷ λύχνῳ.

A *Ille vos est exsecratus*
Et malos mores virorum:
Sed mulieres amabat,
Vin' genam ut pulsem tibi?
CH.V. Non metus me contrahit.
CH.M. Crure agam tantummodo.
Vt sit Eugium patens.
CH.M. Non videbis hoc tamen
B *(Etsi anus sum) nunc comans,*
Sed pilis cassum, atque purè
Ad lucernam comptum.

BISETVS. Κἀγὼ βούλομαι.] ταῦτα τινὲς ἀντίστροφον εἶναι οἴονται, τῇ προηγουμένῃ στροφῇ παντελῶς ὁμοίαν, ἑνὸς μόνου στίχου, ἑνδεκάτου δηλαδὴ, μεμειωμένην, ὃν μέντοι ἀξιοπίστῳ εἰκασμῷ ἀναπληροῦσιν οὕτω γράφοντες,

Κἀγὼ βούλομαι μῦθον
Τιν' ὑμῖν ἀντιλέξαι
Τῷ Μελανίωνι.
Τίμων
Τις ἦν, ἀνίδρυτος, ἀβάτοισιν ἐν
Σκώλοισι τὸ
Πρόσωπον περιειργμένος, Ἐ-
ρινύων ἀπορρώξ.
Οὗτος οὖν ὁ Τίμων
Ὤχεθ' ὑπὸ μίσους.
* Κἀκεῖ τι κατῆλθεν
Πολλὰ καταρασάμενος ἀνδράσι πονηροῖς.
Οὕτω
Κεῖνος ὑμῶν ἀντιμίσει
Τοὺς πονηροὺς ἄνδρας ἀεί.
Ταῖσι δὲ γυναιξὶν ἦν φίλτατος.

ὁρᾷς ὡς ἐν ταύτῃ τῇ γραφῇ, ἡ ἀντιστροφὴ τῇ στροφῇ κατὰ πάντα καλῶς συνᾴδει· ἀλλὰ μηδὲν ἀβεβαίως εἰπητέον, ἄλλως τε καὶ τούτων ἀδήλων ὄντων. Τῷ Μελανίωνι] ἐντεῦθεν δῆλον καὶ ἄνευ τὸ τοῦ Μελανίωνος ὄνομα ἄνευ τῆς διφθόγγου γραπτέον εἰ μὴ μέτρου χάριν οὕτω γεγράφθαι λέγοις. Τίμων.] ὁ μισάνθρωπος καλούμενος. ἦν κατάρατος. ὅν φασιν ἀπὸ ἀχράδος πεσόντα, χωλὸν γενέσθαι. μὴ προσιέμενον δὲ ἰατρὸν ἀποθανεῖν σαπέντα. καὶ μετὰ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ τὸν τάφον ἄβατον γενέσθαι ὑπὸ θαλάσσης περιρραγέντα, καὶ ἐν ὁδῷ τῇ ἐκ Πειραιῶς εἰς Σουνίου ἀγούσῃ. ἄβατον δὲ, ὑπὸ ἀκάνθαις τε θριγκωμένον, καὶ σκληροῖς σκώλοισι, καὶ παττάλοις ἀφανισμένον. σκῶλος δὲ, εἶδος ἀκάνθης. ἢ σκανδάλου. ἐν ἀπολογήματι ὁ ὄνος πρὸς τὸν λύκον φησὶν,

Ἐκ μοι σκῶλον ἔρυσον. ὅ μοι κακὸν ἔμπεσεν ὁπλῇ.

ἔστι τοῦ σκυθρωπὸς, καὶ μισάνθρωπος. Σ. Ἀνίδρυτος.] γέγραπται καὶ ἀΐδρυτος, ὅπερ ταὐτὸ δηλοῖ. τουτέστιν ἀνεξίλαστος, ὡς Ἁρποκρατίων ἑρμηνεύει, ἐν τῷ Δημοσθένους κατ' Ἀριστογείτονος. λέγεται καὶ ἀνύδρευτος, ἀντὶ τοῦ ἄνευ ὕδατος. μεταφορικῶς δὲ ὁ ξηρὸς, ὁ αὐστηρὸς οὕτω λέγεται. ἀλλαχοῦ δὲ, ἀνίδρυτος, ἄστατος, ἀστήρικτος. Περιειργμένος.] περιείργειν. τὸ περικλείειν, τοὺς ἐμβάντας. ἀπορρὼξ δὲ, ἀπόσπασμα ὄρους, ἀπόρρηγμα, καὶ γένους ἀπογονή. Θένω] τύψω, πατάξω. Τὸν σάκανδρον.] σακανδρος, κατὰ τὸν Σουίδαν, τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον. σημειωτέον δὲ, ὅτι ἐν τισι τῶν βιβλίων διεφθαρμένως γράφεται τὸ σάκανδρον ἐκφανεῖς. ἀλλὰ τὸ τὸ ἀπαιτεῖ τὸ μέτρον. ἔστι γὰρ τροχαϊκὸν δίμετρον καταληκτικὸν, τὸ καλούμενον Εὐριπίδειον, ἢ λεκύθιον, ὅμοιον τοῖς προηγουμένοις.

Τὴν γνάθον βούλει θένω καὶ τοῖς ἑξῆς.

Ἀπεψιλωμένον.] περὶ ταύτης τῆς γυναικείου αἰδοίου ἀποψιλώσεως, διὰ πλειόνων προείρηται ἐν τῇ Ἐκκλ. ὁ δὲ νοῦς ἐστὶ, αὐτὸ τὸ σάκανδρον κομῶντα οὐκ ἴδοις ἂν ἐμοῦ καίπερ γραὸς οὔσης, ἀλλὰ τῷ λύχνῳ, καὶ τῇ τοῦ λύχνου φλογὶ καυθέντα, καὶ πάμπαν ἀπεψιλωμένον, καὶ τριχῶν ἐψιλωμένον, καὶ ἠρημωθέντα.

CHR. Ἀβάτοισιν ἐν σκώλοισι.] Lego ἐν σκώλοισι, Est autem σκῶλος genus spinæ, vnde in Apologo asinus ad lupum ait Ἐκ μοι σκῶλον ἔρυσον ὅ μοι κακὸν ἔμπεσεν ὁπλῇ. legendum autem ἀΐδρυτος vt & in Venet. edit. qua voce innuitur τὸ κακὸν καὶ ὅτι ἄλλοι αὐτοῖς οὐκ ἂν ἱδρύσαιντο. Cæterùm dicitur & σκόλος & σκόλον & σκόλοψ. Sed de vera huius loci lectione dubitandum non est, Nam apud Sudam sic hunc locum explanatum reperio, τίμων τις ἀΐδρυτος ἀβάτοις ἐν σκόλοισι περιειργμένος, &c. Quē ait à pyro arbore lapsum, claudum fuisse, & mortuum ex putredine, cùm medicos nō admitteret, post mortem inaccessum fuisse locum, circúmque à mari ruptum, ἄβατον inquit ὑπὸ ἀκάνθαις τε θριγκωμένον καὶ σκληροῖς σκόλοψι καὶ πατταλοις ἠφανισμένον. Ita erat σκυθρωπὸς & μισάνθρωπος. Hunc porrò secundum chorum mulierum, qui volet poterit reducere ad modos superioris chori virorum, & fortassis fecerat Comicus noster. Μηδαμῶς ἔδεισά γε.] In Venet. edit. habes ἔδεισα δέ. Dubium autē mihi est, num post μηδαμῶς distinguendum sit, vt dicat, Minimè gentium, te enim metuo. Τὸν σάκανδρ' ἐκφανεῖς] Lego τὸν σάκανδρον, nam Trochaici sunt versiculi, Est autem σάκανδρος, γυναικεῖον αἰδοῖον. Hesychius σάκαν vocat. Ἀλλ' ἀπεψιλωμένον τῷ λύχνῳ] Hoc graphicè admodum depingit initio statim Concionatricum, & propriè est quod dixit Laberius cum Cano Eugio puellitarier. Nā Eugium vt Græcis αἰδοῖον pars illa est inter muliebria naturalia. Ad eas partes purgandas Psilothro vtebantur, itaque dixit ἀπεψιλωμένον, nam hirsutam illam specum & pilis armatam, quasi vestem faciebant & ψιλὴν curiosa c[o]nlucatione densæ & nigræ illius segetis. Sed ohe dicamus & huic fumo lucem dare desinamus.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ, ΓΥΝΗ ΤΙΣ, Ἄλλη Γυνὴ, Μυῤῥίνη.

LVSISTRATA, MVLIER QVÆdam, Altera mulier, Murrina.

Αυ.

Λυ. Ἰοὺ ἰοὺ γυναῖκες ἴτε δεῦρ' ὡς ἐμὲ
Ταχέως. Γυν. τί δ' ἔστιν εἰπέ μοι τίς ἡ βοή.
Λυ. Ἄνδρ' ὁρῶ προσιόντα παραπεπληγμένον,
Τοῖς τ' Ἀφροδίτης ὀργίοις εἰλημμένον.
Λυ. Γυν. Ὦ πότνια Κύπρου καὶ Κυθήρων καὶ Πάφου
Μεδέουσ', ἴθ' ὀρθὴν ἥνπερ ἔρχει τὴν ὁδόν.
Γυν. Ποῦ δ' ἐστὶν ὅς τις ἐστί. Λυ. παρὰ τὸ τῆς Χλόης.
Ὦ νὴ Δί' ἐστὶ δῆτα τίς κἄστιν ποτέ.
Ὁρᾶτε. γιγνώσκει τίς ὑμῶν. Μυ. νὴ Δία
Ἔγωγε κἄστιν οὑμὸς ἀνὴρ Κινησίας.
Λυ. Σὸν ἔργον εἴη τοῦτον ὀπτᾶν καὶ στρέφειν.
Κἀξηπεροπεύειν. καὶ φιλεῖν καὶ μὴ φιλεῖν
Καὶ πάνθ' ὑπέχειν πλὴν ὧν σύνοιδεν ἡ κύλιξ
Μυ. Ἀμέλει, ποιήσω ταῦτ' ἐγὼ Λυ. καὶ μὴν ἐγὼ
Συνηπεροπεύσω παραμένουσ' ἐνθαδί.
Καὶ ξυσταθεύσω τοῦτον. ἀλλ' ἀπέλθετε.

A LVS. Heu fœmina eheu conuenite, adeste dum
Omnes citò ad me. MVL. Dic quid est quod clamitas.
LVS. Virum furentem proximantem conspicor.
Veneris rigente percitum mysterio.
AL. MV. O Diua Cyprum quæ tenes Cytheráque
B Paphumq́, rectam insiste quam graderis viam.
MVL. vbi ille quisquis est? LVS. Propè est fanum Chloes:
Prò Iuppiter supreme certè aliquis vir est.
Videte, num quæ norit hunc. MVR. Ego per Iouem,
Meusq́ certè est ille vir Cinesias.
LVS. Assandus ergo nunc tibi & versandus est,
Fallendus etiam, amandus haud amandus est,
C Nil abnuendum præter hæc quæ scit calix.
MVR. Ego ista prudens exsequar. LVS. Quin hic ego
Etiam manebo, vnáque decipiam virum,
Assumq́, reddam, vos modò hinc absistite.

BISETVS. Ἰοὺ ἰοὺ γυναῖκες.] ἡ Λυσιστράτη τὸν Κινησίαν περὶ φρουρὰν οὖσαν ... ἰδοῦσα, οὕτως ἀναβοᾷ. Παραπεπληγμένον.] μαινόμενον, ἄφρονα. μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ... παραπλήξ, ὁ μαινόμενος. παραπληξία, μανία. εἰλημμένον δὲ λελημμένον. συλληφθέντα. ὀργίοις δὲ μυστηρίοις, ἱεροῖς. Τὸ τῆς Χλόης.] Χλόη, ἡ Δημήτηρ ἐπιθετικῶς. Χλόης γάρ φασι Δήμητρος ἱερὸν παρὰ τὴν ἀκρόπολιν. τὸ δὲ Χλόη αὐτῇ προσέτι ... τὸ κατ' ἀρχὰς χλοερὸν τῶν σπερμάτων. Εὔπολις. καὶ Εὐχλόου Δήμητρος ἱερὸν ἐστὶ πρὸς τῇ Ἀκροπόλει. δῆλον ἐκ τῶν Σοφοκλέους ... Κινησίας] ... Κἀξηπεροπεύειν.] τὸ πλῆρες, καὶ ἐξηπεροπεύειν. ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ ἠπεροπεύειν, τὸ δὲ ἠπέρου ... ἀπατᾶν ... λόγοις ἠπίοις, καὶ ... ὅθεν ἠπεροπευτής, ὁ ἀπατεὼν ... Εὐστάθιος ... ἐκ τοῦ ἤπιος ... Ὑπέχειν.] ... πλὴν ἐκείνων, ἅπερ ἡ κύλιξ σύνοιδεν, ἤγουν παρὰ τῷ ἰδεῖν ... D ... μόνης ... καθάπερ ἐπὶ τῆς ἡμετέρας ξυνωμοσίας ἐπὶ τῆς κύλικος ... ἐκ τοῦ αὐτοῦ κύλικος ... τὸν ὅρκον ... οὕτω λέγουσι, Οὐδέ ποθ' ... τῆς ... Ξυσταθεύσω.] ... καύσω πυρώσω ... τῆς συνουσίας φλογί, καὶ κενῆς ἐλπίδος ἐπιθυμίᾳ μεταφορικῶς.

CHR. Ἄνδρ' ὁρῶ.] Legerem ἀλλ' ἄνδρ' ὁρῶ vel ἄνδρ' ἄνδρ' ὁρῶ, Sed videone inquit virum furentem & verè μανικόν. Παρὰ τὸ τῆς Χλόης.] Cereris est epitheton Chloe cuius fanum fuit in Attica regione multis columnis septum vt ait Hesychius. Sic autem dici potest, cùm messis adhuc est in herba. Κἀξηπεροπεύειν.] Etiam legi potest per ξ vt sit pro καὶ ἐξηπεροπεύειν. Est autem ὑπέχειν hoc loco παρέχειν & morigeram esse, aliquando ὑφίστασθαι & ἀποχεῖσθαι vt Aristoteles. ῥᾴδιον ὑπέχειν τὰς θέσεις. Ὧν σύνοιδεν ἡ κύλιξ.] Nam fœdus factum est inter eas per calicem & vinum, ne quæ virum suum aut alienum fouere vellet ἄρθρα ἐν ἄρθροις.

E

F

KINHΣIAΣ, ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ, Μυῤῥίνη, Ὁ παῖς.

CINESIAS, LVSISTRATA, MVRrina, Puellus.

Κι. Οἴμοι κακοδαίμων οἷος ὁ σπασμός μ' ἔχει.
Χὠ τέτανος ὥσπερ ἐπὶ τροχοῦ στρεβλούμενον.
Λυ. Τίς οὗτος οὑντὸς τῶν φυλάκων ἑστώς; Κι. ἐγώ.
Λυ. Ἀνήρ; Κι. ἀνὴρ δῆτα. Λυ. οὐκ ἄπει δῆτ' ἐκποδών;

CIN. Heu quanta miserum me tenet conuulsio!
G Tentigine eheu rumpor vt tortus rota.
LVS. Quis ille qui stat ante custodes? CIN. ego.
LVS. Quid? virne? CIN. vir planè est. LVS. abin hinc protinus?

Κι. Σὺ δ' εἶ τίς ἡ 'κβάλλουσά μ'; Λυ. ἡμεροσκόπος.
Κι. Πρὸς τῶν θεῶν νυν ἐκκάλεσόν μοι Μυρρίνην.
Λυ. Ἰδού. καλέσω 'γὼ τὴν Μυρρίνην σοι. σὺ δὲ τίς εἶ;
Κι. Ἀνὴρ ἐκείνης, Παιονίδης Κινησίας.
Λυ. Ὦ χαῖρε φίλτατ'· οὐ γὰρ ἀκλεὲς τοὔνομα
τὸ σὸν παρ' ἡμῖν ἐστιν οὐδ' ἀνώνυμον.
Ἀεὶ γὰρ ἡ γυνή σ' ἔχει διὰ στόμα.
Κἂν ᾠὸν ἢ μῆλον λάβῃ, Κινησίᾳ
Τουτὶ γένοιτο, φησίν. Κι. ὦ πρὸς τῶν θεῶν.
Λυ. Νὴ τὴν Ἀφροδίτην· κἂν περὶ ἀνδρῶν γ' ἐμπέσῃ
Λόγος τις, εἴρηκ' εὐθέως ἡ σὴ γυνὴ,
Ὅτι λῆρός ἐστι τἄλλα πρὸς Κινησίαν.
Κι. Ἴθι νυν κάλεσον αὐτήν. Λυ. τί οὖν; δώσεις τί μοι;
Κι. Ἔγωγέ σοι νὴ τὸν Δί', ἢν βούλῃ γε σύ.
Ἔχω δὲ τοῦθ'· ὅπερ οὖν ἔχω, δίδωμί σοι.
Λυ. Φέρε νυν καλέσω καταβᾶσά σοι. Κι. ταχύ νυν πάνυ
Ὡς οὐδεμίαν ἔχω γε τῷ βίῳ χάριν,
Ἐξ οὗπερ αὕτη 'ξῆλθεν ἐκ τῆς οἰκίας.
Ἀλλ' ἄχθομαι μὲν εἰσιών. ἔρημα δὲ
Εἶναι δοκεῖ μοι πάντα. τοῖς δὲ σιτίοις
Χάριν οὐδεμίαν οἶδ' ἐσθίων. ἔστυκα γάρ.
Μυ. Φιλῶ φιλῶ 'γὼ τοῦτον, ἀλλ' οὐ βούλεται.

A CIN. *Quæ me eijcis, quis es?* LVS. *Diurna sum vigil.*
CIN. *Nunc per Deos huc Marrinam mihi aduoca.*
LVS. *Bona verba, Marrinam vt tibi aduocem, hem quis es?*
CIN. *Vir illius Paonides Cinesias.*
LVS. *O salue amice, cuius haud ignobile*
B *Ingloriumve nomen est nobis quidem,*
Quum sis in ore semper uxoris tuæ,
Quæ si vel ouum sumpsit aut pomum manu,
Cinesia, inquit, servo. CIN. *Dij vostram fidem.*
LVS. *Seu institutus de viris sermo incidat,*
Venerem fauentem sic habessim, vt ait statim,
C *Hos esse nugas præ suo Cinesia.*
CIN. *Abi ergo, & illam accerse.* LVS. *Quid dabis mihi?*
CIN. *Quod habeo habebis si voles hoc per Iouem,*
Istud tibi inquam, quod habeo en dono libens.
D LVS. *Regressa, age hanc vocabo.* CIN. *sed properè admodum*
Ingrata namque vita prorsus est mihi
Ex quo uxor illa eliminauit, ac domum
Intrare tadet, nam videntur omnia
Deserta in illa, nec cibus alebribus
Iuuat frusci. scilicet tentus nimis.
MVR. *Amo hunc, amo inquam plurimum: hic à*
E *me tamen*

BISETVS. Οἴμοι κακοδαίμων.] ὁ Κινησίας, τὸ ἑαυτοῦ παιδίον ἐνέγκων, τὴν γυναῖκα Μυρρίνην οἴκαδε ἐπανέρχεσθαι ἀναπείθειν πειρᾶται, καὶ πρὸς τὴν συνουσίαν προτρέπει. ἡ δὲ, καθὼς τῇ Λυσιστράτῃ ὑπέσχετο, ποικίλοις τρόποις τὸν ἄνθρωπον κατέχει, καὶ αὐτὸν ἐμπαίζουσα φενακίζει. περὶ Κινησίου δὲ, φασὶν ὅτι καταφερὴς ἦν εἰς συνουσίαν. καλῶς οὖν ὁ ἄνθρωπος ἀφροδισιαστικὸς, καὶ περὶ τὰς συνουσίας ἀκόλαστος Κινησίας καλεῖτο ἄν. παρὰ τὸ κινεῖν, τὸ βινεῖν, καὶ συνουσιάζειν. Σπασμός.] διὰ τούτων μεγίστην συνουσίας ὄρεξιν ἐδήλου. τροχὸς δὲ, ξύλον ἦν, ἐν ᾧ δεσμούμενοι οἱ οἰκέται ἐκολάζοντο. στρεβλούμενοι δὲ, μαστιγούμενοι. Σ. Οὗτος.] τὸ πλῆρες ὁ ἐντός. ἡμεροσκόπος δὲ καλεῖται ὁ τὴν ἡμέραν σκοπῶν, καὶ τῇ ἡμέρᾳ φρουρῶν. Παιονίδης.] τουτέστιν ὁ Παίονος υἱός, ἢ ὁ ἐκ τῆς χώρας ἡ Παιονία ὀνομάζεται. τοῦτο δὲ, εἴτε πατρωνυμικὸν, εἴτε ἐθνικὸν, ἀμφιβολίαν τινὰ κακεμφάτου ἔχειν φαίνεται. σκώπτει γὰρ αὐτὸν ὡς εὐεπίφορον εἰς τὴν Ἀφροδίτην, καὶ Παιονίδην ἴσως ἀντὶ τοῦ πεονίδην, παρὰ τὸ πέος, τὸ ὄνομα σχηματίσας γέλωτος, καὶ παιδιᾶς χάριν ἐκάλεσε. διὸ καὶ αὐτὸν εἶναι ἀεὶ ταῖς γυναιξὶ φίλον ἔφη, καὶ αὐτοῦ τὸ ὄνομα περιφέρειν ἐν ἐκείναις. Διὰ στόμα.] καινοπρεπέστερον εἴρηται. ἀντὶ τοῦ ἀνὰ ἢ κατὰ τὸ στόμα. ἐν τῷ στόματι, διὰ στόματος. ταῦτα μᾶλλον ἐν χρήσει. Ἔγωγε νὴ τὸν Δία.] ὁ νοῦς οὗτος, ἔγωγε δώσω σοί τι, ἐὰν σὺ θέλῃς τοῦτο λαβεῖν, ὅπερ μόνον ἔχω. κατὰ δὲ τὸ σιωπώμενον τῇ Λυσιστράτῃ ἀναιδῶς δεικνύουσι τὴν ψωλήν, ἣν αὐτῇ παρέξειν ὑπισχνεῖται εἴπερ ἐθέλοι. τὸ σχῆμα παρεντεχαφὴ καλεῖται. Τῷ βίῳ χάριν.] ὁ νοῦς. οὐδεμίαν χάριν, οὐδεμίαν ἡδονὴν ἐν τούτῳ τῷ βίῳ ἔχω. ἄνευ πάσης χάριτος ἄνευ πάσης ἡδονῆς τὸν βίον διάγων, ἀφ' οὗ αὕτη ἐκ τῆς οἰκίας ἐξῆλθεν. Αὕτη 'ξῆλθεν.] τὸ πλῆρες, αὕτη ἐξῆλθεν, καὶ γὰρ τῆς ἐννοίας, τῆς συντάξεως, καὶ τοῦ μέτρου χάριν οὕτω χαριέστερον. διαφθαρμένως δὲ ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων γέγραπται, αὕτη ξυνῆλθεν. Ἔστυκα γάρ.] σπασμὸς γάρ, καὶ τέτανος ἔχει με. τῆς συνουσίας οὕτως ἐπιθυμῶ, ὥστε τὸν βίον ἐμοὶ παντελῶς εἶναι λυπηρὸν, καὶ ἀβίωτον, εἰ μὴ τῶν ἐπιθυμουμένων τύχω. ταύτην γὰρ τῶν ἀφροδισίων τὴν λίαν ὄρεξιν ὁ σπασμὸς, καὶ τέτανος οὗτος δηλοῖ. περὶ γὰρ τὴν στύσιν, καὶ στῆθος ἄνω συνίσταται.

CHR. Οἷος ὁ σπασμός μ' ἔχει.] Multæ sunt cõnulsionum species secundùm partes affectas. Hęc in pene est, & dicitur Satyriasis. Nam & Σάτυροι Grammatici volunt vocari ἐντάσεις. Quin satyrion herba dicta συντείνει πρὸς τὰς ἀφροδισίας ὁρμάς. Hic verò cinesias Dithyrambicus poeta perhibetur, & famosus propter impietatem & παρανομίαν. Qui Pæonides fuit, egẽ dum

enim

enim παιπάλης non παμπάλης. Tamen in Ranarum fabula Thebanus fuisse dicitur pessimus poëta lento & pigro corpore, & in Sceleti formam facto. Is fertur Pyrricham fecisse, & propter frequentes motus nomen tulisse Motoriam: id enim est ὁ Κινησίας. Comicorum iram in se traxit, nam conatus est facere vt essent ἀχορήγητοι. Ne multa vix audeam præstare coniecturam aut affirmare hunc esse Cinesiam hoc loco qui in Ranis tangi-

A tur. Φησι νῦν καλέσαι] Lege νῦν. i. αὐτή. Paulò post pro αὐτὰ ξυνῆλθεν legerem αὐτὴ ξῆλθεν pro ἐξῆλθεν. Ἐστυκα γὰρ] στύειν est tentigine laborare. prouerbium est apud Sudam, οὐδ' ἐν μέγα φρονεῖ ἐστυκὼς ἀνήρ; Eustathius magis integrum proponit ex Rhetore Ælio Dionysio. Meminit huius prouerbij vir doctus & diligens Had. Iunius, rectéque notat lactucam ab Atheniensibus ἄστυτιν dictam, quòd eius vsus laxos nec rigentes ad Venerem reddat.

B

Τὰ 'μοῦ φιλεῖσθαι. σὺ δέ με τούτῳ μὴ κάλει.
Κι. Ὦ γλυκύτατον Μυρρινίδιον, τί ταῦτα δρᾷς;
Κατάβηθι δεῦρο. Μυ. μὰ Δί' ἐγὼ μὲν αὐτόσ' οὔ.
Κι. Ἐμοῦ καλοῦντος οὐ καταβήσει Μυρρίνη;
Μυ. Οὐ γὰρ δεόμενος οὐδὲν ἐκκαλεῖς ἐμέ.
Κι. Ἐγὼ οὐ δεόμενος; ἐπιτετριμμένος μὲν οὖν.
Μυ. Ἄπειμι. Κι. μὴ δῆτ' ἀλλὰ τῷ γοῦν παιδίῳ.
Ὑπάκουσον αὐτοῦ, οὐ καλεῖς τὴν μαμμίαν;
Παῖς. Μαμμία, μαμμία, μαμμία.
Κι. Αὕτη τί πάσχεις; οὐδ' ἐλεεῖς τὸ παιδίον
Ἄλουτον ὂν κἄθηλον ἕκτην ἡμέραν;
Μυ. Ἔγωγ' ἐλεῶ δῆτ' ἀλλ' ἀμελὴς αὐτῷ πατὴρ
Ἐστιν. Κι. κατάβηθ' ὦ δαιμονία τῷ παιδίῳ.
Μυ. Οἷον τὸ τεκεῖν. καταβατέον. Κι. τί γὰρ πάθω;
Ἐμοὶ γὰρ αὕτη καὶ νεωτέρα δοκεῖ
Πολλῷ γεγενῆσθαι κἀγανώτερον βλέπειν.
Χ' ἃ δυσκολαίνει πρὸς ἐμὲ καὶ βρενθύεται,
Ταῦτ' αὐτὰ δή 'σθ' ἃ κἄμ' ἐπιτρίβει τῷ πόθῳ.

Non vult amari, ne me ad hunc vocaueris.
CIN. Mellitula ô mea Myrrinilla, quid facis?
Accede sis huc. MVR. Non ego istuc per Iouem.
CIN. Non me vocante accedis huc ô Myrrina?
MVR. Nam tu vocas me nullius rei indigens.
CIN. Ego nullius egens? imò detritus magis.
MVR. Facesso. CIN. Noli, infantulum saltem audias.
C *Heus tu pusille non vocabis Mammiam.*
PVEL. O mamma, mamma, mamma, mamma, mammia.
CIN. Nec pusionis te, malum! miseret tui?
Sex lacte egentis iam dies, & padidi.
MVR. Miseret quidem me, verùm inertem habet patrem
Segnemque. CIN. ades misella & ad puerum redi.
D *MVR. Proh parere quantiest! ergo eundum. CIN. Quippini?*
Mihi, vt videtur, hæc puellascit magis
Magisque scita est, intuénsque pulcrius:
Sed quòd superbit, & mihi est morosula
Hæc plus amore pectus exercet meum.

BISETVS. Σὺ δέ με τούτῳ.] ἡ Μυρρίνη πρὸς τὴν Λυσιστράτην κατέβαλεν, ταῦ τὴν καλέσασαν, ὅπως πρὸς τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα ἀναβαίη, ταῦτα λέγει, Σὺ δὲ ὦ Λυσιστράτη μὴ καλεῖ με τούτῳ, δηλονότι τῷ ἐμῷ ἀνδρί, ἀντὶ τοῦ, τούτου χάριν, ἵνα πρὸς τοῦτον ἔλθω. Κατάβηθι.] ἐκ τῶν τῆς Λυσιστράτης λόγων, ὥρα νῦν καλέσω καταβῆναι, δῆλον τὴν Λυσιστράτην ἐν τόπῳ ὑψηλοτέρῳ, τὴν δὲ Μυρρίνην ἐν ταπεινοτέρῳ πρότερον γενέσθαι. μετὰ δὲ τὴν ἀνδρὸς παρουσίαν δολίως εἰς τὰ ἄνω ἀναβῆναι, ἵνα πολὺ μείζω συνουσίας ἐπιθυμίαν ἐν τούτῳ ἀνάψῃ. διὸ ὁ ἀνὴρ αὐτὴν ἀναβᾶσαν ὁρῶν πρὸς τὴν σύνελευσιν, καταβῆναι κελεύει. τοῦτο δὲ κατὰ τὸ σιωπώμενον οὕτω νοητέον. Αὐτόσ' οὐ.] αὐτόσε, ἐκεῖσε. λέγεται καὶ αὐτοῦ σε. Σ. Οὕτος οὐ καλεῖς τὴν μαμμίαν.] οὕτως οἱ Ἀττικοὶ τὴν μητέρα καλοῦσιν, ἀπὸ τοῦ τὰ παιδία μαμμᾶν τὸ φαγεῖν λέγειν. Σ. Κινησίας τῷ παιδαρίῳ τοῦτο λέγει. ὁ δὲ παῖς πειθόμενος, ἀναβοῶν τὴν ἐν τῇ φωνῇ ἐκφέρει, μαμμία, μαμμία, μαμμία. Κἄθηλον.] καὶ ἄθηλον. ἄνευ θηλῆς γεγονότα, οὐ τεθηλασμένον. γάλακτος μητρῴου ἢ πίοντα. θηλή, τὸ ἀκρότατον τοῦ μαστοῦ, ὃ χυδαίως ῥᾶξ καλεῖται. καὶ θηλή, ὁ μαστὸς γαλακτώδης, ὅθεν τὸ θηλάζειν. θηλάζειν δὲ λέγεται καὶ ἡ μήτηρ ὡς θηλάς, καὶ τῶν μαστῶν τὸ γάλα τοῖς παιδίοις τροφῆς χάριν παρέχουσα. καὶ τὰ παιδία τὰς μητέρας θηλάζειν λέγεται, τουτέστι, τὸ γάλα ἐκ τῶν θηλῶν, εἴτε μαστῶν τῷ στόματι ἐκπιέζειν, καὶ πιεῖν. Κἀγανώτερον βλέπειν.] ποτεινότερον, πραότερον. Σ. ἀγανοὶ λόγοι, οἱ προσηνεῖς. ἀπὸ τοῦ ἄγαν τετα-

E κέν, καὶ τὸ γάνυσθαι, οἷς τις ἄγαν γάνυται, ἤγουν χαίρει ὅθεν γάνος. ἡ χαρά. καὶ ἀγανόν, τὸ καλόν, τὸ ἡδύ, τὸ προσηνές. πολὺ δὲ καὶ κατ' ἀντίφρασιν τὸ χαλεπόν. τὸ δὲ ἄγανον προπαροξυτόνως δηλοῖ τὸ κατεαγός. Δυσκολαίνει.] δυσφορεῖ. δύσκολος κυρίως λέγεται ὁ περὶ τὸ κόλον, εἴτε τροφὴν δυσάρεστος. καὶ γενικώτερον πᾶς ὁ δυσχερὴς ἀνὴρ οὕτω καλεῖται. ὅθεν τὸ δυσκολαίνειν, περὶ τὰς τροφὰς δυσάρεστον εἶναι, καὶ τὸ ἁπλῶς δυσάρεστον εἶναι, καὶ δυσφορεῖν. Βρενθύεται.] μεγαλοφρονεῖ, ὑπερηφανεύεται, ἐπαίρεται. Ἡσύχιος. καὶ τὸ βρένθος ἐπὶ τῆς ὑπερηφανίας παρὰ τῷ Κωμικῷ, ἐξ οὗ τὸ βρένθειον μύρον τι ἐκεῖνο ὀνομαζόμενον, καὶ τὸ βρενθύεσθαι, τὸ καταθρυφᾶν ἀλαζονικῶς.
F Ταῦτ' αὐτά.] τὸ πλῆρες, ταῦτα αὐτά δή ἐστιν ἃ καὶ ἐμὲ ἐπιτρίβει τῷ πόθῳ τῆς συνουσίας δηλονότι.

CHR. Μαμμία.] Attici matrem vocabant μαμμίαν, quia infantes τὸ φαγεῖν vocabant μαμμᾶν, vt notant bonæ notæ Grammatici. Et sanè Latinum Mamma pro papilla hinc puto fluxisse. Τί γὰρ πάθω] Hæc aliquando putaui non à Cinesia vt notatur, sed à Myrrina dici. Nunc cohibeo as-
G sensionem, & rectè arbitror proferri ab ipso viro. Est autem hic ἀγανόν, ἱλαρόν, & καλόν. Χ' ἃ δυσκολαίνει.] Hic τὸ δυσκολαίνειν est δυσφορεῖν, aliàs δυσκολία Aristoteli est ἀπόκρισις συλλογισμοῦ φθαρτική. Est autem βρενθύεσθαι, ἐπαίρεσθαι & προσποιεῖσθαι ἀγριάζεσθαι.

Ταῦτ' αὐτὰ δ' ἦν] puto δ' ἦτα pro δ' ἦν. Hæc, inquit, quæ me desiderio torquent, vel lege δῆτα, tamen ἦν pro ἦν dicitur, vt apud Theocritum ἀλλ' ἦς οὐδ' ἐν ἐλαφρόν.

Μυ. Ὦ γλυκύτατον σὺ τεκνίδιον κακοῦ πατρός.
Φέρε σε φιλήσω γλυκύτατον τῇ μαμμίᾳ.
Κι. Τί ὦ πονηρὰ ταῦτα ποιεῖς χ' ἁτέραις
Πείθει γυναιξίν. κἀμέ τ' ἄχθεσθαι ποιεῖς.
Κι. Αὕτη με λυπεῖ. Μυ. μὴ πρόσαγε τὴν χεῖρά μοι.
Κι. Τὰ δ' ἔνδον ὄντα τἀμὰ καὶ σὰ χρήματα
Χεῖρον διατίθησ'. Μυ. ὀλίγον αὐτῶν μοι μέλει.
Κι. Ὀλίγον μέλει σοι τῆς κρόκης φορουμένης
Ὑπὸ τῶν ἀλεκτρυόνων; Μυ. ἔμοιγε νὴ Δία.
Τὰ τῆς Ἀφροδίτης ἱέρ' ἀνοργίαστά σοι
Χρόνον τοσοῦτόν ἐστιν. οὐ βαδιεῖ πάλιν;
Μυ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ' ἢν μὴ διαλλαχθῆτέ γε,
Καὶ τοῦ πολέμου παύσησθε. Κι. τοιγὰρ, ἂν δοκῇ,
Κἄγωγ' ἄπειμι ἐκεῖσε. Μυ. νῦν δ' ἀπομώμοκα.
Κι. Σὺ δ' ἀλλὰ κατακλίθητι μετ' ἐμοῦ διὰ χρόνου.
Μυ. Οὐ δῆτα. καίτοι σ' οὐκ ἐρῶ γ' ὡς οὐ φιλῶ.
Κι. Φιλεῖς; τί οὖν οὐ κατεκλίνης ὦ Μυρρίνιον.
Μυ. Ὦ καταγέλαστ' ἐναντίον τοῦ παιδίου;
Κι. Μὰ Δί'. ἀλλὰ τοῦτό γ' οἴκαδ' ὦ Μανῆ φέρε.
Ἰδοὺ τὸ μέν σοι παιδίον καὶ δὴ 'κποδών.
Σὺ δ' οὐ κατακλίνει. Μυ. ποῦ γὰρ ἄν τις καὶ τάλαν
Δράσειε τοῦτο. Κι. ὅπου τοῦτο Πανὸς καλόν.
Μυ. Καὶ πῶς ἔθ' ἁγνὴ δῆτ' ἂν ἔλθοιμ' ἐς πόλιν.

MVR. O pulle dulcis improbi proles patris
Da basiem te, ô suaue mammia volup.
LYS. *Quid improba audes, fœminasq́ obtemperans*
Aliis, mihi sic anxitudinem creas?
CIN. *Mihi hæc molesta est.* MVR. *auffer hinc manum tuam,*
Iam tu meas res & tuas quæ sunt domi
Male ordinasti. CIN. *Paululum has curauerim.*
MVR. *Parúmne curas alites quòd differunt*
Detexta pulli licia? CIN. *at certè parum.*
Sed sacra Veneris non celebrasti orgia
Consueta tanto tempore: ecquid ire vis?
MVR. *Non iuerim vnquam bella ni cessent prius,*
Pacemq́ componatis. CIN. *ergò si placet,*
Illuc abiero, iamq́ deiurauero:
Mecum accuba ergo, iamdiu hoc non fecimus.
MVR. *Non persuades, etsi amem, nam quid negem?*
CIN. *Amas? age ergo Myrrinilla decubes.*
MVR. *Præsente pusione? numquid te pudet?*
CIN. *Imò hunc puellum seruus asportet domum:*
Manes abi & fer paruolum: en abest puer,
Nec decubas nunc. MVR. *obsecrò quæ perfici*
Hoc sede possit? CIN. *Commodè ad Panos specum.*
MVR. *Qui tandem in vrbem pura sic reuorterer?*

BISETVS. Χ' ἁτέραις] καὶ ἑτέραις. κἀμέ τ' ἄχθεσθαι ποιεῖς. τὸ πλῆρες, καὶ ἐμέ τε ἄχθεσθαι ποιεῖς. Τὰ δ' ἔνδον.] ἐν τούτοις πρότερον μεγάλη τῶν προσώπων ἦν σύγχυσις, ἣν κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνείλομεν, καὶ προσώποις ἑκάστοις τὰ προσήκοντα, καὶ λόγους οἰκείους ἀπέδομεν. καὶ τὰ πρόσωπα παρέγγραψαμεν. ταῦτα οὖν ὁ Κινησίας πρὸς τὴν αὑτοῦ γυναῖκα λέγει. ἡ δὲ τούτων σύνταξις αὕτη. τὰ δ' ἐμὰ, καὶ τὰ σὰ χρήματα ἔνδον ὄντα χεῖρον διατίθεισα. ἀλλὰ καὶ ἡ σύνταξις, καὶ ἡ ἔννοια ἀτελής ἐστιν, ἣν ἡ γυνὴ λόγον ἐπιφέρουσα διέκοψε. καὶ διέρρηξεν. τινὲς δὲ γράφουσι διατίθης. καὶ δεύτερον πρόσωπον ἀπὸ τοῦ διατίθημι ποιοῦσιν, ὅπερ ἁπλούστερον, καὶ βέλτιον δοκεῖ. Ὀλίγον αὐτῶν.] ἡ Μυρρίνη ταῦτα πρὸς τὸν αὑτῆς ἄνδρα λέγει. Ὀλίγον μέλει.] ὁ Κινησίας τῇ γυναικὶ ἐπιτιμῶν ταῦτα προφέρει. πρὸς ὃν ἡ γυνὴ ἀποκρίνεται, ἔμοιγε νὴ Δία. εἶτα ὁ Κινησίας ἐπιφέρει. τὰ τῆς Ἀφροδίτης, καὶ τὰ ἑξῆς. τούτων γὰρ ὁ νοῦς ἐστι, τοσοῦτον δὲ χρόνον τὰ τῆς Ἀφροδίτης ὄργια ἀνοργίαστα μένοντα ἐάσεις. τοιγαροῦν δεῦρο, δεῦρο πρὸς ἐμὲ νῦν βάδιζε, ἵνα ταῦτα τελέσωμεν, τουτέστι συνέλθωμεν, καὶ μίξεως οὐ σὺν ἣν λάβωμεν ἀλλὰ τὸ σεμνοπρεπέστερον εἴρηται. εἴωθε δὲ καὶ τὴν αἰσχρολογίαν, καὶ ἀνομίαν τῶν λόγων ὁ Ἀριστοφάνης ἐν ἅπασι τοῖς ἑαυτοῦ δράμασιν ἐπιμελῶς ἐφύλαξεν. ἔδει γὰρ ὑπὸ τῶν σωφρόνων ἀνδρῶν ψέγεσθαι. ἀλλὰ τῆς ἀσελγείας καὶ αἰσχρολογίας δίκαιος ὁ ψόγος. Νῦν δ' ἀπομώμοκα.] κατὰ τὴν ὁρκωμοσίαν πρὸς τὰς γυναῖκας πεποίηκα. Σ. ἄλλως. ὤμοσα τῆς συνουσίας ἀφέξειν. ἐν δὲ τῷ ὄνομα τῆς Μυρρίνης ὄνομα ὑποκοριστικῶς [illegible] χαριεντίσθη. Σὺ δ' ἀλλά.] ταῦτα ὁ Κινησίας προφέρει. διὸ καὶ αὐτοῦ τὸ πρόσωπον [illegible]. Διὰ χρόνου.] διὰ χρόνου διαφερομένως παρὰ τῷ Σουΐδᾳ γράφεται, καὶ ἑρμηνεύεται, μετὰ πολὺν χρόνον. τούτων τοίνυν ὁ νοῦς ἐστὶ, μετὰ τὴν σὴν πολυχρόνιον ἀπουσίαν, ἐπεὶ τοσοῦτον χρόνον τῆς συνουσίας ἀπέσχες, νῦν μετ' ἐμοῦ κατακλίθητι, καὶ κοιμοῦ. τινὲς μέντοι τὸ διὰ χρόνου ἐν ἴσῳ λαμβάνουσι, τῷ τουτέστιν, ὀλίγον χρόνον, κατ' ὀλίγον χρόνον. ἄλλοι δὲ τὸ διαχρόνου μιᾷ λέξει χωρισμένον ἑρμηνεύουσιν, ἐν τούτῳ, ἐν τοσούτῳ, ἐν τῷ μεταξὺ, κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον. ὅπερ ἴσως οὐκ ἀπίθανον. Ὦ Μανῆ] Μανῆς, ὄνομα δούλου. ἐν τῇ κλητικῇ Μανῆ, ὡς Ἑρμῆ. Δράσειε τοῦτο.] ἐκ τῶν ἄνω προσυπακουόμενον, ἐν τῷ, Ἡ Πανός ἐστι ταῦλιον, δῆλον ὅτι τοῦ καὶ τοῦ, καὶ μετημοχαεστ οὕτω χαριέντως,

Δράσειε τοῦθ'; Κι. ὅπου τὸ Πανὸς καλόν. ὃ τὸ Πανὸς ἄντρον.

CHR. Τεκνίδιον καλὸν πατρός.] Adludit ad versum Æschyli ex Prometeo soluto puto, cùm enim Prometheus liberatorem suum Herculem cum arcu & sagittis adventum sibi vidisset, dixit, ἐχθροῦ πατρός μοι τοῦτο φίλτατον τέκνον. i. Hęc chara proles patris inuisi. Plutarchus vitam Pompeii ab hoc Æschyli versu ordiri voluit. Paulò post pro διατιθεῖς quasi sit pro διατιθεῖσα lego vt in Veneta editione διατίθεσο, & mox ἀπεράντιον extrito ι, & οὐ δεῖ ἀλλὰ ἢ ἐν ἄλλῳ. Δράσω τοῦτο.] Lege vel bis τοῦτο, vt in τοῦθ' ὅπου &c. vel δράσω τοῦθ' ὅπου τοῦτ' ἐστὶ πανὸς καλόν. Sed nihilominus obscurus mihi est locus, ac nescio an πανόσκαλον melius de quo Hesychius, nisi quod per ω offert τὸ σκῶλον. Mihi autem videtur innui antrum Panos.

B

Κι. Κάλλιστα δήπου λουσαμένη τῇ Κλεψύδρᾳ.

Μυ. Ἔπειτ' ὀμόσασα δῆτ' ἐπιορκήσω τάλαν;

Κι. Εἰς ἐμὲ τράποιτο, μηδὲν ὅρκου φροντίσῃς.

Μυ. Φέρε νυν ἐνέγκω κλινίδιον νῷν. Κι. μηδαμῶς.

Ἀρκεῖ χαμαὶ νῷν. Μυ. μὰ τὸν Ἀπόλλω μή σ' ἐγὼ

Καίπερ τοιοῦτον ἐγκατακλινῶ χαμαί.

Κι. Ἥ τοι γυνὴ φιλεῖ με, δήλη 'στὶ καλῶς.

Μυ. Ἰδοὺ κατάκλιν' ἀνύσας τι, κἀγὼ 'κδύομαι. C

Καίτοι τὸ δεῖνα, ψίαθός ἐστ' ἐξοιστέα.

Κι. Ποία ψίαθος; μή μοί γε. Μυ. νὴ τὴν Ἄρτεμιν.

Αἰσχρὸν γὰρ ἐπὶ τόνου γε. Κι. δός μοί νυν κύσαι.

Μυ. Ἰδού. Κι. παπαιάξ. Μυ. ἧκε νυν ταχέως πάνυ. D

Ἰδοὺ ψίαθος· κατάκεισο, καὶ δὴ 'κδύομαι.

Καίτοι τὸ δεῖνα, προσκεφάλαιον οὐκ ἔχεις.

Κι. Ἀλλ' οὐδὲ δέομ' οὐδὲν ἔγωγε. Μυ. νὴ Δί' ἀλλ' ἐγώ.

Κι. Ἀλλ' ἦ τὸ πέος τόδ' Ἡρακλῆς ξενίζεται.

CIN. Rectè atque bellè ad Clepsydram fontem lauans.

MVR. An peierem vis inepte quæ iurauerim?

CIN. Depone curam hanc, iste erit mecum labor.

MVR. Ibo afferamq́ culcitam nobis. CI. *sine,*

Humus ipsa nobis sufficit. MV. *nullo modo*

Ne te reclinem quamlibet grandem solo.

CI. *Appares hanc me pulchre amare fœminam.*

MV. *Eia recumbe, quæso, donec exuor,*

Tamen ferenda nescio vnde stragula.

CI. *Quæ stragula: haud quidem mihi.* MV. *attamen*

In pelle turpe est per Dianam. CI. *Da osculum.*

MVR. Eccum. CI. *Papaax, nunc adesdum huc ocyus.*

MVR. En stragula, en nunc accubes, mox exuar

Sed nullus hic puluillus est adhuc tibi.

CI. *Nil certè opus nunc est mihi.* MV. *Certè est mihi.*

CI *Nisi mentula instar hospitis sit Herculis,*

BISEVS. Τῇ κλεψύδρᾳ.] κλεψύδρα, ἡ πηγή. διὰ τὸ ποτὲ μὲν πλημμυρεῖν, ποτὲ δὲ ἐνδεῖν. Σ. καὶ, Κλεψύδρα κρήνη, ἥτις τὸ πρότερον Ἐμπεδὼ προσηγορεύετο. ἔχει δὲ τὰς ῥύσεις ἀνατελλούσας εἰς τὸν Φαληρέα δῆμον. Ἡσύχιος. ἐν ἄλλοις εἰς Σφῆκας οὕτω, Κλεψύδρα, κρήνη ἐν τῇ Ἀκροπόλει, ἥτις Ἐμπεδὼ προσηγορεύετο. καὶ ἐν Ὄρνισι, Κλεψύδρα, κρήνη ἐν Ἀρ[...]. Κλεψύδρα, κρήνη ἐν Ἀκροπόλει δεῖ ἧς νῦν ὁ λόγος εἶναι φαίνεται. οὕτω δὲ ὠνόμασται διὰ τὸ ... τῶν Ἐτησίων πληροῦσθαι. παυομένων δὲ, λήγειν. ἀλλαχοῦ δ' ἄλλα σημαίνει. ἐνταῦθα δὲ παίζει, καὶ τέλειος χάριν τὸ ἀνδρὸς αἰδοῖον. οὕτω καλεῖσθαι δοκεῖ, ὅτι καὶ τὸ κλεψύδρας δίκην ὑγρὸν ... τοῦτον ... προείρηται. Εἰς ἐμὲ τράποιτο.] δηλονότι τὸ τῆς ἐπιορκίας ἡ κατάρα, καὶ τιμωρία. Νῷν ἐνέγκω] τινὲς μετ' ἐρωτήσεως ταῦτα γράφουσι. Κατακλινῶ.] κατακλινῶ νῦν ἐνεργητικῶς ληπτέον, ἀντὶ τοῦ, ἐγὼ μηδαμῶς σε χαμαὶ κατακλίνειν ποιήσομαι, καίπερ ὄντα τοιοῦτον, τουτέστιν ἐμοῦ οὕτως ἐρῶντα, καὶ τῆς συνουσίας ἐπιθυμοῦντα. Καίτοι τὸ δεῖνα.] ὅτε τι δυσχερὲς μέλλομεν λέγειν, εἰώθαμεν τοῦτο προτάσσειν ὡς μὴ εὐθυρρημονοῦντες. ψίαθος δὲ, χαμεύνη, καὶ τὸ φυτὸν ἐξ οὗ πλέκεται ψίαθος. ὅθεν ψιάθια, τὰ ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἐπὶ τῶν καθεδρῶν ἐπιστρωνύμενα. Ἡσύχιος. καὶ ὁ ψίαθος ἀρσενικῶς, καὶ ἡ ψίαθος θηλυκῶς λέγεται. Ἐπὶ τόνου] τόνος, τὸ κραββατίου τὰ σχοινία. Σ. ὅτι δὲ ταῦτα λέγεται, εἴτε ἐπιτείνεται πρὸς τὸ δέχεσθαι τὰ στρώματα, διὰ τοῦτο καλεῖται τόνος. κῦσαι δὲ, φιλῆσαι. ὅθεν κύμα, τὸ φίλημα. ἧκε δὲ, ἐλθέ. καὶ δὴ 'κδύομαι, καὶ δὴ ἐκδύομαι. ταῦτα δὲ πάντα τοῦ Κινησίου τὴν ἀκράτειαν, καὶ περὶ τὰς συνουσίας ἀκολασίαν δηλοῖ. Ἀλλ' ἦ.] ἄλλως, κατ' ἄλλο μέρος. κατ' ἄλλην χώραν. ἡ κατὰ τὴν προσήκουσαν ξενίζεται καὶ ἀποδημεῖ. ὁ νοῦς δὲ, τὸ πέος ἐν τῇ ἑαυτοῦ χώρᾳ οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ ξενίζεται, καὶ ἀποδημεῖ. τουτέστιν οὐκ εἰσέρχεται εἰς τόπον, εἰς ὃν πρότερον εἴωθεν εἰσελθεῖν. γράφεται καὶ ἀλλ' ἦ, ἤγουν ἀλλὰ ὄντως. τὸ γὰρ ἦ ψιλούμενον, καὶ περισπώμενον σύνδεσμον δηλοῖ παραπληρωματικὸν ἴσον τῷ δή. καὶ ἦ, ἀληθῶς, ὄντως. Ἡσύχιος. στρόφιον δὲ, τὸ γυναικεῖον ζωνάριον στρογγύλον. Σ.

E

F

CHR. Τῇ κλεψύδρᾳ.] Clepsydra fons Athenis quæ prius dicta ἐμπεδὼ (puto qua ratione ἀΐδιος dicitur ἔμπεδος) & sub terram fertur viginti stadiis ab Acropoli. Sic autem vocatur, ait Sudas, quia interdum exundat, interdum verò deficit. sed verecundè arbitror ludere Comicum ad virilem penem qui etiam dicitur κλέψυδρος, quia ὕδωρ κλέπτει vt dixit in Vesparum fabula. Αἰσχρὸν γὰρ ἐπὶ τόνου γε.] Vox τόνου auctore suda, etiam significat τοῦ κραββατίου τὰ σχοινία. Sed lege hic cum Veneta editione ἐπ' ἐπιτόνου. Est autem ἐπίτονος δέρμα ᾧ κατακεφαλίζεται ὁ ἱστὸς (sic enim lego apud Hesychium non τὸ ἱστίον) τῆς νεώς. Sudas ad hunc locum dixit γελοῖον ἐπὶ δέρματος, ὅμηρος ἐπίτονος βέβλητο. G

Ἀλλά τοι τὸ πέος] ἀλλ' εἰ pro εἰ μὴ vel ἄρα. delendum autem puto τοι. Prouerbium est ἡρακλῆς ξενίζεται, de tardè venientibus dictum, quia qui hospitio accipiebant Herculem, multum temporis expectabant donec satur fieret, nam erat πολυφάγος & ἀδηφάγος, & cui illud Theocriti competeret πάντοτε μὲν οὐδ' ἄπο κ' ἔνδοι. Ait igitur, Non opus est mihi puluinari, nisi mentula sit velut Hercules hospitio acceptus & diu saturus, quasi dicat, statim expediuero. Tamen ultimo per hoc prouerbium innui, properans esse neque moram trahendam, Quia vbi accipitur Hercules magnus comedo, eò non tardè vendum. Quod autem ait ὦ χρυσίον, notandum est illud Hesychium sic etiam dici τὸ τῶν παίδων αἰδοῖον.

Ἀνίστασ' ἀναπήδησον. Μυ. ἤδη πάντ' ἔχω.
Κι. Ἅπαντα δῆτα; δεῦρό νυν ὦ χρύσιον.
Μυ. Τὸ στρόφιον ἤδη λύομαι. μέμνησο νῦν.
Μή μ' ἐξαπατήσῃς τὰ περὶ τῶν διαλλαγῶν.
Κι. Νὴ Δί' ἀπολοίμην ἄρα. Μυ. σισύραν οὐκ ἔχεις;
Κι. Μὰ Δί' οὐ δέομαί γ' ἀλλὰ βινεῖν βούλομαι.
Μυ. Ἀμέλει ποιήσεις τοῦτο. ταχὺ γὰρ ἔρχομαι.
Κι. Ἄνθρωπος ἐπιτρίψει με διὰ τὰ στρώματα.
Μυ. Ἔπαιρε σαυτόν. Κι. ἀλλ' ἐπῆρται τοῦτό γε.
Μυ. Βούλει μυρίσω σε; Κι. μὰ τὸν Ἀπόλλω μὴ μέ γε,
Μυ. Νὴ τὴν Ἀφροδίτην ἤν τε βούλει γ' ἤν τε μή.
Κι. Εἴθ' ἐκχυθείη τὸ μύρον ὦ Ζεῦ δέσποτα.
Μυ. Πρότεινε δὴ τὴν χεῖρα κἀλείφου λαβών.
Κι. Οὐχ ἡδὺ τὸ μύρον μὰ τὸν Ἀπόλλω τουτογί.
Εἰ μὴ διατριπτικόν τι κοὐκ ὄζον γάμων.
Μυ. Τάλαιν' ἐγὼ τὸ ῥόδιον ἤνεγκον μύρον.
Κι. Ἀγαθόν. ἔα αὔτ' ὦ δαιμονία. Μυ. ληρεῖς ἔχων.
Κι. Κάκιστ' ἀπόλοιθ' ὁ πρῶτος ἑψήσας μύρον.
Μυ. Λαβὲ τόνδε τὸν ἀλάβαστρον. Κι. ἀλλ' ἕτερον ἔχω.
Ἀλλ' ὦ ζυρὰ κατάκλινε καὶ μή μοι φέρε
Μηδέν. Μυ. ποιήσω ταῦτα νὴ τὴν Ἄρτεμιν.
Ὑπολύομαί γ' οὖν. ἀλλ' ὅπως, ὦ φίλτατε
Σπονδὰς ποιεῖσθαι ψηφιεῖ. Κι. βουλεύσομαι.
Ἀπολώλεκέν με κἀπιτέτριφεν ἡ γυνή.
Τάτ' ἄλλα πάντα, κἀποδείρασ' οἴχεται.
Οἴμοι τί πάθω. τίνα βινήσω
Τῆς καλλίστης πασῶν ψευσθείς;
Πῶς ταύτην παιδοτροφήσω;
Ποῦ χυναλώπηξ;
Μίσθωσόν μοι τὴν κύστιν.

Exsurge, prosili. MVR. *Om. hic parata sunt.*
CIN. *An omnia inquis? huc es mea aurea.*
MVR. *Strophium resolue paralle, tu modò*
Nec falle me, nec fœderum insicere.
CIN. *Aut Iuppiter me perdat.* MVR. *Haud mastrucam habes.*
CIN. *Nihil necesse est. sed libet coitum.*
MVR. *Hoc ergo facies, quippe ex illuc eo.*
CIN. *Homo iste propter strag. hic me deteret.*
MVR. *Te te parumper surrige.* CIN. *arrectum hoc quidem est.*
MVR. *Vin vt te inungam?* CIN. *per Iouem nullus velim.*
MVR. *Per Cyprin almam, seu vis seu non velis.*
CIN. *O si vnguen illud efflu. Rex Iuppiter.*
MVR. *Manum ergo porrige, aipe istud vnctui.*
CIN. *Per Apollinem ista vnguua non sunt suauia,*
Intrita ni sint, nuptiasq́; olentia.
MVR. *Rhodium vnguen eheu meum inepta detuli.*
CIN. *Bonum est, sed aliud mitte, sis.* MVR. *nugas agis.*
CIN. *vtinam perisset primus vnguentarius.*
MVR. *Alabastrum age istud suaue.* CIN. *sed habeo alterum,*
Tantùm supina accumbe, vah ne quidquam mihi
Adferre cura. MVR. *Hoc exsequar per Artemin,*
En calceos resoluo, at ô charissime
Vide vt illa fiant fœdera. CIN. *animum aduertero,*
Hæc perdidit me, & prorsus extritum dedit
Mulier facessens, meq́; nudum excodicans.
Heu me miserum! quam permolam, vbi
Formosissima me decepit?
An cum puero hanc ego tollam?
Volpanser heus tu,
Vuluam mi nunc conduce.

BISETVS. Ἄνθρωπος.] ὁ νοῦς ἐστὶ, ἡ γυνὴ αὕτη ἀπολέσει με διὰ τὰ στρώματα. καὶ γὰρ τότε μὲν προσφέ-

φάλαιον, τότι ἢ ψίαθον, στιβάδα, ἢ ἄλλο τι τῶν στρωμάτων ἐνέγκασθαι πρόφασιν ποιεῖ, καιρὸν ἀναβάλλεσθαι), καὶ ἐπὶ μακαρίας, καὶ ὡς τὸ Ἀφροδίτης ἱερὸν, οὗπερ εἰς πρόσθεν ἐπιθυμεῖ, ἀποτελεῖν ἱμάσθλην. Σημειωτέον ἢ τὸ ἄνθρωπος νῦν θηλυκῶς, ἀντὶ τοῦ γυνὴ λαμβάνεσθαι, ὡς καὶ παρὰ Διονυσίῳ τῷ Ἁλικαρνασσεῖ τῆς ἀρχαιολογίας Ῥωμαϊκῆς πρώτῳ. Χρόνου δὲ προϊόντος, ὡς πολλὴν ἔχοντι εἶναι τῆς γυναικὸς ὑπὸ τῶν Λατίνων φθειρομένην, καὶ δι' αἰτίας ὄντα παρὰ τῷ πλήθει τὸν Ἀσκάνιον, ὡς ἀνηρηκότα τὴν πενθερὰν φράζει τῷ δήμῳ τὸ πρᾶγμα, καὶ τὴν ἄνθρωπον ἄγειν ἐκ πόλεως, ἐκ παντὸς ὥρμητο τρόπου τὴν ἄνθρωπον ἀπολέσαι. Ἐπήρθη τοῦτό γε.] τοῦτο τὸ τεῖχος ὃ πλαγίως ἀνορθοῦται, ἔστηκε. Διατετριπτικόν.] παρὰ τὸ διατρίβειν, καὶ ἀναβάλλεσθαι λέγει, ἢ τὸ διατελοῦν γάμον, ἢ βραδυτῆτος. ἢ ὅτι ἐπιτελουμένων ἔνια τῶν μύρων ἡδίω γίνεται. ἅμα δὲ καὶ πρὸς τὴν διατριβήν. Σ. ῥόδινον ἢ μύρον καλεῖ, ἢ τὸ ἐκ τῶν ῥόδων, ἢ τὸ ἐκ τῆς Ῥόδου νήσου. Εψήσας.] ἕψειν ἑψεῖν, καὶ ἑψᾶν ταυτό. καὶ τὸ ἑψητὰ ἀντίκειται. νῦν δὲ τὸ συντίθεται, καὶ κυκᾶν, ὅτε μίσγει καὶ ἑψήσει παρασκευάζειν δηλοῖ. Τὸν ἀλάβαστρον.] τοῦ μύρου τὸ ἀγγεῖον λίθινον, λαβὰς οὐκ ἔχον. Σ. ὦ ζυρά. τὸ πλῆρες ὦ ὀϊζυρά. ὦ τάλαινα. ὦ ἀθλία. Ἀλλ' ὅπως.] δηλονότι ὅρα, σκόπει, ὅπως ἀποδιδοὺς ψηφίσῃ ποιήσῃ. Ἀπολωλεν.] ὁ Κινησίας ὑπὸ τῆς γυναικὸς καταλειφθεὶς ἐν τῷ μέμφεται. αὕτη γὰρ μετὰ τοὺς δὲ τοὺς λόγους,

Ὑπολύομαί γ' ὦ, καὶ τὰ ἑξῆς,

τὸν ἄνδρα ἐστυκότα ψευσαμένη ἀπέλιπε. Κἀπιτέτριφεν.] καὶ ἐπιτέτριφεν. τά τ' ἄλλα πάντα, καὶ τἆλλα πάντα. καὶ ἀπὸ δειρᾶς με ἐκπέπληγεν. τοῦτο ἢ κακέμφατόν τι ἔχει. ψευσθεὶς δὲ, ἀποτυχὼν, τῆς ἐλπίδος ἁμαρτὼν, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν οὐκ ἀποπλήσας. ταύτην δὲ παιδοτροφήσω, τὴν ψωλὴν δεικνύων τοῦτο λέγει. καὶ ἐπὶ παρατεταμένῳ. ὁ δὲ νοῦς οὗτος. ὑπὸ τῆς ἐμῆς γυναικὸς ἀπατηθεὶς τίνι ἄλλῃ συνέσομαι, ὁ μισθώσω, ὅπως τὴν Ἀφροδίτης ἐπιθυμίαν παύσω; τοῦτο δὲ κωμικώτερον, καὶ αἰσχρότερον καλεῖ τῆς ψωλῆς παιδοτροφίαν. παιδοτροφήσω δὲ ὡς παῖδα θρέψω. τουτέστι ταύτῃ ὡς παιδὶ τροφὴν παρέξω. Ποῦ χηναλώπηξ.] χηναλώπηξ εἶδος ὀρνέου. οὕτω δὲ καὶ ὁ Λυσίστρατος ἐκαλεῖτο, ὃς ἐπὶ μαλακίᾳ διεβέβλητο, ἦν δὲ πένης, καὶ κυβευτὴς ἐν ἀγορᾷ χολαργέων. Χολαργεὺς ἢ δῆμος τῆς Ἀττικῆς. Σ. Τὴν κύστιν.] ἀντὶ τοῦ, τὸ κάτω, τουτέστιν αἰδοῖον γυναικεῖον. οἱ ἢ κύστιν γράφουσι. καὶ τὴν οὐρήθραν, τὸ ἐφήβαιον, τὸ ὑπογάστριον, τὴν κοιλίαν, τὴν φύσιν οὕτω καλοῦσιν. εἴρηται δὲ φύσις ἀπὸ τοῦ πάσχειν πεφυκέναι.

CHR. Ἄνθρωπος ἐπιτέτριφε.] Possit aliquis putare hæc à Myrrina dici, vt ἄνθρωπος de suo viro dicat, sed qui considerabit Hesychii verba quibus apud Laconas fœminam propriè vocari ἄνθρωπον constat, deinde quæ postea dicuntur ab ipso Cinesia (vt puto) ἐπιτέτριφέ μ' ἡ γυνὴ, sententiam mutabit neque Cinesiæ personam Myrrinæ persona. Εἰ μὴ διατετριπτικόν.] Vel propter morā & tarditatem qua prudens vtitur coniux Myrrina, vnguentum illud vocat διατριπτικὸν, vel quia trita vnguenta sunt suauiora. Notandum est autem per vnguentum Rhodium, adlusisse videri Comicum ad μόριον τῆς γυναικὸς, quia apud Mitylenæos ῥόδον & ῥοδωνιὰν sic vocent, aliquando τὸ τοῦ ἀνδρὸς teste Hesychio, vt etiam vocatur μύρτος τὸ γυναικεῖον. Ὑπολύομαί γ' οὖν.] puto esse calceos demere, vt ἀποδύομαι contrà, facilis lapsus τοῦ Δ. & τοῦ Λ. vt ne sequaris editiones quæ habent ἀποδύομαι. Ποῦ χηναλώπηξ.] species est auis. Hoc nomine vocatus est Lysistratus mollis homo, pauper & aleator ἐν ἀγορᾷ χολαργέων. nec id solum sed Colax & adulator: Alij Theagenem dicunt, vter vter fuerit, siue Lysistratus, siue Theagenes, certè artem exercuit leoniam.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ.

Κινησίας.

Χο. Γε. Ἐν δειναῖς γ' ὦ δύστηνε κακοῖς
Τείρει ψυχὴν ἐξαπατηθείς.
Κἄγωγ' οἰκτείρω σ' αἰαῖ.
Ποῖος γὰρ ἂν ἢ νέφρος ἀντίσχοι
Ποία ψυχή, ποῖοι δ' ὄρχεις;
Ποία δ' ὀσφύς, ποῖος δ' ὄρρος
Κατατεινόμενος
Καὶ μὴ κινῶν τοὺς ὄρθρους.
Κι. Ὦ Ζεῦ δεινῶν ἀντισπασμῶν.
Χο. Γε. Ταυτί μέντοι νυνί σ' ἐποίησ'
ἡ παμβδελυρὰ καὶ παμμυσαρά.
Κι. Μὰ Δί' ἀλλὰ φίλη καὶ παγγλυκερά.
Χο. Γε. Ποία γλυκερά; μιαρὰ μιαρά.
Δῆτ' ὦ Ζεῦ, ὦ Ζεῦ.
Εἴθ' αὐτὴν ὥσπερ τοὺς θωμοὺς
Μεγάλῳ τυφῷ καὶ πρηστῆρι
Ξυστρέψας καὶ ξυγγογγυλίσας
Οἴχοιο φέρων, εἶτα μεθείης.

CHORVS SENVM.

Cinesias.

CH. S. Magno infelix angore animus
Tibi deceptus nunc cruciatur.
Miserorq́; tuam sortem, heu heu
Quis enim istud ferre rien possit?
Quæ mens? quod pectus? qui testes?
Quæ vis lumborum? qui penis
Ita distentus?
Atque in lucem productus.
CIN. O tormina dira reuulsiua.
CH. S. Scilicet horum causa malorum est
Mulier scelerata atque nefanda.
CIN. Sed amica mihi totaq́; dulcis.
CH. Qui dulcis? at execranda, mala.
O diuûm rector
Tu fulminei turbine venti
Illam contorquens atque rotans
Sublime feras & agas, deinde

Ἡ δὲ φέροιτ' αὖ πάλιν εἰς τὴν γῆν.
Κᾆτ' ἐξαίφνης
Περὶ τὴν ψωλὴν περιβαίη.

Mittat, illa in terram redeat
Atque subinde
Curtum penem undiq; fraxet.

BISETVS. Ἐν δεινῷ.] ὁ τῶν γερόντων χορὸς τὸν Κινησίαν ὑπὸ τῆς γυναικὸς περιυβρισμένον καὶ ἐξαπατηθέντος τυχὼν, καὶ τὴν ἀπροσδόκητον ἐλπισθείσης συνουσίας ἀποτυχίαν οἰκτείρει. τείρει δὲ Ἀττικῶς, ἀντὶ τοῦ τείρῃ. τείρομαι, καταπονοῦμαι, ταλαιπωροῦμαι. Ποία ψυχή.] ποῖος ἂν ἀπιθάνατος χρηματίσοι εἴσονται, ποία ψωλή; ψωλὴ δὲ, τὸ ἀνδρὸς αἰδοῖον. ὁ νοῦς. διὰ ταύτην συνουσίας ἀνυπόστατον ἐπιθυμίαν, τίς ποτε τοῖς σπασμοῖς, καὶ τετάσεις τοιαύταις, καὶ τοιούτοις, οἵοις ὁ Κινησίας νῦν ὑπὸ τῆς γυναικὸς ψευσθεὶς διαῤῥήγνυται, ῥᾳδίως ἂν ἀντίσχοι; τίς οὐ διαῤῥαγείη. ἀντισχεῖν γὰρ ὑπομεῖναι. Σ. Ποία δ' ὀσφύς.] ὀσφὺς, ὁ περὶ τὰ πλευρὸν διάκενος τόπος. Ἡσύχ. ἄλλως. ὀσφὺς, τὰ πλησίον τοῦ γλουτοῦ ἢ ἡ ῥάχις ἢ ἡ ψόα, ὡς μὲν Ἀριστοτέλης ἡ ἴσχι πρὸς τὰ ἄνω ἐμπεφυκυῖα, ἰσχύς τις οὖσα. ὡς δὲ Ἀπολλόδωρος, οἷον ὀστεοφυὴς οὖσα. ὀστώδης γάρ ἐστι. Σ. Ὄρρος.] ὁ λεγόμενος ταῦρος, τὸ μεταξὺ τῶν διδύμων. Σ. παρὰ δὲ τῷ Ἡσυχίῳ, ὄῤῥος ἑρμηνεύεται ἡ τράμις. Καὶ μὴ κινῶν τοὺς ὄρθρους.] τί τοῦτο βούλεται σημαίνειν, οὐ δῆλον. πλὴν κακέμφατόν τι αἰνιγματικῶς νοεῖν φαίνεται. ὄρθρος, ὁ μικρὸν πρὸ τῆς τοῦ ἡλίου φαύσεως καιρός. παρὰ τὸ ὄρω, ὄρσω λεγόμενος, ἢ παρὰ τὸ τοὺς ἀνθρώπους εἰς ἔργα ἐγείρειν, καὶ ὀρθοῦν. αὐτὸς δὲ ὁ καιρὸς τῇ Ἀφροδίτῃ τερπνότατος, καὶ πρὸς τὰς συνουσίας ἐπιτηδειότατος, διὸ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς, ὁ τῶν γερόντων χορὸς τοῖς Ἀθηναίοις λέγει,

Ἢ που πρὸς ὄρθρον σπασμὸς ὑμᾶς λαμβάνει,

ἴσως οὖν, καὶ νῦν τοὺς ὄρθρους τροπικῶς, καὶ ἄλλως οἰκείως ὁ ποιητὴς καλεῖν δοκεῖ, αὐτὰς τὰς γυναῖκας, τὰς περὶ τὸν ὄρθρον κινουμένας. τίς οὖν φησι) ἀντίσχοι τούτοις τοῖς σπασμοῖς, καὶ τετάσεις, μὴ ἔχων ὅπη τὴν τῆς ἐπιθυμίας κίνησιν κινεῖν, καὶ ἀσκεῖν δύναιτο. Ἄλλως. ἴσως ἐνταῦθα παίζει πρὸς καλούμενον ὄρθιον νόμον, ἤγουν τρόπον ἐκεῖνον ᾠδῆς εἰς μέλος μὲν ἐρεθιστικὸν, αἰνιττόμενος τὴν ὀρθρινὴν ἀφροδισιαστικὴν ἔντευξιν, καὶ συμπλοκήν. περὶ δὲ τῆς τοῦ δὲ τοῦ ὀρθίου νόμου ἐνεργείας, καὶ δυνάμεως, οὕτω παρὰ τῷ Εὐσταθίῳ γέγραπται. Τιμόθεος οὖν ὄρθιον ᾄσας, τοσοῦτον τὸν Ἀλέξανδρον ἄρεος ἔπλησεν, ὡς εἰς τὰ ὅπλα εὐθὺς ἐκεῖνον ἀναπηδῆσαι. Καὶ Σουίδας, ἐν τῷ Τιμόθεος, ταῦτα γράφει. Τιμόθεος γὰρ ὁ αὐλητὴς ἔτι πρόσθεν, ὅν ποτε αὐλοῦντα λέγουσι, τὸν Ἀθηνᾶς τὸν ὄρθιον νόμον ἐπικαλούμενον, ἐς τοσόνδε ἐκπλῆξαι τὸν Ἀλέξανδρον τοῖς μέλεσιν, ὥστε μεταξὺ ἀκούοντα, ἀναΐξαι ἐπὶ τὰ ὅπλα. τὸν δὲ φάναι, ὅτι τοιαῦτα χρὴ εἶναι, τὰ βασιλικὰ αὐλήματα. Θυμεὺς] σωρὸς ξύλων. θωμοὶ δὲ λέγονται καὶ οἱ τῶν πυρῶν, καὶ τῶν ἀχύρων σωροί. τυφὼς δὲ, ἡ ἐξ ἀναθυμιάσεως τῆς γῆς συστροφὴ πρὶν ἐκπυρωθῆναι. Σ. πρηστὴρ δὲ, σφοδρὸς ἄνεμος, πῦρ ἀπ' οὐρανοῦ, ἢ νέφος. ξυγγογγυλίσας δὲ, μεταστρέψας, ξυμμεταστρέψας, ἢ γογγύλης δίκην μεταστρέψας.

CHR. Ποῖος γὰρ ἂν ἢ νέφρος ἀντίσχοι.] Aristoph. Auibus dixit ἢ pro εἰ & in hac tabula, ἢ δεινὸς supra, est autem per synæresin vel crasin vt etiam habes in Vespis ἆρα ὁ ἐνεὸς ἢ τότε. Sunt autem νεφροὶ Renes vel Nefrundines, εἰς οὓς συνίσταται τὸ οὖρον. Sed & νεφροὶ sunt λογισμοί. ἐπὶ τὰς ἀνδρείους ὀρέξεις οἱ νεφροὶ διεγείρουσι, ἐντεῦθεν νοοῦνται τῆς ἐπιθυμίας οἱ λογισμοί. Cæterùm ἀντίσχοι est ὑπομεῖναι. Ποῖος δ' ὁ ὄρρος] Legerem propter metrum ποῖος δ' ὄρρος. Est autem ὄρρος, quæ dicitur τράμις vel ταῦρος ὁ μεταξὺ τῶν διδύμων. Et κατατεταμένος est μακρότητα περιέχων. Καὶ μὴ κινῶν τοὺς ὄρθρους.] Nescio quid sit; Quid si legas καὶ μὴ κινῶν τοὺς ὄρθρους? quasi producant noctes istæ vropygis. Dicitur autem ὄρθρος & ὄρθρον. Reuocabo querelam imperitorum antiquam, Corruptus est locus, quem sanare non est opis meæ præsentis, tantum hoc addam, postea huc fortassis respicere, quod ait πρὸς ὄρθρον σπασμὸς ὑμᾶς λαμβάνει. Ὥσπερ τοὺς θωμοὺς] Acerui sunt lignorum vel spicarum, τυφὼς autem est συστροφὴ ἐξ ἀναθυμιάσεως τῆς γῆς. Hæc apud Sudam repetiuntur, non alia mente quam vt locum hunc exponant. Περὶ τὴν ψωλήν.] Perstat in Metaphora, nam ψωλὸς est titio vel tortis: huc autem alludit cùm ait ψωλὴν, est etiam ψωλὸς & ἀπεσκολυμμένος, ὁ λιπόδερμος καὶ περιτετμημένος.

ΚΗΡΥΞ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ, Πρόβουλος, Ἀθηναῖος.

CADVCEATOR LACED. PRObulus, Atheniensis.

Κη. Πᾶ τᾶν Ἀσανᾶν ἐστιν ἁ γερωχία
Ἢ τοὶ πρυτάνιες; λῶ τι μυθίξαι νέον.
Πρ. Σὺ δ' εἶ τίς; πότερον ἄνθρωπος ἢ Κονίσαλος.
Κη. Κᾶρυξ ἐγὼν ὦ κυρσάνιε ναὶ τὼ σιὼ
Ἔμολον ἀπὸ Σπάρτας περὶ τᾶν διαλλαγᾶν.
Πρ. Κἄπειτα δόρυ δῆθ' ὑπὸ μάλης ἥκεις ἔχων;
Κη. Οὐ τὸν Δί' οὐκ ἔγωγε. Πρ. ποῖ μεταστρέφει;

CAD. Vbi est Senatus, Principésve qui regunt
Hanc urbem Athenas, rem nouam fari volo.
PROB. verùm quis es tu, homóne es an Conissalus
CAD. Caduceator, ô puer, sum per deos
Sparta profectus Pacis ergo & fœderum.
PR. Hastile, credo, subter axilla ferens.
CAD. Minimè, Iouem altum testor. PR. Ecquò verteris?

Τί

Τί δὴ προβάλλει τὴν χλαμύδ', ἢ βουβω-
νιᾷς
Ὑπὸ τῆς ὁδοῦ. Κη. πάλαι ὄργα ναὶ τὸν Κάστο-
ρα
Ἄνθρωπος. Πρ. ἀλλ' ἔστυκας ὦ μιαρώ-
τατε.
Κη. Οὐ τὸν Δί' οὐκ ἔγωγα. μὴ δ' αὖ πλαδδ-
δίη.
Πρ. Τί δ' ἐστί σοι τοδί. Κη. σκυτάλα Λακωνι-
κά.
Πρ. Εἴπερ γε χ' αὕτη 'στὶ σκυτάλη Λακωνική.
Ἀλλ' ὡς πρὸς εἰδότα με σὺ τἀληθῆ λέγε.
Τί τὰ πράγμαθ' ὑμῖν ἐστι τἀν Λακεδαί-
μονι;
Κη. Ὀρσὰ Λακεδαίμων πᾶα, καὶ τοὶ σύμμα-
χοι
Ἅπαντες ἐστύκαντι. πελλᾶς δὲ δεῖ.
Πρ. Ἀπὸ τοῦ δὲ τουτὶ τὸ κακὸν ὑμῖν ἐνέπεσε.
Ἀπὸ Πανός; Κη. οὐκ, ἀλλ' ἆρχε μὲν οἰῶ Λαμπι-
τώ.
Ἔπειτα δ' ἄλλαι ταὶ κατὰ Σπάρταν ἅμα
Γυναῖκες, ἅπερ ἀπὸ μιᾶς ὑσπλαγίδος
Ἀπήλαον τὼς ἄνδρας ἀπὸ τῶν ὑσσάκων.
Πρ. Πῶς οὖν ἔχετε; Κη. μογίομες. ἂν γὰρ ταὶ πό-
λιν
Ἅπερ λυχνοφορίοντες ἐπικεκύφαμες.
Ταὶ γὰρ γυναῖκες οὐδὲ τῶ μύρτω σι-
γῆν
Ἐῶντι, πρὶν ἅπαντες ἐξ ἑνὸς λόγω
Σπονδὰς ποιησώμεσθα ποττὰν Ἑλλα-
δα.
Ἀθην. Τουτὶ τὸ πρᾶγμα πανταχόθεν ξυνο-
μώμοται
Ὑπὸ τῶν γυναικῶν, ἄρτι νυνὶ μανθάνω.
Ἀλλ' ὡς τάχιστα φράζε περὶ διαλλα-
γῶν
Αὐτοκράτορας πρέσβεις πέμπειν ἐνθαδί.
Ἐγὼ δ' ἑτέρους ἐνθένδε τῇ βουλῇ φράσω
Πρέσβεις ἑλέσθαι τὸ πέος ἐπιδείξας το-
δί.
Κη. Ποτάομαι. κράτιστα γὰρ παντᾷ λέ-
γεις.

A *Aut quò sagum prætendis? an labor via*
Tibi inguen inflat. CAD. *Iamdiu ecastor ho-
mo*
Turgescit ardens. PROB. *at scelesto & arri-
gis.*
CAD. *Non certè ego, ah ne rursus accedas pro-
pè.*
PR. *Quid hic habes?* CAD. *Laconicam Scyta-*
B *lam puta.*
PROB. *Scytala iste ramus si tamen Laconica
est.*
Mihi ut scienti vera nunc edissere.
Quis est apud vos publica status rei?
CAD. *Arrecta tota est Sparta, uerum omni-
bus*
Sociis rigore tenditur, Pallena opus est.
C PROB. *Quis ergo vobis istud innexit ma-
li?*
A Pane credo est. CAD. *Lampito princeps pu-
to*
Hoc fecit, unà plurimaque fæmina
Spartana in urbe quæ viros ab Engiis
Unà expulerunt missione carcerum.
PR. *Quid facitis ergo?* CAD. *urgemur anxitu-*
D *dine,*
Totam per urbem cernui ocquiniscimus
*Ut qui lucernas præferunt: nam fæmi-
na*
*Nos horto abarcent, donec armis desti-
tis*
Coeat in unum fœdus tota Græcia.
ATH. *Hac propter ergo ubique coniurant, sci-*
E *vant*
Uno ordine istud fæmina, iam intelligo.
*Sed iam facesse, dic statim legent vi-
ros*
*Ius summum habentes, fœdera hæc qui san-
ciant,*
Alios Senatui ipse dicam ut eligat
Hinc faciales, hoc rutabulum indicans.
CH. M. *Lata efferor, nam dicis omnino opti-*
F *ma.*

BISETUS. Πέος τάν.] ὁ τῶν Λακεδαιμονίων κῆ-
ρυξ Ἀθήναζε μολών, τὴν τῶν Λακωνικῶν πραγμάτων
κατάστασιν τοῖς Ἀθηναίοις δηλοῖ. Λάκων δὲ Λακωνι-
κῶς λαλεῖ. ὅθεν περὶ τῶν Ἀθηνῶν, ἀντὶ τοῦ ὅπου ἐστὶν ἡ
τῶν Ἀθηναίων, ἤγουν τῶν Ἀθηναίων γερουσία; Γερω-
χία.] ὥσπερ ἡ λέξις καλῶς ἔχει, ὅτο τῆς Λακωνικῆς δια-
λέκτου ἐστὶ φύσις. παρὰ δὲ τῷ Ἡσυχίῳ γέγραπται γερου-
σία, πρεσβυτέρων πλῆθος γερόντων. τινὲς δὲ, ἐν τῷ γε-
ρωσι κραπτέον οἴονται. ὅπερ ἀξιόπιστον. καὶ τὸ μυθί-
ξαι νέον. ἐθέλω νέον τι μυθίσαι, μυθίσασθαι, λέγειν. Κο-
νίσαλος.] λέγεται καὶ κονίσαλος ὁ κονιορτός. ὁ Κονίσαλος
δαίμων πριαπώδης ἐκ τοῦ μὴ ὀκνεῖν, καὶ ἐπὶ κόνεως μίγνυ-
σθαι. Σ. καὶ κονίσαλος, σκίρτησις σατυρική, ἢ τῶν ἐντεταμένων
τα αἰδοῖα. Ἡσύχιος. Σὺ δὲ τίς ὢν παρέστης τὸ ῥῆμα σὺ, ὅ-
σπερ μάτρονι προσδέχεται.

CHR. Γερωχία.] Lege ἁ γερωχία, teste Hesy-
chio & γερωνία & γερωττία dicitur apud Laconas
qui γεροάκτας vocabant τοὺς δημάρχους. Sed quid
sit γερωχία apud Spartanos, testantur & Demo-
sthenes εἰς Λεπτίνην, & Aristoteles 2. libr. Politic.
certè summus magistratus. Ἡ Κονίσαλος.] Deos
minorum gentium ut Priapos sic vocabant ἐκ τοῦ
μὴ ὀκνεῖν καὶ ἐπὶ κόνεως μίγνυσθαι. sanè Conissalus &
G Orthanas Dii erant Athenis quales Priapi Lati-
nis, de quibus Strabo lib. XIII. Geogr. & Athe-
næus lib. X. meminere. Apud Hesychium mendo-
sos arguo codices qui habent ὀρσθανὴς, legendum
enim suspicor ὀρθάνης vel ὀρθάνας. Vocem autem

προσθὰς σπονδὰς αὐτῆς πρὸς τὴν Ἑλλάδα. μύρτον δὲ, τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον. τῷ μύρτῳ, ἀντὶ τοῦ, τῷ μύρτου. καὶ ἔστι ἀντὶ τοῦ αἱ. Δωρικῶς εἴρηται. καὶ τὸ θιγῆν ἀντὶ τοῦ θιγεῖν, εἴτε ψαῦσαι, ἅπτεσθαι, ἐγγίσαι. οὕτω καὶ ἴξιας λόγω, ἀντὶ τοῦ, ἴσους λόγους. Πᾶσαν Ἑλλάδα.] πρὸς τὴν Ἑλλάδα. καὶ τοῦτο Δωρικῶς. Τουτὶ τὸ πρᾶγμα.] Ἀθηναῖός τις τὰ τῶν γυναικῶν πράγματα ἀκούσας τοῦ κήρυκος καὶ αὐτὸς πρέσβεις τινὰς ἐκ τῶν Λακεδαιμονίων μεταπέμπειν, καὶ αὐτοὺς ἐπαλλάξειν τῶν Ἀθηναίων ἑτέρους ἄλλους τινὰς ἀποπέμψειν, ἐπαγγέλλει, ἵνα περὶ σπονδῶν ἅμα διαλεχθῶσι.

CHR. Τευτὶ τί τὸ πρᾶγμα.] Legendum puto τουτὶ τὸ πρᾶγμα, nam τὸ τί imprudenti exscriptori fluxit ex syllaba præcedente: In illo autem versu αὐτοκράτορας, existimo legendum προπέμπειν, non simpliciter πέμπειν, & in versu πωτάομαι, vel πάντα est pro πάντη vel legendum κράτιστα πάντα γὰρ λέγεις.

BISETVS. Αὐτοκράτορας] αὐτοκράτωρ λέγεται ὁ πάντα ἀνυπευθύνως, ὁ τῶν δογμάτων κρατῶν. ὃς πάντα κινεῖ ὅπου βούλεται, καὶ πάντα οἰκεῖται καὶ νεών. Πωτάομαι.] ὁ Κῆρυξ ταῦτα λέγει. διὸ τὸ αὐτὸ πρόσωπον παρεγκείμενον, οὐ τοῦ τῶν γυναικῶν χοροῦ, ὡς πρότερον. ὁ δὲ νοῦς οὗτος. Ὁ Κῆρυξ ἀκούσας τοῦ Ἀθηναίου, λέξαντος τοὺς Ἀθηναίους πρὸς τὰς διαλλαγὰς, καὶ σπονδὰς παντελῶς ἑτοίμους εἶναι, καὶ περὶ τούτων πρέσβεις αὐτοκράτορας ἀμφοτέρωθεν ὑπὸ τῶν πόλεων ἐλέσθαι δεῖν. χαρᾶς ἀνελπίστου ἔμπλεως λέγει, ἰδού, πωτῶμαι, τουτέστιν εἰς τὴν μου πατρίδα καὶ μέγιστον τάχος ἀναχωρῶ. ταῦτα τοῖς Λακεδαιμονίοις δηλώσων. καὶ γὰρ πάντα ἅπερ εἶπας, κράτιστα φαίνεται. πωτᾶσθαι δὲ, τὸ πέτεσθαι. ἔστι νῦν μεταφορικῶς ληπτέον ἀντὶ τοῦ σπουδάζειν, καὶ παντὶ τάχει χωρεῖν. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ἐνταῦθα, εἴτε πωτάομαι διὰ τοῦ ω μεγάλου γράφεις, εἴτε ποτάομαι διὰ τοῦ ο μικροῦ, ἀμφότερον γὰρ ἐν χρήσει, ἀδιάφορον ποιητικῶς, ἀναγκαίως τὸ α μακρόν ἐστιν, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ μέτρου χώρᾳ τροχαῖος, ἢ πυῤῥίχιος, οὐδαμῶς ὡς μὴ τιθῆται. οὕτως οὖν γραπτέον, ὡς οἱ πόδες καλῶς ἔχωσι. Πωτάομαι. κράτιστα γὰρ ταῦτα πάντα λέγεις. προστιθέντος τοῦ ἄρθρου. ἢ κράτιστα γὰρ πάντα λέγεις. πάντα δὲ, ἀντὶ τοῦ πάντη. οἱ γὰρ Δωριεῖς, ὥς φησι Κόριννος, τὸ η περισπῶσι, πάντα λέγοντες. ὅπερ ἀλλαχοῦ πολλάκις ἂν εὕροιτο.

ΧΟΡΟΣ ΑΝΔΡΩΝ,
Χορὸς Γυναικῶν.

Χο.αν. Οὐδέν ἐστι θηρίον γυναικὸς ἀμαχώτερον,
Οὐδὲ πῦρ, οὐδ' ὧδ' ἀναιδὴς οὐδεμία πάρδαλις.
Χο.Γυν. Ταῦτα μέντοι ξυνιεὶς. εἶτα πολεμεῖς εἰπέ μοι;
Ἐξὸν ὦ πονηρὲ σοὶ βεβαίαν νῦν μ' ἔχειν φίλην.
Χο.αν. Ὡς ἐγὼ μισῶν γυναῖκας οὐδέποτε παύσομαι.
Χο.Γυν. Ἀλλ' ὅταν βούλῃ σύ. νυνὶ δ' οὔ σε περιόψομαι
Γυμνὸν ὄνθ' οὕτως. ὁρῶ γὰρ ὡς σὺ καταγέλαστος εἶ.
Ἀλλὰ τὴν ἐξωμίδ' ἐνδύσω σε προσιοῦσ' ἐγώ.
Χο.αν. Τοῦτο μὲν μὰ τὸν Δί' οὐ πονηρὸν ἐποιήσατε.
Ἀλλ' ὑπ' ὀργῆς γὰρ πονηρᾶς καὶ τότ' ἀπέδυν ἐγώ.
Χο.Γυν. Πρῶτα μὲν φαίνει γ' ἀνήρ. εἶτ' οὐ καταγέλαστος εἶ.
Κἄν με μὴ 'λύπησας, ἐγώ σου κἂν τόδε τὸ θηρίον
Τοὐπὶ τὠφθαλμῷ λαβοῦσ' ἐξεῖλον ἂν ὃ νῦν ἔνι.
Χο.αν. Τοῦτ' ἄρ' ἦν τὸ μ' ἐπιτρῖβον ὁ δακτύλιος οὑτοσί.
Ἐκσκάλευσον αὐτό. κᾆτα δεῖξον ἀφελοῦσά μοι.
Ὡς τὸν ὀφθαλμόν γέ μου νὴ τὸν Δία πάλαι δάκνει.
Χο.Γυν. Ἀλλὰ δράσω ταῦτα. καίτοι δύσκολος γ' ἔφυς ἀνήρ.

CHORVS SENVM,
Chorus Mulierum.

CH.SE. Nil inexpugnabile est præut mulier mulier improba
Sed nec ignis tam potens, nec fera adeò impudens.
CH.M. Qui sciebas ista, qui sis bella mihi vt excites?
Quum me amicam certam habere posses, moleste homo.
CH.S. Quippe in omnem fœminam implacabile odium gero,
CH.M. Hoc quidem fac vt lubet, sed nunc misereor tui,
Cùm tuor nudum esse, ridendúmque penitus virum
Quin propinquans induam te exomide lacernula.
CH.SE. Per Iouem vos istud vnum non facitis improbe,
Nam mala ira bulliente deposita vestis est.
CH.MV. Iam videris esse vir, nec ludibrio habendus es,
Sin molestus non fuisses, hanc tibi ego bestiam
Eruissem comprehensam quæ tuo oculo sedet.
CH.SE. Hinc premens hinc me atterebat annulus, age aspice,
Excute atque ostende primùm quum fuerit eruta.
Namque bestia illa pungit iamdiu oculum meum.
CH.MV. Hæc ego exsequar licet sis asper homo & improbus:

BISETVS. Οὐδὲν ἔτι.] ἐν ὅσῳ ὁ Κῆρυξ τοὺς Λακεδαιμονίους πρέσβεις ἀποπέμψων ἐξέρχεται, οἱ τῶν ἀνδρῶν, καὶ τῶν γυναικῶν χοροί, λοιδορείαις, καὶ σκώμμασιν ἀλλήλων καθάπτονται. τέλος μέντοι διαλλαγὰς ποιοῦνται. εἰσὶ δὲ στίχοι τετράμετροι τροχαϊκοὶ καταληκτικοὶ τεσσαρεσκαίδεκα, ὧν ὁ τελευταῖος.

Οὐ παρασκευαζόμεθα τῶν πολιτῶν οὐδέν' ὦ 'ν.

Αμαχώτερον.] δυσκαταμαχητότερον. πάρδαλις δέ, τὸ ζῶον ἀρσενικῶς λέγεται πάρδος καὶ πάνθηρ. ξυνιεῖς δέ, ξυνίης, κατανοεῖς, καταλαμβάνεις. Επειτα πολεμεῖς.] εἶτα, εἶτε ἔπειτα ἐπίρρημα χρόνου δηλωτικόν, μετὰ ταῦτα. ἐνίοτε δέ, ἐρωτηματικῶς ἐστι μετ' ἀγανακτήσεως, ὡς ἐνταῦθα. οὕτως καὶ παρὰ Ξενοφῶντι, Επειτ' οὐκ οἴει φροντίζειν τοὺς θεοὺς τῶν ἀνθρώπων; ὁ δὲ Ομηρος, ὡς Σουίδας μαρτυρεῖ, ἀντὶ τοῦ δηλαδὴ χρῆται τῷ ἔπειτα, ἐν τῷδε

Αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴας τε μέγας καὶ δῖος Οδυσσεύς.

οὐκ ἔστι, φησί. μετὰ ταῦτα, ἅμα γὰρ ἀφῆκεν, ὁ μὲν τὸ εἶπεν. ὁ δέ, τὸ δόρυ. Οὔ σε ἀπολείψομαι.] οὔ σε ἀπολείψω, καταφρονήσω. Καὶ ταύτην ὀπίσω.] ταύτην, ἐξωμίδα δηλαδή. οὕτω γὰρ καὶ τῆς ἐννοίας, καὶ τοῦ μέτρου χάριν χρηστέον, καὶ οὐκ, ὡς ἐν ἀντιγράφοις, τοῦτο. Τουτὶ τὸ θηρίον ἐν τὠφθαλμῷ.] τὸ πλῆρες, ὃ ἐστι τῷ ὀφθαλμῷ. ὁ μὲν οὖν, ὁ νοῦν ἔνεστι. ὁ νοῦς ἡ σύνταξις τοιαύτη. ἐγὼ λαβοῦσα τόδε τὸ θηρίον, τὸ δηλαδὴ ὃ ἔνεστιν ἐπὶ τῷ ὀφθαλμῷ ἐξελῶ. Εκκαλευσον, ἐκκαθαρον, ἔξελε καὶ ἀναβαλε, ἐξωθεῖ.

CHR. Ω πονηρὸς σύ.] Malim σὺ, sed ἐστι legendum esset vt & legitur in Veneta editione. Paulo post lego νῦν δ' οὐ σε ἀπολείψομαι & mox pro Τότ' ἀπέδωκα legere τόδ'. Κἄν μή με] Lege κἄν με μὴ λυπῇς, vel potius κἂν μέ μὴ λύπεις. pro μὴ ἐλύπεις, nisi molestus fuisses mihi. Τοῦτ' ἄρ' ἦν τοὐπιτρῖβον] Lege τοῦτ' ἄρ' ἦν με τοὐπιτρῖβον &c. propter metrum, sed & adderem μ' ὁ vt sit τὸ ἐπιτρῖβόν με. est autem ἐκκαλευσον, ἐξώρυχεν. Mox pro δύσκολος γ' ἔφυς ἀνὴρ lego δύσκολος ἔφυς ἀνήρ. Sic certè postulat mensura pedum.

Ἦ μέγ' ὦ Ζεῦ χρῆμ' ἰδεῖν τῆς ἐμπίδος ἔνεστί σοι.
Iuppiter, quàm magna res est qui tibi inerat culex,

Οὐχ ὁρᾷς; οὐκ ἐμπίς ἐστιν ἥδε Τρικορυσία;
Non vides? non hæc rogo est tipulla Tricorysia?

Χο.ἀν. Νὴ Δί' ὤνησάς γέ μ' ὡς πάλαι γέ μ' ἐφρεώρυχει.
CH.s. Per Iouem multùm fuisti commoda mihi adiuua.

Ὡς ἐπειδὴ 'ξῃρέθη. ῥεῖ μου τὸ δάκρυον πολύ.
Iamdiu me lancinabat, nunc lacrymor adfatim.

Χο.Γυν. Ἀλλ' ἀποψήσω σ' ἐγώ. καί τοι γε πάνυ πονηρὸς εἶ.
CH.M. At te ego abstergam, licet sis vir malus & improbus,

Καὶ φιλήσω. Χο.ἀν. μὴ φίλησον. Χο.Γυν. ἤν τε βούλῃ γ' ἤν τε μή.
Quin & osculabor. CH.s. auffer oscula. CH.M. imò ingratijs.

Χο.ἀν. Ἀλλὰ μὴ ὥρασ' ἵκοισθ'. ὡς ἐστὲ θωπικαὶ φύσει
CH.S. Ne venite, namque noui vos adulanti nimis

Κἄστ' ἐκεῖνο τοὔπος ὀρθῶς κοὐ κακῶς εἰρημένον.
Esse natura, & benè illud dicitur vulgarium,

Οὔτε ξὺν πανωλέθροισιν οὐδ' ἄνευ πανωλέθρων.
Nec simul cum pessimis sis, sed nec absque pessimis.

Χο.Γυν. Ἀλλὰ νυνὶ σπένδομαί σοι τὸ λοιπὸν οὐκέτι
Nunc libens tecum paciscor fœderatus, nec malum

Οὔτε δράσω φλαῦρον οὐδὲν οὐδ' ὑφ' ὑμῶν πείσομαι.
Postmodum vobis creare, nec pati à vobis volo.

Ἀλλὰ κοινῇ συστάντες τοῦ μέλους ἀρξώμεθα.
Nunc in vnum nos coacti age insecemus canticum.

Οὐ παρασκευαζόμεθα τῶν πολιτῶν οὐδέν' ὦ 'ν-
CH. MVL. Neminem, ò viri, paramus ciuitatis lædere,

δρες φλαῦρον εἰπεῖν οὐδὲ ἕν.
Oratione vel re

Ἀλλὰ πολὺ τοὔμπαλιν
Sed potius oppidò

Πάντ' ἀγαθὰ καὶ λέγειν
Omnimoda dicere, &

Καὶ δρᾶν. ἱκανὰ γὰρ τὰ κακὰ
Patrare bona, præteriti

Καὶ τὰ παρακείμενα.
Quippe satis est mali:

Ἀλλ' ἐπαγγελλέτω
Sed vir & fœmina

Πᾶς ἀνὴρ καὶ γυνὴ
Omnis hic imperet:

Εἴ τις ἀργυρίδιον
Si quis sumere velit

Δεῖται λαβεῖν μνᾶς ἢ δύ' ἢ
Argentum egenus, binas minas

Τρεῖς. ὡς πόλλ' ἔσω 'στιν,
Aut tres, plurimi intus

Κἄχομεν βαλάντια.
Quos habemus sacculi.

Κἄν ποτ' εἰρήνη φανῇ
Sin resurgat alma Pax

BISETVS. Εμπὶς Τρικορυσία.] ὡς ἐν Τρικορύθῳ πολλῶν ἐμπίδων γινομένων. ἔστι γὰρ ἀλσώδης, καὶ

καὶ κάθυγρος ὁ τόπος. Σ. ἰκωνὶς δὲ, κώνωψ, ἢ εἶδος ζώου ὅμοιον κώνωπι. μέμνηται δὲ Ἡσύχιος. Τρικορυσία δὲ, ὡς ἔφησε Δίδυμος, καὶ Διονύσιος, Εὐφορίων θηλυκῶς. ἔστι δὲ δῆμος τῆς Αἰαντίδος φυλῆς. ὁ δημότης Τρικορύσιος, καὶ θηλυκῶς Τρικορυσία. ταῦτα ὁ Στέφανος ἐν τῷ περὶ πόλεων. ἢ κάθυγρος ὅπου, τῆς ἄλλαχοῦ Τρικόρυθον καλεῖ. οὕτω γράφουσι. Τετράπολις τῆς Ἀττικῆς, ἔχουσα δήμους, καὶ πόλεις τέτταρας, Οἰνόην, Προβάλινθον, Τρικόρυθον, Μαραθῶνα. Ἐκκολάψαι] ἐξελεῖν. ἀφελεῖν. ἐκβαλεῖν. ἐξορύξαι, ἀντὶ τοῦ τὸν ὀφθαλμὸν εἰς φρέαρ ἄγουσι. φρεωρύχειν γὰρ, τὸ φρέαρ ὀρύσσειν. ἐξηρέθη. ἀποψήσω δὲ, παρὰ τὸ ἀποψᾶν, ὅ ἐστιν ἀποσπάσαι. Μὴ ὤρασιν ἵκοιτο] ἐστὶ δὲ αὕτη ἡ ἀρχαία εὐχὴ, ἣν εἰώθασι φάναι, ὡς καὶ Τηλεκλείδης ὁ Ἀμυντος ἐχρήσατο ὡς ἐν τῷ Ἡρας καὶ Διὸς ἐπιλόγῳ, ὅπερ εἴρηκεν, λέγων. μὴ ὤρασιν ἵκοιτο τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπιθυμίαν. καὶ πάλιν ἐν τῷ περὶ ὀρχήσεως, Μὴ ὤρασιν ἵκοιτο, εἴτε τοιοῦτον ἐπαγομένων. καὶ αὖθις ἐν τοῖς Γεωργικοῖς, Μὴ ὤρασιν ἵκοιτο ὁ λῆρος ἐκεῖνος, τοιαῦτα παιδεύων τὸ μειράκιον. παρὰ πλεῖστον δὲ, καὶ τόδε τὸ Ἀριστοφάνειον διαφθαρὲν ἐστιν ἐν ἄλλοις ἀντιγράφοις γράφεται Μὴ ἀφασίαν ἔχοι. ταῦτα δὲ, ὡς αὐτοῦ ὄν, καὶ θυμωδῶς λέγεσθαι νῦν ἐπὶ ἀλλὰ χαριέντως, τῶν γερόντων ... καὶ τῆς γυναικὸς συμβιβασθέντων. Θωπικοὶ] κολακευτικοί. θῶψ, θωπὸς, ὁ κόλαξ. ὁ μὲν θαυμαστικὸς ἐγκωμιαστής. ... θωπεία, κολακεία. καὶ ῥῆμα θωπεύω, κολακεύω. Κἄστ' ἐκεῖνο τοὔπος] τὸ πλῆρες, καὶ ἔστιν ἐκεῖνο τὸ ἔπος. Κοὐ πανωλέθροισιν] ταῦτα διαιρουμένως γραπτέον, διὰ τοῦ ω μεγάλου. ἀμφότερα γὰρ ἐν χρήσει πανώλεθρος, καὶ πανώλεθρος, ἣν ὅστις γράφων τὸ τρόχ. ... ἀπαιτεῖ. τὸ δὲ πανώλεθρος, ὡς τὸ πανώλης ἔθος πανωλεθρία, καὶ πανωλεθρία, καὶ πανώλεια, καὶ πανωλία. ταῦτα δὲ παροιμιακῶς λέγεται, ὡς τὸ

Κακὸν γυναῖκες, ἀλλ' ὅμως ὦ δημόται,
Οὐκ ἔστιν εὑρεῖν οἰκίαν ἄνευ κακοῦ. Σ.

Σπένδομαι] σπένδειν, καὶ σπονδὰς χωρὶς θύειν, θυσιάζεσθαι. καὶ σπένδομαι, ἀντὶ τοῦ σπονδὰς ποιοῦμαι, συναλλάττομαι. ἐπὶ φιλίᾳ γὰρ σπένδεσθαι, καὶ λείβεσθαι εἰώθασι. καὶ σπένδοντας, θύοντας, προσφέροντας τὰ περὶ τὰς σπονδὰς, καὶ τὸ φιλιοῦσθαι. οὕτω γὰρ ἐκάλουν τὰς ἐπὶ τῶν πολεμίων συμβάσεις, καὶ σπονδὰς ὠνόμαζον. Σ. σπένδοντες δὲ ἐκ τῆς σπονδῆς παρῆκται τροπῇ τοῦ ε εἰς ο, κατὰ γλῶσσαν Ἀργείων καὶ Κρητῶν. Εὐστάθιος. Φλαῦρον] φλαῦρον Ἀττικῶς. φαῦλον δὲ κοινῶς. εὐτελὲς κακόν. διαφέρει δὲ ὅμως φλαῦρον, καὶ φαῦλον. φλαῦρον μὲν γάρ ἐστι, τὸ μικρὸν κακόν. φαῦλον δὲ, τὸ μέγα. Σ. Οὐ παρασκευαζόμεθα] ὁ τῶν γυναικῶν χορὸς ἤδη πρὸς τοὺς ἄνδρας διαλλαγεὶς ταῦτα λέγει, πολλὰς θεραπείας καὶ φιλανθρωπίας αὐτοῖς ὑπισχνούμενος. ὦνδρες, ἀντὶ τοῦ ὦ ἄνδρες. οἱ δὲ ἑξῆς στίχοι δίμετρα κατάληκτα. Πόλλ' ἔσω 'στιν] πολλά ἔσω, εἴτε ἔνδον ἐστί. βαλάντια δὲ, βαλάντιον, μάρσυπος. Σ. ἀλλαχοῦ δὲ, βαλάντιον, τὸ ἀκόντιον, διὰ τὸ βάλλειν τοὺς ἐναντίους. Εὐστάθιος.

CHR. Τρικορυσία.] Populus est Æantidis tribus Tricorynthon teste Stephano qui hunc Comici nostri disertè locum laudat, est autem ἀλσώδης & κάθυγρος τόπος vbi multæ sunt ἰκωνίδες. Didymus in fœminino genere effert, Dionysius masculino, Euphorion neutro. Strabo lib. 9. τρικόρυθον vocat. Φρεωρύχει.] Hic pro fodere simpliciter vsurpatur, quod videntur facere bestiolæ illæ quæ vacuas aures ingrediuntur, quas auriscalpas vocare possumus, Nos Idiomate Gallico dicimus *Perforeilles*. Fuit tamen gens Atheniis τῶν φρεωρύχων vt notant Grammatici. Καὶ τοί γε παίω.] Dele illud γε vt noxium mensuræ pedum. Quod autem ait ὥρας ἵκοιτ', puto esse ταχέως vt in Vespis ἡμῖν ἴοιτ' ἐν ὥρᾳ. Mox cùm ait τοὔμπαλιν, est ἀνάπαλιν & τὸ ἐναντίον. Ἀλλ' ἐπαγγελλέτω.] Id est, ἀγγελλέτω ἐπιταττέτω, κελευέτω. Ὡς πόλλ' ἔσω 'στιν] Malè vt puto in Veneta editione legitur ἰσῶσιν. Rectum enim ἔσω 'στι intus sunt, Paulò pòst pro τέθυκ' ὗς, malim τέθυχ' vt in eadem Veneta editione pro τέθυκα. Sed & χρέα quod sequitur vnica syllaba metiendum puto, & pro μηδ' ἐρχεσθαι, legendum μηδ' ἔρεσθαι vt habent Veneta exemplaria. γενικῶς autem est ἰσχυρῶς & ἀνδρείως.

Ος τις αὖ νυνὶ δανείσα-
Παρ' ἡμῶν αὖ λάβῃ
Μηκέτ' ἀποδιδῷ.
Εστιᾶν δὲ μέλλομεν ξένους τινὰς Καρυστίους
Ανδρας καλούς τε κἀγαθούς.
Κἄστιν ἔτνος τι. καὶ
Δελφάκιον ἦν τί μοι
Καὶ τοῦτο τέθυχ' ὥστε τὰ κρέα
Εξεσθ' ἁπαλὰ καὶ καλά.
Ηκετ' οὖν εἰς ἐμοῦ
Τήμερον. πρῲ δὲ χρὴ
Τοῦτο δρᾶν λελουμένους,
Αὐτούς τε καὶ τὰ παιδί' εἰ-
Τ' εἴσω βαδίζειν.
Μὴ δ' ἔρεσθαι μηδ' ἕνα
Αλλὰ χωρεῖν ἄντικρυς
Ωσπερ οἴκαδ' εἰς
Εαυτῶν γεννικῶς.
Ιοὺς δ' ἡ θύρα κεκλείσεται.

Fœnerator quisquis à nobis
Habebit, reddere
Insuper habeat.
Quin & inuitamus ad cœnam hospites Carystios
Frugi catos bonos viros.
Pultem habemus, & sacros
Porculus adest mihi
Mactatus: ita habebitis bona
Et mollicula carnium.
Ergo adeste huc mihi.
Hoc die, mane agant,
Hoc idem qui lauerint
Ipsis simul puellulis.
Veniant & intus,
Nec rogaßint quempiam,
Sed palàm incedant, velut
In suam domum
Solent proguariter.
Sic vobis aperta erit foris.

Bis. Καρυστίους.] Κάρυστος, πόλις τῆς Εὐβοίας, ἀπὸ Καρύστου τοῦ Χείρωνος· Χειρωνία καλουμένη. ἐκαλεῖτο καὶ Αἰγαία [illegible]. ἔστι καὶ Κάρυστος τόπος τῆς [illegible] πρὸς Ἀρκαδίαν. [illegible] Καρύστιος οἶνος [illegible] καθὰ Στράβων δεκάτῳ τῆς γεωγραφίας. [illegible] μικρὸς χοῖρος. [illegible] τὸ θύειν. [illegible] Μηδ' ἐρινεῷ] [illegible] ἀλλὰ μὴ [illegible] ὅτι μὲν, οὕτω, μηδ' ἵνα. ὅτε δὲ, μὴ δ' ἵνα. [illegible] μηδ' ἵνα. [illegible] ἀλλ' ἵνα. καὶ ὅταν μὲν μηδ' ἵνα χρῆται, [illegible] τὴν προτέραν συλλαβὴν [illegible]. [illegible] ἀντὶ τοῦ δεινά ἐστιν. ὅτι δὲ [illegible] χρᾶται. [illegible] χρῆσθαι καλῶς ἔχει, μὴ δ' ἵνα, τότε τὸ μὴ, μᾶλλον [illegible]

[illegible] ἀπὸ τοῦ [illegible] φυλάττει, καὶ τὸ δὲ [illegible] ἀποβάλλει. ὅταν δὲ χρᾶται μηδ' ἵνα, [illegible] καὶ οἰκαδε, καὶ [illegible]. ταῦτα δὲ πάντα πιθανὸν [illegible] λόγον ἔχειν ἔοικε. Ἀντικρυς] ἄντικρυ, καὶ ἐναντίον, ἐξ ἐναντίας. ἄντικρυς δὲ, [illegible] [illegible] Ἀπολλόδωρος ὁ Κυρηναῖος [illegible] καὶ εὐθὺ, καὶ ἐπ' εὐθείας, καὶ ἰσχυρῶς καὶ σαφῶς, καὶ ἀκριβῶς, καὶ ἁπλῶς. [illegible] μετὰ τοῦ σ [illegible] ἀντικρὺ [illegible] μόνον καὶ ἐξ ἐναντίας. Σ.

CHR. Ἴσως δ' ἡ θύρα.] An ἴσως est fortassis & [illegible] (ve de senibus omnia ambigentibus scribit Aristot. in Rhetoricis) an pariter, & [illegible], vt sit sensus, Iam vobis erit aperta hic ianua quam vestra domestica.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ, ΛΑΚΩΝΕΣ, Ἀθηναῖοι Λυσιστράτη.

CHORVS SENVM, LACONES, Athenienses, Lysistrata.

Χο. Γε. Καὶ μὴν ἀπὸ τῆς Σπάρτης οἱδὶ πρέσβεις ἕλκοντες ὑπήνας
Χωροῦσ', ὥσπερ χοιροκομεῖον περὶ τοῖς μηροῖσιν ἔχοντας.
Ἄνδρες Λάκωνες πρῶτα μέν μοι χαίρετε
Εἶτ' εἴπαθ' ἡμῖν πῶς ἔχοντες ἥκετε.
Λα. Τί δεῖ ποθ' ὕμμε, πολλὰ μυσίδδειν ἔπη.
Ὁρῆν γὰρ ἔξεσθ' ὡς ἔχοντες ἵκομες.
Χο. γε. Βαβαί, νενεύρωται μὲν ἥδε συμφορὰ
Δεινῶς, τεθερμῶσθαί γε χεῖρον φαίνεται.
Λα. Ἄφατα. τί κα λέγοι τις; ἀλλ' ὅπᾳ θέλει
Παντᾷ τις ἐλθὼν ἁμὶν εἰράναν σέτω.
Χο. γε. Καὶ μὴν ὁρῶ καὶ τούσδε τοὺς αὐτόχθονας
Ὥσπερ παλαιστὰς ἄνδρας ἀπὸ τῶν γαστέρων
Θοἰμάτι' ἀποστέλλοντας, ὥστε φαίνεται
Ἀσκητικὸν τὸ χρῆμα τοῦ νοσήματος.
Αθ. Τίς ἂν φράσειε ποῦ 'στιν ἡ Λυσιστράτη.
Ὡς ἄνδρες ἡμεῖς οὑτοιὶ τοιουτοιί.

CH. S. *En adueniunt à Sparta legati, barbámque trahentes*
Incedunt, circúmque femora habent paxillum immane rigentem.
Saluete primùm vos viri Laconici,
Dein vt valentes, huc venitis, dicite.
LA. *Cur frustra amatis multa verba fundere,*
Videre fas est quo venimus in statu.
CH. S. *Papæ calamitas ista nunc virescere*
Videtur, atque in peius exardescere.
LA. *Quid plura narres perperam? adsit qui volet*
Modò ille nobis optimam pacem duit.
CH. S. *At verò, & istos intuor Aborigines*
Quinquertionum more de finibus suas
Retrahere vestes, prorsus hoc morbi genus
Videtur esse exercitamenti vicem.
ATH. *Quis insecet nobis vbi est Lysistrata?*
Adesse dicat nos viros eiusmodi.

Bisetus. Καὶ μὴν] ὁ τῶν γερόντων χορὸς τοὺς Λακεδαιμονίους πρέσβεις, τοὺς ὑπὸ κήρυκος προσαχθέντας ἀσπάζεται. περὶ τῆς διαλλαγῆς ἀλλήλοις ἐντυγχάνουσι, καὶ τῆς περὶ τούτου [illegible] τὴν Λυσιστράτην παρεῖναι κελεύουσι, καὶ τέλος ταύτης συμβουλῇ, καὶ παραινέσει εἰρήνην ποιοῦνται. ἐν ἀρχῇ τοῦδε τοῦ λόγου, δύο στίχοι τετράμετροι ἀναπαιστικοὶ καταληκτικοί. οἱ δὲ λοιποὶ ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι [illegible]. εἶτα ἄλλοι ἀναπαιστικοὶ ὅμοιοι πρώτοις [illegible] ἰαμβικοὶ τρίμετροι [illegible] ἕως τῆς τελευταίας, Ἀγ' εἶπα τὺ λῆς.
Ἕλκοντες ὑπήνας] ὑπήνη, μύσταξ, τὸ γένειον, ὁ πώγων, ἢ τῆς ἄνω χείλους τρίχωσις. τὸ δὲ, κάτω, πώγωνας. Σ. [illegible] τοὺς τῶν Λακώνων ὑπερβολικοῖς [illegible] καὶ [illegible] πώγωνας χρωμένους καταγελᾷ, ἕλκοντες εἰπὼν ἀντὶ τοῦ ἔχοντες. Χοιροκομεῖον.] οὕτως ἐκάλεσαν πλεκτὸν ἀγγεῖον, ἐν ᾧ τοὺς νέους ἔτρεφον χοίρους [illegible]. ἢ τὸ πάτταλον, ἐν ᾧ δεσμεύοντες τοὺς χοίρους ἔτρεφον. τοῦτο δὲ λέγει [illegible] ὑγκολπωμένα τὰ ἱμάτια ἔχοντες.

Σ. [illegible] Καὶ μὴν ὁ Ἀριστοφάνης τῇδε τῇ λέξει ἀναμφιβόλως παίζειν φαίνεται πρὸς τὰ τῆς [illegible] ὄργανα, ὧν τὸ μὲν γυναικεῖον, χοῖρον, τὸ δὲ ἀνδρεῖον [illegible] πολλάκις ἀλλαχοῦ ὀνομάζει. οὕτως οὖν νοητέον, τοὺς τῶν Λακεδαιμονίων πρέσβεις, πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἐλθεῖν διὰ τῆς συνουσίας ἐπιθυμίαν ἐστυκότας. καὶ τὰ ἱμάτια [illegible] προβαλόντας, ὥστε τὸ ὑπὸ τοῖσιν ἱματίοις [illegible] κατακρύπτειν δοκεῖν. ὅπερ δῆλον ἐστιν ἐκ τῶν ἄνω λεχθέντων, τί δὴ προβάλλει τῆς χλαμύδος [illegible] μετ' ὀλίγον, ἀλλ' ἐστυκότα [illegible] πάντα γέλωτες χάριν εἴρηται. Τί δεῖ ποθ' ὕμμε] οἱ Λάκωνες Λακωνικῶς λαλοῦσι. ταῦτα δὲ οὕτως ἑρμηνευτέον, Τί δή ποτε πρὸς ὑμᾶς πολλὰ μυθίζειν [illegible] πλείω μυθίζεσθαι, ἤτοι λέγειν; [illegible] [illegible] ὁρῆν δὲ, ὁρᾶν, ἱκόμες, ἱκόμεθα.

Be-

βαβαί.) ὁ τῶν γερόντων χορὸς ταῦτα λέγει. διὸ καὶ αὐτοῦ τὸ πρόσωπον παραχαρακτέον, ὅπερ ἐν τοῖς παλαιοῖς ἀντιγράφοις παραλέλειπται. τετανύρωται δέ, μεταφορικῶς, παρὰ τὸ νευροῦσθαι, ὅ ἐστιν ἐμποδοῦσθαι, βεβαιοῦσθαι, καὶ ἰσχυρὸν ποιεῖν, καὶ οἱονεὶ νεύροις στερεοῦσθαι. τεθερμῶσθαι δέ, παρῆκται παρὰ τὸ θερμόν, ὅθεν ἡ θερμασία καὶ τὸ θερμαίνεσθαι ἐσχηματισμένα. Ἄφατα.] ἄρρητα. ἔστι δέ, τὸ τῶν Λακώνων πρόσωπον παραχαρακτέον, ὅπερ ἐν τοῖς παλαιοῖς ἀντιγράφοις οὐκ ἐνῆν. ἀλλὰ τὸ δῆλον. ὅταδε, ὅπη. καὶ παντῆ ἀντὶ τοῦ πάντη. καὶ σίτω, ἀντὶ τοῦ θέτω. ἅπερ πάντα Λακωνικῶς εἴρηται. Τοὺς αὐτόχθονας.] τοὺς Ἀθηναίους, οἳ αὐτόχθονες εἶναι ἐκαυχῶντο. τούτους ὁ Εὐριπίδης περιέθηκεν οὕτω καλεῖσθαι εἰδέναι,

Λαὸς ἐκ ἐπακτὸς ἀλλόθεν αὐτόχθονες ἔφυμεν.

αὐτόχθονες δέ, ὡς Σουΐδας φησὶν ἐκαλοῦντο, οἱ ἐπεὶ τὴν χθόνα, τουτέστι τὴν γῆν ἀργὴν οὖσαν, πρῶτοι εἰργάσαντο, ἢ διὰ τὸ μὴ εἶναι αὐτοὺς ἐπήλυδας. καὶ αὐτόχθονες κατὰ τὸν Ἡσύχιον, οἱ ἐν ἰδίᾳ γῇ, ἢ τόπῳ οἰκοῦντες. καὶ αὐτόχθων, ἐντόπιος, ἐγχώριος, πολίτης, γηγενής. ἀσκητικὸν δὲ ὁ Σουΐδας, τοῦτο τοῦ Ἀριστοφάνους μνημονεύων, ἑρμηνεύων, λέγει. Τίς ἂν φράσειε] ἀτελὴς δοκεῖ ὁ τῶν Ἀθηναίων λόγος, τοῦτον γὰρ ὁ τῶν γερόντων χορὸς ἀφαιρεῖται διακόψαντες. ἤτοι δὲ, τὸ τοιοῦτον Ἀττικὸν σχῆμα, ἀντὶ τοῦ οὕτως, καὶ τοιοῦτος. ταῦτα δὲ ὡς καυχώμενοι λέγουσι.

CHR. Ἑλκεοῦχος ὑπήνας] Quidam codices habent ἀπήνας ut de curribus non barba intelligatur. sed ὑπήνας rectum puto, nam syrma barbę dicitur, ut in Philosophis Hegesander dixit σακκογενειοτρόφος. Χοιροῦσιν ὥσπερ.] Lego propter metrum χοιροῦσ' ὥσπερ & μηροῖσιν ἔχοντες ut in Veneta edit. & apud Sudam qui ait ἦλθον γὰρ ἐγκαταλαμβάνοντα τὰ ἱμάτια ἔχοντες. est autem hic χοιροκομεῖον πάτταλος, non ut in Vespis αἰγεῖον κατωνάκη vel πλοκάνιον. Τί δεῖ ποθ' ὑμᾶς.] Legerem τί δεῖ, quid necesse est vos, &c. deinde ὁρᾶν γὰρ ἔξεσθ', id est, videre licet quo in statu simus. Βαβαί, νενεύρωται.] Hic apponi debet persona Chori senilis, ut in illo ἄφατα Laconum. Est autem νενεύρωται, ἰσχύρωται. mox legendum ἄμμιν non ἁμῖν, breuis enim ultima, & σίτω pro θέτω. Puto etiam τεθερμῶσθαι esse θερμανθῆναι, qua ratione θερμασίην, θερμωλὴν vocat ferè semper Hippocrates. Ἀσκητικὸν τὸ σχῆμα] Nam ἀθλητὴς & ἀσκητὴς olim idem erant. Et sic usus est Hippocrates, ut notat Erotianus.

Χο. γε. Χ' αὕτη ξυνάπτει χἀτέρα ταύτῃ νόσῳ.	*CH.S. Et ista morbo & altera illi concinit:*
Ἦπου πρὸς ὄρθρον σπασμὸς ὑμᾶς λαμβάνει;	*Estisne capti manè vos tentigine?*
Ἀθην. Μὰ Δί', ἀλλὰ ταυτὶ δρῶντες ἐπιτετρίμμεθα.	*ATHEN. Minimè, sed ista, dum facimus, absumimur.*
Ὥστ' εἴ τις ἡμᾶς μὴ διαλλάξει ταχὺ	*Quin si ista nemo bella componat, statim*
Οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ Κλεισθένη βινήσομεν.	*Nobis necesse est Clisthenem perdepsere.*
Χο. γε. Εἰ σωφρονεῖτε θοἰμάτια λήψεσθ' ὅπως	*CH.S. Si sapere vultis, induetis pallia,*
Τῶν Ἑρμοκοπιδῶν μή τις ὑμᾶς ὄψεται.	*Ne, signa qui truncare amant, vos viderint.*
Ἀθην. Νὴ τὸν Δί' εὖ μέντοι λέγεις. Λα. ναὶ τὼ σιώ·	*ATH. Benè per Iouem inquis. LA. Per gemellos cælites*
Παντᾷ γα. φέρε τὸ ἔσθος ἐμβαλώμεθα.	*Rectè mones, amictus inducendus est.*
Ἀθην. Ὦ χαίρετ' ὦ Λάκωνες. αἰσχρά γ' ἐπάθομεν.	*ATH. Lacones ô salvete, turpia patimur.*
Λα. Ὦ Πολυχαρίδα. δεινά γ' αὖ πεπόνθαμες.	*LA. O Polycharida, quàm grave accepimus malum,*
Αἴκ' εἶδον ἁμὲς ἄνδρες ἀναπεφλασμένως.	*Mutoniatos si viri nos viderint.*
Ἀθ. Ἄγε δὴ Λάκωνες αὔθ' ἕκαστα χρὴ λέγειν.	*ATH. Agedum, Lacones, sciscitemur singula,*
Ἐπὶ τί πάρεστε δεῦρο. Λα. περὶ διαλλαγᾶν	*Quare huc adestis? LAC. Pacis ergo & fœderum*
Πρέσβεις. Ἀθην. καλῶς δὴ λέγετε. χ' ἡμεῖς τουτογί.	*Legati. ATH. Honestus sermo, id ipsum quærimus.*
Τί οὐ καλοῦμεν δῆτα τὴν Λυσιστράτην.	*Quid ni vocamus ocyus Lysistratam*
Ἥπερ διαλλάξειεν ἡμᾶς ἂν μόνη.	*Quæ sola fœdus hoc ferire possiet?*

Bisetus. Ξυνάπτει] συμφωνεῖ. χἀτέρα, καὶ ἑτέρα. Κλεισθένη] Κλεισθένην λέγει, ὅτι ὡς κίναιδος ἐκωμῳδεῖτο. Τῶν Ἑρμοκοπιδῶν] Ἑρμαῖ ἦσαν ἐν τῇ Ἀθηναίων πόλει λίθινοι ἐν προθύροις, καὶ ἱεροῖς, ἐπειδὴ φασὶ τὸν Ἑρμῆν λόγου, καὶ ἀληθείας ἔφορον εἶναι. διὰ τοῦτο καὶ τὰς εἰκόνας αὐτοῦ τετραγώνους, καὶ κυβοειδεῖς κατεσκεύαζον. αἰνιττόμενοι τὸ τοιοῦτον σχῆμα ἐφ' ὃ ἂν πέσῃ πανταχόθεν βάσιμον, καὶ ὄρθιον εἶναι. οὕτω καὶ ὁ λόγος, καὶ ἡ ἀλήθεια ὁμοία πανταχόθεν αὐτὴ ἑαυτῇ. τὸ δὲ ψεῦδος πολύχουν, καὶ πολυσχιδές. καὶ ἑαυτῷ μάλιστα ἀσύμφωνον. καὶ Θουκυδίδης ἐν τῇ ἕκτῃ τῆς ἑαυτοῦ ξυγγραφῆς περὶ τούτων ταῦτα παραδίδωσιν, ἐν ᾗ ταῦτα· ὅσοι Ἑρμαῖ ἦσαν λίθινοι ἐν τῇ πόλει τῇ Ἀθηναίων (εἰσὶ δὲ κατὰ τὸ ἐπιχώριον, ἡ τετράγωνος ἐργασία πολλοί, καὶ ἐν ἰδίοις προθύροις, καὶ ἱεροῖς) μιᾷ νυκτὶ οἱ πλεῖστοι περιεκόπησαν τὰ πρόσωπα. Ἑρμοκοπίδαι οὖν ἐκαλοῦντο, οἱ τοιούτους Ἑρμᾶς περικόψαντες. Οὕτως ... ὁ τῶν γερόντων χορός, τοὺς πρέσβεις ἐστυκότας, καὶ τὰ αἰδοῖα ἐντεταμένους ὁρῶν, πρὸς τὸ τῶν Ἑρμοκοπιδῶν ἔργον παίζων, εἰ σωφρονεῖτε φησί, θοἰμάτια λήψεσθε, μήπως Ἑρμοκοπιδῶν τις ἰδὼν ὑμᾶς ἀκρωτηριάζῃ, καὶ ὥσπερ ἐκεῖνοι τοὺς Ἑρμᾶς περιέκοψαν, οὕτω καὶ ὑμᾶς ἐκτέμωσι, καὶ εὐνουχίζωσι. Παντᾷ γε.) καὶ ἐνταῦθα τὸ παντᾷ, ἀντὶ τοῦ πάντως, παντελῶς. ὁ γὰρ Λάκων λακωνίζει. τὸ ἔσθος, ὅ ἐστιν ἐσθῆτα. ἐμβαλώμεθα, ἐνδυσώμεθα. Ὦ Πολυχαρείδα.) ὦ Πολυχαρείδα, ὄνομα κύριον ἀνδρὸς εἶναι φαίνεται. τινὲς δέ, ὃ καὶ πιθανώτερον, νομίζουσιν εἶναι ὁ Λακωνικῆς διαλέκτου φωνὴ Θεο-

ἱκετευτικήν, καὶ κολακευτικήν, ὥσπερ τοὺς φίλους προσφωνοῦντες εἰώθαμεν. δηλοῖ δὲ τοῦτο τῷ λέγοντι πρὸς ἄλλον, ὦ πολλὴν χάριν ἔχων, ὦ γενναιότατε, ὦ φίλτατε, καὶ πλείστας χάριτας ἰμωλει. ταύτης δὲ τῆς λέξεως, καὶ τῶν αὐτῶν σημασιῶν, ἴδοις, ὡς ἴσμεν, ἐν Σεβαστοῖς. ταύτῃ μέντοι πάλιν ὁ ποιητὴς ἐν τοῖς ἑξῆς κέχρηται. Αἴκεν ἴδοιν ἁμᾶς.] ἐὰν ἴδωσιν ἡμᾶς ἄνδρες ἀναπεφλασμένους. ἄδοιεν τὰ αἰδοῖα ἀνατεταμένα ἔχοντας. ἀναφλᾶν γὰρ λέγουσιν οἱ Ἀττικοί, ὡς Ἡσύχιος γράφει, τὸ ἀναμαλάσσειν τὰ αἰδοῖα. αἴκεν ἴδοιεν ἁμᾶς, καὶ ἀναπεφλασμένους. Δωρικῆς δὲ Λακωνικῆς εἰσὶ διαλέκτου. ἅπερ κοινῶς, εἴπερ, ἡμᾶς, καὶ ἀναπεφλασμένους.

CHR. Τῶν ἑρμοκοπιδῶν.] Hermarum mutilatores dicti fuerunt Hermocopidæ, hoc factum Athenis, tempore Peloponnesiaci belli Arimnesto Archonte, cùm in Siciliam nauigare vellent: Alcibiades teste Plutarcho in illius vita, cum suis consortibus falso crimine dictus est ἑρμοκοπίδης. Sanè eruditus scriptor inter Christianos Arnobius hominum fuisse formas ait & Hermas Alcibiadis nuncupat. lib. 6. contra Ethnicos. Eos autem Hermocopidas signorum violatores interpretatus est apud Plutarchum Cruserius, non satis, vt arbitror signatis vocabulis. Pausanias ait in συναγωγῇ Atticorum nominum sic vocatos qui Mercurij statuis, quas Hermas vocat, collum & pudenda præcidissent. Meminit Thucydides ξυγγραφῆ sexta, & annotat illa Scholiastes ipsius, citatque ipsum Pausaniam auctorem in vocabulorum Atticorum collecto compendio. Φέρε τὸ εἶδος.] Legendum hic τὸ ἔθος facilè diuinaueram sine codice Veneto. At πολυχαρίδας vsurpat pro Atheniensi. Quia teste Hesychio sic vocabatur Athenis ἥρως ἐξ οὗ ἱερεὺς τοῦ κρανοῦ. Ἀναπεφλασμένους.] Potior est lectio Venetæ editionis quæ habet ἀναπεφλασμένους, neque tamen alteram reiiciendam puto. nam πεφασμένους qua est vsus voce Lysias, est φανερούς.

ΛΑ. Ναὶ τὼ σιὼ κἂν λῇτε τὰν Λυσιστράταν.
ΧΟ. ΓΥΝ. Ἀλλ' οὐδὲν ἡμᾶς ὡς ἔοικε δεῖ καλεῖν.
Αὐτὴ γὰρ ὡς ἤκουσεν ἥδ' ἐξέρχεται.
Χαῖρ' ὦ πασῶν ἀνδρειοτάτη. δεῖ δὴ νυνί σε γενέσθαι
Δεινὴν. ἀγαθὴν. φαύλην. σεμνὴν. ἀγανὴν. πολύπειρον
Ὡς οἱ πρῶτοι τῶν Ἑλλήνων τῇ σῇ ληφθέντες ἴυγγι,
Συνεχώρησαί σοι καὶ κοινῇ τἀγκλήματα πάντ' ἐπέτρεψαν.
ΛΥ. Ἀλλ' οὐχὶ χαλεπὸν τοὔργον εἰ λάβοι γέ τις
Ὀργῶντας, ἀλλήλων τε μὴ 'κπειρωμένους.
Τάχα δ' εἴσομαι 'γώ. ποῦ 'στιν ἡ Διαλλαγή.
ΧΟ. Πρόσαγε λαβοῦσα πρῶτα τοὺς Λακωνικούς.
Καὶ μὴ χαλεπῇ τῇ χειρὶ μηδ' αὐθαδικῇ.
Μηδ' ὥσπερ ἡμῶν ἅνδρες ἀμαθῶς τοῦτ' ἔδρων
Ἀλλ' ὡς γυναῖκας εἰκὸς οἰκείως πάνυ.
Ἢν μὴ διδῷ τὴν χεῖρα, τῆς σάθης ἄγε.
Ἴθι καὶ σὺ τούτους τοὺς Ἀθηναίους ἄγε.
Οὗ δ' ἂν διδῶσι, πρόσαγε. τούτους λαβομένη.

LAC. Pol huc vocate, & si lubet, Lysistratum.
CH. MVL. Sed nil necesse est hanc vocari, nam simul
Vestram aure vocem accepit, egredi incipit.
O salue mulier fortissima, certè nunc te decet esse
Formidandam atque bonam, prauam atque grauem, placidam atque peritam,
Nam flos Græcæ nobilitatis virtute tua illice capti
In te vnà spes nostras, & communes posuere querelas.
LYS. Sed facilis est res, si tamen possunt capi
Rigente neruo, nec calentes inuicem:
Intelligam mox Pacis & locum & modum.
CH. Duc & prehende Principes Laconicos,
Sed non molestè aut arroganter, nec velut
Nostri solebant, hoc inurbanè viri,
Sed beneuolè omnino, vt decet nos fœminas
Et quis manum non præbeat, duc mentula.
Athenienses deinde & istos accipe,
Et proxima illos parte ducens quam dabunt.

BISETVS. Τῇ σῇ ἴυγγι] τῷ σῷ πόθῳ. τῇ σῇ θελγοῖ. ἴυγξ, τὸ ὄρνεον, τὸ λεγόμενον σεισοπυγίς, καὶ παιδίον, καὶ παῖς ἴυγξ, ὥς φησι Καλλίμαχος Ἠχοῦς θυγατέρα. φαρμακεῦσαι δὲ τὸν Δία, ὅπως αὐτῇ μιχθῇ. ὅθεν κατὰ τὸ Ἥρας εἰς ὀρνίθιον μεταβαλεῖν, καὶ πέπρακται ἐν τῷ φαρμακεύειν. ὅθεν καὶ ἴυγξ λέγεται τὸ ἐφολκὸν πρὸς διάνοιαν εἰς ἐπιθυμίαν, καὶ ἔρωτα, ὅτι ὀρνεόν ἐστιν ἐπιτήδειον πρὸς τὰς τῶν φίλτρων κατασκευάς. ἔστι δὲ καὶ ἐργαλειόν τι ἴυγξ καλούμενον, ὅπερ εἰώθασιν αἱ φαρμακίδες στρέφειν, ὡς κατακηλούμεναι τοὺς ἀγαπωμένους. Σ. καὶ ἐκ τοῦ δῆλον ἐν τῇ Φαρμακευτρίᾳ τοῦ Θεοκρίτου,

Ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.

καὶ ἐν ἐπιγράμματι,

Ἴυγξ ἡ Νικοῦς, ἡ καὶ διαπόντιον ἄνδρα
Ἑλκύσαι ἐκ θαλάμων παῖδας ἐπισταμένη.

καὶ δὲ τὰ ὄρνεα, καὶ τὰ κατασκευαζόμενα εἰς ἔρωτας, ἴυγγας καλοῦσι. Συνεχώρησαν σοι] τὸ συγχωρεῖν ἐνταῦθα οὐ τὸ ἐπιτρέπειν θεῖν, ἀλλὰ μεταβατικῶς τὸ ἐπιτρέπειν σημαίνει, ὥσπερ εἰ ἐπεξέλθοις ἐπιφέρεται. ἐπιτρέπειν δέ τινι τὰ ἐγκλήματα, τοῦτ' ἔστι δικαστὴν τῶν ἐγκλημάτων αὐτὸν αἱρεῖσθαι. Σ. Ὀργῶντας] ἐπιτεταμένως ἐπιθυμοῦντας ὁρμητικῶς ἔχοντας. πειρωμένους δὲ πεῖραν λαμβάνοντας. ἢ ἀσελγῶς τὸ ἀντίστροφον. στρέφειν γὰρ τὸ λόγους περὶ συνουσίας προσφέρειν. καὶ πειραθέντας, τὸ ἀκούσαι λόγους τοιούτους. Θουκυδίδης. Παιδικὰ δὲ ὁ Ἁρμόδιος Ἱππάρχου τοῦ Πεισιστράτου, καταφρονεῖ τοῦ Ἀριστογείτονος. Σημαίνει ἡ λέξις καὶ τὸ ἄλλως διαπειρᾶσθαι. πειρᾶν γὰρ κυρίως τὸ προσβάλλειν ἐπὶ τὸ ἀφροδίτης. Σ. Αὐθαδικῇ.] αὐθάδης, ὁ ἐπὶ αὐθαιρέτου, αὐθαίρετος, ὑπερόπτης, ὑπερήφανος. Σ. ἀμαθῶς δὲ, ἀπαιδεύτως, ἀκοσμήτως. οἰκείως, ἐπιεικῶς, εὐνοϊκῶς, φιλοφρόνως. Τῆς σάθης.] σάθη, ης, τὸ μόριον, καὶ σάθων, ὑποκόρισμα ἐπὶ παιδίων ἀρρένων, ἀπὸ τῶν αἰδοίων. σάθη γὰρ, ἡ σάθη, ης, τὸ αἰδοῖον. ἔθεν καὶ ἀνδροσάθων, ὁ μεγάλα ἔχων αἰδοῖα. Εὐστ. Ἡσυχ.

οἷς δ' ἂν δι' δῶσι. τὸ νοῦς. πρόσαγε δὲ τούτους λαβομένη ἐκεῖνο τοῦ μέρους, οὗ δίδωσιν ἀντὶ τοῦ, ὁ, τι σοὶ ἂν δίδωσιν ἤτοι ὀρέξωσιν, εἴτε τὴν χεῖρα, εἴτε τὴν ψωλὴν ἀντὶ χειρός, εἴτε τὴν χεῖρα, τούτου, ὅπερ ποτ' ἂν εἴη, λαβομένη, δ' ἕλκε πρός σε τούτους.

CHR. Τὴν Λυσίστρατον.] Fuit enim tempore Cimonis etiam Lysistratus, de quo in bello peloponnesiaco multa Thucydides. Paulò post pro ὑμεῖς ἡμᾶς legitur in Veneto codice ὑμεῖς ὑμᾶς, vtraque lectio recipi potest. Μὴ ἠπειρωμένως] Legendum πειρωμένως, quo verbo insimulat istos παιδεραστίας. Error scripturæ fluxit ex repetita vocali finiente, η. Πρόσαγε λαβοῦσα.] Hic apposita est in Germanica editione Chori persona, quam non habet Veneta, & quamuis vtraque lectio potest defendi, tamen melius est continuari à Lysistrata orationem quasi Imperante. Ην μὴ διδῷ τὴν χεῖρα, τῆς σάθης ἄγε.] Legerem τίς vel διδῶσι. Si manum, inquit, non dent, duc eos pene, σάθη & σάθον, veretrum. Hesychius obiter emaculandus est voce σάθη, μοῖρα, lego μόρια.

Λυ. Ἄνδρες Λάκωνες. στῆτε παρ' ἐμὲ πλησίον.
Ἐνθένδε θ' ὑμεῖς καὶ λόγων ἀκούσατε.
Ἐγὼ γυνὴ μέν εἰμι. νοῦς δ' ἔνεστί μοι.
Αὐτὴ δ' ἐμαυτῆς οὐ κακῶς γνώμης ἔχω.
Τοὺς δ' ἐκ πατρός τε καὶ γεραιτέρων λόγους
Πολλοὺς ἀκούσασ' οὐ μεμούσωμαι κακῶς.
Λαβοῦσα δ' ὑμᾶς λοιδορῆσαι βούλομαι
Κοινῇ δικαίως οἳ μιᾶς γε χέρνιβος
Βωμοὺς περιρραίνοντες ὥσπερ ξυγγενεῖς,
Ὀλυμπίασιν, ἐν Πύλαις, Πυθοῖ, πόσους
Εἴποιμ' ἂν ἄλλους, εἴ με μηκύνειν δέοι.
Ἐχθρῶν παρόντων βαρβάρων στρατεύματι
Ἕλληνας ἄνδρας καὶ πόλεις ἀπόλλυτε.
Εἷς μὲν λόγος μοι δεῦρ' ἀεὶ περαίνεται.
Αθην. Ἐγὼ δ' ἀπόλλυμαί γ' ἀπεψωλημένος.

LYS. Viri Lacones huc adeste proximè,
En state, & hinc audite sermonem meum,
Mulier quidem sum, mens inest tamen mihi,
Opinionem nec meam malam autumo:
Tum sæpè dicta patris audiui mei
Atq; seniorum haud instituta perperam
Nunc increpabo, & iure vos communiter
Probris lacessam, quippe congeneres velut
Altaria aspersistis vno trulleo
Olympiis, Pylis q; Pythiis q; quot
Referre possem, si velim esse longior.
Et barbarorum exercitu præsentium
Hostili, & vrbes perdidistis & viros
In Græcia, iste hac clauditur sermo tenus.
ATHEN. At ego veretri glande nudata occidi.

BISETUS. Ἄνδρες Λάκωνες.] ἡ Λυσιστράτη ἔνθεν καὶ ἔνθεν πρὸς τοὺς τῶν Λακεδαιμονίων τε, καὶ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις, ἀμφοῖν εἰς ἀναστροφήν, μετ' αὐτῶν τοὺς λόγους περὶ διαλλαγῶν ἄρχεται, καὶ τὸ τελευταῖον ἀμφοτέρους ἀναπείθει. Ἐγὼ γυνὴ μέν εἰμι.] ταῦτα ὑπὸ λεπτότητος, ὡς μὲν εἰ ἡ γυνὴ ὑπάρχω καὶ ἐξ αὐτῆς φύσεως ἡγεμόνος. καὶ παρὰ τοῖς μὲν προγόνοις εὖ, καὶ καλῶς πεπαιδευμένη, σύνετή καὶ ὅλως ἡμῶν εἰμι. καὶ τὰ ἑξῆς, ἅ τινα πρὸς τοὺς Ἀθηναίους λέγει. Νοῦς δ' ἔνεστί μοι.] παρὰ τὸ Σκύθα γράφεται. μοῦσα δ' ἔνεστί μοι ὅπερ καλὸν μὲν, ὁ μέντοι τὴν παροῦσαν γελοίαν κινητέον. οἱ δὲ κινεῖν θέλοντες, τὴν ἐπανόρθωσιν ταύτην ἐκ τοῦ ἑξῆς, μεμούσωμαι λαμπτέον οἶον. μουσοῦσθαι δὲ, παρὰ Μουσῶν διδάσκεσθαι, καὶ ἁπλῶς τὸ παιδεύεσθαι. καὶ διδάσκειν, καὶ ἀσκεῖσθαι. τὸ δὲ λοιδορῆσαι, νῦν οὐ τὸ κακολογῆσαι, ἢ ὑβρίσαι, ἀλλὰ τὸ μέμφεσθαι, τὸ ὀνειδίζειν ἵνα, καὶ ἀπὸ ἐπιτιμᾶν σημαίνει. Μιᾶς τε χέρνιβος.] Ἀθηναῖος ἐν τοῖς τῶν Δειπνοσοφιστῶν ἐνάτῳ περὶ τοῦ χέρνιβος ταῦτα λέγει. ἔστι δὲ ὕδωρ, εἰς ὃ ἀπέβαπτον δαλὸν ἐκ τοῦ βωμοῦ λαμβάνοντες, ἐφ' οὗ τὴν θυσίαν ἐπετέλουν. καὶ τούτῳ περιρραίνοντες τοὺς παρόντας, ἡγνίζον. ταῦτα δὲ νῦν οἱονεὶ παροιμιακῶς εἰρέσθαι δοκεῖ, τὸ γὰρ τῶν αὐτῶν ἱερῶν, καὶ θυσιῶν τινας συνεστιᾶν, τὴν πρὸς ἀλλήλους ἀντιπάθειαν. καὶ ὁμοφροσύνης σύμβολον νομίζεται. Ὅμηρος δὲ τὸ κατὰ χειρῶν διδόμενον ὕδωρ, χέρνιβα καλεῖ. καὶ χερνίπτεσθαι τὸ τὰς χεῖρας νίπτεσθαι. τινὲς τὴν λέξιν ὀξυτόνως προφέρουσι χερνίψ. χερνίβος. ὡς φησιν Εὔπ. Ὀλυμπίασιν.] ἐν Ὀλυμπίᾳ. Ὀλυμπία δὲ, ἡ πρότερον Πίσα λεγομένη, ἔνθα Ὀλύμπιος Ζεὺς τιμᾶται. ἀφ' οὗ τὰ Ὀλύμπια, ὁ ἀγών. τὰ τοπικὰ Ὀλυμπιάσι. τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ. ἢ ἐν τοῖς Ὀλυμπιακοῖς εἴτε Ὀλυμπικοῖς ἀγῶσιν, Ὀλυμπιάζε, καὶ Ὀλυμπίαθεν. λέγεται καὶ Ἀρπίνας, ὡς Νικάνωρ, ἀπὸ τῆς Οἰνομάου μητρός. Στεφ. Ἐν Πύλαις.] Πύλαι αἱ Θερμοπύλαι. ἐκλήθησαν δὲ οὕτω διὰ τὸ στενὴν εἶναι ταύτην τὴν εἴσοδον ἀπὸ Θετταλίας εἰς τὴν Φωκίδα πορευομένοις. Πυλαία δὲ ἐκαλεῖτο ἡ εἰς τὰς Πύλας σύνοδος τῶν Ἀμφικτυόνων. ἐπέμποντο δὲ ἐκ τῶν πόλεων τῶν μετεχουσῶν τοῦ Ἀμφικτυονίας τινές, οἵπερ ἐκαλοῦντο Πυλαγόραι. Σ. Πυθοῖ.] Πυθοῖ, ἡ τοῦ Ἀπόλλωνος πόλις. καὶ Φωκίς, χώρα ἐστὶ τῆς Ἑλλάδος, περὶ ἣν πόλις ἡ καλουμένη Δελφοί περὶ ἣν πόλιν τὸ ἱερὸν ἦν τοῦ Ἀπόλλωνος, ὃ ἐκαλεῖτο Πυθώ. ἐν ᾧ χαλκοῦς τρίπους ἵδρυτο, καὶ ὕπερθεν φιάλη, ὃ τὰς μαντικὰς εἶχε ψήφους. αἳ τινες ἐρομένων τῶν μαντευομένων ἥλλοντο. καὶ ἡ Πυθία ἐμφορουμένη, ἤτοι ἐνθουσιῶσα ἔλεγεν ἃ ἐξέφερεν ὁ Ἀπόλλων. Σ. λέγεται δὲ καὶ Πυθώ, όος, οῦς, καὶ Πυθών, ῶνος, ἡ Δελφίς ὕστερον κληθεῖσα, καὶ Δελφοὶ τὸ περὶ αὐτὴν ἔθνος. παρὰ τὸ ἐκεῖ πυθῆσαι, ἤγουν σαπῆναι τὸν ὑπ' Ἀπόλλωνος τοξευθέντα δράκοντα. ἢ διὰ τὸ πυνθάνεσθαι τοὺς ἐκεῖ χρησμῶν πειραζομένους. Πυθώ δὲ, καὶ Πυθών, ἀλλαχοῦ τόπος Φωκίδος. ὅθεν τὰ ἐπιρρήματα, Πυθοῖ, ἐν τῇ Πυθῶνι. Πυθῶδε, εἰς τὴν Πυθῶνα. Εἴ με μηκύνειν δέοι.] τὸν λόγον δηλονότι. τουτέστιν εἰ δέοι μακρολογεῖν χρῆσθαι. εἰ μακρηγορεῖν δέοι. Ἀπεψωλημένος.] ἀποψωλῆσαι, τὴν ψωλὴν ἀποδεῖρεσθαι, καὶ τὸ τῆς ψωλῆς δέρμα δέρεσθαι. τὸ τῆς βαλάνου δέρμα περιτέμνεσθαι. νῦν δὲ τὸ ἁπλῶς ἔχειν τὴν ψωλῆς βάλανον γυμνὴν. καὶ δέρματος γυμνωθεῖσαν. ὅπερ τοῖς σύνουσι ξυνοῦσι, καὶ τοῖς συνεμαῖς, καὶ τέτανος ἔχουσιν εἴωθε συμβαίνειν. τοῦτο δὲ τὴν ἀφροδισίαν ἀκολασίαν, καὶ πάθος ὃ τῷ σημαίνει.

CHR. Νοῦς δ' ἔνεστί μοι.] Apud Sudam habes μοῦσα δ' ἔνεστί μοι. voce μοῦσα, malè, vt ego quidem puto. Quamuis postea ait οὐ μεμούσωμαι κακῶς id est πεπαίδευμαι, & ὕπαμμαι.

Λυ. Εἶτ' ὦ Λάκωνες, πρὸς γὰρ ὑμᾶς τρέψομαι.
Οὐκ ἴσθ' ὅτ' ἐλθὼν δεῦρο Περικλείδης ποτὲ
Ο Λάκων Ἀθηναίων ἱκέτης καθέζετο
Ἐπὶ τοῖς βωμοῖς ὠχρὸς ἐν φοινικίδι
Στρατιὰν προσαιτῶν. ἡ δὲ Μεσσήνη τότε
Ὑμῖν ἐπέκειτο χ' ὁ θεὸς σείων ἅμα.
Ἐλθὼν δὲ σὺν ὁπλίταισι τετρακισχιλίοις
Κίμων ὅλην ἔσωσε τὴν Λακεδαίμονα.
Ταυτὶ παθόντες τῶν Ἀθηναίων ὕπο
Δῃοῦτε χώραν ἧς ὑπ' εὖ πεπόνθατε.
Ἀθην. Ἀδικοῦσιν οὗτοι νὴ Δί' ὦ Λυσιστράτη.
Λα. Ἀδικοῦμες. ἀλλ' ὁ πρωκτὸς ἄφατος ὡς καλός.
Λυ. Ὑμᾶς δ' ἀφήσειν τοὺς Ἀθηναίους οἴει.
Οὐκ οἶσθ' ὅθ' ὑμᾶς οἱ Λάκωνες αὖθις αὖ
Κατωνάκας φοροῦντας, ἐλθόντες δορὶ
Πολλοὺς μὲν ἄνδρας Θετταλῶν ἀπώλεσαν.
Πολλοὺς δ' ἑταίρους Ἱππίου καὶ ξυμμάχους
Ξυνεκμαχοῦντες τῇ τόθ' ἡμέρᾳ μόνοι
Κἀλευθέρωσαν, κἀντὶ τῆς κατωνάκης
Τὸν δῆμον ὑμῶν χλαῖναν ἠμπισχον πάλιν.
Λα. Οὔπα γυναῖκ' ὄπωπα χαϊωτέραν.
Ἀθην. Ἐγὼ δὲ κύσθον γ' οὐδέπω καλλίονα.
Λυ. Τί δῆθ' ὑπηργμένων γε πολλῶν κἀγαθῶν
Μάχεσθε κοὐ παύεσθε τῆς μοχθηρίας.
Τί δ' οὐ διηλλάγητε φέρε τί τοὐμποδών;

LVS. *Deinde ô Lacones (namque vos nunc alloquor)*
Nescitis ut quondam Periclides Laco
Orattone Athenienses supplici
Sedens ad aram, in Punico pallens sago
Exercitum rogabat: illo tempore
Messena vobis imminebat, & dei
Premebat ira: mille quattuor viris
Cimon coactis, universa reddidit
Sparta salutem: vos tamen solum Atticum
In vos beneficum & nunc vastatis diu.
ATHE. *Iniurij sunt, per Iouem, ô Lysistrata.*
LAC. *Lata ista culpa, at culus est latissimus.*
LVS. *Nec culpa abesse Athenienses dixerim.*
Nescis ut olim vos quoque in Catonacis
(Servili amictu) adiuuerint Laconici
Armis corusci, plurimisque Thessalis
Occisione perditis, socijs, equis
Depraeliantes fortiter, solo die
Vos, inquam, in illa liberarant pallio
Plebem induentes pro schema vilis preti.
LA. *Melior mihi unquam visa non est femina.*
ATH. *At vulua nunquam pulcrior visa est mihi.*
LVS. *Quum tot bona ergo accepta sint & praebita*
Cur sic libet pugnare, cur non desinit
Aerumna? quid vos esse concordes vetat?

BISETVS. Εἶτ' ὦ Λάκωνες] ἡ Λυσιστράτη μετὰ τὸν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους λόγον μέχρι τοῦδε πεποιημένον, νῦν πρὸς τοὺς Λάκωνας ἀναστραφεῖσα, αὐτοὺς προσαγορεύει, καὶ πρὸς διαλλαγὰς παρορμᾷ. Περικλείδας.] τούτου μνημονεύει ὁ Πλούταρχος, ἐν τῷ τοῦ Κίμωνος βίῳ, καὶ τήνδε τὴν ἱστορίαν διεξοδικῶς διηγούμενος οὕτω γράφει. Πέμπουσι οὖν οἱ Λακεδαιμόνιοι Περικλείδαν πρὸς Ἀθηναίους, δεόμενοι βοηθεῖν, ὅν φησι κωμῳδῶν Ἀριστοφάνης καθεζόμενον ἐπὶ τοῖς βωμοῖς, ὠχρὸν ἐν φοινικίδι, στρατιὰν ἀπαιτεῖν. ἱκέτης δὲ, κατὰ τὸν Σουΐδαν, ὁ δυσλοπρεπῶς παρακαλῶν, καὶ δεόμενος περί τινος. Ἐν φοινικίδι.] φοινικὶς, ἐσθῆτος εἶδος. Ἀριστοτέλης δέ φησι χρῆσθαι τοὺς Λακεδαιμονίους φοινικίδι πρὸς τοὺς πολέμους. τοῦτο μὲν, ὅτι τὸ τῆς χρόας ἀνδρικόν. τοῦτο δὲ, ὅτι τὸ τοῦ χρώματος αἱματοειδὲς, τὴν τοῦ αἵματος ῥεύσεως καταφρονεῖν ἐθίζει. παίζει δὲ ὁ Κωμικὸς ἐν τῇ τῶν λέξεων ἀντιθέσει, ὠχρὸς ἐν φοινικίδι. Ἡ δὲ Μεσσήνη.] Μεσσήνη ὥς φησιν Εὐστάθιος, ἐπὶ τῶν Τρωικῶν ὑπὸ Μενελάῳ ἦν, μέρος οὖσα τῆς Λακωνικῆς. ὕστερον δὲ καὶ πόλις ἐκλήθη ἡ Μεσσήνη. ἦσαν δὲ Μεσσήνιοι πλησιόχωροι τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ πολέμιοι. Χ' ὁ θεὸς σείων.] καὶ ὁ θεὸς σείων. περίφρασις τοῦ Ποσειδῶνος, ὃς σεισίχθων ἐπιθετικῶς καλεῖται. περὶ δὲ τούτου τοῦ ἐν Λακεδαίμονι σεισμοῦ, καὶ χασμάτων δι' αὐτὸ ἐν τῷ προρρηθέντι Πλουτάρχου τόπῳ μνήμη ποιεῖται. Δῃοῦτε] δῃοῦν, δαΐειν, τέμνειν, κακοῦν, καὶ πολεμικῶς διατίθεσθαι. οὕτω δὲ τοῦτο σχηματίζεται. δαΐω, ὃ δηλοῖ τὸ τέμνω, καὶ κείρω, καὶ καίω, καὶ ἅπτω, καὶ κακῶ, καὶ λάμπω. καὶ κατὰ διάλυσιν δαΐω, ὅθεν τὸ δάϊος. ἢ κατὰ τροπὴν τοῦ α εἰς η

δήϊος, ὁ τιμητικὸς, ὁ πολεμικός. ἔστι δὲ καὶ ὁ ἔμπειρος. καὶ γὰρ τὸ δαίειν, ὅθεν δαίω, τὸ δάημι, τὸ εἰδέναι, καὶ ἐπίστασθαι σημαίνει. καὶ δαήμων, ὁ ἐπιστήμων. καὶ δαημοσύνη ἡ ἐπιστήμη, καὶ ἐμπειρία. ἐκ δὲ τοῦ δήϊος, τὸ ῥῆμα δηϊοῦ. καὶ κατὰ συναίρεσιν δῃοῦν, δῃοῦσι. τὸ δὲ, ἧς ὑπ' εὖ, ἀντὶ τοῦ ὑφ' ἧς εὖ πεπόνθατε. Ἀδικοῦμες.] ἀδικοῦμεν. τὸ δὲ ἑξῆς ἄφατος ἔχει μεγάλην, τινὸς μὲν τοῦ, διὰ τοῦδε τοῦ κεκομψευμένου, τῇ τῶν λέξεων παρονομασίᾳ, ἢ ποιᾷ τινὶ σχήματος ὁμοιότητι, τὸ Κωμικὸν νῦν αἰνίσσεσθαι βούλεσθαι τομίζουσι. γελοῖόν τι, περὶ οὗ οἵ τε Ἀθηναῖοι, καὶ οἱ Λάκωνες ἀμφισβητοῦντες ἐπολέμησαν. ὅπερ ἐστὶ ἀπίθανον. οὕτω γὰρ καὶ κατὰ τὴν Πύλον, ἔγκυκλον καλεῖ. καὶ τὰ Μεγαρικὰ σκέλη λέγει, διὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ σχήματος δηλαδή. ἀλλὰ τί ποτε τοῦτο ἐστιν, ὃ ἐνταῦθα νοητέον, οὐ ῥᾴδιόν ἐστι τεκμαίρεσθαι. ἄφατον δὲ Ἡσύχιος ἑρμηνεύει, ἀμήχανον, πολὺ, ἄρρητον, ἀμέτρητον, δεινόν. καὶ ἄφατος, ἀνεκφώνητος, θαυμάσιος, καταπληκτικός. Ἄλλως. διὰ τούτου ἴσως τὴν τῶν Λακώνων ἀσέλγειαν ὁ ποιητὴς ὑποδηλώσαι θέλει, αἰνιττόμενος τὴν τῆς Ἀσπασίας, ἧς Περικλῆς ἠράσθη, ἁρπαγὴν ἣν ἔτερος ἀρχὴν τοῦ πολέμου γεγονέναι, ἐν τοῖς Ἀχαρνεῦσιν ἔφη, οὕτω λέγων,

Κἀντεῦθεν ἀρχὴ τοῦ πολέμου κατερράγη
Ἕλλησι πᾶσιν ἐκ τριῶν λαικαστριῶν.

Οὕτως οὖν καὶ ἐνταῦθα νοητέον φαίνεται, Ὁ Λάκων τὸ ἀδίκημα ὁμολογοῦμενος, ἅμα καὶ τὴν τούτου αἰτίαν ἀπολογεῖται, τὸ γυναικεῖον κάλλος, ὥσπερ ἂν εἰ λέγοι, ὁμολογοῦμεν ὑμᾶς ἠδικηκέναι, ἀλλὰ τὸ κάλλος ἀναπειστήριόν τε, καὶ ὑπαγωγόν ἐστιν, ᾧ οὐ ῥᾳδίως τις ἀντίσχοι. Κωμικώτερον

ρον δὲ. ἢ γέλωτος χάριν, τοῦ κάλλους τὸ ἀτιμότατον μέρος ὠνόμασεν, ἀντὶ τοῦ ὅλου. Οὕτω καὶ ὀλίγον ὕστερον, ὁ Ἀθηναῖος λέγει,

Ἐγὼ δὲ κύσθον γ' οὐδέπω καλλίονα.

παραπλησίως καὶ Ὅμηρος πολλάκις τὰς καλὰς γυναῖκας, καλλιπαρήους, ἢ καλλισφύρους, ἀπὸ μέρους, καλεῖ. Ὑμᾶς δ' ἀφάσκειν.] τὸ τῆς Λυσιστράτης πρόσωπον ἐν τῷ παρακειμένῳ, πρὸς τὸ τῶν Λακώνων, ὡς πρότερον. ἴσθ' ὅτι, ἀντὶ τοῦ, ἴσως, οἶδα τοῦτο ὅτι. τὸ δὲ αὖθις αὖ, ἐκ παραλλήλου, καὶ συνωνύμως εἴρηται, ἀντὶ τοῦ, πάλιν, ἐκ δευτέρου. Κατωνάκας.) κατωνάκη, ὡς ἐν ταῖς Ἐκκλησιαζούσαις προείρηται, εἶδος ἐσθῆς καὶ ἀνελεύθερος χιτών. δοκοῦσι δὲ τοῦτον ἀμφιέσασθαι Ἀθηναῖοι, τῶν περὶ Πεισίστρατον τυράννων ἐπαναγκασάντων, ἵνα ὑπὸ εὐτελείας μὴ κατίωσιν εἰς ἄστυ ἐν πόλει. μέχρι γὰρ τῶν γονάτων ἦν δίηκες. ὁ δὲ νοῦς οὗτος, ἴσθ' ὅτι ἡ τῶν Λακεδαιμονίων βοήθεια, ὑμᾶς δουλικοῦ τοῦδε καὶ ἀνελευθέρου φορήματος, τουτέστι τῆς κατωνάκης ἐλευθερωθέντας, αὖθις μὲν τὴν χλαῖναν αὖθις ἀμφιέσασθαι ἐποίησεν; ἀλλὰ τὴν τούτων ἐξήγησιν διὰ πλειόνων, καὶ ἀκριβέστερον εἰδέναι ἔξεστιν, ἐκ τοῦ Ἡροδότου, ἐν τῷ τῆς αὐτοῦ ἱστορίας πέμπτῳ. Πολλοὺς μὲν ἄνδρας.] εἷς γὰρ τῶν Θετταλῶν οἱ πλεῖστοι, τοῖς Ἱππίᾳ βοηθοῦσι. διὸ ἐπιφέρει, πολλοὺς δ' ἑταίρους Ἱππίου. καὶ τούτων διεξοδικὴν ἱστορίαν ἔχεις, ἐν τῷ αὐτῷ τοῦ Ἡροδότου πέμπτῳ. Οὔπω.) οὔπω γυναῖκα χαϊωτέραν, εἴτε εὐγενεστέραν ὄπωπα, ἤγουν εἶδον. τὸ δὲ οὔπω Δωρικῶς εἴρηται τοῦ ω μεγάλου εἰς α τραπέντος, ὡς ἐν τῷ πρᾶτος, καὶ πρᾶτον, ἀντὶ τοῦ πρῶτος, καὶ πρῶτον. ἐκ δὲ τοῦ χαῖος, κατὰ διάλυσιν χαιός, ὅθεν τὸ χαϊώτερος παρῆκται. περὶ ὧν ἐν τοῖς ἄνω προείρηται. Ἐγὼ δὲ κύσθον.) κύσθος, καὶ κύβος, τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον. ὃ καὶ χοῖρος καλεῖται. Ὑπηργμένων.) τὰ ὑπηργμένα λέγεται τὰ προκαταρξάμενα, τὰ πρότερον ἀρξάμενα εἴτε εὐεργετήματα, εἴτε καὶ κακουργήματα, ὧν τὴν ἀμοιβὴν ἀμείβεσθαι φιλοῦμεν. ὁ δὲ νοῦς. διά τι δὲ ὑμεῖς πολλὰ καὶ ἀγαθὰ ὑπ' ἀλλήλων ἤδη παθόντες, ὧν χάριν ἔδει ὑμᾶς ἀνταποδοῦναι, ἀλλήλοις ὅμως μάχεσθε; Τί τοὐμποδών.) τί τὸ ἐμποδών ἐστι; τί τὸ ἐμπόδιον, καὶ κώλυμα; τί ὑμᾶς ποιεῖσθαι διαλλαγὰς κωλύει;

CHR. Περικλείδης ὥσπερ ποτέ.) Lego Περικλείδας ποτέ, Nam sic vocat Plutarchus in vita Cimonis & hos versus Aristophanis laudat, atque Cimonem suasisse hoc auxilium dissuadente Ephiolto & prohibente. Ἡ δὲ Μεσσήνη τότε) Quum Ilotæ & Messenij insurrexerunt, propter Ithomam arcem, tum Lacedæmonij opem petierunt ab Atheniensibus qui Cimonem Miltiadis filium cum imperio miserunt. vt præter Thucydidem lib. 1. disertè Plutarchus narrat in vita ipsius Cimonis. Πολλοὺς δ' ἑτέρους.) Lege ἑταίρους & ξυμμαχοῦντας nam μαχᾶν est pugnaturire. θέλοντ' μάχεσθαι. Χαϊωτέραν.] Lacedæmonij χαὰ vocant τὰ ἀγαθά, Sic suprà χαῖα μὲν ναὶ τὼ σιώ. At ὑπηργμένων est κεχορηγημένων.

Λα. Ἁμές γε, λῶ μαθ'. αἴ τις ἁμὶν τοὔγκυκλον	LA. *Hæc nos auemus, si quid illum reddere*
Λῆ τοῦτ' ἀποδόμεν. Λυ. ποῖον ὦ ταν; Λα. τὰν Πύλον.	*Velit ambitum muniminis.* LVS. *Sed quem?* LA. *Pylon*
Ὥσπερ πάλαι δεόμεθα καὶ βλιμάττομες.	*Quam flagitantes iamdiu affectauimus.*
Αθ. Μὰ τὸν Ποσειδῶ τοῦτο μὲν γ' οὐ δράσετε.	ATH. *Te Conse testor, nunquam id impetrabitis.*
Λυ. Ἄφετ' ὦ 'γάθ' αὐτοῖς. Αθ. κᾆτα τίνα κινήσομεν;	LVS. *Concedite illis.* ATH. *Porrò quid mouebimus?*
Λυ. Ἕτερόν γ' ἀπαιτεῖτ' ἀντὶ τούτου χωρίον.	LVS. *Huius vicem poscendus est alter locus.*
Αθ. Τὸ δεῖνα τοίνυν παράδοθ' ἡμῖν τουτονὶ	ATH. *Cede ergo quemuis alterum, nobis dato*
Πρώτιστα τὸν Ἐχινοῦντα καὶ τὸν Μηλιᾶ	*Echinunta primum, deinde Maliacum sinum*
Κόλπον τὸν ὄπισθεν, καὶ τὰ Μεγαρικὰ σκέλη.	*Ponè adiacentem, & crura vtrinque Megarica.*
Λα. Οὐ τὼ σιὼ οὐχὶ πάντα γ' ὦ Λυσσαῖε.	LA. *Non per gemellos, omnia ô insanissime.*
Λυ. Ἐᾶτε. μηδὲν διαφέρου περὶ σκελοῖν.	LVS. *At mittite hæc: pro cruribus ne sit mora.*
Αθ. Ἤδη γεωργεῖν γυμνὸς ἀποδὺς βούλομαι.	ATH. *Me, nudus vt colam arua, prolubium subit.*
Λα. Ἐγὼ δὲ κοπραγωγεῖν γα πρῴ ναὶ τὼ σιώ.	LA. *At, per Deos, me primum vt arua stercorem.*
Λυ. Ἐπὴν διαλλαγῆτε ταῦτα δράσετε.	LVS. *Mox ista fient, pacta si sint fœdera:*
Ἀλλ' εἰ δοκεῖ δρᾶν ταῦτα, βουλεύσασθε καὶ	*Hoc si videtur expedire, inite iam*
Τοῖς ξυμμάχοις ἐλθόντες ἀνακοινώσατε.	*Consilia, socios aduocate cæteris.*
Αθ. Ποίοισιν ὦ ταν ξυμμάχοις; ἑστύκαμες.	ATH. *Quos, quæso, socios dicis? arrecti sumus,*

BISETUS. Αμές γε λῶμεσθα.] ἡμεῖς ἢ διαλλαγὰς ποιεῖσθαι βουλόμεθα, εἴπερ ἡμῖν τις ἐθέλῃ ἀποδοῦναι τὸ τὸ ἔγκυκλον. τί δὲ κυρίως τὸ ἔγκυκλον, ἄνω πολλάκις εἴρηται. νῦν δὲ μεταφορικῶς τὴν Πύλον οὕτω καλεῖ, ὥσπερ ἱμάτιόν τι κυκλοτερές, ὃ τὶς τὸ σῶμα περιβάλλει. Πύλος δὲ, κατὰ τὸν Στέφανον ἐν τῷ περὶ πόλεων, πόλις ἐστὶν ἐν Μεσσήνῃ, ἣ καὶ Κορυφάσιον ἐκαλεῖτο. βλιμάττομες δὲ, βλιμάττομεν, ἤγουν βλιμάζομεν, ὅπερ νῦν ἀντὶ τοῦ ἐπιθυμοῦμεν λαμβάνεται. οὕτω γὰρ παρὰ τῷ Σουίδᾳ ἑρμηνεύεται. Κατὰ τίνα κινώμεθα;] κινώμεθα, ταράξομεν. τοῦτο δὲ λέγεται κατὰ τῶν Ἀθηναίων ὡς νεωτεροποιῶν ὄντων, καὶ τῇ τῶν ἄλλων πόλεων ἐλευθερίᾳ, καὶ ἡσυχίᾳ ἀεὶ ἐπιβουλευόντων, καὶ πάντα ταρασσόντων, ἵνα πλεονεκτῶσι. τοῦτο δὲ δῆλον ἐκ τῶν ἑξῆς λεγομένων

Νήφοντες εὐθὺς βλέπομεν ὅ,τι ταράξομεν.

Τὸν Ἐχινοῦντα.] Ἐχῖνος, ὡς λέγει Στέφανος, πόλις ἐστὶν Ἀκαρνανίας. καί τινες φασὶν Ἐχινοῦντα τὴν αὐτὴν εἶναι. Καὶ τὸν Μηλιᾶ.] Μῆλος, νῆσος μία τῶν Κυκλάδων, ὁμώνυμον ἔχουσα πόλιν. ἔστι καὶ κώμη τῆς Ἀκαρνανίας, ἧς τὸ ἐθνικὸν Μηλιεύς, καὶ διὰ τοῦ α Δωρικῶς Μαλιεύς. λέγεται δὲ ἀπὸ τῆς Μήλου Μήλιος, Μηλιεύς, καὶ Μηλιακός. καὶ Μηλὶς, ἡ χώρα. τὸ δὲ Μηλιᾶ, Ἀττικῶς, ὡς τὸ Πειραιᾶ, παρὰ Δημοσθένει ἐν τοῖς Φιλιππικοῖς. καὶ παρὰ Θουκυδίδῃ πολλάκις. τὰ δὲ σκέλη Μεγαρικὰ μεταφορικῶς καλεῖ τὸ τειχισμὸν τῶν Μεγάρων, τοῖς σκέλεσιν ἐοικότα, τουτέστι τὰ μακρὰ τείχη, πάλαι οἱ Ἀθηναῖοι μείζονος ἀσφαλείας ἕνεκα τὰ μακρὰ τείχη ἐς θάλασσαν ᾠκοδόμησαν. Ὦ λυσσάνιοι.] ὦ μαινόμενοι. Σ. λυσσάνιος οὖν ὁ λυσσώδης, ἢ λυσσαλέος. Ἐγὼ ἢ κοπραγωγεῖν.] τὸν στίχον, καὶ ἐνδείας, καὶ μέτρου χάριν, οὕτω γραπτέον, Ἐγὼ δὲ κοπραγωγεῖν γα, ναὶ τὼ σιώ. κοπραγωγεῖν ἀντὶ τοῦ κοπραγωγεῖν, ἀπὸ τοῦ κοπραγωγέω, ἤγουν κόπρον ἄγω, κόπρον ἐπιβάλλω, κοπρίω, εἴτε κοπρόω, καὶ κοπρίζω. γα Δωρικῶς ἀντὶ τοῦ γε. τὸ δὲ πρῴ μονοσυλλάβως, ἀντὶ τοῦ πρωὶ, κατὰ συναίρεσιν, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἄνω δεδήλωται. πρωὶ, ἕωθεν, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, ἅμα τῇ ἕῳ. Ἐστύκαμες.] εἴπερ ἡ γραφὴ καλῶς ἔχει, ὁ Ἀθηναῖος γελωτος χάριν λακωνίζει, ἐστύκαμες λέγων ἀντὶ τοῦ ἐστύκαμεν. καὶ τὴν ἄγαν ἐπιθυμίαν τῆς συνουσίας, τούτῳ τῷ ῥήματι σημαίνει. ἀμοῖσι δὲ, ὁ Λάκων ἐπιφέρει, ἀντὶ τοῦ ἡμετέροις.

CHR. Βλιμάττομες.] Propriè βλιμάζειν est τοὺς ὄρνιθας ἐκ τῶν στηθῶν πειράζειν & ψηλαφᾶν, Inde ἐπιθυμεῖν teste Suda. Hesychius βλίμασις, στηθῶν (puto στηθῶν vt prius) ἄλειψις, lego θλίψις. Paulò post τούτου τὸ χωρίον, dele secundum τὸ, nociuum metro. Πρῶτιστα τὸν Ἐχινοῦντα] Echinus vrbs Acarnaniæ quam Echinunta à quibusdam vocari ait Stephanus. Rhianus vocari ait ἴχιον ἄστυ. Existimant tamen locum sic dictum διὰ τὸ τραχὺ καὶ ὀξὺ, ab Echino animalculo. Sed quid ni à serpentibus? Nam Rhianus ἴχιον ἄστυ dixit. Idem Stephanus ait μῆλον etiam esse κώμην τῆς Ἀκαρνανίας præter alteram insulam Cycladum ex qua Diagoras Meliensis, Socrates & Aristophanes. Echinum, Lamiam & Maliacum sinum & Thaumacon in Thessalia describit Strabo lib. 9.

Οὐ ταῦτα δόξει τοῖσι συμμάχοισι ναί;
Βινεῖν ἅπασιν. Λα. τοῖσι γοῦν ναὶ τὼ σιὼ
Αμοῖσι. Αθην. καὶ γὰρ ναὶ μὰ Δία Καρυστίοις.
Λυ. Καλῶς λέγετε. νῦν οὖν ὅπως ἁγνεύσετε.
Οπως ἂν αἱ γυναῖκες ὑμᾶς ἐν πόλει
Ξενίσωμεν ὧν ἐν ταῖσι κίσταις εἴχομεν.
Ορκους δ' ἐκεῖ καὶ πίστιν ἀλλήλοις δότε.
Κἄπειτα τὴν αὑτοῦ γυναῖχ' ὑμῶν λαβὼν
Απεισ' ἕκαστος. Αθην. ἀλλ' ἴωμεν ὡς τάχος.
Λα. Αγ' ὅπα τὺ λῇς. Αθην. νὴ τὸν Δί' ὡς τάχιστά γε.
Λυ. Στρωμάτων δὲ ποικίλων καὶ χλανιδίων καὶ ξυστίδων
Καὶ χρυσίων ὅσ' ἐστὶν ἐμοὶ
Οὐ φθόνος ἔνεστί μοι
Πᾶσι παρέχειν φέρειν τοῖς
Παισὶν ὁπότ' ἄν τε θυγάτηρ
Τινὶ κανηφορεῖ,
Πᾶσιν ὑμῖν λέγω.
Λαμβάνειν τῶν ἐμῶν
Χρημάτων νῦν ἔνδοθεν
Καὶ μηδὲν οὕτως
Εὖ σεσημάνθαι, τὸ μὴ οὐχὶ τοὺς ῥύπους ἀνασπάσαι
Χ' ἅττ' ἔνδον ᾖ φορεῖν.
Οψεται δ' οὐδὲν σκοπῶν εἰ μή τις

Nostris placebunt ista militibus satis,
Prurisus omnes tentat. LA. *Ecastor is est*
Sensus meorum. ATH. *Idem volunt Carystij.*
LVS. *Pulcrè refertis, interim expurgemini,*
Vt vos in vrbe muneremur fœminæ,
Et præbeamus lautia in cistis sita:
Iurate & illic mutuam fidem date,
Vnusquisque vestrûm quisque sumpta coniuge
Exin facessat. ATH. *Ergo eamus quàm citò.*
LA. *Duc vt voles tu.* ATH. *Per Iouem citissimè.*
LVS. *Stragulas sed discolores, sine rallas, lanulas*
Quicquid & auri inest mihi, non
Inuideo hæc munera
Cunctis dare, liberisque,
Ferre, vt habeat puera fi-
Lia canephora.
Nempe dico omnibus,
Ex meo sumere
Intus auro nunc licet:
Nil obseratum
Sic erit, quin signa vobis sit facul reuellere
Simul quod intus est
Ferre, nil videbit hic scrutator

BIS.

BISETVS. Ὅπως ἂν νεύσητε.] δηλονότι σπονδὴν ποιήσητε. τὸ δὲ ἀγνεύειν ἐπὶ τῶν δηλοῖ τὸ ἑαυτὸν ἁγνὸν παρέχειν, καὶ ἁγνῶς πάντα πράττειν. Κίσταις.] κίσται καὶ κίστεις, ἀγγεῖον ἐν ᾧ τὰ βρώματα κεῖται. ἢ ἱμάτιά τινα, τὸ τ' ἀντὶ τοῦ θ. κίθη γὰρ. Σ. ἀπεστι ἢ ἀτελεύστ. Στρωμάτων δὲ ποικίλων.] οὕτω καλεῖται τὰ πεποικιλμένα, τὰ ποικιλλωτισμένα, καὶ ζωγραφητὰ στρώματα. Ἡσύχιος. χλανίδες δὲ, λεπτὰ ἱμάτια. ξυστὶς δὲ, γυναικεῖος ποδήρης χιτών. Καὶ χρυσίων.] χρυσίον ἐκάλουν ὁ χρυσοῦς. χρυσίον ἀληθινῶς ὅτι μὲν νομίσματα, ὅτε δὲ A σκεύη χρύσεα, ὅτε χρυσοῦ δηλοῖ καὶ πάντα τὰ ἄλλα σύσημα ἐκ χρυσοῦ. σεσημάνθαι δὲ, ἐσφραγίσθαι. σημαίνειν γὰρ τὸ σφραγίζειν. ῥύπους δὲ οἱ Ἀττικοὶ τὰς σφραγῖδας κηρὸν λέγουσιν. Ἡσύχιος.

CHR. Καλῶς λύσι.] Legendum λέγετε vt sit pes Tribrachus æquiparans Iambum. Cùm autem ait ἐν ταῖσι κίσταις puto allusionem fieri ad κύστιν. Τοὺς ῥύπους ἀνασπάσας] Melius Veneta editio τύπους ἀνασπάσας id est signa reuellere & dissoluere. B

Ὑμῶν ὀξύτερον ἐμοῦ βλέψει.
Εἰ δέ τῳ μὴ σῖτος ὑμῶν ἔστι, βόσκει δ' οἰκέτας
Καὶ σμικρὰ πολλὰ παιδία,
Ἔστι παρ' ἐμοῦ λαβεῖν
Πυρίδια λεπτὰ μέν,
Ὁ δ' ἄρτος ἀπὸ χοίνικος
Ἰδεῖν μάλα νεανίας.
Ὅστις οὖν βούλεται
Τῶν πενήτων ἴτω
Εἰς ἐμοῦ, σάκκους ἔχων καὶ κωρύκους. ὡς
Λήψεται πυρούς. ὁ Μανῆς δ' αὐτοῖς οὑμὸς ἐμβαλεῖ.
Πρός γε μέντοι τὴν θύραν
Προαγορεύω μὴ βαδίζειν τὴν ἐμήν,
Ἀλλ' εὐλαβεῖσθαι τὴν κύνα.

Ni me fortè videt acutius:
Sin quis est vestrum farinas non habens, seruos alens
Et pusa plura pignora,
Accipiat hinc licet
Far tenue: Panis at
(Vt est ratio Chœnicis) C
Erit valida magnitas:
Quisquis ergo expetet
Pauperum, me petat
Cum canistris sacciperijs:
Aufferet fruges meus quas metietur seruulus:
Hoc tamen denuntio,
Petere vt nemo postulet portam meam,
D *Sed si sapit, vitet canem.*

BISETVS. Πυρίδια.] ἀπὸ τοῦ πυροῦ τὸ ὑποκοριστικὸν πυρίδιον, ἤγουν σιτίον, ἢ τοῦ σίτου [illegible], τουτέστι μικρότατον μέρος τοῦ σίτου. ἔστι ἄρτος. ἄρτος δὲ νεανίας νῦν μεταφορικῶς ὁ καρτερὸς, ἤδη ὁ μείζων. οὕτω καὶ ἐν Πλούτῳ, κρέας νεανικὸν εἶπε τὸ μέγα, καὶ παχύ. Χοῖνιξ δὲ, ὡς Εὐστάθιός φησι σκεῦός τι μετρητικὸν, καὶ αὐτὸ τὸ μετρούμενον. ὅθεν καὶ ἐπὶ τροφῆς τίθεται, καὶ χοῖνιξ καλεῖται. πᾶν ἡμερήσιος. νῦν δὲ λέγει ἀπὸ χοίνικος, ἐπεὶ, ὡς ἄνω ἐν τοῖς εἰς Σφῆκας σχολίοις δεδήλωται, εἰς τὴν χοίνικα τέσσαρες μεγάλοι ἄρτοι γίνονται, μικροὶ δὲ, ὀκτώ. Σάκους ἔχων.] τὸ σάκος, ὑδρίας, ἀσκὸς, ὅπλον. σάκος δὲ ἀρσενικῶς δι' ὃ ὁ θύλακος. Σουίδας. κώρυκος δὲ, πλέγμα δεκτικὸν ἄρτων. καὶ κωρύκιον, θυλάκιον, τὸ παρ' ἡμῖν βουλγίδιον. Ἡσύχιος δὲ, κώρυκος, θυλάκιον. ἔστι δὲ, φησι, δερμάτινον ἀγγεῖον ὅμοιον ἀσκῷ. Ὁ Μανῆς.] ὁ ἐμὸς δοῦλος, ἢ θεράπων. προσαγορεύω δὲ, σύντι τοῦ πρωὶ, καὶ ἐν ὑπερακελεύω, ἀπαγορεύω. εὐλαβεῖσθαι δὲ, εὐλαβῶς φυλάττεσθαι φεύγειν, ἐκκλίνειν.

CHR. Ἄρτος ἀπὸ χοίνικος.] Sic nos Gallo-Fráci dicimus *vn pain d'vn boisseau*. Chœnix Sextarij mensura est demensum diurnum, propterea dictum ἡμεροτροφίον. Apud Hesychium habes ἀπὸ μέρους τροφὴ, non dubitem emendare ἡμέρας τροφή. E Quod autem panem νεανίαν vocat, puto esse νεανικὸν & sic grande vt saturare valeat νεανίαν, atque, vt ait Theocritus, ἄνδρα φυτοσκάφον. Τοὺς κωρύκους.] κώρυκος vel κωρύκιον, calathus est plectilis quo panis conditur, vt inde vernaculè dixerimus *Panier*. σάκος autem vel σάκκος, similis ferè θυλάκῳ. Ὁ Μανῆς.) Manes pro seruo vt habes in ludo Cottaborum de quibus nos abundè in Irena. At εὐλαβεῖσθαι τὴν κύνα dictum ex Prouerbio, Caue canem.

F

ΘΕΡΑΠΩΝ, ΧΟΡΟΣ,
Ἀθηναῖος, Λάκων.

Θε. Ἄνοιγε τὴν θύραν. οὐ παραχωρεῖν θέλεις;
Ὑμεῖς τί κάθησθε; μῶν ἐγὼ τῇ λαμπάδι
Ὑμᾶς κατακαύσω; φορτικὸν τὸ χωρίον.
Οὐκ ἂν ποιήσαιμ'. εἰ δὲ πάνυ δεῖ τοῦτο δρᾶν,
Ὑμῖν χαρίζεσθαι προσταλαιπωρήσομεν.
Χο. Χ' ἡμεῖς γε μετὰ σοῦ ξυνταλαιπωρήσομεν.

FAMVLVS, CHORVS,
Atheniensis, Laco.

FAM. *Reclude ianuam, an recusas cedere?*
G *Vos quid sedetis? an manetis dum face*
Vos hic aduram? asperrimus sed est locus,
Nunquam istud ausim, sed tamen si opus fiet,
Vestra adlaborem perlubenter gratia.
CH. Tecum labores hauriemus insimul.

Θε. Οὐκ ἄπιτε; κωκύσεσθε τὰς τρίχας μακρά.
Οὐκ ἄπιτ'; ὅπως ἂν οἱ Λάκωνες ἔνδοθεν
Καθ' ἡσυχίαν ἀπίωσιν εὐωχημένοι.
Αθην. Οὔπω τοιοῦτον συμπόσιον ὄπωπ' ἐγώ.
Ἦ καὶ χαρίεντες ἦσαν οἱ Λακωνικοί.
Ἡμεῖς δ' ἐν οἴνῳ ξυμπόται σοφώτατοι.
Χο. Ὀρθῶς γ' ὅτι νήφοντες οὐχ ὑγιαίνομεν.
Ἢν τοὺς Ἀθηναίους ἐγὼ πείσω λέγων,
Μεθύοντες ἀεὶ πανταχοῦ πρεσβεύσομεν.
Νῦν μὲν γὰρ ὅταν ἔλθωμεν εἰς Λακεδαίμονα
Νήφοντες, εὐθὺς βλέπομεν ὅτι ταράξομεν.
Ὥσθ' ὅτι μὲν ἂν λέγωσιν οὐκ ἀκούομεν.
Ἃ δ' οὐ λέγουσι ταῦτ' ὑπονενοήκαμεν.
Ἀγγέλλομεν δ' οὐ ταὐτὰ τῶν αὐτῶν πέρι.
Νυνὶ δ' ἅπαντ' ἤρεσκεν· ὥστ' εἰ μέν γέ τις
Ἄιδοι Τελαμῶνος, Κλειταγόρας ᾄδειν δέον,
Ἐπῃνέσαμεν ἂν καὶ προσεπιωρκήσαμεν.
Ἀλλ' οὑτοιὶ γὰρ αὖθις ἔρχονται πάλιν
Ἐς ταὐτόν. οὐκ ἐρρήσετ' ὦ μαστιγίαι.
Θε. Νὴ τὸν Δί' ὡς ἤδη γε χωροῦσ' ἔνδοθεν.
Λα. Ὦ Πολυχαρείδα. λαβὲ τὰ φυσατήρια
Ἵν' ἐγὼ διποδιάξω γε κἀείσω καλὸν
Ἐς τὼς Ἀσαναίως τε καὶ ἡμᾶς ἅμα.
Αθην. Λαβὲ δῆτα τὰς φυσαλλίδας πρὸς τῶν θεῶν
Ὡς ἥδομαί γ' ὁρῶν ὑμᾶς ὀρχουμένους.
Λα. Ὅρμαον
Τῷ κυρσανίῳ ὦ Μναμόνα
Τὰν τεὰν Μῶαν ἅτις
Οἶδεν ἁμὲ τώς τ' Ἀσαναίως.
Ὅκα τοὶ μὲν ἐπ' Ἀρταμιτίῳ
Πρώκροον θείκελοι
Ποττὰ κᾶλα, τὼς Μήδως τ' ἐνίκων.
Ἁμὲ δ' αὖ Λεωνίδας
Ἆγεν ἅπερ τὼς κάπρως
Θάγοντας, οἰῶ, τὸν ὀδόντα, πολὺς
Δ' ἀμφὶ τὰς γένυας ἀφρὸς ἤνσει,
Πολὺς δ' ἁμᾶ
Καττῶν σκελῶν ἀφρὸς ἵετο.
Ἦν γὰρ τὤνδρες οὐκ ἐλάσσως
Τᾶς ψάμμας τοὶ Πέρσαι.
Ἀγροτέρ' Ἀρτεμι σηροκτόνε
Μόλε δεῦρο παρσένε σιὰ
Ποττὰς σπονδάς, ὡς
Συνέχῃς πολὺν ἁμὲ χρόνον.
Νῦν δ' αὖ
Φιλία δ' αἰὲς εὔπορος εἴη
Ταῖσιν συνθήκαις.

A FAM. Non hinc abitis? de capillis flebitis:
Abitis inquam? dum Lacones hospites
Intus quiescant, lautè & accepti siens?
ATH. Nunquam antè tale videram conuiuium,
Fuere honesti scilicet Laconici,
Nosq; inter ipsa vina conuiua cati.
B CH. Benè ista certè, sobrij insani sumus,
Athenienses fortè si persuasero,
Legationem semper ebrij obibimus:
Nam sobrij cùm venimus Lacedæmona
Statim videmus vnde turbemus nimis:
Quæ sunt ab illis dicta non attendimus,
Quæ dicta non sunt, suspicamur perperam
Renuntiantes aliter atque dicta sunt.
At nunc probantur omnia, ac si quis canat
C Telamoniam pro Clitagorica nænia
Laudemus atque deieremus falsiter.
FAM. Sed ecce, ad vnum idémque nunc isti simul
Redeunt. abitis flagriones ocyus?
Nam per Iouem intrò iámque procedunt viri.
LA. O Polycharida, sume sodes tibias,
D Saltatione bipede, vt adsultem tibi,
Et Athenienses nósque pulcrè concinam:
ATH. Tu sume potius tibias inflatiles,
Sic nos iuuat videre saltantes simul.
LA. O Musa
Nunc puberibus monstra tuum
Canticum, notum nobis
Ciuibúsq; notum Athenarum
Ob illustria ad Artemisium
E Facta gens quæ Attica
Gessit illa, quum Medósque vicit,
Quúmque nos Leonidas
Duxit apros ceu truces
Dentem asperantes rigidum. fluebat
Plurima vndique per ora spuma.
Simúlque per
Crura pedésque multa ferocia:
Namque immensa tanquam arena
F Apparebant Persæ.
Artemi Diua ferarum tremor
Age virgo, age huc Dea veni
Adfœdus nostrum, vt
Sit vtrisque diu stabile,
Vt nunc
Animúsque æquus & facilis sit
Semper his pactis
G

BISETVS. Ἄπιτε τὴν θύραν.) θεράπων ἐκφέρων λαμπάδα ἐκ θύρας, τοὺς αὐτῇ ἐντυγχάνοντας ἀποχωρεῖν κελεύει, ὅπως ἡ ἔξοδος τοῖς Λάκωσι ἐκ τοῦ συμποσίου ἐπανερχομένοις ῥᾳδία ᾖ. Φορτικὸν τὸ χωρίον.) χωρίον ἐκ τῶν μεταφορικῶς λαμβάνεται, ὡς ἐν τούτῳ τὸ

συκοφαντεῖς χώρας ὑπάρχεις χαλεπῆς. τουτέστιν, ἐν ἔργοις δυστρεπέσι χαλεποῖς. ἐν ἰδέᾳ τῇ σοφιστικῇ ὁ προσβύτης παρὰ Λατίνοις λαμβάνεται. τὰ δὲ ἑξῆς, ὑμῖν χαριζόμενος, φορτικῶς καὶ ὑλοπρεπῶς γέλωτος χάριν εἰπεῖν. καὶ ὁ νοῦς ἐστι, χαλεπὸν μὲν καὶ δεινὸν ἐμοί ἐστι ἐκ τοῦ τῶδε

περὶ τὸ κωμικὸν κατέβαλεν, ὅμως δὲ, ὥσπερ οὕτω ποιοῦσι, ταῦτα ὑμῖν χαρίζεσθαι ἀναγκαζομένω, καὶ ἀπομυσσομαι. τούτῳ δὲ τῷ ῥήματι προσεκλαιπωρίσω, ὁ Κωμικὸς ἐχρήσατο ἐν ἄλλοις, ὅταν λέγει

Ἀλλ' ἀναχώρει ὦ 'γαθαί,

Καὶ προσεκλαιπωρήσατέ γ' ὀλίγον χρόνον.

ἀλλ' ἐνταῦθα μᾶλλον χρονιώτερον φαίνεται προσεκλαιπωρήσαμεν εἶναι ταῦτα. ἐλὼ γράφειν καὶ τὸ μέτρον ἀπαιτεῖν δοκεῖ. καὶ ἴσως αὐτὴ ἡ γνώμη βέλτιον ἂν ἔχοι, εἴπερ οὕτω λέξεις. ἐὰν γ' ἐγὼ τοῦτο ποιεῖν ἀναγκαζόμενος, ὑμῖν τότε χαρίζεσθαι βουλόμενος, πρᾶγμα τὸ νῦν τῶν ἀνδρῶν ἀπομυσσόμενος. καὶ τὴν δὲ τὴν ἐννοιαν βεβαιοῖ δοκεῖ τὸ ὑπὸ χοροῦ ἐπιφερόμενον ῥῆμα ξυνεκλαιπωρήσαμεν καὶ ἐν τῷ Σιδ φ ... προσεκλαιπωρῆσαι ... ἐρμηνείας, ... Ἀριστοφάνης ἴσως ἐχρήσατο. πρὸς τούτοις δὲ, καὶ ὁ στίχος ἐπιζητεῖ ἐν ἑκτῇ τὰ νῦν ἀναπαιστικὸν ἔχων ... τοῦ μέτρου. ὅπερ ... οὕτως ... διορθοῖτο, εἴ τις γράψειε προσεκλαιπωρήσαμεν. ὅπερ ἐστὶν ὁ μῦθος μᾶλλον ἐνεργητικῶς λαμβάνεις.

CHR. Προσεκλαιπωρήσαμεν.] Vt constet pedibus suis versus benatius, lego ξυνεκλαιπωρήσαμεν.

BISETVS. Κωκύετε γ' οὖν.] κωκυσμός δηλαδὴ, κωκύειν δὲ, θρηνεῖν, κλαίειν. μετὰ θρήνου ἀναβοᾶν. σοὶ δὲ, κωκύσατε γ' οὖν τὰς τρίχας μακράς, τουτέστιν, ἐπὶ τῆς τριχῶν κουρᾶς, πολλὸν χρόνον θρηνήσατε. ταῦτα δὲ λέγων ἅμα τὴν δᾶδα πρὸς τὴν αὐτῆς κεφαλὴν προσπελάζει. Οὕτω τοιοῦτον.] Ἀθηναῖός τις ὁ πρῶτος εἰς τὸ θέατρον εἰσελθὼν ἐκ τοῦ συμποσίου, τὸ τοῖς Λάκωσι πορευθὲν ἐπαίρει, καὶ δὴ καὶ περὶ ἀμφοτέρου τοῦ δήμου ἐν ταῖς πρεσβείαις ἦθος, καὶ τρόπους τινὰς διηγεῖται, καὶ σκώπτων διαφέρει. Ἄδοι Τελαμῶνος.] ᾄδειν Τελαμῶνος παροιμιακῶς λέγεται ἀπὸ σκολιοῦ μέλους, οὗ ἀρχή. Παῖ Τελαμῶνος Αἶαν αἰχμητὰ, λέγουσί σ' ἐς Τροίαν ἄριστον ἐλθεῖν Ἀχαιῶν μετ' Ἀχιλλέα. Εὐστάθ. Κλειταγόρα δὲ, Κλειταγόρας, ποιήτρια Λακαινική, ὡς φασὶ Σουίδας, καὶ Κλειταγόρα, ᾠδῆς τι εἶδος κατὰ τὸν Ἡσύχιον. ἐν τούτοις δὲ ἐστὶν ἔλλειψις, τὸ πλῆρες, ᾄδειν Τελαμῶνος ᾠδὴν, ἢ μέλος, οὕτω καὶ ὅσιον ᾄδειν Κλειταγόρας ᾠδὴν ἢ μέλος. ταῦτα δὲ ἐπὶ τῆς μέθης προσήκοντα τοῖς ἀπολελειμμένοις φλυαροῦντων. ὡς καὶ τοῦτο, οὐδὲν πρὸς ἔπος. καὶ, οὐδὲν πρὸς τὸν Διόνυσον. Οὐκ ἐρρήσεται] μετὰ φθορᾶς ἀποχωρήσετε. εἰς φθορὰν ἀπέλθετε. οὐ ῥᾴδιον δὲ διαγινώσκειν πρὸς οὓς ταῦτα λέγεται. Ὦ πολυχαρείδα.] ... καὶ Λάκων τις, ἐκ τοῦ αὐτοῦ συμποσίου ἱλαρὸς, καὶ ὑποπεπωκὼς ἐξελθὼν, πρὸς ὄρχησιν αὑτὸν παρασκευάζει, καὶ τοῖς ἄλλοις ταὐτὸ ποιεῖν παραινεῖ. Τὰ φυσατήρια.] τὰ φυσατήρια, τὰς φυσαλλίδας, ἤτοι τοὺς αὐλοὺς οἱ Δωριεῖς οὕτω καλοῦσιν, ὅτι οἱ αὐλοῦντες ἐν τῷ αὐλεῖν φυσῶσι πρὸς τὰς ᾠδὰς χρῆσθαι εἰώθασι. Διποδιάξω.] διποδία, ὄρχημα Λακωνικόν. ὅθεν τὸ διποδιάζειν, τὸ διποδίαν ὀρχεῖσθαι. ἄλλως. διποδία ὀρχήσεως εἶδος, ὃ καὶ διποδισμός. Ἡσύχιος. κἀείσω δὴ, καὶ ἀείσω.

CHR. Ὀρθῶς γ'.] Deest in Veneta edit. hic apposita chori persona & continuatur oratio ab Atheniensi. Ἄδοι Τελαμῶνος.] Canere de Telamone prouerbium est relatum ab Eustathio in Bœotia, & recensuit Erasmus. Sed de Clitagora quæ fuit poetria Lesbia, certum est hoc nomine melos vocatum quoddam cuius initium fuerit Κλειταγόρα vt illius παῖ Τελαμῶνος, de quo in Vespis diximus. Ἀλλ' ὑπεὶ γὰρ] In Veneta editione tres nos versus sequentes famulus vel θεράπων

pronuntiat. Διποδιάξω.] διποδία vel διποδισμὸς, εἶδος ὀρχήσεως. Malè apud Sudam διαποδία, erat autem saltatio in qua iunctis pedibus labore & conatu magno picas imitabantur. Sunt verò φυσαλλίδες, αὐλοί.

BISETVS. Ἐς τὼς Ἀσαναίως] εἰς τοὺς Ἀθηναίους. οὕτω γὰρ καὶ ἐνταῦθα, καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς πανταχοῦ γράφειν ἐστὶ δοκεῖ, ἵνα τὸ τῆς Λακωνικῆς διαλέκτου ἰδίωμα ἀκριβέστερον φυλάττοιτο. Ὁρμαον.] Λάκων καλάς τινας πράξεις, καὶ ἄνδρας αὐτάς τε Λακώνων, καὶ τῶν Ἀθηναίων, ἅ ποτε κατὰ τῶν βαρβάρων ἀνδρείως ἀπεδείξαντο, Λακωνιστὶ λαλῶν ἐπαινεῖ. ἡ δὲ τούτων ἑρμηνεία αὕτη. Ὁρμαον, ὁρμῶσα, ὁρμῶσι, δακνείς, λέξις ... ... κυρβασίας, τοὺς κυρβασίας, τοὺς νεανίας. τὰ μέν ... δὲ ταύτης τῆς λέξεως καὶ ἄνω προείρηται. Ὦ Μναμόνα, ὦ Μνημόνη, ὦ Μνημοσύνη ὦ Μῶσα, ... Μῶσαν, τὴν Μοῦσαν. ἅτις οἶδεν αὖ, τὼς τ' Ἀσαναίως. ἥτις οἶδεν ἡμᾶς καὶ τοὺς Ἀθηναίους. Ὅκα τοὶ μέν.] ὅτε οἱ μὲν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ προσέφερον, προσωθοῦν, κορυφαίους ... θεοείκελοι πρὸς τὰ κᾶλα, τοὺς Μήδους τ' ἐνίκων. Ἀρτεμίσιον δὲ, ἀκρωτήριόν τι τῆς Εὐβοίας πλησίον τῶν Θερμοπυλῶν, ὅπου Ἀρτέμιδος ἦν ἱερὸν, καὶ τῆς αὐτῆς ἄγαλμα Ἀρτεμίσιον καὶ σύμβουλον, ὡς φασὶν Ἀρποκρατίων. Θεοείκελος δὲ θεοῖς τὸ εἶδος ὅμοιος.

CHR. Ὁρμαον.) Fortassis pro ὁρμα [illegible]. Quod autem ait Μναμόνα nescio quid sit nisi quod scribit Hesychius μναμόνη, μοῦσα μνήστειρα. Idem μῶαν esse ait ᾠδὴν παιάν. Sed & pro οἶδεν legerem ἄδεν. Ἐπ' Ἀρτεμιτίῳ.) Artemisium promontorium Eubœæ, Philistus vocat Ἀρτεμίτιον. Θεοείκελοι.) Pro θεοείκελοι, vt puto, itani Hercules in bello ad Thermopylas Leonida duce dicitur [illegible] θλῶσι.

BISETVS. Ἀμὲ δ' αὖ Λεωνίδας.] ἡμᾶς δὲ πάλιν ὁ Λεωνίδης ἦγεν ὥσπερ τοὺς κάπρους, θήγοντας, θήξαντας τοὺς ὀδόντας. Λεωνίδας δὲ, ἤτοι Λεωνίδης Λακεδαιμονίων βασιλεὺς ἀνδρειότατος, οὗ Παυσανίας μνημονεύων ἐν τοῖς Λακωνικοῖς, οὕτω γράφει, Κλεομένους δὲ οὐκ ὄντων ἀρρένων παίδων, ἐς Λεωνίδαν τὸν Ἀναξανδρίδου Δωριέως δὲ ἀπ' ἀμφοτέρων ἀδελφὸν κατέβαινεν ἡ ἀρχή. καὶ Ξέρξης τηνικαῦτα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἦγαγε τὸν λαὸν, καὶ Λεωνίδας τριακοσίοις ὁμοῦ Λακεδαιμονίων ἀπήντησεν ἐς Θερμοπύλας. ἀλλὰ καὶ τούτων διεξοδικὴ ἱστορία σώζεται παρὰ τῷ Ἡροδότῳ, ἐν τῷ ἑβδόμῳ. σημείωσαι δὲ, τὸ θαγόντας εἶναι μετοχὴν ἀορίστου δευτέρου ἐνεργητικοῦ ἀπὸ τοῦ θέματος θήγω, τὸ ἀκονῶ, καὶ ὀξύνω. ἔθαγον δὲ, ὡς ἀπὸ τοῦ τύπω, ἔτυπον. ὅθεν τὸ θαγών, οὖσα, γὸν, θαγόντος ὅπερ σπανιώτερον. ἀφρὸς ἤνθει, ἀντὶ τοῦ ἤνθει. παρὰ τὸ ἀνθεῖν, ὃ μεταφορικῶς ... ἀπαθὲς ἀντὶ τοῦ ἐγείρετο, ἤειρε, ἠγείρετο. Ἦν γὰρ τῶν ἀνδρῶν ὅσαι γὰρ τοὶ ἄνδρες, ὅσοι οἱ ἄνδρες, οἱ Πέρσαι ἦσαν πλείους τῆς ψάμμου, τῆς ψάμμου. Σημείωσαι δὲ τὸ ἦν, ἀντὶ τοῦ ἦσαν κατὰ συγκοπὴν εἰρῆσθαι. οὕτω καὶ παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ ἐν Τραχ. Ἦν δ' ἀμφιπλεκτοὶ κλίμακες. ἀντὶ τοῦ ἦσαν. καὶ Ἡσίοδος,

Τῆς δ' ἦν τρεῖς κεφαλαί.

Σ ...] θηρευτὸν ἡ γὰρ Ἄρτεμις τῇ θήραις χαίρει, καὶ τὰ θηρία σὺν τῷ ... παρθένε, σιὰ, θεὰ ... παρθένε θεὰ, πρὸς τὰς σπονδὰς μόλε. σπονδὴ δὲ ὁ τῇ θυσίαις ἐπιχεόμενος οἶνος. σπονδαὶ, ὅρκος, καὶ εὐχαί. Ἡσύχιος. Ὡς σιωίχας.] ὅπως ἡμᾶς πολλὸν χρόνον εἰρήνην διάξοντας ... καὶ ὁμοφρονοῦντας σιωίχας. Αἰὲς εὔπορος.] αἰεὶ, αἰὲν, αἰὲς, ἀεὶ, διὰ παντός. εὔπορος δὲ, ὁ φίλτρος.

CHR. Πολλὰ καλά.) An πάντα καλὰ vt ad A deam referatur, an πολλὰ καλά, ad res egregias & pulcra facinora, πρὸς τὰ καλὰ ἔργα, an potius κᾶλα sunt ligna, vt per ea naues intelligantur secundum responsum oraculi quod ligneos muros iubebat ædificare? μᾶλλον δὲ τὸ ἐκεῖνο. Κάπρως θάγοντας.) Sic etiam de apro Philippus dixit in 4. lib. Florilegij Epigrammatarij δηκτὸν ὀδόντα βρύχοντα, nisi mea me fefellit coniectura quæ pro θωκτὸν reposuit δηκτὸν in Epigrammate Philippi. Τὰς ψάμμας τοὶ Πέρσαι.) Erant, inquit, Persæ (Medos vocat Thucydides, sed Medorum nomine Persæ innuuntur vel teste Horatio, Neu sinas Medos &c.) innumerabiles instar arenæ, ψαμμίαν enim puto esse ψάμμον vel ψάμαθον, aliàs significat ἀλφιτα. Hoc autē loco ὡς γὰρ τ' positum ὡς puto pro ὅσοι.

Καὶ τᾶν αἱμυλᾶν ἀλωπέκων	B *Quin & desinamus vulpium*
Παυσαίμεθ' ὦ	*Fallacium, ô*
Δεῦρ' ἴθι δεῦρ' ὦ	*Huc agedum adsis*
Κυναγὲ παρσένε.	*Canum ô virago dux.*
Λυ. Ἄγε νυν ἐπειδὴ τἄλλα πεποίηται καλῶς	LYS. *Age ergo quando belle habent se cætera*
Ἀπάγεσθε ταύτας ὦ Λάκωνες. τασδεδὶ	*Abducite illas ô Lacones, has q́ vos:*
Ὑμεῖς. ἀνὴρ δὲ παρὰ γυναῖκα καὶ γυνὴ	C *Vir fœminæ adstet, & viro adstet fœmina:*
Στήτω παρ' ἄνδρα. κᾆτ' ἐπ' ἀγαθαῖς συμφοραῖς	*Exinde Diuis ritè perfectis simul*
Ὀρχησάμενοι θεοῖσιν, εὐλαβώμεθα	*Saltatione, quod quidem vortat bene,*
Τὸ λοιπὸν αὖθις μὴ 'ξαμαρτάνειν ἔτι.	*Porrò cauendum est ne quod erratum siet.*
Πρόσαγε χορόν, ἔπαγε Χάριτας.	*Age statue chorum, age Charitas,*
Ἐπὶ δὲ κάλεσον Ἄρτεμιν.	*Iterum & age, voca Artemin,*
Ἐπὶ δὲ δίδυμον ἀγέχορον Ἰήιον	*Etiam age, chorum Icion age Didymum*
Εὔφρον' ἐπὶ δὲ Νύσιον.	D *Lensificum, age Nysium.*
Ὃς μετὰ μαινάσι βάκχιος ὄμμασι	*Cuique micantia cum Mænadum choro*
Δαίεται.	*Lumina, i-*
Δία τε πυρὶ φλεγόμενον	*gne q́ rutilum age Iouem, age,*
Ἐπί τε πότνιαν ἄλοχον ὀλβίαν.	*Pariter inclytam sobole coniugem,*
Εἶτα δὲ δαίμονας οἷς ἐπιμάρτυσι	*Indigetes q́ deos quibus vtimur*
Χρησόμεθ' οὐκ ἐπιλήσμοσιν	*Testibus hic meminentibus.*
Ἡσυχίας πέρι τῆς μεγαλόφρονος.	*Pacis ad ardua consilia optima*
Ἣν ἐποίησε θεὰ Κύπρις.	E *Quam dea constituit Cypris.*
Ἀλαλαὶ ἰὴ παιών.	*Alala io Pæana*
Αἴρεσθ' ἄνω ἰαί.	*Extollite altum, io*
Ὡς ἐπὶ νίκῃ ἰαί.	*Victor ut omnis abit.*
Εὐοῖ εὐοῖ εὐαὶ εὐαί.	*Eua Euæ, Eua Euan.*
Λάκων πρόφαινε δὴ σὺ μοῦσαν	*Age effer ergo cantilenam*
Ἐπὶ νέᾳ νέαν.	*Laconanissimam.*

BISETVS. Τᾶν αἱμυλᾶν.) τῶν αἱμύλων. αἱμύλος, δεινός, πανοῦργος, ὀξὺς ἐν τῷ λέγειν, κόλαξ, ἀπατητικός. αἱμύλος δὲ, ὅθεν καὶ αἱμύλιος δ' ἀστεῖοι καλοῦσι, ἐκ τοῦ αἷμα [illegible] αἱμύλιοι λόγοι [illegible] ἀπὸ τῶν αἱμάτος [illegible] [illegible] [illegible] κοινῶς [illegible]. οἱ δὲ Δωριεῖς καὶ αὐτοὶ [illegible] λέξιν [illegible]. Ἄγε νυν.) ἡ Λυσιστράτη [illegible] πραγμάτων αὐτὸ κατὰ γνώμην καλῶς χωρήσαντων, ὅτι [illegible] συμβουλῆς, καὶ λόγοις οἱ Ἀθηναῖοι διαλλαγὰς πρὸς τοὺς Λάκωνας ἐποιήσαντο, πάντας τοῖς θεοῖς τούτων χάριν εὐχαριστῆσαι καὶ θείας εὐνοίας [illegible] ὑμνεῖν, καὶ ἕκαστον ἄνδρα [illegible] γυναῖκα οἴκαδε ἀπάγειν, καὶ [illegible] εἰρηνικῶς εἰς τὸ λοιπὸν ζῆν, καὶ μηδ' ὁπόσον [illegible] προσκρούοντας ἀφορμὴν ἀλλήλοις παρέχειν [illegible]. Ἀπάγεσθε ταύτας.) ἅμα ταῦτα λέγουσα ἡ Λυσιστράτη, τοῖς τε Ἀθηναίοις, καὶ τοῖς Λάκωσιν ἰδίας γυναῖκας κατὰ μόνας [illegible]. συμφοραῖς δὲ, τύχαις.

CHR. Ἐπ' ἀγαθαῖς συμφοραῖς.) Nomen συμφορᾶς est τῶν μέσων, sic Alcæus dixit [illegible] συμφορῇ id est ἀγαθῇ τύχῃ. Æschylus etiam in Agamemnone dixit συμφορᾶς χάριν, id est, εὐτυχίας.

F

BISETVS. Ἐπὶ δὲ δίδυμον.) Δίδυμον [illegible] [illegible] αὐτὸν τὸν Φοῖβον καλεῖ, ὃ καὶ Διδυμαῖον, ὅτι ἡ Λητὼ, τῷ αὐτῷ τόκῳ τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ τὴν Ἄρτεμιν διδύμους. ἡ διδυμάονας ἔτεκεν. ἀπὸ δὲ τοῦ δύο γίνεται δύμος. ὅθεν διδυμος ἐν συνθέσει μετὰ τὸν δὶς [illegible] διπλασιασμοῦ [illegible]. διαφέρει δὲ δίδυμος τοῦ διδυμάονος. δίδυμοι γὰρ οἱ διπλοῖ, ἢ συμφυεῖς τοῖς σώμασιν, ὁποῖοι μυθεύονται οἱ Ἀκτορίωνες. καὶ ἁπλῶς οἱ δύο. καὶ δίδυμοι οἱ ὄρχεις ὁμωνύμως. διδυμάονες δὲ οἱ κεχωρισμένοι τοῖς σώμασιν. [illegible]. Ἰήιον.) ἰήιος, δασέως μὲν ὁ Ἀπόλλων, ἀπὸ τῆς ἀφέσεως, καὶ τοξείας. τουτέστιν ὁ τοξότης ψιλῶς δὲ ἀπὸ τῆς ἰάσεως. ἰατρὸς γὰρ ὁ θεός. ἀλλὰ δεῖ τούτου τὸ ἐπιθέτου, [illegible] ἐν τοῖς ἄνω προείρηται. τινὲς Ἰήιον γράφουσι [illegible] τὸ Ἰήιαι. ὅπερ κατὰ τὴν Στέφανον, πλεοναστικῶς χωρίον τοῦ Ῥόδου, ἀπὸ Ἰξοῦ λιμένος,

G

ὅσον

ὅπου ἵστατο Ἀπόλλων, ὥς φησιν Ἀρτεμίδωρος δεκάτῳ τῶν γεωγραφουμένων. τινὲς δὲ, καὶ ἴδιον χαρτίον νομίζουσι, καὶ πρὸς τὸν χορὸν ἀναφέρουσι. ἤγουν, ἴδιον, ἀντὶ οἰκεῖον χορόν.

CHR. Ἀγέχορον ἴκιον.] Editio Veneta habet οἰκεῖον, malè vt arbitror. Nam ἴκιον videtur esse ab insula quæ ἴκος dicitur vna ex Cycladibus, deinde metrum videtur postulare pedem Pyrrichium. Ἐπὶ δὲ νύσιον autem mutarem libenter, & diuiderem in tria ἐπὶ δὲ νύσιον. Quod verò ait μετὰ μαινάσι nullus est error, nam præpositio hęc etiam datiuis iungitur vt Homerus, μετὰ τοῖσιν ἔβη, sed mox pro δ᾽ ὄσσε, legerem Δία τε vt ad Iouem referatur.

BISETVS. Ἐπὶ δὲ Νύσιον.] Νύσιον τὸν Διόνυσον καλεῖσθαι, καὶ ἄνω δεδήλωται. Νύσα γὰρ, ἡ Νύσα ὄρος Θρᾴκης, ὁ καὶ παρ᾽ Ὁμήρῳ, Νυσήϊον, ἀφ᾽ οὗ ὁ Διόνυσος παρωνομάσθαι δοκεῖ. Εὐς. εὔφρονα δὲ τοῦτον καλεῖ ὅτι τὸν οἶνον εὑρίτης, καὶ δοτήρ. ὁ δὲ οἶνος τοὺς αὐτὸν πίνοντας εὐφραίνει. Εὐριπίδης ἐν Βάκχαις.

> Ὃς δ᾽ ἦλθ᾽ ἐπὶ τἀντίπαλον ὁ Σεμέλης γόνος,
> Βότρυος ὑγρὸν πῶμ᾽ εὗρε, κ᾽ εἰσηνέγκατο
> Θνητοῖς, ὃ παύει τοὺς ταλαιπώρους βροτοὺς
> Λύπης, ὅταν πλησθῶσιν ἀμπέλου ῥοῆς.
> Ὕπνον τε λήθην τῶν καθ᾽ ἡμέραν κακῶν
> Δίδωσιν, οὐδ᾽ ἔστ᾽ ἄλλο φάρμακον πόνων.

Μετὰ Μαινάσι.] Μαινάδες, αἱ Βάκχαι. μαινομένας. ζητοῦσαι βακχεύειν, σωφρονεῖς. τὸ δὲ ὄμμασι, τινὲς ἐμμελωδοῦσιν εὐωχοῦνται. ἀλλὰ τοῦτο ἀπιθανώτερον. βέλτιον ἴσως ἐμμελωδεῖν. λάμπει, πυρὸς δηλονότι τοῖς ὄμμασι βακχείοις, καὶ μανιώδεσι ἐν μέσῳ τῶν Μαινάδων φέρεται. τῶν γὰρ μαινομένων τὰ ὄμματα, δεινὰ προσορᾷ, καὶ οἱονεὶ σπινθῆρας πυρὸς διὰ τὴν μανίαν ἐκβάλλει. Διά τε πυρὶ φλεγόμενον.] τούτου τὸ πλῆρές ἐστι, ὡς ἐκ τῶν προηγουμένων δῆλον, καὶ ἐπικαλεῖσθε τὸν Δία τε πυρὶ φλεγόμενον, ἀντὶ τοῦ φλέγοντα. δηλονότι τοῖς κεραυνοῖς, καὶ ταῖς ἀστραπαῖς. Ἔτι τε πότνιαν ἄλοχον.] σεβαστὴν ἤγουν τὴν Ἥραν τὴν Διὸς γαμετὴν οὕτω καλεῖ. ὡς δὲ ἐν τοῖς ἄνω τὸ ἐπὶ δὲ Νύσιον, λείπει ἀντὶ τοῦ, ἐπικαλεῖσθε καὶ τὸν Νύσιον, ἤτοι Διόνυσον, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἐπί τε πότνιαν, κείνται ἀντὶ τοῦ, ἐπικαλεῖσθε δὲ καὶ τὴν Ἥραν Διὸς σεβαστὴν καὶ ὀλβίαν γυναῖκα. Εἶτα δὲ δαίμονας.] τοὺς ἄλλους θεοὺς, καὶ τὴν αὐτῶν δύναμιν, ἐπικαλεῖσθε, ἵνα τῶν συνθηκῶν μάρτυρες ὦσι καὶ τοὺς παραβαίνοντας τοὺς τῶν σπονδῶν ὅρκους τιμωρῶσι, καὶ κακοὺς κακῶς ἀπολέσωσι. τὸ δὲ ἐπιμάρτυσι, ποιητικώτερον ἢ δέδεται ἢ αὐτὰ πλεονασμῷ ἀπὸ τῆς εὐθείας ἑνικῆς. μάρτυς, υος, παρὰ τὰς αἰτ. τὸ μάρτυρ, μάρτυρες. καὶ μάρτυρος, μαρτύρου κοινότερα. εἰς ἐπιμάρτυσι, εἰς ἐπιμαρτύροις. Θνὰ Κύπρις] ἡ Ἀφροδίτη. τοῦτο δὲ λέγει. ὅτι αἱ γυναῖκες τοὺς ἑαυτῶν ἄνδρας εἰς τῆς συνήθους ὁμιλίας, καὶ συνουσίας τυχεῖν ἐβούλοντο, τὰς διαλλαγὰς πρὸς τοὺς πολεμίους ποιεῖσθαι ἠνάγκασαν. Ἀλαλαί.] ἐπιφώνημα χοροῦ. καὶ ἀλαλαγμὸς, ἐπινίκιος ὕμνος. ἡ φωνὴ ὑπὸ τῶν θαρραλεωτέρων κατὰ τῶν δειλιώντων. ἀλαλαγμὸς σημαίνει ὕψωμα φωνῆς. καὶ ἀλαλάξατε, κροτήσατε. καὶ ἀλαλὴ, στρατιωτικὸς ἀλαλαγμὸς, ὃν ἀλαλὰν λέγουσιν οἱ Δωριεῖς, βοὴν οὖσαν πρὸ μάχης. Εὐς. Ἰὴ παιῶν.] παιανίζειν, ἤγουν ᾄδειν παιᾶνι Φοίβου ὕμνον παιᾶνα, οὗ ἐπῳδός τὸ, ἰὴ Παιάν. ὅπερ ἐστὶ παιωνικόν τι ἐπίρρημα. ἔστι δὲ παιὰν, ὕμνος τὶς ὥς φασιν, εἰς Ἀπόλλωνα, οὐ μόνον ἐπὶ παύσει λοιμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ παύσει πολέμου. πολλάκις δὲ καὶ πρὸ τοῦ σκοπουμένου τινὸς δεινοῦ ᾀδόμενος. καὶ ὁ μὲν Ὅμηρος παιήονα τοῦτον καλεῖ. οἱ δὲ μετ᾽ αὐτὸν, καὶ παιῶνα. ἀλλὰ περὶ τούτων, καὶ ἐν τοῖς ἄνω προείρηται. καὶ Εὐστάθιος διὰ πλειόνων ταῦτα διεξέρχεται. ἰαὶ δὲ, καὶ εὐοῖ, καὶ εὐαὶ, ἐπιρρήματα τῶν ὀρχουμένων, καὶ ἀλαλαζόντων, καὶ ποικίλας φωνὰς ἐν τῷ ὀρχεῖσθαι φωνούντων. ὧν αἱ μὲν χαρὰν, αἱ δὲ παρακίνησιν πρὸς ὄρχησιν, ὡς ἐπίπαν, δηλοῦσι.

ΧΟΡΟΣ ΛΑΚΩΝΩΝ.

Ταΰγετον αὖτ᾽ ἐρατὸν ἐκλιπῶα
    μῶα
Μόλε Λάκαινα πρεπτὸν ἁμὶν
Κλεῶα τὸν Ἀμύκλαις Ἀπόλλω σιὸν
Καὶ χαλκίοικον Ἀσάναν.
Τυνδαρίδας τ᾽ ἀγασώς.
Τοὶ δὴ παρ᾽ Εὐρώταν ψιάδδοντι
Εἶα μάλα ἔμβη-
Ὤια κοῦφα πάλλων.
Ὡ Σπάρταν ὑμνίωμες,
Τᾷ σιῶν χοροὶ μέλλοντι.
Καὶ ποδῶν κτύπος.
Αἵτε πῶλοι ταὶ κόραι
Πὰρ τὸν Εὐρώταν

CHORVS LACONVM.

Taygeti amata tesqua, Musa nunc relinquens
Mihi Lacana, ades nitentem
Apollinem in Amyclis celebrans deum
Cantu, aream & Athenas.
Tyndaridásque bonos.
Qui propter Eurotam vacant ludis
Et leuia in altum ab-
Legmina multa vibrant.
O cantemus Spartam vrbem
Quæ choros amat deorum
Et pedum sonos:
Tum puella atque innupta
Ad vada Eurota

BISETVS. Ταΰγετον.] Ὁ τῶν Λακώνων χορὸς, Λακωνικῇ κατὰ πάντα διαλέκτῳ χρώμενος τοὺς πατρίους θεοὺς εὐχαριστῶν ὑμνεῖ. καὶ οὕτω τῷ παρόντι δράματι τέλος ἐπιτίθησι. Ταΰγετον δὲ, ὄρος τῆς Λακωνικῆς, ὡς προείρηται. ἐρατὸν δὲ, ἐρατεινὸν, ἐπέραστον, ποθεινὸν, τίμιον, καλόν. Ὅμηρος, Καλυδῶνος ἐραννῆς. Ἐκλιπῶα Μῶα] περὶ τῆς τῶν τοιούτων σχηματισμοῦ ἐν τοῖς ἄνω ἐξαρκούντως εἴρηται. καταλιποῦσα, Μοῦσα. ὅμοιον καὶ τὸ ἐξῆς

κλεῶα, ἀντὶ τοῦ κλέους, ὁ κλεινός. ἀπὸ τοῦ κλέω, τὸ κλείω, ὑμνῶ, εὐφημίζω. σιρετὸ δὲ, σεβασὸν, αἰδέσιμον, σιτὸ, ἐν κλείει, καὶ ὑμνεῖν πρέπει. Αμύκλαι δὲ, πόλις Λακωνικὴ τὴν ἐκαλον πόλιν, ἣν ἔκλισεν Αμύκλας ὁ Λακεδαιμόνος υἱός. Απόλλω σιόν, Απόλλωνα θεόν. ταῦτα δ' ἐναντίον οὕτω ἡ Μοῦσα Λάκαινα ἐκλιπεῦσα τὸ Ταΰ: στον, δεῦρο μόλοισα κλεινὸς, ἡ κλεινός, ἀντὶ τοῦ κλεῖνος, καὶ ὑμνήσασα τὸ σεβασὸν θεόν, Απόλλωνα ἐν Αμύκλαις τιμώμενον. ἄλλως. ἴσως χαριέστερον νομίζουσι κλεῶν ἀντὶ τοῦ κλεεω, ὅπερ ἐν ἀπαρέμφατος δωρικῶς ἀπὸ τοῦ κλέω, ὃ καὶ οὕτω συντακτέον. λέγουσιν, σιρετὸ ἀμὶν ἐπὶ δ' ἀλετότι, κλεῶν, τουτέστι σιρετὸν ἡμῖν ἐστὶν, ἡ, ἀίν σιρεῖον κλέειν, καὶ ὑμνεῖν τὸν θεόν. καὶ τὰ ἑξῆς.

CHR. Πριοτὸ ἀμὶν κλεῶα.] Mostella & imagines σιρεῖα vocat Hesychius, & hic delubrum esse Apollinis puto. At κλεῶα mendosum suspicor, In editione Veneta legitur κλεῶα, melius meo quidem iudicio, vt sit pro κλεινός. Idem Grammaticus exponit ψιάδεν, παίζειν, quod alij dicunt ὑψιάειν vel ὑψιάαδε.

BISETVS. Καὶ χαλκίοικον Ἀθάναν.] χαλκίοικος ἡ Ἀθηνᾶ ἐν Σπάρτῃ, ἢ ὅτι χαλκοῦν εἶδος εἶχεν, ἢ διὰ τοὺς χαλκιδεῖς ἐξ Εὐβοίας φυγάδας, αὐτὸν κτίσαι. Σουίδας. Τυνδαρίδας δὲ, τοὺς Τυνδάρεως υἱοὺς, Κάστορα, καὶ Πολυδεύκην. ἀγασὼς δὲ, ἀγαθούς. Παρ' Εὐρώταν.] Εὐρώτας, ποταμὸς Λακωνικός. ψιάδδοντι δὲ, ψιάζουσι. τουτέστι μετὰ χαρᾶς παίζουσι. ψιὰ γὰρ, χαρὰ, γέλοιασμα, παιγνιά. ὅθεν τὸ ῥῆμα ψιάζω. καὶ Λακωνιστὶ ψιάδδω. Εἶα μάλα ἐμβῆ.] εἶα παρακελευστικὸν ἐπίρρημα. Σ ἐμβῆ δὲ, ἀντὶ τοῦ ἔμβηθι παρὰ τὸ ἔμβημι, τὸ εἰσέρχομαι. ἡ παρὰ τὸ ἐμβαίνω, ἔμβαι, ἐμβᾶ, καὶ ἐμβῆ. οἱ γὰρ Δωριεῖς ἐκβάλλουσι καὶ τὸ πρὸς ε τρέπουσι. ὡς δῆλον ἐν τῷ σιγῆν διψῆν, πεινῆν, ὁρῆν, ἀντὶ τοῦ σιγᾶν, διψᾶν, πεινᾶν, ὁρᾶν. Ὡία κοῦφα πάλλων.] βέλτιον ἴσως δωρικῶς οὕτω γράφειν, ὢ ἰὰ ἀντὶ τοῦ ὢ ἰαί, ὡς ἐν τοῖς ὄρνισιν, ἢ ὢ εἶα, ὡς ἐν τῇ Εἰρήνῃ γέγραπται. πάλλων δὲ κινῶν, κραδαίνων, σείων. καὶ κοῦφα, ἐπίρρηματικῶς ἀντὶ τοῦ, κούφως, ἐλαφρῶς. κοῦφον δὲ, κατὰ τὸν Σουίδαν, λέγεται ὃ ἐξ ἑαυτοῦ φερόμενον εἰς τὸν ἄνω τόπον. νῦν δὲ τοῦτον ὁ νοῦς ἐστὶ ὥς φαίνεται. παιῶνα ἡμῖν κατὰ γ' νόμον χορευσάντων, εἶα, ἄγε πᾶς τις ἡμῶν ἐλθέτω, βαδιζέτω, καὶ ἀλαλαζέτω, καὶ κούφως παλλόμενος, κούφοις ποσὶ φερόμενος εἰς τὴν Σπάρτην, καλὸν διαλλαγῶν τυχὼν ἐπανελθέτω, καὶ χαρᾶς ἕνεκα ἀλαλαζέτω. διὸ καὶ ἐπιφέρει, ὡ Σπάρταν ὑμνέωμες, ἵν' εἴη τὴν διετέραν πατρίδα, τὴν Σπάρταν λέγω, χαίροντες ὑμνῶμεν, ὑμνέωμεν. Τᾷ σιῶν χορεῖ μέλοντι.] ἣ οἱ τῶν θεῶν χοροὶ μέλουσιν. ἥτις Σπάρτα φροντίζει τῶν χορῶν, οἱ τοῖς θεοῖς τελοῦνται. Καὶ ποδῶν κτύπος.] καὶ ἣ μέλει ὁ ποδῶν κτύπος. αἱ χοροκτυπίαι, αἱ τῶν χορῶν ὀρχήσεις, ἐν αἷς ὁ τῶν ποδῶν κτύπος ἐξακούεται. καὶ γὰρ οἱ χορεύοντες κτύπον, καὶ ψόφον ἀποτελοῦσι. Αἵτε πῶλοι ταὶ κόραι.] ἥπερ ἡ χαρὰ καλῶς ἔχει. αἱ τε σιῶ ἀντὶ τοῦ ἅτε, ταῦτ' ἐστὶ καθάπερ εἴρηται λέγοιε. τὸ αἱ ἀντὶ τοῦ κοινοῦ ἡ. πῶλοι δὲ, κατὰ τὸν Σουίδαν, νεάνιδες τὸ γυναίκας τῶν ἱππων, καὶ τῶν ἄλλων κτηνῶν, ἅπερ δ' ἐσθ' ἰχομένη κατὰ ψάρ. καὶ συλλεγόμενα. Μεταφορικῶς δὲ, πῶλοι λέγονται καὶ οἱ νεανίαι καὶ νεάνιδες. ὅθεν καὶ Εὐριπίδης ἐπαγαγὼν πῶλον ἄζυγα καλεῖ, παρθένον γ' ἀμευκτέρον. Καὶ Ἀνακρέων, Πῶλε Θρῃκίη, τί δή με λοξὸν ὄμμασι βλέπουσα, Νηλεῶς φεύγεις. καὶ τὰ ἑξῆς. λέγει δὲ, αἵτε, ὅτι ἐμ ταῖς πλαθυσμοῖς μετὰ τοῦ σιῶ δ' ἐσμεν τε σιῶν ζευγνῦναι λακτίζειν νομίζουσι καὶ τὰς ταὶ κόραι. κατὰ περὶ θαλεῖν σπεύδουσι, ὅπερ ἴσως οὐκ ἀπίθανον. ἄλλοι δὲ, οὕτω χαριέστερον εἴρηται, Τελεῖ πῶλοι, καὶ ταὶ κῶραι. Ἀλλ' ὥσπερ ἂν εἴη, τούτων ὁ νοῦς ἐστὶ φαίνεται, κόραι καὶ αἱ παρθένοι, πώλων δίκην ἢ οἱ πῶλοι, τουτέστιν νεανίαι, καὶ αἱ παρθένοι ἅμα χορεύοντες δηλαδὴ παρὰ τῷ Εὐρώτᾳ, πυκνοῖς ποσὶν ἀναπάλλουσι, τουτέστιν ἀναπάλλονται ἐλαφρῶς κινοῦνται, τοῖς ποσὶν ἐν τῷ χορεύειν ἀγκονοῦσαι. καὶ ποιοῦσι, ὅτι ταχεῖα καὶ σύντονα κινήσει χρώμενοι, ἀναπάλλουσιν, ἀπὸ σπουδῆς, ἀγκονοῦσαι, μετὰ σπουδῆς ἐνεργοῦσαι. παρὰ τὸν Εὐρώταν, καὶ τοῦτο Δωρικόν. τὸ γὰρ παρὰ προσθεῖσαι, καὶ συμφώνου ἐπιφερομένου, οἱ Δωριεῖς συγκόπτουσιν, ὡς φησι Κλέαρχος.

CHR. Εἴα μάλα ἐμβῶσα κοῦφα πάλλων.] Puto εἴα paleas esse & aceres, & ἐμβῶσα altum petentes, quod ait propter pugilum & equorum certamina, in quibus multus in cœlum attollitur puluis. Nam antiquos dixisse εἴα quæ nunc ὑπερῷα, scripsit Clearchus in Amatoriis (vt recenset Atheneus) vnde Helena quæ in altis ędibus educata fuit, credita est ex ouo genita olorino vel anserino potius vt est apud eundem Dipnosophistam. Dixit autem πάλλων per Enallagen numeri, nam debuit πάλλοντες. Legerem autem μέλοντι non μέλλοντι. Cui, inquit curæ chori deorum. At verò πῶλοι κόραι sunt παρθένοι aliàs ἑταῖραι, quas ἀγκονεούσας ait, id est, ἐγκονούσας, verbo ficto, à labore per puluerem, Nam vetus poeta inter exercitia Laconum ait Eurotas, puluis, labor: Ab eo verbo ἄγκονος est δοῦλος & ὑπηρέτης, & fortassis ancillari inde, quanquam alij ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος.

Αμπάλλοντι πυκνὰ ποδοῖν	*Alternante crebrò pede*
Αγκονέοισαι.	*Puluerem vibrant.*
Ταὶ δὲ κόμαι σείοντ' ἅπερ Βακχᾶν	*His coma quassatur ceu Bacchu*
Θυρσαδδωσᾶν καὶ παιδδωσᾶν.	*Cum thyrso & hasta percitis.*
Αγῆται δ' ἁ Λήδας παῖς	*Dux est Ledæ alma proles*
Αγνὰ χοραγὸς εὐπρεπής.	*Præsul chori pulcherrima.*
Αλλ' ἄγε κόμαν	*Cui coma nitet*
Παραμπυκίδδετε	*Plicata nexibus.*
Χερὶ ποδοῖν τε πᾶδη	*Et manus & pes ardet*
Α'τ' ἔλαφος	*Ceruæ veluti:*
Κρότον δ' ἅμα ποιῶ	*Sonum simul edens terripauium,*
Η χοροφελήταν	
Καὶ τὰν σιὰν δ' αὖ τὰν κρατίσαν	*Ipsámque diuam præpotentem*

Χαλ-

Χαλκίοικον ὕμνει
ταὶ παμμάχον.

A *Cantat are tectam, &*
Fortissimam.

BISETUS. Ταὶ δὲ κόμαι.] αἱ δὲ κόμαι τούτων σείουσι, τουτέστι σείονται, κινοῦνται. ἔστι γὰρ καὶ τὸ ἐνεργητικὸν ἀντὶ τοῦ παθητικοῦ, ὅπερ, ὡς εἰπεῖν ὁρῶμεν, οὐ μόνον τοῖς ἀττικοῖς, ἀλλὰ καὶ τοῖς Δωριεῦσι σύνηθες. Ἅπερ Βακχᾶν.] καθάπερ, ὥσπερ τῶν Βακχῶν. ἅπερ αὐτῶν, Δωρικῶς δὲ ἅπερ. καὶ ἀρχαϊκῶς ἅπερ, τοῦ ι οὐχ ὑπογεγραμμένου, ἀλλὰ παραγεγραμμένου. Βακχᾶν δὲ, ἀντὶ τοῦ Βακχῶν. Θυρσαδδωσᾶν, καὶ παδδωσᾶν.] θυρσαζουσῶν, καὶ παιζουσῶν. θύρσος, βακχικὴ ῥάβδος, ἢ λαμπὰς ἣν ἐβάσταζον εἰς τιμὴν τοῦ Διονύσου ὅθεν τὸ ῥῆμα θυρσάζειν, εἴτε θυρσοφορεῖν. ὅπερ εἰώθεσαν αἱ βάκχαι ὀργιάζουσαι. Βάκχαι δὲ, καὶ Σάτυροι, καὶ Πᾶνες, καὶ Σιληνοί, ὀπαδοὶ Διονύσου. παδδωσᾶν δὲ, ἅλλομαι, σκιρτῶν. ταῦτα δὲ, καθάπερ πολλάκις ἤδη προδεδήλωται, οὕτω σχηματίζεται. πρῶτον ἐν τῷ θυρσαζουσῶν, τὸ ζ εἰς δύο δδ, καὶ ἡ δίφθογγος ου, εἰς ω μέγα τρέπονται. εἶτα κατ᾽ ἐπέκτασιν τῆς δευτέρου σ. καὶ τροπῇ τοῦ ω μεγάλου εἰς α, ὡς ἐν τῷ μουσῶν, ἀντὶ τοῦ μουσῶν, γίνεται θυρσαδδωσᾶν. γεγραμμένον διὰ τοῦ ω μεγάλου, ὅπερ τοῦ Δωρικοῦ μᾶλλον ἐστί, ἢ διὰ τοῦ ο μικροῦ, ὡς ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων εὑρίσκεται. ἀπὸ δὲ τοῦ κοινοῦ παιζόντων, οἱ Δωριεῖς σχηματίζουσι τὴν ῥῆμα παιδᾶν, καὶ πλῆθος ἄνευ προσλήψεως τοῦ ἑτέρου δ. καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ πληθυντικῇ τῆς μετοχῆς, κοινῶς μὲν παιζουσῶν, Δωριστὶ δὲ παιδδωσᾶν, καὶ παιδωσᾶν, ὅπερ Δωρικώτατον διπλασιάζεται δὲ τὸ δ. ὡς ἀπὸ τοῦ γράμματος τὸ ζ, εἰς δύο δδ. Δωριεῖς διαλύοντες ὡς ἐν τῷ πλάζω, πλάδδω. ἀλλὰ ταῦτα ἀπόπτωτον, καὶ ἐμφανέστερον οὕτως ὥσπερ μηδὲν ἐν τῇ γραφῇ σφαλμάτων εἶναι, οὐδεὶς γὰρ ὅπερ ἡμῖν νῦν ἐστὶ δῆλον, περὶ τούτων ἀκριβές ἐρεῖν τι περὶ αὐτῶν ἴδμεν. ὥστε ἡμᾶς τοιούτων χαλεπῶν, καὶ ἄχρηστον ὑπὲρ Δωρισμῶν τινὰς κανόνας βεβαίους, καὶ ἀναμφιλέκτους ἔχειν. ταῦτα μὲν τοίνυν ἀναγνοῖς παρὰ τοὺς τοῦ Πινδάρου, καὶ Θεοκρίτου, καὶ τῶν ἄλλων Δωρισμοὺς εἰρῆσθαι δοκεῖ.

CHR. Θυρσαδδωσᾶν καὶ παδδωσᾶν.] Nescio quid sit παδδωσᾶν, nisi Padoas intelligat Bacchas, id est, fal antes. Est quidem πάδος arbor vel frutex de quo Theophrastus lib. 4. cap. 1. Histor. Plinius lib. 3 cap. 16. Pades sit quam esse aliam putem arborem, nam nullam Theophrasti Padum. Puter vel obiter sunt qui esse velint. Sed & παδὸς est remus & lignum teres, qui fortassis fuit pro hasta Mænadibus thyrsigeris.

BISETUS. Ἀγεῖται δ᾽ ἁ Λήδας παῖς.] ἁγεῖται ἀντὶ τοῦ ἡγεῖται, κατὰ τροπὴν Δωρικὴν τοῦ η εἰς α, καὶ τοῦ ει διφθόγγου εἰς η, ὡς πολλάκις ἐν τοῖς ἄνω προείρηται. ὁ δὲ νοῦς, ἡ Λήδας παῖς ἁγνὴ χορηγός, καὶ τοῦ χοροῦ, ἀντὶ χορείας ἡγεμών ἐστιν. Ἀλλ᾽ ἴσως ἀντὶ τοῦ Λήδας γραπτέον Λατοῦς παῖς, ἵνα δηλονότι ἡ Ἄρτεμις. καὶ τοῦτο τὸ εἰκὸς μὲν βεβαιοῖ τὸ ἐπιφερόμενον ἐπίθετον ἁγνὴ ὅπερ τῇ Ἀρτέμιδι οἰκειότερόν ἐστι, τῇ δὲ Λήδας παιδί, τουτέστι τῇ Ἑλένῃ οὐδαμῶς ἁρμόζειν δοκεῖ. Παραμπυκίδδετε] τουτέστιν, ὡς Εὐστάθιος καὶ Σουίδας ἑρμηνεύουσι, τὰς τρίχας περιπλέκετε. ἔστι δὲ ἄμπυξ ἱππικὸς κατὰ τοὺς παλαιοὺς δεσμὸς, ᾧ τι πρὸς ἀναδεῖν τρίχας. καὶ ἀμπυκίζειν, τὸ τὰς ἐμπροσθίας τρίχας ἀναδεῖν. καὶ ἄμπυξ, ὡς αὐτὸς Εὐστάθιός φησιν, ἐκαλεῖτο σειρὰ καθεχρύσος. τὰς περὶ τὸ μέτωπον τῶν ἵππων τρίχας συνδέουσα. ἐξ ἧς καὶ οἱ τοῦ Ἡλίου ἵπποι, χρυσάμπυκες λέγονται καὶ ἄμπυξ χαλινός ὅθεν χρυσάμπυκας ἵππους, ὁ αὐτὸς Σουίδας ἑρμηνεύει χρυσοχαλίνους. καὶ ἀμπυκάσαι, τὸ χαλινῶσαι, τὸ ἀναδῆσαι, τὸ στεφανῶσαι. ἔστι καὶ ὁ ἄμπυξ κόσμος τῆς γυναικείας ὄντος περὶ τὴν κεφαλὴν προειρημένος, ὅθεν νῦν παραμπυκίζεσθαι ἐκ φαίνεται, περὶ τοῦ τοιούτῳ κόσμῳ γυναικείῳ ἑαυτὰς κοσμεῖν. ὅπερ καὶ παραμπυκία ἐκαλεῖτο, ὥς φησιν Εὐστάθιος.

CHR. Παραμπυκίδδετε.] Lego παραμπυκίδδεται, id est, περιπλέκεται τὰς τρίχας.

BISETUS. Χειρὶ ποδοῖν τε.] οἱ γὰρ χορεύοντες καὶ τὰς χεῖρας, καὶ τοὺς πόδας κινεῖν καὶ κραδαίνειν εἰώθασι. τινὲς δὲ, ταῦτα διαστίζουσιν οὕτω, παραμπυκίδδετε χειρί. εἶτα ποδοῖν τε πᾶ δὴ. ἀλλὰ τί τόδε τὸ πᾶ δὴ. νῦν βούλεται σημαίνειν ἄδηλον. ἴσως τοῦτο σύνθετον, καὶ διὰ μιᾶς λέξεως ἐκφωνητέον παδδη ὅπερ ἔσται προστακτικόν, ἀπὸ τοῦ κοινοῦ πήδα πήδα κατὰ τοὺς προειρημένους κανόνας, πάδδη. διπλασιασμοῦ τοῦ δ, καὶ τροπῇ τοῦ α εἰς η. ὡς ἔμβα καὶ ἔμβη ἀπὸ τοῦ ἔμβαε. μετὰ ταῦτα καὶ κάτω ποίει, ἀντὶ τοῦ ποίει τοῦ διφθόγγου ει εἰς η τραπείσης. ἔσται δὲ καὶ μετάβασις ἐκ πληθυντικοῦ εἰς τὸ ἑνικόν. πρῶτον μὲν γὰρ πρὸς πάσας πληθυντικῶς εἶπε παραμπυκίδδετε. νῦν δὲ κατ᾽ ἰδίαν ἐπιτρέπων, καὶ παροξύνων λέγει πάδα, καὶ ποίει, καὶ ὅμοια. δηλονότι πάσας τὰς ἐνθάδε παρούσας. Ἄλλοι δὲ, τὸ παδδῆ, καὶ ποίει τῷ ἀναγεγραμμένας γράφοντες, ὑποτακτικὰ εἶναι λέγουσι Δωρικῶς ἐσχηματισμένα, ἀντὶ τῶν κοινῶν, πηδᾷ, καὶ ποιῇ τουτέστι πᾶς τις πηδάτω, καὶ ποιείτω. οἱ γὰρ ἐξαιρέτως τοῦτο, οὐ μόνον τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν Ἰώνων, καὶ τῶν Αἰολέων, καὶ τῶν Δωριέων εἰσί, καθάπερ ἐν ταῖς Κοραῖς θου διὰ ἱστορεῖ ἔστιν ὁρᾶν. ἔσται δὲ μετάβασις ἀπὸ τοῦ δευτέρου προσώπου, εἰς τρίτον. καὶ αὖθις εἰς πρόσωπον. καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ τρίτου εἰς δεύτερον, ἐν τῷ ὕμνει, ὅπερ γε ἡ γραφὴ πανταχοῦ καλῶς ἔχει. Αἴ τις ἔλαφος.] αἴ τις ἀρχαϊκῶς τοῦ ι παραγεγραμμένον, οὐχ ὑπογεγραμμένον ἔχει. ἀντὶ τοῦ κοινοῦ ἤ τις. τὸ δὲ ἡ ἀντὶ τοῦ ἥπερ, ὥσπερ, καθάπερ. οὕτως καὶ ἄνω, αἵτε πῶλοι ταὶ κῶραι. ἔλαφος δὲ λέγει, ὅτι τοῦτο τὸ ζῶον ἐλαφρότατον, κουφότατον, καὶ τάχιστον τῶν ἄλλων τετραπόδων εἶναι νομίζεται. ὅθεν καὶ ἡ παροιμία, ἐλάφου κουφότερος, ἢ ταχύτερος, ἐπὶ τῶν τῷ τάχει διαφερόντων. Χοροφελέταν.] χοροφελέτην τῇ χρόλον καλεῖ, τῇ ὠφελοῦντα τὸν χορόν, ἢ γοῦν τοὺς ὀρχουμένους, καὶ χορεύοντας πρὸς συντονωτέραν χορείαν προτρέποντα, καὶ παροξύνοντα. τινὲς δὲ τοῖς χοροῖς, εἴτε χορείαις πρέποντα ἑρμηνεύουσιν. ὁ δὲ κρότος τῶν τε χειρῶν, καὶ τῶν ποδῶν, καὶ ὁ τῶν μουσικῶν ὀργάνων ἐμμελής, καὶ εὔρυθμος ἦχος, τοῖς ὀρχουμένους αἰρώννυσι, καὶ τὰς αὐτῶν ψυχὰς πρὸς συντονωτέρας κινήσεις, καὶ χορείας μακροτέρας παρορμᾷ. Τὰν παμμάχον] παμμάχον θεόν, τὴν Ἀθηνᾶν καλεῖ, τουτέστι πᾶσι τοῖς ἀντιπάλοις μαχομένην, καὶ τούτους καταπολεμοῦσαν. οὕτω δὲ θεὰν πολεμικήν, καὶ πολέμων ἔφορον ἐνόμαζεν ὁ δὲ τούτων ἁπάντων νοῦς εἶναι δοκεῖ. Ἐπειδὴ τῶν πολεμικῶν συμφορῶν ἠλευθερώθημεν, καὶ τῆς ἔρας οὕτως εἰρήνης τέλος ἐτύχομεν. νῦν μὲν πλείστης εὐφροσύνης, καὶ χαρᾶς τὴν καλλίστην Ἄρτεμιν ἡμετέραν χορηγόν, ἐλάφου δίκην πηδῶσαν, καὶ χορεύουσαν μιμώμεθα καὶ τὴν κεφαλὴν στεφανώσαντες, χερσί, καὶ ποσὶ κρότον ποιοῦντες παίζωμεν, χορεύωμεν, ἀλαλάζωμεν, καὶ παιανίζωμεν. καὶ τὴν Ἄρτεμιν ἡμετέροις χοροῖς παροῦσαν, καὶ χορηγοῦσαν ᾄδωμεν. καὶ τὴν Ἀθηνᾶν κρατίστην, καὶ δυνατωτάτην θεάν, ἡμᾶς ἀπὸ τῶν πολεμικῶν κακῶν ἐλευθερώσασαν ὑμνῶμεν.

SCHR. Πᾶ δὴ αἶτις ἔλαφος.] Puto vno verbo A παδῆ esse πηδᾶ, At αἶτις est ἀέτιρ λις, vt apud Laconas dicitur, & antea habes non semel. Quid sit antem χωροφιλίζας nondum scire potui. Χαλκίοικον.] Minerua Spartana sic dicta vel ab æreis ædibus, vel quia Chalcidenses condidit in Eubœa, sed & χαλκίναος vocata est. Apud Arnobium Christianum de Gentilitate scriptorem habes Chalcidicum bis deformatum in Chalcioecum, sed sanè apparet vel ex Homero Chalcidica dicta deorum aulas & domicilia & ὑπερῷα non à Chalcide sed ab ære sic dicta vt dixit idem Princeps poeta χαλκοβατὲς δῶ. Ausonius ex eo dixit Chalcidicum ædificium cæleste. Cuius vocis etiá Victruuius meminit, vbi nollem à doctiss. Philandro mutari in Causidicam.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΙΝΑΞ ΑΠΑΝΤΩΝ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΩΝ ΑΦΘΟΝΩΤΑΤΟΣ.

Α

Ἀνα

B

Βαλανεῖον

Διαφορεῖν

E

Θρα-

I

K

Μεμ-

Ὀφρῦς

τριαινοῦν

Χ

χαρ-

ΤΕΛΟΣ